Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ
ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Ι

«Τὸ πρῶτον βιβλίον παντὸς Ἕλληνος εἶναι τὸ Λεξικὸν τῆς γλώσσης του».
Κοραῆς

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΔΟΜΗ - Α.Ε.
Ναυαρίνου 20 τηλ. 637 389 - 612 056
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α.	= ἄλλως
αἰολ.	= αἰολικός,-όν
αἰτ.	= αἰτιατική
ἄκλ.	= ἄκλιτος,-ον
ἀλβ.	= ἀλβανική,-ικός
ἀλληλοπθ.	= ἀλληλοπαθής
ἀλχημ.	= ἀλχημιστής,-ικός
ἀμτβ.	= ἀμετάβατος,-ον,-ως
ἀμφ.	= ἀμφίβολον
ἀναγν.	= ἀναγνωστέον
ἀ ατ.	= ἀνατομική,-ός
ἀνέκδ.	= ἀνέκδοτος,-ον
ἀντικ.	= ἀντικείμενον
ἀντικειμ.	= ἀντικειμενικός,-ή,όν,-ῶς
ἀντιδ.	= ἀντιδιαστολή
ἀντιθ.	= ἀντίθετον,-ος,-ως
ἀντίστ.	= ἀντίστοιχος-ον
ἀντων.	= ἀντωνυμία
ἀνών.	= ἀνώνυμος-οι
ἀόρ.	= ἀόριστος
ἀπ.	= ἀπόσπασμα,-ματα
ἀπαρφ.	= ἀπαρέμφατον
ἀποθ.	= ἀποθετικὸν ρῆμα
ἀπόκρ.	= ἀπόκρισις
ἀπολ.	= ἀπολύτως
ἀπρόσ.	= ἀπρόσωπον
ἀραβ.	= ἀραβική,-ικός
ἀρ·μ.	= ἀραμαϊκή,-ός
ἀρκ.	= ἀρκαδικός,-ή,-όν
ἀρσ.	= ἀρσενικόν
ἀρχ.	= ἀρχαῖος,-α,-ον
ἀρχ. λεξ.	= ἀρχαῖα λεξικὰ
ἀρχιτ κτ.	= ἀρχιτεκτονική,-ός
ἀσσίζ.	= ἀσσίζαι
ἀστρολ.	= ἀστρολογία,-ικός
ἀστρον.	= ἀστρονομία,-ικός
ἀσυν.	= ἀσυναίρετος,-ον
αὔξ.	= αὔξησις
αὐτοπθ.	= αὐτοπαθής
ἄχρ.	= ἄχρηστος
β.	= βίος
βιολ.	= βιολογία,-ικός,-ῶς
βλ.	= βλέπε
βλ. λ.	= βλέπε λέξιν
βλ. λς.	= βλέπε λέξεις
βοιωτ.	= βοιωτικός,-ή,-όν
βυζ.	= βυζαντινός,-ή,-όν
βοταν.	= βοτανική,-ικός
γαλλ.	= γαλλική,-ικός
γεν.	= γενικός,-ή,-όν,-ῶς
γενικ.	= πτῶσις γενική
γερμ.	= γερμανική, ός
γεωδ.	= γεωδαισία,-ικός
γεωλ.	= γεωλογία,-ικός,-ῶς
γεωμ.	= γεωμετρία,-ικός
γλωσσ	= γλωσσάριον,-α
γνωμ.	= γνωμικόν
γρ.	= γραφή
γραμμ.	= γραμματική,-ός,-ῶς
γρπ.	= γραπτέον
δ. ἀνάγν.	= διάφορος ἀνάγνωσις
δ. γρ.	= διάφορος γραφή
δεικτ.	= δεικτικός,-όν
δηλ.	= δηλαδή
δημ.	= δημοτική,-ός,-όν
διάθ.	= διάθεσις
δ. δίστ.	= δημοτικὸν δίστιχον
δ. ἑρμ.	= διάφορος ἑρμηνεία
δ. μυρ.	= δημοτικὸν μυρολόγι
δίγ.	= δίγαστον
διορ.	= διορισμός
διόρθ.	= διόρθωσις
δ. προφ.	= διάφορος προφορά
δ. τραγ.	= δημοτικὸ τραγούδι
δοτ.	= δοτική
δυϊκ.	= δυϊκός
δυν.	= δυνητικός
δωρ.	= δωρικός,-όν
ἑβρ.	= ἑβραϊκή,-ικός
ἐγκλ.	= ἐγκλιτικόν,-ός
εἰδ.	= εἰδικός,-ῶς
εἰκ.	= εἰκασία
εἰρων.	= εἰρωνικός,-ῶς
ἐκδ.	= ἔκδοσις
ἐκκλ.	= ἐκκλησιαστικός,-ῶς
ἐκφ.	= ἐκφορ
Ἔκφρ.	= Ἔκφρασις,-εις
ἐλεγ.	= ἐλεγεῖον,-εία,-ειακός
ἐμπρόθ.	= ἐμπρόθετος,-έτως
ἑν.	= ἑνικός
ἐνάρθρ.	= ἐνάρθρως
ἐνεργ.	= ἐνεργητικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐνεστ.	= ἐνεστώς
ἐνν.	= ἐννοεῖται
ἔνν.	= ἔννοια
ἐντ.	= ἐντεῦθεν
ἐξορκ.	= ἐξορκισμός,-οί
ἐπ.	= ἐπικός,-όν
ἐπέκτ.	= ἐπέκτασις
Ἐπιγρ.	= Ἐπιγραφή
ἐπίγρ.	= ἐπίγραμμα
ἐπίθ.	= ἐπίθετον
ἐπιθετ.	= ἐπιθετικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐπίρρ.	= ἐπίρρημα
ἐπιφ.	= ἐπιφώνημα
ἑρμ.	= ἑρμηνεία
ἐρώτ.	= ἐρώτησις
ἐσφ. γρ.	= ἐσφαλμένη γραφή
ἑτερόκλ.	= ἑτερόκλιτον
εὐκτ.	= εὐκτική
εὐφημ.	= εὐφημισμός
εὔχρ.	= εὔχρηστος,-ον
ἐφετ.	= ἐφετικόν
ζωολ.	= ζωολογία,-ικός
θ.	= θέμα
θεοδ.	= θεοδοσιανός
θηλ.	= θηλυκόν
θρησκειολ.	= θρησκειολογία,-ικός
ἰατρ.	= ἰατρική,-ικός,-ῶς
ἰδ.	= ἰδίως
ἰσπ.	= ἰσπανικός,-ή,-όν
ἱστ.	= ἱστορία,-ικός,-ῶς
ἰταλ.	= ἰταλική,-ικός
ἰων.	= ἰωνικός,-όν
κ.	= καί
κ.ἄ.	= καὶ ἄλλα
κ.ἀλλαχ.	= καὶ ἀλλαχοῦ
κατ.	= κατηγορούμενον
κατηγ.	= κατηγορηματικός,-ή,-όν
κρητ.	= κρητικός,-όν
κτ.	= κατά
κτλ.	= καὶ τὰ λοιπά
κττ.	= καὶ τὰ τοιαῦτα
κύρ.	= κύριος,-ον
κυρ.	= κυρίως
κῶδ.	= κῶδιξ, -ικες
κωμ.	= κωμικός-ῶς,
λ.	= λέξις
λ. τραγ.	= λαϊκὸν τραγούδι
λακων.	= λακωνικός,-ικῶς
λατ.	= λατινική,-ικός
λεγόμ.	= λεγόμενος,-ον
Λειτουργ.	= Λειτουργικὰ βιβλία
λόγ.	= λόγος, λόγιον
λυρ.	= λυρικός,-ή,-όν,-ῶς
μ.	= μόνον
μαγ.	= μαγικός
μαθημ.	= μαθηματικός,-ά
μγθ.	= μεγεθυντικόν
ΜΜ	= Μανιάτικα Μυρολόγια
μεθομ.	= μεθομηρικός,-ή,-όν,-ῶς
μέλλ.	= μέλλων
μέσ.	= μέσος,-ον
μετεωρ.	= μετεωρολογικός-ῶς
μετοχ.	= μετοχικός,-κῶς
μετων.	= μετωνυμία,-ός,-ῶς
μουσ.	= μουσική,-ικός,-ικῶς
μσν.	= μεσαιωνικόν,-ικός
μτ.	= μετά
μτβ.	= μεταβατικός,-ή,όν,-ῶς
μτγν.	= μεταγενέστερον,-ος
μτφ.	= μεταφορικῶς
μτφρ.	= μετάφρασις
μτχ.	= μετοχή
ναυτ.	= ναυτικός,-ή,-όν,-ῶς

νεώτ.	=νεώτερ -ος
νομ.	=νομική,-ικῶς
νομοκ.	=νομοκάνων
ὅθ.	=ὅθεν
οἰκογ.	=οἰκογένεια
ὁμ.	=ὅμοιος,-ὁμοίως
ὁμοιογ.	=ὁμοιογένεια
ὄν.	=ὄνομα
ὀνομαστ.	=ὀνομαστική
ὅρ.	=ὅρος
ὀρθότ.	=ὀρθότερον,-ος
ὁριστ.	=ὁριστική
ὀρυκτολ.	=ὀρυκτολογία,-ικός
οὐδ.	=οὐδέτερον
οὐσ	=οὐσιαστικὸ
π.	=παρά
παθ.	=παθητικός,-ικῶς
Πάπ.	=Πάπυροι
παράγ.	=παράγωγον, -α
παραθ.	=παράθεσις,-ετικός
παρακ.	=παρακείμενος
παράλλ.	=παράλληλος,-ον
παρατ.	=παρατατικός
παρερμ.	=παρερμηνεία
παρισ.	=παρισινός
παροιμ.	=παροιμία
περίφρ.	=περίφρασις,-ικῶς
περσ.	=περσική,-ός
πιθ.	=πιθανός,-ῶς
πλάγ.	=πλάγιος
πληθ.	=πληθυντικός
ποι.	=ποιητικός,-ικῶς
πραγμ.	=πρᾶγμα,-ατα
πρβλ.	=παράβαλε
πρόσ.	=πρόσωπον,-α
προσηγ.	=προσηγορικός,-ῶς
προστ.	=προστακτική
πρότασ.	=πρότασις
ρ.	=ρῆμα
ρηματ.	=ρηματικός,-ή,-όν
ρηματ. π.	=ρηματικὰ παράγωγ*
ρητορ.	=ρητορικός,-ικῶς
ρίζ.	=ρίζα
σ.	=σελίς
σανσκρ.	=σανσκριτικός
σατυρ.	=σατυρικός,-ικῶς
σημ.	=σημασία
σημιτ.	=σημιτικός
σκῶλ.	=σκώλιον
σλαβ.	=σλαβική,-ικός
σπαν.	=σπάνιος,-ως
στερ.	=στερητικόν
στρ.	=στροφή
στρατ.	=στρατιωτικός,-ῶς
συγγ.	=συγγενικός,-ῶς
συγκ.	=συγκοπή
συγκεκ.	=συγκεκομμένος,-ως
συγκρ.	=συγκριτικός,-ικῶς
συλλ.	=συλλαβή
Συναξ.	=Συναξάριον,-ιστής
σύνδ.	=σύνδεσμος
συνεκδ.	=συνεκδοχική,-ικῶς
συνεκφ.	=συνεκφορά
συνήθ.	=συνήθης,-ως
συνηρ.	=συνηρημένος
συνθ.	=σύνθεσις, συνθετικός
σύντ.	=σύνταξις
συχν.	=συχνάκις
σχόλ.	=σχόλιον,-α
Σχολ.	=Σχολιαστής
τ.	=τύπος
τμ.	=τμῆσις
τελικ.	=τελικός
τοπογρ.	=τοπογραφία,-ικὸς
τουρκ.	=τουρκική,-ικός
τροπ.	=τρ κός,-ῶς
Τυπικ.	=ΤυπικὸνΜοναστηρίων
ὑπερθ.	=ὑπερθετικόν,-ῶς
ὑπερσ.	=ὑπερσυντέλικος
ὑποθετ.	=ὑποθετικός
ὑποκ.	=ὑποκείμενον
ὑποκειμ.	=ὑποκειμενικός,-ῶς
ὑποκορ.	=ὑποκοριστικόν,-ῶς
ὑποτ.	=ὑποτακτική
φαρμακ.	=φαρμακολογία,-ικός
φαρμακευτ.	=φαρμακευτικός,-όν
φιλοσ.	=φιλοσοφία,-ικός
φρ.	=φράσις
φυσ.	=φυσικός,-ῶς
χειρόγρ.	=χειρόγραφον,-α
χημ.	=χημεία,-ικός
χρ.	=χρῆσις
χρν.	=χρόνος
χρησμ.	=χρησμός
χρον.	=χρονικός,-ῶς
Χρονογρ.	=Χρονογραφία,-φος,-οι
Ψ	=Ψευδο-
ψήφ.	=ψήφισμα
ὡσ.	=ὡσαύτως

* Τὰ ρηματ. π. τίθενται ἐν τέλει τοῦ ἑρμηνεύματος ὑπὸ ἴδιον ἀριθμὸν πρὸς εὐχέρειαν τῆς ἀναζητήσεως.
Αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ κειμένῳ συντετμημέναι λέξεις εἶναι εὐδιάγνωστοι.

ἐκ τῶν ἀνθέων σακχαροῦχος χυμός· **5**) ἐπὶ τοῦ κεκρυφάλου, ἀρωματικόν, εὐῶδές τι μύρον: Νοσσ. ΑΠ 6,275 **δαιδάλεός τε γάρ ἐστι καὶ ἁδύ τι νέκταρος ὄσδει· 6**) μτφ. ἐπὶ ᾠδῆς : Πίνδ.Ο 7,7 **καὶ ἐγὼ νέκταρ χυτόν, Μοισᾶν δόσιν,** Ἀντίπ.Σιδ. ΑΠ 7,29 **ᾧ σὺ μελίσδων ἀνεκρούου νέκταρ ἐναρμόνιον,** Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,36 **τὸ μὲν γλυκὺ κεῖνο μέλισμα νέκταρος· 7**) ἐπὶ καλῆς σημ. τὸ ἀνώτατον ὅριον, τὸ ζενίθ : Ἀνών.π.Θησ.Στεφ. **ἐν λ. τῆς ἡδονῆς τὸ νέκταρ ὀψὲ γοῦν φύγε.**

νεκτάρας Ἡσ. «μάστιγξ».

νεκτάρεος-έα-εον (νέκταρ), ἰων. θηλ. **-έη,** π. Ὁμ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ εὐωδιάζων ὡς νέκταρ, ὁ εὐώδης, ὁ θεῖος, ὁ λαμπρός, ὁ ἔξοχος· Ἡσ. «ἡδύς, εὐώδης, θεῖος» : Ἰλ.Γ 385 **χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα,** αὐτ.Σ 25 **νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη,** Διοσκ.Ἐπιγρ.ΑΠ5,56,2· **2**) ὁ ἐκ νέκταρος, οἴνου : Πίνδ.Ι 6(5),37 **νεκταρέαις σπονδαῖσιν,** Ἀπολλ.Ρ 3,832 **ἀλοιφῇ νεκταρέῃ φαιδρύνετ' ἐπὶ χρόα,** Μᾶρκ.Ἀργ.ΑΠ 6,248 **κασιγνήτη νεκταρέης κύλικος,** Ἐπιγρ. **Βρομίου νεκτάρεαι προπάσεις,** Λουκ.Ἑρμότ.60· ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ.Ρ 3,1009 **νεκτάρεον μείδησε.**

νεκτάρθη Ἡσ. «ἐθυμώθη».

νεκταρίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων ἐκ τῶν **σφιγγιδῶν.**

νεκτάριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἑλένιον : Διοσκ.1,28· **2**) φάρμακόν τι : Γαλ.13,282· ‖ ὄνομα διαφόρων κολλυρίων : Γαλ.12,750· **3**) νεώτ. βοταν. ἀδενῶδες σωμάτιον ἰδ. ἐπὶ τῶν ἀνθέων, ἐξ ὧν ἐκκρίνεται σακχαροῦχος ὀπός, τὸ νέκταρ.

νεκτάριος-ον Σουΐδ.«νεκτάριον· ἡδὺ καὶ εὐῶδες».

νεκτᾰρίτης (ὁ) μτγν. ἐπὶ οἴνου, ὁ παρεσκευασμένος μετὰ νεκταρίου, ἑλενίου· Διοσκ.5,66 «νεκταρίτην οἶνον, τὸν ἐκ τοῦ ἑλενίου σκευαζόμενον» : Πλίν.Φ1 14,108.

νεκταριώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς νέκταρ, ὁ νεκταρώδης : Γρηγ.Νύσσ.3,1105D.

νεκταρόβλυστος-ον μσν. ὁ βλύζων, ὁ ἀναβλύων, ποὺ ἀναβράει νέκταρ : Φιλῆς 1,216 **νεκταρόβλυστος δρόσος.**

νεκταρόβλυτος-ον μσν. ὁ ἀναβλύζων νέκταρ, ὁ νεκταρόβλυστος : Ἰω.Διακ. ἐν Κώδ.Παρ.2075.

νεκταρόβρυτος-ον μσν. ὁ βρύων νέκταρ : Ἰω.Διακ. ἐν Κώδ.Παρ.2075.

νεκτᾰροειδής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ ὅμαιος πρὸς νέκταρ, ὁ νεκταρώδης.

νεκτᾰροστᾰγής-οῦς-ές (στάζω) ὁ στάζων, σταλάζων νέκταρ : Αἰσχ.ἀπ.579, Εὔβουλ.124 **Θάσιον ἢ Χῖον λαβὼν ἢ Λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ,** Ἀθήν.1,30C **ἥδεσθαι . . ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ.**

νεκταροῦσιν Ἡσ. «ἐλαφρίζουσιν».

νεκταροφόρος (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **δαφνιδῶν.**

νεκταρόχῡμος-ον μσν. ὁ ἔχων χυμὸν νέκταρος : ΚΜανασσ.Χρον.190 **νεκταρόχυμος ὀπώρα.**

νεκτᾰρώδης-ους-ες μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς νέκταρ, ὁ ἔχων τὸ εἶδος τοῦ νέκταρος : Γεωπ.5,2,10, Νικήτ.Εὐγ.4,123 **γλεῦκος ἡδὺ νεκταρῶδες.**

νεκύα (ἡ) κ. **νεκυία** βλ.λ. : Εὐστ.Ὀδ.1670,23 **πραγματεία λέγουσα τὰ κατὰ νεκύας.**

νεκυαγωγή (ἡ) πάπ. ἡ νεκρομαντεία βλ.λ.

νεκυᾰγωγός-όν Ἐπιγρ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ, ὁ νεκραγωγός, ψυχοπομπός : **θεὸν τὸν νεκυαγωγόν.**

νεκυάμβᾰτος-ον (νέκυς, ἀναβαίνω) ἐπ. ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Χάρωνος, ὁ ἐφ' οὗ ἐπέβησαν, ἐπάτησαν οἱ νεκροί : Ἐπ.π.Παυσ.10,28,2 **ἔνθ' ἤτοι νέα μὲν νεκυάμβατον, ἣν ὁ . . πορθμεὺς ἦγε Χάρων.**

νεκυάς-άδος (ἡ) Ἡσ. ἡ νεκὰς βλ.λ.

νεκυδαίμων-ονος (ὁ) Ἐπιγρ., πάπ. τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ τοῦ νεκροῦ.

νεκύδᾰλος (ὁ) (νέκυς) κ. **νεκύδαλλας** ἡ τελευταία μεταμόρφωσις τοῦ μεταξοσκώληκος, καθ' ἣν ὁμοιάζει πρὸς νεκρόν, ἡ χρυσαλλίς : Ἀριστλ.ΖΙ 551b,12 **γίγνεται τὸ πρῶτον μὲν μεταβαλόντος τοῦ σκώληκος κάμπη, ἔπειτα βομβύλιος, ἐκ δὲ τούτου νεκύδαλος,** Ἀθήν.8,352F, Κλήμ.Ἀλ.Παιδ. 2,234 **βομβύλιον, οἱ δὲ νεκύδαλον αὐτὸν καλοῦσιν.**

νεκῡηγός-όν (ἄγω) μτγν. ὁ ἄγων **τὰς ψυχὰς** τῶν νεκρῶν, ὁ νεκραγωγός : Ἀρχί.ΑΠ 7,68.

νεκῡηδόν ἐπίρρ. ἐν εἴδει νεκροῦ, ὡς νεκρὸν σῶμα, λείψανον· Σχόλ.Διον.Θρ. ἐν ΑΒ 941,21 «ὅμως ἔστι καὶ τὸ νεκυηδὸν ἀπὸ τῆς νέκυος» : Εὐφορ.88 **πάντα δὲ οἱ νεκυηδὸν ἐλευκαίνοντο πρόσωπα.**

νεκυηπόλος-ον μτγν. ὁ περὶ τοὺς νεκροὺς πολέων, περιφερόμενος, ὁ μετὰ τῶν νεκρῶν ἀναστρεφόμενος : Μαν.1,330

νέκυια (ἡ) (νέκυς) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **νεκύα** (Εὐστ.) ἡ εἰς τοὺς νεκροὺς προσφερομένη θυσία, δι' ἧς ἐξωρκίζοντο αἱ ψυχαί, ἵνα τὸ μέλλον εἴπωσιν, ἡ νεκυομαντεία : Πλούτ.Ἠθ.17B **αἱ περὶ τὰς νεκυίας τερατουργίαι,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,12,4 **μάγων τοὺς ἀρίστους ζητήσαντι νεκυίᾳ τε χρησαμένῳ μαθεῖν περὶ τοῦ τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ· 2**) εἰδ. ἡ ἑνδεκάτη ῥαψῳδία τῆς Ὀδυσσείας, ἐν ᾗ περιγράφεται ἡ μετὰ νεκρῶν συνομιλία τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἅδου : Διόδ.Σ 4,39 **περὶ ἧς καὶ τὸν ποιητὴν τεθεικέναι κατὰ τὴν νεκυίαν,** Πλούτ.Ἠθ.740E **ὅσας ἐν νεκυίᾳ κατωνόμακεν·** ‖ περίφημος εἰκὼν τοῦ ζωγράφου Νικίου παριστῶσα τὴν κατάβασιν τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἅδου καὶ τὴν μετὰ τῶν νεκρῶν συνομιλίαν αὐτοῦ· **3**) ἡ ἐπικήδειος, ἐπιτάφιος τελετή, ἐθιμοτυπία : Λουκ.Νιγρ. 30 **ἑτέρου δράματος ἥπτετο τῶν ἀμφὶ τὴν νέκυιάν τε καὶ τὰς διαθήκας καλινδουμένων· 4**) μτφ. πληθὺς ἀσημάντων ἀνθρώπων, ὄχλος : Κικ.Ἀττ.9,18,2· **5**) φλόμος : Κυραν.30.

νεκυϊκός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νέκυν, τὸν **νεκρόν** : Κυραν.30 **νεκυϊκαὶ μαντεῖαι.**

νεκυϊσμός (ὁ) μτγν. ἡ νεκυομαντεία : Μαν.4,213.

νεκυο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων, ταυτόσημον πρὸς τὸ νεκρο-, οἷον **νεκυομαντεία,** νεκυολόγος, νεκυοδαίμων **κτλ.**

νεκυοδαίμων-ονος Ἐπιγρ. ὁ θεὸς τῶν νεκρῶν.

νεκυολόγος-ον μσν. ὁ τὰ πτώματα ἢ τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν συλλέγων, συναθροίζων : Πρόδρ. ἐν Notices 7,257,5 **νεκυολόγος Αἰακός.**

νεκυομαντεία μτγν. κ. μσν. ἡ διὰ τῶν νεκρῶν μαντεία, ἡ νεκρομαντεία : Ἰουστ.1,18, Κλήμ.Ἀλ. 1,69B, Ἡσ.· **2**) ἡ ἑνδεκάτη ῥαψῳδία τῆς Ὀδυσσείας, ἄ. νέκυια : Ἑρμογ.Προγυμν.2, Εὐστ.1670,23· **3**) διάλογός τις τοῦ Λουκιανοῦ, ἄ. Μένιππος.

νεκυομαντεῖον (τὸ), ἰων. **νεκυομαντήιον** τὸ μαντεῖον τῶν νεκρῶν, τὸ νεκρομαντεῖον : Ἡρ.5,92,7 **πέμψαντι γὰρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήιον παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς,** Διόδ.Σ 4,22 **μυθολογοῦσι δὲ τὸ μὲν παλαιὸν γεγενῆσθαι νεκυομαντεῖον πρὸς αὐτῇ,** Πλούτ.Κίμ.6 **κατέφυγε πρὸς τὸ νεκυομαντεῖον εἰς Ἡράκλειαν,** Παυσ.9,30,6.

νεκυομαντικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νεκυόμαντιν ἢ τὴν νεκυομαντεῖαν βλ.λς : Εὐστ.Ὀδ. 1615,4 **αἱ νεκυομαντικαὶ ψυχαγωγίαι.**

νεκυόμαντις-εως (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ νεκρόμαντις βλ.λ.· Σουΐδ. «ὁ ἐρωτῶν τὸν νεκρόν» : Στράβ. 16,2,39 **παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις οἱ μάγοι καὶ νεκυομάντεις,** Πτολ.Τετράβ.181, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,69.

νεκῠοπομπός-όν σχόλ., μσν. ὁ πέμπων τοὺς νεκρούς, ὁ νεκροπομπός : Μαλάλ.1 121,8· ‖ ὄνομα μυθικῆς λίμνης : Σχόλ.Ὀδ.5.

νεκῠοσ(σ)όος-ον (σῴζω) μτγν. ὁ σῴζων, ἐγείρων τοὺς νεκρούς, ὁ **ἀνακαλῶν** τοὺς ἀποιχ[illegible]όν-

τος εἰς τὴν ζωήν: Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.12,79 **νεκυοσόος Χριστός**, αὐτ.5,95 **νεκυοσόος ὥρη.**

νεκυοστόλος-ον μτγν. ἐπὶ τοῦ Χάρωνος, **ὁ** διαπορθμεύων τοὺς νεκροὺς διὰ τῆς Στυγός, ὁ νεκροστόλος : 'Αντίπ.Θεσσ.ΑΠ 7,63, αὐτ.7,530· ‖ κ. γεν. ὡς ἐπίθ. : Μαν.4,405 **εἰς 'Αΐδην πέμφει νεκυοστόλος Αἶσα· 2)** ἐπὶ φερέτρου, ὁ φέρων τὸν νεκρόν : 'Αντίφιλ.ΑΠ 7,634,5.

νεκυοφάγος-ον μτγν. ὁ τρώγων σώματα νεκρῶν, ὁ νεκροφάγος, ὁ πτωματοφάγος : 'Επιφάν.Ι,1091C.

νέκυρ 'Ησ. «νεκρός. Λάκωνες».

νέκυς-ῦος (ὁ) (ῠ ὀνομαστ. κ. αἰτ. π. 'Ομ., ῡ π. Σιμον.'Αμ., Εὐρ. κ. μτγν.), λακ. **νέκυρ**, δοτ. **νέκυϊ**, αἰτ. νέκυν, πληθ. ὀνομαστ. **νέκυες**, γενικ. **νεκύων**, δοτ. **νεκύεσσι** κ. **νέκυσσι**, αἰτ. **νέκυας** ('Ιλ. Η 418, Μηναῖ.Ι,16 'Ωδ.7) κ. συνῃρ. **νέκῦς**, συνήθ. ἐπὶ προσ., τὸ ἄψυχον σῶμα, ὁ νεκρός, ὁ πεθαμένος, τὸ πτῶμα, τὸ λείψανο : 'Ιλ.Ν 509 **'Ιδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος ἐσπάσατ'**, αὐτ.Χ 386 **κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος ἄθαπτος Πάτροκλος**, αὐτ.Ψ 160 **οἷσι μάλιστα κήδεός ἐστι νέκυς**, 'Ηρ.Ι,140 **ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἑλκυσθῆναι**, Σοφ.'Αντ.26 **τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν**, Εὐρ.'Ορ. 1585, 'Αλκ.Μεσσ.ΑΠ 7,1,4 **καὶ νέκυν ἀκταίῃ θῆκαν ὑπὸ σπιλάδι**, Μηναῖ.Ι,16 'Ωδ.7 **νέκυας ἐγείρων· 2)** κτ. πληθ. οἱ ἐν τῷ 'Αδῃ κατοικοῦντες, τὰ πνεύματα, αἱ ψυχαί, οἱ νεκροί : 'Ιλ.Ο 251 **ἐγὼ γ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' 'Αΐδαο ἤματι τῷδ' ἵξεσθαι**, 'Οδ.Κ 530, αὐτ.Λ 29 **πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα**, αὐτ.94, Σαπφ.68 **πεδ' ἀμαύρων νεκύων· 3)** ὡς ἐπίθ. μτ. τὸν 'Ομ. ὁ στερηθεὶς τῆς ζωῆς, ὁ τεθνεώς : Σοφ.Αἴ.1356 **ἐχθρὸν ὧδ' αἰδεῖ νέκυν**, Νίκαρχ.ΑΠ 11,96 **κίχλαι αἱ νέκυες·** πρβλ.'Ιλ.Ω 35.

νεκύσια (τὰ) μτγν. κ. μσν. τελετὴ πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν, ἐκτελουμένη καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπὶ τῶν τάφων καὶ καθ' ἣν προσεφέροντο ἐναγίσματα, χοαὶ κττ. : 'Αρτεμίδ. Δαλδ.4,81 **τὰ ἐν νεκυσίοις καὶ περιδείπνοις** (ἱεροῖς)· πρβλ.Εὐστ.'Οδ.1615,2 «εὐωχούμενοι τρὶς ἐκάλουν τὰς τῶν ἐπὶ ξένης ἀποθανόντων ψυχάς».

νεκύσιος (ὁ) 'Επιγρ. κρητ. ὁ ἑνδέκατος μὴν τῶν Κρητῶν, π. 'Αττ. Πυανοψιών.

νεκυσσόος-ον μτγν. κ. **νεκυοσόος** βλ.λ. : Νόνν. Δ 44,204.

νεκῦώριον (τὸ) (ὥρα) κ. **νεκύωρον** 'Ησ. «νεκυομαντεῖον».

νεκυώτατον 'Ησ. «νεώτατον, προσφατώτατον».

νέμα (τὸ) δημ. κ. γνέμα βλ.λ. τὸ νῆμα.

νέμεα (τὰ) κ. ποι. **νέμεια** οἱ ἐν Νεμέᾳ ἀγῶνες, συστηθέντες ὑπὸ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνων πρὸς τιμὴν τοῦ 'Αρχεμόρου ἢ 'Οφέλτα καὶ τελούμενοι κατὰ πᾶν δεύτερον καὶ τέταρτον ἔτος ἑκάστης 'Ολυμπιάδος : Πίνδ. Ο 13,34 **Νεμέα τ' οὐκ ἀντιξοεῖ**, Στράβ.8,6,19 ἐν ᾧ **καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς 'Αργείοις**, Διόδ.Σ 19,64 **θεὶς τὸν τῶν Νεμέων ἀγῶνα.**

Νεμέα (ἡ) (νέμος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **Νεμέη** κ. ἐπ. Νεμείη χώρα δασώδης μεταξὺ 'Αργους καὶ Κορίνθου· 'Ησ. «σύνδενδροι τόποι» : 'Ησίοδ.Θ 329 **γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης**, Πίνδ.Ο 9,87 **ταὶ δὲ καὶ Νεμέας ἐφαρμόστῳ κατὰ κόλπον**, αὐτ. 7,82, Θούκ.3,96, Στράβ.8,6,19, Παυσ.2,15,2· **2)** **Νεμείης ἄνθος** τὸ σέλινον : Χρησμ.Σιβ.5,45.

Νεμέᾱθεν, ποι. Νεμέηθε ἐκ Νεμέας: Καλλ.ἀπ.103.

νεμεαῖος-α-ον ὁ Νέμειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 2,4 **Νεμεαίου ἐν πολυυμνήτῳ Διὸς ἄλσει**, Στράβ.8,6,19 **τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθευόμενα.**

νεμεακός-ή-όν σχόλ. ὁ νέμειος βλ.λ. : Σχόλ. Πίνδ.Ν 1,17.

νεμεάς-άδος (ἡ) ποι. θηλ. τοῦ Νέμειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 3,2 **ἐν ἱερομηνίᾳ Νεμεάδι ἵκεο Δωρίδα νᾶσον Αἴγιναν.**

νεμέᾱσι ἐπίρρ. μτγν. ἐν Νεμέᾳ : Κλήμ.'Αλ.29.

νεμεάτης (ὁ) μτγν. ὁ Νεμεονίκης βλ.λ. : Παυσ. 6,13,8 **οὐδὲ 'Αργείοις ἐς ἅπαντας ὑπομνήματα τοὺς Νεμεάτας.**

Νεμεήτης (ὁ) κ. **Νεμει-** (Μάξ.102,346) ἐπίθετον τοῦ Διός, ὁ Νέμειος βλ.λ. : Μάξ.102,346,Στέφ.Βυζ.

νεμέθω ἐπ. ἀντὶ νέμω βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.430 ***τοῖό μιν ἰὸς ὀξὺς ἀεὶ νεμέθων ἐπιβόσκεται·*** ‖ *π.* 'Ομ. μ. ἅπαξ ἐν τῷ μέσ. : *'Ιλ.Λ 635* ***δοιαὶ δὲ πελειάδες χρύσειαι νεμέθοντο*** ('Ησ. «*ἐνέμοντα* ἀπὸ τῆς νεμήσεως»).

Νέμεια (τὰ) ποι. τὰ Νέμεα βλ.λ.

Νεμειαῖος-α-ον ποι. ὁ Νέμειος **βλ.λ.** : 'Ησίοδ. Θ 327 **Νεμειαῖόν τε λέοντα.**

νεμειήτης (ὁ) ἅ. Νεμεήτης βλ.λ.

νέμειον (τὸ) μτγν. Νέμειος βλ.λ.2).

νέμειος-α-ον, ποι. νεμειαῖος κ. νεμεαῖος κ. **νέμεος**, σχόλ. **νεμεακός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Νεμέαν, ὁ τῆς Νεμέας : Εὐρ.'Ηρ.153 **τὸν Νέμειον θῆρ'·** ‖ ἐπίθ. τοῦ Διός : Θουκ.3,96 **ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Νεμείου τῷ ἱερῷ**, Παυσ.2,15,2 **Νεμείου Διὸς ἱερέα αἱροῦνται· 2)** τὸ Νέμειον ὡς οὐσ. ὁ ναὸς τοῦ Νεμείου Διὸς ἐν Λοκρίδι : Πλούτ.'Ηθ.162D **ἀπέκτειναν γὰρ αὐτὸν . περὶ τὸ Λοκρικὸν Νέμειον ἐνεδρεύσαντες.**

νεμενίαν 'Ησ. «νουμηνίαν»· πρβλ. νεμονηΐα.

νεμεόβιος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων ἐκ τῶν **φαλαινιδῶν.**

Νεμεονίκης (ὁ) 'Επιγρ., σχόλ. κ. **Νεμεάτης** (Παυσ. 6,13,8) ὁ νικῶν εἰς τὰ νέμεα, εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς τελουμένους ἐν Νεμέᾳ καὶ λαμβάνων ὡς βραβεῖον στέφανον ἐκ δρυός : Σχόλ.Πίνδ.Ν 7,118.

Νέμεος-α-ον ἅ. Νέμειος βλ.λ. : Θεόκρ.25,169 **κοίλην αὔλιν ἔχοντα Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος.**

νεμεόφιλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων **ἐκ τῶν φαλαινιδῶν.**

νεμέσεια (τὰ) ἑορτὴ τῆς Νεμέσεως, τελουμένη πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν : Δημ.1031 **εἰσενεγκούσης τῆς γυναικὸς εἰς τὰ νεμέσεια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίου** (δ.γρ. νεμέσια).

νεμεσεῖον (τὸ) μτγν. κ. μσν. κ. **νεμεσῆον** τὸ ἱερόν, ὁ ναὸς τῆς Νεμέσεως : Θεάγνωστ.Καν.129,20.

νεμεσήμων-ονος-ον (νεμεσσῶ) **ὁ** ὀργίλος, **ὁ** ἀγανακτῶν : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.4,48· **2)** ἐνεργ. ὁ διεγείρων ἀγανάκτησιν : αὐτ.18,110 **νεμεσήμων φωνή**, αὐτ.15,93 **ἀλιτροσύνη νεμεσήμων.**

νεμεσήτης (ὁ) (νεμεσῶ) μσν. **ὁ δικαίαν ἀγανάκτησιν** αἰσθανόμενος : Εὐστ.'Ιλ.Λ.648.

νεμεσητικός-ή-όν ὁ ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ *παρ'* ἀξίαν εὐτυχίᾳ τινός, ἀντίθ. φθονερός, ἐπιχαιρέκακος : 'Αριστλ.'ΗΝικ.1108b,3 **ὁ μὲν γὰρ νεμεσητικὸς λυπεῖται ἐπὶ τοῖς ἀναξίως εὖ πράττουσιν, ὁ δὲ φθονερὸς ὑπερβάλλων τοῦτον ἐπὶ πᾶσι λυπεῖται**, αὐτ.Ρητ.1387b,4 **ὅλως οἱ ἀξιοῦντες αὐτοὶ αὐτοὺς ὧν ἑτέρους μὴ ἀξιοῦσι, νεμεσητικοὶ τούτοις καὶ τούτων· 2)** Σουΐδ. «νεμεσητικόν· μεμπτόν».

νεμεσητικῶς ἐπίρρ. μσν. **κατὰ** τρόπον **νεμεσητικὸν** βλ.λ. : Εὐστ.Πον.114,40.

νεμεσητός-ή-όν (νεμεσῶ), ἐπ. **νεμεσσητός** ('Ιλ.Γ 410), δωρ. νεμεσσατός (Θεόκρ.1,101) ὁ προκαλῶν ἀγανάκτησιν, ὀργὴν καὶ ὁ ἄξιος τούτου, ἀξιοκατάκριτος : 'Ιλ.Γ 410 **νεμεσσητὸν δὲ κεν εἴη** (Γαζ.Θ «μεμπτὸν δ' ἂν εἴη τοῦτό γε»), Πλάτ.Νόμ.943Β **φεῦδος δὲ αἰδοῖ καὶ δίκῃ νεμεσητὸν κατὰ φύσιν**, 'Αριστλ.Ρητ.1387a,32 **ἐὰν οὖν ἀγαθὸς ὢν μὴ τοῦ ἁρμόττοντος τυγχάνῃ, νεμεσητόν·** ‖ κ. μτφ. μτ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Ι 523 **πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι**, 'Οδ.Χ 59, Σοφ.Φιλ.1193 οὔτοι νεμεση-

τὸν ἀλύοντα χειμερίῳ λύπᾳ καὶ παράνουν θροεῖν· **2)** ὁ ἀνταποδοτικός : Πλούτ.'Αγ.22 **ἔπαθε δὲ πρᾶγμα νεμεσητόν,** αὐτ.Πομπ.38 **πάθος νεμεσητὸν ὑπὸ φιλοτιμίας ἔπαθε,** αὐτ.42· **3)** ὁ ἄξιος ἀνταποδόσεως, ἀνταμοιβῆς : Νικόλ.Δαμ.68,9J· **4)** ἐνεργ. ὁ οὗ τὴν ἀγανάκτησιν πρέπει νὰ φοβῆταί τις, ὁ φοβερός : 'Ιλ.Λ 649 **αἰδοῖος νεμεσητός, ὅ με προέηκε πυθέσθαι,** Θεόκρ.Ι,101 **Κύπρι νεμεσσατά** (σχόλ. «ἀξία μέμψεως, ἀπεχθής»).

νεμεσητῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νεμεσητόν, ἀξιοκατάκριτον : Μετοχ.Θ 123.

νεμέσια (τὰ), δ.γρ. νεμέσεια βλ.λ.

νεμεσίζομαι (νέμεσις) ἐπ. κ. μσν. ἀποθ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. μτ. δοτ. προσ. ὀργίζομαι κατά τινος, ἀγανακτῶ : 'Ιλ.Θ 407 **"Ηρῃ δ' οὔ τι τόσον νεμεσίζομαι,** 'Οδ.Β 239· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. : 'Ιλ.Ε 757 **οὐ νεμεσίζῃ "Αρῃ τάδε καρτερὰ ἔργα;** ‖ μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : 'Ιλ. Β 296 **οὐ νεμεσίζομ' 'Αχαιοὺς ἀσχαλάαν·** ‖ κ. ἐνεργ. μ. π. Σουΐδ. «νεμεσίζει· μέμφεται»· **2)** μτ. αἰτ. αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι : 'Οδ.Α 263 **ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας,** Τζέτζ.'Ιλ.8,2 **τοὺς δὲ Αἰγύπτιον αὐτὸν εἰρηκότας οὐ νεμεσίζομαι·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Ρ 254 **νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ Πάτροκλον . . μέλπηθρα γενέσθαι.**

νεμέσιον (τὸ) μτγν. τὸ ὠκιμοειδές : ΨΔιοσκ.4,28.

νέμεσις-εως (ἡ) (νέμω) κ. νεώτ., ἐπ. δοτ. **νεμέσσι,** ἀπονομὴ τοῦ πρέποντος ἐναντίον κακοῦ, ἀγανάκτησις δι' ἄδικον, διὰ κακὴν πρᾶξιν, κατάκρισις, μέμψις εὔλογος· κτ. 'Αριστλ. (ΗΝικ.1108a,35) «ἀγανάκτησις ἐπὶ τοῖς ἀναξίως εὖ πράττουσιν, ἀρετὴ οὖσα ἐν μεσότητι μεταξὺ τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἐπιχαιρεκακίας», αὐτ. (Ρητ.) «νέμεσιν, λύπην ἐπὶ τῷ φαινομένῳ ἀναξίως εὐπραγεῖν» : 'Ιλ.Ζ 335 **οὔ τοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσι ἥμην ἐν θαλάμῳ,** 'Οδ.Β 136 **νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων ἔσσεται** (τοῦ κόσμου τὴν κατηγόρια θά 'χω)· ‖ δυσμένεια, ἔχθρα : Αἰσχ.'Επτ.235 **τίς τάδε νέμεσις στυγεῖ·** **2)** θθ. ἀπὸ θεοῦ ἢ θεῶν, ὀργὴ ἅμα καὶ καταδρομὴ κατά τινος διὰ κακίαν αὐτοῦ ἢ ἀναξιότητα ἢ ἀπρέπειαν, οἷον δι' ἀσέβειαν, ἀδικίαν, ὑπερφροσύνην, ἀλαζονείαν κττ. : 'Ηρ.Ι,34 **μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβεν ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον,** Σοφ.Φιλ.518 **τὰν θεῶν νέμεσιν ἐκφυγών·** ‖ γενικώτ. θεόθεν τιμωρία, ποινή : αὐτ.'Ηλ.1467 **εἰ δ' ἔπεστι νέμεσις, οὐ λέγω,** αὐτ.ΟΚ 1753· ‖ νεώτ. ἡ ἄνωθεν τιμωρὸς δύναμις ἡ πλήττουσα τὸν ἀδικοῦντα, ἡ θεία δίκη· **3)** ἡ ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένη τινὶ ποινὴ διὰ κακουργίαν αὐτοῦ, ἡ ποινικὴ δίωξις καὶ καταδίκη : Αἰλ.ΠΙ 6,10 **μετῆλθεν αὐτὸν ἡ ἐκ τοῦ νόμου νέμεσις·** **4)** ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἐκ τοῦ νόμου ἢ τοῦ ἠθικοῦ κανόνος φόβος, ἀποστροφὴ τῆς κακουργίας, ἤτοι παρανόμου ἢ ἀνηθίκου ἐνεργείας : 'Ιλ.Ν 182 **ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος αἰδῶ καὶ νέμεσιν·** **5)** μτ. ἀπαρφ. ἐν φρ. ἀρνητικῶς **οὐ νέμεσις πράττειν - φιλεῖν - ἀείδειν** κ.ἄ. δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτον τὸ νὰ . . : 'Ιλ.Ξ 80 **οὐ γάρ τι νέμεσις φυγέειν κακόν,** 'Οδ.Α 350 **τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·** ὁμ. κ. μτ. δοτ. κ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Γ 156 **οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας 'Αχαιοὺς τοιῇδε ἀμφὶ γυναικὶ . . πάσχειν·** **6)** κ. ἐν προσωποποιήσει κτ. 'Ησίοδ. θυγάτηρ τῆς Νυκτὸς (Θ 223), συνήθως συναπτ. μετὰ τῆς Αἰδοῦς, ἡ θεία δίκη, ἡ θεϊκὴ ὀργή : 'Ησίοδ. "Εργ.198 **ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδὼς καὶ Νέμεσις·** **7)** ὁμ. θεὰ ἰσοσταθμίζουσα τὸ δίκαιον, αἴρουσα τὴν ὑπερβολήν, κολάζουσα τὴν ἐκ μεγάλης εὐτυχίας ἀλαζονείαν : Πίνδ.Π 10,44 **φυγόντες ὑπέρδικον Νέμεσιν,** Σοφ.'Ηλ.792· **8)** ἀστρολ. ὄν. τοῦ ἑβδόμου κλήρου (τοῦ Κρόνου) : Παῦλ. 'Αλ.3, Ρήτ. ἐν Κατ.'ΑστρλΚ Ι,160· **9)** π. πυθαγ. ὄν. τοῦ ἀριθ. 5 : Θεολ.'Αριθμ.31.

νεμεσίτης (ὁ) μτγν. λίθος τις ἔχων μαγικὰς ἰδιότητας : Κυραν.30.

νέμεσσις-εως (ἡ) ἐπ. ἀντὶ νέμεσις βλ.λ.

νεμεσσητός-ή-όν ἐπ. ἀντὶ νεμεσητὸς βλ.λ.

νεμεσῶ-άω, ἐπ. γ' ἐν. νεμεσσᾷ ('Ησίοδ."Εργ.756) κ. β' ἐν. προστ. **νεμέσσα** ('Οδ.Ψ 213), παρατ. **ἐνεμέσων** (Πλούτ.Σύλ.6) κ. ἐπ. **ἐνεμέσσα** ('Ιλ.Ν 16) κ. θαμιστ. γ' ἐν. **νεμέσασκε** ('Ιλ.Λ 543), μέλλ. νεμεσήσω ('Αριστλ.Ρητ.1387a,12) κ. μέσ. νεμεσήσομαι ('Ιλ.Κ 129), ἀόρ. **ἐνεμέσησα** (Δημ.1123) κ. ποι. **νεμέσησα** ('Οδ.Φ 285) κ. δωρ. **νεμεσᾶσα** (Πίνδ.Ι 1,3) **κ** μέσ ἐπ. ἐν εὐκτ. γ' ἐν. **νεμεσσήσαιτο** ('Οδ.Α 228) κ.παθ. **ἐνεμεσήθην** (Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.38), ἐπ. γ' ἐν. **νεμεσήθη** ('Οδ.Α 119) κ. γ' πληθ. **νεμέσηθεν** ('Ιλ.Β 223), π. 'Ομ. συνήθ. ἐπὶ τῶν θεῶν, ἀγανακτῶ δικαίως κατά τινος, ὀργίζομαι ἐπὶ τῇ παρ' ἀξίαν εὐτυχίᾳ ἢ δυστυχίᾳ, κτ. ἐπέκτ. φθονῶ, ζηλεύω : 'Ιλ. Θ 198 **νεμέσησε δὲ πότνια "Ηρη,** 'Ησίοδ."Εργ.741 **τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω·** ‖ κ. ἀπολ. ἐπὶ ἀνθρώπων : 'Ιλ.Κ 145 **μὴ νεμέσα·** ‖ μτ. δοτ. προσ. ἢ πράγμ. ὀρκίζομαι κατά τινος ἢ πρός τι : 'Ιλ.Ω 53 **μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθέωμεν ἡμεῖς,** Πλάτ.Νόμ.927Β **νεμεσῶσί τε μάλιστα αὖ τοῖς εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζουσι·** ‖ κ. μτ. μτχ. ἢ μτ. χρον. προτ. : 'Ιλ.Δ 413 **οὐ νεμεσῶ 'Αγαμέμνονι . ὀτρύνοντι,** Πλάτ.Μίν.319Α **νεμεσᾷ ὁ θεός, ὅταν . .** ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. : 'Οδ.Φ 213 **μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα·** πρβλ. 'Ησίοδ."Εργ.756 **θεός τοι καὶ τὰ νεμεσσᾷ,** 'Αριστλ.Ρητ.1384b,4· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. γενικ. πράγμ. : Λουκ.Σκύθ.9 **καὶ πρὸς Χαρίτων μὴ νεμεσήσητέ μοι τῆς εἰκόνος, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα·** κ. παθ. : Πλούτ. Κάτ.Νεώτ.38 **παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἀκριβείας ἐξενεγκεῖν φιλοτιμούμενος ἐνεμεσήθη·** ‖ κ. μέσ..ὡς ἐνεργ. μτ. δοτ. προσ. ἢ μτ. μτχ. ἢ μτ. ἀπαρφ. ἢ μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀγανακτήσεως, ἀγανακτῶ : 'Ιλ.Κ 115 **εἴπερ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ' ἐπικεύσω,** 'Οδ.Α 228 **νεμεσσήσαιτό κεν . . ὁρόων,** αὐτ.Δ 195 **νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν κλαίειν,** αὐτ.Σ 227 **οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. πράγμ. : 'Οδ.Ξ 284 **νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα** (ἀγανακτεῖ ἐπὶ τοῖς κακοῖς ἔργοις, κτ. ἄ. τιμωρεῖ τὰ κακὰ ἔργα)· **2)** ἐπὶ τῆς τύχης, φθονῶ, ζηλεύω : 'Ιώσ.ΠΙ 1,22,1 **τὰς εὐπραγίας ἡ τύχη τισὶ ἐνεμέσησε·** κ. παθ. : αὐτ.6,1,6 **εἰ νεμεσηθείην τῆς ἐπιβολῆς·** **3)** μέσ. θεωρῶ τι κακόν, ἀπρεπές, ἀποστρέφομαι, αἰδοῦμαι : 'Οδ. Δ 158 **νεμέσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ . . ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν·** ‖ αἰσχύνομαι, εὐλαβοῦμαι, ἐντρέπομαι : 'Ιλ.Ο 103 **πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα,** 'Οδ.Β 64· **4)** ρηματ. π. νεμεσητέον, νεμεσητός, νεμεσητής, νεμεσήμων, νεμεσητικός.

νεμέτωρ-ορος (ὁ) ὁ ἀπονέμων τὰ δίκαια, ὁ κριτής, τιμωρός, ἐκδικητής : Αἰσχ.'Επτ.485 **τῶς νιν Ζεὺς νεμέτωρ ἐπίδοι κοταίνων.**

νεμήϊος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διός : 'Αρχύτ.π.Στοβ.4,1,138.

νέμησις-εως (ἡ) (νέμω) ἰων.γενικ. κ.-ιος, ἡ διαμοίρασις, ἡ διανομή· Πολύβ.8,135 «νέμησις οὐσίας, διαίρεσις, διακλήρωσις» : 'Ισαῖ.9,17 **διαφορᾶς τινος αὐτοῖς γενησομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου,** 'Ιώσ.ΑΙ 17,11,1 ν- **βασιλείας,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.1,19 **χρημάτων νέμησις·** **2)** 'Επιγρ. ἡ περιοχή, τὸ ἔδαφος : **ἡ νέμησις τῆς Μουνιχίας·** **3)** ἡ διάδοσις, ἐξάπλωσις, ἐπέκτασις : 'Αρετ.'Οξ.Νούσ. Ι,9 **ἐς τὴν ἐπίσχεσιν τῆς νεμήσιος.**

νεμητής (ὁ) (νέμω) μτγν., θηλ. **νεμήτρια** ὁ νεμέτωρ βλ.λ., ὁ ἐκδικητής· Πολύβ.8,136 «οἱ μερισταί»· **2)** Σουΐδ. «Αἰσυμνῆται . . οἱ νεμηταί, ὅ ἐστι, βραβευταί».

νεμητός-ή-όν (νέμω) Ἐπιγρ. πιθ. ὁ διαιρεθείς, διανεμηθείς, διαμοιρασθείς : οἶδε ἐνίκων τὸν νεμητὸν ἀγῶνα Ὀμολωΐων.

νεμήτρια (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ νεμητής βλ.λ. ἡ ἀπονέμουσα τὸ δίκαιον, ἡ ἐκδικήτρια.

νεμονηΐα (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ νουμηνία.

νεμόρεδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν ἐκ τῶν κοιλοκέρων.

νέμος-εος (τό) τόπος ἐπιτήδειος εἰς νομήν, βοσκήν, δάσος, ἄλσος· Ἡσ. «σύνδενδρος τόπος καὶ νομὴν ἔχων, νάπος» : Ἰλ.Λ 480 ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν ἐν νέμεϊ, Σοφ.Αἶ.413 νέμος ἐπάκτιον (σχόλ. «ἐπάκτιον ἄλσος»), Ἀλκ. Μεσσ.ΑΠ 7,55· 2) Ἡσ. «τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον»· 3) Ἡσ. «τὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ κοῖλον».

νέμω κ. μον. κ. νεώτ., μέλλ. νεμῶ (Σοφ.Αἶ.513) κ. νεμήσω (Λόγγ.2,23) κ. μέσ. νεμοῦμαι (Θουκ.4,64) κ. Ἰων. νεμέσμαι (ἐν συνθ.: Ἡρ.1,173) κ. νεμήσομαι (Διον.Ἀλ.8,71, Πλούτ.Κράσσ.14) κ. παθ. νεμηθήσομαι (Πλούτ.Ἀγ.14), ἀόρ. ἔνειμα κ. ἐπ. νεῖμα (Ἰλ.Γ 274) κ. μέσ. ἐνειμάμην (Θουκ.8,21) κ. ἐνεμησάμην (Κλέαρχ.10, δ.γρ.), παθ. ἐνεμήθην (Πλάτ.Νόμ.849C, Δημ.956), παρακ. νενέμηκα (ἐν συνθ. δια-, Ξεν.Κ Π 4,5,45), μέσ. νενέμημαι (Πλάτ.Παρμ.144D, Δημ. 1149), π. Ὀμ. συνήθ. ἐπὶ φαγητοῦ καὶ ποτοῦ, διαμένω, μοιράζω : Ἰλ.Ι 217 αὐτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς, Ὀδ.Η 179 κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, οἱ δ᾽ ἤδη μοίρας τε νέμον κερόωντό τε οἶνον, Ἐπιγρ. οἱ γεωνόμοι νειμάντων τὴν γῆν· || κ. γεν. ἐπὶ πάσης διανομῆς, ἰδ. τῆς παρὰ τῶν θεῶν : Ὀδ.Ζ 188 Ζεὺς .. νέμει ὄλβον .. ἀνθρώποισιν, Πίνδ.Ι 5(4),52 Ζεὺς τά τε καὶ τὰ νέμει, Ἡρ.6,11 θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων, Αἰσχ.Ἱκ.403 Ζεὺς νέμων εἰκότως ἄδικα μὲν κακοῖς, ὅσια δ᾽ ἐννόμοις, Σοφ.Ἠλ.176 ᾧ τὸν ὑπεραλγῆ χόλον νέμουσα, Μηναῖ.11,3 Θεοτ. νέμοις πᾶσι τοῖς ὑμνηταῖς· κ. παθ. : Ξεν.Ἀν.7,3,21 κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, Πλάτ.Παρμ.144D πλεῖστα μέρη ἡ οὐσία νενεμημένη· 2) μτ. αἰτ. κ. δοτ. ἐπὶ προσ., ἀπονέμω τι εἴς τινα, δίδω, προσφέρω : Ἡρ.1,32 Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι, Αἰσχ.Εὐμ.624 τὸν πατρὸς φόνον πράξαντα μητρὸς μηδαμοῦ τιμὰς νέμειν, αὐτ. Πρ.291, αὐτ.Φιλ.1062 τὸ σὸν γέρας τιμὴν ἐμοὶ νέμει, Εὐρ.Ἑκ.868, Ἀριστφ.Ὄρν.384 κἀμοὶ δεῖ νέμειν ὑμᾶς χάριν, Θουκ.3,48 μήτε οἴκτῳ πλέον νέμει, μήτε ἐπιεικείᾳ, Πλάτ.Νόμ.696Α· || εἰδ. ἐπὶ δικαστῶν προσδιοριζόντων ποινήν : αὐτ.863Α τῶν τοιούτων πέρι νομοθέτῃ κολαστὴν τῶν ἁμαρτημάτων θάνατον .. νέμειν, Γαλ.6,753· || κ. μτ. ἀπαρφ. : Σοφ.Αἶ.1201 νεῖμεν ἐμοὶ τέρψιν ὁμιλεῖν· || κ. παθ. ἀπονέμομαι : Ἡρ.9,7,α´ καὶ τὸ μὲν ἀπ᾽ ἡμέων οὕτω ἀκίβδηλον ἐὸν νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· 3) κατανέμω : Ἐπιγρ. νεῖμαί τινας ἐς τὰς φυλὰς δέκαχα· κ. παθ. : Ἀριστλ.Ἀθ.8,3 ἐκ τῆς φυλῆς ἑκάστης νενεμημέναι τριττύες τρεῖς 4) κ. νεώτ. μέσ. συνήθ. ἐπὶ κτηματικῆς περιουσίας, ἔχω καὶ κατέχω τι ὡς μερίδιόν μου, κατέχω καὶ καρποῦμαι, ἀπολαμβάνω τὰ ὠφελήματα ἔκ τινος : Ἰλ.Μ 313 τέμενος νεμόμεσθα μέγα, Ὀδ.Υ 336 πατρώϊα πάντα νέμεσθαι, Ἡσίοδ.Ἔργ. 119 οἱ δ᾽ ἐθελημοὶ ἥσυχοι ἔργ᾽ ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν, Ἡρ.4,165 καὶ τἄλλα νεμομένη καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα, αὐτ.7,112, Θουκ. 1,100 περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θρᾴκῃ ἐμπορίων καὶ τοῦ μετάλλου, ἃ ἐνέμοντο, Λυσ.16,10, Δημ.37 καὶ ταῦθ᾽, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς· || κ. ἀπολ. : Δημ.579 ἔμ᾽ οἴεσθ᾽ ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμᾶς δὲ νεμεῖσθαι, - νέμομαι διανοίᾳ κυρίου (φρ. νομ.)· || ἀπολαύω, καρποῦμαι : Ἰλ.Ζ 195 οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων.., ὄφρα νέμοιτο, Πάπ. μέχρι τοῦ νῦν νέμομαι προσόδους, αὐτ. καθὼς καὶ οἱ γονεῖς ἐνέμοντο· 5) συνήθ. μτ. αἰτιατ. τόπων, κατοικῶ, ἐνοικῶ : Ἰλ.Β 496 οἵ θ᾽ Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν, Ὀδ.Β 167 οἳ νεμόμεσθ᾽ Ἰθάκην, Πίνδ.Π 4,150 τοὺς ἀπούραις ἁμετέρων τοκέων νέμεαι· κ. ἀπολ. : Ἡρ.4,19 οἱ δὲ νομάδες οὗτοι τὸ πρὸς ἠῶ ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν νέμονται χώρην· 6) τὸ ἐνεργ. ἐπὶ τῆς μέσ. σημ. ἔχω, κατέχω : Πίνδ.Ο 2,12 ἕδος Ὀλύμπου νέμων, αὐτ.Ι 1,67, Ἡρ.4,191 τὴν οἱ νομάδες νέμουσι, Σοφ.ΟΚ 879 τάνδ᾽ ἆρ᾽ οὐκέτι νεμῶ πόλιν, Θουκ.5,42 ὅρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, Στράβ.11,13,11· || κ. ἀπολ. κατέχω γῆν, κατοικῶ : Ἡρ.4,188 ἀτὰρ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες τῇ Ἀθηναίῃ μάλιστα· || κ. παθ. ἐπὶ τόπων, κατοικοῦμαι : Ἡρ.7,158 τά τε κατ᾽ ὑμέας τάδε ἅπαντα ὑπὸ βαρβάροισι νέμεται· || κ. ἀπολ. ἐπὶ χώρας, οἰκοῦμαι, συντηροῦμαι : Θουκ.1,5 μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται· 7) μέσ. ἐπὶ πόλεων, κεῖμαι ἐπί τινος : Ἡρ.7,23 πόλεις μὲν αὗται, αἳ τὸν Ἄθων νέμονται· πρβλ. αὐτ.7,123· 8) μέσ. μτφ. ἐπὶ χρόνου, διέρχομαι, περνῶ : Πίνδ.Ο 2,73 ἀδάκρυν νέμονται αἰῶνα, αὐτ.Ν 10,56 ἁμέραν τὰν μὲν παρὰ πατρὶ φίλῳ Δὶ νέμονται· || μτ. ἐπιρρ. ζῶ, διάγω τὸν βίον κατά τινα τρόπον : Πίνδ.Π 11,55 ἡσυχᾷ νεμόμενος· 9) διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Πίνδ.Ο 13,27 καὶ τόνδε λαὸν ἀβλαβῆ νέμων, Ἡρ.1,59 ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ, Αἰσχ.Πρ.526 ὁ πάντα νέμων .. Ζεύς, Σοφ. ΟΤ 201 ὦ τᾶν πυρφόρων ἀστραπᾶν κράτη νέμων· κ. ἀπολ. : Πίνδ.Π 3,70 ὃς Συρακόσσαισι νέμει βασιλεὺς πραῢς ἀστοῖς· 10) φρ. νέμω ἰσχύν τινι στηρίζομαι, πέποιθα εἴς τι : Αἰσχ. Ἑπτ.76 ἰσχὺν σκήπτροις ἰσόπαιδα νέμοντες· 11) θεωρῶ τινα, νομίζω, ἐκλαμβάνω τινὰ ὡς .. : Σοφ.Ἠλ.150 σὲ δ᾽ ἔγωγε νέμω θεόν, αὐτ.Αἶ.1331 φίλον σ᾽ ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω· κ. παθ. : Σιμων.5,9 οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται (δὲν μοὶ φαίνεται καλῶς εἰρημένον)· 12) ἐκλέγω, ἔχω : Ἰσοκρ.8,53 οἵους περ ἂν τοὺς προστάτας νέμωσιν, Ἀριστλ.Πολιτ.1275a,12 ἀλλὰ νέμειν ἀνάγκη προστάτην· κ.παθ.: Πολύβ.6,47,8 τῶν ἀθλητῶν τούς γε μὴ νενεμημένους .. εἰς τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας (τοὺς μὴ προσληφθέντας)· 13) μτφ. ἀπαγγέλλω ἀπὸ χειρογράφου· Ἡσ.«ἀναγινώσκω» : Σοφ.ἀπ.144· 14) ἐπὶ ποιμένων, ἄγω ἐπὶ νομήν, τρέφω, συντηρῶ, περιποιοῦμαι ζῷα, βόσκω : Ὀδ.Ι 233 ἐπῆλθε βόσκων, Πλάτ.Πολ.373D χώραν .. ἱκανὴν νέμειν τε καὶ ἀροῦν· || κ. μτ. αἰτ. : Ἡρ.8,137 ὁ μὲν ἵππους νέμων, ὁ δὲ βοῦς, Εὐρ.Ρῆσ.551 ἤδη δὲ νέμουσι κατ᾽ Ἴδαν ποίμνια, Πλάτ.Κριτί.109C καθάπερ ποιμένες κτήνη πληγῇ νέμοντες· || κ. μέσ. ἐπὶ τῶν κτηνῶν, ἐξέρχομαι εἰς νομήν, τρέφομαι ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους φυομένου χόρτου, βόσκω : Ἰλ.Ε 777, Ὀδ.Ν 407 αἱ δὲ νέμονται πὰρ Κόρακος πέτρῃ .. ἔσθουσαι βάλανον, Ἡρ.8,115 ἔφασαν νεμομένας ἁρπασθῆναι ὑπὸ τῶν ἄνω Θρηΐκων (τὰς ἵππους)· || μτ. αἰτ. τόπου : Πίνδ.Ν 3,82 κραγέται κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται (χωρία), Εὐρ.Ἠλ.1163 ὀρεία τις ὡς λέαιν᾽ ὀργάδων δρύοχα νεμομένα· || κ. μτ. συστ. αἰτ. τρέφομαι ἔκ τινος, ἀποτρώγω : Ὀδ.Ι 449 πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν᾽ ἄνθεα ποίης μακρὰ βιβάς, Ἡρ.1,78 φανέντων δὲ αὐτῶν οἱ ἵπποι μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι, Εὐρ.Βάκχ.735, Ἀριστφ.Ὄρν. 159 νεμόμεσθα δ᾽ ἐν κήποις τὰ λευκὰ σήσαμα· 15) μτ. αἰτ. τόπου χρῶμαι πρὸς νομήν, βοσκήν : Ξεν.ΚΠ 3,2,20 ἐθέλοιτ᾽ ἂν ἐᾶν νέμειν ταῦτα τοὺς Ἀρμενίους (τὰ ὄρη)· κ. παθ. : Ξεν.Ἀν.4,6,17 τὸ ὄρος .. νέμεται αἰξὶ καὶ βουσίν· 16) μέσ. ἐπὶ προσ., ἐσθίω, τρώγω : Σοφ.Φιλ.709 οὐκ ἄλλων αἶ-

ρων τῶν νεμόμεσθ' ἀνέρες ἀλφησταί· 17) μέσ. μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρός, κατακαίω, καταβιβρώσκω : Ἰλ.Ψ 177 ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο, Ἡρ.5,101 ἀπολαμφθέντες πάντοθεν ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός· || ὁμ. γεν. κατατρώγω : Πλούτ.Ἠθ.165Α τὸ ψεῦδος.. νέμεται τὴν ψυχήν· 18) διὰ τοῦ πυρὸς καταστρέφω, δῃῶ, παραδίδω πόλιν εἰς τὸ πῦρ, ἐρημώνω : Ἡρ.6,33 πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νείμαντες ἔπλωον αὖτις ἐς τὴν Χερσόνησον· || κ. παθ. καταβιβρώσκομαι, ἐρημοῦμαι ὑπὸ τοῦ πυρός : Ἰλ Β 780 ὡς εἴ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο, Πλούτ. Ἀλέξ.18 πυρὶ νέμεται.. ἡ φάλαγξ· 19) ἀπολ. ἐπὶ κακοήθους ἕλκους, ἐξαπλοῦμαι, ἐκτείνομαι : Ἡρ.3,133 Δαρείου δὲ γυναικὶ ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα, μετὰ δὲ ἐκραγὲν ἐνέμετο πρόσω· πρβλ. Θεόφρ.ΦΙ 9,9,5· || ὁμ. ἐπὶ τῆς γαγγραίνης : Διόδ Σ 17,103 (πιθ.)· || ὁμ. ἐπὶ τῆς ἄφθης : Ἀσκληπιάδ.Πρ.π.Γαλ.12,995· || ὁμ. ἐπὶ οἰδήματος : Φιλούμ.17,1 ὄγκος νεμόμενος· 20) ρηματ. π. νομή, νόμος, νομός, νέμος, νέμησις, νέμεσις.

νένα (ἡ) μσν. ἡ τροφός : Ἐρωτόκρ.1,495 ἡ νένα δὲν ἐλόγιαζε, πῶς νά 'μπῃ σ' πόθου ὀδύνη.

νεναμένην Ἡσ. «ἠροτριαμένην».

νενανῶ βυζ. μουσ. εἷς τῶν τριῶν πολυσυλλάβων μουσικῶν φθόγγων.

νένασμαι ποι. παθ. παρακ. τοῦ ναίω βλ.λ.· 2) παθ. παρακ. τοῦ νάσσω βλ.λ.

νενασμένας Ἡσ. «πεπλησμένας».

νενασμένως Ἡσ. «ἐπιεικῶς».

νενέ (ἡ) (τουρκ.) δημ. ἡ μάμμη, ἡ γιαγιά.

νενέαται Ἰων. γ' πληθ. παθ. παρακ. τοῦ νέω, ἐπισωρεύω.

νένηκα παρακ. τοῦ νέω, κλώθω, νήθω.

νενηφότως ἐπίρρ. μσν. νηφαλίως : Θωμ.Μ 625 νενηφότως καὶ ἐγρηγορότως.

νενίηλος-ον μτγν. ὁ ἐστερημένος τοῦ νοῦ, μωρός, ἀνόητος, ἀναίσθητος, βραδύνους· Ἡσ. «νενίηλος· τυφλός, ἀπόπληκτος, ἀνόητος» : Καλλ.Δία 63 ὃς μάλα μὴ νενίηλος (σχόλ. «ματαιόφρων καὶ ἐστερημένος τοῦ αἰόλλειν καὶ κινεῖν τὸν νοῦν».

νένιπται παθ. παρακ. τοῦ νίζω βλ.λ.

νεννάζει Ἡσ. «κακολογεῖ» (δ.ἀνάγν. δεννάζει).

νέννος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ θεῖος, ὁ μπάρμπας· Εὐστ.971,26 «νέννον· θεῖον, πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφόν» : Πολυδ.3,16 καλεῖται δὲ καὶ νέννος παρὰ τοῖς ποιηταῖς· 2) ὁ πάππος, ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός : Πολυδ.3,22· πρβλ. ἐπίγρ. π. Πλούτ.Ἠθ.1033F τὸν νέννον Χρύσιππον Ἀριστοκρέων ἀνέθηκε (διόρθ. τόνδε νέον).

νενοθευμένως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. τοῦ νοθεύω) ἐπίρρ. μσν. διὰ νόθου τρόπου, οὐχὶ γνησίως : Μαν.Παλ. ἐν Notitt.Mss.8,359 πάντων τούτων τὴν ἱστορίαν καὶ τινας ἄλλας τῶν ἐν θείᾳ γραφῇ ἴσασι μέν, νενοθευμένως δ' οὖν ὅμως.

νενομισμένως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. τοῦ νομίζω) ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν νενομισμένον τρόπον, δθ. κ. κατὰ τὸ εἰωθός : Καλλίστρ.Ἔκφρ.897 ἐπεφύκει οὐ νενομισμένως ἡ θρίξ.

νενός (ὁ) Ἡσ. «εὐήθης»· πρβλ. νενίηλος.

νένοφα παρακ. τοῦ νέφω, βλ. ἐν λ. συννέφω· Φώτ. «νένοφεν· νενέφωται».

νένωμαι παθ. παρακ. τοῦ νοῶ βλ.λ.

νενώμεθα Ἡσ. «διανενοήμεθα».

νένωται Ἡσ. «ἐν νῷ ἔχει».

νέξας Ἡσ. «τὰ στρώματα».

νεο- κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. νιο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεων δηλουσῶν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον συνετελέσθη νεωστί, πρὸ ὀλίγου, οἷον νεοβάπτιστος, νεόβλαστος, νεόπηκτος, νεοσφαγής, νιόβγαλτος, νιόπαντρος, νιόφερτος κτλ.· 2) προσδίδον εἰς αὐτὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ μεταγενεστέρου ἢ τοῦ νεωτέρου, οἷον νεοβουδδισμός, νεοδαρβινισμός, νεοδημοκρατικός, νεολογισμός· || δημ. προσδίδον εἰς αὐτὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ νέου τὴν ἡλικίαν, οἷον νιοφέρνω (φαίνομαι νέος, νεάζω).

νεοαλδής-οῦς-ές ὁ νεαλδής· πρβλ. Ἡσ. ἐν λ. νεοαλδέα : Ἰλ.Φ 346 (δ.γρ. νεοαρδής).

νεοαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ ἀλατισθείς : Διοσκ.2,71 νεοαλὴς τυρός· πρβλ. νεαλής 1).

νεοάλωτος-ον (ἁλίσκομαι) ὁ νεωστὶ ἁλούς, συλληφθείς : Ἡρ.9,120 οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεοάλωτοι (δ.γρ. νεάλωτοι).

νεοαρδής-οῦς-ές (ἄρδω) ἐπ. ὁ νεωστὶ ἀρδευθείς, ὁ νεοκαταβρεγμένος, ὁ φρεσκοποτισμένος : Ἰλ.Φ 346 ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν αἶψ' ἀγξηράνῃ (δ.γρ. νεοαλδής).

νεοαρκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν νέαν ἀρκτικὴν χώραν, τὴν Βορείαν Ἀμερικήν : νεοαρκτικὴ πανὶς (τὸ σύνολον τῶν ἰθαγενῶν ζῴων τῆς Β. Ἀμερικῆς), - νεοαρκτικὴ περιοχὴ (μία τῶν ζῳογεωγραφικῶν περιοχῶν, περιλαμβάνουσα τὴν Βόρειον Ἀμερικήν).

νεοαττικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ καλλιτεχνῶν καὶ καλλιτεχνημάτων γλυπτικῆς, ὁ μιμούμενος τὴν ἀττικὴν τέχνην τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς : νεοαττικὴ τέχνη (ἡ τέχνη τῶν Ἑλλήνων, τῶν κατὰ τὸν Ιον π.Χ. αἰῶνα ἐργασθέντων εἰς τὴν Ρώμην καὶ μιμουμένων ἢ ἀντιγραφόντων κλασσικὰ ἔργα τῆς ἀττικῆς τέχνης).

νεοαυξής-οῦς-ές ὁ νεοαύξητος βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. νεοθρότοις.

νεοαύξητος-ον λεξ. ὁ νεωστὶ ηὐξημένος, ὁ νεαύξητος : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ. ἐν λ. νεοσρδέα.

νεοβάπτιστος-ον (βαπτίζω) μσν. ὁ νεωστὶ βαπτισθείς : Θεοφύλ.Βουλγ.ΚΔΤιμ.1,3,6.

νεόβγαλτος-η-ο δημ. κ. νιόβγαλτος ὁ διὰ πρώτην φορὰν ἀπεκδυόμενος εἴς τι, ὁ ἄπειρος, ὁ πρωτόβγαλτος : νεόβγαλτος εἰς τὴν πολιτικήν.

νεόβδαλτος-ον (βδάλλω) μτγν. κ. μσν. ὁ νεωστὶ ἀμελχθείς : Νίκ.Θηρ.606 νεόβδαλτον γάλα, αὐτ.Ἀλεξ.484, Παῦλ.Αἰγ.1,72.

νεοβιταλισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν ἡ ζωὴ ὀφείλεται εἰς δυναμικὴν ἀρχήν, ἥτις εἶναι ἴδιον εἶδος ἐνεργείας καὶ δὲν παράγει ἔργον, ἀλλ' ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἐνεργητικῶν δυνάμεων τῶν κυρίως ζωϊκῶν· πρβλ. βιταλισμός.

νεοβλαστής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ νεόβλαστος βλ.λ. : Πολυδ.1,231 νεοβλαστὲς δένδρον· 2) μτφ. ἐπὶ τέκνων, ὁ νεογενής, νεογέννητος : Ὀππ.Ἁλ.1,735 τέκνα νεοβλαστῆ.

νεόβλαστος-ον κ. μσν. ἐπὶ κλάδων δένδρων, ὁ νεωστὶ βλαστάνων, ὁ νέους καὶ τρυφεροὺς βλαστοὺς φύων : Θεόφρ.ΦΙ 1,8,5 καθάπερ καὶ τῆς συκῆς νεόβλαστοι (κλάδοι), Νίκ.Ἀλεξ.484, Θεοφύλ.Σ Ἐπιστ.61.

νεόβλυτος (βλύω) μσν. ὁ νεωστὶ ἀναβλύσας : Φιλῆς Χρον.51,230 καθάπερ.. νεόβλυτον γάλα.

νεοβόρειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς Ἡνωμένας πολιτείας καὶ τὸ Β. Μεξικόν· || νεοβόρειος περιοχὴ νεωτέρα ζῳογεωγραφικὴ περιοχή, περιλαμβάνουσα τὴν νεοαρκτικήν, ἐξαιρέσει τοῦ Καναδᾶ.

νεοβόρος-ον Ἡσ. «νεωστὶ βεβρωμένος».

νεόβουλος-ον μτγν. ὁ νέος σύμβουλος, βουλευτής : Συνέσ.Ἐπιστ.38,180Α τὴν πατρῴαν βῶλον ὑποτελῆ τῇ συγκλήτῳ.., ἐπειδὴ γέγονεν ἡγεμών, ἀξιοῦται συντελεῖν, ὥσπερ οἱ νεόβουλοι.

νεόβροχος-ον ὁ νεωστὶ βραχείς· || μτφ. ὁ νεωστὶ ἐγγαστρωθείς· Ἡσ. «νεόβροχοι· ἔγκυοι».

νεοβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) ὁ πρὸ ὀλίγου φαγών : Ἱππ. Διαίτ.19 ἢν δὲ μὴ ὑπεληλύθῃ ὁ παλαιότερος σῖτος νεοβρῶτι ἐόντι.

νεόγαια [ἡ] νεώτ. ζῳογεωγραφικὴ περιοχὴ περιλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὴν Ἀμερικήν, ἐξαιρέσει τοῦ Καναδᾶ.
νεογάλαξ-ακτος [ὁ,ἡ] μτγν. ὁ πρὸ ὀλίγου, ὁ μόλις ἀρξάμενος νὰ θηλάζῃ· Χοιροβ.Ι,367,19 «τὸ ἀρτιγάλοξ, ὁ νεογάλαξ» : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.Ι,352.
νεόγαμβρος [ὁ] μσν. κ. νεώτ., δημ. νιόγαμπρος ὁ νεωστὶ γενόμενος γαμβρός, νεόνυμφος : Νικ. Χων.330D **οἱ δύο νεόγαμβροι τοῦ βασιλέως** [κῶδ. ἀντὶ οἱ νεόνυμφοι γάμβροι].
νεογαμής-οῦς-ές λεξ. ὁ νεόγαμος· Φώτ. «νεογαμής· ὁ νεωστὶ γήμας».
νεογαμητή [ἡ] γλωσσ. ἡ νεόγαμος, νεόνυμφος, ἡ νιόπαντρη.
νεόγαμος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· ὁ νεωστὶ ἐλθὼν εἰς γάμον, ὁ νιόπαντρος : Ἡρ.Ι,37 **κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί**, Αἰσχ. Ἀγ.1179 **νεογάμου νύμφης**, Εὐρ.Μήδ.324 **μή, πρός σε γονάτων τῆς τε νεογάμου κόρης**, Ξεν.ΚΠ 3,1,36 **ὁ δὲ ἐτύγχανε νεόγαμός τε ὢν καὶ ὑπερφιλῶν τὴν γυναῖκα**· **2)** ὁ ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, πρωΐμως νυμφευθείς : Πτολ.Τετράβ.183.
νεογενής-οῦς-ές κ. νεώτ., ποι. νεηγενής [Ὀδ.Δ 336], δωρ. **νεαγενής** [Εὐρ.ΙΑ 1623] ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου λαβὼν ὑπόστασιν, ὁ νεογέννητος : Αἰσχ.Χο.530 **νεογενὲς δάκος**, Πλάτ.Θεαίτ. 160Ε **νεογενοῦς παιδίου**, Ἀντιφάν.52,4 **νεογενοῦς ποίμνης**· **2)** ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς, ὁ καινούργιος : Ἀλκίφρ.3,23 **νεογενῆ κηρία**· **3)** νεώτ. γεωλ. ὁ μεταγενεστέρως διαπλασθείς : **νεογενὴς ὑποδιάπλασις** ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν δύο ὑποδιαπλάσεων στρωμάτων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσμ. στρωμάτων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, ἀ. νεοτριτογενής· ‖ **νεογενὴς ὑποπερίοδος** ἡ νεωτέρα ἐκ τῶν δύο ὑποπεριόδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς περίοδος τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος· ‖ **νεογενῆ στρώματα** τὰ στρώματα τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς **τὰ** σχηματισθέντα **κατὰ** τὴν νεογενῆ περίοδον.
νεογενία [ἡ] μτγν. ἐκκλ. ἡ νέα γέννησις : Ἀμφιλ.340.
νεογέννητος-ον σχόλ. κ. νεώτ., δημ. κ. **νιογέννητος-η-ο** ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ νεογενής, ὁ ἀρτιγέννητος : Σχόλ.Λουκ.Ἀλκ.3, Φώτ. ἐν λ. νεογιλός· ‖ **τὸ νεογέννητον** ὡς οὐσ. τὸ νεογνόν· **2)** δημ. μτφ. ὁ νεωστὶ φανείς, προκύψας : Σολωμ. Λάμπρ.9,2 **τὸ νεογέννητο τὸ φῶς**.
νεογηλής-οῦς-ές, κτ. αἰτ. **νεογηλέα** ὁ νεογιλὸς βλ.λ. : Ἀνακρ.51 π. Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,52 **νεογηλέα νεβρόν** [δ.γρ. νεοθηλέα].
νεογιλής-οῦς-ές πιθ. ἀντὶ νεογηλής, νεογιλὸς βλ.λ.
νεογιλός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ γεννηθείς, νεογέννητος : Ὀδ.Μ 86 **τῆς ἤ τοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς γίγνεται**, Ἰσαῖ.ἀπ.12 **νεογιλὸν βρέφος**, Θεόκρ.17,58 **καί σε Κόως ἀτίταλλε βρέφος νεογιλὸν ἐόντα** [δ.γρ. νεογιλλόν], Ἀλκίφρ. 1,27 **ν- ἐριφοῦ**· **2)** κ. νεώτ. ὀδοντιατρ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, ὁ πρῶτος φυόμενος, ὁ πρωτοφυής, ὁ γαλοξίας : Ὀππ.Κυν.1,199 **εἰσόκε μὲν νεογιλὸν ὑπὸ στομάτεσσιν ὀδόντα καὶ γλαγερὸν φορέουσι δέμας**· **3)** ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ βραχύς : Λουκ. Ἀλκ.3 **ἐπεί τοι μικρὸς πάνυ καὶ νεογιλὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν πάντα αἰῶνα**.
νεογλαγής-οῦς-ές μτγν. ὁ πρὸ ὀλίγου ἀρξάμενος νὰ θηλάζῃ, ὁ νεογέννητος, ὁ νεογάλαξ : Μάξιμ.517 **νεογλαγέας περὶ πώλους**· **2)** παθ. ὁ ἀρτίως ἀρξάμενος νὰ παρέχῃ γάλα, ὁ νεωστὶ θηλαζόμενος: Νόνν.Δ 48,764 **νεογλαγέες σέο μαζοί**.
νεόγληνος-ον λεξ. ὁ ἄρτι ἀνακτησάμενος τὰς γλήνας, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν.
νεογλυφής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ γλυφείς : Τρυφιόδ.332 **νεογλυφέων ἐπὶ μηρῶν**.
νεογνός-όν [κτ. συγκοπ. ἐκ τοῦ νεόγονος] κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ νεογέννητος : Ὑμν.Δήμ.141 **παῖδα νεογνόν**, Ἡρ.2,2 **παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν**, Αἰσχ.Ἀγ.1163 **καὶ νεογνὸς ἂν βροτῶν μάθοι** [κῶδ.], Εὐρ.Ἴων 31 **λαβὼν βρέφος νεογνόν**, Ξεν.Οἰκ.7,21 **ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία**, Πλούτ.Ἠθ.149D **τῇ δὲ φωνῇ καθάπερ τὰ νεογνὰ παιδάρια κλαυθμυριζόμενον**· ‖ κ. ἐπὶ ζῴων : Εὐρ.Ἠλ.495 **ἥκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων ποίμνης νεογνὸν θρέμμα**, Λυκόφρ. 503 **νεογνὸν σκύμνον**· ‖ κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ νεογνὸν ὡς οὐσ. τὸ ἄρτι γεννηθέν, τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος ἢ ζῷον : Ξεν.Κυν.5,14 **τὰ λίαν νεογνά**, Ἀριστλ.ΖΜ 665b,7 **δῆλον δ᾽ ἐν τοῖς νεογνοῖς τούτων**· ‖ μσν. ἐπὶ ἵππου, ὁ νεαρός : Βί.Ἀλεξ. 2065 **ἵππον γὰρ ἔχων νεογνόν**.
νεογόμφωτος-ον μσν. ὁ νεωστὶ ναυπηγηθείς : Νικ.Χων.Χρον.253Β **νῆα νεογόμφωτον**.
νεόγονος-ον κ. μσν. κ. κτ. συγκοπ. **νεογνὸς ὁ** νεογενής, νεογέννητος : Εὐρ.Ἴων 1001 **τούτῳ δίδωσι Παλλὰς ὄντι νεογόνῳ**, αὐτ.Κύκλ.206 **νεόγονα βλαστήματα**, Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.36,8, Θεοφύλ.Σ Ἐπιστ.32 **τὰ νεόγονα τῶν ἀμπέλων**.
νεόγραπτος-ον [γράφω] μτγν. ὁ νεωστὶ ἐζωγραφημένος : Θεόκρ.18,3 **πρόσθε νεογράπτῳ θαλάμῳ χορὸν ἐστάσαντο**.
νεόγραφος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ γραφεὶς ἢ ζωγραφηθείς : Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,55 **ἄλλων τ᾽ ἔρνεα πολλὰ νεόγραφα**.
νεόγυιος-ον ποι. ὁ ἔχων νέα μέλη, νεαρά : Πίνδ.Ν 9,24 **ἑπτὰ γὰρ δαίσαντο πυραὶ νεογυίους φῶτας**, αὐτ.ἀπ.123,9.
νεογύνης [ὁ] ὁ νεωστὶ λαβὼν γυναῖκα, ὁ νεόγαμος, νιόπαντρος : Ἀμειψ.34.
νεοδάκρυτος-ον ὁ πρὸ μικροῦ, προσφάτως δακρύσας· Ἡσ. ἐν λ. νεοστάλυγες.
νεοδάμαστος-ον σχόλ. λεξ. ὁ νεωστὶ δαμασθείς : Σχόλ.Λυκόφρ.65, Φώτ. ἐν λ. νεόδμητον.
νεοδαμώδης-ους-ες [δᾶμος] λακ. ὁ νεωστὶ γενόμενος εἷς ἐκ τοῦ δήμου, ὁ νέος πολίτης τῆς Σπάρτης· Ἡσ. «ὁ νεωστὶ δημοποίητός γεγενημένος» : Θουκ.7,58 **δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι**· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. ἐν Λακεδ. ὁ δι᾽ ἀνδραγαθίαν κατὰ τὴν μάχην ἢ δι᾽ ἄλλας σπουδαίας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πολιτείαν τῶν Λακεδαιμονίων ἐλευθερωθεὶς καὶ μετά τινων δικαιωμάτων ἐγγραφεὶς εἰς τοὺς δήμους τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν δοῦλος· Πολυδ.3,83 «τοὺς εἰς ἐλευθερίαν τῶν εἱλώτων ἀφιεμένους οἱ Λακεδαιμόνιοι νεοδαμώδεις καλοῦσιν», Ἡσ. «οἱ κατὰ δόσιν ἐλεύθεροι ἀπὸ τῆς εἱλωτίας» : Θουκ.5,34 **μετὰ τῶν νεοδαμωδῶν ἐς** Λέπρεον **κατέστησαν**, αὐτ. 7,58, Ξεν.Ἑλλ.3,1,4 **δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμωδῶν εἰς χιλίους**, αὐτ.3,3,6.
νεοδαρβινισμός [ὁ] νεώτ. φιλοσ. θεωρία δεχομένη τὴν φυσικὴν ἐπιλογὴν ὡς τὸν κυριώτερον παράγοντα τῆς ἐξελίξεως τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων καὶ ἀρνουμένη τὴν κληρονομικότητα τῶν ἐπικτήτων χαρακτήρων· πρβλ. δαρβινισμός.
νεοδάρτης Ἡσ. «ἔδεσμά τι ἀβυρτακῶδες».
νεόδαρτος-ον [δέρω] ἐπὶ δέρματος, ὁ νεωστὶ ἐκδαρείς, ὁ φρεσκογδαρμένος : Ὀδ.Δ 437 **τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ᾽ ἔνεικεν· πάντα δ᾽ ἔσαν νεόδαρτα** [σχόλ. «νεωστὶ ἐκδαρθέντα»], αὐτ.Χ 363 **ἀμφὶ δὲ δέρμα ἕστο βοὸς νεόδαρτον**, Ξεν.Ἀν.4,5,14 **καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν**, Αἰν.Τακτ.32,3 **νεόδαρτος ἀσκός**, Δίων Κ 50,12 **νεοδάρτοις βύρσαις**.
νεοδίδακτος-ον [διδάσκω] μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ δραμάτων, τὸ νεωστὶ διδαχθέν, παρασταθὲν ἐν θεάτρῳ : Λουκ.Τίμ.46 **νεοδιδάκτων διθυράμβων**.

νεοδμής-ῆτος (ὁ,ἡ) [δαμάζω] ἐπὶ ἵππων, ὁ νεόδμητος, ὁ νεωστὶ ἡμερωθείς : Ὕμν.Ἀπόλλ.231 **νεοδμὴς πῶλος·** **2)** ἐπὶ γάμου, ὁ νεωστὶ συναφθείς : Εὐρ.Μήδ.1366 **ἀλλ' ὕβρις οἵ τε σοὶ νεοδμῆτες γάμοι** (σχόλ. «παρὰ τὸ νεωστὶ ἐν αὐτοῖς δεδμῆσθαι τὴν νύμφην»).

νεόδμητος-ον (1) [δέμω] κ. νεώτ., δωρ. **νεόδματος** ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος, ὁ καινουργοχτισμένος : Πίνδ.Ι 4(3),62 **νεόδματα στεφανώματα βωμῶν,** ΑΠ Παράρτ.120,1, - **νεόδμητον μέγαρον - σχολεῖον.**

νεόδμητος-ον (2) [δαμάζω] ἐπὶ ἵππων, ὁ νεωστὶ δαμασθείς, ἡμερωθείς, ὁ νεοδμής· **2)** μτφ. ἐπὶ νέων γυναικῶν, ἡ νεωστὶ νυμφευθεῖσα, ὑπανδρευθεῖσα· Σουΐδ. «νεόδμητος κόρη, ἡ νεοδάμαστος» : Εὐρ.Μήδ.623 **τῆς νεοδμήτου κόρης,** Κόϊντ.3,405 **νεοδμήτων τε γυναικῶν·** **3)** ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς : Λυκόφρ.65 **πρὸς νεόδμητον νέκυν** (δ.γρ. νεόκμητον)· **4)** ὁ ἐκ προσφάτου ἥττης : Κόϊντ. 5,161 **νεόδμητος ἀνάγκη.**

νεοδόμητος-ον μτγν. ὁ νεόδμητος, νεόκτιστος: Ἀππ.Μιθριδ.40 **ὑγροτέρου καὶ ἀσθενεστέρου ἔτι ὄντος ἅτε νεοδομήτου.**

νεόδοξος-ον μσν. ὁ νεωστὶ γενόμενος ἔνδοξος, περίφημος : Τζέτζ. ἐν Ἀν.Κρ.4,20,2).

νεόδορος-ον [δέρω] ὁ νεωστὶ ἐκδαρείς, νεόδαρτος, νεόγδαρτος : Θεόφρ.ΦΙ 9,5,3, Ἰώσ.ΠΙ 3,7,10.

νεοδουπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πεσών, καταβληθείς, ὁ ἄρτι φονευθείς : Νίκ.ἀπ.74,63 **παρθενικαῖς νεοδουπέσιν.**

νεοδρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεόδρεπτος βλ.λ. : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,1 **νεοδρεπεῖς κλάδοι,** Αἰλ.ΖΙ 4,10.

νεόδρεπτος-ον [δρέπω] ὁ νεωστί, προσφάτως δρεφθείς, ἀποκοπείς : Αἰσχ.Ἱκ.333 **λευκοστεφεῖς ἔχουσα νεοδρέπτους κλάδους,** Νίκ.Θηρ 863 **νεοδρέπτους ὀροδάμνους·** **2)** ἐπὶ βωμῶν, ὁ ἐστεμμένος, στεφανωμένος διὰ προσφάτως κεκομμένων ἀνθέων : Θεόκρ.26,8 **ποπανεύματα . . κατέθεντο νεοδρέπτων ἐπὶ βωμῶν.**

νεόδρομος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ δραμών : Βαβρ. 106,15 **νεοδρόμῳ λαβὼν θήρῃ, ὃ ἐστι νεοθήρευτον λαβών.**

νεόδροπος-ον ὁ νεόδρεπτος βλ.λ., ὁ φρεσκοκομμένος : Αἰσχ.354 **κλάδοισι νεοδρόποις.**

νεοδύμιον νεώτ. χημ. ὀρυκτὸν ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν σπανίων γαιῶν.

νεοεία (ἡ) σχόλ. ἡ νεοίη βλ.λ.· Σχόλ.Ἰλ.Ψ 604 «νεοίη, ὡς ὁμοίη· οἱ μέντοι **μετ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ πλεῖστον νεοείαν λέγουσι».**

νεοειδής-οῦς-ές μτγν. **ὁ νέος τὸ εἶδος, τὴν** μορφήν, ὁ φαινόμενος νέος : Πολυδ.2,10.

νεοελληνικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νέους Ἕλληνας ἢ τὴν νέαν Ἑλλάδα ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας **ἢ** τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα : **νεοελλ- φιλολογία - τέχνη - πολιτισμός, - νεοελληνικὰ γράμματα·** ‖ **ἡ νεοελληνική** ὡς οὐσ. ἐνν. γλῶσσα· ‖ **τὰ νεοελληνικὰ** ὡς οὐσ. τὸ μάθημα **τῆς** νεοελληνικῆς γλώσσης καὶ λογοτεχνίας.

νεοελληνιστί ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον νεοελληνικόν· **2)** εἰς νεοελληνικὴν γλῶσσαν.

νεοεμπορoκρατισμός (ὁ) νεώτ. οἰκονομικὴ πολιτική, τείνουσα πρὸς αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ μείωσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξασφάλισιν ἐθνικῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας.

νεοεργής-οῦς-ές Ἡσ. «νεωστὶ εἰργασμένος».

νεόζευκτος-ον [ζεύγνυμι] μτγν. ὁ νεωστὶ ζευχθείς, ὑπανδρευθείς, ὁ νεόζυγος : ΑΠ 9,514,1 **ἐς γάμον ἔζευξέν με νεοζεύκτου Προκίλλης.**

νεοζυγής-οῦς-ές κ. **νεόζυγος-ον** (Εὐρ.Μήδ.804) ὁ νεωστὶ ὑπὸ ζυγὸν τεθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ζευχθείς : Αἰσχ.Πρ.1009 **δάκνων δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς πῶλος,** Τρυφιόδ.155 **πῶλος νεοζυγέεσσιν ἀγαλλόμενος φαλάροισιν·** **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ ἄρτι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ γάμου τεθείς, ὁ νεωστὶ νυμφευθεὶς ἢ ὑπανδρευθείς : Νόνν.Δ 48,237 **τερπόμενος φιλότητι νεοζυγέων ὑμεναίων.**

νεόζυγος-ον ποι. ὁ νεοζυγής βλ.λ.2) : Εὐρ.Μήδ. 804 **οὔτε τῆς νεοζύγου νύμφης τεκνώσει παῖδ'.**

νεόζυμος-ον (ζύμη) μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ζυμωθείς : Τζέτζ.Λυκόφρ.997.

νεόζυξ-ύγος (ὁ,ἡ) ὁ νεόζυγος, ὁ νεοζυγὴς βλ.λς : Εὐρ.ἀπ.821· **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ νεωστὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ γάμου γενόμενος : Ἀπολλ.Ρ 4,1191.

νεοζωϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἀ. **νεοβιταλισμός** νεωτέρα μορφὴ τοῦ βιταλισμοῦ **βλ.λ.**

νεοηλής-οῦς-ές (ἀλῶ-έω) μτγν. **ὁ νεωστί, ὁ** μόλις πρὸ ὀλίγου ἀλεσθείς : Νίκ.Ἀλεξ.412 **ἠία κριθάων νεοηλέα** (δ.ἀνάγν. νεοθηλέα).

νεοῆλιξ-ῑκος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων νέαν ἡλικίαν, **νεαρός,** νεανικός : Ὀρφ.Ὕμν.87,7 **νεοήλικας ἀκμάς.**

νεοήνια (τὰ) Ἡσ. «ἑορτὴ τοῦ Διονύσου» (ἀνάγν. νεοίνια).

νεοθάλαμος Ἡσ. «καπνός».

νεοθαλής-οῦς-ές δωρ. τ. τοῦ νεοθηλὴς **βλ.λ.**

νεοθανής-οῦς-ές (θνήσκω, ἔθανον) μτγν. κ. μσν ὁ προσφάτως ἀποθανών : Ἀγαθ.2,31, Σουΐδ.

νεόθαπτος-ον (θάπτω) σχόλ. ὁ νεωστὶ ταφείς: Σχόλ.Λυκόφρ.1097.

νεόθεν (νέος) ἐπίρρ. νεωστί, ἐσχάτως, πρὸ μικροῦ, πρὸ ὀλίγου : Σοφ.ΟΚ 1447 **νέα τάδε νεόθεν ἦλθέ μοι . . κακά·** **2)** μτγν. νειόθεν βλ.λ., ἀπὸ τὸ βάθος, ἐκ βάθους, ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς **τὰ** ἄνω : Νίκ.Ἀλεξ.211,411 **νεόθεν δ' ἐκρήγνυται οὖλα.**

νεοθέριστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστὶ θερισθείς : Σολωμ.Θάνατος ὀρφανῆς 2 **ὅπου 'χε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νεοθέριστη μυρτούλα**

νεοθηγής-οῦς-ές (θήγω) μτγν. ὁ νεόθηκτος **βλ.λ.**: Ἀπολλ.Ρ 3,1388 **ἅρπην νεοθηγέα,** ΑΠλ.4,124.

νεόθηκτος-ον (θήγω) λεξ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἠκονημένος· Σουΐδ. ἐν λ. νεόσμηκτος.

νεοθηλής-οῦς-ές (θάλλω, θηλῶ-έω), δωρ. **νεοθαλής** ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος νὰ θάλλῃ, ὁ προσφάτως βλαστήσας, ὁ χλωρός, ὁ ἀνθηρὸς (ἡ λ. μνημονεύεται κ. ἐν Θεογνώστ.Καν.136· πρβλ. νεηθαλής) : Ἰλ.Ξ 347 **τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,** Ἡσίοδ.Θ 576, Ὕμν.Ἑρμ.82 **νεοθηλέος ὕλης·** **2)** ἐπὶ ζώων, ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ὁ ἀρτιγέννητος : Ἀνακρ.51 **νεοθηλὴς νεβρός,** Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,274, Γαλ.4,718· **3)** μτφ. ὁ πρόσφατος : Ὀμ.Ὕμν.30,13 **νεοθηλὴς εὐφροσύνη,** Πίνδ.Ν 9,48 **νεοθαλὴς δ' αὔξεται μαλθακᾷ νικαφορία σὺν ἀοιδᾷ** (ἡ πρόσφατος νίκη ἐξυμνεῖται δι'ἡδέος ᾄσματος), Εὐρ.ΙΑ 188 **φοινίσσουσα παρῇδ' ἐμὰν αἰσχύνᾳ νεοθαλεῖ·** **4)** μτγν. (θηλή) ὁ προσφάτως γαλακτιῶν βλ.λ., ὁ μόλις ἀρξάμενος νὰ θηλάζηται : Ὀππ.Κυν.1,437 **νεοθηλὴς μαζός.**

νεόθηλος-ον ποι. ὁ νεοθηλὴς βλ.λ.4) : **Αἰσχ.** Εὐμ.450 **σφαγαὶ . . νεοθήλου βοτοῦ.**

νεοθήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ποι. αἰολ. τ. **νεόθαξ-ᾶγος ὁ** νεοθηγής, ὁ νεόθηκτος βλ.λς : Σαπφ.119 **νεόθαξ σίδαρος,** Ἀρχέστρ.π.Ἀθήν 7,306Β **κεντήσαντα δέμας νεοθῆγι μαχαίρᾳ,** Ἀνδρόν.ΑΠ 7,181.

νεοθήρατος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ἐν θήρᾳ συλληφθείς, ὁ ἄρτι θηρευθείς, ἀγρευθείς : Γαλ.14,307.

νεοθήρευτος-ον μτγν. ὁ νεοθήρατος **βλ.λ.** : Ζηνόβ.2,14 **νεοθήρευτος ἰχθύς,** Ἀέτ.12,67.

νεόθηρος-ον Ἐπιγρ. ὁ νεοθήρευτος, ὁ νεοθήρατος βλ.λς : Ἐπιγρ.Ἀπαμείας **χαίρετέ μοι φι(λ)όθεοι καὶ καλοὶ νεόθηροι.**

νεοθλιβής-οῦς-ές μτγν. ἐπὶ σταφυλῶν, ὁ νεόθλιπτος βλ.λ. : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.35 **τοῦ νεοθλιβοῦς γλεύκους,** Ἀρίστων ΑΠ 7,456 **Βάκχιο νεοθλιβὲς ἦλθ' ἀπὸ ληνοῦ πῶμα.**

νεόθλιπτος-ον [θλίβω] μτγν. κ. μσν. ἐπὶ τῶν σταφυλῶν, ὁ νεωστὶ θλιβείς, ὁ ἄρτι πιεσθείς, ὁ νεοστυμμένος : Νίκ.᾿Αλεξ.299, Διόσκ.5,32 **νεόθλιπτα στέμφυλα**· ‖ μσν. τὸ οὐδ. νεόθλιπτον ὡς οὐσ. γλεῦκος, νέος οἶνος : Εὐστ.Πον.304,96 **ῥοφοῦσι χανδὸν τὸ νεόθλιπτον.**

νεοθνής-ῆτος [ὁ,ἡ] ὁ νεοθανὴς βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ. 865Β θυμοῦταί **τε τῷ δράσαντι νεοθνὴς ὤν.**

νεόθρεπτος-ον [τρέφω] μτγν. ὁ νεωστὶ τεθραμμένος, ὁ προσφάτως αὐξήσας, ὁ ἄρτι τραφείς : ᾿Απολλ.Ρ 3,1400 **ἔρνεα νεόθρεπτα**, πιθ. Διοτογ.π. Στοβ.4,1,96· **2)** ῾Ησ. «ὁ νεωστὶ πηχθείς».

νεόθριξ-τριχος [ὁ,ἡ] μτγν. ὁ ἔχων νέας **τρίχας,** ἤτοι ἄρτι φυείσας : Νόνν.Δ 3,414.

νεοθρόποις ῾Ησ. «νεοαυξέσιν, νεωστὶ ὁρμῶσιν».

νεοθωμισμός [ὁ] νεώτ. φιλοσ. νεωτέρα μορφὴ τοῦ θωμισμοῦ βλ.λ.

νεοίη [ἡ] ἐπικ. τ. τοῦ νεότης, νεανικὸν πάθος, νεανικὴ ζωηρότης, δθ. νεάζουσα φρήν, ἀφροσύνη· πρβλ. ῾Ησ. «νεοῖαι, ἀφροσύναι» : ᾿Ιλ.Ψ 604 **νῦν οὔτε νόον νίκησε νεοίη.**

νεοικοδόμητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ᾠκοδομημένος, **ὁ** νεόκτιστος : ᾿Αππ.Μιθριδ.40 [δ.γρ **νεοδόμητος**].

νέοικος-ον ὁ νεωστὶ κτησάμενος οἶκον, δθ. ὁ νεωστὶ κατοικήσας, ὁ νέος κάτοικος ἢ πολίτης : ᾿Επίχ.12· **2)** ὁ νεωστὶ οἰκοδομηθείς, ὁ νεόκτιστος : Πινδ.Ο 5,8 **καὶ ὃν πατέρ᾿ ῎Ακρων᾿ ἐκάρυξε καὶ τὰν νέοικον ἕδραν.**

νέοικτος-ον [οἶκτος] ὁ νέος, ὁ πρόσφατος θρῆνος [ἀνάγν.᾿Ερμάνν. ἐν Αἰσχ.᾿Ικ.60].

νεοϊμπρεσσιονισμός [ὁ] νεώτ. αἰσθητικὴ σχολὴ ἀνανεώσασα τὸν ἰμπρεσσιονισμὸν βλ.λ. ἐξ ἀντιδράσεως κατὰ τῆς πρὸς τὸν ρεαλισμὸν παρεκκλίσεως τούτου.

νεοϊμπρεσσιονιστής [ὁ] νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀκολουθῶν τὴν σχολὴν τοῦ νεοϊμπρεσσιονισμοῦ βλ.λ.

νεοίνια [τὰ] ῾Ησ. «ἑορτὴ τοῦ νέου οἴνου».

νεοκάθαρτος-ον λεξ. ὁ νεωστὶ κάθαρσιν ὑποστάς· Σουΐδ. ἐν λ. νεόσμηκτος.

νεοκαθίδρυτος-ον [καθιδρύω] λεξ. ὁ νεωστί, ἄρτι, προσφάτως καθιδρυθείς, ὁ νεόκτιστος· ῾Ησ. «νεόκτιστον, νεοκαθίδρυτον».

νεοκαθολικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὸν νεοκαθολικισμὸν βλ.λ.· ‖ ὡς οὐσ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοκαθολικισμοῦ.

νεοκαθολικισμός [ὁ] νεώτ. κίνησις καθολικῶν θεολόγων τείνουσα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν καθολικισμὸν ὡρισμένας ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἀπορρεούσας ἀντιλήψεις καὶ αἰτιολογίας φαινομενικῶς ἀντικειμένας εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ.

νεοκαισαρεών-ῶνος [ὁ] ᾿Επιγρ. ὄνομ μηνὸς ἐν Τείρᾳ τῆς Λυδίας.

νεοκαντιανισμός [ὁ] νεώτ. φιλοσ. δοξασία μορφωθεῖσα κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθ. αἰῶνος, τείνουσα εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γενικῆς περὶ γνώσεως θεωρίας τοῦ Καντίου ὡς βάσεως τῆς φιλοσοφίας.

νεοκαντιανός [ὁ] νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοκαντιανισμοῦ βλ.λ. : **νεοκαντιανοὶ φιλόσοφοι.**

νεόκαστρον [τὸ] μσν. κ. νεώτ., δημ. **νιόκαστρο** [νεώτ. κ. δημ. μ. ὡς τοπωνύμιον] νέον κάστρον, προσφάτως οἰκοδομηθὲν φρούριον, νέον τεῖχος : ΚΠορφ.πρὸς τὸν υἱὸν Ρωμαν.120,9·πρβλ.Μαλάλ.1 301.

νεοκατάγραφος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ καταγραφεὶς ὡς στρατιώτης : ᾿Αππ.᾿Ιβηρ.78 **νεοκατάγραφοί τε καὶ ἔτι ἀγύμναστοι.**

νεοκατασκεύαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως κατασκευασθείς : ᾿Ιω.Χρυσ.4, 50,34 **τὰ δὲ νεοκατασκεύαστα** [τῶν ἱματίων] **κἂν ἀράχνης ᾖ λεπτότερα,** Σχόλ.᾿Αριστφ.Σφ.646 **νεοκατασκεύαστον μύλην,** Σχόλ.᾿Απολλ.Ρ 1,775.

νεοκατάστατος-ον ὁ νεωστὶ κατασταθείς, ὁ προσφάτως ἐγκατασταθείς : Θουκ.3,93 **διὰ παντὸς ἐπολέμουν ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις·** **2)** μτγν. ὁ ἄρτι κατασταθείς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος : Δίων Χρ.30,27 **νεοκατάστατος βίος.**

νεοκατάχριστος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ χρισθεὶς τελείως, ὁ ἄρτι, προσφάτως ἀλειφθείς : Διοσκ. 4,43 **νεοκαταχρίστων στεγῶν.**

νεοκατήχητος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ κατηχηθείς, ὁ ἄρτι διδαχθείς : Κλήμ.᾿Αλ.1,293Α.

νεοκάτοικος-ον ὁ νέοικος βλ.λ.1 : Εὐπ.300.

νεοκάττυτος-ον ὁ νεωστὶ ἐπισκευασθεὶς μὲ νέον κάττυμα, μὲ καινούργιες σόλες, ἐπὶ ὑποδημάτων : Στράττ.π.᾿Αθήν.14,622Α **νεασπάτωτον δ᾿ ἦν τι νεοκάττυτον ᾖ.**

νεόκαυστος-ον ὁ νεωστί, προσφάτως καυθείς : ᾿Αριστλ.Πρ.906b,22 **ὃ συμβαίνειν καὶ περὶ τὴν νεόκαυστον ὕλην.**

νεόκαυτος-ον δ.τ. τοῦ νεόκαυστος βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΑἴτ.6,17,7 **ἐὰν ὕλη τις ᾖ νεόκαυτος,** ᾿Επιγρ. **νεόκαυτα ἱερά.**

νεοκέντητος-ον μτγν. ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ νεωστὶ κεντηθείς, ὁ ἄρτι δι᾿ ἐγκεντρισμοῦ ἐμβολιασθεὶς [δ.ἑρμ. φυτευθεὶς] : ῞Ηρων Γεωμ.23,68.

νεοκηδής-οῦς-ές ποι. ὁ νεωστὶ ὑπὸ φροντίδων, ὑπὸ πένθους πεπληγμένος, ὁ ἔχων πρόσφατον θλῖψιν : ῾Ησίοδ.Θ 98 **εἰ γάρ τις νεοκηδὲϊ θυμῷ ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος.**

νεοκίνησις-εως [ἡ] λεξ. ἡ νέα κίνησις, τὸ καινόσπουδον, ὁ νεωτερισμός· π. ῾Ησ. γλῶσσ. τοῦ νεόχμωσις : ΕΜ 600,48.

νεοκλαδής-οῦς-ές [κλάδος] μτγν. κ. **νεόκλαδος** -ον ὁ ἔχων προσφάτους, νέους κλάδους : ῾Ηρωδιαν.2,683.

νεοκλασσικισμός [ὁ] νεώτ. ἡ τεχνοτροπία, ἡ ἐπιζητοῦσα νὰ μιμηθῇ ἐν τῇ τέχνῃ τὸ ὕφος ἢ τὸν ρυθμὸν τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν : **ὁ ἀρχιτεκτονικὸς νεοκλασσικισμὸς κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα.**

νεοκλασσικιστής [ὁ] νεώτ. καλλιτέχνης ἢ ποιητὴς ἐπιδιώκων εἰς τὸ ὕφος ἢ τὸν ρυθμὸν νὰ μιμηθῇ τὰ κλασσικὰ πρότυπα : **ὁ Κάλβος ὑπῆρξε νεοκλασσικιστής.**

νεοκλασσικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νεοκλασσικισμὸν βλ.λ.

νεοκληρονόμος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως κληρονομήσας : ΑΠ 8,188.

νεόκλητος-ον μτγν. ὁ νεωστί, προσφάτως προσκληθείς : Λεόντ.Βυζ.1,1720Β.

νεόκλωστος-ον μτγν. ποι. ὁ νεωστὶ κεκλωσμένος, ὁ προσφάτως κλωσθείς : Θεόκρ.24,44 **ἤτοι ὅ γ᾿ ὠριγνᾶτο νεοκλώστου τελαμῶνος.**

νεοκμής-ῆτος [ὁ,ἡ] μτγν. ὁ νεόκμητος βλ.λ., ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς, ποιηθείς : Νίκ.Θηρ.707 **ἐν κεράμῳ νεοκμῆτι καμινόθεν·** **2)** ὁ πρὸ μικροῦ φθαρείς, ὁ προσφάτως πληγωθείς : αὐτ.498 **φόνῳ περιαλγεῖ ποίας δρέψασθαι νεοκμῆτα.**

νεόκμητος-ον [κάμνω] ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ ἄρτι κατασκευασθείς : Νίκ.Θηρ.498· **2)** ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς, ὁ προσφάτως σφαγείς : Εὐρ.Ρῆσ.887 **τίς . . τὸν νεόκμητον νεκρὸν ἐν χεροῖν φοράδην πέμπει;** [δ.ἀνάγν. νεόδμητον].

νεοκομοῦμαι-έομαι μσν. τυγχάνω περιποιήσεως, φροντίδος κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, **ἀντίθ.** γηροκομοῦμαι βλ.λ. : Παχυμ.Γ 1,47,11 [ἔκδ. Β.].

νεοκόνητος-ον δ.τ. τοῦ νεακόνητος βλ.λ.

νεοκονίατος-ον μτγν. ὁ ἐσχάτως κονιασθείς, ὁ νεοασπρισμένος : Γαλ.17(1),528 **νεοκον. τεῖχος.**

νεόκοπος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ ὀλίγου κοπείς, ὁ φρεσκοκομμένος, δθ. ὁ νέος, ὁ πρόσφατος : Εὐπ.20 **νεόκοπον κάρδοπον.**

νεόκοπτος-ον [κόπτω] ὁ νεόκοπος βλ.λ. : ᾿Αριστφ.Σφ.648 **μύλην ἀγαθὴν . . καὶ νεόκοπτον.**

νεοκόρος (ὁ,ἡ) Ἐπιγρ. ὃ γρ. τοῦ νεωκόρος βλ.λ.
νεόκοσμος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νέον κόσμον, ὁ νεωστὶ κοσμηθείς, ὁ νεοστόλιστος : Χρησμ.Σιβ.11,241 **ἡ νεόκοσμος χθών.**
νεόκοτος-ον ποι. ὁ καινοφανής, ὁ παράδοξος, ὁ πρωτάκουστος : Αἰσχ.Πέρσ.257 **κακὰ νεόκοτα,** αὐτ.Ἑπτ.803 **τί δ' ἐστὶ πρᾶγος νεόκοτον πόλει.**
νεοκουρίτης (ὁ) μσν. ὁ προσφάτως καρεὶς μοναχός : Εὐχολ. **ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τὴν κεφαλὴν τοῦ νεοκουρίτου ἀδελφοῦ τρίς.**
νεόκουρος-ον (κουρά) πάπ. ὁ νεωστί, ἄρτι καρείς, κουρευθείς : **νεόκουρα πρόβατα.**
νεόκουφον (τὸ) πάπ. νέον σκαφίδιον, νέος κάδος· πρβλ. κύφος 2).
νεοκρᾶς-ᾶτος (ὁ,ἡ) (κεράννυμι) ὁ νεωστὶ κεκερασμένος, ὁ πρὸ μικροῦ μεμιγμένος, νεόκρατος : Αἰσχ.ἀπ.323 **νεοκρᾶτες σπονδαί·** || τὸ ἀρσ. **νεοκρᾶς** ὡς οὐσ. εἶδός τι οἴνου, ποτόν τι κατ' ἰδιάζοντα τρόπον συγκεκερασμένον, ὅπερ ἐπίνετο μετὰ τὴν συνομολόγησιν συνθηκῶν ἢ καὶ κατὰ τὰς ἐπικηδείους εὐωχίας : Ἐρατοσθ.π.Ἀθήν.11,482Β **ᾠνοχόουν ἑφεξῆς τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ,** Πλάτ.Κωμ.69,8 **νεοκρᾶτά τις ποιείτω·** **2)** μτφ. ὁ νεωστὶ συντελεσθείς, ὁ νεωστὶ γενόμενος, προσφάτως ἀποκτηθείς : Αἰσχ.Χο.344 **νεοκρᾶτα φίλον κομίσειεν.**
νεόκρατος-ον μτγν. ὁ νεοκρὰς βλ.λ.1) : Πολυδ. 6,24· **2)** Ἡσ. «νεόκρατοι· τινὲς κρατῆρες ἐλέγοντο, ὧν ἡ χρῆσις διττὴ καθειστήκει· ἔν τε γὰρ τοῖς περιδείπνοις καὶ ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ἦγουν σπονδαῖς».
νεόκρητες (οἱ) μτγν. οἱ νεοσύλλεκτοι Κρῆτες : Πολύβ.5,3,1 **ἐξαπέστειλε τοῖς Ἠλείοις μετὰ Νεοκρήτων πεντακοσίων.**
νεοκρητιδικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀνωτέραν κρητιδικὴν διάπλασιν.
νεόκριτος-ον ὁ ἄρτι διακριθείς : Βακχ.7 ἀπ.(475J).
νεόκροτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ κροτηθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου, προσφάτως συμβάς : Βακχ.5,48 **νεόκροτον νίκαν Ἱέρωνι φιλοξείνῳ τιτύσκων.**
νεόκτητος-ον (κτῶμαι) μτγν. ὁ νεωστὶ κτηθείς, ὁ προσφάτως ἀποκτηθείς : Ἀππ.Μιθριδ.16 **Ἀρμενίας τῆς νεοκτήτου,** Δίων Κ 49,44.
νεόκτιστος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. -η (Πίνδ.Ν 9,2), δημ. νεόχτιστος-η-ο ὁ νεωστὶ κτισθείς, ὁ νεοκτισμένος, ὅθ. ὁ προσφάτως ἱδρυθείς, ὁ ἄρτι ποιηθείς : Πίνδ.Ν 9,2, αὐτ.Π 4,206 **ὑπάρχεν καὶ νεόκτιστον λίθων βωμοῖο θέναρ,** Ἡρ.5,24 **Μίλητον μὲν ἕα καὶ τὴν νεόκτιστον ἐν Θρηΐκῃ πόλιν,** Θουκ.3,100 **ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν Τραχῖνι πόλεως τότε νεοκτίστου οὔσης,** Κικ.Ἀττ.6,2,3· || μτγν. ὁ ἐσχάτως, ὁ νεωστὶ δημιουργηθείς : ΠΔΣοφ.Σαλ. 11,19 **ἐπιπέμψαι αὐτοῖς . .** (ἡ) **χεὶρ . . νεοκτίστους . . θῆρας ἀγνώστους.**
νεόκτιτος-ον ποι. τ. τοῦ νεόκτιστος βλ.λ. : Βακχ. 16,126, Νόνν.Δ 18,294 **νεόκτιτον ἄστυ.**
νεόκτονος-ον (κτείνω) ποι. ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ ἄρτι φονευθείς, ὁ νεοσκοτωμένος : Πίνδ.Ν 8,30 **τὰ μὲν ἀμφ' Ἀχιλεῖ νεοκτόνῳ.**
νεόκτυπος-ον (κτυπῶ) μτγν. ὁ νέον κτύπον, ἦχον ἔχων, ὁ νεωστὶ κροτῶν, περὶ ῥήτορος νέου, βροντοφωνοῦντος ἀπὸ τοῦ βήματος : Γρηγ.Ναζ. 4,13Α **νεόκτυπος βροντή.**
νεοκύτταρον (τὸ) νεώτ. βιολ. ἐμβρυϊκὸν κύτταρον, ἐκ τοῦ ὁποίου διαμορφοῦται τὸ νεόπλασμα.
νεολαία (ἡ) (νέος, λαός - λεώς) κ. νεώτ. κ. δημ., ποι. τ. νεηλαίη (Ἡσ.) ὁ νέος λαός, ὁ ὅμιλος, τὸ πλῆθος τῶν νέων, οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι συλλήβδην, τὸ σύνολον τῶν νέων καὶ νεανίδων ἔθνους τινός, ἡ νεότης (ἡ λ. δωρ., ὅθ. κεῖται μ. ἐν λυρ. χωρίοις τῶν τραγ. κ. ἅπαξ εἰς κωμ. τρίμετρον (Ἀριστφ. ἀπ.67), ἐν δὲ τῇ μτγν. πεζογρ. συνήθ. ἡ χρ.) : Αἰσχ. Πέρσ.669, αὐτ.Ἱκ.687 **εὐμενὴς δ' ὁ Λύκειος ἔ τω πάσᾳ νεολαίᾳ,** Θεόκρ.18,24 **τετράκις ἑξήκοντα κόραι, θῆλυς νεολαία,** Λουκ.Φάλ.1,3 **καὶ τῆς νεολαίας ἐπεμελούμην,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,9,4, Ἡλιόδ. Αἰθ.8,16 **πλῆθη νεολαίας εὐοπλούσης,** Ἀλκίφρ.1,6, Ἑρμεί.Φαῖδρ.101Α, - **ἡ σημερινὴ νεολαία δὲν τὰ παραδέχεται αὐτά,** - **ἡ νεολαία τῆς Κρήτης - ἡ φοιτητικὴ - ἡ ἐθνικιστική·** || κ. ὡς ἐπίθ. ἐκ τοῦ ἀχρ. ἀρσ. νεολαῖος, ἡ νεανική : Εὐρ.Ἀλκ.103 **οὐ νεολαία δουπεῖ χεὶρ γυναικῶν.**
νεολαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ ἢ ἀσυνήθως λάμπων, ὁ νέαν λάμψιν ἐκπέμπων : Μαν.4,510 **νεολαμπέα μήνην.**
νεολατινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἔθνη, τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα εἶναι θυγάτηρ τῆς ἀρχ. λατινικῆς, ἁ. ρωμανικὸς βλ.λ. : **νεολατινικαὶ γλῶσσαι.**
νεόλεκτος-ον (λέγω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ συνειλεγμένος, ὁ νεομαζεμένος, ὅθ. ὁ νεωστὶ καταλεχθεὶς εἰς τὸ στράτευμα, ὁ νεοσύλλεκτος στρατιώτης· Ἡσ. «νεοστράτευτος» : Νικόλ.Δαμ.130,31J, Ἰουλ.Λόγ.1,18Β· || νεώτ. **νεόλεκτοι ἵπποι** (οἱ νεωστὶ ἀγοραζόμενοι δι' ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ).
νεολεξία (ἡ) γλωσσ. ἡ κατάστασις τοῦ νεολέκτου βλ.λ., τοῦ νεοσυλλέκτου στρατιώτου.
νεόλη (ἡ) νεώτ. χημ. σύνθεσις καλιονιτρικὴ ὑπερδιθειοῦχος, ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικὸν καὶ ἐπουλωτικὸν διὰ τραύματα καὶ ἐγκαύματα.
νεόληπτος-ον (λαμβάνω) μτγν. ὁ νεωστὶ ληφθείς, ὁ ἄρτι συλληφθεὶς ἢ ὑποταχθείς, ὁ νεοπιασμένος : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,48.
νεολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν προϊστορικὴν περίοδον τοῦ πολιτισμοῦ, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐγνώρισε νὰ λειαίνῃ τοὺς λίθους πρὸς κατασκευὴν ἐργαλείων : **νεολιθικὰ εὑρήματα·** || **νεολιθικὴ ἐποχὴ** ἡ τρίτη τῶν μεγάλων ἐποχῶν τῆς λιθικῆς περιόδου, λογιζομένη ἀπὸ τῆς ἑβδόμης μέχρι τοῦ τέλους τῆς τετάρτης π. Χ. χιλιετηρίδος.
νεολογισμός (ὁ) νεώτ. χρῆσις λέξεως ὑπὸ σημασίαν ἢ τύπον διάφορον τοῦ συνήθους· **2)** λέξις νεωστὶ πλασθεῖσα.
νεολουθηρανισμός (ὁ) νεώτ. ὄνομ. αἱρέσεως τοῦ λουθηρανισμοῦ· || ὁ ὀπαδὸς ταύτης **νεολουθηρανός,** θηλ. -ή.
νεόλουτος-ον, ἐπικ. τ. **νεόλλουτος** (Ὑμν.Ἑρμ.241) ὁ προσφάτως λουσθείς, πλυθείς : Ἱππ.Ἐπικ.29.
νεόλοχος (ἡ) μτγν. ἡ νεωστὶ τεκοῦσα, ἡ λεχὼ βλ.λ. : Καισάρ.1044.
νεόλυτος-ον (λύω) ὁ κατὰ νέον τρόπον λυθείς : Λυρ.Ἀδέσπ.112 **νεόλυτα μέλεα** (πιθ. ἀναφέρεται εἰς τὸ πυρριχικὸν μέτρον τοῦ στίχου, ἀλλ' ἴσως καὶ κατὰ λογοπαίγνιον μὲ τὴν λ. μέλος τοῦ σώματος ἐν ἀναφ. πρὸς τὸν Πενθέα).
νεολώφητος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ παυσάμενός τινος· πρβλ. Ἡσ. «νεολώφητοι· νεωστὶ λελωφηκυῖαι τῆς μανίας»· Φώτ. «νεωστὶ λελωφηκυῖα».
νέομαι, συνηρ. τ. **νεῦμαι** (Ἰλ.Σ 136), ὅ. τ. **νείομαι** (αὐτ.Ψ 76), β' ἑν. συνηρ. **νεῖαι** (Ὀδ.Λ 114), γ' ἑνικ. συνηρ. **νεῖται** (αὐτ.Ξ 152), α' πληθ. **νεύμεθα** (Θεόκρ. 18,56, Ἀπολλ.Ρ 2,1153), β' πληθ. **νέεσθε** (αὐτ.3,306) κ. συνηρ. **νεῖσθε** (Εὐρ.Ἀλκ.737), β' ἑνικ. ὑποτ. **νέηαι** (Ἰλ.Α 32), α' πληθ. **νεώμεθα** (αὐτ.Β 236), εὐκτ. **νεοίμην** (αὐτ.Ξ 335), β' ἑν. προστ. **νεῖο** (Λεωνίδ.Ἀλ. ΑΠ 7,472Β), ἀπαρφ. **νέεσθαι** (Ἰλ.Β 84) κ. συνηρ. **νεῖσθαι** (Ὀδ.Ο 88, Πίνδ.Π 4,247, Σοφ.Ἀντ.33), μτχ. **νεόμενος** (Εὐρ.Ἠλ.722) κ. συνηρ. **νεύμενος** (Καλλ. Ἑκ.1,1,6, Ἀντιπ.Θεσσ.ΑΠ 9,96), ποι. παρατ. **νεόμην** (Θεόκρ.25,207), γ' πληθ. **νέοντο** (Ἰλ.Ε 907) ἐπικ. ρ. σπάν. π. τραγ., ἄγνωστον ἐν τῇ δοκίμῳ πεζογρ. (ἀμφ. ἀνάγν. ἐν Ξεν.ΚΠ 4,1,11) ἀπαντῶν κτ. ἐνεστ.

καὶ παραγ. ἐνεργ. τ. (ἐν Ὑμν.Δήμ.395) νέουσα κ. δωρ. γ' πληθ. νησοῦντι (Σώφρ.10ί)).Ὁ ἐνεστὼς ὡς κ. ἐν τοῖς ρ. δήω κ. εἶμι ἔχει σημ. μέλλοντος, διότι ἡ ἔννοια τοῦ θέματος εἶναι ἡ τοῦ στιγμιαίου, ὅθ. θὰ ὑπάγω, πορεύομαι, ἔρχομαι, τὸ μὲν ἀπέρχομαι, πηγαίνω, φεύγω, τὸ δὲ ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, ξαναγυρίζω : Ἰλ.Α 32 **ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι**, αὐτ.Γ 74, αὐτ.Ε 907, αὐτ.Ξ 221, αὐτ.Ρ 497, Ὀδ.Α 17 **τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι**, αὐτ.Γ 336, αὐτ.Δ 8, αὐτ.Ε 31, αὐτ.Ζ 110, αὐτ.Ψ 23, Πίνδ.Ν 4,77 **οἴκαδε .. οὐ νέοντ' ἄνευ στεφάνων**, Σοφ.Ἀντ.33 **καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσι σαφῆ προκηρύξοντα**, Εὐρ.Ἠλ.722, Θεόκρ.25,207 **αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὑγρὸν ἑλὼν . . νεόμην**, Καλλ.Ἑκ.1,1,6· ‖ ἐπὶ ποταμοῦ, ρέω πρὸς τὰ ὀπίσω (μ. ἅπαξ) : Ἰλ.Μ 32 **ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι κὰρ ῥόον**· ‖ κ. ἐπὶ ἀνέμων, λαμβανομένων ὡς θεῶν : αὐτ.Ψ 229 **οἱ δὲ Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι**· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ τῆς πορείας, ἣν λαμβάνουν τὰ ὄνειρα : Πίνδ.Π 4,247 **μακρά μοι νεῖσθαι κατ' ἀμαξιτόν**· ‖ συντάσσεται συνήθ. μτ. τῶν προθ. **εἰς, πρός, ἐπί** κ. αἰτ. : Ἰλ.Σ 101, αὐτ.Ξ 335, Ὀδ.Ο 88· ‖ ὁμ. κ. μτ. τῆς προθ. **ὑπό** κ. αἰτ. : Ἰλ.Ψ 51 **νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα**· ‖ ὁμ. κ. μτ. τῆς **ἐπί** κ. δοτ. : αὐτ.Χ 392· ‖ κ. μεθ' ἁπλῆς αἰτ. : αὐτ.Η 335 **ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν.**

νεομάλακτος-ον (μαλάσσω) σχόλ. ὁ νεωστὶ μαλαχθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ζυμωθείς, νεοζύμωτος, φρεσκοζυμωμένος : Σχόλ.Θεόκρ.4,34 **νεομάλακτον καὶ νεοφύρατον φωμίον.**

νεομαλθουσιανισμός (ὁ) νεώτ. νέα μορφὴ τῆς θεωρίας τοῦ μαλθουσιανισμοῦ, καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος ἡ βελτίωσις τῆς γενικῆς καταστάσεως τῆς ζωῆς ἄνευ περιορισμοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν πληθυσμῶν, ἐπιτυγχανομένου δι' ἑκουσίου περιορισμοῦ τῶν γεννήσεων.

νεομαρξισμός (ὁ) νεώτ. νεωτέρα μορφὴ τῆς διδασκαλίας ἣν ἔδωσάν τινες εἰς τὰς οἰκονομολογικὰς δοξασίας τοῦ Μάρξ.

νεομαρξιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεομαρξισμοῦ βλ.λ.

νεομάρτυς-υρος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ὑπὲρ τῆς χριστιαν. ὀρθοδόξου πίστεως θανὼν κατόπιν ἐκβιασμοῦ ὅπως ἀσπασθῇ τὸν Ἰσλαμισμόν : **ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ νεομάρτυς.**

νεομηνία (ἡ) ἀσυναίρ. τ. τοῦ νουμηνία βλ.λ.2) : Πίνδ.Ν 4,35 **ἴυγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ νεομηνίᾳ θιγέμεν**, Ἡρ.6,57, Πάπ., Γαλ.14,298.

νεόμηνος σελήνη (ἡ) (μήν) μτγν. ἡ νέα σελήνη **τὸ** πρῶτον φαινομένη, τὸ νέο φεγγάρι : Ἄρατ.471.

νεόμορφος (ὁ) νεώτ. γένος **κοκκυγιδῶν** φυτῶν.

νεομορφοτύπωτος-ον (μορφή, τυπῶ) μτγν. ὁ κατὰ νέον τύπον, νέον σχῆμα μεμορφωμένος, ὁ σύμφωνα μὲ τὸν συρμὸν συγυρισμένος : Μαν.4,305 **μοιχευταὶ μυρόεντες ἀεὶ νεομορφοτύπωτοι.**

νεομόσχευτος-ον μον. ὁ νεωστὶ μοσχευθείς, ὁ πρὸ μικροῦ διὰ παραφυάδων φυτευθείς : ΚΜανασσ.Χρον.5430 **νεομόσχευτον .. δενδρίον.**

νεόμυστος-ον (μύστης) ὁ νεωστὶ μυηθείς : Ὀρφ.Ὑμν.43,10 **νεόμυσται τελεταὶ** (ἃς τελοῦσιν οἱ νεωστὶ μυηθέντες, οἱ νεοκατήχητοι).

νεομφός-ή-όν μτγν. ὁ πρόσφατος : Φαβρίκ.13, 548 **ἐν τῷ νοΐ νεομφῆ ἔμφασις.**

νέον (τὸ) νεώτ. χημ. χημικὸν στοιχεῖον ἀνῆκον εἰς τὴν ὁμάδα τῶν εὐγενῶν ἀερίων βλ.λ.ΙΙ, περιεχόμενον ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι καὶ ἀποχωριζόμενον τούτου δι' ὑγροποιήσεως.

νεόνεκρος-ον μσν. ὁ ἄρτι ἀποθανών, ὁ πρόσφατος νεκρός : Τιμαρ. ἐν Notit.Mss.9,205 **οἱ κατιόντες εἰς ᾅδου νεόνεκροι ἀποσῴζουσί τι μικρὸν ἐρυθήματος.**

νεόνυμφος-ον (νύμφη) κ. νεώτ., δημ. **τὸ** θηλ. **νιόνυφη**, ὁ νεωστὶ νυμφευθείς, ὁ ἄρτι, ὁ μόλις εἰς γάμον ἐλθών : Σώστρ.π.Στοβ.4,20,70, Ἐπιγρ., Πλούτ.Ἠθ.310Ε, Σουητ.39 (ἐσφ.ἀν. τοῦ νεόφηφος).

νεόξαντος-ον (ξαίνω) δημ. **νιόξαντος** ὁ νεωστὶ ξανθείς, ὁ πρὸ ὀλίγου λαναρισμένος : Ἱππ.Ἐπικ.8.

νεόξεστος-ον (ξέω) μτγν., δημ. **νιόξεστος** ὁ νεωστὶ ξεσθείς, φρεσκοξυσμένος ἢ ὁ νεωστὶ στιλβωθείς, φρεσκολουστραρισμένος : Τρύφ.255.

νεοπαγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀρτιπαγής βλ.λ., ὁ νεωστὶ παγείς, ὁ προσφάτως γενόμενος στερεός, ὁ πρὸ μικροῦ στερεοποιηθείς : Πλούτ.Ἠθ.602D **νεοπαγὴς ἅλς**, Γαλ.18(1),363 **νεοπαγὴς σάρξ**, αὐτ.6,768 **νεοπαγὴς τυρός**, Ἀέτ.9,36, Σωρ.1,46 **νεοπαγὴς σύστασις**· ‖ νεώτ. ὁ ἐσχάτως συγκροτηθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ἱδρυθείς : **νεοπαγὲς ἵδρυμα - κόμμα**· **2)** κ. νεώτ. ὁ προσφάτως ἑδραιωθείς, συντεθείς, κτισθείς: Ἰώσ.Πι 3,7,20, **- νεοπαγὲς παράπηγμα, - νεοπαγὴς γέφυρα.**

νεοπαθής-οῦς-ές (πάθος) ὁ προσφάτως εἰς λύπην, εἰς ὀδύνην πεσών, νεοπενθής βλ.λ.ΙΙ : Αἰσχ. Εὐμ.514 **ἡ τεκοῦσα νεοπαθὴς οἶκτον οἰκτίσαιτ'.**

νεοπάτητος-ον μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως πατηθείς : ΚΜανασσ.Χρον.6163 **οἶνος νεοπάτητος.**

νεοπειθής-οῦς-ές (πείθω) μτγν. ὁ νεωστὶ πεισθείς, εἰς πειθαρχίαν ἐλθών, ὁ ἄρτι εἰς ὑπακοὴν ἀχθείς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.6,37.

νεοπένης-ητος (ὁ,ἡ) ὁ ἐσχάτως καταστὰς πένης, ὁ πρὸ μικροῦ πτωχεύσας : Κωμ.Ἀδέσπ.1087, Φρύν. ἐν ΑΒ 52,18 **νεόπλουτος, τὸ δὲ νεοπένης σπάνιον** (δ.ἀνάγν. νεοπεινής, ἑρμην. ὁ νεωστὶ πεινῶν).

νεοπενθής-οῦς-ές (πένθος) ὁ ἐν νέῳ πένθει διατελῶν, ὁ προσφάτως πενθήσας, ὁ εἰς πρόσφατον λύπην πεσών, πρβλ. νεοπαθής, νεοκηδής : Ὀδ.Λ 39 **νύμφαι . . παρθενικαί τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι**· **2)** παθ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως θρηνηθείς : Ἐπιγρ. **νεοπενθὴς ᾤχετ' ἐς Ἀΐδα.**

νεοπέπειρος Φώτ. «ὁ ἄρτι πεπανθείς».

νεόπεπτος-ον (πέσσω) μτγν. ὁ νεωστὶ ὀπτηθείς, ὁ νεοφημένος : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,3 **ν- ἄρτων.**

νεοπερσικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νέον περσικὸν κράτος τὸ ὑπὸ τῶν Σασανιδῶν ἱδρυθὲν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Περσίας ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

νεοπευθής-οῦς-ές (πεύθομαι) λεξ. ὁ νεωστὶ ἐξετασθείς, ὁ πρὸ μικροῦ ἐρευνηθείς· πρβλ. Ἡσ. «νεοπευθῆ, τὰ οὐ πρότερον ἱστορημένα, ἀλλ' ἀρτιμαθῆ», Φώτ. «νεοπευθῆ, ἀρτιμαθῆ».

νεοπηγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μτγν. ὁ ἀρτιπαγής, ὁ πρὸ ὀλίγου συντεθείς, κτισθεὶς ἢ κατασκευασθείς : Κῦρ.Φλ.ΑΠ 9,808 **νεοπηγέος ἔνδοθι Ῥώμης**· ‖ ὁ προσφάτως στερεὸς καταστάς : Χρησμ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.4,9 **ἀρνῶν νεοπηγέα γυῖα.**

νεοπηθής Ἡσ. «αἰχμάλωτος» (κῶδ. νεοπηθείς).

νεόπηκτος-ον (πήγνυμι) κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ παγείς, ὁ προσφάτως στερεοποιηθείς, πήξας : Βατραχομ.38 **οὐ τυρὸς νεόπηκτος**· **2)** ὁ νεωστὶ ἐξ ὀπτήσεως στερεὸς καταστάς : Ἱππ.Γυν.2,206 **νεοπήκτου κεραμίδος**· **3)** μτγν. ὁ νεοπαγὴς βλ.λ. : Ἡλιόδ.Αἰθ.6,11 **νεοπήκτους ἔτι θαλάμους ἔχων.**

νεόπηξ-ηγος (ὁ) μτγν. ὁ νεοπαγής, **ὁ** νεόπηκτος βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.3,400Α.

νεόπιστος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ γενόμενος πιστός, ὁ πρὸ μικροῦ καταλεχθεὶς εἰς τὴν τάξιν τῶν πιστῶν, περὶ τῶν Χριστιανῶν : Εὐσ.Ἐκκλ.Ἱστ.5,16.

νεοπλασία (ἡ) νεώτ. νέα πλάσις, δημιουργία ἱστοῦ, ἀ. νεοπλαστία βλ.λ. : **νεοπλασίαι δερματικαί** (δερματικοὶ ὄγκοι).

νεόπλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. βλάστωμα, καλοήθης ἢ κακοήθης ὄγκος προερχόμενος ἐξ ἀχρήστου διὰ τὸν ὀργανισμὸν καινοπλαστίας τῶν ἱστῶν.

νεοπλασματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νεόπλασμα βλ.λ., ἄ. νεοπλαστικός : **νεοπλασματικὸς ὄγκος.**

νεοπλαστής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πλασθείς, ὁ ἄρτι μορφωθείς, ὁ προσφάτως διαμορφωθείς : Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,20 **νεοπλαστεῖ σαρκί.**

νεοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνώμαλος δημιουργία ἱστικῶν στοιχείων (κυττάρων καὶ μεσοκυτταρίων οὐσιῶν) κατὰ τὰς διαφόρους μορφὰς τῆς φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς αὐξήσεως τῶν ἱστῶν.

νεόπλαστος-ον μτγν. ὁ ἄρτι πλασθείς : Λεόντ. Βυζ.1,1720Β π. Mi.86,1.

νεοπλατωνικός-ή-όν νεώτ. φιλοσ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νεοπλατωνισμὸν βλ.λ. : **νεοπλατωνικαὶ θεωρίαι - ἐπιδράσεις - ἀντιλήψεις**· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ διδάσκαλος, ὁ εἰσηγητὴς ἢ ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεοπλατωνισμοῦ : **κορυφαῖος νεοπλατωνικὸς ὁ Πλωτῖνος, - ὁ Πρόκλος εἶναι ἱδρυτὴς τῆς ἐν 'Αθήναις κατὰ τὸν 5ον πρὸς τὸν 6ον μ.Χ. αἰῶνα σχολῆς τῶν νεοπλατωνικῶν**· ‖ **νεοπλατωνικαὶ σχολαὶ** αἱ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας διακρινόμεναι τρεῖς διάφοροι ἀπ'ἀλλήλων φιλοσοφικαὶ σχολαί, αἱ ἀφορμώμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπὸ τῶν μεταφυσικῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος, ἤτοι ἡ 'Αλεξανδρινή, ἧς κύριοι ἐκπρόσωποι ὁ Πλωτῖνος καὶ ὁ Πορφύριος, ἡ Συριακή, ἧς ἱδρυτὴς ὁ 'Ιάμβλιχος, καὶ ἡ 'Αθηναϊκή, ἧς θεωρητικὸς ὁ Πρόκλος καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 'Ισίδωρος, Δαμασκηνὸς καὶ Σιμπλίκιος· πρβλ. νεοπλατωνισμός.

νεοπλατωνισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἐν χρ. ὡς διεθν. ὅρος, περιληπτικὴ ὀνομ. τριῶν φιλοσ. συστημάτων, ὧν κοινὸν χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἀφετηρία ἀπὸ τῶν θεωριῶν τοῦ Πλάτωνος περὶ θεότητος, περὶ ψυχῆς καὶ περὶ ἰδεῶν. Τὸ πρῶτον τῶν συστημάτων τούτων, ἐν ἀρχαῖς τοῦ 2ου αἰ. μ.Χ. συντεθὲν ὑπὸ 'Αμμωνίου Σακκᾶ καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ Πλωτίνου, δεχόμενον τὴν περὶ ἰδεῶν - μορφῶν πλατωνικὴν ἀντίληψιν, ἐπιδεκτικῶν ὁρισμοῦ ὡς τὰ πράγματα, χωρεῖ πέρα τούτων εἰς δοξασίαν 'Ενὸς ἀμεταβλήτου, ἀποίου, ἀχώρου καὶ ἀχρόνου "Οντος, ὅπερ εἶναι ἡ μόνη καὶ κατ' ἀνάγκην αἰτία καὶ ὅπερ μόνον θεληματικῶς ἀπομακρυνόμενοι τῶν κατ' αἴσθησιν, συλλογισμόν, διαλεκτικὴν καὶ κρίσιν δυνάμεθα νὰ διορῶμεν, ἤτοι ἐν καταστάσει ἐκστάσεως, οὕτω μετέχοντες τῆς θειότητος αὐτοῦ· ἡ θεωρία αὕτη προκύψασα καὶ εὐδοκιμήσασα ὡς ἀντίθεσις πρὸς τὴν πρακτικὴν καὶ εὐδαιμονικὴν τελολογίαν τῶν Στωϊκῶν καὶ πρὸς τὸν σκεπτικισμὸν τῆς Μέσης 'Ακαδημίας, ἔχουσα δέ τινα σχέσιν, ἀλλὰ καὶ ἀντίθεσιν πρὸς τὰς δοξασίας τῶν Γνωστικῶν ὡς καί τινα στοιχεῖα τῶν ἰνδικῶν κ.ἄ. ἀνατολικῶν θεολογικῶν φιλοσοφημάτων, διετυπώθη ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πλωτίνου Πορφυρίου, διεσκευάσθη δὲ ἐπὶ τὸ θεολογικώτερον ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτῶν, διδαξάντων τριαδικὴν ὑπόστασιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ὅρῳ **νεοπλατωνισμὸς** περιλαμβάνονται καὶ αἱ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Πλωτίνου 'Ιαμβλίχου δοξασίαι, ἀφορμώμεναι μὲν ἐκ τῆς περὶ 'Ενὸς ὡς ἀνωτάτου "Οντος θεωρίας, ἀλλ'ὑπερβάλλουσαι εἰς μυστικισμὸν καὶ παραπροσθέτουσαι πίστεις εἰς τὴν θεουργίαν καὶ τὴν μαγείαν, ἀποτελοῦσαι ἐν συνόλῳ σύστημα πολυθεΐας ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸν χριστιανισμόν· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ὅρῳ **νεοπλατωνισμὸς** περιλαμβάνεται ἡ τελευταία ἐν 'Αθήναις φιλοσ. σχολὴ ἀπὸ τοῦ Πρόκλου (5ος αἰ. μ.Χ.) καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, δεχομένων τὸ τοῦ Πλωτίνου πρῶτον "Ον «τὸ ἐπέκεινα τοῦ 'Ενός, τὸ ἀναιτίως αἴτιον», ἀλλ' αὖ ἀπόρροια οὐχὶ ὁ τοῦ Πλωτίνου «νοερὸς κόσμος», ἀλλ' αἱ «αὐτοτελεῖς 'Ενάδες» (ὑπέρτατοι θεοί) καὶ ἐκ τούτων ἡ Τριὰς τοῦ νοητοῦ, τοῦ νοητοῦ καὶ νοεροῦ καὶ τοῦ μόνον νοεροῦ κόσμου, ἐξ ἧς ἡ ψυχή· πρβλ. νεοπλατωνικός.

νεοπλεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ πλεχθείς : Νίκ.'Αλεξ.96 **νεοπλεκὴς κάλαθος.**

νεόπλεκτος-ον μτγν. ὁ νεοπλεκὴς βλ.λ. : Νίκ. π. 'Αθήν.15,683C **σπεῖραν ὑπὸ σπυρίδεσσι νεοπλέκτοισι καθάπτων.**

νεοπλουτοπόνηρος-ον κωμ. λ. ὁ πονηρός, ὁ διεστραμμένος ἐκ πλούτου νεωστὶ κτηθέντος, πονηρὸς νεόπλουτος : Κρατῖν.208.

νεόπλουτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρτίπλουτος, ὁ νεωστὶ πλουτήσας, ἀντίθ. ἀρχαιόπλουτος, ἰδ. ὁ ἐπιδεικνυόμενος καὶ ἐπαιρόμενος ἐπὶ πλούτῳ νεωστὶ κτηθέντι : Δημ.218 **οὗτοι δὲ οἱ νεόπλουτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι,** 'Αριστλ.Ρητ.1387a,23, Πλούτ.'Ηθ 634C **ἀπελεύθερος νεόπλουτος,** αὐτ.Λούκ.40, Λουκ.'Ιστ. Συγγρ.20 **ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ, - συμπεριφορὰ νεοπλούτων**· ‖ ὅθ. κ. π. κωμ. μτφ. ἐπὶ χυδαίων ἀνθρώπων πλουτησάντων : 'Αριστφ.Σφ. 1309 **ἔοικας νεοπλούτῳ τρυγὶ κλητῆρί τ' εἰς ἀχυρῶνας ἀποδεδρακότι.**

νεοπλυνής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεόπλυτος βλ.λ. : Πολυδ.1,25, αὐτ.7,45 **πέπλους τε νῆσαι νεοπλυνεῖς τ' ἐπενδύτας.**

νεόπλυτος-ον ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως πλυθείς, ὁ φρεσκοπλυμένος : 'Οδ.Ζ 64 **ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες ἐς χορὸν ἔρχεσθαι,** 'Ηρ.2,37 **εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι αἰεὶ νεόπλυτα,** 'Ανακρ. π.'Αθήν.12,533F **νεόπλυτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος,** 'Ορφ.Λιθ.720.

νεόπνευστος-ον (πνέω) μτγν. ὁ ἐκ νέου ἀναπνέων, ὁ νεωστὶ ἀναζωογονηθείς : Νόνν.Δ 25,550 **νεοπνεύστοιο νεκροῦ.**

νεόποδες (οἱ) μσν. τὰ νέα παραβλαστήματα τῶν ἀμπέλων : Γεωπ.4,3,6.

νεοποίης (ὁ) 'Επιγρ. δ.γρ. τοῦ νεωποίης βλ.λ.

νεοποίησις-εως (ἡ) (νεοποιῶ) μσν. ἀναγέννησις ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος : Γερμ.Α' 756 (ἔκδ. Mi.).

νεοποίητος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ποιηθείς, ἀνανεωθείς, ἀνακαινισθείς : Πολυδ.9,18.

νεοποίκιλος-ον γλώσσ. τοῦ νεοσίγαλος, ὁ νεωστὶ πεποικιλμένος, ὁ προσφάτως κοσμηθείς, ἄ. νεοποίκιλτος : Σχόλ.Πινδ.Ο 3,8.

νεοποίκιλτος-ον σχόλ. ὁ νεοποίκιλος : Σχόλ. Πινδ.Ο 3,8.

νεοποιός (ὁ) μτγν. ὁ ἀροτριῶν νειόν : Πολυδ.1,121

νεοποιῶ-έω μτγν. κ. μσν. νέον ποιῶ, κάμνω τινὰ ἤ τι νέον, ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω : 'Ερμεί.'Αλ. π.Στοβ.1,41,8, 'Υποθ.Εὐρ.Μήδ. **τὰς Διονύσου τροφοὺς μετὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν ἀνεψήσασα ἐνεοποίησε,** Μηναῖ.3,5 'Ωδ.5 **νεοποιεῖς τοὺς γηγενεῖς, νέος 'Αδὰμ χρηματίσας ὁ Πλάστης**· ‖ νεῶ βλ.λ., νεάζω : Πολυδ.1,221 **φυτουργοὶ νεοῦντες ἢ νεάζοντες ἢ νεοποιοῦντες**· **2)** (νεώς) νεωποιῶ βλ.λ. : 'Επιγρ.

νεόποκος-ον (πέκω, πόκος) ποι. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως καρείς, ὁ νεοκούρευτος, ὁ φρεσκοκουρεμένος : Σοφ.ΟΚ 475 **οἰὸς νεαλοῦς νεοπόκῳ μαλλῷ βαλών.**

νεόπολις-εως (ἡ) ποι. νέα πόλις, νεωστὶ ἱδρυθεῖσα, προσφάτως κτισθεῖσα πόλις, ἐπὶ τῶν 'Αβδήρων : Πινδ.Παιᾶν.2,28.

νεοπολίτης (ὁ), θηλ. **νεοπολῖτις-ιδος, ὁ** νέος πολίτης, ὁ νεωστὶ ἐκ δούλου ἐλεύθερος καὶ πολίτης γενόμενος, ὁ δοῦλος ὁ ἄρτι τυχὼν ἐλευθερίας καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων : 'Αριστλ.'Αθ.21,4 **ἵνα μὴ πατρόθεν προσαγορεύοντες ἐξελέγχωσι τοὺς νεοπολίτας,** Διόδ.Σ 14,7, 'Αθήν.4,138Α **Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ Πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας,** 'Αππ.'Εμφ.Πολ.1,49· **2)** τὸ θηλ. νεο-

πολῖτις-ιδος (ἡ) ὡς ἐπίθ. ἐπὶ πόλεως, ἡ ἄρτι ἢ ἡ μεταγενεστέρως ἱδρυθεῖσα : αὐτ.76 **νεοπολίτιδες πόλεις**· **3)** Ἐπιγρ.**Νεοπολίτης** (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς Νεοπόλεως τῆς Κάτω Ἰταλίας, ὅ. Νεαπολίτης.

νεοπότιστος (-η)-ο(ν) ἀρχ. λεξ., νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστὶ, ὁ προσφάτως ποτισθείς· Ἡσ. ἐν λ. νεοαρδέα, - **νεοπότιστο χωράφι.**

νεόποτος-ον (πίνω) ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι, ὁ ἐσχάτως πιών : Ἱππ.Διαιτ.65 **μήτε νεόποτον λούεσθαι.**

νεοπούλι (τὸ) μσν. νεοσσὸς βλ.λ. : Ἀραβ.Μῦθ. Χαλ.1,219 **ὁποὺ ἤρχοντο διὰ νὰ θρέφουν ἢ νὰ ἀποκλωσσήσουν τὸ νεοπούλι τους.**

νεόπους-οδος (ὁ) μσν. νέος βλαστὸς κλήματος, παραβλάστημα, φαλίδο, βλαστάρι : Γεωπ.5,8,2.

νεοπραγῶ-έω μτγν. καινοτομῶ βλ.λ., νεωτερίζω : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.63.

νεοπρεπής-οῦς-ές (πρέπει) ὁ πρέπων, ὁ ἁρμόζων εἰς νέους, ὁ νεανικός : Πλάτ.Νόμ.892D **μή πη πρεσβύτας ὑμᾶς ὄντας νεοπρεπὴς ὢν ὁ λόγος παραπείσῃ**· **2)** ὁ ἔχων φρόνημα νεανικόν, ὁ ἐλευθέριος : Πλούτ.ΤΓρακχ.2 **τῇ δὲ πρὸς τὸν ἀδελφὸν διαφορᾷ νεοπρεπὴς καὶ περίεργος**, αὐτ.Ἠθ.334C· || μτγν. ὁ νεωτεριστικός : αὐτ.785F **κατασκευὰς οἰκοδομημάτων νεοπρεπεῖς.**

νεόπριστος-ον (πρίω) ἐπ. ὁ νεωστί, ὁ ἐσχάτως πριονισθείς, ὁ φρεσκοπριονισμένος : Ὀδ.Θ 404 **κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος ἀμφιδεδίνηται.**

νεοπροσήλυτος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ ἐσχάτως προσηλυτισθείς, ὁ προσφάτως γενόμενος προσήλυτος : Ἀστέρ.Ἀμασ.272 (ἔκδ. Mi.).

νεοπτολέμειος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Νεοπτόλεμον, ὁ τοῦ Νεοπτολέμου : Παυσ.4,17,4 **ἡ Νεοπτολέμειος καλουμένη τίσις.**

νεόπτολις-εως (ἡ) ποι. τ. τοῦ νεόπολις βλ.λ. : **πόλις νεόπτολις** νεωστὶ ἱδρυθεῖσα πόλις : Αἰσχ. Εὐμ.687 **πόλιν νεόπτολιν τήνδ' ὑψίπυργον.**

νεοπτορθής-οῦς-ές (πτόρθος) μτγν. κ. **νεόπτορθος**-ον ὁ ἔχων νέους πτόρθους, νέους κλάδους : Ἡρωδιαν.1,79.

νεόπτορθος-ον μσν. ὁ νεοπτορθὴς βλ.λ. : Χοιροβ.1,51,19.

νεόπτραι Ἡσ. «υἱῶν θυγατέρες» (πιθ. ἀντὶ νεπότραι ἐκ τοῦ λατ. nepos-otis=ἔγγονος).

νεοπυθαγόρειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτέραν σχολὴν τῆς πυθαγορείου φιλοσοφίας (1ος π.Χ.—2ος μ.Χ. αἰ.)· || κτ. πληθ. **νεοπυθαγόρειοι** ὡς οὐσ. Ἀλεξανδρινοὶ φιλόσοφοι πρεσβεύοντες ἐπὶ τῇ βάσει παλαιῶν πυθαγορείων διδαγμάτων δοξασίας θεοσοφικὰς καὶ ἀκολουθοῦντες ἠθικὴν ἀσκητικήν· οὗτοι ὄντες ἐκλεκτικοὶ συνεμείγνυον θεωρίας καὶ διδασκαλίας πλατωνικάς, ἀριστοτελικὰς καὶ στωϊκάς, διδόντες ἐν πολλοῖς εἰς τὴν οὑτωσεὶ σύνθεσιν θρησκευτικὴν ἢ μυστικιστικὴν διατύπωσιν.

νεοπύριητος-ον (πυριῶ-άω) ὁ νεωστὶ θερμανθείς, ὁ πρὸ μικροῦ **ἐξελθὼν ἐξ** ἀτμῶν τοῦ λουτροῦ : Ἱππ.Ἐπικ.29, αὐτ.Φυσ.Γυν.6.

νέοργος-ον (ὀργῶ-άω) ὁ ὀργῶν ἐκ νέας ὁρμῆς, ὁ σφριγῶν ἐκ νεότητος : Θεόφρ.ΦΑἴτ.3,13,3.

νεορραγής-οῦς-ές (ῥήγνυμι) μτγν. ὁ νεωστὶ ραγείς, ὁ προσφάτως διαρραγείς : Ἀρετ.Χρον.Παθ. 2,9 **κἢν μὲν ἡ φλὲψ νεορραγὴς ἔῃ.**

νεόρραντος-ον (ῥαίνω) ὁ νεωστὶ ραντισθείς, νεοβρεγμένος : Σοφ.Αἴ.30 **μόνον πηδῶντα πεδία σὺν νεορράντῳ ξίφει**, αὐτ.828· || μτγν. ὁ νεωστὶ ρεύσας, ὁ προσφάτως χυθείς : Ἀριστείδ.Λόγ. 24(44),44 **δάκρυα νεόρραντα.**

νεόρραπτος-ον σχόλ. ὁ νεορραφὴς βλ.λ. : Σχόλ.Θεόφρ.18,3.

νεορραφής-οῦς-ές (ῥάπτω) μτγν. ὁ νεωστὶ ραφείς, ὁ προσφάτως ἐρραμμένος, ὁ ἄρτι κατεσκευασμένος : Λόγγ.4,14 **πήραν νεορραφῆ.**

νεορρόφητος-ον δ.ι.ρ. ἀντὶ νεορρύφητος βλ.λ.

νεόρρυτος-ον (1) (ῥέω) ὁ νεωστὶ ρυείς, ὁ νεωστὶ χυθείς, ὁ φρεσκοχυμένος : Σοφ.Ἠλ 894 **ὁρῶ .. νεορρύτους πηγὰς γάλακτος**, Τιμόθ.Μιλ.ἀπ.7 **νεόρρυτα δάκρυα Νυμφᾶν**, Μελέσ 19,363,15 **νεόρρυτα κάλλεα κηροῦ.**

νεόρρυτος-ον (2) (ῥύω) ποι. ὁ νεωστὶ ἑλκυσθείς : Αἰσχ.Ἀγ.1351 **σὺν νεορρύτῳ ξίφει.**

νεορρύφητος-ον ὁ λαβὼν ἐσχάτως ὑγρὰν τροφήν, ὁ πρὸ ὀλίγου φαγών : Ἱππ.Διαιτ.65 **μήτε νεορρύφητον μήτε νεόποτον λούεσθαι.**

νέορτος-ον (ὄρνυμι) ὁ νεωστὶ ἀρθείς, ὁ προσφάτως παραχθείς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος, ἐπὶ προσ.: Σοφ.Τρ.894 **ἔτεκεν μεγάλαν ἁ νέορτος ἅδε νύμφα δόμοισι τοῖσδ' ἐρινύν**· **2)** τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. νεανίσ, νέος, ἔφηβος : αὐτ.ἀπ.872 **τὰν νέορτον Ἑρμιόναν**· **3)** ὁμ. κ. τὸ οὐδ. **νέορτον** ὡς οὐσ. πρόσφατον συμβάν, νέον : αὐτ.ΟΚ 1507 **τί δ' ἐστίν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ;**

νεόρυκτος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ὀρυχθείς, ἄρτι ἀνασκαφείς : Λυκόφρ.1097.

νέος-α-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. θηλ. **νέη** κ. συνηρ. **νῆ** (Ξενοφ.42, Εὐγσί.1) (ἐν Αἰσχ.Ἐπτ.327 ἡ γεν. τοῦ θηλ. **νέας** ὡς μονοσύλλαβον), ἀττ. κ. **νέος-ον**, Ἰων. κ. **νεῖος-η-ον**, δημ. **νιός-ιά-ιό**, συγκρ. **νεώτερος-α-ον**, ὑπερθ. **νεώτατος-η-ον**, ὁ ἐν νεότητι ὤν, ὁ μικρᾶς ἡλικίας, ὁ νεαρός, ἀντίθ. γέρων, ἐπὶ παίδων, νεανιῶν καὶ ἀνδρῶν μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 30 ἐτῶν (Ξεν.Ἀπ.1,2,35) : Ἰλ.Ν 95, αὐτ. Ψ 589 **οἶσθ' οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσιν**, Ὀδ.Δ 665, Πίνδ.Ο 4,24 **φύονται δὲ καὶ νέοις ἐν ἀνδράσιν πολιαὶ θαμά**, Αἰσχ.Ἀγ.277 **παιδὸς νέας ὡς κάρτ' ἐμωμήσω φρένας**, Πλάτ. Νόμ.890, αὐτ.Πρωτ.315D **καὶ μετὰ Παυσανίου νέον τι μειράκιον**, ΚΔ Λουκ.15,13 **συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν**, Γρυπ.Σκ. Τερρ.22,4 **κοιμᾶται ὁ νέος ὡραῖος βοσκός**· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **νέος** (ὁ), **νέα** (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **νιός, νιά** ὡς οὐσ. ὁ νεανίας, ἡ νεᾶνις, ἀντίθ. γέρων ἢ γεραιός, γηραλέος : Ἰλ.Β 789 **ἀγόρευον .. ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες**, Ξεν.Λακ.1,7 **εἴ γε μέντοι συμβαίη γεραιῷ νέαν ἔχειν** (νέαν γυναῖκα, νεαράν), Λιβάν.Ἐπιστ.910,3 (παροιμ.) **ἁ νέος ἔσται νέος** (τὰ παιδιὰ εἶναι παιδιά), Λίβ. Ροδ.27 **νέος .. μέσ' εἰς στενὸν ἐδιάβαινεν θλιμμένος μονοπάτιν**, Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.27 (ἔκδ. Δικαίου) **ὅταν ὁ νέος ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ εἶχε ναῦλον**· || κτ. πληθ. τὸ ἀρσ. **νέοι** (οἱ) οἱ νεανίσι, ἡ νεολαία : Ἰλ.Α 463 **νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν**· || ὁμ. π. Ἀττ. κ.μτ. τοῦ ἄρθρ. : Ἀριστφ.Νεφ.1059 **γλῶτταν, ἣν ῥᾷ μὲν οὔ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν**· || ὁμ. κ. τὸ οὐδ. **τὸ νέον** ἡ νεότης : Σοφ.ΟΚ 1229 **ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ κούφας ἀφροσύνας φέρον**, Πλάτ. Νόμ.653D **τὸ νέον ἅπαν** (ἅπασα ἡ νεολαία), Ἀριστλ.Πολιτ.1340b,29 **οὐ δύναται τὸ νέον ἡσυχάζειν**, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **σκιρτητικὸν τὸ νέον**· || **οἱ νέοι** ὀργάνωσις, σωματεῖον νέων, νεολαίας : Ἐπιγρ.· || κ. ὡς ἐμπρόθ. προσδιορισμὸς ἐν ἐπιρρ. σημ. **ἐκ νέου** (ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ἐκ νεότητος) : Πλάτ.Γοργ.510D **εὐθὺς ἐκ νέου ἐθίζειν αὐτὸν τοῖς αὐτοῖς χαίρειν καὶ ἄχθεσθαι**· || ὁμ. κ. **ἐκ νέων** : Ἀριστλ.ΗΝικ.1103b,24· || ὡς ἐπίθ. κ. ἐπὶ μὴ ἐνηλικιωθέντος ἔτι, ὁ ἀνήλικος : Θουκ.1,107 **ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου βασιλέως, νέου ἔτι ὄντος**· **2)** σπαν. ἐπὶ ζῴων, ὁ πρὸ μικροῦ λαβὼν ὕπαρξιν : Ξεν.Κυν.9,8 **καὶ οἱ μὲν νέοι τῶν νεβρῶν οὕτως ἁλίσκονται**· **3)** ὁμ. σπαν. κ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἀρτιφυής, ὁ νεόβλαστος : Ἰλ.Φ 38 **ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ τάμνε νέους ὅρπηκας**· **4)** ὁ εἰς νέον, νεανίαν ἁρμόζων, ἰδιάζων, ὁ νεανικός, ἐπὶ πραγμ. : Πίνδ.Ο 2,47 **λείφθη δὲ**

Θέρσανδρος . . νέοις ἐν ἀέθλοις, Αἰσχ.Πέρσ.744 **παῖς δ' ἐμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέῳ θράσει,** Εὐρ.Μήδ.48 **νέα γάρ φροντὶς οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ,** Λυσ.24,16 **νέαις ταῖς διανοίαις χρωμένους·** **5**) ἐπὶ προσ. ἐν συνδ. μτ. τοῦ ὀξύς, ὁ ὁρμητικός, ὁ σφοδρός : Πλάτ.Γοργ.463Ε **πῶλος νέος τε καὶ ὀξύς·** ‖ συχν. κ. ἐν συνεκφ. μτ. ἐπιθ. δηλοῦντος ἀφροσύνην, ἀπερισκεψίαν : Εὐρ.ΙΑ 489 **ἄφρων νέος τ' ἦ,** αὐτ.Φοίν.533, Πλάτ.Πολ.378Α 'Αριστλ.ΗΝικ. 1095a,6 **διαφέρει οὐδὲν νέος τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ἦθος νεαρός·** **6**) ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων, ὁ πρόσφατος, ὁ καινούργιος, ἐν τῇ σημ. τοῦ τε οὔπω ὄντος καὶ τοῦ οὐ πρὸ πολλοῦ : 'Ιλ.Ρ 36 **χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,** αὐτ. Ζ 462 **νέον ἄλγος,** 'Οδ.Φ 407, 'Αλκ.15 **νέον λίνον,** Αἰσχ.'Επτ.740 **πόνοι . . νέοι παλαιοῖσι συμμιγεῖς κακοῖς,** 'Αριστφ.Εἰρ.916, Ξεν.ΚΠ 1,6,38 **ἐν τοῖς μουσικοῖς τὰ νέα (μέλη) εὐδοκιμεῖ,** 'Απόλλ.Ρ Α,1479 **νέον ἦμαρ,** Πάπ. **τὸ ἐκφόριον ἀποδώσω νέον καθαρὸν ἄδολον ἄκριθον,** αὐτ. **οἶνος νέος,** αὐτ. **νέον πλοῖον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.104,3 **σὲ νέα ταξίδια μᾶς καλοῦν τὰ πλοῖα στὰ γαλανὰ τὰ κύματα, - νέο λάδι - κρασί - στάρι** (νέας ἐσοδείας)· ‖ πάπ. κ. νεώτ. **νέον ἔτος** (τὸ μόλις ἐμφανιζόμενον, τὸ μόλις ἀρχόμενον)· ‖ πάπ. **νέα Ινδικτίων·** ‖ νεώτ. **νέα ἑβδομάς,** δημ. **νέα βδομάδα** ἡ δισκαινήσιμος ἑβδομάς· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. **νέα Δευτέρα - Τρίτη** κτλ. ἡ Δευτέρα, ἡ Τρίτη τῆς διακαινησίμου ἑβδομάδος· ‖ νεώτ. **νέα ἑλληνικὴ (γλῶσσα)** ἡ μεταβυζαντινή, ἡ γλῶσσα τῶν συγχρόνων 'Ελλήνων, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν μεσαιωνικήν, τὴν μεταγενεστέραν καὶ τὴν ἀρχαίαν· ‖ ὁμ. νεώτ. **νεωτέρα ἑλληνικὴ (γλῶσσα)** ὁ γραπτὸς καθαρεύων λόγος, ἡ *καθαρεύουσα*· ‖ ὁμ. νεώτ. **νέα ἑλληνικὰ ἢ νεοελληνικὰ** τὸ μάθημα καθ' ὃ ἐξετάζεται ἡ νέα ἑλληνικὴ λογοτεχνία ὡς καὶ τὸ δι' οὗ ἐπιζητεῖται ἡ κατάρτισις εἰς τὸ ὀρθῶς καὶ καλῶς γράφειν διὰ συνθέσεων· ‖ τὸ θηλ. **νέα** (ἡ) (σελήνη) ὡς οὐσ. ἡ νεωστὶ ἐμφανισθεῖσα σελήνη, ἡ οὖσα ἐν τῷ α' τετάρτῳ, τὸ νιὸ φεγγάρι, ἰδ. ἐν τῇ φρ. **ἔνη καὶ νέα** (βλ. **ἔνος** 3)· ‖ ὁμ ἐν τῇ φρ. **μηνὸς τῇ νέᾳ** (ἡμέρᾳ) κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνός, τὴν πρωτομηνιάν : Πλάτ.Νόμ.849Β **μηνὸς τῇ νέᾳ ὧν δεῖ πραθῆναι τὸ μέρος τοῖς ξένοις·** ‖ ἐν ταύτῃ τῇ σημ. μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. ὡς προσηγ. χώρας ἢ πόλεως : **Νέα Ρώμη** τὸ Βυζάντιον, ἡ Κωνσταντινούπολις : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.193,21, Πασχ.Χρον.529, - **Νέος Κόσμος** (τὸ τμῆμα τῆς γηΐνης σφαίρας τὸ κατὰ καὶ μετὰ τὴν 'Αναγέννησιν ἀνακαλυφθὲν ἤτοι ἡ 'Αμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία), - **Νέα 'Υόρκη, - Νέα 'Ορλεάνη** (ἐν ἀντιθ. πρὸς προϋπαρχούσας ὁμωνύμους πόλεις)· ‖ **Νέα 'Ελλὰς** ἡ σύγχρονος, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν βυζαντινήν, τὴν μεταγενεστέραν καὶ τὴν ἀρχαίαν· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ., σπαν. ἐπὶ προσ. ἡ σημ. αὕτη, ὁ νεωστί, ὁ μετά τινα ἄλλον ἢ ἀντ' ἄλλου λαμβάνων ἢ λαβὼν ὕπαρξιν, ὁ ἀπὸ μικροῦ κατέχων θέσιν τινά : Αἰσχ. Πρ.96 **τοιόνδ' ὁ νέος ταγὸς μακάρων ἐξηῦρ' ἐπ' ἐμοὶ δεσμὸν ἀεικῆ,** αὐτ.Εὐμ.721 **οἱ νέοι θεοί,** 'Αριστφ.Πλ.960 **ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἀφίγμεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ, - νέος βασιλεύς - βουλευτής - δήμαρχος, - νέα βουλή, - νέος ὑπάλληλος·** ‖ Πάπ. **νέοι Ἕλληνες** οἱ τότε σύγχρονοι, οἱ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων χρόνων, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ οἱ μεταγενέστεροι· ‖ νεώτ. **νέοι Ἕλληνες** οἱ ἀπὸ τῶν μεταβυζαντινῶν χρόνων καὶ ἐντεῦθεν, οἱ σύγχρονοι ἡμῶν· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ νεωστὶ συμβάσης συζυγίας : Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.31 (ἔκδ. Δικαίου) **ἦτο ναυλωμένος νὰ μεταφέρῃ τὸ νέον ἀνδρόγυνον·** ‖ κ. ἐπὶ προσ. ἔχοντός τινα σχέσιν ἢ ὁμοιότητα πρός τι προϋπάρξαν : **ὁ Νέος Ναπολέων, - ὁ Νέος 'Ηρακλῆς·** ‖ ἐπὶ παντός, ὅπερ προστίθεται εἰς παλαιὰ ὅμοια : **νέος μουσαφίρης, - νέον δάνειον·** **7**) ἐπὶ γεγονότων, ὁ καινός, ὁ ἀδόκητος, ὁ παράδοξος, ὁ ἀλλόκοτος (ἡ ἔνν. αὕτη λίαν συνήθης ἐν τῷ συγκρ. βαθμῷ) : Αἰσχ.'Αγ.85, αὐτ. 'Ικ.712 **ἀπροσδοκήτους καὶ νέους λόγους,** αὐτ. Πέρσ.665 **καινὰ νέα τ' ἄχη,** Σοφ.Φιλ.1229 **μῶν τι βουλεύῃ νέον;,** Εὐρ.'Ικ.99, αὐτ.'Ιππ.794, αὐτ.Βάκχ. 362, Θουκ.5,50 **ἐπεφόβηντο καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι, - νέοι ἄνθρωποι, νέα ἤθη, - νέαι ἰδέαι·** **8**) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **νέο(ν)** κ. κυρ. κτ. πληθ. **νέα** ὡς οὐσ. εἴδησις, εἰδήσεις πολιτικαί, κοινωνικαὶ καὶ παντὸς εἴδους πρόσφατοι, μήπω γνωσθεῖσαι : **ἔχουμε τίποτα νέο; - τί νέα; - τὰ νέα τῶν ἐφημερίδων, - τὰ νέα σου** (τί γνωρίζεις διὰ τὰ διάφορα ζητήματα, ποίας πληροφορίας ἔχεις περὶ αὐτῶν)· **9**) νεώτ. χημ. τὸ οὐδ. **νέον** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **10**) ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **νέον** ὡς ἐπίρρ. χρονικόν, νεωστί, ἐσχάτως, πρὸ μικροῦ, μόλις πρὸ ὀλίγου, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρὸ πολλοῦ παρελθὸν καὶ πρὸς τὸ παρόν : 'Ιλ.Γ 394 **ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν,** 'Οδ.Τ 400, Αἰσχ.Πρ.35 αὐτ.955 **νέον νέοι κρατεῖτε καὶ δοκεῖτε δὴ ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'·** ‖ ὁμ. κ. μτ. τοῦ ἄρθρ. **τὸ νέον** : 'Ηρ.9,26 **ὅσαι ἤδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελοποννησίοισι καὶ τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον·** ‖ ὁμ. **ἐκ νέας,** Ιων. **αὖτις ἐκ νέης** πάλιν, ἀπὸ τὴν ἀρχήν, διὰ δευτέραν ἢ πολλαστὴν φοράν : 'Ηρ.1,60 **αὖτις ἐκ νέης ἐπ' ἀλλήλοισι ἐστασίασαν·** ‖ ὁμ. σημ. νεώτ. **ἐκ νέου** : **ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὰ καθήκοντά του.**

νεός (ἡ) (γῆ) δ.τ. τοῦ νειὸς βλ.λ. : Ξεν.Οἰκ.16,10 **τῷ σπόρῳ νεὸν δεῖ ὑπεργάζεσθαι.**

νεός (τῆς) (2) Ιων. γενικ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νεοσίγᾱλος-ον (σιγαλόεις) ποι. ὁ νέος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποστίλβων, ὁ ἀκτινοβολῶν· μ. μτφ. : Πίνδ.Ο 3,4 **Μοῖσα δ' οὕτω μοι παρεστάκοι νεοσίγαλον εὑρόντι τρόπον.**

νεοσκαφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σκαφείς, ὁ φρεσκοσκαμμένος : Λυκόφρ.1097 **ὃν νεοσκαφὲς κρύψει ποτ' ἐν κλήροισι Μηθύμνης στέγος,** Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1664, - **νεοσκαφὴς τάφος - τάφρος.**

νεοσκύλευτος-ον (σκυλεύω) μτγν. ποι. ὁ νεωστὶ σκυλευθείς, ὁ προσφάτως ἁρπαγείς : Διοσκ. ΑΠ 7,430 **νεοσκύλευτα . . ἔντεα.**

νεοσλαυϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. **νεοσλαβισμός** κίνησις πανσλαυϊστικὴ ἀναφανεῖσα περὶ τὸ 1908 καὶ κρατήσασα μέχρι τοῦ Παγκοσμίου πολέμου τοῦ 1914.

νεόσμηκτος-ον (σμήχω) κ. μσν. ὁ νεωστὶ ἐσμηγμένος, ὁ προσφάτως καθαρισθείς, ὁ νεοτριμμένος, ὁ φρεσκογυαλισμένος : 'Ιλ.Ν 342 **θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,** Εὐφορ.132 **νεόσμηκτος μάχαιρα,** Κριναγ.ΑΠ 6,227 **νεόσμηκτον δουρατίην κάλαμον,** Πλούτ.Αἰμ.32 **νεόσμηκτος χαλκός,** Μηναῖ.11,15 'Ωδ.7 **ὡς νεόσμηκτον καὶ φωταυγίας πέμπον ἔσοπτρον.**

νεοσμίλευτος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σμιλευθείς, ὁ ἄρτι χαραχθείς : ΑΠ 7,411 **νεοσμίλευτα γράμματα.**

νεοσπᾱδής-οῦς-ές (σπῶ-άω) ποι. ὁ νεοσπὰς βλ.λ., ὁ νεόσπαστος : Αἰσχ.Εὐμ.42 **αἵματι στάζοντα χεῖρας καὶ νεοσπαδὲς ξίφος** (τὸ νεωστὶ ἑλκυσθὲν ἐκ τραύματος σώματος, τὸ αἱματόεν ξίφος).

νεοσπαραγμένος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νεοσπαράσσω ἢ νεοσπαράζω, ὁ νεοσπάρακτος βλ.λ. : Κάλβ.'Ωδ.17,6,3 **μεγάλον κορμὶ νεοσπαραγμένον περνάει.**

νεοσπάρακτος-ον σχόλ. ὁ ἄρτι σπαραχθείς, νεοσπαραγμένος : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.344.

νεοσπαρμένος-η-ο δημ. κ. **νιοσπαρμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νεοσπείρω, ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως σπαρείς : **νεοσπαρμένο χωράφι.**

νεοσπάς-άδος (ὁ,ἡ) (σπῶ-άω) ποι. ὁ νεωστὶ ἀποσπασθείς, ὁ προσφάτως ἀποκοπείς, ὁ φρεσκοκομμένος : Σοφ.'Αντ.1201 **λούσαντες ἁγνὸν λουτρόν, ἐν νεοσπάσιν θαλλοῖς,** αὐτ.ἀπ.502.

νεοσπάτωτος-ον βοιωτ. ὁ νεοκάττυτος βλ.λ. : Στράττ.47,8 (δ.γρ. νεασπάτωτος).

νεόσπειστος-ον (σπένδω) μτγν. ὁ νεωστὶ εἰς σπονδὰς προσφερθείς, ὡς σπονδὴ χυθείς : Νόνν. Δ 19,177 **νεοσπείστου νέον οἶνον ὀπώρης.**

νεόσπορος-ον ποι. ὁ πρὸ μικροῦ σπαρείς, ὁ νεοσπαρμένος, ὁ νεόσπορτος· μ. μτφ. ὁ νεωστὶ παραχθείς, ὁ προσφάτως γεννηθείς : Αἰσχ.Εὐμ.659 **τροφὸς δὲ κύματος νεοσπόρου.**

νεοσσεία (ἡ) (νεοσσεύω), ἀττ. τ. **νεοττεία** φωλεά, κοίτη πτηνῶν: 'Αριστλ.ΖΙ 560b,23 **τίκτουσιν δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἐν νεοττείαις,** Λουκ.'Αλκ.2 **ἐπὶ γὰρ τῇ τούτων νεοττείᾳ καὶ ἀλκυονίδας προσαγορευομένας ἡμέρας·** **2**) Σουΐδ. «ἐκλέπισις».

νεόσσευσις-σεως (ἡ) (νεοσσεύω), ἀττ. τ. **νεόττευσις** νεοσσεία βλ.λ.ΙΙ : 'Αριστλ.ΖΙ 559a,3 **ταῦτα μὲν οὖν ὑπηνέμους ποιεῖται τὰς νεοττεύσεις.**

νεοσσεύω, ἀττ. τ. **νεοττεύω,** ἰων. κ. μτγν. **νοσσεύω** ἐπωάζω, κλωσσῶ, ὁθ. ἐκκολάπτω νεοσσαύς, παράγω δι' ἐπωάσεως : 'Αριστφ."Ορν.699 **κατὰ Τάρταρον εὐρὺν ἐνεόττευσεν γένος ἡμέτερον·** ‖ κ. μτφ. : ΠΔΣοφ.Σειρ.1,15 (σοφία) **καὶ μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε·** **2**) κατασκευάζω νεοσσιάν, κτίζω, φτιάχνω φωλιά : 'Αριστλ.ΖΙ 559a,4· **3**) παθ. **νοσσεύομαι** φωλιάζω : 'Ηρ.1,159 **ὅσα ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ** (ὅσα εἶχον τὰς φωλεάς των).

νεοσσιά (ἡ), ἰων. **ν(ε)οσσιή,** ἀττ. **νεοττιά,** μτγν. **νοσσιά** ἡ **φωλεὰ** μετὰ τῶν νεοσσῶν : 'Ηρ.3,111 **φορέειν δὲ τὰς ὄρνιθας ἐς νεοσσιὰς προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ,** 'Αριστφ."Ορν.642 **εἰσέλθετ' εἰς νεοττιάν γε τὴν ἐμήν,** Πλάτ.Πολ.548A, 'Αριστλ.ΖΙ 613b,6, αὐτ.618a.8, Θεόφρ.ΦΑἴτ.4,5,7· ‖ Σουΐδ.«καλιὰ μικρῶν στρουθίων»· ‖ κ.μτφ.: Κωμ. 'Αδέσπ.873 **νοσσιὰ τέκνων·** **2**) μτγν. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἐνδιαιτημάτων ζῴων, κοίτη, **φωλεά** : 'Ηρώνδ.7,72 **ἐφ' ἧς ἀλώπηξ νοσσιὴν πεποίηται·** **3**) ὁμ. μτγν. κυφέλη μελισσῶν : ΠΔΜακκ.4,14,19 **τῷ κέντρῳ πλήσσουσι** (αἱ μέλισσαι) **τοὺς προσιόντας τῇ νεοσσιᾷ αὐτῶν·** **4**) συνεκδ. τὸ νεογνὸν τῶν πτηνῶν, νεοσσός βλ.λ. : Λυκοῦργ.132, Μέν.Περικ.278, Διοσκ.Εὐπ.1,21· ‖ ὁ ἑν. ἐν περιληπτικῇ ἐνν. οἱ νεοσσοί : ΚΔΛουκ.13,34 **ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας.**

ν(ε)οσσίον (τὸ) κ. **νεόσσιον,** ἀττ. **νεοττίον** κ. **νεόττιον** ὑποκορ. τοῦ νεοσσὸς βλ.λ. : 'Αριστλ. ΖΙ 536a,30 **πλὴν ἡ θήλεια παύεται ὅταν ἐπῳάζῃ τὰ νεόττια αὐτῆς·** ‖ κ.μτφ. ἐν τῇ φρ. **πατρὸς νεοττίον** τέκνον ὅμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸν πατέρα του, παιδὶ τοῦ πατέρα του : 'Αριστφ. "Ορν.767 **πέρδιξ γενέσθω, τοῦ πατρὸς νεοττίον,** Θεόφρ.Χαρ.2,6· **2**) λέκιθος, κρόκος τοῦ ᾠοῦ· 'Ησ. «'Αττικοὶ τοῦ ᾠοῦ τὴν λέκιθον» : Μέν.42.

ν(ε)οσσίς-ίδος (ἡ), ἀττ. **-ττίς** ὑποκορ. θηλ. τοῦ νεοσσὸς βλ.λ., μικρὸν θῆλυ πτηνόν, ἡ μικρὰ ὄρνις, πουλακίδα : 'Αριστλ.ΖΙ 559b,23 **ἀνόχευτοι νεοττίδες ἀλεκτορίδων καὶ χηνῶν τεκοῦσαι ὑπηνέμια·** ‖ μτφ.καὶ ἐπὶ κορασίδος:ΑΠ9,567 **Παφίης νοσσίς·** συχν. ὡς κύριον ὄν. π. κωμικοῖς· **2**) κτ. πληθ. **νοσσίδες** (αἱ) εἶδός τι ὑποδημάτων : 'Ηρώνδ. 7,57.

νεοσσοκόμος-ον μτγν., ἀττ. **νεοττοκόμος** ὁ τρέφων νεοσσούς, μικρὰ ὀρνίθια, κοτόπουλα· κ. ἐπὶ τόπου, ἔνθα ἀναπτύσσονται νεοσσοί : ΑΠ 7,210 **νεοσσοκόμος καλιῆς.**

νεοσσοκομῶ-έω μτγν., ἀττ. **νεοττοκομῶ** τρέφω νεοσσούς, μεγαλώνω ὀρνίθια, νεοσσοτροφῶ : Κύριλλ.ΠΔ'Ησ.31,439 **νεοττοκομοῦσιν ἐν τοῖς ὄρεσι πτηνά.**

νεοσσοποιία (ἡ) μτγν., ἀττ. **νεοττοποιία** τὸ νεοσσοποιεῖν, τὸ νεοσσεύειν, τὸ κλώσσημα: Διοσκ.2,56.

ν(ε)οσσοποιῶ-έω νεοσσεύω βλ.λ. : ΠΔ'Ησ.13,22 **νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν·** ‖ κ. μέσ. **νεοσσοποιοῦμαι,** ἀττ. **νεοττ-** : Αἴσωπ.5 **ὁ μὲν ἀναβὰς ἐπί τι περίμηκες δένδρον ἐνεοττοποιήσατο·** **2**) ὁμ. τὸ μέσ. κ. μτφ. : Λογγῖν."Υφ. 44,7 **χρονίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις νεοττοποιεῖται κατὰ τοὺς σοφούς.**

νεοσσοπῶλις-ιδος (ἡ) (πωλῶ) μτγν. ἡ πωλοῦσα μικρὰ ὀρνίθια, ὀρνιθοπῶλις : 'Ηρώνδ.6,99.

νεοσσός (ὁ) (νέος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **νεοττός** (ὁ δισύλλ. τ. **νοσσός** μνημονεύεται ἐν ΑΒ 109 ἐκ τοῦ Αἰσχ.ἀπ.113) νεογέννητον, μικρὸν πτηνόν, ὀρνίθιον ἄρτι ἐκκολαφθέν : 'Ιλ.Β 311 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,** αὐτ.Ι 323, Σοφ. 'Αντ.425 **ὡς ὅταν κενῆς εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος** (ὄρνις), 'Αριστφ."Ορν.835, ΠΔ Λευΐτ.5,11 **ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ . . δύο νεοσσοὺς περιστερῶν,** Πλούτ.'Ηθ.48A **ἀπτῆνες νεοσσοί·** ‖ κ. ἐπὶ ἀρρένων πτηνῶν μ. : 'Αριστφ. "Ορν.835 **ὥσπερ λέγεται δεινότατος εἶναι "Αρεως νεοττός·** ‖ ὁμ. κ. εἰρωνικῶς, ἐπὶ προσ. : Πλάτ.Κωμ.104· **2**) γεν. τὸ νεογνὸν ζῴου, ἰδ. ᾠοτόκου οἷος ὁ κροκόδειλος: 'Ηρ.2,68 **καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ᾠοῦ γίγνεται·** ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν μελισσῶν, τὸ νεογνὸν τῆς μελίσσης, τὸ μελισσόπουλο, ἰδ.κτ.πληθ. : Ξεν.Οἰκ.7,34 **ἐπειδὰν δὲ . . ἀξιοεργοὶ οἱ νεοττοὶ γένωνται·** **3**) μτφ. κτ. ἑν. ὡς περιληπτ. ἐν φρ. **ἵππου νεοττός** ὁ γόνος τοῦ ἵππου, τὸ ἄριστον καὶ ἀκμαῖον ἱππικόν : Αἰσχ.'Αγ.825 **'Αργεῖον δάκος, ἵππου νεοσσός, ἀσπιδοφόρος λεώς·** **4**) μτφ. καὶ ἐπὶ ἀνθρ. θωπευτικῶς, μικρὸν τέκνον, πουλάκι : αὐτ. Χο.256,αὐτ.501 **ἰδὼν νεοσσοὺς τούσδ' ἐφημένους τάφῳ,** Εὐρ."Αλκ.403 **καλοῦμαι ὁ σὸς . . νεοσσός,** Πλάτ.Νόμ.776A· ‖ ὁμ. κ. θηλ. **νεοττός** (ἡ) περὶ τῆς ἑταίρας Λαΐδος : 'Επικρ.3,15 **ἦν νεοττὸς καὶ νέα·** **5**) λέκιθος, κρόκος ᾠοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 565a,3 **καθάπερ ἐν τοῖς ὄρνισιν ὁ νεοττὸς καλούμενος,** Χρησμ.ἐν Χρυσ.Στωΐκ.2,344· πρβλ. νεοσσαῖον.

νεοσσοτροφεῖον (τὸ) μτγν., ἀττ. **νεοττοτροφεῖον** τόπος ἐν ᾧ τρέφονται νεοσσοί : Κολουμ.8,15.

νεοσσοτροφία (ἡ) μτγν. κ. μσν., ἀττ. **νεοττοτροφία** τὸ τρέφειν, τὸ περιποιεῖσθαι νεοσσούς : Μᾶρκ.Αὐρ.9,9, "Αλλοι ΠΔ'Ιὼβ 39,16, Γεωπ.14,7,14.

νεοσσοτρόφος (ὁ) μσν. ὁ περιποιούμενος νεοσσούς : ΚΜανασσ.Χρον.4973 **νεοσσότροφος ὄρνις.**

ν(ε)οσσοτροφῶ-έω ποι. τρέφω, περιποιοῦμαι νεοσσούς : Λεωνίδ.'Αλ.ΑΠ 9,346· ‖ τὸ παθ. **νεοσσοτροφοῦμαι,** ἀττ. **νεοττ-** μτφ. ἀνατρέφομαι μετ' ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ὡς ἐν φωλεᾷ, ἐπὶ παιδίου : 'Αριστφ.Νεφ.999 **μνησικακῆσαι τὴν ἡλικίαν, ἐξ ἧς ἐνεοττοτροφήθης,** Πλούτ.'Ηθ.200A.

νεόσσυτος-ον (σεύω) μτγν. ὁ νέορτος βλ.λ., ὁ νεωστὶ ὁρμῶν, ὁ νέος : Νόνν.Δ 29,268 **νεόσσυτος ἰχώρ,** αὐτ.4,10 **νεόσσυτος ὄγκος ἀνίης.**

νεοστἄθής-οῦς-ές (ἵστημι) μτγν. ὁ νεωστὶ κατασταθείς : Πλούτ.'Ηθ.321D **νεοσταθεὶς δῆμος.**

νεοστάλυξ-ῠγος (ὁ, ἡ) 'Ησ. «νεοδάκρυτος».

νεοστασίη (ἡ) 'Ησ. «ἑτεροίωσις, νεωτερισμός, ἔκπληξις»· ‖ ἀμφ.ἀνάγν. ἐν 'Απολλ.Ρ 3,76.

νεόστατος-ον 'Επιγρ. κ.μσν., κυπρ. **νεϜό-** ὁ νεωστὶ σταθείς, στερεωθείς, ὁ νεοπαγής : 'Επιγρ.Κυπρ. 134H **τᾶν ἐπαγομενᾶν νεϜοστάταν,** ΚΠορφ.91.

νεόστεπτος-ον (στέφω) μτγν. ὁ νεωστὶ στεφθείς, ὁ νεοστεφανωμένος : 'Οππ.'Αλ.1,198 **θαλλοῖσι νεοστέπτοισι.**

νεοστεφής-οῦς-ές ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἄρτι στεφθείς, ὁ νεόστεπτος· || Ἡσ. «νεόκρατος, ἐπὶ κρατῆρος», ὁ εἰς ὃν ἐγένετο νεωστὶ κρᾶσις οἴνου.
νεοστράτευτος-ον (στρατεύω) μτγν. ὁ νεωστὶ ἢ διὰ πρώτην φορὰν στρατεύων, ὁ νεοσύλλεκτος στρατιώτης : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,74 **νεοστρατεύτων καὶ ἀπειροπολέμων.**
νεόστρᾰτος-ον πάπ. ὁ νεοστράτευτος βλ.λ.
νεόστροφος-ον (στρέφω) ἐπ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως συστραφείς, ὁ νεοστριμμένος, δθ. ὁ καινουργής : Ἰλ.Ο 469 **νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα πρώϊον.**
νεοσύλλεκτος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως συλλεγείς, ὁ ἄρτι στρατολογηθείς : Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,13, Ἰώσ.ΠΙ 1,17,1, Πλούτ. Καῖσ.25 **ἓν δὲ νεοσύλλεκτον** (τάγμα) **ἐκ τῆς περὶ Πάδον Γαλατίας, - οἱ νεοσύλλεκτοι ὁπλῖται·** || νεώτ. κ. ὡς οὐσ. **νεοσύλλεκτοι** (οἱ) οἱ νεοκαταταγέντες κληρωτοί : **τάγμα - λόχος νεοσυλλέκτων** (ἐν ἀντιθ.πρὸς τάγμα-λόχον παλαιῶν ὁπλιτῶν).
νεοσύλλογος-ον (συλλέγω)· ὁ νεωστὶ συλλεχθείς, ἐπὶ ἐράνου : Ὑπερεῖδ.Ἀθ.11· || ὁ νεοσύλλεκτος, ὁ νεοκαταταγείς, ἐπὶ στρατιωτῶν : Πολύβ. 3,70,10 **ἀνασκήτοις καὶ νεοσυλλόγοις συμβαλεῖν τοῖς στρατοπέδοις,** Πολύαιν.3,11,8.
νεοσύστατος-ον (συνίστημι) μτγν. ὁ προσφάτως συσταθείς, ὁ ἀρτισύστατος, ὁ νεωστὶ γενόμενος, ὁ πρόσφατος, ἐπὶ νοσήματος : Κρίτ.Ἰατρ.π. Γαλ.12,830· || ὁ αἰφνίδιος, ὁ ξαφνικός : Ἡρόδ. Ἰατρ.π.Ὀρειβ.10,17,2 **νεοσύστατος κατάρρους·** **2)** ὁ πρὸ μικροῦ προσχωρήσας εἴς τινα αἵρεσιν, ὁ νεωστὶ προσηλυτισθείς : Ἰώσ.ΠΙ 2,8,9.
νεοσφαγής-οῦς-ές (σφάζω) ποι. ὁ νεωστὶ σφαγείς, ὁ νεοσφαγμένος : Σοφ.Τρ.1130 **τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγής,** αὐτ.Αἶ.898, Εὐρ.Ἑκ.894 **τὸν δὲ τῆς νεοσφαγοῦς Πολυξένης ἐπίσχες . . τάφον·** || συνεκδ. ὁ πρόσφατος, ὁ πρὸ μικροῦ συμβάς : Σοφ.Αἶ.546 **νεοσφαγῆ τοῦτόν γε . . φόνον.**
νεοσφάδαστος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἀγωνισθείς : Σοφ.άπ.349.
νεόσφακτος-ον ὁ νεωστὶ σφαγείς, δθ. ὁ ἐκ σφαγῆς νεωστὶ χυθείς, ὁ προσφάτως ρεύσας : Ἀριστλ.Ζἱ 581b,2 **τοῦτο δὲ ἐστιν αἷμα οἷον νεόσφ-.**
νεοσφάξ-άγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ νεοσφαγής βλ.λ. : Νίκ.π.Ἀθήν.3,126B **ἐρίφοιο νεοσφάγος.**
νεοσχῐδής-οῦς-ές μτγν. ὁ πρὸ μικροῦ σχισθείς, ὁ νεοσχισμένος : Νόνν.Δ 45,307 **ὄρος νεοσχιδές.**
νεότας (ἡ) Ἐπιγρ. γενικ. **νεότας,** αἰτ. **νεότα,** κρητ. τ. τοῦ νεότης βλ.λ.4.
νεοτᾰφής-οῦς-ές σχόλ. ὁ νεωστὶ ταφείς, ὁ προσφάτως ἐνταφιασθείς : Σχόλ.Λυκόφρ.1097.
νεοτελής-οῦς-ές Τιμ. Λεξ. «ὁ νεωστὶ τετελεσμένος»· || Σουΐδ. «ὁ νεωστὶ τετελειωμένος»· **2)** ὁ νεωστὶ μυηθείς, ὁ προσφάτως κατηχηθείς, ὁ νεοδίδακτος εἰς τὰ μυστήρια : Πλάτ.Φαῖδρ.250E **ὁ μὲν οὖν νεοτελὴς . . οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται,** Λουκ.Ἑταιρ.Δ 11,2 **πολὺς δὲ χρόνος ἐστὶ σοι ἐρῶντι ἢ νεοτελής τις εἶ;,** Ἰμέρ.Λόγ.14,12.
νεοτερπής-οῦς-ές (τέρπω) μτγν. ὁ ἔχων, ὁ παρέχων, ὁ προξενῶν νέας τέρψεις : Ὀππ.Ἁλ.3,352· || τὸ οὐδ. **νεοτερπές** ὡς ἐπίρρ. κατὰ νέον, ἀήθη τρόπον **τέρψεως** : αὐτ.Κυν.2,584.
νεότευκτος-ον (τεύχω) κ. νεώτ. ὁ πρόσφατον κατεργασίαν ὑποστάς, ὁ πρὸ μικροῦ συναρμολογηθείς, ὁ ἄρτι κατασκευασθείς : Ἰλ.Φ 592 **κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο σμερδαλέον κονάβησε,** Ἑλλ.Ἐπιγρ.311 **νεότευκτος εἰκών, - νεότευκτον πλοῖον - σχολεῖον - νεότευκτος οἰκία.**
νεοτευχής-οῦς-ές ποι. ὁ νεότευκτος βλ.λ. : Ἰλ.Ε 194 **ἕνδεκα δίφροι καλοί, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες,** Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.216, Θεόκρ.1,28 **καὶ βαθὺ κισσύβιον . . ἀμφῶες, νεοτευχές.**

νεότης-ητος (ἡ) (νέος) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **νεότας,** δημ. **νιότη** ἡ ἰδιότης τοῦ νέου, τὸ εἶναί τινα νέον, ἡ νεανικὴ ἡλικία, τὰ νιάτα : Ἰλ.Ξ 86 **Ζεὺς ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν . . πολέμους,** αὐτ.Ψ 445, Σαπφ.Συμπλ.12,3 **ἐν νεότᾱτι** (κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν), Σιμων.89 **ἐρατὴν γὰρ ἀπωλέσαμεν νεότητα** (δηλ. ἀπεθάνομεν εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας μας), Εὐρ.Ἡρ.637 **ἁ νεότας μοι φίλον, ἄχθος δὲ τὸ γῆρας αἰεί,** αὐτ.άπ.149, Ἀριστφ.Σφ.1199, Πλάτ.Πολ.329A **τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες,** ΚΔΠράξ.26,4 **τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος . . ἴσασι πάντες,** Παρακλ.Κανον. **ἐκ νεότητός μου πολλὰ πολεμεῖ με πάθη,** Ἀραβ.Μῦθ.Χολ.1,192 **ἡ νεότης τῆς ἡλικίας καὶ ἡ ὑγιὴς κρᾶσις μοῦ ἐκίνησαν τὴν ὄρεξιν νὰ ταξιδεύσω,** Σολωμ.Ἀνάμνησις 1 **στὴν καρδιά μου τὴ θλιμμένη τὴν νεάτητα ἐνθυμεῖ·** **2)** ὁρμὴ προσιδιάζουσα εἰς νέους, νεανικὴ ὁρμητικότης, θάρρος, τόλμη : Ἡρ.7,13 **παραυτίκα μὲν ἡ νεότης ἐπέζεσε·** || κ. ἐπὶ κακῆς σημ. παραφορά, ἔξαψις, νεανικὴ ἐπιπολαιότης, ἀνοησία : Πλάτ.Νόμ.716E, Ἀνδοκ.2,7 **νεότης καὶ ἄνοια·** || νεανικὴ κουφότης, ὑπεροψία : Πλάτ.Ἀπολ.26B, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.7 **ὀργῇ καὶ νεότητι τρέφας ἑαυτὸν εἰς ἰάμβους, πολλὰ τὸν Σκιπίωνα καθύβρισε·** **3)** κ. νεώτ. ὡς περιληπτ. ὅμιλος νέων, ἡ νεολαία, οἱ νέοι, ἰδ. οἱ ἔχοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν, τὰ νιάτα : Πίνδ.Ι 7(8),68 **ἐν Ἐπιδαύρῳ τε νεότας δέκετο πρίν,** Ἡρ.9,12 **ἐκ Λακεδαίμονος ἐξελήλυθεν ἡ νεότης,** Θουκ.2,8 **τόδε καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὖσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, - ἡ σημερινὴ νεότης δὲν σκέπτεται ὅπως οἱ παλαιότεροι·** **4)** ἐν Κρήτῃ **νεότας** (ἁ), γενικ. **νεότας,** αἰτ. **νεότα,** συμβούλιον ἀρχόντων ἐκπροσωπούντων τοὺς νέους : Ἐπιγρ. Γόρτυνος· **5)** μτγν. ὡς κύρ. ὄν. ἡ θεὰ τῆς νεαρᾶς, τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας : Διον.Ἀλ.Ρωμ. 1,586,5, Δίων Κ 54,19,7.
νεοτήσιος-ον (νεότης) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεότητα ἢ τὸν νέον, ὁ νέος, ὁ νεανικός : Ἀντιφ.Σοφ.49 **νεοτήσιον σκίρτημα,** ΨΦωκυλ. 213 **νεοτήσιος ὥρη** (ἡ ἡλικία τῆς νεότητος,ἡ νεότης).
νεότικτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ τεχθείς : Αἰσχ.άπ.451H.
νεοτιναία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ὀρχεοειδῶν.
νεότμητος-ον (τέμνω), δωρ. **νεότμᾱτος** ὁ νεωστὶ τμηθείς, ὁ προσφάτως κατακοπείς, ὁ ἄρτι διαιρεθείς, ὁ φρεσκοσχισμένος : Πλάτ.Τιμ.80D **νεότμητα δὲ καὶ ἀπὸ ξυγγενῶν ὄντα,** Θεόκρ. 7,134 **ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι,** Ἀπολλ.Ρ 3,857, Διοσκ.2,70.
νεότοκος-ον (τίκτω) μτγν. ὁ νεωστὶ τεχθείς, ὁ νεογέννητος : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,5.
νεοτόκος-ον ὁ πρὸ μικροῦ τεκών : Εὐρ.Βάκχ.701 **ὅσαις νεοτόκοις μαστὸς ἦν σπαργῶν,** Ἀρετ.Ὀξ. Νοῦσ.2,3, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,79 **λύκαινα νεοτόκος σπαργῶσα τοὺς μαστούς,** Πλούτ.Ἠθ.320D.
νεότομος-ον (τέμνω) ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τμηθείς, ἀνοιχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρότρου : Αἰσχ.Χο.25 **ἄλοκι νεοτόμῳ·** **2)** ἐπὶ πλήγματος, ὁ νεωστὶ κατενεχθείς : Σοφ.Ἀντ.1283 **γυνὴ τέθνηκε . . ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν·** **3)** ὁ πρὸ μικροῦ ἀποκοπείς, φρεσκοκομμένος : Εὐρ.Βάκχ.1170 **φέρομεν ἐξ ὄρεος ἕλικα νεότομον.**
νεοτονία (ἡ) νεώτ. τὸ βιολογικὸν φαινόμενον καθ' ὃ παρατηρεῖται ἀνάπτυξις γενετησίων ὀργάνων εἴς τινα ζῷα πρὶν ἢ διαπλασθῇ τελείως ὁ ὀργανισμός, ἃ. παιδισμὸς βλ.λ.
νεοτουρκικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Νεοτούρκους.
νεότουρκοι (οἱ) νεώτ. οἱ ὁπαδοὶ τῆς μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως καὶ τῆς παλινορθώσεως τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἐν Τουρκίᾳ.

νεοτρεφής-οῦς-ές (τρέφω) ὁ νεωστὶ λαβὼν τροφήν, δθ. ὁ νεογέννητος : Εὐρ.Ἡρακλ.92 **κομίζεις κόρους νεοτρεφεῖς;**, Νόνν.Δ 10;178· **2)** μτγν. ὁ ἀρτιφυής, ὁ νεοφυτρώσας : Χριστόδ.Ἔκφρ.276 **νεοτρεφεῖς ἴουλοι.**

νεότρητος-ον μτγν. ὁ νεότρωτος βλ.λ. : Διοσκ. 4,106 **νεότρητα τραύματα.**

νεοτριβής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τριβείς, ὁ νεοτριμμένος : ΨΦωκυλ.167 **πυροῖο νεοτριβὲς ἄχθος ἔχουσι**· ‖ ὁ νεωστὶ διὰ συνθλίψεως ἐξαχθείς : Σωρ.1,46 **νεοτριβὲς ἔλαιον.**

νεότριπτος-ον μτγν. ὁ νεωστὶ ἐκθλιβείς : Νίκ. Ἀλεξ.299 **νεοτρίπτῳ ὑπὸ γλεύκει.**

νεοτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς τροπικὰς χώρας ἢ τὸ τροπικὸν κλῖμα τοῦ Νέου Κόσμου : **νεοτροπικὴ πανίς.**

νεότροφος-ον ποι. ὁ νεοτρεφὴς βλ.λ. : Αἰσχ. Ἀγ.724 **πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις νεοτρόφου τέκνου δίκαν**, Κρατῖν.326.

νεότρωτος-ον (τιτρώσκω) ὁ νεωστὶ τρωθείς, ὁ πρὸ μικροῦ τραυματισθείς, ὁ νεοπληγωμένος : Ἱππ.Ἀγμ.28· ‖ **νεότρωτα ἕλκη ἢ τὰ νεότρωτα τῶν ἑλκῶν** αἱ νέαι πληγαί, τὰ πρόσφατα τραύματα : αὐτ.Ὑγρ.4, Διοσκ.4,114, Γαλ.10,257.

νεοττεία (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσεία βλ.λ.

νεόττευσις-εως (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεόσσευσις βλ.λ.

νεοττιά (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσιὰ βλ.λ.

νεοττίον (τὸ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσίον βλ.λ.

νεοττίς-ίδος (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσὶς βλ.λ.

νεοττοκόμος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοκόμος βλ.λ.

νεοττοποιία (ἡ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοποιία βλ.λ.

νεοττός (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσὸς βλ.λ.

νεοττοτροφεῖον (τὸ) (νεοττός, τρέφω) ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοτροφεῖον βλ.λ.

νεοττοτροφία (ἡ) ἀττ.τ. τοῦ νεοσσοτροφία βλ.λ.

νεοττοτροφῶ-έω ἀττ. τ. τοῦ νεοσσοτροφῶ βλ.λ.

νεοτύπωτος-ον (τυπῶ) μσν. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως τυπωθείς, ὁ φρεσκοτυπωμένος : Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,114 **ἀντεγκολάπτεις ἐντάλματα κατά τινα νεοτύπωτα .. μορφώματα.**

νεότυρος (ὁ) μτγν. νέος, πρόσφατος, νωπὸς τυρός, φρέσκο τυρί : Ἀλέξ.ΤραλλΠυρ.4.

νεοργής-οῦς-ές μτγν. ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ καινουργής, ἁ. νεουργός : Γιλούτ.Αἰμ.5 **οὐκ εὐπρεπὴς οὗτος; οὐ νεουργής;**, Ἀλκίφρ.3,57, Ἰουλ. Λόγ.2,71C **ἐρυμά τι νεουργές.**

νεουργία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ νεωστὶ γενομένη, ἡ πρόσφατος ἐπεξεργασία : Φώτ.Βιβλ.33,42 **εἰς νεουργίαν τοῦ τῶν ὑδάτων ὁλκοῦ**· **2)** τὸ καινόν, τὸ νέον, τὸ νεουργές, τὸ καινούργιο : Εὐσ.2,1468Α.

νεουργός-όν (νέος, ἔρδω) ὁ νεωστὶ εἰργασμένος, ὁ καινουργής, ὁ καινουργοφτειογμένος : Πλάτ. Πολ.495Ε **νεουργὸν ἱμάτιον ἔχοντος, ὡς νυμφίου παρεσκευασμένου**, Πλούτ.Αἰμ.18, Λιβάν.1,307,14 **τὰ παλαιὰ ὡς νεουργὰ φερόμενοι**, Θεμίστ.Λόγ.4,60Α **μετοικίζειν ἐκ παλαιοῦ σκήνους ἐκτετηκότος εἰς ἀρτιπαγές τε καὶ νεουργόν**· **2)** εἰδ. ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, ὁ νεωστὶ ἀροθείς, ὁ προσφάτως ἠροτριωμένος : Θεόφρ.ΦΑἴτ.3,15,3 **διὰ τὸ νεουργὸν τε εἶναι τὴν γῆν καὶ ἀκάρπωτον.**

νεουργός (ὁ) (ναῦς, ἔρδω) μτγν. ὁ κατασκευαστὴς νεῶν, πλοίων, ὁ ναυπηγός : Πολυδ.1,84· **2)** (νεώς, ἔρδω) ὁ κατασκευαστής, ὁ ἐπισκευαστὴς ναοῦ : Ἐπιγρ.

νεουργῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἐκ νέου ἐπεξεργάζομαι, ἐπισκευάζω, ἀνακαινίζω, ξανακαινουργώνω : Ἀλκίφρ.3,51 (ἐσφ.ἀνάγν.)· κ. παθ. : ASS Μαΐου 2,703C **τὸ νεουργηθὲν οὐρανομίμητον μοναστήριον**· ‖ κ. ἐν μτφ. ἐνν. : ΑΠΣυμπλ.357,4 **ὁ Ῥωμανοῦ παῖς .. κρεῖττον νεουργεῖ τῆς πάλαι θεωρίας.**

νεούτατος-ον (νέος, οὐτῶ-άω) ὁ νεωστὶ πληγείς, ὁ προσφάτως πληγωθείς, ὁ νεοτραυματισθείς: Ἰλ.Σ 536 **ἄλλον .. νεούτατον, ἄλλον ἄουτον**, αὐτ.Ν 539, Ἡσίοδ.Α 253 **πίπτοντα νεούτατον.**

νεούτσικος (ὁ) μσν. ὑποκορ. τοῦ νέος μτ. θωπευτ. σημ. : Χρον.Μορ.142 **ἐκεῖνος ἦτον νεούτσικος, χρονῶν εἰκοσιπέντε**, Λίβ.Ροδ.3839.

νεοΰφαντος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ὑφανθείς, ὁ νεοϋφασμένος : Εὐστ.1572,4, Παπαδ.Χρ. Μηλ.35 **δὲν ἔμελλε νὰ παραλίπῃ ποτὲ τὴν νεοΰφαντον ταύτην ὀθόνην.**

νεοφανής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ προσφάτως φανείς, ὁ ἐκ νέου ἢ διὰ πρώτην φορὰν ἄρτι ἐμφανισθείς, δθ. ὁ παράδοξος, ὁ περίεργος, ὁ ἀλλόκοτος : Στουδ.Θεόδ.547C **οἱ νεοφανεῖς δράκοντες.**

νεοφάντης (ὁ) ποι. ὁ νεωστὶ μυηθείς, ὁ ἄρτι μεμυημένος : Ὀρφ.Ἀργ.4,9 **νεοφάντης μύστης**· πρβλ. Ἱεροφάντης.

νεοφανῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νεοφανῆ βλ.λ., διὰ πρώτην φοράν· δθ. παραδόξως, ἀλλόκοτα : Ἰω.Κλίμ.896C.

νεόφατος-ον Ἡσ. «νεωστὶ τεθνηκώς».

νεοφεγγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μόλις, ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος νὰ ρίπτῃ φῶς, νὰ φέγγῃ, ὁ διὰ νέου φωτός, διὰ νέας λάμψεως φέγγων : Μαν.2,489 **νεοφεγγὴς μήνη**, Νόνν.Δ 22,350 **νεοφεγγὴς αἴγλη.**

νεόφερτος-η-ο δημ. κ. νιό- κ. **νεοφερμένος** κ. νιο- ^ νεωστὶ ἐλθών, ὁ ἄρτι κομισθείς.

νεόφθαρτος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ φθαρείς, ὁ ἄρτι φονευθείς· Ἡσ. ἐν λ. νεόφθιτος.

νεοφθίμενος-η-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι φονευθείς : Νόνν.Δ 25,274 **νεοφθιμένων δ' ἐπὶ πότμῳ πᾶσα πόλις δεδόνητο**, αὐτ.26,46.

νεόφθιτος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ νεωστὶ ἀποθανών· πρβλ.Ἡσ.«νεόφθιτος κόρη· ἡ νεωστὶ τελευτήσασα».

νεόφθογγος-ον μσν. ὁ νέους φθόγγους μέλπων, ὁ τραγουδῶν εἰς νέον, καινούργιο σκοπό : Φυλῆς 2,56 **νεόφθογγον μέλος.**

νεοφοβία (ἡ) νεώτ. ἔντονος ἀποστροφὴ πρὸς ὅ,τι νέον, νεοφανές.

νεόφοιτος-ον (νέος, φοιτῶ-άω) μτγν. ὁ νεωστὶ ἀρξάμενος νὰ φοιτᾷ, νὰ συχνάζῃ, νὰ περιφέρεταί που : Κόλουθ.390 **χρυσέην δ' ἔρρηξε καλύπτρην Κασσάνδρη, νεόφοιτον ἐπ' Ἀκροπόληος ἰδοῦσα**· ‖ παθ. ὁ νεωστὶ πατηθείς, ὁ νεοβάδιστος, ὁ διὰ πρώτην φορὰν πατηθείς : ΑΠ 7,699,1 **Ἰκάρου ὦ νεόφοιτον ἐς ἠέρα πωτηθέντος .. τύμβε.**

νεόφονος-ον ποι. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ μικροῦ φονευθείς, δθ. κ. ὁ εἰς νέον, νεωστὶ γενόμενον φόνον ἀνήκων : Εὐρ.Ἑλ.1172 **μητρὸς νεοφόνοις ἐν αἵμασι.**

νεόφρων-ονος-ον (νέος, φρήν) κ. νεώτ. ὁ παιδαριώδη φρονῶν, ὁ ἔχων νοῦν παιδικόν : Παν.12,1 (ἰδ.γρ. τοῦ ἐνεόφρων)· ‖ συχν. ὡς κύρ. ὄν.· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **νεόφρων** ὡς οὐσ. ἁρπακτικὸν πτηνὸν **ἐκ τῶν γυπιδῶν**, δημ. ἀστραπάρι, καλιντζάρης, κουκάλογο.

νεοφυής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ φυείς, ὁ ἄρτι, ὁ προσφάτως βλαστήσας, ὁ νιοφυτρωμένος, ἁ. ἀρτιφυής : Πολυδ.1,231.

νεοφυΐα (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νεοφυοῦς βλ.λ., τοῦ μόλις ἀρξαμένου φύεσθαι, ἀναφαίνεσθαι : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.189 **ἡ τῶν πτερῶν νεοφυΐα νεαρᾶς ἐσθῆτος δίκην ἐξανθεῖ βαφήν τινα πτερῶν.**

νεοφύρατος-ον σχόλ. κ.μσν. ὁ προσφάτως ζυμωθείς : Σχόλ.Θεόκρ.4,34 **μᾶζα, τὸ νεομάλακτον καὶ νεοφύρατον φωμίον**, Τζέτζ. ἐν ΑΚρ.3,366,25.

νεοφυτεία (ἡ) γλωσσ. ἡ νέα φύτευσις.

νεοφυτεῖον (τὸ) γλωσσ. τὸ νέον φυτώριον.

νεοφυτικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτέραν τῶν τριῶν περιόδων τῆς προϊστορίας τῆς γῆς, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας χλωρίδος, ἁ. καινοζωϊκός : **νεοφυτικὸς αἰών, - νεοφυτικὴ βλάστησις - χλωρίς.**

νεόφυτος-ον ὁ νεωστὶ φυτευθείς, ὁ νεοφυτευμένος : Ἀριστφ.ἀπ.828, Πάπ. **νεόφυτος ἀμπελὼν - νεόφυτον κτῆμα·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νεόφυτα** ὡς οὐσ. τὰ νέα φυτά : ΠΔΨαλμ.143(144),12 **ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν,** Πάπ.· **2**) μτφ. ὁ ἐν ἀκμῇ εὑρισκόμενος, ὁ ἀκμάζων, ὁ ἀναθάλλων : Ἰω.Χρυσ.Ὁμιλ.12,5,172 (ἔκδ. Παρισ.) **ὅτε νεόφυτος ἦν ἡ πίστις, ὅτε ἁπαλὴ ὑπῆρχεν·** **3**) ἐν μτγν. ἐκκλ. ἐνν. ἐπὶ προσ., ὁ νεωστὶ γενόμενος χριστιανός : ΚΔΤιμ.Ι,3,6 **μὴ νεόφυτον ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου·** **4**) π. Βαλσ.866 «νεόφυτος λέγεται ὁ ἀπὸ πλουσίου ἢ σχολάζοντος εἰς ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα προβιβαζόμενος».

νεοφώτιστος-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ., δημ. θηλ. **νεοφώτιστη,** ὁ νεωστὶ τυχὼν τοῦ θείου φωτισμοῦ διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος, ὁ ἄρτι βαπτισθείς : Μεθόδ.148C, Γρηγ.Ναζ.3,429Β, Ἰω.Χρυσ. 7,763D, Κονδυλ.Πατούχ.61 **νὰ σᾶς ζήσῃ ἡ νεοφώτιστη·** ‖ νεώτ. ὁ ἄρτι γενόμενος χριστιανός, ὁ μόλις ἀσπασθεὶς τὸν χριστιανισμόν : Παπαδ.Χριστ. Διηγ.21 **ὑπῆρχον .. πέντε ἢ ἕξ καλύβαι γύφτων νεοφωτίστων·** **2**) γεν. ὁ προσφάτως ἀσπασθεὶς ἰδεολογίαν τινά : **νεοφώτιστος σοσιαλιστής.**

νεοχάλκευτος-ον μσν. ὁ νεωστὶ χαλκευθείς : Νικ.Χων.Χρον.259Α **νεοχάλκευτα βέλη.**

νεοχάρακτος-ον ποι. ὁ νεωστὶ χαραχθείς, ὅστις μόλις ἐχαράχθη, μόλις ἐπατήθηκε : Σοφ.Αἴ.6 **μετρούμενον ἴχνη τἀκείνου νεοχάραχθ'.**

νεοχειροτόνητος-ον μσν. ὁ νεωστί, ὁ ἄρτι χειροτονηθείς, ἐπὶ ἱερέως : Παλλάδ.Βί.Χρυσ.30Ε· ‖ ὁμ. ἐπὶ βασιλέως, ὁ νεωστὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν θρόνον : ΚΠορφ.Ἔκθ.194,10.

νεόχερσος γῆ (ἡ) ἀρχ. λεξ. χέρσος γῆ νεωστὶ ἠροτριωμένη· Ἡσ. «γῆ νεωστὶ εἰργασμένη».

νεοχμία (ἡ), Ἰων. -ίη Ἡσ. «νεόχμωσις».

νεοχμίζω Ἡσ. δ. τ. τοῦ νεοχμῶ-έω βλ.λ.

νεοχμός-όν ὁ νέος, ὁ νεοφανής, ὁ καινούργιος, ἀείποτε ἐπὶ πραγμ. : Ἀλκμ.1 **μέλος νεοχμὸν ἄρχε,** Αἰσχ.Πρ.150 **νεοχμοῖς δὲ δὴ νόμοις Ζεὺς.. κρατύνει,** αὐτ.Πέρσ.693, Εὐρ.Ἱππ.866 **τόδ' αὖ νεοχμὸν ἐκδοχαῖς ἐπιφέρει θεὸς κακόν,** αὐτ.ΙΤ 1162, αὐτ Τρῳ.260, Κρατῖν.145 **νεοχμὸν ἄθυρμα,** Ἀριστφ Βάτρ.1372 **τέρας νεοχμόν,** αὐτ.Θεσμ.701· ‖ εἰδ ὁ νωπός, ὁ δροσερός, ὁ πρόσφατος, ἐπὶ φαρμάκου : Ἱππ.Γυν.2,133 **νεοχμὸν ποιέειν τὸ φάρμακον·** **2**) τὸ οὐδ. **νεοχμόν** ὡς οὐσ. ὁ νεωτερισμός, ἡ μεταρρύθμισις, ἐπὶ πολιτικῶν πραγμ. : Ἡρ.9,99 **τοῖσι καὶ κατεδόκεον νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν,** αὐτ.104 **ἵνα μὴ .. ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχμὸν ποιέοιεν,** Δίων Κ 38,3 **οὐδενὶ νεοχμῷ ἀρεσκόμενος.**

νεοχμῶ-έω (1) μτγν. κ. μσν. δ. τ. τοῦ νεοχμῶ-όω βλ.λ. : Προκόπ.Μυστ.30, Σουΐδ. ἐν λ. νεοχμός.

νεοχμῶ-όω (2) κ. μσν. νεωτερίζω, εἰσάγω νεωτερισμούς, ἐπιφέρω μεταρρυθμίσεις, ἰδ. πολιτικάς, συνήθ. μτ. οὐδ. ἐπιθ. : Ἡρ.4,201 **μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατά τινα,** αὐτ.5,19, Θουκ.1,12 **πολλὰ ἐνεόχμωσε** (πολλοὺς νεωτερισμούς, πολλὰς μεταρρυθμίσεις εἰσήγαγε), Θεσδώρητ.Ἱστ.2 **πολλὰ δὲ τοιαῦτα πολλαχοῦ γῆς ἐνεόχμωσαν·** **2**) γεν. ἀλλάσσω, μεταβάλλω : Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,74 **αἱ καιροὶ πολλὰ νεοχμοῦντες·** κ. παθ. : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.2,234 **εἰς τρίτην μεταμόρφωσιν νεοχμοῦται βομβύλιον·** **3**) ἀνακαινίζω, ἀνανεῶ : Ἀριστλ.Κόσ.401a,13 **εἷς δὲ ὢν ὁ θεός, πολυώνυμός ἐστι κατονομαζόμενος τοῖς πάθεσι πᾶσιν, ἅπερ αὐτὸς νεοχμοῖ.**

νεοχμῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νεωτερίζοντα, νεωτεριστικῶς, μεταρρυθμιστικῶς : Φρύν.Ἐπιστ.π. Κοριολ. (ἔκδ.Lobeck 2) **ποτέρως ἂν ἐθέλειεν διαλέγεσθαι ἀρχαίως καὶ ἀκριβῶς ἢ νεοχμῶς καὶ ἀμελῶς·** **2**) ἐν εἰδ. ἐνν., ἐπὶ νωποῦ φαρμάκου, πρβλ. νεοχμὸς (1) : Ἱππ.Γυν.1,16.

νεόχμωσις-εως (ἡ) (νεοχμῶ-όω) ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ κατάστασις τοῦ νεοχμῶ, νεωτερισμός, νεωτεριστική, μεταρρυθμιστικὴ τάσις, ἐνέργεια· Ἡσ.· **2**) τὸ νεωστὶ ἐμφανιζόμενον, ὅθ. ἡ ἀλλαγή, ἡ μεταμόρφωσις : Ἀριστλ.Κόσ.397a,20 **αἱ παράδοξοι νεοχμώσεις·** **3**) μτγν. ἡ ἀνανέωσις : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,3 **νεόχμωσις δυνάμιος.**

νεόχνους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ τὸν πρῶτον χνοῦν τοῦ γενείου ἐμφανίζων : Γρηγ.Ναζ.3,1394Α.

νεόχρηστος-ον ὁ νεωστὶ ἐν χρήσει ἢ ὁ ὑπὸ νέων ἐν χρήσει ὤν, ἐν Διοτογ.π.Στοβ.431,96· πρβλ. **κοινόχρηστος.**

νεόχριστος-ον μτγν. ὁ νεωστί, ὁ πρὸ μικροῦ χρισθείς, ποὺ μόλις σοβατίστηκε : Διόδ.Σ 38,4 **οἶκον νεόχριστον,** Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,74 **ν- οἴκημα.**

νεοχρύσεος-ον ποι. ὁ νεωστὶ χρυσωθείς : **Φιλόδαμ.**123.

νεόχυτος-ον (χέω) ὁ πρὸ μικροῦ, ὁ νεωστὶ χυθείς, ἢ ὁ κατὰ νέον τρόπον χυνόμενος, ὅθ. νεοφανής : Λυρ.Ἀδέσπ.112 **νεόχυτα μέλεα.**

νεόψηφος-ον μτγν. ὁ κατὰ νέον τρόπον ὑπολογισθείς, πιθ. ἀντὶ νεόνυμφος ἐν Σουητ.Νέρ.39.

νέπας (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ σκορπιὸς βλ.λ. : Ἰω. Λυδ.Ἀρχ.154,19.

νεπέρειος (ὁ) νεώτ. ὁ κατὰ τὸ σύστημα ἢ ὁ ὑπὸ τοῦ μαθηματικοῦ Νέπερ : **νεπέρειοι λογαριθμικοὶ πίνακες.**

νέπετα (ἡ) (λατ.) μτγν. κ. **νέπιτα** (Ἡσ.) κ. **νέπετος** (Γαλ.14,43) ἡ καλαμίνθη βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.154,19.

νέπους-οδος (ὁ) τέκνον, νεογνόν : Ὀδ.Δ 404 **νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης** (ἐπὶ νεογνῶν φώκης)· πρβλ. Εὐστ.1502,26· ‖ κτ. δ. ἑρμ. **νέποδες** ἐκ τοῦ νέω = νήχω, οἱ νηξίποδες, οἱ νηκτικοὺς πόδας ἔχοντες, οἱ διὰ τῶν ποδῶν κολυμβῶντες : Ἀπολλ.Λεξ.Ὁμ.472, ΕΓουδ.405,49· ‖ οὕτω κ. μτγν. ἐν χρ. ἐπὶ ὑδροβίων ζῴων : Καλλ.ἀπ.160 **θαλασσαίων μυνδότεροι νεπόδων,** Νίκ.Ἀλεξ.468, Παῦλ. Σιλ. ἐν ΑΠ 11,60· ‖ κτ. δ. τ. ἐν τῇ γενικ. πληθ. π. Ὑμν.Ἀπολλ.78 **ἕκαστά τε φῦλα νεπόδων·** **2**) μτγν. ποι. ὁ ἀπόγονος· πρβλ. νέπως (λατ.nepos): Θεόκρ.17,25 **ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται ἑοὶ νέποδες,** Καλλ.ἀπ.77 **ὁ Κεῖος Ὑλλίχου νέπους,** Ἀπολλ.Ρ 4,1745.

νέπως-ωτος (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ ἔγγονος, ὁ ἀπόγονος : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.154,2.

νεπωτισμός (ὁ) (νέπως) νεώτ. ἡ τάσις τῆς ἐν τῇ καταλήψει ἀνωτέρων θέσεων καὶ ἀξιωμάτων προτιμήσεως τῶν συγγενῶν καὶ τῶν εὐνοουμένων ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν προσώπων, ἀντὶ τῶν ἱκανῶν καὶ καταλλήλων· ἐν χρ. ὡς διεθν. ὅρος.

νεράγκαθο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν δίψακος βλ.λ. ὁ γναφευτικός.

νεραγκούλα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βατράχιον βλ.λ.

νεράϊδα (ἡ) δημ. κ.**νεράδα** κ. **ἀνερά(ϊ)δα** κ. **ἀνεραγίδα** (λαογρ.) δαιμόνιον ὑπὸ μορφὴν γυναικὸς ἐκπάγλου ὡραιότητος, οὗ ἡ ἐμφάνισις γίνεται ἰδίως τὴν νύκτα εἰς τὰ δάση, τὰς κοιλάδας, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὰς πηγάς, τὰς λίμνας καὶ τὰς θαλάσσας, ἐξ ὧν ἀναδύεται (πρβλ. ναϊάδες, νηρηΐδες, ἁμαδρυάδες ἐν τῇ ἀρχ. μυθολογίᾳ), ἄ. ξωτικιά, ξωθιά, καλοκυρά : Ἐρωτόκρ. 2,192 **μαραίνεται γιὰ μιᾶς νεράϊδας κάλλη,** Κρυστ.Τὸ Νεραϊδόπαιδο 16 **ξανθὲς νεράϊδες καὶ ξωθιὲς αὐτὴ τὴν ὥρα βγαίνουν, λούζουνε τ' ἄσπρα τους κορμιὰ ἀπὸ ρέμα τὸ καθάριο,** Μωραϊτίδ.Διηγ.1,154,Παλαμ.Παθ.Κρυφ.38,13, αὐτ.Ἀσάλ. Ζ 96,4 **μιὰ νεράϊδα ἀνεμοπόδα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12,8 **καὶ στὶς θαμπάδες τ' ἀποταχιὰ σβηοῦν οἱ νεράϊδες καὶ τὰ στοιχειά,** Πορφύρ.Σκ.32,6, Γρυπ. Σκ.Τερρ.86,4 **νεράϊδες περδικόστηθες στητές·** ‖ ὅθ.κ. ἡ ἐκτάκτου ὡραιότητος, ἡ ἐκπάγλου καλλονῆς γυνή, ἰδ. νεᾶνις : **παντρεύτηκε μιὰ κοπέλ-**

λα ἀνεράϊδα· || κ. κτ. ποιητ. μτφ. ἐπὶ τῆς δημοτικῆς γλώσσης : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 112,9 **τοῦ Λόγου ἐσύ νεράϊδα, τῆς μητέρας μου καὶ τῆς ψυχῆς μου γλῶσσα.**

νεραϊδάρης (ὁ) (λαογρ.) δημ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύῃ τὰ νοσήματα, τὰ ἔχοντα τὴν προέλευσιν εἰς τὴν δαιμονικὴν ἐπήρειαν τῶν νεράϊδων.

νεραϊδοβούνι (τὸ) δημ. ποι. βουνόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμφανίζονται νεράϊδες : Παλαμ.Βωμ Λυράσης **στὸ νεραϊδοβούνι .. πλένουν οἱ νεράϊδες.**

νεραϊδογεννημένος-η-ο δημ. κ. **νεραϊδογέννητος** (λαογρ.) ὁ γεννηθεὶς ἀπὸ νεράϊδα.

νεραϊδογέννητος-η-ο δημ. ὁ νεραϊδογεννημένος.

νεραϊδόγνεμα (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ νεραϊδόνημα βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.86,9 **στὶς κομπωτὲς πλεξοῦδες των φοροῦν** (οἱ νεράϊδες) **νεραϊδογνέματα καὶ πολυτρίχια.**

νεραϊδόνημα (τὸ) δημ. κ. **νεραϊδόγνεμα** τὸ φυτὸν κουσκούτη βλ.λ. ἡ ἐπίθυμος.

νεραϊδόξυλο (τὸ) (λαογρ.) δημ. ξύλον οὗ τὸ ἀφέψημα μυθεύεται ὅτι δύναται νὰ θεραπεύσῃ τοὺς νεραϊδοπαρμένους βλ.λ.

νεραϊδόπαιδο (τὸ) δημ. τέκνον, παιδὶ νεράϊδας : Κρυστ.'Αγροτ. Τὸ νεραϊδόπαιδο 99 **γιατ' εἶναι νεραϊδόπαιδο κι ἔχει νεράϊδας αἷμα·** **2)** συνεκδ. παιδίον ὡραιότατον, εὔμορφον.

νεραϊδοπαίρνω δημ., ἀόρ. **νεραϊδοπῆρα**, παθ. παρακ. μτχ. **νεραϊδοπαρμένος,** παίρνω τὸν νοῦν τινος, τὰ συλλοϊκά του, ὡς **νὰ** εἶμαι νεράϊδα, τῇ ἐπιδράσει τῆς μαγικῆς δυνάμεως ἣν διαθέτω ἢ τῶν θελγήτρων μου, δθ. γεν. ἐπὶ παντὸς σαγηνευτικοῦ, συναρπάζω : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 161,9 **καὶ μὲ νεραϊδοπῆρε ἡ χάρη ἡ θρυλικὴ τῆς γῆς·** || ἡ μτχ. παθ. παρακ. **νεραϊδοπαρμένος-η-ο.**

νεραϊδόπαρμα (τὸ) (λαογρ.) δημ φρενοπάθεια ὀφειλομένη εἰς τὴν δαιμονικὴν ἐπίδρασιν νεράϊδας, πρβλ. νεραϊδοπαρμένος.

νεραϊδοπαρμένος-η-ο (λαογρ.)δημ. παθ.παρακ. μτχ. τοῦ ρ. νεραϊδοπαίρνω βλ.λ., πᾶς, οὗτινος οἱ νεράϊδες ἐπῆραν τὸν νοῦν, ὁ ἐν νοσηρᾷ ὀνειροφαντασίᾳ εὑρισκόμενος καὶ περιφερόμενος ἀνὰ τοὺς ἐρήμους τόπους : Γρυπ.Σκ.Τερρ.15,1 **ψυχὴ ἀλαφροῄσκιωτη καὶ νεραϊδοπαρμένη.**

νεραϊδόπουλο (τὸ) δημ. ποι. τὸ τέκνον, τὸ παιδὶ τῆς νεράϊδας, τὸ νεραϊδόπαιδο : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 53,4 **κι ἂν λάχῃ νεραϊδόπουλο καὶ σὲ καλημερίσῃ, νὰ μὴν γυρίσῃς νὰ τὸ δῇς.**

νεράϊδος (ὁ) (λαογρ.) δημ. ἄρρεν δαιμόνιον μετὰ τοῦ ὁποίου οἱ νεράϊδες ἔρχονται εἰς ἐρωτικὴν μεῖξιν, συνουσιάζονται· || κ. κτ. ποι. μτφ. ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ τῆς ποιήσεως : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 120,17 **ἐγὼ ὁ Ρυθμὸς ὁ νέραϊδος ὁ βασιλιὰς τὴν ἄφησα στὸν κρυσταλλένιο πύργο της τὴν πολυαγαπημένη μου τὴ Ρίμα.**

νεραϊδοσυντροφιὰ (ἡ) δημ. ποι. ὅμιλος, συντροφιὰ ἀπὸ νεράϊδες : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36,11,3 **νεραϊδοσυντροφιὲς προσπέρασαν τὸ δρόμο της** (τῆς ἀγάπης) **καὶ στρῶσαν ὀμορφιές.**

νεραϊδόχορτο (τὸ) δημ. γεν. ὀν. εἰδῶν τινων λειχήνων, τοῦ γένους **οὔνσεια**, ἀναπτυσσομένων ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων τῶν ἑλληνικῶν δασῶν.

νεραϊδωμένος-η-ο δημ. ποι. ὁ νεραϊδοπαρμένος : Κρυστ.'Αγροτ.'Ο ἥλιος καὶ ἡ νύκτα 134 **ἡ Νύκτα μένει στὰ νερά, νεραϊδωμένη κόρη.**

νεράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νερὸ μτ. θωπευτ. σημ. : Παλαμ.Παθ.Κρυφ.39,6 **σὰν τ' ἀγαθὰ τ' ἀρνάκια σὲ λογιάζω, σὰν τὰ νεράκια τ' ἀποκοιμισμένα, - δὲν πίνει παρὰ καθαρὸ νεράκι.**

νεραντζάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεράτζι βλ.λ., μικρὸς καρπὸς τῆς νεραντζέας, χρησιμοποιούμενος κυρίως διὰ τὴν παρασκευὴν ὁμωνύμου σακχαροπήκτου : **νερατζάκι γλυκό.**

νεραντζέα (ἡ) νεώτ. βοταν., δημ. **νεραντζιὰ** τὸ φυτὸν χρυσομηλέα ἢ κιτρέα βλ.λς ἡ βιγαριδέα, τῆς οἰκογ. τῶν **ἑσπεριδοειδῶν**, καλλιεργούμενον εὐρέως ὡς καλλωπιστικόν, ὡς καὶ διὰ τὰ λευκὰ εὔοσμα ἄνθη του, ἐξ ὧν ἐξάγεται πολύτιμον ἄρωμα (τὸ ἔλαιον νέρολι), πρὸς δὲ καὶ διὰ τοὺς καρποὺς του χρησιμοποιουμένους διὰ τὴν κατασκευὴν σακχαροπήκτων· ταύτης διάφορα εἴδη εἶναι **νεραντζέα ἡ κοινὴ - ἡ ἡδύκαρπος** (δημ. γλυκονεραντζιὰ κ.ἄ.).

νεράντζι (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς νεραντζέας βλ.λ., ὅστις χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν σακχαροπήκτου : **νεράντζι γλυκό.**

νεραντζιὰ (ἡ) δημ. τ. τοῦ νεραντζέα βλ.λ.

νεραντζοπούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεραντζιὰ βλ.λ.,μικρά, νέα νεραντζέα μήπω καρποφορήσασα.

νεραντζούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νεραντζιὰ βλ.λ, μτ. θωπευτ. σημ. ἡ μικρὰ καὶ λεπτὴ τὴν φυὴν νεραντζέα, ἡ μικροκάμωτη, ἡ μικροκαμωμένη, δθ. κ. μτφ. ἐπὶ τοιούτων νεανίδων : λ.τραγ. **κάτω στὸ γιαλό, κοντὴ νεραντζούλα φουντωτή.**

νεραντζούρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν λωτὸς βλ.λ. ὁ ἐδώδιμος.

νερα(ν)τζάτος-η-ο μσν. δημ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα νεραντζιοῦ, πορτοκαλλόχρους : 'Ερωτόκρ 2,167 **μὲ νερατζάτα κι ἀργυρὰ ροῦχά ἥτονε ντυμένος.**

νέρθε δ.τ. τοῦ ἔνερθε βλ.λ.

νεριτικός-ή-όν νεώτ. γεωλ. ὅρος χαρακτηρίζων τὸ μὲν παράκτιον περιοχὴν ἧς τὸ βάθος ἐξικνεῖται τὸ πολὺ μέχρι 200 μ., τὸ δὲ ἰζηματογενῆ στρώματα συνήθως κροκαλοπαγῆ καὶ ψαμμιτικά, ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ σχηματισθέντα.

νερο- δημ. θέμ. τῆς λ. νερό ὡς α' συνθ. πλείστων λ. δηλουσῶν τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ διὰ τοῦ β' συνθ. ἀμέσως ἢ ἐμμέσως δηλουμένη ἐνέργεια : **νεροπλύνω, νερόβραστος, νερόμυλος, νεροτριβή·** **2)** τὸ περιβάλλον εἰς ὃ ἀπαντᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλούμενον ζῷον ἢ φυτόν : **νεροχελίδονο, νεροχελώνα, νεροσέλινο·** **3)** εἰδ. χρ. τοῦ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένου δοχείου : **νεροβάρελο, νεροκανάτα·** **4)** κρᾶμά τι ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένης ὕλης καὶ ὕδατος : **νερομπογιά, νερόχιονο, νερόκρασο·** **5)** τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὃ σχετίζεται ἡ ἐνέργεια ἢ ὁ προορισμὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλουμένου προσώπου ἢ πράγματος : **νεροκουβαλητής, νεροκράτης.**

νεροβάρελλο (τὸ) δημ. βυτίον, βαρέλλι πρὸς ἐναποθήκευσιν ἢ μεταφορὰν ὕδατος.

νεροβράζω δημ. βράζω δι' ὕδατος μόνον, ἄνευ ἐλαίου ἢ λιπαρᾶς οὐσίας.

νερόβρασμα (τὸ) δημ. τὸ δι' ὕδατος μόνον, ἄνευ δηλ. ἐλαίου ἢ λιπαρᾶς οὐσίας βρασθέν· δθ. τὸ ἀνούσιον, τὸ ἄνοστον· || δθ. κ. ἐν μτφ. σημ. τὸ ἀνόητον, τὸ σαχλό : **μᾶς εἶπε ἕνα σωρὸ νεροβράσματα.**

νερόβραστος-η-ο δημ. ὁ δι' ὕδατος μόνον, ὁ ἄνευ ἄλλης τινὸς οὐσίας βρασθείς : **μᾶς ἐσέρβιρε χόρτα νερόβραστα·** || δθ. ὁ ἀνούσιος, ὁ μὴ νόστιμος, ὁ ἄνοστος· || κ. μτφ. ὁ ἀνόητος, ὁ σαχλός : **νερόβραστα ἀστεῖα·** || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν στερούμενος νεύρων, πάθους, ζωῆς, ὁ μὴ ἐνεργητικός, ὁ ἀπαθής, ὁ ψυχρός : **μ' αὐτοὺς τοὺς νερόβραστους δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτα.**

νερόγαυρος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν καρπῖνος βλ.λ. ὁ βετουλοειδής.

νερογυρισιὰ (ὁ) δημ. συστροφὴ ὑδάτων θαλάσσης ἢ ποταμοῦ ἐπικίνδυνος : Κορ.'Ατ.4,348.

νεροδεσιὰ (ἡ) δημ. φράγμα πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ροῆς ὕδατος ἢ πρὸς ἐκτροπὴν αὐτοῦ πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν, ὑδατοφράκτης.

νεροδυόσμος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σισύμβριον, ἄ. καρδαμίνη : Κορ.Ἄτ.4,348.
νεροζούγι (τὸ) δημ. ἡ ὑδροστάθμη βλ.λ.
νεροκάλαμο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν φραγμίτης βλ.λ. ὁ κοινός· || ὁμ. ὀνομ. εἰδῶν τινων ἀγγελικῆς βλ.λ., ὡς καὶ τοῦ καλάμου τοῦ δόνακος βλ.λ.
νεροκαμένος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ δίψης κεκαυμένος, ὁ λίαν διψαλέος : Γρυπ.Σκ.Τερρ.9,9 **νεροκαμένη ὀχιά**.
νεροκανάτα (ἡ) δημ. κ. **νεροκάνατο** (τὸ) ὑδροδοχεῖον, ἴδ. ἐπιτραπέζιον.
νεροκάρδαμο(ν) (τὸ) γλωσσ. κ. δημ. τὸ ἐν τοῖς ρυακίοις φυόμενον κάρδαμον, νεώτ. ἐνυδροκάρδαμον, ναστούριον βλ.λς : Γλωσσ.Ἰατρικ. ἐν Cod. Reg.190, Δουκάγγ.
νεροκολοκυθιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κολοκύνθη βλ.λ. ἡ λαγυνοφόρος, ἄ. φλασκιά· || τὸ φυτὸν νυμφαία βλ.λ. ἡ λευκή· || **νεροκολόκυ** ο ὁ καρπὸς τῆς νεροκολοκυθιᾶς βλ.λ.
νεροκοπημένος-η-ον μσν. ὁ ὕδατι ἀναμεμειγμένος, ἐπὶ οἴνου, ὁ μὴ ἄκρατος : Πρόδρ.2,125 **τὸ κρασσοβόλιν μου πωλοῦν τὸ νεροκοπημένον**.
νεροκουβαλητής (ὁ) δημ., θηλ. -ήτρα ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὴν μεταφορὰν καὶ πώλησιν ὕδατος· **2)** τὸ θηλ. **νεροκουβαλήτρα** ναυτ. κ. πλοῖον ὑδροφόρον.
νερόκρασο (τὸ) δημ. τὸ κρᾶμα οἴνου καὶ ὕδατος· || ὁ δευτερίας βλ.λ. οἶνος.
νεροκράτης (ὁ) δημ. ὁ ὑδρονομεὺς ἢ ὁ ὑδρονόμος **2)** λιθίνη σκάφη ὕδατος, γούρνα, ποτίστρα: Βαλαωρ.Μνημόσ.Ἀπ.Τυφλοῦ Χορμοβίτου 16 **καθένα τους θὰ τρέξῃ . . νὰ πιῇ στὸ νεροκράτη**· **3)** τὸ φυτὸν δίψακος βλ.λ. ὁ γναφευτικός.
νερόκρινος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν ἶρις βλ.λ. ἡ ψευδόκορος καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς.
νερολάγυνο (τὸ) δημ. νεροκάνατο βλ.λ. : Κορ.Ἄτ.4,348.
νερόλη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία ἀπαντῶσα εἰς πλεῖστα αἰθέρια ἔλαια (ἐκ τῆς ροδῆς, τοῦ περγαμότου, τῆς μύρτου κ.ἄ.) ἐν χρ.εἰς τὴν ἀρωματοποιΐαν.
νέρολι (τὸ) δημ. αἰθέριον ἔλαιον λαμβανόμενον ἐκ τῶν ἀνθέων τῆς πορτοκαλέας ἢ νεραντζέας δι' ἀποστάξεως καὶ χρησιμοποιούμενον κυρίως εἰς τὴν παρασκευὴν ὕδατος Κολωνίας.
νερολόγιον (τὸ) μσν. κλεψύδρα βλ.λ. : Δουκάγγ.,Κορ.Ἄτ.4,348.
νερομάζωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκ στεγῶν ἢ πλακοστρώτων αὐλῶν δι' ὑδροσυλλεκτικῶν ὀχετῶν συναγωγὴ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων εἰς στεγανὰς δεξαμενάς : **νερομάζωμα στὶς στέρνες δὲ γίνεται ἀπὸ τὰ πρωτοβρόχια**· **2)** κτ. πληθ. νερομαζώματα, ἡ νερομαζωξιὰ βλ.λ.
νερομαζωξιά (ἡ) μσν. κ. δημ. περιστατικὴ καὶ οὐχὶ μόνιμος στάσις ὑδάτων εἰς κοίλωμα γῆς, εἰς ὑδροστάσιμον βλ.λ., οἷον ἕνεκα ἀποφράξεως ἐκ πτώσεως χωμάτων ἢ ἐξ ὄμβρου ἢ ἐκ πλημμύρας, ὑδροστάσιον, ἄ. νερομαζώματα βλ.λ. : Λεξ.Σομαβέρα, Κορ.Ἄτ.4,348· πρβλ. Ἡσ. ὑδροδόκος.
νερομάλλα (ἡ) (λαογρ.) δημ. ἐπίθ. τῶν μυθολογ. λαμιῶν, κακοποιῶν νηρηΐδων, ἐχουσῶν κατὰ τὴν λαϊκὴν φαντασίαν κόμην οἱονεὶ ὑδατίνην, ἤτοι πάντοτε περίρρυτον, ἄ. νερομαλλοῦσα : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 45,20 **μὰ τὸ στοιχειὸ τοῦ ποταμιοῦ, ἡ λάμια ἡ νερομάλλα.**
νερομάννα (ἡ) δημ. πηγή, ἐξ ἧς ἄφθονον ἐκρέει ὕδωρ, μεγάλη πηγή : Κρυστ.Τὸ τραγούδι τῆς βρύσης I **τῆς νερομάννας τὸ στοιχειὸ σὰν παλληκάρι βγαίνει**, Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 184,29.
νερομολόχα (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἀλθαία βλ.λ. ἡ φαρμακευτική.
νερομουρμούρισμα (τὸ) ποι. φλοῖσβος, ψίθυρος ρέοντος ὕδατος : Σολωμ.Ὁ Λάμπρος 19,49 νερομουρμούρισμα ὁποῦ **ἀναβρύζει . . μόλις ἀντίσκοβε τὴ σιγαλιά.**
νερομπογιά (ἡ) δημ. χρωστικὴ οὐσία διαλυτὴ ἐν ὕδατι (ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὴν λαδομπογιά, ἐλαιόχρωμα)· **2)** εἰδ. τὸ διὰ τοιούτου εἴδους χρωμάτων ἐκτελεσθὲν ζωγράφημα, διεθν.ὅρος ἀκουαρέλλα.
νερομποῦλι (τὸ) δημ. φαγητὸν ἀνούσιον, ὡς περιέχον πολλὴν ποσότητα ὕδατος.
νερόμυλος (ὁ) δημ. μύλος κινούμενος δι' ὕδατος ρέοντος ἢ πίπτοντος, ὑδρόμυλος : Παπαδ. Ρόδ.Ἀκρ.23 **μὲ τοὺς παλαιοὺς δύο νερομύλους.**
νερό(ν) (τὸ) γλωσσ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὕδωρ βλ.λ.· γλωσσ. «ὕδωρ ἀθροιστὸν καὶ συλλεκτόν· νερὸν σωρευμένον καὶ συναγόμενον» : Ὀρνεοσόφ.250 **λείωσον μετὰ τοῦ νεροῦ ἀγριοσταφίδα**, Πρόδρ. 2,285 **οἱ δ' ἄλλοι καταπίνουσιν, ἀντὶς νερόν, φαρμάκιν**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.175,1 **στάλα τὴ στάλα τὸ νερὸ τρυπάει τὸ λιθάρι**, - **νερὸ ζεστό - κρύο - ἁρμυρό - πηγαδήσιο - βρυσήσιο**· || **ἁμίλητο νερό** ὕδωρ κατὰ τὴν ἄντλησιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὁποίου δὲν ὡμίλησεν ὁ ἀντλήσας, χρησιμοποιούμενον κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ κλήδωνα κ. **εἴς** τινας ἄ. μαγγανείας· || κ. ἐν ποι. μτφ. : Παλαμ. Ἀσάλ.Ζ 176,27 **νὰ πιῶ νερὸ τῆς ἀρνησιᾶς** στῆς **Ἄρνας τὸ λαγκάδι**, Ζερβ.Τραγ ΚΚ 21,16 **κεῖ ποὺ ἡ κλαφιάρικη τοῦ ὕπνου ἡ βρύση τῆς λησμονιᾶς σταλάζει τὸ νερό**· || κτ. πληθ. **νερά** (τὰ) ἐν χρ. ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ἐκτάσεως τῶν πηγῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν : Σολωμ.Ὠδὴ Πετράρχη I **νερὰ καθαροφλοίσβιστα, γλυκύτατα καὶ κρύα**, Κρυστ.Τ' ἀγριολούλουδα 22, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 61,8 **καὶ κεῖ ποὺ πάει ὁ θεὸς γιὰ νὰ λουστῇ στοῦ ὠκεανοῦ τὰ τρίσβαθα νερά**· **2)** συνεκδ. ἡ βροχή, τὸ ὄμβριον ὕδωρ. : παροιμ **ἂν κάνῃ ὁ Μάρτης δυὸ νερὰ κι ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα, χαρὰ σ' ἐκεῖνον τὸ ζευγά ποὺ 'χει στὴ γῆ σπαρμένα**, δ.δίστ. **θάλασσα π' ὅλα τὰ νερὰ καὶ τὰ ποτάμια πίνεις**· **3)** κατ' εὐφημ. οὖρον, οὔρησις : **πάει νὰ κάνῃ τὸ νερό του**· || κ. φρ. **πρὸς νεροῦ** μου : **πῆγε πρὸς νεροῦ του**· **4)** κτ. πληθ. **νερὰ** (τὰ) κυματοειδεῖς ἢ ἄλλαι ἀποχρώσεις : **αὐτὸ τὸ ροῦχο κάνει ὡραῖα νερά**· **5)** ἐν εἰδ. ναυτ. ἐνν. **νερὰ** (τὰ) ἡ ἴσαλος γραμμὴ τοῦ σκάφους : **τὰ νερὰ τοῦ καραβιοῦ**· || ὁμ. ἡ αὖλαξ ἣν ἀφήνει ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ἐπιφανείας τὸ πλέον σκάφος· || φρ. **κάνω νερὰ** ἐπὶ πλοίων, λέμβων, ἔχω ρωγμὰς δι' ὧν εἰσδύει ὕδωρ· **6)** ἐν ποικίλαις συνεκφ. κ. σημ. οἷον ἐν φρ. **σὰν τὸ κρύο** (τὸ) **νερὸ** ἐπὶ γυναικὸς ἐξόχου καλλονῆς : **πῆρε μιὰ κοπέλλα σὰν τὸ κρύο τὸ νερό** (πρβλ. φρ **νὰ τὴν πιῇς στὸ ποτήρι**)· || ὁμ ἐν φρ. **τὸ ξέρω νερὸ ἢ νεράκι** κατέχω τελείως, δύναμαι ἀπροσκόπτως νὰ τὸ ἀπαγγείλω : **ξέρει τὸ μάθημά του νερό**· || ὁμ. ἐν φρ. **μέσ' στὸ νερὸ** μετὰ ρεούσης εὐκολίας εὐχερέστατα : **μπορεῖ νὰ πωληθῇ χίλιες δραχμὲς μὲς στὸ νερό**· || ὁμ. ἐν φρ. **σηκώνει νερὸ** ἐπιδέχεται αὐξομειώσεις ἢ εἶναι διφορούμενος : **αὐτὴ ἡ δουλειὰ σηκώνει νερὸ** (δύναται μετά τινος προσπαθείας ν' ἀποβῇ πλέον κερδοφόρος), - **αὐτὴ ἡ κουβέντα σηκώνει νερὸ** (ἀμφισβητεῖται τὸ νόημά της· δίδει λαβὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν ποικίλων ἀντιλήψεων)· οὕτω κ. **δὲν παίρνει νερὸ** (δὲν εἶναι δεκτικὸν μεταβολῆς, μετατροπῆς ἐπὶ τὸ ἐπωφελέστερον)· || ὁμ. ἐν φρ. **βάζω νερὸ στὸ κρασί μου** μετριάζω τὰς ἀπαιτήσεις μου, τοὺς ἐνθουσιασμούς μου· || ὁμ ἐν φρ. **βάζω τὸ νερὸ στ' αὐλάκι** (φέρω ὑπόθεσιν, ζήτημά τι εἰς καλήν, εἰς ἀσφαλῆ ὁδόν) || ὁμ. ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν διαπορουμένου : **τί τρέχει; - νερὸ στ' αὐλάκι** (τίποτε ἀπολύτως δὲν συμβαίνει)· || ὁμ. **χάνω τὰ νερά μου** ὡς ἐκ

τῆς ἀλλαγῆς τοῦ περιβάλλοντος ἀποβάλλω τὰς ἅς ἔχω δεξιότητας, ἱκανότητας· || **φέρνω στὰ νερά μου ἢ μὲ τὰ νερά μου** κατορθῶ νὰ προσελκύσω, παρασύρω τινὰ ὥστε νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὰς ἀντιλήψεις μου, νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις μου· || **δὲν δίνει τοῦ ἀγγέλου του νερό** ἐπὶ λίαν φιλαργύρου καὶ ἀνελεήμονος· || **ναύτης - καπετάνιος τοῦ γλυκοῦ νεροῦ** ἀδέξιος, κωμικῶς ἀνεπιτήδειος εἰς τὰ ναυτικά· || δθ. κ. σκωπτικῶς **γιατρός - δικηγόρος τοῦ γλυκοῦ νεροῦ** ἄπειρος, ἀκατάρτιστος, οὐδεμιᾶς ἀξίας.

νεροπήδημα (τὸ) μσν. λεξ. ἀνάβρυσμα βλ.λ. : Λεξ.Σομσβέρα Κορ.᾿Ατ.4,349.

νερόπιασμα (τὸ) δημ. ἡ νόσος ὕδρωψ βλ.λ.

νερόπλυμα (τὸ) δημ. τὸ ἐκ τῆς πλύσεως τῶν μαγειρικῶν σκευῶν ὕδωρ· **2)** μτφ. ἔδεσμα ἢ ρόφημα ἀνούσιον, μὴ περιέχον γευστικὰς οὐσίας, ἀηδές, ἄ. νερομπούλι· || μτφ. κ. ἐπὶ νέων γυναικῶν.

νεροπλύνω δημ. πλύνω δι' ὕδατος, ἄνευ δηλ. χρήσεως σάπωνος.

νεροποντή (ἡ) δημ. ραγδαῖος, θυελλώδης ὄμβρος : Παπαντ.᾿Αγ.᾿Ορ.140 **ἡ βροχὴ μᾶς μαστιγώνει . . καὶ κάτω ἀπὸ νεροποντὴ φτάνομε στὴ Δάφνη·** || ὁρμητικὸς ροῦς ὀμβρίων ὑδάτων : **συνεπῆρε τὶς θημωνιὲς ἡ νεροποντή.**

νεροπότηρο (τὸ) δημ. ποτήριον χρησιμοποιούμενον πρὸς πόσιν ὕδατος, πρβλ. ρακοπότηρο.

νεροπούλα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν ὀρτυγομήτρα βλ.λ. ἡ ὑδατικὴ ἢ φίλυδρος.

νεροσέλινο(ν) (τὸ) γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐν ὕδατι φυόμενον σέλινον : Γλώσσ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. **σίον τὸ ἐν ὕδασι τὸ νεροσέλινον,** Δουκάγγ.᾿ || δημ. κοιν. ὀνομ. εἰδῶν τινων τοῦ φυτοῦ ἐλοσκιαδίου βλ.λ.

νεροσυρμή (ἡ) δημ. φυσικὴ κατωφερὴς αὖλαξ σχηματιζομένη ὑπὸ καταρρεόντων ἀπὸ κλιτύος ὄρους ἢ λόφου ὀμβρίων ὑδάτων : Σολωμ.᾿Εθν.῞Υμν.111,2 **αὐξαίνοντας ἡ πρώτη τοῦ ᾿Αχελώου** νεροσυρμή, Παλαμ.᾿Ασάλ.Ζ 164,28 **λίμνες, βρυσοῦλες, ρεματιές, πηγές, νεροσυρμές,** Κρυστ.Τραγούδι θερισμοῦ 22, Γρυπ.Σκ.Τερρ.41,11 **ἡ ἁγνὴ νεροσυρμὴ ποὺ ρέει ἀγάλι σὲ δενδρόκηπους.**

νεροτριβή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τῆς ἐπενεργείας καταρρέοντος ὕδατος τριβή, καὶ ἡ ἐκ ταύτης κατεργασία χονδρῶν ὑφασμάτων, δι' ἧς σκοπεῖται ἡ εἰς αὐτὰ πρόσδοσις τοῦ χνοώδους καὶ τοῦ ἁπαλοῦ.

νερουλάς (ὁ) δημ. ὁ ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πωλητοῦ ὕδατος, πρβλ. νεροκουβαλητής.

νερουλιάζω δημ. ἀόρ. νερούλιασα, μτχ. παθ. παρακ. **νερουλιασμένος,** γίνομαι, καθίσταμαι ὑδαρής, νερουλός· || κτ. ἐπέκτ. ἀποβάλλω τὴν συνεκτικότητα, τὴν εὐρωστίαν, καθίσταμαι πλαδαρός : **νερουλιασμένα μπράτσα· 2)** μτφ. καθίσταμαι ἄκριτος, ἀνόητος, μωρός : **νερούλιασε καὶ δὲ λέει κουβέντα σωστή·** || ἰδ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. περὶ τοῦ ἐγκεφάλου : **νερούλιασε τὸ μυαλό του ἀπὸ τὰ γεράματα.**

νερούλιασμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νερουλιάζω βλ.λ.· κ. μτφ.

νερουλός-ή-ό δημ. ὁ ὑδαρὴς βλ.λ.· || δθ. κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ στερούμενος συνεκτικότητος, ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς εὐρωστίας, νερουλιασμένος.

νερούντζικον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ νερὸν βλ.λ. νερόκι : Διήγ.᾿Αχιλλ.1053 **ἔτρεχε τὸ νερούντζικον εἰς τῶν δενδρῶν τὰς ρίζας.**

νεροφάγωμα (τὸ) δημ. κοιλότης ἐπὶ λίθου ἢ ἐδάφους σχηματισθεῖσα διὰ τῆς ὑπὸ ρεόντων ὑδάτων ἀποσαθρωτικῆς τριβῆς.

νεροφακή (ἡ) δημ. ὑδροχαρὲς ἄγριον φυτόν, φυόμενον παρὰ τὰ στάσιμα ὕδατα : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 3,8 **νὰ 'ν' ἐντυμένο.. νεροφακὲς καὶ φάθη ;**

νεροφίδα (ἡ) δημ. ἄ. νερόφιδο (τὸ) τὸ ἑρπετὸν τορπιδόνωτος βλ.λ. ὁ φηφιδωτός, ὕδρος : Μωραΐτ.1,73.

νεροφίδιον (τὸ) νεώτ. ὑόρος, νερόφιδο, νεροφίδα βλ.λ. : Κορ.᾿Ατ.4,350.

νερόφιδο (τὸ) δημ. ἡ νεροφίδα βλ.λ.

νεροφόρημα-ατος (τὸ) μσν. τὸ φέρειν ὕδωρ : Καλλ.Χρυσ.1641 (ἔκδ. Λάμπρου).

νεροφόρος (ὁ,ἡ) μσν. κ. δημ., θηλ. δημ. **νεροφόρα** ἡ ἐν λουτρῶνι, βαλανείῳ λεκάνη ἡ δεχομένη τὸ πρὸς λοῦσιν ὕδωρ : Θεοφάν.220,4 **᾿Ολύμπιος δέ τις ᾿Αρειανός . . ἐλεεινῶς ἐν τῇ νεροφόρῳ τέθνηκεν· 2)** δημ. ὁ φέρων ὕδωρ, νεροκουβαλητής.

νεροφορῶ-έω μσν. φέρω ὕδωρ, νεροκουβαλῶ : Καλλ.Χρυσ.1664 (ἔκδ. Λάμπρου).

νεροφύλλι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ποταμογείτων βλ.λ. ὁ νηχόμενος.

νεροχελίδονο (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν γλαρεόλη.

νεροχελώνα (ἡ) δημ. τὸ ἐκ τοῦ γένους τῶν χελωνῶν ἑρπετῶν ἐμὺς βλ.λ. : Κρυστ.Τραγ.Τὸ ἡλιοβασίλεμα 43 **σὲ βαρκό, λαλεῖ ἡ νεροχελώνα.**

νερόχιονο (τὸ) δημ. κ. ἐν καθ. τ. -ον ἀραιὰ καὶ ψυχροτάτη βροχή : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.60 **ὁ οὐρανὸς ἔβρεχε διαρκῶς λεπτὸν νερόχιονον.**

νεροχύτης (ὁ) γλωσσ. κ. δημ. λεκάνη λιθίνη, συνήθ. μεθ' ὑδρορρόης ληγούσης εἰς βόθρον, ἐν χρ. διὰ τὴν κατὰ τὴν πλύσιν τῶν μαγειρικῶν σκευῶν ἀπόρριψιν τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων : Γλωσσ.

νέρτατος-ον (νέρθε) ᾿Ησ. «ἐνέρτατος, ἔσχατος».

νερτέριος-ον ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑποχθόνιος : ᾿Ορφ.᾿Αργ.1372 **νερτέρια βέρεθρα,** ΑΠ 9,459 **νερτέριος κευθμών·** || τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **νερτέριοι** ὡς οὐσ. οἱ ὑποχθόνιοι, οἱ νεκροί : αὐτ.7,601.

νερτεροδρόμος (ὁ) μτγν. ὁ ἄγγελος τοῦ ῞Αδου, ἀγγελιαφόρος τῶν νεκρῶν : Λουκ.Περεγρ.41 **νεκραγγέλους καὶ νερτεροδρόμους.**

νερτερόμαντις-εως (ὁ) μσν. ὁ μάντις τῶν ὑποχθονίων, τοῦ Κάτω κόσμου : Πρόδρ.᾿Επιστ.31.

νερτερόμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων μορφὴν νεκροῦ : Μσν.4,555 **νεκροδερκῆ νερτερόμορφα.**

νέρτερος-α-ον κ. -ος-ον (Εὐρ.Φοίν.1020) ὁ ἐνέρτερος, ὁ κατώτερος (συγκρ. ἄνευ θετικοῦ εὐχρ., πρβλ. νέρθε, νέρτε) : Αἰσχ.᾿Αγ.1617 **νερτέρᾳ προσήμενος κώπῃ** (ὁ ἐπὶ τοῦ κατωτέρου ζυγοῦ καθήμενος), ᾿Αριστφ.Λυσ.772 **τὰ δ' ὑπέρτερα νέρτερα θήσει· 2)** ὡς θετικόν, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ ὑποχθόνιος : Αἰσχ.Πέρσ.622 **νέρτεροι θεοί,** Σοφ. ΟΚ 1548 **ἡ νερτέρα θεός·** || τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **νέρτεροι** ὡς οὐσ. οἱ νεκροί : Αἰσχ.Πέρσ.619 **χοαῖσι ταῖσδε νερτέρων ὕμνους ἐπευφημεῖτε·** || **νερτέρα πλάξ** ἡ ἐπιτάφιος πλάξ, ὁ τάφος : Σοφ.ΟΚ 1577 **νερτέρας τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας·** || **νερτέρα χθὼν ὁ ῞Αδης** : Εὐρ.᾿Αλκ.47 **κἀπάξομαί γε νερτέραν ὑπὸ χθόνα.**

νέρτος (ὁ) ποι. εἶδός τι ἁρπακτικοῦ πτηνοῦ : ᾿Αριστφ.᾿Ορν.303 **περιστερά, νέρτος, ἱέραξ, φάττα.**

νέρων-ωνος (ὁ) (λατ.) μτγν. ὁ ἀνδρεῖος : ᾿Ιω. Λυδ.Ρωμ.75,22.

νερώνεια (τὰ) μτγν. (κτ. παράλ. τοῦ **ἱερά**) ἑορτή τις τελουμένη πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Νέρωνος : Δίων Κ 61,21.

νερωνιανός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νέρωνα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Πλούτ. Γάλβ.17 **τὸ περὶ τὰς κολάσεις τῶν Νερωνιανῶν.**

νερώνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)νέρωσα,** παθ. **νερώνομαι,** μτχ. παθ. παρακ. **νερωμένος,** νοθεύω δι' ὕδατος, ἀναμειγνύω μεθ' ὕδατος, ἰδ. ἐπὶ οἴνου κ. γάλακτος: Πολέμ.Νερωμένο κρασί 2 **καταραμένε κάπελα . ., γιατὶ νερώνεις τὸ κρασί, - τὸ κρασὶ ποὺ νερωθῇ στὸ βαρέλι χαλάει, - νερωμένο γάλα· 2)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ προσ. **νερωμένος** ἐλαφρῶς οἰνοβαρής, μισομεθυσμένος, ἀντίθ. ξενέρωτος.

νέρωπα 'Ησ. «λαμπρόν».
νέσιμο (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νήθω βλ.λ., ὅ. γνέσιμο.
νεστόρειος-α-ον ὁ τοῦ Νέστορος : Πίνδ.Π 6,32 Νεστόρειον ἅρμα, Εὐρ.ἀπ.899 **Νεστόρειον μέλος.**
νεστόρεος-η-ον ἐπ. ὁ εἰς τὸν Νέστορα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ τοῦ Νέστορος : 'Ιλ.Β 54 **Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλοιγενέος βασιλῆος.**
νεστοριάζω μτγν. κ. μσν., ἐκκλ. ἀκολουθῶ τὸν νεστοριανισμόν : Νικόλ.Μεθών.12,15.
νεστοριανισμός (ὁ) νεώτ. ἐκκλ. ἡ δογματικὴ θεωρία τοῦ αἱρεσιάρχου Νεστορίου, πατριάρχου Κων/πόλεως (427-431), ἡ δεχομένη τὴν ἐν τῷ Ἰησοῦ διάκρισιν τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐν ἁπλῇ συναφείᾳ οὐσῶν πρὸς ἀλλήλας: **ὁ νεστοριανισμὸς κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἐφέσῳ τρίτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου.**
νεστοριανός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ νεστοριανισμοῦ βλ.λ. : Στουδ.Θεόδ.258C, Χρον.Πασχ.599,-**νεστοριανὴδιδασκαλία-ἐκκλησία.**
νεστοριανῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Νεστορίου : Νικόλ.Μεθών.47.
νεστορίς-ίδος (ἡ) μτγν. **εἶδός τι** ποτηρίου : Ἀθήν.11,487F.
νέστωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ψιττακῶν.
νετάρω (ἰταλ.) δημ., ἀόρ. (ἐ)**νέταρα** κ.(ἐ)**νετάρισα,** φέρω εἰς πέρας, περατῶ ἔργόν τι, τελειώνω· **2)** ἐξαντλῶ καθ' ὁλοκληρίαν : **τὰ νετάραμε τὰ λεφτά·** ‖ ἐξοφλῶ· ‖ κτ. πληθ. κανονίζομεν ἐκκρεμεῖς μεταξὺ ἡμῶν λογαριασμούς.
νέτος-η-ο (ἰταλ.) δημ. ἐπὶ ἐμπορευμάτων, ὁ ἄνευ ἀποβάρου, οὕτινος τὸ βάρος ὑπολογίζεται καθαρόν· **2)** ἐπὶ ἐργασιῶν, ὁ εἰς πέρος ἀχθείς, ὁ τελειωμένος : **σὲ δυὸ ὥρες ἡ δουλειὰ εἶναι νέτη** (θά 'χῃ τελειώσει)· **3)** ἐπὶ προσ., ὁ ἐλεύθερος, ὁ μὴ βεβαρημένος· **4)** ἐπιρρ. φρ. **νέτα-σκέτα** ἀπεριφράστως, σαφῶς, εἰλικρινῶς, καθαρά : **νὰ τοῦ τὰ πῇς νέτα σκέτα.**
νέτωπον (τὸ) κ. **νετώπιον** ('Ησ.) ἔλαιον πικραμυγδάλων: Ἱππ.Γυν.1,37,αὐτ.Ἐπιδ.5,66· πρβλ. νίωπον.
νεῦμα-ατος (τὸ) (νεύω) κ. μσν. κ. νεώτ. σημεῖον διδόμενον διὰ κινήσεω· ἰδ. τῆς κεφαλῆς ἢ τῶν ὀφθαλμῶν, γνέφιμο, νόημα : Θουκ.1,134 **ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος,** Ξεν.Ἀν.5,8,20, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.13,116 **καὶ ὁ Χριστὸς ἔλεξε δαήμονι νεύματα πέμπων·** ‖ κ. **νεῦμα χειρός** νεῦμα, νόημα διὰ τῆς χειρός, γνέφιμο μὲ τὸ χέρι : Ὀνόσ.26,1· ‖ εἰδ. πρὸς ἔκφρασιν ἐπιδοκιμασίας, τὸ πρὸς ἐπίνευσιν ἢ ἄρνησιν διδόμενον σημεῖον : Πολύβ.5,26,13 **τὸ τοῦ βασιλέως νεῦμα·** ‖ οὕτω κ. ἐν Φιλοστρ.Ἡρ.129,1 **ἀετὸς φέρων ἐκ Διὸς ταῖς εὐχαῖς νεῦμα·** **2)** ἡ διὰ σημείου, διὰ κινήσεως ἐκδήλωσις τῆς θελήσεως, προσταγή, διαταγή : Αἰσχ.Ἱκ.373 **μονοψήφοισι νεύμασι,** Πολύβ.21,38,4 **ἀπὸ νεύματος προστάττειν τινί·** ‖ ὅθ. κ. μτφ. ἡ ἐξουσία : Χορίκ.28Β **ὑποτάττειν Παλαιστίνην τῷ νεύματί τινος·** **3)** γεν. ἡ ἔκφρασις, ἡ ἐν τῇ μορφῇ ἀπεικόνισις, ἐκδήλωσις τοῦ κατέχοντός τινα συναισθήματος : Παυσ. 10,31,8 **τοῦ προσώπου δὲ ἔοικε τῷ νεύματι ὑπερορᾶν τε αὐτόν·** **4)** ἐν εἰδ. ἐνν. κλίσις τοῦ ἐδάφους, τῆς γῆς κατωφέρεια : Διον.Περ.517 Εὐρώπης **δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύματι χειρὸς ῥέονθ' ἑξείης·** **5)** νεώτ. ἐν τῇ μουσ. ὀρολογίᾳ **τὰ νεύματα** σημεῖα μουσικῆς γραφῆς ἀπὸ τοῦ 8ου μέχρι τοῦ 12ου αἰῶνος ἐν τῇ Δύσει, γραφόμενα ἄνωθεν τῶν λέξεων πρὸς δήλωσιν τῆς μελῳδίας : **τὰ νεύματα βάσιν εἶχον τὰ κόμματα, τὴν τελείαν, τὴν βαρεῖαν καὶ τὴν περισπωμένην·** ‖ ὁμ. **νεύματα** μελῳδισμοὶ ἐκτελούμενοι ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν Δυτικῶν μετὰ τὸ Ἀλληλούϊα ὡς καὶ μελῳδικαὶ κορωνίδες, δι' ὧν ἔληγον ἀντίφωνά τινα.

νεῦμαι ἐπ. κ. ἰων. συνηρ. τ. τοῦ νέομαι βλ.λ.
νευμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νεῦμα βλ.λ.1) : Ἀρρ.Ἐπίκτ.4,13,22.
νευμηνεία (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ νουμηνία βλ.λ.
νεύμενος συνηρ. τ. μτχ. τοῦ νέομαι βλ.λ.
νεῦσιν αἰολ. τ. ἀντὶ νέουσιν : Ἀλκ.ἀπ.15,3.
νευρά (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **νευρή,** μτγν. ποι. **νευρειή** (Θεόκρ.25,213), ἐπ. γεν. κ. δοτ. ἑν. **νευρῆφι(ν)** ἡ ἐκ νεύρων ἢ ἐξ ἐντέρων χορδὴ τόξου : Ἰλ.Δ 125 **νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἄλλο δ' ὀϊστός,** αὐτ.Ο 313, αὐτ.Φ 113, Ὀδ.Φ 96, Πίνδ.Ι 6(5),34, Σοφ.Φιλ.1005, Εὐρ.Βάκχ.784, Ξεν.Ἀν.5,2,12 **τοὺς τοξότας ἐπιβεβλῆσθαι ἐπὶ ταῖς νευραῖς, ὡς ὁπόταν σημήνῃ τοξεύειν,** Λουκ.Νιγρ.36 **οἱ μὲν αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείνοντες·** ‖ διακρίνεται ἀπὸ τῆς λ. νεῦρον π. Ἀριστλ.Ζ1 540a,19, αὐτ.Ρητ.1401b,16· **2)** χορδὴ ὀργάνου μουσικοῦ : Πολυδ.4,62, Ἀλεξ. Ἀφρ.Πρβλ.2 **κιθάρας ἡ μὲν παχυτέρα νευρὰ ἄλλον φθόγγον ἀποτελεῖ·** **3)** μτγν. ἡ λύγος, ἡ λυγαριά : ΠΔΚριτ.16,7 **ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις.**
νευραγμία (ἡ) (νεῦρον, ἄγνυμι) νεώτ. ἰατρ. θραῦσις ἢ διατομὴ νευρικοῦ στελέχους χάριν πειραματικῆς ἐρεύνης γινομένη.
νευραγμικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευραγμίαν βλ.λ. : **νευραγμικὴ μέθοδος.**
νευράκανθα (ἡ) νεώτ. ἀπόφυσις σχηματιζομένη ἐκ τῆς συνενώσεως τῶν δύο νευρικῶν σπονδυλικῶν ἀποφύσεων κατὰ τὸ ραχιαῖον μέρος τοῦ σπονδύλου τῶν ζῴων.
νευραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος ἐκ παθήσεως νεύρου : **χρονία - ἐπίμονος - ἐλαφρὰ νευραλγία.**
νευραλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς ἢ ὁ ἐκ νευραλγίας : **νευραλγικοὶ πόνοι.**
νευράξων-ονος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. νευρικὴ ἴς ἐκφυομένη ἐκ τοῦ νευρικοῦ κυττάρου καὶ διὰ τῶν κατὰ διαστήματα ἐκπορευομένων ἀπ' αὐτῆς παραπλεύρων κλωνίσκων ἐρχομένη εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὰ παρακείμενα νευρικὰ κύτταρα, ὅ. νευρίτης.
νευραπόφυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ἕκαστον τῶν δύο ἀνωτέρων τόξων τοῦ σπονδύλου, τῶν περιβαλλόντων τὸν νωτιαῖον μυελόν.
νευράς-άδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι θαμνώδους φυτοῦ, τὸ ποτήριον· Διοσκ.3,15 «ποτήριον, Ἴωνες δὲ νευράδα καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ μέγας» : Πλίν.Φ1 27,122· ‖ μτγν. τὸ φυτὸν δορύκνιον βλ.λ. : αὐτ.21,179· **2)** νεώτ. τὸ νευρικὸν κύτταρον μετὰ τῶν ἀποφυάδων αὐτοῦ, ὅ. νευρών.
νευρασθένεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὀργανικὴ καὶ ψυχικὴ νόσος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐξασθενώσεως τῶν νευρικῶν δυνάμεων, συνεπαγομένης φαινόμενα κεφαλαλγίας, ἐπαχθοῦς κοπώσεως, διακεκομμένου ὕπνου, εὐσυγκινησίας κ.ἄ.
νευρασθενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νευρασθενείας, ὅ. νευρασθενικὸς βλ.λ.2).
νευρασθενικός-ή-ό(ν) νεώτ., δημ. κ.θηλ. **-ιά** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρασθένειαν βλ.λ. : **νευρασθ· ἐκδηλώσεις - συμπτώματα·** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ πάσχων ἐκ νευρασθενείας, ὁ νευρασθενής· ‖ ἐπίρρ. **-ῶς.**
νευρασθενικότης-ητος (ἡ) νεώτ. **ἡ** κατάστασις τοῦ νευρασθενοῦς βλ.λ.
νευρειή (ἡ) μτγν. ποι. τ. τοῦ νευρὰ βλ.λ.1) : Θεόκρ. 25,213 **στρεπτῇ ἐπέλασσα κορώνῃ νευρειήν.**
νευρείλημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατ. λεπτότατος σωλὴν περιβάλλων τὴν νευρικὴν ἶνα καὶ κατὰ διαστήματα δακτυλιοειδῶς ἐμπτυσσόμενος περὶ τὸν νευρίτην, διακόπτων οὕτω τὴν συνέχειαν τοῦ μυελώδους ἐλύτρου.
νευρειληματικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. **ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὸ νευρείλημα βλ.λ.

νευρειληματῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ νευρειλήματος βλ.λ.

νευρένδετος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἐπ' αὐτοῦ τεταμένας νευράς, χορδάς : Μαν.5,163 **κιθάρη νευρέν-**.

νευρεξαγωγή (ἡ) νεώτ. ὀδοντιατρ. ἐξαίρεσις τοῦ πολφοῦ τῶν ὀδόντων.

νευρεξαγωγός (ἡ) νεώτ. ὀδοντιατρ. εἰδικὴ βελόνη ἐν χρ. πρὸς νευρεξαγωγὴν βλ.λ.

νευρεπέντατος-ον ὁ ἐντεταμένος διὰ νευρῶν : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.31 (πιθ.).

νευρή (ἡ) ἰων. τ. τοῦ νευρὰ βλ.λ.

νευρῆφι(ν) ἐπ. τ. γενικ. κ. δοτ. ἑν. τοῦ νευρὰ βλ.λ.

νευριάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)νευρίασα** κ. **(ἐ)νεύριασα**, παθ. ἀόρ. **(ἐ)νευριάστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **νευριασμένος**, προκαλῶ εἴς τινα νευρικὸν παροξυσμόν, ἐρεθίζω : **μὲ νεύριασαν οἱ ἀνοησίες του**, **- τὸν νευριάζουν τὰ παιδιὰ μὲ τὶς φωνές τους**· ὁμ. κ. παθ.· **2)** ἀμτβ. ἐκνευρίζομαι, ἐρεθίζομαι, θυμώνω : νευριάζω **σὰν τὸν ἀκούω νὰ μιλῇ,- τὸν βρῆκα** νευριασμένο **καὶ δὲν τοῦ μίλησα.**

νεύριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ κατάστασις τοῦ νευριάζω βλ.λ., ἐκνευρισμός.

νευριαστικός-ή-ό δημ. ὁ προκαλῶν ἐκνευρισμόν, ἐκνευριστικός : **νευριαστικὸ παιγνίδι.**

νευρίζω μτγν. νευρῶ, ἐνισχύω : Διον.'Αλ.1593Α.

νευρικά ἐπίρρ δημ. κατὰ τρόπον νευρικόν, ὀξύθυμον, εὐερέθιστον, ἁρμόζοντα εἰς νευρικούς : **μιλάει - φέρνεται νευρικά.**

νευρικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ. κ. -ιά ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ νεῦρα : **νευρικὸν σύστημα** (τὸ σύνολον τῶν νεύρων τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ζῴων), **- νευρικὰ κέντρα** (δέσμη κυττάρων τῶν νεύρων ἐχόντων τὴν αὐτὴν λειτουργίαν), **- νευρικὴ πάθησις - νόσος** (ἡ ὀφειλομένη εἰς ἐξάντλησιν τῶν νευρικῶν δυνάμεων), **- ν- ὑπερδιέγερσις - κρίσις**· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νευρικά** ὡς οὐσ. αἱ παθήσεις τῶν νεύρων : Διοσκ. 1,67, **- ἔχει νευρικά**· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων πάθησιν τῶν νεύρων : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.9,11,2 **ἀγαθοὶ δὲ καὶ** (οἱ παραθαλάττιοι τόποι) **νευρικοῖς καὶ ἀρθριτικοῖς**, Γαλ.8,420· ‖ δημ. ὁ ὀξύθυμος, ὁ ἔχων εὐερέθιστα νεῦρα : **ἡ γυναῖκα του εἶναι πολὺ νευρικιά**· **3)** μσν. τὸ οὐδ. **νευρικὸν** ὡς οὐσ. π.βυζ. ἔνδυμα στρατιωτικὸν ἐκ πιλήματος, φερόμενον περὶ τὸ στῆθος ἀντὶ θώρακος: Λέων Σοφ.Τακτ.19,13 **οἱ δὲ μὴ ἔχοντες λωρίκια ἢ κλιβάνια, φορείτωσαν τὰ λεγόμενα νευρικά.**

νευρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νευρικοῦ βλ.λ., τὸ εὐερέθιστον, τὸ ὀξύθυμον : **ὡμίλησε μετὰ τόσης νευρικότητος, ὥστε ἀνελύθη εἰς δάκρυα**· ‖ σπασμωδικότης, ἔλλειψις ψυχραιμίας καὶ συνεχής, ἀνησυχία ἔν τινι ἐνεργείᾳ ἀτομικῇ ἢ ὁμαδικῇ : **νευρικότης κινήσεων - κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν**· ‖ κ. μτφ. : **αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ἐν ἀτμοσφαίρᾳ νευρικότητος.**

νευρικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ὡς τὸ **νεῦρον** βλ.λ., ὡς ὁ τένων : Ρούφ.Νεφρ.Κυστ.7· ‖ κατὰ τρόπον νευρικόν, νευριασμένα : **ὡμίλησε πολὺ ν-.**

νευρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἰσχυρὰ ὀργανικὴ βάσις, δηλητηριώδης, περιεχομένη εἰς τὸ αἷμα καὶ τὰ οὖρα, παραγομένη δὲ κατὰ τὴν σῆψιν τοῦ κρέατος, ὡς καὶ κατ' ἄλλας ζυμώσεις.

νευρινίδιον (τὸ) νεώτ. ἀνατ. ἑκάστη τῶν λεπτοτάτων ἰνῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ὑφὴν τοῦ πρωτοπλάσματος τοῦ νευρικοῦ κυττάρου.

νεύρινος-η-ον ὁ ἐκ νεύρων πεποιημένος, κατεσκευασμένος : 'Αριστλ.ΖΓ 787b,17 **νευρίνη χορδή**, Διόδ.Σ 1,16 **λύραν νευρίνην τρίχορδον**· **2)** ὁ ἐξ ἰνῶν φυτικῶν ἀποτελούμενος : Πλάτ.Πολιτ.279Ε **τὰ μὲν νεύρινα** (περικαλύμματα) **φυτῶν ἐκ γῆς**· ‖ ὁ ἀπὸ ἶνας κατεσκευασμένος : Στράβ.3,3,6 **χρῶνται . νευρίνοις κράνεσσιν.**

νευρίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νεῦρον βλ.λ.ΙΙ : 'Ιππ. Μοχλ.1, Γαλ.4,83 **εἶδον . . νευρίον ἐπικείμενον ἔν τινος ἀνατομῇ πιθήκου**· **2)** ὡς ὑποκορ. τοῦ νευρὰ βλ.λ. : 'Αγαθ.ΑΠ 11,352,11 **τὰ νευρία πάντα τέτυκται ἐξ ὄϊος χολάδων.**

νευρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νευρὰ βλ.λ. : 'Αρκάδ.69,26· **2)** ὀνομασία δηλητηριώδους φυτοῦ : Πλίν.21,31.

νευρίτης (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ὁ ἄξων τοῦ νευρικοῦ κυττάρου, ἄ. νευράξων.

νευρίτης λίθος (ὁ) εἶδος λίθου ἔχοντος ἰνώδεις διακλαδώσεις (νερὰ) ὁμοιαζούσας πρὸς νεῦρα : 'Ορφ.Λιθ.748 **Βακχικὰ νευρίτου δῶρα λίθου** (ἐν κώδ.· πιθ. ἀνάγν. νεβρίτης).

νευρῖτις-ιδος νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ ἀλλοίωσις τῆς ὑφῆς τῶν περιφερικῶν νεύρων ἐκδηλουμένη ὑπὸ μορφὴν καταργήσεως τῆς κινητικότητος καὶ τῆς αἰσθητικότητος, ἧς προηγοῦνται ἔντονα φαινόμενα ἄλγους : **τῆς νευρίτιδος αἴτια εἶναι ὁ ἀλκοολισμός, ἡ λέπρα, ὁ διαβήτης κ.ἄ.**

νευριώδης-ους-ες γλωσσ. ἀντὶ νευρώδης βλ.λ.

νευροαρθριτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νευροαρθριτισμὸν βλ.λ. : **νευροαρθριτικὰ φαινόμενα - ἐκδηλώσεις.**

νευροαρθριτισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἀρθριτισμὸς ἐν συνδυασμῷ μετὰ νευροπαθείας, ἰδ. μετὰ νευρασθενείας ἢ ἄ. προκαλῶν νευρασθένειαν.

νευροβάτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ τοῦ νεύρου, ἐπὶ τοῦ σχοινίου βαίνων, ὁ σχοινοβάτης : Ρητόρ. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 8(4),213, ΕΓουδ.345,52.

νευροβατικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὸν νευροβάτην βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· μ. τὸ θηλ. **νευροβατική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ νευροβάτου, τοῦ σχοινοβάτου : Βλεμμ.Λόγ 20.

νευροβλάστη (ἡ) νεώτ. κύτταρον τοῦ ἀρχεγόνου ἐμβρύου, ἐξ οὗ ὁ νευρὼν σχηματίζεται προϊούσης τῆς διαπλάσεως τοῦ κυήματος.

νευρογλοία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἀποτελοῦσα τὴν βασικὴν ὕλην τῶν ὀργάνων τούτων καὶ χρησιμεύουσα πρὸς στήριξιν τῶν νευρικῶν κυττάρων καὶ ἰνῶν, ὡς καὶ τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων.

νευρογλοιακός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρογλοίαν : **ν- ἱστός.**

νευρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τῶν νεύρων, τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

νευρογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρογραφίαν βλ.λ.· ἐπίρρ.-**ῶς.**

νευρογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν νευρογραφίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.

νευροδερμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κνησμὸς ἄνευ ἐμφανοῦς ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς αἰτίας ἐπερχόμενος, ἐξελισσόμενος δὲ εἰς λειχηνοποίησιν διάχυτον ἢ περίγραπτον, χρονίας πορείας.

νευροειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν εἴδει νεύρου ‖ τὸ οὐδ. **νευροειδὲς** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν λειμώνιον βλ.λ. : Διοσκ.4,16, Πλίν.Φ1 20,72.

νευροθερμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἐξακρίβωσιν καὶ καταμέτρησιν τῆς θερμότητος τῆς προερχομένης ἐκ τῆς πιέσεως τῶν νεύρων κατὰ τὸ σημεῖον τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τοῦ νωτιαίου σωλῆνος.

νευρόθλαστος-ον (θλῶ) μτγν. ὁ τεθλασμένα τὰ νεῦρα ἔχων : Γαλ.13,576 **τοὺς τεθλασμένους τὰ νεῦρα . . νευροτρώτους ἐφθάκασι καλεῖν, οὐ** νευροθλάστους, 'Ορειβ.άπ.88.

νευροκαβαλλίκεμα (τὸ) δημ. ἡ μεταιόπισις ἢ ἀναδίπλωσις τῶν μυῶν ἢ τῶν τενόντων, διάστρεμμα τῶν ἀρθρώσεων· **2)** φλεγμονὴ ἢ ῥῆξις τοῦ τένοντος.

νευρόκαυλος (ὁ) μτγν. **ὁ ἔχων** νευρώδη, ἰνώδη καυλόν : Θεόφρ.Φ1 7,2,8.

νευροκερατίνη (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. οὐσία τοῦ μυελώδους ἐλύτρου τοῦ περιβάλλοντος τὴν νευρικὴν ἶνα.

νευροκοίλιος-ον ἐσφ. ἀνάγν. π. 'Ιππ.Τοπ.'Ανθρ.5 (πιθ. εὐρυκοίλιος).

νευροκοπῶ-έω μτγν. κόπτω τὰ νεῦρα, τοὺς τένοντας : ΠΔ Γέν.49,6 **καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον,** Πάπ., Πολύβ.31,2,11 **τοὺς ἐλέφαντας ἐνευροκόπησαν,** Διόδ.Σ 3,25 **νευροκοπεῖ τὴν δεξιὰν ἰγνύν,** Γαλ.4,83 **ἐνευροκόπησάς με τὸν ταλαίπωρον'** κ. παθ. : Διόδ.Σ 3,26.

νευροκράνιον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. τὸ κυρίως κρανίον, ὡς περιέχον τὸ σπουδαιότερον ὄργανον τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος,τὸνἐγκέφαλον.

νευρολάλος-ον μτγν. ποι. ὁ διὰ νευρᾶς, ὁ ὡς νευρὰ λαλῶν, ἠχῶν : ΑΠ 9,410 **νευρολάλος χορδή.**

νευρολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς ἰατρικῆς ὁ ἐρευνῶν τὰς παθήσεις τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

νευρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευρολογίαν : **νευρολογικαὶ μελέται - παρατηρήσεις - στατιστικαί, - νευρολογικὴ κλινική** (ἐν ᾗ νοσηλεύονται νευροπαθεῖς).

νευρολόγος (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς εἰδικῶς περὶ τὴν θεραπείαν τῶν νεύρων ἀσχολούμενος.

νευρομῆτραι (αἱ) αἱ φόαι βλ.λ. : Κλέαρχ.72 **σάρκες μυῶται . . ἃς οἱ μὲν φόας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι,** Ῥοῦφ.'Ονομ.189.

νευρομυελῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ μυελώδους περιβλήματος τῶν νευρικῶν ἰνῶν, προκαλοῦσα ἰδιάζουσαν μορφὴν νευρίτιδος.

νεῦρο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἄκρα τοῦ μυός, δι' ἧς οὗτος προσκολλᾶται εἰς τὸ ὀστοῦν, ὁ τένων' π. 'Ομ. ἅπαξ κτ. πληθ. ἐπὶ τῶν τενόντων τῶν ποδῶν : 'Ιλ.Π 316 **περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ νεῦρα διεσχίσθη,** 'Ιππ.'Αρθρ.11), Πλάτ.Φαίδ.98C **τὰ νεῦρα οἷα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι,** αὐτ.Τίμ. 82C, 'Αριστλ.Ζ1 515a,27, Πλούτ.'Ηθ.652D **ἔντασις τῶν περὶ τοῖς ἄκροις νεύρων καὶ ἀπονάρκωσις'** **2)** νεῦρον ἔναιμον ἡ φλέψ : 'Ιππ.'Υγρ.2, Ῥοῦφ. 'Ονομ.208' **3)** μτγν. κ. νεώτ. ἑκάστη τῶν ἐκ τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ἄξονος ἐκπορευομένων χορδῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τῶν χρησιμευουσῶν ὡς ἀγωγῶν τῶν αἰσθημάτων ἢ τῆς κινήσεως, συνήθ. κτ. πληθ. : 'Ερασίστρ.π.Γαλ.5,602, Ῥοῦφ.'Ονομ.211 **νεῦρα πρακτικά, αἰσθητικά,** 'Αλέξ.'Αφρ.1,71 **νεῦρον ἀκουστικόν'** || δημ. φρ. **ἔχω (-εις, -ει) τὰ νεῦρά μου (σου, του)** ἢ **εἶμαι στὰ νεῦρά μου** διατελῶ ἐν νευρικῇ ταραχῇ' || ὁμ. **μοῦ δίνει στὰ νεῦρα** μὲ ἐκνευρίζει καθ' ὑπερβολήν' **4)** ἐν μτφ. ἐνν. οὐσιῶδες στοιχεῖον πράγματός τινος ἢ καταστάσεως : Αἰσχίν.3,166 **ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων,** Πλάτ.Πολ.411B **ἕως ἂν ἐκτέμῃ** (τὸν θυμὸν) **ὥσπερ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς'** || ὁμ. μτφ. κράτος, ἐπιβολή : Δημ.432 **οὐδὲν ἐστ' ὄφελος πόλεως, ἥτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἔχει** (ἥτις δὲν λαμβάνει δραστικὰ μέτρα)' || κ. δημ. ἐν φρ. **εἶναι ὅλος νεῦρα** (πλήρης ζωτικότητος καὶ δυνάμεως)' **5)** ὁμ. μτφ. μέσον, δι' οὗ κινεῖταί τι, δι' οὗ ἐκτελεῖ τὴν δι' ἣν προώρισται λειτουργίαν, στοιχεῖον ἀπαραίτητον : 'Αριστφ.Βάτρ. 862 **τἄπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγῳδίας'** οὕτω κ. νεώτ. κ. δημ.: **τὰ χρήματα εἶναι τὰ νεῦρα τοῦ ἐμπορίου - τῆς κατασκοπείας'** **6)** ἡ ἴς τῶν φυτῶν : Πλάτ.Πολιτ.280C **ὁπόσα φυτῶν νεῦρα κατὰ λόγον εἴπωμεν'** **7)** συνεκδ. χορδή, νευρά, κόρντα : 'Ιλ.Δ 122 **ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια** (ἐπὶ τῆς νευρᾶς τοῦ τόξου), αὐτ.Δ 151, 'Ησίοδ.'Εργ.542 **δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοός,** 'Αχιλλ.Τάτ.3,8 **νεῦρον τόξου'** || εἰδ. ἡ χορδὴ τῆς σφενδόνης : Ξεν.'Αν.3,4,17 **εὑρίσκετο καὶ νεῦρα πολλὰ ἐν ταῖς κώμαις,** Κόϊντ.11,112' || κ. ἡ χορδὴ τῆς λύρας : ΑΠ 9,584,9,Λουκ.'Ενάλ.Δ 1,4 **ζυγώσας δὲ αὐτὰ καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα'** **8)** τὸ πέος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.173,19 **οὐκ ἐθέλει νεύρων περιήρανος εἶναι,** Γαλ.8,422' || δημ. κτ. ἑν.' **9)** νεώτ. ναυτ. **νεῦρον τῆς κεραίας** σιδηρᾶ ῥάβδος τεταμένη κατὰ μῆκος τῆς ἐπιφανείας τῶν μειζόνων κεραιῶν ἱστιοφόρου, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς σειροδέτησιν τοῦ ἱστίου' || ὁμ. **νεῦρον συσπάστου** ὁ εἷς τῶν τροχίλων τοῦ συσπάστου.

νευρόνοσος-ον μτγν. ὁ νοσῶν, ὁ πάσχων τὰ νεῦρα : Μον.4,501 **νευρονόσους ποδαργούς.**

νευροπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γενικὴ ὀνομασία διαφόρων νευροψυχικῶν διαταραχῶν, ἐκδηλουμένων ἰδίως ὑπὸ μορφὴν ἐμμόνων ἰδεῶν καὶ φόβων.

νευροπαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νευροψυχικῶν διαταραχῶν : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.47 **καὶ τὴν κατέλαβε κάτι σπασμῶδες καὶ νευροπαθές.**

νευροπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νευροπαθεῖς ἢ τὴν νευροπάθειαν : νευροπαθῆ **φαινόμενα - ἐκδηλώσεις.**

νευροπαθολογία (ἡ) νεώτ. ἡ σπουδή, ἡ μελέτη τῶν παθήσεων τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

νευροπαθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νευροπαθολογίαν βλ.λ. : **νευροπαθολογικαὶ ἔρευναι - μελέται.**

νευρόπαχυς-υ ὁ ἔχων παχὺ καὶ νευρῶδες περίβλημα, ἐπὶ τῶν φλεβῶν : 'Ιππ.'Οστ.15.

νευροπίλημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. πυκνὸν δίκτυον νευρινιδίων ἁπαντῶν ἐντὸς τῆς φαιᾶς οὐσίας τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος.

νευροπλεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν πεπλεγμένος : ΑΠ 6,107 **νευροπλεκεῖς τε κνωδάλων ἐπισφύρους ὠκεῖς ποδίστρας.**

νευροπληξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀπότομος νευρικὴ ἐξάντλησις ἢ καταπληξία ἐκδηλουμένη διὰ τελείας μυϊκῆς ἐκλύσεως, ὠχρότητος, διανοητικοῦ συσκοτισμοῦ κλπ., ἐπισκήπτουσα εἴτε μετὰ σοβαρὰν κάκωσιν ἢ βλάβην τῶν ἱστῶν ἢ μετὰ διάσεισιν ἐγκεφαλικήν, εἴτε μετὰ σφοδρὰν συγκίνησιν.

νευροποιητικός-ή-όν μτγν. ὁ ποιῶν νεῦρα : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,6.

νευρόπορος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἀρχεγόνου μυελικοῦ σωλῆνος τοῦ σχηματιζομένου παρὰ τῷ ἐμβρύῳ ἐκ τῆς συγκλείσεως τῶν χειλέων τῆς μυελικῆς πλακός.

νευρόπτερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. τάξις ἐντόμων ἐκ τῶν πτερυγογενῶν.

νευρορραφή (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ῥαφὴ δύο τμημάτων νευρικοῦ τινος στελέχους, τμηθέντος ἐκ τραύματος ἢ ἄλλως.

νευρορραφία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ νεύρων ῥαφή, τὸ ἔργον τοῦ σκυτέως, ἐμβαλλωματή : Γαλ.Θρασ.5.

νευρορραφικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν νευρορράφον, τὸν σκυτοτόμον : Πολυδ.7,154.

νευρορράφος (ὁ) ὁ ῥάπτων διὰ κλωστῆς νευρίνης, ἤτοι τραχείας καὶ ἀνθεκτικῆς, δθ. εἰδ. ὁ ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων : 'Αριστφ.'Ιππ.739 **καὶ νευρορράφοις καὶ σκυτοτόμοις καὶ βυρσοπώλαισιν δίδως,** Πλάτ.Πολ.421Α' **2)** ὁ κατασκευαστὴς χορδῶν λύρας : Λυκοῦργ.ἀπ.100.

νευρορραφῶ-έω εἶμαι νευρορράφος βλ.λ., μπαλώνω παπούτσια : Ξεν.ΚΠ 8,2,5 **ἔστι δ' ἔνθα ὑπόδημα ὁ μὲν νευρορραφῶν μόνον τρέφεται,** Πλάτ.Εὐθ.294Β **ἢ καὶ νευρορραφεῖν δυνατόν ἐστι;**

νευροσιδηροῦς-ᾶ-οῦν μτγν. ὁ οἱονεὶ σιδηρᾶ, ὁ λίαν ἰσχυρὰ νεῦρα ἔχων : 'Ιω.Χρυσ.1,1083,6 **ἔγνων ὅτι σκληρός, νευροσιδηροῦς ὁ τράχηλός σου.**

νευροσπαδής-οῦς-ές (νεῦρον, σπῶ) ὁ μὲ τὴν νευράν, τὴν χορδὴν τετσμένην : Σοφ.Φιλ.290 **νευροσπαδὴς ἄτρακτος** (Σουίδ. «ὃν ἀφίησί τις τῇ νευρᾷ ἐπισπώμενος αὐτόν») (τὸ ἕτοιμον πρὸς ῥῖψιν βέλος).

νευρόσπασμα-ατος (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κινούμενον, νευρόσπαστον : ΕΜ 454,17, Φώτ. ἐν λ. θραύματα· **2**) νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ στερούμενος ἰδίας βουλήσεως, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐνεργήσῃ εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν ἢ τὴν ὑποκίνησιν ἄλλου.

νευροσπάστης (ὁ) ὁ διὰ χορδῶν, διὰ νεύρων κινῶν τὰς πλαγγόνας, τὰ ἀνδρείκελα, τὰ νευρόσπαστα : Ἀριστλ.Κόσ.398b,16 **οἱ νευροσπάσται μίαν μήρινθον ἐπισπασάμενοι ποιοῦσι καὶ αὐχένα κινεῖσθαι,** Ἀθήν.1,19Ε **Ἀθηναῖοι Ποθεινῷ τῷ** νευροσπάστῃ **τὴν σκηνὴν ἔδωκαν.**

νευροσπαστία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κίνησις, ὅθ. ἡ σπασμωδικὴ κίνησις· κ.μτφ. : Μᾶρκ.Αὐρ.6,28 **θάνατος ἀνάπαυλα αἰσθητικῆς ἀντιτυπίας καὶ ὁρμητικῆς νευροσπαστίας,** αὐτ.7,29.

νευροσπαστική (ἡ) μσν. ἡ τέχνη τοῦ νευροσπάστου, τοῦ κινοῦντος τὰς πλαγγόνας : Εὐστ. Ἰλ.457,36 **τέχνη δὲ . . ἡ νευροσπαστική.**

νευρόσπαστος-ο(ν) (νεῦρον, σπῶ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν κινούμενος : Ἡρ.2,48 **ἄλλα σφι ἐστὶ ἐξευρημένα ὅσον τε πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα· 2**) κ. νεώτ. κ. δημ., τὸ οὐδ. νευρόσπαστο(ν) ὡς οὐσ. πλαγγών, ἀνδρείκελον κινούμενον διὰ χορδῶν, διὰ νημάτων : Ξεν.Συμπ.4,55 **οὗτοι γὰρ τὰ ἐμὰ νευρόσπαστα θεώμενοι τρέφουσί με,** Λουκ.Συρ.16· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. νευρόσπασμα βλ.λ.2).

νευροσπαστῶ-έω μτγν. διὰ χορδῶν, διὰ νημάτων θέτω εἰς κίνησίν τι : Διόδ.Σ 34,34 **ἐπετήδευσε δὲ καὶ νευροσπαστεῖν καὶ δι' αὐτοῦ κινεῖν ζῷα πενταπήχη κατάργυρα·** κ. παθ. : Μᾶρκ.Αὐρ.7,3 **σιγιλλάρια νευροσπαστούμενα· 2**) κ. μτφ. σπασμωδικῶς κινῶ, χρῶμαί τινι ὡς νευροσπάστῳ : Πορφ.π.Στοβ.2,8,40 **ἡ φαντασία σύρει ἡμᾶς καὶ νευροσπαστεῖ πρὸς αὐτήν·** κ. παθ. : Μᾶρκ.Αὐρ.6,16 **πρὸς ὁρμὴν νευροσπαστεῖσθαι,** Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.6,245Α **δίκην ἀψύχων κινεῖσθαι ἡμᾶς . . ὑπό τινος ἔξωθεν δυνάμεως νευροσπαστουμένους· 3**) τὸ παθ. ἐν εἰδ. ἐνν. συλλαμβάνομαι διὰ βρόχων, διὰ σχοινίων : Ἀθήν. 9,391Α καὶ **τὰ ζῷα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον,** νευροσπαστεῖται.

νευροστρόφος (ὁ) μτγν. ὁ συσφίγγων τὰς νευράς, τὰς χορδὰς μουσικοῦ ὀργάνου : Πορφ.Ἐμβρ.12,1.

νευροσύμφορος-ον μτγν. ὁ ἐπιφέρων πάθος, βλάβην εἰς τὰ νεῦρα : ΨΧρυσ.7,498,8 **ὀργὴν νευροσύμφορον τίκτει ἡ πορνεία καὶ μοιχεία.**

νευροσωμάτιον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. ἕκαστον τῶν τελικῶν νευρικῶν, ἰδίας φύσεως κυττάρων ἀφθόνων ἐν τῷ δέρματι τῶν ἔξω γεννητικῶν ὀργάνων.

νευροτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ διὰ νεύρων, διὰ χορδῶν ἐντεταμένος, τεντωμένος : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,109 **παγὶς νευροτενής** (ἐκ χορδῶν κατεσκευασμένη).

νευροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ πρὸς θεραπευτικὸν σκοπὸν ἐνεργουμένη τομὴ νεύρου τινός.

νευροτόμος-ον μτγν. ὁ τὰ νεῦρα, τοὺς τένοντας ἀποκόπτων : Μαν.5,221 **μοῖραν νευροτόμῳ ἐσφιγμένου ἄκρᾳ σιδήρου.**

νευροτομῶ-έω μτγν. ἀποκόπτω τὰ νεῦρα, τέμνω τοὺς τένοντας, ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Ἀγαθιν.π. Ὀρειβ.10,7,9 **τοῖς τόνοις οἷον νευροτομεῖσθαι.**

νευρότονον (τὸ) μτγν. εἶδός τι δεσμοῦ διὰ νεύρων ἐν τῇ μηχανικῇ : Ἥρων Βελοπ.83,4 (ἐσφ.γρ.).

νευροτοξίνη (ἡ) νεώτ. ὀργανικὸν δηλητήριον τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν τοξικὴν οὐσίαν τοῦ ἰοῦ τῶν ἰοβόλων ὄφεων.

νευρότριχος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν **μυωξιδῶν** ἐντομοφάγων.

νευροτροπισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ οὐσίαι τινὲς τοξικαὶ ἢ λοιμώδεις προσβάλλουσιν ἰδιαιτέρως τὸ νευρικὸν σύστημα.

νευρότροπος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα νὰ προσβάλλῃ τὸ νευρικὸν σύστημα, ἐπὶ ἰῶν.

νευρότρωτος-ον μτγν. ὁ τετρωμένος εἰς τὰ νεῦρα ἢ τοὺς τένοντας : Διοσκ.1,58, Γαλ.13,563, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,50.

νευροφωνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νεύρωσις, καθ' ἣν ὁ πάσχων ἐκβάλλει ὀξεῖαν καὶ σπασμώδη φωνήν, προσομοίαν μὲ κρωγμὸν ἢ βέλασμα ἢ μιαούρισμα.

νευροχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ τερπόμενος εἰς τὴν νευρὰν τοῦ τόξου ἢ εἰς τὴν χορδὴν λύρας, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,14 (πιθ. ἀντὶ νεβροχαρῆ).

νευροχονδρώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων νεῦρα καὶ χόνδρους : Γαλ.Χρ.Μορ.6,19 **νευροχονδρῶδες σῶμα,** πρβλ. αὐτ.2,619.

νευροψυχικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὰ νεῦρα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **νευροψυχικὸς τόνος** (ὁ ἐν ἑκάστῳ ἀτόμῳ ἰδιάζων τρόπος συναισθηματικῆς ἀντιδράσεως εἰς τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου).

νευρῶ-όω, δημ. **νευρώνω** νεῦρα παρέχω τινί, ἐνισχύω, ἐνδυναμώνω τινά : Φίλ.2,48 **τοῦ πάθους ἰσχὺν ἐπιδιδόντος, ὃ καὶ τοὺς ἀσθενεστάτους εἴωθε νευροῦν·** κ. παθ. : Ἀλκίφρ.3,49 **σῶμα νεότητι καὶ ἀκμῇ νευρούμενον,** Μωραΐτ.1,162 **σάν νὰ ἐνευρώθησαν αἱ χεῖρές του· 2**) παθ. **νευροῦμαι** φέρω πολλὰ νεῦρα : Γαλ.8,236, αὐτ.Χρ. Μορ.9,15· **3**) **νενεύρωται** ἐπὶ αἰσχρ. σημ. ἔχει τὸ ἢ εἶναι τὸ νεῦρον βλ.λ.7) ἐντεταμένον· κ. μτφ. : Ἀριστφ.Λυσ.1078 **νενεύρωται ἥδε συμφορά** (ἔχει φθάσει εἰς κρισιμώτατον σημεῖον).

νευρώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νευροειδής, ὅμοιος νεύρῳ, πλήρης νεύρων, ἰσχυρός : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.22 (συγκρ.), αὐτ.Ἄρθρ.30 **νευρώδεις τένοντες,** Πλάτ.Τίμ.75Β **νευρώδη κεφαλήν,** Ἀριστλ.Ζ] 497α,14 **φλὲψ κοίλη καὶ νευρώδης,** Θεόφρ.Κὸπ.3 **νευρωδέστατα μέρη,** Διόδ.Σ 2,55 **παραπλησίως τοῖς νευρώδεσι τόποις,** Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,3 **ὀχετοὶ νευρώδεις,** Πρόδρ.1,340 **λαπάραν τραγανόδεχτον τὴν ἄντικρυς νευρώδη·** ‖ μυώδης, ἰσχυρός, δυνατός : Δικαίαρχ.Ἱστ.ἀπ. 10Μ· ‖ νεώτ. μτφ. λίαν ἔντονος, ζωηρός : **νευρώδης ἀγόρευσις·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νευρῶδες μέρος** ἔχον πολλὰ νεῦρα : Γαλ.1,320, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,27,3, Ὀρειβ.5,29,7· **2**) ὁμ. τὸ οὐδ. **νευρῶδες** τὸ νευρικὸν σύστημα : Γαλ.19,533.

νευρώεις-εσσα-εν νευρώδης βλ.λ.· Ἡσ. «νευρῶεν, δυνάμενον, ἐνισχῦον».

νεύρωμα-ατος (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. ὁ τένων, τὸ νεῦρον : Πάπ. **ὁ δεῖνα οὐλὴ νευρώ(ματι) ἀριστεροῦ ποδός· 2**) νεώτ. ἰατρ. πρωτοπαθὲς νεόπλασμα τοῦ περιφερικοῦ νευρικοῦ συστήματος, ὄγκος ἀναπτυσσόμενος ἐπὶ τῶν νεύρων.

νευρών-ῶνος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. νευρικὴ μονὰς μετὰ τῶν ἀποφυάδων αὐτῆς, ἄ. νευράς.

νευρώνω δημ. νευρῶ βλ.λ.2), νευριάζω βλ.λ.

νεύρωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἐνίσχυσις : Πισίδ.Γ'Ἑξαήμ.1337· **2**) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἄνευ φανερᾶς ἀλλοιώσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος· ‖ βοταν. διάταξις τῶν νευρικῶν ἰνῶν ἐν τῷ φύλλῳ.

νευρωτικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἔχων εἰδ. ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν νεύρων, ὁ ἐπιδρῶν ἐπ' αὐτῶν· ‖ ὁ προκαλῶν νεύρωσιν· **2**) ὁ πάσχων ἐκ νευρώσεως, νευροπαθής.

νεῦσις-εως (ἡ) (Ι) (νεύω) κ. νεώτ. κλίσις, τάσις, ῥοπὴ πρὸς τὸ κέντρον ἢ ἐκ τοῦ κέντρου, ἐπὶ φυσικῶν δυνάμεων : Τίμ.Λοκρ.100D· **2**) ἡ ἐνέργεια τοῦ νεύω, ἡ πρὸς τὰ πρόσω κλίσις, ἰδ. τῆς κεφαλῆς, γνέψιμο : Μηναῖ.11,11 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **ταῖς ἀνενδότοις νεύσεσι πρὸς τὸν θεὸν ἐκδημῶν· 3**) ἡ πρὸς τὰ κάτω ῥοπή, τάσις, βαρύτης : Πλούτ.Ἠθ.1122C **ῥοπῆς ἐν τῷ ἡγεμονικῷ καὶ νεύ-**

σεως γενομένης, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,131 **πρὸς γῆν τὴν νεῦσιν ἔχειν**· **4**) γεν. κλίσις, ροπή : Πλωτῖν.1,1,12· **5**) ἐν τῇ νεοπλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ, ἡ τάσις πρὸς τὴν ὕπαρξιν, ἰδ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς : Πλωτῖν.1,107,13 **αἰσχρὰν ψυχὴν λέγοντες μείξει καὶ κράσει καὶ νεύσει τῇ πρὸς σῶμα καὶ ὕλην ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν**, Ἰουλ.Λόγ.5,166D **ἡ πρὸς τὸ χεῖρον νεῦσις**· **6**) **νεύσεις** (αἱ) τίτλος ἔργου τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Περγαίου, προβλήματα εἰς ἃ δέον νὰ ἀχθῇ εὐθεῖα γραμμὴ μέσῳ σημείου οὕτως, ὥστε νὰ παρεμβληθῇ δοθὲν μῆκος μεταξὺ δύο γραμμῶν ἢ καμπύλων : Πάππ.670,4.

νεῦσις-εως (ἡ) (2) (νέω) τὸ κολύμβημα : Ἀριστλ. ΖΜ 639b,2 **διαφέρει γὰρ πτῆσις καὶ νεῦσις**, αὐτ. 694b,9 **πόδας χρησίμους . . πρὸς τὴν νεῦσιν**.

νεύσομαι κ. **νευσοῦμαι** μέλλ. τοῦ νέω βλ λ.

νευστάζω (νεύω) κλίνω τὴν κεφαλήν : Ἰλ.Υ 162 **νευστάζων κόρυθι βριαρῇ** (ἐπὶ πολεμιστοῦ ἀπειλοῦντος τὸν ἐχθρόν), Ὀδ.Μ 194 **ὀφρύσι νευστάζων** (ποιῶν σημεῖα διὰ τῶν ὀφρύων, κάμνων νεύματα), αὐτ.Σ 240 **ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς** (ἐπὶ ἀνθρώπου λιποθυμοῦντος), Θεόκρ.25,260 **νευστάζων κεφαλῇ**, Βίων ἀπ.7,3 **ἐς χθόνα νευστάζοντα**· ‖ ἐπὶ ζῴου, χαμηλώνω τὰ κέρατα : Ὀππ.Κυν.2,466 **αἶη νευστάζων**.

νευστήρ-ῆρος (ὁ) (νέω 1)) Ἡσ. κολυμβητής (κῶδ. νευτήρ, πιθ. ⟨ἀρ⟩νευτήρ).

νευστικός-ή-όν (1) (νέω 1)) ὁ δυνάμενος κολυμβᾶν : Πλάτ.Σοφ.220A **τὸ δ᾽ ἕτερον νευστικοῦ ζῴου πᾶν ἐνυγροθηρικόν**, αὐτ.221E **νευστικοῦ μέρους**, Ἀριστλ.ΖΙ 487b,22 **νευστικὸν μόνον ἐστὶν ἰχθύς**, αὐτ.489b,23 **τῶν δὲ νευστικῶν ὅσα ἄποδα**.

νευστικός-ή-όν (2) (νεύω) μτγν. ὁ νεύων, κλίνων : Φίλ.2,513 **τὸ περὶ τὴν γῆν νευστικόν**.

νευστός-ή-όν (νέω) μτγν. κολυμβάς : Λουκ.Λεξιφ.13 **ἐλαίας νευστάς**.

νεύω (ρίζ. νευ- ἢ νυ-, πρβλ. λατ. nu-o, nu-to) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **νεύσω**, μέσ. μέλλ. ὡς ἐνεργ. **νεύσομαι** (ἀλλὰ μ. σύνθ., ἀνα-, κατα-), ἀόρ. **ἔνευσα** (ἐπ. **νεῦσαι**), δημ. **ἔνεφα** (συνηθέστ. **ἔγνεφα**), παρακ. ποι. κ. μτγν. **νένευκα** (ἀττ. μ. σύνθ., προ-, δια-), ὑπερσυντλ. μτγν. (**ὀν-**)**ενεύκειν**, παθ. μ. μτχ. παρακ. μτγν. **νενευμένος**, ποιοῦμαι ἢ ἔχω κλίσιν πρός τι μέρος, εἰδ. κλίνω τὴν κεφαλὴν ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰ χείλη ἢ τὴν χεῖρα, γνέφω, κάνω νόημα ὅτι συναινῶ εἴς τι, ἀποδέχομαι, ἐγκρίνω, ἐπιτρέπω τι, ἢ ἀντιθ. ὅτι ἀρνοῦμαι, ἀπαγορεύω, δὲν ἐπιτρέπω, δὲν στέργω τι, ἢ κ. ἁπλῶς πρὸς συνεννόησιν περί τινος πραγμ. : Ἰλ.Ι 223 **νεῦσε Αἴας Φοίνικι**, Ὁμ.Ὕμν.7,9 **νεῦσαν ἐς ἀλλήλους**, Ἀλεξ. 9) **ὅρκος βέβαιός ἐστιν ἂν νεύσω μόνον**, Πρόδρ. 1,31 **καὶ νεύσῃς μόνον κατ᾽ αὐτῶν μόνῳ τῷ νεύματί σου**, Παπαδ.Χρ.Μηλ.73 **νεύσας πρὸς τὴν σύζυγόν του, - τοῦ ἔνεφε νὰ κρυφτῇ - νὰ φύγῃ**· ὁμ. μτ. προσδ. κτ. δοτ. : Ὀδ.Π 283 **νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ**, Ἐζεκ.Ἐξ.73 **δεξιᾷ δέ μοι ἔνευσε** (μοῦ ἔγνεφε μὲ τὸ δεξί του χέρι), - **μοὶ ἔνευσε διὰ τοῦ βλέμματος ν᾽ ἀπομακρυνθῶ - νὰ σιωπήσω**· ‖ συναινῶ, συγκατατίθεμαι : Πίνδ.Ι 8(7),100 **ἐπὶ γλεφάροις νεῦσαν ἀθανάτοισιν**, αὐτ.Π 1,186 **νεῦσον, Κρονίων**, Σοφ.Φιλ.484 **νεῦσον, τέκνον, πείσθητι**· **2**) μτ. ἀπαρφ. κ. δοτ. προσ. (ἐνίοτε παραλειπ. ὡς εὐνοήτου ἐκ τῶν συμφραζομένων) προστάσσω τινά, παραγγέλλω εἴς τινα διὰ νεύματος, διὸ χειρονομίας νὰ πράξῃ τι : Εὐρ.Ἑκ.545 **νεανίαις ἔνευσε παρθένον λαβεῖν**, ΚΔ Πραξ.24,10 **νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν**‧ ‖ διατάσσω, καθορίζω, κάμνω ὥστε νὰ . . : Κριναγ. ἐν ΑΠ 6,244 **ὠδῖνας νεύσαιτ᾽ Ἀντωνίῃ ἵλασαι** (θεοὶ) **ἐλθεῖν πρηείας**· ‖ μτ. ἀπαρφ. κ. αἰτ. προσ. ὑπισχνοῦμαι, βεβαιῶ : Ἰλ.Θ 246 **νεῦσε δέ οἱ λαὸν σάον ἔμμεναι οὐδ᾽ ἀπολέσθαι**· ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. : Σοφ.ΟΚ 248 **νεύσατε τὰν ἀδόκητον χάριν**· **3**) ἐν τῇ ἀρχικῇ γεν. σημ. κλίνω, κύπτω πρὸς τὰ ἐμπρός, προσκλίνω, σκύβω, γέρνω κατὰ μπρός, ἐπὶ πολεμιστῶν : Ἰλ.Ν 133 **νευόντων ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ περικεφαλαίας : Ἰλ.Γ 37 **δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ σταχύων σίτου : Ἡσίοδ. Ἔργ.473 **ὧδέ κεν ἁδροσύνῃ στάχυες νεύοιεν ἔραζε**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἄ. πραγμ. : Ἡρ.2,48 **νεῦον τὸ αἰδοῖον**, Ἀριστφ.Σφ.1110 **νεύοντος εἰς τὴν γῆν**, πρβλ.Θεόκρ.22,90· ‖ γεν. ἐπὶ προσ. μτ. αἰτ. κύπτω, σκύβω : Ὀδ.Σ 237 **οὕτω νῦν μνηστῆρες . . νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι**, Σοφ.Ἀντ.270 **ἐς πέδον κάρα νεῦσαι φόβῳ προὔτρεφεν**· **4**) κλίνω, σχηματίζω κλίσιν : Θουκ.4,100 **ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν νεῦον καθεῖτο**· ‖ κ. παθ. μ. ἐν τῇ μτχ. τοῦ παρακ. : Τεῦκρ.Βαβ εἰς Κατ. Ἀστρλ.Κ 7,202 **νενευμένος** (κεκλιμένος)· ‖ τείνω, ρέπω : Πλάτ.Νόμ.945D **εἰς ταὐτὸν νεύουσαι** (τείνουσαι πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον)· ‖ ἐπὶ χωρῶν, κλίνω, βλέπω, εἶμαι ἐστραμμένος : Πολύβ.1,42,6 **νεύει δ᾽ εἰς χειμερινὸς δύσεις**, αὐτ.1,73,5 **τοῦ πρὸς τὸ πέλαγος νεύοντος μέρους**· κ. γεν. : Πολύβ.1,26,12 **ταῖς πρῴραις ἔξω νεύοντα τὰ σκάφη**· ‖ ὁμ. ἐπὶ κτιρίων, βλέπω : Πάπ. **οἰκία νεύουσα ἐπὶ νότον**, αὐτ. **οἶκον νεύοντα ἐπ᾽ ἀπηλιώτην**· ‖ **μηδαμοῦ νεύω** εἶμαι ἐν ἰσορροπίᾳ : Πολύβ.6,10,7 **μηδαμοῦ νεύῃ μηδ᾽ ἐπὶ πολὺ καταρρέπῃ μηδὲν αὐτῶν**· **5**) γεωμ. ἐπὶ εὐθειῶν γραμμῶν, κλίνω καὶ συναντῶμαι οὕτως, ὥστε σχηματίζω γωνίαν : Ἀριστλ.ΑὙστ.76b,9, Ἀπολλ.Περγ.1,2· **6**) μτφ. ἔχω κλίσιν : Φάλ.78 **νεύειν ἐπὶ χάριν**, Θεόκρ.7,109 **ἄλλως νεύσαις**, Ἀθήν.14,659A **τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα**, Τραγ.Ἀδέσπ.355 **νεύειν πρὸς θῆλυ**· **7**) ὁμ. μτφ. ἐκπίπτω, παρακμάζω : Εὐρ. ἀπ.153 **ἐκ . . τῶν ποτε λαμπρῶν νεύει βίοτος, νεύει δὲ τύχα**· ‖ ἐν τῇ νεοπλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ, ἐκπίπτω εἰς κατωτέραν βαθμῖδα : Πλωτῖν. 2,9,4· **8**) Ἡσ. «νεύει· ἐπανέρχεται ἢ μᾶλλον φεύγει».

νέφαλο (τὸ) μσν. δημ. νεφέλη, νέφος, σύννεφον : Ἐρωτόκρ.1,2078 **καὶ νέφαλο στὸν οὐρανὸ θολὸ δὲν ἀπομένει**, Καζ.Ν ΘΚωμ.3,2,31 **σὰ νέφαλο, μοῦ ἐφάνη, κουκλωσέ μας**.

νεφάριος-ον (λατ.) μτγν. κ. νεώτ. ἀθέμιτος, παράνομος : Κῶδ.Ἰουστιν.1,3,45, Ἰουστιν.Νεαρ.89,15· ‖ νεώτ. νομ. μ. ἐπὶ γάμου, ὁ παράνομος.

νεφέλη (ἡ) (νέφος) κ. μσν. κ. νεώτ. νέφος, σύννεφον, ὄγκος νεφῶν (διακρίνεται τῆς λ. ὁμίχλη : Ἀριστλ.Μετ.346b,33), συνήθ. π. ποιηταῖς, εἶτα δὲ κ. π. μτγν. πεζογράφοις : Ἰλ.Ο 20 **ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν ἐκρέμω**, αὐτ.Ρ 551, Ὀδ.Μ 74, Ἡσίοδ Θ 745 **ἔστηκεν νεφέλῃς κεκαλυμμένα κυανέῃσι**, Πίνδ.Π 6,11 **ἐριβρόμου νεφέλας στρατός**, Ξεν.Ἀν. 1,8,8 **κονιορτὸς ὥσπερ νεφέλη λευκή**, Πλούτ.Ἠθ. 777E **ὁ Ἰξίων διώκων τὴν Ἥραν ὤλισθεν εἰς τὴν νεφέλην**, ΚΔ Ματθ.17,5 **ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς** (ἀλλὰ συνηθέστ. τ. π. μτγν. πεζογράφοις ἐν χρ. ἡ λ. νέφος), Βί.Ἀλεξ.5744 **οἱ . . βουνοὶ τῶν νεφελῶν ἐπάνω τῶν οὐρανοῦ προσκρέμανται**· **2**) μτφ. : Ἰλ.Υ 417 **νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψεν κυανέη** (ἐπὶ τοῦ θανάτου), αὐτ.Ρ 591 **τὸν δ᾽ ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα** (νέφος λύπης, δυσθυμίας, θλίψεως), Σιμων.89 **πολέμου νεφέλη**, Πίνδ.Ν 9,38 **φόνου νεφέλαν**, Σοφ.Τρ.831 **Κενταύρου φονίᾳ νεφέλᾳ** (δηλ. διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Κενταύρου)· ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕπνου : Πίνδ.Π 1,7 **κελαινῶπιν νεφέλαν**· **3**) ἰατρ. τὸ καθίζημα ἐν τοῖς οὔροις : Ἱππ.Προγν.12, Γαλ.6,252· **4**) νεφέλιον βλ.λ.4) : αὐτ.Προρρ.2,20· **5**) νέφος, κηλὶς ἐπὶ κατόπτρου : Ἀριστλ.Ἐνυπν.459b,30· **6**) κτ.πληθ λεπτόν τι δίκτυον διὰ πτηνά : Ἀριστφ.Ὀρν.194 **μὰ νεφέλας, μὰ δίκτυα**, αὐτ.528, Καλλ.Αἴτ.3,1,37,

Γαλ.Χρ.Μορ.1,2, 'Αθήν.1,25D παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις καὶ πελειάσιν ἱστάντες, Σάτυρ. 'Επιγρ.έν ΑΠ 6,11 λεπτόμιτον νεφέλην, Ζώσιμ.αὐτ. 185 πτηνολέτιν νεφέλην· **7)** ἀλχημ. χλωριοῦχος ὑδράργυρος : ΨΔημόκρ.'Αλχημ.50Β.

νεφεληγερέτᾰ (ὁ) (ἀγείρω) ἐπ. ἀντὶ νεφεληγερέτης ἐν χρ. π. 'Ομ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. ἐν τῇ γενικ. νεφεληγερέταο, ἐπὶ τοῦ Διός, ὁ ἀγείρων, συναθροίζων τὰς νεφέλας: 'Ιλ.Α 511 τὴν δ' οὔ τι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς· || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀέρος: 'Εμπ. π. Πλούτ.'Ηθ.683Ε ἀέρα νεφεληγερέτην.

νεφεληγερής-έος (ὁ) μτγν. νεφεληγερέτα βλ.λ. : Κόϊντ.4,80 ῥιπὴ ὀπειρεσίη νεφεληγερέος Ζεφύροιο.

νεφεληδόν ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν νεφελῶν, ὡς αἱ νεφέλαι, ἤτοι εἰς μέγα πλῆθος : Νόνν.Δ 15,1 νεφεληδὸν ἐπέρρεον αἴθοπες 'Ινδοί, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.3,135 συμμιγέες νεφεληδὸν ὅλοι σπεύδουσι πολῖται.

νεφελίζω σχόλ. περιβάλλω διὰ νεφελῶν, καλύπτω μὲ νεφέλας, ἐν τῷ παθ. : Σχόλ.'Ιλ.Ο 153 φασὶ δὲ οἱ φυσικοὶ τὰ η' σταδίοις ὑπερέχοντα τὴν γῆν νεφελίζεσθαι.

νεφελίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀργιλίου καὶ τοῦ νατρίου, ἀ. ἐλαιόλιθος· || ἐπίθ. νεφελινικός ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἢ ὁ περιέχων νεφελίνην : νεφελινικὸς βασάλτης (πέτρωμα οὗ τὰ ὀρυκτολ. συστατικὰ εἶναι νεφελίνης).

νεφέλιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νεφέλη βλ.λ. : 'Αριστλ.Μετ.2,8 νεφέλιον λεπτὸν φαίνεται, Θεόφρ. Σημ.11,20· **2)** ἀστρον. νεφελώδης κηλίς : Πτολ. Μαθ.7,5, Βέττ.Βάλ.110,12· || κ. νεώτ. χημικόν τι στοιχεῖον ἐκ τῶν ἀγνώστων ἐπὶ τῆς γῆς· **3)** κ. νεώτ. τὰ ἐφιστάμενα τοῖς οὔροις, τὸ αἰωρούμενον ἵζημα αὐτῶν : 'Ιππ.Κωακ.571, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.2,20 ποιεῖ τὸ νεφέλιον κατὰ μέσον τῶν οὔρων· **4)** νεφελοειδὴς κηλὶς ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ : Διοσκ.2,151, Γαλ.19,534· || Παῦλ.Αἰγ.3,22 «τὰς ἐπιπολῆς μὲν γινομένας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐλὰς οἱ μὲν αὐτὸ δὴ μόνον οὐλάς, οἱ δὲ νεφέλιον καλοῦσι» || ὁμ. νεώτ. ἰατρ. λεπτοτάτη θολερότης τοῦ κερατοειδοῦς τοῦ ὀφθαλμοῦ· **5)** λευκὸν σημεῖον ἐπὶ τῶν ὀνύχων : Πολυδ.2,146· **6)** νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν σαπινδοειδῶν.

νεφελοβατῶ-έω μσν. κ. νεώτ. βαίνω ἐπὶ τῶν νεφελῶν : 'Ισίδ.Θεσσ.έν Mi.Pa.gr.139,129· || νεώτ. μτφ. εἶμαι, εὑρίσκομαι μακρὰν τῆς πραγματικότητος, ἀ. ἀεροβατῶ.

νεφελοειδής-οῦς-ές μτγν.κ.νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς νεφέλην, νεφελώδης : 'Ιππαρχ.25,15 νεφελοειδὴς ἀστήρ, Πτολ.Τετράβ.149, Γέμιν.3,4 νεφελοειδεῖς συστροφαὶ (ἐπὶ ὀατρικῶν ὁμάδων), - νεφελοειδεῖς ἀστέρες (κατηγορία οὐρανίων σωμάτων μεγίστης σπουδαιότητος, ἀ. νεφελώματα ἢ νεφελότητες)· **2)** ὁμ. ἐπὶ οὔρου, σκοτεινόν, νεφελῶδες : 'Ιππ.Διαίτ.17.

νεφελόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῶν νεφελῶν : 'Ιω. 'Αναγν.Θεσσ.368 ὕδωρ νεφελόθεν ῥαγέν.

νεφελοκένταυρος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νεφέλης κένταυρος (ὡς γεννηθεὶς ἐκ τοῦ 'Ιξίονος καὶ τῆς Νεφέλης, εἴτε ὡς φανταστικὸν σχῆμα ἐκ τῶν πολλῶν τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν αἱ νεφέλαι) : Λουκ.'Αλ.'Ιστ. 1,16 οὓς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι.

νεφελοκοκκυγία (ἡ) (κόκκυξ) κ. νεώτ. φανταστικὴ πόλις κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν πτηνῶν ἐν ταῖς νεφέλαις· σκωπτικὴ παράστασις τῆς πόλεως τῶν 'Αθηνῶν καὶ τῆς κουφονοίας τῶν πολιτῶν αὐτῆς ὑπὸ 'Αριστοφάνους : 'Αριστφ.''Ορν.819· **2)** νεώτ. μτφ φαντασιοπληξία ἀπραγματοποίητος.

νεφελοκοκκυγιεύς-έως (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς νεφελοκοκκυγίας βλ.λ. : 'Αριστφ.''Ορν.878 διδόναι νεφελοκοκκυγιεῦσιν ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν.

νεφελομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τῶν νεφελῶν μαντεία, τὸ νὰ προλέγῃ τις τὰ μέλλοντα ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν νεφῶν.

νεφελομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τοῦ νεφελομέτρου ἐξέτασις τῶν θεραπευτικῶν ἐμβολίων.

νεφελόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ εἰς μικρόβια περιεκτικότης τῶν θεραπευτικῶν ἐμβολίων κ. ἡ θολότης αὐτῶν.

νεφελομιγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μετὰ νεφέλης ἀναμεμιγμένος : Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ.3,3,4 νεφελομ- πῦρ.

νεφελοσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ ὁρίζοντος, ὁ κεκαλυμμένος (σκεπασμένος) ὑπὸ νεφῶν, ἀ. νεφοσκεπής, δημ. συννεφιασμένος.

νεφελοστάσια (τὰ) (νεφέλη 6, ἵστημι) μσν. τόπος ἔνθα στήνονται νεφέλαι, δηλ. δίκτυα πρὸς σύλληψιν πτηνῶν· Εὐστ.1928,37 «ἰστέον δὲ ὡς ἔγνωσται μέχρι καὶ νῦν ἡ τῶν θηρατικῶν νεφελῶν χρῆσις, παρ' οἷς καὶ νεφελοστάσια ὁ τόπος τῆς τοιαύτης διὰ δικτύων θήρας λέγεται».

νεφελοσύστᾰτος-ον μτγν. ὁ ἐκ νεφελῶν συνιστάμενος : 'Αθανάσ.2,388Ε νεφελοσύστ- σχῆμα.

νεφελοῦμαι-όομαι μσν. κ. νεώτ., παθ. καλύπτομαι ὑπὸ νεφῶν, νεφοῦμαι, συννεφιάζω : Εὐστ. 127,21 ὁ γὰρ 'Ολυμπος . . μηδὲ νεφελοῦται,-ἐνεφελώθη ὁ οὐρανός - ὁρίζων.

νεφελοφόρος-ον μτγν. ὁ νεφέλας φέρων : 'Ιω. Λυδ.Ρωμ.3,32 Δανούβιον δὲ τὸν νεφελοφόρον ἐκεῖνοι (Θρᾷκες) καλοῦσι πατρίως.

νεφελώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης νεφελῶν, νεφελοσκεπής, ὁ φέρων νεφέλας : 'Αριστλ. Πρ.942a,37 ὁ νεφελώδης νότος, Πολύαιν.4,6,13 νεφελώδης κόνις,- νεφελώδης οὐρανός· **2)** σκοτεινός, ἔχων θολερότητα, νεφελώδης, ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ : Γαλ.10,1019· **3)** νεώτ. κ. μτφ. σκοτεινός, ἀόριστος, ἀσαφής : ἡ κατάστασις εἶναι νεφελώδης, - νεφελώδης λόγος.

νεφέλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νεφελοῦμαι βλ.λ., ἡ ἐν τῷ οὐρανῷ παρατηρουμένη ὑπόλευκος κηλὶς ὁμοιάζουσα πρὸς νέφος· **2)** ἀστρον. νεφελοειδὴς βλ.λ.· **3)** μτφ. πᾶν τὸ συγκεχυμένον καὶ δυσδιάκριτον, τὸ μὴ σαφές.

νεφέλωσις-εως (ἡ) μσν. νέφωσις βλ.λ.· Βαλσ. ἐν Mi.Pa.gr.119,1189.

νεφελωτός-ή-όν μτγν. ὁ πλήρης νεφελῶν, ὁ ἐκ νεφελῶν κατεσκευασμένος : Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,19 τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν.

νέφθυς-υος (ἡ) μτγν. αἰγυπτ. λ. ᾅδης : Πλούτ. 'Ηθ.366Β.

νεφίον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ νέφος βλ.λ.

νεφόβλητος-ον μτγν. ὁ ἐκ νεφῶν βληθείς : Νόνν.Δ 2,439 νεφόβλητος χάλαζα.

νεφοδιώκτης (ὁ) μτγν., μσν. ὁ τὰς νεφέλας διώκων, δθ. ὁ διὰ νεφῶν μάντις : Σύνοδ. ἐν Τρούλλῳ 61 οἱ τύχην καὶ εἱμαρμένην καὶ γενεαλογίαν φωνοῦντες καὶ οἱ λεγόμενοι νεφοδιῶκται.

νεφοδρομῶ-έω μσν. τρέχω διὰ τῶν νεφῶν : Θεοδόσ.Διάκ.'Ακρ.3,183 νεφοδρομῶν ἔπληττε τοὺς Κρῆτας τότε.

νεφοειδής-οῦς-ές νεφελοειδὴς βλ.λ. : 'Επίκ.'Επιστ. 2,510, Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 9,396.

νεφόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῶν νεφῶν, ἀπὸ τὰ σύννεφα : ΚΜανασσ Χρον.5,436 χαλαζῶν πετρώματα νεφόθεν δισκευθέντα.

νεφόκαμα (τὸ) δημ. καιρὸς νεφελώδης ἅμα καὶ θερμός, ἀ. κουφόβρασση.

νεφολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς μετεωρολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν νεφῶν.

νεφομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ νεφῶν μαντική : Φώτ.1041.

νεφομετρία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς νεφολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μέτρησιν τῆς νεφώσεως καὶ τὴν κίνησιν τῶν νεφῶν.

νεφομετρικός-ή-όν νεώτ. ό ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφομετρίαν: **νεφομετρικὴ κλῖμαξ** (ἡ εἰς τοὺς μετεωρολογικοὺς σταθμοὺς χρησιμοποιουμένη κλῖμαξ ἐν ἐλλείψει νεφοσκοπίου διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ταχύτητος τῶν νεφῶν).

νεφομήκης-ους-ες μτγν. ὁ φθάνων μέχρι τῶν νεφῶν, οὗ τὸ ὕψος φθάνει εἰς τὰ νέφη : Καισάρ. 623 **νεφομήκεις πύργοι.**

νεφοποίητος-ον μτγν. **ὁ** ἐκ νεφῶν πεποιημένος : Δαμάσκ.Ἰσιδ.69.

νέφος-ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νέφιο,** ἰδ. κτ. πληθ. **νέφια, κ. γνέφος** σύνολον συμπεπυκνωμένων ὑδρατμῶν αἰωρουμένων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἄ. νεφέλη, σύννεφον ἢ σωρεία νεφῶν· Ἀριστλ.Κόσ.4 «νέφος δέ ἐστι πάχος ἀτμῶδες συνεστραμμένον, γόνιμον ὕδατος» : Ἰλ.Δ 275 **ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος . . ἐρχόμενον κατὰ πόντον,** Σοφ.Αἶ.1148 **σμικροῦ νέφους ἐκπνεύσας μέγας χειμών,** Ἀριστφ. Νέφ.288 **νέφος ὄμβριον,** Πλάτ.Τίμ.49C **νέφος καὶ ὁμίχλην,** Δημ.291 **τὸν κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,84 **γλυκὺς καὶ ἥλιος μετὰ νέφος,** Ἐρωτόκρ.4,657 **κι ὥρες στὸ νέφος τ' οὐρανοῦ μὲ τὸ κατάρτι 'γγίξῃ,** Σολωμ.Ἑλ.Πολ.175,8 **καὶ ἡ μέρα προβαίνει, τὰ νέφια συντρίβει·** **2**) μτφ. ὡς τὸ νεφέλη βλ.λ.2) : Ἰλ.Π 350 **θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυφεν,** Ὀδ. Δ 180, Πίνδ.Ο 7,45 **λάθας νέφος,** Σοφ.ΟΤ 1314 **σκότους νέφος** (ἐπὶ τυφλότητος), Εὐρ.Μήδ.107 **νέφος οἰμωγῆς,** αὐτ.Ἡρ.1140 **στεναγμῶν νέφος,** αὐτ.Ἱππ. 172 **ὀφρύων νέφος** (νέφος ἐπὶ τῶν ὀφρύων), Ἀναξανδρ.58 **διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος ἐπὶ τοῦ προσώπου,** Ἀριστλ.Φυσιογν.809b,22 **ὑπὸ τοῦ μετώπου οἷον νέφος ἐπανεστηκός·** || ὁμ. νεώτ. ἐν φρ. **νέφος θλίψεως - ἀνησυχίας - δυσαρεσκείας,-βίος ἄνευ νεφῶν** κττ.· **3**) ὁμ. μτφ. ἐπὶ μεγάλου πλήθους, νέφος ἀνθρώπων κλπ. : Ἰλ.Δ 274 **νέφος πεζῶν,** αὐτ.Ρ 755 **φαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν,** αὐτ.243 **πολέμοιο νέφος** (τὸ νέφος τῆς μάχης, δηλ. τὸ μέγα πλῆθος τῶν μαχομένων· ἀλλὰ π. Πινδ.Ν 10,9 ἀναφέρεται εἰς ἕνα μόνον ἥρωα), Ἡρ.8,109 **νέφος τοσοῦτο ἀνθρώπων,** Τίμων Φλ.39 **πενεστάων νέφος,** ΚΔ Ἑβρ.12,1 **ἔχοντες . . νέφος μαρτύρων·** **4**) κ. νεώτ. μτφ. πλῆθος αἰωρουμένων ἢ κινουμένων μικρῶν πραγμάτων ὁμοίων πρὸς νέφος : Παπαδ.Χρ.Μηλ.40 **ἐγείροντα τὴν κόνιν εἰς νέφη, - νέφος κωνώπων.**

νεφοσκόπιον (τὸ) νεώτ. μετεωρολογικὸν ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς μέτρησιν τῆς διευθύνσεως καὶ ταχύτητος τῆς κινήσεως τῶν νεφῶν.

νεφοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. καλύπτομαι ὑπὸ νεφῶν : Νικόλ.Δαμ.68J, Φίλ.2,21, Κλήμ.Ἀλ.753 **ὁ πέριξ ἀὴρ ἐνεφοῦτο,** Πορφ.Νυμφ.27· || κ. μτφ. καθίσταμαι, εἶμαι σκοτεινός, ἀσαφής : Μαν.4,518 **νενεφωμένα βουλεύοντες.**

νεφραλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν νεφρῶν.

νεφραλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ νεφραλγίας προερχόμενος ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς πάσχων.

νεφρεκτομία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἀφαίρεσις τοῦ νεφροῦ.

νέφρησις-εως (ἡ) γλωσσ. πόνος τῶν νεφρῶν (ἀμφ.).

νεφρί (τὸ) δημ., πληθ. **νεφριά** ὁ νεφρὸς βλ.λ.

νεφριαῖος-α-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν νεφρῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς νεφρούς, ὁ τῶν νεφρῶν : Διοσκ. 2,76 **νεφριαῖον στέαρ, - νεφριαῖον λίπος, - τὸ νεφριαῖον** (ἀναγνωστ. ἀντὶ νεφρίδιον ἐν Ἱππ.Γυν.2,164).

νεφριδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νεφρίδιον : **νεφριδικὰ ὄργανα.**

νεφρίδιον (τὸ) νεώτ. ἕκαστον τῶν μικρῶν ὀργάνων ἐκκρίσεως τῶν ἀσπονδύλων ζῴων, ἰδ. τῶν σκωλήκων· **2**) βοταν. γένος **πτεριδοειδῶν** φυτῶν, ὧν ἀξιολογώτερα εἴδη **νεφρίδιον ἡ ἀρρενόπτερις** κ. **ν- ἡ θηλύπτερις,** ἰθαγενῆ τῆς Ἑλλάδος.

νεφρικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεφρούς : Διοσκ.1,6 (ἐσφ. γρ. ἀντὶ νεφριτικός), Δημήτρ.Πεπ.Ποδ.23 **νεφρικὴν τέμνε φλέβα, - νεφρικὴ λιθίασις - κάλυκες.**

νεφρίον (τὸ) μτγν. κ. πάπ. ὑποκορ. τοῦ νεφρὸς βλ.λ. : Πάπ.· **2**) τὸ φυτὸν ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,69 (ἐκτὸς ἐὰν πρέπῃ ν' ἀναγν. νέβρειον).

νεφρίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ παρὰ τοὺς νεφροὺς σπόνδυλος, ὁ πρῶτος σπόνδυλος τοῦ κόκκυγος : Πολυδ.2,179· **2**) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος σκληροῦ καὶ πρασίνου ὀρυκτοῦ, δι' οὗ οἱ προϊστορικοὶ ἄνθρωποι κατεσκεύαζον τὰ ὅπλα των, νῦν δὲ ἐν χρ. εἰς τὴν Ἀνατολὴν διὰ τὴν κατασκευὴν κοσμημάτων.

νεφριτικός-ή-όν κ. νεώτ. **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεφρούς, ὁ τῶν νεφρῶν : Ἱππ. Ἄρθρ.41 **νεφριτικὰ νοσήματα,** αὐτ.Ἀφορ.6,6 **τὰ νεφριτικά·** **2**) ὁ πάσχων ἐκ νεφρίτιδος : Διοσκ. 1,15, Ἀπολλ.Ἰατρ. π. Γαλ.13,326, Γαλ.Φυσ.Δυν.1,13· **3**) κ. νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων, ὁ χορηγούμενος κατὰ τῶν νεφρικῶν παθήσεων : Ἀλέξ.Τραλλ.11,2.

νεφρῖτις-ιδος (ἡ) (ἐνν. νόσος) κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ἡ ἀσθένεια τῶν νεφρῶν, ἄμμος ἐν τοῖς νεφροῖς : Ἱππ.Κῳακ.502· κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Ἀφορ.3,31, Διοσκ. 1,14· || ὁμ. κ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ.Ἐντ.Παθ.15 **φθίσιν νεφρῖτιδα,** Θουκ.7,15 **ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν·** || νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ νεφρικοῦ ἱστοῦ.

νεφροειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς νεφρόν, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ νεφροῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 508a,30 **ἐπὶ δὲ τοῦ φάρυγγος ἡ καρδία μικρὰ καὶ νεφροειδής.**

νεφροκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κήλη τοῦ νεφροῦ, ἤτοι πρόπτωσις καὶ ἔξοδος αὐτοῦ διά τινος φυσικοῦ ἢ τυχαίου στομίου τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος.

νεφρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ σχηματισμὸς λίθων βλ.λ.20) εἰς τοὺς νεφροὺς καὶ καθόλου εἰς τὰς οὐροφόρους ὁδούς.

νεφρολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφρολιθίασιν ἢ τοὺς νεφρολίθους : **νεφρολιθικὴ ἰσχουρία.**

νεφρόλιθος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐν τοῖς νεφροῖς σχηματιζόμενος λίθος ἐκ τῆς καθιζήσεως τῶν ἐν τοῖς οὔροις κρυστάλλων, τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος, φωσφορικοῦ ἀσβεστίου κλπ.

νεφρολιθοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τομὴ τοῦ νεφροῦ πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἐν αὐτῷ λίθου.

νεφρολογία (ἡ) νεώτ. ἡ μελέτη τῶν νεφρικῶν νοσημάτων, ὡς καὶ ἡ περὶ αὐτῶν πραγματεία.

νεφρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεφρολογίαν : **νεφρολογ- ἔρευναι.**

νεφρολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς καταγινόμενος εἰδ. εἰς τὰ νοσήματα τῶν νεφρῶν.

νεφρομήτρα (ἡ) συνήθ. κτ. πληθ. νεφρομῆτραι οἱ μυῶνες τῶν περὶ τὴν ὀσφὺν μερῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων κεῖνται οἱ νεφροί : Κλέαρχ.π.Ἀθήν.9,399B **σάρκες μυωταὶ καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν φύας οἱ δὲ . . νεφρομήτρας καλοῦσι.**

νεφρονεύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. οὐρικὴ διαταραχὴ νευρικῆς φύσεως, προκαλουμένη κυρ. ἐξ ὑστερισμοῦ καὶ χαρακτηριζομένη διὰ διαδοχικῆς ἀνουρίας καὶ πολυουρίας.

νεφροπάθεια (ἡ) νεώτ. περιληπτ. ὀνομασία τῶν νεφρικῶν παθήσεων.

νεφροπτωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ.κ. **νεφρόπτωσις-εως** παθολογικὴ μετατόπισις τοῦ νεφροῦ συνεπείᾳ χαλαρώσεως τῶν στηριγμάτων αὐτοῦ.

νεφροπύησις-εως (ἡ) νεώτ. ἐμπύησις τῶν νεφρῶν.

νεφρορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱματουρία νεφρικῆς προελεύσεως.

νεφρορραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατόπιν νεφροτομίας γινομένη ραφὴ τοῦ νεφρικοῦ ἱστοῦ.

πρὸς ἐπίαχεσιν τῆς αἱμορραγίας καὶ ἕνωσιν τοῦ τραύματος.

νεφρός (ὁ) κ. μσν.κ.νεώτ., δημ. κ. **νεφρό** κ. **νεφρί**, συνήθ. κτ. πληθ. **νεφροί** (οἱ), ἕκαστον τῶν δύο ἀδενωδῶν οὐροπαραγωγῶν ὀργάνων τῶν κειμένων ἑκατέρωθεν τῶν πρώτων ὀσφυϊκῶν σπονδύλων εἰς τὸ ὀπίσθιον καὶ ἄνω μέρος τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος ὄπισθεν στομάχου καὶ ἐντέρων, σπαν.κτ.ἑν.: Διογ.'Απ.6, 'Ιππ.'Αφορ.4,78, Πλάτ.Τίμ.91Α **ὑπὸ τοὺς νεφροὺς εἰς τὴν κύστιν ἐλθόν**, Πρόδρ.2,606 **ἐκ τὰς πολλὰς ἐβλάβησαν δουλείας τὰ νεφρά μου**, βαλαωρ.Φωτ.1,21 **πόχεις τετράδιπλα νεφρὰ καὶ ριζιμιὸ τὰ στήθια**· ὁμ. ἐν τῷ δυϊκῷ : 'Αριστφ. Βάτρ.475 **τὼ νεφρὼ δέ σου αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ᾑματωμένω διασπάσονται Γοργόνες Τιθράσιαι**· κτ. ἑν. : 'Αριστφ.Λυσ.962 **ποῖος γὰρ νέφρος ἂν ἀντίσχοι**, Εὐφρ.1,25· ‖ κ. νεώτ. φρ. **τοῦ κόπηκαν τὰ νεφρά του** (κατεκουράσθη), ὁμ. **ἀνοίξανε τὰ νεφρά μου**· ‖ ἐν τῇ μαγειρικῇ κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ὄρχεις : Φίλιππδ.π.'Αθήν.9,384F **καλοί γε . . οἱ νεφροὶ καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν**· **2)** Σουΐδ. «νεφροί, οἱ λογισμοί, ἐπειδὴ τὰς ὑπογαστρίους ὀρέξεις οἱ νεφροὶ διεγείρουσιν, καὶ ἐντεῦθεν κινοῦνται τῆς ἐπιθυμίας οἱ λογισμοί»· ‖ κ. μτφ. : ΠΔΨαλμ.15(16),7 **ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου**· ὁμ. ὡς ἕδρα τῶν ἐπιθυμιῶν, διαθέσεων ἐν φρ. : ΚΔ'Απ.2,23 **ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας.**

νεφροσκλήρυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σκλήρυνσις τοῦ διαμέσου ἰνώδους ἱστοῦ τῶν νεφρῶν.

νεφρόστομον (τὸ) νεώτ. ἀνατ. τὸ ἄνοιγμα, ἡ ὀπὴ δι' ἧς κοινωνοῦσι τὰ νεφρικὰ ὄργανα πρὸς τὴν κοιλότητα τοῦ σώματος.

νεφροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ νεφροῦ πρὸς ἀφαίρεσιν λίθου ἀπ' αὐτοῦ.

νεφρώδης-ους-ες νεφροειδὴς βλ.λ. : 'Αριστλ.ΖΜ 670b,13 **μικρὸς καὶ στιφρὸς καὶ νεφρώδης ὁ σπλήν.**

νεφρωμένος-η-ο δημ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ ἀπολαύων πλήρους ὑγείας, εὔρωστος, δυνατός, γερός : **νεφρωμένο παιδί** ‖ ἐπὶ σφαγίου, ὁ πιμελής, ὁ εὔσαρκος : **νεφρωμένο ἀρνί.**

νέφτι (τὸ) δημ. ἡ νάφθα βλ.λ.

νεφύδριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ νέφος βλ.λ. : 'Ολυμπ.Μετ.215,25.

νεφώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ νεφοειδὴς βλ.λ., ὁ ὅμοιος πρὸς νέφος : Στράβ.3,2,7 **φαίνεταί τις νεφώδους ὄψις κίονας τοῖς πόρρωθεν ἀφορῶσι**· **2)** ὁ συννεφώδης, ὁ ἐγείρων ἢ φέρων σύννεφα : 'Αριστλ.Πρ.26,20 **διὰ τί ὁ νότος ὅταν μὲν ἐλάττων ᾖ, αἴθριός ἐστιν, ὅταν δὲ μέγας, νεφώδης**· **3)** ἐπὶ τῆς φωνῆς, βαθεῖα, βραχνή : 'Αριστλ.'Ακουστ. 800a,14 **τῶν δὲ φωνῶν τυφλαὶ . . καὶ νεφώδεις ὅσαι τυγχάνουσιν αὐτοῦ καταπεπνιγμέναι.**

νέφωμα-ατος (τὸ) μσν. συννέφιασμα : Εὐστ. Θεσσ.327 (ἔκδ. Mi.).

νέφωσις-εως (ἡ) (νεφοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ. ἐπισκίασις διὰ νεφῶν : ΦΙλ.1,27, 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,9 **δίχα νεφώσεων καὶ ὑετῶν** (πληθ.)· ‖ νεώτ. μετεωρολ. τὸ κλάσμα τοῦ οὐρανοῦ τὸ καλυπτόμενον ὑπὸ νεφῶν ἀσχέτως τοῦ σχήματος καὶ τοῦ εἴδους αὐτῶν.

νεφώτης (ὁ) 'Επιγρ. ἐπίθ τοῦ Διὸς ἐν Αἰγύπτῳ, πιθ. ὁ Νέφρ-Χοτέπ.

νέχιδρα (τὰ) (νέα, χίδραι) Νεοφ. 'Ιατρ. Γλωσσ. «τὰ χλωρὰ ὄσπρια».

νέω (1), γ' ἑν. **νεῖ** (Πλάτ.Πολ.453D), α' πληθ. **νέομεν** (Πινδ.ἀπ.218 ἐν κώδ.), ἀπαρφ. ἐνεστ. **νεῖν**, μτχ. ἐνεστ. **νέων**, παρατ. **ἔνεον**, ἐπ. παρατ. **ἔννεον** κ. ποι. **νέον** ('Αλκ.143), μέσ. μέλλ. **νεύσομαι** ('Ησ.) κ. **νευσοῦμαι** (δ.γρ. ἐν Ξεν.'Αν.4,3,12), ἀόρ. α' **ἔνευσα** (συνήθ. ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. διὰ κ. ἐξ : Πλάτ. Παρμ.137Α, Εὐρ.'Ιππ.470), παρακ. **νένευκα** (δια- : Πλάτ.Πολ.441C), νήχομαι, πλέω, κολυμβῶ : 'Οδ.Ε 344 **χείρεσσι νέων**, αὐτ.442 **ἶξε νέων**, 'Επιχ.53 **νεῖν οὐκ ἴσαντι**, 'Ηρ.8,89 **ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι**, Θουκ.7,30 **οὔτε ἐπισταμένους νεῖν**· **2)** μτφ.ἐπὶ ὑποδημάτων δυσαναλόγως μεγάλων : 'Αριστφ.'Ιππ. 321 **ἔνεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν** (ἐκολύμβων εἰς τὰς ἐμβάδας μου).

νέω (2), μέλλ. **νήσω**, ἀόρ. α' **ἔνησα**, παθ. ἀόρ. **ἐνήθην**, παρακ. **νένησμαι** (ἐπι-, Λουκ.Φιλόπ.14), νήθω, κλώθω· π. 'Ομ. μ. μέσ. ἀόρ. : 'Οδ.Η 198 **ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ κλῶθές τε γιγνομένῳ νήσαντο** (ὅσα ἔκλωσαν δι' αὐτόν, ὥρισαν δηλ. αἱ Μοῖραι), 'Ησίοδ. 'Εργ.777 **νῇ νήματα** (ἐπὶ ἀράχνης), Βατραχομ.183 **στήμονα μακρὸν ἔνησα**, Σοφ.ἀπ.439 **πέπλους τε νῆσαι**, 'Αριστφ.Λυσ.6,519 **στήμονα νήσω**, Εὐπ.319 **νῆσαι μαλθακωτάτην κρόκην**, Πλάτ.Πολιτ.282Ε **τὰ νηθέντα**, (π.Αἰλ.ΖΙ 7,12 ἀπαντᾷ τύπος τις γ' πληθ. **νῶσι** ὡς εἰ ἐκ ρ. νάω), πρβλ. Πολυδ.7,32, ΕΜ 344,1 κ. 'Ησ. «νῶντα· νήθοντα» (ἐν Εὐπ.319 ὁ Meineke διορθοῖ νῆσαι ἀντὶ νῶσαι).

νέω (3), μέλλ. **νήσω** κ. μέσ. μέλλ. **νήσομαι** ('Ησ. ἐν παθ. σημ.), μσν. ἀόρ. **ἐνησάμην** (Πολύαιν.8,65), παθ. ἀόρ. **ἐνήσθην** ('Αρρ.'Αν.7,3,2) κ. **ἐνήθην** (ἐπ-, πιθ. π. 'Ηρωδιαν.4,2,10), παρακ. **νένημαι**, πιθ. κ. **νένησμαι**, Ιων. γ' πληθ. **νενέαται** (συν- : 'Ηρ.2,135), γ' ἑν. ὑπερσυντελ. **ἐνένηστο** (Αἰλ.ΠΙ 5,6)· ὁ ἐνεστ. μ. ἐν τοῖς συνθέτοις ἐπι-, περι- **νέω** βλ.λ. συσσωρεύω, ἐπισωρεύω : 'Ηρ.1,50 **νήσας πυρὴν μεγάλην** (συσσωρεύσας μεγάλην νεκρικὴν πυράν), Εὐρ. 'Ηρ.243 **νήσαντες ξύλα**, Ξεν.'Αν.5,4,27 **ἄρτων νενημένων**, Φώτ. «νῶντος· σωρεύοντος»· **2)** μτχ. παθ. παρακ. **νενημένος** κ. **νενησμένος** ὑπερπλήρης, παραγεμισμένος : 'Αριστφ.Νεφ.1203 **ἀμφορῆς νενησμένοι**· κ. μτ. γενικ. : 'Ηρώνδ.4,15 **νενημένην χοῖρον πολλῆς φορίνης**· **3)** παθ. 'Ησ. «νησόμεθα· κορεσθησόμεθα» (συνηρ. τ. τοῦ νηέω βλ.λ.).

νεὼ ἀττ. γενικ. κ. μτγν. αἰτ. τοῦ νεὼς (ναὸς) βλ.λ.

νεά-ω (νειός) ἀροτριῶ νέον ἀγρὸν ἢ πρὸς καιρὸν ἀφεθέντα ἀργόν : 'Αριστφ.Νεφ.1117 **ἢν νεᾶν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς ἀγρούς**· κ. ἀπολ. : Εὐπ.13, Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,25 **ἡ δὲ κατεργασία ἐν τῷ νεᾶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος**, αὐτ.3,20,8 **νεάσωσι** (ὑποτ. ἀορ. α')· κ. παθ. : 'Ησίοδ.'Εργ.462 **νεωμένη** (ἐνν. γῆ) (ὁ πρὸς καιρὸν χέρσος ἀφεθεὶς καὶ ἤδη γεωργούμενος ἀγρός)· ‖ μτφ. ἐν τῇ μουσικῇ : Πρατ.'Απ.Λυρ.5 **τὰν μέσαν νεῶν ἄρουραν.**

νεό-ω ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω, ποιῶ νέον, ἀλλάσσω : Αἰσχ.'Ικ.534 **νέωσον εὔφρον' αἶνον**· κ. μέσ. : 'Επιγρ. **τάφους ἐνεώσατο**· κ. παθ. : 'Ησ.· **2)** νεῶ-άω βλ.λ. : Πολυδ.1,221· μτ. συστοίχ. αἰτ. : ΠΔ'Ιερ.4,3 **νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις.**

νεωδόχος (ἡ) νεώτ. τεχνητὸς χῶρος λιμένος ἐν εἴδει δεξαμενῆς μετὰ προβλήτων καὶ ἄλλων εἰδικῶν μέσων, χρησιμεύων πρὸς εὐκολωτέραν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων, **ὁ.** νηοδόκη, δημ. ντόκος κ. σπαν. χαβούζα.

νεωκορία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., ἰων. **νέωκορίη**, κ. **νεωκορεία** (ἐν 'Επιγρ. Ρωμ.) τὸ ὑπούργημα, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νεωκόρου, τοῦ καθαριστοῦ καὶ ἐπιμελουμένου ἐν γένει τοῦ ναοῦ : Μαν.4,430 (πληθ.), ΦΙλ.1,695, Πλούτ.'Ηθ.351Ε, 'Επιγρ.

νεωκόριον (τὸ) 'Επιγρ., δωρ. **νᾱκορεῖον** τὸ ἐν τοῖς ναοῖς σκευοφυλάκιον (δ. ἑρμ. τὸ μέρος ἢ τὸ παράρτημα τοῦ ναοῦ ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ νεωκόρος).

νεωκόρος (ὁ) κ. 'Επιγρ., πάπ. κ. νεώτ., δωρ. **νᾱκόρος**, συνηρ. **νᾱκόρος**, **ναυκόρος** (ἡ) ('Επιγρ.) κ ποι. **νηοκόρος** φύλαξ καὶ ἐπιστάτης τοῦ ναοῦ, θεωρούμενος παρὰ τοῖς ἀρχ. πρόσωπον ἱερὸν καὶ τιμῆς ἄξιον : Ξεν.'Αν.5,3,6 **παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς 'Αρτέμιδος νεωκόρῳ**, Πλάτ.Νόμ.759Α **τοῖς μὲν ἱεροῖς νεωκόρους τε καὶ ἱερέας καὶ ἱερείας δεῖν**

γίγνεσθαι, αὐτ.953A· || νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τοῦ ναοῦ, ὁ ἐπιστάτης, ὁ κανδηλανάπτης : Παπαντ.'Αγ.'Ορ.14 **εἶναι . . νεωκόροι, - ὁ νεωκόρος τοῦ 'Αγίου Διονυσίου**· **2**) ἱεροφύλαξ : 'Ηρώδ. 4,41,45 Παυσ.10,12,5 **τὴν 'Ηροφίλην νεωκόρον . . 'Απόλλωνος γενέσθαι τοῦ Σμινθέως**· **3**) τίτλος ἀσιατικῶν τινων πόλεων κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους ἀποδιδόμενος εἰς πόλιν ἐπὶ τῇ ἀνεγέρσει ναοῦ εἰς τὸν προστάτην αὐτῆς θεὸν ἢ εἰς τὸν αὐτοκράτορα, οἷον τῆς 'Εφέσου : ΚΔ Πράξ.19,35 **τὴν 'Εφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς 'Αρτέμιδος**· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. : 'Επιγρ. **τῷ νεωκόρῳ 'Εφεσίων δήμῳ**· || ἐπὶ τῆς 'Εφέσου : 'Επιγρ. **'Εφεσίων πόλεως δὶς νεωκόρου τῶν Σεβαστῶν**· ὁμ. ἐπὶ τῆς Σμύρνης : 'Επιγρ.

νεωκορῶ-έω, μέλλ. νεωκορήσω, εἶμαι νεωκόρος, ὑπηρετῶ : Συνέσ.178A **Κοτυτοῖ καὶ τοῖς ἄλλοις 'Αττικοῖς κονισάλοις νεωκορεῖ**, 'Επιγρ. πάλιν **τὸν αὐτῶν σύμμαχον ἐνεωκόρουν**· κ. παθ. : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 **'Εστία . . ὑπὸ παρθένων νεωκορεῖται**· **2**) εἰρων. καθαρίζω ἐντελῶς, διαρπάζω, συλῶ ἱερόν τι : Πλάτ.Πολ.574D **ἱερόν τι νεωκορήσει**· **3**) τιμῶ διὰ ναοῦ : 'Ιώσ.Π Ι 5,9,4 **τὸν αὐτῶν σύμμαχον** (ἐνν. θεὸν) **νεωκορεῖν**· **4**) μτφ. τηρῶ, διατηρῶ τι καθαρόν, ἁγνόν : Λουκ. 'Ερωτ.48 **νεωκορεῖν ἔρωτα** (τρέφειν ἔρωτα ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, ὡς ἐντὸς ναοῦ).

νεωλκεῖον (τὸ) νεώτ. ἐπικλινὲς μέρος λιμένος ἢ ναυπηγείου, ὅπου ἀνέλκονται πλοῖα πρὸς ἐπισκευὴν ἢ καθαρισμὸν καὶ χρωματισμὸν τῶν ὑφάλων, ἄ. νεώλκιον βλ.λ.

νεώλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐργασία τῆς ἀνελκύσεως πλοίου εἰς τὴν ξηράν, ἰδ. ἐπὶ ἐσχάρας ναυπηγικῆς (ἀντίθ. τῆς καθελκύσεως).

νεωλκία (ἡ) κ. 'Επιγρ. ρυμούλκημα πλοίου ἐντὸς νεωρίου, τὸ ἕλκειν πλοῖον εἰς τὴν ξηράν : Αἰν.Τακτ. 17,1, 'Αριστλ.Φυσ.253b,18 **ἀλλ' ὥσπερ ἡ νεωλκία**, Θεόφρ.ΦΙ 5,7,2 **τὴν δὲ τρόπιν ποιοῦσι, τριήρεσι μέν, δρυΐνην, ἵνα ἀντέχῃ εἰς τὰς νεωλκίας**· || κ. μτφ. : Πλοῦτ.'Ηθ.136A **σῶμα . . ἐν νεωλκίᾳ τῇ σχολῇ τεθεραπευμένον**.

νεώλκιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. νεωλκεῖον βλ.λ. : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5,100 (πληθ.), 'Ησ. ἐν λ. νεῶνας.

νεωλκός (ὁ) (ναῦς, ἕλκω) κ. 'Επιγρ. ὁ ναῦς ἕλκων εἰς τὴν ξηράν, ὁ φέρων ναῦν εἰς τὸ νεόλκιον : 'Αριστλ.Φυσ.250a,18 **ἥ τε τῶν νεωλκῶν τέμνεται ἰσχὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μῆκος**, Πολυδ.10,148 **νεωλκοῦ δὲ σκεύη, φάλαγγες, φαλάγγια, ὁλκοί**.

νεωλκῶ-έω κ. νεώτ. ἕλκω, σύρω πλοῖον εἰς τὴν ξηράν, εἰς τὸ νεώλκιον : Θεόφρ.ΦΙ 5,7,2 **ἐπὰν νεωλκῶσι**, Πολυδ.1,29,3 **ποιησάμενοι δὲ τὴν ἀπόβασιν ἐνταῦθα καὶ νεωλκήσαντες**, Διόδ.Σ 20,47 **τὰ σκάφη νεωλκήσαντες**· κ. ἀπολ. : 'Αριστόνυμ. π.Στοβ.4,33,29· κ. παθ. : Λουκ.'Ηρακλ 8 **νενεωλκημένον ἀκάτιον καταοπάσας**, 'Αθήν.8,350B **τὰ νενεωλκημένα** (πλοῖα)· πρβλ.'Αλκίφρ.1,1· || κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπ. σώματος : Φιλόδ.Θαυ.28 **τὸ νενεωλκημένον ἐν τῇ κλίνῃ**.

νέωμα-ατος (τὸ) (νεῶ-όω) μτγν. κ. νεώτ. χωράφιον, γῆ χέρσος νεωστὶ ἀροθεῖσα, νιάμα : ΠΔ 'Ιερ. 4,3 **νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα**.

νεών-ῶνος (ὁ) (ναῦς) νεώριον βλ.λ.· 'Ησ. «νεῶνας· νεῶν οἴκους, νεόλκια», Φώτ. «νεῶνας τοὺς νεῶν οἴκους οἱ 'Ιωνες».

νεώνητος-ον κ. νεώτ. ὁ νεωστὶ ὠνηθεὶς ἤτοι ἀγορασθείς, νεοαγορασμένος : 'Αριστφ.'Ιππ.2 **Παφλαγόνα τὸν νεώνητον κακόν** (περὶ δούλων), Τιμοκλ.4,2, **'Αρίστων Χ 1,88 νεώνητοι κύνες**, 'Αππ. 'Εμφ.Πολ.4,41 **νεώνητας ἀγρός**.

νεωνία (ἡ) 'Ησ. «οὕτω τις τῶν ἐλαιῶν ὠνομάζετο».

νεῶπας 'Ησ. «ἀντὶ τοῦ νεοβλέπτους ἢ νέας».

νεωποιεῖον (τὸ) 'Επιγρ. τὸ ἀρχεῖον τοῦ νεωποιοῦ.

νεωποίης (τὸ) 'Επιγρ. κ. **νεωπόης, νεοποίης**, δωρ. **ναοποίας** κ. 'Επιγρ. **ναπόας** ὑπάλληλός τις ἐν ἀσιατικαῖς πόλεσιν ἔχων τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἱερῶν οἰκοδομημάτων : 'Επιγρ. **οἱ νεωποῖαι τῶν θεῶν**.

νεωποιία (ἡ) 'Επιγρ., δωρ. **ναοποιία** τὸ ἔργον τοῦ νεωποίου βλ.λ. ('Επιγρ. **νεωποΐα**).

νεωποίιον (τὸ) 'Επιγρ. κ. δωρ. τ. **ναοποίιον** ἢ νεωποιΐα βλ.λ.

νεωποιικός-ή-όν 'Επιγρ. κ. δωρ. τ. **ναοποιικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεωποίας, ὁ τῶν νεωποιῶν : 'Επιγρ. **νεωποιικὸς νόμος**.

νεωποιός (ὁ) κ. 'Επιγρ., δωρ. **ναοποιός** ὁ νεωποίης βλ.λ.· **2**) ὁ κατασκευαστὴς νεῶν, ναυπηγός : Πολυδ.1,84.

νεωποιῶ-έω μτγν. κ. 'Επιγρ. κ. **νεοποιῶ**, δωρ. **ναοποιῶ** ὑπηρετῶ ὡς νεωποίης βλ.λ.

νεώρης-ους-ες (ὄρνυμι) νέος, πρόσφατος : Σοφ. 'Ηλ.901 **νεώρη βόστρυχον τετμημένον** (πρὸ μικροῦ ἀποκοπέντα), αὐτ.ΟΚ 730 **εἰληφότα φόβον νεώρη**, Φιλήτ.1 **ἄλλο νεῶρες πῆμα**.

νεώριον (τὸ) (νεωρός) κ. 'Επιγρ. κ. νεώτ. τόπος ἐν λιμένι ἔνθα ἐναυπηγοῦντο νέα πολεμικὰ πλοῖα, διωρθοῦντο τὰ παλαιὰ καὶ ἐφυλάσσοντο πάντα τὰ εἰς αὐτὰ ἀνήκοντα σκεύη ἐντὸς νεωσοίκων, ναύσταθμος μετὰ τῶν πρὸς καθέλκυσιν μηχανῶν καὶ ἀποθηκῶν : 'Αριστφ.'Αχ.918 **αὐτὴ γὰρ ἐμπρήσειεν ἂν τὸ νεώριον**, Θουκ.2,93 **καθελκύσαντες ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς**, αὐτ.3,74· ὁμ. κτ. πληθ. : Εὐρ.'Ελ.1530 **ὡς δ' ἤλθομεν σῶν περίβολον νεωρίων**, 'Αριστφ.'Ορν. 1540, Λυσ.12,99 **ὑπέρ τε τῶν νεωρίων**, Πλάτ.Κριτί. 115C **τοὺς λιμένας καὶ τὰ νεώρια**.

νεωριοφύλαξ-άκος (ὁ) 'Ησ. γλώσσ. τοῦ νεωρός.

νεωρίς-ίδος (ἡ) μτγν. νεώριον βλ.λ. : Στράβ.1, 3,20 (ἀλλ' ἀναγνωστέον νεωρίων).

νέωρος-ον μτγν. λεξ. νεώρης βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.1,200, 'Ησ., Φώτ. «νέωρον· νέον».

νεωρός (ὁ) (ναῦς, οὖρος) λεξ. κ.'Επιγρ. ἐπιστάτης, φύλαξ τοῦ νεωρίου· 'Ησ.· κ. πληθ. : 'Επιγρ.

νεώροφος-ον (ὀροφή) 'Επιγρ. ὁ νεωστὶ ἀποκτήσας στέγην : **νεώροφος οἶκος**.

νεώρυκτος-ον σχόλ. νεωρυχής βλ.λ. : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.940.

νεωρυχής-οῦς-ές (νέος, ὀρύσσω) μτγν. ὁ νεωστὶ ὀρυχθείς : Νίκ.Θηρ.940 **νεωρυχέος γλυκυσίδης**.

νεωρῶ-έω λεξ. μσν. εἶμαι νεωρός, ἐπιστάτης, ἐπόπτης, φύλαξ νεωρίου, ναυφυλακῶ : 'Ησ., Φώτ., Εὐστ.1562,37.

νεώς-ὼ (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ναὸς βλ.λ.

νέωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νέωμα βλ.λ.

νεώσοικος (ὁ) (ναῦς, οἶκος) κ. νεώτ. νεώριον βλ.λ. ('Αριστφ.'Αχ.96), συνήθ. κτ. πληθ. **νεώσοικοι**· Σουΐδ. «νεώσοικοι, οἰκήματα παρὰ τῇ θαλάσσῃ οἰκοδομούμενα εἰς ὑποδοχὴν νεῶν, ὅτε μὴ θαλαττεύοιεν»· ἐντὸς τῶν νεωσοίκων ἔμενον νενεωλκημέναι αἱ νῆες ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπεσκευάζοντο, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐναυπηγοῦντο, διότι οὗτοι ἀπετέλουν μέρος τοῦ νεωρίου, ναυστάθμου : 'Ηρ.3,45 **ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους**, Κρατῖν.197, Θουκ.7,25 **πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάττῃ**, Λυσ.30,22 **τοὺς νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη περικαταρρέοντα**, 'Ανδοκ.3,7· || ὁμ. κ. νεώτ. ὑπόστεγον παρὰ τὴν ἀκτὴν ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνελκόμενον στεγάζεται πλοῖον, ἰδ. λέμβος· κ. διῃρημένως : Παυσ.1,29,16 **ἐν Πειραιεῖ νεὼς εἰσιν οἶκοι**.

νεώσσω (νέος) μτγν., ἀττ. **νεώττω** νεῶ, νεωτερίζω : 'Ηρωδιαν.1,444, 'Ησ. «νεώσσει· καινίζει».

νεωστί ἐπίρρ. τοῦ νέος ἀντὶ νέως, πρὸ μικροῦ, προσφάτως, ἀρτίως : 'Ηρ.1,196 **ἄλλο δέ τι ἐξευρήκασι νεωστὶ γενέσθαι**, αὐτ.2,15, Σοφ.'Ηλ.1049 **πάλαι δέδοκται ταῦτα κοὐ νεωστί μοι**. Θουκ.

4,108, Πλάτ.Γοργ.503C **καὶ Περικλέα τουτονὶ τὸν νεωστὶ τετελευτηκότα,** Ἀντιφάν.58,4.

νέωτα ἐπίρρ. τὸ ἐπόμενον ἔτος : Σιμων.1,9· παντοῦ ἀλλαχοῦ, μτ. τῆς προθ. εἰς (ἐς) : Ξεν.ΚΠ 7,2,13 **εἰς νέωτα πολλῶν καὶ καλῶν πάλιν σοι πλήρης ἡ πόλις ἔσται,** Φιλήμ.82 **ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος,** Θεόφρ.Χαρ.3,4 **καὶ ὂν ἀγρὸν εἰς νέωτα γεωργήσει,** αὐτ.ΦΙ 9,11,9 **τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νέωτα,** αὐτ.ΦΑἰτ.3,16,2 **ὁ εἰς νέωτα καρπός,** Ἐπιγρ. **ταγοὺς τοὺς ἐν νέωτα** (πιθ.).

νεώτατος-η-ον ὑπερθ. τοῦ νέος βλ.λ.

νεωτερίζω (νεώτερος) κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. **νεωτεριῶ,** ἐπιχειρῶ τι νέον, νεωτερισμούς, ἀνακαινίσεις, καινοτομῶ : Πλάτ.Πολ.424Β **τὸ μὴ νεωτερίζειν περὶ γυμναστικὴν καὶ μουσικήν,** αὐτ.Νόμ. 798C **τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας·** || νεώτ. ἀσπάζομαι τὰς νεωτέρας ἀντιλήψεις ἐπί τινος ζητήματος, δέχομαι, ἀκολουθῶ νέα συστήματα : **οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ - ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει νεωτερίζοντες·** **2)** μτβ. ἐπὶ ἀποτόμου μεταβολῆς τῆς θερμοκρασίας, ἐπενεργῶ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ὑγιείας : Θουκ.7,87 **καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον·** **3)** συχν., ὑπονοουμένης βίας, χρησιμοποιῶ βίαια μέτρα : Θουκ.1,58 **μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν,** αὐτ.2,3 **ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον,** πρβλ.Ξεν. Ἑλλ.2,1,5, Ἰσοκρ.Ἐπιστ.7,9, Δημ.664· || ὁμ. ἐν τῷ μέσ. τ. ἐνεργῶ ἐξουσιαστικῶς διαρρύθμισιν, διακανόνισιν : Πάπ. **μηδενὸς νεωτεριζομένου μέχρι τῆς παρ' ἐμοὶ κρίσεως·** **4)** εἰδ. ἐπιχειρῶ πολιτικὰς μεταβολάς, κάμνω στασιαστικὰ κινήματα, στασιάζω : Ἀντιφ.2,4,9 **τοῖς ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει,** Κριτί.37D **ἀπὸ μόνης νεωτερίζειν τῆς ἀσπίδος,** Θουκ.1,97, Λυσ.20,16 **νεωτερίζειν ἐβούλετο εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος·** || **τὸ νεωτερίζον** τὸ ἐπαναστατικὸν κόμμα, ἡ στασιάζουσα μερὶς τῶν πολιτῶν : Ἰώσ.ΠΙ Προοίμ.2· || **νεωτερίζω τὴν πολιτείαν** ἐγείρω στάσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ : Θουκ.1,115 **νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν·** κ. παθ. : Θουκ.8,73 **ἐνεωτερίζετο τὰ περὶ ὀλιγαρχίαν,** πρβλ.αὐτ.4,76.

νεωτερικός-ή-όν μτγν. πάπ. ὁ εἰς νέους ἁρμόζων, ὁ τῶν νέων : Πολύβ.10,21,7 **πρέπον ἂν εἴη τῆς μὲν νεωτερικῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν νεωτερικῶν ζήλων κατὰ μέρος ἀφελεῖν,** Ἰώσ.ΑΙ 16 **νεωτερικὴ αὐθάδεια,** ΚΔ Τιμ.2,2,22 **τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε,** Βέττ.Βάλ.118,3 **νεωτερικὰ ἁμαρτήματα·** **2)** ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων νέαν μορφὴν ἤτοι νεωτεριστικήν, διάφορον τῆς ἣν εἶχον τὰ ὅμοιας χρ. πράγματα πρότερον, ὁ μοδέρνος : Πάπ. **κάτοπτρον νεωτερικόν.**

νεωτερικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ νεωτερικὸν βλ.λ.(|) τρόπον : Πλούτ.Δίων 4 **καὶ νεωτερικῶς προσδοκήσας ὑπὸ τῶν αὐτῶν λόγων ὅμοια πείθεσθαι.**

νεωτέρισις-εως (ἡ) μτγν. μσν. τὸ νεωτερίζειν, ὁ νεωτερισμός : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,21· || μσν. κ. ἡ νέα κατάστασις : Νικ.Χων.375Α **Σόλων ὑποτυφομένην ὁρῶν τὴν Πεισιστράτειον νεωτέρισιν.**

νεωτέρισμα-ατος (τὸ) μτγν. μεταβολή : Φίλ. π., Εὐστ.Εὐαγγ.Προπ.379D **οὐ κρυμόν, οὐ θάλπος, οὐχ ὅσα ἀέρος νεωτερίσματα προφασιζόμενοι.**

νεωτερισμός (ὁ) κ. Ἐπιγρ., νεώτ. κ. δημ. ἐπιχείρησις, ἀπόπειρα πρὸς μεταβολήν, καινοτομία, ἰδ. ἐπὶ κακῆς σημ. κίνημα, κίνησις, στάσις : Πλάτ. Πολ.422Α **ἀνελευθερίαν καὶ κακοεργίαν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ,** αὐτ.555D, αὐτ.Νόμ.758 (πληθ.), Δημ. 215 **μηδὲ δούλων ἐλευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῷ,** Ἐπιγρ. **ἔφορος ἐπὶ τῶν νεωτερισμῶν** (τίτλος δικαστικοῦ ὑπαλλήλου ἐν Σπάρτῃ)· **2)** γεν. μεταβολή, ἐπὶ τῆς διαίτης : Σαβῖν.π.Γαλ.17(1),562· **3)** νεώτ. μεταβολὴ κατὰ νέας ἀντιλήψεις, ἰδ. ὡς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς τρόπους κλπ., γινομένη κατὰ τὰς τελευταίας ὑποδείξεις ἢ κατὰ μίμησιν ἄλλων, ἡ τελευταία μόδα, συρμός : **κατάστημα νεωτερισμῶν, - εἴδη νεωτερισμοῦ·** || γεν. πᾶς νεώτερος τρόπος ἐκδηλώσεως τῆς ζωῆς : Παπαντ. Ἀγ.Ὀρ.69 **στὴν πολυτάραχη θάλασσα τῶν νεωτερισμῶν.**

νεωτεριστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ καινοτόμος, ὁ ἐπιθυμῶν νεωτερισμούς, στασιαστής, ὁ προξενῶν ἢ ἀγαπῶν νεωτερισμούς : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,75, Πλούτ. Κίμ.17 **τὴν τόλμην καὶ τὴν λαμπρότητα δείσαντες ἀπεπέμψαντο μόνους τῶν συμμάχων ὡς νεωτεριστάς·** || νεώτ. ὁ ἀσπαζόμενος τὰς νέας ἰδέας καὶ συστήματα, ὁ ἀκολουθῶν τοὺς νεωτερισμοὺς εἰς τὸ ἐνδύεσθαι καὶ γεν. εἰς τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

νεωτεριστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων κλίσιν πρὸς τοὺς νεωτερισμούς, ἰδ. ἐν τῇ γλώσσῃ : Πολυβ.4,36 **νεωτεριστικὸς ῥήτωρ·** || νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νεωτεριστὰς ἢ τὸν νεωτερισμὸν βλ.λ. : Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.128 **ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐγενίου ἦταν νεωτεριστική, - νεωτεριστικὸς τρόπος οἰκοδομῆς - διδασκαλίας.**

νεωτεροποιία (ἡ) κ. μσν. τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα : Θουκ.1,102 **δείσαντες τῶν Ἀθηναίων τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτεροποιίαν·** **2)** στάσις, ἐπανάστασις : Ἰώσ.ΑΙ 14,15,6 Νικόλ.Δαμ.130,20J.

νεωτεροποιός-όν ὁ νεωτερίζων, στασιαστικός : Θουκ.1,70 **οἱ μέν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς,** Ἀριστλ.Πολιτ.1266b,14 **ἔργον γὰρ μὴ νεωτεροποιοὺς εἶναι τοὺς τοιούτους,** Ἰάμβλ. Μυστ.7,5 **φύσει Ἕλληνες νεωτεροποιοί·** **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν τῇ ῥητορικῇ, νεωτερισμὸς ἐν τῇ γλώσσῃ : ΑΙλ.ΠΙ 12,16 **τὸ νεωτεροποιόν τινος.**

νεωτεροποιῶ-έω ποιῶ, ἀποπειρῶμαί τι κατὰ νέον τρόπον : Ἱππ.Ἀφορ.1,20 **μὴ νεωτεροποιεῖν τὰ κεκριμένα·** κ. παθ. γίνομαι κατὰ νεώτερον, κατὰ νέον τρόπον, ἐπὶ ἐνεργείας ἢ ἐπὶ πράγμ., ἐν χρ. ἰδ. κτ. παρωχ. χρ. : αὐτ.Ἐπιδ.2,1,4 **ὅταν μή τι νεωτεροποιηθῇ ἐν τῷ ἄνω εἴδει·** || εἰσάγω καινοτομίας, ποιῶ νεωτερισμούς : Διον.Ἀλ.Ρωμ. 6,75 **ἐπὶ τὸ τολμᾶν καὶ νεωτεροποιεῖν ὁρμήσαντες·** πρβλ. νεωτεροποιός· **2)** μτ. αἰτ. ἐνεργῶ, ἐπιχειρῶ νὰ ἐγκαταστήσω, νὰ καθιδρύσω τι νέον, ἀνατρέπων τὸ καθεστώς, ἐπὶ πολιτικῆς καταστάσεως, δθ. ἐπιχειρῶ ἀνατροπήν, ἐγείρω ἐπανάστασιν : Ἰώσ.ΑΙ 14,11,3 **νεωτεροποιεῖν τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν·** **3)** μτ. αἰτ. ἰατρ. νεαροποιῶ βλ.λ.2), ἐπὶ ἑλκῶν : Γαλ.10,257 **νεωτεροποιεῖν τοὺς ἡλκωμένους τόπους·** **4)** μτγν. ἐπὶ τῆς σελήνης, πιθ. ἀμτβ. λαμβάνω τὴν νέαν μορφήν, τὴν νέαν ἐμοῦ φάσιν, ἀνανεοῦμαι : Γαλ.8,501C **τῆς σελήνης νεωτεροποιούσης καὶ μεταβαλλούσης τὰ περὶ τὴν γῆν.**

νεώτερος-α-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., συγκρ. τοῦ νέος, ἐπὶ προσ., ὁ πλέον νέος ἐν ἀναφ., ἐν συγκρ. πρὸς ἄ. : Ἰλ.Φ 439 **οὐ γὰρ γενεῆφι νεώτερος,** Σοφ.ΟΚ 1295 **ἀνθ' ὧν μ' Ἐτεοκλῆς, ὢν φύσει νεώτερος, γῆς ἐξέωσε,** Ξεν.Ἀν.1,1,1 **πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος,** Πάπ. **ἐγὼ νεώτερός εἰμι, - Διονύσιος ὁ νεώτερος·** || ἐν συγκρ. πρὸς ἐνέργειαν, ἱκανότητα, δικαίωμα κττ. (ὑπονοουμ.) ὁ λίαν, παραπολὺ νέος πρός τι : Ὀδ. Φ 132 **νεώτερός εἰμι καὶ οὔ πω χερσὶ πέποιθα·** || νεώτ. κ. δημ. ἐν ὑπονοουμ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ παλαιὸς ἢ ἀρχαῖος : **ὁ νεώτερος πολιτισμός, - οἱ νεώτεροι ποιηταί, - τὰ νεώτερα μέσα συγκοινωνίας, - οἱ νεώτερες ἰδέες·** **2)** ὁ ἀνήλικος : Θουκ. 3,26 **ὄντος καὶ νεωτέρου ἔτι·** **3)** οἱ νεώτεροι οἱ ἔχοντες στρατεύσιμον ἡλικίαν : Θουκ.5,50 **ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον,** αὐτ.64 **τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν·** || μτ. γενικ. **οἱ νεώτεροι τῶν πεπραγμένων οἱ νεώτατοι.**

οἱ παρὰ πολὺ νέοι, ὥστε νὰ μὴ ἐνθυμοῦνται τὰ συμβάντα : Δημ.242 ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους **τῶν πεπραγμένων** ἀπολύσασθαι· || **οἱ νεώτεροι** ἡ νέα σχολή, ἐπὶ ποιητῶν : Κικ.'Αττ.7,2,1· || κ. ἐπὶ τῶν μετὰ τὸν "Ομηρον ποιητῶν : Σχόλ. 'Ιλ.Π 574, αὐτ.Ω 257· **4)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ἑνικ. κ. πληθ. ὡς οὐσ. αἱ νεώτεραι πολιτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ εἰδήσεις : **ἔχομε τίποτε νεώτερα; - οὐδὲν νεώτερον ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέτωπον,** φρ. **τί νεώτερα;** κ. ὑπερθ. : 'Ιλ.Η 153 **γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·** || **ἡ νεωτάτη δημοκρατία,** ἀντίθ. ἡ πατρία δημοκρατία : 'Αριστλ.Πολιτ. 1305a,29 **μεταβάλλουσι δὲ καὶ ἐκ τῆς πατρίας δημοκρατίας εἰς τὴν νεωτάτην· 6)** ἐπὶ γεγονότων, ὁ πλέον νέος, ὁ περισσότερον πρόσφατος, προσφατώτερος : Πίνδ.Π 4,155 **νεώτερον . . κακόν·** || συχν. μετὰ τοῦ τι : 'Ηρ.8,21 **ἦν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν,**'Αριστφ.'Εκκλ.338 **δέδοικα μή τι δρᾷ νεώτερον,** πρβλ.Πίνδ.ἀπ.107,6, Θεόκρ.24,40·||προσφάτου καταγωγῆς:Φιλόδ.Μουσ. 108Κ **Δημόκριτος μουσικήν φησι νεωτέραν εἶναι·** || μτφ. βραδύτερος, χειρότερος : Σοφ.Φιλ.560 **νεώτερον βούλευμ' ἀπ' 'Αργείων ἔχεις·** || φρ. νεώτερον πρήσσω ὑφίσταμαι ζημίαν, βλάβην, δυστύχημα : 'Ηρ.5,106 **νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά·** || ὁμ. σημ. ἐν φρ. **νεώτερον ποιεῖν** μτ. ἐμπροθ. διορ. : 'Ηρ.8,142 **νεώτερον ποιέειν κατὰ τὴν 'Ελλάδα,** αὐτ.5,93 **μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ πόλιν 'Ελλάδα,** αὐτ.1,210 **νεώτερα βουλεύειν περὶ σέο,** Θουκ. **νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν,** αὐτ.1,132 **νεώτερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν· 7)** συχν. ἐπὶ ἀνταρσίας ἢ ἐπαναστάσεως : 'Ηρ.5,35 **νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου,** αὐτ.19 **νεώτερα πρήγματα πρήξειν,** Ξεν.'Ελλ.5,2,9 **νεωτέρων τινὲς ἐπιθυμοῦντες** πραγμάτων· πρβλ. νεωτεροποιῶ.

νεωτέρως ἐπίρρ. εἰς νεώτερον χρόνον : Πλάτ. Νόμ.907C **προθυμία μὲν δὴ διὰ ταῦτα νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν·** ὑπερθ. νεώτατα ὅλως προσφάτως : Θουκ.1,7 **τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν.**

νεωτευκτικὰ (τὰ) τὰ ἀφορῶντα τὴν κατασκευήν, τὸ χτίσιμο ναοῦ, ὡς τίτλος βιβλίου : Σουΐδ. ἐν λ. 'Ορφεύς (κῶδ. νεο-).

νεωφυλακῶ-έω φυλάττω τὰς ναῦς· 'Ησ. **κ.** Φώτ. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ νεωρῶ βλ.λ.

νεωφύλαξ-ᾶκος (ὁ) γλωσσ. ἀττ. ἀντὶ ναοφύλαξ.

νεώχερμος 'Ησ. «γῆ νεωστὶ εἰργασμένη»· πρβλ. χερμάζω.

νη- ἀρνητικὸν πρόθημα ἐν χρ. εἰς ποιητικὰς λέξεις ἐν συγχωνεύσει μετὰ βραχέος α, ε ἢ ο ὡς **νηλεής, νήριθμος, νήκεστος, νήνεμος, νηπελῶ, νῆστις, νωδός, νώδυνος·** ἢ πρὸ συμφώνων, ὡς **νηκερδής, νήκερως, νηπαθής, νηπενθής, νήποινος.**

νὴ κ. πάπ. μόριον ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως μτ. αἰτ. τῆς θεότητος εἰς ἣν ὀμνύει τις, ἀπαντῶν ἅπαξ π. τραγ., ναί, μά : Σοφ.ἀπ.957 **νὴ τοὺς ἐν ''Αργει καὶ κατὰ Σπάρτην θεούς·** συχν. π. κωμ. κ. πεζ., ἰδ. ἐν τῇ φρ. **νὴ Δία** : 'Αριστφ.'Ιππ.319 **νὴ Δία κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν,** αὐτ.Θεσμ.240· || κ. μετὰ τοῦ ἄρθρου : 'Αριστφ.Πλ.319 **νὴ τὸν Δία·** πρβλ.ΚΔ Κορινθ.1,15,31 **νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν·** || μετὰ -ῶν ὀν. ἀ.θεοτήτων, συνήθ. ἐνάρθρως : Φερεκρ.24 **νὴ τὴν Δήμητρα,** 'Αριστφ.Εἰρ.218 **νὴ τὴν 'Αθηνᾶν,** αὐτ.'Εκκλ.160 **νὴ τὸν 'Απόλλω,** αὐτ.Λυσ.51 **νὴ τὼ θεώ** (τὴν Δήμητρα καὶ Κόρην), Πλούτ.'Ηθ.234F **νὴ τὼ σιώ** (ἐπὶ τῶν Διοσκούρων, ἐν χρ. ὑπὸ Σπαρτιάτου), Πάπ. **νὴ τοῦτον τὸν 'Ηρακλῆ· 2)** φρ. **νὴ (τὸν) Δία** συχν. ἐν χρ. ἐν ἀπαντήσει εἰς ἐρωτήσεις : Ξεν.ΚΠ 1,3,6 **νὴ Δία, φάναι, ὦ παῖ, ἔγωγέ σοι,** Πλάτ.Πρωτ.312A **νὴ τὸν Δία·** || ρητ. εἰς ὑποτιθεμένην ὑπὸ ἀνταγωνιστῶν ἀπάντησιν ἑπομένου τοῦ **γὰρ** : Δημ.93 **νὴ Δία, κακοδαιμονῶσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ·** || ὁμ. πρὸς εἰσαγωγὴν ἀντιρρήσεων ἢ ἰσχυρισμῶν οἵτινες ὑποτίθεται ὅτι προέρχονται ἐξ ὀνταγωνιστῶν, ἑπομένου τοῦ **γὰρ** : αὐτ.432 **νὴ Δί', οἱ νέοι γὰρ ἡμῖν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους·** || ὁμ. ἑπομένου τοῦ **ἀλλὰ** : αὐτ.266 **νὴ Δί', ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα,** αὐτ.428· || ὁμ. προηγουμένου τοῦ **ἀλλὰ** : Ξεν.'Ελλ.7,3,10 **ἀλλὰ νὴ Δία, εἴποι ἄν τις, ἑκὼν ἦλθε,** αὐτ.'Απομν.1,2,9, Δημ.739· **3)** ὡς ἐπιτατικὸν εἰς κλιμακωτοὺς λόγους : Πλάτ.'Απολ. 35D **ἄλλως τε μέντοι νὴ Δία πάντως καὶ . .**· πρβλ. Ξεν.'Ελλ.1,7,21· **4)** ἐπὶ ὅρκων : 'Αριστφ. 'Ορν.661 **ὦ τοῦτο μέντοι νὴ Δί' αὐτοῖσιν πιθοῦ,** αὐτ.Βάτρ.164· **5)** ἐνίοτε κ. εἰρων. : Δημ.259 **μνησικακεῖν νὴ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σῴζεσθαι καὶ προφάσεις ζητεῖν.**

νὴ νεώτ. μουσ. ὁ ἕβδομος φθόγγος τῆς κλίμακος ἐν τῇ βυζαντινῇ μουσικῇ.

νὴ συνηρ. ἀντὶ νέα, βλ. νέος.

νῆα-νῆας ναῦς βλ.λ.

νῆαδε ἐπίρρ. εἰς τὸ πλοῖον : 'Οδ Ν 19 **νῆαδ' ἐπεσσεύοντο,** 'Απολλ.Ρ 4,1768 **μετὰ** νῆαδε.

νηάριον (τὸ) μσν. μικρὸν πλοῖον, πλοιάριον : Στουδ.Θεόδ.199Ε **ὑπερβάλλον τὸ πλοῖον τῆς σῆς τελειότητος πρὸς τὸ ἐμὸν νηάριον.**

νηάς-άδος (ἡ) μτγν. γιγάντιόν τι ζῷον, οὗ τὰ ἀπολελιθωμένα ὀστᾶ εὑρίσκοντο ἐν Σάμῳ : Εὐφορ. π.ΑΙλ.ΕΙ 17,28· κ. κτ. πληθ. **ἐν** παροιμ. : αὐτ. **μεῖζον βοᾷ τῶν νηάδων.**

νήατος νέατος βλ.λ.

νηγάτεος-η-ον ἐπ. ἐπίθ. ἀμφ. σημασίας καὶ παραγωγῆς, πιθ. ὁ νεωστὶ κατασκευασθείς : 'Ιλ.Β 43 **χιτῶνα καλόν, νηγάτεον,** αὐτ.Ξ 185 **κρηδέμνῳ . . καλῷ, νηγατέῳ,** 'Υμν.'Απόλλ.122 νηγάτεος **φᾶρος,** 'Απολλ.Ρ 1,775 **νηγάτεαι καλύβαι.**

νήγρετος-ον (νη, ἐγείρω) ὁ μὴ ἐγερθείς, μὴ δυνάμενος νὰ ἐγερθῇ, ἐπὶ ὕπνου, βαθύς, βαρύς : 'Οδ. Ν 80 **καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν, νήγρετος ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς,** 'Υμν.'Αφρ.177· || ἐπὶ θανάτου : Μόσχ.3,104 **εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον·** ὁμ. κ. π. μτγν. πεζ. : 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,13· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. **νήγρετον** ἄνευ ἀφυπνίσεως, ἀξύπνητα : 'Οδ.Ν 74 **ἵνα νήγρετον εὕδοι,** 'Αδαῖ. ἐν ΑΠ 7,305 **νήγρετον ὑπνώσας** (κοιμηθεὶς τὸν ἀξύπνητον, ἤτοι ἀποθανών).

νήδυια-ων (τὰ) σπλάγχνα, **ἐντόσθια,** ἔντερα: 'Ιλ.Ρ 524 **ἐν δὲ οἱ ἔγχος νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λύε γυῖα,** 'Απολλ.Ρ 2,113, Νίκ.'Αλεξ.381.

νηδύμιος-η-ον νήδυμος βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.3,412 **οἱ δ' ἐφέπονται πνοιῇ νηδυμίῃ δεδονημένοι.**

νήδυμος-ον κ. νεώτ. ἥδυμος βλ.λ. (τ. προερχόμενος ἐκ τοῦ ἥδυμος κατὰ ἐσφαλμένον χωρισμὸν ἐν τῷ ὁμηρικῷ κειμένῳ· π.'Ομ.πάντοτε ὡς ἐπίθ. τοῦ ὕπνου· ὁμ. κ. νεώτ.)· || νεώτ. κ. ἀπολ. οἱονεὶ ὡς οὐσ. : **κοιμᾶται τὸν νήδυμον·** || π. μτγν. ποιηταῖς, γεν. γλυκύς, ἡδύς, θελκτικός : 'Υμν.Πᾶν.16 **δονάκων Μοῦσαν νήδυμον,** ΑΠλ.4,217 **νήδυμος 'Ορφεύς,** Νόνν.Δ 48,602 **νήδυμον ὕδωρ,** αὐκ.12,176.

νηδυπόρος-ον μσν. ὁ μὲ τὴν κοιλίαν πορευόμενος, βαδίζων : Εὐδοκ.π.Bandin.Bibl.Med.1,233,14 **εἰσέτι νηπίαχος δ' ἔτ' ἐὼν μάθου ὄργια θηρὸς νηδυπόροιο δράκοντος.**

νηδύπους-ουν 'Ησ. «ἀνυπόδητος».

νηδύς-ύος (ἡ) αἰτ. **νηδύα ἢ νηδύν** (Κόϊντ.1,616), δοτ. πληθ. **νηδύσι** (Νίκ.Θηρ.467), ἐν χρ. ὡς τὸ κοιλία, ἐπὶ παντὸς μεγάλου κοιλώματος ἐν τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου: 'Ιππ.Τέχν.10· || ἰδ.ὁ στόμαχος: 'Οδ.Ι 296 **ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,** Σοφ.ΟΚ 1263 **τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια· 2)** γαστήρ, κοιλία : 'Ιλ.Ν 290 **ἢ στέρνων ἢ νη-**

δύος ἀντιάσειε, Ἡρ 2,47 τοῦ κτήνεος τῇ πιμελῇ τῇ περὶ τὴν νηδὺν γινομένῃ· **3)** τὰ σπλάγχνα, ἐντόσθια : Αἰσχ.Χο.757 **νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων,** Ἡρ.2,87 **ἐξελόντες τὴν νηδύν·** ‖ ὡς ἕδρα τῆς δίψης : Εὐρ.Κύκλ.574 **τέγξας ἄδιψον νηδύν,** αὐτ.Ἰκ.207 **ἄρδῃ τε νηδύν·** **4)** ἡ μήτρα : Ἰλ.Ω 496 **ἐκ νηδύος ἦσαν,** Ἡσίοδ.Θ 460, Αἰσχ. Εὐμ.465 **οὐδ' ἐν σκότοισι νηδύος τεθραμμένη,** Μηναῖ.Ι,3 Θεοτ. **ὁ ἐκ τῆς σῆς νηδύος ὑπερουσίως, Παρθένε, σαρκούμενος·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ Διὸς ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς : Ἡσίοδ.Θ 890 **αἱμυλίοισι λόγοισιν ἑὴν ἐσκάτθετο νηδύν,** οὐτ.899· ὁμ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου : Εὐρ. Βάκχ.527 **ἐμὰν ἄρσενα τάνδε βᾶθι νηδύν·** **5)** κ. μτφ. : Νίκ.Ἀλεξ.272 **νηδὺς νάρθηκος,** Ὀρφ.Λιθ. 276 **νηδὺς λέβητος** (ἰδ ἐν ταῖς τρισυλλάβοις πτώσεσιν)· ὁμ. **νηδῦς** (Αἰσχ.Χο.757, Καλλ.Ἀρτ.160), αἰτ. **νηδῦν** (Εὐρ.Ἀνδρ.356, αὐτ.Κύκλ.574).

νήεξις Ἡσ. «ἐν Καππαδοκίᾳ γενόμενος μῦς, ὃν σκίουρόν τινες λέγουσιν».

νηέομαι μτγν. ἔρχομαι, φθάνω, νέομαι βλ.λ. : Ὀππ.Ἀλ.2,216 **στόματος νηήσεται ἄχρις ἐδωδή.**

νῆες (αἱ) ἰων. πληθ. ὀνομαστ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νήεσσι ἐπ. πληθ. δοτ. τοῦ ναῦς βλ.λ.

νηέω, δωρ. **νᾱέω,** ἐπ. ἐκτεταμ. τ. τοῦ νέω βλ.λ.3), παρατ. **νήεον,** μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. **νηήσεται** (Ὀππ.Ἀλ.2,216), γ' πληθ. ἀόρ. α' **νήησαν,** ἀπαρφ. **νηῆσαι** κ. μτχ. **νηήσας,** προστ. μέσ. ἀόρ. **νηησάσθω** κ. ἀπαρφ. **νηήσασθαι,** ἐπισωρεύω, στοιβάζω, σωριάζω : Ὀδ.Τ 64 **ἐπ' αὐτῶν νήησαν ξύλα πολλά·** ‖ ἐπὶ ξύλων νεκρικῆς πυρᾶς : Ἰλ.Ψ 139 **μενοεικέα νήεον ὕλην,** Ὀδ.Ο 322 **πῦρ τ' εὖ νηῆσαι·** ‖ γεν. συσσωρεύω : Ἰλ.Ω 276 **ἐπ' ἀπήνης νήεον .. ἀπερείσι' ἄποινα** (ἐπεσώρευον ἄπειρα λύτρα), Ἀπολλ.Ρ Ι,403 **νήεον αὐτόθι βωμὸν** (ἀνήγειρον)· ὁμ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Βακχ.3,33 **πυρὰν ναήσατ'·** **2)** ἐπισωρεύω ὡς φόρτον, φορτώνω, γεμίζω, πληρῶ : Ἰλ.Ι 358 **νηήσας εὖ νῆας·** ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. : Ἰλ.Ι 137 **νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω** (δαψιλῶς πληρωσάτω χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ τὴν ναῦν), αὐτ.279. (Ἐνίοτε ἐφθαρμένον ἀντὶ νηνέω).

νήησις-εως (ἡ) σχόλ. πλήρωσις, ἐπισώρευσις, σύνθεσις : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ Ι,403 **νήεον, ᾠκοδόμουν ἀπὸ τῆς τῶν λίθων συνθέσεως, ἥ ἐστι νήησις.**

νήθεσκε ἰων. κ. ποι. ἀντὶ ἔνηθε τοῦ νήθω βλ.λ.

νηθὶς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ νήθουσα, ἡ γνέστρα : Σχόλ.Ἰλ.Ζ 491.

νήθουσα (ἡ) πάπ. πιθανῶς ὄνομα φυτοῦ.

νήθω κ. νεώτ., ἰων. παρατ. β' ἑν. πρόσ. **νήθεσκες** (ΑΠ 14,134), μεταβάλλω εἰς νῆμα, εἰς κλωστήν, κλώθω, γνέθω : Κρατῖν.96, Πλάτ.Πολιτ.289C **περὶ τὸ νήθειν τε καὶ ξαίνειν,** ΠΔ Ἔξ.35,25 **ταῖς χερσὶν νήθειν,** ΚΔΜατθ.6,28 **οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.13, Γαλ.Χρ.Μορ.Ι,3 (λέγεται ὅτι δὲν εἶναι ἀττ.: Πολυδ.7,32), Παπαδ.Χρ.Μηλ.65 **νήθουσα μὲ τὴν ἠλακάτην της.**

Νηϊὰς-άδος (ἡ) ἰων. ἀντὶ Ναϊὰς βλ.λ.

νήϊος-η-ον (ναῦς) κ. **νήϊος-ον,** δωρ. **νάϊος-α-ον** (ὡς ἀείποτε π. τραγ., πρβλ. δάϊος, γάϊος) ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς πλοῖον, ὁ τοῦ πλοίου : Ἰλ.Γ 62 **νήιον (δόρυ)** (σχόλ. «ξύλον πρὸς κατασκευὴν νηῶν ἐπιτήδειον»), Ὀδ.Ι 384, Ἡσίοδ.Ἔργ.808 **νήια ξύλα,** Ἀπολλ.Ρ [illegible]9 **νήια δοῦρα,** Αἰσχ.Ἰκ.719 **ἄνδρες νάϊοι,** αὐτ Πέρσ.279 **ναΐοισιν ἐμβολαῖς,** Σοφ.Αἶ. 356 **γένος ναΐας ἀρωγὸν τέχνας** (δηλ. ναῦται), Εὐρ.Μήδ.1122 **ναΐαν ἀπήνην,** αὐτ.ΙΤ 410 **νάϊον ὄχημα** (δηλ. πλοῖον)· ‖ μ. **νήϊα** κῶπαι : Νίκ.Θηρ.814.

νῆϊς-ιδος (ὁ,ἡ) (Ι) (νη, ἰδεῖν, εἰδέναι), αἰτ. **νήϊδα** ἀλλὰ κ. **νῆϊν** (Καλλ.Αἴτ.Ι,Ι,33, Ἀπολλ.Ρ 3,130), ἀδαής, ἀμαθής, ἄπειρος, μὴ εἰδὼς : Ὀδ.Θ 179 **οὐ νῆϊς ἀέθλων·** ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἰλ.Η 198 **οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως ἔλπομαι,** Βακχ.5,174 **νῆϊς ἔτι χρυσέας Κύπριδος,** Καλλ.Αἴτ.Ι,Ι,33 **ναυτιλίης .. νῆϊν ἔχεις βίον,** Κόϊντ.5,506 **νῆϊς πατρὸς** (ἀπάτωρ, ὀρφανὸς πατρός)· κ. συγκρ. **νηϊδέστερος** : Ἡσ.· **2)** (νή, ἶς) Ἡσ. δειλός· Σουΐδ. ἀσθενής, ἀδύνατος.

νηΐς-ίδος (ἡ) (2) μτγν. νηὰς βλ.λ. : Ἡρακλ.Πολ.30.

Νηΐς-ΐδος (ἡ) ἰων. ἀντὶ Ναΐς βλ.λ.

νήϊστος-η-ον κτ. τὸ φαινόμενον ὡς ὑπερθ. τοῦ νέος, νήατος βλ.λ. (νέατος ΙΙ)· Ἡσ. «νήϊστα· ἔσχατα, κατώτατα»· δθ. πιθ. **πύλαι Νήϊσται** ἐν Θήβαις : Αἰσχ.Ἑπτ.460 **πύλαισι Νηΐσταισι** (δ.γρ. νηΐτησι-τισι-ταισι), Εὐρ.Φοίν.1104 **Νηΐταις πύλαις** (κῶδ.· πιθ. Νηΐτταις, -ττ- ἀντὶ -στ-).

νηΐτης (ὁ) ὁ εἰς πλοῖον ἀνήκων ἢ ὁ ἐκ πλοίων συγκείμενος ἢ ὁ ἐπὶ πλοίων συνεστώς : Θουκ.2,24 **ἢν μὴ οἱ πολέμιοι νηΐτῃ στρατῷ ἐπιπλέωσι τῇ πόλει,** Ἀπολλ.Ρ 4,239 **νηΐτης στόλος.**

νηκερδὴς-οῦς-ές (νη, κέρδος) ὁ ἄνευ κέρδους, χωρὶς ὄφελος, ἀσύμφορος : Ἰλ.Ρ 469 **νηκερδέα βουλήν,** Ὀδ.Ξ 509 **ἔπος νηκερδὲς ἔειπες.**

νήκερως-ων (νη,κέρας) ἐπ.ὀνομαστ.πληθ. **νήκεροι** ὁ ἄνευ κεράτων, ὁ μὴ ἔχων κέρατα : Ἡσίοδ.Ἔργ. 529 **καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται.**

νήκεστος-ον (νή, ἀκέομαι) ἀνίατος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. **ἀνήκεστον** ἀνιάτως : Ἡσίοδ.Ἔργ.283 **ὃς δέ κε .. νήκεστον ἀασθῇ.**

νηκηδὴς-οῦς-ές (νη, κῆδος) ἄφροντις, ἀμέριμνος: Ἀνώνυμ.π.Πλάτ.Συμπ.197C **οὗτός** (δηλ.ὁ ἔρως) **ἐστιν ὁ ποιῶν εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην .., κοίτῃ δ' ὕπνον νηκηδῆ.**

νήκουστος-ον (νη, ἀκουστός) κωφός, μὴ ἀκούων : Ἐμπ.137,3· **2)** ἀνήκουστος, ἄγνωστος : Ἄρατ.173 **οὐδέ τοι αὔτως νήκουστοι ὑάδες.**

νηκουστῶ-έω (νη, ἀκούω) δὲν ἀκούω, δὲν προσέχω, ἀνηκουστῶ, εἶμαι ἀπειθής, μτ. γενικ. : Ἰλ.Υ 14 **οὐδ' ἐνοσίχθων νηκούστησε θεᾶς.**

νηκτὴρ-ῆρος (ὁ) μτγν. νήκτης βλ.λ.

νήκτης (ὁ) (νήχω) μτγν. ὁ νηχόμενος ὁ κολυμβῶν, ὁ κολυμβητής : Πολυδ.Ι,97, πιθ. εἰς Φιλοστέφ. Ἱστ.17 **ἐχθρὸν ἀεὶ νήκτῃσι.**

νηκτικὸς-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ νήχηται, ἱκανός, ἐπιδέξιος εἰς τὸ κολυμβᾶν ἢ ὁ εἰς αὐτὸ χρήσιμος : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,171, ὁμ. αὐτ. **νηκτικὴ τέχνη,** Βασ.Ι,63B **πᾶν νηκτικὸν κἂν ἐπιφανείᾳ τοῦ ὕδατος ἐπινήχηται·** ‖ νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νήχεσθαι : **νηκτικὸς ὑμὴν - κύστις - πτηνόν·** ‖ νεώτ. ζῳολ. **τὸ οὐδ.** ὡς οὐσ. ἐν τῷ πληθ. **νηκτικὰ** ἄθροισμα πτηνῶν δυναμένων νὰ ἐπιπλέουν καὶ νὰ βυθίζωνται ἐν τῷ ὕδατι, ἁ. στεγανόποδα.

νηκτογαλῆ (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν ἐντομοφάγων **μυγαλιδῶν.**

νηκτόμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν τρωκτικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **μυωξιδῶν.**

νηκτὸς-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ νηχόμενος, ὁ κολυμβῶν ἐν τῷ ὕδατι, ἀντίθ. χερσαῖος : Ἀριστλ. Κόσ.398b,31, πρβλ. Πλούτ.Ἠθ.636E, Βέττ.Βάλ.344,15 **νηκτὸν πλῆθος ἰχθύων,** ΑΠ 6,4, Πρόδρ.Ροδ.90 **νηκτῶν πτερωτῶν, θηρίων, κτηνῶν γένη·** ‖ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν ὁποίαν ἡ θάλασσα ἐπιπλέουσαν ἐκόμισε παρὰ τὸν τύμβον τοῦ Αἴαντος : ΑΠ 9,115 **παρὰ τύμβον Αἴαντος** (ἀσπίδα) **νηκτὴν ὥρμισεν·** κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐν τῷ ἀέρι ἱπτάμενος : Φίλ.Ι,14, Γαλ.18(Ι),207 **τὸ πτηνὸν καὶ πεζὸν καὶ νηκτόν·** **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ νηκτόν** ἡ δύναμις, ἡ φυσικὴ ἐπιτηδειότης τοῦ νήχεσθαι, κολυμβᾶν : Ἀνακρεόντ.24,5· **3)** νεώτ. βιολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νηκτὸν** μία τῶν τριῶν κατηγοριῶν εἰς ἃς ἔχουν διαιρεθῆ τὰ εἰς τὰς διαφόρους θαλάσσας ἀπαντώμενα ὀργανικὰ ὄντα, περιλαμβάνουσα ὀργανισμοὺς δυναμένους νὰ πλέωσι καὶ νὰ μετακινῶνται διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεως.

νηκτρίς-ίδος (ή) μτγν. θηλ. τοῦ νήκτης εἰδ. ἐπὶ ἐλαιῶν, ἡ κολυμβὰς βλ.λ.: Πολυδ.6,45 **νηκτρὶς ἐλαία.**
νήκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ νήκτης βλ.λ. : Μαν.4,397 ἐν ὕδασι **νήκτορας ἄνδρας.**
νηλεγέως ἐπίρρ. Ἡσ. «ἀνοίκτως».
νηλεγής-οῦς-ές ἄφροντις, ἀνηλεγὴς βλ.λ. : Ἀλκμ. 26 νηλεγὲς ἦτορ (ἀμφ. λ.).
νηλεής-οῦς-ές νηλὴς βλ.λ., πρβλ. ἀνηλεής.
Νηλείδης (ὁ) πατρωνυμ. ὁ υἱὸς τοῦ Νηλέως : Ἰλ.Ψ 652 ἐπεὶ **πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλεΐδαο.**
νηλεῖτις-ιδος (ἡ) (νη, ἀλείτης, ἀλιταίνω) θηλ. ἐπίθ. ἀθῷα, ἀναιτία, ἀπείρακτος, ἄκακος, ἀβλαβής : Ὀδ.Π 317 **γυναῖκας . . , αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν,** αὐτ.Τ 498 (δ.γρ. **νηλιτέες** κ. **νηλητέες**· ὁ Ἀρίσταρχ. ἐξηγεῖ ἁμαρτωλοί, πολυαμάρτητοι, θεωρῶν τὸ **νη** ὡς ἐπιτατικόν).
νηλεόθυμος-ον Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ ἔχων ἀνηλεῆ θυμὸν ἤτοι ψυχήν, ὁ ἄσπλαγχνος : **νηλεόθυμος μοῖρα,** αὐτ. **νηλεόθυμος Χάρων.**
νηλεόποινος-ον ὁ ἄνευ ἐλέους, ἀνηλεῶς, ἀσπλάγχνως τιμωρῶν, ἐπίθ. τῶν Κηρῶν: Ἡσίοδ.Θ 217 **καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους.**
νήλευστος-ον (νη, λεύσσω) μτγν. ἀόρατος : Θεόκρ.Σῦρ. ἐν ΑΠ 15,21,20 **Καλλιόπα νηλεύστῳ.**
νηλεῶς ἐπίρρ., ἐπ. **νηλειῶς** κατὰ τρόπον νηλεῆ βλ.λ. : Αἰσχ.Πρ.240 **ἀλλὰ νηλεῶς ὧδ' ἐρρύθμισμαι,** Ἀπολλ.Ρ 2,626, Ἐπιγρ.
νηλήιος (ὁ) ἐπίθ. . ὁ τοῦ Νηλέως : Ἰλ.Β 20 **σῆς δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληίῳ υἷι ἐοικώς.**
νηλής-οῦς-ές (νη, ἔλεος), ἐπ. οὐδ. **νηλεές,** ὁμ. ἐπ. κ. **νηλειής-ές,** ποι. ἐπίθ. (π. πεζογρ. ἐνίοτε **ἀνηλεής),** ἀνηλεής, ἄσπλαγχνος : Ἰλ.Ι 632 **νηλής,** αὐτ.Γ 292 **νηλέϊ χαλκῷ** (ἀνηλεεῖ σιδήρῳ, φασγάνῳ, ξίφει), αὐτ.Τ 229 **νηλέα θυμὸν ἔχοντας** (ἀνηλεῆ, σκληρὰν ψυχὴν ἔχοντας), Ὀδ.Μ 372 **νηλέϊ ὕπνῳ** (ἀπηνεῖ ὕπνῳ, καθ' ὃν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς πολλοὺς κινδύνους), αὐτ.Ι 17 **νηλεὲς ἦμαρ** (ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου), Πίνδ.Π 1,95 **νηλέα νόον,** Αἰσχ.Πρ.42 **νηλὴς σὺ καὶ θράσους πλέως,** Εὐρ.Κύκλ.369 **νηλὴς . . ὅστις ἱκτῆρας ἐκθύει·** **2)** παθ. ὃν δὲν οἰκτίρει, δὲν λυπεῖταί τις: Σοφ.Ἀντ.1197 **ἔκειτο νηλεὲς . . σῶμα,** αὐτ.ΟΤ 180 **νηλέα δὲ γένεθλα . . κεῖται ἀνοίκτως.**
νηλίπεζος-ον Ἡσ. ἀνυπόδητος, γυμνόπους.
νηλιποκαιβλεπέλαιοι (οἱ) μτγν. ὡς σκωπτ. ἐπώνυμον τῶν φιλοσόφων, γυμνόποδες, ξυπόλυτοι καὶ βλέποντες (μόνον) τὸ ἔλαιον ἤτοι μὴ χρώμενοι ἐλαίῳ πρὸς καθαρισμόν, ἄπλυτοι (πιθ. διορθ. νηλιποκαιλιπέλαιοι) : ΑΠΠαράρτ.288.
νήλιπος-ον μτγν. νηλίπους βλ.λ. : Λυκόφρ.635 ἄχλαινον ἀμπρεύσουσι **νήλιποι,** Ἀπολλ.Ρ 3,646 νήλιπος, οἰέανος (πιθ. λ. ἀντὶ νήλυπος ἐν Ἰω.Λυδ. Ρωμ.1,42)· πρβλ. ἀνήλιπος.
νηλίπους-οδος (ὁ, ἡ) ἀνυπόδητος, γυμνόπους : Σοφ.ΟΚ 349 **ἄσιτος νηλίπους τ' ἀλωμένη·** πρβλ. Μάξ.Τύρ.30,6.
νηλίτης-οῦς-ές δ.γρ. ἀντὶ νηλεῖτις βλ.λ.
νῆλος Ἡσ. «ἔριον· ἄμεινον λῆνος».
νήλωπος-ον (νη, λῶπος) λεξ. ὁ ἄνευ ἱματίου.
νῆμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κλωσθέν, τὸ γνεσμένο, ἡ κλωστή, τὸ ράμμα, τὸ γνέμα : Ὀδ.Δ 134 **τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον,** αὐτ.Β 98, Πλάτ.Πολιτ.282Ε **τὸ μὲν ἀτράκτῳ τε στραφὲν καὶ στερεὸν νῆμα γενόμενον, - νῆμα μετάξης - ἐρίου - βάμβακος·** || **νήματα σηρικά** μετάξινα ράμματα : Γαλ.10,942· || νεώτ. **νῆμα τῆς στάθμης** ὁ μίτος ἐξ οὗ κρέμαται μικρὸν βάρος πρὸς εὕρεσιν τῆς κατακορύφου, ἁ. ἀλφάδι· || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τῆς ἀράχνης : Ἡσίοδ.Ἔργ.777 **τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης·** **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν Μοιρῶν : Φανοκλ.2 **Μοιράων νῆμ' ἄλλυτον,** Ἐπιγρ.· || δθ. κ. ἀπολ. τὸ πεπρωμένον : Λουκ.Φιλοφ.25 **οὔπω πεπλήρωται τὸ νῆμα αὐτοῦ·** **3)** ὁμ. μτφ. νεώτ. ἐν διαφ. φρ. ἡ συνέχεια ἐνεργείας, ἡ ἄνευ διακοπῆς σειρά : **τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν - τῆς σκέψεως - τῶν συλλογισμῶν κττ.,** - σειρὰ τῶν ἰδεῶν - τῆς σκέψεως - τῶν συλλογισμῶν κττ.· || εἰδ. φρ. **ἐκόπη ἀποτόμως τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του** (ἀπεβίωσεν αἴφνης, ἀπροσδοκήτως).
νηματίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις προκαλουμένη ἐκ τῆς εἰσδύσεως εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμὸν τοῦ λεπτοσκώληκος τοῦ νυκτερινοῦ.
νηματικός-ή-όν μτγν. ὁ ὑφασμένος, ὁ ὑφαντός· εἰδ. **νημ· ὅπλον** ταινία πλεκτοῦ σχοινίου ἢ ὑφαντῆς ζώνης ὡς μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ: Ἀθήν.Μηχ.34,7.
νημάτινος-η-ον νεώτ. ὁ νηματοειδής, ὁ ἐν εἴδει νήματος : **ὁ νημάτινος ἱστὸς τῆς ἀράχνης·** || ὁ νηματώδης, ὁ κεχωρισμένος ἢ ὁ χωριζόμενος εἰς νήματα : **αἱ νημάτιναι ἶνες τοῦ λίνου, - νημάτινοι κροσσοί·** || ὁ ἐκ νημάτων, ἤτοι λεπτῶν ἐστριμμένων κλωστῶν ὤν : **νημάτινος θῶμιγξ - λινόδεσμος·** || κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ μεταλλικοῦ σύρματος, ὁ ἐκ δέσμης λεπτῶν συνεστραμμένων συρμάτων ἀποτελούμενος : **νημάτινον καλώδιον.**
νημάτιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆμα, λεπτοτάτη κλωστή, κλωστίτσα· || ἀνατομ. ἐν συνεκφ. μτ. διασαφητικοῦ ἐπιθ. **νημάτια** τινὲς τῶν νηματοειδῶν προσεκβολῶν (ἀπολήξεων) ὀργάνων τινῶν τοῦ σώματος ἢ κυτταρωδῶν στοιχείων αὐτοῦ : **τὰ ὀσφρητικὰ νημάτια, - τὸ τελικὸν τοῦ νωτιαίου μυελοῦ νημάτιον, - ἀμνιακὰ νημάτια** (αἱ νηματοειδεῖς ἑνώσεις μεταξὺ ἀμνίου καὶ ἐμβρύου), **- τὸ σπερματικὸν νημάτιον.**
νηματοειδής-οῦς-ές ὁ ὁμοιάζων πρὸς νῆμα : νηματοειδεῖς **βλαστοί - βλένναι.**
νηματόζῳα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. σκωλήκων νηματοειδῶν, ἁ. νηματίδαι.
νηματόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετροῦμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν νημάτων ὑφάσματος, ἁ. κλωστόμετρον.
νηματομύκητες (οἱ) νεώτ. μικροβιολ. τάξις μικροργανισμῶν ἐκ νηματοειδῶν κυττάρων.
νηματοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἐρίου ἢ βάμβακος ἢ λίνου κατασκευὴ νήματος, κλῶσις.
νηματοποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενας εἰς τὴν νηματοποίησιν : **νηματοποιητικὴ τέχνη.**
νήματος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος **τενθρηδονιδῶν** ἐντόμων ὑμενοπτέρων.
νηματόσταυρος (ὁ) νεώτ. εἰδ. σταυρὸς ἐκ νημάτων ἐν τῷ ἑστιακῷ ἐπιπέδῳ τῆς διόπτρας πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ὀπτικοῦ ἄξονος.
νηματουργεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον κατασκευῆς νήματος, κλωστήριαν βλ.λ.
νηματουργία (ἡ) ἡ κατεργασία τῶν κλωστικῶν πρώτων ὑλῶν πρὸς κατασκευὴν νήματος· **2)** περιληπτ. τὸ σύνολον τῆς διὰ κλωστικῶν μηχανῶν κατασκευῆς νημάτων ἔν τινι χώρᾳ ἢ κράτει ἢ παγκοσμίως : **ἡ νηματουργία ἐν Θεσσαλονίκῃ - ἐν Εὐρώπῃ ηὔξησεν ἀλματωδῶς - ἐτελειοποιήθη.**
νηματουργός (ὁ) νεώτ. τεχνίτης ἀσχολούμενος ἢ ἔμπειρος εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν νημάτων· **2)** ἰδιοκτήτης νηματουργείου.
νηματώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ νημάτων, ὁ χωριζόμενος εἰς νήματα : Πλούτ. Ἠθ.434Α, **- νηματώδεις ἱστοὶ φυτοῦ·** **2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς νῆμα : **νηματῶδες νεῦρον·** || νεώτ. ζῳολ. εἰδ. τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νηματώδεις** τάξις ακωλήκων νημαθελμίνθων.
νημάτωμα (τὸ) νεώτ. εἰδ. ἡ διὰ νήματος περιβολὴ ναοῦ ἢ ἄλλου κτιρίου ἢ χώρου πρὸς προφύλαξιν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης κακῆς ἐπηρείας ἢ δαιμονικῆς προσβολῆς, ἁ. περισχοινισμός.

νημάχειλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων φυσοστόμων τῆς οἰκογ. τῶν **κυπρινιδῶν**· || **νημάχειλος** ὁ μυστακίας δημ. στροσίδι, μπριάνα.

νημέρτεια (ἡ), δωρ. **ναμέρτεια** ἀλήθεια, βεβαιότης, ἐπαλήθευσις : Σοφ.Τρ.173 **καὶ τῶνδε ναμέρτεια** συμβαίνει.

νημερτής-ές (νη, ἁμαρτάνω), δωρ. **ναμερτής** (ἐν χρ. π. τραγικοῖς) ὁ μὴ ἁμαρτάνων εἰς τοὺς λόγους του, ὁ ἀληθής, ἀψευδής, ποὺ τὰ λέγει σωστά : 'Οδ.Δ 349 **ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής**, 'Ησιοδ.Θ 235 **νημερτής τε καὶ ἤπιος**· || ἐπὶ λόγων κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ κατ' ἀλήθειαν, ὁ πράγματι, ὁ σωστός : 'Ιλ.Ζ 376 **εἰ δ', ἄγε μοι, δμωαί, νημερτέα μυθήσασθε**, αὐτ.Γ 204, 'Οδ Γ 19 **λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ὅπως νημερτέα εἴπῃ**, Αἰσχ.Πέρσ.246 **πάντα ναμερτῆ λόγον**, 'Απολλ.Ρ 4,810· || **νημερτὴς βουλὴ** ἀπόφασις, ἥτις ἀφεύκτως, ἀληθῶς θὰ ἐκπληρωθῇ : 'Οδ.Α 86· || συχν. ἐπίρρ. : 'Ιλ.Α 514 **νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον**, 'Οδ.Χ 166 **σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες**· ὁμ. κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Φ 205 **αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω**· **2)** εἰδ. νεώτ. ζωολ. ὁ πληθ. **νημερτεῖς** ὡς ούσ. οἰκογ. σκωλήκων πλατελμίνθων.

νημηθής-οῦς-ές 'Επιγρ. ἀπερίσκεπτος, ἄμυαλος.

νηνεμία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -η ἡ ἔλλειψις ἀνέμου, ἡ κόπασις παντὸς ἀνέμου, ἡσυχία, εὐδία, γαλήνη : 'Ιλ.Ε 523 **νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν**, 'Οδ.Ε 392,'Ηρ. 7,218 **ἦν μὲν δὴ νηνεμίη**, αὐτ.7,188 **ἅμα δὲ ὄρθρῳ ἐξ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης τῆς θαλάσσης ζεσάσης**, Πλάτ.Φαῖδ.77E **μὴ ἐν νηνεμίᾳ, ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι**, Τίμ.64 **ἐν νηνεμίῃσι γαλήνης, ἃ ἐπεκράτει ἀπόλυτος νηνεμία εἰς τὸ πέλαγος**· || ὁμ. μτ. γενικ. : 'Επίκ.π.Πλάτ.Συμπ.197C **πελάγει δὲ γαλήνην, νηνεμίαν ἀνέμων**.

νηνεμοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν νηνεμίαν : Λάσκ. Θεόδ.767 νηνεμοποιὸς θεός.

νήνεμος-ον (νη, ἄνεμος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ ἀνέμου, ὁ ἥσυχος, ἤρεμος : 'Ιλ.Θ 556 **ὅτε τ' ἔπλετο** νήνεμος **αἰθήρ**, Αἰσχ.'Αγ.740 **φρόνημα μὲν νηνέμου** γαλάνας, Εὐρ.'Ελ.1456 **ὅταν . . πέλαγος νήνεμον ᾖ**, 'Αριστφ.Θεσμ.43 **ἐχέτω δὲ πνοὰς νήνεμος αἰθήρ**, Λιμεν.8 **νηνέμους ἔσχεν αἰθὴρ δρόμους**· || ὁμ. μτ. τοῦ **εἶναι** ἐν ἀπροσ. ἐκφρ. : 'Αριστλ.Μετ.373a,24 **διὰ τὸ νηνεμώτερον εἶναι**· || κ. τὸ ἀρσ. νήνεμος ὡς ούσ. ὁ ἄνευ ἀνέμου τόπος, τὸ ἀπάνεμον : Θεόφρ.Φι 1,8,1 **ἐν νηνέμοις** (εἰς τόπους ἀπανέμους)· **2)** ὁμ. μτφ. ἤρεμος, ἥσυχος : Εὐρ.'Εκ 533 **νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον**, Πλούτ.'Ηθ.589D **νήνεμον ἔχειν τὴν ψυχήν**.

νηνεμῶ-έω εἶμαι νήνεμος, δὲν διαπνέομαι ὑπὸ ἀνέμου : Στράβ.7,3,18 **λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφοδρὰ γίνεσθαι .. τῶν πεδίων νηνεμούντων τότε** (δ.γρ. ἀνηνεμούντων)· || ὁμ. τὸ παθ. καθίσταμαι νήνεμος· 'Ησ. «νηνεμούμενον· καθεστάμενον ἐκ τῆς ταραχῆς. εὔδιον. ἥσυχον»· **2)** μτφ. εἰδ. ἐπὶ τῶν ἐντέρων, ἠρεμῶ, ἡσυχάζω : 'Ιππ.Γυν.2,113 (ἀμφ.ἀνάγν.).

νηνεμῶ-όω 'Ησ. νηνεμῶ-έω βλ.λ.

νηνέω σωρεύω (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ νηέω) : 'Ιλ.Ψ 139 **αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήνεον ὕλην** (δ.γρ. νήεον).

νηνία (ἡ) δημόσιος ἔπαινος, ἐγκώμιον ἀνδρῶν συνοδευόμενον ἐνίοτε καὶ ὑπ' αὐλοῦ, δθ. κ. θρῆνος· ἡ λ. ἀπαντᾷ μ. ἐν τῷ λατ. τ. *nenia*, ἀλλὰ κτ.Κικ. εἶναι ἑλληνική : Κικ.Νόμ.2,24,62· πρβλ. κ. νηνίατον.

νηνίατον (τὸ) φρύγιον μέλος δι' αὐλόν· πρβλ. κ. νηνία : 'Ιππῶν.129, Πολυδ.4,79 **τὸ δὲ νηνίατον ἔστι μὲν Φρύγιον, 'Ιππῶναξ δ' αὐτοῦ μνημονεύει**.

νηνίδα (ἡ) δημ. αἱ ἐφελκίδες αἱ σχηματιζόμεναι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν βρεφῶν.

νῆνις συνηρ. τ. τοῦ νεᾶνις βλ.λ. : 'Ανακρ.14,3.

νηνῖται 'Ησ. «νέοι».

νηνυρίζοντα 'Ησ. «θρηνοῦντα, λαλοῦντα».

νηξίπους-οδος-ουν ὁ ἔχων τοὺς πόδας καταλλήλους πρὸς νῆξιν, ὁ διὰ τῶν ποδῶν νηχόμενος· 'Ησ. ἐν λ. νέποδες.

νῆξις-εως (ἡ) (νήχω) κ. νεώτ. τὸ νήχεσθαι, κολύμβημα : Βατραχομ.68, 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,27· κ.πληθ. : Πλουτ.'Ηθ.1091C **χαίρει δὲ καὶ νήξεσι παιδίων καὶ κολύμβοις**, Σωραν.1,56.

νηοβάτης (ὁ) ποι. τ. τοῦ ναυβάτης βλ.λ. : Λεων. ἐν ΑΠ 7,668.

νηογνώμων (ὁ) νεώτ. ὁ πίναξ πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἐκτοπίσματος τῶν πλοίων, τῆς ἡλικίας, τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξίας αὐτῶν κλπ.

νηοδόκη (ἡ) νεώτ. νεωδόχος, δεξαμενὴ βλ.λ.

νηοκόρος-ον ποι. τ. τοῦ νεωκόρος βλ.λ. : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,22.

νηολόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐγγραφὴ πλοίου εἰς τὸ νηολόγιον λιμένος τινός.

νηολόγιον (τὸ) νεώτ. ἐπίσημον βιβλίον, εἰς ὃ ἐγγράφονται τὰ εἰς ἕκαστον λιμένα ἀνήκοντα πλοῖα.

νηολογῶ-έω νεώτ. ἐγγράφω πλοῖόν τι εἰς τὸ νηολόγιον βλ.λ.

νηοπέδη (ἡ) μαν. ναυσιπέδη, ἄγκυρα : Γρηγ.Ναζ. 2,59 **ἴσχειν νηοπέδησι ταχὺν πλόον**.

νηοπόλος ναοπόλος βλ.λ.

νηοπομπή (ἡ) νεώτ. ἄθροισμα πλοίων συνήθως ἐμπορικῶν ὁμοπλοούντων πρὸς τὸ αὐτὸ τέρμα, συνήθ. ἐν συνοδείᾳ πολεμικῶν.

νηοπορέω ποι. τ. τοῦ ἀχρ. ναυπορέω, ταξιδεύω, πλέω, πορεύομαι διὰ πλοίου : Λεων.ΑΠ 7,675,2 **ἄτρομος ἐκ τύμβου λύε πείσματα ναυηγοῖο· χὴμῶν ὀλλυμένων ἄλλος ἐνηοπόρει**.

νηός (ὁ) ἰων. ναός· **2)** ἰων. γενικ. τοῦ ναῦς.

νηοσόος-ον, ποι. νηοσσόος ὁ σώζων τὸ πλοῖον : 'Απολλ.Ρ 1,570, αὐτ.2,927.

νηοῦχος 'Ησ. «φύλαξ πλοίου».

νηοφθόρος-ον ὁ φθείρων τὴν ναῦν, ὁ καταστρέφων τὰ πλοῖα: Νόνν.Δ 39,122 **νηοφθόρα θύρσα**.

νηοφόρος-ον ὁ φέρων τὴν ναῦν : Θεαίτ.ΑΠ 10,16,8 **νηοφόρα νῶτα θαλάσσης**.

νήοχος-ον ἐπίγρ. ὁ ἔχων, ὁ φυλάττων, δθ. ὁ κυβερνῶν τὸ πλοῖον· πρβλ. νηοῦχος : Κριν.ΑΠ 7,636 **νήοχα πηδάλια**.

νηοψία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων ἐνεργουμένη ἔρευνα ὑπὸ ἐμπολέμων κρατῶν πρὸς παρεμπόδισιν διενεργείας λαθρεμπορίας πολέμου.

νηπαθής-οῦς-ές μτγν. νηπενθής βλ.λ.: 'Οππ.Κυν.2,417.

νήπαυστος-ον ἄπαυστος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Λυκόφρ.972 **νήπαυστον αἰάζουσα**.

νηπεδανός-ή-όν μτγν. τ. τοῦ ἠπεδανὸς βλ λ. : 'Οππ.Κυν.3,409 **ἀλκῆς τε κρατερῆς ὑπὸ νηπεδανοῖς μελέεσσιν**.

νηπεκτέας 'Ησ. «ἀκτενίστους».

νήπεκτος-ον μτγν. ἀκτένιστος· πρβλ. νηπεκτέας : 'Αλεξ.'Αδέσπ.2,30 **κώεα νηπέκτων οἴων**.

νηπελέω εἶμαι ἀδύνατος, ἀδυνατῶ : 'Ιππ.π.Γαλ. 19,124, αὐτ.Γυν.2,113.

νηπενθής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἀποβάλλων τὸ πένθος, τὴν λύπην, ἀπενθής : 'Οδ.Δ 221 **εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, νηπενθές**, Θεόφρ. Φι 9,15,1 **ἐν οἷς δὴ καὶ τὸ νηπενθὲς ἐκεῖνό** φησιν **εἶναι καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν**· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : ΑΠ 9,525,14· **2)** ὁ ἀπηλλαγμένος θλίψεως, ἐλεύθερος πένθους· κ. ὡς ἐπίρρ. **νηπενθῶς** : Πρωταγ.π.Πλούτ.'Ηθ.118Ε **νηπενθέως ἀνέτλη**· **3)** νεώτ. βοταν. τὸ οὐδ. **νηπενθὲς** ὡς ούσ. γένος φυτῶν **δικοτυληδόνων**.

νηπευθής-ές μτγν. κ. νηπυθής ('Ησ.) ὁ περὶ οὗ δὲν ὑπάρχουν πληροφορίαι, δὲν ἔγινεν ἔρευνα, ἐξευρεύνησις, ἀνεξερεύνητος, ἄγνωστος : Χρησμ. π.Μακροβ.1,18,20 **ὄργια νηπευθέα**.

νηπιάας αἰτ. πληθ. ἀντὶ νηπιίας τοῦ ἀχρ. νηπιίη, οὗ ἐπ. τ. νηπιέη βλ.λ.
νηπιαγωγεῖο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. παιδαγωγικὸν σχολεῖον νηπίων, ἤτοι παιδίων τῆς προσχολικῆς περιόδου.
νηπιαγωγός (ὁ,ἡ) νεώτ. παιδαγωγὸς εἰδικὸς διὰ τὴν διδασκαλίαν νηπίων ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ.
νηπιάζω κ. νεώτ. φέρομαι ὡς νήπιον, ὅθ. μωραίνομαι : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **ἐγὼ ἕνα γελῶ τὸν ἄνθρωπον, ἀνοίης μὲν γέμοντα, . . πάσαισιν ἐπιβολαῖσι νηπιάζοντα, - ἐσχατόγηρος νηπιάζων· 2)** μσν. ἔχω τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀθωότητα νηπίου : ΚΔ Κορινθ.Ι,14,20 **μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε,** Ἐφραὶμ Σύρ.3,339C **ἀμύνεσθε τοὺς . . νηπιάζοντας ἀδελφούς.**
νηπιακός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ νηπίου, ὁ ἰδιάζων εἰς νήπιον: **νηπιακὴ ἡλικία,-νηπιακαὶ νόσοι.**
νηπίασις-εως (ἡ) μσν. τὸ νηπιῶδες, ἡ παιδαριωδία : Ἀνδρ.Κρ.10.
νηπιαχεύω πράττω ὡς νήπιον, παιδισρίζω : Ἰλ.Χ 502 **αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων·** || Ἐπιγρ. τὸ μέσ. **νηπιαχεύομαι** φέρομαι ὡς νήπιον.
νηπίαχος-ον ἐπ. ὑποκ. τοῦ νήπιος βλ.λ., νήπιος, νηπιώδης : Ἰλ.Β 338 **παισὶν ἐοικότες** ἀγοράασθε **νηπιάχοις,** αὐτ.Π 262, Λυρ.Ἀδέσπ.36,13, Βίων ἀπ. 7,2· || ὁμ. ἐπὶ ζῴων : Ὀππ.Κυν.Ι,444· || τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Ὀππ.Ἁλ.5,403 **νηπίαχα φρονέων·** || τὸ ἀρσ. **νηπίαχος** ὡς οὐσ. τὸ νήπιον : Ἐπιγρ., Ὀππ.Κυν.3,211.
νηπιάχω νηπιαχεύω βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 4,868 **χωσαμένη Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ νηπιάχοντος,** Μόσχ.4,22 **ἔτι νηπιάχοντας νεοσσούς,** Ὀππ.Κυν.2,343.
νηπιαχώδης-ους-ες γλωσσ. νηπιώδης.
νηπιέη (ἡ) ἐπ. τ. τοῦ ἀχρ. **νηπιίη,** σἰτ. πληθ. νηπιάας, νηπιότης, ἡ ἡλικία τοῦ νηπίου, τοῦ βρέφους : Ἰλ.Ι 491 **οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ·** || κτ. πληθ. οἱ παιδαριώδεις τρόποι, αἱ ἀνοησίαι : Ὀδ.Α 297 **οὐδέ τί σε χρὴ νηπιάας ὀχέειν·** || ἡ δοτ. τοῦ πληθ. ὡς ἐπίρρ. κατὰ παιδικὸν τρόπον : Ἰλ.Ο 363 **ὅστ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,** Ὀδ.Ω 469 **τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.**
νηπίεος-α-ον νήπιος βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.3,585 **χεῖρα . . νηπιέων.**
νηπιεύομαι νηπιαχεύω βλ.λ. : Σχόλ.D Ἰλ.Χ 503.
νηπιοβαπτισμός (ὁ) νεώτ. ὁ βαπτισμὸς ἐν νηπιακῇ ἡλικίᾳ, ἀρχικῶς ἐπιτρεπόμενος εἴτε διὰ τὸν κίνδυνον θανάτου τοῦ νηπίου εἴτε ἐν ὁμαδικῇ βαπτίσει οἰκογενείας, εἶτα δὲ ἄνευ περιορισμοῦ.
νηπιόβουλος-ον μσν. ὁ ἔχων βουλήν, γνώμην νηπίου: ΚΜανασσ.Χρον.6176 **νηπιοβούλους παῖδας.**
νηπιοδύναμος-ον μσν. ὁ νηπίου ἔχων δύναμιν : ΚΜανάσσ.Χρον.6471 **παισὶ νηπιοδυνάμοις.**
νηπιόεις-εντος-εσσα-εν νήπιος βλ.λ., νηπιότροπος : Χρησμ.Σιβ.2,300.
νηπιόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας : Ἀνν.Κομν.193,333, Ἀν.Βοασσ.4,258,9, - **ἔλαβε νηπιόθεν καλὴν ἀνατροφήν·** || μσν. ὁμ. κ. μτ. τῆς προθ **ἐκ** : Μαλάλ.Ι Ι,149 **ἐκ νηπιόθεν.**
νηπιοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ περιποίησις τῶν νηπίων· **2)** ἡ ἐπιστήμη ἢ τέχνη τῆς περιποιήσεως τῶν νηπίων, βρεφοκομία.
νηπιοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηπιοκομίαν: **νηπιοκομικὸς σταθμός.**
νηπιοκόμος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν περιποίησιν τῶν νηπίων, βρεφοκόμος βλ.λ.
νηπιοκτονία (ἡ) νεώτ. βρεφοκτονία βλ.λ.
νηπιοκτόνος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ φονεύων νήπια : ΠΔ Σοφ.ΙΙ,7 **νηπιοκτόνου διατάγματος, - νηπιοκτόνος γυνή, - ὁ νηπιοκτόνος Ἡρώδης·** || ὁμ. κ. ὡς οὐσ. βρεφοκτόνος βλ.λ.
νηπιόλεκτα ῥήματα μσν. λόγοι νηπιώδεις, μωροί : Ἰγνάτ.Βι.Νικηφ.203.
νηπιοπρεπής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐμπρέπων, ὁ ἁρμόζων μ. εἰς νήπια : Ἀμφιλοχ.12· ἐπίρρ. -ῶς.
νήπιος-α-ο(ν) (νή, ἔπος, εἰπεῖν) κ. **νήπιος-ον,** Ἰων. θηλ. -η τὸ οὐδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ πρώτῃ βρεφικῇ ἡλικίᾳ ὤν, τὸ νεογνόν, τὸ βρέφος, τὸ μωρό, τὸ μωρουδάκι κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ λίαν νεαρὸς παῖς, τὸ παιδάκι, ἐν χρ. ὡς ἐπίθ. ἢ κ. ὁπολ. ὡς οὐσ. : Ἰλ.Ζ 400 **ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσα . . νήπιον αὔτως,** αὐτ. Π 8 **τίπτε δεδάκρυσαι . . ἠύτε κούρη νηπίη, ἥ θ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει . .,** Εὐρ. Ἴων 1398 **βρέφος ἔτ' ὄντα νήπιον,** αὐτ.Ἀνδρ.755, Πλάτ.Ἀξ.366D **κατὰ μὲν τὴν πρώτην γένεσιν τὸ νήπιον κλαίει,** Ἀριστλ.Πολιτ.1340b,30 **αὕτη μὲν οὖν ἐστι τοῖς νηπίοις ἁρμόττουσα τῶν παιδίων,** ΠΔ Ψαλμ.8,2 **ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτήσω αἶνον, - κλαυθμηρίζον νήπιον, - ὅταν ὠρφάνεψε ἦταν ἀκόμη νήπια·** || **ἐκ νηπίου** ἀπὸ τῆς νηπιακῆς, ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας : Ἀριστλ.ΗΝικ.1105a,2 **τὸ ἡδὺ . . ἐκ νηπίου ἡμῖν συντέθραπται·** || γενικ. ὁ κάτω τῆς ἥβης παῖς, τὸ ἄμεστο παιδί, συνήθ. ἐν χρ. κτ. πληθ. : Ἰλ.Β 136 **αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἴατ' ἐνὶ μεγάροις,** Ἱππ.Ἐπιδ.6,1,4 **αἱ τῶν νηπίων ἐκλάμψεις** (τῶν παίδων ἡ πρόωρος ἀνάπτυξις)· || **ἐκ νηπίων** ἀπὸ μικρᾶς παιδικῆς ἡλικίας : Πολύβ.4,20 **τὸ πρῶτον μὲν οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται·** || ὁμ. γενικώτ. ὁ μικρᾶς ἡλικίας, ὁ νεαρός : Ἰλ.Ι 440 **σοὶ δέ μ' ἔπεμπε . . ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε νήπιον, οὔ πω εἰδόθ' ὁμοιίου πολέμοιο· 2)** ὅθ. συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄπειρος, ὁ ἄγνωρος, ἀμαθής : Αἰσχ.Πρ.443 **ὡς σφας νηπίους ὄντας τὸ πρὶν ἔννους ἔθηκα,-εἶναι νήπια ἔτι ἐν τῇ πολιτικῇ,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 19 **σώπασ', Ἔρωτα σπανέ, | ποὺ γελᾷς μόνο τὰ νήπια· 3)** ἐκ τῆς ἀρχ. σημ. (νη, ἔπος) ὁ ἄνους, ὁ ἄφρων, ὁ μωρός, ὁ ἀπερίσκεπτος, ὁ παιδαριώδης, ὁ βλάκας : Ἰλ.Ε 406 **νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα,** Ὀδ.Ν 237 **νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,** Πίνδ.Π 3,82 **τὰ μὲν ὦν οὐ δύνανται νήπιοι κόσμῳ φέρειν,** Σοφ.Ἠλ.145 **νήπιος ὃς τῶν . . γονέων ἐπιλάθεται,** Δημόκρ.76· **4)** ὁμ. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ λόγων, ἀνόητος : Πίνδ.ἀπ. 157 **νήπια βάζεις,** Εὐρ.Μήδ.891 **οὐδ' ἀντιτείνειν νήπι' ἀντὶ νηπίων,** Ἀριστφ.Νεφ.105 **μηδὲν εἴπῃς νήπιον· 5)** ἐπὶ τῆς σωματικῆς δυνάμεως, ἀσθενικός, ἀνίσχυρος : Ἰλ.Λ 561 **βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν· 6)** σπαν. κ. μ. κτ. πληθ. ἐπὶ ζῴων **νήπια τέκνα** ἢ ἁπλῶς **νήπια** τὰ νεογνά : Ἰλ.Β 311 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,** αὐτ.Λ 113, αὐτ.Ρ 134 **πλέων περὶ οἷσι τέκεσσιν, ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ ἄνδρες·** || ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν, νέον βλάστημα, νέα φύτρα : Θεόφ.ΦΙ 8,1,7.
νηπιότης-ητος (ἡ) ἡ βρεφικὴ κ. κτ. ἐπέκτ. ἡ παιδικὴ περίοδος τῆς ζωῆς ἀνθρ. : Ἀριστλ.Πρ.896b,6· **2)** παιδαριωδία, ἀνοησία : Πλάτ.Νόμ.808Ε **παιδιᾶς καὶ νηπιότητος χάριν,** Ἰώσ.ΑΙ 1,19,3, αὐτ. 2,9,7, Λουκ.Ἀλκ.3 **συχνὰ μὲν τῶν ἐφικτῶν ἡμῖν ἀνέφικτα φαίνεται . . διὰ νηπιότητα φρενῶν,** Ἐφραὶμ Σύρ.3.339C **καταρτίζων τὴν τῶν ἀδελφῶν νηπιότητα πρὸς τὸ συμφέρον.**
νηπιοτροφικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν νηπίων, ὅθ. τίτλος ἰατρικοῦ συγγράμματος : Σχόλ.Ὀρειβ.682.
νηπιοτροφέω-έω μτγν. τρέφω, ἀνατρέφω, μεγαλώνω νήπια : Σωρ.1,88.
νηπιοφανής-οῦς-ές μσν. ὁ φαινόμενος ὡς νήπιον, ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον ὢν νήπιον : Τιμόθ. Ἱεροσ.Συμ.13 **πρὸς τὸν νηπιοφανῆ πάντων δε-**

σπότην κράζων, αὐτ. ὁ Συμεὼν τὸν νηπιοφανῆ κύριον ἐν ταῖς αὐτοῦ ἀγκάλαις κατέχων.
νηπιοφροσύνη (ἡ) (νήπιον, φρήν) μσν. τὸ τῶν νηπίων φρόνημα, ἀφροσύνη : Εὐστ.1418,60.
νηπιόφρων-ονος μτγν. ὁ ἔχων φρένας νηπίου, ὁ νήπια φρονῶν. : Στράβ.1,2,8 ταῦτα δ' ἀπεδέξαντο οἱ τὰς πολιτείας καταστησάμενοι μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς νηπιόφρονας.
νηπιώδης-ους-ες μσν. κ. νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς νήπιον, ὁ ἴδιος νηπίου : Ἐφραὶμ Σύρ.3,326D τὸ βρέφος οὐκ εἰς τὴν νηπιώδη ἡλικίαν ἕστηκεν πάντοτε,Βί.'Αλεξ.2420 ἄθλόν τε καταγέλαστον καὶ νηπιῶδες μᾶλλον,-νηπιώδης ἀντίληψις· **2)** νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς νήπιον· **3)** μτφ. ὁ εἰς τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν εὑρισκόμενος, δθ. ὁ καθυστερημένος, ὁ μὴ προοδεύσας : νηπιώδης βιομηχανία.
νηπιωδῶς ἐπίρρ. λεξ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νηπιώδη· ἐν χειρ.π.Στεφ. νηπιωδῶς μὴ ἐπερειδώμεθα.
νήπλεκτος-ον ὁ ἔχων ἄπλεκτον τὴν κόμην : Βίων 1,21 ἁ δ' Ἀφροδίτα λυσαμένα πλοκαμῖδας ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται πενθαλέα νήπλεκτος.
νήπλυτος-ον ἄπλυτος : Ἀνακρ.21,6 νήπλυτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος.
νήποδες Ἡσ. «ἰχθύες»· πρβλ. νέπους.
νηποινεί ἐπίρρ. ἀτιμωρητί : Ἐπιγρ. νηποινεὶ τεθνάναι, Νόμ.π.'Ανδοκ.1,95 πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινεὶ τεθνάτω, Ξεν.'Ιέρ.3,3 τοὺς μοιχοὺς νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων νηποινεὶ ἀποκτείνειν, Πλάτ.Νόμ.874C ἐὰν ἐλευθέραν γυναῖκα βιάζηταί τις.. νηποινεὶ τεθνάτω.
νήποινος-ον (νη, ποινή) ἀτιμώρητος, ἀνεκδίκητος : Ὀδ.Α 380 νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε, αὐτ.Α 160 ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν· ‖ τὸ οὐδ. νήποινον ὡς ἐπίρρ. : Ὀδ.Α 377 ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι, αὐτ.Β 142, αὐτ.Σ 280, Ξεν.'Ιερ.3,3 (δ.γρ. νηποινεὶ βλ.λ.)· **2)** ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ παράγων καρπούς, ἄκαρπος : Πίνδ.Π 9,58 χθονὸς αἶσαν.. δωρήσεται οὔτε παγκάρπων φυτῶν νήποινον.
νήποτμος-ον ἄποτμος βλ.λ.
νήπους-οδος Ἡσ. «νήποδες· ἀνυποδέτους».
νήπτης (ὁ) (νήφω) νηφάλιος, ἀπέχων τοῦ οἴνου : Πολύβ.10,3,1 διότι δ' ἀγχίνους καὶ νήπτης καὶ τῇ διανοίᾳ περὶ τὸ προτεθὲν ἐντεταμένος, Διόδ.Σ 30,3 ἦν δὲ καὶ νήπτης, καὶ σώφρων καθ' ὑπερβολήν, Πτολ.Τετράβ.160.
νηπτικός-ή-όν ὁ νήφειν εἰωθώς, ὁ νηφάλιος, σώφρων : Κωμ.'Αδέσπ.1088, Πλούτ.'Ηθ.709B ἀσυναρμόστους ἐπάγων, οἷον νηπτικῷ πολυπότας, καὶ λιτῷ ὑπὲρ δίαιταν καὶ ἀκολάστους, Βέττ. Βάλ.247,18· **2)** ὁ ποιῶν νήφειν· Ἡσ. «νηπτικωτάτην· νήφειν ποιοῦσαν».
νηπτικῶς κατὰ τρόπον νηφάλιον : Βέττ.Βάλ.179,6.
νηπυθής-οῦς-ές Ἡσ. νηπευθής βλ.λ.
νήπυστος-ον (νη, πυνθάνομαι) ἀνήκουστος, ἄγνωστος : Νόνν.Δ 11,199 πότμον ἐμὸν νήπυστον.
νηπύτα Ἡσ. «βοητά· κήρυξ μικρόφωνος»· πρβλ. κ. ἠπύτα.
νηπυτία (ἡ) μτγν. νηπιότης : Ἀπολλ.Ρ 4,791 ἀλλά σε γὰρ δὴ ἔξέτι νηπυτίης αὐτὴ τρέφεν.
νηπυτιεύομαι φέρομαι ὡς νήπιον : Λουκίλλ. ΑΠ 11,140 ἀνάκεινται νηπυτιευόμενοι Νέστορι.
νηπύτιος-α-ον ὑποκορ. τοῦ νήπιος βλ.λ., μικρὸν παιδίον : Ἰλ.Ν 292 ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὡς ἑστεῶτες, αὐτ.Υ 200, Ἀριστφ. Νεφ.868 νηπύτιος γάρ ἐστ' ἔτι· **2)** παιδαριώδης : Ἰλ.Υ 211 οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν· ‖ δθ. ἀνόητος, παράφρων : Ὀρφ.Λιθ.6.
νήρα δημ. τὸν φυτὸν αἶρα ἡ μεθυστική, ἄ. ζιζάνιον.
νήρειος-α-ον ὁ τοῦ Νηρέως· πρβλ. νηρός : Εὐφρ.Β,2 Νήρεια τέκνα (οἱ ἰχθύες)· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ Νήρειον τὸ δελφίνιον : ΨΔιοσκ.3,73.
νηρείτης (ὁ) κ. νηρίτης ὄνομα διαφόρων εἰδῶν θαλασσίων κοχλιῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 530a,12, αὐτ.535a, 19, αὐτ.ΖΜ 679b,20 οἷον αἵ τε πορφύραι καὶ κήρυκες καὶ οἱ νηρεῖται καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος.
νηρεύς-έως (ὁ) γενικ. Ιων. -ῆος ἀρχαῖος θαλάσσιος θεός : Ὕμν.'Απόλλ.319, Ἡσίοδ.Θ 240· **2)** θάλασσα : Νόνν.Δ 25,1 Λίβυς Νηρεύς, αὐτ.32,19 Ἄραψ Νηρεύς.
νηρηῖδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια πολυχαιτῶν δακτυλιοσκωλήκων.
Νηρηΐς-ΐδος (ἡ) κ. νηρεΐς, συνήθ. κτ. πληθ. Νηρηΐδες κ. Νηρεΐδες κ. ἀττ. Νηρῇδες αἱ κόραι τοῦ Νηρέως, θαλάσσιαι νύμφαι : Ἰλ.Σ 38 ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν, Πίνδ.Π 11,2 ποντιᾶν ὁμοθάλαμε Νηρηΐδων, Αἰσχ.ἀπ.174, Σοφ. ΟΚ 719, Εὐρ.'Ανδρ.1267· ‖ τίτλος ἔργου τοῦ Ἀναξανδρίδου : Ἀθήν.11,482C· ‖ ὁμ. τίτλος ἔργου τοῦ Αἰσχύλου· ‖ σπαν. καθ' ἑν. Νηρηΐς-ΐδος : Σοφ.ἀπ.546, Ἀλκ.Κωμ.4· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος νηρηῖδῶν δακτυλιοσκωλήκων.
νήριθμος-ον ἀνάριθμος, ἀναρίθμητος : Θεόκρ. 25,57 κτῆσιν ἐποψόμενος, ἥ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν, Λυκόφρ.415 νήριθμος ἑσμός.
νήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ροδοδάφνη βλ.λ. : Διοσκ.4,82· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἀποκυνοειδῶν.
νηρίπη Ἡσ. «σεμνή».
νῆρις-ιος (ἡ) νάρδος ἡ ὀρεινή, βράθυ : Νικ.Θηρ. 531· **2)** ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ πυρῖτις : Διοσκ.1,9· **3)** Ἡσ. κοῖλος βράχος, σπήλαιον.
νήριστος-ον σχόλ. ὁ περὶ οὗ δὲν γίνεται ἔρις, ἀδιαφιλονίκητος, ὁ πρὸς ὃν οὐδεὶς συγκρίνεται· Εὐστ.'Ιλ.725,18 «ἀνέριστος καὶ ἀναντίρρητος».
νηρῖται Ἡσ. «μεγάλαι».
νηρίτης (ὁ) δ. τ. τοῦ νηρείτης βλ.λ.
νηρῖτόμυθος-ον Ἡσ. «πολύμυθος».
νήριτος-ον νήριθμος βλ.λ., ἀναρίθμητος, ἀπειράριθμος : Ἡσίοδ.'Εργ.511 καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη, Ἀπολλ.Ρ 3,1288 νήριτα ταύρων ἴχνια μαστεύων, αὐτ.4,158· ‖ κ. ὡς τοπων. ὄρος ἐν Ἰθάκῃ : Ἰλ.Β 632 οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον, Ὀδ.Ι 22· **2)** νηρίτης βλ.λ.· Ἡσ. «κογχύλιον κοχλιῶδες, ποικίλον».
νηριτοτρόφος-ον ὁ τρέφων κογχύλια λεγόμενα νηρίτας βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.285 (ἐν Ἀθήν.3,86Β) Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις τινὰς νήσους νηριτοτρόφους εἴρηκεν.
νηριτόφυλλος-ον Ἡσ. «πολύφυλλος».
νηρόν (τὸ) τὸ ὕδωρ· πρβλ. νηρός.
νηρός-ά-όν μτγν.κ.μσν. νεαρός, πρόσφατος, φρέσκος, ἐπὶ ἰχθύων : Πάπ., Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,63· ‖ ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ νηρὸς τὸ πρόσφατον, τὸ φρέσκο ὕδωρ, δθ. γενικ. τὸ ὕδωρ : Πάπ.· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ νηρὸν ἐξ οὗ κ. νερόν : Πάπ. νηρὸν καὶ λάχανον, ΚΠορφ.'Εκθ.466,17, ΕΜ 597,47· **2)** ἐσφ.γρ. τοῦ νειρός· Ἡσ. «νηρόν· τὸ ταπεινόν» : Λυκόφρ.896 (ἑρμ. κάθυγρος π. Σουΐδ. ἐν λ. νηρίτης, παρεμβολή).
νῆρος (ὁ) μσν. περίοδος ἑξακοσίων ἐτῶν : Γεώργ. Σύγκ.17Β ὁ μὲν σάρος τρισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἐτῶν χρόνον σημαίνει,ὁ δὲ νῆρος ἐτῶν ἑξακοσίων.
νήροφις (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος συγγναθιδῶν ἰχθύων.
νηρόψωμο (τὸ) δημ. ἄρτος περιέχων νήραν βλ.λ.
νῆς ἐπίρρ., δωρ. νᾶς (πιθ.) δ. τ. τοῦ ἕνης, γενικ. τοῦ ἕνος, τὴν τρίτην ἡμέραν.
νησαῖος-α-ον, Ιων. θηλ. νησαίη νησιωτικός : Εὐρ. Τρ.188, αὐτ.'Ιων 1583 κυκλάδας ἐποικήσουσι νησαίας πόλεις, Ἄρατ.982 νησαῖαι ὄρνιθες, Ἀντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,242 νησαῖος πορθμός.
νησάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νησί(ον) βλ.λ. : Παλαμ.'Ασάλ.Ζ Ἑκατὸ φωνές κάποιο νησάκι ἐγὼ ἀγαπῶ κι ὅλο τὸ βλέπω ἐμπρός μου.

νησεύομαι σχηματίζω νήσους : ΕΜ 25,48 τὸ Δέλτα **τῆς νησευομένης Αἰγύπτου ἐστὶ κεφαλή.**
νησί (τὸ) δημ. νησίον βλ.λ.
νησιάζω μτγν. νησίζω βλ.λ. : Στράβ.Ι,3,18 **τόν τε Πειραιᾶ νησιάζοντα πρότερον,** Φίλ.Ι,622 **τὰ μὲν νησιάζειν τὰ δὲ ἠπειροῦσθαι** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Σχόλ. εἰς Εὐρ.Φοίν.6 **τὴν Τύρον, νησιάζεται γάρ·** ‖ ἄκρα **νησιάζουσα** χερσόνησος : Σταδ.202.
νησιάρχης (ὁ) ὁ κυβερνήτης, ὁ ἄρχων νήσου : Ἀντιφάν.190,14 **τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι;,** Πλούτ.Ἠθ.823D.
νησίαρχος (ὁ) Ἐπιγρ. νησιάρχης βλ.λ.
νησιαρχῶ-έω Ἐπιγρ. εἰμὶ νησιάρχης : **Ἀπολλοδώρου νησιαρχοῦντος.**
νησιάς-άδος (ἡ) νησὶς βλ.λ. : Διον.Περ.570 **ἄγχι δὲ νησιάδων ἕτερος πόρος.**
νησίγδα (ἡ) εἶδος φαγητοῦ· Ἡσ. «νησίγδα· ἐν νυκτὶ ἀποδιδόασι μάσημά τι ποιόν» : Φιλήμ.52.
νησίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος μικρὰ νῆσος : Θουκ.6,2 **ἀπολαβόντες καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια ἐμπορίας ἕνεκα,** Στράβ.2,5,30 **αἵ τε Γυμνήσιαι καὶ ἄλλα νησίδια Φοινίκων, - εἰς τὰς** ἐκβολὰς **τοῦ Ἀχελῴου εὑρίσκονται πολλὰ νησίδια·** ‖ νεώτ. εἰδ. μέγας βρόχος ἐξέχων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· **2)** νεώτ. εἰδ. ἀνατ. σωμάτιον μονῆρες ἐν τῷ ὀργανισμῷ ζῴου : νησίδιο **πνευμονικά.**
νησίζω εἰμὶ ὡς νῆσος ἢ σχηματίζω νῆσον : Πολύβ.3,42,7 **ἐν ᾧ συνέβαινε περί τι χωρίον νησίζον περισχίζεσθαι τὸν ποταμόν,** αὐτ.5,46,9· **2)** εἰμὶ χερσόνησος : Περίπλ.Εὐξ.Πόντ.58.
νησί(ον) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος βλ.λ., μικρὰ νῆσος : Στράβ.2,5,23 **ἐνταῦθα δὲ ἡ τῶν Κυζικηνῶν ἵδρυται νῆσος καὶ τὰ περὶ αὐτὴν νησία·** ‖ μτγν. κ. δημ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : ΚΔ Πράξ.27,16 **νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην,** Ἐρωτόκρ.Ι,1376 **σ' ὅλες τσὶ χῶρες καὶ νησιὰ πέμπει νὰ διαλαλήσῃ,** Σολωμ. Ἐθν.Ὕμν.20,2 **ἐφωνάξανε ὡς τ' ἀστέρια | τοῦ Ἰονίου καὶ τὰ νησιά,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51 **καὶ ξέρες εἶχε τὸ νησὶ μπρὸς σὲ πλατὺ λιμάνι.**
νῆσις-εως (ἡ) (νήθω) τὸ νήθειν, τὸ κλώσιμον : Πλάτ.Πολ.620Ε **αὖθις ἐπὶ τὴν Ἄτροπον ἄγειν νῆσιν·** **2)** ἐπισώρευσις : Ἱππ.Τοπ.Ἄνθρ.20 **ὁπόταν διὰ τοῦ οἰσοφάγου εἰς τὴν κοιλίην ῥεύσῃ, νῆσις γίνεται κάτω.**
νησίς-ῖδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος βλ.λ., μικρὰ νῆσος : Ἡρ.8,76 **τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησῖδα τὴν Ψυττάλειαν,** Θουκ.8,14 **εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησῖδος ἐν ᾗ οἰκοῦσι πρὸς ἀναχώρησιν,** Πολύβ.16,2,8 **αὐτὸς ὑπὸ τὰς νησῖδας ἀναχωρήσας μετά τινων λέμβων,** Στράβ.Ι, 3,8, Καλλ.ἀπ.524, Λυκόφρ.599, Μαίκ. ἐν ΑΠ 6,89.
νησίτης (ὁ) δωρ., θηλ. **νασῖτις** ὁ ἀνήκων ἢ προερχόμενος ἐκ νήσου, ὁ ἐκ νήσου : Στέφ.Βυζ.**νῆσος, ἡ ἐν θαλάσσῃ πόλις· ὁ ταύτην οἰκῶν νησίτης.**
νησῖτις-ιτιδος (ἡ) θηλ. τοῦ νησίτης βλ.λ. : Πάπ. **προσούσης τῆς νησίτιδος τὸ ἥμισυ ἀρουρῶν τε,** Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 7,2 **νασῖτις Ἴου σπιλάς.**
νησιώτης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **νασιώτας,** θηλ. **νησιώτις-ιδος,** δημ. θηλ. **νησ(ι)ώτισσα,** ὁ κάτοικος νήσου ἢ κ. μ. ἐν νήσῳ γεννηθεὶς καὶ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : Πίνδ.Π 10,47 **καὶ ποικίλον κάρα δρακόντων φόβαισιν ἦλυθε νασιώταις λίθινον θάνατον φέρων,** Ἡρ.Ι,27 **τὸ ἐνθεῦτεν ἐπενόεε νέας ποιησάμενος ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσι,** Ἀριστφ.Εἰρ.298 **καὶ δημιουργοὶ καὶ μέτοικοι καὶ ξένοι καὶ νησιῶται,** Θουκ. 5,97 **ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες, - πῆρε γυναίκα νησιώτισσα·** **2)** μτφ. ἐπὶ κολυμβητοῦ : Τιμ.Πέρσ. 44· **3)** ὡς ἐπίθ. νησιωτικὸς βλ.λ. : Πίνδ.Π 9,55 **ἐπὶ λαὸν ἀγείραις νασιώταν ὄχθον ἐς ἀμφίπεδον,** Ἡρ.7,22 **τὰς** (ἐνν. πόλεις) **τότε Πέρσης νησιώτιδας ἀντὶ ἠπειρωτίδων ὥρμητο ποιέειν,** Αἰσχ.Πέρσ.390 **ὄρθιον δ' ἅμα ἀντήλλαξε νησιώτιδος** πέτρας ἠχώ, Σοφ.Τρ.658 **νασιῶτιν ἑστίαν ἀμείψας,** Εὐρ.Ἡρακλ.84 **οὐ νησιώτην, ὦ ξένοι, τρίβω βίον·** ‖ ὁμ. μτ. οὐδ. οὐσ. : Λουκ. Οἰκ.3 **τῷ νησιώτῃ μειρακίῳ** Ἐπιγρ.· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς Λοκρίδα· κ. τοῦ Διονύσου· **4)** πάπ. ὁμ. ὡς ἐπίθ. ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσον, ὁ περιβρεχόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων : Πάπ. **γῆς νησ-.**
νησιωτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νῆσον, ὁ ἐκ τῆς νήσου : Ἡρ.7,80 **τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἑπόμενα,** Εὐρ.Ἀνδρ.1261 **ὄφει δόμους ναίοντα νησιωτικούς,** αὐτ.Ἑλ.149 **ὄνομα νησιωτικὸν Σαλαμῖνα θέμενον τῆς ἐκεῖ χάριν πάτρας,** Μέν. 462,3 **τὰ νησιωτικὰ ταῦτα ξενύδρια, - νησιωτικὰ ἔθιμα, - νησιώτικο κρασί.**
νησοβασίλεια (ἡ) μτγν. ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης, ἡ ἐν ταῖς νήσοις (Κύπρῳ καὶ Κυθήροις) βασιλεύουσα, ἤτοι τὴν προεξέχουσαν ἐκεῖ λατρείαν ἔχουσα : Κατ.Ἀστρλ.Κ Ι,173.
νησοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσον : Στράβ. 3,Ι,7 **τῷ δ' ὕφει μέγα καὶ ὄρθιον ὥστε πόρρωθεν νησοειδὲς φαίνεσθαι.**
νησομαχία (ἡ) μτγν. μάχη γενομένη διὰ νήσων (κατὰ μύθευμα τοῦ Λουκ. πλεουσῶν δῆθεν) : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.Ι.42 **ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους.**
νησοποιῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. μεταβάλλω ἔκτασίν τινα εἰς νῆσον, οἷον ἀποκόπτων ἰσθμόν : Οἰνομ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,26 **τὴν πόλιν νησοποιεῖν,** Πτολ.Γεωγρ.4,8 **ἐντεῦθεν νησοποιεῖται ἡ Μερόη χώρα, - ἡ Πελοπόννησος ἐνησοποιήθη διὰ τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.**
νησόπολις-εως (ἡ) ἡ ἐπὶ νήσου πόλις, ἢ πόλεως τμῆμα ἐπὶ νήσου ἐκτισμένον : Ἰσίδ.Χαρ.Ι.
νῆσορ Ἡσ. «νεοττός».
νῆσος (ἡ) (νέω) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **νᾶσος,** ἑτερόκλ. γενικ. πληθ. **νησάων,** γῆ νηχομένη, γῆ μικρᾶς ἢ μεγάλης, ἀλλ' οὐχὶ ἠπειρωτικῆς ἐκτάσεως, περιβρεχομένη πάντοθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης : Ἰλ Β 721 **ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων, Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ,** ΚΔ Πράξ.13,6 **διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, - ἡ Λευκὰς ἀποκοπεῖσα ἀπὸ τῆς Ἀκαρνανίας ἐγένετο νῆσος·** ‖ κτ. ἐπέκτ. εἰδ. ἐπὶ χερσονήσου, νῆσος **Πέλοπος** ἢ Πελοπόννησος : Σοφ.ΟΚ 696 **οὐδ' ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι νάσῳ Πέλοπος πώποτε βλαστὸν φύτευμ' ἀγήρατον αὐτόποιον·** ‖ ἐν χρ. κ. ἀντὶ οὐσ. αἱ νῆσοι αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου : Ἀριστφ. Ἱππ.13,9 **ὦ ταῖς ἱεραῖς φέγγος Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις ἐπίκουρε,** Ξεν.Ἑλλ.4,8,Ι **περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις·** ‖ **μακάρων νῆσοι** (ἅπαξ π. Πινδ. μ- **νῆσος**) **αἱ** ἐν αἷς κατὰ μῦθον διαμένουσιν οἱ νεκροὶ μάκαρες βλ.λ.3)· **2)** πάπ. εἰδ. ἀγρὸς περιβρεχόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου : Πάπ., - **ἐμίσθωσεν ὁ δεῖνα ἐκ τοῦ ἰδίου κλήρου τὴν νῆσον πᾶσαν πλὴν τῆς χέρσου·** ὁμ. **νῆσος ποταμοφόρητος** ἀγρός, γαῖαι κατάρρυτοι ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου : **Πάπ. τῶν νήσων ποταμοφορήτων ἀρουραι Χ·** ‖ εἰδ. ἀντίθ. τῷ ἤπειρος : Πάπ. **ἐπί τε ἠπείρου ἢ νήσων·** ‖ κ. ὡς τοπωνύμιον : Πάπ. **Σοκνοπαίου Νῆσος,** αὐτ. Ἱερὰ Νῆσος· **3)** εἶδος ἱματίου, ἁ. καλούμενον κυκλὰς κ. περίνησος βλ.λ. : Ἀναξίλ.35 **καὶ πῶς γυνὴ . . νῆσον ἀμφιέννυται;**
νησοῦμαι-όομαι γίνομαι νῆσος : Ἀππ.Κελτ.21.
νησοφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ φύλαξ νήσου : Διόδ.Σ 3,39 **οἱ δὲ νησοφύλακες κλήρῳ διῃρημένοι τοὺς τόπους ἐφεδρεύουσι.**

νῆσσα (ἡ) δ. τ. τοῦ νῆττα· || νεώτ. γένος πτηνῶν νηκτικῶν τῆς οἰκογ. τῶν **νησσιδῶν**, ἡ πάπια.

νησσάριον (τό) μτγν. νηττάριον βλ.λ.

νησσίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. πτηνῶν νηκτικῶν.

νησσίον (τό) πάπ ὑποκορ. τοῦ νῆσσα βλ.λ.

νησσοειδής-οῦς ές μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς νῆσσαν : Εὐστ.'Οδ.1451,64 **νησσοειδὲς ἐκεῖνο** (τὸ λεγόμενον γλαυκίον) **νήσσης μικρότερον.**

νησσοκτόνος-ον κ. νηττοκτόνος μσν. ὁ φονεύων νήσσας. Φιλῆς Περὶ ζώων 14,6 **νηττοκτόνος κίρκος.**

νησσοτροφεῖον (τό) κ. νεώτ. τόπος ἐν ᾧ τρέφονται νῆσσαι : Βάρρ.3,11,1, Κολουμ.8,15,1.

νησσοτροφία (ἡ) νεώτ. τὸ τρέφειν νήσσας· πρβλ. ὀρνιθοτροφία.

νήστεια (ἡ) δημ τὸ διαιτᾶσθαι, τὸ τρώγειν ἀνεπαρκῶς πρὸς συντήρησιν, τὸ λίαν πενιχρῶς, ἐλλιπῶς τρέφεσθαι : παροιμ. **ἡ ἀκαματιά, ἡ φτώχεια κι ἡ νήστεια πρωτοξάδερφα·** || ἡ πλέον τοῦ ἀνεκτοῦ καθυστέρησις τῆς λήψεως τροφῆς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, συγγεν. τοῦ πεῖνα : **βάσταξε ὁ λόγος του ὡς τὶς δύο καὶ ζαλιστήκαμε ἀπὸ τὴ νήστεια·** πρβλ. νηστεία.

νηστεία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δημ. κ. νήστεια ἀποχὴ ἀπὸ τροφῆς : 'Ιππ.'Αφορ.1,13 **νηστείην φέρειν,** Πλούτ.'Ηθ.686F **ῥᾷστα νηστείαν φέρουσι,** αὐτ.417C **ὠμοφαγίαι καὶ διασπασμοί, νηστεῖαί τε καὶ κοπετοί,** 'Αριστλ.Πρ.908b,12 **νηστείας ὄζειν,** Δίφιλ.π.'Αθήν.7,308A **οὗτοι δεδειπνήκασι· ὁ δὲ τάλας ἐγὼ κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. κ. ἡ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ διδασκάλου βραχείας διαρκείας ἀναβολὴ τοῦ γεύματος μαθητοῦ, ἐν χρ. ὡς ποινή : **τὸν ἄφησε μιὰ ὥρα νηστεία, - ἀπόψε θὰ σᾶς ἀφήσω νηστεία·** **2)** εἰδ. ἡ κατὰ θρησκευτικὰς διατάξεις ἀποχὴ ἀπὸ ὡρισμένων τροφῶν : 'Ηρ.4,186 **νηστηίας αὐτῇ** (τῇ 'Ισιδι) **καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι·** || ὁμ. ἐν 'Αθήναις ἡ τρίτη ἡμέρα τῶν θεσμοφορίων καθ' ἣν ἀπεῖχον τροφῆς : 'Αθήν.7,307F **μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσμοφορίων,** 'Αλκίφρ.3,39, Πάπ.· || ὁμ. ἡ ὑπὸ τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας ἐπιβαλλομένη ἀποχὴ ὡρισμένων τροφῶν : ΠΔ 'Ησ.1,13 **νηστείαν, καὶ ἀργίαν,** καὶ τὰς νουμηνίας **ὑμῶν, καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν,** μισεῖ ἡ ψυχή μου, Στράβ.16,2,40, ΚΔ Πράξ. 27,9 **καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη** παρεληλυθέναι· || ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ χριστιαν. θρησκείᾳ, ἡ κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας ἐπιβαλλομένη ἀποχὴ ἀπὸ ὡρισμένων τροφῶν (κρέατος, γάλακτος, ᾠῶν ἢ ἐλαίου, ἰχθύων κτλ.) εἰς ὡρισμένας ἡμέρας : Παλλάδ.β.Χρυσ.82 **οἱ τῷ 'Ιωάννῃ συνόντες ἐπίσκοποι ἰσάριθμοι τῆς ἁγίας νηστείας προσῆλθον τῷ βασιλεῖ, - νηστεία καὶ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου, - σήμερα ἔχομε νηστεία·** || ὁμ. ὁ χρόνος καθ' ὃν τελεῖται ἡ νηστεία : Λέων Γραμμ. 496 **ἦν δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομὰς πέμπτη, - ἡ νηστεία τοῦ Πάσχα.**

νήστειρα (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ νήστης βλ.λ.(!) ἐν ἐπιθ. χρ. : Νίκ.'Αλεξ.130 **νηστείρης Δηοῦς,** αὐτ.Θηρ. 862 **μούνη.. νήστειρα βροτῶν ἀπὸ κῆρας ἐρύκει.**

νήστευμα-ατος (τό) τὸ νηστεύειν, ἡ νηστεία : Εὐστ.Πον.129,22 **νήστευμα τρυφηλόν** (νηστεία πλήρης τρυφῶν).

νηστευτής (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. νηστεύτρια, ὁ νηστεύων, ὁ ἀσκῶν θρησκευτικὴν νηστείαν : 'Ιω.Χρυσ.'Ομ.126, **- ὁ ἅγιος 'Ιωάννης ὁ νηστευτής·** || δημ. κ. ὡς οὐσ. ἐπὶ τοῦ ἁγίου 'Ιωάννου τοῦ Προδρόμου.

νηστευτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν νηστείαν : Εὐστ.Πον.129,32· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηστείαν : αὐτ.126,20 **τὰ νηστευτικὰ παραγγέλλοντες.**

νηστεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπέχω τροφῆς : 'Αριστφ.'Όρν.1519 **ὥσπερεὶ θεσμοφορίοις νηστεύομεν,** αὐτ.Θεσμ.949 **Παύσων.. νηστεύε.,** 'Αριστλ.ΖΜ 676a,1, Πλούτ.'Ηθ.626F **νηστεύσαντας ἀργότερον ἐσθίειν ἢ προφαγόντας·** || εἰδ. ἀπέχω ὡρισμένων τροφῶν ἀπηγορευμένων ὑπὸ τῆς θρησκείας καθ' ὡρισμένας ἡμέρας : Κορνοῦτ. Φύσ.Θε.28,210 **νηστεύουσιν εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος,** ΚΔ Ματθ.6,16 **ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί,** Μωραΐτ. 1,49 **παρειὰς νηστεύοντος ἀγγέλου, - ἐνήστευσα καθ' ὅλην τὴν** ἁγίαν τεσσαρακοστήν, παροιμ. **νηστεύει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ,** γιατὶ **φωμὶ δὲν ἔχει** (εἰρωνικῶς)· || μτφ. μτ. γενικ. ἀπέχω τινός : 'Εμπ. 144 **νηστεῦσαι κακότητος.**

νήστης (ὁ) ὁ νηστεύων· Φρύν.'Επιτ.326 «νήστης βάρβαρον, τὸ δ' ἀρχαῖον νῆστις διὰ τοῦ ι» : Σιμων.38, 'Αριστλ.άπ.232, Πάπ. **ταῦτα νήστῃ δίδου πιεῖν,** Μάτρ.Παρ.άπ.10 **νήστης, ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων·** **2)** γλωσσ. ὁ νήθων.

νηστήσιμος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ κατὰ τὴν νηστείαν ἐσθιόμενος, ἀντίθ. ἀρτυμένος, πασκάτικος, πασχαλινός : Παπαντ.'Αγ. 'Ορ.37 **ἔτσι τὸ φαγητό, πάντοτε νηστήσιμο, εἶναι ἀγγαρεία, - ἔκαμε μακαρονάδα νηστήσιμη, - γλυκύσματα νηστήσιμα·** **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νηστείαν : **νηστήσιμος ἡμέρα.**

νηστικάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιαιτέρα γεῦσις καὶ ὀσμὴ τοῦ στόματος τοῦ νηστικοῦ.

νηστικάτα ἐπίρρ. δημ. καθ' ὃν χρόνον εἶναί τις νηστικός : **πίνει ἕνα ποτήρι κρασί - καταπίνει ἕνα λουβὶ σκόρδο νηστικάτα.**

νηστικός-ή-όν (νέω) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νέειν, εἰς τὸ κλώσιμον· τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **νηστικὴ** κτ. παράλειψιν τοῦ οὐσ. τέχνη : Πλάτ.Πολιτ. 282A **καὶ μὴν ξαντική γε καὶ νηστικὴ καὶ πάντα αὖ τὰ περὶ τὴν ποίησιν τῆς ἐσθῆτος, μία τίς ἐστι τέχνη τῶν ὑπὸ πάντων λεγομένων ἡ ταλασιουργική·** **2)** (νῆστις) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ μεταλαβὼν τροφῆς, ἄσιτος : 'Αέτ.16,131, Διοσκ. Εὐπορ.1,58, Βαλαωρ.Χορμοβ.1 **κι ἀπόψε πάλε νηστικὸς.. κι ἀπόψε χωρὶς δεῖπνο,** παροιμ. **νηστικὸ ἀρκοῦδι δὲ χορεύει.**

νήστιμος-ον μσν., πάπ. κ. -ειμος ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νηστείαν : Πάπ. τοὺς νηστείμους **ἑβδομάδας,** Συνέσ.172C **ἐν ταῖς νηστίμοις τῶν ἡμερῶν.**

νῆστις (ὁ,ἡ) (νη, ἔδω), γενικ. -ιος κ. -ιδος, δοτ. νήστει, πληθ. **νήστεις** κ. **νήστιδες,** ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐσθίων, ὁ νηστεύων, ὁ νηστικός : 'Ιλ.Τ 207 **ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας 'Αχαιῶν νήστιας, ἀκμήνους,** 'Οδ.Σ 370 **ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος,** Διοκλ.άπ.43, ΚΔ Ματθ.15,32 **καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω,** 'Ονοσ. 12,1 **νήστισιν ἐπιθέντες οἱ πολέμιοι·** || ὁμ. μτ. γενικ. : Εὐρ.ΙΤ 973 **καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθείς, νῆστις βορᾶς·** || ὁμ. μτφ. : Αἰσχ.Πρ 575 **πλανᾷ τε νῆστιν ἀνὰ τὰν παραλίαν ψάμμαν·** || ὁμ. μτ. ἀφηρ. οὐσ. : Αἰσχ.'Αγ.1016 **νῆστιν ἤλασεν νόσον** (λιμόν), αὐτ.Χο.250 **τοὺς δ' ἀπωρφανισμένους νῆστις πιέζει λιμός·** || νήστεις αἰκίαι, δύαι κτλ. οἱ πόνοι τῆς νηστείας : Αἰσχ.Πρ.599 **σκιρτημάτων δὲ νήστισιν αἰκίαις λαβρόσυνοι ἦλθον,** αὐτ.'Αγ.1621 **δεσμὸς δὲ καὶ τὸ γῆρας αἵ τε νήστιδες δύαι διδάσκειν ἐξοχώταται φρενῶν ἰατρομάντεις·** **2)** ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων νηστείαν : Αἰσχ.'Αγ.193 **πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι·** **3)** τὸ θηλ. νῆστις ὡς οὐσ. τὸ μεταξὺ τῆς κοιλίας καὶ τοῦ στομάχου ἀείποτε κενὸν ἔντερον, τὸ ἔγεῖρον τὴν πεῖναν (intestinum jejunum) : 'Αριστφ.άπ. π. 'Αθήν. 3,96C **εἰ δὲ μή, πλευρὸν ἢ γλῶτταν ἢ σπλῆνά γ' ἢ νῆστιν ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἦτριαίαν,** Εὐ-

βουλ.110 (π.'Αθήν.3,100Ε) **ἠπάτια νῆστις πλεύμονες,** 'Αριστλ.ΖΜ 675b,33· **4)** ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἰχθύς τις τοῦ γένους τῶν κεστρέων, ὀνομαζόμενος οὕτως ἐκ τοῦ πάντοτε κενοῦ αὐτοῦ στομάχου: 'Αριστφ.ἀπ. 156, 'Αθήν.7,308Α **διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται·** || δθ. π. κωμ. σκωπτικῶς ἐπὶ ἀνθρ. λαιμάργων : 'Αριστφ.π.'Αθήν.7,307Ε **ἄρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία; ὡς μὲν γὰρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκετε,** "Αλεξ.256 **ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἰκαδ' ἀποτρέχω·** πρβλ. κ. 'Αθήν. 7,307D· **5)** ὡς κύρ. ὄν. **Νῆστις** θεότης τις παρὰ Σικελοῖς, παριστάνουσα τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος· Εὐστ.'Ιλ.1180,14 **«καὶ Σικελική δέ τις, φασί, θεὸς Νῆστις ἐλέγετο» :** 'Εμπεδ.6,3 **τέσσαρα τῶν ταύτην ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε, Ζεὺς ἀργὴς "Ηρη τε φερέσβιος ἠδ' 'Αϊδωνεὺς Νῆστις.**

νηστοποσία μτγν. τὸ πίνειν τινὰ νῆστιν : 'Ηρόδ. 'Ιατρ.π.'Ορειβ.5,27,12.

νηστοποτῶ-έω μτγν. πίνω νῆστις : 'Ηρόδ.'Ιατρ. π. 'Ορειβ.5,27,16.

νηστός-όν (νέω) μτγν. ὁ κεκλωσμένος : ΠΔ 'Εξ. 31,4 **καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστόν.**

νησύδριον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νῆσος, νησάκι : Ξεν.'Ελλ.6,1,12 **μὴ εἰς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ἠπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους,** 'Ισοκρ. 5,145 **ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ νησυδρίοις τὰς** ἀρχὰς κατασχόντας.

νήσυρις (ἡ) σφονδύλιον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,76.

νησώδης-ους-ες νεώτ. ὁ πλήρης νήσων : **νησῶδες πέλαγος.**

νήταυρος (ὁ) δημ. **δ. τ.** τοῦ γήταυρος βλ.λ.

νήτεα 'Ησ. **«ἀνήνυτα»**

νήτη (ἡ) συνηρ. **τ.** τοῦ νεάτη βλ.λ.

νήτικο (τὸ) **δ.** νίτικο βλ.λ.

νητικός-ή-όν (**νέω**) μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς **τὸ νέειν, εἰς** τὸ νήθειν· τὸ θηλ. ὡς οὐσ., κτ. παράλειψιν **τοῦ τέχνη, νητική** ἡ περὶ τὸ νήθειν τέχνη· **Φωτ. «νητικὴν** ἄνευ τοῦ σ τὴν περὶ τὸ νήθειν **τέχνην»**

νήτιτος-ον ἀτιμώρητος, ἀνεκδίκητος : 'Επιγρ. **μὴ οἱ νήτιτα γένηται.**

νητοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νήτην βλ.λ. : Νικόμ.'Αρμ.10,9 **τόνος νητοειδέστερος·** || **τὸ νητοειδὲς τῆς φωνῆς τὸ** ὕφος τῆς ἀνυψώσεως φωνῆς **ἐν τῷ ψάλλειν.**

νῆτος (**ὁ**) μσν. **νέ**ατος, ἔσχατος· δθ. ἐπὶ μουσικοῦ τόνου, **ὁ τῆς νεάτης,** ἤτοι τῆς τελευταίας χορδῆς τόνος **:** Βί.'Αγ.Θεοφάν.12 **οὐκ ἐκαυχήσατο** νῆτος **ἁπαλότητος εἰς περιβολὴν αὐτοῦ, οὐ κναφεὺς ἐπὶ ἐσθῆτι αὐτοῦ ἐμόχθησεν.**

νητός-ή-όν (νέω=σωρεύω) ὁ ἐπισεσωρευμένος : 'Οδ Β 338 **ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο· 2)** (νέω=νήθω) ὁ κεκλωσμένος.

νητρεκής-οῦς-ές ἀτρεκὴς βλ.λ.

νητρεκίη (ἡ) ἀλήθεια : Βοηθ. ἐν Πλαν.26

νητρεκῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νητρεκῆ βλ.λ., ἀληθῶ**ς** : Λυκόφρ.) **λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς.**

νῆτρον (τὸ) (νέω) τὸ κλωστήριον· Σουΐδ. **«νῆτρον·** τὸ κλωστήριον».

νῆττα (**ἡ**) ἐπ. κ. ἰων. κ νεώτ. **νῆσσα,** βοιωτ. **νᾶσσα** τὸ πτηνὸν νῆσσα, πάπια : 'Ηρ.2,77 **ὀρνίθων δὲ τούς τε ὄρτυγας καὶ τὰς** νήσσας **καὶ τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων,** 'Αριστφ."Ορν.566 **νήττῃ πυροὺς καθαρίζειν,** 'Επιγρ **νῆττα** ἀργυρᾶ· || **νεώτ.** εἰδ. ζωολ. γένος πτηνῶν νηκτικῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν νησσιδῶν.**

νηττάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νῆττα βλ.λ. 'Αριστφ. Πλ.1011 **νηττάριον ἂν καὶ βάτιον ὑπεκορίζετο.**

νηττίον (τὸ) νηττάριον βλ.λ. : Νικόστρ.6.

νηττοκτόνος-ον μσν. ὁ φονεύων νήσσας· δθ. ὡς οὐσ εἶδος ἀετοῦ : Φιλῆς Περὶ ζῴων 14,5

νῆττον 'Ησ. «πλήρες, μεστόν».

νηττοφόνος (ὁ) νηττοκτόνος βλ.λ. ὡς ὄν. **εἴδους** ἀετοῦ : 'Αριστλ.ΖΙ 618b,25.

νηττοφύλαξ-ακος (ὁ) γλωσσ. **ὁ** φυλάσσων νήσσας.

νηῦν αἰτ. τοῦ νηῦς βλ.λ.

νηῦς (ἡ) ναῦς βλ.λ.

νηυσιπέρητος-ον ναυσιπέρατος βλ.λ.

νήϋτμος-ον (νη, ἀϋτμή) ἄπνους, ἄνευ πνοῆς, δίχως ἀναπνοή : 'Ησίοδ.Θ 795 **κεῖται νήϋτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν.**

νηφαίνω μσν. νήφω : Εὐστ.'Ιλ.1306.

νηφαλέος-α-ον νηφάλιος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 2,908· || δθ. σώφρων, ἤρεμος : Μάξ.Τύρ.9,3, 'Αγαθ. 2,3, Σχόλ.'Ιλ.Ψ 398, 'Εφραὶμ Σύρ.),221C.

νηφαλεότης-ητος (ἡ) γλωσσ. **κ.** μσν. νηφαλιότης βλ.λ. : 'Εφραὶμ Σύρ.1,94F.

νηφαλεύω νηφαλιεύω βλ.λ.

νηφαλεῶ-όω μσν. καθιστῶ **τινα νηφάλιον :** Στουδ.Θεόδ.252Β.

νηφαλέως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον νηφαλέον **βλ.λ.,** νηφαλίως : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,6 **ξυντελέσαι δόμον νηφαλέως,** Νεῖλ.31 **καθαρῷ τῷ νῷ τὸ θεῖον θρησκεύουσι νηφαλέως.**

νηφαλέωσις-εως (ἡ) λεξ. νηφαλιότης : ΕΓουδ. 407,58 νήφειν εἴρηται **κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος προφορὰν καὶ νηφαλέωσιν.**

νηφαλιεύς-έως (ὁ) νηφάλιος βλ.λ. : ΑΠ 9,525,14 νηπενθέα, νηφαλιῆα.

νηφαλιεύω μτγν. ποιῶ νηφάλιον, ἤτοι ἄοινον σπονδήν : Πολυδ.6,26 **τὸ γὰρ νηφαλιεύειν, τὸ νηφάλια θύειν ἔλεγον.**

νηφαλίζω ἀρχ. λεξ. ἁγνίζω **δι'** ὕδατος, δι' **ἀ**οίνου σπονδῆς, νηφαλιεύω βλ.λ. : 'Ησ. **νενηφαλισμένον ὕδατι, οὐκ οἴνῳ ἡγνισμέναν,**

νηφάλιμος-ον μτγν. νηφάλιος βλ.λ. : Χρησμ. **α.** Φλεγ.Θαυμ.36,10 **νηφαλίμων ἀρνῶν τε ταφεῖν χθονίους τάδε ῥέξον.**

νηφάλιος-α-ον κ. -ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἐγκρατὴς οἴνου, ὁ μὴ μεθύων, οὐχὶ μέθυσος· 'Ησ. «νηφάλιοι· νήφοντες, μὴ πεπωκότες» : ΚΔΤιτ.1,3.2 **δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι . . νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον . .** μὴ πάροινον . ., **- ὁ Σωκράτης εἰς τὰ συμπόσια μεταξὺ μεθυόντων ἔμενε νηφάλιος·** || ὁμ. ἐπὶ ἀφηρ. : Φίλ.1,16 **νηφάλιος μέθη,** Πλούτ.'Ηθ.504Α βαθὺ ἡ σιγὴ **καὶ νηφάλιον, ἡ δὲ μέθη λάλον,** 'Ιώσ.Αἰ 13,12,2· || μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἤρεμος, ὁ ἔχων πνευματικὴν διαύγειαν : 'Ιω Χρυσ.'Ιερ 1,465 **νηφάλιον εἶναι δεῖ τὸν ἱερέα καὶ διορατικόν, - πάντοτε** νηφάλιος **εἰς τὴν συζήτησιν· 2)** ἐπὶ ποτῶν, ὁ μὴ μεμειγμένος μετ' οἴνου : Αἰσχ Εὐμ.107 **χοὰς τ' ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα** (θυσίαι ἀποτελούμεναι ἐκ μέλιτος, γάλακτος καὶ ὕδατος)· ὁμ. ἐπὶ πραγμ. σχετιζομένων πρὸς τὴν ἄοινον θυσίαν, οἷον **νηφάλιος κρατὴρ** ὁ κρατὴρ ὁ περιέχων ὑγρόν τι ἄνευ οἴνου διὰ τὴν ἄοινον θυσίαν : Πλούτ.'Ηθ.156D **αἱ** Μοῦσαι **καθάπερ κρατῆρα νηφάλιον, ἐν μέσῳ προθέμεναι τὸν λόγον·** || ὁμ. **νηφάλιαι εὐχωλαί, θυσίαι** κττ. οἱ ἄνευ οἴνου γινόμεναι σπονδαί : 'Απολλ.Ρ 4,712 **ἡ δ' εἴσω πελάνους μειλικτρά τε νηφαλίῃσι καῖεν ἐπ' εὐχωλῇσι** παρέστιος, Πολ.'Ιστ.42 **'Αθηναῖοι . . νηφάλια** μὲν ἱερὰ θύουσι Μνημοσύνῃ, Μούσαις . .· || ὁμ. **νηφάλιοι βωμοί** βωμοὶ ἐφ' ὧν ἐγίνοντο αἱ νηφάλιοι θυσίαι : 'Επιγρ.· || δθ. **νηφάλια θύειν, σπένδειν** κττ. προσφέρειν νηφαλίους, ἤτοι ἀοίνους θυσίας : Πλούτ.'Ηθ.464C, αὐτ.132Ε **αὐτῷ τῷ Διονύσῳ πολλάκις νηφάλια θύομεν ἐθιζόμενοι καλῶς μὴ ζητεῖν ἀεὶ τὸν ἄκρατον,** Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,225 **νηφάλια σπείσω Κύπριδι·** || **νηφάλια ξύλα** ξύλα, ὧν ἐγίνετο χρῆσις εἰς τὰς νηφαλίους, ἤτοι ἀοίνους θυσίας ἢ σπονδάς, οἷον ὁ θύμος· Σουΐδ

«νηφάλια ξύλα· τὰ μήτ' ὀμπέλινα, μήτε σύκινα, μήτε μύρσινα· ἐκεῖνα γὰρ οἰνόσπονδα λέγεται ὡς καιόμενα ὅτε μὴ ὕδωρ, ἀλλὰ οἶνος σπένδεται» : Φιλόχ.31, Κρατ.5· || **νηφάλιον πόπανον** πόπονον βλ.λ. ζυμωθὲν ἄνευ οἴνου : Ἐπιγρ.

νηφαλιότης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀπὸ τοῦ οἴνου ἀποχή, ἡ ἐγκράτεια τοῦ οἴνου : Ἀθανάσ.1,720C, Παπαδ.Χρ.Μηλ.128 **τηροῦντες τὴν περὶ νηφαλιότητος.. ρήτραν·** || ἡ σωφροσύνη, ἡ ἠρεμία, ἡ διαύγεια : Γρηγ.Ναζ.Λογ.45 **θαυμάζω τῆς νηφαλιότητος, - ὡμίλησε μὲ νηφαλιότητα.**

νηφαλισμός (ὁ) Σουΐδ. ἡ νηφαλιότης· κ. μτφ. ἡ προσοχή.

νηφαλίως ἐπίρρ. οὐχὶ μεθύων, κατὰ τρόπον νηφάλιον· δθ.ἠρέμως, μετὰ πνευματικῆς διαυγείας : Πολ.6,26 **νηφαλίως ἔχειν** (νήφειν).

νήφαλος (ὁ) μτγν. νηφάλιος βλ.λ. : Χρησ.π.Φλεγ. ἀπ.36,10] **τρὶς τόσα νήφαλα πάντα.**

νηφαντικός-ή-όν ὁ ποιῶν τινα νηφάλιον : Πλάτ. Φίλ.61C **τὴν δὲ τῆς φρονήσεως** (ἐνν. κρήνην) **νηφαντικὴν καὶ ἄοινον αὐστηροῦ καὶ ὑγιεινοῦ τινος ὕδατος·** **2**) νηφάλιος βλ.λ. : Πορφ.Νυμφ.19 **τὸ ζῷον νηφαντικόν** (ἐπὶ τῆς μελίσσης).

νηφαντός-ή-όν μσν. νηφάλιος : Εὐστ.1306,52.

νηφόντως ἐπίρρ. μσν. ἀγρύπνως, μετὰ ἐντάσεως (πρβλ. νήφω ἐν δμ. σημ.) : Ἐφραὶμ Σύρ.3,255D **τὸ μὴ συνεχῶς προσεύχεσθαι καὶ νηφόντως.**

νήφρων-ονος (ὁ,ἡ) ἄφρων, μωρός : Κλαυδιαν.2,23.

νήφω κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. νάφω ἐν χρ. π. δοκίμοις μ. κτ. ἐνεστ. κ. κτ. τὸ πλεῖστον κτ. μτχ., παρατ. **ἔνηφον,** ἀόρ. **ἔνηφα,** ἀπέχω τοῦ οἴνου, εἶμαι νηφάλιος, ἐγκρατὴς τοῦ οἴνου : Θέογν.478 **οὔτε τι γὰρ νήφω οὔτε λίην μεθύω,** Πλάτ.Συμπ. 213Ε **εἶεν δή, ἄνδρες· δοκεῖτε γάρ μοι νήφειν· οὐκ ἐπιτρεπτέον ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον,** Λούκ. ἐν ΑΠ 11,429 **ἐν πᾶσι μεθύουσιν Ἀκίνδυνος ἤθελε νήφειν·** || ἡ μτχ. νήφων ὡς ἐπίθ. νηφάλιος, μὴ μεθύων : Ἡρ.1,133 **τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος,** Σοφ.ΟΚ 100 **οὐ γὰρ ἂν ποτε πρώταισιν ὑμῖν ἀντέκυρσ' ὁδοιπορῶν, νήφων ἀοίνους,** Ἀριστφ.Λυσ.1228 **ὀρθῶς γ', ὅτιὴ νήφοντες οὐχ ὑγιαίνομεν,** Νόμ.Πιττακοῦ π. Ἀριστλ.Πολιτ.1274b,20 **τοὺς μεθύοντας.. πλείω ζημίαν ἀποτίνειν τῶν νηφόντων,** Πλάτ.Συμπ.214C **μεθύοντα.. παρὰ νηφόντων λόγους παραβάλλειν,** παροιμ.π.Πλούτ.Ἠθ.503F **τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης τοῦ μεθύοντος** (πρβλ. δημ. ἀπὸ παιδὶ καὶ μεθυσμένο μαθαίνεις τὴν ἀλήθεια)· || **νήφων θεός** τὸ ὕδωρ : Πλάτ.Νόμ.773D **μαινόμενος μὲν οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται** (Λογγῖν. «νήφοντα θεὸν τὸ ὕδωρ λέγει, κόλασιν δὲ τὴν κρᾶσιν»)· **2**) ὁμ. μτφ. εἶμαι νηφάλιος, οὐχὶ μεθύων ἔκ τινος πάθους : Ξεν.Συμπ. 8,21 **νήφων μεθύοντα ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης θεᾶται,** Δημ 538 **ἐγὼ δ' ὑπ' ἐχθροῦ, νήφοντος, ἕωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τοῦτο ποιοῦντος, ὑβριζόμην·** **3**) μτφ. εἶμαι ἤρεμος, ἔχω πνευματικὴν διαύγειαν, προσοχήν, ψυχραιμίαν : Ἀριστλ. Μεταφ.984b,17 (Ἀναξαγόρας) **οἷον νήφων ἐφάνη παρ' εἰκῇ λέγοντας,** Ἀλκίφρ.1,13 **τὸ νῆφον ὑπὸ τοῦ πάθους βυθίζεται,** Ἐπίκ.Ἐπ.3 **νήφων λογισμός·** **4**) μτφ. εἰμὶ προσεκτικός, προνοητικός, σώφρων : Ἐπίχ.250 **νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν,** ΚΔ Θεσσ.1,5,6 **γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν,** αὐτ. Πέτρ.1,4,7 **νήψατε εἰς προσευχάς,** Πλούτ.Ἠθ.800B **ἀγρυπνῶν καὶ νήφων καὶ πεφροντικώς,** Γαλ.17,991 **νήφων καὶ φροντιστής,** Ἡρωδιαν.2,15,1 **ἀνὴρ προμηθής τε καὶ νήφων·** **5**) ὁμ. μτφ. ἔχω αὐτοέλεγχον : Πλάτ.Νόμ.918D **νήφει καὶ πρότερον αἱρεῖται τοῦ πολλοῦ τὸ τοῦ μέτρου ἐχόμενον·** **6**) μτ. ἐμπροθ. διορ. ἀνανήφω, ἀναλαμβάνω : Ἀχιλλ. Τάτ.1,13, Πρόκλ.Παρμ.791 **ἐγερθέντων καὶ νηφάντων ἀπὸ τῆς πτώσεως·** **7**) ρηματ.π. νηφάλιος, νηφαίνω, νηφαντικός. Ἐτυμολ. ἀγν.· πιθ. ἐκ τοῦ νη- κ. ἀφ- (ἅπτω-ομαι).

νήφων-ονος (ὁ,ἡ), πληθ. **νήφονες,** δοτ. **νήφοσι,** νηφάλιος : Θέογν.481 **μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφοσι γίγνεται αἰσχρά,** αὐτ.627 **αἰσχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφοσιν εἶναι.**

νηχάλεος-α-ον μτγν. ὁ νηκτός, ὁ νηχόμενος βλ λς : Ξενοκρ.π. Ὀρειβ.2,58,1 ἡ, **νηχαλέα φύσις.**

νηχεῖον (τὸ) γλωσσ. τόπος ἐν ᾧ νήχονται, κολυμβῶσι.

νήχι (νή) ἐπίρρ. λεξ. κ. **νηχί** κ. ναίχι· Ἡσ. **«ναὶ μήν».**

νήχυτος-ον (νή, χέω) (κατὰ τοὺς γραμμ. σχηματίζεται ὡσεὶ εἶχε τὸ νή ὡς τὸ α ἐπιτατικὴν σημ.) ὁ πολύχυτος, ὁ ἀφθόνως ρέων, ὁ ἄφθονος, ὁ μακρὰν διακεχυμένος : Φιλέτ 21 **νήχυτον ὕδωρ,** Ἀπολλ.Ρ 3,530 **φάρμαχ' ὅσ' ἤπειρός τε φύει καὶ νήχυτον ὕδωρ,** αὐτ.4,1367 **νήχυτος ἅλμη,** Κολλ. ἀπ.313 **ν- εὐρώς,** Νίκ.Ἀλεξ.587 **νήχυτος ἱδρώς,** Κόϊντ.1,417· **2**) ἐπὶ νεαρῶν βλαστῶν, ὁ πλήρης χυμοῦ, ὁ δροσερός : Νίκ.Θηρ.33 **νήχυτος ὄρπηξ.**

νήχω, δωρ. **νάχω,** ἀπαρφ **νηχέμεναι** (Ὀδ.Ε 375), γ' ἑν. παρατ. **νῆχε** (αὐτ.399), γ' πληθ. **νῆχον** (αὐτ. Η 280, Ἡσίοδ.Α 317), συχνότ. τὸ μέσ. **νήχομαι,** ἀπαρφ. **νήχεσθαι** (Δημόκρ.172), μτχ. **νηχόμενος** (Ὀδ.Η 276, αὐτ.Ξ 352, Ἡσίοδ.Α 211), γ' πληθ. ποι. παρατ. **νήχοντο** (Τιτανομ.4), μέλλ. **νήξομαι** (Ὀδ. Ε 364, Τίμων Φλ.32), μτγν. γ' ἑν. μέσ. ἀόρ. **ἐνήξατο** (Λυκόφρ.76), μτγν. μτχ. **νηξαμένη** (Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,36), κολυμβῶ, πλέω, ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἢ διὰ τοῦ ὕδατος πορεύομαι : Ὀδ.Ε 364 **αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ, νήξομ',** αὐτ.375, αὐτ.Η 280, αὐτ.Ξ 352, Ἡσίοδ.Α 211, αὐτ.317, Λυκόφρ. 76, Πολύβ.3,84,9, αὐτ.5,48,9 **ὡς ἂν ὁμοῦ τοῖς νηχομένοις φερομένων ἵππων,** Νίκ.Ἀλεξ.590 **οἵ ῥά γε πολλοὶ νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ,** Πλούτ.Ἠθ. 1063Ι, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1, ΑΠ 9,36,2 **ὁλκὰς.. τοσάκις χαροποῖς κύμασι νηξαμένη,** Αἰλ.Ζ13,11, Χρησμ. Σιβ.2,209· **2**) ἡ μτχ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **νηχόμενα** ὡς οὐσ. οἱ ἰχθύες : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 11,199,4 **τῇ ῥινὶ δὲ προσθεὶς ἄγκιστρον σύρει πάντα τὰ νηχόμενα.**

νῆψις-εως (ἡ) (νήφω) μτγν. νηφαλιότης, σωφροσύνη : Πολύβ.16,21,4, Στράβ.7,3,11 **καὶ τοσοῦτον ἐπῆρεν ἀσκήσει καὶ νήψει καὶ τῷ προσέχειν τοῖς προστάγμασι,** Φίλ.1,377.

νηῶν ἰων. γενικ. πληθ. τοῦ ναῦς ἀντὶ νεῶν.

νηωποιεῖον (τὸ) δ. τ. τοῦ νεωποιεῖον βλ.λ.

νηώτης (ὁ) μσν. πιθ. ναύτης : Θεόγνωστ.Καν.44,26.

νιάκα (ἡ) δημ. ἄ. νάκα βλ.λ. : ΜΜ **ρίχνω τὴ νιάκα στὰ πλευρά, βάνω τὸ δρόμο στὰ μπροστὰ νὰ πάω στῶν ἀνθρώπωνε.**

νιάκαρη (ἡ) μσν., δημ. -α (τὰ) κ.-άς (ὁ) κρουστὸν μουσικὸν ὄργανον, τύμπανον ἢ πνευστόν, σάλπιγξ, κέρας, τρουμπέτα, ἄ. νακαράς : Ἐρωτόκρ.2,230 **ἀπὸ μακρὰ γρικοῦσι σάλπιγγες μὲ τσὶ νιάκαρες.**

νιάλμα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν κύκνος βλ.λ.

νιάμερα (τὰ) δημ. κ. νιάημερα . ἡ ἐνάτη ἡμέρα ἀπὸ τῆς κηδεύσεως νεκροῦ, καθ' ἣν συνήθως τελεῖται μνημόσυνον ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀρχαῖα ἔνατα βλ.λ.· || συνεκδ. ἐπιμνημόσυνος δέησις τελουμένη τὴν ἐνάτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου τινός.

νιάου-νιάου (τὸ) δημ. ἄ. νιαούρισμα βλ.λ.

νιαουρίζω δημ. ἀμτβ. φωνάζω, κάμνω νιάου - νιάου, ἐπὶ τῶν γαλῶν· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁμιλῶ μετὰ φωνῆς λίαν μονοτόνου καὶ ἐνοχλητικῆς, ἢ κλαυθμυρίζω κατὰ τρόπον ἐνθυμίζοντα τὸ νιαούρισμα τῶν μικρῶν γαλῶν.

νιαούρισμα (τὸ) (νιαουρίζω) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νιαουρίζω βλ λ., τὸ νιάου-νιάου, ἡ φωνὴ τῆς γαλῆς, ἰδ. τῆς μικρᾶς· **2**) κτ.

ἐπέκτ. καὶ ἐπὶ ἀνθρωπίνης φωνῆς λίαν μονοτόνου καὶ ἐνοχλητικῆς.
νιάσιμο (τὸ) δημ. κ. **νιά(σ)μα** ἐπὶ ἀγρῶν, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νεάζω βλ.λ., νέασις, ἡ πρώτη ἄροσις χέρσου ἀγροῦ· ‖ γεν. ὄργωμα.
νιά(σ)μα (τὸ) δημ. νιάσιμο βλ.λ.
νιάτα (τὰ) μσν. κ. δημ. νεανικὴ ἡλικία, νεότης, νιότη, ἀντίθ. γέρα, γεράματα : Ἐρωτόκρ.4,230 κι **ἄλλος στὰ νιάτα τὴ ζητᾷ, στὰ γέρ' ἄλλος τὴν ἔχει,** λ.τραγ. **τὰ νιάτα δὲν πουλιῶνται πιὰ νὰ τὰ ξαναγοράσω,** Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 139,15 **ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ νιάτα ξανάνθισα,** αὐτ.Περ.Χαιρ.19,15, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,16 **δὲν σᾶς κάκιωσα ποτές μου καὶ τὰ νιάτα δὲ φθονῶ,** Παπαντ."Αγ."Ορ.25 **τὰ νιάτα τους δὲν ξεχνοῦν τὸ λύγισμά τους μέσα στὸ ράσο,** - **ἔφαγε τὰ νιάτα του στὴν ξενιτειά,** εὐχὴ **νὰ χαρῇς τὰ νιάτα σου,** φρ. ἐπιτιμήσεως κρῖμα **στὰ νιάτα σου,** φρ.συμπαθείας **κρῖμα στὰ νιάτα του** (ἀναφερομένη εἰς παθόντα ἢ θανόντα), παροιμ. **ἡ ἀρμάτα βγάζει νιάτα** (ὁ καλλωπισμὸς ἀποκρύπτει τὴν ἡλικίαν), ὁμ. **τὰ νιάτα καὶ τὰ γράσια δὲν κρύβονται** (ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀποκρύψεως πασιφανῶν πραγμάτων).
νιβάς-άδος (ἡ) Ἡσ. «αἲξ ἔχουσα λόφον».
νιβατισμός (ὁ) μτγν. εἶδός τι φρυγίου χοροῦ· Ἡσ. «εἶδος ὀρχήσεως βαρβαρικῆς» : Ἀθήν.14,629D φρύγιος **νιβατισμός, θράκιος καλαβρισμός.**
νίβομαι μσν. κ. δημ. δ.τ. τοῦ νίπτομαι βλ.λ.
νίβω δημ. τ. τοῦ νίπτω βλ.λ.
νιγέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν βατραχιοειδῶν.
νίγλα Ἡσ. «τρόπαια» (περσικ.λ.).
νίγλα (ἡ) (λατ.) δημ. λωρίον χρήσιμον πρὸς πρόσδεσιν τοῦ ἐφιππίου εἰς τὴν ράχιν τοῦ ἵππου ἢ ἄλλων ὑποζυγίων, ὑποζώνη, ὑπόζωμα, ἀ. ἴγγλα, γίγγλα, μεσιά· **2)** ὁμ. δημ. τὸ φυτὸν ἔποχον βλ.λ.
νιγλαρεύω ποι. τερετίζω βλ.λ. : Εὐπ.110.
νιγλάρισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κέλευσμα διὰ νιγλάρου ἐν χρ. παλαιότερον εἰς τὸ ἑλληνικὸν καὶ τὸ ξένον ναυτικόν.
νιγλαριστής (ὁ) νεώτ. ὁ παίζων νίγλαρον βλ.λ.
νίγλαρος (ὁ) κ. νεώτ. εἶδός τι μικροῦ αὐλοῦ αἰγυπτιακοῦ, δι' οὗ οἱ κελευσταὶ παρεκέλευον τοὺς κωπηλάτας ἐν τῷ κωπηλατεῖν ἢ καὶ ἐν ἄλλοις ὁμαδικοῖς χειρισμοῖς ρυθμίζοντες σύναμα οὕτω τὸν συγχρονισμὸν τῶν κινήσεων· ἡ χρ. τούτου ἐν τῷ ναυτικῷ μέχρι τοῦ 19 μ.Χ. αἱ., ἀ. γίγγλαρος : Ἀριστφ.'Αχ.554 **αὐλῶν κελευστῶν, νιγλάρων, συριγμάτων·** ‖ νεώτ. μικρὸς πλαγίαυλος, πίφφερο βλ.λ.· **2)** ἐν τῷ πληθ. μτφ. κραδασμὸς φωνῆς, λαρυγγισμός, τερέτισμα, τρίλλιες : Φερεκρ.145,27, πιθ. κ. ἐν Φρύν.Κωμ.69,'Ησ.,Φώτ. ἐν λ. νιγλαρεύων.
νιδάριον ἐσφ.γρ. τοῦ κιδάριον βλ.λ.· Σουΐδ. ἐν λ. ἐγκεκορδυλημένος.
νίδες κ. νιΐδες (Ἡσ.) Φώτ. «αἰδοῖα ἢ ὀρχίδια παιδίων», (κτ. Σουΐδ. ἡ λ. σικελική).
νίδιον (τὸ) γλωσσ. κ. **νίρις·** Γλωσσ. «νίδιόν ἐστι ροδοδάφνης ἄνθος».
νιζάμης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁπλίτης τοῦ τουρκικοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν βασιβουζοῦκον καὶ τὸν γιανίτσαρον.
νιζάμι (τὸ) (τουρκ.) δημ. τάξις, ἐπιταγή, τὸ κρατοῦν νόμιμον, ἡ καθιερωμένη συνήθεια, ἔθος πάγιον.
νίζω, β' ἑν. προστ. **νίζε** (Ἰλ.Λ 830), ἀπαρφ. **νίζειν** (Ὀδ.Τ 374), μτχ. **νίζων** (Ἰλ.Η 425,Εὐρ.ΙΤ 1338), ἐπ. γ' πληθ. παρατ. **νίζον** (Ἰλ.Λ 846, Ὀδ.Α 112), μέσ. **νίζομαι,** γ' ἑν. παρατ. **νίζετο** (Ὀδ.Ζ 224) (πάντες οἱ λοιποὶ χρ. ἐνεργ., μέσ. κ. παθ. σχηματίζονται ἐκ τοῦ ρ. νίπτω βλ.λ.), ἐν τῷ δοκίμῳ πεζ. λόγῳ τὸ ρ. ἐν χρ. μ. ἐν τοῖς συνθ. **απο-, ἐναπο-, ἐκνίζω·** ἡ λ. κοινῶς λέγεται ἐπὶ τῶν πλυνόντων μέρος μ. τοῦ σώματος, ἐν ᾧ τὸ **λούομαι** ἐπὶ γενικοῦ τοῦ σώματος λουτροῦ, τὸ δὲ **πλύνω** ἐπὶ πλύσεως ἐνδυμάτων· δθ. νίπτω, πλύνω τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας ἢ τὸ πρόσωπον : Ὀδ.Τ 392 **νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν,**'Επίχ.273 παροιμ. **ἁ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει** (τὸ 'να χέρι νίβει τ' ἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο)· **2)** ἐκπλύνω, ἀποπλύνω : Ἰλ. Λ 830 **ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν νίζ' ὕδατι λιαρῷ·** ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. : Ὀδ.Ζ 224 **αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο . . ἅλμην** (ἀπέβαλλε τὴν ἅλμην ἐκ τοῦ δέρματός του νιπτόμενος δι' ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ)· **3)** σπαν. τὸ ἐνεργ. καθαίρω, καθαρίζω τι δι' ὕδατος : Ὀδ.Α 112 **οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι . . τραπέζας νίζον,** Θεόκρ.16, 62 **ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν ἰοειδεῖ πλίνθον·** **4)** σπένδω βλ.λ. : Ἴων Χ 'Ιστ.π.'Αθήν.11,463Α **ὁ δὲ χρυσὸς οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος·** **5)** ρηματ. π. χέρνιφ, ἄνιγρον. Ἐκ ρίζ. νιβ- ἢ νιγ-.
νιΐδες ἀσυναίρ. τ. τοῦ νίδες βλ.λ.
νίκα (τό) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄκλ., β' ἑν. πρόσ. τῆς προστ. τοῦ ρ. νικῶ βλ.λ. λαμβανόμενον ὡς οὐσ., σύνθημα τῶν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ στασιασάντων ἐν ἔτει 538 μ.Χ.· **2)** συνεκδ. αὐτὴ αὕτη ἡ στάσις : Προκ.1,12),13, αὐτ.3,97,2, Προκ.Γαζ.3,2828Α, - **ἡ στάσις** τοῦ **νίκα.**
νικαγωγεύς-έως (ὁ) μσν. ὁ ἄγων, ὁ ὁδηγῶν πρὸς νίκην, περὶ τοῦ Θεοῦ : Λάσκ.Θεόδ.769.
νικάδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ νίκη βλ.λ., ἀγαλμάτιον τῆς θεᾶς Νίκης.
νίκᾰθρον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. Ἡσ.«ἔπαθλον, ἐπινίκιον».
νικαῖος-α-ον (νίκη) μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νίκην, ὁ τῆς νίκης : Ἰώσ.Αἰ 3,2,5 **θεὸς νικαῖος,** Δίων Κ 47,40 **Ζεὺς Νικαῖος,** Νόνν.Δ 18,169 **ἐλπὶς νικαία·** ‖ ὁ παρέχων, ὁ φέρων τὴν νίκην : αὐτ.37,623 **Παλλὰς νικαία** (ἡ αἰτ. **νικαίην** μνημονεύεται π. Ἡσ. κ. Φώτ. ὡς ἰων. τ. τοῦ νίκην)· **2)** τὸ οὐδ. **νικαῖον** ὡς οὐσ. μνημεῖον ἀνεγειρόμενον ἐπὶ νίκῃ τινί : Δίων Κ 45,17.
νίκαμα-στος (τὸ) Ἐπιγρ. νίκη βλ.λ.
νικᾶμες δωρ. α' πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. **νικῶ** βλ.λ. ἀντὶ νικῶμεν, κτ. διόρθωσιν τοῦ Ahrens ἐν Πλούτ.'Ηθ.225.
νικαξῶ μτγν. δωρ. μέλλ. τοῦ νικῶ βλ.λ.:Θεόκρ.21,32.
νικάριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ νίκη βλ.λ., ἀπεικόνισις μικρᾶς νίκης : Ἐπιγρ. **τὴν θύραν σὺν νικαρίοις καὶ μεγάλῃ νίκῃ·** ‖ εἰδ. μικρὸν ἀπεικόνισμα τῆς Νίκης ἐπὶ τοῦ ἑτέρου μέρους ρωμαϊκοῦ νομίσματος· **2)** δθ.γεν. τὸ ἀντίθετον τοῦ φέροντος τὴν παράστασιν μέρος τοῦ νομίσματος : Κεδρ.Γεώργ.563,14 **ἐν τοῖς νικαρίοις τοῦ νομίσματος ὑποκείμενα Ῥωμαϊκὰ γράμματα·** **3)** εἶδός τι ἀλοιφῆς τῶν ὀφθαλμῶν : Ἀλέξ Τραλλ.2.
νικάρχης (ὁ) μσν. ὁ ἡγέτης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς νίκης, ὁ ὁδηγῶν πρὸς τὴν νίκην, ἐπὶ τοῦ θεοῦ : Λάσκ.Θεόδ.765 (ἐκδ.Μ.).
νίκαστρον (τὸ) Φώτ. «νικητήριον».
νικατῆρες Ἡσ. «οἱ ἀκμαιότατοι ἐν ταῖς τόξεσιν».
νῑκᾰτόρειον (τὸ) μτγν. μνημεῖον καὶ ναὸς Σελεύκου τοῦ Α' : Ἀππ.Συρ.63.
νικάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. δωρ. τ. τοῦ νικήτωρ βλ.λ., νικητής, ἐπώνυμον τοῦ Σελεύκου τοῦ Α' καὶ τοῦ Δημητρίου βασιλέων τῆς Συρίας : Ἐπιγρ., Πλούτ.'Αριστ.6 **ἀλλὰ Πολιορκηταὶ . . καὶ Νικάτορες . . ἔχαιρον προσαγορευόμενοι,** Ἐπιγρ. **Σέλευκος Ζεὺς Νικάτωρ·** **2)** κτ. πληθ. νικάτορες οἱ ἀήττητοι, οἱ ἀθάνατοι, ἐπίθ. τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν σωματοφυλακὴν τῆς μακεδονικῆς αὐλῆς : Λιβάν.43,19.
νικαφόρια (τὰ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ νικηφόρια.
νῑκᾰφορία (ἡ) δωρ. τ. τοῦ νικηφορία βλ.λ.
νῑκᾰφόρος-ον δωρ. τ. τοῦ νικηφόρος βλ.λ.
νίκελ (τὸ) δημ. ἄκλ. νικέλιον βλ.λ.· ‖ ὡς ἐπίθ. κοινοῦ γένους, ὁ νικέλινος : **ταμπακέρα νίκελ.**

νικελάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νίκελ βλ.λ., κέρμα νικέλινον.

νικελίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **κόκκινος νικελιοπυρίτης** ὀρυκτὸν ἀρσενικοῦχον νικέλιον.

νικέλινος-η-ο (νίκελ) δημ. ὁ πεποιημένος, ὁ κατεσκευασμένος ἐκ νικελίου : **νικέλινη σφαῖρα.**

νικέλιον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων, ἰσχυρῶς στίλβον, χρώματος ἀργυρολεύκου καὶ ἀποχρώσεως πρὸς τὸ χαλυβότεφρον, τηκόμενον εἰς 1435°, ἐπιδεκτικὸν στιλβώσεως, ἐλατόν, λίαν ὄλκιμον : **νικελίου ὦχρα** κ. **νικελιάνθη** (τὸ ὀρυκτὸν ἀνναβεργίτης), - **βρωμιοῦχον νικέλιον** (τὸ μεθ' ὑδροβρωμίου ἅλας τοῦ νικελίου χρησιμοποιούμενον ὡς φάρμακον πραϋντικόν).

νικελῶ-όω νεώτ., δημ. **νικελώνω,** μτβ. ἐπικαλύπτω τι δι' ἐπιστρώματος νικελίου, ἐπινικελώνω· **2)** ρηματ. π. νικέλωμα, νικέλωσις.

νικέλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νικελῶ βλ.λ., νικέλωσις, ἐπινικέλωσις.

νικελώνω δημ. τ. τοῦ νικελῶ βλ.λ.

νικέλωσις-εως (ἡ) νεώτ. νικέλωμα βλ.λ.

νικῆν κρητ. ἀπαρφ. φέρειν : Νόμ.Γόρτ.

νικέντεσσι αἰτωλ. δοτ. πληθ. τῆς μτχ. ἀντὶ νικῶσιν βλ.λ. : Ἐπιγρ.

νικεπώνυμος-ον μσν. ὁ τὸ ἐπώνυμον τῆς νίκης ἔχων, περὶ τῆς πόλεως Νικαίας : Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,119 **τῆς νικεπωνύμου ταυτησὶ πόλεως.**

νίκη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **νίκα** (Πίνδ. Ι 2,13), μτγν. κ. **νῖκος** (τὸ) (ΠΔ Ἔσδρ.1,3,9), κατίσχυσις ἐν μάχῃ, ἐν πολεμικῷ ἀγῶνι πρὸς ἐχθρὸν ἢ ἀντίπαλον, ἀντίθ. ἧττα, μτ. γενικ. ὑποκειμ. : Ἰλ.Γ 457 **νίκη μὲν δὴ .. ἀρηϊφίλου Μενελάου,** Ἀλκ.80,- **ἡ ἐν Μαραθῶνι νίκη τῶν Ἀθηναίων - τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων ἐν Μακεδονίᾳ·** ‖ **νίκη Πύρρου** (ἡ κατόπιν μεγάλων ζημιῶν νίκη)· ‖ συχν. μτ. γενικ. διασαφούσης τὴν ἐνν. : Ἰλ.Η 26, αὐτ.Θ 171 **σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην,** Πλάτ. Νόμ.641Α **νίκη πολέμου·** ‖ κ. ἐπὶ ὑπερτερήσεως, ἐπὶ κατισχύσεως ἐν ἀθλητικοῖς ἀγῶσιν : Πίνδ.Ι 2,13 **οὐκ ἄγνωτ' ἀείδω Ἰσθμίαν ἵπποισι νίκαν,** αὐτ. 6(7),22,αὐτ.5(6),60,- **ἡ νίκη τῶν ἀθλητῶν μας ἐν Βελιγραδίῳ·** ‖ κτ. ἐπέκτ. ὑπεροχή, κατίσχυσις ἐπὶ συναγωνιζομένων, μτ. γενικ. ἀντικειμ. : Ἀριστφ. Ἱππ.521 **ὃς πλεῖστα χορῶν τῶν ἀντιπάλων νίκης ἔστησε τρόπαια·** ‖ ὁμ. μτ. γενικ. ἀντικειμ. ἐν μτφ. ἐνν. : Πλάτ.Νόμ.840C **ἡ τῶν ἡδονῶν νίκη·** ‖ κ. μτ. γενικ. πράγμ. ὑπερτέρησις ἔν τινι πράγματι : Ξεν.Ἀπ.3,4,5 **καὶ δαπανᾶν .. εἰς τὴν ξὺν τῇ ὅλῃ τῇ πόλει τῶν πολεμικῶν νίκην·** ‖ μσν. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Μηναῖ.9,14 Ἑσπερ.Ἀπολυτ. **νίκας τοῖς εὐσεβέσι κατ' ἐναντίων δωρούμενος,** αὐτ.11,12 Σύνξ.Ἀγ.Μαρτίνου, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 67,31 **σά νίκης γλυκοχάραμα σὲ ἀγώνα·** ‖ κ. ἀπολ. : Πάπ. **ὠ ὁ ἥλιος ἔδωκεν τὴν νίκην,** Σολωμ.Ἐθν. Ὕμν.15,4 **ἀκατάπαυστα γυρεύει ἢ τὴ νίκη, ἢ τὴ θανή,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 30,28 **τόσο εὔκολες σοῦ ἦταν οἱ νῖκες·** ‖ **Καδμεία νίκη** (καθ' ἣν αἱ ἀπώλειαι τοῦ νικητοῦ βαρεῖαι ὡς αἱ τοῦ ἡττηθέντος· ἡ φρ. ἐκ τοῦ τῶν ἀδελφῶν Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους πολέμου καθ' ὃν ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν)· **2)** γεν. ὑπερίσχυσις, ἐπικράτησις, ἐπιβολὴ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἠθικήν, πνευματικὴν ἢ ὑλικήν : Ξεν.ΚΠ 4,1,15 **πολλοὺς δὲ νίκης τυχόντας ἑτέρας ἐφιεμένους καὶ τὴν πρόσθεν ἀποβαλεῖν,** ΚΔ Ἰω.1,5,4 **ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν,** ἀρχ. γνωμ. **τὸ νικᾶν ἑαυτὸν ἀρίστη καὶ καλλίστη νίκη,** - **ἡ νίκη τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης - τῆς ἀρετῆς ἐπὶ τῆς κακίας·** **3)** ἐπιτυχία, κέρδος ἐν δικαστικῷ ἀγῶνι : Ὀδ.Λ 544 **κεχολωμένη** (ψυχὴ Αἴαντος) **εἵνεκα νίκης·** **4)** ἀποζημίωσις διὰ γενομένην φθοράν : Νόμ.Γόρτυν.· **5)** τὸ κέρδος, ὁ μισθός, τὰ λαμβανόμενα χρήματα ἐπί τινι ἔργῳ : Νομοκάνων ἐν Κοτελ.85 **οἱ ἱερεῖς οἱ ζητοῦντες νίκην ἐνταφιασμοῦ, ὡς Ἰούδας κριθήσονται·** **6)** ὡς κύρ. ὄν. **Νίκη** θεὰ τῆς νίκης, θυγάτηρ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος : Ἡσιόδ.Θ 384, Πίνδ.Ι 2,26 **χρυσέας ἐν γούνασιν πιτνόντα Νίκας·** ‖ συχν. ταυτίζεται μτ. τῆς Ἀθηνᾶς : Σοφ.Φιλ.134 **Νίκη Ἀθάνα Πολιάς,** Εὐρ.Ἴων 1529· ‖ ὄν. μιᾶς τῶν Θεσπιάδων : Ἀπολλδ.2,7,8· **7)** ἀστρολ. ὄν. τοῦ ἕκτου κλήρου : Παῦλ.Ἀλ.3, Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,160· **8)** νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων ποδοφθάλμων ἐκ τῶν **καριδιδῶν.**

νικήεις-εντος-εσσα-εν μτγν., δωρ. τ. **νικάεις** ὁ νικητικός, ὁ νικῶν, νικητής : Μελέαγρ.ΑΠ 7,423,5.

νίκημα-ατος (τὸ) (νικῶ) Ἐπιγρ. κ. μτγν., δωρ. τ. **νίκᾱμα** (Ἐπιγρ.), τὸ νενικημένον, τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ἡ νίκη : Ἐπιγρ.,Πολύβ.1,87,10, αὐτ.20,52 **ὑποστρέφων ἀπὸ τοῦ νικήματος,** Διόδ.Σ 4,33 **δικαστὴς .. περὶ τοῦ μισθοῦ τὸ νίκημα ἀπέδωκεν,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.3,27,Πλούτ.Λυκ.22 **ὅσον ἐκβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων.**

νίκημι δωρ. ποι. τ. τοῦ νικῶ : Πίνδ.Ν 5,5, Θεόκρ. 7,40 **οὔτε τὸν ἐσθλὸν Σικελίδαν νίκημι τὸν ἐκ Σάμω,** αὐτ.6,46,ΑΠ 7,743.

νίκησις-εως (ἡ) (νικῶ) μσν. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νικῶ, νίκη : Λίβ.Ροδ.2070 **καὶ πάντες ἐθαυμάσασι τὴν νίκησιν πολέμου.**

νικητήρ-ῆρος (ὁ) (νικῶ) Ἐπιγρ., δωρ. τ. **νικᾱτήρ** ὁ νικῶν, ὁ νικητής : **νικατὴρ τᾶς ἀγέλας.**

νικητήριος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἀναγόμενος εἰς τὸν νικητὴν ἢ καὶ τὴν νίκην, ὁ τοῦ νικητοῦ, ὁ τῆς νίκης : Ἀντιφάν.263 **δόξα νικητήριος** (ἡ δόξα τῆς νίκης), Ξεν.Συμπ.6,1 **οἱ μὲν τὰ νικητήρια φιλήματα ἀπολαμβάνειν τὸν Κριτόβουλον ἐκέλευον** (φιλήματα πρὸς ἀμοιβὴν τῆς νίκης, ὡς ἀνταμοιβὴ τοῦ νικητοῦ), Πλάτ.Νόμ. 832Ε **τὰ νικητήρια ἆθλα,** Κάλβ.Ὠδ.4,4,2 **σᾶς ἅρπαξεν ἡ τύχη τὴν νικητήριον δάφνην,** - **νικητήριος παιὰν - κραυγή·** **2)** τὸ οὐδ. νικητήριον (ἆθλον) ὡς οὐσ. ἀριστεῖον, ἔπαθλον, βραβεῖον νίκης : Ἀριστφ.Ἱππ.1253 **Ἑλλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον,** Ξεν.ΚΠ 8,3,33 **τὸν βοῦν ἔλαβε τὸν νικητήριον,** αὐτ.Ἑλλ.6,2,23, Ἐπιγρ.Δήλου **νικητήριον ἁμίλλης·** συνηθέστ. ἐν τῷ πληθ. : Σοφ.ἀπ.537 **τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια τίθημι,** Εὐρ.Ἄλκ. 1028· ‖ φρ. **τὰ νικητήρια φέρω - φέρομαι - κομίζομαι** λαμβάνω, κερδαίνω τὸ βραβεῖον τῆς νίκης : Πλάτ.Εὐθ.305D, αὐτ.Φαῖδρ.245Β,αὐτ.Πολ. 612D **ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομίσηται,** Ἐπιγρ. **τὰ νικητήρια τοῦ κιθαρῳδοῦ·** ‖ κ. μσν. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νικητήρια** (ἱερά) ὡς οὐσ. θυσία ἐπινίκιος, ἑορτὴ μετὰ θυσιῶν ἐπί τινι νίκῃ : Ξεν.ΚΠ 8,4,1 **θύσας δὲ καὶ ὁ Κῦρος νικητήρια ἑστιῶν ἐκάλεσε** (τοὺς φίλους) (ἑορτάζειν τὴν νίκην δι' εὐωχίας), Πλούτ.Φωκ.20 **πολλῶν αἰτουμένων ἑστιᾶσαι τὰ νικητήρια,** Δίων Κ 67,9,Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,134 **καὶ μικροῦ τὰ νικητήρια ἔθυε·** ‖ μτγν. κ. μσν. ὁμ. **νικητήρια** (ᾄσματα) ὕμνος ἐπινίκιος, ὕμνος πρὸς τὸν νικητήν : Ἀκολ.Ἀκαθίστου Ὕμνου **τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια .. ἀναγράφω σοι,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,90 **παιανίζων τὰ νικητήρια·** **3)** ὁμ. κτ.πληθ. ἀδιαφιλονίκητος ἔνδειξις, ἀπόδειξις : Ἱππ.Ἐπτ.4.

νικητής (ὁ) Ἐπιγρ., Πάπ., μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ήτρια,** δημ. κ. **-ήτρα,** δημ. πληθ. ἀρσ. **νικητές,** ὁ κερδίζων ἢ κερδίσας δι' ὑπεροχῆς ἀγῶνα, ὁ νικῶν, ὁ νικήσας : Ἐπιγρ.Νουβίας, Πάπ. **νικητὴς τῶν δεκαρουρῶν,** Ἐρωτόκρ.2,2278 **ἕνας θὲ νά 'ν ὁ νικητής,** Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 194,30 **μέσ' στῆς φυλακῆς τὴ μαύρη τρῦπα τὸ τραγούδι μου, τραγούδι νικητή,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 9 **ἁρμονία βγαλμένη ἀπ' τοὺς .. ὕμνους τῶν νικητῶν·** ‖ δημ. θηλ. **νικήτρα** : αὐτ.Τραγ.ΚΚ 30,10 **καὶ νικήτρα ξαναβγῆ-**

κες στὴν ἐλεύθερη τὴ γῆ· || Ἐπιγρ. κ. ὡς τίτλος τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ· || ὅθ. μσν. ὁ κατακτητής : Εὐστ.157,1.

νικητικός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ νικήσῃ, ὁ ἄγων εἰς νίκην, ὁ νικηφόρος : Ξεν.Ἀπ.3.4,11 **ἐνεργῶς δέ, ἂν τὴν παρασκευὴν ὁρᾷ νικητικὴν οὖσαν, μαχεῖται,** Πολύβ.24,9,4 **ὑπόθεσις νικητικωτέρα ἐν τοῖς πολλοῖς,** Ἐπιγρ. **ὅπλον νικητικόν·** || τὸ ὑπερθ. οὐδ. **τὸ νικητικώτατον** ὡς οὐσ. ὁ πιθανώτερος τρόπος ὅπως νικήσῃ τις: Πλούτ.Σύγκρ.Φιλ.κ.Φλαμ.2.

νικητικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νικητικόν, νικηφόρως : Εὐστ.1006,28, Μηναῖ.1,8 Ἑσπερ. **παρέστης τῷ Δεσπότῃ .. νικητικῶς στεφανούμενος.**

νικήτρια (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ., δημ. **νικήτρα** θηλ. τοῦ νικητὴρ ἢ τοῦ νικητής.

νικήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ νικητής, ὁ νικηφόρος : Δίων Κ 55,23 **τὸ τῶν Νικητόρων στρατόπεδον** (ἡ νικήτρια, ἡ νικηφόρος, ἡ νικήσασα φάλαγξ).

νικηφόρια (τὰ) Ἐπιγρ., δωρ. τ. **νικᾱφόρια** ἑορτὴ μετ' ἀγώνων πρὸς τιμὴν Ἀθηνᾶς τῆς Νικηφόρου, ὁρισθεῖσα ὑπὸ Εὐμένους τοῦ β' ἐν Περγάμῳ.

νικηφορία (ἡ) ποι., δωρ. τ. **νικᾱφορία** τὸ φέρειν νίκην, τὸ νικᾶν, ἡ νίκη (ἡ λ. συχν. π. Πινδάρῳ ἔν τε τῷ ἑν. κ. πληθ.) : Πίνδ.Ρ 1,59 **χάρμα δ' οὐκ ἀλλότριον νικαφορία πατέρος,** αὐτ.Ο 10(11),59.

νικηφόρος-ο(ν) (νίκη, φέρω) κ.μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. τ. **νικᾱφόρος,** δημ. θηλ. **νικηφόρα,** ὁ φέρων, ὁ ἐπιφέρων, ὁ ἐπιτυχὼν τὴν νίκην, ὁ νικήσας, ὁ νικητής : Αἰσχ.Χο.148 **σὺν θεοῖσι καὶ γῇ καὶ δίκῃ νικηφόρῳ,** Πάπ. **διὰ σὲ .. τὸν ἐπιφανῆ σωτῆρα θεῶν νικηφόρων,** Μηναῖ.1,9 Ὠδ.7 **καὶ νικηφόρος γενόμενος ἔφαλλεν,** Βί.Ἀλεξ.3111 **εἰς τὴν Ἑλλάδα μέγιστος γένωμαι νικηφόρος·** **2)** (νίκη, φέρομαι) ὁ λαμβάνων τὸ νικητήριον ἔπαθλον, τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ὅθ. ὁ νικητής : Πίνδ.Ο 1,119 **ἐμέ τε νικαφόροις ὁμιλεῖν,** αὐτ.13,14 **νικαφόρος ἀγλαΐα** (ἡ δόξα τῆς νίκης), Αἰσχ.Εὐμ.477,Σοφ.Τρ. 186,Εὐρ.Ῥῆσ.781,αὐτ.Βάκχ.1200 **δεῖξόν νυν .. σὴν νικηφόρον ἀστοῖσιν ἄγραν·** || σπάν. μτ. γενικ. : Ξεν.Ἀπ.3,4,5 **εἰκότως ἂν καὶ τούτου νικηφόρος εἴη·** **3)** ὡς προσωνύμιον διαφόρων θεοτήτων, οἷον τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Ἔρωτος κ. ἄ. : Ἐπιγρ.· || ὁμ. κ. ἐπὶ βασιλέων Ἐπιγρ., Πάπ. **θεοὶ νικηφόροι** (οἱ Πτολεμαῖοι).

νικηφορῶ-έω κ. μσν. νίκην φέρω, ἐπιτυγχάνω ὑπερίσχυσιν ἔν τινι ἀγῶνι, ὅθ. λαμβάνω, ἀποκομίζω βραβεῖον ἐπὶ νίκῃ . Εὐρ.Βάκχ.1147 **ἢ δάκρυα νικηφορεῖ,** Βί.Ἀλεξ.1038 **Ἀλέξανδρος** ἔρχεται κατὰ τύχην **νικηφορῶν.**

νικίδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ἀγαλμάτιον τῆς Νίκης βλ.λ.6), μικροτέχνημα, μινιατούρα τῆς θεᾶς Νίκης.

νικίειος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν στρατηγὸν Νικίαν : Πλούτ.Ἀλκ.14 **οἱ πλεῖστοι τὴν εἰρήνην νικίειον ὠνόμαζον.**

νικόβουλας-ον ὁ νικῶν, ὁ ὑπερισχύων ἐν τῇ βουλῇ, τῇ γνώμῃ, οὗτινος νικᾷ ἡ γνώμη : Ἀριστφ.Ἱππ. 615 **τί δ' ἄλλο γ' εἰ μὴ νικόβουλος ἐγενόμην ;**

νικοδέσποτος-ον μσν. ὁ τὴν νίκην ὡς δεσπότης ἀπονέμων : Λάσκ.Θεόδ.765 (ἔκδ. Mi.).

νικολάεια (τὸ) Ἐπιγρ. ἑορτὴ ἀγομένη ἐν Δήλῳ ἢ μνημόσυνον Νικολάου τινός : Ἐπιγρ.Δήλου.

νικόλᾱος (ὁ) μτγν. εἶδός τι φοίνικος ὀνομασθέντος ἀπό τινος Νικολάου : Πλούτ.Ἠθ.723D, Ἀθήν. 14,652Α **περὶ τῶν Νικολάων φοινίκων τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω,** Πάπ.

νικομάχᾱς (ὁ) ποι. ὁ νικῶν, ὁ νικητὴς ἐν μάχῃ : Σοφ.Ἀπ.887 **Ζεὺς νόστον ἄγοι τὸν νικαμάχαν.**

νικοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ φέρων νίκην, ὁ νικηφόρος : Ἀκύλ.ΠΔΨαλμ.4,1 **τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς.**

νικοποιῶ-έω μσν.. ποιῶ, φέρω ἐπάγω, προκαλῶ νίκην : Ἐφραὶμ 3,372D.

νῖκορ Ἡσ. «διαφορά· Λάκωνες».

νικόρτας ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ νικύρτας βλ.λ.

νῖκος-ους-εος (τὸ) μτγν. κ. μσν., μτγν. κ. **νεῖκος** (Ἐπιγρ. Ἄνδρου), μτγν. τ. τοῦ νίκη βλ.λ. : ΠΔ Ἔσδρ.1,3,9 **αὐτῷ δοθήσεται τὸ νῖκος καθὼς γέγραπται,** ΚΔ Ματθ.12,20 **ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν,** Ὀρφ.Ἀργ.587,Βέττ.Βάλ.358,5,ΑΠλ.5,381, Χρον.Μορ.3652 **κι εἰ μὲν εὐδοκήσῃ ὁ θεὸς νὰ μᾶς δώσῃ τὸ νῖκος,** Ἐρωτόκρ.1,1079, αὐτ.2,17· || μτγν. ἐν φρ. **εἰς νῖκος** ἐξ ὁλοκλήρου : ΠΔΒασ. 2,2,26 **μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία;**

νικοστράτειος (ὁ) (βότρυς) εἶδός τι ἀμπέλου, εἶδος σταφυλῶν : Ἀθήν.14,654Α **τὸν κατὰ τὴν Ἀττικὴν γινόμενον νικοστράτειον βότρυν.**

νικοσύνθετος-ον μσν. ὁ ἐκ νικῶν συγκείμενος : Θεοδόσ.Διάκ.1,266 **μὴ φθόνει τὸν οἰκέτην κρατοῦντα τὰς σὰς νικοσυνθέτους μάχας.**

νικοτέλεια (ἡ) πάπ. πανηγυρισμὸς νίκης : **τὸν δεῖνα ἐπικεκρίσθαι τῷ πρώτῳ ἔτει Οὐεσπασιανοῦ νικοτελείαις.**

νικοτιανή (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **στρυχνωδῶν,** ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ καπνός.

νικοτίνη (ἡ) νεώτ. τὸ ἀλκαλοειδὲς τὸ ἐκ τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ καπνοῦ παραγόμενον.

νικοτινίζω νεώτ. μτβ. πληρῶ, ἐμποτίζω τι διὰ νικοτίνης, ἐπιφέρω δηλητηρίασιν διὰ νικοτίνης.

νικοτινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νικοτίνην, ὁ τῆς νικοτίνης.

νικοτινισμός (ὁ) (νικοτινίζω) νεώτ. ἰατρ. τὸ σύνολον τῶν παθολογικῶν ἐκδηλώσεων τῶν προερχομένων ἐκ δηλητηριάσεως διὰ νικοτίνης.

νικουργός-όν μσν. ὁ τὴν νίκην ἐργαζόμενος, ὁ νικητής : Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,119 **καὶ χεῖρα προτεῖναι .. τῷ νικουργῷ σοι Δαυΐδ.**

νικύλεα (τὰ) (κρητ.) μτγν. εἶδός τι σύκων : Ἑρμῶναξ π.Ἀθήν.1,76Ε **σύκων γένη .. νικύλεα.**

νικύρτας Ἡσ. «δουλέκδουλος» ; Ἱππῶν.49,5.

νικῶ-άω (νίκη) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ ἀσυναιρ. -**άω,** ἰων. **νικέω** (Δημόκρ.249, Ἡρώνδ.1,51, Ἐπιγρ.), αἰολ. **νίκημι** (Θεόκρ.7,40, ΑΠ 7,743), δημ. κ. **ἀνικάω,** παρατ. **ἐνίκων,** δημ. **(ἐ)νικοῦσα** κ. **ἐνίκαγα,** ἐπ. α' πληθ. **νικάσκομεν** (Ὀδ.Λ 512), μέλλ. **νικήσω** (Θουκ. 7,66, Πλάτ.Θεαγ.128Ε), δωρ.β' ἑν. **νικαξῆ** (δ.ἀνάγν. ἐν Θεοκρ.21,32), ἀόρ. **(ἐ)νίκησα** (Ἰλ.Γ 439), παρακ. **νενίκηκα,** ὑπερσ. **ἐνενικήκειν** (Ξεν.Ἑλλ.4,3,9, αὐτ. 7,1,35, αὐτ.Ἀγησ.2,5), εὐκτ.περιφρ. **νενικηκὼς εἴην** (Πλάτ.Νόμ.658Β), σπάν.τὸ παθ. **νικῶμαι** ἀντὶ ἡττῶμαι, μτγν. μέσ. μέλλ. μτ. ἐνεργ. σημ. **νικήσομαι** (Ἱεροκλ.Ἀστ.205), παθ. μέλλ. **νικηθήσομαι,** ἀόρ. **ἐνικήθην** (Ἰλ.Ψ 656), παθ. παρακ. **νενίκημαι,** μτχ. **νενικημένος** (Πλάτ.Ἐπιστ.337C), κατάγω νίκην, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ ἐν μάχῃ ἢ ἀγῶνι ἢ καὶ ἐν οἱᾳδήποτε διαμάχῃ, ἀντίθ. ἡττῶμαι : Ἰλ.Γ 439 **Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ,** Θουκ.6,16 **ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τρίτος ἐγενόμην,** Ἰσοκρ.16, 33, Πλούτ.Καῖσ.50 ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα, ΚΔ Ἀποκ.2,7, αὐτ.3,5 **ὁ νικῶν περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς,** Πάπ. **ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ·** || συχν. ὁ ἐνεστ. μτ.σημ. παρακ. ἔχω νικήσει, ἀναδεικνύομαι, κηρύσσομαι νικητής : Πίνδ.Ο 9,112 **ὅς .. νικῶν ἐστεφάνωσε βωμόν,** αὐτ.13,30, Ξεν.ΚΠ 8.2,27 **ὁ δὲ μὴ νικῶν τοῖς μὲν νικῶσιν ἐφθόνει·** || **μετ' αἰτ.** προσ. καταβάλλω τινά : Ἰλ.Ψ 680 **πάντας ἐνίκα Καδμείωνας,** Ἐρωτόκρ.1,1381, αὐτ. 1650 **μὰ ὁ πόθος τὴν ἐνίκα, - οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Πλαταιαῖς·** || σu κ. **μετ' αἰτ.** πράγμ. ἰδ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ., αἴρω νίκην τινά : Ἰλ.Δ 389 **πάντα δ' ἐνίκα ῥηϊδίως,** αὐτ.Ε 807, Πίνδ.Ο 4,24 **νικῶν δρόμον,** αὐτ.13,29, Εὐρ.Ἄλκ.1029, Θουκ.5,49 **παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα,** Ξεν.Ἀν.6,5,23, Πλάτ.Φαιδρ.256Β, αὐτ.Νόμ.692D, Παυσ.6.10,2, Μαλάλ.1 485,17 **κατὰ**

κράτος νικήσας τὸν πόλεμον, Μηναϊ.ΙΙ,4 'Ωδ.6 ἐνίκησας φερωνύμως ἀνδρῶν πᾶσαν ἔντασιν· ‖ συχν. ἐν φρ. νικῶ Ὀλύμπια εἶμαι νικητής, αἴρω, κατάγω νίκην ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσιν: Θουκ.1,126 καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια νενικηκότι, Τιμοκλ.8,17· ‖ ὁμ. φρ. νικῶ Παναθήναια: Πλάτ.Ἴων 530Β ἄγε δὴ ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσωμεν· ‖ ὁμ. κ. νικῶ Ὀλυμπιάδα: Ἡρ.9,33· ‖ ὁμ. ἐν φρ. πολὺ νικῶ νικῶ ὁριστικὴν νίκην: Θουκ.7,34 Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι οὐ πολὺ ἐνίκων· ‖ ὁμ. τὰ πάντα νικῶ νικῶ, ὑπερισχύω τελειωτικῶς: Ξεν. Ἀν.2,1,11· ‖ κ. μετὰ δύο αἰτ., ὑπερισχύω τινὸς ἔν τινι: Δημ.1342 νικήσας παῖδας στάδιον ἐστεφάνωσε τὴν πόλιν (νικήσας ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῶν παίδων), Δείν.99,54R Τιμοθέῳ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν νικήσαντι τοὺς Λακεδαιμονίους, Διογ.π.Διογ.Λ 6,23 Πύθια νικῶ ἄνδρας· ‖ μετ' αἰτ. προσ. κ. δοτ. πράγμ.: Ἰλ.Π 79 μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς, αὐτ.Ψ 756, αὐτ.Υ 410, Αἰσχ.Ἀγ.1423, Εὐρ.Τρῳ.1209, Ξεν.Ἀγησ.9,7 ἅρματι νικήσας τοὺς ἰδιώτας· ‖ μετ' αἰτ. κ. δοτ. πράγμ.: Δημ.1356 ὅτε ἐνίκα.. τὰ Πύθια τῷ τεθρίππῳ, Πλούτ.Ἠθ. 811D πολλοὺς ἀγῶνας οὐ παγκρατίῳ μόνον νικήσαντι· ‖ μετ' αἰτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ.: Πίνδ.Ν 2,9 ἐν Πυθίοισί τε νικᾶν Τιμονόου παῖδα, Πλάτ.Συμπ.213Ε, Διόδ.Σ 14,29 τοὺς μὲν ἐν τῇ μάχῃ νικήσαντες· ‖ κ. μετ' αἰτ. πράγμ. κ. ἐμπροθ. διορ.: ΚΔ Ρωμ.12,21 νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· ‖ σπάν. μτ. γενικ. προσ.: Ἐπιγρ. Λεωντὶς ἀνδρῶν ἐνίκα· ‖ μτ. δοτ. προσ. ἐν φρ. νικῶ πᾶσι τοῖς κριταῖς ἢ ἑνὶ κριτῇ νικῶ κατὰ τὴν γνώμην παμψηφίας τῶν κριτῶν ἢ κατὰ πλειοψηφίαν ἑνός: Ἀριστφ.Ὄρν.445 ὄμνυμ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι νικᾶν τοῖς κριταῖς, αὐτ.447· ‖ μτ. δοτ. τοῦ τρόπου: Ἰλ.Ψ 669 ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν πυγμῇ νικήσαντ' (νικήσαντα ἐν πυγμαχίᾳ), Ἡρ.7,10β' ἀλλ' ἢν νηυσὶ ἐμβάλωσι καὶ νικήσαντες ναυμαχίῃ πλώωσι, Εὐρ. Φοίν.1143, Πλάτ.Ἀπολ.36D νικῶ ἵππῳ ἢ ξυνωρίδι ἢ ζεύγει, Ἀνδοκ.4,42 νικῶ λαμπάδι· ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ. μεθ' ἁπλοῦ ἐμπροθ. διορ.: ΠΔ Ψαλμ. 50(51),4 καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, - ἐνίκησεν ἐν πάλῃ, - κατὰ - εἰς τοὺς τελευταίους ἀγῶνας· ‖ κ. μετ' ἐπιρρ. διορ.: Αἰσχ.Χο.1052 μὴ φοβοῦ νικῶ πολύ, Ξεν.Ἱέρ.2,16 καλόν τι αὐτοῖς εἶναι τὸ πολὺ νικᾶν, - διηγωνίσθη, ἐνίκησε παντοῦ· ‖ ἀπρόσ. ἐν φρ. νικᾷ τὸν ἅπαντα λόγον ὑπερτερεῖ τὸν ἅπαντα λόγον, εἶναι ἄριστον: Σοφ.ΟΚ 1224· ‖ ἡ μτχ. τοῦ ἀορ. ἀνάρθρως ὁ νικήσας ὡς οὐσ. ὁ νικητής: Ἰλ.Γ 138 τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις, Ξεν.Συμπ. 5,9 καὶ τῷ νικήσαντι.. ἀναδήματα παρὰ τῶν κριτῶν γενέσθαι· ‖ τὸ παθ. νικῶμαι, δημ. νικιέμαι κ. ἀόρ. νικήθηκα, ἥττων γίγνομαι, ἡττῶμαι, καταβάλλομαι ὑπό τινος ἐν χρ. μικροτέρᾳ τῆς τοῦ ταυτοσήμου ἡττῶμαι, π. Ὁμ. δὲ μ. ἐν τῇ μτχ. τοῦ παθ.ἀορ.: Ἰλ.Ψ 656, αὐτ.663 αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον· ‖ μτ. ποιητ. αἰτίου κτ. δοτ.: Αἰσχ.Ἀγ.291 ὁ δ'.. οὐδ' ἀφρασμόνως ὕπνῳ νικώμενος, αὐτ.342, Σοφ.Ἠλ.1272, Εὐρ.Μήδ.1195· ‖ ὁμ. μτ. ποιητ. αἰτίου κτ. γενικ. ἐμπρόθετον: Σοφ.ἀπ.932,4, Θουκ.2,51 καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. μτ. ἐμπροθ. δοτ. (ἐν) εἰδ. ἐν τῇ ἱστορικῇ φρ. ἐν τούτῳ νίκα (περὶ τοῦ σταυροῦ, ἤτοι ὡς ἔμβλημά σου τὸν σταυρὸν λαμβάνων)· ‖ σπαν. κ. μεθ' ἁπλῆς γενικ.: Αἰσχ.Ἱκ. 1005 ἱμέρου νικώμενος, Ἀντιφ.5,87 αὐτῆς (τε) τῆς δίκης.. αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς νικᾶσθαι· 2) ὑπερβάλλω, ὑπερτερῶ, ἐπιβάλλομαι: Ἰλ.Σ 252 ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ ἐνίκα, αὐτ.Ψ 742 κάλλει ἐνίκα, Ὀδ.Γ 121, Πλάτ.Νόμ.964C πᾶσαν ἀρετὴν νενικηκώς· ‖ κ. μτ. μτχ: Ξεν.Ἀγησ.9,7 νικῴη.. τὴν μὲν πατρίδα καὶ τοὺς ἑταίρους εὐεργετῶν, αὐτ.Ἀν.1,9,11 τοσοῦτον χρόνον ζῆν ἔστε νικῴη καὶ τοὺς εὖ κ(α)ὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος (κατὰ ζεύγη βραχυλογίας ἀντί: ἔστε νικῴη καὶ τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀντευποιῶν καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος)· κ. τὸ παθ.: αὐτ. Ἑλλ.4,5,2 ἃ τῶν ἄθλων δὶς ἕκαστος ἐνικήθη· 3) κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ γνώμης, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ, ἐπιβάλλομαι: Ἰλ.Α 546 τὰ χερείονα νικᾷ, Ὀδ.Κ 46 βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν, αὐτ.Σ 404, Ἡρ. 5,36 ἐνίκα ἡ γνώμη, Σοφ.ἀπ.π.Στοβ.Ἀνθ.43,7, Εὐρ. Μήδ.913, Πλάτ.Γοργ.487C ἐνίκα ἐν ἡμῖν τοιάδε τις δόξα· ‖ συχν. ἐπὶ ῥητόρων: Ἡρ.3,82 βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι γνώμῃσί τε νικᾶν, Εὐρ. Ὀρ.944, Ἀριστφ.Στ.594· ‖ κ. μτ. δοτ., ἐπὶ νόμων: Πλάτ.Νόμ.801Α νικᾷ πάσαισι ταῖς ψήφοις ὁ νόμος (ἐπιβάλλεται δι' ὅλων τῶν ψήφων, ἐγκρίνεται παμψηφεί)· ‖ συχν. ἐν ἀπροσώπῳ ἐκφρ. νικᾷ (ἡ γνώμη) μτ. ἀπαρφ. ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη, δθ. ἐγκρίνεται, ἀποφασίζεται: Ἡρ.6,101 ἐπεὶ τε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, Σοφ.Ἀντ.233 τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησε μολεῖν, Θουκ.2,54, Πλάτ. Πολιτ.303Β, Πλούτ.Πομπ.77 ὡς δ' οὖν ἐνίκα φεύγειν εἰς τὴν Αἴγυπτον· ‖ ὁμ. κ. ἐν φρ. ἐκ τῆς νικώσης (γνώμης) κατὰ τὴν ὑπερισχύουσαν γνώμην, ὡς δηλ. ἡ πλειοψηφία ἀπεφαίνετο: Ξεν.Ἀν. 6,1,18 τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ὅ,τι δοκοίη τοῦ ποιεῖν, αὐτ.6,2,12· 4) μτγν. μτ. ἀπαρφ. ἐπιτυγχάνω, κατορθώνω νά..: Ψαλμ.Σαλομ.4,13 ἐνίκησε σκορπίσαι· 5) γεν. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. ἐπιτυγχάνω, κερδίζω τι: Εὐρ. Ἱκ.1060 νικῶσα νίκην τινά;, Πλάτ.Πολ.465D νίκην τε γὰρ νικῶσι ξυμπάσης τῆς πόλεως σωτηρίαν· ‖ φρ. νικῶ τρίποδα ἐκ διὰ νίκης κερδίζω τρίποδα ὡς ἔπαθλον: Σιμων.147· ‖ κ. ὡς δικανικὸς ὅρος ἐν τῇ φρ. νικῶ τὴν δίκην: Εὐρ.Ἠλ 955 μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς, νικᾶν δοκείτω τὴν δίκην, Ἀριστφ.Σφ.581· ‖ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. ἀπολ.: Ἐπιγρ.Γόρτυν., Ἀριστλ. Ἀθ.42,1 ἐὰν δὲ νικήσῃ, τοῖς δημόταις ἐπάναγκες ἐγγράφειν, αὐτ.Ρητ.Ἀλ.1433a,6, Πάπ.· ‖ τὸ παθ. μτ. γενικ.: Ἐπιγρ. αἴ κα νικαθῇ τῶν ἐνεχύρων· ‖ κ. ἀπολ.: Πάπ. ἐὰν δίκη νικᾶται· ‖ κ. ἐπὶ διαφιλονικουμένων ἀντικειμένων, κατορθώνω ὥστε νὰ ἐπιδικασθῇ τι ἐμοί, ἀποζημιοῦμαι, κερδίζω: Ἐπιγρ. Γόρτυν.1,28· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ. ἐπιδικάζομαι, ἐκχωροῦμαι, ἀποδίδομαι: αὐτ. 1,55· 6) μτφ. ἐπὶ παθῶν, ὑπερνικῶ, δαμάζω: Ἰλ.Ψ 604 νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη, Αἰσχ.Εὐμ.88 μὴ φόβος σε νικάτω φρένας, αὐτ.133, Δημόκρ.176 (φύσις) νικᾷ τῷ ἥσσονι τὸ μεῖζον τῆς ἐλπίδος, Σοφ.ΟΚ 1204 βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με λέγοντες (μὲ ἀναγκάζετε νὰ σᾶς παράσχω, παρὰ τὴν θέλησίν μου, δυσάρεστον ἡδονήν), ΚΔ Ρωμ.12,21 νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ.: Σοφ.Αἴ.1334 μηδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω τοσόνδε μισεῖν· ‖ μτ. γενικ. ὡς ἐκ τῆς συγκριτικῆς ἐννοίας, ἥτις ὑπάρχει ἐν τῷ ρ., δθ. ἀσκῶ, ἔχω ἐπίδρασιν, ἐπικράτησιν: αὐτ.1357 νικᾷ γὰρ ἀρετή με τῆς ἔχθρας πολύ (πολὺ περισσότερον μὲ κυριεύει ἡ φιλία, παρὰ ἡ ἔχθρα)· ‖ τὸ παθ.: ΚΔ Ρωμ.12,21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ· 7) τὸ παθ. μτ. γενικ. ἐπὶ προσ., εἶμαι κατώτερος, ὑπείκω, ὑποχωρῶ, ἐπειδὴ ἐν τῷ ρ., ὡς κ. ἐν τῷ ἡττῶμαι, ὑπάρχει ἡ ἔνν. τῆς συγκρίσεως: Σοφ.Αἴ.1353 κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος, Εὐρ.Μήδ.315, αὐτ.Κύκλ.454, Ἀριστφ.Νεφ.1087 ἦν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: Πίνδ.Ν 9,2 ἔνθ' ἀναπεπταμέναι ξείνων νενίκανται θύραι, Μηναϊ.Β,15 Ἑσπερ. νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ

ὅροι ἐν σοί, Παρθένε Ἄχραντε· 8) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ προστ. νίκα (τὸ) ὡς οὐσ. ἄκλ. βλ.λ.· 9) ρηματ. π. νίκημα, νίκησις, νικητής, νικητήρ, νικήτρια, νικήτωρ. Ἐκ. ῥίζ. νικ-.

νίλα (ἡ) δημ. μεγάλη φθορά, ζημία, καταστροφή, ὄλεθρος: **ἡ νίλα τοῦ Δράμαλη** (ἡ καταστροφή, ἣν ὑπέστησαν ἐν Πελοποννήσῳ τῷ 1822 τὰ ὑπὸ τὸν Δράμαλην τουρκικὰ στρατεύματα)· ‖ κ. φρ. **ἔπαθα νίλες** ὑπέστην μεγάλας ζημίας ἢ φθορὰς ἢ ἀποτυχίας ἢ ἄ. ἐξευτελισμούς: **στὶς ἐκλογὲς τὰ μικρὰ κόμματα ἔπαθαν νίλες, - ἔσταζαν τὰ κεραμίδια κι ἐπάθαμε νίλες**· ‖ εἰδ. π. τῷ στρατῷ **νίλα** κ. **νίλες** αἱ διάφοροι ἀστειότητες χάριν ἐνοχλήσεως τῶν νεοσυλλέκτων ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων ἐν τῇ στρατ. ὑπηρεσίᾳ.

νίμμα-ατος (τὸ) (νίπτω) κ. μσν. ὕδωρ πρὸς νίψιμον, πρὸς πλύσιν, ἰδ. τῶν χειρῶν: Δρόμ.2 **νίμματα ἐπέχειν**, Πρόδρ.2,111 **ἀπελθε, φτείασε τὸ θερμόν, δὸς νίμμαν τοῖς πατρᾶσι** 2) μτγν. **νίμμα προσώπου** πλύσις, νίψις, νίψιμο τοῦ προσώπου: Ὀρειβ.ἀπ.82· 3) μτγν. κ. ὡς φόγος, ξέπλυμα, ἀπόπλυμα: Φρύν.170· 4) ὁμ. **νίμματα προσώπου** μυραλοιφαί, καλλυντικά: Κρίτ.π.Γαλ.12,448.

νιμμός (ὁ) Ζωναρ. «ἡ κάθαρσις».

νῖν δωρ. ἐγκλ. τ. τοῦ γ' προσ. τῆς προσ. ἀντων. κοινοῦ γέν., πτώσ. αἰτ.· ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ἐπ. κ. Ἰων. τ. μιν ἀντὶ **αὐτόν, αὐτήν, αὐτό**, ὄλλ' οὐδέποτε κεῖται ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς: Ὑμν.Ἀφρ.280, Ἀλκμ.4(29),44 **ἐμὲ δ' οὔτ' ἐπαινῆν οὔτε μωμήσθαί νιν ἁ κλεννὰ χοραγός**, Ἐπίχ.21, Σώφρ.35, Καλλ.Ἐπιγρ.5,6 **οὖλος ἐρέσσων ποσσί νιν**, Ἐπιγρ.· ‖ σπαν. συνεκφέρεται μτ. τοῦ **αὐτός**: Ἐπιγρ.Ἐπιδαύρου **αὐτόν νιν**· ‖ σπαν. π. Πινδ. κ. Ἀττικοῖς ἢ χρ. ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου **αὐτό**: Πίνδ.Π 4,242 **ἔνθα νιν** (δέρμα) **ἐκτάνυσαν Φρίξου μάχαιραι**, Αἰσχ.Χο.542, Σοφ.Τρ.145 **καὶ νιν οὐ θάλπος θεοῦ**· ‖ ὁμ. σπάν. ἐν τῷ πληθ. ἀντὶ **αὐτούς, αὐτάς, αὐτά**: Βακχ.8,15, Πίνδ.ἀπ.7, Σοφ.ΟΤ 868 (νόμοι), **οὐδὲ νιν θνατὰ φύσις ἀνέρων ἔτικτεν**, αὐτ.ΟΚ 43, αὐτ.1123, αὐτ.Ἀντ.577, αὐτ.Ἠλ.436, αὐτ.624, Εὐρ. Ἰκ.1140· ‖ κ. ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **αὐτάς**: αὐτ. Βάκχ.32 **τοιγάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων ᾤστρησ' ἐγὼ μανίαις**· 2) σπαν. ἐν χρ. ἀντὶ τῆς δοτ. **αὐτῷ**: Πίνδ.Π 4,36 **οὐδ' ἀπίθησέ νιν** (ἔνθα ὁ Ἑρμ. διώρθωσε **ἶν** ἤτοι **Fιν**), αὐτ.Ν 1,66.

νίνη (ἡ) Ἐπιγρ. δ.γρ. τοῦ **νίννη** βλ.λ.

νινί(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. δ.γρ. τοῦ νιννίον βλ.λ.

νίν(ν)η (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ μάμμη· 2) ἡ πενθερά: αὐτ.· πρβλ. νέννος.

νιν(ν)ί(ον) (τὸ) γλωσσ., μσν. κ. δημ. νήπιον, βρέφος βλ.λς: Θεοφάν.Κοντ.90,23, αὐτ.629,13, Γλωσσ.· 2) δημ. πλαγγών, κούκλα· 3) ὁμ. δημ. τὸ ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλμοῦ σχηματιζόμενον εἴδωλον· ‖ κτ. ἐπέκτ. καὶ αὐτὴ ἡ κόρη βλ.λ.7) τοῦ ὀφθαλμοῦ· 4) ἰδιωμ. ὁ μεταξοσκώληξ.

νίννος (ὁ) Ἡσ. «καβαλλάρης ἵππος».

νίνον (τὸ) μτγν., μσν. ἐλένιον βλ.λ.: Παῦλ.Αἰγ.6,88.

νιο- δημ. α' συνθ. ἀντὶ τοῦ **νεο-** βλ.λ.

νιοβαμμένος-η-ο δημ. ὁ νεοβαφής.

νιόβγαλτος-η-ο δημ. ὁ νεωστί, ὁ προσφάτως ἐξελθὼν πρός τι, ὁ ἄρτι ριφθεὶς εἰς τὴν πάλην τῆς ζωῆς, ὁ ἄρτι ἐπιδοθεὶς εἴς τι: Μαλακ.Μπαταριᾶς 59 **καὶ σκύβοντας στοὺς τρεῖς νιόβγαλτους καλεστάδες του**· 2) δθ. ὁ μὴ ἔμπειρος, ὁ ἀδέξιος: **κορίτσι νιόβγαλτο**· 3) τὸ θηλ. κ. ἐν αἰσχρ. σημ. ἐπὶ γυναικῶν, ὁ πρὸ μικροῦ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν πορνείαν.

νιόβιον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων ἀπαντῶν μετὰ ταντάλιου εἰς σπάνια ὀρυκτά.

νιόβλαστος-η-ο δημ. ὁ νεωστὶ βλαστήσας, ἐπὶ κλάδων: Γρυπ.Σκ.Τερρ.33,6 **τὰ πουλιὰ κρυμμένα στὰ νιόβλαστα κλαδιά.**

νιόγαμπρος (ὁ) δημ.,θηλ. **νιόνυφη** ὁ προσφάτως συνάψας γάμον, ὁ νεόνυμφος.

νιογέννητος-η-ο δημ. τ. τοῦ νεογέννητος **βλ.λ.**: Πορφύρ.Σκ.97,4.

νιόκοπος-η-ο δημ. ποι. ὁ νεοκοπείς, ὁ νέος, νεαρός, ὁ πλήρης λάμψεως καὶ ζωῆς, ὁ ἀκμάζων (ἡ μτφ. ἐκ τῶν νομισμάτων): Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 25,22 **κι ἡ ζωὴ των νιόκοπη λαμποκοποῦσε.**

νιόπαντρος-η-ο δημ. ὁ νεωστὶ ὑπανδρευθεὶς ἢ νυμφευθείς, ὁ πρὸ μικροῦ εἰς γάμον ἐλθών, ὁ νεοπαντρεμένος: Βιζυην.76,24 **καὶ τὴν ἐπῆγαν στὰ νησιά . . τὴν νιόπαντρη καὶ χήρα.**

νιός-ά-ό μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ νέος βλ.λ.1): Σολωμ.Πόρφυρας 7,3 **νιὸς κόσμος ὄμορφος παντοῦ χαρᾶς καὶ καλωσύνης, - νιὸ ἀμπέλι - δέντρο**, λ. τραγ. **προσκυνῶ σε, νιὸ φεγγάρι**· ‖ ἰδ. ἐπὶ προσ.: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51,28 **καὶ κάθε νιὸς ταξιδευτὴς . . πάνω στὶς ξέρες ἔπεφτε**, Γρυπ.Σκ Τερρ. 86,18 **χτυπάει τὸ νιὸ πραματευτὴ καὶ παίρνει τὰ συλλοϊκά του**· ‖ τὸ ἀρσ. νιός κ. τὸ θηλ. **νιά** ὡς οὐσ.: Ἐρωτόκρ.1,86 **νὰ μάθῃ κεῖνα ποὺ' δασι κι ἀ νιὸς δὲν τὰ κατέχει**, παροιμ. **καλὸς νιός, καλὸς γέρος** (ἐπὶ γέροντος, ὅστις ἀπὸ νεανικῆς ἡλικίας ἔζη ἐν σωφροσύνῃ).

νιόσκαφτος-η-ο δημ. τ. τοῦ νεόσκαπτός βλ.λ.: **νιόσκαφτο χωράφι - μνῆμα.**

νιότα (τὰ) μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ νιάτα βλ λ.: Ἐρωτόκρ.1,737 **στὰ νιότα μου . . ἂν ἤθελε προβάλει**, Γύπ.1,726, Βαλαωρ.Μνημόσ.Ἡ σκλάδα 103 **τὰ νιότα τὰ μαραίνει σκλαβιὰ καὶ μοναξιά.**

νιότη (ἡ) δημ. τ. τοῦ νεότης βλ.λ., ἄ νιάτο: Σολωμ.Πόρφυρας 8,5 **ὄμορφε ξένε καὶ καλὲ καὶ στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης**, Παλαμ.Περ.Χαιρ.174,1 **δική σας εἶν' ἡ νιότη ποὺ δὲ σβήνει**, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 9,8 **ποῦ 'σαι, νιότη μου καημένη.**

νιούτσικος-η-ο μσν. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ νιός βλ.λ. μτ. μειωτικῆς τινος σημ., ὁ κάπως νέος, ὁ ἔν τινι βαθμῷ **νέος**· 2) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ **νεανίας**, τὸ παλληκάρι: Ἐρωτόκρ.1,81 **καὶ τ' ὄνομα τοῦ νιούτσικου Ρωτόκριτο τὸ λέγα**, δ.τραγ. **σὰν κίνησεν ὁ νιούτσικος νὰ πάῃ ν' ἀρραβωνίσῃ.**

νιόφαντος-η-ο δημ. ὁ νεοφανὴς βλ.λ.: Ζερβ. Μῦθ.Ζ 24 **εἴτε χρήσιμο, εἴτε μονάχα νιόφαντο.**

νιοφερμένος-η-ο δημ. ὁ προσφάτως ἐλθών.

νιόφερτος-η-ο δημ. **ὁ** νιοφερμένος βλ.λ.: Καζ.Ν ΘΚωμ.22,52.

νιοφώτιστος-η-ο δημ. ὁ νεοφώτιστος βλ.λ.: Βαλαωρ.Φωτ.3,365 **καὶ τρέμει σὰ νιοφώτιστος εἰς τὴ μεταλαβή του.**

νιπτήρ-ῆρος (ὁ) (νίπτω) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **νιφτήρας** πᾶς ὅστις νίπτει· ‖ δθ. ἀγγεῖον, λεκάνη, κάδίσκος ἐν ᾧ νιπτόμεθα: ΚΔ Ἰω.13,5 **εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα**· ‖ νεώτ., δημ. **νιφτήρας** ἔπιπλον ἐφωδιασμένον διὰ τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὴν πλύσιν τῶν χειρῶν καὶ τοῦ προσώπου, λαβομάς, λαβομάνο· 2) μτγν. κ. μσν., ἐκκλ., νεώτ. **Νιπτὴρ** τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Θείου Δράματος, καθ' ὃ ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἔπλυνε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του: Ἀκολουθ.Μ.Πέμπτης Ὄρθρ. **ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ ἐν τῷ Νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο**· ‖ **τελετὴ τοῦ νιπτῆρος** ἡ κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τελουμένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ πλύσεως τῶν ποδῶν τῶν Ἀποστόλων.

νίπτρον (τὸ) (νίπτω) ὕδωρ πρὸς νίψιμον· Πολυδ. 10,78, «ποδονιπτὴρ ὁ λέβης· τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὕδωρ, νίπτρον»: Αἰσχ.ἀπ.225,Εὐρ.Ἴων 1174 **ἔκ τε γὰρ κρωσσῶν ὕδωρ χεροῖν ἔπεμπε νίπτρα**, αὐτ.Ἑλ. 1384, Μελέαγρ.ΑΠ 12,68, Φιλόξ.2,39 **παῖδες νίπτρα ἔδοσαν κατὰ χειρῶν**· 2) κτ. πληθ. **νίπτρα** τὸ μέρος τῆς Ὀδυσσείας, ἔνθα ἡ τροφὸς νίπτουσα τοὺς πόδας τοῦ Ὀδυσσέως ἀναγνωρίζει τοῦτον:

'Αριστλ.Ποιητ.1454β,29· || ὁμ. κ. τίτλος Σοφοκλείου τραγῳδίας περὶ 'Οδυσσέως.

νίπτω κ. μσν. κ. νεώτ.κ. νίζω ('Ιλ.Λ 830), δημ. **νίβω**, μέλλ. **νίψω** ('Οδ.Τ 376, Εὐρ.ΙΤ 255), ἀόρ. **ἔνιψα**, ἐπ. **νίψα** ('Οδ.Τ 505) (οἱ τ. νίπτω, **ἔνιπτον** ἰδ. π.μτγν. ἀπαντοῦν, ὡς ἐν Μέν.Μον.543, Λουκ.'Επιγρ.19, 'Αρρ.'Επικτ.1,19,5, ΚΔ'Ιω.13,5, Πλούτ.Θησ.10· πλὴν ἐνεστ.κ. παρατ. οἱ λ. χρ. κοινοὶ μτ. τοῦ νίζω), μέσ. κ. παθ. **νίπτομαι** μσν. κ. δημ. **νίβο(υ)μαι** (Νομοκάνων ἐν Κοτελ.1,51Β), παρατ. **ἐνιπτόμην**, δημ. **(ἐ)νιβόμου-ν(α)**, μέσ. μέλλ. **νίψομαι** (σπάν. : Δημ.140, μ. ἐν συνθ. ἐκ-), μέσ. ἀόρ. α' **ἐνιψάμην** (σπάν. : Πλάτ.Συμπ. 223D, μ.ἐν συνθ. ἀπ-), ἐπ. γ' ἑν. **νίψατο** ('Ιλ.Π 230), παθ. ἐν μέσ. σημ. **(ἐ)νίφθηκα**, μτγν. παθ. μέλλ. **νιφήσομαι** (ΠΔΛευϊτ.15,12), παθ. ἀόρ. **ἐνίφθην** ('Ιππ. Προρρ.2,23, μ. ἐν συνθ. κατ-), παρακ. **νένιμμαι** ('Ιλ.Ω 419), δημ. μτχ. **νιμμένος**, πλύνω τὰς χεῖρας, τὸ πρόσωπον ἢ τοὺς πόδας (νῦν ἡ σημ. ἔχει περιορισθῆ εἰς τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις) : 'Οδ.Τ 376 **τῷ σε πόδας νίψω**, Χρησμ. ἐν 'Ηρ.6,19 **σοὶ δ' ἄλαχοι πολλοῖσι πόδας νίψουσι κομήταις**, ΚΔ'Ιω.13,5 **ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν**, Διήγ.'Αχιλλ.600 **νερούτζικον ἐφέρασιν τὰ χέρια τους νὰ νίψουν**· || φρ. **νίπτω τὰς χεῖράς μου** ἐπὶ ἀπεκδυομένων πάσης εὐθύνης, ὡς ἔπραξεν ὁ Πιλάτος· || δημ. παροιμ. **τὸ 'να χέρι νίβει τ' ἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο** (εὐδοκίμησις, ἐπιτυχία γίνεται δι' ἀλληλοβοηθείας)· || ὁμ. κ. τὸ μέσ. : 'Ιλ.Π 230 **νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας**, 'Οδ. Α 138, αὐτ.Β 261, 'Ησίοδ.ἀπ.122 **νίψασθαι λίμνης πόδα**, 'Ηρ.2,111 **γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμούς**, 'Ιππ.Γυν.1,57, Εὐμάθ.16 **τὰς χεῖρας ἐνίπτετο**, Νομοκάνων ἐν Κοτελ.1,151Β **ὁ νηστεύων καὶ νιβόμενος (ἐὰν) εἰσέλθῃ ὕδωρ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ**, Πρόδρ.1,133 **ἀφ' οὗ δὲ παραθέσουσιν καὶ νίψεται καὶ κάτζῃ**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 47,24 **κυλᾷ στὴ βρύση, ποὺ ἡ νιὰ νίβεται**· κ. παροιμ. δημ. **νίψου τί (ἢ κι) ἀποφάγαμε** (ἐπὶ λίαν ταχείας ἀποπερατώσεως)· **2)** ἐκπλύνω, ἀποπλύνω : 'Ιλ.Κ 575 **ἐπεὶ . . κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ .. νίψεν ἀπὸ χρωτός**· κ. τὸ παθ. : αὐτ.Ω 419 **περὶ δ' αἷμα νένιπται**· **3)** μτφ. καθαίρω, ποιῶ καθαρμόν, ἐξιλασμόν, καθαρίζω, ἐξαγνίζω : Σοφ.ΟΤ 1228 **οὔτε .. 'Ιστρον, οὔτε Φᾶσιν** (οἶμαι) **ἂν νίψαι καθαρμῷ τήνδε τὴν στέγην**, Εὐρ.ΙΤ 1191, 'Επιγρ. ἐπὶ κρήνης ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τῆς 'Αγ. Σοφίας **νίψον ἀνομήματα, μὴ μόναν ὄψιν**· **4)** ρηματ. π. νίπτρον, νιπτήρ, νίψιμο.

νιρβάνα νεώτ. κ. δημ. λ. σανσκριτικὴ σημαίνουσα ἀρχικῶς τὸ σβέννυσθαι ἐν χρ. περὶ λύχνου ἢ πυρᾶς, ὅταν καύσιμος ὕλη δὲν ὑπάρχῃ πλέον· μτφ. **νιρβάνα** ἡ κατάστασις καθ' ἣν οὐδεμία ἐπιθυμία ἢ πάθος καίει τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἀλλὰ μακαρία ἡσυχία καὶ γαλήνη ἐπικρατεῖ, σβεννυμένης οὕτω παντελῶς τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὕτως ἀποκλειομένης τῆς μετενσαρκώσεως, διότι διὰ τῆς θανατώσεως τῶν παθῶν ἀφανίζεται ἡ συνέπεια τῶν πράξεων· || ἐν τῷ βραχμανισμῷ σημαίνει τὸ ὑπέρτατον ἀγαθὸν τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐγώ, ὅπως ἐπέλθῃ ἡ συγχώνευσις τούτου μετὰ τῆς παγκοσμίου ὑπάρξεως· ὅθ. ὁ ὅρος ἰσοδύναμος πρὸς τὴν τελείωσιν, τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὴν ἀπολύτρωσιν.

νίρις-ιδος (ἡ) γλωσσ. 'Ιατρ.Χειρογρ.Νεοφύτου «ἀρεινὴ νάρδος ὑπό τινων λέγεται . . νίρις».

νίρμος δ. τ. τοῦ νίρνος βλ.λ.

νίρνος 'Ησ «φθείρ. 'Αχαιοί», δ. νίρμος.

νίρον 'Ησ. «μέγα».

νιρὸς δ. γρ. τοῦ νηρὸς βλ.λ.2).

νισαντῆρι (τὸ) δημ. τὸ χλωριοῦχον ἀμμώνιον βλ.λ.

νισάφι (τὸ) (τουρκ.) δημ.κ. **(ν)σάφι** διάκρισις, χάρις, εὐσπλαχνία, ἔλεος· || φρ. **κάνω νισάφι** φείδομαι, εὐσπλαγχνίζομαι : δ. τραγ. **κάνε νισάφι στὴν Τουρκιά, κόψε μὀν' ἄφσε κιόλας**· || ὁμ. φρ. ἀρνητ. **δὲν κάνω νισάφι** εἶμαι ἄσπλαγχνος, ἀνοικτίρμων, ἀνένδοτος· || ὁμ. ἐν ἐπιφων. **νισάφι πιά!** ἢ ἁπλῶς **νισάφι** ἔλεος!, ἢ ἂς δοθῇ ἓν τέλος, διότι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἀντοχὴ τοῦ ἀναφωνοῦντος ἐξηντλήθησαν : Παπαδ.Χριστ.Διήγ.62 **Ἆ! νισάφι, βρὲ παιδιά, ἐφώναξε.**

νισαστὲς (ὁ) (τουρκ.) δημ. τὸ ἐκ σίτου λαμβανόμενον ἄμυλον, τὸ ἀμυλάλευρον.

νίσος (ὁ) νεώτ. γένος ἱερακιδῶν πτηνῶν.

νίσ(σ)ομαι (νεσ, νέομαι) κ. μσν., ποι. β' ἑν. **νίσει** (Εὐρ.Κύκλ.43), γ' ἑν. **νίσεται** (Πίνδ.Ο 3,34), α' πληθ. **νισσόμεθα** ('Οδ.Κ 42), β' πληθ. **νίσεσθε** (Εὐρ. Φοίν.1234), γ' πληθ. **νίσονται** ('Ησίοδ.'Εργ.237, μτχ. **νισόμενος**, μτγν. γ' ἑν. ἐνεστ. ὑποτ. **νίσηται** (Μαν. 3,42), γ' ἑν. τοῦ παρατ. **νίσσετο** ('Απολλ.Ρ 2,824), γ' πληθ. **νίσοντο** ('Ιλ.Μ 119), γ' ἑν. τοῦ μέσ. α' ἀόρ. **ἐνίσατο** ('Ερμησιάν.765, μ. ἐν συνθ. μετὰ τῆς κατὰ) (τὸν τ. **νείσσομαι**, μέλλ. **νείσομαι**, ὅστις συχνότατα ἀπαντᾷ ἐν τοῖς κώδ. κ. ἐν. Καλλ.ἀπ. 1,45Ρ, ἐν Θεόκρ.7,25 κ. ἐν πάπ., ἀπέρριψαν οἱ νεώτ. ἐκδόται, ἑπόμενοι τῷ 'Ηρωδιαν.2,554· μτγν. γραμματικοὶ ὡς τὸ ΕΜ 606,12, Εὐστ.1288,56 γράφουσι τὸν ἐνεστ. **νίσσομαι** καὶ τὸν μέλλ. **νίσομαι**), νέομαι βλ.λ., πορεύομαι, ὑπάγω, ἔρχομαι, ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι : 'Ιλ.Ψ 76 **οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις νίσομαι ἐξ 'Αΐδαο**, 'Οδ.Κ 42 **οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες**, 'Απολλ.Ρ 2,199 **τρέμε δ' ἄψεα νισσομένοιο**· || συχν. ἐπὶ κινήσεως μετ' ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : 'Ιλ.Μ119 **τῇπερ 'Αχαιοὶ ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν**, Πίνδ.Ο 3,10 **τὰς ἄπο θεόμοροι νίσσοντ' ἐπ' ἀνθρώπους ἀοιδαί**, αὐτ.34, αὐτ.Ν 5,37· || φρ. **ἐπὶ νηῶν νίσσομαι** πορεύομαι διὰ θαλάσσης, ταξιδεύω : 'Ησίοδ.'Εργ.237· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. σημαίνοντος τὴν εἰς τόπον κίνησιν:'Ιλ.Ο 577 **ἀλλ' 'Ικετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον, νισσόμενον πολεμόνδε**, 'Οδ.Δ701· || φρ. **οὐρανόθεν νίσομαι** κατέρχομαι ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν : Νόσσ. ΑΠ 6,265 **πολλάκις οὐρανόθεν νισομένα καθορᾷς**· || κ. μτ. αἰτ. τοῦ τόπου : Εὐρ.Φοίν.1234 **ὑμεῖς δ' ἀγῶν' ἀφέντες 'Αργεῖοι χθόνα νίσσεσθε**, αὐτ.Κύκλ.43· || κ. ἐπὶ πτηνῶν : αὐτ.'Ελ.1483 **δι' ἀέρος . . Λίβυες οἰωνοὶ στολάδες ὄμβρον λιποῦσαι χειμέριον νίσσονται**· || ὁ ἐνεργ. τ. μ. κτ. μτχ. **νισσοῦντι** κ. ἅπαξ π.Σώφρ.101 (κώδ. νησσοῦντι).

νίσυρις-εως (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν σπονδύλιον ἢ σφονδύλιον βλ.λ. : Διοσκ.3,80.

νιτερέσο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ συμφέρον βλ.λ.

νίτικο (τὸ) (ἐκ τοῦ Αἶνος, αἰνίτικονι, δημ., συνήθ. πληθ. -α, εἶδός τι παστοῦ ἰχθύος τοῦ γένους μούγιλος (κέφαλος).

νιτραναγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ ἀπονίτρωσις ἢ ἐκνίτρωσις τοῦ ἐδάφους.

νίτρασμα-ατος (τὸ) μτγν. μῖγμά τι ἐκ νίτρου ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν ὡς ὁ σάπων : Σωρ.1,82.

νιτρέλαιον (τὸ) μτγν. γαλάκτωμα νίτρου καὶ ἐλαίου, διάλυσις νίτρου ἐντὸς ἐλαίου : Ζώσ.'Αλχ. 147Β, 'Ολυμπ.'Αλχ.91Β.

νιτρία (ἡ) μτγν. τόπος, ἐξ οὗ ἐξορύττεται τὸ νίτρον βλ.λ. : Στράβ.17,1,23 **ὑπὲρ δὲ Μωμέμφεως εἰσὶ δύο νιτρίαι πλεῖστον νίτρον ἔχουσαι**, Πάπ.

νιτρικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νίτρον, ὁ τοῦ νίτρου, ὁ περιέχων νίτρον : **νιτρικὸν ὀξὺ** (ἀκουαφόρτε)· || νεώτ. ὁ περιέχων νιτρικὸν ὀξύ· **2)** πάπ. τὸ θηλ. **νιτρική** κ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. νιτρικά ὡς οὐσ. πρόσοδος ἢ φόρος ἐκ νίτρου βλ.λ.

νιτρῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἐπὶ λίμνης, ἡ περιέχουσα νίτρον, ἡ περιεκτικὴ νίτρου : Στράβ.11,14,8 **ἔστι δὲ νιτρῖτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαξαίνει.**

νιτριώτης (ὁ) μτγν. ἐπίθ. τόπου, εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν ᾧ ὑπῆρχον νιτρίαι, ὀρυχεῖα νίτρου : Στράβ.17,1,23 **εἰσὶ δύο νιτρίαι πλεῖστον ἔχουσαι καὶ νομὸς νιτριώτης.**

νιτρο- νεώτ. α' συνθετικὸν διαφόρων χημικῶν ἑνώσεων, ἐν αἷς τὸ κύριον ἢ ἓν τῶν κυρίων συστατικῶν εἶναι τὸ νίτρον βλ.λ.

νιτροβάμβαξ-ακος (ὁ) νεώτ. κολλοδιοβάμβαξ, νιτροκυτταρίνη.

νιτρογλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κρᾶμα νιτρικοῦ καὶ θειϊκοῦ ὀξέος μετὰ γλυκερίνης χρησιμοποιούμενον ὡς ἐκρηκτικὴ ὕλη.

νιτροκυτταρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία ἐκρηκτικὴ ἥτις παρασκευάζεται διὰ νιτρώσεως τῆς κυτταρίνης καὶ ἰδ. τοῦ βάμβακος, ὅ. νιτροβάμβαξ κ. βαμβακοπυρῖτις.

νιτρόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ χρησιμεύουσα πρὸς ποσοτικὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐν ταῖς χημικαῖς ἑνώσεσι περιεχομένου ἀζώτου.

νίτρον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δ. τ. λίτρον (π. Ἡρ. κ. Ἀττ.) κοινὸν ὄν. πάντων τῶν ἀλάτων, ἅτινα ἐμφανίζονται ὡς ἐξανθήσεις εἰς ἀλκαλικὰ ἐδάφη, ἔνθα γίνεται ἀποσύνθεσις ἀζωτούχων ὀργανικῶν ὑλῶν, π. ἀρχ. κ. μτγν. μόνον ἡ ἀνθρακικὴ σόδα : Σαπφ.165, Ἱππ.Ἀέρ.7, Ἀριστλ.Μετ.393b,12, Γαλ. 13,265, Ἐπιγρ., Πάπ· || **νίτρον ἐρυθρόν** : Ἱππ.Γυν. Φυσ.32, αὐτ.Γυν.1,98· || **νίτρον θαλάσσιον** τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ νιτρούχων λιμνῶν : Ἱππιατρ.130· **2)** μτχ. μεῖγμα ἐκ νίτρου, ἐλαίου κ. ἄ. οὐσιῶν προσόμοιον πρὸς τὸν νεώτ. σάπωνα· Ἡσ. «νίτρον, σάπων» : Ἀλκίφρ.3,61, Λιβάν.Decl. 26,19· **3)** νεώτ. νιτρικὸν κάλιον ἢ νιτρικὸν νάτριον, νιτρικὴ πότασσα· **4)** εἶδός τι ἀρτύματος : Ἀντιφάν.142,2· **5)** Ἡσ. «εἶδος ἰατρικοῦ».

νιτροπηγικός-ή-όν μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ πεπηγότος νίτρου βλ.λ.1) : Ἀλέξ.Τραλλ.12.

νιτροποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μεταβολή, ἡ μετατροπὴ τῶν ἐν τῷ ἐδάφει ἀζωτούχων ὀργανικῶν ἑνώσεων εἰς νιτρικὰ ἅλατα.

νιτροποιός-όν σχόλ. ὁ νίτρον ποιῶν, ὁ κατασκευάζων νίτρον : Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.725.

νιτρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ἰδιάζουσαν πρατίμησιν εἰς τὰ νιτρικὰ ἅλατα : **νιτρόφιλα φυτὰ εἶναι τὰ κολοκυνθοειδῆ.**

νιτρῶ-όω (νίτρον) μτγν. ἐμβαπτίζω τι ἐντὸς νίτρου, ὅθ. καθαίρω, καθαρίζω τι διὰ νίτρου· ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Σωρ.1,83, Συνέσ.182D **τί ἂν οἴῃ πάσχειν αὐτὰ** (τὰ ἱμάτια) **λακτιζόμενα καὶ νιτρούμενα ;**

νιτρώδης-ους-ες κ. νεώτ., δ. τ. **λιτρώδης** (π. Ἀττ. : Πλάτ.Τίμ.65E) ὁ ὅμοιος πρὸς νίτρον : Ἀριστλ.Πρ.936a,2· **2)** ὁ διαπεποτισμένος, ὁ βεβρεγμένος διὰ νίτρου : Θεόφρ.ΦΑἴτ.3,5,1, αὐτ.Ὀσμ.65· **3)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀλκαλοῦχος, ὁ περιέχων ἐν ἀφθονίᾳ νίτρον ἢ νιτρικὸν ὀξύ : Γαλ.11,387· **4)** ἐπίθ. τῶν Νυμφῶν : Ἐπιγρ. **Νύμφαις νιτρώδεσι.**

νιτρωδία (ἡ) μτγν. ἀλκαλικότης βλ.λ. : Ροῦφ.π. Ἀέτ.3,165.

νίτρωμα-ατος (τὸ) (νιτρῶ) πάπ., λέξ. κ. γλωσσ. στακτή κονία, ἀλισίβα, ἀλουσιά : Πάπ· || Ἡσ. «χαλέρυπον, τὸ ῥύμμα τὸ ἀπὸ τοῦ νίτρου γινόμενον, ὅ τινες νίτρωμα λέγουσι»· **2)** γλωσσ. πιτυρίασις, φώρα, κασσίδα.

νίτρωσις-εως (ἡ) (νιτρῶ) νεώτ. χημ. κατεργασία οὐσίας τινὸς διὰ νιτρικοῦ ὀξέος.

νιτσεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Γερμανὸν συγγραφέα τοῦ 19ου αἰ. μ.Χ. Νίτσε καὶ τὰς θεωρίας αὐτοῦ : **νιτσεϊκὴ φιλοσοφία.**

νιτσκράδα (ἡ) (Ἰταλ.) δημ., κ. **ἰντσεράδα** ἐπανωφόριον ἢ ἐπικάλυμμα πράγματος ἐκ κηρωτοῦ, ἀπὸ μουσαμά.

νίφα (τὴν) ποι. αἰτ. ἐκ τοῦ ἀχρ. νίφ, τὴν χιόνα : Ἡσίοδ.Ἔργ535 **ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.**

νιφαργής-οῦς-ές (νίφ, ἀργός) ὁ λευκὸς ὡς ἡ χιών, ὁ λάμπων ἐκ πολλῆς λευκότητος : Σοφ.Ἀργ.669 **ἐν νιφαργέσιν ὕλαις** (ἰδ. γρ. κώδ. νιφεταργέσιν).

νίφαργος λεξ. ὁ ἐκ νιφάδων χιόνος λευκός· Ἡσ. «νιφάδι λελευκασμένος».

νιφάς-άδος (ἡ) (νίφω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἕκαστον τῶν κρυσταλλικῶν τμημάτων τῆς πιπτούσης χιόνος, τουλούπο, στούπα· π. Ὁμ. μ. ἐν Ἰλ., κ. κτ. τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. : Ἰλ.Μ156, αὐτ.278 **ὡς τε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ ἤματι χειμερίῳ,** Ἡρ.7,111 **οἰκέουσί τε γὰρ οὔρεα ὑψηλά, ἴδῃσί τε παντοίῃσι καὶ νιφάσι συνηρεφέα** (ἰδ.γρ. χιόνι)· || ἡ λ. καθ' ἑν. ἐπὶ περιληπτικῆς σημ. χιών, χιόνι, νιφετός, χιονιά : Ἰλ.Ο170 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο,** Πίνδ.Ο10(11),51 **πρόσθε γὰρ νώνυμος, ἇς Οἰνόμαος ἆρχε, βρέχετο πολλᾷ νιφάδι** (ἀνώνυμος καὶ ἀκλεὴς ἐκαλύπτετο ὑπὸ πολλῶν χιόνων· περὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Κρονίου λόφου)· || κ. ἐν παρομοιώσει ἐπὶ καταπειστικῆς εὐγλωττίας : Ἰλ.Γ222 **καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν** (Εὐστ. «διὰ τὸ τάχος τῶν νοημάτων, διὰ τὸ πυκνόν, διὰ τὸ τῆς σαφηνείας διάλευκον καὶ μὴν διὰ τὸ φρίκης γέμον»), Λουκ.Δημ. Ἐγκώμ.5· **2)** γεν. ἐπὶ παντὸς καταπίπτοντος, καταφερομένου δίκην νιφάδων, οἷον νιφάδες πετρῶν, λίθων, βελῶν, πειρασμῶν, κινδύνων, φροντίδων, κακῶν : Αἰσχ.ἀπ.199,7 **πετρῶν νιφάδες,** αὐτ.Ἑπτ.212, αὐτ.Πρ.993 **λευκοπτέρῳ δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασιν χθονίοις κυκάτω πάντα καὶ ταρασσέτω** (περὶ βελῶν βαλλομένων δίκην νιφάδων), Εὐρ. Ἀνδρ.1129 **πυκνῇ . . νιφάδι** (πετρῶν) **πάντοθεν σποδούμενος·** **3)** μτφ. **νιφὰς** πολέμοιο ἡ ἔφοδος, ἡ αἰφνιδιαστικὴ καὶ ὁρμητικὴ ὡς ἡ καταιγὶς ἐπίθεσις : Πίνδ.Ι3(4),35 **ἀλλ' ἁμέρᾳ γὰρ ἐν μιᾷ τραχεῖα νιφὰς πολέμοιο τεσσάρων ἀνδρῶν ἐρήμωσεν μάκαιραν ἑστίαν·** **4)** ὀμβρία **νιφὰς** ραγδαία βροχή : Λυκόφρ.876· || μτφ. κ. περὶ τῆς ἐκ χρυσοῦ βροχῆς τοῦ Διός : Πίνδ.Ο7,34 **ἔνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν·** **5)** κ. ὡς θηλ. ἐπίθ. ἡ νιφόεσσα βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ1060 **ἤ που τὸν ἐφέσπερον πέτρας νιφάδος πελῶσ' Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ πώλοισιν·** **6)** σχόλ. Ἀριστφ.Εἰρ.121 «**νιφὰς** λέγεται καὶ τὸ μικρότατον, ὅπερ καὶ φσκάς»· **7)** Ἡσ. «**νιφάδες** εἰσὶν οὐ μόνον σταγόνες καὶ ψεκάδες, ἀλλὰ καὶ ἕλκη καὶ τραύματα», Σουΐδ. «σταγόνες».

νιφετός (ὁ) (νίφω) κ. νεώτ. πίπτουσα χιών, πτῶσις χιόνος, χιονοθύελλα, χιονιάς, χιονιά· Ἀριστλ. Κόσ.4 «ἡ σφοδρὰ δ' αὕτη (σύμπηξις τοῦ ἐνόντος τοῖς νέφεσιν ὑγροῦ) καὶ ἀθρόα καταφερομένη, νιφετὸς ὠνόμασται» : Ἰλ.Κ7 **τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν ἢ νιφετόν,** Ὀδ.Δ566 **οὐ νιφετός, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολύς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,** Πίνδ.ἀπ.107,11, Ἡρ.4,50 **ὕεται γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χειμῶνος πάμπαν ὀλίγῳ, νιφετῷ δὲ πάντα χρᾶται,** αὐτ.8,98, Ἀριστλ.Μετ.349a,9, Ἐπιγρ.· || Ἡσ. «τῆς χιόνος καταφορά, χιὼν λεπτή», Σουΐδ. «ἡ κατάλεπτος καταφερομένη χιών»· **2)** μτγν. ὑετός : Νόνν.Δ6,267· **3)** ὁμ. μτγν. κ. μτφ. : Λιβάν.Λόγ.57,48 **νιφετὸς λημμάτων.**

νιφετώδης-ους-ες (νιφετός, εἶδος) ὁ ὅμοιος πρὸς νιφετόν, ὁ πλήρης νιφετοῦ, ὁ χιονώδης, ὁ χιονιάς : Ἀριστλ.Μετ.364b,21 **νιφετώδης ἄνεμος,** Πολύβ. 3,72,3, Πλούτ.Κράσσ.10, Στράβ.4,5,2 **ἔπομβροι δ' εἰσὶν οἱ ἀέρες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις.**

νιφόβλημα-ατος (τό) νεώτ. χιονοστιβὰς βλ.λ.

νιφοβλής-ῆτος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι. νιφόβολος βλ.λ.: Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ9,59) **νιφοβλῆτες Ἄλπεις.**

νιφόβλητος-ον μτγν. νιφόβολος, νιφοβλὴς βλ.λς : Ὀππ.Κυν.1,429 **νιφόβλητος ὥρη,** αὐτ.3,314 **ἄκρα νιφόβλητος.**

νιφοβολία (ἡ) μσν. νιφετός, χιονοθύελλα : Εὐστ. 905,3 τὴν .. **ἐν χειμῶνι .. κατασκήπτουσαν νιφ-.**
νιφόβολος-ον ὁ βεβλημένος νιφετῷ, ὁ χιονόβλητος, ὁ χιονοσκεπής : Εὐρ.Φοίν.206 **ἵν' ὑπὸ δειράσι** νιφοβόλοις Παρνασοῦ **κατενάσθην,** 'Αριστφ.'Ορν.952 **νιφόβολα πεδία πολύσπορά τ' ἤλυθον,** Λιμέν.3 **νιφόβολοι πέτραι 'Ελικωνίδες.** Σύμμ.26,19 **νιφόβολα ὄρεα,** Πλοῦτ.Σερτ.17· **2)** μτφ. ὡς σκῶμμα περὶ τοῦ ψυχροῦ κόμπου τῶν ποιητῶν διθυράμβων : 'Αριστφ.'Ορν.1385 **καινὰς λαβεῖν ἀεροδονήτους καὶ νιφοβόλους ἀναβολάς.**
νιφόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλησμονὴν χιόνων ἔχων, ὁ πλήρης χιόνων, χιονώδης, ὁ χιονιζόμενος, ὁ χιονοσκεπής : 'Ιλ.Ξ 754, αὐτ.Ξ 227 **σεύατ' ἐφ' Ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,** αὐτ.Σ 616, αὐτ.Υ 385,'Οδ.Τ 338 **Κρήτης ὄρεα νιφόεντα νοσφισάμην,** 'Ησίοδ.Θ 118 **οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος 'Ολύμπου.** 'Αλκ.17 **ὤρανος νιφόεις,** Πίνδ.Π 1,20 **νιφόεσσ' Αἴτνα,** Σοφ.ΟΤ 473 **ἔλαμψε γὰρ τοῦ νιφόεντος ἀρτίως φανεῖσα φάμα Παρνασοῦ,** 'Αριστφ.Νεφ.273· **2)** ὁ λευκὸς ὡς χιών, χιονάτος : 'Ιων Χ Τραγ.46 **νιφόεσσα 'Ελένη** (δ.ἀνάγν. σελήνη).
νιφόκτυπος-ον μτγν. ὁ νιφόβολος βλ.λ., ὁ βαλλόμενος ὑπὸ χιόνος χαλαζώδους καταφερομένης μετὰ κτύπου : Καστορ.π.'Αθήν.10,455A **σὲ τὸν βολαῖς νιφοκτύποις δυσχείμερον ναίονθ' ἕδραν.**
νιφοστιβής-οῦς-ές (στείβω) ποι. τόπος ἔνθα, ἢ χρόνος καθ' ὃν τις βαδίζει ἐν χιόνι, ὁ χιονώδης, ὁ πλήρης χιόνων : Σοφ.Αἴ.670 **τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς χειμῶνες ἐκχωροῦσιν εὐκάρπῳ θέρει.**
νιφοψυχής-οῦς-ές (ψῦχος) γλωσσ. ψυχρὸς ὡς ἡ χιών.
νίφω δ.γρ. τοῦ νείφω βλ.λ.
νιχιλισμός (ὁ) νεώτ. μηδενισμὸς βλ.λ.
νιχιλιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **νιχιλίστρια,** μηδενιστής.
νίψιμο(ν) (τὸ) (νίπτω) μσν. κ. δημ. ὕδωρ πρὸς νίψιν : Catal.Offic.eccles.Cpol.Allatianus **καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ὑψώσεως δίδοται νίψιμον τῷ ἀρχιερεῖ· 2)** δημ. νίψις βλ.λ., ἡ δι' ὕδατος πλύσις μόνον προσώπου καὶ χειρῶν.
νίψις-εως (ἡ) (νίπτω) μτγν. τὸ νίπτειν ἢ νίπτεσθαι, ἡ δι' ὕδατος πλύσις τοῦ προσώπου, ἢ τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν : Πλούτ.Πομπ.73 **νίψις ποδῶν.**
νίωπον (τὸ) νέτωπον βλ.λ., ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ πικραμυγδάλου : 'Ιππ.π.'Ερωτιαν.
νο συγκεκομμ. τ. τοῦ νόμισμα ἢ νότος βλ.λ. : Πάπ.
νόα 'Ησ. «πηγή. Λάκωνες»· **2)** **νόα** (τὸν) ἀνώμαλος αἰτ. τοῦ νοῦς βλ.λ.
νόαρ (τὸ) (νοῶ) μσν. φάντασμα, φάσμα : Θεόγνωστ.Καν.80.
νοαρέως ἐπίρρ. λεξ. δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. νοηρέως· 'Ησ. «νουνεχόντως»· || συγκρ. **νοαρώτερον** : Διοσκ.ἐν Πάπ. **νοαρώτερον ἔχραο νύμφην** (συνετώτερον, μετὰ μεγαλυτέρας περισκέψεως).
νοατός-ή-όν δωρ. τ. τοῦ νοητὸς βλ.λ. : Τίμ. Λοκρ.95A.
νοβακκίζειν Φώτ. «τὸ ὀρχούμενον τοῖς δακτύλοις ἐπιψοφεῖν· σεισμὸς Νιόβη».
νοβελίσσιμος (ὁ) (λατ.) μσν. πολιτικὸς τιμητικὸς τίτλος π. Βυζ. ἀπονεμόμενος εἰς ἀνωτάτους ὑπαλλήλους, εὐγενέστατος, ἐπιφανέστατος.
νόβελλον (τὸ) νεώτ. κ. **νούβελλον,** δημ. **νόβελλο** ἐδαφονόμιον βλ.λ.
νοβῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδός τι ἰσχυροτάτης ἐκρηκτικῆς ὕλης ἐν χρ. πρὸς πλήρωσιν τῶν κώνων τῶν τορπιλλῶν.
νογῶ-άω δημ. κ. μσν. προφ. τοῦ **νοῶ,** β' ἑν. **νογᾷς,** γ' **νογᾷ** κ. **νογάει,** α' πληθ. **νογᾶμε,** β' πληθ. **νογᾶτε,** γ' πληθ. **νογᾶνε** κ. **νογοῦνε,** παρατ. (ἐ)**νογοῦσα** κ. (ἐ)**νόγαγα,** ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι, νιώθω, καταλαβαίνω : 'Ερωτόκρ.1,1224 **καὶ δὲ νογᾷς ποῦ βρίσκεσαι,** παροιμ. **νὰ νογᾷς καὶ νὰ βλογᾷς** (νὰ εὐεργετῇς, νὰ βοηθῇς συνετῶς)· || κτ. ἐπέκτ. κέκτημαι ὡρισμένας ἰδιότητας καὶ ἱκανότητα, εἶμαι ἐπιδέξιος, δύναμαι, ἰδ. **ἐν τῇ** ἀρνητ. μορφῇ : παροιμ. **δὲ νογάει νὰ ξεχωρίσῃ δυὸ γαϊδουριῶν ἄχυρα** (ἐπὶ ἀδαοῦς καὶ ἀκρίτου).
νοδάρος (ὁ) (ἑνετ.) μσν. κ..δημ., μσν. κ. **νοτάριος** συμβολαιογράφος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.5,856 **στὸν 'Αδη στεφανώνουμαι .. σκουλῆκοι νὰ 'ναι τὰ προυκιά κι ὁ τάφος μου νοδάρος.**
νοεμβριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν μῆνα Νοέμβριον, ὁ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γινόμενος ἢ συμβάς· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοεμβριανά** ὡς οὐσ. αἱ κατὰ τὴν 17ην Νοεμβρίου 1916 συγκρούσεις ἀγημάτων γαλλικῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν 'Αθήναις, ὡς καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι ἀνωμαλίαι.
Νοέμβριος (ὁ) νεώτ., δημ. **Νοέμ(μ)βρης ὁ** 11ος μὴν τοῦ ἔτους, ἀ. γεωργικῶς βροχάρης, σποριάς.
νοερά ἐπίρρ. δημ. νοερῶς βλ.λ.
νοερητόκος-ον (τίκτω) μτγν. ὁ ἐξ οὗ ἐκπορεύεται πᾶσα νόησις, περὶ τοῦ Θεοῦ : Συνέσ.32[illegible].
νοερηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁδηγῶν πρὸς τὰ νοερά, πρὸς τὸν νοερὸν κόσμον : Συνέσ.'Υμν. 1,121(1315D) **νοερηφόρος ὁρμή.**
νοερός-ά-όν κ.μσν. κ. νεώτ., δημ. **-ός-ή-ό,** μτγν. κ. **νοηρός** (Αἰν.Τακτ.28,86) ὁ εἰς τὸν νοῦν ἀναγόμενος, ὁ ἔχων νοητικὴν ἱκανότητα, ὁ πεπροικισμένος μὲ νοῦν, ὁ πνευματικός : Τίμ.Λοκρ.99E **τὸ μὲν λογικὸν ἐστι καὶ νοερόν,** Ζήν.1,32 **ζῷον ἔμψυχον νοερόν τε καὶ λογικὸν** (περὶ τοῦ κόσμου), Πλάτ.'Αλκ. 1,133C, 'Ηράκλειτ.12 **ψυχαὶ ἀναθυμιώμεναι νοεραὶ ἀεὶ γίγνονται· 2)** ὁ νοητικὸς βλ.λ. : 'Αριστλ. ΖΜ 648a,3 **αἰσθητικώτερον καὶ νοερώτερον τὸ λεπτότερον** (αἷμα), Νίκ.'Αλεξ.543 **νοεραὶ γὰρ ἀπὸ φρένες ἀμβλύνονται· 3)** μτγν. ὁ νουνεχής, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος, ἀντίθ. ἀσύνετος : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,325· **4)** κ. μσν. κ. δημ. ὁ διὰ τοῦ νοῦ μόνον γιγνωσκόμενος, ὁ μὴ ὑποκείμενος ταῖς αἰσθήσεσι, ὁ ὑπεραισθητός, ὁ ἄυλος : 'Αριστλ.Πρ. 954a,35 **νοερὸς τόπος,** Μηναῖ.1,6 'Ακολ.'Αγιασμοῦ ὑδάτων Ποι. Σωφρονίου **ἀόρατε, ἀκατάληπτε Δημιουργὲ τῶν νοερῶν οὐσιῶν·** || ἐν τῇ ἐκκλ. γλώσσ. **νοεραὶ φύσεις - δυνάμεις** (οἱ ἄγγελοι) : 'Ακολ.'Αγιασμοῦ εὐχὴ 2 **σὲ τρέμουσι αἱ νοεραὶ πᾶσαι δυνάμεις· 5)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ τοῦ νοῦ καὶ οὐχὶ ταῖς αἰσθήσεσι γινόμενος, ἐπιτελούμενος : Πρόκλ.'Υμν.'Αφροδ.3,5 **νοερὸς γάμος,** Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.40 (ἐκδ. Δικ.) **ἔξαφνα νοερὰν ὀπτασίαν, τὴν μορφὴν τῆς μητρός του· 6)** κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : ΑΠ 9,525,14.
νοερότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νοεροῦ βλ.λ.)), τὸ εἶναί τι νοερόν, ἀντίθ. ἡ αἰσθητικὴ δύναμις : Ψ.Διον.705B.
νοερῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **νοερά,** κατὰ νοερὸν τρόπον, διὰ τοῦ νοῦ καὶ οὐχὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων, μὲ τὸν νοῦν : Φίλ.1,629 **ἴθι εἰς Χάρραν νοερῶς,** 'Ιάμβλ.Μυστ.1,21, Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ. 139, Στουδ.Θεόδ.134D, Ψελλ.Χαλδ.'Εξ.106, Εὐστ. ἐν Mai.7,284A **τὴν μίαν σάρκα τὴν ἐμψυχωμένην νοερῶς,** Παπαντ.'Αγ.'Ορ.170 **κράζε νοερῶς. . τὸ Κύριε 'Ιησοῦ, - νοερά ἤμουν κοντά σας.**
νοερωτός-ή-όν μτγν. ὁ νοερὸς βλ.λ. : Τίμων Φλ. π.Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,224.
νόημα-ατος (τὸ) (νοῶ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. συνηρ. **νῶμα** ('Εμπ.110,10, ἀλλὰ **νόημα** ἐν αὐτ. 105,3), τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοῶ βλ.λ., πᾶν τὸ νοούμενον, ὅ,τι τις διανοεῖται, σκέψις, λογισμός : 'Ιλ.Η 456 **ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,** 'Οδ.Η 36, αὐτ.Ξ 273 **αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὧδε νόημα ποίησ',** αὐτ.Ρ 403· || τὸ διὰ τοῦ νοῦ παρατηρούμενον, συλλαμβανόμενον, ἰδέα, στοχασμός : 'Οδ.Ζ 183 **ἢ δθ' ὁμοφρονέοντε νοή-**

μασιν οἶκον ἔχητον ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, αὐτ.Η 292, αὐτ.Υ 82 μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι νόημα, 'Αριστφ.Νεφ.704 ἐπ' ἄλλο πήδα νόημα φρενός· || όθ. κ. ὡς ἔμβλημα ταχίστης φοράς, κινήσεως : 'Οδ.Η 36 τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡς εἰ πτερὸν ἠὲ νόημα, 'Επίκτ.'Επιστ.i,II7 ἅμα νοήματι (ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ), αὐτ.327 ἡ ἅμα νοήματι περίοδος, Φιλόδ Θάν.37, Πλούτ.'Αλέξ.35· || κ. ὡς μέτρον μεγόλης ταχύτητος : Λιβάν.Λόγ. 59,148 ὀξύτερον νοήματος· **2)** διανόημα, σκοπός, σχέδιον, πρόθεσις, ἀπόφασις : 'Ιλ.Κ 104 οὔ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα . . Ζεὺς ἐκτελέει, 'Αλκ.77,'Ηρ.3,80 καὶ γὰρ ἂν τὸν ἄριστον ἀνδρῶν . . ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημάτων στήσειε, Σαπφ. 36,'Αριστφ.'Ιππ 1203 τὸ μὲν νόημα τῆς θεοῦ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν, Μηναῖ.II,4 "Ορθο.'Ωδ.8 πάντων τὰ νοήματα πίστει κατεφώτιζες· || νεώτ. κ. δημ. σκοπός, λόγος : ἐνεργεῖ χωρὶς νόημα· **3)** νεώτ. κ. δημ. ἔννοια, σημασία : Ζερβ Τραγ.ΚΚ 44,5 καὶ θά 'χουν νόημα κρυφὸ τὰ παραμύθια, - λόγια χωρὶς νόημα, - τὸ νόημα τῆς φράσεως εἶναι διφορούμενον· **4)** ἐν εἰδ. ἐνν. ὡς φιλοσ. ὅρος, ἰδέα, ἔννοια, ἀντίθ. αἴσθησις, αἴσθημα : Παρμ.8, 34,'Αριστλ.ἀπ.87 φύσει διῄρηται τά τε νοήματα καὶ τὰ αἰσθήματα, αὐτ.Ψυχ.430a,28· **5)** γεν. νοητικὴ δύναμις, νόησις, διάνοια, νοῦς : 'Ιλ.Τ 218 ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην πολλόν, 'Οδ.Υ 346 μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς 'Αθήνη . . παρέπλαγξεν . . νόημα, Θέογν.435, Ξενοφ.23,2 θεὸς . . οὔ τι δέμας θνητοῖσιν ὁμοίιος οὐδὲ νόηματι, 'Εμπ.110,10· || όθ. ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῆς νοήσεως, τὸ διαλογίζεσθαι, τὸ συλλαμβάνειν ἰδέας, τὸ ποιεῖν ἐννοίας, τὸ διανοεῖσθαι : 'Ερμεῖ.π.Στοβ. 2,8,31· **6)** μτγν. ἐν τῇ ρητ. ἡ ἰθύνουσα σκέψις, κεντρικὴ ἰδέα : Διον.'Αλ.'Αμμ.2,24,Λογγῖν.'Υφ.12,1 διὸ κεῖνο μὲν κἂν νοήματι ἑνὶ . . ἡ δὲ . . μετὰ ποσότητος καὶ περιουσίας τινὸς ὑφίσταται· **7)** νεώτ. κ. δημ. νεῦμα, γνέφιμο : τοῦ ἔκανε νόημα νὰ σωπάσῃ - νὰ φύγῃ.

νοηματίζω μσν. σχηματίζω νοήματα, σκέπτομαι, διαλογίζομαι : Εὐστ.1545,7 φίλον ἂν φανείη τοῖς νοηματίζουσι.

νοηματικός-ή-όν μτγν. τ. τοῦ νοητικὸς βλ.λ., ὁ νοήμων, ὁ ἔλλογος, ὁ λογικός : 'Ερμεῖ.π.Στοβ.2,8,31 νοηματικὸς λόγος, αὐτ.I,41,11,'Ησ.

νοηματικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον νοηματικόν, νοητικῶς βλ.λ. : 'Επιφάν.Κ|πλ.2,24D οὐκ οἴδασιν ὅτι ὁ υἱὸς νοηματικῶς λέγει.

νοημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. πενιχρὸν νόημα βλ.λ.6) : 'Αρρ.'Επίκτ.3,13,31.

νόημι αἰολ. τ. τοῦ νοῶ βλ.λ. : 'Ιω.Γραμμ.Συνθ.3.40.

νοημοσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοήματος βλ.λ., γενικὴ καὶ διαρκὴς ἱκανότης ἐν τῷ νοεῖν, τῷ ἀντιλαμβάνεσθαι, εὐφυΐα : ἐξαιρετικῆς νοημοσύνης ἄνθρωπος, - ἡ νοημοσύνη τῶν ζῴων - τῶν ἀνθέων· || νοημοσύνη ἐγγενὴς (ὅρος ἐν τῇ χειροπρακτικῇ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐν τῷ σώματι ἐνυπαρχούσης δυνάμεως - ἐνεργείας τῆς διεπούσης τὸν ζῶντα ὀργανισμὸν τοῦ ἀτόμου).

νοήμων-ονος-ον (νοῶ-έω) κ. νεώτ. ὁ ἔχων νοῦν, ὁ σύννους, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος : 'Οδ. Β 282 ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι, αὐτ.Γ 133, αὐτ.Ν 209, Εὐσ.Μύνδ.20· || μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεξιός, ὁ περὶ τὴν νόησιν ἱκανός, ὁ εὐφυής : Λουκ. Φιλοψ.34 ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερὸν ἄνδρα . . , διδάσκαλον (περὶ τῶν φιλοσόφων), - εἶναι νοήμων ἄνθρωπος, ἀλλ' ἄνευ θάρρους· || κ. εἰρων. ἐν φρ. τὸ νοήμον καινὸν (ὁ πολὺς λαὸς ὅστις θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐφυᾶ, ἐν ᾧ κατὰ βάθος ἐλάχιστα ἀντιλαμβάνεται τῶν ὅσων ἀκροᾶται)· **2)** γεν. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἐπιδέξιος, ὁ ἱκανὸς περί τι : 'Επιγρ. νοήμονα τέκτονα χαλκοῦ· **3)** ὁ τὰς φρένας σώας ἔχων, ὁ τὸν νοῦν ὑγιής, ὁ ὀρθοφρονῶν : 'Ηρ.3,34 οἴνῳ προσκείμενον παραφρονέειν καὶ οὐκ εἶναι νοήμονα.

νοήρης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων νοῦν, ὁ ἔχων ἐπιτηδειότητα, εὐστροφίαν πνευματικήν, ὁ ἐπιδέξιος· πρβλ. φρενήρης : 'Ηρώνδ.7,3.

νοησιαρχία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. ὅ. νοησιοκρατία (διεθν. ὅρος intellectualismus) θεωρία, καθ' ἣν ἡ νόησις καὶ τὸ πραγματικὸν εἰς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων εἶναι ἀχώριστα, ὥστε εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐνυπάρχουσι πάντοτε νοητικὰ στοιχεῖα ἐν ἑκάστῃ καταστάσει ἢ ἐνεργείᾳ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ὅθεν ὁ ὅρος ἐπεκράτησε νὰ ἐκφράζῃ τὴν φιλοσοφικὴν τάσιν ὑπερτιμήσεως τῆς νοήσεως καὶ τῶν προϊόντων αὐτῆς καὶ τὴν ἀντίληψιν ὅτι αὕτη, δηλ. ἡ νόησις, ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ψυχικὴν δύναμιν καὶ τὴν πρωταρχικὴν αἰτίαν πασῶν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ψυχῆς, κατ' ἐπακολουθίαν δὲ καὶ ὅτι ἡ γνῶσις εἶναι τοῦ βίου τὸ ἄκρον ἀγαθόν.

νοησιαρχικός-ή-όν νεώτ. κ. νοησιοκρατικός ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοησιαρχίαν βλ.λ.

νοησιοκρατία (ἡ) νεώτ. ὅ. νοησιαρχία βλ.λ.

νόησις-εως (ἡ) (νοῶ-έω) κ. νεώτ., ἰων. συνηρ. νῶσις (ΤίμωνΦλ 44,2) ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῶ βλ.λ., ἡ ὑφίστη τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν καθ' ἣν ἐπιτελεῖται συσχέτισις τῶν παραστάσεων, εὑρισκομένων αὐτομάτως τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν, εἰδικώτερον δὲ ἡ ἱκανότης τοῦ ἐν ἐπιγνώσει συσχετίζειν τὰς παραστάσεις ὡς οὐσιώδη μέλη ἀνωτέρας ἰδέας, συνδεούσης αὐτὰ εἰς ἑνιαῖον ὅλον, ἡ διὰ τοῦ νοῦ σύλληψις, ἡ διανόησις, ἡ σκέψις, ἀντ. αἴσθησις : Διογ.'Απ.3, Πλάτ.Τίμ.28Α, αὐτ.Πολ. 529Β ἡγεῖσθαι ἂν αὐτὸν νοήσει, ἀλλ' οὐκ ὄμμασι θεωρεῖν, 'Αριστλ.Ψυχ.407a,7 ὁ νοῦς εἷς καὶ συνεχὴς ὥσπερ ἡ νόησις, αὐτ.Μετ.1074b,34· || νεώτ. νοήσεως νόμοι αἱ ἀρχαὶ ἢ οἱ ἀνώτατοι κανόνες εἰς οὓς ὑπάγονται πᾶσαι αἱ νοητικαὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνέργειαι· εἶναι δὲ τέσσαρες, οἱ ἑξῆς : ὁ τῆς ταυτότητος, ὁ τῆς ἀντιφάσεως, ὁ τῆς τοῦ τρίτου ἢ μέσου ἀποκλείσεως καὶ ὁ τοῦ ἀποχρῶντος λόγου· || ὑπὸ τοῦ Πλάτ. θεωρεῖται ἡ βάσις, ἡ κρηπὶς τῆς ἐπιστήμης : αὐτ.'Ορ.414Α νόησις ἀρχὴ ἐπιστήμης· || ὑπὸ τοῦ ἰδίου δὲ χαρακτηρίζεται ὡς ἀνώτερόν τι τῆς διανοίας : αὐτ. Πολ.511D νόησιν μὲν ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ, διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ· || ὁμ. κτ. Πλάτ. ἐν τῇ ἐνν. τῆς νοήσεως συμπεριλαμβάνονται ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ διάνοια : αὐτ.534Α ξυναμφότερα δ' ἐκεῖνα (ἐπιστήμην καὶ διάνοιαν) . . νόησιν (ἀρέσκει καλεῖν)· || π. Πλούτ. εὕρηται ἡ διάκρισις ἐναποκειμένων νοήσεων ἤτοι τῶν ἐννοιῶν καὶ κινουμένων νοήσεων, τῶν ὁρμῶν : αὐτ.'Ηθ.961Α καὶ τὰ περὶ τὰς νοήσεις, ἃς ἐναποκειμένας μὲν ἐννοίας καλοῦσι, κινουμένας δέ, ὁρμάς· **2)** νοῦς, διάνοια : Πλάτ. 'Επιστ.I,310Α ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφράδμων νόησις· **3)** κτ. πληθ. αἱ νοητικαὶ λειτουργίαι ἐν τῷ συνόλῳ : 'Αριστλ.Ψυχ.407a,24, αὐτ.Πρ.917a,39, Τίμων Φλ.44,2· **4)** μτγν. νόημα βλ.λ. : Λογγῖν.'Υφ. 8,1 πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἁδρεπήβολον· **5)** μτγν. εἰδ. ἰδέα, ἔννοια : 'Επίκ.'Επιστ.3,59U ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις.

νοητάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἄρχων, ὁ κυβερνῶν τὸν κόσμον τῆς νοήσεως : 'Ιάμβλ.Μυστ.8,2.

νοητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος περὶ τὸ νοεῖν, ὁ διὰ τοῦ νοῦ συλλαμβάνων τὰ νοήματα, ἀντίθ. αἰσθητικός : 'Αριστλ.Ψυχ.402b,16, αὐτ. ΗΝικ.1139b, 12 τὰ νοητικὰ μόρια, αὐτ.ΖΓ736b,14 ἡ νοητικὴ ψυχή, αὐτ.Ψυχ.429a,28, - ὁ κύων εἶναι νοητικὸν ζῷον· **2)** νεώτ. ὁ εἰς τὴν νόησιν ἀναφερόμενος, ὁ τῆς νοήσεως : νοητικὴ λειτουργία - δύναμις· **3)** μτγν. τὸ οὐδ. νοητικὸν ὡς οὐσ. ἡ δύναμις τῆς διανοίας : Θεολ.'Αριθμ.4.

νοητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον νοητικόν, μετὰ νοητικῆς ἱκανότητος : Πορφ.Ἐμβρ.17,6.

νοητός-ή-όν (νοῶ-έω) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **νοᾱτὸς** (Τίμ.Λοκρ.95A) ὁ δυνάμενος νὰ νοηθῇ, ὁ ὑποπίπτων, ὁ ὑποκείμενος τῇ τοῦ νοῦ ἀντιλήψει, ὁ εἰς μόνην τὴν διάνοιαν προσιτός· Γρηγ.Νύσσ.Ι,555 «νοητὸν λέγομεν τὸ ὑπερπῖπτον τὴν αἰσθητικὴν κατανόησιν», ἀντίθ. φατός, ὁρατός : Παρμ.8,8, Πλάτ. Πολ.509D **καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τόπου, τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ,** αὐτ.Σοφ.246B **νοητὰ καὶ ἀσώματα εἴδη,** αὐτ.Τίμ.30C, Ἀριστλ. ΗΝικ.1174b,34, Φίλ.Ι,5 **νοητὸς κόσμος,** ἀντίθ. αἰσθητός, Φιλόδ.Εὐσ.81, Πλούτ.Ἠθ.1114D, Διογ.Λ 3,10, Μηναῖ.Ι,2 Ἑσπερ. **φῶς νοητὸν εἰσδεχόμεναι, - νοητὴ γραμμὴ - ἐπιφάνεια·** **2**) νεώτ. ὁ προσιτὸς εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὁ κατανοητός, ἀντίθ. ἀκατανόητος· **3**) ὁμ. νεώτ. ὁ ἐν νῷ μόνον ὑπάρχων, ἰδεατός, νοερὸς βλ.λ.4), ἀντ. πραγματικός : **νοητὸς ἄξων τῆς γῆς·** **4**) μτγν. ὁ νοητικὸς βλ.λ.1) : Χρησμ. ἐν Ἰω.Λυδ.Μην.Ι,11.

νοητῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον προσιτὸν εἰς μόνην τὴν διάνοιαν : Πτολ.4,8,6, Φίλ.Ι,467, Ἰάμβλ.Μυστ.8,6, Μηναῖ.ΙΙ,4 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **νοητῶς καὶ αἰσθητῶς μακάριε·** **2**) μτγν. μετὰ περισκέψεως, μετὰ προσοχῆς, προσεκτικά : ΠΔΠαροιμ. 23,1 **ἐὰν καθίσῃς . . ἐπὶ τραπέζης δυνάστου, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι.**

νοθαγενής-ές δωρ. τ. τοῦ νοθηγενής ὁ νοθογέννητος βλ.λ., ἀντίθ. ἰθαγενής : Εὐρ.Ἴων 592 **πατρός τ' ἐπακτοῦ κα‍ὐτὸς ὢν νοθαγενής,** αὐτ. Ἀνδρ.912 **φόνον γ' ἐκείνῃ καὶ τέκνῳ νοθαγενεῖ.**

νοθεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γέννησις : Πλούτ.Θεμ.1 **ἐπεὶ κἀκεῖνος οὐκ ὢν γνήσιος ἐν θεοῖς, ἀλλ' ἐνείχετο νοθείᾳ διὰ τὴν μητέρα θνητὴν οὖσαν,** αὐτ.Αἰμ.8 **μὴ γνήσιον ἔχων ὁ οἶκος διάδοχον ἀποκαλύφῃ τὴν ἐκείνου νοθείαν,** αὐτ.Συγκρ.Ἀγησ.Πομπ.1· **2**) κ. νεώτ. νόθευσις, παραποίησις, κιβδηλία : Ὀλυμπ.Μετ.4,16 **τινὲς νοθείαν τοῦ πρώτου βιβλίου κατεψηφίσαντο, - νοθεία φαρμάκου - τροφίμων.**

νοθεῖος-α-ον ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νόθον βλ.λ.· **τὸ** οὐδ. κτ. πληθ. **νοθεῖα,** κτ. παράλ. τοῦ χρήματα, τὰ εἰς τὸν νόθον ἀνήκοντα πράγματα, ἡ κληρονομία νόθου· Ἁρποκρ. «νοθεῖα, τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῴων διδόμενα οὕτω καλεῖται, ἦν δὲ μέχρι χιλίων δραχμῶν» : Λυσ.ἀπ.140.

νόθευσις-εως (ἡ) ἀρχ. λεξ., μσν. κ. νεώτ. τὸ νοθεύειν, ἡ νοθεία· Σουΐδ. «τὸ νοθεύειν» : Ψελλ.Σύν. Νόμ.466 **ἡ γὰρ μοιχεία νόθευσις καὶ παραχάραξίς τις, - νόθευσις φαρμάκων - τροφίμων - βουτύρου.**

νοθευτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ νοθεύων : Πτολ. Τετραβ.159, **- οἱ νοθευταὶ τῆς κινίνης.**

νοθεύω (νόθος) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **ἐνόθεψα,** παθ. **νοθεύομαι,** ἀόρ. **ἐνοθεύθην,** μτχ. παθ. παρακ. **νενοθευμένος,** δημ. **νοθεμένος,** ποιῶ, κάμνω τι νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνῃ νόθον, καθιστῶ νόθον, κιβδηλεύω, παραποιῶ, διαφθείρω : Ἰω.Χρυσ.6,486 **μὴ νοθεύσῃς τὴν ἀρετήν, μὴ περιφύγῃς τὸν κόπον,** Συνέσ.Ἐπιστ.143 **νοθεύοντας τῇ μεταποιήσει τὸ ὑπέρσεμνον αὐτῆς** (τῆς φιλοσοφίας), Θεοφύλ.Σ'Ἐπιστ.34,52 **ὁ δὲ κολοιός . . τὴν τῆς φύσεως δημιουργίαν ἐνόθευσεν,- ἐνόθευσαν οἱ δημαγωγοὶ τὸ πολίτευμα·** ‖ κ παθ. : Πλούτ.Ἠθ.373B **νενοθευμένος τῇ ὕλῃ διὰ τὸ σωματικόν,** Λουκ.Θε.Ε 6,7 **τὴν αἰτίαν τοῦ νοθευθῆναι ἡμῶν τὸ συνέδριον σύ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες θνηταῖς ἐπιμιγνύμενος,** Μάξ.Τύρ.37,4, **- ἐνοθεύθησαν τὰ ἤθη·** **2**) εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα, παρασύρω, παραπλανῶ εἰς ἀνηθικότητα, ὁθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἔγγαμον, μοιχεύω : Ζην.Κ 1,58, ΠΔ Σοφ.Σαλ.14,24 **οὔτε γάμους καθαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν, ἕτερος δ' ἕτερον . . νοθεύων ὀδυνᾷ,** Ἰώσ.ΑΙ 4,2,23 **νοθεύειν γυναῖκα συνοικοῦσαν ἄλλῳ·** **3**) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἰδ. ἐδωδίμων, ἀλλοιῶ τὴν σύστασιν ἐπὶ τὰ χείρω οἷον διὰ προσμείξεως μετ' εὐτελεστέρας ἢ ὅλως εὐτελοῦς ὕλης : **νοθεύειν τὰς τροφάς, - νοθεύουν τὸ βούτυρο(ν) - τὸ γάλα μὲ νερό·** κ. ἐπὶ φαρμάκων : **ἐπὶ δύο ἔτη ἐνόθευον τὴν κινίνην·** ὁμ. κ. παθ. : **νενοθευμένον βούτυρον, - νοθεμένο γάλα·** **4**) μτγν. ἐπὶ συγγραφῆς, φράσεως, στίχου, λέξεως, κρίνω, ἀποφαίνομαι ὅτι δὲν εἶναι γνήσιος, ἤτοι τοῦ εἰς ὃν ἀποδίδεται συγγραφέως ἢ ὡς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐγράφη : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Ἴλιον : **τὸ «Ἴλιαν αἰπὺ» νοθεύει Ἀρίσταρχος·** κ. παθ. δὲν εἶμαι γνήσιος, δὲν ἔχω γραφῆ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὑφ' οὗ λέγεται ὅτι ἐγράφην : Διογ.Λ 2,124, Μαρκελλῖν.Βί.Θουκ.43 **λέγουσι δέ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν νοθεύεσθαι καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου·** ‖ κηρύττομαι, θεωροῦμαι ὡς μὴ γνήσιος, ὡς νόθος : Ἀνθ.9,358 **διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου·** ‖ νεώτ. νοθεύω, ἀλλοιῶ τὸ κείμενον συγγραφῆς : **οἱ αἱρετικοὶ πολλάκις ἐνόθευσαν τὰ κείμενα τῶν Ἁγίων Γραφῶν·** ὁμ. κ. παθ. : **ἔν τισι νενοθευμένη ἔκδοσις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης·** **5**) εἰδ. ἰατρ. παρεκτρέπω, ἀπομακρύνω τι τοῦ κανονικοῦ, τοῦ φυσιολογικῶς συνήθους τύπου αὐτοῦ : Γαλ.7,339 (πυρετὸς) **ὅστις ἂν τὸ εἶδος νοθεύσῃ,** αὐτ.6,130 **νοθεύειν τὰ τοῦ μέτρου τῶν γυμνασίων γνωρίσματα·** πρβλ. νόθος· **6**) ρηματ. π. νοθεία, νόθευσις, νοθευτής.

νοθογένεια (ἡ) νεώτ. ἡ γένεσις ἐκ μὴ νομίμου γάμου, ἡ κατάστασις τοῦ νοθογενοῦς· **2**) ἡ ἐξ ἀνομοίου εἴδους γονέων, ζῴων ἢ φυτῶν, γένεσις.

νοθογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γεννηθείς, νόθος· **2**) ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς μείξεως ζῴων ἢ φυτῶν διαφόρου εἴδους.

νοθογέννης νοθογέννητος βλ.λ.

νοθογέννητος Ἡσ. κ. νεώτ., Ἡσ. «νοθογέννητα· πορν[ι]ογέννητα· οἱ μὴ γνήσιοι παῖδες, ἀλλ' ἀπὸ πόρνης ἢ φίλης ἢ δούλης ἢ παλλακῆς ἀλλότριοι ἢ δυσγενεῖς, ψευδεῖς».

νοθογονία (ἡ) νεώτ. γένεσις νόθου· **2**) εἰδ. διασταύρωσις ποικιλιῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ζῴων ἢ φυτῶν ἢ διαφόρων εἰδῶν τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς παραγωγὴν νέων ποικιλιῶν.

νοθοκαλλοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ πλαστή, ἡ νόθος καλλοσύνη : Μακεδ. ἐν ΑΠ 11,370 **τὴν νοθοκαλλοσύνην φύκει χριομένην.**

νόθος-η-ον κ. -ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ γνήσιος, ὁ ἐκ μὴ νομίμου γάμου γεννηθείς, ἤτοι ὁ γεννηθεὶς ἐκ δούλης ἢ παλλακῆς, ἀντίθ. γνήσιος : Ἰλ.Β 727 **ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱός, τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ,** αὐτ.Λ 102 **υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας,** αὐτ.Ν 173, Ἡρ. 8,103 **νόθοι γάρ τινες παῖδές οἱ συνείποντο,** Ἀριστφ.Ὄρν.1650 **νόθος γὰρ εἶ κοὐ γνήσιος,** Πλάτ.Ἀπ.27D, Σοφ.ἀπ.87, ΚΔ Ἑβρ.12,8 **ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί,** Μετοχ.Θ ἐν Σάθ.1,152 **καὶ ὁ νόθος καὶ ὑβριστὴς ἡττήθη καὶ ὑπεχώρησε, - νόθον τέκνον·** ‖ εἰδ. ἐν Ἀθήναις ὁ ἐκ ξένης γυναικὸς γεννηθεὶς ἢ ὁ μὴ ἐξ ἀμφοτέρων γονέων Ἀθηναίων πολιτῶν γεννηθείς : Δημ.691 **τὸν Χαρίδημον τοῦτον αὐτόν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπῆρχεν πολῖτις, πατὴρ δ' οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν . . ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ,** Πλούτ.Θεμ 1 **νόθος δὲ πρὸς μητρός** (ἐνν. ὁ Θεμιστοκλῆς)· ‖ πάπ. κ. νεώτ. νοθογενὴς βλ.λ.2) : Πάπ. **πρόβατα νόθα·** **2**) μτφ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., ὁ μὴ γνήσιος, κίβδηλος, ὁ πλαστός, ὁ κάλπικος : Πλάτ.Τίμ.52B **αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἁπτὸν λογισμῷ τινι νόθῳ,** αὐτ.Νόμ.741A **οὐ δεῖ πολίτας παρεμβάλλειν νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους,** αὐτ.Πολ.587C **νόθαι**

ἡδοναί, 'Αριστλ.ΖΜ 669b,28 νόθον ἧπαρ ὁ σωλήν, Καλλ.άπ.279 νόθαι ἀοιδαί, Μηναϊ.Ι,10 'Εσπερ. μάχαιρα τέμνουσα τὰς νόθους σποράς, - νόθος χαρακτήρ, - νόθαι ἐκλογαί· || νεώτ. ὁμ. μτφ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ μὴ φυσιολογικός, μὴ πραγματικός, μὴ ἀληθής, ὁ ἀνώμαλος, δθ. κ. ἀσταθής : νόθος λύσις, - νόθος κατάστασις· || ὁμ. μτφ. ἰατρ. νόθαι πλευραί αἱ ἐλάχισται, ἔσχατοι πλευραί : Παυσ.Ι,35,6 τὰς πλευρὰς οὐκ ἔχοντα διεστώσας, ἀλλά οἱ συμφυὲς ἦν ὅσον ἀπ' ὤμων ἐς τὰς ἐλαχίστας πλευράς, καλουμένας δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νόθας, Γαλ.Χρ.Μορ.4,9, 'Αρετ.'Οξ. Παθ.2,6 ὑπὸ τῇσι νόθῃσι (πλευρῇσι)· || νόθος πυρετός πλαστός, φαινομενικός : Γαλ.ΙΙ,30· || ὁμ. ποι. νόθος σάλπιγξ ἐπὶ τοῦ συρίγματος τοῦ ὄφεως : Νόνν.Δ 35,214· || ὁμ. νόθον φέγγος τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἡ σελήνη, ἀντίθ. γνήσιον φέγγος ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Φίλ.Ι,628· || νόθος ἱματισμός ὁ ἑταιρικός, ὁ τῆς πόρνης, ἀπατηλός : Περίπλ.'Ερ. Θαλ.39,49· || νεώτ. εἰδ. μαθ. νόθαν κλάσμα τὸ κλάσμα, οὗ ὁ ἀριθμητὴς εἶναι μεγαλύτερος τοῦ παρονομαστοῦ· || νεώτ. εἰδ. γραμμ. νόθοι δίφθογγοι αἱ δίφθογγαι αι ηι ωι, ὧν τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν κατέστη ἀπὸ τῶν δοκίμων ἤδη χρόνων ἀνεκφώνητον καὶ ὑπεγράφετο· || κ.νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἔργων φιλολογικῶν, ἐγγράφων κττ., ὁ μὴ γνήσιος, ὁ μὴ ἀνήκων εἰς τὸν συγγραφέα : Πορφ. Πλωτ.16, - νόθον ἔργον τοῦ Δημοσθένους, - νόθον σύγγραμμα, - νόθον κείμενον· **3)** πάπ. εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ νόθοι τάξις ὑπηρετῶν τοῦ ναοῦ.

νοθῶ-όω μτγν. παραποιῶ, νοθεύω, ὑποκρίνομαι : Φίλ.Ι,401 τὸν κολακείᾳ νοθούμενον ἔπαινον.

νόθως ἐπίρρ. ἀνειλικρινῶς, ψευδῶς· 'Ησ. «ψευδῶς» : ΠΔ Μακκ.3,3,17 οἱ δὲ λόγῳ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως.

νοιάζει δημ. ἀπροσ. ὅ. γνοιάζει βλ.λ.

νοιάζομαι δημ. ἀπολ. ὅ. γνοιάζομαι βλ.λ.

νοΐδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νοῦς βλ.λ. : 'Αριστλ.'Ιππ. 100 πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων καὶ γνωμιδίων καὶ νοϊδίων· **2)** νοημάτιον : Φιλόστρ. Σοφ.2,10,1 ἐγὼ ὑπογράφω τοὺς χαρακτῆρας οὐ κομματίων ἀπομνημονεύων ἢ νοϊδίων ἢ κώλων.

νοικάρης (ὁ) δημ.,θηλ. νοικάρισσα ὁ ἐνοικιαστής.

νοικάτορας (ὁ) δημ. νοικάρης βλ.λ.

νοίκι (τὸ) δημ. ἐνοίκιον βλ.λ.

νοικιάζω δημ. ἐνοικιάζω βλ.λ.

νοίκιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοικιάζω βλ.λ. : σπίτι γιὰ νοίκιασμα.

νοικοκυρά (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ νοικοκύρης βλ.λ.

νοικοκυρεύω δημ., μέσ. κ. παθ. νοικοκυρεύομαι, ἀόρ. (ἐ)νοικοκυρεύτηκα, μτχ. παθ. νοικοκυρεμένος, καθιστῶ τινα νοικοκύρην, τὸν ἀποκαθιστῶ οἰκονομικῶς, ἐξασφαλίζω εἴς τινα οἰκονομικὴν ἄνεσιν : τὴν πάντρεψε τὴν κόρη της καὶ τὴ νοικοκύρεψε· || τὸ μέσ. γίνομαι νοικοκύρης, ἐξασφαλίζω εἰς ἐμαυτὸν οἰκονομικὴν ἄνεσιν, ἀποκαθίσταμαι οἰκονομικῶς : παντρεύτηκε καὶ νοικοκυρεύτηκε, - πότε θὰ βάλῃς μυαλὸ νὰ νοικοκυρευτῇς καὶ σύ· **2)** τακτοποιῶ, εὐτρεπίζω, συγυρίζω· ὁμ. τὸ μέσ. συγυρίζομαι, εὐτρεπίζομαι : σπίτι νοικοκυρεμένο· || ὁμ. μτφ. : ἔργο νοικοκυρεμένο, - βιβλίο νοικοκυρεμένο.

νοικοκύρης (ὁ) κ. νοικοκύρις, μσν. κ. δημ., πληθ. νοικοκύρηδες κ. νοικοκυραῖοι, θηλ. νοικοκυρά, ὁ οἰκοδεσπότης : Λίβ.Ροδ.2755 φώναξε ξενοδόχισσα, μὴ λέγῃς ξενοδόχον' | οὐκ ἔχει ἡ ξενοδόχισσα, ξένε μου, νοικοκύρην, δ.τραγ. κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλὰ νὰ ζήσῃ, - ἡ καλὴ νοικοκυρὰ εἶναι δούλα καὶ κυρά· || δθ. εἰδ. ὁ σύζυγος κ. θηλ. ἡ σύζυγος : ἀπόψε θ' ἀργήσῃ νὰ 'ρθῇ ὁ νοικοκύρης μου, - ἡ νοικοκυρά σου γέρασε, καπετάνιε· **2)** γεν. ὁ κύριός τινος, ὁ αὐθέντης : Βαλαωρ.Φωτ.Ι,16 εἶν' ὁ καινούργιος κύρης | ποὺ πλάκωσε μὲ ξένο βιὸ νὰ γίνῃ νοικοκύρης, - τί κάνεις τὸ νοικοκύρη στὸ ξένο ἀμπέλι· || εἰδ. ὁ ἰδιοκτήτης μισθίου : ὁ νοικοκύρης μας δὲν ἦρθε νὰ ζητήσῃ τὰ νοίκια, - ἔχομε μιὰ πολὺ καλὴ νοικοκυρά, ποτέ της δὲν ζητάει νοίκια· **3)** αὐτεξούσιος, κύριος : νοικοκύρης (νοικοκυρὰ) εἶσαι καὶ κάμε ὅ,τι θέλεις· **4)** μ. τὸ ἀρσ. ὁ ἔχων οἰκονομικὴν ἄνεσιν, εὐκατάστατος : εἶναι καλὸς νοικοκύρης, - ὁ πρῶτος νοικοκύρης τοῦ χωριοῦ· **5)** ὁ συνετός, ὁ καλὸς διαχειριστὴς τῶν τοῦ οἴκου, ὁ οἰκονόμος : φαινότανε ἕνα τρελλόπαιδο κι ὅμως ἔγινε πρώτης τάξεως νοικοκύρης, - ὁ νοικοκύρης ξυπνάει πρῶτος, - πῆρε γυναῖκα καλὴ νοικοκυρά.

νοικοκυριό (τὸ) δημ. κ. νοικοκεριό τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἀπαραιτήτων πραγμάτων : ἀγοράσανε τὸ νοικοκυριό τους· **2)** ἡ ἐπιστασία τοῦ οἴκου : δὲν εἶναι αὐτὴ γιὰ νοικοκυριό, ὅλο στὸ δρόμο βρίσκεται.

νοικοκυρίστικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νοικοκύρην ἢ νοικοκυρὰν 5), ὁ ἰδιάζων εἰς τὸν νοικοκύρην, δθ. ὁ φρόνιμος, ὁ σοβαρός : νοικοκυρίστικες κουβέντες.

νοικοκυροσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοικοκύρη, ἤτοι τοῦ σώφρονος καὶ συνετοῦ διαχειριστοῦ τῶν τοῦ οἴκου, δθ. ἡ σύνεσις, ἡ σοβαρότης, ἡ εὐπρέπεια : ὅλα τὰ κάνει μὲ νοικοκυροσύνη, - οἱ δουλειὲς θέλουν νοικοκυροσύνη.

νοϊκός-ή-όν μσν. νοερός : 'Επιφάν.Αἱρέσ.31,6.

νοιώθω δημ.κ.-ώνω, κ.νιώ-, ἀόρ. ἔνοιωσα, ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι διὰ τοῦ νοῦ, καταλαβαίνω : μὴ τοῦ μιλᾷς, γιατὶ δὲ νοιώθει τί τοῦ λές· **2)** εἶμαι εἰδήμων τινός, καταλαβαίνω, ἠξεύρω τι, σκαμπάζω βλ.λ. : δὲ νοιώθει ἀπὸ μουσική, - νοιώθει ἀπὸ τέχνη - ἀπὸ ζωγραφική· || φρ. δὲ νοιώθει ἀπὸ ποῦ πᾶν τὰ τέσσερα εἶναι τελείως ἀνίδεος, ἀμόρφωτος, ἀδαής, βλάξ· **3)** συναισθάνομαι, αἰσθάνομαι : ἔνοιωσε τὰ σφάλματά του καὶ πικράθηκε, - ἔνοιωσα μεγάλο πόνο γιὰ τὸ χαμό του, - νοιώθει βαθιὰ τὴ θλίψη· **4)** ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῶν αἰσθήσεων : τὸν ἔνοιωσες τὸ σεισμὸ χθὲς βράδυ; - τίποτ' ἄλλο δὲν ἔνοιωθα παρὰ ἕνα ἐλαφρὸ κέντημα στὸ χέρι.

νοκτοῦρνος (ὁ) (λατ.) νυκτερινός : Λυδ.131,10.

νομάδειος-α-ον μτγν. νομαδικός βλ.λ. : Πανδ. π.Στεφ. νομάδεια δάση.

νομάδην (νόμος) ἐπίρρ. κατὰ νόμον : Σχόλ.'Ιλ.Γ 212 τὰ ἀπὸ ὀνομάτων εἰς -ος γινόμενα ἐπιρρήματα διὰ τοῦ α ἐκφέρεται, οἷον νόμος νομάδην, σπόρος σποράδην, τρόχος τροχάδην.

νομαδία (ἡ) (νομάς) μτγν. νομαδική, ποιμενικὴ ὁμάς : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.20 τὰ δὲ ἐπάνω κατὰ κώμας καὶ νομαδίας οἰκεῖται πονηροῖς ἀνθρώποις.

νομαδιαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. νομαδικός βλ.λ. : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.20 ἡμέρων . . καὶ νομαδιαίων ἀνθρώπων, Εὐστ.'Ιλ.41,22 νομαδιαίας ἀγέλης.

νομαδικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς νομάδας, ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν νομάδων γινόμενος : 'Αριστλ.Πολιτ.1256b,1 οἱ μὲν οὖν βίοι τοσοῦτοι σχεδὸν εἰσιν . . νομαδικὸς γεωργικὸς λῃστρικὸς ἁλιευτικὸς θηρευτικός, Δικαίαρχ.π. Πορφ.'Αποχ.4,2, Πολύβ.8,29,7 νομαδικὴν ἔχων διασκευήν, Σκύμν.81 νομαδικὰ γένη, - νομαδικὴ ζωή, - νομαδικὸς λαός· || εἰδ. ἀναφορικῶς πρός τινα ἔντομα ἢ πτηνά, πλανητικός, περιπλανώμενος : 'Αριστλ.ΖΜ 682b,7 τῶν πτηνῶν ὧν μὲν ἐστιν ὁ βίος νομαδικὸς καὶ διὰ τὴν τροφὴν ἀναγκαῖον ἐκτοπίζειν.

νομαδικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν νομάδων, πλανητικῶς : Στράβ.2,1,17 τὰ δὲ

Σκυθῶν ἔθνη πολὺ μείζω ταύτης ἐπέκεινα χώραν νέμεται, . . νομοδικῶς μὲν ζῶντα δ᾽ ὅμως.

νομαδίτης (ὁ) μτγν., θηλ. -ῖτις νομαδικὸς βλ.λ.· πρβλ. Σουΐδ. : Συνέσ.301B **νῦν ὑπὸ δυστήνου καὶ νομαδίτου γένους κινδυνεύουσι ταῖς Ἑλληνίσι Λίβυας προσαποβαλεῖν.**

νομαδόστοιχος-ον λεξ. ὁ κατὰ στοίχους, κατὰ σειρὰς ἀπὸ τῆς νομῆς ἐπιστρέφων : Ἡσ.«νομαδόστοιχος· ἀπὸ τῶν νομῶν κατὰ στοῖχον ἐρχόμενος».

νομάζω μτγν. ἐπὶ ποιμένων, βόσκω τὰ ποίμνια : Νίκ.Θηρ.950 **ὁ δ᾽ ἐν ποταμοῖσι . . νομάζων** || τὸ μέσ. ἐπὶ τῶν ποιμνίων, βόσκω, βόσκομαι : Νίκ.᾽Αλ 345 **ὁππότε θῆρα νομαζόμενοι δατέονται.**

νόμαιος-α-ον (νόμος) ἰων. τ. τοῦ νόμιμος, ὁ νόμιμος, ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενος : Ἐπιγρ. **νομαία ἐκκλησία,** αὐτ. **νομαῖαι ἐπαφαί·** **2)** ὁ συνήθης, ὁ ἐθιζόμενος· κ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νόμαια** τὰ νόμιμα, τὰ συνήθη, τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι : Ἡρ.1,135 **ξεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα,** αὐτ.2,91 **νόμαια Ἑλληνικά,** Μάξ.Τύρ.38,3, Ἐπιγρ. **λίθων λευκῶν νομαίων·** || ὁμ. κ. κτ. ἑν. τὸ ἔθιμον : Ἡρ.2,49 **οὐ μὴν οὐδὲ φήσω, ὅκως Αἰγύπτιοι παρ᾽ Ἑλλήνων ἔλαβον ἢ τοῦτο ἢ ἄλλο κού τι νόμαιον.**

νομαῖος-α-ον (νομή) μτγν. νομαδικός, ποιμενικός : Θεοδωρίδ.ἐν ΑΠ 6,157 **χίμαρος νομαία,** Καλλ. ἀπ.310 **θεῷ δ᾽ ἀλάλαγμα νομαῖον δοῦναι** (φωνὴ ποιμενική, ποιμένος)· **2)** ὁ αὐξάνων εἰς τὰς νομάς, εἰς τὰς βοσκάς : Νίκ.Θηρ.67 **Ἑρπύλλοιο νομαίου·** **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νομαῖα** ἡ ἀμοιβή, ἡ πληρωμὴ διὰ τὴν βοσκήν: Γλωσσ.

νομαλέως Ἡσ. «ἀδιαλείπτως».

νομάριον (τὸ) Ἡσ. «σκεῦος τραγικόν».

νομαρχεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ οἴκημα ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ νομάρχης.

νομαρχεύω νεώτ. νομαρχῶ βλ.λ.

νομάρχης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δημ. πληθ. νομάρχηδες, ὁ διοικητὴς νομοῦ ἢ νομαρχίας, ἤτοι διοικητικῆς μεγάλης περιφερείας· Ἡσ. «νομάρχης· ὁ νομῶν ἄρχων, νομοὺς δὲ λέγουσι τὰ μεγάλα χωρία» : Ἡρ.4,66 **ἅπαξ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ὁ νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ ἑαυτοῦ νομῷ κιρνᾷ κρητῆρα οἴνου,** Ἀρρ.᾽Αν.5,8,3 **καὶ παρὰ Δοξάρεως νομάρχου ἄλλοι, δῶρα φέροντες,** αὐτ.᾽Ινδ. 12,7,-**τελευταίως τὸ κράτος ἔδωσεν εἰς τοὺς νομάρχας μεγαλυτέραν ἐξουσίαν·** **2)** εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ ὁ διοικητὴς αἰγυπτιακοῦ νομοῦ βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Ἡρ.2,177 **ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων ὅθεν βιοῦται,** Ἀριστλ.Οἰκ.1352a,10 **Αἰγύπτου σατραπεύων, ἀφίστασθαι μελλόντων τῶν νομαρχῶν αὐτοῦ αἰσθόμενος . . ἐκρέμα πάντας,** Διόδ.Σ 1,73,᾽Αρρ.᾽Αν. 3,5,4· || πάπ. εἰδ. ὁ οἰκονομικὸς προϊστάμενος περιοχῆς τινος : **νομάρχης τοῦ Ἀρσινοΐτου·** || πάπ.εἰδ. διοικητ. ὑπάλληλος τῆς Ἀντινοοπόλεως.

νομαρχία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. διοικητικὴ περιφέρεια διοικουμένη ὑπὸ νομάρχου : Διόδ.Σ 19,85 **τοὺς ἁλόντας στρατιώτας ἀποστείλας εἰς Αἴγυπτον προσέταξεν εἰς τὰς νομαρχίας διελεῖν** (κῶδ. ναυαρχίας), Πάπ. **ἡ τῆς νομαρχίας τράπεζα·** **2)** κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα τοῦ νομάρχου : Πάπ. **ὁ τῆς νομαρχίας λόγος,** - **ἀνέθεσε τὰς νομαρχίας εἰς παλαιοὺς δικαστικούς·** **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ νομάρχης μετὰ τῆς σχετικῆς ὑπηρεσίας : **μετέβην εἰς τὴν νομαρχίαν,** - **ἐνοίκιασε τὸ σπίτι του γιὰ νομαρχία.**

νομαρχιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομαρχίαν ἢ τὸν νομάρχην : **νομαρχιακὴ περιφέρεια,** - **νομαρχιακαὶ ἐγκύκλιοι,** - **νομαρχιακὸν συμβούλιον.**

νομαρχικός-ή-όν κ. νεώτ. νομαρχιακὸς βλ.λ.· || πάπ. εἰδ. ἐπὶ φόρων, ὁ εἰσπραχθεὶς διὰ τὴν νομαρχίαν, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομαρχίαν : **λογιστήριον τῶν νομαρχικῶν.**

νόμαρχος (ὁ) νομάρχης βλ.λ.2): Ἀριστλ.Οἰκ.1353a,6.

νομαρχῶ-έω πάπ. κ. νεώτ. εἶμαι νομάρχης· **2)** νεώτ. ἐκτελῶ τὰ καθήκοντα νομάρχου, ἀναπληρῶ τὸν νομάρχην.

νομάς-άδος (ὁ,ἡ) (νομός) ὁ περιφερόμενος, περιπλανώμενος κυρίως χάριν βοσκῆς· ὅθ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νομάδες** αἱ χάριν βοσκῆς περιπλανώμεναι, περιφερόμεναι φυλαί : Χοιρίλ.3, Ἡρ.1,15 **ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες,** αὐτ.4,187 **οὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες,** αὐτ.7,85, Πίνδ.ἀπ.105 **νομάδες Σκύθαι,** Αἰσχ.Πρ.709, αὐτ.᾽Ικ.284 **Ἰνδάς τ᾽ ἀκούω νομάδας ἱπποβάμοσιν ⟨τοίας⟩ καμήλοις ἀστραβιζούσας,** Εὐρ.Κύκλ.12 **νομάδες ἀκούει δ᾽ οὐδὲν οὐδεὶς οὐδενός** (ἐπὶ τῶν Κυκλώπων), Ἐπιγρ. **στρατηγὸς νομάδων,** Ἀριστλ.Πολιτ.1256a,31 **οἱ μὲν οὖν ἀργότατοι νομάδες εἰσίν,** - **οἱ νομάδες Βεδουΐνοι·** **2)** ὁ περιπλανώμενος· κ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ Οἰδίποδος, ὁ ἐκτεθειμένος εἰς νομήν, εἰς τὸ ὕπαιθρον, εἰς τὸν Κιθαιρῶνα : Σοφ.ΟΤ 1350 **ὃς ἀγρίας πέδας νομάδ᾽.. ἔλαβέ μ᾽ ἀπό τε φόνου ἔρυτο καὶ ἔσωσεν·** **3)** τὸ θηλ. ὡς ἐπίθ. περιπλανωμένη καὶ βόσκουσα, βοσκομένη : Σοφ.Τρ.271 **ἵππους νομάδας ἐξιχνοσκοπῶν,** Εὐρ.ἀπ.637 **ὁρῶ γ᾽ ἐπ᾽ ἀκταῖς νομάδα κυματοφθόρον ἁλιάετον·** **4)** μτφ. ἡ πόρνη ὡς περιφερομένη ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀνδρὸς εἰς ἕτερον : Φίλ.2,327· **5)** τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. ποιμενικός : Σκύμν.832 **νομὰς βίος·** || **νομὰς τράπεζα** δίαιτα νομάδων : Ἰμέρ.Λόγ.25,3· **6)** **δάμαλις νομάς** μόσχος σιτευτή, παχεῖα : ΠΔ Βασ. 1,28,24 **καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ·** || **νομάδες περιστεραὶ** ἄγριαι περιστεραί : Γαλ.6,435· || **νομάδες ὄρνεις Ἰνδικαὶ** ὄρνεις : Πτολ.Εὐεργ.2, π.᾽Αθήν.14,654C **ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλών, ἐποίησε πλῆθος ὥστε καὶ σιτεῖσθαι·** || κ. μ. **νομὰς** ἡ Ἰνδικὴ ὄρνις : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.π.᾽Αθήν.14,663E **καὶ νομάδα παχεῖαν ἕψε καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων, ἐὰν θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι·** **7)** μτφ.ποι. ἐπὶ κρηνῶν, αἱ τρέφουσαι τὰ ῥεῖθρα:Σοφ.ΟΚ 687 **οὐδ᾽ ἄυπνοι κρῆναι μινύθουσιν Κηφισοῦ νομάδες ῥεέθρων** (αἱ τρέφουσαι τὰ ῥεῖθρα τοῦ Κηφισοῦ πηγαί)· **8)** ὡς ὄν. ἐθν. ὁ κάτοικος τῆς Νουμιδίας, ὁ ἐκ Νουμιδίας : Πολύβ.1,19,3 **πραξάντων δὲ τὸ συνταχθὲν τῶν Νομάδων . . εὐθὺς οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐξεχέοντο·** || ὅθ. ὡς ἐπίθ. ὁ νουμιδικός, ὁ ἐκ Νουμιδίας : Λουκ.᾽Ιππ.6 **ἑξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος.**

νοματίζω δημ. ὀνοματίζω βλ.λ.

νομάτισμα (τὸ) δημ. τὸ ὀνομάτισμα βλ.λ.· **2)** εἰδ. ἐξορκισμὸς καθ᾽ ὃν ἀναφέρεται μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πάσχοντος ἢ μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας ἢ ἁγίων.

νομάτοι (οἱ) δημ.κ. νοματαῖοι ἄτομα, πρόσωπα : **εἶχα δέκα νομάτους στὸ τραπέζι μου,** - **μᾶς ἦρθανε σήμερα κάμποσοι νοματαῖοι.**

νομεισφορά (ἡ) μσν. ἡ εἰσφορά, εἰσήγησις νόμου : Τζέτζ.Χιλ.11,129.

νόμευμα-ατος (τὸ) τὸ βόσκημα, τὸ ποίμνιον: Αἰσχ. Ἀγ.1416 **μήλων φλεόντων εὐπόκοις νομεύμασιν.**

νομεύς-έως (ὁ) (νέμω), ἐπ. γενικ.-ῆος, ὁ ποιμήν, ὁ βοσκός : Ἰλ.Ρ 65 **ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ᾽ ἄνδρες τε νομῆες πολλὰ μάλ᾽ ἰύζουσιν ἀπόπροθεν,** Ὀδ. Ρ 214 **δύω δ᾽ ἅμ᾽ ἕποντο νομῆες·** || ὡς γενικὸς ὅρος περιλαμβάνων τοὺς εἰδ. αἰπόλος, βουκόλος, ποιμήν, συβώτης : Πλάτ.Θεαίτ.174D **τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἕνα τῶν νομέων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἤ τινα βουκόλον,** αὐτ.Πολ.370D, Ξεν.᾽Απομ.1,2,32 **εἴ τις γενόμενος βοῶν ἀγέλης νομεύς,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1161a,14 **νομεὺς**

προβάτων· 2) νεώτ. είδ. νομ. ὁ ἔχων τὴν νομήν, τὴν χρῆσιν καὶ κάρπωσιν, ἰδ. ἀκινήτου, ὁ νεμόμενός τι· 3) (νέμω, διανέμω) ὁ διανέμων, ὁ διαμοιράζων : Πλάτ.Νόμ.931Ι) ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε δίκαιος νομεῖς εἶεν ἀγαθῶν, Πλάτ.Μίν.317D τίς δὲ κρουμάτων ἐπὶ τὰ μέλη ἀγαθὸς νομεύς,Συνέσ. 'Επ.170Α μόνον ὁ θεὸς ἀγαθῶν εἴη νομεύς· 4) είδ. ναυτ. κ. νεώτ. ἕκαστον τῶν κυρτῶν τμημάτων τοῦ σκελετοῦ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου, τὰ ὁποῖα κατὰ ζεύγη καὶ συμμετρικῶς διήκουσι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς τρόπιδος, ἃ ἐγκοίλια βλ.λ., δημ. πόστες : 'Ηρ.1,194 ἐπεὰν . . νομέας ἰτέης ταμόμενοι ποιήσωνται, αὐτ.2,96 νομεῦσι δὲ οὐδὲν χρέωνται· 5) 'Ησ. «σχοῖνοι ἁρμένων».

νομευτικός-ή-όν ὁ ποιμενικός, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομέα βλ.λ.Ι) : Πλάτ.Πολιτ.267Β γενέσεως ἀμίκτου νομευτικὴν ἐπιστήμην προσαγορεύων, αὐτ.267D οὐκοῦν τῶν νομευτικῶν ἡμῖν πολλῶν φανεισῶν ἄρτι τεχνῶν· || τὸ θηλ. ὡς ούσ., κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη, νομευτικὴ ἡ τέχνη τοῦ νομεύειν : Αἰλ.Ζ) 9,54 ποιμένα μοι νόει νομευτικὸν ἀγαθόν· 2) μτγν. ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ νομεύειν, εἰς τὸ βόσκειν : Αἰλ.Ζ) 14,16 ἐκ τῶν λόφων τῶν ὑπεράκρων, οὓς ἐπιπλὰς οἵ τε νομευτικοὶ φιλοῦσιν ὀνομάζειν καὶ ποιητῶν παῖδες· 3) νεώτ. ὁ πρὸς νομήν, πρὸς βοσκὴν κατάλληλος : νομευτικὰ φυτά.

νομεύω κ. μσν. ἐνεργ. ἐπὶ τοῦ νομέως, ὁδηγῶ, ἄγω εἰς νομήν, βόσκω : 'Οδ.Ι 217 ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα, Πλάτ.Πολιτ.265D καὶ μὴν ὅ γε βασιλεὺς ἡμῖν αὖ καταφανὴς ὅτι κολοβὸν ἀγέλην τινὰ κεράτων νομεύει· || τὸ παθ. μτφ. : Πλάτ.295Ε ἀγέλαι, ὁπόσαι κατὰ πόλιν ἐν ἑκάσταις νομεύονται· || νομοὺς νομεύω μτ. δοτ. παρασκευάζω ἢ εὑρίσκω νομάς, βοσκοτόπια : 'Υμν.'Ερμ.492 βουσὶ νομοὺς, 'Εκάεργε, νομεύσομεν· 2) ἀπολ. εἰμὶ ποιμήν, νέμω, βόσκω ποίμνια : Θεόκρ.20,35 οὐκ ἔγνω δ' ὅτι Κύπρις ἐπ' ἀνέρι μήνατο βούτᾳ καὶ Φρυγίοις ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσι· 3) μτγν. κ. μσν. μτφ. νωμῶ βλ.λ., διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Νόνν.Δ 7,110 Ἔρως αἰῶνα νομεύων, Χρον.Μορ.2858 ὅσα χωρία.. νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νομεύεται τῆς Βενετίας ὁ δούκας· 4) ἀναφορ. πρὸς ὄχημα, διευθύνω, ὁδηγῶ : Νόνν.Δ 37,216 καὶ τεὸν ἔνθα καὶ ἔνθα ταχυδρόμον ἅρμα νομεύων ἔσο κυβερνήτη πανομοίιος· || ὁμ. μτφ. : Χριστόδ.'Εκφρ.352 σοφίης δὲ θεουδέα κέντρα νομεύων οὐρανὸν ἐσκοπίαζε.

νομή (ή) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ νέμειν, τὸ νέμεσθαι, τὸ βόσκειν : Σοφ.ΟΤ 761 ἀγρούς σφε πέμψαι κἀπὶ ποιμνίων νομάς, 'Αριστλ.Ζ) 596α,14 τὴν δὲ νομὴν ποιοῦνται τὰ μὲν πρόβατα προσεδρεύοντα καὶ μονίμως (=νέμονται)· || ὡς συγκεκρ. νομαὶ βοσκημάτων ἀγέλαι βοσκημάτων : Ξεν.'Αν.3,5,2 καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων διαβιβαζόμεναι εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατελήφθησαν· 2) ὁμ. μτφ. ἐπὶ τοῦ πυρὸς (πρβλ. δημ. βόσκει ἡ φωτιά)· ἐξάπλωσις, διάβρωσις : Πολύβ.1,48,5 τῆς τοῦ πνεύματος βίας φυσώσης, τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς ἐνεργὸν συνέβαινε γίνεσθαι καὶ πρακτικήν, Πλούτ.'Αλέξ.35 τῶν δὲ πρώτων εὐθὺς ἀφαμένων οὐκ ἔσχεν ἡ νομὴ χρόνον αἰσθητόν· || ὁμ. ἐπὶ τραυμάτων, ἑλκῶν κτλ. : ΚΔ Τιμ.2,2,17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, 'Ασκληπ.π.Γαλ.12,995, αὐτ. 411 ἵσταται ἡ νομή· || ὅθ. κτ. πληθ. νομαὶ διαβρωτικὰ ἕλκη : 'Ιππ.Προρρ.2,13, Γαλ.13,860, Πλούτ. 'Ηθ.165Β νομαὶ σαρκὸς θηριώδεις· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. τόπος πρὸς βοσκήν, νομὸς βλ.λ. ἐν ὁμ. σημ. : Βατραχομ.59 ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,'Ηρ.1,110 τὸν ἠπίστατο νομὰς τε ἐπιτηδεοτάτας νέμονται καὶ ὄρεα θηριωδέστατα, αὐτ.78,Πλάτ.Νόμ.679Α ἔπειτα οὐ περιμάχητος ἦν αὐτοῖς ἡ τροφή· νομῆς γὰρ οὐκ ἦν σπάνις, 'Αριστλ.Ζ) 575b,4 διά τε τὸ μὴ πονεῖν καὶ διὰ τὸ νέμεσθαι ἀκέραιον νομήν, ΚΔ 'Ιω.10,9 καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει, Μηνοῖ.Ι,Ι 'Εσπερ. καὶ νῦν τοὺς θείους λειμῶνας τῆς ἀκηράτου διερχόμενος νομῆς, ΜΜ κι ἀνέβηκα καὶ στὴ νομὴ | νὰ φάω ἥμερη βοσκή· 4) κ. νεώτ. φορβή, τροφὴ βοσκομένων ζῴων : Πλάτ.Κριτί.111C πολλὰ δ' ἦν ἀλλ' ἥμερα ὑψηλὰ δένδρα, νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμήχανον ἔφερε, 'Αριστλ.Ζ) 626b,20 νομὴ δὲ τῶν μελιττῶν τὸ θύμον, - χλωρὰ νομὴ διὰ τὰ ζῷα τοῦ συντάγματος· || ὁμ. κ. μτφ. : Πλάτ.Τίμ.80Ε ὃ καλοῦμεν αἷμα, νομὴν σαρκὸς καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος, αὐτ.Φαῖδρ.248Β ἡ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος τυγχάνει οὖσα· 5) διανομή, διαίρεσις, κατανομή : 'Ηρ.2,52 θεοὺς προσουνόμασαν . . ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πάσας νομὰς εἶχον, Πλάτ.Πρωτ.321C λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος . . ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομήν· || ὁμ. διανομή, μοίρασμα χρημάτων : Αἰσχίν.2,76 διεφθαρκὼς νομῇ χρημάτων τὸν δῆμον (διὰ διανομῆς χρημάτων), 'Ηρωδιαν.3,8,9 νομὰς χρημάτων μεγαλοφρόνως αὐτοῖς ἐπαγγείλας, Συνέσ.'Επ.18· || ἐπὶ κοινῆς περιουσίας οἷον ἐκ κληρονομίας ἢ κοινοκτημοσύνης, ἡ διαίρεσις περιουσίας εἰς μερίδια μεταξὺ τῶν ἐχόντων κυριότητα ἐπ' αὐτῆς, τὸ μοίρασμα, ἡ μοιρασιά : 'Αριστλ.Πολ.1303b,34 δύω ἀδελφῶν περὶ τῆς τῶν πατρῴων νομῆς διενεχθέντων· || ὅθ. ἐν ἀπολ. ἐκφ. νομὴ ἡ κληρονομία : Δημ.948 δεύτερον δὲ τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι· 6) μτγν. ἰατρ. ἡ προσήκουσα διευθέτησις, κατανομὴ ἐπιδέσμου : 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ.48,25,Ι) ἡ νομὴ τῆς ἐπιδέσεως γίνεται τῆς μὲν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, Γαλ.18(2),741· 7) μσν. ἐπὶ ποταμοῦ, μερὶς τοῦ ὕδατος, τὸ ρεῦμα· 'Ησ.«μερὶς ὕδατος» : Βι.'Αλέξ. 3089 ὅταν δὲ πάλιν ὁ ρηθεὶς Νεῖλος ἐπαναστρέφῃ, | καὶ πρὸς ἰδίαν τὴν νομὴν καὶ τάφρον συνεισέλθῃ· 8) μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. νομ. ἐξουσία, κατοχὴ καὶ χρῆσις, κάρπωσις ἐνσωμάτου πράγματος (possessio) : Πάπ. μακρᾶς νομῆς παραγραφή,αὐτ. νομὴ ἄδικος, αὐτ. κἀμοῦ τὴν νομὴν καὶ δεσποτίαν ἔχοντος τῶν ἀρουρῶν, - ἡ νομὴ δὲν ἀποδεικνύει τὴν κυριότητα, - ἀπεβλήθη τῆς νομῆς δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως.

νομήματα 'Ησ. «νομήματα· δικαιώματα».

νόμια 'Επιγρ. νόμιμα· 'Ησ. «νόμιον· δίκαιον».

νομία (ή) πάπ. νομιμότης, ἀντίθ. ἀνομία.

νομίατρος (ό) νεώτ. ἰατρὸς ἀσκῶν ὡς ὑπάλληλος τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς νομοῦ τινος.

νομίζω (νόμος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. νομιῶ, ἰων. α' πλ. πρόσ. νομιοῦμεν, μτγν., μσν. κ. νεώτ. νομίσω, ἀόρ. ἐνόμισα, ποι. νόμισα, παρακ. νενόμικα, παθ. μέλλ. νομισθήσομαι, μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. νομιοῦμαι, ἀόρ. ἐνομίσθην, παρακ. νενόμισμαι, γ' πληθ. πρόσ. νενομίδαται, ἀπαρφ. δωρ. νενομίχθαι, ὑπερσ. γ' πληθ. προσ. ἐνενόμιστο, παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω τι ὡς νόμον, νόμιμον, ἔθιμον, ἀκολουθῶ, τηρῶ συνήθειάν τινα ἔχουσαν τὴν δύναμιν τοῦ νόμου, τοῦ ἔθους : 'Ηρ. 1,173 ἐν δὲ τόδε ἴδιον νενομίκασι καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων· || ὅθ. ποιοῦμαι χρῆσιν, ἔχω εἰς κοινὴν χρῆσιν, συνηθίζω, ἔχω ὡς ἔθιμον, ὡς συνήθειαν : 'Ηρ.5,97 ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν, αὐτ.2,63 τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τοῦδε νομίσαι φασὶ οἱ ἐπιχώριοι, Πίνδ.Ι 2,30 ἱπποτροφίας τε νομίζων ἐν Πανελλάνων

νόμῳ, Αἰσχ.Χο.1003 **ἀργυροστερῆ βίον νομίζων,** Γοργ.άπ.6D **νομίζων θειότατον νόμον,** Ἐπιγρ. **δραχμάς, ἃν Τροζάνιοι νομίζοντι·** || τὸ παθ. εἶμαι ἐν χρήσει, εἶμαι συνήθης: Ἀλκ.Συμπλ.24 **οὕτω τοῦτο νομίσδεται,** Αἰσχ.Εὐμ.423 **ὅπου τὸ χαίρειν μηδαμοῦ νομίζεται,** Ἀριστφ.Νεφ.962 **σωφροσύνη νενόμιστο** (ἦτο συνήθης, ἦτο τοῦ συρμοῦ)· || ὁμ. συχν. ἀπρόσ. : Ξενοφ.2,13 **εἰκῇ νομίζεται,** Αἰσχ.Εὐμ.32 **ὡς νομίζεται** (ὅπως συνηθίζεται, ὅπως εἶναι ἡ συνήθεια), αὐτ.Ἀγ.1046 **οἷά περ νομίζεται,** Σοφ.Ἠλ.327 **οἷα τοῖς κάτω νομίζεται,** αὐτ.ΟΚ 1603 **ᾗ νομίζεται,** Εὐρ.Ἀλκ.99· || συνήθ. ἡ μτχ. ὁ εἰωθώς, ὁ συνήθης, ὁ τῆς συνηθείας, ὁ ἐθιζόμενος : Ἡράκλειτ.14 **τὰ νομιζόμενα μυστήρια,** Θουκ.1,25 **οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα,** αὐτ.6,32,Ἀντιφ.5,82 **τὰ ἱερὰ τὰ νομιζόμενα,** Ἐπιγρ **εἰς τὸν νομιζόμενον χρόνον·** || ἡ μτχ. κτ. πληθ. **τὰ νομιζόμενα** τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι : Ἡρ.1,35 **ἐπεὶ τε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυνθάνετο,** αὐτ. 5,42,Ἐπιγρ. **συντελέσαι τὰ νομιζόμενα τοῖς θεοῖς,** Ξεν.ΚΠ 4,5,14 **τὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα·** || εἰδ.ἐπὶ τῶν ἐπικηδείων τελετῶν, τῶν νεκρικῶν ἐθίμων : Αἰσχίν.1,13 **καὶ τἄλλα ποιείτω τὰ νομιζόμενα,** Ἰσοκρ. 19,33 **οὔτ' ἀποθανὼν τῶν νομιζομένων ἠξιώθη,** Δημ.308 **ἐπειδὴ τὰ νομιζόμενα αὐτῷ φέροιτο·** || ὁμ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τοῦ ἀορ. **τὸ νομισθὲν** τὸ ἔθιμον, τὸ σύνηθες : Σοφ.άπ.86 **τὸ τοι νομισθὲν τῆς ἀληθείας κρατεῖ,** Εὐρ.Βάκχ.71 **τὰ νομισθέντα γὰρ ἀεὶ Διόνυσον [ὑμνήσω]·** || πάπ. μσν. κ. νεώτ. ὁμ. ἡ μτχ. τοῦ παρακ. **νενομισμένος-η-ον** ὁ καθιερωμένος διὰ νόμου ἢ ἐθίμου, ὁ συνήθης, ὁ κατ' ἔθιμον ἢ νόμον γινόμενος : Πάπ. **τὰ νενομισμένα τοῖς κατοιχομένοις, - δοὺς τὰς νενομισμένας ἐξετάσεις ἔλαβε τὸ πτυχίον του, - μετὰ τὴν καταβολὴν τῶν νενομισμένων τελῶν τοῦ ἐπετράπη ἡ ἀναχώρησις·** || φρ.**νομίζειν γλῶσσαν** - **φωνὴν** ἔχειν ἐν κοινῇ χρήσει γλῶσσαν, χρῆσθαι γλώσσῃ : Ἡρ.1,142 **γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι,** αὐτ.2,42 **ἐόντες Αἰγυπτίων τε καὶ Αἰθιόπων ἄποικοι καὶ φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες·** || ὁμ. **νομίζω ἐκκλησίαν** ποιοῦμαι χρῆσιν ἐκκλησίας, κοινῆς τοῦ λαοῦ συνελεύσεως : Ἀριστλ.Πολιτ.1275b,7 **ἐν ἐνίαις γὰρ οὐκ ἔστι δῆμος, οὐδ' ἐκκλησίαν νομίζουσιν ἀλλὰ συγκλήτους·** || ὅθ. μτ. δοτ. ἔχω συνήθειάν τινα, συνηθίζω τι : Ἡρ.4,117 **φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῇ,** αὐτ.63 **ὑσὶ δὲ οὗτοι οὐδὲν νομίζουσι οὐδὲ τρέφειν . . θέλουσι,** Θουκ.2,38 **ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες,** αὐτ.1,77 **οὔτε τούτοις χρῆται, οὔθ' οἷς ἡ ἄλλη Ἑλλὰς νομίζει·** || εἰδ. ἐπὶ νομισμάτων, ἔχω ἐν χρήσει, μεταχειρίζομαι ὡς σύνηθες νόμισμα ἐν τῇ ἀγορᾷ : Πλάτ.Κωμ.96 **ἐν Βυζαντίοις, ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασιν νομίζουσι,** Πλάτ.Ἐρυξ.400Β **ἐν Λακεδαίμονι σιδηρῷ σταθμῷ νομίζουσι·** || ὅθ. κ. παθ. **ἀργύριον νενομισμένον ἐς Τιβέριον** (φέρον τὴν κεφαλὴν τοῦ Τιβερίου)· || γεν μτ. απαρφ. ἔχω τὴν συνήθειαν τοῦ ποιεῖν τι, συνηθίζω νὰ κάμνω τι : Ἡρ.1,131 **οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν,** αὐτ.133 αὐτ.202, αὐτ.3,15 **ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν·** παθ. συνηθίζομαι : Ἡρ. 6,138 **νενόμισται ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα Λήμνια καλέεσθαι,** Ἀριστφ.Νεφ.498 **γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται** (εἶναι συνηθισμένο, συνηθίζεται νά), Θουκ.2,15 **καὶ εἰς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι·** **2**) παραλαμβάνω παρ' ἄλλων, παραδέχομαι, υἱοθετῶ συνήθειαν : Ἡρ.2,51 **ταῦτα μέν νυν καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι, τὰ ἐγὼ φράσω, Ἕλληνες ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι,** αὐτ.4,27 **παρὰ δὲ Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν·** **3**) εἰδ. ἐπὶ νομοθέτου, θεσπίζω : Ξεν.ΚΠ 8,5,3 **εὐθὺς δὲ τοῦτο ἐνόμιζε Κῦρος·** || ὁμ. μτ. αἰτ. : Ξεν.Λακ.1,7· κ. παθ. : Δίων Κ 37,20, αὐτ.78,22 **τὰ νομισθέντα ὑπὸ Μάρκου,** Πρόδρ.105 **οὕτω νομισθὲν καὶ θεοῖς καὶ τῷ πατρί·** **4**) κ. μσν. κ. νεώτ. θεωρῶ, ὑπολαμβάνω : Ἡρ.2,1 **Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρωίους ἐόντας ἐνόμιζε,** Πλάτ.Νόμ. 879C **τὸν προέχοντα ἔτεσι νόμιζε ὡς πατέρα,** Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.297 **τινὲς τὸ ἀνασχήσομαι ὡς ἔκφυλον νομίζουσιν·** || ὁμ. τὸ ὡς συχνάκις παραλείπεται : Αἰσχ.Πέρσ.169 **ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν,** Σοφ.ΟΤ 610 **οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην χρηστοὺς νομίζειν οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακούς,** αὐτ.Ἀντ.183, αὐτ.Ἠλ.1317,Ἐπιγρ. **τοὺς αὐτοὺς φίλους νομιῶ καὶ ἐχθρούς,** Ἀριστφ. Νεφ.143 **νομίσαι χρὴ ταῦτα μυστήρια, - τὸν ἐνόμιζε πλούσιον, ἀλλὰ γελάστηκε, - σὲ νόμιζα τίμιον·** || δημ. **νομίζω γιά** : **μὲ νόμισε γιὰ φίλο, - τὸ νόμιζα γιὰ καλό·** || τὸ παθ. θεωροῦμαι, ὑπολαμβάνομαι : Παρμ.6,8 **οἷς τὸ πέλειν τε καὶ οὐκ εἶναι ταὐτὸν νενόμισται,** Ἡρ.2,51 **ὅθεν περ καὶ Ἕλληνες ἤρξαντο νομισθῆναι,** Δημ. 40,47 **οἱ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δέ,** Ἀριστλ.Πολιτ.1293b,22 **ἡ νομιζομένη πολιτεία·** || ὁμ. τὸ παθ. μτ. γενικ. κτητικῆς : Σοφ.ΟΚ 38 **τοῦ θεῶν νομίζεται;,** αὐτ.Ἀντ.738 **οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται·** || **νομίζειν τινὰ θεόν** θεωρῶ, πιστεύω τινὰ ὡς θεόν : Πλάτ.Συμπ.202D **ὁρᾷς οὖν, ἔφη, ὅτι καὶ σὺ ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις,** Ξεν. Συμπ.8,35 **θεὰν γὰρ οὐ τὴν Ἀναίδειαν ἀλλὰ τὴν Αἰδῶ νομίζουσιν·** || ὅθ. αναφ. πρὸς θεούς, πιστεύω τινὰ ὡς θεόν, εἴς τινα θεόν : Ἡρ.4,59 **Ἀφροδίτην καὶ Ἡρακλέα καὶ Ἄρεα. τούτους μὲν πάντες Σκύθαι νενομίκασι,** Ξεν.Ἀπομν.1,1,1 **ἀδικεῖ Σωκράτης οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων,** ὁμ. Πλάτ.Ἀπολ.24Β, αὐτ.Εὐθύφρ.3Β **ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεούς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα·** || κ. γεν. **νομίζειν θεοὺς εἶναι** πιστεύειν εἰς τὴν ὕπαρξιν θεῶν : Πλάτ.Ἀπολ.26C **πότερον λέγεις διδάσκων με νομίζειν εἶναί τινας θεούς, καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω εἶναι θεούς,** αὐτ.Νόμ.886Α· || ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ εἶναι νομίζειν **θεοὺς** πιστεύειν εἰς τὴν ὕπαρξιν θεῶν : Πλάτ.Μενξ.237D **ἐξελέξατο δὲ . . καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ θεοὺς μόνον νομίζει·** || κ. ἐν ἀρνητ. ἐκφορᾷ : Αἰσχ.Πέρσ.497, Πλάτ.Νόμ.885C **τὸ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζω,** αὐτ.Ἀπολ.18C **οἱ γὰρ ἀκούοντες ἡγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας οὐδὲ θεοὺς νομίζειν** || ἐκτιμῶ, ἔχω εἰς ἐκτίμησιν, ἔχω ἐν τιμῇ : Πίνδ.Ι 5(4),2, Λυσ.12,9 **ἠπιστάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει·** **5**) κ. νεώτ. μτ. αἰτ. πράγμ. θεωρῶ, πιστεύω, φρονῶ τι περί τινος : Πλάτ.Φαῖδρ.258C, αὐτ.Μίν.320Ρ **ἐποίει ἄλλα παρ' ἃ ἐνόμισεν, - τί νομίζεις περὶ τῆς καταστάσεως,- ταῦτα περὶ αὐτοῦ νομίζω·** || φρ. **ἀκοῇ νομίζειν** σχηματίζειν ἐξ ἀκοῆς ἀντίληψιν, ἀντίθ. πείρᾳ αἰσθάνεσθαι : Θουκ.4,81 **τῶν μὲν πείρᾳ αἰσθομένων, τῶν δὲ ἀκοῇ νομισάντων·** || ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. κ. ἀπαρφ. φρονῶ, ἔχω τὴν ἀντίληψιν, τὴν ἰδέαν ὅτι : Ἡρ.3,16 **θεὸν νομίζουσιν εἶναι τὸ πῦρ,** Σοφ.ΟΚ 800 **πότερα νομίζεις δυστυχεῖν ἐμέ,** αὐτ. ΟΤ 549· || κ. νεώτ. κ. δημ. μτ. εἰδ. προτ. μτ. τοῦ ὡς, μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὅτι, δημ. κ. πώς : Θουκ. 3,88 **νομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνῃ ἄνθρωποι ἐν τῇ Ἱερᾷ ὡς ὁ Ἥφαιστος χαλκεύει,** ΚΔ Ματθ.5,17 **μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας, - ἐνόμιζον ὅτι ὑπάρχει χρυσὸς πολὺς εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, - νόμιζα πὼς ἔφυγε γιὰ τὸ ἐξωτερικό·** || μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ νομίζω ὡς παρεμβαλλόμενον : Μαλάλ.1 110,1 **ἀρκεῖ δὲ**

μοι, **νομίζω, καὶ** τοῦτο πρός δόξαν, **- ἀρκοῦν, νομίζω, τὰ ὅσα ἐλέχθησαν, - δὲν εἶναι ἀνάγκη, νομίζω, περιστροφῶν·** 6) μτ. ἀπαρφ. μέλλ. φρονῶ, θεωρῶ, ἐλπίζω, ἔχω τὴν ἀντίληψιν καὶ ἀναμένω, προσδοκῶ, δοκῶ βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 551 **αἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν οὐχ ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς, - νομίζει πῶς θὰ παντρευτῇ·** || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. ἀορ. : Σοφ.Αἴ. 1081 **ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν,** Θουκ.2,3 **ἐνόμισαν ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατῆσαι** (δ.γρ. κρατήσειν), Λυσ.13,6 **νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἠβούλοντο, καταστήσασθαι,** Αἰν.Τακτ.2,3 **νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι τραπέσθαι·** 7) μτ. κατηγορ. μτχ. θεωρῶ, ὑπολαμβάνω, ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι : Θουκ.7,68 **νομίσω ἅμα μὲν . . ἅμα δὲ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐκγενησόμενον ἡμῖν,** Ξεν.'Αν.6,6,24 **νόμιζε . . ἄνδρα ἀγαθὸν ἀποκτείνων,** Πλάτ.Πολ. 450A **νόμιζε ταῦτα δεδογμένα,** Δημ.180· 8) ἀπολ. συνήθ. κτ. μτχ. τροπικήν, μετὰ πλήρους πεποιθήσεως : Πλάτ.Φαῖδρ.257D **νομίζοντα λέγειν** (λέγειν μετὰ πλήρους πεποιθήσεως)· 9) συχνάζω, φοιτῶ, θαμίζω : Αἰσχ.Χο.801 **οἵ τ' ἔσω δωμάτων πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε.**

νομικάριος (ὁ) πάπ. νομικὸς βλ.λ.5).

νομικεῖος (ὁ) πάπ. νομικάριος βλ.λ.

νομικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νόμον : Πλάτ.Νόμ.625A **ἤθεσι τέθραφθε νομικοῖς σύ τε καὶ ὅδε, - νομικὸν σύγγραμμα, - νομικὴ συμβουλή, - νομικὸς σύμβουλος·** || **νομικὰ αἴτια** τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρίτου· 2) ὁ κατὰ νόμον ὑπάρχων, ὁ συμβατικός, ἀντίθ. φυσικὸς ἢ ἠθικός : 'Αριστλ.ΗΝικ. 1134b,20 **νομικὸν δίκαιον** (ἀντίθ. φυσικὸν δίκαιον), αὐτ.1162b,23 **ἔοικε τῆς κατὰ τὸ χρήσιμον φιλίας ἡ μὲν ἠθική, ἡ δὲ νομικὴ εἶναι, - νομικαὶ σχέσεις·** || νεώτ. **εἰδ. νομικὸν πρόσωπον·** || ὁμ. ἐπὶ δικῶν, ἀγώνων κττ., δικανικός, ἀντίθ. ἠθικός, λογικὸς κττ. : ΚΔ Τίτ.3,9 **μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο,** Φιλόστρ.Σοφ.1,22,1 **ἀγῶνες νομικοὶ** (ἀντίθ. λογικοί, ἠθικοί)· 3) ὁ ἀναφερόμενος εἰς ζητήματα νόμων : 'Ερμογ.Στάσ.2 **νομικὴ στάσις,** αὐτ.3 **νομικὸν ζήτημα,** αὐτ.Μεθ.2 **νομικὰ ὀνόματα** (ὅροι νομικοί)· 4) κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ νομικός ὁ νομομαθής, ὁ ἐπιστήμων τῶν νόμων· "Αλεξ.39 π. Φώτ. «νομικὸν τὸν ἐπιστήμονα νόμων· "Αλεξις Γαλατείᾳ» : Πλάτ.Μίν.317E· || νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἑρμηνείαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, νομομαθής· || πάπ. ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. νομικὸς σύμβουλος ἄρχοντός τινος : **νομικὸς ἄριστος·** || μτγν. δικηγόρος, ἐξηγητὴς τῶν νόμων : Πλούτ.Κικ.26, Στράβ.12,539 **ἐξηγητὴς τῶν νόμων, καθάπερ οἱ παρὰ 'Ρωμαίοις νομικοί,** 'Αρρ.'Επικτ.2,13 **οὐδὲ νομικόν τινα παρέλαβε πώποτε τὸν ἐροῦντα αὐτῷ καὶ ἐξηγησόμενον τὰ νόμιμα·** 5) εἰδ. κ. μσν. νομομαθὴς ἀξιωματοῦχος ἐκτελῶν συμβολαιογραφικὰς πράξεις, συμβολαιογράφος, νοτάριος· Σουΐδ. «ταβελλίων, ὁ τὰ τῆς πόλεως συγγράφων συμβόλαια, ὁ παρὰ τοῖς πολλοῖς νομικὸς λεγόμενος» : 'Ιουστιν.Νεαρ.120 **νομικὸς ὑπουργῶν τοῖς . .·** 6) μσν. εἰδ. ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα : Μοσχ.Ι, Λειμων.193 **ἤγαγε τὸν νομικὸν τῆς ἀξιωτάτης ἐκκλησίας·** 7) ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ **νομική** κτ. παράλ. τοῦ οὐσ. ἐπιστήμη, ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὴν μελέτην τῶν νόμων καὶ τοῦ δικαίου καθόλου : **φοιτητὴς τῆς νομικῆς, - ἀμφισβήτησις ὑπάρχει, ἂν ἡ νομικὴ εἶναι ἐπιστήμη ἢ ὄχι·** || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νομικά** ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, καθόλου τὰ εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς ἑρμηνείας αὐτῶν ἀναφερόμενα : Φιλόδ.Ρητ.Ι,37, Πλούτ.Κικ.26 **δοκεῖς περὶ τῶν νομικῶν ἐρωτᾶσθαι, - ἐσπούδασα νομικά, - φοιτητὴς τῆς νομικῆς·** 8) μτγν. κ. μσν. εἰδ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν 'Ιουδαϊκὸν Νόμον : Πρόδρ.π.Στεφ. **ὁ τῶν νομικῶν ἐντολῶν φύλαξ·** || ὁθ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **νομικός** ὁ ἐξηγητὴς τοῦ νόμου : ΚΔ Ματθ.22,35 **καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικός, πειράζων αὐτόν.**

νομικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. -ά κατὰ τοὺς νόμους, κατὰ τὸν τρόπον τῶν νόμων : 'Αριστλ.Πολιτ. 1341b,31 **νῦν δὲ νομικῶς διέλωμεν·** 2) κατὰ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, δικαστικῶς : Πλούτ. 'Ηθ.533D **ἵνα φιλικῶς ἀπολάβω καὶ μὴ νομικῶς ἀπαιτήσω,** Ψελλ.Σύν.Νόμ.386 **φυλαττομένων νομικῶς νομίμοις διαδόχοις·** 3) νεώτ. ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ γραπτοῦ νόμου : **νομικῶς ἔχει δίκαιον, ἠθικῶς ὅμως ὄχι, - ἂν ἐξετάσουμε νομικὰ τὸ ζήτημα, ἔχει ἄδικο.**

νομιμάριος (ὁ) μσν. δικαστής, νομικὸς βλ.λ.4) : Δούκ.13 **ἕνα τῶν αὐτοῦ κριτῶν καὶ νομιμαρίων, ὃν αὐτοὶ καλοῦσι καδίν.**

νομιμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ νομιμοποιεῖν βλ.λ., ἡ διὰ τῶν νομίμων τύπων κατοχύρωσις πράξεώς τινος, συνήθ. παρανόμου : **ἡ νομιμοποίησις τῶν σχέσεών των ἐγένετο διὰ τοῦ γάμου, - ἐνεργητική - παθητικὴ νομιμοποίησις** (δρ. δικον. ἐπὶ ἐνάγοντος κ. εναγομένου).

νομιμοποίητος-ον νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἐξωγάμων τέκνων, ὁ ἐκ τῶν ὑστέρων νομιμοποιηθείς, ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν γεννητόρων αὐτοῦ ὡς γνήσιος.

νομιμοποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ τι νόμιμον, περιβάλλω ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τῶν νομίμων τύπων παράνομον ἢ ἀνώμαλόν τινα πρᾶξιν : **ἐνομιμοποίησε διὰ τοῦ γάμου τὰς μετὰ τῆς φίλης του σχέσεις, - νομιμοποίησις τέκνου** (δικαστ. ὑπό τινος ἀναγνώρισις νόθου τέκνου του), **- μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ὡρισμέναι πράξεις ταύτης παρέστη ἀνάγκη νὰ νομιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.**

νόμιμος-η-ον κ. -ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, τὴν συνήθειαν ἢ τὸ ἔθιμον : Νόμ.π.'Ανδ.1,98 **νόμιμος ὅρκος,** Γοργ.ἀπ.6D **νόμιμοι ἔρωτες,** Δημόκρ.174 **ἔργα δίκαια καὶ νόμιμα, - νόμιμος συμβίωσις, - νόμιμος γάμος·** || **νόμιμοι παῖδες** τὰ ἐκ νομίμου γάμου γεννώμενα τέκνα : Εὐρ.Φοίν.815 **οὐ γὰρ ὃ μὴ καλὸν οὔποτ' ἔφυ καλὸν οὐδ' οἱ μὴ νόμιμοι ποτε παῖδες ματρὶ λόχευμα, - νόμιμα τέκνα·** || νεώτ. **νόμιμος κληρονόμος** ὁ ἐκ τοῦ νόμου ὀρυόμενος τὸ δικαίωμα τῆς κληρονομίας· || νεώτ. **νόμιμος ἡλικία** ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένη ἡλικία, καθ' ἣν ὁ πολίτης ἀποκτᾷ ὡρισμένα δικαιώματα· 2) ὁθ. συνήθης : 'Ιππ.'Αρθρ.14 **ἡ ἐπίδεσις ἡ νόμιμος,** Εὐρ.Φοίν.345 **ἐγὼ δ' οὔτε σοὶ πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις,** Πλάτ.Νόμ,954A **οἱ νόμιμοι θεοί,** Ξεν.ΚΠ 8,8,8 αὐτ.'Απομν.1,2,49 **ὡς τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τοῦ σοφωτέρου νόμιμον εἴη δεδέσθαι·** 3) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νόμιμα** τὰ ἔθιμα, αἱ συνήθειαι : 'Ηρ.2,79 **τοῖσι ἄλλα τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι,** Πινδ.ἀπ.215 **ἄλλα ἄλλοισιν νόμιμα, σφετέραν δ' αἰνεῖ δίκαν ἕκαστος,** Αἰσχ.'Επτ.334 **ὠμοδρόπων νομίμων προπάροιθεν,** Θουκ.6,4 **νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς,** αὐτ.3,59 **τὰ κοινὰ τῶν 'Ελλήνων νόμιμα·** || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. οἱ νόμοι : Σοφ. 'Αντ.455 **ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν,** Εὐρ.'Ικ.19 **νόμιμ' ἀτίζοντες θεῶν,** Πλάτ.Φαῖδρ.265A **τὰ εἰωθότα νόμιμα,** Ξεν.'Απομν.4,6,4 **ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς νομίμως ἂν τοὺς θεοὺς τιμῴη;** || εἰδ. φρ. **νόμιμα θεοῦ** ὁ δεκάλογος : 'Επιγρ.· || **νόμιμα βαρβαρικὰ** τίτλος ἔργου τοῦ

'Αριστλ.' ‖ φρ. **ἄνευ νομίμων** ἀνόμως, ἀδίκως' ‖ σπσν. ἐν τῷ ἑν. **τὸ νόμιμον** : Ἐμπ.135,1 **τὸ πάντων νόμιμον'** ‖ εἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. εἰδ. αἱ ἐπικήδειοι τελεταί, αἱ συνήθεις εἰς τὴν κηδείαν τελεταί : Δείν.2,8, Θουκ.3,58 **καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐτιμῶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐσθήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις'** **4**) μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **νόμιμα** τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ὁριζόμενα : Πάπ. **νόμιμα καὶ φιλάνθρωπα'** ‖ εἰδ. αἱ ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλόμεναι διατάξεις : Πάπ. **τοῖς νομίμοις χρῆσθαι,** αὐτ. **ἄνευ νομίμων ἀπωθεῖσθαι, - μετὰ τὴν διενέργειαν τῶν νομίμων, - ἐντέλλομαι ὑμῖν τὰ νόμιμα'** ‖ νεώτ. **τὰ διεθνῆ νόμιμα** αἱ ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου ἐπιβαλλόμεναι διατάξεις καὶ διατυπώσεις' **5**) ἐπὶ προσ., ὁ τηρῶν τὸν νόμον : Χοιρίλ.3, 'Αντιφ.2,2,12, 'Αρχύτ.π. Σταβ.'Ανθολ.4,5,61, Πλάτ.Γοργ.504D **νόμιμος καὶ κόσμιος,** Ἰσοκρ.2,22 **ἀσφαλῆ τὴν πόλιν πάρεχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον.**

νομιμότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τήρησις τοῦ νόμου, ἡ νομιμοφροσύνη : Ἰάμβλ.Πυθ.16,69, αὐτ. 33,229' **2**) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νομίμου, τὸ εἶναί τινα σύμφωνον πρὸς τοὺς νόμους : **ἠμφεσβήτησε τὴν νομιμότητα τοῦ συμβολαίου, - ἡ νομιμότης τῶν ἀποφάσεων τοῦ προέδρου.**

νομιμοφροσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τοὺς νόμους ὑπακοή, τὸ συμφώνως τοῖς κειμένοις νόμοις φρονεῖν, ἡ νομιμότης βλ.λ.) : **οὐδέποτε παρέβη τὸν νόμον διεπόμενος πάντοτε ὑπὸ πνεύματος νομιμοφροσύνης, - ἡ νομιμοφροσύνη τῶν πολιτῶν.**

νομιμόφρων-ονος-ον ὁ συμμορφούμενος πρὸς τοὺς νόμους, ὁ τηρῶν τοὺς νόμους καὶ ἀγαπῶν τὴν νομιμότητα : **ὑπῆρξε δίκαιος καὶ νομιμόφρων ἀπέχων ἀπὸ πάσης παραβάσεως τοῦ νόμου.**

νομίμως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. -α συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ἢ τὰ νόμιμα : Πλάτ.Συμπ.182Α **ἐπεὶ οὐ δήπου κοσμίως γε καὶ νομίμως ὁτιοῦν πραττόμενον ψόγον ἂν δικαίως φέροι,** ΚΔΤίτ.1,1,5 **οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται,-ἐνήργησα ν-'** ‖ ὁμ. τὸ συγκρ. **νομιμώτερον** : Ξεν.'Απομν.3,5,20 **οἶσθα οὖν τινας, ἔφη, κάλλιον ἢ νομιμώτερον ἢ σεμνότερον ἢ δικαιότερον τάς τε δίκας δικάζοντας καὶ τἆλλα πάντα πράττοντας;'** **2**) κατὰ τὴν συνήθειαν : 'Αθήν.20Ε **νομίμως ὀρχήσασθαι'** **3**) **νομίμως ἀποθανεῖν** ἀποθανεῖν φυσικῶς, κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους, φυσικὸν θάνατον : Λυσ.ἀπ.53,4 **τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστί'** **4**) **οἱ νομίμως ἀθλοῦντες** οἱ κατ' ἐπάγγελμα ἀθληταί : Γαλ.6,488, αὐτ 17(1),26' ‖ ὁμ. **οἱ νομίμως πεπαιδευμένοι** : Γαλ 8,171' ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ὑπερθ. : **ἐνήργησε νομιμώτατα.**

νομιναλισμός (ὁ) νεώτ. εἰδ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν αἱ ἔννοιαι δὲν ἔχουσιν ἰδίαν πραγματικὴν ὑπόστασιν, ἀλλ' εἶναι ἁπλᾶ ὀνόματα, ἀ. ὀνοματοκρατία (λατ. nominalismus)' **2**) ὁμ. εἰδ. οἰκονομολ. θεωρία καθ' ἣν τὸ χρῆμα δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ πραγματικὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ μόνον τὴν συμβατικῶς διδομένην εἰς αὐτὸ ὀνομαστικήν.

νομιναλιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **νομιναλίστρια,** ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ νομιναλισμοῦ βλ.λ.

νομιναλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομιναλισμὸν ἢ τὸν νομιναλιστήν : **νομιναλιστικαὶ θεωρίαι - ἀντιλήψεις.**

νόμιος-α-ον κ. -ος-ον (νομεύς) ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς ποιμένας, ποιμενικός : 'Απολλ.Ρ 1,578 **ὁ δέ τ' εἶσι πάρος σύριγγι λιγείῃ καλὰ μελιζόμενος νόμιον μέλος,** Μαν.5,161 **νομίῃ σύριγγι,** Πάπ. **νομία φορβάς,** Γρηγ.Ναζ.703D **νόμιον ἐμπνέουσι μέλος'** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσιαστικὸν κτ. παράλειψιν τοῦ μέλος **τὸ νόμιον** τὸ ποιμενικὸν ᾆσμα : Κλέαρχ.37, Λόγγ.4,11) **ἐνέπνευσε τὸ νόμιον** (Σουίδ. «τὸ ἐν τῇ νομῇ ᾀδόμενον»)' ‖ **νόμιος θεός** ποιμενικὸς θεός, ἤτοι ὁ Πᾶν : Ὕμν.Παν.5 **Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεόν,** Ἐρυκ.ἐν ΑΠ 6,56' ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ 'Απόλλωνος ὡς νομέως τοῦ 'Αδμήτου : Καλλ.'Απόλλ.47, Θεόκρ.25,21, 'Απολλ.Ρ 4,1218 **νομίοιο καθ' ἱερὸν 'Απόλλωνος'** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ 'Αρισταίου : Πίνδ.Π 9,65 **'Αγρέα καὶ Νόμιον, τοῖς δ' 'Αρισταῖον καλεῖν'** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ : 'Αριστφ.Θεσμ.977 **Ἑρμῆν τε νόμιον ἄντομαι καὶ Πᾶνα καὶ Νύμφας φίλας ἐπιγελάσαι προθύμως,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.16' ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,14' ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ Διός : 'Αρχύτ.π.Στοβ.4,1,138' ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν Νυμφῶν : Ὕμν.'Ορφ.51,21' ‖ **νόμια ὄρη τὰ ἐν 'Αρκαδίᾳ ὄρη** : Παυσ.8,3,11' **2**) ὁ ἁρμόζων εἰς ποιμένας, ὅθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ νόμιον** τὸ ἁρμόζον εἰς ποιμένας : Πάπ.' **3**) Ἐπιγρ. νόμιμος : **ὅρκος ὁ νόμιος'** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. οὐδ. **νόμια** τὰ νόμιμα : Ἐπιγρ.

νομίουρος (ὁ) ὁ φύλαξ τῆς νομῆς, βοσκῆς : 'Αρκάδ.73,1 «νομίουρος' ὁ τὴν νομὴν φυλάττων».

νόμισις-εως (ἡ) (νομίζω) τὸ ὅ,τι τις νομίζει, ἡ γνώμη, ἡ ἰδέα : Δίων Κ 37,17 **παρρησία τῆς νομίσεως'** **2**) τὸ ὅ,τι τις πιστεύει, ἡ πίστις : Θουκ.5,105 **οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν μὲν εἰς τὸ θεῖον νομίσεως τῶν δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως δικαιοῦμεν ἢ πράσσομεν** (τῆς καθιερωμένης εἰς τὸ θεῖον πίστεως).

νόμισμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐκ παλαιᾶς συνηθείας καθιερωμένον, τὸ νενομισμένον ἔθος, τὸ ἔθιμον : Αἰσχ.Ἑπτ.269 **Ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς,** Εὐρ.ΙΤ 1471 **καὶ νόμισμ' ἐς ταυτό γε νικᾶν ἰσήρης ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ'** ‖ τὸ καθιερωμένον, ὁ θεσμός : Σοφ.'Αντ.296 **οὐδὲν ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε,** 'Αριστφ.Νεφ.248 **θεοὶ ἡμῖν νόμισμα οὐκ ἔστι** (δὲν πιστεύομεν τοὺς θεούς, οἱ θεοὶ σὲ μᾶς δὲν ἔχουν πέραση, μετὰ λογοπαιγνίου εἰς τὴν σημασίαν νόμισμα, χρῆμα)' **2**) εἰδ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἰσχῦον, τὸ κυκλοφοροῦν χρῆμα ἔν τινι ἐπικρατείᾳ : 'Αριστλ.ΗΝικ.1133b,11 «οἷον δ' ὑπάλλαγμα τῆς χρείας τὸ νόμισμα γέγονε κατὰ συνθήκην, καὶ διὰ τοῦτο τοὔνομα ἔχει νόμισμα, ὅτι οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ ἐστί» : Ἡρ.3,56 **λέγεσθαι, Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν μολύβδου καταχρυσώσαντα δοῦναί σφι,** αὐτ.4,166, 'Αριστφ.Βάτρ.720 **ἔς τε τἀρχαῖον νόμισμα καὶ τὸ καινὸν χρυσίον,** Πλάτ.Πολ.371Β **νόμισμα ξύμβολον τῆς ἀλλαγῆς ἕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου,** 'Ανδ.3,8 **τάλαντα νομίσματος,** Ἐπιγρ. **νόμισμα ἡμεδαποῦ,** Διογ.Λ 6,20, Πάπ. **τὸ ἐπιχώριον νόμισμα, - τὸ γαλλικὸν νόμισμα ἔχει στερεὰν βάσιν'** ‖ κτ. πληθ. **νομίσματα** νομισματικαὶ μονάδες : Ἡρωδιαν.1,9,7 **καὶ νομίσματα ἐκόμισαν ἐκτετυπωμένα τὴν ἐκείνου εἰκόνα, - ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωκε νέα νομίσματα, - τὰ νέα ἑλληνικὰ νομίσματα'** ‖ μτγν. κ. νεώτ. ὁμ. κ. κτ. ἑν. : ΚΔ Ματθ.22,19 **ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου, - ἀργυροῦν νόμισμα τῶν εἴκοσι δραχμῶν, - χάρτινον νόμισμα τῶν ἑκατὸ δραχμῶν'** ‖ ὁμ. μτφ. : Λουκ.Λεξιφ.20 **τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς'** φρ. μτφ. **τὸν ἐπλήρωσα μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα** (τοῦ ἀνταπέδωσα τὰ ἴσα)' **3**) τὸ πλῆρες νόμιμον μέτρον : 'Αριστφ.Θεσμ.348 **τῶν κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται.**

νομισματικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ νομισμάτων ἀποτελούμενος, ὁ χρηματικός : Εὐστ.Πον. 153,1 **νομισματικὰς δόσεις'** **2**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νόμισμα : **νομισματικὴ κρίσις - συλλογή, - νομισματικὸν μουσεῖον'** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἀρχαιολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχ. νομισμάτων.

νομισμάτιον (τό) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ νόμισμα, μικρὸν νόμισμα : Πολυδ.9,72 **εἴη δ' ἂν καὶ κόλλυβον λεπτόν τι νομισμάτιον,** Σχόλ.'Αριστφ. Σφῆκ.213· || εἰδ. ὄνομα νομίσματός τινος : Πάπ.

νομισματογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. ὁ γιγνώσκων τὰ νομίσματα καὶ τὰ μετάλλια γενικῶς καὶ δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτῶν ἔγκυρον γνώμην· || εἰδ. ὑπάλληλος τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου.

νομισματοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς νόμισμα : **νομισματοειδὲς κόσμημα.**

νομισματοθήκη (ἡ) (τίθημι, θέτω) νεώτ. θήκη πρὸς φύλαξιν ἢ ἔκθεσιν ἀρχαίων νομισμάτων.

νομισματοκοπεῖον (τὸ) (κόπτω) νεώτ. δημόσιον ἐργοστάσιον ἔνθα κόπτονται τὰ νομίσματα : **τὸ πρῶτον νομισματοκοπεῖον ἱδρύθη εἰς Αἴγιναν.**

νομισματοκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ κοπὴ νομισμάτων.

νομισματοκόπος (ὁ) νεώτ. ὁ κόπτων, ἐκτυπῶν διὰ μηχανῆς νομίσματα, ἰδ. **ἐκ μετάλλου.**

νομισματοκοπῶ-έω νεώτ. κόπτω νομίσματα, εἶμαι νομισματοκόπος βλ.λ.

νομισματολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς νομισματόλιθον βλ.λ.

νομισματόλιθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐκλειφάντων **ῥιζοπόδων** πρωτοζῴων, ἁ. νουμμουλίτης.

νομισματολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη μὲ τὰ ἀρχαῖα νομίσματα, ἁ. νομισματική.

νομισματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομισματολογίαν : **νομισματολογικαὶ μελέται - ἔρευναι·** ἐπίρρ. νεώτ. -ῶς.

νομισματολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς περὶ τὴν νομισματικὴν ἐπιστήμην.

νομισματοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀργυραμοιβός : Πολ.7,170· **2)** νεώτ. ὁ πωλῶν ἀρχαῖα νομίσματα.

νομισματοπωλικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομισματοπώλην βλ.λ.ll : Πολυδ.7, 170· || δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **νομισματοπωλική** (κτ.παράλειψιν τοῦ **τέχνη**) ἡ τέχνη τοῦ νομισματοπώλου, ἤτοι τοῦ ἀργυραμοιβοῦ : Πλάτ.Σοφ.223Β **τέχνης νομισματοπωλικῆς.**

νομισματοστάθμη (ἡ) νεώτ. μικρὰ εὐαίσθητος πλάστιγξ πρὸς ζύγισιν τῶν νομισμάτων.

νομιστεύω μτγν. ἀναφορ. πρὸς νομίσματα, ἔχω εἰς κυκλοφορίαν· ΕΜ ἐν λ. ὀβελίσκος **πρὸ τούτου γὰρ ὀβελίσκοις τραχέσιν ἐνομίστευον·** || κυρίως εἰς τὸ παθ. **νομιστεύομαι** εἶμαι ἐν χρήσει, ἰσχύω : Πολύβ.18,34,7 **τῆς δωροδοκίας ἐπιπολαζούσης . . καὶ τοῦ χαρακτῆρος τούτου νομιστευομένου παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς·** || ὁμ. εἰδ. ἐπὶ νομισμάτων, εἶμαι ἐν χρήσει, εἰς κυκλοφορίαν : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,178 **ἄλλο τι καινὸν** (νόμισμα) **χαράσσων ἑαυτῷ καὶ τούτῳ νομιστεύεσθαι θέλων·** || νομιστευόμενος **χαλκός** ὁ ὡς νόμισμα κυκλοφορῶν χαλκός : Σουΐδ.

νομιστί κ. νομιστεί ἐπίρρ. μτγν. κατὰ νόμον, κατὰ σύμβασιν, ἀντίθ. κατ' ἀλήθειαν : Διογ.Οἰν.6, Γαλ.1,417 **νόμῳ πικρόν, νόμῳ γλυκὺ . . τὸ γὰρ δὴ νόμῳ ταὐτὸ βούλεται τῷ οἷον νομιστὶ καὶ πρὸς ἡμᾶς,** Μᾶρκ.Αὐρ.7,31,235 **ἀρκεῖ δὲ μεμνῆσθαι ὅτι τὰ πάντα νομιστὶ ἔχει.**

νομιστός-ή-όν μτγν. ὁ νομιζόμενος, ὁ κατὰ νόμον, ὁ συνήθης : Χρησμ.π.Φλεγ.ἀπ.36,10· **2)** συμβατικός : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.3,232 **οὐδὲ τῶν προειρημένων τι ἔστι φύσει τοῖον ἢ τοῖον, νομιστὰ δὲ πάντα καὶ** πρός τι.

νομιτεύομαι μέσ. κυρ. ἀναφορ. πρὸς νομίσματα ἢ σταθμά, ἔχω ἐν χρήσει, ἐν ἰσχύϊ, βλ.νομίζω ἐν ὁμ. σημ. : Πάπ. **μέτροις οἷς ἡ πόλις νομιτεύεται,** Φιλόδ.Στωϊκ. 339,14 **ἀστραγάλοις νομιτεύεσθαι·** **2)** ὡς παθ. νομιστεύομαι βλ.λ. : Πάπ.

νομοαίολος-ον (νόμος) ὁ ποικίλην ἔχων μελῳδίαν : Τελεστ.2 (ἀμφίβολον).

νομογράφημα (τὸ) νεώτ. μαθ. **ὁ** διὰ γραφικῆς παραστάσεως παρασταθεὶς μαθηματικὸς νόμος.

νομογραφία (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. τὸ γράφειν νόμους : 'Επιγρ.· || δθ. νομοθεσία : Κολλ.Αἰτ. ἐν Πάπ.'Οξ. 2080,93,Στράβ.6,1,8 **τῆς τῶν Λοκρῶν νομογραφίας.., ἣν Ζάλευκος συνέταξεν·** **2)** πάπ. τὸ ἔργον τοῦ νομογράφου, ἤτοι τοῦ συμβολαιογράφου· **3)** νεώτ. εἰδ. μαθ. ἡ τέχνη τῆς γραφικῆς παραστάσεως τῶν μαθηματικῶν νόμων.

νομογραφικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομογράφον βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : **νομογραφικὴ ἐπιστολή.**

νομογράφος (ὁ) κ. μσν. **ὁ** γράφων νόμους, ὁ νομοθέτης : Πλάτ.Φαῖδρ.278Ε **ἐν δίκῃ πα..τὴν ἢ λόγων συγγραφέα ἢ νομογράφον προσερεῖς,** 'Επιγρ., Βί.'Αλεξ.1656· **2)** πάπ. εἰδ. ὁ συμβολαιογράφος : **νομογράφος ἀγορᾶς.**

νομογραφῶ-έω μτγν. γράφω, σχεδιάζω νόμους : Διόδ.Σ 16,70 **εὐθὺς νομογραφεῖν ἤρξατο.**

νομοδείκτης (ὁ), δωρ. -τας ὁ ἑρμηνεύων τοὺς νόμους : 'Επιγρ., Πλούτ.ΤΓράκχ.9 **ὧν καὶ Κράσσος ἦν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ .. Σκαιβόλας ὁ νομοδείκτης.**

νομοδιδάκτης (ὁ) μτγν. ὁ νομοδιδάσκαλος βλ.λ. : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.20 **αὐτὸς . . ἦν γραμματιστής, αὐτὸς δὲ νομοδιδάκτης,** 'Αρτεμ.2,29.

νομοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διδάσκαλος τοῦ νόμου : ΚΔ Λουκ.5,17 **καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι,** Παπαδ. Χρ.Μηλ.32 **καὶ τὸ δικαστήριον τῆς 'Αρτης δὲν ἦτο βεβαίως ἀκαδημία νομοδιδασκάλων.**

νομοδίφης (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ., δωρ. **νομοδίφας** ὁ ἐρευνῶν, ὁ ἀναδιφῶν τοὺς νόμους.

νομοδοσία (ἡ) μσν. τὸ δίδειν νόμους, ἡ νομοθεσία : Εὐστ.Παν.27,87 **πεισθέντας τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ . . τῇ ἁγίᾳ παλαιᾷ νομοδοσίᾳ.**

νομοδότης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δίδων νόμους, ὁ νομοθέτης : Σύμμ.ΠΔΨαλμ.75(76),12, Ματθ.μοναχ. περὶ τῶν 'Εκκλ.'Οφφικ.Κων/πόλεως π.Στεφάνῳ **ὅρα τὸν λαμπρὸν ῥήτορα . . τὸν νομοδότην τε ὁμοῦ.**

νομοδοτῶ-έω μσν. δίδωμι νόμους, νομοθετῶ : Εὐστ.Πον.68,20 **ὡς νῦν ἐγὼ αὐτὸν ἐνώπιον ὑμῶν κατάρχομαι νομοδοτῶν.**

νομοδόχος (ὁ) μσν. **ὁ** δεχόμενος τὸν νόμον : Μεθόδ.369G.

νομοθεσία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ τιθέναι νόμους, τὸ νομοθετεῖν, ἡ συγγραφὴ νόμων καὶ ἐπιβολὴ αὐτῶν : Πλάτ.Πολ.427Β **τί οὖν, ἔφη, ἔτι ἂν ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθεσίας εἴη,** αὐτ.Νόμ. 684Ε **τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει,** 'Αριστλ.Ρητ. 1354b,2 **ἔπειθ' αἱ μὲν νομοθεσίαι ἐκ πολλοῦ χρόνου σκεψαμένων γίνονται,** Πάπ., **- ἡ νομοθεσία τοῦ Δράκοντος·** **2)** τὸ ἔν τινι πολιτείᾳ ἰσχῦον σύστημα νόμων, τὸ σύνολον, ὁ κῶδιξ τῶν νόμων : Λυσ.30,35 **ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας,** Κωμ. 'Αδέσπ.110,2, ΠΔ Μακκ.2,6,23 **τῆς ἁγίας καὶ θεοκτίστου νομοθεσίας,** Πλούτ.'Ηθ.240Β, 'Αθανάσ. Λόγ.ἐναντ.'Εθν.1,29 **ἤ φησιν ἡ θεία νομοθεσία, - ἡ νομοθεσία τῶν 'Αθηναίων·** || εἰδ. ἐπὶ τοῦ δεκαλόγου : Δαμασκ.Ι'Ορθ.Πιστ.1,5,15 **φησὶ γὰρ ὁ κύριος ἐν τῇ τῆς νομοθεσίας ἀρχῇ** (ἐν τῷ δεκαλόγῳ)· || νεώτ. εἰδ. τὸ σύνολον τῶν νόμων τῶν ῥυθμιζόντων ὡρισμένας σχέσεις δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου : **στρατιωτικὴ νομοθεσία, - ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία** κτт.

νομοθέσμως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ θεσμὸν νόμου, νομικῶς : ΠΔ Παροιμ.31,27(26) **τὸ στόμα ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως.**

νομοθέτημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ νομοθετηθὲν διάταγμα, ὁ νόμος : Πλάτ.Πολ.427Β **τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων,** Χοῦμν.Ν'Επ.16, **- τὰ ἐργατικὰ νομοθε-**

τήματα πολλαπλῶς ὠφέλησαν τὴν χώραν· **2)** σύμβασις, κατὰ σύμβασιν ὕπαρξις : Ἱππ.Τέχν.2 **τὰ δὲ εἴδεα οὐ νομοθετήματα ἀλλὰ βλαστήματα.**

νομοθέτης (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τιθεὶς νόμους, ὁ συντάσσων καὶ ἐπιβάλλων νόμους : Ἀντιφ.5,15, Θουκ.8,97 **ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἆλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν,** Πλάτ.Πολ. 429C **ἅτε καὶ οἷα ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν ἐν τῇ παιδείᾳ,** ΚΔ Ἰακ.4,12 **εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής,** - **τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ἦτο ἀλλοῖον·** ‖ κ. μτφ. : **νομοθέτης τῆς ποιήσεως** - **τῆς μόδας·** ‖ κτ. πληθ. **οἱ νομοθέται** εἰδ. ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπὴ ἐκ δικαστῶν ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν νόμων : Ψήφισμα π. Ἀνδοκ.1,83, Ἐπιγρ., Δημ.31 **νομοθέται καθίσατε· ἐν δὲ τούτοις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα . . ἀλλὰ τοὺς . . βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε,** Νόμ. π. Δημ.706,22.

νομοθέτησις-εως (ἡ) τὸ τιθέναι νόμους, τὸ νομοθετεῖν : Πλάτ.Νόμ.701B **καὶ ἑπομένη ταύτῃ φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νομοθέτησιν** (ἑσφ.γρ. ἀντὶ νουθέτησις).

νομοθετητός Ἡσ. «νομοθετημένος».

νομοθετικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομοθέτην ἢ τὴν νομοθεσίαν : Πλάτ.Νόμ.657A **νομοθετικὸν μὲν οὖν καὶ πολιτικὸν ὑπερβαλόντως,** Μετοχ.ΘΣύμμ.707 **τῆς νομοθετικῆς ἐπιμελείας,** - **νομοθετικὴ ἐξουσία,** - **νομοθετικὸν διάταγμα·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. νομοθετική (κτ. παράλ. τοῦ οὐσ. **τέχνη**) ἡ νομοθεσία : Πλάτ.Γοργ.464C **ἐπικοινωνοῦσι μὲν δὴ ἀλλήλαις . . ἥ τε ἰατρικὴ τῇ γυμναστικῇ καὶ ἡ δικαιοσύνη τῇ νομοθετικῇ,** αὐτ.520B· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανός, ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ νομοθετεῖν : Ἀριστλ. ΗΝικ.1180b,24 **μάλιστα δ' ἂν τοῦτο δύνασθαι δόξειεν ἐκ τῶν εἰρημένων νομοθετικὸς γενόμενος,** Ἰουλ.Καίσ.320B **ἄνδρες νομοθετικοί.**

νομοθέτις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ νομοθέτης βλ.λ. : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28.

νομοθετῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρακ. **νενομοθέτηκα,** δημ. παθ. ἀόρ. **(ἐ)νομοθετήθηκα,** μτχ. παρακ. **νομοθετημένος,** τίθημι νόμους, συντάσσω νόμους : Λυσ.15,9 **μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε,** Πλάτ.Πολ. 534D· ‖ ὁμ. μτ. διαφόρων ἐμπροθ. προσδ. τίθημι νόμους ἀναφερομένους εἴς τι : Δημ.1197 **νομοθετεῖν ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἐμπορίου,** Ἰσοκρ. 11,40 **οὐδὲ περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσομεν,** Ἀριστλ.Πολιτ.1294a,37· ‖ μτ. δοτ. προσ. τίθημι νόμον παρά τινι : Ξεν.Ἀπολ.15, Ἰσοκρ.2,8 **νομοθετεῖν ταῖς νομαρχίαις·** ‖ μσν. ὁμ. μτ. αἰτ. προσ. : Μαλάλ.176,6 **ἐνομοθέτει Ἀθηναίους πρῶτος ὀνόματι Δράκων,** αὐτ.194,7 **ἐνομοθέτησεν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν χώραν αὐτῶν·** **2)** τὸ μέσ. τίθημι νόμους δι' ἐμαυτόν, συντάσσω νόμους : Πλάτ.Πολ.398B **ἐν ἐκείνοις τοῖς τύποις, οἷς κατ' ἀρχὰς ἐνομοθετησάμεθα,** αὐτ. Θεαίτ.177Ε· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. μτ. δοτ. προσ. τίθημι νόμους διά τινα : Πλάτ.Νόμ.853C **νομοθετούμενος τοῖς ἥρωσι·** ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. : Διον.Ἀρχ.Ρητ.10,56 **τούτους τοὺς ἄνδρας . . νομοθετήσεσθαι·** **3)** τὸ παθ. ἐπὶ πολιτείας ἢ ἐπικρατείας, ἔχω νόμους, ἔχω σύστημα νόμων : Πλάτ.Νόμ.701D **ὡς τὸν νομοθέτην δεῖ τριῶν στοχαζόμενον νομοθετεῖν,** Διόδ.Σ 16,82 **τοὺς περὶ τῶν δημοσίων νενομοθετημένους,** ΚΔ Ἑβρ.7,11 **ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο·** **4)** μτβ. μτ. αἰτ. πράγμ. ὁρίζω, καθορίζω τι διὰ νόμου : Ἀνδοκ.4,3 **ἐναντία τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου νομοθετεῖν,** Πλάτ.Νόμ.628D **εἰ μὴ χάριν εἰρήνης τὰ πολέμου νομοθετοῖ,** αὐτ.Πολ. 417B· ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰσοκρ.11,26 **ὅστις καὶ τῶν ζῴων τῶν παρ' ἡμῖν καταφρονουμένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησε,** Πάπ.· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : Πλάτ.Νόμ.736C **ἣν νομοθετεῖσθαι ἀναγκασθείσῃ πόλει·** ‖ τὸ παθ. κ. νεώτ. κ. δημ. καθορίζομαι, ἐπιβάλλομαι διὰ νόμου : ΚΔ Ἑβρ.8,6 **ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται,** Πάπ. **τὰ καλῶς νενομοθετημένα ἡμῖν ὑπὸ τῶν βασιλέων,** Λουκ.Εἰκ.18, - **ταῦτα προβλέπονται ὑπὸ τῶν ἐσχάτως νομοθετηθέντων διαταγμάτων,** - **ἐνομοθετήθηκε ἡ κυριακὴ ἀργία·** ‖ ὁμ. τὸ παθ. ἀπροσ. εἶναί τι καθωρισμένον διὰ νόμου : Ἡρ.2,41 **καὶ γὰρ περὶ ταῦτα οὕτω σφι νενομοθέτηται** (οὕτως ἔχει ὁρισθῆ διὰ νόμου), Πλάτ.Συμπ.182B **ἁπλῶς νενομοθέτηται καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς,** Ἀριστλ.Πολιτ.1319a,11 **ἦν νενομοθετημένον μηδὲ πωλεῖν ἐξεῖναι·** **5)** μτγν. διὰ νόμου περιορίζω, περιστέλλω : Μάξ.Τύρ.1,4 **νομοθετεῖν ἡδονάς.**

νομοθήκη (ἡ) ποι. ἡ νομοθεσία : Τίμων Φλ.9,4 **εἰκαίης νομοθήκης.**

νομοΐστωρ-ορος (ὁ) ὁ νομομαθής, ὁ νομοδιδάσκαλος· Ἡσ., Σουΐδ. «νομοΐστορες· νομομαθεῖς» : Κύριλλ. εἰς κεφ.43, Ἡσαΐου 577 **οἱ πρὸς ἱερουργίαν ἐξειλεγμένοι σοφοί τε καὶ νομοΐστορες.**

νομοκάνονον (τὸ) μσν. κῶδιξ περιέχων πάσας τὰς διατάξεις, τὰ πρακτικὰ τῶν ἁγίων Συνόδων καὶ τοὺς θείους κανόνας καὶ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· πρβλ.Ἀναστ.Καισ.520B : Νίκων 525D.

νομοκάνων-ονος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., δημ. **νομοκάνονας** νομοκάνονον βλ.λ. : Κομν.Ἀλέξ.961B.

νομοκράτης (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς πολιτικοοικονομικῆς σχολῆς τοῦ Μέσου αἰῶνος, ἥτις ἐπεζήτει τὴν ἑνοποίησιν τοῦ δικαίου.

νομολατρεία (ἡ) μσν. ἡ λατρεία **τοῦ νόμου** : Μιχ.Σύγκ. εἰς Διον.Ἀρεοπ.368,7.

νομολογία (ἡ) νεώτ. δικαστικὴ ἑρμηνεία νόμου, ἤτοι ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπὸ δικαστηρίου, ἥτις καὶ ἀποτελεῖ ὁδηγὸν δι' ἀναλόγους περιπτώσεις : **ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου.**

νομολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νομολογίαν· ἐπίρρ. **-ῶς.**

νομολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τοὺς νόμους ἀσχολούμενος, ὁ νομικός, ὁ ἑρμηνευτὴς τοῦ νόμου : Παπαδ.Χρ.Μηλ.31 **ἠδύνατο .. νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπογραμμὸς τῶν νομολόγων.**

νομομάθεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ γνῶσις τῶν νόμων : Κύριλλ. εἰς Ἰω.1,149 **νομομαθείας ὑπόληψιν ἠμφιεσμένοι γυμνήν,** αὐτ.3,251 **πολὺ λίαν τῆς ἀκριβοῦς νομομαθείας ἐξῳκισμένος,** - **ἐξεπλάγην διὰ τὴν νομομάθειαν τοῦ χωρικοῦ.**

νομομαθής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ μαθὼν καὶ γινώσκων καλῶς τοὺς νόμους· πρβλ. νομοδιδάσκαλος, νομικός : Ἰω.Χρυσ.3,791,16 **Παῦλος ὁ μέγας καὶ ὀνομαστός, ὁ νομομαθής,** Κύριλλ. εἰς κεφ.61 Ἡσαΐου 861 **γεγόνασι κατὰ καιροὺς παρ' Ἰουδαίοις ἄνδρες ἅγιοι καὶ νομομαθεῖς,** - **συνεβουλεύθην νομομαθῆ τινα φίλον μου·** ‖ τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ.

νομομαθῶ-έω μσν. κτῶμαι ἢ ἔχω τοῦ νόμου μάθησιν : Χρον.Πασχ.1,350,3 **ὅθεν καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ μαθηταὶ νομομαθήσαντες ἔλεγον.**

νομομαχῶ-έω μσν. μάχομαι, ἀντιτίθεμαι πρὸς τὸν νόμον ἢ τοὺς νόμους : Φιλόστρ.Σοφ.1,23,2.

νομομηχανικός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπιστήμων μηχανικὸς ἐποπτεύων τὰ δημόσια ἔργα νομοῦ τινος ὡς δημόσιος ὑπάλληλος.

νομόνδε (νομός) ἐπίρρ. εἰς τὸν νομὸν βλ.λ.1), εἰς τὴν βοσκήν : Ἰλ.Σ 575 **μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε,** Ὀδ.Ι 438.

νομοποιός-όν (νόμος) ὁ συντιθεὶς μουσικήν, ποίημα ᾀδόμενον : Διογ.Λ 2,104.

νομοποιῶ-έω λεξ. τίθημι, συντάσσω νόμους, νομοθετῶ· Ἡσ. ἐν λ. νομοθετεῖ.

νομορήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. λ. ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τεθεῖσα ὡς ἑρμήνευμα τοῦ ψηφισματοπώλης ἐν Ἀριστφ.Ὄρν.1083 «ψηφισματοπώλης εἰμί, καὶ νόμους νέους ἥκω παρ' ὑμᾶς δεῦρο πωλήσων».

νόμος (ὁ) (νέμω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἑκάστῳ ἀπονεμόμενον, πᾶν ὅ,τι κατέχει τις καὶ ποιεῖται αὐτοῦ χρῆσιν· ‖ δθ. τὸ νενομισμένον, ἡ χρῆσις, ἡ συνήθεια, ἡ πατροπαράδοτος καθεστηκυῖα τάξις, ἡ ρυθμίζουσα ἀρχή : Ἡσίοδ.Θ 66 (Μοῦσαι) **μέλπονται πάντων τε νόμους καὶ ἤθεα κεδνά**, αὐτ.ἀπ.221 **νόμος ἀρχαῖος ἄριστος**, Ἀλκ. Συμπλ.25,5, Πίνδ.ἀπ.169 **νόμος πάντων βασιλεὺς** (τὸ ἔθιμον εἶναι τὸ ἀνώτατον πάντων), Ἡρ.7,104 **ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νόμος**, Πλάτ.Πρωτ.337D **ὁ δὲ νόμος τύραννος ὢν τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται, - δὲν ἔχει οὔτε πίστιν οὔτε νόμο** (στερεῖται ἠθικοῦ ἔρματος)· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.388 **οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος**, Πίνδ.Π 1,62 **Ὑλλίδος στάθμας Ἱέρων ἐν νόμοις ἔτισσε**, ΠΔ Λευϊτ.6,31 **καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας** (αὕτη εἶναι ἡ συνήθεια, ἡ καθεστηκυῖα τάξις τῆς σφαγῆς τοῦ κριοῦ), Πάπ. **ὁ νόμος τῶν ἐρανιστῶν**· ‖ **οἱ κατὰ νόμον θεοὶ** οἱ πατροπαράδοτοι, οἱ καθιερωμένοι θεοί : Πλάτ.Νόμ.904Α **ἀλλ' οὐκ αἰώνιον ψυχὴν καὶ σῶμα καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί**· ‖ κτ. δοτ. **νόμῳ** ὡς ἐπίρρ. συμφώνως πρὸς τὸ ἔθιμον, πρὸς τὴν συνήθειαν, κατὰ σύμβασιν· ἀντίθ. φύσει : Ἡρ.4,39 **λήγει δὲ αὕτη, οὐ λήγουσα εἰ μὴ νόμῳ ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον**, Φιλόλ.9, Δημόκρ.9 **νόμῳ γλυκὺ νόμῳ πικρόν**, Πλωτ.4,4,29 **νόμῳ ὁρᾶν καὶ τὰς λεγομένας ποιότητας μὴ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις εἶναι**· ‖ φρ. **νόμου χάριν** χάριν τοῦ τύπου : Διφ.43,14 **ὅσον νόμου χάριν**, Ἀριστλ.Μεταφ.1076a,27 **ἁπλῶς καὶ ὅσον νόμου χάριν**· ‖ ὁμ. κτ. προσωποπ. : Εὐρ. Ἑκ.800 **οἱ θεοὶ σθένουσι χὠ κείνων κρατῶν Νόμος**, Ὀρφ.ἀπ.105,60· **2)** εἰδ. ἡ χρῆσις, ὁ τρόπος, ἡ συνήθεια : Πίνδ.Ν 5,53 **Ἀσκληπιὸν τὸν φαρμάκων δίδαξε μαλακόχειρα νόμον**, Ἱππ.Τεχν. 18 **ἴησις ὀθανίοισι κατὰ τὸν νόμον τὸν ἀρθριτικόν**· **3)** ἡ ἐντολή, ἡ διάταξις, ἡ θεία, ἠθικὴ ἢ φυσικὴ ἐπιταγὴ ἔχουσα καθολικὸν κῦρος : Ἡσίοδ. Ἔργ.276 **τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων . . θηρσὶ . . ἐσθέμεν ἀλλήλους**, Ἡράκλειτ.114 **τρέφονται πάντες οἱ ἀνθρώπειοι νόμοι ὑπὸ τοῦ θείου**, Αἰσχ.Εὐμ.448 **ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος** (ἐνν. ἐστί), αὐτ.Πρ.150 **νεοχμοῖς δὲ δὴ νόμοις Ζεὺς ἀθέτως κρατύνει**, Σοφ.Τρ.1177 **νόμον κάλλιστον ἐξευρόντα πειθαρχεῖν πατρί**, αὐτ.ΟΤ 865· ‖ **νόμος κοινὸς** ὀρθὸς λόγος : Ζήν.ΚΣτωϊκ.1,43· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ Ι. Χριστοῦ, ἡ ὑπὸ τοῦ θείου τιθεμένη διάταξις, ἐντολή : ΠΔ Ψαλμ.1,2 **ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ**, αὐτ.Ἡσ.2,3, ΚΔ Λουκ.2,22 **αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως**, αὐτ.Γαλ.6,2, αὐτ.Ρωμ.8,2 **ὁ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου**, αὐτ.Ἰακ.1,25· **4)** ἐμπροθ. **κατὰ νόμον** συμφώνως πρὸς τὴν συνήθειαν, πρὸς τὰ νομιζόμενα, ἢ πρὸς τὰς ἠθικὰς ἐπιταγάς : Ἡσίοδ.Θ 417 **ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται**, Ἡρ.1,61 **οὐ βουλόμενός οἱ γενέσθαι ἐκ τῆς νεογάμου γυναικὸς τέκνα ἐμίσγετό οἱ οὐ κατὰ νόμον**, Πίνδ.Ο 8,78 **ἔστι δὲ καί τι θανόντεσσιν μέρος κὰν νόμον ἐρδομένων**, Αἰσχ.Ἱκ.241 **κλάδοι γε μὲν δὴ κατὰ νόμους ἀφικτόρων κεῖνται παρ' ὑμῖν πρὸς θεοῖς ἀγωνίοις**· ‖ **παρὰ νόμον** ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἠθικὴν ἢ θείαν ἐπιταγήν : Αἰσχ.Εὐμ.171 **παρὰ νόμον θεῶν βρότεα μὲν τίων**· ‖ **ἐν νόμῳ** κατὰ τὸν νόμον : Πινδ.Ι 2,38 **ἐν πανελλάνων νόμῳ**· **5)** κ. νεώτ. ἀναφ. πρὸς τὴν φύσιν, αἱ σταθεραὶ μεταξὺ τῶν φαινομένων σχέσεις : Πλάτ.Τίμ.83E **παρὰ τοὺς τῆς φύσεως νόμους**,-ὁ ν- τῆς ἔλξεως· **6)** νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ἐκδηλώσεσιν, οἷον τὴν τέχνην, τὴν ἐπιστήμην κττ., αἱ σταθεραὶ σχέσεις καὶ οἱ κανόνες οἱ διέποντες καὶ ρυθμίζοντες τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας : **νόμοι καὶ ρυθμοὶ στὴν τέχνη**· **7)** ὁ τεθειμένος ὑπὸ τῆς πολιτείας κανὼν δικαίου : Νόμ.π.Ἀνδ.1,85 **ἄγραφος νόμος**, Ἐπιγρ. **τοῦ Δράκοντος νόμον τὸν περὶ τοῦ φόνου**, Ἀριστλ.Ἀθ.7,1 **(Σόλων) νόμους ἔθηκεν ἄλλους, τοῖς δὲ Δράκοντος θεσμοῖς ἐπαύσαντο χρώμενοι πλὴν τῶν φονικῶν**, ΚΔ Ἰακ.2,8 **εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν**, - **ἡ βουλὴ ἐψήφισε νέους νόμους**, - **ἡ ἀσάφεια τοῦ νόμου**, - **τῶν νόμων**· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. : ΚΔΡωμ.7,2 **ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός**· ‖ εἰδ. ἡ γενικὴ διάταξις, ἀντίθ. ψήφισμα (εἰδικὴ κατὰ περίστασιν διάταξις) : Πλάτ.Θεαίτ.173D **νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμμένα οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσι**, Ἀριστλ.Πολιτ.1292a,7 **ὅταν τὰ ψηφίσματα κύρια ᾖ ἀλλὰ μὴ ὁ νόμος**· ‖ ὁμ. νεώτ. ἀντίθ. διάταξις : **ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις δὲν αἴρει τὸν νόμον**· ‖ κ. νεώτ. εἰδ. ἡ εἰδικὴ περί τινος πράγματος διάταξις : Ἀριστλ.Ρητ.1376b,7 **ἡ γὰρ συνθήκη νόμος ἐστὶν ἴδιος καὶ κατὰ μέρος**, - **ἐκπαιδευτικοὶ νόμοι**· ‖ κ. νεώτ. γεν. ἡ νομοθεσία, τὸ σύνολον τῶν νόμων : Νόμ.π.Ἀνδ. 1,85 **ἄγραφος νόμος**, Ἀριστλ.Ρητ.1373b,6 **νόμος γεγραμμένος**, αὐτ.Πολιτ.1287a,32 **ἄνευ ὀρέξεως νοῦς ὁ νόμος ἐστίν**, - **ὁ ἀγγλικὸς νόμος ἀφήνει μεγάλην πρωτοβουλίαν εἰς τὸν δικαστήν**· ‖ **ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ** κατὰ τὴν τοῦ Ἀδράστου νομοθεσίαν, ἤτοι ἐν τοῖς Νεμείοις : Πίνδ.Ν 10,28 **τρὶς μὲν ἐν πόντοιο πύλαισι λαχών, τρὶς δὲ καὶ σεμνοῖς δαπέδοις ἐν Ἀδραστείῳ νόμῳ**· ‖ ὁμ. συχν. τίθεται ὡς ὑποκ. : Δημ.229 **καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι διδόασι τιμωρίας**, Ἐπιγρ. **ὧν ὁ νόμος ἀγορεύει**, ΚΔ Ἰω.7,51 **μὴ ὁ νόμος κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον**, - **τὸ ἀπαγορεύει ὁ νόμος**· ‖ **χειρῶν νόμος** ἡ χειροδικία, ἡ βία (ἀντίθ. ἐν δίκης νόμῳ), ἐν ποικίλαις φρ., οἷον **ἐς χειρῶν νόμον ἀπικέσθαι** ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι : Ἡρ.9,48 **πρὶν γὰρ ἢ συμμῖξαι ἡμέας ἐς χειρῶν τε νόμον ἀπικέσθαι**· ‖ ὁμ. **ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπόλλυσθαι - περιπεσεῖν** κττ. ἀποθνήσκειν ἐν συμπλοκῇ, ἐν τῇ μάχῃ: Ἡρ.8,89 **οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπολλύμενοι ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον**, Πολύβ.1,57,8 **τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ πεσόντας**· ‖ ὁμ. **μεταλλάξαι τὸν βίον ἐν χειρῶν νόμῳ** (ἐν τῇ συμπλοκῇ, ἐν τῇ μάχῃ): Πολύβ.3,63,5 **ὑπὲρ τῆς καλλίστης ἐλπίδος μεταλλάξας τὸν βίον ἐν χειρῶν νόμῳ**, αὐτ.3,116,9, αὐτ. 11,2,1· ‖ ὁμ. **ἐν χειρὸς νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύειν** βιαίως, διὰ βιαίων πράξεων : Αἰσχίν.1,5 **τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας**· ‖ ὁμ. **ἐν χειρὸς νόμῳ** κατὰ τὸν νόμον τοῦ πολέμου : Ἀριστλ.Πολιτ.1285a,10 **κτεῖναι ἐν ταῖς πολεμικαῖς ἐξόδοις ἐν χειρὸς νόμῳ**· ‖ ὁμ. **τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ** : Αἰσχίν.2,33 **τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτησάμενος**· **8)** μουσικὸς ρυθμός, μελῳδία : Ἀλκμ.67 **οἶδα δ' ὀρνίχων νόμως πάντων**, Πίνδ.Ο 1,101, αὐτ.Ν 5,25 **Ἀπόλλων ἀγεῖτο παντοίων νόμων**, Αἰσχ.Ἑπτ.952 **ἐπηλάλαξαν Ἀραὶ τὸν ὀξὺν νόμον**, Σοφ.ἀπ.463 **κρεκτοὶ νόμοι**, Θουκ. 5,69 **μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπίσταντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο**· ‖ ὁμ. μτφ. : Σοφ.ἀπ. 861 **θροεῖς τοὺς Ἅιδου νόμους** (τὰ μυρολόγια)· ‖ εἰδ. ὡρισμένον εἶδος μελῳδίας δημιουργηθὲν

ὑπὸ τοῦ Τερπάνδρου, ᾀδόμενον πρὸς λύραν ἢ πρὸς κιθάραν καὶ συνοδεῦον συνήθως τὰ ἔπη : Ἡρ.1,24 **στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον,** Σοφ.ἀπ.966 **νόμος Βοιώτιος,** Ἀριστφ. Βάτρ.1282 **νόμος κιθαρῳδικός,** Πλάτ.Νόμ.700D, Ἀριστλ.Ποι.1447b,26· || ὁμ. μελῳδία ὡρισμένη ᾀδομένη πρὸς αὐλόν : Πλούτ.Ἠθ.1133D **λέγεται ποιῆσαι νόμον αὐλητικὸν εἰς Ἀπόλλωνα τὸν καλούμενον πολυκέφαλον,** αὐτ.1132D **νόμος αὐλῳδικός,** Πολυβ.4,79· || μτγν. μουσικὴ σύνθεσις περιλαμβάνουσα μελῳδίαν καὶ ποίησιν:Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.· **9)** νοῦμμος βλ.λ.· Σουΐδ.«Δωριεῖς δὲ ἐπὶ νομίσματος χρῶνται τῇ λέξει καὶ Ρωμαῖοι παραστρέφαντες νοῦμμον λέγουσι», Ἀντιαττ.109,14 «νόμους τὸ νόμισμα, οὓς οἱ ἰταλικοὶ νούμους καλοῦσι» : Ἐπιγρ., Ἡρακλεωτ.Πίν.1,75,216 **κατεδικάσθεν παρ μὲν τὰν ἐλαίαν δέκα νόμως ἀργυρίω.**

νομός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τόπος ἔνθα βόσκονται κτήνη, βοσκή, λιβάδι, βοσκοτόπι : Ἰλ.Β 475 **τοὺς δ', ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν,** Ὀδ.Ι 217 **ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα·** || νομὸς ὕλης βοσκὴ δασώδης : Ὀδ.Κ 159 **ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης πιόμενος·** || νομὸς Περιδάϊος βοσκὴ ἐν Ἴδῃ : Πίνδ.Παιάν. 4,51 **ἐάν δὲ νομὸν Κρήτας Περιδάϊον·** || ὁμ. μτφ. ἐπέων νομοὶ ἔκτασις, ἐκτεταμένος λειμὼν λόγων, ἐκτεταμένον πεδίον λόγων, δθ. πλῆθος λόγων : Ἰλ.Υ 249 **πολέες δ' ἔνι μῦθοι παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα,** Ἡσίοδ. Ἔργ.403 **ἐπέων νομός·** || ὁμ. νομοὶ ᾠδῆς : Ὕμν. Ἀπόλλ.20 **πάντῃ γάρ τοι, Φοῖβε, νομοὶ βεβλήαται ᾠδῆς, ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους** (ἀφθανία, πλῆθος ᾠδῶν διαδεδομένων)· **2)** ἡ πρὸς βοσκὴν χλόη, χόρτα πρὸς τροφὴν ζῴων, νομή : Ὑμν.Ἑρμ.198 **ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο·** || γεν. τροφή : Ἡσίοδ. Ἔργ.526 **οὐδέ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι,** Ἀριστφ.Ὄρν.1287 **ἐπέτονθ' ἕωθεν ὥσπερ ἡμεῖς ἐπὶ νομόν,** αὐτ.239· **3)** τόπος διανεμηθείς, κληρωθεὶς εἴς τινα, δθ. τόπος διαμονῆς, κατοικία : Πίνδ.Ο 7,33 **Λερναίας ἀπ' ἀκτᾶς εὐθὺν ἐς ἀμφιθάλασσον νομόν,** Σοφ.ΟΚ 1061 **Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ πώλοισιν ἢ ῥιμφαρμάτοις φεύγοντες ἁμίλλαις,** Νίκ.Θηρ.827 **προλιποῦσαν ἁλὸς νομόν·** || νομὸν ἔχειν κατοικεῖν, διαμένειν : Ἡρ. 5,92Α **καὶ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι καὶ ἰχθύες τὸν πρότερον ἄνθρωποι,** Ἀριστφ. Ὄρν.239 **ἐπὶ κισσοῦ κλάδεσι νομὸν ἔχει** (ἐνν. τὰ πτηνά)· || ὁμ. ποι. νομὸς δένδρων : Πίνδ.ἀπ.153 **δενδρέων νομὸν Διόνυσος αὐξάνοι·** **4)** περιοχή, ἐπικράτεια, διοικητικὸν διαμέρισμα, ἐπαρχία : Ἡρ.5,102 **τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες·** || εἰδ. ἐπὶ τῶν περσικῶν καὶ βαβυλωνιακῶν σατραπειῶν : Ἡρ.1,192 **ὅκου Τριτανταίχμῃ τῷ Ἀρταβάζου ἐκ βασιλέος ἔχοντι τὸν νομὸν τοῦτον,** αὐτ.3,90· || ὁμ. διοικητικὴ περιοχὴ τῆς Σκυθίας : Ἡρ.4,62 **κατὰ νομοὺς ἑκάστοισι ἐν τῷ ἀρχηίῳ ἐσίδρυταί σφι** (ἐνν. Σκύθῃσι) **Ἄρεος ἱρόν·** || εἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια : Ἡρ.2,4 **ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος,** Διόδ.Σ 1,54, Στράβ.17,1,22 **ἡ δὲ χώρα τὴν μὲν πρώτην διαίρεσιν εἰς νομοὺς ἔσχε·** || νεώτ. ὁμ. εἰδ. διοικητικὸν διαμέρισμα τῆς Ἑλλάδος, οὗ προΐσταται νομάρχης : **νομὸς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας - Κερκύρας, - οἱ νομοὶ διαιροῦνται εἰς ἐπαρχίας.**

νομοσχέδιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. σχέδιον νόμου ὑποβαλλόμενον εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα πρὸς ψήφισιν : **τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς.**

νομοταγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὑποτασσόμενος εἰς τοὺς νόμους, ὁ νομιμόφρων : **νομοταγὴς πολίτης.**

νομοτελεστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἐκτέλεσιν νόμου : **νομοτελεστικὸν διάταγμα** (διάταγμα, δι' οὗ τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν νόμος τις καὶ ὁρίζονται λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς του)· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **νομοτελεστικὸν** ἡ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐκτελεστικὴ ἐξουσία.

νομοτρίβεια (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ νομοτριβοῦς, ἡ νομομάθεια, ἡ περὶ τοὺς νόμους πεῖρα, ἄσκησις : Μιχ.Ἀκομ.1,349,13 (ἔκδ. Λάμπρου).

νομοτριβής-οῦς-ές μσν. νομομαθής, ἔμπειρος νομικός, ὁ περὶ τοὺς νόμους ἐντριβής : Νικ.Χων. 8,2,133Β **κρίσεσιν ἐφίστα δικαστικαῖς, ὧν ὀψὲ καὶ νομοτριβεῖς ἄνδρες ἐφίκοιντο ἄν.**

νομοφυλακεῖον (τὸ) νομοφυλάκιον βλ.λ.

νομοφυλακία (ἡ) ἡ τῶν νόμων φυλακή, διαφύλαξις : Πλάτ.Νόμ.961Α **εἴ τι που πρὸς τὴν νομοφυλακίαν γίγνοιτο ἔγκαιρον ἀκοῦσαι·** **2)** τὸ ἀξίωμα τοῦ νομοφύλακος : Ἀριστλ.Πολιτ.1322b,39 **νομοφυλακία, παιδονομία, γυμνασιαρχία,** Πάπ.

νομοφυλακικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νομοφύλακα : Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἔπ.11,440Μ **νομοφυλακικὴ ἐπιστήμη·** **2)** ὁ φυλάσσων τοὺς νόμους : αὐτ.11,440Μ **γένος νομοφυλακικόν.**

νομοφυλάκιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. κ. **νομοφυλακεῖον** τόπος ἔνθα συνήρχοντο οἱ νομοφύλακες, γραφεῖον τῶν νομοφυλάκων : Πολυβ.8,102, Ἡσ., Σουΐδ. **νομοφυλακείου θύρα, δι' ἧς οἱ κατάδικοι τὴν ἐπὶ θάνατον ἐξάγονται.**

νομοφυλακίς-ίδος μτγν. ἡ περιέχουσα τοὺς νόμους : Φιλ.1,584 **νομοφυλακίδα . . κιβωτόν·** **2)** Ἐπιγρ. ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης **ἐν Κυρήνῃ.**

νομοφύλαξ-ακος (ὁ) κ. μσν. ὁ φύλαξ, ἐπιτηρητὴς τῶν νόμων, δθ. ἐν ταῖς ἀρχ. πολιτείαις ἄρχων τις ἐντεταλμένος τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, ὡς ἐν Ἀθήναις, Σπάρτῃ, Θάσῳ, Ἀλεξανδρείᾳ, Πριήνῃ, Κυρήνῃ· Πολυβ.8,102 «οἱ ἕνδεκα εἷς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς ἐγίνετο, καὶ γραμματεὺς αὐτοῖς συνηριθμεῖτο· νομοφύλακες δὲ κατὰ τὸν Φαληρέα μετωνομάσθησαν» : Πλάτ.Νόμ.755Α **μὴ πλέον δὲ εἴκοσιν ἐτῶν νομοφύλαξ ἀρχέτω,** Ἀριστλ.Πολιτ.1323a,8 **οἱ νομοφύλακες ἀριστοκρατικόν,** Ἐπιγρ.· || δθ. μτφ. ἐπὶ γυναικός, **νομοφύλαξ τῆς οἰκίας** ἐπόπτης τῆς οἰκιακῆς τάξεως : Ξεν.Οἰκ.9,15 **νομίσαι οὖν ἐκέλευον τὴν γυναῖκα καὶ αὐτὴν νομοφύλακα τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶναι·** **2)** ὁ τηρῶν τὸν νόμον : ΠΔ Μακκ.4,15,32· **3)** πάπ. κατώτερος ὑπάλληλος ἔχων οἰκονομικὰ καὶ ἀστυνομικὰ καθήκοντα, διατελῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν προϊσταμένων τῆς κοινότητος· **4)** μσν. εἰδ. τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα τοῦ χαρτοφύλακος : Βαλσ. Χαρτοφ.457 **ὁ χαρτοφύλαξ ἐπισκοπικῶν δικαίων . . καὶ νομοφύλαξ καλεῖται.**

νομώδης-ους-ες (νομή) κ. μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς διαβρωτικὸν ἕλκος· βλ. νομὴ ἐν εἰδ. σημ. : Ἀλέξ. Ἀφρ.Πρ.1,92 **χειρώνειον ἕλκος καὶ νομῶδες,** Γαλ.13,860, αὐτ.10,702 **νομώδης σηπεδών,** Θεοφάν. Νόνν.195 **εἰ δὲ νομῶδές ἐστι τὸ ἕλκος·** || ὁ πλήρης σχισμῶν, οἱονεὶ πληγῶν : Γαλ.11,759.

νομῳδός (ὁ) μτγν. ὁ ᾄδων, ὁ κηρύσσων τὸν νόμον· δθ. ὁ ἐξηγητὴς τοῦ νόμου : Στράβ.12,2,9 **νομῳδόν, ὅς ἐστιν αὐτοῖς ἐξηγητὴς τῶν νόμων.**

νομώνης-ου (ὁ) Ἐπιγρ., βοιωτ. -ώνας ὁ ὠνούμενος, ὁ μισθῶν νομάς : **τὸν ταμίαν καὶ τὸν νομώναν.**

νόναι (αἱ) κ. νόνναι (ὀρθότ.νῶναι) αἱ εὐθὺς μετὰ τὰς καλάνδας ἐννέα ἡμέραι τοῦ μηνὸς παρὰ Ρωμαίοις· Σουΐδ. «νόνναι τοῦ μηνὸς αἱ εὐθὺς μετὰ τὰς καλάνδας» : Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,1639, Εὐσ.2,1484.

νόννα (ἡ) μσν. κ. δημ. δέσποινα, καλογραία, μοναχή : Ξιφιλῖν. εἰς Δομιτ.π.Στεφ. **πολλάκις δὲ**

καὶ τοὺς ἀγῶνας νύκτωρ ἐποίει καὶ ἔστιν ὅτε καὶ νόννας καὶ γυναῖκας συνέβαλε· **2)** δημ. θηλ. τοῦ νόννος, ἡ μάμμη, ἡ γιαγιά.
νοννά (ἡ) ἄ. νονὰ βλ.λ.
νοννίς-ίδος (ἡ) μσν. νόννα βλ.λ.Ι: Παλλάδ.Λαυσ.87.
νόννος (ὁ) Ἐπιγρ., μσν. κ. δημ. πατήρ· πρβλ. νέννος : **τοῦ νόνου (sic) ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι·** || μσν. προσωνυμία ἀπονεμομένη εἰς μοναχούς· **2)** δημ. ὁ πάππος, παππούς.
νονά (ἡ) νεώτ., δημ.κ. **νουνά**, θηλ. τοῦ νονὸς βλ.λ.
νονός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (δ.γρ. κ. **νοννός**) κ. **νουνός** ὁ ἀνάδοχος τέκνου : Παπαδ.Χρ.Μηλ.56 **ὁ κλέφτης αὐτὸς δὲν εἶναι νονός σου;**
νοοβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, ὁ φρενοβλαβής : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.12,160 **νοοβλαβέας ἄνδρας.**
νοογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ διὰ τοῦ νοὸς αὐτοῦ τρεφόμενος, ζῶν, ἤτοι ὁ διὰ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ δημιουργημάτων ἀποζῶν : Τζέτζ.Χιλ. 10,774 **νοογάστωρ ἐστίν, ὃς λογισμῷ συγγράμματα συντάττων, ἐξηγήσεις καὶ στίχους καὶ ποιήματα, τρέφει αὐτὸν ἐκ τούτων.**
νοοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τοῦ νοός, τοῦ διανοητικοῦ, ὁ νοητός : Πλωτῖν.5,1,3 **ἡ νοῦ ὕλη νοοειδὴς οὖσα καὶ ἁπλῆ,** αὐτ.5,3,8 **θεοειδῆ καὶ νοοειδῆ γίγνεσθαι,** Πρόκλ.Τιμ.Ι,247.
νοολογία (ἡ) νεώτ. ἡ μελετῶσα τὴν ἀνθρωπίνην νόησιν ἐπιστήμη.
νοολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοολογίαν : **νοολογικαὶ μελέται.**
νοομαντεία (ἡ) νεώτ. τὸ μαντεύειν τὴν σκέψιν τινὸς διὰ τοῦ νοῦ καὶ ἡ ἱκανότης ἀτόμου τινὸς πρὸς τοῦτο : **εὑρίσκει πολλὰ κεκρυμμένα ὑπό τινος ἀντικείμενα διὰ τῆς νοομαντείας.**
νοομάντις-εως (ὁ) νεώτ., θηλ. **νοομάντις-ιδος** ὁ ἔχων τὴν ἱκανότητα νὰ μαντεύῃ διὰ τῆς νοαμαντείας τὴν σκέψιν τινός.
νοόπλαγκτος-ον μτγν. νοοπλανὴς βλ.λ. : Νόνν. Δ 9,255 **νοοπλάγκτοιο νύμφης.**
νοοπλανής-οῦς-ές μτγν. ὁ πλανώμενος τοῦ νοῦν, ὁ φρενοβλαβής : Νόνν.Δ 4,197 **νοοπλανέεσσι μελεδόσιν· 2)** ἐνεργ. ὁ πλανῶν τὸν νοῦν, ὁ καθιστῶν τινα παράφρονα : αὐτ.29,69 **νοοπλανέων κτεάνων,** αὐτ.31,130 **νοοπλανὲς ἴχνος.**
νοόπληκτος-ον μτγν. ὁ πλήττων, ὁ παραλύων τὸν νοῦν : Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 6,71 **σοὶ τὰ νοοπλήκτου κλαστὰ κύπελλα μέθης.**
νοοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) νοόπληκτος βλ.λ. : Τρυφιόδ. 275 **νοοπλήγεσσιν ἀτασθαλίῃσι δαμέντες.**
νοοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ δημιουργῶν νοῦν : Πλωτῖν.6,8,18 **τῆς τοιαύτης δυνάμεως τῆς νοοποιοῦ,** Πρόκλ.Τίμ.Ι,311D, Δαμάσκ.Ἀρχ.90.
νόος ἀσυναίρ. τ. τοῦ νοῦς βλ.λ.
νοοσύνθετος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐκ τοῦ νοῦ σύνθετος.
νοοσφαλής-οῦς-ές μτγν. νοοπλανὴς βλ.λ.2) : Νόνν.Δ 17,277.
νοότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ νοητικότης, τὸ νοητικόν : Πρόκλ.Παρμ.863S **τῆς νοότητος . . οἷον ἕξεως τοῦ νοεῖν,** Δαμάσκ.Ἀρχ.90.
νοοτροπία (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος τῆς σκέψεώς τινος, ὁ ἰδιάζων ἑκάστῳ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι : Παπαντ.Ἅγ.Ὄρ.72 **οἱ Ἕλληνες δυσκόλως κατανοοῦν τὴν νοοτροπίαν τῶν βορείων λαῶν.**
νοούμενον (τὸ) νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τοῦ νοῶ βλ.λ., ὡς οὐσ. εἰδ. φιλοσ. τὸ διὰ μόνου τοῦ νοῦ ἀντιληπτόν, τὸ ὑπεραισθητόν, ἀντίθ. φαινόμενον· || εἰδ. γραμμ. **σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον** συμφωνία τῶν ὅρων τῆς προτάσεως οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν αὐτῶν τύπον ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἄ. σχῆμα κατὰ σύνεσιν.
νορβά Ἡσ. «καλή».
νορβεῖ Ἡσ. «ἐνταμεῖται».
νορειά Ἡσ. δένδρον τι φυόμενον ἐν ταῖς παραλίαις· πρβλ. κ. νόρρος.
νορθακινοί Ἡσ. «ἀσθενεῖς».
νόρια (ἡ) νεώτ. ἀνυψωτικὸν μηχάνημα ἀποτελούμενον ἐκ σκαφιδίων ἁλυσοειδῶς συνηρθρωμένων.
νόρρος Ἡσ. «ἄνθος μήλινον λωτοῦ· γίνεται δέ τι καὶ δένδρον ἐν παραλίᾳ, ὅπερ ἔνιοι νορειὰν καλοῦσιν».
νορύειν Ἡσ. «γῆν ὀρύειν (sic)» (διορθ. ὀρύττειν).
νορύη (ἡ) τὸ φυτὸν **στρύχνον,** τιθύμαλλος βλ.λ.· Θεόφρ.π.Φῶτ. **«Θεόφραστος δὲ συνωνυμίᾳ φησὶ** στρύχνον, νορύη, τιθύμαλλον» : Ἡρωδιαν.Ι,306.
νοσάζω (νόσος) ποιῶ τινα νοσεῖν : Γαλ.Ι,208 **τὰ νοσάζοντα αἴτια· 2)** ἀμτβ. εἶμαι ἀσθενής : Γαλ.15,302· || δθ. συνήθ. εἰς τὸ μέσ. **νοσάζομαι** εἶμαι ἀσθενής, ἀντίθ. ὑγιάζομαι : Ἀριστλ.Φυσ. 229b,3 **τὸ νοσάζεσθαι ἐναντίον.**
νοσακερός-ά-όν νοσηρός, φιλάσθενος : Ἀριστλ. Πολιτ.1279a,15 **βούλεται συνεχῶς ἄρχειν οἷον εἰ συνέβαινεν ὑγιαίνειν ἀεὶ τοῖς ἄρχουσι νοσακεροῖς οὖσι,** Πάπ.· || εἰδ. ὡς κωμικὴ λέξις· Πολυδ. 3,105 **«τὸ γὰρ νοσακερὸν ἐσχάτως κωμικόν».**
νοσακερῶς ἐπίρρ. Φῶτ. «μαλακῶς, νοσωδῶς».
νόσανσις-εως (ἡ) τὸ νοσῆσαι, τὸ νὰ ἀσθενήσῃ τις· ἀντίθ. ὑγίανσις : Ἀριστλ.Φυσ.230a,22, αὐτ.229a, 26 **ὑγίανσις ἡ εἰς ὑγίειαν, νόσανσις δ' ἡ εἰς νόσον,** Πλωτῖν.6,3,22 **ὑγίανσις καὶ νόσανσις ταὐτόν.**
νοσερός-ά-όν ἐπίνοσος, νοσηματώδης, νοσηρὸς βλ.λ. : Ἱππ.Ἀφορ.7,67, Εὐρ.Ὀρ.1016 **ἐξιθύνων νοσερὸν κῶλον,** αὐτ.Ἱππ.131· || ὁμ. ἐπὶ τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους : Ἀριστλ.Πρ.861b,22 **διατί . . ὁ χειμὼν νοσερὸς γίνεται;·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοσερά,** ἀντίθ. ὑγιεινά : Παλύστρ.3, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ. 71,2· || ἐπὶ προσ., ἐπίνοσος, νοσηρός : Φίλ.Ι,198.
νοσερότης-ητος (ἡ) γλωσσ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοσεροῦ, τὸ ἐπίνοσον.
νοσερῶς ἐπίρρ. ἐπινόσως, νοσηρῶς : Ἀριστλ. Πολιτ.1320b,36 **νοσερῶς ἔχειν.**
νόσευμα-ατος (τὸ) νόσος, ἀσθένεια : Ἱππ.Ἀέρ.7 **νοσεύματα αὐτέοισιν ἐπιδημέει, πλευρίτιδές τε πολλαὶ αἵ τε ὀξεῖαι νομιζόμεναι νοῦσοι.**
νοσεύομαι παθ. εἰμὶ νοσηρός, ἀσθενής : Ἱππ. Ἐπτ.2 **ἐξήλλαξε** (τὰ ἔμβρυα) **τῆς μητρὸς πρόσθεν κυούσης, ὅτε ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ νενοσευμένα.**
νοσηλεία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς : Ἰώσ.ΑΙ 4,8,33, Πλούτ.Λυκ.10 **νοσηλείας καθημερινῆς δεόμενον,** Γαλ.5,48, Δίων Κ 76,7, **- εἰσήχθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς νοσηλείαν· 2)** ἀσθένεια ἀπαιτοῦσα θεραπείαν, ἐπιμέλειαν, περιποίησιν : Λυσίμαχ. π. Ἰώσ.Ἀπ.Ι,34 **νοσηλείᾳ περιπίπτειν,** Πλούτ.Ἠθ.788F **ἐκ μακρᾶς οἰκουρίας, ὥσπερ νοσηλείας, ἐξανισταμένου καὶ κινουμένου γέροντος ἐπὶ στρατηγίαν ἢ πραγματείαν,** αὐτ. 110C, Σωρ.Ι,79· **3)** ὕλη ἐκρέουσα ἐξ ἕλκους : Σοφ.Φιλ.39 **θάλπεται ῥάκη, βαρείας του νοσηλείας πλέα** (σχόλ. «τῆς ἐκ νόσου ἀκαθαρσίας»).
νοσηλευτήριον (τὸ) νεώτ. ἵδρυμα πρὸς νοσηλείαν ἀσθενῶν, θεραπευτήριον.
νοσηλευτής (ὁ) νεώτ., θηλ. **-εύτρια** ὁ νοσηλεύων ἀσθενῆ.
νοσηλεύω κ. μσν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι νοσοῦντα, ἐπιμελοῦμαι ἀσθενοῦς τινος : Ἰσοκρ.19,25 **οὐκ ἀπεῖπον οὐδ' ἀπέστην ἀλλ' ἐνοσήλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἑνός,** Βάβρ.13,8 **τὸν ἐμὸν τιθηνῶ πατέρα καὶ νοσηλεύω, - ἐνοσήλευσεν ἐπὶ ἔτη τὸν παραλυτικὸν πατέρα της·** || ἡ μτχ. κτ. πληθ. **οἱ νοσηλεύοντες** οἱ ἰατροί : Ἐπιγρ.· || ὁμ. τὸ μέσ. κ. παθ. : **νοσηλεύεται εἰς τὸ νοσοκομεῖον· 2)** τὸ παθ. ὡς ἀσθενὴς δέχομαι περιποιήσεις, δθ. ἀσθενῶ : Ἰώσ.Πἱ 4,1,9, Ἀππ.Ἐμφ. Πολ.2,28 **νοσηλευόμενος περὶ τὴν Ἰταλίαν,** Γαλ. 8,291, Χρον.Πασχ.304A **ἐπὶ πολὺν χρόνον νοση-**

λευόμενος· **3**) φέρομαι ὡς ἀσθενὴς ἔχων ἀνάγκην νοσηλείας, δθ. διάγω ἐν περιποιήσει καὶ τρυφαῖς : Ἰουλ.Λόγ.6,181D **νοσηλεύομαι τρυφηλῶς.**
νοσήλιος-ία-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς νόσον : Εὐστ.Πον.122,27 **νοσημάτων ψυχῆς τοιοῦτον φύεται νοσήλιον φάρμακον·** || **νοσήλιον φῆγμα** καταπότιον : Εὐστ.Πον.304,35· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ νοσήλια** τὰ φάρμακα· Σουΐδ. «νοσήλια· φάρμακα τὰ θεραπευτικά»· || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. αἱ διὰ τὸν ἀσθενῆ τροφαὶ πρὸς θεραπείαν : Ὀππ.Ἁλ.Ι,301 **τυτθὰ βορῆς ὤρεξε νοσήλια** (σχόλ. «βρώματα, θεραπευτικὰ τῆς νόσου»)· **2**) νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ἡ πρὸς νοσηλεῖον ἀσθενοῦς ἀπαιτουμένη δαπάνη : **ὡς δημόσιος ὑπάλληλος ἐζήτησε μετὰ τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας καὶ νοσήλια.**
νοσηλός-ή-όν ὁ νοσώδης, ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ἱππ.Τόπ.Ἀνθρ.10 **νοσηλὸν ὑγρόν·** **2**) ἐπίνοσος, ἀσθενής, νοσηρὸς βλ.λ.: Ἱππ.817 **τὸ ὀστέον νοσηλότερον γίνεται** (δ.γρ. νοσηρότερον).
νοσηλῶς ἐπίρρ. μετὰ νοσηρότητος, νοσηρῷ τῷ τρόπῳ : Κλήμ.Ἀλ.Ι,604C.
νόσημα (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀσθένεια, νόσος : Ἱππ.Φυσ.Ι, Σοφ.Φιλ.755 **δεινόν γε τοὐπίσαγμα τοῦ νοσήματος,** Εὐρ.Ἠλ.656 **λόχι' ἐμοῦ νοσήματα,** Θουκ.2,49 **ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος ἐς τὴν κοιλίαν,** Ἰσοκρ.8,39 **τῶν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων πολλαὶ θεραπεῖαι,** ΚΔ Ἰω.5,4 **ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι,-αἱ μυῖαι εἶναι φορεῖς πολλῶν νοσημάτων·** || νοσήμασι περιπίπτειν καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ ἀσθενειῶν : Ξεν.ΚΠ 6,2,27 ὡς **μὴ ἐξαπίνης ἄοινοι γενόμενοι νοσήμασι περιπίπτομεν·** || κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 8,10,1 **νοσήματα τῶν σπερμάτων,** αὐτ. 4,141 **νοσήματα τῶν φυτῶν, - τὰ διάφορα νοσήματα τῆς ἀμπέλου καταπολεμοῦνται ἐπιτυχῶς·** **2**) μτφ. ἐπὶ παθῶν, ἐλαττωμάτων κττ., ἠθικὴ νόσος, ἠθικὴ ἀρρώστια : Αἰσχ.Προ.227 **ἔνεστι γάρ πως τοῦτο τῇ τυραννίδι νόσημα τοῖς φίλοισι μὴ πεποιθέναι,** αὐτ.685 **νόσημα γὰρ αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους,** αὐτ.978 **νοσοῖμ' ἄν, εἰ νόσημα τοὺς ἐχθροὺς στυγεῖν,** Πλούτ.Περ. 32 **ἔοικε δ' ὥσπερ συγγενικὸν αὐτῷ προστρίψασθαι νόσημα τὴν φιλαργυρίαν,** αὐτ.Λυκ.8· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Σοφ.ἀπ.149,1 **νόσημα ἔρωτος·** || ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀδικίας : Πλάτ.Γοργ.480Β **τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας,** Χρύσ.Στωϊκ.3,103· || ὁμ. μτφ. ἐπὶ βαρείας θλίψεως, συμφορᾶς : Σοφ.ΟΤ 1293 **τὸ γὰρ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν·** || εἰδ. ἐπὶ στάσεων ἐν τῇ πολιτείᾳ, κ. γεν. ἐπὶ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν : Πλάτ.Πολ.544C **τυραννίδα . . ἔσχατον πόλεως νόσημα,** Δημ.424,3 **νόσημα δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα,** Χρησμ.Πυθ.408Β **στάσεις οὐκ εἰσίν, οὐδὲ τυραννίδες, οὐδὲ ἄλλα νοσήματα καὶ κακὰ τῆς Ἑλλάδος.**
νοσηματικός-ή-όν νοσηρός, φιλάσθενος : Ἀριστλ.ΖΓ 725a,11 **ἄχρηστον περίττωμα καὶ νοσηματικόν,** αὐτ.Προ.881b,8 **νοσηματικὸς τὰ περὶ τὴν κεφαλήν,** Πλούτ.Ἠθ.245C **νοσηματικὸς τῷ σώματι·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νοσηματικὰ** νοσήματα : Ἀριστλ.ΙΖ 521a,28 **τῶν δ' ἄλλων τῶν νοσηματικῶν ἧττον μετέχουσιν αἱ γυναῖκες.**
νοσηματικῶς ἐπίρρ. ἐπινόσως, νοσηρῶς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.Ι,10,5.
νοσημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ νόσημα βλ.λ., ἐλαφρὰ ἀσθένεια : Ἀριστφ.ἀπ.90.
νοσηματώδης-ους-ες νοσώδης βλ.λ. : Ἀριστλ. ΖΓ 727b,28, αὐτ.ΗΝικ.1149a,6 **οἱ δὲ διὰ νόσους** (θηριώδεις γίγνονται) **οἷον τὰς ἐπιληπτικὰς ἢ μανίας νοσηματώδεις,** Πτολ.Τετράβ.188.
νοσηματωδῶς ἐπίρρ. νοσωδῶς : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1148b,33 **νοσηματωδῶς ἔχειν.**

νοσημαχῶ-έω μσν. νοσομαχῶ βλ.λ. : Σκυλίτζ. Ἰω. ἐν Κεδρ.Γεώργ.647,18.
νοσήμη (ἡ) νόσημα βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.112 **τὰ εἰς μὴ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς μονογενῆ τὸ η παραλήγεται, οἷον νοσήμη, θελήμη, φιλήμη** (κῶδ. -ίμη), Ἀν.Κρ.Ι,24,4 **καί φασιν ἐντεῦθεν αὐτοῖς ταχείας εἶναι τὰς κατὰ νοσήμων ἀντιλήψεις.**
νοσηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ νοσώδης, ὁ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὑγείαν, ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ξεν.ΚΠ 1,6,16 **περί τε τῶν νοσηρῶν χωρίων καὶ τῶν ὑγιεινῶν,** Πλούτ.Ἠθ.974C **νοσηρὸν ὕδωρ,** Πολυδ.3,105 **ὅθεν καὶ νοσηρὸν χωρίον καὶ νοσῶδες, - νοσηρὰ περιοχή·** **2**) ὁ νοσῶν, ὁ ἀσθενικός : Ἱππ.Τέχν.50 **ὀστέον νοσηρότερον, - νοσηρὰ κατάστασις τοῦ σώματος·** **3**) νεώτ. μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας : **νοσηρὰ φαντασία, - νοσηραὶ τάσεις - ἰδέαι** κττ.
νοσηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νοσηροῦ : **ἡ νοσηρότης τοῦ τόπου·** || ἡ πρὸς τὸ νοσεῖν ῥοπή, τὸ φιλάσθενον : **ἡ νοσηρότης τοῦ παιδίου·** **2**) κ. μτφ. ἰδ. ἐπὶ ὁμάδος προσώπ., ἡ μὴ ὑγιῶς ἔχουσα ψυχικὴ κατάστασις : **ἡ νοσηρότης τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος τὸν διέφθειρε.**
νοσηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νοσηρόν : Ἱππ.Ὀκτ.12 **νοσηρότερον·** || νεώτ. κ. μτφ. : **σκέπτεται νοσηρῶς.**
νοσητήριος-α-ον νοσώδης· Ἡσ. «κηρέσιον· ὀλέθριον, νοσητήριον».
νοσηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ προκαλῶν νόσον : Μάρκελλ.Σιδ.58.
νοσίζω ποιῶ τινα ἀσθενῆ· πρβλ. νοσάζω : Ἀριστλ.Πρ.859a,15 **αἱ ὧραι νοσίζουσι τοὺς ὑγιαίνοντας,** Μελετ. ἐν Ἀν.Κρ.3,46,19 **τοῖς νοσίζουσι τὸ σῶμα δυναμένοις.**
νόσιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ θεραπεύων τὰς νόσους, ἐπωνυμία τοῦ Διός.
νοσογνωμονικός-ή-όν ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διαγιγνώσκειν τὴν νόσον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς συμπτωμάτων· δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ἡ νοσογνωμονικὴ** ἡ τέχνη τοῦ διαγιγνώσκειν τὰς νόσους ἐκ τῶν συμπτωμάτων αὐτῶν : Πλάτ.π.Διογ.Λ 3,85 **τῆς ἰατρικῆς εἴδη πέντε, ἡ μὲν φαρμακευτική, ἡ δὲ χειρουργική, ἡ δὲ διαιτητική, ἡ δὲ νοσογνωμονική, ἡ δὲ βοηθητική,** αὐτ.167,168.
νοσογόνος-ον νεώτ. ὁ γεννῶν, ἐπιφέρων νόσον : **νοσογόνος ἑστία, - νοσογόνα μικρόβια.**
νοσογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ καὶ ταξινόμησις τῶν νόσων.
νοσογραφικός-ή-όν (ἡ) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσογραφίαν βλ.λ. : **νοσογραφικαὶ μελέται·** ἐπίρρ. **-ῶς.**
νοσογράφος (ὁ) ἐπιστήμων εἰδ. ἀσχολούμενος μὲ τὴν νοσογραφίαν βλ.λ.
νοσοεργός-όν μτγν. ὁ ἐπιφέρων νόσον : Ποιητ. π. Βοταν.Δυν.39.
νοσόθυμος-ον μτγν. ὁ· τὸν θυμόν, τὴν ψυχὴν νοσῶν : Μαν.4,540 **βροτ[illegible]ν γένος νοσόθυμον ἀεὶ** θανάτοιο πάρεδρον.
νοσοκομειακός-ή-όν νε[illegible] ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ νοσοκομ[illegible]ν: **νοσοκομειακὴ περίθαλψις - ὀργάνωσις·** **2**) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς νοσοκόμους : **νοσοκομειακὴ σχολή·** ἐπίρρ. **-ῶς.**
νοσοκομεῖο(ν) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἵδρυμα ἐν ᾧ νοσηλεύονται ἀσθενεῖς : Κῶδ.Ἰουστιν. 1,2,15,1, **- ἵδρυσε πολλὰ νοσοκομεῖα καὶ ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα·** **2**) Σουΐδ. **«ξενών».**
νοσοκόμησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νοσηλεία, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς : Νικ.Χων.364C **ὡς τὰ κεκρατημένα σώματα νοσοκόμησιν ἐτραχήλιων.**
νοσοκομία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νοσηλεία, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς, νοσοκόμησις βλ.λ. : Ἀρρ.

'Επικτ.3,22,70,'Ιάμβλ.Προτρ.21 κβ', Σχόλ.Σοφ.Φιλ.39, Εύστ.Πον.304,29 **οἱ πρὸς νοσοκομίαν ἀπονεύοντες.**

νοσοκόμος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., δημ. θηλ. -όμα, ὁ νοσηλεύων ἀσθενεῖς, ὁ ἐπιμελούμενος ἀσθενῶν : Πολυδ.3,12, Γρηγ.Ναζ.'Επ.47 **ὃν .. καὶ νοσοκόμον γινώσκομεν,** Κῶδ.'Ιουστιν.1,3,41,13 **νοσοκόμος ἢ πτωχοτρόφος,** 'Ιουστιν.Νεορ.7,1.

νοσοκομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι ἀσθενῆ ὡς νοσοκόμος, νοσηλεύω τινά : Διόδ.Σ 14,71, Διογ.Λ 4,54 **ἀπορίᾳ δὲ καὶ τῶν νοσοκομούντων δεινῶς διετίθετο ἕως 'Αντίγονος αὐτῷ δύο θεράποντας ἀπέστειλε,** 'Ιάμβλ.Πυθ.30,184 **νοσοκομήσων αὐτόν·** || ὁμ. τὸ παθ. θεραπεύομαι, διατελῶ ὑπὸ θεραπείαν : Διόδ.Σ 37,27, Συνέσ.'Επιστ. 67 **καὶ νοσοκομούμενον ἔτι τὸ σῶμα πρὸς τοὺς πόνους ἐκβιασάμενος.**

νοσοκονίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ.-ίωσις βλάβη τοῦ ὀργανισμοῦ προερχομένη ἐκ τῆς εἰσπνοῆς κόνεων σῳρουμένων εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν.

νοσολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ κλάδος τῆς ἰατρικῆς ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὰς νόσους, τὰ αἴτια, τὰ συμπτώματα, ὡς καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.

νοσολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσολογίαν.

νοσολόγος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐπιστήμων ἰατρός, ὁ περὶ τὴν νοσολογίαν ἀσχολούμενος.

νοσολογῶ-έω μτγν. ἐξηγῶ ἀσθένειάν τινα : Μένων 11,40 **τὸ αἴτιον οὕτως νοσολογεῖ.**

νοσολύτης (ὁ) ἀ. νουσολύτης βλ.λ.

νοσομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ νοσομανίας βλ.λ.

νοσομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἶδος ὑποχονδριακῆς παρακρούσεως, **καθ' ἣν** ὁ πάσχων ἀνησυχεῖ καὶ ἀπασχολεῖται διηνεκῶς περὶ τῆς ὑγείας του.

νοσομαχῶ-έω μσν. ἀ. νοσημαχῶ, παλαίω κατὰ νόσου κατατρυχούσης με : Μιχ.'Ατταλ.69,5.

νοσοποιός-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν νόσον, νοσογόνος : Δίφιλ.Σ.π.'Αθήν.3,80E **νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια,** Γαλ.1,158 **τοῖς νοσοποιοῖς αἰτίοις,** Στουδ.Θεόδ.27BD **ἰατρὸν νοσοποιόν·** **2)** μτφ. ὁ προκαλῶν στάσιν, ταραχάς, ὁ ταραχοποιός:Διον.'Αλ.Ρωμ.8,90 **τοὺς νοσοποιοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν,** Πολυδ.5,110 **νοσοποιὸν χωρίον·** πρβλ. Κόντ.Γλωσσ.Παρατ.150.

νοσοποιῶ-έω προκαλῶ νόσον : 'Ιππ.Διαίτ.35 **αἱ μέγισται μεταβολαὶ τῶν περὶ τὰς φύσιας ἡμέων καὶ τὰς ἕξιας συμβαινόντων μάλιστα νοσοποιέουσιν,** 'Αριστλ.Πρ.865b,25, Πλούτ.'Ηθ.918D **αἱ τῶν σωμάτων κράσεις αἳ νοσοποιοῦσι·** || μολύνω τινὰ διὰ νόσου, μεταδίδω νόσον εἴς τινα, κ. μτφ. : Διόδ.Σ 12,12 **νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων,** Κέβ.19,80 **ἐκβάλλειν πάντα τὰ νοσοποιοῦντα·** κ. παθ. : 'Ηρόφ.π.Σωρ.2,3.

νόσος (ἡ) (νόσ-· πρβλ. λατ. noceo), κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. **νοῦσος,** λοιμός, ἀσθένεια, ἐπιδημία, ἀρρώστια, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν αἰφνίδιον ἢ βίαιον θάνατον : 'Ιλ.Α 10 **ὁ γὰρ βασιλῆι χολωθεὶς νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν** (ὁ 'Απόλλων), 'Οδ.Ε 395, αὐτ.Λ 200, 'Ησίοδ.'Εργ.92 **νούσων τ' ἀργαλέων αἵ τ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν,** 'Ηρ. 1,22 **ἐκ τῆς νούσου ἀνέστη,** Αἰσχ.Πρ.473, Σοφ. Τρ.445 **νόσῳ ληφθέντι,** Ξεν.ΚΠ 8,3,41 **νόσον ἐμπεπτωκέναι τοῖς κτήνεσιν,** 'Ισοκρ.19,24 **ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς ἀπέθανε,** ΚΔ Ματθ.4,23 **καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον,** Πλούτ.'Ηθ.548F **ἀφαμένη νόσος καὶ κατανεμηθεῖσα τοῦ σώματος,** Συνέσ.'Επιστ.37 **νόσῳ χαλεπῇ προσεπάλαισεν,** Μηναῖ.11,1 'Εσπερ. **τοῖς νοσοῦσι τὰ ἰάματα·** **2)** κ. νεώτ. **ἱερὰ ἢ μεγάλη νόσος** ἡ ἐπιληψία, σεληνιασμός· 'Ησ. «νόσος μεγάλη· ἐπιληψία» : 'Ηρ.3,33 **ἐκ γενετῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης, τὴν ἱρὴν ὀνομάζουσι τινές,** 'Ιππ.'Επιδ.6,6 **οἱ ὑπὸ τεταρταίου ἁλισκόμενοι ὑπὸ τῆς μεγάλης νόσου οὐχ ἁλίσκονται,** Καλλ. Δημ.67 **μεγάλᾳ δ' ἐστρεύγετο νούσῳ,** Γαλ.7,43, Πάπ. **δούλη ἀναπόριφος ἐκτὸς οὖσα ἱερᾶς νόσου καὶ ἐπαφῆς·** **3)** μανία, παραφροσύνη, τρέλλα : Αἰσχ.Πέρσ.750 **πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν εἶχε παῖδ' ἐμόν,** Σοφ.Αἴ.1186 **ἥκοι γὰρ ἂν θεία νόσος,** αὐτ.452· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἔρωτος : Σοφ.Τρ.445 **ὥστ' εἴ τι τὠμῷ τ' ἀνδρὶ τῇδε τῇ νόσῳ ληφθέντι μεμπτός εἰμι,** Εὐρ.'Ιππ. 766, αὐτ.'Ορ.10 **ἀκόλαστον ἔσχε γλῶσσαν, αἰσχίστην νόσον,** Πλάτ.Νόμ.691D **ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου ἀνοίας πληρωθεῖσα αὐτῆς τὴν διάνοιαν μῖσος ἔχειν πρὸς τῶν ἐγγύτατα φίλων·** **4)** πόνησις ψυχική, θλῖψις, ἀθλιότης, δυστυχία : 'Ησίοδ.Θ 527 **κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν 'Ιαπετιονίδῃ,** Σοφ.ΟΚ 544 **δευτέραν ἔπαισας ἐπὶ νόσῳ νόσον·** **5)** ἐπὶ πόλεων ἢ κρατῶν, ἀκαταστασία, στάσις· πρβλ. νοσῶ ἐν εἰδ. σημ. : Πλάτ. Σοφ.228A **νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταὐτὸν νενόμικας·** **6)** ὄλεθρος, καταστροφή, βλάβη, οἷον ὁ ἀνεμοστρόβιλος : Σοφ.'Αντ.421 **μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον·** **7)** ἐπὶ τῆς τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος, ἡ αἰτία μεγάλης ταραχῆς : Αἰσχ.Πρ. 924 **θαλασσίαν τε γῆς τινάκτειραν νόσον** (δ. γρ.)· **8)** **πεντεσύριγγος νόσος** ὁ κύφων βλ.λ. : 'Αριστλ.Ρητ.1411a,23.

νοσοτροφία (ἡ) ἡ δίαιτα ἐν νόσῳ : Πλάτ.Πολ. 407B **νοσοτροφία τεκτονικῇ μὲν καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐμπόδιον τῇ προσέξει τοῦ νοῦ·** **2)** ἡ ἐπιμέλεια, ἡ περιποίησις ἀσθενοῦς τινος : Πλάτ.Πολ.496C **ἡ δὲ τοῦ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν κατέχει·** πρβλ. Αἰλ.ΠΙ 4,15.

νοσοτρόφος (ὁ) λεξ. ὁ περιποιούμενος ἀσθενῆ, νοσοκόμος : Λεξ. ἐν Cod. Paris.Peg.345.

νοσοτυφῶ-έω (τῦφος) μτγν. νοσηλεύομαι μετὰ τύφου, τρυφηλῶς, πλουσίως : 'Ιουλ.Λόγ.6,181B **τὸ νοσοτυφεῖν καὶ νοσηλεύεσθαι τρυφηλῶς οὑτωσί τινες ἐν καλῷ ποιοῦνται.**

νοσοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ., ἀ. παθοφοβία, ἰδεοληπτικὸς φόβος, ὑφ' οὗ καταλαμβάνονταί τινες μήπως πάθωσι νόσημά τι καθωρισμένον συνήθως.

νοσοχθονολογία (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ τόπους καὶ κλίματα κατανομὴ τῶν σπουδαιοτέρων νόσων.

νόσπρασσον (τὸ) μτγν. μέλαν, μαῦρον πράσιον, ἡ βαλλωτή : Διοσκ.3,107(117).

νοσσάκιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ νόσσαξ βλ.λ.

νόσσαξ-ακος (ὁ) (νοσσός) μτγν. νεοσσός, ὁ νέος ἀλέκτωρ, κοκκοράκι : Διοσκ.2,53.

νοσσάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **νοσσίδα,** μικρὰ τὴν ἡλικίαν ὄρνις μὴ συμπληρώσασα τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ ὀρνίθιον, πουλάδα, ἀ. νοσσίς : Παν.26 **πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνεις.**

νοσσεύω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσεύω βλ.λ. : ΠΔ Σοφ.Σειρ.1,15 **θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε** (σοφία).

νοσσιά (ἡ) μτγν., ἰων. -ιή ἀντὶ νεοσσιὰ βλ.λ. : Κωμ.'Αδέσπ.873.

νοσσίον (τὸ) μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσίον βλ.λ.

νοσσίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **νοσσίδα,** ἀ. νεοσσὶς βλ.λ. : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ,9,567· **2)** 'Ησ.«νοσσίδες· ὑπόδημα γυναικεῖον» : Πολυδ.7,94.

νοσσοποιῶ-έω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσοποιῶ βλ.λ. : ΠΔ'Ησ.13,22 **νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.**

νοσσός (ὁ) ἀ. νεοσσὸς βλ.λ. : Φρύν.206 «νοσσός, νοσσίον, ἀμφοῖν λείπει τὸ ε».

νοσσοτροφῶ-έω μτγν. ἰων. ἀντὶ νεοσσοτροφῶ βλ.λ. : Λεωνίδ.'Αλ.ΑΠ 9,346.

νοσταλγία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. βαρυθυμία προερχομένη ἐκ τοῦ σφοδροῦ πόθου νόστου ἤτοι ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα, παρουσιαζομένη ἐνίοτε

ὑπὸ μορφὴν ὀξείας μελαγχολίας· **2)** νεώτ. κ. μτφ. βαρύθυμος ἀνάμνησις ποθητῶν παρελθουσῶν εὐαρέστων καταστάσεων ἢ περιστάσεων.

νοσταλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νοσταλγίαν, ὁ τῆς νοσταλγίας· || ἐπίρρ. -ῶς κ. δημ. -ά : Πορφύρ.Σκ.76,2.

νοσταλγός (ὁ) νεώτ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ νοσταλγίας βλ.λ.

νοσταλγῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ἀμτβ. κατέχομαι ὑπὸ νοσταλγίας βλ.λ.· **2)** μτβ. αἰσθάνομαι νοσταλγίαν πρός τι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ποθῶ : Πορφύρ.Σκ.59, Παπαντ.'Αγ.'Ορ.121 **φοβοῦμαι πὼς συχνὰ νοσταλγεῖ τὸ παλιό του στάδιο.**

νοστίζω παπ. προτείνω τὸν νόστον, τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπάνοδον, μ. ἐν ἀπαρφ. **νοστίττην.**

νοστιμάδα (ἡ) δημ., ἄ. νοστιμιά ἡ εὐάρεστος γεῦσις, ἡ ἡδύτης, τὸ εὔγευστον: **τὸ ἀλάτι δίνει τὴ νοστιμάδα στὸ φαΐ** || παροιμ. **ἀνάρια-ἀνάρια τὸ φιλὶ νά 'χῃ καὶ νοστιμάδα·** **2)** χάρις, κομψότης, εὐπρέπεια.

νοστιμεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)**νοστίμεψα** κ. παθ. (ἐ)**νοστιμεύτηκα**, καθιστῶ ἔδεσμά τι νόστιμον, εὔγευστον : **ἡ ντομάτα νοστιμεύει τὸ φαΐ** || κ. ἀμτβ. γίνομαι νόστιμος, κτῶμαι εὐάρεστον γεῦσιν : **βάλε ἀλάτι νὰ νοστιμέψῃ τὸ φαΐ·** **2)** μτφ. καθιστῶ τι εὔχαρι, κομψόν : **ἡ κορδέλλα τὸ νοστίμεψε τὸ καπέλλο·** || κ. ἀμτβ. : **τὸ κορίτσι μεγαλώνοντας ἐνοστίμεψε·** **3)** μέσ. νοστιμεύομαι ὀρέγομαί τινος, ποθῶ τι διακαῶς : **νοστιμεύτηκα ἕνα τσαμπὶ σταφύλια,** φρ. **τὴν** (ἢ **τὸν**) **νοστιμεύεται** (τοῦ ἢ τῆς ἀρέσει).

νοστιμιά (ἡ) δημ. ἄ. νοστιμάδα βλ.λ.

νοστιμίζω δημ., ἀόρ. **ἐνοστίμισα,** καθιστῶ τι νόστιμον, νοστιμεύω : **τὸ ἀλάτι νοστιμίζει τὸ φαΐ** || κ. ἀμτβ. γίνομαι νόστιμος· **2)** μτφ. καθιστῶ τι εὔχαρι, κομψόν· || κ. ἀμτβ. καθίσταμαι εὔχαρις, κομψός, ὡραῖος : **ἡ κόρη σου νοστίμισε.**

νόστῐμος-ον (νόστος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -ος-η-ο(ν) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νόστον, τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν πατρίδα· π. 'Ομ. ἐν φρ. **νόστιμον ἦμαρ** ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα, ἡ ἐπιστροφή· 'Ησ.«νόστιμον ἦμαρ· τὸ σωτήριον καὶ ἀνακομιστικόν· ἀνακομιστικὴ ἡμέρα» : 'Οδ.Α 9 **αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ,** αὐτ.Γ 233, Αἰσχ.Πέρσ.261, **καὐτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος,** αὐτ.797,Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,231 **ἐς 'Ιππομένην νόστιμον ἦτορ ἄγω·** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανὸς πρὸς ἐπάνοδον, ὁ μέλλων νὰ ἐπανέλθῃ, ὁ ζῶν ἔτι, ὁ ὑγιαίνων : 'Οδ.Δ 806 **ἐπεὶ ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστιν σὸς παῖς,** αὐτ.Τ 85 **ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστι·** πρβλ.Αἰσχ. 'Αγ.618 **εἰ νόστιμός τε καὶ σεσωσμένος πάλιν ἥκει σὺν ὑμῖν·** **3)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων εὐχάριστον γεῦσιν, ὁ ἡδύς, ὁ γλυκύς, ἀντίθ. ἄνοστος· Εὐστ.1383,40 «'Ομηρος μὲν ἦμαρ νόστιμον τὸ τῆς οἴκαδε ὑποστροφῆς λέγει· οἱ δὲ μεθ' 'Ομηρον καὶ βρῶμά φασι νόστιμον . . καὶ νόστον δὲ τὴν ἡδύτητα διὰ τὸ ἡδὺ τοῦ 'Ομηρικοῦ νόστου» : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,17 **τὸ νόστιμον τῶν καρπῶν,** Εὐστ.Πον.22,45 **τὸν ξένον ἄρτον ἀποφαινόμεθα νόστιμον καὶ τὸν ἁρπαγιμαῖον οἶνον γλυκύτατον,** αὐτ.86,26 **νόστιμον ἅλας, - νόστιμο κρέας, - νόστιμο φαγητό·** || κ. συγκρ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,13,2 **νοστιμώτερα καὶ ἀνοστότερα καὶ πρὸς τὴν οἴτησιν βελτίω,** αὐτ. **νοστιμώτερα δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς παρὰ τὴν τοῦ ἀέρος κρᾶσιν·** || νεώτ. κ. δημ. κ. ὑπερθ. **-ώτατος·** **4)** ὁ εὔχυμος, ὁ θρεπτικός : Πλούτ.'Ηθ.684D **τὸ λιπαρὸν καὶ νόστιμον·** κ. συγκρ. : Σωρ.1,54 **νοστιμωτέρα τροφή·** κ.ὑπερθ.:Λουκ.Πένθ.19 **ἐπὶ τῶν καθαγισμῶν τὸ μὲν νοστιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων ὁ καπνὸς παραλαβὼν ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται,** Γεωπ. 2,16,1 **σῖτον . . νοστιμώτατον·** **5)** ὑγιεινός, ὠφέλιμος : Πάπ. **γένοιτο αὐτῷ . . τὰ νόστιμα ἄνοστα·** || συγκρ. : 'Ιώσ.Πλ 4,8,3 **ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψαιτο τῆς χώρας, νοστιμώτερον εἶναι τῶν μέχρι κόρου χρονιζόντων** (ὕδωρ)· **6)** ἐπὶ καρπῶν, ὁ φθάσας εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξίν του καὶ κατάλληλος πρὸς θρέψιν, ὁ γινομένος : 'Ησ. «ὥριμος» : Καλλ.Δήμ.135 **χαῖρε, θεά, καὶ τάνδε σάω πόλιν . . φέρε δ' ἀγρόθι νόστιμα πάντα·** **7)** **τὸ νόστιμον** ὡς οὐσ. ἐπὶ τῆς ρητίνης τῆς λαμβανομένης ἐκ τῆς χαλβάνης κττ., τὸ σπουδαιότερον μέρος, τὸ χρήσιμον, τὸ καλόν : Διοσκ.3,97 **οὕτω γὰρ τὸ νόστιμον ἀποτακήσεται ὡς δι' ἠθμοῦ, τὸ δὲ ξυλῶδες ἐν τῷ ὀθονίῳ μενεῖ,** αὐτ. 5,85· **8)** μτφ. **τὸ νόστιμον** ἡ οὐσία : Μᾶρκ.Αὐρ. 2,15 **ἐὰν τις αὐτοῦ τὸ νόστιμον μέχρι τοῦ ἀληθοῦς δέχηται·** **9)** ἐπὶ συγγραφῶν, τὸ κυριώτερον στοιχεῖον, ἡ βαθυτέρα ἔννοια, ἡ κεφαλαιώδης οὐσία : Εὐστ.Διον.Περ.70,8, αὐτ.71,10 **ἐκμυζῶν τῆς ἐκείνου ἱστορίας ἅπαν εἴ τι νόστιμον·** **10)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἄξιος ἀποδοχῆς, ὁ εὐχάριστος : **νόστιμες κουβέντες·** || τὸ νόστιμον ὡς οὐσ. : Παπαδ.Χρ.Μηλ.85 **θὰ ἦτο νόστιμον, μία νέα χριστιανὴ νὰ τολμᾷ νὰ παραβαίνῃ καθεστηκότα νόμιμα·** **11)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ὡραῖος, κομψός : **νόστιμος νέος, - νόστιμο κορίτσι.**

νοστιμούλης-ούλα-ικο δημ. ὁ ἀρκετὰ νόστιμος βλ.λ.10) κ. 11) : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.20 **ἡ δεκαοκταέτις κόρη . . μελαγχροινή, νοστιμούλα, ἐκλείσθη εἰς τὴν οἰκίαν της ἐνωρίς.**

νόστος (ὁ) (νέομαι) συνήθ. μτ. γενικ. προσ. ἢ ἀντικ. ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν πατρίδα, παλινόστησις, ἐπάνοδος : 'Οδ.Α 326 **ὁ δ' 'Αχαιῶν νόστον ἄειδεν λυγρόν,** αὐτ.Ψ 68 **'Οδυσσεὺς ὤλεσε τηλοῦ νόστον 'Αχαιΐδος,** Σοφ.ΟΚ 1409 **καί τις ὑμῖν ἐς δόμους νόστος γένηται·** || κ. γεν. ἐπάνοδος, ἐπιστροφή : 'Ιλ.Κ 509 **νόστου δὲ μνῆσαι, . . νῆας ἐπὶ γλαφυράς·** **2)** πλοῦς, ταξίδι : 'Οδ.Ε 344 **ἀτὰρ χείρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου γαίης Φαιήκων,** Εὐρ.ΙΑ 966 **πρὸς "Ιλιον ἐν τῷ δ' ἔκαμνε νόστος,** αὐτ.1261· **3)** **Νόστοι** ἐπιγραφὴ πολλῶν ἐπικῶν ποιημάτων περιγραφόντων τὸν πρὸς τὴν πατρίδα πλοῦν καὶ τὰς περιπετείας τῶν 'Ελλήνων μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας· 'Ησ.«Νόστοις· βίβλοις οὕτω καλουμέναις»: Παυσ.10,28,7 **ἡ δὲ 'Ομήρου ποίησις ἡ ἐς 'Οδυσσέα καὶ ἡ Μινυάς τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι,** 'Αθήν.11,466C· **4)** ἐπὶ ἀλεσθέντος σίτου, τὸ ποσόν, ἡ παραγωγή : 'Αθήν. 14,618D **μάλις δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλέτων·** **5)** Σουΐδ.«παρὰ τῇ συνηθείᾳ γλυκασμός, ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων, ὡς ἀπὸ τῆς οἴκαδε ἀναστροφῆς καὶ ἀνακομιδῆς, παρὰ τὸ τῆς πατρίδος ἡδύ», Εὐστ.1383 «οἱ δὲ μεθ' 'Ομηρον καὶ βρῶμά φασι νόστιμον καὶ νόστον δὲ τὴν ἡδύτητα, διὰ τὸ ἡδὺ τοῦ 'Ομηρικοῦ νόστου» **6)** 'Ησ. «ἡ ἀνάδοσις τῆς γεύσεως».

νοστῶ-έω (νόστος) συνήθ. π. 'Ομ. ἐπιστρέφω εἰς τὸν οἶκόν μου, εἰς τὴν πατρίδα μου : 'Ιλ.Δ 103 **οἴκαδε νοστήσας,** αὐτ.Ε 687 **οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἐγώ γε νοστήσας οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην,** 'Οδ.Α 83, Πλούτ. 'Ηθ.297Β **μήποτε νοστήσαιτε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·** || κ. μτ. αἰτ. : Σοφ.ΟΚ 1386 **μήτε νοστῆσαί ποτε τὸ κοῖλον "Αργος,** Εὐρ.ΙΤ 534 **οὔπω νενόστηκ' οἶκον·** || κ. κτ. πλεον. : 'Ηρ.3,26 **οὔτε ὀπίσω ἐνόστησαν,** 'Αριστφ.'Ορν.1270 **μηδέποτε νοστήσει πάλιν·** || κ. μτ. δοτ. τοῦ τρόπου : 'Ηρ. 1,73 **νοστήσαντας δὲ αὐτοὺς κεινῇσι χερσὶ ὁ Κυαξάρης·** || κ. μέσ. : Κόϊντ.1,269 **οὐδ' αὖθις ἑὴν νοστήσατο πάτρην·** **2)** ἐπανέρχομαι εἰς τὰ μέρη εἰς ἃ πάλαι ἐφοίτων, πηγαίνω : 'Οδ.Δ 619 **ὅθ' ἑὸς δόμος κεισέ με νοστήσαντα,** Εὐρ.'Ελ.

474 Λακεδαίμονος γῆς δεῦρο νοστήσασ' ἄπο, 'Αριστφ.'Αχ.29 **ἐγὼ δ' ἀεὶ πρώτιστος εἰς ἐκκλησίαν νοστῶν κάθημαι·** ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : Πλάτ.'Επιστ.335C ὑπὸ γῆς νοστήσαντι πορείαν· **3)** ἀπολ. ἐπανέρχομαι ἀσφαλῶς, δθ. διαφεύγω ἀπό τινος : 'Ιλ.Κ 247 **ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο ἄμφω νοστήσαιμεν·** ‖ κ. γεν. ἐπανέρχομαι : 'Ιλ.Β 253 **εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν, υἷες 'Αχαιῶν,** Πίνδ.Ν 11,26 **κάλλιον ἂν . . ἐνόστησ' ἀντιπάλων·** **4)** μτγν. ἀμτβ. ἐπὶ ὕδατος, γίνομαι νόστιμος, εὐάρεστος τὴν γεῦσιν, πόσιμος : Παυσ.7,2,11 **ὡς δὲ ἐνόστησε τὸ ὕδωρ καὶ οὐκέτι ἦν θάλασσα.**

νοστῶ-όω μτγν. ἐπὶ φαγητοῦ, καθιστῶ τι νόστιμον, ἀρτύω : ΨΧρυσ.Λόγ.8,383,12 **ἡ μήτηρ . . τὰ λαχανικὰ βρώματα ἀρτύμασι νοστώσασα.**

νόσφι ἐπίρρ. ποι., πρὸ φωνήεντ. ἢ χάριν τοῦ μέτρου νόσφιν ἀλλ' ἐνίοτε κ. κτ. ἔκθλιψ. νόσφ' ('Ιλ.Υ 7) ἐπὶ τόπου, μακράν, ἀποκεχωρισμένως, δθ., τοπικῶς ἅμα κ. τροπικῶς, χωρίς, ἀπάνευθε, κατ' ἰδίαν, παράμερα, χώρια, ἢ κ. μ. τροπικῶς, ἐν κρυπτῷ, μυστικῶς, λάθρα· 'Ησ. «νόσφι, χωρίς, ἄνευ, λάθρα, δίχα, ἐκτός, μακράν» : 'Ιλ.Ρ 408 ('Αχιλλεὺς) **πολλάκι γὰρ τό γε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων** (κατ' ἰδίαν ἀκούων), αὐτ.Δ 9 **ἀλλ' ἤ τοι ταί, νόσφι καθήμεναι, εἰσορόωσαι τέρπεσθον** (μτφρ.Ζερβ. «ἀπὸ μακριὰ καθήμενες εὐχαριστοῦνται νὰ βλέπουν»), αὐτ.Χ 332 **ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα** (γιατὶ βρισκόμουν μακριά, παράμερα), 'Οδ.Κ 486 **ὅτε που σύ γε νόσφι γένηαι** (ὅταν θὰ εἶσαι μακριά), αὐτ.Ρ 304 **αὐτὰρ ὁ νόσφι ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ** (κρυφὰ ἐσφούγγισ' ἕνα δάκρυ)· **2)** συχν. μτ. προθ. (ἀπό, ἄτερ) συντασσομένης γενικῇ, μακρὰν ἀπό, ἐν ἀναφ.πρὸς πρόσ. ἢ πράγμ. ἢ καταστάσεις ἢ ψυχ. διαθέσεις κττ. : 'Ιλ.Ε 322 **ἠρύκακε μώνυχας ἵππους νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου,** αὐτ.Ο 244 **νόσφιν ἀπ' ἄλλων ἧσ'** (κάθεσαι μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους), 'Ησίοδ.Α 15 **ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι νόσφιν ἄτερ φιλότητος,** αὐτ.'Εργ.91 **ζώεσκον . . φῦλ' ἀνθρώπων νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο·** **3)** ὡς πρόθ. μτ. γενικ. ἀφαιρετικῆς, ἀπό τινος, ἔκ τινος, ἔξω τινός : 'Ιλ.Θ 490 **νόσφι νεῶν ἀγαγών,** αὐτ.Ψ 365, 'Οδ.Α 185 **νόσφι πόληος** (ἔξω, ἐκτός)· **4)** ὁμ. μτ. γενικ. πλήν, ἐκτός, ἐξόν, ἐξαιρέσει : 'Ιλ.Υ 7 **οὔτε τις ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' 'Ωκεανοῖο** (δὲν ἔλειφε ποταμὸς κανένας ἐξὸν ὁ 'Ωκεανός), 'Οδ.Α 20 **θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες νόσφι Ποσειδάωνος,** 'Ησίοδ.Θ 870 **ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων, νόσφι Νότου Βορέω τε·** ‖ ὁμ. νόσφι ἢ ἐξαιρέσει, πλήν: Θεόκρ.25,197 **τὰ ἕκαστα λέγοιμί κε τοῦδε πελώρου ὅππως ἐκράανθεν νόσφιν ἢ ὅθεν ἦλθεν·** **5)** ἐπὶ προσ., κ. ἐν περιληπτικωτέρᾳ σημ. ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως, ἄνευ τῆς συνδρομῆς, ἄνευ τῆς βοηθείας, τῆς προστασίας, τῆς καθοδηγήσεως κττ. : Θέογν.166 **οὔτε κακὸς νόσφιν δαίμονος οὔτ' ἀγαθός,** Αἰσχ.'Ικ.239 **νόσφιν ἡγητῶν·** **6)** ὁμ. ἐπὶ προσ. μτ. γενικ. κ.ρ. ἐν ἐπιρρ. σημ. κεχωρισμένως, κατὰ μόνας, δθ. κ. διαφόρως : 'Ιλ.Β 347 **τοί κεν 'Αχαιῶν νόσφιν βουλεύωσ'** (χωριστὰ ἢ διαφορετικά).

νοσφίδιος-α-ον (νόσφι) ὁ μεμακρυσμένος, ὁ κρύφιος, μυστικός· 'Ησ. «νοσφίδιον· κλοπιμαῖον, λαθραῖον» : 'Ησίοδ.ἀπ.187 **νοσφιδίων ἔργων πέρι Κύπριδος.**

νοσφιδὸν (νοσφίζομαι) ἐπίρρ. μσν. λάθρα, κρυφίως : Εὐστ.894,50.

νοσφίζω (νόσφι) κ. μσν. κ. νεώτ., π. 'Ομ. κ. νεώτ. μ. τὸ μέσ. **-ίζομαι,** μέλλ. **νοσφιῶ** (Σοφ.Φιλ.1427) κ. μέσ. μέλλ. **νοσφίσομαι** ('Επιγρ.), **ἐπ. νοσφίσσομαι** ('Απολλ.Ρ 4,1103), ἀόρ. **ἐνόσφισα** (Πίνδ.Ν 6,62), μέσ. **ἐνοσφισάμην,** ἐπ. **νοσφισ(σ)άμην,** ἀόρ. παθ. **ἐνοσφίσθην** ('Οδ.Λ 73), παθ. παρακ. **νενόσφισμαι** (Στράβ.2,3,4, Πλούτ.Λυκ.37), ἀπομακρύνω, χωρίζω, ἀποχωρίζω : Εὐρ.'Ελ.641 **ἐκ δόμων δὲ νοσφίσας. . ἐμοῦ ἐλαύνει θεός,** αὐτ.ΙΑ 1286, Λυκόφρ.1331 **Θεμισκύρας ἄπο τὴν τοξόδαμνον νοσφίσας 'Ορθωσίαν,** 'Απολλ.Ρ 2,793 **ἐνόσφισαν μ' 'Ηρακλῆος·** **2)** κ. μέσ. κλέπτω, ἁρπάζω : Εὐρ.'Ικ.153 **σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται·** πρβλ.'Απολλ.Ρ 4, 1108 **λέκτρον δὲ σὺν ἀνέρι πορσαίνουσαν οὔ μιν ἑοῦ πόσιος νοσφίσσομαι·** **3)** μέσ.κ.μσν. κ.νεώτ. βάλλω κατὰ μέρος δι' ἐμαυτόν, ἰδιοποιοῦμαι, σφετερίζομαι, οἰκειοποιοῦμαι· Σουΐδ. «νοσφιζόμενον· ὑφαιρούμενον, ἰδιοποιούμενον» : Ξεν.ΚΠ 4,2,42 **νοσφίσασθαι ὁπόσα ἂν βουλώμεθα,** Πολύβ.10,16,6 **περὶ δὲ τοῦ μηδένα νοσφίζεσθαι μηδὲν τῶν ἐκ τῆς διαρπαγῆς,** Στράβ.2,3,4 **φωραθῆναι γὰρ νενοσφισμένον πολλά,** Πλούτ.Λούκ.37, ΚΔ Πράξ.5,2 **καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου,** 'Αθήν.6,234Α **καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ λυσανδρείου χρήματος,** Εὐστ.'Ιλ.1331,42 **ἐνοσφίζετό τι τῆς λείας ὁ πολέμαρχος, - ἐνοσφίσθη τὴν περιουσίαν τῶν ὀρφανῶν - τὰ χρήματα τοῦ Δημοσίου·** ‖ κ. ἀπολ. : ΚΔ Τίτ.2,10 **μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν·** **4)** ἀποστερῶ : Πίνδ.Ν 6,62 **δύο μὲν καὶ ἐνόσφισε καὶ Πολυτιμίδαν κλᾶρος προπετὴς ἄνθε' 'Ολυμπιάδος,** Αἰσχ.Χο.620 **Νῖσον ἀθανάτας τριχὸς νοσφίσασ' ἀπροβούλως πνέονθ' ἁ κυνόφρων ὕπνῳ,** Εὐρ.'Ικ.539 **τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν χρὴ λαχεῖν,** αὐτ. 'Ανδρ.1206· **5)** μτφ. ἀποχωρίζω τινὰ ἀπὸ τῆς γῆς, φονεύω, σκοτώνω : Αἰσχ.Χο.436, Σοφ.Φιλ.1427 **Πάριν τόξαισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεῖς βίου,** Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,292 **οὐδέ τις ἄλλη ἀνέρα νοσφίζει πρῆξις ἐρωμανίης·** **6)** μέσ. μτ. αἰτ. ἀφήνω, ἐγκαταλείπω, παρατάω : 'Οδ.Δ 263 **παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμόν τε πόσιν τε,** αὐτ.Τ 338 **Κρήτης ὄρεα νιφόεντα νοσφισάμην,** αὐτ.579, 'Υμν Δήμ.92 **νοσφισθεὶς ἀγορήν·** ‖ ἀπαρνοῦμαι : 'Αρχίλ.96 **ὅρκον ἐνοσφίσθης μέγαν ἅλας τε καὶ τράπεζαν,** Σοφ.ΟΣ 693 **ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα πεφάνθαι μ' ἄν, εἴ σ' ἐνοσφιζόμαν·** **7)** μέσ.π. 'Ομ. στρέφω τὰ νῶτά μου πρός τινα, ἀποστρέφομαι, ἀπομακρύνομαί τινος, ἐν χρ. κ. μτ. γενικ. : 'Οδ.Λ 73 **μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν, νοσφισθεὶς** (σχόλ. «νόσφι γενόμενος, χωρισθείς, ὑποχωρήσας»), αὐτ.Ψ 98 **τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι,** Θέογν.94 **εἴ τις ἐπαινήσει σε τόσον χρόνον ὅσσον ὁρῴη, νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἵησι κακήν·** **8)** μτφ. ἀπορρίπτω, παραμελῶ : 'Ιλ.Β 81 **ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον,** αὐτ.Ω 222· **9)** ρημ. π. νοσφίδιος. 'Εκ. ῥίζ. νο-, νω- λατ. na-· συγγ. τοῖς : νῶτον, νῶτος, νωτιαῖος, νωτίζω, λατ. nates (γλουτοί). Κατ' ἄλλους ἐκ ῥ. σναπ- (σημαιν. τέμνειν, ἀποχωρίζειν), ἐξ ἧς τὸ νόσφιν (κατὰ μετάθεσιν ἀντὶ σνόφιν), νάπη (κοιλὰς δενδρώδης), νάπος.

νοσφίξαιντο 'Επιγρ. γ' πληθ. εὐκτ. ἀόρ. ἀντὶ νοσφίσαιντο, κλέψειαν.

νοσφισμὸς (ὁ) (νοσφίζω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποχωρισμός, ἡ ἀπουσία· Μοσχόπ.π.Σχεδ.92 «χωρισμός» : 'Ιώσ.ΠΙ 5,10,4 **ἤλγει τὸν νοσφισμὸν τῆς ὠμότητος·** **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιοποίησις βλ.λ., ἡ κλοπή : Πολύβ.32,21,8 **συνδεδραμηκότων πρὸς αὐτὸν τῶν χειρίστων . . ἀνθρώπων διὰ τὸν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων νοσφισμόν·** ‖ ἡ παράνομος οἰκειοποίησις πράγματός τινος, ὁ σφετερισμός : Φιλ.2,336, Πλούτ.'Ηθ.843Γ, Βέττ.Βάλ.40,29.

νοσφιστὴς (ὁ) (νοσφίζω) σχόλ. κ. νεώτ. ὁ νοσφιζόμενος ξένην κτῆσιν, ὁ σφετεριστής, καταχραστής : Σχόλ.Λουκ.Ζ Τραγ.48 **τῶν δημοσίων νοσφιστήν.**

νοσῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **νουσέω** (Ἡρ.5,28) κατέχομαι ὑπὸ νόσου, εἶμαι ἀσθενής, ἄρρωστος, ἀσθενῶ : Ἡρ.1,19 **μετὰ δὲ τῆς στρατιῆς ἀπικομένης ἐς Σάρδις ἐνόσησε ὁ Ἀλυάττης,** αὐτ.1,105, Αἰσχ.Πρ.384 **ἔα με τῇδε τῇ νόσῳ νοσεῖν,** Θουκ. 2,31 **ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως καὶ οὔπω νενοσηκυίας** (παθούσης ὑπὸ νόσου), Ἀριστλ.ΖΙ 521a,18 **νενοσηκότος δ᾽ αἵματος αἱμορροΐς ἢ τ᾽ ἐν ταῖς ῥισὶ καὶ ἡ περὶ τὴν ἕδραν** (νοσηροῦ, ἀσθενοῦς αἵματος)˙ || κ. μτ. συστ. αἰτ. : Ἡρ.3,33 **οὔ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν ἦν τοῦ σώματος νοῦσον μεγάλην νοσέοντος,** Σοφ.Φιλ.1326, Εὐρ.Ἱππ.293 **καὶ μὲν νοσεῖς τι τῶν ἀπορρήτων κακῶν,** Ἀντιφ.1,30˙ || κ. μτ. αἰτ. τοῦ μέρους : Σοφ.Φιλ.41 **νοσεῖν κῶλον,** Πλάτ.Γοργ.496Α **νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμούς,** Ἀριστλ.ΖΜ 671b,11 **νοσῶ τοὺς νεφρούς,** Πλούτ.Ἠθ.396F **νοσοῦμεν καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα˙** || **τὸ νοσοῦν** ἡ νόσος, ἡ ἀσθένεια : Σοφ.Φιλ.675, Πλάτ.Συμπ.186Β **τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ νοσοῦν˙** || κ. ἐπὶ πραγμ. : Ξεν.Ἀθ.2,6 **οὐ γὰρ ἅμα πᾶσα γῆ νοσεῖ˙** || κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ.ΦΑἰτ. 5,9,9 **ἐνίοτε δὲ οὐκ ἀπόλλυται μέν, εἰς δὲ τὴν καρπογονίαν νοσοῦσιν,** Γεωπ.5,3,7 **νοσοῦσαν ἄμπελον˙** κ. παθ. : Ἱππ.Ἐπτ.7 **τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς νοσουμένας** (καθ᾽ ἃς εἶναί τις ἀσθενής, ἄρρωστος)˙ **2)** ἐπὶ μανίας, ἔρωτος, λύπης, πάσχω ἐκ ψυχικῆς νόσου : Σοφ.Αἴ. 207 **θολερῷ κεῖται χειμῶνι νοσήσας,** αὐτ.635 **κρείσσων γὰρ Ἅιδᾳ κεύθων ὁ νοσῶν μάταν** (παραφρονῶν), αὐτ.Τρ.1235, Κρατῖν.329 **φρένες νοσοῦσι,** Μέν.Μον.550 **ψυχῆς νοσούσης ἐστὶ φάρμακον λόγος,** Πλούτ.Ἠθ.546F **τοῖς περὶ δόξαν νοσοῦσι,** ΚΔ Τιμ.1,6,4 **νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας˙** **3)** μτφ. εὑρίσκομαι ἐν κακῇ καταστάσει, πάσχω, ὑποφέρω : Σοφ.ΟΚ 766, Εὐρ. Τρῳ.27 **νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν,** αὐτ.Ἑλ.581, Ξεν.Ἀπομν.3,5,18 **οὕτως ἡγοῦ ἀνηκέστῳ πονηρίᾳ νοσεῖν Ἀθηναίους˙** || κ. μτ. συστ. αἰτ. : Σοφ.Φιλ.1326 **ν- τόδ᾽ ἄλγος** **4)** εἰδ. ἐπὶ πόλεων κ. κρατῶν, πάσχω ἐκ στάσεως˙ Ἡσ. «νοσοῦν˙ στασιάζον» : Ἡρ.5,28 **Μίλητος .. κατύπερθε δὲ τούτων ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νουσήσασα ἐς τὰ μάλιστα στάσι,** Σοφ.Ἀντ.1015 **καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις,** Ξεν.Ἀν.7,2,32 **ἐπεὶ τὰ Ὀδρυσῶν πράγματα ἐνόσησεν,** Δημ.22 **Θετταλοῖς νοσοῦσι καὶ τεταραγμένοις,** αὐτ.121 **ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς,** αὐτ.250 **αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν,** Ἀριστλ.Ἀθ.6,4 **τὰ πράγματα νοσοῦντα˙** **5)** ρηματ. π. νόσος, νοσῶ, νοσηρός, νοσώδης. Ἐκ ῥίζ. νεκ—(νέκυς, νεκρός, λατ. neco), νοκ— (λατ. noceo, noxa, νόκ-jος - νόσσος - νόσος).

νοσώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὑποκείμενος εἰς νόσους, ὁ φιλάσθενος, ὁ ἀσθενής, ἀντίθ. ὑγιεινός : Πλάτ.Πολ.406Α **Ἡρόδικος δὲ παιδοτρίβης ὢν καὶ νοσώδης γενόμενος,** αὐτ.556Ε, αὐτ.Νόμ.734D **περὶ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου,** Πλούτ.Ἠθ.180F **Μακεδόνων τοὺς νοσώδεις καὶ ἀναπήρους˙** || **τὸ νοσῶδες** ὡς οὐσ. ἡ νοσηρὰ κατάστασις : Πλούτ.Ἠθ.662F **κατηγορεῖ .. ἡ βραχύτης τοῦ βίου τὸ ἐπίκηρον καὶ νοσῶδες˙** **2)** μτφ. ὁ φαῦλος, ὁ κακός, ὁ διεφθαρμένος : Πλάτ.Πολ.408Β **νοσώδη δὲ φύσει τε καὶ ἀκόλαστον˙** **3)** κ. νεώτ. ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων νόσον, ὁ νοσηρός, ὁ ἐπιβλαβής, ἀντίθ. ὑγιεινός : Ἱππ.Ἀέρ.6 **νοσώδης ἠήρ,** Ἰσοκρ.19,22 **νοσῶδες χωρίον,** Ἀριστλ.Πρ.859b,22 **νοσῶδες θέρος,** αὐτ.115b,20 **νοσώδεις τόποι,** Θεόφρ.ΦΙ 7,9,4 **ἔνιαι ῥίζαι γλυκεῖαι μέν, θανάσιμοι δὲ καὶ νοσώδεις,** **- νοσώδης χώρα - κλῖμα - διαμονή˙** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. : Πλάτ.Κρίτ.47D **ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν˙** **4)** μτφ. ἐπιβλαβής, ὀλέθριος : Εὐρ.Ὀρ.480 **δράκων στίλβει νοσώδεις ἀστραπάς˙** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. : Εὐρ. Ἱκ.423 **νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν.**

νοσωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον νοσώδη, νοσηρόν : Γαλ.9,393, αὐτ.9,408.

νόσωσις-εως (ἡ) δ.γρ. τοῦ νόσανσις βλ.λ. : Ἀριστλ.Φυσ.229a,26.

νότα (ἡ) (λατ.) μσν., νεώτ. κ. δημ. σημεῖον, σύμβολον : Ἀναστ.Σιν.85Α˙ **2)** δημ. τὸ φθογγόσημον βλ.λ. : **παίζει καλὰ πιάνο χωρὶς νὰ ξαίρῃ νότες˙** **3)** νεώτ. κ. δημ. ἡ διπλωματικὴ ἀνακοίνωσις : **ἡ νότα τῶν Δυνάμεων.**

νοτἀπηλιώτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ μεσημβρίας καὶ ἀνατολῆς πνέων ἄνεμος, ὁ νοτιανατολικός, **ὁ σιρόκος** : Βέττ.Βάλ.145,15, Πρόκλ.Τετράβ.60.

νοταπηλιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν νοταπηλιώτην βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.8,24, Πτολ.Τετράβ.40.

νοταρικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν νοτάριον, ὁ τοῦ νοταρίου : Στουδ. Θεόδ.808Β **νοταρικὴ μέθοδος.**

νοτάριος (ὁ) (λατ.) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ ὑπογραφεύς, σημειογράφος, ταχυγράφος, στενογράφος : Ἰουλ.378Β, Ἀθανάσ.1,621D, Φιλοστόργ. 629D, Ἀναστ.Σιν.85Α, Διατ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,11 **ὁ μυστογράφος κυρὸς Θεόδωρος καὶ βασιλικὸς νοτάριος˙** **2)** μσν. ἐπὶ φραγκοκρατίας καὶ τουρκοκρατίας, κ. νεώτ. ἐν Ἑπτανήσῳ ὁ συμβολαιογράφος, ὁ νοδάρος, ὁ π.Βυζαντ. ταβουλάριος : Προικοσύμφ.1,630 **εἰς τὸ κάγκελο ἐμοῦ νοταρίου.**

νοτερός-ά-όν (νότος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **νοτερός-ή-ό** ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός : Σιμων.183,9 **νοτερὰ δρόσος,** Εὐρ.Ἄλκ.598 **καὶ νῦν .. δέξατο ξεῖνον νοτερῷ βλεφάρῳ,** αὐτ.Ἴων 149 **νοτερὸν ὕδωρ βάλλων,** Θουκ.3,21 **ὁπότε χειμὼν εἴη νοτερός** (θύελλα μετὰ βροχῆς), Ρουφῖν.Ἐπιγρ.ΑΠ 5,73 **νοτερὰ ἀνεμώνη,** Μακάρ.Ὁμ.235,9 **τόπους διύγρους καὶ νοτερούς,** Γεωπ.2,38,1 **γῇ ἰλυώδει καὶ νοτερᾷ,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 125 **σὰν φθινοπωρινὸς οὐρανός, ποὺ ἐρπύζουν ἐπάνω του νοτερὰ σύγνεφα,** **- ὁ καιρὸς εἶναι νοτερός - τὸ κλῖμα εἶναι νοτερό˙** || **τὸ νοτερόν** ὡς οὐσ. ἡ ὑγρότης, ἡ ὑγρασία : Τίμ.Λοκρ.99 **τὸ νοτερὸν καὶ ὁμιχλῶδες,** Πλάτ. Τίμ.60C **τὸ δὲ ὑπὸ πυρὸς τάχους τὸ νοτερὸν πᾶν ἐξαρπασθέν,** Πλούτ.Ἠθ.696Β **μόνον δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὸ νοτερὸν ἀναλαῦται** (τοῦ ξύλου τοῦ καιομένου)˙ **2)** νεώτ. ζῳολ. **ὁ νοτερός** γένος ἐντάμων κολεοπτέρων ἐκ τῶν **καραβιδῶν.**

νότζικα (ἡ) δημ. ναυτ. κ. **νότσικα** κ. **νόζικα** εἶδος μεγάλης μαχαίρας χρησιμοποιουμένης ὑπὸ τῶν ναυτῶν καὶ δυτῶν.

νοτία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **νοτιά,** ἐπ. νοτίη, π.Ὁμ. κτ. πληθ. αἱ βροχαί : Ἰλ.Θ 307 **καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν˙** || ἀπολ. ὁ ὑγρὸς καιρός : Ἀριστλ.ΖΙ 551a,3 **ὅταν εὐδία καὶ νοτία γένηται πλείω χρόνον,** Θεόφρ.ΦΙ 7,14,1 **τὴν νοτίαν ἐπιμένειν,** **- τὰ σκέβρωσε ἡ νοτιὰ τὰ παράθυρα˙** πρβλ.Παῦλ.Αἰγ.6,24 **νοτία φυσική** (ἡ ὑγρασία τοῦ σώματος)˙ **2)** μτγν. λίθος τις τῶν τιμίων, ὁ. ὀμβρία : Πλίν.ΦΙ 37,176˙ **3)** δημ. ὁ νότιος ἄνεμος, ὁ νοτιάς, ἡ ὄστρια : **τὸ λιμάνι τὸ πειράζει ἡ νοτιά, - φυσάει νοτιά,** Βιζυην.ἡ Βαρκούλα 95 **καὶ τὴν σαβούρ᾽ ἀπὸ νοτιὲς καὶ μπόρες νὰ γλυτώνῃ,** Ζερβ.Λυρ.Σάτ.1,16 **ἡ τύχη ἀσκώνοντας νοτιὰ μὲ κύματ᾽ ἄγριας μπόρας˙** || κ. ὁ νότος, ἡ μεσημβρία : **τὸ σπίτι βλέπει στὴ νοτιά.**

νοτιαῖος-α-ον μτγν. ὁ κείμενος πρὸς νότον, ὁ νότιος : Ἑρμεί.Ἀλ.π.Στοβ.1,49,45 **οἱ νοτιαῖοι τῶν ἀνθρώπων˙** || **τὸ νοτιαῖον** ὡς οὐσ. : Φιλόπ.Ἰω. Ὑπομν. εἰς Φυσ.894,19.

νοτιανατολικός-ή-ό(ν) ὁ. νοτιοανατολικὸς βλ.λ.

νοτιάς (ὁ) δημ. ὁ. **νοτιὰ** (ἡ) ὁ νότιος ἄνεμος.

νοτίζω (νότος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι νοτερόν, ὑγρόν, ὑγραίνω, βρέχω˙ Θωμ.Μ

629 «νοτίζειν τὸ ὕειν φαμέν» : Αἰσχ.ἀπ.44, Ἀριστφ. Θεσμ.857 **ὃς ἀντὶ δίας φακάδος Αἰγύπτου πέδον λευκῆς νοτίζει μελανοσυρμαῖον λεών,** Νίκ.π.Ἀθήν.2,61A **ὑδάτεσσιν ἀεινάεσσι νοτίζειν·** ‖ κ. παθ. ὑγραίνομαι, βρέχομαι : Ἱππ.Ἀγμ.770 **νενοτισμένα οἴνῳ ἔρια,** Πλάτ.Τίμ.74C **νοτιζομένην ἔξωθεν ψῦχος κατὰ πᾶν τὸ σῶμα παρέξειν οἰκεῖον,** Ἀπολλ.Ρ 1,1005 **ὥς κε νοτισθέντα κρατεροὺς ἀνεχοίατο γόμφους,** Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,26,4 **οἴνῳ ὀστέα τἀμὰ νοτιζόμενα,** Στράβ.4,4,1 **ὕλην μὴ νοτιζομένην,** Διοσκ.2,87 **κατάχεε εἰς θυΐαν νενοτισμένην σπόγγῳ,** Γεωπ.7,15,11 **ἐὰν δὲ νοτιζόμενον εὑρίσκηται** (τὸ πῶμα τοῦ πίθου), Φώτ.Ἐπιστ.193,40 **ἐνοτίζετο σῶμα·** ‖ κ. ἀμτβ. κ.δημ. καθίσταμαι ὑγρός, ὑγραίνομαι, ἀναδίνω ὑγρασία : Ἀριστλ.Μετ.361b,2 **νοτιζούσης τῆς γῆς,** αὐτ.Πρ.942a,14 **νοτίζειν τὸ θέρος** (ὁ νότος), **- ὁ τοῖχος νοτίζει, - ἐνότισαν τὰ μάτια του·** **2**) ἱδρῶ : Ἀγαθίν.π.Ὀρειβ.10,7,22· **3**) κ. δημ. οὐρῶ : Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.50,9,12· ‖ δημ. εὐφημ. **τὸ παιδὶ νότισε τὸ στρῶμα, - ἡ κακὴ συνήθεια νὰ νοτίζουν τοὺς μανδρότοιχους·** **4**) ρηματ. π. νοτερός, νοτισμός.

νοτινός-ή-ό(ν) πάπ., μσν. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς νότον, ὁ νότιος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.264A,- **νοτινὸ παράθυρο·** **2**) ὁ ἀπὸ νότου ἐρχόμενος : **νοτινὸς ἀέρας·** ‖ κ. ἐπίρρ. **-ά** πρὸς νότον.

νοτι(ο)ανατολικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὁρίζοντος τὸ μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῶν, ὁ μεσημβρινοανατολικός : **νοτιοανατολικὴ γωνία τῆς Εὐρώπης·** ‖ ἐπὶ ἀνέμου, ὁ ἐκεῖθεν πνέων, ὁ σιρόκος : **νοτιοανατολικὸς ἄνεμος·** ‖ κ. ἐπίρρ. **-ῶς** κ. δημ. **-ά** πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος.

νοτιοδυτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κείμενος, ὁ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ δυσμῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, ὁ δυτικομεσημβρινός : **σπίτι νοτιοδυτικό·** ‖ ἐπὶ ἀνέμου, ὁ ἐκ τοῦ σημείου τούτου τοῦ ὁρίζοντος πνέων, ὁ λίψ, ὁ γαρμπής· ‖ κ. ἐπίρρ. **-ῶς** κ δημ. **-ά** πρὸς τὸ μεταξὺ νότου καὶ δυσμῶν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος.

νότιον (τὸ) μτγν. σίκυς ἄγριος : Διοσκ.4,152.

νότιος-α-ον (νότος) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **νότιος-ον** (Αἰσχ.Πρ.402,Στράβ.2,1,22), παραθ. **-ώτερος, -ώτατος,** ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός, ὁ βροχερός : Ἰλ.Λ 811 **κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς ὤμων καὶ κεφαλῆς,** Πίνδ.ἀπ.107,13 **νότιον θέρος,** Ἱππ.Ἀφ.3,11 **τὸ δὲ ἔαρ ἐπόμβριον καὶ νότιον,** Αἰσχ.Πρ.402 **παρειὰν νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς,** Εὐρ.Ἱππ.150 **δίναις ἐν νοτίαις ἅλμας,** Ἀριστφ.Ὄρν.1398 **νοτίαν πρὸς ὁδόν,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.6,17 **ὑγροβόλους σταγόνας νοτίους·** **2**) ὁ πρὸς νότον κείμενος, ἐστραμμένος, ὁ μεσημβρινός, ἀντίθ. βόρειος : Ἡρ. 3,17 **οἰκημένους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ,** Ἀνδοκ.3,7 **τὸ τεῖχος τὸ μακρὸν τὸ νότιον ἐτειχίσθη, - νότιον ἡμισφαίριον** (τὸ πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ ἡμισφαίριον τῆς γῆς ἢ τοῦ οὐρανοῦ), **νότιον σέλας, - νότιος παγωμένος ὠκεανός·** ‖ ὁ κατοικῶν εἰς τὰ πρὸς νότον μέρη τῆς γῆς : **οἱ νότιοι λαοὶ τῆς Ἀμερικῆς·** **3**) ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, ὁ ἐκ νότου προερχόμενος, ὁ νότος, ἡ ὄστρια : Ἀριστλ.Μετ.377b,27 **ὁ νότιος ἀήρ,** Ἀπολλ.Ρ 4,1538 **πρήσσοντος ἀήτεω ἂμ πέλαγος νοτίοιο·** ‖ ὁμ. συνηθέστ. κτ. πληθ. τὰ νότια, οἱ νότιοι ἄνεμοι : Ἀριστλ.ΖΙ 574a,1 **νοτίοις δὲ θηλυτοκεῖ** (κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν νοτίων ἀνέμων), Θεόφρ.ΦΙ 4,14,9 **ἐὰν ᾖ νότια καὶ εὐδιεινά·** ‖ ἐπὶ ὕδατος, ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς βροχῆς τοῦ νότου: Ἀριστλ.ΖΙ 596a,28 **ὕδωρ δὲ προβάτοις τοῦ μετοπώρου τὸ βόρειον τοῦ νοτίου ἄμεινον·** **4**) ἀστρ. κτ. πληθ. νότιοι ἰχθύες ὄνομα τοῦ τελευταίου κατὰ σειρὰν ἀστερισμοῦ τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : Εὔδοξ. π. Ἱππαρχ.2,1,21· ‖ νεώτ. ἀστρ. **νότιος σταυρός** ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου.

νοτίς-ίδος (ἡ) (νότος) κ. μσν. ἡ ὑγρασία, ἡ ὑγρότης : Αἰσχ.ἀπ.481,Εὐρ.Ἑκ.1259 **ἡνίκ' ἄν σε ποντία νοτὶς μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὅρους Ἑλληνίδος,** αὐτ.Φοίν.646,Πλάτ.Τίμ.60D **ἔστι δὲ ὅτε νοτίδος ὑπολειφθείσης χυτὴ γῆ γενομένη διὰ πυρός,** Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,6,1 **τὴν ἐκ τῆς γῆς ἕλκει νοτίδα,** Ἀνύτ.ΑΠ 7,215,5 **πορφυρέα πόντου νοτίς,** Γεωπ.2,22,1 **προσπνείσθω δὲ ὁ τόπος ἀπὸ μηδεμιᾶς αὔρας ἐχούσης νοτίδα,** Μηναῖ.1,25 Συνξ. **καίπερ πολλὴν νοτίδα ἐκ τοῦ παρακειμένου ὄρους δεχόμενος·** ‖ κ. ἐπὶ ἱδρῶτος : Ἀριστλ.Πρ.866a,21, Γαλ.10,541 **ἐφ' οἷς αὐτίκα νοτίδες ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος ἢ ἱδρῶτες.**

νότισμα (τό) (νοτίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νοτίζω βλ.λ., ὕγρανσις : **νότισμα τοῦ τοίχου - τῆς κουβέρτας - τοῦ ἀλατιοῦ.**

νοτισμός (ὁ) (νοτίζω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐν ὕδατι ἢ ἄλλῳ ὑγρῷ ἐμπότισις πραγμάτων, ἡ διαβροχή, τὸ βρέξιμο : Δαμάσκ.Ἰσίδ.52· **2**) ἡ ὕγρανσις, τὸ νότισμα : Σωρ.1,118, Φώτ.Βιβλ.342,11.

νοτιῶ-άω εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, ὑγρός, στάζω, νοτῶ : Ἀριστλ.Πρ.928a,14 **ξηραινόμενος γὰρ ὅλως, κενοῦται, νοτιῶν δέ, ἐκφύεται.**

νοτιώδης-ους-ες ὁ πλήρης ὑγρασίας, ὁ ὑγρός, ὁ νοτώδης : Ἱππ.π.Θεόφιλ.Πρωτ.7,21 **οἱ δὲ πρὸς τὴν χεῖρα νοτιώδεες** (πυρετοί), Γαλ.17,1,874 **νοτιώδης φαντασία,** Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,13 **χθαμαλὰ καὶ νοτιώδεα** (χωρία).

νοτόθεν ἐπίρρ. ἐκ νότου· Σουΐδ. «ἀπὸ νότου» : Πλάτ.π.Διογ.Λ 3,41, Θεόφρ.Σημ.11,21 **ἐὰν νοτόθεν ἀστράφῃ.**

νοτολιβικός-ή-όν μτγν. ὁ νοτιοδυτικός : Στράβ. Χρηστ.11,14, Πτολ.Τετράβ.41.

νοτόνδε μτγν. πρὸς νότον : Ἀκύλ.π.ΠΔ Γέν.12,9.

νότος (ὁ) κ. νεώτ. ἓν τῶν τεσσάρων κυρίων σημείων τοῦ ὁρίζοντος, εὑρισκόμενον πρὸς τὰ δεξιὰ θεατοῦ ἐστραμμένου πρὸς τὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, μεσημβρία, νοτιά, ἀντίθ. βορέας : Ἡρ.2,8 **φέρον ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίης τε καὶ νότου,** αὐτ.6,18 **πρὸς νότον κεῖται τῆς Λήμνου,** Σοφ.ἀπ.24,6 **τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον,** Θουκ.3,6 **περιορισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως,** Πλάτ.Κριτ.112C **ὁ τόπος οὗτος πρὸς νότον ἐτέτραπτο,** ΚΔ Ματθ.12,42 **βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται·** **2**) ὁ ἐκ μεσημβρίας πνέων ἄνεμος, ὁ νότιος ἄνεμος, ὁ νοτιάς, ὄστρια, ἀντίθ. βορέας βλ.λ.2) : Ἰλ.Γ 10, **εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην,** Ἡρ.2,25 **ὅ τε νότος καὶ ὁ λίψ, ἀνέμων πολλὸν τῶν πάντων ὑετιώτατοι,** Σοφ. Φιλ.1457 **ἐτέγχθη κρᾶτ' .. πληγῇσι νότου,** αὐτ. Ἀντ.335, Ἀριστλ.ΖΙ 597b,11 **ἐὰν δὲ νότος, χαλεπῶς ἔχουσι, διὰ τὸ μὴ εἶναι πτητικοί,** Ἀθήν.1,26D **ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι,** Γρυπ.Σκ. Τερρ.12,6 **κι ἀρμενίζουν πρίμα μὲ τὸ βοριὰ καὶ πάλι πρίμα μὲ τὸν νότον·** **3**) κτ. προσωποπ. θεὸς τοῦ νοτίου ἀνέμου, υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς : Ἡσίοδ.Θ 380 **Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον καὶ Νότον,** αὐτ.870.

νοττάριον (τὸ) συνηρ. ἀντὶ νεοττάριον βλ.λ.

νοττεύω συνηρ. ἀντὶ νεοττεύω βλ.λ.

νοττίον συνηρ. ἀντὶ νεοττίον βλ.λ.

νοττός συνηρ. ἀντὶ νεοττὸς βλ.λ.

νότυλος σφυγμός (ὁ) μτγν. ὅρος πλασθεὶς ὑπὸ Ἀρχιγένους, πιθ. μαλακός, ἁπαλός : Γαλ.8,662.

νοτῶ-έω μτγν. εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, νοτερός, στάζω : Καλλ.Ἐπιγρ.51,**κῆτι μύροισι νοτεῖ,** Ἐρατοσθ.16,10 **ὕδατι νοτέουσαι** (ζῶναι), Νίκ.Ἀλεξ.24 **νοτέων ἱδρώς,** αὐτ.494 **νοτέουσαν ἐλαίην.**

νοτώδης-ους-ες ἄ. νοτιώδης : Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.13.

νουβέλλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. λογοτεχνικόν εἶδος ἐνδιάμεσον μεταξὺ διηγήματος καὶ μυθιστορήματος.
νοῦβελλο (τὸ) δημ. ἄ. νόβελλο βλ.λ.
νουβιστικός-ή-όν (νοῦς, βύω) ὁ συνετός, φρόνιμος, μυαλωμένος· Σχόλ. «νουβιστικόν· νοῦν πεπληρωμένον» : Ἀριστφ.Ἐκκλ.441 **γυναῖκα δ' εἶναι πρᾶγμ' ἔφη νουβιστικὸν καὶ χρηματοποιόν.**
νουβιστικῶς ἐπίρρ. συνετῶς, φρονίμως· Σχόλ. «νοῦ πεπληρωμένως, συνετῶς» : Ἀριστφ.Σφ.1294 **ὡς εὖ κατηρέφασθε καὶ νουβιστικῶς κεράμῳ τὸ νῶτον, ὥστε ταῖς πλευραῖς στέγειν,** Διογ.Λ 8,37 **τοῖς μεγέθεσι νουβιστικῶς.**
νουθεσία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. -ίη παραίνεσις ἐνέχουσα ἐλαφρόν τόνον μομφῆς, παραίνεσις, συμβολή, νουθέτησις : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **ὁ σὸς ἀδελφὸς νουθεσίη σοι γενέσθω,** Ἀριστφ.Βάτρ.1009 **δεξιότητος καὶ νουθεσίας** (οὕνεκα), Ὀνεστ.ΑΠ 11,32,1 **μούσης νουθεσίην φιλοπαίγμονος,** Πλούτ. Λύκ.25 **καὶ γέλωτος ἐλαφρῶς ὑποφέροντος εἰς νουθεσίαν καὶ διόρθωσιν,** ΚΔ.Ἐφεσ.6,4, Ἀλκίφρ. Ἐπιστ.1,19 **τηνάλλως ποιεῖς τὴν πρός με νουθεσίαν,** Μηναῖ.1,14 Συνξ. **οὓς παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ ἐξέθρεφε τοῦ Κυρίου,** Βιζυην. ὁ Πύργος τῆς Κόρης 239 **μ' ἀρκεῖ νουθεσία ἐνταῦθα χρυσῆ.**
νουθετεία (ἡ) μτγν. ἡ νουθεσία βλ.λ. : Φιλόδ. Ὁμ.12, Λιβάν.310.
νουθέτημα-ατος (τὸ) (νουθετῶ) .κ. μσ. κ. νεώτ. συμβολή, παραίνεσις : Αἰσχ.Πέρσ.830 **πινύσκετ' εὐλόγοισι νουθετήμασι,** Εὐρ.Φοίν.592 **τῶν μακρῶν ἀπαλλαγεῖσα νουθετημάτων μ' ἔα,** Πλούτ. Ἠθ.69D **ἄγαν δὲ μωραίνοντι νουθετήματα,** Θεοφύλ.Σ Ἱστ.254,16 **κἀγὼ τῶν νουθετημάτων ἀπάρξομαι,** Λίβ.Ροδ.229 **ὅμως τὰ νουθετήματα τοῦ ἑνός νὰ σοῦ συντύχω,** Κάλβ.8,20 **ἐάν τις τὸ νουθέτημα θεῖον ἀκολουθήσῃ.**
νουθετήριος-α-ον μσν. ὁ νουθετικός, ὁ παραινετικός : Φώτ.Ἐπιστ.382,36 **νουθετηρίους λόγους.**
νουθέτησις-εως (ἡ) (νουθετῶ) κ. νεώτ. ἡ συμβουλή, ἡ παραίνεσις· Θωμ.Μ 630 «νουθέτησις, οὐ νουθεσία» : Εὐρ.Ἡρ.1256 **ὡς ἀμιλληθῶ λόγοις πρὸς νουθετήσεις σάς,** Πλάτ.Πολ.399Β **εὐχῇ θεὸν ἢ διδαχῇ καὶ νουθετήσει ἄνθρωπον,** αὐτ.Νόμ. 700C, Ἐπίκ.Φύσ.72C.
νουθετησμός (ὁ) ἄ. νουθετισμός βλ.λ.· Φώτ. «νουθετίαν καὶ νουθετησμὸν λέγουσι».
νουθετητής (ὁ) (νουθετῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ νουθετῶν, ὁ συμβουλεύων : Φίλ.2,519,ΘεοφύλΒουλγ. ΠΒ 2,17· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ παραινετικός, ὁ συμβουλευτικός : Φίλ.1,171 **νουθετητὴς λόγος.**
νουθετητικός-ή-όν ὁ παραινετικός, ὁ συμβουλευτικός, ἄ. νουθετικός : Πλάτ.Νόμ.740Ε **διὰ λόγον νουθετητικόν,** αὐτ.Σοφ.230Α **τὸ νουθετητικὸν εἶδος τῆς παιδείας,** Φιλόδ.Ποιημ.5.
νουθετία (ἡ) μτγν. νουθεσία: Φρύν.,Σοφ.Παρ.35Β.
νουθετίζω μσν. κ. νεώτ. συμβουλεύω· παθ. : Ἀναστ.Συν.12,30 **ὅταν γὰρ νουθετισθῇ·** **2)** ρηματ. π. νουθετισμός.
νουθετικός-ή-όν ὁ νουθετητικὸς βλ.λ., ὁ παραινετικός : Ξεν.Ἀπομν.1,2,21 **ὅταν δὲ τῶν νουθετικῶν λόγων ἐπιλάθηταί τις,** Δημήτρ.298.
νουθετικῶς ἐπίρρ. μσν. παραινετικῶς, συμβουλευτικῶς : Στουδ.Θεόδ.490D.
νουθετισμός (ὁ) (νουθετίζω) μτγν. ἡ νουθέτησις, ἡ παραίνεσις· Πολυδ.9,139 «φαῦλος γὰρ ὁ Μενάνδρου νουθετισμός, ἐπίπληξις δὲ καὶ σωφρονισμὸς καὶ ἐπιτίμησις» : Μέν.1042.
νουθετῶ-έω (νοῦς, τίθημι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μτ.αἰτ. προσ. παρέχω συμβουλὰς εἰς παρεκτραπέντα, συμβουλεύω, παραινῶ, δασκαλεύω τινά : Ἡρ.2,173 **οἱ φίλοι αὐτοῦ ἐνουθέτεον αὐτόν,** Αἰσχ.Πρ.264 **παραινεῖν νουθετεῖν τε τοὺς κακῶς πράττοντας,** Σοφ.Φιλ.1283 **κἆτα νουθετεῖς ἐμέ;** ΚΔ Πράξ.20,31 **νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον·** πρβλ.Λίβ.Ροδ.231 **ἔρως νουθετεῖ καὶ πόθος παραγγέλλει·** || ὁμ. μτ. αἰτ. πράγμ. συμβουλεύω τι : Σοφ.Ἠλ.1025 **ὡς οὐχὶ συνδράσουσα νουθετεῖς τάδε,** Ἀριστφ.Σφ.732 **ὅστις τοιαῦτα ἐνουθέτει·** || ὁμ. μτ. διπλῆς αἰτ.: Σοφ.Αἴ.1156 **τοιαῦτ' ἄνολβον ἄνδρ' ἐνουθέτει,** Εὐρ.Ἱκ.337 **δρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ' ἅπερ με νουθετεῖς·** || μτ. αἰτ. προσ. κ. ἐξηρτημ. προτ. : Ξεν.ΚΠ 8,2,15 **ὅτε ἐνουθέτει αὐτὸν ὡς διὰ τὸ πολλὰ διδόναι πένης ἔσοιτο·** κ. παθ. : Σοφ.ΟΚ 1193, Εὐρ.Μήδ.29, Πλάτ.Ἱππ. Μ 301C **πρὶν ὑπὸ σοῦ ταῦτα νουθετηθῆναι,** Διατ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,28 **καὶ τῶν προκρίτων μοναχῶν νουθετηθῆναι·** **2)** μτφ. τιμωρῶ : Ἀριστφ.Σφ 254 **εἰ νὴ Δί' αὖθις κονδύλοις νουθετήσεθ' ἡμᾶς,** Πλάτ.Νόμ.879D **μήτε ἀμυνόμενος τὸ παράπαν τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν·** κ. παθ. : Πλάτ.Γοργ.428Ε **ὥστε μήτε νουθετεῖσθαι μήτε κολάζεσθαι μήτε δίκην διδόναι·** **3)** ρηματ. π. νουθετητέος, νουθετητής, νουθέτησις, νουθετισμός, νουθετικός.
νοῦθος (ὁ) ἰσχυρὸν κτύπημα τοῦ ποδός· Ἡρωδιαν.π.Μ.Λέξ.42,11 «νοῦθος κύριον· ψόφος ἐν οὔδει» : Ἡσίοδ.ἀπ.48 **νοῦθος δὲ ποδῶν ὑπόδουπος ὀρώρει.**
νουκά Δουκάγγ. «ὁ ἀστράγαλος».
νούκειος πόρος (ὁ) νεώτ. ἀνατ. προσεκβολὴ ἡ ἐλυτροειδὴς ἀπόφυσις τοῦ περιτοναίου, περιβάλλουσα τὴν βουβωνικὴν μοῖραν τοῦ στρογγύλου συνδέσμου τῆς μήτρας.
νουκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. σῶμα κινονοειδοῦς συντάξεως ἀνευρεθὲν εἰς τὰ φύλλα τῆς καρύας.
νουκλεοπρωτεΐδαι (οἱ) νεώτ. χημ. σπουδαιοτάτη τάξις τῶν πρωτεϊδῶν ἀποτελοῦσα συστατικὸν τῶν πυρήνων τῶν κυττάρων.
νούλ(λ)α (ἡ) (λατ.) δημ. μηδέν, μηδενικό : παροιμ. **νούλα ἡ νούλα τὰ 'φαγε οὖλα** (ἐπὶ κακοπίστων πρὸς ἰδιωφέλειαν λ/σμῶν)· || ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων ἀξίαν : **ὡς ἐπιστήμων εἶναι μία νούλα.**
νουμεΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ μαγνησίου καὶ νικελίου.
νουμέραρχος (ὁ) μσν. ὁ ἀρχηγὸς νουμέρων βλ.λ. : ASS Σεπτέμβριος 327,25.
νούμερο (τὸ) (λατ). δημ. ὁ ἀριθμός : **τὸ σπίτι μας ἔχει νούμερο εἴκοσι, - τί νούμερο κολλάρο φορεῖς;·** **2)** κτ. πληθ. οἱ λογαριασμοί : **δὲν ξέρει ἀπὸ νούμερα·** **3)** εἰδ. ἐν τῷ θεάτρῳ, ἑκάστη τῶν ἐκτελουμένων αὐτοτελῶν σκηνῶν ἐν ἐπιθεωρήσει ἢ ἕκαστον τῶν αὐτοτελῶν θεαμάτων ἢ ἀκροαμάτων ἐν θεάτρῳ ποικιλιῶν, νυκτερινῷ χορευτικῷ ἢ ᾠδικῷ κέντρῳ κττ.· || οἱ ἐκτελοῦντες τὰ τοιαῦτα ἠθοποιοί : **ἔχει καινούργια νούμερα ἀπόψε·** **4)** εἰρων. ἐπὶ προσ., ὁ προκαλῶν ἐντύπωσιν γελοίαν : **εἶσαι σπουδαῖο νούμερο.**
νούμερος (ὁ) (λατ.) μτγν. κ. μσν. τάγμα στρατιωτῶν : Νεῖλ.229D, Κύριλλ.Σκυθ. ἐν Βί.Σάβ.222Β, αὐτ. 230C· || κτ. πληθ. τὸ σύνολον τῶν στρατιωτῶν τοῦ νουμέρου : ΚΠορφ.Ἔκθ.460,14.
νουμηνία (ἡ) κ. νεώτ. ἀττ. συνηρ. ἀντὶ νεομηνία, ἰων. νεομηνίη, πάπ. νεμονηΐα κ. νομενία ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου μηνός, ἡ πρωτομηνιά, ἀρχιμηνιά : Πίνδ. Ν 435 **ἴυγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ νεομηνίᾳ θιγέμεν,** Ἀντιφ.ἀπ.58 **τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει,** Ἀριστφ.Ἱππ.43 **οὗτος τῇ προτέρᾳ νουμηνίᾳ ἐπρίατο δοῦλον,** αὐτ.Ἀχ.999, Πλούτ.Ἠθ.270Α **Ἕλληνες ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοὺς θεοὺς σεβόμενοι,** ΚΔΚολ.2,16 **μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω . . ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας·** **2)** κ. νεώτ. ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἡ σελήνη εἰσερχομένη εἰς νέαν φάσιν εἶναι ἀόρατος, ἡ νέα σελήνη : Ἡρ.6,57 **νεομηνίας**

δὲ ἀνὰ πάσας, καὶ ἑβδόμας ἱσταμένου τοῦ μηνὸς δίδοσθαι, Θουκ.2,28 νουμηνία **κατὰ σελήνην.**

νουμηνιάζω μσν. ἑορτάζω τὴν νουμηνίαν· **2**) ρηματ. π. νουμηνιαστής.

νουμηνιαστής (ὁ) [νουμηνιάζω], ὁ ἑορτάζων τὴν νουμηνίαν, τὴν νέαν σελήνην : Λυσ.ἀπ.53 **συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστάς.**

νουμήνιος-ον κ. νεώτ. ἀττ. συνηρ. ἀντὶ νεομήνιος,· ὁ ἀνήκων **εἰς** νουμηνίαν, ὁ ἐν χρήσει κατὰ τὴν νέαν σελήνην : Λουκ.Λεξιφ.6 **ἄρτοι μέν τοι ἦσαν σιφαῖοι, .. ἄλλοι νουμήνιοι·. 2**) τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. εἶδος πελαργοειδοῦς πτηνοῦ· Ἡσ.«νουμήνιος· ὄρνεον ὅμοιον ἀτταγᾷ ὄν. ὃ καὶ τροχίλος» : παροιμ. Διογ.Λ 9,14 **συνῆλθεν ἀτταγᾶς καὶ νουμήνιος** [ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιον]· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογ. **τῶν σκολοπακιδῶν.**

νουμιδή (ἡ) νεώτ. ζῳολ. τὸ πτηνὸν μελεαγρίς, ἡ φραγκόκοττα.

νουμμίον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ νοῦμμος βλ.λ. : Ἐπιφάν.3,289Α, Ἀποφθ.Πατέρ.253C **ὅταν οὖν ἐμμείνω δι᾽ ὅλης τῆς** ἡμέρας **ἐργαζόμενος .., ποιῶ πλέον ἢ δεκαὲξ νουμμία,** Μόσχ.Ι 2992Α.

νουμ(μ)οδότης (ὁ) μσν. ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, οὗ ὁ κάτοχος καθῆκον εἶχε νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐλέη· πρβλ. ἐλεημοσυνάριος : Βασ.Κώδ.π.Δουκάγγ.

νοῦμμος (ὁ) δωρ. ἀ. **νόμος** νόμισμα ἐν χρ. παρὰ τοῖς Δωριεῦσι τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ἔχον βάρος τὸ 1/10 τοῦ κορινθιακοῦ στατῆρος, ἰσοδύναμον πρὸς 1 1/2 ἀττικὸν ὀβολόν· Πολυδ.9,79 «ὁ δὲ νοῦμμος δοκεῖ μὲν εἶναι Ῥωμαίων τοὔνομα τοῦ νομίσματος· ἔστι δὲ ἑλληνικόν, καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Δωριέων» : Ἀριστλ. ἀπ.590· **2**) ἡ λίτρα, τὸ εἰς ἄργυρον ἰσοδύναμον τῆς ὀρειχαλκίνης λίτρας: Ἀριστλ.ἀπ.589· **3**) π. Ῥωμ. ρωμαϊκὸν ἀργυροῦν νόμισμα, σηστέρτιον : Σουΐδ. ἐν λ. νόμος «Ῥωμαῖοι παρατρέψαντες νοῦμμον λέγουσιν» : Πλούτ.Σύλλ.1.

νοῦν Ὡραπ.Ἱερογλ.1,21 «Νείλου δὲ ἀνάβασιν σημαίνοντες, ὃν καλοῦσιν αἰγυπτιστὶ νοῦν, ἑρμηνευθὲν δὲ σημαίνει νέον».

νούνειος ἀδήν (ὁ) νεώτ. ἀνατ. ὁμὰς μικρῶν ἀδένων κειμένων ὑποκάτω τῆς κορυφῆς τῆς γλώσσης καὶ συνισταμένων ἐξ ὀρογόνων καὶ βλεννογόνων κυττάρων.

νουνέχεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐχεφροσύνη, ἡ σύνεσις, ἡ φρόνησις : Πολύβ.4,82,3 **διὰ .. νουνέχειαν τἀνδρός,** Ἀνδρόν.Ρ.Παθ.578Μ,Μέν.Ἐφ.295,10 **τῇ τοῦ αὐτοκράτορος νουνεχείᾳ.**

νουνεχής-οῦς-ές [ἔχω] κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων νοῦν, φρόνησιν, ὁ ἐχέφρων, ὁ συνετός, ὁ μυαλωμένος : Εὐρ.ἀπ.1117,48 **ὅστις ἂν γ᾽ ᾖ νουνεχής,** Πολύβ.3,105,9 **λογισμὸς ἑστὼς καὶ νουνεχής,** Ἰουστ.60Α **ὅσα ἂν ὑπαγορεύσῃ ὁ λόγος μὴ δεῖν αἱρεῖσθαι, ὁ νουνεχὴς οὐχ αἱρήσεται,** Τατιαν. 172Β **χρὴ τὸν νουνεχῆ συνιέναι,** Μηναῖ.1,15 Θεοτ. **ὡς** νουνεχὴς **καὶ φρόνιμος,** Βί.Ἀλεξ.4632 **ὁρμὴν τὴν τῶν θηρίων κατέπαυσεν ὡς νουνεχὴς γνώσει μεγίστῃ τούτου·** κ. ὑπερθ. : Πολύβ.6,48,8 **ἀφιλοτιμοτάτους καὶ νουνεχεστάτους ποιήσας περί τε τοὺς ἰδίους βίους·** ‖ **τὸ νουνεχές** ὡς οὐσ. ἡ νουνέχεια, ἡ φρόνησις : Μέν.π.Σουΐδ. ἐν λ. ἀνεῖτο **συναποδύσασθαι αὐτῷ καὶ τὸ νουνεχές.**

νουνεχόντως ἐπίρρ. νουνεχῶς, συνετῶς, φρονίμως, ἀντίθ. ἀφρόνως· ΑΒ 587,15 «παρὰ Μενάνδρῳ νουνεχόντως δοκεῖ ἀσύστατον εἶναι, καθότι τῶν τοιούτων προϋφέστηκε καὶ πτωτικόν, τὸ νουνεχῶς ἀναλογώτερον καθέστηκε, καθότι καὶ τὸ νουνεχὴς παράκειται» : Ἰσοκρ.5,7 **εἰ μὲν οὖν ἀφρόνως ἢ καὶ νουνεχόντως ταῦτ᾽ ἐδόξαζον** [δ. γρ. νοῦν ἐχόντως], Μέν.1043.

νούνεχος-ον μσν. κ. **νουνεχός** ὁ νουνεχὴς βλ.λ., ὁ συνετός : Τζέτζ Χιλ.3,264.

νουνεχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. συνετῶς, φρονίμως : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ 1436b,23, Πολύβ.1,83,3 **πάνυ φρονίμως καὶ νουνεχῶς λογιζόμενος,** Ἀγαθρχ.63, ΚΔ Μάρκ.12,34 **καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη,** Γαλ.10,267, Ἐφραὶμ Σύρ.3,245Ε.

νο(υ)νός (ὁ) δημ., θηλ. **-ά** ὁ ἀναδεχόμενος ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ βαπτιζόμενον, ὁ ἀνάδοχος.

νούντσιος (ὁ) νεώτ. διεθν. διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ πάπα παρὰ τῇ κυβερνήσει κράτους τινός, πρεσβευτής.·

νουρά (ἡ) δημ. ἡ οὐρά.

νοῦς-όος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ὁ συνῃρ. τ. μ. ἅπαξ κτ. ὀνομαστ. π. Ὁμ.[Ὀδ.Κ 240], οὐδαμοῦ δὲ π. Ἡρ. κ. σπαν. π. τραγ. [Αἰσχ.Χο.742, Σοφ. Φιλ.1209], αἰολ. γεν. **νῶ** [Ἀλκ.], αἰτ. **νῶν** [Σαπφ.], π. μτγν. εὕρηνται πτώσεις τινές κ. κτ. τὴν τρίτην κλίσιν, οἷον γεν. **νοός** [ΠΔΜακκ.4,1,35], δοτ. **νοΐ** [ΚΔ Κορινθ.Ι,1,10, Ἀριστείδ.Λόγ.35(9),26], πληθ. ὀνομαστ. **νόες** [Φίλ.1,86, Πλωτῖν.6,7,17], αἰτ. **νόας** [Πλούτ.ἀπ.7,27, Ἰάμβλ.Μυστ.1,15]· οἱ πληθ. τ. τῆς ὀνομαστ. **νοῖ**, γενικ. **νόων**, δοτ. **νοῖς** κ. αἰτ. **νοῦς** εἶναι σπάνιοι π. Ἀττ. [Ἀριστφ.ἀπ.471], ἀλλὰ συνήθεις π. τοῖς μτγν. φιλοσόφοις· ἡ ἀντίληψις, ὁ λογισμός, ἡ σκέψις, ἡ κρίσις, τὸ πνεῦμα : Ἰλ.Ο 461 **οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον,** Ὀδ.Ν 25 **νόον πολυκερδέα,** Ἐπίχ.249 **νοῦς ὁρῇ καὶ νοῦς ἀκούει, τἆλλα κωφὰ καὶ τυφλά,** Σοφ.ΟΤ 371 **τυφλὸς τά τ᾽ ὦτα τόν τε νοῦν τά τ᾽ ὄμματ᾽ εἶ,** Μηναῖ.11,4 Θεοτ. **·οὸς καθαρότητι,** Διατ.Ἀτταλ. ἐν 1,7 **ὅσον οὐδ᾽ εἰς νοῦν λαβεῖν ἐφικτὸν ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ διανοίᾳ,** δ. τραγ. **ὁ νοῦς** του **σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώναυν,** αὐτ. **πίσκοπε τοῦ Δαμαλᾶ, δίχως νοῦ, δίχως μυαλά·** ‖ ἡ φρόνησις, ἡ ὀξυδέρκεια, ἡ εὐφυΐα, κ. κτ. δοτ. ἢ ἐμπροθ. ἐν ἐπιρρ. σημ. μετὰ κρίσεως, φρονίμως, πανούργως : Ἰλ.Υ 133 **μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον** [ἀκρίτως, ἀνοήτως], Ὀδ.Ζ 320 **νόῳ δ᾽ ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην,** Ἡρ.8,86 **οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν,** Σοφ. ΟΤ 550 **εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν εἶναί τι τοῦ νοῦ χωρίς,** Ἀριστφ.Νεφ.58 **μηδενὶ ξὺν νῷ,** Πλάτ.Πολ.619Β **ξὺν νῷ ἑλομένῳ·** ‖ ὁμ. κ. ἐν φρ. **νόῳ λαμβάνω τι** ἀντιλαμβάνομαί τι, καταλαβαίνω: Ἡρ.3,51 **Περίανδρος δὲ νόῳ λαβὼν καὶ τοῦτο·** ‖ ἐν φρ.**νοῦν ἔχω ἢ κέκτημαι** εἶμαι σώφρων,φρόνιμος : Σοφ.Τρ.553, Εὐρ.ΙΑ 1139 **ὁ νοῦς ὅδ᾽ αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.747 **νοῦν ὀλίγον κεκτημένος,** Πλάτ.Νόμ 887Ε **σμικρὸν νοῦ κεκτῆσθαι·** ‖ ὁμ. ἀπροσ. **ἔχει νοῦν** ἔχει λογικήν, ἔχει ἔννοιαν : Σοφ.Ἀντ.68 **τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα·** πρβλ.Πλάτ.Τίμ. 68Β· ‖ ὁμ. **νοῦν ἔχω** ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσοχήν μου εἴς τι, προσέχω, δημ. **ἔχω τὸ νοῦ μου** : Σοφ.Τρ.272 **ἄλλοσ᾽ ὄμμα, θἠτέρᾳ δὲ νοῦν ἔχειν,** Εὐρ.Φοίν.1418 **τὸν νοῦν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἔχων, ἐκεῖσε δέ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.156 **ποῦ τὸν νοῦν ἔχεις ;,** Θουκ.7,19 **ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον, ἢ πρὸς τὰς τριήρεις, νοῦν ἔχωσιν,** Πλάτ.Γοργ.504D **πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων,** Ἡλιόδ.Αἰθ.1,10 **πρὸς ἑταίραις τὸν νοῦν ἔχειν καὶ μέθαις,** Δαμόχ.ΑΠ 7,206,5 **καὶ σὺ μὲν ἐν πέρδιξιν ἔχεις νόον,- ἔχε τὸ νοῦ σου στὰ παιδιά - στὸ φαΐ·** ‖ φροντίζω : ASS Μαΐου 5,342Ε **Ἰουλιανὸς νοῦν ἔσχεν ἀπὸ τοῦ χρυσίου λαβεῖν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. **ἔχω κατὰ νοῦν** σκοπεύω, προτίθεμαι· ‖ δημ. **λέω (εἶπα) μὲ νοῦ μου** λέγω, σκέπτομαι (ἐσκέφθην) κατ᾽ ἐμαυτόν, φαντάζομαι· ὁμ. **βάζω μὲ τὸ νοῦ μου** σκέπτομαι, ὀναλογίζομαι· ὁμ. **τὸ νοῦ σου !** πρόσεχε· ὁμ. **νὰ ᾽χουμε καὶ τὸ νοῦ μας** ἂς εἴμεθα προσεκτικοί· ὁμ. **χάνω τὸ νοῦ μου** ἐκπλήσσομαι σφόδρα, σαστίζω, τὰ χάνω· ὁμ. κον-

τά στό νοῦ εἶναι εὐνόητον· κ. ἐπιτατ. κοντά στό νοῦ κι ἡ γνώση εἶναι εὐνόητον καί συνετόν· ὁμ. κάνω ὄξω νοῦ ἀμεριμνῶ· ὁμ. ὄξω νοῦ καί πέρα βρέχει (ἐπί ἀδιαφορίας)· **2)** ἐπί τῆς ἕδρας τῆς αἰσθήσεως, ἡ καρδία : Ἰλ.Α 363 κεῦθε νόῳ, αὐτ.Ι 63 ἐν στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί, Ὀδ.Θ 78 χαῖρε νόῳ, Πίνδ.Π 8,18 εὐμενεῖ νόῳ, Ἡρ.8,97 ἐκ παντός νόου, Αἰσχ.Πρ.164 ἄγναμπτον νόον· ‖ ψυχική διάθεσις, τάσις, τό ἐφετόν, ἐν φρ. κατά νοῦν συμφώνως πρός τάς διαθέσεις τινός : Ἡρ.1,117 ὅκως σοί τε ποιήσω κατά νόον, Σοφ.ΟΚ 1768 εἰ τάδ' ἔχει κατά νοῦν κείνῳ, Ἀριστφ.Ἱππ. 549 κατά νοῦν πράξας· πρβλ.Πλάτ.Εὐθφρ.3Ε· **3)** σκοπός, τέλος : Ἡρ.1,60 δέκεσθε ἀγαθῷ νόῳ Πεισίστρατον, αὐτ.9,46 ἡμῖν . . ἐν νόῳ ἐγένετο εἰπεῖν ταῦτα· ‖ ἐν. φρ. ἐν νόῳ ἔχω ἤ νοῦν ἔχω μτ. ἀπαρφ. ἔχω σκοπόν, διανοοῦμαι νά . . : Ἡρ 1,10 ἐν νόῳ ἔχουσα τείσεσθαι τόν Κανδαύλεα· **4)** διανόημα σκέψις : Ἰλ.Ο 509 ἡμῖν δ' οὔ τις τοῦδε νόος καί μῆτις ἀμείνων, Ὀδ.Ε 23 τοῦτον . . ἐβούλευσας νόον αὐτή, παροιμ. ἄσκοπος ὁ νοῦς, διπλός ὁ κόπος (ὁ ἄπερισκέπτως ἐνεργῶν ματαίως κοπιάζει), - ὁ νοῦς πάντα πάει στό κακό, - ποῦ τρέχει ὁ νοῦς σου ;· **5)** τό σχέδιον : Ἰλ.Β 192 οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρεΐωνος, αὐτ.Ψ 149 σύ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας· **6)** ἐπί λ. ἤ φρ. ἤ κ. ὅλου λόγου, ἡ σημασία, τό νόημα : Ἡρ.7,162 οὗτος ὁ νόος τοῦ ῥήματος, Ἀριστφ.Βάτρ 1439 γέλοιον ἄν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα ; Πολύβ.5,83,4 ἦν δέ παραπλήσιος ὁ νοῦς τῶν ὑπό ἑκατέρου παρακαλουμένων, Φιλόδ.Ρητ. 1,106S, - ποῖος ὁ νοῦς τοῦ κειμένου· **7)** εἰδ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, ὁ λογισμός, τό λογικόν ὡς ἡ δρῶσα ἀρχή τοῦ σύμπαντος : Ξενοφ.25 νόου φρενί, Δημόκρ.112 θεῖος νοῦς· ‖ π. Ἀναξ. ἡ δύναμις ἡ ἐνεργήσασα ἐπί τῶν πρώτων στοιχειωδῶν μορίων τῆς ὕλης : Ἀναξ.12,Πλάτ.Τίμ.48Α ἡ τοῦ κόσμου γένεσις ἐξ ἀνάγκης καί νοῦ συστάσεως, Ἀριστλ. Μεταφ.1072b,20, αὐτ.Ψυχ.430a,17, Πλούτ.Ἀρέσκ. Φιλ.1,7,11 Θαλῆς νοῦν τοῦ κόσμου τόν θεόν, Πλωτῖν.5,1,4· **8)** π. Πυθ. ὀνομασία τῆς μονάδος βλ.λ. : Θεολ.Ἀριθμ.6· **9)** νεώτ. μτ. τοῦ μέγας ἤ βαθύς κ. ἄ. ποσοτ. ἐπιθ. ἐπί προσ., ἄνθρωπος βαθύνους, διανοητικός : ὁ Ἀριστοτέλης ἦτο μέγας νοῦς· **10)** ἡ διανοητική ἐνέργεια, ὁ τρόπος καθ' ὅν ἀντιλαμβάνεται καί κρίνει σύνολον ἀτόμων ἐχόντων εἰδικήν μάθησιν ἤ ἀπασχόλησιν : θεολογικός - πολιτικός - ἐπιστημονικός νοῦς· ‖ κοινός νοῦς ἡ ἱκανότης τοῦ ὀρθῶς, ὑγιῶς, κατά τήν κοινήν κρίσιν σκέπτεσθαι· **11)** παράγ. (σνόϝος) νοέω-ῶ, ἄνους, ἄνοια, διάνοια, ἔννοια, ἐπίνοια, μετάνοια, εὔνους, εὔνοια, ὁμόνοια, νουθετῶ.

νουσᾰλέος-α-ον (νοῦσος) μτγν. ὁ νοσηρός, νοσώδης : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.5,9.

νουσαχθής-οῦς-ές (νοῦσος, ἄχθος) μτγν. ποι. ὁ βεβαρημένος ὑπό νόσου, ὁ βαρέως ἀσθενής : Ὀππ.Ἁλ.1,298 νουσαχθέα φῶτα.

νούσημα-ατος (τό) ἰων. ἀντί νόσημα βλ.λ.

νουσοβᾰρής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὡς ἐπίθ. τοῦ θανάτου, ὁ προερχόμενος ἐκ βαρείας νόσου.

νουσολῡ́της (ὁ) ἐπιγρ. ὁ νοσολύτης, ὁ ἀπό νόσου ἀπαλλάττων, πού γιατρεύει ἀπό ἀρρώστια : Ἑλλ. Ἐπιγράμμ.1026 νουσολύτης παιάν.

νουσομελής-οῦς-ές (μέλος) μτγν. κ. **νοσομελής** ὁ ἔχων νοσοῦντα, ἀσθενῆ μέλη : Μαν.4,476.

νοῦσος (ἡ) ἰων. ἀντί νόσος βλ.λ.

νουσοφόρος-ον ἰων. ἀντί νοσοφόρος, ὁ φέρων νόσον, ἀσθένειαν, ἀρρώστια : Θεαίτ.ΑΠ 6,27 γήραϊ νουσοφόρῳ.

νούτσα (ἡ) δημ. εἰδ. χωνίον ἐκ πορσελλάνης ἤ λιθοκεράμου πρός διήθησιν στερεῶν οὐσιῶν, αἰωρουμένων ἐν ὑγροῖς.

νοῦφαρ-ος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νούφαρο κ. νύφαρο ὄνομα φυτοῦ ἐκ τῶν νυμφοειδῶν ἐν φαρμακευτ. χρ. π. ἀρχ. ἰατροῖς, ἡ νυμφαία : Ἀριστλ.Φυτ.2,4,7, Νικόλ.Δαμ.117, Πορφυρ.Σκ.7,12 στῆς λίμνης τόν καθρέφτη τά νούφαρα νεκρά.

νοχελής-οῦς-ές δ.γρ.τοῦ νωχελής βλ.λ.· Ἡσ. «νοχελές· τό χωρίον. τό δεύτερα» : Ἱππ.Γυν.2 τοῦτο δύναται διαφθείρειν καί ἐκβάλλειν τό νοχελές.

νοῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νογάω, αἰολ. νόημι, ἀόρ. ἐνόησα κ. ἐπ. νόησα (Ἰλ.Θ 91) κ. ἰων. ἔνωσα (Ἡρ.1,86) κ. ἐπ. μέσ. ἀόρ. νοήσατο (Ἰλ.Κ 501), μτχ. νοησάμενος (Ἀλκ.) κ. νωσάμενος (Θέογν.1298, Θεόκρ.25,263), παθ. ἀόρ. ἐνοήθην (Πλάτ.Νόμ. 692C), ἰων. ἐνώθην (ἐν συνθ. ἐπ-, Ἡρ.3,122), παρακ. νενόηκα κ. ἰων. νένωκα (ἐν συνθ. ἐν-, Ἡρ.3,6) κ. ἐν προστ. νενόηθι (Ἡρωδιαν.30), παθ. παρακ. νενόημαι κ. ἰων. νένωμαι (Ἀνακρ.10, Ἡρ.9,53, Σοφ. ἀπ.182), ὑπερσυντ. γ' πληθ. ἐν μέσ. σημ. ἐνένωτο (Ἡρ.1,77), παθ. μέλλ. νοηθήσομαι (Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ. 2,175)· εὕρηται κ. ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. ἀπό, διά, ἐν, ἐπί, μετά, ἰδ. ὡς ἀποθ. ἀντιλαμβάνομαι διά τῶν ὀφθαλμῶν, παρατηρῶ, βλέπω· Ἀριστλ. Ψυχ.427a,26 «οἱ ἀρχαῖοι τό νοεῖν σωματικόν . . ὑπολαμβάνουσιν» : Ἰλ.Γ 374 εἰ μή ἄρ' ὀξύ νόησε Διός θυγάτηρ Ἀφροδίτη (σχόλ. «ὀξέως καί ταχέως ἐθεάσατο»), αὐτ.Κ 55, αὐτ.Ο 422 ὀφθαλμοῖς καί ἐν ὀφθαλμοῖς νοεῖν, Ἡσίοδ.Θ 838 εἰ μή ἄρ' ὀξύ νόησε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε· **2)** ὁ Ὅμ. διακρίνει τό ὁρῶ (ἁπλῶς βλέπω) ἀπό τοῦ νοῶ, ἀντιλαμβάνομαι διά τοῦ νοῦ· πρβλ. κατωτ. παθ. Πλάτ.Πολ.507Β : Ἰλ.Λ 599 τόν δέ ἰδών ἐνόησε, αὐτ.Ι 537, Ὀδ.Τ 478 ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι· ‖ ἐνίοτε μτ. τοῦ θυμῷ κ. τοῦ οἶδα : Ὀδ.Σ 228 θυμῷ νοέω καί οἶδα ἕκαστα· κ. ἀπολ. : Ξενοφ.24 οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δέ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει, Παρμ.8,34 ταὐτόν δ' ἐστί νοεῖν τε καί οὕνεκέν ἐστι νόημα, Ξεν.Κυν.1, 18 καλῶς νοεῖν καί λέγειν καί πράττειν, Ἀριστλ. ΗΝικ.1170a,19 ἔοικε δέ τό ζῆν εἶναι κυρίως τό αἰσθάνεσθαι ἤ νοεῖν· ‖ συνήθ. μτ. μτχ. κατηγορ., ἐνίοτε δέ κ. ἐπί μέλλοντος συμβεβηκότος : Ὀδ.Κ 375 ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, αὐτ.Υ 367 νοέω κακόν ὔμμιν ἐρχόμενον· ‖ κ. μτ. εἰδ. ἀπαρφ. ἤ μτ. εἰδ. προτ. ἑπομένου τοῦ ὡς : Ὀδ.Λ 62 οὐκ ἐνόησα ἄψορρον καταβῆναι, αὐτ.Χ 32 τό δέ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν, ΚΔ Ἑβρ.11,3 πίστιν νοοῦμεν κατηρτίσθαι τούς αἰῶνας· ‖ κ. μέσ. : Θέογν.1298, Σοφ.ΟΤ 1487 νοούμενος τά λοιπά τοῦ βίου· κ. παθ. : Πλάτ.Πολ.507Β τάς ἰδέας νοεῖσθαι μέν ὁρᾶσθαι δ' οὔ· ‖ κ. παθ. ἐν μτχ. τά νοούμενα τά νοητά, ἀντίθ. τά αἰσθητά : Πλάτ.Πολ. 506C, ΚΔ Ρωμ.1,20 τά ἀόρατα τοῖς ποιήμασι νοούμενα· **3)** κ. μσν. κ. νεώτ. π. Ὅμ. συνήθ. μτ. τοῦ φρεσί διά τοῦ νοῦ συλλαμβάνω, ἐννοῶ, νιώθω, καταλαμβάνω : Ἰλ.Ο 81 φρεσί πευκαλίμῃσι νοήσῃ, αὐτ.Υ 264 οὐδ' ἐνόησε κατά φρένα καί κατά θυμόν, Ὀδ.Φ 257 νοέεις δέ καί αὐτός, Ἡρ. 8,22 ἐπ' ἀμφότερα νοέων, Σοφ.Τρ.349 εἰπέ δ' ἅ νοεῖς, Μηναῖ.11,12 Θεοτ. νοήσαντες θεηγόροι προφῆται· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : Ἰλ.Ψ 140 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς, Ἡρ. 7,168 ἄλλα νοεῦντες ἐπλήρωσαν νέας ἑξήκοντα, Βί.Ἀλεξ.4651 νοήσας οὖν Ἀλέξανδρος τούτων βουλήν κακίστην· ‖ φρ. κ. νεώτ. ὁ νοῶν νοείτω· ‖ κ. ἐν μτχ. συνήθ. ἐνεστ., σπαν. δέ ἀόρ., ὁ γνωρίζων καλῶς : Ἰλ.Α 577 καί αὐτῇ περ νοεούσῃ, Ὀδ.Ο 170, Ἡσίοδ.Ἔργ.12 τήν μέν κεν ἐπαινέσσειε νοήσας (σχόλ. «δυνηθείς αὐτήν τῷ νῷ θεωρῆσαι»), Ἡρ.8,102 τά νοέων λέγει· ‖ κ. μέσ. : Ἀνακρ.10 ὑψηλά νενωμένος, Δημόκρ.129 φρενί θεῖα νοῦνται· **4)** θεωρῶ τι τοιοῦτον ἤ τοιοῦτον, νομίζω : Σοφ.Φιλ.415, αὐτ.1176 τόδε γάρ

νοῶ κράτιστον,'Αριστλ.Μετ.373a,19 **δεῖ νοεῖν συνεχῆ τὰ ἔνοπτρα**· || κ. μτ. ἀπαρφ. : 'Αριστλ. Μετ.340b,24 **δεῖ νοῆσαι τὸ μὲν ὑγρὸν εἶναι**· **5**) σκέπτομαι, ἐπινοῶ, μηχανῶμαι: 'Ιλ.Ι 140 **οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει**, 'Οδ.Β 122 **τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν**, αὐτ.382 **ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά**, αὐτ.Γ 26, 'Ηρ.8,3 ὀρθὰ **νοεῦντες**, φρ. (κτ. μτφρ. συλλογισμ. τοῦ φιλοσ. Κάντ) **νοῶ, ἄρα ὑπάρχω**· || κ. μτ. δοτ. σκέπτομαι περί τινος, διανοοῦμαι : 'Ησιοδ.Έργ.286 **σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω**, 'Ηρ.3,81 **οἳ Πέρσῃσι κακὸν νοέουσι**, Ξεν.'Ιέρ.1,15· || κ. μτ. ἀπαρμφ., σκέπτομαι νὰ πράξω τι : 'Ιλ.Ε 665 **οὐδ' ἐνόησε ἐξερύσαι δόρυ**, αὐτ.Χ 235, αὐτ.Ω 560, Σοφ. 'Αντ.44 **ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφε;**· || κ. μέσ. μ. ἅπαξ π.'Ομ. : 'Ιλ.Κ 501 **μάστιγα . . νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι** (ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν νὰ λάβῃ τὴν μάστιγα), 'Ηρ.1,77 **ἐνένωτο στρατεύειν**· κ. παθ. : Διον.'Αλ.Θουκ.37 **ἐνθύμημα νενοημένον οὐκ ἀτόπως**· **6**) ἐπὶ λ. ἢ φρ., δηλῶ, σημαίνω : 'Αριστφ.Πλ.55 **πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ὅ τι νοεῖ**, Πλάτ.Πολ.335Ε **εἰ . . τοῦτο δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ**, αὐτ.'Απ.40Α **ἐπιδεῖξαι ἐθέλω τὸ νυνί μοι συμβεβηκός τί ποτε νοεῖ**· || κ. μέσ. : Φιλόδ.ἐν'Ηρακλ.991,4· πρβλ. τὸ νοούμενον· **7**) ρηματ.π.νοητέον, νοητός, νόησις, νοήμων, νόημα.

νοῶ-όω (νοῦς) μσν. ποιῶ ἔννουν : Εὐστ.'Ιλ.70,24.

νταβάνι (τὸ) (τουρκ.) κ. **ταβάνι** ἡ ὀροφή.

ντάβανος (ὁ) δημ. ἔντομον οἶστρος βλ.λ.

νταβανοσάνιδο (τὸ) δημ. κ. **ταβανοσάνιδο** σανὶς λεπτὴ κατάλληλος πρὸς ἐπένδυσιν ὀροφῆς.

νταβανόσκουπα (ἡ) δημ. κ. **ταβανόσκουπα** σάρωθρον προσδεδεμένον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ κοντοῦ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς ὀροφῆς· **2**) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν λεπτὸς καὶ ὑψηλός.

νταβάνωμα (τὸ) (νταβανώνω) δημ. κ. **ταβάνωμα** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νταβανώνω, ἐπένδυσις τῆς ὀροφῆς διὰ σανίδων ἢ διὰ παραλλήλων λεπτῶν ἐπιμήκων ξύλων πρὸς ἐπάλειψι. εἶτα διὰ κονιάματος : **τελείωσε τὸ νταβάνωμα στὸ ἐπάνω πάτωμα**.

νταβανώνω (νταβάνι) δημ. κ. **ταβανώνω** κατασκευάζω τὸ νταβάνωμα βλ.λ.

νταβάς (ὁ) (1) (ἀραβ.) δημ. ἡ δίκη.

νταβάς (ὁ) (2) (τουρκ.) δημ. κ. **ταβάς** εἶδος ἀβαθοῦς καὶ περιφεροῦς μαγειρικοῦ σκεύους ἐκ σφυρηλατημένου χαλκοῦ ἢ ἐκ πηλοῦ.

νταβατζῆς (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐραστὴς ἢ ὑποστηρικτὴς ἱεροδούλων, ὁ παλληκαράς.

νταβατούρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. **ταβατούρι** θόρυβος, σύγχυσις, ἀταξία ἐν συρροῇ ἀνθρώπων.

νταβίδι (τὸ) δημ. τὸ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον δρύσχετρον.

νταβούλι (τὸ) (ἀραβ.) δημ. κ. **νταούλι** εἶδος μικροῦ τυμπάνου.

νταβραντίζω (τουρκ.) δημ. κ. **νταβραντῶ**, ἀόρ. **(ἐ)νταβράντισα**, μτχ. παθ. παρακ. **νταβραντισμένος**, ἐπὶ ὀχουμένου ἐν ἁμάξῃ ἢ ἐπὶ ὑποζυγίου, τινάσσω, συγκλονῶ, τραντάζω· || ἐκτινάσσω, ἀπωθῶ : **τὸν ἐνταβράντισα κάτω**· **2**) μτφ. ἀμτβ. κτ. μτ. παθ. παρακ. **νταβραντισμένος** ἐπὶ προσ., ὁ σφριγηλός, εἰδ. ὁ ἐν ὀργασμῷ· **3**) ρηματ. π. νταβράντισμα.

νταβράντισμα (τὸ) (νταβραντίζω) δημ. ἐπὶ ὀχουμένου, κλονισμός, τίναγμα.

νταγιάκι δημ. εἰδ. ἐν τῷ ναυτικῷ, στυλίσκος ὑποστηρικτικός, ἀντηρίς, πουντέλι· || κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ὑποστηρικτής.

νταγιαντίζω (τουρκ.) δημ. κ. **νταγιαντῶ** κ. **-άω**, ὑπομένω, ὑποφέρω, ἀνέχομαι, βαστῶ : δ.δίστ. **δὲν νταγιαντῶ, δὲν** νταγιαντῶ **τὸν ἐδικό σου τὸν καημό, - βάστα, καρδιά, νταγιάντα**· **2**) λαμβάνω ὑπ' ὄψιν : **δὲν νταγιαντίζω τὴ φτώχεια** (ἀφηφῶ), **- ἐσένα δὲ σὲ νταγιαντίζω**.

ντάγκα (ἡ) δημ. ὁ δάγκειος πυρετός.

νταγκάβα (ἡ) δημ. κ. **νταγκόπα** τὸ ἱερὸν τῶν βουδδικῶν ναῶν, τοποθετημένον πρὸ τοῦ κεντρικοῦ περιβόλου καὶ ἔχον μορφὴν ἡμισφαιρίου στηριζομένου ἐπὶ κυλινδρικῆς βάσεως.

νταγλαράς (ὁ) (τουρκ.) δημ. **εἴρων**. **ὁ καθ'** ὑπερβολὴν ὑψηλὸς καὶ ἄχαρις, ὁ **κρεμανταλάς**.

νταγλί (τὸ) δημ. εἶδος ἑλληνικοῦ καπνοῦ.

νταηλίκι (τὸ) (τουρκ.) δημ. συνήθ. εἴρων. ἡ ἐπίδειξις ἀνυπάρκτου γενναιότητος, ἡ κομπορρημοσύνη, παλληκαριά, φευτοπαλληκαριά : **δὲν περνοῦν τὰ νταηλίκια**.

νταής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ γενναιόψυχος, ὁ παλληκαράς· || συνηθέστ. εἴρων. **ἀ.** φευτονταής, ὁ ἐπιδεικνύων ἀνύπαρκτον γενναιότητα, ὁ κομπαστής, ὁ φευτοπαλληκαράς.

νταϊρές (ὁ) (ἀραβ.) δημ. κύκλος, διοικητικὴ περιφέρεια· **2**) εἶδος μικροῦ κρουστοῦ ὀργάνου, μικρὸν τύμπανον· || σεῖστρον.

ντὰ κάπο (ἰταλ.) δημ. μουσικὸς ὅρος σημαίνων, ὅτι δέον νὰ ἐπαναληφθῇ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐκτέλεσις μέρους τινὸς μουσικῆς συνθέσεως· **2**) κτ. ἐπέκτ. ἐκ νέου, αὖθις, πάλιν.

ντάλα ἐπίρρ. δημ. μ. ἐν φρ. **ντάλα μεσημέρι** ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν, τὸ καταμεσήμερο.

νταλάκι (τὸ) (τουρκ.) δημ. ὁ σπλήν.

νταλγκάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **νταλκάς** τὸ κῦμα θαλάσσης· **2**) μτφ. σφοδρὰ ἐπιθυμία, πόθος, μεράκι.

νταλαβέρι (τὸ) δημ. ἀ. νταραβέρι βλ.λ.

νταλαϊλάμας (ὁ) νεώτ. κ. δημ., ἀ. δαλ- τίτλος τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λαμαϊσμοῦ, βουδδικῆς αἱρέσεως ἐν Θιβὲτ ἐχούσης καὶ πολιτικὴν ὀργάνωσιν, ἀνάλογον πρὸς τὴν παλαιότερον παπικήν· || ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ κακῶς ἀξιῶν ἀπόλυτον κῦρος τῆς γνώμης του : **νταλαϊλάμας τῆς πολιτικῆς - τῆς ἐπιστήμης**.

ντάλι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κλάδος δένδρου.

ντάλια (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν δάλεια βλ.λ.

νταλιαμάς (ὁ) δημ. ἀ. ταλαμάς βλ.λ.

νταλιάνι (τὸ) δημ. παλαιὸν βραχύκαν(ν)ον ἐμπροσθογεμὲς τυφέκιον, χρησιμοποιούμενον καὶ πρὸ τῆς 'Ελλην. 'Επαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ κατ' αὐτήν : Παπαδ.Χρ.Μηλ.76 **διατὶ νὰ μὴ λάβωμεν εἰς χεῖρας ἐσὺ τὸ νταλιάνι** σου κι ἐγὼ **τὸ μηλιόνι** μου· **2**) ὁ ἐν μέρει κλειστὸς παραθαλάσσιος χῶρος, ὁ χρησιμοποιούμενος διὰ τὴν ἁλιείαν τῶν ἰχθύων, τὸ ἰχθυοτροφεῖον.

νταλκαβούκης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ παράσιτος, ὁ κόλαξ, ὁ γελωτοποιός· **2**) μτφ. ὁ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ παρουσιαζόμενος ἐπισκέπτης ἐπίτηδες, ὅπως κληθῇ νὰ παρακαθίσῃ, ὁ δειπνοθήρας : **νταλκαβούκης δοῦλός σας** (ἀστεία αὐτοσύστασις γινομένη ὑπὸ φίλου ἢ οἰκείου φθάνοντος ἀπροόπτως καὶ παρακαθημένου εἰς τὴν τράπεζαν).

νταλοδέρνω δημ. ἀμτβ. παρακυλῶ, παραδέρνω, τρεκλίζω : Βλαστ.Συνμ.161.

νταλώνω δημ. ἐπιφέρω εἴς τινα σκοτοδίνην, ζαλίζω τινά : **τοῦ ἔδωσε μιὰ στὸ κεφάλι καὶ τόνε ντάλωσε**· || κ. μέσ. πάσχω ἐκ σκοτοδίνης ἢ ἰλίγγου, ζαλίζομαι.

ντάμα (ἡ) (γαλλ.) μσν. κ. δημ. ἡ κυρία : Χρον. Μορ.7538 **ἀφ' ὅτου ἐγροίκησεν καλὰ ἡ ντάμα** Μαργαρίτα· **2**) γυνὴ ἄγαμος ἢ ἔγγαμος συνοδευομένη ὑπ' ἀνδρὸς εἰς χορὸν ἢ εἰς περίπατον κ. ἀ.· **3**) τὸ γυναικεῖον πρόσωπον, ἡ φιγούρα τῶν παιγνιοχάρτων : **ἡ ντάμα νικᾷ τὸν φάντην καὶ** ὁ ρήγας τὴ ντάμα· **4**) εἶδος παιγνιδίου παιζομένου διὰ πεσσῶν ἐπὶ ἄβακος διῃρημένου εἰς τετραγωνίδια· **5**) ἡ δόμα βλ.λ.

νταμάδος-η-ο δημ. ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ φέρων ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ὑφάνσεως ἢ κατ' ἀποτύπωσιν συνεχόμενα τετραγωνίδια, ά. νταμωτός : Μαλακ.Συντρ. [0] **ἀπὰ στὰ χαμηλὰ διβάνια τὰ νταμάδα.**
νταμάρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. τὸ λατομεῖον.
νταμγάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **νταμγκάς** ἡ σφραγίς, τὸ χαρτόσημον.
νταμετζάνα (ἡ) (γαλλ.) δημ. κ. νταμιτζάνα ἢ δαμιτζάνα βλ.λ.
ντάμκα (ἡ) δημ. τμῆμα γῆς τσιφλικίου ὑπαγόμενον κατ' ἔτος εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος καλλιεργείας δι' ὅλους τοὺς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα κλήρους.
νταμλάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. (ν)**ταμπλάς** ἡ ἀποπληξία : **τοῦ ἦρθε νταμλάς.**
νταμπής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐν καφενείῳ παρασκευάζων, φήνων τοὺς καφέδες : Μωραΐτ.Διηγ. Ι,173 **ὁ νταμπής ἔφηνε τοὺς καφέδες, ὁ σερβιτόρος τοὺς ἐμοίραζε.**
ντάμπι(ν)γκ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. οἰκονομικὴ μέθοδος, συνισταμένη εἰς τὴν ἐπὶ ζημίᾳ πώλησιν ἑνὸς μέρους τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς ὡρισμένου τινὸς ἐμπορεύματος εἰς ξένας χώρας.
νταμωτός-ή-ό δημ. ὁ οὗ ἡ ἐπιφάνεια ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ ἄβακος τῆς ντάμας, ὁ ἔχων ἐπιφάνειαν διῃρημένην εἰς τετραγωνίδια : **ὕφασμα νταμωτό, - χαλὶ νταμωτό.**
ντάνα (ἡ) δημ. κ. **δάνα** στήλη ἐμπορευμάτων ὁμοιομόρφως τοποθετημένων· **2)** εἰδ. ἐν τῷ ναυτικῷ, σύνολον πλοίων ὡρισμένων πλευρὰν πρὸς πλευράν.
ντάνσι(ν)γκ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. κοσμικὸν κέντρον, ὅπου οἱ θαμῶνες χορεύουσιν ἐν συνοδείᾳ ὀρχήστρας.
νταντά (ἡ) (τουρκ.) δημ. γυνὴ ἀσχολουμένη ἐπὶ μισθῷ εἰς τὴν περιποίησιν μικροῦ παιδός, ἡ τροφός.
νταντᾶϊσμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. νταντά καλλιτεχνικὴ καὶ λογοτεχνικὴ σχολὴ τείνουσα νὰ καταστήσῃ εἰς τὸ ἔπακρον αὐθαίρετον, ἂν ὄχι νὰ καταργήσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν σχέσιν μεταξὺ σκέψεως καὶ ἐκφράσεως.
ντaντέλλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. ἄ. δαντέλλα βλ.λ.
νταντεύω (νταντά) δημ. περιποιοῦμαι παῖδα ὡς τροφός, ἐκτελῶ ἔργα νταντάς.
νταντής (ὁ) ἄ. δανδής βλ.λ.
νταούλι (τὸ) δημ. ἄ. νταβούλι βλ.λ.
ντάρα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. κ. **τάρα** τὸ ἀπόβαρον συνήθ. ἐν φρ. : **παίρνω τὴ ντάρα** (ζυγίζω τὸ ἀπόβαρον), - **βγάνω τὴ ντάρα** (ἀφαιρῶ τὸ ἀπόβαρον)· ‖ μτφ. ἐν φρ. **μᾶς βγάλανε ντάρα δὲν μᾶς ὑπελόγισαν**, δὲν μᾶς συμπεριέλαβον, οἷον εἰς γεῦμα.
νταραβέρι (τὸ) (τουρκ.), δημ. κ. **νταλαβέρι** δοσοληψία ἐμπορική, συναλλαγή, ἐμπορικὴ κίνησις : **στὸ παζάρι ἔγινε καλὸ** νταραβέρι· **2)** μτφ. κτ. πληθ. σχέσις μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων ἀτόμων : **δὲν ἔχουνε μαζὶ** νταραβέρια, - **τὰ κόψαμε τὰ νταραβέρια**· **3)** διαπληκτισμός, φασαρία, καβγάς, τσακωμός : **ἂν δὲν μὲ πληρώσῃς, θὰ ἔχουμε νταραβέρια.**
νταραβερίζομαι (νταραβέρι) δημ. ἀποθ. κ. νταραβερίζουμαι διεξάγω δοσοληψίας ἐμπορικάς : **ἀπορῶ πῶς τὰ καταφέρνει καὶ νταραβερίζεται χωρὶς κεφάλαια**· **2)** εὑρίσκομαι εἰς ἐρωτικὰς σχέσεις πρός τινα, ἐρωτοτροπῶ : **μοῦ φαίνεται πῶς νταραβερίζεται μὲ πολλούς.**
νταραβερτζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ διεξάγων δοσοληψίας ἐμπορικάς, ὁ ἀναμειγνυόμενος εἰς διαφόρους ὑποθέσεις.
ντάραμ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. εἶδος βοὸς ἀγγλικῆς καταγωγῆς.
νταρί (τὸ) (τουρκ.) δημ. τὸ φυτὸν σόργον, ἡ δούρρα, τὸ κεχρί.
νταρντάνα (ἡ) δημ. ἡ εὔσωμος καὶ εὔτραφὴς γυνή : **μιὰ παραμάνα νταρντάνα**· **2)** ναυτ. εἶδος ἱστιοφόρου φορτηγοῦ τοῦ Ἑλλησπόντου, εὐρέα ἔχοντος τὰ ἰσχία καὶ ὑψίπρῳρου.
νταχαμπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. πλοῖον ἐπιβατηγὸν ἢ καὶ φορτηγὸν ἐπὶ τοῦ Νείλου.
ντέ ἐπίρρ. δημ. συνήθ. μτ. προστ. πρὸς ἐντονωτέραν δήλωσιν τῆς ἐννοίας, ἐμπρὸς λοιπόν : **μίλα - πήγαινε - ἔλα ντέ.**
ντεβές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἡ καμήλα.
ντεβετζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ὁδηγὸς καμήλων.
ντεκωβίλ (τὸ) (γαλλ.) δημ. εἰδικὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ μικροῦ διαμετρήματος ἐν χρ. διὰ μικρὰς φορτηγαμάξας.
ντελάλης (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **τελάλης** δημόσιος ἢ ἰδιωτικὸς κῆρυξ, διαλαλητής : ΜΜ **ἐβγήκασι περίπατο . . κι ἕνα ντελάλη ἀκούσασι.**
ντελαλίζω δημ. ἄ. ντελαλῶ βλ.λ.
ντελαλῶ (τουρκ.) δημ. κ. **τελαλῶ** κ. **ντελαλίζω** διακηρύττω, διαλαλῶ.
ντελβές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἵζημα, καθίζημα καφέ.
ντελής (ὁ) (τουρκ.) δημ. παράφρων, τρελλός· **2)** μτφ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ σφοδρός, ὁρμητικός : ΜΜ **ἐφύσηξε ὁ ντελὴ βοριάς**· **3)** π. Τούρκοις, ἱππεὺς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ προπορευόμενος πάσης στρατιᾶς.
ντελικάτος-η-ο (ἰταλ.) δημ. ἐπὶ προσ., **ὁ λεπτὸς** τὴν κατασκευὴν ἢ τοὺς τρόπους.
ντελίνι (τὸ) (γαλλ.) δημ. ἄ. δελίνι βλ.λ.
ντελμπεντέρης (ὁ) δημ. ἄ. ντερμπεντέρης βλ.λ.
ντεμερτζής (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δεμερτζής βλ.λ.
ντεμοντέ (γαλλ.) δημ. ἄκλ. ἐπίθ. ὁ μὴ ὢν τοῦ συρμοῦ, τῆς μόδας : **φόρεμα - παπούτσια ντεμοντέ**· ἀντίθ. μοντέρνος· ‖ κ. ἐπὶ προσ. : **κυρία ντεμοντέ**· ‖ κ. ὡς ἐπίρρ. **ντύνεται ντεμοντέ.**
ντεμουαζέλλα (γαλλ.) δημ. ἡ δεσποινίς.
ντέντο (τὸ) μσν. κ. δημ. ἐν τῇ μετεωρολογίᾳ, μονὰς μετρήσεως μήκους εἰς τὰ μεσσαιωνικὰ κράτη, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὸ τέταρτον τῆς παλάμης.
ντεπόζιτο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. κ. **τεπόζιτο** δοχεῖον πρὸς ἐναποθήκευσιν ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, ἡ ὑδραποθήκη· **2)** τὸ ἐκ ψευδαργύρου δοχεῖον πρὸς ἀποθήκευσιν ἐλαίου· **3)** συνεκδ. πᾶσα παρακαταθήκη, ὅπως χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ : **ἔχει ντεπόζιτο στάρι**· **4)** εἰδ. ὡς ὀνομ. ἱστιοφόρου πλοίου, συνήθ. βρατσέρας, παραλαμβάνοντος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλείονα μηχανοκάϊκα καὶ μεταφέροντος ταῦτα εἰς τὰ σπογγοφόρα παράλια πρὸς ἁλιείαν σπόγγων, καὶ ἐν ᾧ ἀποθηκεύεται ἡ ἁλιευτικὴ ποσότης σπόγγων καὶ ἀναπαύονται οἱ δύται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας αὐτῶν.
ντεπόρ (τὸ) (γαλλ.) δημ. ἄκλ. εἰδ. ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τιμῆς τοῖς μετρητοῖς καὶ τιμῆς ἐπὶ προθεσμίᾳ, ὅταν ἡ δευτέρα εἶναι μικροτέρα τῆς πρώτης, ἀντίθ. ρεπόρ.
ντερβέναγας (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερβέναγας.
ντερβένι (τὸ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερβένι βλ.λ.
ντερβίσης (ὁ) (περσ.) δημ. ἄ. δερβίσης βλ.λ.
ντερβίσικος-η-ο δημ. ἄ. δερβίσικος βλ.λ.
ντερέμπεης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἄ. δερέμπεης βλ.λ.
ντερμπεντέρης-ισσα-ικο (περσ.) δημ. κ. ντελμπεντέρης ὁ γενναιόφρων, ἀνοιχτόκαρδος, λεβέντης : δ.τραγ. **ντερμπεντέρισσα Βασίλω.**
ντέρμπυ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἄκλ. εἶδος ἐλαφρᾶς τετρατρόχου ἁμάξης.
ντέρτι (τὸ) (περσ.) δημ. ψυχικὸν ἄλγος, πόνος, λύπη, καημός, μεράκι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.41,2 **νὰ κλάψουμε τὰ ντέρτια μας καὶ τὰ παράπονά μας,** Κρυστ. ἡ Φλογέρα 86 **γιὰ νὰ τῆς πῶ τὸ ντέρτι μου, τὸν πόνο τῆς ἀγάπης.**
ντερτιλής (ὁ) (περσ.) δημ. ὁ ἔχων ψυχικὸν ἄλγος, βάσανα, ντέρτια, μεράκια : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ

41,) καλῶς ἀνταυωθήκαμεν ἐμεῖς οἱ ντερτιλῆδες, ΜΜ κι ἐγὼ θά δώσου τὴν εὐκὴ τοῦ Νίκου μου τοῦ ντερτιλῆ νά πάῃ στὸν ᾅδη καί νὰ 'ρθῇ' || ἐπίθ. ντερτιλήδικος.
ντετερμινισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. διεθν. ὅρος, μτφρ. ἑλληνιστὶ αἰτιοκρατία βλ.λ.
ντεφαιτισμός (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. διεθν. ὅρ. ἡττοπάθεια βλ.λ.
ντεφαιτιστής (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. κ. δημ., διεθν. ὅρ., ὁ ἡττοπαθὴς βλ.λ.
ντὲ φάκτο (λατ.) ἐπίρρ. νεώτ. εἰδ. ὅρος ἐν τῇ διπλωματίᾳ, πρὸς δήλωσιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ὡρισμένης σχέσεως, συμβάντος ἢ θέσεως, εἰς ἣν περιῆλθε χώρα τις ἢ ἐξειλίχθη γεγονός τι, ἀντίθ. ντὲ γιοῦρε.
ντέφι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κρουστὸν μουσικὸν ὄργανον, ἀποτελούμενον ἐκ ξυλίνου κυκλικοῦ πλαισίου, φέροντος χάλκινα κύμβαλα ἢ κωδωνίσκους, ἄ. βασκικὸν τύμπανον : Γρυπ.Σκ.Τερρ.'Αντέρωτες 8 **τὰ τουμπελέκια οἱ ἀτσίγγανοι ἂς βροντοῦν, βροντοῦν τὸ ντέφι.**
ντεφτερντάρης (ὁ) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. κ. **τεφτερντάρης** ἐπὶ τουρκοκρατίας κ. κτ. τὸν 'Αγῶνα δημόσιος ὑπάλληλος τηρῶν τὸ κατάστιχον ((ν)τεφτὲρ) τῆς καταγραφῆς τῶν ἀμέσων φόρων καὶ ἐνεργῶν τὴν εἴσπραξιν αὐτῶν' || γεν. καταστιχογράφος' **2)** εἰδ. ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Τουρκίας.
ντζούστρα (ἡ) (ἰταλ.) μσν. ἄ. γ(κ)ιόστρα βλ.λ. : Χρον.Μορ.3369 **ντζοῦστρες κοντάρια ἐτσάκισαν.**
ντιβάνι (τὸ) (τουρκ.) δημ. διβάνιον βλ.λ.
ντιβιζιονισμός (ὁ) (ἰταλ. divisionismo κ. κτ. λατ. τ. -us) νεώτ. κ. δημ. διεθν. εἰδ. ὅρος δι' οὗ δηλοῦται ἡ ἐν τῇ ζωγραφικῇ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθ. αἰ. τεχνοτροπία ἡ ἐπιδιώκουσα νὰ ἐπιτυγχάνῃ τοὺς διαφόρους χρωματικοὺς τόνους ἐν προσωπογραφίᾳ, τοπίῳ ἢ συνθέσει οὐχὶ δι' ἀναμείξεως τῶν χρωμάτων, ἀλλὰ διὰ παραθέσεως τοῦ ἑνὸς παρὰ τὸ ἄλλο, ἐν μέρει δὲ καὶ δι'ἐπαλλήλου ἐπιθέσεως : **εἰσηγητὴς τοῦ ντιβιζιονισμοῦ λέγεται ὁ 'Ιταλὸς ζωγράφος Σεγκαντίνι.**
ντιβιζιονιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζωγράφων ἢ τεχνοκριτικῶν, ὀπαδὸς τοῦ ντιβιζιονισμοῦ.
ντιέζ (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μουσ. διεθν. ὅρος **ἐκ** τοῦ ἑλλ. δίεσις βλ.λ.5).
ντιλετ(τ)άντης (ὁ) (ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ἐν χρ. ἀνάρθ. κ. ἐπὶ θηλ., πληθ. δημ. **-άντες** κ. **-άντηδες,** ὁ ἐρασιτέχνης βλ.λ. (ἐν τῇ κτ. ἐπέκτ. σημ.)' συνήθ. ἐν χρ. ἐπικριτ. ἢ εἰρων. ἢ σκωπτ. : **ντιλετάντης ζωγράφος - ἔμπορος - κοινωνιολόγος'** κ. μτ. γενικ. : **ντιλετάντης τῆς πολιτικῆς.**
ντιλετ(τ)αντικός-ή-ό δημ. κ. **-άντικος-η-ο** ὁ ἐρασιτεχνικὸς βλ.λ.
ντιλετ(τ)αντισμός (ὁ) δημ. ἡ ἐρασιτεχνία βλ.λ.' || ἐν χρ. κ. μτφ.
ντιμινουέντο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. εἰδ. ἐν τῇ μουσικῇ, ἡ βαθμιαία ἐλάττωσις τῆς ἐντάσεως τοῦ ἤχου, ἀντίθ. κρεσ(τ)σέντο.
ντίπ (τουρκ.) ἐπίρρ. δημ. ὅλως διόλου, καθ' ὁλοκληρίαν, παντελῶς, μπίτ : **ντὶπ ἄσχημος - κουτός - φτωχὸς - τρελλός'** || κ. κτ. ἐμφ. μτ. τὴν προθ. κατά : **κατὰ ντὶπ κουτός' 2)** ἐν ἀρνητ. προτ. οὐδόλως, ποσῶς : **δὲν σκαμπάζει ντὶπ ἀπὸ μαθηματικά.**
ντιστε(ν)γκέ(ς) (γαλλ.) δημ., πληθ. **-έδες** ἀλλὰ συχν. κ. ἄκλ. (ὁ, ἡ, τό, οἱ ντιστενγκέ) ὡς ἐπίθ. ὁ ἔχων εὐπρεπῆ ἐμφάνισιν, ὁ κομψός, ὁ ἔχων λεπτοὺς τρόπους, ὁ εὐγενής : λ.τραγ. **ἐγὼ εἶμαι νέος ντιστεγκές, - μία κυρία ντιστεγκέ'** || ἐν χρ. κ. εἰρων. ὁ ἐπιτηδευόμενος εὐγενεῖς τρόπους' || ὡς ἐπίρρ. μετὰ διακρίσεως, λεπτεπιλέπτως, κομψῶς : **ντύνεται πολὺ ντιστεγκέ.**
ντό (τὸ) (ἰταλ. do) νεώτ. κ. δημ. μουσ. διεθν. ὅρος δηλῶν τὸν πρῶτον φθόγγον ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ μουσικῇ κλίμακι, ἀντικαταστήσας τὸν παλαιοτ. ut.
ντοβλέτ(ι) (τὸ) (τουρκ.) **τὸ** κράτος, ἡ κυβέρνησις, εἰδ. περὶ τῆς Τουρκίας : δ.τραγ. **αὐτοὶ θὰ κάφουν τὴν Τουρκιά κι ὅλο σας τὸ ντοβλέτι.**
ντογρού (τουρκ.) δημ. κ. ντουγρού ἐπὶ τόπου, κατ' εὐθεῖαν' || κ. ἐπὶ χρόνου, ἰδ. διπλ. ντογρού - **ντογρού** εὐθέως, ἀμέσως, ἐν τάχει : **ἄι ντογροὺ - ντογροὺ καὶ φέρε τὸ παλτό'** || κ. ἐπὶ τρόπου, ἀπεριφράστως, ἄνευ περιστροφῶν : **μὴ τὸν ντρέπεσαι, πέ του ντογρού.**
ντόκ (τὸ) (ἀγγλ.) νεώτ. κ. δημ. διεθν. ὅρος τὸ μεταξὺ τοῦ βασικοῦ κρηπιδώματος καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ προβλήτων τμῆμα ἐμπορικοῦ λιμένος.
ντόκος (ὁ) δημ. εἶδος λευκ[illegible] ὑφάσματος.
ντοκουμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. εἶδος ὑφάσματος.
ντοκουμέντο(ν) (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ χρησιμεῦον ὡς ἀπόδειξις, ὡς ἱστορικὴ πηγή, πᾶν ἀποδεικτικὸν μέσον : **Ἱστορικὰ ντοκουμέντα.**
ντολαμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντου-** ἔνδυμα μακρόν, ἀνοικτὸν ἔμπροσθεν, δενόμενον διὰ ζώνης.
ντολμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. εἶδος φαγητοῦ ἐκ κρέατος λειανιστοῦ (κιμᾶ), ὀρύζης κ. ἄ. ἀρτυμάτων εἰς σχῆμα βλωμοῦ περιτυλισσομένων διὰ φύλλων ἀμπέλου, λαχάνου κττ.
ντολμέν (τὸ) (κελτ.) δημ., διεθν. ὅρ. μεγαλιθικὸν μνημεῖον προϊστορικῆς ἐποχῆς, ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων πελωρίων ὀγκολίθων, ἐν σχήματι λιθοτραπέζης.
ντόλτσα (τὸ) δημ., συνήθ. κτ. πληθ. **ντόλτσα** εἶδος γλυκέος πορτοκαλίου.
ντομάτα (ἡ) δημ. κ. **τομάτα** τὸ φυτὸν λυκοπερσικὸν τὸ ἐδώδιμον, ἡ ντοματιά' **2)** ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ.
ντοματιά (ἡ) δημ. ἡ ντομάτα βλ.λ.1).
ντομίνιον (τὸ) (ἀγγλ.) νεώτ. κ. δημ. αὐτοκυβέρνητος κτῆσις τῆς Μεγάλης Βρεττανίας.
ντόμινο (τὸ) (λατ.) δημ. δόμινον βλ.λ.
ντόμπρος-α-ο (σλαυ.) δημ. εἰλικρινής, ἀπόνηρος, κατηγορηματικός : **ντόμπρος ἄνθρωπος'** || κ. ἐπίρρ. **-α** εἰλικρινῶς, μὲ θάρρος : **τοῦ μίλησε ντόμπρα.**
ντόν (ὁ) (λατ.) δημ. ἄ. δὸν βλ.λ.
ντόνα (ἡ) (λατ.) δημ. ἄ. δόνα βλ.λ.
ντονμές (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ ἐξωμότης χριστιανὸς ἢ ἰσραηλίτης, ἀσπασθεὶς τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν.
ντοπιολαλιά (ἡ) δημ. τοπικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα, διάλεκτος.
ντόπιος-ια-ιο δημ. ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ. ὁ ἐντόπιος βλ.λ., ἀντίθ. ξένος, ξενικός : **εἶναι ντόπιος, - ντόπιο πρᾶγμα.**
ντόππια (ἡ) (ἰταλ.) δημ. κ. **ντούμπλα** παλαιὸν ἰταλικὸν χρυσοῦν νόμισμα τοῦ βασιλείου τῶν δύο Σικελιῶν, ἴσον πρὸς 26 1/2 φράγκα' **2)** ἰταλικὸν χρυσοῦν νόμισμα τοῦ δουκάτου τῆς Τοσκάνης, ἴσον πρὸς 22 φράγκα.
ντορβάς (ὁ) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. κ. **ντουρβάς** κ. **τορβάς** μικρὸς σάκκος, σακκίδιον, πήρα : δ. τραγ. **σένα σοῦ πρέπει, ἀφέντη μου, ντορβάς, - ὁ ντορβάς** τοῦ **ἀλόγου** (ἡ πήρα ἐν ᾗ θέτουσι τὴν κριθὴν τοῦ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων).
ντορής (ὁ) δημ. κ. **ντου-** ὁ πυρρόθριξ ἵππος.
ντόρος (ὁ) δημ. μέγας θόρυβος, ἀναστάτωσις, ὀχλοβοή, διαλαλιά' || μτφ. ἐν φρ. **ἔκαμε ντόρο αὐτὸ τὸ βιβλίο** (διεφημίσθη, συνεζητήθη πολύ).
ντορός (ὁ) δημ. κ. **τορός** τὰ ἴχνη τῶν θηραμάτων, τὰ διὰ τῆς ὀσμῆς ἀνακαλυπτόμενα ὑπὸ τῶν κυνηγετικῶν κυνῶν' **2)** κτ. ἐπέκτ. τὰ ἴχνη πέλματος ἀνθρώπου, τὰ πατήματα' || ἐν φρ. **πάω μὲ τὸ ντορό** ἀκολουθῶ τὰ κρατοῦντα ἤθη καὶ

ἔθιμα· ὁμ. **χάνω - ἔχασα τὸ ντορό** (τὴν κατεύθυνσιν ἢ τὰς συνηθείας μου).
ντόρτης (ὁ) δημ. ὁ ἀτσίγγανος, ὁ γύφτος τῆς Εὐρυτανίας.
ντόρτια (τὰ) (τουρκ.) δημ. ἐπὶ τοῦ παιγνιδίου τοῦ ταβλιοῦ, ἡ βολὴ τῶν κύβων, καθ' ἣν ἄνω ἕδραι εἶναι αἱ ἔχουσαι ἀνὰ τέσσαρας στιγμάς, τεσσάρες· **2)** μτφ. ἡ ἀποτυχία, ἡ ζημία : φρ. **τὰ 'φερε ντόρτια** (ἐζημιώθη).
ντόρτικα (τὰ) δημ. τὸ συνθηματικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα τῶν ἀτσιγγάνων Εὐρυτανίας, τῶν ντόρτηδων : Λαογρ.7,243.
ντοτόρος (ὁ) (ἰταλ.) δημ. ἁ. δοτόρος βλ.λ.
ντουβάρι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. ντοβάρι ὁ τοῖχος· || παροιμ. φρ. **τὰ βρῆκε ντουβάρι** (εὑρέθη πρὸ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως, ἀμβλύνους, βλάξ.
ντούγα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. ἁ. δούγα βλ.λ.
ντουγρού (τουρκ.) δημ. ἁ. ντογρού βλ.λ.
ντουέτ(τ)ο (τὸ) (ἰταλ.) μουσ. διεθν. ὅρ. ἡ διῳδία βλ.λ.
ντούζικος-η-ο (ἀραβ.) δημ. ὁ εὐθύς, ἴσιος, ἁπλοῦς· **2)** ναυτ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ κανονικός, ὁ στρωτός· **3)** τὸ οὐδ. **ντούζικο** εἶδος ρακῆς βλ.λ.
ντουζίνα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. ἡ δωδεκάς.
ντουλαμάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. κ. **δουλαμάς** ὁ ἐπενδύτης, ὁ μανδύας τῶν φουστανελλοφόρων· **2)** ἐπιχιτώνιον τῶν εὐζώνων μετὰ χειρίδων ἐξ ἐριούχου ὑφάσματος.
ντουλάπα (ἡ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντολάπα** μεγεθ. τοῦ ντουλάπι, μέγα ἑρμάριον, ἱματιοθήκη.
ντουλάπι (τὸ) (τουρκ.) δημ. κ. **ντολάπι, μεγεθ.** ντουλάπα, ὑποκορ. **ντουλαπάκι,** ἑρμάριον πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν καθ' ἡμέραν τροφίμων καὶ φαγητῶν· || γεν. τὸ ἑρμάριον : Παπαντ.'Αγ.'Ορ. 169 **τὰ καλογερικὰ βιβλία, σβησμένη φωτιά, κοιμῶνται στὰ ντουλάπια τῶν καλογέρων.**
ντουλγέρικα (τὰ) (τουρκ.) δημ. ἡ συνθηματικὴ γλῶσσα τῶν κτιστῶν καὶ τῶν τεκτόνων ἐν Θρᾴκῃ, ἐκ τοῦ **ντουλγέρης** ξυλουργός.
ντουμάνι (τὸ) (τουρκ.) δημ. πυρκαϊά, καπνός : ἐν φρ. **στὸ ντουμάνι τοῦ Θεοῦ** (εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν, ἧς κτ. τοὺς Μωαμεθανοὺς θὰ προηγηθῇ μεγάλη πυρκαϊά).
ντούμπλα (ἡ) δημ. ντόππια βλ.λ.
ντουμπλές (ὁ) (γαλλ.) δημ. μέταλλον ἐπενδεδυμένον διὰ λεπτοτάτης πλακὸς χρυσοῦ ἢ ἀργύρου· **2)** πρᾶγμα δὶς ἐπαναλαμβανόμενον ἢ ἐκ δύο ὁμοίων συναποτελούμενον.
ντουνιάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. ὁ κόσμος, ἡ γῆ ἡ ἐπίγειος ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν ἐπουράνιον κόσμον : ΜΜ **πού γύρισε τόσο ντουνιά.. καὶ τίποτα δὲν ἔπαθε, - φεύτικος ντουνιάς·** || πλῆθος πολύ, κοσμάκης : 'Αρτ.Βατοπ.Πρόλ.44 **γράφοντας ἀτός μου τὸ πού ξάνοιγα καμό, στὸ ντουνιὰ τοῦ κόσμου,** ΜΜ **πίκρανε κόσμο καὶ ντουνιά.**
ντοῦπλεξ (ἰταλ.) νεώτ. ἀκλ. τηλεγραφικὸν σύστημα, δι' οὗ καθίσταται δυνατὴ ἡ ταυτόχρονος καὶ δι' ἑνὸς μόνου σύρματος ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων πρὸς δύο κατευθύνσεις.
ντουρής (ὁ) δημ. ἁ. ντορής βλ.λ.
ντουριά (ἡ) δημ. σημεῖον, ἴχνος.
ντοῦρος-α-ο (ἰταλ.) δημ. ἴσος, εὐθυτενής, ὁ μὴ λυγιζόμενος : **ντούρα κορμοστασιά·** || ἐπίρρ. **-α·** **2)** εἶδ. παλαιότ. ἀργυροῦν ἰσπανικὸν νόμισμα ἀξίας δύο σκούδων.
ντούς (τὸ) (γαλλ.) δημ. καταιόνησις ψυχροῦ ὕδατος, ἡ ψυχρολουσία.
ντουσουρμές (ὁ) (τουρκ.) δημ. παλαιότ. τὸ μάζωμα, τὸ παιδομάζωμα τῶν γενιτσάρων· **2)** στρατὸς ἐκ ποικίλων στοιχείων ἄνευ ἀξίας.
ντούτι (τὸ) (τουρκ.) δημ. συκάμινον, μοῦρο.
ντουτιά (ἡ) δημ. ἡ συκομορέα.
ντουφέκι (τὸ) δημ. τουφέκι βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 48,5 **ντουφέκιὸ νὰ μὴ ρίξετε.**
ντουφεκιά (ὁ) δημ. ἁ. τουφεκιὰ βλ.λ. : ΜΜ **τὸ κατάλαβα τ' εἶναι δική μου ἡ ντουφεκιά.**
ντουφεκίζω δημ. τουφεκίζω βλ.λ.
ντουφέκισμα (τὸ) δημ. τουφέκισμα βλ.λ.
ντουφεκισμός (ὁ) δημ. τουφεκισμὸς βλ.λ.
ντουφεξής (ὁ) δημ. τουφεξῆς βλ.λ.
ντραλίζομαι δημ. ἀντραλίζομαι, σκοτοδινῶ, ζαλίζομαι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.107,23 **νὰ μὴ σὲ φάῃ ἡ βουὴ καὶ ντραλιστῆς καὶ πέσῃς.**
ντρένιος-ια-ια δημ. δρένιος βλ.λ.
ντρέντνωτ (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ἀκλ. κ. **δρέδνωτ** τύπος θωρηκτοῦ πλοίου μάχης, ἔχοντος ἰσχυρὰν θωράκισιν καὶ ὁπλισμὸν βαρέων πυροβόλων.
ντρέπομαι δημ. ἐντρέπομαι βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.89,5 **νὰ πάῃ πίσω ντρέπεται.**
ντρέ(τ)τος-α-ο (ἰταλ.) δημ. ἁ.ντρίττος, ἴσος, εὐθύς· || κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων εὐθὺν χαρακτῆρα, ὁ εἰλικρινής : **ντρέτ(τ)ος ἄνθρωπος·** || κ. ἐπίρρ.-α εὐθέως, εἰλικρινῶς, ἀπονήρευτα.
ντρίλλι (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. τὸ δρίλλιο(ν) βλ.λ.
ντρίμες (οἱ) δημ. δρίμες βλ.λ.
ντρίτσα (ἡ) δημ. ναυτ. ἁ. δρίτσα βλ.λ., ἡ ὑπέρα.
ντρίτσα-κάτσα δημ. ἐπίρρ. ἔνθεν κἀκεῖθεν, οὕτω καὶ οὕτω, ἔτσι κι ἔτσι· || ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **μᾶς τὰ λέει ντρίτσα - κάτσα** διφορουμένως.
ντριτσαρόλια (τὰ) δημ. ναυτ. τὰ σειράδια βλ.λ.
ντριτσάρω δημ. σύρω τὴν ὑπέραν ἱστίου, τὴν ντρίτσαν· **2)** στρέφω.
ντρίττος-α-ο δημ. ντρέττος βλ.λ.
ντροπαλά ἐπίρρ. δημ. ἐντροπαλὰ βλ.λ.
ντροπαλάδα (ἡ) δημ. ἡ ἐντροπαλότης, ἡ αἰδημοσύνη.
ντροπαλός-ή-ό δημ. ἐντροπαλὸς βλ.λ.
ντροπαλωσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἐντροπαλότης, ἡ ντροπαλάδα.
ντροπερός-ή-ό δημ. ὁ αἰσχυντηλός, ὁ ἐντροπαλός· **2)** ὁ ἐπονείδιστος, ὁ ἀδιάντροπος : Καζ.Ν ΘΚωμ.Ι,7,33 **τὸν ντροπερὸ γαυγίζοντας χαβά τους.**
ντροπή (ἡ) δημ. ἐντροπὴ βλ.λ. : Βιζυην.Πρωτοχρονιὰ 3 **ζηλιάρα δὲν ἤθελεν ὕμνο νὰ πῇ κι ἐγὼ στὴν ντροπὴ βαστοῦσα κανδῆλι,** ΜΜ **πού μᾶς ἐγέμισες ντροπή,** λ. τραγ. **ὢ πώ, πώ! ντροπή!**
ντροπιάζω δημ. ἐντροπιάζω βλ.λ.
ντροπιάρης-α-ικο ὁ ἐντροπιάρης βλ.λ., ὁ αἰσχυντηλός.
ντροπιάρικος-η-ο δημ. ὁ ρέπων εἰς τὴν ἐντροπαλότητα, ὁ καθ' ὑπερβολὴν αἰδήμων.
ντρόπιασμα (τὸ) δημ. ἐντρόπιασμα βλ.λ.
ντροπιαστικός-ή-ό δημ. ὁ ἐπιφέρων ἐντροπήν, ὁ καταισχύνων, προσβάλλων τινά, ὁ ντροπερὸς βλ.λ.2) : **ντροπιαστικὸ φέρσιμο·** || κ. ἐπίρρ. **-ά.**
ντύμα (τὸ) δημ. ἡ ἐπένδυσις, οἷον ἐνδύματος, βιβλίου· **2)** **τὸ ντύμα τοῦ φιδιοῦ** τὸ ἀποπῖπτον ἀκέραιον δέρμα τοῦ ὄφεως, λεβηρίς, φιδοπουκάμισο, φιδόντυμα : 'Αρτ.Βατοπ.4,9 **κι ἀπὸ παλιὰ τοῦ ἀποξεσκλίδια ντύμα του εἶδες ἄλλο φτιάνει·** || κ. γεν. δέρμα : Παλαμ.Περ.Χαιρ.109,7 **στὸ πλασμένο σῶμα ντύμα μουσικό, τὸ μετάξι, σάρκα.**
ντύνω δημ. περιβάλλω τινὰ ἢ τι διὰ φορέματος, καλύμματος, ἐπικαλύμματος, ἐνδύω, περιβάλλω, περικαλύπτω : **νὰ ντύσῃς καλὰ τὸ παιδί, γιατὶ κάνει κρύο·** **2)** μέσ. κ. παθ. φέρω τι ὡς ἔνδυμα, περιβάλλομαι, φορῶ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.92,1 **ἀντρίκια ντύθη κι ἄλλαξε καὶ παίρνει τ' ἄρματό της·** || κ. μτφ. : Σολωμ.197,7 **κι ὄμορφη βγαίνει κορασιὰ ντυμένη μὲ τὸ φῶς** του, Παλαμ.Περ Χαιρ.43,1 **εἶμαι ἡ ψυχὴ καὶ ντύθηκα τὸ σῶμα.**

ντύσιμο (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ντύνω βλ.λ. : **καλὸ - κακὸ ντύσιμο, - τὸ ντύσιμο τοῦ βιβλίου** (ἡ βιβλιοδέτησις).
νυ νῦν βλ.λ.
νῦ (τό) ἀκλ. κ. νεώτ. τὸ δέκατον τρίτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου : Ἀχαι.33,3, Πλάτ.Κρατ. 414C **μεταξὺ τοῦ χῖ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ ἦτα**· ‖ νεώτ. φρ. **μὲ τὸ νῦ καὶ μὲ τὸ σίγμα** μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν.
νύγδην ἐπίρρ. μὲ νύξιν, μὲ κέντημα : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἐπιρρ.198,9 **νύξω, νύγδην.**
νύγει Ἡσ. «τῷ κέντρῳ πλήττει».
νυγείς μτχ. παθ. ἀόρ. β´ τοῦ ρ. νύσσω βλ.λ.
νύγμα-ατος (τό) κ. **νύχμα** (Νίκ.Θηρ.271) κ. νεώτ. τὸ κέντημα, τὸ τσίμπημα καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ μικρὰ πληγή : Νίκ.Θηρ.446 **νύγμα εἴδεται αἱμαχθέντος ὑπὸ κρατῆρος ἀραιοῦ,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,7, Τρυφιόδ.365 **μαντιπόλοιο βολῆς ὑπὸ νύγματος, - τὸ νύγμα τῆς μελίσσης - τῆς βελόνης**· **2)** προσβολή. τῶν νεύρων, ἀντίθ. ἕλκος ἐπὶ σαρκὸς κ. κάταγμα ἐπὶ ὀστοῦ : Γαλ.13,651· πρβλ.Στέφ.Ἱππ.2, 439D· **3)** κτ. πλ. **νύγματα** ἐρεθισμοὶ τῶν αἰσθητηρίων : Ἐπικ.π.Ἀθήν.546e **τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ τὰ νύγματα,** Εὐστ.Πον.178,14 **ἔχαιρε τῷ δεσποτικῷ μιμήματι τοῖς κατὰ πλευρᾶς νύγμασι.**
νυγματικός-ή-όν ὁ κατάλληλος πρὸς θεραπείαν τῶν νυγμάτων βλ.λ.2) : Ἀνδρόμ.π.Γαλ.13,65 **νυγματικὸς ἔμπλαστρος.**
νυγματώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς νύγμα : Ἀριστλ.Πρ.27,3 **ἡ τῆς καρδίας πήδησις πυκνὴ καὶ νυγματώδης**· **2)** ὁ νυγμὸν προκαλῶν, ὁ κεντῶν, ὁ διὰ νυγμοῦ ἐκδηλούμενος : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8,92 **νυγματώδης πόνος,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,10, Γαλ.294,14 **νυγματώδης αἴσθησις.**
νυγματωδῶς ἐπὶ φρ. μτγν. κατὰ νυγματώδη τρόπον : Γαλ.19,7.
νυγμή (ἡ) μτγν. νυγμὸς βλ.λ.· Ἡσ.«κέντρον»: Πλούτ. Ἀντ.86 **τὸν βραχίονα τῆς Κλεοπάτρας . . δύο νυγμὰς ἔχοντα λεπτὰς καὶ ἀμυδράς**· **2)** στιγμὴ (ἐν τῇ στίξει) : Δοσίθ.380K.
νυγμός (ὁ) κ. νεώτ. κέντημα, ἐρεθισμός : Ρούφ.π. Ὀρειβ.8,24,62· ἐν πληθ. ἐπὶ ἀρθρίτιδος : Λουκ.Ὠκ. 30 **ὁ δεινὸς πόνος ἔχει λεπτὸν τόπον καὶ τὴν βάσιν τρυπᾷ τῶν κάτω**· ‖ τὸ νύγμα βλ.λ.3) : Πλούτ. Φιλ.9 **ὑπὸ νυγμῶν καὶ γαργαλισμῶν τῆς αἰσθήσεως**· **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως : Διόδ.Σ 13,58 **τῶν παρανομημάτων νυγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν λαμβάνων**· ‖ μτφ. νεώτ. κ.**νύξις** ὑπαινιγμός.
νύγω Ἡσ. «νύσσω»· πρβλ. νύγει.
νυθός-ή-όν Ἡσ. «νυθόν· ἄφωνον, σκοτεινόν».
νυθῶδες Ἡσ. «σκοτεινῶδες».
νύκτα (ἡ) μσν. ἡ νύξ, νύχτα βλ.λ.: Νικ.Χων.6,8.
νύκταγες (οἱ) Δουκάγγ. αἱρετικοὶ θεωροῦντες ὡς δεισιδαιμονίας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀγρυπνίας.
νυκταίετος (ὁ) Ἡσ. «ὄρνις ἱερὸς Ἥρας, ὁ καὶ ἐρωδιός».
νυκταιροδύτειρα (ἡ) ποιη. ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ ἀνατέλλουσα καὶ δύουσα ἐν καιρῷ νυκτός.
νυκταλός-ή-όν ἐσφ. λ. ἐν Διογ.Λ 6,77 π.Σουΐδ. ἀντὶ νυσταλὸς νυσταλέος.
νυκταλωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν καθ' ἣν βλέπει τις κάλλιον ἐν τῷ ἀμυδρῷ ἢ τῷ ἀπλέτῳ φωτί.
νυκταλωπίασις-εως (ἡ) πάθησις καθ' ἣν ἐξασθενεῖ ἡ ὅρασις κατὰ τὴν νύκτα· Ὀρειβ.Εὐπόρ. 4,18,3 «**ὅταν τὴν ἡμέραν ἀμέμπτως βλέπωσιν· τῆς νυκτὸς δὲ προσαγούσης, χείρω**».
νυκταλωπικός-ή-όν κ. νεώτ., κτ. οὐδ. πληθ. **νυκταλωπικὰ** προσβολαί, κρούσματα νυκταλωπιάσεως βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.6,7,1 **τὰ νυκταλωπικὰ ἱδρύετο**· ‖ νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νυκταλωπίαν βλ.λ. ἢ ὁ πάσχων ἐξ αὐτῆς.
νυκταλωπῶ-άω Εὐστ.1392,35 «νυκταλωπῶν· **ὁ νυστάζων**».
νυκταλωπιῶ-ιάω ὑποφέρω, πάσχω ἐκ νυκταλωπιάσεως βλ.λ. : Γαλ.12,802· **2)** νεώτ. πάσχω ἐκ νυκταλωπίας βλ.λ.
νυκτάλωψ-ωπος (ὁ,ἡ) ὁ βλέπων κατὰ τὴν νύκτα, λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν κ. οὐχὶ κατὰ τὴν ἡμέραν : Ἱππ.Προρρ.2,33 **οἱ τῆς νυκτὸς ὁρῶντες, οὓς δὴ νυκτάλωπας καλέομεν,** αὐτ.Ἐπιδ.6,7,1, Γαλ.19,435· **2)** ὁ μὴ βλέπων κατὰ τὴν νύκτα, Γαλ.19,124 «ὁ τῆς νυκτὸς ὀλαός» : Πλίν.Φl 8,203, Ἀέτ.7,48, Παῦλ.Αἰγ.3,22 **νυκτάλωπα λέγουσιν, ὅταν συμβῇ τὴν μὲν ἡμέραν βλέπων, δυομένου δὲ ἡλίου ἀμαυρότερον ὁρᾶν, νυκτὸς δὲ γενομένης οὐδαμῶς ὁρᾶν**· ‖ ὁ μὴ βλέπων οὔτε κατὰ τὰς πρωϊνὰς οὔτε κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας: Οὐλπ.20,1,10,4· **3)** ὡς οὐσ. ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀνικανότης τῆς ὁράσεως κατὰ τὴν νύκτα : Ἱππ.Ἐπιδ. 6,7,1, Ἀριστλ.ΖΓ 780a,16 **τὸ μὲν γλαύκωμα γίνεται μᾶλλον τοῖς γλαυκοῖς· οἱ δὲ νυκτάλωπες καλούμενοι τοῖς μονοφθάλμοις,** Γαλ.10,84, αὐτ.π. Ὀρειβ.Σύνοψ.8,48,1.
νυκτανθές-οῦς (τό) νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλαιοειδῶν.**
νυκταυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ στιλπνὸς κατὰ τὴν νύκτα : Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,173.
νυκταυγία (ἡ) μσν. τὸ φῶς τῆς νυκτός : Στουδ. Θεόδ.251B.
νυκτεγερσία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ νυκτερινὴ ἔγερσις, τὸ ἐγείρεσθαι κατὰ τὴν νύκτα, νυκτερινὸς συναγερμός : Φίλ.1,155 **νυκτεγερσίαι πρὸς ἀπλήστους ἐπιθυμίας**· ‖ εἰδ. ὁ ἐπιγραφόμενος ἐν Ἰλ. Κ νυκτερινὸς συναγερμός : Στράβ.9,5,18 **τοῦ κράνους τοῦ Μέγητος, ᾧ ἐχρήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς κατὰ τὴν νυκτεγερσίαν,** ΨΠλούτ.Βι.Ὁμ.209 **Διομήδους καὶ Ὀδυσσέως ἐκ τῆς νυκτεγερσίας ἀνακομισθέντων,** ἐν ὑποθ.Εὐρ.Ρῆσ., πρβλ. νυκτηγρεσία· ‖ γεν. μτγν. ἀγρυπνία κατ' ἐπισήμους ἑορτάς, παννυχίς : Βασ. Σελ.2,10 **εἴ τις φυλάξῃ κατὰ τὴν νυκτεγερσίαν αὐτῆς τῆς ἑορτῆς.**
νυκτεγερτῶ-έω μτγν. ἀγρυπνῶ κατὰ τὴν νύκτα, φρουρῶ : Πλούτ.Καῖσ.40 **ἐν δὲ ταῖς πλάναις καὶ ταῖς στρατοπεδείαις καὶ τειχομαχοῦντες καὶ νυκτεγερτοῦντες ἐξέκαμνον ὑπὸ γήρως.**
νυκτελεῖν Ἡσ. «ἐν νυκτὶ τελεῖν».
νυκτέλιος-ον νυκτερινός, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου ἐκ τῶν νυκτερινῶν ἑορτῶν αὐτοῦ : ΑΠ 9,524,14, Πλούτ.Ἠθ.389Α **Διόνυσον καὶ Ζαγρέα καὶ Νυκτέλιον καὶ Ἰσοδαίτην αὐτὸν ὀνομάζουσι,** Παυσ. 1,40,6 **Διονύσου ναὸς Νυκτελίου**· ‖ **νυκτέλια** (ἐν. ἱερὰ) ἡ ἑορτὴ τοῦ Διονύσου : Πλούτ.Ἠθ.219Α· ‖ **νυκτέλιον** (τό) γεν. νυκτερινὴ ἑορτή : Πάπ.Ὀξ. **νυκτέλιον Ἴσιδος.**
νυκτέπαρχος (ὁ) μσν. ὁ ἔπαρχος, ὁ ἀρχηγός, πραίτωρ τῆς νυκτερινῆς φυλακῆς π. Βυζαντινοῖς : Ἰουστιν.Νεαρ.13,1 **νυκτέπαρχος, ὁ πραίτωρ τοῦ δήμου,** ΛέωνΔ 1,6 **ἀποκαθίστησι καὶ ὃν καλοῦσι νυκτέπαρχον.**
νυκτεργασία (ἡ) μσν. νυκτερινὴ ἐργασία, νυχτέρι : Νικ.Χων.218B.
νυκτερεία (ἡ) θήρα, κυνήγι ἐν καιρῷ νυκτός, κατάληψις τοῦ θηράματος κοιμωμένου : Πλάτ. Νόμ.824 **θήρευσις . . τοῖς παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὑδόντων αὖ κατὰ μέρη νυκτερεία.**
νυκτέρεια (τά) μτγν. ἡ νυκτερεία βλ.λ. : Εὐνάπ.Β Σοφ.485B.
νυκτερείσιος-ον (νύξ, ἐρείδω) κωμ. ἐπίθ. αἰσχρᾶς σημ. σχηματιζόμενον ὡς τὸ **νυκτερήσιος** κ. πιθ. ἐσφ. γρ. τούτου βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.204 **γυναικῶν ἔργα νυκτερείσια** (κτ. διόρθ.-ήσια).
νυκτερέτης-ου (ὁ) κωπηλατῶν ἢ ἁλιεύων κατὰ τὴν νύκτα : ΑΠ 6,11 **ὁ νυκτερέτης . . Κλείτωρ.**

νυκτέρευμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. νυκτερινὸν κατάλυμα, τόπος νυκτερινοῦ σταθλισμοῦ ζῴων : Πολύβ.12,4,9 **κατὰ γένη ποιοῦνται καὶ καθ' ἡλικίαν τὰς ἐκ τῶν νυκτερευμάτων ἐξαγωγὰς** (ἐνν. τῶν χοίρων)· **2)** μσν. ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀγρυπνία, τὸ νυχτέρι.

νυκτερευτής-οῦ (ὁ) ὁ θηρεύων ἢ ἁλιεύων κατὰ τὴν νύκτα : Πλάτ.Νόμ.824 **νυκτερευτὴν δὲ.. μηδεὶς.. ἐάσῃ μηδαμοῦ θηρεῦσαι.**

νυκτερευτικός-ή-όν ὁ κατάλληλος διὰ τὴν νυκτερινὴν θήραν : Ξεν.'Απομν.3,11,8 **ν· κύνες.**

νυκτερεύω (νύκτερος), δημ. νυχτερεύω διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος· 'Ησ. «νυκτερεύειν, ἀγρυπνεῖν» : Ξεν.ΚΠ 4,2,22 **βουλόμεθα καὶ δειπνῆσαι καὶ νυκτερεῦσαι**, Τιμοκλ.16,1 **νυκτερεύσας δ' ἀθλίως**· || διέρχομαι τὴν νύκτα πράττων τι ἢ πράττω τι ἐν καιρῷ νυκτός· Πολυδ.1,71 «τὸ μὲν νυκτὸς πρᾶξαί τι νυκτερεῦσαι»· || ἐπὶ στρατιωτῶν, διέρχομαι τὴν νύκτα φυλάττων : Ξεν.'Αν.4,4,11 **νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει χιών·** **2)** δημ. νυχτερεύω ἐργάζομαι κατὰ τὴν νύκτα, κάνω νυχτέρι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.157 **στοῦ Παρνασσοῦ τὴ ρίζα πόσοι νυκτερεύουν·** || ἰδ. ἐπὶ ὁμίλων γυναικῶν, αἵτινες μέχρι προκεχωρηκυίας νυκτὸς ἐργάζονται ὡς κ. ἐπὶ ἐργατῶν ἢ ἐργατριῶν ἐργοστασίου ἐργαζομένων τὴν νύκτα· **3)** μέσ. διέρχομαι τελείως ἄγρυπνος τὴν νύκτα : Τιμαχίδ.π. 'Αθήν.15,699Ε **οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων.**

νυκτερήσιος-ον νυκτερινός : Λουκ.'Αλέξ.53 νυκτερήσιος χρησμός (δ.γρ. -εισ-, -ισ-), Σέξτ.'Εμπ. Μαθ.10,183.

νυκτερικῶς ἐπίρρ. μσν. ἐν καιρῷ νυκτός, τὴν νύκτα : ΨΓρηγ.Ναζ.2,129Α.

νυκτερινεία (ἡ) (διόρθ. ἀντὶ -ήα) 'Επιγρ. 'Εφέσου ἡ ὑπηρεσία τοῦ διοικητοῦ τῆς νυκτοφυλακῆς.

νυκτερινός-ή-όν (νύξ) κ. νεώτ., δημ. προφ. κ. νυχτερινός ὁ τῆς νυκτός, ὁ ἐν νυκτὶ συμβαίνων, ὁ τῇ νυκτὶ ἀνήκων, ἁρμόζων κτλ. : 'Αριστφ.Σφ.2 **φυλακὴν καταλύειν νυκτερινήν**, αὐτ.'Ιππ.477 **ξυνόδους νυκτερινάς**, αὐτ.'Αχ.1162, Εὐπ.139 **νυκτερινὰ ἀείσματα**, 'Ιππ.'Επιδ.1,5 **νυκτερινὸς πυρετός**, Θουκ.4,128 **ἐν νυκτερινῇ καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει**, Πλάτ.Νόμ.909Α **νυκτερινὸς σύλλογος**, Ξεν.'Ελλ.7,1,16 **ἡνίκα αἱ νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον**, αὐτ.ΚΠ 8,6,18 **νυκτερινὸν ὡρολόγιον**, 'Αριστλ.Ζ1 512b,8, Αἰν.Τακτ.10,25 **νυκτερινὸν φέγγος**, Πολύβ.4,13,8 **νυκτερινὴ φυλακή**, αὐτ.4,8,11 **νυκτερινὴ ἐπίθεσις**, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.3,11,12 **τὴν νυκτερινὴν φρουρὰν ἐκ περιόδου ἐγκεχειρισμένος**, 'Αθήν. 4,174C **νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην**, Πλούτ. 'Ηθ.714 **νυκτερινὸς σύλλογος τῶν ἀρίστων καὶ πολιτικωτάτων ἀνδρῶν**, 'Οππ.Κυν.3,266 **τὸν μὲν** (ἐνν. λύκον) **νυκτερινὸν** (πρβλ. Σουΐδ. 'Ησ. «νυκτερινοὶ κύνες, οἱ λύκοι», κτ. ἀ. «γυναικεῖον ὑπόδημα»), Στράβ.17,1,12 **νυκτερινὸς στρατηγός** (ὁ ἀ. νυκτοστράτηγος, ὁ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς νυκτὸς ἐπιφορτισμένος), Λουκ.'Ικαρ.21 **νυκτερινώτατον** .τι **τολμᾶν** (κατὰ τὸ σκοτεινότατον μέρος τῆς νυκτός), Φιλόδ.ΑΠ 123,1 **νυκτερινὴ σελήνη**, - **νυκτερινὸν** σκότος - **φῦχος** - **ἐργασία** - **φρουρά**· **εἴδησις**· **2)** ἀστρολ. ὁ ἰσχυρὸς κατὰ τὴν νύκτα : Πτολ.Τετράβ.20· **3)** νεώτ. ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἀναπαυόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν : **νυκτερινὸς φύλαξ - ἐργάτης**,-**νυκτερινὸ νούμερο**· **4)** ὡς οὐσ. 'Επιγρ. **ὁ νυκτερινός** εἶδος μουσ. συνθέσεως δι' αὐλόν, ἐν χρήσει εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτάς.

νυκτερινῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν νυκτί, κατὰ τὴν νύκτα : 'Επιφάν.2,279Α **νυκτερινῶς τὸ Πάσχα ἐποίησε.**

νυκτέριος-α-ον κ. -ος-ον μτγν. νυκτερινὸς βλ.λ. : Λουκ.Περεγρ.28 **τελετήν τινα ἐπ' αὐτῷ στήσασθαι νυκτέριον καὶ δᾳδουχίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ**, 'Ορφ.'Υμν.49,3, 'Αρατ.999 **νυκτερία γλαῦξ.**

νυκτερίρεμβος βλ. νυκτίρεμβος.

νυκτερίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ., μσν. **νυκτερίδα** (Δουκάγγ.), δημ. κ. **νυχτερίδα** ἡ τάξις τῶν χειροπτέρων, τῶν μόνων δυναμένων νὰ πετῶσιν ἐκ τῶν θηλαστικῶν ζῴων : 'Οδ.Μ 433 **τῷ προσφὺς ἐχόμην ὡς νυκτερίς**, αὐτ.Ω 6, 'Ηρ.2,76 (ἡ ἶβις) **πτίλα δ' οὐ πτερωτὰ φορέει, ἀλλὰ τοῖσι τῆς νυκτερίδος πτεροῖσι μάλιστά κῃ ἐμφερέστατα**, Ξεν.'Ελλ.4,7,6 **ἠναγκάσθησαν οἱ ἱππεῖς ὥσπερ νυκτερίδες πρὸς τοῖς τείχεσιν ὑπὸ ταῖς ἐπάλξεσι προσαραρέναι**· || μτφ. ὡς παρωνύμιον ἐπὶ προσ. : 'Αριστφ.'Ορν. 1564 (λυρ.) **Χαιρεφῶν ἡ νυκτερίς**, 'Αριστλ.Μεταφ. 36,2 **τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα**· **2)** εἶδος ἰχθύος, ὁ κ. ἡμεροκοίτης : 'Οππ.'Αλ.2,205· **3)** φυτόν τι, ὃ κ. μύρον 'Ελένης : 'Αέτ.12,1.

νυκτερῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀναγαλλὶς ἡ κυανῆ : ΨΔιοσκ.2,178.

νυκτερόβιος-ον ὁ ζητῶν τὴν τροφήν του κατὰ τὴν νύκτα : 'Αριστλ.Ζ1 488a,25· || εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος διπτέρων **νυκτεροβιΐδῶν** ἐντόμων.

νυκτεροειδής-οῦς-ές μτγν. δ.τ. τοῦ νυκτοειδής : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.10,184 **ὁ χρόνος ἐστὶν ἡμεροειδὲς ἢ νυκτεροειδὲς φάντασμα.**

νύκτερος-ον νυκτερινός : Αἰσχ.Πρ.797 **κόραι.. ἃς οὔθ' ἥλιος προσδέρκεται ἀκτῖσιν οὔθ' ἡ νύκτερος μήνη ποτέ**, αὐτ.Πέρσ.176 **νυκτέροις ὀνείρασιν**, αὐτ.'Αγ.4, Σοφ.ἀπ.143 **νύκτερος ναυκληρία**, αὐτ.'Ηλ.410 **νύκτερον δεῖμα**, αὐτ.Αἶ.217 **νύκτερος ἀπελωβήθη** (κατὰ τὴν νύκτα), Εὐρ Ρῆσ.87 **νύκτεροι φύλακες**· ὁμ. π. μτγν. **πεζοῖς** : Λουκ.'Ερωτ.39 **νύκτερος κοίτη**· τὸ οὐδ. ἐπιρρ. : 'Αρατ. 1023 **νύκτερον ἀείδουσα** (κατὰ τὴν νύκτα).

νυκτεροφεγγής-οῦς-ές μτγν. ὁ λάμπων κατὰ τὴν νύκτα : Μαν.3,393 **νυκτεροφεγγὴς μήνη.**

νυκτερόφοιτος-ον νυκτίφοιτος : 'Ορφ.'Υμν.36,6.

νυκτερωπός-όν (ὤψ) ὁ κατὰ τὴν νύκτα φαινόμενος, δ.ἑρμ. ὁ ἔχων νυκτὸς ὄψιν : Εὐρ.'Ηρ.112 **δόκημα νυκτερωπὸν.. ὀνείρων**, Πλούτ.'Ηθ.1066C.

νυκτηγορία (ἡ) νυκτερινὴ ἐν συναθροίσει ἀνακοίνωσις ἢ ὁμιλία : Εὐρ.Ρῆσ.19 **τί.. φυλακὰς προλιπὼν κινεῖς στρατιάν; τίν' ἔχων νυκτηγορίαν;**, 'Αριστλ.ἀπ.159, Λιβαν.Προγ.26,23.

νυκτηγορῶ-έω ἀνακοινῶ ἢ προτείνω τι ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐν συναθροίσει : Εὐρ.Ρῆσ.89 **τί χρῆμα νύκτεροι.. φύλακες ἐλθόντες φόβῳ νυκτηγοροῦσι καὶ κεκίνηται στρατός;** κ. παθ. : Αἰσχ. 'Επτ.29 **λέγει μεγίστην προσβολὴν 'Αχαιΐδα νυκτηγορεῖσθαι κἀπιβουλεύειν τῇ πόλει.**

νυκτηγρεσία (ἡ) γλωσσ. δ.γρ. **νυκτεγρεσία** νυκτερινὴ φυλακὴ στρατιωτῶν ἔξωθι σκηνῆς, στρατοπέδου, οἰκοδομήματος.

νυκτήγρετον (τὸ) μτγν. μυθικόν τι φυτὸν τῆς ἀνατολῆς τὸ ὁποῖον ἐλέγετο ὅτι ἔλαμπε κατὰ τὴν νύκτα : Πλίν.Φ) 2,62.

νυκτηγρετῶ-έω μτγν. νυκτεγερτῶ βλ.λ. : Θεμίστ.Λόγ.21,260Β, 'Αρισταίν.2,13, Σχόλ.'Ιλ.Ξ 495.

νυκτῆμαρ πάπ. ἐπίρρ. ἡμέραν καὶ νύκτα· πρβλ. νεώτ. νυχθημερὸν κ. δημ. μέρα - νύχτα.

νυκτήμερον (τὸ) γλωσσ. νυχθήμερον· πρβλ.νεώτ. τὸ ἡμερονύκτιον κ. δημ. τὸ μερόνυχτο.

νυκτηρεφής-οῦς-ές ὁ ὑπὸ τῆς νυκτὸς καλυπτόμενος, δθ. σκοτεινός, λυπηρός : Αἰσχ.'Αγ.460 **μένει δ' ἀκοῦσαί τί μου μέριμνα νυκτηρεφές.**

νυκτία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἁρπακτικῶν γλαυκιδῶν πτηνῶν.

νυκτιαῖος δρόμος μτγν. ὁ ἐν καιρῷ νυκτὸς γινόμενος : Καισάρ.1005.

νυκτιβάτης-ου, δωρ.-ας, μτγν.,νεώτ. **νυκτοβάτης** ὁ κατὰ τὴν νύκτα ἐγειρόμενος καὶ ἐν ὕπνῳ βαδίζων : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ 19.7

νυκτιβαῦ ἀκλ. πάπ., γενικ. **νυκτιβαοῦτος** νυκτικόραξ.
νυκτίβιος-ον 'Ησ., Φώτ. νυκτερόβιος βλ.λ.
νυκτιβόας-ου (ὁ) 'Ησ. «στρίγλος· καλεῖται δὲ καὶ νυκτοβόα, οἱ δὲ νυκτοκόρακα».
νυκτιβόη (ἡ) πάπ. ἡ βοῶσα κατὰ τὴν νύκτα, ἐπίθ. τῆς σελήνης.
νυκτίβρομος-ον ὁ ἐν τῇ νυκτὶ βρέμων, θορυβῶν : Εὐρ.Ρῆσ.552 **νυκτιβρόμου σύριγγος ἰὰν κατακούω** (δ.γρ. νυκτιδρόμου).
νυκτίγαμος-ον μτγν. ὁ ἐν καιρῷ νυκτός, λαθραίως, κρυφίως εἰς γάμον ἐρχόμενος : Μουσαῖ.7 'Ηροῦς **νυκτιγάμοιο**.
νυκτιγενέτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ὁ πατὴρ τῆς νυκτός, ὁ Ἔρως.
νυκτίδαι (οἱ) 'Ησ. «γένος τι τῶν τὰς λοιμικὰς νόσους ἐκδιωκόντων».
νυκτιδιέξοδος-ον μτγν. ἐπὶ ἄστρων, ὁ ἀνατέλλων μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ δύων πρὸ τῆς ἀνατολῆς (οὕτως ὥστε ἡ πλήρης ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα περιφορὰ νὰ εἶναι ὁρατή) : Πτολ.Φάσ.9,10Η (κακῶς ἑρμην. ὑπὸ τοῦ Γεμίνου, ὁ ἀνατέλλων πρὸ τῆς δύσεως καὶ δύων μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου)· πρβλ. κολοβοδιέξοδος.
νυκτιδρόμος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα τρέχων : 'Ορφ.'Υμν.9,2 **ταυρόκερως μήνη, νυκτιδρόμε, ἠεροφοῖτι**, Ἐννυχία.
νυκτικλέπτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα κλέπτων, κλέπτης τῆς νυκτός, ἁ. νυκτοκλέπτης : Λουκίλλ.ΑΠ 11,176.
νυκτικόραξ-ακος (ὁ), νεώτ. **νυκτοκόραξ** δημ. **νυχτοκόρακας** ἁ. ὦτος, γένος ἐκ τῶν πελαργοειδῶν πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐρωδιῶν** : 'Αριστλ.ΖΙ 592b,9 **τῶν νυκτερινῶν ἔνιοι γαμφώνυχές εἰσιν, οἷον νυκτικόραξ, γλαῦξ, βύας**, αὐτ. ΖΙ 597b,23, 619b,18, ΠΔ Ψαλμ.101,7 **ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ**, Στράβ 17,2,4 **καὶ ὁ νυκτικόραξ (ἰδιότροπος ἐνθάδε** (ἐν Αἰγύπτῳ), Ζώπυρ. π.'Ορειβ.14,45,4, Γαλ.12,81, 'Αντωνῖν.Λιβ.15,4, Νίκαρχ. ΑΠ 11,186 **νυκτικόραξ ᾄδει θανατηφόρον**· ‖ νεώτ. ζωολ. **νυκτικόραξ ὁ τεφρόχρους** δημ. νυχτοκόρακας, ὁ ἐν 'Ελλάδι ζῶν, μέλανος χρώματος μετὰ πρασίνων ἀποχρώσεων κατὰ τὴν ράχιν κράζων ὡς ὁ κόραξ κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτικός-ή-όν νεώτ., δημ. **νυχτικός**, θηλ. -ή κ. -κιά ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύκτα, ὃ κατ' αὐτὴν χρήσιμος : **νυκτικὸς σκοῦφος**· ‖ τὸ θηλ. ἡ **νυχτικιά** κ. τὸ οὐδ. τὸ **νυχτικό** ὡς οὐσ. μακρὸς χιτών, ὃν φέρει τις κατὰ τὸν ὕπνον· ὁμ. κτ. πληθ. οὐδ. ἡ περιβολὴ τῆς νυκτός.
νυκτικρυφής-οῦς-ές ὁ κρυπτόμενος κατὰ τὴν νύκτα : 'Αριστλ.Μεταφ.1040a,31 **οὐ μόνον γὰρ διαμαρτάνουσι τῷ προστιθέναι τοιαῦτα ὧν ἀφαιρουμένων ἔτι ἔσται ἥλιος, ὥσπερ τὸ περὶ γῆν ἰὸν ἢ νυκτικρυφές**.
νυκτιλαθραιοφάγος-ον μτγν. ὁ κρυφίως ἐσθίων κατὰ τὴν νύκτα : 'Επιγρ.π.'Ηγησ. κ. ἐν 'Αθήν. 4,162 **νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταιπλάγιοι**.
νυκτιλάλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ λαλῶν, ἠχῶν κατὰ τὴν νύκτα : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,29 **νυκτιλάλος κιθάρη**, Ζαλοκ.39 **ὅπου μόνη βοᾷ ἡ ἀγρία τῶν γλαυκῶν νυκτιλάλος φωνή**.
νυκτιλαμπής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὴν νύκτα λάμπων : Σιμων.37,8 **δούρατι νυκτιλαμπεῖ** (ἀμφ.γρ., κτ. ἁ. δώματι), συνήθ. ἐπίθ. τῆς λάρνακος τῆς Δανάης.
νυκτιλόχος-ον μτγν. ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐνεδρεύων, λῃστής· Σουΐδ. «ὁ νυκτὶ περιπλανής» : Θεόγνωστ.Καν.84,Εὐστ.Πον.302,10 **τὸ αἴτιον νυκτιλόχος μανία** (ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἐκδηλουμένη).
νυκτιλοχῶ-έω 'Ησ. ἐλλοχεύω, ἐνεδρεύω, παραμονεύω κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτίλωφ ἐσφ.γρ. ἀντὶ νυκτάλωφ.

νυκτιμανής-οῦς-ές ἐπιγρ. ὁ μαινόμενος κατὰ τὴν νύκτα : 'Επιγρ.'Ερυθρῶν **ὁ νυκτιμανής 'Απαρκίας**.
νυκτίμαντις-εως (ὁ,ἡ) 'Ησ. «μάντεως εἶδος», ὁ ἐν νυκτὶ μαντεύων.
νυκτιμέδουσα (ἡ) μτγν. ἡ ἡγεμών, ἡ κυρία τῆς νυκτός, ἐπίθ. τῆς σελήνης : Κατ.'Αστρλ.Κ 1,173.
νυκτίμορφος-ον Εὐστ.'Ιλ.622,35 ὁ ἔχων τὴν μορφὴν τῆς νυκτός, σκοτεινός.
νυκτινόμος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα ζητῶν τὴν τροφήν του· πρβλ. νυκτερόβιος, νυκτίβιος : 'Αριστλ. ΖΙ 616b,25 **αἰγωλιὸς δ' ἐστὶ νυκτινόμος καὶ ἡμέρας ὀλιγάκις φαίνεται**, Πλούτ.'Ηθ.286Β **τὰ νυκτινόμα τῶν ζῴων**, Γρηγ.Νύσσ.2,299 **κατὰ τὰ νυκτινόμα τῶν ζῴων**.
νύκτιος-α-ον (νύξ) μτγν. ὁ τῆς νυκτός, νυκτερινός : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,221 **θὴρ νύκτιος**.
νυκτιπαταιπλάγιος-ον μτγν. ὁ ἐν νυκτὶ περιπλανώμενος τῇδε κἀκεῖσε : 'Επιγρ.π.'Ηγησ.1 κ. ἐν 'Αθήν.4,162 **νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταιπλάγιοι**.
νυκτιπήδηκες (οἱ) (πηδάω) μτγν. **εἶδος** ἐμβάδων: 'Ηρῴνδ.7,59,Πολυδ.7,94.
νυκτίπλαγκτος-ον ὁ προξενῶν νυκτερινὰς περιπλανήσεις, ὁ ἐξεγείρων ἀπὸ τῆς κοίτης : Αἰσχ. 'Αγ.330 **τοὺς δ' αὖτε νυκτίπλαγκτος ἐκ μάχης πόνος νήστεις τε πρὸς ἀρίστοισιν . . τάσσει**, αὐτ. Χο.524 **νυκτιπλάγκτων δειμάτων**, αὐτ.Χο.751· 2) ἀνήσυχος: αὐτ.'Αγ.12 **νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω εὐνὴν . . φόβος γὰρ . . παραστατεῖ**.
νυκτιπλανής-οῦς-ές μτγν. ἁ. νυκτίπλανος βλ.λ. : 'Οππ.Κυν.3,268 **νυκτιπλανῆ τελέθουσαν** (δ.γρ. νυκτιπλανήτιν τελέθουσαν κ. νυκτιπλάνητον ἐοῦσαν).
νυκτίπλανος-ον μτγν. ὁ πλανώμενος κατὰ τὴν νύκτα· πρβλ. νυκτιπλανής, νυκτιπόλος, νυκτοπλάνος : Χρησμ.π.Λουκ.'Αλέξ.54 **νυκτιπλάνοις ὀάροις**.
νυκτίπλοια (ἡ) μτγν. πλοῦς ἐν ὥρᾳ νυκτός : Στράβ.16,2,24 **φιλόσοφοι περί τε ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν ἀπὸ τῆς λογιστικῆς ἀρξάμενοι καὶ τῆς νυκτιπλοΐας**.
νυκτιπλοῶ-έω μτγν. πλέω κατὰ τὴν νύκτα, δθ. μτφ. εἶμαι ἀκριβής : Χρύσ.Στωϊκ.π.Ζηνόδ.5,32.
νυκτιπόλευτος-ον μτγν. νυκτιπόλος βλ.λ. : 'Ορφ.'Υμν.79,7.
νυκτιπόλος-ον (πολέω) ὁ κατὰ τὴν νύκτα πλανώμενος· ἰδ. ἐπὶ τῶν βακχευόντων· 'Ησ. «νυκτιπόλοις· νυκτὸς ἀναστρεφομένοις καὶ περιιοῦσι» : Εὐρ.'Ιων 718 **πηδᾷ νυκτιπόλοις ἅμα σὺν Βάκχαις**· εἰδ. ἐπὶ τῆς Περσεφόνης : αὐτ.'Ιων 1049 **νυκτιπόλων ἐφόδων**· ἐπίθ. τοῦ Ζαγρέως (Διονύσου) : αὐτ.ἀπ.472,11· ὁμ. τῆς 'Αρτέμιδος κ. 'Εκάτης : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.34,'Απολλ.Ρ 3,862 **Βριμὼ νυκτιπόλον**, αὐτ.4,829 **νυκτιπόλος 'Εκάτη**· ‖ ὡς οὐσ. μτ. τῶν λ. **Μάγοι, Βάκχοι, Λῆναι** : 'Ηράκλειτ.14.
νυκτιπόρος-ον μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα πορευόμενος : 'Οππ.Κυν.1,441 **νυκτιπόροιο λυκαίνης**· πρβλ. αὐτ.Κυν.3,268 ὡς κύρ. ὄν. ποταμοῦ : Λουκ. 'Αλ.'Ιστ.2,33.
νυκτιπραξία (ἡ) σχόλ. πρᾶξις νυκτερινή : Σχόλ. 'Ιλ.Κ 215 **σύμβολον τῆς νυκτιπραξίας**.
νυκτίρεμβος-ον μτγν. ὁ περιφερόμενος κατὰ τὴν νύκτα : Βέττ.Βάλ.16,11,Πτολ.Τετράβ.161 (διόρθ. ἀντὶ νυκτερίρεμβος).
νυκτίσεμνος-ον ὁ ἐν νυκτὶ σεμνῶς γιγνόμενος : Αἰσχ.Εὐμ.108 **τὰ νυκτίσεμνα δεῖπνα ἐπ' ἐσχάρᾳ πυρὸς ἔθυον**.
νυκτιτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὸν νυκτιτροπισμὸν βλ.λ.
νυκτιτροπισμός (ὁ) νεώτ. βοταν. ἡ τάσις ὀργάνων τινῶν φυτῶν νὰ λαμβάνωσιν ἰδιάζουσαν θέσιν ὡς κλίσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ σκότους κτλ.
νυκτιφαής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὴν νύκτα φέγγων : Γ ηρμ.14 **νυκτιφαὲς φῶς**· πρβλ. 'Ορφ.'Υμν.54,10

ὄργια νυκτιφαῆ τελεταῖς ἁγίαις ἀναφαίνων, Νόνν.Δ 44,279 νυκτιφαῆς Διόνυσος.

νυκτιφανής-οῦς-ές μτγν. νυκτίφαντος βλ.λ.:'Ερμ. π.Στοβ.1,5,14 νυκτιφανὴς Μήνη, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω 20,1 νυκτιφανὴς ἀχάρακτος ἑώιος ἤιεν ἀστήρ.

νυκτίφαντος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα φαινόμενος Αἰσχ.Πρ.657 νυκτίφαντα φάσματα (δ.γρ. νυκτίφοιτα)· || γεν. νυκτερινός : Εὐρ.'Ελ.570 νυκτίφαντον πρόπολον 'Ενοδίας.

νυκτίφοιτος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιφερόμενος : Αἰσχ.Πρ.657 (ἔν τισι χειρογρ. δ.γρ. νυκτίφαντος βλ.λ.), Λυκόφρ.225 νυκτίφοιτα δείματα, Συνέσ.'Υμν.2,3 μετὰ νυκτίφοιτον ὄρφναν· || νυκτίφοιτος θεός ἡ 'Αρτεμις : 'Αντωνῖν.Λιβ.15,2.

νυκτιφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ προξενῶν νύκτα, σκότος : Φίλ.1,335 νυκτιφόρον ἀφροσύνη, λαμπρότατον δὲ.. φρόνησις.

νυκτιφρούρητος-ον ὁ φρουρῶν κατὰ τὴν νύκτα: Αἰσχ.Πρ.861 δαμέντων νυκτιφρουρήτῳ θράσει.

νυκτιχαρής-ές· πάπ. ὁ χαίρων κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτιχόρευτος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς νυκτερινοὺς χορούς : Νόνν.Δ 12,391 λαμπάδα νυκτιχόρευτον, αὐτ.48,961 νυκτιχόρευτον ἐκούφισαν 'Ατθίδα πεύκην.

νυκτίχρους-οος-ουγ-οον μσν. ὁ ἔχων τῆς νυκτὸς τὸ χρῶμα, μέλας, σκοτεινός : Πρόδρ.Ροδ. 2,330 εἴδωλα πολλὰ καὶ φάσεις νυκτιχρόους.

νυκτοβαδία ἐσφ.γρ. π. 'Ιπη. ἀντὶ νυκτοβατία βλ.λ.

νυκτόβας 'Ησ. γλώσσ. τοῦ γλαῦξ.

νυκτοβασία (ἡ) νεώτ. κ. ὑπνοβασία τὸ κατὰ τὴν νύκτα ἐν ὑπνώσει βαδίζειν, ἡ κατάστασις τοῦ ἐν ὑπνώσει βαδίζοντος, τοῦ ὑπνοβάτου.

νυκτοβάτης-ου (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα βαδίζων ἐν καταστάσει ὑπνώσεως.

νυκτοβατία (ἡ) ἡ νυκτοβασία βλ.λ. : 'Ιππ.Δι.3,68 νυκτοβατίῃσι (δ.γρ νυκνοβαδίῃσι κ. -δρομίῃσι).

νυκτόβιος-ον μτγν. κ. νεώτ. παράφρ. τοῦ νυκτίρεμβος βλ.λ. : Πρόκλ.Τετράβ.226· **2)** νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ποριζόμενος κατὰ τὴν νύκτα τὴν τροφὴν αὐτοῦ· || ὅθ. κ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ ἀγρυπνῶν κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἀναπαυόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν.

νυκτοβόα γρ. κῶδ. τοῦ νυκτιβόας βλ.λ.

νυκτογραφία (ἡ) μτγν. τὸ κατὰ τὴν νύκτα γράφειν : Πλούτ.'Ηθ.634A ἂν σκώπτηται τοῦ φιλοσόφου παρόντος εἰς ἀνυποδησίαν ἢ νυκτογραφίαν.

νυκτογραφῶ-έω γλώσσ. γράφω κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτοδεσπότις-ιδος (ἡ) μσν. ἡ τῆς νυκτὸς δέσποινα, ἡ κυρὰ τῆς νύχτας, ἐπὶ τῆς Σελήνης : Πρόδρ. εἰς 'Ανδρόν.Κομν.248 νυκτοδεσπότις κόρη.

νυκτοδρόμα (κλητ.) 'Επιγρ. τρέχουσα κατὰ τὴν νύκτα, ἐπίθ. δαίμονός τινος.

νυκτοδρομία (ἡ) τὸ τρέχειν κατὰ τὴν νύκτα : 'Ιππ.Δι.3,68· βλ. νυκτοβατία.

νυκτοδρόμος-ον γλωσσ. νυκτιδρόμος βλ.λ.

νυκτοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς νύκτα, σκοτεινός : 'Ιππ.'Αέρ.8,'Επίκ.ἀπ.294 χρόνος ἐστὶν ἡμεροειδὲς καὶ νυκτοειδὲς φάντασμα, 'Ιάμβλ.Προτρ.21,29.

νυκτοειδῶς ἐπίρρ. μσν. ὑπὸ μέλανα χρωματισμόν : Στουδ.Θεόδ.331C ἵνα τὰ ζιζάνια φανερὰ γένηται νυκτοειδῶς.

νυκτοθήρας-ου (ὁ) ὁ κατὰ τὴν νύκτα θηρεύων : Ξεν.'Απομν.4,7,4 καὶ ταῦτα δὲ ῥάδια εἶναι μαθεῖν παρὰ τῶν νυκτοθηρῶν καὶ κυβερνητῶν.

νυκτοκλέπτης-ου (ὁ) μσν. κ. νεώτ., νεώτ. θηλ. -έπτρια, ὁ κατὰ τὴν νύκτα κλέπτων : Πρόδρ. 2,556 καὶ φαίνονται καὶ οἱ σάρκες μου καὶ ὁμοιάζω νυκτοκλέπτης.

νυκτοκλοπή (ἡ) νεώτ. νυκτοκλοπία, κλοπὴ διαπραττομένη ἐν καιρῷ νυκτός.

νυκτοκλοπία (ἡ) κ. νεώτ. νυκτοκλοπὴ βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.3,364 οὔτε κατ' ἀλλήλων νυκτοκλοπίας τελέθουσιν.

νυκτοκόραξ-ακος (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. δημ. νυχτοκόρακας τὸ πτηνὸν νυκτικόραξ βλ.λ.· 'Ησ. ἐν λ.στρίγλος:Ραγκ.'Αλ.1,223ὁ νυκτοκόραξ τῶν κρημνῶν τὴν φωλεὰν ἀφήνει μὲ θλιβερὰ κροάσματα, Μωραΐτ. 1,149, Κρυστ.Τραγ. τῆς στάνης ὁ Σκάρος 7 κάποτε ὁ νυχτοκόρακας, κάποτε ἀγρίμι σκούζει.

νυκτολάλημα-ατος (τὸ) πάπ. μαγ. ἐπῳδός, ξόρκι ὅπως ἐξαναγκασθῇ τις νὰ ὁμιλῇ καθ' ὕπνους.

νυκτολαμπίς-ίδος (ἡ) γλώσσ. λύχνος νυκτερινὸς ἢ πυγολαμπίς.

νυκτολεθρία (ἡ) μσν. ὄλεθρος λαμβάνων χώραν ἐν καιρῷ νυκτός : Στουδ.Θεόδ.740.

νυκτολοχῶ-έω μσν. ἐνεδρεύω ἐν καιρῷ νυκτός : Παχυμ.Γ Μιχ.Παλαιολ.1,7B νυκτολοχοῦντες.

νυκτόμαντις-εως (ὁ) μτγν. νυκτίμαντις βλ.λ. : Πολυδ.7,188.

νυκτομαχία (ἡ), 'Ιων.-ίη μάχη ἐν καιρῷ νυκτός : 'Ηρ.1,74 νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσατο, Θουκ.7,44 ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἣ μόνη.. ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγίνετο, Χορίκ.30B, Παυσ.10,18 νυκτομαχίᾳ Μολοσσοὺς νικήσαντες.

νυκτομαχῶ-έω μτγν. μάχομαι ἐν καιρῷ νυκτός : Πλούτ.Κάμ.36 ἐνυκτομάχησε τοὺς Κελτοὺς (δ.γρ. πρὸς τοὺς Κ.), 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5,35 ἐνυκτομάχησεν αὖθις ἐκ τῆς πρώτης φυλακῆς,Πρόδρ. Ροδ.126,1 καὶ νυκτομαχήσαιμι τοῖς ἐνυπνίοις.

νυκτόναρ (τὸ) μσν. ὄναρ, ὄνειρον τῆς νυκτός : Στουδ.Θεόδ.602C αὖρα, ῥοῦς καὶ νυκτόναρ.

νυκτονόμος (ὁ) σχόλ. νυκτινόμος βλ.λ. : Σχόλ. 'Οδ.Ε 65 νυκτονόμα ὄρνεα, σκῶπες.

νυκτοπεριπλάνητος-ον ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος : 'Αριστφ.'Αχ.264 Φαλῆς.. ξύγκωμε νυκτοπεριπλάνητε.

νυκτοπλανής-ές νυκτιπλανὴς βλ.λ. : Μαν.1,311.

νυκτοπλάνος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος, νυκτόβιος, ξενύχτης.

νυκτοπλοῶ-έω μτγν. νυκτιπλοῶ βλ.λ. : 'Ιππαρχ.1,71 (πιθ. πυκνο-), 'Ανν.Κομν.37D νυκτοπλοήσειε.

νυκτοπόλεμος (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς πόλεμος : 'Αφρικαν.Κεστ.310.

νυκτοπορία (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. κ. νυκτερινὴ πορεία πορεία ἐν ὥρᾳ νυκτός, ἰδ. ἐπὶ στρατιωτ. μετακινήσεων : Πολύβ.5,7,3 προσαναπαῦσαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς νυκτοπορίας, Διόδ.Σ 18,40 νυκτοπορίᾳ συντόνῳ χρησάμενος, Πλούτ.'Αλέξ.22 ἔφη κρείττονας αὐτὸν ἔχειν ὀψοποιούς, πρὸς μὲν ἄριστον, τὴν νυκτοπορίαν.

νυκτοπόρος-ον μτγν. κ. νεῶτ. νυκτιπόρος βλ.λ. : 'Οππ.Κυν.3,268· || νεώτ. κ. ὁ περιπλανώμενος κατὰ τὴν νύκτα, ὁ νυκτοπλάνος βλ.λ.

νυκτοπορῶ-έω κ. νεώτ. πορεύομαι ἐν καιρῷ νυκτός : Ξεν.ΚΠ 5,1,20 καὶ νυκτοπορεῖν.. σὺν μοὶ ἐθελήσατε, Στράβ.15,2,6, Παλλάδ.Λαυσ.972B ᾤχετο διὰ τῆς ἐρήμου νυκτοπορῶν.

νυκτοπότιον (τὸ) μτγν. νυκτερινὸν ποτόν : Σύμμ. ἐν ΠΔ Βασ.1,26,11.

νυκτόσημον (τὸ) νεώτ. ναυτ. νυκτερινὸν ναυαρχικὸν ἢ ἄλλης ἀρχηγίας διακριτικὸν σῆμα μικροτέρων διαστάσεων ἢ τὸ τῆς ἡμέρας.

νυκτοσκοπός (ὁ) νεώτ. στρατ. φρουρὸς εἰς θέσιν φυλασσομένην μόνον κατὰ τὴν νύκτα.

νυκτοστολῶ-έω μσν. στέλλω, ἀποστέλλω κατὰ τὴν νύκτα : Πρόδρ.ἐν'Αν.Βοασσ.386.

νυκτοστράτηγος (ὁ) πάπ. ἀρχηγὸς νυκτερινῆς φυλακῆς, φρουρᾶς, πιθ. ὁ νυκτέπαρχος βλ.λ.

νυκτοτριήμερος ταφή μσν. ἡ τριῶν νυκτῶν καὶ τριῶν ἡμερῶν ταφή : 'Αθανάσ.2,456A.

νυκτοτροπισμός (ὁ) νυκτιτροπισμὸς βλ.λ.

νυκτουργός-όν μτγν. ὁ κατὰ τὴν νύκτα ἐργαζόμενος : Πλούτ.'Ηθ.376E.

νυκτοῦρος (ὁ) μτγν. νυκτοφύλαξ, ὄν. τοῦ ἀστέρος Κρόνου : Πλούτ.'Ηθ.941C.

νυκτοφαής-οῦς-ές δ. τ. τοῦ νυκτιφαής βλ.λ. : ἀμφ.ἐν Νόνν.Δ 44,218.
νυκτοφαίνουσα (ἡ) γλῶσσ. ἡ κατὰ τὴν νύκτα λάμπουσα : **Ἑκάτη νυκτοφαίνουσα.**
νυκτοφάναρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. φανὸς χρησιμοποιούμενος κατὰ τὰς νυκτερινὰς πορείας.
νυκτοφάνεια (ἡ) πάπ. ἐπίθ. τῆς Σελήνης, ἡ τὴν νύκτα λάμπουσα.
νυκτοφυλακή (ἡ) 'Επιγρ. κ. νεώτ. νυκτερινὴ φραυρά : 'Επιγρ. 'Εφέσ. **νυκτοφυλακεῖν νυκτοφυλακάς'** ‖ νεώτ. στρατ. τὸ σύνολον τῶν ἀποτελούντων τὴν νυκτερινὴν φρουρὰν στρατιωτῶν.
νυκτοφυλακία (ἡ) γλωσσ. ἡ νυκτοφυλακὴ βλ.λ.
νυκτοφυλακῶ-έω φυλάσσω, φρουρῶ κατὰ τὴν νύκτα, ἰδ.ἐπὶ στρατιωτῶν : Ξεν.ΚΠ 4,5,3 **τὰ μὲν ἔξω ὑμῖν ἡμεῖς νυκτοφυλακήσομεν,** 'Επιγρ. 'Εφέσ. **νυκτοφυλακεῖν νυκτοφυλακάς,** 'Αν.Κρ.2,73 **σταυρὸς νυκτοφυλακεῖ τοὺς καθεύδοντας'** ‖ ἀπροσ. ἐν τῷ παθ. τ. : Αἰν.Τακτ.22,1' ‖ κτ. μετοχ. ὁ **-κῶν** νυκτέπαρχος, νυκτοστράτηγος βλ.λ.
νυκτοφύλαξ-ακος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **νυχτοφύλακας** φύλαξ ἐν ὥρᾳ νυκτός, νυκτερινὸς σκοπός, νυκτοσκοπός : Ξεν.'Αν.7,2,18 **πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων,** 'Ονήσανδρ.10,10 (τίτλος), Λουκ.Περεγρ. 27 **δαίμονα νυκτοφύλακα γενέσθαι,** Φιλ.2,236,35 **ἡμεροφύλακες καὶ νυκτοφύλακες,** 'Ιώσ.Π! 4 11,4, Δίων Κ 58,9, Βιζυην.132' ‖ νυκτέπαρχος βλ.λ. : Δίων Κ 52,24' ‖ νεώτ. στρατ. νοσοκόμος ἐπιβλέπων τοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν νύκτα.
νυκτοφυλάξια (τὰ) 'Επιγρ. φυλακεῖον τῆς νυκτός.
νυκτόχρους-οος-ουν-οον μτγν. νυκτίχρους βλ.λ. : 'Ωριγ.π.Mi.3167.
νυκτώδης-οῦς-ες μσν. δ. τ. τοῦ νυκτοειδής, ὁ σκοτεινὸς ὡς νύξ : Εὐστ.1951,57.
νυκτῳδία (ἡ) νεώτ. νυκτερινὸν ᾆσμα, πατινάδα' ‖ νεώτ. μουσ. μουσικὴ σύνθεσις συνήθ. βραδέος ρυθμοῦ, γλυκεῖα καὶ μελαγχολική.
νυκτῷον (τὸ) μτγν. ναὸς τῆς Νυκτός : Λουκ. 'Αλ.'Ιστ.2,33 **εἰσιόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστι τὸ Νυκτῷον.**
νυκτωπός-όν νυκτερωπὸς βλ.λ. : Εὐρ.ΙΤ 1279 **ἀπὸ δὲ λαθοσύναν νυκτωπὸν ἐξεῖλεν βροτῶν.**
νύκτωρ (νύξ) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὴν νύκτα : 'Ησίοδ.''Εργ.177 **οὐδέ ποτ' ἦμαρ παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ φθειρόμενοι,** 'Αρχίλ.46, Σοφ.Αἶ.47 **νύκτωρ ἐφ' ὑμᾶς.. ὁρμᾶται,** αὐτ.Αἶ.1056, 'Αριστφ.Νεφ.173 **ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν,** 'Αντιφ.5,26 **ἀπάγοντι νύκτωρ,**Λυσ.1,14 **αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν,** Πλάτ. Γοργ.471Β **νύκτωρ ἐξαγαγών,** Πλούτ.'Ηθ.687C.
νυκχάζω 'Ησ. «νύσσω».
νύλακας (ὁ) δημ. ἐσφ. γρ. τοῦ νίλακας, σμῖλαξ, μῖλαξ : Βαλαωρ.Φωτ.2,6 **ὅπου ἐπρασίνιζε πυκνὸς ὁ νύλακας, τὸ μύρτο.**
νύμφα ποι. κλητ. τοῦ νύμφη' ‖ **νύμφα** δωρ. τ. τοῦ νύμφη βλ.λ.
νυμφαγενής-οῦς-ές (ὁ) ὁ ἐκ νύμφης γεννηθεὶς : Τελέστ.1,5' **2)** ἐπὶ τοῦ Πανός, ὁ ἀνατραφεὶς ὑπὸ νύμφης : Εὔπ.109.
νυμφαγέτης-ου (ὁ) ὁ ἡγέτης, ἀρχηγὸς τῶν νυμφῶν, ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.22' ὁμ. τοῦ Πανός : 'Επιγρ.'Επιδαύρ.' πρβλ.νυμφηγέτης.
νυμφαγωγία (ἡ) μτγν. τὸ τὴν νύμφην ἄγειν, ἡ νυμφικὴ πομπή : Πολύβ.25,4,8, Πλούτ.'Ηθ.329Ε.
νυμφαγωγικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νυμφαγωγίαν : Στουδ.Θεόδ.465Ε **νυμφαγωγικοῖς διαδήμασιν.**
νυμφαγώγιον (τὸ) μσν. ἡ νυμφαγωγία βλ.λ. : Κ Πορφ.''Εκθ.379.
νυμφαγωγός-όν ὁ τὴν νύμφην ἄγων : Εὐρ.ΙΑ **ἐπ' ἐσθλοῖσι γάμοις πάρειμι νυμφαγωγός** (ἡ Κλυταιμήστρα)' ‖ μτφ. ἐπὶ τῆς 'Αργοῦς : Λυκόφρ.1025 **τὴν νυμφαγωγὸν.. τρόπιν** (σχόλ. «**τὴν 'Αργώ, τὴν** ὡς νύμφην τὴν Μήδειαν ἄγουσαν»)' ‖ εἰδ. μτγν. ὁ φέρων τὴν νύμφην ἀπὸ τῆς πατρικῆς της οἰκίας εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ : Πολυδ.3,41, Εὐστ.652,45' **2)** ὁ διαπραγματευόμενος τὸν γάμον τινός, προξενητής, μεσίτης, συμπέθερος, συμπεθερολόγος : Πλούτ.'Ηθ.329F **μιᾶς νυμφίος, πασῶν δὲ νυμφαγωγὸς ἅμα καὶ πατήρ,** Λουκ.Θε.Δ 20,16 **ἐμὲ τὴν προμνήστριαν καὶ νυμφαγωγόν** (τὴν 'Αφροδίτην)' πρβλ. νυμφευτής' **3)** ὁ παράνυμφος, ὁ κουμπάρος' Φώτ. «νυμφαγωγόν, τὸν παράνυμφον» : πιθ.ΠΔ Γεν.21,22 **'Οχοζὰθ τὸν νυμφαγωγὸν αὐτοῦ,** αὐτ.Κριτ.14,20 **συνῴκησεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ.**
νυμφαγωγῶ-έω μτγν. ἄγω τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου : Πολύβ.25,4,10 **τῶν νενυμφαγωγηκότων αὐτῷ τὴν Λαοδίκην,** Διον.'Αλ.Ρωμ. 11,41 **τὰς τῶν πολιτῶν θυγατέρας οἱ τύραννοι μετὰ μαστίγων νυμφαγωγοῦσιν'** ‖ **νυμφαγωγῶ γάμους** προκαλῶ, ἐνεργῶ γάμους : Πλούτ Σόλ.20 **γάμους νυμφαγωγῶν παρ' ἡλικίαν** (παρὰ τὴν ἡλικίαν τῶν συζευγνυμένων)' ‖ ἄγω τὴν νύμφην ὡς νυμφίος εἰς τὸν οἶκον : Χαρίτ.1,1 **παρῆσαν .. αἱ γυναῖκες .. ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυμφαγωγοῦσαι.**
νυμφαία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν νυμφαία ἡ μαδωνάτς, νούφαρο : Θεόφρ.Φl 9,13,1, Διοσκ.3,132 **δοκεῖ ὠνομάσθαι νυμφαία διὰ τὸ ἔνυδρον φιλεῖν τόπον'** ‖ νεώτ. φυτολ. γένος δικοτυληδόνων ἐνύδρων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν νυμφαιοειδῶν' πρβλ. νυμφαῖος 4)' **2)** ὡς κύρ. ὄν. ἡ 'Αριάδνη : 'Επιγρ.
νυμφαιοειδῆ (τὰ) νεώτ. φυτολ. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **βατραχικῶν.**
νύμφαιον (τὸ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ νυμφαῖον, βλ. νυμφαῖος 2).
νυμφαῖος-α-ον, ὁ τῶν νυμφῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τὰς νύμφας' Στέφ.Βυζ. «κτητικὸν ἀπὸ τῶν νυμφῶν» ἢ ὁ ἀφιερωμένος εἰς τὰς νύμφας : Εὐρ.'Ηλ.447 **Νυμφαίας σκοπιάς,** ΑΠ 14,71 **νυμφαίου νάματος ἀφάμενος,** Τρυφιόδ.324 **νυμφαίῃσιν ἅμα δρυσίν'** ‖ **νυμφαία λιβάς** πηγαῖον, καθαρὸν ὕδωρ : 'Αντιφάν.52,13 (πιθ.γρ.)' **2)** ὡς οὐσ. **τὸ νυμφαῖον** ἱερὸν τῶν νυμφῶν : Πλούτ.'Αλέξ.7 **σχολὴν .. τὸ περὶ Μίεζαν νυμφαῖον ἀπέδειξεν** (ἐσφ.γρ.νύμφαιον)' βοιωτ. **νυνφῆον** : 'Επιγρ.Θεσπιῶν' ‖ πηγὴ μὲ ἀρχιτεκτονικὸν βάθος, φόντα, κρήνη, βρύση : Φιλόστρ.'Απολλ.8,12' **3)** **νυμφαῖοι** μύρμηκες' Εὐστ.1736,5 «οἱ πτερωτοί, καὶ οἱ ἐν κήποις, σκώληκες»' **4)** **νυμφαία πτέρις** τὸ φυτὸν θηλυπτερὶς βλ.λ. : Διοσκ.4,185' ‖ τὸ φυτὸν δρυοπτεοὶς βλ.λ. · ΨΔιοσκ.4,187.
νυμφάς-άδος (ἡ) μτγν. ἀνώμ. θηλ. ταῦ νυμφαῖος βλ.λ.: Παυσ.1,44,3 **πυλῶν καλουμένων Νυμφάδων.**
νυμφάσματα (τὰ) μτγν. νυμφικὰ κοσμήματα : Χρησμ.π.Φλέγ.ἀπ.36,10 **ἱστῷ θεαπαγεῖ νυμφάσματα ποικίλα σεμνήν.**
νυμφεῖος-α-ον κ. -ος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύμφην, νυμφικός, γαμήλιος : Σιμων. 124Β **νυμφεῖα λέχη,** Πίνδ.Ν 5,30 **νυμφείας .. εὐνᾶς,** Εὐρ.ΙΑ 131 **νυμφείους εἰς ἀγκώνων εὐνάς,** Θαλλ.ΑΠ 7,188 **νυμφεῖος παστάς'** **2)** ὅθ. ὡς οὐσ. οὐδ. **νυμφεῖον** (ἐνν. δῶμα), ἐπ. **νυμφήϊον** (Καλλ.Δῆλ.118) νυμφικὸς θάλαμος : Σοφ.'Αντ.891 **ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς οἴκησις,** αὐτ. 'Αντ.1205 **κόρης νυμφεῖον "Αδου'** κ. κτ.πληθ. : αὐτ. Τρ.920, Λυκόφρ.146 **νυμφεῖα πεντάγαμβρα δαίσασθαι γάμων'** **3)** **τὰ νυμφεῖα** (ἐνν. ἱερά), ἐπ. **νυμφήϊα** (Μόσχ.2,159) γαμήλιος τελετή, γάμος : Σοφ. Τρ.7 **νυμφείων ὄκνον ἄλγιστον ἔσχον'** ‖ πορνεῖα : Λυκόφρ.146 **νυμφεῖα πρὸς κηλωστὰ καρβάνων** (σχόλ. «πορνεῖα»)' ‖ ἡ νύμφη : Σοφ.'Αντ. 568 **νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου.**

νύμφευμα-ατος (τὸ) γάμος, ὑπανδρεία : Σοφ.ΟΤ 980 **τὰ μητρὸς νυμφεύματα,** Εὐρ.ΙΤ 365 **νυμφεύματ᾽ αἰσχρά᾽** **2**) ἐν τῷ ἑν. νυμφευμένον πρόσωπον, σύζυγος : Εὐρ.Τρ.420 **καλὸν νύμφευμα τῷ στρατηλάτῃ** (ἡ Κασάνδρα), Λυκόφρ.935 **στεργοξυνεύνων οὕνεκεν νυμφευμάτων.**

νύμφευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σύζευξις, γάμος, πάντρεμα : ΠΔ ᾿Ασμ.3,11 **εἰς ἡμέραν νυμφεύσεως αὐτοῦ,** Βασ.1,766C **ὁ νυμφίος τὴν παρθένον τῇ νυμφεύσει φθείρων᾽** || νεώτ. κ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυμφεύειν καὶ νυμφεύεσθαι.

νυμφευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ νυμφευτής 2) : ᾿Οππ.Κυν.1,265 **ἀρᾶς τ᾽ εὐχόμενοι πολυπήμονι νυμφευτῆρι**

νυμφευτήριος-α-ον ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὸν γάμον᾽ **τὰ νυμφευτήρια** τὸ νύμφευμα βλ.λ.2) : Εὐρ.Τρ. 252 **λέκτρων σκότια νυμφευτήρια** (ἡ Κασάνδρα).

νυμφευτής-οῦ (ὁ) ὁ φίλος τοῦ γαμβροῦ, ὁ μετ᾽αὐτοῦ ὁδηγῶν τὴν νύμφην εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ παράνυμφος, μπράτιμος, βλάμης : Πολυδ.3,40 **ὁ δὲ .. παρανύμφιος, νυμφευτὴς ὀνομάζεται᾽** || ὁ συζευγνύων, φέρων εἰς σύζευξιν ἄλλους, ἐπὶ βοσκοῦ : Πλάτ.Πολιτ.268Α **αὐτὸς** (ἐνν. ὁ βουκόλος) **οἷον νυμφευτὴς καὶ περὶ τοὺς .. τόκους καὶ λοχείας .. ἐπιστήμων᾽** **2**) ὁ γαμβρός, ὁ σύζυγος : Εὐρ.῎Ιων 913 **τῷ.. ἐμῷ νυμφευτᾷ** (τῷ τῆς Κρεούσης).

νυμφεύτρια (ἡ) ἡ συνοδεύουσα τὴν νύμφην καὶ περιποιουμένη αὐτήν, ἡ παράνυμφος, μπρατίμισσα, βλάμισσα, ὁμ. κ. ἡ νυμφοστόλος βλ.λ. : Μοῖρ.269 «νυμφεύτριαν ᾿Αττικοί, παράνυμφον ῞Ελληνες» : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.1056 **ἡ νυμφεύτρια δεῖται παρὰ τῆς νύμφης τι σοὶ λέξαι μόνῳ,** Πλούτ. Λυκ.15 **τὴν δὲ ἁρπασθεῖσαν ἡ νυμφεύτρια καλουμένη παραλαβοῦσα .. κατέκλινεν,** ᾿Ιω.Χρυσ. 1,536F **ἰδοὺ νυμφευτρίας φθέγγομαι ῥήματα.**

νυμφεύω κ. μσν. κ. νεώτ. δίδω εἰς γάμον, νυμφεύω, ὑπανδρεύω ἢ μνηστεύω τινί τινα : Πίνδ.Ν 3,56 **νύμφευσε δ᾽ αὖτις ἀγλαόκαρπον Νηρέος θύγατρα,** Εὐρ.ΙΑ 885 **᾿Αχιλλεῖ παῖδα νυμφεύσουσα σήν,** αὐτ.῎Αλκ.317᾽ κ. νεώτ. συνήθ. ἐπὶ ἀνδρῶν, κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ ὑπανδρεύω, λεγόμ. ἐπὶ γυναικῶν : **ἐνύμφευσε τὸν υἱόν του᾽** || κ. ἐν τῷ μέσ. τ. **νυμφευομένη** ἡ νυμφεύουσα, ἐπίθ. τῆς ῞Ηρας : Παυσ.9,2,7 **νυμφευομένην δὲ τὴν θεὸν ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε ὀνομάζουσιν᾽** || ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικῶν, μτ. δοτ. : Σοφ.᾿Αντ.654 **μέθες τὴν παῖδ᾽ ἐν ῞Αδου τήνδε νυμφεύειν τινί,** αὐτ.᾿Αντ.816᾽ || νυμφεύομαι, λαμβάνω σύζυγον, ἐπὶ ἀνδρός, μτ. αἰτ. : Εὐρ.Μήδ 625 **νυμφευε** (παντρέφου), αὐτ.῎Ιων.819 **λαβὼν δὲ δοῦλα λέκτρα νυμφεύσας λάθρᾳ τὸν παῖδ᾽ ἔφυσεν᾽** ἀλλ᾽ ἐν ᾿Ισοκρ.10,59 **Λήδαν ἐνύμφευσε** ἦλθεν εἰς συνουσίαν μετὰ τῆς Λήδας : Εὐβουλ.67,1᾽ || ἀπολ. κ. ἐπὶ τῶν δύο μερῶν, ἔρχομαι εἰς γάμον, ὡς δημ. τὸ παντρεύομαι : Εὐρ.Μήδ. 313 **νυμφεύετ᾽ εὖ** πράσσοιτε᾽ **2**) παθ. **νυμφεύομαι,** μέσ. μέλλ. **νυμφεύσομαι,** μτ. παθ. σημ., ἀόρ. παθ. **ἐνυμφεύθην,** (ἀλλὰ μέσ. ἀόρ. **ἐνυμφευσάμην** μτ. ἐνεργ. σημ. ἐνύμφευσα ὑπάνδρευσα), ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικός : Εὐρ.Τρ.1139 **νυμφεύσεται μήτηρ νεκροῦ τοῦδ᾽ ᾿Ανδρομάχη᾽** κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : αὐτ.ΙΤ 364 **νυμφεύομαι νυμφεύματ᾽ αἰσχρά᾽** || **νυμφεύομαί τινι** γίνομαι σύζυγός τινος, ὑπανδρεύομαι, ἐπὶ γυναικός : Εὐρ.᾿Ανδρ.403 **φονεῦσιν ῞Εκτορος νυμφεύομαι,** Μηναῖ.1,3 Αἶνοι **χαῖρε τῶν ᾿Εθνῶν ἡ ᾿Εκκλησία, τῷ βασιλεῖ νυμφευομένη᾽** || ὁμ. **νυμφεύομαι παρά τινι** : Εὐρ.Μήδ.1336 **νυμφευθεῖσα δὲ παρ᾽ ἀνδρὶ τῷδε᾽** || ὁμ. **νυμφεύομαι ἔκ τινος** : αὐτ.Βάκχ.28 **νυμφευθεῖσαν ἐκ θνητοῦ τινος᾽** || νεώτ. **νυμφεύομαί τινα** ἔρχομαι εἰς γάμον μετά τινος, ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός : Παπσδ.Χρ.Μηλ.104 **νυμφευομένη τὸν Τοῦρκον᾽** || κ. ἀπολ. ἔρχομαι εἰς γάμον, τελῶ τοὺς γάμους μου : **ἐνυμφεύθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος᾽** **3**) κ.μτφ. : Πορφ.Νυμφ.19 **ψυχῶν εἰς γένεσιν νυμφευομένων᾽** **4**) μέσ. ἐπὶ ἀνδρός, λαμβάνω σύζυγον : Εὐρ.᾿Ηλ.1340 **νυμφεύου δέμας ᾿Ηλέκτρας.**

νύμφη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νύφη, δωρ. **νύμφα,** ἐπ. κλητ. **νύμφα** (κ. αἰολ. αἰτ. : Χοιροβ Θεο. 1,304 κ. μτγν. ὀνομαστ. : ΑΠ 14,43), ἡ τελοῦσα τοὺς γάμους της γυνή : ᾿Ιλ.Σ 492 **νύμφας δ᾽ ἐς θαλάμους δαΐδων ὕπο λαμπομενάων ἠγίνευ᾽ ἀνὰ ἄστυ,** ῾Ηρ.4,172 **τὴν νύμφην νυκτὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάντων διεξελθεῖν .. μισγομένην,** ᾿Αριστφ.Πλ. 529 **ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον᾽** || ἡ νεωστὶ συζευχθεῖσα, ἡ νεόγαμος, νιόπαντρη : Αἰσχ.᾿Αγ. 1152 **νεογάμου νύμφης δίκην᾽** ἀντίθ. νυμφίος : Εὐρ.῾Εκ.324 **νύμφαι τ᾽ ἀρίστων νυμφίων τητώμεναι,** Πλάτ.Νόμ.783D **νύμφην .. καὶ νυμφίον᾽** ἀντίθ. τοῦ παρθένος : Πράξιλλ.5, Εὐρ.῾Εκ. 612 **νύμφην τ᾽ ἄνυμφον παρθένον τ᾽ ἀπάρθενον,** Κωμ.᾿Αδέσπ.1215᾽ || γεν. ἡ σύνευνος : Πίνδ.Ο 7,14 **᾿Αελίοιό τε νύμφαν ῾Ρόδον,** Εὐρ.῾Εκ.352 **ἐθρέφθην .. βασιλεῦσι νύμφη᾽** || δημ. ἡ μνηστή : **ὁ ἀρραβωνιαστικὸς ὅλο στὸ σπίτι τῆς νύφης βρίσκεται᾽** || κ. ἡ μέλλουσα **νὰ** μνηστευθῇ᾽ παροιμ. **σὰ θέλῃ ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός, τύφλα νά ᾽χῃ ὁ πεθερός᾽** **2**) μτγν. κ. μσν. δημ. κ. δημ. ἡ τοῦ υἱοῦ σύζυγος ἐν σχέσει πρὸς τὸν πενθερὸν ἢ τὴν πενθεράν : ΠΔ Βασ.1,4,13 **νύμφη αὐτοῦ** γυνὴ **Φινεές,** ΚΔ Ματθ.10,35 **διχάσαι νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς᾽** **3**) νεαρὰ ὕπανδρος γυνή, ὡς προσαγορεύεται ἡ ᾿Ελένη ὑπὸ τῆς ῏Ιριδος : ᾿Ιλ.Γ 130 **νύμφα φίλη᾽** κ. ἡ Πηνελόπη ὑπὸ τῆς Εὐρυκλείας : ᾿Οδ.Δ 743᾽ πρβλ. τὰ θωπευτ. **νύφη μου, νυφούλα μου** (ἐπὶ ὑπάνδρων ἢ μή, νεαρῶν γυναικῶν)᾽ **4**) ἡ ἐφ᾽ ὥρᾳ γάμου κόρη : ᾿Ιλ.Ι 560 **καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης,** ῾Ησίοδ.Θ 298 **νύμφην ἑλικώπιδα καλλιπάρῃον᾽** || μικρὰ κόρη, κοριτσάκι : Πάπ.᾽ **5**) αἰνετ. προσηγ. τῆς Θεοτόκου (χαῖρε) **νύμφη ἀνύμφευτε** : ᾿Ακάθ.῞Υμν.᾽ **6**) **Νύμφη,** πληθ. **αἱ Νύμφαι** θεότητες κατωτέρας τάξεως, προστάτιδες τῶν πηγῶν, λειμώνων, δασῶν, δένδρων, σπηλαίων κτλ. καὶ διακρινόμεναι εἰς **Ναϊάδας ἢ Κρηναίας** τῶν ὑδάτων, **Δρυάδας** ἢ **᾿Αμαδρυάδας** τῶν δασῶν, **᾿Ορειάδας** ἢ **᾿Ορεστειάδας** τῶν ὀρέων, **᾿Αγρονόμους** τῶν πεδιάδων κτλ. : ᾿Ιλ.Ω 616 **θεάων .. εὐνὰς Νυμφάων,** αὐτ.Ζ 420 **νύμφαι ὀρεστιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,** ᾿Οδ.Ζ 105, ῾Ησίοδ.Θ 187 **Νύμφας θ᾽ ἃς Μελίας καλέουσι,** αὐτ. ἀπ.180 **νύμφαι ῾Υάδες,** Σοφ.Φιλ.1470 **νύμφαις ἁλίαισιν ἐπευξάμενοι,** αὐτ.Φιλ.1454 **νύμφαι τ᾽ ἔνυδροι λειμωνιάδες,** Εὐρ.᾿Ηλ.805 **Νύμφαι πετραῖαι,** ᾿Αριστφ.῎Ορν.1098 **Νύμφαις οὐρείαις ξυμπαίζων,** Βίων 1,19᾽ **7**) εἰδ. αἱ πηγαί : ᾿Αθήν.11,465Α **ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου ὅτι τὸν οἶνον αὔξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον,** Λιβάν.Λόγ.11,28᾽ || μτγν. ποι. τὸ ὕδωρ : ᾿Αντιφάν.ΑΠ 14,462Α, Πλούτ.᾿Ηθ.147C᾽ **8**) ἐν τῇ μυστικῇ θεολογίᾳ : ᾿Ορφ.ἀπ.21 Α,4 **Ζεὺς ἄμβροτος ἔπλετο νυμφῶν᾽** || ἐπὶ τῶν ἐπιζητουσῶν γένεσιν ψυχῶν : Πορφ.Νυμφ.18᾽ πρβλ. νυμφεύω 3)᾽ **9**) πλαγγών, κούκλα : Πέρσ.ΑΠ 274, ᾿Ιουλ.Καίσ.332D᾽ **10**) μικρὰ μέλισσα ἐν τῷ σταδίῳ τῆς μεταμορφώσεως ἐκ τοῦ σκώληκος : ᾿Αριστλ.ΖΙ 551b,2 **ὅταν δὲ ἐκ τῶν σκωλήκων εἰς τὴν διατύπωσιν ἔλθωσι, καλοῦνται μὲν νύμφαι τότε᾽** || ῾Ησ. «νύμφαι, οἱ πτερωτοὶ μύρμηκες»᾽ || νεώτ. γεν. ἡ κάμπη τῶν ἐντόμων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταβολῆς τῶν πτερύγων᾽ **11**) εἶδός τι τῶν μαλακοστράκων : Σπεύσ.π.᾿Αθήν.3,105Β **τῶν μαλακοστράκων κάραβον ἀστακὸν νύμφην᾽** **12**) μέρος τῆς ὕννιος τοῦ ἀρότρου : Πολυδ.1,252, Πρόκλ.῾Ησίοδ.῎Εργ.425᾽ **13**) λακκίσκος μεταξὺ τοῦ κάτω χείλους καὶ τοῦ πώγωνος : Ρούφ.᾿Ονομ.42, Πολυδ.2,90 **ἡ ἐν τῷ ἄ-**

νω χείλει **κοιλότης, φίλτρον· ἡ δὲ ἐν τῷ κάτω** τύπος ἡ νύμφη, Ἡσ.· ‖ μσν. κοίλωμα, βαθούλωμα εἰς τοὺς ὤμους τῶν ἵππων : Ἱππιατρ.26· **14**) κλειστὸς κάλυξ ῥόδου· Φώτ. «τῶν ῥόδων αἱ μεμυκυῖαι κάλυκες»· ‖ Σουΐδ. «πάντων τῶν καρπῶν αἱ ἐκφύσεις»· **15**) ἡ κλειτορίς : Ῥοῦφ. Ὀνομ.112, Γαλ.Χρ.Μορ.15,3· ‖ νεώτ. **νύμφαι** τὰ μικρὰ χείλη τοῦ γυναικείου αἰδοίου· **16**) κόγχη, θύρωμα : Καλλίξ.2· **17**) νεώτ. ζωολ. ὀνομασία τοῦ πτηνοῦ καλλιψίττακος· **18**) παράγ. νυμφεύω, νυμφίδιος, νυμφικός, νυμφίος, νυμφεῖος, νυμφεῖον. Ἐκ ῥίζ. νυφ-· πρβλ. λατ. nubo, nuptus, nuptiae, pronubus (προξενητής).

νυμφηγενέη (ἡ) Ἡσ. «νεωστὶ νενυμφευμένη».

νυμφηγέτης-εω (ὁ) Ἐπιγρ. νυμφαγέτης βλ.λ. : **νυμφαγέτης Ἀπόλλων.**

νυμφίδες (αἱ) Ἡσ. «ὑποδήματα γυναικεῖα, νυμφικά».

νυμφίδιος-α-ον ἢ -ος-ον νυμφικὸς βλ.λ. : Εὐρ. Ἀλκ.885 **νυμφιδίους εὐνάς,** αὐτ.Ἱππ.1140 **νυμφιδίων . . λέκτρων,** Ἀριστφ.Ὄρν.1729 **ὑμεναίοις καὶ νυμφιδίοισι δέχεσθ' ᾠδαῖς αὐτόν,** Ἀπολλ.Ρ 1,1031 νυμφίδιοι θάλαμοι.

νυμφικός-ή-όν κ. νεώτ., δημ. **νυφικός-ή-ό** κ. **νυφιάτικος** βλ.λ., ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὴν νύμφην, ὁ ἀνήκων εἰς αὐτήν : Αἰσχ.Χο.71 **νυμφικῶν ἑδωλίων,** Σοφ.ΟΤ 1242 **ἵετ' εὐθὺ πρὸς τὰ νυμφικὰ λέχη,** Εὐρ.Μήδ.378 **δῶμα νυμφικόν,** Πλούτ.Ἠθ.755A **νυμφικὸν ἱμάτιον,** Λουκ.Ἡρ.5 **θάλαμός ἐστι περικαλλὴς καὶ κλίνη νυμφική,** Πολυδ.3,43 **νυμφικαὶ δᾷδες, - νυμφικὴ ἐσθής, - νυφικός πέπλος·** ‖ νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς νυμφίους, γαμήλιος : **νυμφικὰ στέφανα, - νυμφικὴ παστάς,** Βιζυην.68 **ἔρχετ' ἡ νυφικὴ πομπή·** ‖ δημ. ὡς οὐσ. **τὸ νυφικό** ἢ **τὰ νυφικά** ἡ περιβολὴ τῆς νύμφης καὶ δὴ ὁ πέπλος : **τῆς ἑτοίμασαν τὸ νυφικό - τὰ νυφικά της·** **2**) ὡς οὐσ. κτ. πληθ. **τὰ νυμφικὰ** τὰ πρὸς τὴν νύμφην καὶ τὸν νυμφίον σχετικὰ πράγματα, τὰ συζυγικὰ ζητήματα, καθήκοντα κτλ. : Πλάτ.Νόμ.783D **ἔλθωμεν δ' ἐπὶ τὰ νυμφικά·** ἀμφ. σημ. ἐν Πάπ. Ὀξ. **τὰ νυμφικά·** **3**) ὁ τῶν Νυμφῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τὰς Νύμφας : Σοφ.Ἰχν. 149, Μυρῖν.ΑΠ 7,703 **νυμφικὰ μῆλα.**

νυμφικῶς ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἐν γαμηλίῳ τελετῇ ἢ ὡς τοῖς νυμφίοις ἁρμόζει : Ἀχιλλ.Τάτ.3,7 **νυμφικῶς ἐστολισμένη,** Πισίδ.Γ 127.

νύμφιος-α-ον κ. **-ος -ον** νυμφικός, νυμφίδιος βλ.λ. : Πίνδ.Π 3,16 **οὐκ ἔμειν' ἐλθεῖν τράπεζαν νυμφίαν·** ‖ **νυμφία παρθένος** ἡ νύμφη : Εὐρ.ΙΑ 741 **ἃ χρὴ παρεῖναι νυμφίοισι παρθένοις.**

νυμφίος (ὁ) κ. μσν. ὁ γαμβρός : Ἰλ.Ψ 223 **παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων νυμφίου,** Ὀδ.Η 65 **τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' . . νυμφίον ἐν μεγάρῳ μίαν οἴην παῖδα λιπόντα,** Πίνδ.Π 9,118 **ἁρμόζων κόρᾳ νυμφίον ἄνδρα,** Ἀριστφ.Ὄρν.161 **ζῆτε νυμφίων βίον·** κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ νύμφη : Πλάτ.Νόμ.783E, Βαλαωρ.221 **ἄλλος νυμφίος σ' ἀγαπᾷ·** ‖ μτφ. ὁ **νυμφίος (τῆς Ἐκκλησίας)** ὁ Χριστός : ΚΔ Ματθ.9,15 **μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος,** Ἀκολ.Μεγ.Δευτ.Κάθ. **ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται,** Μηναῖ.11,12 Ὠδ.5 **ὁ νυμφίος σε, παρθενομῆτορ, ἠγάπησεν·** ‖ κτ. πληθ. **οἱ νυμφίοι** τὸ νυμφευόμενον ζεῦγος, οἱ νεόνυμφοι : Αἰσχ.Ἑπτ.757 **παράνοια συνᾶγε νυμφίους φρενώλεις,** Εὐρ.Μήδ.366 **τοῖς νεωστὶ νυμφίοις·** **2**) ὁ τῆς θυγατρός τινος σύζυγος, ὁ γαμβρός τινος : ΠΔ Κριτ.15,6 **Σαμψὼν ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνί.**

νυμφιοφόρος-ον (ὁ) μσν. ὁ φέρων τὸν νυμφίον : Στουδ.Θεόδ.488E **αὐτὴ ὡς νυμφιοφόρος.**

νυμφίς-ίδος (ἡ) πληθ. νυμφίδες βλ.λ.

νυμφῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν μικρῶν χειλέων τοῦ γυναικείου αἰδοίου

νυμφιῶ-άω ὀργῶ, γίνομαι ἐμμανὴς πρὸς ὀχείαν, ἀσθένεια τῶν φορβάδων : Ἀριστλ.ΖΙ 604b,10 **τό τε νυμφιᾶν καλούμενον, ἐν ᾧ συμβαίνει κατέχεσθαι, ὅταν αὐλῇ τις, καὶ κατωπιᾶν.**

νυμφίωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ὑπανδρεία : Στουδ. Θεόδ.488C **ἐπεθύμησεν ὑμῶν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους τῆς ψυχῆς εἰς νυμφίωσιν.**

νυμφόβας (ὁ) ὁ τῶν νυμφῶν ἐπιβαίνων : Ἀχαι.52 **βαβαὶ βαβαί, νῦν νυμφόβας γενήσομαι.**

νυμφογενής-οῦς-ές δ. τ. τοῦ νυμφαγενὴς βλ.λ. : Ἐπίγρ.π.Ἀριστλ.Θαυμ.843b,31, Ἀλκ.ΑΠλ.1,8 **Νυμφογενὲς Σάτυρε.**

νυμφογέννητος-ον νυμφογενὴς βλ.λ.:Σοφ.Ἰχν.35.

νυμφογέρων-οντος (ὁ) μσν. ὁ γέρων νυμφίος, γαμβρὸς γέρων : Πρόδρ.438 **συνήθη μοι τὰ κατὰ τουτονὶ τὸν νυμφογέροντα.**

νυμφοδόχος (ὁ) μσν. ὁ τὸν νυμφίον, **τὸν** γαμβρὸν δεχόμενος : Ἀνδρ.Κρ.126.

νυμφόκλαυτος Ἐρινὺς (ἡ) δηλ. νύμφη ἐκβάλλουσα γόους πρὸς ἐκδίκησιν : Αἰσχ.Ἀγ.749.

νυμφοκόμος-ον (κομέω) ὁ κοσμῶν, στολίζων τὴν νύμφην· **ἡ νυμφοκόμος** παράνυμφος βλ.λ.· Ἡσ. «ἡ κοσμοῦσα τὴν νύμφην νυμφεύτρια», ὅθ. γεν. νυμφικός : Εὐρ.ΙΑ 1087 **παρὰ δὲ ματέρι νυμφοκόμον . . γάμον,** Νόνν.Δ 48,183 **νυμφοκόμοιο πάλης,** Ἐπιγρ. Θάσου **νυμφοκόμοις θαλάμοις εἰσεῖλκεν,** Πάπ. νυμφοκόμοι **στολίδες.**

νυμφοκομῶ-έω κοσμῶ, στολίζω τὴν νύμφην : Ἀντίφιλ.ΑΠλ.4,147 **ὁ μναστὴρ νυμφοκομεῖ τὸ γέρας·** ‖ ἀμτβ. στολίζομαι ὡς νύμφη : Εὐρ.Μήδ. 985 **νερτέροις δ' ἤδη πάρα νυμφοκομήσει·** **2**) καθιστῶ ὥριμον πρὸς γάμον : Ἐπιγρ. **ἐπεὶ δέ μ' ἀκμῆς ἄνθος ἐνυμφοκόμει.**

νυμφοκοσμῶ-έω μσν. νυμφοκομῶ βλ.λ. : Κ Μανασσ.5667 **τότε καὶ πόλιν τὴν καλήν, τὴν πόλιν Ἀντιόχου . . τὴν νυμφοκοσμουμένην, Ἰσμαηλῖται φονικοὶ . . λαβόντες.**

νυμφόληπτος-ον ὁ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν (Ἀμαδρυάδων) κατεχόμενος, ἔνθους, μανιώδης (ἐπὶ ποιητῶν κ. μτγν. μανιακῶν) : Πλάτ.Φαῖδρ.238D **ἐὰν . . νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσῃς;** Ἀριστλ.ΗΕὐδ.1214a,23, Πλούτ.Ἀριστ.11 **πολλοὶ κατείχοντο τῶν ἐπιχωρίων, οὓς νυμφολήπτους προσηγόρευον,** Συνέσ.93A **ἐοικέναι τοῖς νυμφολήπτοις,** Ἐπιγρ. **Ἀρχέδημος . . ὁ νυμφόληπτος φραδαῖσι Νυμφῶν τἄντρον ἐξειργάσατο.**

νυμφομανής-οῦς-ές νεώτ. ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ νυμφομανίας βλ.λ.

νυμφομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὸς ἀκόρεστος πόθος τοῦ θήλεος πρὸς συνουσίαν, ἀνδρομανία, μητρομανία.

νυμφοπόνος-ον μτγν. Ἡσ. «ἡ περὶ τὴν νύμφην πονουμένη» : Ἐπιγρ. ποιήματος τοῦ Σώφρονος π. Ἀθήν.8,362C.

νυμφοπρεπεστάτως μσν. κατὰ τὸν πλέον ἁρμόζοντα τῇ νύμφῃ τρόπον: Ψελλ.Μιχ.ἐν Ἀσμ.6,4.

νύμφος (ὁ) Ἐπιγρ. νεανίας παρὰ τῷ Ἱέρωνι τυράννῳ τῆς Σικελίας : **ἐπὶ Ἀριστοδάμου τοῦ Σωσιβίου νύμφου** (διόρθ. ἀντὶ νύμφοι) **Ἱέρωνος μναμονεύσας ἁγναῖς θεαῖς·** πρβλ. Ἐπιγρ. νεανίσκοι Ἱερώνειοι.

νυμφοστολία (ἡ) μτγν. ὁ στολισμὸς τῆς νύμφης : Βασ.Σελ.1,10.

νυμφοστολίζω νεώτ., δημ. **νυφοστολίζω** ἐνδύω καὶ στολίζω τὴν νύμφην διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου κ. κτ. ἐπέκτ. κ. τὸν γαμβρόν.

νυμφοστολικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ συνοδεύοντος νύμφην, τοῦ νυμφοστόλου βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.385 **εἰς Τροίαν ἐφονεύθη ὁ Ἀχιλλεὺς . .** νυμφοστολικῶς **πορευόμενος.**

νυμφοστόλος-ον μτγν. ὁ συνοδεύων τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ ἢ ὁ παράνυμφος,

ὁ παρασκευάζων τὰ τοῦ γάμου· Ἡσ. «νυμφαγωγός» : Ἰώσ.ΙΑ 5,8,6 συνῆν τῷ αὐτοῦ φίλῳ νυμφοστόλῳ γεγονότι, Νικηφ.Κάλλ.Ξανθόπ.1,18 σοὶ τῷ ἐκ θεοῦ.. κυβερνήτῃ, εἴπω δ' ὅτι καὶ ἱερῷ νυμφοστόλῳ, Γρηγ.Ναζ.127,9 ὁ τοῦ νοητοῦ νυμφίου νυμφοστόλος· ‖ γεν. νυμφικός : Μουσαῖ. 10 νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων.

νυμφοτερεῖς Ἡσ. «ἄρχοντές τινες» (διόρθ. Meineke νυμφοτήρεις).

νυμφότιμος-ον ὁ τὴν νύμφην τιμῶν, ὁ πρὸς τιμὴν τῆς νύμφης τελούμενος : Αἰσχ.Ἀγ.705 τὸ νυμφότιμον μέλος ἐκφάτως τίοντας, ὑμέναιον.

νυμφοτόκος (ἡ) ἡ τὸν νυμφίον τεκοῦσα : Ἀνδρ. Κρ.264· ἐπίθ. τῆς Θεοτόκου : Γρηγ.Θαυμ.29, ΨΧρυσ.2,956 νυμφοτόκε ἀμίαντε.

νυμφοτομία (ἡ) μτγν. ἡ μετατόπισις τῆς κλειτορίδος : Φιλούμ.π.Ἀέτ.16,115 (τίτλος),Παῦλ.Αἰγ.6,70.

νυμφοτροφῶ-έω μτγν. ἀνατρέφω δι' ὑπανδρείαν : Θεμίστ.Λόγ.34,467D παιδοτροφοῦμεν.. τοὺς υἱοὺς καὶ νυμφοτροφοῦμεν τὰς θυγατέρας.

νυμφουμενικός-ή-όν νεώτ. Ιατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς νύμφας τοῦ γυναικείου αἰδοίου, βλ. νύμφη 15)· ‖ **νυμφουμενικὴ αὖλαξ** ἡ ἀπὸ τῶν νυμφῶν τοῦ αἰδοίου χωρίζουσα τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τοῦ παρθενικοῦ ὑμένος· ‖ **νυμφουμενικὰ βαθρία** πτυχώσεις ἐπὶ τῆς νυμφοῦμεν. αὔλακος.

νυμφοφυλακτήριον (τὸ) μτγν. ὑποδεκτήριον, τόπος διαμονῆς τῶν νυμφῶν : Στουδ.Θεόδ.487 γνῶθι ὅτι νυμφοφυλακτήριόν ἐστι τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν.

νυμφώδης-ες πάπ. ὁ ἐν ὥρᾳ γάμου ὢν (ἀμφ.).

νυμφὼν-ῶνος (ὁ) μτγν. ὁ νυμφικὸς θάλαμος : ΠΔ Τωβ.6,14 τὸ κοράσιον δεδόσθαι ἑπτὰ ἀνδράσι, καὶ πάντας ἐν τῷ νυμφῶνι ἀπολωλότας, ΚΔ Ματθ.9,15 μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον χρόνον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος;, Δίων.Χρ.7,145 αἱ τοῦ νυμφῶνος ἐξεβλήθησαν, Ἡλιόδ.Αἰθ.7,8 τὸ παρθενεῦον τοῦ ἄστεως καὶ νυμφῶνας ἤδη φανταζόμενον, Φώτ.543,29 εἰς τὸν νυμφῶνα εἰσάγει, Ἀκολ.Μεγ.Δευτ.Ἐξαποστ. τὸν νυμφῶνά σου βλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον, Μηναῖ.1,5 Ὠδ.7 ὑπῆλθον ὡς νυμφῶνα τῆς καμίνου· **2)** ναὸς τοῦ Διονύσου, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης : Παυσ.2,11,3· **3)** εἶδος νυμφαίας βλ. : ΨΔιοσκ.3,132.

νῦν ἐπίρρ. χρον., κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. νυ(ν) (Ἰλ.Κ 105, αὐτ.382), τώρα, κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ, κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, σήμερα : Ἰλ.Α 27 ἢ νῦν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,αὐτ.Β 484,Ὀδ.Χ 437,Ἰσοκρ.4,27 πάλαι καὶ νῦν πανταχοῦ.. μνημονευομένας, Δημ.42, Πλούτ. Φάβ.20 νῦν μὲν ἔφη τοὺς ἡγεμόνας αἰτιᾶσθαι, Μηναῖ.1,5 Ἑσπερ., αὐτ.Ἀπόδειπν.Ὠδ.4 ῥήματι θείῳ νῦν ὁ Πρόδρομος ἐξ ἐρήμου μολεῖ, - ἄλλοτε ἦτο ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, νῦν ἐκκλησία· ‖ ἀπὸ τοῦ Ὁμ. ἤδη συνεκφερόμενον μετ' οὐσιαστικοῦ ἐπέχει θέσιν ἐπιθ. διορ. : Ἰλ.Α 272 οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι (οἱ σημερινοί, οἱ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς), Ἡρ.1,68 μέζονας ἀνθρώπους τῶν νῦν, Πίνδ.Ο 1,108 τῶν γε νυν.. δαιδαλωσέμεν ὕμνων πτυχαῖς, Βακχ.5,4, Θουκ.1,12, - ὁ νῦν πρωθυπουργὸς - ἀρχιεπίσκοπος, - ἡ νῦν κρατοῦσα κατάστασις· ‖ συχν. ἐν ἐπιθ. ἐνν. κ. ὡς διορ. λ. δηλουσῶν χρόνον ἢ ὑποδιαίρεσίν τινα χρόνου, ὁ παρὼν χρόνος, ἡ σήμερον ἡμέρα, ἡ τώρα (τωρινὴ) ἐποχὴ κττ. : Ἰλ.Η 29,αὐτ.Ν 828 ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν, Σοφ.Τρ.174 καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει χρόνου τοῦ νῦν παρόντος, αὐτ. ΟΤ 351, αὐτ.Ἀντ.16 νὺξ ἡ νῦν, Πλάτ.Παρμ.141 Ε· ‖ δθ. τὰ νῦν ὁ παρὼν χρόνος, τὸ παρὸν ἢ ἡ παροῦσα στιγμή : αὐτ.152C ἐπειδὰν τῷ νῦν ἐντύχῃ, Ἀριστλ.Φυσ.218a,6,ΠΔ Γεν.46,30 ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου, αὐτ. 46,34, Διόδ.Σ 17,110 μέχρι τοῦ νῦν, Ρουφῖν.ΑΠ 5,40· ‖ κ. τὰ νῦν ἀντὶ τοῦ νῦν κ. νεώτ. : Ἡρ.7,104 τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργὼς ἐκείνους, Σοφ.ΟΚ 133, Εὐρ.Ἡρακλ.641 καὶ πρός γ' εὐτυχεῖς τὰ νῦν τάδε· ‖ νῦν ἤδη ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦδε : Σοφ.Ἀντ.801 νῦν δ' ἤδη 'γὼ καὐτὸς θεσμῶν ἔξω φέρομαι· ‖ ἐν φρ. τὸ (γε) νῦν ἔχον ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὡς ἔχουν τώρα τὰ πράγματα, ὅπως ἐμφανίζεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ κατάστασις : ΚΔ Πράξ.24,25 τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· **2)** φρ. ἐν συναφείᾳ κ. κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν ὅλον χρόνον : καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ‖ κ. ἀντιθ. : Ἰω.Χρυσ. πρὸς Εὐτρόπ.1 ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ νῦν εὔκαιρον εἰπεῖν· **3)** τὸ νῦν ἐν χρ. οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀμέσου παρόντος, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ ἀμέσου παρελθόντος, πρὸ ὀλίγου, μόλις πρὸ ὀλίγου, τώρα δά : Ἰλ.Γ 439 νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ, αὐτ.Ν 772,Ὀδ.Α 43,Σοφ.ΟΚ 84 εὖτε νῦν ἕδρας πρώτων ἐφ' ὑμῶν τῆσδε γῆς ἔκαμψ' ἐγώ, Ξεν.ΚΠ 4,5,48 καὶ γὰρ νῦν ὅτε ἄνευ ἡμῶν προσελάσαντες ἐκινδυνεύετε, Πλάτ.Πολ. 341C, Δημ.229 ἡλίκα νῦν ἐτραγῴδει· ‖ νῦν ἄρτι μόλις πρὸ ὀλίγου : Πλάτ.Κρατ.396C· **4)** κ. ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, τώρα ἀμέσως, ἐντὸς ὀλίγου : Ἰλ.Ε 279 νῦν.. ἐγχείῃ πειρήσομαι, αὐτ.Υ 307,Ὀδ.Α 200 νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, Εὐρ.Ἠλ.975 μητροκτόνος νῦν φεύξομαι, τόθ' ἁγνὸς ὤν· **5)** σπαν. κατ' ἀντίθ. πρὸς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ συμβῇ ὑπὸ ἀλλοίας περιστάσεις ἐν τῇ σημ. τοῦ τώρα ὡς ἔχουσι τὰ πράγματα : Ὀδ.Α 166 νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, Θουκ.4,126 οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐποιούμην· νῦν δέ.., Πλάτ.Κρατ.384Β, Δημ.293 νῦν μέν.. πολλὰ μί' ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει· ‖ καὶ νῦν ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν : Ξεν.Ἀν.7,4,24, αὐτ.7,7,17· ‖ αἱ αὐταὶ χρ. τοῦ νῦν εὕρηνται ἐν σχέσει κ. πρὸς ἄ. μόρια, οἷον τὰ νῦν γε : Σοφ.Φιλ.245 ἐξ Ἰλίου τοι δὴ τὰ νῦν γε ναυστολῶ· ‖ νῦν γε μάν : Πίνδ.Π 1,50· ‖ νῦν δὴ βλ.λ.· **6)** πλὴν τῆς καθαρῶς χρονικῆς σημ. τὸ νῦν ἐν τοῖς ἐπ. (κ. κυρίως οἱ ἐγκλινόμενοι τύποι νυν, νυ) δηλοῖ τὴν ἄμεσον ἀκολουθίαν πράγμ. κατόπιν ἄλλου, ἀποδίδεται δὲ διὰ τοῦ τότε, ἀκολούθως, μετὰ ταῦτα : Ἰλ.Α 382 ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ θνῇσκον ἐπασσύτεροι· ‖ συχν. συνεκφερόμενον μτ. ἄ. μορίων ἢ συνδέσμων : αὐτ. Δ 93 ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον, αὐτ.Γ 373 καί νύ κεν, αὐτ.Κ 165 οὐ νυ, αὐτ. Α 28 μή νύ τοι, αὐτ.416 ἐπεί νύ τοι, αὐτ.Β 258 ὥς νύ περ· **7)** ὁμ. δηλοῖ τὴν ἄμεσον ἀκολουθίαν πράγμ. ἐξαγομένου ἢ εἰκαζομένου ἐξ ἄλλου, ἀποδίδεται δὲ διὰ τοῦ λοιπόν : αὐτ.Ο 115 μή νύν μοι νεμεσήσετ'· **8)** συχν. ἐν χρ. πρὸς ἐνίσχυσιν ἢ ἐπίσπευσιν προσταγῆς, παραγγελίας ἢ προσκλήσεως, π. Ὁμ. κ. Ἀττ. μτ. τινος ἐπιρρ., οἷον δεῦρό νυν ἔμπρὸς λοιπόν, γρήγορα! : αὐτ.Ψ 485 δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἠὲ λέβητος· ‖ ἐνταῦθά νυν : Αἰσχ.Πρ.82 ἐνταῦθα νυν ὕβριζε καὶ θεῶν γέρα συλῶν ἐφημέροισι προστίθει· ‖ ἐν φρ. εἶά νυν ἐπιτατ. : Ἀριστφ.Εἰρ.467,Σφ.430 εἶά νυν.., σφῆκες ὀξυκάρδιοι, αὐτ.Πλ.316· ‖ συχν. π. Ἀττ. ποιηταῖς μτ. προστ. ῥήματός τινος, ὁπότε κτ. σημ. προσεγγίζει τὰ μόρια δή, οὖν, ἐν φρ. φέρε δή, ἄγε δή κ. δύναται νὰ ἀποδοθῇ διὰ τοῦ λοιπόν : αὐτ.789 φέρε νυν, νόμος γάρ ἐστι, αὐτ.Εἰρ.1056 ἄγε νυν, αὐτ.Σφ.381, αὐτ.Πλ.414 σπεῦδέ νυν, Σοφ.ΑΙ.87 σίγα νυν ἑστώς, Κρατῖν. 144, Βακχ.18,8 ὕφαινέ νυν· ‖ ἐν διαλέκτῳ κ. μτ. εὐκτ., ἐπὶ παρακλήσεως : Ἐπιγρ.Κυπρ.135,6 δυΓάνοι

νυν, αὐτ.16Η δώκοι νυν· 9) ὁμ. πρὸς ἐνίσχυσιν ἐρωτήσεως οἷον τίς νυν; ποῖος λοιπόν; : Ἰλ. Α 414 ὤ μοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα !, αὐτ.Δ 31, αὐτ.Ε 373· || ὁμ. κ. μτ. ἐρωτημ. μορίων : Ὀδ.Ζ 125 ἤ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων;· 10) δημ. μτφ. ἐν φρ. εἶναι - ἔφθασε στὸ νῦν καὶ ἀεὶ εὑρίσκεται, ἔφθασε εἰς τὸ μὴ περαιτέρω : ἔφθασε στὸ νῦν καὶ ἀεὶ νὰ πεθάνῃ - νὰ χρεοκοπήσῃ (παρ' ἐλάχιστον ν' ἀποθάνῃ, νὰ χρεοκοπήσῃ).

νύναμαι κρητ. τ. τοῦ δύναμαι βλ.λ. : Νόμ. Γόρτυν.8,20, αὐτ.12,32.

νῦνᾰτός-ά-όν κρητ. τ. τοῦ δυνατὸς βλ.λ.

νυνγαρὶ ἐπίρρ. μσν. ἀντὶ νῦν γὰρ (διότι τώρα) : Εὔστ.45,3.

νῦν δὴ ἰσχυρότερος τ. τοῦ νῦν βλ.λ., μετ' ἐνεστ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τώρα, αὐτὴν τὴν στιγμήν, τώρα δά : Πλάτ.Γοργ.462Β **καὶ νῦν δὴ τούτων ὁπότερον βούλει, ποίει,** Κωμ.Ἀδέσπ 597· || μτ. χρόνων παρῳχημένων ἐν τῇ σημ. τοῦ πρό τινος, πρὸ ὀλίγου : Πλάτ.Πρωτ.329C **ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον,** αὐτ.Φαίδ.61Ε, αὐτ.Γοργ.448Α· || μτ. μέλλ. ἀμέσως, ἐν τῷ ἅμα : Ξεν.ΚΠ 4,1,23 **νῦν δὴ σὺ δηλώσεις εἰ ἀληθῆ ἔλεγες, ὅτι ἔφης ἥδεσθαι θεώμενος ἐμέ·** || **νῦν δὴ μὲν .. νῦν δέ** - ὁτὲ μὲν.. ὁτὲ δέ : Εὐρ.Ἱππ.233 **νῦν δὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας πόθον ἐστέλλου, νῦν δ' αὖ ψαμάθοις ἐπ' ἀκυμάντοις πώλων ἔρασαι,** Πλάτ.Νόμ.683Ε.

νυνδὶ ἐπίρρ. ἀντὶ νυνὶ δέ, τώρα δά : Ἀριστφ.Ἱππ.1357 **νυνδὶ φράσον,** Ἀντιφάν.190,16.

νυνὶ ἀττ. τ. τοῦ νῦν βλ.λ. ἐπιτεταμένου διὰ τοῦ δεικτικοῦ **ι**, τώρα δά, τώρα ἀκριβῶς, κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, ἐν χρ. σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος (τὸ ἐπίρρ. **νυνὶ** οὐδέποτε ἐν χρ. π. τοῖς τραγ.· τὸ ὑπάρχον ἐν Εὐρ.Ἰκ.306 εἶναι ἐφθαρμένον) : Ἐπιγρ., Ἀριστφ.Ἀχ.325, αὐτ.Βάτρ.290 **τότε μὲν γε βοῦς, νυνὶ δ' ὀρεύς, τότε δ' αὖ γυνὴ ὡραιοτάτη τις,** Φερεκρ.41, Μέν.Ἥρ.27· || σπαν. π. πεζ. μτ. παρῳχημένου χρόνου : Ἰσαῖ.1,20 **νυνὶ ἐβουλήθη,** Ἰσοκρ.6,7 **νυνὶ συνεληλύθαμεν,** Δημ. 229 **ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει,** Ἐπιγρ.· || ὁμ. σπαν. μτ. μέλλοντος : Ἰσοκρ.18,35, Αἰσχίν.2,25 **νυνὶ δὲ πειράσομαι·** || ὁμ. σπαν. μτ. προστ. ἀορ. : Θουκ.4,92 **νυνὶ δ', εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, μεταγνώτω·** 2) ὁμ. σπαν. ἐν τῇ σημ. ὡς τώρα ἔχουσι τὰ πράγματα : Δημ.556 **νυνὶ δὲ τοσαῦτ' ἐστὶ τἆλλα, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε.**

νυνμενὶ ἐπίρρ. ἀντὶ νυνὶ μέν, τώρα δὰ μέν : Ἀριστφ.Ὄρν.448 **τοὺς ὁπλίτας νυνμενὶ ἀνελομένους θὦπλ' ἀπιέναι πάλιν οἴκαδε.**

νύννιον (τὸ) ἀρχ. λεξ. κ. νύννιος βαυκάλημα βλ.λ., νανούρισμα· Ἡσ. «ἐπὶ τοῖς παιδίοις τοῖς καταβαυκαλουμένοις».

νύξ-κτός (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. **νύκτα-ας** (Νικ.Χων. ἐν Μανουήλ.6,8), δημ. **νύχτα** τὸ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οὗτος εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα, ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἀντίθ. ἡμέρα, ἢ καὶ μία νύξ, δημ. νυχτιά : Ἰλ.Ω 363 **ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις νύκτα δι' ἀμβροσίην,** αὐτ. Π 567, Ὀδ.Λ 330, ΠΔ Γεν.1,5 **καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ σκότος.. νύκτα,** - **νὺξ θερινή - χειμερινή,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.46,2 **νύχτες μὲ τὸ φεγγάρι,** Σολωμ.Λάμπρος 19,2 **ἡ ξάστερη νύχτα μονάχους μᾶς ηὗρε,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 74,3 **ἐρημ' ἡ νύχτα ὁλόγυρά μου,** δημ. παροιμ. **τῆς νύχτας τὰ καμώματα τὰ βλέπει ἡ μέρα καὶ γελᾷ·** || **μέσαι νύκτες** τὸ μεσονύκτιον : Σαπφ.52, Θουκ.Β,101 **πρωΐτερον μέσων νυκτῶν,** Ξεν.Ἀν.7,8,12, Πλάτ. Πολ.621Β· 2) συχν. ἡ γεν. **νυκτὸς** ἐν ἐπιρρ. σημ. διὰ νυκτός, ἐν ὥρᾳ νυκτός, κατὰ τὴν νύκτα : Ὀδ.Ν 278 **κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός,** Σοφ.Ἠλ.780· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. χρον. **νυκτὸς ἔτι** (ἐν ᾧ ἀκόμη εἶναι - ἦτο νύξ) : Ἡρ.9,10 **νυκτὸς ἔτι ἐκπέμπουσι πεντακισχιλίους·** || ὁμ. κ. ἐνάρθρ. **τῆς νυκτός** : Ἀλεξ.78,3, αὐτ. 148· || **νυκτὸς τῆσδε** κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα : Σοφ.Αἴ.21· || **ἄκρας νυκτός** κατὰ τὴν βαθυτάτην νύκτα, ὅτε νεκρικὴ σιγὴ ἐπικρατεῖ : αὐτ.285 **ἄκρας νυκτός, ἡνίχ' ἕσπεροι λαμπτῆρες οὐκέτ' ᾖθον·** || κ. κτ. πληθ. **τῶν νυκτῶν** κατὰ τὰς νύκτας, κατὰ τὴν νύκτα : Ἀριστφ.Ἐκκλ.668 **οὐδ' ἀποδύσουσ' ἄρα τῶν νυκτῶν;·** || σπαν. ἡ δοτ. **νυκτὶ** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν νύκτα, ἐν νυκτί : Ἡρ. 7,12 **νυκτὶ δὲ βουλὴν διδούς,** Σοφ.Ἠλ.644 **ἃ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῇδε φάσματα·** || συχν. ἡ αἰτ. **νύκτα,** δημ. **νύχτα** κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, κατὰ τὴν νύκτα : Ἰλ.Κ 312 **οὐδ' ἐθέλουσιν νύκτα φυλασσέμεναι,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.60,2 **καὶ βγῆκα νύχτα στὰ βουνά, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,** - **ἦρθε - ἔφυγε νύχτα·** || δημ. κ. ἐν συνδ. μτ. τῆς λ. **μέρα νύχτα - μέρα** κ.συνηθέστ. **μέρα - νύχτα** καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον, ὅθ. πάντοτε, ἀδιακόπως : **δουλεύει μέρα - νύχτα·** || φρ. **κάνει τὴ νύχτα μέρα** (ἐπὶ ἐργαζομένων ὑπὲρ τὸ σύνηθες, ὑπὲρ τὸ δέον)· || ὁμ. κ. ἐν φρ. **μέρα καὶ νύχτα** : δ.τραγ. **τί ἔχεις, καημένε πλάτανε, καὶ στέκεις μαραμένος μέρα καὶ νύχτα στὸ νερό·** || κ. κτ. πληθ. ἡ αἰτ. **νύκτας** : Ἰλ.Ι 325, Ὀδ.Ε 154· || κ. νεώτ. κ.δημ. **ὅλην τὴν νύκτα** καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτός, ὁλονυχτίς : Φερεκρ.177, Ἄμφις 20,4, Εὔπ.3 **τὴν νύχθ' ὅλην·** 3) συχν. ἡ λ. ἐν χρ. κ. ἐμπροθ. **ἀνὰ νύκτα** κατὰ τὴν νύκτα : Ἰλ.Ξ 80 **οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακόν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα·** || ὁμ. **διὰ νύκτα** δι' ὅλης τῆς νυκτός : Ὀδ.Τ 66 **ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα δινεύων κατὰ οἶκον·** || ὁμ. **εἰς (τὴν) νύκτα** πρὸς τὴν νύκτα, ἐν ᾧ πλησιάζει ἡ νύξ : Ξεν.Κυν.11,4 **ἐπὶ δὲ τοῦτον εἰς νύκτα ἐπέθεσαν δήσαντες αἶγα,** αὐτ. Ἑλλ.4,6,7· || ὁμ. **κατὰ νύκτα** ἐν καιρῷ νυκτός : Ἀριστφ.ἀπ.561· || ὁμ. **ὑπὸ νύκτα** μόλις πλησιάζῃ ἡ νύξ, ἐπερχομένης τῆς νυκτός : Θουκ.4,67, Ξεν.Ἀγησ.2,19 **αἰσθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβοηθηκότας·** || **μετὰ νύκτας** διὰ νυκτός : Πίνδ.Ν 6,8· || κ. νεώτ. **διὰ νυκτός** διαρκούσης τῆς νυκτός, νύκτωρ : Πλάτ.Κριτί.117Ε, - **ἔφυγε διὰ νυκτός·** δημ. μ. ἡ αἰτ. : **θὰ τὸν κάνω νὰ φύγῃ νύχτα** (κρύφα, λάθρα)· || κ. **ἐκ νυκτός** μετὰ τὴν ἐπέλευσιν ἢ ἐκ τῶν πρώτων ὡρῶν τῆς νυκτός : Ξεν.ΚΠ 1,4,2 **καὶ γὰρ ἐκ νυκτὸς εἴ τινος δέοιτο Ἀστυάγης,** ΠΔ Ἡσ.26,9 **ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,67· || ὁμ. κ. **ἐκ νυκτῶν** : Θέογν.460, Αἰσχ.Χο.288 **ματαίους ἐκ νυκτῶν φόβους·** || κρητ. **ἐν νυττὶ** ἐν νυκτί, ἀντίθ. **πεδ' ἀμέραν** : Νόμ.Γόρτυν. 2,14, Ἐπιγρ.Δρήρου· || **ἐν νυκτὶ** κατὰ τὴν νύκτα : Αἰσχ.Ἀγ.653, Σοφ.Ἀντ.16, Ξεν.Συμπ.1,9· || κ. κτ. πληθ. **ἐν νύκτεσσιν** : Πίνδ.Π 4,130· || **ἐπὶ νυκτὶ** διὰ νυκτός : Ἰλ.Θ 529 **ἀλλ' ἤ τοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς,** Ἡσιοδ.Ἔργ.102· || φρ. **πόρρω τῶν νυκτῶν** προκεχωρημένης τῆς νυκτός, ἕως πολὺ ἀργὰ τὴν νύκτα : Πλάτ.Συμπ.217D **διελεγόμην ἀεὶ πόρρω τῶν νυκτῶν,** αὐτ.Πρωτ.310C· || ὁμ. **ἐν μέσῳ νυκτῶν** κατὰ τὸ μεσονύκτιον : Ξεν.ΚΠ 5,3,52 **ἡνίκα δ' ἦν ἐν μέσῳ νυκτῶν, ἐσήμηνε τῷ κέρατι·** 4) κτ. πληθ. **νύκτες** αἱ ὧραι ἢ αἱ φυλακαὶ τῆς νυκτός : Πίνδ.Π 4,256 **ὑμετέρας ἀκτῖνος ὄλβου δέξατο μοιρίδιον ἆμαρ ἢ νύκτες·** 5) συνεκδ. τὸ σκότος τῆς νυκτός, ζόφος, σκοτάδι : Ἰλ.Ε 23 **σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,** Ὀδ. Υ 351, Σοφ.ΟΚ 1684 **νῷν δ' ὀλεθρία νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβακε·** || δημ. φρ. **ἔχει νύχτα ἢ μεσάνυχτα** ἐπὶ ἀδαοῦς ἢ ἀπληροφορήτου δι' ὡρισμένην ὑπόθεσιν· 6) μτφ. ἐπὶ τοῦ σκότους τοῦ ἐπι-

γενομένου διὰ τοῦ θανάτου, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου : Ἰλ.Ε 310 **ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε·** ‖ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ Ἅδης : Σοφ.Αἴ 660 **ἀλλ' αὐτὸ νὺξ Ἅιδης τε σωζόντων κάτω·** **7**) κ. δημ. ἐν συγκρίσεσι, παρομοιώσεσι κττ. ἤτο ἐν χρ. ὡς κ. ἡ λ. σκότος πρὸς δήλωσιν παντὸς σκοτεινοῦ ἢ φοβεροῦ πράγματος,, ὅθ. ὁ Ἀπόλλων ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ περιγράφεται ἐν Ἰλ.Α 47 **νυκτὶ ἐοικώς,** αὐτ.Μ 463, Λ 606, αὐτ.Υ 362 **τάδε νυκτὶ ἐΐσκει** [παρομοιάζει ταῦτα πρὸς τὴν νύκτα, ἤτοι τὰ θεωρεῖ ὡς σκοτεινὰ καὶ φοβερά], Παλαμ.Ἀσάλ.Ζ 176,14 **νύχτα ἡ ὀμορφιά της καὶ χάρος κάθε της φιλί·** **8**) τὸ πρὸς ἑσπέραν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, τὸ δυτικόν, αἱ δυσμαί, ἡ δύσις : Ἡσίοδ.Θ 275 **πρὸς νυκτός** [πρὸς δυσμάς]· **9**) Νύξ ὡς κύρ. ὄν. ἡ θεὰ τῆς νυκτός, θυγάτηρ τοῦ Χάους : Ἰλ.Ξ 259 **εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,** Ἡσίοδ. Ἔργ.17, αὐτ.Θ 123, αὐτ.211, αὐτ.224, Αἰσχ.Ἀγ.355, Ἀσκληπιάδ.ΑΠ 5,164,1 **Νύξ, σὲ γὰρ οὐκ ἄλλην μαρτύρομαι·** **10**) ρηματ.π. νύκτωρ, νύκτερος, νυκτερίς, νυκτερεύω, νύχιος, πάννυχος, παννυχίς.

νύξις-εως (ἡ) (νύσσω) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-η,** ἰων. γενικ. κ. **-ιος** νυγμός, ἐλαφρὰ κέντησις δι' αἰχμηροῦ ὀργάνου, τσίμπημα, κεντιά : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ. 2,9 **ἐξαπίνης ἐκθορνύμεναι ὡς ὑπὸ νύξιος,** Γαλ. 1,239, Εὐστ.Πον.171,26 **πλευρᾶς νύξις·** ‖ νεώτ. ἐν τῇ ὁπλομαχητικῇ, τὸ διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους ἢ τῆς σπάθης διδόμενον κτύπημα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ διὰ τῆς κόψεως ἤτοι τὴν καταφοράν· **2**) μτγν. δῆξις μετὰ νυγμοῦ, δάγκωμα : Διόσκ.28 **νύξις σκορπίου θαλασσίου·** **3**) νεώτ. ἐπιπολαία λύσις τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος, οἷα κατὰ τὸν δαμαλισμόν· **4**) ὁμ. νεώτ., δημ.-η μτφ. ὑπαινιγμός : **ἐπὶ τοῦ ζητήματος δὲν μοῦ ἐγένετο οὔτε νύξις, · δὲν τοῦ ἔκανα νύξη γιὰ τὸ ζήτημά σου·** **5**) μτγν. φαῦσις, ἐπαφή : Πλούτ.Ἠθ.930F **τὸν ἀέρα .. κατὰ νύξιν .. ἀπὸ τοῦ φωτὸς ἐξηλιοῦσθαι** (λέγουσι).

νυός (ἡ) ποι. ἡ νύμφη, ἡ γυνή, ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ : Ἰλ.Χ 65 **ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν,** Ὀδ.Γ 451 **αἱ δ' ὀλόλυξαν θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις Νέστορος,** Ὑμν.Ἀφρ 136· ‖ ἀδελφὴ ἐκ γάμου, γυναικαδέλφη : Ἰλ.Γ 49 **γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες ἐξ ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων·** ‖ Ἡσ. «νύμφη γεγαμημένη τοῖς τοῦ γήμαντος οἰκείοις»· **2**) μτγν. γεν. νύμφη, σύζυγος, ἔγγαμος γυνή : Θεόκρ.18,15 **κεἰς ἔτος ἐξ ἔτεος .. τεὰ νυὸς ἅδε·** ‖ γεν. κόρη, νεᾶνις : Μελέαγρ.ΑΠ 12,53,5 **καλὴ νυέ, σός με κομίζει ἵμερος.**

νυρίζει Ἡσ. «νύσσει, ξύει».

νυρῶν Ἡσ. «νύσσων, ξύων».

νύσα (ἡ) δένδρον : Φερεκ.178J.

νυσαΐς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ περὶ τὴν Νῦσαν χώρα, ἡ περιοχὴ τῆς Νύσης : Στράβ.12,8,17.

Νυσήϊος (ὁ) ὁ ἐκ τῆς Νύσης καταγόμενος, ὁ ὢν ἐκ Νύσης, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου ἀπὸ τοῦ ἐν Θράκῃ ὄρους Νύσης : Ἀριστφ.Βάτρ.215.

Νύσιος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Νῦσαν, ὁ τῆς Νύσης : Ὑμν.Δήμ.17, Σοφ.Αἴ.699 **Νύσια, Κνώσσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ·** **2**) ὡς προσηγ. **νύσιος** τὸ φυτὸν κισσὸς βλ.λ. : ΨΔιόσκ.2,179.

νῦσος (ὁ) μτγν. λ. Συρακοσ., χωλός : Νόνν.Δ 9,22.

νύσσα (ἡ) (νύσσω) κ. μσν. καμπτὴρ βλ.λ., στήλη ἢ σημεῖον ἐν τῷ στίβῳ, ἔνθα οἱ διφρηλατοῦντες ἐτερμάτιζον τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ δρόμου τοῦ σταδίου καὶ στρέφοντες τὸ ἅρμα κατηυθύνοντο πρὸς τὴν ἀφετηρίαν [Ἰλ.Ψ 332 **ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,** αὐτ.344], ὁπότε ὁ μὲν πλησιέστατος ἵππος ἤτοι ὁ ἀριστερὸς ἔκαμπτεν ἐγγύτατα τῆς νύσσης, ὁ δὲ ἔξω ἵππος, ἤτοι ὁ δεξιός, ἔκαμνε μεγαλύτερον κύκλον : αὐτ. 338 **ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,** Θεόκρ.24,118 **ἵππους δ' ἐξελάσασθαι ὑφ' ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν ἀσφαλέως κάμπτοντα·** ‖ ἀφετηρία, τὸ διὰ στήλης συνήθ. σημειούμενον σημεῖον, ἀφ' οὗ ἐξώρμων οἱ διαγωνιζόμενοι εἰς τὴν ἁρματοδρομίαν καὶ ὅπερ ἦτο τὸ τέρμα τῆς ὑποστροφῆς : Ἰλ.Ψ 758 **τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος,** Ὀδ.Θ 121· **2**) ὅθ. μτφ. τὸ τέλος, ὁ σκοπός : Μαν.6,738 **αὐτὰρ νειατίην ἐλάων περὶ νύσσαν ἀοιδήν,** Ὀππ.Ἀλ.3,11 **νύσσαν ἀοιδῆς ἰθύνειν,** Μηναῖ.1,4 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **πρὸς οὐράνιον νύσσαν σαφῶς ἐπειγόμενοι·** **3**) ὁμ. μτφ. σημεῖον στροφῆς, ἐπὶ νεύρου : Γαλ.Χρ.Μορ.16,4· **4**) μτγν. μεσότοιχον, διάφραγμα : Βίων 15,31 **ἅδε πονηρὰ νύσσα .. με κακῶς ἀπὸ σεῖο μερίσδει.**

νυσσηΐτας (ὁ) μτγν. πυθαγόρειον ὄν. τῆς ἐννεάδος : Θεολ.Ἀριθμ.58 **καὶ νυσσηΐταν** [αὐτὴν ἐπωνόμαζον] **ἀπὸ τοῦ ἐπὶ νύσσαν καὶ ὡσανεὶ τέρμα τι τῆς προσόδου τετάχθαι.**

νυσσοειδῆ (τά) νεώτ. οἰκογ. **μυριανθῶν** φυτῶν.

νύσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **νύττω,** ἀόρ. **ἔνυξα,** μέσ. κ. παθ. **νύσσομαι,** ἀόρ. α' **ἐνύχθην** (Διογ.Λ 2,109, Γαλ.10,390), ἀόρ. β' **ἐνύγην,** ἐξ οὗ γ' ἑν. εὐκτ. **νυγείη** (αὐτ.401), μτχ. **νυγείς** (Χρύσ.Στωϊκ. 2,233, Γαλ.13,565), παρακ. **νένυγμαι** (αὐτ.10,221), διαπείρω, τρυπῶ, κεντῶ δι' ὀξέος ὀργάνου, πλήττω, σουβλίζω, ἀγκυλώνω : Ἰλ.Ε 579 **τὸν μὲν .. ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε,** ΚΔ Ἰω.19,35 **ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε,** Λουκ.Ἐπ.Κρόν. 38, Ἀγαθ.69(1,382) **νυσσόμενος τὸ πλευρόν,** Μηναῖ.1,16 Ἑσπερ. **τὴν πλευρὰν νυγείς·** **2**) τύπτω : Ἰλ.Π 704 **χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·** ‖ γεν. πλήττω, κτυπῶ : Ἡσίοδ.Α 62 **χθόνα .. ἵπποι νύσσοντες χηλῇσι·** **3**) ὠθῶ ἐλαφρῶς, σκουντῶ : Ὀδ.Ξ 485 **καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα ἀγκῶνι νύξας,** Θεόκρ.21,50 **εἶθ' ὑπομιμνάσκων τῷ τρώματος, ἄρ' ἐμὲ νύξεις;,** Πλούτ.Ἠθ.79Ε· **4**) γεν. ἐνοχλῶ : παροιμ. ἐν Διογεν.1,52 **λέοντα νύσσεις** (ἐπιχειρεῖς λίαν ἐπικίνδυνα)· **5**) μτφ. πειράζω, κεντῶ, πληγώνω : Φιλόδ.Λιβ.64Ο, Λουκ.Ἑρμότ.71 **νύξας ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν,** Πορφ. Ἀποχ.1,49· **6**) εἰδ. προκαλῶ ἐρεθισμὸν τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ἁφῆς : Πλωτῖν.4,5,1, αὐτ.6,6,12· κ. παθ. : Χρύσ.Στωϊκ.2,233, Ἀλέξ.Ἀφρ.Ψυχ.130,15· ‖ **τὸ παθ.** ἐπὶ τῶν νεύρων, **ὑφίσταμαι,** παθαίνω χαλάρωσιν : Γαλ.13,565.

νύστα (ἡ) δημ. νυσταγμὸς βλ.λ.1.

νύσταγμα-ατος (τό) (νυστάζω) μτγν. τὸ νυστάζειν ἢ ὕπνος βραχύς, εἴτε ἐλαφρός, ὃν ἀπέλαυσέ τις, κοίμισμα : ΠΔ Ἰὼβ 33,15 **ὅταν ἐπιπίπτῃ .. φόβος ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπὶ νυσταγμάτων, ἐπὶ κοίτης.**

νυσταγμός (ὁ) (νυστάζω) κ. νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐπιγιγνομένη καταφορά, τὸ νυστάζειν, ἡ νύστα : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.10, ΠΔ Ψαλμ.131(132),4 **εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν·** κ. κτ. πληθ. : Πορφ.Ἀποχ. 1,28· **2**) νεώτ.ἰατρ.σπασμὸς τῶν μυῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ προκαλῶν ταλαντευτικὴν κίνησιν τῶν βολβῶν.

νυστάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **νυστάξω** (ΠΔ Ἡσ.5,27), ἀόρ. **(ἐ)νύσταξα** (Θεόφρ.Χαρ.7,8, ΠΔ Βασ.2,4,6) κ. **ἐνύστασα** (Διον.Κωμ.2,43, ΑΠ 12,135), δημ. παθ. παρακ. **νυσταγμένος,** νευστάζω, νεύω, κλίνω πρὸς τὰ κάτω διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐπιγιγνομένην μοι καταφοράν, ὅθ. κυριεύομαι ὑπὸ ὕπνου, μὲ παίρνει ὁ ὕπνος : Ξεν.ΚΠ 8,3,43 **οὐδέ γε λαμβανόντων τι νυστάζοντα οὐδένα ἂν ἴδοις ὑφ' ἡδονῆς,** Πλάτ.Ἀπολ.31Α **ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. αἰσθάνομαι διάθεσιν νὰ κοιμηθῶ, ἔχω τάσιν πρὸς ὕπνον, κυριεύομαι ὑπὸ νυσταγμοῦ : Ἱππ.Ἐπιδ.7,17 **ὀφθαλμοὶ πλέοντες ὥσπερ τῶν νυσταζόντων,** Ἀριστφ.

Ὀρν.639 **μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυστάζειν γ' ἔτι ὥρα ἐστίν,** Ξένσρχ.2,1, Κωμ.'Αδέσπ.185, ΚΔ Ματθ.25,5 **χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν.. καὶ ἐκάθευδον,** Κρυστ.Τραγ. Ἡ ποθοπλανταγμένη 7 **τὰ νυσταγμένα μάτια μου τὸν ὕπνο δὲν τὸν θέλουν, - νύσταξα καὶ πάω νὰ πέσω· 2)** μτφ. δὲν δίδω τὴν προσήκουσαν προσοχήν, εἶμαι ἀμελὴς καὶ ἀδιάφορος, κοιμισμένος : Πλάτ.Πολ.405C **κάλλιον.. μηδὲν δεῖσθαι νυστάζοντος δικαστοῦ·** || εἶμαι νωθρός : αὐτ.Νόμ.747Β **τὸν νυστάζοντα καὶ ἀμαθῆ φύσει·** || μτγν. ἐλλείπει ἐξ ἐμοῦ ἡ ἐνεργητικότης, δὲν εἶμαι ἐνεργητικός, ποιῶ τι ἄνευ ὀρέξεως : Πλούτ.'Ηθ.675Β **χρὴ πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός·** || δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **νυσταγμένος** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων καταληφθῆ ὑπὸ ὕπνου, δθ. ὁ νωθρός, ὁ δυσκίνητος, ὁ ἀμελής, ὁ κοιμισμένος, ἐπὶ πραγμ. ὁ στερούμενος ζωηρότητος, ἐνδιαφέροντος, ὁ μὴ ζωηρός : **πάντα νυσταγμένος στὴ δουλειά του, - ἦταν νυσταγμένος λόγος· 3)** μσν. κ. δημ. βαρύνομαι: Νεκρ.'Ακολ. **ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας,** Βιζυην.140,3 (ἐκδ. Φέξη) **ἡ φροντίς δὲν νυστάζει· 4)** μτγν. νεύω κάτω, κλίνω τὴν κεφαλήν, γέρνω, κατεβάζω τὸ κεφάλι, ἐν ἀναφ. πρὸς μεγάλην λύπην, πρὸς θλῖψιν : ΑΠ 12,135 **ἐδάκρυσε καὶ ἐνύστασε· 5)** ρηματ.π. νύσταγμα, νυσταγμός, νύσταξις, νυστακτής, νυσταλέος. Ἐκ ρίζ. νυ- νευ-· λατ. nuo, nuto, numen, nutus.

νυστακτής (ὁ) ἐπὶ τοῦ ὕπνου, ὁ οσιῶν, ὁ ἀναγκάζων τινὰ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν κάτω : 'Αριστφ. Σφ.12, 'Αλκίφρ.3,46.

νυστακτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. **κατὰ** τρόπον νυσταλέον βλ.λ. : Γαλ.19,91.

νυσταλέος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ νυσταγμοῦ κατεχόμενος, ὁ κυριευμένος ἀπὸ νύστα, ὁ ὑπναλέος, ὁ ὑπνηλός, ὁ ὑπνιάρης : 'Αρετ.'Οξ.Νούσ. 2,6, Ἡσ.· || νεώτ. μτφ. ὁ νωθρός, ὁ ἀδρανής, ὁ κοιμισμένος : **νυσταλέος ἄνθρωπος.**

νυσταλογερόντιον (τὸ) γέρων ὑπνηλός:ΕΜ609,38.

νυσταλόεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ νυσταλέος βλ.λ. : Μιχ.'Ακομ.2,375.

νύσταλος-ον ὁ ὑπνηλός, ὁ ὑπνιάρης : Κωμ. 'Αδέσπ.875 **νύσταλον γερόντιον,** Διογ.Λ 6,77.

νυσταλωπιάν Ἡσ. «νυστάζειν».

νύσταξις-εως (ἡ) (νυστάζω) λεξ. τὸ νυστάζειν, ὁ νυσταγμός, ἡ νύστα· Ἡσ. ἐν λ. νῶκαρ.

νυστέρι (τὸ) δημ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει μαχαιριδίου, χρησιμοποιούμενον εἰς μικρὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις, οἷον ἐμβολιασμούς, ἀφαιμάξεις, παρακεντήσεις κττ.

νυστεριά (ἡ) δημ. σχάσις, τομὴ μὲ νυστέρι.

νύττω ἀττ. τ. τοῦ νύσσω βλ.λ.

νυφαδιακός-ή-ό δημ., θηλ. κ. -ιά ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς νυμφικὴν πομπήν,ὁθ. ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ οὐχὶ ἔντονος, οὐχὶ σθεναρός: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.92,11 **γυναίκειος εἶν' ὁ πόλεμος, νυφαδιακὸς ὁ κοῦρσος.**

νύφαρο (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ νούφαρο βλ.λ.

νύφη (ἡ) δημ., πληθ. **νύφες** κ. **νυφάδες,** ὑποκορ. **νυφούλα** ἡ νύμφη βλ.λ.(), ἤτοι ἡ εἰς γάμον συνερχομένη γυνή, οὕτω προσαγορευομένη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γαμηλίου τελετῆς : **ἔκανε πολλὴ φιγούρα ἡ νύφη, - τὴν νύφη τὴν πῆρε ὁ πατέρας της στὴν ἐκκλησιά·** || κ. ἡ πρὸ βραχέος χρόνου εἰς γάμον ἐλθοῦσα : **δυὸ μηνῶν - ἑνὸς χρόνου νύφη·** || κ. ἡ μέλλουσα προσεχῶς νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον : **ἑτοιμάζει τὰ προικιά της ἡ νύφη·** || παροιμ. φρ. **σὰν ξαναγίνω νύφη, ξαίρω νὰ** προσκυνήσω (ἐὰν τυχὸν εὑρεθῶ εἰς ἣν περίστασιν ἄπειρος εὑρέθην, θὰ γνωρίζω πῶς νὰ ἐνεργήσω ἢ πῶς νὰ φερθῶ)· ὁμ. **καμαρώνει σὰν τὴ νύφη·** ὁμ. **τὴν κέρασα τὴ νύφη γιὰ καλὰ** (ὑπέστην ἀπροόπτως μεγάλην δαπάνην ἢ ζημίαν)· **2)** προσωνυμία τῆς συζύγου τοῦ υἱοῦ : **ὁ γέρος γνοιάζεται τὴ νύφη του, - ἡ πεθερὰ γκρινιάζει μὲ τὴ νύφη, - ἔχουν νύφη νοικοκυρά· 3)** ἡ σύζυγος ἀδελφοῦ ἢ κτ. ἐπέκτ. ἐξαδέλφου : **πῆγα στὸ θέατρο μὲ τὴ νύφη μου.**

νυφιάτικος-η-ο δημ. ὁ νυμφικὸς βλ.λ. : Πορφύρ.Σκ.10,10 **μὲ τὴ λευκὴ νυφιάτικη στολή·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφιάτικα** ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, τὰ νυφικά, νυφοστόλι : Παλαμ. Περ.Χαιρ.211,4 **σέρν' ἡ Ἑλλάδα τὸ χορὸ μὲ τὰ νυφιάτικα της·** || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφιάτικα** ὡς ἐπίρρ. νυμφικῶς, ὡς ἁρμόζει εἰς νεόνυμφον.

νυφικός-ή-ό δημ. τ. τοῦ νυμφικὸς βλ.λ., ὁ νυφιάτικος : Βαλαωρ.'ΟΚαλόγιαννος 42 **ἐστήσαμε τὸ νυφικὸ κρεβάτι,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.95,16 **μέσα στὸ γάμο.. εἶναι σὰν πέπλοι νυφικοί·** || τὸ οὐδ. **νυφικό** ὡς οὐσ. κτ. παράλειψιν τῆς λ. **φόρεμα** ἢ νυμφικὴ ἐσθής· || ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νυφικά** ὡς οὐσ. ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, ά. νυφιάτικα, νυφοστόλι.

νυφίτσα (ἡ) δημ. τὸ ζῷον (ικτὶς βλ.λ.· **2)** τὸ φυτὸν κυκλάμινον βλ.λ.

νυφοθυγατέρα (ἡ) δημ. ἡ νύμφη, ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ : Κρυστ.'Ο κοῦρος 18 **οἱ νυφοθυγατέρες του κερνοῦν τοὺς κουρευτάδες.**

νυφοστόλι (τὸ) δημ. στολισμός, στόλισμα τῆς νύμφης· κ. παροιμ. **ὅ,τι πάρῃ ἡ νύφη στὸ νυφοστόλι** (ά. στὸν παστὸ) (ὅτι καλυτέραν ἀμοιβὴν ἐξασφαλίζει ὁ διαπραγματευόμενος αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ὄχι κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας)· || ἡ στολὴ τῆς νύμφης ἐν τῷ συνόλῳ της, τὰ νυφιάτικα, τὰ νυφικά· κ. φρ. **ντύθηκε τὸ νυφοστόλι** (ἐπὶ γυναικὸς παρήλικος ἐνδυομένης ἐπιδεικτικῶς)· || ὁ διακεκοσμημένος, ὁ ἐστολισμένος τοῖχος τῆς αἰθούσης ἔνθα ἵστανται κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ὁ νυμφίος καὶ ἡ νύμφη.

νυφοστολίζω δημ. τ. τοῦ νυμφοστολίζω βλ.λ.

νυφούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νύφη βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. κ. ἐν θωπευτικῇ ἐνν. : Παλαμ.Περ. Χαιρ.130,9 **σὰν τὴ νυφούλα, ποὺ πρωτοφορεῖ τὸ ἄσπρο πέπλο,** αὐτ.Πεντασύλλ.13,14, Πορφύρ.14,5.

νύχα ἐπίρρ. Ἡσ. «νύκτωρ».

νυχαῖος-α-ον μσν. ὁ νύχιος βλ.λ., ὁ σκότιος : Θεόγνωστ.Καν.52.

νυχάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ νύχι βλ.λ., μικρὸς καὶ λεπτὸς ὄνυξ : δ.τραγ. **νυχάκια μου καὶ νυχοποδαράκια μου· 2)** τὰ φυτὰ ἀστερίσκος βλ.λ., μελίλωτος βλ.λ. ὁ φαρμακευτικὸς καὶ τριγωνίσκος βλ.λ. ὁ κερατιοφόρος· || εἶδος σταφυλῆς, ά. νυχάτο.

νυχάτος-η-ο (νύχι) δημ. ὁ ἔχων μακροὺς γαμψοὺς ὄνυχας : Γρυπ.Σκ.Τερρ.28,3 **μ' ἀνοιχτὰ τὰ πόδια τὰ νυχάτα,** αἴνιγμ. **πετεινὸς νυχάτος, νυχοποδαράτος, περπατεῖ καὶ κρίνει τὴ δικαιοσύνη** (ὁ στατήρ, τὸ καντάρι)· **2)** τὸ οὐδ. **νυχάτο** ὡς οὐσ. εἶδός τι σταφυλῆς.

νυχαυγής-οῦς-ές (νύξ, αὐγή) ποι. ὁ διὰ νυκτός, ὁ κατὰ τὴν νύκτα λάμπων : 'Ορφ.Ὕμν.3,7, αὐτ.71,8.

νυχεγρεσία (ἡ) μτγν. ποι. νυκτηγρεσία βλ.λ. : Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,263 **δολιχῆς ἔργα νυχεγρεσίης.**

νυχ⟨ε⟩ία (ἡ) Ἡσ. «νύχευμα».

νύχειος-α-ον ποι. δ.γρ. τοῦ νύχιος βλ.λ. : 'Ορφ. Ὕμν.9,6 (κῶδ. νυχίο).

νύχευμα-ατος (τὸ) ποι. διανυκτέρευσις, ἀγρυπνία : Εὐρ.'Ικ.1136 **ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων, ποῦ νυχευμάτων χάρις, τροφαί τε ματρὸς ἄυπνά τ' ὀμμάτων τέλη;** (δ.γρ. λοχευμάτων).

νυχεύω ποι., μέλλ. **νυχεύσω** (Νίκ.άπ.74,8) διατελῶ ἄγρυπνος καθ' ὅλην τὴν νύκτα, διανυκτερεύω, ἀγρυπνῶ : Εὐρ.'Ηλ 181 **δάκρυσι νυχεύω,** αὐτ.Ρῆσ. 520 **ἔνθα χρὴ στρατὸν τὸν σὸν νυχεῦσαι τοῦ τε-**

τογμένου δίχα, αὐτ.ἀπ.10, αὐτ.11,13, Νίκ.ἀπ.74,8 **ἑσπέριος νύμφαισιν Ἰαονίδεσσι νυχεύσων** (μετὰ τῶν νυμφῶν, μὲ τὴ συντροφιὰ τῶν νυμφῶν)· **2)** Ἡσ. «κρύπτω».

νυχηβόρος-ον μτγν. ὁ ἐν νυκτὶ ἐσθίων, ὁ τρώγων τὴν νύκτα ὅ,τι ἂν εὕρῃ : Νίκ.Θηρ.446 (δ.ἀνάγν. μυληβόρος κ. μυχηβόρος).

νυχθημερήσιος-ον μσν. ὁ νυχθημερινός, ὁ νυχθήμερος βλ.λς : Τζέτζ.Ἡσίοδ.412.

νυχθημερινός-ή-όν μτγν. ὁ νυχθήμερος βλ.λ.: Κλεομήδ.1,6 **νυχθημερινὸν διάστημα.**

νυχθημερόν ἐπίρρ. νεώτ. ἐν νυκτὶ ἅμα καὶ ἡμέρᾳ, καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν, νύχτα - μέρα, συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως: Παπαδ.Χρ.Μηλ. 45 **ὅπερ νυχθημερὸν ἐμελέτα.**

νυχθήμερος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ διαρκῶν ἓν ὅλον ἡμερονύκτιον : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.15 **νυχθήμεροι δρόμοι,** Σκύμν.957· **2)** τὸ οὐδ. **νυχθήμερον** ὡς οὐσ. τὸ ἡμερονύκτιον, δηλ. χρονικὸν διάστημα 24 ὡρῶν : ΚΔ Κορίνθ.2,11,25 **τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα,** Γαλ.7,508, Κλεομήδ.1,6, Πτολ.Μαθ.3,9, Γεωπ.5,8,8.

νύχι (τό) δημ. ὄνυξ βλ.λ. :. Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.38,6 **ἐμάργωσαν τὰ νύχια του καὶ πέσαν τὰ φτερά του,** Γρυπ.Σκ.Τερπ.86,11, Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.54 **ἔβλεπε μουσοῦδες καὶ νύχια·** || φρ. **(περ)πατάει στὰ νύχια** βαδίζει ἀκροποδητί· ὁμ. **στέκω στὰ νύχια** εἶμαι προθυμότατος ἢ καὶ πλέον ἢ ἕτοιμος· ὁμ. **νὰ μὴν πέσῃς στὰ νύχια του** (ἐπὶ τοκογλύφου, αἰσχροκερδοῦς κττ.)· ὁμ. **δὲν θὰ πέσῃς στὰ νύχια μου;** (ἐπὶ ἀπειλῆς ἐκδικήσεως)· ὁμ. **νύχι καὶ κρέας** (ἐπὶ στενοτάτης φιλίας καὶ σχέσεως)· ὁμ. **ἀπὸ μικρά μου νύχια** (ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων)· ὁμ. **ἀπ' τὴν κορφὴ ὣς στὰ νύχια** (ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἐξ ὁλοκλήρου, καθ' ὁλοκληρίαν)· || παροιμ. **ἔπιασε τὴ γάτα ἀπὸ τὰ νύχια** (περιῆλθεν εἰς δυσχέρειαν, ὑπέστη συμφορὰς χωρὶς νὰ τὸ ἀναμένῃ)· ὁμ. **ἀλλ ποὺ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῇ** (ἀλίμονον εἰς ὃν τινα δὲν διαθέτει ἴδια μέσα, ἰδίους πόρους)· **2)** ἡ ὁπλὴ τῶν ὑποζυγίων καὶ βοσκημάτων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.44,16 **σύρε, σκάφε μὲ τὰ νύχια, μὲ τ' ἀργυροπέταλά σου.**

νυχιά (ἡ) δημ. ἀμυχὴ διὰ τοῦ ὄνυχος προξενουμένη, γρατσουνιά, γρατσούνισμα· **2)** ἐπὶ ποσότητος ἐλαχίστης, ὅσον δηλ. δύναται νὰ κόφῃ ἢ νὰ λάβῃ διὰ τοῦ ὄνυχος : **μιὰ νυχιὰ ζάχαρη.**

νυχιάζω δημ. προξενῶ διὰ τοῦ ὄνυχος ἀμυχήν, γρατσουνίζω· || χαράσσω δι' ὄνυχος σημεῖον.

νύχιος-α-ον κ. -ος-ον (Εὐρ.ΙΤ 1273, Τίμ.ἀπ.11, Μάχ.π.Ἀθήν.8,341D) ἐπὶ προσ., ὁ νυκτερινός, ὁ συμβαίνων, ὁ γινόμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἢ ὁ πράττων τι, ὁ ἐνεργῶν πως τὴν νύκτα : Ἡσίοδ. Ἔργ.523, αὐτ.Θ 991, Αἰσχ.Ἀγ.588 **ὅτ' ἦλθ' ὁ πρῶτος νύχιος ἄγγελος πυρός,** Σοφ.Φίλ.857 **ἀνὴρ δ' ἀνόμματος, οὐδ' ἔχων ἀρωγάν, ἐκτέταται νύχιος** (ὡς ἐν νυκτερινῷ ὕπνῳ, νυκτερινῷ σκότει)· || ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀνήκων εἰς τὴν νύκτα, ὁ ἐπιγιγνόμενος κατὰ τὴν νύκτα, νυκτερινός : αὐτ.Ἀντ.1147 **ἰὼ πῦρ πνεόντων χοράγ' ἄστρων, νυχίων φθεγμάτων ἐπίσκοπε,** Εὐρ.ΙΤ 1277, αὐτ.Ἠλ.141 **ἵνα πατρὶ γόους νυχίους ἐπορθοβοάσω·** || μτγν. κ. ἐπὶ προσ. : Δαμάσκ.Ἀρχ.273 **νύχιος θεός·** **2)** μτφ. ἐπὶ τόπων, ὁ μέλας, ὁ σκοτεινὸς ὡς ἡ νύξ : Αἰσχ. Πέρσ.952 **Ἄρης ἑτεραλκὴς νυχίαν πλάκα κερσάμενος δυσδαίμονά τ' ἀκτάν,** Εὐρ.Μήδ.211, αὐτ. Ἀνδρ.1224 **νύχια ἄντρα,** Ἀριστφ.Ὄρν.698· || **νύχια μέλαθρα** τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος, ὁ Ἅδης, ὁ Κάτω Κόσμος : αὐτ.Ἑλ.177 - **χάριτας ἵν' ἐπὶ δάκρυσι παρ' ἐμέθεν ὑπὸ μέλαθρα νύχια παιᾶνας νέκυσιν ὀλομένοις λάβῃ·** || οὕτω κ. **μοῖρα νύχιος** ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ θανάτου : Μάχ.π.Ἀθήν.8,341D· **3)** π. τοῖς μτγν. πεζ. τὸ οὐδ. νύχιον ὡς οὐσ. τὸ σκότος, τὸ σκοτάδι : Πορφ.Νυμφ.9 **τὸ τῶν ἄντρων νύχιον.**

νυχίς-ίδος (ἡ) ἀχρ. λ. μ. ἐν συνθ. ἐν τῷ παννυχὶς βλ.λ. : ΕΜ 343,25, αὐτ.518,36.

νύχμα-ατος (τό) μτγν. δ.τ. τοῦ νύγμα βλ.λ. : Νίκ. Θηρ 271· **2)** Ἡσ. «ὄνειδος»· πρβλ. νῶχμα.

νυχοποδαράτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων εἰς τοὺς πόδας γαμψοὺς ὄνυχας, συχν. ἐπὶ ἁρπακτ. πτηνῶν.

νυχοπόδαρα (τά) δημ. ποι. οἱ πόδες καὶ οἱ ὄνυχες ὁμοῦ, ἡ ἄκρα τῶν ποδῶν (μετὰ τῶν ὀνύχων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.37,15 **νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοπόδαρά μου.**

νύχος-ους (τό) μτγν. νὺξ βλ.λ.) : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ. 1,243, Ἡσ., Φώτ.

νύχτα (ἡ) δημ. τ. τοῦ νὺξ βλ.λ.

νυχτερεύω δημ. προφ. τοῦ νυκτερεύω βλ.λ.

νυχτέρι (τό) δημ. ἡ κατὰ τὴν νύκτα ἀγρυπνία λόγῳ ἀπασχολήσεως, ὅθ. ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἢ ἄλλη τις ἀπασχόλησις : Βιζυην.79,31 **ἐγὼ ξυπνῶ καὶ κάθομαι νυχτέρι,** Κρυστ.Τραγ.Τραγούδι τοῦ ἀργαλειοῦ 3, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,21 **κι ὁ Χάροντας.. νυχτέρια κάνει στ' ἀργαστήρι του,** παροιμ. **ἐβγῆκε τὸ ροδάκινο; ἄρχισε τὸ νυχτέρι** (ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου οἱ διάφοροι τεχνῖται ἐργάζονται καὶ τὰς πρώτας ὥρας τῆς νυκτός).

νυχτερίδα (ἡ) δημ. νυκτερὶς βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 20,24 **σὰ νυχτερίδα ἡ κούραση πετᾷ,** Πορφύρ. Σκ.42,1 **οἱ νυχτερίδες μόνο .. κλώθουν τὸν πόνο.**

νυχτερινός-ή-ό δημ. ὁ νυκτερινός, ὁ νυχτιάτικος : Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.15 **ἀπὸ τρικυμισμένο νυχτερινὸ ταξίδι.**

νυχτιά (ἡ) δημ. ἡ διάρκεια, τὸ χρονικὸν διάστημα μιᾶς νυκτός· || ποι. νύξ, νύχτα : Παλαμ. Ἀσάλ.Ζ 131,22 **μέσ' στὴ νυχτιὰ ποὺ πνίγει .. τίποτε ἀπὸ σᾶς, μακάρια, δὲ θὰ μείνῃ,** Πορφύρ.Σκ.39,9 **τὴν πᾶσα μέρα καὶ νυχτιὰ προσμένεις.**

νυχτιάτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νύκτα, ὁ τῆς νυκτός, ὁ νυκτερινός : Πορφύρ.Σκ.63,6 **νυχτιάτικα φυλλώματα κι ὄνειρα ἐκλῶθαν μαῦρα·** **2)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ πληθ. νυχτιάτικα ὡς ἐπίρρ. νύκτωρ, κατὰ τὴν νύκτα : **τί θέλεις καὶ μελετᾷς τέτοια πράματα νυχτιάτικα;**

νυχτικιά (ἡ) δημ. δ.τ. τοῦ νυχτικὸ βλ.λ.

νυχτικό (τό) δημ. προφ. οὐδ. τοῦ νυκτικὸς βλ.λ.

νύχτιος-ια-ιο δημ. ὁ νυκτερινός : Ζερβ.Μῦθ. Ζ 67 **ἀδυνάτιζε τοὺς χωριστοὺς νύχτιους ἤχους"** || μτφ. ὁ ἀμαυρός, ὁ σκοτεινός.

νυχτοβίγλα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **νυχτοβίγλι** (τό) νυκτερινὴ βίγλα, νυκτοφυλακή.

νυχτόημερα ἐπίρρ. δημ. κ. νυχτοήμερα νυχθημερόν, μέρα - νύχτα : Κρυστ.Ὁ καλόγηρος τῆς Κλεισούρας 1,32 **νυχτόημερα τὸ φώτιζαν,** Παλαμ. Περ.Χαιρ.103,9 **λαχανιασμένα πρόσωπα νυχτοήμερα στὴ στράτα.**

νυχτοκάματο (τό) δημ. νυκτερινὸς κάματος, ὅθ. νυκτερινὴ ἐργασία : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ.4,71 **μὴν .. ἀφήσουν ἀτελείωτο τὸ νυχτοκάματό τους.**

νυχτοκάντηλο (τό) δημ. κανδήλα ἐν χρήσει μόνον κατὰ τὴν νύκτα.

νυχτοκόπημα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυχτοκοπῶ, ἡ κατὰ τὴν νύκτα περιπλάνησις.

νυχτοκόπος (ὁ) δημ. ὁ νυκτοπόρος, ὁ βαδίζων τὴν νύκτα, πρβλ. νυχτοπαρωρίτης· || ὡς κύρ. ὄν. Νυχτοκόπος ὁ πλανήτης Ζεύς.

νυχτοκοπῶ-άω δημ. πορεύομαι, ὁδεύω, πλανῶμαι κατὰ τὴν νύκτα, νυχτοπερπατῶ.

νυχτοκόρακας (ὁ) δημ. τ. τοῦ νυκτοκόραξ βλ.λ.

νυχταλούλουδο (τό) δημ. πᾶν φυτόν, οὗ οἱ κάλυκες τῶν ἀνθέων ἀνοίγουν κατὰ τὴν νύκτα : Βαλαωρ.Μνημόσ.εἰς Ἀχιλλέα Παράσχον 16, Πορφύρ.63,8· || τὸ φυτὸν ἰαλάπη βλ.λ. ἡ θαυμασία

νυχτομαθημένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀχρ. ρ. νυχτομαθαίνω, ὁ εἰθισμένος νὰ περιφέρεται, νὰ βαδίζῃ τὴν νύκτα : Κρυστ.'Αγροτ.'Η χιονούρα 55 **τὸ μαῦρο πού 'ναι γρήγορο καὶ νυχτομαθημένο.**

νυχτομάτης-α δημ. ποι. ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς μέλανας ὡς ἡ νύξ, ὁ μαυρομάτης : Παλομ.Περ. Χαιρ.113,5 **ξανθὰ κι ἂς εἶναι, ὦ Μοῦσα νυχτομάτα, τοῦ ναρκίσσου χειμώνανθα τὰ νιάτα.**

νυχτομάχος (ὁ) δημ. ποι. ὁ κατὰ τὴν νύκτα μαχόμενος, πολεμῶν : Ζαλοκ.58,21 **καὶ νυχτομάχοι χύνονται εἰς τῶν λογχῶν τὰ δάση.**

νυχτομπάτης (ὁ) δημ. ὁ νυκτερινὸς μπάτης, νυκτερινὴ ἀποθαλασσία αὔρα.

νυχτοπάλεμα (τὸ) δημ. ἡ νυκτερινὴ πάλη, ὁ νυκτερινὸς ἀγών : Μαλακ.Συντρ.56,7 **καὶ βλέπω . . τοῦ νοῦ τὸ νυχτοπάλεμα.**

νυχτοπαραδέρνω δημ. περιπλανῶμαι ἀσκόπως καταπονούμενος κατὰ τὴν νύκτα : Κρυστ. Τραγούδια τῆς Στάνης 'Ο γέννος 33 **μὲ τέτοιον ἄγριο δρόλαπα νὰ νυχτοπαραδέρνῃ.**

νυχτοπαρωρίτης (ὁ) δημ., θηλ. **-ίτρα** ὁ νυκτοπόρος, ὁ ἀργὰ τὴν νύκτα περιπλανώμενος : δ.τραγ. **σὰν τί γυρεύουν στὴν ἐρμιὰ οἱ νυχτοπαρωρίτες;**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.11,4 **ἐν ᾧ κοιμοῦμαι ξαγρυπνᾷ ἡ νυχτοπαρωρίτρα** (ὑπνοφαντασιά).

νυχτοπάτης (ὁ) δημ. ὁ περιπατῶν κατὰ τὴν νύκτα, ὁ νυκτοπόρος· **2)** τὸ πτηνὸν αἰγοθήλης βλ.λ. ὁ εὐρωπαϊκός.

νυχτοπεζοδρόμος (ὁ) δημ. ὁ πρὸς διαβίβασιν ἐπιστολῆς, παραγγελίας, διαταγῆς νύκτωρ πορευόμενος : Βαλαωρ.Φωτ.2,325 **πέφτει στὴν τραχηλιὰ τοῦ Φωτεινοῦ ὁ νυχτοπεζοδρόμος.**

νυχτοπερπάτημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ νυκτοπερπατῶ βλ.λ.

νυχτοπερπατητής (ὁ) δημ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα περιπατῶν.

νυχτοπερπατῶ-άω δημ. βαδίζω, πορεύομαι, περιπατῶ κατὰ τὴν νύκτα.

νυχτοπέτα (ἡ) δημ. ἡ νυκτερίς, ὡς πετῶσα μόνον τὴν νύκτα.

νυχτοπούλι (τὸ) δημ. γεν. ὀν. τῶν νυκτοβίων πτηνῶν : Βαλαωρ.Μνημόσ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 74, Παλαμ.'Ασάλ.Ζ 129,26 **μοναχὰ νυχτοπουλιοῦ παράδερμα, Σοφέ, στὸ φῶς σου γύρω,** Ζερβ.Μῦθ. Ζ 61 **τὰ νυχτοπούλια νὰ κρώζουν βραχνά.**

νυχτοστρατοκόπος (ὁ) δημ. ὁ νυχτοπερπατητής, μτφ. ἐπὶ τοῦ νοῦ : Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,9 **στοῦ νοῦ τὸ ζαλοφρόντισμα τοῦ νυχτοστρατοκόπου.**

νυχτοφύλακας (ὁ) δημ. τ. τοῦ νυκτοφύλαξ βλ.λ.

νυχτοφώτιστος η-ο δημ. ὁ κατὰ τὴν νύκτα φωτιζόμενος : Παλομ Περ.Χαιρ.131,2 **ροδοξημερωμοῦ.. φιλί, στὸ θαμπὰ νυχτοφώτιστο ἐρμοκκλήσι.**

νύχτωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νυχτώνω ἢ νυχτώνομαι βλ.λς, τὸ νὰ καταλαμβάνῃ, νὰ εὑρίσκῃ τινὰ ἡ νύξ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 93 **τὸ νύχτωμα ἔκανεν αἰσθητότερον τὸ ψῦχος.**

νυχτώνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)νύχτωσα,** μέσ. **νυχτώνομαι,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)νυχτώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **νυχτωμένος,** καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτός, μὲ βρίσκει ἡ νύχτα, πρβλ. βραδιάζομαι : λ.τραγ. **λεϊμονάκι μυρωδάτο, .. μὴν παραμυρίζῃς τόσο καὶ μὲ κάνῃς καὶ νυχτώσω·** ‖ παροιμ. φρ. **μακριὰ εἶσαι νυχτωμένος** (διατελεῖς ἐν ἀγνοίᾳ), κ. σκωπτ. **μακριὰ ποὺ νύχτωσες!** (μακρὰν τῆς πραγματικότητος εἶσαι)· ‖ ὡς τριτοπρόσ. **νυχτώνει** ἐπέρχεται ἡ νύξ, ἄρχεται, γίνεται νύξ, βραδιάζει : Βιζυην.75,14 **κι ὅταν πιὰ . . νυχτώνῃ,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 71,19 **ὁλοένα πιότερο νυχτώνει.**

νώ ἀντων. ἐπ. κ. ἀττ. ὀν. κ. αἰτ. δυϊκ. ἀριθ. τοῦ ἐγὼ βλ.λ. : 'Ιλ.Ε 219 **ἐπὶ νὼ . . ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι,** 'Οδ.Ο 475, Πλάτ.Φαῖδρ.278Β.

νώγαλα (τὰ) ποι. ὀρεκτικὰ ἐδέσματα, τρυφερὰ ἀρτύματα ἐσθιόμενα μετὰ τὸ γεῦμα, οἷον κάρυα, βότρυες, σῦκα, φοίνικες, ὅμοια πρὸς τὰ τρωγάλια βλ.λ. : 'Αντιφάν.65,"Εφιππ.24.

νωγαλέος Ζωναρ. «λαμπρός».

νωγάλευμα-ατος (τὸ) **ποι., μ. κτ.** πληθ., τὰ νώγαλα βλ.λ. : 'Αραρ.8.

νωγαλεύω Σουΐδ. «ἐσθίω, τρώγω νωγαλεύματα».

νωγαλέως ἐπίρρ. Ζωναρ. «λαμπρῶς».

νωγαλίζω ποι. γ' ἑν. παθ. παρακ. **ἐνωγάλισται** (Εὔβουλ.15,7) (ἐσφ.ἀνάγν. **ἀντὶ** νενωγάλισται) νωγαλεύω βλ.λ., τρώγω ὀρεκτικά, λαιμαργικὰ φαγητά : Εὔβουλ.15,7,"Αλεξ.275.

νωγάλισμα-ατος (τὸ) μτγν. **εὔχρ. μ. ὁ πληθ. νωγαλίσματα** νώγαλα βλ.λ.· Πολύδ.6,62 **«οἱ κωμικοὶ δὲ ὠνόμαζον τὰ** *περικόμματα* **καὶ χναύματα· τὰ δ' αὐτὰ καὶ νωγαλίσματα».**

νωδογέρων-οντος (ὁ) ὁ νωδός, ὁ ἄνευ ὀδόντων, γέρων, γέρο-φαφούτης : Κωμ.'Αδέσπ.1090.

νωδός-ή-όν (νή, ὀδούς) κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων ὀδόντας, ὁ στερούμενος ὀδόντων, πᾶς οὗτινος οἱ ὀδόντες ἔπεσον, ὁ φαφούτης, ὁ ξεδοντιασμένος : 'Αριστφ.'Αχ.715 **ὅπως ἂν ᾖ τῷ γέροντι μὲν γέρων καὶ νωδὸς ὁ ξυνήγορος,** αὐτ.Πλ.266,Φρύν.Κωμ.79, Εὔβουλ.146,'Αριστλ.Μετ.1068a,7, Φοῖνιξ 5,3, Θεόκρ. 9,21, Παπαδ.Πασχ.Διηγ.41 (ἔκδ.Δικαίου) **ὡμοίαζε μὲ γραῖαν νωδήν·** **2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ ἀμβλύς, ὁ στομωμένος : Πλούτ."Ηθ.786Α **ἐπιθυμίας ἐπημβλυμμένας καὶ νωδάς·** **3)** (νη, αὐδή) ὁ ἐξεστηκώς, ὁ μωρός, ὁ ἄναυδος, ὁ ἐνεός : 'Επιφάν.1,1036 **ἐνεοὺς καλεῖσθαι** (τοὺς λυσσῶντας κύνας) **διὰ τὸ νωδοὺς ἀποτελεῖσθαι·** **4)** νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **νωδά** ὡς οὐσ. τάξις ζῴων θηλαστικῶν στερουμένων κοπτήρων καὶ κυνοδόντων, ἐνίοτε δὲ καὶ τραπεζιτῶν.

νωδότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ νωδοῦ βλ.λ., τὸ μὴ ἔχειν τινὰ ὀδόντας, ἡ τῶν ὀδόντων ἀπόπτωσις : Πορφ.Κατ.137,3.

νωδυνία (ἡ) (νώδυνος) ποι. ἡ ἔλλειψις ὀδυνῶν, ἀναισθησία πρὸς πόνους, ἡ λύσις, ἡ λύτρωσις ἐξ ὀδύνης, ἐξ ἄλγους : Πίνδ.Π 3,6 **οἷος ἐὼν θρέψεν ποτὲ τέκτονα νωδυνίας ἄμερον γυιαρκέος 'Ασκλαπιόν·** ‖ μτγν. κ. περὶ τῆς Εἰλειθυίας : Θεόκρ. 17,63 **ἃ δέ οἱ εὐμενέουσα παρίστατο, κὰδ δ' ἄρα πάντων νωδυνίαν κατέχευε μελῶν.**

νώδυνος-ον (νη, ὀδύνη) ποι. ὁ ἀνώδυνος βλ.λ., ὁ ἀπαθής : Πίνδ.Ν 8,50 **ἐπαοιδαῖς δ' ἀνὴρ νώδυνον καί τις κάματον θῆκεν·** **2)** ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ παύων, ὁ πραΰνων τὸν πόνον, ὁ πραϋντικῶς ἐνεργῶν : Σοφ.Φιλ.44 **ἢ φύλλον εἴ τι νώδυνον κάτοιδέ που.**

νῶε ἀντων. δωρ. ὀν. κ. αἰτ. τοῦ δυϊκ. **ἀριθ. τοῦ** ἐγὼ βλ.λ : 'Αντίμ.39,Κόρινν.5.

νώθεια (ἡ) (νωθής) βραδύτης, ὀκνηρία, νωθρότης, ἐπὶ σώματος καὶ ψυχῆς : Θεμιστοκλ.'Επιστ. 15,1 **ἄχθομαι τῆς ἐμαυτοῦ νωθείας,** Πλάτ.Φαῖδρ. 235D, αὐτ.Θεαίτ.195C, Λουκ.'Απαίδ.22 **εἰ καὶ ὑπὸ νωθείας ἐγὼ μὴ πάλαι κατεῖδον,** Βάβρ.95,70,Πολυδ.3,122,Αἰλ.ΖΙ 16,21.

νωθής-οῦς-ές (νη, ὄθομαι) ὁ νωθρός, ὁ χαῦνος, ὁ βραδύς, ὁ ὀκνηρός : 'Ιλ.Λ 559 **παρ' ἄρουραν ἰὼν** (ὄνος) **ἐδιήσατο παῖδας νωθής,** Εὐρ.'Ηρ.819 **φυγῇ φυγῇ νωθὲς πέδαιρε κῶλον, ἐκποδὼν ἕλα,** Πλάτ.'Απολ.30Ε **ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθεστέρῳ,** Λουκ.Πένθ. 16 **κυφὸς καὶ τὰ γόνατα νωθής·** ‖ κ. ἐπὶ τῆς κινήσεως : 'Αριστλ.ΖΙ 503b,8 **ἡ δὲ κίνησις αὐτοῦ νωθὴς ἰσχυρῶς ἐστι·** **2)** μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ἀντίληψιν, τὴν νοημοσύνην, ὁ ἀμβλύς, ὁ βραδύνους, ὁ διανοητικῶς νωθρός, ὅθ. ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος : 'Ιππ.'Επιστ.17 **νωθὴς τὸν νόον,** 'Ηρ.3,53 **ἀλλά οἱ κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος** (ὁ παῖς),

Πλάτ.Πολιτ.310Ε **νωθεστέρα ψυχή**· || γεν. ὁ ὑστερῶν πνευματικῶς, ὁ ἀνίσχυρος : Αἰσχ.Πρ.62 **ἵνα μάθῃ σοφιστὴς ὢν Διὸς νωθέστερος**· **3**) ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ πῦρ, τὴν πυράν, ὁ μέτριος, ὁ μαλακός, ὁ ἤρεμος, ἀντίθ. ὁ ὀξύς : Θεόφρ.Φl 5,9,3· **4**) ἐπὶ τῆς ὕλης τῆς γῆς, ὁ παχύς, ὁ ἀδρανής, ὁ δυσκίνητος : Πλάτ.Τίμ.86Α **τὸ δ᾽ ἐκ γῆς τετάρτως ὂν νωθέστερον τούτων**· **5**) τὸ οὐδ. **νωθές** ὡς ἐπίρρ. νωθρῶς, ἀνοήτως· Πολυδ.4,86· || ὁμ. κ. ὁ πληθ. τοῦ ὑπερθ. **νωθέστατα** νωθρότατα : Δίων Κ 59,4.

νώθητι ἰων. συνῃρ. προστ. παθ. ἀόρ. σ᾽ τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοήθητι· Ἡσ. πρβλ. νώσασθαι.

νωθουρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,103.

νώθουρος-ον (νωθής, οὐρά) ὁ νωθρός, ὁ ἀνίσχυρος εἰς τὴν οὐρὰν ἤτοι τὸ πέος, ὁ νωθρὸς εἰς τὰ ἀφροδίσια, ὁ ἀνίκανος εἰς τὸ συγγίγνεσθαι γυναιξί : Κωμ.Ἀδέσπ.1352.

νωθράς-άδος (ἡ) μτγν. ἡ νωθουρίς, ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,103.

νωθρεία (ἡ) μτγν. δ.γρ. **νωθρία** (Ἡρώνδ.4,53) κ. ἰων. -ίη (Ἱππ.Προρρ.1,41), νωθρότης, δυσκινησία, βραδύτης περὶ τὸ πράττειν, χαυνότης : Ἐρωτιαν. ἐν λ. βλακεύειν, Ἀριστείδ.Κ 2,3, Πολυδ.3,122.

νωθρεπιθέτης (ὁ) ὁ βραδὺς εἰς τὴν ἐπίθεσιν, ὁ νωθρῶς ἐπιχειρῶν τι : Ἀριστλ.Φυσιογν.813a,3.

νωθρεύω, μτχ. παθ. παρακ. **νενωθρευμένος** (Ἱππ. Κωακ.600), εἶμαι νωθρός, ὀκνηρός, πράττω τι νωθρῶς : Πολυδ.1,159, Ἀκύλ.Ἰουδ.19,8· || ὁμ. κ. τὸ μέσ. ἐπὶ προσ., φέρομαι νωθρῶς, εἶμαι νωθρός, βραδύς : Ὑπερείδ.Λυκόφρ.ἀπ.5· **2**) ὁμ. τὸ μέσ. ἐπὶ οἰδημάτων, συνοδεύομαι ὑπὸ βραδύτητος περὶ τὴν ὑποχώρησιν, δυσκόλως ὑποχωρῶ, βραδέως θεραπεύομαι : Ἱππ.Κωακ.60· **3**) εἶμαι ἀδιάθετος : Πάπ. **ἀκούσας ὅτι νωθρεύει**· || ὁμ. κ. τὸ μέσ. : αὐτ. **νωθρευσαμένου μου.**

νωθρία (ἡ), ἰων. **νωθρίη** δ.γρ. τοῦ νωθρεία βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,141, αὐτ.Κωακ.205, Ἡρώνδ.4,53, Πτολ. Τετράβ.141 **νωθρίας ἢ βλάβας**· **2**) ἀδιαθεσία, ἀπροθυμία : Πάπ. **ἐν νωθρίᾳ μου γενομένου.**

νωθριῶ-άω μτγν. νωθρεύομαι βλ.λ.1), φέρομαι νωθρῶς, εἶμαι νωθρός, ὀκνηρός : Διόσκ.Ἀλεξ. Προοίμ. **πελιοῦσθαί τε καὶ νωθριᾶν.**

νωθροκάρδιος-ον μτγν. ὁ νωθρὸς τὴν καρδίαν, ὁ ἀμβλὺς τὸν νοῦν· πρβλ. Ἡσ. «βραδὺς κατὰ λογισμόν» : ΠΔ Παροιμ.12,8 **στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται . . , νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται,** Παλλάδ.Βί.Ἰω.Χρυσ.35.

νωθροποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν τινα νωθρόν : Εὐστ.1395,31.

νωθρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ νωθὴς βλ.λ., ὁ βραδυκίνητος, ὁ ὀκνηρός, ὁ ῥάθυμος, ὁ χαῦνος, ὁ χαλαρός, ὁ ὀκνός, ὁ τεμπέλης : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.10, αὐτ.Προρρ.1,102, αὐτ.117, αὐτ.Κωακ.136 **νωθροὶ σφυγμοί,** Ἀριστλ.ΖΜ 696b,6 **ἔτι δ᾽ αἱ κινήσεις τῶν μὲν νωθραί,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,?, Δημήτρ.Λάκ. Ἡρ.1014,58, Καλλ.ἀπ 275 νωθρὸς **ὁδίτης**· || **καταφορὴ νωθρὴ** βαρὺς ἢ βαθύς, ἀδιατάρακτος ὕπνος : Ἱππ.Ἐπιδ.3,6, Νίκ.Θηρ.165· **2**) ἀναφ. πρὸς τὸν νοῦν, τὴν ἀντίληψιν, τὴν νοημοσύνην, ὁ ἀμβλὺς τὸν νοῦν, ὁ διανοητικῶς ἀνίσχυρος : Ἀμειψ.16, Πλάτ.Θεαίτ.144Β **νωθροί πως ἀπαντῶσι περὶ τὰς μαθήσεις,** Ἀριστλ.Πρ.954a,31 **νωθροὶ καὶ μωροί,** Ἀνάξιππ.1,44, Πολυβ.31,23,11 **νωθρὸς καὶ ἡσύχιος**· κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰς αἰσθήσεις, μτ. δοτ., ὁ ἀμβλύς : ΚΔ Ἑβρ.5,11 **ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς**· || ὁμ. κ. μτ. αἰτ. : Ἡλιόδ. Αἰθ 5,1 **νωθρότερος τὴν ἀκοήν**· **3**) κ. ἐπὶ τῶν ἐλπίδων, ὁ μικρός, ὁ ἀνίσχυρος, ὁ ἠλαττωμένος : Βάβρ.16,7 **νωθραῖς ἐλπίσιν**· **4**) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ ποιῶν τινα νωθρόν, δυσκίνητον, χαῦνον : Ἱππ.Ἀφ. 3,5, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ 6,48· **5**) μτγν. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **νωθρά** ὡς ἐπίρρ. νωθρῶς, χαύνως, ἡδυπαθῶς, λιγωμένα : Διοσκ.Ἐπιγρ.ΑΠ 5,54,11 **ὄμμασι νωθρὰ βλέπουσα.**

νωθρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ νωθροῦ, ἡ νωθρεία βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,13, αὐτ.70, Ἀριστλ.Ρητ.1390b,30 **ἐξίσταται δὲ τὰ στάσιμα γένη εἰς ἀβελτερίαν καὶ νωθρότητα,** ΠΔ Μακκ. 3,4,5 **τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν,** Γαλ 8,161,-**διανοητικὴ νωθρότης** (πνευματικὴ ἀμβλύνοια).

νωθρώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς νωθρόν, ὁ διακρινόμενος διὰ νωθρότητα, ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ νωθρότητος ἢ χαυνότητος : Ἱππ.Κωακ.14.

νωθρῶς κ. νεώτ. κατὰ νωθρὸν τρόπον, δυσκινήτως, χαλαρῶς, νωχελῶς, μὲ τεμπελιά : Ἀρχύτ.1· **2**) μτφ. ἀνοήτως, βλακωδῶς : Πολύβ.31,23,1· **3**) βαθμηδὸν καὶ ἠρέμως : Ἱππ.Ἀφ.2,7.

νωθώδης-ους-ες μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ληθαργικὸς βλ.λ. : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,5.

νῶι ἐπ. ὀν. κ. αἰτ. δυϊκ. τοῦ ἐγώ : Ἰλ.Ε 219, Ὀδ.Ο 473· || δοτ. δυϊκ. ἀριθ. : Ὀρφ.Λιθ.773.

νωΐτερος-α-ον (νῶι) ἐπ. ὁ ἀνήκων εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο : Ἰλ.Ο 39 **σή θ᾽ ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν κουρίδιον,** Ὀδ.Μ 185 **νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ᾽ ἀκούσῃς**· || ἡμέτερος : Εὐφορ.9,9.

νῶκαρ-ἄρος (τὸ) μτγν. λήθαργος, κῶμα· Ἡσ. «νύσταξις, νωθεία» : Νίκ.Θηρ.189 **ὑπνηλὸν δ᾽ ἐπὶ νῶκαρ ἄγει βιότοιο τελευτήν**· **2**) λιποψυχία· Ἡρωδιαν.2,770 «στέρησις τῆς ψυχῆς»· **3**) κ. ὡς ἐπίθ.· Σουΐδ. «ὀκνηρός, νυσταλέος, δυσκίνητος».

νωκαρώδης-ους-ες (νῶκαρ) μτγν. ὁ ὀκνηρός, ὁ νυσταλέος, ὁ νωχελής, ὁ δυσκίνητος : Δίφιλ.18,7 **τό τε νωκαρῶδες καὶ κατημβλυωμένον.**

νωκελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ νωχελὶς βλ.λ.:ΨΔιοσκ.3,103.

νωλεμές ἐπίρρ. ἐπ. (ἐκ τοῦ ἀχρ. νωλεμής) ἄνευ διακοπῆς, συνεχῶς, διαρκῶς, ἀδιαλείπτως, συνήθ. μτ. τοῦ αἰεί : Ἰλ.Ι 317 **μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ᾽ ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί,** αὐτ.Ρ 385, Ὀδ.Π 191 **πάρος δ᾽ ἔχε νωλεμὲς αἰεί**· || κ. κεχωρισμένως ἀπὸ τοῦ αἰεί : Ἰλ.Ρ 413 **οἱ δ᾽ αἰεὶ νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο**· || κ. ἄνευ τοῦ **αἰεί** : αὐτ.Ξ 58 **οἱ δ᾽ ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσιν νωλεμές,** Ἀπολλ.Ρ 2,605 **νωλεμὲς ἐρρίζωθεν.**

νωλεμέως ἐπίρρ. (ἐκ τοῦ ἀχρ. νωλεμής) ἐπ. (ἡ λ. κ. π. Τυρτ.5,5, αὐτ.12,17) νωλεμὲς βλ.λ., ἀπαύστως, διηνεκῶς, συνεχῶς, ἀδιαλείπτως : Ἰλ.Ν 3 **τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ᾽ ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν νωλεμέως,** Ὀδ.Λ 413 **περὶ δ᾽ ἄλλοι ἑταῖροι νωλεμέως κτείνοντο** (ἀκαταπαύστως, ἀλλεπάλληλοι, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον)· **2**) καρτερικῶς, στερεῶς : Ἰλ.Ε 492 **ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν ἐπικούρων νωλεμέως ἐχέμεν.**

νῶμα-ατος (τὸ) ἰων. συνῃρ. τ. τοῦ νόημα βλ.λ. : Ἐμπ.110,10 **πάντα γὰρ ἴσθι φρόνησιν ἔχειν καὶ νώματος αἶσαν**· **2**) κτ. πληθ. **νώματα** στίγματα ἐπὶ κτηνῶν πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἐπ᾽ αὐτῶν ἰδιοκτησίας· Ἡσ. (πιθ. γνώματα)· **3**) αὐτ. «θρέμματα».

νωμεύς-έως (ὁ) μτγν. τ. τοῦ νομεύς βλ.λ., κυβερνήτης : Γρηγ.Ναζ.3,401Α **αὐτὰρ ὅ γ᾽ υἱός κοσμοθέτης νωμεύς τε πατρὸς σθένος.**

νωμήσιμος-ον μτγν. ὁ συνεχῶς, ἀδιαλείπτως κινούμενος, ἰδ. πρὸς τὰ ὀπίσω : Νίκ.ἀπ.73,3 (δ. ἀνάγν. λωβήσιμος) **οὐδέ φιν ὀστράκεαι νωμήσιμοι ἐξενέποντα.**

νώμησις-εως (ἡ) (νωμῶ-άω) παρατήρησις : Πλάτ. Κρατ.411D **δηλοῖ γονῆς σκέψιν καὶ νώμησιν**· **2**) Σουΐδ. «κίνησις».

νωμητήρ (ὁ) μτγν. ὁδηγός : Γρηγ.Ναζ.2,131C.

νωμήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ διανέμων, ὁ διανεμητής, ὁ μοιραστής : Δωρόθ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,30

Μαν.6,357 **κρεῶν** νωμήτορας **ἄνδρας**· **2**) ὁ ὁδηγῶν, ὁ κινῶν καὶ ἄγων, ὁ κυβερνήτης, ὁ ὁδηγός: Νόνν.Δ 12,20, αὐτ.43,165 **ταχυστροφάλιγγι πόθου** νωμήτορι ταρσῷ.

νωμίτης (ὁ) δημ. τὸ παρὰ ἢ περὶ τὸν ὦμον μέρος τοῦ ἐνδύματος· || ἰδθ. τὸ τεμάχιον ὑφάσματος, ἐξ οὗ ἀποτελεῖται ὁ ὦμος ἐνδύματός τινος· **2**) τεμάχιον χονδροῦ ὑφάσματος ἢ λεπτὸν στρωμάτιον ἐπιτιθέμενον ἐπὶ τοῦ ὤμου ὑπὸ ἀχθοφόρου μεταφέροντός τι βαρὺ ἐπ' ὤμου, τύλη.

νῶμος (ὁ) δημ. δ. τ. τοῦ ὦμος βλ.λ.

νωμῶ-άω (νέμω) ποι. ρ. ἀπαντῶν κ. π. Ἡρ. κ. Πλάτ. κ. Ἐπιγρ. Κρήτης, προστ. **νώμα** (Πίνδ.Π 1,86), μτχ. **νωμῶν** (Ἐπιγρ.), παρατ. **ἐνώμων** (Ὀδ.Κ 32), θαμ. γ' ἑν.παρατ.**νώμασκε** (Μόσχ.4,108), γ' πληθ. τοῦ ἀορ. **νώμησαν** (Ἰλ.Α 471), ἀπαρφ. **νωμῆσαι** (αὐτ.Η 238), μέσ. **νωμῶμαι**, ἀπαρφ. μέσ. ἀόρ. α' **νωμήσασθαι** (Κοΐντ.3,439), διανέμω, ἐπινέμω, μοιράζω, ἰδ. τροφὴν καὶ ποτὸν κατὰ τὰς ἑορτάς: Ἰλ.Α 471 **νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν**, Ὀδ.Γ 340· **2**) μοιράζω, ἐγχέω, χύνω, γεμίζω μὲ τὴ σειρά: Πίνδ.Ν 9,51 **ἀργυρέαισι δὲ νωμάτω φιάλαισι βιατὰν ἀμπέλου παῖδ'**· **3**) κατανέμω: Κριτί.1,7D **νωμᾶν προπόσεις**· **4**) (νέμω) κινῶ καὶ διευθύνω κατὰ βούλησιν, διευθύνω τὸ κινούμενον ὅπως ἀκριβῶς θέλω, κραδαίνω, πάλλω, ἰδθ. ἐπὶ ὅπλων, χειρίζομαι ἐπιτηδείως, διευθύνω, σείω: Ἰλ.Ε 594 **ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα**, αὐτ.Η 238, Ὀδ.Χ 10 **ἄλεισον.. μετὰ χερσὶν ἐνώμα**· || μτγν. ὁμ. κ. τὸ μέσ.: Κοΐντ.3,439 **νωμήσασθαι σάκος**· || κ. ἐπὶ τοῦ ποδὸς τῆς νεώς, κινῶ, διευθύνω τὸ πηδάλιον, οἰακοστροφῶ: αὐτ.Κ 32 **αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων**, αὐτ.Μ 218· || κ. ἐπὶ τῶν ἡνίων: Πίνδ.Ι 1,15 **ἀνία τ' ἀλλοτρίαις οὐ χερσὶ νωμάσαντ' ἐθέλω**· || κ. ἐπὶ τῶν δίφρων, ἐλαύνω: αὐτ.Π 4,18 **ἀνία τ' ἀντ' ἐρετμῶν δίφρους τε νωμάσοισιν ἀελλόποδας**· || κ. ἐπὶ κύλικος: Θεόφιλ.2,5· **5**) ἰδθ. κ. μτφ. κυβερνῶ: Πίνδ.Π 1,86 νώμα **δικαίῳ πηδαλίῳ στρατόν**, Αἰσχ.Ἑπτ.3 **ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ πόλεως οἴακα νωμῶν**, αὐτ.Ἀ(,.78), Ὀρφ.Ὕμν.38,8 **νωμᾶτ' ὠκεανόν, νωμᾶθ' ἅλα, δένδρεα τ' αὔτως**· || κ. ἀπολ. κυβερνῶ, διοικῶ: Σοφ.ἀπ.941,11· **6**) κ. ἐπὶ τῶν **μελῶν** τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, κινῶ ἐλαφρῶς, ταχέως, χρῶμαι αὐτοῖς ἐπιτηδείως, μεταχειρίζομαι, κινῶ ταῦτα μετὰ δεξιότητος: Ἰλ.Κ 358 **λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα φευγέμεναι**, Σοφ. ΟΤ 468 **ὥρα νιν ἀελλάδων ἵππων σθεναρώτερον φυγᾷ πόδα νωμᾶν**, Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου **πηδα.. παμφυὲς νωμῶν δέμας**· || κ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, κυλινδῶ, συστρέφω **τὸν** ὀφθαλμόν, παίζω τὰ μάτια μου: Παρμ.1,35 **νωμᾶν ὄμμα**, Αἰσχ.Χο.285 **ὀρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρύν**· || κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, κινῶ τὰς πτέρυγας κούφως, πετῶ ἐλαφρῶς, ἀλαφροπετῶ: Ἀρχί.ΑΠ 9,339 **πτερὸν αἰθέρι νωμᾶν**· **7**) μτφ. ἀνακινῶ εἰς τὸν νοῦν μου, διαλογίζομαι, μελετῶ, σχεδιάζω: Ὀδ. Σ 216 **παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας** (ἀνεκίνεις ἐν νῷ, ἐσχεδίαζες δόλους), αὐτ. Υ 257, αὐτ.Ν 255· || κ. ἀπολ.: Ὕμν.Δήμ.373 ἀμφὶ **ἑ νωμήσας** (ἀμφ.), Πλάτ.Κρατ.411D **τὸ νωμᾶν καὶ τὸ σκοπεῖν ταὐτόν**· **8**) ὁμ. μτφ. παρατηρῶ τι, ὅπερ κινεῖ τὴν προσοχήν μου, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς: Ἡρ.4,128 **νωμῶντες ὦν σῖτα ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα** (παρατηροῦντες αὐτοὺς ἐν ᾧ ἐλάμβανον τρόφιμα)· || ὁμ. κ. ἐπὶ μάντεων: Αἰσχ.Ἑπτ.25 **νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησίν, οἰωνῶν βοτήρ, ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσὶν** (ἀκούων καὶ σκεπτόμενος), Σοφ. ΟΤ 300 **ὦ πάντα νωμῶν Τειρεσία, διδακτά τε ἄρρητά τ' οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ**, Εὐρ. Φοίν.1256· **9**) ἐν Ἐπιγρ. τὸ μέσ. **νωμῶμαι** ἔχω, κατέχω, ἐξουσιάζω, νέμομαι: Ἐπιγρ. Κρήτης **νωμῶμαι χώραν**, αὐτ. **νωμῶμαι νῆσον**.

νῷν ἀττ. τ. τοῦ νῶϊν βλ.λ.: Σοφ.Ἀντ.3.

νῶναι (αἱ) μτγν. δ.γρ. τοῦ νόναι βλ.λ.: Διον.Ἀλ.Ρωμ. 3,1639, αὐτ.5,1914, Πλούτ.Σύλλ.27 **ἦν δὲ αὕτη πρὸ μιᾶς νωνῶν Κυντιλίων**, Εὐστ.2.1484Α.

νωνεά (ἡ) μτγν. ἡ ἄγχουσα βλ.λ.: ΨΔιοσκ.4,23.

νωνυμία (ἡ) (νώνυμος) Ἐπιγρ. τὸ μὴ ἔχειν ὄνομα, ἀδοξία, ἀφάνεια· Ἡσ. **«ἀκλεια, ἀσάφεια»**: Ἐπιγρ. Φρυγίας.

νώνυμ(ν)ος-ον ἐπ. κ. ποι. (τὸ **ν** συχν. π. ἐπ. ἐπεντίθεται, ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνηται ἡ παραλήγουσα θέσει μακρά, πρβλ. δίδυμ(ν)ος, ἀπάλαμ(ν)ος) ὁ μὴ ἔχων ὄνομα, ὁ ἀνώνυμος, ὁ ἄγνωστος, ὁ ἀκλεής, ὁ ἀφανής, ὁ ἄδοξος, ὁ ἄσημος· Ἡσ. **«ἀνώνυμος, δύσφημος· ὃν οὐκ ἄν τις εὔφημον εἴποι, ἀλλὰ δυστυχῆ»**: Ἰλ.Μ 70 **νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς**, Ὀδ.Α 222 **γενεήν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω θῆκαν**, αὐτ.Ξ 182, Ἡσίοδ.Ἔργ.154, Πίνδ.Ο 10(11),51 **πρόσθε γὰρ νώνυμνος, ἇς Οἰνόμαος ἆρχε, βρέχετο πολλᾷ νιφάδι**, Αἰσχ.Πέρσ.1003, Σοφ.Ἠλ.1084 **οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν γὰρ ζῶν κακῶς εὔκλειαν αἰσχῦναι θέλει νώνυμος**, Λυρ.Ἀδέσπ.123Β· || ὁ ἀνώνυμος, ὁ στερούμενος ὀνόματος: Δημόκρ 26· **2**) μτγν. κ. ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ μὴ δίδων ὄνομα, **ὁ** μὴ ὀνομάζων, ὁ μὴ γνωρίζων τὸ ὄνομά τινος, ἰδθ. ὁ ἀγνοῶν τινα, μτ. γενικ.: Τύλλ.Λαυρ.ΑΠ 7,17 **οὐδέ τις ἔσται τῆς λυρικῆς Σαπφοῦς νώνυμος ἠέλιος** || ὁμ. κ. ἀπτώτ.: Καλλ.Αἴτ.2080,57 (ἐκτὸς ἐὰν ἀναγνωστέον **οὐδεμιῇ.. νωνυμν(ε)**) χωρὶς νὰ ὀνομασθῇ.

νωπέομαι ἰων. εἶμαι, γίνομαι κατηφής, θίγομαι, ταπεινοῦμαι: Ἰων.Χ'Ιστ.π.Ἀθήν.13,604Β **ἐκγελασάντων δὲ ὁ μὲν . . ἐνωπήθη τῇ ἐπιπαπλῇ**· || Φώτ. **«ἐνενώπηται· κοτεσπέπληκται»**.

νώπη (ἡ) δημ. νωπότης, ὑγρασία: Βαλαωρ.Φωτ.1,5 **δυὸ μῆνες ἔρρεφα ἐδεδῶ, ἐσάπισα στὴ νώπη.**

νωπογραφία (ἡ) νεώτ. τρόπος ἐν τῇ ζωγραφικῇ καθ' ὃν ἐπὶ νωποῦ κονιάματος ζωγραφεῖταί τι διὰ χρωμάτων διαλελυμένων δι' ὕδατος· || τὸ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ζωγράφημα, διεθν. ὅρ. φρέσκο.

νωπός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πρόσφατος, ὁ φρέσκος, ἀντίθ. ἕωλος, μπαγιάτικος: **νωπὸς ἄρτος**· || **νωποὶ** ἰχθύες ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀλιπάστους· || κτ. ἐπέκτ. καὶ ἐπὶ τῶν νέων, τῶν εἰδήσεων: **ἀκόμη αὐτὴ εἶναι νωπὴ εἴδησις, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν γνωρίζῃς; - νωπὰ νέα**· || ἐπὶ καρπῶν καὶ ἀνθέων, ὁ προσφάτως, ὁ πρὸ μικροῦ κοπείς, ὁ νεόδρεπτος, ὁ φρεσκοκομμένος, ἀντίθ. ξηρός, μαραμμένος: **νωπὰ τριαντάφυλλα, - νωπαὶ σταφυλαί, - νωπὰ σῦκα**· || ἐπὶ τάφου, ὁ προσφάτως ἐσκαφείς: **ὁ τάφος τοῦ πατρός του εἶναι νωπὸς ἀκόμη**· || συνεκδ. ὁ μήπω ἀποξηρανθείς, ὁ μὴ στεγνώσας ἀκόμη, ὁ μισοστεγνωμένος: **νωπὰ ροῦχα**, Βαλαωρ.Φροσ.2,431 **εἶναι νωπὰ τὰ χείλη σου ἀκόμη ἀπ' τὰ φιλιά του.**

νωρεῖ Ἡσ. **«ἐνεργεῖ»**.

νώρεμνος Ἡσ. **«μέλας, πολύς»**· **2**) αὐτ. **«κατώτατος, ἀσθενής, ἔσχατος, πλατύς»**.

νωρίς ἐπίρρ. δημ. δ. τ. τοῦ ἐνωρὶς βλ.λ.: δ.τραγ. **μὰ σὺ ἔμαθες ἀπὸ νωρὶς νὰ πέφτῃς νὰ κοιμᾶσαι**, Παπαντ.Ἀγ.Ὀρ.101 **εἶναι πολὺ νωρίς.**

νῶροψ-οπος (ὁ,ἡ) ἐπ. ἐπίθ. τοῦ χαλκοῦ, ὁ στιλπνός, ὁ λαμπρός, ὁ ἐξαστράπτων: Ἰλ.Β 578 **ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν**, αὐτ.Ξ 383, Ὀδ. Ω 467 **αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν**· || μτγν. ἁπλῶς, ὁ φαεινός, ὁ στιλπνός: Νόνν.Δ 32,14· **2**) Ἡσ.**«ὀξύφωνος, εὔηχος»**.

νῶς (ὁ) μτγν. δωρ. τ. τοῦ νοῦς βλ.λ.: Θεόκρ.14,21 **τὶν' ἔχεν μ' ἐδόκεις νῶν** (ἰδ. γρ. νοῦν).

νωσάμενος Ἰων. συνηρ. μτχ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοησάμενος.
νώσασθαι Ἰων. συνηρ. ἀπαρφ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ ρ. νοῶ βλ.λ. ἀντὶ νοήσασθαι.
νῶσις-εως (ἡ) Ἰων. συνηρ. τ. τοῦ νόησις βλ.λ.
νωσίχολος Ἡσ. «ἀμελής, ῥάθυμος».
νωστελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βσλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,107.
νωταγωγός-ή-όν μσν. ὁ φέρων ἐπὶ τῶν νώτων φορτίον, ἐπὶ ὑποζυγίων : Ἱππιατρ.25.
νωταγωγῶ-έω ποι. φέρω, βαστάζω ἐπὶ τῶν νώτων : Κλέαρχ.π.'Αθήν.6,258Β.
νωταῖος-α-ον (νῶτον) μτγν. ποι. τ. τοῦ νωτιαῖος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.317.
νωτάκμων-ονος (ὁ,ἡ) ἐπ. ὁ ἔχων τὰ νῶτα κατάφρακτα, ὁ τεθωρακισμένα ἔχων τὰ νῶτα : Βατραχομ.294 **νωτάκμονες.. καρκίνοι.**
νωταλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ραχιαλγία βλ.λ., ἄλγος κατὰ τὰ νῶτα, κατὰ μῆκος τῆς ράχεως.
νωτάρης-ους-ες (νῶτον, αἴρω) Σουΐδ. «ὁ ἐπὶ τῶν νώτων αἴρων καὶ βαστάζων».
νώτειος-ον μσν. δ.γρ. νώτιος : Θεοφύλ.Σ 212,1.
νωτεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν νώτων φέρων, βαστάζων· εἰδ. ὁ νωτοφόρος ἡμίονος· πρβλ. Ἡσ. «νωτεῖς· οἱ ἀχθοφόροι ἡμίονοι, οἱ ἕλκοντες ζύγιοι»: Πολυδ.2,180.
νωτηγός-όν (νῶτον, ἄγω) μτγν. ὁ νωταγωγός βλ.λ. : Περίπλ.'Ερ.Θαλ.24.
νωτιαῖος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ νῶτα βλ.λ., ὁ τῶν νώτων, ὁ εἰς τὰ νῶτα εὑρισκόμενος : Ἱππ.'Αφ.5,18 **νωτιαῖος μυελὸς** (τὸ μέρος τοῦ κεντρικοῦ συστήματος τὸ ἐν τῷ νωτιαίῳ σωλῆνι, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐχενικοῦ σπονδύλου, ἔνθα συνέχεται μετὰ τοῦ προμήκους μυελοῦ, μέχρι τοῦ πρώτου ἢ δευτέρου ὀσφυϊκοῦ σπονδύλου), Πλάτ.Τιμ.74Α **καὶ περὶ τὸν διαυχένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον μυελόν·** ‖ τὸ ἀρσ. **νωτιαῖος** ὡς οὐσ. ὁ νωτιαῖος μυελός : Ἱππ. Ἄρθρ.45· ‖ **νωτιαῖα ἄρθρα** οἱ νωτιαῖοι σπόνδυλοι : Εὐρ.'Ηλ.841 **νωτιαῖα δ' ἔρρηξεν ἄρθρα·** κ. νεώτ. **νωτιαία ἄκανθα** τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ μέσῃ γραμμῇ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἀκανθωδῶν ἀποφύσεων : Διογ. 'Απ.6· ‖ νεώτ. **νωτιαῖα νεῦρα** τὰ ἐκ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἐκφυόμενα νεῦρα· ‖ ὁμ. νεώτ. **νωτιαῖον ἢ σπονδυλικὸν τρῆμα** ὀπὴ τρίγωνος ἢ στρογγύλη ἑκάστου σπονδύλου· ‖ ὁμ. **νωτιαῖος ἢ σπονδυλικὸς σωλὴν** σωλὴν ὅστις διελαύνει ἅπασαν τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἐμπεριλαμβάνων τὸν νωτιαῖον μυελὸν μετὰ τῶν χιτώνων αὐτοῦ· ‖ ὁμ. **νωτιαῖα γάγγλια** μικρὰ προμήκη ἢ ᾠοειδῆ σωμάτια ἐρυθρόφαια καὶ συμπαγῆ κείμενα ἐν τοῖς μεσοσπονδυλίοις τρήμασιν, ἔξωθεν τῆς σκληρᾶς μήνιγγος· ‖ ὁμ. ἰατρ. **νωτιαία παράλυσις τῶν παίδων** ἀσθένεια τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐμφανιζομένη δι' ὑψηλοῦ πυρετοῦ, ὃν ἀκολουθεῖ παράλυσις ἀπὸ μυῶν τινων μέχρι γενικῆς· ‖ ὁμ. **νωτιαία ἢ νωτιὰς φθίσις** πάθησις τῶν ὀπισθίων δεσμῶν τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, συφιλιδικῆς ἀρχῆς· **2)** μτγν. ὀπίσθιος : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.63,46 **ν- λεπίς.**
νωτιάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. ἐπίθ. ἡ νωτιαία βλ.λ. : Ἱππ.Νούσ.2,51 **νωτιὰς φθίσις** (ἅ. νωτιαία φθίσις).
νωτϊδανός (ὁ) εἶδός τι κήτους, εἶδος γαλεοῦ, ὁ ἰχθὺς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἐπαινέτ.π.'Αθήν.7,294D καλούμενος ἐπινωτιδεύς : 'Αριστλ.ἀπ.310· ‖ νεώτ. ζωολ. γένος **καρχαριϊδῶν** ἰχθύων χονδροπτερυγίων.
νωτίζω (νῶτον) ποι. ἐν χρ. π. τραγ. μ. κτ. ἀόρ. (οἱ λοιποὶ χρ. μ.ἐν συνθ. μτ. τῆς προθ.ἀπὸ) δίδω, στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς φυγήν, φεύγω: Εὐρ.'Ανδρ. 1141 **οἱ δ' ὅπως πελειάδες ἱέρακ' ἰδοῦσαι πρὸς φυγὴν ἐνώτισαν·** ‖ κ. μτ. συνωνύμ. αἰτ. : Σοφ. ΟΤ 193 **ἀντιάζω παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας ἄπουρον** (σχόλ.«παλινδρομῆσαι»)· ‖ ἐν πάπ. κ. ἀπολ. : **νωτίσας θυέτω·** **2)** καλύπτω τὰ νῶτά τινος : Εὐρ.Φοίν.654 **κισσὸς ὃν περιστεφὴς ἑλικτὸς εὐθὺς ἔτι βρέφος χλοηφόροισιν ἔρνεσιν κατασκίοισιν ὀλβίσας ἐνώτισεν·** **3)** ἐπιφαύω ἐλαφρῶς τὴν ἐπιφάνειάν τινος : Αἰσχ. 'Αγ.286 **μέγαν δὲ πανὸν ἐκ νήσου τρίτον Ἀθῷον αἶπος Ζηνὸς ἐδέξατο.. ὑπερτελής τε πόντον ὥστε νωτίσαι** (ὥστε ἡ φλὸξ νὰ διατρέξῃ τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης, ἤτοι ὑπεράνω τῶν νώτων τῆς θαλάσσης νὰ λάμψῃ)· **4)** Ἡσ. «νωτίσασθαι· ἀναθέσθαι ἐπὶ τῶν ὤμων».
νώτιος-ον σπαν. τ. ταυτόσημος τῷ νωτιαῖος βλ.λ.: Τίμ.Λοκρ.100Α **νώτιοι σπόνδυλοι,** Φιλόξ.2,28.
νώτισμα-ατος (τὸ) (νωτίζω 2)) κάλυμμα τῶν νώτων, πᾶν ὅ,τι τις φέρει ἐπὶ τῶν νώτων, οἷον αἱ πτέρυγες : Τραγ.'Αδέσπ.541.
νωτοβατῶ-έω μτγν. ἀναβαίνω, ἐπιβαίνω ἐπὶ τῶν νώτων, καβαλλάω, ἐπὶ τῆς ὀχείας τῶν ζῴων, οἷον ἐπὶ τῶν κυνῶν : Στράτ.ΑΠ 12,238· **2)** διαβαίνω ὑπεράνω τῶν νώτων ἢ τῆς ράχεως : 'Αντίφιλ.ΑΠ7, 175 **ἤδη καὶ τύμβους νωτοβατοῦσι βόες.**
νωτόγραπτος-ον κ. μσν. ὁ περὶ τὰ νῶτα, τὴν ράχιν φέρων γραμμάς τινας, ὁ ἐζωγραφημένα ἢ πεποικιλμένα ἔχων τὰ νῶτα : 'Αριστλ.ἀπ.297 **νωτόγραπτα λέγεται βῶξ, σκολιόγραπτα δὲ κολίας.**
νωτοκοπῶ-έω μτγν. κτυπῶ, πλήττω τὰ νῶτα : Θεοδοτ.ΠΔ Ἐξ.13,13, αὐτ.'Ησ.66,3.
νῶτον (τὸ) κ.μσν. κ. νεώτ. κ. **νῶτος** (ὁ) πληθ. πάντοτε **νῶτα,** ἐν τῇ μτγν. ὅμως κ. **νῶτοι** (ΠΔ Βασ.3,7, 19(33)) (τὸ γένος τοῦ ἑν. εἶναι ἀκαθόριστον π.'Ομ. κ. Ἡσιόδ., οὐδέτερον εἶναι ἐν Πίνδ.Π 1,28, αὐτ.4, 83, Εὐρ.Κύκλ.237, αὐτ.643, 'Αριστφ.'Ιππ.289, αὐτ. Εἰρ.147, Ἀντιφάν.132,6 καὶ ἀείποτε π. 'Αττ. κτ. τὸν Φρύνιχ.257· ἡ αἰτ. τοῦ ἀρσ. ἀπαντᾷ π. Ἱππ Προρρ.2,30, αὐτ.40, Ξεν.'Ιππ.3,3, 'Αριστλ.ΖΙ 512b,17, αὐτ.547a,6, Εὔφορ.224 J, ἐν τῇ νεωτ. ἐν χρ. μ. ὁ πληθ. τοῦ οὐδ.), ἡ ραχιαία ἐπιφάνεια τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικῶς τῶν σπονδυλωτῶν ζῴων, τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ σώματος, ράχις, πλάτη, ἐν τῷ ἑν. ἐπὶ ἀνθρώπων : 'Ιλ.Ε 147 **ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ νώτου τοὺς μὲν ἔασ'·** ‖ κ. ἐπὶ κάπρου : αὐτ.Ν 473 **φρίσσει δέ τε (σῦς) νῶτον ὕπερθεν·** ‖ κ. ἐπὶ προβάτου καὶ αἰγός : αὐτ.Ι 207 **ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγός·** ‖ κ. ἐπὶ ἵππων : αὐτ.Β 765 **ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας·** ‖ συχν. ὁ πληθ. π. ποι. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἑν. : 'Ιλ.Β 308 **δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς σμερδαλέος,** 'Οδ.Ζ 225· ‖ συχν. π. ἐπ. ἐπὶ τῶν σαρκῶν τῆς ράχεως ἢ τῆς πλάτης ζῴου παρασκευαζομένων ἢ παρασκευασθεισῶν πρὸς βρῶσιν : αὐτ.Δ 65 **'καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών,** αὐτ.Ξ 437· **2)** μτφ. ἡ λ. ἐν μεγίστῃ χρ.· εἰδ. ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης : 'Ιλ.Β 159 **Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,** 'Οδ.Γ 142, Ἡσίοδ. Θ 762, Εὐρ.'Ελ.129 **ἐν νώτοισιν ποντίας ἁλός·** ‖ μσν. κ. ἡ ἐπιφάνεια ποταμοῦ : Νικ.Χων. ἐν Σάθ. Ι,120 **ποταμοὶ ἀναστοιβάζοντες τὰ ρεῖθρα καὶ τὰ νῶτα ὑποστρωννύντες·** ‖ κ. ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς : Πίνδ.Π 4,228 **σχίζε νῶτον γᾶς,** αὐτ.26, Εὐρ.ΙΤ 46 **χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τοῦ στερεώματος : αὐτ.ἀπ.114 **ἀστεροειδέα νῶτα αἰθέρος,** 'Αριστφ.Θεσμ.1067, Πλάτ. Φαῖδρ.247C **ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ·** ‖ δθ. φρ. **ἕσπερα νῶτα** τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, αἱ δυσμαί, ἡ δύσις : Εὐρ.'Ηλ.731 **τὰ δ' ἕσπερα νῶτ' ἐλαύνει θερμᾷ φλογί·** ‖ ὁμ. μτφ. τὰ ἄνω μέρος, ἡ ράχις βράχου ἢ ὄρους, κορυφογραμμή : Πίνδ.Ο 7,87 **νώτοισιν Ἀταβυρίου μεδέων,** Εὐρ.'Ιππ.128 **θερμᾶς δ' ἐπὶ νῶτα πέτρας εὐ-**

αλίου κατέβαλλ' || κ. ἐπὶ τύμβου : αὐτ.'Ελ. 842 **τύμβου ἐπὶ νώτῳ σὲ κτανὼν ἐμὲ κτενῶ'** || κ. ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ δίφρου : αὐτ.Τρῳ.572 **ποῖ ποτ' ἀπήνης νώτοισι φέρει;** || κ. ἐπὶ πρίονος: Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,204 **νώτῳ καμπτόμενον πρίονα'** || κ. ἐπὶ τῆς πλήμνης τοῦ τροχοῦ : ΠΔ Βασ. 3,7,19(33) **αἱ χεῖρες αὐτῶν** (τῶν τροχῶν) **καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν . . πάντα χωνευτά'** || τὸ ὄπισθεν μέρος σελίδος : Γαλ.15,624' || κ. ἐπὶ δακτύλων, ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν τῆς παλάμης ἐπιφάνεια : Προκ.Γαζ.'Εκφρ.168,11' **3)** νεώτ.στρατ. τὰ ὄπισθεν στρατιωτικῆς παρατάξεως τμήματα, δθ. κ. τὰ μετόπισθεν : **τοὺς προσέβαλον ἐκ τῶν νώτων,·ἠθέλησαν νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ νῶτά των'** **4)** μτφ. ἐν φρ. ἐπὶ μαχομένων, ἀγωνιζομένων, ἐπὶ πολεμιστῶν, **νῶτα ἐντρέπω** στρέφω τὰ νῶτα, τρέπομαι εἰς φυγήν, φεύγω, δείχνω τὴν πλάτη μου : 'Ηρ.7, 211 **καὶ ὅκως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν'** || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **νῶτον ἐπιστρέφω** : Χρησμ. ἐν 'Ηρ.7,141 **ἀλλ' ὑποχωρεῖν νῶτον ἐπιστρέψας'** || ὁμ. μτγν. **δίδωμί τινι νῶτα** : Πλούτ.'Ηθ.787F, Πάπ.' || ὁμ. μτγν. **δείκνυμι ἢ δεικνύω τὰ νῶτα** : Πλούτ.Μάρκελλ.12 **δοκοῦσι τότε δεῖξαι τὰ νῶτα τοῖς 'Ρωμαίοις'** || ὁμ. **πίπτω ἐπὶ νώτῳ** πίπτω ὄπισθεν, χωρὶς νὰ γίνω ἀντιληπτός : Αἰσχ.'Ικ.91 **πίπτει δ' ἀσφαλὲς οὐδ' ἐπὶ νώτῳ'** || **κατὰ νώτου** ὄπισθεν, δθ. **κατὰ νώτου γίγνομαί τινος** ἔρχομαι, φθάνω ὄπισθέν τινος : 'Ηρ.1,9, αὐτ.10 **κατὰ νώτου ἐγένετο ἰούσης τῆς γυναικὸς ἐς τὴν κοίτην'** || ὁμ. **κατὰ νώτου λαμβάνω τι** καταλαμβάνω, κυριεύω τι ἐκ τῶν ὄπισθεν, αὐτ.75 **ὅπως ἂν τὸ στρατόπεδον . . κατὰ νώτου λάβοι'** || μτγν. **κατὰ νῶτα λαμβάνω** δέχομαι ἐκ τῶν ὄπισθεν: Θεόκρ.22,84 **ὁππότερος κατὰ νῶτα λάβῃ φάος ἠελίοιο'** || **κατὰ νώτου βοηθῶ** σπεύδω εἰς βοήθειάν τινος ἐκ τῶν ὄπισθεν, βοηθῶ τὰ νῶτά τινος, ἐπὶ στρατευμάτων μαχομένων : Θουκ.1,62 **κατὰ νώτου βοηθοῦντας ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους'** || νεώτ. **ἐπιτίθεμαι ἐκ τῶν νώτων** ἐπιτίθεμαι ἐκ τῶν ὄπισθεν, ὑπούλως, οὐχὶ ἀνδρικῶς.

νωτονήκτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν **νωτονηκτιδῶν.**

νωτοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ λαμβάνων εἰς τὰ νῶτα πληγάς, ὁ δεχόμενος πλήγματα, ὁ πληττόμενος εἰς τὰ νῶτα, ὁ μαστιγίας, ἐπὶ δούλων : 'Αριστφ.ἀπ.830, Φερεκρ.89.

νῶτος (ὁ) δ.τ. τοῦ νῶτον βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,7,19(33), αὐτ.Ψαλμ.68(69),24 **σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν . . καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν . . σύγκαψον.**

νωτοστροφῶ-έω γλωσσ. στρέφω **τὰ νῶτα.**

νωτοφορία (ἡ) μτγν. τὸ φέρειν, τὸ βαστάζειν ἐπὶ τῶν νώτων τι, τὸ ἀχθοφορεῖν : Διόδ.Σ 2,54 **αἱ πρὸς νωτοφορίαν ἠσκημέναι** (κάμηλοι).

νωτοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὁ ἀχθοφόρος, ὁ φορτηγός : ΠΔ Παραλ.2,2, 18 **καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα** χιλιάδας νωτοφόρων **καὶ ὀγδοήκοντα** χιλιάδας λατόμων, Δίων Κ 56,20 **νωτοφόρος ἡμίονος,** Πολυβ.2, 180, Πάπ. **νωτοφόροι ὄνοι,** αὐτ. **νωτοφόρα** ὑποζύγια, 'Επιγρ. κτήνη **νωτοφόρα** (φορτηγὰ ζῷα)' **2)** τὸ ἀρσ. **νωτοφόρος** ὡς οὐσ. ὁ ἀχθοφόρος, ὁ χαμάλης : ΠΔ Παραλ.2,34,13 **καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα,** Πάπ.' **3)** τὸ οὐδ. **νωτοφόρον** ὡς οὐσ. τὸ φορτηγὸν ζῷον : Ξεν.ΚΠ 6,2,34 **καὶ κατὰ τὸ νωτοφόρον δὲ ἀξίνην καὶ δρέπανον** (δ.γρ. τὸν νωτοφόρον).

νωτοφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ τῶν νώτων φέρω, βαστάζω, ἀχθοφορῶ : Διόδ.Σ 2,54 **πυρῶν μὲν ἀνὰ δέκα μεδίμνους νωτοφοροῦσιν'** κ. ἀπολ. : αὐτ. 17,105, Βέττ.Βάλ.77,14.

νωτοφυλακῶ-έω μσν. φυλάττω τὰ νῶτα, ὀπισθοφυλακῶ βλ.λ. : Νικηφ.Πατρ.60,6.

νωτοφύλαξ-ακος (ὁ) μσν. ὀπισθοφύλαξ βλ.λ. : Πασχ.Χρον.725,16 **ἔμειναν δὲ τῇ παρασκευῇ νωτοφύλακες καβαλλάριοι.**

νωτοχορδή (ἡ) νεώτ. ἡ νωτιαία χορδὴ ἥτις εἶναι ἡ πρώτη ἐμβρυολογικὴ καταβολὴ τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

νωφαιόν (ἡ) 'Ησ. «ἀφανές».

νωφαλή(ς) 'Ησ. «νωθρός».

νωφρύς (ἡ) μτγν. βαλλωτὴ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,103.

νωχαλίζει 'Ησ. «βραδύνει».

νωχἄλός-ή-όν μτγν. 'Ησ. «νωχελής»' || συγκρ. ἀνωμάλως σχημ. **νωχαλέστερος** : 'Ανδροκύδ.π. Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.7,6,33 **φυχὴ νωχαλεστέρα.**

νωχέλεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δ.τ. **νωχελία** κ. ἐπ. νωχελίη ('Ιλ.Τ 411) ἡ ἰδιότης τοῦ νωχελοῦς, βραδύτης, νωθρότης, ὀκνηρία : 'Ορειβ.ἀπ.58, 'Ησ.

νωχελεύομαι μτγν. ἀποθ. εἶμαι νωχελής, βραδύς, ὀκνηρός, νωθρός : 'Ακύλ.ΠΔΠαροιμ.18,9' **2)** προσποιοῦμαι ἀσθένειαν : ἀμφ. ἐν 'Επιγρ.

νωχελής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα ἀντιμετωπίζων ἀδιαφόρως, ὁ οὐδεμίαν ἐκδηλῶν ζωτικότητα, ὁ κινούμενος βαρέως καὶ βραδέως, ὁ δυσκίνητος, ὁ νωθρός, ὁ χαῦνος, ὁ ὀκνός : Σοφ. ἀπ.142,19 **αἰεὶ ποτ' ἐστὲ νωχελεῖς καὶ μέλλετε,** Εὐρ.'Ορ.800 **περιβαλὼν πλευροῖς ἐμοῖσι πλευρὰ νωχελῆ νόσῳ,** 'Αρατ.391 **νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι,** Νίκ.Θηρ.162 **νωχελὲς βάρος,** Φιλόδ.'Οργ.64W **ἄνθρωποι νωχελέστεροι,** Βέττ.Βάλ.68,12, Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11 **Κρόνου νωχελὴς δύναμις'** **2)** τὸ οὐδ. **νωχελές** ὡς οὐσ. ἡ νωχέλεια βλ.λ. : Διοκλ.ἀπ.131 **τὸ δυσκίνητον καὶ νωχελές'** **3)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ ἔκτρωμα βλ.λ. : 'Ιππ. Γυν.1,78' **4)** νεώτ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. **νωχελέστατα** ὡς ἐπίρρ. κατὰ τὸν πλέον νωχελῆ τρόπον, μετὰ μεγίστης νωχελείας, νωθρότητος.

νωχελία (ἡ), ἐπ. τ. νωχελίη δ. τ. τοῦ νωχέλεια βλ.λ. : 'Ιλ.Τ 411 **οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο,** 'Ορφ.ἀπ.286, Βέττ.Βάλ.2,6, 'Ιάμβλ.Πυθ.15,65

νωχελίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ βαλλωτὴ βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,103.

νωχελῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον νωχελῆ, δυσκινήτως, νωθρῶς, ὀκνά : **ἐργάζεται νωχελῶς.**

νῶχμα 'Ησ. «ὄνειδος»· πρβλ. νύχμα.

νώψ-ῶπος (ὁ,ἡ) (νη, ὄπτομαι) 'Ησ. **«ἀσθενὴς τῇ** ὄφει, μύωψ».

Ξ

Ξ, ξ (τὸ) (ἄκλ.) **κ. νεώτ. κ.** δημ., γρ. ξεῖ κ. ξῦ (Καλλί. Κωμ.π.Ἀθήν 10,453D) τὸ δέκατον τέταρτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ φοινικικοῦ sameh, εἰσαχθὲν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου τῷ 403 π.Χ. καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ λατ. X· ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς διπλοῦν γράμμα, σύνθετον ἐκ τῶν γραμμάτων γσ, κσ, χσ· ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ ἐξηκολούθει νὰ γράφηται κσ, ἐν δὲ τῇ ἀττικῇ διὰ τοῦ χσ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Σαμίου ἀλφαβήτου· Διον.Ἀλ.Συνθ.166 «τρία δὲ διπλᾶ, τό τε Ζ καὶ τὸ Ξ καὶ τὸ Ψ. Διπλᾶ δὲ λέγουσιν αὐτὰ ἤτοι διὰ τὸ σύνθετα εἶναι, τὸ μὲν Ζ διὰ τοῦ Σ καὶ Δ, τὸ δὲ Ξ διὰ τοῦ Κ καὶ Σ, τὸ δὲ Ψ διὰ τοῦ Π καὶ Σ συνεφθαρμένων ἰδίαν φωνὴν λαμβάνοντα», αὐτ.172· ‖ τὸ σύμπλεγμα κσ (ξ) ὑπάρχει εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ παρίσταται **ἐν** μὲν τῇ σανσκριτικῇ διὰ τοῦ ksh, ἐν τῇ γοτθικῇ κ. ἀρχ. γερμ. διὰ τοῦ hs, νῦν chs, οἷον ἄξων, σανσκρ. akhs-has, λατ. axis, γοτθ. vahs-ja, ἀρχ. γερμ. ahs-a κ. νῦν achse· **2)** ἐν τῇ δωρ. ἐναλλάσσει τοὺς δύο αὐτοῦ φθόγγους, οἷον ξιφίας, δωρ. σκιφίας, ξιφύδριον, δωρ. σκιφύδριον, ἰσχύς, δωρ. ἰξύς· **3)** διαλεκτικῶς ἐμφανίζεται ἀντὶ τοῦ σ, οἷον ξὺν ἀντὶ σύν, ξύλινος ἀντὶ σύλινος· ὁμ. κ. ἀντὶ τοῦ κ, οἷον ξυνὸς ἀντὶ κοινός· **4)** ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἰων. ἀντὶ τῶν σσ, οἷον διξός, τριξὸς ἀντὶ δισσός, τρισσός· **5)** δημ. ἀδρύνεται ἐνίοτε εἰς τσ, οἷον τσιγγρίζω ἀντὶ ξιγγρίζω· **6)** ἀπαντᾷ ἰδ. εἰς τὸν ἐνεργ. κ. μέσ. μέλλ. κ. ἀόρ. τῶν οὐρανολήκτων ρ. καὶ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματισθέντα παράγωγα, προσθήκῃ τῆς ἀπὸ σ ἀρχομένης καταλήξεως εἰς θέματα λήγοντα εἰς οὐρανισκόφωνα, οἷον πλέκω, πλέξω, ἔπλεξα, πλέξομαι, ἐπλεξάμην, πλέξις, τάττω, τάξω, ἔταξα, τάξομαι, ἐταξάμην, τάξις· ‖ κ. ἐν τῇ δημ. κτ. ἀναλογίαν εἰς μέλλ. κ. ἀόρ. σχηματιζομένους διὰ τοῦ σ, οἷον ἁρπάξω ἀντὶ ἁρπάσω, ἀγγίξω, πειράξω, σκούξω, τραντάξω, λουφάξω· ‖ δημ. κ. εἴς τινα ρήματα διφορεῖται, οἷον φτιάξω κ. φκιάσω· **7)** ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα (60) καὶ τὸ τακτικὸν ἑξηκοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ἑξηκοντάκις· ὀξυτονούμενον δὲ κάτωθεν πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα χιλιάδες (60.000) καὶ τὸ τακτικὸν ἑξηκοντάκις χιλιοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ἑξηκοντάκις χιλιάκις· **8)** μουσ. ἐν τῇ ἑλλην. μουσικῇ τὸ Ξεῖ καὶ Πῖ ἀνεστραμμένον ἐδείκνυε τὴν τρίτην διεζευγμένων ἐν τῷ ὑπολυδίῳ τρόπῳ κ. συνημμένων ἐν τῷ ἰαστίῳ καὶ τὴν παρυπάτην μέσων ἐν τῷ ὑπεριαστίῳ.

ξ- δημ. συγκεκ. τ. τῆς ἐν συνθέσει δημ. προθ. ξε- (ἐξ ἀρχ. κ. νεώτ. ἐξ, ἐκ), τῆς συγκοπῆς γινομένης ὅταν ἡ μεθ' ἧς τίθεται λέξις ἄρχεται ἀπὸ α ἢ ο, ἢ τοῦ ε ἂν τοῦτο κεῖται ὡς ρηματ. αὔξησις, ἔχουσα δὲ τὴν αὐτὴν ἢ παραπλησίαν σημ. ἣν ἐν συνθέσει ἡ ἐξ (ξε), οἷον ξάδερφος, ξαγοράζω, ξαμώνω, ξανάστροφα, ξάστερα, ξόδι, ξοδιάζω, ξέλεγα, ξεῖπα (κ. ξέϊπα), ξέγινε.

ξαγγλίζω δημ. κτενίζω δι' ὡραίου κτενός· παθ. ξαγγλίζομαι, μτχ. παθ. παρακ. **ξαγγλισμένος·** **2)** δίδω λαβὴν εἴς τι, ὑποκινῶ τι **ἐν** οὐ δέοντι.

ξαγγρίζω δημ. ἐρεθίζω, ἐξαγριώνω.

ξάγι (τὸ) (ἐξάγιον) δημ. δοχεῖον ὡρισμένης χωρητικότητος σιτηρῶν, κόσκινον, δι' οὗ μετρεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ μυλωθροῦ λαμβανόμενον ποσοστὸν ὡς δικαίωμα ἀλέσεως, τὰ ἀλεστικά: **πρῶτα θὰ πάρω τὸ ξάγι μου·** **2)** μέτρον δημητριακῶν καρπῶν ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ κοιλοῦ, τὸ (ἡ)μίκοιλο· **3)** μέτρον πυρίτιδος καὶ σφαιριδίων διὰ τὰ κυνηγετικὰ ὅπλα· **4)** μέτρον μεταξοσπόρου καὶ ἄλλων πολυτίμων πραγμ., ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἕκτον τῆς οὐγγίας, τὸ 1/72 τῆς ἐνετικῆς λίτρας: δ.τραγ. **κι εἶχεν ἑξῆντα' δυὸ φλουριὰ κι ἑξῆντα** ξάγια μόσκο.

ξαγιάζω (ξάγι) δημ. λαμβάνω μὲ τὸ μέτρον τοῦ μυλωθροῦ, μὲ τὸ ξάγι, ὃν συνήθως μεγαλυτέρας χωρητικότητος ἢ ὅσον ὁ μυλωθρὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ· ‖ δθ. λαμβάνω τι κρυφίως, δολίως, ὑπεξαιρῶ.

ξαγκίστρωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαγκιστρώνω, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ ἀγκίστρου· **2)** ναυτ. ἐπὶ ἀγκύρας, ἡ ἀνάσπασις.

ξαγκιστρώνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξαγκίστρωσα** κ. παθ. **(ἐ)ξαγκιστρώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξαγκιστρωμένος,** ἐξάγω, ἀπαλλάττω τι τοῦ ἀγκίστρου, ἐξαγκιστρῶ· ‖ κ. μέσ. ἀπαλλάττομαι τοῦ ἀγκίστρου, οἷον ἰχθύς: **τὴν ὥρα ποῦ τὸ 'φερνα, ξαγκιστρώθηκε τὸ ψάρι·** **2)** ναυτ. ἐπὶ ἀγκύρας, ἀνασπῶ· **3)** ρηματ.π. ξαγκίστρωμα.

ξαγκωνιάζομαι δημ. ἐξαγκωνιάζομαι βλ.λ.

ξάγναντα ἐπίρρ. δημ. ἀντικρύ, ἀπέναντι.

ξαγνάντεμα (τὸ) (ξαγναντεύω) δημ. ἐπισκόπησις μακρόθεν καὶ ἀντικρύ: Παλαμ.Περ.Χαιρ.158,3 **τὸ ξαγνάντεμα σὰ νὰ τὸ ξέμαθα τῶν ὁλάνοιχτων τόπων·** πρβλ. ἀγνάντεμα· **2)** τόπος ἀφ' ὅπου δύναταί τις εὐχερῶς νὰ ἐπισκοπῇ τὰ πέριξ, καλὴ σκοπιά, (ξ)άγναντο.

ξαγναντεύω δημ. βλέπω μακρόθεν καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἰδ. πρὸς χῶρον ἀναπεπταμένον, ἐπισκοπῶ: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.130,10 **τὴν ξαγναντεύει ἡ μάννα της ἀπ' ὥριον παραθύρι,** Παλαμ.Περ.Χαιρ. 161,6 **ἀπὸ ἕνα ψήλωμα, . . ξαγνάντεψα τὴν ἐξοχή της·** **2)** ρηματ. π. ξαγνάντεμα.

ξάγναντο (τὸ) δημ. τόπος ἀφ' ὅπου γίνεται ἐπισκόπησις τῶν πέριξ, τὸ ξαγνάντεμα: Βαλαωρ. Ἀθ.Διάκ.3,58 **κανένας πεζοδρόμος στὸ ξάγναντο δὲ φαίνεται,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.129,1 **ὄχι στεριᾶς ἀσφαλισμένα ξάγναντα καὶ λιμάνια.**

ξαγορά (ἡ) δημ. ἐξαγορὰ βλ.λ.

ξαγοράρης (ὁ) ((ἐ)ξαγορεύω) δημ. ὁ ἐξαγορευτής, ἐξομολογητής, πνευματικός: δ.τραγ. **φέρε μου ξαγοράρη, .. νὰ 'πῶ τὰ κρίματά μου.**

ξαγόρεμα (τὸ) (ξαγορεύω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ (ἐ)ξαγορεύω βλ.λ., ἡ ἐξομολόγησις.

ξαγορευτής (ὁ) (ξαγορεύω) μσν. κ. δημ. κ. **ἐξαγορευτὴς ὁ** ἐξομολογητής, ὁ πνευματικός: Γεωργιλ.ΘΡ ἐν Κορ.Ἀτ.2,128 **ἔκοψε τοὺς παπάδες, . . καὶ τοὺς ξαγορευτάδες.**

ξαγορεύω δημ. κ. **ἐξαγορεύω,** ἀόρ. **(ἐ)ξαγόρεψα** κ παθ. **(ἐ)ξαγορεύτηκα,** ἐξομολογῶ τινα·

|| κ. ἀμτβ. ἐξομολογοῦμαι τὰς ἁμαρτίας μου εἰς τὸν ἐξαγορευτήν, τὸν πνευματικόν· || κτ. ἐπέκτ. συνδιαλέγομαι μετά τινος προσπαθῶν νὰ ἐξιχνιάσω τὴν γνώμην του, τὰς προθέσεις του : **ξαγόρεφέ τον μὲ τρόπο, ἂν θὰ τὴν πάρῃ ἢ ὄχι·** **2)** νουθετῶ, συμβουλεύω : Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.126,6 **ἡ μιὰ ἄρχισε νὰ τῆς μιλῇ, κι ἡ ἄλλη νὰ τὴ βρίζῃ | καὶ κείνη ποὺ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ τὴν ξαγορεύει·** **3)** ρηματ. π. ξαγόρεμα, ξαγορευτής.

ξαγριεύω δημ., ἰδιωμ. (κρητ.) κ. ξαγριεύγω, ἀόρ. παθ. (ἐ)**ξαγριεύτηκα**, καθιστῶ τινα ἄγριον, ἐξοργίζω, ἐξερεθίζω, ἐξαγριώνω : ᾿Ερωτόκρ.3,530 **κι ὅσ᾿ ἡ Φροσύνη τσ᾿ ἤλεγε τὸ μίλημα ν᾿ ἀφήσῃ, τόσο τὴν ἐξαγρίευγε, κι ἤστεκε ν᾿ ἀφορμίσῃ·** || κ. ἀμτβ. ἐξαγριοῦμαι, ἀγριεύω : ᾿Ερωτόκρ.3,504 **τόσον καὶ πλιὰ ξαγρίευγε κι ἀλλῆς λογῆς ἐγίνη,** αὐτ.2,781 **τὰ μάτια ξαγριέφασι, καρβούνω σπίθες βγάνου·** **2)** ἀμτβ. ἀναφορ. πρὸς ἀγρόν, καθίσταμαι χέρσος, ἄγριος.

ξαγρύπνημα (τὸ) δημ. ἀγρύπνημα βλ.λ.

ξαγρυπνιά (ἡ) δημ. ἀγρυπνία βλ.λ.

ξαγρύπνισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀγρύπνημα, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ἀϋπνία.

ξάγρυπνος-η-ο δημ. ἄγρυπνος βλ.λ. : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 11,12 **βαρβατιάζουν καὶ γυροφέρνουν ξάγρυπνα τὸ βράδυ** (τ᾿ ἀγρίμια).

ξαγρυπνῶ δημ. κ. -άω μένω ἄγρυπνος, χάνω τὸν ὕπνον μου : δ.τραγ. **τί κάθεσαι καὶ ξαγρυπνᾷς γιά ᾿να φτωχὸ διαβάτη**,Γρυπ.Σκ.Τερρ.᾿Ύπνου δάκρυα 4 **ποὺ ἐνῶ κοιμοῦμαι ξαγρυπνᾷ ἡ νυχτοπαρωρίτρα·** **2)** ρηματ. π. ξαγρύπνημα.

ξαδέρφι (τὸ) δημ. κ. πληθ. **ξαδέρφια** ὁ ἐξάδελφος : Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.53,9 **καὶ τὸ λεβέντη Κώστα | ὁποὺ ᾿χε δώδεκα ἀδερφοὺς καὶ τριανταδυὸ ξαδέρφια,** ΜΜ **νὰ ᾿ρθοῦσι τὰ ξαδέρφια σου καὶ σένα νὰ δικιώσουσι.**

ξάδερφος (ὁ) δημ., θηλ. **-η** (ἐ)ξάδελφος βλ.λ. : ΜΜ **σκοτώσαμε τὸ μπάρμπα μας, τὸν πρῶτονέ μας ξάδερφο.**

ξαδερφοσύνη (ἡ) δημ. ἡ συγγένεια μεταξὺ ἐξαδέλφων.

ξαδερφούλης (ὁ) δημ., θηλ. **-ούλα** (ἐ)ξαδελφούλης βλ.λ.

ξαδιάντροπος-η-ο δημ. ἀ. ξεδιάντροπος βλ.λ.

ξάζω μσν. ἀξίζω, ἔχω ἀξίαν : ᾿Ερωτόκρ.2,1590 **καμωμένα δὲν ξάζουσ᾿ οὐδὲ τίποτσι,** αὐτ.1651.

ξαθός-ιά-ό μσν. κ. δημ. ξανθὸς βλ.λ. : ᾿Ερωτόκρ. 4,901 **γίνεται μελανόμαυρος, ποὺ τον ξαθὸς περίσσα,** αὐτ.5,907 **αγουρὰ ξαθὰ ᾿χε τὰ μαλλιά.**

ξαθοσγουρομάλλης (ὁ) μσν. ὁ ἔχων κόμην ξανθὴν καὶ οὔλην : ᾿Ερωτόκρ.2,1336 **κεῖνον τὸ χρυσοκόκκινο τὸν ξαθοσγουρομάλλη.**

ξαθόσγουρος-η-ο μσν. κ. δημ. κ. ξανθ- ὁ ξαθοσγουρομάλλης βλ.λ.

ξαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **ξανῶ** (᾿Αριστφ. Σφ.827), ἀόρ. **ἔξηνα** (Εὐρ.᾿Ορ.12) κ. νεώτ. δημ. **ἔξανα** κ. παθ. **ἐξάνθην** (Αἰσχ.ἀπ.304,7), παρακ. **ἔξαμμαι** (Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,23,2) κ. **ἔξασμαι** (ἐν συνθ. μτ. τῆς κατά, ἀνά : ῾Ιππ.᾿Ελκ.24, Γαλ.π.᾿Ορειβ.51, 57,31, δημ. ἀόρ. παθ. **ξάστηκα** κ.μτχ. παθ. παρακ. **ξασμένος**, ἐπὶ ἐρίου, λινοῦ κτλ., κτενίζω ὅπως τὸ καταστήσω κατάλληλον πρὸς κλῶσιν, λαναρίζω· ῾Ησ. «ξαίνει· διαξέει. νήθει, σωρεύει, ἐργάζεται ἔρια» : ᾿Οδ.Χ 423 **εἰριά τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι,** Εὐρ.᾿Ορ.12 **στέμματα ξήνασ᾿**: || κ. ἀπολ. : Σοφ.ἀπ.497, ᾿Αριστφ.Λυσ.536 **κᾆτα ξαίνειν συζωσάμενος,** Πλάτ.Σοφ.226Β **καὶ πρός γε τούτοις ἔτι ξαίνειν,.. κερκίζειν·** || κ. μτ. γενικ. διαιρετ. : ᾿Αριστφ.ἀπ.717 **τῶν ἐρίων ξ-,** Κράτ. π. Πλούτ.᾿Ηθ.830C· || δημ. κ. παθ. : **μαλλὶ ξασμένο·** || κ. μτφ. : ᾿Αριστφ.Λυσ.579 **ξαίνειν εἰς καλαθίσκον κοινὴν εὔνοιαν ἅπαντες,** Πλάτ.Νόμ.780C **εἰς πῦρ ξαίνειν** (ἐπὶ ματαιοπονίας), παροιμ. **ἔλεγα νὰ ξανασάνω, μά ᾿βρα ἐδῶ μαλλιὰ νὰ ξάνω** (ἐπὶ μάτην ἐλπίσαντος ἀνάπαυσιν ἢ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ μεριμνῶν), ὁμ. **ξαίνει, ξαίνει ἡ παπαδιά, κι ὁ παπὰς ξεβράκωτος** (ἐπὶ τῶν διαρκῶς ἀσχολουμένων εἴς τι ἄνευ θετικοῦ ἀποτελέσματος)· **2)** ἐπὶ ὑφάσματος, κατεργάζομαι, καθαρίζω : ᾿Αριστφ. ῎Ορν.827 **τῷ ξανοῦμεν τὸν πέπλον;** **3)** ἐπὶ προσ., δέρω, κτυπῶ, ξυλίζω : Δημ.403 **περιρρήξας τὸν χιτωνίσκον ὁ οἰκέτης ξαίνει κατὰ τοῦ νώτου πολλάς** (πληγάς),Διον.᾿Αλ.Ρωμ.3,30**ἔξαινον τὸ σῶμα μάστιξι,** Πλούτ.Ποπλ.6 **ῥάβδοις ἔξαινον τὰ σώματα·** κ. παθ. : ᾿Αχιλλ.Τάτ.6,20· **4)** ἐπὶ κυμάτων, πλήττω τὴν ἀκτήν, χτυπιέμαι στ᾿ ἀκρόγιαλο, ἰδ. παθ. : ᾿Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 6 223 **θαλασσαίῃ ξανθὲν ἀπὸ σπιλάδι·** || γεν. ἐπὶ τοῦ ὕδατος, πληττόμενος, καταπίπτων ἀφρίζω : ᾿Απολλ.Ρ 4,1266 **ὕδωρ ξαινόμενον·** **5)** ἐπὶ σταχύων, ἀλωνίζω, τσακίζω· κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.304,7 **ἡνίκ᾿ ἂν ξανθῇ στάχυς** (ἰδ. ἀνάγν. ἡνίκ᾿ ἐξανθῇ)· **6)** παθ. ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, ἔχω ἐρεθισμόν, τσουγγρανάω : ᾿Αντυλλ.π.᾿Ορειβ. 10,34,8· **7)** ὁμ. παθ. ἐπὶ τοῦ νοῦ ἢ τῆς φυχῆς, ταλαιπωροῦμαι, δεινῶς ἐνοχλοῦμαι, ἀσχάλλω : ᾿Ιώσ.ΑΙ 1,1,4 **ξαίνεσθαι τὴν φυχὴν φροντίσι·** **8)** ρηματ.π. ξάντης, ξάσμα. ᾿Εκ ρίζ. ξαν- (σκαν-, συγγ. τῇ ρ. κτεν-, κτείς - κτενός).

ξακληρίζω δημ. ξεκληρίζω βλ.λ.

ξάκληρος-η-ο δημ. ξέκληρος, ὁ ἄνευ τέκνων, ἰδ. ὁ ἄνευ ἀρρένων τέκνων, ὁ ἄκληρος· || ὁ τοὺς ἀπογόνους ἀπολέσας, ὁ ξεκληρισμένος, ἰδ. ἐν ἀρᾷ ἢ ὡς ὅρκος : **μοῦ πῆρε ὅ,τι κι ἂν εἶχα, ποὺ ξάκληρος κι ἔρμος ν᾿ ἀπομείνῃ, - ξάκληρο νὰ πάῃ τοῦ πατέρα μου τὸ σπίτι, ἂν τὸν ἀδίκησα.**

ξακουσμένος-η-ο δημ. ἀ. ἐξακουσμένος βλ.λ., ὁ περίφημος : παροιμ. **κατσίβελος καὶ ξακουσμένος δὲ γίνεται** (ὁ εὐτελὴς δὲν κτᾶται δόξαν), Ζερβ.Μῦθ.Ζ 64 **ὑπάρχουν στὸν κόσμο ξακουσμένοι μάγοι,** ΜΜ **Ε Σταυριανέ μου ἀφέντη μου, | καὶ ξακουσμένο μου παιδί,**

ξακουστός-ή-ό μσν. κ. δημ. ἀ. ἐξακουστὸς βλ.λ. ὁ ξακουσμένος : ᾿Ερωτόκρ.4,1337 **ἐτοῦτος εἶναι ξακουστός, κι ὅλοι τόνε παινοῦσι,** αὐτ.1449, Πολίτ.᾿Εκλ.Τραγ.94,3 **κάστρο θεμελιωμένο, κάστρο ξακουστό,** ΜΜ **ἐβγῆκε ἡ ξακουστὴ Καλὴ | στοῦ Μιχαλέα τὴν αὐλή.**

ξακρίδι (τὸ) δημ. ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία σανὶς τοῦ κατὰ μῆκος πριονισθέντος κορμοῦ, καπάνα· || γεν. ὅ τι ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰ ἄκρα μεγάλου τεμαχίου· **2)** μτφ. συνήθ. κτ. πληθ. ἄχρηστον ὑπόλειμμα, ἀπόρριμμα.

ξακρίζω δημ. ἐκτελῶν τι φθάνω μέχρι τοῦ ἄκρου : **ὅταν σκουπίζῃς, νὰ ξακρίζῃς** (νὰ μὴν ἀφήνῃς τὶς ἄκρες ἀσκούπιστες)· **2)** ἐπὶ ἀγροῦ, ἐκσκάπτω, ἀνοίγω τὰς ἄκρας αὐτοῦ, ὅπου δὲν δύναται νὰ διέλθῃ τὸ ἄροτρον, καλλιεργῶ μέχρι τοῦ ἄκρου : **ξακρίζω τὸ χωράφι μὲ ἀξινάρι, ὅπου δὲν πάει τὸ ἀλέτρι·** **3)** κόπτω, ἀποκόπτω τὰς ἄκρας ἀντικειμένου τινὸς ὡς περιττάς, ἰδ. ἐπὶ βιβλίων, φυλλαδίων, ὧν ἀποκόπτονται αἱ ἄκραι τῶν σελίδων δι᾿ εἰδικῆς μηχανικῆς φαλίδος : **ξάκρισ᾿ το λιγάκι, - τὰ ξάκρισες βαθιά·** **4)** θέτω τι κατὰ μέρος ὡς ἄχρηστον ἢ εὐτελέστερον ἢ διάφορον : **ξάκρισε τὸ κουκκάρι ἀπὸ τὰ κρεμμύδια·** **5)** ἀποσύρω τινὰ εἰς τὸ ἄκρον, κατὰ μέρος, ἵνα ὁμιλήσω πρὸς αὐτὸν ἰδιαιτέρως· **6)** ρηματ.π. ξάκρισμα.

ξάκρισμα (τὸ) (ξακρίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξακρίζω βλ.λ.

ξαλάφρωμα (τὸ) (ξαλαφρώνω) δημ. κ. **ξελάφρωμα** κ. **ξαλαφρωμὸς** ἢ **ξελαφρωμός** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαλαφρώνω, ἡ ἐλάφρυνσις, ἀνακούφισις· || ἐν χρ. κ. μτφ.

ξαλαφρωμός (ὁ) δημ. κ. ξε-, τὸ ξαλάφρωμα

ξαλαφρώνω δημ. κ ξελαφρώνω, ἀόρ. (ἐ)ξαλάφρωσα κ. παθ. (ἐ)ξαλαφρώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξαλαφρωμένος, καθιστῶ τι ἐλαφρότερον, ἧττον ἐπαχθές, μειῶ τὸ βάρος, ἐλαφρώνω : ξαλάφρωσε τὸ φορτίο· || κ. ἀμτβ. ἐπὶ τοῦ φέροντος τὸ βάρος : ξαλάφρωσε τὸ καΐκι· 2) μτφ. ἀνακουφίζω, ἐλαφρώνω || κ. ἀμτβ ἀνακουφίζομαι, ἐλαφρώνομαι : Βαλαωρ. Ἀστραπόγιαννος 92 τότε ἐξαλάφρωσε ἡ καρδιά, τότε ἕνα δάκρυ πέφτει στὸ πρόσωπο ,τοῦ κλέφτη, - τοῦ τὰ εἶπα καὶ ξαλάφρωσα· 3) ἀμτβ. ἐπὶ ἀσθενῶν, ἔχω βελτιωμένην ὑγείαν, εἶμαι καλύτερα : τοῦ πήραμε βεντοῦζες καὶ ξαλάφρωσε λίγο· 4) ρημστ. π. ξαλάφρωμα, ξαλάφρωση, ξαλαφρωμός.

ξαλάφρωση (ἡ) τὸ ξαλάφρωμα βλ.λ.

ξαλέθω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάλεσα, μτχ. παθ. παρακ. ξαλεσμένος, τελειώνω τὸ ἄλεσμα, ἰδ. σίτου ἢ κριθῆς ἢ ὀραβοσίτου : ὅσο ν' ἀλέσω, νὰ ξαλέσω, ἔγινε τὸ φαΐ, παροιμ. ὅποιος ξαλέθει χαίρεται κι ὅπου πηχάει λυπᾶται· 2) ρηματ.π. ξάλεσμα.

ξάλεσμα (τὸ) δημ. ἡ συντέλεσις τοῦ ἀλέσματος.

ξαλλάζω δημ. κ. ξαλάσσω, ἀόρ. (ἐ)ξάλλαξα, ἀλλάσσω τὰ ἐνδύματά μου, ἰδ. ἐκδύομαι τὰ καθημερινὰ καὶ ἐνδύομαι τὰ ἑορτινά, τὰ καλά μου ροῦχα ἢ ἀντιθέτως.

ξάμμα (τὸ) (ξαίνω) ἔριον ἐξασμένον, ξάσμα· Ἡσ. ἐν λ. πεῖκος.

ξαμπελίζω δημ. ἀ. ξαμπελώνω βλ.λ.

ξαμολῶ δημ. κ. -άω, μέσ. ξαμολιέμαι κ. ξαμολιοῦμαι, ἀόρ. (ἐ)ξαμόλησα κ. παθ. (ἐ)ξαμολήθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξαμολημένος, ἐξαπολύω, ἀφήνω, ζῷόν τι νὰ ὁρμήσῃ ἢ νὰ ἐπιπέσῃ ἐναντίον τινός : ξαμόλησες τὸ σκύλλο καὶ μ' ἐδάγκασε, - μὴν ἀφήνετε τὰ σκυλλιά σας ξαμολημένα· || εἰδ. ἐπὶ προσ., ἀποστέλλω τινὰ ἐσπευσμένως νὰ πράξῃ τι : ξαμόλησα τὸ γειτονόπουλο νὰ πάῃ στὸ μύλο· 2) μέσ. ἐκκινῶ δρομαίως, ὁρμῶ ἐν σπουδῇ.

ξάμπελο (τὸ) δημ. ἡ γεγηρακυῖα καὶ ἐγκαταλελειμμένη ἄμπελος, ἀμπελὼν ἐκχερσωθείς.

ξαμπελώνω δημ. κ. ξαμπελίζω ἐκριζῶ τὰς ἀμπέλους, τὰ κούρβουλα, ὁθ. μεταβάλλω τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἀγρόν· 2) ρηματ. π. ξαμπέλωμα.

ξαμώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάμωσα, ἁπλώνω τὴν χεῖρα, σηκώνω διὰ νὰ κτυπήσω : Ἐρωτόκρ. 2,1136 κι ἀπόκει τρέχ' ἀπάνω ντου μὲ τ' ἀγριωμένο χέρι, κι ἐξάμωσε νὰ τοῦ βαρῇ 'ς τσὶ κεφαλῆς τὰ μέρη, - ξάμωσε νὰ βαρέσῃ, - μὴ ξαμώνῃς, γιατὶ σοῦ τὸ κόβω τὸ χέρι σου· 2) συνεκδ. ὁρμῶ, ἐπιτίθεμαι : Ἐρωτόκρ.2,1587 ὡσὰν τὸν ἤρριξεν αὐτό, στὸν ἄλλονε ξαμώνει· 3) ὑπολογίζω τὴν ἀπόστασιν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἵνα, ρίψας τι, ἐπιτύχω τοῦ σκοποῦ μου, σημαδεύω, σκοπεύω : Ἐρωτόκρ.2,1910 πρὸς τοῦ μηλίγγου τὴ μεριά,.. ἐξάμωσ' ὁ Δράκόμαχος· 4) μτφ. σκοπῶ, ἀποσκοπῶ, τείνω : Ἐρωτόκρ.2,960 καὶ βλέπω ποῦ ξαμώνουσιν ἐκεῖνα, ποῦ μ' ιλεῖτε· 5) προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ τι : Ἐρωτόκρ.2,152 καὶ τὴ σαΐττα θώρει, καὶ νὰ τὴ βγάλ' ἐξάμωνε, κι ἐκεῖνο δὲν ἐμπόρει, ΜΜ ξάμωσα ματαξάμωσα κι ἀπεῖ δὲ(ν) μ' ἀφήκατε (προσπάθησα ν' ἀρχίσω)· 6) τολμῶ: ξάμωσε ντέ!.

ξανά (ἐξ, ἀνά) ἐπίρρ. δημ. αὖθις, πάλιν, ἐκ νέου : Βιζυην.131,21 καὶ ξανὰ πὰ στὸ βουνό | στὸ χλωμὸ λαγκάδι, ἔκαμν' ἄνθη τὸ πουρνό, - νὰ μὴ σὲ δῶ ξανὰ μαζί του, - θέλεις νὰ τὶς φᾷς ξανά· 2) ξανα- ἐν συνθέσει ὡς πρῶτον συνθετικὸν μετὰ πλείστων ρημάτων τῆς δημ. καὶ τῶν εἰς -μα κ. -σιμο παραγώγων αὐτῶν, σημαινόντων ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ β' συνθετικοῦ δηλουμένη ἔννοια γίνεται ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου ἢ ἐξ ἀντιθέτου μέρους, οἷον ξαναγράφω, ξαναβλέπω, ξανατρώγω, ξαναβγαίνω, ξαναπληρώνω, ξαναγράψιμο, ξαναχτένισμα, ξαναγύρισμα κτλ.

ξαναβλέπω μσν. κ. δημ. βλέπω ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,295, αὐτ.3,639, ΜΜ καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐλή, ὅπου δὲ θὰ μὲ ξαναϊδῇ.

ξαναβρίσκω δημ. εὑρίσκω ἐκ νέου, ξανά : Γρυπ."Υπνου Γέλια 6 μὲ τὴ Νουφρὴ .. ἐχθὲς καὶ πάλι σὲ ξαναῦρα τ' ἄκραχτα τὰ μεσάνυχτα νὰ εἶσαι ἐρωτεμένη· 2) σκέπτομαι ἐκ δευτέρου, μεταβάλλω, ἀλλάζω γνώμην : ΜΜ πατέρα νὰ τὸ ξαναβρῇς πάλι νὰ 'ρθῇς στὸ σπίτι μας, νὰ 'σαι μὲ τὰ παιδία σου.

ξανάβω δημ..ἀ. ξανάφτω βλ.λ.

ξαναγεννιέμαι δημ. ἀ. ξαναγεννοῦμαι βλ.λ.

ξαναγεννοῦμαι μσν. κ. δημ. κ. ξαναγεννιέμαι, ἀόρ. γ' ἑνικ. ξαναγεννᾶτο κ. παθ. ξαναγεννήθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξαναγεννημένος, γεννῶμαι ἐκ νέου, ξανά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 54,32 κι ἀπ' τὸ ραβδὶ μιᾶς μάγισσας ξαναγεννήθη· || κτ.ἐπέκτ. ἀναγεννῶμαι, ἀναζωογονοῦμαι : ἔφυγ' ἀπὸ ὑπάλληλος καὶ ξαναγεννήθηκα· 2) μσν. γίνομαι ἄλλος ἐξ ἄλλου, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.1,22 κι ὅλη ξαναμαλάσσετο, κι ὅλη ξαναγεννᾶτο· πρβλ. ξαναγίνομαι· 3) μσν. ἐπὶ τῆς φύσεως, καταστρέφομαι, ἀνατρέπομαι: Ἐρωτόκρ. 3,1278 μὰ ὅλα γιὰ μένα σφάλασι, . . γιὰ μὲ ξαναγεννήθηκεν ἡ φύση τῶν πραμάτω.

ξαναγιαγέρνω μσν., ἀόρ. ἐξαναγιάγυρα, ἐπιστρέφω πάλιν, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,905 ξαναγιαγύρασι, κι ἦρθαν τὰ περασμένα· πρβλ. γιαγέρνω.

ξαναγίνομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαναγίνη(κα), γ' πρόσ. κ. (ἐ)ξαναγίνη, γίνομαι ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπαναλαμβάνομαι : δὲν ξαναγίνεται - δὲν ξαναγίνῃ αὐτό· 2) μσν. γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.1,1848 σ' ἀφόρμισι τὸν ἤρριξε κι ἄλλος ἐξαναγίνη, αὐτ.3,199 θωρῶ καὶ ξαναγίνηκα· πρβλ. ξαναγεννῶμαι 3)· 3) ἐπὶ τῆς φύσεως, μεταβάλλομαι ἄρδην, ἀνατρέπομαι : Ἐρωτόκρ.3,689 κι ὁ κόσμος ἂν ξαναγενῇ, ἄλλο δὲν κάνω ταίρι, | μόνον ἐσέ, Ρωτόκριτε, αὐτ.1267· 4) ἀναγεννῶμαι, ἀναπλάττομαι : Ἐρωτόκρ.5,1122 μὰ σὰν εἶδε τὸν ἥλιον της, μέσ' στὴ φλακὴν κι ἐμπῆκε, ἐξαναγίνη τὸ ζιμιό, τὴν ἀσκημιὰν ἐφῆκε.

ξαναγκάζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ξανάγκασα, παθ. ξαναγκάζομαι, ἀόρ. -άστηκα, μτχ. παρακ. -ασμένος, ἐξαναγκάζω, δι' ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς πιέσεως ὑποχρεῶ τινα εἴς τι : Ἐρωτόκρ.5,363· || κ. παθ. ἐξ ἀνάγκης, οἷον πρὸ κινδύνου ἢ στερήσεως ἢ διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῆς ὑποβάλλομαι εἴς τινα ἐνέργειαν ἢ ἀποχήν : ξαναγκάζομαι νὰ ξενιτευθῶ, - ξαναγκάστηκε ἀπὸ τ' ἀδέρφια της νὰ τὸν πάρῃ· 2) ρηματ.π. ξαναγκασμός, ξανάγκασμα, ξαναγκαστός, ἐπίρρ. ξαναγκαστά.

ξαναγυρίζω δημ. κ. ξαναγυρνῶ, ἀμτβ. γυρίζω ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 32 ἔφθασεν . . εἰς τὸ συμπέρασμα πὼς οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ ξαναγυρίσουν μεθοδικὰ στὸν παλιὸ τρόπο ζωῆς, παροιμ. τὴν τύχη σὰν τὴν κλώτσησες δὲν ξαναγυρίζει· 2) μτβ. γυρίζω, περιστρέφω τι ἐκ νέου : ξαναγύρισε τὸν τροχὸ - τὴν ἀνέμη· || ἀντιστρέφω, βάνω ἀνάποδα : ξαναγύρισε τὰ σεντόνια· 3) ρηματ. π. ξαναγύρισμα.

ξαναγύρισμα (τὸ) (ξαναγυρίζω) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαναγυρίζω βλ.λ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 32 ἐδίδασκε τὸ ξαναγύρισμα στὴν παλιὰ ζωή.

ξαναγυρνῶ δημ. κ. -άω ἀ. ξαναγυρίζω βλ.λ.1 : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Δύο λαμπάδες 14 στῆς κορυφῆς τὸ ἐρημοκλήσι μὲ τὴν Καλὴ ξαναγυρνῶ, τὸ σήμαντρο γιὰ νὰ σημάνω.

ξαναδείχνω μσν., δημ., άόρ. ξανάδειξα, παθ. ξαναδείχνομαι, άόρ. ξαναδείχτηκα, μτχ. παρακ. ξαναδειγμένος, δεικνύω, ύποδεικνύω αὖθις,ἐκ νέου, ξανά : τοῦ ξανάδειξα τὸ δρόμο· κ. κτ. πλεονασμ.: Ἐρωτόκρ.5,945 τοῦ ξαναδείχνει πάλι (τὸ δαχτυλίδι)· ‖ διδάσκω τι εἴς τινα ἐκ νέου : μᾶς ξανάδειξε ὁ καθηγητὴς τὸ θεώρημα· **2)** ἐμφανίζω, παρουσιάζω αὖθις : μπῆκε ἡ ἄνοιξη, κι ἡ πλάση ξαναδείχνει τὶς ὀμορφιές της· **3)** παθ. συχν. κ. μέσ. ἐμφανίζομαι, ἐκδηλοῦμαι αὖθις : ξαναδείχτηκε ἡ κατεργαριά του - ἡ καλωσύνη του, Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.67,3 ξαναδείχνοντας τά κάλλη ποὺ τῆς ἔσβησε ὁ καιρός.

ξαναδοκιμάζω μσν. κ. δημ., παθ. ξαναδοκιμάζομαι, άόρ. -άστηκα, μτχ. παρακ.-ασμένος, πειρῶμαι, ποιοῦμαι δοκιμὴν αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.5,739 καὶ ξαναδοκιμάζει τὴν ἀγαπῷ (τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπωμένην) ἂν τὸν ἀγαπᾷ, - ξαναδοκίμασε νὰ ἐμπορευθῇ, μὰ πάλι ἔπεσ' ἔξω· **2)** εἰδ.ἐπὶ φαγητοῦ μαγειρευομένου γεύομαι, δοκιμάζω αὖθις : ξαναδοκίμασε τὸ ρύζι νά ἰδῇς ἂν ἔβρασε.

ξαναζωντάνεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαναζωντανεύω βλ.λ.

ξαναζωντανεύω δημ. γίνομαι ἐκ νέου ζωντανός, ἀνακτῶ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ζωτικότητά μου : Σολωμ.160,19 ἀργά, κι ὀνείρατα σκληρὰ τὴν ξαναζωντανεύουν· **2)** ρηματ. π. ξαναζωντάνεμα.

ξαναθυμᾶμαι δημ. ἐνθυμοῦμαι αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Σολωμ. Ἄνοιξη Μεταστασίου 12 46 οὐδὲ πλέον ξαναθυμᾶται πῶς ἐφούσκωσε φριχτά.

ξαναθωρῶ μσν. κ. δημ., παρατ. ξαναθώρεια, άόρ. ξαναθώρησα, παθ. ξαναθωριοῦμαι, θωρῶ, βλέπω, κοιτάζω ἐκ νέου, δθ. παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς : Ἐρωτόκρ.1,486 ἐθώρειε, ξαναθώρειεν το, ξεστόχου μάθαινέν το, δ.δίστ. ξαναθωρῶ σε κι ἀρωτῶ καὶ λέω γιατὶ σὲ πῆρα.

ξανακαινουργ(ι)ώνω μσν. κ. δημ., άόρ. ξανακαινούργ(ι)εφα, παθ. ξανακαινουργιεύομαι, άόρ. ξανακαινουργ(ι)εύθηκα κ. ἐξανακαινουργ(ι)ώθηκα, μτχ. παρακ. ξανακαινουργιεμένος κ. ξανακαινουργωμένος, κάμνω τι ἐκ νέου καινουργές, ἀνακαινίζω· ‖ μέσ. κ. μτφ. ἀνακαινίζομαι, ἀνανεοῦμαι : Ἐρωτόκρ.5,820 κι ἐξανακαινουργιώθηκεν ὁ πόνος ὁ παλιός τσι· πρβλ. καινουργῶ.

ξανακάνω μσν. κ. δημ. ποιῶ, κάμνω τι ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ξαναφτιάνω : θὰ σὲ βάλω νὰ τὸ ξανακάμῃς, - ξανάκαμε περιουσία· **2)** μσν. γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν, τὰ χάνω : Ἐρωτόκρ.2,1876 ἤτονε τόσ' ἡ μάνιτα τοῦ Κρητικοῦ μεγάλη, ὁποὺ τὸν ἐξανάκαμε τσὶ μάνιτας ἡ ζάλη· πρβλ. ξαναγεννῶμαι, ξαναγίνομαι.

ξανακεντῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω, κεντῶ, τρυπῶ δι' αἰχμῆς τινος ἐκ νέου, ξανά, ξανογκυλώνω· **2)** ἐκτελῶ ποικίλματα διὰ βελόνης καὶ νήματος ἐκ νέου, ξανά· **3)** κατακαίω ἐκ νέου, ξανά, ἰδ. ἐν χρ. ἐπὶ θερισμένων ἀγρῶν : Ἐρωτόκρ.1,339 καὶ πάλι βρίσκω τὴ φωτιά, πάλι ξανακεντᾷ με.

ξανακινῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω κινῶ ἐκ νέου, πάλιν· **2)** ἐκκινῶ, πορεύομαι αὖθις : ξανακινήσαμε γιὰ τὸ χωριό· **3)** ἀρχίζω ἐκ νέου, πάλιν : Ἐρωτόκρ.3,659 ξανακινοῦν τὰ πάθη ντως (ἀρχίζουν ἐκ νέου νὰ διηγοῦνται).

ξανακύλημα (τὸ) (ξανακυλῶ) δημ.κ. ξανακύλισμα ἡ βαθεῖα ἀνασκαφὴ τοῦ ἐδάφους, τὸ σκάψιμο· **2)** ἐπὶ νόσου ἢ νοσοῦντος, ὑποτροπή : δὲ(ν) φυλάχτηκε κι ἔπαθε ξανακύλημα.

ξανακυλῶ δημ. κ. -άω ἀνασκάπτω τὸ ἔδαφος, καλλιεργῶ τὴν γῆν βαθέως· **2)** ἀμτβ. ἐπὶ νόσου ἢ νοσοῦντος, ὑποτροπιάζω : ἐκεῖ ποὺ λέγαμε πὼς ἦταν πιὰ καλά, ξανακύλησε· **3)** ρηματ. π. ξανακύλημα.

ξανακύλισμα (τὸ) δημ. ὅ. ξανακύλημα βλ.λ.

ξαναλέ(γ)ω μσν. κ. δημ., άόρ. (ἐ)ξανάπα κ. (ἐ)ξανάειπα, λέγω ἐκ νέου, πάλιν, ξανά, ἐπαναλαμβάνω : Ἐρωτόκρ.1,479 ἤπαιρνε τὰ τραγούδια ντου, συχνιὰ τὰ ξαναλέγει, Σολωμ.149,2 γιὰ ξανάπές το, ἀντίλαλε ἱερὲ τῆς ἐκκλησίας, φρ. λέει καὶ ξαναλέει (ἐπιμόνως λέγει).

ξαναλιγώνομαι μσν. κ. δημ. λιγώνω, λιποθυμῶ ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.1,1091 ξαναλιγώνετ' ἡ φτωχὴ ὄχ τὴ χαρὰ τὴν τόση· πρβλ. λιγώνομαι.

ξαναλογιάζω (λογιάζω) δημ. σκέπτομαι, μεριμνῶ ἐκ νέου, ξανά.

ξαναμαλάσσομαι μσν. κ. δημ., άόρ. (ἐ)ξαναμαλάχτηκα, ἐπὶ τῆς συγχύσεως τῶν φρενῶν, μαλάσσομαι ἐκ νέου, ξανά, ἀναπλάθομαι, ξαναγίνομαι : Ἐρωτόκρ.3,22 κι ὅλη ξαναμαλάσσετο, κι ὅλη ξαναγεννᾶτο, αὐτ.516 ὅλη ξαναμολάχτηκα, δὲν εἶμαι μπλιὸ σὰν ἤμου· πρβλ. ξαναγεννῶμαι, ξαναγίνομαι, ξανακάνω.

ξαναμηνύω δημ. ὑποβάλλω ἐκ νέου μήνυσιν κατά τινος, ξανακαταγγέλλω : ὁ ἀγροφύλακας τὸν ξαναμήνυσε.

ξαναμηνῶ-άω μσν. δημ. μηνύω πάλιν, ἐκ νέου ἀναγγέλλω ξανὰ : Ἐρωτόκρ.4,35 κι ὡς μοῦ ξαναμηνύσῃ ὁ Ρήγας.

ξαναμιλῶ-άω μσν. δημ. ὁμιλῶ, λέγω αὖθις, ἐκ νέου, ξανά : Ἐρωτόκρ.5,687 ξαναμιλεῖ της, λέει της τὸν πόνο ν' ἀλαφρώσῃ, αὐτ.1132, ΜΜ πίσω ἐξανομίλησε κι ἀμέσως ἐσηκώθηκε.

ξάναμμα (τὸ) (ξανάφτω) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανάφτω βλ.λ.· **2)** μτφ. ἐπὶ τραυμάτων, διερεθισμός, φλεγμονή, φούντωμα· **3)** εὔφλεκτοι ὗλαι διὰ τῶν ὁποίων εὐκόλως ἀνάπτομεν πῦρ, οἷον ξηρὰ θυμάρια, ἀφάνες, δαδί, χαρτιὰ κλπ., προσάναμμα.

ξαναμμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξανάφτω βλ.λ.

ξαναμορφώνω μσν. μεταβάλλω τὴν μορφήν, τὸ σχῆμά τινος, μεταμορφώνω· ‖ κ. μέσ. μεταμορφοῦμαι : Διγεν.Ἀκρ.2886 ξαναμορφώθη δράκοντας σὰν εὔμορφον παιδίον.

ξαναμωραίνω δημ. κάμνω τινὰ νὰ γίνῃ πάλιν μωρό, παλίμπαις· **2)** συνήθ. παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ξαναμωραίνομαι, ἐπὶ γερόντων, πράττω ἢ λέγω ἀνοησίας, μωραίνω.

ξανανιώνω μσν. κ. δημ., άόρ. (ἐ)ξανάνιωσα, μτχ. παθ. παρακ. ξανανιωμένος, ἀμτβ. γίνομαι πάλιν νέος, ἀναζωογονοῦμαι, ἀνηβῶ : Ἐρωτόκρ. 2,254, αὐτ.5,359 νὰ ξανανιώσ' ὁ κύρις της, νὰ ξανανιώσ' ἡ μάννα, Βαλαωρ.Φροσ.2,363 ἂν ἄσπρισ', ἂν ἐγέρασα, γιὰ σὲ θὰ ξανανιώσω· ‖ μέσ. ἀνανεοῦμαι, ἀναζωογονοῦμαι : Σολωμ. τὸ Καλοκαίρι τοῦ Μεταστασίου 5,19 ποῦ εἶδε ὁ Μάης ξανανιωμένη, εἰς τὰ φύλλα, εἰς τὴ μορφή· ‖ κ. μτβ. ἀνανεῶ, ἀναζωογονῶ : Παλαμ.Περ. Χαιρ.125,7 κι ἂν τὰ ξανατρυπάῃ τὰ σωθικά σου παλιὸς καημός, ἐγὼ σοῦ τὸν ξανάνιωσα.

ξανανθίζω δημ. ἐκβάλλω ἄνθη ἐκ νέου, ἀνθίζω πάλιν : Σολωμ.156,23 τὰ δροσερά, τὰ εὐωδικά, νὰ ξανανθίσουν πάλι.

ξαναπαίρνω δημ., άόρ. (ἐ)ξαναπῆρα, παθ. ξαναπαίρνομαι, άόρ. -άρθηκα, μτχ. παθ. -αρμένος, λαμβάνω τι διὰ τῶν χειρῶν ἐκ νέου, παίρνω πάλι, ξανά : Μωραΐτ.1,145 καὶ ὅταν τὸ ξαναπῆρα, κατὰ λάθος τὰ χρήματα ἦσαν εἰς τὸ πίσω μέρος.

ξαναπαρακαλῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω, παρακαλῶ ἐκ νέου, πάλιν : Ἐρωτόκρ.3,801 πάψε τ' αὐτά, καὶ διῶξέ τα, ξαναπαρακαλῶ σε.

ξαναπερνῶ δημ. κ. -άω, διέρχομαι ἐκ νέου, περνῶ πάλιν, ξανά : Παλαμ.Περ.Χαιρ.52,2 Εδα, στὴν Ἐδὲμ ξαναπερνᾷς, δ.δίστ. ἂν σ' ἀρέσῃ καπετὰν Λάμπρο, ξοναπέρνα ἀπὸ τὴν Ἄντρο.

ξαναπλάσσομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαναπλάστη(κα), πλάσσομαι ἐκ νέου, πάλιν· **2**) ἐπὶ τῆς συγχύσεως τῶν φρενῶν, γίνομαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω τὴν αἴσθησιν: Ἐρωτόκρ.1,1197 **ἤλλαξες ἀπ' ὅ,τι ἤσουνε κι ὅλος ἐξαναπλάστης.**
ξαναρρίχνω μσν. κ. δημ. ρίπτω ἐκ νέου, πάλιν: Ἐρωτόκρ.1,340 **μὲ ξαναρρίχνει χάμαι.**
ξαναρχίζω δημ. ἀρχίζω πάλιν: Παλαμ.Περ.Χαιρ. 43,15 **γιὰ νὰ τὴν ξαναρχίσω μ' ἐσὲ τὴ ζωή.**
ξανάρχομαι δημ., μτχ. **ξαναρχόμενος**, ἀόρ. **ξανά(ή)ρθα**, ἔρχομαι ἐκ νέου, πάλιν: Βιζυην.117,26 **μάννα, μὴ κλαῖς, θὰ ξαναρθῶ**, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 12 ξανάρχεται εἰς μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχε περάσει.
ξαναρωτῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω, παθ. ὡς μέσ. ξαναρωτιέμαι, ἐρωτῶ πάλιν, ξανά, ἀνερωτῶ: Ἐρωτόκρ.1,1873 **κράζει τὴ μάνναν του ζιμιό, ρωτᾷ, ξαναρωτᾷ τη.**
ξανασάζομαι μσν. κ. δημ. σάζομαι πάλιν, διορθώνομαι ἐκ νέου, ξανά: Ἐρωτόκρ.2,1899.
ξανασαίνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξανάσανα, παύω νὰ ἀσθμαίνω, ἀναπαυόμενος ἐκ καμάτου, ἀθ. ἀνασαίνω ἡσύχως, ἀναπαύομαι: Σολωμ. τὸ Καλοκαίρι τοῦ Μεταστασίου 10,38 **ἀλλὰ τὸ ξερὸ λαρύγγι πολεμάει νὰ ξανασάνῃ·** **2**) μτβ. ἐξελαφρῶ, ἀνακουφίζω: Παλαμ.Περ.Χαιρ.209,12 **καλότυχος θνητὸς ἢ λαὸς ποὺ θὰ τὸν ξανασάνῃς·** || παροιμ. **κάθισα νὰ ξανασάνω κι εὕρηκα μαλλιὰ νὰ ξάνω** (ἐπὶ χειροτερεύσεως ἀντὶ προσδοκωμένης βελτιώσεως)· **3**) ρηματ. π. ξανάσασμα.
ξανάσασμα (τὸ) (ξανασαίνω) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανασαίνω, ἡ ἀνάπαυσις, ἀνακούφισις, ἀναπνοή: Βαλαωρ.Φωτ.2,87 τὸ Κράτος **τὸ Βυζαντινό, πόζησε χίλια χρόνια χωρὶς ἕνα ξανάσασμα, ξεσπαθωμένο πάντα.**
ξανάστροφα ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **ξανάστρουφα** ἀντιστρόφως, ἀνάποδα: Ἐρωτόκρ.3,33 **μὲ πονηριὰ τὰ πράματα ξανάστροφα γυρίζει**, αὐτ. 5,850 **τὰ πράματα ξανάστρουφα τὰ πιάνεις.**
ξανάστροφος-η-ο μσν. κ.δημ. κ. **ξανάστρουφος** ὁ ἀνάστροφος, ἀνεστραμμένος, ἀνάποδος: παροιμ. **ξανάστροφα τ' ἀσκιὰ στὸ λάδι** (ἐπὶ πραγμ. μὴ εὑρισκομένων εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν ἢ ἐπὶ παραδόξων, παρὰ προσδοκίαν συμβαινόντων)· **2**) τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ ἀνεστραμμένη ὄψις, ἡ ἀντίθετος ἐπιφάνεια, ἡ ἀνάποδη: **φόρεσες τὶς κάλτσες σου ἀπὸ τὴν ξανάστροφη·** || κτύπημα δι' ἀνεστραμμένης τῆς χειρός, ἀνάποδη: **θὰ σοῦ δώσω μιὰ ξανάστροφη.**
ξανασχίζω δημ. σχίζω ἐκ νέου· || σπαράσσω πάλιν: Γρυπ.Ὄρθρος τῶν ψυχῶν 8 **μὰ ὅσους τὸ βόλι ἐξέσχισε, κοράκια ξανασχίζουν.**
ξανασφάζομαι μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξανασφάηκα**, σφάζομαι ἐκ νέου· **2**) στενοχωροῦμαι ὑπερμέτρως: Ἐρωτόκρ.1,937 **ἡ Νένα ξανασφάηκε νὰ τσὶ γρικήσῃ πάλι.**
ξανατρέχω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξανάτρεξα κ. **ξανάδραμα**, τρέχω πάλιν, ξανά: Ἐρωτόκρ.2, 1654 **γιατ' ὁποὺ χάσῃ δὲν μπορεῖ πάλι νὰ ξαναδράμῃ**, αὐτ.1991 **ἐξανατρέξαν τ' ἄλογα καὶ δευτερώνουν πάλι**, αὐτ.2162.
ξαναφαίνομαι δημ. φαίνομαι πάλιν, ξανά: Ζερβ.Μῦθ.Ζ 32 **ξαναφαίνεται μὲ ὅλη τὴν ἀξίαν της ἡ κεντρικὴ Ἰδέα τοῦ Μηδενίκου.**
ξαναφέγγω δημ.,ἀόρ.(ἐ)ξανάφεξα, φέγγω ἐκ νέου, πάλιν· **2**) ἐμφανίζομαι ἐκ νέου: Σολωμ.156,2 **ἀστροπελέκι μου καλό, γιὰ ξαναφέξε πάλι!**
ξαναφκειάνω δημ. κατασκευάζω ἐκ νέου· || εἰδ. ἀνοικοδομῶ: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,9 **δέκα χωριὰ ν ἐχάλασα, τὰ ξαναφκειάνω πάλε.**
ξανάφτω δημ. κ. **ξανάβω**, ἀόρ. (ἐ)ξάναφα, μτχ. παθ. παρακ. **ξαναμμένος**, ἀνάφτω ἐκ νέου· **2**) ἐπὶ τραυμάτων, δοθιήνων, ἐρεθίζω, φλογίζω: **ὁ δρόμος τὴ λαβωματιὰ μοῦ ξάναφε λιγάκι·** || κ. ἀμτβ. ἐρεθίζομαι, φλογίζομαι: **μὴν τὸ ξύνῃς τὸ σπυρί, γιατὶ ξανάφτει·** **3**) μτφ. διεγείρω, παροξύνω, ἐξάπτω: **τὸν ξάναφε ἡ συζήτησις·** || κ. ἀμτβ.: Βαλαωρ.Ἀν.Διάκ.5,8 (τὸ ἄλογο) **τ' ἄκουε ποὺ χλιμίτριζε· στὸ φυσομανητό του | τ' ἀντιβοοῦσανε τ' ἀφτιά, τοῦ ξάναφταν τὰ μάτια.**
ξαναφυσῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω φυσῶ ἐκ νέου, κατευθύνω ἐπί τινος ρεῦμα ἀέρος πάλιν, ξανά· πρβλ. φυσῶ· **2**) μσν. σαλπίζω, βουκινίζω πάλιν: Ἐρωτόκρ.2,24,23 **τὰ βούκινα ξαναφυσοῦ, οἱ σάλπιγγες ἐπαῖξα | κι ἀπ' ὅλους τὸ Ρωτόκριτο στὸ νῖκος ἐδιαλέξα.**
ξαναχτίζω δημ. ἀνοικοδομῶ, κτίζω ἐκ νέου τι, ἤδη κρημνισθέν: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,10 **δυὸ μοναστήρια χάλασα, τὰ ξαναχτίζω πίσω.**
ξαναχτυπῶ μσν. κ. δημ. -άω κτυπῶ πάλιν, ξανά: Ἐρωτόκρ.4,1859 **ξαναγκαλιάζουνται, ξαναχτυποῦσι πάλι, κι ὁ γεῖς τὸν ἄλλον ἤπασκε χάμαι στὴ γῆς νὰ βάλῃ·** **2**) μέσ. συμπλέκομαι ἐκ νέου, πάλιν: **αὐτοὶ θὰ ξαναχτυπηθοῦνε.**
ξάνδαρος (ὁ) Ἡσ. μυθῶδες θαλάσσιον κῆτος τοῦ Ἀτλαντικοῦ.
ξανδικός (ὁ) Ἐπιγρ. πάπ. **ὁ.** ξανθικὸς βλ.λ.
ξανεμίζω δημ. ἐξανεμίζω βλ.λ.
ξάνησις-εως (ἡ) (ξαίνω) μτγν. ἡ κόπωσις τῶν χειρῶν ἐξ ἐριουργίας, γνεσίματος· Πολυβ.7,30.
ξανθαίνω δημ. δ.γρ. **ξανθένω** μεταβάλλω τι εἰς ξανθόν· **2**) ἀμτβ. γίνομαι ξανθός, ξανθίζω: **τὰ μαλλιά του ξανθαίνουν.**
ξανθέλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. δερματοπάθεια παρουσιαζομένη ἰδίως ἐπὶ τῶν βλεφάρων ὑπὸ μορφὴν κιτρινωπῶν πλακῶν ἐν εἴδει πεπλατυσμένων ἐπαρμάτων, τὸ ξάνθωμα.
ξανθένιον (τὸ) νεώτ. χημ. λευκὴ κρυσταλλικὴ οὐσία, λαμβανομένη δι' ἀναγωγῆς τῆς ξανθόνης
ξάνθη (ἡ) εἶδος λίθου: Θεόφρ.Λιθ.37 **ἄλλη δὲ καλουμένη ξάνθη, οὐ ξανθὴ μὲν τὴν χρόαν, ἔκλευκος δὲ μᾶλλον, ὃ καλοῦσι χρῶμα οἱ Δωριεῖς ξανθόν.**
Ξανθίας (ὁ) ὄνομα δούλου, συχνὸν ἐν τῇ ἑλληνικῇ κωμῳδίᾳ, παριστωμένου ὡς ἀνθρώπου πονηροῦ, εὐτραπέλου καὶ αὐθάδους ἔναντι τοῦ κυρίου του, οἰκοσίτου καὶ ἐμπίστου: Ἀριστοφ.Ἀχ.242 **ὁ Ξανθίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν στησάτω·** **2**) ὁ δοῦλος: Αἰσχίν.2,157 **εἰ ὁ μὲν τοὺς Καρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὕτως εὐγενὴς καὶ μεγαλόφυχος γένοιτο** (παίζων πρόσωπον δούλου)· **3**) βόλος τις τῶν κύβων: Εὔβουλ.59, Ἡσ.
ξανθίζω (ξανθός) κ. μσν. κ. νεώτ., μτχ. παθ. παρακ. **(ἐ)ξανθισμένος**, καθιστῶ τι ξανθόν, διὰ τῆς ὀπτήσεως ἢ τηγανίζων κοκκινίζω: Ἀριστοφ. Ἀχ.1047 **ὀπτᾶτε ταυτί, καὶ καλῶς ξανθίζετε** (σχόλ. «πυρρὰ τῇ ὀπτήσει ποιεῖτε»)· || νεώτ. κ. δημ. καβουρδίζω ἐλαφρῶς κρόμμυον, ἄλευραν ἢ ἄλλο τι, ὥστε νὰ λάβῃ χρυσίζουσαν χροιάν· **2**) βάπτω τι διὰ χρώματος ξανθοῦ ἢ κιτρίνου, ξανθαίνω: Ἰω.Διάκ.εἰς Ἡσίοδ.Θ 943 **ξανθίζουσι ταύτας** (τὰς τρίχας)· || μέσ. χρωματίζω τὰς τρίχας μου ξανθάς, βάφομαι, γίνομαι ξανθός· Ἡσ. «ξανθίζεσθαι· κοσμεῖσθαι τὰς τρίχας, ἢ βάπτεσθαι αὐτάς»: ΑΒ 284,9, Ἀριστοφ.Λυσ.43 **αἳ καθήμεθ' ἐξανθισμέναι** (δ.γρ. ἐξηνθισμέναι), Δοῦρ.10J **τὴν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος**, Διον.Ἁλ. Ρωμ.7,9 **ὥσπερ τὰς παρθένους ξανθιζομένους καὶ βοστρυχιζομένους·** πρβλ. Σχόλ.Δωσιάδ.Ἰστ.1,1 **ἔριον, ὅτι τοῖς δευσοποιοῖς φαρμάκοις ξανθίζεται·** **3**) ἀμτβ. κλίνω πρὸς τὸ ξανθόν, εἶμαι ξανθός: ΠΔ Λευ.13,31 **καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ**, Ἀλκίφρ.ἐπ.5,4 **τρίχες ξανθίζουσαι·** **4**) ρηματ. π. ξάνθισις, ξάνθισμα, ξανθισμός.

ξανθικά (τά) Ἡσ. «ἑορτὴ Μακεδόνων, ἡ Ξανθικοῦ μηνὸς ἀγομένη· ἔστι δὲ καθάρσιον τῶν στρατευμάτων».

ξανθικός (ὁ) μτγν. κ.**ξανδικός** (Ἐπιγρ. κ.πάπ.) ὄνομα τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου παρὰ Μακεδόσι καὶ Γαζαίοις· Βί.Ἀνσστ.856 «οὕτω γὰρ παρ' αὐτοῖς πρῶτος ὀνομάζεται μὴν ὁ παρὰ Ῥωμαίοις ἀπρίλιος, παρὰ δὲ Μακεδόσι ξανθικός»: ΠΔΜακκ.2,11, 30 **τοῖς οὖν καταπορευομένοις μέχρι τριακάδος Ξανθικοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας,** Διόδ. Σ 18,56 **τοὺς δ' ἄλλους καταδεχέσθωσαν πρὸ τῆς τριακάδος τοῦ Ξανθικοῦ μηνός.**

ξανθ(ιμ)ίας Ἡσ. «βόλου ὄνομα».

ξανθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. μικροκρυσταλλικὴ νιτρογενὴς οὐσία εὑρισκομένη εἰς τὸ πάγκρεας, τοὺς ἱστοὺς τῶν μυῶν, τοὺς χυμοὺς φυτῶν τινων κ.ἄ.

ξάνθιον (τό) μτγν. φυτόν τι, δι' οὗ ἐβάφετο ἡ κόμη ξανθή, ἡ κολιτσίδα : Διοσκ.4,136, Γαλ.12,87· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν προσωπανθῶν, περιλαμβάνον πόας ἀνεπτυγμένας· **2)** ἡ ξυρὶς βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,22.

ξάνθισις-εως (ἡ) (ξανθίζω) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξανθίζω βλ.λ.2),· τὸ γίνεσθαί τι ξανθόν, τὸ βάφιμον διὰ ξανθῆς βαφῆς : Γαλ.12,446.

ξάνθισμα-ατος (τό) (ξανθίζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανθίζω, ἡ ξάνθισις, τὸ βάφιμον διὰ χρώματος ξανθοῦ, κιτρίνου : Εὐρ. ἀπ.322 **ἔρως . . φιλεῖ κάτοπτρα καὶ κόμης ξανθίσματα·** πρβλ.Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,260,3 **ξανθίσμασι χαίτης·** **2)** νεώτ. ἰατρ. τὸ ξανθέλασμα βλ.λ.· **3)** δημ. τὸ ἐξάνθημα βλ.λ.2), δερματικὴ ἔκθυσις.

ξανθισμός (ὁ) (ξανθίζω) μτγν. ἡ ξάνθισις βλ.λ.: Ἀρχιγ.π.Γαλ.12,445.

ξανθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ βεζουβιανοῦ βλ.λ., ἔχον χρῶμα ξανθόν, κίτρινον.

ξανθοαρχιγένειος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ γενείου, ὁ ἀρχίζων νὰ ἔχῃ ξανθὰς τρίχας : Μαλάλ.1,131.

ξανθοβόστρυχος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθοὺς βοστρύχους, πλοκάμους : Νικήτ.Εὐγ.6,553 **ξανθοβόστρυχος Πάρις.**

ξανθογένειος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξανθὸν γένειον, ὁ ξανθογένης : Τζέτζ.Μεθ''Ομ.669.

ξανθογένης (ὁ) δημ. ὁ ξανθογένειος βλ.λ.

ξανθόγεως-ων μτγν. ὁ ἔχων γῆν, χῶμα ξανθόν, πυρρόν : Λουκ.Συρ.8 **ὁ δὲ Λίβανος κάρτα ξανθόγεώς ἐστιν.**

ξανθοδερκής-οῦς-ές ἐπὶ δράκοντος, ὁ ρίπτων διάπυρον βλέμμα, ὁ βλέπων φλογερῶς : Βάκχ.8,12 **ξανθοδερκὴς . . δράκων.**

ξανθοέθειρος-ον (ἔθειρα) μσν. ὁ ξανθόθριξ βλ.λ. : Τζέτζ.Μεθ''Ομ.381,657.

ξανθοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ξανθός, κίτρινος τὴν ὄψιν : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,1.

ξανθόθριξ-τρῖχος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ξανθὰς τρίχας, ὁ ξανθομάλλης, ὁ ξανθοτρίχης : Σόλ.22 (δ.γρ.), Θεόκρ.18,1 **ξανθότριχι πὰρ Μενελάῳ·** ‖ ἐπὶ ἵππου, ὁ καστανόχρους, καστανόχρωμος : Βάκχ.5,37 **ξανθότριχα . . Φερένικον.**

ξανθοκάρηνος-ον Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Βάκχου, ὁ ἔχων ξανθὸν κάρα, κεφαλήν : ΑΠ 9,524,15.

ξανθοκάρυον (τό) μτγν. εἶδος καρύου : Ἀέτ.8,29.

ξανθοκόκκινος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα μεταξὺ ξανθοῦ καὶ ἐρυθροῦ, ὁ πυρρός· ‖ ὁ ἔχων κόμην ξανθὴν καὶ δέρμα ἐρυθρωπόν.

ξανθοκόμης (ὁ), δωρ. -ας ὁ ἔχων ξανθὴν κόμην, ξανθομάλλης : Ἡσίοδ.ἀπ.135,5, Πίνδ.Ν 9,17 **ξανθοκομᾶν Δαναῶν,** Θεόκρ.17,103 **τοῖος ἀνὴρ πλατέεσσιν ἐνίδρυται πεδίοισι ξανθοκόμας Πτολεμαῖος,** Ὀππ.Κυν.3,24 **ξανθοκόμαι τελέθουσι, καὶ οὐ τόσον ἀλκήεντες** (δ.γρ.).

ξανθόκομος-ον μτγν. ὁ ξανθοκόμης : Ὀππ. Κυν.2,165 (δ.γρ.), Νόνν.Δ 11,315.

ξανθόκονις-εως (ἡ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν τοῦ ἀργύρου, ἐν ἑνώσει μὲ ἀρσενικὸν καὶ θεῖον.

ξανθοκυανωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς ὁράσεως, χαρακτηριζομένη ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας ἀντιλήψεως τῶν χρωμάτων κιτρίνου καὶ κυανοῦ.

ξανθοκύτταρον (τό) νεώτ. συνήθ. ἐπὶ ἐντόμων, ἑκάστη παραλλαγὴ κυττάρου τοῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ ὑπαγομένη εἰς τὰ θρυφικύτταρα.

ξανθόλευκος-ον μτγν. ὁ ἔχων λευκὸν ἀποκλῖνον πρὸς τὸ ξανθόν, ὠχρόλευκος : Γαλ.17(1),835.

ξανθόλοφος-ον λεξ. ὁ ἔχων ξανθὸν λόφον περικεφαλαίας· Ἡσ. ἐν λ. φοινικόλοφος (κῶδ. ξανθοῦ λόφου), ΕΜ 797,39.

ξανθομάλλης-α-ικο δημ., θηλ. -**λούσα** κ. -**λω** κ. -**λού**, ὁ ἔχων ξανθὴν κόμην, ξανθὸ μαλλιά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 10,17 **ἀπ' τὸ στρατὶ περνᾷ ἡ ξανθομαλλοῦσα·** πρβλ. ἀσπρομάλλης, σγουρομάλλης.

ξανθόμαλλος-η-ο νεώτ. ὁ ξανθομάλλης βλ.λ.: Μωραΐτ.1,154 **ἐφάλλοντο κι ἐξυμνοῦντο αἱ ξανθόμαλλοι Νεράϊδες τῆς νήσου.**

ξανθομελής-οῦς (ὁ) νεώτ. γένος ᾠδικῶν πτηνῶν.

ξανθομήλινος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα ἀποκλῖνον πρὸς τὸ μήλινον, ἤτοι ἐλαφρῶς πράσινον, πρασινοκίτρινος : Ζώσ.Ἀλχ.243Β.

ξανθόμματος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθὰ ὄμματα ἢ ὀφρῦς : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.ἐν Βί.Μαρίας 48.

ξανθομούστακος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ξανθὸν μύστακα.

ξανθόουλος-ον μτγν. ὁ ἔχων οὔλην καὶ ξανθὴν κόμην : Λιβάν.4,1071,19 **τὰ τῆς κόρης ξανθόουλον ταῖς παρειαῖς εὐναζόμενον.**

ξανθόπαις-παιδος (ὁ,ἡ) μσν. ἡ ξανθὴ παῖς : Λέοντ.μαγ.ποιήματ.2,565.

ξανθόπλοκος-ον μσν. ὁ ἔχων ξανθοὺς πλοκάμους, πλεξίδας : Πισίδ.Γ'Ἑξαήμ.420.

ξανθοποιῶ-έω μτγν.ποιῶ τι ξανθόν:Ἀποστ.Διατ.1,3.

ξανθοπρωτεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. κιτρίνη οὐσία σχηματιζομένη διὰ τῆς ἐπιδράσεως νιτρικοῦ ὀξέος ἐπὶ λευκωματοειδῶν οὐσιῶν· ἐπίθ. -**ικός.**

ξανθοπώγων-ωνος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων πώγωνα ξανθόν : Ἰσ.Πορφ.π.Ἀλλάτ.Ἐκλ.306.

ξανθορραμνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης ράμνου τῆς καθαρτικῆς παρουσιαζόμενος ὑπὸ μορφὴν κιτρίνων βελονοειδῶν κρυστάλλων, ἀόσμων.

ξανθόρροια (ἡ) νεώτ. γένος λειριωδῶν φυτῶν.

Ξάνθος (ὁ) κύρ. ὄν. παροξ. ἐκ τοῦ ξανθός, ποταμὸς τῆς Τροίας, ὁ. Σκάμανδρος : Ἰλ.Υ 74 **ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον·** **2)** ὁ ἕτερος τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως : Ἰλ.Π 149 **Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·** **3)** κ. ὡς ὄν. ἀνδρός : Ἡρ.1,176.

ξανθός-ή-ό(ν) κ.μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ξα(ν)θός-ιά-ό,** συνήθ. ἐπὶ κόμης κ. τριχῶν· ὁ ἔχων χρυσίζον χρῶμα ὁπωσοῦν βαθύτερον τοῦ τῶν ὡρίμων σταχύων καὶ πολὺ ἀνοικτότερον τοῦ καστανοῦ, ὁ χρυσοειδής, ὁ κιτρινωπός· Πλάτ.Τίμ.68Β «λαμπρόν τε ἐρυθρῷ λευκῷ τε μειγνύμενον, ξανθὸν γέγονε»· Ἀριστλ.Μετ.375a,11 «ἔστι δὲ τὸ ξανθὸν ἐν τῇ ἴριδι χρῶμα μεταξὺ τοῦ τε φοινικοῦ καὶ πρασίνου χρώματος» : Ἰλ.Α 197 **ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλεΐωνα,** αὐτ.Ψ 141, Ὀδ.Ν 399, Μέν.610 **τὴν γυναῖκα τὴν σώφρον' οὐδὲ τὰς τρίχας ξανθὰς ποιεῖν,** Λουκ.Νεκρ.Δ 1,3 **οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη,** Σολωμ. ὁ Θάνατος τῆς Ὀρφανῆς 2 **ὅπου 'χε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νεοθέριστη μυρτούλα·** ‖ κ. συγκρ : Θεόκρ.2,78 **ξανθοτέρα ἑλιχρύσοιο γενειάς·** κ. ὑπερθ. : Φερεκρ.189 **ξανθότατοι βόστρυχοι·** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων χρυσίζουσαν κόμην, ὁ ξανθόθριξ, ξανθομάλλης, π. Ὁμ. ὡς ἐπίθ. ἡρώων τινῶν, οἷον τοῦ Μενελάου, Μελεάγρου κ. ἄ. κ. θεαινῶν ἢ γυναικῶν, οἷον τῆς Ἀθηνᾶς, τῶν Χαρίτων, τῆς Ἀριάδνης κ.ἄ. : Ἰλ.Γ 284 **εἰ δὲ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ**

ξανθὸς **Μενέλαος,** αὐτ.Ε 500 ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ **κρίνῃ,** οὐτ.Λ 740, Ἡσίοδ.Θ 947 ξανθὴ Ἀριάδνη, Πίνδ.Ν 10,7 **Διομήδεα δ' ἄμβροτον ξανθά ποτε Γλαυκῶπις ἔθηκε** θεόν, αὐτ.5,54, Εὐρ.Μήδ. 834 **ξανθὰν Ἁρμονίαν,** ΑΠ 7,507,4 **ξανθῆς** Φερσεφόνης, δ. τραγ. **κόρη ξανθὴ τραγούδησε σὲ τρίχινο γιοφύρι·** || κ. ἐπὶ ζώων, ὁ ἔχων χρυσίζον τρίχωμα, ὁ ξανθοτρίχης, ὁ κιτρινωπός ὁ κίτρινος : Ἰλ.Λ 680 **ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,** Πίνδ.Π 4,149 **βοῶν ξανθὰς ἀγέλας,** αὐτ. ἀπ.237 **ξανθὸς λέων,** Σοφ.Ἠλ.705 **ξανθοῖς πώλοις,** αὐτ.ἀπ.659,4· || κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων χρῶμα χρυσίζον, ὁ κιτρινωπός : Πίνδ.Ο 6,55 **ἴων ξανθαῖσι καὶ πορφύροις ἀκτῖσι,** αὐτ.7,49 **ὁ μὲν ξανθὰν ἀγαγὼν νεφέλαν,** Αἰσχ.Πέρσ.617 **ξανθῆς ἐλαίας καρπός,** Σοφ.ἀπ.277 ξανθὴ Ἀφροδισία λάταξ, Ἀριστφ.Ἀχ.1107 **καλόν γε καὶ ξανθὸν τὸ τῆς φάττης κρέας** (ἐπὶ ὀπτῆς περιστερᾶς), Μόσχ.2, 68 **ξανθοῖο κρόκου,** Πλοὐτ.Ἠθ.41F **ξανθὸν μέλι,** Μακεδ.ΑΠ 9,645,8 **ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,4 **ποὺ ἀπὸ τὸ πλούσιο φῶς του ἤσκιοι ξανθοὶ κυλοῦν στὴ γῆ κι ἀχνοὶ μέσ' στὰ νερά·** πρβλ.Ἀντιφάν.217,22 **ξανθαῖσιν αὔραις ἀγάλλεται** (ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν ἐκ τοῦ ξανθοῦ χρώματος αὐτῆς ἐκπεμπομένην εὐωδίαν) || **τὸ ξανθὸν** ὡς οὐσ. τὸ χρυσίζον, ξανθὸν χρῶμα· **3)** μτγν.ὁ ἐρυθρόχρους, ὁ ἐρυθρός : Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠ 12,97,1 **ξανθὸν μὲν ἐρεύθεται ἶσον ἔρωτι μέσῳ' ἐπὶ Μηριόνην,** Κλήμ.Ἀλ.267· **4)** Δουκαγγ. «ξανθὸν φάρμακον, ἔστι σιδηρίτης δι' οὔρου καὶ θείου οἰκονομηθέν, καὶ ἡ καδμία».

ξανθόσωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **-ος** (ὁ) γένος κοσμητικῶν **ἀροειδῶν** φυτῶν.

ξανθότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξανθοῦ, τὸ ξανθὸν χρῶμα ἰδ. τῆς κόμης : Στράβ. 7,1,2 **τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου Γερμανοὶ νέμονται, μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος καὶ τῆς ξανθότητος.**

ξανθοτρίχης (ὁ) δημ., θηλ. **-α** ὁ ξανθόθριξ βλ.λ.

ξανθότριχος-η-ο δημ. ὁ ξανθόθριξ βλ.λ.

ξανθοτριχῶ-έω μτγν. κ. μον. ἔχω ξανθὴν κόμην, εἶμαι ξανθόθριξ, ξανθομάλλης : Στράβ.6,1,13 **ὁ δὲ Κρᾶθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ λουομένους,** Εὐστ.Διον.Περ.733.

ξανθούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ ξανθή, ἡ ἔχουσα ξανθὴν κόμην, ἡ ξανθομαλλοῦσα : **κόρη ξανθούλα·** || κ. ὡς κύρ. ὄνομ. : Σολωμ.9,1 **τὴν εἶδα τὴν Ξανθούλα, τὴν εἶδα φὲς ἀργά.**

ξανθοῦμαι-όομαι μτγν. γίνομαι ξανθός, ξανθαίνω : Διοσκ.1,81.

ξανθοφαής-οῦς-ες μτγν. ὁ φαινόμενος, ὁ λάμπων ὡς χρυσός : Ἰω.Γαζ.Ἔκφρ.1,58 **ἀνατολίη .. ξανθοφαὲς μαίωσα φάος νέον.**

ξανθοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ φαινόμενος ξανθός· || εἶδος πόας, ὁ σιδηρῖτις : Διοσκ.4,33.

ξάνθοφρυς-υος-υ μον. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξανθὰς ὀφρῦς, φρύδια : Μαλάλ.1 1,131.

ξανθοφυής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐκ φύσεως ξανθός : Στράτ.ΑΠ 12,10,2 **κροτάφων ξανθοφυεῖς ἕλικες,** Νόνν.Δ 6,113 **ξανθοφυὴς Δηώ,** αὐτ.37,122 **ἵππον ξανθοφυῆ,** αὐτ.43,58.

ξανθοφύλλη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστική τις οὐσία κιτρίνη, συγγενὴς πρὸς τὴν χλωροφύλλην.

ξανθοχίτων-ωνος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ ἔχων ξανθὸν χιτῶνα, φλοιόν, φλούδα : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,102,1 **ῥοίην ξανθοχίτωνα.**

ξανθόχλους-οος-ουν-οον λεξ. ὁ ἔχων κιτρινωπὸν ὡς τὸ τῆς ξηρᾶς χλόης χρῶμα· Ἡσ. «φοινικόχλοος, ξανθόχλοος».

ξανθοχολικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ξανθόχολον βλ.λ. : Ἀλέξ.Τραλλ.1,16· **κ.** συγκρ. : Γαλ.19,648 **αἷμα ξανθοχολικόν.**

ξανθόχολος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξανθήν, κιτρίνην χολήν : Ῥοῦφ ἀπ.80, Ἀέτ.3,66, Εὐστ.Ἰλ.Α 197 (πιθ.).

ξανθόχρους-οος-ουν-οον (χρόα,χρώς) μτγν., ἑτερόκλ. αἰτ. **ξανθόχοοα** (Νόνν.Δ 11,130), ὁ ξανθόχρως βλ.λ., ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα : Μόσχ.2,84 **δέμας ξανθόχροον,** Νόνν.Δ 11,180 **ξανθόχροα πηλόν.**

ξανθόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) ἐπὶ ἰχθύος τηγανιστοῦ, ὁ ἔχων ξανθὸν χρῶμα, ἐπιφάνειαν, ὄψιν, ὁ ξανθόχρους : Ναυσικρ.2,7,8 μετ' **αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν αἱ ξανθόχρωτες.**

ξανθοψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τῆς ὁράσεως παθολογικὴ ἀντίληψις τῶν ἀντικειμένων ὡς ξανθῶν.

ξανθύνομαι παθ. εἶμαι, γίνομαι ξανθός : Θεόφρ. Φ 3,15,6 **πεπαινόμενος δὲ ξανθύνεται** (ὁ καρπός).

ξάνθωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ξανθέλασμα βλ.λ.

ξανθωπός-όν (ὤψ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ξανθὸς τὴν ὦπα, τὴν ὄψιν : Ὀππ.Κυν.2,382 **τοίην παυ καὶ σοῦβος ἔχει ξανθωπὸν ἰδέσθαι χροιὴν μαρμαίρων,** Νόνν.Δ 18,113 **ξανθωπὸς χρώς·** || νεώτ. ἐπὶ χροιᾶς, ὁ πρὸς τὸ ξανθὸν χρῶμα κλίνων.

ξάνθωσις-εως (ἡ) (ξανθῶ) μτγν. ἡ εἰς ξανθὸν χρῶμα μεταβολή : ΨΔημόκρ.Ἀλχ.54Β.

ξάνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων καὶ τὴν θραῦσιν τοῦ μίσχου τῆς καννάβεως ἢ τοῦ λίνου πρὸς ἀποχωρισμὸν τῶν νημάτων, λανάρα· Πολυδ. 5,96 «τὸ δὲ ξένιον ἦν μὲν καὶ αὐτὸ χρυσοῦν, κεφαλῇ κόσμος· ἔνιοι δὲ αὐτὸ κτένιον εἶναι νομίζουσιν», Ἡσ., Σουΐδ.· **2)** Πολυδ.6,90 «ξάνιον ἢ ἐπίξηνον, ὅπερ ἡ νεαρὰ κωμῳδία ἐπικόπανον καλεῖ».

ξάνοιγμα (τὸ) (ξανοίγω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξανοίγω βλ.λ.· **2)** ἄδενδρος τόπος ἐντὸς δασώδους ἐκτάσεως, λούζα.

ξανοίγω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξάνοιξα, παθ. **ξανοίγομαι,** ἀόρ. **-οίχτηκα,** μτχ. παρακ. **-οιγμένος,** ἐκτείνω, κ. εἰδ. ἐπὶ ἐρίων ἢ βάμβακος, ἀνοίγω πως, ἁπλώνω : **ξάνοιξε τὰ μαλλιὰ νὰ στεγνώσουν·** || ἀνοίγω τελείως, διάπλατα : ξάνοιξε **πόρτες καὶ παράθυρα·** || κ. μτφ. ξάνοιξε **καινούργιους δρόμους στὴν ἐπιστήμη** (ἐτάμε νέας ὁδούς)· **2)** μτ. αἰτ. ἀντικειμ. βλέπω, διακρίνω : Ἐρωτόκρ.1,1458 **μιὰ πορτοπούλλ' ἀπόχωστη ἐξάνοιξεν ἡ κόρη,** Σολωμ.Ἔθν.Ὕμν.26,1 **σὲ ξανοίγει ἀπὸ τὰ νέφη καὶ τὸ μάτι τοῦ ἀετοῦ,** Κάλβ.Εἰς Σοῦλι 19,4 **ἂς μὴ ξανοίγῃ μάτι | χεῖρα ὡπλισμένην,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. 17,3 **ὅπου στραφῇ τὸ μάτι σου ξανοίγει | ἐδῶ κορμιά, ἐκεῖ κορμιὰ στρωμένα·** || κτ. ποι. εἰκόνα, οἱονεὶ ἐν ὁράματι διαβλέπω, διακρίνω : Παλαμ.Περ.Χαιρ.168,13 **γλυκοξημέρωμα ματιῶν σὰ νὰ ξανοίγω,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,7 **πιὸ πέρα ἀπὸ τὰ κύματα τὸ ἀχόρταγο τὸ μάτι | ξανοίγει ἕναν παράδεισο σὲ χώρα κάποιου ὀνείρου·** || κατὰ φαντασίαν ὁρῶ : Ἐρωτόκρ.1,1660 **κι ὡς ἐδεπά ποὺ σοῦ μιλῶ, ἐκεινονὰ ξανοίγω·** **3)** κ. μτφ. διαβλέπω, συνάγω ἐξ ἐποπτείας : Ἀρτ.Βατοπ. Πρόλ.44 **γράφοντας ἀτός μου | τὸ ποὺ ξάνοιγα κακό | στὸ ντουνιά τοῦ κόσμου·** **4)** τὸ μέσ. ξανοίγομαι ἐκμυστηρεύομαι, ἐξωτερικεύω τὰ αἰσθήματά μου : **δὲν ξανοίγεται στὸν καθένα·** **5)** ὁμ. τὸ μέσ. εὐρύνω τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν μου, τῶν ἐνεργειῶν μου, προβαίνω εἰς ἐνεργείας ὑπερβαινούσας τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μου ἢ τὸ κοινὸν μέτρον : **ξανοίχτηκε πολὺ στὶς ἐπιχειρήσεις του·** || δαπανῶ ὑπερμέτρως : **πῆγε νὰ ξανοιχτῇ λιγάκι κι ἔμεινε ἀδέκαρος καὶ χρεωμένος·** **6)** ἀμτβ. ἐπὶ καιρικῆς καταστάσεως, αἰθριάζω, καθαρίζω, γίνομαι διαυγής, ξαστερώνω : **ξάνοιξε ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴ συννεφιά, - ξάνοιξε ὁ καιρός** (καλοκαίριασε).

ξανοστεύω δημ. κ.ξανοστίζω κ. ἀνοστίζω, ἀμτβ. γίνομαι ἄνοστος· κ. μτφ. ἄνοστος, ἀνοσταίνω : παροιμ. **ἐξανόστεψες, κυρά μου, σὰν τοῦ Μάη**

τὸ μαρούλι (ἐπὶ τῶν λαλούντων ἀσκόπως καὶ ἀσέμνως)· **2**) ἀποβάλλω τὴν ἀνοστιά, τὴν ἀνοστάδα.

ξάνσις-εως (ἡ) (ξαίνω) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξαίνω, τὸ λανάρισμα.

ξάντα δημ. προστ. τοῦ ξανταίνω βλ.λ. : **ξάντα νὰ δῇς ἔρχεται τὸ παιδί**· πρβλ. ἄντα (2).

ξανταίνω δημ. στρέφω τὰ βλέμματά μου, κοιτάζω : **ξανταίνω καὶ βλέπω τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν**· **2**) ἀμτβλ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐμπλοκήν, ξεμπλέκομαι, ἀντίθ. ἀνταίνω : ΜΜ **ἄνταισε ὁ ἔρημος σαρμάς, | ἄνταισε, δὲν ἐξάνταινε.**

ξαντήριον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξάντου, τόπος ἔνθα γίνεται ξάνσις ἐρίων.

ξάντης (ὁ) (ξαίνω) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **ξάντρια**, ὁ ξαίνων ἔρια, μαλλιά, ὁ εἰδικὸς εἰς τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων ἐργάτης, λαναράς : Πλάτ.Πολιτ.281Α **καὶ τὸν ξάντην ὡς ὄντα ὑφάντην καλεῖν**· **2**) δημ. τὸ ἐργαλεῖον ξάνσεως, λανάρα.

ξαντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξάνσιν τῶν ἐρίων, ὁ εἰδήμων εἰς τὸ ξαίνειν ἔρια· ‖ **ἡ ξαντική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ξαίνειν ἔρια, μαλλιά : Πλάτ.Πολιτ.281Α **ἢ τὴν ξαντικὴν τολμήσομεν ὑφαντικὴν .. καλεῖν ;**, αὐτ.282Ε **τῶν περὶ ξαντικὴν ἔργων μηκυνθέν τε καὶ** σχὸν πλάτος **λέγομεν εἶναι κάταγμά τι ;**· ‖ ὁμ. τὸ ξαντικόν ὡς οὐσ. : Πλάτ.Πολιτ.282Β **τὸ μὲν ξαντικὸν καὶ τὸ τῆς κερκιστικῆς καὶ ὅσα τὰ ξυγκείμενα ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀφίστησι**· **2**) δημ. **τὰ** ξαντικά ὡς οὐσ. ἡ δαπάνη διὰ τὴν ξάνσιν.

ξαντίμεμα (τὸ) δημ. ἀνταπόδοσις, ἀμοιβή, ἀντίμεμα βλ.λ. : Πολίτ.᾽Εκλ.Τραγ.123,5 **ὁ ρήγας ποὺ σ᾽ ἀγάπησε ξαντίμεμα δὲ θέλει.**

ξαντιμεύω δημ. ἄ. ἀντιμεύω βλ.λ. : Πολίτ.᾽Εκλ.Τραγ.123,4 **νὰ ζήσῃ ὁπού τὰ στέλνει** | **ὁ Μαυριανὸς νά 'ναι καλὰ καὶ θὰ τὰ ξαντιμέφῃ.**

ξαντό(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ξαντός** (ὁ) νήματα λινοῦ ὑφάσματος τετιλμένου, ἐπιτιθέμενα ἐπὶ τῶν τραυμάτων ἀντὶ τῆς γάζης, ὁ μοτός· **2**) κουρέλια.

ξάντρια (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ξάντης, ἡ ξαίνουσα ἔρια· ‖ **αἱ Ξάντριαι** ὀνομασία δράματος τοῦ Αἰσχύλου.

ξᾰνῶ-άω, μέλλ. **ξανήσω** (Σουΐδ.), καταπονοῦμαι ξαίνων ἔρια· Πολυδ.7,30 «ξανᾶν, τὸ καμεῖν ἀπὸ τῆς ἐριουργίας τὰς χεῖρας», Σουΐδ. «ξανᾶν· πονεῖν τοὺς καρποὺς τὰς γυναῖκας τοὺς τῶν χειρῶν διὰ συνεχῆ τῶν ἐρίων ἐργασίαν»· ‖ γεν. καταπονοῦμαι, ἀποκάμνω, κουράζομαι : Ἡσ. «ξανῆσαι· κοπιᾶσαι» : Σοφ.άπ.498 **ξανῆσαι καὶ προγυμνᾶσαι χέρα,** Νίκ.Θηρ.383 **ξανάᾳ κεχαλασμένα δεσμά**· **2**) ρηματ. π. ξάνησις.

ξάπλα (ἡ) δημ. ' νωχελὴς κατάκλισις, ἀναπαυτικὴ ἐν ἀδρανείᾳ ἀνάκλισις : **στ᾽ ἀκρογιάλι χαρήκαμε ξάπλα**· ‖ διάθεσις, ἕξις πρὸς ἀνάπαυσιν : **συνήθισε στὴν ξάπλα καὶ τοῦ κακοφαίνεται νὰ δουλέψῃ**· ‖ κ. ὡς ἐπίρρ. : **κάθεται ξάπλα ὅλη μέρα.**

ξάπλωμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαπλώνω βλ.λ.

ξαπλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξάπλωσα,** παθ. ξαπλώνομαι, ἀόρ. (ἐ)**ξαπλώθηκα,** μτχ.παθ. παρακ. ξαπλωμένος, ἐξαπλῶ βλ.λ., ἀναπετάννυμι, ἐκτείνω τι, ἰδ. ἐν πλάτει ἢ κατὰ μῆκος : Διγεν.᾽Ακρ.1440 **ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ σπουδῆς ἐξάπλωσε τὴν ράβδον** (ἐξέτεινεν, ὕψωσε), - **ξάπλωσες ἕνα σωρὸ παλιοπράματα καὶ** μᾶς **ἔκλεισες τὸ διάβα,** φρ. ξαπλώνω τὴν ἀρίδα μου (κάθημαι, νωχελῶς ἐκτείνω τοὺς πόδας, ἐν χρ. κ. μτφ. ἀμεριμνῶ, ἀδιαφορῶ)· ‖ εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς πρόσ., πλήττων ἰδ. διὰ πυροβόλου ὅπλου ἢ διὰ ξίφους καταρρίπτω, ὅθ. κ. φονεύω : **μὲ μιὰ πιστολιὰ - μὲ μιὰ στιλεττιὰ τὸν ξάπλωσε**· ‖ κ. ἐπὶ παλαιόντων, καταρρίπτω, καταβάλλω : **μὲ μιὰ τρικλοποδιὰ τὸν ξάπλωσε χάμω**· ‖ κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα· **2**) κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **ἁπλώνω, ἰδ. ἐπὶ** ἱματίων, ὀθονίων κττ. : παροιμ. ὁ **καιρὸς βροχάρης, ἅπλωσε ξάπλωσε καὶ τὰ ροῦχ᾽ ἀστέγνωτα** (ἐπὶ ἀντιξόων περιστάσεων ματαιουσῶν ἐπιχείρησίν τινα)· **3**) ἀμτβ. ἐκτείνομαι, ἁπλοῦμαι : Ἐρωτόκρ.1,232 **μέσ᾽ στὴν καρδιὰν ἀγγίζουσι καὶ μέσ᾽ στὸ νοῦ ξαπλώνουν**· ‖ εἰδ. κατακλίνομαι, ἀνακλίνομαι πρὸς ὕπνον ἢ πρὸς ἀνάπαυσιν : Ἐρωτόκρ.1,300, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,19 **νὰ ξαπλώσῃς κεῖ στ᾽ ἀπάγγιο, - ἔλα νὰ ξαπλώσουμε στὸν ἤσκιο**· **4**) παθ. ὡς μέσ. ἐκτείνομαι, κατακλίνομαι : **ξαπλώθηκα νὰ ξεκουραστῶ**· ‖ πίπτω προσβαλλόμενος ὑπό τινος, πέφτω νεκρὸς ἢ πληγωμένος : Σολωμ.᾽Εθν.῞Υμν.67,2 **ποῖος ἀφήνει ἐκεῖ τὸν τόπο πάρεξ ὅταν ξαπλωθῇ**· **5**) ρηματ. π. ξάπλωμα, ξαπλωσιά, ξαπλωτός.

ξαπλωσιά (ἡ) δημ. ἐξάπλωμα βλ.λ.

ξαπλωταριά (ἡ) δημ. τὸ ξαπλωταριό βλ.λ.

ξαπλωταριό (τὸ) δημ. ξάπλα, ξάπλωμα βλ.λς : Βαλαωρ.᾽Αθ.Διάκ.3,371 ἐμπρός **του ἀγκαλιασμένα δύο λείψανα ξαπλωταριά, - ξαπλωταριὸ ἀπ᾽ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ**· **2**) τόπος ἐξαπλώσεως.

ξαπλωτός-ή-ό δημ. ὁ ἐξηπλωμένος, ὁ πλαγιασμένος· ‖ κ. ἐπίρρ. -**ά.**

ξαπολῶ δημ. κ. -άω κ. **ξαπολνῶ** ἐξαπολύω· **2**) τὸ μέσ. ξαπολιοῦμαι ἐκκινῶ μεθ᾽ ὁρμῆς : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,7 **εἰς τὰ βουνὰ ποὺ ξαπολιοῦνται οἱ βρύσες.**

ξαποσταίνω δημ., δ.γρ. **ξαποστένω,** ἀόρ. (ἐ)ξαπόστασα, μτχ. παθ. παρακ. **ξαποσταμένος,** ἀναπαύομαι ἐκ τοῦ κόπου, ξεκουράζομαι : **κάθισα νὰ ξαποστάσω.**

ξαποστέλνω δημ. ἐξαποστέλλω βλ.λ.· **2**) εἰρων. ἀποπέμπω, ἐκδιώκω : **τὸν ξαπόστειλα ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦρθε.**

ξάπτω μσν. ἐξάπτω, διεγείρω, ἐρεθίζω : Πρόδρ. 2,439 **ἀλλ᾽ οὐδ᾽ἐγὼ 'μαι χωρικός, νὰ μὴν τὸ κρῶ καὶ ξάπτει.**

ξαραχνιάζω δημ. ἀφαιρῶ **τοὺς ἱστοὺς τῆς ἀ**ράχνης, βγάζω τὶς ἀραχνιές.

ξάργητα (ἡ) δημ. βραδύτης, **ἀργοπορία : Καζ.** Ν ΘΚωμ.1,7,99 **κι ἡ ξάργητα δὲν πρέπει.**

ξαργιτοῦ ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **ἀξαργιτοῦ ἐ**πίτηδες, ἀπὸ σκοποῦ : Ἐρωτόκρ.2,1835 **κοντάρια βάστα ξαργιτοῦ βαρὰ καὶ μαυρισμένα.**

ξαργῶ δημ., ἀόρ. **ξαργοῦσα, βραδύνω,** ἀργοπορῶ, ἀργῶ.

ξαρίζω δημ. καθαρίζω, **συγυρίζω**· **2**) ρηματ. π. ξαριστής.

ξαριστής (ὁ) (ξαρίζω) δημ. εἰδικὸν γεωργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἄροσιν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, τσουγκράνα· πρβλ. ἐκριζωτής.

ξαρμάτωμα (τὸ) (ξαρματώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ὁπλισμοῦ, ὁ ἀφοπλισμός· **2**) προσβολὴ προσγινομένη ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ὅπλων.

ξαρματώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξαρμάτωσα, παθ. **ξαρματώνομαι,** ἀόρ. (**ἐ**)**ξαρματώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξαρματωμένος,** ἀφαιρῶ τὸν ὁπλισμόν, **τὰ** ἅρματα, ἀφοπλίζω : Ἐρωτόκρ.2,833 **μὰ δὲν τὸν ἤλαχα ποτὲ νὰ τόνε** ξαρματώσω, ΜΜ **τὸ Γιωργαντζὰ τσακώσασι (καὶ τὸν ἐξαρματώσασι**· ‖ μέσ. ἢ παθ. ἀποβάλλω τὰ ὅπλα, ἀφοπλίζομαι : Ἐρωτόκρ.2,1223 **πᾶσι καὶ ξαρματώνουνται ζιμιὸ οἱ ἀντρειωμένοι,** αὐτ.4,1240· **2**) μτχ. **ξαρματωμένος** προσβεβλημένος, ἄνθρωπος μὴ ἀνακτήσας τὴν τιμήν του, ὅθ. ἄνθρωπος κατώτερος· **3**) ρηματ. π. ξαρμάτωμα, ξαρμάτωτος.

ξαρμάτωτος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐστερημένος ὁπλισμοῦ, ὁ χωρὶς ἅρματα, ὁ ἄοπλος, ὁ ξαρματωμένος : Ἐρωτόκρ.2,376 **ὀχτὼ ξαρμάτωτοι τοῦ Βασιλιοῦ ἀλογάροι,** Πολίτ.᾽Εκλ.Τραγ.78Β',5 **ἀρρωστημένο μ᾽ηὗρανε, ξαρμάτωτο στὸ στρῶμα.**

ξαρμίζω δημ. ἐξαλμυρίζω βλ.λ.: Ἐφταλ.Ὀδ. Ζ 225 **πλένονταν ὁ μέγας Ὀδυσσέας, ξαρμίζοντας τὴ ράχη του·** 2) ρηματ. π. ξάρμισμα.

ξάρμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἁλμυρότητος, τὸ ἐξαλμύρισμα.

ξαρμπουρίζω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τοὺς ἱστούς, τὰ ἄρμπουρα, ἀφιστῶ.

ξαρμπούρισμα (τὸ) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἱστῶν, ἡ ἀφίστωσις.

ξαρμυρίζω δημ. ἐξαλμυρίζω βλ.λ.

ξαρμύρισμα (τὸ) δημ. ἐξαλμύρισμα βλ.λ.

ξαρραβωνιάζω δημ. διαλύω τοὺς ἀρραβῶνας τινός: **ξαρραβώνιασε τὴν κόρη του.**

ξαρρωστικό (τὸ) μσν. κ. δημ. δυναμωτικόν, τονωτικὸν ἔδεσμα ἢ φάρμακον: Ἐρωτόκρ.Ι,2066 **τὴ μάννα μου κανίσκεφε ξαρρωστικὸ γιὰ μένα.**

ξαρρωστῶ δημ. κ. -άω, ἀναρρωννύω, ἐγείρομαι ἐξ ἀσθενείας, γίνομαι καλά: δ.τραγ. **ἀρρώστησε, ξαρρώστησε κι ἄλλη γυναῖκα πῆρε.**

ξάρτι (τὸ) δημ. ἐξάρτιον, συνήθ. κτ. πληθ. **ξάρτια,** ὁ ἐπίτονος τῶν ὀρθίων ἱστῶν: Σολωμ.Μετάφρ.Τεμσχ.Μεταστασίου 2 **σὲ σκληροτάτη θάλασσα τρέχω, καὶ πανάκι καὶ ξάρτι δὲν ἔχω.**

ξαρτόδεμα (τὸ) δημ. ναυτ. ὁ ἐπιτονόδεσμος, ὁ κόμβος ὅπου ματίζονται τὰ ξάρτια.

ξάσμα-ατος (τὸ) [ξαίνω] κ. νεώτ. κ. δημ. ἔριον ἐξασμένον, μαλλὶ λαναρισμένο: Σοφ.ἀπ.1073· 2) δημ. ποσότης ἐξασμένης καννάβεως, ὅσην ὁ σχοινοπλόκος θέτει ἑκάστοτε εἰς τὴν ζώνην του διὰ τὸ πλέξιμον τοῦ σχοινίου.

ξασπρίζω δημ., ἀόρ. **ξάσπρισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξασπρισμένος,** καθιστῶ τι λευκόν, ἐκλευκαίνω, ἀσπρίζω· 2) συνεκδ. μεταβάλλω, φθείρω τὰ χρῶμα, ἀποχρωματίζω, ξεθωριάζω: **τὸ φόρεμά μου τὸ ξάσπρισε ὁ ἥλιος·** || ἀμτβ. λευκαίνομαι, ἀποχρωματίζομαι, ξεθωριάζω: **τὸ παντελόνι μου ξάσπρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο·** 3) ἐπὶ σταχύων, γίνομαι λευκός, ὡριμάζω: Γρυπ.Σκ.Τερρ. 59,10 **πρῶμα ξασπρίζουν τ' ἀμεστά μας θέρη·** 4) ρηματ. π. ξάσπρισμα.

ξάσπρισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξασπρίζω βλ.λ, τὸ ξεθώριασμα.

ξασπρουλιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων ξασπρίσει, χάσει τὸ χρῶμά του, ὁ ξεθωριασμένος.

ξάστερα ἐπίρρ. δημ. κ. **ξέστερα** κατὰ τρόπον ξάστερον, σαφῶς, καθαρά: Ζερβ.Μῦθ.Ζ 49 **ὅμως θὰ φανῇ καλὰ καὶ ξάστερα εἰς ὅσους γνωρίζουν νὰ προσέχουν·** 2) εἰλικρινῶς, ἀνυποκρίτως: **ἔλα νὰ τὰ ποῦμε καθαρὰ καὶ ξάστερα.**

ξαστεριά (ἡ) δημ. κ. **ξεστεριά** ἡ κατάστασις τοῦ ἐνάστρου ἢ ἀνεφέλου οὐρανοῦ, ἡ αἰθρία, ἀντίθ. συννεφιά: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.29,1 **σ' ὅλον τὸν κόσμο ξαστεριά, σ' ὅλον τὸν κόσμον ἥλιος·** || κ. μτφ.: Ζερβ.Μῦθ.Ζ 41 **εἰς τὴν ψυχήν μας ἀπομένει ἡ ξαστεριὰ καὶ ἡ γαλήνη.**

ξάστερος-η-ο δημ. κ. **ξέστερος** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ ἔναστρος, ὁ αἴθριος, ὁ καθαρός: Σολωμ.Ἡ Τρελλὴ μάννα 2 **τώρα, ποὺ ἡ ξάστερη νύχτα μονάχους μᾶς ηὗρε ἀπάντεχα,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 41 **εἶναι πένθιμο σὰν ξάστερος οὐρανὸς τὴν αὐριανὴ καταστροφῆς·** παροιμ. **ξάστερος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται·** 2) ὁ διαυγής, ὁ καθαρός: **ξάστερο νερὸ - γυαλί·** 3) μτφ. σαφής, ἄδολος, εἰλικρινής: **ξάστερη ματιά, - ξάστερα λόγια·** || κ. ἐπίρρ. -α βλ.λ.

ξαστέρωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξαστερώνω βλ.λ.

ξαστερώνω δημ. κ. **ξεστερώνω** ἀμτβ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπαλλάσσομαι τῶν νεφῶν, γίνομαι αἴθριος: Μωραΐτ.Ι,180 **ὁ οὐρανὸς τῆς Ἀττικῆς, ὁ ἀπατεών, ἐξαστέρωσε κι ἔγινεν ἀρκετὴ κίνησις·** 2) γίνομαι ξάστερος, διαυγής, καθαρός, καθαρίζω: **ξαστέρωσε τὸ νερὸ - ὁ μοῦστος - τὸ λάδι·** 3) ρηματ. π. ξαστέρωμα.

ξαστοχαίνω δημ. ἀ. ξαστοχῶ βλ.λ.

ξαστόχημα (τὸ) δημ. ἀστόχημα, λησμοσύνη.

ξαστοχιά (ἡ) δημ. τὸ ξαστόχημα βλ.λ.

ξαστοχῶ δημ. κ. **ξαστοχαίνω** λησμονῶ περισπώμενος ἀλλοῦ, ἐπιλανθάνομαι, ξεχνῶ, ἀστοχῶ: Σολωμ.177,6 **τρέμ' ἡ ψυχὴ καὶ ξαστοχᾷ γλυκὰ τὸν ἑαυτόν της·** 2) ἀμτβ. λανθάνομαι, σφάλλομαι· 3) ρηματ. π. ξαστόχημα, ξαστοχιά.

ξασχημίζω δημ. καθιστῶ τι εὐειδές, ἀποβάλλω τὴν ἀσχημίαν· || κ. ἀμτβ. γίνομαι εὐειδής.

ξατράπης (ὁ) δ.τ. τοῦ σατράπης βλ.λ.: Ἀρρ.ἀπ.10J.

ξαφνιάζω δημ. ἀ. ξαφνίζω βλ.λ.· 2) ρηματ. π. ξάφνιασμα.

ξάφνιασμα (τὸ) δημ. ἀ. ξάφνισμα βλ.λ.

ξαφνίζω δημ. κ. ἐξαφνίζω, ἀόρ. **(ἐ)ξάφνισα,** παθ. **ξαφνίζομαι,** ἀόρ. **(ἐ)ξαφνίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξαφνισμένος,** ξαφνιάζω, πτοῶ τινα δι' αἰφνιδίας καὶ ἀπροόπτου παρουσίας μου, ἢ δι' αἰφνιδίου κρότου, τρομάζω, σκιάζω: Βαλαωρ.Τριακ. τρίτον ᾆσμα Κολάσ.Δάνταυ 30 **προτοῦ νὰ μὲ ξαφνίσῃ ἕν' ὄνειρο παράδοξο, - μὴ ξαφνίζῃς τὸ παιδί·** || μέσ. ἐκπλήττομαι, σκιάζομαι, τρομάζω: Βαλαωρ.Φροσ.2,249 **ξαφνίζεται στὸν ὕπνο της·** 2) κτ. ἐπέκτ. πάσχω μικρὸν διάστρεμμα, στραμπούλισμα: **ξάφνισα τὸ χέρι μου καὶ μὲ πονεῖ·** 3) ρηματ. π. ξάφνισμα, ξαφνισμός.

ξαφνικά ἐπίρρ. δημ. ἐξαφνικά, κατὰ τρόποι ἐξαφνικόν, αἰφνίδιον, ἐξαίφνης, ἔξαφνα, ξάφνου.

ξαφνικός-ή-ό μσν. κ. δημ. ἐξαφνικός, ὁ αἰφνίδιος, ἀπροσδόκητος: Ἐρωτόκρ.Ι,1853 **ξαφορμίζ ὁ νοῦς στὸ ξαφνικὸ μαντᾶτο, - ξαφνικὸ ταξίδι** 2) τὸ ξαφνικὸ ὡς οὐσ. αἰφνίδιον, ἀπρόοπτον γεγονός, ἰδ. δυστύχημα: ΜΜ **ἔ μάννα, ἔ μαυρόμαννα, τί ξαφνικὸ μᾶς ηὗρεκε·** || ὡς ἀρά: **ξαφνικὸ νὰ σοῦ 'ρθῃ κι ἀνεπάντεχο.**

ξάφνισμα (τὸ) [ξαφνίζω] δημ. κ. **ξάφνιασμα** πτόησις ἐξ αἰφνιδίας ἐμφανίσεως ἢ κρότου, ἔκπληξις· 2) μικρὸν διάστρεμμα ἀρθρώσεως, στραμπούλισμα: **ξάφνισμα τοῦ ποδιοῦ.**

ξαφνισμός (ὁ) [ξαφνίζω] δημ. ἡ ἔκπληξις, τὸ ξάφνισμα, σκιάξιμο: Ἐφταλ.Ὀδ.Γ 123 **ξαφνισμὸς μὲ παίρνει σὰν κοιτῶ σε.**

ξάφνου ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἐξαίφνης, ξαφνικά, αἰφνιδίως, ἀπροσδοκήτως: Ἐρωτόκρ.Ι,327 **μὰ ξάφνου ὁ κακορρίζικος ἐπιάστηκα στὸ βρόχι,** αὐτ.2,116,Σολωμ. τὰ Δύο Ἀδέλφια 95 **ποὺ ξάφνου φυσάει μία αὔρα γλυκή,** Γρυπ. τὸ Μελτέμι 9 **ξάφνου κρυφὸς παροξυμός.**

ξαφορμίζω μσν. κ. δημ. ἀποδοκιμάζω θορυβωδῶς, τρελλαίνω τινὰ διὰ τῶν φωνῶν: Ἐρωτόκρ. 2,2164 **ἐλίγο λίγο λείφτηκε νὰ τόνε ξαφορμίσου·** || ἀμτβ. ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, τρελλαίνομαι: Ἐρωτόκρ.Ι,1853 **ξαφορμίζ' ὁ νοῦς στὸ ξαφνικὸ μαντᾶτο,** αὐτ.3,564· 2) δημ. ἀμτβ. ἐπὶ πληγῆς, δοθιῆνος, παύω νὰ ἔχω ἐρεθισμόν, παύω νὰ εἶμαι ἀφορμισμένος.

ξαφρίζω δημ. ἐξαφρίζω βλ.λ. 2) μτφ. ἀφαιρῶ, παίρνω: Ζερβ.Μῦθ.Ζ 68 **στὶς πολιτεῖες θὰ πάω νὰ θερίσω ἡδονὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ξαφρίσω τὶς χαρές των, - τοῦ ξάφρισε τὴν περιουσία·** 3) ρηματ. π. ξάφρισμα, ξαφριστήρι.

ξάφρισμα (τὸ) δημ. ἀ. ἐξάφρισμα βλ.λ.

ξαφριστήρι (τὸ) δημ. ὁ ἐξαφριστὴρ βλ.λ.

ξάφτω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ἤξαφα** κ. **ἔξαφα,** ἐξάπτω, ἀνάπτω: Ἐρωτόκρ.3,339 **φυσᾷ καὶ ξάφτει τὴ φωτιά, μὴν πάῃ καὶ τοῦ σβήσῃ,** αὐτ.Ι,117· 2) ἀμτβ. μτφ. ἐρεθίζομαι ὑπὸ πάθους τινός, ἐξάπτομαι, φουντώνω: Ἐρωτόκρ.2,1473 **ἤξαφε κι ὁ Δρακόκαρδος,** αὐτ.2,2295 **ἐξάφε κι ἐκοκκίνισε κι ἐχλόμιανε περίσσα,** αὐτ.2,2403.

ξε- δημ. πρόθ. προελθοῦσα ἐκ τῆς ἐκ ἢ ἐξ· πρβλ. ξ- ἐν χρ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν λέξεων σημαινουσῶν ἀντίθετον ἐνέργειαν τοῦ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλουμένου, οἷον ξεμανδρίζω, ξετρυπώνω, ξεβιδώνω, ξεγράφω, ξεσκεπάζω, ξεθυμώνω κτλ.· **2)** τὴν ἔννοιαν τῆς παύσεως ἐνεργείας ἢ καταστάσεως, οἷον ξεμουδιάζω, ξενυστάζω, ξεμεθῶ κτλ.· **3)** τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιτάσεως, οἷον ξαγρυπνῶ, ξετρελλαίνω, ξεδιολεχτός, ξεδιάντροπος κτλ.· **4)** τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπ᾿ ἀρχῆς μέχρι τέλους, οἷον ξενυχτίζω, ξεχειμωνιάζω, ξεκαλοκαιριάζω.

ζεβαβουλίζω δημ. ἐξάγω τὸν βάμβακα ἐκ τοῦ κάλυκος, τοῦ βαβουλίου· **2)** φάχνω, ἐρευνῶ : **τί ξεβαβουλίζεις μέσ᾿ τὸ σκοτάδι.**

ξέβαμμα (τὸ) (ξεβάφω) δημ. ἡ ἐξάλειψις τοῦ χρώματος· **2)** ἡ φθορὰ τοῦ χρώματος, τὸ ξεθώριασμα : **ξέβαμμα τοῦ παλτοῦ-τοῦ βελούδου.**

ξεβασκαίνω δημ. κ. **ξαβασκαίνω,** ἀόρ. (ἐ)ξε**βάσκανα,** παθ. **-αίνομαι,** μτχ. παρακ. **-αμένος,** διὰ μαγικῶν ἐπῳδῶν καὶ πράξεων ἀπαλλάσσω τινὰ τῆς βασκανίας· **2)** ρηματ. π. ξεβάσκαμα.

ξεβάσκαμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβασκαίνω βλ.λ.

ξεβάφω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέβαφα,** παθ. **ξεβάφομαι,** ἀόρ. **ξεβάφτηκα,** μτχ. παρακ. **ξεβαμμένος,** ἀποχρωματίζω τι, ξασπρίζω, ξεθωριάζω : **ὁ ἥλιος ξέβαφε τοὺς μπερντέδες·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀποχρωματίζομαι, χάνω τὸ χρῶμά μου, ξεθωριάζω : **ξέβαφε τὸ φόρεμά μου, - χρώματα ποὺ δὲν ξεβάφουν·** **2)** ρηματ.π. ξέβαμμα.

ξέβγα (τὸ) δημ. ἡ ἔξοδος, ἀντίθ. ἔμπα, συνήθ. κτ. πληθ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.89,16 **στὰ ἔμπα του μπῆκε σὰν ἀιτός, στὰ ξέβγα σὰν πετρίτης.**

ξεβγάζω δημ. κ. **ξεβγάνω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέβγαλα** κ. (ἐ)**ξέβγανα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβγαλμένος,** ἐκπλύνω δι᾿ ἀφθόνου ὕδατος τὰ πλυμένα ὀθόνια, ἐνδύματα πρὸς τελείαν ἀπομάκρυνσιν παντὸς ἴχναυς διαλελυμένου σάπωνος· **2)** ἀπαλλάσσομαί τινος, βγάζω ἀπὸ τὴ μέση : **θέλω νὰ ξεβγάλω αὐτὴ τὴν ὑποχρέωση** (ν᾿ ἀπαλλαγῶ αὐτῆς ἀνταποδίδων τὰ ἴσα)· **3)** ἀφανίζω, θανατώνω : **βάρθηκε μὲ κάθε τρόπο νὰ μὲ ξεβγάλη** (νὰ μὲ πεθάνη)· **4)** παραπλανῶ, παρασύρω εἰς τὴν διαφθοράν, διαφθείρω : **τὴν ἐξέβγαλε ἡ φιλενάδα της·** **5)** προπέμπω τινά, ξεπροβοδῶ : **νὰ τὸν ξεβγάλῃς πάρα κάτω·** **6)** εἰδ. συνοδεύω τινά, ἵνα διέλθῃ ἀπὸ συνοικίαν ἢ περιοχὴν τῶν ἐχθρῶν του, εἶμαι ξεβγαλτὴς βλ.λ.· **7)** ρηματ. π. ξέβγαλμα, ξεβγαλτής.

ξέβγαλμα (τὸ) (ξεβγάνω) δημ. κ. **ξέβγαρμα** ἡ ἔκπλυσις δι᾿ ἀφθόνου ὕδατος πρὸς τελείαν ἀπομάκρυνσιν τοῦ διαλελυμένου σάπωνος· **2)** παραπλάνησις, διαφθορά· **3)** προπομπή· **4)** ἡ συνοδεία, τὸ συνέβγαλμα· πρβλ. ξεβγαλτής.

ξεβγαλτής (ὁ) (ξεβγάνω) δημ. κ. **ξεβγαρτής** ὁ συνοδεύων τὸν ἐχθρὸν οἰκογενείας τινός, ὅταν πρόκειται οὗτος νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς συνοικίας ἢ περιοχῆς ἐχθρικῶς διακειμένης οἰκογενείας ἢ διὰ μέσου αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν, ὁ συνεβγαλτής : ΜΜ **ὁ Δῆμος πάει στὸ βουνί, μὰ δίχως νά᾿χῃ ξεβγαρτή.**

ξεβδελλιάζω δημ. κ. **ξαβδελλιάζω** θεραπεύω τὴν νόσον τῶν ποιμνίων διστομίασιν, βδέλλαν· **2)** ρηματ.π. ξεβδέλλιασμα.

ξεβδέλλιασμα-ατος (ὁ) (ξεβδελλιάζω) δημ. κ. **ξαβδέλλιασμα** θεραπεία τῆς νόσου διστομιάσεως, ὀφειλομένης εἰς τὸ δίστομον τὸ ἡπατικόν, τὴν βδέλλαν, διεισδῦον καὶ ἀναπτυσσόμενον ἰδίως εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν καὶ τοὺς ἀγωγούς αὐτῆς, ἄ. ἀβδέλλισσμα.

ξεβίδωμα (τὸ) (ξεβιδώνω) δημ. ἡ ἀποκοχλίωσις· **2)** μτφ. ἡ τρέλλα.

ξεβιδώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεβίδωσα, παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεβιδωμένος,** ἀποσπῶ τὸν κοχλίαν, τὴν βίδα, ἀποκοχλιῶ τι· **2)** μτφ. καθιστῶ τινα τρελλόν, τρελλαίνω : **τὸν ξεβιδώσανε τὸ πιοτὸ κι οἱ γυναῖκες·** **2)** ρηματ.π ξεβίδωμα.

ξεβιράρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβιράρω βλ.λ.

ξεβιράρω δημ. ναυτ. στρέφω τὸ μηχάνημα ἐργάτην βλ.λ.7) ἀντιθέτως πρὸς τὴν φοράν, καθ᾿ ἣν ἐπαίρεται ἡ ἅλυσις, ἀναστρέφω τὸν ἐργάτην βλ.λ.· **2)** ρηματ.π. ξεβιράρισμα.

ξεβλάσταρο (τὸ) δημ. βλαστὸς φυτοῦ, βλαστάρι : δ.τραγ. **κι ἐπάνω στὰ ξεβλάσταρα περδίκια κελαδοῦσαν.**

ξεβλαστάρωμα (τὸ) δημ. **τὸ** ἀποτέλεσμα **τοῦ** ξεβλασταρώνω βλ.λ.

ξεβλασταρώνω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβλαστάρωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβλασταρωμένος,** ἀπολύω, ἀναδίδω βλαστούς, βγάζω βλαστάρια : **οἱ βροῦβες - τὰ σινάπια ξεβλαστάρωσαν·** **2)** ρηματ. π. ξεβλαστάρωμα.

ξεβοτανίζω δημ. ἐκριζώνω καὶ συλλέγω τὰ μεταξὺ τῶν ἡμέρων φυόμενα ἄγρια χόρτα, ξεχορταριάζω, βοτανίζω· **2)** ρηματ.π. ξεβοτάνισμα.

ξεβοτάνισμα (τὸ) δημ., ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβοτανίζω βλ.λ.

ξεβούλλωμα (τὸ) (ξεβουλλώνω) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβουλλώνω, ἀπόφραξις.

ξεβουλλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβούλλωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεβουλλωμένος,** ἀποπωματίζω τι, ἀποφράσσω, βγάζω τὸ βούλλωμα : **ξεβούλλωσε τὸ μπουκάλι·** **2)** ρηματ.π. ξεβούλλωμα, ξεβούλλωτος.

ξεβούλλωτος-η-ο (ξεβουλλώνω) δημ. ὁ ἄνευ πώματος, ὁ χωρὶς βούλλωμα : **μπουκάλι ξεβούλλωτο.**

ξεβράζω δημ. συνήθ. ἐπὶ θαλάσσης, ἀναταρασσόμενος ἐκρίπτω, ρίπτω εἰς τὴν ξηράν, ἐκβράζω : Γρυπ.Ἀνδρομέδα 6 **ἡ μπόρα . . στὰ κρουσταλλένια πόδια της πικρὸν ἀφρὸ ξεβράζει.**

ξεβράκωμα (τὸ) (ξεβρακώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις, ἡ ἔκδυσις τῆς περισκελίδος, τοῦ βρακιοῦ.

ξεβρακώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεβράκωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ.**-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεβρακωμένος,** ἀφαιρῶ τὴν περισκελίδα τινός, τὸ βρακί· ‖ μέσ. ἐκδύομαι τὴν περισκελίδα, βγάζω τὸ παντελόνι· **2)** μτφ. ἀποκαλύπτω τὸ κακὸν ποιὸν προσώπου τινός, διασύρω· **3)** ἐξευτελίζω, προσβάλλω : **δὲν εἶδες πῶς μᾶς ξεβράκωσε ἕνας παλιοχωροφύλακας·** **4)** παθ. μτφ. ὑποκύπτω, ὑποχωρῶ· **5)** ρηματ.π. ξεβράκωμα, ξεβράκωτος.

ξεβράκωτος-η-ο (ξεβρακώνω) δημ. ὁ μὴ φορῶν βρακί, ὁ ἄνευ περισκελίδος, ὁ ἀβράκωτος· **2)** μτφ. ὁ ἄνευ περιουσίας, ὁ ἄνευ πόρων· ‖ εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ ἔχουσα προῖκα, ἡ ἄπροικος : **τὴν πῆρε ξεβράκωτη·** **3)** ὁ ρακένδυτος, ὁ κουρελής : **περπατεῖ ξεβράκωτος·** **4)** κτ. πληθ. κτ. μτφρ. τοῦ sans culotte, ὅπερ κτ. τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, ἦτο προσων. τῶν ἀκτημόνων.

ξεβρωμίζω δημ. ἀφαιρῶ τὴν βρώμαν τινός, τὰς ἀκαθαρσίας· **2)** μτφ. ἐπανορθῶ κακὴν καὶ ἰδίως αἰσχρὰν πρᾶξιν· **3)** ρηματ.π. ξεβρώμισμα.

ξεβρώμισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεβρωμίζω, τὸ ξελέρωμα : Βλαστ.Συνμ.165.

ξεβυζάνω μσν. ἀμτβ., ἀόρ. **ξεβύζασα,** ἀπογαλακτίζομαι, παύω νὰ τρέφωμαι διὰ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος, **ἀποκόβω** : Ἐρωτόκρ.3,1584.

ξεγάντζωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγαντζώνω, τὸ ξεκοτσάρισμα : Βλαστ.Συνμ.27.

ξεγαντζώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεγάντζωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγαντζωμένος,** ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ τὸν συγκρατοῦντα γάντζον, ἁρπάγην : **ξεγάντζωσε τὸ σφαχτό·** ‖ εἰδ. ξεκοτσάρω βλ.λ.· **2)** ρηματ.π. ξεγάντζωμα, ξεγάντζωτος.

ξεγάντζωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἠρτημένος ἐκ γάντζου, ὁ ξεκρέμαστος : Βλαστ.Συνμ.189.

ξέγδαρμα (τό) (ξεγδέρνω) δημ. ἀφαίρεσις μικροῦ μέρους τῆς ἐπιδερμίδος, ἐκδορά, ἀμυχή· || παροιμ. **ξένος πόνος ξέγδαρμα** (ὅτι ἡ λύπη δι' ἀλλότριον δυστύχημα παρέρχεται ταχέως).

ξεγδέρνω δημ., ἀόρ. **ξέγδαρα,** παθ. ἀόρ. **ξεγδάρθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγδαρμένος,** ἀφαιρῶ τινος μέρος τῆς ἐπιδερμίδος, κάνω ἀμυχάς : **ξέγδαρα τὸ χέρι μου·** **2)** ρηματ.π. ξέγδαρμα.

ξεγέλασμα (τό) (ξεγελῶ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγελῶ : Βαλαωρ.ἡ Λίμνη 33 **ὅλα ξεγέλασμα εἶν' ὄνειρα καὶ πλάνη.**

ξεγελαστής (ὁ) (ξεγελῶ) δημ., θηλ. **ξεγελάστρα,** ὁ παραπλανῶν, ὁ δελεάζων, ἕνας ποὺ ξεγελᾷ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 8,5 **μιά Μοῖρα ξεγελάστρα στῶν σκοταδιῶν μ' ἐπῆρε τὸ γκρεμό.**

ξεγελῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγέλασα,** μέσ. κ. παθ. **ξεγελιέμαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγελάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεγελασμένος,** γελῶ, ἀπατῶ, παραπλανῶ δι' ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων, φενακίζω : Βαλαωρ.Ἀγράμπελη 25 **τὴν ἐξεγέλασε τ' ἄγριο πλατάνι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,24 **καὶ νεράϊδες ξεγελοῦν ἄγουρους καὶ τοὺς φιλοῦν·** || κ. παθ. ἀπατῶμαι, παραπλανῶμαι : Βαλαωρ.Τριακ.Τρίτον ᾆσμα Κολάσ.Δάντου 20 **καὶ πῶς ἐξεγελάστηκα μὲ τὴν πλαστὴ ἀρετή του·** **2)** ρηματ.π.ξεγέλασμα, ξεγελαστής, θηλ. -άστρα.

ξεγεμίζω δημ. κενῶ τι, ὃ ἤδη εἶναι πλῆρες, ἀδειάζω : **νὰ ξεγεμίσῃς τὸ πιθάρι, γιὰ νὰ τὸ πλύνωμε, - νὰ ξεγεμίσῃς τὸ δίκανο.**

ξεγέννημα (τὸ) δημ. ἐπὶ θήλεος, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγεννῶ, ἡ γέννησις, λευτέρωμα.

ξεγεννῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγέννησα,** ἐπὶ θήλεος, τίκτω, γεννάω, λευτερῶνομαι : **ὅταν ξεγεννήσῃ μὲ τὸ καλό, θὰ πάω ταξίδι·** **2)** μτβ. ἐπὶ τῆς μαίας, βοηθῶ ἑτοιμόγεννον γυναῖκα νὰ γεννήσῃ, ἐκμαιεύω : **ποιὰ μαμμὴ τὴν ξεγέννησε·** **3)** ρηματ. π. ξεγέννημα.

ξεγίνομαι δημ. παύω νὰ εἶμαι ὅ,τι εἶμαι : παροιμ.φρ. **ὅ,τι ἔγινε δὲν ξεγίνεται** (ἐπὶ γεγονότων μὴ δεκτικῶν ἐπανορθώσεως).

ξεγκουσεμός (ὁ) (ἰταλ.) μσν. ἡ ἀπαλλαγή, ἀπολύτρωσις, ἀνακούφισις ἐκ στενοχωρίας : Ἐρωτόκρ. 3,505 **Νένα, δὲν εἶ μπλιὸ ξεγκουσεμὸς σ' ἐμένα, κι ὄφελος δὲ μοῦ κάνουσι.**

ξεγκουσεύ(γ)ω (ἰταλ.) μσν., δημ. ἀπαλλάττω τινὰ ἐκ τῆς στενοχωρίας, ἀπολυτρώνω : Ἐρωτόκρ.4, 1181 **γλυτώνει ξεγκουσεύγει τσι, ἄλογα τῶς γυρεύγει·** **2)** ρηματ. π. ξεγκουσεμός.

ξεγλίστρημα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγλιστρῶ βλ.λ.· || ἐν χρ. κ. μτφ.

ξεγλιστρῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγλίστρησα,** ὀλισθαίνω, γλιστρῶ : **ξεγλίστρησε κι ἔσπασε τὰ μοῦτρά του·** **2)** μτφ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ δυσχεροῦς ἢ δυσαρέστου μοι καταστάσεως, διεκφεύγω, γλιστρῶ : **ξεγλίστρησε πάλι·** πρβλ. γλιστρῶ· **3)** ρηματ. π. ξεγλίστρημα.

ξεγνέθω δημ. κ. **ξενέθω** παύω νὰ κλώθω, νὰ γνέθω, τελειώνω τὸ γνέσιμο : δ.δίστ. **ἦρθες, ὕπνε.. πάρε σκαμνὶ καὶ κάτσε, νὰ γνέσω, νὰ ξεγνέσω·** **2)** διαλύω τὴν νῆσιν, χαλῶ τὸ γνέσιμο : Γρυπ.Σκ. Τερρ.60,10 **ὅριζε, Μοῖρα τῶ Μοιρῶ, ἐσὺ ποὺ γνέθεις καὶ ξεγνέθεις.**

ξεγνοιάζω μσν. κ. δημ. κ. **ξεν(ν)οιάζω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέ(γ)νοιασα,** παθ. **ξε(γ)νοιάζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξε(γ)νοιάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξε(γ)νοιασμένος,** ἀπαλλάσσομαι φροντίδων καὶ μεριμνῶν, βγάζω τὴν ἔννοια, παύω νὰ νοιάζωμαι : **ξέγνοιασα ἀπὸ τὶς δουλειές μου·** || παύω ν' ἀνησυχῶ διά τι, παύω νὰ καταβάλλω τὴν δέουσαν προσοχὴν πρὸς ἐποπτείαν, προφύλαξιν κ. ἰδ. πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ· κ. μέσ. : Ἐρωτόκρ.1,536 **κεῖ ποὺ 'θελα νὰ ξεγνοιαστῶ, πλιότερην ἔγνοιαν ἔχω,** αὐτ.1,1167 **κι εἶν' πάντα ξεγνοιασμένη·** **2)** ρηματ.π. ξέ(γ)νοιασμα, ξέ(γ)νοιαστος.

ξέ(γ)νοιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξε(γ)νοιάζω βλ.λ.

ξε(γ)νοιασμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξε(γ)νοιάζω βλ.λ., ἄφροντις, ξέγνοιαστος.

ξέ(γ)νοιαστος-η-ο (ξε(γ)νοιάζω) δημ. ὁ μὴ ταραττόμενος ὑπὸ φροντίδων καὶ μεριμνῶν, ὁ ἀμέριμνος, ἄφροντις : Βαλαωρ.ὁ Καλογιάννος 6 **πετῶ, κορνιάζω ξέγνοιαστος ὀσόχω τὰ φτερά,** Ζερβ. Μῦθ.Ζ 67 **ἦταν ὅμως ξέγνοιστος κι ἀκούραστος.**

ξέγνοιος-οια-οιο δημ. ξέγνοιαστος βλ.λ.

ξεγοφιάζω δημ. κ. **ξεγκοφιάζω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεγ(κ)όφιασα,** παθ. **ξεγ(κ)οφιάζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεγ(κ)οφιασμένος,** ἐξαρθρῶ τὸν γοφόν, τὸ ἰσχίον τινός, τὰ γκοφιά· || κ. συνήθ. παθ. ἐξαρθροῦμαι εἰς τὸ ἰσχίον : **ξεγοφιάστηκε ἀπὸ τὸ φόρτωμα·** **2)** κτ. ἐπέκτ. καταπονῶ λίαν, κουράζω τινὰ καθ' ὑπερβολήν· **3)** ρηματ.π. ξεγ(κ)όφιασμα, ξεγ(κ)οφιάρης.

ξεγοφιάρης (ὁ) δημ., θηλ. **-α** ὁ ἐξίσχιος, ὁ ξεγοφιασμένος.

ξεγόφιασμα (τὸ) (ξεγοφιάζω) δημ. κ. **ξεγκόφιασμα** ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ἰσχίου.

ξεγοφιασμένος-η-ο κ. ξεγκ-, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεγοφιάζω βλ.λ. ὁ ξεγοφιάρης, ὁ ἐξίσχιος.

ξεγραντολόγημα (τὸ) (ξεγραντολογῶ) δημ. ναυτ. ἡ ἐκραφή, τὸ ξέφτισμα τοῦ γραντιοῦ.

ξεγραντολογῶ δημ. ἐκλωματίζω, ἀφαιρῶ τὸ λῶμα τοῦ ἱστίου, ἀπολωματίζω.

ξεγράφω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέγραφα,** παθ. ἀόρ. κ. ἐν μέσ. σημ. (ἐ)**ξεγράφτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγραμμένος,** διαγράφω, ἀπαλείφω τινὰ ἤ τι ἐγγεγραμμένον, γεγραμμένον, ξεσβήνω, σβέν(ν)ω : παροιμ. **ὅ τι γράφει δὲν ξεγράφει** (ἐπὶ τῆς μοίρας, τὸ πεπρωμένον φυγεῖν ἀδύνατον)· **2)** ἰδίως ἐν μτφ. σημ. παύω νὰ ὑπολογίζω τι ἢ νὰ βασίζωμαι ἐπί τινος : **αὐτόν, μὲ τὸ δρόμο ποὺ πῆρε, ξέγραφέ τον πιά, - τὸν ξέγραφα ἀπὸ φίλο·** || θεωρῶ τινὰ ὡς μὴ ὄντα ἐν τῇ ζωῇ, ὡς ἀποθανόντα : **ἔλειφε χρόνια στὴν Ἀμερικὴ κι οἱ δικοί του τὸν εἶχανε ξεγράφει, - ἐμένα νὰ μὲ ξεγράφῃς** (νὰ μὴ μὲ ὑπολογίζῃς ἢ ἄ. νὰ μὲ θεωρῇς ἐκλιπόντα ἤδη)· || ὅθ. κ. ἀπελπίζομαι περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγιείας τινὸς ἀναφορικῶς πρὸς ἀσθενοῦντα : **οἱ γιατροὶ τὸν εἶχανε ξεγράφει** (ἢ **τὸν εἶχαν ξεγραμμένο**)· **3)** οἱονεὶ ἀπαλείφω ἐκ τῆς μνήμης, λησμονῶ : **ξέγραφέ τα 'κεῖνα ποὺ 'ξερες.**

ξεγύμνωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγυμνώνω, ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἐνδυμάτων, ἡ ἀπογύμνωσις, τὸ γδύσιμο· **2)** μτφ.ἡ ἀποκάλυψις τῶν κρυπτομένων ἀδυναμιῶν ἢ ἐλαττωμάτων τινός.

ξεγυμνώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεγύμνωσα** κ. παθ. **-ώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεγυμνωμένος** ἀφαιρῶ τὰ ἐνδύματα, ἐκδύω, γδύνω· || ἐν φρ. **σπαθὶ ξεγυμνωμένο** (ἐπὶ ἀνθρώπου δραστηρίως ἐνεργοῦντος)· **2)** συνεκδ. ληστεύω : **ξεγύμνωσαν τὸ σπίτι οἱ λωποδύτες·** **3)** μτφ. ἀποκαλύπτω τὰς ἀδυναμίας ἢ τὰ ἐλαττώματά τινος· **4)** ρηματ. π. ξεγύμνωμα, ξεγύμνωτος.

ξεγύμνωτος-η-ο (ξεγυμνώνω) δημ. ὁ γυμνωθείς, ὁ γυμνός· || ἐπὶ ξίφους, ὁ ἔξω τῆς θήκης, ὁ βγαλμένος ἀπὸ τὴν θήκην του : Βαλαωρ.Φροσ. 2,536 **πλακώνει ἡ ἄλλη κόλασις, .. φονηάδες μὲ τὰ σπαθιὰ ξεγύμνωτα.**

ξεγυρίζω δημ. γυρίζω ὀπίσω, ξανάρχομαι· **2)** στρέφω ἀπὸ ἄλλο μέρος : **ξεγύρισε τὸ σακκάκι του·** **3)** ἐπὶ ἀσθενῶν, παρουσιάζω ὄψιν ὑγιᾶ, ἀναρρωννύω : **τώρα τελευταῖα ξεγύρισε τὸ παιδί·** **4)** ρηματ. π. ξεγύρισμα,

ξεγύρισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεγυρίζω βλ.λ.2) κ. 3).

ξεδειλιῶ μσν. κ. δημ. ἀποβάλλω τὴν δειλίαν, λαμβάνω θάρρος : Ἐρωτόκρ.3,69 **μιὰ νύχταν ὁ Ρωτόκριτος θέλει νὰ ξεδειλιάση.**

ξεδιάλεγμα (τὸ) δημ. κ. **ξεγιάλε(γ)μα** ἡ πρᾶξις τοῦ ξεδιαλέγω, ἡ ἐπιλογή, τὸ διάλεγμα.

ξεδιαλε(γ)μένος-η-ο κ. **ξεγιαλεμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεδιαλέγω, ὁ ἐκλελεγμένος, ὁ ἐξ ἐπιλογῆς προελθών, ὁ διαλεχτός : **ἀχλάδια ξεδιαλεγμένα ἕνα ἕνα·** **2)** ὁ μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὑπολειφθείς: **τὰ μῆλα εἶναι ξεδιαλε(γ)μένα.**

ξεδιαλεγούδι (τὸ) δημ. τὸ μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὑπολειφθέν, ἀποδιαλεγούδι : **πούλησαν τὰ καλὰ μῆλα καὶ τοὺς μείνανε τὰ ξεδιαλεγούδια.**

ξεδιαλέ(γ)ω δημ.,ἀόρ. **(ἐ)ξεδιάλεξα,** μτχ. παθ.παρακ. **ξεδιαλε(γ)μένος** βλ.λ., ἀποχωρίζω ἐξ ἑνὸς ὅλου τὸ ἄριστον μέρος, ποιοῦμαι ἐπιλογήν, διαλέγω· || κ. μέσ. : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ.3,360 **στέκουν καὶ ξεδιαλέγονται .. ἀθέρας .. ἕνας κι ἕνας·** **2)** ρηματ. π. ξεδιάλε(γ)μα, ξεδιαλεγούδι.

ξεδιάλυμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδισλύνω, ἡ ἐκκαθάρισις, ἀποσαφήνισις, τὸ ξεκαθάρισμα· **2)** ἐπὶ ὀνείρου, ἡ πραγματοποίησις τῆς γενομένης ἑρμηνείας.

ξεδιαλύνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεδιάλυσα** κ. **-υνα,** ἐκκαθαρίζω, ξεκαθαρίζω : **νὰ ξεδιαλύνωμε τὸ στάρι ἀπὸ τὴν ἧρα·** **2)** μτφ. ἀποσαφηνίζω, διευκρινῶ, ξεκαθαρίζω : Ἐρωτόκρ.1,1405 **μὰ δὲν κατέχω, ἴντα λογῆς νὰ ξεδιαλύνω τοῦτο,** αὐτ.4,99, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **στεκάμενος νὰ ξεδιαλύνη ποῦθε ἦταν καλύτερα νὰ τραβήξη·** **3)** ἀμτβ. ἐπὶ ὀνείρων, ἐπαληθεύω, πραγματοποιοῦμαι : Ἐρωτόκρ.4,149 **μὰ θὲ νὰ πῶ καὶ τ' ὄνειρο ὀπού 'δες, ξεδιαλύνει,** αὐτ.4,213 **ἀνάθεμά το τ' ὄνειρο, σήμερο ξεδιαλύνει·** πρβλ. Ἀθηνᾶ 15,301· **4)** ρηματ. π. ξεδιάλυμα.

ξεδιαντρέπομαι δημ. ἀποβάλλω τὴν αἰδῶ, ἀναισχυντῶ, χάνω τὴ ντροπή μου : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.120,11 **ἐξεδιαντράπη καὶ τῆς λέει.**

ξεδιαντροπιά (ἡ) δημ. κ. **ξαδιαντροπιά** ἡ παντελὴς ἔλλειψις αἰδοῦς, ἀδιαντροπιά.

ξεδιάντροπος-η-ο δημ. κ. **ξαδιάντροπος** ὁ ἀναίσχυντος, ἀναιδής, ἀδιάντροπος.

ξεδικιοῦμαι δημ. κ. **ξεδικιώνουμαι** ἐκδικοῦμαι, γδικιέμαι· **2)** ρηματ. π. ξεδικιωμός, ξεδικιωτής.

ξεδικιωμός (ὁ) δημ. ἡ ἐκδίκησις, ὁ γδικιωμός.

ξεδικιωτής (ὁ) δημ. ὁ ἐκδικητής, ὁ λαμβάνων ἐκδίκησιν, ὁ τιμωρός.

ξεδίνω δημ. ἀμτβ. κ. **ξεδώνω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέδωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδομένος,** παραδίδομαι εἰς τέρψιν, διασκέδασιν, ὅπως λησμονήσω τὴν λύπην μου, διασκεδάζω, ψυχαγωγοῦμαι : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 284 **πλέκοντας μονότονα ἕνα δίχτυ, σιγοτραγουδοῦσε . . γιὰ νὰ ξεδώση·** **2)** ρηματ. π. ξέδωμα.

ξεδίπλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδιπλώνω, τὸ ἄνοιγμα.

ξεδιπλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεδίπλωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδιπλωμένος,** ἐκτείνω, ἁπλώνω, ἀνοίγω τι διπλωμένον, ἀντίθ. ἀποδιπλώνω : Σολωμ. Λὸρδ Μπάϋρ.48,1 **τὲς σημαῖές τους ξεδιπλώνουν, - ξεδιπλώνει τὸ πανὶ - τὸ χαρτί·** **2)** ἐπὶ στρωμάτων τοῦ ὕπνου, ἀφαιρῶ τὸ σκέπασμα, οἷον τὸ ἐφάπλωμα, τὴν κουβέρταν, ξεσκεπάζω : **μὴ τὸ ξεδιπλώνῃς τὸ παιδί, γιατὶ εἶναι κρυωμένο·** || κ. μέσ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τοῦ καλύπτοντος σκεπάσματος, ξεσκεπάζομαι : **ξεδιπλώθηκα τὴ νύχτα κι ἐκρύωσα·** **3)** ρηματ. π. ξεδίπλωμα, ξεδίπλωτος.

ξεδίπλωτος-η-ο (ξεδιπλώνω) δημ. ὁ ὢν διπλωμένος καὶ ἀνοιχθείς, ὁ ξεδιπλωμένος : **παννὶ - χαρτί - ροῦχο ξεδίπλωτο.**

ξεδίψασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδιψῶ, ἡ παῦσις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀνάγκης ὕδατος, ἡ καταπράϋνσις τῆς δίψης : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 130,2 **νὰ ξέρω πὼς εὐφραίνει σε μιὰ σκέψη σὰν ξεδίψασμα.**

ξεδιψαστής (ὁ) δημ., θηλ. **ξεδιψάστρα,** ὁ καταπραΰνων τὴν δίψαν τινός : Παλαμ.Περ.Χαιρ.209, 10 **ἡ ξεδιψάστρα ἡ κρήνη.**

ξεδιψῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεδίψασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδιψασμένος,** καταπραΰνω τὴν δίψαν τινός· **2)** ἀμτβ. παύω νὰ διψῶ, νὰ ἔχω τὸ αἴσθημα τῆς ἀνάγκης ὕδατος ἢ ἄλλου εὐαρέστως ποσίμου ὑγροῦ : **ἤπια ἕνα τσάϊ καὶ ξεδίψασα·** **3)** μτφ. ἀναγκάζω τινὰ νὰ ὑποταγῇ, νὰ συμμορφωθῇ : **ἔγνοια σου καὶ τὸν ξεδίψασα·** **4)** ρηματ. π. ξεδίψασμα, ξεδιψάστρα.

ξεδοντιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεδόντιασα,** παθ. (ἐ)**ξεδοντιάστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεδοντιασμένος,** κάμνω τινὰ νὰ χάσῃ τοὺς ὀδόντας του, τοῦ βγάζω, τοῦ σπάζω τὰ δόντια : **τοῦ ἔδωσα μιὰ γροθιὰ καὶ τὸν ἐξεδόντιασα·** **2)** μέσ. συνήθ. ἐπὶ γερόντων, ἀποβάλλω, χάνω τοὺς ὀδόντας μου ἰδ. ἐκ γήρατος : **ξεδοντιάστηκα καὶ δὲν μπορῶ νὰ μασήσω, - γριὰ ξεδοντιασμένη·** **3)** ρηματ. π. ξεδόντιασμα, ξεδοντιάρης.

ξεδοντιάρης-α-ικο δημ., θηλ. **ξεδοντού,** ὁ μὴ ἔχων ὀδόντας καθόλου ἢ ἐν μέρει, ὁ ξεδοντιασμένος : **ἕνας γέρος ξεδοντιάρης θέλει παντρειά, - γριὰ ξεδοντιάρα.**

ξεδόντιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεδοντιάζω βλ.λ.

ξεδράμω μσν. ὑποτ. ἀόρ. τοῦ ξετρέχω βλ.λ.

ξεζαλίζω μσν., δημ., ἀόρ. **ξεζάλισα,** παθ. κ. μέσ. **ξεζαλίζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεζαλίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεζαλισμένος,** δρῶ οὕτως ἐπί τινος, ὥστε νὰ τὸν ἀπαλλάξω τῆς ζάλης ἣν ἔχει, τὸν κάμνω νὰ συνέλθῃ : **τοῦ ἔβαλα πάγο στὸ κεφάλι καὶ τὸν ξεζάλισα, - ὁ καφὲς τὸν ξεζάλισε·** || παθ.κ. μέσ. ἀποβάλλω τὴν ζάλην, συνέρχομαι, ἀναλαμβάνω : Ἐρωτόκρ.1,765 **διῶξέ τσ' αὐτοὺς τσὶ λογισμούς, ξύπνησε, ξεζαλίσου,** αὐτ.2,1921 **ἤργησε νὰ ξεζαλιστῇ, κι ἡ κεφαλή του ἐπόνει·** || δημ. ἐπὶ μεθυσμένου, συνέρχομαι ἐκ τῆς μέθης, ξεμεθῶ : **πήγαινε ἔξω νὰ πάρῃς ἀέρα γιὰ νὰ ξεζαλιστῇς·** **2)** ρηματ.π.ξεζαλιστής, ξεζάλισμα.

ξέζεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεζεύ(γ)ω.

ξεζεύ(γ)ω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέζεψα** κ. μσν. **ξέζευσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεζεμένος,** ἀπολύω ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένον ζῷον, οἷον βοῦν, ἡμίονον, ὄνον, λύω ἀπὸ τὸν ζυγόν : **ξέζεψε τὰ βόδια ἀπὸ τὸ ἀλέτρι - τ' ἄλογο ἀπὸ τὸ ἁμάξι·** || παροιμ. **ὅταν ξεζεύγουν οἱ γεωργοί, ζεύγουν οἱ κερατάδες** (τῶν ὀκνηρῶν αἱ σύζυγοι ἐκτρέπονται)· **2)** μσν. ἐπὶ συζύγων, χωρίζω : Γεωργιλ.Θαν.Ρ ἐν Κορ.Ἄτ.2,262 **καὶ ξέζευσε τ' ἀνδρόγυνα καὶ ὠρφάνευσε παιδάκια·** **3)** ρηματ. π. ξέζεμα.

ξεζουμίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεζούμισα** κ. παθ. (ἐ)**ξεζουμίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεζουμισμένος,** ἐκπιέζω, ἐξάγω τὸ περιεχόμενόν τινος δι' ἐκπιέσεως, στίβω : **ξεζουμίζω τὸ λεμόνι·** **2)** ἐξαντλῶ τινα χρηματικῶς, ἐκμεταλλεύομαι λίαν : **τὸν ξεζούμισαν οἱ χαρτοκλέφτες·** || εἰδ. ἐν ἀναφ. πρὸς τ' ἀφροδίσια, ἐπὶ γυναικός, ἐξαντλῶ τὰς σωματικὰς δυνάμεις τινός, καταβάλλω : **τὸν ἔχουν ξεζουμίσει οἱ γυναῖκες·** || ἐν ταῖς ὡς ἄνω σημ. κ. παθ.· **3)** ἐπὶ ἐδεσμάτων, ἀλλάσσω τὸ ὕδωρ, τὸ νερό : **ξεζουμίζω τὰ φασόλια·** πρβλ. ξενερίζω· **4)** ρηματ. π. ξεζούμισμα, ξεζουμιστός.

ξεζούμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεζουμίζω βλ.λ.

ξεζουμισμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεζουμίζω, ὁ ἔχων ἀποβάλει τὸν χυμόν, ὁ στιμμέ-

νος : λεμόνια ξεζουμισμένα· **2)** μτχ. παθ. ξεζουμισμένος ὁ εἰς τὰς ἡδονὰς ἀποβολὼν τὴν σωματικὴν ἢ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀντοχὴν αὐτοῦ.

ξεζώνω δημ., ἰδιωμ. **ξεζούνω**, ἀόρ. (ἐ)**ξέζωσα,** παθ. κ. μέσ. **ξεζώνομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξεζώθηκα** κ. (ἐ)**ξεζώστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεζωσμένος**, ἀφαιρῶ τὴν ζώνην ἢ τι ἐζωσμένον περὶ τὴν ὀσφύν· ‖ κ. μέσ. : ΜΜ **βάλετε χάμου τ' ἄρματα | καὶ ξεζωστῆτε τὰ σπαθιά,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.151,10 **ξεντύθη ὁ νιός, ξεζώθηκε καὶ στὸ πηγάδι ἐμπῆκε·** **2)** ρηματ. π. ξέζωσμα, ξέζωστος.

ξέζωσμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεζώνω βλ.λ.

ξέζωστος-η-ο δημ., ἰδιωμ. **ξέζουστος** ὁ μὴ ἐζωσμένος περὶ τὴν ὀσφύν : **ἀπὸ τὴ βιάση μου βγῆκα ξέζωστος·** ‖ συνήθ. ὡς ὕβριστ. ὁ μὴ γνωρίζων νὰ περιβάλῃ τὴν ὀσφὺν διὰ ζώνης : ΜΜ **ὄντες πὼς σμίξαμε κι ἐμεῖς, ὁ ξέζουστος κι ἡ βρωμερή, - ἕνα ξέζωστο ἐπῆρες** (εὐτελῆ).

ξεθάβω δημ. ἀ. ξεθάφτω βλ.λ.

ξέθαμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκταφή.

ξεθαμός (ὁ) δημ. τὸ ξέθαμα βλ.λ.

ξεθάρρεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθαρρεύω, ἀναθάρρησις, ἐγκαρδίωσις.

ξεθαρρεμός (ὁ) δημ. ξεθάρρεμα βλ.λ.

ξεθαρρεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθάρρεψα,** μέσ. **ξεθαρρεύομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεθαρρεύτηκα**, μτχ. παρακ. **ξεθαρρεμένος,** ἀναθαρρῶ, ἀνακτῶ θάρρος : **τὸ παιδὶ ξεθάρρεψε καὶ περπατεῖ·** **2)** μέσ. ἐν ἐν τῇ αὐτῇ σημ.· ‖ εἰδ. λαμβάνω θάρρος περισσότερον τοῦ δέοντος, θρασύνομαι, γίνομαι αὐθάδης : **πολὺ ξεθαρρεύτηκε ἡ δούλα σου·** **3)** ἐμπιστεύομαί τινα : **μὴν τὰ ξεθαρρεύεσαι ποτὲ μοναχά τους τὰ παιδιά·** **4)** ρηματ.π. ξεθάρρεμα, ξέθαρρος, ξεθαρρεμός.

ξέθαρρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀνακτήσει θάρρος, ὁ ξεθαρρεμένος.

ξεθάφτω δημ. κ. **ξεθάβω** κ. **ξεθάπτω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέθαφα,** παθ. **ξεθάβομαι,** ἀόρ. **ξεθάφτηκα,** μτχ. παρακ. **ξεθαμμένος,** ἐκθάπτω, ἐκβάλλω ἐκ τοῦ τάφου· **2)** μτφ. ἀνακαλύπτω, ἐμφανίζω λησμονηθέν τι ἢ κεκρυμμένον : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 42 **ἀλλ' αὐτὰ ποὺ ὁ ναῦς μου ξεθάφτει ἀπὸ τὴν ἄυλη πυραμίδα τῆς περασμένης ζωῆς σου·** **3)** ρηματ. π. ξέθομα, ξεθάφιμο, ξεθαμός.

ξεθάφιμο (τὸ) (ξεθάφτω) δημ. ἡ ἐκταφή.

ξεθεμέλιωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθεμελιώνω βλ.λ.

ξεθεμελιώνω δημ., παθ. **ξεθεμελιώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεθεμελιωμένος,** ἀποθεμελιῶ, καταστρέφω ἐκ θεμελίων, ἐκσκάπτω, κρημνίζω : Βαλαωρ.Ἀθ.Διάκ.3,306 **τοῦ Διάκου τὰ λιθάρια μὲ τὰ λεπίδια πελεκοῦν νὰ τὰ ξεθεμελιώσουν·** ‖ κ. μτφ. ἀφανίζω, καταστρέφω· **2)** ρηματ. π. ξεθεμέλιωμα.

ξεθερμίζω δημ. πλύνω διὰ θερμοῦ ὕδατος μετὰ στακτῆς κονίας, μὲ θερμό, τὰ μαγειρικὰ καὶ ἐπιτραπέζια σκεύη· **2)** ρηματ. π. ξεθέρμισμα.

ξεθέρμισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθερμίζω βλ.λ.

ξεθέωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθεώνω, ἡ καταπόνησις, ἡ ὑποβολὴ εἰς διαρκεῖς καὶ ὑπερβολικὰς ἐνοχλήσεις· **2)** προσηγ. ὡς ὕβρις, ἀδύνατος, καχεκτικός : **ἄϊ νὰ χαθῇς, ξεθέωμα.**

ξεθεώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθέωσα,** παθ. **ξεθεώνομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεθεώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεθεωμένος,** καταπονῶ, κατατρύχω, τοῦ βγάζω τὴν ψυχή : **μᾶς ξεθέωσε στὸ γράφιμο - μὲ τὴ φλυαρία του·** **2)** ρηματ. π. ξεθέωμα.

ξεθηκαρώνω δημ. κ. ξεφ- ἐπὶ μαχαίρας ἢ σπάθης, ἐξάγω ἐκ τῆς θήκης, ἀπὸ τὸ θηκάρι.

ξεθηλύκωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθηλυκώνω βλ.λ.

ξεθηλυκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθηλύκωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεθηλυκώθηκα,** μτχ. παρακ. **-ωμένος,** ἀποσυνδέω τὴν πόρπην ἢ τὸ κομβίον ἀπὸ τῆς θηλειᾶς ἢ τῆς κομβιοδόχης, ξεκουμπώνω· **2)** ρηματ. π. ξεθηλύκωμα, ξεθηλύκωτος.

ξεθηλύκωτος-η-ο (ξεθηλυκώνω) δημ. ὁ ἀποσυνδεθεὶς τὴν πόρπην ἢ τὸ κομβίον ἀπὸ τῆς θηλειᾶς ἢ τῆς κομβιοδόχης, ὁ ξεκούμπωτος.

ξεθολώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθόλωσα,** παθ. **ξεθολώνομαι,** μτχ. παρακ. **ξεθολωμένος,** καθιστῶ τι ἀπὸ θολοῦ διαυγές· ‖ κ. ἀμτβ. γίνομαι ἀπὸ θολοῦ διαυγής : **ξεθόλωσε τὸ νερὸ - τὸ κρασί.**

ξεθρακίζω δημ. κ. **ξεθρακιάζω** ἀνασκαλεύω τὸ πῦρ, ἵνα ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν οἱ ἐν τῇ τέφρᾳ ἄνθρακες, δθ. ἵνα ἐνταθῇ ἡ πυρά· **2)** ρηματ. π. ξεθράκι(α)σμα.

ξεθράκι(α)σμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθρακι(ά)ζω βλ.λ.

ξεθρακουνιάζω δημ. ξεθρακίζω βλ.λ.

ξεθυμαίνω μσν. κ. δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθύμανα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεθυμασμένος,** ἐπὶ αἰθερίων ἐλαίων, μεταβάλλομαι εἰς ἀέριον, διαφεύγω, ἐξατμίζομαι : **ἡ κολώνια ξεθύμανε, - τὰ μυρωδικὰ γρήγορα ξεθυμαίνουν·** **2)** ἐπὶ ὑγρῶν ἢ στερεῶν περιεχόντων πτητικὰς οὐσίας, ἀποβάλλω, χάνω τὰς οὐσίας ταύτας δι' ἐξατμίσεως : **ξεθύμανε τὸ οὖζο** (ἔχασε τὴ σπιρτάδα του)· **3)** ἐπὶ δοχείων κ. σωλήνων περιεχόντων πτητικὰ ὑγρὰ ἢ ἀέρια, ἔχω ρωγμήν, ἄνοιγμα, ὥστε ἀφήνω νὰ διαφεύγῃ τὸ περιεχόμενόν μου, ἐκφεύγω, ἐξατμίζω : **ξεθυμαίνει ὁ σωλήνας τοῦ γκαζιοῦ - τὸ βαρέλλι - τὸ καμινέτο·** **4)** μτφ. ἀποβάλλω τὴν δύναμίν μου, τὴν ἀξίαν μου, ἀφανίζομαι : Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.26,1 **καὶ χτυπώντας ξεθυμαίνει εἰς τὸ πέλαγο, εἰς τὴ γῆ·** ‖ εἰδ. ἐπὶ κακοκαιρίας, θυέλλης, τρικυμίας, καταπαύω, γαληνεύω : **ἡ φουρτούνα - ὁ καιρὸς ξεθύμανε·** ‖ ἀποβάλλω τὸ ἐν ἐμοὶ ἐνδιαφέρον : **ξεθύμανε ὁ ζῆλός του - ἡ ἀγάπη του·** **5)** μσν. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ἀποβάλλω τὸν θυμόν, τὴν ὀργήν, ἀνακουφίζομαι ἐκ τῆς ὀργῆς ἢ τῆς λύπης μου, ξεθυμώνω, ξεσπῶ : Ἐρωτόκρ. Δ 535 **ἡ ἀπονιά σ', ἀφέντη μου, σ' ἐμὲν' ἂς ξεθυμάνῃ,-τὸν ἔβρισα καὶ ξεθύμανα,-ξεθυμαίνει στὸ κρασὶ καὶ στὶς γυναῖκες·** ‖ παροιμ. **ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ξεθυμάνῃ στὸ γάϊδαρο, ξεθυμαίνει στὸ σαμάρι** (ἐπὶ τιμωρούντων ἀθῴους ἢ ἀδυνάτους ἀντὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐνόχων), ὁμ. **ἄλλος τοῦ φταίει, καὶ σ' ἄλλον ξεθυμαίνει·** **6)** ναυτ. ἐπὶ σχοινίου, ἐκτείνω λίαν, διατείνω, τεντώνω : **ξεθυμαίνω τὸ σκοινί·** **7)** ρηματ. π. ξεθύμασμα.

ξεθύμασμα (τὸ) δημ., πληθ. **ξεθυμάσματα,** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθυμαίνω βλ.λ.· **2)** ἰατρ. κτ. πληθ. δερματικαὶ ἐκθύσεις, ἐξανθήματα τοῦ προσώπου, ἰδίως τῶν νέων.

ξεθυμώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθύμωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεθυμωμένος,** ἀποβάλλω τὴν ὀργήν μου, παύω νὰ εἶμαι θυμωμένος : **θυμώνει εὔκολα, μὰ γλήγορα ξεθυμώνει, - τώρα ποὺ 'σαι ξεθυμωμένος ἂς κουβεντιάσουμε.**

ξεθωριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεθώριασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεθωριασμένος,** ἀφαιρῶ τὸ χρῶμα, τὴν θωριὰν ἀντικειμένου τινός, ξεβάφω, ξασπρίζω : **ὁ ἥλιος μοῦ ξεθώριασε τὸ φόρεμά μου·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ χρῶμα, χάνω τὸ χρῶμά μου, τὴ θωριά μου, ὑφίσταμαι ἀλλοίωσιν τοῦ χρωματισμοῦ μου : **ξεθώριασε τὸ φόρεμά μου ἀπ' τὸν ἥλιο·** ‖ κ. μέσ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **τὸ σκοτείνιασμα τῆς ξεθωριασμένης θάλασσας, ποὺ ἐπάνω της ἀργοζυγίζεται νὰ πέσῃ ἡ καταιγίδα·** **2)** ρηματ. π. ξεθώριασμα.

ξεθώριασμα (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεθωριάζω, ἡ ἀποβολή, τό χάσιμο τοῦ χρώματος τῆς θωριᾶς: **ξεθώριασμα τοῦ τοίχου - τῆς πόρτας - τοῦ ἐπανωφοριοῦ.**
ξέθωρος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλών, ὁ χάσας τό χρῶμά του, τή θωριά του, ὁ ξεθωρισσμένος: ξέθωρο **φόρεμα - πουκάμισο**· **2)** ἐπί χρώματος, τό ἀνοικτόν καί ὁμοιάζον πρός χρῶμα ἀποβαλόν τήν ἀρχικήν ζωηρότητα αὐτοῦ.
ξεῖ (τό) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀκλ. κ. **ξῦ** κ. **ξῖ** Ισχόλ. Διον.Θρ.489Η), τό γράμμα Ξ, ξ βλ.λ.
ξειδάτος-η-ο δημ. ἀντί ξιδάτος βλ.λ.
ξεῖδι (τό) δημ. ἀντί ξίδι βλ.λ.
ξειδιάζω δημ. ἀντί ξιδιάζω βλ.λ.
ξε(ῖ)δρωμα (τό) δημ. ἡ παῦσις τῆς ἐφιδρώσεως.
ξε(ῖ)δρώνω δημ. κ. ξιδρώνω, ἀόρ. **(ἐ)ξε(ῖ)δρωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξε(ῖ)δρωμένος,** παύω νά ἔχω ἐφίδρωσιν, νά **εἶμαι** ἱδρωμένος· **2)** ρηματ. π. ξε(ῖ)δρωμα.
ξεινᾰπάτης (ὁ) ἰων. ἀντί ξεναπάτης βλ.λ.
ξείνη ἰων. τ. ἀντί ξένη βλ.λ.
ξεινηδόκος-ον ἰων. τ. κ. ἐπ. ἀντί ξενηδόκος βλ.λ.
ξείνηθεν ἐπίρρ. ἰων. τ. ἀντί ξένηθεν βλ.λ.
ξεινήιον (τό) (ξεῖνος) ἰων. κ. ἐπ., ἀντί τοῦ ὁμαλοῦ κ. ἀχρ. τ. ξενεῖον, δῶρον φιλικόν, ὅπερ ὁ ξενίζων ἔδιδε τῷ ξενιζομένῳ ἀναχωροῦντι πρός ἀνάμνησιν τῆς φιλοξενήσεως: Ἰλ.Κ 269 **Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήιον εἶναι**· ‖ ὡς ἐπίθ. μτ. τοῦ δῶρα: Ὀδ.Ω 273 **καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήϊα**· ‖ τά ἀμοιβαίως μεταξύ ξένων ἀνταλλασσόμενα δῶρα πρός ἀνάμνησιν τῆς ἀμοιβαίας ξενίας: Ἰλ. Ζ 218 **οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήια καλά**· **2)** αἱ πρός φιλοξενίαν τινός προπαρεσκευασμέναι τροφαί, ἡ φιλική ἑστίασις, τό φίλευμα ἄνευ δώρων: Ὀδ.Δ 33 **ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ'**· **3)** χλευαστικῶς, ἡ ἀνταπόδοσις τοῦ κακοῦ διά κακοῦ, τό ἀντίποινον, ἡ τιμωρία: Ὀδ.Χ 290 **τοῦτό τοι ἀντί ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι**· **4)** ὁ μισθός, ἡ ἀμοιβή, τό δῶρον: Ὀδ.Ι 370 **Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισιν, τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.**
ξεινίζω ἰων. κ. ἐπ. τ. ἀντί ξενίζω βλ.λ.
ξεινίη (ἡ) ἰων. τ. ἀντί ξενία βλ.λ.: Ἡρ.2,182.
ξεινικός-ή-όν ἰων. τ. ἀντί ξενικός βλ.λ.: Ἡρ.1,77.
ξείνιος-α-ον ἰων. κ. ἐπ. τ. ἀντί ξένιος βλ.λ.
ξεινοβάκχη (ἡ) μτγν. ἐπί τῆς Μηδείας, ἡ μανιώδης ἐξ ἔρωτος πρός τόν ξένον, τόν Ἰάσωνα: Λυκόφρ.175.
ξεινοδόκος-ον ἰων. κ.ἐπ. ξενοδόκος: Ὀδ.Θ 543.
ξεινοδοκῶ-έω ἰων. ξενοδοκῶ βλ.λ.: Ἡρ.6,127.
ξεινοκτονῶ-έω ἰων. ξενοκτονῶ βλ.λ.: Ἡρ.2,115 περί πολλοῦ ἥγημαι μή **ξεινοκτονέειν.**
ξεῖνος (ὁ) ἰων. κ. ἐπ. τ. ἀντί ξένος βλ.λ.
ξεινοσσόος-ον ἰων. ἀντί ξενοσσόος βλ.λ.
ξεινοσύνη (ἡ) ἐπ. ἀντί ξενοσύνη βλ.λ.
ξεινοφόνος-ον ποι. ξενοφόνος βλ.λ.: Νόνν.Δ 9,41.
ξείρης (ὁ) ἡ ξυρίς βλ.λ.: Ἀριστφ.ἀπ.831.
ξειρίς-ίδος (ἡ) ἀ. ξυρίς βλ.λ.: Ἡσ.
ξεκαβαλλικεύω δημ. ἀφιππεύω, κατέρχομαι ἀπό τοῦ ἵππου, πεζεύω· **2)** ρηματ. π. ξεκαβαλλίκε(υ)μα.
ξεκαβαλλίκε(υ)μα (τό) δημ. ἡ ἀφίππευσις.
ξεκαθαρίζω μσν. κ. δημ. καθαρίζω ἐντελῶς, ἀποσαφηνίζω, διευκρινῶ, ἐξηγῶ: Ἐρωτόκρ.2,911 **νά τό ξεκαθαρίσωμε κι ἡ μάχη νά τελειώση,** αὐτ.940,Ζερβ.Μῦθ.Ζ 62 **μά οὐδὲ κι' ὁ Χάλανος ὁ ἴδιος μπόρεσε νά τό ξεκαθαρίση αὐτό ποτέ του**· ‖ ἀμτβ. ἐκκαθαρίζομαι, ἀποσαφηνίζομαι: **ξεκαθαρίσαμε τίς διαφορές μας, - θά ξεκαθαρίση σύντομα ἡ ὑπόθεση**· **2)** ρηματ.π ξεκαθάρισμα.
ξεκαθάρισμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαθαρίζω, ἡ ἐκκαθάρισις, τό ἀποσαφήνισμα.
ξεκάθαρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς καθαρός, διαυγής, σαφής: Ζερβ.Μῦθ.Ζ 62 **καί πάλι τό ὄνειρο ἦταν τόσο ξεκάθαρο, ὥστε νά παρουσιάζεται σάν πραγματικότης.**
ξεκαθίζω δημ. ἐπί πλοίων ἐξοκειλάντων, ἐκκαθίζω: **γύρισαν τά νερά καί ξεκάθισε τό καράβι**· **2)** ρηματ. π. ξεκάθισμα.
ξεκάθισμα (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαθίζω, ἡ ἐκκάθισις.
ξεκακίζω δημ. ἀποβάλλω τήν κακήν διάθεσιν, ἀναλαμβάνω, ἀνακουφίζομαι: **πᾶμε περίπατο νά ξεκακίσωμε**· **2)** ἐπί τοῦ καιροῦ, βελτιοῦμαι, ξεκακιώνω: **ὁ καιρός ξεκάκισε.**
ξεκάκιωμα (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκακιώνω, ἡ ἀποβολή τοῦ θυμοῦ, τό ξεθύμασμα.
ξεκακιώνω δημ. συνήθ. ἐπί μικρῶν παίδων κ. θωπευτ. ἐπί γυναικῶν, ἀποβάλλω τόν θυμόν, τήν κάκια μου· **2)** ξεκακίζω βλ.λ.2)· **3)** ρηματ. π. ξεκάκιωμα.
ξεκαλοκαιριάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκαλοκαίριασα,** διέρχομαι τό θέρος, περνῶ τό καλοκαίρι, ἀντίθ. ξεχειμωνιάζω: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.234,10 **πᾶν τά κοπάδια στά βουνά, νά ξεκαλοκαιριάσουν** **2)** παραθερίζω, διέρχομαι τό θέρος ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἀντίθ. παραχειμωνιάζω· **3)** ἀπροσ. ἐπί τοῦ θέρους, παρέρχεται, περνᾷ, τελειώνει: **τώρα ποὺ ξεκαλοκαίριασε, νά ράφω καλοκαιρινά**· **4)** ρηματ. π. ξεκαλοκαίριασμα.
ξεκαλοκαίριασμα (τό) δημ. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ ξεκαλοκαιριάζω, ὁ παραθερισμός.
ξεκαλούπωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαλουπώνω, ἡ ἀφαφίδωσις.
ξεκαλουπώνω (ἰταλ.) δημ. ἀφαιρῶ τούς τύπους, τά καλούπια ἀψῖδος οἰκοδομῆς, ἀφαφιδῶ· **2)** ρηματ. π. ξεκαλούπωμα.
ξεκάλτσωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαλτσώνω βλ.λ.
ξεκαλτσώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεκάλτσωσα, παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαλτσωμένος,** ἀφαιρῶ, ἀποβάλλω τά περιπόδιά τινος, τίς κάλτσες· ‖ κ. μέσ. ἐκδύομαι, ἀποβάλλω, βγάζω τίς κάλτσες μου· **2)** ρηματ. π. ξεκάλτσωμα, ξεκάλτσωτος.
ξεκάλτσωτος-η-ο δημ. ὁ μή φορῶν περιπόδια, κάλτσες, ὁ ξεκαλτσωμένος, ἰδ. ἐπί γυναικῶν: **γυρίζουν τούς δρόμους ξεκάλτσωτες καί ξεσκούφωτες.**
ξεκαμπίζω (κάμπος) δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκάμπισα,** ἐξέρχομαι, εἰς τήν πεδιάδα, εἰς τόν κάμπον· ‖ γεν. φεύγω, ἀπομακρύνομαι· **2)** μτφ. ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου· **3)** (κόμπος) ὁμ. μτφ. θορυβωδῶς, ἰσχυρῶς (μετά κόμπου) ὁμιλῶ, κραυγάζω: **μή ξεκαμπίζης ἔτσι καί δέν εἶμαι κουφός.**
ξεκάμπισμα (τό) ἡ πρᾶξις καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαμπίζω βλ.λ.1) κ. 3).
ξεκάμωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκάνω.
ξεκαμωμός (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεκάνω βλ.λ., τό ξεκάμωμα
ξεκάνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξέκανα** κ. (ἐ)**ξέκαμα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκανωμένος** κ. **ξεκαμωμένος,** ἐκποιῶ πρᾶγμά τι, πωλῶ, ξεπουλῶ: **ξέκαμε ὅλα του τά πράγματα - τά ὑφάσματά του**· ‖ δαπανῶ ἐξ ὁλοκλήρου, καταδαπανῶ: **ξεκάμαμε τό στάρι,** φρ. **ξέκανε ὅ,τι εἶχε καί δέν εἶχε** (παίζοντας χαρτιά - στίς γυναῖκες - στά γλέντια)· **2)** μτφ. ποιοῦμαί τινα ἐκποδών, φονεύω, σκοτώνω: **ξέκαμε πολλούς,-ὡρκίσθηκε νά τόν ξεκάνη**· **3)** ρηματ. π. ξεκάμωμα, ξεκαμωμός.

ξεκαπάκωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπακώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ καπακιοῦ, τὸ ξεσκέπασμα.

ξεκαπακώνω (τουρκ.) δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκαπάκωσα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαπακωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ καπάκι, τὸ κάλυμμα σκεύους ἢ δοχείου, ξεσκεπάζω· **2**) ῥηματ. π. ξεκαπάκωμα, ξεκαπάκωτος.

ξεκαπάκωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ φέρων ἢ μὴ ἔχων καπάκι, κάλυμμα, σκέπασμα, ἀσκέπαστος: **τέντζερης ξεκαπάκωτος, - κουτὶ ξεκαπάκωτο.**

ξεκαπελάρω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τὸ τραχήλωμα, ἀποτραχηλῶ.

ξεκαπέλλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπελλώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πίλου τινός.

ξεκαπελλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκαπέλλωσα, παθ. ἀόρ. -ώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαπελλωμένος**, ἀφαιρῶ τὸ καπέλλο, τὸν πῖλόν τινος· ‖ κ. ἀποκαλύπτομαι, ἀφαιρῶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου τὸν πῖλον· **2**) ῥηματ.π. ξεκαπέλλωμα, ξεκαπέλλωτος.

ξεκαπέλλωτος-η-ο (ξεκαπελλώνω) δημ. ὁ μὴ φέρων καπέλλο, πῖλον, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξεσκούφωτος.

ξεκαπίστρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπιστρώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ χαλινοῦ, τοῦ καπιστρίου.

ξεκαπιστρώνω δημ., ἀόρ. (**ἐ**)**ξεκαπίστρωσα**, παθ. **-ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκαπιστρωμένος**, ἀφαιρῶ τὸν χαλινὸν ὑποζυγίου, τὸ καπίστρι, τὴν φορβειάν· **2**) ῥηματ. π. ξεκαπίστρωμα, ξεκαπίστρωτος.

ξεκαπίστρωτος-η-ο (ξεκαπιστρώνω) **δημ. ὁ** μὴ φέρων χαλινόν, καπίστρι, ἀχαλίνωτος, ξεκαπιστρωμένος· ‖ μτφ. **ἐν** φρ. **γάϊδαρος ξεκαπίστρωτος** ἀναιδής, ἀνάγωγος ἄνθρωπος.

ξεκαπνίζω δημ. ἀφαιρῶ, καθαρίζω τὴν αἰθάλην καπνοδόχου, τὶς καπνιὲς θερμάστρας: **ξεκάπνισα τὰ χωνιὰ τῆς θερμάστρας· 2**) ῥηματ. π. ξεκάπνισμα.

ξεκάπνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαπνίζω βλ.λ.

ξεκαρδίζω δημ., ἀόρ. (**ἐ**)**ξεκάρδισα, παθ.-ίζομαι, ἀόρ.** (**ἐ**)**ξεκαρδίστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαρδισμένος**, κάμνω τινὰ οἱονεὶ νὰ πάθῃ ἐκ πολλοῦ γέλωτος: **μᾶς ξεκάρδισε μὲ τὰ ἀστεῖά του**· ‖ παθ. ἐπὶ γελώντων, γελῶ μέχρι λιποθυμίας: **ξεκαρδίστηκα ἀπὸ τὰ γέλια· 2**) ῥηματ.π. ξεκάρδισμα.

ξεκάρφωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκαρφώνω, ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἥλων: **τὸ ξεκάρφωμα τῆς κάσσας - τῶν σανιδιῶν.**

ξεκαρφώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκάρφωσα** κ. παθ. (**ἐ**)**ξεκαρφώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεκαρφωμένος**, ἀφαιρῶ τοὺς ἥλους, ἐξηλῶ, βγάζω τὸ καρφιά: Ἐρωτόκρ.2,2007 **τὴν περικεφαλαίαν του ζουλίζει, ξεκαρφώνει**· ‖ μτφ. ἐπὶ ὀδόντων, ἐκβάλλω τοὺς ὀδόντας, βγάζω τὰ δόντια μου: Βαλαωρ.Τὸ Τριακ. Τρίτον ᾆσμα τῆς Κολ. τοῦ Δάντου | **τὰ δόντια του ἐξεκάρφωσεν αὐτὸς ὁ κολασμένος· 2**) ῥηματ.π. ξεκάρφωμα, ξεκάρφωτος.

ξεκάρφωτος-η-ο (ξεκαρφώνω) δημ. ὁ μὴ συγκρατούμενος δι' ἥλων, ὁ ἀκάρφωτος, ὁ ξεκαρφωμένος· ‖ παροιμ. φρ. **Θέ μου, πῶς βαστᾶς τὰ κεραμίδια ξεκάρφωτα** (ἐπὶ τῷ ἀκούσματι παραδόξων πληροφοριῶν ἢ μεγάλης ἀνοησίας ἢ ψευδολογίας)· **2**) μτφ. ἐπὶ λόγων, ὁ ἄνευ συναφείας, **ὁ** ἀσυνάρτητος: **λόγια ξεκάρφωτα· 3**) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων σταθερὸν βῆμα: **σὰν ξεκάρφωτος περπατεῖ**· ‖ ἐπίρρ. -α.

ξεκατινιάζω δημ. κατεξαντλῶ τινα, ἰδίως κάμνω νὰ πάθῃ ἡ κατίνα ἤτοι ἡ ράχις ὑποζυγίου ἢ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ βάρους, ἐκ τοῦ καμάτου: **θὰ ξεκατινιάσῃς τ' ἄλογο μὲ τόσο βάρος· 2**) ῥηματ.π. ξεκατίνιασμα.

ξεκατίνιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκατινιάζω βλ.λ.

ξεκίνημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκινῶ βλ.λ., ἡ ἐκκίνησις.

ξεκινημός (ὁ) δημ. ἡ ἐκκίνησις, τὸ ξεκίνημα βλ.λς.

ξεκινητής (ὁ) (ξεκινῶ) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ χρηματοδότης τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων.

ξεκινῶ μσν. κ.δημ.κ.-άω ἀμτβ. ἐκκινῶ, ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι: Γρυπ.Σκ.Τερρ.7 **μὰ τώρα ἠχάει τὸ βούκινο τὸ πλοῖο νὰ ξεκινήσῃ**, Ζερβ.Λυρ.Σάτ.22 **καὶ ποτισμένος σὰ μ' ἀφιόνι στὸ μεροδούλι ξεκινῶ· 2**) μσν. παρακινῶ, προτρέπω, παροτρύνω: Ἐρωτόκρ.3,607, αὐτ.5,200 **κι εἰς τοῦτο μ' ἐξεκίνησε τὸ σπλάχνος καὶ τὸ θάρρος· 3**) ῥηματ.π. ξεκίνημα, ξεκινημός, ξεκινητής.

ξεκλείδωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκλειδώνω βλ.λ.

ξεκλειδώνω δημ., ἀόρ. (**ἐ**)**ξεκλείδωσα**, παθ. **-ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκλειδωμένος**, ἀνοίγω τι κεκλεισμένον **διὰ** τῆς κλειδός, ἀντίθ. κλειδώνω: **ξεκλείδωσε τὴν πόρτα**· ‖ ὁμ. κ. παθ. **ἐπὶ** πραγμ. κλειομένων διὰ **κλείθρου: δὲν ξεκλειδώνεται εὔκολα τὸ ντουλάπι**· ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ὡς ἀμτβ.: **δὲν ξεκλειδώνει ἡ πόρτα· 2**) παραλύω τὰς κλειδώσεις τινός· **3**) ῥηματ.π. ξεκλείδωμα, ξεκλείδωτος.

ξεκλείδωτος-η-ο (ξεκλειδώνω) δημ. ὁ μὴ κλεισθεὶς διὰ τῆς κλειδός, ὁ ἀκλείδωτος, ὁ ξεκλειδωμένος: **ἔφυγε κι ἄφησε τὴν πόρτα ξεκλείδωτη· 2**) ὁ ἔχων παραλελυμένας, χαλαρὰς τὰς κλειδώσεις: **περπατάει ξεκλείδωτος**· ‖ κ. ἐπίρρ. **-α.**

ξεκλῆρι (τὸ) δημ. ἡ λόγῳ θανάτων στέρησις κληρονόμων, ὅθ. τῶν στενῶν συγγενῶν ἡ ἀκληρία: Ἀρετ.Βατοπ.Προλ.25 **ἕναν ποὺ ξεκλῆρι ἔσπρωξέ τον νὰ κλειστῇ | κεῖ στὸ μοναστῆρι.**

ξεκληρίζω δημ. κ. ξακληρίζω ἐξολοθρεύω τινὸς τὴν κλῆραν, τὴν γενεάν, ἀφανίζω: **τοὺς ξεκλήρισε τὸ χτικιό**· ‖ συνήθ. ἀμτβ. ἢ μέσ. μένω χωρὶς κλῆραν, ἀφανίζομαι ἐξ ὁλοκλήρου: **αὐτὸ τὸ σπίτι ξεκλήρισε**· ‖ **κ. παθ. ἐν τῇ αὐτ. σημ.**· **2**) ῥηματ.π. ξεκλήρισμα.

ξεκλήρισμα (τὸ) δημ. κ. ξα- ὁ ἀφανισμὸς τῆς κλήρας, τῆς γενιᾶς, ἡ ἔλλειψις οἰκογενείας.

ξέκληρος-η-ο δημ. ἅ. ξάκληρος βλ.λ.

ξεκληρῶ-έω δημ. κ. -άω ξεκληρίζω βλ.λ.: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 46,10 **κι ὁ νοῦς ποὺ βλέπει γύρα του | νὰ ξεκληροῦνε ἀλιά του.**

ξεκλώθω δημ. ξεγνέθω, ξεφαίνω βλ.λς.

ξεκλώσσημα (τὸ) δημ. ἡ ἐκκόλαψις τῶν νεοσσῶν.

ξεκλωσσῶ δημ. κ. -άω ἀμτβ. ἐπὶ πτηνῶν, σπῶ διὰ τοῦ ράμφους τὸ ᾠόν, ὅπως ἐξέλθῃ ὁ νεοσσός, ἐκκολάπτω· **2**) ῥηματ.π. ξεκλώσσημα.

ξεκόβω δημ. ἅ. ξεκόφτω βλ.λ.

ξεκοιλιάζω δημ., ἀόρ. (**ἐ**)**ξεκοίλιασα**, παθ.**-άζομαι**, ἀόρ. (**ἐ**)**ξεκοιλιάστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεκοιλιασμένος**, ἐπὶ σφαγίων, ἀφαιρῶ, ἐξάγω τὴν κοιλίαν καὶ **τὰ** σὺν αὐτῇ, τὰ ἔγκατα, τὰ ἐντόσθια, ἐκκοιλιάζω· **2**) ἐπὶ προσ., ἀνοίγω τὴν κοιλίαν τινὸς διὰ μαχαίρας, τραυματίζω θανατηφόρως, φονεύω, σκοτώνω· κ. παθ.: **βρέθηκε στὸ δρόμο ξεκοιλιασμένος· 3**) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς φαγητόν, δίδω εἴς τινα **νὰ** φάγῃ καθ' ὑπερβολήν, ὥστε νὰ ἐξογκωθῇ **ἡ κοιλιά του**· ‖ κ. μέσ. τρώγω καθ' ὑπερβολήν· **4**) ῥηματ. π. ξεκοίλιασμα.

ξεκοίλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοιλιάζω βλ.λ.

ξεκοκκαλιάζω δημ. κ. ξεκοκκαλίζω ἀφαιρῶ τὰ ὀστᾶ, τὰ κόκκαλα ἀπὸ τὸ κρέας· ‖ συνεκδ. καταβιβρώσκω, κατατρώγω τὴν σάρκα μέχρις οὗ ἀπομείνουν τὰ ὀστᾶ μόνον: **ξεκοκκαλίσανε τ' ἀρνὶ σὲ μιὰν ὥρα· 2**) μτφ. καταδαπανῶ, κατασπαταλῶ: **κάθεται στὴν Ἀθήνα καὶ ξεκοκ-**

καλίζει τὴν περιουσία του· **3)** ρηματ. π. ξεκοκκάλι(α)σμα.

ξεκοκκάλι(α)σμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοκκαλίζω, ἐπὶ κρέατος συνεχομένου μετ' ὀστοῦ, ἡ ὁλοσχερὴς μέχρις ἀπογυμνώσεως τοῦ ὀστοῦ βρῶσις, κυρ. περὶ μικρῶν σφαγίων, θηραμάτων καὶ πτηνῶν: **ξεκοκκάλιασμα τοῦ ἀρνιοῦ - τοῦ λαγοῦ - τῆς μπεκάτσας - τῆς κότας·** || κτ. ἐπέκτ. ἡ βρῶσις τῶν ἀπομεινάντων μετὰ γεῦμα ἢ δεῖπνον τροφῶν· **2)** μτφ. ἡ ἐν ἀργίᾳ ἀνάλωσις, ἡ κατασπατάλησις : **ξεκοκκάλιασμα κληρονομιᾶς - περιουσίας** κττ.

ξεκοκκινίζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ξεκοκκίνισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκοκκινισμένος,** ἀμτβ. ἐρυθραίνομαι λίαν, γίνομαι κατακόκκινος, κατακοκκινίζω : Ἐρωτόκρ.I,2126, αὐτ.2,1891 **ἐντράπηκεν ὁ Κρητικός, ἄφτει, ξεκοκκινίζει·** || κ. ἐπὶ πυρακτουμένων μετάλλων : **σὰν ξεκοκκινίσῃ τὸ σίδερο μαλακώνει, - καὶ ξεκοκκινισμένο τὸ ἀτσάλι δὲν λυγάει· 2)** ἀποβάλλω, χάνω τὴν ἐρυθρότητα, ἣν εἶχον, ἀποκοκκινίζω : **θὰ τοῦ 'πεσε ὁ πυρετός, γιατὶ ξεκοκκίνισ' ἡ ὄψη του, - βάλε στὸν ἀέρα τὸ σίδερο νὰ ξεκοκκινίσῃ.**

ξεκόλλημα (τὸ) δημ. ὁ ἀπ' ἀλλήλων ἀποχωρισμὸς συγκεκολλημένων πραγμάτων, ἡ ἀποκόλλησις.

ξεκόλλητος-η-ο δημ. ὁ μὴ συγκολληθείς, ὁ ἀκόλλητος ἢ ὁ ἀποκολληθείς : **τὰ γραμματόσημα τ' ἄφησε ξεκόλλητα.**

ξεκολλῶ δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. **(ἐ)ξεκόλλησα,** παθ. **-ιέμαι,** ἀόρ. **(ἐ)ξεκολλήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκολλημένος,** ἀποχωρίζω τι συγκεκολλημένον μετὰ ἢ ἐπ' ἄλλου, ἀποκολλῶ : **ξεκολλᾷ τὰ γραμματόσημα ἀπὸ τὰ γράμματα·** || κ. μέσ. ἡ παθ. : Σολωμ. ἡ Δέηση τῆς Μαρίας 72 **καὶ σειέται τὸ βαμβάκι ποὺ λὲς καὶ ξεκολλιέται· 2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ἀποσπῶ, ἀπομακρύνω : **θέλω νὰ τὸν ξεκολλήσω ἀπ' αὐτὴ τὴ γυναίκα - ἀπὸ τὰ χαρτοπαίγνια· 3)** ρηματ.π. ξεκόλλημα, ξεκόλλητος.

ξεκομμένα (ξεκόφτω) ἐπίρρ δημ. διὰ βραχέων καὶ ἀπεριφράστως : **νὰ τοῦ τὸ πῇς ξεκομμένα·** || ἀμετακλήτως : **στὰ λέω ξεκομμένα, ἀπὸ αὔριο δουλειὰ δὲν ἔχει.**

ξεκοντακιάζω δημ. ἀείποτε μετὰ τοῦ ἄρθρου τό, ὠθῶ τὰ πράγματα πέρα τοῦ δέοντος, ὑπερβάλλω τὰ ὅρια τῆς ἀνοχῆς, τὸ παρακάνω, τὸ παραξηλώνω· συνηθέστ. σύνθετ. παραξεκοντακιάζω : **εἴπαμε νὰ γλεντᾷς, μὰ οὐ τὸ ξεκοντάκιασες.**

ξέκοσμος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ ἀπόκοσμος βλ.λ.2), ὁ ἀπομεμακρυσμένος, ὁ ἀπόκεντρος, ὁ ἀπόμερος : Ἀρτ.Βατοπ.2,34 **τί στὸ νοῦ του ἔχοντας βάνει ξέκοσμη ὄαση νὰ βρῇ·** || ἐπίρρ. **-α.**

ξεκοτσάρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκοτσάρω βλ.λ.

ξεκοτσάρω δημ. ναυτ. ἀφαιρῶ τὸν κόρακα συσπάστου ἢ ἀπολαβείου ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἠγκυρισμένος, ἐξσγκυρίζω, ξεγαντζώνω· **2)** γεν. ἐπὶ συρμῶν, ἁμαξῶν, διακόπτω τὴν σύνδεσιν· **2)** ρηματ.π. ξεκοτσάρισμα.

ξεκουκ(κ)ούλ(λ)ωτος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλὼν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὴν κουκούλαν, τὸ κάλυμμά του : **ξεκουκούλωτος καλόγερος·** || εἰδ. κτ. πληθ. οἱ θηριωδέστεροι τῶν ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης Τούρκων, οἵτινες κατὰ τὰς ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ἐπιδρομὰς ἀπέβαλλον τὸ κουκούλι των, τὸ φέσι, ἵνα ἐκλαμβάνωνται ὡς χριστιανοὶ καὶ λῃστεύωσιν εὐκολώτερον τοὺς ἀόπλους χωρικούς.

ξεκουμπίζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκούμπισα,** παθ **-ίζομαι,** ἀόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουμπισμένος,** ἀποδιώκω, ἀποπέμπω τινὰ βαναύσως· || τὸ παθ. συνήθ. κ. ἐν μέσ. σημ. ἀπομακρύνομαι, παύω ἐνοχλῶν τινα διὰ τῆς παρουσίας μου : **ξεκουμπίσου γρήγορα ἀπὸ δῶ· 2)** ρηματ.π. ξεκούμπισμα.

ξεκούμπισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουμπίζω, ἡ βιαία ἀπομάκρυνσις.

ξεκουνῶ δημ. κ. **-άω** σείω, ἀνακινῶ : Πολίτ. Ἐκλ Τραγ.114,3 **χαράκι' ἀμαδολόγανε καὶ ριζιμιὰ ξεκούνειε· 2)** κ. ἀμβ. κινοῦμαι, σειέμαι, κουνιέμαι : Ἐρωτόκρ 2,1811 **δυὸ δόντια τοῦ ἐβγήκασι καὶ τ' ἄλλα ξεκουνήσαν.**

ξεκουράζω μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεκούρασα,** παθ. **-άζομαι,** ἀόρ. **-άστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουρασμένος,** ἀπαλλάττω τινὰ τῆς κοπώσεως, ἀναπαύω : Ἐρωτόκρ.5,38 **τοῦ ξαρματῶσαν τὸ κορμί, γιὰ νὰ τὸ ξεκουράσῃ, - μὲ ξεκουράζει ὁ μεσημεριάτικος ὕπνος·** || συνήθ. μέσ. ἀναλαμβάνω ἐκ τῆς κοπώσεως, ἀναπαύομαι : Ἐρωτόκρ.4,1235 **γιὰ νὰ ξεκουρουστῇ ὁ λαός,** αὐτ. 5,899 **ἤκοτσα νὰ ξεκουραστῶ σιμὰ στὸ κουτσουνάρι,** Μωραΐτ.I,189 **ἡτοιμάζετο, ἀφοῦ κοιμηθῇ ὀλίγον καὶ ξεκουραστῇ, νὰ ἐξέλθῃ· 2)** ρηματ.π. ξεκούραση, ξεκούρασμα, ξεκούραστος, ξεκουραστικός.

ξεκούραση (ἡ) (ξεκουράζω) δημ. ἡ ἀνάπαυσις, τὸ ξεκούρασμα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 18,2 **δῶσέ μας, . . στὸν ὕπνο ἡσυχία κορμιοῦ ξεκούραστη καὶ τῆς ψυχῆς.**

ξεκούρασμα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουράζω βλ.λ., ἡ ἀνάπαυσις, ἡ ἀνακούφισις : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 39 **'τραβώντας χωρὶς ἀνάσα καὶ χωρὶς ξεκούρασμα.**

ξεκούραστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ξεκούραστον, μὲ ἄνεσιν.

ξεκουραστικός-ή-ό δημ. ὁ ἐπιφέρων ἀνάπαυσιν, ξεκούρασμα.

ξεκούραστος-η-ο (ξεκουράζω) δημ. ὁ ἀναλαβὼν ἐκ τῆς κοπώσεως, ὁ ἀναπαυθείς, ὁ ξεκουρασμένος· **2)** ὁ μὴ συνεπαγόμενος πολὺν κόπον, ὁ ἀναπαυτικός : **ἔχει δουλειὰ ξεκούραστη.**

ξεκουρβούλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουρβουλώνω βλ.λ.1) κ. 2).

ξεκουρβουλώνω δημ. ξεκουρμουλώνω βλ.λ· **2)** θεραπεύομαι ἐξ ὀγκυλώσεως, ξεπιάνομαι.

ξεκουρδίζομαι (Ἰταλ.) δημ., παθ. ἀόρ. **ξεκουρδίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεκουρδισμένος,** παύω νὰ εἶμαι κουρδισμένος, μένω ἀκόρδιστος βλ.λ. : **τὰ βιολὶ ξεκουρδίστηκε, - τὸ ρολόϊ - ὁ φωνογράφος· 2)** ρηματ.π. ξεκούρδιστος.

ξεκούρδιστος-η-ο δημ. ὁ παύσας νὰ εἶναι κουρδισμένος, ὁ ἀκόρδιστος βλ.λ. : **ἄφησες τὸ ρολόϊ ξεκούρδιστο.**

ξεκουρμούλωμα (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκουρμουλώνω βλ.λ· **2)** μτφ. ἡ μεγίστη καταστροφὴ οἰκογενείας ἢ γενεᾶς, εἴτε ἐν πολέμῳ, εἴτε ἐξ ἐπιδημικῆς νόσου.

ξεκουρμουλώνω δημ. ἀνασπῶ, ἐκριζώνω τοὺς κορμοὺς τῆς ἀμπέλου, τὶς κουρμοῦλες· **2)** ρηματ. π. ξεκουρμούλωμα, ξεκουρμούλωτος.

ξεκουρμούλωση δημ. τὸ ξεκουρμούλωμα.

ξεκουρνιάζω δημ. ἐπὶ πτηνῶν, φεύγω, ἀπέρχομαι ἐκ τῆς κούρνιας βλ.λ· || κ. μτφ. ἀπομακρύνομαι, φεύγω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **κι ἡ τέτοια ὑποφία ξεκούρνιασεν ἀπ' τὸ νοῦ του μονάχα, ὅτον τ' ἀργόδρομα γλυκοχαράματα ἐβάλθηκαν νὰ διώξουν τοὺς ἴσκιους.**

ξεκούτης (ὁ) δημ. ὁ ξεκουτιάρης βλ.λ.

ξεκουτιαίνω δημ. κ. **ξεκουτιάζω,** ἀόρ. **(ἐ)ξεκούτιανα,** παθ. **-αίνομαι,** ἀόρ. **-άθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκουτιασμένος,** καθιστῶ τινα κουτόν, ἀνόητον, ἀποβλακώνω : **θὰ τὸ ξεκουτιάνῃς τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ ξύλο·** || κ. ἀμτβ. ἢ μέσ. καθίσταμαι κουτός, παλίμπαις, ἀποβλακοῦμαι ἰδίως ἐκ γήρατος, ξεμωραίνομαι : **γήρασες καὶ ξεκούτιανες·** ὁμ. παθ. κ. μέσ. : **μιὰ γριὰ ξεκουτιασμένη· 2)** ρηματ.π. ξεκούτιασμα, ξεκουτιάρης, ξεκουτιάρικος.

ξεκουτιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἀπολέσας τὸν νοῦν, μωρός, ἀνόητος, ὁ ξεκούτης, ὁ ξεκουτιασμένος, ξεμωραμένος : **μὴν ἀκοῦς αὐτὸν τὸν ξεκουτιάρη.**

ξεκουτιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν ξεκουτιάρην βλ.λ.

ξεκούτιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπηλιθίωσις, ἀποβλάκωσις, μωρία.

ξεκόφτω δημ. κ.-**όβω,** ἀόρ. (ἐ)**ξέκοφα,** παθ. (ἐ)**ξεκόφτηκα,** μτχ.παθ.παρακ. **ξεκομμένος,** ἀποκόπτω, ἀποσπῶ τινα ἀπό τινος συνόλου ἢ περιβάλλοντος, ἀπομακρύνω : **τὸν ξέκοφαν ἀπὸ τὶς παρέες·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀπέχω, ἀπομακρύνομαι, δὲν πλησιάζω : **ξέκοφε ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι - ἀπὸ τὰ χαρτιά - ἀπὸ τὴν παρέα μας·** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ποιμνίων, ἀποχωρίζομαι ἀπὸ τῶν ἄλλων, ἀποπλανῶμαι, ἀπομακρύνομαι : **ξέκοφε τ' ἀρνὶ ἀπὸ τὸ κοπάδι·** **3)** μτφ. ἀποφαίνομαι τελεσιδίκως, λέγω τι ἀμετακλήτως : **τοῦ τὸ ξέκοφα πὼς δὲν μπορῶ πιὰ νὰ τὸν ταΐζω·** **4)** ὁρίζω τιμὴν σταθεράν, τὴν εἰς χρῆμα ἀξίαν πράγματός τινος, ἀποτιμῶ : **ξέκοφαν τὰ χωράφια γιὰ δέκα ταγάρια·** κ. παθ. : **ξεκόφτηκε ὁ μοῦστος ἐννιὰ δραχμὲς τὴ μπότσα·** ‖ κ. μέσ. **τιμὴ ξεκομμένη** καθωρισμένη τελειωτικῶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ παζάρι, συζήτησις πρὸς μείωσιν.

ξεκρέμασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκρεμῶ βλ.λ.

ξεκρέμαστος-η-ο (ξεκρεμῶ) δημ. ὁ μὴ ἀνηρτημένος, ὁ μὴ κρεμασμένος, ξέκρεμος· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ μὴ ἐν εἱρμῷ συνεχόμενος : **ξεκρέμαστες ἰδέες - μετοχές** (εἰς φράσιν).

ξέκρεμος-η-ο δημ. ὁ ξεκρέμαστος βλ.λ.

ξεκρεμῶ δημ. κ. -**άω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεκρέμασα,** παθ. **ξεκρεμιέμαι,** ἀόρ. -**άστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκρεμασμένος,** καταβιβάζω τι ἀνηρτημένον, κρεμάμενον : ΜΜ **κι ἄϊντε ξεκρέμασε τὸ γκρὰ | ἀπὸ τὴν ἀγριοκοριτσά·** **2)** ρηματ.π. ξεκρέμασμα, ξεκρέμαστος.

ξεκρίνω δημ. διακρίνω, ξεχωρίζω· πρβλ. ξανοίγω : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **γιατὶ γρήγορα ἐξέκρινε πέτρες ἐκεῖ κι ἀγκάθια καὶ τριβόλους.**

ξέκωλος-η-ο δημ. ὁ ἀποβαλὼν τὸν κῶλον, τὴν βάσιν, ὁ ξεκωλωμένος : **ξέκωλο κοφίνι.**

ξεκώλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεκωλώνω βλ.λ.

ξεκωλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεκώλωσα,** παθ. -**ώνομαι,** ἀόρ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεκωλωμένος,** ἀφαιρῶ τὸν κῶλον, τὴν βάσιν : **τὸν ξεκώλωσες τὸν κουβά·** κ. παθ. : **ξεκωλώθηκε ἡ νταμιτζάνα, - ξεκωλωμένο κοφίνι·** **2)** παθ. μτφ. κατσπονοῦμαι, ἀποκάμνω, ἀπαυδῶ : **ἔχουμε ξεκωλωθῆ ἀπὸ τὴ δουλειά·** ‖ σπανιώτ. κ. ἐνεργ. : **τοὺς ξεκωλώνει στὴ δουλειά·** **3)** ἐν αἰσχ. σημ. ἐπὶ πυγίσματος κ. ἰδ. ἀρσενοκοιτίας· πρβλ. ξεπατώνω· ὅθ. **ξεκωλωμένος** ὁ κίναιδος· **4)** ἀμτβ. κατακρημνίζομαι, γκρεμίζομαι : **ἐξεκώλωσε ὁ τοῖχος - τὸ σπίτι·** **5)** ρηματ. π. ξεκώλωμα.

ξελαγανιάζω δημ. κ. **ξελαχανιάζω** λίαν ἀσθμαίνω, λαχανιάζω· ‖ κ. μέσ. ἐν μτχ. **ξελαγανιασμένος** ὁ ἔκπνοος : Βαλαωρ.Φωτ.2,353 **καὶ ξελαγανιασμένη πετιέτ' εὐθὺς στὸν ὀβορό.**

ξελαιμιάζομαι δημ., παθ. ἀόρ. **ξελαιμιάστηκα,** κουράζω τοὺς μῦς τοῦ λαιμοῦ μου καὶ ἰδίως στρέφω ἐπιμόνως τὴν κεφαλὴν πρός τινα κατεύθυνσιν : ξελαιμιάστηκε **νὰ κοιτάζῃ στὸ μπαλκόνι.**

ξελαίμιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελαιμιάζομαι.

ξελάκκωμα (τό) δημ. κ. **ξελάκκισμα** ἄνοιγμα λάκκων περὶ τὴν ρίζαν τῆς ἐλαίας, τῆς ἀμπέλου ἢ ἄ. διὰ λίπανσιν· ἢ πότισμα, ἡ γύρωσις· **2)** ἐπὶ ποιμνίων τὸ ἀπὸ τῶν πεδινῶν, τῶν λάκκων, ἄγειν αὐτὰ εἰς ὀρεινὰς βοσκάς· πρβλ. ξελακκώνω 2).

ξελακκώνω δημ. κ. ξελακκούνω κ. **ξελακκίζω,** ἀόρ. ἐξελάκκωσα κ. -ισα, μτχ. παθ. παρακ. **ξελακκωμένος** κ. **ξελακκισμένος,** ἀνοίγω, σκάπτω λάκκον περὶ τὴν ρίζαν φυτοῦ, ἰδίᾳ ἐλαίας, ἀμπέλου διὰ λίπανσιν ἢ πότισμα· **2)** ρηματ. π. ξελάκκωμα.

ξελαρυγγιάζομαι δημ. κ. **ξελαρυγγίζομαι,** παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξελαρυγγιάστηκα,** κουράζω καθ' ὑπερβολήν, βγάζω τὸν λάρυγγά μου ἀπὸ τὶς φωνές : **ξελαρυγγιάστηκα νὰ σὲ φωνάζω·** **2)** ρημ. π. ξελαρύγγιασμα.

ξελαρύγγιασμα (τὸ) δημ. κ. **ξελαρύγγισμα** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελαρυγγιάζομαι βλ.λ. : Γρυπ.Σκ. Τερρ. ὁ Κισσὸς 17 **καὶ τὰ ξελαρυγγιάσματα σκορπίζουν τὰ στερνά, τρελλά.**

ξελάσπωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελασπώνω βλ.λ.

ξελασπώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξελάσπωσα,** παθ. -**ώνομαι,** ἀόρ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξελασπωμένος,** καθαρίζω τι ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἰλύος, ἀφαιρῶ, βγάζω τὴν λάσπην· ‖ κ.ἀμτβ.ἐξέρχομαι ἀπὸ τὸν πηλόν, ἀπὸ τὴν λάσπην· **2)** μτφ. ἐκβάλλω τινὰ ἐκ τῆς ἀμηχανίας, ἀποκαθιστῶ τινα ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς· ‖ κ. ἀμτβ. ἐξέρχομαι τῆς ἀμηχανίας, τῶν δυσχερειῶν, ἀπὸ ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς πτώσεως, διαφεύγω τὸν κίνδυνον : **κατώρθωσε καὶ ξελάσπωσε·** **3)** ρηματ. π. ξελάσπωμα.

ξελάστρα (ἡ) δημ. τόπος, μέρος ἀνοικτὸν καὶ ἐκτεθειμένον· **2)** μτφ. ἐπὶ γυναικός, ἡ προπετής, ἡ ἐν τῷ λέγειν ἀναίσχυντος.

ξελάφρωμα (τὸ) δημ. ἄ. ξαλάφρωμα βλ.λ.

ξελαφρώνω δημ. ἄ. -ύνω κ. ξαλαφρώνω βλ.λ.

ξελαχανιάζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. ἐν μέσ. σημ. -**μένος,** ἀναλαμβάνω ἐκ τῆς πνευστιάσεως, παύω νὰ πνευστιῶ, νὰ ἀσθμαίνω : Βαλαωρ.Φωτ. 3,367 **ἡ Λάμια . . ξελαχανιασμένη γλύφει.**

ξέλεγνον (τὸ) πάπ. πιθ. πλὰξ γραφῆς : **καὶ ἔνεγκε τὸ ξέλεγνον, οὐ τὸ χαρτάρειν.**

ξελειτουργῶ-άω δημ. κ. ξελειτουργῶ, ἀόρ. ξελειτούργησα κ. **ξελειτρούησα,** παθ. **ξελειτουργιέμαι,** ἀόρ. **ξελειτουργήθηκα** κ. **ξελειτρουήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξελειτουργεμένος** κ. **ξελειτρουημένος,** ἐπὶ ἱερέως, περατῶ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· ‖ ἐπὶ χριστιανῶν ἐκκλησιαζομένων μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ἐξέρχομαι τοῦ ναοῦ : **ὅ,τι ξελειτρούησα,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,9 **σίντας ξελειτρουήσανε καὶ βγῆκαν σὲ κουβέντα·** ὁμ. τὸ παθ. κ. ὡς μέσ. : **σήμερα ξελειτουργηθήκαμε νωρίς, γιατὶ ὁ παπὰς βιαζόταν νὰ πάῃ σὲ γάμο·** ‖ **ξελειτουργημένος** ἐπὶ ἱερέως, ὁ περατώσας τὴν ἱερὰν λειτουργίαν.

ξέλειχα (λείχω) ἐπίρρ.δημ. ἐπιπολαίως : **τὸν βρῆκε ξέλειχα ἡ σφαῖρα.**

ξελησμονῶ-άω μσν. κ.δημ.κ. ξαλησμονῶ κ.(ἐ)ξα-, ἀόρ. (ἐ)**ξελησμόνησα,** παθ. **ξελησμονιέμαι,** κ. ξα-, ἀόρ. (ἐ)**ξελησμονίστηκα** κ. **ξαλησμονήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξελησμονισμένος** κ. ξα-, ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, ξεχνῶ : Ἐρωτόκρ.1,1316 **μίσσεφε, μάκρυν' ἀπὸ πὰ νὰ τσὶ ξελησμονήσῃς,** αὐτ. 1404 **ὁποὺ δὲν μπορῶ νὰ τοῦ ξελησμονήσω·** κ. παθ. : αὐτ.1,1752 **μήπως καὶ ξελησμονιστῇ ὁ πόθος σὰ γεράσῃ,** αὐτ.2039· **2)** παθ. ἀφαιροῦμαι : **ξαλησμονήθηκα κουβεντιάζοντας καὶ μοῦ κρέμασαν τὸ κουτάλι** (ἤρχισαν τρώγοντες χωρὶς νὰ μὲ περιμένουν).

ξελιγουριάζομαι δημ. ἐσθίω τι πρὸς ἀποφυγὴν ζάλης, λιποθυμίας, λιγούρας.

ξελιγώνομαι μσν. κ. δημ., παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξελιγώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξελιγωμένος,** συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας, τῆς λιγούρας, ἀναλαμβάνω τὰς αἰσθήσεις, ξελιποθυμῶ : Ἐρωτόκρ.3,1615 **σ' τοῦτα τ' ἀνακατώματα ἡ κόρ' ἐξελιγώθη,** αὐτ.5,699 **καὶ**

ὥρες νεκρὴ πομένει· 2) δημ. αἰσθάνομαι λιγούραν, ζάλην, τάσιν πρὸς λιποθυμίαν προερχομένη ἐκ πείνης : ξελιγωθήκαμε ἀπὸ τὴν πεῖνά μας· 3) ἐπὶ γυναικός, αἰσθάνομαι ἡδεῖαν χαύνωσιν, λίγωμα ἐκ φιλότητος· || κ. ἐπὶ ἀνδρὸς σκωπτ. : σὰ λέει ἐρωτικὰ τραγούδια, ξελιγώνεται: || ἡ μτχ. παθ. παρακ. ἐπὶ στίχων κ. γενικ. ἐπὶ ποιήσεως : ξελιγωμένα τραγούδια, - ξ- ποίησις.

ξελογιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξελόγιασα, παθ. -άζομαι, ἀόρ. -άστηκα, παρακ. ξελογιασμένος, φέρω τινὰ ἔξω τοῦ λογικοῦ, παραπλανῶ, ἀποπλανῶ, παρασύρω, ξεμυαλίζω : Γρυπ.Σκ.Τερρ. ὁ Τρύφων κ. ἡ Χρυσόφρυδη34 τὴ Χρυσόφρυδη θὰ πάω νὰ ξελογιάσω, - ἡ παλιογυναίκα τῆς ξελόγιασε τὸν ἄντρα της· ἐν χρ. κ. ὡς μέσ. κ. παθ.: ξελογιάστηκε μ' ἕνα παντρεμένο· || ἡ μτχ. παθ. παρακ. κ. ὡς ὕβρις : ἄϊ νὰ χαθῆς, γέρο ξελογιασμένε, - μωρὴ ξελογιασμένη· 2) ρηματ. π. ξελόγιασμα, ξελογιαστής.

ξελόγιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελογιάζω βλ.λ., ἀποπλάνησις, τὸ ξεμυάλισμα.

ξελογιαστής (ὁ) (ξελογιάζω) δημ., θηλ. -άστρα, ὁ ξελογιάζων ἰδίως τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας, ὁ ἀποπλανητής, ὁ ἐκμαυλιστής.

ξελογιάστρα (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ ξελογιαστής βλ.λ., ἡ ἐκμαυλίστρια : Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,Ι καλοφοράει τὰ ξόμπλια της ἡ Νύχτα ἡ ξελογιάστρα.

ξελουρίζω δημ.κ.ξελουριάζω, ἀόρ. ἐξελούρισα, παθ.-ίζομαι κ.-ιάζομαι, παθ.ἀόρ. (ἐ)ξελουρίστηκα κ. -ιάστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξελουρισμένος, ἀποκόπτω τὰ προεξέχοντα ἄκρα τῆς σόλας, τοῦ ὑποδήματος, ὥστε νὰ προσλάβῃ τὸ κατάλληλον σχῆμα· 2) γεν. κόπτω εἰς λωρίδας, τεμάχια, ξεσχίζω : ξελούρισες τὸ φουστάνι μέσ' στ' ἀγκάθια· 3) ἀφαιρῶ ἢ χαλαρῶ τὸ λωρίον· κ. παθ. ξελουρί(ά)στηκε τὸ σαμάρι καὶ θὰ πέσουν τὰ κοφίνια· 4) ρηματ. π. ξελούρισμα κ. ξελούριασμα.

ξελούριασμα (τὸ) δημ. ὁ. ξελούρισμα βλ.λ.

ξελούρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξελουρίζω βλ.λ.

ξελουστρόπανο (τὸ) δημ. ὕφασμα λινόν, ὃ ὁ ράπτης,ἀφοῦ βρέξῃ καὶ ἀποστραγγίσῃ καλῶς σιδηρώνει ἐλαφρῶς πρὸς ἐξάλειψιν πάσης στιλπνότητος προελθούσης ἐκ τῆς στράτσας, ἡ λουστράνα.

ξεμαθαίνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέμαθα, παθ. μτχ. παρακ. ξεμαθημένος, ἀπομανθάνω, λησμονῶ μεμαθημένα, ξεσυνηθίζω : Ἐρωτόκρ.2,2256, αὐτ.3,50Ι τὰ μάθαινες ἐξέμαθες, τὰ ξέρες ἤχασές τα, Παλαμ.Περ.Χαιρ.159,13 νὰ τὰ χαίρωμαι, ξέμαθα, ξέχασα | τ' ἀγαθὰ τῶν . . χαροκόπων.

ξέμακρα ἐπίρρ. δημ. μακράν, ἀπόμακρα : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.Ι,1193 ἄνοιξαν τὰ πανία τοῦ καραβίου, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς ἕνα ἄλλο νησίον ὀλίγον ξέμακρα.

ξεμακραίνω δημ. κ. ξεμακρύνω, ἀόρ. ἐξεμάκρυνα, ἀπομακρύνω τινά, ἰδίως βαθμηδόν, σιγάσιγά : τὸν ξεμακρύναμε ἀπὸ τὴν παρέα μας· 2) ἀμτβ. ἀπομακρύνομαι, πηγαίνω μακρὰν ἀπό τινος : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.Ι,176 καὶ ὅταν ἐξεμακρύναμεν ὀλίγον, εἴδαμεν τὸ κῆτος, - ἔχω ξεμακρύνει ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου (ἔχω παύσει νὰ συναναστρέφωμαι, νὰ συχνάζω εἰς τὸ σπίτιο τῶν συγγενῶν μου)· 3) ξεμακρεμένος ὁ μακρὸν εὑρισκόμενος ἢ κείμενος : μάζεψε τὰ ξεμακρεμένα πρόβατα, - χωριὸ ξεμακρεμένο.

ξεμαλλιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεμάλλιασα, παθ. -άζομαι, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξεμαλλιάστηκα, μτχ. παρακ. ξεμαλλιασμένος, ἐκβάλλω, ἀποσπῶ τὰς τρίχας τινός, ἰδίως ἐπὶ ἀνθρώπων, τὰς τρίχας, τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς : θὰ σὲ πιάσω νὰ σὲ ξεμαλλιάσω· κ. μέσ. ἀλληλοπ. : τσακωθήκανε δυὸ γυναῖκες καὶ ξεμαλλιαστήκανε· 2) συνεκδ. κάμνω τὰ μαλλιά, τὴν κόμην ἄνω κάτω, ἀναμαλλιάζω || συνήθ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ὁ ἔχων τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, ὁ ἀναμαλλιασμένος : ἦρθε τὰ μεσάνυχτα ξεμαλλιασμένη· 3) ρηματ. π. ξεμάλλιασμα, ξεμαλλιάρης.

ξεμαλλιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, ξεμαλλιασμένος, ἀναμαλλιάρης.

ξεμάλλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμαλλιάζω βλ.λ.

ξεμαλλιασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεμαλλιάζω βλ.λ.

ξεμανίκωτος-η-ο δημ. ὁ ἀχειρίδωτος, ὁ χωρὶς μανίκια : φόρεμα ξεμανίκωτο· 2) ἐπὶ προσ., ὁ φέρων ἀχειρίδωτον ἔνδυμα, ἢ ὁ ἔχων ἀνασηκωμένα τὰ μανίκια του, ὁ ξεμπράτσωτος : τὸ καλοκαίρι γυρίζουν οἱ γυναῖκες ξεμανίκωτες.

ξεμαντάλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμανταλώνω βλ.λ.

ξεμανταλωμὸς (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεμανταλώνω, τὸ ξεμαντάλωμα· 2) μτφ. ὁ περιορισμός, ἡ περιστολή : δὲν ἔχει ξεμανταλωμὸ ἡ γλῶσσά του (δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ).

ξεμανταλώνω σν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεμαντάλωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. ξεμανταλωμένος, ἀποκινῶ τὸν μοχλόν, τὸν μάνταλον τῆς θύρας, ἀνοίγω τὴν θύραν : Ἐρωτόκρ.Ι,160Ι τὴν πόρτα ξεμαντάλωσε, καὶ βγαίν' ἡ Ἀρετοῦσα· 2) ρηματ. π. ξεμαντάλωμα, ξεμανταλωμός.

ξεμασκαλίδι (τὸ) δημ. κ. ξεμασχαλίδι βλαστὸς φυτοῦ ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τῆς μασχάλης πρὸς μεταφύτευσιν, μόσχευμα.

ξεμασκαλίζω δημ. κ. ξεμασχαλίζω, ἀόρ. (ἐ)ξεμασκάλισα κ. παθ. (ἐ)ξεμασκαλίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεμασκαλισμένος, ἐπὶ φυτῶν, κόπτω, ἀποσπῶ κλάδον ἀπὸ τῆς μασχάλης πρὸς μεταφύτευσιν· || κ. γεν. ἀποσπῶ κλάδον, βλαστὸν ἔκ τινος δένδρου, ἀντίθ. κόπτω μὲ τὸ πριόνι : νὰ μὴ τὶς ξεμασκαλίζετε τὶς ἐλιές· κ. παθ. : βρῆκα μιὰ ράμα ξεμασκαλισμένη· 2) μτφ. κ. ἐπὶ προσ., ἐκβάλλω,ἐκτοπίζω, διαστρέφω, ἐξαρθρῶ, βγάνω τὴν μασχάλην : θὰ στοματήσῃς τὶς βρισιὲς ἢ θὰ ἔλθω νὰ σὲ ξεμασκαλίσω, - τὸ 'πιασε καὶ τὸ ξεμασκάλισε· πρβλ. ξεστραμπουλίζω· 3) ρηματ. π. ξεμασκάλισμα, ξεμασκαλιστός.

ξεμασκάλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμασκαλίζω βλ.λ., ἡ ἀπόσπασις κλάδου, βλαστοῦ : δὲν θέλω νὰ βλέπω στὶς ἐλιὲς ξεμασκαλίσματα, γιατὶ χαλοῦνε.

ξεμασκαλιστὸς-ή-ό (ξεμασκαλίζω) δημ. ἐπὶ κλάδων δένδρων, ὁ ἀποσπασθείς, ὁ ἀποκοπεὶς μὲ τὰ χέρια, ὁ ξεμασκαλισμένος : βρῆκα στὸ περιβόλι πολλὲς κλάρες ξεμασκαλιστές.

ξεματιάζω δημ. ἐπὶ κυάμων, ἀφαιρῶ τὸ ἄνω ἀκραῖον τμῆμα τοῦ φλοιοῦ, τὰ μάτια· 2) εἰδ. ξεβασκαίνω βλ.λ.

ξεματίζω δημ. ναυτ. ἐξαμματίζω βλ.λ.2), ἐκλύω τὴν ἁμμάτισιν σχοινίου, ἀγκύλης ἢ στροφίου.

ξεμαυλίζω δημ. κ. ἐκμαυλίζω, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίστηκα, μτχ. παρακ. ξεμαυλισμένος, παραπλανῶ νέαν πρὸς διαφθοράν, πρὸς ἀφροδισιασμόν, μαστροπεύω· 2) ρηματ. π. ξεμαύλισμα, ξεμαυλιστής (θηλ. -ίστρα).

ξεμαύλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμαυλίζω βλ.λ., ἡ ἐκμαύλισις.

ξεμαυλιστής (ὁ) (ξεμαυλίζω) δημ., θηλ. -ίστρα, ὁ παραπλανῶν νεάνιδας πρὸς ἀφροδισιασμόν, ὁ ἐκμαυλιστής, ὁ μαστρωπός.

ξεμεσημεριάζω δημ., μέσ. -άζομαι, διέρχομαι τὴν μεσημβρίαν, περνῶ τὸ μεσημέρι· 2) κοιμῶμαι κατὰ τὴν μεσημβρίαν· 3) βραδύνω, ἀργοπορῶ : πῆγες καὶ ξεμεσημέριασες· 4) ρηματ. π. ξεμεσημέριασμα.

ξεμεσημέριασμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμεσημεριάζω βλ.λ.
ξέμετρο (τὸ) δημ. ταινία μετρηθεῖσα ἐπὶ σκηνώματος ἁγίου, ὅθ. ἐγκόλπιον, φυλαχτό : Σολωμ. ἡ Τρελλὴ μάννα 21,5 εἶχαν **δυὸ ξέμετρα τὰ δυὸ παιδιά.**
ξεμίστεμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμιστεύ(γ)ω βλ.λ., ἡ διαχώρισις τῶν ἐριζόντων ἢ συμπλεκομένων.
ξεμιστεμός (ὁ) δημ. τὸ ξεμίστεμα βλ.λ.
ξεμιστεύ(γ)ω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμίστεψα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμιστεμένος,** διαχωρίζω τοὺς ἐρίζοντας ἢ τοὺς συμπλεκομένους, χωρίζω, ὅθ. σῴζω, ἐλευθερῶ : Ἐρωτόκρ.Δ 1839 **κανεὶς δὲν τῶς ἐσίμωσε νὰ τούς-ε ξεμιστέψῃ,** Κρητ. δίστιχα ἐν Δελτίῳ Ἱστορ. κ. Ἐθνολ. ἑταιρ.2,562· **2)** ρηματ. π. ξεμίστεμα, ξεμιστεμός, ξεμιστευτής.
ξεμιστευτής (ὁ) (ξεμιστεύ(γ)ω) δημ. ὁ διαχωρίζων τοὺς διαπληκτιζομένους.
ξεμολογοῦμαι δημ. κ. -ιοῦμαι κ. **-ιέμαι** ἐξομολογοῦμαι ἰδίως πρὸς ἱερέα, ὅπως τύχω ἀφέσεως : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.15,3 **παιδιὰ γιὰ μεταλάβετε, γιὰ ξεμολογηθῆτε.**
ξεμοναχιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμονάχιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμοναχιασμένος,** ἀπομονῶ· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπομονοῦμαι : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 287 **τ' ἀγέρι ἐθόλωσε, ξεμοναχιάζει·** ‖ κ.μέσ. : **ἕνα δένδρο ξεμοναχιασμένο· 2)** παρασύρω, ὁδηγῶ τινα εἰς ἀπόκεντρον, ἀπόμερον μέρος, κάμνω ὥστε νὰ συναντήσω τινὰ κατὰ μόνας : **θὰ τὸν ξεμοναχιάσω καὶ θὰ τοῦ πατήσω ἕνα γερὸ ξύλο· 3)** ρηματ. π. ξεμονάχιασμα.
ξεμονάχιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμοναχιάζω βλ.λ.
ξεμουδιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούδιασα,** παύω νὰ αἰσθάνωμαι οἱμωδίασιν, νάρκην μέρους τοῦ σώματος : **ξεμούδιασαν τὰ δόντια μου· 2)** ρηματ. π. ξεμούδιασμα.
ξεμούδιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμουδιάζω βλ.λ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 117 **ἀσθενικὸ ξεμούδιασμα ναρκωμένων ἀναμνήσεων.**
ξεμουρλαίνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούρλανα,** παθ. -αίνομαι κ. παθ. **(ἐ)ξεμουρλάθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμουρλαμένος,** καθιστῶ τινα τρελλόν, μουρλόν, ἀνόητον : **τὸν ξεμούρλανε μὲ τὸ ξύλο·** ‖ μέσ. **τώρα τελευταῖα ξεμουρλάθηκε τελείως· 2)** παρασύρω τινὰ ἔξω τοῦ λογικοῦ, παραπλανῶ, ξελογιάζω, ξεμυαλίζω, ξετρελλαίνω : **τὸν ξεμούρλαναν τὰ κορίτσια·** κ. μέσ. : **εἶναι ξεμουρλαμένος μὲ μιὰ μικρούλα.**
ξεμουχλιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμούχλιασα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμουχλιασμένος,** ἀφαιρῶ τὸν εὐρῶτα πράγματός τινος, καθαρίζω ἀπὸ τὴν μοῦχλαν· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι τῆς μούχλας· **2)** μτφ. ἀμτβ. ἀναζωογονοῦμαι : **δὲν βγαίνεις καὶ σὺ λιγάκι ἔξω νὰ ξεμουχλιάσῃς.**
ξεμπαρκάρισμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἡ διὰ τῆς λέμβου ἀποβίβασις.
ξεμπαρκάρω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπάρκαρα** κ. **(ἐ)ξεμπαρκάρισα,** παθ. **-άρομαι,** ἀόρ. **-ίστηκα,** μτχ. παρακ. **-ισμένος,** ἐπὶ ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ἀποβιβάζω τινὰ ἢ τι διὰ τῆς λέμβου ἀπὸ τοῦ πλοίου : **ξεμπαρκάρουν τὰ δικά μου πράγματα·** ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβιβάζομαι : **ἦταν νύχτα ποὺ ξεμπαρκάραμε·** κ. παθ. : **ξεμπαρκαρισμένες κάσσες· 2)** ρηματ. π. ξεμπαρκάρισμα.
ξεμπέρδεμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπερδεύω, ἡ διάλυσις, ὁ διαχωρισμός· **2)** ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ δυσχερειῶν, περιπλοκῶν, ἐνοχλήσεων κττ. : **θὰ ἔχωμε κακὰ ξεμπερδέματα μ' αὐτὲς τὶς δουλειὲς** (φασαρίες, καβγάδες).
ξεμπερδεμός (ὁ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεμπέρδεμα, ἡ ἀπαλλαγή : Ἐρωτόκρ.Ι,255 **μὰ πιάστηκα, μπερδεύτηκα, ξεμπερδεμὸ δὲν ἔχω.**
ξεμπερδένω μσν. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι, ἐλευθερώνομαι, ξεμπερδεύω : Ἐρωτόκρ.Ι,1245 **κι ἂν ξεμπερδέσω 'ς μιὰ μερά, σ' ἄλλη μεταμπερδένω·** κ. μέσ. : αὐτ.Ι,769 **ἔβγα ὀχ τὰ δάση σήμερο, γλήγορα ξεμπερδέσου·** πρβλ. ξεμπερδεύω.
ξεμπερδεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπέρδεψα,** παθ. **-εύομαι,** ἀόρ. **-εύθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμπερδεμένος,** ἀποσυμπλέκω τι τὸ περιπεπλεγμένον, διαλύω, διαχωρίζω : **ξεμπέρδεψέ μου τὸ σπάγγο - τὴν κλωστή·** ‖ κ. παθ. ἐπὶ πραγμ. : **ξεμπερδεύτηκε ὁ σπάγγος· 2)** μτφ. ἐξομαλύνω τι, ξεκαθαρίζω : **ἔλα νὰ ξεμπερδέψωμε τοὺς λογαριασμούς μας· 3)** δίδω τέρμα εἰς ἐνόχλησίν τινα ἢ φροντίδα, τελειώνω : **ξεμπέρδεψα τὴν (ἢ μὲ τὴν) ὑπόθεση·** ‖ ἐν φρ. **ξεμπέρδευε,** ἐνίοτε κ. ἀπροσ., τελείωνε : **ξεμπέρδευε νὰ φύγουμε, γιατὶ εἶν' ἀργά·** ‖ κ. ἐν φρ. **ξεμπέρδεψε** ἐλήφθη ὁριστικὴ ἀπόφασις, ἐτελείωσε : **ξεμπέρδεψε, θὰ πάω νὰ τοῦ κάμω μήνυση· 4)** ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐνοχλήσεως : **δὲν μπορῶ νὰ ξεμπερδέψω μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο· 5)** ποιοῦμαι ἐκποδών, ἀφανίζω, θανατώνω : **τὸν ξεμπερδέψαν σ' ἕνα καβγά· 6)** ρηματ. π. ξεμπέρδεμα, ξεμπερδεμός.
ξεμπλέκω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξέμπλεξα,** παθ. **-έκομαι,** ἀόρ. **-έχτηκα,** μτχ. παρακ. **ξεμπλεγμένος,** ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ ἐμπλοκὴν ἢ ἀπὸ μπέρδεμα : **ξέμπλεξέ μου τὶς κλωστές·** ‖ εἰδ. ἐπὶ κόμης ἰδ. γυναικός, ὁμαλῶς διευθετῶ, κτενίζω : **θέλει μιὰ ὥρα νὰ ξεμπλέξῃ τὰ μαλλιά της·** κ. παθ. : **ξεμπλέχτηκαν οἱ σπάγγοι - τὰ μαλλιά· 2)** μτφ. ἐξομαλύνω τι : **ἐσὺ ποὺ τὰ μπέρδεψες τὰ πράγματα ἔλα νὰ τὰ ξεμπλέξῃς· 3)** ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ ἐμπλοκὴν ἢ ἀπὸ δυσάρεστον δέσμευσιν : **εἶδε κι ἔπαθε νὰ ξεμπλέξῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεση· 4)** ἀποσυμπλέκω, ξεπλέκω βλ.λ.
ξεμπουκάρισμα (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπουκάρω βλ.λ.
ξεμπουκάρω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ὑδάτων, ἀερίων, καπνοῦ, ἐξέρχομαι ἀπὸ τὴν σήραγγα, ἀπὸ ὀπήν, ἐκβάλλω ὡς ἀπὸ μπούκαν : **ξεμπουκάρισε τὸ νερὸ ἀπὸ τὸν ὑπόνομο, - ξεμπουκάρει ὁ καπνὸς ἀπὸ τὰ παράθυρα·** ‖ σπαν. κ. ἐπὶ προσ., ἐξέρχομαι στενωποῦ, ὅθ. μτφ. κ. ἐμφανίζομαι ἀπροόπτως : **ἄξαφνα ξεμπουκάρισαν μπροστά μας δυὸ φυγόδικοι· 2)** ρηματ.π. ξεμπουκάρισμα.
ξεμπράτσωμα (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπρατσῶνομαι, ἡ ἐμφάνισις, ἡ ἐκγύμνωσις τῶν βραχιόνων, τῶν μπράτσων.
ξεμπρατσώνομαι (ἰταλ.) δημ. παθ. ἐν μέσ. σημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεμπρατσώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεμπρατσωμένος,** γυμνῶ, ἐκγυμνῶ τοὺς βραχίονάς μου, τὰ μπράτσα μου : **ξεμπρατσώθηκε νὰ ζυμώσῃ·** ‖ κ. μτφ. ἐπιχειρῶ τι ἀποφασιστικῶς ἢ προθύμως· **2)** ρηματ. π. ξεμπράτσωμα, ξεμπράτσωτος.
ξεμπρατσώνω (ἰταλ.) δημ. σπαν. ἐνεργ. τοῦ ξεμπρατσώνομαι βλ.λ.
ξεμπράτσωτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀκαλύπτους τοὺς βραχίονας, τὰ μπράτσα, ἢ ὁ φέρων ἔνδυμα ἀχειρίδωτον, ὁ ξεμανίκωτος, ὁ ἀνασκουμπωμένος.
ξεμπροστιάζω δημ. κ. **-ίζω,** ἀφαιρῶ τὸ προσωπεῖον τινὸς ἔμπροσθεν ἄλλων, ἀποκαλύπτω τὰ σφάλματα ἢ τὴν ἀναξιότητά τινος· **2)** ἐλέγχω, ἐπιπλήττω· **3)** ρηματ. π. ξεμπρόστιασμα.
ξεμπροστίζω δημ. ξεμπροστιάζω βλ.λ.
ξεμπρόστιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμπροστιάζω βλ.λ., ἡ ἀποκάλυψις τῶν σφαλμάτων ἢ τῆς ἀναξιότητος τινὸς ἐνώπιον ἄλλων.

ξεμυαλίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεμυάλισα, παθ. κ. μέσ. **-ίζομαι**, ἀόρ. **-ίστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεμυαλισμένος**, φέρω ἔξω τῶν ὑπαγορεύσεων τῆς λογικῆς, κάμνω τινὰ νὰ χάσῃ τὰ μυαλά του, τὸ λογικόν του, ξετρελλαίνω, τοῦ παίρνω τὰ μυαλά : **τὴν ἐξεμυαλίσανε οἱ φιλενάδες**· || κ. μέσ. : **τὴν εἶδε καὶ ξεμυαλίστηκε, - ἔχει ξεμυαλιστῆ μὲ τὰ χαρτιά**· **2**) ἀποπλανῶ, διαφθείρω, ξεμυαλίζω : **αὐτὸς τὸ ξεμυάλισε τὸ κορίτσι**· || παθ. κ. μέσ. : **ἄφησέ την αὐτὴν τὴν ξεμυαλισμένη**· κ. ὡς ὕβρις : **χάσου, ξεμυαλισμένη** **3**) ρημοτ. π. ξεμυάλισμα.

ξεμυάλισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμυαλίζω, ἡ ἀπώλεια τῆς λογικῆς, τῆς πνευματικῆς διαυγείας· **2**) ἡ παραπλάνησις, ἡ διαφθορά.

ξεμυαλιστής (ὁ) δημ., θηλ. **-ίστρα**, ὁ παρασύρων εἰς πράξεις ἀντιθέτους πρὸς τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἠθικήν, ποὺ ξεμυαλίζει βλ.λ., ἄ. ξελογιαστής· || συνηθέστ. τὸ θηλ. : **μιὰ ξεμυαλίστρα τὸν ἔκαμε νὰ παρατήσῃ τὰ παιδιά του**.

ξεμυγιάζω δημ. ἀποδιώκω ἀπό τινος τὰς μυίας, ἐκβάλλω, βγάζω τὶς μύγες· **2**) ρηματ. π. ξεμύγιασμα, ξεμυγιαστήρι.

ξεμύγιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεμυγιάζω βλ.λ.

ξεμυγιαστήρι (τὸ) (ξεμυγιάζω) δημ. ὄργανον δι' οὗ ἀποδιώκονται αἱ μυῖαι, ἡ μυιοσόβη.

ξεμυστήρεμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκμυστήρευσις βλ.λ., ἡ ὑπό τινος ἀνακοίνωσις τοῦ ἰδίου μυστικοῦ.

ξεμυστηρεύομαι δημ. ἐμπιστεύομαι, ἀποκαλύπτω μυστικόν τι, ἐκμυστηρεύομαι : Σολωμ.190,7 **γιὰ νὰ μοῦ ξεμυστηρευθῇ τὰ αἰνίγματα τὰ θεῖα**· **2**) ρηματ. π. ξεμυστήρεμα.

ξεμυτίζω δημ. κ. **ξεμυτῶ** κ. **-άω**, ἀόρ. (ἐ)ξεμύτισα κ. **-ησα**, προβάλλω τὴν ρῖνα, βγάζω τὴ μύτη μου ἔξω, ὅθ. μτφ. ἐμφανίζομαι, προβάλλω ἐνώπιον ἄ., ἐξέρχομαι : **μόλις ξεμύτισε ἀπὸ τὸ πρόχωμα, μὲ μιὰ ντουφεκιὰ τὸν σκότωσε, - μὲ τὸ κρύο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεμυτίσῃ**.

ξεμωραίνω δημ., συνήθ. μέσ. **ξεμωραίνομαι** κ. **ξαναμωραίνομαι**, ἀόρ. **ξεμώρανα**, παθ. **ξεμωράθηκα** κ. **ξαναμωράθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξεμωραμένος** κ. **ξαναμωραμένος**, ἐκμωραίνω, ἀπομωραίνω, καθιστῶ τινα καθ' ὁλοκληρίαν μωρόν, ἀποκουτιαίνω : **τὸν ξεμώρανε μιὰ μικρούλα**· || κ. μέσ. καθίσταμαι ἐντελῶς μωρός, παλίμπαις, ἀποκουτιαίνω· πρβλ. ξεκουτιάρης : **γέρος ξεμωραμένος**· **2**) ρηματ. π. ξεμώραμα.

ξεμώραμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπώλεια τῆς διανοητικῆς διαυγείας, ἡ μώρανσις.

ξένα (τὰ) μον. κ. δημ. οὐδ. πληθ. τοῦ ξένος, ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά : Ἐρωτόκρ. I,184 **καὶ νὰ μακρύνῃς ἀπὸ 'νά, νὰ πορπατῇς στὰ ξένα**, αὐτ.2,860, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ 221,10 **θὰ φύγω, θὰ ξενιτευτῶ, θὰ πάω μακριὰ στὰ ξένα**, Βαλαωρ.Φρασ.2,102 **μ' ἔστειλαν νὰ πάω στὰ ξένα**.

ξενα- δημ. σπαν. ἀντὶ ξανα-.

ξεναγέτης (ὁ) (ξεναγῶ), νεώτ. κ ξεναγός ὁ ὁδηγῶν καὶ περιποιούμενος τοὺς ξένους ἢ φίλους : Πίνδ.Π 7,43 **βάρυνθεν δὲ περισσὰ Δελφοὶ ξεναγέται** (φιλόξενοι)· || νεώτ. ὁ ἐντεταλμένος νὰ συνοδεύῃ ἐπίσημόν τινα ξένον, ἐφ' ὅσον οὗτος διατρίβει ἐν τῇ χώρᾳ : **διὰ τοὺς ὑψηλοὺς ξένους ὡρίσθησαν ξεναγέται ὁ καθηγητὴς Α καὶ ὁ συνταγματάρχης Κ**.

ξενάγησις-εως (ἡ) (ξεναγῶ) μτγν. ἡ ξεναγία, ἡ στρατολογία ξένων μισθοφόρων : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 5,74 **πολέμου τε ἀπαλλαγέντες ἐπιχωρίου καὶ ξεναγήσεως υἱῶν** (συνάξεως υἱῶν πρὸς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ).

ξεναγησμός (ὁ) μον. ἡ ξεναγία βλ.λ. : Μοσχόπ. π. Σχεδῶν 134.

ξεναγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ξεναγοῦ, ἡ ἀρχηγία ἐπὶ μισθοφορικῶν στρατευμάτων : Ἀππ.Ἰβηρ.6,44 **τῶν φόρων καὶ τῆς ξεναγίας ἀφεῖσθαι**· **2**) ΑΒ 284,11 «σύνταγμα παρὰ Κρησί, καὶ ὁ ἡγεμὼν τούτων ξεναγός» : Ἀρρ.Τακτ.10,3, Αἰλ.Τακτ.9,4· **3**) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξεναγοῦ, τοῦ ὁδηγοῦ τῶν ξένων, ἡ καθοδήγησις καὶ ἐξυπηρέτησις τῶν ξένων : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,13 **σοὶ δὲ πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν . . ξεναγίας**.

ξεναγός (ὁ) (ἡγοῦμαι) κ. μον. κ. νεώτ., δωρ. ἀντὶ ξενηγός, διατηρηθεὶς ἐν τῇ ἀττ. διαλ. ὡς τεχνικὸς ὅρος τῆς πολεμικῆς, ὡς καὶ ὁ λοχαγὸς κττ., ὁ ἀρχηγὸς στρατοῦ ἐκ ξένων μισθοφόρων στρατιωτῶν : Θουκ.2,75 **Λακεδαιμονίων δὲ οἱ ξεναγοὶ ἑκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες ἠνάγκαζον εἰς τὸ ἔργον** (σχόλ. «οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες»), Ξεν.Ἑλλ.4,2,19 **ἐπεὶ δὲ συνετάχθησαν ὡς ἑκάστους οἱ ξεναγοὶ ἔταξαν**, αὐτ.5,1,33 **διένεμε δὲ καὶ ξεναγοὺς εἰς τὰς πόλεις**· **2**) π. Κρητ. ὁ ἀρχηγὸς ξεναγίας βλ.λ. 2) : Ἀρρ.Τακτ.10,3, Αἰλ.Τακτ.9,4· **3**) μτγν., μον. κ. νεώτ. ὁ ὁδηγῶν ξένους καὶ ἐπιδεικνύων εἰς αὐτοὺς τὰ ἀξιοθέατα· Τίμ.Λέξ. «ξεναγοὶ οἱ τοῖς ξένοις ἡγούμενοι ὁδόν» : Πλούτ.Ἠθ.567Α, Ἡλιόδ Αἰθ.7,14 **ὁ ξεναγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν** (ἴδ.γρ. ξεναγωγός), Νικηφ.Ἐκκλ.Ἱστ.7,18 **ἐπεὶ οὖν τὸν λόγον ὁ ξεναγὸς διέγνω, ἐφ' οὗ καταλύων ὁ Κώνστας ἐτύγχανεν**· || νεώτ. εἰδ. πρόσωπον ὁριζόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἢ ἄλλης ὀργανώσεως διὰ τὴν καθοδήγησιν καὶ παροχὴν διευκολύνσεων εἰς ἐπίσημόν τινα ξένον, ἄ. ξεναγέτης.

ξεναγῶ-έω κ. μον. κ. νεώτ. στρατολογῶ ξένους, μισθωτοὺς στρατιώτας, εἶμαι ἀρχηγὸς μισθοφορικῶν στρατευμάτων : Ξεν.Ἑλλ.4,3,15 **οὗ Ἡριππίδας ἐξενάγει ξενικοῦ**, αὐτ.4,3,17, Δημ.665 **ὅτι πάντες ξεναγοῦντες οὗτοι πόλεις καταλαμβάνοντες Ἑλληνίδας ἄρχειν ζητοῦσι**, αὐτ.669· **2**) κ. νεώτ. ὁδηγῶ τοὺς ξένους ἐπιδεικνύων αὐτοῖς τὰ ἀξιοθέατα τοῦ τόπου, συνοδεύω ὡς ξεναγὸς βλ.λ.3) : Λουκ.Χαρ.1 **ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυμπερινοστῶν καὶ δείξεις ἕκαστα ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα**, αὐτ.Νεκρ.Δ 18,1 **ξενάγησόν με νέηλυν ὄντα**· **3**) κ. μέσ. ὁδηγοῦμαι ὡς ξένος καὶ βλέπω τὰ ἀξιοθέατα μέρη : Πλάτ.Φαῖδρ.230C **ξεναγουμένῳ γάρ τινι καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔοικας**, Θεμίστ.Λόγ. 11,151D **ὅπως σοῦ ἐξηγουμένου αἱ μὲν ἔνθεν αἱ δὲ ἔνθεν ἐξαναστᾶσαι ξεναγῶνται ἐπὶ τὸν Βόσπορον**· πρβλ. Πλάτ.Φαῖδρ.230C **ὥστε ἄριστά σοι ἐξενάγηται** (τὸ ἔργον σου ὡς ξεναγοῦ ὑπῆρξε τέλειον)· || κ. μτφ. ὁδηγῶ, διευθύνω εἴς τι : Θεμίστ.Λόγ.9,123Β **πρὸς τὰς Μούσας αὐτὸν ξεναγεῖ**, Ἀλκίφρ.Ἐπιστ.1,26 **ξεναγήσαντός με τινος τῶν ἀστικῶν ἐπὶ τὰς Μαρτίου θύρας ἀφικόμην**· κ. παθ. : Φίλ.1,630 **ξ. ὑπὸ σοφίας**· **4**) ὑποδέχομαι, περιποιοῦμαι ξένους, φιλοξενῶ· Ἡσ. «ξεναγεῖν· ξενοδοχεῖν» : Προκ.Γοτθ.3,9· κ. παθ. : αὐτ. 4,22· **5**) εἰσάγω τινὰ εἴς τι, διδάσκω : Θεοδώρ. Ἐκκλ.Ἱστ.1 **Ἴβηρας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γυνὴ δορυάλωτος πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐξενάγησεν**· **6**) ρηματ. π. ξεναγέτης, ξενάγησις.

ξεναγωγός-όν ὁ ξεναγός, ὁ ὁδηγὸς ξένου : Θουκ.2,75 ἴδ.γρ.1, Πλούτ.Ἀγησ.36 ἴδ.γρ.1.

ξεναγωγῶ-έω ὁδηγῶ ξένον, ξεναγῶ· π. Ἡσ.

ξενάκουστος-ον μον. κ. ξενήκουστος βλ.λ., ὁ παράδοξος : Νικ.Χων.Ἀνδρον.Παλαιολ.182C **μηδεμίαν τῶν ξενακούστων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀλλοτρίων ὑποστελλόμενον πράξιν**.

ξενάλια (τὰ) μον. τὰ ξένια, φιλικὰ πρὸς ξένους δῶρα : ΚΠορφ. πρὸς Υἱὸν Ρωμανὸν 7 **ἀνέδην ἐπιζητοῦσι ξενάλια ἱκανά**, αὐτ.43 **δοὺς αὐτῷ καὶ πρὸς ἀμφοτέρους ξενάλια τὰ ἁρμόζοντα**.

ξεναλίζω Σουίδ. «συναθροίζω, ξένους ἁλίζω» (πιθ. ξυναλίζω).

ξεναπάτης (ὁ) [ἀπατῶ], ποι. **ξειναπάτης** ὁ ἀπατῶν τοὺς ξένους ἢ φίλους : Πίνδ.Ο 10(11),34 **ξεναπάτας βασιλεὺς Ἐπειῶν**· ‖ ὁ ἀπατῶν τὸν ξένον του : Ἴβυκ.ἐν Ἀν.Ὀξ.1790,110, Εὐρ.Μήδ.1392 **τίς δὲ κλύει σου θεὸς ἢ δαίμων, τοῦ ψευδόρκου καὶ ξειναπάτου;**· **2**) ΑΒ 109,30 «ξεναπάτας, ἰδίως ἐπὶ τῶν ὅταν μὴ τοιοῦτοι πνέωσιν οἱ ἄνεμοι ἐν τοῖς πελάγεσιν, ὁποῖοι ἐν τοῖς λιμέσιν»· πρβλ. Κόντ. Γλωσσ.Παρατ.289.

ξενᾰπᾰτία (ἡ) τὸ ἀπατᾶν τοὺς ξένους, τοὺς φιλοξενουμένους : Πλάτ.Ἐπιστ.350C **ἡμᾶς μὲν ξεναπατίας χάριν.**

ξεναρκής-οῦς-ές [ἀρκῶ] ὁ βοηθῶν, ὁ ὑπερασπιζόμενος τοὺς ξένους ἢ τοὺς φίλους : Πίνδ.Ν 4,12 **δίκᾳ ξεναρκεῖ.**

ξενερίζω δημ. , ἐπὶ ἰχθύων, παραπλανῶμαι, χάνω τὰ νερά μου· **2**) ἐπὶ ἰχθύων καὶ ὑφάλων, ἐξέρχομαι ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· **3**) ἀλλάσσω τὸ ὕδωρ, τὸ νερό, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔχει ἐμβαπτισθῇ τι, ὅπως ἀποβάλῃ μέρος τῆς ἁλμύρας του ἢ πικρίας κττ. : **ξενερίζω τὶς ἐλιές - τὰ νεράντζια**· **4**) ἐπὶ μεθύσαντος, συνέρχομαι ἐκ τῆς μέθης, ἐπανακτῶ τὴν νηφαλιότητά μου· **5**) κτ. εὐφημ. οὐρῶ, χύνω τὸ νερό μου : **θὰ πάω νὰ ξενερίσω**· **6**) ρηματ. π. ξενέρισμα.

ξενέρισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενερίζω βλ.λ.3) : **οἱ ἐλιὲς θέλουν κι ἄλλο ξενέρισμα.**

ξενερώνω δημ. ξενερίζω βλ.λ.4), συνήθ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ξενερωμένος** ξενέρωτος.

ξενέρωτος-η-ο δημ. ὁ συνελθὼν ἐκ μέθης, ὁ γενόμενος νηφάλιος : Μαλακ.Μπαταριᾶς 61 **τοὺς ἔλεγε ξενέρωτος πὼς δὲν ἦταν ἡ τάξη.**

ξενεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ ξενών· **2**) πάπ. νοσοκομεῖον, πτωχοκομεῖον.

ξένη (ἡ) κ. νεώτ., δωρ. **ξένα**, θηλ. τοῦ ξένος, ἐπὶ γυναικός, ἡ ἐξ ἄλλης χώρας καταγομένη, ἡ φιλενάδα : Αἰσχ.Ἀγ.950 **τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς τήνδ᾽ ἐσκόμιζε**· **2**) ἐπὶ χώρας, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά, τὰ ξένα : Σοφ.Φιλ.135 **τί χρή με, . . ἐν ξένᾳ ξένον στέγειν ἢ τί λέγειν πρὸς ἄνδρ᾽ ὑπόπταν;**, Ξεν.Λακ.14,4 **ἐπὶ ξένης**, Φιλόδ.Ρητ.2,146S **ἐπὶ ξένης καταβιοῦν,** Πάπ. **ἐμοῦ ἐπὶ ξένης ὄντος πολλῷ χρόνῳ, - ἀπέθανεν ἐν τῇ ξένῃ.**

ξενηδόχος-ον ὁ ξενοδόκος βλ.λ. : Μέν.Μον.402.

ξένηθεν ἐπίρρ. μτγν., ἰων. **ξείνηθεν** ἐκ τῆς ξένης χώρας, ἀπὸ τὴν ξενιτειά : Ὀππ.Ἁλ.4,153.

ξενήκουστος-ον μτγν., μσν. ξενάκουστος ὁ ξένος εἰς τὴν ἀκοήν, ὁ μὴ συνήθης, ὁ παράδοξος : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.3 **οὐδὲν δὲ τῶν πάνυ καινολέκτων καὶ ξενηκούστων λαμβάνομεν.**

ξενηλᾰσία (ἡ) [ἐλαύνω] κ. νεώτ. ἡ ἀπέλασις, ἡ ἐκδίωξις τῶν ξένων ἔκ τινος χώρας, μισόξενον πνεῦμα οἷον ἐν Σπάρτῃ· πρβλ. νῦν ἐν τῇ ἐθνικοσοσιαλιστικῇ Γερμανίᾳ : Θουκ.2,39 **τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος,** Ξέν.Λακ.14,4, Πλάτ.Πρωτ.342C **ξενηλασίας ποιούμενοι τῶν λακωνιζόντων,** Ἀριστλ.Πολ.1272b, 17 **ξενηλασίας πεποίηκε,** Πλούτ.Ἠθ.226D **πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἁπάντων τῶν περισσῶν ξενηλασίαν ἐποιήσατο· διὸ οὔτε ἔμπορος, οὔτε σοφιστὴς . . εἰσῄει εἰς τὴν Σπάρτην.**

ξενηλάτης (ὁ) [ξενηλατῶ] νεώτ. ὁ ἀπελαύνων, ἐκδιώκων τοὺς ξένους, ὁ μὴ δεχόμενος εἰς τὴν χώραν του ξένους, ὁ μισόξενος, ἀντίθ. φιλόξενος : **οἱ Σπαρτιᾶται κατηγορήθησαν ὑπὸ τοῦ Περικλέους ὡς ξενηλάται.**

ξενηλατῶ-έω κ. νεώτ. ἀπελαύνω, ἐκδιώκω τοὺς ξένους : Πλούτ.Ἠθ.727E **τὴν γὰρ ἀηδόνα ταῖς αὐταῖς τραγῳδίαις ἔνοχον οὖσαν οὐκ ἀπείργουσιν, οὐδὲ ξενηλατοῦσιν**· κ. παθ. : Ἀριστφ.Ὄρν.1012 **ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι ξενηλατοῦνται,** Πολύβ.9,29,4 **ἐκ πάσης ἐξενηλατοῦντο τῆς Ἑλλάδος,** Διόδ.Σ 40,3· **2**) ρηματ π. ξενηλάτης.

ξενηλόγιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ ξενολόγιον, ἡ συλλογὴ μισθοφόρων, ξένων : **εἰς τὸ συντελεσθῆμεν Ῥοδίοις τὸ ξενηλόγιον.**

ξενητεία (ἡ) μσν. ξενιτειὰ βλ.λ.

ξενητεύομαι δημ. ἐσφ.γρ. τοῦ ξενιτεύομαι βλ. ἐν λ. ξενιτεύω.

ξένια (τὰ) ἀττ., ἰων. κ. ἐπ. **ξείνια** οὐδ. πληθ. τοῦ ξένιος, σπαν. κτ. ἑν. [Ὀδ.Ι 356], δῶρα διδόμενα παρὰ τοῦ φιλοξενοῦντος πρὸς τὸν φιλοξενούμενον πρὸς ἀνάμνησιν, π. Ὅμ. συνήθ. πράγματα πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν, εἰς ἃ προσετίθετο καὶ πολύτιμόν τι δῶρον πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φιλοξενίας : Ἰλ.Λ 779 **ξείνιά τ᾽ εὖ παρέθηκεν, ἅ τε ξείνοις θέμις ἐστίν,** αὐτ.Σ 387, Ὀδ.Ι 229 **ὄφρ᾽ αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη,** Εὐρ.Κύκλ.301 **ἱκέτας δέχεσθαι ποντίους ἐφθαρμένους ξένιά τε δοῦναι,** Ξεν.Ἑλλ.7,2,3 **βοῦν ξένια ἔπεμψεν**· ‖ κ. εἰρων. : Αἰσχ.Ἀγ.1590 **ξένια . . παρέσχε δαῖτα παιδείων κρεῶν**· ‖ μτ. ρ. οἷον **ἐπὶ ξείνια καλῶ - παραλαμβάνω τινά** προσκαλῶ τινα εἰς δεῖπνον, ὑποδέχομαι φιλικῶς, φιλοξενῶ : Ἡρ.2,107 **τοῦτον ἐπὶ ξείνια αὐτὸν καλέσαντα,** αὐτ.4,154 **τοῦτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια,** Ξεν.Ἀν.5,5,24 **καὶ ξενίοις . . ἐκεῖ δεξόμεθα,** αὐτ.Ἑλλ.6,4,20 **οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν,** Δίοδ.Σ 8,25· ‖ κ. μτφ. : Εὐρ.Ἑλ.480 **θάνατος ξένιά σοι γενήσεται**· **2**) δῶρα πεμπόμενα εἰς στρατὸν ὑπὸ εἰρηνικῶν καὶ φιλησύχων κατοίκων : Ξεν.Ἀν.5,5,2 **καὶ τὰ ξένια ἃ ἧκε παρὰ Τιβαρηνῶν οὐκ ἐδέχοντο,** αὐτ.5,5,3· **3**) ὁ προσφερόμενος, προσκομιζόμενος φόρος ὑποτελείας, δόσιμο : ΠΔ Βασ.2, 8,2 **καὶ ἐγένετο Μωὰβ τῷ Δαυῒδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.**

ξενία (ἡ) [ξένος] κ. νεώτ., ἐπ. **ξενίη** [Ὀδ.Ω 286], ἰων. **ξεινίη** ἢ δ.γρ. **ξεινηίη** ὑποδοχή, περιποίησις ξένου, φιλοξενία : Ὀδ.Ω 286 **τῷ κέν σ᾽ εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ,** Πίνδ.Ν 10,49 **ἐλθόντος ἐπὶ ξενίαν,** Ἡρ.2,182 **ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε κατὰ ξεινίην τὴν ἑωυτοῦ τε καὶ Πολυκράτεος,** ΚΔ Φιλήμ.22 **ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν**· κ. κτ. πληθ. : Πίνδ.Ο 4,17 **χαίρονται ξενίαις πανδόκοις,** Ἀνδοκ.1,145 **ξενίαι καὶ φιλότητες**· ‖ φρ. **ἐπὶ ξενίαν καλῶ - παρακαλῶ** ἐσφ.γρ. ἀντὶ ξείνια βλ.λ.· **2**) φιλικὴ σχέσις μεταξὺ δύο ξένων ἢ μεταξὺ προσώπου τινὸς καὶ ξένης πρὸς αὐτὸ πόλεως : Ἡρ.1,27 **καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο,** αὐτ.1,69 **ἐποιήσαντο ὅρκια ξεινίης πέρι καὶ συμμαχίης,** αὐτ.4,154, Σοφ.ΟΚ 514 **μὴ πρὸς ξενίας ἀνοίξῃς τᾶς σᾶς,** Θουκ.8,6 **ὅθεν καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν,** Ἰσοκρ.4,43 **τὰς παλαιὰς ξενίας ἀνανεώσασθαι,** Δημ.320 **προσεποιοῦ φιλίαν καὶ ξενίαν εἶναί σοι πρὸς αὐτόν,** Πλούτ.Ἠθ.816A· **3**) ἡ ἐν τῇ πόλει θέσις ξένου τινός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν τοῦ πολίτου, ἐν φρ. οἷον **γραφὴ ξενίας** ἀγωγὴ ἐναντίον ξένου σφετερισθέντος δικαιώματα πολίτου : Δημ.1481 **ὡς δοῦλον ἐλαυνόμενον καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα**· ‖ ἐν φρ. **ξενίας φεύγω** μηνύομαι, διώκομαι ὑπό τινος ὡς ξένος, ὡς μὴ γνήσιος πολίτης : Ἀριστφ.Σφ.718 **καὶ ταῦτα μόλις ξενίας φεύγων ἔλαβες κατὰ χοίνικα**· ‖ ὁμ. **ἀγωνίζομαι τῆς ξενίας** ὑφίσταμαι, διεξάγω τὴν κατ᾽ ἐμοῦ δίκην ξενίας : Λυσ.13,60 **καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς ξενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν**· ‖ ὁμ. **ἁλίσκομαι τῆς ξενίας** καταδικάζομαι ἐν δίκῃ μου ξενίας : Δημ.741 **οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας ἁλισκόμενοι ἀγανακτοῦσιν ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ ὄντες,** αὐτ.1020

4) ἡ ξένη χώρα, ἡ ξενιτειά : Ἀντιφ.2,2,9 **ἐπὶ ξενίας πτωχεύσω,** Πλάτ.Κρατ.429Ε **εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας,** Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.1041,8· **5)** πάπ. τὸ δωμάτιον τοῦ ξεναγοῦ : **τὸ παιδίον τὸ παραφυλάσσον αὐτοῦ τὴν ξενίαν·** **6)** κατάλυμα· Ἡσ. «κατάλυμα ἢ καταγώγιον» : ΚΔ Πράξ. 28,23 **ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες,** Παλλάδ.Λαυσ.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. **καὶ εὗρεν κάλλιστον ὕδωρ . . καὶ ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ξενίαν μικράν.**

ξενιά (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, ἡ ξενιτειά, τὰ ξένα : Ἐρωτόκρ.3,841 **μάθεις το θὲς κι ἀπόθανα, κι εἰς τὴν ξενιὰ μὲ θάψα·** **2)** δημ. ἡ ἀποξένωσις, ἡ μοναξιά, ἡ ἀπορφάνισις : **λυπηθῆτε τὴν ξενιά μου.**

ξενιᾱγός (ὁ) πάπ. ὁ ξεναγός.

ξενιάζω μσν. ὑποδέχομαι ξένον, φιλοξενῶ, ξενίζω : ΚΠορφ.πρὸς τὸν Υἱὸν Ρωμαν.150,23.

ξενίδιον (τὸ) πάπ. κ. μσν. οἰκίσκος προωρισμένος διὰ τοὺς ξένους:Παλλάδ.Λαυσ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ. **ξενία ἐνεγκὼν οὖν ὄνον ἐκεῖνος ἐπῆρεν αὐτόν, καὶ ἀπήνεγκεν εἰς τὸ ἴδιον ξενίδιον.**

ξενίζω (ξένος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. κ. ἐπ. **ξεινίζω,** μέλλ. ξενιῶ κ. **ξενίσω** (Γεωπ.12,13,(2), ἀόρ. **ἐξένισα** κ. ἐπ. (ἐ)ξείνισσα (Ἰλ.Ζ 174, Ὀδ.Τ 194), παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίσθην, δημ. -ίστηκα, μτχ. παρακ. **ἐξενισμένος** (Θεόπομπ.Κωμ.13), χάριν ξενίας ὑποδέχομαί τινα, περιποιοῦμαι ξένον, φιλοξενῶ : Ἰλ.Ζ 174 **ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν,** αὐτ.217, Ὀδ.Τ 194 **τὸν μὲν ἐγὼ .. εὖ ἐξείνισσα,** Εὐρ. Ἀλκ.1013· κ. παθ. : Ἡρ.1,30 **ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληίοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου,** Ἀριστφ.Ἀχ.73 **ξενιζόμενοι δὲ πρὸς βίαν ἐπίνομεν ἐξ ὑαλίνων ἐκπωμάτων,** Ξεν.Ἑλλ.3,1,24 **ἐπεὶ αἰσχρὸν ἐμὲ τεθνκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ,** Διόδ. Σ 14,30, ΚΔ Πράξ.10,6 **οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,** αὐτ.21,16· ‖ κ. μτφ. : Σοφ.Ἠλ.96 **ὃν . . Ἄρης . . οὐκ ἐξένισεν** (δὲν ἔπεσε εἰς τὴν μάχην)· ‖ κ. μέσ. : Θεόπομπ.Κωμ.13 **λαχάνοισιν, ὥσπερ χῆνες, ἐξενισμένοι·** **2)** δωροῦμαί τινι δῶρα φιλοξενίας : Σοφ.ἀπ.579, Ἀριστφ.Λυσ.1184 **νῦν οὖν ὅπως ἁγνεύσετε, ἕως ἂν αἱ γυναῖκες ὑμᾶς ἐν πόλει ξενίσωμεν ὧν ἐν ταῖσι κίσταις εἴχομεν,** Ξεν.ΚΠ 5,3,2 **ἐξένισεν ἡμᾶς ἅπαντας πολλοῖς ἀγαθοῖς Γωβρύας·** **3)** κ. νεώτ. ἐκπλήσσω τινά, κάμνω ἔκπληξιν : Πολύβ.3,114,4 **ξενίζουσαν ἅμα καὶ καταπληκτικὴν συνέβαινε γίγνεσθαι τὴν πρόσοψιν,** Ἡλιόδ.Αἰθ.6,14 **ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνόμασιν,** Ἀθανάσ.2,374 **τοῦτο ἡμᾶς οὐκ ὀφείλει ξενίζειν,**Γεωπ.2,48,2 **ξενίζειν καὶ πράττειν,**Κάλβ.5,20 **ἐσύ, θαυμάσιε Ὅμηρε, ἐξένισας τὰς Μούσας, - μ' ἐξένισεν ἡ συμπεριφορά του·** ‖ ὁμ. παθ. κ. δημ. ἐκπλήττομαι, παραξενεύομαι : Σαφ.Ἰχν.137, Πολύβ.1,23,5 **ξενιζόμενοι ταῖς τῶν ὀργάνων κατασκευαῖς,** ΚΔ Πέτρ.1,4,4 **ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν,** Μᾶρκ.Αὐρ.8,15 **ὥσπερ αἰσχρὸν ἐστι ξενίζεσθαι,** Ἐρωτόκρ.1,1884 **περίσσα τὰ ξενίζουνται, ὅσες κι ἂν τσ' ἀκλουθοῦσαν, - βλέποντάς σε μαζί τους ξενίστηκα·** **4)** εἶμαι ξένος, λαλῶ μὲ ξένην προφοράν : Δημ.1304 **διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένιζεν,** Διόδ.Σ 12,53 **τὸ ξενίζον τῆς λέξεως,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.45 **ξενίζουσα δὲ μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα·** ‖ φαίνομαι ξένος, ἀσυνήθης· Ἡσ. «ξενίζουσα ἀλλόφυλος, ἀήθης, καινή» : Λουκ.Ἀνάχ.16 **ὡς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχήματι,** αὐτ.Ἱστ.Συγγρ.25 **ἀλλὰ τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικὸν καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα, - ξενίζουσα προφορά·** ‖ ἐπὶ νόσων : Γαλ.17(1),162· **5)** εἰδ. ἐπὶ φυτῶν ἢ ζῴων, τὸ παθ. ὑφίσταμαι παρακώλυσιν τῆς ἀναπτύξεώς μου : Γεωπ.9,5,3 **δεῖ τοίνυν . . πάντῃ ἴσον εἶναι τὸ φυτώριον τῇ φυτευθησομένῃ γῇ . ., ἵνα μὴ ξενίζηναι τὸ μέλλον ἐν αὐτῇ κατατίθεσθαι φυτόν,** Ἱππιατρ.15· **6)** ρηματ.π.ξένιοις, ξενισμός, ξένισμα, ξενιστέον, ξενιστής.

ξενικόκουφον (τὸ) πάπ. ξενικὸν βυτίον, πιθ. εἰδ. σχήματος.

ξενικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., Ἰων. (Ἡρ.1,77) κ. **ξένος-ον,** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ξένους ἢ τὴν ξενίαν, ὁ ξένος τὸ εἶδος, ἀντίθ. ἀστικός : Αἰσχ.Ἱκ.618 **ξενικὸν ἀστικὸν θ' ἅμα λέγων διπλοῦν μίασμα πρὸς πόλεως φανέν,** Εὐρ. Κύκλ.370 **ὅστις δωμάτων ἐφεστίους ξενικοὺς ἱκτῆρας ἐκθύει δόμων,** Πλάτ Νόμ.742Β **ξενικὸν νόμισμα,** Ἀριστλ.Πολιτ.1314a,10 **καὶ τὸ χρῆσθαι συσσίτοις καὶ συνημερευταῖς ξενικοῖς μᾶλλον ἢ πολιτικοῖς τυραννικόν,** Ἐπιγρ. **ξενικὸν ἐμπόριον·** ‖ κ. συγκρ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1257a,31 **ξενικωτέρας . . γινομένης τῆς βοηθείας** (ἐξαρτωμένης μᾶλλον ἐκ τῶν ξένων)· ‖ **ξενικὰ** φόροι, οὓς ἐτέλουν οἱ ξένοι ἐν Ἀθήναις : Δημ.1309 **εἰ ξενικὰ ἐτέλει καὶ ποδαπὴ ἦν ἐπιδεικνύντας·** ‖ τὸ ξενικόν ἡ τάξις τῶν ξένων : Ἀριστλ.Πολιτ.1278a,7 **ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις παρ' ἐνίοις ἦν δοῦλον τὸ βάναυσον ἢ ξενικόν·** ‖ **τὸ ξενικὸν** τὸ δικαστήριον εἰς ὃ οἱ ξένοι ἐνήγοντο εἰς δίκην ἢ αὐτοὶ ἐνῆγον : Ἀριστλ.Πολιτ.1300b,24 **καὶ παρὰ ταῦτα τό τε φονικὸν καὶ τὸ ξενικόν·** **2)** ἐπὶ στρατιωτῶν ἢ πλοίων, ξένος μισθωθεὶς πρὸς ὑπηρεσίαν στρατιωτικήν : Ἡρ.1,77 **στρατὸν . . , ὃς ἦν αὐτοῦ ξενικός,** Θουκ.7,42 **ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς,** Ξεν.Ἀν. 1,2,1· ‖ **τὸ ξενικὸν** ὡς οὐσ. στρατὸς ἐκ μισθοφόρων, στράτευμα μισθοφορικόν : Ἀριστφ.Πλ. 173 **τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;,** Θουκ.8,25, Ξεν.Ἀν.1,2,1 **ὃς αὐτῷ προειστήκει τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι ξενικοῦ,** Δημ.46 **ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν·** **3)** ὁ φιλόξενος, ὁ φίλα φρονῶν, ὁ φιλικός, ὁ ξένιος : Πλάτ.Νόμ. 879Β **τὸν ξενικὸν αὖ θεὸν εὐλαβούμενοι,** Αἰσχίν. 3,224 **τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης·** ‖ **ἡ ξενική** ὡς οὐσ. σχέσις φιλική, οἵα ἡ μεταξὺ τοῦ φιλοξενοῦντος καὶ φιλοξενουμένου : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1156a,31· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ ξένης γῆς προερχόμενος, ὁ ξένος, ὁ ἀλλότριος : Ἡρ.1,135 **ξενικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα,** αὐτ.1,172, Ἀριστφ.Ἀχ.634 **παύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,** Πλάτ. Κρατ.401C **ξένα ὀνόματα** (ξένης γλώσσης), Ἀλεξ. 230 **δίκαιον τοὺς ξένους πίνειν ξενικόν, τοὺς δὲ ἐγγενεῖς ἐπιχώριον,** αὐτ.290 **οἶνος ξενικός,** Πάπ. **ξενικὸς λίθος - ντομάτες, - πεπόνια ξενικά·** κ. συγκρ. : Ἀριστλ.Μεταφ.995a,3 **ἀγνωστότερα καὶ ξενικώτερα·** ‖ γραμμ. νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ λ., καταλήξ., φράσεων, ὁ ἐξ ἄλλης γλώσσης ἐν χρ. ὧν εἰς τὴν ἑλληνικήν· **5)** κ. νεώτ. ἐπὶ ὕφους, ὁ ἔχων συνήθεις ξενιζούσας λέξεις καὶ φράσεις : Ἀριστλ.Ρητ.1406a,15·πρβλ.αὐτ.Ποιητ.1458a,22**ξενικὸν δὲ λέγω γλῶτταν καὶ μεταφορὰν καὶ ἐπέκτασιν καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ κύριον·** **6)** τὸ ξενικὸν ὡς οὐσ. ἐπὶ νόμων, ὁ ξένος αὐτῶν χαρακτήρ, ἡ ξένη καταγωγή : Πλάτ.Νόμ.702C **μηδὲ ὑπολογιζομένους τὸ ξενικὸν αὐτῶν.**

ξενικῶς ἐπίρρ. κατὰ ξένον τρόπον : Πλάτ.Κρατ. 407Β **τῷ ἄλφα ξενικῶς ἀντὶ τοῦ ἦτα χρησάμενος·** **2)** φιλοξένως, φιλικῶς : Θεόπομπ.Ἱστ.225.

ξένιος-α-ον, ἀττ. ξένιος-ον, Ἰων. **ξείνιος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ξένους ἢ τὴν ξενίαν : Ὀδ.Ξ 158 **ξενίη τε τράπεζα** (ἡ παρατιθεμένη τοῖς ξένοις πρὸς ἑστίασιν), Πινδ.Ι 2,39 **οὐδὲ ποτε ξενίαν οὖρος ἐμπνεύσαις ὑπέστειλ' ἱστίον ἀμφὶ τράπεζαν,** Ἡρ.5,63 (κῶδ.)· **2)** εἰδ. . ἐπίθ

τοῦ Διὸς ὡς προστάτου τῶν ξένων καὶ τῶν φίλων καὶ τιμωροῦ τῶν καταπατούντων τὸ ἱερὸν δίκαιον τῆς φιλοξενίας : Ἰλ.Ν 625 **Ζηνὸς.. ἐδείσατε μῆνιν ξεινίου**, Ὀδ.Ι 271, Κρατῖν.111 **ὦ Ζεῦ ξένιε**, Αἰσχ.Ἀγ.61 **οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει Ξένιος Ζεύς**, Λουκ. Τιμ.1 **ὦ Ζεῦ φίλιε καὶ ξένιε·** || Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ἐπιγρ. **Ἀπόλλων ξένιος· 3)** **τὰ ξένια** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **4)** ὁ ξένος : Πίνδ.Π 3,32 **καὶ τότε γνοὺς Ἴσχυος Εἰλατίδα ξεινίαν κοίταν ἄθεμίν τε δόλον· 5)** Ἐπιγρ. ἐν Κρήτῃ **ξένιος κόσμος** ἄρχων δικάζων τὰς δίκας τῶν ξένων· **6)** τό θηλ. ὡς οὐσ. **ξενία** βλ.λ.

ξενίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. ὁδὸς ἄγουσα **εἰς** ξένην χώραν· || ὡς κύρ. ὄν. ὁδὸς στενή, ζυγὸς ἐν Μαντινείᾳ : Πολύβ.11,11,5.

ξένισις-εως (ἡ) (ξενίζω) ἡ ὑποδοχή, ἡ περιποίησις ξένου ἢ φίλου, ἡ φιλοξενία : Θουκ.6,46 **καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν τά τε ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα.**

ξένισμα-ατος (τὸ) (ξενίζω) μσν. ἡ **ξενία**, ἡ φιλοξενία : Πρόδρ.Ροδ.109 **τῶν ξενισμάτων χάριν.**

ξενισμός (ὁ) (ξενίζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ξένισις, ἡ φιλοξενία : Πλάτ.Λύσ.205C **τὸν γὰρ τοῦ Ἡρακλέους ξενισμὸν πρῴην ἡμῖν ἐν ποιήματί τινι διῄει**, Λουκ.Ὀρχ.45 **ἔτι δὲ καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν**, Ἐπιγρ. **καλέσας τινὰς ἐπὶ ξενισμόν·** κ. κτ. πληθ. : Πλούτ. Δημήτρ.12 **τοῖς Δήμητρος καὶ Διονύσου ξενισμοῖς· 2)** τὸ παράδοξον, ἀσυνήθιστον πράγματός τινος : Πολύβ.15,17,1, Διόδ.Σ 3,33 **εἰ δέ τις τῶν ἀναγινωσκόντων, διὰ τὸν ξενισμὸν καὶ τὸ παράδοξον τῶν ἀναγεγραμμένων βίων· 3)** ἡ ἐπιβλαβὴς ἐνέργεια πράγματός τινος προερχομένη ἐκ χρήσεως μὴ συνήθους : Διοσκ.2,182 **βιβρωσκόμενον δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξενισμοὺς τῶν ὑδάτων ἁρμόζει** (τὸ σκόροδον)· **4)** κ. γεν. ἡ μεταβολή : Γαλ.17 (2),28 **μέγας ὁ ξενισμὸς τοῦ σώματος**, Ἀντυλλ.π. Ὀρειβ.7,7,7 **τῶν ξενισμοῦ καὶ μεταποιήσεως χρῃζόντων**, Σωρ.1,116 **ξενισμὸν ἐμποιεῖν** : **5)** νεώτ. ἡ χρῆσις ξένων **τύπων** συντάξεως· **6)** ἡ μίμησις τῶν ξένων.

ξενιστής (ὁ) (ξενίζω) σχόλ. μσν. κ. νεώτ., θηλ. **ξενίστρια**, ὁ ξενίζων, ὁ φιλοξενῶν : Σχόλ.Πίνδ.Π 4, 52, Πρόδρ.Ροδ.2,398· **2)** νεώτ. φυτοπαθ. ὁ ὀργανισμὸς ὁ προσβεβλημένος ὑπό τινος παρασίτου : **ἡ ἄμπελος εἶναι ὁ ξενιστὴς τοῦ περονοσπόρου.**

ξενιτεία (ἡ) (ξενιτεύω) κ. μσν., νεώτ., μσν. κ. δημ. **ξενιτειά**, δ.γρ. **ξενητειά**, ἡ εἰς ξένην χώραν, ἡ μακρὰν τῆς πατρίδος διαμονή, ἡ ἀποδημία : ΠΔ Σοφ.Σαλ.18,3 **ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες**, Λουκ.Πατρ.Ἐγκ.8 **ὄνειδος γὰρ τὸ τῆς ξενιτείας**, Πτολ.Τετράβ.111, Κάλβ.5,25 **καὶ τώρα εἰς τέλος φέρετε τὴν μακρὰν ξενιτείαν**, δ. δίστ. **ἀνάθεμά σε, ξενιτειά, μ' ὅσα καλὰ κι ἂν ἔχῃς, - ἡ ξενιτειὰ ἔχει πολλὰ φαρμάκια· 2)** ὁ βίος καὶ ἡ ὑπηρεσία πολεμιστοῦ τινος ἐν ξένῃ χώρᾳ : Δημόκρ.246· **3)** μσν. κ. δημ. ἡ ξένη χώρα, ἡ ἀλλοδαπή, τὰ ξένα : Ἐρωτόκρ.1,1318 **δὲ θέλω μοναχός σου νὰ προπατῇς στὴν ξενιτειά**, αὐτ.1, 1956, Γρυπ.Σκ.Τερρ.24,14, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.167,1 **τὴν ξενιτειά, τὴν ὀρφανιά, τὴν πίκρα, τὴν ἀγάπη, τὰ τέσσαρά τὰ ζύγιασαν, βαρύτερα εἶν' τὰ ξένα.**

ξενιτειά (ἡ) μσν. κ. δημ. ἀ. ξενιτεία βλ.λ.

ξενιτε(υ)μός (ξενιτεύομαι) δημ. ἡ ἀποδημία, ἡ ξενιτειά : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.43 **ἂς εἶχε μέσα του καημὸν διὰ τὸν ξενιτευμὸν τοῦ υἱοῦ ἐκείνου.**

ξενιτευτής (ὁ) (ξενιτεύω) μτγν. ὁ ζῶν ἐν τῇ ξένῃ, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ : **Ρήτ. ἐν** Κατ.Ἀστρ.Κ 8(4),148.

ξενιτεύω κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. **ξενιτεύομαι**, παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξενιτεύτηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξενιτεμένος**, ἀπέρχομαι εἰς ξένον τόπον, διάγω ἐν ξένῃ χώρᾳ, ἀποδημῶ, πηγαίνω στὴν ξενιτειά : Τίμ. Ἱστ.139, Στράβ.14,5,13 **καὶ τελειωθέντες ξενιτεύουσιν ἡδέως**, Λουκ.Πατρ.Ἐγκ.8 **νομίζουσι τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενιτεύειν·** || μσν. κ. δημ. : Ἐρωτόκρ.1,1785 **ὅσον ἐξενιτεύγουντο μακρὰ 'πὸ τὴν Ἀθήνα**, αὐτ.5,84, αὐτ.5,159 **μικρὸς ἐξενιτεύτηκα ὀχ τὰ δικά μου μέρη**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.167,6 **ξενιτεμένο μου πουλί· 2)** εἶμαι ἐξόριστος : Ἰώσ.ΑΙ 16,11· **3)** μέσ. ὑπηρετῶ ὡς μισθωτὸς στρατιώτης ἐν ξένῳ τόπῳ· Σουΐδ. «ξενιτευομένους· μισθοφοροῦντας» : Ἀντιφάν.96 **ἐγὼ ξενιτευόμενος ἐστρατευόμην**, Ἰσοκρ.5,122 **ἀπαλλάξαι τε τοὺς ξενιτευομένους τῶν κακῶν ὧν αὐτοί τ' ἔχουσι· 4)** ρηματ. π. ξενιτειά, ξενιτευτής.

ξένοια (ἡ) δημ. ἀφροντισία.

ξεν(ν)οιάζω μσν. κ. δημ. κ. **ξεγνοιάζω**, μσν. μέσ. **ξεγνοιάζομαι**, ἀόρ. (ἐ)**ξέ(γ)νοιασα**, κ. παθ. (ἐ)**ξεγνοιάστηκα**, μτχ. παθ. **ξε(γ)νοιασμένος**, ἀπαλλάσσομαι φροντίδων καὶ μεριμνῶν, βγαίνω ἀπὸ τὴν ἔγνοια, ἡσυχάζω : **ξέννοιασα μὲ τὴ παντρειὰ τῆς κόρης μου·** || κ. μέσ. : Ἐρωτόκρ.1,536 **κεῖ ποὺ 'θελα νὰ ξεγνοιαστῶ, πλειότερην ἔγνοιαν ἔχω**, αὐτ.1,1167 **κ' εἶν' πάντα ξεγνοιασμένη· 2)** ρηματ.π. ξέ(γ)νοιασμα, ξέ(γ)νοιαστος.

ξέν(ν)οιασμα (τὸ) δημ. κ. **ξέγνοιασμα** ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν.

ξέννοιαστος-η-ο δημ. κ. **ξέγνοιαστος**, ὁ ἀπηλλαγμένος φροντίδων, ὁ ἄφροντις, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ἥσυχος.

ξέννοιος-α-ο δημ. κ. **ξέγνοιος** ὁ ἄφροντις, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ξέγνοιαστος.

ξενογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ γονιμοποίησις ἄνθους διὰ γύρεως ἄλλου ἄνθους μεταφερομένη ὑπὸ διαφόρων ἐντόμων.

ξενογλωσσία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ὁμιλῇ τις ξένην ἢ ξένας γλώσσας· || ψυχοφυσ. φαινόμενον, καθ' ὃ ὑστερικά τινα ἄτομα ἢ μεσάζοντες, μέντιουμ, ὁμιλοῦσιν ἐν καταστάσει ὑπνώσεως ξένην, ἄγνωστον εἰς αὐτοὺς γλῶσσαν.

ξενόγλωσσος-ον νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ὁμιλῶν ξένην γλῶσσαν· **2)** ὁ γεγραμμένος **εἰς** ξένην γλῶσσαν.

ξενοδαΐκτης (ὁ) (δαΐω), δωρ. **ξενοδαΐκτας**, πιθ. κ. **ξεινοδαΐκτας** ὁ φονεύων τοὺς ξενιζομένους, τοὺς φίλους : Πίνδ.Παρθ.ἀπ.13,30, Εὐρ.Ἡρ.391 **Κύκνον τε ξενοδαΐκταν τόξοις ὤλεσεν.**

ξενοδαίτης (ἡ) (δαίνυμι, δαίς), δωρ. **ξενοδαίτας**, ἐπὶ τῶν Κυκλώπων, ὁ κατατρώγων τοὺς ξενιζομένους, τοὺς ξένους ἢ τοὺς φίλους : Εὐρ.Κύκλ.658 **ἐκκαίετε τὴν ὀφρὺν θηρὸς τοῦ ξενοδαίτα.**

ξενοδεκτῶ-έω μσν. δέχομαι τοὺς ξένους, περιποιοῦμαι, φιλοξενῶ, ἀ. ξενοδοκῶ : Στουδ.Θεόδ.849.

ξενοδίκαι (οἱ) Ἐπιγρ. δικασταὶ λύοντες τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ξένων πρὸς ἀλλήλους, δικάζοντες δίκας ἐν αἷς ὅ τε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος εἶναι ξένοι.

ξενοδόκος (ὁ), ἰων. κ. ἐπ. **ξεινοδόκος**, μτγν. κ. νεώτ. **ξενοδόχος** βλ.λ. ὁ δεχόμενος τοὺς ξένους, ὁ ξενιστής : Θωμ.Μ 640 «ξενοδόκος, οὐ ξενοδόχος» : Ἰλ.Γ 354, Ὀδ.Θ 543 **ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες, ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος**, αὐτ.Ο 55, Θεόκρ. 16,27 **μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι**, Ἰουλ.Λόγ.2, 96Α, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.11,54 **ξεινοδόκον Χριστοῖο**, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 10,15,8 **ἐπεὶ Θέτιν εὔχομαι εἶναι ἡμετέρου πατρὸς ξεινοδόκον Βρομίου· 2)** ὁ παρέχων μαρτυρίαν, ὁ μάρτυς : Σιμων.84,7, Ἡσ.ἐν λ.

ξενοδοκῶ-έω, ἰων. **ξεινοδοκέω**, μτγν. ξενοδοχῶ ὑποδέχομαι, περιποιοῦμαι τοὺς ξένους, φιλεύω, φιλοξενῶ : Ἡρ.6,127 **τοὺς Διοσκούρους οἰκίοισι καὶ ἀπὸ τούτου ξεινοδοκέοντος πάντας ἀνθρώπους**, Εὐρ.Ἄλκ.552 **Ἄδμητε, τολμᾷς ξενοδοχεῖν**, Θεαίτ. π.ΑΠ 10,16,6 **χελιδὼν ἔκγονα πηλαχύτοις ξεινοδο-**

κεῖ θαλάμοις, ΚΔΤιμ.Ι,5,10 **ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, .. εἰ ἐξενοδόχησεν**, Μάξ.Τύρ.32,9,Κῶδ. Ἰουστιν.Ι,3,45,16· **2)** μαρτυρῶ : Πίνδ.άπ.311 **ξενοδόκησε δαίμων**· || κ. μέσ. π. Ἡσ.«ξενοδοκοῦμαι· μαρτυροῦμαι».

ξενοδουλευτής (ὁ) (ξενοδουλεύω) δημ., θηλ. -εύτρα, ὁ ξενοδουλεύων, ὁ μὴ ἔχων ἰδίαν περιουσίαν αὐτάρκη καὶ ἀποζῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του εἰς ξένα ὑποστατικά, ὁ μεροκαματιάρης· || θηλ. **ξενοδουλεύτρα** ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ ἐργαζομένη ἑκάστοτε ἐν οἰκίαις ἄλλων, ἰδίως γειτόνων.

ξενοδουλεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξενοδούλεψα**, ἐργάζομαι, δουλεύω εἰς ξένους ὡς ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος· || ἐργάζομαι ἐπὶ ἡμερομισθίῳ εἰς ὑπηρετικὰ ἔργα : **εἶναι φτωχὴ χήρα καὶ ξενοδουλεύει γιὰ νὰ ζήσῃ· 2)** ρηματ. π. ξενοδουλευτής.

ξενοδοχεῖο(ν) (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τόπος, μέρος, ἐν ᾧ δέχονται τοὺς ξένους, τοὺς φίλους, κατάλυμα, πανδοχεῖον, ξενών· Σουΐδ. «ξενοδοχεῖον, τὸ τοὺς ξένους ὑποδεχόμενον» : Ἰουλ.Ἐπιστ.49 **ξενοδοχεῖα καθ' ἑκάστην πόλιν κατάστησον**, Βί.Συμεῶνος ASS Μαΐου 5,344F **θεμελίους τῶν οἰκοδομουμένων ξενοδοχείων ἑνὸς ὑποδὺς· 2)** νεώτ. κ. δημ. κατάστημα παρέχον ἔναντι πληρωμῆς κατάλυμα εἰς τοὺς ξένους μετὰ ἢ ἄνευ τροφῆς· **3)** κτ. ἐπέκτ. τὸ ἑστιατόριον.

ξενοδόχημα-ατος (τὸ) (ξενοδοχῶ) μσν. ξενία, φιλοξενία, ὅθ. ξενών, ξενοδοχεῖον, πανδοχεῖον : Νικ.Χων.381A **ὕμνησις τῶν αὐτοῦ θεραπόντων καὶ προσφιλὲς ξενοδόχημα**.

ξενοδοχία (ἡ) περιποίησις ξένου, ἡ φιλοξενία : Ξεν.Οἰκ.9,10 **ὅσοις δ' εἰς ἑορτὰς ἢ ξενοδοχίας χρώμεθα**, αὐτ.Ἀθ.14 **ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ** ξενοδοχίαις, Θεόφρ.Χαρ.23,9.

ξενοδοχικός-ή-όν σχόλ. ὁ κατάλληλος, ὁ ἕτοιμος πρὸς ὑποδοχὴν ξένων : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,68 **τραπεζῶν ξενοδοχικῶν**.

ξενοδόχος (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ξενοδόκος, ὁ περιποιούμενος τοὺς ξένους : Φίλ.2,17· **2)** κ. νεώτ. ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ διευθυντὴς ξενοδοχείου : Ἰουστιν.Νεαρ.120,1.

ξενοδοχῶ-έω μτγν. ἀ. ξενοδοκῶ βλ. : ΚΔ Τιμ.Ι, 5,10, Μάξ.Τύρ.32,9· **2)** ρηματ. π. ξενοδόχημα.

ξενοδώτης (ὁ) (δίδωμι) ἐπίγρ. **ὁ παρέχων ξενίαν**, ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,15.

ξενόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλήρης ξένων, **φίλων** : Εὐρ.ΙΤ 1281 **πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς**.

ξενοθάνατος-ον μτγν. ὁ ἀποθανὼν ἐν ξένῃ χώρᾳ, εἰς τὴν ξενιτειάν : Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),201.

ξενοθάβομαι δημ. κ. **ξενοθάφτομαι**, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξενοθάφτηκα, θάπτομαι ἐν ξένῳ τόπῳ, εἰς τὴν ξενιτειάν : ΜΜ **τὸ Ἀπίζες νὰ ξενοθαφτῇς ἐπὰ στὸν κάβο Ματαπά**.

ξενόθηλυς-εως (ἡ) μτγν. θαυμασία, παράδοξος γυνή, ἐπίθ. **τῆς** Παρθένου Μαρίας : Ἀνών.Ὕμν. εἰς Παρθένον 15.

ξενοθρέπτης (ὁ,ἡ) (τρέφω) μτγν. ἐπὶ τῆς Παρθένου Μαρίας, ἡ τρέφουσα ξένους : Ἀνών.Ὕμν. εἰς Παρθένον 15.

ξενοθυτῶ-έω μτγν. κ. μσν. θύω, θυσιάζω ξένους : Στράβ.7,3,6 **ξενοθυτούντων .. καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων**, Εὐστ.Διον.Περ.146.

ξενοκάδής-οῦς-ές ὁ ἐπιμελούμενος τῶν ξένων : Πίνδ.Παιᾶν. ἐν Ἀν.Ὀξ.841, ἀπ.131.

ξενοκαρπία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ διὰ ξενογαμίας γονιμοποίησις τῶν ἀνθέων, ἡ δίδουσα καὶ τὴν καλυτέραν παραγωγὴν καρπῶν καὶ σπερμάτων.

ξενοκλείδειον (τὸ) Ἐπιγρ. ποσὸν χρημάτων, κεφάλαιον προερχόμενον **ἐκ** τοῦ Ξενοκλείδου.

ξενοκληρία (ἡ) νεώτ. ἡ κληρονομία τῶν ξένων· || νομ. **ξενοκληρίας δικαίωμα** τὸ δικαίωμα τοῦ ἡγεμόνος κατὰ τὸν μεσαίωνα, ὅπως κληρονομῇ τὸν ἐν τῷ κράτει του ἀποθιοῦντα ἀλλοδαπόν, ἀποκλειομένων πάντων τῶν ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου νομίμων κληρονόμων αὐτοῦ.

ξενοκοιμοῦμαι δημ. κ. ξενοκοιμᾶμαι κοιμῶμαι εἰς ξένην οἰκίαν, ἰδ. ἐπὶ ἀφροδισιασμῷ : **φεύγε ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ** ξενοκοιμᾶται.

ξενοκομεῖον μσν. μέρος, κτίριον πρὸς περίθαλψιν ξένων : Μάξ.Ὁμολ.91,648 (ἔκδ.Mi.), Λέων. Σοφ.Νεαρ.13.

ξενοκοπεῖν Σουΐδ. «ἐπὶ τοῦ πληγὰς λαβεῖν».

ξενοκουρίτης (ὁ) μσν. ὁ ἐν ξένῃ μονῇ καρεὶς μοναχός : Βαλσ.εἰς Καν.21 τῆς ἐν Νικ.Συνόδου 547 **οἱ ξενοκουρῖται κολάζονται**, Λουκᾶς Πατρ.Κ/πόλεως 3 Juris Graecorom 222 **ξενοκουρίτην μὴ γίνεσθαι** καθηγούμενον.

ξενοκρατία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν χώρᾳ τινὶ ὑπερίσχυσις τῶν ξένων, ξενικὴ κυριαρχία, διοίκησις· || εἰδ. ἡ οἰκονομικὴ ὑπεροχὴ τῶν ξένων.

ξενοκρατοῦμαι-έομαι κ. νεώτ. παθ. κυριεύομαι ὑπὸ ξένων, μισθοφορικῶν στρατευμάτων καὶ ὑπακούω αὐτοῖς : Αἰν.Τακτ.12,40 **οὐ γὰρ ἀσφαλὲς ξενοκρατεῖσθαι· 2)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χωρῶν καὶ λαῶν, κυριαρχοῦμαι, κυβερνῶμαι ὑπὸ ξένων.

ξενοκρίτης (ὁ) Ἐπιγρ. κ. μσν. ὁ κριτὴς τῶν ξένων : Ἐπιγρ.Πατάρων, Εὐστ.Ἰλ.897,41· πρβλ. ξενοδίκαι· || τίτλος ἀξιωματούχου ἐν Σπάρτῃ : Ἐπιγρ.

ξενοκτονία (ἡ) μτγν. ὁ φόνος ξένων, φίλων : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,41, Διόδ.Σ 1,88 **περὶ τῆς Βουσίριδος ξενοκτονίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνισχύσαι τὸν μῦθον**, Πλούτ.Ἠθ.857A **Βούσιριν ἀπολύσας τῆς λεγομένης ἀνθρωποθυσίας καὶ ξενοκτονίας· 2) ὁ** φόνος **τῶν** παρ' αὐτῷ ξενιζομένων : Πλούτ.Ἠθ. 319D· || ὁμ. τοῦ φιλοξενοῦντος : Πλούτ.Δίων 54 **ἐλπίσας Σικελίαν ἆθλον ἕξειν τῆς ξενοκτονίας**· πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατηρ.99.

ξενοκτόνος-ον ὁ φονεύων τοὺς παρ' **αὐτῷ** ξενιζομένους,τοὺς ξένους: Εὐρ.ΙΤ 53 **κἀγὼ τέχνην τήνδ' ἣν ἔχω ξενοκτόνον τιμῶσ' ὑδραίνειν αὐτὸν ὡς θανούμενον**, Αἰσχίν.3,224 **περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω**, Πλούτ.Μάρ.8 **ὡς αὐτὸς εἴη προστετριμμένος ἀλάστορα τῷ** Μετέλλῳ ξενοκτόνον.

ξενοκτονῶ-έω, Ἰων. **ξεινοκτονέω** φονεύω τοὺς ξενιζομένους παρ' ἐμοί, τοὺς ξένους, φίλους : Ἡρ. 2,115 **νῦν ὦν ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἥγημαι μὴ ξεινοκτονέειν**, Εὐρ.Ἑκ.1247 **τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ῥᾴδιον** ξενοκτονεῖν, Διόδ.Σ 4,18 **ἀνεῖλε Βούσιριν τὸν βασιλέα, ξενοκτονοῦντα τοὺς παρεπιδημοῦντας**.

ξενοκυστοπάπτη (ἡ) κωμ. ἡ ἐπὶ συνουσίᾳ ἐξαπάτησις ξένων γυναικῶν : Νίκαρχ.ΑΠ 11,7,4 **οὕτως ἡ φύσις ἐστὶ φιλόκνισος ἀλλοτριόχρως, καὶ ζητεῖ διόλου τὴν ξενοκυσταπάτην**.

ξενολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς **τὰ τῶν** ξένων ὑπερβολικὴ εὐλάβεια, ἡ ξενομανία.

ξενολεκτῶ-έω μτγν. λέγω **κατὰ** ξένον τρόπον, μέσ. : Ἐπιφάν.1,208D **τῶν ὑπὸ τούτου διαφόρως ξενολεκτουμένων**.

ξενολεξία (ἡ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ **ξενολεκτῶ, ἡ** ξένη ὁμιλία : Ἐπιφάν.1,311C, αὐτ.321D.

ξενόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πυριτικὸν ἅλας τοῦ ἀργιλλίου.

ξενολόγησις-εως (ἡ) (ξενολογῶ) μσν. ἡ στρατολογία μισθοφόρων, ἡ ξενολογία : Νικ.Χων.Χρον. 246C **ὃς οὐκ ὀλίγα τῷ βασιλεῖ ἐχορήγησε χρήματα κατὰ τὴν τότε γενομένην τῶν ὁπλιτῶν ξενολόγησιν**.

ξενολογία (ἡ) ἡ στρατολογία μισθοφόρων ξένων : Ἀριστλ.Οἰκ.1353b,11 **ἀποστέλλειν ἐπὶ ξενολογίαν**, Πολύβ.15,25,11 **ἐξαπέστειλε δὲ καὶ Σκόπαν . . ἐπὶ ξενολογίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα**, Διόδ.Σ 18,61.

ξενολόγιον (τὸ) μτγν. στρατὸς ἐκ ξένων μισθοφόρων : Πολύβ.29,8,6 **παρακαλοῦντες αὐτὸν συστήσασθαι ξενολόγιον χιλίων ἀνδρῶν.**

ξενολόγος-ον μτγν. ὁ στρατολογῶν ξένους μισθοφόρους στρατιώτας· Ἡσ. «ὁ ξένους στρατιώτας συλλέγων» : Πολύβ.1,32,1, Διόδ.Σ 14,62 **ἐπεμφε δὲ καὶ ξενολόγους εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν χρημάτων,** Πλούτ.Δίων 23 **τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσι καὶ ξενολόγοις ὠργίζοντο μὴ προειποῦσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν πόλεμον·** || ὄνομα κωμῳδίας τινὸς τοῦ Μενάνδρου.

ξενολογῶ-έω συλλέγω, στρατολογῶ ξένους μισθωτοὺς στρατιώτας : Ἰσοκρ.5,96 **ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων,** Δημ.1019 **καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας,** Πολύβ.3,27,4 **μηδὲ ξενολογεῖν μηδὲ προσλαμβάνειν εἰς φιλίαν τοὺς ἀλλήλων συμμάχους,** ΠΔ Μοκκ.1,4,35 **ἀπῆρεν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἐξενολόγει,** Διόδ.Σ 14,47 **τοὺς ξενολογήσοντας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης·** κ. παθ. : Πολύβ.14,7,5 **οἵτινες ἐτύγχανον ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἐξενολογημένοι,** Ἰώσ.Α1 13,4,9· **2)** μτφ. μτγν. συλλέγω παρὰ ξένων τὸν ἔλεον, τὴν συμπάθειαν : Διόδ.Σ Ἐκλ.34 (ἀπ. ἐκ τοῦ Virt. et Vit.600) **τῆς προγεγενημένης χάριτος ξενολογησάσης οὐτῇ τὸν παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἔλεον·** **3)** ρηματ.π.ξενολόγησις, ξενολόγημα.

ξενομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐμμανῶς, ἀκρίτως ἀποδεχόμενος ἢ ἀπομιμούμενος τὰ τῶν ξένων.

ξενομανία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. ἡ πρὸς τὰ τῶν ξένων ὑπερβολικὴ προσήλωσις : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ξενομανῶ-έω μτγν. ἔχω μανίαν πρὸς ξένους τρόπους, εἶμαι ξενομανής : Πλούτ.Ἠθ.527E **γυναικὸς . . παρελεῖν τὴν πορφύραν καὶ τὸν κόσμον, ἵνα παύσηται τρυφῶσα καὶ ξενομανοῦσα.**

ξενόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ξένην μορφήν, ξένον σχῆμα, ἀντίθ. ἰδιόμορφος· || νεώτ. ὀρυκτολ. **ξενόμορφα ὀρυκτά** τὰ μὴ παρουσιάζοντα ἰδίαν κρυσταλλικὴν μορφήν.

ξένον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον, εὐγενὲς ἀέριον.

ξενοπάθεια (ἡ) μτγν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενοπαθεῖν βλ. : Σωρ.1,111.

ξενοπαθῶ-έω μτγν. πάσχω, συνταράττομαι, ἐνοχλοῦμαι διά τι ξένον καὶ ἀσύνηθες πρᾶγμα : Πλούτ.Φιλ.12 **ὥσπερ οἱ πῶλοι τοὺς συνήθεις ἐπιβάτας ποθοῦντες, ἐὰν ἄλλον φέρωσι, πτύρονται καὶ ξενοπαθοῦσι,** αὐτ.Ἠθ.607E **δυσανασχετεῖν καὶ ξενοπαθεῖν·** πρβλ. Σωρ.1,81.

ξενοπλανημένος-η-ο δημ. κ. -**εμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ **ξενοπλανῶμαι** ἢ -ιέμαι, ὁ πλανηθείς, ἀπατηθεὶς ὑπὸ ξένους· **2)** ὁ περιπλανηθεὶς εἰς ξένας χώρας : Ἐφταλ.Ὀδ.Υ 290 **ζητοῦσε τοῦ Ὀδυσσέα τὴ σύγκλινη, τοῦ ξενοπλανημένου.**

ξενοπλύνω δημ. κ. **ξενοπλένω,** ἀόρ. (ἐ)ξενόπλυνα, πλύνω ἐνδύματα ξένων, κάνω πλύση σὲ ξένα σπίτια : Μωραΐτ.1,182 **ἐκεῖ πλησίον του, ἡ σύζυγος . . ξενοπλύνουσα.**

ξενοποικιλόπτερος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένα ποικίλα πτερά : Τζέτζ.Χιλ.2,843 **τὸν ξενοποικιλόπτερον τὸν κολοιὸν ἐκεῖνον.**

ξενοπολίτης (ὁ) μσν. ὁ ἀνήκων, ὁ ἐν χρ., ὁ ἰσχύων ἐν ξένῃ πόλει : Τζέτζ.Ρητ.3,670W **καὶ μὴ πειρᾶσθαι συνιστᾶν νόμον ξενοπολίτην.**

ξενοπρεπής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ πρέπων, ὁ ἁρμόζων εἰς ξένους, ὁ παράδοξος, ὁ ἀλλόκοτος : Ἱππ.Ἀγμ.1 **τὸ ξενοπρεπὲς οὔπω ξυνιέντες εἰ χρηστὸν μᾶλλον ἐπαινέουσιν ἢ τὸ ξύνηθες,** Διον. Ἀλ.Ρωμ.34 **ὑψηλῆς καὶ ξενοπρεποῦς ὀνομασίας,** Μηναῖ.11,10 Θεοτ. **ξενοπρεπεῖ τοκετῷ·** || κ. συγκρ. : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,13 **ἀπόστασις οὐδέν τι τῶν ἄλλων ἑλκέων ξενοπρεπεστέρη.**

ξενοπρεπῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ξενοπρεπῆ **βλ.** : Στέφ.Ἀθ.Ἱππ.2,288D.

ξενοπροσώπως ἐπίρρ. μτγν. διὰ ξένου προσώπου : Ἰω.Ἀντ.1,178A **διὰ τῶν αὐτοῦ ὑπηρετῶν ξ- ἐπηρεάζοντι,** Σχόλ.Ἀριστείδ.430D.

ξενόπτερος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένα πτερά : Κ Μανασσ.Χρον.55,50 **κολοιὸς ξενόπτερος,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,117 **ὡσεὶ καὶ κολοιὸν ξενόπτερον μάλα εὐχερῶς ἀπελήλακας.**

ξενορράβω δημ. κ. **ξενορράφτω** ἐπὶ ραπτριῶν, ἐργάζομαι εἰς ξένην οἰκίαν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ· πρβλ. ξενοδουλεύω.

ξενορρυής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** ξένως, παραδόξως ρέων : Ψ'Ἀθανάσ.4,945A.

ξένος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. κ. ἰων. ξεῖνος (ἀείποτε π.Ὁμ.,Ἡσίοδ. κ. Πίνδ., εὐχρ.κ.π.τραγ. χάριν τοῦ μέτρου κ. ἐν τριμέτροις ἰάμβοις, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κτ. κλητ.), αἰολ. **ξέννος** (Ἡρωδιαν. 2,302), ὑπερθ. **ξεννότατος** (Σχόλ.Τζέτζ.ἐν Ἀν. Ὀξ.3,356,18)· π. μτγν. τοῖς μεθ' Ὅμ. συχνάκις συνάπτεται μετὰ τοῦ φίλος, **ὁ** ἐκ ξένης χώρας φίλος, μεθ' οὗ συνεδέετό τις φιλικῶς πρὸς ἀμοιβαίαν ὑποδεξίωσιν διά τε ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους κληρονομικῶς, κατὰ τὰ θέσμια θεωρούμενος ὡς διατελῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς ξενίου : Ἰλ.Ζ 215 **ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός,** Ὀδ.Α 187 **ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώιοι εὐχόμεθ' εἶναι,** αὐτ.Α 313, Λυσ.19,19 **φίλου ὄντος καὶ ξένου,** Ξεν.Ἀν.2,1,5 **ἦν γὰρ φίλος καὶ ξένος Ἀριαίου,** Δημ.550 **Πλούταρχος ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος·** **2)** ὁ ἕτερος τῶν διὰ ξενίας συνδεδεμένων μερῶν, συνήθ. ὁ δεχόμενος τὴν φιλοξενίαν, ὁ φιλοξενούμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ παρέχων φιλοξενίαν, ὁ φιλοξενῶν : Ἰλ.Ο 532 **ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,** Ὀδ.Θ 145 **ξεῖνε πάτερ,** αὐτ.543 **ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες, ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,** Ἀπολλ.Ρ 1,208, ΚΔ Ρωμ.16,2 **ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης·** || μτ. δοτ. : Ἡρ.1,20 **Περίανδρον τὸν Κυψέλου ἐόντα Θρασυβούλῳ . . ξεῖνον,** Θουκ.2,13, Ξεν.Ἀν.1,1,10 **Ἀρίστιππος . . ξένος ὢν ἐτύγχανεν αὐτῷ·** || νεώτ. κ. δημ. ἁπλῶς ὁ φιλοξενούμενος, ἰδ. ὁ εἰς ἑστίασιν κληθεὶς καὶ μετέχων αὐτῆς, συνήθ. κτ. πληθ. : **εἴχαμε καὶ ξένους στὸ τραπέζι, - μᾶς ἦρθαν ξένοι·** **3)** π. Ὅμ. ἐπὶ ἀνθρ. πλάνητος ἢ πρόσφυγος, **ὁ** μὴ συνδεδεμένος φιλικῶς πρὸς ἀμοιβαίαν δεξίωσιν καὶ φιλοξενίαν, ὡς ὁ διατελῶν οὐχ ἧττον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ξενίου Διὸς καὶ διὰ τοῦτο περιθαλπόμενος, ἐν συνεκφ. ἐνίοτε μτ. τοῦ ἱκέτης ἢ πτωχός : Ὀδ.Ζ 208 **πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες ξεῖνοί τε πτωχοί τε,** αὐτ.Ι 270 **Ζεὺς ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε ξείνιος·** **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ προερχόμενος ἐξ ἄλλου τόπου, ὁ ἄγνωστος, ἀντίθ. ἔνδημος, ἀστός, ντόπιος : Ἰλ.Δ 387 **ἔνθ' οὐδέ, ξεῖνός περ ἐὼν . . τάρβει,** Ἡσίοδ.Ἔργ.225 **οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν ἰθείας,** Πίνδ.Ο 7,90 **ποτ' ἀστῶν καὶ ποτὶ ξείνων,** Σοφ.ΟΚ 13, Θουκ.4, 90 **αὐτοὺς καὶ τοὺς μετοίκους καὶ ξένων ὅσοι παρῆσαν,** Ἀνδοκ.4,10 **καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων τοὺς ἐντυγχάνοντας,** Πλάτ.Γοργ.473D **εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων,** αὐτ.Μέν.94D, Λουκ.Ἑρμότ.24 **ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες καὶ ξένοι εἶεν,** Ἡρωδιαν.Ἱστ. 8,2,9 **οὐ πολιτῶν μόνον, ἀλλὰ ξένων τε καὶ ἐμπόρων,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.224,3 **τώρα κι ὁ ξένος βουλεται στὸν τόπον του νὰ πάῃ,** ΜΜ Βούργαρος **εἶναι ἢ Γραικὸς ἢ ξένος,** Σολωμ.Πόρφυρας 8,5 **ὅμορφε ξένε καὶ καλὲ καὶ στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης·** **5)** κτ. κλητ. ἐν χρ. χάριν εὐγενείας ἐπὶ προσ. οὗ ἦτο ἄγνωστον τὸ ὄνομα, ὡς προσφών., οἷα τὰ νεώτ. φίλε μου, ἀγαπητέ, κύριε : Ἐπιγρ.Σιμων. **ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις,** Εὐρ.Ἴων 247 **ὦ ξένε, τὸ μὲν σὸν οὐκ ἀπαιδεύτως ἔχει,** Μόσχ.1,5

6) πιθ. ἐν Σπάρτῃ, ὁ μὴ Ἕλλην, ὁ βάρβαρος : Ἡρ.9,11 **ξείνους γὰρ ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους,** αὐτ.9,55· **7**) ὁ προσκολλώμενος εἴς τινα ἀντὶ μισθοῦ, ὁ μισθωτός : Ὀδ.Ξ 102 **βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες·** ‖ π.Ἀττ.στρατιώτης εἰς ὑπηρεσίαν ἄλλης ἢ τῆς πατρῴας πόλεως ἐπὶ μισθῷ, ὁ μισθοφόρος : Θουκ.1,121 **τοὺς ξένους . . ναυβάτας,** Ξεν.1,1,10 **καὶ αἰτεῖ αὐτὸν εἰς δισχιλίους ξένους,** Δημ.243 **δοκεῖ μισθωτὸς Αἰσχίνης ἢ ξένος εἶναι Ἀλεξάνδρου·** ‖ σπαν. ἄνευ ὀνείδους τινός, ὁ σύμμαχος : Ξεν.Λακ.12,3· **8**) ὡς ἐπίθ. **ξένος-η-ο(ν)** κ. **-ος-ον** (Εὐρ.Ἰκ.94) οὐδαμοῦ π.Ὁμ. (διότι ἐν ταῖς φρ. ξεῖνε πάτερ, ξεῖνοι ἄνθρωποι κττ., ἀμφότεραι αἱ λέξεις εἶναι οὐσ.) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἄλλον, ὁ ἀλλότριος, παραθ. **-ότερος, -ότατος** : Πίνδ.Π 4,118 **ξεῖνα γαῖα** (κῶδ.), Σοφ.ΟΚ 1705 **γᾶς ἐπὶ ξένας,** Εὐρ. Φοίν.339 **ξένοι δόμοι,** Μηναῖ.1,5 Ὠδ.5 **ἐπυρώθης τοῦ ξένου νυμφίου σου,** Διατ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,5 **ὡς καὶ ἀπὸ ξένης καὶ ταπεινῆς τύχης εἰς γενέσθαι τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.231,2 **θὰ πάρω δάκρυα δανεικὰ καὶ μυρολόγια ξένα,** Κάλβ.1,4 **μὲ εἶδε τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος εἰς ξένα ἔθνη,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 7 **ἡ πάλη ἐγίνετο . . ἀπὸ δυνάμεις ξένας πρὸς αὐτόν** **9**) μτ. γενικ. πράγμ. ἢ νεώτ. κ. δημ. μτ. αἰτ. ἐμπροθ. (πρός), ὁ ἄσχετος πρός τι, ὁ μὴ γνωρίζων, ὁ ἀγνοῶν : Σοφ.ΟΤ 219 **ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ, ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος,** Ἀγαθ.ΑΠ 4,3a,37, ΚΔ Ἐφεσ.2,12 **καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, - εἶμαι ξένος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν·** **10**) ὁ ἀσυνήθης, ὁ παράξενος, ὁ ἀλλόκοτος : Αἰσχ.Πρ. 688 **ξένους μολεῖσθαι λόγους εἰς ἀκοὰν ἐμάν,** Τίμ.Λοκρ.104D **τιμωρίαι ξέναι,** Ἀριστλ.Ρητ.1404b,11 **ποιεῖν ξένην τὴν διάλεκτον,** αὐτ.Πολιτ.1336b,34 **τοῖς νέοις ποιεῖν ξένα τὰ φαῦλα,** Ἐπίκ.ἀπ.266 **οὐδὲν ξένον ἐν τῷ παντὶ ἀποτελεῖται,** Διόδ.Σ 3,15 **πολλὰ τοιαῦτα ξένα καὶ ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις,** ΚΔ Ἑβρ.13,9 **διδαχαὶ ποικίλαι καὶ ξέναι,** αὐτ.Πράξ.17,18, Λουκ.Χαρ.13, Πρόδρ.2,383 **καὶ βλέπει τότε πράγματα καὶ ξένας ὀπτασίας·** κ. ὑπερθ. : Φιλόδ.Ἡρ.1251,5 **πράξεων ὡς ξενοτάτων·** **11**) **ἡ ξένη** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **12**) **τὰ ξένα** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **13**) παραγ. (Ἰων. ξεῖνος ἐκ τοῦ ξέν-jος), ξένιος, ξενία, ξενίζω, ξένισις, ξενιστής, ξενικός.

ξενόσπορος-ον μσν. κ. δημ. ὁ σπαρεὶς ὑπὸ ξένου, οὗ ἡ γέννησις ἐκ ξένου· πρβλ. τουρκόσπορος : Πισίδ.Γ Ἀβάρ.Πόλ.87 **τὸ ξενόσπορον τέρας.**

ξενοσσόος-ον μτγν., ἰων. **ξεινοσσόος,** ὁ σῴζων, ὑπερασπίζων τοὺς ξένους : Νόνν.Δ 3,178.

ξενόστᾰσις-εως (ἡ) μέρος, κατάλυμα πρὸς ὑποδοχὴν ξένων, φίλων, ἀ. ξενοδοχεῖον : Σοφ.ΟΚ 90 **ὅπου θεῶν σεμνῶν ἕδραν λάβοιμι καὶ ξενόστασιν,** αὐτ.ἀπ.274 **πανδόκος ξενόστασις.**

ξενόστομος-ον μτγν. ὁ ξενόφωνος, ὁ ὁμιλῶν μὲ ξένην προφοράν : Φιλόδ.Ποιημ.2,41.

ξενοσύνη (ἡ), Ἰων. κ. ἐπ. **ξεινοσύνη,** ἡ ξενία, ἡ φιλία, οἰκειότης μεταξὺ ξένων : Ὀδ.Φ 35 **ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος.**

ξενοτάφιον (τὸ) μτγν. τόπος πρὸς ταφὴν ξένων : Μόσχ.1 ἐν Λειμωναρ.88 **ὡς ξένον ἔθαψαν αὐτὸν ἐν .. ξενοταφίῳ,** Σουΐδ. ἐν λ. πολυάνδριον.

ξενότελος-ους (τὸ) μσν. φόρος, τέλος τι, οἷον τὸ παρ' Ἀθηναίοις μετοίκιον . Ἀνδρον.Νεωτ.Χρυσόβουλ. ἐν Mi 161,1113.

ξενότῑμος-ον κ. νεώτ. ὁ τιμῶν τοὺς ξένους, τοὺς φίλους : Αἰσχ.Εὐμ.547 **ξενοτίμους δόμων ἐπιστροφὰς αἰδόμενος·** **2**) νεώτ. ὀρυκτολ. **ξενότιμος** (ὁ) ὀρυκτὸν φωσφορικὸν ἅλας τοῦ ὑττρίου.

ξενοτόκος (ἡ), Ἰων. **ξεινοτόκος,** ἐπὶ τῆς Θεοτόκου, ἡ τεκοῦσα κατὰ ξένον, ἀσυνήθη τρόπον : Ἀνὼν Ὕμν. εἰς Παρθένον 15,15.

ξενοτροπία (ἡ) νεώτ. ἡ μίμησις ξένων τρόπων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων : **ξενοτροπία τῶν νεοπλούτων.**

ξενότροπος-ον μσν. κ νεώτ. ὁ ξένος τοὺς τρόπους, ὁ παράδοξος : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.1,379, Πισίδ.Γ Ἑξαήμ.422· **2**) νεώτ. ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν ξένων συμπεριφερόμενος ἢ γινόμενος, **ὁ μὴ** οἰκεῖος, ὁ ὀθνεῖος : **ξενότροπα ἤθη.**

ξενοτρόπως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον ξενότροπον, παράδοξον : Μηναῖ.1,24 Ἑξαπ. **Χριστῷ προθύμως ἔδραμες, τῷ ξενοτρόπως ἐλθόντι, σῶσαι βροτοὺς ἐκ Παρθένου,** Θεοδόσ.Διάκ. Ἀκρ.1,108, Πρόδρ.ἐν Notices 6,499.

ξενοτροφία (ἡ) διατήρησις ξένων μισθοφόρων στρατιωτῶν : Ὑπερείδ.ἀπ.256, Αἰν.Τακτ.13.

ξενοτρόφος-ον λεξ. ὁ τρέφων ξένους, ξενικὸν μισθοφορικὸν στράτευμα : Θησ.Στεφ.

ξενοτροφῶ-έω τρέφω ξένους, διατηρῶ μισθοφορικὰ στρατεύματα : Θουκ.7,48 **χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας,** Ἰσοκρ.8,46 **ξενοτροφεῖν δ' ἐπικεχειρήκαμεν,** Δημ.157 **οὔτε ξενοτροφεῖν ἐθέλομεν, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν,** ΠΔ Μακκ. 2,10,14 **Γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν τόπων ἐξενοτρόφει,** Πλούτ.Ἠθ.214D· ‖ κ. μτ. συστ. αἰτ. : Διόδ.Σ 1,67 **διετέλεσε ξενοτροφῶν μεγάλας δυνάμεις·** κ. παθ. : Αἰν.Τακτ.13,4.

ξενουργῶ-έω μσν. πράττω ξένα, ἀσυνήθη ἔργα : Πρόδρ. ἐν Nott.Mss.8,2,167 **ὅσους ξενουργήσαντες ἄθλους ἐν βίῳ.**

ξενοφανής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ὡς ξένος φαινόμενος, ὁ καινοφανής, ὁ παράξενος : Δαμασκ. Ι Ἐπιστ. εἰς Θεόφ.π.Εἰκ.128.

ξενοφιλεύω δημ. ξενίζω, φιλοξενῶ, φιλεύω : Ἐφταλ.Ὀδ.Κ 14 **μῆνα μὲ ξενοφίλευαν καὶ καθετὶς ρωτοῦσαν.**

ξενοφιλία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς τοὺς ξένους φιλία, ἀγάπη.

ξενόφιλος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. δημ. ὁ φιλῶν, ὁ περιθάλπων τοὺς ξένους, ἀντίθ. μισόξενος· ‖ κ. ὡς κύρ. ὄν.· πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατηρ.324.

ξενοφοβία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς τοὺς ξένους ὑποψία καὶ ἀποστροφή.

ξενόφοβος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ φοβούμενος, ὁ ἀποστρεφόμενος τοὺς ξένους.

ξενοφονία (ἡ) ὁ φόνος τῶν ξένων, τῶν φίλων : Ἰσοκρ.11,36 **οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε Βουσίριδος ξενοφονίας κατηγοροῦσι** (δ.γρ. ξενοκτονίας).

ξενοφόνος-ον, Ἰων. **ξεινοφόνος,** ὁ φονεύων τοὺς ξένους, τοὺς φίλους, ὁ ξενοκτόνος : Πλάτ. Ἐπιστ.336D **ξενοφόνων ἀνδρῶν μισοῦντες τόλμας,** Νόνν.Δ 9,41 **ξεινοφόνῳ μαχαίρῃ·** **2**) κτ. πληθ. ἐπὶ τῶν τιμῶν, αἱ ἀποδιδόμεναι εἰς τοὺς φονεῖς τῶν ξένων : Εὐρ.ΙΤ 776 **ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω.**

ξενοφονῶ-έω φονεύω ξένους : Εὐρ.ΙΤ 1021 **ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.**

ξενοφόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων.

ξενοφυής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων ξένην, παράδοξον φύσιν ἢ σχῆμα, ὁ ξένης φύσεως : Τζέτζ.Χιλ.8, 579 **ξενοφυῶν θηρίων,** αὐτ.635 **θῆρες ξενοφυεῖς.**

ξενοφύλαξ-ᾰκος (ὁ) Ἐπιγρ. κτ. πληθ. ἄρχοντες ὡρισμένοι πρὸς προστασίαν τῶν ξένων.

ξενοφωνία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ξένη, παράδοξος φωνή, ὁμιλία : Πολυδ.2,113, Ρήτ.8,778,17 **σχῆμα μέν ἐστι ποιητοῦ ἢ συγγραφέως ἁμάρτημα ἑκούσιον διὰ τέχνην ἢ ξενοφωνίαν,** Γρηγ.Κορ.Τρόπ.27.

ξενόφωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμιλῶν, ὁ προφέρων ὡς ξένος : Πολυδ.2,113.

ξενοφώντειος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ξενοφῶντα : Δίων Χρ.18,18 **λόγων τῶν ξενοφωντείων,** Πολυδ.1,112.

ξενοφωνῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ, ἠχῶ ξένως, παραδόξως : Δέξιππ.Κατ.6,17, Σοφον.Ψυχ.47,12, Σχόλ.'Ιλ. Ψ 403 **καὶ γὰρ οἱ ἐν πολέμῳ** καὶ ὀνόματα αὐτοῖς εἰώθασι τιθέναι διὰ τὸ μὴ ξενοφωνοῦντας ἵστασθαι· ‖ κ. παθ. ἀκούω ξένας, παραδόξους φωνάς : Κύριλλ.24 **ταράττονται ξενοφωνούμενα·** **2)** παθ. καταπτοοῦμαι ἐκ παραδόξων ἐκφράσεων : Γρηγ.Νυσσ.2,64 **ἐμοῦ δὲ πρὸς τοῦτον ξενοφωνουμένου τὸν λόγον καί τι σαφέστερον ἀξιοῦντος μαθεῖν**, 'Ολυμπ.'Αλκ.86Β.

ξενοχειροτόνητοι κληρικοί (οἱ) μσν. οἱ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ χειροτονηθέντες : 'Αριστ. ἐν Συντ. καν.2, 251· πρβλ. ἐξωχειροτόνητος.

ξενόχροος-ον μσν. ὁ ἔχων ξένην χροιάν, παράξενον χρῶμα : Νικήτ.Εὐγ.1,7,307D **καινός τις ἔξαλλος πρεσβευτὴς ξενόχροος ἀποκρισιάριος.**

ξεντερίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεντέρισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. **(ἐ)ξεντερίστηκα**, μτχ. παρακ. **ξεντερισμένος**, ἐξάγω, ἀφαιρῶ τὰ ἔντερα : **ξεντέρισε τὴν κόττα·** ‖ μτφ. φονεύω τινὰ διὰ μαχαίρας πλήττων εἰς τὴν κοιλίαν· **2)** ρηματ. π. ξεντέρισμα.

ξεντέρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεντερίζω βλ.λ.

ξενύδριον (τὸ)· μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξένος, τὸ ξενύλλιον : Μέν.462,3 **οἷον τὰ νησιωτικὰ ταυτὶ ξενύδρια ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα.**

ξενύει 'Ησ. «λήγει».

ξενύλλιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξένος : Πλούτ. 'Ηθ.240D **καταφθαρεῖ σε, ὦ πάτερ, τὸ ξενύλλιον, ἐὰν μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς.**

ξενυχιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξενύχιασα, παθ. **-άζομαι**, ἀόρ. **(ἐ)ξενυχιάστηκα**, μτχ. παρακ. **ξενυχιασμένος**, ἀποσπῶ βιαίως τοὺς ὄνυχας : Γρυπ.Σκ. Τερρ. ἡ Σφίγγα 10 **καὶ κείνη ὡς ποῦ νὰ πᾷς ξενύχιασε τ' ἀδέρφια σου καὶ πίνει τὸ νιό τους αἷμα·** **2)** πατῶ τινα ἐπὶ τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν : **μὲ πάτησες καὶ μὲ ξενύχιασες·** **3)** ρηματ. π. ξενύχιασμα.

ξενύχιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξενυχιάζω βλ.λ.

ξενύχτης (ὁ) δημ., θηλ. **-ισσα** ὁ ἀγρυπνῶν τὴν νύκτα καὶ κοιμώμενος τὴν ἡμέραν, νυκτόβιος.

ξενύχτι (τὸ) δημ. ἡ διανυκτέρευσις μέχρι πρωΐας ἢ μέχρι τῶν μεσονυκτίων ὡρῶν, τὸ ἀγρύπνημα : **ἐχτὲς εἴχαμε ξενύχτι.**

ξενυχτίζω δημ. κ. ξενυχτῶ κ.-άω, καθαρ.γρ. ξενυκτῶ, ἰδιωμ. κ. ξενυχτιάζω, ἀόρ. **(ἐ)ξενύχτισα**, μτχ. παθ. παρακ. **ξενυχτισμένος**, διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος, διανυκτερεύω : 'Αραβ.Μυθ.Χαλ. 1,200 **ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ ξενυκτήσωμεν τὴν ἐρχομένην νύκτα πρὸς φύλαξιν τῆς ζωῆς μας**, Πολιτ.'Εκλ.Τραγ.173,4 **εἰς τὸ πλευρὸ τῆς κόρης ποὺ ξενύχτησα**, ΜΜ **κι ἐμένα νὰ μ' ἀφήσετε, γιατ' ἐξενύχτιασα κι ἐγώ**, Γρυπ.Σκ.Τερρ. ὁ Πραματευτὴς 7 **κι οἱ παντρεμένες ξενυχτᾶν γιὰ τὰ ομιχτὰ γραφτά του φρύδια·** **2)** μτβ. κάμνω τινὰ νὰ μείνῃ ἄγρυπνος· **3)** ρηματ. π. ξενύχτης, ξενύχτι, ξενύχτισμα.

ξενύχτισμα (τὸ) δημ. ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀγρυπνία, διανυκτέρευσις, ξενύχτι.

ξενῶ-όω (ξένος) κ. μσν., Ιων. **ξεινόω**, μέσ. μέλλ. **ξενώσομαι** (Σοφ.Φιλ.303,Λυκόφρ.92), ἀόρ. **ἐξένωσα** ('Ηλιόδ.Αἰθ.6,7) κ. παθ. ἀόρ. **ἐξενώθην** (Μοῖρ. 167Ρ **«ἐξενώθησαν 'Αττικῶς· ἐξενίσθησαν 'Ελληνικῶς»**, 'Ηρ.6,21), μέσ. ἀλληλοπ. συνάπτω σχέσεις ξενίας μετά τινος : 'Ηρ.6,21 **πόλιες γὰρ αὗται μάλιστα δὴ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν** (συνέδεσαν πρὸς ἀλλήλας ξενίαν καὶ φιλίαν), Λυσ. 4,48 **καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος καὶ τυράννοις·** πρβλ. Πλάτ.Νόμ.642Ε· ‖ κ. ἀπολ. : Ξεν.'Ελλ.4, 1,34 **σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι·** **2)** παθ. φιλοξενοῦμαι, τυγχάνω περιποιήσεως φιλικῆς : Πίνδ.Π 4,299 **Θήβᾳ ξενωθείς**, Αἰσχ.Χο.702 **ἂν ἤθελον γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι**, Εὐρ.'Αλκ.68 **ὃς δὴ ξενωθεὶς τοῖσδ' ἐν 'Αδμήτου δόμοις**, Ξεν.'Αν.7,8,8 **ἐνταῦθα δὴ ξενοῦται Ξενοφῶν 'Ελλάδι τῇ Γογγύλου τοῦ 'Ερετριέως γυναικί·** ‖ κ. μέσ. ὑποδέχομαι παρ' ἐμαυτῷ, φιλοξενῶ τινα ὡς ξένον : Αἰσχ.'Ικ.927 **οὐ γὰρ ξενοῦμαι τοὺς θεῶν συλήτορας**, Λυκόφρ.92 **καὶ δὴ σε ναύτην 'Αχερουσίᾳ τρίβος . . ξενώσεται** (σχόλ. «δεξιώσεται»)· πρβλ.'Απολλ.Δ 1,849 **καὶ δ' αὐτοὺς ξεινοῦσθαι ἐπὶ σφέα δώματ' ἄγεσκον·** **3)** μέσ. εἶμαι, διατρίβω ἐν ξένῳ τόπῳ, λείπω εἰς τὰ ξένα, ξενιτεύομαι : Σοφ.Τρ.65 **πατρὸς οὕτω δαρὸν ἐξενωμένου·** πρβλ. Εὐρ.'Ιων 820· **4)** στέλλομαι εἰς ξένον τόπον, ἐξορίζομαι : Εὐρ.'Ιππ.1085 **οὐκ ἀκούετε πάλαι ξενοῦσθαι τόνδε προυννέποντά με;·** **5)** μτγν. μτ. αἰτ. κ. γενικ. ἀφαιρῶ, ἀποστερῶ, ἀποξενώνω τινὰ ἀπό τινος : 'Ηλιόδ. Αἰθ.6,7 **πατρίδος με καὶ πόλεως τῶν φιλτάτων ἐξένωσας·** ‖ κ. μέσ. : 'Αχμ.'Ονειροκρ.68 **ξενωθήσεται καθόλου τῶν ἰδίων**, Τιμαρ. ἐν Notic. 9,198,8 **ξενωθεὶς πάσης βοηθείας·** **6)** ρηματ. π. ξένωσις.

ξενών-ῶνος (ὁ) κ. νεώτ. τὸ διαμέρισμα τῆς οἰκίας, τὸ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων χρησιμεῦον· 'Ησ. «κατάλυμα» : Εὐρ.'Αλκ.543 **χωρὶς ξενῶνές εἰσιν οἷ σ' εἰσάξομεν**, αὐτ.547 **ἡγοῦ σὺ τῶνδε δωμάτων ἐξωπίους ξενῶνας οἴξας**, Πλάτ.Τίμ.20C **ἐπειδὴ παρὰ Κριτίαν πρὸς τὸν ξενῶνα ἀφικόμεθα**, Κωμ.'Αδέσπ.1211 **ξενῶνας οἶγε καὶ ῥάνον δόμους**, 'Ιώσ.Π 5,4,4 **ξενῶνας ἑκατονταklίνους**, 'Ιουλ.'Επιστ.49, Προκ.Κτισμ.5,6 **ξενῶνες δύο . . ἕτερος ξένοις ἐνδημοῦσι καταλυτήριον·** ‖ νεώτ. συνήθ. ἐπὶ μοναστηρίων, δωμάτιον ἢ διαμέρισμα προοριζόμενον ὡς κατάλυμα τῶν ξένων· **2)** ξενοδοχεῖον : 'Επιγρ. Συρίας.

ξενώνυμος-ον λεξ. ὁ ἔχων ξενικὸν ὄνομα.

ξενώνω δημ. ἀποκληρῶ, ἀπαλλοτριώνω, ἀποξενώνω, πωλῶ.

ξένως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ξένον, ἀσυνήθως, παραδόξως : Φιλόδ.Ποιημ.5,12 **ξένως λαλεῖν·** **2)** ἐν φρ. **ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως** εἶμαι ἄπειρος τοῦ δικανικοῦ ὕφους, δὲν γνωρίζω τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ λέγειν : Πλάτ.'Απολ.17D **ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως.**

ξένωσις-εως (ἡ) (ξενῶ) ἡ μεταβολὴ πράγματός τινος εἰς ξένην, παράξενον, ἀσυνήθη κατάστασιν, ὁ νεωτερισμός : Εὐρ.'Ηρ.965 **τίς ὁ τρόπος ξενώσεως τῆσδε;·** **2)** νοσοκομεῖον διὰ ξένους· Σουΐδ.

ξεπαγιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάγιασα, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεπαγιασμένος**, αἰσθάνομαι ὑπερβολικὸν ψῦχος, πάσχω ψῦξιν τῶν ἄκρων : **ξεπάγιασαν τὰ δάχτυλά μου·** ‖ κ. μέσ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ὁ παθὼν ψῦξιν· **2)** κ. μτβ. κάμνω τινὰ νὰ πάθῃ ψῦξιν, νὰ κρυώσῃ καθ' ὑπερβολήν : **κλεῖσε τὴν πόρτα καὶ μᾶς ξεπάγιασες·** **3)** ρηματ.π. ξεπάγιασμα.

ξεπάγιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπαγιάζω βλ.λ : **φόφησαν οἱ κόττες ἀπὸ τὸ ξεπάγιασμα·** **2)** σφοδρὸν ψῦχος, κρύο : **τί ξεπάγιασμα εἶναι αὐτό;·** **3)** κτ. πληθ. χείμετλα, χιονίστρες : **ἔχει ξεπαγιάσματα στὰ πόδια.**

ξεπαίρνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπῆρα, παθ. μ. μτχ. παρακ. ξεπαρμένος, λαμβάνω μέρος ἀνῆκόν μοι ἢ ἔλαττόν τι, παραιτοῦμαι περαιτέρω ἀπαιτήσεως κληρονομικῆς : **ἐξεπῆρ' ἀπὸ τὰ πατρικά μου·** **2)** μέσ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. ξεπαρμένος βλ.λ.

ξεπανίζω δημ. καθαρίζω ἀπὸ τοὺς ἱστοὺς τῶν ἀραχνῶν, οἷον τὴν οἰκίαν, ἀποθήκην, δωμάτιον, ξεραχνιάζω, παίρνω τὶς πάνες.

ξεπαρθένεμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπώλεια τῆς παρθενίας, ἡ διακόρευσις.

ξεπαρθενευτής (ὁ) (ξεπαρθενεύω) δημ. ὁ φθείρων τὴν παρθενίαν κόρης, ἐκεῖνος ποὺ ξεπαρθενεύει, διακορεύει : Παλαμ.Περ.Χαιρ.156,3 **ὁ πλάνος Ἔρωτας ὁ ξεπαρθενευτὴς κι ἡ Ἀγάπη, ἀπάρθενη, πῶς πιάνονται ἀπ' τὰ χέρια.**

ξεπαρθενεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπαρθένεψα, φθείρω τὴν παρθενίαν κόρης, διακορεύω· **2)** ρηματ. π. ξεπαρθένεμα, ξεπαρθενευτής.

ξεπαρμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεπαίρνω, ὁ ὑπερόπτης, ὁ ὑβριστής : Ἐφταλ.Ὀδ.Δ769 **κι ἀπὸ τοὺς ξεπαρμένους νιοὺς ἕνας αὐτὰ λαλοῦσε.**

ξέπασχα ἐπίρρ. δημ. μετὰ τὸ Πάσχα, ξώλαμπρα.

ξεπατῶ-άω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάτησα, ἐξαπατῶ, ξεγελῶ, κοροϊδεύω : Ἐρωτόκρ.3,947 **κι ἐσὺ ξεπάτησες κι ἐμὲ 'ς πράματα κομπωμένα.**

ξεπάτωμα (τὸ) (ξεπατώνω) δημ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πυθμένος, τοῦ πάτου : **ξεπάτωμα τοῦ κοφινιοῦ· 2)** μτφ. ταλαιπωρία, βάσανα· **3)** κτ. ἐπέκτ. ἡ καταστροφή, ὁ ὄλεθρος, ξεκλήρισμα : **ξεπάτωμα τῆς οἰκογενείας.**

ξεπατώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπάτωσα, παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. (ἐ)ξεπατώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. **ξεπατωμένος,** ἀφαιρῶ, φθείρω τὸν πυθμένα, τὸν πάτον, οἷον καλαθίου, βαρελλίου κτλ. : **τὸ ξεπάτωσες τὸ κοφίνι·** κ. παθ. : **ξεπατώθηκε τὸ καφίνι ἀπὸ τὸ βάρος· 2)** ἀφαιρῶ τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα οἰκίας, δωματίου : **ξεπάτωσε τὸ μισὸ σπίτι· 3)** μτφ. κουράζω καθ' ὑπερβολήν, ταλαιπωρῶ : **μᾶς ξεπάτωσε στὴ δουλειά·** κ. παθ. : **ξεπατωθήκαμε στὴ δουλειά·** || κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ.· **4)** κτ. ἐπέκτ. ἀφανίζω, ἐξολοθρεύω, ξεκληρίζω· κ. παθ. : **ὅλη ἡ οἰκογένεια ξεπατώθηκε τὸν καιρὸ τῆς χολέρας· 5)** ρηματ.π. ξεπάτωμα.

ξεπέζεμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπεζεύω, ἡ ἀφίππευσις.

ξεπεζεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπέζεψα, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεπεζεμένος,** ἀφιππεύω, καταβαίνω ἀπὸ τὸ ἄλογο, πεζεύω : **ξεπεζέψαμε στὸ χάνι, - ἦταν ξεπεζεμένος ὅταν τὸν ἐχτύπησαν· 2)** ρηματ.π. ξεπέζεμα.

ξεπέρασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπερνῶ βλ.λ.

ξεπερδικώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπερδίκωσα, παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεπερδικωμένος,** μτφ. συνέρχομαι ἐκ νόσου, ἀναρρωννύω, γίνομαι περδίκι.

ξεπεριορίζομαι μσν., ἀόρ. **ξεπεριωρίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεπεριωρισμένος,** ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, ἀποβάλλω τὰς φρένας, τὸ λογικόν : Ἐρωτόκρ.2,1621, αὐτ.5,634 **κι ὡς ἤσωσε τὴν ηὕρηκε σὰν ξεπεριωρισμένη.**

ξεπερνῶ δημ. κ. -άω κ. ξαπερνῶ, ἀόρ. (ἐ)ξεπέρασα, παθ. ξεπερνιέμαι, ἀόρ. (ἐ)ξεπεράστηκα, μτχ. παρακ. **ξεπερασμένος,** ἀποσύρω νῆμα διερχόμενον δι' ὀπῆς τινος : **ξεπερνῶ τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κρίκο - τὴν κλωστὴ ἀπὸ τὸ βελόνι·** κ. παθ. : **μοῦ ξεπεράστηκε ἡ κλωστὴ ἀπὸ τὴ βελόνα· 2)** ὑπερβάλλω τινά, ὑπερτερῶ : **μᾶς ξεπερνάει ὅλους στὸ τρέξιμο - στὴν ἐξυπνάδα - στὰ μαθήματα· 3)** ρηματ.π. ξεπέρασμα.

ξέπεσμα (τὸ) δημ. ἅ. ξεπεσμὸς βλ.λ.

ξεπεσμός (ὁ) (ξεπέφτω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπέφτω, ἡ ἔκπτωσις, ἡ κατάπτωσις, ἡ ὑποβίβασις τῆς ἀξίας : **ὁ ξεπεσμὸς τοῦ λαδιοῦ - τῶν ἐνοικίων· 2)** μτφ. ἡ παρακμή, ἡ ὑλικὴ ἢ ἠθικὴ κατάπτωσις, ὁ ἐκπεσμός : **ὁ ξεπεσμὸς τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν· 3)** ναυτ. ἡ ἔκπτωσις βλ.λ.141· **4)** ὁμ. ναυτ. τὸ ἄνυσμα μεταξὺ στίγματος ἐξ ἀναμετρήσεως καὶ συγχρόνου ἀστρονομικοῦ τοιούτου, δεικνύον τὴν ἐπήρειαν ρεύματος, πλαγίας προσπτώσεως ἀνέμου κτλ.

ξεπετάγομαι δημ. κ. ξεπετάζομαι παθ. τοῦ ξεπετῶ βλ.λ.

ξεπεταρόνι (τὸ) δημ. ὁ νεοσσὸς πτηνοῦ ἀρχόμενος νὰ πετᾷ, ἅ. ξεπεταρούδι.

ξεπεταρούδι (τὸ) δημ. νεοσσὸς πτηνοῦ ἀρχόμενος νὰ πετᾷ, τὸ ξεπεταρόνι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.156,23 **ἑνὸς ἀϊτοῦ ξεπεταρούδι· 2)** ἐπὶ παιδίων, τὸ ἔχον ἡλικίαν καθ' ἣν ἀρχίζει νὰ ἐννοῇ, τὸ ξεπεταγμένο.

ξεπετῶ δημ. κ. συνήθ. **ξεπετάω,** μέσ. **ξεπετιέμαι** κ. **ξεπετάγομαι** κ. **ξεπετάζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεπέταξα** κ. παθ. (ἐ)**ξεπετάχτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεπετα(γ)μένος,** ἀναγκάζω πτηνόν τι νὰ πετάξῃ πρὸς τὰ ἄνω : **ὁ σκύλος μου ξεπέταξε δύο ὀρτύκια·** || κ. μέσ. ἢ παθ. ὁρμῶ, πετῶ ἔξαφνα πρὸς τὰ ἄνω : **ξεπετάχτηκαν τρία ὀρτύκια· 2)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., ἐμφανίζομαι ἐνώπιον ἅ. αἴφνης, ἰδ. καραδοκῶν καὶ ἀπὸ κρύπτης, ξεπηδῶ βλ.λ.· **3)** μτφ. ἐπὶ τῶν γονέων κ. ἰδ. ἐπὶ μητρός, φέρω τὸ βρέφος εἰς ἡλικίαν παιδὸς ἢ νεανίου, μεγαλώνω : **τὰ ξεπέταξε τὰ παιδιά της καὶ ἡσύχασε·** || κ. μέσ. μεγαλώνω, ἐνηλικιοῦμαι : **εἶναι ὅλα της τὰ παιδιὰ ξεπεταμένα· 4)** μέσ. φέρομαι προπετῶς, αὐθαδιάζω : **ἐσὺ νὰ μὴν ξεπετιέσαι, ὅταν μιλᾶνε οἱ μεγαλύτεροι.**

ξεπέφτω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέπεσα, μτχ. παθ. παρακ. **ξεπεσμένος,** ἐπὶ φυτῶν, ἀνθέων κτλ., ἐκπίπτω, καταπίπτω, πέφτω κάτω : Σολωμ. Τὰ Δύο ἀδέρφια 10 **καὶ τ' ἄνθη ἀπ' τὰ δέντρα ξεπέφτουν, ἰδές τα, παρὰ πολὺ ἡ ζέστα τοῦ ἡλιοῦ τὰ βαρεῖ· 2)** πίπτω ἐξ εὐτυχοῦς τινος καταστάσεως, ὑψηλῆς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς θέσεως κττ. : Γεωργιλ.Θαν.Ρ ἐν Κορ.Ἀτ.2,263 **διὰ νὰ μὴ ξεπέσουν ἀπὸ τὸν βίον, - ἄλλοτε ἦταν μεγάλος καὶ τρανός, ἀλλὰ τώρα ξέπεσε, - ἀπὸ τὸν πόλεμον πολλοὶ πλούτισαν καὶ πολλοὶ ξέπεσαν·** κ. μέσ. : **ξεπεσμένη οἰκογένεια - ἔμπορος·** || μεταπίπτω εἴς τι, ἰδ. ἐκπίπτω ἐπὶ τὰ χείρω, καταντάω : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ7,7 **σὲ χορούς μεθυσοῦ θὰ ξεπέσουμε· 3)** ἐκπίπτω ἐν τῇ συνειδήσει τινός, χάνω τὴν ὑπόληψιν, ἐκτίμησίν τινος ὑπό τινα ἔποψιν ἢ ἰδιότητα : **ὕστερα ἀπ' αὐτὸ ποὺ 'καμε ξέπεσε στὴ συνείδησή μου·** || εἰδ. ἐν ἠθικῇ ἐκδοχῇ ἰδ. γυναικῶν, ὑφίσταμαι ἠθικὴν μείωσιν, ἐξαχρειοῦμαι· **4)** ἐπὶ πραγμ., ἀπολ. ἀποβάλλω, χάνω μέρος τῆς ἀγοραίας μου τιμῆς, ὑποτιμῶμαι : **ξέπεσε τὸ λάδι - τὸ κρέας· 5)** ἀποβάλλω, χάνω ἐκ τοῦ βάρους μου, ἀδυνατίζω : **τὸ γουρούνι ξέπεσε** (ἔχασε ἐκ τοῦ βάρους του)· παροιμ. **τὸ βουβάλι κι ἂν ξεπέσῃ, σὰν τὸ κάλλιο βόδι ἀξίζει· 6)** ρηματ.π. ξεπεσμός, ξέπεσμα.

ξεπηδῶ δημ. κ. -άω, ἀόρ. (ἐ)ξεπήδησα, παθ. ξεπηδιέμαι, ἀόρ. -ήθηκα, μτχ. παρακ. **ξεπηδημένος,** τὸ ἐνεργ. ἐπὶ προσ., ἐκπηδῶ, ἐμφανίζομαι, ἀνακύπτω : **ξεπήδησε μέσα ἀπὸ τοὺς φράχτες·** || τὸ παθ. ἐπὶ πραγμ., εἶμαι διαβατὸς δι' ἅλματος, διὰ πηδήματος : **δὲν ξεπηδιέται αὐτὸς ὁ τράφος.**

ξεπιάνομαι δημ. ἀπαλλάττω τὸν ἑαυτόν μου ἀπὸ τὴν σύλληψιν, ἀπὸ τὸ ἄδραγμα, πιάσιμο, παύω νὰ εἶμαι πιασμένος : **πιάστηκα ἀπὸ ἕνα βάτο, περίμενε νὰ ξεπιαστῶ·** || κ. μτφ. παύω νὰ ἔχω παράλυσιν, ἀγκύλωσιν : **τὰ πόδια του ξεπιάστηκαν καὶ τώρα περπατεῖ ἐλεύθερα.**

ξεπίτηδες ἐπίρρ. δημ. ἐξεπίτηδες βλ.λ. : **ξεπίτηδες τὸ λέει γιὰ μένα.**

ξεπλάνεμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλανεύω βλ.λ., ἡ ἀποπλάνησις, ἡ παραπλάνησις : Ζερβ.Μῦθ.Ζ8 **χωρὶς ὅμως νὰ δύναται πολύκαιρα νὰ χαρῇ τὸ ξεπλάνεμά του.**

ξεπλανεύω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεπλάνεψα κ. παθ. (ἐ)ξεπλανεύτηκα, μτχ. παθ. παρακ. **ξεπλανεμένος,** ἀποπλανῶ, διαφθείρω : **πρόσεξε μὴ σὲ ξεπλανέψουν οἱ φιλενάδες σου, - τὴν ξεπλάνεψε μὲ τὴν ὑπόσχεση γάμου· 2)** ρηματ. π. ξεπλάνεμα.

ξεπλατίζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεπλάτισα, παθ. -ίζομαι, άόρ. (ἐ)ξεπλατίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπλατισμένος, ἀφαιρῶ, ἐξαρθρῶ τὴν ὠμοπλάτην τινός, βγάζω τὴν πλάτη· || κ. παθ. **ξεπλατίστηκα ἀπὸ τὸ φόρτωμα·** **2)** μτφ. καταπονῶ, κουράζω τινὰ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τοὺς ὤμους διὰ βαρέος φορτίου κ. παθ. : **ξεπλατίστηκα νὰ τὸ σηκώνω τόσην ὥρα τὸ παιδί·** **3)** ρηματ.π. ξεπλάτισμα.

ξεπλάτισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλατίζω, ἡ ἐξάρθρωσις τῆς ὠμοπλάτης.

ξέπλεγμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλέγω βλ.λ.

ξέπλεγος-η-ο δημ. κ. ξέπλεκος συνήθ. ἐπὶ τῆς κόμης, ὁ μὴ πεπλεγμένος, ὁ ξεπλεγμένος : Γρυπ. Σκ.Τερρ. ἡ Τρελλὴ χαρὰ 2 **μὲ ξέπλεγα στὶς αὖρες τὰ μαλλιά της πετᾷ ἡ τρελλὴ χαρὰ μὲ τὰ τραγούδια** **2)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων τὴν κόμην λελυμένην . **τὴ βρῆκα ξέπλεγη.**

ξέπλεκος-η-ο δημ. ἄ. ξέπλεγος βλ.λ. : Σολωμ. ὁ Λάμπρος **μὲ τὴ θυγατέρα του** 9 **ξέπλεκα ὀμπρὸς ὡς κάτου τὰ μαλλιά της.**

ξεπλέκω δημ., άόρ. (ἐ)ξέπλεξα, παθ. -έκομαι, άόρ. (ἐ)ξεπλέχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεπλεγμένος, λύω τι ὃν πρότερον πεπλεγμένον : **ξεπλέκω τὸ μαλλί·** || ἰδ. ἐπὶ κόμης, λύω τὴν κόμην, ἀποσυμπλέκω· κ. παθ. : **μαλλιὰ ξεπλεγμένα·** **2)** ρηματ.π. ξέπλεγμα, ξέπλεγος ἢ ξέπλεκος.

ξεπλένω δημ. κ. ξεπλύνω, άόρ. (ἐ)ξέπλυνα, παθ. -ένομαι, άόρ. (ἐ)ξεπλύθηκα, μτχ. παρακ. ξεπλυμένος, ἐκπλύνω, κατακλύζω δι' ὕδατος, πλύνω μὲ πολὺ νερὸ τὰ ἤδη πλυθέντα, ὥστε νὰ ἀπαλλαχθοῦν τοῦ ρύμματος : **δὲν ξέπλυνες τὸ ποτήρι καὶ μυρίζει, - νὰ ξεπλύνῃς τὰ ροῦχα·** || κ. μέσ. **ρίξε μου λίγο νερὸ νὰ ξεπλυθῶ·** **2)** μτφ. ἐκπλύνω δι' ὕβρεων, καθυβρίζω : **ἦρθε καὶ μᾶς ξέπλυνε μὲ τὶς βρισιές της, - ἔννοια σου καὶ 'γὼ θὰ σὲ ξεπλύνω καλά·** **3)** μέσ. συνήθ. κτ. μτχ. παθ. παρακ. ἀποβάλλω, χάνω τὸ χρῶμά μου, ξεθωριάζω : **ξεπλυμένο χρῶμα·** **4)** μτφ. ἀποκαθαίρω τινὰ ἠθικῶς, ἐξαγνίζω : Βαλαωρ.Φωτ.2,217 **δὲ θὰ μὲ λειώσῃ ἡ μαύρη γῆ, ἂν δὲν ξεπλύνω πρῶτα αὐτό μου τὸ μελάνωμα·** **5)** ἀμτβ. κ. μέσ. καταστρέφομαι οἰκονομικῶς, ναυαγῶ : **μὲ τὶς ἀρρώστιες ποὺ μᾶς βρῆκαν ξεπλυθήκαμε, - τώρα εἶναι ξεπλυμένοι, δὲν ἔχουν τίποτα στὸ μαγαζί τους·** **6)** ρηματ.π. ξέπλυμα.

ξεπληρώνω δημ. ἀποτίνω : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 26,6 **τὰ ξεπληρώνουμε ὅλα κι ἐδῶ κάτου, | καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα χρέη,** ΜΜ **νά σᾶς τὸ ξεπληρώνῃ ὁ Θιός, ὅλο φλουρὶ καὶ μάλαμα.**

ξέπλυμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπλένω, ἡ δι' ὕδατος κατάκλυσις πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ρυμμάτων· **2)** μτφ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὑδαρής, ἄγευστος, ἀνούσιος : **αὐτὴ ἡ σούπα εἶναι ξέπλυμα·** **3)** μτφ. ἐπὶ προσ. ἰδ. γυναικῶν κ. ὡς ὕβρις : **νὰ χαθῇ τὸ ξέπλυμα·** **4)** τὸ μετὰ τὴν ἔκπλυσιν ἀπομένον ὕδωρ, τὸ ἀπόπλυμα.

ξεπλύνω δημ. ἄ. ξεπλένω βλ.λ.

ξεποδαριάζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεποδάριασα, παθ. -άζομαι, ἐξεποδαριάστηκα, μτχ. παρακ. ξεποδαριασμένος, καταπονῶ τοὺς πόδας τινὸς διὰ μακροῦ δρόμου, ταλαιπωρῶ τινα εἰς τὸν δρόμον : **μὲ ξεποδάριασε στοὺς δρόμους·** || παθ. κ. μέσ. **ξεποδαριάστηκα νὰ σὲ κυνηγῶ. - εἶναι ξεποδαριασμένος ἀπὸ τὸ κυνήγι·** **2)** ρηματ.π. ξεποδάριασμα.

ξεποδάριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεποδαριάζω βλ.λ.

ξεπορταρός (ὁ) δημ. αὐλακωτὴ πλὰξ ξυλίνη, ἐφ' ἧς τοποθετοῦνται τὰ τουπία μετὰ τοῦ νωποῦ τυροῦ, διὰ νὰ ἀποστραγγίσῃ τὸ τυρόγαλα.

ξεπορτίζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεπόρτισα, παθ. μτχ. παρακ. ξεπορτισμένος, ἐξαναγκάζω, ἀφήνω τινὰ νὰ ἐξέλθῃ ἢ νὰ φύγῃ ἐκ τῆς οἰκίας, νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν πόρτα : **τὰ ξεπόρτισες μέσ' στὸ μεσημέρι τὰ παιδιά·** || κ. ἀμτβ. ἐξέρχομαι, φεύγω ἐκ τῆς οἰκίας μου, ἰδ. κρυφίως : **ὁ νοῦς του εἶναι πότε νὰ φάῃ καὶ νὰ ξεπορτίσῃ, - ξεπορτισμένες εἶναι οἱ κόρες της·** **2)** ρηματ.π. ξεπόρτισμα.

ξεπόρτισμα (τὸ) δημ. ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς οἰκίας, ἰδ. κρυφίως.

ξεπούλημα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπουλῶ, ἡ ἐξάντλησις τῶν πρὸς πώλησιν ἐμπορευμάτων : **ἦρθες ἀπάνω στὸ ξεπούλημα·** **2)** ἡ πώλησις εἰς εὐθηνάς, συγκαταβατικὰς τιμάς : **ὅλα στὸ ξεπούλημα·** || φρ. **βγάνω στὸ ξεπούλημα** ἐκθέτω πρὸς πώλησιν ἀντὶ μικρᾶς τιμῆς.

ξεπουλλιάζω δημ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, καταλείπω τὴν φωλεάν, παύω νὰ εἶμαι νεοσσός, πουλί· **2)** μτφ. ἐπὶ νεανίου, κτῶμαι ἐλευθερίαν καὶ αὐτενέργειαν· **3)** ρηματ.π. ξεπούλλιασμα.

ξεπούλλιασμα (τὸ) δημ. ὁ καιρός, καθ' ὃν οἱ νεοσσοὶ καταλείπουσι τὰς φωλεάς των· **2)** ὁ καταλείπων τὴν φωλεάν του νεοσσός : **ὁ κότσυφας ποὺ χτύπησες εἶναι ξεπούλλιασμα.**

ξεπουλῶ δημ. κ. -άω, άόρ. (ἐ)ξεπούλησα κ. παθ. (ἐ)ξεπουλήθηκα, πωλῶ ἐξ ὁλοκλήρου κτήματα, πράγματα ἢ ἐμπορεύματα : **δὲν τοῦ 'χει μείνει τίποτε ἀπὸ τὰ χτήματα· ὅλα τὰ ξεπούλησε·** || κ. μέσ. : ΜΜ **πῶς ἐξεπουληθήκαμε ὅλοι, μεγάλοι καὶ μικροί, γιὰ νὰ σὲ κάμωμε καλά·** || κ. ἀμτβ. ἐπὶ ἐμπόρων, ἐξαντλῶ τὸ πρὸς πώλησιν, δὲν μοῦ μένει τίποτα : **αὐτὸς ξεπούλησε καὶ μεῖς δὲν κάναμε σεφτέ·** **2)** ἐπὶ ἐμπόρων, πωλῶ, ἐκποιῶ ὡρισμένα εἴδη εἰς εὐθηνὰς τιμάς : **αὔριο ὅσα μείνανε θὰ τὰ ξεπουλήσουμε·** **3)** ρηματ.π. ξεπούλημα.

ξεπουπουλιάζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεπουπούλιασα, παθ. -άζομαι, άόρ. (ἐ)ξεπουπουλιάστηκα, μτχ. παρακ. ξεπουπουλιασμένος, ἀφαιρῶ τὰ πτίλα, τὰ πούπουλα πτηνοῦ, μαδῶ· || ἐπὶ γυναικῶν μαχομένων, ἀφαιρῶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς : **τὴν ἔπιασε καὶ τὴν ξεπουπούλιασε·** **2)** ἀμτβ.κτῶμαι, βγάζω πούπουλα· **3)** ρηματ.π. ξεπουπούλιασμα.

ξεπουπούλιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεπουπουλιάζω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις τῶν πτίλων πτηνοῦ· || ξεμάλλιασμα, ἐπὶ μαχομένων γυναικῶν· **2)** ἐπὶ πτηνῶν, ἡ κτῆσις πτίλων.

ξεπροβάλλω δημ. προβάλλω.

ξεπροβοδίζω δημ. ἄ. ξεπροβοδῶ βλ.λ.

ξεπροβόδισμα (ἡ) δημ. ἡ προπομπή, ἡ κατευόδωσις : **πήγαμε στὸ ξεπροβόδισμά της.**

ξεπροβοδῶ δημ. κ.-άω κ. ξεπροβοδίζω συνοδεύω ἀναχωροῦντα, προπέμπω, κατευοδώνω : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 23,30 **χειμωνικὲς βοὲς ξεπροβοδοῦσαν τῶν λουλουδιῶν τὸ στερνὸ μύρο·** **2)** ρηματ.π. ξεπροβόδισμα.

ξερά ἐπίρρ. δημ. ἀποτόμως, ψυχρῶς, ξηρῶς : **τοῦ μίλησε ξερά.**

ξέρα (ἡ) δημ. βράχος ἐν τῇ θαλάσσῃ μόλις καλυπτόμενος, ὕφαλος, σκόπελος : **ἔπεσε ἡ βάρκα στὴν ξέρα·** **2)** ἀνομβρία, ξηρασία, ξεραΐλα.

ξεραγκιανός-ή-ό δημ. ἄ. ξερακιανός βλ.λ., ὁ ἰσχνός, λεπτός.

ξεράδι (τὸ) δημ. ὁ ἐπὶ τοῦ δένδρου ἢ φυτοῦ ξηρὸς κλάδος : **ἔκοψε ὅλα τὰ ξεράδια ἀπὸ τὶς ἐλιές·** **2)** γεν. ξύλον ξηρόν, φρύγανον : Βιζυην. ἡ Μητέρα τῶν 'Επτὰ 97 **καὶ κάπου, π' ἀπὸ δίπλα της ἕνα ξεράδι σφίγγει καὶ νὰ τὸ ρίξῃ στῆς φωτιᾶς τ' ἀχόρταγο λαρύγγι τανύζεται ἀπλοχερνᾶ·** **3)** μτφ. ἐν φρς δηλούσαις περιφρόνησιν, ἡ χείρ, ὁ πούς : **μὴ σηκώνῃς τὸ ξεράδι σου,**

γιατί σοῦ τὸ κόβω, - μάζεψε **τὰ ξεράδια** σου ποὺ τ' ἅπλωσες **ὡς ἐδῶ κάτω**· πρβλ. ξερὸς 8)· **4)** ὡς κατάρα λεγομένη ὅταν βήχῃ τις.

ξεραΐλα (ἡ) δημ. κ. ξεραΰλα αὐχμός, ἀνομβρία, ξηρασία.

ξεραίνω δημ. κ. ξηραίνω, ἀόρ. (ἐ)ξέρανα, παθ. **-αίνομαι,** ἀόρ. παθ. **(ἐ)ξεράθηκα,** ἀφαιρῶ τινος τὸ ὕδωρ, τὴν ὑγρασίαν, τὸν χυμόν, τὴν ἰκμάδα, στεγνώνω, ἀποξηραίνω : **ἡ ζέστη ξέρανε τὰ φυτά, - ὁ ἀέρας ξέρανε τοὺς δρόμους, - ξεραίνομε τὰ σῦκα·** κ. παθ. : Βαλαωρ. ὁ Δῆμος καὶ τὸ Καρυοφύλλι του 30 **καὶ λειώσουνε τὰ χιόνια τους καὶ ξεραθοῦν οἱ λόγγοι, - βγάλε τὰ ξύλα στὸν ἥλιο νὰ ξεραθοῦν·** **2)** καθιστῶ τι ἀναίσθητον : **μοῦ ἔδωσε μιὰ στὸ χέρι καὶ μοῦ τὸ ξέρανε·** || κ. παθ. πάσχω ἀναισθησίαν : **τὰ χέρια μου ξεραθήκανε ἀπὸ τὸ κρύο·** **3)** μέσ. μένω κατάπληκτος, ἐνεός, ἀποσβολωμένος : **ξεράθηκα σὰν τὸν εἶδα α' αὐτὰ τὰ χάλια** (κατεπλάγην)· || φρ. **ξεράθηκα στὰ γέλια** (ἐλιποθύμησα ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια)· || ἰδιωμ. φονεύω, σκοτώνω : **θὰ τὸν ξεράνουν, ἅμα δὲν τὴν παντρευτῇ·** || μέσ. ἀποθνήσκω, πεθαίνω : **χθὲς τὸ βράδυ ἐξεράθηκε ὁ ἀδερφός του.**

ξέρακας (ὁ) δημ. τὸ ξηρὸν δένδρον, ἰδ. τὸ ἐκ κεραυνοῦ ἀπανθρακωθέν : δ.τραγ. **ὅταν ἀνθίσ' ὁ ξέρακας.**

ξερακιανός-ή-ό δημ. κ. **ξεραγκιανός** ἐπὶ προσ., ὁ λεπτός, ἰσχνός, λιπόσαρκος.

ξέρασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξερνῶ, ὁ ἐμετός· **2)** μτφ. συνήθ. κτ. πληθ. λόγοι ἀνόητοι, φλυαρίαι, σαχλαμάρες : **δὲν μπορῶ ν' ἀκούω αὐτὰ τὰ ξεράσματα·** || κ. γεν. ἐπὶ προσ. ὡς ὕβρις.

ξερατὸ (τὸ) δημ. ἡ ἔμεσις, τὸ ἔμεσμα : **τὸν ἔπιασε ἡ θάλασσα καὶ ἄρχισε τὸ ξερατό·** **2)** μτφ. λόγος ἄχαρις, ἀνόητος, σαχλαμάρα, ξέρασμα· **3)** ναυτ. κτ. πληθ. ὕφαλοι μύρμηκες, ἀποκαλυπτόμενοι κατὰ τὰς ρηχίας.

ξερὴ (ἡ) δημ. εἶδος παιγνίου παιζομένου διὰ 52 παιγνιοχάρτων καὶ ἀποτελοῦντος παραλλαγὴν τῆς κοντσίνας, πάστρα· **2)** τὸ ἀνδρικὸν πέος.

ξεριάς (ὁ) δημ. χείμαρρος ξηραινόμενος, ὅταν δὲν τροφοδοτῆται ὑπὸ ὄμβρου ἢ τήξεως χιόνων.

ξερικός-ή-ό δημ. ἐπὶ γαιῶν, ὁ μὴ ὑπὸ πηγαίων ὑδάτων ἀπ' εὐθείας ποτιζόμενος, ἀντίθ. ποτιστικός· **2)** ἐπὶ φυτῶν καὶ γεωργικῶν προϊόντων, ὁ παραγόμενος, ἀναπτυσσόμενος ἄνευ ποτίσματος, ἀντίθ. ποτιστικός : **ξερικὰ φασόλια, - ξ- ντομάτα.**

ξερίχι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ οἰνοφόρος.

ξερνῶ μσν. κ. δημ. κ. **-άω,** ἀόρ. **(ἐ)ξέρασα,** μτχ. παθ. **ξερασμένος,** ἐκβάλλω δι' ἐμέτου, ἐξεμῶ, κάμνω ἔμετον : Ἐρωτόκρ. 3,81 **ξερνᾷ τη, δὲν τὴ δέχεται, πρὶ στὴν κοιλιάν του σώσῃ, - τὸν ἔπιασε ἡ θάλασσα καὶ ξερνάει·** **2)** μτφ. ὑφίσταμαι τὰ ἐπίχειρα κακῆς μου πράξεως : **ἔννοια σου καὶ θὰ τὰ ξεράσῃς τὰ ὅσα μοῦ ἔκαμες·** **3)** ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐκβράζω εἰς τὴν ξηράν : **τὸν ξέρασε ἡ θάλασσα·** **4)** ρηματ. π. ξέρασμα, ξερατό.

ξερόβηχας (ὁ) δημ. ξηρὸς βὴξ ἄνευ πτυέλων.

ξεροβήχω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξερόβηξα, ἐνοχλοῦμαι ὑπὸ ξηροῦ βηχός, βήχω χωρὶς νὰ ἐκβάλλω φλέγματα· **2)** βήχω ἐπίτηδες, ὅπως ἀκουσθῶ ἢ προκαλέσω τὴν προσοχήν τινος : **περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ ξερόβηξε.**

ξεροβόρι (τὸ) δημ. βορρᾶς ξηρὸς καὶ ψυχρός, ἄνευ βροχῆς.

ξεροβούνι (τὸ) δημ. μικρὸν ὄρος, βουνὸ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλαστήσεως.

ξεροβράχια (τὰ) δημ. οἱ ὅλως ξηροί, οἱ γυμνοὶ βλαστήσεως τόποι βράχου τινός : Ζερβ. Τραγ. ΚΚ 21,9 **κι ἀκόμ' ἀχνοφωτᾶν τὰ ξεροβράχια.**

ξερόβρυση (ἡ) δημ. κρήνη ἧς τὸ ὕδωρ ἐστείρευσε, πηγὴ στειρεύσασα.

ξερόγελα (τὸ) δημ. βεβιασμένοι γέλωτες.

ξεροκαμπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. πεδιὰς ξηρά, ἄνυδρος, ἄφορος, ἐν εἴρων. φράσεσιν, οἷον κτηματίας - **δήμαρχος πάσης ξεροκαμπίας.**

ξεροκατάπιμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεροκαταπίνω βλ.λ.

ξεροκαταπίνω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξεροκατάπια,** καταπίνω τὸν σιελόν μου· **2)** μτφ. ἀνέχομαί τι ἀδιαμαρτυρήτως εὑρισκόμενος ἐν ἀμηχανίᾳ : **τ' ἀκούει καὶ ξεροκαταπίνει·** **3)** ρηματ. π. ξεροκατάπιμα.

ξεροκέφαλος-η-ο δημ. ὁ νωθρὸς τὴν διάνοιαν, ὁ χοντροκέφαλος· **2)** ὁ καθ' ὑπερβολὴν πείσμων, ὁ πεισματάρης.

ξεροκοκκινίζω δημ. ἐρυθριῶ ἐξ ἐντροπῆς, κοκκινίζω· **2)** ρηματ. π. ξεροκοκκίνισμα.

ξεροκοκκίνισμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἀναισχύντου, ἡ ἐξ ἐντροπῆς ἐρυθρίασις, τὸ κοκκίνισμα : **τὸ ξεροκοκκίνισμα ἡ προσωπίδα του δὲν τὸ ξέρει.**

ξεροκόμματο (τὸ) δημ. τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου· || κτ. πληθ. τὰ ὑπολειπόμενα μετὰ τὸ γεῦμα, τὰ περισσεύματα τῆς τραπέζης.

ξερολίθι (τὸ) δημ. τοῖχος ἐκτισμένος διὰ λίθων ἄνευ συνδετικοῦ κονιάματος, ἡ ξηρολιθοδομή, ἡ ξερολιθιά.

ξερολιθιά (ἡ) δημ. τὸ ξερολίθι βλ.λ.

ξερόμαντρα (ἡ) δημ. περίβολος, μάνδρα ἐκ λίθων μὴ συνηνωμένων διὰ συνδετικῆς ὕλης, ἀπὸ ξερολιθιά.

ξερομασῶ δημ. κ. **-άω** μασῶ χωρὶς νὰ ἔχω τι εἰς τὸ στόμα μου : **ξερομασάει τὴ γλῶσσά του·** || μτφ. ἐν φρ. **ξερομασάει τὰ λόγια του** δὲν ὁμιλεῖ ἀπεριφράστως, προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ κάτι.

ξερὸν (τὸ) ἡ γῆ, ἡ ξηρά, π. Ὁμ. ἅπαξ : Ὀδ. Ε 402 **ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο,** Φανί. ἐν ΑΠ 6,304 **ποτὶ ξερὸν ἔλθ' ἀπὸ πέτρας·** πρβλ. Ἀπολλ. Ρ 3,322.

ξερονήσι (τὸ) δημ. νῆσος ξηρὰ ἄνευ ὕδατος ἢ ἄνευ πολλῆς χλωρίδος.

ξεροπήγαδο (τὸ) δημ. φρέαρ, πηγάδι ξηρὸν ἄνευ ὕδατος.

ξεροποδιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ οἰνοφόρος.

ξεροπόταμο (τὸ) δημ. κ. **-ος** (ὁ) χείμαρρος, ποτάμι ξερό, ἄνευ ὕδατος κατὰ τὸ θέρος.

ξερός-ή-ό δημ. ὁ ἀποβαλὼν τοὺς χυμούς, τὴν ἰκμάδα του, ἀντίθ. χλωρός, νωπός : Σολωμ. 192,10 **δόξα χ' ἡ μαύρη πέτρα του καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι,** παροιμ. **κοντὰ στὰ ξερὰ καίγονται καὶ τὰ χλωρὰ** (ὅτι συχνὰ μετὰ τῶν ἐνόχων ὑφίστανται ζημίας καὶ οἱ ἀθῷοι)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λεπτός, ὁ ἰσχνός, λιπόσαρκος, ξερακιανός· **3)** ἐπὶ τόπων, ὁ ἀπεφιλωμένος : **ξερὸς τόπος, - ξερὸ νησί·** **4)** μτφ. ἄκαμπτος, ἀκίνητος, ἀναίσθητος : **ἔπεσε ξερὸς στὸν ὕπνο·** **5)** ὁ νεκρός, ὁ πεθαμένος : ΜΜ **γιὰ δὲν ἐστόλισε γαμπρὸ | οὔτε ξερὸ οὔτε ζωντανό·** **6)** ὁ μόνος, ὁ ἄνευ ἄλλου, μοναχός : **ἐγὼ εἶμαι ξερὸ καρμὶ** (χωρὶς στενοὺς συγγενεῖς, χωρὶς οἰκογένειαν), - **σήμερα περάσαμε μὲ ξερὸ ψωμὶ** (χωρὶς προσφάγι)· **7)** ἐν φρ. **ξερὸ κεφάλι** ἄνθρωπος πείσμων ἢ δύσνους, ξεροκέφαλος : **τὸ ξερό σου τὸ κεφάλι τὰ φταίει·** **8)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν φρς δηλούσαις περιφρόνησιν, ἡ χείρ, ὁ πούς, τὸ ξεράδι : **μὴ σηκώνῃς τὸ ξερό σου, γιατί σοῦ τὸ κόβω, - μάζεψε τὰ ξερά σου ποὺ τ' ἅπλωσες ὡς ἐδῶ κάτω·** || ὁμ. **τὸ ξερὸ** ἐν χρ. ἀντὶ τὸ κεφάλι : **θὰ χτυπήσῃς τὸ ξερό σου στὸν τοῖχο·** **9)** ἡ ξερὴ ὡς οὐσ. βλ.λ.

ξεροσταλιάζω δημ. ἐπὶ προσ. μένω ἀκουσίως ἢ ἀναγκαστικῶς ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔν τινι τόπῳ· **2)** ποθῶ καθ' ὑπερβολήν : Ζερβ. Τραγ. ΚΚ 5,28 **ποὺ γιὰ τὴ νιότη κι οἱ γεροὶ θὰ ξεροσταλιάζουν.**

ξεροτηγανίζω δημ., άόρ. (έ)**ξεροτηγάνισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεροτηγανισμένος,** τηγανίζω δι' όλίγου έλαίου ή βουτύρου : **δὲν εἶχα πολὺ λάδι καὶ τὰ ξεροτηγάνισα τὰ φάρια·** **2)** καθιστῶ τι ξηρὸν διὰ τοῦ τηγανίσματος, παρατηγανίζω : **τὶς ἐξεροτηγάνισες τὶς πατάτες·** κ. παθ. : **τὰ φάρια εἶναι ξεροτηγανισμένα·** **3)** μτφ. ταλαιπωρῶ συνεχῶς : **μὲ ξεροτηγανίζει κάθε μέρα αὐτὸ τὸ παιδί·** ‖ συνήθ. παθ. ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω : **ὅλοι σ' ἕνα τηγάνι ξεροτηγανιζόμαστε** (ὁμοίως ὑποφέρομεν, βασανιζόμεθα)· **4)** ρηματ. π. ξεροτηγάνισμα, ξηροτηγανιστὸς (ἡ -ητός).

ξεροτηγάνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεροτηγανίζω βλ.λ., τηγάνισμα δι' ὀλίγου ἐλαίου ἢ βουτύρου.

ξεροτήγανο (τὸ) δημ. συνήθ. **κτ.** πληθ. εἶδος λαϊκοῦ γλυκίσματος, δίπλες.

ξερότοπος (ὁ) δημ. τόπος ξηρός, ἄνυδρος, ἄνευ ὑγρασίας· **2)** τόπος ἄνευ βλαστήσεως καὶ κήπων διὰ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος.

ξερότριμμα (τὸ) δημ. ἡ ἐν καιρῷ ξηρασίας ἢ μετὰ μικρὸν ὑετὸν γινομένη ἀροτρίασις.

ξεροτρόχαλος (ὁ) δημ. τοῖχος κατεσκευασμένος ἐκ λίθων, ἐκ τροχάλων, μὴ συνηνωμένων διὰ συνδετικῆς ὕλης : Κορ.'Ατ.4Α,356.

ξεροφαγία (ἡ) δημ. γεῦμα ἐξ ἄρτου μόνου καὶ ὕδατος· **2)** γεῦμα πρόχειρον, χωρὶς μαγειρευμένα ἐδέσματα : **σήμερα περάσαμε ξεροφαγία.**

ξερόφυλλο (τὸ) δημ. φύλλον ξηρόν : Γρυπ. Σκ.Τερρ.52,3 **δέρνει τὶς στοῖβες τὰ ξερόφυλλα τὸ πρωτοβρόχι.**

ξεροχόρταρο (τὸ) δημ. κ. **ξερόχορτο** πᾶν φυτόν, οὗ οἱ κλάδοι καὶ τὰ φύλλα περιέχουσιν ἐλαχίστην ποσότητα χυμῶν· **2)** τὸ φυτὸν ἕλυμος ὁ ἀπαλόθριξ.

ξεροφήνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεροφήθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεροφημένος,** φήνω τι μέχρις ὅτου καταστῇ ξηρόν : **τὰ ξερόφησες τὰ φάρια.**

ξερόψωμο (τὸ) δημ. ἄρτος ἕωλος, μπαγιάτικος· **2)** ἄρτος τρωγόμενος ἄνευ ὄψου, χωρὶς ἄλλο προσφάγι : **τρῶμε ξερόψωμα.**

ξερραγιάζω δημ. κ. **ξερρωγιάζω** ἀφαιρῶ τὰς ῥάγας τῆς σταφυλῆς, μαδῶ **τὸ σταφύλι·** **2)** ρηματ.π.ξερράγιασμα.

ξερράγιασμα (τὸ) δημ. κ. ξερρώγιασμα ἡ ἀφαίρεσις τῶν ῥαγῶν τῆς σταφυλῆς, τὸ μάδημα τοῦ σταφυλιοῦ.

ξερρηχαίνω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**ξερρήχανα,** γίνομαι τελείως ῥηχός, ἀβαθής, ῥηχαίνω.

ξερρίζωμα (τὸ) (ξερριζώνω) δημ. ἡ ἐκ τῆς ῥίζης ἐξαγωγή, ἡ ἐκρίζωσις, τὸ βγάλσιμο : Ζερβ. Μῦθ.Ζ 81 **ἡ τρῦπα ποὺ θὰ ἐγινότουν ἀπὸ τὸ ξερρίζωμα θὰ πήγαινε τόσον βαθιά, ὥστε νὰ βρῇ τὴν κορυφὴ τῆς κολάσεως.**

ξερριζώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξερρίζωσα,** παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)**ξερριζώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξερριζωμένος,** ἐκβάλλω πρόρριζον, ἐκριζῶ, βγάνω ἀπὸ τὴ ῥίζα · 'Ερωτόκρ.4,1891 **κι ἔρθη τ' ἀλέτρ' ἀλύπητα, βαθιὰ τὸ ξερριζώσῃ,** Βαλαωρ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 2 **δέντρο . . ποιὸ χέρι σὲ ξερρίζωσε, ποιὰ δύναμη σ' ἐπῆρε ἀπὸ τὴ ῥάχη τοῦ βουνοῦ καὶ σ' ἔρριξε στὸ κῦμα;,** Ζερβ.Μῦθ. Ζ 80 **ἐκεῖνος ποὺ ἤθελε προφθάσει.. νὰ τὸ ξερριζώσῃ·** κ. παθ. : Βαλαωρ.Τὸ ξερριζωμένο δέντρο 74 **τὰ δέντρα ἐτρίζαν καταγῆς, γυρτά, ξερριζωμένα·** **2)** μτφ. ἐκριζῶ, καταστρέφω, ἐξαφανίζω : 'Ερωτόκρ.2,278 **δὲν ἠμπορεῖ μιὰ μπιστικὴ φιλιὰ νὰ ξερριζώσου·** ‖ κ. μέσ. καταστρέφομαι τελείως : **τὸν καιρὸ τῆς χολέρας σπίτια ἀλάκερα ξερριζωθήκανε, - ὁ 'Ελληνισμὸς τῆς Μ. 'Ασίας ξερριζώθηκε·** **3)** ρηματ. π. ξερρίζωμα.

ξερρογιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξερρόγιασα, λαμβάνω ὀπίσω τὸ μίσθιον, βγάνω ἀπὸ τὴ ῥόγα, ἀπὸ τὴν σύμβασιν : ξερρόγιασε τὸ παιδί του (ἀπέσυρεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ὅπου τὸ εἶχε τοποθετήσει)· **2)** ρηματ. π. ξερρόγιασμα.

ξερρόγιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξερρογιάζω βλ.λ.

ξερρωγιάζω δημ. ἄ. ξερραγιάζω βλ.λ.

ξερρώγιασμα (τὸ) δημ. ἄ. ξερράγιασμα βλ.λ.

ξέρω μσν. κ. δημ. ἄ. ἠξεύρω βλ.λ.

ξεσαβουριάζω δημ. ἄ. ξεσαβουρώνω βλ.λ.

ξεσαβούρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσαβουρώνω, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἕρματος, τῆς σαβούρας, ἡ ἀφερμάτισις.

ξεσαβουρώνω δημ. κ. **ξεσαβουριάζω,** ἀόρ. (ἐ)**ξεσαβούρωσα** κ. μτχ. παθ. παρακ. **ξεσαβουρωμένος,** ἐπὶ πλοίου, ἀφαιρῶ τὸ ἕρμα, τὴν σαβούραν ἀπὸ τοῦ σκάφους, ἀφερματίζω· ‖ κ. ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ ἕρμα, τὴ σαβούρα μου : **τὸ καράβι ξεσαβουρώνει, γιὰ νὰ φορτώσῃ σίδερα·** **2)** μτφ. ἀπαλλάσσω τι παντὸς ἀχρήστου, ἀπὸ τοῦ περιττοῦ φόρτου του, ἀπὸ τὴ σαβούρα, ἐκκαθαρίζω, κενῶ· ‖ κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσομαι βάρους τινὸς ἢ περιττοῦ φόρτου· **3)** **ρηματ. π.** ξεσαβούρωμα, ξεσαβούρωτος.

ξεσαβούρωτος-η-ο (ξεσαβουρώνω) δημ. ἐπὶ πλοίου, ὁ μὴ ἔχων ἕρμα, ὁ χωρὶς σαβούραν : **τὸ καΐκι ταξιδεύει ξεσαβούρωτο·** ‖ ὁ μὴ ἔχων ἐπαρκὲς ἕρμα.

ξεσαμάρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσαμαρώνω βλ.λ. : **τὸ ξεσαμάρωμα τοῦ γαϊδάρου.**

ξεσαμαρώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσαμάρωσα** κ παθ. (ἐ)**ξεσαμαρώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεσαμαρωμένος,** ἀφαιρῶ τὸ σάγμα ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, βγάζω τὸ σαμάρι : **πῆγε νὰ ξεσαμαρώσῃ τὸ γάϊδαρο·** ‖ κ. μέσ. : **ὁ γάϊδαρος ξεσαμαρώθηκε** (τοῦ ἔπεσε τὸ σαμάρι)· **2)** ρηματ.π ξεσαμάρωμα, ξεσαμάρωτος.

ξεσαμάρωτος-η-ο (ξεσαμαρώνω) δημ. ἐπὶ ὑποζυγίου, ὁ μὴ ἔχων σάγμα, σαμάρι, ὁ ξέστρωτος : **γάϊδαρος - μουλάρι ξεσαμάρωτο·** ‖ ἐν μτφ. φρ. γάϊδαρος **ξεσαμάρωτος** μεγάλος παλιάνθρωπος, ἀφιλότιμος.

ξεσβερκιάζομαι δημ. ξεσβερκώνομαι βλ.λ. **2)** κοπιάζω πολύ : **ξεσβερκιάζεται στὴ δουλειά·** **3)** ρηματ. π. ξεσβέρκιασμα.

ξεσβέρκωμα (τὸ) δημ. κ. **ξεσβέρκιασμα** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσβερκώνομαι βλ.λ., ὁ πόνος εἰς τοὺς μῦς τοῦ τραχήλου ἐκ καμάτου.

ξεσβερκώνομαι δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσβερκώθηκα,** αἰσθάνομαι πόνον εἰς τοὺς μῦς τοῦ τραχήλου ἐκ καμάτου, βγάνω τὸ σβέρκο μου· **2)** συνεκδ. στρέφω ἐπιμόνως τὴν κεφαλὴν πρός τι μέρος, ξελαιμιάζομαι : **ξεσβερκώθηκα νὰ κοιτάζω κατὰ κεῖ τόση ὥρα·** **3)** ρηματ. π. ξεσβέρκωμα.

ξεσέλλωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσελλώνω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἐφιππίου, τὸ βγάλσιμο τῆς σέλλας ἀπὸ τ' ἄλογο : **τὸ ξεσέλλωμα τ' ἀλόγου.**

ξεσελλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσέλλωσα** κ. παθ. (ἐ)**ξεσελλώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεσελλωμένος,** ἀφαιρῶ τὸ ἐφίππιον ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου, βγάζω τὴ σέλλα : **νὰ ξεσελλώσῃς τὸ ἄλογο·** **2)** ῥίπτω κάτω ἀπὸ τὸ ἐφίππιον τοῦ ἵππου, ἀπὸ τὴ σέλλα τ' ἀλόγου, ἐκτραχηλίζω : 'Ερωτόκρ.1,1163 **σκοτώνει καὶ τὸ δεύτερο, τὸν τρίτο ξεσελλώνει·** **3)** ρηματ.π.ξεσέλλωμα, ξεσέλλωτος.

ξεσέλλωτος-η-ο (ξεσελλώνω) δημ. ὁ μὴ ἔχων ἐφίππιον, ὁ χωρὶς σέλλαν : ἄλογο ξεσέλλωτο.

ξεσέρνω δημ. κ. ξεσούρνω, ἀόρ. (ἐ)ξέσυρα **κ** παθ. (ἐ)**ξεσύρθηκα,** μετακινῶ τι σύρων αὐτό,

σύρω : μὴ ξεσέρνῃς τὰ πόδια σου, - ξέσυρε τὸ τραπέζι πάρα πέρα· || κ. ἀμτβ. μετακινοῦμαι : τώρα δὲν ξεσούρνει τὸ τραπέζι· || ναυτ. σύρω τὰς ἀγκύρας· **2)** μτφ. μετακινῶ, ἀπομακρύνω : Γρυπ.Σκ.Τερρ.Τὰ ρόδα τοῦ Ἡλιογάβαλου || ὅπου φεγγάρι ἀπόκρυφο τραβάει φυρονεριὰ) καὶ τὴν ξεσέρνει ἀνίδεη στῆς θάλασσας τὰ βάθη· || κ. ἀμτβ. μετακινοῦμαι, ἀπομακρύνομαι, παραμερίζω : ξέσυρε καὶ σὺ λιγάκι ἀπὸ τὸ σπίτι νὰ πάρῃς ἀέρα· **3)** ἐπὶ ποταμοῦ, παρασύρω τὰ χώματα ἀγροῦ· **4)** ἐξάγω σιγὰ - σιγά, βγάζω : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 80 σφίγγει τὰ κρύα τὰ μαλλιὰ . . ξεσέρνει τὸ κεφάλι.

ξεσήκωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσηκώνω, ἡ μετὰ βίας, μετὰ σπουδῆς ἢ κατόπιν πιέσεως ἀναχώρησις, ἀπομάκρυνσις· **2)** ἐπὶ σχεδίου ἢ εἰκόνος, ἡ πιστὴ ἀναπαράστασις τῶν διαφαινομένων γραμμῶν τοῦ πρωτοτύπου : ξεσήκωμα τοῦ σχεδίου· **3)** ἡ ἀντιγραφή : ξεσήκωμα τοῦ λογαριασμοῦ - τῆς συνταγῆς.

ξεσηκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσήκωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεσηκώθηκα, μτχ. παρακ. ξεσηκωμένος, ἐξαναγκάζω πρὸς ἀπομάκρυνσιν, ἀπομακρύνω μετὰ βίας, μετὰ σπουδῆς : ἦρθε καὶ μᾶς ξεσήκωσε νὰ πᾶμε στὸ θέατρο,-μᾶς ἐξεσήκωσαν ἀπὸ τὸ σπίτι χωρὶς νὰ τὸ περιμένωμε· **2)** διαταράσσω, ἀναστατῶ : μᾶς ξεσήκωσε μὲ τὶς φωνές του· **3)** ἐπὶ χάρτου ἢ ὀθονίου ἡμιδιαφανοῦς ἐπιτιθεμένου ἐπί τινος σχεδίου, εἰκόνος κτт. ἀναπαραστῶ πιστῶς τὰς διαφαινομένας γραμμὰς τοῦ πρωτοτύπου : ξεσήκωσαν τὸ σχέδιο στὸ τζάμι· **4)** ἀντιγράφω : νὰ ξεσηκώσῃς τὸ λογαριασμό μου καὶ νὰ μοῦ τὸν δώσῃς· **5)** ρηματ.π.ξεσήκωμα.

ξέσις-εως (ἡ) (ξέω) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξέω, ἡ λείανσις, τὸ ξύσιμο, τὸ σκάλισμα : Θεόφρ.Φl 5, 6,4 καὶ ἡ πελέκησις δὲ τῶν μαλακωτέρων ῥᾴων καὶ ἡ ξέσις ὁμοίως, καὶ ἔτι λειοτέρα.

ξεσκάζω δημ. κ. ξεσκά(ν)ω, ἀόρ. (ἐ)ξέσκασα, ἀπαλλάσσομαι τῶν ἐκ τῶν φροντίδων δυσαρέστων συναισθημάτων διὰ τῆς ψυχαγωγίας, ἀναλαμβάνω ἐκ τοῦ κόπου, ψυχαγωγοῦμαι : πᾶμε νὰ κάνωμε ἕνα περίπατο γιὰ νὰ ξεσκάσω· **2)** σχάζω, σκάζω κατόπιν βρασμοῦ, ἀνοίγω : βράσε καλὰ τὸ στάρι, ὥσπου νὰ ξεσκάσῃ· **3)** ρηματ.π.ξέσκασμα.

ξεσκαλίζω δημ. ἀνακινῶ, ἀνερευνῶ, ἀναδιφῶ, ἀνασκαλεύω : ἄφησέ τα μὴν τὰ ξεσκαλίζῃς· **2)** ρηματ.π.ξεσκάλισμα.

ξεσκάλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκαλίζω βλ.λ.

ξεσκάλωμα (τὸ) δημ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκαλώνω βλ.λ.

ξεσκαλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκάλωσα, ἀπαλλάσσω τι ἀπὸ ἐμπλοκήν, σκάλωμα, ἐλευθερώνω, ξεπιάνω : ξεσκάλωσε τὸν ἀετὸ ἀπὸ τὸ στῦλο· || κ. ἀμτβ. ἐλευθεροῦμαι, ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τὸ σκάλωμα : σκάλωσα ψηλὰ καὶ πῶς θὰ ξεσκαλώσω· || κ. μτφ. ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ περιπλοκῆς, ξεμπερδεύω· **2)** ρηματ.π.ξεσκάλωμα.

ξέσκασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκάζω βλ.λ.

ξεσκάω δημ. ά. ξεσκάζω βλ.λ.

ξεσκελίζω δημ. χωρίζω τὰ σκέλη, κομματιάζω.

ξέσκεπα ἐπίρρ. δημ. ἀπροκαλύπτως, φανερά : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 56 ξέσκεπα καὶ φανερὰ ἄρχισαν νὰ συνδέωνται ἡ καθεμιὰ μὲ πολλοὺς ἄνδρες.

ξεσκεπάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκέπασα, παθ. (ἐ)ξεσκεπάστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεσκεπασμένος, ἀφαιρῶ τὴν σκέπην, τὸ σκέπασμα, ἐκκαλύπτω : ξεσκεπάσανε τὸ σπίτι τους, - ξεσκέπασε τὸ παιδὶ νὰ πάρῃ ἀέρα· || μέσ. ἀποκαλύπτω ἐμαυτόν, ἐκκαλύπτομαι : ὅλη τὴ νύχτα ξεσκεπάζεται· πρβλ. ξεδιπλώνομαι ἐν εἰδ. σημ.· **2)** μτφ. ἀποκαλύπτω, φανερώνω: Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.139,1 ἀρχινάει τοῦ ξεσκεπάζει ἄλλον κόσμο ὁ λογισμός, - τοῦ τὰ ξεσκέπασε ὅλα· κ. παθ. : ξεσκεπαστήκανε οἱ πομπές τους, - ξεσκεπάστηκε ποιὸς εἶναι· **3)** ρηματ.π.ξεσκέπαστος, ξεσκέπασμα.

ξεσκέπασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκεπάζω βλ.λ.

ξεσκέπαστος-η-ο (ξεσκεπάζω) δημ. ὁ μὴ φέρων σκέπην, σκέπασμα, κάλυμμα, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξέσκεπος : κοιμήθηκα ξεσκέπαστος κι ἐκρύωσα, - σπίτι ξεσκέπαστο.

ξέσκεπος-η-ο δημ. ὁ μὴ φέρων σκέπην, ὁ μὴ σκεπασμένος, ὁ ἀστέγαστος : Παλαμ.Περ.Χαιρ. 108,17 ξέσκεπο σ' ἐσὲ ὅ,τι καὶ ὅ,τι σκεπαστό, Γρυπ.Σκ.Τερρ.25,6 μέτωπο ξέσκεπο, Ζερβ.Λυρ. Σάτ.2,132 σπασμένα, ξέσκεπα κιβούρια εἶχε τριγύρα· || παροιμ. γεννήθηκα σὲ σπίτι ξέσκεπο (εἶμαι εἰλικρινής, ντόμπρος, τὰ λέγω καθαρὰ καὶ ξάστερα)· || κ. ἐπίρρ. -α βλ.λ.

ξεσκίζω μσν. κ. δημ. κ. ξεσχίζω, ἀόρ. (ἐ)ξέσκισα κ. παθ. (ἐ)ξεσκίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεσκισμένος, σχίζω ἐντελῶς, κουρελιάζω : Ἐρωτόκρ.5, 445 μάλλιος κι ἐκεῖνα ξέσκισε, τσαμαρδαρᾶ ἀπομένει, Γρυπ.Σκ.Τερρ.Σὰν παραμύθι 13 καὶ νὰ ξεσκίζῃ τὸ κρινομάγουλό της, - ξέσκισα τὸ βιβλίο μου - τὸ παντελόνι μου· κ. παθ. : φορεῖ ροῦχα ξεσκισμένα· || κ. μέσ. σχίζω τὸ ἔνδυμά μου : ἐπιάστηκα σὲ κάτι ἀγκάθια καὶ ξεσκίστηκα· **2)** ρηματ.π.ξέσκισμα.

ξέσκισμα (τὸ) δημ. κ. ξέσχισμα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκίζω βλ.λ., τὸ σχίσιμο· **2)** μτφ. ἀναίδευμα, ἀναισχυντία : τὸ ξέσκισμά της δὲ λέγεται· πρβλ. ξεσχισμένος βλ.λ.2).

ξεσκισμένος-η-ο δημ. κ. ξεσχισμένος, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσκίζω βλ.λ.· **2)** μτφ. ἰδ. ἐπὶ γυναικὸς ὡς ὕβρις, ἡ ἠθικῶς ἔκλυτος.

ξεσκλάβωμα (τὸ) δημ. ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐλευθερίας εἰς ὑποδούλους, ἡ ἀπελευθέρωσις : τὸ ξεσκλάβωμα τῶν Ἑλλήνων.

ξεσκλαβώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκλάβωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. (ἐ)ξεσκλαβώθηκα, μτχ. παρακ. ξεσκλαβωμένος, ἀποδίδω τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ὑποδούλους, εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ξένου κράτους διαβιοῦντας ὁμογενεῖς, ἀπελευθερῶ· κ. παθ. : Ἐρωτόκρ.5,67, αὐτ.5,331 κι ἐνίκησεν ὁ κύρης τσι κι ἡ χώρα ξεσκλαβώθη· **2)** ἀπαλλάττω τινὰ ἀπό τινος ἐνοχλήσεως· **3)** ρηματ. π. ξεσκλάβωμα.

ξεσχολίζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. ξεσχολισμένος, παύω νὰ φοιτῶ εἰς τὸ σχολεῖον· **2)** μτφ. εἶμαι πλήρως κατηρτισμένος εἴς τι ζήτημα, εἶμαι πολύπειρος, τετραπέρατος : εἶναι ξεσχολισμένος στὶς γυναικοδουλειές.

ξεσκονίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκόνισα κ. παθ. (ἐ)ξεσκονίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεσκονισμένος, ἀφαιρῶ τὴν σκόνην, καθαρίζω ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ : ξεσκονίζω τὰ ἔπιπλα, - ξεσκόνισε λίγο τὸ τραπέζι· **2)** μτφ. ἐπὶ κακῆς σημ., κολακεύω, θωπεύω· **3)** παικτ. δέρω, ξυλοκοπῶ : πρόσεξε, γιατὶ θὰ σοῦ ξεσκονίσω τὴν πλάτη· **4)** ρηματ. π. ξεσκόνισμα, ξεσκονιστήρι, ξεσκονίστρα.

ξεσκόνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκονίζω, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς κόνεως, τῆς σκόνης : μόνο ξεσκόνισμα νὰ μοῦ κάμῃς στὰ παπούτσια· **2)** μτφ. κολακεία, θωπεία : νὰ λείπουν τὰ ξεσκονίσματα· **3)** παικτ. ξυλοκόπημα, ξύλο : τοῦ χρειάζεται ἕνα ξεσκόνισμα.

ξεσκονιστήρι (τὸ) δημ. δέσμη πτερῶν προσηρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον ξυλίνου ῥαβδίου, δι' ἧς ἀφαιρεῖται ἡ κόνις τῶν ἐπίπλων κττ.

ξεσκονίστρα (ἡ) δημ. σάρωθρον ἐπὶ κοντοῦ, δι' οὗ καθαρίζονται οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὀροφὴ οἰκίας.
ξεσκονόπανο (τὸ) δημ. ὕφασμα λινὸν ἢ βαμβακερόν, πανὶ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς κόνεως, διὰ τὸ ξεσκόνισμα.
ξεσκοτίζομαι δημ. μέσ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσκοτίστηκα,** ἀποβάλλω τὴν ζάλην, τὰς φροντίδας μου, παύω νὰ εἶμαι σκοτισμένος.
ξεσκούντημα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουντῶ βλ.λ.
ξεσκουντῶ-άω δημ. κ. **ξεκουντῶ,** παθ. **ξεσκουντιέμαι,** ἀόρ. **ξε(σ)κουντήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσκουντημένος,** ὠθῶ, ὠθίζω, σπρώχνω τινὰ ὅπως τὸν ἐκτοπίσω ἢ τὸν ἀναγκάσω νὰ κινηθῇ : **ξεσκούντησε κάμποσους γιὰ νὰ περάσῃ ἐμπρός, - ξεσκουντώντας ἔφτασα στὴν ἔξοδο'** ‖ κ. παθ. ὑφίσταμαι ὤθησιν πρὸς ἐκτόπισίν μου : **ξεσκουντημένοι ὁλοένα στριμωχθήκαμε σὲ μιὰ γωνιά'** ‖ ὠθῶν σείω τινὰ οἷον ὅπως ἀφυπνισθῇ ἢ συνέλθῃ : **ξεσκούντα τον νὰ ξυπνήσῃ'** 2) μτφ. παρακελεύω, παροτρύνω, παρακινῶ τινα ἐντονώτερον ὅπως ἐνεργήσῃ τι ἢ ὅπως ἐπιτείνῃ τὴν ἐνέργειάν του : **νὰ τὸν ξεσκουντήσῃς νὰ δώσῃ ἐξετάσεις, - ὅ,τι καὶ νὰ τοῦ πῇς δὲν ξεσκουντιέται.**
ξέσκουρα ἐπίρρ. δημ. ἐπιπολαίως, ἐξώδερμα, ξώπετσα : **τὸν πῆρε ἡ σφαῖρα ξέσκουρα** (τὸν ἐτραυμάτισεν ἐπιπολαίως)' 2) μετ' ἐπιπολαιότητος, ἐλαφρῶς, ὄχι σοβαρά : **τὸ πήραμε ξέσκουρα καὶ δὲν ἐφροντίσαμε.**
ξεσκουριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσκουρίασα,** παθ. **-άζομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεσκουριάστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσκουριασμένος,** καθαρίζω τὴν ἐπιφάνειαν μετάλλου τινὸς ἢ μεταλλικοῦ ἀντικειμένου ἀπὸ τῆς σκωρίας, ἐκσκωριάζω' ‖ μτφ. κ. ἐν αἰσχρ. σημ.' 2) ρηματ. π. ξεσκούριασμα, ξεσκουριαστής.
ξεσκουριαστής (ὁ) δημ., πληθ. **-άδες,** θηλ. **-άστρα,** ὁ ἐνεργῶν τὸν ἀπὸ τῆς σκωρίας καθαρισμὸν μεταλλικοῦ τινος ἀντικειμένου κ. ἰδ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὸν καθαρισμὸν τοιούτων ἀντικειμένων : **τὸν ἔβαλαν ξεσκουριαστὴ στὸ ὁπλοστάσιο'** ‖ μτφ. τὸ θηλ. ἐν αἰσχρ. σημ.
ξεσκούριασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουριάζω βλ.λ.
ξέσκουφος-η-ο δημ. ὁ ἐστερημένος σκούφου κ. γενικώτ. πίλου : **ἀπόμεινα ξέσκουφος'** ‖ ὁ ξεσκούφωτος βλ.λ.
ξεσκούφωμα (τὸ) ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσκουφώνομαι, ξεσκουφώνω βλ.λ.
ξεσκουφώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεσκούφωσα, παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ. (ἐ)**ξεσκουφώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσκουφωμένος,** ἀφαιρῶ τὸν σκοῦφον, τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τινος, τὸν πῖλόν του, ξεκαπελλώνω' ‖ συνήθ. μέσ. ἀφαιρῶ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς μου, βγάνω τὸ σκοῦφό μου, ἀποκαλύπτομαι : **στὴν ἐκκλησιά μόνο τὰ μωρὰ δὲν ξεσκουφώνονται, - ξεσκουφώθηκες καὶ θὰ συναχωθῇς'** 2) ρηματ. π. ξεσκούφωτος, ξεσκούφωμα.
ξεσκουφωσιά (ἡ) δημ. περιληπτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ξεσκούφωτου βλ.λ. : **ἡ ξεσκουφωσιὰ εἶναι τώρα τῆς μόδας.**
ξεσκούφωτος-η-ο (ξεσκουφώνω) δημ. ὁ ἄνευ σκούφου κ. γεν. ἄνευ καλύμματος τῆς κεφαλῆς ὤν, ὁ ἀσκεπής, ὁ ξέσκουφος : **γέρος ἄνθρωπος καὶ γυρίζει ξεσκούφωτος.**
ξέσμα-ατος (τὸ) (ξέω) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξέω, τὸ ξεσθέν, τὸ λεανθέν' Ἡσ. «ξόανον» : Δαμόστρ. ΑΠ9,328,4 **ὕμμιν ταῦτα πόρεν Δαμόστρατος ξέσματα'** 2) ἡ λιθογλυφία : Εὐστ.'Ιλ.632,33 **εἴδωλά τινα καὶ πολυειδῆ γραμμικὰ ξέσματα ἐγγράφοντες ἤτοι ἐγγλύφοντες πίναξι'** 3) ἡ ἀπόξεσις, ἡ ἐκτριβή : 'Ιουλ.Καίσ.309C' 4) τὸ ξύσμα, τὸ ἀπόξυσμα : Μᾶρκ.Αὐρ.8,50 **ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν κατασκευαζομένων ὁρᾷς,** Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,129 **τὰ ξέσματα τοῦ κέρατος τῆς αἰγός.**
ξεσμή (ἡ) (ξέω) μσν. ἡ ξέσις, τὸ ξύσιμο : Τζέτζ. 'Ιλ.122,15 **ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἀμύγμων τις εἶναι ὁ μὴ διδοὺς μυγμὴν ἤτοι ξεσμὴν καὶ αἰτίαν ἀφορμῆς καὶ ἐπιλήψεως.**
ξεσμός (ὁ) (ξέω) μτγν. ἡ ξέσις, τὸ ξύσιμο : Εὐσ. 'Εκλ.'Ιστ.8,8 **μετὰ ξεσμοὺς καὶ στρεβλώσεις,** Ἡσ. ἐν λ. σπαράγμασι.
ξεσμοσαρκία (ἡ) μσν. ξέσμα ἐκ τῆς σαρκός : Στουδ.Θεόδ.1097 **ξεσμοσαρκίαις προσπλάσας ἀρνὸς ἀρτισφαγοῦς κώδιον ἐζωπύρησε τὸν ἄνδρα.**
ξεσπάζω δημ. κ. ξεσπάνω ξεσπῶ βλ.λ.' 2) ρηματ.π. ξέσπασμα.
ξεσπάθωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεσπαθώνω βλ.λ.
ξεσπαθωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσπαθώνω βλ.λ.
ξεσπαθώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεσπάθωσα,** παθ. μ. μτχ. παρακ. **ξεσπαθωμένος,** ἐξάγω τὴν σπάθην ἢ τὴν λόγχην ἐκ τῆς θήκης, ξιφουλκῶ : Ραγκ.'Ο κλέφτης 5 **μέσ' στ' ἄγρια, στὰ σκοτεινὰ .. ὁ κλέφτης ξεσπαθώνει'** 2) μτφ. δρῶ ὑπὲρ ἢ κατά τινος ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ μετὰ ζέσεως διὰ λόγου ἢ δι' ἐνεργειῶν μου : **ξεσπάθωσε γιὰ τὸν Α ὑποψήφιο, -εἶναι ξεσπαθωμένος ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου'** ‖ ἐν φρ. **μᾶς ἦρθε ξεσπαθωμένος** ἐξηγριωμένος, θυμωμένος, ἀγριεμένος' 3) ρηματ. π. ξεσπάθωμα.
ξέσπασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπῶ βλ.λ., ἔκρηξις : **τὸ ξέσπασμα τοῦ θυμοῦ - τοῦ κακοῦ - τῆς χαρᾶς.**
ξεσπιτίζω δημ. ἐκδιώκω τινὰ ἀπὸ τῆς οἰκίας ἣν ἐκέκτητο, ξεσπιτώνω βλ.λ.), τὸν κάνω νὰ χάσῃ τὸ σπίτι του, νὰ μείνῃ χωρὶς σπίτι : **ὁ τοκογλύφος ἐκεῖνος ξεσπίτισε κόσμο καὶ κοσμάκη'** 2) ἀμτβ. διατρίβω ἐπὶ μακρότερον τοῦ εἰωθότος χρόνον ἔξω τῆς κατοικίας μου : **τέτοια ἡλιακὴ μέρα καὶ σκολιανὴ εἶπα κι ἐγὼ νὰ ξεσπιτίσω.**
ξεσπίτισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπιτίζω βλ.λ.
ξεσπίτωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις, ἡ κατάστασις, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσπιτώνω-ομαι βλ.λ.
ξεσπιτώνω δημ., ἀόρ. **ἐξεσπίτωσα,** παθ. κ. μέσ. **ξεσπιτώνομαι,** ἀόρ. **-ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσπιτωμένος,** ἐκδιώκω τινὰ βίᾳ ἢ δικαστικῶς ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκίας, οἷον ἐγκαθιστάμενος ἐγὼ ἐν αὐτῇ ἢ ἀπαλλοτριῶν ἢ κατεδαφίζων, καταστρέφων αὐτήν : **οἱ Κονιάροι ξεσπίτωσαν πολλοὺς στὰ χωριὰ τῆς Ἠπείρου, - γιὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ χρέος, τοῦ πλειστηρίασε τὸ καλύβι του καὶ τὸν ἐξεσπίτωσε'** ‖ κ. παθ. ἐκδιώκομαι τῆς οἰκίας μου, ἀπόλλυμι, χάνω τὴν ἣν εἶχον οἰκίαν : **ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀλιτήριο ξεσπιτώθηκαν χῆρες κι ὀρφανά'** 2) κτ. ἐπέκτ. ἐκδιώκομαι ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας, ἐξαναγκάζομαι ν' ἀπέλθω ὁριστικῶς ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ ἤμην ἐγκατεστημένος, ἐκπατρίζομαι : **οἱ Βούλγαροι ξεσπίτωσαν τοὺς Ἀγχιαλίτες'** κ. παθ.: **στὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ ξεσπιτώθηκαν ἐνάμισυ ἑκατομμύριο Ἕλληνες'** 3) παθ. ὡς μέσ. ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἀλλάσσω κατοικίαν : **ἔπειτ' ἀπὸ δέκα χρόνια ἀποφασίσαμε καὶ μεῖς νὰ ξεσπιτωθοῦμε, γιὰ νὰ καθίσουμε σὲ κεντρικὴ συνοικία'** ‖ μτχ. παθ. παρακ. **ξεσπιτωμένος** ὁ ἀπολέσας τὴν ἰδίαν οἰκίαν' ὁμ. ὁ ἐκδιωχθεὶς ἐκ τῆς πατρῴας' ὁμ. κ. ὁ ὑποστὰς διάλυσιν τοῦ ἰδίου οἴκου, ἤτοι ὁ στερηθεὶς τῆς οἰκογενείας του, οἷον ἐκ τοῦ θανάτου ἢ ἐκ τῆς απομακρύνσεως τῶν οἰκείων αὐτοῦ : **παντρεύτηκαν οἱ κόρες του, πέθανε ἡ γυναίκα του, ξενιτεύθηκε ὁ γυιός του κι ἀπόμεινε ὁ γέρος ξεσπιτωμένος.**

ξεσποριάζω δημ., άόρ. (ἐ)ξεσπόριασα, μτχ.παθ. παρακ. ξεσποριασμένος, ἐκβάλλω τοὺς σπόρους καρποῦ τινος, βγάζω τὰ κουκκούτσια : **γιὰ νὰ κάνης γλυκὸ ἀπὸ σταφύλια, πρέπει νὰ τὰ ξεσποριάσης·** **2)** ἀμτβ. σχηματίζω σπόρους, σποριάζω : **ξεσπόριασε ὁ βασιλικὸς - τὸ μαρούλι·** **3)** ρηματ. π. ξεσπόριασμα.

ξεσπόριασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεσποριάζω βλ.λ.· **2)** ὁ σχηματισμὸς σπόρου, τὸ σπόριασμα.

ξεσπῶ-άω δημ. κ. ξεσπάζω, ἀόρ. (ἐ)ξέσπασα, ἐκσπῶ, ἐκχύνομαι διαρρηγνύων τὸ παρεμποδίζον τὴν δίοδόν μου φράγμα ἢ τὸ ἐν ᾧ περιέχομαι δοχεῖον : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 47 **εἰς ἀνάμνησιν τῆς καμπυλότητος τῶν ἀγρῶν ὅταν ξεσπᾷ ὁ στάχυς, - κάπου ξεσπάει τὸ νερὸ καὶ χύνεται, - ξέσπασε τὸ ποτάμι καὶ μᾶς πλημμύρισε τὰ χωράφια μας·** **2)** μτφ. ἐκδηλοῦμαι βιαίως, ἀποτόμως : Γρυπ.Σκ. Τερρ.21,10 **γιατὶ ἂν ξεσπάσῃ ὁ πόνος σου, . . καὶ τὴ γαλήνη τ' οὐρανοῦ φοβοῦμαι μὴν ταράξῃς, - ἔρχεται νευριασμένος καὶ ξεσπάει σὲ μένα, - ξέσπασε ἡ μπουράσκα·** ‖ φρ. **αὐτὰ θὰ ξεσπάσουν στὸ κεφάλι μου - στὴν καμπούρα μου** (θὰ ἐκδηλωθοῦν πρὸς ζημίαν μου).

ξέσσε βλ.λ.ξέω.

ξεστασία (ἡ) ἀμφ. ἐννοίας ἐν πάπ.

ξεστηθώνω δημ., ἀόρ. ξεστήθωσα κ. παθ. ξεστηθώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεστηθωμένος, ἐνεργῶ οὕτως, ὥστε νὰ φανῇ τὸ στῆθος, ἀποκαλύπτω, φανερώνω, δείχνω τὸ στῆθος : Βαλαωρ.'Αθ. Διάκ.125 **δῶσ' μου τὸ μῆλι σου νὰ ἰδῶ· μὴν κρένῃς, ξεστηθώσου·** ‖ μέσ. κ. παθ. ἰδ. ἐπὶ μητρός, ἐξάγω τοὺς μαστοὺς παραμερίζων τὰ ἐνδύματα, ἵνα θηλάσω τὸ μωρόν : **ἡ μητέρα ξεστηθώνεται γιὰ νὰ βυζάξῃ τὸ παιδί της.**

ξεστήρ-ῆρος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἐργαλεῖον πρὸς ξέσιν καὶ λείανσιν, δημ. ξυστήρι, ξύστρα : Πρόδρ. Ροδ.6 **ἀγκών, βραχίων, ἁρμονία δακτύλων, ἐκ φυσικοῦ ξεστῆρος ἀπεξεσμένη.**

ξέστης (ὁ) (λατ.) μτγν. κ. νεώτ. μονὰς μετρήσεως στερεῶν καὶ ὑγρῶν, ἐν χρ. π. Ρωμαίοις καὶ ἀρχαίοις Ἕλλησι, κληθεῖσα οὕτω διότι ἦτο ἴση πρὸς τὸ ἓν ἕκτον τοῦ κογγίου βλ.λ., οὗ εἴδη εἶναι ξέστης ὁ Ρωμαϊκὸς ἴσος πρὸς τὸ δωδέκατον τοῦ κυβ. ποδὸς (538,892 κυβ. χιλιοστμ.), **ξέστης ὁ Ἰταλικὸς** ἴσος πρὸς τὸν Ρωμαϊκόν, **ξέστης Ἀττικὸς ἢ Ἑλληνικὸς** ἴσος πρὸς 453 χιλιοσμ. περίπου : Δαμοκράτ.π.Γαλ.13,989 **οἴνου Φαλέρνου τοῦ καλοῦ ξέστην ἕνα,** Ἰώσ.Α| 9,4,4. Γαλ.13,435· **2)** ὑδρία : ΚΔ Μάρκ.7,4 **βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν,** Ἁρποκρ. Ἰατρ. ἐν Κατ.'ΑστρΛ.Κ 8(3),139.

ξεστήχου ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἀπὸ στήθους· ἀπὸ στόματος, ἀπὸ μνήμης, ἀπόξω : Ἐρωτόκρ.1,486 **ἐθώρειε, ξαναθώρειεν το, ξεστήχου μάθαινέν το·** **2)** τυχαίως : **τὸν ἀπάντησα ξεστήχου, - ἐπυροβόλησα καὶ πέτυχα τὸ πουλὶ ξεστήχου.**

ξεστιαῖος-α-ον μτγν. ὁ τοῦ ξέστου, ὁ περιέχων ἕνα ξέστην, ὁ ἴσος μὲ ξέστην : Γαλ.13,435 **ξεστιαῖον μέτρον·** πρβλ.Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.ἐν Μετ.24,24.

ξεστίζω πάπ. λειαίνω, στιλβῶ, λαμπρύνω, ἐξευγενίζω : **πύργιτρον ἰατρικὸν ἐξεστισμένον.**

ξεστικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξέειν : Εὐστ. εἰς Ὀδ.1714,16.

ξεστίον (τὸ) μτγν. κ. ξεστίν (Ἐπιγρ.) ὑποκορ. τοῦ ξέστης βλ.λ. : Ὀρειβ.ἀπ.28· **2)** ξέστης βλ.λ.

ξεστομίζω δημ. μτβ. ἐπὶ λόγων, ἐκστομίζω, βγάζω ἀπὸ τὸ στόμα μου : **τὸν ἔκαμα σκουπίδι καὶ δὲν τόλμησε νὰ ξεστομίσῃ λέξη, - μὴ ξεστομίσῃς καὶ εἰπῇς τίποτε, γιατὶ χαθήκαμε.**

ξεστός-ή-όν (ξέω) κ. νεώτ. ὁ ἐξεσμένος, ξυστός, σκαλιστός, ὁ διὰ ξέσεως λεῖος ἢ στιλπνὸς γενόμενος, ροκανισμένος, πελεκημένος, ἐπὶ ξύλων ἢ ξυλίνων ἀντικειμένων : Ὀδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο,** αὐτ.Ρ 93,Ὀδ.Τ 566 **οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε** (ἐπὶ κεράτων), Ὀδ.Δ 272 **ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι,** Ἡσίοδ.Α 133 **μέσσοι δὲ ξεστοί, περιμήκεες,** Βακχ.17,49, Εὐρ.Τρῳ.534 **ξεστὸν λόχον Ἀργείων** (ἐπὶ τοῦ δουρείου ἵππου)· ‖ ὁ φέρων γλυφάς, ὁ γεγλυμμένος : πιθ. ἐν χρησμ. π.Φλεγ. ἀπ.36,10 **ξεστὰ ξόανα·** **2)** ἐπὶ λίθου, πελεκημένος : Ἰλ.Σ 504 **ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις,** Ὀδ.Γ 406, Πινδ. Ν 10,67 **ἄγαλμ' Ἀΐδα, ξεστὸν πέτρον,** Ἡρ.2,124 **λίθου ξεστοῦ καὶ ζῴων ἐγγεγλυμμένων·** ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ ἐκ κατειργασμένου, λείου μαρμάρου πεποιημένος : Ἰλ.Ζ 243 **ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον,** Εὐρ.Ἡρ.782 **ξεσταὶ . . ἀγυιαί,** αὐτ.Ἀλκ.836 **τύμβον ξεστόν,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.22,17 **τοίχου ξεστοῦ** (ἰδ. γρ. ξυστοῦ), Ἰώσ.Α| 15,11,5· ‖ ἐπὶ τῶν ὤτων τοῦ ἐλέφαντος, λεῖος, γυαλιστερός : Ὀππ.Κυν.2, 520· καθ.Ἡσ. «ξεστόν· λεῖον, ποιητόν».

ξεστούπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεστουπώνω βλ.λ.

ξεστουπώνω δημ. μτβ. ἀφαιρῶ τὸ στυππεῖον, τὸ στούπωμα, βούλλωμα οἷον βαρελλίου, φιάλης.

ξεστουπωτήρι (τὸ) δημ. ἐργαλεῖον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκπωματίζομεν.

ξεστουργία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς ξέσεως ἐργασία, στίλβωσις : Διόδ.Σ 1,63 **ξεστουργία λίθων.**

ξέστρα (ἡ) νεώτ. τὸ ξέστρον βλ.λ.

ξεστράβωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἀπὸ σκολιοῦ εἰς εὐθὺ μεταβολή τινος, ἡ εὔθυνσις· **2)** μτφ. ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ στράβωμα, διάνοιξις τῶν ὀφθαλμῶν τινος : **τὸ ξεστράβωμα τοῦ παιδιοῦ μου τὸ χρωστῶ στὴ μεγαλόχαρη κι' ὄχι στοὺς γιατρούς·** ‖ κ. μτφ. ἐξαγωγὴ ἐκ τῆς πλάνης, ἐκ τῆς ἀπάτης.

ξεστραβώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεστράβωσα, ὡς μτβ. ποιῶ τι ἀπὸ σκολιοῦ εὐθύ, ἀπαλλάσσω τινὰ τοῦ στραβώματος, εὐθύνω, ἰσιάζω : **ξεστραβώνω τὸ ξύλο - τὸ σίδερο·** **2)** ἀπαλλάσσω τινὰ τῆς τυφλώσεως, τὸν κάμνω νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τυφλός, στραβός· **3)** κ.μτφ. καθιστῶ τινα ἱκανὸν νὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ κρίνῃ ὀρθῶς καὶ καλῶς, τὸν μορφώνω : **ὑπέφερα πολὺ ὡς ποὺ νὰ ξεστραβώσω τὰ παιδιά μου, - ἦρθε ὁ νέος δάσκαλος καὶ μᾶς ξεστράβωσε τὰ παιδιά·** ‖ παθ. ἀπαλλάσσομαι τῆς πλάνης, ἀπάτης, ἢ τῆς ἀμαθείας.

ξέστριξ Ἡσ. ἑξάστοιχος βλ.λ. κριθή.

ξέστρον (τὸ) νεώτ. ἐργαλεῖον ποικίλης μορφῆς καὶ χρήσεως χρησιμεῦον πρὸς ἀπόξεσιν λίθων, μετάλλων κλπ., ἀποτελούμενον κυρίως ἐκ λεπίδος σκληροῦ χάλυβος, ἠκονισμένης εἰς τὸ ἄκρον, μετὰ λαβῆς, ὁ. ξεστήρ, ξέστρα, ξύστρα.

ξέστρωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεστρώνω, ἡ ἄρσις τῶν στρωμάτων : **τὸ ξέστρωμα τοῦ κρεβατιοῦ - δωματίου - τῶν χαλιῶν.**

ξεστρώνω δημ. μτβ., ἀόρ. (ἐ)ξέστρωσα, μτχ. παθ. παρακ. ξεστρωμένος, ἀφαιρῶ τὸ ἐπί τινος ἀποτεθειμένον στρῶμα ἢ ἐπικάλυμμα : **ξέστρωσα τὴ σάλα μου** (ἀφῄρεσα τὸν τάπητα), - **ξεστρώνω τὴν αὐλὴν** (ἀφαιρῶ τὴν πλακόστρωσιν)· ‖ ἀποσκευάζω : **ξεστρώνω τὸ τραπέζι - τὰ χαλιά.**

ξέστρωτος-η-ο μσν., δημ. ὁ μὴ ἐστρωμένος, ξεστρωμένος : Διγεν.'Ακρ.4513 **στὰ σκοτεινά, στὰ ξέστρωτα, στὸν ᾅδην σφαλισμένον, - χειμώνιασε κι ἔχω τὸ σπίτι ξέστρωτο, - ξέστρωτο κρεβάτι·** ‖ ἐπὶ ὑποζυγίων, ὁ μὴ φέρων σάγμα, ὁ ἄνευ σάγματος, ὁ. ξεσαμάρωτος· ‖ φρ. μτφ. **ξέστρωτος γάϊδαρος** ὕβρις λεγομένη κτ. ἀνθρ.

ξεστυλώνω δημ. μτβ. ἀφαιρῶ τὸν ὑποβαστάζοντά τι στῦλον· **2)** μτφ. τὸ μέσ. **ξεστυλώνομαι** εἶμαι ἐξηντλημένος σωματικῶς δι' ἔλλειψιν καλῆς τροφῆς : **ἐξεστυλώθηκε ἡ καρδιά μου.**

ξεσυνερίζομαι δημ. άποθ. συναμιλλώμαι, συναγωνίζομαι πρός τινα· **2)** λαμβάνω τινά ὑπ' ὄφιν, ἐρεθίζομαι ἐκ τῶν λεγομένων του, ἔρχομαι εἰς ἔριδα πρὸς αὐτόν : **σὲ ξέρω καὶ δὲ σὲ ξεσυνερίζομαι'** ‖ ἀναφορικῶς πρὸς λόγους, ἀποδίδω ἐριστικὴν πρόθεσιν : Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.2,30 **μὴν τὰ ξεσυνερίζεσαι τοῦ Πανουργιᾶ τὰ λόγια.**

ξεσυνέριο (τὸ) δημ. ἅμιλλα, ἔρις ἐκ φιλοπρωτίας μεταξύ δύο ἢ πλειόνων, ἀμοιβαία ἀμφισβήτησις, διεκδίκησις διακρίσεως ἢ ὑπεροχῆς ἢ ἀμοιβῆς ἢ ἀναπαύσεως κττ. : **τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν ξεσυνέριο στὸ φαγητό,** φρ. **ἡ δουλειὰ δὲν ἔχει ξεσυνέριο** (οὐδὲν ἔργον ὄνειδος)· κ. κτ. πληθ. **στὸ γραφεῖά μας δὲν ὑπάρχουν ξεσυνέρια, ὁ ἕνας βοηθᾶ τὸν ἄλλο.**

ξεσυνέριση (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ ξεσυνερίζομαι βλ.λ., δίδω προσοχὴν ἢ σημασίαν εἰς τὰς πράξεις τινός : **τρελλὸς καὶ μεθυσμένος ξεσυνέριση δὲν θέλανε** πρβλ. ξεσυνέριο.

ξεσυνέρισμα (τὸ) δημ. κ. ξεσυνόρισμα ἡ ξεσυνέριση βλ.λ. : παροιμ. **τὰ κοκκόρια κι οἱ ἄμυαλοι κάνουν ξεσυνερίσματα.**

ξεσυννεφιάζω δημ. κ. -γνεφιάζω ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, γίνομαι αὖθις αἴθριος.

ξεσφαίνω μσν. δημ., ἀόρ **ἐξέσφαλα,** παθ. ἀόρ. **ἐξεσφάλην,** σφάλλομαι, λησμονῶ : Ἐρωτόκρ.Ι, 768 **μὰ μηῆκες σ' ἔτοια δάσητα, κι ἐξέσφαλες τὴ στράτα** (παρετράπης τῆς ὁδοῦ), αὐτ.1618 **ξεσφαίνει** (σφάλλεται).

ξεσχίζω δημ. μτβ., ἀόρ.(ἐ)**ξέσχισα,** παθ.-**ίζομαι,** ἀόρ (ἐ)**ξεσχίστηκα,** μτχ. παρακ. **ξεσχισμένος,** σχίζω ἐντελῶς, κουρελιάζω : **ξέσχισε τὰ ροῦχά του - τὸ βιβλίο του** ‖ παθ. **ξεσχίζομαι** σχίζω τὸ ἔνδυμά μου : **ἐπιάσθηκα ἀπὸ μιὰ πρόκα καὶ ξεσκίσθηκα'** ‖ κ.μτφ. : Βαλαωρ.'Αστραπ.30.

ξεσχισμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ξεσχίζω βλ.λ., μτφ. ὁ ἠθικῶς ἔκλυτος, ἰδ. ἐπὶ γυναικός : **αὐτὴ εἶναι μιὰ ξεσχισμένη.**

ξετελειώνω μσν. δημ., παθ. ἀόρ. **ξετελειώθηκα,** μτχ. παρακ. ξετελειωμένος, ἐκπεραίνω, ἀποπερατῶ, τελειώνω πληρέστατα : Ἐρωτόκρ.3,758 **νὰ ξετελειώσω τὸ ζιμιὸ τὸν ἐδικό σου γάμο,** αὐτ. 4,212 **νὰ μὴ ξετελειωθῆ ὅ τι στὸ νοῦ μου βάνω,** - **ξετελειωμένο ἔργο.**

ξετελεύω δημ., ἀόρ (ἐ)**ξετέλεφα,** μτχ. παθ. παρακ. ξετελεμένος ξετελειώνω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. 4,1840 **γιατὶ μὲ θάνατο ἡ μαλιὰ ἔχει νὰ ξετελέφη.**

ξετέντωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετεντώνω, ἀπαλλαγὴ τοῦ τεντώματος, χαλάρωσις : τὸ **ξετέντωμα τῆς χορδῆς - σχοινιοῦ.**

ξετεντώνω δημ., ἀόρ. **ξετέντωσα,** παθ. **-ώνομαι,** ἀόρ.-**ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετεντωμένος,** κάμνω τινὰ νὰ παύση νὰ εἶναι τεντωμένος, χαλαρῶ : **ξετέντωσες τὸ σχοινὶ καὶ πέσανε τὰ ροῦχα.**

ξετιμητής (ὁ) δημ. ὁ καθορίζων τὸ τίμημα, τὴν ἀξίαν, τιμητής, ἐκτιμητής.

ξετιμ(ι)ώνω δημ. δι' ἐκτιμήσεώς μου ὁρίζω τὴν ἀξίαν πράγματός τινος ἢ ἐργασίας, εἶμαι ξετιμητής, κάνω τὸν ξετιμητή : **πόσο ξετιμώνεις αὐτὸ τὸ ρολόγι - τὸ ζαφείρι ; - ἔβαλαν τρεῖς νὰ ξετιμώσουν τὰ ἔπιπλα - τὰ χτιστικά'** ‖ ὁρίζω, κόβω τιμὴν εἴς τι, διά τι : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.171,15 **κι ἐξετιμιώσαν τὸ φιλὶ (πασαμιανῆς μὲ τὴν τιμή.**

ξετιμωτής (ὁ) δημ., θηλ. -ώτρα, ἐκτιμητής, ἰδ. ἀνεγνωρισμένης εἰδημοσύνης, ξετιμητής βλ.λ.

ξετιμῶ-άω δημ. μτβ., ἀόρ. ξετίμησα, καθορίζω τὴν ἀξίαν, τὴν τιμὴν πράγματός τινος, ἀποτιμῶ' ‖ ὑπολήπτομαί τινα, ἐκτιμῶ.

ξετίναγμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετινάζω βλ.λ. : **τὸ ξετίναγμα τῶν κλινοσκεπασμάτων - τῶν χαλιῶν - τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.**

ξετινάζω δημ.,ἀόρ. **ξετίναξα,** παθ.-άζομαι, ἀόρ. -**άχθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετιναγμένος.** τινάσσω τι συντόνως ἢ συνεχῶς πρὸς ἀπόρριψιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ κόνεως, τινάσσω ἔξω : **ξετίναξε τὶς κουβέρτες - τὸ τραπεζομάνδηλο - τὸ χαλί'** κ παθ. : **τὰ χαλιὰ εἶναι καλὰ ξετιναγμένα καὶ καθαρισμένα' 2)** μτφ. ἄγω τινὰ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἰδ. πρὸς ὄφελός μου, κάμνω τινὰ νὰ ἀπολέση τὰ ὅσα εἶχε χρήματα : **τὸν ξετίναξαν οἱ θεατρίνες, - τὸν ἔχουν ξετινάξει στὰ χαρτιά'** ‖ ὁμ.κ. παθ. ὑφίσταμαι τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας μου ἢ τῶν χρημάτων μου ἀποτόμως, ταχέως, ἐν βραχεῖ : **ξετινάχθηκα στὸ χρηματιστήριο - στὴ ρουλέττα'** ‖ ξετιναγμένος ὁ ἀπολέσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

ξετονίζω δημ. ναυτ. ἐκτείνω ἄγκυραν ἢ ἰσχάδα.

ξετόνισμα-ατος (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετονίζω βλ.λ.

ξετραχηλίζω δημ., ἀόρ. **ξετραχήλισα,** ἐπὶ ἐνδυμάτων τοῦ κορμοῦ, κόπτω τὸ ὕφασμα οὕτως, ὥστε νὰ προσαρμόζηται εἰς τὸν τράχηλον, εἰς τὸν λαιμόν : **ξετραχήλισα τὸ πουκάμισο τοῦ ἀνδρός μου'** ‖ κ. παθ. ἀφήνω τὸν τράχηλον ἀνοικτόν, ἀκάλυπτον : **δὲ θέλω νὰ βγαίνης ἔξω ξετραχηλισμένη' 2)** μτφ. ἀναιδεύομαι, ἀπαναισχυντῶ, κυρ. ἐν μτχ. : **εἶναι ντὶπ ξετραχηλισμένη.**

ξετρελλαίνω δημ., ἀόρ. **ξετρέλλανα,** παθ. **-αίνομαι,** ἀόρ. **-άθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετρελλαμένος,** καθιστῶ τινα ἐμμανῆ, τὸν κάμνω νὰ χάση τὴν φρόνησιν, τὴν σοβαρότητά του, ἰδ. ἐρωτικῶς : **τὸν ξετρέλλαναν οἱ γυναῖκες, - ξετρελλάθηκε μὲ μία σαντέζα' 2)** συνεκδ. ἐμπνέω εἴς τινα ὑπερβολικὴν ἐκτίμησιν : **εἶναι ξετρελλαμένη μὲ τὸν κινηματογράφο - μὲ τὸν ἀθλητισμό.**

ξετρέχω μσν. δημ. κ. **ξατρέχω** τρέχω ὄπισθέν τινος, τὸν ἀκολουθῶ κατὰ πόδας τρέχοντα' **2)** κ. μτφ. μετὰ σπουδῆς διώκω, ἐκθύμως ἐπιδιώκω τι : Σαχλ. ἐν Κορ.'Ατ.2,266 **εἰς τὴν ἀρχὴν της τῆς πολιτικῆς πριχοῦ τὴν ἐγνωρίσουν (ὅλοι τὴν ἐξετρέχουσιν,** γνωμ. **πολλοὶ ξετρέχουνε τὸ πλοῦτος, μὰ λιγοστοὶ τὸ φτάνουν.**

ξετρουμίζω δημ. τρομάζω τινὰ ἢ ἐμαυτόν.

ξετρουμισμένος-η-ο (ξετρουμίζω) μσν. δημ. ὁ περίτρομος, ὁ τεταραγμένος : Ἐρωτόκρ.3,544 **ξετρουμισμένη βρίσκετο πολλὰ τὴν ὥρα κείνη.**

ξετρύπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετρυπώνω βλ.λ.

ξετρυπώνω (τρῦπα) δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξετρύπωσα,** παθ. -**ώνομαι,** ἀόρ. -**ώθηκα,** μτχ. παρακ. **ξετρυπωμένος,** ἐξάγω τινὰ κ. ἰδ. τι ἐκ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἦτο κεκρυμμένον ἢ ἐν ᾧ ἀφανῶς εὑρίσκετο, ἀνευρίσκω τι ἀφανές : **ξετρύπωσε τὸ κομπόδεμα τῆς γριᾶς καὶ τὴν ἔκλεψε, - στὰ παλιατζίδικα ξετρυπώνω κάποτε πράματα ἀξίας'** ‖ κ. μτφ. ἐρευνῶν εὑρίσκω βιβλίον ἢ ἔγγραφον εἰς λήθην περιπεσὸν καὶ ἀνακοινῶ δημοσίᾳ, ἰδ. πρὸς ἐπίκρισιν τοῦ γράφαντος : **ξετρύπωσε κάτι παλαιοὺς ἀνόητους στίχους τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τοὺς δημοσίεψε'** ὁμ. κ. ἐπὶ φρ. ἐκ βιβλίου : **ξετρύπωσε ὅλες τὶς ἀσυνταξίες του'** ‖ ἐπὶ κυνὸς ἀναφ. πρὸς θηράματα, ἰχνηλατῶν εὑρίσκω τὸ θήραμα καὶ ἀναγκάζω τοῦτο νὰ ἐξέλθη ἐκ τοῦ κρησφυγέτου : **ὁ σκύλος του ξετρυπώνει εὔκολα τοὺς λαγούς, - τὰ σκυλιά μας ξετρύπωσαν ἕνα ζαρκάδι'** ὁμ. κ. ἐπὶ γαλῆς ἀναφ. πρὸς μῦς : **παραφυλάει ὧρες ὥσπου νὰ ξετρυπώση τὸν ποντικό' 2)** ἀμτβ. ἐπὶ ζῴων, ἐξέρχομαι τῆς τρύπας, ἤτοι τῆς φωλεᾶς ἢ τῆς κρύπτης μου : **τὰ ποντίκια - οἱ σαῦρες - οἱ λαγοὶ - τὰ φίδια ξετρυπώνουν'** ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., ἰδ. σκωπτικῶς, ἀφανής, ἀσήμαντος ὤν, προβάλλω που, ἐμφανίζομαι : **ἀπὸ ποῦ μᾶς ξετρύπωσε αὐτὴ ἡ κυράτσα;'** πρβλ. ξεφυτρώνω.

3) χαλῶ, ἀποκόπτω, ἀπασύρω, ἀφαιρῶ τὸ τρύπωμα βλ.λ., ἀπὸ ἐρραμμένου ἢ πρὸς ραφὴν ὑφάσματος : ξετρύπωσε τὸ σακκάκι σὰν τὸ γαζώσης· ἐν χρ. κ. τὸ παθ.· 4) ρηματ. π. ξετρύπωμα, ξετρυπωτὴς (εἶδ. ἐν τῇ 3 σημ.).

ξετσίπωμα-ατος (τὸ) δημ. ἀναισχυντία, ἄ. ξετσιπωσιά : τὸ ξετσίπωμά τους δὲν ἔχει ὅρια.

ξετσιπώνω δημ. ἀφαιρῶ τινος τὴν τσίπαν, τὸ κάλυμμα· 2) συνήθ. μτφ. τὸ παθ. ξετσιπώνομαι ἀποβάλλω, χάνω τὴν τσίπαν μου, τὴν αἰδῶ, γίνομαι ἀναίσχυντος, ἀδιάντροπος : ξετσιπώθηκε ὅλως διόλου, - μὴ δίνης σημασία σὲ τέτοιες ξετσιπωμένες.

ξετσιπωσιά (ἡ) δημ. ἔλλειψις αἰδοῦς, ἀναισχυντία, ἀδιαντροπιά.

ξετσιπωσύνη (ἡ) δημ. τὸ γνώρισμα τοῦ ξετσίπωτου, ξετσιπωσιὰ βλ.λ. : Ἀρτ.Βατοπ.2,100 μπαίνει μὲ ξετσιπωσύνη, μ᾿ ἀγυρτεῖες καὶ φωνές.

ξετσίπωτος-η-ο δημ. ἀναιδής, ἀναίσχυντος, ξετσιπωμένος, ἀδιάντροπος : ξετσίπωτη γυναίκα.

ξετυλιγάδι (τὸ) δημ. τὸ ἐξ ἀποπλέξεως, ἐξ ἐκτυλίξεως πεπλεγμένον νῆμα ἐρίου ἢ βάμβακος : ξέπλεξε τὴ ζακέττα κι ἀπὸ τὰ ξετυλιγάδια ἔκαμε πέντε κουβάρια (κοῦκλες).

ξετύλιγμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξετυλίγω βλ.λ., ξεδίπλωμα, ξεκουβαριασμα : τὸ ξετύλιγμα τοῦ πακέττου.

ξετυλιγμός (ὁ) ἡ πρᾶξις τοῦ ξετυλίγω βλ.λ.

ξετυλίγω δημ. κ. -ίζω κ. -ίσσω, ἀόρ. (ἐ)ξετύλιξα, παθ. ξετυλίγομαι, ἀόρ.-ήχθηκα, μτχ.παρακ.ξετυλιγμένος, ἐκτυλίσσω βλ.λ., ἐκμηρύομαι, ἀναλύω, ξεδιπλώνω, ξεκουβαριάζω : ξετυλίγω τὸ χαρτὶ - τὸ κουβάρι· ‖ ἀφαιρῶ τὸ περιτύλιγμα πράγματος : ξετύλιξε τὸ δέμα - τὸ κουτί· ‖ ὁμ. κ. παθ. ἐκτυλίσσομαι, ξεδιπλώνομαι, ξεκουβαριάζομαι : ξετυλίχθηκε τὸ κουβάρι, - ξετυλιγμένο πακέτο· 2) μτφ. τὸ παθ. ἐπὶ ὁδοῦ, ἐπὶ τοπίου, ἐπὶ θεάματος κ. ἐπὶ γεγονότων ἀλληλοεξαρτωμένων, ἀναπτύσσομαι, ἐκτείνομαι, ἁπλοῦμαι, χωρῶ κατὰ διαδοχὴν : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 8 μποροῦσε νὰ ξετυλίγεται τὸ μονοπάτι ποὺ ὠδηγοῦσεν ἕως εἰς τοὺς θριάμβους, - ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ Λυκαβηττοῦ ξετυλίγεται μπροστά σου ὅλη ἡ Ἀθήνα, - τὰ γεγονότα ξετυλίχθηκαν γοργά· 3) ρηματ. π. ξετύλιγμα, ξετυλιγμός.

ξετυλίζω δημ., παθ. ξετυλίζομαι ὃ. τ. τοῦ ξετυλίγω βλ.λ.

ξετυλίσσω μσν. κ. δημ., παθ. ξετυλίσσομαι ἐκτυλίσσω, ξετυλίγω βλ.λς : Ἐρωτόκρ.1,1545 κι ὡς τὸ ᾿πιασε στὴ χέρα της ζιμιὸ τὸ ξετυλίσσει.

ξετυφλώνομαι μσν. κ. δημ. παύω νὰ εἶμαι τυφλός, ἀναλαμβάνω τὴν ὅρασίν μου : Ἐρωτόκρ. 1,1582 σὰν ὁ τυφλὰς . . ξετυφλωθῇ ὁ καημένος.

ξεφανερώνω μσν. κ. δημ. φέρω εἰς τὸ φανερόν, φανερὸν κάμνω : Ἐρωτόκρ.1,146 μιὰν ταχινὴ τοῦ φίλου ντου τήνε ξεφανερώνει, αὐτ.2,2309· ‖ ἀποκαλύπτω, ἐκμυστηρεύομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 187,20 δὲν εἶναι πόνος νὰ πονῇ . . σὰν τὴν ἀγάπη τὴν κρυφή, ποὺ δὲν ξεφανερώνει.

ξεφαντότοπος (ὁ) δημ. τόπος ξεφαντώματος, ἀναψυχῆς, διασκεδάσεως, μέρος ὅπου γίνονται γλέντια : Κορ.Ἄτ.2,266.

ξεφάντωμα-ατος (τὸ) δημ. εὐωχία, διασκέδασις, γλέντι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.110,7 γιὰ δέηση, γιὰ ξεφάντωμα, μὲ ὁποιο ξαλάφρωμα ἐκεῖ ζῇ, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 69 τὰ ξεφαντώματα τοῦ κόσμου.

ξεφαντώνω μσν. κ. δημ.,ἀόρ. (ἐ)ξεφάντωσα, εὐωχοῦμαι, διασκεδάζω, ἰδ. μὲ χοροὺς καὶ ᾄσματα, γλεντοκοπῶ : Ἐρωτόκρ.1,766 μὲ συντροφιὲς ξεφάντωνε, μὴν εἶσαι μοναχὴ σου, Ἀραβ.Μυθ. Χαλ.1,204 ἐξεφάντωσαν εἰς συμφωνία, - ξεφαντώσαμε πάλι χθὲς τὸ βράδυ.

ξεφάντωση (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεφάντωμα βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.1,140 καὶ νὰ μὴ δῇ ξεφάντωση ὥστε ποὺ νὰ γεράσῃ, Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.128,3 καὶ ξεφάντωση γυρεύει μὲ τραγούδια τρυφερά.

ξεφαντωτής (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἔκδοτος εἰς διασκεδάσεις, γλεντοκόπος : Ἐρωτόκρ.2,219 ξεφαντωτὴς καὶ νυχτογυρισμένος, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ.25,25 χαροκόπος καὶ ξεφαντωτὴς ἀπ᾿ τῆς ἀνυπαρξίας τὸν κόσμο πρόβαλε μπρός μου.

ξεφαντωτικός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξεφάντωμα, ὁ τοῦ ξεφαντώματος : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,192 ἡ ξεφαντωτικὴ ζωὴ ἄρχισε νὰ μοῦ προξενῇ ἀηδίαν.

ξεφέγγει μσν. κ. δημ ἀμτβ. γ' προσ., ἀόρ. ξέφεξα, ἀρχίζει νὰ φωτίζῃ, γίνεται φῶς : Ἐρωτόκρ.1, 1589 τὰ μάτια τζι ξεφέξασι, τὴ συννεφιὰν ἐδιῶξα, αὐτ.5,99 ἡ σκοτεινάδα ξέφεξε.

ξεφεύγω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέφυγα, διαφεύγω ἀκουσίως : Παλαμ.Περ.Χαιρ.25,3 ἡ κραυγὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τ᾿ ἄθεου ποὺ τοῦ ξεφεύγει ὅταν ὁ κίνδυνος τὸν φοβερίζῃ, φρ. μοῦ ξέφυγε κάτι ποὺ δὲν ἔπρεπε· 2) ὑπεκφεύγω, ἑκουσίως καὶ ἐπιτηδείως μεταφέρω τὸ θέμα τῆς συζητήσεως : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 33 ξεφεύγοντας καὶ τότες ὁ Κύναιμος ἔλεγεν ἄλλα πολλά· ‖ ἐκτρέπομαι τοῦ θέματος : ὁ ρήτωρ ξέφυγε ἀπ᾿ τὸ θέμα του.

ξεφιτιλίζω δημ. ἄ. ξεφτιλίζω βλ.λ.

ξεφλουδίζω δημ. μτβ., ἀόρ. (ἐ)ξεφλούδισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ήθηκα, μτχ. παρακ. ξεφλουδισμένος, ἀποφλοιῶ τι, ἀφαιρῶ, βγάζω τὴ φλούδα : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκ.3,66 μ᾿ ἔγδαρε, μὲ ξεφλούδισε τὸ βόλι, τὸ λεπίδι, - ξεφλουδισμένο δένδρο - μῆλο.

ξεφλούδισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφλουδίζω βλ.λ. : γιὰ τὸ ξεφλούδισμα τοῦ ἀραποσιτιοῦ παίρνω γυναῖκες.

ξεφορμάρισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφορμάρω βλ.λ : τὸ ξεφορμάρισμα τῶν παπουτσιῶν - τοῦ καπέλλου.

ξεφορμάρω δημ. μτβ., παθ. -άρομαι, ἐξάγω τι ἀπὸ τὴν φόρμαν του, ἀπὸ τὸ καλούπι του : τὰ δικά σου παπούτσια ξεφορμάρω· 2) προσδίδω εἴς τι ἄλλην μορφήν, τὸ κάμνω νὰ χάσῃ τὴν φόρμαν, τὸ σχῆμά του : νὰ μοῦ ξεφορμάρῃς τὸ καπέλλο καὶ νὰ τὸ κάμῃς χαμηλότερο.

ξεφόρτωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφορτώνω, ἐκφόρτωσις, ἀπαλλαγὴ ἔκ τινος βάρους.

ξεφορτώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφόρτωσα (ὡς ἀμτβ.), παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. -ωμένος, ἀπαλλάσσω τι, τινὰ ἀπὸ τοῦ φορτίου του, ἐκφορτῶ : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,202 ἄρχισαν νὰ ξεφορτώνουν τὰς πραγματείας των, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.140,15 παιδιά, μὴν ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια, - ξεφορτώνω τὸ ἄλογο - κάρο - πέτρες· 2) ὡς ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ φορτίον μου, ἐκφορτώνομαι : τὸ καράβι αὔριο θὰ ξεφορτώσῃ· 3) τὸ μέσ. μτβ. ξεφορτώνομαι ἀπαλλάσσομαι βάρους τινὸς ἢ ἐνοχλήσεως : δὲν μπόρεσα ἀκόμη νὰ ξεφορτωθῶ αὐτὸ τὸ χρέος, - δὲν μπορῶ νὰ τὸν ξεφορτωθῶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο· ‖ φρ. ξεφόρτωνέ με ἢ ξεφορτώσου με (ἀπάλλαξέ με τῆς παρουσίας σου, τῆς ἐνοχλήσεώς σου), ὁμ. δὲν μᾶς ξεφορτώνεσαι (δὲν φεύγεις ἀπὸ ᾿δῶ ;)· ‖ παροιμ. ὅποιος τοῦ βαρῇ, ἂς ξεφορτώσῃ ὁ ἔχων ἀνάγκην, ὁ πιεζόμενος πρέπει νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς.

ξεφουρνίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφούρνισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίστηκα, μτχ. παρακ. -ισμένος, ἐξάγω τι ἐκ τοῦ κλιβάνου, βγάζω ἀπὸ τὸν φοῦρνον : μόλις ξεφούρνισα τὰ ψωμιά, - ὁ φούρναρης κάθε Κυριακὴ ξεφουρνίζει γρήγορα τὰ ταψιά· 2) μτφ. ἐμφανίζω τι ἀπροόπτως, παρουσιάζω, λέγω κάτι

πού δέν τό έπερίμεναν : ό νέος γαμβρός μᾶς ξεφούρνισε κι ἄλλες ἀξιώσεις, - πῶς σοῦ φάνηκε πάλι αὐτό πού μᾶς ξεφούρνισε ὁ Α στό τραπέζι· || συνεκδ. ψευδολογῶ ἤ παραδοξολογῶ : μᾶς ξεφουρνίζει ὅλο καί καινούργιες ἱστορίες.

ξεφούρνισμα-ατος (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφουρνίζω, ἡ ἐξαγωγή ἐκ τοῦ κλιβάνου : ξεφούρνισμα τοῦ ψωμιοῦ - φητοῦ.

ξεφούσκωμα-ατος (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφουσκώνω βλ.λ. : τό ξεφούσκωμα τῆς σαμπρέλλας - τοῦ μπαλονιοῦ.

ξεφουσκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεφούσκωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. ξεφουσκωμένος, ἐξάγω τόν ἀέρα, κάμνω τι νά ἀποβάλη τόν διατείνοντα αὐτό ἀέρα : ξεφουσκώνω τό μπαλόνι - τό ἀσκί· 2) ἀμτβ. ἐλαττοῦμαι κατ' ὄγκον δι' ἀποβολῆς τοῦ ἐν ἐμοί ἀέρος, παύω νά εἶμαι φουσκωμένος ἤ πρησμένος : ξεφούσκωσε τό τόπι μου - ἡ σαμπρέλλα· 3) μτφ. ἐπί ἀνθρ. ἀνακουφίζομαι ἀπό φούσκωμα, ἀπό διάτασιν τοῦ στομάχου, παύω νά εἶμαι φουσκωμένος οἱονεί ἐκ θυμοῦ, κόπου κττ. : ἤπια σόδα καί ξεφούσκωσα, - περίμενε λίγο νά ξεφουσκώσω.

ξέφραγμα-ατος (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφράζω βλ.λ. : τό ξέφραγμα τοῦ περιβολιοῦ.

ξέφραγος-η-ο δημ. ἐκεῖνος οὗ ἀφηρέθη ὁ φράκτης ἤ ὁ ἄνευ φράκτου, ἄφρακτος : ἀμπέλι ξέφραγο, - ἄφησα ξέφραγο τόν κῆπο, καί μοῦ χάλασαν οἱ κόττες τά λαχανικά.

ξεφράζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέφραξα, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξεφράχτηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξεφραγμένος, ἀπαλλάσσω τι ἀπό τοῦ φράκτου του, ἀποβάλλω, ἀφαιρῶ τόν φράκτην, τή φραϊγιή : μοῦ ξέφραξαν μιά γωνιά τοῦ κήπου

ξεφρενωμένος-η-ο δημ. ὁ τῶν φρενῶν ἐξεστηκώς, ὁ τάς φρένας του ἀποβαλών, ὁ ἔξω φρενῶν : Σολωμ.Ἡ τρελλή μάνα 17,2 ὅμως ἡ δύστυχη ξεφρενωμένη, κοιτάζει ὀλόγυρα τετρομασμένη.

ξεφτέρι (τό) δημ. κ. ξιφτέρι εἶδος ἱέρακος, ὁ κιρκάετος, τό κιρκινέζι : Βαλαωρ.Φροσ.2,118 γεράκι ἀχόρταγο, σκληρό ξεφτέρι | θ' ἀρχίση ὁλόγυρα νά κυνηγᾶ· 2) κ. μτφ. ἐπί ἀνθρώπων, εὐφυής, ἱκανός ὑπό ταχείας ἀντιλήψεως καί εὐστρόφου ἐνεργητικότητος χαρακτηριζόμενος : εἶναι ξεφτέρι στά γράμματα, - ἔγινε ξεφτέρι στή δουλειά· || κ. εἰρων. ἐν κακῇ σημ. : ξεφτέρι στήν κλεψιά - στήν μπαγαποντιά, Ἀρτ.Βατοπ.2,130 θά γινῆς καί σύ ξεφτέρι σ' ἀτιμίες ὅ τι λογῆς· 3) κτ. πληθ. ξεφτέρια τά ἐξαπτέρυγα βλ.λ., οἱ κατά τάς θρησκευτικάς πομπάς ἐπί κοντῶν φερόμενοι μετάλλινοι δίσκοι, ἐφ' ὧν ἀπεικονίζονται τά ἐξ πτέρυγας ἔχοντα Σεραφείμ.

ξέφτι (τό) δημ. ἡ ἐξ ἐφθαρμένου ὑφάσματος ἀποκρεμαμένη κλωστή, νῆμα, τίλμα : κρέμονται τά ξέφτια τοῦ παλτοῦ σου.

ξεφτίζω δημ. μτβ. κ. ἀμτβ. ξεφτῶ βλ.λ.

ξεφτιλίζω δημ. κ. ξεφιτιλίζω σύρω πρός τά ἔξω τήν θρυαλλίδα, τό φιτίλι τοῦ λύχνου ἤ λυχνίας καί καθαρίζω αὐτό : Βαλαωρ.Φωτ.1,89 σάν κάποιος νά ξεφτίλιζε, νά 'ναβε τό κανδήλι, - ξεφιτίλισε τά λυχνάρι, γιατί δέ φωτάει.

ξεφτίλισμα-ατος (τό) δημ. κ. ξεφιτίλισμα ἡ ἐνέργεια καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφτιλίζω ἤ ξεφιτιλίζω : τό ξεφιτίλισμα τοῦ λύχνου.

ξέφτισμα-ατος (τό) δημ. κ. ξέφτυσμα τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφτίζω, ἐξύφανσις ἤ τριβή τοῦ ὑφάσματος : τό ξέφτισμα τῆς φούστας· 2) ἠθική χρεοκοπία, ἔκπτωσις ἀπό τῆς κοινῆς ὑπολήψεως.

ξεφτῶ δημ. κ. ξεφτάω κ. ξεφτίζω ἤ ξεφτύζω ἐπί ὑφάσματος, ἀπολύω τήν κρόκην ἤ τόν στήμονα, ἐξυφαίνομαι : νά καρικώσης τίς ραφές, γιατί θά ξεφτίσουν· || ὁμ. ἐπί ἐνδυμάτων τριβομένων ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως : ξέφτισε πιά τό πανταλόνι σου ἀπό τό πολύ φόρεμα· || κ. μτφ. ἐπί ἀνθρώπου, παρακμάζω, χρεοκοπῶ ἠθικῶς : ἄρχισε νά ξεφτίζη κι αὐτός ὕστερα ἀπό τόσα πλούτη, - ξέφτισε κι αὐτουνοῦ ἡ δόξα του.

ξεφυλλίζω δημ. ἀποσπῶ τά φύλλα φυτοῦ κατ' ἐπιλογήν ἤ ἐν ὅλῳ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 116 ξεφυλλίζοντας κάθε πρωτόβγαλτον ἄνθος γιά νά ραντίση τήν ἑορτάζουσαν γῆν, - ξεφύλλισα τήν κληματαριά μου, γιά νά παίρνουν ἀέρα τά σταφύλια· || φυλλομετρῶ βιβλίον, ἀναγινώσκω αὐτό ἐν βίᾳ : ξεφυλλίζω τήν ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

ξεφύλλισμα (τό) δημ. ἐπί φυτῶν, δένδρων, κλάδων, ἡ ἐνέργεια καί τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυλλίζω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις ἤ ἀραίωσις τῶν φύλλων· || εἰδ. ἐπί τῆς ἀμπέλου κ. ἄ. τινῶν φυτῶν, ἡ ἀποκοπή τῶν περιττῶν βλαστῶν καί φύλλων : φούντωσε τό ἀμπέλι καί θέλει ξεφύλλισμα· || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπί ἀνθέων, ἡ αὐτόματος πτῶσις ἤ ἡ ἀφαίρεσις τῶν πετάλων : τό ξεφύλλισμα τῆς μαργαρίτας - τοῦ τριαντάφυλλου· 2) ἐπί βιβλίων, τετραδίων, λευκωμάτων κττ., τό στρέφειν τά φύλλα, τάς σελίδας πρός ἐπιπολαίαν οὕτως ἀντίληψιν τῶν περιεχομένων ἤ εἰκονιζομένων, τό φυλλομέτρημα : ὑπάρχουν πολλά βιβλία πού μ' ἕνα ἁπλό ξεφύλλισμά τους μπορεῖς νά ξαίρης ἀπάνω κάτω τό περιεχόμενό τους· || ὅθ. συνεκδ. ἡ ἐπιπολαία ἀνάγνωσις βιβλίου : δέν ἀρκεῖ τό ξεφύλλισμα τῆς ἱστορίας γιά νά τή μάθης.

ξεφύσημα-ατος (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυσῶ, δίοδος ἀέρος ἤ ἀερίου ὁρμητική : τό ξεφύσημα τῆς ἀτμομηχανῆς· || τό πνευστιᾶν : ὅταν ἀνέβηκε τίς σκάλες, τόν ἔπιασε ἕνα ξεφύσημα πού δέν μποροῦσε ν' ἀναπνεύση· || κατ' εὐφημ. ἡ φῦσα, βδόλος, πορδή.

ξεφυσῶ δημ. κ. ξεφυσάω ἀφήνω νά διέλθη δι' ἐμοῦ ἀήρ ἤ ἀέριον ὁρμητικῶς : τό πιστόνι τῆς τρόμπας ξεφυσάει· || πνευστιῶ : γιατί ξεφυσᾶς ἔτσι, μήπως ἔτρεχες;· 2) κτ. εὐφημ. πέρδομαι.

ξεφύτρωμα-ατος (τό) δημ. τό ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυτρώνω βλ.λ. : τό ξεφύτρωμα τοῦ καλαμποκιοῦ δείχνει πώς θά γίνη πολύ καλό.

ξεφυτρώνω δημ. ἀναφύομαι, φύομαι, φυτρώνω : ξεφύτρωσαν τά στάχια· || ἐκφύομαι, βγαίνω : Σολωμ.Τό ὄνειρο 6,3 ἐξεφύτρωνε ἄλλο ρόδο ἀπό τήν τριανταφυλλιά, Κάλβ. Εἰς τόν ἱερόν λόχον 2,4 καί αὐτοῦ ἄς ξεφυτρώνουν αἰώνια τ' ἄνθη, - ἄρχισαν νά ξεφυτρώνουν τά σπαρτά τοῦ κάμπου· 2) μτφ. ἐμφανίζομαι, παρουσιάζομαι αἰφνιδίως, ἐξ ἀπροόπτου : καινούργιος μπελάς μᾶς ξεφύτρωσε σήμερα, - ἀπό ποῦ μᾶς ξεφύτρωσες τοῦ λόγου σου;.

ξεφωνητό (τό) δημ. ἰσχυρά καί παρατεταμένη φωνή, κραυγή· συνήθ. κτ. πληθ. : χαλάει τόν κόσμο μέ τά ξεφωνητά του αὐτό τό παιδί· || οἰμωγή, γόος : ὅταν τῆς τό πήγανε νεκρό, ἄρχισε ἡ δύστυχη τά ξεφωνητά.

ξεφωνίζω δημ. κ. ξεφωνῶ ἐκβάλλω ἰσχυράς φωνάς, φωνάζω δυνατά, κραυγάζω : τί ξεφωνίζεις ἔτσι;· || θρηνῶ, οἰμώζω, ἰδ. ἐνώπιον νεκροῦ : σάν ἔκλεισε τά μάτια, ἄρχισαν νά ξεφωνίζουν ὅλα τά παιδιά του.

ξέφωτα ἐπίρρ., δημ. μετά τήν ἑορτήν τῶν Φώτων : πέρασε ξέφωτα πού δέ θά 'χω κι ἐγώ δουλειές· 2) πληθ. οὐδ. τοῦ ξέφωτος βλ.λ.

ξέφωτος-η-ο δημ. ἐπί τόπου, ὁ εἰς τό φῶς τοῦ ἡλίου ἐκτεθειμένος ἐξ ὁλοκλήρου, ὁ μή σκιαζόμενος, ἡλιόλουστος, φωτερός : Γρυπ.Σκ.Τερρ.8,12 μά ἡ Ροδόπη ξέφωτη στηλώνει τήν κορφή της μεσουρανίς· 2) εἰδ. τό οὐδ. ἔκτασις γῆς, ἀγρός ἄδενδρος καί ἀκαλλιέργητος ἤ σπαν. σπειρόμενος ὡς ἄνυδρος ἤ πετρώδης : στό ξέφωτο

στήσανε τὰ τσατίρια τους οἱ τσιγγάνοι, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 59 μαινάδες τρέχοντας μέσα στοὺς λόγους καὶ στά ξέφωτα.

ξεχάνω δημ. ξεχνῶ βλ.λ.

ξεχαρβάλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχαρβαλώνω, χαλάρωσις, ἐξάρθρωσις : τὸ ξεχαρβάλωμα τῆς καρέκλας· κ. μτφ. : τέτοιο ξεχαρβάλωμα οἰκογενείας δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτές μου.

ξεχαρβαλώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχαρβάλωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. -ωμένος, παραλύω, ἐξαρθρῶ τι : εἶχες, δὲν εἶχες ξεχαρβάλωσες τὴν πόρτα μὲ τὰ χτυπήματά σου· ὁμ. κ. ἀμτβ. : ἐξεχαρβάλωσε ἡ πόρτα ‖ κ. παθ. ἐξαρθροῦμαι, παθαίνω χαλάρωσιν : τὸ αὐτοκίνητο θέλει φτειάξιμο, γιατὶ ξεχαρβαλώθηκε· ‖ κ.μτφ. ἐν τῇ μτχ. : σπίτι ξεχαρβαλωμένο (οἰκογένεια ἐν ᾗ δὲν τηρεῖται ἡ πρέπουσα τάξις καὶ αὐστηρότης ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου).

ξεχαρβάλωτος-η-ο δημ. ἐξηρθρωμένος, ξεχαρβαλωμένος βλ.λ. : ξεχαρβάλωτη μηχανή.

ξεχασιά (ἡ) δημ. τὸ νὰ εἶναί τις ἐπιλήσμων, λησμοσύνη, ἀμνημοσύνη, ἀ. ἀλησμονησιά.

ξεχασιάρης-α-ικο δημ. ὁ εὐκόλως λησμονῶν, ἐπιλήσμων, ἀφῃρημένος : ἡ ὑπηρέτριά μας εἶναι ξεχασιάρα, - ξεχασιάρικο παιδί.

ξεχειλίζω δημ. κ. ξεχειλῶ -άω, ἀόρ. (ἐ)ξεχείλισα, παθ. μ. μτχ. παρακ. ξεχειλισμένος, ἀμτβ. ἐκχειλίζω βλ.λ., ἐπὶ ὑγρῶν, ἀνερχόμενος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ ἐν ᾧ εἶμαι δοχείου χύνομαι, ἐκρέω κατὰ τὸ ὑπερβάλλον : ξεχείλισε τὸ νερὸ τῆς στέρνας, - ξεχειλίζοντας ὁ μοῦστος χύθηκε κάμποσος ἀπὸ τὸ βαρέλι· ‖ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ποταμοῦ ἢ λίμνης ἢ κτ. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ περιέχοντος ἤτοι τοῦ ποταμοῦ ἢ τῆς λίμνης : ξεχείλισαν τὰ νερὰ τῆς λίμνης, - ξεχείλισε τὸ ποτάμι - τὸ ρέμα· 2) μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, εἶμαι, γίνομαι τόσον πολύς, τόσον ἔντονος, ὥστε νὰ καθίσταμαι ἀφόρητος, ἀβάστακτος, ἀκάθεκτος : Σολωμ.Κρητικὸς 21,19 ὅμως ἐξεχειλίσανε τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου, Γρυπ.Σκ.Τερ.10,9 μὰ ὁ πόθος σου ξεχείλισε κι ἄναψες τὸ λυχνάρι,-ξεχειλίζει ὁ πόνος - ὁ θυμὸς - ἡ ἀγανάκτηση· πρβλ ξεσπῶ· 3) ρηματ. π. ξεχείλισμα.

ξεχείλισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχειλίζω.

ξεχειλῶ-άω δημ ξεχειλίζω βλ.λ.

ξεχείλωμα-ατος (τὸ) δημ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχειλώνω βλ.λ : τὸ ξεχείλωμα τοῦ γιακᾶ - τῶν παπουτσιῶν.

ξεχειλώνω δημ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, προσαρμόζομαι κακῶς, διανοίγομαι κακοσχήμως κατὰ τὰ ἄκρα μου σχηματίζων τρόπον τινὰ χείλη : ὁ γιακὰς τοῦ σακακιοῦ μου ξεχειλώνει.

ξεχειμαδιό (τὸ) δημ. τόπος πρὸς διαχείμασιν, χειμαδιό : οἱ βλάχοι κατεβαίνουν καὶ περνοῦν τὸν χειμῶνα στὰ χειμαδιά.

ξεχειμάζω δημ., ἀόρ. ξεχείμασα, διέρχομαι, περνῶ τὸν χειμῶνα, διαχειμάζω : δ.τραγ. Δυσσέα, ποῦ ξεχείμασες τὸ φετεινὸ χειμῶνα;, - ξεχείμασα μὲ τὰ πρόβατά μου κάτω στὸν κάμπο.

ξεχειμωνιάζω δημ., ἀόρ. ξεχειμώνιασα, ξεχειμάζω βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.51,11 ἐξεχειμωνιαστήκαμε σὲ ξένους τόπους· ‖ ζῶ μέχρι τέλους τοῦ χειμῶνος : γέρασε πολὺ καὶ δὲ θὰ ξεχειμωνιάσῃ ἐφέτος.

ξεχνιέμαι δημ. παθ. κ. μέσ. τοῦ ξεχνῶ βλ.λ.

ξεχνῶ-άω δημ. κ. ξεχάνω, ἀόρ. ἐξέχασα, παθ. ξεχνιέμαι κ. -ιοῦμαι, ἀόρ. ξεχάστηκα, μτχ. παρακ. ξεχασμένος, ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, παύω ἐνθυμούμενός τι, διαφεύγει τι τῆς μνήμης μου : ξεχνῶ τὰ ὀνόματα πολλῶν γνωρίμων μου, - τοὺς γραμματικοὺς κανόνες - τὶς λεπτομέρειες, - ἤξαιρα γερμανικὰ μὰ τὰ ξέχασα, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,1 παράπια τοὺς καημούς μου νὰ ξεχάσω· ‖ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ πράξω ἢ νὰ εἴπω τι ἐν καιρῷ : ξέχασα νὰ τοῦ γράφω - νὰ πάρω ἀπόδειξη, - συχνὰ ξεχάνει τὰ κλειδιά του, - μὴν ξεχάσῃς νὰ μοῦ παραγγείλῃς· ἐν χρ. κ. παθ. : τὰ καλὰ ξεχνιῶνται εὔκολα, - ξεχάστηκε ἡ χρεοκοπία του, παροιμ. φρ. περασμένα ξεχασμένα· 2) μέσ. ξεχνιοῦμαι ἀφαιροῦμαι, οἱονεὶ λησμονῶ ἐμαυτόν, χάνω τὴν ἀντίληψιν τῶν περὶ ἐμὲ συμβαινόντων ἢ τῶν ὅσων ἔδει νὰ πράξω : ξεχάστηκα μὲ τὶς κουβέντες κι ἔχασα τὸ τραῖνο, - συχνὰ ξεχνιέται στὴ μελέτη· ἡ μτχ. παθ. παρακ. ξεχασμένος ἀφῃρημένος ἢ ἐπιλήσμων.

ξεχολιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχόλιασα, μτχ. παθ. παρακ. ξεχολιασμένος, παύω νὰ εἶμαι χολιασμένος, ἀποβάλλω τὸν θυμόν μου, τὴν δυσαρέσκειάν μου, τὸ πεῖσμά μου, ξεθυμώνω : ἀκόμη δὲν ξεχόλιασες, - τὴν εὕρηκα ξεχολιασμένη.

ξεχόλιασμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχολιάζω βλ.λ., ξεθύμωμα.

ξεχορταριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχορτάριασα, μτχ. παθ. παρακ. ξεχορταριασμένος, ἀφαιρῶ ἀπό τινος τὰ ἄχρηστα χόρτα, βγάζω τὰ χορτάρια, βοτανίζω : ξεχορταριάζω τὸν κῆπο, - χθὲς ξεχορταριάσαμε τὸ κτῆμα μὲ τὰ κουκιά.

ξεχορτάριασμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐκρίζωσις τῶν χόρτων, βοτάνισμα : τὸ ξεχορτάριασμα τοῦ περιβολιοῦ ὠφέλησε πολὺ τ' ἀραποσίτι.

ξεχορταριαστής (ὁ) δημ. ὁ βοτανίζων ἀγρὸν ἢ κῆπον : ξεχορταριαστὴς κήπων.

ξεχουρδισμένος-η-ο μσν. κ. δημ. ἀ. ξεκουρδισμένος βλ.λ.· 2) ἐπὶ τριχῶν, περιπεπλεγμένος, ἀναμαλλιάρης, ξεμαλλιασμένος : Ἐρωτόκρ.1,618 γενεάδες καμωμένες καὶ κάθ' ἀργὰ τσὶ βάνασι μακρὲς ξεχουρδισμένες.

ξεχρέωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχρεώνω, ἀπαλλαγὴ χρέους, ὀφειλῆς : τὸ ξεχρέωμα τοῦ σπιτιοῦ μας ἦταν ἡ σωτηρία μας.

ξεχρεώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχρέωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. -μένος, ἀπαλλάσσω τινὰ τοῦ χρέους, τῆς ὀφειλῆς δι' ἧς εἶναι ἐπιβεβαρημένος : ξεχρέωσα τὸν πατέρα μου ποὺ ἦταν βουτηγμένος στὰ χρέη· ‖ παθ. ξεχρεώνομαι ἀπαλλάσσομαι τῶν χρεῶν : πούλησα τὸ καλύτερό μου κτῆμα καὶ ξεχρεώθηκα.

ξεχύνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)ξέχυσα, παθ. -ύνομαι, ἀόρ. -ύθηκα, μτχ. παρακ. -υμένος, χύνω ἔξω, ἐκχέω : ξέχυσε αὐτὰ τὰ νερά, γιατὶ εἶναι ἀκάθαρτα καὶ θὰ βρωμίσουν· ‖ ἀμτβ. ξεκινῶ, παίρνω δρόμον : Ἐρωτόκρ.4,387 καὶ μὴ μὲ κάμῃς νὰ μιλῶ, κι ἡ γλῶσσα νὰ ξεχύσῃ· ‖ κ. παθ. τρέχω, φέρομαι ὁρμητικῶς, ὁρμῶ : μὲ μιᾶς ξεχύθηκε καὶ τὸν ἄρπαξε ἀπ' τὸ γιακά· 2) ἐπὶ ἐξανθηματικῶν νόσων, σχηματίζω, βγάζω σπυριά, ἐξανθήματα : δὲν ἐξέχυσε ἀκόμη τὸ μικρό μου, - σὲ δυὸ τρεῖς μέρες θὰ ξεχύσῃ.

ξεχωνιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξεχώνιασα ἀνασκάπτω, ἀναχώνω τὴν γῆν : εἶδα καὶ ἔπαθα ὅσο νὰ ξεχωνιάσω αὐτὸ τὸ κτῆμα, γιατὶ εἶχε μείνει δυὸ χρόνια χέρσο· 2) ἀνασύρω τι τὸ βαθέως κεχωσμένον ἐντὸς τοῦ ἐδάφους· ἀντίθ. καταχωνιάζω : ξεχώνιασαν ἕνα ἄγαλμα ἀπὸ τὴν αὐλή του· ‖ κτ.ἐπέκτ.ἀποκαλύπτω τι τὸ ἐπιμελῶς ἀποκρυβέν.

ξεχώνιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχωνιάζω, ἀνασκαφὴ γῆς.

ξεχώνω δημ., ἀόρ. ἐξέχωσα, παθ. -ώνομαι, ἀόρ ἐξεχώστηκα κ. -ώθηκα, μτχ. παρακ. -ξεχωσμένος κ. -ωμένος, ἐξάγω, ἀνασύρω τι τὸ κεχωσμένον που, ἀποκαλύπτω, ἀντίθ. χώνω : Ἐρωτόκρ 2 2310 κι ἐκεῖνο, ποὺ 'τονε χωστό, μὲ λόγια νὰ ξεχώσῃ, αὐτ.1,1915,-θὰ ξεχώσω τὶς κληματόβεργες, γιὰ νὰ

τὶς φυτέψω αὔριο· ‖ ἐπὶ νεκροῦ, ἐκθάπτω, κάμνω ἀνακομιδὴν τῶν ὀστῶν αὐτοῦ.

ξέχωμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεχώνω βλ.λ., ἄ. ξέχωσμα : **πολλὰ ξεχώματα μᾶς ἔκανε τὸ ποτάμι.**

ξέχωρα ἐπίρρ., δημ. χωριστά, ξεχωριστά : Καζ.Ν ΘΚωμ 2,117 **ποὺ μέσα του καὶ ξέχωρά τοῦ φέγγουν, - ζῆ ξέχωρα** ἀπ' τὸν πατέρα του **2)** παρεκτός, ἐκτός : **ὁ γαμβρὸς ξέχωρα ἀπὸ τ' ἀμπέλι γυρεύει καὶ τὸ μισὸ σπίτι.**

ξεχωρίζω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεχώρισα,** παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -**ίστηκα,** μτχ. παρακ. -ισμένος, χωρίζω, θέτω χωριστά : Κάλβ.3,?6,5 πόση ἄπειρος ἄβυσσος μᾶς **ξεχωρίζει, - ξεχώρισε μερικὰ φροῦτα νὰ φᾶμε κι αὔριο, - ξεχωρίζω** τὰ γερὰ ἀπὸ **τὰ σάπια·** ‖ ἐκλέγω, προτιμῶ, κάμνω διάκρισιν : μὴν **ξεχωρίζῃς κανένα σου παιδί· ὅλα ἴσα νὰ τὰ** θεωρῇς· **2)** διακρίνω, διαστέλλω : Διγεν. Ἀκρ.465 **πῶς νὰ σὲ ξεχωρίσωμεν ἐκ τῶν λοιπῶν σωμάτων,** Ἐρωτόκρ.1,777 **τὸ πῶς δὲν** ξεχωρίζει **τραγούδ' ὀχ τὸν τραγουδιστή, - τὴν ἐξεχώρισε μέσα σὲ τόσο πλῆθος· 3)** ἀμτβ. διαφέρω ἀπὸ ἄλλων, διακρίνομαι, ἐξαίρομαι : Παλαμ.Περ.Χαιρ.171,4 **ξέρω τὰ λόγια τὰ κρυφὰ ποὺ μόλις ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴ σιγαλιά,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 34 **ἐκεῖνο ποὺ ξεχωρίζει τοὺς τρελλοὺς εἶναι ἡ φαντασία, - αὐτὸς μόνο ξεχωρίζει ἀπ' ὅλους τῆς οἰκογενείας του, - ξεχωρίζει** μιὰ ὥρα **δρόμο· 4)** κ. ἐν τῷ παθ. τ. **ξεχωρίζομαι** ἐν εἰδ. σημ. ἀποχωρίζομαι, ἐπὶ προσ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 178,12 **ἄγουρος μὲ ξανθὴ κόρη . . ὅρκο κάμαν στοὺς κλώνους μου νὰ μὴ ξεχωριστοῦνε.**

ξεχώρισμα (τὸ) δημ. διαχώρισις, διάκρισις, τοποθέτησις χωριστά, διακεκριμένως : **τὸ ξεχώρισμα αὐτὸ ἀνήκει σ' ἄλλον.**

ξεχωριστός-ή-ό δημ. ὁ κεχωρισμένος, ὁ ἐν ἰδιαιτέρῳ τόπῳ τεθειμένος, ξεχωρισμένος, χωριστός, ἰδιαίτερος : Παλαμ.Περ Χαιρ.110,2 **νὰ τ' ἀκρογιάλι τὸ βραχόσπαρτο, ξεχωριστὸ στὰ περιγιάλια ἀνάμεσα, - ἔχω ξεχωριστὸ δωμάτιο, - γιὰ τὸν ἄλλο θὰ γίνῃ ξεχωριστὴ δίκη·** ‖ ἐκλεκτός, ἐξαιρετικός, διακεκριμένος : Ἐρωτόκρ.1,75 **τοῦ παλατιοῦ ἦτο θαρρετός, ξεχωριστὸς παρ' ἄλλο, - ξεχώριστὸ παιδί - γαμβρός.**

ξεχωριστά ἐπίρρ. δημ. ξέχωρα βλ.λ.

ξέχωρος-η-ο δημ. ξεχωριστὸς βλ.λ. : **ξέχωρη δουλειά - ὀμορφιά,** Καζ.Ν ΘΚωμ.3,112 **πρὸς ξέχωρα ἀρμενίζουνε λιμάνια.**

ξεφαχνίζω δημ., ἀόρ. **ἐξεφάχνισα,** ἐκλέγω, τρώγω τὸ φαχνὸν μέρος τοῦ κρέατος, ἀφαιρῶ τὰ ὀστᾶ : **χθὲς ξεφαχνίσαμε μιὰ κόττα οἱ δυό μας· 2)** μτφ. ἐξετάζω τι λεπτομερῶς, λεπτολογῶ : **μὴν τὰ ξεφαχνίζῃς τόσο πολὺ τὰ πράγματα· 3)** μτφ. ἐκμεταλλεύομαί τινα, ἀποσπῶ τὰ χρήματά τινος, τοῦ τρώγω χρήματα : **ἔχει θεῖο Ἀμερικάνο καὶ τὸν ξεφαχνίζει.**

ξεφάχνισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ξεφαχνίζω.

ξεφειριάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεφείριασα,** μτβ. κ. ἀμτβ. ἀπαλλάσσω τινὰ ἢ ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τοὺς φθεῖρας, ἀποφθειριῶ : **ὅταν πρωτοῆρθε, τρομάξαμε νὰ τὴν ξεφειριάσουμε.**

ξεφείριασμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφειριάζω βλ.λ. : **τὸ ξεφείριασμα στὶς κόττες εἶναι πολὺ δύσκολα.**

ξεφυχιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)**ξεφύχιασε,** μτχ παθ. παρακ. **ξεφυχιασμένος,** ξεφυχῶ βλ.λ.3) : Γρυπ.Σκ. Τερρ.59,4 **τὶς φλέβες στὰ στεγνά της στήθια ἀνοίγομε ξεφυχιασμένοι.**

ξεφύχισμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξεφυχῶ βλ.λ., ἔκπνευσις, ἐπιθανάτιος στιγμή : Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.108,4 **μύρια βλέπουν στ' ὄνειρό τους ξεφυχίσματα τοῦ ἐχθροῦ.**

ξεφυχισμός (ὁ) μσν. κ. δημ. τὸ ξεφύχισμα βλ.λ.

ξεφυχῶ μσν κ. δημ. κ.-άω, ἀόρ. (ἐ)**ξεφύχησα,** μτχ. παθ. παρακ. **ξεψυχημένος** κ. -ισμένος, ὡς ἀμτβ., δίδω τὴν ψυχήν μου, παραδίδω τὸ πνεῦμα, ἐκπνέω, ἀποθνῄσκω : Ἐρωτόκρ.2,709 **καὶ φαίνεται, ξεφύχημε μὲ δίχως νὰ φωνιάξῃ, - βασανίστηκε πολὺ ὥσο νὰ ξεφυχήσῃ, - ξεφύχησε τὰ ξημερώματα· 2)** κ. μτφ. ἐκλείπω βαθμηδόν, φθίνω, λιγοστεύω, σβήνω : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκ.1,26 **ἔνοιωθα τὴ φωνή μου νὰ ξεφυχάῃ στὰ χείλη μου, ἐσπάραξε ἡ καρδιά μου,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.36,13 **ὡς ποὺ στερνὰ τῆς θάλασσας στὸν ἄμμο ξεφυχοῦν οἱ καημοί· 3)** μτβ. ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ποθῶ : **ξεφυχάει γιὰ γλέντι - χαρτιά, - ξεφυχάει γι' αὐτήν, - εἶμαι ξεφυχισμένος γιὰ νερό - τσιγάρο· 4)** κατοβασανίζω τινά, τοῦ βγάζω τὴν ψυχή : **μὲ ξεφύχησε ὡς ποὺ νὰ μὲ διορίσῃ, - μὲ ξεφύχησε ὅσο νὰ μοῦ δώσῃ τὸ δάνειο.**

ξέω κ. μσν. κ. νεώτ., παρατ. **ἔξεον** (Ὀδ.Ψ 199), μέλλ. ξέσω (Παῦλ.Αἰγ.3,22,12), ἀόρ. **ἔξεσα** (Σώφρ. 110), ἐπ. **ξέσσα** (Ὀδ.Ε 245), ποι. **ξέσα** (Σιμων.185Α), παρακ. **ἔξεκα** (Χοιροβ. εἰς Θεόδ.2,80), ἀπαρφ. παθ. ἀορ. **ξεσθῆναι** (κατα- : Γεωπ.10,65,6), παθ. παρακ. **ἔξεσμαι** (ἀπ- : Ἀριστφ.ἀπ.728), ὑπερσ. γ' ἑν. **ἔξεστο** (Ἡλιόδ.5,14), λειαίνω, ὁμαλύνω διὰ ξέσεως, ἰδίως ξύλα : Ὀδ.Ε 245 (δοῦρα) **ξέσσε δ' ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,** αὐτ.Ρ 341, Πλάτ.Θεάγ.124Β **τῶν πριζόντων . . καὶ ξεόντων καὶ τορνευόντων· 2)** γλύφω, λαξεύω, σκαλίζω : Ὀδ.Ψ 199 **ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα·** ‖ κ. ἐπὶ γλυπτικοῦ ἔργου : Σιμων.185Α **τίς νιν ἔξεσε; Σκόπας·** κ. παθ. : Ἡλιόδ. Αἰθ.5,14 **ἀμέθυσος . . γραφῇ . . ἔξεστο καὶ εἰς μίμημα ζῴων ἐκοιλαίνετο· 3)** στιλβῶ, γυαλίζω : Φιλόστρ.Σοφ.2,5,2, Παῦλ.Αἰγ.3,22,12 **τὸ βλέφαρον ξέσομεν διὰ κισήρεως,** αὐτ.1,6,2· **4)** χαράσσων διακοσμῶ : Γεωπ.4,12,14· **5)** ἐρεθίζω : Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,9 **τὰ μὲν ἐπιπολῆς ξέει ἔντερα· 6)** μαστιγῶ, δέρω, παθ. : Ὀρειβ.ἀπ.90 **ξεσθέντας καὶ ξύλοις τυφθέντας,** Ἀέτ.15,37 **τοὺς ἐν δικαστηρίῳ μαστιγωθέντας καὶ ξεσθέντας,** Μηναῖ.1,12 **Συνξ. εἶτα κρεμασθεῖσα ξέεται, καὶ ξυρᾶται τὴν κεφαλήν· 7)** ρηματ.π. ξεστός (ὁμ. ἐΰξεστος), ἄξεστος, ξέσις, ξέσμα, ξυστός, ξόανον, ξύλον, ξυρόν, ξυρέω. Ἐκ ρίζ. ξεσ- ξε- (συγγ. τοῖς ξάω, ξαίνω, ξύω).

ξηγῶ-άω δημ. τ. τοῦ ἐξηγῶ βλ.λ., ἑρμηνεύω, διασαφῶ : **μοῦ ζήτησε νὰ τοῦ ξηγήσω τὸ νόμο·** ‖ μεταφράζω : **δὲν ξέρει νὰ ξηγήσῃ ἕνα ἁπλὸ ἀττικὸ κείμενο· 2)** εἰσέρχομαι εἰς τὸ βαθύτερον νόημα, τὴν βαθυτέραν σημασίαν τινός : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 23,4 **τοῦ κάκου μέρες, μῆνες, χρόνια ζητοῦσα νὰ ξηγήσω ἐγὼ τὸ μυστήριο, - ξηγάει τὰ μάγια·** ‖ εἰδικώτ. μαντεύω : **ξηγάει τὰ ὄνειρα· 3)** κ. ἐν τῷ μέσ. τ. **ξηγιέμαι** κ. **ξηγιοῦμαι** παρέχω διασαφήσεις ἐπί τινος ἀνακύψαντος ζητήματος, ζητῶ νὰ ἄρω τὴν ἀσυνεννοησίαν.

ξήλωμα-ατος μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξηλώνω, ἀναφορ. πρὸς ἐνδύματα, ὑφάσματα, διάλυσις τῶν ραφῶν, ξέρραμμα : **τὸ ξήλωμα τοῦ φορέματος· 2)** μτφ. ματαίωσις, παρεμπόδισις, χάλασμα : Ἐρωτόκρ.4,167 **τελειώνουν τὰ ξηλώματα, τὸ δυνατὸ ἀπαλένει.**

ξηλώνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **ἐξήλωσα,** παθ. ἀόρ. (ἐ)**ξηλώθηκα,** ἰδίως ἀναφορικῶς πρὸς ἐνδύματα, ὑφάσματα, διαλύω τὰς ραφάς, ξερράβω : **θὰ ξηλώσω τὸ φόρεμά μου, γιατὶ δὲν εἶναι καλὰ ραμμένο·** ‖ γεν. ἀποσυνθέτω τι εἰς τὰ ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τεμάχια : **ἐξηλώσαμε τὸ καράβι - τὴ μηχανή,** παροιμ. **ράβε, ξήλωνε, δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ** (ἐπὶ ἐπανερχομένου ἀσκόπως εἰς τὸ αὐτὸ θέμα ἢ τὴν αὐτὴν ἀσχολίαν)· **2)** σχίζω.

ξεσχίζω, κόπτων βιαίως τὰς ραφάς : **πιάστηκα στὴν πόρτα καὶ ξηλώθηκε τὸ φόρεμά μου·** **3)** μτφ. ματαιῶ, παρεμποδίζω, χαλῶ : Ἐρωτόκρ. 2,943 **τὸ κάλεσμα τοῦ βασιλιοῦ μὴ θέλῃ νὰ ξηλώσῃ,** Ἐρωφ.Ἰντερμ.Ι,32 **τσὶ λογισμοὺς τῶ Χριστιανῶ** μόνο γιὰ νά ξηλώσῃ.

ξημεροβραδιάζομαι δημ. διέρχομαί που ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν μου, ἀπὸ τὰ ξημερώματα ἕως τὸ βράδυ, ξημερώνομαι καὶ βραδιάζομαι κυρίως ὡς ἀργόσχολος : **ξημεροβραδιάζεται στὸ καφενεῖο - κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της.**

ξημέρωμα-ατος (τό) μσν. κ. δημ., συνήθ. κτ. πληθ. ὄρθρος, ἡ ἀνατολὴ τῆς ἡμέρας, αὐγή, χαραυγή : Ἐρωτόκρ.Ι,1734 **ὄντε τὰ ξημερώματα τὸ φῶς τσ' αὐγῆς θωροῦσι,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.74,31 **δὲν εἶναι πιὰ ξημέρωμα,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 17 **εἶχεν ὁλομερὶς τὴν ἀμυδρὰν φωτεινότητα τοῦ ξημερώματος·** κ. κτ. πληθ. : **κατὰ τὰ ξημερώματα ξεφύχησε·** || φρ. **καλὸ ξημέρωμα** ἀντὶ καληνύχτα, χαιρετισμὸς ἀπερχομένου εἰς προκεχωρημένην ὥραν τῆς νυκτός· **2)** ἡ μέχρι πρωΐας ἀγρυπνία : **μὲ τὴν ἀρρώστια τοῦ παιδιοῦ πάλι ξημέρωμα θά 'χουμε ἀπόψε.**

ξημερώνω (ἡμέρα) δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξημέρωσα,** παθ. ξημερώνομαι, ἀόρ. **-ώθηκα,** εὑρίσκομαί που ἢ διατελῶ ποιῶν τι, ἀρχίσας ἀπὸ τῆς νυκτός : **ξημερώσαμε στὰ χαρτιά, - ξημερώνει στὴ μελέτη, - περπατώντας ὅλη νύχτα ξημέρωσαν στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ·** || συνηθ. τὸ παθ. ἐν μέσ. σημ. μὲ εὑρίσκει ἡ αὐγή : **ξημερωθήκαμε στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ·** || ὁμ. συνηθ. ἀπροσ. ἐνεργ. **ξημερώνει** γίνεται ἡμέρα, ὑποφώσκει ἡ αὐγή : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.190,1 **ὡς τρέμουν τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ, ὄντε θὰ ξημερώσῃ·** || κ. κτ. πλεονασμόν : Γρυπ.Σπ.Τερρ.103,9 **μὰ ἔδωκε καὶ ξημέρωσε ἡ ἀνέλπιστη ἡ αὐγή, - ἄρχισε νὰ ξημερώνῃ·** **2)** ρηματ. π. ξημέρωμα.

ξηνός (ὁ) Σουΐδ. «κορμός» (δηλ. ἐπίξηνον).

ξηρά (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ ἐπιθ. ξηρός, ὡς οὐσ. βλ.λ.7).

ξηραγκιανός-ή-όν δημ. ἄ. ξεραγκιανὸς βλ.λ., ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀδύνατος : Ἀραβ.ΜυθΧαλ.Ι,207 **ἀχαμνὸν καὶ ξηραγκιανόν, καὶ σχεδὸν ἡμιθανῆ.**

ξηρᾶθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τῆς ξηρᾶς, ἀπὸ τὴν ξηράν : Εὐστ.Πον.285,42 **τὸ πολέμιον ἐπελθόν, τότε ξηρᾶθεν καὶ τὸ ἐκ θαλάσσης.**

ξηραίνω (ξηρός) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξεραίνω,** μέλλ. ξηρᾰνῶ, ἀόρ. **ἐξήρᾱνα** κ. **ἐξήρηνα** (Ἱππ. Χυμ.Ι), δημ. **ἐξέρανα,** παθ. μέλλ. **ξηρανθήσομαι** κ. μέσ.μέλλ. **ξηρᾰνοῦμαι** (ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ), παθ. ἀόρ. **ἐξηράνθην** κ. δημ. **(ἐ)ξεράθηκα,** παρακ. **ἐξήρασμαι** κ. **ἐξήραμμαι,** μτγν. μτχ. παθ. παρακ. **ἐξηρᾱμένος,** δημ. **ξεραμένος,** ποιῶ τι ξηρόν, ἀποξηραίνω, στεγνώνω : Εὐρ.Κύκλ.575 **ξηρανεῖ σ' ὁ Βάκχιος,** Μηναῖ.11,4 Θεοτ. **τῶν κακῶν μου τὸ πέλαγος ξήρανον·** || ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Ξεν.Ἀπομν.4,3,8 **τὸν ἥλιον .. τὰ μὲν ἁδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα,** Ἰουλ.Λόγ.6,203Β **τὸ σῶμα πρὸς ἀέρα ξηραίνει·** κ. παθ. ἀποξηραίνομαι, στεγνώνω : Ἰλ.Φ 345 **πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον·** πρβλ.Πλάτ.Τίμ.88D, ΚΔ Ματθ.21,19 **ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ,** Βιζυην.117,16 **ξηράθηκαν τὰ χείλη μου·** **2)** καθιστῶ δυσκοίλιον : Ἱππ.Ἀφορ.3,17 **ξηραίνω τὴν κοιλίην,** πρβλ.αὐτ.2,20 (παθ.)· **3)** ἀφαιρῶ τὸ ὕδωρ, ἀποξηραίνω : Θουκ.1,109 **ξηράνας τὴν διώρυχα,** Νικ. Χων. ἐν Σάθ.Ι,131 **καὶ ποταμοὺς ξηραίνων ταῖς πόσεσι·** **4)** κ. μτφ. ταλαιπωρῶ, ὑποβάλλω εἰς σωματικὰς βασάνους, εἰς κόπους : Τέλ.34Η **κακαυχεῖ αὐτὸν καὶ ξηραίνει·** **5)** παθ. μένω παράλυτος, ἀναισθητῶ : ΚΔ Μάρκ.9,18 **καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται.**

ξηρᾰλοιφία (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξηραλοιφῶ βλ.λ., ἡ δι' ἐλαίου ἄλειψις τοῦ **σώματος τῶν παλαιστῶν** : Εὐστ.764,13, Σουΐδ.

ξηρᾰλοιφῶ-έω (ἀλείφω) ἀλείφω **τὸ σῶμα** δι' ἐλαίου μόνον, τεχνικὸς ὅρος παρὰ παλαισταῖς **οἵτινες** ἠλείφοντο δι' ἐλαίου (χωρὶς νὰ λουσθῶσιν), ἵνα καταστήσωσι τὰ μέλη τοῦ σώματος καμπτά, μαλακά : Σοφ.ἀπ.494, Πλούτ.Σόλ.Ι **καὶ νόμον ἔγραφε διαγορεύοντα δοῦλον μὴ ξηραλοιφεῖν,** αὐτ.Ἠθ.152D **οἰκέτας μὴ ἐρᾶν μηδὲ ξηραλοιφεῖν,** Φιλόστρ.Γυμν.58· ἀντίθ. χυτλοῦσθαι : Γαλ.11,532.

ξηραμπέλῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῶν ἀπεξηραμμένων φύλλων ἀμπέλου, ἐρυθρός, κόκκινος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,17 **δίπλακες ξηραμπέλινοι,** Σουΐδ. ἐν λ. ἀτραβατικὰς **χλαμύδες ξηρ-.**

ξήρανσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξηραίνειν, ἀποξήρανσις, στέγνωμα : Γαλ.6,226, αὐτ.76,415, Ἡφαιστ.Ἀστρ.Ι,22· || νεώτ. χημ. ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἐν προϊόντι τινὶ ὑπάρχοντος ὕδατος.

ξηραντήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ὑαλίνη συσκευὴ ἢ ἐγκατάστασις χρησιμοποιουμένη ἐν τοῖς χημείοις πρὸς ξήρανσιν διαφόρων ὑλῶν ἐν ὡρισμένῃ θερμοκρασίᾳ, ἄ. στεγνωτήρ, στεγνωτήριον.

ξηραντήριον (τό) νεώτ. τὸ μέρος ἢ ἡ συσκευὴ ἔνθα ξηραίνεταί τι : **ξηραντήριον πυρίτιδος.**

ξηραντικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν, τὴν ἰδιότητα τοῦ ξηραίνειν, ἀποξηραντικός, ἄ. στεγνωτικός, μτ. γενικ. : Ἱππ.Διαίτ.16,22 **ξηραντικὸν πνεύμονος,** Εὐστ.Πον.195,44 **τὸ ξηραντικὸν τῆς κατὰ σάρκα ὑγρότητος·** κ. ἀπολ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,1,3 **ξηραντικὰς ἰχυλόςὶ,** Πλούτ.Ἠθ. 624Ε **τὸ γὰρ τῇ γεύσει πικρόν, τῇ δυνάμει ξηραντικόν,** Διοκλ.ἀπ.141 **ξηραντικὴ δίαιτα,** Διοσκ. 1,13 **ξηραντικὴ δύναμις, - ξηραντικαὶ οὐσίαι.**

ξηραντικῶς ἐπίρρ. δημ. δι' ἀποξηράνσεως : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.5,28,23.

ξηρᾰσία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **ξηρασίη** ἀποξήρανσις, στέγνωμα : Ἱππ.Νοῦσ.Ι,18, Ἀντιφάν.231,7, Ἀριστλ.Μετ.384a,11 **ἡ πῆξις εἴρηται ξηρασία τις οὖσα,** Πάπ. **εἰς σπόρον χόρτου καὶ κοπὴν καὶ ξηρασίαν·** || τὸ νὰ κρατῇ τις στεγνόν, ξηρόν : Θεόφρ.ΦΙ7,2,2· **2)** ξηρότης : Στράβ.2,3,7 **καὶ ἧττον ἐφέσθαι τῇ ξηρασίᾳ τοῦ περιέχοντος,** Διοσκ.2,142 **ξηρασία τοῦ καυλοῦ·** πρβλ.ΠΔ Κριτ. 6,37· || **ξηρασίαν λαμβάνειν** τὸ ἀποξηραίνεσθαι : Ἀγαθρχ.34· **3)** κ. νεώτ. ἀνομβρία, αὐχμός, ξεραΐλα : Γεωπ.1,8,13 (πληθ.), Μωραΐτ.1,168 **ἀφορία δὲ ἄλλη καὶ ξηρασία ἔβλαψαν τὰ λαχανικά, - λόγῳ τῆς ξηρασίας δὲν ἐσπάρησαν τὰ κτήματα ἐφέτος·** || νεώτ. μετεωρολ. ἡ καιρικὴ κατάστασις **καθ' ἣν** ἐλαχίστη ποσότης ὑδρατμῶν ὑπάρχει **ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἀντίθ. ὑγρασία·** **4)** εἰδ. νεώτ. ἰατρ. νόσος τῶν τριχῶν καὶ τῶν βλεφαρίδων, **παρεμποδίζουσα τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν.**

ξήρασις γλωσσ. ξήρανσις βλ.λ.

ξηρασμός γλῶσσ. τοῦ αὐασμὸς βλ.λ.: Ἐρωτιαν.44.

ξηράφιον (τό) μτγν. μσν. τὸ ξηρίον βλ.λ. : Λεωνίδ.Ἰατρ. π. Ἀέτ.14,13, Ὀρειβ.ἀπ.84, Παῦλ.Αἰγ.3,3 (συχν.γρ. ἐν κώδ. ξυρ-).

ξήριγγοι Ἡσ. «ποταμοὶ ἀεὶ ῥέοντες».

ξηρίον (τό) μτγν. κ. νεώτ. ἀποξηραντική τις κόνις ἐπιπασσομένη ἐπὶ ἑλκῶν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,150 **κριθαὶ ξήριον ἐπιπασσόμεναι τοῖς ἕλκεσι,** Ἀέτ. 6,65, Ἀλέξ.Τραλλ.Ι,15· || νεώτ. ποσότης κονιοποιημένου φαρμάκου, ἄ. σκονάκι.

ξηρίς-ίδος (ἡ) ἡ ξυρὶς βλ.λ.

ξηροάμυλον (τό) μσν. ξηρὸν ἄμυλον : Γεωπ.20,26.

ξηροβαλᾰνιστέον μτγν. δέον νὰ εἰσαχθῇ ἀποξηραντικὸν ὑπόθετον : Ὀρειβ.ἀπ.60.

ξηροβᾰτικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ βαίνειν, περιπατεῖν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἐπὶ χερσαίων ζῴων, ἀντίθ. ἔνυδρος : Πλάτ.Πολιτ.264D **ἔστι δὲ καὶ ξηροβατικόν·** || ἐπὶ πτηνῶν : Ἀριστλ. ΖΙ 559a,20 **διαφέρουσι δὲ .. πρὸς τὰ τῶν ξηρο-**

βατικῶν (δ.γρ. ξηροβιωτικός)· νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν τῷ πληθ. **ξηροβατικά** τάξις χερσαίων πτηνῶν, -ἄ. στρουθ οδη.

ξηροβάτραχος (ὁ) μτγν. εἶδός τι βατράχου : Ἐπιφάν Φυσιολ.22.

ξηρόβηξ-ηχος (ὁ) μτγν. ὁ ξηρός, ὁ ἄνευ ἀποχρέμψεων βήξ, ξερόβηχας : Κάσσ.Φ 34.

ξηροβιωτικός-ή-όν ὁ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς βιῶν, **δ.** γρ. τοῦ ξηροβατικὸς βλ.λ.

ξηροδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ κατάστασις τοῦ δέρματος ἀποξηραινομένου καὶ εὐκόλως ἀπολεπιζομένου· πρβλ. ξηρόδερμος.

ξηρόδερμος-ον μτγν. ἰατρ. ὁ ἔχων ξηρὸν δέρμα : Ἀέτ 1,107· πρβλ. ξηροδερμία.

ξηροκἄκοζηλία (ἡ) μτγν. τὸ ξηρὸν καὶ κακόζηλον τοῦ ὕφους ἐν τῷ λόγῳ : Δημήτρ.239 **ἡ σύνθεσις δὲ συσταλεῖσα .. ποιεῖ .. τὴν νῦν οὔνομα ἔχουσαν ξηροκακοζηλίαν.**

ξηροκαλλιέργεια (ἡ) νεώτ. τρόπος, σύστημα καλλιεργείας τῶν ξηρῶν ἐδαφῶν ἐφαρμοζόμενον πρὸς συγκράτησιν τῆς ὑγρασίας εἰς περίοδον καθ' ἣν κρατεῖ ἀνομβρία.

ξηροκαμπία (ἡ) νεώτ. ξηρὸς ἄφορος κάμπος, κτ. γενικ. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ πάσης, εἴρων. ἐν ταῖς φρ. **ἐπίσκοπος - δήμαρχος πάσης ξηροκαμπίας.**

ξηρόκαρπος-ον ὁ ἔχων, φέρων ξηροὺς καρπούς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,8,1 (συγκρ.).

ξηροκέφἄλος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξηρὰν κεφαφήν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,2

ξηροκήπιον (τὸ) μσν. κῆπος ἀκαλλιέργητος, ἄσπαρτος, ξηρός : Κωδ.Πάτρ.104.

ξηρόκηπος (ὁ) μσν. ξηροκήπιον βλ.λ. : Μαρτύριον **τῶν** κ' πατέρων 43 **ἐν τῷ ξηροκήπῳ τοῦ ἡγουμενίου ἐξαγαγόντες αὐτοὺς ἐφόνευον.**

ξηροκλειστογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ τῶν ἀνθέων γονιμοποίησις γενομένη πρὸ τῆς τελείας αὐτῶν διανοίξεως καὶ ἀποδιδομένη κατά τινας εἰς τὴν ἐλλιπῆ κυκλοφορίαν τοῦ ὕδατος.

ξηροκλίβανος (ὁ) νεώτ. κλίβανος ἀπολυμαντικὸς μεταλλικῶν καὶ ὑαλίνων σκευῶν.

ξηροκοιτία (ἡ) μσν. τὸ κοίτεσθαι, κοιμᾶσθαι χαμαὶ κατὰ γῆς, ἡ χαμευνία : Πρόδρ.2,610 **τὰ ὀστέα μου συνετρίβησαν ἀπὸ ξηροκοιτίας,** Γλυκᾶς π. Θησ.Στεφ. ἐν λ. **καὶ ὁ βασιλεὺς πολλὰ μὲν αὐτῷ ἀπεκάλυφεν ἕτερα, οἷον ξηροκοιτίαν.**

ξηροκοιτῶ-έω μσν. κοιμῶμαι εἰς τὰ ξηρά, σκληρά, κατὰ γῆς : Νικηφ.Πρεσβύτ. ἐν βίῳ Ἀνδρέου τοῦ Σαλοῦ **μὴ γευσάμενος, ξηροκοιτῶν, χαμευνῶν,** Δουκάγγ.

ξηροκόλλα (ἡ) Ἡσ **«σύνθεσίς τις παρὰ τοῖς** χρυσουργοῖς» **2)** γλωσσ. ξυλοκόλλα βλ.λ.

ξηροκολλούριον (τὸ) μτγν. ξηρά, δηλ. πηκτὴ ἀλοιφὴ τῶν ὀφθαλμῶν : Γαλ.12,725, Ἀλέξ.Τραλλ.2.

ξηρόκοπτον (τὸ) Ιγδίον, γουδί· Ἡσ. ἐν λ. ἴ(γ)δη.

ξηρολιθοδομή (ἡ) νεώτ. λιθοδομία, τοιχοποιΐα ἄνευ κονιάματος, συνδετικῆς ὕλης, δημ. ξερολιθιά.

ξηρόλιθος (ὁ) μσν. ξηρὸς λίθος, ὁ ἄνευ πηλοῦ τιθέμενος ἐν οἰκοδομῇ, συνήθ. κτ. πληθ. : Μαυρίκ. Στρατηγ.12,21 **ἀπὸ ξηρολίθων πύργους .. ἐγεῖραι.**

ξηρολογία (ἡ) πάπ. τὸ συλλέγειν φρύγανα, ξηρὰ χόρτα.

ξηρολουσία (ἡ) μτγν. ἡ λῆψις ξηρῶν λουτρῶν, τὸ ἐν θερμῇ ἄμμῳ λούεσθαι : Κάσσ.Φ 76.

ξηρολουτρῶ-έω Ἡσ. κάμνω λουτρὸν ξηρόν, δηλ. κυλίομαι ἐν θερμῇ ἄμμῳ (κῶδ. ξηραλ-).

ξηρόμῦρον (τὸ) μτγν. ξηρὸν μύρον, δηλ. ἄρωμα εἰς τεμάχια ἢ εἰς κόνιν : Ἀέτ.16,127(118), Πάπ. **2)** ἡ λιβανωτίς, δενδρολίβανον βλ.λ. : Γλωσσ.

ξηρονομικός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ νέμεσθαι, βόσκειν, διαιτᾶσθαι ἐν τῇ ξηρᾷ, χερσαῖος : Ἀθήν.3,99Β **ξηρονομικόν τε καὶ ὑγροτροφικὸν** (δ. γρ. ξηροτροφικόν).

ξηρόπισσα (ἡ) νεώτ. τὸ ἐν τῷ ἀποστακτῆρι μετὰ τὴν ἀπόσταξιν τῆς πίσσης τῶν λιθανθράκων ἀπομένον στερεὸν ὑπόλειμμα.

ξηροποιός-όν μσν. κ. σχόλ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ξηραίνειν τι, ἀποξηραίνων, μαραίνων : Εὐστ. **ξηροποιὸς δίψα** (ὡς γλῶσσ. τοῦ πολυκαγκέα)· **2)** γλῶσσ. τοῦ καρφαλέος, ξηρός : Σχόλ. Νίκ.Θηρ.691.

ξηροποιῶ-έω μτγν. ποιῶ τι ξηρόν, ἀποξηραίνω : δ.γρ.π.Διοσκ.5,103 (ποθ.).

ξηροπόταμος (ὁ) γλωσσ. χείμαρρος βλ.λ.

ξηροπῦρία (ἡ) μτγν., σχόλ. κ. γλωσσ. λουτρὸν ξηρόν, ἄνευ ὕδατος, δι' ἀτμοῦ : Ἀ .16, 29, Σχόλ.Νίκ.Ἀλεξ.600 **ἐν πίθῳ διθύρῳ ξηροπυρίαν λαμβάνειν, ὥσπερ οἱ ὑδρωπικοί.**

ξηροπυρίτᾶς ἄρτος (ὁ) (πυρός) ὁ **αὐτόπυρος** βλ.λ. : Ἀθήν.3,114C **Ἀμερίας καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον.**

ξηρός-ά-όν μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξερός-ή-ό** ὁ μὴ ἐνέχων ὕδωρ ἢ ὑγρασίαν, στεγνός, ἐπὶ ποταμοῦ : Ἡρ.5,45 **νηὸν ἐόντα παρὰ τὸν ξηρὸν Κρᾶθιν,** Ἀρρ.Ἀν.4,3,2 **χειμάρρους ξηροὺς ὕδατος, - ξερὸ ποτάμι·** ὁμ. ἐπὶ ἀέρος : Ἡρ 2,26 **τὸν ἠέρα ξηρόν,** Ἀριστφ.Νεφ.404 **ὅταν .. ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθείς .. , - ξηρὰ ἀτμοσφαῖρα·** κ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν : Αἰσχ.Ἑπτ.696 **ξηροῖς ἀκλαύτοις ὄμμασιν,** Εὐρ. Ὀρ.389 **δεινὸν δὲ λεύσσεις ἀμμάτων ξηραῖς κόραις·** || νεώτ. **ξηρὸς βήξ** ὁ ἄνευ ἀποχρέμψεων· **2)** ὁ ἀποβαλὼν τοὺς χυμούς, ἀντίθ. νωπός, χλωρός : Ἀντιφάν.133,7 **ξηρὸς τυρός,** Ἀρρ.Ἐπίκτ. 2,23,5 **ξηροὶ καρποί,** (ἀντίθ. οἶνος καὶ ἔλαιον), Πάπ, **ξηρὸς χόρτος** (ὁ ἀπεξηραμμένος)· || εἰδ. **ξηρὸς καρπός** δημητριακός : Πλάτ.Κριτ.115Β· **3)** ἰσχνός, κατεσκληκώς, ἐπὶ σωματικῆς καταστάσεως : Εὐρ.Ἠλ.239 **οὔκουν ὁρᾷς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας;·** || κ. ἐπὶ προσ., ἄκαμπτος, ἀναίσθητος : Θεόκρ.24,61 **Ἀλκμήνα μὲν ἔπειτα ποτὶ σφέτερον βάλε κόλπον ξηρὸν ὑπαὶ δείους ἀκράχολον Ἰφικλῆα·** πρβλ. δημ. **ἔμεινε ξερὸς ἀπὸ τὸ φόβο του·** **4)** τραχύς, σκληρός : Εὐρ.Ἀνδρ.784· **ἡδὺ μὲν γὰρ αὐτίκα τοῦτο βροτοῖσιν, ἐν δὲ χρόνῳ τελέθει ξηρόν,** αὐτ.Βάκχ.278 **ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει,** Ἀριστφ.Σφ.1452 **ξηρῶν τρόπων καὶ βιοτῆς·** || κ. ἐπὶ προσ. : Ἀντιφάν.16· **5)** ἀνιαρός, ἄχαρις, ἐπὶ λόγου, ὕφους λογοτεχνικοῦ : Ἐπίκ.ἀπ. 505 **πραγματεία ἀτερπὴς καὶ ξηρά, - ξηρὰ διδασκαλία - ἀνάπτυξις, - ξηρὸν ὕφος·** || δθ. κ. **τὸ ξηρὸν** ὡς οὐσ. τὸ ἀνιαρὸν τοῦ λόγου, ἡ ἔλλειψις γλαφυρότητος : Δημήτρ.238· || ὁμ. νεώτ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἀπηλλαγμένος περιφράσεων, ἀπότομος, ψυχρός : **ξηρὰ ἀπάντησις,** δημ. **μόλις καταδέχεται νὰ μᾶς πῇ μιὰ ξερὴ καλημέρα·** **6)** ἐπὶ ἐδαφικῆς ἐκτάσεως, ὁ γυμνὸς βλαστήσεως, ἀπεφιλωμένος : **ξηρὰ ἔκτασις γῆς, - ξηρὰ νῆσος·** πρβλ. δημ. ξερότοπος, ξερονήσι· **7)** τὸ θηλ. **ἡ ξηρά** (ἐνν. γῆ) ὡς οὐσ. ἡ ἄνυδρος γῆ : Ξεν.Οἰκ.19,7 **πότερα οὖν, ἔφη, ἐν τῇ ξηρᾷ ἂν βαθὺν ὀρύττοις βόθρον τῷ φυτῷ ἢ ἐν τῇ ὑγρᾷ·** || νεώτ. κ. δημ. ἡ χέρσος, ἡ στερεὰ γῆ, ἡ ἤπειρος : ΚΔΜατθ. 23,15 **ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, - ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηράν, - ὁ κατὰ ξηρὰν στρατός** (κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ ναυτικόν), **- ἐταξίδευσα διὰ ξηρᾶς** (μέσῳ τῆς στερεᾶς, διὰ χερσαίου συγκοινωνιακοῦ μέσου)· || ὁμ.σημ.κ. **τὸ ξηρόν** : Ἡρ.2,68 **καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρας διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ** (ὁ κροκόδειλος), Θουκ.8,105 **προπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον ἐξέωσάν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων,** αὐτ.1,109· πρβλ. **ξερόν, ξερός·** **8)** παράγ. ξηραίνω, ξήρανσις, ξηρασία. Ἐκ ρίζ. σκε-, ἐξ ἧς κ. σκέλλω.

ξηρόσαρκος-ον μτγν. ὁ ἔχων ξηράν, κατεσκληκυῖαν τὴν σάρκα, ἰσχνός : Διοκλ.π.'Αθήν.7,114D **τὰς δὲ τρίγλας ἧττον τούτων ξηροσάρκους.**
ξηρασιτῶ-έω μσν. ξηροφαγῶ : Νικόλ.ἐν Μαϊ.9,613.
ξηροσμύρνη (ἡ) μτγν. ξηρὰ μύρρα, σμύρνη : 'Αλέξ.Τραλλ.12.
ξηροστομία (ἡ) νεώτ. ἡ τοῦ στόματος νοσηρὰ κατάστασις, καθ' ἣν ἐλλείπει σχεδὸν παντελῶς ἡ ἔκκρισις σιέλου.
ξηροτήγανον (τὸ) μτγν. **τὸ** τήγανον βλ.λ. π.Συρακοσίοις : 'Ηγήσ.38.
ξηρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ κατάστασις, τὸ γνώρισμα τοῦ ξηροῦ, ἔλλειψις ὑγρότητος : Ξεν. Οἰκ.19,11 **ἀναίνεσθαι διὰ ξηρότητα,** Πλάτ.Πολ.335D **οὐδὲ ξηρότητος ὑγραίνειν, - ξηρότης τοῦ κλίματος - τοῦ καιροῦ·** || **ἡ ξηρότης τῶν νεῶν** ἡ ξηρότης, δηλ. ἡ καλὴ κατάστασις τῶν ξύλων αὐτῶν : Θουκ.7,12· **2)** ξηρασία ἀτμοσφαιρική, ἀνομβρία : Πλούτ.'Ηθ.687F **πρὸς μὲν γὰρ τὰς ξηρότητας ἀρδείαις ποτιζόμενα καὶ ψυχόμενα μετρίως, ὅταν φλέγηται·** **3)** τὸ γίνεσθαί τι ξηρόν, ἡ ἀποξήρανσις : 'Αριστλ.Μετ.361b,22 **τὸ τάχος τῆς ξηρότητος·** **4)** μτφ. ἐπὶ χαρακτῆρος, ἡ αὐστηρότης : Φιλόδ.'Ακαδ.51M· **5)** ἐπὶ ὕφους, ἔλλειψις γλαφυρότητος : Λογγῖν.3,3 **οἱ μεγέθους ἐφιέμενοι φεύγοντες ἀσθενείας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν.**
ξηροτριβία (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ ξηροτριβῶ βλ.λ., ἡ ἄνευ ἐλαίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀλείμματος τριβή : 'Αριστλ.Πρ.966b,1 **διὰ τί αἱ ξηροτριβίαι στερεὰν τὴν σάρκα παρασκευάζουσιν,** Γαλ.6,417.
ξηροτριβῶ-έω μτγν. τρίβω ἄνευ ἐλαίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀλείμματος : 'Αγαθιν.π.'Ορειβ.10,7,19.
ξηροτροφικόν (τὸ) **τὸ** τρέφειν, ἀνατρέφειν ζῷα τῆς ξηρᾶς : Πλάτ.Πολιτ.264D **τὴν κτηνοτροφικὴν ἐπιστήμην διχάζειν τὸ μὲν ἕτερον ὑγροτροφικὸν ὀνομάζοντα, τὸ δ' ἕτερον ξηροτροφικόν.**
ξηροφαγία (ἡ) μτγν., μσν. κ νεώτ. τὸ τρώγειν ξηρὰν τροφήν, ξηρὰ φαγητά, ἄνευ ἀρτύματος, δημ. ξεροφαγία : Χρύσ.Τυαν.π.'Αθήν.3,113B **καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν,** Γαλ.14,751, Πρόδρ.2,352 **τοιαύταις ἐκδιδόασιν αὐτοὺς ξηροφαγίαις·** **2)** χόρτα τρωγόμενα ὠμά : Γλωσσ.
ξηροφαγῶ-έω μτγν. κ. μσν. τρώγω ξηρὰν τροφήν, ξηρὰ ἀμαγείρευτα φαγητά : Λουκίλλ.ἐν ΑΠ 11,205 **μὴ κληθεὶς Αὖλος ξηροφαγεῖ καθίσας,** Διοσκ.Εὐπ.2,65, Σωρ.1,49, Πρόδρ.2,340 **Τετράδα καὶ Παρασκευὴν ξηροφαγοῦσιν ὅλως.**
ξηροφθαλμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ξηρότης ὀφθαλμῶν, εἶδός τι ὀφθαλμίας, φλογώσεως τῶν ὀφθαλμῶν μετ' ἐρυθρότητος καὶ κνησμῶν : Διοσκ.Εὐπ.1,46, Κέλσ.'Ιατρ.6.6, Γαλ.12,731, 'Αέτ.7,2 **σκληροφθαλμία κοινόν ἐστι πάθος βλεφάρων καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ·** || νεώτ. ἰατρ. ὀφθαλμικὴ πάθησις, καθ' ἣν **ὁ** ἐπιπεφυκὼς ἐμφανίζεται ξηρὸς καὶ δύσκαμπτος.
ξηρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, **ὁ** ἀναπτυσσόμενος καλύτερον εἰς ξηρὰ ἐδάφη.
ξηρόφλοιος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ξηρὸν φλοιόν : Γεωπ.9,16,2 **ξηρόφλοια φυτά·** || νεώτ. βοταν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ξηρόφλοιος** τὸ ἐξωτερικὸν ἐπίστρωμα τοῦ φλοιοῦ τῶν φυτῶν, ἄ. ρυτίδωμα ἢ ρίκνωσις.
ξηρόφορτον (τὸ) 'Επιγρ. φορτίον ξηρῶν καρπῶν.
ξηρόφρυκτον (τὸ) μτγν. ξηρόμυρον βλ.λ. : 'Αέτ. 16,126 (117).
ξηρόφυτα (τὰ) νεώτ. γένη καὶ εἴδη τινὰ φυτῶν φυομένων καὶ ἀναπτυσσομένων ὑπὸ παντελῆ ἔλλειψιν ὕδατος εἰς ἐρημικοὺς τόπους, στέππας **ἢ** βραχώδεις ἐκτάσεις.
ξηροφυτικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ξηρὰ φυτά· || ὁ ἔχων τὰς ἰδιότητας τῶν ξηρῶν καρπῶν.
ξηρόφυτος-ον νεώτ. **ὁ** εἰς ξηροὺς καὶ αὐχμηροὺς τόπους φυόμενος.
ξηρόφωνος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ ἔχων ξηράν, βραχνὴν φωνήν : Σχόλ.'Ιλ.Ν 41 **αὐίαχοι, ἵν' ᾖ ξηρόφωνοι·** || δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ξηρόφωνον** ἡ ξηρότης τοῦ ἤχου : Εὐστ.'Οδ.1914,51 **τὸ ξηρόφωνον καὶ πάντῃ ἀηδές.**
ξηροχειμάρρους (ὁ) μτγν. ξηρὸς χείμαρρος, ξεροπόταμο : 'Ηρων Γεωμ.4,13.
ξηρόχειρ-χειρος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων ξηράν, **παράλυτον** τὴν χεῖρα : Πρόδρ.ἐν'Επιγρ.6,152.
ξηρόχορτο (τὸ) δημ. ξηρὸς χόρτος, ἄ. ξεροχόρταρο· **2)** τὸ φυτὸν ἔλυμος βλ.λ.2).
ξηροφημένος-η-ον νεώτ. ὁ καθαρεύων τύπος τοῦ δημ. ξεροφημένος βλ.λ. : Μωραΐτ. **ὡσὰν οἱ ξηροφημένοι λουκουμάδες.**
ξήροφις-εως (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ξηρὰν **ὄφιν,** ἰσχνὸν πρόσωπον : Μαλάλ.1303,10.
ξηρώδης-ους-ες **ὁ** ἐνέχων ξηρότητα, ὁ ξηρὸς τὸ εἶδος, ὁ ὡς ξηρός : ΕΜ 557,27 ἡ καρδία, **ἐν ᾗ ἐστι τὸ πυρῶδες ἢ ξηρῶδες καὶ θερμὸν .. τῆς ψυχῆς.**
ξήρωσις-εως (ἡ) ξήρανσις (ἐσφ.γρ.π.'Ιππ.Κφακ.189).
ξῖ ἄ. γρ. τοῦ ξεῖ βλ.λ.
ξιδάτος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐδωδίμων, ὁ μὲ ὄξος, ξίδι παρεσκευασμένος ἢ ὁ εἰς ὄξος διατηρούμενος : **ἐλιὲς ξιδάτες, - χταπόδι ξιδάτο·** || μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. ἐν φρ. **διάβολος ξιδάτος ὁ** λίαν δύστροπος ἢ λίαν πονηρός.
ξιδερός-ή-ό δημ. ξιδάτος βλ.λ.· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἰδ. κτ. πληθ. **ξιδερὰ** λαχανικὰ δι' ὄξους παρεσκευασμένα, ἄ. τουρσί, -ιά.
ξίδι(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. ὄξος βλ.λ. : Πρόδρ.2,281 **ἢ κἂν τὸ κρασοβόλιν του τὸ ξίδιν νὰ πληρώσῃ·** || ἐν χρ. κ. μτφ. ἐν φρ. : **ὅποιος θυμώνει ἂς πιῇ ξίδι, - ἂς πιῇ ξίδι νὰ τοῦ περάσῃ·** κ. παροιμ. : **τὸ ἀφῦ ξίδι τ' ἀγγειό του χαλάει** (ὁ τραχὺς καὶ δύσκολος, δύστροπος ἄνθρωπος τὸν ἑαυτόν του φθείρει).
ξιδιάζω δημ., ἀόρ. **(ἐ)ξίδιασα,** μτχ. παθ. παρακ. ξιδιασμένος, παρασκευάζω δι' ὄξους, ἄ. βάζω στὸ ξίδι : **χθὲς ἐξίδιασα τὶς ἐλιές - τὶς βρούβες·** **2)** ἀμτβ. ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιοῦμαι εἰς ὄξος, ξινίζω : **τὸ κρασί μας ἐξίδιασε.**
ξιδοβάρελλο (τὸ) δημ. μικρὸν βυτίον, βαρελλάκι, ἐν ᾧ φυλάσσεται ὄξος, πρβλ. κρασοβάρελλο, λαδοβάρελλο.
ξιδρώνω δημ. ξεϊδρώνω βλ.λ.
ξίκικος-η-ο δημ. κ. **ξύκ-** λιποβαρὴς βλ.λ., **ὁ** μὴ ἔχων τὸ προσδιωρισμένον βάρος, ὁ ἐλλιπὴς κατὰ τὸ βάρος, λειψός : **ξίκικο μοῦ τὸ 'δωσε τ' ἀλεύρι.**
ξικισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τοῦ λόγου διαταραχή, μερικὸς τραυλισμός, φυσικὴ ἀνωμαλία περὶ τὴν προφορὰν τοῦ ξ τὸ ὁποῖον προφέρεται **εἰς** παχύτερον φθόγγον, περίπου ὡς **τὸ ksh.**
ξίμβρα (ἡ) 'Ησ. αἰολ. ἡ ροιὰ βλ.λ.
ξινάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀξίνου βλ.λ. : **ἡ ξινάδα τοῦ λεμονιοῦ, - τὸ φαΐ εἶχε μιὰ ξινάδα·** || χαρακτηριστικὴ τοῦ στόματος γεῦσις παρέχουσα τὴν αἴσθησιν τοῦ ὀξίνου· || ὁμ. ἡ τοῦ στομάχου ἀνάλογος διάθεσις, ἄ. ξινίλα βλ.λ.2).
ξινάρι (τὸ) δημ. εἶδος μικρᾶς σκαπάνης, ἀξίνη κηπουρική βλ.λ.
ξινήθρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον ἢ ὀξαλίς.
ξινίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξίνισα, παθ. -ίζομαι, ἀόρ. -ίστηκα, μτχ. παρακ. ξινισμένος, μτβ. προσδίδω εἴς τι γεῦσιν ὄξινον, καθιστῶ τι ὄξινον, ξινόν : **ἡ ζέστη ξινίζει τὰ φαγητά·** || ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιῶ αὐτὸν μεταβάλλων **εἰς** ὄξος, ξιδιάζω : **τὸ παλιοβάρελλο μοῦ ξίνισε τὸ κρασί·** **2)** ἀμτβ. ἀποκτῶ, ἔχω γεῦσιν ὄξινον : **ξίνισε τὸ γάλα - τὸ φαγητό·** ἐπὶ οἴνου, ἀλλοιοῦμαι, μεταβάλλομαι εἰς ὄξος, ξιδιάζω· || ὁμ. ἐπὶ ἐδωδίμων **καὶ** ποτῶν **κ. ἡ**

μτχ. παθ. παρακ. : **κρέας** - ριζόγαλο - κρασί ξι**νισμένο**· **3)** μτφ. ἐπὶ προσ., δυσαρεστοῦμαί πως, δυσχεραίνω διά τι, μοῦ κακοφαίνεται κάτι : **σὰν ἄκουσε πὼς θ' ἀφήσουμε τὸ σπίτι του, ξίνισε κάπως**· συνηθέστ. ἐν φρ. ξινίζει - ξίνισε **τὰ μοῦτρά του** (διὰ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου ἐξέφρασε τὴν δυσαρέσκειάν του)· ὁμ. κ. παθ. : **σὰν τοῦ εἶπα νὰ πληρώσῃ** τὸ ρεφενέ του, ξινίστηκε· κ. κτ. μτχ. παθ. παρακ. : ἦρθε **μὲ ξινισμένα μοῦτρα**· **4)** ὁμ. ἐν. φρ. : **τὰ ξινίζω μὲ . .** ἦλθον εἰς ψυχρότητα, εἰς δυσαρέσκειαν πρός τινα· ὁμ. κτ. ἀόρ. κ. παρακ. ἐν πληθ. ἄνευ ἐμπροθ. διορ. : **τὰ ξινίσαμε, - τὰ ἔχουνε ξινίσει** (διατελοῦσιν εἰς ψυχρότητα)· πρβλ. τὰ τσουγκρίσαμε, τὰ χαλάσαμε.

ξινίλα (ἡ) δημ. ξινάδα βλ.λ. **2)** ὀξυρεγμία . **κάθε βράδυ μετὰ τὸ φαγητὸ ἔχω ξινίλες.**

ξίνισμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξινίζω βλ.λ. : **τὸ ξίνισμα τοῦ γάλακτος - κρασιοῦ.**

ξινό (τὸ) δημ. τὸ κιτρικὸν ὀξὺ βλ.λ.

ξινόγαλα (τὸ) δημ. κ. **ξινόγαλο** τὸ ὀξύγαλα.

ξινόγλυκος-η-ο δημ ὁ ὄξινος ἅμα καὶ γλυκύς : πῆρα **κάτι μῆλα ποὺ ἤτανε ξινόγλυκα.**

ξινοκέρασο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὀξυκέρασον βλ.λ., ἄ. βύσσινο

ξινολάπατο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ ὀξυλάπαθον βλ.λ.

ξινομηλιά (ἡ) δημ. ποικιλία μηλέας παραγούσης μῆλα ὀξίνου γεύσεως, ἀντίθ. γλυκομηλιά : Γρυπ Σκ.Τερρ.85,29 **δένει τὴ μούλα στὴν ξινομηλιά.**

ξινόμηλο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς ξινομηλιᾶς.

ξινομουριά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν μορέα ἡ μέλαινα βλ.λ.

ξινομυζήθρα (ἡ) δημ εἶδος ὀξίνης μυζήθρας βλ.λ., ἰδιωμ. βουστίνα.

ξινοροδιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ροιὰ ἡ κοινή

ξινόροϊδο (τὸ) δημ ὁ καρπὸς τῆς ξινοροδιᾶς βλ.λ.

ξινός-ή-ό δημ. ἐπὶ ἐδωδίμων καὶ ποτῶν, ὁ παρὰ τὴν συνήθη γεῦσιν κ. ἰδ. ἕνεκα βλάβης αὐτοῦ ἔχων γεῦσιν ὀξεῖαν, ὄξινον, ὀξύς, ὄξινος, ἀντίθ. γλυκός (-ύς) : **ξινὸ κρασί - γάλα - κρέας - πεπόνι**· ‖ ἐπί τινων ὀπωρῶν, ἄωρος : **τὰ σταφύλια εἶναι ἀκόμα ξινά**· παροιμ. **περσινὰ ξινὰ σταφύλια** (ἐπὶ παρελθόντων καὶ λησμονηθέντων πραγμάτων)· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ξινὸ βλ.λ. **2)** μτφ. ἐν φρ. **μοῦ βγῆκε ξινὸ** ἐπὶ πραγμ. εὐαρέστων κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ τῶν ὁποίων ἡ ἔκβασις εἶναι πολὺ δυσάρεστος· ὁμ. **θὰ τοῦ τὸ βγάλω ξινό, - μοῦ βγῆκε ξινὸ τὸ γλέντι**· **3)** ὁμ. μτφ. ἐν φρ. : **τοῦ (τῆς) ἀρέσουν τὰ ξινὰ** ἀρέσκεται, εἶναι ἔκδοτος εἰς ἐρωτικὰς ἀπολαύσεις.

ξινοστάφυλο (τὸ) δημ. ὀνομασία τοῦ ὄμφακος, δηλ. τοῦ ἀώρου καρποῦ τῆς σταφυλῆς, συγγ. ἀγουρίδα βλ.λ.

ξινοτύρι (τὸ) δημ. κ. **ξινότυρο** εἶδος τυροῦ μὲ ὄξινον γεῦσιν, παρασκευαζόμενον ἐξ ἀποβουτυρωθέντος γάλακτος.

ξινούτσικος-η-ο δημ. ὑποκορ. τοῦ ξινὸς βλ.λ., ὁ ὀλίγον ξινός, ὑπόξινος : **πορτοκάλια ξινούτσικα.**

ξινοφέρνω δημ. ἔχω γεῦσιν ὑπόξινον : τὸ κρασί σου ξινοφέρνει λιγάκι.

ξινόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς ἡ κερασφόρος, ἄ. ξινούδι, μοσχόφυλλο.

ξιπομάκαιρα βαρβαρισμὸς ἀντὶ ξιφομάχαιρα βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.1127 **τὸ κεπαλὴ σ' ἄρα τὸ ξιπομάκαιραν ἀποκεκόψε τουτοί.**

ξιππάζω, ξιππασιά, ξίππασμα ἐσφ. γρ. ἀντὶ ξυπάζω, ξυπασιά, ξύπασμα βλ.λ.

ξίρις μτγν. κ. ξιρὶς ἡ ξυρὶς βλ.λ. : Διοσκ.4,22.

ξίφαι Ἡσ «τὰ ἐν ταῖς ῥυκάναις δρέπανα ἢ σιδήρια».

ξιφάρι (τὸ) μσν. κ. δημ. ξιφίδιον, αἰχμὴ βέλους : Ἐρωτόκρ.Ι,419 **σφάξε μὲ κάνε μὲ αὐτὸ τὸ ξυμυτὸ ξιφάρι**· **2)** δημ. ἡ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ δένδρου κοπτομένη πρώτη σανίς, ἧς ἡ μία πλευρὰ εἶναι κυρτή· **3)** λωρὶς δέρματος.

ξιφασκία (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ξίφους ἄσκησις.

ξιφερής-οῦς-ές μσν. ὁ ξιφοειδής, ὁ ἔχων αἰχμὴν ξίφους, αἰχμηρός, μυτερός : Διγεν.Ἀκρ.34 **ἔδακνε ψυχὴν . . ἡ στέρησις τοῦ θήλεος ὡς ξιφερὴς περόνη.**

ξιφὴν-ῆνος (ὁ) Σουΐδ. ὁ φέρων ξίφος.

ξιφήρης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ μετὰ ξίφους ὡπλισμένος, ὁ ἔχων, κρατῶν ξίφος ἐν τῇ χειρὶ καὶ ἕτοιμος πρὸς ἐπίθεσιν : Εὐρ.Ὀρ.1272 **κεκρυμμένους θῆρας ξιφήρεις αὐτίκ' ἐχθροῖσιν φανεῖ,** αὐτ.1346· ὁμ. κ. π. μτγν. : Ἀπολλ.Τυαν.Ἐπιστ.36, Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,5,3 **ξιφήρεις ἐνέκειντο,** Ἰάμβλ.25, 113 **ξιφήρεις ὥρμησαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.**

ξιφηφορία (ἡ) Σουΐδ. τὸ φέρειν ξίφη, ξιφηφορεῖν.

ξιφηφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων ξίφος, ὁ ἔχων, κρατῶν ξίφος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὁ μὲ ξίφος ὡπλισμένος : Αἰσχ.Χο.584 **ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι,** Εὐρ.Ὀρ.1504 **ξιφηφόρον γὰρ εἰσορῶ πρὸ δωμάτων βαίνοντ' Ὀρέστην,** αὐτ.Ἡρ. 812, Ἀντιφάν.π.Ἀθήν.14,623Β **ξιφοφόροισι χεροῖν ἐξωπλισμένη**· **2)** ὡς οὐσ. ὁ ξιφοφόρος : Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,10,7 **στρατιώτας περιστήσαντες ἑαυτοῖς ξιφηφόρους**· **3)** εἶδος κομήτου (ὡς ἐκ τοῦ σχήματος) : Σχόλ.Ἀρατ.1091.

ξιφηφορῶ-έω μτγν. φορῶ, φέρω, κρατῶ ξίφος : Φίλ.1,282, Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,11,4 **οἱ μὲν φανερῶς οἱ δὲ καὶ κρύβδην, ἐξιφηφόρουν ἀμυντήρια δῆθεν φέροντες.**

ξιφίας (ὁ) (ξίφος) κ. νεώτ., δημ. κ. **ξιφιός** εἶδος ἰχθύος ὁμοιάζοντος ξίφει : Ἀριστλ.Ζ) 505a,18 **ὁ δὲ ξιφίας ὀκτὼ διπλᾶ,** αὐτ.ἀπ.325, Ἀρχέστρ.π.Ἀθήν. 7,314Ε **ἀλλὰ λαβὲ ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθών**· ‖ νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **ξιφιδῶν**· ‖ ἄστρον. δοράς βλ.λ.2)· **2)** εἶδος κομήτου ὡς ἐκ τοῦ σχήματος : Πλίν.Φι 2,89.

ξιφίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ξίφος βλ.λ., μικρὸν ξίφος, ἐγχειρίδιον : Ἀριστφ.Λυσ.53 **μήτε ξιφίδιον,** Θουκ.3,22 **ψιλοὶ δώδεκα σὺν ξιφιδίῳ . . ἀνέβαινον**· **2)** σπαργάνιον : ΨΔιοσκ.4,21.

ξιφίζω (ξίφος), μέλλ. **ξιφίσω,** ὀρχοῦμαι τὴν ξιφικὴν ὄρχησιν, χορεύω πολεμικόν τινα χορόν, καθ' ὃν ἐξέτεινον τὰς χεῖρας ὡς εἰ ἐκράτουν ξίφος : Κρατῖν.219· Ἡσ. «ξιφίζειν· ἀνατείνειν τὴν χεῖρα καὶ ὀρχεῖσθαι».

ξιφίνδα ἐπίρρ. μσν. παιγνίδιόν τι διὰ τοῦ ξίφους : Θεόγνωστ.Καν.164· πρβλ. ξιφισμός.

ξίφιον (τὸ) κ. νεώτ. κ. **ξιφίον** τὸ φυτὸν **ξιφίον τὸ ἀρουραῖον** τὸ σπαθόχορτο, ἡ σπαθοχόρταρο, ἡ σπίθακας· Διοσκ.4,20 «ξιφίον· οἱ δὲ φάσγανον, οἱ δὲ μαχαιρώνιον καλοῦσι, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα· ἔοικε γὰρ ἴριδι, ἔλαττον μέν τοι καὶ στενότερον καὶ ἀποξὺ ὡς μαχαίριον» : Θεόφρ.Φι 6,8,1· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἰριδοειδῶν.**

ξίφιος (ὁ) μτγν. κ. **ξιφιός,** δημ. **ξιφιός** ὁ ξιφίας βλ.λ.· Ἡσ. (κῶδ.-ιός)· **2)** ἰχθὺς ὅμοιος πρὸς ἰουλίδα βλ.λ. : Κυρανίδ.32· **3)** λίθος τις : αὐτ.32· **4)** τὸ πτηνὸν κίρκος βλ.λ. : αὐτ.32.

ξιφιοτράχηλος (ὁ) μσν. ὁ τράχηλος, τὸ σαρκωδέστερον μέρος τοῦ ξιφίου : Πρόδρ.2,196 **καὶ ξιφιοτράχηλον παστόν,** Κυπρίνου ἀπαξιμάδιν.

ξιφὶς-ίδος (ἡ) . νεώτ. ξιφίδιον βλ.λ., μικρὸν ἐγχειρίδιον ἐκ λαβῆς καὶ ἐκ βραχέος καὶ αἰχμηροῦ ἀμφιστόμου συνήθως ἐλάσματος, ὅπερ ἔφερον κατὰ τὸν μεσαίωνα οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ ἱππόται.

ξίφισμα-ατος (τὸ) μσν. ὁ ξιφισμὸς βλ.λ. : Χοιροβ.'Ορθογρ.2,242· πρβλ. 'Ησ. (πληθ.).
ξιφισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος πολεμικοῦ χοροῦ· 'Ησ. «σχῆμα ὀρχηστικὸν τῆς λεγομένης ἐμμελείας ὀρχήσεως» : 'Αθήν.14,629F **σχήματα δ' ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμὸς καλαθισμὸς καλλαβίδες σκὼψ σκώπευμα**· **2)** ξιφομαχία, ξιφασκία : Δίων Κ 47,44· **3)** νεώτ. πλῆγμα διὰ ξίφους.
ξιφιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. λωρίον, ἐξ οὗ ἐκρέματο τὸ ξίφος, ζωστὴρ ξίφους : Πλούτ.Πομπ.42 **καίτοι τὸν μὲν ξιφιστῆρα πεποιημένον ἀπὸ τετρακοσίων ταλάντων**, 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,23.
ξιφιστής (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ξιφιστὴρ βλ.λ.· 'Ησ. «ξιφιστής· φορεύς, τελαμών»· **2)** νεώτ. ὁ ἐπιδεξίως χειριζόμενος τὸ ξίφος· || ὁ διδάσκαλος τῆς ξιφασκίας.
ξιφιστύς-ύος (ἡ) 'Ησ. «μαχαιρομαχία», ξιφασκία.
ξιφοδήλητος-ον ὁ διὰ ξίφους δηληθείς, βλαβείς, σφαγείς : Αἰσχ.'Αγ.1528 **ξιφοδηλήτῳ θανάτῳ** (ὁ διὰ ξίφους θάνατος), αὐτ.Χο.729 **ξιφοδηλήτοισιν ἀγῶσιν**.
ξιφοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ. ὁ τῆς ξιφασκίας διδάσκαλος, ξιφιστής.
ξιφοδρέπανον (τὸ) μτγν., νεώτ.· 'Ησ. «ἡ λεγομένη ἄρπη, ὅπλον» : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.99,51 **ἀντὶ τῶν ἐγχειριδίων ξιφοδρέπανα ἔχοντες**· || νεώτ. ξίφος δρεπανοειδές, βραχεῖα καὶ ὀλίγον κυρτὴ σπάθη χρησιμεύουσα ὡς λόγχη ἐν τυφεκίῳ.
ξιφοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα ξίφους, ὅμοιος ξίφει : Θεόφρ.Φ1 7,13,1,Στράβ.3,5,10 **φύλλα ξιφοειδῆ πηχυαῖα τὸ μῆκος**, Γαλ.2,496 **ξιφοειδὲς ὀστοῦν**· || **ξιφοειδὴς χόνδρος** ξιφοειδὴς ἀπόφυσις βλ. κατωτ. : Γαλ.Χρ.Μορ.6,3· πρβλ. Πολυδ.2,164· || νεώτ. ἀνατ. **ξιφοειδὴς ἀπόφυσις** τὸ κάτω μέρος τοῦ στέρνου τὸ βραχύτερον καὶ στενότερον τῶν δύο ἄλλων τμημάτων, ἤτοι τῆς λαβῆς καὶ τοῦ σώματος.
ξιφοθήκη (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. ἡ θήκη τοῦ ξίφους, ὁ κολεός, δημ. φηκάρι· 'Ησ.
ξιφοκτόνος-ον ὁ διὰ ξίφους φονεύων : Σοφ.Αἴ. 10 **χέρας ξιφοκτόνους**, Εὐρ.'Ελ.354 **ξ- διωγμόν**.
ξιφοκτονῶ-έω Σουΐδ. «ξιφοκτονεῖ· ξίφεσιν ἀναιρεῖ», φονεύω διὰ ξίφους.
ξιφολόγχη (ἡ) νεώτ. εἶδος λόγχης ἐφαρμοζομένης εἰς τὸ ἄκρον τῆς κάννης τυφεκίου, ἄ. μπαγιονέττα.
ξιφομάχαιρα (ἡ) κ. νεώτ. μάχαιρα ἔχουσα σχῆμα ξίφους καὶ ὡς ξίφος καὶ μάχαιρα χρησιμεύουσα· 'Ησ. «ξιφομάχαιρα· ἡ μεγάλη μάχαιρα»: Θεόπομπ.Κωμ.25,7,2· πρβλ. ξιφοδρέπανον.
ξιφομαχία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τοῦ ξίφους μάχη μεταξὺ μονομαχούντων ἢ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς τιμῆς, ἢ ἐν πολέμῳ.
ξιφομάχος (ὁ) νεώτ. ὁ δυνάμενος, ἱκανὸς νὰ μάχεται, νὰ μονομαχῇ διὰ ξίφους, ὁ ἐπιτυχῶς χειριζόμενος τὸ ξίφος· || ὁ διδάσκαλος τῆς ξιφομαχίας, ξιφοδιδάσκαλος.
ξιφομαχῶ-έω νεώτ. μάχομαι, μονομαχῶ διὰ τοῦ ξίφους· || ἀσκοῦμαι εἰς τὴν ξιφομαχίαν.
ξιφοποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ ποιῶν, κατασκευάζων ξίφη.
ξίφος-ους (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. σκίφος ἀγχέμαχον ὅπλον, εὐθὺ καὶ πλατύ, ἀποτελούμενον ἐξ εὐθέος ἐλάσματος ἀμφιστόμου καὶ ὀξέος, ποικίλου μήκους καὶ ἐκ λαβῆς μετὰ ἢ ἄνευ φυλακτῆρος, δημ. σπαθί· π.'Ομ. ἐν χρ. ὡς ἰσοδύναμον τοῦ ἄορ καὶ φάσγανον, κρεμάμενον ἐκ τῶν ὤμων δι' ἀορτῆρος, τελαμῶνος : 'Ιλ.Α 194 **ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος**, αὐτ.Δ 530 **ξίφος ὀξύ**, αὐτ.Φ 118 **ξίφος ἄμφηκες**, αὐτ.Η 303 **ξίφος ἀργυρόηλον σὺν κολεῷ.. καὶ ἐυτμήτῳ τελαμῶνι**, 'Ηρ.3,64 **τοῦ κολεοῦ τοῦ ξίφεος**, Αἰσχ.Πρ.863 **δίθηκτον ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος**, Ξεν.'Αν.2,2,10 **βάπτοντες ξίφος**, Πάπ. **ἐβουλήθη ἐπέλευσίν μοι ποιήσασθαι μετὰ ξίφους**, Νικ.Χων.ἐν Σάθ.1,83 **γυμνώσαντες τὰ ξίφη**, Μηναῖ.1,3 Συνξ. **τὴν διὰ ξίφους δέχεται τελευτήν**· κ.φρ. ἐν Συνξ. **ξίφει τελειοῦται** (μεταπεσοῦσα μσν. κ. δημ. ἐν τῇ σημ.τελευτᾷ ὅσον οὔπω, δὲν ἔχει ἐλπίδας ζωῆς)· **2)** ἐξουσία ζωῆς ἢ θανάτου : Φιλόστρ.'Απολλ.4,42· **3)** τὸ ξιφοειδὲς ὀστοῦν (ραχοκόκκαλον) ἰχθύων τινῶν ὡς τῆς τευθίδος, δημ. καλαμαρίου : 'Αριστλ.ΖΙ 554b,24 **τῇ σηπίᾳ καὶ τῇ τευθίδι καὶ τῷ τεύθῳ ἐντός ἐστι τὰ στερεὰ ἐν τῷ πρανεῖ τοῦ σώματος, ἃ καλοῦσι τὸ μὲν σήπιον, τὸ δὲ ξίφος**, αὐτ.ΖΜ 654ε,21 **ἐν δὲ ταῖς τευθίσι τὸ καλούμενον ξίφος**, 'Οππ.'Αλ. 3,558· **4)** ὁ ξιφίας βλ.λ. : 'Αριστλ.ἀπ.325· **5)** ξιφίον βλ.λ. : Θεόφρ.Φ1 7,13,1.
ξιφούλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ κολεοῦ ἐξαγωγὴ τοῦ ξίφους, ἄ. ξεσπάθωμα.
ξιφουλκία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ σύρειν τὸ ξίφος, ξιφούλκησις βλ.λ. : Πλούτ.'Αριστ.18 **καὶ πρὸς τὰς ξιφουλκίας ἐχώρουν οὐκ ἀργῶς**.
ξιφουλκός-όν (ἕλκω) ὁ σύρων τὸ ξίφος, ξεσπαθωμένος : Αἰσχ.Εὐμ.592 **ξιφουλκῷ χειρὶ πρὸς δέρην τεμών**.
ξιφουλκῶ-έω νεώτ. ἕλκω, σύρω τὸ ξίφος ἐκ τοῦ κολεοῦ, τραβῶ τὸ σπαθί μου, ξεσπαθώνω.
ξιφουργός (ὁ) ὁ ἐργαζόμενος, κατασκευάζων ξίφη : 'Αριστφ.Εἰρ.547 **κατέπαρδεν ἄρτι τοῦ ξιφουργοῦ** 'κεινου (.
ξιφοφόρος (ὁ) νεώτ. ξιφηφόρος βλ.λ.
ξιφοφορῶ-έω κ. νεώτ. ξιφηφορῶ βλ.λ.
ξιφύδριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξίφος, μ. **ἐν** σημ. τελλίνη βλ.λ. : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,116,'Ησ.
ξοανηφόρος (ὁ) (ξόανον, φέρω) σχόλ. ὁ φέρων ξόανα, κτ. πληθ. Ξοανηφόροι τίτλος δράματος τοῦ Σοφοκλέους : Σχόλ.Αἰσχ.'Επτ.310(289) **εἴρηται δὲ καὶ ἐν Ξοανηφόροις Σοφοκλέους**.
ξοάνιον (τὸ) 'Επιγρ. ὑποκορ. μικρὸν ξόανον.
ξοανογλύφος (ὁ) (ξόανον, γλύφω) μσν. **ὁ γλύπτης** ξοάνων : Εὐστ. ἐν Θησ.Στεφ.
ξόανο(ν) (τὸ) (ξέω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. εἴδωλον κατεσκευασμένον διὰ ξέσεως ξύλου, κακότεχνον συνήθως ἄγαλμα ἐκ ξύλου γεγλυμμένον: Εὐρ. 'Ιων 1403 **θεομανὴς γὰρ ἥλατο βωμοῦ λιποῦσα ξόανα**, Ξεν.'Αν.5,3,12 **τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίττινον χρυσῷ ὄντι τῷ ἐν 'Εφέσῳ**, Παυσ.2,4,1, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 43 **τὰ κακόχρωμα ξόανα** τῶν ἀγρίων· || ὅθ. γεν. εἴδωλον γεγλυμμένον ἐκ ξύλου, λίθου ἢ καὶ ἄλλης ὕλης, ἄγαλμα, ὁμοίωμα, ἰδ. θεοῦ· 'Αμμών.99 «τὸ ἐξεσμένον λίθινον ἢ ἐλεφάντινον» : Εὐρ.ΙΤ 1359 **τίνι νόμῳ πορθμεύετε κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα καὶ θυηπόλους**, αὐτ.Τρῳ.525, 'Ακουσ.28], Λουκ.Συρ.34 **'Ηελίου καὶ Σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσιν**, Παυσ.8,17,2 **τοσάδε ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο**, Κλήμ.'Αλ.Προτρ.49,18, Πορφ.'Αποχ.2,56· || μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ὑβριστικῶς ἐπὶ παντὸς εἰδωλολατρικοῦ ἀγάλματος : Μηναῖ.11,3 Συνξ. **μὴ πεισθεὶς θῦσαι τῷ 'Απόλλωνι, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐν τῷ ναῷ ξόανα οἱονεὶ χοῦν ἐκλεπτύνας.. ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται**· πρβλ.βρέτας· || πάπ. ἐπὶ παραστάσεως, ἀπεικονίσεως σκαραβαίου· **2)** δημ. μτφ. ἐπὶ προσ. ὡς ὕβρις, ὁ ἀσθενὴς τὸν νοῦν, ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος, ὁ βραδύνους, τὸ κούτσουρο : **νὰ μοῦ χαθῇς, ξόανο**· **3)** εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου : Σοφ.ἀπ.238 **πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τὰ τ' ἐν 'Ελλησι ξόαν' ἡδυμελῆ**.
ξοανοποιία (ἡ) (ξόανον, ποιῶ) μτγν. τὸ κατασκευάζειν ξόανα, ἡ κατασκευὴ ξοάνων : Στράβ. 16,2,35 **ἐᾶν δεῖν πᾶσαν ξοανοποιίαν**.
ξοανουργία (ἡ) (ξόανον, ἔρδω) μτγν. ἡ ξοανοποιία βλ.λ. : Λουκ.Συρ.34 **κοίη ὦν αἰτίη ξοανουργίης τοῖσιν ἐν τῷ ἠέρι φαινομένοισι**.

ξόθεργα (ἡ) δημ. κ. ξόθεργο (τὸ) ἡ ἰξόθεργα βλ.λ. : Γρυπ.Σκ.Τερρ.49,Ι **σάν πουλολόγος ξόθεργα, | βροχόλαυρα καὶ δίχτια θὲ νὰ στήσω·** || κ. ἐν μτφ. σημ. : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 66 **γιά καμιά δόλια ψυχή | πῆρε ξόθεργες πολλὲς | καὶ στὰ λάκκια, στὶς ἐρμιὲς | ἔστησε παγίδες.**

ξόδεμα (τὸ) (ξοδεύω) δημ. τ. τοῦ ἐξόδευμα βλ.λ.

ξοδευτής (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδευτὴς βλ.λ.

ξοδεύω δημ. τ. τοῦ ἐξοδεύω βλ.λ.

ξόδεψη (ἡ) δημ. τ. τοῦ ἐξόδευσις βλ.λ.

ξόδι (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ ἐξόδιον, ἡ ἐκφορὰ νεκροῦ, ἡ κηδεία : Ἐρωφ.Προλ.84 **καὶ κάνω ξόδια τσὶ χαρὲς καὶ κλάηματα τὰ γέλια,** αὐτ.Πρᾶξ.5, 661· 2) συνεκδ. θρῆνος, ὀλοφυρμός, ὀδυρμὸς ἐπὶ τῷ θανάτῳ προσφιλοῦς προσώπου : **μαζεύτηκε ὅλη ἡ γειτονιὰ γιὰ ξόδι.**

ξοδιάζω μσν. κ. δημ. ἐξοδιάζω βλ.λ.2) : Ἐρωτόκρ.2,463 **ἐγάπ' ἀπὸ καιρὸ μιὰν πλουμισμένη κόρη, | κι ἐκόπιασε κι ἐξόδιασε πολλὰ νὰ τήνε κάμῃ | νὰ πῇ τὸ ναί,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.259,18 **κι ὁπού 'ναι γάμος καὶ χαρὰ ξόδιαζε τὸ πουγγί μου,** Ἀρτ.Βατοπ.4,87 **κι ὅποιος σ' ὀρέξια του ξοδιάζει, κι ὅποιος σ' ἐπίδειξες σκορπᾶ, - ξόδιασε πολλὰ γιὰ τὶς σπουδὲς τῶν παιδιῶν του·** 2) τελῶ τὴν πρὸς ἐνταφιασμὸν νεκροῦ καθιερωμένην νεκρώσιμον ἀκολουθίαν : **μόλις ξοδιάζουν τὸν νεκρό·** 3) ρηματ. π. ξοδιαστής, ξόδιασμα, ξόδιαση, ξοδιασμός.

ξόδιαση (ἡ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδίασις βλ.λ.

ξόδιασμα (τὸ) δημ. τ. τοῦ ἐξόδιασμα βλ.λ.

ξοδιασμός (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδιασμὸς βλ.λ.

ξοδιαστής (ὁ) δημ. τ. τοῦ ἐξοδιαστὴς βλ.λ

ξοΐδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ξοῒς βλ.λ.

ξοΐς-ίδος (ἡ) (ξέω) Ἐπιγρ. μτγν. κ. νεώτ. σιδηροῦν ἐργαλεῖον πρὸς ἐξόρυξιν καὶ κατεργασίαν πετρωμάτων, σμίλη· Ἡσ. «μεταλλικὸν σκεῦος, καὶ λιθουργικόν» : Ἐπιγρ. **τοὺς ἁρμοὺς ὑπὸ ξοΐδος τιθείς,** αὐτ. **ξοΐδος χαρακτῆς, πυκνῆς, ἐπηκονημένης** (ἐπὶ σμίλης ὀδοντωτῆς), αὐτ. **ξοῒς ἀρτίστομος,** ΑΠλ.4,86 **ἀπὸ ποιμενικῆς αὐτομαθοῦς ξοΐδος.**)

ξομολόγημα (τὸ) δημ. ἡ ἐξομολόγησις

ξομολόγηση (ἡ) δημ. τ. τοῦ ἐξομολόγησις βλ.λ.

ξομολογητής (ὁ) δημ. ἐξομολογητὴς βλ.λ.

ξομολόγος (ὁ) δημ. ἐξομολογητὴς βλ.λ.

ξομολο(γ)οῦμαι μσν. κ. δημ. τ. τοῦ ἐξομολογοῦμαι βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.3,408 **εἶδε τὸ πῶς ἐμπόρει | νὰ πῇ, νὰ ξομολογηθῇ τά 'χε στὸ νοῦν.**

ξομολογῶ-έω δημ. κ.-γάω ἀντὶ ἐξομολογῶ βλ.λ.

ξόμπλι (τὸ) (λατ.) μσν. κ. δημ. παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ὑπόδειγμα, πρότυπον, μσν. κ. **ἐξέμπλον** κ. **ἐξέμπλιον·** πρβλ. κ. Ἡσ. «ἐξόμπλον, ἴσον» : Ἐρωφ.Πρᾶξ.3,288 **καὶ γιάντα ξόμπλι σήμερο δὲν παίρνετ' ἀπὸ μένα;,** Ἐρωτόκρ.Ι,13 **ἂς ἔρθῃ νὰ τ' ἀφουκραστῇ ὅτ' εἶν' ἐδῶ γραμμένα, | νὰ πάρῃ ξόμπλι κι ἁρμηνειὰ βαθιὰ νὰ θεμελιώνῃ | πάντα σ' ἀμάλαγη φιλιά·** || σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου διακοσμεῖ τις ὑφάσματα, σχέδιον κεντήματος· 2) δημ. αὐτὴ ἡ διακόσμησις, τὸ σχεδίασμα, τὸ ποίκιλμα, τὸ κέντημα : Ἐρωτόκρ.Ι,684 **καὶ τὰ βιβλία σφάλιξε, τὸ ξόμπλι τζ' ἀπαρνᾶται,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.65,Ι **καλοφοράει τὰ ξόμπλια της ἡ Νύχτα·** 3) μσν. δημ. δεῖγμα, τεκμήριον, ἀπόδειξις : Ἐρωτόκρ.Ι,2029 **μ' ἂν ἓν καὶ δῇ ἀπὸ λόγου σου ξόμπλι κιανέναν ἄλλο, | τὸ φανερώνει τοῦ Κυροῦ·** 4) δημ. μτφ. ἡ κακολογία.

ξομπλιάζω (ξόμπλι) μσν. κ. δημ. σκέπτομαι ἐντονώτερον, συλλογίζομαι, μελετῶ, σχεδιάζω : Ἐρωτόκρ.Ι,1115 **ἐξόμπλιαζε καθημερνὸ εἰς τὴν καρδιάν τοι πάντα, | κεῖνες τσὶ τόσες ὀμορφιές, ὁποὺ τὸν ἐπλανέσα,** αὐτ.1774· || ἐξετάζω, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς : αὐτ.2,1326 **θωρώντας, πῶς ἡ κόρη | τὸν ἀσπροφόρο ξόμπλιαζε, κι ἐκεῖνο πάντα θώρει,** αὐτ.1776· 2) δημ. ποικίλλω, διακοσμῶ τι, στολίζω μὲ ξόμπλια βλ.λ., κατασκευάζω κεντήματα : **ξομπλιάζει τὸ τραπεζομάντηλο·** 3) δημ. μτφ. κακολογῶ : **ξομπλιάζει σὰ λαδικὸ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη·** 4) ρηματ. π. ξόμπλιασμα, ξομπλιαστός, ξομπλιάστρα.

ξόμπλιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξομπλιάζω βλ.λ.2) κ. 3).

ξομπλιαστός-ή-ό δημ. ὁ ποικιλτός, ὁ κεντημένος, ὁ ξομπλιασμένος : **ξομπλιαστὸ πουκάμισο.**

ξομπλιάστρα (ἡ) δημ. ἡ κεντήστρα βλ.λ.· 2) μτφ. ἡ κακολόγος γυνή, ἡ κουτσομπόλα.

ξοός (ὁ) Ἡσ. «ξυσμός· ὁλκός».

ξοπίσω δημ. τ. τοῦ ἐξοπίσω βλ.λ., κατὰ διαδοχὴν ἢ ἐν συνεχείᾳ : Σολωμ.Κρητ.18,3 **τρία ἀστροπελέκια ἐπέσανε, ἕνα ξοπίσω στ' ἄλλο·** 2) ἐν φρ. (παίρνω, ἔρχομαι κττ.) κατόπιν, ὄπισθεν : **μᾶς πῆρε ξοπίσω** (μᾶς κατεδίωξε)· 3) μετὰ ταῦτα : **κάνε ἔτσι καὶ ξοπίσω θὰ ἰδοῦμε.**

ξορίζω μσν. κ. δημ. τ. τοῦ ἐξορίζω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Ι,195 **νὰ σᾶς ξορίσουν ἀπὸ 'πά, φτωχοὺς νὰ σᾶς-ε κάμου,** αὐτ.3,1034· || τὸ μέσ. ἐκπατρίζομαι, φεύγω, μισεύω : αὐτ.3,866 **ἴντά 'χα καὶ ξορίστηκα,** αὐτ.5,1367 **θέλω νὰ ξοριστῶ μακρά, ὅπου θωροῦν τ' ἀμμάτια·** 2) ρηματ. π. ξόρισμα, ξορισμός.

ξόρισμα-ατος (τὸ) μσν. δημ. ἡ ἐξορία, ἡ ἀπέλασις : Ἐρωτόκρ.3,1340 **νὰ τσὶ μιλήσῃ νὰ τσὶ πῇ γιὰ τὰ ξορίσματά ντου.**

ξορισμός (ὁ) μσν. δημ. ὁ ἐξορισμός, ἡ ἐξορία : Ἐρωτόκρ.4,1364, αὐτ.4 **τὰ βάσανα, τὸν ξορισμὸ μηλιὸ δὲν τὸν ἐθυμᾶτο.**

ξόρκι (τὸ) (ἐξορκίζω) δημ. ὁ ἐξορκισμὸς βλ.λ.2)· 2) προσευχή, ἱεροπραξία, ἐπῳδὴ ἢ ἄλλο μαγικὸν μέσον ἐν χρ. πρὸς ἀποδίωξιν τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἢ πρὸς ἴασιν ἀσθενοῦντος ἢ καὶ πρὸς ἐπιτέλεσιν ἄλλων ὑπερφυσικῶν πράξεων : Γρυπ.Σκ.Τερρ.58,9 **ποιὰ μάγισσα μὲ ξόρκια πιὸ τρανὰ | θὰ μάθῃ τ' ὀνομά τους,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 53 **λέγοντας δικά του ξόρκια ἔκαμεν ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς . . νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ κιβούρια τους.**

ξορκίζω δημ. τ. τοῦ ἐξορκίζω βλ.λ.3) : δ.τραγ. **ἂν εἶσαι διάβος διάβαινε, περιματάρης πέρνα, | κι' ἂν εἶσαι τὸ δαιμόνιο ξορκίζω σε καὶ φεύγα·** 2) δι' ἐπῳδῶν ἀσκῶ μαγικὴν δύναμιν ἐπί τινος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 80 **κατέβη μὲ σπουδὴ στὸ ὑπόγειο, ξορκίζοντας μπροστύτερα τὴν σκιὰ νὰ μένῃ ἐκεῖ ποὺ ἐφανερώθη.**

ξόρκισμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξορκίζω βλ.λ.Ι), ὁ ἐξορκισμὸς βλ.λ.2)· 2) ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξορκίζω βλ.λ.2) : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 83 **κάνοντας . . τὰ μαγικά του σχήματα ἔλυσε τὸ ξόρκισμα τῆς σκιᾶς.**

ξορκιστής (ὁ) δημ., θηλ. **ξορκίστρα,** ὁ ἐξορκιστὴς βλ.λ.2).

ξουθιά (ἡ) δημ. κ. ξωθιὰ νεράϊδα, ξωτικιά.

ξουθόπτερος-ον (ξουθός, πτερόν) ὁ ἔχων ξουθά, κιτρινωπὰ πτερά : Εὐρ.Ἡρ.487 **ὡς ξουθόπτερος μέλισσα,** Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.7,13.

ξουθός-ή-όν ὁ ταχέως κινούμενος, ὁ ταχύς, ὁ ἐλαφρός, ὁ εὐκίνητος· Σουΐδ. «ξουθόν, ὀξύ, ταχύ» : Ὑμν.Ὁμ.33,13 **ξουθαὶ πτέρυγες** (ἐπὶ τῶν ταχέως κινουμένων πτερύγων), Βακχ.5,17 **ξουθαῖσι . . πτερύγεσσι,** Χαιρήμ.Ι,7 **κόμαι . . ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐνετρύφων φορούμεναι,** Μνασάλκ.ΑΠ 7,192 **ξουθᾶν ἐκ πτερύγων ἁδὺ κρέκουσα μέλος,** αὐτ.9,333 **ξουθαὶ ἀλκυόνες,** Ἡρόδικ.π.Ἀθήν.5, 222Α **τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος·** 2) ἐπὶ τοῦ τριλλίζοντος λαιμοῦ τῆς ἀηδόνος : Αἰσχ.Ἀγ. 1142 **οἷά τις ξουθὰ .. Ἴτυν Ἴτυν στένουσ'.. ἀηδών,** Ἀριστοφ.Ὄρν.214 **ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν γένυος ξουθῆς,** αὐτ.744, Θεόκρ.Ἐπιγρ.4,11·

|| ὁμ. γεν. ἐπὶ τῶν ᾠδικῶν πτηνῶν : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.7,1 **ξουθὰ** λιγύφωνα **ὄρνεα**, Βόθρ.118,1 ξουθὴ χελιδὼν (ἡ κελαδοῦσα)· **3)** ἐπὶ τῶν μελισσῶν, ὁ ταχύς, ὁ εὐκίνητος ἢ ὁ βομβῶν : Σοφ.άπ.398,5 **ξουθῆς μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον,** Εὐρ.ΙΤ 165 **ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν,** αὐτ.635,'Αντιφάν. 52,7,Πλάτ.'Επιγρ.32,6, Θεόκρ.7,142 **πωτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι,** ΑΠ 9,226,1· **4)** ὁμ. ἐπὶ ἤχου παραγομένου ὑπὸ τριλλίζοντος λάρυγγος : 'Οππ.'Αλ.4,123 **ξουθὸν μέλος** (ἐπὶ ᾄσματος ᾠδικοῦ πτηνοῦ), ΑΠ 9,373,4 **οὔρεσι καὶ σκιεραῖς ξουθὰ λαλεῦντα νάπαις** (ἐπὶ τοῦ τέττιγος)· **5)** **ξουθὸς ἱππαλεκτρυὼν** πιθ. ταχὺς ἱππαλεκτρυών : Αἰσχ.άπ.134· ὁμ. παρῳδούμενον π. 'Αριστφ.Εἰρ.1177 **ὥσπερ ξουθὸς ἱππαλεκτρυών,** αὐτ.'Ορν.800, αὐτ.Βάτρ.932· **6)** ὁ ἔχων τὸ μεταξὺ τοῦ ξανθοῦ καὶ τοῦ πυρροῦ χρῶμα, ὁ κιτρινωπός, ὁ χρυσοκίτρινος : 'Εμπ.128,7 **ξουθῶν τε σπονδὰς μελιττῶν,** 'Οππ.Κυν.3,297 **ξουθὸς μὲν πρόπαν εἶδος** (κῶδ. ξανθός) (ἐπὶ εἴδους τινὸς λύκου), αὐτ.'Αλ.2,452 **ξουθὸν ἀπ' ἀνέρος αἷμα πάσασθαι** (ὃ. γρ. ξανθὸν ὑπ' ἐρυθρὸν αἷμα).

ξοῦθρος (ὁ) μτγν. ἀντὶ στροῦθος : Κυραν.92.

ξούρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἐρείκη ἢ σπονδυλώδης.

ξούρας (ὁ) δημ. ἐν χρ. ὡς χλευαστικὴ προσαγόρευσις γερόντων ἰδ. ἐν συνθέσει : **γερο-ξούρας.**

ξουράφι (τὸ) δημ. ἀντὶ ξυράφι, τὸ ξυράφιον βλ.λ.

ξουραφίζω δημ. ἅ. ξυραφίζω βλ.λ.

ξουσαρισταὶ (οἱ) 'Επιγρ. ἑταιρεία τις ἐν Ρόδῳ.

ξοφλῶ-άω δημ., ἀόρ. **ξώφλησα,** παθ. **ξοφλιέμαι,** ἀόρ. **-ήθηκα,** μτχ. παρακ. **ξωφλημένος,** ἐξοφλῶ βλ.λ., ἀποτίνω, πληρώνω ἐντελῶς, κ. μτφ. ἀνταποδίδω : **ξοφλῶ τὸ λογαριασμὸ - τὸ γραμμάτιο - τὸ χρέος μου - τὴν ὑποχρέωσή μου - τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔκαμες·** || ἐν φρ. **ξοφλῶ τάμα** - ὑπόσχεση ἐκπληρῶ, πραγματοποιῶ· || ὁμ. **ξοφλιέμαι** ἐν παθ. σημ. : **ξωφλήθηκε τὸ δάνειο ποὺ εἴχαμε πάνω στὸ σπίτι μας, - τὸ καλὸ ποὺ μᾶς ἔκαμες δὲν ξοφλιέται μὲ τίποτε·** **2)** εἰδ. ἐπὶ ἐγγράφων λογαριασμῶν κ. ἅ. χρεωστικῶν, δηλῶ δι' ἐνυπογράφου βεβαιώσεώς μου ὅτι ἐπληρώθην, ὅτι ἐγένετο ἡ ἀπότισις τῶν πρὸς ἐμὲ ὀφειλομένων : **ξόφλα μου τὸ λογαριασμό,-ξόφλησε τὸ ἔνταλμα νὰ σὲ πληρώσω·** **3)** μτφ. παύω διστελῶν ἔν τινι καταστάσει, ἰδ. καλῇ, μτ.ἐμπροθ. διορ. (μέ) : **ξώφλησε μὲ τὴ νεότητα - μὲ τὸν ἔρωτα - μὲ τὴ ζωή·** κ. ἐπὶ ἀδιαφόρου ἢ κακῆς καταστάσεως : **ξώφλησα μὲ τὴν πολιτικὴ** (ἔπαυσα πολιτευόμενος) **- μὲ τὰ χαρτιά·** κ. ἐπὶ προσ. ἀπολ. : **οἱ πολιτικοί μας ξώφλησαν γιὰ πάντα·** ὅθ. κ. κτ.μτχ. παθ. παρακ. ξωφλημένος ὁ παύσας νὰ εἶναί τι, ὁ ἐκπεσὼν ἀπό τινος θέσεως, καταστάσεως ἢ ἀξιώματος : **ξωφλημένοι πολιτικοὶ - ἔμποροι, - ξωφλημένες θεατρίνες** (αἱ γηράσασαι ἢ ἐκπεσοῦσαι)· **4)** ρηματ. π. ξόφληση, ξόφλημα, ξοφλημός, ξοφλιστής (ὡς ἐκ ρ. ξοφλίζω).

ξῦ (τὸ) ἅ. γρ. ἀντὶ ξεῖ βλ.λ. : Λουκ.Δίκ.Φων.9 **μηδὲ τῷ ξῦ πᾶσαν παραβάντι συνθήκην,** ΑΠ 9,385,14.

ξυγγ- ἀττ. τ. τοῦ συγγ-.

ξυγγραμματεὺς-έως (ὁ) μσν. ὁ συγγραμματεύς : Μάζ.'Επιδ. ἐν 'Αδου ἐν 'Αν.Βοασσ.3,135.

ξυγκάκι (τὸ) δημ. κ. ξυγκόχαρτο τὸ ἐτήσιον καὶ λαχανευόμενον φυτὸν θηλυγόνον ἢ κυνοκράμβη· **2)** ὑποκορ. τοῦ ξύγκι βλ.λ.2) ἄνευ ὑποκορ. σημ.

ξύγκι (τὸ) δημ. λίπος, στέαρ : φρ. **βγάζει ἀπὸ τὴ μύγα ξύγκι** (ἐπὶ τῶν ἐπιδιωκόντων ἀπλήστως τὸ ἴδιον συμφέρον)· **2)** κ. ξυγκάκι ὁ ἀδὴν τοῦ βουβῶνος : **κατέβηκε τὸ ξύγκι του** (ἔπαθε βουβωνοκήλην).

ξυγκοκέρι (τὸ) δημ. τὸ ἀλειμματοκήριον βλ.λ.

ξύδι (τὸ) δημ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ξίδι βλ.λ.

ξυδιάζω δημ. ἀντὶ ξιδιάζω βλ.λ.

ξυήλη (ἡ) (ξύω), δωρ. ξυάλη ('Ησ.κ.Σουΐδ.) εἶδος κυρτῆς μαχαίρας πρὸς ξέσιν ξύλων, κνῆστις, ξύστρα : Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **ὅστις δὲ πεπαίδευται καὶ παλτὸν ξύσασθαι, ἀγαθὸν καὶ ξυήλης μὴ ἐπιλαθέσθαι·** || εἶδος δρεπανοειδοῦς λακωνικοῦ ἐγχειριδίου : αὐτ.'Αν.4,7,16 **εἶχον . . παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον ὅσον ξυήλην Λακωνικήν.**

ξυλάβιον (τὸ) σχόλ. κ. μσν. ἀντὶ ξυλολάβιον, ἡ πυράγρα τῶν χαλκέων· Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,342 «**πυράγρη, ἣν ξυλάβιόν φασιν οἱ χαλκεῖς**» : Βλεμμ.Λογικ.7,36 **ἡ σφῦρα καὶ τὸ ξυλάβιον, ὄργανα ὑπάρχοντα ταύτης δὴ τῆς χαλκευτικῆς.**

ξυλαγγουριά (ἡ) δημ. ποικιλία τοῦ φυτοῦ πέπων ὁ ἥμερος, ἅ. ἀντζουριά.

ξυλάγγουρο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς ξυλαγγουριᾶς βλ.λ., ἅ. ἀντζούρι· || κτ. ἐπέκτ. ὁ ἄωρος πέπων, τὸ ἄγουρο πεπόνι.

ξυλάγκαθο (τὸ) δημ. κ. **ξυλαγκάθα** (ἡ) τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν ράμνος ἢ ἐλαιοειδής· || τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν ἀσπάλαθος ὁ λαχναῖος· || τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος.

ξυλάδικο (τὸ) δημ. κατάστημα ἐν ᾧ πωλεῖται ξυλεία, ξυλεμπορικόν· **2)** σπον. κατάστημα **ἐν ᾧ** πωλοῦνται καύσιμα ξύλα, ἄνθρακες κτλ.

ξυλάλευρον (τὸ) νεώτ. κόνις ξύλου λαμβανομένη διὰ ζέσεως ροκανιδίων ξύλου μετὰ καυστικοῦ νατρίου, πλύσεως δι' ὕδατος, ἀλέσεως καὶ ξηράνσεως, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς κατασκευὴν εἰδικῶν χαρτῶν καὶ ὡς ἀπορροφητικὸν συστατικὸν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.

ξυλαλόη (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἶδος εὐώδους ξύλου τῶν 'Ινδιῶν, τὸ ἀγάλοχον : 'Αέτ.1,131, Κοτελ. 4,247,Β **ξυλαλόαι καὶ θυμιάματα.**

ξυλαμὴ (ἡ) πάπ. ἡ σπορὰ ἢ ἡ φύτευσις : **ξυλαμὴ χόρτου,** αὐτ. **μισθώσασθαι ἀρούρας Χ εἰς ξυλαμὴν λίνου καλάμης.**

ξυλάμησις-εως (ἡ) (ξυλαμῶ) πάπ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλαμᾶν, ἡ ξυλαμή, ἡ φύτευσις : **λαβὼν χαλκὸν εἰς ξυλάμησιν, - μισθὸς ξυλαμήσεως.**

ξυλαμητὴς (ὁ) πάπ. ὁ σπείρων, ὁ φυτεύων.

ξυλαμῶ-άω πάπ. φυτεύω ἢ σπείρω, συνήθ. μτ. δοτ. **ξυλαμῆσαι ἀράκῳ, - ξυλαμῆσαι χόρτῳ εἰς κοπὴν καὶ ἐπινομήν·** ὁμ. κ. μτ. αἰτ. : Πάπ. **ἐφ' ᾧ δὲ ξυλαμήσεις κριθήν, δώσεις ἀρτάβας χ'** **2)** ρηματ. π. ξυλάμησις, ξυλαμητής.

ξυλάνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡμικυτταρίνη ἀπαντῶσα εἰς τὰς ἀπεξυλωμένας κυτταρικὰς μεμβράνας καὶ ἰδ. εἰς τὰ κόμμεο τῶν ξύλων.

ξυλάνηθον (τὸ) (ξύλον, ἄνηθον) μτγν. εἶδος ἀνήθου βλ.λ. : Γαλ.14,732.

ξυλάνθραξ-ακος (τὸ) νεώτ. ἄνθραξ λαμβανόμενος διὰ τῆς ἀτελοῦς καύσεως τῶν ξύλων, τὸ ξυλοκάρβουνο, τὸ κάρβουνο.

ξυλαποθήκη (ἡ) νεώτ. ἀποθήκη καυσίμων ξύλων· πρβλ. ἀνθρακαποθήκη.

ξυλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀσκομυκήτων **σφαιριωδῶν** μυκήτων, περιλαμβάνον διάφορα εἴδη βιοῦντα ἐπὶ ξύλων.

ξυλάριον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ξύλον, μικρὸν τεμάχιον ξύλου, ξυλάκι, ξυλαράκι, κλαδάκι : ΠΔΒασ.3,17,12 **συλλέξω δύο ξυλάρια,** Διοσκ.1,70, **τὰ δὲ ξυλάρια χλωρὰ ἀντὶ καλαμίδων παρατριβόμενα τοῖς ὀδοῦσι,** Γαλ.12,422, Φώτ. Βιβλ.38,10 **ξέων ξυλάριον μαχαίρᾳ·** || κορμὸς ἀποκεκομμένος, στέλεχος : Πάπ. **ξυλάριον ἐρίκινον, - σύκινον ξυλάριον.**

ξυλάρμενος-η-ο δημ. ἐπὶ ἱστιοφόρων πλοίων, ὁ πλέων ἐν καταιγίδι μὲ ἀνεπτυγμένα καὶ ἐπιμελῶς περιδεδεμένα πάντα τὰ ἱστία εἴτε οὐριοδρομῶν εἴτε ἐκπίπτων ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν σφοδροῦ ἀνέμου προσπίπτοντος ἐπὶ τῆς ἐξαρτίας καὶ τοῦ σκά-

φους : Γρυπ.Σκ.Τερρ.61,1 **τὸ πλοῖο θαλασσοδέρνεται ξυλάρμενο | καὶ τὸ πατάει τὸ κῦμα πρίμα πλώρη, - ξυλάρμενη γολέτα, - ξυλάρμενο καράβι·** ἐπίρρ. -α : **ἀρμενίζαμε ξυλάρμενα.**

ξυλαρμογή (ἡ) νεώτ. ἁρμογὴ δύο τεμαχίων ξύλου ἐπ' ἄλληλα.

ξυλᾶς (ὁ) δημ. ὁ πωλῶν ξυλείαν, ὁ ξυλέμπορος· || σπάν. κ. ὁ πωλῶν καυσόξυλα ὡς καὶ ἄλλας καυσίμους ὕλας.

ξυλαφάνα (ἡ) δημ. τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος.

ξυλάφιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ τοῦ ξύλον, ξυλάριον, ὅ. ξυλήφιον : Εὐστ.492,37.

ξυλέβορος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων **σκοτυλιδῶν** ἐντόμων προσβαλλόντων τὰ δένδρα.

ξυλεία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κόπτειν καὶ μεταφέρειν ξύλα, τὸ συλλέγειν ξύλα, τὸ ξυλεύεσθαι· Σουΐδ. «ἡ τῶν ξύλων τῶν ναυπηγησίμων συλλογή». Πολύβ.21,39,12, Ἰώσ.Πἰ 6,2,7, Πάπ.· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν ξύλων, σανίδων, δοκῶν κτλ. τῶν προερχομένων ἐξ ὑλοτομίας τῶν δασῶν, ἐν χρ. πρὸς οἰκοδομήν, ναυπηγίαν κτλ., κερεστές : Πολύβ.3,42,3 **τὴν ἁρμόζουσαν ξυλείαν ἐξέβαλε πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν μονοξύλων,** Στράβ.5, 2,5 **τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομὰς σελμάτων,** Πλούτ.Ἠθ.1112D **ὥσπερ οἱ ξυλείαν τὰ ξύλα καὶ συμφωνίαν καλοῦντες ἐκφορικῶς τὰ συμφωνοῦντα, - ξυλεία οἰκοδομήσιμος,** ναυπηγήσιμος, **- ξυλεία καύσιμος· 3)** τὸ ἐκ ξύλου κατασκεύασμα, ὁ ξύλινος σκελετός : Καλλίξ.1,Πολύβ.10, 27,10 **οὔσης γὰρ τῆς ξυλείας ἁπάσης κεδρίνης,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.8,4,8 **τῇ τε ξυλείᾳ τῶν οἰκοδομημάτων ἐς τὰς μηχανὰς κατεκέχρηντο.**

ξυλέλαιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ἐλαιορρητινώδης οὐσία ἐξαγομένη ἐκ τοῦ κορμοῦ δένδρων τινῶν : Μαλάλ.1 437,17 **ἐδωρήσατο τὸ Γοτθικὸν ξυλέλαιον.**

ξυλεμπορικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλέμπορον ἢ τὸ ξυλεμπόριον.

ξυλεμπόριον (τὸ) νεώτ. ἡ ἐμπορία τῆς κατεργασίμου ξυλείας.

ξυλέμπορος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐμπορευόμενος τὴν κατεργάσιμον ξυλείαν, ὁ ἔμπορος ξυλείας.

ξυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὅ. ξυλόλη βλ.λ.

ξυλένιος-ια-ιο δημ. ὁ ξύλινος : **ξυλένια σκάλα, - ξυλένιο μπαλκόνι.**

ξυλεργάτης (ὁ) μσν. ὁ κατεργαζόμενος τὸ ξύλον, ὁ ξυλουργός : ASS Μαΐου 5,192F **Ἀστέριός τις ξυλεργάτης.**

ξυλεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. κ. μτγν. ὁ κόπτων καὶ συνάγων ξύλα, Ιδ. οἰκέτης τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς παρέχων ξύλα εἰς τὰς θυσίας· Ἡσ. «ὁ ξύλα παρέχων δοῦλος» : Ἐπιγρ.,Παυσ.5,13,3 **ἔστι δὲ ὁ ξυλεύς, ἐκ τῶν οἰκετῶν τοῦ Διός, ἔργον αὐτῷ πρόσκειται τὰ ἐς τὰς θυσίας ξύλα τεταγμένου λήμματος καὶ πόλεσι παρέχειν καὶ ἀνδρὶ ἰδιώτῃ.**

ξύλευσις-εως (ἡ) (ξυλεύω) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλεύειν, ἡ κοπὴ καὶ συλλογὴ ξύλων ἐκ τοῦ δάσους, ἡ ὑλοτομία : **ἡ ξύλευσις τῶν δασῶν.**

ξυλευτής (ὁ) γλωσσ. ὁ ξυλεύς, ὁ ξυλοκόπος.

ξυλεύω (ξύλον) μτγν. κ. νεώτ. κόπτω καὶ συλλέγω ξύλα, δενδροκοπῶ : Ἐπιγρ.· || κ. νεώτ. τὸ μέσ. **ξυλεύομαι,** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Μέν.Μον.123 **δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται** (ὡς παροιμ.), Σχόλ.Ἰλ.Λ 155, Γρηγ.Νύσσ.2,6D· **2)** νεώτ. κτ. ἐπέκτ. προμηθεύομαι ξύλα : **ὁλόκληρον τὸ χωρίον ἐξυλεύετο ἄλλοτε ἐκ τῶν πέριξ δασῶν· 3)** ρηματ.π. ξύλευσις.

ξυλή (ἡ) μσν. τὸ ξύλον, ἡ ξυλική : Δαμασκ.1 1, 57D **τὴν ὕλην τὴν ὑποκειμένην τῷ τεχνίτῃ, οἷον τὴν ξυλήν· αὕτη γὰρ ὑπόκειται τῷ τέκτονι.**

ξυληβόρος-ον (ξύλον, βιβρώσκω) Ἡσ. ὁ καταβιβρώσκων, ὁ τρώγων τὸ ξύλον, ὁ ξυλοφάγος.

ξυληγός-όν (ξύλον, ἄγω) μτγν. ὁ φέρων, ὁ μεταφέρων, μετακομίζων ξύλα : Πολυδ.7,130 **ξυληγοί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ξυληγῶν εἴρηκε Δημοσθένης,** Πάπ. **σκάφη ξυληγά.**

ξυληγῶ-έω (ξυληγός) φέρω, μεταφέρω, μετακομίζω ξύλα : Δημ.376 **πυροπωλῶν, οἰκοδομῶν βαδιεῖσθαι φάσκων, κἂν μὴ χειροτονῆθ' ὑμεῖς, ξυληγῶν, τὸ χρυσίον καταλλαττόμενος φανερῶς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις.**

ξύλημα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ σύνολον **τῶν στοιχείων** ἐξ ὧν σύγκειται τὸ ξύλον τῶν φυτῶν.

ξυλήριον (τὸ) λεξ. ἀντὶ ξυλάριον βλ.λ. : ΕΜ 611,23.

ξυλήφιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ξύλον, ξυλάριον, τεμάχιον ξύλου, ῥάβδος, ξυλαράκι : Ἱππ.Ἀφ.230 **ξυλήφια ὑποθείς,** Ἀλεξ.98,24 **ξυλήφιον μυρρίνης ἔχουσα λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν,** Πολύβ.6, 34,9 **ἀναχωρήσας δ' ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σημαίαν τό τε ξυλήφιον παρέδωκε καὶ τὸ σύνθημα,** Διόδ.Σ 4,76 **σιαγόνι περιτυχὼν ὄφεως, καὶ ταύτῃ ξυλήφιον μικρὸν διαπρίσας** (ὅ.γρ. ξυλίφιον).

ξυλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **χεδροπῶν** φυτῶν.

ξυλιά (ἡ) δημ. τὸ διὰ ξύλου κτύπημα· πρβλ. μπαστουνιά, ραβδιὰ κτλ.· || κ. γεν. πλῆξις, κτύπημα : δ.τραγ. **'πὸ μιὰ ξυλιὰ τῆς δώκασι, μὰ δὲν τῆς κακοφάνη·** || παροιμ. **ὁ πεινασμένος γάϊδαρος ξυλιὲς δὲ λογαριάζει** (ἐπὶ ἐξαναγκαζομένων εἰς ὑποταγὴν ἕνεκα τῶν μεγάλων στερήσεων).

ξυλιάζω δημ., ἀόρ. (ἐ)ξύλιασα, μτχ. παθ. παρακ. **ξυλιασμένος,** ἀμτβ. καθίσταμαι σκληρὸς καὶ ἄκαμπτος ὡς τὸ ξύλον : **ξύλιασαν τὰ χέρια μου ἀπ' τὸ κρύο, - ξυλιάσανε τὰ χόρτα ἀπ' τὴν παγωνιά, - θὰ ξυλιάσουμε μ' αὐτὸ τὸν χιονιά·** κ. παθ. : Βαλαωρ.Φροσ.4,355 **ἕνας κρατεῖ τὰ πόδια του, γυμνὰ καὶ ξυλιασμένα· 2)** μτβ. καθιστῶ τι σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον ὡς τὸ ξύλον : **τὸ ξεροβόρι μοῦ ξύλιασε τ' ἀφτιά - τὴ μύτη - τὰ χέρια· 3)** ρηματ. π. ξύλιασμα.

ξύλιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυλιάζω βλ.λ., τὸ καθίστασθαι σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον ὡς τὸ ξύλον.

ξυλιδίνη (ἡ) νεώτ.χημ. μοναμίνη τῆς ξυλόλης λαμβανομένη διὰ νιτρώσεως αὐτῆς καὶ ἀναγωγῆς τῶν οὕτω παραγομένων νιτροπαραγώγων, χρησιμεύουσα δὲ πρὸς παρασκευὴν χρωμάτων.

ξυλίζομαι συλλέγω, συνάγω ξύλα, ξυλεύομαι : Ξεν.Ἀν.2,4,11 **ξυλιζόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ χόρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα ξυλλέγοντες,** Πλούτ.Ἀρτξ. 25 **ἐπέτρεψε τοῖς στρατιώταις ἐκ τοῦ παραδείσου ξυλίζεσθαι τὰ δένδρα κόπτοντας,** Ἀλκίφρ.1,1 **ὀλίγα ξυλισάμενοι κομμάτια· 2)** ρηματ. π. ξυλισμός, ξυλιστής.

ξυλίζω δημ., παθ. -ίζομαι τύπτω, δέρω τινὰ διὰ ξύλου, δίνω ξυλιές· || κτ. ἐπέκτ. δέρω, δέρνω· παθ. δέρομαι· **2)** ρηματ. π. ξύλισμα.

ξυλική (ἡ) πάπ. κ. δημ. τὸ μονοπώλιον τῆς ξυλείας, κ. κτ.ἄλλους ξυλικὴ (γῆ) ἡ κατάφυτος ἐκ δένδρων : Πάπ. **τῆς ξυλικῆς . . φόρος· 2)** δημ. ἡ ἀναγκαιοῦσα δι' οἰκοδομὴν ἢ ἄλλο τι ἔργον ξυλεία : Ζερβ.Μῦθ.24 **ἐργαλεῖα, ξυλικὴ πολύτιμη καὶ μέταλλα ἔφθαναν.**

ξυλίκι (τὸ) δημ. τὸ θαμνῶδες **στρυχνοειδὲς** φυτὸν λύκιον τὸ κοινὸν ἢ βάρβαρον.

ξυλικός-ή-όν (ξύλον) ὁ ἐκ ξύλου, ὁ ξύλινος : Ἀριστλ.ΖΜ 674a,29 **τὴν τῆς τροφῆς δύναμιν, οὖσαν οὐκ εὔπεπτον ἀλλ'** ἀκανθώδη καὶ ξυλικήν, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,37 **τοῖς τὸν ξυλικὸν** καρπὸν γεωργοῦσι, Ἐπιγρ. **ξυλικὴ ὕλη** (ξυλεία), Ἐπιγρ. **ξυλικὴ παρασκευή,** Πάπ. **ξυλικὸν ὄργανον·** || δημ. τὸ θηλ. **ξυλικὴ** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** γλωσσ. τὸ οὐδ. ξυλικὸν ὡς οὐσ. σανιδωτὸν βῆμα, ἀνάβαθρον.

ξυλίνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἀποτελοῦσα τὸ ξύλον **τῶν φυτῶν** ὕλη.

ξύλῐνος-η-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. ξυλένιος-ια-ιο, ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος ἢ ἀποτελούμενος: Πίνδ.Π 3,38 **ἐπεὶ τείχει θέσαν ἐν ξυλίνῳ** σύγγονοι κούραν, Βακχ.3,49 **ξύλινος δόμος**, Ἡρ.4,108 **πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη**, αὐτ.7,142 τοὺς . . **τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος**, Ἀριστφ.Ἱππ.1040 **τὸν σὺ φύλασσε, τεῖχος ποιήσας ξύλινον πύργους τε σιδηροῦς**, αὐτ.Ὄρν.1153 **τὰ ξύλινα τοῦ τείχους τίνες ἀπειργάσαντ' ὄρνιθες**, Ξεν.Ἑλλ.2,4,24 **οἱ δὲ . . ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα**, αὐτ.Ἀν.5,2,25, Διον.Ἀλ. Ρωμ.2,23 **ἐν τραπέζαις ξυλίναις ἀρχαϊκαῖς**, Διόδ. Σ 4,76 **πρίζων . . ξυλίνην ὕλην**, Πλούτ.Ἠθ.479Β **πόδα ξύλινον προσεποιήσατο**, αὐτ.Νομ.9 **τὴν κατάλυσιν τῆς ξυλίνης γεφύρας**, ΚΔ Τιμ.2,2,20 **οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα**, αὐτ.Ἀπ.9,20 **τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ . . καὶ τὰ ξύλινα**, Πάπ. **ξυλίνη κιβωτός**, αὐτ. θύρα **ξυλίνη**, αὐτ. **ἐν ξυλίνοις δέλτοις ἐγχαράσσειν**, Μωραΐτ.1,162 **ξύλινα καὶ μετάλλινα ἀθύρματα**, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 25 **καλύβες ξύλινες**· || νεώτ. ξύλινος θίασος τὰ ἀνδρείκελα τοῦ Φασουλῆ· || **ὁ ξύλινος καρπός** τὸ προϊὸν τῶν δένδρων, ἤτοι οἱ καρποί, ὁ οἶνος, τὸ ἔλαιον· ἀντίθ. ξηρός: Πλάτ.Κριτί.115Β, Ἐπιγρ. **ξύλινος καρπὸς** (ἀντίθ. ὁ Δημήτριος), Στράβ.15,1,25 **τούς τε ξυλίνους καρποὺς γεννᾶσθαι πολλούς**, αὐτ.5,4,2, Ἀθήν.3,78D **πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα**· ὁμ. Ἐπιγρ. ξύλιναι ὦναι (ἀντίθ. σιτηραί)· ὁμ. Ἐπιγρ. **τομὰ ἁ ξυλίνα** (ἡ τομὴ τοῦ ξύλου)· **2**) μτφ. ὁ ἄγροικος, ὁ ἠλίθιος: Ἀπολλ.Ρ ΑΠ 11,275,1 **Καλλίμαχος τὸ κάθαρμα, τὸ παίγνιον, ὁ ξύλινος νοῦς**· **3**) πάπ. τὸ οὐδ. ξύλινον ὡς οὐσ. πίναξ γραφίματος: **Πάπ. ξύλινον πύξινον**· **4**) ὁμ. μσν. κ. δημ. τὸ οὐδ. ξύλινο(ν) ὡς οὐσ. τὸ ξυλοπέδιλον, τὸ τσόκαρο: ΨΚωδ.276,18 **διὰ τὸ τὰς μοναζούσας χρᾶσθαι εἰς ὑπόδεσιν τοῖς οὕτω καλουμένοις ξυλίνοις**· **5**) ὁ ἐκ βάμβακος, ὁ βαμβακερός: ΠΔΣοφ.Σειρ.22,16 **ἱμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομήν**, Πλίν.Φl 19,14.

ξύλιον (τὸ) πάπ. σωρὸς ξύλων.

ξύλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια **καὶ** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυλίζω, ὁ δαρμός.

ξῠλισμός (ὁ) (ξυλίζομαι) μτγν. τὸ ξυλίζεσθαι, τὸ συνάγειν, συναθροίζειν ξύλα· Θωμ.Μ 641 **«ξυλισμός, ἡ τῶν ξύλων συλλογή»**: Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,41 **ἐπὶ ξυλισμὸν ἐξεληλυθότας**, Στράβ.12,2,7 **οἱ μὲν οὖν ἔμπειροι .. τὸν ξυλισμὸν ποιοῦνται**.

ξῠλιστής (ὁ) (ξυλίζομαι) σχόλ. ὁ ξυλεύς βλ.λ.: Σχόλ.Πλάτ.Συμπ.208D **στείλας ἑαυτὸν εὐτελεῖ σκευῇ ὡς ξυλιστήν**.

ξῠλίτης (ὁ) Ἡσ., πάπ. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον, ἰδ. ὀνομασία εἴδους ἰχθύος· Ἡσ.· **2**) πάπ. ξυλῖτις (γῆ), γῆ ἀποφέρουσα ξυλείαν: Πάπ. **ἰδιωτικοῦ χέρσου ξυλίτιδος** (ἀντίθ. σπορίμου)· **3**) νεώτ. ξυλίτης ὀρυκτὸς ἄνθραξ, ἔχων ξυλώδη ὑφήν, παραλλαγὴ τοῦ λιγνίτου· **4**) νεώτ. χημ. **ξυλίτης** πεντασθενὴς ἀλκοόλη, λαμβανομένη δι' ἀναγωγῆς τῆς ξυλόζης· **5**) νεώτ. χημ. **ξυλῖτις-ιδος** ἐκρηκτικὴ ὕλη παραγομένη διὰ νιτρώσεως τοῦ ξυλολίου· ἄ. τρινιτροξυλόλιον.

ξῠλίφιον (τὸ) μτγν. ἀντὶ ξυλήφιον βλ.λ.: Διόδ.Σ 4,76 σιαγόνι .. **ὄφεως, καὶ ταύτῃ ξυλίφιον μικρὸν διαπρίσας**, Θωμ.Μ 253R **ξυλίφιον οὐ ξυλάριον**.

ξυλλ- ἀττ. τ. τοῦ συλλ-.

ξῠλλείομαι Ἐπιγρ. βοιωτ.τ. τοῦ ξυλεύομαι, ἀμφ.

ξύλλομαι Ἐπιγρ. συλῶ, λεηλατῶ, διαρπάζω.

ξυλο- πρῶτον συνθετικὸν πλείστων λέξεων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι κατεσκευασμένον ἢ προέρχεται ἐκ ξύλου, οἷον ξυλοθήκη, ξυλόμοχλον, ξυλόπορτο, ξυλόμπροκα, ξυλοκόρβουνο, ξυλοπόδαρο· || ὁμ. πρῶτον συνθετ. πλείστων λ. δηλοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ φανερουμένης ἐνεργείας, οἷον ξυλοκοπῶ, ξυλοσχίστης, ξυλογλύπτης· **2**) εἴς τινας λ. ὡς πρῶτον συνθετ. ἐν μτφ. σημ., οἷον ξυλόσοφος, ξυλόκοτα.

ξῠλοβάλσᾰμον (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ ξύλον τοῦ βαλσαμοδένδρου: Στράβ.16,2,41 **τῷ ξυλοβαλσάμῳ δὲ ὡς ἀρώματι χρῶνται**, Πλίν.Φl 12,118, Διοσκ. 1,19 **τὸ δὲ ξύλον, ὁ καλεῖται ξυλοβάλσαμον, δόκιμόν ἐστι τὸ πρόσφατον καὶ λεπτόκαρφον**, Γαλ. 10,466, Γεωπ.7,13,4.

ξῠλοβάμων-ονος (ὁ, ἡ) (ξύλον, βαίνω) μσν. ὁ βαίνων ἐπὶ ξυλίνων ποδῶν, ὁ φορῶν ὑψηλὰς ξυλίνας ἐμβάδας: Εὐστ.Πον.107,4 **ἐμβεβηκότα ὑψηλαῖς ἐμβάσιν ἢ καὶ ἄλλως ξυλοβάμονα**.

ξυλόβατος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σμῖλαξ ἡ τραχεῖα.

ξυλόβιδα (ἡ) δημ. βίδα διὰ ξύλα.

ξυλοβιομηχανία (ἡ) νεώτ. ἡ βιομηχανία τοῦ ξύλου, ἡ κατεργασία τοῦ ξύλου πρὸς κατασκευὴν παντοίων ἀντικειμένων.

ξῠλόβολον (τὸ) (ξύλον, βάλλω) γλωσσ. ἡ ξυλοθήκη βλ.λ.

ξυλογαϊδάρα (ἡ) δημ. μικρὸν ἰκρίωμα ἐν χρήσει ὡς γυμναστικὸν ὄργανον, ὁ βάσταξ, τὸ καβαλλέτο· || μτφ. ἐπὶ προσ., σκωπτ. ἡ ὑψηλή, ἰσχνὴ καὶ ἀσύμμετρος γυνή.

ξυλόγατα (ἡ) δημ. ἡ μυάγρα, **τὸ ἐκ ξύλου καὶ** σύρματος δόκανον ποντικῶν, παγίδα.

ξῠλόγλῠκον (τὸ) γλωσσ. ὁ λοβός, ὁ καρπὸς τῶν ἐλλόβων: **κεράτιον, καὶ κυάμου καὶ φασήλου λοβοὶ καὶ ξυλόγλυκον**.

ξυλογλυπτική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ἀπεικονίζειν ἐπὶ ξύλου ἐγγλύφους ἢ ἀναγλύφους μορφὰς ἢ διακοσμητικὰ σχέδια, ἄ. ξυλοκοπτική.

ξυλόγλυπτον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ ξύλου γλυπτὸν ἔργον, ξύλον ἔχον γλυφάς.

ξυλογλυφία (ἡ) νεώτ. ἡ ξυλογλυπτικὴ βλ.λ.

ξῠλογλύφος-ον (ξύλον, γλύφω) Ἡσ. ὁ γλύφων, ὁ σκαλίζων ξύλο, γλώσσ. τοῦ στυπογλύφος.

ξυλογνωσία (ἡ) νεώτ. τμῆμα τῆς δασολογίας ἔχον ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀνατομικὴν μελέτην τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ξύλων.

ξυλογράφημα (τὸ) νεώτ. ἡ ξυλογραφία βλ.λ.2), ἡ στάμπα.

ξυλογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ χαράσσειν ἐπὶ ἐπιπέδων ξυλίνων πλακῶν παραστάσεις ἢ σχέδια προωρισμένα δι' ἐκτύπωσιν· **2**) ὁμ. ἡ **ἐκ** τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἐπὶ ἐπιπέδων πλακῶν κεχαραγμένων παραστάσεων εἰκών, ἡ στάμπα.

ξυλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξυλογραφίαν ἢ τὸν ξυλογράφον, ὁ τῆς ξυλογραφίας.

ξυλογράφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. καλλιτέχνης ἀσχολούμενος περὶ τὴν ξυλογραφίαν, τεχνίτης εἰδικὸς εἰς τὴν ξυλογραφίαν βλ.λ.

ξῠλογρᾰφῶ-έω (ξύλον, γράφω) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. γράφω ἐπὶ ξύλου· **2**) νεώτ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν ξυλογραφίαν βλ.λ.

ξυλόδεμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ξυλοδεσία βλ.λ.

ξυλοδεσία (ἡ) νεώτ., δημ. **ξυλοδεσιά** ξύλινος σκελετὸς οἰκοδομῆς, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δοκῶν καὶ ὑποστυλωμάτων συνδεδεμένων πρὸς ἄλληλα κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα ἀντοχὴν κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς δομῆς ἀσκηθησομένων πιέσεων.

ξυλόδεσμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. εἶδος βρόχου συγκρατουμένου διὰ τῆς τριβῆς τοῦ ἄκρου τοῦ σπειροειδῶς συνεστραμμένου περὶ ἑαυτὸ καὶ χρησιμεύοντος πρὸς δέσιν τῆς ἀρχῆς τῶν ποδῶν τῶν δολώνων καὶ τῶν διπλῶν θρίων, ὡς καὶ πρὸς ἔχμασιν ἢ ἄρσιν σφηκίσκων, ξύλων κττ., **τὸ μαραγκόδεμα**· **2**) συναρμογὴ ξύλων.

ξυλοδέτης (ὁ) νεώτ. ἐργάτης μεταλλείων ἔχων ἔργον τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑποστηριγμάτων τῶν ἐκ τῆς ἐξορύξεως σχηματιζομένων κενῶν.

ξυλόδρομος (ὁ) νεώτ. κοίλη κεκλιμένη τροχιὰ κατασκευαζομένη προχείρως εἰς δασικὰς περιοχὰς ἐκ τεμαχίων κορμῶν δένδρων συνδεομένων πρὸς ἄλληλα καὶ χρησιμεύουσα πρὸς μεταφορὰν τῆς δασικῆς ξυλείας.

ξῠλοδωνίη Ἡσ. «τεκτοσύνη, ναυπήγησις, κωπηλασία, κυβέρνησις» (ἀναγν. ξυλοδομίη)

ξῠλοειδής-οῦς-ές (ξύλον) κ νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον : Θεόφρ.Φ I 7,9,3, Κλύτ.I **λόφον σάρκινον . . ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάτταλον καὶ τὸ χρῶμα ξυλοειδῆ·** ‖ ὁ ξηρός : Ἀνδρόμ. **π.** Γαλ.14,42· πρβλ. ξυλώδης· **2)** ὁ ξύλινος, ὁ ξυλένιος : Πάπ. **ξυλοειδεῖς θυρίδες**

ξῠλοεργός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ξυλουργός.

ξυλόζη (ἡ) νεώτ. χημ. πεντόζη λαμβανομένη δι' ὑδρολύσεως τῆς ξυλάνης.

ξῠλοθήκη (ἡ) (ξύλον, θήκη) μτγν. ἀποθήκη ξύλων : Μοσχί.Παραδ.π.'Αθήν.5,208Α **ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι.**

ξυλοθραύστης (ὁ) νεώτ. ὁ θραύων ξύλα.

ξῠλοκάνθηλα (τὰ) γλωσσ. ἄ. ξυλοκανθήλια βλ.λ.

ξῠλοκανθήλια (τὰ) Ἡσ. ξύλινα σάγματα, σαμάρια· Ἡσ. ἐν λ. σώρακον **ἀγγεῖον εἰς ὃ σῦκα ἐμβάλλεται ἢ ξυλοκανθήλια·** ὁμ. κ. κτ. ἐν. **ξυλοκανθήλιον** : Γλωσσ.

ξυλοκάρβουνο (τὸ) δημ. ὁ ξυλάνθραξ βλ.λ.

ξῠλοκάρπασον (τὸ) μτγν. τὸ ξύλον τοῦ λίνου : Γαλ.19,738 **ἀντὶ ξυλοκαρπάσου κιννάμωμον.**

ξυλόκαρπος (ὁ) νεώτ. γέν. **μελιοειδῶν** φυτῶν ὧν ὁ φλοιὸς ἐν χρ. εἰς τὴν βαφικὴν καὶ τὴν βυρσοδεψίαν.

ξῠλοκάρῡον (τὸ) μτγν. τὸ ξυλοκαρυόφυλλον βλ.λ. : Ἀέτ.16,146.

ξῠλοκᾰρῡόφυλλον (τὸ) (ξύλον, καρυόφυλλον) μτγν. τὸ καρυόφυλλον, τὸ γαρύφαλλο, τὸ μοσχοκάρφι : Ἀέτ.I,13) (γρ. ξηροκαρυόφυλλον).

ξυλοκάρφι (τὸ) δημ. ναυτ. ξύλινος γόμφος συνδέων τὰ τεμάχια τοῦ σκελετοῦ τοῦ σκάφους ξυλίνου πλοίου καὶ ἰδ. τὰ μανδάλια πρὸς τοὺς σταμῖνας, ὁ πεῖρος· ‖ γεν. ἧλος ἐκ ξύλου, ξύλινο καρφί : Ἐφταλ.'Οδ.Α 439 **σὰν τὸν ε δίπλωσε καλά, σὲ ξυλοκάρφι | τὸν κρέμασε** (τὸν χιτῶνα).

ξυλοκᾰσία (ἡ) μτγν. κ. μσν. κατώτερόν τι εἶδος κασίας βλ.λ. : Γαλ.19,738, Διοκλητ.Ἔδικτ.32,53, Φιλοστόργ.3,6,489 **παρὰ τούτοις ἥ τε ξυλοκασία** (sic) **μάλιστα γίνεται,** Ἀέτ.16,130, Εὐχολόγιον 644 **στείρακος λίτραν α' . . ξυλοκασίας λίτρας γ'.**

ξυλοκαστέλλιον (τὸ) (ξύλον, καστέλλιον) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ξύλινον καστέλλιον, φρούριον : Ἀπολλδ.'Αρχιτ.46· ‖ ξύλινος πύργος ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν φρουρίων τῶν Βυζαντινῶν ἢ ἐπὶ τῶν ἱστῶν τῶν πολεμικῶν πλοίων, ἄ. ξυλόκαστρον.

ξῠλόκαστρον (τὸ) (ξύλον, κάστρον) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐπὶ τῶν ἱστῶν τῶν βυζαντινῶν δρομώνων θωράκιον : Λέων Σοφ.19,7.

ξῠλοκατασκευάστος-ον (κατασκευάζω) σχόλ. ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος· Σχόλ.Λυκόφρ.361.

ξυλοκατάσκευος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ ξυλοκατασκεύαστος βλ.λ. : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.I,358, Νικ.Χων. 13,404D **διὰ τῶν ξυλοκατασκευῶν πύργων.**

ξῠλοκεραία (ἡ) (ξύλον, κεραία) ξυλίνη κεραία : ΚΠορφ.Ἔκθ.389C **ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς ξυλοκεραιῶν λόγῳ τῶν ια' καραβίων** (διόρθ. ἀντὶ ξυλοκεραίων).

ξυλοκερατιά (ἡ) δημ. τὸ ἀειθαλές, καρποφόρον δένδρον κερωνία ἡ ἔλλοβος, ἡ χαρουπιά.

ξῠλοκέρατο(ν) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. τὸ δένδρον κερωνία ἡ ἔλλοβος, ἡ ξυλοκερατιά : Ἀλέξ. Τραλλ 9,3, Στέφ.'Αθ Ἱππ.I,2(ID· **2)** δημ. ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου ξυλοκερατιὰ βλ.λ., ἄ. χαρούπι.

ξυλόκερκος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μία τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως : ΑΠ 9,690 τίτλ. **εἰς πόρταν τὴν ἐπιλεγομένην ξυλόκερκον ἐν Βυζαντίῳ,** ΨΚωδ.259(Β)· **2)** γεν. τὸ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένον θέατρον τῶν Βυζαντινῶν.

ξυλοκέφαλος-η-ο δημ. ἐν μτφ. σημ. **ἐπὶ** προσ., ὁ εὐήθης, ὁ ἠλίθιος, ὁ βλάξ.

ξῠλοκιννάμωμον (τὸ) (ξύλον, κιννάμωμον) μτγν. κ. μσν. τὸ ξύλον τοῦ κινναμώμου, τῆς κανέλλας : Πλίν.Φ I 12,91, Διοσκ.I,14, Γαλ.13,185, Γεωπ.8,22,2.

ξῠλοκλασίαι (αἱ) μσν. αἱ ἐκκοπαὶ δένδρων, οἱ παρ' ἀλλήλους σωροὶ ἐκκοπέντων δένδρων : Ἄνν. Κομν.13,389 **πᾶσαν ἀτραπὸν διὰ τῶν καλουμένων ξυλοκλασιῶν ἀπετάφρευσεν.**

ξῠλόκοκκον (τὸ) μτγν. κεράτιον βλ.λ.8) : Ἀέτ.9,32.

ξῠλόκολλα (ἡ) μτγν. κ. δημ. κόλλα πρὸς συγκόλλησιν ξύλων : Διοσκ.3,87, Ὀρειβ.Σύνοψ.2,56.

ξῠλοκονταρία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ γιόστρα, **τὸ** κονταροχτύπημα βλ.λς.

ξῠλοκονταρίζω μσν. διαγωνίζομαι εἰς τὴν ξυλοκονταρίαν, διαδορατίζομαι, κονταροχτυπῶ : Χρον. Μορ.2409 **ἐφάγασιν, ἐπίασιν, ἐξυλοκονταρίσαν.**

ξυλοκόπημα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ξυλοκοπῶ, ὁ ραβδισμός, ὁ δαρμός, τὸ ξύλισμα : **τοῦ 'δωσε ἕνα ξυλοκόπημα τῆς καλῆς ὥρας.**

ξυλοκοπία (ἡ) (ξυλοκοπῶ) μτγν. τὸ ξυλοκοπεῖν, τὸ κόπτειν ξύλα, τὸ κόψιμο τῶν ξύλων : Πάπ. **ὁμολογεῖ ὁ δεῖνα ἔχειν παρὰ τοῦ δεῖνα ὥστε εἰς τὴν ξυλοκοπίαν πελέκεις δέκα,** Πάπ. **ξυλοκοπία καὶ ἐμπυρισμός·** **2)** τὸ τύπτειν, κτυπᾶν διὰ ξύλου, ὁ ραβδισμός, τὸ ξυλοκόπημα : Πολύβ. 6,37,2 **τὸ δὲ τῆς ξυλοκοπίας ἐστὶ τοιοῦτον.**

ξῠλοκόπος-ον (ξύλον, κόπτω) ὁ κόπτων ξύλα Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **πέλεκυν ἔχοντας ξυλοκόπον** (ὁ.γρ. ξυλοτόμος) (δι' οὗ κόπτονται ξύλα)· ‖ μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **ξυλοκόπος** ὡς οὐσ. ὁ κόπτων ξύλα, ἰδ. ἐκ τοῦ δάσους : ΠΔ Ἰησ.9,27(21) **κατέστησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους,** Στράβ.16,4,II **ἐνταῦθα δ' ἐφεστῶτες ξυλοκόποι κατακόπτουσι·** **2)** ὁ πλήττων, ὁ κτυπῶν τὸ ξύλον, ἐπὶ τῶν πτηνῶν κελεὸς καὶ κνιπολόγος : Ἀριστλ.ΖΙ 593a,8, αὐτ.14 **ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ξυλοκόπον·** **3)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ξυλοκόπος ὡς οὐσ. γένος κεντροφόρων **μελισσιδῶν** ἐντόμων.

ξυλοκοπτική (ἡ) νεώτ. ἡ ξυλογλυπτικὴ βλ.λ.

ξῠλοκοπῶ-έω (ξύλον, κόπτω) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κόπτω ξύλα ἐκ τοῦ δάσους : Πάπ. **ἐκ τοῦ ἰδίου ξυλοκοπήσει καὶ τὴν γῆν καθαρεῖ·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. πλήττω, κτυπῶ τινα διὰ ξύλου, δέρω τινὰ διὰ ράβδου, ραβδίζω, ξυλίζω, ξυλοκοπανίζω : Πολύβ.6,38,1 **τὸ μὲν ἅπαντας ξυλοκοπεῖν ἢ φονεύειν ἀποδοκιμάζουσι·** κ. παθ. : αὐτ.37,1 **κἂν καταδικασθῇ, ξυλοκοπεῖται·** ‖ γεν. δέρω τινὰ ἀνηλεῶς : Ἀρρ.'Επικτ.3,7,33· κ. παθ. : αὐτ.4,4,37, Πάπ. **ξυλοκοπηθῆναί σε κελεύω·** **2)** ρηματ.π. ξυλοκοπία, ξυλοκόπημα.

ξυλόκορις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **γένος** ἡμιπτέρων **λιγαιιδῶν** ἐντόμων.

ξυλόκοττα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν σκολόπαξ βλ.λ., ἄ. μπεκάτσα.

ξῠλοκράμβη (ἡ) (ξύλον, κράμβη) μσν. εἶδος κράμβης, λαχάνου : Ἱππιατρ.48 (πιθ. δ.γρ.).

ξυλοκρέβ8ατο(ν) (τὸ) δημ. κλίνη ἐκ σανίδων, ξύλινον κρεββάτι· **2)** κτ. ἐπέκτ. τὸ φέρετρον, ἡ κάσα : Ἀραβ.Μῦθ.Χαλ.I,212 **τὸν κατέβασαν καὶ αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, . . τὸν ἐκρέμασαν μὲ τὸ ξυλοκρέββατον ἕως ὁποῦ ἔφθασε κάτω.**

ξυλοκύμβη (ἡ) σκωπτικὸν παρωνύμιον δυσειδοῦς, ἀσχήμου γυναικός : Κωμ.'Αδέσπ.1091.

ξυλολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία τῶν ξύλων, δηλ. τῶν φυτῶν καὶ τῶν δένδρων· πρβλ. ζῳολατρεία, λιθολατρεία κττ.

ξῠλολάτρης (ὁ) μσν. ὁ λατρεύων τὰ ξύλα, τὸς εἰκόνας, προσωνυμία ἀποδιδομένη ὑπὸ τῶν εἰκονοκλαστῶν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς λατρείας τῶν εἰκόνων : Δαμασκ.Ι 2,364Α, Συνοδικ.Πρὸς Θεόφ. Αὐτοκρ.125 **Γερμανὸν ξυλολάτρην ἀπεκάλουν.**

ξῠλολατρῶ-έω μσν. εἶμαι ξυλολάτρης, λατρεύω τὰ ξύλα : Νικήτ Παφλ.8.

ξῠλολεπής-οῦς-ές (ξύλον, λέπω) σχόλ. ὁ ἔχων ξύλινον κέλυφος, ξυλώδη φλοιόν : Σχόλ.Νίκ.᾿Αλεξ. 108 **δένδρου τινὸς ξυλολεπῆ φέροντος καρπόν.**

ξυλόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **ξυλόλιον** (τὸ) μεῖγμα τῶν τριῶν ἰσομερῶν διμεθυλοβενζολίων, ἐξαγόμενον ἐκ τῆς πίσσης τῶν ξύλων καὶ ἰδίως τῶν λιθανθράκων, ὡς καὶ ἐκ διαφ. πετρελαίων, ἅ. ξυλένιον.

ξυλόλιθος (ὁ) νεώτ. τεχνητὸς λίθος ἐκ μείγματος μαγνησιακῆς κονίας καὶ πριονιδίων ξύλου χρησιμεύων πρὸς στρῶσιν δαπέδων κττ.

ξυλόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ξυλόλη βλ.λ.

ξῠλολογεία (ἡ) πάπ. τὸ συλλέγειν ξύλα, **ἡ** συλλογή, τὸ μάζεμα ξύλων.

ξῠλολογῶ-έω (ξύλον, λέγω) μτγν. συλλέγω, μαζεύω, συνάζω ξύλα : Καισάρ.1185 (ἔκδ. Mi.).

ξῠλολόφιον (τὸ) μσν. ὁ ξύλινος ἱερὸς ἄμβων : Γερμ.737 (ἔκδ. Mi.)

ξῠλολυχνοῦχος (ὁ) (ξύλον, λυχνοῦχος) ὁ ξύλινος λυχνοῦχος, λυχνοστάτης : ῎Αλεξ.344, ᾿Αθήν.15,700Ε **ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται ῎Αλεξις.**

ξυλόλωτος (ὁ) μτγν. τὸ ποῶδες καὶ πολυετὲς φυτὸν πεντάφυλλον βλ.λ. : Διοσκ.4,42.

ξῠλομάκερ-ερος (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ μοσχοκάρυον : ᾿Αλέξ.Τραλλ.9,2, Θεοφάν.Νόνν.2,36 **τὰ διὰ τοῦ ξυλομάκερος καταπότια.**

ξῠλομάχαιρα (ἡ) (ξύλον, μάχαιρα) ἡ ἐκ ξύλου μάχαιρα, τὸ ξυλένιο μαχαίρι : Πολυδ.7,159. **ξυλομάχαιρα ἐλεφαντόκωπος** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ξιφομάχαιρα).

ξῠλομέτρης (ὁ) πάπ. ὑπάλληλος ἔχων ὡς ἔργον τὴν καταμέτρησιν τῆς ἐκσκαπτομένης γῆς.

ξυλομετρία (ἡ) νεώτ. κ. **ξυλομετρική** κλάδος τῆς δασολογίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν μέτρησιν τοῦ ὄγκου τῶν ξύλων καὶ τῶν δένδρων· ἅ. δασικὴ στερεομετρία.

ξυλόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἐν χρήσει ἐν τῇ ξυλομετρίᾳ πρὸς μέτρησιν τοῦ ὄγκου ἀνωμάλων τεμαχίων ξύλου, μὴ δυναμένων νὰ καταμετρηθῶσι διὰ μαθηματικοῦ ὑπολογισμοῦ.

ξῠλομετρῶ-έω (ξύλον, μετρῶ) πάπ. κ. νεώτ. μετρῶ διὰ ξύλου ἤτοι καταμετρῶ τὴν ποσότητα τῆς ἐκσκαφείσης γῆς : Πάπ. **γεωμετροῦντας καὶ ξυλομετροῦντας·** **2**) νεώτ. ναυτ. διαθέτω τὸ ἐπίπεδον τῶν νομέων καθέτως πρὸς τὸ διάμηκες καὶ τὸν ἄξονα αὐτῶν ἐν τῷ δισμήκει ἐπιπέδῳ· ‖ ὁμ. διαθέτω τὴν στεῖραν καὶ τὸ ποδόστημα κατὰ τὸ διάμηκες ἐπίπεδον καὶ μετὰ καταλλήλου ὡς πρὸς τὴν τρόπιδα κλίσεως.

ξῠλομιγής-οῦς-ές (ξύλον, μίγνυμι) μτγν. ὁ μετὰ ξύλου μεμιγμένος : Στράβ.12,7,3 **μῖγμα ξυλομιγές τι καὶ γεωμιγές.**

ξῠλόμοχλον (τὸ) (ξύλον, μοχλός) πάπ. ὁ ξύλινος μοχλός.

ξῠλομυρσίνη (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν μυρσίνη ἀγρία : Διοσκ.4,144 (δ.γρ.).

ξύλο(ν) (τὸ) (ξύω, ξέω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ὑπὸ τὸν φλοιὸν ἰνώδης καὶ σκληρὰ οὐσία ἡ ἀποτελοῦσα τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ σπανιώτερον βοτανωδῶν τινων φυτῶν· κ. εἰδ. κορμὸς ἢ κλάδος δένδρου κεκομμένος καὶ ἕτοιμος πρὸς καῦσιν ἢ ἄλλην τινὰ χρῆσιν, π.᾿Ομ.κ.δημ.συνήθ.κτ.πληθ. ἐπὶ τῶν καυσοξύλων : ᾿Ιλ.Θ 507 **ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε, ὥς κεν παννύχιοι . . καίωμεν πυρὰ πολλά,** αὐτ.547, ᾿Οδ.Ξ 418 **κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ,** ῾Ησίοδ.῎Εργ.808 **ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα, νήϊά τε ξύλα** (ξύλα πρὸς ναυπηγίαν), ῾Ηρ.1,186 **ξύλα τετράγωνα, ἐπ᾿ ὧν τὴν διάβασιν** ἐποιεῦντο οἱ Βαβυλώνιοι (δοκοί), Σοφ.Τρ.700 **ἐν τομῇ ξύλου,** Εὐρ. Κύκλ.242 **μέγαν φάκελον ξύλων ἐπιθεὶς ἀνάφεις,** ᾿Αριστφ.Εἰρ.1133 **ἐκκέας τῶν ξύλων ἅττ᾿ ἂν ᾖ δανότατα τοῦ θέρους ἐκπεπρεμνισμένα,** Θουκ.7, 25 **ξύλα ναυπηγήσιμα . . κατέκαυσαν,** Ξεν.᾿Αν.6, 4,4 **ξύλα . . ναυπηγήσιμα,** Πλάτ.Νόμ.706Β, αὐτ. Γοργ.468Α **λίθους καὶ ξύλα,** Δημ.219 **ἀφθόνων ὄντων . τῶν ναυπηγησίμων ξύλων,** ᾿Αριστλ.ΗΝικ. 1109a,7, Θεόκρ.11,51 **ἐντὶ δρυὸς ξύλα μοι,** αὐτ.24, 89, Πλούτ.᾿Ηθ.676Α **ξύλων παρέχει τὰ πλωϊμώτατα,** ᾿Αθήν 7,276Ε **εὐσηπτότερα γοῦν τὰ νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα,** ΚΔ Κορινθ 1,3,12 **ξύλα, χόρτον, καλάμην** (πρβλ.Κλήμ.᾿Αλ.Στρωμ.5,558 «καλάμη, τὰ τῶν αἱρέσεων ἐποναθήματα καὶ ξύλα καὶ χόρτος»), Πάπ. **ξύλα εἰς θυσίαν,** δ.τραγ. **σήκω, Διαμάντω, νὰ πᾷς γιὰ ξύλα, - ἕνα γομάρι ξύλα·** ‖ ὁμ. κτ. ἑν. τεμάχιον ξύλου, κορμός, στέλεχος, δοκός, πάσσαλος : ᾿Ιλ.Ψ 327 **ἕστηκε ξύλον αὖον.. δρυὸς ἢ πεύκης,** Πλάτ.᾿Ιππ.Μ 291C **χρυσὸς ἢ ξύλον σύκινον** (κοχλιάριον ἐκ ξύλου συκῆς), ᾿Αριστφ. Νεφ.1431 **οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον κἀπὶ ξύλον καθεύδεις** (τὸ ξύλον ἐφ᾿ οὗ κοιμῶνται ὄρνιθες), ᾿Αριστλ.ΖΚ 701b,9, ΚΔ᾿Απ.18,12 **πᾶν ξύλον θύϊνον** (ἀρωματικόν), Πάπ. **ξύλον συκάμινον·** ‖ δημ. παροιμ. **ὁ καιρὸς πουλεῖ τὰ ξύλα κι ἡ φουρτούνα τ᾿ ἀγοράζει,** παλ. λόγιον ἄνθρωπος ἀγράμματος **ξύλον ἀπελέκητον·** **2**) πᾶν ὅ,τι ἐκ ξύλου πεποίηται, οἷον ῥόπαλον, ῥάβδος, βακτηρία κττ.: ῾Ηρ.2,63 **ἔχοντες ξύλα καὶ οὗτοι ἐπὶ τὰ ἕτερα ἁλέες ἑστᾶσι,** αὐτ.4,180, Εὐρ.῾Ηρ.993 **ξύλον καθῆκε παιδὸς εἰς ξανθὸν κάρα,** ᾿Αριστφ.Λυσ.357 **οὐ περικατᾶξαι τὸ ξύλον τύπτοντ᾿ ἐχρῆν τιν᾿ αὐτάς;,** Πολύβ.6,37,3 **τύπτοντες τοῖς ξύλοις καὶ τοῖς λίθοις,** Πλούτ.Λυκ.30 τὸν **῾Ηρακλέα . . δέρμα καὶ ξύλον ἔχοντα,** Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,203,3,ΚΔΜατθ.26, 47 **ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων,** Λουκ. Δημῶν.50 **τὸν Κυνικὸν κελεύσας ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν,** Πάπ. **μετὰ ξύλων εἰσπηδῆσαι,** Πολῖτ.᾿Εκλ.Τραγ.219,3 **διῶξέ με μάννα, διῶξέ με, μὲ ξύλα, μὲ λιθάρια·** ‖ δημ. συνεκδ. ὁ δαρμός, ἡ μαστίγωσις, τὸ ξυλοκόπημα : **ἔφαε ξύλο μὲ τὸ καντάρι, - τὸν ἔσπασε στὸ ξύλο,** παροιμ. **τὸ ξύλο βγῆκε ἀπ᾿ τὸν παράδεισο** (διὰ τοῦ δαρμοῦ, τῆς τιμωρίας σωφρονίζονται οἱ ἀτακτοῦντες)· **3**) ὡς κολαστήριον ὄργανον, ξύλινος κλοιός, δι᾿ οὗ ἐδέσμευον τοὺς δούλους θέτοντες ἐντὸς αὐτοῦ τὸν αὐχένα αὐτῶν, τὸ τουμπρούκι : ᾿Αριστφ.Νεφ.592 **φιμώσητε τούτου τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα,** αὐτ.Λυσ. 680 **τούτων χρῆν ἁπασῶν ἐς τετρημένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι λαβόντας τουτονὶ τὸν αὐχένα·** ‖ ξύλινα ποδόδεσμα, ἐν οἷς ἐνεκλείοντο οἱ πόδες, ποδοκάκκη, ποδοστράβη : ῾Ηρ.9,37 **ἐδέδετο ἐν ξύλῳ σιδηροδέτῳ,** αὐτ.6,75, ᾿Αριστφ.᾿Ιππ.367 **οἷόν σε δήσω ᾿ν τῷ ξύλῳ,** ᾿Ανδοκ.1,45 **συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις,** Λυσ.10,16 **δεδέσθαι δ᾿ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας πέντε τὸν πόδα . . ἡ ποδοκάκκη ταὐτό ἐστιν, . . ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι,** ΠΔ᾿Ιὼβ 33,11 **ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου,** Πλούτ.᾿Ηθ.598Β **τοὺς πόδας ἐν τῷ ξύλῳ δεδεμένοι,** ΚΔ Πράξ.16,24 **ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον·** ‖ ὁμ. **πεντεσύριγγον ξύλον** συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτέρω μετὰ ὀπῶν διὰ τὸν τράχηλον, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας : ᾿Αριστφ.᾿Ιππ.1049 **τουτονὶ δῆσαί σ᾿ ἐκέλευ᾿ ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ·** ‖ ὁμ. ἀγχόνη : ΠΔ Δευτ.21,22 **κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου,** αὐτ.᾿Ιησ.8,29 **τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου·** ὁμ. παροιμ. : ᾿Αριστφ.Βάτρ.736

κῆν τι σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ ξύλου, ἦν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε ἰσχόλ. «παρὰ τὴν παρ. ἀπὸ καλοῦ ξύλου κἂν ὀπάγξασθαι: βέλτιόν ἐστι χρῆσθαι τοῖς γενναίοις στρατηγοῖς καὶ δεδοκιμασμένοις ἢ τοῖς φαύλοις· κἂν γὰρ δέῃ παθεῖν, κρεῖττον ἀπ' ἀγαθοῦ ἢ φαύλου πάσχειν»), Συμπλήρ.Παροιμιογρ.2,67 **ἐξ ἀξίου τοῦ ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι** ιδηλ. ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαγχονισθῇ τις, τοὐλάχιστον νὰ ἀπαγχονισθῇ ἐκ κλάδου ἀξιολόγου δένδρου) ‖ μτγν. κ. μσν. ὁ σταυρός: ΚΔ Πράξ.5,30 **ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου,** αὐτ.10,39, Χρησμ.Σιβ. 6,352 **ὦ ξύλον, ὦ μακαριστόν, ἐφ' οὗ θεὸς ἐξετανύσθη,** 'Ακολουθ.ΜΠέμπτης'Αντίφων.15 σήμερον **κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας** ‖ νεώτ. κ. δημ. τίμιο(ν) ξύλο(ν) τεμάχιον ἐκ τοῦ στουροῦ, ἐφ' οὗ ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θεωρούμενον ὡς φυλακτόν: **ἔχει τίμιον ξύλον ἐπάνω του** (εἶναι ἄτρωτος, δὲν τὸν πιάνει σφαῖρα)· ‖ ὁ πάσσαλος, δι' οὗ ἀνεσκολοπίζοντο οἱ κακοῦργοι: Ἀλεξ.222,10· **4)** μσν. ξύλον τι ἐπέχον θέσιν σημάντρου καὶ ὅπερ ἀκούοντες τυπτόμενον οἱ πιστοὶ καὶ οἱ μοναχοὶ συνηθροίζοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν: Μόσχ.I II **κρούσαντος τοῦ κανονάρχου τὸ ξύλον ἐφ' ᾧ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς συναχθῆναι·** **5)** θρανίον, τράπεζα κ. ἰδ. ἀργυραμοιβοῦ: Δημ.1111 **ἔστιν οὖν ὅστις τοῦ ξύλου καὶ τοῦ χωρίου . . τοσαύτην ὑπέμεινε φέρειν μίσθωσιν;·** **6)** πρῶτον ξύλον ἡ πρώτη σειρὰ τῶν ἑδωλίων τοῦ ἐν Ἀθήναις θεάτρου, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο οἱ πρυτάνεις, ἡ πρωτοκαθεδρία: Ἀριστφ.Ἀχ.25 **ὠστιοῦνται πῶς δοκεῖς ἐλθόντες ἀλλήλοισι περὶ πρώτου ξύλου,** αὐτ.Σφ.90, Ἑρμιππ.9 **οὐπὶ τῶν ξύλων** (ὁ ἐπιμελούμενος τῶν καθισμάτων τοῦ θεάτρου ὑπάλληλος), Πολυδ.4,121 **πρῶτον δὲ ξύλον ἡ προεδρία·** **7)** τὸ θρανίον τοῦ Ἱπποκράτους: Ἱππ.Ἀγμ.13, αὐτ. Ἀρθρ.72· **8)** πλοῖον κατεσκευασμένον ἐκ ξύλου, καράβι, ἐν ποι. περιφρ.: Αἰσχ.ἀπ.20 **ποῦ δ' ἐστιν Ἀργοῦς ἱερὸν αὔδασον ξύλον,** Χρον.Μορ.1694 **κι ἐκούρσευαν τὰ ξύλα τῶν Βενετίκων,** Ἐρωτόκρ.4,708 **μ' ἂν εἶν' ὁ ναύκλερος καλός, κι οἱ ναῦτες δὲ φοβοῦνται, | μὰ στὸ τιμόνι στέκουσι, . . τὸ ξύλον τως φυλάσσουσι,**αὐτ.5,1527 **ἐσίμωσε τὸ ξύλο μου,** Κάλβ. Ὠδ.1,16 **καὶ πλέωσι γέμοντα ἔρωτος | καὶ φωνῶν μουσικῶν | θαλάσσια ξύλα,** Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 125 **κάθε ξύλο κινδυνεύει | καὶ λιμένα ἀναζητεῖ·** **9)** ἐπὶ τοῦ δουρείου ἵππου: Ἀγαθ.ΑΠ 9,152,3 **ἵππιοιο κακὸν ξύλον·** **10)** ἡ τῶν ξύλων ἀγορά: Ἀριστφ.ἀπ.403 **ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἷπερ ἧ' ἐπὶ ξύλα·** **11)** τὸ δένδρον: Ἡρ.3,47 **κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου** (διὰ βάμβακος), αὐτ.7,65 **εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πεποιημένα,** Εὐρ.Κύκλ.572 **σοφόν γε τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου,** Ξεν.Ἀν.6,4,5 **δασὺ πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις** (ὄρος), Θεόφρ.Φ11,2,6 (ἀντίθ. σάρξ), Καλλ.Δήμ.40 **ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ,** ΠΔ'Ἀσμ.2,3 **ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ,** Πλωτῖν.6,7,11 **τῷ ξύλῳ τοῦ δένδρου ἀνάλογον τὴν λεγομένην εἶναι γῆν·** ‖ μτφ. ξύλον ζωῆς τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, θεωρούμενον ὡς πηγὴ ἀθανάτου ζωῆς: Δαμασκ.Ι'Ὀρθ.Πίστ.2,11,113 «τὸ τῆς ζωῆς ξύλον ἦν ξύλον ἔχον ἐνέργειαν ζωῆς παρεκτικὴν ἢ τοῖς τῆς ζωῆς ἀξίοις καὶ θανάτῳ οὐχ ὑποκειμένοις μόνοις ἐδώδιμον»: ΚΔ'Ἀπ.2,7 **τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,** Πάπ. **ἐλέησον τὴν ψυχὴν τοῦ δεῖνα . . ψώμισον αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,** Μηναῖ. 10,2, Ὠδ.9, Θεοτοκ. **Ἔδα μὲν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἐξώρισται, κωλυθεῖσα τῆς μεθέξεως·** ‖ ὁμ. μτφ. ὑγρὸν ξύλον ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ κ. ξηρὸν ξύλον ἐπὶ τῶν Ἰουδαίων, κατὰ Θεοφύλακτον: ΚΔ Λουκ.23,31 **εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;·** **12)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀμβλύνους, ὁ ἠλίθιος, ὁ μωρός, ὁ βλάξ, ὁ ξυλοκέφαλος: ΑΠλ.4,187 **Ἑρμείῃ ξυλίνῳ τις ἐπεύχετο καὶ ξύλον ἦεν,** Κλήμ.Ἀλ.4,19 **λίθοι δὲ καὶ ξύλα οἱ ἄφρονες·** **13)** ὁμ. ἐπὶ προσ., ὁ σκληρός, ὁ ἄκαμπτος, ὁ ἀνένδοτος, ὁ ἰσχυρογνώμων: Ἀχιλλ.Τάτ.5,22· **14)** μέτρον ἐκτάσεως ἰσοδυναμοῦν πρὸς 3 ἢ 2 2/3 πήχεις καὶ ἀποτελοῦν τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ ναυβίου βλ.λ.: Ἥρων Γεωμ.23,4, αὐτ.11.

ξυλοναΐσκιον (τὸ) πάπ. ξύλινον ναΐσκιον.

ξυλόξεσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ ξέσις, ἡ χάραξις τοῦ ξύλου (πιθ.).

ξύλοξος (ὁ) νεώτ. χημ. κ. **ξύλοξος-όξους** (τὸ) τὸ ὑδαρὲς τμῆμα τῆς ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ξυλοπαγής-οῦς-ές (ξύλον, πήγνυμι) ὁ ἐκ ξύλων συνηρμοσμένος, ὁ κατεσκευασμένος μὲ ξύλα: Στράβ.5,1,7 **ἐν δὲ τοῖς ἕλεσι μεγίστη μέν ἐστι Ῥάουεννα, ξυλοπαγὴς ὅλη καὶ διάρρυτος.**

ξυλοπάκτων-ωνος (ὁ) πάπ. πάκτων ξυληγός, πλοῖον πρὸς μεταφορὰν ξυλείας: **ἐξάγων ἐν ξυλοπάκτωνι μικρῷ πεντάδια μ'.**

ξυλοπάλιος (ὁ) νεώτ. εἶδος ξυλολίθου παραγομένου ἐκ πριονισμάτων ξύλου ἐμποτισθέντων τελείως δι' ἐλαίου πρὸ τῆς ἀναμείξεως μετὰ τῆς ὀξυχλωριούχου κονίας.

ξυλοπάπουτσο (τὸ) δημ. εἶδος ὁλοξύλου ὑποδήματος, τὸ σαμπό.

ξυλοπέδη (ἡ) μτγν. ξύλινον ποδόδεσμον, ἐφ' ᾧ ἐδεσμεύοντο οἱ πόδες τῶν καταδίκων βασανιστικῶς: Ἀκύλ.ΠΔ'Ἰὼβ 13,27, αὐτ.33,11.

ξυλοπέδιλον (τὸ) νεώτ. εἶδος ὑποδήματος ἐκ χονδροῦ ξυλίνου πέλματος φέροντος ἄνωθεν πλατείας δερματίνας λωρίδας, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσέρχεται ὁ ἄκρος πούς, τὸ τσόκαρο.

ξυλοπερήφανος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀλαζών, ὁ κοῦφος, ἀ. φωροπερήφανος.

ξυλοπέταλον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν πεντέφυλλον βλ.λ.: Διοσκ.4,42.

ξυλοπετεινός (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν τέτραξ ὁ ἀγριόγαλλος.

ξυλόπισσα (ἡ) νεώτ. πυκνόρρευστον σκοτεινόχρουν προϊὸν ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ξυλόπνευμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἀκαθάριστος μεθυλικὴ ἀλκοόλη.

ξυλοπόδαρο (τὸ) δημ. τὸ καλόβαθρον βλ.λ.).

ξυλοπόδης (ὁ) (ξύλον, πούς) μτγν. ὁ ἔχων ξυλίνους πόδας: Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ.212.

ξυλοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ τελεία ὡρίμανσις τῶν κληματίδων τῆς ἀμπέλου, χαρακτηριζομένη ἐξωτερικῶς μὲν δι' ὀρφνῆς καὶ κεραμοχρόου ἀποχρώσεως, ἐσωτερικῶς δὲ διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ξυλωδῶν ἀγγείων.

ξυλοποικιλτική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς γλυφῆς ἐπὶ ξύλου διαφόρων λεπτεπιλέπτων διακοσμητικῶν σχεδίων, ἀποτελοῦσα κλάδον τῆς σκαλευτικῆς καὶ τορευτικῆς.

ξυλοποιός-ον πάπ. ἐπὶ τόπου ἢ δομῆς ὁ ἐν ᾧ γίνεται κατεργασία ξύλων, ξυλουργεῖον: **ξυλοποιὸν ἐργαστήριον.**

ξυλοπομπός (ὁ) (ξύλον, πέμπω) μσν. ὁ πέμπων ξύλα: Φιλῆς 1,252 (ἐκδ.Mil.).

ξυλόπορτα (ἡ) δημ. ἡ ὁλόξυλος θύρα.

ξυλοπριστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ πρόσφορος εἰς τὸ πρίειν βλ.λ. ξύλα: Ἥρων Γεωμ.23,6 **ξυλοπριστικὸς πῆχυς.**

ξυλοπύλιον (τὸ) Ἐπιγρ. ξυλίνη πύλη, ξύλινος πυλών.

ξυλόπυργος (ὁ) μσν. ξύλινος πύργος, ξυλοκάστελλον: Ἀνν.Κομν.385.

ξυλοπυρία (ἡ) μτγν. κ. μσν. πιθ. τὸ καθιστᾶν τι ὀξὺ διὰ τοῦ πυρός: Ἀνών.Ἀριστλ.Ρητ.236,8.

ξυλοπυρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐκρηκτικῆς ὕλης χρησιμοποιουμένης ἀντὶ τῆς δυναμίτιδος.
ξυλοπώλης (ὁ) Ἐπιγρ., πάπ., Ἡσ. ὁ πωλῶν ξύλα, ὁ ἔμπορος ξύλων· Ἡσ. ἐν λ. συρμιστήρ.
ξυλοπωλικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλοπώλην, ὁ τοῦ ξυλοπώλου: ξυλοπωλικὸν ἐργαστήριον.
ξυλοπώλιον (τὸ) γλωσσ. ὁ τόπος, τὸ κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται ξύλα, τὸ ξυλάδικο.
ξυλόρνιθα (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ πτηνὸν ξυλόκοττα.
ξυλοσάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ξυλόζη βλ.λ.
ξυλόσκαμναν (τὸ) μσν. τὸ ξύλινον σκάμνον: Θεόγνωστ.Μοναχ.857C.
ξυλοσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ ἐστεγασμένος διὰ ξύλων, ὁ σκεπασμένος μὲ ξύλα: **ξυλοσκέπαστος ὀρνιθώνας**, Ἐφταλ.Ὀδ.Η 45 **θάμαζε.. τὰ μεγάλα τὰ ξυλοσκέπαστα τειχιά.**
ξυλοσκεπή (ἡ) νεώτ. ξυλίνη σκεπή, στέγη.
ξυλοσοφία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ μωρά, ἡ ἀνόητος σοφία: Ἀνών.Φυσιολ.464 ἐν Ann.etc.7,249.
ξυλόσοφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. σκωπτ. ὁ ἐπιτηδευόμενος τὸν σοφὸν μωρός, ὁ μωρόσοφος: Ἀρτ. Βατοπ.66 **γιὰ ξυλοσόφους καὶ χαζούς.**
ξυλοσοφῶ-έω μσν. εἶμαι ξυλόσοφος, προσποιοῦμαι, κάμνω τὸν φιλόσοφον χωρὶς νὰ εἶμαι: Δουκάγγ. ἐν λ. χωριάτης (Κορ.Ἄτ.2,268) **μηδὲν ξυλοσοφῇς πολλά, ὅτι χωριάτης εἶσαι.**
ξυλοσπάστης (ὁ) δημ. ὁ ξυλοθραύστης βλ.λ.
ξυλόσπιτο (τὸ) δημ. ξυλίνη οἰκία· ‖ ξύλινον παράπηγμα, παράγκα.
ξυλοσπόγγιον (τὸ) μσν. ἢ **ξυλόσπογγος** (ὁ) σπόγγος δεδεμένος ἐπὶ τοῦ ἄκρου ραβδίου: Ἱππιατρ. 69, αὐτ.100.
ξυλοστάτης (ὁ) νεώτ. ξυλίνη δοκὸς ἐν χρήσει ἐν τῇ οἰκοδομικῇ πρὸς ὑποστήριξιν διαφόρων μερῶν τῆς δομῆς.
ξυλοστεγής-οῦς-ές (ξύλον, στέγω) πάπ. κ. μσν. κ. **ξυλόστεγος**-ον ὁ ἐστεγασμένος διὰ ξύλων, ὁ ἔχων ξυλίνην στέγην: πιθ. ἐν Πάπ., ΚΜανασσ.Χρον. 397 **ξυλοστεγὲς εἰργάζετο τῆς κιβωτοῦ τὸ κύτος.**
ξυλόστεγος-ον μσν. ἀ. ξυλοστεγής βλ.λ.: Ψ Κωδιν.140,11,12.
ξυλόστομος-ον (ξύλον, στόμα) μσν. ἐπὶ ἵππου, ὁ ἔχων στόμα σκληρόν, ξυλιασμένον, πιθ. εἰκ. ἐν Ἱππιατρ.115 **ξυλόστομοι** (κῶδ. ξυλόσωμοι).
ξυλόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ στρῶσις ἐδάφους διὰ ξύλων.
ξυλόστρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ ξύλων ἐστρωμένος· ‖ τὸ οὐδ. **ξυλόστρωτον** ὡς οὐσ. ἔδαφος, δάπεδον ἐστρωμένον διὰ ξύλων.
ξυλοσύνθετος-ον ὁ συντεθειμένος, ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλων: Συνεχισταὶ Θεοφάν.514.
ξυλόσφυρα (ἡ) νεώτ. ξυλίνη σφῦρα, ὁ κόπανος.
ξυλόσφυρον (τὸ) (ξύλον, σφῦρα) μσν. ξύλινον σφυρίον: Κ Πορφ.Ἔκθ.285Α **σμιλάριον α' μετὰ ξυλοσφύρου αὐτοῦ.**
ξυλοσχίστης (ὁ) (ξύλον, σχίζω) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ξυλοσχίστης ὁ σχίζων ξύλα: Πρόκλ.Τετράβ. 179· **2)** μτφ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνεπιτήδειος, ὁ ἀνίκανος, ὁ ἀνάξιος· ‖ εἰδ. ἐπὶ διδασκάλων ὑβριστ. ὁ ἀμαθής.
ξυλότοιχος (ὁ) δημ. τοῖχος κατεσκευασμένος ἐκ ξύλων, συνήθ. ἐν εἴδει δικτυωτοῦ κορφωμένων, ἐφ' ὧν ἐπίχρισις ἀσβέστου, τσατμάς, μπαγδατί: Παπαδ.Χριστ.Διηγ.18 **ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ πάτωμα.. ὄπισθεν λειψάνου ξυλοτοίχου.**
ξυλοτομία (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. ἡ ὑλοτομία, τὸ κόψιμο ξύλων: Πάπ. **τῶν ἀμπελουργῶν τὰς μισθώσεις πέμψον, ἵνα τῆς ξυλοτομίας ἄρξωνται**, Πάπ. **ἡ κατ' ἔτος ξυλοτομία·** ‖ νεώτ. κλάδος τῆς στερεοτομίας ἐχούσης ἀντικείμενον τὰς τομὰς καὶ συνδέσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων.
ξυλοτόμος-ον (ξύλον, τέμνω) ὁ τέμνων, ὁ κόπτων ξύλα: Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **πέλεκυν ἔχοντας ξυλοτόμον** (δ.γρ. ἀντὶ ξυλοκόπος)· ‖ τὸ ἀρσ. ξυλοτόμος ὡς οὐσ. ὁ ὑλοτόμος, ὁ ξυλοκόπος: Πάπ.
ξυλοτρόφος-ον (ξύλον, τρέφω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρέφων, ὁ παράγων ξύλα: Στράβ.Χρηστ.4,21 **ξυλοτρόφα ὄρη·** **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ξυλοτρόφα κατηγορία **λεπιδοπτέρων** ἐντόμων.
ξυλοτρύπανον (τὸ) νεώτ. εἶδος τρυπάνου ἐν χρ. ἐν τῇ ξυλομετρίᾳ πρὸς εὕρεσιν τῆς ἡλικίας καὶ τῆς προσαυξήσεως τῶν δένδρων.
ξυλοτρώκτης (ὁ) λεξ. ὁ τρώγων τὰ ξύλα: Σουΐδ. ἐν λ. τερηδὼν **σκώληξ ξυλοτρώκτης.**
ξυλουργεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐργαστήριον κατεργασίας τοῦ ξύλου, τὸ ἐργαστήριον τοῦ ξυλουργοῦ, τὸ μαραγκούδικο.
ξυλούργημα-ατος (τὸ) (ξυλουργῶ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ ξύλου ἔργον: Ἰωσ.Γενέσ.118,19 (ἐκδ.Β.).
ξυλουργής-οῦς-ές (ξυλουργῶ) μτγν. ὁ ἐκ ξύλου εἰργασμένος, κατεσκευασμένος: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,37 **διάφραγμα ξυλουργές.**
ξυλουργία (ἡ) (ξυλουργῶ) κ. νεώτ. κ. ξυλουργική ἡ τέχνη τοῦ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, ἡ τέχνη τοῦ ξυλουργοῦ: Αἰσχ.Πρ.451 **κοὔτε πλινθυφεῖς δόμους προσείλους ἦσαν, οὐ ξυλουργίαν**, Πολυδ.7,101.
ξυλουργικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ξυλουργὸν ἢ τὴν ξυλουργίαν: Εὐρ.ἀπ.978 **τέκνων γὰρ ὧν ἔπρασσες οὐ ξυλουργικά, - ξυλουργικὰ ἐργαλεῖα·** ‖ τὸ θηλ. ξυλουργικὴ ὡς οὐσ. ἡ ξυλουργία βλ.λ.: Πλάτ.Φίλ. 56Β **κατά τε ναυπηγίαν καὶ κατ' οἰκοδομίαν καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς.**
ξυλουργός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸ ξύλον τεχνίτης, ὁ τέκτων, ὁ μαραγκός: Ἐπιγρ., Πολυδ.7,101· πρβλ. ξυλοεργός.
ξυλουργῶ-έω (ξυλουργός) κ. νεώτ., Ἰων. **ξυλοργέω** εἶμαι ξυλουργός, κατεργάζομαι τὸ ξύλον: Ἡρ.3,113 **νῦν δ' ἅπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς τοσοῦτο.**
ξυλοφάγα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία **κολεοπτέρων** ἐντόμων τρεφομένων ἐκ ξύλων.
ξυλοφάγος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **ξυλοφάος, ξυλαφάς**, ὁ τρώγων, ὁ καταβιβρώσκων ξύλα: Στράβ.12,7,3 **ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς στελέχεσι ξυλοφάγου τι σκώληκος εἶδος**, Ἀντωνῖν.Λιβ.22,5 **οὗτος ξυλοφάγος βοῦς καλεῖται** (πιθ. γρ. ἀντὶ ὑλοφάγος), - **ξυλοφάγα ἔντομα·** ‖ νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **ξυλοφάγος** ὡς οὐσ. γένος ἐλασματοβραγχίων **φυλαδιδῶν** μαλακίων· **2)** νεώτ. κ. δημ. **ξυλοφάος** κ. **ξυλοφάς** χαλυβδίνη ρίνη τῶν ξυλουργῶν πρὸς κατεργασίαν καὶ λείανσιν τῶν ξύλων, ἡ ράσπα, ἡ λίμα· **3)** μσν. ὡς ἐπίθ. ἀκρωτηρίων τινῶν, ἕνεκα τῶν παρ' αὐτοῖς συμβαινόντων συχνῶν ναυαγίων πλοίων: Τζέτζ.Λυκόφρ.69 **ἧφε φρυκτὸν περὶ τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας καὶ ὃν ἂν εἴποιμεν Καφηρέα, νῦν δὲ ξυλοφάγον καλούμενον**, Παχυμ.Γ Μιχ.Παλ.5,21,269Α **πρὸς αὐτῷ τῷ Μαλέᾳ, ὃν καὶ ξυλοφάγον καλεῖν εἰώθασι.**
ξυλοφανής-οῦς-ές (ξύλον, φαίνομαι) μτγν. ὁ δεικνύων, ὁ ἐμφανίζων ξύλον ἢ ὁ φαινόμενος ὡς ξύλον: Διόδ.Σ 20,96 **καταφιλωθέντος δὲ τοῦ τόπου προσέπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος·** **2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς ξύλον: Ἀρχιγ.π.Ὀρειβ.Β,2,2.
ξυλοφθόρος (ὁ) ἢ **ξυλοφθόρον** (τὸ) εἶδος σκώληκος φθείροντος τὰ ξύλα: Ἀριστλ.ΖΙ 557b,13 **σκωλήκιον, ὃ καλεῖται ξυλοφθόρον** (πιθ. ξυλοφόρον).
ξυλοφορία (ἡ) (ξυλοφορῶ) κ. μσν. τὸ ξυλοφορεῖν, τὸ φέρειν ξύλα: Λυσ.ἀπ.325S, Εὐστ.Πον.243,61 **τοῖς πλείοσιν ὄνοις εἰς ξυλοφορίαν χρῆται·** **2)** μτγν. ἡ προσφορὰ ξύλων: ΠΔ Νε.10,34 **καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας.**

ξῠλοφόριος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ξυλοφορίαν βλ.λ.2) : Ἰώσ.ΠΙ 2,17,6 **ἡ τῶν ξυλοφορίων ἑορτὴ** (ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων Σκηνοπηγία καθ' ἣν ἔφερον κλάδους δένδρων πρὸς κατασκευὴν σκηνῶν).

ξῠλοφόρος-ον (ξυλοφορῶ) μτγν. ὁ φέρων, ὁ μεταφέρων ξύλα : Δωσιάδ.Ἱστ.Ι **ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι** || τὸ ὀρσ. ξυλοφόρος ὡς οὐσ. ὁ ἐπαγγελματίας ξυλοφόρος, ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ μεταφέρειν ξύλα : Ἐπικ.ἀπ 172,'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.29,11(10)· **2)** τὸ ἀρσ. ξυλοφόρος ὡς οὐσ. ὁ φέρων, ὁ προσφέρων ξύλα εἰς θυσίαν : ΠΔ Νε.13,31 **καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων.**

ξυλοφόρτωμα (τὸ) δημ. ὁ ἀνηλεὴς δαρμός, ἡ μαστίγωσις, τὸ ξυλοκόπημα

ξυλοφορτώνω δημ. δέρω τινὰ ἀνηλεῶς, μαστιγῶ, ξυλοκοπῶ : **τὸν ἔπιασαν νὰ κλέφτῃ σταφύλια καὶ τὸν ξυλοφόρτωσαν·** **2)** ρηματ. π. ξυλοφόρτωμα.

ξῠλοφορῶ-έω (ξύλον, φέρω) μτγν. φέρω, μεταφέρω ξύλα, ἐπὶ δούλων ἢ ἡμιόνων : Μέν.'Ηρ.52, Στράβ.14,2,24 **ἡμίονον κατέλιπε ξυλοφοροῦντα·** **2)** φέρω βακτηρίαν, κρατῶ ράβδον, ὡς οἱ κυνικοὶ φιλόσοφοι : Λουκ.'Αλ.24 **δείξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν·** **3)** φέρω ξύλα, παράγω ξυλείαν : Στράβ.Χρηστ.2,2· **4)** ρηματ. π. ξυλοφορία, ξυλοφόρος.

ξῠλόφρακτος-ον (ξύλον, φράσσω) μτγν. ὁ πεφραγμένος διὰ ξύλων : Διον.'Αλ.Ρωμ.3,55 **ξυλόφρακτος γέφυρα** (ἡ ἐκ καταπήγων γέφυρα).

ξῠλόφυτον (τὸ) μτγν. τὸ σύμφυτον, (λατ consolida) : Apul.Herb.59.

ξυλόφωνον (τὸ) νεώτ. εἶδος κρουστοῦ μουσικοῦ ὀργάνου ἀποτελουμένου ἐκ σειρᾶς ξυλίνων ἡμικυλινδρικῶν ραβδίων, ἅτινα σμικρυνόμενα βαθμηδὸν στηρίζονται ἐπὶ δύο ἢ περισσοτέρων συγκλινόντων κανόνων κεκαλυμμένων δι' ἀχύρου.

ξυλοχάλαση (ἡ) δημ. εἰδ σφοδρὰ τρικυμία καταστρεπτικὴ εἰς τὰ πλοῖα.

ξῠλοχάρτια (τὰ) μτγν. κ. μσν. ξύλινοι πίνακες πρὸς γραφήν· Εὐστ.'Οδ.1913,41 **«ὑποκείμενα τοῖς γραφεῦσι χαρτάρια, ὁποῖα ἴσως καὶ τὰ ὕστερον ἰδιωτικῶς λεγόμενα ξυλοχάρτια».**

ξυλοχέρης (ὁ) δημ., θηλ. **ξυλοχέρα,** ὁ ἔχων τεχνητὴν ξυλίνην χεῖρα.

ξῠλοχίζομαι (ξύλοχος) μτγν., δωρ. **ξυλοχίσδομαι,** ξυλίζομαι : Θεόκρ.5,65 **ὅς τὰς ἐρίκας τήνας τὰς παρὰ τὶν ξυλοχίζεται.**

ξύλοχος (ἡ) (ξύλον, λόχος) κ. μσν. τόπος σύνδενδρος καὶ ὑλώδης, πυκνὸν δάσος, λόχμη ἰδ. ὡς κατοικία τῶν ἀγρίων ζώων : 'Ιλ.Ε 162 **ξύλοχον κάτα βοσκομενάων,** αὐτ.Λ 415, 'Οδ.Δ 335 **ἐν ξυλόχῳ . . κρατεροῖο λέοντος** (ἐν τῷ δρυμῶνι, ἔνθα ἔχει τὴν φωλεάν), Παλαίφ.14, Πέρσ.ΑΠ 7,445 **κραναῇ κείμεθ' ἐνὶ ξυλόχῳ,** Κόλουθ.42, 'Ανακρεόντ. 29,5 **διὰ δ' ὀξέων μ' ἀναύρων ξυλόχων τε καὶ φαράγγων τροχάοντα τεῖρεν ἱδρώς.**

ξυλοχρωστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ χρωστικῶν οὐσιῶν ἢ ἀντιδραστηρίων, ὁ χρωματίζων τὸ ξύλον.

ξυλόψειρα (ἡ) δημ. τὸ παρασιτοῦν ἐπὶ τῶν δένδρων ἔντομον λαχεσίλλη.

ξῠλύφιον (τὸ) λεξ. ἀντὶ ξυλήφιον βλ.λ. : Σουΐδ. ἐν λ. ξυλύφιον.

ξῠλῶ-όω (ξύλον) μεταβάλλω τι εἰς ξύλον, κάμνω κάτι ξύλο, τὸ παθ. γίνομαι ξύλον : Θεόφρ.ΦΙ 1,2,7 **ξυλοῦται γὰρ σκληρυνόμενα οἷον ἐν τοῖς φοίνιξι·** || μτφ. τὸ παθ. ἐπὶ προσ. προσβληθέντων ὑπὸ τετάνου, γίνομαι σκληρὸς καὶ ἄκαμπτος ὡς τὸ ξύλον, κτῶμαι ἀκαμψίαν ξύλου : 'Ηρόδ.'Ιατρ. ἐν Rh.Mus.58,90 **οἱονεὶ ξυλοῦσθαι·** **2)** κατασκευάζω τι ἐκ ξύλου : ΠΔ Παραλ.2,3,5 **τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις,** 'Επιγρ. **ξυλοῦν γαῦλον·** κ. παθ. : ΠΔ 'Ιεζ.41,16 **ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ,** 'Επιγρ. **ναὸς ἐξυλωμένος·** **3)** ρηματ. π. ξύλωσις, ξύλωμα.

ξῠλώδης-ους-ες (ξύλον) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ξύλον, ὁ σκληρὸς καὶ τραχὺς ὡς ξύλον, ξυλοειδής : 'Ιππ.Δι.2.65,'Αριστλ.Μετ.387a,32, Θεόφρ.ΦΙ 6,2,2, Πλούτ.'Ηθ.953D **ἐγένοντο διὰ τὸν πάγον σκληραὶ καὶ ξυλώδεις αἱ χλαμύδες·** || ὁ ἔχων τὴν φύσιν τοῦ ξύλου : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.19· **2)** μσν. μτφ. ἐπὶ λόγου : Τζέτζ.'Επιγρ.Θουκ.133 (ἐκδ. Paris) **κρύπτων δὲ μᾶλλον ἃ παρῆξεν ὁ χρόνος τῷ σῷ σκοτεινῷ καὶ ξυλώδει τοῦ λόγου·** **3)** ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ξύλου, ὁ φαιὸς ἢ ὁ καστανός : Θεόφρ.ΦΙ 7,3,2 **καὶ τοῖς χρώμασιν ὁμοίως τὰ μὲν μέλανα, τὰ δὲ λευκότερα, τὰ δὲ ξυλώδη·** **4)** νεώτ. ὁ πλούσιος εἰς ξύλα, ὁ πλήρης ξύλων.

ξύλωμα-ατος (τὸ) (ξυλῶ) 'Επιγρ. κ. νεώτ. τεμάχιον κατειργασμένου ξύλου : 'Επιγρ.· **2)** νεώτ. ἀντὶ ξύλημα βλ.λ.

ξῠλωμάτιον (τὸ) 'Επιγρ.ὑποκορ. τοῦ ξύλωμα βλ.λ.1).

ξῠλών-ῶνος (ὁ) 'Επιγρ., γλωσσ. κ νεώτ. τόπος ἐν ᾧ ἐναποτίθενται ξύλα, ἀποθήκη ξύλων, ξυλοθήκη.

ξυλωνία (ἡ) ἡ ὠνή, ἡ ὤνησις, ἡ ἀγορὰ ξύλων : 'Επιγρ. **ἀργύριον εἰς ξυλωνίαν.**

ξῠλώροφον (τὸ) 'Επιγρ. ἡ ξυλίνη ὀροφή, στέγη.

ξύλωσις-εως (ἡ) (ξυλῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ξύλινος σκελετὸς οἰκοδομῆς ὡς καὶ πᾶν ἐκ ξύλου κατασκεύασμα αὐτῆς : Θουκ.2,14 **καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν** (κτ.Πολυβ.7,124 **«τὰ ἐρέφιμα ξύλα»**), 'Επιγρ. **ξύλωσις στοιῆς,** 'Ιώσ. ΑΙ 3,6,5 **χρυσῷ περιελήλατο πᾶσα** (ἡ κιβωτός), **ὡς ἀποκεκρύφθαι τὴν ξύλωσιν·** || νεώτ. ξυλίνη ἐπένδυσις, δι' ἧς ὑποστηρίζονται καὶ ἀντερείδονται τὰ τοιχώματα καὶ οἱ ὄροφοι τῶν φρεάτων καὶ στοῶν τῶν μεταλλείων καὶ ὀρυχείων· || νεώτ. ναυτ. τὸ σύνολον τῶν ξύλων καὶ ἐπηγκενίδων, δι' ὧν συμπληροῦνται καὶ ἐνδυναμοῦνται τὰ ἀραιώματα τοῦ σκελετοῦ τῶν σκαφῶν· **2)** μσν. **ἡ εἰς** ξύλον μεταβολή : Δαμασκ.Ι ἐν Mi.95,413.

ξυμμ- ἀντὶ συμμ- βλ.λς.

ξύν προφ. ἰων. κ. ἀττ. τῆς προθέσεως σύν **βλ.λ.·** || ὁμ. κ. ἐν συνθέτοις.

ξυνάκι (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινάκι βλ.λ.

ξυνάν (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξῠνεείκοσι ἐπ. τ. τοῦ συνείκοσι βλ.λ., εἴκοσιν ὁμοῦ, συνάμα, εἴκοσι μαζί : 'Οδ.Ξ 98 **οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον.**

ξύνειμι (εἰμί) ἐπ. μέλλ. ἀπαρφ. **ξυνέσεσθαι,** εὑρίσκομαι ὁμοῦ, εἶμαι μαζί : 'Οδ.Η 270 **ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ πολλῇ** (νὰ ζήσω ἐν δυστυχίᾳ).

ξύνεσις-εως (ἡ) (ξυνίημι, συνίημι) ἐπ. συμβολή, ἕνωσις : 'Οδ.Κ 515 **πέτρη τε ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων.**

ξυνέων (ὁ) ἰων. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξυνήβιος 'Ησ. «συμπότης, συνῆλιξ».

ξύνηβος Φώτ. «συμπότης».

ξυνήθρα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινήθρα βλ.λ.

ξυνήϊος-η-ον ἐπ. κ. ἰων. τ. τοῦ ἀχρ. ξύνειος, ὁ ξυνός, ὁ κοινός, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ κοινόν, εἰς πολλοὺς συντροφικῶς· μ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ξυνήϊα** ὡς οὐσ. κοινὴ περιουσία, πράγματα ἀνήκοντα εἰς πολλοὺς ὁμοῦ, ἰδ. ἡ κοινὴ τῶν λαφύρων ἰδιοκτησία : 'Ιλ.Α 124 **οὐδ' ἔτι που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά,** αὐτ.Ψ 809.

ξύνημα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ ρῖψις τοῦ ἀκοντίου ὑπὸ ἐφίππου ἐπελαύνοντος (λ. κελτική) : 'Αρρ.Τακτ.42,4.

ξῠνήων-ονος (ὁ) ποι., δωρ. **ξυνάων** (Αἰσχ.ἀπ.99,6) κ. **ξυνάν** (Πίνδ.Ν 5,27), ἰων. **ξυνέων,** ἀττ. **ξυνών** (Σοφ.ἀπ.1074) ὁ κοινωνός, ὁ κατέχων τι ἀπὸ

κοινοῦ μετ' ἄλλων, ὁ σύντροφος, ὁ μέτοχος, μτ γενικ. : Ἡσίοδ.Θ 595 **κηφῆνας βόσκουσι, κακῶν ξυνήοντας ἔργων,** αὐτ.601· ‖ φρ. **ἑλκέων ξυνάοντες** οἱ πάσχοντες ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας τῶν ἑλκῶν : Πίνδ.Π 3,48 **ὅσσοι μόλον αὐτοφύτων ἑλκέων ξυνάοντες·** **2**) ἀπολ. ὁ φίλος : αὐτ.Ν 5,27 **Κρηθεῖς Ἱππολύτα δόλῳ πεδᾶσαι ἤθελε ξυνᾶνα Μαγνήτων σκοπόν,** Αἰσχ.ἀπ.99,6 **παίδων δ' ἐζύγην ξυνάονι,** Σοφ.ἀπ.1074, Ἐπιγρ. **3**) μτγν. κ. ὡς ἐπίθ. ἐν τῇ φρ. **ἅλα ξυνέωνα** τὸ ἐπὶ τῆς κοινῆς τραπέζης ἅλας, τὸ σύμβολον τῆς ξενίας : Ἀλέξ.Αἰτ.3,15.

ξύνις γ' ἑν. τοῦ παρατ. τοῦ ξυνίημι, ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξυνίει β' ἑν. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ξυνίημι, ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξυνίημι ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξύνιον παρατ. τοῦ ξυνίημι ἀττ. τ. τοῦ συνίημι βλ.λ.

ξυνοδοτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ ἀφθόνως δίδων, ὁ μετ' ἀφθονίας μοιράζων ἀπὸ κοινοῦ εἰς πάντας, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,15.

ξυνός-ή-όν (1) ἐπ. κ.ἰων. λ. ταυτόσημος ἀλλ' ἀρχαιοτέρα τοῦ κοινός [ἐκ τῶν τραγ. ὁ Αἰσχ. ἔχει δὶς τὴν λ. ἐν ἰαμβ. τριμέτροις καὶ ὁ Σοφ. δὶς ἐν λυρ. χωρίοις· π.Εὐρ. κ. Ἀττ. πεζ. οὐδέποτε ἀπαντᾷ] ὁ ἀνήκων ἀπὸ κοινοῦ εἰς πάντας, ὁ δημόσιος, ὁ καθολικός, ὁ εἰς πάντας ἀπὸ κοινοῦ ἁρμόζων : Ἰλ.Π 262 **ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσιν,** αὐτ.Ο 193 **γαῖα δ' ἔστι ξυνὴ πάντων,** Ἡσίοδ.ἀπ. 82 **ξυναὶ γὰρ τότε δαῖτες ἔσαν, ξυνοὶ δὲ θόωκοι,** Τυρτ.12,15 **ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε δήμῳ,** Ἡρ.4,12, αὐτ.7,33 ξυνὸν **τοῦτο πᾶσιν ἀγαθόν·** ‖ φρ. **ξυνὰ λέγω** ὁμιλῶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον : Αἰσχ.Ἑπτ.76 **ξυνὰ δ' ἐλπίζω λέγειν** ‖ **ἐν ξυνῷ** ἀπὸ κοινοῦ : Πίνδ.Π 9,93 **τό γ' ἐν ξυνῷ πεπονημένον εὖ** ‖ ἡ δοτ. **ξυνῇ** ὡς ἐπίρρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ : Αἰσχ.Ἱκ.367 **ξυνῇ μελέσθω λαὸς ἐκπονεῖν ἄκη,** Ἀπολλ.Ρ 2,802, Καλλ.Ἄρτ.36· ‖ ὁμ. ἡ αἰτ. πληθ. **ξυνὰ** ὡς ἐπίρρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ : Πίνδ.Ι 7(8),48 **φαντὶ γὰρ ξύν' ὀλέγειν καὶ γάμον Θέτιος,** Σοφ.ΟΚ 1752 **ἐν οἷς γὰρ χάρις ἡ χθονία ξύν' ἀπόκειται πενθεῖν οὐ χρή·** **2**) περὶ τοῦ Ἐνυαλίου ἢ τοῦ Ἄρεως, ὁ ἀμερόληπτος, ὁ ἀδέκαστος, ὡς οὐδενὸς φειδόμενος, κατ' ἄλλους ὁ εἰς ἀμφότερα τὰ διαμαχόμενα μέρη κοινός : Ἰλ.Σ 309 **ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα** [περὶ ἀβεβαίας ἐκβάσεως πολέμου ἢ ἀμφιρρόπου μάχης], Ἀρχίλ.62 **ξυνὸς ἀνθρώποις Ἄρης·** ‖ ὁμ. κ. περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524, αὐτ.15,525,15· **3**) Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. ξυνὸν ὡς οὐσ. τὸ κοινόν, τὸ κράτος, ἡ πολιτεία.

ξυνός-ή-ό (2) δημ. δ.γρ. τοῦ ξινὸς βλ.λ.

ξυνόφρων-ονος-ον μτγν. ποι. ὁ κοινόφρων, ὁ ὁμοίαν γνώμην ὡς πρὸς πάντας ἔχων, ὅθ. ὁ φίλα φρονῶν, περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος : ΑΠ 9,525,15.

ξυνοχαρής-οῦς-ές μτγν. ποι. ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ χαροποιῶν πάντας ἐξ ἴσου, κτ. δ. ἑρμ. ὁ μετὰ πάντων ὁμοῦ χαίρων : ΑΠ 9,525,15.

ξυνοχή (ἡ) (ξυνέχω, συνέχω) ἐπ. ἡ ἕνωσις : Ἰλ.Ψ 330 **λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκώ, ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ.**

ξυντράχηλος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸν τράχηλον συνεσταλμένον, μαζεμένον, ζαρωμένον ἢ κεκλιμένον πρὸς τὴν βάσιν : Φιλόστρ.Γυμν.35 **τῶν Ἡρακλείων ἀγαλμάτων .. θεοειδέστερα τὰ ἐλευθέριά τε καὶ μὴ ξυντράχηλα.**

ξυνυποικουρῶ-έω μτγν. συνοικουρῶ βλ.λ. : Φιλόστρ.Γυμν.28 **ταυτὶ τὰ νοσήματα καὶ ξυνυποικουρεῖ τῇ φύσει.**

ξυνύφανσις-εως (ἡ) ἀττ. συνύφανσις βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.310Ε.

ξύνω δημ. τ. τοῦ ξύω βλ.λ.

ξυνῶ-όω μτγν. κοινῶ, ποιῶ τι κοινόν, μεταδίδω· πρβλ. ξυνός (1) : Νόνν.Δ 17,200 **ξυνῶ τινα ἀνίῃ·** μέσ. **ξυνοῦμαι** κοινοῦμαι βλ.λ. : Νέαρχ π.Ἀρρ.Ἰνδ. 20,4 **λέγει ὁ Νέαρχος ἑωυτῷ ξυνοῦσθαι τὸν Ἀλέξανδρον,** Μαν.2,492.

ξυνών-ῶνος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ξυνήων βλ.λ.

ξυνωνία (ἡ) ποι., ἰων. **ξυνωνίη** κοινωνία, ἑταιρεία, σύλλογος, συντροφιά : Ἀρχίλ.86 **ἀλώπηξ καἰετὸς ξυνωνίην ἔμειξαν.**

ξυνωνός (ὁ) μτγν. κ. μσν. κοινωνός βλ.λ. : Συνέσ. Ὕμν.4,265 **ἕταρον δὲ δίδου ξυνωνόν, ἄναξ,** Θεόγνωστ.Καν.68.

ξυνωρίς-ίδος (ἡ) κ. μσν. δ. τ. τοῦ συνωρὶς βλ.λ.

ξυνῶς ἐπίρρ. Ἐπιγρ. κοινῇ, ἀπὸ κοινοῦ.

ξυόεις-εντος-εσσα-εν ἀρχ. λεξ. ὁ εὖ ἐξεσμένος· Ἡσ. ἐν λ. ξυόεσσα.

ξυπάζω μσν. κ. δημ., δ.γρ. ξιπάζω, δ.τ. ξυπῶ (Ἐρωτόκρ.2,1304), ἀόρ. (ἐ)ξύπασα, μέσ. κ. παθ. ξυπάζομαι κ. ξυπᾶμαι κ. ξυποῦμαι, παρατ. (ἐ)ξυπαζόμουν(α), παθ. ἀόρ. (ἐ)ξυπάστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ξυπασμένος (αὐτ.1,1101), πτοῶ, τρομάζω, φοβίζω τινά, τὸν κάμνω νὰ πτοηθῇ : **μὲ ξύπασες, - ἡ τουφεκιὰ ξύπασε τὸ ἄλογο·** ‖ κ. ἀμτβ. φοβίζομαι, τρομάζω : αὐτ.2,1304 **καὶ τὸ πατάρι σείστηκε καὶ τ' ἄλογα ξυποῦσι·** ‖ τὸ μέσ. ξυπάζομαι πτοοῦμαι, ἐκπλήττομαι, τρομάζω : Ἐρωτόκρ. 1,1101 **κι ὕπνον ἂν εἶχεν κοιμηθῇ ἤτονε ξυπασμένος, - μὲ τὸ** τίποτα **ξυπάζεσαι·** **2**) τὸ ἐνεργ. κ. μτφ. ἐκπλήττω, ἐξαφνίζω, ξαφνιάζω : **ἡ συμπεριφορά του ὅλους μᾶς ξύπασε·** **3**) τὸ μέσ. ἐπαίρομαι, κομπάζω : **ἀπ' ὅταν ἔκαμε δυὸ δεκάρες, ξυπάστηκε, - τί ξυπᾶσαι, δὲν θυμᾶσαι ποιὸς ἤσουν!·** ἰδ. κτ. μτχ. **ξυπασμένη γυναίκα, - αὐτὸν τὸν ξυπασμένο θὰ πάρῃς γι' ἄντρα;·** **4**) ρηματ.π. ξυπασιά, ξύπασμα.

ξυπασιά (ἡ) (ξυπάζω) δημ., δ.γρ. ξιππασιὰ ἔπαρσις, κομπασμός, οἴησις, μεγαλαυχία : **σοῦ μιλάει μὲ μιὰ ξυπασιά.**

ξύπασμα (τὸ) (ξυπάζω) δημ. πτόησις, ξάφνιασμα, σκιάξιμο· **2**) μτφ. ἔπαρσις, κομπασμός, ὑπερηφάνεια, οἴησις.

ξύπνημα (τὸ) (ξυπνῶ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυπνῶ βλ.λ., ἀφύπνισις : δ.τραγ. **τῆς Κυριακῆς τὸ ξύπνημα μὲ λειώνει, μὲ τρελλαίνει·** ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἐπὶ τῆς σεξουαλικῆς ἀφυπνίσεως.

ξυπνητήρι (τὸ) δημ. ἐξυπνητήριον, εἰδικὸν ὡρολόγιον χρησιμοποιούμενον δι' ἀφύπνισιν ἐν ὡρισμένῃ ὥρᾳ : **κούρδισε τὸ ξυπνητήρι καὶ βάλ' το στὶς 8.**

ξυπνητός-ή-ό μσν. κ. δημ. ὁ ἐγρηγορώς, ὁ μὴ κοιμώμενος, ὁ ξύπνιος : Ἐρωτόκρ.1,464 **καὶ τὰ τραγούδια ξυπνητὴ συχνιὰ τὴν ἐκρατοῦσα,** αὐτ. 469, αὐτ.1099, αὐτ.5,1090.

ξυπνητούρια (τὰ) δημ. ξύπνημα βλ.λ. μ. ἐν τῇ φρ. **καλά σου ξυπνητούρια** [χαιρετισμὸς διδόμενος πρὸς ἄρτι ἀφυπνισθέντα]· ‖ ὁμ.ἡ φρ.(**καλὰ**) **ξυπνητούρια** εἰρων. ἐπὶ τῶν ἀργὰ ἐγειρομένων ἐκ τοῦ ὕπνου· ‖ ὁμ. εἰρων. κ. ἐπὶ τῶν ἀντιλαμβανομένων ἢ πληροφορουμένων τι πολὺ βραδέως.

ξύπνιος-ια-ιο δημ. ὁ ξυπνητὸς βλ.λ. : **ὅταν ἔγινε ὁ σεισμός, ἤμουνα ξύπνιος·** ‖ τὸ ἀρσ. **ξύπνιος** ὡς οὐσ. ἐγρήγορσις, ἀφύπνισις, ξύπνημα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7,26 **χαράματα, γλυκιά τοῦ ξύπνιου μου ὥρα·** **2**) μτφ. ὁ ἔξυπνος, ὁ εὐφυής.

ξύπνος (ὁ) δημ. κ.-ιος κ. ξύπνο (τὸ) ἡ κατάστασις τῆς ἐγρηγόρσεως, ἀντίθ. ὕπνος : **στὸν ὕπνο σου τὰ εἶδες αὐτὰ ἢ στὸν ξύπνο σου·** ‖ ἰδ. ἡ γενικ. **ξύπνου** ἐπιρρηματικῶς : Ἐρωτόκρ.1,997 **κι ὁλημερνὶς κι ὁλονυχτὶς ξύπνου κι ὀντὲ κοιμοῦμαι.**

ξυπνῶ-άω μσν. κ. δημ. κ. ἀσυναίρ. ξυπνάω μτβ. ἐγείρω τινὰ ἐκ τοῦ ὕπνου, ἀφυπνίζω : Ἐρωτόκρ.

1,483 **ἐξύπνα καὶ τὴ Νένα τζι,** Βαλαωρ.Μνημόσ. **Ὁ Κίτσος καὶ τὸ γεράκι** 20 **τί στεναγμὸς ἦταν ἐκειός, ξυπνᾶ καὶ πεθαμένους,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.52,11 **τὰ μεσάνυχτα περνᾶνε ξυπνώντας τὰ ἔρμα τὰ πλακόστρωτα, - νὰ μὲ ξυπνήσετε στὶς 7 τὸ πρωΐ, - μὴ φωνάζετε, γιατὶ θὰ ξυπνήσετε τὸ παιδί·** **2)** ἀμτβ. ἐγείρομαι ἐκ τοῦ ὕπνου, ἀφυπνίζομαι : Ἐρωτόκρ.1,489 **ταχιὰ - ταχιὰ σηκώνουντο πρὶ νὰ ξυπνήσου οἱ ἄλλοι,** Σολωμ. Ἡ φαρμακωμένη 33 **θὰ ξυπνήσῃ τὴν ὕστερη ἡμέρα εἰς τὸν κόσμον ὀμπρὸς νὰ κριθῇ, - ξύπνησα ἀργὰ σήμερα καὶ εἶμαι σὰν ἄρρωστος·** **3)** μτφ. ἰδ. εἰς τοὺς παρωχημένους χρ. ἀφυπνίζομαι διανοητικῶς καὶ ψυχικῶς : **ἄργησε, μὰ ξύπνησε, - ξύπνησε κι ὁ Γιάννης τώρα καὶ σοῦ κάνει τὸν καμπόσο·** **4)** ὁμ. μτφ. ἀφυπνίζομαι περὶ τὰ ἀφροδίσια, σεξουαλικῶς : **οἱ λαοὶ τῶν θερμῶν κλιμάτων ξυπνοῦν πολὺ νωρίτερα ἀπὸ τοὺς βόρειους.**

ξυπολάω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ξυπόλησα, μέσ. ξυπολιέμαι, παρατ. **ξυπολιόμουνα,** παθ. ἀόρ. (ἐ)ξυπολήθη(κα), ἀφαιρῶ τινος τὰ ὑποδήματα, τὸν ἀναγκάζω νὰ μείνῃ ἀνυπόδητος, ἐξυπολύω : **τὸν ξυπόλησε καὶ τὸν ξύλισε στὶς πατοῦσες·** **2)** μέσ. ἀφαιρῶ τὰ ὑποδήματά μου καὶ μένω ἀνυπόδητος : Διγεν.Ἀκρ.1826 **καὶ τότε ὁ νεώτερος γοργὸν ἐξυπολήθη, - μὴν ξυπολιέσαι, γιατὶ θὰ κρυώσῃς.**

ξυποληφιά (ἡ) δημ. κ. **ἀξυποληφιά** κ. **-υσιά** ἡ κατάστασις τοῦ ἀνυποδήτου, τοῦ ξυπόλητου : **ἀπ' τὴν ξυποληφιὰ πέτσωσαν οἱ πατοῦσές του.**

ξυπόλητος-η-ο δημ. κ. **ἀξυπόλυτος** ὁ ἀνυπόδητος, ὁ γυμνόπους : **μὴν γυρνᾷς ξυπόλητος, γιατὶ θὰ σοῦ κάτσῃ κανένα καρφί·** **2)** κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀλήτης.

ξυπῶ-έω μσν. κ. δημ. δ. τ. τοῦ ξυπάζω βλ.λ.

ξυραῖος-α-ον μτγν. ὁ ἐξυρημένος, ὁ ξουρισμένος : Συνέσ.71Α **εἰ τοίνυν ὁ ξυραῖος χειροποίητός ἐστιν εὐσεβής.**

ξυραφίζω δημ. κ. **ξουραφίζω,** μέσ. **ξυραφίζομαι,** παρατ. (ἐ)ξυραφιζόμουνα, παθ. ἀόρ. (ἐ)ξυραφίστηκα, μτχ. παρακ. **ξυραφισμένος,** ξυρίζω, ἰδ. τὸ μέσ. ξυραφίζομαι ξυρίζομαι : **σήμερα ξυραφίστηκα μόνος μου·** ‖ συνεκδ. ἐπὶ ὑφασμάτων **ἐξ ἐρίου ἡ μτχ. ξυραφισμένος** ὁ οὗ ἀφῃρέθη, ἀπεξέσθη **ἐν τῇ κατεργασίᾳ ὁ χνοῦς,** ἀχνούδωτος.

ξυράφιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. ξ(ο)υράφι ὑποκορ. τοῦ ξυρὸς βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ., τέμνον ὄργανον ἐκ χαλυβδίνης λεπίδος δι' οὗ ἐνεργεῖται τὸ ξύρισμα : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.849 **μιᾷ μαχαίρᾳ εἶπεν, ὃ καλοῦμεν . . ξυράφιον,** Ἀραβαντ. 112 **σπανὸς ξουράφια ἀγόραζε** (ἐπὶ τῶν ζητούντων τὰ μὴ χρήσιμα αὐτοῖς)· **2)** μτγν. κ. μσν. χειρουργικὴ μάχαιρα : Γαλ.14,786, Παῦλ.Αἰγ.3,3 **πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου συκώδη ἐξανθήματα ξυράφιον.**

ξυράφισμα-ατος (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **ξουρ-** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυραφίζω, ξύρισμα.

ξυραφιστής (ὁ) (ξυραφίζω) μσν. ὁ ξυρίζων, ὁ ξυραφίζων, κουρεὺς ὅστις κυρίως ξυρίζει : Πρόδρ. 2,557 **κι ὁμοιάζω . . ξυραφιστὴς κακότυχος.**

ξυρήκης-ους-ες (ξυρόν, ἀκή) ὁ ὀξύς, ὁ κοπτερὸς ὡς τὸ ξυράφιον : Ξεν.Κυν.10,3 **τὰ δὲ ἀκόντια . . ἔχοντα τὰς λόγχας εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις,** Πολυδ.5,20 **αἱ δὲ λόγχαι αὐτῶν εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις·** **2)** ἐν παθ. ἐνν. ὁ μέχρι δέρματος ἐξυρημένος : Εὐρ.Φοίν.372 **κάρα ξυρήκες καὶ πέπλους μελαγχίμους** (πρὸς ἔνδειξιν μεγάλου πένθους), αὐτ.Ἠλ.335· ‖ **κουρὰ ξυρήκης** ἡ μέχρι δέρματος κουρά : αὐτ.Ἀλκ.427 **πένθους γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω κουρᾷ ξυρήκει** (πρὸς ἔνδειξιν μεγάλου πένθους)· **3)** μτγν. ὁ ξυρήσιμος βλ.λ. : Αἰλ.Δ ἀπ.265, Σουΐδ., Φώτ.

ξυρήσιμος-ον μτγν. ὁ χρῄζων, ὁ ἔχων χρείαν ξυρίσματος, ὁ ἐπιδεκτικὸς ξυρίσματος : Αἰλ.Δ ἀπ. 265 **ξυρήκης ὁ ξυρήσιμος καὶ κουριῶν.**

ξύρησις-εως (ἡ) (ξυρῶ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ξύρισμα, ξυράφισμα τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς : Ἀσκληπιάδ.Μ π.Γαλ.12,413, Πλούτ.Ἠθ.352C, Ἀρχιγ.π.Ἀέτ.6,28, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,36 **ξύρησις ὠφέλιμος ἐπ' ὀφθαλμίᾳ·** **2)** ξύρισμα ὡς μέσον ἐξευτελιστικὸν ὡς καὶ σήμερον, ἐξευτελισμὸς διὰ ξυρίσματος : ΠΔ Ἡσ.22,12 **καὶ ἐκάλεσε κύριος . . ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν . . καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων.**

ξυρησμός (ὁ) μτγν. ξύρησις βλ.λ. : Ἡρωδιαν. Ἐπίμ.180.

ξυρητής (ὁ) (ξυρῶ) Ἐπιγρ. κουρεὺς βλ.λ.

ξυρίας (ὁ) μτγν. ὁ ἐξυρημένος, ὁ ξουρισμένος ἢ ὁ ξυρήσιμος, ἐπὶ ἠθοποιοῦ τῆς τραγῳδίας· Πολυδ.4,133 **«ὁ μὲν ξυρίας πρεσβύτατος τῶν γερόντων, . . τὸ δὲ γένειον ἐν χρῷ κουρίας ἐστὶν ὁ ξυρίας, ἐπιμήκης ὢν τὰς παρειάς»·** ‖ Ἡσ. **«τὸ** τραγικὸν τοῦ Πριάμου πρόσωπον ξυρίας **ἐστίν».**

ξυριδοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογεν. μονοκοτυληδόνων φυτῶν, ἧς γένος ἡ ξυρίς.

ξυρίζω μτγν., νεώτ., δημ. κ. **ξουρίζω,** παρατ. **(ἐ)ξ(ο)ύριζα,** ἀόρ. **(ἐ)ξ(ο)ύρισα,** μέσ. κ. παθ. **ξ(ο)υρίζομαι,** παρατ. ἐξ(ο)υριζόμουν(α), ἀπαρφ.μέσ. μέλλ. ξυριεῖσθαι (Ἀλκίφρ.3,66), παθ. ἀόρ. **ἐξυρίσθην,** δημ. **(ἐ)ξ(ο)υρίστηκα,** δημ.μτχ. παθ. παρακ. **ξ(ο)υρισμένος,** ξυρῶ βλ.λ., κόπτω διὰ ξυραφίου ἐν χρῷ τὰς τρίχας τοῦ πώγωνος, τοῦ μύστακος κλπ. : Σχόλ.Νικ.Ἀλεξ.410, Ἀραβαντ.79 **ξούρισε τ' ἀβγὸ καὶ πάρε τὸ μαλλί του** (ἐπὶ ματαιοπονούντων)· ‖ μέσ. **ξυρίζομαι** ξυρίζω ἐμαυτόν : Ἀλκίφρ.3,66 **ξυριεῖσθαι τὴν γενειάδα βουλόμενος, - ξυρίζομαι τρὶς τῆς ἑβδομάδος, - χθὲς δὲν ξυρίστηκα·** **2)** τὸ ἐνεργ. μτφ. ἐπὶ παγεροῦ ἀνέμου, ἰδ. τοῦ βορρᾶ, εἶμαι σφοδρὸς καὶ παγερός, πνέω μετὰ ριπῶν λίαν ψυχρῶν : **σήμερα πάλι ὁ βοριὰς ξυρίζει·** **3)** ὁμ. τὸ ἐνεργ. μτφ. **ἐπὶ** φλυάρων διηγουμένων ἰδ. ψευδῆ, ταλαιπωρῶ τινα, κάμνω ὥστε νὰ κακοπαθήσῃ τις διὰ τῆς ἀκατασχέτου φλυαρίας μου : **μᾶς ξούρισε δυὸ ὁλάκερες ὧρες.**

ξύριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ξυρὸν βλ.λ., μικρόν, λεπτὸν ξυράφιον: Δαῖμ.4J,Πρόδρ.ἐν Notitt. Mss.8,2,139 **τοῦ καυτῆρος ἐκείνου καὶ τουτουῒ τοῦ ξυρίου,** αὐτ.140.

ξυρίς-ίδος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ξῖρις** (Θεόφρ. ΦΙ 9,8,7, Χοιροβ. ἐν Ἀν.Ὀξ.2,242) κ. **ξειρίς** (Ἡσ.), κ. **ξείρης** (ὁ) (Ἀριστφ.ἀπ.831) τὸ φυτὸν ἶρις βλ.λ. ἢ κάκοσμος : Διοσχ.4,22, Πλίν.ΦΙ 21,143, Γαλ.12,87· ‖ νεώτ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ξυριδοειδῶν·** **2)** Σουΐδ. **«ξυρίδες, καμπάγια, ξυγάδδια ἢ ἄλλο ὑπόδημα διάφορον».**

ξύρισμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ξούρισμα** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυρίζω βλ.λ., ξυράφισμα : Τζέτζ.Χιλ.2,537 **δρασάσῃ ξύρισμα Σαμψὼν βοστρύχων, - σοῦ χρωστάω καὶ τὸ προχθεσινὸ ξύρισμα.**

ξυριστικός-ή-ό(ν) νεώτ., δημ. κ. **ξουρ-** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ξύρισμα βλ.λ., ὁ τοῦ ξυρίσματος, ὁ κατάλληλος διὰ ξύρισμα, ὁ πρὸς ξύρισμα : **ξυριστικὴ λεπὶς - μηχανή·** **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ξυριστικά** ὡς οὐσ. ἡ ἀμοιβή, ἡ παρεχομένη εἰς τὸν κουρέα διὰ ξύρισμα.

ξύριχθυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **λαβριδῶν.**

ξυριῶ-άω μσν. ἐφετ. τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ἐπιθυμῶ νὰ ξυρισθῶ, ἔχω ἔφεσιν, ἔχω ἀνάγκην νὰ ξυραφισθῶ : Νικ.Χων.Χρον.369D **ἡ ἀεὶ ξυριῶσα καὶ νεανισκευομένη παρειά.**

ξυρμεύεσθαι Ἡσ. «ἀδιακρίτως λαλεῖν καὶ καυχᾶσθαι· Ἀττικοί».

ξῠροδόκη (ἡ) μτγν. κ. ξυροδόχη (Πολυδ.10,140) ἡ θήκη τοῦ ξυραφίου, ξυροθήκη, ξουραφοθήκη : Ἀριστφ.Θεσμ.220 **αὐτὸς λάμβανε ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόκης.**
ξυροδόχη (ἡ) μτγν. δ. προφ. τοῦ ξυροδόκη βλ.λ. : Πολυδ.10,140 **ἡ δὲ θήκη, ξυροθήκη ἢ ξυροδόχη παρ' Ἀριστοφάνει καλεῖται.**
ξυροθήκη (ἡ) μτγν. δ.ἀνάγν. τοῦ ξυροδόκη βλ.λ. : Πολυδ.2,32.
ξυρόν (τὸ) (ξύω) κ. **ξυρός** (ὁ) (Ἀρχιππ.45, Ἀλκίφρ.3,66) ξυράφιον βλ.λ. (τὰ παλαιότατα ξυράφια ἦσαν κατεσκευασμένα ἐξ ὀφιανοῦ λίθου) : Εὐρ.Ἠλ.241 **καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ,** Ἀριστφ.Ἱππ.65, αὐτ.Θεσμ.219 **χρῆσόν τι νῦν ἡμῖν ξυρόν,** Νίκ.Ἀλεξ.41)· ‖ μτφ. κ. ἐν παροιμ. φρ. **ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς** ἐν κρισιμότητι, ἐν κρισίμῳ σημείῳ, ἐν κινδύνῳ : Ἰλ.Κ 173 **ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς . . ὄλεθρος ἠὲ βιῶναι·** ‖ ὁμ. συχν. κ. π. τοῖς μετέπειτα πρὸς δήλωσιν σωτηρίας ὡς ἐκ θαύματος ἢ θαυμαστῆς ἐκφυγῆς ἢ ὅτι εὑρίσκεταί τις ἢ τι ἐν λίαν κρισίμῳ θέσει : Θέογν.557 **κίνδυνος ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,** Σιμων.97 **ἀκμᾶς ἑστακυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἑλλάδα,** Ἡρ.6,11 **ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα·** ‖ ὁμ. κ. ἄνευ τῆς λ. **ἀκμή** : Σοφ.Ἀντ.996 **φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης,** Εὐρ. Ἡρ.630 **ἔβητ' ἐπὶ ξυροῦ,** Θεόκρ.22,6 **ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων,** Λουκ.ΖΤραγ.3 **ἐπὶ ξυροῦ ἑστηκέναι·** **2)** μτγν. εἶδός τι μαχαίρας δι' ἧς ἀπεκεφαλίζοντο οἱ καταδικαζόμενοι εἰς θάνατον : Πλούτ.Ἀρτξ.29 **ἧκε μὲν ξηρὸν ἔχων, ᾧ τὰς κεφαλὰς ἀποτέμνουσι τῶν κολαζομένων·** **3)** Ἡσ. «τομόν, ἰσχνόν, ὀξύ».
ξυροποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ κατασκευαστὴς ξυρίων, ξυραφίων, ξουραφάς.
ξυρός (ὁ) δ.τ. τοῦ ξυρὸν βλ.λ. : Ἄρχιππ.45, Ἀλκίφρ.3,66, δ.ἀνάγν. ἐν ΑΠ 11,288· ‖ παροιμ. **ξυρὸς εἰς ἀκόνην** (Σουΐδ. «παροιμία πρὸς τοὺς ὧν βούλονται τυγχάνοντας, ὁμοία τῇ ὄνος εἰς ἄχυρα».
ξηρότμητος-ον μτγν. ὁ διὰ ξυροῦ τμηθείς, ὁ διὰ δρεπάνου κοπείς, ὁ θερισθείς, ἐπὶ σταχύων : Φιλῆς 2,145 **ξυρότμητος στάχυς.**
ξυρουργός-όν μτγν. ὁ κουρεύων, κουρευτικὸς βλ.λ. : Ζώσ.Ἀλχ.116B **ξυρουργὸν ἀνθρωπάριον.**
ξυροφορῶ-έω ποι. φέρω ξυράφιον, κρατῶ, βαστῶ μαζί μου ξουράφι : Ἀριστφ.Θεσμ.218 **σὺ μέντοι ξυροφορεῖς ἑκάστοτε.**
ξυρρ- ἀττ. τ. ἀντὶ συρρ-.
ξύρω κ. μσν., παρατ. **ἔξυρον** (Λουκ.Ψευδολ.27), μτχ. ἀορ. α' **ξύρας** (Ἱππ.Νούσ.3,1, Τζέτζ.Χιλ.9,231), μέσ. **ξύρομαι,** ἀπαρφ. **ξύρεσθαι** (Πλούτ.Ἀντ.1), μτχ. μέσ. ἀορ. α' **ξυράμενος** (αὐτ.Ἠθ.336E), σπάν. τ. τοῦ ξυρῶ βλ.λ., ξυρίζω, ξυραφίζω : Ἱππ.Νούσ. 3,1, Λουκ.Ψευδολ.27, Τζέτζ.Χιλ.9,231 **ξύρας δὲ τοῦτον·** ‖ μέσ. ξυρίζομαι : Χρύσ.Στωϊκ.3,198, Πλούτ. Ἀντ.1 **καὶ κομίσαντος ὡς ξύρεσθαι μέλλων, κατέβρεχε τὰ γένεια,** αὐτ.Ἠθ.352C, αὐτ.336E, Λουκ. Περεγρ.17 **ξυρόμενος τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ,** Ἀθήν.13,565C, Λόγγ.4,116 **τὸν πώγωνα ξυρόμενος.**
ξυρῶ-έω (ξυρόν) ἰων. κ. ἀττ. ἐν χρ. κ. π.τραγ. μτγν. κ. ξυρῶ-άω (Πλούτ.Ἠθ.180B, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22) (ἀμφότεροι οἱ τύποι ἀπαντοῦν ἐν τοῖς κώδ. τοῦ Ἡρ.), πρβλ. ξύρω, μέλλ. **ξυρήσω** (ΠΔ Δευτ.21,12), ἀόρ. α' **ἐξύρησα** (Ἱππ.Παθ.4, Ἡρ.5,35), μέσ. **ξυρῶμαι** (Διόδ.Σ 1,84, Παλαίφ.32) κ. παθ. **ξυρῶμαι** (Λουκ.Κυν.14), μέσ. μέλλ. **ξυρήσομαι** (ΠΔ Ἰεζ.44,20, Ἰώσ.Π1 2,15,1, Ἡσ. ἐν λ. πριαμωθήσομαι), μέσ. ἀόρ. α' **ἐξυρησάμην** (ΠΔ Ἀρ.6,19, Λουκ.Ἑταιρ.Δ 12,5), παθ. μέλλ. **ξυρηθήσομαι** (ΠΔ Λευϊτ.13,33), παρακ. **ἐξύρημαι** (Ἡρ.2,36, Λουκ.Μισθ.Συν.1), ξυρίζω, ξυραφίζω, διὰ ξυραφίου ἀποβάλλω τὰς τρίχας : Ἡρ.2,65 **ξυροῦντες τῶν παιδίων ἢ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ ἥμισυ** (δ.ἀνάγν.ξυρῶντες), Ἱππ.Παθ.4, ΠΔ Δευτ.21,12 **καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς,** Πλούτ.Ἠθ.180B **ξυρᾶν τὰ γένεια τῶν Μακεδόνων·** ‖ κ. μτ. διπλῆς αἰτ. : Ἡρ.5,35 **κελεύειν Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας·** ‖ μέσ. ξυρίζω ἐμαυτόν, ξυρίζομαι : αὐτ.2,36 **οἱ ἱρέες . . τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρῶνται** (δ. ἀνάγν. ξυρεῦνται)· κ. παθ. : Ἀριστφ.Θεσμ.191 **σὺ δ' εὐπρόσωπος, λευκὸς ἐξυρημένος,** Ἀλεξ.264, Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22 **ἐκ μεγάλης σωθέντες νόσου ξυρῶνται οἱ ἄνθρωποι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. : Ἡρ.2,37 **οἱ δὲ ἱρέες ξυρῶνται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης** (δ.ἀνάγν. ξυρεῦνται), αὐτ.66, ΠΔ Ἀρ.6,19, αὐτ. Λευϊτ.13,33, αὐτ.Ἰεζ.44,20, Ἰώσ.Π1 2,15,11, Λουκ Μισθ. Συν.1 **ἐξυρημένην τὴν κεφαλὴν** (ἔχων ἐξυρημένην τὴν κεφαλήν)· **2)** μτφ. ἐν παροιμ. : Σοφ.Αἴ.786 **ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῷ** (ἐγγίζει πολὺ βαθέως, ἐπὶ ἐπικινδύνων πραγμάτων ἢ ὀξέος πόνου)· ‖ ὁμ. παροιμ. : Πλάτ.Πολ.341C **ξυρεῖν ἐπιχειρεῖς λέοντα** (ἐπὶ λίαν ἐπικινδύνου ἐπιχειρήσεως)· **3)** ρηματ.π.ξύρησις, ξυρησμός, ξυρητής.
ξύση (ἡ) δημ. τ. τοῦ ξύσις βλ.λ.) : παροιμ. **τὸ φαΐ κι ἡ ξύση ὅσο ν' ἀρχινήσῃ** (εἰς τὸ τρώγειν καὶ εἰς τὸ ξύεσθαι μόνον ἀρχὴ χρειάζεται, κατόπιν ὅμως εἶναι δύσκολον νὰ τεθῇ τέρμα εἰς αὐτά).
ξυσιά (ἡ) δημ. ἴχνος ξυσίμστος ἀφηνόμενον ἐπί τινος ἐπιφανείας διὰ τῆς ἐνεργείας αἰχμηροῦ ὀργάνου, ξύσιμο, ξυσιματιά· **2)** ἡ ξύσις ἀντικειμένου τινός : **δῶσε μιὰ ξυσιὰ μονάχη στὸ τραπέζι κι ὕστερα σκολᾶς.**
ξύσιλος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ξύσιν, ξύσιμο, φαγούρα, ὁ φωραλέος ἢ ὁ λεπρός : Σώφρ.55 **τί μὰν ξύσιλος, τί γὰρ σῦφαρ ἀντ' ἀνδρός,** Εὐστ.1766,35.
ξυσιματιά (ἡ) δημ. ἡ ξυσιὰ βλ.λ.
ξύσιμο (τὸ) δημ., πληθ. -ίματα ἡ πρᾶξις τοῦ ξύνω ἢ ξύνομαι, ἀπόξεσις, ξύση· ‖ ξυσιὰ βλ.λ.· ‖ ξῦσμα βλ.λ.
ξῦσις-εως (ἡ) (ξύω) κ. νεώτ., δημ. **ξύση** (ἡ γρ. τῶν κωδ. ξῦσις ἐσφ.) ἡ πρᾶξις τοῦ ξύω, ξυσμός, τὸ ξύειν, τὸ ξύσιμο, ἡ ἀπόξεσις : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.14 **ξῦσις τοῦ ἐντέρου,** Γαλ.14,781, Ἀμμών.Φιλ.εἰς Ἀριστλ. Ἑρμ.23,21· ‖ μσν. ἀπόξεσις, πλάνισμα, στίλβωσις : ΕΜ 611,20 **οὐδεμία γὰρ ὕλη πρὸς ξῦσιν ἐπιτηδειοτέρα ξύλου·** **2)** ἐκδορά : Ἀρετ.Χρον. Νούσ.1,3 **πίεσις τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν τοῦ δέρματος ξῦσιν·** **3)** ἐξέλκωσις : Ἱππ.Διαίτ.60.
ξῦσμα-ατος (τὸ) (ξύω) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξύω, τὸ διὰ ξύσεως ἐκβληθέν, τὸ ἀπόξυσμα, τὸ ἐκ τῆς ξέσεως ἀπόρριμμα, ἐπὶ ξύλων, ρίνισμα, ροκανίδι : Ἱππ.Ἀφορ.7,69, Ἐπιγρ.Δήλου, Ἀπολλδ.Δσμ.Πολιορκ.145,13 **ξύσματα ξύλων,** Θεοφάν.Νόνν.1,326 **ξύσματα κυπαρίσσου·** ‖ κ. ἐπὶ ἐλεφαντόδοντος, ρίνισμα, τρῖμμα : Ὀρειβ.14, 62,1 **ξύσματα ἐλέφαντος·** ‖ κ. ἐπὶ τυροῦ : ΑΠ 6,299 **τυροῦ ξύσματα περιφεροῦς·** ‖ μοτὸν βλ.λ., ξαντόν, ξεφτίδι, ξέφτισμα ὑφάσματος : Ἐρωτιαν.ἐν λ. ἄχνη ὀθονίου **ξύσματα τῶν ὀθονίων** (ἐξεσμένον λινοῦν ὕφασμα, ξαντὸν διὰ τραύματα)· **2)** συνήθ. πληθ. ἐξεσμένη σάρξ, ἀπόκομμα, ξέφτισμα κρέατος : Ἱππ.Διαίτ.59, Διοσκ.4,176, **ἄγουσαι φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ξῦσμα,** Γαλ.8,382 **ξύσματα ἐντέρων,** αὐτ.18(1),730· **3)** ὁμ. ἐν τῷ πληθ. μόρια πραγμάτων, κονιορτός, πᾶν τὸ αἰωρούμενον ἐν ταῖς ἡλιακοῖς ἀκτῖσιν : Ἀριστλ.Ψυχ.404a,3 **φυχὴν εἶναι τὰ ἐν τῷ ἀέρι ξύσματα,** αὐτ.Πρ.913a,9· **4)** τὸ ἐξεσμένον, τὸ γεγλυμμένον, τὸ σκαλισμένον ἐπί τινος πράγματος· δθ. καθ' Ἡσ. «ξύσματα· γράμματα»· **5)** αὐτ. «ξῦσμα· κνήφη, λέπρα» : Ἰουλ.Καίσ.309C **ὤφθησαν ὠτειλαὶ .. καὶ ξύσματα.**
ξυσμάλιον (τὸ) μτγν. ἔμπλαστρον διαβρωτικόν, βιζικάντι : Κυραν.40.
ξυσμάρα (ἡ) δημ. κνησμός, φαγούρα.

ξυσμάτιον (τό) ὑποκορ. τοῦ ξῦσμα βλ.λ 2) : Ἱππ. Ἐπιδ.7,84 **ὑπεχώρησε πρὸς βάλανον ξυσμάτια μέλανα χολώδεα· 2)** ξυσμάτιον ὀθόνης ξέφτισμα, ξεφτίδι ὑφάσματος : Ἀέτ.8,27.

ξυσματώδης-ους-ες (ξῦσμα, εἶδος) ὁ πρὸς ξῦσμα βλ.λ.2) ὅμοιος : Ἱππ.Προγν.11 **κοιλίη ξυσματώδεα διαχωρήματα διαχωρέουσα** (ἐντεροξύσματα), αὐτ.Διαίτ.52, αὐτ.Κῳακ.621, Ἀρετ.Χρον. Παθ.2,9 **ξυσματώδεα, ὡς ἀπ' ἐντέρων εἶναι.**

ξυσμή (ἡ) μτγν. κ. μσν. ξῦσμα βλ.λ. : Παχυμ.Γ Ἀνδρόν.Παλ.1,5B **ἐκ μόνης δέ τινος ξυσμῆς βραχυτάτης· 2)** κτ. πληθ. τὰ ἐγχαραττόμενα, τὰ τιθέμενα ὑπὸ τῶν γραμμ. ἐν χειρογράφοις σημεῖα : Διον.Θρ.630,28, ΑΠ 9,206 **ἀϊδήλων ξυσμάων, λεπτὸς τὰς ἐχάραξε δόναξ· 3)** Ἡσ. «ἐντορίδες, ξυσμαὶ ὄφεως»· **4)** ὑβριστικῶς, φωρίασις, φώρα : Σώφρ.53.

ξυσμός (ὁ) ξῦσις, ξύσιμο πρὸς ἀνακούφισιν κνησμοῦ, φαγούρας· δθ. κ. αὐτὸς ὁ κνησμός, ἡ φαγούρα : Ἱππ.Ἀφ.3,31 **ξυσμοὶ τοῦ σώματος ὅλου,** αὐτ.Τόπ.Ἀνθρ.14· **2)** Ἡσ. «χνόος, ξυσμός, ψόφος, φθόγγος».

ξυσσ- ἀττ. τ. ἀντὶ συσσ-.

ξυστάδες Ἡσ. «αἱ πυκναὶ ἄμπελοι».

ξυστάλλιον (τό) Ἐπιγρ. μικρόν, λεπτὸν ξύστρον βλ.λ.2) : Ἐπιγρ.Δήλου.

ξυστάρχης (ὁ) (ξυστός, ἄρχω) Ἐπιγρ. ὁ ἄρχων, ὁ ἐπιστάτης ξυστοῦ, παλαίστρας ἢ γυμναστηρίου· πρβλ. γυμνασιάρχης : Ἐπιγρ. **ὃν βασιλῆς . . στῆσαν ἀεθλοθέτην ξυστάρχην,** Πάπ.

ξυσταρχία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ξυστάρχου βλ.λ., ἡ ἐπιστασία ἐν τῷ ξυστῷ τῆς παλαίστρας : Ἐπιγρ. **τυχόντα τῆς διὰ γένους ξυσταρχίας.**

ξυσταρχῶ-έω Ἐπιγρ. κατέχω τὸ ἀξίωμα τοῦ ξυστάρχου βλ.λ., τὴν ξυσταρχίαν, εἶμαι ξυστάρχης : Ἐπιγρ. **ξυστάρχην ἱεροῦ ἀγῶνος,** Πάπ.

ξυστήρ-ῆρος (ὁ) ξυήλη, ρίνη, ξυλοφάγος, λίμα· δθ. εἰδική τις χειρουργικὴ σμίλη : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.14,10, 445· **2)** λίστρον βλ.λ., στιλβωτικὸν ἐργαλεῖον : Σχόλ.Ὀδ.Χ 455 **λίστροις . . τοῖς ξυστῆρσι ἀπὸ τοῦ λειαίνειν· 3)** ἐργαλεῖόν τι τῆς γλυπτικῆς : Λεων. Ταρ.ΑΠ 6,205 **αἵ τ' ἀρίδες ξυστήρ τε,** Δαΐμ.4J, Πλούτ.Ἠθ.350Β· **4) τόπος τις** τοῦ ἐξωτερικοῦ ὠτός : Γαλ.14,701.

ξυστηρίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ξυστὴρ βλ.λ.: Φρύν.Σοφ.Παρ.88Β **λίστρον τὸν ξυστῆρα, οὗ ὑποκοριστικὸν λίστριον οἷον ξυστηρίδιον.**

ξυστήριος-ον μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ πρόσφορος, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ξύειν, τὸ ρινίζειν, τὸ ροκανίζειν· δθ. τὸ οὐδ. **ξυστήριον** ὡς οὐσ. ξυστήρ, ἐργαλεῖον πρὸς ξῦσιν : Παῦλ.Αἰγ.6, 28 **καὶ τὰς λεπίδας . . τῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης ἢ ξυστηρίῳ . . καθαίρωμεν.**

ξύστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ξυστήρ, ξύστρα.

ξυστιδωτός (χιτών) (ὁ) (ξυστίς 2) Ἐπιγρ. φόρεμα μετὰ κυματοειδῶν διακοσμήσεων : Ἐπιγρ., ΑΒ Ι, 246 **Πυθίας κατάστικτον ξυστιδωτόν.**

ξυστικός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ξῦσιν· δθ. τὸ θηλ. ξυστικὴ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ξύειν, τοῦ στιλβώνειν : Σχόλ.Διον.Τραγ.110Η **ἡ ξυστικὴ καὶ ἡ ἀπονυχιστική·** || νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ξύειν : **ξυστικὸν ἐργαλεῖον·** || δημ. τὸ οὐδ.κτ. πληθ. **ξυστικά** ὡς οὐσ. ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργάτου διὰ γενομένην ὑπ' αὐτοῦ ξῦσιν βλ.λ.· **2)** μτγν. ὁ στυπτικός : Φυλότ.π.Ἀθήν.3,81Β **χυμὸν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν,** Γαλ.Φυσ. Δυν.2,9· || μσν. τὸ οὐδ. **ξυστικὸν** ὡς οὐσ. στυπτικὸν φάρμακον : Ἀλέξ.Τραλλ.Πυρ.1 **ξυστικὸν ἔχει τῶν ἐντέρων·** || κ. ἐπὶ ἐμπλάστρων : Ὀρειβ.ἀπ.88· **3)** (ξυστός) ὁ ἀνήκων, ὁ διάγων, ὁ γυμναζόμενος ἐν τῷ ξυστῷ βλ.λ.3), δθ. ὁ ἀθλητής : Σουητ.Aug.45 xysticorum certationes, Γαλ.13,1023 **ἀνὴρ ξυστικός,** Ἐπιγρ. ξυστικοὶ ἀθληταί· ||·ξυστικὴ σύνοδος συνέλευσις τῶν ἀθλητῶν ἐν τῷ ξυστῷ, ἀθλητικὴ ἑταιρεία : Ἐπιγρ. **ἡ ἱερὰ θυμελικὴ καὶ ξυστικὴ σύνοδος,** αὐτ. **ἡ ἱερὰ ξυστικὴ περιπολιστικὴ οἰκουμενικὴ σύνοδος.**

ξυστίς-ίδος (ἡ) ἐσθὴς πολυτελὴς ποδήρης ἐκ μαλακοῦ ὑφάσματος, φέρουσα ποικίλματα ἥτις ἐφέρετο ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως : Ἀριστφ.Λυσ.1189 **στρωμάτων δὲ ποικίλων καὶ χλανιδίων καὶ ξυστίδων καὶ χρυσίων,** Ἀντιφάν. 99, Εὔβουλ.90,3, αὐτ.135 **ταῖς ξυστίσι ταῖς χρυσοπάστοις,** Θεόκρ.2,74 **κἀμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας,** Πλούτ.Ἠθ.406D **ξυστίδας μαλακάς·** || ποδήρης χιτὼν φερόμενος ὑπ' ἀνδρῶν, ἰδ. ὑπὸ τῶν ἡνιόχων ἐν ἁρματοδρομίαις, καὶ θεωρούμενος ὡς . ἐπίσημος στολή : Ἀριστφ.Νεφ.70 **ὅταν σὺ . . ἄρμ' ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν . . ξυστίδ' ἔχων,** Πλάτ.Πολ.420Ε· || χλαμὺς φερομένη ὑπὸ τῶν ἠθοποιῶν τῶν ὑποδυομένων ἥρωας τραγῳδιῶν : Κρατῖν.268, Δοῦρις 14,70J, Πλούτ.Ἀλκ.32 **τὸν τῶν τραγῳδῶν ὑποκριτὴν στατοὺς καὶ ξυστίδας . . ἀμπεχόμενον·** || ὁμ. κ. ἔνδυμα τῶν κωμικῶν : Τίμ.Λεξ., Ἡσ.· || Ἡσ. «λεπτὸν ὕφασμα καὶ περιβόλαιον»· || Σουΐδ. «τὸ παχὺ ἱμάτιον»· **2)** ξύστρα, στλεγγὶς βλ.λς : Ἐπίχ.97, Δίφιλ.52.

ξυστοβόλος-ον μτγν. ποι. ὁ βάλλων ξυστὸν βλ.λ., ὁ ἐξακοντίζων δόρυ, περὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9, 524,15 **ξυστοβόλος Βάκχος.**

ξυστόν (τό) (ξύω) κ. νεώτ. τὸ ἐξεσμένον, τὸ λεῖον ξύλον τοῦ ἀτελέχους τοῦ ἀκοντίου, τὸ στέλεχος τοῦ ἀκοντίου, τοῦ δόρατος, κοντάρι, κονταρόξυλο : Ἰλ.Λ 260 **τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ,** αὐτ. Ν 497 **μακροῖσι ξυστοῖσι,** Ἡρ.1,52 **τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον·** || μτγν. ἡ ἐκ ξύλου ἐξεσμένου λαβὴ τῆς λόγχης : Πλούτ.Ρωμ.20 **λόγχην ἀκοντίσειεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεντίνου, τὸ ξυστὸν ἔχουσαν κρανείας·** || νεώτ. τὸ τμῆμα τοῦ κοντακίου τῶν ὅπλων τὸ περιβάλλον τὸ κάτω μέρος τῆς κάννης· **2)** μακρὰ δέσμη ἀκοντίων συγκρατουμένων διὰ κρίκων, χρησιμοποιουμένη ἐν ταῖς ναυμαχίαις : Ἰλ.Ο 388 **οἱ δ' ἀπὸ νηῶν . . , μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο ναύμαχα, κολλήεντα κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ,** αὐτ.677 **νῶμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσιν κολλητὸν βλήτροισι· 3)** δόρυ, ἀκόντιον : Εὐρ.Ἑκ.920 **θυσίαν καταπαύσας πόσις ἐν θαλάμοις ἔκειτο, ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ,** Πλούτ. Αἰμ.16 **τῷ ξυστῷ διὰ τοῦ στήθους πατάξας,** Ἰούλ. Λόγ.2,60Α· || ὁμ. κ. δόρυ ἱππέως : Ξεν.ΚΠ 4, 5,58 **αὐτοὺς δὲ τοὺς θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι,** αὐτ.7,1,33· **4)** ξυστὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ.Δελφῶν, αὐτ.Δήλου.

ξυστός-ή-ό(ν) (ξύω) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ μαχαίρας ἢ ξυήλης ἐξεσμένος, ὁ λεῖος : Ἡρ.2,71 **ὥστε αὔου γενομένου ξυστὰ ποιέεσθαι ἀκόντια ἐξ αὐτοῦ,** Ἀριστφ.ἀπ.404 **ξυστὸς κάμαξ,** Ἀντιφάν.112 **ξυστὸν βέλος,** Ἀρρ.Τακτ.40,4 **ξυστὰ δόρατα· 2)** ὁ τετριμμένος, ὁ θρυμματισμένος : Ἀντιφάν.113,18 **ξυστὸς τυρός·** || ἰὸς **ὁ ξυστὸς** (ὁ συλλεγεὶς διὰ ξέσεως) : Διοσκ.5,79· **3)** ὁ ἐξεσμένος, ὁ ἀναφουφουλιασμένος: Γαλ.14,795 **ξυστὸς μοτός· 4)** ὁ κεκαρμένος ἢ ὁ ἐξυρημένος : Ἐφιππ.14,6 **μαχαίρᾳ ξύστ' ἔχων τριχώματα· 5)** μέτρον ξυστόν (ἡ περιεχομένη ἐν μέτρῳ ποσότης εἴδους τινός, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια δὲν ὑπερβαίνει οὔτε κατέρχεται κάτω τῶν χειλέων τούτου, δθ. ἀκριβὲς οὐχὶ λιποβαρὲς μέτρον : Πάπ.· **6)** δημ. ἡ αἰτ. τοῦ πληθ. τοῦ οὐδ. **ξυστά** ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ κινουμένων ἀντικειμένων λίαν ἐγγύς, πλησιέστατα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, κ. ἐν διπλῇ ἐκφ. : **πῆγα ξυστά**

- ξυστὰ στὸν τοῖχο καὶ τοῦ παρουσιάστηκα ξαφνικά (συρόμενος ἐπὶ τοῦ τοίχου)· || ἐξ ἐπιπολῆς, ξώπετσα : τὸν πῆρε ξυστὰ ἡ σφαῖρα (μόλις τὸν ἤγγισε διατρέξασα κατὰ μῆκος μέρος τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος).

ξυστὸς (ὁ) (ὁ Ἀριστί.5 ἀναφέρει τὸ πλῆρες **ξυστὸς δρόμος**) κ. **ξυστόν** τόπος, μέρος ἰδιωτικοῦ κτήματος προωρισμένον διὰ περίπατον : Ξεν.Οἰκ. 11,15 **ἐγὼ δὲ περιπάτῳ χρῶμαι τῇ εἰς ἀγρὸν ὁδῷ ἴσως ἄμεινον . . ἢ εἰ ἐν τῷ ξυστῷ περιπατοίην**· || τόπος περιπάτου κατάφυτος καὶ κεκοσμημένος δι' ἀγαλμάτων : Βιτρ.5,11,5, Φιλόστρ.Ἀπολλ.8,26 **τὰ τῶν ξυστῶν ἄλση**· **2)** στοὰ περίστυλος ἐν γυμνασίοις δι' ἀσκήσεις κατὰ τὸν χειμῶνα : Βιτρ.5, 11,5, Ἐπιγρ.· **3)** ὅθ. ἅπας ὁ πρὸς γύμνασιν τῶν ἀθλητῶν τόπος, γυμνάσιον, γυμναστήριον, ἰδ. ἐν Ἤλιδι : Πλούτ.Ἠθ.1331Ι **ἐν τῷ ξυστῷ καὶ ταῖς παλαίστραις**, Παυσ.6,23,1 **ὁ σύμπας δὲ οὗτος περίβολος καλεῖται ξυστός**, Ἐπιγρ.· **4)** συγκέντρωσις, συνάθροισις ἀθλητῶν διαφόρων χωρῶν δι' ἀγῶνας, ἁ. ξυστικὴ σύνοδος : Ἐπιγρ. **ὀρχιερεὺς τοῦ ξύμπαντος ξυστοῦ.**

ξυστοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ κρατῶν ξυστόν, ὁ ὡπλισμένος μὲ δόρυ, ἐπὶ ἱππέων : Ξεν.ΚΠ 7,5,41 **ὁ οὖν Κῦρος περιστησάμενος τῶν ξυστοφόρων Περσῶν κύκλον μέγαν εἶπε μηδένα παριέναι**, αὐτ.8, 3,16, Πολύβ.5,53,2, Διόδ.Σ 19,27, Ἀσκληπιόδ.2,12, Ἀρρ.Τακτ.4,4 **δορατοφόροι . . ὀνομάζονται, ἔστιν δὲ ὑφ' ὧν καὶ ξυστοφόροι**, Πλούτ.Φλαμ.17.

ξυστοφορῶ-έω φέρω, βαστάζω ξυστὸν βλ.λ., εἶμαι ὡπλισμένος διὰ ξυστοῦ, μὲ δόρυ, πρβλ. δορυφορῶ : Ἀλκ. ἐν Ὀξυρ.1789 ἀπ.118.

ξύστρα (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ξέστης, ξυστήρ, εἶδος στλεγγίδος, δι' ἧς ἀπέσμηχον ἢ ἀπεσμήχοντο μετὰ τὸ λουτρὸν (λ. μτγν. τοῦ στλεγγὶς βλ.λ. : Λουκ.Λεξιφ.5, Ἑλλάδ.π.Φῶτ.Βιβλ.533Β, Πολυδ.3,154) : Ἱππ.Γυν.Φύσ.42, Δίφιλ.52, Ἐπιγρ., Πάπ., Ἀγαθιν.π.Ὀρειβ.10,7,2· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὄργανον, δι' οὗ καθίστανται ὀξέα, αἰχμηρὰ διάφορα ἀντικείμενα, ἰδ. μολυβδοκόνδυλα : **ἡ ξύστρα ἐχάλασε καὶ σπάει τὶς μύτες**· **3)** ὠτεγχύτης βλ.λ. : Ἀρχιγ.π.Γαλ.12,620 **ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον ἢ μετὰ ῥοδίνου χλιαρὸν ἔγχει ἐν ξύστρᾳ.**

ξυστρεῖα (ἡ) πάπ. σειρὰ πλήρης γλυπτικῶν ἐργαλείων.

ξυστρί(ον) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ ξύστρα βλ.λ. : Πάπ.· || δημ. **ξυστρί** ὄργανον δι' οὗ ξέομεν τὸ τρίχωμα τῶν κτηνῶν καὶ συγκεκριμένως τῶν ἵππων, ἡμιόνων καὶ ὄνων· || ὁμ. δημ. συνεκδ. τὸ ξύστρισμα βλ.λ. : **πήγαινε νὰ κάνῃς ξυστρί, - εἶναι ὥρα γιὰ ξυστρί**· **2)** μσν. εἰδ. μικρὰ ῥίνη ἡρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον ἐμβρυουλκοῦ βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,25.

ξυστρίζω δημ. ξέω τὸ τρίχωμα τῶν κτηνῶν διὰ ξυστρίου, μὲ ξυστρί.

ξυστρίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. «στλεγγίς, ξύστρο».

ξύστρισμα (τὸ) (ξυστρίζω) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ξυστρίζω βλ.λ., ξέσις, καθαρισμὸς τοῦ τριχώματος τῶν κτηνῶν διὰ ξυστρίου βλ.λ. : **τὸ ἄλογο θέλει ξύστρισμα.**

ξυστροειδὴς-οῦς-ές (τὸ) μτγν. ὁ ἐν εἴδει ξύστρας, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα ξύστρας, ξύστρου, ὁ ὅμοιος πρὸς ξύστραν : Ἐρωτιαν.ἐν.λ. ἀμβην **Φιλῖνος δὲ (φησὶ τὴν ἄμβην εἶναι) ξυστροειδῆ ὑπεροχήν**, Πρόκλ.Εὐκλ.238F **ξυστροειδὴς γωνία.**

ξυστροληκύθος (ὁ) Ἡσ. «κάδος καὶ βισσία (πιθ. βικία) ἐλαίου λουτρικά»· **2)** ὁ φέρων, ὁ βαστάζων τὴν ξύστραν καὶ τὴν λήκυθον τοῦ δεσπότου αὐτοῦ εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ ἐκ τοῦ βαλανείου εἰς τὸν οἶκον δοῦλος· πρβλ. στλεγγιδολήκυθος.

ξύστρον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. (ἡ λ. θεωρεῖται ὡς ἀδόκιμος ὑπὸ τοῦ Θωμ.Μ.252R) ξυστὴρ βλ.λ., ἐργαλεῖον πρὸς ξῦσιν, πρὸς λείανσιν : Ἐπιγρ.· **2)** μτγν. δρέπανον προσηρτημένον εἰς τὰ ἅρματα : Διόδ.Σ 17,53 **προσηλωμένα τῷ ζυγῷ ξύστρα παραμήκη, τρισπίθαμα**· **3)** νεώτ. κηπουρικὸν ἐργαλεῖον δι' ἐλαφρὰ σκαλίσματα.

ξυστροποιός-όν γλωσσ. ὁ κατασκευάζων ξύστρας ἢ ξύστρα βλ.λς. πιθ. ἐν Δεξίππ.Κατ.12,7.

ξυστροφύλαξ-άκος (ὁ) μτγν. θήκη ἢ μέρος ἔνθα ἐφυλάττετο ἡ ξύστρα βλ.λ. τοῦ λουτροῦ : Ἀρτεμιδ.Δαλδ.1,64 **λήκυθος καὶ ξυστροφύλαξ.**

ξυστρῶ-όω Ἐπιγρ. αὐλακοτομῶ, σχηματίζω ῥαβδώσεις, μ. τὸ παθ. : **κίονες ἐξυστρωμένοι.**

ξυστρωτός-όν μτγν. ὁ φέρων ῥαβδώσεις, ὁ ῥαβδωτός, ἐπὶ κιόνων : Ἀκύλ.ΠΔ Βασ.3,6,18, Θεοδοτ.ΠΔ Βασ.3,6,18 **κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστρωτὰ καὶ περίγλυφα**, Πάπ.· || κ. ἐπὶ πυραμίδος : Ἥρων Στερεομ.2,66,1· **2)** Ἡσ. «δακτυλωτὸν ἔκπωμα, ἔνιοι δὲ τὸ κέρας, ἄμεινον δὲ τὸ ξυστρωτὸν λεγόμενον».

ξύστωρ-ορος (ὁ) ξυστήρ : Σχόλ.Ὀδ Χ 455 **ξύστορσιν ἀπὸ τοῦ λεῖον ποιεῖν τὸ ἔδαφος.**

ξύφος-ους (τὸ) (ξύω) πλαστὸς τ. πρὸς ἐτυμολ. τοῦ ξίφος βλ.λ. : ΕΜ 611,8.

ξύω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ξ(υ)ῶ κ. **ξύνω**, ἐπ. παρατ. **ξῦον**, νεώτ. **ἔξυνον**, δημ. (ἔ)ξ(υ)**αυσα** κ. ἔξυνα, ἀόρ. **ἔξῦσα** (Ἰλ.Ξ 179, Ἱππ.Κεφ Τρωμ.14), μέσ. κ. παθ. **ξύομαι** (Σώφρ.150), δημ. ξυέμαι κ. ξ(υ)οῦμαι κ. **ξύνο(υ)μαι**, δημ. παρατ. (ἐ)ξυ(ν)όμουν(α), μέσ. ἀόρ. α' **ἐξυσάμην** (Ξεν.ΚΠ 6,2,21), δημ. β' ἐν. προστ. **ξύσου**, παθ. ἀόρ. **ἐξύσθην** (Ἀριστλ. ΖΙ 570a,9, Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,6,13), δημ. (ἐ)**ξύθηκα** κ. ἐ(ξ)ύστηκα, παρακ. **ἔξυσμαι** (Ἱππ.Γυν.2,192, Γαλ.13, 544), δημ. μτχ. **ξυ(σ)μένος**, ξέω, διὰ ξέσεως ποιῶ τι ὁμαλόν, λεῖον, ὁμαλύνω, λειαίνω : Ὀδ.Χ 456 **λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο ξῦον**, Θεόφρ.ΦΙ 5,1,7 **ξύειν κώπας**· || μέσ. διὰ ξέσεως κατασκευάζω τι δι ἐμαυτόν : Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **ὅστις δὲ πεπαίδευται καὶ παλτὸν ξύσασθαι**· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀποξέω, διὰ ξέσεως ἀφαιρῶ στρῶμα τῆς ἐπιφανείας σώματός τινος, ἢ τι ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχον : **ξύνω τὸν τοῖχο νὰ φύγουνε αὐτὰ ποὺ 'ναι γραμμένα**· παθ. ἀποξύομαι, ἐκβάλλομαι διὰ ξέσεως : Ἀριστλ.ΖΙ 570a,9 **καὶ τοῦ πηλοῦ ξυσθέντος**, Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,6,13, Πάπ. **ξυσθείσης καὶ ἀφανισθείσης γῆς** (ἐπὶ ἐδάφους διαβρωθέντος ὑπὸ τοῦ ὕδατος)· || κ. μτφ. : Ὕμν.Ἀφρ.224 **ξῦσαι ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν** (ἀποβαλεῖν τὸ ὀλέθριον γῆρας)· **3)** δημ. διὰ ξέσεως καθορίζω : **ξύνω πατάτες - κολοκυθάκια**· κ. παροιμ. : **ξ(υ)εῖ κοιλιὲς καὶ φτειάνει φανάρια** (ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ μὴ ἐπιδεξίων εἰς τὸ παραμικρόν)· κ. φρ. **ἄϊ ξῦσε πατσὲς** (ἐπὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἀποπεμπομένου δι' ὃν οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἔχει ὁ λέγων)· || ὁμ. δημ. ἐπὶ ἰχθύων, ἀπολεπίζω, ἐκλεπίζω : **ξῦσε τὰ λεθρίνια**· **4)** κ. νεώτ. κ. δημ. τρίβω ἐλαφρῶς δι' ὀργάνου, ἢ τῶν ἄκρων τῶν ὀνύχων μέρος τι τοῦ σώματος : παροιμ. Σώφρ.149 **τὸν ξύοντα ἀντιξύειν** (ἐπὶ ἀντοποδιδομένης εὐεργεσίας), Ἀριστείδ.2,228, - **ξύνω τὸ πόδι μου**· κ. μέσ. : Δημόκρ. 127 **ξυόμενοι ἥδονται**, Ἀριστλ.Πρ.953b,37, Λουκ. Λεξιφ.5 **τὴν κεφαλὴν ξύστρᾳ ξυόμενοι**, - **ξύνεσαι σὰ νὰ 'χῃς φῶρα**· || δημ. φρ. **ἄϊ ξύσου** ἐπὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἢ περιφρονήσεως ἀποπεμπομένων· || ὁμ. κ. παροιμ. : **ξύσου καὶ κακοπόρεψε, τὴν Πασχαλιὰ ἀλλάζεις** (ἐπὶ τῶν χαμερπῶν καὶ ἀθλίως βιούντων ἕνεκα μεγάλης φειδωλίας), -**ἀλί του ποὺ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῇ καὶ περιμένει ἀπὸ τοὺς ἄλλους** (ὁ μὴ δυνάμενος δι' ἰδίων μέσων νὰ ζήσῃ εἶναι καταδεδικασμένος)· || ὁμ. τὸ μέσον προστρίβομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 578b 4 **ξυόμενοι πρὸς τὰ δένδρα ἐκθλίβουσι τοὺς ὄρχεις**· κ. δημ. παροιμ. **ὅταν θέλῃ ἡ προβατίνα ξύλο,**

ξυέται στοῦ τσομπάνη τὴ μαγκούρα (ἐπὶ τῶν προπετῶν καὶ λίαν φιλερίδων, οἵτινες διά παντὸς μέσου προκαλοῦν τοὺς ἄλλους)· 5) ἐπιξύω, ἐπιφαύω, ἐγγίζω, περνῶ ξυστά, ἐπὶ ἀστέρων, οἵτινες ἐγγίζουσι τὸν ὁρίζοντα ἀλλὰ δὲν δύουσιν : Εὐκλ.Φαιν.Προοίμ.2 Η· || μτφ. κ. ἐπὶ ἁλιέως, διερευνῶντος λίαν ἐγγύς, οἱονεὶ ἐπιφαύοντος τὴν ἀκτήν : Βάβρ.6,1 **πᾶσαν ᾐόνα ξύων**· 6) τρίβω, θρυμματίζω : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.37 **ξύων τὴν σάρκα** [τοῦ χαραδριοῦ] **ἐν οἴνῳ διδόναι**, Θεόφρ.Φ1 9,11,2 [τιθύμαλλον] **ἐν οἴνῳ ξύνοντα πίνειν**· || δημ. κ. ἐπὶ τυροῦ, προστρίβων ἐπὶ εἰδικοῦ ὀργάνου θρυμματίζω· 7) χαράσσω, σκαλίζω : Καλλ.Ἰαμβ.1, 122 **γέροντα κωνείῳ ξύοντα τὴν γῆν**, Διον. Θρ.630,28 **γράφαι τὸ ξῦσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς** Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.31· 8) δημ. δι' ἀποξέσεως, **ποιῶ τι αἰχμηρόν : ξύνω τὸ μολύβι**· 9) κνάπτω βλ.λ. ὑφάσματα μετὰ τὴν ὕφανσιν : Ἰλ.Ξ 179 **ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ' ὅν οἱ Ἀθήνη ἔξυσ' ἀσκήσασα**· 10) ρηματ. π. ξῦσις, ξῦσμα, **ξυσιά, ξυσμή**, ξυσμός, ξυστήρ, ξύστρα, ξυστός, ξύσιμο, ξυσιματιά.

ξω- δημ. (ἔξω) μόριον ἀείποτε ἐν συνθέτοις ὡς α' **συνθ.** πολλῶν οὐσ. κ. ἐπιθ., ὡς κ. ἐξ ἐπιθ. ἐπιρρημάτων : **ξωκκλήσι - ξωτικός - ξώλαμπρα.**

ξώδερμα (ἐξώδερμα) ἐπίρρ. δημ. ξώπετσα βλ.λ.

ξωκκλήσι (τὸ) δημ. ἐξωκκλήσιον βλ.λ.

ξώλαμπρα ἐπίρρ. δημ. ἅ. ἐξώλαμπρα βλ.λ.

ξωμάχος (ὁ) δημ. ἅ. ἐξωμάχος βλ.λ.

ξωμένω δημ. διατρίβω ἐν ὑπαίθρῳ, μένω ἔξω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.171,7 **κι ἐγὼ μὲ τὸν τραγουδιστὴ ἀπόψε θὰ ξωμείνω.**

ξωμερίτης (ὁ) δημ., θηλ. ξωμερίτισσα, ἅ. ἐξωμερίτης βλ.λ., ὁ ἐλθὼν ἐκ τῶν ἔξω μερῶν, ἀλλοδαπός, ἔπηλυς, ξένος.

ξωμερίτικος-η-ο δημ. ἅ. ἐξωμερίτικος βλ.λ.

ξωπαρμένος-η-ο δημ. οὗτινος ὁ νοῦς ἀφηρέθη ἀπὸ τὶς ξωτικιὲς βλ.λ., ὁ νεραϊδοπαρμένος : Καζ.Ν ΘΚωμ.3,1,102 **ἀπάνω μου τὰ μάτια της στηλώνει σά μάνα, λές, στὸν ξωπαρμένο γυιό της.**

ξώπασχα ἐπίρρ. δημ. ἅ. ἐξώπασχα βλ.λ.

ξώπετσα ἐπίρρ. δημ. ἐπιπολαίως, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος, ξώδερμα.

ξώπορτα (ἡ) δημ. ἅ. ἐξώπορτα βλ.λ.

ξώρραφος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἔξω τὴν ραφήν, ὁ ἐρραμμένος ἐξωτερικῶς, οὗ ἡ ραφὴ καλῶς διακρίνεται : **ξώρραφα παπούτσια - παλτά.**

ξώσαρκος-η-ο (ἐξώσαρκος) δημ. ὁ ἐξ ἐπιπολῆς, ὁ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος· 2) ὁ προεξέχων : Γρυπ.Σκ.Τερρ.48,7 **στὰ τροφαντὰ ξώσαρκα στήθια της παραπατάει ὁ μεσημεριάτης.**

ξώσχολα ἐπίρρ. δημ. μετὰ τὴν σχόλη ἢ τὶς σχόλες ἤτοι τὰς μεγάλας δεσποτικὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα : **ξώσχολα σὲ ξανασυναντῶ καὶ τὰ λέμε πάλι.**

ξωτάρης (ὁ) δημ., θηλ. -ισσα κ. -άρα ἅ. ἐξωτάρης βλ.λ.· 2) ὁ ἐκ ξένης χώρας προσωρινῶς διαμένων ἔν τινι τόπῳ, ὁ ἔπηλυς.

ξωτικός-ιά-ό δημ. τ. ἐξωτικός βλ.λ.3), ἀλλόκοτος : **ξωτικὸ ντύσιμο**· 2) τὸ θηλ. **ξωτικιά** ὡς οὐσ. κ. **ξωθιά** ἡ νεράϊδα, ἡ καλοκυρά, ἴδ. κτ. πληθ. : Παλαμ.Τάφ.46,12 **ποὺ σοῦ παίρνουν τὴ μιλιὰ σὰ ξωτικιὲς πανώριες**· 3) τὸ οὐδ. **ξωτικό** ὡς οὐσ. γεν. ὀνομασία ποικίλων δαιμονίων, ἅτινα ἐδημιούργησεν ἡ λαϊκὴ φαντασία, οἷον στοιχειά, καλλικάντζαροι κ. ἅ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 7,11 **ὁλοῦθε πῆγαν ξωτικὰ καὶ στὴν γῆν ὅλη πέρα ὡς πέρα ρίξανε μάγια ἐρωτικά.**

ξώφαλσος-η-ο δημ. ἅ. ξώφαρσος βλ.λ.

ξώφαρσα ἐπίρρ. μσν., δημ. κ. ξώφαλ(τ)σα ἐξ ἐπιπολῆς, ἐπιπολαίως, ξώπετσα, ξώδερμα, ξυστά, ἴδ. ἐπὶ τραυμάτων : Ἐρωτόκρ.4,1708 **κι ἐβούηθησεν ἡ μοῖρά του καὶ ξώφαρσα τοῦ πάει**· || μτφ. ἀκινδύνως.

ξώφαρσος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐξ ἐπιπολῆς, ὁ ἐπιπόλαιος, ἴδ. ἐπὶ τραυμάτων : Ἐρωτόκρ.2,1791 **κι εἰς τοῦ μηλίγγου τὴ μεριὰ οἱ κοπανιὲς χτυποῦσι, μὰ πήγασιν-ε ξώφαλσες.**

ξωφεύγω μσν. κ. δημ. ἅ. ἐξωφεύγω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,2033 **γιὰ τοῦτο ξώφευγ' ἀπὸ κεῖ, δεῖχνε πὼς δὲν κατέχεις.**

ξώφυλλο (τὸ) δημ. τ. τοῦ ἐξώφυλλον βλ.λ.

O

O, o (ὂ μικρό(ν)) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀκλ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὄμικρα(ν),** τὸ δέκατον πέμπτον γράμμα καὶ πέμπτον φωνῆεν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ ἀγὶν δεκάτου ἕκτου γράμματος τοῦ φοινικικοῦ ἀλφαβήτου δηλοῦντος τὸ ὄμμα, μὴ ὄντος ὅμως φωνήεντος ἀλλὰ βαθέως λαρυγγώδους πνεύματος ἢ συγκοπῆς ἤχου ἐν τῇ ἀρθρώσει τῆς λ.· || φωνῆεν ὑπερωϊκόν, δι' ὅπερ πρὸς σχηματισμὸν τοῦ φθόγγου του, ὡς ἀκούεται σήμερον, μετακινεῖται ἡ γλῶσσα ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρός, αὐξανομένου οὕτω τοῦ στοματικοῦ κοιλώματος, ἐν ᾧ τὰ χείλη προτείνονται ἐλαφρῶς στρογγυλούμενα· || ἐκ τοῦ ἤχου αὐτοῦ, διαμέσου ὄντος μεταξὺ τοῦ **α** καὶ τοῦ **υ** (=ου), ὠνομάζετο γεν. **ὂ** μικρὸν ἢ βραχὺ ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς **τὸ ὦ** μέγα ἢ μακρόν, ἐξ οὗ ἡ σημερινὴ ὀνομασία ὂ μικρὸ(ν) ἢ ὄμικρο(ν) : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.207, Θεόγνωστ.Καν.13· κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως τοῦ Πλάτωνος καὶ ὀλίγον ὕστερον ἐκαλεῖτο **οὖ** (Καλλί.Κωμ.π. Ἀθήν.10,453D, Πλάτ.Κρατ.414C **ἐμβαλόντι δὲ τὸ οὖ μεταξὺ τοῦ χῖ καὶ τοῦ νῦ καὶ τοῦ ἦτα,** Νεοπτόλ.π.Ἀθήν.454F, Ἔμμετρ.Ὑπόθ.Ἰλιάδος, Στέφ. Γραμμ.ΑΠ 9,385) καὶ προεφέρετο οὕτως, ἤτοι ὡς φωνῆεν βραχὺ συγγενεῦον πρὸς τὴν ὑστερογενῆ δίφθογγον ου, μεθ' ἧς ἐπὶ μακρὸν εἶτα ἐνηλλάσσετο ἐν τῇ γραφῇ, καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ λατινικὸν **ŭ** : βουλὴ - αἰολ. Ἐπιγρ. **βολά,** βούλομαι - αἰολ. **βόλομαι, οὐρονὸς** - αἰολ. **ὀρανός,** μόνος - ἐπ. κ. ἰων. μοῦνος, **νόσας - νοῦσος, κόρος - κοῦρος, ὄνομα** - οὔνομα, ὀδός - **οὐδός, ὅρος - οὖρος·** || ἐν τῇ δημ. μεταβάλλεται εἰς **ου** ἐν τῇ α' ἀτόνῳ συλλαβῇ λέξεως, οἷον **ρο(υ)φῶ,** σφο(υ)γ**γάρι, πο(υ)κάμισο,** μο(υ)**σκάρι,** κο(υ)**μπί, ποῦθε·** || **ὁμ. κ.** ἐν τῇ καταλήξει τοῦ α' πληθ. τῶν ρ. κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς **-έω** κ. **-όω** συνῃρημένων ἢ τῆς καταλ. τοῦ γ' πληθ. κ. σπαν. ἐν τῇ καταλ. τῆς μέσ. μτχ. ἐνεστ. : γράφομεν - **γράφουμε, ἔχομεν - ἔχουμε - τρεχούμενος** (ἀλλὰ λεγάμενος - πηγαινάμενος)· || ἐν ἀττ. προευκλειδείοις Ἐπιγρ. ἡ δίφθογγος ου εὕρηται μ. ἐν τοῖς **οὐ, οὗτος** κ. τοῖς παραγώγοις αὐτῶν, ὡς κ. ἔν τισι κυρ. ὀν., ἐν ᾧ τὸ ο κεῖται ἐπί τε τοῦ **ο** κ. **ω·** **2)** τὸ γρ. ο προέρχεται ἐξ Ιαπετικῆς κληρονομίας : **ὀκτώ,** λατ. octo, **ὀσμή,** λατ. odor· || ὁμ. ὑπάρχει ὡς τελικὸν εἴς τινα οὐδ. : **τό, ὅ, τοῦτο,** εἰς τὸ ἀριθμ. δύο, εἰς τὸ ἐπίρρ. δεῦρο κ. εἰς τὰς ρηματικὰς καταλήξεις -ο-σο-το· || ὁμ. προέρχεται ἐξ ἑτεροιώσεως τοῦ **ε** : **λέγω - λόγος, νέμω - νόμος, τρέφω - τροφή, βέλος - βολή,** ρέπω - ροπή· || ἐξ ἀφομοιώσεως : Ἐρχομενός - **Ὀρχομενός, μέλας - μολύνω, ἀρρωδῶ** - ὀρρωδῶ· || κ. νεώτ. κ. δημ. ἐξ ἀναλογίας, ἐν συνθ. λ., ὅπου δὲν ὑπάρχει ὡς ληκτικὸν τῆς ρίζ. τοῦ α' συνθετικοῦ, ὅπως ἐν ταῖς λ. λογο-γράφος, **νομο-μαθής,** ἐπεντίθεται ὡς κατ' ἐξοχὴν συνδετικόν : **νυκτ-ο-φύλαξ, ἡμερ-ο-δρόμος,** ἰχθυ-ο-πώλης, φυσι-ο-**λογία, ζευγ-ο-λάτης, χαμ-ό-μηλο·** || ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ ἐκ τῶν Ιαπετικῶν ὑγρῶν ἢ ἐρρίνων ἡμιφώνων ρ,ν,λ,μ : **στρατὸς** - αἰολ. **στρότος, δάμαρτις** - αἰολ. **δόμορτις, θρασέως** - αἰολ. **θροσέως·** || ἐξ ἀναπτύξεως ἐνίοτε ἐν ἀρχῇ λέξεως χάριν εὐφωνίας : λατ. nomen - **ὄνομα, βριαρὸς - ὄβριμος,** λατ. dens - **ὀδούς, δάκνω - ὀδάξ·** || ἐν τῇ δημ. ἰδιωμ. ἀνεπτύχθη ὑστερογενὴς φθόγγος **ο** ἐν ἀρχῇ ὁμ. **λ.** ἐκ συνενώσεως τοῦ ἄρθρ. ἢ τελικοῦ **ο** αὐτοῦ **ὁμυαλὸς - ὀζῶ·** **3)** ἔν τισι λ. ἀντικαθιστᾷ τὸ **Ϝ** : **Ὄαξος - Ϝάξος, ὀρύττω - Ϝρύττω** (πρβλ. Ἡσ. βρύττειν)· **4)** κ. ἐν τῇ μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς κ. ἐν ταῖς διαλέκτοις ὑφίσταται τὸ γράμμα πλείστας μεταβολάς, οἷον ἐκτείνεται εἰς **ου** μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἐρρίνων : **τόνς** θεόνς - **τοὺς θεούς, ὀδόντς - ὀδούς, - φέροντια - φέρουσα·** || ἐν ταῖς διαλέκτοις τῆς αὐστηρᾶς λεγομένης δωρικῆς ἡ ἀντέκτασις παρέχει **ω,** ἐν δὲ τῇ αἰολ. **-οι** κ. ἐν τῇ ἰων. κ. ἀττ. ου : **μοῦσα - μῶσα - μοῖσα·** || ὁμ. ἐκτείνεται εἰς **ω** κατ' ἀντιμεταχώρησιν : **λαὸς - λεώς, νηὸς - νεώς·** || ὁμ. ἐκτείνεται ἀναπληρωματικῶς εἰς **ω** : **γέροντ - γέρων, ᾄδοντ - ᾄδων·** || ὁμ. ἐν τοῖς παραθετικοῖς, ἐὰν πρὸ τοῦ **ο** ὑπάρχῃ βραχεῖα συλλαβή : **σοφὸς - σοφώτερος - σοφώτατος, μέτριος - μετριώτερος - μετριώτατος·** || ὡς **κ.** εἰς τὰ θηλ. οὐσ. εἰς **-οσύνη** τὰ ἐξ ἐπιθ. τῆς β' κλ. παραγόμενα : **ἁγιωσύνη, ἱερωσύνη·** || ὁμ. ἐκτείνεται εἰς **ω** κ. ἐν συνθ., εὑρισκόμενον ἐν τῇ ἀρχ. τοῦ β' συνθετικοῦ : **ὁρκωμοσία, ἀνώνυμος, ἀνώμαλος·** || κ. ἐν παραγωγῇ : **δηλῶ-όω - δήλωσις, ἁλῶ-όω - ἅλωσις·** || κ. ἐν χρον. αὐξήσει : **ὀφείλω - ὤφειλον,** ὁσιοῦμαι - **ὡσιούμην, ὁδεύω - ὥδευον·** || κ. δημ. συχν. μεταβάλλεται εἰς **ε** π. τὸ ρ ἢ λ : ἄροτρον - ἄρετρον - **ἄλετρον** (Ἐπιγρ. Κρήτης)-δημ. ἀλέτρι, Ὄλυμπος - Ἔλυμπος, **κρόμμυον-κρομμύδιον - κρεμμύδι·** || ἐν τοῖς συνθ. ἰδ. τοῖς ἐπιθ. τὸ **ο** ὅταν συμπίπτῃ πρὸ τοῦ β' συνθ. ἀρχομένου ἐκ συμφώνου μεταβάλλεται ἐν γλώσσῃ τῶν ποιητῶν εἰς **η** : **θεογενής - θεηγενής, ξιφοφόρος - ξιφηφόρος·** || ἐν δωρ. συχν. μεταβάλλεται εἰς τὴν δίφθογγον **οι** : **ἀγνοῶ-έω - ἀγνοιέω, πτοῶ-έω - πτοιέω, πνοὴ - πνοιά, πόα** - ποία, ροὴ - **ροιά·** ἐκ τούτων πλείστους τ. παρέλαβον οἱ ἐπ., ἔχει δὲ τοιούτους κ. ὁ Ἡρ.· || τὸ ο ἐξειλίχθη ἐπὶ τὸ κλειστότερον εἰς διαφόρους ἀρχ. διαλέκτους, οἷον ἐν τῇ ἀρχ. κυπρ. ἐτράπη εἰς **υ** (=ου) ἐν τοῖς εἰς -το ρηματικοῖς τ. τοῦ γ' ἑν. προσ. : **γένοιτο - γένοιτυ, ἐγένετο - ἐγένετυ·** || ἐν πάσαις ταῖς διαλέκτοις πλὴν τῆς ἀττ. παρατηρεῖται τροπὴ τὸ ο εἰς **υ** ἐν τοῖς συμπλέγμασι αο κ. εο : **Καλλίαο - Καλλίαυ, ἐρέβεος-ἐρέβευς, εὔχεο - εὔχευ·** || ἐν τῇ ἀρχ. παμφυλ. ὁμ. τρέπεται εἰς **υ** κ. **ο** τονούμενον : **ὁ βουλόμενος - ὁ βουλύμενος, Ἀθηνόδωρος - Ἀθανύδωρος·** || ὁμ. κ. ἐν τῇ ἀρχ. λεσβ. κ. ἐξ ἀτόνου, ἀλλὰ κ. ἐκ τονουμένου : **ὄζος - ὕσδος,** ὀπίσω - **ὐπίσω·** || ἀνάλογος τροπή, ἀλλ' ἐκ δ. αἰτίας, παρατηρεῖται κ. εἰς τὰ σύγχρονα βορειοελληνικὰ ἰδιώματα, ἐν οἷς τὸ ἄτονον **ο** τρέπεται εἰς **ου** : **οὐ ἀνθρώπους, λέου, τρώου·** || ὁμ. κ. τὸ ἀρσ. τοῦ ἄρθρ. τρέπεται εἰς **ἐ** ἢ **ἡ** : **ἐ Γιώργς, ἡ Γιάννς·** || δημ. κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς γειτονικὰ φωνήεντα τὸ ἐν ἀρχῇ λ. **ο** μεταβάλλεται εἰς α : **ὀμφαλὸς - ἀφαλὸς - ἀφάλι,** ὀρμαθὸς - **ἁρμαθιά·** **5)** σπαν. ἰδ.

ἐν διαλέκτοις εὕρηται ἀντὶ ἄλλων φωνηέντων· οὕτω ἐν τῇ βοιωτ. ἀντὶ τοῦ υ : Ἐπιγρ. **Ἀμόντας** (Ἀμύντας), αὐτ. **πρότανις** (πρύτανις)· ‖ ὁμ. ἀντὶ τοῦ ω : **ὄρα** (ὦρα), **ὀτειλὴ** (ὠτειλή)· ‖ κ. ἀντὶ τοῦ ε : **ὀδύναι** (ἐδύναι), **ὀδόντες** (ἔδοντες)· **6**) μτ. τοῦ ε ἢ ο προηγουμένων ἢ ἑπομένων τούτου συναιρεῖται εἰς **ου** : **φιλέομεν - φιλοῦμεν, δουλάετε - δουλοῦτε**· ‖ ὁμ. μτ. τοῦ α εἰς ω : **τιμάομεν - τιμῶμεν**· **7**) κ. ἐν τῇ δημ. συχν. τὸ ἄτονον ο ἐκθλίβεται : **γένοιτ' ἄν, τοῦτ' αὐτό, τ' ἀρφανό, τ' ἀφάλι**· **8**) ἐν τῇ δημ. τὸ ἄτονον ο ἐκπίπτει : **(ὀ)φάρι, (ὀ)νύχι, (ὀ)δόντι, (ὀ)νομάτος**· ‖ μτγν., μσν. κ. δημ. ἀποβάλλεται ἐν τοῖς εἰς -ιος κ. -ιον δευτεροκλίτοις : Πάπ. **ἀργύρι(ο)ν, ἡμιωβέλι(ο)ν, στάδι(ο)ν, κύρι(ο)ς, παιδί(ο)ν, ποτήρι(ο)ν**· ἐνίοτε παραμένει ἐν τῇ δημ. : **θεμέλιο, θεριό, χωριό**· **9**) δίδει μτ. ἄ. φωνήεντος τὰς διφθόγγους οι κ. ου βλ. λς· **10**) ὡς ἀριθμητικὸν τὸ ο ἔχει τὴν αὐτήν, ἣν κ. τὸ ἑβρ. ἄϊν ἀξίαν, ἤτοι ο' = 70 ἢ ἑβδομηκοστὸς ἢ ἑβδομηκοντάκις, ,ο = 70.000 ἢ ἑβδομηκοντάκις χιλιοστός, ἢ ἑβδομηκοντάκις χιλιάκις· **11**) διὰ τοῦ ο τονουμένου δηλοῦται ἡ κατὰ τοὺς πτολεμαϊκοὺς χρόνους γενομένη ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα μετάφρασις τῆς ΠΔ ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ πρωτοτύπου εἰς τὴν ἑλληνικήν· **12**) ἐν τῷ Ὁμ. διὰ ταῦ ο ἐπιγράφεται ἡ 15η ραψῳδία τῆς Ὀδ., διὰ τοῦ Ο δὲ ἡ 15η τῆς Ἰλ.· **13**) ἐν μσν. λατ. κειμένοις ἀπαντᾷ ο ἀντὶ τοῦ ἀριθμ. 11 κ. ο μτ. κεραίας ἐπ' αὐτοῦ ἀντὶ 11,000· **14**) ἐν τῇ Λογικῇ δηλοῖ τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν πρότασιν· **15**) ὡς γεωγραφικὸς ὅρος ἐν χρ. ἀντὶ τῶν τ. δύσις, δυτικὸς ἐν γαλλ., ἱσπαν. κ. ἰταλ. κειμένοις καὶ χάρταις· **16**) ὡς χημ. σύμβολον δηλοῖ ἓν ἄτομον ὀξυγόνου· **17**) τιθέμενον ἄνω καὶ δεξιὰ ἀραβικοῦ ἀριθμοῦ χρησιμοποιεῖται πρὸς δήλωσιν βαθμοῦ μετρήσεως θερμοκρασίας ἢ μοιρῶν.

ὀ- ἀχώριστον ἀθροιστ. μόριον ὡς τὸ α βλ. λ. 2).

ὁ,ἡ,τό ἄρθρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. δωρ. θηλ. **ἁ**, λοκρ. ἠλεῖ., λοκρ. κ. κρητ. **ὀ**, θηλ. **ἀ**, ἐπ., ἰων., αἰολ., δωρ. κ. **ὅ, ἥ**, γενικ. ἀρσ. κ. οὐδ. **τοῦ**, ἐπ. **τοῖο**, θεσσ., ἠλει., ἀρκαδ. **τοῖ**, αἰολ. δωρ. **τῶ**, θηλ. **τῆς**, αἰολ., δωρ. κ. ἐν λυρ. χωρ. τραγ. **τᾶς**, ἠλει. **τᾶρ** (Ἐπιγρ.), κυπρ. **τᾶ** (αὐτ.), μσν., δημ. κ. ἰδιωμ. **τσῆ**, δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. **τῷ**, βοιωτ. κ. ἀρκαδ. **τοῖ**, βοιωτ. κ. **τῦ**, θηλ. **τῇ**, αἰολ. κ. δωρ. **τᾷ**, βοιωτ., ἀρκαδ. κ. νεοδωρ. **τᾶϊ**, βοιωτ. κ. **τεῖ**, ἠλει. κ. **τ'** (Ἐπιγρ. Ὀλυμπίασι), αἰτ. ἀρσ. **τό(ν)**, θηλ. **τή(ν)**, αἰολ., δωρ. **τάν**, οὐδ. **τό**, ἀρσ., θηλ. κ. οὐδ. ὀνομ. κ. αἰτ. τοῦ δυϊκ. **τώ** (Ἰλ.Ε 13, Συνθήκη π. Θουκ.5,23, Ἀνδοκ.1,113, Ξεν.ΚΠ 1,2,11, αὐτ.ἀπ.2,3,18), σπάν. θηλ. **τά** (Σοφ.Ἀντ.769, Ἀριστφ.Ἱππ.424, αὐτ.484), ἀρσ. θηλ. κ. οὐδ. γενικ. κ. δοτ. **τοῖν** (Πλάτ.Θεαίτ.155Ε, αὐτ.Φαίδ.71Ε, Ἰσοκρ.4,75), ἐπ. **τοῖιν** (Ὀδ.Σ 34), σπαν. θηλ. **ταῖν** (Ἰσαῖ.5,16, Λυσ.19,17), ἀρκαδ. θηλ. γενικ. τοῦ δυϊκ. **τοῖς** (Ἐπιγρ.), πληθ. ὀνομ. Ὁμ., βοιωτ., δωρ. κ. ἐν λυρ. χωρ. τῶν τραγ. **τοί**, ἰων. κ. ἀττ. **οἱ**, αἰολ., κρητ., θεσσ., ἀρκαδ. κ. κυπρ. **οἱ**, βοιωτ. **τώ**, κ. **οἵ**, θηλ. Ὁμ., δωρ. βοιωτ. **ταί**, Ὁμ., ἰων. κ. ἀττ. **αἱ** κ. **αἵ**, λεσβ. **αἰ**, βοιωτ. κ. **τή**, μτγν., μσν. κ. δημ. **οἱ** (Πάπ.), οὐδ. **τά**, γενικ. **τῶν**, Ὁμ. κ. βοιωτ. **τάων**, θεσσ. **τάουν**, ἰων. **τέων**, θεσσ. κ. **τοῦν**, αἰολ. κ. δωρ. **τᾶν**, αἰολ. κ. **τὼν** (Ἐπιγρ. Λέσβου, Ἀρίσταρχ.π. Ἀπολλ.Δύσκ.Σύντ.51,26), μσν. δημ. Κρητ. **τῶς** μτ. σημ. δεικτ. ἀντωνυμίας, δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. **τοῖς**, ἐπ. κ. Ἀττ. ποι. **τοῖσι**, ἠλει. **τοῖρ**, βοιωτ. **τῶς**, αἰολ. **τοὶς** (αὐτ.), θηλ. **ταῖς** (οὐδέποτε π. Ὁμ.), ἐπ. κ. Ἀττ. ποι. **ταῖσι** (οὐδέποτε π. Ὁμ.· ἐν Σαπφ.16 ὡς δεικτ.), ἰων. κ. ἀρχ. ἀττ. **τῇσι** κ. **τῇς**, ἠλ. **ταῖρ**, αἰτ. ἀρσ. **τούς**, ἀργει. κ. κρητ. **τὸνς**, κρητ. κ. **τόνσ** (Νόμ.Γόρτ.), κρητ. κ. θηρ. **τός**, βοιωτ. κ. δωρ. **τώς**, λεσβ. **τοίς**, ἠλει. **τοίρ**, μσν., δημ. **τίς** κ. ἰδιωμ. **τσί**, θηλ. **τάς**, κρητ. **τάνς**, αἰολ. **ταίς**, μσν. δημ. **τές**, δημ. κ. **τίς**, οὐδ. **τά** (οἱ τ. τῆς ὀνομ. ὑπὸ μὲν τοῦ Ἡρωδιαν.1,474 καλοῦνται ὀξύτονοι, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀπολλ.Δυσκ.Ἀντων.8,7 θεωροῦνται ὡς μὴ ἐγκλιτικοί)· ἐν τῇ ἠλει. βοιωτ. οἱ τ. **ὁ, ἡ (ἁ), τό** τῇ προσθήκῃ τοῦ -ί ὅδε, ἥδε, τόδε· ὅθ. ὀνομ. πληθ. ἀρσ. **τυΐ** (Ἐπιγρ. Θεσπιῶν)· **2**) συχν. γίνεται κρᾶσις τοῦ ἄρθρ. μτ. ἄ. λ. οἷον μτ. τοῦ **ἀ** ἀποτελεῖ **ᾱ** : **ὁ ἀνὴρ - ἀνήρ, ἡ ἀλήθεια - ἀλήθεια, το ἀγαθόν - τἀγαθόν, οἱ ἄνδρες - ἄνδρες, τὰ ἀγαθὰ - τἀγαθά**· ‖ ὁμ. κ. κτ. γενικ. κ. δοτ. ἑν. : **τοῦ ἀγαθοῦ-τἀγαθοῦ, τῷ ἀγαθῷ-τἀγαθῷ**· ‖ μτ. τοῦ αι ἀποτελεῖ **ᾳ** : **τὸ αἴτιον – τᾄτιον**· ‖ οἱ τ. **ὁ, ἡ, τό, οἱ** μτ. τοῦ ε γίνονται **ου** : **ὁ ἐξ - οὔξ, ὁ ἐπὶ - οὐπί, ὁ ἐμὸς - οὑμός, τὸ ἔργον - τοὔργον, οἱ ἐπιχώριοι - οὑπιχώριοι**· ‖ ὁμ. κ. ἡ γενικ. **τοῦ** : **τοῦ ἐμοῦ - τοὐμοῦ**· ‖ ὑπάρχει ὅμως κ. ἐξαίρεσις : **ὁ ἕτερος - ἅτερος, τὸ ἕτερον - θἄτερον** π. Ἴωσιν ὅμως **οὕτερος, τοὔτερον**· ‖ τὸ θηλ. ἡ κ. δοτ. τῇ μτ. τοῦ ε δίδουν η : **ἡ ἑτέρα - ἡτέρα, τῇ ἑτέρᾳ - θἠτέρᾳ**· ‖ ἡ δοτ. **τῷ** ἐν τῇ κράσει ἀπόλλυσι τὸ ὑπογεγραμμένον ι : **τῷ ἐμῷ - τὠμῷ, τῷ ἐπιόντι - τὠπιόντι**· ‖ οἱ τ. **ὁ, τό** ἑπομένου ο γίνονται **ου** : **ὁ Ὀδυσσεὺς - Οὑδυσσεύς, ὁ Ὀλύμπιος - Οὑλύμπιος, τὸ ὄνομα - τοὔνομα**· ‖ οἱ τ. **ὁ, τό** μτ. τοῦ **αυ** γίνονται **ᾱυ** : **ὁ αὐτὸς - αὑτός, τὸ αὐτό - ταὐτό** (συχν. ἐν Ἐπιγρ., ἐν πάπ. δὲ κ. **ἁτός**)· κ. κτ. πληθ. **τὰ αὐτὰ - ταὐτά, αἱ αὐταὶ - αὑταί**· ‖ ὁ τ. **ἡ** μτ. τοῦ **ευ** γίνεται **ηυ** : **ἡ εὐλάβεια - ηὐλάβεια**· ‖ ἡ δοτ. **τῇ** μτ. τοῦ **ἡ** γίνεται **θὴ** : **τῇ ἡμέρᾳ - θἠμέρᾳ**· ‖ ὁ τ. **τό** μτ. τοῦ **ὑ** δίδει **θου** : **τὸ ὕδωρ - θοὔδωρ**· ‖ εἴς τινας διαλέκτους ἡ κρᾶσις γίνεται κατὰ τοὺς ἐπικρατοῦντας ἐν αὐταῖς νόμους τῆς συναιρέσεως, οἷον δωρ.: **ὁ ἐξ - ὢξ** (Θεόκρ.1,65), **ὁ ἔλαφος - ὤλαφος** (αὐτ. 135)· ‖ ἰων. **ὁ αἰσυμνήτης - ᾡσυμνήτης, ἡ αὐτὴ - ὡὐτή** : Ἡράκλειτ.60· **3**) ἡ λ. ἐν ἀρχῇ ἦτο ἐν μεγάλῃ χρ. ὡς ἀντωνυμία τῆς ἐγγὺς δείξεως, ἐξ ἧς μετέπεσεν ὕστερον εἰς ἀναφορικήν, ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὁμ., ἐξασθενουμένης μικρὸν κατὰ μικρὸν τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμικῆς ἐνν., ἐχρησιμοποιήθη εἶτα καὶ χρησιμοποιεῖται τὰ μέγιστα ἐν πλήρως ἀναπτυχθείσῃ καὶ τελείως διακριθείσῃ ἀρθρικῇ ἐνν.· ὅθ. ἐν συχνοτάτῃ χρ. π. Ὁμ. κ. Ἡσίοδ., ἐν συχνῇ π. Ἡρ., ἐν ἧττον συχνῇ π. λυρ. κ. τραγ. ποιηταῖς, π. Ἀττ. δὲ μ. ἐν εἰδ. φράσεσι, ὡς ἀντωνυμία δεικτικὴ οὗτος, αὐτὸς ἐδῶ, ἐτοῦτος, ἢ αὐτὸς ἐκεῖ, ἐκεῖνος, κεῖται δὲ οὐσιαστικῶς : Ἰλ.Ο 417 **οὐδ' ἐδύναντο οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι.. οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι**, αὐτ.Ψ 866, Ἡσίοδ.Ἔργ.186, αὐτ.225 **οἳ δὲ δίκας . . διδοῦσι, τοῖσι τέθηλε πόλις**, Ἡρ.1,86 **ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν** τὸν Κροῖσον, Αἰσχ.Ἱκ.1048 **ὅ τι μοι μόρσιμόν ἐστι, τὸ γένοιτ' ἄν**· ‖ ὁμ. κ. ἐπιθετικῶς καὶ δὴ ἄλλοτε μὲν πρὸ τοῦ διοριζομένου ὀνόματος, ἄλλοτε δὲ μετ' αὐτό, ὅπως διεγείρῃ τὴν εἰς αὐτὸ προσοχήν, ὅθ. ἀποδοτέον αὐτὸς ἐδῶ, ἐκεῖνος ὁ γνωστός : Ἰλ.Α 20 **παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην τὰ τ' ἄποινα δέχεσθαι** (τάδε, τὰ ἐν χερσὶν ἄποινα), αὐτ.11 **τὸν Χρύσην** ἠτίμησε (ἐκεῖνον τὸν σεβάσμιον ἄνθρωπον), αὐτ.Γ 189, αὐτ.Λ 660, αὐτ.Η 324, αὐτ.Φ 252, Ὀδ.Κ 74, Ἡσίοδ.Ἔργ.325· ‖ ὁμ. ἐπαναφορικῶς : Ἰλ.Φ 602 **ἧος ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο**, αὐτ.845, Ἡσίοδ.Ἔργ.203 **ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα . . , ἡ δ' ἐλεὸν ἐμύρετο**· ‖ σπανιώτ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ ἑπόμενα : Ὀδ.Δ 655 **ἀλλὰ τὸ θαυμάζω, ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον**· ‖ ὁμ. πρὸς δήλωσιν καὶ προσδιορισμὸν τοῦ προσ. ἢ πράγμ. καὶ πρὸς παροχὴν εἰς αὐτὰ ἐμφάσεως : Ἰλ.Υ 181 **τιμῆς τῆς Πριάμου** (χάριν τιμῆς, δηλ. τῆς τοῦ Πριάμου), αὐτ.Λ 283· ‖ σπαν. παρεντίθενται ἄ. λ. μεταξὺ τῆς ἀντων. κ. τοῦ διοριζομένου ὀν. : αὐτ.Β 105, αὐτ.Λ 186 **τὸν Ἕκτορι μῦ-**

θον ἐνίσπες, αὐτ.703· || συχν. προστίθεται καὶ τὸ ἄλλως λίαν εὐκόλως νοούμενον οὐσ., ἵνα καταστῇ ἔτι σαφεστέρα ἡ ἔνν. : αὐτ.Α 409 **αἴ κέν πως ἐθέλῃσι ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι, τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιούς** || κ. ἄνευ οὐσ. : αὐτ.Α 12 **ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν** || εὕρηται κ. ἐν εἰδ. χρ. καθ' ἣν ἡ ἀντων. ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τὸ ὀν., ὅπερ συνοδεύει, τιθεμένη πρὸ τῶν ἀντων. ὅς, ὅσος, οἷος βλ.λ. κατὰ τὸ φαινόμενον πλεοναστικῶς, χρησιμεύουσα ὅμως, ὅπως ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν τινος ἰσχυρῶς εἰς τὸ προηγούμενον ὄν. : αὐτ.Ρ 172 **ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων, τῶν ὅσσοι Λυκίην ναιετάουσιν,** Ὀδ.Β 119, αὐτ.Φ 43, αὐτ. Α 116, αὐτ.Κ 74· || ἡ δεικτικὴ δύναμις τῆς ἀντων. εἶναι λίαν φανερὰ πρὸ κτητικῶν : Ἰλ.Ζ 407 **φθίσει σε τὸ σὸν μένος** (ἐκείνη ἡ ὁρμή σου), αὐτ.Λ 608· **4)** ἐν τῇ μεθ' Ὅμ. πεζογραφίᾳ κυρίως ἡ ἀντωνυμικὴ χρ. τῆς λ. συχνοτάτη, ἀλλὰ μ. ἐν εἰδ. φρ.: **οὕτω ὁ μὲν . . ὁ δὲ . .** καθ' ἁπάσας τὰς πτώσεις, γένη κ. ἀριθμ. ἐνίοτε ἐπὶ ἀντιθέσεως, ὅτε τὸ **ὁ μὲν** ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγούμενον κ. τὸ **ὁ δὲ** εἰς τὸ ἑπόμενον· σπαν. ἡ χρ. καθ' ἣν τὸ **ὁ μὲν** ἀναφέρεται εἰς τὸ τελευταῖον κ. τὸ **ὁ δὲ** εἰς τὸ προηγηθέν : Πλάτ.Πρωτ 359Ε **οἱ δειλοὶ . . καὶ οἱ ἀνδρεῖοι . . εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν,** Ἰσοκρ.2,32, αὐτ.34· || αἱ φρ. **οἱ μὲν . . οἱ δὲ** κ. ἐπὶ μερισμοῦ, τοῦ ὀν. τοῦ δηλοῦντος τὸ μεριζόμενον ὅλον τιθεμένου κτ. γενικ. : Ἰλ.Σ 595, Πλάτ.Πολ.338D **τῶν πόλεων αἱ μὲν τυραννοῦνται, αἱ δὲ δημοκρατοῦνται** || συχν. ὅμως τὸ ὄν. κεῖται ἐν τῇ αὐτῇ πτ., ὡς ἐκ παραλλήλου, ἐν εἴδει ἀντιθέσεως : Ἰλ.Ε 28 **ἴδον υἷε Δάρητος, τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον,** Ὀδ.Μ 73, Σοφ.Ἀντ.22, Πλάτ.Φαῖδρ.255C **πηγὴ ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἔδυ, ἡ δὲ ἔξω ἀπορρεῖ** || ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ὄνομα εἶναι περιληπτικόν, τίθεται κτ.γενικ. τοῦ ἐν. : Δημ.1040 **ὁ μὲν πεπραμένος ἦν τοῦ σίτου, ὁ δὲ ἔνδον ἀποκείμενος** || σπαν. τίθεται κ. τὸ ὄν. ἐκ παραλλήλου, ὅτε δυνατὸν καὶ νὰ παραλείπεται τὸ ὁ : Ἰλ.Π 317-9 **ὁ μὲν οὖτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ Ἀντίλοχος . . , Μάρις δέ,** Πλάτ.Γοργ.501Α, Δημ.260 **τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας..** || τῆς φρ. **ὁ δὲ** εὑρισκομένης ἐν ἀρνήσει, τὸ ἀρνητ. μόριον τίθεται μετὰ τὸ δέ : Σοφ.ΟΚ 24 **τὰς μὲν Ἀθήνας οἶδα, τὸν δὲ χῶρον οὔ,** Πλάτ.Πολ. 475D, αὐτ.Κρίτ.47Α· || π. πεζ. ἐν χρ. κ. τῆς φρ. **ὁ μέν τις . . ὁ δέ τις** ὅταν τὸ ὄν. εἰς ὃ ἀναφέρεται **τὸ ὁ** μένῃ ἀόριστον : Ξεν.ΚΠ 3,1,41 **ἔλεγον ὁ μέν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν, ὁ δέ τις καὶ τὸ κάλλος,** Πλάτ.Πολ.339C, αὐτ.Φίλ.13C· || ὁ μὲν συχν. ἐν χρ. ἄνευ τοῦ ἀντιστοίχου **ὁ δέ,** ὅταν ἀκολουθῇ ἄρνησις : Ἰλ.Ψ 3 **οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο . . , Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι,** αὐτ. Ω 722· || ἀλλὰ κ. μὴ ἀκολουθούσης ἀρνήσεως : Θουκ.8,12 **καὶ ὁ μὲν πείσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους καὶ Ἔνδιον ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσί** || ὁμ. ὅταν ἕπηται πρότασις εἰσαγομένη διὰ τοῦ **ἀλλά** : Ὀδ.Η 304 **ἡ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε . . , ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον** || ὁμ. κ. διὰ τοῦ **ἄλλος δέ** : Ἰλ. Ζ 147 **φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη . . φύει** || κ. διὰ τοῦ **ἕτερος δέ**: Ἀριστφ.Ὄρν.843· || κ. διὰ τοῦ **ὃς δέ** : Θεογν. 205 **ὁ μὲν ἔτεισε .. χρέος, ὃς δὲ φίλοισιν ἄτην .. παισὶν ἐπεκρέμασε** || σπαν. μὴ προηγουμένου τοῦ **ὁ μὲν** τίθεται ἐν τῇ δευτέρᾳ προτ. ἢ κώλῳ μ. τὸ **ὁ δὲ** : Ἰλ.Χ 157 **τῇ ῥα παραδραμέτην φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων,** Ἐπιγρ. σφραγίδε . . **χρυσοῦν ἔχουσα τὸν δακτύλιον, ἡ δ' ἑτέρα** ἀργυροῦν· || ἐνίοτε προηγεῖται τὸ μὲν εἷς : Πλάτ.Πολ.369D **γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος,** αὐτ.Θεαίτ.181D·

|| ἡ φρ. **ὁ δὲ** ἀκολουθοῦσα τὴν φρ. **ὁ μὲν** ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ὑποκείμ. τῆς προηγουμένης προτ. ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιθετικῆς ἢ ἐναντιωματικῆς σημ. : Ἰλ.Δ 491 **τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δὲ Λεῦκον βεβλήκει,** Ἡρ.6,3 **τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινε, ὁ δὲ ἔλεγέ σφι,** Θουκ.1,87, Ξεν.Ἀν.4,26 **ἔμενον ὡς κατέχοντες τὸ ἄκρον, οἱ δ' οὐ κατεῖχον** || ὁμ. κ. ὅταν εὕρηται ἐν χωρίοις ἐν οἷς ὑπάρχει κοινὸν ρ. : Ὀδ.Β 327 **ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει . . , ἢ ὅ γε καὶ Σπάρτηθεν** || ὁμ. τὸ **ὁ δὲ** εὕρηται συχν. ἁπλῶς κατὰ τὴν συνέχειαν διηγήσεως ἄνευ ἐναντιωματικῆς τινος ἢ διαιρετικῆς δυνάμεως : Ἰλ.Α' 43 **ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων** || ἡ χρ. αὕτη κ. π.Ὅμ. ἐν ἀποδόσει προηγουμένου ἀναφορικοῦ : Ἰλ.Ψ 858 **ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ . . , ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα** || ἀντίθεσις συχν. ἐκφράζεται οὐχὶ διὰ τοῦ **ὁ μὲν . . ὁ δέ,** ἀλλὰ διὰ τοῦ **οὔθ' ὁ . . οὔθ' ὁ** : Ἰλ.Ο 417, Πλάτ.Νόμ 701Ε· κ. διὰ τῶν **ἢ ὁ . . ἢ ὁ** : Αἰσχ.Ἱκ.439 **ἢ τοῖσιν ἢ τοῖς πόλεμον αἱρεσθαι . . πᾶσ' . . ἀνάγκη** **5)** π. τῇ ἀττ.πεζ. ἐπεκράτησαν ἰδιαίτεραί τινες χρ., οἷον ἐν διαλόγοις μτ. τὸ **καὶ** χρησιμοποιεῖται τὸ ὅς, μ. ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ ἀρσ. ἐν., ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς πτώσεσι ἀείποτε τὸ ἄρθρ.: Ξεν.ΚΠ 1,3,9 **καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι,** Πλάτ.Συμπ.174Α· || ὅθ. ὁ καὶ ὁ . . τοιοῦτος καὶ τοιοῦτος : Πλάτ.Νόμ.721Β **τῇ καὶ τῇ ἀτιμίᾳ** || κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς στερεότυπος φρ. **ὁ καὶ ὁ, ἡ καὶ ἡ, τὸ καὶ τό,** ἰδ. κτ. αἰτ. : Λυσ. 1,23 **καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν,** Πλάτ.Νόμ.784D, Δημ.560 **τί δὴ τὰ καὶ τὰ πεπονθώς,** Ἀριστλ.Ρητ. 1401a,4, αὐτ.1413a,22, Πρόδρ.3,404 **λέγουσι «ἐποίησε τὰ καὶ τά»,** Καρκθ.Παλ.Ἀγάπ.66 **τὸ καὶ τό, λέει στὸν Πάνο· τί νὰ κάμω;** || **τὰ καὶ τά** καὶ τοῦτα καὶ ἐκεῖνα, ἐπὶ ἀγαθῶν καὶ συμφορῶν : Θέογν.398 **τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾶν χρὴ τά τε καὶ τὰ φέρειν,** Πίνδ.Π 5,55, αὐτ.7,20· || ὁμ. κ. ἐπὶ ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως : Ἱππ.Διαίτ.46 **πάντα τοῦ μετρίου μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὰ καὶ ἐπὶ τό· 6)** πτώσει τινὲς ἐν χρ. κ. ἐπιρρηματικῶς, οἷον ἡ δοτ. τοῦ θηλ. ἐν τῷ ἐν. **τῇ** ὡς τοπ. ἐπίρρ. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐνταῦθα ἢ ἐντεῦθεν : Ἰλ.Ε 752 **τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους,** αὐτ.858, Ξεν.Ἀθ. 2,12 **τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ** || ὁμ. κ. ἑπομένου τοῦ **ᾗ** : Ἰλ.Ν 52 **τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια . . ᾗ ῥ' ὅ γ' ὁ λυσσώδης . . ἡγεμονεύει** || ποι.κ. μτ. ἐννοίας κινήσεως, ὅθ. πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὰ ἐκεῖ : Ἰλ.Κ 531 **πετέσθην νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ,** αὐτ.Λ 149, αὐτ.Μ 124, αὐτ.Ο 46 **τῇ ἴμεν ᾗ . . ,** Ἡσίοδ.Α 210 **δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθύνεον ἰχθυάοντες** || κ. ὡς δοτ. τοῦ τρόπου, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οὕτως : Ὀδ.Θ 510 **τῇ περ τελευτήσεσθαι ἔμελλεν,** Εὐρ.Ὀρ.356 **τῇ μὲν . . τῇ δὲ** (κατὰ τὸν ἕνα καὶ κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον ἢ ἐν μέρει μὲν .. ἐν μέρει δέ), Πλάτ.Συμπ.211Α· κ.ἄνευ τοῦ μέν : Παρμ.8,48 **τῇ μᾶλλον τῇ δ' ἧσσον** || ἐπ. ἡ δοτ. τοῦ θηλ. κ. ἐν ἀναφ. ἐνν. ὁπόθεν, ἐκ τούτου : Ἰλ.Μ 118 **εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇπερ Ἀχαιοὶ ἐκ πεδίου νίσσοντο,** Ὀδ.Δ 229· || ἡ δοτ. τοῦ οὐδ. ἐν τῷ ἐν. **τῷ** ὅθεν, ὡς ἐκ τούτου : Ἰλ.Α 418 **τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν,** αὐτ.254, Αἰσχ. Πρ.239 **τῷ τοι τοιαῖσδε πημοναῖσι κάμπτομαι,** Σοφ.ΟΤ 510, Πλάτ.Θεαίτ.179D **τῷ τοι . . μᾶλλον σκεπτέον καὶ ἐξ ἀρχῆς,** αὐτ.Σοφ.230D· || ὁμ. κ. οὕτως, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον : Ἰλ.Β 373, αὐτ. Δ 290 **τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος** || ὁμ. ἰδ. προηγουμένου τοῦ εἰ ἢ κε(ν) δύναται ν' ἀποδοθῇ διὰ τῶν λοιπόν, ἐὰν ἔχῃ οὕτως, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ : Ὀδ.Α 239 **τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,** αὐτ.Γ 224, αὐτ.258, Θεόκρ.29,11 **τῷ κε λώϊον αὔτος ἔχων ἔμ' ἐπαι-**

νέσαις· || τὸ οὐδ. κατ' αἰτ. τό δι' ὅ, ὅθεν : Ἰλ. Γ 176 τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα, Ὀδ.Θ 332, Σοφ. Φιλ.142· . || τὸ δὲ ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο : Πλάτ. Ἀπολ.23Α, αὐτ.Φαιδ.109D, αὐτ.Θεαίτ.157Β τὸ δ' οὐ δεῖ . . οὔτε τι ξυγχωρεῖν, αὐτ.Πολ.340D, αὐτ. Νόμ.967Α· || ὅταν τὸ τό ἀναφέρεται εἴς τι προηγούμενον, ἡ ἀντίθεσις δύναται νὰ εὑρίσκεται οὐχὶ εἰς τὸν ὅρον εἰς ὃν ἀναφέρεται, ἀλλ' εἴς τινα ἄλλην λ. ἢ μέρος τῆς προτάσεως : Θουκ.1,37, αὐτ. 2,89, Νικόλ.Δαμ.58J φασὶ δέ τινες αὐτόν καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν γεγονέναι· τὸ δ' οὐκ ἦν· || κ. νεώτ. τὸ μὲν . . τὸ δὲ ἐν μέρει μὲν . . ἐν μέρει δέ, ἀφ' ἑνὸς μέν, . . ἀφ' ἑτέρου δέ, ὁτὲ μέν . . , ὁτὲ δέ : Θουκ.7,36 τὸ μὲν οὐ δώσειν .. τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν· || σπαν. τὸ τὸ δὲ ἀντικαθίσταται δι' ἄλλης παρεμφεροῦς ἐκφράσεως : Ὀδ. Β 46 τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα . . νῦν δ' αὖ· || συχν. κ. κτ. πληθ. : Ἡρ.1,173, Σοφ.Τρ.534· || ὁμ. κ. τὸ μέν τι . . τὸ δέ τι : Ξεν.Ἀν.4,1,14, Λουκ.Μακρόβ.14· || κ. τὰ μὲν . . τὸ δὲ : Θουκ. 1,90· || ἐνίοτε ἐκ τοῦ πρώτου κώλου ἐλλείπει τὸ μέν : αὐτ.1,107 τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες ἐπῆγον αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων κρύφα· || σπαν. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. ἐπὶ χρόνου : Ἡρ.3,85 τὰ μὲν πολλὰ περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ . . τέλος δὲ . ., Ἐπιγρ. συνμαχία κ ἑα ἑκατὸν Ϝέτεα, ἄρχοι δέκα τοῖ· 7) κ. ἐμπροθ. ἐκ τοῦ, ἐπ. ἐκ τοῖο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ἀπὸ τότε : Ἰλ.Α 493 ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς, αὐτ.Ο 601· || κ. νεώτ. κ. δημ. πρὸ τοῦ κ. ἡνωμένον προτοῦ πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρὶν ἀπὸ τοῦτο : Ἡρ.1,103 πρὸ τοῦ δὲ ἀναμὶξ ἦν πάντα ὁμοίως, αὐτ.122, αὐτ.5,55, Αἰσχ.Ἀγ.1204, Ἀριστφ.Νεφ.5, Θουκ.1,32 ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ,-τὸν χτύπησαν προτοῦ μπορέσῃ νά σηκωθῇ· || κ. τὸ πρὸ τοῦ : Διόδ.Σ 20,59· || δημ. ἀποπροτοῦ πρότερον, πρωτύτερα : τὸ σκεπτόταν ἀποπροτοῦ· || ἐν θεσσ. πεζ. ὑπηρὸ τᾶς πρὸ ταύτης τῆς ἡμέρας, ἤτοι χθές : Ἐπιγρ.Λαρίσης τὰ ψηφίσματα τό τε ὑππρὸ τᾶς γενόμενον καὶ τὸ τᾶμον· || συχν.π.πεζ. ἐν τοῖς ἢ ἐν τοῖσι μτ. ὑπερθετικοῦ : Ἡρ.7,137 ἐν τοῖσι θειότατον (ἐκ τῶν θειοτάτων, ἐκ τῶν θαυμαστοτάτων πραγμάτων), Θουκ.1,6 ἐν τοῖς πρῶτοι (μεταξὺ τῶν πρώτων), Φερεκρ.145,4, Ἀριστείδ.Λόγ.43(1),16 (Ζεὺς) Ἔρωτά τε καὶ Ἀνάγκην ἐν τοῖς πρῶτα ἐγέννησεν, αὐτ.37 (2),2· || κ. ὅταν συνάπτεται μτ. θηλ. δὲν ἀλλάσσει γένος : Θουκ.3,17 ἐν τοῖς πλεῖσται δὴ νῆες (περίπου μεγαλύτερος ἀριθμὸς πλοίων), αὐτ. 82· || κ. μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ : αὐτ.8,90 ἐν τοῖς μάλιστα, Πλάτ.Κρίτ.52Α, Πλούτ.Ἠθ.74Ε, αὐτ.421D, αὐτ.423Ε, αὐτ.Βρούτ.6, αὐτ.Ἠθ.364C τὴν Αἴγυπτον ἐν τοῖς μάλιστα μελάγγειον οὖσαν· || ἐν τῇ μτγν. πεζ. κ. μτ. ἐπιθ. κ. ἐπιρρ. θετικοῦ βαθμοῦ : Ἀριστείδ.Λόγ.48(24),47 ἐν τοῖς παράδοξον, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,19 ἐν τοῖς πάνυ· 8) κ. μσν. κ. δημ. συχν. (ἤδη ὡς εἴρηται ἀπὸ τοῦ Ὁμ.) ἐκ τῆς ἀντωνυμικῆς δεικτικῆς ἐνν. μεταπίπτει εἰς τὴν ἀναφορικὴν ἐν πάσαις ταῖς πτ. καὶ ἰδιαίτατα ἐν τοῖς τονουμένοις τ. τῆς ὀν. ἐν. κ. πληθ., εὕρηται δὲ π. Ἡρ. κ. τοῖς Ἴωσι κ. τοῖς τραγ. ποιηταῖς, ὡς κ. ἐν ἀττ. Ἐπιγρ., οὐδέποτε ὅμως ἐν τῇ δοκίμῳ ἀττ. πεζ. κ. τοῖς κωμ. ποιητ., ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ. : Ἰλ.Α 388 ἠπείλησεν μῦθον ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν, αὐτ.Β 813, αὐτ.Ξ 153, αὐτ.Η 146, αὐτ.Κ 27, αὐτ.Ν 644, αὐτ.Π 150, αὐτ.Σ 341, Ὀδ.Α 23, αὐτ.Β 202, αὐτ.Θ 23, αὐτ.Τ 250, αὐτ.Ψ 178 ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίειν, Ἡσίοδ.Ἔργ.172, αὐτ.638, Ἡρ.1,7 ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον ὀνομάζουσιν, Ἀρχίλ.87,3, Σιμων.7,3, Ἀνακρ.86,Σοφ. ΟΚ 1258, αὐτ.Τρ.381, αὐτ.Ἠλ.1144, αὐτ.ΟΤ 1427, αὐτ. Ἀντ.1086, Εὐρ.Ἱππ.626 Ἔρως, ὁ κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον, αὐτ.Ἄλκ.883, ἀττ.Ἐπιγρ. Λυκῖνος ἀνέθηκε τῇ Ἀθηναίᾳ τὸ πρῶτον εἰργάσατο, Θεόκρ.15,86, Πάπ., Μαλάλ.1 95 (ἔκδ. Βόννης) ἔφυγε (Πάρις) διὰ τῶν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ πλοίων, αὐτ. 102, Λεόντ.Νεαπ.24,1 ὅλα, τὰ ἐθεάσω κειμήλια, αὐτ.54,12,Διγεν.Ἀκρ 219 (ἔκδ.Μηλ.), Πρόδρ.1,58, αὐτ. 62, αὐτ.2,32 οὐ θέλουσιν ὑπόδησιν, τοὺς ἔχω μετ' ἐμέναν, αὐτ.4,166, Χρον.Μορ.6736 (ἔκδ. Schmitt), βυζ.παροιμ. μέλος, τό σε οὐ προκόπτει κόψε, ρῖψέ το, Ἐρωτόκρ.1,894 τσῆ νύχτας ὁ τραγουδιστὴς καὶ τά 'κανε δὲν κάνει, αὐτ.5,809, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.116,20 καλὸ 'ς τὸν ἤθελα νὰ ἰδῶ, τὸν πεθυμοῦσα νὰ 'ρθῇ, παροιμ. τὸν ἀγαπᾷς περύβριζε καὶ τὸν μισᾷς χαιρέτα· 9) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κυρίως ἢ ὁριστικὸν καλούμενον ἄρθρον προτάσσεται λ. τινός, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ οὐχὶ ἡ δι' αὐτῆς σημαινομένη ἔνν.καθόλου καὶ ἀορίστως, ἀλλ' ὡρισμένον ἄτομον τῶν ὑπὸ τὸ πλάτος αὐτῆς ὑπαγομένων, ὁπότε τὸ ἄρθρ. καλεῖται ἀτομικὸν (ΚΔ Ἰω.19,5 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος (οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος καθόλου, ἀλλ' εἷς ὡρισμένος ἤτοι ὁ ἐνανθρωπήσας Ἰησοῦς)), ἀλλὰ καὶ ὅταν διὰ τῆς λ. εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ἡ ἔνν. τοῦ γένους καθόλου, ὁπότε ἡ ἀόριστος προηγουμένως καὶ γενικὴ ἔνν. δηλοῦται ἤδη ὡς ὡρισμένη, ὡς ἀποτελοῦσα ἴδιον κ. διακεκριμένον ἀπὸ τῶν ἄλλων ὂν ἢ εἶδος, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ τὸ ἄρθρ. καλεῖται εἰδοποιὸν (Ἰλ. Γ 109 αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται· οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν (πάντες οἱ γέροντες, ἡ τάξις τῶν γερόντων))· 10) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὅθ. τὸ ἄρθρ. τίθεται πρὸ ὀνόματος γνωσθέντος ἤδη διὰ γενομένης μνείας ἢ ὑποδηλώσεως προηγουμένως καὶ δὴ ἀνάρθρως κ. ἀορίστως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δηλουμένου : Ἀριστφ.Σφ.1435, αὐτ.Ἀχ.102 πέμψειν βασιλέα φησὶν ἡμῖν χρυσίον. Λέγε δὴ σὺ μεῖζον καὶ σαφῶς τὸ χρυσίον, αὐτ.Βάτρ. 649, Ξεν.Ἀν.4,5,9 ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας καταλαμβάνει, Πλάτ.Κρίτ.44Α, Πρόδρ.4, 202 ἡμεῖς ψωμὶν οὐκ εἴχομεν . . ὅπου γὰρ λείπει τὸ ψωμὶν προσφάν οὐκ ἐνθυμοῦνται, Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.186,19 καὶ γέμισε τοὺς κόρφους του τραντάφυλλα καὶ ρόδα· τὰ ρόδα θὰ εἶν' τῆς μάννας του . . , Κάλλαντ.Πρωτ. βαστάει πέννα καὶ χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι, τὸ καλαμάρι ἔγραφε . .· 11) .ὁμ. τίθεται πρὸ ὀνόματος, ὅταν δι' αὐτοῦ δηλοῦταί τι, ὅπερ δεικνύομεν ἢ εἰς ὃ ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ ὁπωσδήποτε : Ἀριστφ. ἀπ.367 μόχλωσον τὴν θύραν (αὐτὴν ἐδῶ ἢ ἐκείνην τὴν θύραν), Ξεν.Ἀν.3,4,40 πῶς τις τοὺς ἄνδρας ἀπελᾷ; (ἐκείνους ἐκεῖ, τοὺς ἀπέναντι ἡμῶν πολεμίους), Θεόκρ.117 ἅδιον, ὦ ποιμάν, τὸ τεὸν μέλος (ὅπερ τώρα ἤκουσα), - κλεῖσ' τὴν πόρτα, - φέρε μου τὸ βιβλίο, - δῶσ' μου τὴν ἐφημερίδα, - πᾶμε στὸ βουνὸ (τὸ πρὸ ἡμῶν, ἐκεῖνο ἐκεῖ)· 12) ὁμ. ὅταν γίνηται λόγος περὶ ὡρισμένου πράγματος, νενομισμένου ἢ ἱστορικῶς σπουδαιοτάτου καὶ τούτου ἕνεκα τοῖς πᾶσι γνωστοῦ : Ἀριστφ. Σφ.684 σοὶ δ' ἢν τις δῷ τοὺς τρεῖς ὀβολούς, ἀγαπᾷς (τὸν ὡρισμένον, τὸν γνωστὸν δικαστικὸν μισθόν), Θουκ.1,11 οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον (τὰ γνωστὰ δέκα ἔτη τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου), Πλάτ.Ἀπολ.41Β, - εἶναι ἕξι μῆνες φαντάρος, ἅμα τελειώσουν τὰ δυὸ χρόνια, θὰ παντρευτῇ (ὁ νενομισμένος τῆς στρατιωτικῆς θητείας χρόνος), - πᾶμε μὲ τὰ πόδια κι ἔτσι κερδίζουμε καὶ τὶς δυὸ δραχμὲς (τὸ γνωστὸν ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου τοῦ αὐτοκινήτου)· 13) ὁμ. ὅταν λ. ἢ ὄν τι δηλοῖ ἔνν. προσήκουσαν ἢ ἀνήκουσαν τῷ ὑποκειμένῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ ὅρῳ τῆς προτάσεως, ἢ ἐν γένει ἐν στενῇ κ. ἀναγκαίᾳ πρὸς αὐτὸ σχέσει εὑρι-

σκομένην, ὁπότε τὸ ἄρθρ. ἐπέχει θέσιν κτητ. ἀντων. : Σοφ.'Αντ.190 **καὶ ταύτης ἔπι πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα** (τοὺς ἡμετέρους φίλους), 'Αριστφ.Σφ.1459, αὐτ.'Αχ.1027, αὐτ.Νεφ.81 **κύσον με καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιὰν** (τὴν δεξιάν χεῖρά σου), ΚΔ 'Ιω.19,30 **καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα** (τὴν κεφαλήν του.. τὸ πνεῦμά του), δ. τραγ. **εἶδα καὶ τὰ μωρὰ παιδιά, γυρεύαν τὶς μαννάδες** (τὰς μητέρας των), - **φέρε μου τὸ σακκάκι**, - **κλεῖσε τὰ μάτια** (τὰ μάτια σου), - **κάτω τὰ χέρια** (τὰ χέρια σου, σας)· ‖ δημ. συχν. λαμβάνονται ἐκ παραλλήλου ἔναρθρον οὐσιαστικὸν μετὰ τῆς προσηκούσης γενικ. τῆς κτήσεως κ. ἕτερον ἄνευ αὐτῆς : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.63,7 **πῶς τά 'χεις, Χρόνη μ', τὰ παιδιά, τί κάνουν τὰ παιδιά σου ;**, αὐτ.42,16 **νὰ ζώσω τὸ σπαθάκι μου, νὰ πάρω τὸ ντουφέκι**· **14)** τὸ ἄρθρον, ὡς ἀτομικεῦον κ. ὁρίζον τι ἀκριβέστερον, εὕρηται κ. ἐν διανεμητικῇ ἐνν., ὁπότε δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ διὰ τοῦ ἕκαστος : 'Αριστφ.'Αχ.66 **μισθὸν φέροντας δύο δραχμὰς τῆς ἡμέρας** (ἑκάστην ἡμέραν), Ξεν.'Αν.1,3,21, αὐτ.'Ελλ.1,5,4 **ἐκέλευον αὐτὸν τάξαι τῷ ναύτῃ δραχμὴν ἀττικήν**, - **ἑκατὸ δραχμὲς τὸ ζευγάρι**, - **μιὰ δραχμὴ ὁ στίχος**, - **θὰ δίνουμε πενήντα δραχμὲς τὸ μῆνα**· ‖ δημ. σπαν. ἐν στερεοτύποις φρ. κ. ἀνόρθρως : **ἔκανε χρόνο καὶ παιδί**· **15)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄρθρ. προτασσόμενον οἱασδήποτε λ. ἢ κ. ὅλης προτάσεως παρέχει εἰς αὐτὰ χαρακτῆρα οὐσιαστικοῦ, ὅτε καλεῖται κ. οὐσιαστικοποιὸν ἄρθρον, δθ. καθιστᾷ οὐσ. πᾶν ἐπίθετον κατὰ παράλειψιν τοῦ ὑπ' αὐτῶν διοριζομένου οὐσ. : 'Ιλ.Λ 178 **αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον**, αὐτ.Ρ 80,αὐτ.Χ 59 αὐτ.Ψ 265, αὐτ.325,'Αριστφ.'Αχ.261 **ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν ᾄσομαι τὸ φαλλικόν**, Πλάτ.Πολ.402Α **τῶν τοιούτων ἕνεκα ἐν μουσικῇ εἶναι ἡ τροφή**, ΚΔ Λουκ.6,45 **ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προσφέρει τὸ ἀγαθόν**, Μαλάλ.1 397 **μετὰ τὸ μεσημβρινὸν ἐγνώσθη τοῦτο**, Πρόδρ.1, 62 **τὰ λουτρικὰ τὰ μ' ἔποικες καὶ τὸ κρεββατοστρώσιν**, **οἱ ἔνορκοι**, - **οἱ λαϊκοί**, - **οἱ χωρικοί**, - **ὁ μυστικός** (ἀστυνόμος), - **ὁ βασιλικός** (τὸ φυτόν), - **δὲν ἐτελείωσε ἀκόμη τὸ στρατιωτικό του** (τὴν στρατιωτικήν του θητείαν), - **τό 'χει τὸ φυσικό του** (ἡ ἰδιοσυγκρασία του), - **τὸ ρετσινάτο**, - **τὰ σαββατιανά**, - **τὸ νερό**, - **τὸ φητό**, - **στὰ στερνὰ του ἦταν ἄρρωστος**· ‖ ὁμ. καθιστᾷ οὐσ. κ. τὸ ἀπαρφ. : 'Ηρ.4,126 **τὸ λῃστικὸν καθῄρει τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ**, αὐτ.3,12,Σοφ. 'Αντ.1348 **πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας πρῶτον ὑπάρχει**,' Πλάτ.Γοργ.505Β, Δημ.316, Πολύβ.1,12,26, ΚΔ Ματθ.2,13, **μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό**, Μαλάλ.1 440,11 **κελεύσας τοῦ δοθῆναι**, Διγεν.'Ακρ.2869· ‖ ὅταν τὸ ὑποκείμενον ρητῶς μνημονεύεται, τίθεται μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. κ. τοῦ ἀπαρφ. : 'Ηρ.1,86 **τὸ μηδένα εἶναι ὄλβιον**, Πλάτ.Φαίδ.62Β· ‖ ὁμ. οὐσιαστικοποιεῖ κ. τὰς μτχ. : 'Αριστφ.Πλ.1121 **ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα**, - **οἱ δικάζοντες** (οἱ δικασταί), - **οἱ λέγοντες** (οἱ ρήτορες), - **οἱ ἔχοντες** (οἱ πλούσιοι), - **οἱ ἰθύνοντες**, - **ἡ λαλουμένη**, - **τὸ καθῆκον**, - **τὰ λαλούμενα**, - **τὰ χρειαζούμενα**,- **τὰ περασμένα**, - **οἱ πληγωμένοι**· ‖ ὁμ. κ. ὡς ἐπίρρ. ἔν τινι τῶν πτ. ἢ ὡς ἐμπρόθ. διορ. **τῷ ὄντι**, - **ἐπὶ τοῦ παρόντος**, - **ἐν τῷ μέλλοντι**· ‖ ὁμ. οὐσιαστικοποιεῖ πᾶν ἐν γένει μέρος τοῦ λόγου, ἔτι δὲ καὶ ὁλόκληρον πρότ. : 'Αριστφ.Θεσμ.782 **οἴμοι τουτὶ τὸ ρῶ μοχθηρόν**, Πλάτ.Σοφ.257Β, αὐτ.Φίλ.20Β **τὸ γὰρ εἰ βούλει ρηθὲν λύει πάντα φόβον**, αὐτ.Πολ.352D, αὐτ.Φαίδ.102C, Πρόδρ.1,45, αὐτ.2,43 **τὸ δὸς ἐδῶ, τὸ δὸς ἐκεῖ, τὸ δὸς εἰς τὸ κουκούμιν**, Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.87,11 **ποῦ εἰπῇ τὸ θέλω εἰς ἐμὲ πρέπει καὶ νά 'ναι ἄξιος**, - **αὐτὸς εἶναι στὰ ἔμπα καὶ στὰ ἔβγα**, - **τὸ ὅτι δὲν ἐφάνηκε δὲν σημαίνει ὅτι λείπει**, - **ὁ ἐξαποδῶ(ς)**· **16)** τὸ ἄρθρ. πρὸς τούτοις κέκτηται τὴν ἰδιότητα νὰ ἐπιθετοποιῇ ποικίλους διορισμοὺς καὶ μὴ ὀνοματικὰ τὴν φύσιν στοιχεῖα καθιστῶν αὐτὰ ἰσοδύναμα πρὸς τοὺς κυρίως ἐπιθ. διορ. : Θουκ.1,137 **καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ 'Αθηναίων στρατόπεδον**, Μαλάλ.1 393 **'Ιωάννην τὸν ἐπίκλην κυρτόν**, αὐτ.9, αὐτ.10, αὐτ. 52, αὐτ.397, Πρόδρ.1,83 **καὶ τὰ στηθαῖα ἔπεσαν τὰ πρὸς τὸ περιβόλιν**, - **ὁ κάτω κόσμος**, - **ἀπὸ τὴν πέρα μεριά**, - **ὁ πέρα μαχαλάς**· **17)** συχν. προτάσσεται ἀναφ. προτ., ὅτε χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ συμπτύξῃ ταύτην ὡς κ. τὸ εἷς ὁ ἀναφέρεται εἰς μίαν πρότ. κ. ἐνν. : Πλάτ.Κρατ.435Α **τῇ ᾗ φῂς σὺ σκληρότητι** (διὰ τῆς τραχύτητος, περὶ τῆς ὁποίας σὺ λέγεις), αὐτ.Κριτί.115Β, αὐτ.Πολ.469Β, 'Υπερείδ.Λυκ.2, Λυσ.23,8, 'Αριστλ.Μετ.987a,8 **ταύτην τε τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ὅθεν ἡ κίνησις**· ‖ συχν. τὸ ἀναφ. καθ' ἕλξιν ἀκολουθεῖ τὴν πτ. τοῦ ἄρθρ. : Ξεν.'Ελλ.2,3,25 **τοῖς οἵοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν** (τοῖς οὖσιν, οἷοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς)· **18)** κ. ἐν ἐρωτηματικαῖς πλαγίαις προτ. : Ξεν.Οἰκ.7,3 **'Ισχόμαχος ἐγέλασεν ἐπὶ τῷ τί ποιῶν καλὸς κἀγαθὸς κέκλησαι**, 'Αριστλ.Μετ.1030a,13, ΚΔ Λουκ.1,62 **ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν**, Μαλάλ.1 206 **γνοὺς.. τὸ τί πεπραχαν κατ' αὐτοῦ**, αὐτ.231,Λεόντ.Νεαπ.19, αὐτ. 53, Διγεν.'Ακρ.2758 **δὲν ἤξερα τὸ τί γενῶ**, Πρόδρ. 1,263, Λίβ.Ροδ.2617, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.148,19 **θὰ σὲ ρωτήσω, πεθερά,.. τὸ τίνος εἶν' τὰ πρόβατα τ' ἀργυροκουδουνάτα**· ‖ δθ. ἐν τῇ δημ. ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσι πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐρωτηματικῆς αὐτῶν ἐνν. : αὐτ.68,16, αὐτ.99,34 **κολῶς τὰ κάνεις, γέροντα, τὸ τίνος εἶν' τ' ἀμπέλι ;**· **19)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συχν. κ. ἐν παραθέσεσι : Θουκ.3,101 **ἐπεκηρυκεύετο Εὐρύλοχος Λοκροῖς τοῖς 'Οζόλαις**, αὐτ.2,11, Ξεν.'Αν.1,5,16, ΚΔ Λουκ.11,39, αὐτ.'Αποκ.15,3, 'Μαλάλ.1 19, αὐτ.101 **'Ιπποδάμεια ἡ καὶ Βρισηΐς**, Λίβ.Ροδ.2606 **μὴ ἀποθάνω ἡ ταπεινὴ νὰ ποίσω τὸ ποθεῖτε**, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.210,22 **γιατὶ εἶμαι ἡ δόλια ἀδύνατη**· **20)** τὸ ἄρθρ. ὁμ. τίθεται κ. πρὸ κατηγορουμένου, ὅταν δι' αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὄν. προηγουμένως μνημονευθὲν ἢ τοὐλάχιστον ὑποδηλωθέν : 'Αριστφ.Θεσμ.390 **ποῦ δ' οὐχὶ διαβέβληχ' ὁπόσοιπερ ἔμβραχυ εἰσὶν θεαταὶ.. τὰς μοιχοτρόπους, τὰς ἀνδρεραστρίας καλῶν** (ἐνάρθρως, διότι ἐπαναλαμβάνει διὰ τούτων χαρακτηρισμοὺς τοῦ Εὐριπίδου τὰ μάλιστα γνωστοὺς εἰς τοὺς θεατάς), αὐτ.'Ιππ.1022 **τί γάρ ἐστ' 'Ερεχθεῖ καὶ κολοιοῖς καὶ κυνί ;- 'Εγὼ μὲν εἰμ' ὁ κύων**· ‖ ὁμ.ὅταν τὸ διὰ τοῦ κατηγορουμένου σημαινόμενον πρόκειται νὰ ἐξαρθῇ ἢ νὰ δηλωθῇ ὡς ἰδιότης κατ' ἐξοχὴν τῷ εἰς ὃ ἀναφέρεται ὄν. προσήκουσα : Αἰσχίν.2,167 **τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασαν**, ΚΔ 'Ιω.18,33 **σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν 'Ιουδαίων ;**, Μαλάλ.1 25,12 **τὸν γὰρ λεγόμενον Κρόνον ἐκάλουν τὸν Λάμποντα**, δ.τραγ. **ὄντας γεννήθηκες σὲ θρέφαν τὰ λιοντάρια καὶ βγῆκες ὁ ξεδιαλεχτός**, αὐτ. **καὶ σκότωσε τὸν Σαρήμπεη ποὺ ἦταν τὸ παλληκάρι** (τὸ ὄντως, τὸ κατ' ἐξοχὴν παλληκάρι) , - **αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας**· ‖ μτγν. τῷ ἐνάρθρ. κατηγορουμένῳ χάριν μείζονος ἐμφάσεως ἕπεται ἐπιθ. διορ. δηλῶν ὅ,τι ὑποδηλοῦται διὸ τοῦ πρώτου : ΚΔ 'Ιω.15,1 **ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή**· ‖ ὁμ. τίθεται τὸ ἄρθρ., ὅταν ὡς κατηγ. χρησιμεύῃ λ., ἥτις μ. μτ. τοῦ ἄρθρ. δύναται νὰ σημαίνῃ τὴν δηλωτέαν ἐνν. : Θουκ.2,61 **ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι**, Πλάτ.'Απολ.40C, **-αὐτὸς εἶν' ὁ μικρότερος τῶν ἀδελφῶν**· ‖ ὅταν τὸ διὰ τοῦ κατηγ. δηλούμενον ἐπεξηγῆται καὶ ἑρμηνεύηται ἀμέσως κατωτέρω : Πλάτ.Νόμ.735Β **ὁ δὲ**

πραότερος .. τῶν καθαρμῶν ὁ τοιόσδε· **ὅσοι διὰ τὴν τροφῆς ἀπορίαν ..**· **21**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται σπαν. τῶν προσ. ἀντων., ἰδ. ἐν τῇ αἰτ., ὅταν τὸ ὑπ᾽ αὐτῶν δηλούμενον πρόσ. παρίσταται ὡς προηγουμένως μνημονευθὲν ἢ χάριν ἐμφάσεως κ. ἐξάρσεως αὐτοῦ : Πλάτ.Θεαίτ.166A **γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξεν**, αὐτ.Λύσ.203B, αὐτ.Φαῖδρ.258A· ‖ ὁμ. κ. τῆς ἀντων. **αὐτός** : Ἰλ.Ζ 391 **ὁ δ᾽ ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ, τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις** (τὴν ἰδίαν), Ὀδ.Η 55, αὐτ.326, Αἰσχ.Χο.543, Θουκ.3,38, Μαλάλ.1 196 **οἱ συνασπισταὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου**· ‖ ὁμ. προτάσσεται συχνότ. κ. τῆς ἐρωτημ. ἀντων. **τίς** κ. **ποῖος**, ἀείποτε ἀναφερόμενον εἴς τι προηγούμενον, ὅπερ δέον σαφέστερον νὰ ὁρισθῇ (πρβλ. ἀνωτ.18)· ἐκ τῶν ἀντων τούτων ἡ **τίς** μ. κτ. οὐδ. ἀπαντᾷ, εἰς δὲ τὴν **ποῖος** παρέχεται πλειοτέρα ἐλευθερία, ὥστε γίνεται χρ. αὐτῆς καθ᾽ ὅλα τὰ γένη κ. ἀριθμ. : Αἰσχ.Πρ.249 **τὸ ποῖον εὑρὼν τῆσδε φάρμακον νόσου**, Εὐρ.Φοίν.707, αὐτ.1704, Ἀριστφ.Εἰρ.696, Δημ.246 **τῆς ποίας μερίδος ;**, Ἀριστλ.Ρητ.227b,1, δ.τραγ. **τὸ τί καλὸ ᾽χω νὰ χαρῶ, νὰ τραγουδῶ, νὰ πίνω ;**, αὐτ. **τὸ ποιοὺς γαμπροὺς ἐσκότωσα, τὸ ποιὲς νυφάδες πῆρα ;**· ‖ σπαν. τὸ ἄρθρ. κτ. πληθ. : Ἀριστφ.Εἰρ.693 **οἷά μ᾽ ἐκέλευσεν ἀναπυθέσθαι σου. ΤΡΥ. τὰ τί ;**· ‖ ὁμ. αἱ δεικτ. ἀντων. **τοιοῦτος, τοιόσδε, τηλικοῦτος, τηλικόσδε, τοσοῦτος, τοσόσδε** ἐκφέρονται ἐνάρθρως, ὅταν ἀναφέρωνται εἰς προηγουμένως λεχθὲν ἢ χαρακτηρισθὲν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα : Ξεν.Ἀπ.1,2,8 **πῶς ἂν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθείροι τοὺς νέους ;** (οἷος ἀνωτέρω ἐχαρακτηρίσθη), Γλυκ.441 **προσπεσοῦσα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἡ τοιαύτη γυνὴ** (ἡ εἰρημένη)· ‖ ὁμ. ὅταν ἀναφέρωνται εἰς ὄνομά τι, περὶ οὗ ὁ λόγος ἢ ὁ χαρακτηρισμὸς ἐν τοῖς ἀμέσως ἑπομένοις : Ξεν.Ἀπ.5,4,1 **τίς ἂν ἥσθείη τῷ τοιούτῳ, ὃν ἂν εἰδείη**· ‖ ὁμ. ὅταν ἐπισυνάπτωνται εἰς οὐσ. ἔναρθρον : Δημ.41,13 **τὴν ἀπολογίαν τὴν τοιαύτην**· ‖ ὁμ. ὅταν κεῖνται παραθετικῶς : Σοφ.Ἀντ.726 **οἱ τηλικοίδε καὶ διδαξόμεθα** (ἡμεῖς οἱ τηλικοίδε)· ‖ σπαν. κεῖται κ. πρὸ τῆς ἀντων. ἀμφότεροι-αι-α βλ.λ. : Πλάτ.Θεαίτ.203C **τὴν συλλαβὴν πότερον λέγωμεν τὰ ἀμφότερα στοιχεῖα ;**, Μαλάλ.1 225 **ποιήσας τὰ ἀμφότερα φοβερὰ κτίσματα**, ΚΠορφ.Ἔκθ.213 **οἱ δὲ κράκται λέγουσιν ἀμφότεροι**· ‖ μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐνάρθρως εὕρηται κ. ἡ ἀοριστολογικὴ ἀντων. οἱοσδήποτε (δημ. κάποιος) εἴτε ἐπιθετικῶς, εἴτε παραθετικῶς : Μαλάλ.1 422 **τὴν οἱανδήποτε ἀταξίαν**, Λεόντ.Νεαπ. 12, - **δὲν εἴμεθα ἀπὸ τοὺς παραβλέποντας τοὺς οἱουσδήποτε πάσχοντας**, - **εἶχε κουράγιο μπρὸς στὸν ὁποιοδήποτε κίνδυνο - στὴν ὁποιαδήποτε στέρηση**, - **μὲ τὴν κάποια ὑποψία ποὺ εἶχε**· ‖ ὁμ. κ. πρὸ τοῦ ἅπας : Πίνδ.Ν 1,69, Ἡρ.3,64, αὐτ. 7,153 **οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρὸς νενόμικα γίνεσθαι**, Σοφ.ΟΚ 1224, Δημ.304 **ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται**· ‖ ὁμ. κ. πρὸ τοῦ ἄλλοι βλ.λ.· ‖ κ. πρὸ τοῦ πολλοὶ βλ.λ.· **22**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται καὶ ἀριθμητικῶν, ὅταν ταῦτα ἐπαναλαμβάνωνται : Ξεν.ΚΠ 1,2,9 **δέκα ἔτη .. κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα .. ἐπειδὰν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσι**· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὅταν ἀκολουθῇ ἐπεξήγησις ἀκριβεστέρα εὐθὺς ἀμέσως : Θουκ 3,22 **οἱ τριακόσιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέτακτο παραβοηθεῖν**, - **δῶσ᾽ μου τὶς ἑκατὸ δραχμές, ποὺ μοῦ χρωστᾶς**· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ. κοινῶς γνωστῶν : Θουκ.1,11 **οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον**, - **σὰν τελειώσουν τὰ δυὸ χρόνια τῆς θητείας μου**· ‖ ὁμ. κ. μτ. τῶν προθ. εἰς, περί, ἀμφὶ βλ.λ. : Ξεν.Ἀγ.2,28, αὐτ.ΚΠ 6,1,46 **ἵππους ἔχων ἀμφὶ τοὺς χιλίους**· ‖ ὁμ. ὅταν ἀναφέρωνται μέρη ἢ μέρος δηλωθέντος προηγουμένως ὅλου : Θουκ.1,116, Ξεν.Ἑλλ.7,5,10 **ἀπῆσαν τῶν λόχων, δέκα ὄντων, οἱ τρεῖς**, δ.δίστ. **ἡ νύχτα ᾽χει ὧρες δεκατρεῖς κι ἐγὼ τὶς τρεῖς κοιμοῦμαι**· ‖ ὁμ. ἐπὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν : Αἰσχίν.3,143 **τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκε**· **23**) τὸ ἄρθρ. προτάσσεται κυρίου ὀνόματος, μάλιστα προσώπου δηλωτικοῦ, ὅταν ἐπαναλαμβάνεται : Ξεν.Ἀν.1,1,2 **μεταπέμπεται Κῦρον .. Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος**, Πλάτ.Ἱππ.Ε 363B· ‖ ὁμ. ὅταν εἶναι ὄνομα ἐνδόξου ἀνδρὸς ἢ προσ. γενικῶς ἢ κ. μυθικὸν ὄν. ὑπομιμνῆσκον γνωριμωτάτους π. τῷ λαῷ κ. προσφιλεῖς μύθους : αὐτ. Φαῖδρ.221B **ἀπὸ τοῦ Ἰλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν ἁρπάσαι**· ‖ ὁμ. ἐπὶ μτφ. σημ.: Ἀριστφ.Ἀχ.980 **οὐδὲ παρ᾽ ἐμοί ποτε τὸν Ἁρμόδιον ᾄσεται**· ‖ ὁμ. π. τραγ. μ. χάριν ἐμφάσεως : Σοφ.ΟΤ 112, αὐτ.Ἠλ.35 **χρῇ μοι τοιαῦθ᾽ ὁ Φοῖβος, ὧν πεύσει τάχα**· ‖ ὁ Ἀριστλ. τὴν λ. **Σωκράτης** ἔχει ἐνάρθρως μὲν ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ πλατωνικοῦ Σωκράτους (Ἀριστλ.Πολιτ.1261a,6), κ. ἀνάρθρως, ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ ἱστορικοῦ (αὐτ.Σοφ.Ἔλ.183b,7, αὐτ.ΖΜ 642a,28)· ‖ ὁμ.ἐν αὐτ.Η Νικ.1145a,21, αὐτ.1146a,21 γίνεται ὁμοία διάκρισις κ.δι᾽ ἄ.πρόσ. ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα· **24**) δημ. ἐκφέρονται συνήθως καὶ κανονικῶς μτ. τοῦ ἄρθρ. ὡς δηλοῦντα ὄντα παγκοίνως ἢ εἰς τοὺς ἀκούοντας ἐν γένει γνωστά, τὰ ὄν. τὰ σημαίνοντά τι ἀπὸ τῶν ἐντὸς τοῦ σύμπαντος ὑπαρχόντων, τῶν ἀείποτε ἢ συχν. ἀντιληπτῶν, οἷον γῆ, οὐρανός, ἥλιος, φεγγάρι, ἄστρα . . : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.71,5 **ὁποὺ δὲν καταδέχονται τὴ γῆς νὰ τὴν πατήσουν**, αὐτ.46,1, αὐτ.104,2, αὐτ.60,1, αὐτ.67,1 **μὲ γέλασεν ἡ χαραυγή, τ᾽ ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι**· ‖ ὁμ. τὰ ὄν. τὰ σημαίνοντα γεωγραφικοὺς ὅρους, ἰδ. κτ. πληθ.: αὐτ.21,1, αὐτ.220,1 **καλότυχά εἶναι τὰ βουνά, καλότυχοι εἶν᾽ οἱ κάμποι**, αὐτ.71,1, αὐτ.133,19· ‖ ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθη φυσικὰ φαινόμενα, οἷον βροχή, χιόνι, κύματα, βοριάς, νοτιάς, ὕπνος . . : αὐτ.205,2 **ρίξε στοὺς κάμπους τὴ βροχὴ καὶ στὰ βουνὰ τὸ χιόνι**, αὐτ.71,1, αὐτ.76,4, αὐτ.41,9· ‖ ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθεις χρονικοὺς ὁρισμούς, οἷον ἄνοιξη, καλοκαίρι, θέρος, χινόπωρο, χειμώνας, αὐγή, μεσημέρι, νύχτα : αὐτ.40,9 **τὸ καλοκαίρι κίτρινα καὶ τὸν χειμώνα μαῦρα**· ‖ ὁμ. τὰ σημαίνοντα συνήθη ἢ πανδημικῆς μορφῆς ἀσθένειαν : αὐτ.138,20 **κι ἔπεσε τὸ θανατικὸ κι οἱ ἐννιά ἀδελφοὶ πεθάναν**· ‖ ὁμ. τὰ σημαίνοντα πρόσ. τῆς αὐτῆς οἰκογεν. συγγενῆ, συγγενικά : αὐτ.6,13 **ἀφήνει ἡ μάννα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάννα**· **25**) τὸ ἄρθρ. ἐν χρ. κ. ἐν ἐλλειπτικαῖς ἐκφράσεσιν, οἷον προτασσόμενον τῆς γενικ. κυρ. ὀν. πρὸς δήλωσιν συγγενικῆς σχέσεως, οἵαν δηλοῦν αἱ λ. υἱός, θυγάτηρ, παῖς : Εὐρ.Ἑλ.470 **Ἑλένη ἡ τοῦ Διός**, Θουκ.4,104 **Θουκυδίδης ὁ Ὀλόρου**· ‖ ἡ ἐκφ. αὕτη κ. ἐπὶ ἄ. σχέσεων, ὁπότε αὗται ὑπονοητέαι ἐκ τῶν συμφραζομένων : Ἱππ.Χυμ.20 **ὁ τοῦ Ἀντιγένεος** (ὁ δοῦλος τοῦ Ἀντιγένους), Ἀριστφ. Ἐκκλ.46 **ἡ Σμικυνθίωνος** (ἡ σύζυγος τοῦ Σμ-), Ξεν. Ἀν.1,2,15 **Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου** (οἱ ἄνδρες αὐτοῦ), Λυσ.32,24 **συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου** (τῷ ἀδελφῷ τοῦ Ἀρ-), Ἀλκίφρ.2,2,10· ‖ γεν. προτασσόμενον πάσης λ. τὸ ἄρθρ. δηλοῖ πᾶσαν σχέσιν : Θουκ.4,23 **τὸ τῶν νεῶν** (τὸ ζήτημα τῶν ναῶν), αὐτ.6,60 **τὸ τῶν Ἑρμῶν** (ἡ ὑπόθεσις τῆς κοπῆς τῶν Ἑρμῶν)· ‖ ὁμ. **τὰ τοῦ Ἀριβαίου πράσσειν** (προάγειν τὰ συμφέροντα τοῦ Ἀρριβαίου) : αὐτ.4,83, αὐτ.6,89· ‖ **τὰ τῆς τύχης** (τὰ εἰς τὴν τύχην ὀφειλόμενα συμβάντα, τὰ τυχαῖα γεγονότα) : αὐτ.55· ‖ **τὰ τῶν φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος** (τὰ εἰς τοὺς νεκροὺς πρέποντα εἶναι κόσμος, στολισμὸς τῶν ζώντων) : Εὐρ.Ἰκ.78· ‖ **τὰ τῶν θεῶν** (τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν ὡρισμένα) :

Σοφ.Τρ.498· || όμ. ἐλλειπτικῶς κ. μτ. κτητ. άντων., οἷον ἡ ἐμὴ (ἡ γνώμη μου) : 'Αριστφ.'Εκκλ. 155, Πλάτ.Πολ.397D ἐὰν ἡ ἐμὴ νικᾷ· || όμ. ἡ ἐμὴ (ἡ πατρίς μου) : Θουκ.6,78 δεινὸν ἡγεῖται ὑπὲρ τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν· || όμ. κ. τὸ ἐμόν - τὸ σόν ὅ,τι ἀποβλέπει εἰς ἐμέ, εἰς σέ, τὸ συμφέρον μου, τό συμφέρον σου : Σοφ.Αἶ.124, αὐτ.'Ηλ. 251· || κ. μτ. γενικ. τό τῆσδε : Εὐρ.'Ιππ.48· || τό τινος ὁ λόγος, τὸ λεχθέν ὑπό τινος : 'Ηρ.1,86 τὸ τοῦ Σόλωνος, Πλάτ.Θεαίτ.183Ε τὸ τοῦ 'Ομήρου· || τά τινος ἡ περιουσία τινὸς ἢ ἡ οἰκία : 'Αριστφ. Σφ.1432 οὕτω δὲ καὶ σὺ παράτρεχ' εἰς τὰ Πιττάλου, Θεόκρ.2,76.'Ηρώνδ.5,52, ΚΔΛουκ.2,49· || όμ. συχν. μτ. ἐμπροθ. πτώσεων : Θουκ.4,13 αἱ ἐκ τῆς Ζακύνθου (νῆες)· || οἱ ἀμφί - περί τινα οἱ ὀπαδοί, οἱ φίλοι τινός ἢ οἱ ὑπ' αὐτὸν στρατιῶται ἢ κ. ὡς ἁπλῆ περίφρ. ἀντὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ προσ.: αὐτ.8,85 οἱ ἀμφὶ Πείσανδρον· || τά ἐπὶ Θράκης αἱ ἐπαρχίαι τῆς Θρᾴκης : αὐτ.1,59· || τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος πράγματα ἢ ὑποθέσεις τοῦ καταστρώματος : αὐτ.7,70· || τὰ ἀπ' 'Αλκιβιάδου αἱ προτάσεις τοῦ 'Αλκιβιάδου : αὐτ 8,48· || τά ἀπὸ τῆς τύχης τὰ ἐκ τύχης συμβάντα : αὐτ.2,87 || κ. νεώτ. οἱ ἐν τέλει οἱ κατέχοντες ἀξιώματα· κ. οἱ ἐπ' ἐξουσίας κ. οἱ ἐπ' ἀξιώσεις· || οἱ ἐν ὥρᾳ οἱ ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ ὄντες· || οἱ ἐγγὺς οἱ συγγενεῖς· || οἱ πρὸς αἵματος - οἱ ἐν αἵματι οἱ ἐξ αἵματος συγγενεῖς· || οἱ ἀπὸ ξένης οἱ ἀπὸ ξένης γῆς ἐλθόντες, οἱ μέτοικοι· || ἡ ἐπὶ θανάτῳ ἡ νεκρικὴ στολή : 'Ηρ.1,109· || μτγν. κ. νεώτ. ἡ αὔριον (ἡμέρα) ἡ ἐπομένη, ἡ ἐπιοῦσα : ΚΔ Πράξ.4,3 ἔθεντο εἰς τήρησιν ἐς τὴν αὔριον· || ἡ λυδιστὶ ἁρμονία βλ.λ.: 'Αριστλ.Πολιτ.1342b,32· || ὁ-ἡ-τὸ νῦν βλ.λ.· || τὸ ἄρθρ. τὸ κεῖται σπαν. κ. ἀπολύτως μτ. ἐπιρρ. χρόνου ἢ τόπου, ὅτε δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις παραδείγμ., νὰ ἐξυπακούηται οὐσ.· πολλοὶ νεώτ. γραμμ. διακρίνουσι τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις γράφοντες τὸ νῦν, τὰ νῦν (ὁ παρὼν χρόνος), ὅταν δηλ. τὸ ἐπίρρ. ἐπέχῃ θέσιν οὐσιαστικοῦ· ὅταν ὅμως παραμένῃ ἐπίρρ., ἑνοῦσι τοῦτο μετὰ τοῦ ἄρθρου εἰς μίαν λ. οἷον τονῦν, τανῦν (τώρα)· οὕτω τὸ πρὶν (τὸ παρελθὸν) - τοπρὶν (πρότερον, ἄλλοτε)· π. 'Ηρ. ὅμως ὡς κ. ἐν ἀττ. τὸ ἄρθρ. γράφεται χωρίς, μάλιστα ἐν λ. οἷαι τὸ ἀρχαῖον - τὸ ἐντεῦθεν - τὸ αὐτίκα - τὸ αὔριον - τὸ ἔπειτα - τὰ κράτιστα - τά μάλιστα : Εὐρ.Φοίν.266, αὐτ.'Ορ. 1412· || σπαν. μτ. γενικ. : Ξεν.'Αν.1,3,1 ἰέναι τοῦ πρόσω (νὰ προχωρήσωσι πρός τὰ ἐμπρός)· **26**) τὸ ἄρθρ. ἐλλείπει, ὅταν ἡ ἔνν. τοῦ ὀν. πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς καὶ ἀορίστως, οἷον ἐπὶ μὴ ἀκριβοῦς καθορισμοῦ τοῦ χρόνου : 'Ηρ.7,29 οὔτε ἐς τὸ παρεὸν οὔτε ἐς χρόνον μεταμελήσει, Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.5,4 πάλι μὲ χρόνια, μὲ καιρούς, πάλι δικά σας εἶναι· || όμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν ὀν. τῶν δηλούντων ποικίλας ἀφῃρημένας ἐννοίας, ἰδιότητας, ἐνεργείας, καταστάσεις, ἀρετὰς ἢ ἐλαττώματα, τέχνας ἢ ἐπιστήμας : 'Αριστφ.Νεφ.317, Ξεν.'Αγησ.10,1, Πλάτ.'Αλκ.1,128C, αὐτ.'Απολ.26Β νόμος ἐστὶν εἰσάγειν τοὺς κολάσεως δεομένους, ἀλλ' οὐ μαθήσεως, αὐτ.Νόμ.641C παιδεία μὲν οὖν φέρει καὶ νίκην, νίκη δ' ἐνίοτε ἀπαιδευσίαν, αὐτ. 'Απολλ.29Α, αὐτ.32Α, αὐτ.35Α, αὐτ.Συμπ.186Ε, ΚΔ Κολ.3,23 λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, - διαφορά ἀντιλήψεων, - ἐντολὴ τοῦ προϊσταμένου, δ.δίστ. ἡ ἀγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινοσύνη, θέλει λαγοῦ περπατησιά, πουλιοῦ γληγορωσύνη· || συχνότ. ἡ ἄναρθρος χρ. τῶν ὀν. τῶν ῥηθεισῶν κατηγοριῶν ἐν ἐμπροθ. διορ. : Ξεν.'Αν.1,9,16 εἰς δικαιοσύνην ἐπιδείκνυσθαι, Πλάτ.'Ιππ.Ε 365Ε, αὐτ.Πολ.539C, αὐτ.Πρωτ.323Α, 'Ισοκρ.4,91, Μαλάλ.1 390 κατὰ κέλευσιν τοῦ βασιλέως, Πρόδρ.1,132 δίχα θορύβου καὶ βοῆς, χωρὶς ὀχλαγωγίας, - ἐνάγω ἢ καταδικάζω ἐπὶ φόνῳ, - κατ' ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, - πάσχει ἀπὸ μεγαλομανία· || όμ. ἐλλείπει τὸ ἄρθρ. (πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν περιπτώσεων βλ.20) ἐκ τοῦ κατηγορουμένου, διότι τοῦτο δηλοῖ νέαν τινὰ ἰδιότητα ἢ ἔνν. ἄγνωστον πρότερον : 'Αριστφ.Θεσμ.190 πολιὸς εἰμι . . , οὐδ' εὐπρόσωπος, λευκός, ἐξυρημένος, Μαλάλ.136 φθείρας αὐτὴν . . ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, Διγεν.'Ακρ.2187ὅλος ἐγένετο χαρᾶς,-ἐγὼ σὲ θεωρῶ εὐγενῆ, - ξαπλώθηκε φαρδὺς - πλατύς· || όμ. τὸ ἄρθρον ἐλλείπει ἐξ ὀν. εὐχρηστούντων ἐν διορισμοῖς τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου : 'Ισαΐ.10, 10 μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν . . πέρα μεδίμνου κριθῶν, Πολύβ.2,15,1,Λεόντ.Νεαπ.19 ἕνα δόρκωνα . . γομάτον σίτου, Διγεν.'Ακρ.2611 τὸ ἄλλον (ἄλογο) ἐφορτώσαμεν ὅλον φλωρὶ καὶ ἀσήμι, Πρόδρ. 3,104, αὐτ.4,11, δ.τραγ. στὸ μαξιλάρι ἀκούμπησα καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω, - ἕνα σωρὸ φέματα, - ἕνα τσουβάλι ἄχερα· || όμ. ἐκ τῶν ὀν. τῶν δηλούντων τὸ ἀντικείμενον τῆς γεύσεως, ὀσφρήσεως . . ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως κτλ., ἕνεκα τῆς ἀορίστου συνήθ. δηλώσεως αὐτῶν κτ. ποσόν, ἀριθμὸν κττ. : 'Οδ.1 94 ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν, 'Αριστφ.'Αχ.132, αὐτ.Λυσ.943, αὐτ.Εἰρ.529, αὐτ.Λυσ. 687 ὄζεν οἴνου, αὐτ.'Ιππ.361, αὐτ.1101, Πλάτ.Πολ. 537Α, Θεόκρ.1,27, Πρόδρ.2,103 ἀκρίδας οὐ σιτεύομαι, - ἔφαγα φακές, - μυρίζει ἀνθόνερο, - κρύα κρύα σῦκα ! (πουλῶ)· || όμ. τὸ ἄρθρ. ἐλλείπει ἐκ τῶν γνωμικῶν, τῶν ἀποφθεγμάτων καὶ τῶν παροιμιῶν : Σοφ.ΟΤ 614 χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσιν μόνος, Πλάτ.Πρωτ.343Α ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα ἑκάστῳ, - θέρος, τρύγος, πόλεμος !, - δασκαλόπουλα, δαιμονόπουλα, δαρμὸς ἁγιασμός· || όμ. ἐλλείπει τὸ ἄρθρ. ἐκ δύο ἢ πλειόνων ὀν., ὅταν ταῦτα εἶναι οὕτω συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, ὥστε φαίνονται συναποτελοῦντα ἓν ὅλον, οἱονεὶ μίαν ἔννοιαν : Ξεν.'Αν.3,3,1 οὐκ ἠδύνατο καθεύδειν ὑπὸ λύπης καὶ πόθου πατρίδων, γονέων, γυναικῶν, παίδων, Διγεν.'Ακρ.1067 πίστιν, πατρίδα ἠρνήσατο καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους, - σπίτι, μαγαζί, οἰκογένεια, ὅλα θὰ τὰ παρατήσω καὶ θὰ φύγω· || όμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν ἀντωνυμιῶν, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων αἵτινες ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω βλ.21)· || όμ. ἐλλείπει ἐκ τῶν κυρίων ὀν. κανονικῶς (ἐξαιρέσεις βλ. ἀνωτέρω ἐν 23), ὡς κ. ἐκ τῶν προσηγορικῶν, ἅτινα δὲν ἀπαιτοῦσιν εἰδικώτερον καθορισμόν : 'Ιλ.Α 400, αὐτ.Γ 430, αὐτ.Ι 49 σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν, 'Οδ. Κ 2, αὐτ.Ξ 444, Πίνδ.Π 5.76, Σοφ.Αἶ.442,'Αλεξ.247· || ἡ λ. βασιλεὺς ἀνάρθρως ἀείποτε ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν : 'Ηρ.7,174 βασιλέος δὲ μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην, Αἰσχ.Πέρσ.5, 'Αριστφ.'Αχ.61· || πόλις ἡ 'Ακρόπολις τῶν 'Αθηνῶν : 'Επιγρ. ἐμ πόλει· || όμ. ἐλλείπει ἐκ κυρ. ὀν., ὅταν ἀκολουθῇ ἰδιαίτερός τις διορ. : Σωκράτης ὁ φιλόσοφος· **27**) ἐν τῇ δημ. τὸ ἄρθρ. κ. πλεοναστικῶς : τ' ἀγαπᾷς τὰ ξινά,- τὰ 'μαθες τὰ νέα ;, πές του τοῦ παιδιοῦ νὰ φύγῃ, - τὸ λόγο μου τὸν ἔδωσα· **28**) ἐκ τοῦ ἄρθρ. ἐσχηματίσθησαν κ. αἱ ἀντων. τῆς ἀρχ. γλώσσ. ὅγε, ὅδε, ὅπερ, ὅτε, ὅτις βλ.λ.

ὁδό ἐπιφών. σχετλ. ποι. : 'Αριστφ.Θεσμ.1191.

ὅ τονούμενος τ. τοῦ ἄρθρ. ὁ, ἡ, τὸ βλ.λ.3) ἐν χρ. ἀείποτε ὡς ἀναφ. ἀντων.· . **2**) ὅ οὐδ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ.λ.

ὅα (ἡ) **1**) κ. νεώτ. κ. ὄη (κώδ.Θεόφρ.ΦΙ 2,2,10) κ. οἴη (αὐτ.3,12,9, αὐτ.ΦΑἴτ.3,1,4) κ. οὖα (αὐτ.ΦΙ 3,6,5) γένος φυτῶν ἐκ τῶν ῥοδανθῶν, ἐξ ὧν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχ. ὅα ἡ ἥμερος σόρβος, δημ. σουρμπιὰ καὶ σουρβιά : αὐτ.2,7,7.

ὄα (ἡ) [2] κ. ὀά κ. οἴα [Ἀπολλ.Περγ.2,139] κ. **ὀΐη** [Εὐστ.1828] Ἡσ. «ἡ μηλωτή», ὅ. ὤα βλ.λ.· **2)** παρυφή, ἐπὶ ὑφασμάτων, ἐπὶ ἐνδυμάτων, δημ. οὖγια, διότι κτ. Πολυδ.7,62 «οἱ.. παλαιοὶ καὶ ταύταις (ταῖς οἴαις) ὄϊος δέρμα προσέρραπτον, ἵνα ἥκιστο τρίβοιντο» : Αἰσχ.ἀπ.280Α, Ἀριστφ.ἀπ.228, Ἐπιγρ. σινδόνας.. **αἳ ὄας ἔχουσιν,** Αἰλ.Διον.266.

ὀᾶ ἐπιφών. ποι. σχετλιαστικὸν οὐαί, φεῦ, ἀλίμονον, μτ. γενικ. : Αἰσχ.Πέρσ.117 **ὀᾶ ὀᾶ, Περσικὴ στενάγματος τοῦδε μὴ πόλις πύθηται,** αὐτ.122.

ὀάνυες Ἡσ. «ἔνεδραι».

ὄαοι Ἡσ. «μόνοι» (πιθ. οἶFοι).

ὄαρ-ος (ἡ) ἐπ., γενικ. ὀάρων κ. δοτ. πληθ. **συνηρ. ὤρεσσι,** αἰτ. ὄαρας [Ἡσ.], ἡ γυνὴ ὡς σύντροφος, σύνευνος : Ἰλ.Ι 327 **ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων·** **2)** Ἡσ. «ὄαρας· γάμους».

ὀαρίζω (ὄαρος) ἐπ. ρ. ἐν χρ. μ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ., θαμ. συνηρ. παρατ. (συνηρ.) **ὠρίζεσκον** [Ὑμν.Ἑρμ.58], συνομιλῶ μετ' οἰκειότητος, φιλικῶς, γλυκομιλῶ, ἀνταλλάσσω ἐρωτικοὺς λόγους, ἐρωτοτροπῶ, μτ. δοτ. προσ. : Ἰλ.Ζ 516 **ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί,** αὐτ.Χ 127· ‖ ὁμ. κ. μτ. συστοίχου αἰτ. : Ὑμν.Ὁμ.23,3 **ὀάρους ὀαρίζει·** ‖ μτγν. κ. μτ. ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : Λουκ.Παρασ.43 **μετὰ τῶν μειρακυλλίων καθεζόμενον ὀαρίζειν·** ‖ οἰκείως κοινωνῶ τινι, συνδιατρίβω, συναναστρέφομαί τινα : Ὑμν.Ἑρμ.170 **βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν·** **2)** ρηματ.π. ὀάρισμα, ὀαρισμός, ὀαριστής, ὀαριστύς.

ὀάρισμα-ατος (τὸ) (ὀαρίζω) μτγν. φιλικὴ καὶ ἐμπιστευτικὴ συναναστροφή, ὅθ. φιλικὴ συνομιλία, ἰδ. μεταξὺ συζύγων καὶ ἐρωτευμένων : Ὀππ.Κυν.4,23 **λέξον, ὄφρα τεῶν ἔργων προμαθὼν ὀαρίσματα πάντα θηροφονῇ.**

ὀαρισμός (ὁ) (ὀαρίζω) ὀάρισμα βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.789 **αἱμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς,** Καλλ.ἀπ.118 **εὐναῖοι ὀαρισμοί,** Κόϊντ.7,316.

ὀαριστής (ὁ) (ὀαρίζω) φίλος, σύντροφος, μεθ' οὗ ἐμπιστευτικῶς, εἰλικρινῶς συναναστρέφεταί τις καὶ συνδιαλέγεται, συνομιλητής : Ὀδ.Τ 179 **Μίνως ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστὴς** (ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ Πλάτ. ἐν Μίν.319D), Τίμ.57 **Πυθαγόρην.. σεμνηγορίης ὀαριστήν.**

ὀαριστικὴ παραίφασις (ἡ) μσν. ὁμιλητικὴ πειθώ, δηλ. προερχομένη, ἐπιτυγχανομένη δι' ὁμιλίας : Εὐστ.979,38.

ὀαριστύς-ύος (ἡ) (ὀαρίζω) ἐπ. τ. τοῦ ὀαρισμός βλ.λ., σχέσις οἰκειότητος, οἰκειότης : Ἰλ.Ξ 216 **ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς πάρφασις** (ἐρωτικὴ ὁμιλία ὡς μέσον ἀπάτης)· ‖ τίτλος τοῦ 27 εἰδυλλίου τοῦ Θεοκρ.· ‖ γεν. συμμετοχὴ εἴς τι : αὐτ.Ρ 228 **ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς** (σχόλ. «αὕτη γάρ ἐστι ἡ τοῦ πολέμου ὁμιλία, ὅ ἐστιν, οὕτως δεῖ ἀναστρέφεσθαι ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἀριστεύειν· αὕτη γὰρ ἀρετὴ πολεμούντων»)· **2)** ἐπιμειξία, κοινωνία, χαρίεις χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀγῶνος : αὐτ.Ν 291 **ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.**

ὄαροι Ἡσ. «γυναῖκες» (σχηματισθεὶς τ. ἐκ τῆς γενικ. πληθ. ὀάρων : Ἰλ.Ι 327).

ὄαρος (ὁ) ὀαριστὺς βλ.λ.), ἰδ. κτ. πληθ. : Ὑμν.Ὁμ.23,3 **Θέμιστι.. ὀάρους ὀαρίζει,** Ὑμν.Ἀφρ.249 **ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας,** Ἡσίοδ.Θ 205 **παρθενίους τ' ὀάρους μειδήματά τε,** Καλλ.Λουτρ.Παλλ.66 **ὄαρος νυμφᾶν,** ΑΠ 9,362,16 **ὄαροι εὐναῖοι,** αὐτ.10,68, Μουσαῖ.132· ‖ γεν. συνομιλία, συναναστροφή, λόγος : Ἐμπ.21,1, Πλάτ.Μίν.319Ε **οἱ γὰρ ὄαροι λόγοι εἰσί·** ‖ ἀναγνώσεις, ἀναγνώσματα : Καλλ.ἀπ.9cP· ‖ ᾆσμα, μικρὰ ᾠδή : Πίνδ.Π 4,137 **μαλθακᾷ φωνᾷ ποτιστάζων ὄαρον·** ‖ **φάγιος ὄαρος** περὶ λόγου φέγοντος, ἐπιτιμητικοῦ : αὐτ.Ν 7,69 **φάγιον ὄαρον ἐννέπων.**

ὄασις-εως (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. γεν. -ιος, δημ. **-η** ἔκτασις μικρά, γόνιμος καὶ κατῳκημένη ἐν μέσῳ αὐχμηρᾶς ἐρήμου κειμένη : Ἡρ.3,26 **ἐκ τῆς Ὀάσιος ταύτης ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας,** Ὀλυμπ.Ἱστ.464D, Μωραΐτ.156 **ἥτις ὡς ὄασις δροσερὰ ἐμφανίζεται,** Ἀρτ.Βατοπ.2,35 **ξέκοσμη ὄαση νὰ βρῇ·** **2)** νεώτ. κ. δημ. γεν. ἐν μτφ. ἐνν. πᾶν ὅ,τι ἀνακουφίζει τὸν ἄνθρωπον ἢ χρησιμεύει ὡς τερπνὸν καταφύγιον αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἀνιαρῶν περιστάσεων : **διὰ τὸν βιοπαλαιστὴν ἀποτελεῖ ὄασιν ὁ οἰκογενειακὸς βίος·** ‖ ὁμ. μτφ. πᾶν τὸ ἔξοχον, τὸ προέχον, ἐν σχέσει πρὸς αὐχμηρὰν καὶ στεῖραν ἢ ἀνιαρὰν κατάστασιν : **ἐν τῇ νεοελληνικῇ πεζογραφίᾳ ὁ Παπαδιαμάντης ἀποτελεῖ ὄασιν·** **3)** ἄστρον. τὰ ὑποστρόγγυλα σημεῖα τῆς συναντήσεως τῶν διωρύγων τοῦ Ἄρεως.

ὀασίτης (ὁ) μτγν., θηλ. ὀασῖτις-ιδος (πάπ.) ὁ τῆς ὀάσεως, ὁ περιέχων ὄασιν ἢ ὀάσεις : Πτολ.Γεωγρ.4,5,25, Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Φάσις **Νομὸς ὀασίτης.**

ὀασιτικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀασίτην βλ.λ., ὁ τοῦ ὀασίτου.

ὀβάλλω ἀρχ. λεξ. ἀπωθῶ πλήττων· ‖ μέσ. Ἡσ. «ὠβάλλετο, διωθεῖτο».

ὄβγορο (τὸ) δημ. κ. **εὔγορο** κ. **εὐγοράδα** (ἡ) θέσις ὑψηλή, ἐξ ἧς βλέπει τις τὰ πέριξ ἐξ ἀπόπτου.

ὄβδη (ἡ) μτγν. ὄψις : Καλλ.ἀπ.522 **μούσῃσι γὰρ ἦλθον ἐς ὄβδην,** Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.198,7 (ἔνθα ἀναφέρονται παραλλήλως ὄβδη καὶ ἐσόβδην).

ὀβελεία (ἡ) Ἐπιγρ. οἰκιακὸν σκεῦον χρήσεως ἀγνώστου, ἀναφερόμενον ἐν καταλόγῳ κυπέλλων.

ὀβελία (ἡ) Ἐπιγρ. πιθ. φόρος, τέλος ἑνὸς ὀβολοῦ.

ὀβελιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ὀβελοῦ, ράβδου, ραβδοειδής· ‖ **ὀβελιαία ραφὴ τοῦ κρανίου** (ἡ ραφή, δι' ἧς τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ βρεγματικοῦ ὀστοῦ συντάσσεται πρὸς τὸ ὁμώνυμον τοῦ ἀντιστοίχου καὶ ἥτις διήκει ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς λαβδοειδοῦς ραφῆς εἰς τὸ μέσον τῆς στεφανιαίας) : Γαλ.14,720· ‖ **ὀβελιαία διαίρεσις** ἐπὶ ἐντομῆς : Παῦλ.Αἰγ.6,8· ‖ νεώτ. **ὀβελιαία διάμετρος τοῦ κρανίου - τοῦ θώρακος** (ἡ διήκουσα ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς προσθίας ἐπιφανείας πρὸς τὸ μέσον τῆς ὀπισθίας αὐτῶν)· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαία αὔλαξ** βαθεῖα αὔλαξ ἐπὶ τῆς ἔσω ἐπιφανείας τοῦ θόλου τοῦ κρανίου ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ὀβελιαίαν ραφήν· ‖ ὁμ. νεώτ. ὀβελιαῖος **κόλπος ἄνω καὶ κάτω** φλεβώδεις κόλποι τῆς σκληρᾶς μήνιγγος οἱ καὶ ἐπιμήκεις καλούμενοι· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαῖα ἐπίπεδα** ραχιοκοιλιακὰ ἐπίπεδα, ἅτινα ἑνοῦσι τὴν κοιλιακὴν ἐπιφάνειαν μετὰ τῆς ράχεως· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὀβελιαῖος ἄξων** ὁ προσθιοπίσθιος ἄξων, ὁ ἑνώνων σημεῖόν τι τῆς κοιλιακῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μετὰ τῆς ράχεως.

ὀβελίας (ὁ) κ. νεώτ. **κ. ὀβέλιος** (Ἐπιγρ.), μτγν. κ. ὀβελίτης (Πολυδ.1,248) ὁ τοῦ ὀβελοῦ, ὁ ἐπὶ ὀβελοῦ ὀπτώμενος, ὁ ψηνόμενος ἐπὶ σούβλας· εἰδ. **ὀβελίας ἄρτος** εἶδος ἄρτου ἢ πλακοῦντος ἐπὶ ὀβελοῦ ὀπτώμενος : Ἱππ.Διαίτ.2,42, Ἀριστφ.ἀπ.103 **εἶτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν,** Φίλ.2,273, Μοῖρ.287Ρ· ‖ κ. ἄνευ τοῦ ἄρτος : Φερεκρ.55 **ὅλην ὀβελίαν σποδεῖν, ἄρτου δὲ μὴ προτιμᾶν,** Νικοφ.15· ‖ νεώτ. ὀβελίας (ἀμνός) ἀμνὸς ἐψημένος ἐπὶ ὀβελοῦ, ἀρνὶ τῆς σούβλας· **2)** μτγν. (ὀβολός) **ὀβελίας ἄρτος** ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ τιμώμενος ὀβολοῦ, ὅ. ὀβολίας· Ἀθήν. «ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβελοῦ πιπράσκεται ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ».

ὀβελιαφόρος (φέρω) μτγν. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ὀβελίαν ἄρτον ἐπὶ τῶν ὤμων κατὰ τὰς πομπάς : Πολυδ.6,75, Ἀθήν.3,111Β **ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέ-**

ροντες **αὐτοὺς** (τοὺς ὀβελίας) **ἐπὶ τῶν ὤμων** **2**) τίτλος δράματος τοῦ Ἐφίππου καὶ τοῦ Ἀντιφάνους : Ἀθήν.8,359Α.

ὀβελίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ., μικρὸς ὀβελός, σουβλάκι· ‖ εἶδ. πόρπη ἢ κόσμημα σχήματος ὀβελοῦ ἢ βέλους, τὸ κόσμημα καρφίτσα· **2**) ὀστάριον ἀπαντῶν σπανίως ἐπὶ ἐμβρύων καὶ νεογνῶν εἰς τὴν θέσιν τῆς πηγῆς τοῦ ὀβελίου βλ.λ.

ὀβελίζω μτγν. μσν. κ. νεώτ. προσγράφω εἴς τι ὀβελόν, σημειῶ τι διὰ τοῦ σημείου τοῦ ὀβελοῦ πρὸς δήλωσιν ὅτι εἶναι νόθον καὶ ἀποβολιμαῖον, ἐξοβελίζω : Κικ.Οἰκ.4,10,1, Ἑρμογ.Ἰδ.2,3, Σχόλ.Λυκόφρ.1, Εὐστ.136,13, αὐτ.1803,6· κ. παθ. : Ἑρμογ. Ἰδ.2,3· **2**) νεώτ. διαπερῶ δι' ὀβελοῦ, σουβλίζω.

ὀβέλιον (τὸ) νεώτ. συμβατικὸν σημεῖον εὑρισκόμενον κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῆς ὀβελιαίας ραφῆς τοῦ κρανίου μετὰ τῆς γραμμῆς τῆς ἑνούσης τὰ δύο τροχοφόρα βρεγματικὰ τμήματα.

ὀβέλιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀβελίας βλ.λ.

ὀβελισκολύχνιον (τὸ) ὀβελὸς χρησιμοποιούμενος πρὸς ἐξάρτησιν λύχνου, εἶδός τι λυχνοστάτου, ἰδ. ἐν χρ. ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν : Θεόπομπ. Κωμ.7, Ἀριστλ.Πολιτ.1299b,10 **καὶ πρὸς τὴν ὀλιγανθρωπίαν ἀναγκαῖον τὰ** ἀρχεῖα **ὥσπερ τὰ** ὀβελισκολύχνια **ποιεῖν**, αὐτ.ΖΜ 683a,25, Πολυβ. 6,103, αὐτ.10,117, Ἀθήν.15,700Ε **τούτῳ** (τῷ ξυλολυχνούχῳ) **ὅμοιόν ἐστι τὸ .. ὀβελισκολύχνιον.**

ὀβελίσκος (ὁ) κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ.1), μικρὸς **ὀβελός** : Ἀριστφ.Ἀχ.1007 **φέρε τοὺς ὀβελίσκους, ἵν' ἀναπείρω τὰς κίχλας**, αὐτ.Νεφ. 178, αὐτ.Σφ.354, αὐτ.Ὄρν.388, Σωτ.Κωμ.1,10, Ξεν. Ἑλλ.3,3,7, Ἀριστλ.Πολιτ.1324b,19, Πάπ.· ‖ κτ.πληθ. νομίσματα σιδηρᾶ ἢ χαλκᾶ εἴτε εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα εἴτε λόγχην εἰκονίζοντα, πρβλ. ὀβολός : Πλούτ.Λυσ.17 **ὀβελίσκοις χρωμένων νομίσμασι σιδηροῖς**, αὐτ.Φάβ.27· ‖ ἧλος, καρφί : Ἐπιγρ.· ‖ ὀπήτιον, σουβλί : Γλωσσ.· ‖ κτ. πληθ. μοχλὸς θύρας, μεγάλη δοκὸς πρὸς ἀπόκλεισιν τῶν θυρῶν : αὐτ.· **2**) τὸ εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον μέρος, ἰδ. σιδηροῦν, παντὸς ἀντικειμένου, ὅπερ ἔχει ὁμοιότητα πρὸς ὀβελόν, δθ. ἡ λεπὶς ἀμφιστόμου ξίφους : Πολύβ.6,23,7 **ἔχει δ' αὕτη** (ἡ μάχαιρα) **κέντημα διάφορον .. διὰ τὸ τὸν ὀβελίσκον .. ἰσχυρὸν εἶναι**· ‖ ἡ αἰχμὴ τοῦ ρωμαϊκοῦ ἀκοντίου : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,46 **ἔστι δὲ ταῦτα .. βέλη Ῥωμαίων σιδηροῦς ὀβελίσκους ἔχοντα**· **3**) κ.νεώτ. κ. δημ. τετράεδρος μονόλιθος συνήθως, ὑψηλὸς στῦλος, βαθμηδὸν λεπτυνόμενος καὶ ἀπολήγων εἰς πυραμίδιον, ἀνεγειρόμενος δὲ ὡς μνημεῖον ἐπὶ τάφων : Διόδ.Σ 1,46 **πρὸς δὲ τούτοις κατασκευαῖς μονολίθων ὀβελίσκων**, Στράβ.17,1,27, Πλίν.ΦΙ 36,64, - **ὁ ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας**· **4**) ὀχετὸς ἀποχετεύσεως ὑδάτων : Διόδ.Σ 19,45 **τῶν δ' ἐν τοῖς τείχεσιν ὀβελίσκων συμφραχθέντων**, Πάπ.· **5**) νεώτ. εἶδος σιδηροῦ φάρου ἐφ' οὗ προσαρμόζεται τὸ φωτιστικὸν σύστημα, συνήθ. αὐτομάτου λειτουργίας.

ὀβελισμός (ὁ) (ὀβελίζω 1) σχόλ. κ. νεώτ. σημείωσις, προσγραφὴ αἰχμῆς ὀβελοῦ ἐπὶ τῆς ᾤας τῶν ἀρχαίων χειρογράφων εἰς δεῖγμα τῆς νοθείας τοῦ χωρίου : Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.797.

ὀβελιστής (ὁ) (ὀβελίζω 1) νεώτ. ὁ δι' ὀβελοῦ προσγράφων χωρίον ἀρχαίου κειμένου, δθ. ὁ χαρακτηρίζων αὐτὸ ὡς νόθον.

ὀβελίτης (ὁ) μτγν. ὀβελίας βλ.λ.1) : Πολυδ.1,248· **2**) Ἡσ. ἐν λ. Ἀκροβολίδες **«ἄκρα τοῦ ὀβελίτου λίθου ἢ τῶν ὀβελίσκων»**.

ὀβελοδόχη (ἡ) νεώτ. μέρος τοῦ τυφεκίου ἔνθα ἐντίθεται ὁ ὀβελὸς βλ.λ.2).

ὀβελοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀβελοῦ, ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀβελόν

ὀβελός (ὁ) κ. νεώτ., θεσσ. **ὀβελλός**, Ἐπιγρ. δωρ. **ὀδελός** (Ἀριστφ.Ἀχ.796) σιδηρᾶ ἢ ξυλίνη λεπτὴ καὶ μακρὰ ράβδος, ἐφ' ἣν διαπερῶνται τεμάχια κρέατος ἢ καὶ ὁλόκληρον σφάγιον πρὸς ἔψησιν ἐπὶ ἀνθρακιᾶς, δημ. σούβλα : Ἰλ.Α 465 **μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν**, Ἡρ. 2,41, αὐτ.135 **ὀβελοὺς βουπόρους πολλοὺς σιδηρέους**, Εὐρ.Κύκλ.303, Ἀριστφ.Ἀχ.796, Ἐπιγρ. **αἱματίου ὀβελὸς τρικώλιος**· ‖ κ. παροιμ. : Σοφ. ἀπ.814 **τὸ θερμὸν τοῦ ὀβελοῦ** (ἐπὶ τῶν ἀτόπως καὶ κακῶς λαμβανόντων τι)· **2**) νεώτ. ράβδος μεταλλίνη, ἐξάρτημα τῶν τυφεκίων πρὸς καθαρισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ γόμωσιν τῆς κάννης, βέργα· **3**) ὀβελίσκος βλ.λ.3) : Ἡρ.2,111 **ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς δύο λιθίνους**· **4**) δ.προφ. τοῦ ὀβολὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ.· **5**) μικρὰ ὁριζοντία γραμμὴ (—), παριστανομένη μετὰ βέλους ὑπὸ Ἰσιδ. ἐν Ἐτυμ. 1,21,3, χρησιμεύουσα ὡς σημεῖον τῶν γραμματικῶν ἐν στίχῳ ἢ χωρίῳ συγγραφέως πρὸς δήλωσιν τοῦ νόθου ἢ κιβδήλου αὐτοῦ : Γαλ.15,110, Λουκ. Ὑπ.Εἰκ.24 **ὁ τὰ νόθα ἐπισημηνάμενος τῶν ἐπῶν ἐν τῇ παραγραφῇ τῶν ὀβελῶν**· ‖ **ὀβελὸς περιεστιγμένος** τὸ σημεῖον τῶν γραμματικῶν, ὅπερ ἐδήλου περιττόν τι χωρίον συγγραφέως διὰ τὴν κατανόησιν αὐτοῦ, ἰδ. ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν φιλοσόφων καὶ δὴ καὶ τοῦ Πλάτωνος : Διογ. Λ 3,66· ‖ **ὀβελὸς μετ' ἀστερίσκου** τὸ σημεῖον, δι' οὗ ἐδηλοῦτο ὅτι οἱ στίχοι ἦσαν μὲν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔκειντο καλῶς καὶ ἔδει νὰ ἐπέλθῃ ἀλλαγὴ τῆς σειρᾶς αὐτῶν : Σχόλ.Ἰλ.Χ liii Dind.

ὀβιδοβόλον (τὸ) νεώτ. εἶδος πυροβόλου μετὰ βραχείας κάννης καὶ ὡς ἐκ τούτου διακρινομένης τῆς βολῆς αὐτοῦ διὰ λίαν καμπύλης τροχιᾶς.

ὀβιδουλκός (ὁ) νεώτ. εἰδικὸν κοχλιωτὸν σιδηροῦν ὄργανον καὶ σχήματος Τ χρήσιμον πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἐπικρουστῆρος τῆς ὀβίδος.

ὀβιδοφόριον (τὸ) νεώτ. σιδηροῦν κιβώτιον ἐν ᾧ εἶναι τοποθετημέναι ὀβίδες πρὸς μεταφοράν.

ὀβιδοφόρος (ὁ) νεώτ. ὁπλίτης ἔργον ἔχων τὴν μεταφορὰν ὀβίδων.

ὀβίς-ίδος (ἡ) νεώτ., δημ. **ὀβίδα** βλῆμα πυροβόλου, ἔχον σχῆμα κυλινδροκωνικόν, πεπληρωμένον δι' ἐκρηκτικῆς ὕλης καὶ μυδραλλίων.

ὀβολιαῖος-α-ον (ὀβολός) ὁ τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα ἢ τὴν τιμὴν ὀβολοῦ ἔχων : Ἀριστλ.ΖΙ 522a,31 **ἐκ μὲν ἀμφορέως αἰγείου γάλακτος τροφαλίδας ὀβολιαίας μιᾶς δεούσης εἴκοσιν**, Γαλ.13,101· ‖ ὁ ἀξίαν ἑνὸς ὀβολοῦ ἔχων, δθ. ὁ εὐτελοῦς ἀξίας, ἀσήμαντος : Θεανὼ Ἐπιστ.62 **ὀβολιαῖα κέρδη**.

ὀβολίας (ὁ) δ. τ. τοῦ ὀβελίας βλ.λ.· ΑΒ 111 **«ὀβολίας ἄρτους· τοὺς ὀβολοῦ πωλουμένους**, Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς (ἀπ.440)**»**.

ὀβολίσκος (ὁ) πάπ. πιθ. δ.τ. τοῦ ὀβελίσκος βλ.λ.4) : Πάπ. **ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ ὀβελίσκου**· **2**) μέρος ἐξαρτίων πλοίου : αὐτ. **πλοῖον ἐξηρτισμένον πᾶσι τοῖς σχοινίοις καὶ ὀβολίσκῳ σιδηρῷ.**

ὀβολισμός (ὁ) πάπ. ἡ δαπάνη φορτώσεως πλοίου.

ὀβολολογῶ-έω μτγν. συλλέγω ὀβολούς, ἀσήμαντα ποσά, δεκαρολογάω : Φρύν.Σοφ.Παρ.96Β.

ὄβολο (τὸ) δημ. ὀβολὸς βλ.λ.· ‖ κτ. πληθ. **ὄβολα** χρήματα : **αὐτὸς ἔχει ὄβολα** (εἶναι πλούσιος), - **τὴν πῆρε γιὰ τὰ ὄβολα** (διὰ τὴν προῖκα).

ὀβολός (ὁ) κ. νεώτ. κ. **ὀβελ(λ)ός** κ. **ὀδελός** (δ. τ. π. διαλέκτοις μιᾶς κ. τῆς αὐτῆς **λ.**, ἥτις ἐσήμαινεν ὀβελὸν ἢ ἧλον, διότι οὗτοι ἦσαν **ἐν** χρ. ὡς ἡ μικροτέρα νομισματικὴ μονάς, ἐξ τῶν ὁποίων ἐπλήρουν **τὴν** δράκα, ἐξ οὗ **κ.** ἡ **λ.** δραχμή· πρβλ. Πλούτ. Λυσ.17) ἀρχαῖον ἀττικὸν νόμισμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς ὀ χαλκοῦς, τὸ ἓν ἕκτον τῆς ἀττ. δραχμῆς ἀξίας ὀλίγον τι πλέον τῶν ἓξ λεπτῶν τῆς χρυσ. δραχμῆς· κ. μονὰς βάρους ἐν Ἀθήναις : Ἀριστφ.Νεφ.118 **τούτων τῶν χρεῶν οὐκ ἂν ἀπο-**

δοίην οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί· || φρ. πολὺ ἢ μικρὸν τοῦ ὀβολοῦ (πρᾶγμα, οὗτινος λαμβάνει τις πολὺ ἢ ὀλίγον ἀντὶ ὀβολοῦ, δηλ. ἀσήμαντον ἢ πολύτιμον) : Ἀντιφάν.135, Εὔπ.185· || ὁμ. φρ. **ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν θεωρεῖν** (παρακολουθεῖν τὰς παραστάσεις ἔργου τινὸς ἐκ θέσεως, δι' ἣν καταβάλλονται δύο ὀβολοί) : Δημ.234· || ὁμ. νόμισμα κερκυραϊκόν : Ἐπιγρ.· || νεώτ. χαλκοῦν κέρμα ἀξίας πέντε λεπτῶν, πεντάλεπτον, δημ. πεντάρα· || μτφ. ποσὸν σμικρότατον, ἐλάχιστον, συνεισφορὰ ἀσήμαντος, συνδρομὴ ἐλαχίστη : **εὐπρόσδεκτος εἶναι καὶ ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας·** || δθ. γεν. ἀσήμαντόν τι, πᾶν τὸ ἔχον ἐλαχίστην ἀξίαν : **δὲν ἀξίζει οὔτε ὀβολόν·** **2)** μτγν. μονὰς βάρους : Γαλ.13,295.

ὀβολοστάτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὀβολοστάτης βλ.λ. : Ἡρωδιαν.1,48.

ὀβολοστάτης (ὁ) (ἵστημι), θηλ. -άτις-ιδος (Πλάτ. Ἀξ.367Β, Πολύβ.3,112) ὁ τοὺς ὀβολοὺς ζυγίζων, δθ. ὁ αἰσχροκερδὴς δανειστής, ὁ τοκογλύφος· Σχόλ.Αἰσχίν.1,39 «ὀβολοστάται, ὅ ἐστι δανεισταὶ **ἐπὶ ὀβολῷ τὴν μνᾶν δανείζοντες»** : Ἀριστφ.Νεφ. 1155 **κλάετε ὠβολοστάται αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα καὶ τόκοι τόκων,** Ὑπερείδ.ἀπ.154, Ἀντιφάν.168, Φιλόστρ.Ἀπολλ.8,7, Ὀνήσανδρ 1,20.

ὀβολοστατική (τέχνη) (ἡ) τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀβολοστάτου, τοῦ τοκογλύφου, γεν. ὁ ἐπὶ τόκῳ δανεισμός : Ἀριστλ.Πολιτ.1258b,2 **μισεῖται ἡ ὀβολοστατικὴ διὰ τὸ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ νομίσματος εἶναι τὴν κτῆσιν καὶ οὐκ ἐφ' ὅπερ ἐπορίσθη.**

ὀβολοστατῶ-έω ζυγίζω ὀβολούς, δθ. μτφ. ἀσκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ αἰσχροκερδοῦς τοκογλύφου : Λυσ.ἀπ.60, Πολυδ.3,113, Λουκ.Νεκυομ.2 **ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσι.**

ὀβορός (ὁ) δημ. δ.τ. τοῦ βορὸς βλ.λ.

ὀβούζιον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομασία τοῦ κοίλου καὶ πλήρους πυρίτιδος βλήματος τοῦ ἐξακοντιζομένου ὑπὸ τοῦ ὀβουζοβόλου βλ.λ.

ὀβουζοβόλον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομ. πυροβόλου ἔχοντος λείαν ἄνευ αὐλακώσεων κάννην.

ὄβρια (τὰ) δ.τ. τοῦ ὀβρίκαλα βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.48, Εὐρ.ἀπ.616, Αἰλ.Ζ) 7,47 **τῶν δὲ ὑστρίχων . . τὰ ἔκγονα ὄβρια καλεῖται.**

ὀβριακή (ἡ) δημ. ἡ ἑβραϊκὴ γλῶσσα· **2)** συνοικία ὑπὸ Ἑβραίων κατοικουμένη : λ.τραγ. **σήμερά 'ναι Κυριακή, πάω στὴν Ὀβριακή.**

ὀβρίκαλα (τὰ) ποι. κ. **ὄβρια** νεογνὰ ζῴων, ἰδ. ἀγρίων ὡς τῶν λεόντων, τῶν λύκων κ.ἄ. : Αἰσχ.Ἀγ. 143 **λεόντων πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις θηρῶν ὀβρικάλοισι.**

ὀβριμόγυιος-ον (ὄβριμος, γυῖον) μτγν. ὁ ἰσχυρὰ μέλη ἔχων, ἐπὶ κήτους : Ὀππ.Ἁλ.5,316.

ὀβριμοδερκής-οῦς ποι. οὗτινος τὸ βλέμμα εἶναι σκληρόν, ἀδυσώπητον, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Βακχ.15,20.

ὀβριμοδυνάστης (ὁ) πάπ. ὁ ἰσχυρὸς δυνάστης.

ὀβριμόεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ ὄβριμος βλ.λ.: Τζέτζ.Ὁμ.247, αὐτ.Μεθ'Ὁμ.564 **στέρνῳ ἐν ὀβριμόεντι πελώριον ἔγχος ἐλάσσας.**

ὀβριμοεργός-όν ἐπ. ὁ ἰσχυρὰ ἔργα πράττων, πάντοτε ἐπὶ κακῆς σημ., δθ. ὁ βίαια ἔργα πράττων, ὁ ἄδικος, ἰδ. πρὸς τοὺς θεούς, ὁ ἀσεβής, ὁ ἀνόσιος : Ἰλ.Ε 403 **σχέτλιος, ὀβριμοεργός, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,** αὐτ.Χ 418 ἀτάσθαλος, **ὀβριμοεργός,** Ἡσίοδ.Θ 996 **ὑβριστὴς Πελίης . . ὀβριμοεργός,** Καλλίν.3.

ὀβριμόθυμος-ον (θυμός) ὁ ἔχων ἰσχυρὸν θυμόν, εὔτολμος, ὁρμητικός : Ἡσίοδ.Θ 140 **καὶ Ἄργην** ὀβριμόθυμον, Ὑμν.Ὁμ.8,2.

ὀβριμόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἰσχυροὺς παῖδας ἔχων : Νόνν.Δ 10,277 **Ῥείης ὀβριμόπαιδος.**

ὀβριμοπάτηρ Ἡσ. «ἰσχυρὸν πατέρα ἔχων».

ὀβριμοπάτρη (ἡ) κ. -πάτρα (Ἀριστφ.Ἱππ.1178) κ. -πάτρις (Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.21) ἡ ἰσχυρόν, κραταιὸν πατέρα ἔχουσα, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Ἰλ.Ε 747 **τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη,** Ἡσίοδ.Θ 587, Σόλ.2(13),3 **ὀβριμοπάτρη . . Ἀθηναίη.**

ὄβριμος-ον (ὁ- ἀθροιστ., βριμός) ἐπ. κ. τραγ., θηλ. κ. -α (Εὐρ.Ὀρ.1454) (ὁ τ. ὄμβριμος εἶναι συνήθ. ἐσφ.ἀνάγν.ἐν Ἰλ.Ε 845, Πινδ.Ο 4,8,αὐτ.Π 9,27) ὁ ἰσχυρός, κραταιός, βίαιος, ἐπὶ τοῦ Ἄρεως : Ἰλ.Ε 845 **μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης·** || κ. ἐπὶ τῆς Κυβέλης : Εὐρ.Ὀρ.1454 **Ἰδέα μᾶτερ .. ὀβρίμα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ἡρώων, οἷον τοῦ Ἀχιλλέως : Ἰλ.Τ 408· κ. ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος : αὐτ.Θ 473· || κ. ἐπὶ κοινῶν ἀνθρώπων : Αἰσχ.Ἑπτ.794 **πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀβρίμων κομπάσματα·** || ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κ. ὡς ἐπίρρ. : Ἡσίοδ.Θ 839 **σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον·** **2)** ὁ μέγας, ὁ πελώριος : Ἰλ.Γ 357 **διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,** Ὀδ.Ι 241, αὐτ. 305· || **ὄβριμα ἔργα** ἔργα ἰσχύος, μεγάλα ἔργα : Τυρτ.11,27· **3)** μτφ. ὁ βαρύς, ὁ ἀνυπόφορος : Ὀδ.Ι 233 **φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος·** || ὁμ. μτφ. ὁ ἀδυσώπητος : Αἰσχ.Ἀγ.1411 **ἀπέταμέν σε . . μῖσος ὄβριμον ἀστῶν·** **4)** ἐπὶ ὑδάτων, ὁ ὁρμητικός, ὁ σφοδρός, ὁ ραγδαῖος : Ἰλ.Δ 453 **ἐς μισγάγκειαν ξυμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ.**

ὀβριμόσπορος-ον ποι. ὁ ἔχων σποράν, ὁ δίδων γεννήματα πλούσια, ὁ ἔχων βλάστησιν, παραγωγὴν δαψιλῆ, ἐπὶ τῆς γῆς : Βάκχ.18,32.

ὀβριμόφωνος-ον μσν. ὁ ἔχων ὄβριμον, ἰσχυρὰν φωνήν : Τζέτζ.Ὁμ.227 **ἦδς τε.. ὀβριμόφωνος.**

ὀβρυά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βρυωνία βλ.λ.

ὄβρυζα (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τοῦ πυρὸς δοκιμασία τοῦ χρυσοῦ : Ἰουστιν.Ἐδικτ.11.

ὀβρυζ(ι)ακός-ή-όν πάπ. ὁ ὄβρυζος βλ.λ.

ὄβρυζος-ον πάπ., σχόλ. ἐπὶ χρυσοῦ, ὁ καθαρὸς κατόπιν δοκιμασίας, καθαρμοῦ διὰ πυρός : Πάπ. **χρυσοῦ νόμισμα ὀβρ(υζον),** Σχόλ.Θουκ.2,13 **ὄβρυζον χρυσίον.**

ὀγάστριος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ ὁμογάστριος ἐν Λυκόφρ.452.

ὀγάστωρ Ἡσ. «ὁμογάστωρ».

ὀγδοαδικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ βλ.λ. : Θεολ.Ἀριθμ.55· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄγδοον οὐρανόν : Ἑρμητ.1,26.

ὀγδοαῖος-α-ον μτγν. ὁ κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν : Πολύβ.5,52,3 **ὀγδοαῖοι τὸ καλούμενον Ὀρεικὸν ὑπερέβαλον,** Πλούτ.Ἠθ.288C, Γαλ.9,869· **2)** ἐπὶ πυρετοῦ, ὁ περιοδικῶς ἐπανερχόμενος κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν : αὐτ.7,505.

ὀγδοάς-άδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀριθμὸς ὀκτώ : Πλούτ.Θησ.36 **ἡ γὰρ ὀγδοὰς κύβος ἀπ' ἀρτίου πρῶτος οὖσα,** αὐτ.Ἠθ.744Β· || σύνολον ἐξ ὀκτώ : Ἐπιγρ. **ἐτέων δισσὰς ὀγδοάδας·** **2)** μσν. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : Μηναῖ.1,1 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **περιτομὴν δέχεται τῇ ὀγδοάδι Χριστός·** **3)** ὁ ὄγδοος οὐρανός : Βασιλείδ.π.Ἱππολ.Αἱρ.7,27· **4)** πάπ. ὡς κύριον ὄνομα θεότητός τινος.

ὀγδοατικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀγδοάδα βλ.λ.3), ὁ τῆς ὀγδοάδος : Ἑρμητ.1,26 (ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀγδοαδικός).

ὀγδόατος-η-ον ποι. τ. τοῦ ὄγδοος βλ.λ.· πρβλ. τρίτατος, τρίτος : Ἰλ.Τ 246 **ἀτὰρ ὀγδοάτην Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,** Ὀδ.Γ 306, Ἐμπ.68, Πάπ. **ὀγδοάτη δεκάς·** **2)** τὸ θηλ. **ὀγδοάτη** (ἡμέρα) ὡς οὐσ. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : Ἡσίοδ.Ἔργ.772 **αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς πάρα . . ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε.**

ὀγδόδιον Ἡσ. «θυσία παρὰ Ἀθηναίοις τελουμένη Θησεῖ».

ὀγδοηκονθήμερος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀγδοήκοντα ἡμερῶν, ὁ διαρκῶν ὀγδοήκοντα ἡμέρας: **ὀγδοηκονθήμερος προθεσμία·**

|| τὸ οὐδ. **ὀγδοηκονθήμερον** ὡς οὐσ. χρονικὸν διάστημα ὀγδοήκοντα ἡμερῶν : Κεδρ.Γεώργ.Ι,81,2.

ὀγδοήκοντα (οἱ,αἱ,τὰ) ἀριθμητ. ἀπόλ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀκλ., ἰων. κ. δωρ. **ὀγδώκοντα** (Ἰλ.Β 568,Ἡρ. Ι,163, Θεόκρ.4,34), κ. **ὀδώκοντα** (πάπ.), δημ. **ὀγδοήντα** κ. **ὀγδόντα** ὁ ἐξ ὀκτὼ δεκάδων ἀποτελούμενος ἀριθμός : Ἱππ.Ἐπιδ Ι,3 **πολλοῖσι δὲ περὶ τὰς ὀγδοήκοντα**, Ἐπιγρ., ΚΔ Λουκ.2,37 **καὶ αὐτὴ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα·** || τὸ ἀρσ. **οἱ ὀγδοήκοντα** σῶμα βουλευτικὸν ἐξ 80 πολιτῶν ἀποτελούμενον, παρὰ τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ἀρτύνας ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Ἄργους : Θουκ.5,47 **ἐν Ἄργει δὲ ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ οἱ ἀρτῦναι.**

ὀγδοηκοντάδραχμος-ον Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀνερχόμενος εἰς ὀγδοήκοντα δραχμάς : Ἐπιγρ., - **ὀγδοηκοντάδραχμος ἀξία - τιμή.**

ὀγδοηκονταετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειος· || σύνολον ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ὀγδοηκονταετία.

ὀγδοηκονταετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν, δημ. ὀγδοντάρης : **ὀγδοηκονταετὴς γέρων·** || ὁ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη διαρκῶν : **ὀγδοηκονταετὴς εἰρήνη - περίοδος.**

ὀγδοηκονταετία (ἡ) νεώτ. περίοδος, διάστημα ὀγδοήκοντα ἐτῶν.

ὀγδοηκοντάκις ἐπίρρ. νεώτ. ὀγδοήκοντα φοράς.

ὀγδοηκοντάλιθος (ὁ) τίτλος ἔργου περὶ λίθων γλυφῆς, ὅπερ ἀποδίδεται εἰς τὸν Ὀρφέα· Σουΐδ. ἐν λ. Ὀρφεύς.

ὀγδοηκοντάπηχυς-υ μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων μῆκος, ἔκτασιν ὀγδοήκοντα πήχεων : Καλλίξ.π.Ἀθήν. 5,202D **ἕτερός τε** (ναός) . . **λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπυχυς**, Τζέτζ.Χιλ.3,942.

ὀγδοηκοντάρουρος-ον πάπ. ὁ κάτοχος ὀγδοήκοντα ἀρουρῶν βλ.λ.

ὀγδοηκοντάς-άδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀριθμὸς ὀγδοήκοντα, σύνολον ἢ ποσὸν ἐξ ὀγδοήκοντα μονάδων ὡς ἓν ὅλον θεωρούμενον : Φώτ.Βιβλ. 512,21 **τὸν τῆς ὀγδοηκοντάδος παρέδραμε καιρόν**, Τζέτζ.Χιλ 6,271.

ὀγδοηκοντατάλαντος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν ἢ βάρος ὀγδοήκοντα ταλάντων : Λυσ.26,22 **ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο.**

ὀγδοηκοντούτης-ους-ες (ὀγδοήκοντα, ἔτος) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. -οῦτις-ιδος, κ. **ὀγδωκοντούτης** (Ἐπιγρ.), ἰων. -αέτης ὁ ἔχων ἡλικίαν, διάρκειαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν : Ἀπ.Ἐμφ.Πολ.4,25, Γαλ.6,360, Λουκ.Ἑρμότ.77 **ἵνα ὀγδοηκοντούτης γενόμενος . . ὅμως ᾖς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν;**

ὀγδοηκοσθέβδομος-ον μσν. . ὁ ὀγδοηκοστὸς ἕβδομος : Τζέτζ Χιλ.12,128.

ὀγδοηκοσταῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἡμέραν γινόμενος ἢ ἐρχόμενος : Ἱππ.Ἄρθρ.69.

ὀγδοηκοστόπρωτος-ον μσν. ὁ ὀγδοηκοστὸς πρῶτος : Πασχ.Χρον.20 **ὀγδοηκοστοπρώτου ἔτους.**

ὀγδοηκοστός-ή-όν κ.νεώτ. ἀριθμητ. τακτικὸν ὁ κατὰ τὴν τάξιν ὀγδοήκοντα, ὁ κατ' ἀριθμητικὴν σειρὰν φέρων τὸν ἀριθμὸν αὐτόν : Ἱππ.Ἐπιδ.Ι,5,27 **ἐκρίθη τελέως ἄπυρος ὀγδοηκοστῇ** (ἡμέρᾳ), Θουκ.Ι,12 **Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει . . Πελοπόννησον ἔσχον.**

ὀγδοημόριον (τὸ) μτγν. κ. **ὀγδοήμορον** (πάπ.) τὸ ὄγδοον μόριον, μέρος : Θεολ.Ἀριθμ.4, Μνησίθ. Κυζ.π.Ὀρειβ.ἀβέβ.15,12.

ὀγδοήμορον (τὸ) δ.τ. τοῦ ὀγδοημόριον βλ.λ.:Πάπ. **τάφροι. τρεῖς ἐπὶ σχοινία τέσσαρα ὀγδοήμορον.**

ὀγδοήντα (οἱ,αἱ,τὰ) μσν., δημ. κ. **ὀγδόντα** ὀγδοήκοντα βλ.λ. : Διγεν.Ἀκρ.2120 **πρωτεῖα τετρακόσια, στράτορας ὀγδοήντα.**

ὀγδο(η)ντάρης (ὁ) δημ., θηλ. **ὀγδο(η)ντάρα** ὁ ὀγδοηκοντούτης βλ.λ.

ὀγδο(η)νταριά (ἡ) δημ. ὀγδοηκοντὰς βλ.λ.· || φρ. **καμιὰ ὀγδονταριὰ** περίπου ὀγδοήκοντα.

ὀγδοιη-, ὀγδοιο- Ἐπιγρ. κ. πάπ. δ.τ. τοῦ ὀγδοη-, ὀγδοο-.

ὄγδοος-όη-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μτγν. συνῃρ. **ὄγδος** (πάπ.), τὸ οὐδ. κ. δισύλλ. **ὄγδοον** (Ὀδ. Η 261), τακτικὸν ἀριθμητ. ἐπίθ. τοῦ ὀκτώ, ὁ κατέχων ἔν τινι σειρᾷ ἢ τάξει τὴν ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ ὀκτὼ δηλουμένην θέσιν : Ἰλ.Η 223 **ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν**, Ἀριστφ.Ἱππ.793 **καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις ἔτος ὄγδοον οὐκ ἐλεαίρεις**, ΠΔ Γεν.17,14 **περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ**, ΚΔ Λουκ.1,59· || τὸ θηλ. **ὀγδόη** (ἡμέρα) ὡς οὐσ. ἡ ὀγδόη ἡμέρα : Ἐπιγρ. **ὀγδόῃ τῆς πρυτανείας**, Πλούτ.Θησ. 36 **ὀγδόῃ Πυανεψιῶνος**, - **ἡ ὀγδόη τοῦ μηνός·** **2)** νεώτ. μουσ., ὁμ. τὸ θηλ. **ὀγδόη** (βαθμίς) ὡς οὐσ. διάστημα ὀκτὼ διαδοχικῶν φθόγγων ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι, ἡ ὀκτάβα ἢ ὀχτάβα· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **ὄγδοο(ν)** ὡς οὐσ. ἕκαστον τῶν ὀκτὼ ἴσων μερῶν, εἰς ἃ διῃρέθη μονάς τις· εἰδικώτερον τὸ τοιοῦτο κλάσμα τοῦ ἐμπορικοῦ πήχεως, δημ. ρούπι : **ἡ ἀνδρικὴ φορεσιὰ θέλει 4 πήχες καὶ 2 ὄγδοα· 4)** ὁμ. τὸ οὐδ. **ὄγδοον** (σχῆμα) ὡς οὐσ. ἐν τῇ τυπογρ. σχῆμα, καθ' ὃ ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον εἶναι διπλωμένον ὀκτάκις, παρουσιάζον οὕτω φύλλον δεκαεξασέλιδον : **βιβλίον - ἔκδοσις εἰς ὄγδοον.**

ὀγδώκοντα ἀριθμ. ἰων. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀγδοήκοντα βλ.λ.

ὀγδωκοντ(α)έτης-ους-ες ὁ ὀγδοηκοντούτης : Σόλ.19(21),4 **ὀγδωκονταέτη . . κίχοι θανάτου.**

ὀγδωκοντούτης-ους-ες Ἐπιγρ. συνῃρ. τ. τοῦ ὀγδοηκοντούτης βλ.λ.

ὄγε, ἥγε, τόγε ἡ δεικτ. ἀντων. ὁ,ἡ,τὸ ἐμφαντικωτέρα καθισταμένη τῇ προσθήκῃ τοῦ μορίου **γε**, οὗτος, αὕτη, τοῦτο (συχν. ἐν χρ. ἵνα τὸ ὑποκ. ἔτι ἐκφραστικώτερον δειχθῇ καὶ ὁριστικώτερον δηλωθῇ καὶ διακριθῇ ἀπὸ ἄλλων, κτ. τοῦτο δὲ ἀκριβῶς διαφέρει τῆς ἀντων. ὅδε, δθ. τὸ **γε** ἀποδοτέον διὰ τοῦ τῷ ὄντι, τοὐλάχιστον) : Ἰλ.Ν 94 **Τεῦκρον . . καὶ Λήϊτον . . , τοὺς ὄγ' ἐποτρύνων**, αὐτ.Η 169, αὐτ.Τ 344· || κ. μτ. οὐσ. : αὐτ.Ε 327 **αὐτὰρ ὄγ' ἥρως . . ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα**, αὐτ.794 **τόνγε ἄνακτα·** **2)** ἐν μιᾷ τῶν προτάσεων τοῦ διαζευκτικοῦ λόγου ἢ ἐν τῇ πρώτῃ ἢ κ. ἐν τῇ δευτέρᾳ : Ὀδ.Β 132 **πατὴρ δ' ἐμὸς . . ζώει ὄγ' ἢ τέθνηκε**, αὐτ.Γ 90, αὐτ.Δ 821, αὐτ.Β 327 **ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει . . , ἢ ὄγε καὶ Σπάρτηθεν**, Ἡρ.2,173 **λάθοι ἂν ἤτοι μανεὶς ἢ ὄγε ἀπόπληκτος γενόμενος·** **3)** ὁμ. κ. ἐν ἐναντιωματικῇ προτ. : Ἰλ.Α 496 **Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων . . , ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσετο**, αὐτ.Λ 226· **4)** κ. μτ. τοῦ **ὥς**=οὕτως : αὐτ.136 **ὣς τώγε κλαίοντε καὶ προσαυδήτην βασιλῆα·** **5)** ἡ ἀντων. εὕρηται κ. ἐν τισι πτώσεσιν ἐν ἐπιρρ. χρ., οἷον δοτ. **τῇγε** ἐνταῦθα, ἐδῶ, εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον : αὐτ.Ζ 435 **τρὶς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι·** || ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **τόγε** διὰ τοῦτο, δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων : αὐτ.Ε 827, αὐτ.Ὀδ.Ρ 401 **μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἅζευ τόγε μήτε τιν' ἄλλον.**

ὀγιά πρόθ. μσν. δημ. ἐπεκτεταμένος τ. τοῦ γιὰ βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,443 **ἤμνογε καὶ τοῦ φίλου ντου ὀγιὰ νὰ τοῦ πιστεύῃ**, αὐτ.2,282,αὐτ.3,1460.

Ὄγκα (ἡ) κ. **Ὄγγα** ἐπιχώριος ἐν Θήβαις ὀνομ. τῆς Ἀθηνᾶς : Αἰσχ.Ἑπτ.487, Παυσ.9,12,2.

ὀγκαῖος-α-ον μτγν. ποι., θηλ. κ. -η ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ὄγκαν, ἤτοι τὴν Ἀθηνᾶν, ὡς ἐκαλεῖτο ἡ θεὰ ἐν Θήβαις, ὁ τῆς Ὄγκας : Νόνν.Δ 5,70 **Ὀγκαίη πύλη** (πύλη τις τῶν Θηβῶν ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τῶν φωνῶν ἃς ἐξέβαλλεν ἡ Ἀθηνᾶ ὅτε εἶχε μεταμορφωθῇ εἰς βοῦν).

ὀγκᾰλέω αἰολ. τ. τοῦ ἀνακαλῶ-έω βλ.λ. : Σαπφ. Συμπ.20c,5.
ὀγκανίζω νεώτ. ἀμτβ. ὀγκῶμαι βλ.λ.
ὀγκάνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **ὀγκανισμός** ὀγκηθμὸς βλ.λ.
ὀγκανισμός (ὁ) νεώτ. ὀγκάνισμα βλ.λ.
ὀγκαρυσσέτω αἰολ. τ. τοῦ γ' ἑν. τῆς προστ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ἀνακηρύσσω βλ.λ. : Ἐπιγρ.
ὄγκη Ἡσ. «γωνία, μέγεθος».
ὀγκηθμητικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀγκηθμόν, **ὁ** ὀγκώμενος : Νικ.Βυζ. ἐν Mi.105,781 **ὥσπερ ἡμίονος οὔτε χρεμετιστικόν ἐστιν οὔτε ὀγκηθμητικόν.**
ὀγκηθμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. φωνή, κραυγὴ ὄνου, ὀγκάνισμα, γκάρισμα : Λουκ.Ὄν.15 **ὁ δέ μοι γέλως ὀγκηθμὸς ἦν,** Γλωσσ.· **2)** ἐπὶ τοῦ βοός, **ὁ** μυκηθμός : Νόνν.Δ 5,71.
ὄγκημα-ατος (τὸ) γλωσσ. ὀγκηθμὸς βλ.λ.2).
ὀγκηρός-ά-όν (ὄγκος 2) ὁ ἔχων ὄγκον, ὀγκώδης, ἐξῳδηκώς, πρησμένος : Ἱππ.Ἀγμ.24 **ὀγκηρότερα ὀστέα,** αὐτ.Ἄρθρ.13· **2)** μτφ. ὁ πομπώδης : Δημήτρ.176 **ὀγκηρὸν ὄνομα,** Λογγῖν.Ὕψ.3,1 **ἐν τραγῳδίᾳ, πράγματι ὀγκηρῷ** φύσει· **3)** τὸ οὐδ. **ὀγκηρόν** ὡς οὐσ. κομπορρημοσύνη, στόμφος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1127b,24 **οὐ γὰρ κέρδους ἕνεκα δοκοῦσι λέγειν, ἀλλὰ φεύγοντες τὸ ὀγκηρόν·** **4)** τὸ οὐδ. ἐν συγκρ. **ὀγκηρότερον** ὡς ἐπίρρ. ἐν **φρ. ὀγκηρότερον διάγειν** ζῆν μετὰ μείζονος ὄγκου, μετὰ μείζονος τύφου : Ξεν.Ἑλλ.3,4,8 **τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων.**
ὄγκησις-εως (ἡ) μτγν. ὀγκηθμὸς βλ.λ.1) : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.21, Αἰλ.Ζ 5,50.
ὀγκηστής (ὁ) μτγν. ὁ ἐκβάλλων ὀγκηθμούς, ὁ ὀγκώμενος: Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,301, Ἐπιγρ.π.Γαλ.Προτρ.13.
ὀγκηστικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ ὀγκᾶσθαι : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.357 **ὄνου τοῦ ὀγκηστικοῦ.**
ὀγκία (ἡ) μσν. κ. ὀγκιά (Ἐρωτόκρ.4,588) δ. τ. τοῦ οὐγγία βλ.λ. : Ἐπίχ.203, Σώφρ.151· **2) ὀγκίαι·** Ἡσ. «θημῶνες, χώματα, σιδηροθήκη».
ὀγκίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄγκος βλ.λ. μικρὸς ὄγκος· **2)** βοταν. γένος ἐπιφύτων φυτῶν ἐκ τῶν **ὀρχεοειδῶν·** **3)** ζῳολ. γένος γαστεροπόδων ἐκ τῶν **πνευμονιδῶν.**
ὀγκινίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ ὄγκινος βλ.λ. : Ἀν. Βοασσ.4,202.
ὄγκῖνος (ὁ) (λατ.) μτγν. ἄγκιστρον, ἁρπάγη : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.431, αὐτ.Νεφ.178 **ὀβελίσκον κάμψας, ὥσπερ ὄγκινον·** **2)** μέρος τῆς ἀκίδος τοῦ **βέλους** : Πολυβ.1,137 **καὶ τῆς ἀκίδος ὄγκινοι μέν, οἱ πρὸς τῷ καλάμῳ·** **3)** κολαστήριον ὄργανον ὅμοιον πρὸς ὄνυχας γαμψωνύχου ὀρνέου : Ἀπόκρυφ Πράξ.Φιλίππ 34, Πράξ.Φιλίππ.π.Ἑλλαδ.18.
ὀγκινωτός-ή-όν νεώτ. ὁ φέρων ὄγκινον βλ.λ.1), ἄκρον ὡπλισμένον δι' ἀγκιστρωτῶν ὀδοντίων : **ὀγκινωτὸς ἧλος** (εἰδικὸς ἧλος διὰ τὴν κάρφωσιν τῆς ξυλώσεως τῶν πλοίων)· δημ. χάρπα.
ὄγκιον (τὸ) (ὄγκος 1) κ. **ὀγκίον** (Ἡσ.) θήκη ἢ δοχεῖον, κιβώτιον, ἐν ᾧ ἐφυλάττοντο αἱ ἀκίδες τῶν βελῶν, ὡς καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα σιδηρᾶ, πελέκεις κτλ. : Ὀδ.Φ 61 **ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός,** Ἑρμιππ.16, Πολυβ.10,165, Ἡσ.
ὀγκογραφία (ἡ) νεώτ. γραφικὴ ἀναπαράστασις τοῦ ὄγκου σώματός τινος, ὡς τῆς καρδίας, διὰ τοῦ ὀγκογράφου.
ὀγκογράφος (ὁ) νεώτ. αὐτόματος συσκευὴ δεικνύουσα τὰς περὶ τὸν ὄγκον σώματός τινος μεταβολάς, τὰς διὰ τοῦ ὀγκομέτρου σημειοῦσα.
ὀγκοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀγκώδης βλ.λ. : Ἑρμεί.Φαῖδρ.110A.
ὀγκόλιθος (ὁ) νεώτ. λίθος μεγάλων διαστάσεων ἐξαχθεὶς ἀκέραιος ἐκ τῶν λατομείων· ‖ γεν. πᾶς ὀγκώδης λίθος ἀκατέργαστος.
ὀγκολογία (ἡ) νεώτ. τὸ τμῆμα τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας ἢ νοσολογίας τὸ ἐξετάζον τοὺς ὄγκους ἤτοι τὰ νεοπλάσματα.
ὀγκολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν ὀγκολογίαν.
ὀγκολογῶ-έω ἀρχ. λεξ. ὁμιλῶ ὑποκώφῳ φωνῇ, γογγύζω· Ἡσ.
ὀγκόμασθος-ον μσν. ὁ ὀγκώδεις, μεγάλους μαστοὺς ἔχων : Μαλάλ.1 134.
ὀγκομετρία (ἡ) νεώτ. κ. ὀγκομετρικὴ προσδιορισμὸς διὰ μετρήσεως τοῦ ὄγκου σώματός τινος ἢ τοῦ μεγέθους τῶν ἐν τῷ σώματι σπλάγχνων.
ὀγκομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναγόμενος πρὸς τὴν ὀγκομετρίαν, ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν μέτρησιν τῶν ὄγκων.
ὀγκόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται ὁ ὄγκος στερεῶν σωμάτων καὶ εὑρίσκεται ἡ πυκνότης αὐτῶν· **2)** ὄργανον δι' οὗ μετροῦνται αἱ παραλλαγαὶ περὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος, ἰδίως ἥπατος, σπληνὸς κτλ.
ὀγκόμματος-ον μσν. ὁ ἔχων μεγάλους καὶ προέχοντας ὀφθαλμούς : Ἰσ.Πορφ. ἐν Ἀλλατ.Ἐκλ.3,16.
ὀγκόπαγος (ὁ) νεώτ. τεράστιος παγὼν ἐπιπλέων εἰς τὰς ἀρκτικὰς καὶ ἀνταρκτικὰς θαλάσσας.
ὀγκοπελεθίαν Ἡσ. «πέλεθον οὖσαν».
ὀγκοποιῶ-έω σχόλ. ὀγκῶ βλ.λ. : Σχόλ.Ἑρμογ.εἰς Ρήτ.7,963W **τῇ περιβολῇ πλεονάζει Δημοσθένης ἐν τῷ ὀγκοποιεῖν καὶ ἐπαίρειν τὸν λόγον,** Γλωσσ.
ὄγκος (ὁ) (I) ἀγκών, κύρτωμα βλ.λ.· ὅθ. κτ. πληθ. ὄγκοι τὰ ἑκατέρωθεν τῆς αἰχμῆς τοῦ βέλους ἀγκιστρωτὰ πλάγια ἄκρα, πρβλ. Ἡσ. «οἱ πώγωνες τῶν ἀκίδων» : Ἰλ.Δ 151 **ὡς δὲ ἴδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,** αὐτ.214, Φιλόστρ.Εἰκ.2,23 ὄγκοι **τοῦ βέλους·** μτγν. κ. καθ' ἑν. : Ὀνήσανδρ. 19,3· **2) οἱ τῆς νεὼς ὄγκοι** οἱ ὑποστάται, οἱ γωνιόστυλοι βλ.λ. : Μοσχί.π.Ἀθήν.5,208B **πύργοι σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις.**
ὄγκος (ὁ) (2) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπὸ σώματός τινος στερεοῦ, ὑγροῦ ἢ ἀερίου καταλαμβανόμενος, πληρούμενος χῶρος, ἀντίθ. τὸ κενόν : Ἀριστλ.Φυσ.203b,28 **ὥστ' εἴπερ μοναχοῦ καὶ πανταχοῦ εἶναι τὸν ὄγκον·** **2)** τὸ σχῆμα ὅπερ λαμβάνει ἢ ἔχει σῶμά τι ἔν τινι χώρῳ : Παρμ 8,43 **σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ·** **3)** ἡ μᾶζα, τὸ μέγεθος, αἱ διαστάσεις σώματος στερεοῦ, ὑγροῦ ἢ ἀερίου πληροῦντος ἢ καταλαμβάνοντος χῶρον : Ἐμπ.20,1 **μελέων ἀριδείκετον ὄγκον,** αὐτ.100,13, Ξεν.ΚΠ 6,2,32 **τούτων** (τῶν σκευῶν) **ὁ ὄγκος μικρότατος, - κατέπεσεν ὄγκος χώματος, - ὁ ὄγκος τοῦ ὑψώματος·** ‖ ἐπὶ πόλεως, μέγεθος, ἔκτασις : Πλάτ.Πολιτ 591B **σμικρᾶς πόλεως ὄγκος·** **4)** ἄθροισμα, σύνολον, ποσότης, σωρὸς ὁμοειδῶν πραγμάτων ἀποτελούντων ἐξόγκωμά τι : Ἡρ. 4,62 **ἀνενείκαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν φρυγάνων·** ‖ ὅθ. χαρακτηριστικὸν μεγάλου ποσοῦ, μεγάλου ἀριθμοῦ : Πλάτ.Νόμ.959C **τὸν τῶν σαρκῶν ὄγκον, - ὄγκος ἐπίπλων ἄνευ καλαισθησίας κατεσκευασμένων·** ‖ κ. ἐπὶ ἀριθμῶν : αὐτ.737C **τὸν αὐτὸν ὄγκον τοῦ ἀριθμοῦ** (τὸ αὐτὸ σύνολον, τὸ αὐτὸ ἄθροισμα τοῦ ἀριθμοῦ)· **5)** γεν. μέγεθος : αὐτ.Πολ.373B **ὄγκου ἐμπληστέα καὶ πλήθους,** Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,6 **ὄγκοις καὶ μέτροις τὴν τοῦ παρέχοντος διάθεσιν κρίνομεν·** ‖ κ. μσν. τὸ παρὰ φύσιν, τὸ ἀσύνηθες μέγεθος· πρβλ. Πολυβ.7,312 «ἔστιν δ' ὅτε καὶ τὴν ὑπὲρ τὸ κατὰ φύσιν αὔξησιν ὄγκον καλοῦσι» : Γεωπ.14,7,9 **τοῖς ὄγκοις μεγάλαι καὶ περιττοδάκτυλοι·** **6)** οἴδημα, ἐξόγκωμα : Ἱππ.Ἄρθρ.26 **ὄγκος μαλθακός,** Ἀριστλ.Ζ 515b,1 **ὥστ' ἐν τοῖς σφόδρα λελεπτυσμένοις πάντα τὸν ὄγκον φαίνεσθαι πλήρη φλεβίων·** ‖ νεώτ. ἰατρ. πᾶσα εὐμεγέθης ἐξοχὴ ἀνα-

πτυσσομένη που τοῦ σώματος. Ἰδίᾳ μᾶζα μόνιμος νεοπλάστου ἱστοῦ παθολογικῶς σχηματιζομένη εἰς μέρος τι ἢ ὄργανον τοῦ σώματος, ἄ. νεόπλασμα : **ὄγκος καλοήθης** (νεόπλασμα ἐξ ἀώρων, ἤτοι ἀμεταπλάστων, ἐμβρυϊκῶν κυττάρων), - **κακοήθης** (τὸ ἐξ ὡρίμων ἐμβρυϊκῶν κυττάρων νεόπλασμα),-**λευκὸς** (ἡ φυματιώδης ὀρθρῖτις)· ‖ ἄρσις σωματική, διάτασις, φύσωσις : Διοκλ.ἀπ.43· ‖ **γαστρὸς ὄγκος** (ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ ἐμβρύου καὶ τῆς ὡς ἐκ τούτου διογκώσεως τῆς κοιλίας) : Εὐρ.Ἴων 15· **7**) μτγν. θύσανος ἐξερχόμενος κόμβου : Πολυδ.4,133· **8**) σταθμικὸν βάρος : Σοφ.Ἠλ.1142, Πλούτ.Φωκ.243 **ὡς γὰρ ἡ νομίσματος ἀξία πλείστην ἐν ὄγκῳ βραχυτάτῳ δύναμιν ἔχει**· **9**) κτ. πληθ. ὑλικαὶ οὐσίαι, σώματα : Ἀριστλ.Μετ.1085a,12, αὐτ.1089b,14· ‖ μτγν. τὸ ἀνθρώπινον σῶμα : Πλούτ.Ἠθ.653F, Ῥοῦφ.Ἀνατ.30 **τῆς χολῆς ἀναχεομένης εἰς τὸν ὄγκον**, Σωρ.1,26, Γαλ.1,272· **10**) μτφ. ἐπὶ τῆς φωνῆς, τὸ μέγεθος, τὸ ποσὸν αὐτῆς : Ἀριστλ.Ἀκουστ.804a,15· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ μύθου : Πλάτ.Πολιτ.277B **θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου** (ἐκτείναντες αὐτὸν εἰς θαυμαστὸν μέγεθος)· ‖ κ. ἐπὶ αἰσθημάτων : αὐτ. Νόμ.843B **ἔχθρας ὄγκον μέγαν ἐντίκτουσαι**· ‖ κ. ἐπὶ φροντίδων : Συνέσ.Ἐπιστ.105 **πῶς οὖν οὐκ εἴη . . ἐνέγκαι τοσοῦτον ὄγκον φροντίδων;**· ‖ **ὄγκος δόξης** μεγάλη δόξα : Ἀλεξ.π.Ἀθήν.1,21D **φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοις εὖ δόξης τιν' ὄγκον**· **11**) ὁμ. μτφ. σπουδαιότης, μέγεθος, ὑπερηφάνεια : Σοφ.Τρ.817 **ὄγκος ὀνόματος μητρῷος**, Εὐρ.Τρῳ.1158, αὐτ.Φοίν.717, αὐτ.Ῥῆσ.760· ‖ κ. ἐν κακῇ σημ. ἔπαρσις, ἀλαζονεία : Πλάτ.Ἀλκ.1,121B, Ἰσοκρ.1,30 **ὁ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκος**, ΚΔ Ἑβρ. 12,1 **ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν**· ‖ φρ. **ὄγκον αἴρω** ἐπαίρομαι : Σοφ.Αἶ.129· **12**) ἐπὶ ὕφους, ἡ μεγαλοπρέπεια, τὸ ὕφος : Ἀριστλ.Ῥητ.1407b,26 **ὄγκος τῆς λέξεως**, αὐτ.Ποιητ.1459b,28, Δημήτρ.36, Πλούτ.Σύγκρ.Κικ. κ. Δημ.1 **ὑπερβαλλόμενος ὄγκῳ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ τοὺς ἐπιδεικτικούς**· ‖ κ. ἐν κακῇ σημ. στόμφος : αὐτ.Ἠθ.79B **ὁ Αἰσχύλου ὄγκος**, Λογγῖν.Ὕφ. 3,4·· **13**) ὁμ. μτφ. βάρος, ἐνόχλησις : Σοφ.ΟΚ 1341 **βραχεῖ σὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ**· **14**) μτγν. φιλοσ. τὸ ἄτομον, ὡς ὅρος τῆς φυσικῆς : Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,16U, αὐτ.Φύσ.12G, Ἀσκληπιάδ. Πρ.π.Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,363· **15**) ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῶν μεθοδικῶν, μόριον βλλ., ἐν τῇ φρ. **ὄγκοι καὶ πόροι** : αὐτ.π.Γαλ.1,499· **16**) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἐκ τῶν διοσκορεοειδῶν.**

ὀγκότερος-α-ον κ. ὀγκότατος-η-ον παραθετ. τοῦ ἀχρ. ἐπιθ. ὀγκός, ὁ ὀγκηρότερος : Ἀριστλ. Πρ.966a,2 **σὰρξ ὀγκοτέρα**, Στράτ.ΑΠ 12,187,4 **ἀπ' ἰσχνοτάτης εἰς τάσιν ὀγκοτάτην.**

ὀγκόφωνος-ον σχόλ. ὁ βαθύφθογγος, ἐπὶ σάλπιγγος : Σχόλ.Ἰλ.Σ 219.

ὄγκρος (ὁ) δημ. κ. ὄγγρος φυμάτιον ὑπὸ τὸ δέρμα, εἶδος θηλώματος ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἐπιδερμίδος τῶν ζώων καὶ ἰδίως τῶν αἰγῶν· **2**) σταγὼν μικρά, κόμπος, ἐπὶ ὕδατος καὶ ἰδ. ἐπὶ παχυρρευστῶν ὑγρῶν : **ὄγκρο λάδι δὲν ἔχει τὸ λαδικό, - ὄγκρο βούτυρο δὲν ἔχω.**

ὀγκύλλομαι παθ. ὀγκοῦμαι, ἐξογκοῦμαι : Ἱππ. Προρρ.1,99 **κοιλίη ὀγκυλλομένη**, αὐτ.Κωακ.606· **2**) μτφ. ὄγκον περιβάλλομαι, ὑψαυχενῶ, ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι : Ἀριστφ.Εἰρ.465 **οἶ' ὀγκύλλεσθε**, Ἀθήν.9,382B **καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ.**

ὀγκύλον Ἡσ. «σεμνόν, γαῦρον».

ὀγκυλοῦμαι ὀγκυλλοῦμαι βλ.λ. : Ἱππ.π.Ἐρωτιαν.· **2**) Φώτ. «ὠγκυλωμένος, ὑπερήφανος».

ὀγκῶ-όω (ὄγκος (2)) κ. νεώτ., δημ. ὀγκώνω, ἀόρ. ὤγκωσα (Λογγῖν.Ὕφ.28,2), ἀπαρφ. ὀγκῶσαι (Ἀριστφ.Σφ.1024), μτχ. ὀγκώσας (Εὐρ.Ἀνδρ.320), **μέσ.** κ. παθ. ὀγκοῦμαι (αὐτ.Ἑκ.623), α' πληθ. μέσ. **μέλλ. ὀγκωσόμεθα** (Ἀριστφ.Βάτρ.703), παθ. ἀόρ. **ὠγκώθην** (Βάβρ.86,5), ἀπαρφ. **ὀγκωθῆναι** (Εὐρ.Ἴων 388), μτχ. **ὀγκωθείς** (Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,4), παθ. παρακ. **ὤγκωμαι** (Πορφ.Γνῶμ.33, Δαμάσκ.Πρ.140), μτχ. **ὠγκωμένος** (Ξεν.Ἀπ.1,2,25), (ποι. λ. κ. μτγν., π. Ἀττ. πεζ. μ. ὁ παθ. παρακ. κτ. μτχ.) ἐγείρω, εἰς ὕψος αἴρω, ἀνεγείρω : Ἀλέξ.Αἰτ.3,33 **ἠρίον ὀγκώσει τὸ μεμορμένον**, Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,9 **ὤγκωσεν τάδε σήματα**· κ. παθ. : Εὐρ.Ἴων 388 **τάφῳ ὀγκωθῆναι**· ‖ ὁμ. κ. ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου, τοῦ μνημείου : Εὔφορ.ΑΠ 7,651, Ἑλλ.Ἐπιγρ.233,4 **ὀστέα δ' ὀγκωθεὶς . . ἔδεκτο τάφος**· **2**) κ. νεώτ. μεγεθύνω, διαστέλλω, αὐξάνω κατ' ὄγκον, φουσκώνω : Ἀριστλ.Ὕπν.457a,13 **τὸ πνεῦμα τὰς φλέβας ὀγκοῖ**, αὐτ.Πρ.936b,11· ‖ ὁμ. κ. παθ. : Βάβρ.86,5 **γαστὴρ ὠγκώθη** (ἐξωγκώθη ἐκ πολυφαγίας), αὐτ.111, 19, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.7,16,3, Ἀρισταίν.32,3 **τῆς γαστρὸς ὀγκουμένης**, Βαλαωρ.Στιχουργ.4,62 **τὸ βαρημένον στῆθός του ὀγκοῦται, - ὀγκοῦται τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ**· ‖ μτφ. νεώτ. αὐξάνω τι εἰς ἔντασιν, μ. τὸ παθ. : **ὀγκοῦται ἡ λαϊκὴ δυσφορία - ἡ ἀγανάκτησις**· ‖ συντελῶ ὥστε τι νὰ γίνῃ ὀγκωδέστερον : Ἑρμητ.8,3· ‖ παθ. καθίσταμαι ὀγκωδέστερος : Πορφύρ.Γνῶμ.33, Δαμάσκ. Ἀρχ.140· **3**) μτφ. τιμῶ, μεγαλύνω : Εὐρ.Ἀνδρ. 320 **βροτοῖς .. βίοτον ὀγκώσας μέγαν**· ‖ δθ. ἀνυψῶ, ὑπερεπαινῶ τι : αὐτ.Ἡρακλ.195 **τὸ δ' Ἄργος ὀγκῶν, οἷά περ καὶ νῦν λέγεις**· ‖ ἐπὶ ὕφους λόγου, συνήθ. ἐπὶ ἐνν. ψόγου, ὀγκῶδες, πομπῶδες ποιῶ : Λογγῖν.Ὕφ.28,2 **ὤγκωσε τὴν νόησιν**· ‖ ἐξυψῶ, ἀντίθ. ταπεινῶ : Πλούτ.Ἠθ.616E **τοὺς μὲν ταπεινοῦντες, τοὺς δὲ ὀγκοῦντες**· ‖ φρ. **ὀγκῶ τὸ φρόνημα** ὑπερηφανεύομαι : Ἀριστφ.Σφ. 1024 **οὐκ ἐκτελέσαι φησὶν ἐπαρθεὶς οὐδ' ὀγκῶσαι τὸ φρόνημα**· ‖ δθ. τὸ μέσ. ὑπερφρονῶ, ἀλαζονεύομαι : αὐτ.Βάτρ.703 **εἰ δὲ τοῦτ' ὀγκωσόμεθα κἀποσεμνυνούμεθα**· ‖ ὁμ. κ. τὸ παθ. ὄγκον περιβάλλομαι, ἐπαίρομαι, φουσκώνω : Σοφ. ἀπ.942 **ὀγκωθεὶς χλιδῇ**, Εὐρ.Ἠλ.381, αὐτ.ἀπ.822 **δῶμα πλούτῳ δυσσεβῶς ὠγκωμένον**, Ξεν.Ἀπ.1,2, 25 **ὠγκωμένῳ ἐπὶ γένει**· ‖ σπαν. μτ. μτχ. : Εὐρ. Ἑκ.623 **ὀγκούμεθα ὁ μέν τις . ., ὁ δὲ . . τίμιος κεκλημένος**· **4**) ῥηματ. π. ὄγκωμα, ὄγκωσις, ὀγκωτός, ὀγκωτικός.

ὀγκώδης-ους-ες (1) [ὄγκος, εἶδος] κ. νεώτ. ὁ μέγαν ὄγκον ἔχων, ὁ καταλαμβάνων πολὺν χῶρον, φουσκωμένος, παχύς, χονδρός : Ξεν.Ἱππ.1,12 **πλευρὰ ἡ . . πρὸς τὴν γαστέρα ὀγκωδεστέρα**, Ἀριστλ. ΖΜ 674b,24 **πρὸ τῆς ποικιλίας αὐτοῦ** (τοῦ οἰσοφάγου) μέρος τι ὀγκῶδες, Μωραΐτ.1,185 **ἀχθοφορικῶς τοποθετῶν ὀγκώδεις λίθους, - βιβλίον εἰς δύο ὀγκώδεις τόμους**· ‖ ὁ τὰς διαστάσεις μέγας, ὁ εὐμεγέθης, ὁ μέγας : Ἀριστλ.ΖΜ 694a,11 **τοὐναντίον τὰ σώματα ὀγκώδη, διὸ βαρέα ἐστίν**, αὐτ.ΖΓ 749b,32· **2**) μτφ. ὁ ἐπηρμένος, ὁ πεφυσιωμένος, ὁ γαυριῶν : Πλάτ.Μέν.90A **οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής, ἀλλὰ κόσμιος καὶ εὐσταλὴς πολίτης**· ‖ κ. ἐπὶ χοροῦ, ὁ μεγαλοπρεπής, ἐντυπωσιακός : Ἀθήν.1,20E **ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις ὀγκώδης παθητική τε καὶ πολύκοπος**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς αἰολικῆς ἁρμονίας: αὐτ.14,624D **τὸ δὲ τῶν Αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον** καὶ **ὀγκῶδες**· ‖ ὁ πομπώδης : Φιλόδ.Ποιημ.5,5 **ὀγκώδη ποιήματα**· ‖ τὸ οὐδ. **ὀγκῶδες** (τὸ) ὡς οὐσ. ὁ στόμφος : Διον.Ἀλ.Δειν.7 **τῆς κατασκευῆς** τὸ **τραγικὸν καὶ ὀγκῶδες**· **3**) ὁμ. μτφ. ὁ βαρύνων πλειότερον, ὁ πληρέστερος : Ἀριστλ.Ποιητ.1459b, 35 **τὸ ἡρωϊκὸν . . ὀγκωδέστερον τῶν μέτρων**· **4**) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων διπτέρων ἐκ τῶν ἀσιλιδῶν.

ὀγκώδης-ους-ες (2) (ὄγκῶμαι) μτγν. ὁ ρέπων εἰς τὸ ὀγκᾶσθαι, ὁ ὀγκώμενος : Αἰλ.Ζ! 12,34.
ὄγκωμα-ατος (ὀγκῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐξόγκωσις, ἐξόγκωμα, ἔπαρμα, πρήξιμο : Γαλ.16,720, Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.540 **τὰ ὑπώτια, ἅ ἐστιν ὑπὸ τῶν ὄφεων τὰ ὀγκώματα**· || νεώτ. ἀνατομ. **ὄγκωμα αὐχενικὸν** (ἐφήμερον κύρτωμα, ὅπερ σχηματίζει ὁ ἐπιμήκης ἄξων τοῦ ἐμβρύου, ἀναφαίνεται δὲ ἰσοϋψῶς ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ βραδύτερον σχηματίζεται ὁ αὐχήν), - **λαγονοκτενικὸν** (πρόμηκες ἔπαρμα κείμενον ὑπερθεν τῆς κοτύλης τοῦ ἀνωνύμου ὀστοῦ τῆς πυέλου), - **ὀμφαλικὸν** (προέχουσα κυκλοτερὴς ζώνη τοῦ δέρματος, ἥτις περιβάλλει τὸ ἐντὸς τοῦ ὀμφαλοῦ κείμενον δέρμα), - **ὀγκώματα βραχιόνια** (ἐπάρματα δύο ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ βραχιονίου ὀστοῦ), -**ἰνιακὰ** (ἐπάρματα ἀμβλέα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς κόγχης τοῦ ἰνιακοῦ ὀστοῦ), - **μετωπιαῖα** (τὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τοὺς μετωπιαίους λοβοὺς τοῦ ἐγκεφάλου), - **βρεγματικὰ** (τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ θόλου τοῦ κρανίου)· **2**) μτγν. κ.μσν. ἀγκὼν βλ.λ., πιθ. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ἀγκῶνα : 'Ορειβ.45,15,1, Εὐστ.1397,5.
ὀγκῶμαι-ἀομαι ὀγκανίζω, γκαρύζω, ἐπὶ ὄνου : Θεόπομπ.Κωμ.4, 'Αριστλ.Ζ! 609a,33 **κἂν ὀγκήσηται** (ὁ ὄνος), **ἐκβάλλει τὰ ᾠὰ καὶ τοὺς νεοττοὺς** (τοῦ αἰγίθου), Καλλ.Αἰτ.'Οξυρ.2079,31, Λουκ.'Ενάλ. Δ 1,4 **ὄνον ἄν τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε.**
ὀγκώνω δημ. τ. τοῦ ὀγκῶ βλ.λ.
ὄγκωσις-εως (ἡ) (ὀγκῶ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀγκῶ, αὔξησις κατ' ὄγκον, ἐξόγκωσις, φούσκωμα : 'Αριστλ.'Αναπν.480a,3, Σωρ.2,20· || νεώτ. παθολογικὴ κατ' ὄγκον αὔξησις οἱουδήποτε μέρους τοῦ σώματος, ἐξοίδησις.
ὀγκωτικός-ή-όν μτγν. ὁ παρέχων ὄγκωσιν, ὁ ἐνισχύων τὸν ὄγκον, ὁ ἐνισχυτικός, ἀμφ. ἀνάγν. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 2,164,17 **ὀγκωτικὸς τῶν πραγμάτων.**
ὀγκωτός-ή-όν (ὀγκῶ) μτγν. ὁ κατὰ μέγεθος ηὐξημένος, ὑψωμένος, ὁ φουσκωτός : Στατύλλ.ΑΠ 9,117 **ὀγκωτοῦ τάφου**· || ὁ εἰς σωρὸν κατεσκευασμένος : 'Ελλ.'Επιγρ.234 **ὀγκωτὴ κόνις.**
ὀγλήγορα ἐπίρρ., μσν., δ.τοῦ τ. γλήγορα βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.1,1328 **κι ὀγλήγορα γιαγέρνει,** Σολωμ. ὁ Θάνατος τοῦ βοσκοῦ 14 **τὸ χαρούμεν' ἄνθι τῆς νιότης μας τῆς τρυφερῆς ὀγλήγορα ἐμαράνθη.**
ὀγληγοράς (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν συνέκιον βλ.λ. τὸ κοινόν.
ὀγλήγορος-η-ο μσν. δημ. δ. τοῦ γλήγορος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.2,1051 **κι ἐκεῖνος πάλ' ἀνάδια ντου ὀγλήγορος σιμώνει.**
ὀγμεύω (ὄγμος) ὄγμον, διεύθυνσιν ἢ γραμμὴν εὐθεῖαν ποιῶ, κινοῦμαι κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, κυρ. ἐπὶ γεωργῶν ἀροτριώντων ἢ θεριζόντων· 'Ησ. ἐν λ. ὄγμος· || μτ. δοτ. προσ. βαδίζω πρό τινος ἐν σειρᾷ : Ξεν.ΚΠ 2,4,20 **τὸ πλῆθος τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἱππέων ὤγμευον αὐτῷ**· **2**) μτφ.·ἐν φρ. **ὀγμεύω στίβον** μετὰ κόπου σύρω τοὺς πόδας μου, βαδίζω μετὰ δυσκολίας, ἐπὶ χωλοῦ ἀνθρώπου, μτ. αἰτ. : Σοφ.Φιλ.163 **φορβῆς χρείᾳ στίβον ὀγμεύει τόνδε πέλας που.**
ὄγμος (ὁ) κ. ὦγμος (πάπ.) γραμμή, σειρά, ἰδ. ἡ διὰ τοῦ ἀρότρου ἀγομένη αὔλαξ ἐν τῷ ἀγρῷ : 'Ιλ.Σ 548 **τοὶ δὲ στρέφασκον ἀν' ὄγμους** (σχόλ. «ὄγμους, τὰς ἀπ' εὐθείας τοῦ ἔργου διεξόδους φησί, τὰς αὔλακας»), 'Υμν.Δήμ 455 **πίονες ὄγμοι**· || λωρὶς καλλιεργημένου ἀγροῦ : Πάπ. βούλομαι **μισθώσασθαι ἀρούρας ἓξ ἐν ὤγμοις δυσὶ** εἰς σποράν χόρτου· **2**) ἡ κατ' εὐθὺ τάξις τοῦ θερισμοῦ, τὸ ἐπίστιχον ἔργον τῶν θεριστῶν, ἡ σειρά, ἣν κάμνει ὁ θερίζων : 'Ιλ.Λ 68, αὐτ.Σ 552 **δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον . . πῖπτον,** αὐτ.557, Θεόκρ. 10,2 **οὐ τεὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ**· **3**) ἐπὶ **τῶν οὐρανίων σωμάτων**, τροχιά, πορεία, οἷον ἐπὶ **τῆς σελήνης** : 'Υμν.'Ομ.32,11 **ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος** (τῆς σελήνης) (ὅταν ἡ τροχιὰ αὐτῆς συμπληρωθῇ καὶ οὕτω ἀποτελεσθῇ πλήρης κύκλος)· || κ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : 'Αρατ.749 **ἠέλιος μέγαν ὄγμον ἐλαύνων**· **4**) **ὄγμος ὀδόντων** ὀδοντοστοιχία : ΑΠλ.4,265· **5**) μτφ. ἐν φρ. **ὄγμος κακοῦ** . . γήρασος ἐρρυτιδωμένον γῆρας : 'Αρχίλ.110(94) **ὄγμος κακοῦ δὲ γήραος καθαιρεῖ.**
ὀγούρι (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ γούρι βλ.λ.
ὀγρός-ή-ό δημ. δ. τ. τοῦ ὑγρὸς βλ.λ.
ὄγυρον . 'Ησ. «ἱμάτιον, οἱ δὲ μάτσιον».
ὀγχέω πιθ. ἐσφ. γρ. δωρ. τ. τοῦ ὀκχέω, ὀχέω ἐν Λυκόφρ.64, αὐτ.1049 ὄκχος.
ὄ(γ)χνη (ἡ) τὸ φυτὸν ἀπιδέα βλ.λ. ἡ κοινή, ἀχλαδιά : 'Οδ.Η 115 **ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,** αὐτ.Λ 589, αὐτ.Ω 234, Θεόφρ.Φ! 2,5, 6, Θεόκρ.1,134, αὐτ.7,144 **ὄχναι μὲν παρὰ ποσσί, παρὰ πλευραῖσι δὲ μᾶλα,** Νίκ.Θηρ.513, Ρούφ. Νεφρ.Κυστ.14,6· **2**) ὁ καρπὸς τῆς ἀπιδέας, ἄπιον : 'Οδ.Η 120 **ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει.**
ὄγχνια 'Ησ. «ἄπιον».
ὄδα κ. **ὀδάβα** 'Ησ. «**φορτία ἢ ὤνια**» (κῶδ. ὀδαφορτία, ὠνία).
ὄδαγμα 'Ησ. «βρῶμα».
ὀδαγμός (ὁ) (ὀδάξομαι) ποι. δῆξις, κνησμός, δημ. φαγούρα : Σοφ.Τρ.770 **ἦλθε δ' ὀστέων ὀδαγμὸς ἀντίσπαστος** (οὕτως ἐν τοῖς χειρογρ.· π. Φώτ. ὅμως ἀπαντᾷ ἡ λ. ἀδαγμός, δι' ἧς οἱ νεώτ. ἐκδόται ἀντικαθιστῶσι τὴν πρώτην).
ὀδᾱγός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὁδηγός : Γεωπ.18,17,8,Φώτ.
ὀδαγωγός (ὁ) νεώτ. ὀδογέφυρα βλ.λ.
ὀδαῖος-α-ον (ὁδός) Φώτ. «ἐνόδιος, ἐπὶ τοῦ 'Ερμοῦ» (ἐκτὸς ἂν ᾖ δ.ἀνάγν.)· **2**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὀδαῖα ὡς οὐσ. πράγματα, δι' ἃ ἔμπορος ὀδεύει, ἐμπορεύματα, πραμάτειες· (σχόλιόν τι ὅμως ἑρμηνεύει τὴν λ. διὰ τοῦ ἐφόδια) : 'Οδ.Θ 163 **φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὀδαίων κερδέων θ' ἁρπαλέων,** αὐτ.Ο 445.
ὀδακτάζω μτγν. κ. **ὀδακτίζω** δάκνω, δαγκώνω : Καλλ.Δῆλ.322 **καὶ πρέμνον ὀδακτάσαι ἁγνὸν ἐλαίης χεῖρας ἀποστρέψαντας,** 'Απολλ.Ρ 4,1608, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,244 **Δωρὶς ὀδακτάζει.**
ὀδακτίζω ὀδακτάζω βλ.λ. : Διον.'Αλ.Ρωμ.14,10.
ὀδαλίσκη (ἡ) (τουρκ.) νεώτ. σύνευνος, ἡ ἐν τῷ αὐτῷ κοιτῶνι κοιμωμένη· **2**) θαλαμηπόλος ἔχουσα ἰδιαιτέρας σχέσεις μετὰ τοῦ σουλτάνου· || παλλακὴ βλ.λ.· **3**) χορεύτρια σκηνικῶν χορῶν.
ὀδάξ ἐπίρρ. (πρβλ. ὀδούς, δάκνω) διὰ τῶν ὀδόντων, δάκνων, μὲ τὰ δόντια, δαγκωτά : 'Ιλ.Λ 749 **ὀδὰξ ἕλον οὖδας** (σχόλ. «τοῖς ὀδοῦσι τὴν γῆν ἔδακον», ἐπὶ ἀνθρώπων διατελούντων ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου), αὐτ.Β 418, 'Οδ.Α 381 **ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες** (δάκνοντες σφικτὰ μὲ τοὺς ὀδόντας τὰ χείλη· ἔκφρασις ἐμμόνου θυμοῦ καὶ μεγάλης ὀργῆς)· ἀρχ. παροιμ. φρ. **πύξ, λὰξ καὶ ὀδάξ**· || ἡ λ. συχν. ἐν ἐκφορᾷ μτ. ρ. συγγενοῦς σημ. · Κρατῖν.164 **ἀποδάκνειν ὀδάξ,** 'Αριστφ.Σφ.164 **διατρώξομαι ὀδὰξ τὸ δίκτυον** (ἂν τὸ χωρίον ἐν Διογ. Κυν.π.Διογ.Λ 6,79 **κυνὸς ἄγριον ὀδὰξ ἔχῃ** ὀρθῶς, ἡ λ. πρέπει νὰ ληφθῇ ἀντὶ τοῦ ὀδούς).
ὀδαξησμός (ὁ) νεώτ. (ἐν κῶδ. συχν. **ὀδαξισμός**) ὀδαγμὸς βλ.λ. : 'Ιππ.'Αφορ.3,25, Φίλ.2,301, Διοσκ.2, 72 **ὀδοντιάσεις ὠφελεῖ καὶ τοὺς τῶν οὔλων ὀδαξησμοὺς ἐπὶ παίδων,** Πλούτ.'Ηθ.769E, 'Αρετ.'Οξ. Νούσ.1,2 **ἄλυπον ὀδαξησμόν,** Αἰλ.Ζ! 1,38, 'Αρτεμίδ.Δαλδ.5.67· || νεώτ. ἰατρ. αἴσθημα παραγόμενον ἐκ λειτουργικῆς διαταραχῆς τῶν νεύρων τοῦ δέρματος, μὴ ἐξαρτώμενον δὲ ἐκ καταφανοῦς δερματικῆς βλάβης.
ὀδαξητικός-ή-όν μτγν. ὁ προκαλῶν ὀδαξησμόν, ὁ φέρων κνησμόν, ὁ δακνώδης, ἐρεθιστικός : Πολυδ.2,110 **ὀδαξητικὸς χυμός.**

ὀδάξω κ. ὀδαξῶ-άω [Θεόφρ.Σημ.30] κ. **ἀδαξῶ -άω**, ἐξ οὗ μτχ. **ἀδαξῶν** [Ἱππ.Γυν.1,18], παρατ. **ὤδαξον** [Ξεν.Συμπ.4,28], μέσ. **ὀδάξομαι** [Ἱππ.Ἀδ.12, αὐτ.Γυν.2,171]· κ. **ὀδαξῶμαι-άομαι** [αὐτ.1,90, Διόδ.Σ 3,29, Αἰλ.ΖΙ 7,35] κ. **ὀδαξοῦμαι -έομαι** [δ. ἀνάγν. ἐν Φίλ.2,332, Διοσκ.2.124], γ' ἑν. μέλλ. **ὀδαξήσεται** [Ἱππ.Γυν.2,154], γ' ἐν μέσ. ἀορ. **ὠδάξατο** [Ἀντίφλ. ΑΠ 9,86], παθ. παρακ. μτχ. **ὠδαγμένος** [Σοφ.ἀπ. 1127], ὑπερσ. **ὠδάγμην** [Ἡσ.], Ἡσ. «τοῖς ὀδοῦσι δάκνω»· || προκαλῶ ὀδαγμόν, πόνον διὰ δήγματος : ΑΒ,340, Σουΐδ., Φώτ.· || ὁμ. τὸ μέσ. μτ. αἰτ. : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,86 **ὠδάξατο σάρκα**· **2**) ἀμτβ. αἰσθάνομαι ὀδαγμόν, πόνον ἐκ δήγματος, ὅπερ ὀδόντες προξενοῦσι : Ξεν.Συμπ.4,28 **τόν τε ὦμον πλεῖον ἢ πέντε ἡμέρας ὤδαξον**, Θεόφρ.Σημ.30· **3**) τὸ μέσ. προκαλῶ ἀμυχὰς εἰς ἐμαυτόν, γρατζουνίζομαι : Διόδ.Σ 3,29 **ὡς ὑπὸ φώρας τινὸς ἐρεθιζόμενος, μετρίως ὀδαξᾶσθαι φιλοτιμεῖσθαι**·

ὀδαξώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὀδαξητικός : Ἀρετ. Χρον.Παθ.2,9, αὐτ.11 **ὀδαξώδης εἰς ἡδονήν.**

ὀδαρός Ἡσ. «ὀκνηρός».

ὀδασμένος Ἡσ. «ὠνεῖσθαι ἐπειγόμενος».

ὀδάχα Ἡσ. «καταπύγων».

ὅδε, ἥδε, τόδε ἀντων. δεικτ. [ὁ σχηματισμὸς ταύτης ἐγένετο τῇ προσθήκῃ τοῦ ἐγκλιτ. **δε** εἰς τὴν παλαιὰν δεικτ. ἀντων. ὁ,ἡ,τὸ βλ.λ., κλινομένης κατὰ πάσας τὰς πτώσ. ὡς αὕτη], γενικ. **τοῦδε, τῆσδε**, δοτ. **τῷδε, τῇδε**, αἰτ. **τόνδε, τήνδε, τόδε**, πληθ. **οἵδε, αἵδε, τάδε** κ. **ταδή(ν)** [Ἐπιγρ.,Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.744], γενικ. **τῶνδε**, αἰολ. **τῶνδεων** [Ἀλκ. 126], ἀργ. **τῶνδεωνήν** [=τῶνδεων+ἥν] [Ἐπιγρ.], δοτ. **τοῖσδε**, ἐπ. κ. **τοῖσδε(σ)σι(ν)** [Ἰλ.Κ 462, Ὀδ.Β 47, αὐτ.Κ 268, αὐτ.Φ 93, Δημόκρ.175], ἰων. κ. **τοισίδε** [Ἡρ.1,32], θηλ. **ταῖσδε**, αἰτ. **τούσδε, τάσδε, τάδε**· ἡ ἀντων. ὡς κ. ἡ **οὗτος** ἔχει ἀντίθ. τὸ **ἐκεῖνος**, κεῖται δὲ μτ. μείζονος ἐμφάσεως τῆς **οὗτος**, εἶναι δεικτικωτέρα ταύτης καὶ ἀναφέρεται μᾶλλον διακεκριμένως **εἴς τι** παρόν, εἴς τι ὁρώμενον καὶ δυνάμενον διὰ τοῦ δακτύλου νὰ δειχθῇ : Σοφ.ΟΤ 1120 **ἢ τόνδε φράζεις ; - Τοῦτον, ὅνπερ εἰσορᾷς**· || συχν.ὅμως δὲν γίνεται ἡ διάκρισις αὕτη:αὐτ.Φιλ. 1243 **ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖσδ' ἐγὼ** ἡ δεικτικὴ αὕτη δύναμις τῆς ἀντων. γίνεται ἰσχυροτέρα καὶ μείζονα ἔμφασιν κτᾶται ἐν τοῖς **τ. ὁδί, ἡδί (ī)**, οἵτινες ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου γλῶσσαν δὲν ἀπαντῶσι π. τραγ., εἶναι ὅμως συχνότατοι **π. κωμ.** κ. ῥήτ· σπαν. εὕρηνται **κ. οἱ τ. ὁδεδί, ἡδεδί** σχηματισθέντες τῇ παρεμβολῇ τοῦ ἀντιθ. συνδ. **δέ** : Ἀριστφ.Ὄρν.18 **τὸν μὲν . . , τηνδεδί**, αὐτ.Ἐκκλ.489], οὗτος ἐδῶ, νά αὐτός ἐδῶ, ἐπὶ τόπου πρὸς δεῖξιν προσ. ἢ πράγματός τινος παρόντος ἢ ἐνώπιόν τινος ὄντος : Ἰλ.Ζ 460 **Ἕκτορος ἥδε γυνή**, Σοφ.Φιλ.1 **ἀκτὴ μὲν ἥδε τῆς περιρρύτου χθονὸς Λήμνου**, Εὐρ.Τρῳ.4, αὐτ. Ἴων.5, αὐτ.Ἑλ.1, αὐτ.Ἡρ.4, αὐτ.Βάκχ.1, Ἀριστφ. Βάτρ.1134, Πλάτ.Θεαίτ.164Ε **καὶ γὰρ οἱ ἐπίτροποι . . , βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἷς ὅδε**· || ὁμ. κ. πρὸς δεῖξιν πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἐν ἀντιθ. πρὸς ἄλλον τινά : αὐτ.Φαῖδρ.250Α, αὐτ.Συμπ.211C **ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ ἀεὶ ἐπανιέναι**· **2**) συχν. μτ. ῥ. ἐνεργ. ἐν ἐπιρρ. χρ., ἀποδοτέον διὰ τοῦ ἐνταῦθα, ἐδῶ : Ἰλ. Ε 175 **ὅς τις ὅδε κρατέει καὶ δὴ καὶ κακὰ πολλὰ ἔοργε Τρῶας** [ὅστις ἐδῶ κυβερνᾷ], αὐτ.Υ 345 **ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονός**, αὐτ.Φ 533, Ὀδ.Α 185· || συχν. π. τραγ. ἵνα δηλωθῇ ἡ εἴσοδος προσώπου ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅθ. μτ. ῥ. κινήσεως σημαντικῶν ἐν τῇ σημ. τοῦ δεῦρο βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 531 **αὐτὸς δ' ὅδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾷ**, Εὐρ. Φοίν.443 **καὶ μὴν Ἐτεοκλῆς . . ὅδε χωρεῖ** [ἰδοὺ ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ], αὐτ.Ἡρακλ.80 [ἐσφ.ἀνάγν.]· **3**) σπον. μτ. ἀντων. προσ. **ὅδ' ἐγὼ** ἰδοὺ ἐγώ, νά ἐγώ, αὐτὸν ποὺ βλέπεις : Ἰλ.Τ 140 **δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχέμεν**, Ὀδ.Α 76, αὐτ.Π 205 **ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε . . , ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν**· || ὁμ. κ. παρεμβαλλομένου τοῦ αὐτός : αὐτ.Φ 207 **ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ**, αὐτ.Ω 321· || συχν. μτ. τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντων. **τίς**, ὅταν ἡ ἐρώτησις ἀναφέρεται εἴς τι ὁρώμενον ἢ κατάδηλον : αὐτ.Ζ 266 **τίς δ' ὅδε** Ναυσικάᾳ **ἕπεται**, αὐτ.Α 225, αὐτ.Υ 351 **τί κακὸν τόδε πάσχετε ;** [τί κακὸν εἶναι τοῦτο ὅπερ τώρα πάσχετε ;]· || ὁμ. κ. μτ. ἄ. ἐρωτηματικῶν ἀντων. : Σοφ.Φιλ. 572 **πρὸς ποῖον αὖ τόνδ' αὐτὸς οὐδυσσεὺς ἔπλει ;**, αὐτ.1204· **4**) π. τραγ. ἐν τοῖς διαλόγοις ὅδε κ. **ὅδ' ἀνήρ, ἥδε γυνή** ἐγώ : Αἰσχ.1438 **κεῖται γυναικὸς τῆσδε λυμαντήριος**, Σοφ.ΟΤ.534, αὐτ.815, αὐτ.Τρ.305· || ὅθ. **τῇδε χερὶ** διὰ ταύτης τῆς ἐμῆς χειρός : αὐτ.Ἀντ.43 **εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί**· **5**) π. Ἀριστλ. ὁ τ. **τοδί** ἴδιον, ἰδιαίτερόν τι πρᾶγμα : αὐτ.ΗΝικ. 1151a,35 **τοδὶ διὰ τοδὶ αἱρεῖται**, αὐτ.Μετ.981a,8 **Καλλίᾳ κάμνοντι τηνδὶ τὴν νόσον τοδὶ συνήνεγκε**· || **τόδε τι** εἶδος τελείως ἰδιαίτερον, ξεχωριστό : αὐτ.Κατ.3b,10, Γολ.6,113, αὐτ.171· **6**) ἐπὶ χρόνου εἰς δήλωσιν τοῦ ἀμέσως παρόντος : Ὀδ.Ζ 161 **τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς**, Σοφ.ΟΤ 438 **ἥδ' ἡμέρα πεύσει σφε**· || κ. ἰσχυρότερον : αὐτ.Αἰτ.753 **κατ' ἦμαρ . . τὸ νῦν τόδε**· || **νὺξ ἥδε** ἡ ἄρτι παρελθοῦσα νύξ : αὐτ.21 **νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆσδε πρᾶγος ἄσκοπον ἔχει περάνας**, αὐτ.Ἠλ.644· || **ἥδε ἡ ὁδός** τοῦτο τὸ ταξίδιον : αὐτ.ΟΤ 1478 **καί σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ δαίμων ἄμεινον ἢ 'με φρουρήσας τύχοι**· || φρ. **ἔτος τόδ' ἤδη δέκατον** ἐπὶ δέκα ἤδη ἔτη : αὐτ. Φιλ.312· || κ. νεώτ. ἐν ἐλλειπτ. φρ. **ἐς τόδε** εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, μτ. γενικ. : Εὐρ.Φοίν.425 **ἐς τόδ' ἡμέρας**· || κ. ἐπὶ ἡλικίας : Ἡρ.7,38 **σὺ δὲ . . , ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης ἥκοντα οἰκτίρας**· || κ.μτφ. : Σοφ.ΟΤ 125 **πῶς ἐς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη ;**· || νεώτ. **ἀπὸ τοῦδε** ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς : **ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλήσω**· || ὁμ. **μέχρι τοῦδε** κ. **ἄχρι τοῦδε** μέχρις αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ ὁμιλεῖ τις : **μέχρι τοῦδε οὐδεμία προσοχὴ ἐδίδετο εἰς τὴν ἁλιεία** **7**) συχν. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **τάδε** μτ. οὐσ. ἑν., ὅταν συνδέῃ τοῦτο πρός τινα ἢ πολλὰ πρότερον ἀναφερθέντα : Ὀδ.Α 226 **ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστὶν** [ἀφ' οὗ πάντα ταῦτα δὲν εἶναι ἔρανος], Σοφ.ΟΚ 883 **ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδε ;**· || ὁμ. κ. ἐπὶ θεῶν ἢ κ. προσ. : αὐτ.ΟΤ 1329 **Ἀπόλλων τάδ' ἦν**, Εὐρ.Ἀνδρ.168 **οὐ γὰρ ἔσθ' Ἕκτωρ τάδε**· || ὁμ. κ. ἐπὶ χωρῶν : αὐτ.Τρῳ.100 **οὐκέτι Τροία τάδε**, Ἐπιγρ.π.Στράβ. 9,1,6 **τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰωνία**· || ἐπὶ προσ. κ. κτ. πληθ. τὸ προσδιοριζόμενον : Θουκ.6,77 **οὐκ Ἴωνες τάδ' εἰσίν**· **8**) τίθεται κ. πρὸς δήλωσιν πράγματος, ὅπερ μέλλει ἀμέσως νὰ τελεσθῇ, ὅπερ παραυτα ἐπακολουθεῖ : Ἰλ.Α 41 **τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ**· || ὅθ.π.Ἱστ. συγγραφεῦσι κεῖται ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ οὗτος βλ.λ.: Ἡρ. 6,53 **ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι .. τάδε δὲ ἐγὼ γράφω**,Ξεν.Ἀν.2,1,20 **ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγειλε τάδε**· || ὁμ. κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐκεῖνος : Σοφ.Ἠλ.784 **ἀπηλλάγμην φόβου πρὸς τῆσδ' ἐκείνου θ'**· || σπαν. ἀναφέρεται εἰς πλειότερα τοῦ ἑνὸς πρόσ. **ἐν τῇ** προτ. : αὐτ.ΟΤ 948 **νῦν ὅδε** [Λάϊος] **πρὸς τῆς τύχης ὄλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὕπο** [τοῦ Οἰδίποδος]· **9**) συχν. προσδιορίζεται ὑπὸ ἀναφ. ἀντων., ἥτις ὅμως προηγεῖται, ἀντὶ νὰ ἐπακολουθῇ· π.Ὅμ. ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εὕρηται ἡ ἀντων. κεχωρισμένη τοῦ **δέ** : Ἰλ.Ψ 858 **ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ . .**

ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα, αὐτ.Β 346, 'Οδ.Λ 148, αὐτ. 149· ‖ κ. π. τραγ. : Σοφ.'Αντ.666 **ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν,** αὐτ.Τρ.23, αὐτ.Φιλ.87, Ξεν.'Αν.7,3,47· **10)** συχνότατα πτώσεις τινὲς κεῖνται καὶ ἐπιρρηματικῶς, οἷον ἡ δοτ. τοῦ θηλ. **τῇδε** ἐπὶ τόπου, ἐνταῦθα, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐδῶ : 'Ιλ. Μ 345 **τῇδε τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος,** 'Οδ.Ζ 173, Πλάτ.Νόμ.958D **τῶν τε ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῇδε,** 'Αλέξ.'Αφρ.π.Θησ.Στεφ. **τῇδε κἀκεῖσε περιφέρειν**· ‖ ὁμ. ἡ δοτ. **τῇδε** κ. τροπικῶς, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οὕτως, ἔτσι : Αἰσχ.Εὐμ.45 **τῇδε γὰρ τρανῶς ἐρῶ,** Πλάτ.Φαίδ.79E, Πλωτῖν.,.76,3 **οὐδέ τι τῶν τῇδε οὔτε προσηνὲς οὔτε ἐναντίον**· ‖ ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **τόδε** μτ.ρ. κινήσεως σημαντικοῦ, εἰς τοῦτο τὸ μέρος, ἐδῶ : 'Ιλ.Ξ 298 **πῇ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις ;** 'Οδ.Α 409· ‖ ὁμ. κ. μτ. τοῦ **δεῦρο** : 'Ιλ.Ξ 309 **νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,** 'Οδ.Ρ 444, αὐτ.524· **11)** ὅθεν, διό, διὰ ταῦτα : αὐτ.Ψ 213 **αὐτὰρ μή νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα**· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ἡ αἰτ.πληθ. τοῦ οὐδ. : 'Ιλ.Ι 77 **τίς ἂν τάδε γηθήσειε ;**· **12)** δοτ.πληθ. οὐδ. **τοῖσδε** μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις : 'Ηρ.1,120 **ὁ δὲ ἀμείβετο αὐτούς τοῖσδε**· **13)** ὁμ. ἡ δοτ. **τοισίδε** οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων : αὐτ.32.

ὀδεία (ἡ) (ὀδεύω) μτγν. πορεία, ὁδοιπορία, δρόμος, ταξίδι : 'Αριστέ.1 106 **οἱ μέν μετέωροι τὴν ὁδείαν, οἱ δὲ ὑπ' αὐτάς (τὰς διαβάθρας) ποιοῦνται.**

ὀδελονόμος (ὁ) 'Επιγρ. τίτλος ἀνωτάτου οἰκονομικοῦ ἀξιωματούχου ἐν Τροιζῆνι.

ὀδελός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ.

ὄδευμα-ατος (τὸ) (ὀδεύω) μτγν. κ. νεώτ. ὁδοιπορία ἢ διάπλους : Στράβ.17,1,45 **ὥσπερ τοῖς ἐμπορίοις ὁδεύμασι καὶ διὰ τῶν καμήλων**· **2)** νεώτ. σῆραγξ ἢ τάφρος ἐν ὀχυρωματικοῖς ἔργοις, δι' ἧς διέρχονται ὁπλῖται.

ὀδεύσιμος-ον (ὀδεύω) μτγν. ὁ διαβατός : Στράβ. 11,7,5 **ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὁδεύσιμον εἶναι,** Μάξ.Τύρ.39,3, Γλωσσ.

ὄδευσις-εως (ὁ) (ὀδεύω) πάπ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδεύω, πορεία, ὁδοιπορία, ὅθ. διέλευσις, διάσχισις : Πάπ.· **2)** νεώτ. πορεία διὰ μέσου ὀχυρωματικῶν ἔργων· **3)** ὁμ. νεώτ. ἀνόρυξις **τάφρων ἢ** σηράγγων ἐν πολιορκίᾳ.

ὀδευτής (ὁ) (ὀδεύω) γλωσσ. ὁδοιπόρος.

ὀδεύω (ὁδός) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. δημ. **ὀδεύγω** ('Ερωτόκρ.2,557), ἀόρ. **ὤδευσα** (Ξεν.'Αν.7,8,8), προχωρῶ βαδίζων, πορεύομαι, βαδίζω, πηγαίνω : 'Ιλ. Λ 569 **πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν,** Ξεν.'Αν.7,8,8 **ἐντεῦθεν δι' 'Αδραμυττίου ὁδεύσοντες εἰς Καΐκου πεδίον,** ΚΔ Λουκ.10,33 **Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν,** Πάπ.· ‖ κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. : 'Ιππῶν.5,1 **πᾶσαν, τέαρ' (ὄδευε) τὴν ἐπὶ Σμύρνης,** 'Ανακρεόντ. 38(24),2 **ἐπειδὴ βροτὸς ἐτύχθην βιότου τρίβον ὁδεύειν**· ‖ μτ. αἰτ. τόπου πορεύομαι διὰ μέσου τινός, διέρχομαι, διασχίζω τι : 'Απολλ.Ρ 4,1441 **ἅ τε χθόνα πεζὸς ὁδεύων,** Πλούτ.Εὐμ.15, 'Επιγρ. **μέγαν οὐρανὸν ὁδεύειν,** Τζέτζ.Χιλ.8,297 **τοῖς ὁδεύουσι τὴν ἔρημον,** 'Ερωτόκρ.2,557 **μ' αὐτὸ τὴ στράτ' ὁδεύγει**· ‖ φρ. **κοινῶς ὁδεύω τινί** βαδίζω μετά τινος, συμπορεύομαι, συνταξιδεύω : Βάβρ.15,2· ‖ ἡ μτχ. παθ. **ὁδευομένη** (ὁδός) ὡς οὐσ. ἡ ὁδὸς ἥτις ὑπὸ πολλῶν βαίνεται, ἡ πεπατημένη : Πάπ. **νότου ὁδὸς ὁδευομένη,** αὐτ. **βορρᾶ ἰδιωτικὴ ὁδευομένη**· ‖ ὁμ. ἡ παθ. μτχ. ἐπὶ τῆς Ραβέννης, ἡ διὰ γεφυρῶν καὶ πορθμείων περιπατουμένη : Στράβ.5,1,7 **ἐστὶ Ράουεννα, ξυλοπαγὴς ὅλη καὶ διάρρυτος γεφύραις καὶ πορθμείοις ὁδευομένη**· **2)** μτφ. : 'Αριστλ.ἀπ.41 **ἐξ ὑγείας εἰς νόσον ὁδεύειν**· **3)** ρηματ. π. ὄδευμα, ὄδευσις, ὁδεύσιμος, ὁδευτός, ὁδευτέον, ὁδευτής.

ὁδηγέτης (ὁ) 'Επιγρ. μσν. ὁ ἡγούμενος τῆς ὁδοῦ, ὁ ὑποδεικνύων τὴν ὁδόν : Mai.Συλλ.Βατ.5,462.

ὁδηγετῶ-έω μτγν. ὁδηγῶ : Θεμίστ.Λόγ.11,151C **σοῦ μὲν ἐξηγουμένου καὶ ὁδηγετοῦντος.**

ὁδήγημα-ατος (τὸ) νεώτ. ὁδήγησις βλ.λ.

ὁδήγησις-εως (ἡ) (ὁδηγῶ) μτγν. κ. μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδηγῶ, τὸ ὁδηγεῖν : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,240, Χοιροβ.1,19,8· ‖ Ζωναρ.664 «εἰσαγωγή, ἡ ἐπὶ τὰ τέλεια ὁδήγησις τῶν λόγων».

ὁδηγητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν., νεώτ. **ὁδηγητής,** θηλ. **ὁδηγήτρ(ι)α** (Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1492) ὁδηγητής, ὁδηγός : 'Ελλ.'Επιγρ.779, 'Ορφ.'Υμν.41,6· ‖ νεώτ. ὁ ὁδηγῶν, ὁ διευθύνων πρός τι, ὅθ. ὁ καθοδηγῶν, ὁ καθοδηγητής : Παλαμ.Περ.Χαιρ.166,4 **βοηθὸς καὶ παλαιστὴς κι ὁδηγητής,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 35,9 **καὶ νὰ σταθῇ ὁδηγήτρα μας στὸ κρυφὸ μονοπάτι,** Καζ.Ν ΘΚωμ.3,3,23 **ἴσια στὸ φῶς τῆς ἅγιας μου ὁδηγήτρας**· ‖ νεώτ. τὸ θηλ. **ὁδηγήτρια** σταθερὰ γραμμὴ ἢ καμπύλη χρησιμεύουσα ὡς ὁδηγὸς πρὸς περιγραφὴν καμπύλης ἢ ἐπιφανείας, ἄ. διευθυντηρία· **2)** ὁμ. τὸ θηλ. αὖλαξ ἢ ἐπιφάνεια, ἐφ' ἧς ὁδηγεῖται καὶ ὀλισθαίνει μέρος τι μηχανήματος, ἄ. ὁλκός· ‖ εἰδ. ἐντομὴ ἐπὶ πυροβόλου· **3)** ὁμ. τὸ θηλ. ὡς προσων. τῆς Θεοτόκου : **(Παναγία) ἡ 'Οδηγήτρια.**

ὁδηγητικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος νὰ ὁδηγῇ, ὁ καθοδηγητικός : Σουΐδ., Εὐστ.1441,12, - **ὁδηγητικὴ ὁμιλία.**

ὁδηγία (ἡ) (ὁδηγός) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδηγῶ, τὸ δεικνύειν τὴν ὁδόν, τὸ διευθύνειν πορείαν : Γρηγ.Νύσσ.3,12D, - **ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ποιμένος**· ‖ γεν. καθοδήγησις : Φιλόπ.'Ιω.'Υπόμν. 368,6 **ὁδηγία εἰς τὸ γνῶναι,** - **θὰ ἐργασθῆτε ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μου**· ‖ ὅθ. ὑπόδειξις ἢ διδασκαλία περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν γίνεται ἢ δέον νὰ γίνῃ τι : Εὐστ.637,4, - **μελετᾷ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας εἰδικοῦ προγυμναστοῦ**· **2)** νεώτ. κ. δημ. ὑπόδειξις, συμβουλὴ καθοδηγητική : **δὲν ἠκολούθησε τὰς ὁδηγίας τῶν γονέων του**· **3)** εἰδ. λεπτομερὴς ἐπεξήγησις, προφορικὴ ἢ ἔγγραφος, τοῦ τρόπου καθ' ὃν δέον νὰ ἐκτελεσθῇ τι : **ἰατρικὴ ὁδηγία,** - **ὁδηγίαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου** - **διὰ τὴν ἀντιαεροπορικὴν ἄμυναν.**

ὁδηγός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἡγούμενος τῆς ὁδοῦ, τῆς πορείας, ὁ δεικνύων τὴν ὁδὸν πορευόμενος ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων : Πολύβ. 5,5,15, Πλούτ.'Αλέξ.27 **ἔπειτα τῶν ὅρων, οἵπερ ἦσαν τοῖς ὁδηγοῖς, συγχυθέντων,** ΚΔ Ματθ.15,14· ‖ κ. ἐπὶ θεότητος : Παυσ.2,11,2 **῞Ηραν φάμενος ὁδηγὸν γενέσθαι**· ‖ μσν. ὁμ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ καθοδηγητής : Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,30 **ἀλλ' ἕκαστος ὑπὸ θεῷ . . ὁδηγῷ τὴν τρίβον τῆς ἀρετῆς διανύῃ**· ‖ ὅθ. διδάσκαλος : Διον.'Αλ.'Αμμ.1,12 **ταῖς 'Αριστοτελείοις τέχναις ὁδηγοῖς χρησάμενος.** Φιλόδ.Παρρ.200· **2)** μτγν. μέρος, ἐξ οὗ ὁδηγεῖται ἡ χελώνη βλ.λ. : 'Αθήν.Μηχ.34,6· **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδικώτ. ὁ ἐξασκῶν ἐπάγγελμα καθοδηγητοῦ ξένων, ἐκδρομέων κτλ.· **4)** νεώτ. ὁ πρῶτος ἐν παρατάξει πρὸς ὃν οἱ λοιποὶ κανονίζουν τὴν θέσιν ἢ τὸ βῆμά των κατὰ τὰς γυμναστικὰς ἢ στρατιωτικὰς ἀσκήσεις καὶ τελετάς : **ὁδηγὸς δεξιά - ἀριστερά**· **5)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διευθύνων τὴν κίνησιν ὀχήματος ἢ αὐτοκινήτου ἢ ἁτμαμάξης : **μὴ ὁμιλῆτε εἰς τὸν ὁδηγόν**· **6)** νεώτ. ναυτ. πλοῖον ἐν ναυτικῷ σχηματισμῷ, ὅπερ ὁρίζεται ἵνα ἀπ' αὐτοῦ τὰ λοιπὰ ρυθμίζουν τὴν τεταγμένην αὐτοῖς θέσιν· **7)** νεώτ. κ. δημ. βιβλίον ἢ ἔντυπον περιέχον ὁδηγίας περί τινος πράγματος : **ὁδηγὸς μαγειρικῆς - τῶν ἀρχαιοτήτων**· **8)** ἐν ταῖς Κυκλάσιν, ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν· **9)** ἐν Κρήτῃ, ὁ κριὸς ὁ προηγούμενος ποιμνίου· **10)** γεν. πᾶν

ὅ,τι χρησιμεύει πρὸς καθοδήγησιν : **ἡ πεῖρα εἶναι ὁ καλύτερος ὁδηγός·** **1)** πάπ. κ. νεώτ. κ. ὡς ἐπίθ. **ὁδηγός-όν** ὁ καθοδηγῶν εἴς τι, ὁ ρυθμίζων τι : Πάπ. **ὁδηγὰ πλοῖα, - ὁδηγὸν πυροβόλον - πολυβόλον** (τὸ ρυθμίζον τὴν σκόπευσιν τῶν λοιπῶν).

ὁδηγῶ-έω (ὁδηγός) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὁδηγῶ-άω,** μέλλ. **ὁδηγήσω** (Αἰσχ.Πρ.728), ἀόρ. **ὡδήγησα,** παθ. **ὁδηγοῦμαι,** ἀόρ. **ὡδηγήθην,** δημ. **ὡδηγήθηκα,** παρακ. μτχ. **ὡδηγημένος,** ὁδηγὸς εἰμί, δεικνύω τὴν ὁδὸν προπορευόμενός τινος, μτ. αἰτ. προσ. : Αἰσχ.Πρ.728 **αὗταί σ' ὁδηγήσουσι καὶ μάλ' ἀσμένως,** ΨΦωκυλ.24, Ξεν.'Εφ.1,9, ΚΔ.Πράξ. 8,31 **πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με;** Μηναῖ.12,25 'Εσπερ.Τροπ. **μάγους ὁδηγήσας εἰς προσκύνησίν σου,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.212,5, Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 22,12 **σὰ μάγισσα νὰ μὲ ὁδηγᾷ,** Γρυπ. Σκ.Τερρ.27,10, Κάλλανδα Χριστ. **ἄστρον λαμπρὸν τοὺς ὁδηγεῖ·** || κ. ἀπολ. : 'Ιππ.Νόμ.2 **φύσιος εἰς τὸ ἄριστον ὁδηγεούσης,** Εὐρ.'Ηρ.1402· κ. παθ. : Πλούτ ' Ιθ.2,954Β, Βέττ.Βάλ.359,30· || τὸ μέα. καθοδηγῶ, κατευθύνω, ὑποδεικνύω τὸν τρόπον ἐκτελέσεως ἔργου τινός : Ξεν.'Εφ.5,1 **συνήλθομεν ἀλλήλοις ἀμφοτέρους ὁδηγουμένου θεοῦ·** || νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. τὸ ἐνεργ. : **ἀδήγησέ τον τί νά κάμῃ - πῶς νά φερθῇ·** **2)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι ὁδηγὸς ὀχήματος καὶ δὴ αὐτοκινήτου, διευθύνω τὴν κίνησιν αὐτοῦ : **δὲν ἔμαθε ἀκόμη νὰ ὁδηγῇ·** **3)** γεν. χρησιμεύω πρὸς καθοδήγησίν τινος : **ἡ ἀνάλυσις τοῦ αἵματος θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς διαίτης·** **4)** ἄγω, φέρω, ἀπολήγω : **ὁ ἄσωτος βίος ὁδηγεῖ εἰς τὸν ὄλεθρον·** **5)** ρηματ.π. ἀδήγησις, ὁδήγημα, ὁδηγητήρ, ὁδηγητής, ὁδηγητικός.

ὁδηπορία (ἡ) 'Επιγρ. δ.γρ. τοῦ ὁδοιπορία βλ.λ.

ὁδί, ἡδί, τοδί δεικτ. ἀντων. ἐπιτ. τ. τοῦ ὅδε **βλ.λ.**

ὁδία (ἡ) πάπ. πομπή.

ὅδιος-ον (ὁδός) ὁ ἀνήκων εἰς ὁδὸν ἢ ὁδοιπορίαν, ὁ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ· || ὅθ. **ὄρνις ὅδιος** πτηνὸν προμηνῦόν τι διὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἢ κτ. ἄ. καθ' ὁδὸν ὁρώμενον : Αἰσχ.'Αγ.157 **ἀπέκλαγξεν μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις·** || ὅθ. κ. μτ. τοῦ αἴσιος : αὐτ.104 **κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἐκτελέων** (ὑπὸ οἰωνοὺς αἰσίους)· || **οἰωνὸς ὅδιος** αἴσιος οἰωνός, σημεῖον προδηλοῦν εὐτυχῆ ἢ ἐπιτυχῆ ὁδοιπορίαν· 'Ησ.· || κ. ἐπὶ τοῦ 'Ερμοῦ ὡς προστάτου τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ὁδοιπόρων, οὗ τὰ ἀγάλματα ἵσταντο παρὰ τὰς ὁδούς : αὐτ. **'Ερμῆς ὅδιος·** **2)** τὸ οὐδ. **ὅδιον** ὡς οὐσ. τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδίου : 'Επιγρ.

ὅδισμα-ατος (τό) (ὁδίζω) ποι. ὁδός, μέσον διελεύσεως : Αἰσχ.Πέρ.71 **πολύγομφον ὅδισμα ζυγὸν ἀμφιβαλὼν αὐχένι πόντου** (ἡ ἐπὶ τοῦ 'Ελλησπόντου ἐκ πλοίων γέφυρα, ἣν ὁ Ξέρξης ἔζευξεν, ἐφ' ἧς ὡς διὰ πολλαχῶς συνδεδεμένης ὁδοῦ ἠδύναντο νὰ πορεύωνται οἱ Πέρσαι).

ὁδιστής (ὁ) δ. ἀνάγν. τοῦ ὁδίτης : 'Υμν.'Ερμ.203.

ὁδίτης (ὁ) (ὁδός) κ. νεώτ., δωρ. **ὁδίτας** (Θεόκρ. 16,93) ὁ ὁδεύων, ὁδοιπόρος, δημ. στρατολάτης, στρατοκόπος· ἐν 'Ιλ. ἀπαντᾷ ἅπαξ κ.μ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ.Π 263 **εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης·** ὡς οὐσ. : 'Οδ.Η 204 **εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,** αὐτ.Ρ 211, Σοφ.Φιλ.147 **ὁπόταν δὲ μόλῃ δεινὸς ὁδίτης,** Μηναῖ.1,18 'Ωδ.1 **'Ισραὴλ δὲ φυγάδα, πεζὸν ὁδίτην διέσωσε.**

ὀδμαλέος-α-ον (ὀδμή) ὁ ἰσχυρὰν ὀσμὴν ἀποπνέων, ἰδ. ἀποφοράν, ὅθ ὁ δυσώδης : 'Ιππ.Νοῦσ. 4,56 **ὀδμαλέα καὶ πυώδεα ἐλεύσεται ἀπ' αὐτέων τῶν μητρέων . . ἀπιόντα.**

ὀδμή (ἡ) παλαιότερος ἐπ. κ. 'Ιων. τ. τοῦ ὀσμὴ βλ.λ.

ὀδμήεις-εντος-εσσα-εν (ὀδμή) μτγν. ὁ ἔχων ὀσμήν, ὁ ἐκπέμπων δυσοσμίαν, ἀποφοράν : Νικ.'Αλεξ.437 **ἀμφὶ δὲ ὀδμήεις καμάτῳ περιλείβεται ἱδρώς.**

ὄδμηνος 'Ησ. «πολύοσμος, εὔοσμος».

ὀδμῶμαι-άομαι παλαιότ. τ. τοῦ ὀσμῶμαι βλ.λ.

ὁδό βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὁδὸς βλ.λ. : 'Αριστφ.Θεσμ. 1222 **ὦ μιαρὸ γρᾶο· πότερα τρέξι τὴν ὁδό;**

ὁδογέφυρα (ἡ) νεώτ. μεγάλη γέφυρα ἄνωθεν ἐδαφικοῦ κοιλώματος, ἄ. ὁδαγωγός.

ὁδογράφος (ὁ) νεώτ. ὁδόμετρον βλ.λ.

ὁδοδείκτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ δεικνύων τὴν ὁδόν, ὁ ὁδηγός : Γεώργ.Σύγκ.205Β **μισθωτὸν ὁδοδείκτην·** **2)** νεώτ. σῆμα ἐν διασταυρώσει ὁδῶν, δεικνύον τὰς κατευθύνσεις κ. χιλιομετρ. ἀποστάσεις πρὸς τὰς πλησιεστέρας πόλεις ἢ χωρία.

ὁδοιδόκος (ὁ) (ὁδοιδοκῶ) μτγν. ὁ ὁδοσκόπος, ὁ παραφυλάττων, ὁ ἐνεδρεύων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὁ λῃστής· 'Ησ. «ἐνοδος λῃστής, ἐνεδρευτής, κλὼψ, πανοῦργος» : Πολυδ.13,8,2 **εἶχε δὲ καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἱεροσύλους, ὁδοιδόκους, φονέας,** Ποσειδών.36J, ΔίωνΧρ.4,95, Σουΐδ.

ὁδοιδοκῶ-έω μτγν. ὁδοσκοπῶ, ἐνεδρεύω, παραμονεύω : Διόδ.Σ ἀπ.34/5,2,43 **οὐ διέλιπεν ὁδοιδοκῶν·** **2)** Σουΐδ. «τὰς ὁδοὺς ἐπιτηρῶ».

ὁδοιπλανής-οῦς-ές μσν. ποι. ὁ ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ὁδὸν πλανώμενος, ὁ περιφερόμενος τῇδε κἀκεῖσε : Βαρβούκ.ΑΠ 9,427 **χαίρεθ' ἁλιπλανέες, χαίρεθ' ὁδοιπλανέες.**

ὁδοιπλάνια (ἡ) μτγν., 'Ιων. -ίη ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδοιπλανῶ βλ.λ., τὸ περιπλανᾶσθαι ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν : Μάξιμ.55 **δείδιθ' ὁδοιπλανίην.**

ὁδοιπλανῶ-έω περιπλανῶμαι ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν, περιφέρομαι : 'Αριστφ.'Αχ.69 **καὶ δῆτ' ἐτρυχόμεσθα παρὰ Καΰστριον πεδίον ὁδοιπλανοῦντες,** Νικ.Θηρ.267 **οἶμον ὁδοιπλανέων.**

ὁδοιπορητός-ή-όν διόρθ. τοῦ ὁδοιπόριστος βλ.λ.

ὁδοιπορία (ἡ) (ὁδοιπόρος) κ. νεώτ., 'Ιων. **-ίη** πορεία ἐν ὁδῷ, μακρὰ πορεία, βάδισις πρὸς μετάβασιν εἰς ἕτερον τόπον : 'Υμν.'Ερμ.85, 'Ιππ.'Αγμ. 15, 'Ηρ.2,29 **καὶ ἔπειτα ἀποβὰς παρὰ τὸν ποταμὸν ὁδοιπορίην ποιήσεαι,** αὐτ.8,118, Ξεν.ΚΠ 1,2,10 **γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις,** ΚΔ 'Ιω.4,6 **ὁ οὖν 'Ιησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο,** Πάπ. **τὸ ἄδηλον τῆς ὁδοιπορίας** (τὸ ἀβέβαιον, ἡ ἀβεβαιότης τῆς ὁδοιπορίας)· || 'Επιγρ. τὸ κατὰ ξηρὰν ταξίδιον : **σημαίνειν μέτρον ὁδοιπορίας·** **2)** μτγν. δύναμις, ἀντοχὴ ἐν τῷ ὁδοιπορεῖν : Νόνν.Δ 25,552.

ὁδοιπορικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, ὁ τῆς ὁδοιπορίας, ὁ ταξιδιωτικός : Πολύβ.31,22,6 **αὐτοὺς δὲ λαβόντας ἐσθῆτας τὰς ὁδοιπορικὰς ἀνακάμπτειν ὡς αὐτόν, - σάκκος ὁδοιπορικός·** || **ὁ** κατάλληλος δι' ὁδοιπορίαν : Πολυδ.1,181 **ὁδοιπορικοὶ ἵπποι, - ὁδοιπορικὸν βῆμα·** **2)** τὸ οὐδ. **ὁδοιπορικόν** (βιβλίον) ὡς οὐσ. ὁδηγὸς ὁδοιπόρου· 'Ιερών 'Εκκλ.'Επιστ.8,8, Γλωσσ.· || νεώτ. ὁμ. λεπτομερὴς περιγραφὴ ὁδοιπορίας τινός, περιγραφὴ τῆς ἀκολουθητέας ὁδοῦ· || εἰδ. ἐν τῇ τοπογρ.ἀπεικόνισις ἐπὶ φύλλου χάρτου εὐθείας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ μακρᾶς ὁδοῦ μετὰ τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων ἀντικειμένων ἑκατέρωθεν αὐτῆς· || στρατ. σημεῖον διὰ σαλπίσματος ἢ τυμπανοκρουσίας διδόμενον, ἵνα πορευομένη φάλαγξ στρατοῦ ἀναλάβῃ ὁδοιπορικὸν βηματισμόν· **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁδοιπορικὰ (ἔξοδα)** τὰ ἔξοδα μετακινήσεως, μεταβάσεως ἀπό τινος τόπου εἰς ἕτερον : **τὰ ὁδοιπορικὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.**

ὁδοιπορικῶς μτγν. κ. νεώτ. ὡς ὁδοιπόρος, κατὰ τρόπον ὁδοιπορικόν : Πλούτ.'Αρατ.21 **νεανίσκους ἐσταλμένους ὁδοιπορικῶς, - βαδίζετε ὁδοιπορικῶς·** νεώτ. στρατ. **ὁδοιπορικῶς, μάρς!** παράγγελμα δι' οὗ ἐκ τοῦ βάδην βηματισμοῦ πορευομένη φάλαγξ στρατοῦ μεταπίπτει εἰς τὸν ὁδοιπορικόν.

ὁδοιπορινός-ή-όν μσν. ἐπίθ. τοῦ βηχός, ὁ προελθὼν ἐξ ὁδοιπορίας, κατὰ ὁδοιπορίαν : Ἱππιατρ.22.
ὁδοιπόριον (τὸ) κ. μσν. μισθὸς ὁδοιπορικός, ναῦλος ἢ ἀμοιβή· κατ' ἄ. πᾶν ὅ,τι λαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν οἱ ὁδοιποροῦντες, τὸ ἐφόδιον : Ὀδ.Ο 506 **ὕμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην**, Εὐστ. Πον.283,84 **ὁδοιπόριον ἐνδαφιλευσάμενος**.
ὁδοιπόριστος-ον μτγν. διορθ. ὁ διοδεύσιμος, ὁ διαβατός : Ψβασ.Ἐπιστ.3,467**B ἵνα δείξῃς.. νέαν ἐρυθρὰν ὁδοιπόριστον**.
ὁδοιπόρος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πεζῇ πορευόμενος ὁδόν, ὁ πεζοπόρος, ὁ ὁδίτης, δημ. στρατοκόπος, στρατολάτης, ὅθ. ὁ ταξιδιώτης : Αἰσχ. Ἀγ.901 **ὁδοιπόρῳ διψῶντι**, Σοφ.ΟΤ 292 **θανεῖν ἐλέχθη πρό τινων ὁδοιπόρων**, Ἀριστφ.Ἀχ.205, Στράττ.61, Πλούτ.Ἠθ.649B, αὐτ.536C **οἱ λίθῳ προσπαίσαντες ὁδοιπόροι**, Ἐπιγρ., παροιμ. φρ. **ἀσθενὴς καὶ ὁδοιπόρος ἁμαρτίαν οὐκ ἔχει**· **2)** π.Ὁμ. ὁ συνοδοιπόρος, ὁ συνταξιδιώτης : Ἰλ.Ω 375 **ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι**.
ὁδοιπορῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παρατ. **ὡδοιπόρουν-εον** (Ἡρ.4,116, Σοφ.ΟΤ 1027), μέλλ. **ὁδοιπορήσω** (Ἱππ.Ἄρθρ.58), παρακ. **ὁδοιπόρηκα** (Φιλιππίδ.13), γ' πληθ. ὑπερσ. **ὁδοιπορήκεσαν** (Ἡρ.8,129 δι-), γ' ἑν. παθ. παρακ. **ὡδοιπόρηται** (Λουκ.Ἑρμότ.2), πορεύομαι πεζῇ, ὁδεύω, ταξιδεύω κατὰ ξηράν, πεζοπορῶ, βαδίζω (ἐν χρ. π. τραγ. κ. ἰων. ὡς κ. μτγν. πεζ.) : Ἡρ.4,110 **ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες ὡδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην**, Ἱππ.Ἄρθρ.58, Σοφ.ΟΤ 801 **ὅτ' ἢ κελεύθου τῆσδ' ὁδοιπορῶν πέλας**, ΚΔ Πράξ.10,9 **ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων**, Γαλ. 9,500, Πάπ., Ξεν.Ἐφ.3,2, Μηναῖ.12,25 Κοντ. **Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι**· ‖ κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἡρ.4,116 **ὁδοιπορεῖν ὁδόν**· **2)** διέρχομαι, διασχίζω, μτ. αἰτ. τόπου : Σοφ.ΟΤ 1027 **ὡδοιπόρεις δὲ πρὸς τί τούσδε τοὺς τόπους;**· **3)** ἔρχομαι : αὐτ.ΟΚ 1251 **λείβων δάκρυον ὧδ' ὁδοιπορεῖ**· **4)** εἰδ. ἐν φρ. **ἐπ' ἄκρων ὁδοιπορῶ** βαδίζω ἀγερώχως, κομπαστικῶς : αὐτ.Αἴ.1230 **ὑψήλ' ἐκόμπεις κἀπ' ἄκρων ὡδοιπόρεις**.
ὁδοκαθαριστής (ὁ) νεώτ. ὁ καθαριστὴς τῶν ὁδῶν.
ὀδολκαί Ἡσ. «ὀβολοί· Κρῆτες».
ὀδόλυνθοι Ἡσ. «ἐρέβινθοι».
ὁδομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὁδομέτρου καταμέτρησις διανυθείσης ἀποστάσεως ἐπὶ ὁδοῦ.
ὁδομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁδομετρίαν, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν καταμέτρησιν τοῦ μήκους τῶν ὁδῶν ἢ πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ὁδομέτρου.
ὁδόμετρον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ὁδόμετρος** (ὁ) ὄργανον πρὸς μέτρησιν διανυομένων ἀποστάσεων ἐν ξηρᾷ ἢ θαλάσσῃ, ἄ. ὁδογράφος : Ἥρων Διόπτρ.34, Σιμπλίκ.Οὐρ.549,8, Τζέτζ.Χιλ.11,603 **καὶ τὸ μετρεῖν.. γῆν τοῖς ὁδομέτροις**· **2)** συνεκδ. ἐπὶ δρομέως : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.213 **ὁ Φάϋλλος δρομεὺς ἄριστος, ὃν ἐκάλουν ὁδόμετρον**.
ὀδονάρια (τὰ) γλωσσ. κ. **ὀδόνια** «ὑφάσματα ἐπιμήκη, ἃ καὶ ὁράρια παρά τινων λέγονται, ταῦτα δὲ οἱ εἰς παλάτιον εἰσιόντες συγκλητικοὶ ἐπιφερόμενοι ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπεμύττοντο καὶ ἀπέμυττον».
ὁδονομία (ἡ) νεώτ. ἡ τῶν ὁδῶν συντήρησις καὶ ἐπιμέλεια.
ὀδοντάγρα (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **-η** χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει λαβίδος πρὸς ἐξαγωγὴν ὀδόντων : Ἱππ.Ἰητρ.9 **ὀδοντάγρῃσι καὶ σταφυλάγρῃσι**, Ἀριστλ.Μηχ.854a,17, Πλούτ.Ἠθ.468C **τοιούτοις.. χρώμενος, ὥσπερ ἰατρὸς ὀδοντάγραις καὶ ἀγκτῆρσι**, Σωρ.2,63, Γαλ.17(1),911.
ὀδονταγωγόν (τὸ) μτγν. ὀδοντάγρα βλ.λ. : Ἐρασίστρ.π.Καιλ.Αὐρ.Χρον.2,4.
ὀδονταῖος (ὁ) νεώτ. γέν. ἐντόμων κολεοπτέρων.
ὀδονταλγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἄλγος τῶν ὀδόντων, ὀδοντόπονος, δημ. πονόδοντος : Διοσκ.Εὐπ. 3,19 **μασηθεῖσα ὀδονταλγίας παραμυθεῖται**, Πολυδ.ἀπ.57,15, Γαλ.10,82.
ὀδονταλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδονταλγίαν.
ὀδονταλγῶ-έω κ. νεώτ. πάσχω ὀδονταλγίαν, ὑποφέρω ἐξ ὀδονταλγίας, ἔχω ὀδοντόπονον : Κτησ.ἀπ.57,15, Διοσκ.Εὐπ.1,68.
ὀδοντάριον (τὸ) μτγν. μικρὸς ὀδοὺς μηχανῆς, ἐλασμάτιον : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.127 (ἔκδ.Mai) **τὸ ἐλασμάτιον τὸ λεγόμενον ὀδοντάριον περὶ τὸν κοχλίαν ἐν αὐτῇ τῇ κοίλῃ ἕλικι συνεχόμενον κινεῖν τὴν χελώνην**.
ὀδοντᾶς-ᾶ (ὁ) γλωσσ. ὀδοντωτὸς βλ.λ.
ὀδοντατροφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος ἐκδηλουμένη διὰ κακῆς τιτανώσεως τῆς ἀδαμαντίνης οὐσίας τῶν ὀδόντων.
ὀδοντίασις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ.: Διοσκ.2,19, Σωρ.1,118.
ὀδοντιατρεῖον (τὸ) νεώτ., δημ. ἰατρεῖον, κλινικὴ πρὸς θεραπείαν τῶν πασχόντων ὀδόντων.
ὀδοντιατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων ὀδόντων : **ὀδοντιατρικὰ ἐργαλεῖα**· ‖ τὸ θηλ. **-ική** ὡς οὐσ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὰς νόσους τῶν ὀδόντων καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.
ὀδοντίατρος (ὁ) νεώτ., παλαιότ. κ. ὀδοντοϊατρός ὁ ἰατρός, ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.
ὀδοντίζω μτγν. στιλβῶ τι, γυαλίζω δι' ὀδόντος ἤτοι ὀστοῦ σκληροῦ καὶ λείου : Πάπ.· πρβλ. Κικ. Κόϊντ.2,14, Πλίν.Φ) 13,81· **2)** παθ. ἐπὶ μηχανῆς, ἐφοδιάζω δι' ὀδόντος, προσαρτῶ ὀδόντας εἰς μηχάνημα: Ὀρειβ.125 **ἔστι δὲ τὸ τύμπανον κυκλοτερὲς κατασκεύασμα ὠδοντισμένον**.
ὀδοντικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀδόντας, ὁ τῶν ὀδόντων : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,36,4 **ὀδοντικὸν σμῆγμα**, Γαλ. Θρασ.24 **ὀδοντικὸς ἰατρός**· ἐπὶ φαρμάκου : αὐτ. 11,711 **ὀδοντικὴ δύναμις**· κ. ὀδοντοφυΐας : αὐτ.12, 864 **ὀδοντικὰ διαμασήματα**· **2)** ὁ ἔχων ὀδόντας· Σουΐδ. ἐν λ. θρῖδαξ «**ὄργανον γεωργικὸν ὀδοντικόν**»· **3)** γραμμ. νεώτ. **ὀδοντικὰ** ἄ. ὀδοντόφωνα σύμφωνα.
ὀδοντίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. συστατικὴ οὐσία τῶν ὀδόντων, ἄ. ἐλεφαντίνη.
ὀδοντινῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῆς ὀδοντίνης οὐσίας τῶν ὀδόντων.
ὀδόντιον (τὸ) μσν. ὁ ὀδοὺς βλ.λ. : Μοσχόπ. εἰς Ἀγαπητ.π.Φαβρικ.Ἑλλ.Βιβλιοθ 8,67 **ὀδοὺς λέγεται τὸ ὀδόντιον**.
ὀδοντίς-ίδος (ἡ) πάπ. ὀνομασία ἰχθύος.
ὀδόντισμα-ατος (τὸ) μσν. ὁ ὀδοντισμὸς βλ.λ : Εὐστ.Ἰλ.854,14 **Ἰακὸν δέ φασιν ὁ ὀδών, ὅθεν καὶ ὀδόντισμα, διάλεκτος αὐλητικὴ ἢ κροῦμά τι**.
ὀδοντισμός (ὁ) μτγν. τρόπος τοῦ παίζειν τὸν αὐλόν, καθ' ὃν ἐμιμοῦντο τὸν τριγμὸν τῶν ὀδόντων τοῦ ὄφεως Πύθωνος· Πολυδ.4,84 «συμπεριείληφε δὲ τὸ ἰαμβικὸν καὶ τὰ σαλπιστικὰ κρούματα καὶ τὸν ὀδοντισμόν, ὡς τοῦ δράκοντος ἐν τῷ τετοξεῦσθαι συμπρίοντος τοὺς ὀδόντας».
ὀδοντῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ ὀδόντος ἢ τῶν ὀδόντων ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας.
ὀδοντοβλάσται (αἱ) ἀνατομ. περιφερικὰ κύτταρα τοῦ πολφοῦ τοῦ ὀδόντος.
ὀδοντοβόθριον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. μικρὰ ὀπή, κούφωμα, κουφάλα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὀδόντων προερχομένη ἐξ ἀτελοῦς τιτανώσεως τῆς ἀδαμαντίνης οὐσίας.
ὀδοντοβολῶ-έω μσν. ἀποβάλλω τοὺς ὀδόντας μου : Ἱππιατρ.96.

ὀδοντογλύφανον (τό) νεώτ. ὀδοντιατρικὸν μηχάνημα τορνευτικόν, ποδοκίνητον ἢ ἠλεκτροκίνητον, εἰς οὗ τὸ ἄκρον ἐν λαβῇ προσαρμόζεται μικρὰ παχεῖα βελόνη ἔχουσα κεφαλὴν ὀδοντωτήν· διὰ ταύτης περιστρεφομένης ἐν τῇ βεβλαμμένη κοιλότητι τοῦ ὀδόντος γίνεται ἀπόξεσις, καθαρισμὸς καὶ προσφυὴς κοίλανσις πρὸς ἔμφραξιν, βούλωμα τοῦ ὀδόντος.

ὀδοντογλυφίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἐπίμηκες λεπτὸν στέλεχος συνήθ. ξύλινον, ἐνίοτε δὲ ὀστέϊνον ἢ μετάλλινον, ὀξὺ κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον, ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν μεσοδοντίων διαστημάτων ἀπὸ τῶν εἰσχωρησάντων εἰς αὐτὰ σιτίων.

ὀδοντόγλυφον (τό) νεώτ. ἡ ὀδοντογλυφίς.

ὀδοντόγλωσσον (τό) νεώτ. γένος τι ὀρχεοειδῶν φυτῶν.

ὀδοντογονία (ἡ) νεώτ. κ. -γένεσις ἡ πρώτη διάπλασις τῶν ὀδοντικῶν θηλῶν τοῦ ἐμβρύου.

ὀδοντογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τῶν ὀδόντων· || ἐπίθ. -ικός.

ὀδοντογράφος (ὁ) νεώτ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ σχεδιάζεται ἐπὶ χάρτου ἡ μέλλουσα νὰ κατασκευασθῇ τεχνητὴ ὀδοντοστοιχία.

ὀδοντοδυνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀδονταλγία βλ.λ.

ὀδοντοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀδόντος : Γαλ.2,757 ὀδοντοειδὴς ἀπόφυσις.

ὀδοντοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἡ θεραπεία τῶν πασχόντων ὀδόντων.

ὀδοντοθεραπευτικός-ή όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοθεραπείαν βλ.λ.· || τὸ θηλ. ὀδοντοθεραπευτικὴ ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς πραγματευόμενος τὰ μέσα καὶ τὰς μεθόδους θεραπείας τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.

ὀδοντοϊατρικός-ή-όν νεώτ. ὀδοντιατρικός.

ὀδοντοϊατρός (ὁ) νεώτ. ὀδοντίατρος βλ.λ.

ὀδοντοκεραμεική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. ὀδοντικὴ κεραμεικὴ κλάδος τῆς ὀδοντιατρικῆς ἀσχολούμενος περὶ τὴν κατασκευὴν ὀδόντων ὡς καὶ περὶ τὴν διὰ πορσελλάνης ἀνασύστασιν ἐφθαρμένων ὀδόντων.

ὀδοντόκερας-ατος (τό) ἐπὶ ἐλέφαντος, ὁ χαυλιόδους : Ἀμυντ. ἐν Ἀν.Ὀξ.3,357,18 Αἰθιόπων δὲ καὶ Λιβύων ἐλέφαντες ἄρρενές τε καὶ θήλεις πάντες ὀδοντοκέρατα ἔχουσιν.

ὀδοντοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κύστις τοῦ ὀδοντοφατνιακοῦ περιοστέου, ἄ. ὀδοντικὴ κύστις.

ὀδοντοκήτη (τά) νεώτ. ζωολ. κατηγορία θηλαστικῶν ζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν κητῶν.

ὀδοντόκλασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ θραῦσις ὀδόντος τινὸς ἐξ ἀτυχήματος.

ὀδοντοκλάσται (οἱ) νεώτ. ἰατρ. πολυμορφοπύρηνα κύτταρα βοηθοῦντα εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ῥιζῶν τῶν νεογιλῶν ὀδόντων.

ὀδοντοκοιλία (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. κ. ὀδοντοκοίλωμα τὸ βοθρίον ἢ φατνίον, ὅπου ἐγγομφοῦται ἡ ῥίζα τοῦ ὀδόντος.

ὀδοντοκονία (ἡ) νεώτ. ἡ περιβάλλουσα τὴν ῥίζαν τοῦ ὀδόντος ὀστεΐνη οὐσία.

ὀδοντόκονις-εως (ἡ) νεώτ. κόνις πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.

ὀδοντόκυνες (οἱ) μτγν. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ κυνόδοντες βλ.λ. : Τιμόθ.Γαζ.π.Στεφ.Βυζ.Ἐπιτ.142,22.

ὀδοντολαβή (ἡ) νεώτ. ἄ. ὀδοντολαβίς βλ.λ.

ὀδοντολαβίς-ίδος (ἡ) νεώτ.κ. ὀδοντολαβὴ ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ τοποθετεῖται φάρμακον ἐντὸς τῆς κοιλότητος ἐφθαρμένου ὀδόντος· **2)** ζωολ. γένος τι ἐντόμων κολεοπτέρων.

ὀδοντόλιθος (ὁ) νεώτ. ἡ τρυγία τῶν ὀδόντων· **2)** ἀπολελιθωμένος ὀδοὺς ἢ ὀστοῦν.

ὀδοντολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὰς νόσους καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ὀδόντων, ἄ. ὀδοντιατρική.

ὀδοντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντολογίαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. -ῶς κατὰ τρόπον ὀδοντολογικόν.

ὀδοντολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐφθαρμένων ὀδόντων.

ὀδοντολοξία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀνώμαλος, ἀκανόνιστος ἔκφυσις τῶν ὀδόντων.

ὀδοντομάχης (ὁ) μσν. ὁ διὰ τῶν ὀδόντων μαχόμενος : Εὐστ.854,11 ὀδοντομάχαι ὕες.

ὀδοντομήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον ἐν χρ. πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι τερηδόνων.

ὀδοντοξέστης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὀδοντιατρικὸν ἐργαλεῖον ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων : Πολύδ.2,96.

ὀδοντοξυστήρ-ῆρος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ὀδοντοξέστης.

ὀδοντοπάθεια (ἡ) νεώτ. νόσος τῶν ὀδόντων.

ὀδοντόπαστα (ἡ) νεώτ. φαρμακευτικὴ σκευασία ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων, ἄ. ὀδοντοφύραμα.

ὀδοντοπεριόστεον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὁ μεταξὺ ὀδόντος καὶ φατνίου του ἀγγειοβριθὴς ἱστός, ἄ. περιοδόντιον.

ὀδοντόπλυμα (τό) νεώτ. φαρμακευτικὸν παρασκεύασμα, ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικὸν εἰς ἀσθενικὰς καταστάσεις τοῦ στόματος.

ὀδοντοποιῶ-έω μτγν. ὀδοντοφυῶ, βγάζω δόντια : Πολυδ.2,96 τὸ τῶν ὀδοντοποιούντων πάθος ὀδοντοφυΐα.

ὀδοντόπονος (ὁ) νεώτ. ἡ ὀδονταλγία βλ.λ.

ὀδοντοπρόφερτος-ον νεώτ. ὁ προφερόμενος δι' ἐκτάσεως τῆς γλώσσης πρὸς τοὺς ὀδόντας, ἄ. ὀδοντόφωνος : ὀδοντοπρόφερτα σύμφωνα.

ὀδοντόπτερις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοβοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν πτεριδοειδῶν ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

ὀδοντοπώμασμα (τό) νεώτ. ἔμφραξις κοιλότητος ὀδόντος διά τινος οὐσίας.

ὀδοντορθωσία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθοδοντικὴ βλ.λ.

ὀδοντορθωτική (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθοδοντικὴ βλ.λ.

ὀδοντορραγία (ἡ) νεώτ. ἡ μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν ὀδόντος τινὸς ἐπακολουθοῦσα αἱμορραγία.

ὀδοντορραγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντορραγίαν βλ.λ.

ὀδοντοσάπων-ωνος (ὁ) νεώτ. ὀδοντοσκευασία ἐν χρ. πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.

ὀδοντοσκευασία (ἡ) νεώτ. πᾶν σκεύασμα ἐν χρ. πρὸς καθαρμὸν τῶν ὀδόντων ἢ ἀντισηψίαν τοῦ στόματος.

ὀδοντοσκόπιον (τό) νεώτ. μικρὸν στρογγύλον κάτοπτρον μετὰ μακρᾶς λαβῆς ἐν χρ. πρὸς ἐξέτασιν τῶν πασχόντων ὀδόντων.

ὀδοντόσμηγμα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. κόνις πρὸς καθαρμὸν τῶν ὀδόντων : Παῦλ.Αἰγ.3,26.

ὀδοντοσμηκτικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων : ὀδ. κόνις.

ὀδοντόσπερμον (τό) νεώτ. γένος τι προσωπανθῶν φυτῶν.

ὀδοντοστοιχία (ἡ) νεώτ. οἱ ὀδόντες ἐν συνόλῳ κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν διάταξιν ἐντὸς τοῦ στόματος· || τεχνητὸν κατασκεύασμα πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐλλειπούσης φυσικῆς ὀδοντοστοιχίας.

ὀδοντοστοματολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς τῶν ἀσθενειῶν τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων.

ὀδοντοσφράγισις-εως (ἡ) νεώτ. ἔμφραξις κοιλότητός τινος τῶν ὀδόντων διὰ μεταλλικοῦ ἢ πλαστικοῦ ὑλικοῦ, βούλλωμα.

ὀδοντοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντοστοιχιῶν.

ὀδοντοτεχνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοτεχνίαν βλ.λ.· || τὸ θηλ. ὀδοντοτεχνικὴ ὡς οὐσ. ἡ ὀδοντοτεχνία βλ.λ.

ὀδοντοτέχνης (ὁ) νεώτ. κ. **-χνίτης** ὁ ἀσχολούμενος εἰδικῶς εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὀδοντοστοιχιῶν, ὡς καὶ τῶν συναφῶν πρὸς ταύτας ἐξαρτημάτων.

ὀδοντότρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τρῆσις ὀδόντος κατόπιν νόσου ἢ παρὰ ἰατροῦ πρὸς θεραπευτικὴν ἐπέμβασιν.

ὀδοντοτριβὴ (ἡ) νεώτ. ἡ φθορὰ ἐπιφανείας τινὸς τῶν ὀδόντων ἕνεκεν ὑπερβολικῆς χρήσεως (ἰδ.π.τοῖς ποοφάγοις ζῴοις), ἢ ἐκ μηχανικῶν ἢ ἄλλων αἰτίων προερχομένη.

ὀδοντότριμμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὀδοντόσμηγμα βλ.λ. : Δαμόκρ.π.Γαλ.12,890, Γαλ.12,884.

ὀδοντοτριπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς ὀδοντοτριφίαν, πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων διὰ τρίψεως.

ὀδοντοτύραννος (ὁ) μτγν. μέγα ζῷον, πιθ. κροκόδειλος ἐν τῷ Ἰνδῷ ἢ τῷ Γάγγῃ ποταμῷ : ΨΚαλλισθ.3,10.

ὀδοντοφατνιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ φατνία τῶν ὀδόντων : ὀ- **κύστις - ὀδοντοφατνιακὸν κοκκίωμα.**

ὀδοντοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὀδόντας : Φιλόδ.ΑΠ 6,246 **τὸν τε περὶ στέρνοις κόσμον ὀδοντοφόρον** [κόσμημά τι τῶν ἵππων ἀποτελούμενον ἐκ σειρᾶς ὀδόντων]· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀδοντοφόρον** νεώτ. μικρὰ προεξοχὴ ἐν τῷ στόματι τῶν μαλακίων φέρουσα μικροτάτους ὀδόντας· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος τι πτηνῶν.

ὀδοντοφυής-οῦς-ές ὁ φυείς, γεννηθεὶς ἐξ ὀδόντων δράκοντος, ἐπὶ τῶν Σπαρτῶν : Εὐρ.Φοίν.821 **δράκοντος γένναν ὀδοντοφυῆ.**

ὀδοντοφύησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ. : Σωρ.1,78.

ὀδοντοφυΐα (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **-ίη** ἡ τῶν ὀδόντων ἔκφυσις, ἐκβολὴ ἐπὶ τῶν σιαγόνων τῶν παίδων : Ἱππ.Ὀδοντ.6, Πολυδ.2,96, Ἰουλ.Λόγ.7,206D, Ἑρμεῖ.Ἀλ.Φαῖδρ.161A, Παῦλ.Αἰγ.1,9 **ὀδοντοφυΐαι γίνονται περὶ ἕβδομον μῆνα.**

ὀδοντοφύραμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀδοντόπαστα βλ.λ.

ὀδοντοφυτικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀδοντοφυΐαν βλ.λ. : Στέφ.Ἀθ. Ἱππ.Ἀφορ.2,373D.

ὀδοντόφυτος-ον μτγν. ὁ ὀδοντοφυὴς βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,2 **ὀδοντοφύτων γιγάντων.**

ὀδοντοφυῶ-έω κ. νεώτ. ἀποκτῶ ὀδόντας, βγάζω δόντια : Ἱππ.Ἀφορ.3,25 **πρὸς δὲ τὸ ὀδοντοφυεῖν προσάγουσιν οὔλων ὀδαξησμοί,** σπασμοί, **πυρετοί,**Πλάτ.Φαῖδρ.251C **τὸ τῶν ὀδοντοφυουντων πάθος περὶ τοὺς ὀδόντας γίγνεται,** Ἀριστλ.ΖΙ 587b,15 **τὰ δὲ παιδία ἑβδόμῳ μηνὶ ἄρχονται ὀδοντοφυεῖν.**

ὀδοντόφωνος-ον νεώτ. ὁ διὰ τῶν ὀδόντων ἐκφωνούμενος, ὀδοντοπρόφερτος· || **ὀδοντόφωνα** νεώτ. γλωσσ. τὰ ὀδοντοπρόφερτα βλ.λ.

ὀδοντοψήκτρα (ἡ) νεώτ. μικρὰ ψήκτρα μετὰ μακρᾶς λαβῆς πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων, βούρτσα τῶν δοντιῶν.

ὀδοντῶ-όω μτγν. κ. νεώτ. καθιστῶ τι ὀδοντωτόν, κάμνω τι νὰ ἔχῃ δόντια : Πολυδ.2,96 **σίδηρος ὠδοντωμένος ὁ πρίων· 2)** νεώτ. ἑνώνω δύο ξύλινα ἢ μετάλλινα τεμάχια πρὸς ἄλληλα δι' ὀδόντων ἁρμοζομένων εἰς ἐσοχάς, γόμφων, γομφῶ.

ὀδοντώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀδόντα· **2) ὀδοντῶδες** (τὸ) νεώτ. ζωολ. ἡ μασητικὴ συσκευὴ πλείστων μαλακίων κ. ἰδ. τοῦ ἀθροίσματος τῶν γαστεροπόδων· **3) ὀδοντῶδες** (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος τι μαλακίων.

ὀδόντωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἐξοχὴ κατασκευαζομένη εἰς τὸ ἄκρον τῶν ξύλων προκειμένου νὰ γίνῃ σύνδεσις αὐτῶν μὲ ἄλλο ξύλον, δόντιασμα· **2)** ἡ ἐξοχὴ τῶν τοίχων κάτωθι τῶν πατωμάτων πρὸς ἕδρασιν τῶν ξυλίνων δοκῶν αὐτῶν· **3)** νεώτ. ὀδοντιατρ. μικρὸς ὄγκος ἀναπτυσσόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀδόντος κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ἔκφυσιν ἢ παθολογικὸς ὄγκος ἐντὸς τῶν οὔλων ὁμοιάζων πρὸς τοὺς ὀδόντας ἱστοῦ.

ὀδόντωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὀδοντοφυΐα βλ.λ.· **2)** μηχαν. αἱ προεξοχαὶ καὶ ἐντομαὶ δι' ὧν γίνεται ἡ σύζευξις δύο μεταλλικῶν ἢ ἄλλων τεμαχίων· || αἱ προεξοχαὶ καὶ ἐντομαὶ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ· **3) ὀδόντωσις ἀκτῆς - παραλίας** ἡ διαμόρφωσις ἀκτῆς ἐμφανιζούσης ἐν συχνῇ διαδοχῇ ὀξείας ἐξοχὰς πρὸς τὴν θάλασσαν.

ὀδοντωτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλους ὀδόντας, ἐπὶ τοῦ πρίονος : Γαλ.18(2),331· || ὁμ. ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀδόντας : Ἥρων Πνευμ.2,36· || ὁμ. ἐπὶ κτενός : Λουκ.Λεξιφ.5 **ξύστρα ὀδοντωτή·** || κ. νεώτ. γεν. ὁ φέρων ὀδόντας : **ὀδοντωτὰ νομίσματα** (τὰ ἔχοντα περιφέρειαν κατασκευῆς ὀδοντωτῆς), - **ὀδοντωτοὶ τροχοὶ** (οἱ δι' ὧν μεταδίδεται μηχανικὴ κίνησις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλον), - **ὀδοντωτὸς σιδηρόδρομος** (ὁ δι' οὗ γίνεται ἡ ἀνάβασις εἰς ἐπικλινῆ ἐδάφη, μέσῳ ὀδοντωτοῦ τροχοῦ κυλιομένου ἐπὶ ὀδοντωτῆς τροχιᾶς)· || ἀνατομ. **ὀδοντωτοὶ μύες** οἱ μύες τοῦ θώρακος καὶ τῆς ῥάχεως **οἱ** προσφυόμενοι δι' ὀδοντωτῶν ἀποσχίσεων.

ὀδοποίησις-εως (ἡ) κυρ. μτφ. εἰσαγωγή, προπαρασκευή, προετοιμασία, προειδοποίησις : Ἀριστλ.Ρητ.1414b,21· **2)** εἰδ. ἰατρ. τὸ ἐθίζειν ἢ ἐθίζεσθαι εἴς τι : Παῦλ.Αἰγ.6,114.

ὀδοποιητικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξευρίσκων τρόπον, ὁ πρακτικός : Ζήν.Κ Στωϊκ.ἀπ.1,20, Φιλόπ. Ἰω.Ὑπομν.Φυσ.6,28 **μέθοδός ἐστιν ἕξις ὁδοποιητικὴ μετὰ λόγου·** || π.Φιλοπ.Ἰω.Ὑπομν.Κατ.141,21 **ὁδοποιητικὴ ἐπιστήμη ἡ ἰατρική.**

ὀδοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ., ἐν Ἐπιγρ. κ. **-ποία** ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ, τὸ ἔργον τοῦ ὁδοποιοῦ : Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **ὅπως ἤν τι δέῃ ὁδοποιΐας εὐθὺς ἐνεργοὶ ἦτε,** Πλούτ.ΓΓράκχ.7 ἐσπούδασε **δὲ μάλιστα περὶ τὴν ὁδοποιΐαν τῆς τε χρείας ἅμα καὶ** τοῦ πρὸς **χάριν . . ἐπιμεληθείς·** || γεν. νεώτ. αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι δι' ὧν γίνεται κατασκευή, ἐπισκευή, διαρρύθμισις τῶν ὁδῶν.

ὀδοποιός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν χάραξιν καὶ κατασκευὴν ὁδῶν, ὁ ἀνοίγων, κατασκευάζων ὁδούς : Ξεν.ΚΠ 6,2,36 **οἱ τῶν ὁδοποιῶν ἄρχοντες,** Ἰώσ.ΠΙ 3,6,2· || ὁ ἐπόπτης τῶν ὁδῶν : Αἰσχίν.3,25 **ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως,** Ἀριστλ.Ἀθ.54,1 **ὁδοποιοὺς πέντε, οἷς προστέτακται δημοσίους ἐργάτας ἔχουσι τὰς ὁδοὺς κατασκευάζειν· 2)** ταχυδρόμος, ἀγγελιοφόρος : Πάπ.

ὀδοποιῶ-έω, παρατ. **ὡδοποίουν,** ἀόρ. **ὡδοποίησα,** παρακ. μτ. διπλ. ἀναδιπλασιασμοῦ **ὡδοπεποιήκεσαν,** μέσ. **ὁδοποιοῦμαι,** μτχ. παθ. παρακ. **ὡδοποιημένος,** κατασκευάζω,ἐπιπεδῶ ὁδόν,φτειάνω δρόμον : Ξεν.Ἀν.4,8,8 **τὰ δένδρα συνεξέκοπτον τήν τε ὁδὸν ὡδοποίουν·** || καθιστῶ τι βατόν, διαβατόν : Λουκ.Δημῶν.1 **ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα·** || ἀπολ. ἐπὶ ῥεύματος, ἀνοίγω, σχηματίζω δρόμον δι' ἐμαυτόν : Δημ.1274 **τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ τά τε χωρί' ἐλυμήνατο καὶ μᾶλλον ὡδοποίει·** || παθ. ἐπὶ ὁδῶν, καθίσταμαι κατάλληλος πρὸς χρῆσιν ἢ πρὸς διάβασιν : Ξεν.Ἀν.5,3,1 **ἡ δὲ ὁδὸς** ὡδοποιημένη **ἦν·** κ. ἀπροσ. : Πλάτ.Φαίδ.112C **τοὺς τόπους εἰς οὓς ἑκάστοις ὡδοποίηται· 2)** μτφ. στρώνω τὸν δρόμον, κάμνω τι κανονικόν : Ἀριστλ.Μεταφ.984a,18 **αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὁδοποιεῖν αὐτοῖς·** κ. κάμνω τι συστηματικά : αὐτ.Ρητ.1354a,8 (διαφ. ἀνάγν. ὁδῷ ποιεῖν)· **3)** ἐνεργ.μτ. δοτ. προσ. χρη

σιμεύω ὡς ὁδηγὸς εἴς τινα : Ξεν.'Ἀν.3,2,24 ὁδοποιήσειέ γ' ἂν αὐτοῖς καὶ εἰ σὺν τεθρίπποις βούλοιντο ἀπιέναι· || μέσ. ἐπὶ στρατοῦ, ἀνοίγω δρόμον πρὸς διάβασίν μου : Διόδ.Σ 20,23 ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔτεμνον τὴν ὕλην, ὁδοποιούμενοι καὶ διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως· 4) ὁδοποιεῖν ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὁδὸν ποιεῖν : ΚΔ Μάρκ.2,23.

ὁδός (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἅπαξ π. 'Ομ. κ. οὐδός, τὸ ἐπίτηδες διασκευασθὲν μέρος, δι' οὗ οἱ ἄνθρωποι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, δρόμος, ἀτραπός : 'Ιλ.Μ 168 ὡς τε . . οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ, αὐτ.Ο 682 λαοφόρον καθ' ὁδόν, Πίνδ.Ν 6,54 ὁδὸν ἁμαξιτὸν εὗρον, Παυσ.1,36,3 ἰοῦσι δὲ ἐπ' 'Ελευσῖνα ἐξ 'Αθηνῶν, ἣν 'Αθηναῖοι καλοῦσιν ὁδὸν ἱεράν, Πάπ. βασιλικὴ ὁδός· παροιμ. φρ. π. Δημοκρ.230 βίος ἀνεόρταστος μακρὰ ὁδὸς ἀπανδόκευτος· || ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ πρὸς ὃν κατευθύνεται τόπου : 'Οδ.Χ 128 ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, Εὐρ.'Ιππ.1197 τὴν εὐθὺς 'Αργους κἀπιδαυρίας ὁδὸν (τὴν φέρουσαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ 'Αργος ὁδόν), Πλάτ.Συμπ. 173Β ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ ἐπιτηδεία πορευομένοις, αὐτ.Φαῖδρ.272C βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδός, - ὁδὸς Καλαμῶν, - ὁδὸς πρὸς Λυκαβηττόν· || νεώτ. ὁδὸς ἁμαξιτὸς ἢ ἁμαξιτὴ ἢ κατάλληλος δι' ἁμάξας, - ὁδὸς ἡμιονικὴ ἢ κατάλληλος δι' ὄνους μ. κ. ἡμιόνους· || νεώτ. κ. δημ. ὡρισμένος δρόμος μτ. ὀνομασίας ἐν πινακίδι ἐν πόλει ἢ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς πρὸς καθορισμὸν τῶν οἰκιῶν : ὁδὸς Σταδίου - Αἰόλου· || μτ. προθ. πρὸ ὁδοῦ ἐμπρός, περαιτέρω : 'Ιλ.Δ 382 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο (πρβλ. φροῦδος)· π. 'Αττ. τὸ πρὸ ὁδοῦ ἐν τῇ σημ. τοῦ προὔργου, ὠφέλιμος, χρήσιμος : 'Αριστλ.Οὐρ. 292b,9 πρὸ ὁδοῦ εἶναι πρός τι (ὠφέλιμος πρὸς..), αὐτ.Πολιτ.1338a,35 πρὸ ὁδοῦ γέγονεν· || ὁμ. κ. νεώτ. καθ' ὁδόν, ἰων. κατ' ὁδόν, ἀττ. μτγν. κ. κατὰ τὴν ὁδὸν εἰς τὸν δρόμον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας : 'Ηρ.1,41 μή τινες κατ' ὁδὸν κλῶπες . . φανέωσιν ὑμῖν, Πλάτ.Συμπ.174D τὸν νοῦν κατὰ τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι (κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου)· || ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὸν δρόμον : 'Ηρ.1,157 ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐντειλάμενος ἀπήλαυνε ἐς ἤθεα τὰ Περσέων· κ. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἢ εἰς ὁδόν : ΚΔ Ματθ.21,19 καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, αὐτ.Μάρκ.6,8 μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· || ἐν ὁδῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ : αὐτ.1,114 ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ (τὸ ἐν Νόμ.π.Δημ 637 ἐν ὁδῷ καθελὼν ἑρμ. ὑπὸ 'Αρποκρ. ἐν λ. ὁδὸς «ἐν λόχῳ καὶ ἐνέδρᾳ)· || νεώτ. κ. ἐν μέσῃ ὁδῷ καταμεσὶς τοῦ δρόμου : τὸν ἠπείλησεν ἐν μέσῃ ὁδῷ· || παρὰ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν ὁδόν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ : ΚΔ Ματθ.13,4 ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά· || ὁδοῦ πάρεργον παρέργως, ἐκ παρέργου : Κικ.'Αττ.5,21,Γαλ.11, 607, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,94 ἃ σοι πάρεργον ὁδοῦ πρὸς θήραν συνήραντο· || π. Ξεν.ΚΠ 7,5,16 ποταμοῦ ὁδὸς ἡ πορεία, ὁ δρόμος τοῦ ποταμοῦ, τὸ κανάλι τοῦ ποταμοῦ· || τὸ ὁδὸς συχν. παραλείπεται : Πλάτ.Λύσ.203Α ἐπορευόμην τὴν ἔξω τείχους, - ἡ ἐπὶ θανάτου ὁδὸς βλ. θάνατος· πρβλ. τηνάλλως· || μσν. τὸ πρὸς ὃ προορίζεταί τις μέρος, ἡ κατεύθυνσις : 'Ερωτόκρ.5,429 νὰ τοῦ μιλήσῃ, νὰ τοῦ πῇ νὰ πηαίνῃ στὴν ὁδόν του· 2) ὡς ἐνέργεια, τὸ ὁδοιπορεῖν, ταξιδεύειν εἴτε διὰ ξηρᾶς, εἴτε διὰ θαλάσσης, ὁδοιπορία, ταξίδι : 'Οδ.Β 285 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, 'Ηρ.1,104 τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ ὁδός, αὐτ. 3,5 ὅσον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδόν, Αἰσχ.'Αγ.8 τρίποδας ὁδοὺς στείχει, Σοφ.'Αντ.807 τὰν νεάταν ὁδὸν στείχουσαν, Εὐρ.'Ηλ.728 ἄστρων ὁδοί, 'Ηράκλειτ.60 ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ὡυτή· 3) εἰδ. αἰφνίδιος ἐπιδρομὴ κατ' ἐχθρῶν : 'Ιλ.Α 151 ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι· || ὡς συστοιχ. αἰτ. μτ. ρ. κινήσεως : 'Ιλ.Ζ 292 τὴν ὁδὸν ἣν 'Ελένην περ ἀνήγαγεν· κ. ἐπὶ μεγάλου δημοσίου δρόμου : Θέογν.220 μέσην ἔρχευ τὴν ὁδόν, Θουκ.3,24· κ. νεώτ. μτφ. ἀπὸ τοῦ πλοίου : Εὐρ. Φοίν.1 ὦ τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν (π. πεζ. ὁδὸν τέμνω κάμνω δρόμον : Θουκ.2,100, Πλάτ.Νόμ.810Β)· 4) μτφ. τρόπος, μέσον, μέθοδος : Πίνδ.Ο 8,13 πολλαὶ δ' ὁδοὶ σὺν θεοῖς εὐπραγίας, Αἰσχ.Εὐμ.989 γλώσσης ἀγαθῆς ὁδός, αὐτ. 'Αγ.1154 θεσπεσία ὁδὸς (ὁ τρόπος, ἡ μέθοδος τῆς μαντικῆς), Σοφ.ΟΚ 1314 πρῶτα δ' οἰωνῶν ὁδοῖς, Εὐρ.'Ιππ.290 γνώμης ὁδός, Εὐρ.ἀπ.289 τῆς ἀληθείας ὁδός, 'Αριστφ.'Ιππ.1015 λογίων ὁδὸν (τὸν σκοπὸν τῶν λογίων), 'Ιουλ.Λόγ.6,198D εὐτελείας ὁδός, ΚΔ Ρωμ.3,17 ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν, -ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς - τὴν νόμιμον ὁδόν· || ὁ τρόπος τοῦ πράττειν, λαλεῖν : Γίαρμ. 1,33 τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος, 'Ηρ.1,95 τριφασίας ἄλλας ὁδοὺς λόγων (τρόπος τοῦ λέγειν, διηγεῖσθαι), 'Αριστφ.Πλ.506 ὁδὸν ἥντιν' ἰὼν (διά τινος τρόπου ἐνεργείας), Θουκ.3,64 ἄδικον ὁδὸν ἰέναι, Πλάτ.Συμπ.184Β μία δὴ λείπεται ὁδός· || τὸ σχῆμα, ἡ μορφή : 'Ηρ.6,119 τριφασίας ὁδοὺς τρέπεται (τρέπεται εἰς τρία σχήματα, εἰς τρεῖς μορφάς)· || ἡ μέθοδος, τὸ σύστημα : Πλάτ.Σοφ. 218D εἰ μή σύ ποθεν εὐπετεστέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν, 'Αριστλ.Α Πρ.53a,2, 'Ερωφ.1,608 ἡ γῆς γιὰ σένα δὲ γυρίζει, καὶ μιὰν ὁδὸ 'Ορανὸς κρατεῖ δικήν του· ὁμ. ὁδῷ κ. καθ' ὁδὸν μεθοδικῶς, συστηματικῶς : Πλάτ.Πολ.533Β ἄλλη τις ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῷ περὶ παντὸς λαμβάνειν, αὐτ.435Α· || ἰδ. ἐν χρ. ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς : ΚΔ Πράξ.9,2 ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς 'Ιερουσαλήμ· || ὁμ. κατεύθυνσις, πορεία : αὐτ.Πράξ.5,25 ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· || ὁμ. κυρ. ἡ σύμφωνος πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ κατεύθυνσις : αὐτ.Μάρκ.12, 14 ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· 5) παράγ. ὁδίτης, ὁδοιπόρος, ὁδεύω, ὁδῶ, οὐδός, οὖδος, ἔδαφος· εἴσοδος· ἄνοδος· ἐπείσοδος· ἔξοδος, ἔφοδος, μέθοδος, περίοδος, πρόσοδος· φροῦδος. 'Εκ ρίζ. ἐδ- (ἰέναι).

ὁδός (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ οὐδὸς βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ 57.

ὁδόσημον (τὸ) νεώτ. λιθίνη ἢ σιδηρᾶ πινακὶς δεικνύουσα τὰς ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας ὁδοῦ τινος χιλιομετρικὰς ἀποστάσεις.

ὁδοσκοπῶ-έω μσν. σκοπῶ, παρατηρῶ τοὺς δρόμους : Εὐστ.1445,19.

ὁδοστασία (ἡ) μσν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁδοστάτου, λῃστεία : Βί.'Αγ.Μάρθας μητρὸς 'Αγ. Συμεῶνος νεώτ. στυλίτου 8 πολλὰς . . ὁδοστασίας συνέβαινεν ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις γίνεσθαι.

ὁδοστάτης (ὁ) μσν. ὁ τὰς ὁδοὺς φυλάττων, ὁδοφύλαξ : Φιλῆς π. Φυτ.4,32 ὁ τῆς τελευτῆς εὐσταλὴς ὁδοστάτης· 2) ὁ ἐνεδρεύων ὡς λῃστής, ὁ λῃστής : αὐτ.π.Ζῴων 30,4 σμήνει μελισσῶν δυσμενεῖς ὁδοστάται.

ὁδοστατῶ-έω μσν. ἵσταμαι παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ παραφυλάττω, ἐνεδρεύω, παραμονεύω : Φιλῆς π.Ζῴων 101,9 ὁδοστατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος, 'Ανὼν.π.'Αν.Βοασσ.3,86 οἱ ὁδοστατοῦντες γυναῖκας καὶ βίᾳ συγγιγνόμενοι μετ' αὐτῶν.

ὁδόστρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὁδοῦ στρῶμα ὑλῶν καταλλήλων ἵνα ἀντέχωσιν εἰς τὸ βάρος τῶν κυκλοφορούντων ὀχημάτων, ζῴων καὶ ἀνθρώπων ὡς καὶ εἰς τὰς καιρικὰς ἐπιδράσεις.

ὁδοστρωσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διὰ λίθων στρῶσις τῶν ὁδῶν : Ἰουστιν.Νεαρ.17,4 **ὁδοστρωσίας ἢ γεφυρῶν οἰκοδομῆς**, Μαλαλ.1 223,18 **ὁ Ἡρώδης . . ἐποίησε καὶ τὴν ὁδοστρωσίαν τὴν ἔξω τῆς πόλεως, ἣν γὰρ δύσβατος, στρώσας αὐτὴν λευκαῖς πλάκαις.**

ὁδοστρωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ., δημ. -ήρας κύλινδρος ἐν χρ. διὰ τὴν κυλίνδρωσιν τῶν σκυροστρώτων ὁδοστρωμάτων.

ὁδοταχύμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δεικνύον τὴν ταχύτητα τῶν τροχοφόρων ὀχημάτων.

ὁδούρεις Ἡσ. «τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς κακουργοῦντας».

ὁδούρης Ἡσ. «ὁ τῆς ὁδοῦ ἄρχων ἢ κατάρχων».

ὁδουρός (ὁ, ἡ) ὁ ὁδηγὸς κ. ἡ ὁδηγήτρα : Εὐρ. Ἴων 1617 **ἀξία γ' ἡμῶν ὁδουρός· 2)** ὁ ληστὴς τῶν ὁδῶν : Σοφ.ἀπ.22, Εὐρ.ἀπ.260 **ἔπαυσ' ὁδουροὺς λυμεῶνας·** π. Ἡσ. «ὁδοῦρος, ἐνεδρευτὴς καθ' ὁδόν»· πρβλ. ὁδούρεις.

ὁδουρῶ-έω (ὁδός) παρατηρῶ, φυλάττω τὸν δρόμον, ὁδοφυλακῶ· Φώτ.

ὀδούς-όντος (ὁ) κ. νεώτ., Ἰων. **ὀδών** ἕκαστον τῶν ἐπὶ τῶν σιαγόνων ὀσταρίων, δι' ὧν γίνεται ἡ μάσησις τῶν τροφῶν, τὸ δόντι : Ἰλ.Ε 74 **ἀντικρὺς δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός**, ΚΔ Μᾶρκ.9,18 **ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται**, Βαλαωρ.Στιχουργ.4,69, Παπαδ.Χρ.Διηγ.39 **ὁ Στάθης κατέβαινεν εἰς τὸ κενόν, σφίγγων τοὺς ὀδόντας·** || **(ἕρκος ὀδόντων** βλ. ἕρκος)· κ. **πρίειν ὀδόντας** βλ. πρίω)· || π. ΚΔ ἐν μτφ.σημ. κ. π. νεωτ. ἐπὶ ἀντεκδικήσεως : αὐτ. Ματθ.5,38 **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος·** φρ.αὐτ.8,12 **ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων** τὸ κροτάλισμα τῶν ὀδόντων ἐκ ψύχους ἢ φόβου· ὁμ. νεώτ. **ὡπλισμένος μέχρις ὀδόντων** πάνοπλος· || π. Ἀριστλ. **ὀδόντες ὀξεῖς** οἱ πρόσθιοι ὀδόντες, κ. **πλατεῖς** οἱ ὀπίσθιοι ὀδόντες : αὐτ.ΖΜ 661b,8 **ὁ δ' ἄνθρωπος . . ἔχει . . τοὺς μὲν προσθίους ὀξεῖς, ἵνα διαιρῶσι, τοὺς δὲ γομφίους πλατεῖς, ἵνα λεαίνωσιν·** || μτφ. : Λουκ.Ἔρωτ.3 **γλυκὺς ὀδοὺς ὁ τοῦ πόθου**, Ἀχιλλ. Τάτ.7,4 **ὁ τῆς λύπης ὀδοὺς** (ἡ δάκνουσα λύπη)· **2)** πᾶν προέχον, ἐξέχον, εἰς ὀξὺ λῆγον ὀργάνου τινὸς μέρος : Νίκ.Θηρ.85 **ἐν δὲ τε ῥίζαν Σιλφίου, ἥν κνηστῆρι κατατρίψειαν ὀδόντες·** || ἐν τῷ πληθ. ὀδόντες πρίονος : Ἀριστλ.Φυσ.200b,6· κ. κτενός : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,16,2· κ. τροχοῦ : Ἥρων Πνευμ.2,36, Θέων Σμ.180Η· || ὁμ. τὸ ἥνιον (τοῦ ἀρότρου) : ΠΔ Βασ.1,13,21 **τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα·** || **ὀδοὺς πέτρας** ἡ ἀκωκή, κορυφή : αὐτ.14,4 **ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· 3)** ὁ δεύτερος σπόνδυλος τοῦ τραχήλου, κληθεὶς οὕτω ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24· πρβλ. Πολυδ.2,131, Γαλ.Χρ.Μορ.12,7· **4)** ὀδοντοφυής, ὀδοντοφυῶ, ὀδοντοφυΐα. Κατά τινας ἐκ ρ. ἐδ- (ἔδω, ἐσθίω· αἰολ. ἔδοντες=ὀδόντες).

ὁδόφραγμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀχυρωματικὸν ἔργον κατασκευαζόμενον ἐγκαρσίως ἐπί τινος ὁδοῦ, ἐκ λίθων, ξύλων καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων ὀγκωδῶν προχείρως συμφερομένων πραγμάτων.

ὁδοφυλακῶ-έω μσν. φυλάττω τὴν ὁδόν· Φώτ. ἐν λ. ὁδωρεῖν.

ὁδοφύλαξ-ἄκος (ὁ) ὁ φυλάττων τὰς ὁδούς : Ἡρ. 7,239 **φερόμενον κεινὸν τὸ δελτίον μηδὲν πρῆγμα παρέχοι, πρὸς τῶν ὁδοφυλάκων· 2)** ὁ ὁδουρός βλ.λ.2) : Εὐστ.1445,20.

ὁδοχνοῦς γλωσσ. ἡ πλήρης κόνεως ὁδός.

ὀδυναίτερος-α-ον ἀνώμ. συγκρ. τοῦ ὀδυνηρὸς ἢ ὀδυνώδης : Ἱππ.Ἀγμ.17.

ὀδυναρός δωρ. τ. τοῦ ὀδυνηρὸς βλ.λ.

ὀδύνη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. πόνος σώματος, ἄλγος : Ἰλ.Λ 398 **ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή**, Ὀδ.Ι 440 **ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσιν τειρόμενος**, Πίνδ.Π 4,221 **ἀντίτομα στερεᾶν ὀδυνᾶν**, Ἀριστφ.Θεσμ.484 **στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ' . . κὠδύνη**, Ξελ.Ἑλλ.5,4,58 **ὀδυνῶν ἀφορήτων**, Θεόφρ.ΦΙ 9,11,13· || ἄλγος ψυχῆς, ἰσχυρὰ λύπη, θλῖψις : Ἰλ.Ο 25 **ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο** (θλῖψις διὰ τὸν Ἡρακλέα)· συχν. ἐν Ὀδ. μ. κτ. πληθ. : αὐτ.Α 242 **ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε κάλλιπεν·** || μεθ' Ὅμ. κτ. πληθ. κ. ἐπὶ τῶν δύο σημ. : Σοφ.Τρ.959 **ἐν δυσαπαλλάκτοις ὀδύναις**, Ἀριστφ. Ἀχ.526 **ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι**, Ἀντιφ.Σοφ.59 (ἀγτίθ. φιλότητες), Πλάτ.Πολ.579Ε **σφαδασμῶν τε καὶ ὀδυνῶν·** ὡς κ. κτ. ἑν. : Σόλ.12,59 **ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίνεται ἄλγος**, Σοφ.Φιλ.1142 **γλώσσας ὀδύναν** (πόνον ὃν προξενεῖ ἡ γλῶσσα), Ξεν. Συμπ.1,15 **ὀδύνη σε εἴληφε**, Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.1,3 **ὀδύνη μ' ἔχει**, Μέν.706 **μετ' ὀδύνης**, Πλούτ.Κάμ. 28 **τοῖς νενικημένοις ὀδύνη**, ΚΔ Ρωμ.9,2 **ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου**, Μηναῖ.11,4 Ὠδ.5 **ὀδύνης με λύτρωσαι, ἁμαρτιῶν καὶ θλίψεων**, Ἐρωτόκρ.1,138 **γιατὶ κακὰ γιατρεύουσι τσ' ἀγάπης τὴν ὀδύνη·** || **ψυχικὴ ὀδύνη** νεώτ. νομ. ἡ ἐξ ἐνεργείας τρίτου προερχομένη μείωσις τῆς ψυχικῆς δυναμικότητός τινος· **2)** παραγ. ὀδυνῶμαι, ὀδυνηρός, ἀνώδυνος. Ἐκ ρίζ. δυ- ἐξ ἧς δυάω (ποιητ. κακῶ, βασανίζω), λατ. doleo, μετὰ προτακτικοῦ ο, ὀδύρομαι, ὀδύσσομαι, λατ. odi, πιθ. συγγ. τῷ ὠδίς-ῖνος, ὠδίνω (γεννῶ). Κτ. Μαυροφρ. ἐκ ριζ. ἐδ- (ἐσθίειν), ἐδύνη (αἰολ.), ὀδύνη (ἔδουσα).

ὀδύνημα-ατος (τὸ) πόνος, ὀδύνη, ἄλγος : Ἱππ. Διαιτ.31 **ἦν ὀξὺς ὁ πυρετὸς ᾖ καὶ τὰ ὀδυνήματα τοῦ . . πλευροῦ . . οὕτω χρὴ διάγειν.**

ὀδυνηρός-ά-όν κ. νεώτ., δωρ. -ᾱρός ὁ ἐπιφέρων πόνον, ἄλγος, ὁ ἀλγεινός : Πίνδ.Π 2,91 **περισσᾶς ἐνέπαξαν ἕλκος ὀδυναρὸν ἑᾷ πρόσθε καρδίᾳ**, Ἀριστφ.Ἀχ.231 **ὀξύς, ὀδυνηρός, . . ἐπίκωπος**, Πλάτ.Γοργ.525C **ὀδυνηρότατα πάθη**, Ἰουλ. Γαλ.160D **ὀδυνηρότατον τραῦμα**, Μηναῖ.11,2 Ὠδ.9 **ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν ὀδυνηρῶν πανόλβιοι καὶ κινδύνων διασώσατε**, - **ὀδυνηρὸς χωρισμός**, - **ὀδυνηρὸν πλῆγμα·** || ὁ πλήρης ὀδυνῶν, ὁ βασανισμένος : Μίμν.1,5 **ὀδυνηρὸν γῆρας**, Εὐρ.Ἱππ. 189 **πᾶς . . ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων**, Ἀριστφ. Πλ.526 **ὀδυνηρότερος βίοτος**, Μέν.655 **ὀδυνηρὸν ἐστιν** (μτ. ἀπαρφ.).

ὀδυνηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., συγκρ. -ότερον μετὰ ἄλγους, πόνου, ἀλγεινῶς : Ἀριστλ.ΖΙ 609b,25 **τίκτει φαύλως καὶ ὀδυνηρῶς**, Πλούτ.Ἠθ.837Α.

ὀδυνήφατος-ον (θείνω) ὁ φονεύων τ.ἔ. καθησυχάζων, καταπραΰνων τὸν πόνον· Εὐστ. «ὀδύνης παυστικός» : Ἰλ.Ε 401 **ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατο**, Ὀρφ.Λιθ.345.

ὀδυνηφόρος-ον μτγν. ὁ ἐπιφέρων πόνον, ὀδύνην : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30 **ὡς καὶ ὀδυνηφόρου τινὸς ἐσθ' ὅτε κρυπτομένου τῇ παρὰ τὴν πολυποσίαν ἱλαρότητι**, Μάρκελλ.Σιδ.89.

ὀδυνοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν ὀδύνην, ὁ ὀδυνηφόρος βλ.λ. : Ἐπιφάν.1,302.

ὀδυνοσπάς-άδος (ὁ, ἡ) ὁ ὑπὸ τοῦ πόνου κατεσπαραγμένος, ἠφανισμένος : Αἰσχ.ἀπ.π.Πλούτ.Ἠθ. 1057F **ὀδυνοσπάδος γέροντος.**

ὀδυνώδης-ους-ες ὁ πλήρης ὀδύνης, ὀδυνηρός, ἀλγεινός : Ἱππ 684,42 **ἡ γαστὴρ ὀδυνώδης γίνεται**, Ἀρετ.52,57 **ὀδυνώδεις σφηνώσιες**, Ματθ. Ἰατρ.299 **αἴσθησιν ὀδυνώδη.**

ὀδυνωδῶς ἐπίρρ. μτγν. μετὰ ἄλγους, ὀδύνης, ἀλγεινῶς : Γαλ.7,788.

ὀδυνῶ-άω κ. νεώτ., ἀόρ. **ὀδυνῆσαι**, παθ. **-ῶμαι**, Ἰων. **-έομαι**, παρατ. **ὠδυνώμην**, μέλλ. **ὀδυνηθήσομαι** κ. **ὀδυνήσομαι**, ἀόρ. **ὠδυνήθην**, προξενῶ εἴς τινα πόνον ἢ λύπην, θλίβω, κάμνω τινὰ νὰ πονέσῃ :

Εὐρ.᾿Ιππ.247 **τὸ γὰρ ὀρθοῦσθαι γνώμαν ὀδυνᾷ,** ᾿Αριστφ.Λυσ.164 **κάλλως ὀδυνᾶν χρή,** Μέν.659 **μηδὲν ὀδύνα τὸν πατέρα·** ‖ παθ. αἰσθάνομαι ἄλγος, πόνον, θλίβομαι ἰσχυρῶς, ἀλγῶ : Δημόκρ. 139, ᾿Ιππ.᾿Επιδ.4,12, Σοφ.᾿Ηλ.804 **ἆρ᾿ ἡμῖν ὡς ἀλγοῦσα κὠδυνομένη,** ᾿Αριστφ.Σφ.283 **διὰ τοῦτ᾿ ὀδυνηθεὶς εἶτ᾿ ἴσως κεῖται πυρέττων,** αὐτ.᾿Αχ.3 ἐν φρ. **ἃ ὠδυνήθην** (ἃς ὀδύνας ὑπέστην), Πλάτ.Πολ. 583D **ὡς οὐδὲν ἥδιον τοῦ παύσασθαι ὀδυνώμενον;,** ᾿Αρετ.Χρον.Παθ.2,4, ΚΔ Λουκ.2,48 **ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε,** αὐτ. Πράξ.20,38 **ὀδυνώμενοι .. ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει.**

ὄδυρμα-ατος (τὸ) ὀδυρμός, θρῆνος : Εὐρ.Τρῳ. 1226 **πικρὸν ὄδυρμα γαῖά σ᾿, ὦ τέκνον, δέξεται·** ἰδ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.Χο.508 **ὑπὲρ σοῦ τοιάδ᾿ ἔστ᾿ ὀδύρματα,** Σοφ.Τρ.50 **πανδάκρυτ᾿ ὀδύρματα.**

ὀδυρμός (ὁ) κ. νεώτ. θρῆνος, ὀλοφυρμός, κλαυθμὸς μετὰ γόου : Αἰσχ.Πρ.33 **πολλοὺς δ᾿ ὀδυρμοὺς καὶ γόους ἀνωφελεῖς φθέγξει,** Εὐρ.Φοίν. 1071 **ὀδυρμῶν πενθίμων τε δακρύων,** Πλάτ.Πολ. 387D **τοὺς ὀδυρμοὺς ἄρα ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν,** ΚΔ Ματθ. 2,18 **θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς·** πρβλ. Κολλ.ἀπ.1,7Ρ· μτ. γενικ. : Πλούτ.Δημήτρ.47 **τῆς τύχης ὀδυρμός** (θρῆνος, κλαυθμὸς διὰ τὴν τύχην).

ὀδύρομαι κ. νεώτ., π. τραγ. κ. **δύρομαι** (χάριν τοῦ μέτρου), παρατ. **ὠδυρόμην** κ. ἐπ. **ὀδύρετο, ὀδύροντο,** ἰων. **ὀδυρέσκετο,** μέλλ. **ὀδῠροῦμαι,** μέσ. ἀόρ. **ὠδῡράμην,** μτχ. **ὀδῡράμενος,** παθ.ἀόρ. **(κατ-)ωδύρθην,** θρηνῶ, κλαίω, πενθῶ διά τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· μτ. αἰτ. προσ. : ᾿Ιλ.Β 315 **ὀδυρομένη φίλα τέκνα,** Σοφ.ΟΚ 1439 **μή τοί μ᾿ ὀδύρου·** σπαν. μτ. αἰτ. πράγμ. : ᾿Οδ.Ν 219 **ὁ δ᾿ ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν** (ἐθλίβετο, ἐθρήνει διὰ τὴν πατρίδα του, τ.ἔ. διὰ τὴν στέρησιν αὐτῆς)· ὁμ. ἀπολ. : αὐτ.Ε 153 **νόστον ὀδυρομένῳ,** Πλάτ.Πολ.329Β **τὰς τῶν οἰκείων προπηλακίσεις τοῦ γήρως ὀδύρονται,** ᾿Ισοκρ.4,169 **εἰ δυστυχίας ἀνδρῶν ὀδυροίμην,** Δημ.239 **οὗτός ἐσθ᾿ ὁ τὰ Θηβαίων νῦν ὀδυρόμενος πάθη,** ᾿Επικ.Γνῶμ.40 **οὐκ ὠδύραντο .. τὴν προκαταστροφήν·** ‖ μτ. γενικ. προσ. θρηνῶ διά τινα, χάριν τινός : ᾿Ιλ.Ψ 222 **ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρετο,** ᾿Οδ.Δ 104 **τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ·** κ. μτ. τῆς ὑπὲρ ἢ ἐπί : Πλάτ.Πολ.387D **ὑπέρ γ᾿ ἐκείνου ὡς δεινόν τι πεπονθότος ὀδύροιτ᾿ ἄν,** ᾿Αριστλ.Γεν.Φθορ.1251b,21 **ὀδύρεσθαι ἐπὶ πᾶσι·** ‖ **ὀδύρεσθαί τινι** θρηνῶ πρός τινα ἢ ἐνώπιόν τινος : ᾿Οδ.Δ 740 **ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται·** κ. π. ᾿Ιλ.Β 290 **ἀλλήλοισιν ὀδύρονται** (θρηνοῦσι μεγαλοφώνως πρὸς ἀλλήλους)· ‖ ἀπολ. θρηνῶ, πενθῶ (συχν. π. ῾Ομ. κτ. μτχ.) : ᾿Οδ.Τ 13 **ὄφρ᾿ ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω,** αὐτ.Σ 203 **ἵνα μηκέτ᾿ ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν αἰῶνα φθινύθω,** Εὐρ.᾿Ανδρ.397 **τί ταῦτ᾿ ὀδύρομαι;** (διὰ τί ἐγὼ οὕτω πενθῶ;), Πλάτ.᾿Απολ.38D **θρηνοῦντός τέ μου καὶ ὀδυρομένου,** Μηναῖ.1,2 ῾Εσπερ. **ὡς ἄτεκνος ὠδύρετο ἡ Βηθλεέμ.**

ὀδύρτης (ὁ) ὁ ὀδυρόμενος, παραπονούμενος : ᾿Αριστλ.Φυσιογν.812a,4, ᾿Αδαμ.2,22.

ὀδυρτικός-ή-όν κ. μσν. ὁ διατεθειμένος εἰς παράπονα, ὁ παραπονιάρης : ᾿Αριστλ.Ρητ.1390a,22, ᾿Ιώσ.ΑΙ 15,30 **ὀδυρτικὴ καὶ φιλόνικος,** Πολυδ. 6,202· **2)** ὁ οἰκτρός, ἀξιοδάκρυτος : Πλούτ.᾿Ηθ. 751Α **ἀπορούμενοι δὲ πολλάκις ἀναφθέγγονταί τι λιμῶδες καὶ ὀδυρτικόν,** Στουδ.Θεόδ.582Α **ὢ συναντήματος ὀδυρτικοῦ.**

ὀδυρτικῶς ἐπίρρ., συγκρ. **-ωτέρως** κατὰ τρόπον ὀδυρτικὸν βλ.λ. : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1340a,42 **διατίθεσθαι .. πρὸς μὲν ἐνίας ὀδυρτικωτέρως καὶ συνεστηκότως,** Δημήτρ.28.

ὀδυρτός-ή-όν ὁ ἄξιος θρήνου, ἀξιοθρήνητος : Πλούτ.᾿Ηθ.499F **ὅπως τὰ προσπίπτοντα ἔξωθεν οἰκτρὰ καὶ ὀδυρτὰ ποιήσῃ,** ᾿Ελλ.᾿Επιγράμμ.1003,4 **ὀδυρτὴ φωνή·** ‖ τὸ οὐδ. **ὀδυρτά** ὡς ἐπίρρ. μετ᾿ ὀδυρμοῦ : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.1226 **λόγχη τις ἐμπέπηγέ μοι δι᾿ ὀστέων ὀδυρτά.**

ὀδυσσαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ᾿Οδυσσέα : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὀδύσσεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐπικὸν ποίημα τοῦ ῾Ομήρου τὸ πραγματευόμενον τὰς περιπλανήσεις τοῦ ᾿Οδυσσέως : ῾Ηρ.4,29 **μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ καὶ ῾Ομήρου ἔπος ἐν ᾿Οδυσσείῃ,** Πλάτ.Πολ.393Β **περὶ τῶν ἐν ᾿Ιθάκῃ καὶ ὅλῃ ᾿Οδυσσείᾳ παθημάτων,** ᾿Αριστλ.Ποιητ.1449a,1 **ὁ γὰρ Μαργίτης ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ ᾿Ιλιὰς καὶ ἡ ᾿Οδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας,** ΑΠ 7,377 **ὥστ᾿ ἀγορεῦσαι πηλὸν ᾿Οδυσσείην καὶ βάτον ᾿Ιλιάδα·** **2)** μτφ. νεώτ. κ. δημ. περιπλάνησις, ταλαιπωρία, περιπέτεια : **ἐπεράσαμε εἰς τὸ ταξίδι μας ὁλόκληρη ὀδύσσεια.**

ὀδυσσειακός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν ᾿Οδύσσειαν βλ.λ. : Σχόλ.᾿Αριστλ. ῎Ορν.862· ‖ **ὀδυσσειακὴ προσῳδία** τίτλος ἔργου τοῦ ῾Ηρωδιανοῦ.

ὀδύσσειος-α-ον κ. μσν., ἐπ. **ὀδυσσήϊος** ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ᾿Οδυσσέα : Θεόγνωστ.Καν.106,1 **ὀδύσσειος οἶκος,** Τζέτζ.Λυκόφρ.1030 **περὶ τοῦ λεγομένου ὀδυσσείου ἀκρωτηρίου τῆς Σικελίας λεκτέον .. ἀφ᾿ ἑαυτοῦ τὸ ἀκρωτήριον ᾿Οδυσσείαν ἄκραν ἐκάλεσε·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀδύσσειον** ᾿Επιγρ. ναὸς τοῦ ᾿Οδυσσέως· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. πληθ. **ὀδύσσεια** ὡς οὐσ. ἀγῶνες καὶ ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ᾿Οδυσσέως· **2)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. τὸ θηλ. ὀδύσσεια βλ.λ.2).

ὀδυσσήϊος-α-ον ἐπ.τ. τοῦ ὀδύσσειος βλ.λ.: ᾿Οδ. Σ 353 **ὅδ᾿ ἀνὴρ ᾿Οδυσσήϊον ἐς δόμον ἵκει.**

ὀδύσσομαι κ. ὀδυίομαι ἐπ. ρ. ἐν χρ. μ. ἐν μέσ. ἀορ. α' **ὀδύσασθαι** κ. ἅπαξ ἐν παθ. παρακ. **ὀδώδυσται,** χολοῦμαι, ὀργίζομαι, θυμώνω ἐναντίον τινός, μέμφομαι, μισῶ· μτ. δοτ. προσ. : ᾿Ιλ.Ζ 138 **τῷ μὲν ἔπειτ᾿ ὀδύσαντο θεοί·** ἰδ. ὡς μυθικὴ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ ᾿Οδυσσέως, ὡς μισουμένου ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων : ᾿Οδ.Α 62 **τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ;,** αὐτ.Τ 407 **πολλοῖσιν γὰρ ἐγώ γε ὀδυσσάμενος τόδ᾿ ἱκάνω,** ῾Ησίοδ.Θ 617 **Βριάρεω .. πατὴρ ὠδύσσατο θυμῷ·** πρβλ.Σοφ.ἀπ. 965· κ. ἀπολ. : ᾿Ιλ.Θ 37 **ὀδυσσαμένοιο τεοῖο·** π. μτγν. μτ. αἰτ. : ᾿Επιγρ.6,8 **ὠδύσατο Ζῆνα,** ΑΠ 9,117 **Αἰακίδη, τί τοσοῦτον ἐμὴν ὠδύσσαο νηδύν;.**

ὀδῶ-άω (ὁδός) ἐξάγω τι πρὸς πώλησιν, κ. γεν. πωλῶ· ῾Ησ. «ὀδεῖν· πωλεῖν» : Εὐρ.Κύκλ.98 **βορὰν ὀδῆσαι ναυτίλοις,** αὐτ.133 **ὄδησον ἡμῖν σῖτον·** ‖ παθ. ἐξάγομαι καὶ πωλοῦμαι : αὐτ.12 **ὡς ὀδηθείης μακράν·** πρβλ. ἐξοδάω.

ὀδῶ-όω δεικνύω τὴν ὁδόν τινι, ὁδηγῶ διὰ τῆς προσηκούσης ὁδοῦ : Αἰσχ.Πρ.813 **οὗτός σ᾿ ὀδώσει τὴν τρίγωνον ἐς χθόνα·** μτ. ἀπαρφ. : αὐτ. ᾿Αγ.176 **τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὀδώσαντα** (ὅστις ἔθηκε τοὺς βροτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς φρονήσεως, τῆς σοφίας)· ‖ ἀναφορ. πρὸς πράγμ., διατάττω, διευθύνω : Εὐρ.῎Ιων 1050 **ὄδωσον δυσθανάτων κρατήρων πληρώματα·** ‖ παθ. εἶμαι ἐπὶ τῆς προσηκούσης ὁδοῦ : ῾Ηρ.4,139 **τά τε ἀπ᾿ ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὀδοῦται.**

ὄδωδα παρακ. τοῦ ρ. ὄζω βλ.λ.

ὀδωδή (ἡ) μτγν. ὀσμή, μυρουδιά : ΑΠ 9,610 **ἔχει δ᾿ ἡδεῖαν ὀδωδήν,** Πλούτ.᾿Ηθ.648Α **ῥόδον ὠνόμασται.. ὅτι ῥεῦμα πολὺ τῆς ὀδωδῆς ἀφίησι.**

ὀδώδης-ους-ες ὁ ἔχων ὀδωδήν, ὀσμήν : ᾿Ιππ. 295,4 **ὕδατα κρηναῖα καὶ στάσιμα καὶ ὀδώδεα.**

ὀδώδυσμαι παθ. παρακ. τοῦ ὀδύσσομαι βλ.λ.

ὀδών (ὁ) ἰων. τ. τοῦ ὀδοὺς βλ.λ.

ὁδωτός-ή-όν ὁ διαβατός, διοδεύσιμος : **Δίων** Χρ.1,145 **γῆν ὁδωτὴν ἐποίησε** (ἐσφ.ἀνάγν.), Σουΐδ

ὀδωτὴ θάλασσα· 2) μτγν. ἐκτελεστός : Σοφ. ΟΚ 495 **ἐμοὶ οὐχ ὁδωτά** (σχόλ. «ἄνυστά»).

οε ἐν Ἐπιγρ. ἀντὶ οι κ. ωι, οἷον Κροέσος (Κροῖσος)-Μοέριχος (Μοίριχος), Χοερίλος (Χοιρίλος).

ὀέα Ἡσ. «μηλωτή» πρβλ. οἴεας.

ὀείγω δ.τ. τοῦ οἴγω βλ.λ. : Ἐπιγρ. **ὀείγην τοῖς** ναύοις (ἀνοίγειν τοὺς ναούς).

ὀειδής-οῦς-ές μτγν. προφορὰ τοῦ ᾠοειδής, **ὁ** ἔχων σχῆμα ᾠοῦ, ἀβγουλάτος : Εὔδοξ.19,15.

ὀ(ε)ιδίζω δημ. κ. ὀιντίζω εἶμαι ὅμοιος πρός τι, προσομοιάζω : **δίντιζε τὸ ὕφασμα, τὸ ἀβγάτισε καὶ ἔφτειαξε ἕνα φάρεμα, - πρέπει νὰ ὀϊντίζουν τὰ αἵματά τους γιὰ νὰ κολλήσουν φυματίωση.**

ὄες Ἡσ. «κώδια».

ὄεσσι ἐπ. δοτ. τοῦ ὄις, οἷς βλ.λ.

ὀέσχαι Ἡσ. «μηλωταί, βαῖται, ἤγουν δερμάτιναι».

ὀέτεας Ἡσ. «παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὁ καλλίθριξ» (πρβλ. οἰέτεας, αὐετής, ὑετής).

ὄζαινα (ἡ) (ὄζω) κ. νεώτ. κακοσμία τῆς ρινὸς προερχαμένη ἐκ φλεγμονῆς ἢ διαπυήσεως τῶν παραρρινικῶν κόλπων : Γαλ.12,678· πρβλ.Πολυδ.4,204 «ἕλκωσις ἐν τῷ βάθει τῶν μυκτήρων μέχρι τῶν καλουμένων ἠθμοειδῶν σαρκῶν, πυώδες καὶ δυσώδες ὑγρὸν ἀφιεῖσα, τὴν αἴσθησιν ἐμποδίζουσα» 2) θαλάσσιός τις πολύπους βαρύοσμος, ἁ. ὀσμύλος, ὀσμύλη κ. βολβίταινα : Καλλ.ἀπ.38.

ὀζαινικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὄζαιναν ἐν τῇ ρινὶ ἢ ὁ ἀνήκων εἰς ὄζαιναν βλ.λ. : ΨΔιοσκ. 4,140 **καὶ ποιεῖ ἐπὶ τῶν ὀζαινικῶν, εἰ βρέχων ὀθόνην προτιθῇς τῷ μυκτῆρι,-ὀζαινικὴ δυσωδία.**

ὀζαινῖτης (ὁ) μτγν., θηλ. -ῖτις-ιδος, ὁ ἔχων ὀσμὴν ὁμοίαν μὲ τὴν τῆς ὀζαίνης· ὄν. τοῦ ἰνδικοῦ φυτοῦ νάρδος βλ.λ. : Πλίν.Φλ 12,42.

ὀζαινοῦμαι-όομαι ὄζω βλ.λ., μτ. γενικ. : Σώφρ. 123 **ὀζαινοῦσθαι σίτου.**

ὀζαινώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἔχων δυσωδίαν ὀζαίνης, ὁ ἔχων κακὴν ὀσμήν : **ὀζαινώδης πλευρῖτις** (ἧς τὸ ἐξίδρωμα εἶναι δυσῶδες).

ὀζάλέος-α-ον (ὄζος) μτγν. ὁ ἔχων ὄζους, ρόζους, ὀζώδης : Μαικ.ΑΠ 9,249 **ἣν δὲ χερὶ φαύσῃς κλοπίῃ μόνον, αὐτίκα δέξῃ ὀζαλέην βάκτρου τήνδε καρηβαρίην.**

ὀζαμῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἐνώσεις λαμβανόμεναι δι' ἀναγωγῆς, διὰ ψευδαργύρου καὶ ὀξικοῦ ὀξέος, τῶν ὀζαζονῶν.

ὀζαρόν πάπ. ὁ εὐρώς, ἡ σαπρία, μούχλα : **οἶνος πολλὰ ὄξη ἔχει καὶ ὀζαρά.**

ὀζειέα Ἡσ. «θεραπεία» (πιθ. ὀζεία· πρβλ. ἄοζος).

ὄζη (ἡ) (ὄζω) μτγν. κακὴ ὀσμή, δυσοσμία, ἀποφορὰ ἐκ τοῦ στόματος : Κέλσ.3,11· 2) Σουΐδ. «ὄζαι, τὰ δέρματα τῶν ὀνάγρων».

-όζη νεώτ. κατάληξις χαρακτηριστικὴ τοῦ ὀνόματος τῶν σακχάρων ἐνδεικτικὴ τῆς προελεύσεως αὐτῶν : **γλυκόζη - μανόζη** κ.ἄ.

ὀζήκεις Ἡσ. «οἱ σφριγῶντες».

ὀζίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄζος βλ.λ., μικρὸς ὄζος· ‖ ἰατρ. μικροὶ ὄζοι ὑπὸ τὸ δέρμα ἢ **περὶ τὰς** ἀρθρώσεις φυσιολογικοὶ ἢ ἀναπτυσσόμενοι κατὰ τὴν διαδρομὴν ὀξείας τινὸς νόσου : **ὀζίδιον σκώληκος** (ἐν τῶν τεσσάρων λοβίων τοῦ κάτω σκώληκος τῆς παρεγκεφαλίδος),- **ὀζίδια φακοειδῆ τῆς γλώσσης** (λεμφοθυλάκια τῆς φαρυγγικῆς μοίρας τῆς γλώσσης).

ὀζοβρωμία (ἡ) φωτογραφικὴ μέθοδος τυπώσεως.

ὀζογαλῆ (τὸ) νεώτ. ζῳολ. μοσχογαλῆ βλ.λ.

ὀζό (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ὀζῶ βλ.λ.

ὀζόγυρος (τὸ) σχόλ. εἶδος θάμνου· Σχόλ.Νίκ. Θηρ.71 «ὀνόγυρος εἶδος θάμνου· καλοῦσι δὲ αὐτὸν οἱ μὲν ἀνάγυρον . . οἱ δὲ ὀζόγυρον».

ὀζοθήκη (ἡ) μτγν. ὀχετός, ὑπόγειον αὐλάκιον ἀκαθαρσιῶν, ἀπόπατος : Κύριλλ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὀζοϊκτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. γένος ἰκτιδιδῶν.

ὀζοκηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν παρεμφερὲς πρὸς κηρὸν ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν κηρίων.

ὄζολις-ιδος (ἡ) ἡ ὄζαινα βλ.λ.2) : Ἀριστλ.Ζ) 525a,19 **ἥ τε καλουμένη ἐλεδώνη . . , ἣν καλοῦσιν οἱ μὲν βολίταιναν, οἱ δ' ὄζολιν.**

ὀζομενία (ἡ) γλωσσ. ὁ λοιμώδης ἀτμὸς τῆς γῆς.

ὄζον-οντος (τὸ) νεώτ. μορφὴ τοῦ ὀξυγόνου λίαν δραστικὴ μετὰ χαρακτηριστικ ς ὀσμῆς.

ὀζόναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἐνώσεις λαμβανόμεναι δι' ὀξιδώσεως τῶν μονοσακχαριτῶν δι' ὑπεροξιδίου τοῦ ὑδρογόνου.

ὀζονίδια (τὰ) νεώτ. χημ. ἐλαιώδη ὑγρὰ λίαν ἐκρηκτικά.

ὀζον(τ)ίζω νεώτ. μετατρέπω τὸ ὀξυγόνον εἰς ὄζον βλ.λ.· 2) διαποτίζω ἢ ἀπολυμαίνω δι' ὄζοντος.

ὀζοντισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀζοντίζω βλ.λ.ΙΙ κ. 2).

ὀζον(τ)ιστήρ-ῆρος (τὸ) νεώτ. συσκευὴ παράγουσα τὸ ἀέριον ὄζον.

ὀζον(τ)ογόνος-ον (τὸ) νεώτ. **ὁ** παράγων τὸ ἀέριον ὄζον : **ὀζοντογόνος συσκευή.**

ὀζοντομετρία (ἡ) νεώτ. προσδιορισμὸς **τῆς ἐν** τῷ ἀέρι ποσότητος ὄζοντος.

ὀζοντομετρικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀζοντομετρίαν βλ.λ. : **ὀζοντομετρικὸς χάρτης** (χημικὸς χάρτης ὑποδεικνύων δι' ἀλλοιώσεως τῆς χροιᾶς αὐτοῦ τὴν παρουσίαν ὄζοντος **ἐν τῷ ἀέρι**)· ‖ ἐπίρρ. **-ῶς** κατὰ τρόπον ὀζοντομετρικόν, δι' ὀζοντομετρίας.

ὀζοντόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ ποσότης ὄζοντος **ἐν τῷ** ἀέρι **καὶ** ἐξιχνιάζεται ἡ παρουσία αὐτοῦ.

ὀζοντοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὀζοντομετρικός.

ὀζοντοσκόπιον (τὸ) νεώτ. τὸ ὀζοντόμετρον βλ.λ.

ὄζος (ὁ) **κ.** νεώτ., αἰολ., **ὕσδος** κλάδος, κλών, βλαστός, κλωνάριον : Ἰλ.Α 234 **τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους,** Ἡσίοδ.Θ 30 **δάφνης ἐριθηλέος ὄζον δρέψασαι,** Πίνδ.Π 4,263 **εἰ γάρ τις ὄζους ὀξυτόμῳ πελέκει ἐξερείψῃ . . δρυός·** ‖ ἰδ. τὸ **μέρος** τοῦ στελέχους φυτοῦ, ὁ κόμβος ἢ ὀφθαλμός, ἐξ οὗ φύεται τὸ φύλλον ἢ κλάδος : Ἀριστλ. Νεότ.468b,25, Θεόφρ.Φ1 1,1,2 **ἀκρέμονας δὲ λέγω τοὺς ἀπὸ τούτου σχιζομένους, οὓς ἔνιοι καλοῦσιν ὄζους· κλάδον δὲ τὸ βλάστημα τὸ ἐκ τούτων,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,9, Θεόκρ.17,31 **σκύταλον κεχαραγμένον ὄζοις·** π.Θεόφρ.Φ1 1,8,4 **τυφλοὶ ὄζοι** (οἱ ἄγονοι κόμβοι ἢ ὀφθαλμοί)· ‖ ἐπὶ τοῦ σώματος **κ.** εἰδ. ἐπὶ τοῦ ὠτός : Ἐμπ.99 **σάρκινος ὄζος·** ‖ νεώτ. ἰατρ. ὄγκωμα ὑποστρόγγυλον ἀναπτυσσόμενον ἐντὸς ὀργάνου τινὸς ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος : **καρκινώδης ὄζος, - γαγγλιακὸς ὄζος·** ‖ νεώτ. κηκὶς σχηματιζομένη ἐπὶ **φυτοῦ ὑπὸ τῶν ἐντόμων** ἐναποθετόντων ἐντὸς αὐτοῦ **τὰ** ᾠά των· 2) μτφ. βλαστός, γόνος : Ἰλ.Β 540 **Ἐλεφήνωρ ὄζος Ἄρηος** (ὡς ἐπίθ. ἀνδρείων πολεμιστῶν), Εὐρ.Ἑκ.123 **τὼ Θησείδα ὄζω Ἀθηνῶν·** 3) ἐν κρητ. Ἐπιγρ. ἀντὶ ὄσος.

ὀζόστομος-ον μτγν. ὁ δυσωδίαν ἀποπνέων, ἔχων δυσώδη ἀναπνοήν : Λουκίλλ.ΑΠ 11,427, Μάρκ. Αὐρ.5,28 **μήτι τῷ ὀζοστόμῳ ὀργίζῃ,** Ὀρειβ.ἀπ.24.

ὀζοτυπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος φωτογραφικῆς τυπώσεως τῇ βοηθείᾳ χρωμικῶν χρωμάτων.

ὀζοῦμαι-όομαι (ὄζος) φύω ὄζους : Ἱππ.Φύσ. Παίδ.22, Θεόφρ.Φ1 3,5,1 **τότε γὰρ λεῖον, ὥσπερ ὑγιὲς καὶ ἀπήρωτον, τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὀζούμενον, ἄλλως τε τυφλοῖς ὄζοις ὥσπερ πεπηρωμένον.**

ὀζόχρωτος-ον γλωσσ. ὁ ἔχων δέρμα κακῶς ὄζον, δυσῶδες, βρωμερόν.

ὄζυγες Ἡσ. «ὁμόζυγες».

ὄζω **κ.** νεώτ., δωρ **ὄσδω,** παρατ. **ὦζε,** μέλλ. **ὀζήσω κ.** Ἰων. **ὀζέσω,** ἀόρ. **ὤζησα** κ. Ἰων. **ὤζεσα,**

παρακ. ὤζηκα, παρακ. μτ. σημ. ἐνεστ. ὄδωδα, ὑπερσ. ὡς παρατ. ὠδώδειν κ. ἐπ. ὀδώδειν, ἀποπνέω ὀσμήν, μυρωδιάν, μυρίζω, εἴτε ἐπὶ εὐωδίας, εἴτε ἐπὶ δυσωδίας (π.'Ομ. ἐν χρ. ἐν τῷ γ' ἐν τοῦ ὑπερσ. μτ. σημ. παρατ.) : 'Οδ.Ε 60 ὀδμὴ κέδρου .. ἀνὰ νῆσον ὀδώδει, αὐτ.Ι 210 ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει [ἐπὶ οἴνου], ΚΔ 'Ιω.11,39 Κύριε, ἤδη ὄζει· ‖ π. τοῖς μετέπ.μτ. γενικ. πράγμ., προστιθεμένου συνήθ. κ. οὐδ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ., ἔχω ὀσμὴν πράγματός τινος : Αἰσχ.'Αγ.1310 τόδ' ὄζει θυμάτων, 'Αριστφ.Νεφ.50 ὄζων τρυγός· ‖ κ. μτ. τῆς ὑπό : Πλούτ.'Αλέξ.20 ὠδώδει ὑπὸ μύρων ὁ οἶκος· ‖ κ. μτφ. παρέχω τὴν αἴσθησιν, ὑπενθυμίζω : 'Αριστφ.Νεφ.398 Κρονίων ὄζων [ἔχων ὀσμὴν ἀρχαιότητος], Ξεν.Συμπ.2,4 ὄζειν .. καλοκαγαθίας, - ὄζει σχολαστικότητος [εἶναι σχολαστικός]· ‖ τὸ ἐξ οὗ προέρχεται ἡ ὀσμὴ προφέρεται κτ. γενικ. : Φερεκρ.67 ὄζειν τοῦ στόματος, 'Αριστφ.'Αχ.852 ὄζων κακὸν τῶν μασχαλῶν· ‖ κ. μτ.διπλ. γενικ. : αὐτ.'Εκκλ.524 τῆς κεφαλῆς ὄζω μύρου· **2)** συχν. ἀπροσ. : 'Ηρ.3,23 ὄζει ἀπ' αὐτῆς ὡσεὶ ἴων [ἔρχεται ὀσμὴ ἐξ αὐτῆς ὡς ὀσμὴ ἴων], 'Αριστφ.Πλ.1020 ὄζει ἡδὺ τῆς χρόας [ἐξέρχεται εὐωδία ἐκ τοῦ δέρματός του], Κρατῖν.Νεώτ.1 τῆς γῆς ὡς γλυκὺ ὄζει, Λυσ.6,1 ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον [ἐφαίνετο ὅτι ἐξήρχετο κακίστη ὀσμὴ ἐκ τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης], Ξεν.Κυν.5,1 οὐκ ὄζει αὐτῶν (τῶν λαγῶν) [δὲν μένει ὀσμή τις ἐκ τῶν λαγῶν]· ‖ μτ. διπλ. γενικ. : 'Αριστφ.Σφ.1059 κἂν ταῦτα ποιῆθ' ὑμῖν δι' ἔτους τῶν ἱματίων ὀζήσει δεξιότητος [ἐπὶ ἓν ἔτος θὰ ἐκπέμπηται ὀσμὴ δεξιότητος ἐκ τῶν ἐνδυμάτων ὑμῶν]· ‖ κ. μτ. τῆς ἀπὸ ἢ ἐκ : 'Ερμιππ.82,8 ἀπὸ στόματος .. ὄζει ἴων, ὄζει δ' ὑακίνθου, Φερεκρ. 25 ὄζει ἐκ τοῦ στόματος μελικήρας· **3)** μέσ. ὀζόμενος ἀντὶ ὄζων : 'Ιππ.Τόπ."Ανθρ.12 κακὸν ὀζόμενος, Ξενοφ.1,ὁ οἶνος .. ἄνθεος ὀσδόμενος, Πάπ. δριμὺ ὀσδομένου τοῦ σώματος· **4)** ρηματ. π. ὀδμή, ὀσμή, δύσοσμος, δυσώδης, εὐώδης, εὔοσμος· ὀσφραίνομαι.'Εκ ρίζ. ὀδ- ὀδ-jω=ὄζω, παρακ. ὄδωδα· λατ. oleo, edor [ὀσμή].

ὀζῶ (τὸ) μσν., δημ. κ. ὀζό κ. ζῶ, πληθ. τὰ ὀζά τὸ ζῷον βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.3,1273 πέτρες, δεντρὰ καὶ σίδερα κι ὀζά στὴν οἰκουμένη.

ὀζώδης-ους-ες (ὄζος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὄζους, κλάδους : Θεόφρ.1,5,4 τὰ μὲν ἄοζα, τὰ δὲ ὀζώδη· ‖ ἐπὶ εἴδους τινὸς κοραλλίου : Διοσκ.5,122· **2)** ὁ ἔχων ὄζους, ρόζους, κόμβους : Θεόφρ.ΦΙ 3,10,4 τὸ τοῦ ἄρρενος ξύλον ὀζωδέστερον· ‖ νεώτ. ἰατρ. ὁ σχηματίζων ἐξογκώματα : ὀζῶδες ἐρύθημα (νόσος ἐμφανίζουσα κατὰ τὰ κάτω ἄκρα ὀζώδεις ἐρυθρὰς κηλῖδας).

ὀζώδης-ους-ες (ὄζω) μσν. ὁ ὀδμώδης, ὁ ἐκπέμπων ὀσμήν, δυσωδίαν : ΕΜ 775,Β, Σχόλ.Νίκ.'Αλεξ.437, Τζέτζ.Χιλ.8,991 φύσεις τὰς ὀζώδεις.

ὀζωδία (ἡ) μτγν. δυσωδία, δυσοσμία, κακοσμία, βρῶμα : Νεῖλ.'Επιστ.106.

ὀζωτός-ή-όν (ὀζοῦμαι) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ ἔχων κλάδους, κλαδωτός : Θεόφρ.Φ) 1,3,1 δένδρον ἐστὶ τὸ ἀπὸ ρίζης μονοστέλεχες, ὀζωτόν· **2)** κ. νεώτ. γεν. ἐπὶ ξύλου, ὁ ἔχων ὄζους, κόμβους, ρόζους, ὀζώδης : ὀζωτὴ ράβδος - πανίς.

ὄη ἰων. τ. τοῦ ὄα βλ.λ.

ὄθε δημ. ἐπίρρ. κ. ὄθι ἐν τοπ. κ. ἀοριστολ. σημ. ἐκεῖ ὅπου ἢ ἀφ' ὅπου : κοιμᾶται ὄθε βρεθῇ, - ὄθε (ἢ ὄθι) βγῆκε ὁ λόγος, λ. τραγ. ὄθι βρεθῶ κι ὄθι σταθῶ τὸν πόνο μου θὰ λέω.

ὅθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὄθε κ. ὄθενε ἀναφορ. ἀντίστοιχον τοῦ δεικτ. τόθεν, τοῦ ἐρωτημ. πόθεν, ὡς καὶ τῶν ἐντεῦθεν, ἐκεῖθεν, ἔνθεν, ἐκεῖθε, τιθέμενον πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως, ἐξ οὗ μέρους, ἀπ' ἐκεῖ ὅπου, ἐξ οὗ τόπου, ἐξ οὗ πράγματος, ἐξ οὗ προσώπου, ἐξ οὗ χρόνου : 'Ιλ.Β 307 ὑπὸ πλατανίσκῳ, ὅθεν ρέεν ἀγλαὸν ὕδωρ, αὐτ.852 ἐξ 'Ενετῶν ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων, 'Οδ.Γ 319 ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ ἐλθέμεν, Ξεν.'Ανατ.2,3,14 ἀφίκοντο εἰς κώμας, ὅθεν ἀπέδειξαν οἱ ἡγεμόνες λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ΚΔ Ματθ.13,44 εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω, ὅθεν ἐξῆλθον, Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,40 τίθεται πάλιν τὰ τοιοῦτον χαρτίον, ὅθεν ἐξέβη, - πλοῖον ἐξ 'Αφρικῆς, ὅθεν ὁ λοιμὸς ἐπέσκηψεν εἰς τὰς 'Αθήνας, - ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὅθεν ἄρχεται ἡ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ, - ξαναγύρισε ἐκεῖ ὄθενε εἶχε ξεκινήσει· ‖ συχν. μετὰ μορίων ἑπομένων κεχωρισμένων ἢ ἐν ἑνώσει, ὅθεν τε, ὅθεν δή, ὁθενδήπου, ὅθεν νιν, ὁθενοῦν, ὅθεν περ κ.ἄ. : 'Οδ.Δ 358 ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας εἰς πόντον βάλλουσιν, Πίνδ.Ν 2,1 ὅθενπερ καὶ 'Ομηρίδαι .. ἄρχονται, Αἰσχ.'Ικ.16 "Αργους γαῖαν, ὅθεν δὴ γένος ἡμέτερον .. τετέλεσται· ‖ ἀλλὰ π. τῷ ἀττ. πεζῷ λόγῳ κ. μτγν. τὸ ὅθεν δὴ ἐν ἀοριστολ σημ., ἐξ οἱασδήποτε πηγῆς, καθ' οἱονδήποτε τρόπον : Πλάτ.Φαῖδρ.267 D διαβάλλειν .. ὅθεν δὴ κράτιστος· ὁμ. κ. ὁθενοῦν ἐξ οἱουδήποτε τόπου : Πλάτ.Νόμ.738C εἴτ' ἄλλοθεν ὁθενοῦν [ἐξ οἱουδήποτε ἄλλου τόπου]· ὁμ. κ. μσν. κ. νεώτ. ὅθεν δήποτε ἢ ὁθενδήποτε ἐξ οἱουδήποτε τόπου, ἀπ' ὁποιο μέρος : Δωσίθ.410Κ ὁθενδήποτε ἀποσταλῶσιν ὀπῶραι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγή των· ὁμ. σημ. δημ. ὄθε ὁπουδήποτε κ. ὄθενε ἀφ' ὁπουδήποτε : δ. δίστ. ὄθε βρεθῶ κι ὄθε σταθῶ δὲ θὰ σὲ λησμονήσω, - ὄθενε κι ἐζήτησα δὲν μοῦ 'δωκαν· **2)** ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ ὄθι, καθ' ἕλξιν μετὰ προηγουμένην πρότασιν ἐνέχουσαν τὴν ἔννοιαν τοῦ ποιεῖν ἢ ἔχειν ἀρχήν, ἄρχεσθαι, οὗ, ὅπου : 'Ιλ.Β 847 ἐξ 'Αλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη, Σοφ.Τρ.701 ἐκ δὲ τῆς γῆς, ὅθεν προὔκειτ', Πλάτ.Γοργ.497C ὅθεν .. ἀπέλιπες ἀποκρίνου· ὁμ. ἀντὶ τοῦ ἐκεῖθεν ὅθεν : Ξεν.'Αν.1, 3,17 μὴ ἡμᾶς ἀγάγῃ, ὅθεν οὐκ ἔσται ἐξελθεῖν· **3)** κ. μσν. κ. νεώτ. μτφ. δι' ὃν λόγον, τούτου ἢ τούτων ἕνεκα, κατ' ἀκολουθίαν, γι' αὐτὸ ἢ γι' γι' αὐτὸ καὶ : Εὐρ.Φοίν.27 σφυρῶν κέντρα διαπείρας μέσον, ὅθεν νιν 'Ελλὰς ὠνόμαζεν Οἰδίπουν, 'Αριστλ.'Αθ.3,2, 'Αλεξ.267,4 ὅθεν ἱδρύσασθ' ἱερόν, ΚΔ 'Εβρ.3,1 ὅθεν ἀδελφοὶ .. κατανοήσατε, Μηναῖ.11,1 Συνξ. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη .. ὅθεν προστάττει, - παρεσύρθη εἰς ὑπερβολικὰς δαπάνας, ὅθεν κατεστράφη· συνήθ. κ. ἐν δικαν. φρ. μετὰ διατύπωσιν ἐπιχειρημάτων ἢ ἰσχυρισμῶν ἢ συλλογισμῶν : ὅθεν ἐπιτρεπτέα ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις, - ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις κττ.· ‖ ἐν χρ. ἐπὶ πλαγ. ἐρωτημ. λόγου ἐν τῇ σημ. διὰ τίνα λόγον : Πλάτ.Πρωτ.319Β, Λυσ. 22,1 ὅθεν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν.

ὀθέτη 'Ησ. «ἅμαξα ἡμιονική»· πρβλ. ὄθιζα.

ὀθεύει 'Ησ. «ἄγει, φροντίζει»· πρβλ. ὀθέων, ὄθη, ὀθρεῖν.

ὄθεσαν 'Ησ. «ἐπεστράφησαν».

ὀθέων 'Ησ. «φροντίζων».

ὄθη 'Ησ. «φροντίς, ὥρα, φόβος, λόγος».

ὄθημον 'Ησ. «ὑστερινόν».

ὅθι κ.δημ. ἀναφ. ἐπίρρ., ποιητ. ἀντὶ τοῦ οὗ, ὅπου : 'Ιλ.Β 722 Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες 'Αχαιῶν, αὐτ.Β 861 ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους, 'Οδ.Ξ 73 βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων, Πίνδ.ἀπ.77· ‖ ἐν χρ. π. τραγ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις, πλὴν ἐν Σοφ.'Ηλ.709· ‖ σπαν.π.πεζ. : Πλάτ.Θεάγ.125Α ἔχων ὅθι πέμψας αὐτὸν δημιουργὸν ἂν ἐποίησας τῆς σοφίας, αὐτ. Φαίδ.108Β ἀφικομένην δὲ ὅθιπερ αἱ ἄλλαι, Γαλ.

7,263 ἔστι δὲ καὶ ὄθι τοῦτο προϊόντος τοῦ λόγου διορισθήσεται· || κ. π. τοῖς 'Αρκ. πεζ. ἐν 'Επιγρ.' **2)** δημ. ἀντὶ τοῦ ὅθε βλ.λ.

ὄθιζα 'Ησ. «ἅμαξα ἡμιονική»· πρβλ. ὀθέτη.

ὄθλεις μσν. φυτά τινα φυόμενα εἰς μέρη ἔνθα ὑπὸ τὴν γῆν ὑπάρχουσιν ὕδατα : Γεωπ.2,4,1.

ὄθμα-ατος (τὸ) μτγν. ὄμμα βλ.λ. : Καλλ.Αἴτ.'Οξ. 2075,37, Νίκ.Θηρ.178 τὸ δὲ νέρθεν ὑπαιφοινίσσεται ὄθμα πολλὸν ὑπὸ σπείρης, 'Υμν.'Ισ.157.

ὄθμισμα-ατος (τὸ) ἀμφ. ένν. ἐν 'Επιγρ.

ὀθνεῖος-ον κ.-ος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀλλογενής, ξένος : Δημόκρ.60, Εὐρ.'Αλκ.532 ὀθνεῖος ἤ σοὶ συγγενὴς γεγῶσά τις, 'Ισαῖ.4,18 ὀθνεῖοι φίλοι, Λυκοῦργ.25 ἱερὰ.. ὀθνεῖα τῇ χώρᾳ, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,92 τῶν ὀθνείων ὁπλισμῶν καὶ τῶν προσθέτων συνασπισμῶν, Πάρθ. ἐν Πάπ., 'Επιγρ. χρήμασιν τῶν ὀθνείων καὶ 'Αθηναίοισιν ἅπασιν· || συνεκφερ. μτ. τοῦ ἀλλότριος : Πλάτ.Πολ.470Β τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ ξυγγενές, τὸ δὲ ἀλλότριον καὶ ὀθνεῖον· ἀντίθ. οἰκεῖος : Πλάτ.Πρωτ.316C καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων· ἀντίθ. συγγενής : Δημόκρ.90· πρβλ.'Αριστλ.ΗΝικ.1162a,8· ἀντίθ. προσήκοντες : Φιλόδ.'Οργ.54W· || νεώτ. ὀθνεῖα ἔθιμα τὰ κατ' ἀπομίμησιν ἀπὸ ξένων λαῶν· **2)** ὁ ὑπερβολικός, μὴ κανονικός, ἀντικονονικός : Γαλ. 10,754 ὀθνεῖον θερμόν, Γαλ.11,478 ὀθνεία ποιότης, Στενίδ.π.Στοβ.4,7,63 ὀθνεῖον ὕφος, 'Αρετ.Χρον. Παθ.1,15 ὀθνεία ἐργασίη.

ὀθνῖος-ον πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀθνεῖος βλ.λ., ὁ νόθος : ὁ παῖς οὗτος γεγέννηται τῷ Οὐάλεντι .. ὀθνῖος.

ὀθνιότυμβος-ον μτγν. ὁ τεθαμμένος ἐν ξένῃ χώρᾳ : Μαν.4,281.

ὄθομαι μ. ἐν χρ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. προσέχω, φροντίζω, μεριμνῶ περί τινος, (π. 'Ομ. μ. ἐν 'Ιλ. κ. πάντοτε μτ. ἀρνήσεως) : 'Ιλ.Ο 107 ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει οὐδ' ὄθεται· || μτ. ἀπαρφ. : αὐτ. 166 οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ ἶσον ἐμοὶ φάσθαι· || μτ. μτχ. ἀντὶ ἀπαρφ. : αὐτ.Ε 403 ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων· μτ. γενικ. προσ. : αὐτ..Α 181 σέθεν .. οὐκ ἀλεγίζω, οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος (δὲν σὲ λογαριάζω, οὔτε προσέχω εἰς τὴν ὀργήν σου), 'Απολλ.Ρ.3,94 ἐμεῖο οὐκ ὄθεται· || μτ. διπλῆς γενικ. : Χρησμ.π.Νικηφ.Γρηγ.'Ιστ.Βυζ.14,454C οὐ θυσιῶν σπλάγχνων τ' ὄθομαι· πρβλ. ὀθεύει, ὀθέων.

ὀθόνα (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὀθόννα βλ.λ. : Γλωσσ.'Ιατρ. Χειρόγρ. ἐν Reg cod.190, αὐτ.1843.

ὀθόνειον (τὸ) μτγν. δ. γρ. τοῦ ὀθόνιον βλ.λ. : Γαλ.Συνθ.Φαρμάκ.2,101,43.

ὀθονείδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὀθόνιον βλ.λ.

ὀθόνη (ἡ) κ. νεώτ. ὕφασμα λευκὸν καὶ λεπτόν, πανὶ λευκό, π. 'Ομ. ἀείποτε κτ. πληθ., λεπτὰ λινᾶ ἐνδύματα : 'Οδ.Η 107 καιρουσσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον, Λουκ.Νεκρ.Δ 3,2 ὀθόναις ἐσταλμένος· || ἐπὶ γυναικείου ἐνδύματος: 'Ιλ. Γ 141 ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν· || κ. κτ. ἑν. ἐπὶ ἐνδύματος : Πράξ.10,11 καὶ θεωρεῖ.. καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, Γαλ.11,134· || ὁμ. ὕφασμα δι' ἱστίον, ἱστίον, πανί : Λουκ.ΖΤραγ.46 ἔφερεν μὲν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὀθόνῃ καὶ ἐμπιπλὰς τὰ ἀκάτια· || ἐν τῷ πληθ. τὰ ἱστία, τὰ πανιὰ τοῦ πλοίου : Μελέαγρ.ΑΠ 12,53· || νεώτ. ὀθόνη τραπέζης τὸ τραπεζομάνδηλον· ὀθόνη κλίνης ἡ σινδών· ὀθόνη κινηματογράφου λευκὸν ἐξ ὑφάσματος πέτασμα, ἐφ' οὗ προβάλλονται αἱ εἰκόνες· || ἐν τῷ πληθ. αἱ μεμβράναι αἱ περικλείουσαι τὴν κόρην τοῦ ὀφθαλμοῦ : 'Εμπ.308 ὡς δὲ τότ' ἐν μήνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον πῦρ λεπτῇσιν ὀθόνῃσι λοχάζετο κύκλοπα κούρην.

ὀθονιακός (ὁ) πάπ., 'Επιγρ. ὁ ἔμπορος ὀθόνης βλ.λ.· Πάπ., 'Επιγρ.· || τὸ ὀθονιακὸν φόρος ἐπὶ τῶν ὀθονῶν : Πάπ. πραγματευτὴς ὀθονιακοῦ.

ὀθονίδιον (τὸ) δ.γρ. -είδιον πάπ. λινοῦν ἔνδυμα, λινὴ ἐσθής : κρόκινα ὀθονείδια.

ὀθονιηρά (ἡ) πάπ. φόρος ἐπὶ τῆς κατασκευῆς λινῶν ὑφασμάτων.

ὀθόνινος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος κατεσκευασμένος : Λουκ.'Αλέξ.12 κατεσκεύαστο κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνη ἀνθρωπόμορφόν τι ἐπιφαίνουσα· **2)** π. Πλάτ.Κωμ.142 ὀθόνινον πρόσωπον (τὸ προσωπεῖον, ἡ προσωπίς).

ὀθόνιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀθόνη, τεμάχιον λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος, λινοῦν ὕφασμα : 'Ιππ.Διαίτ.7 δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν διηθέοντες διδόασιν, 'Αριστφ.άπ.104, Θεόφρ.Φl 7,3,5 οὕτω γὰρ τὸ τοῦ πράσου καὶ τοῦ σελίνου τιθέασιν, ἀποδήσαντες εἰς ὀθόνιον, Πολύβ.6,23,3 ὀθονίῳ, μετὰ δὲ ταῦτα μοσχίῳ δέρματι περιείληται, ΚΔ'Ιω. 19,40 ἔλαβον τὸ σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις, Μηναῖ.1,2 Συνξ. Βασιλείου μύροις καὶ ὀθονίοις εἰλήσαντες· || ἐν τῷ πληθ. ἱμάτια λινᾶ, λινᾶ ἐνδύματα : 'Επιγρ. βύσσινα ὀθόνια, ΠΔΚριτ.14,13 δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια, Λουκ.Φιλοφ.34 ἱερὸν ἄνδρα, ἐξυρημένον, ἐν ὀθονίοις, νοήμονα· || ὁμ. προσόφια, πετσέται προσώπου : 'Ιουλ.Λόγ.6,203Β· || κ. λινοὶ ἐπίδεσμοι ἢ ξαντὸν διὰ τραύματα : 'Ιπ.'Ιητρ.8, 'Αριστφ.'Αχ.1176 ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε· || ὕφασμα πρὸς κατασκευὴν ἱστίων : Δημ. 1145 ἄφθονα ὀθόνια καὶ στυππεῖον καὶ σχοινία, Πολύβ.5,89,2 ἐπηγγείλατο δὲ καὶ Πτολεμαῖος .. ὀθονίων ἱστοὺς τρισχιλίους.

ὀθονιοπλόκος (ὁ) πάπ. ὁ ὑφαίνων λινᾶ.

ὀθονιοποιός (ὁ) μτγν. ὁ ὀθονιοπλόκος βλ.λ. : Διοσκ.5,122 ᾧ καὶ οἱ ὀθονιοποιοὶ πρὸς λεύκωσιν ἱματίων χρῶνται.

ὀθονιοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀθόνια βλ.λ.

ὀθονίς-ίδος (ἡ) νεώτ. εἶδος ὀθόνης δι' ἧς κατεσκευάζοντο οἱ φώσωνες καὶ δόλωνες τῶν παρώνων μικρῶν δρομώνων καὶ τὰ ἱστία τῶν μικρῶν βρατσερῶν.

ὀθόννα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον τὸ μέγα : Διοσκ.2,180, Πλίν.Φl 27,109· || κ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν συνθέτων· **2)** ὁ χυμὸς τοῦ φυτοῦ τούτου : Διοσκ.2,182· || ὁμ. ὁ χυμὸς καὶ ἄλλων διαφόρων φυτῶν : αὐτ.2,221· || εἶδος αἰγυπτιακοῦ λίθου : Παῦλ.Αἰγ.7,3.

ὀθονοποιός (ὁ) μτγν. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀθονιοποιὸς βλ.λ. : Διοσκ.5,152 ᾧ καὶ οἱ ὀθονοποιοὶ πρὸς λεύκωσιν τῶν ἱματίων χρῶνται.

ὀθονοσκεπής-οῦς-ές μσν. ὁ ὑπὸ λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος ἐσκεπασμένος : Νικ.Χων.Χρον.3,3.

ὀθονοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. μέρος πρὸς φύλαξιν τῶν ἐξ ὀθόνης εἰδῶν ἱματισμοῦ, κλινοσκευῆς κττ.

ὁθούνεκα ἀντὶ ὅτου ἕνεκα (ὡς οὕνεκα ἀντὶ οὗ ἕνεκα) ἐπειδή, διότι, μεθ' ὁριστ. : Αἰσχ.Πρ.332 ζηλῶ σ' ὁθούνεκα ἐκτὸς αἰτίας κυρεῖς, Σοφ. Αἶ.123 ὁθούνεκ' ἄτῃ συγκατέζευκται κακῇ· **2)** ὡς ἢ ὅτι, μεθ' ὁριστ. : αὐτ.'Ηλ.47 ἄγγελε δ' ἔργῳ προστιθεὶς ὁθούνεκα τέθνηκ' 'Ορέστης· || σπαν. μτ. εὐκτ.: αὐτ.ΟΚ 944 ᾔδη δ' ὁθούνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον .. οὐ δεξοίατε.

ὁθούνεκεν μτγν. ὁθούνεκα βλ.λ. : Τίμων Φλ.34.

ὀθρεῖν 'Ησ. «ἄγειν» (πρβλ. ὀθεύει).

ὄθριζε 'Ησ. «διελέγετο».

ὄθριξ-ότριχος (ὁ,ἡ) ποι. τοῦ ὁμόθριξ, ὁ ἔχων ὁμοίας τρίχας : 'Ιλ.Β 765 ὄτριχας οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐίσας (ἀμφ. ἀνάγν. π. Σῶφρ.52).

ὄθροον 'Ησ. «ὁμόφωνον, σύμφωνον».

ὀθωμανικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς 'Οθωμανούς, ὁ τῶν 'Οθωμανῶν : ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία,· ὀθωμανικὸν δίκαιον· **2)** ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν 'Οθωμανῶν : ὀθωμανικὸς καφές.

ὀθωμανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὸν σύστημα καθ' ὃ ἐπεδιώχθη ὑπὸ πολιτικῶν τινων ἀνδρῶν τῆς 'Οθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ὁ σχηματισμὸς ὀθωμανικῆς ἐθνότητος περιλαμβανούσης τοὺς ὑπὸ τὸν σουλτάνον διαφόρους λαούς, οἵτινες θὰ διετήρουν τὰ ἴδια αὐτῶν χαρακτηριστικά, θὰ συνεδέοντο ὅμως διὰ κοινῶν πολιτικῶν συμφερόντων.
ὀθωμανός (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ίς-ίδος**, εἶδ. Τοῦρκος ἀνήκων εἰς τὴν τουρκικὴν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Περσίας ἐξορμήσασαν φυλὴν ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν 'Οθμὰν ἢ 'Οσμάν, τὸν ἱδρυτὴν τῆς 'Οθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, κοινῶς ὀσμανλῆς· ‖ γεν. ὁ Τοῦρκος.
ὀθώνειος-ον νεώτ. κ. **ὀθωνικός-ή-όν** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν α' βασιλέα τῆς νεωτέρας 'Ελλάδος "Οθωνα (1832-1862).
ὀθωνιστής (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ίστρια**, ὁ ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς 'Ελλάδος "Οθωνος.
οι δίφθογγος, ἧς ἡ γραφὴ ἐν τῇ ἀρχ. καὶ ὁ φθόγγος ὑπῆρξε διάφ. κτ. τὰς δ. διαλέκτους· οὕτως ἐν τῇ βοιωτ. τὸ ὑποτακτικὸν στοιχεῖον αὐτῆς, ἤτοι τὸ ἡμίφωνον **ι**, ἔλαβεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 6ου π.Χ. αἰ. προφορὰν πλέον ἀνοικτὴν ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς γραφῆς αὐτῆς διὰ τοῦ **οε** : 'Επιγρ. **Μοέριχος** - **Μοίριχος, Κοέρανος** - **Κοίρανος, Χοερίλος** - **Χοιρίλος**· ‖ μτγν. ὁμ. ἐν τῇ βοιωτ. κ. βραδύτερον ἐν ἄ. διαλέκτοις ἐξειλίχθη εἰς ἁπλοῦν φθόγγον, τὸ **ü**, παριστανομένη γραπτῶς διὰ τοῦ Υ : αὐτ. **Fυκίαοἰκία, αὐτῦς** - **αὐτοῖς, τῦς** - **τοῖς, κατάλυπον** - **κατάλοιπον, οἰπο** - **ὑπό, πεπύημαι** - **πεποίημαι**· ‖ ὁμ. ἐν τῇ βοιωτ. ἐγένετο φθόγγος μακρὸς καὶ κλειστότερος, γραφόμενος διὰ τοῦ **ΕΙ** (=Ε κλειστὸν καὶ μακρόν) : 'Επιγρ. Χαιρωνείας **ἄλλει** - **ἄλλοι**, αὐτ.Λεβαδείας **Δημοθεινίς** - **Δημοθοινίς**· **2**) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀπὸ τοῦ Θ' κ. Ι' μ.Χ. αἰ. ἐξειλίχθη εἰς ἁπλοῦν φωνῆεν **ι** ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς χρ. ταύτης ἐν ταῖς πλείσταις διαλέκτοις τῆς νεοελληνικῆς· **3**) ἐν τισι νεοελλην. διαλέκτοις, ὡς τῆς Κύμης, τῶν Μεγάρων, τῆς Μάνης, ἐν τῇ Τσακωνικῇ καὶ τῷ παλαιοτέρῳ ἰδιώματι τῶν 'Αθηνῶν, διετήρησε τὴν ὡς ἄνωτ. παλαιὰν προφορὰν αὐτῆς, ἤτοι τὴν **ου** κ. **ιου** : **χιοῦρος** - **χοῖρος, τσιουλιά** - **κοιλιά, τσιούτη** - **κοίτη**· **4**) δημ. μετὰ τὴν εἰς ἁπλοῦν φων. **ι** ἐξέλιξιν αὐτῆς ἀνεπτύχθη ἐκ νέου δίφθογγος **οι** : **κορόιδο** - **βόιδι** - **ρόιδι**·. **5**) γραμμ. κανονικῶς εἶναι μακρά, ἐκτὸς ἐὰν εὑρίσκεται ἐν τῇ καταλήξει **λ.**, μὴ ἀκολουθοῦντος φων. ἢ συμφ., οἷον **δοῦλοι**· ‖ ὁμ. εἶναι μακρὰ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ **ἐν τῷ γ' ἐν.** προσ. τῆς εὐκτ. : **ποιήσοι** - **παιδεύοι**· ‖ ὁμ. κ. εἴς τινα ἐκ τοπ. πτ. προελθόντα ἐπιρρ. : **οἴκοι**· **6**) 'Επιγρ. ὡς κατάληξις γενικ. ἑν. δευτεροκλίτων ὀν. ἀντὶ **-ου** : 'Επιγρ.Θεσσαλίας **Φιλίπποι τοῖ βασιλεῖος**.
οἶ ἐπιφών. ποι. πρὸς ἔκφρασιν ἄλγους, λύπης ἢ ἐκπλήξεως, μτ. ὀνομ., πιθ. προφερόμενον κ. ἀναλυτικῶς (ο-ΐ) ὡς ἐν τῇ δημ. : Σοφ.ΑΙ.803 **οἶ 'γώ, φίλοι, πρόστητ' ἀναγκαίας τύχης**, αὐτ.'Ηλ.674,αὐτ. 1115· ‖ κ. μτ. κλητ. : 'Ελλ.'Επιγρ.565,5.**οἶ.. μῆτερ**· ‖ μτ. αἰτ. : 'Απολλωνίδ.ΑΠ 9,408 **οἶ ἐμὲ δειλήν**· ‖ κ. μτ. δοτ. ἐν ἑνώσει μτ. τῆς προσ. ἀντων. **μοι**, σχηματισθέντος οὕτω τοῦ ἐπιφων. **οἴμοι**· ‖ πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται δὶς ἢ τρὶς : Αἰσχ.Πέρσ.955· **2**) παράγωγα ἀπὸ τοῦ **οἶ** τὰ οἴζω, ὀϊζύς, ὀϊζυρός, οἶτος, οἶκτος, οἰκτρός.
οἱ ὀν. πληθ. τοῦ ἀρσ. ἄρθρ. ὁ βλ.λ.
αἵ ὀν. πληθ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὅς βλ.λ.
οἷ (1) δοτ. ἑν. τοῦ γ' προσ. τῆς προσωπ. ἀντων. ἐκ τῆς γενικ. οὗ βλ.λ.
οἷ (2) ἐπίρρ. ἔχον ἀντίστοιχον τὸ ἐρωτημ. ποῖ; βλ.λ., πρὸς ὃ μέρος, ὅπου : Σοφ.'Αντ.228 **τί χωρεῖς οἷ μολὼν δώσεις δίκην;**, αὐτ.892, αὐτ.'Ηλ.8, 'Αριστοφ. Βάτρ.36, αὐτ.'Αχ.836, Πλάτ.Νόμ.714Β **οἷ χρὴ βλέπειν**· ‖ κ. μτ. τοῦ **δή ἢ περ** : Σοφ.'Ηλ.404, Πλάτ.Παρμ.127C **οἷ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τόν τε Σωκράτη**· **2**) μτ. γενικ. εἰς ποῖον σημεῖον : Σοφ. 'Ηλ.1035 **οἷ μ' ἀτιμίας ἄγεις**, Δημ.42 **οἷ προελήλυθεν ἀσελγείας**· ‖ ὁμ. κ. μτ. ρημ. στάσεως σημαντικῶν : Πλάτ.Συμπ.181C **οἷ κακίας τελευτᾷ**.
οἷα 'Ησ. «ὥσπερ, καθάπερ».
οἷα δή 'Ησ. « ἅτε δή, ὥσπερ δή».
οἰαδόν (οἷος) ἐπίρρ. μτγν. μοναδὸν βλ.λ., κατὸ μόνας : Νίκ.Θηρ.148 **χροιὴν δ' ἀλλόφατόν τε καὶ μίαν οἰαδὸν ἴσχει τοῦτο.**
οἰακηδόν ἐπίρρ. μτγν. ἐν εἴδει οἴακος βλ.λ. : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.619,9 «πᾶν εἰς δὸν λῆγον ἐπίρρημα ποιότητός ἐστι παρεμφατικόν, οὐ τόπου, βοτρυδόν, οἰακηδόν, ἀγεληδόν».
οἰακίζω (οἴαξ) κ. νεώτ., Ιων. **οἰηκίζω** στρέφω, χειρίζομαι τὸν οἴακα, τὸ πηδάλιον, τὸ τιμόνι, πηδαλιουχῶ : Πολύβ.3,43,4 **ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους τῆς πρύμνης οἰακίζοντος**, - **οἰακίζω δεξιῶς**· ‖ κτ. ἐπέκτ. διευθύνω, στρέφω, κινῶ : 'Ηρ.1,171 **εὐθεσαν ἀσπίσι χρέεσθαι, τελαμῶσι σκυτίνοισι οἰακίζοντες**, Διόδ.Σ 3,26 **διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον σῶμα**· ‖ κ. παθ., ἐπὶ ἵππων, κατευθύνομαι, ἄγομαι, ὁδηγοῦμαι: Στράβ.17,3,7 **ἀπὸ ῥαβδίου οἰακίζεσθαι**· **2**) μτφ. κυβερνῶ, δίδω κατεύθυνσιν, καθοδηγῶ· πρβλ. οἰακοστροφῶ : 'Αριστλ.ΗΝικ.1172a,21 **διὸ παιδεύουσι τοὺς νέους οἰακίζοντες ἡδονῇ καὶ λύπῃ**· κ. παθ. : Διόδ.Σ 18,59 **ὁ κοινὸς βίος ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος.**
οἰάκιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ οἴαξ βλ.λ., μικρὸν πηδάλιον, δοιάκι : Εὐστ.'Οδ.1533 **λέγεται γὰρ τοῖς ναύταις οἰάκια ξυλήφιά τινα.**
οἰάκισις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ οἰακίζω, ἡ μέσῳ τοῦ οἴακος μετακίνησις τοῦ πηδαλίου· ‖ κ. ὁ τρόπος καθ' ὃν οἰακίζει τις, τιμονιάρισμα· **2**) μσν. μτφ. διακυβέρνησις, διεύθυνσις : Νικ.Χων.Χρον.305C **τὴν ἐκείνης** (τῆς πόλεως) **ἐγχειρίσαι αὐτῷ οἰάκισιν.**
οἰάκισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰακίζω, τιμονιάρισμα· **2**) κ. μτφ. τρόπος διακυβερνήσεως, καθοδηγήσεως. Διογ.Λ 9,12 **ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου.**
οἰακισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τοῦ οἴακος καθορισμὸς κατευθύνσεως· ‖ μτγν. μ. μτφ. : Γρηγ.Ναζ.'Ιαμβ.Τετράστ.55.
οἰακιστήριον (τὸ) νεώτ. εἰδικὸν διαμέρισμα τοῦ πλοίου, ἔνθα τὸ οἰακοστρόφιον καὶ ἡ πυξίς, ἄ. πηδαλιουχεῖον· ‖ θαλαμίσκος παρὰ τὸ οἰακοστρόφιον, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σηματοθέσιον, φυλάσσονται δὲ τὰ δρομόμετρα καὶ αἱ πυξίδες.
οἰακιστής (ὁ) 'Επιγρ., μσν. κ. νεώτ. ὁ χειριζόμενος, ὁ διευθύνων τὸν οἴακα, τὸ πηδάλιον, ὁ πηδαλιοῦχος, δημ. τιμονιέρης : Σουΐδ.· **2**) 'Επιγρ. οἰακισταί ὀνομ. θιάσου, ἑταιρείας ἐν Ρόδῳ.
οἰακιστός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ πλοίου, ὁ δεκτικὸς πηδαλιουχήσεως, ὃν δύναταί τις νὰ κυβερνήσῃ διὰ τοῦ οἴακος.
οἰακοδείκτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. δείκτης ἐπὶ τοῦ οἰακοστραφίου τῆς γεφύρας δεικνύων τὴν γωνίαν, ἣν σχηματίζει ὁ οἴαξ μετὰ τῆς τρόπιδος κατὰ τὰς μετακινήσεις αὐτοῦ.
οἰακονομῶ-έω μτγν. πηδαλιουχῶ, κυβερνῶ πλοῖον : Φίλ.1,601 **οἰ- σκάφος**· ‖ κ. μτφ. κυβερνῶ, κατευθύνω : αὐτ.419 **οἰ- τὰ σύμπαντα.**
οἰακονόμος (ὁ) κ. νεώτ. πηδαλιοῦχος, ὅθ. γεν. κυβερνήτης, ἡγήτωρ : Αἰσχ.Πρ.149 **νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' 'Ολύμπου**· **2**) νεώτ. ἐν πολ. ναυτ. ὁ προϊστάμενος τῶν οἰακιστῶν ἀξιωματικός.
οἰακοστρόφιον (τὸ) νεώτ. ναυτ. χειροκίνητος τροχός, διὰ τῆς περιστροφῆς τοῦ ὁποίου μετακινεῖται ὁ οἴαξ καὶ οὕτω στρέφεται τὸ πηδάλιον δεξιὰ ἢ ἀριστερά, δημ. ρόδα τοῦ τιμονιοῦ.

οἰακοστρόφος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ στρέφων, ὁ κινῶν τὸν οἴακα, ὁ οἰακονόμος, πηδαλιοῦχος : Αἰσχ. 'Επτ.62 **ὥστε νηὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος**, Εὐρ. Μήδ.524· || κ. μτφ. : Αἰσχ.Πρ.515 **τίς οὖν ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοστρόφος;**, Κύριλλ.4,295 **ὁ τῶν ὅλων θεὸς καὶ .. τῶν ἀνθρωπίνων οἰακοστρόφος**.

οἰακοστροφῶ-έω κ. νεώτ. στρέφω τὸν οἴακα, κυβερνῶ τὸ πηδάλιον· **2)** μτφ. κατευθύνω, διευθύνω : Αἰσχ.Πέρσ.767 **φρένες γὰρ αὐτοῦ θυμὸν οἰακοστρόφουν**, Κύριλλ.3,247 **τῷ . . θεῷ τὰ πάνθ' ἡμᾶς οἰακοστροφεῖν ἐπιτρέπωμεν**.

οἰακόσχοινον (τὸ) νεώτ. σχοινίον δι' οὗ ἑλκόμενος μετακινεῖται ὁ οἴαξ, σάγουλα τοῦ τιμονιοῦ.

οἰακοφόρος (ὁ,ἡ) μτγν. οἰακονόμος, οἰακοστρόφος βλ.λ. : Συνέσ.'Υμν.3,287.

οἰάκωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ οἴακος κατεύθυνσις, οἰάκισις : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιώβ 37,12.

οἰαλᾶς (ὁ) 'Επιγρ. ὁ ὑαλοποιός.

οἴαξ-ακος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ιων. **οἴηξ** ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου, μοχλὸς χρησιμεύων ἵνα μετακινῇ τὸ πηδάλιον, τὸ δοιάκι : Πλάτ.Πολιτ.272Ε **οἷον πηδαλίων οἴακος ἀφέμενος**· || κτ. ἐπέκτ. αὐτὸ τὸ πηδάλιον, τὸ τιμόνι : Αἰσχ.'Ικ.717 **οἴακος εὐθυντῆρος ὑστάτου νεώς**, Εὐρ.'Ελ.1591 **κέλευε σύ, σὺ δὲ στρέφ' οἴακα**, Πλάτ.'Αλκ.1,117C **πότερον χρὴ τὸν οἴακα εἴσω ἄγειν ἢ ἔξω**· κ. κτ. πληθ. : Εὐρ.ΙΤ 1357 **οἴακας ἐξῃροῦμεν νεώς**· **2)** μτφ. κ. νεώτ. τὰ πηδάλιον τῆς διακυβερνήσεως, τῆς διοικήσεως, ὅθ. ἡ διεύθυνσις, ἡ κυβέρνησις : Αἰσχ.'Επτ.3 **ἐν πρύμνῃ πόλεως οἴακα νωμῶν**, αὐτ.'Αγ.802, Σοφ. ἀπ.712, 'Ελλ.'Επιγρ.491 **οἴακι τύχης**· **3)** ἐν εἰδ. **ἐν.** κτ. πληθ. **οἴηκες**, π.'Ομ. κρίκοι ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ **τῆς ἀμάξης, δι' ὧν** διευθύνονται τὰ ὑποζύγια : 'Ιλ. Ω 269 **ζυγὸν ἡμιόνειον ἐν οἰήκεσσιν ἀρηρός**· **4)** **νεώτ.** ἀνατομ. **οἴαξ ὄρχεος** σύνδεσμος ἐκ **μυϊκῶν ἰνῶν, συνάπτων τὸ κάτω** ἄκρον τοῦ ὄρχεος πρὸς τὴν βουβωνικὴν χώραν.

οἴαροι Σουΐδ. «γυναῖκες» (=ὄαροι).

οἰάς-άδος (ἡ) εἶδός τι ἀγρίας ἀμπέλου, **ἄ.** βρυωνία : 'Ιππ.π.'Ερωτιαν.584 (ὁ.γρ. οἰνάς).

οἰάτειος-ον μσν. ὁ τοῦ οἰός, ὁ πρόβειος· Σουΐδ. **οἰάτειον κρέας**, Μοσχόπ.Σχεδ.140.

οἰάτης δωρ. τ. τοῦ οἰήτης βλ.λ.· 'Ησ. «κωμήτης».

οἰάω 'Ησ. «οἶός εἰμι, μονάζω».

οἰβοιβοῖ ἐπιφών. ποι., οἴμοι, ἀλιά : 'Επίχ.124,3.

οἶβος (ὁ) μτγν. τεμάχιον κρέατος ἐκ τοῦ ὄπισθεν μέρους τοῦ τραχήλου τοῦ βοός : Λουκ.Λεξιφ.3 **ἐμπολήσας γε . . φύσκας καὶ οἶβον τουτονί**.

οἴγω ποι., μτγν. κ. **οἴγνυμι**, μέλλ. **οἴξω** (Εὐρ.Κύκλ. 502), ἀόρ. **ᾦξα** (Ιλ.Ω 457) κ. συχνότ.ἐπ. **ὤϊξα**, μτχ. **οἴξας** (εὐχρηστότ. τὸ σύνηθες ἀνοίγνυμι, ἀνοίγω βλ.λ. : 'Ιλ.Ζ 89 **οἴξασα κληῖδα θύρας**, αὐτ.298, Εὐρ.'Ηρ.332 **οἴγειν κλῇθρα προσπόλοις λέγω**, αὐτ.Κύκλ.502, αὐτ.'Αλκ.547· κ. παθ. : 'Ιλ.Ο 58 **πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός**, Πίνδ. ἀπ.45,13 **οἰχθέντος θαλάμου**· || τὸ ἐνεργ. κ. ἀπολ.: **'Ιλ.Ω 457 'Ερμείας.. ᾦξε γέροντι** (ἤνοιξε τὴν θύραν)· **2)** κ. ἐπὶ δοχείων οἴνου, ἐπὶ οἴνου : 'Οδ. Γ 392 (οἶνον) **ὤϊξεν ταμίη**, 'Ησιόδ.'Εργ.817 **οἴγε πίθον**· **3)** φρ. **οἴγω στόμα** ἀνοίγω τὸ στόμα μου, **ἀρχίζω νὰ ὁμιλῶ**, ὁμιλῶ : Αἰσχ.Πρ.611 πρὸς φίλους **οἴγειν στόμα**· **4)** ρηματ. π. οἴγνυμι ἀνοίγω, ἀνοικτός, **ἄνοιγμα, ἄνοιξις**. 'Εκ ῥίζ. Ϝοιγ-.

οἶδα κ. νεώτ., δημ. μ. ἐν φρ., αἰολ. **ὄϊδα** ('Αλκ.141), παρακ. τοῦ ρ. **εἴδω** βλ.λ. μτ. σημ. ἐνεστ., δωρ. α' ἑν. **ἴσαμι** ('Επίχ.254, Πίνδ.Π 4,248), β' ἑν. **οἶσθα** (συχν.π.'Ομ.κ.'Αττ.), σπανιώτ. **οἶδας** ('Οδ.Α 337, 'Υμν. 'Ερμ.456, Θέογν.491, 'Ιππ.Διαίτ.67, Εὐρ.'Αλκ 780, Φιλήμ.44), κωμ. κ. **οἶσθας** (Κρατῖν.105, 'Αλεξ.15,11, Μέν.348,5, 'Ηρώνδ.2,55), γ' ἑν. **οἶδε** ('Ιλ Ω 41), 'Οδ.Β 122), δωρ. κ. **ἴσατι** ('Επιγρ.), α' πληθ. **ἴσμεν** (Θουκ. 1,69) ἐπ., αἰολ., δωρ. κ. ἰων. **ἴδμεν** ('Ηρ.1,6), ἰων. κ. **οἴδαμεν** (αὐτ.2,17), δωρ. κ. **ἴσαμεν** (Πίνδ.Ν 7,14) κ. **ἴσαμες** ('Επιγρ.), β' **ἴστε** κ. **οἴδατε** (Μελέαγρ.ΑΠ 12, 81), γ' **ἴσασι** κ. **οἴδασι** ('Ηρ.2,43, Ξεν.Οἰκ.20,14), δωρ. **ἴσαντι** ('Επίχ.53), δυϊκ. **οἴδατον** (Σωκρ.'Επιστ. 22,1), ὑποτ. **εἰδῶ** κ. ἀσυναίρ. **εἰδέω** κ. **ἰδέω** ('Ιλ.Ξ 235, 'Οδ.Π 236), ἐπ. κ. **εἴδω** (αὐτ Α 174), β' ἑν. **εἰδῇς**, γ' **εἰδῇ** ('Ιλ.Ο 412), α' πληθ. **εἰδῶμεν**, ἐπ. **εἴδομεν** ('Ιλ.Α 363), β' **εἰδῆτε**, ἐπ. **εἴδετε** ('Οδ.Ι 17), γ' πληθ. **εἰδῶσι** (Πλάτ.Πρωτ.323Β), ἰων. **εἰδέωσι** ('Επιγρ.'Αλικαρν.), εὐκτ. **εἰδείην**, β' **εἰδείης**, γ' **εἰδείη** ('Ιλ.Π 73), α' πληθ. **εἰδεῖμεν** (Πλάτ.Λάχ.190Β, αὐτ.Πολ.582Α), κρητ. γ' πληθ. **ἴθθαντι** ('Επιγρ.), Εὐκτ. β' ἑν. **ἴσθι** (Αἰσχ.Πέρσ.337, Ξεν.ΚΠ 8,3,44), γ' **ἴστω** ('Ηρ.4,76), βοιωτ. **ἴττω**, μτγν. **ἰδέτω** (Φάλαρ. 'Επιστ.122), ἀπαρφ. **εἰδέναι**, ἐπ. **ἴδμεν(αι)**, δωρ. **ἰδέμεν** (Πίνδ.Ν 7,25), μτχ. **εἰδώς**, θηλ. (ε)ἰδυῖα, ἠλει. **Ϝειζώς** ('Επιγρ.), δωρ. **ἴσας** ('Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.175, 19), δοτ. ἑν. **ἴσαντι** (Πίνδ.Π 3,29), κρητ. ὀνομ. πληθ. **ἴθθαντες** ('Επιγρ.), ὑπερσ. μτ. σημ. παρατ. **ᾔδεα** ('Ιλ.Ξ 71, 'Ηρ.2,150), συνηρ. **ᾔδη** (Σοφ.'Αντ.18, 'Αριστφ.'Ορν.511, Πλάτ.Συμπ.119Α), ἀττ. κ. **ᾔδειν** (Δημ. 973) κ. **ἠείδειν** ('Απολλ.Ρ 4,1700)· κρητ. παρατ. **Ϝισάμην** ('Επιγρ.Γόρτ.), β' **ᾔδησθα** ('Οδ.Τ 93, Εὐπ. 416) κ. **ᾔδεισθα** (Εὐρ.Κύκλ.108, 'Αριστφ.'Εκκλ.551, Πλάτ.Μέν.80D) ἐπ. κ. **ἠείδης** ('Ιλ.Χ 280), ἀττ. κ. **ᾔδεις** ('Αριστφ.Θεσμ.554), γ' **ᾔδει(ν)** (αὐτ.Ρ 402) κ. συνηρ. **ᾔδη** (αὐτ.Α 70, 'Αρίσταρχ.π.Χοιροβ.Θεο.2, 86), ἀττ. συνηρ. **ᾔδει(ν)** (Εὐρ.'Ιων 1187, 'Αριστφ.Σφ. 558), ἐπ. κ. **ἠείδη** ('Οδ.Ι 206), α' πληθ. **ᾔδειμεν** (Αἰσχίν.3,82, 'Αριστλ.Α 'Υστ.87b,40), κ. **ᾔδεμεν** (Μέν. 14D), κ. **ᾖσμεν** ('Αριστφ.ἀπ.149,4), β' **ᾔδειτε** (Δημ. 55,9), κ. πιθ. **ᾔδετε** (Εὐρ.Βάκχ.1345), ἰων. **ἠδέατε** ('Ηρ.9,58) κ. **ᾖστε** (Σοφ.ἀπ.340), γ' **ᾔδεισαν** (ΠΔ Γέν.42,23 **συν-**, Στράβ.15,3,23), ἰων. **ᾔδεσαν** ('Ηρ.7, 175, Θέογν.54), κ. **ᾖσαν** (Εὐρ.Κύκλ.231), ἐπ. **ἴσαν** ('Ιλ.Σ 405, 'Οδ.Δ 772), μέλλ. μέσ. μτ. ἐνεργ. σημ. **εἴσομαι** ('Ιλ.Α 548, 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.20, 'Αριστφ.'Αχ.332) κ. ἐνεργ. τ. **εἰδήσω** ('Οδ.Η 327, 'Ηρ.7,234, 'Ισοκρ.1,44, Αἰν.Τακτ.31,5, 'Αριστλ.Τοπ.108a,28, 'Ηρώνδ.5,78), ἀπαρφ. ἐπ. **εἰδησέμεν** ('Οδ.Ζ 257), (ὡς ἀόρ., παρακ. κ. ὑπερσ. ἐν χρ. οἱ χρ. οὗτοι τοῦ ρ. γιγνώσκω βλ.λ.), ἀπαρφ. ἀόρ. α' **εἰδῆσαι** ('Ιππ.Διαίτ. 22, αὐτ.'Επιδ.6,8,25 **ἐξ-**, 'Αριστλ.ΗΝικ.1156b,27, Θεόφρ.Χαρ.Προοίμ.4), γ' πληθ.ὑποτ. **εἰδήσωσιν** ('Επιγρ.), β' ἑν. προστ. **εἴδησον** (πάπ.), ἔχω ἴδει, ἔχω παρατηρήσει, ὅθ. γιγνώσκω, γνωρίζω, ξεύρω, μτ. αἰτ. τοῦ πράγμ. : 'Ιλ.Α 70 **ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα**· || συχν. φρ. **νοήματα ἢ μήδεα οἶδε** : 'Ιλ.Σ 363, 'Οδ.Β 122· || σπανιώτ. μτ. αἰτ. προσ. : 'Οδ.Δ 551 **τούτους μὲν δὴ οἶδα**, Πλάτ.Πολ.365Ε **αὐτοὺς ἴσμεν**, Δημ. 1267· || καθ' ἕλξιν μτ. γενικ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ὃς βλ.λ. ἐν φρ. **ὧν ἴδμεν ἢ ἴσμεν**, ἐξαρτωμένων ἐξ ἐπιθέτ. καθ' ὑπερθετ. βαθμόν, καθ' ὅσον γνωρίζομεν : 'Ηρ.1,6 **πρῶτος ὧν ἡμεῖς ἴδμεν**, Θουκ. 1,4 **παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν**· || συχν. πρὸς ἔμφασιν συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἐπιρρ. εὖ ἢ σάφα : 'Ιλ.Δ 163 **εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν**, Αἰσχ.'Ικ.740 **σάφ' οἶδ' ἐγώ**, Εὐρ. Μήδ.593 **εὖ νυν τόδ' ἴσθι** (γνώριζέ το καλά, νὰ εἶσαι βεβαία)· || συχν. π. 'Ομ. μετ' ἐπιθ. οὐδετ. γένους πρὸς δήλωσιν χαρακτῆρος ἢ διαθέσεως : 'Ιλ.Ω 41 **λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν**, αὐτ.Π 73 **εἴ μοι ἤπια εἰδείη**, 'Οδ.Ι 189 **ἀθεμίστια ᾔδη**, αὐτ.Γ 277 **φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν**· || μτ. γενικ. πράγμ. : 'Ιλ.Μ 229 **ὃς σάφα θυμῷ εἰδείη τεράων**, αὐτ.Ο 412 **ὅς πάσης εἰδῇ σοφίης**· || συνήθ. κτ. μτχ. **εἰδώς** εἰδήμων, γνώστης : 'Ιλ.Β 718 **τόξων εὖ εἰδώς**· κ. ἀπολ. : 'Ιλ.Α 365 **ταῦτα ἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω**, Θουκ.2,36 **μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος**, Πλάτ.Πολ.337D **μαθεῖν παρὰ τοῦ εἰδότος**· || **χάριν οἶδά τινι** ἀναγνωρίζω, χρεω-

στῶ χάριν, εἶμαι εὐγνώμων εἴς τινα: Ἰλ.Ξ 235 **ἐγὼ δὲ καίτοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα,** Ἡρ.3,21 **μέχρι δὲ τούτου θεοῖσιν εἰδέναι χάριν·** συχν. π. Ἀττ.: Ξεν.ΚΠ 1,6,11 **οὐδεὶς αὐτῶν.. χάριν εἴσεται·** || ἡ προστ. συχν. εἰς ἐπικλήσεις: Ἰλ.Κ 329 **ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτός** (σχόλ. «γιγνωσκέτω, μάρτυς ἔστω»), αὐτ.Ο 36 **ἴστω νῦν τόδε Γαῖα,** Ἀριστφ.Ἀχ.860 **ἴττω Ἡρακλῆς** (βοιωτ.)· **2)** μτ. ἀπαρφ. γνωρίζω νὰ πράξω τι: Ἰλ.Η 238 **οἶδ' ἐπ' ἀριστερά, οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ νωμῆσαι βῶν,** Σοφ.Φιλ. 1010 **οὐδὲν ᾔδει πλὴν τὸ προσταχθὲν ποιεῖν,** Ἀριστφ.Σφ.376· **3)** ἔχω τὴν δύναμιν, δύναμαι νὰ πράξω τι: Εὐρ.Μήδ.664 **κάλλιον οὐδεὶς οἶδε προσφωνεῖν φίλους,** Δημ.51 **προβάλλεσθαι δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον οὔτ' οἶδεν οὔτ' ἐθέλει·** ὁμ. ἐπὶ φαρμάκων: Ἀλέξ.Τραλλ.Πυρ.6 **ὅσα λεπτύνειν οἶδε·** **4)** μανθάνω: Εὐρ.Ἱππ.729 **ἵν' εἰδῇ μὴ 'πὶ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς ὑψηλὸς εἶναι·** **5)** μτ. μτχ. ἀναφερομ. εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, γνωρίζω ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα: Ἡρ.4,76 **ἴστω ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ ἀποθανών,** Αἰσχ.Ἀγ.1670 **ἴσθι μοι δώσων ἄποινα τῆσδε μωρίας χάριν** (νὰ ξέρῃς πὼς θὰ τιμωρηθῇς), αὐτ.666 **ἴσθι τἀληθῆ κλύων** (ὅτι ἀκούεις τὴν ἀλήθειαν), Εὐρ.Ἑκ.397 **οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος·** || ὁμ. μτ. μτχ. κτ. αἰτ. ὡς οὔσης κατηγ. τοῦ ἀντικ.: Αἰσχ.Χο.234 **τοὺς φιλτάτους γὰρ οἶδα νῷν ὄντας πικρούς,** Θουκ. 1,69 **τὸν Μῆδον ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς ἐλθόντα·** || κτ. παράλ. τῆς μτχ.: Ἰουλ.Λόγ.7,226Α **γῆν αὐτὰ οἶδεν ἀμφότερα** (ἐνν. ὄντα)· || σπανιώτ. μτ. ἀπαρφ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.: Αἰσχ.Πέρσ.337 **πλήθους.. ἂν σάφ' ἴσθι ἕκατι βάρβαρον ναυσὶν κρατῆσαι,** αὐτ.431 **ἴσθι, μηδάμ' ἡμέρᾳ μιᾷ πλῆθος τοσοντάριθμον θανεῖν** (ὅτι καμίαν ἡμέραν δὲν..), Σοφ.Φιλ.1329, Εὐρ.ΙΑ 1005 **ἐν γ' ἀκούσασ' ἴσθι, μὴ φευδῶς μ' ἐρεῖν,** Ξεν.ΚΠ 8,3,44 **εὖ ἴσθι τοῦτον.. ἰσχυρῶς ἀνιᾶσθαι·** **6)** μτ. αἰτ. ἀκολουθουμένης ὑπὸ εἰδικῆς προτάσεως μετὰ τοῦ **ὡς, ὅτι** κλπ.: Σοφ.Ἠλ.332 **οἶδα κἀμαυτὴν ὅτι ἀλγῶ,** Πλάτ.Πρωτ. 323Β **ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν ὅτι ἄδικός ἐστι·** || μετ' αἰτ. κ. πλαγ. ἐρωτ.: Εὐρ.ΙΑ 1583 **τὴν παρθένον δ' οὐκ οἶδεν, οὗ γῆς εἰσέδυ** (δὲν γνωρίζει ποῦ ἐπῆγε)· **7) οὐκ οἶδ' εἰ..** (δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον..), ὁπότε πρὸς ἔκφρασιν δυσπιστίας ἢ ἀμφιβολίας, τὸ **ἂν** τῆς ἀκολουθούσης προτάσεως ἐνίοτε μετατίθεται: Εὐρ.Ἄλκ.48 **οὐκ οἶδ' ἂν εἰ πείσαιμί σε·** || κτ. παράλ. τοῦ ρ.: Ἰσοκρ.6,1 **οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν** (ἴσως οὐδεὶς ἄλλος)· || ὅμοιαι ἐλλείψεις ἀπαντῶσι καὶ μετ' ἄλλων συνδέσμων: Πλάτ.Πολ. 900Β **(ἀκηκοέναι) οὐκ οἶδ' ὅπως διακοσμοῦντος** (δὲν γνωρίζω πῶς), αὐτ.Κρατ.396D **προσπέπτωκεν ἄρτι οὐκ οἶδ' ὁπόθεν·** **8)** οἱ τύπ. **οἶδα, ἴσθι** πολλάκις παρενθετικῶς: Εὐρ.Μήδ.94 **οὐδὲ παύσεται χόλου,σάφ' οἶδα, πρὶν κατασκῆψαί τινα·** || ὁμ. ἐλλ. φρ. **οἶδ' ὅτι, ἴσθ' ὅτι** πρὸς ἐνίσχυσιν διαβεβαιώσεώς τινος: Σοφ.Ἀντ.276 **πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν, οἶδ' ὅτι** (πάρειμι) (τὸ ξέρω αὐτό), Ἀριστφ.Πλοῦτ.889 **οὔκουν τῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ' ὅτι·** || ὁμ. **οἶσθ' ὅ, οἶσθ' ὡς** μετὰ προστ. συχν. π. τραγ. κ. κωμ. μτ. ἐρωτήσεων: Σοφ.ΟΤ 543 **οἶσθ' ὡς νόησον;,** Ἀριστφ.Ἱππ.1158 **οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον;** (ξέρεις τί νὰ κάνῃς;)· || σπαν.μτ. μέλλ.: αὐτ.Κύκλ.131 **οἶσθ' οὖν ὃ δράσεις;** (διόρθ. **δρᾶσον**)· || μεθ' ὑποτ.: Σοφ.ΟΚ 75 **οἶσθ'. ὡς νῦν μὴ σφαλῇς;** (γνωρίζεις τί νὰ κάμῃς, διὰ νὰ μὴ..)· **9)** νεώτ. κ. δημ. φρ. **Κύριος οἶδε** (ὁ Θεὸς γνωρίζει, δῆ. ἄγνωστον): **Κύριος οἶδε πότε θὰ γυρίσῃ.**

οἰδαίνω κ. **οἰδάνω** ποιῶ τι οἰδεῖν, ἐνεργῶ ὥστε νὰ αὐξηθῇ τι κατ' ὄγκον, ὀγκῶ, ἐξογκῶ, φουσκώνω· Σουΐδ.· || συχν.ἐν μτφ. χρ.: Ἰλ.Ι 554 **ὅς τε** (χόλος) **καὶ ἄλλων οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον** (σχόλ. «εἰς ὕψος αἱρεσθαι ποιεῖ»), Ἀπολλ.Ρ 1,478 **μέθυ θαρσαλέον κῆρ οἰδάνει ἐν στήθεσσι** (σχόλ. «ἐπαίρει, μετεωρίζει»)· κ. παθ.: Ἰλ.Ι 646 **ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ,** Ἀπη.Ἀλ.5,608, Γρηγ.Ναζ.),360D **τὴν ψυχὴν δὲ οἰδαίνειν κενῷ φρυάγματι·** **2)** ἀμτβ. ὀγκοῦμαι, φουσκώνω, πρήσκομαι: Μαλάλ.1 50,33 **καλέσας αὐτὸν Οἰδίποδα διὰ τὸ οἰδάνειν τοὺς πόδας αὐτοῦ·** || κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης: Ἄρατ.909 **οἰδαίνουσα θάλασσα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ καρπῶν τῶν φυτῶν: Ἀριστφ.Εἰρ.1166 **τόν τε φήληχ' ὁρῶν οἰδάνοντ'·** || ὁμ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, διαθέσεων: Ἀπολλ.Ρ 3,383 **μέγα δὲ φρένες Αἰακίδαο.. οἰδαίνεσκον·** || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, καταστάσεων τεταραγμένων: Ἡρ.3,127 **ἅτε οἱ οἰδαινόντων ἔτι τῶν πραγμάτων.**

οἰδαλέος-α-ον (οἰδῶ-έω) κ. νεώτ. ὁ οἰδῶν, ὁ ἐξωγκωμένος, ὁ φουσκωμένος, ὁ πρησμένος: Ἀρχίλ.8 **οἰδαλέους δ' ἀμφ' ὀδύνης ἔχων πλεύμονας,** Νίκ.Ἀλεξ.210 **χείλη οἰδαλέα,** Ματθ.Ἰατρ.357 **τοὺς οἰδαλέους τῶν ὄρχεων.**

οἰδάνω δ.τ. τοῦ οἰδαίνω βλ.λ.

οἴδαξ-ακος (ὁ) (οἰδῶ-έω) κ. μσν. φήληξ βλ.λ.· Πολυδ.6,81 «τὰ δὲ οὔπω πέπειρα τῶν σύκων οἴδακες καλοῦνται παρὰ Λάκωσι καὶ φήληκες παρ' Ἀθηναίοις»: Χοιροβ. ἐν Ἀν.Ὀξ.2,248.

οἶδας κ. **οἶδασθα** β' ἑν. τοῦ ἀντὶ ἐνεστ. παρακ. οἶδα βλ.λ.

οἴδημα-ατος (τὸ) (οἰδῶ-έω) κ. νεώτ. ἐξόγκωμα, φούσκωμα, πρήξιμο: Ἱππ.Ἀφ 4,34, Δημ.1260 **τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῶν ἑλκῶν,** Πλούτ.Κοριολ.5, Διοσκ.3,93 **αἴρει καὶ οἰδήματα παλαιὰ καὶ σκληρίας καταπλασθέν,** Λουκ. Φιλοψ.9, - **οἴδημα τῶν οὔλων - τῆς ὑπερῴας.**

οἰδημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἴδημα βλ.λ., μικρὸν ὄγκωμα, ἀπόστημα, πρηξιματάκι: Ἱππ.Ἀγμ.5 **τῇ δ' ὑστεραίῃ οἰδημάτιον ἐλθεῖν ἐς χεῖρα ἄκρην μαλθακόν.**

οἰδηματώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν εἴδει, ὁ ὑπὸ μορφὴν οἰδήματος: Ἐρωτιαν.172 **οἰδηματώδης ὄγκος, - ἔκφυσις οἰδηματώδης·** **2)** νεώτ. ὁ ἔχων οἰδήματα: **πνεύμων οἰδηματώδης.**

οἴδησις-εως (ἡ) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰδῶ βλ.λ., ὄγκωσις, φούσκωμα· πρβλ. Ἡσ. «οἰδήσεις, ἐπάρματα»· Σουΐδ. «οἴδησις, φλεγμονή»· || μσν. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν κυμάτων: Ἰσίδ.Πηλ.17Α **οἰδήσεις κυμάτων·** **2)** μτφ. ὁ ψυχικὸς ἀναβρασμός: Πλάτ.Τίμ.70C **οἴδησις τῶν θυμουμένων.**

οἰδήτης γλωσσ. οἴδημα, ὄγκωμα.

οἴδιον (τὸ) μσν.ὑποκορ. τοῦ οἷς: Θεόγνωστ.Καν.121.

οἰδιπόδειος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. -α ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Οἰδίποδα: Πλούτ.Σύλλ. 19,Παυσ.9,18,5 **τῇ Οἰδιποδείᾳ καλουμένῃ κρήνῃ, - οἰδιπόδειον σύμπλεγμα,- οἰδιπόδειος μεῖξις·** || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **Οἰδιπόδ(ε)ια** ὡς οὐσ. κύκλος ἐπῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν τοῦ Οἰδίποδος μῦθον: Παυσ.9,5,11 **δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας, ἃ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι·** || ὁμ. τὸ θηλ. **Οἰδιπόδεια** (ἡ) ἔπος ἀναφερόμενον εἰς τὰ τοῦ Οἰδίποδος: Ἀριστλ.ἀπ.628, Ἐπιγρ.,Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1760.

οἰδίσκω οἰδαίνω, ἐξογκῶ, φουσκώνω: Γαλ.18(2), 97, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,9 **οἰδίσκον πνεῦμα·** || κ. παθ. **οἰδίσκομαι**: Ἱππ.Ἐπιδ.5,16.

οἶδμα-ατος (τὸ) τὸ οἰδούμενον, τὸ ὀγκούμενον,εἰδ. ἐπὶ ὕδατος, τὸ κῦμα τὸ εἰς ὕψος αἱρόμενον: Ἰλ. Φ 234 **ὁ δ' ἐπέσσυτο οἴδματι θύων,** αὐτ.Ψ 230, Ἡσίοδ.Θ 109, Ἐμπ.100,7 **ἐπ' οἴδματι μάργῳ,** Πίνδ. ἀπ.221 **οἶδμ' ἅλιον,** Σοφ.Ἀντ.337 **περιβρυχίοισι περῶν ὑπ' οἴδμασι,** αὐτ.ἀπ.476, Εὐρ.Ὀρ.991, αὐτ. ΙΑ 1601, Χρησμ.Σιβ.1,259 **ἐπενήχετο οἴδμασι πόντου,** Νίκ.Ἀλεξ.473· || ποι. συνεκδ. θάλασσα, πόντος κυματώδης, οἰδμαλέος: Εὐρ.Ἑλ.369 **εὔξενον οἶδμα,**

αὐτ.Φοίν.202 Φρύγιον **οἶδμα**· || ὁμ. κ. ἐπὶ θυελλώδους, ἰσχυροῦ ἀνέμου : Σεκοῦνδ.ΑΠ 9,36,4 **χειμερίων ἄγριον οἶδμα νότων.**

οἰδματόεις-εντος-**εσσα-εν** ὁ κυματώδης, ὁ πλήρης κυμαινομένων, ὀγκουμένων ὑδάτων : Αἰσχ.ἀπ. 69 **οἰδματόεντα** πόρον, 'Οππ.'Αλ.5,273 **κόλπον ἐς οἰδματόεντα.**

οἶδνον (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὕδνον βλ.λ. : Θεόφρ.Φι 1,1,11.

οἴδομαι σχόλ. δ. τ. τοῦ οἰδοῦμαι, παθ. τοῦ οἰδῶ βλ.λ., ὀγκοῦμαι : Σχόλ.Εὐρ.'Ικ.26.

οἰδοποιῶ-έω γλωσσ. οἰδαίνω, οἰδεῖν τι ποιῶ.

οἶδος-ους (τὸ) οἴδημα βλ.λ. : 'Ιππ.'Αγμ.25 **τὸ οἶδος ἐξαείρεσθαι εἰς αὐτὸ τὸ ἕλκος,** αὐτ.Κεφ.Τρωμ.17 (διόρθ. Littré), Νίκ.Θηρ.237 **σάρξ** βαρεῖ **ἀναδέδρομεν οἴδει,** αὐτ.188, αὐτ.426· || τὸ φυσιοῦσθαι, φούσκωμα, φούσκα : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,16.

οἰδῶ-έω, σπαν. κ. **οἰδῶ-άω** (Πλούτ.'Ηθ.234F), παρατ. **ᾤδεον** ('Οδ.Ε 455), ἀόρ. **ᾤδησα** ('Ιππ.'Επιδ.2, 1,7), παρακ. **ᾤδηκα,** ἐξ οὗ δωρ. γ' πληθ. **ᾠδήκαντι** (Θεόκρ.1,43), ὀγκοῦμαι, φουσκώνω, πρήσκομαι, σχηματίζω οἰδήματα : 'Οδ.Ε 455 **ᾤδεε δὲ χρόα πάντα** (εἶχε οἰδήματα, ἦτο πρησμένος καθ' ὅλον τοῦ τὸ σῶμα), 'Ιππ.'Αέρ.7, 'Αριστφ.Βάτρ.1192 **οἰδῶν τὼ πόδε,** Μέν.544,4 **τοὺς πόδας καὶ γαστέρα οἰδοῦσιν,** Θεόκρ.1,43, Πλούτ.'Ηθ.452Α **οἰδῶν τι καὶ φλεγμαίνοντι σώματι,** Λιβάν.Λόγ.4,1092· **2)** κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀναπτύξεως βλαστανόντων φυτῶν, ἐπὶ ὀγκώσεως ὡριμαζόντων καρπῶν: Πλούτ. 'Ηθ.734Ε **ὀπώραν ἐντεταμένην καὶ οἰδῶσαν**· **3)** μτφ. ἐπὶ οὐχὶ ὁμολῶν, ἐπὶ τεταραγμένων καταστάσεων : 'Ηρ.3,76 **μηδὲ οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων ἐπιτίθεσθαι,** Πλάτ.Γοργ.518Ε **οἰδεῖ καὶ ὕπουλός ἐστι δι' ἐκείνους τοὺς παλαιοὺς** (ἡ πόλις)· **4)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : Διον.'Αλ.Ρωμ.11,35 **οἰδῶν τε τὴν ψυχὴν . . διὰ τὸν ἔρωτα τῆς παιδός**· **5)** ἐπὶ ὕφους λόγου, ἐκφράζομαι μετὰ στόμφου, ἐπάρσεως, οὐχὶ ἀπερίττως, λιτῶς, παραφουσκώνω : 'Αριστφ.Βάτραχ.940 **τέχνην οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ῥημάτων ἐπαχθῶν.**

οἰέανος-ον (οἶος, ἑανός) μτγν. ὁ ἐν μόνον ἔνδυμα ἔχων, ὁ μονοχίτων : 'Απολλ.Ρ 3,646.

οἴεος-α-ον (οἶς) ὁ τοῦ προβάτου, ὁ ἐκ προβάτου : 'Ηρ.5,58 **οἴεαι διφθέραι,** 'Επιγρ. **οἴεοι τυροί.**

οἰέτης-ους-ες (ἔτος) ποι. ὁμοέτης, ὁμῆλιξ, συνομήλικος: 'Ιλ.Β 765 **οἰέτεας ἵππους,**Μάτρ.Παρ.ἀπ.4.

οἰζηάζω 'Επιγρ., κρητ. **Fοιζηάζω,** οἰκειοῦμαι βλ.λ. (οἱονεὶ οἰκειάζω).

ὀϊζυος-ον (ὀϊζύς) μτγν. ποι. ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος, κακοροίζικος, ἀ. ὀϊζυρός : Θεόκρ.27,14 **ὀΐζυον οὐδὲν ἀρέσκει.**

ὀϊζυρός-ά-όν (ὀϊζύς), ἀττ. **οἰζυρός** ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος, ὁ ἀξιολύπητος, ὁ δυστυχής, συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἀνθρώπους : 'Ιλ.Α 417 **ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων,** αὐτ.Ρ 446· || ὁμ. ὡς γεν. ἐπώνυμον τῶν ἀνθρώπων, τῶν θνητῶν : αὐτ.Ν 569 **"Αρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν**· **2)** μτφ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, καταστάσεων, ὁ λυπηρός, ὁ ἀνιαρός, ὁ χαλεπός : 'Ιλ.Γ 112 **παύσασθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο,** 'Οδ.Θ 540 **ὀϊζυρὸς γόος,** αὐτ.Π 182 **ὀϊζυραὶ νύκτες,** 'Ηρ.9,82 **ὀϊζυρὴν ἔχοντες διαίτην,** Λεωνίδ.Ταρ. **ἐν** ΑΠ 9,335,3 **ἐξ ὀϊζυρῆς ἐργασίης.**

ὀϊζυρῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀθλίως, ἐλεεινῶς : Κόϊντ.3,363.

ὀϊζύς-ύος (ἡ) ποι., ἀττ. **οἰζύς,** ἐπ. δοτ. **ὀϊζυῖ** κ. **ὀϊζυῖ,** αἰτ. **ὀϊζύα** κ. **ὀϊζύν,** ἀθλιότης, δυστυχία, κακοπάθεια : 'Ιλ.Ζ 285 **φαίην κε φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι,** 'Οδ.Γ 103, αὐτ.Η 270· κ. π. τραγ. ἐν τῷ ἀττ. τ. : Αἰσχ.Εὐμ.893 **πάσης ἀπήμον' οἰζύος,** αὐτ.'Αγ.796, Εὐρ.'Εκ.949 **ἀλάστορός τις οἰζύς**· || π. ἐπ. συχν. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ πόνος, κάματος : 'Ιλ.Ν 2 **πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν,** 'Ησίοδ."Εργ 175 **παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος.**

ὀϊζύω ποι.,ἀόρ. **ὀΐζυσα** πενθῶ, θλίβομαι : 'Ιλ.Γ 408 **ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε**· **2)** μτ. αἰτ. πράγμ., ὑποφέρω, ὑφίσταμαι, πάσχω : αὐτ.Ξ 89 **ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά,** 'Οδ.Ψ 307· || κ. ἀπολ. : αὐτ.Δ 152,'Απολλ.Ρ 4,1324.

οἴζω (οἶ) μτγν. θρηνῶ, μύρομαι : 'Απολλ.Δύσκ 'Επιρρ.128,10· πρβλ. ἐν συνθ. δυσοίζω.

οἴη (ἡ) μτγν. κώμη : 'Απολλ.Ρ 2,139, 'Ησ.· πρβλ. οἰήτης.

οἴη (ἡ) δ. τ. τοῦ ὄα βλ.λ.(1) : Θεόφρ.Φ1 3,12,9.

οἰήιον (τὸ) ἐπ. οἴαξ, πηδάλιον : 'Οδ.Ι 483 **τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἰήιον ἄκρον ἱκέσθαι**· κτ. πληθ.: 'Ιλ.Τ 43 **ἔχων οἰήια νηῶν,** αὐτ.'Οδ.Μ 218.

οἰηκίζω ἰων. τ. τοῦ οἰακίζω βλ.λ.

οἰήκιον (τὸ) ἰων. τ. τοῦ οἰάκιον βλ.λ.

οἴημα-ατος (τὸ) (οἴομαι) μτγν. γνώμη : Δίων Κ ἀπ. 12,8· **2)** ἰδ. ἡ ἣν ἔχει τις περὶ ἑαυτοῦ ὑψηλὴ γνώμη, ἔπαρσις, ἀλαζονεία : Πλούτ.'Ηθ.39D **ὅτι δεῖ τῶν νέων ἐκπνευματοῦν τὸ οἴημα καὶ τὸν τῦφον,** αὐτ.43Β.

οἰηματίας (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλην, ὑψηλὴν περὶ ἑαυτοῦ ἰδέαν, ἀλαζών, ἐπηρμένος : Πτολ.Τετράβ.162, Κύριλλ.'Αλ.π.Θησ.Στεφ. **'Αβεσσαλὼμ ἐστι πᾶς οἰηματίας καὶ ὑπερήφανος,** ἐν λ. δοκησίσοφος, Σουΐδ.

οἰηματικῶς ἐπίρρ. μσν. μετ' οἰήσεως, ἐπάρσεως : Στουδ.Θεόδ.475C.

οἴηξ-ηκος (ὁ) ἰων. τ. τοῦ οἴαξ βλ.λ.

οἰησικοπία (ἡ) μσν. οἴησις, ἐπηρμένη ἰδέα τινὸς περὶ ἑαυτοῦ, ἔπαρσις : Εὐστ.407 **οἰησικοπίας ποιητικῆς εὕρεσις.**

οἴησις-εως (ἡ) (οἴομαι) κ. νεώτ. γνώμη, δόξα, ἰδέα : Πλάτ.Φαίδ.92Α **ἄν περ μείνῃ ἥδε οἴησις τὸ ἁρμονίαν εἶναι σύνθετον πρᾶγμα,** αὐτ.Φαῖδρ. 244C, 'Αριστλ.Ποι.1461b,3· **2)** ἐσφαλμένη γνώμη, οὐχὶ βεβαία καὶ σαφὴς ἀντίληψις : αὐτ.Ρητ. 'Αλεξ.1431a,40, Ζήν.Κιτ.1,29· **3)** κ. νεώτ. ὑπερηφανία, ἔπαρσις, ἀλαζονεία : 'Ηρακλ.Φιλ.46, Εὐρ. ἀπ.643 **βαρὺ τὸ φόρημ' οἴησις ἀνθρώπου κακοῦ,** Βίων π. Διογ.Λ 4,50,Φίλ.1,53, - **ἄκουσέ τον μὲ πόσην οἴηση μιλάει.**

οἰησισοφία (ἡ) μτγν. ἡ κατ' οἴησιν σοφία, τὸ νομίζειν τινὰ ἑαυτὸν σοφόν : 'Ιω.Χρυσ.10,35D.

οἰησίσοφος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ νομίζων ἑαυτὸν σοφόν, δοκησίσοφος : Φίλ.1,125,Κλήμ.'Αλ.454, αὐτ. 456, Θαλάσ.'Εκατ.4,26 **νοῦς οἰησίσοφος.**

οἰησίφρων-ονος-ον μτγν. ὁ οἰησίσοφος βλ.λ. : Φίλ.1,125,Κύριλλ.6,404C.

οἰήτης (ὁ) (οἴη I) ποι., δωρ. **οἰάτης,** γενικ. πληθ. **οἰατᾶν** ('Ησ.), ὁ ἐκ τῆς κώμης, κωμήτης: Σοφ.ἀπ.134.

οἰητικός-ή-όν μτγν. ὁ πείσμων, ὁ ἐπίμονος βλ.λ. : Φίλ.1,160 **οἰητικὸς νοῦς.**

οἰητός-ή-όν γλωσσ. ὃν δύναταί τις νὰ διανοηθῇ, νὰ φαντασθῇ.

οἰΐς-ίδος (ἡ) μτγν. ποι. τ. ἀντὶ τοῦ ὄϊς βλ.λ. : Θεόκρ. 1,9 **αἴ κα ταὶ Μοῖσαι τὰν οἰΐδα δῶρον ἄγωνται.**

οἶκα ἰων. τ. τοῦ ἔοικα βλ.λ.

οἴκαδε ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **Fοίκαδε** ('Επιγρ. Δελφῶν), οἴκονδε, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, πρὸς τὰ οἰκεῖα, πρὸς τὴν πατρίδα : 'Ιλ.Α 170,'Οδ.Ε 280 **οἴκαδέ τ' ἐλθέμεν καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,** αὐτ.Θ 102, Πίνδ.Ν 4,76 **ὀπίσω πόλιν οἴκαδε μόλοι,** Αἰσχ.'Αγ.1337, Σοφ.Φιλ.929 **ὀμόσας ἀπάξειν οἴκαδε,** 'Αριστφ.Νεφ.618, Ξεν.'Ελλ.7,2,19 **οἴκαδε καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἃ ἤγαγον ἀπέσωσαν,** Πλάτ.Πολ. 328Β· **2)** οἴκοι, ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ πατρίδι : Φάλαρ.'Επιστ.143, Ξεν.ΚΠ 1,3,4 **τὰ οἴκαδε παθεῖν,** αὐτ.'Αν.7,7,57, Λουκ.Δημ.'Εγκώμ.26,'Ηλιόδ.Αἰθ.1,22.

οἴκαδις ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ οἴκαδε βλ.λ. : 'Επίχ. 35,13, 'Αριστφ.'Αχ.742,αὐτ.779 **πάλιν τοι ἀποισῶ ναὶ τὸν 'Ερμᾶν οἴκαδις.**

οἴκανθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν **γρυλλιδῶν.**

οἰκάριον (τό) ὑποκορ. τοῦ οἶκος βλ.λ., οἰκίσκος, σπιτόπουλο, παράσπιτο βλ.λ. : Λυσ.ἀπ.81 **εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος.**
Ϝοικέα (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ Ϝοικεύς : Νόμ.Γόρτ.
οἴκει ἐπίρρ. δ.γρ. τοῦ οἴκοι βλ.λ. : Μέν.1044.
οἰκειάζω πιθ. ἀντὶ τοῦ οἰζηάζω βλ.λ.
οἰκειακός-ή-όν μτγν. κ. μσν., δωρ. **οἰκηακός, ὁ** εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, οἰκεῖος : Καλλίστρ.π.Στοβ.4,28,16 **τῷ δὲ συγγενικῷ καὶ οἰκηακῷ μέρεος τῶ ἀνθρώπω,** Πάλχ. ἐν Κατ.'Αστρλ. Κ Ι,96,Εὐστ.124,34, Σουΐδ.,Ζωναρ.· **2)** μτγν. ὁ ἀφορῶν τοὺς οἰκείους τινός : Ἡφαιστ.'Αστρ.2,32· **3)** μσν. ἐπὶ προσ., ὁ συγγενικός, ὁ ἐκ τῶν οἰκείων ὤν, ἤτοι ὁ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν μετά τινος ἀνήκων, ὁ ἐκ τῆς ἰδίας οἰκογενείας : Ψελλ.Σύν. Νόμ.243 **οἰκειακοὺς δὲ μάρτυρας εἰκότως ἀθετοῦσιν·** ‖ ὁ φιλικῶς συνδεδεμένος μετά τινος, ὁ ἀπολύτως οἰκεῖος, φίλος στενός : Θεοφάν.6 **Μνάκης, ὁ οἰκειακὸς αὐτοῦ ἄνθρωπος·** **4)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκειακά**(τά) ἡ ἰδιωτικὴ περιουσία :'Επιγρ.
οἰκειακῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ἰδιωτικόν, ἄνευ πομπῆς, ἄνευ τελετῆς ἀνεπισήμως : ΚΠορφ. 'Εκθ.137 (ἔκδ. Βόνν.Ι.
οἰκεῖλαι Ἡσ. «ἐκβληθῆναι».
οἰκειοβούλως ἐπίρρ. μσν. οἰκείᾳ βουλήσει, ἰδίᾳ προαιρέσει : Βί.'Αλεξ.1141 (ἔκδ. Wagner) **εἰς Μακεδονίαν ἔρχονται χώραν οἰκειοβούλως.**
οἰκειογνωμόνως ἐπίρρ. μσν. οἰκείᾳ γνώμῃ, ἰδίᾳ ἀντιλήψει : Ἰω.Διάκ.968 (ἔκδ. Mi.).
οἰκειογράφος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ τὰ οἰκεῖα ἢ τὰ τῶν οἰκείων αὐτῷ γράφων : Ἰω.'Ιεροσολ. ἐν 8Ι.Δαμασκ. Ι 247,7· ‖ δ. γρ. αἰκειόγραφος κ. δ. ἑρμ. ὁ οἰκείᾳ χειρί, ἰδιοχείρως γράφων ἢ γράφας.
οἰκειοθελής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐξ οἰκείας θελήσεως προερχόμενος, ἑκούσιος, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως : ἡ **προσφορὰ ἦτο οἰκειοθελής.**
οἰκειοθελῶς ἐπίρρ. νεώτ. οἰκείᾳ θελήσει, ἰδίᾳ προαιρέσει : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.112 **τῇ παρεχώρησεν οἰκειοθελῶς τὸ μικρὸν κελλίον του.**
οἰκειοπαθῶ-έω μσν. ἐκ τῶν οἰκείων, ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ συγγενῶν πάσχω : Στουδ.Θεόδ.528Ε **εὖ συμβουλεύσαντι καὶ τῷ ὄντι οἰκειοπαθοῦντι.**
οἰκειοπόθητος-ον μσν. ὁ ὡς οἰκεῖος ἀγαπητός, ὁ λίαν ποθούμενος, φιλούμενος : ΚΠορφ. 'Εκθ.183Β **οἰκειοπόθητον δοῦλον.**
οἰκειοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκειοποιοῦμαι βλ.λ., ἰδιοποίησις, σφετερισμός : **οἰκειοποίησις ἀλλοτρίων πραγμάτων - ἰδεῶν - τίτλων.**
οἰκειοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ τι οἰκεῖόν τινι : Σχόλ. Φιλόστρ.'Ηρ.592Β· **2)** τὸ μέσ. **οἰκειοποιοῦμαι** μτγν. κ. νεώτ. ποιῶ τι οἰκεῖον **ἐμαυτῷ,** ἰδιοποιοῦμαι : Κάνδιδ. ἐν Φώτ.Βιβλ.55Β, Σχόλ.Θουκ.2,23· ‖ νεώτ. ἐν ἐντονωτέρᾳ πως σημ. σφετερίζομαι ἐν ἀναφ. πρὸς πράγματα ἢ καὶ σχέδια, ἰδέας κττ.· **3)** μτγν. ὁμ. τὸ μέσ. ἐν **εἰδ.** σημ. υἱοθετῶ : 'Αμμών.Βί.'Αριστλ.10W.
οἰκειοπραγία (ἡ) ἡ περὶ τῶν οἰκείων, τῶν ἰδίων πραγμάτων φροντίς, μέριμνα : Πλάτ.Πολ.434C **φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία,** Πλωτῖν.Ι,2,7.
οἰκειοπραγῶ-έω μτγν. περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, τῶν ἰδίων πραγμάτων μεριμνῶ, φροντίζω, ἀσχολοῦμαι μὲ τὰς ὑποθέσεις μου : Συνέσ.243C.
οἰκεῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., κ.-ος-ον (Εὐρ.'Ηρακλ.634), Ἰων. **οἰκήϊος-η-ον,** ὁ εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, οἰκογενειακός, τοῦ σπιτιοῦ : 'Ησίοδ.'Εργ.457 **δούρατ' ἀμάξης.. οἰκήϊα θέσθαι,** Πίνδ.Ο 12,19 **παρ' οἰκείαις ἀρούραις,** Αἰσχ.Πρ.398, αὐτ.ἀπ.Ι **λέβης οἰκεῖος,** Σοφ.ΑΙ.859 **ὦ γῆς ἱερὸν οἰκείας πέδον,** αὐτ.'Αντ.1203· ‖ **τὰ οἰκεῖα τὰ αὐτοῦ** ἡ οἰκογενειακή, ἰδιωτική του περιουσία : Λυσ.13,41· ‖ **τὰ οἰκεῖα** αἱ οἰκογενειακαί, ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις : 'Ηρ.2,37, Σοφ.'Αντ.661 **ἐν τοῖς.. οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ χρηστός·** ‖ ἀστρολ. **οἰκεῖα ζῴδια** ζῴδια τοῦ οἴκου ἤτοι τῆς οἰκογενείας : Βέττ.Βάλ.37,21· **2)** ὁ ἀποκλειστικῶς εἴς τινα ἀνήκων, ἴδιος, ἀτομικός, ἰδιωτικός, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ δημόσιος, κοινός, ἀλλότριος : Θέογν.46 **οἰκείων κερδέων εἵνεκα,** 'Ηρ.5,47 **οἰκηΐῃ τε τριήρεϊ καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ,** Αἰσχ.Χο.675,Πλάτ.Νόμ.627Α **τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι·** ‖ κ. περὶ μελῶν τοῦ σώματος : Σοφ.'Αντ.1176 **πρὸς οἰκείας χερὸς** (διὰ τῆς ἰδίας χειρός, μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι)· ‖ νεώτ. φρ. **οἰκείᾳ βουλήσει ἢ** προαιρέσει (αὐτοπροαιρέτως, ἐθελουσίως, ἑκουσίως)· **3)** κτ. ἐπέκτ. ὁ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, πατρίδα ἀνήκων : Θουκ.2,39 **οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι,** Ξεν.'Ελλ.3,5,2 **αἱ οἰκεῖοι πόλεις·** ‖ **οἰκεῖοι πόλεμοι** οἱ ἐν τῇ πατρίδι πόλεμοι, οἱ ἐντὸς τῆς χώρας πόλεμοι, ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ πολέμων τῶν εἱλώτων : Θουκ. Ι,118· **4)** ὁ ἐγχώριος, ὁ ἐντόπιος : Θουκ.6,20 **σῖτος οἰκεῖος καὶ οὐκ ἐπακτός·** **5)** ὁ ἁρμόδιος, ὁ πρέπων, ὁ κατάλληλος : 'Ηρ.3,81 **οὔτε οἶδε καλὸν οὐδὲν οὐδ' οἰκήϊον,** Δημ.245 **λόγους οἰκείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ ποιεῖν·** ‖ νεώτ. **ἐν** φρ. **εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν** ἐν τῇ ἑαυτοῦ θέσει, ἐν τῇ πρεπούσῃ, τῇ ἁρμοζούσῃ, τῇ καταλλήλῳ θέσει· ‖ μτ. δοτ. τοῦ πράγμ. ὁ ἰδιάζων, ὁ πρόσφορος εἴς τι, σύμμορφος πρὸς τὴν φύσιν, τὸν χαρακτῆρα πράγματός τινος : Πλάτ.Νόμ.772Ε **ἔμπροσθεν τοῦ νόμου προοίμιον οἰκεῖον ἑκάστῳ προτιθέναι,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1098a,29· ‖ **κ.** μτ. γενικ. : Πλάτ.Φαίδ.96D **ἐπειδὰν τοῖς ἄλλοις τὰ οἰκεῖα αὐτῶν ἑκάστοις προσγένηται,** 'Αριστλ. Τοπ.101b,2· ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πολύβ.5,105,1 **οἰκείοις χρησάμενος λόγοις πρὸς τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ·** **6)** ὁ προσήκων, ὁ ἐμπρέπων : Μέν.160 **οἰκεῖος οὗτος κατάγελως νομίζεται·** **7)** ἐπὶ προσ., τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ., ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου, τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὁ συγγενής : 'Ηρ.4,65 **ὡς οἱ ἐόντες οἰκήϊοι,** Θουκ.2,64 **τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον·** ‖ ὑθ. **οἰκειότατοι** οἱ πλησιέστατοι τῶν συγγενῶν, οἱ στενοὶ συγγενεῖς : 'Ηρ.3,65 **τετελεύτηκεν ὑπὸ τῶν ἑωυτοῦ οἰκηϊοτάτων,** 'Ηρωδιαν. 'Ιστ.4,6,1· ‖ τὸ οὐδ. **οἰκεῖον** ὡς οὐσ. ἡ συγγένεια : Θουκ.Ι,2 **κατὰ τὸ οἰκεῖον 'Ατρεῖ** (ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν 'Ατρέα συγγενείας)· **8)** ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. συχν. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **φίλος** βλ.λ., ὁ στενῶς συνδεδεμένος μετά τινος, ὁ δικός, ὁ στενὴν ἔχων φιλικὴν σχέσιν : Πλάτ.Πρωτ. 313Α **καὶ εἰς συμβουλὴν τούς τε φίλους ἂν προεκάλεις καὶ οἰκείους,** αὐτ.Συμπ.708C, Διήγ.'Αχιλλ. 165 (ἔκδ. Wagner) **νὰ πάρω ἐκ τὰ φουσσάτο σου.. οἵους θέλω.. οἰκείους νὰ τοὺς κάμω,** · **εἶναι πολὺ οἰκεῖος τοῦ ὑπουργοῦ·** **9)** ὑθ. κ. ὁ φιλικός, ὁ εὐνοϊκῶς διατεθειμένος ἔναντί τινος : Πολύβ.4,3,1 **οὐδὲν οἰκεῖον, πάντα δ' ἡγοῦνται πολέμια·** ‖ νεώτ. ὁ φιλικός, ὁ πολὺ γνώριμος, ὁ γνωστός : **εὑρέθη εἰς οἰκεῖον περιβάλλον** **10)** ἐν τῇ στωϊκ. φιλοσ. ὁ φύσει προσφιλής, ἀγαπητὸς τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς ζῴοις, ὑθ. τὸ **πρῶτον οἰκεῖον** πᾶν ὅ,τι τις ἠγάπησεν ὁρμεμφύτως τὸ πρῶτον, οἷον ἡ ζωή : Χρύσ.Στωϊκ.3,43, 'Ιεροκλ.7Α **11)** μτ. γενικ. ὁ ἔχων σχέσιν πρός τι, ὁ σπουδάζων τι : Στράβ.17,1,5 **οἰκεῖοι σοφίας·** **12)** ὁ ἐπιδιδόμενος εἴς τι : 'Ιάμβλ.Πυθ.30,176 **οἰκεῖος καινοτομίας·** **13)** ἐν εἰδ. ἐνν. φρ. **οἰκεῖον ὄνομα** λέξις ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς σημασίᾳ, οὐχὶ μεταφορικῶς λαμβανομένη : 'Αριστλ.Ρητ.1404b,35· ‖ νεώτ. ὁ ἁρμόζων, ὁ πρέπων : **ἔδωσεν εἰς τὸ γεγονὸς τὸν οἰκεῖον χαρακτηρισμόν.**

οἰκειότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. οἰκηΐότης ἡ μεταξὺ προσώπων τινῶν ὕπαρξις δεσμῶν συγγενείας : Ἡρ.6,54 τοὺς δὲ Ἀκρισίου γε πατέρας ὁμολογέοντας κατ' οἰκηΐότητα Περσέϊ οὐδέν, Θουκ.3,86 οἰκειότητος προφάσει· 2) στενὴ φιλία, ἐγκαρδιότης σχέσεων : αὐτ.4,19, Ξεν.ΚΠ 8,7,15 οἱ θεοὶ ὑφήγηνται εἰς οἰκειότητα ἀδελφούς, Πλάτ.Συμπ.197D,-ὑπάρχει μεγάλη οἰκειότης μεταξύ των· || κτ. πληθ. φιλικαὶ σχέσεις : Ἀνδοκ. 1,118, Δημ.237 οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη βεβαιοῦν· 3) εἰδ. ἡ γαμικὴ συμβίωσις : Λυσ. 1,6 ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι, Ἰσοκρ.10,42, Χορίκ.εἰς «Ἑρμῆν» 17,215 εἰς οἰκειότητα καὶ παιδοποιΐαν ὁρᾷ· 4) μτφ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἀφῃρημένων, ἡ ὕπαρξις σχέσεων συναφείας μεταξὺ αὐτῶν : Πλάτ.Πολ.537C οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως, Μᾶρκ.Αὐρ.4,4· 5) ἐν εἰδ. γραμμ. ἐνν., ἀναφ. πρὸς λέξιν ἢ φράσιν, ἡ χρῆσις τῆς κυριολεκτικῆς αὐτῶν σημ.· πρβλ.οἰκεῖος (3) : Πλούτ.Κικ.40 τὰ μὲν μεταφοραῖς, τὰ δ' οἰκειότησιν ἄλλαις γνώριμα . . μηχανησάμενος.

οἰκειοτονοῦμαι-έομαι σχόλ., ἐπὶ λέξεως, τὸν οἰκεῖον, τὸν αὐτόν, τὸν ἴδιον τόνον ἔχω : Σχόλ.Ἰλ.Λ 394 κατὰ παράθεσιν ἢ περί, ὅθεν οἰκειοτονεῖται.

οἰκειοτοπῶ-έω μτγν. πιθ. ἐν τῇ σημ. τοῦ οἰκοδεσποτῶ βλ.λ. : Δωρόθ.π.Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,34.

οἰκειοφώνως ἐπίρρ. διὰ τῆς οἰκείας, τῆς ἰδίας αὐτοῦ φωνῆς, ἰδίῳ στόματι : Κτησ.ἀπ.29,9 ταῦτα αὐτῷ Καμβύσης διὰ Ἰζαβάλου συνέθετο καὶ αὐτὸς δὲ οἰκειοφώνως ὕστερον.

οἰκειόχειρος-ον μσν. ὁ ἰδιόχειρος βλ.λ. : Γρηγορ.Ν.Ἱστ.Βυζ.13,3,475A οἱ- γράμμασι.

οἰκειοχείρως ἐπίρρ., μσν. διὰ τῆς οἰκείας, τῆς ἰδίας χειρός, ἰδιοχείρως : Ἀρμενόπ.2,2,1.

οἰκείω ἐπ. τ. τοῦ οἰκῶ-έω βλ.λ. : Ἡσίοδ.Θ 330.

οἰκειῶ-όω, ἰων. οἰκηΐόω ποιοῦμαί τινα οἰκεῖον, φίλον, ἐμπεπιστευμένον, προσοικειώνομαι, ἀντίθ. ἀλλοτριῶ : Θουκ.3,65 τὴν πόλιν εἰς τὴν ξυγγένειαν οἰκειοῦντες· 2) συχν. ἐν τῷ μέσ. τ. κτῶμαι τὴν φιλίαν, τὴν εὔνοιάν τινος, τὸν κάνω φίλο μου, μτ. αἰτ. προσ. : Ἡρ.4,148 καὶ οὐδαμῶς ἐξελὼν αὐτούς, ἀλλὰ κάρτα οἰκηϊεύμενος, Πλάτ.Νόμ.938D, Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,44 οἰκειοῦσθαι δῆμον λόγῳ, Πλούτ. Ὀθ.2· || κ. παθ. γίνομαι φίλος, ἀντίθ. πολεμοῦμαι : Θουκ.1,36, Ἀριστλ.Πολιτ.1336b,30· 3) μτγν. τὸ μέσ. συμφιλιοῦμαι : Φιλόδ.Ρητ.2,222C οἰκειοῦσθαι ἕνα πρὸς ἕνα· 4) μτ. αἰτ. τοῦ πράγμ. λαμβάνω τι ὡς ἴδιον κτῆμα, ἰδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι : Ἡρ.1,4 τὴν γὰρ Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα οἰκηϊεῦνται οἱ Πέρσαι, Πλάτ.Πολ.466C ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκειοῦσθαι· 5) διεκδικῶ, θεωρῶ τι ὡς οἰκεῖον, ὡς ἀνῆκον ἐμοί : Ἡρ.3,2 Αἰγύπτιοι οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα· || σφετερίζομαι : Πλάτ.Νόμ.843E· 6) μτγν. τὸ ἐνεργ. συνάπτω, ἁρμόζω, προσαρμόζω, μτ. δοτ. κ. αἰτ. : Σωτ.Κωμ.1,17 τριμμάτιον ᾠκείωσα τούτοις ἀνθινὸν παντοδαπόν· || μτφ. μτ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Ἀρίστων X 1,80 ὁ οἰκειῶν πρὸς ἀρετὴν λόγος· κ. τὸ μέσ. : Πολύβ.9,1,2 τὴν πραγματείαν ἡμῶν . . πρὸς ἓν γένος ἀκροατῶν οἰκειοῦσθαι· || παθ. συνάπτομαι, ἑνοῦμαι, συνδέομαι στενῶς, ἰσχυρῶς : Πλάτ.Πρωτ.326B τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων· || κ. μτφ. : αὐτ.Παρμ.128A οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ φιλίᾳ βούλεται οἰκειοῦσθαι, Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,4Ὑ οἱ ᾠκειωμένοι φυσιολογίᾳ· 7) ἀστρολ. ἐν τῷ παθ. ἐπὶ πλανήτου, ἔχω ὡς τόπον διαμονῆς μου περιοχήν τινα, κεῖμαι εἰς ὡρισμένον οὐράνιον τόπον, μετὰ δοτ. : Βέττ.Βάλ.264,2).

οἰκείωμα-ατος (τὸ) (οἰκειῶ) μτγν. κτ. πληθ. οἰκεία, ἰδιωτική, οἰκογενειακὴ ὑπόθεσις : Μητρόδ.ἀπ.59· 2) μτφ. ἐπωφελὴς ἐπίδρασις, χρήσιμος σχέσις, συνάφεια : Στράβ.6,2,3 τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν· 3) τὸ ἴδιον, τὸ χαρακτηριστικὸν εἴς τι, ἰδίωμα, ἰδιορρυθμία : Διον.Ἀλ.Ρωμ.7,5 τὴν πόλιν. . ἀπὸ μεγέθους, ἀπὸ κάλλους .. ἀπ' οἰκειώματος.

οἰκειωματικός-ή-όν γραμμ. ὁ κτητικός, ὡς χαρακτηρισμὸς ἐπιθ. : ΕΜ 30,6.

οἰκείως ἐπίρρ.κ. νεώτ., συγκρ. οἰκειότερον (Ἰσαῖ. 1,49) κ. οἰκειοτέρως (Ἀριστλ.Κατ.7a,16), ὑπερθ. οἰκειότατα (Πολύβ.5,106,4), κατὰ τρόπον οἰκεῖον, ἁρμόζοντα εἰς οἰκεῖα, εἰς ἴδια πράγματα, εἰς ἰδίας ὑποθέσεις : Ἀριστφ.Θεσμ.197 αὐτὸς ὅ γε σὸν ἐστιν (τὸ κακόν), οἰκείως φέρε· 2) μετ' οἰκειότητος, φιλικῶς : Θουκ.6,57 διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ, Ξεν.Ἀπ.2,7,6 φιλικώτερον καὶ οἰκειότερον ἀλλήλοις ἕξετε, αὐτ.Ἑλλ.2,3,16, Ἀριστλ.Κατ. 7a,16· 3) προθύμως : Πολύβ.13,1,2 οἰκείως διακείμενοι πρὸς καινοτομίαν· 4) προσηκόντως, πρεπόντως, ἁρμοζόντως : Ἀριστφ.Λυσ.1118 μὴ χαλεπῇ τῇ χειρί . . , ἀλλ' ὡς γυναῖκες εἰκός, οἰκείως πάνυ, Ξεν.Οἰκ.2,17· || ὡς ἁρμόζει εἰς οἰκεῖον, σεμνῶς, εὐπρεπῶς : Μέν.325,12 ἀποθανόντα τε ἔθαψε, περιέστειλεν οἰκείως· 5) συμφερόντως : Θουκ.2,60 οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι· 6) μτ. δοτ. συμφώνως πρός τι : Διόδ.Σ 2,56 ταῖς ὑποκειμέναις περιστάσεσιν οἰκείως· 7) μτγν. κατὰ γράμμα, πραγματικῶς : Γαλ.Φιλ.Ἱστ. 39D· 8) εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ πλανήτου ἐν φρ. οἰκείως σχηματίζομαι εὑρίσκομαι ἐν τῇ ἐμαυτοῦ διαμονῇ, ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει : Βέττ.Βάλ.58,27.

οἰκείωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ λῆψις πράγματός τινος ὡς οἰκείου, ὡς ἰδίου, ἰδιοποίησις, σφετερισμός, οἰκειοποίησις : Θουκ.4,128 τὰ μὲν ὑπολύοντες κατέκοπτον, τῶν δὲ οἰκείωσιν ἐποιοῦντο· 2) κτ. πληθ. κέρδη, ὠφελήματα : Βέττ.Βάλ.202,17· 3) συγγένεια ἐξ ἐπιγαμίας, κηδεστία, συμπεθεριό: Φίλ.1,142· 4) ἕλξις, κλίσις, διάθεσις, συμπάθεια πρός τι : Διογεν.Ἐπ.4,55, Φίλ.1,256 πρὸς δὲ τὸ μὴ γεγονὸς οἰκείωσις οὐδεμία τῷ μὴ πεποιηκότι, Στωϊκ.ἀπ.1,49, Πλωτῖν.4,4,44 ἡ πρὸς τὸ ζῆν οἰκείωσις (ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς), Πορφ.Αἰσθ.18· || ῥοπή, τάσις ἐνδιάθετος : Γαλ.5,456 οἰκείωσις εἰς ἡδονήν· 5) προσαρμογή : Πλούτ.Ἠθ.1038C.

οἰκειωτικός-ή-όν ὁ εἰς τὸ οἰκειοῦσθαι ἁρμόδιος, ἐπιτήδειος, κατάλληλος : Πλάτ.Σοφ.223B τέχνης οἰκειωτικῆς· 2) ἁρμοστικός, προσοικειωτικός : Πλούτ.Ἠθ.759E ἡ οἰκειωτικὴ δύναμις πρὸς τὸ καλὸν ἐγγέγονε ταῖς ψυχαῖς (ἡ τείνουσα πρὸς οἰκείωσιν, πρὸς συνάφειαν).

οἰκέσιον (τὸ) λ. ἀπαντῶσα π.Εὐστ.1751,12 ἐν χρ. μ. ἐν τῷ συνθ. συνοικέσιον βλ.λ.

οἰκετ(ε)ία (ἡ) τὸ σύνολον τῶν ἔν τινι οἰκογενείᾳ ὑπηρετούντων οἰκετῶν, τὸ ἄθροισμα τῶν ὑπηρετῶν, τῶν δούλων : Στράβ.14,5,2 πλούσιοι γενόμενοι Ῥωμαῖοι . . οἰκετείαις ἐχρῶντο πολλαῖς, Ἐπίκτ.Ἐγχ.33,7, Λουκ.Μισθ.Συν.15 ἡ οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει· 2) καταναγκαστικὴ ὑπηρεσία, δουλεία : Ἀριστέ.14, Ἰώσ.ΑΙ 12,2,3 ἀπολύειν κελεύω τοὺς ἐν ταῖς οἰκετείαις ὄντας Ἰουδαίους.

οἰκετεύω οἰκῶ, κατοικῶ : Εὐρ.Ἄλκ.437 εἰν Ἀΐδα δόμοισιν τὸν ἀνάλιον οἶκον οἰκετεύοις· 2) Ἡσ. «οἰκετεύεται, συνοικεῖ».

οἰκέτης (ὁ) (οἰκῶ) κ. μσν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ διαμένων καὶ ὑπηρετῶν δοῦλος, θεράπων, ὑπηρέτης : Ἡρ.6,137 οὐ γὰρ εἶναι τοῦτον τὸν χρόνον . . τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι οἰκέτας, Αἰσχ.Χο.737 πρὸς μὲν οἰκέτας γέλων κεύθουσα, Ἀντιφ.1,30, Θουκ.2,4, Αἰσχίν.1,54, ΚΔ Λουκ.16,13 οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.20, Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,12,8· || μσν. μτφ. ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων τὴν ἐκκλησίαν ἁγίων : Μηναῖ.1,1 Ὠδ.7

ἄγει . . ἡ ἐκκλησία ἑορτὴν .. μνήμης οἰκέτου σοφοῦ καὶ παμμάκαρος· || ποι. κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐρ.'Ἴων 1373 ἐν θεοῦ μελάθροις εἶχον οἰκέτην βίον· **2)** κτ. πληθ. **οἰκέται** ἡ οἰκετεία βλ.λ.ΙΙ : 'Ηρ. 8,4 ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται, Αἰσχ.'Αγ.732, Σοφ.Τρ.908, Ξεν.ΚΠ 4, 2,2 οἱ Ὑρκάνιοι . . καὶ τοὺς οἰκέτας ὑστάτους εἶχον· || κ. ἐν σημ. ἀντιθ. τοῦ δοῦλος βλ.λ., πρβλ.Στωϊκ.άπ.3,86 «διαφέρειν φησὶ Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν δούλους ἔτι εἶναι, οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους» : Πλάτ.Νόμ.763Α,αὐτ.777Α, αὐτ. 853Ε, Μέν.796 δοῦλος μεῖζον οἰκέτου φρονῶν· || συχν. κ. ὡς συνών. τοῦ δοῦλος : 'Αριστλ.Πολιτ. 1252b,12; Πάπ.· **3)** ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος : 'Επιγρ.Σπάρτης ἱερέως . . Καρνείου Βοικέτα (ἀντὶ Ϝοικέτα), πρβλ. οἰκότης).

οἰκετία (ἡ) μτγν. τ. τοῦ οἰκετεία : 'Επίκτ.'Εγχ.33,7.

οἰκετίδιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκέτης βλ.λ.Ι), μικρὸς ὑπηρέτης, ὑπηρετάκος : Πρόδρ.'Επιστ.93.

οἰκετιεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ οἰκέτης βλ.λ., δοῦλος : 'Αθήν.4,162D ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκετιεύς (δ.γρ. οἰκιτιεύς).

οἰκετικός-ή-όν ὁ εἰς οἰκέτην, εἰς ὑπηρέτην ἀνήκων ἢ ἁρμόζων : Πλάτ.Σοφ.226Β τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων, 'Αριστλ.Πολιτ.1261b,36 'Ιώσ.ΑΙ 8,6,3 τὰς οἰκετικὰς χρείας ἐκτελεῖν, Πάπ. οἰκετικὴ οἰκία· **2)** μτγν. τὸ οὐδ. **οἰκετικόν** ὡς οὐσ. περιληπτ., τὸ σύνολον τῶν οἰκετῶν, δούλων, ἃ. οἰκετεία βλ.λ. : Πλούτ.Σύλλ.9 ἐκάλει . . ἐπ' ἐλευθερίᾳ τὸ οἰκετικόν· **3)** ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, οἰκόσιτος, σπιτικός, σπιτήσιος : Φιλόξ.2,28 οἰκετικὸς δέλφαξ.

οἰκέτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ οἰκέτης βλ.λ.Ι), θεραπαινίς, δούλη : 'Ιππ.'Αέρ.21,ΠΔ'Ἐξ.21,7 ἐάν τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν· || κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐρ.'Ηλ.104· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς γενεᾶς : Μαν.4,603 οἰκέτιδος γενεῆς τε πεφυκότας ἐκ γενετήρων· **2)** ἡ ἐν τῷ οἴκῳ τραφεῖσα, τοῦ σπιτιοῦ, σπιτικιά : Σοφ.άπ.866 περιστερὰν ἐφέστιον οἰκέτιν· **3)** εἰδ. ἡ κυρία τοῦ οἴκου, ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ κυρά : Θεόκρ.18,38 ὦ καλά, ὦ χαρίεσσα κόρα, τὸ μὲν οἰκέτις ἤδη.

οἰκεύς-έως (ὁ) Ιων. γενικ. οἰκῆος κ. ἐν 'Επιγρ. Ϝοικεύς, ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῇ οἰκογενείᾳ ὤν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ : 'Ιλ.Ε 413 μή.. φίλους οἰκῆας ἐγείροι, αὐτ.Ζ 366, 'Οδ.Ρ 533· **2)** ὁ ὑπηρέτης, θεράπων, δοῦλος : αὐτ.Δ 245, Σόλ.π.Λυσ.10,19 οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν, Σοφ.ΟΤ 756 οἰκεύς τις ὅσπερ ἵκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.

οἰκηακός-ή-όν δωρ. τ. τοῦ οἰκειακὸς βλ.λ.

οἰκῆας αἰτ. πληθ. ἰων. τοῦ οἰκεὺς βλ.λ.

οἰκηϊεόμενος Ιων. τ. μτχ. τοῦ οἰκειοῦμαι βλ.λ.

οἰκηϊεῦνται Ιων. τ. τοῦ οἰκειοῦνται, γ' πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. οἰκειοῦμαι βλ.λ.

οἰκήϊος-ον Ιων. τ. τοῦ οἰκεῖος βλ.λ.

οἰκηϊότης-ητος (ἡ) Ιων. τ. τοῦ οἰκειότης βλ.λ.

οἰκηϊόω Ιων. ἀσυναίρ. τ. τοῦ οἰκειῶ-όω βλ.λ.

οἰκηΐως ἐπίρρ. Ιων. τ. τοῦ οἰκείως βλ.λ.

οἴκημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τόπος κατῳκημένος : Πίνδ.Ο 2,9 ἱερὸν ἔσχον οἴκημα ποταμοῦ· || γεν. οἰκοδόμημα χρησιμοποιούμενον πρὸς οἴκησιν, κατοικία, σπίτι : 'Ηρ.1,17, Αἰσχ.'Αγ.334 ἐν αἰχμαλώτοις Τρωϊκοῖς οἰκήμασι ναίουσιν, Ξεν.'Ελλ.4,1,32 ἅ μοι ὁ πατὴρ οἰκήματα καλὰ κατέλιπεν, Πλούτ.Περ.34 ἐν οἰκήμασι μικροῖς καὶ σκηνώμασι πνιγηροῖς, Παυσ.10,5,21, Μιχ.'Αττολ. ἐν Σάθ.1,14 παραμελῶν τῆς ἀνοικοδομῆς . . τῶν οἰκημάτων καὶ κτημάτων· **2)** δωμάτιον, θάλαμος : 'Ηρ.2,148 αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων . . ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι, αὐτ.1,164, αὐτ.179, Θουκ.1,134, Πλάτ.Πρωτ.315D· || εἰδ. δωμάτιον ὕπνου, κοιτών : 'Ηρ.1,9 ἐγὼ γὰρ σε ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ κοιμώμεθα, . . στήσω, Πλάτ.Συμπ.217D· || ὁμ. αἴθουσα φαγητοῦ, δειπνητήριον : 'Ηρακλ.Κυμ.2· **3)** κ. ἐν εἰδ. σημ., οἷον τὸ πορνεῖον, τὸ χαμαιτυπεῖον βλ.λ. : 'Ηρ.2,121 ε' τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, Δείν.1,23, Πλάτ.Χαρμ.163Β, 'Ισοκρ.6,19· **4)** ὁμ. ἐν εἰδ. σημ. ναός, ναΐσκος : 'Ηρ.8,144 θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα· || δωμάτιον ἐν ναῷ : 'Επιγρ.· **5)** εἱρκτή, φυλακή : Θουκ.4,47 ἐς οἴκημα μέγα καθεῖρξαν, Λυσ.άπ.75, 4, Δημ.890, ΚΔ Πρ.12,7 φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι . . καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν· **6)** κλωβός, ἔνθα τρέφονται ζῷα : 'Ηρ. 7,119 ἐν οἰκήμασι ὄρνιθας τρέφει· || στάβλος ἵππου : Πάπ.· **7)** ἀποθήκη, ταμεῖον, θησαυρός : Πλάτ. Πρωτ.315D, Δημ.1044 ὃν ἐξῆγεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον καὶ οἶνον· **8)** ἐργαστήριον : Πλάτ.Πρωτ.321Ε εἰς δὲ τὸ τῆς 'Αθηνᾶς καὶ 'Ηφαίστου οἴκημα . . λαθὼν εἰσέρχεται· **9)** ἐπίπεδον, πάτωμα : Ξεν.ΚΠ 6,1,52 ὀκτὼ ζεύγεσιν βοῶν ἄγειν τῶν μηχανῶν τὸ κατώτατον οἴκημα.

οἰκηματάριον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. βιβλίον ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς περιέχον τὰ ἀποτελοῦντα τοὺς οἴκους τῆς Θεοτόκου τροπάρια.

οἰκηματικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸ οἴκημα, τὴν οἰκίαν ἀνήκων : Διογ.Λ 5,55 τῶν οἰ- σκευῶν.

οἰκημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἴκημα βλ.λ., μικρὰ κατοικία, μικρὸν δωμάτιον, καμαρούλα : 'Αρρ.'Επικτ.1,28,16, Πλούτ.'Ηθ.145Β γραφαῖς οἰκηματίων καὶ χλιδώσεσιν ἡμιόνων, Ξεν.'Εφ.2,10 τὸ οἰκημάτιον ἔνθα πρὸ τῆς κολάσεως διῆγον.

οἰκημένα (τὰ) 'Επιγρ. αἰολ. ἡ οἰκουμένη.

οἰκήσιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεκτικὸς οἰκήσεως, ὁ κατοικήσιμος : Πολύβ.3,55,9 ὑλοφόρα καὶ δενδροφόρα καὶ τὸ ὅλον οἰκήσιμά ἐστιν, Στράβ.1,4,4,, 'Αρρ.'Ἀν.6,18,1 οἰκήσιμον τὴν χώραν κατασκευάσοντας, Κύριλλ.'Ομ.Πασχ.25,19 τὴν γῆν οἰκήσιμον ἔχειν ἐπείγονται.

οἴκησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ κατοικεῖν, τὸ ἐνοικεῖν που, κατοίκησις : 'Ηρ.3,102 οὗτοι, ὧν οἱ μύρμηκες ποιεύμενοι οἴκησιν ὑπὸ γῆν, Θουκ.2,16 'Επιγρ., Πάπ. διάθεσιν πρὸς οἴκησιν δεδωκώς, Μηναῖ.1,21 Σύνξ.'Αγ.Νεοφύτου εἰς ἓν τῶν σπηλαίων εἰσέδυ καὶ . . ἐποιεῖτο ἐκεῖσε τὴν οἴκησιν· || φρ. κοινωνῶ τῆς οἰκήσεως ἔχω μέρος ἐν τῇ κατοικήσει : 'Αριστλ.Πολιτ.1275a,8· **2)** κτ. ἐπέκτ. τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ τις, κατοικία, οἴκημα, σπίτι : 'Ηρ.9,94 καὶ οἴκησιν . . καλλίστην ἐοῦσαν τῶν ἐν τῇ πόλει, Αἰσχ.'Ικ.1009, Σοφ.Φιλ.31 κενὴν οἴκησιν ἀνθρώπων δίχα, Πλάτ.Πρωτ.321D, Αἰσχίν.1,124, Κικ. 'Επιστ.7,349Ε, 'Επιγρ. ἔγκτησις γᾶς καὶ οἰκήσιος,-λιμναῖαι οἰκήσεις· || γεν. τόπος ἔνθα διαμένει, διοτρίβει τις : 'Αριστφ.Θεσμ.272 ὄμνυμι τοίνυν αἰθέρ' οἴκησιν Διός· || εἰδ. ἐπὶ τάφου : Σοφ. 'Αντ.892 ὦ κατασκαφὴς οἴκησις ἀείφρουρος, Ξεν. 'Αγησ.11,16 εἰς τὴν ἀΐδιον οἴκησιν· || ὁμ. ἐν εἰδ. σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα, ὁ φωλεός βλ.λ. : αὐτ.Κυν.13,14 καὶ ἐν τῇ αὐτῶν οἰκήσει ἐν ἰσχύϊ πολλῇ ἐστιν (τὰ ζῷα)· || ἡ καλιὰ πτηνοῦ, ἡ φωλεά : 'Αριστλ.ΖΙ 614b,31 τῶν ἀγρίων ὀρνέων αἱ οἰκήσεις· **3)** συνεκδ. σύνολον οἰκημάτων, ἰδίως κατεσπαρμένων, συνοικισμός : Θουκ.6,88 τῶν τὴν μεσόγαιαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι καὶ πρότερον ἀεὶ οἰκήσεις, Πλάτ.Συμπ.209Α ἡ περὶ τὰ τῶν πόλεων καὶ οἰκήσεων διακόσμησις· **4)** τὸ κατῳκημένον τμῆμα χώρας, ἐδαφικῆς τινος περιοχῆς : 'Αριστλ.Μετ.363a,3 διὰ τὸ τὴν οἴκησιν κεῖσθαι ταύτην πρὸς ἄρκτον, Σέργ.Μακρ.ἐν Σάθ.3, 259 ὑπὸ δασμὸν ἐγένετο πᾶσα ἡ χώρα καὶ οἴκησις αὐτῶν· **5)** ἐπὶ πόλεως, διοίκησις, διακυβέρνησις : Πλάτ.Μίν.321C περὶ πόλεως οἰκήσεως· **6)** οἰκογένεια : 'Επιγρ.Δωδώνης.

οἰκητήρ-ῆρος (ὁ) ποι. τ. τοῦ οἰκητής βλ.λ., θηλ. οἰκήτειρα (Χρησμ.Σιβ.3,442), ὁ κάτοικος : Σοφ.ΟΚ 627 **οἰκητῆρα τόπων τῶν ἐνθάδε·** || μτγν. κ. μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα ὡς πρὸς τὸ ἐν ᾧ οἰκοῦν **ὄστρακον** : Ὀππ.Ἁλ.1,325 **ὄστρακον οἰκητῆρος ἀνέστιον οἰχομένοιο.**

οἰκητήριον (τὸ) κ. μσν. τὸ ἐν ᾧ οἰκεῖ, διαμένει τις, οἴκημα, κατοικία : Δημόκρ.171, Εὐρ.Ὀρ.1114 **ὥσθ' Ἑλλὰς αὐτῇ σμικρὸν οἰκητήριον,** Ἀριστλ. Κόσ.393a,4, Στράβ.12,5,3 **τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἰκητήρια,** Πλούτ.Πομπ.28· **2)** μσν. ποι. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν Θεοτόκον : Μηναῖ.i,15 Ὠδ.1 **οἰκητήριον ὤφθης τοῦ θεοῦ·** **3)** μτγν. ἐν εἰδ. ἀστρολ. χρ. οἶκος βλ.λ.6) : Θράσυλλ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3).

οἰκητήριος-α-ον ποι. ἀναφ. πρὸς πράγμ., ὁ οἰκιακός, τοῦ σπιτιοῦ : Ἀλκ.Κωμ.27 **σκευάρι' οἰκητήρια.**

οἰκητής (ὁ) κ. νεώτ., λοκρ. **Ϝοικητάς** (Ἐπιγρ.) οἰκητήρ, κάτοικος, ἔνοικος : Σοφ.ΟΤ 1450 **μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε.. ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν,** Πλάτ.Φαίδ.111Β, Ἐπιγρ. **ἡ πόλις προσδεῖται πλεόνων οἰκητῶν·** **2)** ἐν τῷ λοκρ. τ. **Ϝοικητὰς** ὁ ἄποικος : Ἐπιγρ.

οἰκητικός-ή-όν ὁ εἰς μόνιμον κατοικίαν, διαμονὴν εἰθισμένος, ἐν ἀναφ. πρὸς ζῷα : Ἀριστλ.ΖΙ 488a,21 (τῶν ζῴων) **τὰ μὲν οἰκητικά, τὰ δὲ ἄοικα·** **2)** πάπ. ὁ ἐν χρ. ὡς διαμονὴ ἢ ὁ κατάλληλος, πρόσφορος πρὸς διαμονήν.

οἰκητός-ή-όν κ. -ός-όν ὁ κατῳκημένος : Σοφ. ΟΚ 28 **ὁ τόπος.. ἐστὶ μὴν οἰκητός,** Φιλόστρ. Εἰκ.2,28 **οἰκητὸς** (αὐλὴ) **ἀράχναις μόναις·** **2)** ὁ δεκτικὸς οἰκήσεως, ὁ κατοικήσιμος : Θεόφρ.Χαρ. 26,5, ΠΔ Λευϊτ.25,29 **ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ.**

οἰκήτωρ-ορος (ὁ) κ. μσν. ὁ κάτοικος, ἀ. οἰκητής, μτ. γενικ. ἀντικειμ. : Ἡρ.4,34 **τιμὴν ἔχουσι πρὸς τῶν Δήλου οἰκητόρων,** αὐτ.2,103, αὐτ.7,143, Αἰσχ.Πρ.353, αὐτ.Ἰλ.952, Σοφ.ΟΚ 728 **χθονὸς τῆσδ' εὐμενοῦς οἰκήτορας,** Εὐρ.Ἰκ.658, Θουκ.1,2, Ξεν. ΚΠ 3,3,21, Λιβ.Ροδ.760 **γῆς τῆς ἐμῆς οἰκήτορας·** || θθ. μτφ. **ἐν φρ. Ἅιδου οἰκήτορες** οἱ νεκροί : Σοφ.Τρ.282· **2)** ἄποικος : Θουκ.2,27 **ἐξέπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ εἰς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας,** αὐτ. 3,92, Πολύβ.3,100,4 **τοὺς μὲν οἰκήτορας διέφθειρε.**

οἰκία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **οἰκίη,** κρητ. κ. λοκρ. **Ϝοικία** (Νόμ.Γόρτ.5,26, Ἐπιγρ.) κτίριον, οἰκοδόμημα χρησιμεῦον ὡς κατοικία, οἶκος, σπίτι : Ἡρ. 1,17 **τὰς οἰκίας οὐ κατέβαλε,** αὐτ.114, Ἀριστφ. Νεφ.123, Θουκ.2,16 **οἰκίας τε καταλιπόντας καὶ ἱερά,** αὐτ.2,52, Ξεν.Ἑλλ.6,5,27, Πλούτ.Ἠθ.515Β **ἄπνουν ἢ σκοτεινὴν ἢ δυσχείμερον οἰκίαν ἢ νοσώδη, - ἡ οἰκία ὅπου ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ὁ Σολωμός·** || φρ. **κατ' οἰκίαν** κ. **κατ' οἰκίας** κ. **ἐπὶ τῆς οἰκίας** οἴκοι, κατ' οἶκον, στὸ σπίτι : Πλάτ. Λάχ.180D, αὐτ.Νόμ.788Α, Ξεν.Ἐφ.5,4 **ἔτυχεν ἐπὶ τῆς οἰκίας·** || σπαν. διακρίνεται τοῦ οἴκου, δηλοῦντος διαμερίσματα ἢ δωμάτια : Ἐπιγρ.Τεγέας **τᾶν οἰκιᾶν τιμὰν κομιζέσθω τῷ οἴκω ἑκάστω δύο μνᾶς,** Πάπ.· || κτ. τὸ ἀττ. δίκαιον ὁμ. διακρίνεται τοῦ οἶκος δηλοῦντος ἅπασαν τὴν περιουσίαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον, ἣν καταλείπει ὁ θνήσκων, ἐν ᾧ οἰκία σημαίνει τὸ κτίριον διαμονῆς : Ξεν.Οἰκ.1,5 **ἆρα ὅπερ οἰκία ἢ καὶ ὅσα τις ἔξω τῆς οἰκίας κέκτηται;** (οἰκός ἐστι), Ἰουλ.Γαλ.ἀπ.12· || ὁμ. διακρίνεται τῆς συνοικίας βλ.λ. ὡς σημαίνουσα τὰ πρὸς ἰδίαν τινὸς χρῆσιν οἰκήματα, δωμάτια, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὰ εἰς ξένους ἐνοικιαζόμενα : Αἰσχίν.1,124· **2)** ἡ οἰκία ὡς σύνολον **μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτήν** : Πλάτ. Γοργ.520Ε, Δημ.1002 **δύ' οἰκίας ᾤκει** (διετήρει, συνετήρει δύο οἰκίας, δυὸ σπίτια), Ἀριστλ.1265b, 26· || συχν. ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν προαπαιτούμενον πρὸς ὕπαρξιν πόλεως : αὐτ.1252b,17, αὐτ.ΗΝικ. 1162a,18· || πάπ. **ὁ ἐπὶ τῆς οἰκίας** ὁ ἐπιστάτης ἢ ὁ οἰκονόμος τῆς οἰκίας· **3)** οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, οἰκογένεια, ἡ φαμίλλια : Πλάτ.Νόμ.909Β, Δημ.1358 **τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην καὶ τὴν οἰκίαν θρέψουσαν·** **4)** συνεκδ. τὸ γένος, ἡ οἰκογένεια ἐξ ἧς ἕλκει τις τὴν καταγωγήν· πρβλ. δημ. ἀπὸ σπίτι : Ἡρ.1,107, αὐτ.99, αὐτ.2,172 **οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος,** αὐτ.3,2 **τῇ Κύρου οἰκίῃ συγγενέες,** Πλάτ. Γοργ.472Β, Εὔπ.117,5 **ἐκ τῶν μεγίστων οἰκιῶν,** Ἀριστλ.Ποιητ.1453a,19 **περὶ ὀλίγας οἰκίας αἱ.. τραγῳδίαι συντίθενται,** Πολύβ.2,37,7, Διόδ.Σ 18,57 **ἡ βασιλικὴ οἰκία·** **5)** ἐν εἰδ. σημ. ἰατρικὴ σχολή : Ἐρωτιαν.Προοίμ. **ἐξ οἰκίας Ἡροφίλου,**Γαλ.17(2),145.

οἰκιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ζωήν : Πλούτ.Κικ.30 **μεταδίδουσα τῶν οἰκιακῶν** (φροντίδων) **ἐκείνῳ,** Πάπ. **οἰκιακὰ σκεύη,** Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.45 **ἡ νύμφη ἦτον.. ἀδεξία εἰς πᾶν οἰκιακὸν ἔργον, - οἰκιακὴ οἰκονομία·** **2)** νεώτ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκιακά** ὡς οὐσ. τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ἔργα, αἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀσχολίαι, οἱ δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ· φρ. ἐν συμβολαίοις κ.ἄ. **τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη** (ἐπὶ γυναικὸς μὴ ἐχούσης ἐπάγγελμα, μόνον δὲ εἰς τὰ τοῦ οἴκου ἀσχολουμένης)· **3)** μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ εἰς τὴν οἰκογένειαν ἀνήκων, ὁ συγγενής, ὁ δικός, ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ : ΚΔ Ματθ.10,36 **καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ·** || ὁμ. **οἰκιακοί** πάντες οἱ τελοῦντες ὑπὸ τὸν οἰκοδεσπότην : αὐτ.20,25 **εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ;** **4)** νεώτ. ὁ πρὸς τὴν οἰκογένειαν οἰκεῖος, σχετικός : **οἰκιακὸς φίλος.**

οἰκιακῶς ἐπιρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον σχετικὸν πρὸς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ζωήν, πρὸς τὰς οἰκιακὰς ἀσχολίας.

οἰκιάτης (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ἰων. οἰκιήτης βλ.λ.

οἰκίδδειν γλῶσσ. «καθῆσθαι».

οἰκίδιον (τὸ) κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκία βλ.λ., οἰκίσκος, σπιτάκι : Ἀριστφ.Νεφ.92 **ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τῳκίδιον;,** Λυσ.1,9 **οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν,** Δημ.1319, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,96 **συνάπτειν οἰκίδιον ἐν ὀχυρώμασι βασιλέως ἀναρριχώμενον·** **2)** εἰδ. πυργίσκος ἐπὶ τῶν νώτων ἐλέφαντος : Πολύβ.ἀπ.162Β **τὰ οἰκίδια τῶν ἐλεφάντων.**

οἰκίδιος-α-ον (οἶκος) μτγν. ὁ οἰκεῖος : Ὀππ. Κυν.1,473· **2)** ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῷ οἴκῳ τελούμενος : Γρηγ.Ναζ.Ὁμ.21,391 **δημοσίας.. καὶ οἰκιδίας.**

οἰκίζω κ. νεώτ., μέλλ. **οἰκιῶ** (Θουκ.1,100, αὐτ.6,23), ἀόρ. **ᾤκισα,** ἰων.. **οἴκισα** (Ἡρ.5,42), ποι. **ᾤκισσα** (Πίνδ.Ι 7(8),22), παρακ. **ᾤκικα** (Στράβ.12,3,10 συν-), ὑπερσ. **ᾠκίκειν** (Ἀππ.Ἰβηρ.100), μέσ. **οἰκίζομαι,** μέλλ. **οἰκιοῦμαι** (Εὐρ.Ἡρακλ.46, Ξεν.Ἑλλ.1,6,32), ἀόρ. **ᾠκισάμην** (Θουκ.2,102 κατ-, Ἰσοκρ.19,23), παθ. μέλλ. **οἰκισθήσομαι** (Δημ.59, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 2,139), ἀόρ. **ᾠκίσθην** (Θουκ.6,5, Πλάτ.Τίμ.72D), παρακ. **ᾤκισμαι** (Εὐρ.Ἑκ.2), ἰων. **οἴκισμαι** (Ἡρ.4,12), κτίζω, θεμελιῶ, ἱδρύω συνοικισμὸν ἢ ἀποικίαν, μτ. αἰτ. πράγμ. : Πίνδ.Ν 10,5, Ἡρ.6,33 **πόλιν μεσαμβρίην οἴκισαν,** αὐτ.1,57, Ἀριστφ.Ὄρν.172, Θουκ. 6,4· κ. παθ. : Ἡρ.4,12 **ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἴκισται,** Ξεν.Ἀν.5,3,7, Πλάτ.Πολ.403Β **ἐν τῇ οἰκιζομένῃ πόλει,** Λυκόφρ.1254· κ. μέσ. : Εὐρ. Ἡρακλ.46· **2)** διὰ νέων ἐποίκων κατοικίζω : Ἡρ.7,143 **ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν ἄλλην τινὰ οἰκίζειν,** αὐτ.5,42, Θουκ.1,8· || κ. μτ. γενικ. τοῦ προσ. : αὐτ.6,4 **τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας Μεσσήνην.. ἀντωνόμασε·** **3)** μτ. αἰτ. τοῦ προσ. ἐγκαθιστῶ, τοποθετῶ : Πίνδ.Ι 7(8),22 **ὃ τὰν μὲν παρὰ.. Δίρκᾳ.. πόλιος ᾤκισσεν ἀγεμόνα·** || εἰδικώτ. μεταφέρω ἵνα ἐγκαταστήσω : Εὐρ.ΙΑ 670 **ἢ πού μ' ἐς ἄλλα δώματ' οἰκίζεις,** αὐτ.ΙΤ 30· || παθ. ἐγκαθίσταμαι που, μεταβαίνω πρὸς διαμονήν, κατοικίαν : Σοφ.

ἀπ.799 **ἀνδρὸς αἷμα συγγενὲς κτείνας ἐν Ἄργει ξεῖνος ὢν οἰκίζεται,** Πλάτ.Φαίδ.114C· **4)** κ. ἐν μτφ. χρ. : Εὐρ.Ἡρακλ.613 **τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βράχων ᾤκισε** (κατεβίβασεν ἐκ τοῦ ὕφους)· **5)** ἀμτβ. οἰκῶ, κατοικῶ : Ἡρώνδ.3,12 **ὅκου περ οἰκίζουσιν οἵ τε προῦνικοι οἱ δρηπέται τε.**

οἰκιήτης (ὁ) ποι. Ἰων., μτγν. **οἰκιάτης** (Στέφ.Βυζ. ἐν λ. οἶκος, ΕΜ 698,111, λοκρ., θεσσ., ἀρκαδ. **Ϝοικιάτας** (Ἐπιγρ.) ὁ οἰκέτης βλ.λ. : Φερεκ. π. Διογ. Λ 1,122 **ἐπέσκηφα δ' ὢν τοῖσι οἰκιήτῃσι.**

οἰκιμβάζειν Ἡσ. «στραγγεύεσθαι, διοτρίβειν».

οἰκίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἶκος, μὴ διαφέρον αὐτοῦ κτ. χρ. ἢ σημ., π. παλαιοτ. συγγρ. πάντοτε κτ. πληθ., οἰκία, σπίτι : Ἰλ.Ζ 15 **ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων,** Ὀδ.Υ 288, Ἡρ.1,59, αὐτ.7,118 **ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγένοντο,** Ἀντωνῖν.Λιβ.14,98 **πῦρ ἐνέβαλλον οἱ κλῶνες εἰς τὰ οἰκία,** αὐτ.29,262· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς κατοικίας, ἐπὶ τοῦ ἐνδιαιτήματος θεοῦ τινος : Ὀδ.Μ 4 **ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης οἰκία** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Κάτω κόσμου : Ἰλ.Υ 64 **οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη σμερδαλέ'** ‖ κ. ἐπὶ φωλεῶν ζῴων, ἐντόμων, πτηνῶν : αὐτ.Μ 167 **ὥστε.. μέλισσαι οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι,** αὐτ.Π 261· **2)** γεν. τόπος διαμονῆς : Καλλ.ἀπ.198 **Ἦλιν ἀνάσσεσθαι Διὸς οἰκίον ἔλλιπε Φυλεῖ,** Φίλιππ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 6,203,7 **Συμαίθου πατρὸς ἔχουσι δινήεντος ὑγρὸν οἰκίον.**

οἰκισία (ἡ) Ἐπιγρ. ἀποικισμός, ἀποίκισις, ἀποικία.

οἴκισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκίζω βλ.λ., ἡ ὑπὸ ἐποίκων κατάληψις τόπου τινός, ἀποίκισις : Θουκ.5,11 **ἀφανήσαντες εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέσεσθαι,** αὐτ.6,4.

οἰκισκάριον (τὸ) γλωσσ. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰκίσκος βλ.λ., μικρὸς οἰκίσκος, μικρὸ σπιτάκι, σπιτόπουλο : Γλωσσ.Βαλσ. **οἰκισκάριον βαμβύκινον.**

οἰκίσκη (ἡ) ὑποκορ. τοῦ οἰκία βλ.λ.() : Πολυδ.9,39 ἐκ τοῦ Δημ.1171 (ἔνθ. οἱ κώδ. οἰκίαν).

οἰκίσκος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ οἶκος βλ.λ., μικρὸν οἴκημα, μικρὰ οἰκία, σπιτάκι : Δημ. 258 **κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ** (τὸν θάνατον), Πλούτ.Ἄρατ.20, Ἡρωδιαν.Ἱστ.7,9,9 **εἰσελθὼν μόνος εἰς τὸν οἰκίσκον καὶ δὴ καθευδήσων,** Μηναῖ.1,23 Συνξ.Ἀγ.Σαλαμάνου **ἀνοικοδομηθῆναι κελεύσας τὸ καταλυθὲν μέρος τοῦ οἰκίσκου, - ἔμενεν εἰς πενιχρὸν οἰκίσκον·** ‖ κ. νεώτ. ἰδ. αὐτοτελὲς παράρτημα τῆς κυρίως οἰκοδομῆς, παράσπιτο : **ὁ οἰκίσκος τοῦ θυρωροῦ·** **2)** ἐν εἰδ. σημ. ὁ κλωβὸς ἐν ᾧ πτηνὰ ἢ ζῷα ἐνδιαιτῶνται : Ἀριστφ.ἀπ.405 **τί δὲ τὸν ὀρνίθειον οἰκίσκον φέρεις;,** Μεταγ.5, Φιλόστρ.Σοφ.1,21,3.

οἰκισμός (ὁ) κ. νεώτ. οἴκισις βλ.λ. : Σόλ.19,5 **οἰκισμῷ δ' ἐπὶ τῷδε χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·** **2)** ἵδρυσις, θεμελίωσις, κτίσις, ἐπὶ πόλεων : Πλάτ. Νόμ.708Β **πόλεων οἰκισμοί,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,74 **τὸν .. τῆς Ῥώμης γενόμενον οἰκισμὸν ἢ κτίσιν.**

οἰκιστήρ-ῆρος (ὁ) ποι. τ. τοῦ οἰκιστής βλ.λ. : Πίνδ. Ο 7,30 **τῆσδε χθονὸς οἰκιστήρ,** Χρησμ.π.Ἡρ.4,155, ΑΠ Συμπλ.386,1 **χώρης οἰκιστῆρα·** **2)** κ. ἐν μτφ. χρ. : Καλλ.Ἀπόλλ.67 **καὶ Λιβύην ἐσιόντι κόραξ ἡγήσατο λαῷ δεξιὸς οἰκιστήρ.**

οἰκιστήριον (τὸ) σχόλ. τὸ οἴκημα, πρβλ. οἰκητήριον : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.409.

οἰκιστής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ δι' ἐποίκων οἰκίζων τόπον τινά, ἱδρυτὴς πόλεως : Ἡρ.4,159 **ἐπὶ μὲν νῦν Βάττου τε τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης,** αὐτ.6,38, Θουκ. 1,24 **τόν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύοντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα,** αὐτ.3,92· **2)** ὁ καταρτίζων πολιτεύματα ἢ κατοστατικοὺς νόμους διά τινα πόλιν : αὐτ.3,34, Πλάτ.Πολ.379Α **οὐκ ἐσμὲν ποιηταὶ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ πόλεως·** **3)** μτγν. κτ. πληθ. **οἱ οἰκισταί** ἐπὶ τῆς τριανδρίας ἐν Ῥώμῃ ὡς ἱδρυσάσης πλείστας ἀποικίας (**triumviri coloniae deducendae**) : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,24.

οἰκιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἴκισιν, τὸν οἰκισμὸν ἢ τὸν οἰκιστήν· Πολυδ.9,7.

οἰκιτιεύς-έως (ὁ) κωμ. λ. ἀντὶ οἰκέτης βλ.λ. μετὰ λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. Κιτιεύς : Βίων π.Ἀθήν.4,162D **δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκιτιέα.**

οἰκοβασιλικόν (τὸ) Ἐπιγρ. μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συνεκροτεῖτο συνέλευσις σώματός τινος δημοσίου : Ἐπιγρ.Σάρδεων **τὸ οἰκοβασιλικὸν τῆς γερουσίας.**

οἰκόβιος-ον σχόλ. ὁ ἐν τῷ **οἴκῳ** βιῶν, διαμένων, ὁ μὴ τοῦ οἴκου ἐξερχόμενος· ‖ ἰδ. μτφ. : Σχόλ.Πίνδ.Ν 8,58 **οἰκόβιος .. ἡ τῶν ἀδίκων δόξα.**

οἰκογένεια (ἡ) πάπ., μσν., νεώτ. κ.δημ. πιστοποίησις ὅτι ἐγεννήθη τις οἰκογενὴς βλ.λ. τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθέντος : Πάπ. **ἐμαρτυροποιεῖτο τῶν δούλων οἰκογένειαν·** **2)** ὁμ. πάπ. ἡ κατάστασις τοῦ οἰκογενοῦς βλ.λ. : αὐτ.· **3)** νεώτ. κ.δημ. ὁμὸς ἀνθρώπων διὰ δεσμῶν αἵματος συνδεδεμένων, ὑπὸ τὴν αὐτὴν συνήθως στέγην ζῶσα καὶ κοινῶν συμφερόντων μετέχουσα, φαμίλλια : **πολυμελὴς - πλουσία - μονοιασμένη οἰκογένεια, - ἡ προστασία τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας·** ‖ γένος, πατριά : **ἦτο ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας,- κρατάει ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Ὑψηλάντηδων·** ‖ κτ. συνεκδ. ἐπὶ οἴκων εὐγενῶν, εὐυπολήπτων, ὁ καλῆς κοινωνικῆς τάξεως· συνήθ. ἐν φρ. **βαστάει - εἶναι ἀπὸ οἰκογένεια,** ὅ. ἀπὸ σπίτι, ἀπὸ σόι, ἀπὸ τζάκι· **4)** ἐν εἰδ. σημ. ἐν ταῖς ταξινομήσεσι τῶν φυσικῶν ἰδ. ἐπιστημῶν, ὁμὰς ζῴων, φυτῶν ἢ ὀρυκτῶν παρουσιαζόντων ὁμοιότητας ἢ ἀναλογίας πρὸς ἄλληλα, ὅ. ὁμοιογένεια βλ.λ. : **ἡ οἰκογένεια τῶν μυιΐδῶν - τῶν βερβενοειδῶν·** **5)** γεν. ὁμὰς συγγενῶν ἐννοιῶν, πραγμάτων : **ἡ οἰκογένεια τῶν λατινογενῶν γλωσσῶν.**

οἰκογενειακός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν οἰκογένειαν, ὁ τῆς οἰκογενείας : **οἰκογενειακαὶ παραδόσεις,-ὑποστηρίζει τὰ οἰκογενειακά του συμφέροντα·** ‖ ὁ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἀναπτυσσόμενος, ὁ ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς ὑπάρχων, ὑφιστάμενος : **ἀγαπᾷ τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν, - ἡ οἰκογενειακὴ θαλπωρή·** ‖ ὁ εἰς τὰ ἰδιαίτερα τῆς οἰκογενείας συμφέροντα, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς συνθήκας ἀναγόμενος ἢ ἀποβλέπων : **ἀπηλλάγη τῶν στρατιωτικῶν του ὑποχρεώσεων διὰ λόγους οἰκογενειακούς·** **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. οἰκογενειακαὶ ὑποθέσεις : **εἰς τὰ οἰκογενειακὰ δὲν ἐπεμβαίνω.**

οἰκογενειακῶς ἐπίρρ., νεώτ. κ. δημ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκογένειαν· **2)** ἐπὶ προσ. μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ : **ταξίδεψε στὴν Εὐρώπη οἰκογενειακῶς.**

οἰκογενειάρχης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ καὶ κυρίως συντηρῶν τὴν οἰκογένειαν, συνήθ. ὁ πατὴρ ἐν σχέσει πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰ τέκνα : **καλὸς - κακὸς οἰκογενειάρχης, - οἰκογενειάρχης ἄνθρωπος καὶ νὰ ξενυχτᾷ.**

οἰκογενής-οῦς-ές ὁ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθείς, ἐπὶ δούλων : Πλάτ.Μέν.82Β, Πολύβ.38,15,3 **τῶν οἰκογενῶν .. τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις .. ἐλευθεροῦν** (ἔγραφε)· ὅθ. ἐν Ἐπιγρ. **σῶμα γυναικεῖον οἰκογενές** (δούλη γεννηθεῖσα ἐν τῷ οἴκῳ)· **2)** ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ γεννηθεὶς καὶ τρεφόμενος : Ἀριστφ.Εἰρ.787 **ὄρτυγας οἰκογενεῖς,** Ἀριστλ.ΖΙ 558b,20 **τίκτουσι δὲ καὶ οἰκογενεῖς** (ἀλεκτορίδες) **ἔνιαι δὶς τῆς ἡμέρας,** Πλούτ.Ἠθ.480Β, ΑΠ 7,205,1 **οἰκογενὴς αἴλουρος ἐμὴν πέρδικα φαγήσας·** **3)** μτφ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων παθῶν, καταστάσεων : Πλούτ.Ἠθ.758Β **οἰκογενὴς μανία,** Φίλ.1,479.

οἰκοδέγμων-ονος (ὁ) ποι. ὁ δεχόμενος, ὁ φιλοξενῶν τινα ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ : Τραγ.Ἀδέσπ.594.

οἰκοδέκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ἀστρολ. πλανήτης εἰς οὗ τὸν οἶκον, τὴν κατοικίαν, τυγχάνει νὰ εὑρίσκεται ἄλλος πλανήτης : Βέττ.Βάλ.186,15, Ρητόρ. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 8|41,206.
οἰκοδεσπόζω μτγν. ἀστρολ. ἐπὶ πλανήτου, δεσπόζω, κυριαρχῶ, ἐπικρατῶ ἐν τῷ ἐμαυτοῦ οἴκῳ βλ.λ.6) : Πτολ.Τετράβ.121· πρβλ. οἰκοδεσποτεία.
οἰκοδέσποινα (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ οἰκοδεσπότης βλ.λ.1).
οἰκοδεσποσύνη (ἡ) 'Επιγρ. τὸ δεσπόζειν, ἐξουσιάζειν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.
οἰκοδεσποτεία (ἡ) μτγν. ἀστρολ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκοδεσποτοῦντος, τοῦ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἐπικρατοῦντος πλανήτου : Πτολ.Τετράβ.39,112, Βέττ. Βάλ.27,26.
οἰκοδεσπότης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **οἰκοδέσποινα**, ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ κύριος τοῦ οἴκου, ὁ νοικοκύρης : 'Αλεξ.225, Πλούτ.'Ηθ.613Α **ὅπου σὺ κύριος καὶ οἰκοδεσπότης καὶ ἐγὼ κυρία καὶ οἰκοδέσποινα**, ΚΔ Ματθ.10,25, - **παρέλειψε νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν οἰκοδεσπότην**· || μτφ. κ. ἐπὶ θεοῦ : 'Αρρ.'Επίκτ.3,22,4· **2)** μτγν. ἰθαγενής, ἐντόπιος **κυβερνήτης**, ἀντίθ. ἔπηλυς, ξένος : 'Ιώσ.'Απη. 2,11· **3)** ἐν εἰδ. ἀστρολ. ἐνν. ὁ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἑκάστοτε ἐπικρατῶν πλανήτης : Πτολ.Τετράβ.97,Πορφ.π.'Ιαμβλ.Μυστ.9,5,'Ηφαιστ.'Αστρ.1,13
οἰκοδεσπότησις-εως (ἡ) μτγν. ἀστρολ. ἡ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ ἑκάστοτε κυριαρχία, ἐπικράτησις πλανήτου τινός : Κατ.'ΑστρλΚ 8(1),240.
οἰκοδεσποτικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν οἰκοδεσπότην βλ.λ.1) ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Κικ.'Αττ. 2,44,2· **2)** ἐν εἰδ. ἀστρολ. ἐνν. ὁ εἰς τὸν δεσπόζοντα πλανήτην, τὸν οἰκοδεσπότην βλ.λ.2) ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Πτολ.Τετράβ.109 **εἴ τινα πρὸς αὐτὸν ἁπλῶς ἔχει λόγον οἰκοδεσποτικόν**.
οἰκοδεσποτῶ-έω μτγν. εἶμαι δεσπότης, κύριος τοῦ οἴκου, ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας : ΚΔ Τιμ.1,5,14 **βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν**· **2)** ἐν ἀστρολ. ἐνν. ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε **ἐπικρατούντων ἔν** τινι ζῳδιακῷ κύκλῳ ἀστέρων, **πρβλ.** οἰκοδεσπότης 3) : Πλούτ.'Ηθ.908C **τὰ δὲ ἀσύνθετα ζῴδιά ἐστιν, ἐὰν τῶν οἰκοδεσποτούντων ἀστέρων τυγχάνῃ**, Πτολ.Τετράβ.29, Λουκ. 'Αστρολ.20, Βέττ.Βάλ.64,8, 'Ιάμβλ.Μυστ.9,5.
οἰκοδίαιτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ διαιτώμενος, τρεφόμενος, ὁ οἰκόσιτος βλ.λ., ἰδ. ἐπὶ ζῴων **κατοικιδίων** : Γαλ.14,215 **οἱ ἀλεκτρυόνες**.
οἰκοδιδάσκαλος (ὁ) νεώτ., θηλ. **οἰκοδιδασκάλισσα**, ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ διδάσκων.
οἰκοδομεύς-έως 'Επιγρ. ὁ οἰκοδόμος βλ.λ.
οἰκοδομή (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκοδομῶ, οἰκοδόμησις, χτίσιμο : Διόδ.Σ 1,46,Στράβ.5,2,5 **τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομάς. . χορηγεῖ**, Πλούτ.Κάμ.32, - **ἤρχισεν ἡ οἰκοδομὴ τῶν νέων προσφυγικῶν οἰκημάτων**· **2)** κ. ἐν μτφ. χρ. ἰδ. π. ἐκκλησ. συγγραφεῦσιν, ἡ δημιουργία, ἡ ἐνέργεια πράξεων ἢ ἡ μετάδοσις ἰδεῶν καὶ διδαγμάτων ἡ τείνουσα εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἠθικῶς ἐπωφελῶν ἀποτελεσμάτων : Βασίλ.Επιστ.67 **ἱστόμαι χάριτος ἐπ' οἰκοδομὴν τῆς ἀδελφότητος βρύον**, Νεῖλ.'Επιστ.2,223 **τοῖς λογισμοῖς πρὸς οἰκοδομὴν πνευματικὴν χρώμενοι**· **3)** μτγν. ἐν μτφ. σημ. δημιούργημα, πλάσμα : ΚΔ Κορ.1,3,9 **θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε**· **4)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. τὸ οἰκοδομούμενον ἢ ᾠκοδομημένον κτίριον, **ἀ.** οἰκοδόμημα : Πλούτ.Λουκ.39, ΚΔ Ματθ.24,1 **προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι . . τὰς οἰκοδομάς**, 'Επιγρ.,-**γίνονται πολλὲς καινούργιες οἰκοδομές**, - **στέρεα οἰκοδομή**, - **φόρος οἰκοδομῶν**.
οἰκοδόμημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ἀντικείμενον τοῦ οἰκοδομῶ, τὸ ᾠκοδομημένον κτίριον : 'Ηρ.2,121α', αὐτ.136 **ἔχειν . . καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων μυρίην**, Θουκ.5,11, Πλάτ.Γοργ.514Β, Δημ.26, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.8,4,12 **τὰ μὲν οἰκοδομήματα τῶν προαστείων ἔρημα εὕρισκον**, Πάπ. **καινὰ οἰκοδομήματα**· **2)** νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ συγκεκροτημένης ὀργανώσεως : **τὸ οἰκοδόμημα τῆς 'Εκκλησίας - τοῦ κράτους**.
οἰκοδομημάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἰκοδόμημα βλ.λ. 1) : 'Αρρ.'Επίκτ.2,15,9.
οἰκοδομήσιμος-ον νεώτ. ὁ κατάλληλος διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ οἰκοδόμησιν, ἀνέγερσιν οἰκοδομήματος : οἰκοδομήσιμα **ἐδάφη**· **2)** ὁ πρὸς οἰκοδομὴν πρόσφορος, ὅθ. ὁ εἰς οἰκοδομὰς χρησιμοποιούμενος : ἀποθήκη **οἰκοδομησίμων ὑλῶν**.
οἰκοδόμησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰκοδομῶ, ἀνέγερσις, ἵδρυσις κτιρίου, χτίσιμο : Πλάτ.Γοργ.455D **τειχῶν περὶ οἰκοδομήσεως**, αὐτ.Πολ.394Α, - **αἱ ἐργασίαι τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ νέου μεγάρου**· **2)** ὁ τρόπος καθ' ὃν οἰκοδομεῖταί τι : Θουκ.3,2,21 **τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει**· **3)** τὸ κτίριον, τὸ οἰκοδόμημα βλ.λ.1) : Πλάτ.Νόμ.778Ε **διὰ τίνων οἰκοδομήσεων εἴρξονται τοὺς πολεμίους**, αὐτ.Κριτ.117Α.
οἰκοδομητικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὴν οἰκοδόμησιν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· ὅθ. τὸ θηλ. **οἰκοδομητική** (κτ. παραλ. τοῦ τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ ἀρχιτεκτονική βλ.λ. : Χαρ.5 **εἶτα συγκαταρριφέντες αὐτῷ πικρᾶς τῆς 'Ομήρου οἰκοδομητικῆς**.
οἰκοδομητός-ή-όν μτγν. ὁ ᾠκοδομημένος, ὁ ἐκτισμένος, κτιστός : Στράβ.8,6,2 **τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι**, Λεξ.Ρητ. ἐν ΑΒ 264,28 **τροφὴν περιφερῆ οἰκοδομητήν**.
οἰκοδόμητρα (τὰ) πάπ. τὰ ὑλικὰ οἰκοδομῆς.
οἰκοδομία (ἡ) οἰκοδόμησις βλ.λ.1) κ. 2) : Δημόκρ. 154, Θουκ.1,93 **καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία . . ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο**, Πλάτ.Νόμ.804C **οἰκοδομίαι γυμνασίων**· **2)** οἰκοδόμημα βλ.λ.1) : αὐτ.758Ε **ὁδῶν . . καὶ οἰκοδομιῶν . . ἐπιμελητάς**, αὐτ.759Α.
οἰκοδομικός-ή-όν κ. νεώτ., ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ οἰκοδομεῖν ἔμπειρος, ὁ διὰ τὰς οἰκοδομήσεις κατάλληλος, ἁρμόδιος τεχνίτης : Πλάτ.Πολ.333Β **χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ**, Πλωτῖν.1,6,3· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκοδομήν, τὰς οἰκοδομήσεις : Πάπ. **οἰκοδομικὰ ἔργα**, - **οἰκοδομικὰ σχέδια**, - **οἰκοδομικὸς ὀργασμός**, - **οἰκοδομικὸς συνεταιρισμός** (ὁ ἀναλαμβάνων οἰκοδομήσεις κατοικιῶν τῶν ἀποτελούντων τὸν συνεταιρισμὸν μελῶν)· || τὸ θηλ. **οἰκοδομικὴ** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς ἐκτελέσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, ἀρχιτεκτονική : Πλάτ. Χαρμ.165Β **τὴν οἰκοδομικὴν ἐπιστήμην εἶναι τοῦ οἰκοδομικοῦ**, αὐτ.Γοργ.514Β· || ὁμ. κ. **τὰ οἰκοδομικά** : αὐτ.514Α· **3)** ὁ πρὸς οἰκοδομήσεις πρόσφορος, κατάλληλος, χρήσιμος : Θεόφρ.Φί 5,7,1 **οἰκοδομικὴ ὕλη**.
οἰκοδομικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην : Πολύβ.7,117, - **αἱ 'Αθῆναι δὲν ὑστεροῦν οἰκοδομικῶς τῶν ἄλλων βαλκανικῶν πρωτευουσῶν**.
οἰκοδομιστήριος-ον 'Επιγρ. ὁ πρὸς οἰκοδομὴν χρήσιμος, οἰκοδομήσιμος, ἐπὶ ὑλῶν.
οἰκοδόμος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ οἰκοδομῶν, **ὁ** ἐγείρων οἰκοδόμημα, κτίριον, χτίστης : 'Ηρ.2,121α' **τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τοῦ βίου ἐόντα**, 'Αριστοφ.ἀπ.180, Ξεν.'Ελλ.7,2,20 **χωρίον ἡμῖν τειχίσουσιν, οἰκοδόμους πολλοὺς ἔχοντες**, Πλάτ.Πρωτ. 319C, Πλούτ.'Ηθ.618Α· || νεώτ. κ. ἐν εἰδ. ἐνν. ὁ εἰς τὴν διεύθυνσιν οἰκοδομικῆς ἐργασίας ἐποπτεύων : **μηχανικὸς οἰκοδόμος**· **2)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ὁ δημιουργός, ὁ κύριος πρωτεργάτης ὁμαδικῆς ἰδίως προσπαθείας, συχν. κτ. πληθ.

οἰκοδομῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ.-άω, μέλλ. **οἰκοδομήσω,** άόρ. **ᾠκοδόμησα,** δημ. **οἰκοδόμησα,** παρακ. **ᾠκοδόμηκα** (Πλάτ.Γοργ.514Β), μτχ.παθ. παρακ. **ᾠκοδομημένος,** Ἐπιγρ. κ. δημ. **οἰκοδομημένος,** κτίζω, ἀνεγείρω κτίριον, μτ. αἰτ.: Ἡρ. 1,21 **σπονδὰς ποιήσασθαι χρόνον.. ὅσον ἂν τὸν νηὸν οἰκοδομῇ,** αὐτ.114 **διέταξε.. οἰκίας οἰκοδομέειν,** Ἀριστφ.Ὄρν.613, Θουκ.2,100 **τὰ νῦν ἐν τῇ χώρᾳ ὄντα ᾠκοδόμησε,** Διόδ.Σ 11,29, Μηναῖ.11,2 Συνξ.Ἁγ.Μαρκιανοῦ **θήκας ἑτοιμάσαντας καὶ ναοὺς οἰκοδομήσαντας·** κ. παθ.: Ἡρ.2,116 **ἔφασαν τὴν πυραμίδα οἰκοδομηθῆναι,** αὐτ.157, Ἀριστλ.ΖΓ 730b,8, **- ἀπεφασίσθη ὅπως οἰκοδομηθῇ νέον κτίριον τῆς Νομικῆς Σχολῆς·** ‖ κ. ἀπολ.: Πλάτ.Χαρμ.161Ε, Δημ.566 **εἴ τις οἰκοδομεῖ λαμπρῶς,** Πλούτ.Ἠθ.525Β **οἰκοδομεῖν μὲν** (τοὺς Ροδίους) **ὡς ἀθανάτους λέγων·** **2)** τὸ μέσ. δι' οἰκοδόμων ἀνεγείρω οἴκημα, κτίριόν τι: Ἡρ.2,121α', Ἀνδοκ.3,7, Θουκ.7,11 **τὰ τείχη οἰκοδομησαμένων,** Πλάτ.Πολ.372Α **καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας,** Λουκ.Χάρ.17 **ὁ τὴν οἰκίαν οἰκοδομούμενος καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων·** **3)** κτ. ἐπέκτ. κατασκευάζω περιτοιχίζων, ἐπιστρώνων κττ.: ΠΔ Βασ.3,6,36 **καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην·** **4)** μτφ. δημιουργῶ, θεμελιῶ: Ξεν. ΚΠ 8,7,15 **ἐπὶ ταῦτα εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα·** ‖ κ. μτ. δοτ. ὀργαν.: Ἀριστφ.Εἰρ. 749 **κάπύργωσ' οἰκοδομήσας ἔπεσιν μεγάλοις·** **5)** μτφ. ἐν τῇ ΚΔ, ἀρτιῶ τὴν γνῶσιν ἢ τὴν προσπάθειαν, συντελῶ εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἀγαθοῦ τινος ἀποτελέσματος: ΚΔ Κορ.1,8,1 **ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ,** αὐτ.10,23· ‖ τὸ παθ. καταρτίζομαι, δημιουργοῦμαι, συνηθίζω ὥστε..: αὐτ. 8,10 **ἡ συνείδησις αὐτοῦ, ἀσθενοῦς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;** **6)** ρηματ. π. οἰκοδόμησις, οἰκοδόμημα, οἰκοδομητός, οἰκοδομητέον.

οἰκοδοχεύς-έως (ὁ) μτγν. ἀστρολ. οἰκοδέκτωρ βλ.λ.: Βέττ.Βάλ.102,24.

οἰκοθαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ βλαστήσας, γεννηθείς: Τίμ.Λεξ. ἐν λ. ἀμφιθαλεῖς.

οἴκοθε(ν) ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οἴκου, ἐκ τῆς πατρίδος: Ἰλ.Λ 632 **ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός,** Ἀριστφ.Πλ.803 **μηδὲν ἐξενεγκόντ' οἴκοθεν,** Θουκ.4,90, Πλάτ.Παρμ.126Α **οἴκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν,** αὐτ. Ἱππ.Μ 282Β· **2) εὐθὺς οἴκοθεν** ἐκ μικρᾶς, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας: Ἀριστλ.Πολιτ.1295b,16· **3)** συχν. ἄνευ ἐννοίας κινήσεως ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ: Πλάτ.Σοφ.252C **οἴκοθεν τὸν πόλεμον ἔχειν·** **4)** ἐνάρθρως ἐν χρ. ἀντὶ ούσ. **ὁ οἴκοθεν** ὁ πάτριος, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν τῇ πατρίδι: Αἰσχ.Ἱκ.390 **δεῖ τοι σὲ φεύγειν κατὰ νόμους τοὺς οἴκοθεν,** Εὐρ.Φοίν.294, αὐτ.Μήδ.506, Ξεν.Ἑλλ.1,4,10 **στρατηγοὺς εἵλοντο ἐκ τῶν οἴκοθεν·** ‖ φρ. ἐν Ἐπιγρ. **τὸ γένος οἴκοθεν** ἐπὶ δούλου, ὁ οἰκογενὴς βλ.λ.· **5)** ἐξ ἰδίων μου, αὐτοπροαιρέτως, ἐξ ἰδίας βουλήσεως: Ἰλ.Η 364 **πάντ' ἐθέλω δόμεναι καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι,** αὐτ.Ψ 558· ‖ μτγν. κατ' οἰκείαν κρίσιν: Φλ.1,25 **λέγειν μὲν οἴκοθεν οὐδέν, - ἐνήργησεν οἴκοθεν·** **6)** ἐκ φύσεως, ἐξ ἰδιοσυστασίας, ἀπὸ φυσικοῦ: Πίνδ.Ο 3,44, Εὐρ. Τρῳ.648 **τὸν νοῦν διδάσκαλον οἴκοθεν ἔχουσα,** αὐτ.Μήδ.239, Ἀριστφ.Εἰρ.522· ‖ νεώτ. ἐν φρ. **νοεῖται οἴκοθεν** εἶναι αὐτονόητον· **7)** κατ' ἀρχήν, ἀπολύτως, ὅλως: Αἰσχίν.3,59 **φεύγεις οἴκοθεν δόξας ἔχοντες.**

οἰκόθετος-ον ποι. ὁ οἴκοθεν τεθειμένος, ὁ ἐξ αὐτοῦ καταβαλλόμενος, ὅθ. ὁ ἴδιος: Πίνδ. Παιᾶν.1,4.

οἴκοθι ἐπίρρ. ἐπ. τ. οἴκοι βλ.λ.: Ἰλ.Θ 513 **ὥς τις .. βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,** Ὀδ.Τ 237, αὐτ.Φ 398.

οἰκόθουρος Ἡσ. «οἰκουρὸς κύων».

οἰκόθρεπτος-ον μσν. λεξ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, ἀνατραφείς: Φώτ. **οἰκογενὲς τὸ οἰκόθρεπτον ἀνδράποδον.**

οἴκοι ἐπίρρ. ἐν τῷ οἴκῳ: Ἰλ.Ω 240 **οὔ νυ καὶ ὑμῖν οἴκοι ἔνεστι γόος,** Ἡσίοδ.Ἔργ.365 **οἴκοι βέλτερον εἶναι,** Εὐρ.Ἴων 251 **οἴκοι δὲ τὸν νοῦν ἔχομεν,** Ἀριστφ.Εἰρ.1189· **2)** ἐνάρθρως ὡς ἐπίθ. διὰρ. οὐσιαστικοῦ: Σοφ.ΟΚ 252 **ἡ οἴκοι δίαιτα·** **3)** ὡς ούσ. **τὰ οἴκοι** αἱ οἰκιακαὶ ὑποθέσεις: Ξεν. ΚΠ 6,1,42 **ὡς οὖν τὰ μὲν οἴκοι στρατείαν οὖσαν, τάδε δὲ ἑορτήν,** Πλάτ.Πολ.371Α· ‖ **ἡ οἴκοι** (πόλις) ἡ πατρίς: Σοφ.ΟΚ 759 **ἡ δ' οἴκοι πλέον δίκῃ σέβοιτ' ἄν·** ‖ φρ. **αἱ οἴκοι τιμαὶ** αἱ ἐν τῇ πατρίδι τιμαί: Ἰσοκρ.Ἐπιστ.4,7 **τῶν οἴκοι τιμῶν ἀπεστερήθη·** **4)** οἴκαδε βλ.λ.: Ζώσ.2,27,2.

οἰκοκερδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὑλικῶς ὠφέλιμος, ὁ ἐπικερδὴς εἰς τὸν οἶκον, τὴν οἰκογένειαν: Φρύν.Σοφ.Παρ.96Β **οἰκοκερδῆ βίον εὕρηκεν.**

οἰκοκρατοῦμαι-έομαι μσν. παθ. ζῶ ὑπὸ οἰκογενειακοὺς νόμους, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ζῶντας ἐν κοινωνίαις ἢ βιοῦντας ὑπὸ πολιτεύματα: Εὐστ.1618,20 **διὰ τὸ μηδὲ κοινῇ πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ ὡς εἰπεῖν οἰκοκρατεῖσθαι.**

οἰκοκυρά (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ οἰκοκύρης βλ.λ.

οἰκοκυρεύω νεώτ., δημ. νοικοκυρεύω διοικῶ, διευθύνω τὰ τοῦ οἴκου· **2)** μτφ. τακτοποιῶ τὰ κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ ἰδ. τὴν διαχείρισιν, τὴν δαπάνην ἐπιχειρήσεως, ἐργοστασίου, ἱδρύματος κττ.· ‖ κ. παθ. **οἰκοκυρεύομαι** κ. ἐπὶ προσ. μέσ. τακτοποιοῦμαι ἰδ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. **οἰκοκυρευμένος.**

οἰκοκύρης (ὁ) νεώτ., θηλ. **οἰκοκυρά,** δημ. **νοικοκύρης,** θηλ. **νοικοκυρά,** ὁ κύριος τοῦ οἴκου, οἰκοδεσπότης: Παπαδ.Χριστ.Διηγ.13 **τὴν ὁποίαν** (οἰκίαν) **δὲν εἶχε χαρῇ ὁ οἰκοκύρης, ὅστις τὴν ἔκτισεν·** **2)** ὁ καλῶς διοικῶν τὰ τοῦ οἴκου.

οἰκοκυρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰκοκύρην ἢ τὴν οἰκοκυράν, ἰδ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἀσχολίας τῆς οἰκοδεσποίνης: **οἰκοκυρικὰ καθήκοντα, - οἰκοκυρικὴ σχολὴ** (ἐν ᾗ διδάσκονται τὰ εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν καθήκοντα **ἔργα**)· ‖ τὸ θηλ. **οἰκοκυρική** ὡς ούσ. τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων διὰ τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκοδεσποίνης καλὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν **τῶν** τοῦ οἴκου, **ἅ.** οἰκιακὴ οἰκονομία.

οἰκοκυροσύνη (ἡ) νεώτ., δημ. νοικοκυροσύνη βλ.λ., ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκοκύρη βλ.λ.2).

οἰκολογία (ἡ) νεώτ. ὁ κλάδος τῆς βιολογίας ὁ σπουδάζων τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις ὀργανισμῶν καὶ περιβάλλοντος, ἅ. βιονομία βλ.λ.: **φυσιογραφικὴ - γεωγραφικὴ οἰκολογία.**

οἰκολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκολογίαν βλ.λ.

οἰκολόγος (ὁ) μσν. ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ οἴκου, οἰκονόμος: Τυπικὸν Μον.Κεχαριτωμένης, Δουκάγγ.

οἰκομαχία (ἡ) μτγν. ἔρις, φιλονικία, μάλωμα μεταξὺ οἰκείων: Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,34.

οἰκόνδε ἐπίρρ. (οἶκον δέ: Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ. 177,27) ἐπ., οἴκαδε βλ.λ.: Ἰλ.Α 606 **οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,** Ἡσίοδ.Ἔργ.554· **2)** φρ. **οἰκόνδε ἄγω** νυμφαγωγῶ: Ὀδ.Ζ 159 **ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἰκόνδ' ἀγάγηται·** **3)** εἰς τὸ δωμάτιον τῶν γυναικῶν: αὐτ.Α 360 **ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν.**

οἰκονομεῖον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ διαμέρισμα τῆς μονῆς, ἔνθα ὁ οἰκονόμος φυλάσσει τὰ ἐνδύματα, ὡς καὶ τὰ πρὸς διατροφὴν τῶν μοναχῶν χρειώδη: Βί.Ἁγ.Παφνουτίου 75 **ἀπελθὼν .. εἰς τὸ οἰκονομεῖον ἔλαβε στρῶμα καλὸν ἐλαφρόν,** Μοσχ.(ἐν Λειμωνάρ.5 (ἔκδ. Cotel) **ἐλθὲ ἵνα τὰ σκεύη .. ἀπενέγκωμεν εἰς τὸ οἰκονομεῖον.**

οἰκονόμημα-ατος (τό) Ἐπιγρ. διεύθυνσις, διαχείρισις : **πᾶν τὸ πρὸς διαδοχὴν ἀνῆκον οἰκονόμημα.**

οἰκονομημένως ἐπίρρ. σχόλ. δ. τ. τοῦ ᾠκονομημένως βλ.λ. : Σχόλ.Ὀδ.Γ 296.

οἰκονομία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ διοίκησις, ἡ ἐπιστασία τοῦ οἴκου, ἰδίως δὲ ἡ φροντίς, ἡ μέριμνα ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἐσόδων καὶ τῶν δαπανῶν αὐτοῦ : Ξεν.Οἰκ.1,1 **οἰκονομίας ἔργον . . εὖ οἰκεῖν τὸν οἶκον,** Πλάτ.Ἀπολ.36Β, αὐτ. Πολ.498Α, Ἀριστλ.ΗΝικ.1141b,32, αὐτ.Πολιτ.1253b,2· ‖ δθ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκονόμου, τοῦ ἐπόπτου διαχειρίσεως τῶν τοῦ οἴκου : ΚΔΛουκ.16,2 **ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ·** **2**) γεν. διακανονισμός, διευθέτησις : Ἐπίκ.Ἐπιστ. 1,29Β· **3**) μέριμνα, φροντίς : Ἱππ.Ἐπιδ.6,2,24 **ἡ περὶ τῶν ὠνίων οἰκονομία·** **4**) ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν πολιτείαν, ἡ διοίκησις, ἡ διακυβέρνησις, ἡ διεύθυνσις τῶν κοινῶν : Φιλόδ.Ρητ.2,32S **πολιτικὴ οἰκονομία,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,6,2 **ἡ . . διοίκησις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ τῆς ἀρχῆς οἰκονομία ὑπὸ ταῖς γυναιξὶ διῳκεῖτο·** **5**) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐν ἐκκλ. ἐνν. ἡ τοῦ θεοῦ μέριμνα, ἡ θεία φροντὶς περὶ τῆς τύχης, τῆς διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου : ΚΔ Ἐφ. 3,2 **τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ,** Μηναῖ.3,8 Ὠδ. **εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον,** - **θεία οἰκονομία·** **6**) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐν τῇ κοινωνικῇ ὁμάδι ζῶντος ἀνθρώπου, τῶν τεινουσῶν εἰς ἀπόκτησιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν : **ἰδιωτικὴ οἰκονομία** (ἡ εἰς τοὺς ἰδιώτας κεχωρισμένως ἀναφερομένη)· ‖ **ἀγροτικὴ ἢ γεωργικὴ οἰκονομία** ἡ ὠργανωμένη μέριμνα ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν πληρεστέραν ἀπόδοσιν καὶ τὴν ἱκανοποιητικωτέραν κατανάλωσιν τῶν προϊόντων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς· ‖ **ἐθνικὴ οἰκονομία** ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν· ‖ **δημοσία οἰκονομία** τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν καὶ διατάξεων τοῦ Κράτους, δι' ὧν τοῦτο πορίζεται τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἐκ τῆς ἀποστολῆς του καθωρισμένων σκοπῶν χρηματικὰ μέσα· ‖ **πολιτικὴ οἰκονομία** ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως μελετῶσα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, τὰς γενικὰς ἀρχάς, αἵτινες διέπουσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κτῆσιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν· **7**) εἰδ. τὸ δημόσιον εἰσόδημα πολιτείας τινός : Ἐπιγρ.· **8**) δημ. φειδώ, ἀποφυγὴ τῶν περιττῶν δαπανῶν, τῆς σπατάλης : **ζοῦσε μὲ μεγάλη οἰκονομία,** - **ἔκαναν οἰκονομία γιὰ νὰ σπουδάσουν τὰ παιδιά τους,** - **οἰκονομία χώρου - ὕδατος·** ‖ κτ. πληθ. τὰ χρήματα ἅτινα ἐξοικονομεῖ τις μετὰ τὴν ἀνάλωσιν τῶν καθ' ἡμέραν δαπανῶν αὐτοῦ : **ἔχει λίγες - μικρὲς οἰκονομίες στὸ ταμιευτήριο,** - **ἀπὸ τὶς οἰκονομίες του προίκισε δυὸ ἀνιψιές του·** **9**) κ. νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ λόγου, ἡ σκόπιμος διευθέτησις, διάταξις τῶν μερῶν τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου : Διόδ.Σ 5,1, Πλούτ. Ἠθ.142Α **ὁρῶμεν δὲ καὶ ποιητὰς . . ταῖς οἰκονομίαις καὶ τοῖς ἤθεσιν ἄγειν καὶ κινεῖν ἀκροατὰς φιλοτεχνοῦντας,** Σχόλ.Ὀδ.Α 328, Σχόλ.Σοφ. ΟΚ 129 **θαυμαστὴ δὲ ἡ οἰκονομία τοῦ ποιητοῦ, ἵνα μὴ μόνος ὁ Οἰδίπους ἀπολειφθῇ,** - **ἡ οἰκονομία τοῦ δράματος - τοῦ μυθιστορήματος,** - **σκηνικὴ οἰκονομία** (ἡ τοῦ θεατρικοῦ ἔργου κατὰ μέρος διάταξις διὰ τὴν φυσικωτέραν ἐμφάνισιν καὶ διαδοχὴν τῶν σκηνῶν).

οἰκονομικά ἐπίρρ. δημ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκονομίαν, εἰδ. ἀπὸ ἀπόψεως ὑλικῶν πόρων, χρηματικῶν κεφαλαίων : **πῶς πάει οἰκονομικὰ ἡ ἐπιχείρηση;** - **δὲν στέκομαι καλὰ οἰκονομικά·** **2**) μετὰ φειδοῦς, συντηρητικότητος εἰς τὰς δαπάνας, μὲ λίγα ἔξοδα, χωρὶς σπατάλες : **ἀναγκάζεται νὰ ζῇ οἰκονομικὰ γιὰ νὰ σπουδάζῃ·** ‖ κ. κτ. συγκρ. βαθμ. : **ἄλλοτε περνούσαμε οἰκονομικώτερα·** **3**) ἀντὶ μικρᾶς ἀσημάντου δαπάνης, φτηνά : **ροῦχα οἰκονομικά.**

οἰκονομικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. δημ. κ. -ιά, ὁ ἔμπειρος, ὁ ἠσκημένος περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν τοῦ οἴκου πραγμάτων, συχν. ἐν διαστολῇ πρὸς τὸ πολιτικὸς βλ.λ. : Ξεν.Ἀπ.3,4,12 **μὴ καταφρονήσῃ τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν,** Πλάτ.Ἀλκ. 1,133Ε, αὐτ.Φαῖδρ.248D **εἰς γονὴν ἀνδρὸς πολιτικοῦ . . ἢ τινος οἰκονομικοῦ,** Ἀριστλ.Πολιτ.1252a,8· **2**) δθ. ὁ φειδωλός, ὁ λιτός, ὁ συντηρητικὸς εἰς τὰς δαπάνας του, ὁ μὴ σπάταλος : Ξεν.Ἀπ.4,2,39 **τοὺς ὀλίγα κεκτημένους, ἐὰν οἰκονομικοὶ ὦσιν, εἰς τοὺς πλουσίους θήσομεν·** **3**) νεώτ. κ. ἐπὶ προσ., ὡς διορ. οὐσ. δηλῶν τὸν εἰς τὴν διαχείρισιν χρηματικῶν κεφαλαίων ἢ τὴν ἐξεύρεσιν ὑλικῶν πόρων ἀσχολούμενον : **οἰκονομικὸς διευθυντὴς ἐπιχειρήσεως,** - **οἰκονομικὸς ἔφορος·** ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ., ὁ διαθέτων ἢ δυνάμενος νὰ διαθέσῃ ἱκανὰ χρηματικὰ κεφάλαια ἔν τινι ἀτομικῇ ἢ ὁμαδικῇ προσπαθείᾳ : **αὐτὸς εἶναι σοβαρὸς οἰκονομικὸς παράγων τοῦ κόμματος - τῆς χώρας·** **4**) ὁ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **οἰκονομικαὶ μελέται,** - **οἰκονομικὴ ἐπιστήμη,** - **οἰκονομικαὶ θεωρίαι·** ‖ τὸ ἀρσ. **οἰκονομικός** ὡς οὐσ. τίτλος πραγματείας τοῦ Ξενοφῶντος περὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκονομικά** ὡς οὐσ. τίτλος πραγματείας τοῦ Ἀριστοτέλους· ‖ τὸ θηλ. **οἰκονομική** (ἐνν. τέχνη ἢ ἐπιστήμη) ὡς οὐσ. ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἡ διεύθυνσις τῶν τοῦ οἴκου : Ξεν.Ἀπ.3,4,11, Πλάτ. Πολιτ.259C **ἡ ἐπιστήμη μία περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα . . εἴτε πολιτικήν, εἴτε οἰκονομικήν τις ὀνομάζει,** Ἀριστλ.Πολιτ.1278b,38· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς μορφῆς τῆς διοικήσεως : αὐτ.1285b,32 **ὥσπερ γὰρ ἡ οἰκονομικὴ βασιλεία τις οἰκίας ἐστίν·** **5**) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὕπαρξιν ἢ τὴν δυνατότητα τῆς ἐξευρέσεως χρηματικῶν πόρων : **οἰκονομικὰ μέσα,** - **οἰκονομικοὶ συντελεσταί·** ‖ ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν καθόλου ἀπὸ ἀπόψεως πλούτου ὑπόστασιν : **ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ κράτους εἶναι καλή,** - **τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας·** ‖ δθ. τὸ θηλ. **ἡ οἰκονομικὴ** ὡς οὐσ. ἡ οἰκονομολογία βλ.λ.· **6**) δημ. ὁ ὀλίγα στοιχίζων, ὁ εὐθηνός : **αὐτὸ τὸ ὕφασμα εἶναι πολὺ οἰκονομικό,** - **οἰκονομικὸ φαΐ·** ‖ ὁμ. ὁ ἄνευ περιττῶν δαπανῶν, ὁ περιωρισμένος : **περνάει οἰκονομικὴ ζωή·** **7**) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰκονομικά** ὡς οὐσ. ἡ μεταξὺ δαπανῶν καὶ ἐσόδων ὑπάρχουσα σχέσις : **τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους,** - **ὑπουργεῖον οἰκονομικῶν·** ‖ ὁμ. ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις : **τὰ οἰκονομικά του δὲν πᾶνε καὶ τόσο καλά·** ‖ ὁμ. ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, οἰκονομολογία.

οἰκονομικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν σχέσει, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν οἰκονομίαν : Φιλ.2,426, Πλούτ.Ἠθ.1126Α· **2**) νεώτ. ἀπὸ ἀπόψεως πλούτου, χρηματικῶν κεφαλαίων : **κατεστράφη οἰκονομικῶς·** **3**) ὁμ. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην : **εἶναι πολὺ μορφωμένος οἰκονομικῶς·** **4**) ὀλίγοις ἐξόδοις, μὲ μικρὴ δαπάνη, φτηνά : **ἡ οἰκογένεια ζῇ οἰκονομικώτατα.**

οἰκονόμισσα (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ οἰκονόμος βλ.λ.

οἰκονομολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ σπουδάζουσα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, ἡ μελετῶσα τοὺς ὅρους καὶ τοὺς νόμους τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν.

οἰκονομολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκονομολογίαν : **οἰκονομολογικαὶ μελέται - σπουδαί·** ‖ ἐπίρρ. **-ῶς.**

οἰκονομολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιστήμων ὁ μὲ τὴν οἰκονομολογίαν, τὰς οἰκονομικὰς ἐπιστήμας ἀσχολούμενος· || εἰδικώτ. ὁ γνώστης, ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν· **2)** δημ. ἄνθρωπος φειδωλὸς εἰς τὸς δαπάνας του, ὑπολογιστικὸς εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν προσόδων του, φιλοχρήματος.

οἰκονόμος (ὁ,ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. κ. οἰκονόμισσα (Ἐπιγρ.), δημ. θηλ. **οἰκονόμα**, ὁ κυβερνῶν οἶκον, οἰκογένειαν, ὁ διευθύνων, διαχειριζόμενος τὰ τοῦ οἴκου, οἰκοδεσπότης, νοικοκύρης : Ξεν. Οἰκ.1,2 **οἰκονόμου ἀγαθοῦ εἶναι εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον**, Πλάτ.Πολ.417Α· **2)** ὁ φροντιστής, ἐπιστάτης οἰκίας, ἰδ. ἐπὶ δούλου : ΚΔ Λουκ.16,1 **ἄνθρωπος ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον**, Ἐπιγρ.· || νεώτ. κ. ἀναφ. πρὸς ἵδρυμα : **οἰκονόμος τῆς σχολῆς - τοῦ οἰκοτροφείου**· || εἰδ. μοναχὸς ἐπιφορτισμένος τὴν προμήθειαν, φύλαξιν καὶ καθόλου τὴν διαχείρισιν τῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μονῆς τροφίμων, ἐνδυμάτων κττ.· **3)** μτφ. μτ. γενικ. ὁ φροντίζων περί τινος, ὁ ρυθμίζων τι: Ἀλκιδ. π. Ἀριστλ.Ρητ.1406a,27 **πανδήμου χάριτος δημιουργὸς καὶ οἰκονόμος τῆς τῶν ἀκουόντων ἡδονῆς**· **4)** κτ. ἐπέκτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. κυβερνήτης, διοικητής : Ἀριστλ.Πολιτ.1314b,7 **οὕτω γὰρ ἂν τις διοικῶν, οἰκονόμος ἀλλ' οὐ τύραννος εἶναι δόξει**· **5)** ἐν εἰδ. σημ. ὡς τίτλος πολιτικῶν ἀξιωματούχων : Ἐπιγρ., Πάπ.· **6)** μτγν. ὁ ἐπίτροπος : Λουκ.Ἀλέξ.39 **οἱ Καίσαρος οἰκονόμοι**· **7)** κ. ἐν ἐκκλ. χρ. ἐπὶ τῶν θείων λειτουργῶν, ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων τὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἰδέαν αὐτῆς : ΚΔ Τίμ.1,7 **δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον**, αὐτ.Κορ.1,4,1, Μηναῖ.1,12 Ὄρθρ. Ἀπόστιχ. **μύστα καὶ φρικτῶν οἰκονόμε μυστηρίων**· || δθ. κ. ἀξίωμα ἀπονεμόμενον εἰς ἱερεῖς : Βαλαωρ.Φροσ.3,234 **κάθε . . οἰκονόμος ἔκρυβε μέσ' στὸ ράσο του μαχαίρι συνωμότου**· **8)** τὸ θηλ. **οἰκονόμος** (ἡ) κ. **οἰκονόμισσα** (Ἐπιγρ.) ἡ περὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ οἴκου, τῆς οἰκογενείας φροντίζουσα, ἡ τὴν διεύθυνσιν τῶν τοῦ οἴκου ἔχουσα : Φωκυλ.3,7, Λυσ.1,7 **καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινή**· || κ. ἐν μτφ. χρ. : Αἰσχ.Ἀγ.155 **οἰκονόμος δολία, μνάμων μῆνις τεκνόποινος**· **9)** νεώτ. κ. δημ. ὁ φειδωλός, μετρημένος εἰς τὰς δαπάνας του, ὁ μὴ σπάταλος : **εἶναι πολὺ οἰκονόμος καὶ θὰ προκόψῃ, - οἰκονόμα γυναῖκα**.

οἰκονομῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **(οἰ)κονομάω**, ἀόρ. **ᾠκονόμησα**, δημ. **(οἰ)κονόμησα**, διευθύνω, διαχειρίζομαι, διοικῶ ὡς οἰκονόμος : Σοφ.Ἠλ.190 **ἔποικος ἀναξία οἰκονομῶ θαλάμους πατρός**, Ξεν.Ἀπ.4,5,10 **δι' ὧν ἄν τις τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς οἰκονομήσειε**, αὐτ.3,4,12, Πλάτ.Λύσ.209D, Μηναῖ.11,14 Συνξ. Ἀποστ.Φιλίππου **ἀλλὰ καὶ τὸν περιληφθέντα καλῶς οἰκονομήσας**· **2)** δθ. κατευθύνω, κυβερνῶ : Εὐθφρ.4 **τὸν ἴδιον βίον οἰκονομεῖν**· κ. μέσ. : Ἀριστλ.Οἰκ.1343a,23· || τὸ παθ. μτ. δοτ. : Μέν.531,14 **ἄνθρωπος . . μεγίστοις οἰκονομεῖται πράγμασιν**· **3)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ ἀρχόντων, κυβερνητῶν πολιτείας, ἔθνους τινός, διοικῶ : Πολύβ.4,26,6 **οὐ δύνανται πρὸ τῆς Αἰτωλῶν συνόδου δι' αὐτῶν οὐδὲν ὑπὲρ τῶν ὅλων οἰκονομεῖν**, αὐτ.67,9· κ. παθ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1288a,34 **πολιτεία ἀρίστη ἡ ὑπὸ τῶν ἀρίστων οἰκονομουμένη**· **4)** διανέμω, παρέχω, χορηγῶ : Πλάτ. Φαῖδρ.256Ε **ἡ ἀπὸ τοῦ μὴ ἐρῶντος οἰκειότης . . θνητά τε καὶ φειδωλὰ οἰκονομοῦσα**· **5)** μτφ. ἐπὶ ποιητοῦ, πεζογράφου, χειρίζομαι, διατάσσω, διευθετῶ τὰ μέρη τοῦ ποιήματος, τοῦ λόγου καλῶς, πρβλ. οἰκονομία 9) : Ἀριστλ.Ποιητ.1453b,29 **εἰ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ**· κ. παθ. : Φιλόδ.Θε. 3,8 **τὰ σκέμματα . . ᾠκονομήσθω**· πρβλ. φρς **ἡ οἰκονομία τοῦ μύθου - τοῦ βιβλίου**· || ἐν τῷ μέσ. τ. ἐπὶ τεχνίτου : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.51 **ἐς δέον οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην**· **6)** ἀμτβ. εἶμαι οἰκονόμος βλ.λ.2) : ΚΔ Λουκ.16,2 **ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν**· **7)** νεώτ. κ. δημ. ἀποταμιεύω, σχηματίζω κεφάλαιον ἐν ἀποθέματι, βάζω στὴ μπάντα : **κάτι οἰκονόμησα νὰ στείλω στοὺς δικούς μου, - δὲν οἰκονομάει τίποτα ἀπ' ὅσα παίρνει**· **8)** νεώτ. κ. δημ. πορίζομαι, ἐξευρίσκω, προμηθεύομαι, ἐπὶ χρημάτων καὶ ἐπὶ παντὸς πράγματος : **δὲν μπορῶ νὰ οἰκονομήσω οὔτε τὰ δυὸ κατοστάρικα, - οἰκονόμησα ἕνα παλτό**· || φρ. δημ. **τὰ (οἰ)κονομάω** κατορθώνω νὰ πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἅ. τὰ βολεύω, πορεύομαι : **δουλεύει ὁλημερίς, μὰ δύσκολα τὰ οἰκονομάει**· **9)** ὁμ. δημ. ἐξυπηρετῶ τινά πως, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐξευρίσκων ἰδίως αὐτῷ ἐργασίαν, ἅ. βολεύω : **κοίταξε νὰ μὲ οἰκονομήσῃς καὶ μένα κάπου**· **10)** παρέχω, προμηθεύω εἴς τινα ἐκ τῶν διαθεσίμων, ἐκ τῶν ἐνόντων : **οἰκονόμησέ μου κανένα βαρελάκι**· **11)** τὸ μέσ. **οἰκονομιέμαι** κ. **-ιοῦμαι** κατορθῶ νὰ ἀποκτήσω τι, διευκολύνομαι ὡς πρός τι, τὰ βολεύω ἀπὸ κάτι : **οἰκονομήθηκα ἀπὸ κάρβουνα**· **12)** δημ. κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα.

οἰκοπεδικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς οἰκόπεδον : Πάπ. **πήχεις οἰκοπεδικοὺς ἑπτὰ ἐκ τοῦ ἀπὸ νότου μέρους τῶν ὑπαρχόντων, - οἰκοπεδικαὶ διενέξεις**.

οἰκόπεδο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. μέρος, ἔκτασις ἐδάφους προωρισμένη ὅπως οἰκοδομηθῇ ἐπ' αὐτῆς κτίριον, ἢ ἐφ' ἧς ἔχει κτισθῇ οἰκία, γήπεδον, σπιτότοπος· ΑΒ 32,1 «γήπεδον διαφέρει οἰκοπέδου· οἰκόπεδον γὰρ οἰκίας κατερριμμένης ἔδαφος, γήπεδα δὲ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι προκείμενα, οἷον κηπία», Σουΐδ. «ἔρημον κατάπτωμα οἴκου» : Ξεν.Προσ.2,6 **πολλὰ οἰκιῶν ἐρημά ἐστιν ἐντὸς τῶν τειχῶν καὶ οἰκόπεδα**, Αἰσχίν.1,182 **τῆς οἰκίας ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα**, Ἀριστλ.Πολιτ.1265b, 24 **καὶ τὴν τῶν οἰκοπέδων δὲ διαίρεσιν δεῖ σκοπεῖν**, Διόδ.Σ 5,66, Διοσκ.3,119 **φύεται περὶ τὰ οἰκόπεδα καὶ ἐρείπια**, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,102 **ὡς μηδὲν ἔτι πλὴν οἰκόπεδα μόνον ἱερῶν ὁρᾶσθαι**, Πάπ. **οἰκία καὶ τὰ περὶ αὐτὴν οἰκόπεδα, - διετάχθη ἡ περίφραξις τῶν οἰκοπέδων**· **2)** ἡ θέσις πόλεώς τινος, τὸ ἔδαφος : Πολύβ.15,23,10 **αὐτὸς δὲ πόλεως οἰκόπεδον ἔρημον ἐκληρονόμει**· **3)** ἡ οἰκία, τὸ οἰκοδόμημα : Θουκ.4,90 **καὶ πλίνθον ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐγγὺς καθαιροῦντες**, Πλάτ.Νόμ.741C **τὸν πριάμενον ἢ ἀποδόμενον ὧν ἔλαχεν οἰκοπέδων**· **4)** δημ. κ. μτφ. ὁ κύκλος δικαιοδοσίας ἢ ἁρμοδιότητος : **μὴν μπαίνῃς σὲ ξένα οἰκόπεδα**· κ. εἰρων. **ἀγρίεψε γιατὶ τοῦ πάτησαν τὰ οἰκόπεδά του** (ἐπὶ ἀξιοῦντος μονοδικὴν εἰδημοσύνην εἴς τι ἢ ἀποκλειστικὴν κάρπωσιν).

οἰκοπεδοφάγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ σφετεριστής, ὁ καταπατητὴς ξένων οἰκοπέδων.

οἰκοποιός-όν ὁ οἰκοδομῶν, κτίζων οἶκον, ὁ καθιστῶν τι μέρος οἰκήσιμον: Σοφ.Φιλ.32 **οὐδ' ἔνδον οἰκοποιός ἐστί τις τροφή;** (ἡ δυναμένη τὸ ἀφιλόξενον σπήλαιον εἰς κατοικήσιμον οἰκίαν νὰ μεταβάλῃ· δ. ἑρμ. σχόλ. «ἡ ἐν οἴκῳ γενομένη»)· **2)** γλωσσ. τὸ ἀρσ. οἰκοδόμος, κτίστης.

οἰκοποιῶ-έω μτγν. ἐκκλ. οἰκοδομῶ οἶκον, κτίζω σπίτι : Καισάρ.Διαλ.1,30 **ὁδοποιεῖν ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ . ., καὶ οἰκοποιεῖν δι' ἐναρέτου πολιτείας**.

οἰκοπορεῖα (τὰ) Σουΐδ. «τὸ κατ' οἰκίαν σκεύη».

οἰκόριος-α-ον δωρ. ἀντὶ οἰκούριος, ὁ φίλος, ὁ οἰκιακός : Πίνδ.Π 9,19 **οὔτε δείπνων οἰκοριᾶν μεθ' ἑταιρᾶν τέρψιας**.

οἶκος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κτίριον, ἐν ᾧ διαμένει τις, οἰκία, οἴκημα, σπίτι : Ἰλ.Α 30 **πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ,**

αὐτ.Ο 498, Αἰσχ.Εὐμ.867 ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο φάτις, Ἡρ.3,79 ἀλλὰ κατ' οἴκους ἑωυτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην, Θουκ.2,60 ταῖς κατ' οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθε, ΚΔ Ματθ.9,6 ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, Πάπ. τῶν ἄνω οἴκων τὰς θύρας καὶ τὰς θυρίδας μεταθεῖναι, Πλούτ.Ἠθ.142C ὅπως ἐν οἴκῳ διημερεύσωσι· ‖ συνεκδ. σκηνή, παράπηγμα, σπήλαιον ὅπου διαμένει τις· οὕτω π. Ὁμ. ἡ τοῦ Ἀχιλλέως κλισία, σκηνὴ ἐν Τροίᾳ: Ἰλ.Ω 471 γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου, τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε διίφιλος, Σοφ.Αἴ.65 καὶ νῦν κατ' οἴκους συνδέτους αἰκίζεται, ΠΔ Γέν.31,33 ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Λείας καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον Ἰακώβ· ‖ τὸ ἄντρον τοῦ Κύκλωπος, τὸ σπήλαιον: Ὀδ.Ι 478 ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ ἐσθέμεναι, Σοφ.Φιλ. 159 οἶκον μὲν ὁρᾷς τόνδ' ἀμφίθυρον πετρίνης κοίτης (τὸ σπήλαιον τοῦ Φιλοκτήτου)· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. κατ' οἶκον ἔρευνα ἔρευνα ἀστυνομικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τινός· **2)** ἡ πατρίς, ἡ γενέτειρα: Σοφ.Αἴ.762 κεῖνος δ' ἀπ' οἴκων εὐθὺς ἐξορμώμενος, Θουκ.1,87, αὐτ.1,99 ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι (μακρὰν τῆς πατρίδος, εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν εἶναι), ΚΔ Ματθ.23,38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος· **3)** μέρος οἰκίας, δωμάτιον, θάλαμος, ἰδίως ἡ γυναικωνῖτις: Ὀδ.Α 356 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, αὐτ.Υ 105 φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς πλησίον· ‖ τὸ δειπνητήριον, ἡ τραπεζαρία: Ξεν. Συμπ.2,18 ἀλλ' ἀρκέσει μοι οἶκος ἑπτάκλινος· ‖ κτ. πληθ. ἐπὶ μιᾶς μόνης οἰκίας, πολλὰ περιεχούσης ἐν ἑαυτῇ δωμάτια: Ὀδ.Ω 417 ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι, Αἰσχ. Πέρσ.230 εὖτ' ἂν εἰς οἴκους μόλωμεν, αὐτ.Ἀγ. 1554 κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων, Σοφ.Φιλ.311 σῶσαί μ' ἐς οἴκους, Μνησίμ.4,52 κατ' οἴκους· **4)** ναός, ἱερόν: Ἡρ.8,143 τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα, Εὐρ. Φοίν.1373 Ἐτεοκλέης δὲ Παλλάδος χρυσάσπιδος βλέψας πρὸς οἶκον ηὔξατ', Ἐπιγρ. οἶκος τεμένιος ἱερός, ΚΔ Λουκ.6,4 ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, Εὐστ.Ἱστ.Ἐκκλ.8 οἴκους ἐν οἷς συνήγοντο οἱ χριστιανοί· **5)** ἐπὶ ζῴων ἀγρίων ἢ ἡμέρων, ἡ φωλεά, ἡ τρώγλη, ἡ τρύπα: Γεωπ.15,2,22 οἶκός σοι ἔστω ὑψηλὸς δεκαπηχυαῖος· **6)** ἡ θέσις ἀστέρος ἐν τῷ οὐρανίῳ θόλῳ: Μαν.2,141, Βέττ.Βάλ.7,25, Αἰλ.ΖΙ 12,7, Εὐστ.162,2 δέδονται τόποι τινὲς τοῖς πλανήταις, οὓς οἴκους αὐτῶν καλοῦσιν οἱ νεώτεροι, ἐν οἷς αὐτοὺς ὄντας καὶ οἰκοδεσποτεῖν λέγουσιν, Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.1 τοὺς οἴκους τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου· **7)** ἡ περιουσία, τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας, πᾶν ὅ,τι ἀνήκει τῷ οἰκοδεσπότῃ: Ἰλ.Ο 498 οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, Ὀδ.Α 64 οἶκος ἐμὸς διόλωλε, αὐτ Δ 318 ἐσθίεταί μοι οἶκος, Ἡρ.3,53 καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον ἢ αὐτὸς σφεα ἀπελθὼν ἔχειν, Παυσ.8,51,2 ἐδίδοσαν οἶκον αὐτῷ τὸν Νάβιδος ἐς πλέον ἢ τάλαντα ἑκατόν· ‖ ἐν τοῖς ἀττ. νόμοις, ἡ ὅλη κληρονομία, περιουσία: Ἀνδοκ.4,15 ἵνα τὸν οἶκον τοῦ Ἱππονίκου κατάσχοι, Λυσ.12,93 καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ⟨ἂν⟩ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐκτήσαντο, Δημ 814 ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν οἶκον εἰσενηνεγμένην· **8)** γένος, γενεά, οἰκογένεια: Ὀδ.Ζ 181 σοὶ δὲ θεοὶ δοῖεν .. ἄνδρα τε καὶ οἶκον, Ἡρ.5,31 σὺ ἐς οἶκον τὸν βασιλέος ἐξηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν, Αἰσχ.862 Ἀγαμεμνονίων οἴκων ὄλεθρον, Σοφ.Ἀντ.594 ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὁρῶμαι πήματ' ἀλλ' ἄλλοις ἐπὶ πήμασι πίπτοντα, Θουκ.1,137 ὃς κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ἡμέτερον οἶκον, ΚΔ Λουκ.1,27 ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ, αὐτ.1,33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, - κατάγεται ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν· ‖ παροιμ. τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ (τὰ οἰκογενειακὰ πράγματα δὲν ἁρμόζει νὰ κοινολογῶνται)· **9)** νεώτ.τὸ σύνολον τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνωτάτου ἄρχοντος στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων: ὁ στρατιωτικὸς οἶκος τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας· **10)** ὁμ.νεώτ. ὠργανωμένη ἐμπορική, τραπεζιτική κττ. ἐπιχείρησις, ἰδ. μεγάλη φίρμα: οἶκος ἐμπορικός, - ἐκδοτικὸς οἶκος· **11)** ὁμ. νεώτ. οἶκος τυφλῶν ἄσυλον, ἐκπαιδευτήριον τυφλῶν· **12)** ὁμ. νεώτ. οἶκος ἀνοχῆς πορνεῖον, μπουρδέλο· **13)** ὁμ. ἐκκλ. ἑκάστη τῶν στροφῶν κοντακίου, ἐκκλησιαστικὸν τροπάριον: οἱ οἶκοι τῆς Θεοτόκου· **14)** παράγ. οἰκῶ, οἰκία, οἶκοι, οἴκαδε, οἴκοθεν· ἄποικος, μέτοικος, περίοικος, σύνοικος· οἰκέτης, οἰκεύς· οἰκεῖος· οἰκίζω. Ἐκ ρίζ. Fικ- (ἱκνοῦμαι)· Fοικος = οἶκος, λατ. vicus.

οἴκοσε ἐπίρρ. μτγν. οἴκαδε, εἰς τὸν οἶκον: Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.194,10.

οἰκοσημο..ογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἐραλδικῆς βλ.λ., ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν στοιχείων γενεαλογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐρεύνης.

οἰκόσημον (τό) νεώτ. σῆμα εὐγενοῦς οἰκογενείας ἀποτελούμενον ἐκ θυρεοῦ, στέμματος κτλ.

οἰκοσιτία (ἡ) μτγν. τὸ σιτεῖσθαι, τρέφεσθαι ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἢ ἐκ τῶν ἰδίων: Πολυβ.6,36.

οἰκόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ σιτούμενος, ὁ παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του τρεφόμενος, ὁ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του συντηρούμενος: Ἀναξανδρ.24 υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίγνεται, Λουκ.Ἐνύπν.1 εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης καὶ μηκέτ' οἰκόσιτος εἶναι τηλικοῦτος ὤν· ‖ οἰκόσιτος νυμφίος ὁ ἐρχόμενος εἰς γάμον ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ συντηρήσεως καὶ διαμονῆς αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν γονέων ἢ γεν. τῶν οἰκείων τῆς νύμφης, ἤτοι συνήθ. μὴ λαμβάνων ὡρισμένην τινὰ προῖκα ἢ ἐκ κληρονομίας μερίδιον, σώγαμπρος: Μεν.Κιθ.ἀπ.103 οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δεόμενον προικὸς ἐξευρήκαμεν· ‖ νεώτ. ἰδ. ἐπὶ ζῴων, ὁ οἰκοδίαιτος, ὁ σπιτήσιος· **2)** ὁ τρώγων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μόνος, κατ' ἰδίαν ἢ μ. μετὰ τῶν οἰκείων· ‖ ὅθ. οἰκόσιτος γάμος ὁ τελούμενος ἐν στενῷ οἰκογενειακῷ κύκλῳ: αὐτ.450 οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι· **3)** ὁ συντηρούμενος ἰδίοις ἀναλώμασι, κ. εἰδ. ἐν ἀναφ.πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὁ ἄμισθὶ ταύτην ἐκτελῶν: Ἀθήν.6,247F «καλεῖται δ' οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν»: Ἀντιφάν.200 κἀκκλησιαστὴς οἰκόσιτος· ‖ ὁ μὴ πληρωθεὶς πρός τι, ἀπλήρωτος: Μεν.Κιθ.ἀπ.6 οὐκ οἰκοσίτους τοὺς ἀκροατὰς λαμβάνεις· ‖ κ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ὁ τὸν σιτισμὸν αὐτοῦ ἰδίᾳ μερίμνῃ ποιούμενος: Πλούτ.Κράσσ.19 ἑτέρους δὲ μυρίους ὑπισχνεῖται καταφράκτους καὶ τρισμυρίους πεζοὺς οἰκοσίτους· **4)** φρ. οἰκόσιτον μισθοῦμαι λαμβάνω ὑπηρέτην ἐπὶ μισθῷ σὺν τῇ τροφῇ αὐτοῦ: Θεόφρ.Χαρ.22,4 τοὺς δὲ διακονοῦντας ἐν τοῖς γάμοις οἰκοσίτους μισθώσασθαι· **5)** ὁ ἐν οἴκῳ, ἄ. συνήθως σιτιζόμενος δωρεὰν (ἠπιώτερον τοῦ παρασίτου), Φίλ.1,344· **6)** ἐπὶ μυός, ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τὴν τρώγλην ἔχων, ἀντίθ. ἀρουραῖος· πρβλ. οἰκότριψ: Βάβρ.108,4· **7)** νεώτ., ἄ. οἰκότροφος βλ.λ.2)· **8)** ὁ καταστρέφων ἢ νοσφιζόμενος περιουσίας, ὁ οἱονεὶ τρώγων τὰ εἰς οἶκόν τινα, εἰς οἰκογένειαν ἀνήκοντα: Φίλ.1,311.

οἰκοσιτῶ-έω νεώτ. ἀμτβ. σιτοῦμαι, τρέφομαι ἐν τῷ οἴκῳ· **2)** τρέφομαι ἐπὶ πληρωμῇ ἀντιτίμου ἐν ᾧ τόπῳ στεγάζομαι.

οἰκόσκευα (τά) σχόλ. ἡ οἰκοσκευὴ βλ.λ.: Σχόλ. Πατμ.Δημ.149.

οἰκοσκευή (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ οἰκιακὸς ἐξοπλισμός, τὸ σύνολον τῶν οἰκιακῶν σκευῶν καὶ ἐπίπλων, τὸ νοικοκυριό : Ἀρκάδ.103,13, Βασιλικὰ 4,13,1.

οἰκοσκοπητικόν (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ οἰκοσκοπικόν : Νόνν.πρὸς Γρηγ.Ναζ.160, Εὐδοκ.41.

οἰκοσκοπικόν (τὸ) μτγν. παρατήρησις οἰωνοῦ τινος ἐν οἴκῳ, οἷον χύσις μέλιτος, οἴνου ἢ ἐλαίου : Ἀν.Ὀξ.4,240· πρβλ. οἰωνιστικόν.

οἰκοσόος-ον, ποι. οἰκοσσόος ἐπὶ φειδωλῆς συζύγου, ὁ σῴζων τὸν οἶκον, τὰ τοῦ οἴκου, ἀντίθ. οἰκοφθόρος : Μάξιμ.98 **οἰκοσσόον ἄκοιτιν,** Νόνν. Δ 21,270 **λάτριον ἔργον ἔχειν οἰκοσσόον.**

οἰκοστολή (ἡ) νεώτ. διακριτικὴ ἐνδυμασία, στολή, ἣν φέρουσιν οἱ ὑπηρέται ἀνακτόρων, πρεσβειῶν, ξενοδοχείων, μεγάρων κ. ἄ., ἡ λιβρέα.

οἰκοτεχνία (ἡ) νεώτ. βιοποριστικὴ τέχνη ἀσκουμένη ἐν τῷ οἴκῳ, ἡ κατ' οἶκον τέχνη, βιοτεχνία.

οἰκότης (ὁ) πάπ. ὁ οἰκέτης, ὁ ὑπηρέτης.

οἰκοτόπιον (τὸ) μσν. ἔκτασις ἐδάφους προωρισμένη ὅπως οἰκοδομηθῇ ἐπ' αὐτῆς κτίριον, οἰκόπεδον, σπιτότοπος : Χρυσόβουλλ.ἐν Σάθ.1,217 **καὶ οἰκοτόπια πλησίον τοῦ νεουργηθέντος παραπορτίου σὺν τῷ ἐκεῖσε ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ὁδηγητρίας.**

οἰκοτραφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ τραφείς, ἀνατραφείς, ὁ οἰκογενής· Μοῖρ.283 «οἰκότριψ Ἀττικοί, οἰκοτραφὴς Ἕλληνες», Θωμ.Μ 645 «οἰκότριψ, οὐκ οἰκοτραφής».

οἰκοτρίβαιος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς οἰκότριβα· Πολυδ.3,76 «τὸ δὲ παιδίον τὸ ἐκ τῶν οἰκοτριβῶν, οἰκοτρίβαιον ὠνόμαζον».

οἰκοτρίβης (ὁ) ὁ οἰκότριψ· Ἡσ. «οἰκογενὴς δοῦλος».

οἰκοτριβής-οῦς-ές ὁ κατατρίβων, ὁ καταστρέφων τὸν οἶκον ἢ τὴν οἰκογένειαν, οἰκοφθόρος : Κριτί.6,14 **ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη.**

οἰκοτριβικός-ή-όν γλωσσ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰκότριβα.

οἰκοτριβῶ-έω μσν. διατρίβω ἐν τῷ οἴκῳ : Στουδ.Θεόδ.434Α **ὧδέ τε κἀκεῖσε οἰκοτριβοῦντα.**

οἰκότριψ-ῖβος (ὁ) ὁ ἀπὸ γονέων δούλων γεννηθεὶς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἀνατραφεὶς δοῦλος, οἰκογενής, ἀντίθ. τῷ ὠνητῷ δούλῳ· Ἀμμών. «οἰκότριψ, ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ διατρεφόμενος, ὃν ἡμεῖς θρεπτὸν καλοῦμεν· οἰκέτης δέ, ὁ δοῦλος ὁ ὠνητός», Ἡσ. «οἰκότριβες· οἰκογενεῖς δοῦλοι» : Δημ.173 **νῦν δέ, . . φθόρους ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας,**Αἰλ. ΖΙ 12,15 **μετὰ τῶν οἰκοτρίβων παίζειν,** Ἀγαθ.π. Σουΐδ. **εἵπετο δὲ καὶ τῶν οἰκοτρίβων ὀπαδῶν ὁ προστάτης, καὶ ὅσον ἄλλο οἰκετικόν·** ‖ ὡς ὑβριστ. : Ἀριστφ.Θεσμ.426 **ᾠκότριψ Εὐριπίδης·** ‖ κ. μτφ. : Φιλόδ.Ἀκαδ.19Μ **οἰκότριβες ἐν φιλοσοφίᾳ·** **2)** ἐπὶ μυός, ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ οἰκόσιτος : Βάβρ.107,2 **οἰκότριψ κλώψ.**

οἰκοτροφεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. οἶκος, ἐν ᾧ ἐπὶ πληρωμῇ ἔχει τις κατοικίαν καὶ τροφήν· ‖ εἰδ. διαμέρισμα σχολείου, εἰς ὃ διαμένουσι καὶ τρέφονται μαθηταὶ ἐπὶ μισθῷ.

οἰκοτροφία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ οἰκοτρόφου, τὸ νὰ εἶναί τις οἰκότροφος.

οἰκότροφος-ον μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τρεφόμενος καὶ διάγων ἐν τῷ οἴκῳ : Δίων Χρ.1,202 **οἰκότροφοι μὲν οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τρεφόμενος ξένος ἐπὶ μισθῷ· **3)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μαθητῶν, ὁ διαμένων καὶ τρεφόμενος ἐν τῷ σχολείῳ ὅπου φοιτᾷ, ἐσωτερικὸς μαθητής.

οἰκοτρύβλιον Ἡσ. «τὸ ἐκ δούλου δοῦλον», Φώτ. «τὸ οἰκογενὲς παιδάριον», οἰκοτρίβαιον.

οἰκοτύραννος (ὁ) μτγν. ὁ τύραννος, κύριος τοῦ οἴκου : Παλλδ.ΑΠ 10,61,1 **φεύγετε τοὺς πλουτοῦντας ἀναιδέας οἰκοτυράννους, μισοῦντας πενίην μητέρα σωφροσύνης.**

οἰκότως (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. οἰκώς-υῖα -ός) ἐπίρρ. Ἰων. ἀντὶ ἐοικότως, λογικῶς, πιθανῶς : Ἡρ.2,25 ποταμῶν . . **οἰκότως αὐτὸς ἑωυτοῦ ῥέει πολλῷ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος,** αὐτ.7,50.

οἰκουμένη (ἡ) (ἐκ τῆς μτχ. τοῦ παθ. ἐνεστ. τοῦ οἰκῶ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **οἰκεομένη** (Ἡρ. 4,110) π. Ἕλλησι τὸ ὑπ' αὐτῶν κατοικούμενον μέρος τῆς γῆς, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰς βαρβαρικὰς χώρας, ὁ ἑλληνικὸς κόσμος : Δημ.85 **οὔτ' ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ δωρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας,** αὐτ.242 **πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν,** Ἀριστλ.Μετ.362b, 26· ‖ ἡ κατοικουμένη γῆ ἡ περιλαμβάνουσα καὶ τὰς μὴ ἑλληνικὰς χώρας, οἷον τὴν Αἰθιοπίαν, τὴν Σκυθίαν, τὰς Ἰνδίας : Ἡρ.4,110 **ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες ὡδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην,** Ἀριστλ.Μουσ.392b,26, Ἐπίκ.Δόξ.52 **ἡ φιλία περιχορεύει τὴν οἰκουμένην,** ΠΔ Ἔσδρ.1,2,3 **ἐμὲ ἀνέδειξε βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ Ἰσραήλ,** Πάπ. **τῆς οἰκουμένης πάσης βασιλεύοντος·** **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. ἡ ὅλη γῆ, κατοικουμένη καὶ μή, ἡ ὑφήλιος : Ὑπερείδ.Εὐξ.33 (πιθ.), Ἀντιφάν.179, Λουκ.Ἀλκ.3 **ὑπέλαβεν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν καὶ δὴ συμπεσεῖσθαι,** Ἀθήν.8,350Α **Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ,** Ἐρωτόκρ.2,1780 **ὀπού στὴν οἰκουμένη δὲν εὑρέθηκαν ἄλλοι δυὸ ὡσὰν αὐτοὺς νὰ κάμου,** αὐτ.3,1273, Κάλβ.3,2 **ὅλην τὴν οἰκουμένην σκεπάζουν σκοτεινὰ . . τὰ μεγάλα πτερὰ τῆς βαθείας νύκτας·** **3)** εἰδ. π. Ρωμ. σύμπας ὁ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Ρώμης τελῶν κόσμος, ὁ ρωμαϊκὸς κόσμος : ΚΔ Λουκ.2,1 **ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην,** αὐτ.Πράξ.17,6 **βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,** Πάπ. **ὁ εὐεργετικώτατος κύριος τῆς οἰκουμένης Ἀδριανὸς Καῖσαρ,** αὐτ. **ἡ τῆς οἰκουμένης ἀσφάλεια,** Λουκ.Μακρόβ.7 **εὐεργέτηκε τὰ μέγιστα τὴν οἰκουμένην τὴν ἑαυτοῦ,** Γαλ.10,7· **4)** μτγν. **ἡ οἰκουμένη ἡ μέλλουσα** ἡ μέλλουσα βασιλεία τοῦ Χριστοῦ : ΚΔ Ἑβρ.2,5 **οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν.**

οἰκουμενικός-ή-(όν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς σύμπασαν τὴν οἰκουμένην, ὁ παγκόσμιος : Ἐπιγρ. **νεικήσας ἀγῶνας ἱεροὺς οἰκουμενικούς,** αὐτ. **οἰκουμενικὸν συνέδριον τῶν λινουργῶν,** Πάπ. **ὁ θειότατος καὶ οἰκουμενικὸς δεσπότης ἡμῶν βασιλεύς,** αὐτ. **οἱ οἰκουμενικοὶ ἡμῶν δεσπόται τοῦ διαδήματος·** **2)** ἐκκλ. ἐπὶ συνόδων, ἡ συγκειμένη ἐκ τῶν ἐπισκόπων συμπάσης τῆς ἐκκλησίας : Κεδρ.Γεώργ.13 «ἐκλήθησαν δὲ οἰκουμενικαί, διότι ἐκ κελεύσεων βασιλικῶν οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν Ρωμαίων πολιτείαν ἀρχιερεῖς μετεκλήθησαν» : Πάπ. **ἡ ἱερὰ οἰκουμενικὴ μεγάλη σύνοδος,** Δαμασκ.1 37 **τὴν παροῦσαν ταύτην ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον κατ' οὐδὲν ἐλάττω ἡγοῦμαι τῶν προλαβουσῶν ἁπασῶν·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν θρόνων Ρώμης, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων : Θεοφάν.4,12· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἰδίως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 6ου αἰ. ὡς τίτλος τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως : Εὐστρ.2275· **3)** τίτλος τιμητικὸς διδόμενος εἰς διακεκριμένους ἐπισκόπους καὶ ἐκκλησιαστικοὺς διδασκάλους : Ὡρολόγ.Ἰαν.30, Θεοδώρ.3,1160Β **τῷ διδασκάλῳ τῆς οἰκουμένης·** **4)** τίτλος ὃν ἀντεποιοῦντο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ρώμης καὶ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως : Σύνοδ.Χαλκηδ.1268C· **5)** νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κυβερνήσεως, ἡ συντεθειμένη ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν ἀντιπροσώ-

πων πάντων ἢ τῶν πλειοτέρων πολιτικῶν κομμάτων, κυβέρνησις γενικοῦ συνασπισμοῦ.
οἰκουμενικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκουμενικοῦ, ἡ καθολικότης, παγκοσμιότης : **ἡ οἰκουμενικότης τῆς κυβερνήσεως παρέχει εἰς αὐτὴν δικαιώματα δικτατωρικά.**
οἰκουργός-όν (οἶκος, ἔργον) μτγν. ὁ ἐργαζόμενος ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ φροντίζων περὶ τοῦ οἴκου : ΚΔ Τίτ.2,5 (δ.γρ. οἰκουρούς), Σωρ.1,27 **οἰκουργὸν καὶ καθέδριον διάγειν βίον.**
οἰκουργῶ-έω μτγν. διευθύνω : Κλήμ.Ρωμ.1,1 **οἰκουργεῖν τὰ κατ' οἶκον.**
οἰκούρημα-ατος (τὸ) (οἰκουρῶ) ἡ τοῦ οἴκου φύλαξις· Σχόλ. «φυλακή, παρουσία» · Σοφ.Φιλ.868 **ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον τό τ' ἐλπίδων ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων** (ἡ ἀπὸ τῶν ξένων προερχομένη φύλαξις τοῦ οἴκου, ἢ οἱ ξένοι παρὰ τὴν προσδοκίαν μου μένοντες καὶ φυλάττοντές με), Εὐρ.'Ιππ.787 **πικρὸν τόδ' οἰκούρημα δεσπόταις ἐμοῖς·** **2)** ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή, ἡ οἰκουρία : Εὐρ.'Ηρακλ.700 **αἰσχρὸν γὰρ οἰκούρημα γίγνεται τόδε·** **3)** ἐπὶ προσ., ἐν φρ. ποι. **φθείρω οἰκουρήματα** διαφθείρω τὰς ἐν τῷ οἴκῳ γυναῖκας : Εὐρ.'Ορ.928 **εἰς τἄνδον οἰκουρήμαθ' οἱ λελειμμένοι φθείρουσιν.**
οἰκουρία (ἡ) (οἰκουρός) κ. νεώτ. ἡ φύλαξις καὶ ἡ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου : Εὐρ.'Ηρ.1373 **μακρὰς διαντλοῦσ' ἐν δόμοις οἰκουρίας,** Κλήμ.'Αλ.254 **ἀργαὶ πρὸς οἰκουρίας·** **2)** ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή : Πλούτ.'Ηθ.271E **ἔκειτο δὲ πάλαι καὶ σανδάλια καὶ ἄτρακτοι· τὸ μὲν οἰκουρίας αὐτῆς, τὸ δέ, ἐνεργείας σύμβολον,** Φιλ.327 **θηλείαις οἰκουρία·** || νεώτ. ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονὴ ἕνεκα νόσου· **3)** βίος ἥσυχος, ἀπομεμακρυσμένος τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων· || κ. ἐπὶ φόγου, ἀργία, ἀπραξία : Πλούτ.Κοριολ.35 **οἵαν οἰκουρίαν ἡμῖν ἡ σὴ φυγὴ περιεποιήσατο.**
οἰκουρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ φυλάττειν τὸν οἶκον, ὁ συνηθισμένος νὰ μένῃ ἐν τῷ οἴκῳ· || **τὸ οἰκουρικὸν** ὡς οὐσ. ἡ οἰκουρία, ἡ ἐν τῷ οἴκῳ διαμονή : Λουκ.Δραπ.16 **οἷον τὸ φυλακτικὸν ἢ οἰκουρικὸν ἢ φιλοδέσποτον.**
οἰκουρικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον οἰκουρικὸν βλ.λ. : Εὐστ.Πον.288,47.
οἰκούριος-α-ον, δωρ. οἰκόριος ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν· || **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. μισθὸς τῆς οἰκουρίας, ἀμοιβὴ διὰ τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν· || **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. μισθὸς τῆς οἰκουρίας, ἀμοιβὴ διὰ τὴν τοῦ οἴκου ἐπιμέλειαν : Σοφ.Τρ.542 **τοιάδ' 'Ηρακλῆς . . οἰκούρι' ἀντέπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου** (Σχόλ. «τῆς οἰκουρίας δῶρα, εὐχαριστήρια τῆς πολυχρονίας ἡμῶν οἰκουρίας»)· **2)** λεξ. **τὰ οἰκούρια** ὡς οὐσ. παίγνια, τὰ ὁποῖα αἱ μητέρες ἐκ τῆς οἰκίας ἀπερχόμεναι, δίδουσι τοῖς τέκνοις, ἵνα ἡσυχάζωσι· 'Ησ. «τὰ ὑπὸ τῶν μητέρων προσφερόμενα τοῖς νηπίοις παίγνια», Εὐστ.1423,3 «ὅθεν οἰκούρια παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς οἷον οἰκοφυλάκια, τὰ ὑπὸ μητέρων παιδίοις ὑπολειπόμενα παίγνια» πρβλ. οἰκόριος.
οἰκουροκαθέδριος (ὁ,ἡ) μσν. ἐπὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, ὁ μονήρης : Τζέτζ.Χιλ.1,287 **κἂν οἰκουροκαθέδριον εἱλόμεθα τὸν βίον.**
οἰκουρός-όν (οἶκος, οὖρος) ἐπὶ κυνός, ὁ φυλάττων τὸν οἶκον : 'Αριστφ.Σφ.970 **ὁ δ' ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον,** Παυσ.3,15,4 **ἐνταῦθα οἱ κύων ἐπεφέρετο οἰκουρός·** || ἐπὶ ἀλεκτρυόνος : Πλούτ.'Ηθ.998B **τὸν οἰκουρὸν ἀλεκτρυόνα·** || ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὄφεως τοῦ ἐν 'Ακροπόλει· 'Ησ. «οἰκουρὸν ὄφιν· τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα· καὶ οἱ μὲν ἕνα φασίν, οἱ δὲ δύο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ 'Ερεχθέως. τοῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεως φασιν, ᾧ καὶ μελιτοῦτταν παρατίθεσθαι» : 'Αριστφ.Λυσ.759 **οὐ δύναμαι 'γωγ' οὐδὲ κοιμᾶσθ' ἐν πόλει, ἐξ οὗ τὸν ὄφιν** εἶδον τὸν οἰκουρόν ποτε, Φύλαρχ.72· **2)** ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ του : Εὐρ.'Ηρ.45 **λείπει γάρ με τοῖσδ' ἐν δώμασιν τροφὸν τέκνων οἰκουρόν,** Πλούτ.34 **δίαιτα οἰκουρὸς καὶ ὀργή,** Πολυβ.4,150 **οἰκουρὸν γραΐδιον·** || τὸ θηλ. **οἰκουρός** ὡς οὐσ. ἡ οἰκοκυρά, ἡ οἰκοδέσποινα : Σοφ.άπ.487, Εὐρ.'Εκ.1277 **κτενεῖ νυν ἡ τοῦδ' ἄλοχος οἰκουρὸς πικρά,** Πάπ. **ἡ θεὸς ἡ καλουμένη οἰκουρός·** || ἐπὶ γυναικὸς ἐπαινετῆς, οἰκονομικῆς : Φίλ.2,431, ΚΔ Τίτ.2,5 **σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,** Δίων Κ 56,3· **3)** περιφρονητικῶς ἐπὶ ἀνδρός, ὁ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ, ὁ ἀπομεμακρυσμένος τοῦ ἀγῶνος, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν εἰς πόλεμον ἀπερχόμενον : Αἰσχ.'Αγ.1225 **λέοντ' ἄναλκιν ἐν λέχει στρωφώμενον οἰκουρὸν ἐκ μόχθου μολόντι δεσπότῃ ἐμῷ,** Πλούτ.'Ηθ.751A **τὸν ὑγρὸν τοῦτον καὶ οἰκουρόν.**
οἰκουρότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ οἰκουρία : Νικ. Χων.Χρον.377B **ἡ ὑπτιότης καὶ οἰκουρότης τῶν τὰ 'Ρωμαίων χειριζόντων πράγματα.**
οἰκουρῶ-έω (οἰκουρός) κ. νεώτ. (ἐν χρ. κτ. ἐνεστ.), παρατ. μτγν. οἰκούρουν, διαμένω ἐν τῷ οἴκῳ, διατελῶ ἄγρυπνος : Σοφ.Φιλ.1328 **σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις·** || φυλάττω τι : Αἰσχ. 'Αγ.809 **τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν·** || κωμ. φυλάττω τι ἀσφαλές : 'Αριστφ.'Αχ.1060 **ὅπως ἂν οἰκουρῇ τὸ πέος τοῦ νυμφίου·** || εἰδ. ἐπιστατῶ ἐν ναῷ : 'Αριστλ.'Αθ.56,4 **ὅταν οἰκουρῶσι μύστας·** **2)** ἐπὶ γυναικῶν, μένω κατ' οἶκον : Σοφ.ΟΚ 343 **κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν, ὥστε παρθένοι,** Πλάτ.Πολ. 451D **τὰς μὲν οἰκουρεῖν ἔνδον ὡς ἀδυνάτους διὰ τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ τροφήν,** Δημ. 1374 **δικαίως οἰκουρεῖν,** Λουκ.Νιγρ.18 **οἰκουρεῖν εἱλόμην καὶ βίον τινὰ τοῦτον γυναικώδη καὶ ἄτολμον προτιθέμενος·** **3)** περιφρον. ἐπὶ ἀνδρῶν, μένω ἐν τῇ πατρίδι, ἀποφεύγων νὰ ὑπηρετήσω ἐν πολέμῳ : 'Ερμιππ.45, Πλούτ.Περ.11,12 **ἧττον μὲν ὢν πολεμικὸς τοῦ Κίμωνος, ἀγοραῖος δὲ καὶ πολιτικὸς μᾶλλον, οἰκουρῶν ἐν ἄστει·** πρβλ. οἰκουρὸς 3)· **4)** νεώτ. μ. κτ. ἐνεστ. παραμένων ἐν τῷ οἴκῳ δὲν ἐξέρχομαι ἕνεκα νόσου· **5)** μένω ἄπρακτος, ἀργός : Πλούτ. Καμ.28 **ἕβδομον γὰρ ἐκεῖνον οἰκούρουν μῆνα πολιορκοῦντες·** **6)** Φώτ. «οἰκουρουμένης, τῆς ἀσφαλῶς τηρουμένης καὶ ὑποικουρουμένης ὑγρότητος, ἤτοι τῆς ἐνδομυχούσης καὶ ἔνδον κατεσπαρμένης»· **7)** ρηματ. π. οἰκούρημα.
οἰκοφθορία (ἡ) ἡ φθορὰ τοῦ οἴκου, τῆς περιουσίας : Πλάτ.Φαιδ.82C **οἰκοφθορίαν καὶ πενίαν φοβούμενοι·** **2)** ἐπὶ ὑπανδρευμένων γυναικῶν, μοιχεία, διαφθορά : Πλούτ.'Ηθ.12B **καὶ παρθένων ἔρωτες καὶ γυναικῶν οἰκοφθορίαι γαμετῶν.**
οἰκοφθόρος (ὁ) (φθείρω) ὁ φθείρων τὸν οἶκον, ὁ ἀφανίζων τὴν οἰκιακὴν περιουσίαν, ὁ ἄσωτος : Εὐρ.άπ.1041 **οἰκοφθόρον γὰρ ἄνδρα κωλύει γυνὴ ἐσθλὴ παραζευχθεῖσα,** Πλάτ.Νόμ.689D **ὁ δ' ἀπολειπόμενος οἰκοφθόρος καὶ περὶ πόλιν οὐδαμῇ σωτήρ,** Φίλ.1,311· **2)** ὁ ἐξαπατῶν γυναῖκα εἰς ἀσέλγειαν, ὁ μοιχός· 'Ησ. «οἰκοφθόρους· μοιχούς» : 'Ορφ.Λιθ.584 **μύσος κεύθων οἰκοφθόρον οὐκ ἐνόησεν ἀνήρ,** Πάπ. **ὁ ἡγεμὼν οὐ θέλει οἰκοφθόρους,** Σουΐδ. ἐν λ. 'Ιλάριος.
οἰκοφθορῶ-έω (οἰκοφθόρος), παθ. ἀόρ. οἰκοφθορήθην ('Ηρ.1,196), μτχ. παθ. παρακ. οἰκοφθορημένος ('Ηρ.5,29), φθείρω τὸν οἶκον, σπαταλῶ τὴν περιουσίαν, ἀντίθ. τῷ μέτρια ἀναλίσκειν : Πλάτ.Νόμ.929D **ἐὰν . . οἰκοφθορῇ δὲ ὡς ὢν τῶν αὐτοῦ κύριος,** αὐτ.959C **οὐδέποτε οἰκο-**

φθορεῖν χρὴ διαφερόντως, Κλήμ.'Αλ.270,1 γραῖαι οἰκοφθοροῦσαι· || κ. παθ. χάνω τὴν περιουσίαν μου, καταστρέφομαι : 'Ηρ.5,29 ὥρεον γὰρ δὴ σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένους· - πρβλ.αὐτ.1,196 ἁλόντες, ἐκακώθησαν καὶ οἰκοφθορήθησαν.
οἰκοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νοσηρὸς φόβος παραμονῆς ἐν οἴκῳ, προσβάλλων ἐνίοτε τοὺς σεισμοπλήκτους, φοβουμένους καὶ μετὰ πολὺν εἶτα χρόνον νὰ μένωσιν ὑπὸ στέγην.
οἰκοφόρος-ον μτγν. ἐπὶ τῶν Σκυθῶν, ὁ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἴδιον οἶκον : Σκύμν.854 οἰκοφόρα ἔθνη, Περίπλ.Εὐξ.Πόντου 49.
οἰκοφῠλάκιον (τὸ) μσν. παίγνια τὰ ὁποῖα αἱ μητέρες ἐκ τῆς οἰκίας ἀπερχόμεναι, δίδουσι τοῖς τέκνοις, ἵνα ἡσυχάζωσι· πρβλ. οἰκούριος 2) : Εὐστ. 'Οδ.1423,3 «οἰκοφυλάκια, τὰ ὑπὸ μητέρων παιδίοις ὑπολειπόμενα παίγνια».
οἰκοφῠλακῶ-έω ἐπὶ κυνός, φυλάττω τὸν οἶκον : Αἰσώπ.Μῦθ.176 (δ.γρ.).
οἰκοφύλαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ φύλαξ τοῦ οἴκου : Αἰσχ.'Ικ.27 Ζεὺς σωτὴρ τρίτος, οἰκοφύλαξ ὁσίων ἀνδρῶν, Νοσσ.ΑΠ 9,604 οἰκοφύλαξ σκυλάκαινα· 2) νεώτ. ὁ θυρωρός.
οἰκτ(ε)ίρημα-ατος (τὸ) (οἰκτειρῶ) μτγν. οἰκτιρμός, ἔλεος, εὐσπλαχνία : ΠΔ 'Ιερ.38,3 διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε ἐς οἰκτείρημα.
οἰκτ(ε)ιρήσιμος-ον μσν. ὁ ἄξιος οἰκτιρμοῦ, εὐσπλαγχνίας : Στουδ.Θεόδ.1168.
οἰκτ(ε)ίρησις-εως (ἡ) (οἰκτειρῶ) μτγν. ὁ οἰκτιρμός, ἡ εὐσπλαγχνία : Κλήμ.'Αλ.149.
οἰκτ(ε)ίρω (οἶκτος) ἀ. οἰκτίρω βλ.λ.
οἰκτ(ε)ιρῶ-έω μτγν. κ.σχόλ. δ.τ. τοῦ οἰκτ(ε)ίρω βλ., μέλλ. οἰκτειρήσω (Σχόλ.'Οδ.Δ 740), ἀόρ. ᾤκτ(ε)ίρησα (Σχόλ.Αἰσχ.Προ.353), παθ. ἐν ἀπαρφ. οἰκτ(ε)ιρηθῆναι (Σχόλ.Αἰσχ.Προ.637), οἰκτίρω, λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι : ΠΔ'Εξ.33,19 καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτειρῶ, αὐτ.Ψαλμ.100,(101),14 σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρός, Σχόλ.'Οδ.Δ 740· κ. παθ. : Σχόλ.Αἰσχ.Προ.637· 2) ρηματ. π. οἰκτείρημα, οἰκτείρησις, οἰκτειρήσιμος.
οἰκτίζω (οἶκτος) συνήθ. ποι. ὁ ἐνεστ. μ. ἐν συνθ. κατοικτίζω, μέλλ. ἀττ. οἰκτιῶ (Αἰσχ.Προ.68), ἀόρ. ᾤκτισα (Σοφ.ΟΤ 1508, 'Αριστλ.Κόσ.391a, 22), μτ. αἰτ. προσ. αἰσθάνομαι οἶκτον πρός τινα, λυποῦμαι, εὐσπλαχνίζομαι, οἰκτίρω : Αἰσχ.Προ.68 ὅπως μὴ σ' αὐτὸν οἰκτιεῖς ποτέ, Σοφ.ΟΤ 1508 οἴκτισόν σφας, ὧδε τηλικάσδ' ὁρῶν πάντων ἐρήμους· || μτ. αἰτ. κ. γενικ. : 'Αριστλ.Κόσ.391a, 22 τοὺς μετὰ σπουδῆς διαγράφαντας ἡμῖν ἑνὸς τόπου φύσιν οἰκτίσειεν ἄν τις τῆς μικροφυχίας· || κ. μτ. αἰτ. πράγμ. : Σοφ.Τρ.855 πάθος οἰκτίσαι· || κ. μέσ. : Αἰσχ.'Ικ.1031 ἐπίδοι.. στόλον οἰκτιζόμενα (μετ' οἴκτου), Θουκ.2,51 καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο διὰ τὸ προειδέναι τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· 2) μέσ. θρηνῶ, πενθῶ : Εὐρ.ΙΖ 486 οὐχ ὅστις 'Ἅδην ἐγγὺς ὄντ' οἰκτίζεται· || κ. ἀπολ. ἐκδηλῶ τὸν οἰκτόν μου, τὴν λύπην μου : Δεῖν.1,110 ὅταν Δημοσθένης ἐξαπατῆσαι βουλόμενος καὶ παρακρουόμενος ὑμᾶς οἰκτίζηται καὶ δακρύῃ· || μτ. συστ. αἰτ. θρηνολογῶ : Αἰσχ.Εὐμ.515 τεκοῦσα νεοπαθὴς οἶκτον οἰκτίσαιτο· πρβλ. Εὐρ.Τρω.155 διὰ γὰρ μελάθρων ἄιον οἴκτους οὓς οἰκτίζει· 3) ρηματ. π. οἴκτισμα, οἰκτισμός.
οἰκτικός-ή-όν (οἶκτος) μτγν. ὁ ἐκφράζων οἶκτον : Γαζ.Θ ἐν 'Αν.Βάχμ.2,290,1 οἰκτικὰ ῥήματα.
οἰκτιρμόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οἰκτίρμονα, εὐσπλαγχνον : 'Ανών.π.Δουκάγγ. ἐν λ. κελλαρίτης.
οἰκτιρμός (ὁ) (οἰκτίρω) κ. νεώτ. ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ συμπάθεια : Πίνδ.Π 1,85 κρέσσων οἰκτιρμοῦ φθόνος· || μτγν. κτ. πληθ. αἰσθήματα οἴκτου, συμπαθείας, ἐλέη : ΠΔ Ψαλμ.50,3 καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου, ΚΔ Ρωμ.12,1 διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, αὐτ.Κολ.3,12 σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, αὐτ.'Εβρ. 10,28 χωρὶς οἰκτιρμῶν ἀποθνήσκει.
οἰκτιρμοσύνη (ἡ) μσν. ὁ οἰκτιρμός, ἡ εὐσπλαγχνία : Τζέτζ.Χιλ.8,173.
οἰκτίρμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, ὁ ἐλεήμων, ὁ εὐσπλαγχνικός : Θεόκρ.17,75 χρηστῷ κοἰκτίρμονος ἀνδρός, ΑΠ 7, 359,1 ἰδὼν οἰκτίρμονι θυμῷ, ΠΔ 'Εξ.34,6, κύριος ὁ Θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, ΚΔ Λουκ.6,36 γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.
οἰκτίρω (οἶκτος) κ. νεώτ. κ. οἰκτείρω, αἰολ. οἰκτίρρω ('Ηρωδιαν.2,558), παρατ.ᾤκτ(ε)ιρον, μέλλ. οἰκτιρῶ (Αἰσχ.ἀπ.199,κῶδ.οἰκτερεῖ), ἀόρ. ᾤκτ(ε)ιρα κ. Ἰων. οἴκτ(ε)ιρα ('Ηρ.3,52), παθ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ. (Σοφ.'Ηλ.1412, Ξεν.Οἰκ.7,40)· Χοιροβ. ἐν ΑΒ 1404Β «οἰκτίρω, οἰκτείρω· καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ἔχουσι δὲ λόγον ἑκάτεροι. οἱ γὰρ διὰ τοῦ ι γράφοντες διὰ τὸ οἰκτιρμὸς γράφουσι, καὶ πάλιν οἱ Αἰολεῖς οἰκτίρρω λέγουσι καὶ οὐχὶ οἰκτέρρω. οἱ δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφουσιν αὐτό, ἐπειδὴ οἰκτερῶ ἐστιν ὁ μέλλων», μτ. αἰτ. προσ. αἰσθάνομαι οἶκτον πρός τινα, λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι, συμπαθῶ : 'Ιλ.Λ 814 τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός, αὐτ.Π 5 τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτ(ε)ιρε ποδάρκης δῖος 'Αχιλλεύς, 'Ηρ.7,38 ἐμὲ ἐς τόδε ἡλικίης ἥκοντα οἰκτ(ε)ίρας τῶν μοι παίδων ἕνα παράλυσον τῆς στρατιῆς τὸν πρεσβύτατον, Πλάτ.Εὐθ.288D ἐάν πως ἐκκαλέσωμαι καὶ ἐλεήσαντέ με καὶ οἰκτ(ε)ίραντε συντεταμένον· || μτ. αἰτ. κ. γενικ. λυποῦμαί τινα διά τι πρᾶγμα ἢ αἰτίαν : Αἰσχ.'Αγ.1321 οἰκτείρω σε θεσφάτου μόρου· || ὁμ. μτ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. προσδ. : Ξεν.Οἰκ.2,4 ἐμὲ δὲ οἰκτίρεις ἐπὶ τῇ πενίᾳ, αὐτ.2,7 ὧν ἕνεκα οἰκτίρω σὲ μή τι ἀνήκεστον κακὸν πάθῃς καὶ εἰς πολλὴν ἀπορίαν καταστῇς· || μτ. αἰτ. πράγμ. : Εὐρ.Μήδ.1233 ὥς σου συμφορᾶς οἰκτ(ε)ίρομεν, 'Αριστφ.Σφ.328 πάθος οἰκτείρας, Μηναῖ.11,4'Ωδ.1 οἴκτειρον, ὅσιε, τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὰς ὀδύνας· || κ. μτ. ἀπαρφ. ἢ μτ. ἐξηρτ. εἰδ. προτ. : Σοφ.Αἶ.652 οἰκτίρω δέ νιν χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν, Ξεν.'Αν.1,4,7 οἱ δ' ᾤκτ(ε)ιρον εἰ ἁλώσοιντο· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐλεεινολογῶ, περιφρονῶ : σὲ οἰκτίρω γι' αὐτὸ ποὺ ἔκαμες· 3) ρηματ.π. οἰκτιρμός, οἰκτιρμοσύνη, οἰκτίρμων.
οἰκτίρρω αἰολ. ἀντὶ οἰκτίρω βλ.λ.
οἴκτισμα-ατος (τὸ) (οἰκτίζω) κλαυθμός, θρῆνος, πένθος : Εὐρ.'Ηρακλ.158 ἦν δ' εἰς γόους τε καὶ τὰ τῶνδ' οἰκτίσματα βλέφας πεπανθῇς.
οἰκτισμός (ὁ) (οἰκτίζω) θρῆνος, ὀδυρμός· 'Αμμών.102 «οἶκτος μὲν ἐστιν οἰκτιζομένου ἔλεος, οἰκτισμὸς δὲ ὁ λόγος τοῦ οἰκτείροντος» : Αἰσχ.Εὐμ. 189 καὶ μύζουσιν οἰκτισμὸν πολὺν ὑπὸ ῥάχιν παγέντες, Ξεν.Συμπ.1,16 καὶ ἐξεκάγχασεν ἐπὶ τῷ οἰκτισμῷ αὐτοῦ, Λογγῖν.'Υψ.9,12 τὰς ὀλοφύρσεις καὶ τοὺς οἰκτισμούς, ὡς πάλαι που προεγνωσμένους τοῖς ἥρωσιν, Φάλ.'Επιστ.50 ὁ πολὺς οἰκτισμὸς ἐπὶ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἀπολουμένοις.
οἴκτιστος-η-ον ἀνώμ. ὑπερθ. τοῦ οἰκτρός, ὁ ἄξιος πλείστου οἴκτου, ὁ ἀξιοθρηνητότατος : 'Ιλ.Χ 76 τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν, 'Οδ.Λ 412 θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ, αὐτ.Μ 258 οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Καλλ.Αἴτ.1,1,4 'Ατθίσιν οἰκτίστη, σὸν φάος, 'Ηριγόνη, 'Απολλ.Ρ 2,782 οἰκτίστοις ἐλέγοισιν ὀδύρεται, Λουκ.Προμ.4 οἴκτιστον θέαμα πᾶσι Σκύθαις, αὐτ.'Ανάχ.11 αὐτὸ τοῦτο, .. καὶ τὸ οἰκτιστόν ἐ-

στιν, εἰμὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάσχουσιν· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ.: Ὀδ.Χ 472 ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν, Λυκόφρ.1077, ASS Μαΐου 5,341Α.

οἰκτίστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οἴκτιστον βλ.λ. : Φάλ.'Επιστ.96.

οἶκτος (ὁ) (οἰζω) κ. νεῶτ. αἴσθημα λύπης πρὸς τὴν κατάστασίν τινος, εὐσπλαχνία, συμπάθεια : Ὀδ.Β 81 οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα, Ἡρ. 5,92,3 τὸν φρασθέντα τοῦτο οἶκτός τις ἴσχει ἀποκτεῖναι, Σοφ.Αἶ.525 ἔχειν σ' ἂν οἶκτον ὡς κἀγὼ φρενὶ θέλοιμ' ἄν, αὐτ.Τρ.298 ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰσέβη, Εὐρ.'Εκ.851 δι' οἴκτου χεῖρά θ' ἱκεσίαν ἔχω, αὐτ.Μήδ.931· || κ. μτ. γενικ. ἀντικ. : Ἡρ.1,165 πόθος καὶ οἶκτος τῆς πόλιος, Εὐρ. 'Εκ.519 διπλᾶ με χρῄζεις δάκρυα κερδᾶναι, .. σῆς παιδὸς οἴκτῳ· 2) ἡ ἔκφρασις λύπης, θρῆνος, ὀδυρμός : Αἰσχ.'Επτ.51 οἶκτος οὔτις ἦν διὰ στόμα, αὐτ.Χο.411 τόνδε κλύουσαν οἶκτον, Σοφ. Τρ.864 κλύω τινὸς οἴκτου δι' οἴκων ἀρτίως ὁρμωμένου, Ἀνδοκ.1,48 ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρομένων τὰ παρόντα κακά· || κ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.'Ικ 386 παθόντος οἴκτοις (διὰ τῶν θρήνων καὶ ὀδυρμῶν τοῦ παθόντος), Εὐρ.Τρῳ.155 ἀΐον οἴκτους οὓς οἰκτίζει, Πλάτ.Πολ.387D τοὺς ὀδυρμοὺς ἐξαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκτους· 3) νεώτ. περιφρόνησις, ἀποτροπιασμός : τόσον οἱ λόγοι σου, ὅσον καὶ αἱ πράξεις των προκαλοῦσι τὸν οἶκτον· 4) παράγ. οἰκτρός, οἰκτ(ε)ίρω, οἰκτίζω, ἀνοικτίστως.

οἰκτοσύνη (ἡ) μτγν. ὁ οἶκτος : Ἡρωδιαν.'Επιμ.232.

οἰκτριζόμενος Ἡσ.«ἐλεούμενος».

οἰκτρόβιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ διάγων βίον οἰκτρόν, ἄθλιον : Παῦλ.'Αλ.4, Τζέτζ.'Ησιόδ.13.

οἰκτρογόη (ἡ) μτγν. ἡ θρηνῳδία : Ὠριγ.Κατὰ Κέλσ.3,149 οἰκτρογοῶν ἀποπαύουσι.

οἰκτρόγοος-ον ὁ ἐκφράζων οἰκτρὸν γόον : Πλάτ.Φαῖδρ.267C οἰκτρογόων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἑλκομένων λόγων.

οἰκτρογοοῦντας Ἡσ. «οἰκτιζομένους, ἐλεουμένους».

οἰκτροκέλευθος-ον μτγν. ὁ βαίνων οἰκτρὰν ὁδόν, ὁ κάμνων ἀθλίαν ὁδοιπορίαν : Μαν.4,222.

οἰκτρολογία (ἡ) (οἰκτρός,λόγος) μτγν. λόγος,ὁμιλία διεγείρουσα τὸν ἔλεον, ἡ ἐλεεινολογία : Πολυβ.2,124.

οἰκτρομέλαθρος-ον μτγν. ὁ ἔχων οἰκτρὰν κατοικίαν : Μαν.4,33.

οἰκτροπαθής-οῦς-ές 'Επιγρ. ὁ ὑποφέρων οἰκτρῶς : οἰκτροπαθῆ τέκεα.

οἰκτρός-ά-όν (οἶκτος) κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. οἰκτρότερος κ. ὑπερθ. οἰκτρότατος, ἀνώμ. οἴκτιστος βλ.λ., ὁ ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει διατελῶν, ὁ ἀξιοθρήνητος, ὁ ἐλεεινός : Ἰλ.Λ 242 κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον οἰκτρός, Αἰσχ.'Ικ.61 δοξάσει τις ἀκούειν ὄπα τᾶς Τηρείας μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου, Σοφ.ΟΤ 58 ὦ παῖδες οἰκτροί, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,116 στρουθίον λεληκὸς οἰκτρὸν καὶ μάτην πτερυγίζον συνείληφας· || κ. μτ. γενικ. : Πλούτ. Φλαμ.13 ἀεὶ μὲν οἰκτροὶ τῆς μεταβολῆς (ἄξιοι οἴκτου ἕνεκα τῆς μεταβολῆς)· || κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀξιοθρήνητος, ὁ ἐλεεινός : Πίνδ.Ο 7,77 τόθι λύτρον συμφορᾶς οἰκτρᾶς γλυκὺ Τλαπολέμῳ ἵσταται Τιρυνθίων ἀρχαγέτᾳ, Αἰσχ.Πρ.238 πάσχειν μὲν ἀλγειναῖσιν, οἰκτραῖσιν δ' ἰδεῖν, Σοφ.Φιλ. 1167 οἰκτρὰ γὰρ βόσκειν (ἡ κήρ), - ἡ κατάστασίς μου εἶναι οἰκτρά· κ. συγκρ. : Ἡρ.7,46 ἕτερα πεπόνθαμεν οἰκτρότερα· κ. ὑπερθ. : Πίνδ.Π 3,42 οἰκτροτάτῳ θανάτῳ· || κ. ἐν ἀπροσ. φρ. οἰκτρόν ἐστιν μτ. ἀπαρφ. : Αἰσχ.'Επτ.321 οἰκτρὸν γὰρ πόλιν ὧδ' ὠγυγίαν Ἀΐδα προϊάψαι· 2) ὁ ἄξιος περιφρονήσεως, ὁ ἐλεεινός, ὁ ἄθλιος : Αὐσ.'Επιστ. 40 οἰκτρὰ τέκνα, Εὐστ.1691,34 οἰκτρὰ τραγῳδία·

3) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ διεγείρων τὸν οἶκτον, ὁ κινῶν τὴν συμπάθειαν, ὁ συμπαθητικός· Ἡσ. «ἐλέου ἄξιος, ἐλεεινός» : Σοφ.'Ηλ.1066 κατά μοι βόασον οἰκτρὰν ὄπα τοῖς ἔνερθ' Ἀτρείδαις, αὐτ.Αἶ.629 οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος (ἐπὶ τῆς ἀηδόνος)· κ.ὑπερθ. : Ὀδ.Λ 421 οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Ὀδ.Δ 719 ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο οἴκτρ' ὀλοφυρομένη.

οἰκτρότης-ητος (ἡ) μτγν., σχόλ. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οἰκτροῦ, ἡ ἐλεεινότης, ἡ ἀθλιότης : Πολυβ.3,116, Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.672.

οἰκτρόφωνος-ον σχόλ. ὁ ἔχων φωνὴν οἰκτρὰν ἐλεεινήν : Σχόλ.'Ιλ.Ρ 5 κινυρὴ δὲ οἰκτρόφωνος.

οἰκτροχοῶ-έω κωμ. χέω οἰκτρὰν φωνήν, ἐκπέμπω θλιβερὸν ᾆσμα : Ἀριστφ Σφ.555 ἱκετεύουσίν θ' ὑποκύπτοντες, τὴν φωνὴν οἰκτροχοοῦντες

οἰκτρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἀ. οἰκτρά, συγκρ. οἰκτρότερα, ὑπερθ. οἰκτρότατα, κατὰ τρόπον οἰκτρόν, ἄθλιον, ἐλεεινά : Αἰσχ.Πέρσ.688 καὶ ψυχαγωγοῖς ὀρθιάζοντες γόοις οἰκτρῶς καλεῖσθέ με, Σοφ.'Ηλ.102 οὕτως αἰκῶς οἰκτρῶς τε θανόντος, Λυσ.32,10 οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι· || κ. συγκρ. : Παλλδ.ΑΠ 10,65,2 πολλάκι ναυηγῶν πταίομεν οἰκτρότερα· || κ. ὑπερθ. : Εὐρ.'Ηλ.1209 οἰκτρόταθ', .. ἐν κλυδωνίοις ἁλός, Δημ.1312.

οἰκυλα (τά) μτγν. εἶδος σιτηροῦ : 'Επ. ἐν Πάπ. οἰκυλά τε ζειαί τε.

Fοικόπολις-ως (ἡ) 'Επιγρ. παμφυλ. λ. ἀμφ. σημ.

Fοίκω ἐπίρρ. 'Επιγρ. ἐπὶ ἰδίοις ἐξόδοις.

οἰκῶ-έω (οἶκος) κ. νεώτ., ἐπ.οἰκείω (Ἡσίοδ.Θ 330), λοκρ. Fοικέω ('Επιγρ.1, παρατ. ᾤκουν κ. ἐπ. ᾤκεον ('Ιλ.Υ 218) κ. ἰων. οἴκεον (Ἡρ.1,57), μέλλ. οἰκήσω (Εὐρ.ΙΑ 1508) κ. μέσ. μέλλ. οἰκήσομαι (Μέν. ἐν Ρήτ. 363S), ἀόρ. ᾤκησα (Ἡρ.1,1) κ. μέσ. ᾠκησάμην (Ἀριστείδ.1,103J) κ. παθ. ᾠκήθην ('Ιλ.Β 668), παρακ. ᾤκηκα (Σοφ.'Ηλ.1101) κ. μέσ. ᾤκημαι κ. ἰων. οἴκημαι κ. ἰων. γ' πληθ. οἰκέαται (Ἡρ.1,172), μτ. αἰτ. ἔχω ὡς κατοικίαν μου, κατοικῶ : Ἰλ.Υ 218 ὑπωρείας ᾤκεον πολυπίδακος Ἴδης, Ἡρ.1,1 οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, Αἰσχ.'Ικ.961 πάρεστιν οἰκεῖν καὶ μονορρύθμους δόμους, αὐτ.Εὐμ.194, Πάπ. οἱ τὴν κώμην οἰκοῦντες· κ. μτφ. : Εὐρ.ΙΑ 1507 ἕτερον αἰῶνα καὶ μοῖραν οἰκήσομεν· || κ. παθ. κατοικοῦμαι : Ἰλ.Δ 18 οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο (σχόλ. «ὄντως οἰκοῖτο»), Ἡρ.1,170 τὰς ἄλλας πόλιας οἰκεομένας .. νομίζεσθαι, αὐτ.2,32 ἰέναι τὰ πρῶτα μὲν διὰ τῆς οἰκεομένης (διὰ μέσου τῆς κατῳκημένης χώρας), Σόφ.Φιλ.221 ἐς γῆν .. οἰκουμένην· || κ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀνθρώπων μοναδικῶν ἢ οἰκογενειῶν ὡς καὶ ἐπὶ ὁλοκλήρων ἐθνῶν, π. Ὁμ. κ. Ἡρ. μτ. τῆς προθ. ἐν, π. τοῖς μεθ' Ὅμ. μτ. δοτ. ἢ ἐμπροθ. μτ. τῆς παρά, ὑπό, εἰς, κατά κ.ἄ., ἔχω τὴν κατοικίαν μου, τὸ σπίτι μου, κατοικῶ : Ἰλ.Ξ 116 ᾤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι, Ὀδ.Ι 200 ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι, Ἡρ.1,56 οἴκεε ἐν Πίνδῳ, Πίνδ.Ν 10,58 οἰκεῖν τ' οὐρανῷ, αὐτ.Π 3,34 παρὰ Βοιβιάδος κρημνοῖσιν ᾤκει παρθένος, Εὐρ. Ἴων 314 ναοῖσι δ' οἰκεῖς τοισίδ' ἢ κατὰ στέγας, αὐτ.ΙΤ 1098 παρὰ Κύνθιον ὄχθον οἰκεῖ, αὐτ.ἀπ.454 εἰ μὲν γὰρ οἰκεῖ νερτέρας ὑπὸ χθονὸς ἐν τοῖσιν οὐκέτ' οὖσιν, Καλλ.'Αρτ.20 οὔρεσιν οἰκήσω, Πάπ. οἰκῶν ἐν Ἡρακλέους πόλει· πρβλ. Ἀριστφ.'Ορν. 968 ὅταν οἰκήσωσι λύκοι πολιαί τε κορῶναι ἐν ταὐτῷ τὸ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος· || κ. μτφ. : Σοφ.ΟΤ 1390 τὸ γὰρ τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ (εἶναι εὐχάριστον εἰς τὸν νοῦν νὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ φροντίδων), Μηναϊ. 'Ωδ.3 οἰκήσαν ψυχαῖς ὑμῶν σοφοί· || μτ. τῆς μετὰ κ. γενικ. ἐπὶ συμβιώσεως μετὰ γυναικός, συγκατοικῶ : Σοφ.ΟΤ 414 οὐδ' ὅτων οἰκεῖς μέτα· || πάπ. κ. νεώτ. διαμένω ἔν τινι οἰκίᾳ, ἐνοικῶ, κατοικῶ : Πάπ. τοῦ δεῖνα οἰκοῦντος ἐν οἰκίᾳ

αὐτ. οἰκία ἐν ᾗ οἰκοῦμεν· 2) μτγν. αἰτ. τοῦ τόπου, ἐγκαθίσταμαι ἔν τινι τόπῳ : Εὐρ.ἀπ.360,11 (πιθ.), Θουκ.1,8 οὗτοι γὰρ δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν· ‖ ἐν τῷ παθ. παρακ. κ. ὑπερσυντ. γίνομαι κάτοικος τόπου τινός, ἐγκαθίσταμαί που : Ἡρ.1,27 τοῖσι τὰς νήσους οἰκημένοισι Ἴωσι· πρβλ.αὐτ.1,142 τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται· 3) παθ. κατοικίζομαι, ἀποκαθίσταμαι, ἐγκαθίσταμαι : Ἰλ.Β 668 τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν (σχόλ. «τριχῶς δὲ οἰκισθέντες, ταῖς πατρῴαις ἐχρήσαντο φυλαῖς»)· ‖ π.Ἡρ. ὁ παθ. παρακ. ἔχει σημ. ἐνεστ.: Ἡρ.1,27 ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, αὐτ.1,28 οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένοι· 4) ἀμτβ. ὡς παθ. ἐπὶ πόλεων, κεῖμαι, εὑρίσκομαι : Ἡρ.2,166 οὗτος ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, ἀντίον Βουβάστιος πόλιος, Ξεν.Ἑλλ.7,1,3 πλεῖσται γὰρ πόλεις τῶν δεομένων τῆς θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, αὐτ.7,5,5· πρβλ.Ἰσοκρ.10,35 τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκοῦσαν (ἀποτελουμένην ἐκ χωριστῶν κωμῶν)· κ. παθ. : Ἡρ.1,193 παρ' ὃν Νίνος πόλις οἴκητο (ποταμόν), Ξεν.Ἀν.1,4,1 τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκουμένην, Πολύβ.4,56,4 Σινώπη . . οἰκεῖται δὲ ἐπί τινος χερρονήσου προτεινούσης εἰς τὸ πέλαγος· ‖ κ. μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. : Θουκ.8,67 καθ' ὅτι ἄριστα ἡ πόλις οἰκήσεται, Δημ.1341 οὐδ' ὡς διὰ τοῦτο χεῖρον ἡ πόλις οἰκήσεται· 5) ἐπὶ οἴκου ἢ πόλεως, διοικῶ, διευθύνω, κυβερνῶ : Σοφ.ΟΚ 1535 αἱ δὲ μυρίαι πόλεις, κἂν εὖ τις οἰκῇ, ῥᾳδίως καθύβρισαν, Εὐρ.Ἡλ.386, Θουκ. 3,37 οἵ τε φαυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλέον ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις, Ἰσοκρ.2,19 οἴκει τὴν πόλιν ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον· ‖ κ. μτφ. : Εὐρ. ἀπ.145 μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν (μὴ διεύθυνε)· κ. παθ. : Εὐρ.Ἱππ.486 εὖ οἰκουμένας πόλεις, Πλάτ.Πολ.371C ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι . . ἄλλο ἔργον πράττειν, αὐτ.Νόμ.936B, Δημ.503 πατρίδος τετυχὼς ἢ νόμοις . . μάλιστα οἰκεῖσθαι δοκεῖ· ‖ κ. ἀμτβ. κυβερνῶμαι, διευθύνομαι : Θουκ.2,37 καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται (κυβερνᾶσθαι κατὰ τὸ συμφέρον τῶν ὀλίγων ἢ τῶν πολλῶν), Ξεν.Ἀπομν.1,2,64 ᾗ πόλεις τε καὶ οἶκοι εὖ οἰκοῦσι, Πλάτ.Πολ.599D τίς τῶν πολλῶν διὰ σὲ βέλτιον ᾤκησεν· 6) ρηματ. π. οἴκημα, οἰκητής, οἰκήτωρ, οἰκητήρ, οἰκητήριος, οἰκητήριον, οἰκητός, οἰκήσιμος.

οἰκῶναξ-ακτος (ὁ) (ἄναξ) ὁ ἄναξ, ὁ κύριος τοῦ οἴκου, ὁ οἰκοδεσπότης· Ἡσ. ἐν λ. ἑστιοῦχος.

οἰκώς-υῖα-ός Ἰων. ἀντὶ ἐοικὼς βλ.λ.

οἰκωφελής-οῦς-ές (οἶκος, ὠφελῶ) μτγν. ὁ χρήσιμος τῷ οἴκῳ, ὁ διὰ τὸν οἶκον ὠφέλιμος, ὁ οἰκονομικός : Θεόκρ.28,2 νόος οἰκωφελής .. ἐπάβολος (διόρθ. οἰκωφελίας).

οἰκωφελία (ἡ) (οἰκωφελής), ἐπ. -ίη ὠφέλεια διὰ τὸν οἶκον, οἰκονομία, νοικοκυροσύνη· Εὐστ. «κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ οἰκουρία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου διὰ γεωργίας τυχὸν ἢ τοιούτου τινός, οὐ μὴν δι' ἀποδημίας τῆς κατ' ἐμπορίαν, ἢ κατὰ πόλεμον» : Ὀδ.Ξ 223 τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν οὐδ' οἰκωφελίη, Θεόκρ.28,2 δῶρον.. γύναιξιν, νόος οἰκωφελίας αἶσιν ἐπάβολος· ‖ ἡ ἐπιμέλεια, ἡ φειδώ, ἐξ ἧς ὁ οἶκος ὠφελεῖται, ἀντίθ. οἰκοφθορία : Ναυμάχ.π.Στοβ.4,23,7.

οἰκωφελῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον οἰκωφελῆ βλ.λ., οἰκονομικῶς : Δίων Κ 56,7 οἰκωφελῶς βιῶντε.

οἰλάωμα Ἡσ. «τὸ προστιθέμενον τῇ πλάστιγγι τοῦ ζυγοῦ, ἐὰν μὴ ἰσορρεπῇ».

οἶμα-ατος (τὸ) (οἰμάω) ἔφοδος, ὁρμή, λύσσα, ἐφόρμησις βιαία, οἴμημα, ὅρμημα : Ἰλ.Π 752 οἶμα λέοντος ἔχων, αὐτ.Φ 252 αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος (σχόλ. «ὁρμήματα» (ἔχων τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀετοῦ)· ‖ ἐπὶ ὄφεως : Κόϊντ.6,201.

οἶμαι συνηρ. τ. ἀντὶ οἴομαι βλ.λ.

οἰμάω (οἴμη) ποι. ἐν χρ. μ. κτ. μέλλ. κ. ἀόρ., μέλλ. οἰμήσω (Χρησμ.π.Ἡρ.1,62), ἀόρ. οἴμησα (Ἰλ.Χ 308), ἐπὶ ἁρπακτικῶν ὀρνέων, ὁρμῶ ἐπί τινος, ἐφορμῶ : Ἰλ.Χ 140 κίρκος . . ῥηιδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν, Ὀδ.Ω 538 οἴμησεν δὲ ἀλεὶς ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις (σχόλ. «ἀθρουν συστρέψας ἑαυτόν, ὥρμησεν»)· 2) ἀπολ. ὁρμῶ, τρέχω : Χρησμ. π. Ἡρ.1,62 θύννοι δ' οἰμήσουσι σεληναίης διὰ νυκτός· 3) ρηματ. π. οἴμημα.

οἴμη (ἡ) (οἶω) ποι. ᾆσμα, τραγούδι· Ἡσ. «ἡ ᾠδή, παρὰ τὸ ἐν ταῖς οἴμοις φάλλεσθαι, τουτέστι ταῖς ὁδοῖς· ὅθεν καὶ προοίμιον ἐπὶ τῶν ποιημάτων» : Ὀδ.Θ 74 οἴμης τῆς . . κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε, αὐτ.Θ 481 οἴμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, αὐτ.Χ 347 θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας παντοίας ἐνέφυσεν, Ἀνακρεόντ.32,14 οἴμην δῶκε Φοῖβος τέττιγι, Λυκόφρ.11 αἰνιγμάτων οἴμας, Καλλ.Δῆλ.9 Δήλῳ νῦν οἴμης ἀποδάσσομαι, Ἀπολλ.Ρ 4,150 οἴμῃ θελγόμενος· 2) Ἡσ. «οἴμη, λόγος, ἱστορία».

οἰμηδοκῶ-έω μσν. ἐνεδρεύω : Θεόγνωστ.Καν. 22· πρβλ. ὁδοιδοκῶ.

οἴμηλα Ἡσ. «οἰμίηλα, ἀκρόδρυα».

οἴμημα-ατος (τὸ) (οἰμάω) Ἡσ. «ὅρμημα».

οἰμητεύει μσν. κ. λεξ. διοδεύω· Ἡσ. «διαπορεύεται» : Θεόγνωστ.Καν.22.

οἴμοι (οἴ) κ. νεώτ. π. Ὁμ. ὤμοι, π. τραγ. κ. κωμ. εὕρηται κ. κτ. ἔκθλιψιν πρὸ τοῦ ὡς (Σοφ.ΑΙ.354, Κρατῖν.183) ἐπιφών. ἄλγους, τρόμου, οἴκτου, θλίψεως, πόνου, καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου συμφορᾶς, ἐκφερόμενον ἀπολ. ἢ κτ. ὀνομαστ., ἀλίμονον, ὀϊμέ : Σοφ.Τρ.971 οἴμοι ἐγὼ σοῦ μέλεος, αὐτ. Ἀντ.86 οἴμοι, καταύδα, Ἀριστφ.Ἀχ.590 οἴμ' ὡς τεθνήξεις, αὐτ.Εἰρ.257 οἴμ' οἴμοι τάλας, αὐτ.Νεφ. 773 οἴμ' ὡς ἥδομαι, Μηναῖ.11,12 Σταυροθ. οἴμοι! τέκνον ἐμόν· ‖ κ. μτ. γενικ. τοῦ πράγμ. οὗ ἕνεκα στενάζει τις : Θέογν.891 ὡς οἴμοι ἀναλκείης, Σοφ.Ἠλ.1179 οἴμοι ταλαίνης ἄρα τῆσδε συμφορᾶς, Εὐρ.Ἱππ.1454 οἴμοι φρενὸς σῆς, Λουκ.Κατάπλ. 20 οἴμοι τῶν κτημάτων· 2) παράγ. οἰμώζω.

οἶμος (ὁ) (φέρω) ἀττ. κ. μτγν. ἐπ. ἡ οἶμος κ. ὁ οἶμος (Σοφ.Ἰχν.168, Παρθ.ἀπ.31) ὁδός, δρόμος, ἀτραπός· Ἡσ.«ὁδός, τρίβος» : Ἡσίοδ.Ἔργ.290 μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτὴν καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, Πίνδ.Π 4,248 καί τινα οἶμον ἴσαμι βραχύν, Αἰσχ.Πρ.394 λευρὸν οἶμον αἰθέρος, αὐτ. ἀπ.239 ἁπλῆν οἶμον . . εἰς Ἅιδου φέρειν, Εὐρ. Ἄλκ.835 ὀρθὴν παρ' οἶμον, ἣ 'πὶ Λάρισαν φέρει, Πλάτ.Πολ.420B τὸν αὐτὸν οἶμον . . πορευόμενοι, Μέν.681 ἄλλην οἶμον ἐκπορεύεται, Ἑλλ. Ἐπιγραμμ.227 λυγρὴν θ' οἶμον ἔβην· 2) π. Ὁμ. κτ. πληθ. σειραί, ζῶναι, λωρίδες· Εὐστ. «ζῶναι, ὁδοί, ῥάβδοι ὀρθαί» : Ἰλ.Λ 24 δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο, δώδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο· 3) μέρος, λωρὶς γῆς, χώρας : Αἰσχ.Πρ.2 Σκύθην ἐς οἶμον· 4) μτφ. ἐπὶ ᾄσματος, ὁ τρόπος, τὸ μέλος, ὁ ἦχος : Ὕμν.Ἑρμ.451, Πίνδ.Ο 9,47 ἔγειρ' ἐπέων σφιν οἶμον λιγύν, Καλλ. Δία 78 Φοίβου δὲ λύρης εὖ εἰδότας οἴμους.

οἰμωγή (ἡ) (οἰμώζω) κ. μσν. θρηνώδης κραυγή, ὀδυρμός, ὀλοφυρμός, στεναγμός : Ἰλ.Δ 450 ἔνθ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αὐτ.Χ 409 κωκυτῷ καὶ οἰμωγῇ, αὐτ.Ω 696 οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε, Ἡρ.3,66 οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέοντο, Αἰσχ.Πέρσ.426, Σοφ.ΑΙ. 317 ἐξῴμωξεν οἰμωγὰς λυγράς, Εὐρ.Ἡρακλ.833 στεναγμὸν οἰμωγήν θ' ὁμοῦ, Ἀριστφ.Εἰρ.1276·

Θουκ.7,7) **ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες,** Ξεν.Ἑλλ.2,2,3 **ἡ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν,** Μηναῖ. (Ι,6 Συνξ. **πάντων τοῖς ἱεροῖς μετ' οἰμωγῶν καὶ ἄλλης ἱκεσίας προσπεφευγότων.**

οἴμωγμα-ατος (τὸ) (οἰμώζω) κραυγὴ θρηνητική, θρῆνος : Αἰσχ.Ἑπτ.1023 **μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβην οἰμώγμασιν,** Εὐρ.Βάκχ.1112 **πίπτει πρὸς οὖδας μυρίοις οἰμώγμασι Πενθεύς.**

οἰμωγμός (ὁ) (οἰμώζω) ἡ οἰμωγή, ὁ θρῆνος, ὁ ὀλολυγμός : Σοφ.ἀπ.941,5 **ἔστι δ' ἵμερος ἄκρατος, ἔστ' οἰμωγμός.**

οἰμώζω (οἴμοι) κ. νεώτ., παρατ. **ᾤμωζον** (Ἀριστφ. Λυσ.516), μέλλ. μέσ. ὡς ἐνεργ. **οἰμώξομαι** (Εὐπ.305, Ξεν.Ἑλλ.2,3,56) κ. μτγν. **οἰμώξω** (Πλούτ.Ἠθ.182D, Ἀγαθ.ΑΠ 5,301,2), ἀόρ. **ᾤμωξα** (Ἰλ.Μ 162) κ. παθ. ἐν μτχ. **οἰμωχθείς** (Θέογν.1204), μτχ. παθ. παρακ. **ᾠμωγμένος** (Εὐρ.Βάκχ.1285), φωνάζω οἴμοι, κλαίω μεγαλοφώνως, θρηνῶ, ὀδύρομαι : Ἰλ.Η 125 **ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,** αὐτ.Μ 162 **ᾤμωξέν τε καὶ ὦ πεπλήγετο μηρώ,** αὐτ.Χ 408, Ἡρ 7,159 **ἦ κε μέγ' οἰμώξειε ὁ Πελοπίδης Ἀγαμέμνων,** Σοφ.Ἀντ.1226 **στυγνὸν οἰμώξας ἔσω χωρεῖ πρὸς αὐτόν·** ‖ ἐπὶ τετραυματισμένου : Ἰλ. Ε 68 **γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας,** Ὀδ.Σ 398 **οἰμώξας πέσεν·** ‖ μτ. συστ. αἰτ. : Θεόπομπ.Κωμ.64 **Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη·** **2)** μτβ. μτ. αἰτ. μέμφομαι, ὀλοφύρομαι, οἰκτίρω, λυποῦμαί τινα : Αἰσχ.Χο.8 **οὐ γὰρ παρὼν ᾤμωξα σόν .·. μόρον,** Σοφ.Ἠλ.788, Εὐρ.Ἱππ.1405 **ᾤμωξα τοίνυν καὶ πατρὸς δυσπραξίας,** αὐτ.248· κ. παθ. : Θέογν. 1204 **οὐδ' ἐπὶ τύμβῳ οἰμωχθεὶς ὑπὸ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ,** Εὐρ.Βάκχ.1286 (δ.γρ.)· **3)** συνήθ. κατάρας τυπικὴ ἔκφρασις, ἔρρ' ἐς κόρακας, κρημνίσου, σκάσε : Ἀριστφ.Ἀχ.1035 **ἀλλ' ἀπιὼν οἴμωζέ που,** αὐτ.Βάτρ.257 **οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει,** αὐτ.Ὄρν.1503 **οἴμωζε μεγάλα,** Ξεν.Ἑλλ. 2,3,56 **ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ' .. οἰμώξομαι,** Δημ. 938 **πενιχροῦ . . σοφιστοῦ καὶ οἰμωξομένου·** **4)** ρηματ.π. οἴμωγμα, οἰμωγμός, οἰμωγή, οἰμωκτία, οἰμωκτός, οἰμωξία, οἴμωξις, οἰμωκτικός.

οἰμωκτί ἐπίρρ. λεξ. μετὰ κλαυθμῶν· Ζωνάρ. 1438 «μετὰ θρήνου».

οἰμωκτία (ἡ) δ.γρ. ἀντὶ οἰμωξία βλ.λ.· π. Φώτ.

οἰμωκτικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἔχων τάσιν πρὸς τὴν οἰμωγήν, τὸν θρῆνον, **ὁ** θρηνώδης, ὁ ἐλεεινός : Σχόλ.Σοφ.Φιλ.203.

οἰμωκτός-ή-όν (οἰμώζω) ὁ ἄξιος οἴκτου, ὁ ἀξιοθρήνητος : Ἀριστφ.Ἀχ.1195 (διόρθ. αἰακτόν).

οἰμωξία (ἡ) (οἰμώζω) ἡ οἰμωγή· Ἡσ. «οἰμωξία· τὸ οἰμῶξαι», Φώτ. (δ.γρ. οἰμωκτία).

οἴμωξις-εως (ἡ) (οἰμώζω) μτγν. ἡ οἰμωγή, θρῆνος, κλαύσιμον : Ἀγαθ.3,5,302.

οἰμώσσω μτγν., ἀττ. **οἰμώττω** οἰμώζω, θρηνῶ : Σύμμ.ΠΔ Μαλ.2,13, Λιβάν.Λόγ.1,39 **οἰμώττουσι δὴ τοῖς ὧδε πεπραγμένοις.**

-οιν Ἐπιγρ. κατάληξις εὐκτ. γ' πληθ. ἀντὶ -οιεν.

οἶνα Ἡσ. «τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα».

οἰναγγεῖον (τὸ) πάπ. λάγυνος οἴνου.

οἰναγορά (ἡ) νεώτ. ἡ ἀγορὰ οἴνων, τὸ οἰνεμπόριον· **2)** τόπος, ἐν ᾧ δύναταί τις ν' ἀγοράσῃ οἴνους, οἰνοφόρος τόπος.

οἰνάγρα (ἡ) μτγν. εἶδος βοτάνης, ὁ οἰνοθήρας : Διοσκ.4,118 (δ.γρ. ὀνάγρα).

οἰνᾰγωγός-όν (οἶνος, ἄγω) **ὁ** φέρων, ὁ κομίζων οἶνον, ὁ οἰνοφόρος : Κρατῖν.370 **οἰναγωγὸν πλοῖον,** Φερεκρ.143,4 **βαθείας κύλικας, ὥσπερ ὁλκάδας οἰναγωγούς,** Πολυδ.

οἰνᾰδοθήρας (ὁ) (οἰνάς) μτγν. ὁ θηρευτὴς οἰνάδων, ὁ κυνηγὸς ἀγρίων περιστερῶν : Αἰλ.ΖΙ 4,38 **καλοῦνται δέ, ὡς ἀκούω, καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ τινὲς οἰναδοθῆραι.**

οἰνάζω Ἡσ. «μονάζω».

Ϝοίνακες Ἡσ. «γοίνακες· βλαστοί».

οἰνάλμη (ἡ) μτγν. οἶνος ἀναμεμειγμένος μεθ' ἅλμης : Σωρ.1,81.

οἰνανθαιθήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. χημ. τεχνητὸν οἰνέλαιον ἐξ ἐκπιεσθείσης οἰνοζύμης.

οἰνανθάριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ οἰνάνθη βλ.λ. : Ἀλέξ.Τραλλ.7,3, Παῦλ.Αἰγ.7,21,Φώτ. 177,21 **σκευασίας οἰνανθαρίων.**

οἰνάνθη (ἡ) (οἴνη) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **οἰνάνθα** Ἀμμών. «ἡ πρώτη τῶν βοτρύων ἐξάνθησις», Σουΐδ. «ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου» : Ἀριστφ.Βάτρ. 1320 **οἰνάνθας, γάνος ἀμπέλου, βότρυος ἕλικα παυσίπονον,** Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,14,8· **2)** τὸ ἄνθος τῆς σταφυλῆς : Θεόφρ.ΦΙ 5,9,6, Διοσκ.1,46, Γεωπ. 5,51, αὐτ.5,4· **3)** τὸ ἄνθος τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, δι' οὗ παρεσκευάζετο εὐῶδές τι ἔλαιον, ὀνομαζόμενον οἰνάνθινον : Διοσκ.151 **οἰνάνθην τὴν ἐκ σταφυλῆς·** ‖ ὁ ἐκ σταφυλῆς ἀγρίας ἀμπέλου παραγόμενος οἶνος : Διοσκ.5,5· **4)** μτφ. κτ. πληθ. αἱ πρῶται λεπτόταται τρίχες εἰς τὸ γένειον νεανίου, καθ' ὁμοιότητα τῶν πρώτων λεπτῶν καὶ τριχοειδῶν ἐκφύσεων τῆς ἀμπέλου : Πίνδ.Ν 5,6 **οὔπω γένυσι φαίνων τέρειναν ματέρ' οἰνάνθας ὀπώραν** (σχόλ. «θέλει οὖν λέγειν ὅτι οὔπω καιρὸν τοῦ γενειάσκειν ἔχων, οἰνάνθην γὰρ κατὰ μεταφορὰν τὸν ἴουλον εἴρηκε, τουτέστι τὴν πρώτην τῶν γενειάδων ἀνάφυσιν . . ὁ δὲ νοῦς οὔπω ἐν τῇ γενειάδι δεικνὺς τὴν ἁπαλὴν ὥραν καὶ ὀπώραν, τουτέστιν οὔπω γενειάσκων»· **5)** ποι. ἡ ἄμπελος : Σοφ. 255,4 **χλωρὸν οἰνάνθης δέμας,** Εὐρ.Φοίν.231 **οἰνάνθας ἱεῖσα βότρυν,** Ἀριστφ.Ὄρν.588 **τὰς οἰνάνθας αἱ πάρνοπες οὐ κατέδονται,** Καλλ.ἀπ.115 **Λεσβίης νέκταρ οἰνάνθης·** **6)** φυτόν τι ὅμοιον τῇ ἀμπέλῳ : Κρατῖν.98, Ἀριστλ.ΖΙ 549b,33 **ὅμοιον βοστρυχίοις οἰνάνθης καὶ λεύκης καρπῷ,** Θεόφρ. ΦΙ 6,8,1,Διοσκ.3,120· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν,** σγαράντζι· **7)** πτηνόν τι ἀποδημητικόν, ἡ οἰνάς, ἀσπρόκωλος : Ἀριστλ.ΖΙ 633a,15· **8)** εἶδός τι κολλυρίου : Ἀσκληπιάδ.Πρ.π.Γαλ.13,540.

οἰνανθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. **ἡ** ἐπτίνη βλ.λ.

οἰνάνθῐνος-η-ον (οἰνάνθη) ὁ παρασκευαζόμενος ἐκ τῶν ἀνθέων τῆς ἀγρίας ἀμπέλου, ὁ ἐξ οἰνάνθης, οἷον ἔλαιον εὐῶδες, οἶνος : Θεόφρ.Ὀσμ. 27 **οἰνάνθινον μύρον,** Διοσκ.1,56 **οἰνάνθινον ἔλαιον,** αὐτ.5,24 **οἰνάνθινος οἶνος,** Ἀθήν.15,689Α **οἰνάνθινον δ' ἐν Ἀδραμυττίῳ πάλαι μὲν μέτριον.**

οἰνανθίς-ίδος (ἡ) ἄνευ ὑποκορ. σημ. ἡ οἰνάνθη βλ.λ.) : Ἴβυκ.1,4 **αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑπ' ἔρνεσιν οἰναρέοις θαλέθοισιν.**

οἰνανθόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ἔλαιον ἐντόνου χαρακτηριστικῆς ὀσμῆς.

οἰναποθήκη (ἡ) νεώτ. διαμέρισμα κτιρίου **ἢ** κ. ὅλον κτίριον ἐν χρ. πρὸς ἀποθήκευσιν οἴνου.

οἴναρα Ἡσ. «τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα».

οἰναρέα (ἡ) δ.γρ. τὸ οἰνάρεον : Θεόκρ.7,134.

οἰνάρεον (τὸ) μτγν. ποι. τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου : Θεόκρ.7,134 **ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι** (δ.γρ. οἰναρέαισι).

οἰνάρεος-α-ον ὁ ἐκ φύλλων ἀμπέλου κατασκευασθείς : Ἴβυκ.1,6 **ὑπ' ἔρνεσιν οἰναρέοις θαλέθοισιν,** Ἱππ.Γυν.2,195 **ἐπὶ σποδίην οἰναρέην.**

οἰνᾰρίζω (οἴναρον) κόπτω τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου ὅταν ὡριμάζωσιν αἱ σταφυλαί· Φαvl. «οἰναρίζειν τὸ περιαιρεῖν τῶν οἰναρέων καὶ τρυγᾶν. δεῖ γὰρ οἰναρίζειν τὰς ἀμπέλους, ἐπειδὰν πεπαίνωσιν οἱ βότρυες» : Ἀριστφ.Εἰρ.1147 **οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πάντως οἰναρίζειν τήμερον οὐδὲ τυτλάζειν.**

οἰνάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ οἶνος, ἀδύνατος, ἀχρεῖος, ἄθλιος οἶνος : Δημ.933 **τό τ' οἰνάριον τὸ Κῷον ὀγδοήκοντα στάμνοι ἐξεστηκότος οἴνου,**

Δίφιλ.60,8 **ἐμβαλεῖς οἰνάριον εἰς λάγυνον,** Βαλσ. Καν.18 **τὸν κανόνα διὰ τοὺς ἱερωμένους ἐμπορευομένους οἰνάρια·** ‖ κ. ἄνευ εὐτελιστικῆς σημ. κρασάκι : Πολίοχ.2,7 **θλαστή τ' ἐλαία, καὶ πιεῖν οἰνάριον,** Πάπ.· **2)** ὀλίγος οἶνος : Ἐπίκτ.Ἐγχ.12, Λουκίλλ.ΑΠ 11,187,6 **ἐς βραχὺ σιταρίου κέρμα καὶ οἰναρίου,** Σωρ.1,64, Θεόφρ.Χαρ.17,2 **ἐφθόνησέ μοι τοῦ ζωμοῦ καὶ τοῦ οἰναρίου,** Πάπ. **ὁ τόπος τῶν οἰναρίων·** **3)** ἡ ἄμπελος : Γαλ.19,125.

οἰνᾰρίς -ίδος (ἡ) τὸ κλῆμα· Ἐρωτ. «οἰναρίδας· τὰ κλήματα τῶν ἀμπέλων» : Ἱππ.Γυν.2,206· **2)** Ἡσ. «κληματίς».

οἶνᾰρον (τό) τὸ φύλλον τῆς ἀμπέλου, τὸ ἀμπελόφυλλο, κληματόφυλλο : Ξεν.Οἰκ.19,18 **ἄμπελος περιτανύουσα τὰ οἴναρα,** Θεόφρ.Φ 9,13,5 **ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὥσπερ οἴναρον, μικρὸν δὲ καὶ τὴν χροιὰν ὅμοιον,** αὐτ.9,11 **ἄμπελος διατηρεῖ τὸν καρπὸν ἄνευ οἰνάρων,** Βάβρ.34,2 (δ.γρ. οἰνάσιν)· **2)** τὸ κλῆμα, ἡ ἄμπελος : Ἀλκίφρ.3,22 **ὁλοκλήρους ἀπέτεμον τῶν οἰνάρων τοὺς βότρυς.**

οἴναρος (ὁ) δ.γρ. πιθ. κόμαρος : Θεόφρ.Φ 1,9,3.

οἰνάς-άδος (ἡ) κ. μσν. ἡ οἴνη, ἡ ἄμπελος : Ἴων Ἐλεγ.1,4 **ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον πτόρθον ἀνασχομένη θαλερῷ ἐπτύξατο πήχει αἰθέρος,** Σιμμ.ΑΠ 7,193,2 **πτώσσουσαν βρομίης οἰνάδος ἐν πετάλοις·** **2)** Ἡσ. «οἰνάδες· ἀμπελώδεις τόποι»· **3)** ὁ οἶνος, τὸ κρασί : Νίκ. Ἀλεξ.354 **ἢ ἀπὸ βάκχης ἢ ἀπὸ μυρτίνης ὁτὲ μυρτίδας οἰνάδι βάλλων·** **3)** κτ. πληθ. αἱ Μαινάδες : Ὀππ.Κυν.4,233 **γυναῖκες οἰνάδες·** **4)** ἐπίγρ. ὡς ἐπίθ. ὁ πλήρης οἴνου, ὁ οἰνώδης : Μακεδ.ΑΠ 9,645,7 **πρώταις δ' ἡμετέρῃσιν ἐν ὀργάσιν οἰνὰς ὀπώρη οὔθατος ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος,** ΑΠλ.15,1 **ὁ πρὶν ἀεὶ Βρομίου μεμεθυσμένος οἰνάδι πηγῇ . . Σάτυρος·** **5)** εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς ἐχούσης πτίλωμα ἐρυθρωπόν· Ἡσ. «εἶδος περιστερᾶς ἀγρίας», Εὐστ.1712 «οἰνάς, μείζων περιστερᾶς, οἰνωπὸς τὸ χρῶμα» : Ἀριστλ.ΖΙ 544b,6 **δεύτερον δὲ ἡ οἰνάς· αὕτη δὲ μικρῷ μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς,** αὐτ.593b,19 **περιστερὰ δὲ καὶ φάττα καὶ τρυγὼν καὶ οἰνὰς διτοκοῦσι,** Λυκόφρ. 358 **γαμφαῖσιν ἅρπης οἰνὰς ἑλκυσθήσομαι,** Αἰλ. ΖΙ 4,58· πρβλ. οἰνιάς.

οἰναχθής-οῦς-ές Ἡσ. «μέθυσος, μεθύων».

Fοινέες Ἡσ. «γοινέες· κόρακες».

οἰνέλαιον (τό) μτγν. κ. μσν. οἶνος μετ' ἐλαίου ἀνάμεικτος : Διοσκ.4,150,7, Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.44, 11,11, Γαλ.13,404, Ἰππιατρ.22.

οἰνεμπόριον (τό) νεώτ. τὸ ἐμπόριον οἴνων, ἡ οἰναγορά· ‖ ἡ εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τῶν οἴνων ἀφορῶσα ἐμπορικὴ κίνησις : **τὸ οἰνεμπόριον διέρχεται κρίσιν.**

οἰνέμπορος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔμπορος οἴνων, ὁ ἀγοράζων μεγάλας ποσότητας οἴνου καὶ πωλῶν ἐπίσης κατὰ μεγάλας ποσότητας, χονδρικῶς : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.3,8.

οἰνεραστής (ὁ) μτγν. ὁ ἐραστὴς τοῦ οἴνου, ποὺ ἀγαπάει τὸ κρασί : Αἰλ.ΠΙ 2,41.

οἰνεύομαι ἀποθ. Ἐρωτιαν. «πίνειν».

οἰνεών-ῶνος (ὁ) ἰων. ἀντὶ οἰνὼν βλ.λ. : Γεωπ.7,7,6.

οἴνη (ἡ) (1) ποι., δωρ. **οἴνα** ἡ ἄμπελος· Ἀθήν.2, 35Β «οἱ γὰρ παλαιοὶ Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους», Ἡσίοδ.Α 292 **οἱ δ' ἐτρύγων οἴνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες,** Ἑκατ.Μ 15J, Εὐρ. Βάκχ.535 **ναὶ τὰν βοτρυώδη Διονύσου χάριν οἴνας,** Μοσχ.6,12, Ὀρφ.ἀπ.282 **ἀδευκέας οἴνας,** Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.88,5 **βοτρυώδεος οἴνης,** Ἐπιγρ. **γάνος οἴνας·** **2)** ὁ οἶνος, τὸ κρασί : Λεωνίδ. Ταρ.ΑΠ 6,334,5 **σκύφος ἔμπλεον οἴνης,** Λυκόφρ. 660 **οἴνης σκύφον προτείνων,** Νίκ.Θηρ.622, Μελέαγρ.ΑΠ 12,49,3 **πλῆρες ἀφυσσάμενος σκύφος οἴνας.**

οἴνη (ἡ) (2) (οἶος) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν κύβων ἀριθμὸς ἕν· Πολυδ.7,204 «ἔστι δὲ οἴνη παρὰ τοῖς Ἴωσι μονάς» : Ἀχαι.56,Ζηνόβ.4,23 **ἢ τρεῖς ἓξ ἢ οἴνας·** **2)** Σουΐδ. «οἴνας· τοὺς κύβους» : Σχόλ.Πλάτ.460· πρβλ. Κόντ. ἐν Ἀθηνᾷ 1,113.

οἰνηγή (ἡ) πάπ. ἐπὶ ἁμάξης, ἡ μεταφέρουσα οἶνον, ἡ οἰνοφόρος : Πάπ. **ἔχουσι γὰρ γενὰς (καινὰς) οἰνηγάς.**

οἰνηγία (ἡ) (ἄγω) μτγν. ἡ ἀγωγή, ἡ μεταφορὰ τοῦ οἴνου : Κλήμ.Ἀλ.185 **οἰνηγίαι διαπόντιοι,** Πάπ. **ἀνάλωμα οἰνηγίας.**

οἰνηγός-ή-όν πάπ. κ. Ἐπιγρ. ὁ ἄγων, ὁ μεταφέρων οἶνον : Πάπ. **ἐχέτωσαν τὰς οἰνηγὰς σοργάνας,** σύτ. **οἰνηγὸν πλοῖον·** ‖ Ἐπιγρ. **οἱ οἰνηγοί** οἱ ἄγοντες, φέροντες οἶνον.

οἰνηρός-ά-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἶνον, ὁ τοῦ οἴνου : Ἀνακρ.161 **οἰνηρὸς θεράπων** (ὁ ὑπηρέτης τοῦ οἴνου, ὁ κεραστής), Εὐρ.ΙΖ 164 **Βάκχου τ' οἰνηρὰς λοιβάς,** Νίκ.Ἀλεξ.534 **οἰνηρὴν . . τρύγα,** Ἀντίγ.Καρ.ΑΠ 9,406,2 **οἰνηραῖς χεῦεν ὑπὸ σταγόσι·** ‖ ὁ ἐξ οἴνου, ὁ οἰνώδης : Ἀριστλ.Πρ.873a,20 **οἰνηρὰ ὑγρότης·** **2)** ἐπὶ ἐπιδέσμων, ὁ ἐμβεβαπτισμένος εἰς οἶνον, ὁ διάβροχος ἐξ οἴνου, μουσκεμένος μὲ κρασί : Ἱππ.Ἀγμ.24 **οἰνηροὶ σπλῆνες·** ‖ ἐπὶ ἰατρικῆς, ἡ θεραπευτικὴ δι' ἐπιθεμάτων ἐμβεβαπτισμένων εἰς τὸν οἶνον : Ἱππ.Ἀγμ.34 **οἰνηρῇ ἰητρείῃ·** **3)** ὁ πλήρης οἴνου, ὁ γεμάτος κρασί : Πίνδ.Ν 10,43 **σὺν οἰνηραῖς φιάλαις ἀπέβαν,** Ἡρ.3,6 **κεράμιον οἰνηρόν,** Κρατῖν. 187 **κ' οὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται,** Αἰσχ.ἀπ.96 **μήτε κρωσσοὺς μήτ' οἰνηροὺς μήθ' ὑδατηροὺς λιπεῖν ἀφνεοῖσι δόμοισι,** Εὐρ.Ἴων 1179 **οἰνηρὰ τεύχη σμικρά·** **4)** ἐπὶ μέτρων, δι' ὧν μετρεῖται ὁ οἶνος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1135a,2 **οὐ γὰρ πανταχοῦ ἴσα τὰ οἰνηρὰ καὶ σιτηρὰ μέτρα·** **5)** ἡ **οἰνηρά** ὡς ούσ. ὁ φόρος τοῦ οἴνου : Ἐπιγρ.· **6)** ἐπὶ χωρῶν, ὁ παράγων ἄφθονον οἶνον, ὁ οἰνοπαραγωγός : Καλλ.ἀπ.115 **ἀπ' οἰνηρῆς Χίου·** πρβλ. Ἀρίστων ΑΠ 7,457 **οἰνηρῶν . . θειλοπέδων.**

οἰνήρυσις-εως (ἡ) (ἀρύω) ἀγγεῖον πρὸς ἄντλησιν οἴνου : Ἀριστφ.Ἀχ.1067 **φέρε τὴν οἰνήρυσιν ἵν' οἶνον ἐγχέω λαβὼν ἐς τοὺς χόας,** Φιλ.1,390.

οἰνιάξ Ἡσ. «εἶδος κόρακος».

οἰνιάς-άδος (ἡ) μτγν. εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς, ἀ. οἰνάς βλ.λ.· Πολυδ.6,22.

οἰνιαστήρια (τά) ἀ. οἰνιστήρια βλ.λ. : Εὐστ.907,18.

οἰνιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ κύριον συστατικὸν τῆς ἐρυθρᾶς χρωστικῆς τοῦ οἴνου.

οἰνίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οἶνος, οἰνάριον, μικρὰ ποσότης οἴνου : Ἀπολλδ.π.Διογ.Λ 10,11 **κοτύλη οἰνιδίου.**

οἰνιεῖς Ἡσ. «ὀξεῖς, ταχεῖς».

οἰνίζω (1) (οἶνος) ἔχω γεῦσιν, ὀσμὴν οἴνου : Θεόφρ.π.Ἀπολλ.Παραδ.43 **δι' ὅλου δὲ τοῦ βίου οἱ κόκκοι τὸ οἰνίζον ἔχουσιν,** Διοσκ.1,13 **οἰνίζουσαν τῇ ὀσμῇ·** πρβλ. Γαλ.14,13· **2)** μέσ. λαμβάνω οἶνον δι' ἀνταλλαγῆς, προμηθεύομαι, ἀγοράζω οἶνον· Σουΐδ. «οἰνισάμενοι· οἶνον ἀγοράσαντες» : Ἰλ.Η 472 **οἰνίζοντο . . Ἀχαιοὶ ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,** αὐτ.Θ 506 **οἶνον μελίφρονα οἰνίζεσθε,** Μάξ.Τύρ.39,1 **ἐκ Λήμνου οἰνίζοντο,** Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,9 **καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι·** πρβλ. Κόντ. ἐν Ἀθηνᾷ 1,113.

οἰνίζω (2) (οἴνη (2)) Ἡσ. «οἰνίζειν· τὸ μονάζειν».

οἰνικός-ή-όν Ἐπιγρ., πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἶνον, ὁ ἐξ οἴνου : Πάπ. **ἔπεμψα πρὸς σὲ παιδίον, ἵνα ἀπαιτῇ τὰ οἰνικὰ γενήματα,** αὐτ. **οἰνικαὶ συγγραφαί,** Ἡσ. ἐν λ. κάδος **μέτρον σιτικὸν καὶ οἰνικόν,** Σουΐδ. ἐν λ. Κριός **ἐν ταῖς οἰνικαῖς ἀποστάσεσι,** - **οἰνικὸν ζήτημα,** - **οἰνικὴ πολιτική,** - **οἰνικὸν συνάλλαγμα.**

οἰνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἐρυθρὰ χρωστικὴ τοῦ οἴνου.

οἴνινος-η-ον ὁ ἐξ οἴνου παρεσκευασμένος : Ἀρχέστρ.ἀπ.23,8 **μήθ' ὕδατος πηγὴν.. μήτ' οἴνινον ὄξος** συμμίξῃς.

οἰνίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ οἶνος, οἰνίδιον, οἰνάριον, κρασάκι : Κρατῖν.183, Εὔβουλ.131 **καὶ μιλήσιος οἰνίσκος οὔπω ποταμός.**

οἰνιστήρια (τὰ) κ. **οἰνιαστήρια** ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, διεξαγομένη ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας τῶν παίδων, καθ' ἣν οἱ γονεῖς ἀπέκειρον τὸν μαλλόν, κόννον ἢ σκόλλυν τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ ἐνέγραφον τούτους εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐφήβων, προσέφερον δὲ τότε σπονδὴν πρὸς τὸν Ἡρακλέα καὶ ἔδιδον εἰς τοὺς προσκεκλημένους νὰ πίωσιν· Πολυδ.3,52 «ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγομένων παιδίων οἴνου ἐπίδοσις οἰνιστήρια ἐκαλεῖτο», Ἡσ. «Ἀθήνῃσιν οἱ μέλλοντες ἐφηβεύειν πρὶν ἀποκείρασθαι τὸν μαλλόν, εἰσέφερον Ἡρακλεῖ μέτρον οἴνου· καὶ σπείσαντες, τοῖς συνελθοῦσιν ἐπεδίδουν πίνειν· ἡ δὲ σπονδὴ ἐκαλεῖτο οἰνιστήρια», Εὐστ.907 «οἰνιστήρια, σπονδὴ τελουμένη τῷ Ἡρακλεῖ ὑπὸ τῶν ἐφήβων πρὶν ἀποκείρασθαι» : Εὐπ.135.

οἰνιστηρία (ἡ) μτγν. ποτήριον ἐξ οὗ ἔπινον οἱ φράτορες : Παμφ.π.Ἀθήν.11,494F **οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον, πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ** σπείσαντες **συνελθοῦσι** διδόασι **πιεῖν**· πρβλ. οἰνίστρια.

οἰνίστρια (ἡ) μτγν. Πολυδ.6,22 «ἡ δὲ οἰνίστρια, οἴνου δόσις ὑπὲρ τῶν παίδων ἐν τοῖς φράτορσιν».

οἰνιφυκτήρ-ῆρος (ὁ) πάπ. ἄ. οἰνοφυκτήρ βλ.λ.

οἰνοβαρείων-ωνος (ὁ) ἐπ. ὁ οἰνοβαρής, ὁ μεθυσμένος : Ὀδ.Ι 374 **ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων,** αὐτ.Κ 555 **κατελέξατο οἰνοβαρείων.**

οἰνοβάρελ(λ)ο(ν) (τὸ) νεώτ. βυτίον πρὸς ἐναποθήκευσιν οἴνου, κρασοβάρελο.

οἰνοβαρής-οῦς-ές (οἶνος, βάρος) κ. νεώτ. **ὁ** ὑπὸ τοῦ οἴνου βεβαρημένος, μεθυσμένος, κρασωμένος : Ἰλ.Α 225 **οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων,** Σιμων.ΑΠ 7,24,5 **οἰνοβαρὴς φιλόκωμος,** Πλούτ. Συμπ.678B **πρῶτον αὐτὸν οἰνοβαρῆ προσείρηκεν, ὡς μάλιστα τῶν νοσημάτων τὴν οἰνοφλυγίαν** προβαλλόμενος.

οἰνοβαρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ προσδιορίζομεν μετ' ἀρκετῆς ἀκριβείας καὶ ταχέως τὰς ἐν τῷ οἴνῳ ὑπαρχούσας στερεὰς οὐσίας πλὴν τοῦ σακχάρου, τὰς ἀποτελούσας τὸ ἐκχύλισμα αὐτοῦ.

οἰνοβαρῶ-έω, μτχ. παθ. παρακ. **οἰνοβεβαρημένος** (σχόλ.), εἶμαι βεβαρημένος ἐξ οἴνου, εἶμαι μεθυσμένος, κρασωμένος : Θέογν.503 **οἰνοβαρέω κεφαλήν,.. καί με βιᾶται οἶνος,** Στοβ.Ἀνθόλ.18,17 **οἰνοβαρῶ κεφαλήν**· κ. παθ. : Σχόλ. Ἰλ.Α 225 **οἰνοβαρές· οἰνοβεβαρημένε** (ἀντὶ οἴνῳ βεβαρημένε).

οἰνοβαφής-οῦς-ές (βάπτω) μτγν. κ. νεώτ. **ὁ** εἰς τὸν οἶνον βεβαμμένος : Νόνν.Δ 7,17 **οἰνοβαφὴς λοιβή**· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου.

οἰνοβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔκδοτος εἰς τὴν μέθην, ὁ μπεκρής : Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3),186.

οἰνοβραχής-οῦς-ές (οἶνος, βρέχω) μτγν. ὁ ὑπὸ οἴνου βεβρεγμένος, μεθυσμένος, κρασωμένος : Μελέαγρ.ΑΠ 7,428,18.

οἰνοβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐν οἴνῳ τρωγόμενος : Νίκ.Ἀλεξ.493 **ἄλλοτε δ' οἰνοβρῶτα βορὴν ἐν κυρτίδι θλίψας** (σχόλ. «ἐν οἴνῳ τρωγομένην βοράν, σταφυλήν»).

οἰνόγαλα-ακτος (τὸ) νεώτ. ποτὸν ἐξ οἴνου καὶ γάλακτος, ἀναγραφόμενον ὡς διαιτητικὸν ὑπὸ μαθητῶν τοῦ Ἱπποκράτους : Ἱππ.Γυν.1,80, αὐτ.Ἐπ.7,82 (δ.γρ. ὄνείῳ γάλακτι)· **2)** νεώτ. γάλα ὑποστὰν οἰνοπνευματικὴν ζύμωσιν, κουμίς.

οἰνόγαρον (τὸ) μτγν. γάρον μετ' οἴνου μεμειγμένον, καθαρτικὸν κρασόγαρον : Ἀέτ.3,85.

οἰναγεύστης (ὁ) μτγν. ὁ διὰ τῆς γεύσεως δοκιμάζων τὴν ποιότητα τοῦ οἴνου : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8, 944· πρβλ. Κόντου Γλωσσ.Παρατ.433· **2)** νεώτ. λευκοσιδηροῦς σωλήν, ἐμβαπτιζόμενος εἰς βαρέλια ἢ δεξαμενὰς οἴνου πρὸς δειγματοληψίαν, **ἤτοι** παραλαβὴν μικρᾶς ποσότητος διὰ δοκιμήν.

οἰνογευστία (ἡ) μτγν. τὸ δοκιμάζειν, γεύεσθαι οἴνου : Φίλ.4,228.

οἰνογευστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου· ‖ **ἡ οἰνογευστική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη, ἐμπειρία τοῦ δοκιμάζοντος τοὺς οἴνους : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.6,33 **χωρὶς οἰνογευστικῆς ἡδόμεθα οἴνου γευσάμεναι.**

οἰνογευστῶ-έω κ. μσν. γεύομαι οἴνου : Ἀντιφάν.83 **οἰνογευστεῖ, περιπατεῖ ἐν ταῖς στεφάνοις,** Γεωπ.7,7,1.

οἰνογραφία (ἡ) νεώτ. εἰδικὸς κλάδος τῆς **οἰνολογίας,** ἀσχολούμενος **εἰς τὴν** περιγραφὴν **τῶν** διαφόρων κατὰ τόπους οἴνων.

οἰνόδεσμον (τὸ) γλώσσ. τοῦ οἰνοπέπηκτον· **π.Ἡσ.**

οἰνοδόκος-ον **ὁ** περιέχων οἶνον, ὁ χρησιμεύων ὡς δοχεῖον οἴνου : Πίνδ.Ι 6(5),40 **οἰνοδόκον φιάλαν χρυσῷ πεφρικυῖαν,** Μαικ.ΑΠ 6,33 **οἰνοδόκον κύλικα**· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. : Ἀντίφιλ.ΑΠ 6,257 **τὸν Ἀδριακοῦ νέκταρος οἰνοδόκον.**

οἰνοδοσία (ἡ) μτγν. ἡ δόσις, ἡ διανομὴ οἴνου: Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.5,140· **2)** ἡ παροχὴ οἴνου κατὰ συμβουλὴν τοῦ ἰατροῦ : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ. 5,27,1.

οἰνοδότειρα (ἡ) λεξ. θηλ. τοῦ οἰνοδότης, ἡ διδοῦσα οἶνον· Θησ.Στεφ.ἐν λ.

οἰνοδότης (ὁ), δωρ.**οἰνοδότας,** ἄ. **οἰνοδώτης** ἐπὶ τοῦ Βάκχου, ὁ διδοὺς τὸν οἶνον : Εὐρ.Ἡρ.682 **παρά τε Βρόμιον οἰνοδόταν παρά τε χέλυος ἑπτατόνου μολπάν**· ‖ ἐπὶ ἰατροῦ : Γαλ.Θρασ.24.

οἰνοδοτῶ-έω μτγν. δίδω τινὶ οἶνον, συμβουλεύω τὴν χρῆσιν οἴνου : Ἡρόδ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.5,27,1· **2)** ρηματ. π. οἰνοδότης, οἰνοδοσία.

οἰνοδοχεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. δοχεῖον πρὸς ἐναποθήκευσιν οἴνου, βυτίον : Ἥρων Πνευμ.3,21.

οἰνοδόχος-ον μτγν. ὁ περιέχων οἶνον, ὁ οἰνοδόκος : Ἥρων Πνευμ 2,21, ΕΜ 247,2· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰνοχόος : ΠΔ Τωβ.1,22 (δ γρ.οἰνοχόος).

οἰνοδυνάστης (ὁ) μτγν. ὁ ἐν οἴνῳ ἰσχυρός, ὁ μεθυσμένος, ὁ κρασωμένος : Ἰσίδ.Πηλ.1,351 **τί τοὺς οἰνοδυνάστας ἐρεθίζεις;.**

οἰνοδώτης (ὁ) οἰνοδότης βλ.λ.: Ἀνών.Λονδ.24,30.

οἰνοειδής-οῦς-ές λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων κατὰ τὴν γεῦσιν ἢ τὸ χρῶμα ἢ τὴν σύστασιν πρὸς οἶνον· Ησ. ἐν λ. οἰνωπόν, - **οἰνοειδῆ ποτά.**

οἰνόεις-εντος-εσσα-εν ὁ πλήρης οἴνου· ‖ τὸ θηλ. ἐν συνηρ. τ. οἰνοῦττα βλ.λ.

Οἰνόη (ἡ) (οἶνος) ὄν. δύο ἀττικῶν δήμων, ὧν ὁ μὲν πρὸς τὰ σύνορα Βοιωτίας, ὁ δὲ παρὰ τὸν Μαραθῶνα, ἐξ οὗ παροιμ.π.Ζηνοβ.5,29 **Οἰνόη** (ἡ **Οἰναῖοι**) **τὴν χαράδραν** (ἐπὶ προκαλοῦντος τὸν ἴδιον ὄλεθρον)· πρβλ.Ἡρ.5,74, Θουκ.2,18· ‖ **οἰναῖοι** οἱ τοὺς ἄνω δήμους οἰκοῦντες : Ἐπιγρ.

οἰνοθηθής (ὁ) μτγν. ὁ διηθῶν, καθυλίζων, **ὁ** στραγγίζων τὸν οἶνον : Παρμενί.π.Ἀθήν.13,608A **οἰνοθηθὰς ἑβδομήκοντα.**

οἰνοθήκη (ἡ) κ. μσν. οἰναποθήκη βλ.λ. **: Γεωπ.6,2.**

οἰνοθήρας (ὁ) κ. ἐν χειρογρ. **ὀνοθήρας** φυτόν τι,οὗ ἡ ρίζα εἶχεν ὀσμὴν οἴνου ἢ ἐχρησίμευε πρὸς παρασκευὴν οἴνου : Θεόφρ.Φl 9,19,1 **ἡ δὲ τοῦ οἰνοθήρα ρίζα δοθεῖσα ἐν οἴνῳ, πραότερον ποιεῖ καὶ ἱλαρώτερον τὸ ἦθος**· ‖ νεώτ. θηλ. γένος ὀναγριδῶν φυτῶν.

οἰνοθηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. **ὀνόθηρις τὸ φυτὸν** οἰνοθήρας βλ.λ. : Πλίν.Φl 24,17.

οἰνόθρυπτος-ον (θρύπτω) μτγν. ὁ διὰ τοῦ οἴνου ἐκτεθηλυμμένος, ἐξαδυνατισμένος : Θεόκρ.15, 27 (δ. γρ. αἰνόθρυπτος).

οἰνοκάπηλος (ὁ) μτγν., ὁ διατηρῶν οἰνοπωλεῖον, ταβερνιάρης : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,14).

οἰνοκάχλαινα (ἡ) μσν. ἡ οἰνοκάχλη, ἡ μέθυσος : Ψελλ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **γυναῖκα δὲ τὴν φίλοινον οἰνοκάχλαιναν λέγε.**

οἰνοκάχλη (ἡ) ἐσφ.ἀναγν. ἀντὶ οἰνομάχλη, ἐπὶ γυναικός, ἡ εἰς οἰνοποσίαν ἀκόλαστος, ἄγαν ἐπιρρεπής, μεθύστρα, μπεκρού : Θεόπομπ.Κωμ.78, Κλήμ. Ἀλ.Παιδ.2,187 **οἰνοκάχλη γυνή.**

οἰνοκηκίς-ῖδος (ἡ) μτγν. στυπτικὸν πεποιημένον ἐκ βεβρασμένων κηκίδων εἰς οἶνον : Γαλ.12,25.

οἰνόκρεον (τὸ) μτγν. κρέας διατηρούμενον ἐντὸς ὄξους : Μαλάλ.12,9.

οἰνολάσπη (ἡ) νεώτ. ἡ στερεὰ ὑποστάθμη ἡ συσσωρευομένη ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῶν οἰνοδοχείων μετὰ τὸ πέρας τῆς ζυμώσεως τοῦ γλεύκους καὶ τὴν διαύγασιν τοῦ παραχθέντος οἴνου.

οἰνόληπτος-ον (λαμβάνω) μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ οἴνου κατειλημμένος, ὁ μέθυσος : Πλούτ.Ἠθ.4B **ἀνδράποδον οἰνόληπτον καὶ λίχνον, πρὸς πᾶσαν πραγματείαν ἄχρηστον.**

οἰνολογία (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. φόρος ἐπιβεβλημένος ἐπὶ τοῦ οἴνου· **2**) νεώτ. κλάδος τῆς βρωμστοχημείας, ἀφορῶν εἰς τὴν μελέτην, ἐξακρίβωσιν καὶ καθορισμὸν τῶν κατ' ἐπιστήμην καὶ ἐμπειρίαν κανόνων καὶ συνθηκῶν τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ οἴνου.

οἰνολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰνολογίαν βλ.λ.2) ἢ τὸν οἰνολόγον : **οἰνολογικὸν ἐργαστήριον, - οἰνολογικὰ ὄργανα.**

οἰνολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς ἐπιστήμων ἢ ὁ ἐμπειροτέχνης, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὰ τῆς καλῆς συστάσεως καὶ γεύσεως τῶν οἴνων, ὁ ἐπιτηδευόμενος τὴν θεραπείαν καὶ διατήρησιν τῶν οἴνων.

οἰνολογῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ περὶ οἴνου : Ἀθήν. 2,40F **οἰνολογήσαντος ἤτοι περὶ οἴνου εἰπόντος.**

οἰνομαγειρεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἑστιατόριον ἅμα καὶ οἰνοπωλεῖον, ταβέρνα.

οἰνομάγειρος (ὁ) νεώτ. ὁ διατηρῶν οἰνομαγειρεῖον, ὁ ταβερνιάρης.

οἰνομανής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐμμανῶς ἀγαπῶν τὸν οἶνον, ὁ οἰνοπότης, ὁ κρασοπατέρας, ὁ μπεκρής : Ἀθήν.11,464B **καὶ γὰρ ὁ φίλοφος καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστι, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής.** Εὐστ.Ἰλ.702,38.

οἰνομανία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμμανὴς ἀγάπη πρὸς τὸν οἶνον, ἡ ἀκράτητος οἰνοποσία, τὸ μπεκρηλίκι.

οἰνομάχλη (ἡ) ὀρθ. τ. τοῦ οἰνοκάχλη βλ.λ. : Θεόπομπ.Κωμ.78.

οἰνόμελι-ῖτος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ποτὸν ἐκ κράματος οἴνου καὶ μέλιτος· Διοσκ.5,16 «οἰνόμελι τὸ ἐκ τοῦ αὐστηροῦ οἴνου καὶ μέλιτος ἑφθοῦ γινόμενον, ἧττον πνευματοῖ» : Πολύβ.12,2,7 **οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος,** Ποσειδών.1J, Μελέαγρ.ΑΠ 12,164 **καὶ οἰνομέλιτος πόματι, χορηγούσης τῆς χώρας τὸ μέλι παμπληθές,** Γαλ.10,356.

οἰνομετρία (ἡ) νεώτ. ὁ δι' εἰδικοῦ ὀργάνου προσδιορισμὸς τοῦ ἐν τῷ οἴνῳ περιεχομένου οἰνοπνεύματος, ὀρθότ. οἰνοπνευματομετρία.

οἰνομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰνομετρίαν ἢ τὸ οἰνόμετρον βλ λς.

οἰνόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ περιεκτικότης τοῦ οἴνου εἰς οἰνόπνευμα, τὸ οἰνοσκόπιον.

οἰνομετρῶ-έω Ἐπιγρ. μετρῶ οἶνον : Ἐπιγρ. **ἐβουθύτησέν τε καὶ οἰνομέτρησεν πᾶσι.**

οἰνομήτωρ-ορος (ἡ) ποι. μτφ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου, μήτηρ τοῦ οἴνου : Ἀστυδ.6 **θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.**

οἰνόμ(ε)ικτος-ον νεώτ. ἀνάμεικτος μετ' οἴνου.

οἰνομύρσινον (τὸ) μσν. οἶνος ἐν μυρτελαίῳ : Παῦλ.Αἰγ.7,12,31 (δ.γρ.).

οἶνον (τὸ) μ.κτ. πληθ. Ἡσ. «οἶνα· **τὰ τῆς ἀμπέλου** φύλλα».

οἰνοξιδάση (ἡ) νεώτ. ὀξιδωτικὸν φύραμα ὀξιδοῦν διὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ὀξυγόνου τὴν χρωστικὴν τοῦ οἴνου καὶ ἐπιφέρον τὴν ἀμαύρωσιν αὐτοῦ, τὴν θεραπευομένην διὰ παστερισμοῦ.

οἴνοξος-ους (τὸ) νεώτ. τὸ ἐξ οἴνου ὄξος.

οἰνοπαραγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ οἴνου ἔν τινι τόπῳ : **ἡ οἰνοπαραγωγὴ τῆς Μεσσηνίας**· **2**) ἡ βιομηχανία οἴνων.

οἰνοπαραγωγός-όν νεώτ. ἐπὶ τόπων, ὁ παράγων οἴνους : **χώρα οἰνοπαραγωγός**· **2**) **τὸ** ἀρσ. οὐσ. ὁ ἔχων ὡς κατ' ἐξοχὴν εἰσόδημα τὸν ἐκ τῶν ἀμπέλων του οἶνον, ὁ ἀμπελοκτήμων : **οἱ οἰνοπαραγωγοὶ κατῆλθον εἰς συλλαλητήριον.**

οἰνοπαραλήμπτης (ὁ) πάπ., δ.γρ. **-ημπτής** ὁ ἀναλαμβάνων τὴν πώλησιν οἴνων.

οἰνοπέδη (ἡ) μτγν. γῆ ἀμπελοφόρος, ἀμπελότοπος, τὸ οἰνόπεδον : Γαιτ.ΑΠ 11,409,4 **οἷος πρώτης ἦλθες ἀπ' οἰνοπέδης.**

οἰνόπεδος-ον κ. -η-ον ['Οππ.Κυν.331] κ. μσν. ὁ ἔχων ἔδαφος κατάλληλον πρὸς παραγωγὴν οἴνου, ὁ ἔχων χώραν ἀμπελοφόρον, οἰνοφόρον : Ὀδ.Α 193 **ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο,** Μόσχ.4,100 **ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο**· **2**) ὁ παράγων ἄφθονον οἶνον : Ὀππ.Κυν.4,331 **οἰνοπέδησι φυτηκομίησι μεμηλώς**· **3**) τὸ οἰνόπεδον ὡς οὐσ. γῆ ἀμπελοφόρος, ἀμπελών, ἀμπελότοπος : Ἰλ.Ι 579 **τέμενος . . τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο,** Θέογν.838 **Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον,** Θεόκρ.24,130 **οἰνόπεδον μέγα Τυδεὺς ναῖε,** Πλούτ.Ἠθ.604C, Ἀνν.Κομν.14,456 **ἀρούρας τε καὶ οἰνόπεδα καὶ οἰκίας.**

οἰνοπέπαντος-ον μτγν. ἐπὶ βοτρύων, ὁ ὥριμος πρὸς παραγωγὴν οἴνου : Κριναγ.6,232,1 **βότρυες οἰνοπέπαντοι εὐσχίστοιό τε ῥοιῆς θρέμματα.**

οἰνοπέπηκτον Ἡσ. «οἰνόδεσμον».

οἰνόπη (ἡ) μτγν. ὄνομα σταφυλῆς· Πολυδ.6,82· ‖ Ἡσ. «οἰνόπη· ἀμπέλου μελαίνης εἶδος».

οἰνοπίπης (ὁ) (ὀπιπτεύω) κωμ. λ. σχηματισθεῖσα κτ. τὰ γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, ὁ στρέφων τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οἶνον, ὁ ἐπιθυμῶν τὸν οἶνον· Σουΐδ. «οἰνοπίπας· τὰς τοὺς οἴνους περισκοπούσας» : Ἀριστφ.Ἀχ.393 **τὰς οἰνοπίπας, τὰς προδότιδας, τὰς λάλους** (κῶδ. οἰνοπότιδας).

οἰνοπλάνητος-ον (πλανῶ) ὁ διὰ τοῦ οἴνου πεπλανημένος, παραζαλισμένος : Εὐρ.Ῥῆσ.363 **κυλίκων οἰνοπλανήτοις ἁμίλλαις.**

οἰνοπληθής-οῦς-ές (πλῆθω) κ. μσν. ἐπὶ τόπων, ὁ ἔχων ἄφθονον οἶνον, ὁ πλούσιος εἰς οἶνον : Ὀδ.Ο 406 **νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται . . οἰνοπληθὴς πολύπυρος,** Εὐγεν.Ἰω.ἐγκώμιον Τραπεζοῦντος 371,65 **οἰνοπληθὴς γῆ.**

οἰνόπληκτος-ον (πλήσσω) μτγν. ἃ. οἰνόπληξ βλ.λ.· Ἡσ. «οἰνόπληκτον· οἰνωμένον» : Βασ.2,126D.

οἰνοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) (πλήσσω) κ. μσν. ὁ ὑπὸ οἴνου πεπληγμένος, κτυπημένος, ὁ μεθυσμένος, ὁ κρασωμένος : Τραγ.Ἀδέσπ.238, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 9, 323,5 **ἐν οἰνοπλῆξι τεράμνοις,** Ἡσ. ἐν λ. μεθυστόδες, Πλαν.Βί.Αἰσώπου 56,7.

οἰνόπνε(υ)μα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ πνεῦμα τοῦ οἴνου, τὸ λαμβανόμενον προϊὸν δι' ἀποστάξεως τοῦ οἴνου ἢ ἃ. ἀλκοολούχων ὑγρῶν, ἃ. αἰθυλικὴ ἀλκοόλη, αἰθυλικὸν πνεῦμα, δημ. σπίρτο.

οἰνοπνευματίασις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **οἰνοπνευμάτωσις** δηλητηρίασις χρονία ἐκ καταχρήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἀλκοολισμός.

οἰνοπνευματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ οἰνόπνευμα βλ.λ. : **οἰνοπνευ-**

ματικὸς βαθμὸς (ἡ ποσότης αἰθυλικῆς ἀλκοόλης ἐν θερμοκρασίᾳ 15° K ἡ ἐνεχομένη εἰς 100 ὄγκους οἰνοπνευματικοῦ ὑγροῦ).

οἰνοπνευματοζύγιον (τὸ) νεώτ. παλαιοτέρα ὀνομασία τοῦ οἰνοπνευματομέτρου βλ.λ.

οἰνοπνευματομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. οἰνο-πνευματομετρία προσδιορισμὸς τῆς εἰς μεθυλικὴν ἀλκοόλην, τῆς εἰς οἰνόπνευμα περιεκτικότητος τῶν ἀλκοολούχων ὑγρῶν.

οἰνοπνευματομετρητής (ὁ) νεώτ. συσκευὴ αὐτομάτου μετρήσεως τοῦ ὑπὸ μηχανῆς ἀποστακτικῆς παραγομένου οἰνοπνεύματος.

οἰνοπνευματομετρία (ἡ) νεώτ. **δ. τ.** τοῦ οἰνο-πνευματομέτρησις βλ.λ.

οἰνοπνευματόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ προσδιορίζεται ὁ οἰνοπνευματικὸς βαθμὸς τῶν μεθυλικὴν ἀλκοόλην περιεχόντων ὑγρῶν.

οἰνοπνευματοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον, κατάστημα, ἐν ᾧ λειτουργοῦσι συσκευαὶ εἰδικαὶ πρὸς ἀπόσταξιν οἰνοπνεύματος ἢ κ. μ. πρὸς κατασκευὴν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

οἰνοπνευματοποιήσιμος-ον νεώτ. ἐπὶ διαφ. ὑλῶν, ὁ δυνάμενος νὰ μετουσιωθῇ εἰς οἰνόπνευμα ἢ ὁ ἐξ οὗ δύναται νὰ ἐξαχθῇ οἰνόπνευμα.

οἰνοπνευματοποιΐα (ἡ) νεώτ. βιομηχανία παραγωγῆς οἰνοπνεύματος καὶ οἰνοπνευματούχων ποτῶν· ‖ ἡ τέχνη ἢ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κατασκευάζοντος οἰνοπνεύματα, τοῦ οἰνοπνευματοποιοῦ βλ.λ.

οἰνοπνευματοποιός (ὁ) νεώτ. βιομήχανος παράγων δι' ἀποστάξεως οἰνόπνευμα, ἢ παρασκευάζων οἰνοπνευματώδη ποτά.

οἰνοπνευματοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα πωλήσεως οἰνοπνευματούχων ποτῶν.

οἰνοπνευματοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλῶν οἰνόπνευμα καὶ οἰνοπνευματώδη ποτά.

οἰνοπνευματοῦχος-ον νεώτ. ἐπὶ διαφ. οὐσιῶν, **ὁ** περιέχων οἰνόπνευμα, μεθυλικὴν ἀλκοόλην, ὁ ἀλκοολοῦχος : **οἰνοπνευματοῦχα ποτὰ** (ὁ οἶνος, ὁ ζῦθος, ὁ καμπανίτης, ὁ μηλίτης, τὸ κονιάκ, τὸ ρούμιον, ἡ ρακὴ καὶ τὰ διάφ. ἡδύποτα).

οἰνοπνευματώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων οἰνόπνευμα, ὁ οἰνοπνευματοῦχος.

οἰνοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος ἐν ᾧ παρασκευάζεται οἶνος· ‖ ἐργοστάσιον ἔνθα ἐκτελοῦνται **ἅπασαι αἱ** πρὸς οἰνοποίησιν ἐργασίαι, ἤτοι ἔκθλιψις τῶν σταφυλῶν, ζύμωσις τοῦ γλεύκους, πίεσις τῶν στεμφύλων κτλ.

οἰνοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς οἶνον μετατροπὴ τοῦ γλεύκους, τοῦ μούστου, κατόπιν τῆς ἀπαιτουμένης ζυμώσεως.

οἰνοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ παρασκευή, ἡ κατασκευὴ οἴνου : Θεόφρ.'Οσμ.67, Διόδ.Σ 3,63 **τὸν καταδείξαντα τὰ κατὰ τὰς οἰνοποιΐας,** 'Αθήν. 1,26Β· ‖ νεώτ. βιομηχανία παρασκευῆς οἴνων.

οἰνοποιός-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ παρασκευάζων οἶνον, ὁ κατασκευαστὴς οἴνων : 'Αθήν.1,27D **ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ οἰνοποιός**· ‖ μτγν. ὁ παράγων οἶνον : Γαλ.4,777· ‖ 'Επιγρ. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. **οἰνοποιός** ὡς οὐσ. ὁ κατασκευαστὴς οἴνων, **ὁ** βιομήχανος, ὁ ἔχων ἔργον τὴν οἰνοποιΐαν : 'Επιγρ., **- οἱ οἰνοποιοὶ ζητοῦν φορολογικὰς διευκολύνσεις.**

οἰνοποιῶ-έω μτγν., παρακ. **οἰνοποίηκα** (πάπ.) παρασκευάζω, παράγω οἶνον : Πλούτ.'Ηθ.653Α, Πάπ.

οἰνοπόρος-ον (οἶνος, πορίζω) μτγν. ὁ παρέχων, ὁ δίδων οἶνον : Νόνν.Δ 40,238 **ξανθὸν ὕδωρ πίνοντες ἀπ' οἰνοπόρου ποταμοῖο.**

οἰνοπορῶ-έω 'Ησ. «πορίζω, πορέχω οἶνον».

οἰνοποσία (ἡ) κ. νεώτ. πόσις οἴνου : 'Ιππ.Διαίτ. 37, 'Αριστλ.Πρ.871a,1, Αἰλ.ΠΙ 2,41 **οἰνοποσίας ἀγωνία,** 'Επιγρ.· ‖ νεώτ. ἡ ὑπέρμετρος πόσις οἴνου : **εὑρέθη εἰς τὸν δρόμον ἀναίσθητος ἐξ οἰνοποσίας.**

οἰνοποσίαρχος (ὁ) 'Επιγρ. **ὁ** συμποσίαρχος βλ.λ. : 'Επιγρ. Βιθυνίας.

οἰνοπόσι(ο)ν (τὸ) 'Επιγρ. οἰνοποσία βλ.λ.

οἰνοποτάζω ποι. «παλαιότερος τ. τοῦ οἰνοποτῶ βλ.λ., πίνω οἶνον, κρασί, πίνω : 'Ιλ.Υ 84 **ποῦ τοι ἀπειλαί, ἃς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,** 'Οδ.Ζ 309, αὐτ.Υ 262, 'Ανακρ.90(69),1 **κρητῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει,** Φωκυλ.11.

οἰνοποτήρ-ῆρος (ὁ) ποι. ὁ πίνων οἶνον, ὁ οἰνοπότης : 'Οδ.Θ 456 **ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας ἤϊε,** Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 5,205,5 **τὸν ἕσπερον οἰνοποτήρων σύγκωμον** (δόνακα).

οἰνοπότης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **οἰνοπότις-ιδος** ('Ανακρ.162, 'Αριστφ.Θεσμ.393) ὁ πίνων οἶνον, ὁ φιλῶν τὴν οἰνοποσίαν, μέθυσος, μπεκρής, κρασοπατέρας : 'Ανακρ.97, αὐτ.162, 'Αριστφ.Θεσμ.393 **τὰς μοιχοτρόπους, τὰς ἀνδρεραστίας καλῶν, τὰς οἰνοπότιδας** (δ.γρ. τὰς οἰνοπίπας), Καλλ.'Επιγρ.37, Πολύβ.20,8,2, ΠΔ Παροιμ.23,20 **ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου . . μὴ ἴσθι οἰνοπότης,** ΚΔ Ματθ.11,19 **ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης.**

οἰνοποτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. μεταγενέστερος τ. τοῦ οἰνοποτάζω βλ.λ., πίνω οἶνον : ΠΔ Παροιμ.24, 72(31,4) **μετὰ βουλῆς οἰνοπότει,** 'Αθήν.11,460C, 'Ερωτιαν. ἐν λ. θωρῆξαι, 'Ορειβ.5,3),12· ‖ μτγν. κ. μτ. αἰτ. : Καλλ.Αἴτ.1,1,12· ‖ νεώτ. πίνω καθ' ὑπερβολὴν οἶνον, εἶμαι μέθυσος, μπεκρής.

οἰνοπράτης (ὁ) 'Επιγρ. κ. μσν. οἰνοπώλης βλ.λ. : 'Επιγρ., Πάπ., Τζέτζ.'Ησίοδ.136.

οἰνόπτης (ὁ) (οἶνος, ὁρῶ, ὄψομαι) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ οἴνου θεωρός, **ὁ** ἐπιστατῶν, ὁ ἐποπτεύων **ἐν** τοῖς συμποσίοις, ὥστε νὰ μειχθῶσιν ἴσα μέτρα ὕδατος καὶ οἴνου καὶ ἵνα ἐξ ἴσου πίωσιν οἱ συμπόται· πρβλ. 'Αθήν.10,455Α «οἱ δὲ οἰνόπται ἀρχή τις εὐτελὴς ἦν ἐν 'Αθήναις, οἳ ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες» : Πολυδ.6,21, 'Επιγρ.· **2)** ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἀξιωματούχων ἐν '[illegible]ναις ἥτις ἦτο ἐντεταλμένη τὴν προμήθειαν λυχνιῶν, θρυαλλίδων κτλ. ἔν τισι πανηγύρεσιν : Εὐπ.205· **3)** μσν. ὁ γευόμενος οἴνου, **ὁ** δοκιμάζων τὸν οἶνον ἵνα καθορίσῃ τὴν ποιότητα αὐτοῦ : Γεωπ.7,7,1 **οἱ ἔμπειροι οἰνόπται.**

οἰνοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. καπηλεῖον βλ.λ., δημ. ταβέρνα, κρασοπουλειό.

οἰνοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. **οἰνοπῶλις** ἡ -οπώλις-ιδος (Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.435, Λιβάν.Προγ. 26,18), ὁ πωλῶν οἴνους, ὁ κρασοπώλης, ὁ κάπελας, ὁ ταβερνιάρης : Δίφιλ.3,6 **εἷς λοιπὸς ἢ κάπηλος ἠδικημένος ὑπ'** οἰνοπώλου, Σχόλ.'Αριστφ. Πλ.435, Λιβάν.Προγ.26,18, Πάπ.

οἰνοπωλῶ-έω πωλῶ οἶνον, εἶμαι οἰνοπώλης : 'Αριστλ.Θαυμ.832b,22 **ἐν Τάραντι δὲ φασὶν τὴν μὲν νύκτα μαίνεσθαι, τὴν ἡμέραν δὲ οἰνοπωλεῖν.**

οἰνοπώλιον (τὸ) μτγν. τὸ οἰνοπωλεῖον: 'Αν.'Οξ.2,356.

οἰνορρόδινον (τὸ) μτγν. κ. μσν. μεῖγμα οἴνου καὶ ροδοσταγματος : 'Ορειβ.Σύνοψ.9,48, Παύλ. Αἰγ.7,12 (δ.ἀνάγν.).

οἶνος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ γλεύκους τῶν νωπῶν σταφυλῶν παραγόμενον οἰνοπνευματοῦχον ποτόν, τὸ κρασί· ἤδη ἀπὸ τοῦ 'Ομ. λαμβάνει διαφ. ἐπαινετικοὺς χαρακτηρισμούς, οἷον ἀπὸ τοῦ χρώματος : 'Οδ.Ε 265, αὐτ.Ι 196 **ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο,** αὐτ.Ε 165 **αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν ἐνθήσω, - οἶνος λευκός - ξανθός - ἐρυθρός**· ‖ ὁμ. κ. ἀπὸ ἀπόψεως γεύσεως, γευστικότητος χαρακτηρίζεται ποικιλοτρόπως, οἷον **ἡδύς** : 'Οδ.Β 349 **ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον ἡδύν,** αὐτ.204· καὶ ἡδύποτος : αὐτ. Ο 507 **ὀδοιπόριον παραθείμην, δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο**· κ. **μελιηδής** : 'Ιλ.

Δ 346 **ἠδὲ κύπελλα οἴνου πινέμεναι μελιηδέος** καὶ **μελίφρων** : αὐτ.Ζ 264 **μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα**, - **οἶνος γλυκὺς** - **ἡμίγλυκος**· || ὁμ. ὡς παλαιός : Ὀδ.Β 340 **ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ**, Πίνδ.Ο 9,48 **αἴνει δὲ παλαιὸν μὲν οἶνον**, Σιμων.75 **ἀποθήκη παλαιῶν οἴνων**· || ὁμ. καὶ ἀπὸ ἀπόψεως εὐωδίας, εὐοσμίας : Ξεν.Ἀν.4,4,9 **οἴνους παλαιοὺς εὐώδεις**· || νεώτ. **οἶνος ἀνθοσμίας ὁ** ἐξ εὐόσμων σταφυλῶν παραγόμενος, ὁ μοσχάτος· || ὁμ. ὡς στιλπνὸς ἢ φλογερός : Ἰλ.Α 462 **ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον λεῖβε**· || ὁμ. κ. ὡς φαιδρύνων τὸν ἄνθρωπον : Ἰλ.Γ 246 **ἄρνε δύω καὶ οἶνον εὔφρονα**· || ὁμ. κ. ὡς παρέχων ἰσχὺν καὶ ζωηρότητα : Ὀδ.Δ 622 **φέρον δ' εὐήνορα οἶνον**· || νεώτ. **οἶνος ἐλαφρός** (ὁ περιέχων οἰνόπνευμα εἰς μικρὰν ποσότητα), - **δυνατὸς** (ὁ περιέχων πολὺ οἰνόπνευμα)· || ὁμ. **οἶνος πισσίτης** (ὁ κατὰ τὴν ζύμωσιν ὑποστὰς τὴν ἐπίδρασιν ρητίνης, ρετσίνα, ρετσινάτο, διότι οὕτω παρασκευαζόμενος ἐνομίζετο καὶ νομίζεται ὅτι διατηρεῖται κάλλιον) : Πλούτ.Ἠθ.676C· || νεώτ. **ρητινίτης (οἶνος)**· || οἱ παρ' Ὁμ. ἥρωες ἔπινον οἶνον μεμιγμένον μεθ' ὕδατος : Ἰλ.Δ 259 **ὅτε περ . . οἶνον Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται**, Ὀδ.Α 110· ἡ συνήθεια δ' αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐπικρατοῦσα καὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις· πρβλ. Ἡρ.6,84· || **ἄκρατος οἶνος** (ὁ μὴ περιέχων ποσῶς ὕδωρ, ἀνέρωτο κρασί), - **κεκραμένος** (ὁ μεθ' ὕδατος ἀναμεμιγμένος, τὸ νερωμένο κρασί)· || νεώτ. **φαρμακευτικὸς οἶνος** (ὁ περιέχων διαλελυμένας φαρμακευτικὰς οὐσίας)· || νεώτ. **οἶνος καφουροῦχος** (φαρμακευτικὸς οἶνος περιέχων 2 ο/ο καφουρᾶς), - **κινίνης** (ὁ μετὰ φλοιῶν κίνας παρεσκευασμένος)· || **οἶνος δωδεκάδραχμος** (οἶνος, τοῦ ὁποίου ὁ πίθος ἐτιμᾶτο δώδεκα δραχμάς) : Δημ.1045 **σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους καὶ τὸν οἶνον δωδεκάδραχμον**· || ἡ λ. οἶνος ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ πίνω συχν. παραλείπεται, ἰδ. ὅταν ὑπάρχῃ ἐπιθετικὸς ἢ κατηγορηματικὸς προσδιορισμός : Εὐρ.Κύκλ.579 **χαλεπὸν τόδ' εἶπας, ὅστις ἂν πίῃ πολύν**, Θεόκρ. 18,11 **ἦ ῥα πολύν τιν' ἔπινες**,- τώρα ἀπὸ τὸν καημό του **ὅλο πίνει**· || ἰδ. παραλείπεται ὅταν ὑπάρχῃ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς τόπου παραγωγῆς : Εὔβουλ.124 **Θάσιος**, αὐτ.125 **Χῖος**, αὐτ.126, - **καμπανίτης**· πρβλ. **σαμιώτικος**· || ἡ λ. καὶ ἐν παροιμ. : αὐτ.135 **οἶνος . . τὰ φρονεῖν ἐπισκοτεῖ** (ὅτι κατόπιν πόσεως οἴνου ἡ νηφαλιότης χάνεται), Ἀλκ.57 **οἶνος καὶ ἀλάθεια** (ὅτι ὁ οἶνος λύει τὴν γλῶσσαν καὶ ὡς ἐκ τούτου δύνασαι νὰ πληροφορηθῇς τὴν ἀλήθειαν), Θεόκρ.29,1· καὶ **οἶνος . . ἀληθής** : Πλάτ.Συμπ.217Ε· καὶ **οἶνος τὸν οἶνον ἐξελαύνει** (ἀντίστοιχος «ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται») : Ἀντιφάν.300,1· ὁμ.ΠΔ Ψαλμ.103,15 **καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου**· **2**) τὸ ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ χυμοῦ διαφόρων καρπῶν παραγόμενον ποτόν : Ἡρ.2,77 **οἴνῳ δὲ ἐκ κριθέων πεποιημένῳ διαχρέωνται** (πρόκειται περὶ εἴδους τινὸς ζύθου)· || ὁμ. καὶ οἶνος ἐκ φοινικοβαλάνων πεποιημένος, ὅστις καλεῖται **φοινικήϊος** : αὐτ.86 **ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἴνῳ φοινικηΐῳ αὖτις διηθέουσι θυμιήμασι τετριμμένοισι**, αὐτ.1,193· || ὁμ. καὶ ἐκ χυμοῦ λωτοῦ : αὐτ.4,177 **ποιεῦνται δὲ ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου** (τοῦ λωτοῦ) **οἱ Λωτοφάγοι καὶ οἶνον**· || καὶ **μηλίτης** (οἶνος) (εἶδος οἴνου παρασκευαζομένου διὰ ζυμώσεως ὀποῦ μήλων), (ἀπὸ πάντων τούτων τῶν ποτῶν ὁ **ἀμπέλινος οἶνος** διακρίνεται ρητῶς ἐν αὐτ.2,60 **καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμοῦται πλέων ἐν τῇ ὀρτῇ ταύτῃ**)· **3**) πότος, συμπόσιον, οἰνοποσία, ἰδ. ἐμπροθέτως ἐκφερομένη ἡ λ. : Σοφ.ΟΤ 780 **καλεῖ παρ' οἴνῳ**, Ἀριστφ.Λυσ.1227 **ἡμεῖς δ' ἐν οἴνῳ ξυμπόται σοφώτατοι**, Θουκ.6,28 **μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου**, Καλλ. Ἐπιγρ.23,8, Πλούτ.Ἠθ.143D **παρ' οἶνον**· κ. κτ. πληθ. : Φερεκρ.153,9 **ἐπ' οἴνοις**, Πλάτ.Πολιτ.641C **ἡ ἐν τοῖς οἴνοις διατριβή**, αὐτ.645C· **4**) ἡ τοῦ οἴνου ἀγορά, ὁ τόπος ἔνθα πωλεῖται οἶνος : Ἀριστφ.ἀπ.299 **τρέχ' ἐς τὸν οἶνον**· **5**) ὡς κύρ. ὄν. **Οἶνος** ὁ Διόνυσος, ὡς θεὸς τοῦ ποτοῦ τούτου: Ὀρφ.ἀπ.216· **6**) ρηματ. π. οἰνοφ. οἴνη, οἰνάς, οἴναρον, οἰνάνθη, οἰνίζω, οἰνόω (μεθύσκω), **οἰνοχόος**. Ἐκ ρίζ. Ϝοιν.· πρβλ. λατ. vinum.

οἰνός (ὁ) μτγν. οἴνη βλ.λ.2) : Πολυδ.7,204.

οἰνοσκόπιον (τὸ) νεώτ. οἰνόμετρον βλ.λ.

οἰνόσπονδος-ον μτγν. ὁ μετὰ σπονδῆς οἴνου προσφερόμενος : Πολύδ.6,26 **οἰνόσπονδοι θυσίαι**· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οἰνόσπονδα** (ἱερὰ) ὡς οὐσ. σπονδαὶ μετ' οἴνου ἢ δι' οἴνου : Πορφ.Ἀποχ.2,20.

οἰνοσσόος-ον ὁ σῴζων, ὁ διατηρῶν, ὁ συντηρῶν τὸν οἶνον : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.2,7.

οἰνότευκτος-ον μσν. ὁ ἐξ οἴνου κατεσκευασμένος, ὁ ἐξ οἰνοποσίας προξενούμενος : Δαμασκ. Ι Ὕμν.1,680Β **οἰνότευκτος μέθη**.

οἰνοτόκος-ον μτγν. ποι. ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ παράγων οἶνον : Νόνν.Δ 7,89 **οἰνοτόκος βότρυς**, αὐτ.12,24.

οἰνοτροπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ διακρίνειν τὸν οἶνον, ὁ δοκιμάζων καὶ κρίνων τὴν ποιότητα τῶν οἴνων : Γαλ.8,768.

οἰνοτρόποι (αἱ) μτγν. ποι. αἱ μεταβάλλουσαι τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ἐπίθ. τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως τῆς Δήλου Ἀνίου, εἰς ἃς ὁ Διόνυσος ἔδωκε τὸ χάρισμα τοῦτο : Λυκόφρ.580· **2**) ἀρχ. λεξ. ὡς ἀρσ. οἱ τὰς σταφυλὰς θλίβοντες, πατοῦντες πρὸς παραγωγὴν γλεύκους : Ἡσ. ἐν λ. τροπέοντο ἐπάτουν· **3**) ὁμ. ἀρσ. οἱ δαίμονες, οἵτινες ἐπέδρων καὶ καθίστων ὄξινον τὸν οἶνον.

οἰνοτρόφος-ον μτγν. ποι. ὁ τρέφων, φέρων, παράγων οἶνον : ΑΠ 9,375.

οἰνουργία (ἡ) μτγν. οἰνοποιΐα βλ.λ. : Πολυδ.7,193.

οἰνουργῶ-έω σχόλ. κατασκευάζω οἶνον : Σχόλ. Πίνδ.Π 3,177.

οἰνοῦττα (ἡ) (οἰνόεις) πλακοῦς, πλακούντιον παρασκευαζόμενον ἐξ οἴνου, κριθαλεύρου, ὕδατος καὶ ἐλαίου καὶ χρησιμεῦον ὡς τροφὴ τῶν ἐρετῶν : Ἀριστφ.Πλ.1121 **πρότερον γὰρ εἶχον . . πάντ' ἀγάθ' ἕωθεν εὐθύς, οἰνοῦτταν, μέλι, ἰσχάδας**· **2**) εἶδός τι φυτοῦ, ἔχοντος μεθυστικὴν δύναμιν, μεθυστικὰς ἰδιότητας : Ἀριστλ.ἀπ.107.

οἰνοφαγία (ἡ) μτγν. τὸ ἐσθίειν ἅμα καὶ πίνειν οἶνον, τὸ φαγοπότι : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,7 **ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας**.

οἰνοφερής-οῦς-ές Ἡσ. «ὁ εἰς οἶνον ἐπιρρεπής, πάροινος».

οἰνοφλυγία (ἡ) ἡ ἀγάπη καθ' ὑπερβολὴν τοῦ οἴνου, ἡ φιλοποσία, ἡ ἕξις τῆς οἰνοποσίας καὶ μέθης, τὸ μπεκρηλίκι : Ξεν.Οἰκ.1,22 **δοῦλοι γάρ εἰσι καὶ οὗτοι . . οἱ μὲν λιχνειῶν, οἱ δὲ λαγνειῶν, οἱ δὲ οἰνοφλυγιῶν**, Ἀντιφάν.19, Ἀριστλ.ΗΝικ.1114a,27, Πολύβ.2,19,4, ΚΔ Πέτρ.1,4,3 **πορευομένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις**.

οἰνοφλυγίζω μτγν. οἰναφλυγῶ βλ.λ. : Θεοδοτ. ΠΔ Ἡσ.56,12.

οἰνοφλυγῶ-έω μτγν. εἶμαι πεπληρωμένος οἴνου, εἶμαι οἰνόφλυξ, ἔκδοτος εἰς μέθην, μεθυσμένος, μεθύστακας : ΠΔ Δευτ.21,20 **ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει . . συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ**, Φίλ.1,361, Πολυδ.6,21.

οἰνόφλυξ-υγος (ὁ,ἡ) (οἶνος, φλύω) κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ πληρωθεὶς οἴνου, ὁ κατὰ κόρον πιών, ὁ μεθυσμένος ἢ ὁ ἔχων τὴν ἕξιν τῆς ὑπὲρ τὸ μέτρον οἰνοποσίας, μέθυσος, μπεκρής : Ἱππ.Προρρ. 2,2, Ξεν.Ἀπολ.19 **οἶσθα ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον . . ἐκ μετριοπότου οἰνόφλυγα**, Πλάτ.Ἐρυξ.405Ε, Ἀριστλ.Ποιητ.1461a,15.

οἰνοφορεῖον (τὸ) (οἶνος, φέρω) γλωσσ. κ. **οἰνοφόριον** οἰνοφόρος βλ.λ.2).
οἰνοφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων, ὁ περιέχων οἶνον : Κριτί.6,2D **οἰνοφόρος κύλιξ**, Πάπ. **οἰνοφόρον δέρμα** (ἀσκός, ἀσκί, τουλούμι ἐμπεριέχον οἶνον), Ἡρωδιαν.'Ιστ.8,4,4 **οἰνοφόρα σκεύη**· **2)** μτγν. τὸ οὐδ. **οἰνοφόρον** (σκεῦος ἢ ἀγγεῖον) ὡς οὐσ. ἀγγεῖον, σκεῦος, πίθος ἐμπεριέχων οἶνον : Πολυδ.6,14· ‖ ὁμ. κ. τὸ ἀρσ. **οἰνοφόρος** ὡς οὐσ. : Probus in Gramm.Lat.4,211K **oenophorus**· **3)** κ. νεώτ., ἐπὶ τόπων, ὁ παράγων οἶνον : Ἀρχέστρ.ἀπ.36,2 **ἡνίκα δ' ἂν . . μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλῃ**, - **οἰνοφόροι ἐπαρχίαι**, - **οἰνοφόρος νῆσος**.
οἰνοφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ χώρας ἢ ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, παράγω οἶνον : Στράβ.15,1,22 **ὥστ' οἰνοφορεῖν τῶν ἄλλων ἀοίνων λεγόντων τὴν Ἰνδικήν**.
οἰνοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ τοῦ οἴνου φύλαξ, ὑπάλληλος ἐμπεπιστευμένος τὴν φύλαξιν τοῦ οἴνου τοῦ δημοσίου : Ἐπιγρ.Κυζίκου.
οἰνόφυτος-ον μτγν. ὁ κατάφυτος ἐξ ἀμπέλων, ἀμπελόφυτος : Στράβ.12,3,36 **καὶ οἰνόφυτα τὰ κτήματα αὐτῶν ἐστι πάντα**, Διον.'Αλ.Ρωμ.1,37· **2)** κ. ὡς **ἐνεργ.** ὁ φυτεύων, ὁ καλλιεργῶν ἀμπέλους : Νόνν.Δ 21,174 **οἰνόφυτος Λυαῖος**.
οἰνοχαρής-οῦς-ές Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαίρων, αἰσθανόμενος ἡδονὴν πίνων οἶνον : Ἐπιγρ.· ‖ κ. ὡς παρωνύμιον : αὐτ.
οἰνοχάρων-οντος (ὁ) μτγν. κωμ. προσωνυμία Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, υἱοῦ τοῦ Δημητρίου, ὡς πέμποντος τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Κάτω Κόσμον δι' ἐνθέσεως δηλητηρίου εἰς τὸν οἶνον αὐτῶν, μετὰ λογοπαιγνίου πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φιλοποσίαν, ἀντὶ οἰνοχαρής : Ἀλκ.Μεσσ.ΑΠ 11,12.
οἰνοχεῖον (τὸ) μσν. οἰνηρὸν δοχεῖον : Κωδ.'Οφφ. 14,28 σκεῦος **τὸ καλούμενον οἰνοχεῖον**.
οἰνοχειριστής (ὁ) πάπ. **ὁ** διανομεύς, **ὁ διανεμητὴς** οἴνου : Πάπ.'Οξυρ.
οἰνοχίτων-ωνος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι. **ὁ** ὡς χιτῶνα ἔχων ἄμπελον, ὁ κεκαλυμμένος, οἱονεὶ ἐπενδεδυμένος διὰ κλάδων ἀμπέλου· πρβλ. κισσοχίτων, κηροχίτων : Καλλ.ἀπ. ἀνών.211 **οἰνοχίτωνας ἐλαίας**, αὐτ.158 **οἰνοχίτωνες δρύες**.
οἰνοχο(ε)ία (ἡ) (οἰνοχοεύω) λεξ. **τὸ ἐγχέειν οἶνον**, τὸ κέρασμα κρασιοῦ : Σουΐδ.
οἰνοχοεύς-έως (ὁ) (οἶνος, χέω) μτγν. οἰνοχόος βλ.λ. : Νόνν.Δ 10,315.
οἰνοχόευσις-εως (ἡ) μσν. τὸ οἰνοχοεύειν, οἰνοχοεία βλ.λ. : Μιχ.'Ακομ.1,89 **οἰνοχόευσις ἡ κατὰ τὸν Ἑλικώνιον ποιητήν**.
οἰνοχοεύω (οἰνοχόος) ἐπ., ἀπαρφ. **οἰνοχοεύειν** ('Ιλ. Β 127, αὐτ.Υ 234), μτχ. **οἰνοχοεύων** ('Οδ.Α 143) (ὁ 'Ομ. τοὺς λοιποὺς χρ. σχηματίζει ἐκ τοῦ οἰνοχοῶ βλ.λ.), ἐνεργῶ ὡς οἰνοχόος, ἐγχέω οἶνον πρὸς πόσιν, κερνῶ : 'Ιλ.Υ 234 **τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν**, 'Οδ.Φ 142 **ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει**.
οἰνοχόη (ἡ) ἀγγεῖόν τι μικρόν, **δι' οὗ ἤντλουν ἐκ τοῦ** κρατῆρος τὸν μεμειγμένον οἶνον καὶ ἐνέχεον εἰς τὰ ποτήρια· συχν. τοιαῦτα ἀγγεῖα ἀνέθετον εἰς ναούς : Ἡσίοδ.Ἔργ.744 **μηδὲ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν**, Ἑρμιππ.65, Εὐπ.361, Εὐρ. Τρῳ.820, Θουκ.6,46 **ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε καὶ οἰνοχόας**, Ἐπιγρ. **οἰνοχόαι θεῶν σωτήρων**· **2)** μτγν. εἶδός τι τραπέζης, ἐφ' ἧς ἐτοποθέτουν κατὰ σειρὰν τὰ ποτήρια, τὸ κυλικεῖον μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκομένων ἀγγείων : Φρύν.Σοφ.Παρ.95Β· **3)** μτγν. θηλ. τοῦ οἰνοχόος βλ.λ. : ΠΔ Ἐκκλ.2,8 **ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας . . οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας**.
οἰνοχόημα-ατος (τὸ) (οἰνοχοῶ) ὁ ὑπὸ τοῦ οἰνοχόου προσφερόμενος οἶνος, **δθ. γεν.** ὁ παρεχόμενος δωρεάν, ὁ προσφερόμενος οἶνος: Πλούτ.Φωκ.6 **παρεῖχεν οἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν**, Πολύαιν.3,11,2· **2)** συνεκδ. ἑορτή τις, καθ' ἣν προσεφέρετο οἶνος : Ἔφορ.80J.
οἰνοχοΐα (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ οἰνοχοεία βλ.λ. : Δίων Χρ.71,4, Ἡλιόδ.Αἰθ.8,1.
οἰνοχοΐδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ οἰνοχόη βλ.λ.1), μικρὰ οἰνοχόη : Ἐπιγρ. Δήλου.
οἰνοχοϊκός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰνοχόον, ὁ τοῦ οἰνοχόου, ὁ εἰς οἰνοχόον προσήκων : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,27 **ὑφηγεῖσθαι τῶν οἰνοχοϊκῶν πειρωμένου**.
οἰνοχόος (ὁ) (οἶνος, χέω) κ. νεώτ.. (δοτ. ἐν. ἐν πάπ. συνηρ. **οἰνοχῷ**), θηλ. **οἰνοχόη** (ΠΔ Ἐκκλ.2,8), ὁ ἐγχέων οἶνον εἰς τὰ κύπελλα ἐκ τοῦ κρατῆρος πρὸς πόσιν, εἰδικὸς ὑπηρέτης ἐντεταλμένος κατὰ τὰ συμπόσια τῶν ἀρχαίων νὰ ἐγχέῃ οἶνον εἰς τὰ κύπελλα τῶν συνδαιτυμόνων, ἀντλῶν τοῦτον ἐκ τοῦ κρατῆρος : 'Ιλ.Β 128 **πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο**, 'Οδ.Σ 418, Ἡρ.3,34 **τούτου τε ὁ παῖς οἰνοχόος ἦν τῷ Καμβύσῃ**, Εὐρ.Κύκλ.560 **ᾠνοχόος ἄδικος**, Ξεν.Ἑλλ.7,1,38, Κριτί.33D· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : Ἴων Χ Ἐλεγ.2,2 **οἰνοχόοι θεράποντες**· **2)** μτφ. ὁ πορίζων, ὁ παρέχων, ὁ δίδων τι : Πλάτ. Πολ.562D **ὅταν . . δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ**.
οἰνοχοῶ-έω (οἰνοχόος) κ. νεώτ., μτχ. θηλ. **οἰνοχοοῦσα** (Ἐπιγρ.), αἰολ. **οἰνοχόεισα** (Σαπφ.5) (κῶδ. οἰνοχοεῦσα), γ' ἐν. παρατ. **οἰνοχόει** ('Οδ.Ο 141) κ. **ᾠνοχόει** ('Ιλ.Α 598) κ. **ἐῳνοχόει** (αὐτ.Δ 3), μέλλ. **οἰνοχοήσω** (Ξεν.ΚΠ 1,3,8), ἀόρ. ἀπαρφ. **οἰνοχοῆσαι** ('Οδ.Ο323, Σαπφ.51,2), μέσ. κ. παθ. **οἰνοχοοῦμαι** (Πλούτ.'Ηθ.349F), μέσ. μτχ. πληθ. **οἰνοχοούμενοι** (Φίλ.1,353) (π. 'Ομ. ὁ τ. τοῦ ἐνεστῶτος δὲν ἀπαντᾷ, ἀντ' αὐτοῦ γίνεται χρ. τοῦ οἰνοχοεύω βλ.λ.), ἐνεργῶ ὡς οἰνοχόος, ἐγχέω οἶνον εἰς τὰ κύπελλα τῶν συνδαιτυμόνων πρὸς πόσιν, κερνῶ κρασί, κερνῶ : 'Οδ.Ο 141 **οἰνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο**, αὐτ.323, Σαπφ.51,2, Φερεκρ.70,5 Ξεν.ΚΠ 1, 3,8 **οὐχ ὁρᾷς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ εὐσχημόνως** ; Φίλ.2,479· ‖ κ. μτ. αἰτ. **οἰνοχοῶ νέκταρ** ἐγχέω νέκταρ, ὡς οἶνον, πρὸς πόσιν, κερνῶ νέκταρ : 'Ιλ.Α 598 **θεοῖς ἐνδέξια . . οἰνοχόει . . νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων**, αὐτ.Δ 3· **2)** μτφ. παρέχω, δίδω ἀφθόνως, μὲ γενναιοδωρίαν : Πλούτ. Περ.7 **πολλὴν . . καὶ ἄκρατον τοῖς πολίταις ἐλευθερίαν οἰνοχοῶν**, Διον.'Επιγρ.4,1 **οἰνοχοεῖ ὕμνους**· τὸ παθ. : Πλούτ.'Ηθ.349F **οἰνοχοεῖται ἐπινίκια**· **3)** μτγν. ἐνεργῶ, κατορθώνω, καταφέρνω, κάμνω νὰ ρεύσῃ οἶνος : Φιλόστρ. Ἀπολλ.6,10 **τὴν Κασταλίαν οἰνοχοῆσαι**, αὐτ.1,22 **κρήνην οἰνοχοήσας** (ἀναμείξας τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης μετ' οἴνου θαυματουργικῶς).
οἰνόχρους-οος-ουν-οον σχόλ. οἰνόχρως βλ.λ. : Σχολ.Εὐρ.'Ορ.115 **τὴν οἰνόχροα τρίχα**.
οἰνόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) ὁ τοῦ οἴνου τὸ χρῶμα **ἔχων** : Θεόφρ.Φ1 9,13,4 **οἰνόχρωτες καὶ ἐρυθραῖ**.
οἰνόχυτος-ον ποι. ὁ παραχθεὶς ἐξ οἴνου, ὁ ἐξ οἴνου : Σοφ.Φιλ.714 **ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ**· **2)** κ. ἐν ἐνεργ. ἐνν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰνοχόος βλ.λ. : Νόνν.Δ 13,256, αὐτ.33,74 **οἰνοχύτου βρέτας Ἥβης**.
οἶνοψ-οπος (ὁ) (ὄψ) ποι. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου, ὁ ἔχων ὄψιν μελαψήν, ὡς ὁ μέλας οἶνος, σκοτεινὸ χρῶμα, κρασάτος (π. 'Ομ. οὐδέποτε κατ' ὀνομ.), περὶ τῆς θαλάσσης, τοῦ πόντου : 'Ιλ.Ψ 316 **μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ νῆα θοὴν ἰθύνει**, 'Οδ.Ε 132, αὐτ.Β 421· ‖ ὁμ. π. 'Ομ. κ. περὶ βοῶν, ὁ ἔχων χρῶμα οἴνου, ὁ ἐρυθρομέλας : 'Ιλ.Ν 703 **ὡς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον . . τιταίνετον**, 'Οδ.Ν 32·

|| κ. περὶ τοῦ πήχεως, τῶν χειρῶν, ὁ πορφυροῦς, φοινικοῦς, κοκκινωπός : Τρυφιόδ.521 **νύμφη οἴνοπα πῆχυν ἀνεῖλκε**· κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Βάκχου : ΑΠ 6,44 **ὧν ἡμεῖς σπείσαντες ὅσον θέμις οἴνοπι Βάκχῳ.**

οἰνοφυκτήρ-ῆρος (ὁ) πάπ. φυγεῖον οἴνου.

οἰνῶ-όω, ἀπαρφ. ἀόρ. α' **οἰνῶσαι** (Κριτί.6,28D), μέσ. κ. παθ. **οἰνοῦμαι**, ἀπαρφ. **οἰνοῦσθαι** (Πλούτ. Ἠθ.672A), παθ. μέλλ. **οἰνωθήσομαι** (Στωϊκ.ἀπ.3,163), μτχ. παθ. ἀόρ. **οἰνωθείς** (Ὀδ.Π 292, Σοφ.ἀπ.929, Αἰν.Τακτ.16,5,Πάπ.), μτχ. παρακ. **ᾠνωμένος** (Αἰσχ. Ἱκ.409, Σοφ.Τρ.268, Εὐρ.Βάκχ.687), Ἰων. **οἰνωμένος** (Ἡρ.5,18 κ. κῶδ. Ἀριστλ.ΗΝικ.1147a,14, αὐτ.1152a, 15, αὐτ.1154b,10, αὐτ.Ρητ.1389a,19) (ἐν τοῖς δοκ. Ἀττ. **ἐν** χρ. ἡ λ. μεθύω), φέρω εἰς κατάστασιν μέθης : Κριτί.6,28D **οἰνῶσαι σῶμα ποτοῖς**· || συχνότ. **τὸ** παθ. **οἰνοῦμαι** μεθύσκομαι, μεθύομαι : Ὀδ.Π 292 **μήπως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν ἀλλήλους τρώσητε**, Ἡρ.5,18· **οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο, οἷα πλεόνως οἰνωμένοι**, Αἰσχ.Ἱκ. 409 **ἐς βυθὸν μολεῖν δεδορκὸς ὄμμα, μηδ' ἄγαν ᾠνωμένον**, Σοφ.Τρ.268,Εὐρ.Βάκχ.687,Ἀριστλ.ΗΝικ. 1147a,14, αὐτ.Ρητ.1389a,19, Αἰν.Τακτ.16,5, Πλούτ.Ἠθ. 672A **μάλιστα μὲν πίνειν καὶ οἰνοῦσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλους**· **2)** μτγν. πίνω οἶνον μετρίως: Στωϊκ.ἀπ.3,163· **3)** ὁμ. τὸ παθ. ἐπὶ ὕδατος, μεταβάλλομαι εἰς οἶνον : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.2,9.

οἰνώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν φύσιν, τὴν σύστασιν ἢ τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου, ὁ ὅμοιος πρὸς οἶνον, ὁ οἰνοειδής : Ἀριστλ.Μετ.387b,11 **οἰνώδης χυμός**, αὐτ.Πρ.922a,9 **οἰνώδεις ῥοαί**· || μτγν. τὸ οὐδ. **οἰνῶδες** ὡς οὐσ. ἡ ὀσμὴ τοῦ οἴνου : Φιλόστρ.Ἡρ.2,8 **ἀναπνέων οἰνῶδες**· **2)** περὶ οἴνων, ὁ ἔχων μικρὰν ἢ μεγάλην οἰνοπνευματικὴν δύναμιν : Ἱππ.Διαίτ.37, αὐτ.Γυν.1,52· **3)** κ. ἐπὶ τῶν βοτρύων, ὁ περιέχων, ὁ περιεκτικὸς οἴνου : Θεόφρ. ΦΑἰτ.14,4 **οἰνώδεις καρποί**, Γαλ.6,578· **4)** μτγν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου, ὁ βαθέως ἐρυθρός : Φιλούμ.18,2 **οἰνώδης ἰχώρ**, Λουκ.Συρ.32 **τῶν** (λίθων) **οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ ὑδατώδεις, πολλοὶ δὲ οἰνώδεες**, Παγκράτ.π.Ἀθήν.7,305C **κίχλην οἰνώδεα**, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,9.

οἰνών-ῶνος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀποθήκη, κελλάρι : Ξεν.Ἑλλ.6,2,6 **μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκήσεις καὶ οἰνῶνας κατεσκευασμένους ἐπὶ τῶν ἀγρῶν**, Ἐπιγρ., Πάπ.· **2)** οἰνοπωλεῖον βλ.λ. : Τίμ.Ἱστ.60 **τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης**, Γεωπ.7,7,6.

οἰνώνης (ὁ) Φώτ. «ἔμπορος οἴνου».

οἰνῶντα Ἡσ. «μονήρη».

οἰνωπός-ή-όν κ. -ός-όν (Εὐρ.Ὀρ.115) ὁ οἶνοψ βλ.λ. : Σίμων.180 **οἰνωπὸς βότρυς**, Εὐρ.Ὑψιπ.ἀπ. 41,111, αὐτ.ΙΤ 1245 **ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δράκων**· || κ. ἐπὶ τῶν γενείων τοῦ Διονύσου, ὁ ἐρυθρωπός, ὁ κοκκινωπός : Εὐρ.Βάκχ.438 **οὐδ' ὠχρός, οὐδ' ἤλλαξεν οἰνωπὸν γένυν**· || κ. ἐπὶ τοῦ Πολυδεύκους : Θεόκρ.22,34· || ὁ μαυρειδερός, ὁ μελαψός : Ἱππ.Γυν.2,111· **2)** ὁ μέλας καὶ στιλπνὸς ἅμα : Ἀριστλ.Χρωμ.792b,6· **3)** ὁ μακρόθεν δίδων τὴν ἐντύπωσιν τοῦ μέλανος, ἐπὶ τοῦ φυλλώματος τοῦ κισσοῦ : Σοφ.ΟΚ 674 **τὸν οἰνωπὸν .. κισσὸν** (δ. ἀν. οἰνῶπα)· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς ἀρίας βλ.λ.2), τῆς φελλόδρυος : Θεόφρ.ΦΙ 3, 16,3· || κ. ἐπὶ τῆς οἰνάδος βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ἀπ.347.

οἰνωροί Ἡσ. «οἱ ἱεραγωγοὶ Διονύσου».

οἴνωσις-εως (ἡ) (οἰνῶ) μτγν. ἡ ἐκ μετρίας πόσεως οἴνου εὔθυμος κατάστασις, κέφι, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν μέθην : Στωϊκ.ἀπ.3,179, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε. 30, Πλούτ.Ἠθ.503F, αὐτ.645A, Διοσκ.5,6, Γαλ.19, 105, Διογ.Λ 7,183 **ἐν μέντοι ταῖς οἰνώσεσιν ἡσύχαζε παραφερόμενος τοῖς σκέλεσιν.**

οἰνωτρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Οἰνωτρούς, ὁ τῶν Οἰνωτρῶν : Στράβ.6,1,4 **οἰκῆσαι γὰρ τοὺς τόπους τούτους Χῶνας, οἰνωτρικὸν ἔθνος κατακοσμούμενον.**

οἴνωτρον Ἡσ. «χάρακα, ᾗ τὴν ἄμπελον ἱστᾶσι, Δωριεῖς».

οἰνώψ-ῶπος (ὁ,ἡ) ποι. οἶνοψ βλ.λ. περὶ τοῦ Διονύσου : Σοφ.ΟΤ 211 **τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς οἰνῶπα Βάκχον εὔιον**, Εὐρ.Βάκχ.236.

οἶξασα ἐπ. μτχ. θηλ. ἀόρ. τοῦ ρ. οἴγω βλ.λ.

οἷο ἐπ. τ. τοῦ οὗ γενικ. τῆς κτητικῆς ἀντων. **ὅς, ἥ, ὅ**, ἀλλ' οὐδέποτε ὡς γενικ. τῆς προσωπ. ἀντων. ἥτις ἐν τῇ Ἰων. διαλέκτῳ εἶναι ἀείποτε **εἷο.**

οἰοβάτος-ον (οἶος, βαίνω), μτγν. ποι. ὁ κατὰ μόνας πορευόμενος, ὁ μονήρης : Ἀνύτ.ΑΠ 4,231.

οἰόβιος Ἡσ. «μονόβιος»· **2)** Σουΐδ. «αὐθαίρετος, μονότροπος, μεμονωμένος τῷ λογισμῷ, ἐκτὸς φρενῶν».

οἰοβουκόλος-ον ποι. ὁ μιᾶς μόνης δαμάλεως βουκόλος, περὶ τοῦ Ἄργου ὡς ἐντεταλμένου τὴν φύλαξιν τῆς Ἰοῦς : Αἰσχ.Ἱκ.304 **ποῖον πανόπτην οἰοβουκόλον λέγεις ;**

οἰοβώτας (ὁ) (οἶος, βόσκω) ποι. ὁ μόνος βοσκόμενος, ὁ κατὰ μόνας τρεφόμενος, ἰδ. ἐπὶ βοσκημάτων, μτφ. ἐπὶ τοῦ Αἴαντος ὡς διάγοντος ἐκτὸς φρενῶν καὶ ἀποπλανηθέντος, κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν προβάτων εἰλημμένην, ἃ τῇδε κἀκεῖσε περιφέρονται καὶ μόνα βόσκουσιν : Σοφ.Αἴ. 614 **νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβώτας φίλοις μέγα πένθος ηὕρηται** (ἐκτὸς ἐὰν τὸ **φρενὸς** πρέπει νὰ συναφθῇ τῷ **πένθος**).

οἰόγαμος-ον μσν. ποι. ὁ μονόγαμος βλ.λ. : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,231 **εἰ δέ τις ἡμῖν μέμφεται, ἐν πενίῃ μιμνέτω οἰογάμῳ.**

οἰογένεια (ἡ) Ἐπιγρ. ὡσεὶ ἐξ ἀρσ. **οἰογενής** μονογενὴς θυγάτηρ, μοναχοκόρη, μοναχοθυγατέρα· πρβλ. μονογένεια.

οἰόζωνος-ον ποι. ὁ μονόζωνος βλ.λ. : Σοφ. ΟΤ 846 **εἰ δ' ἄνδρ' ἕν' οἰόζωνον αὐδήσει.**

οἰόθεν (οἶος) ἐπίρρ. **ἐπ.** ἐξ ἑνὸς μόνον μέρους, κατὰ μόνας, μόνος καθ' ἑαυτόν· π. Ὀμ. **μ.** ἐν τῇ Ἰλ. κ. ἀείποτε ἐν τῇ συνεκφορᾷ **οἰόθεν οἶος** μόνος, κατάμονος, ὁλομόναχος, μόνος πρὸς μόνον : Ἰλ.Η 39 **οἰόθεν οἶος ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι**, Ἄρατ.55 **οὐ μὲν ἐκείνῃ οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ**, Ἀπολλ.Ρ 1,270.

οἰόθι (οἶος) ἐπίρρ. μτγν. ἐπ. μόνως, καθ' ἑαυτόν : Ἄρατ.376, Ἀπολλ.Ρ 2,709 **ἀφάσσει δ' οἰόθι Λητώ.**

οἰοθόρ Ἡσ. «ὁ Προμηθεύς».

οἰόκερως-ωτος (ὁ,ἡ) (οἶος, κέρας) μτγν. **ὁ ἔχων** ἓν μόνον κέρας, ὁ μονόκερως : Ὀππ.Κυν.2,96.

οἴομαι ἐν Ὀμ. ἀείποτε διαλελυμένον **ὀΐομαι** (πλὴν τοῦ **οἴεται** : Ὀδ.Κ 193, **κ. οἴοιτο** : αὐτ.Ρ 580, αὐτ.Χ 12) κ. συνηρ. **οἶμαι** (ὁ τ. οὗτος εἶναι κυρίως ἐν χρ. π. τραγ., ὁ τ. **οἴομαι** ἀπαντᾷ μ. ἐν Αἰσχ.Χο.758, Σοφ.ΟΚ 28, εἶναι ὅμως συνηθέστατος π. κωμικοῖς, ὡς ἐν Ἀριστφ.Ἱππ.407· ὁ Ἡρ. οὐδέτερον τῶν τύπων τούτων μεταχειρίζεται· ἐν τῇ Ἀττ. πεζ. **τὰ** ἀντίγραφα ποικίλλουσιν, ἐπικρατοῦντος ὅμως τοῦ **τ. οἶμαι**, παρενθετικῶς δὲ μόνον αὐτοῦ ὄντος ἐν χρ.), παρατ. **ᾠόμην** (Αἰσχ.Πρ.270, Ἀριστφ.Σφ.791) κ. α' προσ. συνηρ. **ᾤμην** (αὐτ.ἀπ. 636), μέλλ. **οἰήσομαι** (Λυσ.30,8, Πλάτ.Πολ.397A), ἐπ. μέσ. ἀόρ. α' **ὠϊσάμην** (Ὀδ.Α 323), ἀπαρφ. ὅμως **οἰήσασθαι** (Ἄρατ.896), μτχ. **ὀϊσσάμενος** (Ἀπολλ.Ρ 2,1135), ἡ γρ. **ὀΐσσατο, ὀϊσσάμενος** ὡς δ.ἀνάγν. ἐν Ὀμ. δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἐκ τοῦ **ὀϊσσάμενος** (Ἀπολλ.Ρ 2,1135,Ἐπικ.Ἀλεξ.Ἀδέσπ.2,41, Ἄρατ.1006), ἐκ τοῦ **ὑποΐζεσθαι** (Ἡσ. «ὑπονοεῖν»), παθ. μέλλ. μτ. μέσ. σημ. **οἰηθήσομαι** (Γαλ.Ἀρ.Διδ. 42), ἐπ. παθ. ἀόρ. μτ. μέσ. σημ. **ὠΐσθην** (Ὀδ.Δ 453, αὐτ.Π 475), μτχ. **ὀϊσθείς** (Ἰλ.Ι 453), ἀττ. κ. ἰων. ἀόρ. **ᾠήθην** (Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.14, Ἀντιφ.1,8, Θουκ. 4,130, Πλάτ.Θεαίτ.178C), ἀλλὰ σπαν. ἡ χρ. τῶν ἃ

ἐγκλίσεων π. ποιητ.· ἀπαντᾷ μ. τὸ β' ἐν. τῆς ὑποτ. οἰηθῇς ('Αριστφ.'Ιππ.860), μτχ. οἰηθείς - οἰηθεῖσα ('Αντιφάν.194,2, Εὐρ.ΙΑ 986)· ὁ ἐνεργ. ἐπ. ἐνεστ. ὀΐω κ. συνηρ. οἴω, λακων. οἰῶ ('Αριστφ.Λυσ.81, αὐτ.156, αὐτ.998, 'Επίλ.3) εἶναι εὔχρηστος, ἀλλὰ μ. ἐν τῷ α' ἐν. προσ. ('Ιλ.Ε 894, 'Οδ.Γ 27) (ἐν τῇ προσῳδίᾳ, ὁ 'Ομ. ἔχει ἐν τῇ διαλελυμένῃ διφθόγγῳ τὸ ῑ ἐν τοῖς ἑξῆς : ὀΐομαι ('Ιλ.Ε 644), β' ἐν. ὀΐεαι (αὐτ.Α 561, 'Οδ.Κ 380), γ' ἐν. ὀΐεται (αὐτ.Π 586), α' πληθ. ὀϊόμεθ' ('Οδ.Φ 322, αὐτ.Χ 156), μτχ. ὀϊόμενος ('Ιλ.Ο 728, 'Οδ.Β 351), γ' ἐν. παρατ. ὠΐετο (αὐτ.Κ 248), γ' ἐν. μέσ. ἀόρ. α' ὀΐσατο (αὐτ.Α 323, αὐτ.Ι 213, αὐτ.Τ 390), μτχ. ὀϊσάμενος (αὐτ.Ο 443)· ὁ ἐνεργ. τ. τοῦ ἐνεστ. ὀΐω ἔχει τὸ ῑ ἐν τέλει στίχου, εἶναι ὅμως τὸ ῐ, ἂν τὸ ὀΐω κεῖται ἐν τῷ α' ποδὶ ('Ιλ.Ν 153), ἐν τῷ β' (αὐτ.558), ἐν τῷ γ' (αὐτ.Ψ 467) ἢ κ. ἐν τῷ δ' ('Οδ.Τ 215)· τὸ ὀΐω ἔχει τὸ ῑ χωρὶς νὰ εἶναι ἐν τέλει στίχου μ. ἅπαξ (αὐτ. Σ 259)· ὡς δισύλλ. τ. οἴω εὕρηται ἀείποτε ἐν τέλει στίχου, πλὴν ἐν 'Ιλ.Ο 298, αὐτ.Φ 533, αὐτ.Τ 310), νομίζω, ὑπολαμβάνω, ὑποθέτω, ἀείποτε ἐπὶ πράγμ. ἀβεβαίου καὶ ἀμφιβόλου, ἐν ἀναφ. δὲ πρὸς τὸ μέλλον προαισθάνομαι, προμαντεύω, προβλέπω, στοχάζομαι, μτ. αἰτ. : 'Ιλ.Ν 283 **ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει, Κῆρας ὀϊομένῳ**, 'Οδ.Κ 248 **γόον δ' ὠΐετο θυμός**· **2)** ὑποπτεύω : αὐτ.Ι 339, αὐτ.Κ 380 **ἤ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι**· **3)** ὅθ. προσδοκῶ νὰ συμβῇ τι, ἀναμένω, περιμένω : αὐτ.Ω 401 **ἑελδομένοισι μάλ' ἧμιν, οὐδ' ἔτ' οἰμένοισι**· **4)** ἐν ἀναφ. πρὸς ἀντιξόους περιστάσεις, δυσάρεστα συμβάντα, φοβοῦμαι περὶ κακοῦ : αὐτ.Τ 390 **κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαθοῦσα οὐλὴν ἀμφράσαιτο**, αὐτ.Ξ 298· **5)** κ. ἐπὶ καλῆς σημ. ὁ ἐνεργ. τ. ἐλπίζω : 'Οδ.Μ 212 **καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω** (ἐλπίζω ὅτι θέλομεν ἐνθυμηθῇ ταῦτα), 'Ησίοδ.Α 111 **ἀλλά μιν ὀΐω φεύξεσθαι δύο παῖδας.. 'Αλκείδαο**· **6)** ὁμ. ὁ ἐνεργ. τ. ἐπὶ πράγμ., ὅπερ ὁ στοχαζόμενος ἔχει κατὰ νοῦν καὶ θέλει νὰ πράξῃ, διανοοῦμαι, προτίθεμαι, σκοπεύω, μτ. μέλλ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 296 **οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω**, αὐτ.170, 'Οδ.Τ 215· || ὁμ. κ. μτ. ἐνεστ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Ν 262 **οὐ γὰρ ὀΐω ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν**· **7)** κτ. μέσ. τ. διαλογίζομαι : Πλάτ. 'Απολ.26D **'Αναξαγόρου οἴει κατηγορεῖν** (διαλογίζεσαι, σκέπτεσαι νὰ κατηγορήσῃς τὸν 'Αναξαγόραν)· **8)** κ. ἀπολ. ἀντιλαμβάνομαι : 'Ιλ.Α 561, αὐτ.Ι 453 **πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς πολλὰ κατηρᾶτο**, 'Οδ.Ο 443 **ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ**· || συχν. μτ. εἰδ.προτ. εἰσαγομένης διὰ τοῦ ὡς : αὐτ.Γ 255 **καὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη** (δύνασαι τώρα καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἀντιληφθῇς, νὰ καταλάβῃς πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα)· || ὁμ. κ. μτ. μέλλ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 78 **ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν**, αὐτ.Υ 195· ὁμ. κ. ὁ ἐνεργ. τ. : αὐτ.Α 204 **ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὀΐω**, αὐτ.Ε 252, αὐτ.284, αὐτ.Υ 289· **9)** νομίζω, θεωρῶ, φαντάζομαι, θαρρῶ : 'Ιλ.Α 59 **νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω ἄψ ἀπονοστήσειν**, αὐτ.Ε 644, Αἰσχ.'Αγ.321 **οἶμαι βοὴν ἄμικτον ἐν πόλει πρέπειν**, Εὐρ.ΙΑ 462 **οἶμαι γάρ νιν ἱκετεύσειν** (κῶδ. ἱκετεῦσαι), Λυσ.12,19 **ἱμάτια γυναικεῖα ὅσα οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι** (διόρθ. κτήσεσθαι), αὐτ.13,53· || ὑπολογίζω, συμπεραίνω : 'Αριστφ.ἀπ.464 **ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι**· **10)** ἐπὶ παρελθόντος ἢ παρόντος εἰσάγει ἐπὶ τὸ μετριώτερον ὡρισμένην τινὰ κρίσιν, ὅθ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ πιστεύω, μτ. ἐνεστ. ἀπαρφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ παρόν, τὸ ἐνεστώς : 'Οδ.Δ 453 **οὐδέ τι θυμῷ ὠΐσθη δόλον εἶναι**, αὐτ.Κ 232, αὐτ. Α 323 **ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι**· ὁμ. κ. τὸ ἐνεργ. : 'Ιλ.Ε 894 **τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν**· || ὁμ. μτ. ἀορ. ἀπαρφ. ἐν ἀναφορ. πρὸς τὸ παρελθόν : αὐτ.Α 558 **τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον**, αὐτ.'Οδ.Γ 27· || συχν. τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρφ. δέον νὰ ἐννοηθῇ ἐκ τῶν συμφραζομένων : 'Ιλ.Μ 66, 'Οδ.Ο 278 **διωκέμεναι γὰρ ὀΐω** (πιστεύω ὅτι θὰ μὲ καταδιώξουν), αὐτ.Α 201, αὐτ. Μ 212· || ὁμ. μτ. μ. τοῦ ἀπαρφ. ἐπὶ ταυτοπροσωπίας : 'Ιλ.Ζ 341 **ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' ὀΐω** (νομίζω (ἐγὼ) ὅτι θὰ σὲ συλλάβω (ἐγώ))· **11)** μεθ' ἁπλῆς αἰτ. θεωρῶ τι ὡς ἀληθές : Πλάτ.Γοργ.472Α **ὃν τρόπον ἐγὼ οἶμαι**· **12)** μτ. ἀπαρφ. διατείνομαι : 'Οδ.Χ 210 **ὡς φάτ' ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν 'Αθήνην**· **13)** ἔχω τὴν ἰδέαν, ἀντίθ. οἶδα, ἐπίσταμαι : Πλάτ.Πολ.506C, 'Αριστλ. Ρητ.1389b,17 **οἴονται, ἴσασι δ' οὐδέν**, αὐτ.Α'Υστ. 75a,15· || ὁμ. ἀκολουθούσης εἰδ. προτ. εἰσαγομένης διὰ τοῦ ὅτι : Πλούτ.'Ηθ.90Β· **14)** ἐν χρ. κ. ἀπροσώπως, σχηματίζεται εἰκασία τις, ἔρχεται προαίσθησίς τις ἐν τῇ ψυχῇ τινος : 'Οδ.Τ 312 **ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται**· **15)** κ. παρενθετικῶς μ. ἐπὶ τοῦ α' προσ.· συνηθέστ. π. 'Ομ. ὁ ἐνεργ. τ. ὀΐω (ἐξαιρέσει ἐν 'Οδ.Χ 140 καὶ πιθ. ἐν αὐτ.Ξ 362) : 'Ιλ.Θ 536 **ἀλλ' ἐν πρώτοισιν, ὀΐω, κείσεσθαι οὐτηθείς**, αὐτ.Ν 153, 'Οδ.Π 309, αὐτ.Β 255· || π. 'Αττ. ἡ παρενθετικὴ χρ. περιορίζεται, πιθ. μ. εἰς τοὺς συνηρ. τς οἶμαι, παρατ. ᾤμην (πλὴν ἐν Αἰσχ.Χο.758) : Πλάτ.Πολ.490C **ἡγουμένης .. ἀληθείας οὐκ ἄν ποτε, οἶμαι, φαῖμεν αὐτῇ χορὸν κακῶν ἀκολουθῆσαι**· || σπαν. ἡ παρενθετικὴ χρ. ἐν τοῖς λοιποῖς προσ. : αὐτ.486C **ἀνόητα .. πονῶν οὐκ, οἴει, ἀναγκασθήσεται τελευτῶν αὐτόν τε μισεῖν**, αὐτ.Θεαίτ.147Β, αὐτ.Συμπ. 216D **πόσης, οἴεσθε, γέμει σωφροσύνης**· || συχν. ἐν χρ. ἐπὶ ἐκφράσεως εὐγενοῦς ἁπλοῦ στοχασμοῦ, ὅστις ὅμως φαίνεται ἔχων ἰσχὺν ἀδιαμφισβητήτου διϊσχυρισμοῦ, ἤτοι τίθεται πρὸς μετριασμὸν τῆς ἐκφράσεως ἕνεκα μετριοφροσύνης ἢ χάριν φιλοφροσύνης, ὡς τὸ δημ. θαρρῶ : Ξεν.ΚΠ 1,3,11 **οὐ γάρ, οἶμαι, ὦ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ**, Πλάτ. Γοργ.483C· || ἡ θέσις τοῦ οἶμαι δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή· συχν. παρεντίθεται ἐν ἐμπροθ. διορ. μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τῆς πτώσεως : αὐτ. Πολ.564Α **ἐξ, οἶμαι, τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας**, Δημ.458 **καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράττετε**· || ὁμ. μεταξὺ τοῦ ἄρθρ. κ. τοῦ οὐσ. : αὐτ. 1268 **οἱ γὰρ οἶμαι βέλτιστοι**· || προτάσσεται πρὸς δήλωσιν μείζονος ἐμφάσεως : Πλάτ.Πολ. 465Α **οἶμαι δ' οὐδ' ἄλλως ἀτιμάσει**, αὐτ.Κρατ. 402C· **16)** συχν. ὡς ἀπάντησις ἐμφαντικὴ εἰς ἐρώτησιν, τοῦτο ἐννοεῖται ὅτι θέλω νὰ ὑπανοήσω, νομίζω ναί, οὕτω, ἔτσι νομίζω : 'Αριστφ.'Αχ.919 ΔΙΚ. **νεώριον θρυαλλίς;** ΝΙΚ. **οἶμαι**· κ.μτ. τοῦ γε : αὐτ.Θεσμ.27· κ. μτ. τοῦ ἔγωγε : Πλάτ.Κρίτ.47D· || ὁμ. ὡς ἀπάντησις εἰς ἐρώτημα ἡ φρ. **οἴεσθαί γε χρή** ναί, οὕτω πρέπει νὰ νομίζῃ τις : αὐτ.Πρωτ. 325C **ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται ..; οἴεσθαί γε χρή**, αὐτ.Κρίτ.53D, αὐτ.Φαίδ.68Β, αὐτ.Γοργ. 522Α· || ὁμ. ἐν παρενθετικῇ χρ. ἡ ἐρωτ. **πῶς οἴει;**, **πῶς οἴεσθε;** πῶς νομίζεις, πῶς νομίζετε; ἆμ' τί θαρρεῖς;, ἀδύνατον νὰ φαντασθῆτε πόσον.., πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν ἢ ἐπίτασιν τῶν λεγομένων : 'Αριστφ.Βάτρ.45 **ἐξαίφνης πόθος τὴν καρδίαν ἐπάταξε πῶς οἴει σφόδρα**· **17)** φρ. **οἴομαι δεῖν** θεωρῶ τι ὡς καθῆκόν μου, ὅθ. εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ . . , θέλω νὰ . . : Ξεν.'Αν.2,6,26, αὐτ. 'Απολ.4,6,3,Πλάτ.Μέν.95C **λέγειν οἴεται δεῖν ποιεῖν δεινούς** (ἔχει σκοπόν, θέλει νὰ ἀσκήσῃ τούτους οὕτως, ὥστε νὰ τοὺς καταστήσῃ δεινοὺς ῥήτορας), αὐτ.86Β, αὐτ.Θεαίτ.207Ε, Δημ.561, αὐτ.1399 **τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι τεθνάναι δεῖν ᾤοντο**· || ἡ φρ. ἀποδοτέα διὰ τοῦ ἐκ προθέσεως, ἐξεπίτηδες : Πλάτ.'Ιππ.225Β, 'Αριστλ.ΗΝικ.1152a,6 **(ὁ**

ἀκόλαστος) οἰόμενος **δεῖν** (διώκει τὰ ἡδέα), αὐτ. 1136b,8· **18)** τὸ οἴομαι κ. ἄνευ τοῦ **δεῖν** νομίζω ὀρθόν, θεωρῶ σωστό : Λυσ.12,26 **οὐκ οἴει . . δοῦναι δίκην**, Πλάτ.Κριτ.62D, αὐτ.Λύσ.200B, αὐτ. Ἐπιστ.324B **ᾠήθην, εἰ θᾶττον ἐμαυτοῦ γενοίμην κύριος, ἐπὶ τὰ κοινὰ . . ἰέναι**, Ἀριστλ.ΗΝικ. 1135b,14 **οὐ βαλεῖν .. ᾠήθη** (ὅ.ἀνάγν. βάλλειν).

οἶον ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐδ. τοῦ οἶος βλ.λ.12).

οἶον αἱ δωρ. τ. τοῦ οἱονεὶ βλ.λ. : Ἐπίχ.155.

οἱονανεὶ ἐπίρρ. (οἷον, ἄν, εἰ) γλωσσ. δ. τ. τοῦ οἱονεὶ βλ.λ.

οἱονεὶ (οἷον, εἰ) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. οἱονανεὶ (γλωσσ.), δωρ.τ. οἷον αἱ (Ἐπίχ.155) . ὡσεί, ὡς ἐάν, τρόπον τινά, σὰ νὰ λέμε : Ἀντιφάν.231,6, Μέν. Γεωργ.58, Ἀριστλ.Ζ) 495b,25 **ἀλλ' ἐοικυῖα οἱονεὶ ἔντερον εὖρος ἔχον**, αὐτ.Ψυχ.430b,13· || ἐν τῇ νεωτ. ἡ λ. εὔχρηστος, ἰδ. προτασσομένη εἰς νομικοὺς ὅρους : **οἱονεὶ ἀγχιστεία - ἐπικαρπία - νομή - σύμβασις - χρημάτιον.**

οἰονοϊστική (ἡ) λ. παραχθεῖσα ἐκ συμφυρμοῦ τῶν λ. **οἴησις, νοῦς, ἱστορία,** ἐξ ἧς ὁ Πλάτ. παίζων ἐν Φαίδρ.244C ἐτυμολογεῖ τὴν λ. **οἰωνιστική.**

οἰονόμος-ον (οἶος, νέμω) ὁ μεμονωμένως νεμόμενος, δθ. ὁ μονήρης, ὁ ἔρημος, ὁ ἐρημικός, ἐπὶ τόπων : Σιμων.130· || ἡ γενικ. τοῦ οὐδ. ἐν φρ. **ἐπ' οἰονόμοιο** ἐν ἐρημίᾳ, στὴ μοναξιά : ΑΠλ.4,230· **2)** (ὄϊς, οἶς, νέμω) ὁ βόσκων πρόβατα : Ἐπιγρ. Δελφῶν **Σύροι οἰονόμοι**, πιθ. ἐν Κολοῦθ.309 **οἰονόμος Ἀπόλλων**· || κ. ὡς οὐσ. ὁ ποιμὴν προβάτων, ὁ βοσκός, ὁ τσομπάνης : ΑΠ 7,213,4 **ἔκρεκες ἀχέτα μολπὰν τέττιξ οἰονόμοις**, ΑΠλ.4,291 Θεύδοτος **οἰονόμος.**

οἰόνους (ὁ) (οἴομαι, νοῦς) ὁ φαινόμενος, ὁ δίδων τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔχει νοῦν : Πλάτ.Κρατ.406C **οἰόνους δικαιότατ' ἂν καλοῖτο.**

οἰόνπερ ἐπίρρ. οἱονεί, ὡσεί, ὡσάν : Πλάτ.Τίμ. 21A, αὐτ.Νόμ.701C, αὐτ.965D **τὰ νῦν οἰόνπερ σφόδρα πιέσαντες μὴ ἀνῶμεν.**

οἱονπερεὶ ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἰόνπερ βλ.λ. : Πλάτ. Θεαίτ.201E **ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἱονπερεὶ στοιχεῖα.**

οἰόντε (κτ. παράλ. τοῦ ἐστί) ἀπρόσ. ἔκφρ. τοῦ οὐδ. τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ. : **ὅσον οἷόν τε καλῶς.**

οἰοπέδη (ἡ) (πιθ. οἶς, πέδη) δεσμός τις μάλλινος διὰ πόδας φέροντας τραύματα ἢ ἄλλως πως ἀσθενεῖς : Κριναγ.ΑΠ 7,401 **καὶ κώλων δούλιον οἰοπέδην.**

οἰοπέδιλος-ον (οἶος, πέδιλον) μτγν. ὁ ἐν πέδιλον μόνον ἔχων, ὁ μονοσάνδαλος : Ἀπολλ.Ρ 1,7.

οἶοπερ μτγν. ἐπ. τ. τοῦ οὗπερ, γενικ. τῆς ἀντων. ὅσπερ βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1,1325.

οἰοπόλος-ον (οἶος, πέλομαι) ἐπὶ τόπων, ὁ ἔρημος, ὁ ἐρημικός : Ἰλ.Ν 473 **ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ**, αὐτ.Τ 377, Ὀδ.Λ 574· || ἐπὶ προσ., ὁ μονήρης, ὁ μοναχός : Πίνδ.Π 4,28 **τουτάκι δ' οἰοπόλος δαίμων ἐπῆλθεν**· **2)** (οἶς, πόλος, πρβλ. αἰπόλος) ὁ βόσκων πρόβατα, ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ : Ὕμν.Ἑρμ.314· || κ. τῆς Ἀρτέμιδος : Πίνδ.Διθύρ. 2,19· || κ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Κόλουθ.309 (ὅ.ἀνάγν.)· || κ. ἐπὶ τῶν Ἑσπερίδων : Ἀπολλ.Ρ 4,1322 **οἰοπόλοι θεαί**, αὐτ.1413· || κ. ἐπὶ πραγμάτ. : Κόλουθ. 15 **Πάριν οἰοπόλοισιν ἐφεδριόωντα θοώκοις.**

οἰοπολῶ-έω (οἰοπόλος) ποι. περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη, ὡς οἱ ποιμένες, ζῶ μόνος, περιπλανῶμαι : Εὐρ.Κύκλ.74 **ὦ φίλε Βακχεῖε, ποῖ οἰοπολῶν ξανθὰν χαίταν σείεις**· || κ. μτ. αἰτ. τοῦ τόπου, περιέρχομαι, περιπατῶ : ΑΠ 7,657 **ποιμένες, οἳ ταύτην ὄρεος ῥάχιν οἰοπολεῖτε.**

οἰόρ σκυθ. ἀνήρ· Ἡρ.4,110 **«οἰὸρ γὰρ καλέουσι ἄνδρα (Σκύθαι»).**

οἰόρπατα σκυθ. ἀνδροκτόνοι, ἐπίθ. τῶν Ἀμαζόνων· Ἡρ.4,110 **«τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι** Σκύθαι οἰόρπατα, δύναται δὲ τὸ οὔνομα τοῦτο κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι».

οἰορῶν-ῶνος (ὁ) μσν. τ. τοῦ οἰρών βλ.λ.

οἶος-α-ον ἐπ., θηλ. -η, κυπρ. οἶϜος (Κυπρ.Ἐπιγρ. 135,14H) (λ. συχν. ἀπαντῶσα π.Ὁμ.κ.Ἡσίοδ., τρὶς π. Πίνδ., ἅπαξ π. Αἰσχ. καὶ δὶς π. Σοφ.) μόνος, ἄνευ ἄλλων βοηθείας ἢ συνοδείας, μονάχος, δθ. κατάμονος, μονήρης, ὁλομόναχος· συχν. ἡ ἔνν. αὐτὴ ἐνισχύεται καὶ προσδιορίζεται διά τινος ἄ. λ. : Ἰλ. Χ 39 **μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον οἶος ἄνευθ' ἄλλων**, Ὀδ.Ξ 450 **ὃν ῥα συβώτης αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, νόσφιν δεσποίνης**· || συχν. κ. μτ. ἀρνήσεως : Ἰλ.Β 822 **οὐκ οἶος . . ἅμα τῷ γε** (ὄχι μόνος .. ἀλλά . .), Ὀδ. Α 331· || μεθ' Ὁμ.κ. ἄνευ προσδιορισμοῦ : Πίνδ. Ο 1,74 **ἐγγὺς ἐλθὼν πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ ἄπυεν βαρύκτυπον Εὐτρίαιναν**, αὐτ.Π 1,93, Σοφ. ἀπ.22 **οἶος . . ἐξέδης λαβὼν** (πιθ.εἰκ.)· || συχν. ἡ ἔνν. ἐπιτείνεται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀριθμητικῶν, **εἷς, μία, ἕν, δύο,** οἷον **εἷς οἶος** εἷς μόνος, **μία οἴη** μία μόνη: Ἰλ.Δ 397 **ἕνα δ' οἶον ἵει οἰκόνδε νέεσθαι**, αὐτ.Σ 565· || κ. ἐν τῷ δυϊκῷ ἀριθμ.: αὐτ.Ω 473 **τὼ δὲ δύ' οἴω, ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος**, Ὀδ.Ξ 94· || κ. ἐν τῷ πληθ. : Ὀδ.Γ 424 **πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους**, αὐτ.Π 245 **δύ' οἶαι**· || ἐνίοτε συντάσσεται μτ. γενικ. : Ἰλ.Λ 74 **οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν** (μόνη, μόνον αὐτὴ καὶ οὐδεμία ἄλλη ἀπὸ τὰς θεάς), αὐτ.693 **τῶν οἶος**, Πίνδ.ἀπ.93 **οἶος θεῶν**· || κ. μτ. ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ : Ἰλ.Α 398 **οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι** (μόνη, ἡ μόνη μεταξὺ τῶν λοιπῶν θεῶν), Ἰλ.Ι 438, Ὀδ.Γ 362 **οἶος μετὰ τοῖσι**, αὐτ.Ι 192 **οἶον ἀπ' ἄλλων** (χωριστά, χωρὶς ἄλλους), αὐτ.Φ 364 **οἶον ἀπ' ἀνθρώπων**, Σοφ.Αἴ. 750 **ἐκ γὰρ συνέδρου καὶ τυραννικοῦ κύκλου Κάλχας μεταστὰς οἶος Ἀτρειδῶν δίχα**· **2)** μόνος εἰς τὸ εἶδός του, μοναδικός, ἐξαίρετος : Ἰλ.Ω 499 **ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς**· **3)** τὸ οὐδ. οἶον ὡς ἐπίρρ. μόνον, μοναχά : Ἡσίοδ.Θ 26 **ποιμένες ἄγραυλοι . . , γαστέρες οἶον** (μόνον γαστέρες), Αἰσχ.Ἀγ.131 **οἶον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφάσῃ προτυπὲν στόμιον μέγα Τροίας στρατωθέν**, Ἐπιγρ. **οὐ . . οἶον, ἀλλ'** (ὄχι . . μόνον, ἀλλά . .).

οἷος-οἵα-οἷον (ὅς) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄϊος** (προφ. ὄγιος), Ἰων. θηλ. **οἵη**, ἀναφ. ἀντων. ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἐρωτηματικὴν **ποῖος**, τὴν ἀόρ. **ποιός** κ. τὴν δεικτ. **τοῖος**, ὁποῖος, ὁποίας ποιότητος, ὁποίου εἴδους, ὅπως ὁ . ., καθὼς ὁ . . : Ἰλ. Ω 630 **ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα, ὅσσος ἔην, οἷός τε**, αὐτ.Ε 758 **ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον**· || ἡ ἄμεσος σχέσις εἴδους ἢ τρόπου ἐκφράζεται δι' αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς : αὐτ.Ν 275 **οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι** (Θ Γαζῆς **«οἶδα οἷος ὑπάρχεις κατ' ἀρετήν»**)· || συχν. ἑρμηνευτέον δι' ἐπιρρ. ; αὐτ.298 **οἷος πόλεμόνδε μέτεισι** (πῶς ὁρμᾷ εἰς τὸν πόλεμον)· **2)** κ. νεώτ. συχν. ἐν ἀνεξαρτήτοις προτ. ἐν χρ. ὡς ἐπιφώνημα, δι' οὗ ἐκφράζεται θαυμασμός, ἀπορία ἢ ἔκπληξις πρός τι λίαν ἀσύνηθες ἢ σφόδρα ἀπροσδόκητον ἀγαθὸν ἢ κακόν : αὐτ.Η 455 **ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες**, Αἰσχ.Ἀγ.1256 **οἷον τὸ δ' ἔρπει πῦρ** (τί πῦρ εἶναι τοῦτο), αὐτ. Πέρσ.733, Πλάτ.Πολ.450A **οἷον . . εἰργάσασθε ἐπιλαβόμενοί μου**, αὐτ.Θεαίτ.142B **οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι**, αὐτ.Εὐθύφρ.15Ε, παροιμ.φρ. **οἷα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει, - οἷα τύχη!, - οἷα συμφορά!** **3)** ὁμ. ἐν χρ. κ. ἐν πλαγίαις προτάσεσι : Σοφ.ΟΤ 624 **ὅταν προδείξῃς οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν**, αὐτ.1402 αὐτ.1488, Ξεν.ΚΠ 3,2,12 **νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ ἐν οἵῳ ἐστέ**, αὐτ.Ἀν.3,1,16 **ὁρῶν**

ἐν οἵοις ἐσμέν· || ὁμ. κ. ἐν πλαγίαις προτάσεσι : Σοφ.ΟΤ 624, Ξεν.ΚΠ 3,2,12 **Δρᾶτε δὴ ἐν οἵῳ ἐστέ,** αὐτ.᾽Αν.3,1,15· **4)** ἡ ἀντων. οἷος συχνότ. περιέχει σύγκρισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐνίοτε ἀναφορὰν πρὸς τὰς δεικτ. ἀντ. **τοῖος, ταιόσδε, τοιοῦτος** ἢ καὶ πρὸς τὸ **ὁ, ὅδε** : ᾽Ιλ.Σ 591 **τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ᾽ ἐνὶ Κνωσῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν,** Σοφ.ΟΤ 1296 **θέαμα τοιοῦτον οἷον καὶ στυγοῦντ᾽ ἐποικτίσαι,** παροιμ. φρ. **οἷα ἡ μορφή, τοιήδε καὶ ἡ ψυχή, - τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξεν οἷον ἀνεμένετο**· || ἡ δεικτ. ἀντων. συνήθ. παραλείπεται ὡς εὐκόλως ἀναπληρουμένη : ᾽Ιλ.Λ 669 **οὐ γὰρ ἐμὴ ἲς ἔσθ᾽ οἵη πάρος ἔσκεν,** Αἰσχ.᾽Αγ.399 **οἷος καὶ Πάρις ἐλθὼν ἐς δόμον τὸν ᾽Ατρειδᾶν ᾔσχυνε ξενίαν τράπεζαν** (καθώς, ὅπως καὶ ὁ Πάρις . .), αὐτ.Πέρσ.21· || ἐν περιπτώσει καθ᾽ ἣν εἶναι ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ λεγόμενον εἶναι ἀναμφίβολον, ἡ σημ. τῆς ἀντων. ἐπιτείνεται τῇ προσθήκῃ τοῦ μορίου **δή** : ᾽Ιλ.Ω 376 **οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός**· || κ. μτ. τοῦ **περ** : αὐτ.Ζ 146 **οἵη περ φύλλων γενεὴ τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν** (ὡς ἀκριβῶς εἶναι . .), Αἰσχ.᾽Αγ.607, αὐτ.1046 **ἔχεις παρ᾽ ἡμῶν οἷάπερ νομίζεται,** Ξεν.ΚΠ 1,6,19 **τοῦτό γε τοιοῦτόν ἐστιν, οἷόν περ**· || ἐὰν ἡ σύγκρισις ἢ τὸ συμπέρασμα δηλοῖ μ. γενικὴν ἢ ἀμφίβολον ὁμοιότητα, τότε ὁ ῞Ομ. μεταχειρίζεται τὸ **οἷός τε** ὅπερ διακριτέον τοῦ τῶν φρ. **οἷός τ᾽ (εἰμι), οἷόν τ᾽(ἐστι)** μτ. ἀπαρφ. (βλ.κατωτ.10) : ᾽Ιλ.Η 208 **οἷός τε πελώριος ἔρχεται ῎Αρης,** αὐτ.Ρ 157, ᾽Οδ.Η 106· || κ. μτ. τοῦ **που** : αὐτ.Υ 35 **οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα**· || μτ. τῆς ἀορ. ἀντων. **τις, τι** γενικοποιεῖ τι ἐν ἀντιπαραβολῇ πρός τι ἄ. τὸ σύνηθες, τὸ γνωστὸν ἢ κοινόν, ὁπότε ἑρμηνευτέον διὰ τοῦ ὁποίας ποιότητος ἢ πόσον μέγας : ᾽Ιλ.Ε 638 **ἀλλ᾽ οἷόν τινά φασι βίην ῾Ηρακληείην εἶναι,** ᾽Οδ.Ι 348, Πλάτ.Πρωτ.313Α **οἶσθα εἰς οἷόν τινα κίνδυνον ἔρχει;** || ὅταν παραβολή τις ἢ σύγκρισις περιλαμβάνῃ ὁρισμὸν χρόνου, γίνεται χρ. τοῦ **οἷος, ὅτε** : ᾽Οδ.Κ 462 **οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν,** αὐτ.Χ 227· **5)** συχν. καθ᾽ ἕλξιν : ᾽Ιλ.Α 263 **οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας . ., οἷον Πειρίθοον** (ἀντὶ οἷος Πειρίθοος), Θουκ.7,21 **πρὸς ἄνδρας τολμηρούς, οἵους καὶ ᾽Αθηναίους,** Ξεν.᾽Απ.2,9,3, Πλάτ.Παρμ.161Β **περὶ τοῦ τοιούτου . . οἵου τοῦ ἑνός**· || ὁμ. καθ᾽ ἕλξιν τὸ **οἷος** ἐν τῇ πτώσ. τοῦ διοριζομένου, ἂν καὶ τοῦτο ἕπεται, ἀντὶ νὰ προηγῆται : Δημ.758 **οἵοις περ σὺ χρώμενοι συμβούλοις**· **6)** ἐν χρ. πρὸς εἰσαγωγὴν ἐμμέσου ἀναφωνήσεως, ἐκφραζούσης τὸν λόγον, τὴν αἰτίαν τοῦ προηγουμένου, ὁπότε κεῖται ἀντὶ τοῦ **ὅτι τοῖος** : ᾽Ιλ.Ζ 166 **ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσεν** (ἕνεκα τῶν λόγων οὓς ἤκουσεν), ᾽Οδ.Π 93, αὐτ.Ρ 473, ῾Ηρ.1,31 **ἐμακάριζον τὴν μητέρα οἵων τέκνων ἐκύρησε,** Θουκ. 2,41, Πλάτ.Φαίδ.117C **τὴν ἐμαυτοῦ τύχην** (ἀπέκλαον) **οἵου ἀνδρὸς . . ἐστερημένος εἴην**· || ὅθ. σπαν. π.᾽Ομ. εἰσάγει τὸν λόγον, δι᾽ ὃν ἐγένετό τι, ἤτοι ἐγκλείει αἰτιολογίαν : ᾽Ιλ.Σ 95 **ὠκύμορος . . ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις,** αὐτ.Χ 347· **7)** συχν. πολλαὶ βραχυλογικαὶ ἀττ. ἐκφράσεις ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς δεικτ. ἀντων. : ᾽Αριστφ.῎Ορν. 966 **ἀλλ᾽ οὐδὲν οἷόν ἐστ᾽ ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν** (οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ὁποῖον τὸ νά . .), Δημ.529 **οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου**· **8)** οὐδέποτε μτ. ἐπιθ. θετικοῦ βαθμοῦ ἐν χρ. ὡς τὸ ἐπίρρ. οἷον (βλ. κατωτ.13)) (τὸ ἐν ᾽Ιλ.Λ 653 **οἶσθα . . οἷος ἐκεῖνος δεινὸς ἀνήρ** (ποίου εἴδους ἄνθρωπος εἶναι ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος . .)· || ἐν ἀοριστολογικῇ ἐνν. ἀποδοτέον διὰ τοῦ ἕν εἶδος, κάποιας λογῆς : ᾽Αριστφ.Σφ.970 **ὁ δ᾽ ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον**· || κ. μτ. ἐπιθ. : ῾Ηρ.4,28 **ἄφόρητος οἷος . . κρυμός** (τοιοῦτον ψῦχος, ὁποῖον εἶναι ἀφόρητον), Πλάτ.Εὐθφρ.2Β **οἷον τετανότριχα καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον** (ἀρκετά, εἰς ἀρκετὸν βαθμόν . .), Λουκ.Ζεῦξ.6 **καὶ τοῦτο θαυμαστὸν οἷον ἔδοξέ μοι** (ποίας θαυμασίας φύσεως)· || συχν. μτ. ἐπιθ. συγκριτικοῦ καὶ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ : Ξεν.᾽Αν.4,8,2 **εἶχον δ᾽ ὑπὲρ δεξιῶν χωρίον οἷον χαλεπώτατον** (τὸ δυσκολώτατον χωρίον), Πλάτ. ᾽Απολ.23Α, ᾽Αριστλ.ΗΝικ.1165b,27 **ἀνὴρ οἷος κράτιστος,** Αἰλ.ΖΙ 14,26 **κόλπος οἷος βαθύτατος**· || ἔν τισι τῶν μτ. ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ παραδειγμάτων δυνατὸν νὰ ληφθῇ τὸ οἷος ὡς ἀναφορικὸν πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ὑπονοουμένου δυνατόν, ὅθ. ἀποδοτέον ὅσον τὸ δυνατόν : ᾽Επιγρ. **ξύμμαχος ἔσομαι οἷος ἂν δύνωμαι ἄριστος**· **9)** ἡ φρ. **οἷός εἰμι** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι τοιοῦτος ὥστε, εἶμαι ἁρμόδιος, κατάλληλος, ἱκανός, πρόσφορος ἔν τινι ἢ πρός τι : ᾽Οδ.Β 272 **οἷος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,** αὐτ.Ξ 491, Ξεν.᾽Αν.2,3,13 **οὐ γὰρ ἦν ὥρα οἵα τὸ πεδίον ἄρδειν,** Πλάτ.Γοργ.487D, Δημ.770· || κ. μτ. δοτ. : Θουκ.6,12 **τὸ πρᾶγμα μέγα . . καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ βουλεύσασθαι** (οὐχὶ τοιοῦτον ὥστε νὰ ἁρμόζῃ εἰς νεώτερον νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ αὐτοῦ)· || κ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **τοιοῦτος (τις)** : Πλάτ.Κρατ.395Α **τοιοῦτός τις οἷος διαπονεῖσθαι,** αὐτ.Πολ.415Ε· || κ. ἄνευ ἀπαρφ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : αὐτ.Εὐθ.272Α **λόγους οἵους εἰς τὰ δικαστήρια**· **10)** ὁμ. ἡ φρ. προτίθεμαι, εἶμαι πρόθυμος, ἕτοιμος, σκοπεύω, προσπαθῶ : Λυσ. ἀπ.1595 **ἐβιάζετο . . καὶ οἷος ἦν ἐξευρεῖν τὴν θύραν,** ᾽Ισαῖ.8,21, ᾽Αντίγ.Καρ.π.᾽Αθήν.7,345D **λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν**· **11)** ὁμ. φρ. **οἷός τ᾽ εἰμι** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι ἱκανός, εἶμαι εἰς θέσιν, δύναμαι νὰ πράξω τι : ῾Ηρ.1,29 **οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι,** αὐτ.67, Σοφ.ΟΚ 807 **πείθειν οἷός τ᾽ εἶ**· || συχν. ὡς ἀπρόσ. ἔκφρασις **οἷόν τ᾽ ἐστί, οἷα τ᾽ ἐστί** : ῾Ηρ.1,91 **οὐκ οἷόν τε ἐγένετο παραγαγεῖν μοίρας,** αὐτ.4,31 **οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδεῖν τὸ πρόσω**· || κ. ἄνευ τοῦ **εἰμὶ ἢ ἐστὶ** ἐλλειπτικῶς : ᾽Οδ.Φ 117 **οἷός τ᾽ . . ἀέθλια κάλ᾽ ἀνελέσθαι,** ᾽Αριστφ.῾Ιππ.343 **λέγειν οἷός τε κἀγώ,** Θουκ.3,16, ᾽Ισοκρ.8,69· || σπαν. προστίθεται δοτ. προσ. : Θουκ.7,14 **μὴ οἷόν τε εἶναι ἐμοὶ κωλῦσαι**· || κ. ἄνευ ἀπαρφ. : Πλάτ.Πρωτ. 314D **πάνυ προθύμως ὡς οἷός τ᾽ ἦν ἐπήραξεν**· || συχνότ. κτ. οὐδ. ἄνευ ἀπαρφ. εἶναι δυνατόν : ᾽Αριστφ.Νεφ.198, ᾽Ισοκρ.9,9· || κ. μτ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ. ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ ἐν φρ. **ὡς οἷόν τε** : Πλάτ.Πρωτ.349Ε **καλὸν ὡς οἷόν τε μάλιστα,** αὐτ. Παρμ.144Β **ὡς οἷόν τε σμικρότατα**· || κ. μτ. ἔμπροσθ. διορ. ὑπερθ. βαθμοῦ : αὐτ.Γοργ.449D **ὡς οἷόν τε διὰ βραχυτάτων**· || κ. ἄνευ ὑπερθ. : αὐτ.Πολ.387C **φρίττειν . . ποιεῖ ὡς οἷόν τε πάντας**· || κ. νεώτ. ἁπλῶς ὡς οἷόν τε ὅσον τὸ δυνατόν : ᾽Αριστλ.Πολιτ.1313a,39 **ἔστι δὲ τὰ . . πάλαι λεχθέντα πρὸς σωτηρίαν, ὡς οἷόν τε, τῆς τυραννίδος,** Λουκ.Εἰκ.3,- **ὡς οἷόν τε ἀκριβέστερον**· **12)** π. ᾽Αττ. ἐν συχν. χρ. δὶς ἢ λ. ἐν τῇ αὐτῇ πρατ. : Σοφ. ᾽Ηλ.751 **οἷ᾽ ἔργα δράσας οἷα λαγχάνει κακά,** αὐτ. Τρ.994 **ἱερῶν οἵαν οἵων χάριν ἠνύσω,** Εὐρ.῎Αλκ. 144, Ξεν.ΚΠ 4,5,29 **σκέψαι δὲ οἵῳ ὄντι μοι περὶ σὲ οἷος ὢν περὶ ἐμέ, ἔπειτά μοι μέμφῃ** (σύγκρινον τὴν ἐμὴν πρός σε διαγωγήν, πρὸς ἐκείνην, ἣν σὺ ἔδειξας πρός με καὶ τότε ἐπίπληττέ με), Πλάτ. Συμπ.195Α **οἷος οἵων αἴτιος ὢν τυγχάνει**· **13)** ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. **οἷον** ὡς ἐπίρρ., π. δὲ ποι. κ. ῎Ιω. πεζ. κ. κτ. πληθ. **οἷα** ἐν χρ. πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐνν. τοῦ διοριζομένου ὡς τὰ **ὡς, ὥσπερ** πόσον, πόσον πολύ, εἰς πόσον μέγαν βαθμόν : ᾽Ιλ.Ρ 587, αὐτ.Ν 633, αὐτ.Ο 287, ᾽Οδ.Α 32 **οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται**· || συχν. μτ. ἐπιθ. : ᾽Ιλ.Ω 419 **οἷον ἐερσήεις** (πόσον δροσερός), ᾽Οδ.Π 93, αὐτ.Σ 143· **14)** ὁμ. ἐν συγκρίσεσιν ἢ παρομοιώσεσιν, ὡς,

ὅπως, καθώς, ἀκριβῶς ὅπως : Ἰλ.Ξ 295 **οἷον ὅτε πρῶτόν περ ἐμισγέσθην φιλότητι·** || κ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.Ἀγ.1142 **οἷά τις . . ἀηδών,** Σοφ.Τρ.105· || κ. μτ. τοῦ τε : Ὀδ.Γ 73 **οἷά τε ληϊστῆρες,** αὐτ. Ι 128, Ἡρ.2,175· || ὁμ. ἐπιτεταμένον διά τινος ἢ πλειοτέρων μορίων : Θουκ.8,84 **τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν,** Πλάτ.Συμπ.219Ε, αὐτ.Πολ.467Β, Αἰλ.ΖΙ 1,14 **οἷα δήπου·** || μτγν. κτ. πλεονασμὸν συνοδεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ **ὡς** : Δημήτρ.94, Πλούτ.Ἠθ.563F· || τὸ **οἷον** συχν. ἐν παρενθετικῇ χρ. προτίθεται ὀνομ. ἢ φρ. : Πλάτ.Φαῖδρ.278Α **οἷον υἱεῖς γνησίους,** αὐτ.Θεαίτ.199Β **λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς,** Ἀριστλ.ΖΙ 532a,6, Μᾶρκ. Αὐρ.6,20, Διογ.Λ 9,69 **καὶ ζητητικοὶ ἀπὸ τοῦ οἷον δόγματος προσηγορεύοντο·** **15)** χάριν παραδείγματος, ἐπὶ παραδείγματι : Πλάτ.Σοφ.218Β **λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μειζόνων, οἷον ἀσπαλιευτής,** αὐτ.Θεαίτ.207Α, Ἀριστλ.Γεν. Φθορ.333a,11 **φυτά τινα, οἷον ὁ ἀραβόσιτος·** **16)** ἐν ἀριθμητ. ὑπολογισμοῖς, ὡς ἔγγιστα, περίπου : Θουκ.4,90 **προαπεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Δηλίου οἷον δέκα σταδίους,** Ἐπιγρ. **μῆκος οἷον ἐπὶ δέκα δακτύλους·** **17)** κ. ἐπεξηγηματικῶς, δηλαδή, ἤτοι : Ἀριστλ.ΖΜ 639b,6 **τὸ νῦν ῥηθησόμενον, οἷον . .,** Πρόκλ.Ὑποτ.3,16 **κατὰ τὸ μέσον, οἷον κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ἐν αὐτοῖς διαγωνίων** (ἐν τῷ μέσῳ, ἤτοι ἐν τῷ σημείῳ, ἐν ᾧ τέμνουσιν ἀλλήλας αἱ διαγώνιοί των)· **18)** μτ. μτχ. ἐν τῇ αὐτῇ χρ. τοῦ **ὡς, ἅτε** ἐπειδή : Θουκ.2,5 **οἷα ἀπροσδοκήτου κακοῦ γενομένου,** Πλάτ.Συμπ.203Β· **19)** φρ. **οὐχ οἷον.. ἀλλ' οὐδὲ . .** ἢ μὴ **οἷον . . ἀλλὰ μηδὲ** ὄχι μόνον ὄχι . . ἀλλ' οὐδὲ : Πολύβ.1,20,12 **οὐ γὰρ οἷον εὐλόγους ἀφορμὰς ἔχοντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀφορμάς,** Διόδ.Σ 3,18 **οὐχ οἷον ὑγρὰν τροφὴν ἐπιζητοῦσι ποτόν, ἀλλ' οὐδ' ἔννοιαν ἔχουσι.**

διος (τοῦ, τῆς) γενικ. τοῦ δῖς βλ.λ.

οἰός (τοῦ, τῆς) γενικ. τοῦ οἶς συνηρ. τ. τοῦ ὄϊς.

ὄϊος-α-ον (ὄϊς) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄϊν, ὁ προβάτινος, ὁ πρόβειος : Ἱππ.Δι.2,41 **γάλα ὄϊον,** Πολεμ.π.Ἀθήν.11,478D **ὄϊον ἔριον ἄπλυτον·** || παροιμ. φρ. : Σωφρ. **οἰὸς οἰότερον** (καὶ προβάτου ἀγαθότερον, βλακίστερον).

οἱοσδήποτε-οἱαδήποτε-οἱονδήποτε ἀντων. ἀναφ. κ. νεώτ. ὁ ὁποιουδήποτε εἴδους, ὁ ὁποιασδήποτε λογῆς : Ἀριστλ.ΗΝικ.1114b,17, - **ἡ κατάστασις δὲν ἐπιδέχεται οἱανδήποτε μετατροπήν·** **2)** νεώτ. ὁστισδήποτε, ὅστις ἄν, ὁποιος καὶ ἄν : **εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν οἱουδήποτε καὶ δύναται νὰ τὸ παρακολουθήσῃ·** || νεώτ. ἐνάρθρως, ὁ τυχών : **δὲν εἶναι ἀνεκτὸν νὰ ἔρχεται ἐδῶ ὁ οἱοσδήποτε καὶ νὰ θέλῃ νὰ μᾶς ἐπιβληθῇ.**

οἱοσδηποτοῦν (οἷος-δή-ποτε-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., μτγν. κ. μσν. οἱοσδήποτε βλ.λ.1) : Ἥρων Γεωμ.12,30, Ἐπιγρ., Παῦλ.Αἰγ.6,88.

οἱοσδήπως (οἷος-δή-πως) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., Ἐπιγρ. οἱοσδήποτε βλ.λ.1).

οἱοσδητισοῦν (οἷος-δή-τις-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ., Ἐπιγρ. οἱοσδήποτε βλ.λ.1) λοιπόν.

οἱοσοῦν (οἷος-οὖν) ἀντων. ἀναφ. μτγν. ὁποῖος λοιπόν : Ἰουστιν.Νεαρ.30,7,1.

οἱοσποτοῦν (οἷος-ποτέ-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ. οἱοσδηποτοῦν βλ.λ. : Ἀριστλ.Τοπ.146b,26.

οἱοστισοῦν (οἷος-τίς-οὖν) ἀντων. ἀόρ. ἀναφ. μτγν. οἱοσδήποτε λοιπόν : Διοσκ.2,76,13 (δ.ἀνάγν.).

οἰοταζομένης Ἡσ. «φιλοτιμουμένης».

οἰοῦμαι-όομαι (οἷος) ἐπ.παθ.ρ. εὔχρηστον μ. κτ. ἀόρ. ἀφήνομαι μόνος, ἐγκαταλείπομαι : Ἰλ.Λ 401 **οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτός, οὐδέ τις αὐτῷ Ἀργείων παρέμεινεν,** Κόϊντ.6,527· **2)** λησμονοῦμαι : Ἰλ.Ζ 1 **Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.**

οἰοφάγος-ον (οἶς-τρώγω, ἔφαγον) ἀρχ. λεξ. **ὁ** οἱονεὶ τρώγων, ὁ φονεύων πρόβατα· Ἡσ. «οἰοφάγῳ σιδήρῳ· οἷον μηλοκτόνῳ».

οἰόφρων-ονος-ον (οἷος, φρήν) ποι. ὁ ἰσχυρογνώμων, ὁ ἰδιότροπος, ὁ μονοκόμματος, ὁ σκληρός· μ. μτφ. : Αἰσχ.Ἱκ.796 **ἢ λισσὰς αἰγίλιψ ἀπρόσδεικτος οἰόφρων κρεμὰς γυπιὰς πέτρα.**

οἰοφυσίτης (ὁ) μτγν. ὁ μονοφυσίτης βλ.λ. : Ἐφραὶμ Σύρ.9751.

οἰοχίτων-ωνος (ὁ,ἡ) (οἷος, χιτών) ὁ μονοχίτων βλ.λ., ὁ χιτῶνα μόνον, ἄνευ ἱματίου φορῶν, ὁ ἐλαφρῶς ἐνδεδυμένος : Ὀδ.Ξ 489 **παρά μ' ἤπαφε δαίμων οἰοχίτων' ἔμεναι,** Νόνν.Δ 8,16· **2)** (οἶς, χιτών) ὁ ἔχων, ὁ φορῶν χιτῶνα ἐκ δέρματος ἢ μαλλοῦ προβάτου· Ἡσ. «προβατοχίτων» : Γρηγ Ναζ.2,218 **οἰοχίτων ἔτι μοναχός.**

οἶπερ ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἷ βλ.λ., πρὸς ὃ μέρος.

οἰπό πρόθ. Ἐπιγρ. δ. τ. τοῦ ὑπὸ βλ.λ.

ὀϊπτωτος (ὁ) μτγν. ἡ τῶν προβάτων κόπρος· Πολυδ.5,91 **«τῶν προβάτων τὴν κόπρον ὀίπτωτον καλοῦσι»** (ἐσφ. ἀντὶ οἰσπότην).

οἰρών-ῶνος (ὁ) μτγν., μσν. **οἰορών** (Θεόγνωστ.Καν. 38,31) αὔλαξ, χάραξις τῶν ἀρότρων : Ἐρατοσθ. 38, Ἡρωδιαν.1,35· **2)** Ἡσ. «ἡ ἐκ τῆς καταμετρήσεως τῆς γῆς εὐθυωρία».

ὄϊς-ιος (ὁ,ἡ) (λ. συχν. π. Ὁμ. κ. Ἡσίοδ., σπανία δὲ ἐν τῇ πεζ. ἥτις μεταχειρίζεται τὴν λ. πρόβατον· π. Ἀττ. ἡ λ. ἀείποτε συνῃρημένη) κ. συνηρ. οἶς (Ἡρωδιαν.1,400), κρητ. οις (Ἐπιγρ.) κ. **οἶις** (αὐτ.), γενικ. **οἰός** (Ἰλ.Μ 451, Σοφ.ΟΚ 475), ἰων. δοτ. **ὀΐ** (υ- Ἀριστφ.Εἰρ.929, Ἀριστλ.ΖΙ 522b,33), συνηρ **οἰ** (αὐτ.ΖΜ 769b,20), αἰτ. **ὄϊν** (Ἰλ.Ω 621) κ. συνηρ. **οἶν** (Εὐρ.Ἠλ.513, Θεόκρ.5,99), κρητ. οιν (Ἐπιγρ.) **κ.** **οἶιν** (αὐτ.), ὀν. πληθ. **ὄϊες** (υυ- : Ἰλ.Δ 433, -υυ : Ὀδ.Ι 425) **κ.** συνηρ. **οἶες** (Ξεν.Ἀπ.3,2,1, Ἐπιγρ.) κ. ἐκ δευτέρας συναιρέσεως **οἶς** (Χρησμ.Δημ.531), μτγν.κ. **οἴιες** (Καλλ.Ἀπόλλ.53), γενικ. **ὀΐων** (Ὀδ.Ι 167) κ. συνηρ. **οἰῶν** (Ἰλ.Λ 696, Ἀριστλ.ΖΙ 596a,31), δοτ. **ὀΐεσσι** (Ἰλ.Ε 137, Θεόκρ.5,130) κ. συνηρ. **οἴεσιν** (Ὀδ.Ο 386) κ. **οἰσί(ν)** (Ἐπιγρ.) κ. **ὄεσσι** (Ἰλ.Ζ 25), αἰτ. **ὄϊς** (αὐτ.Λ 245, Ἡσίοδ.Ἔργ.775), δωρ. **ὄϊς** (Θεόκρ.8,45) (ἀμφότεροι οἱ τ. ἐκ τοῦ **ὄϝινς**, ὅπερ εὑρέθη ἐν Ἐπιγρ. Ἀργους) κ. συνηρ. **οἶς** (Ξεν.ΚΠ 2,5,5, αὐτ.Ἑλλ.6,4,29, αὐτ.Ἀν.6,2,3), πρόβατον βλ.λ. (π. Ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἄρρενος κ. ἐπὶ τοῦ θήλεος, τοῦ γένους προσδιοριζομένου διά τινος προσδιορισμοῦ, ἰδ. ἐπιθετικοῦ) : Ἰλ.Δ 433 **ὥς τ' ὄϊες . . ἐν αὐλῇ μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,** αὐτ.Σ 529, αὐτ.Ω 125 αὐτ.621, Ὀδ.Α 443, αὐτ.Ι 425, αὐτ.Κ 527 **ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.775, Σοφ.ΟΚ 475 **οἰὸς νεαλοῦς νεοπόκῳ μαλλῷ βαλών,** Εὐρ.Ἠλ.513, Ξεν. Ἀπολ.3,2,1, αὐτ.ΚΠ,5,2,5 **ἄλλους δὲ ἐλαύνοντας βοῦς, αἶγας, οἶς, σῦς καὶ εἴ τι βρωτόν,** αὐτ. Ἑλλ. 6,4,29, αὐτ.Ἀν.6,2,3, Χρησμ.Δημ.531, Ἀριστλ.ΖΙ 596a,21, Θεόκρ.5,130 **ταῖσι δ' ἐμαῖς ὀΐεσσι πάρεστι μὲν ἁ μελίτεια φέρβεσθαι,** Καλλ.Ἀπόλλ.53, Ἐπιγρ., Ἡρωδιαν.1,400.

οἷς ἐπίρρ. δ. τ. τοῦ οἷ βλ.λ. : Ἐπιγρ. Δελφῶν.

-οισαν κατάληξις γ' πληθ.εὐκτ. ἀντὶ -οιεν : Ἐπιγρ. Δελφῶν **παρέχοισαν,** αὐτ. **ἀντιλέγοισαν.**

οἴσαξ-ακος (ἡ) μσν. οἰσύα βλ.λ. : Γεωπ.2,6,24, Θεόγνωστ.Καν.106,19.

ὀΐσατο γ' ἑν. τοῦ μέσ. ἀόρ. α' τοῦ οἴομαι βλ.λ.

ὀϊσάμενος μτχ. μέσ. ἀόρ. α' τοῦ οἴομαι βλ.λ.

οἶσε β' ἑν προστ. ἀόρ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἰσέμεν(αι) ἀπαρφ. μέλλ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἴσετε β. πληθ. προστ. ἀόρ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἰσέτω γ' ἑν. προστ. ἀορ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.

οἶσθα(ς) β' ἑν. τοῦ παρακ. οἶδα βλ.λ.

ὀϊσθείς ἐπ. μτχ. παθ. ἀόρ. τοῦ ρ. οἴομαι βλ.λ.

οἰσθλά Ἡσ. «ἀγαθά».

οἶσις-εως (ἡ) (φέρω, οἴσω) κίνησις, φορά, κόμισις: Πλάτ.Κρατ.420C **οἶσιν . . ἐπὶ τὸ πρᾶγμα.**

οἰσόκαρπον (τὸ) σχόλ. ὁ καρπὸς τοῦ οἴσου βλ.λ. : Σχόλ.'Ιλ Λ 105, Εὐστ.834,35 **ἐξ οὗ καὶ οἰσόκαρπον τὸ κατά τινας ἀγνόκοκκον.**

οἰσμός (ὁ) Ζωσ.'Αλχ.216Β «ἐκφώνησις ἐναποσβεννυμένου πυρός» (Ἴσ. σισμός).

οἶσον 'Ησ. «σχοινίον».

οἶσος (ὁ) κ. **οἰσός** τὸ φυτὸν ἄγνος βλ.λ. ἡ κοινή, εἶδος ἰτέας ἢ λύγου, τῶν ὁποίων οἱ κλῶνες ἐχρησίμευον πρὸς κατασκευὴν πλεγμάτων, σχοινίων κτλ. : Θεόφρ.Φ1 3,18,1, αὐτ.6,2,2 **διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὸ καταδεῖν καὶ προσλαμβάνειν, ὥσπερ τῷ οἴσῳ,** Αἰλ.Δ ἀπ.76.

οἰσοφαγικός-ή-όν νεώτ. κ. **οἰσοφάγειος**-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οἰσοφάγον βλ.λ. : **οἰσοφαγικὸν τρῆμα τοῦ διαφράγματος** (ἓν τῶν τριῶν τρημάτων τοῦ διαφράγματος, δι' οὗ διέρχεται ὁ οἰσοφάγος καὶ τὰ δύο πνευμονογαστρικὰ νεῦρα).

οἰσοφαγισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. κατάστασις σπαστικὴ τοῦ οἰσοφάγου, καθ' ἣν ἐπέρχεται ὁλικὴ ἢ μερικὴ ἔμφραξις αὐτοῦ.

οἰσοφαγῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ βλεννογόνου τοῦ οἰσοφάγου προκαλουμένη ἐκ τραυματικῶν, χημικῶν ἢ λοιμωδῶν αἰτίων.

οἰσοφαγογαστροτομία (ἡ) νεώτ. ἀναστόμωσις τοῦ κάτω μέρους τοῦ οἰσοφάγου πρὸς τὸν στόμαχον, ἐπὶ σπασμοῦ καὶ διευρύνσεως τῆς καρδιακῆς μοίρας αὐτοῦ.

οἰσοφαγομαλακία (ἡ) νεώτ. μαλάκυνσις καὶ εὐθρυφία τοῦ οἰσοφάγου κατόπιν συχνῶν ἐμέτων.

οἰσοφαγορραγία (ἡ) νεώτ. αἱμορραγία προερχομένη ἀπὸ τῶν τοιχωμάτων τοῦ οἰσοφάγου.

οἰσοφάγος (ὁ) κ. νεώτ. μακρὸς μυώδης σωλὴν συνδέων τὸν φάρυγγα μετὰ τοῦ στομάχου καὶ χρησιμεύων ἵνα δι' αὐτοῦ διέρχωνται αἱ τροφαὶ καὶ τὰ ὑγρὰ καὶ καταβαίνωσιν εἰς τὸν στόμαχον, δημ. καταπιώνας : 'Ιπп.Τόπ.'Ανθρ.3 **ἡ δὲ κοίλη φλὲψ περαίνεται μὲν ὡς ὁ οἰσοφάγος,** 'Αριστλ Ζ Μ 650a,16, αὐτ.664a,31, Γαλ.Χρ.Μορ.4,1.

οἰσοφαγοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξέτασις τοῦ αὐλοῦ τοῦ οἰσοφάγου ὑπὸ ἄμεσον φῶς ἐγχυνόμενον διὰ τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ εἰσαγομένου οἰσοφαγοσκοπίου βλ.λ.

οἰσοφαγοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ἐνέργειαν οἰσοφαγοσκοπίας, ὄργανον κατάλληλον δι' ἐνδοσκόπησιν τοῦ οἰσοφάγου.

οἰσοφαγοστομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ ἀναστόμωσις τοῦ οἰσοφάγου πρὸς τὰ ἔξω, δηλ. πρὸς τὸ δέρμα, εἰς περιπτώσεις ἀδιαβάτου στενώματος κάτωθεν αὐτοῦ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς τροφῆς ἐντὸς τοῦ στομάχου.

οἰσοφαγοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ οἰσοφάγου πρὸς ἐξαγωγὴν ξένου σώματος ἐνσφηνωθέντος ἐντὸς τοῦ αὐλοῦ αὐτοῦ.

οἰσοφαγοτόμος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον χειρουργικόν, μακρὸν καὶ σιχμηρὸν πρὸς διατομὴν ἐστενωμένου μέρους τοῦ οἰσοφάγου.

οἴσπη (ἡ) οἰῶν κόπρος, ἰδ. ἡ προσκολλωμένη εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν : 'Ηρ. 4,187 **οἴσπῃ προβάτων καίουσι τὰς ἐν τῇσι κορυφῇσι φλέβας** (ἴδ. ἀνάγν. οἰσύπῃ), Γαλ.19,125.

οἰσπώτη (ἡ) κ. **οἰσπωτή** ('Ηρωδιαν.1,343) οἴσπη βλ.λ. : Κρατῖν.39, 'Αριστφ.Λυσ.575 **πρῶτον μὲν ἐχρῆν, ὥσπερ πόκον ἐν βαλανείῳ, ἐκπλύναντας τὴν οἰσπώτην,** Δίων Κ 46,5, Πολυδ.5,91.

ὀΐστευμα-ατος (τὸ) (ὀϊστεύω) μτγν. τόξευμα : Πλούτ.'Ηθ.225Β.

ὀϊστευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ποι. δ. τ. τοῦ ὀϊστευτής βλ.λ. : ΑΠ 6,118 **χὼ μὲν ὀϊστευτὴρ κεραὸν βιόν,** Νόνν.Δ 7,271· ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. : αὐτ.35,26 **ὀϊστευτὴρ ἐρώτων.**

ὀϊστευτής (ὁ) μτγν. κ. ὀϊστευτήρ (ΑΠ 6,118) ὁ τοξότης, ὁ τοξευτής : Καλλ.'Απόλλ.43 **ὀϊστευτὴν ἔλαχ' ἀνέρα.**

ὀϊστεύω (ὀϊστός) ρίπτω βέλη, τοξεύω : 'Ιλ.Δ 196 **ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν** (ὃν τις τοξεύσας ἐκτύπησεν), 'Οδ.Θ 216· ‖ ἐν συνεκφορᾷ μτ. τῆς δοτ. ὀργαν. **τόξῳ** : αὐτ. Μ 84 **τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο** (ἀνήρ)· ‖ κ. μτ. γενικ. ἀντικειμ. : 'Ιλ.Δ 100 **ἀλλ' ἄγ', ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο·** ‖ κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ. : Νόνν.Δ 41,257 **ὀϊστεύειν ἀκτῖνας·** **2)** ὡς μτβ. πλήττω, κτυπῶ διὰ βέλους, πληγώνω : ΑΠ 5,57 **ἄλλον ὀϊστεῦσαι μηκέτ' ἔχοις ἀκίδα,** Νόν.Δ 15, 322 **ὀϊστεύειν τινὰ βελέμνῳ·** **3)** ρηματ. π. ὀϊστευτής, ὀϊστευτήρ, ὀΐστευμα.

οἰστικός-ή-όν μτγν. ὁ φέρων, ὁ παράγων τι : Φίλ.1,589 **οἰστικὸς καρπῶν,** 'Αντυλλ.π.Στοβ.3,323, 'Ορειβ.ἀπ.72 **οἰστικὸς μεγάλων φόδων,** Σχόλ. Πλάτ.Γοργ.450Α **οἰστικὸς ὑγιείας·** **2)** ὁ ἱκανὸς νὰ φέρῃ, νὰ παραγάγῃ : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 **πόνων οἰστικὴν ἐργασίαν,** Πτολ.Τετράβ.145.

οἰστικῶς · ἐπίρρ. μτγν. κατὰ οἰστικὸν τρόπον· κ. ἐν φρ. **οἰστικῶς ἔχω** παράγω : 'Ιάμβλ.Πυθ.5,28 **πλειόνων εὖ ἐχόντων πρὸς τὸ μανθάνειν οἰστικῶς ἔχουσαν χώραν.**

ὀϊστοβόλος-ον μτγν. ποι. ὁ βάλλων ὀϊστούς, ὁ ρίπτων βέλη : ΑΠ 7,427,10, Νόνν.Δ 24,139.

ὀϊστοβρόχιον (τὸ) (βρέχω) μσν. πυκνὸν ρίψιμον δίκην βροχῆς ὀϊστῶν : Εὐστ.770,48 **βούλεται λέγειν ὑποκοριστικῶς ὀϊστοβρόχιον τὴν τοιαύτην χύσιν τῶν ὀϊστῶν.**

ὀϊστοδέγμων-ονος (ὁ,ἡ) (ὀϊστός, δέχομαι) ποι. ὁ δεχόμενος, ὁ περιλαμβάνων, ὁ περιέχων ὀϊστούς : Αἰσχ.Πέρσ.1020 **τάνδε τ' ὀϊστοδέγμονα ; . . θησαυρὸν βελέεσσιν** (φαρέτρα, βελοθήκη).

ὀϊστοδόκος-ον μτγν., θηλ. κ. ὀϊστοδόκη ('Απόλλ.Ρ 1,1194) ὁ ἐντὸς αὐτοῦ δεχόμενος ὀϊστούς, βέλη, ὁ χρησιμεύων ὡς ὀϊστοθήκη, βελοθήκη, φαρέτρα : 'Απόλλ.Ρ 1,1194 **ὀϊστοδόκην μὲν ἐπὶ χθονὶ θῆκε φαρέτρην,** Πολυδ.10,142, Σχόλ.'Ησιόδ.Α 128 **φαρέτρα . . τὸ ὀϊστοδόκον ὅπλον.**

ὀϊστοθήκη (ἡ) μτγν. βελοθήκη : Πολυδ.10,142.

ὀϊστοκόμος-ον (ὀϊστός, κομίζω) μτγν. ὁ φυλάττων, ὁ κρατῶν ὀϊστούς, βέλη : Νόνν.Δ 48,360 **ὀϊστοκόμοιο φαρέτρης.**

οἰστός-ή-όν (φέρω) ὃν πρέπει τις νὰ φέρῃ, νὰ ὑπομένῃ, ὁ ὑποφερτός : Θουκ.7,75 **πάντα οἰστὰ ἐφαίνετο,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.2,24 **τὸ δὲ προεγνωσμένον οἰστότερον·** ‖ τὸ οὐδ. μτ. τοῦ γ' προσ. τοῦ **εἰμὶ** ὡς ἀπρόσ. ἔκφρασις : Θουκ.1,122 **ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι . . οἰστὸν ἂν ἦν,** Λουκ.Δίκ.Φων.7.

ὀϊστός (ὁ), ἀττ. **οἰστός** (Εὐρ.Μήδ.634, αὐτ.ἀπ. 1063,13) κ. **οἰστός** (ἡ) (Ζήν. π. 'ΑριστΛ.Ρητ.239b,30) βέλος βλ.λ. : 'Ιλ.Δ 134 **ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός,** αὐτ.Ν 650 **χαλκήρης ὀϊστός,** (μετὰ σιδηρᾶς αἰχμῆς), αὐτ.Ε 393 **τριγλώχιν ὀϊστὸς** (ἐφωδιασμένος διὰ τριῶν αἰχμῶν), αὐτ.Θ 297 **τανυγλώχιν ὀϊστὸς** (ἔχων μακρὸν αἰχμήν, αἰχμηρός)· ‖ σπάν. ἐν τῇ ἀττ. πεζ. : Θουκ.2,75 **ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι,** Ξεν.'Αν.2,1,6 Πλάτ.Νόμ.795Α, αὐτ.'Ιων.535Β ('Οδυσσέα) **ἐκχέοντα τοὺς ὀϊστοὺς πρὸ τῶν ποδῶν·** ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν βελῶν τῆς Κύπριδος, τοῦ 'Ερωτος : Εὐρ.Μήδ.634 **μήποτ' . . ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφείης ἱμέρῳ χρίσασ' ἄφυκτον οἰστόν·** ‖ μτφ. κ.ἐπὶ τοῦ ποιήματος : Πίνδ.Ο 9,12 **πτερόεντα δ' ἵει γλυκὺν Πυθῶνάδ' ὀϊστόν·** ‖ κ. ἐπὶ τῆς σοφίας : 'Ηράκλειτ.'Αλληγ.34 **ὁ τῆς σοφίας ὀϊστός·** **2)** **τὸ** φυτὸν βελοφόρος βλ.λ. ἡ βελόφυλλος : Μάγων **π.** Πλίν.Φ1 21,111· **3)** ὁ ἀστερισμὸς τοξότης **βλ.λ.** : Εὔδοξ. π. 'Ιππαρχ.1,11,10.

ὀϊστοῦχος-ον (ὀϊστός, ἔχω) λεξ. ὁ περιέχων ὀϊστούς, βέλη, ἐπὶ φαρέτρας: Ἡσ.,Φώτ.,Εὐστ.1024,62.

ὀϊστοφόρος-ον μσν. ὁ φέρων ὀϊστούς, βέλη : ΤζέτΖ.Μεθ'Ὁμ.46,85,159.

οἰστρηδόν ἐπίρρ. μτγν. ἐμμανῶς, ὡς τὰ ὑπὸ οἴστρου κεντηθέντα ζῷα : Ὀππ.'Αλ.4,142.

οἰστρήεις-**εντος**-**εσσα**-**εν** (οἶστρος) μτγν. ὁ ἐπιφέρων μανίαν ὡς ἐκ δήγματος οἴστρου : Ὀππ. Κυν.2,423, Νόνν.5,328· **2**) παθ. ὁ ἐκ δήγματος οἴστρου μανιώδης καταστάς : αὐτ.21,188.

οἰστρηλασία (ἡ) (οἰστρηλατῶ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐκ νύγματος οἴστρου διέγερσις, ἐξ ἧς παραφορὰ καὶ ὁρμή, δθ. πάθος μέχρις μανίας, μανία, λύσσα : ΠΔ Μακκ.4,2,4 **οὐ μόνον δὲ τὴν τῆς ἡδυπαθείας οἰστρηλασίαν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται,** Σουΐδ. ἐν λ. Σαρδανάπαλος· **2**) νεώτ. μτφ. ζωηρὸς ἐνθουσιασμός, ἔξαφις ἐξ ἐνθουσιασμοῦ.

οἰστρηλάτημα-**ατος** (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰστρηλατῶ βλ.λ., ἡ ἐξ οἴστρου διέγερσις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς μανία : Νεῖλ.'Ομ.40.

οἰστρήλατος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ὑπὸ νύγματος οἴστρου διεγερθείς, δθ. ὁ διατελῶν ὑπὸ τὸ κράτος ἐξάφεως, παραφορᾶς, μανίας : Αἰσχ. Πρ.580 **οἰστρηλάτῳ δὲ δείματι δειλαίαν παράκοπον ὧδε τείρεις ;**· **2**) νεώτ. μτφ. ὁ ἐν ψυχικῇ ἢ πνευματικῇ μεταρσιώσει διατελῶν, ὁ ἔνθους.

οἰστρηλατῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐλαύνω διὰ τοῦ οἴστρου, ταράττω διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου τοῦ οἴστρου, ἀγριαίνω τὰ ζῷα· δθ. κ. μτφ. καθ' Ἡσ. «εις μανίαν ἄγω, παράφρονα ποιῶ»· ‖ παθ. πυροῦμαι, ἐκμαίνομαι, ὠθοῦμαι ὑπὸ οἰστρομανίας εἴς τι : Πλούτ.Ποτ.9,4 **ὑπ' Ἐρινύων οἰστρηλατηθείς,** Γρηγ.Ναζ.113C, Εὐστ.Πον.93, 34 **γυνὴ ὑποκρινομένη τὸ τῆς συζυγίας εὐάρμοστον οἰστρηλατεῖται εἰς μοιχείαν**· **2**) νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ἐμβάλλω εἴς τινα ψυχικὴν ἢ πνευματικὴν διέγερσιν, διεγείρω ἐνθουσιασμόν, μεταρσιώνω, ἐμπνέω : **ρήτωρ ἱκανὸς νὰ οἰστρηλατῇ τὰ πλήθη.**

οἴστρημα-στος (τὸ) (οἰστρῶ-άω) ποι. νυγμός, κέντημα οἴστρου διεγεῖρον μανίαν, λύσσαν : Σοφ. ΟΤ 1318 **οἷον εἰσέδυ μ' ἅμα κέντρων τε τῶνδ' οἴστρημα καὶ μνήμη κακῶν**· ‖ **οἰστρήματα λύσσης** τὰ παράφρονα κινήματα τῆς μανίας : ΑΠ 6,51 **ἐλῆς οἰστρήματα λύσσης ἄνθετο.**

οἴστρησις-**εως** (ἡ) (οἰστρῶ-άω) μτγν. κ. μσν. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οἰστρῶ βλ.λ., τὸ οἰστρᾶν, ἡ μανιώδης λύσσα, τὸ σφοδρὸν πάθος ἰδ. ἐπὶ ἔρωτος : Ἑρμητ.13,4 **οἴστρησις φρενῶν,** Αἰλ.ἀπ.122, Γεωπ.17,5,4, Σουΐδ. **τὰς ὑπὲρ τῶν γυναικῶν οἰστρήσεις καὶ μανίας παρ' οὐδὲν ἐτίθετο.**

οἰστρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. ὁμοιογένεια ἐντόμων **διπτέρων,** ἧς κυριώτερον γένος εἶναι ὁ οἶστρος, ἡ κηφηνόμυια καὶ τὸ ὑπόδερμα.

οἰστροβολῶ-έω μτγν. ποι. πλήττω οἱονεὶ ὡς ὁ οἶστρος, κεντῶ, τσιμπῶ, ἰδ. ἐπὶ τῶν νυγμάτων τῶν βελῶν τοῦ Ἔρωτος : Μελέαγρ.ΑΠ 9,16 **τρεῖς δ' ἐμὲ θηλυμανεῖς οἰστροβολοῦσι πόθοι.**

οἰστρογενέτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος, ὁ δημιουργὸς μανίας, παραφροσύνης, τρέλλας.

οἰστροδίνητος-ον (οἶστρος, δινῶ-έω) ποι. ὁ οἰστρήλατος, ὁ ὑπὸ οἴστρου καταδιωκόμενος ἢ κεντηθεὶς καὶ ἕνεκα τούτου παραφόρως δινούμενος, ὁ μανιωδῶς περιστρεφόμενος· δθ. μτφ. ὁ ὑπὸ σφοδροῦ πάθους κυριευόμενος : Αἰσχ.Πρ.589 **πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινήτου κόρης.**

οἰστροδόνητος-ον (οἶστρος, δονῶ) ποι. κ. **οἰστρόδονος**-ον (Αἰσχ.'Ικ.16) ὁ οἰστροδίνητος βλ.λ. : αὐτ.573 **καὶ τότε δὴ τίς ἦν ὁ θέλξας πολύπλαγκτον ἀθλίαν οἰστροδόνητον Ἰώ;,** Ἀριστφ.Θεσμ.324.

οἰστρόδονος-ον ποι. ὁ οἰστροδόνητος βλ.λ. : Αἰσχ.'Ικ.16 **ὅθεν δὴ γένος ἡμέτερον τῆς οἰστροδόνου βοός.**

οἰστρομανής-οῦς-ές (οἶστρος, μαίνομαι) ποι. ὁ ὑπὸ τοῦ κεντήματος, τοῦ νυγμοῦ τοῦ οἴστρου ἐμμανής, μανιώδης καταστάς, ὁ γινόμενος λυσσώδης, ὁ πλήρης μανίας : Τιμόθ.Πέρσ.90, Ὀρφ.Ὕμν. 50,14, Νόνν.Δ 1,282, Χρησμ.Σιβ.1,114, αὐτ.363.

οἰστρομανία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ἡ οἰστρώδης μανία, τὸ μανιῶδες πάθος : Ἱππ.'Επιστ.17· **2**) νεώτ. ειδ. εἶδός τι ἀσελγοῦς μανίας, ἥτις ἐπὶ ἀνδρὸς μὲν καλεῖται σατυρίασις βλ.λ., ἐπὶ γυναικὸς δὲ νυμφομανία βλ.λ.

οἰστροπλάνεια (ἡ) πάπ. ἐπὶ τῆς Ἑκάτης, ἡ ἐπιφέρουσα τὰς ἐκ παραφροσύνης περιπλανήσεις.

οἰστροπλήξ-πλῆγος (ὁ,ἡ) (οἶστρος, πλήσσω) ποι. ὁ ὑπὸ οἴστρου νυγείς, κεντηθείς, ὁ ἐμμανής, ὁ ἀγριεμένος, ἐπὶ τῆς Ἰοῦς : Αἰσχ.Πρ.681 **οἰστροπλὴξ δ' ἐγὼ μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι,** Σοφ.'Ηλ.5· ‖ κ. ἐπὶ Βακχῶν : Εὐρ.Βάκχ.1229 **ἔτ' ἀμφὶ δρυμοῖς οἰστροπλῆγας ἀθλίας.**

οἶστρος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. δίπτερον ἔντομον ἐκ τῶν **οἰστριδῶν,** ὅπερ καταδιώκει καὶ μανιώδη διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου αὐτοῦ ποιεῖ τὰ ζῷα, ἰδ. τοὺς βοῦς, βοϊδόμυγα : Ὀδ.Χ 300 **τὰς μὲν . . οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ,** Πλούτ.'Ηθ.55E **τοῖς ταύροις τὸν οἶστρον ἐνδύεσθαι περὶ τὸ οὖς . . καὶ τοῖς κυσὶ τὸν κρότωνα**· **2**) τὸ ἔντομον μύωψ βλ.λ., ὅπερ ἐβασάνιζε τὴν Ἰώ· πρβλ. Ἡσ. «μύωψ· μυῖά τις ἐρεθίζουσα τοὺς βοῦς καὶ πᾶν ζῷον ἐλαύνουσα, οἶστρος δὲ μόνον βοῦν» (ἡ τοιαύτη διάκρισις γίνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀριστλ. ἐν ΖΙ 490a,20, αὐτ.596b,14) : Αἰσχ. Πρ.567 **χρίει τις αὖ με τὰν τάλαιναν οἶστρος**· **3**) ἐντομόν τι, ὅπερ καταδιώκει καὶ καταπονεῖ τὸν ἰχθῦν θύννον : Ἀριστλ.ΖΙ 557a,27, αὐτ.602a,28 **σκωλήκιον τὸν καλούμενον οἶστρον ὅμοιον . . σκορπίῳ,** Ἀθήν.7,301E· **4**) συνεκδ. κέντρον, κεντρί : Πλάτ.Νόμ.854C **οἶστρός τις κινεῖ σε ἐμφυόμενος ἐκ παλαιῶν ἀδικημάτων**· **5**) δθ. τὸ κέντημα ὅπερ φέρει ἀλγηδόνα, ἀγωνία : Σοφ.Τρ.1254 **ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν σπαραγμὸν ἤ τιν' οἶστρον**· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ κεντήματος τοῦ κεραυνοῦ ὁρμητικῶς καταφερομένου : Εὐρ.'Ηρ.862 **οὔτε γῆς σεισμὸς κεραυνοῦ τ' οἶστρος ὠδῖνας πνέων**· **6**) ἐν μτφ. χρ. κ. σημ. ἐρεθισμός, διέγερσις, παροξυσμός, δθ. μανία, παραφροσύνη, τρέλλα : Σοφ.'Αντ.1002 **κακῷ κλάζοντας οἴστρῳ . . καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς ἔγνων,** αὐτ.Τρ.1254, Εὐρ. Ὀρ.791, αὐτ.Βάκχ.665, αὐτ.ΙΑ 548· ‖ ἰδ. ἐπὶ μανιώδους, παραφόρου ἔρωτος : Ἀνακρ.3,28 **καί με τύπτει μέσον ἧπαρ οἶστρος,** Λυκόφρ.405 **ἥμιν παλεύσει δυσλύτοις οἴστρου βρόχοις**· **7**) πάθος σφοδρὸν μέχρι μανίας ἐξικνούμενον, ἔκφρων ἐπιθυμία, μανιώδης πόθος : Ἡρ.2,93 **ἐπεὰν σφεας ἐσίῃ οἶστρος κυΐσκεσθαι,** Εὐρ.'Ιπп.1300, Πλάτ.Πολ. 577E, Ἐπίκ.ἀπ.483 **ὄρεξις μετὰ οἴστρου καὶ ἀδημονίας,** Πλούτ.'Ηθ.994A **ὑμᾶς δὲ . . τίς λύσσα καὶ τίς οἶστρος ἄγει πρὸς μιαιφονίαν**· ‖ μτγν., μσν. κ. νεώτ. συχν. μτ. γενικ. ἀντικειμ. : ΠΔ Μακκ. 4,2,3 **τὸν τῶν παθῶν οἶστρον,** ΛουκΙλλ.ΑΠ 11,389 **μή σε γ' ἀπειρεσίων οἶστρος ἕλῃ κτεάνων,** Νόνν. Δ 2,23, Κασσία ἐν Τριῳδ.'Ακολ.Ὄρθρ.Μ Τετάρτης Δοξ. ἀποστίχων **οἶστρος ἀκολασίας, ζοφώδης τε καὶ ἀσέληνος ἔρως τῆς ἁμαρτίας**· **8**) πάπ. ἐν καλῇ σημ. ζῆλος βλ.λ.· **9**) νεώτ. κ. δημ. διέγερσις ψυχικὴ ἢ πνευματική, **ἐνθουσιασμός,** μεταρσίωσις, ἔμπνευσις : **ἀγόρευσις ἔμπλεος οἴστρου, - ἀπόψε εἶσαι στοὺς οἴστρους σου** (στὰ κέφια σου)· **10**) εἶδός τι μικροῦ ἐντομοφάγου πτηνοῦ, πιθ. τὸ πτηνὸν σύλβια ὁ τροχίλος : Ἀριστλ.ΖΙ 592b,22· **11**) βολή, ρῖψις κύβων : Εὔβουλ.57,5.

οἰστροφόρητος-ον μσν. ὁ ὑπὸ οἴστρου φερόμενος, ἐλαυνόμενος, ὁ οἰστρηλατούμενος : Πλανούδ.Βοήθ.46,6.

οἰστροφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ἐπάγων μανίαν, ὁ παρορμῶν εἰς μανίαν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,233 οἰστροφόρου Παφίης.
οἰστρῶ-άω μτγν. κ. **οἰστρῶ-έω** (Θεόκρ.6,28, Λουκ.᾿Ον.33), μέλλ. -ήσω (Γεωπ.17,5,3), ἀόρ. **οἴστρησα** (Elmsl. **ᾤστρησα**) (Εὐρ.Βάκχ.32,Χοιροβ.Θεο.2,50Η), μτχ. **οἰστρήσας** (Εὐρ.ΙΑ 77), θηλ. **οἰστρήσασα** (Αἰσχ.Πρ.836), παθ. **οἰστρῶμαι**, μτγν. **οἰστροῦμαι** (Λουκ.᾿Ον.33), μτχ. παθ. ἀορ. **οἰστρηθείς** (Σοφ.Τρ. 653), μτχ. παθ. παρακ. **οἰστρημένος** (᾿Ιάμβλ.Πυθ.31, 195), ἐπὶ οἴστρων, ἐνοχλῶ, ταράττω, ἀγριαίνω διὰ τοῦ κεντήματος ἢ τοῦ βόμβου μου τὰ ζῷα, δθ. μτφ. κεντῶ, ἐρεθίζω, ἰδ. εἰς σφοδρὰ πάθη, ἐμβάλλω εἴς τινα μανίαν : Εὐρ.Βάκχ.32 **τοιγάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων ᾤστρησ᾿ ἐγὼ μανίαις** (ἐμβαλὼν εἰς αὐτὰς μανιώδη οἶστρον, ἔκαμα νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς οἰκίας)· ‖ κ. τὸ παθ. ἄγομαι εἰς μανίαν, παραφρονῶ : Σοφ.Τρ.653 **νῦν δ᾿ Ἄρης οἰστρωθεὶς ἐξέλυσ᾿ ἐπιπόνων ἁμερᾶν** (δ.γρ. **αὖ στρωθείς**), Εὐρ.Βάκχ.119· ‖ μτγν. ὁμ. τὸ παθ. κ. ἐπὶ γενετησίου ὁρμῆς ἢ ἐρωτικοῦ πάθους : Θεόκρ.6, 27, ᾿Ιάμβλ.Πυθ.31,195 **οἰστρημένος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος**, Αἰλ.ΖΙ 15,9 **τὰς θηλείας εἰς μεῖξιν οἰστρᾶσθαι**, Λουκ.᾿Ον.33 **καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐρᾷ ἐπὶ γυναῖκας καὶ παῖδας οἰστρούμενος**· **2)** ἀμτβ. ἐπὶ ζῴων, ταράττομαι, ἀνησυχῶ, ἐνοχλοῦμαι ὑπὸ κεντήματος ἢ βόμβου τοῦ περιπετομένου οἴστρου, ἀγριαίνομαι : ᾿Αριστλ.ΖΙ 602a,26, Παλαίφ.4 **βοῦς οἰστρήσασα**· **3)** δθ. κ. μτφ. κυριεύομαι ὑπὸ σφοδρῶν παθῶν, ὑπὸ μανίας, μαίνομαι, λυσσομανῶ, ἐπὶ τῆς ᾿Ιοῦς : Αἰσχ.Πρ.836 **ἐντεῦθεν οἰστρήσασα τὴν παρακτίαν κέλευθον ᾖξας πρὸς μέγαν κόλπον Ῥέας**· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Μενελάου, παραφρονῶ : Εὐρ.ΙΑ 77 **ὁ δὲ καθ᾿ Ἑλλάδ᾿ οἰστρήσας δρόμῳ ὅρκους παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται**· **4)** ὁμ. μτφ. ταράττομαι, πάσχω, ὑποφέρω, βασανίζομαι, ἀγωνιῶ : Πλάτ.Φαῖδρ.251D **κεντουμένη κύκλῳ ἡ ψυχὴ οἰστρᾷ καὶ ὀδυνᾶται**, αὐτ.Πολ. 573E, αὐτ.Θεαίτ.179E, Μέν.312, Αἰλ.ΖΙ 13,15 . **ἀφ᾿ ὧν οἰστρᾷ τε καὶ ἐκμαίνεται**.
οἰστρώδης-ους-ες (οἶστρος, εἶδος) ὁ πρὸς τὸν ὑπὸ οἴστρου κεντηθέντα ὅμοιος, ὁ μανιώδης, ὁ ἔκφρων : Πλάτ.Τίμ.91B **δι᾿ ἐπιθυμίας οἰστρώδεις ἐπιχειρεῖ κρατεῖν**, αὐτ.Νόμ.734A, ᾿Επίκ.Δόξ.80, Τίμ.Λοκρ.102E **οἰστρώδεις λύσσαι**,Πλούτ.᾿Ηθ.446D, ᾿Απп.π.Σουΐδ. **πᾶσιν οἰστρώδης ἐνέπιπτεν ὁρμὴ καὶ προθυμία κατὰ τῶν βαρβάρων**.
οἰστῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀνεκτῶς : Πολυδ.3,131.
οἰσύα (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ φυτὸν λύγος βλ.λ., ἡ λυγαριά, ἡ λυγιά : Πολυδ.7,176, Σουΐδ.· **2)** **οἰσύα ἡ ἀγρία** ἢ ἑλξίνη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,85· **3)** τὸ φυτὸν ἰτέα βλ.λ., ἡ ἰτιά : Γεωπ.2,6,24.
οἰσύϊνος-η-ον ὁ ἐξ οἰσύας, ὁ ἐκ τῶν κλάδων τῆς λύγου πεπλεγμένος, κατεσκευασμένος : ᾿Οδ.Ε 256 **φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσιν**, Θουκ.4,9 **οἰσύϊναι ἀσπίδες**, Ξεν.᾿Ελλ.2,4,25 **ὅπλα . . οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύϊνα**, ΑΠ 6,246 **οἰσυΐνη ῥάβδος**, ᾿Οππ.᾿Αλ.3,372 **οἰσύϊνος κύρτος**.
οἴσυλος ῾Ησ. «προϊοῦλος, προύνικος».
οἰσύον (τό) δ. τ. τοῦ οἰσύα βλ.λ. : ἀμφ.ἀνάγν. ἐν. Αἰνεί.Τακτ.29,11· **2)** ἐν τῷ πληθ. μέρος κατάφυτον **ἐξ οἰσυῶν** : Λυκοῦργ.112 **παρὰ τὴν κρήνην τὴν ἐν τοῖς οἰσύοις**.
οἰσυοπλόκος-ον (οἰσύα, πλέκω) μτγν. ὁ πλέκων **ἐκ κλάδων** οἰσύας βλ.λ. λυγαριᾶς διάφ. πράγματα, **οἷον καλάθους** κτ. : Πολυδ.7,175.
οἰσυουργός-όν ποι. ὁ ἐκ κλάδων οἰσύας κατασκευάζων διάφορα σκεύη, ὁ οἰσυοπλόκος· πρβλ. Πολυδ.7,176 «**τὸν οἰσυοπλόκον οἰσυουργὸν καλεῖ Εὔπολις**» : Εὐπ.433.
οἰσύπειον ῾Ηρ. «ἔριον ῥυπαρὸν προβάτων· τὸ αὐτὸ οἰσυπηρὸν καὶ οἰσυπηρός».
οἰσύπη (ἡ) κ. **οἴσπη** (῾Ηρ.4,187) κ. **οἴσυπος** (ὁ) (Διοσκ.2,74, Πλίν.ΦΙ 29,10) τὸ λίπος τῶν ἐρίων τῶν προβάτων ἢ τῶν αἰγῶν : ῾Ιππ.Γυν 2,195 **οἰσύπη αἰγός**· ‖ τὸ λίπος τοῦτο ἦτο ἐν χρ. ἐν τῇ ἀρχ. ἰατρικῇ : Διοσκ.2,74, Πλίν.ΦΙ.129,10· ‖ συχν. συγχέεται μετὰ τοῦ οἰσπώτη βλ.λ.
οἰσυπηρός-ά-όν (οἰσύπη) ὁ ἔχων ἄφθονον οἰσύπην βλ.λ. ἡ λιπώδη ῥύπον, ὁ ῥυπώδης, ὁ λιγδερός : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.1177 **ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε, ἔρι᾿ οἰσυπηρά**, Διοσκ.2,74, ᾿Αρχιγ.π. ᾿Ορειβ.44,26,11, Γαλ.10,965 **ἔριον οἰσυπηρόν**.
οἰσυπίς-ίδος (ἡ) (οἴσυπος) ῥυπαρὸν ἔριον προβάτου, ἐξ ἱδρῶτος καὶ ῥύπου : ῾Ιππ.᾿Ελκ.14.
οἰσυπόεις-εντος-εσσα-εν ὁ οἰσυπώδης βλ.λ., ἐν χρ. μ. αἰτ. πληθ. οὐδ. **οἰσυποῦντα** : ῾Ιππ.᾿Ελκ.24.
οἴσυπον (τὸ) μτγν. τὸ λάδανον βλ.λ.:Πλίν.ΦΙ 12,74.
οἴσυπος (ὁ) μτγν. οἰσύπη βλ.λ.· Διοσκ.2,74 «**τὸ ἐκ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος**» : Πλίν.ΦΙ 29,10.
οἰσυπώδης-ους-ες (οἰσύπη, εἶδος) ὁ οἰσυπηρὸς βλ.λ., ἐπὶ τοῦ ἐρίου : ῾Ιππ.᾿Ελκ.12,17.
οἴσω μέλλ. τοῦ ρ. φέρω βλ.λ.
οἰταϊκός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄρος Οἴτη, ὁ τῆς Οἴτης, ὁ Οἰταῖος : Διογ. Λ 1,106 **Μύσων Στρύμωνος . . τὸ γένος Χηνεύς, ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς . . σὺν τοῖς ἑπτὰ καταριθμεῖται**· ‖ **Οἰταϊκά** (τὰ) ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου τοῦ Νικάνδρου : Νίκ.ἀπ.15-18.
οἰταῖος-α-ον ὁ τῆς Οἴτης, ὁ Οἰταϊκός : Σοφ.Τρ. 436 **πρός σε τοῦ κατ᾿ ἄκρον Οἰταῖον νάπος Διὸς καταστράπτοντος**· ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **Οἰταῖοι** ὡς οὐσ. οἱ κάτοικοι τῆς περὶ τὴν Οἴτην χώρας : Θουκ.3,92 **τούτων δὲ οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ Οἰταίων**.
οἶτος (ὁ) ἐπ. λ. ἐν χρ. κ. π. τραγ. ἐν λυρ. χωρίοις (Σοφ.᾿Ηλ.167, Εὐρ.ΙΤ 1091)· π. πεζ. ἀπαντᾷ ἅπαξ (Δημόκρ.227) τύχη, πεπρωμένον, μοῖρα, μόρος, θάνατος, συμφορά, ἐπὶ κακῆς σημ. : ᾿Ιλ.Θ 34 **οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται**, αὐτ.Γ 417, αὐτ.Ι 563 **ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα**, αὐτ.Ω 388, ᾿Οδ.Α 350, αὐτ.Θ 489, αὐτ.578 **Δαναῶν ἠδ᾿ ᾿Ιλίου οἶτον ἀκούων**, Σοφ.᾿Ηλ.167 **τὸν ἀνήνυτον οἶτον ἔχουσα κακῶν**, Εὐρ.ΙΤ 1091· ‖ κ. ἁπλῶς τύχη, μοῖρα : παροιμ. π. Δημοκρ.227 **τὸν τῆς μελίσσης οἶτον ἔχειν**.
οἰφ(ε)ί (τὸ) μτγν. κ. **οἰφι(ν)** μέτρον τι αἰγυπτιακὸν ἰσοδυναμοῦν πρὸς 4 χοίνικας βλ.λ.· ῾Ησ. «**μέτρον τι τετραχοίνικον Αἰγύπτιον**»· ‖ π. τῇ ΠΔ σημαίνει τὸ ἑβραϊκὸν ephat : ΠΔ Λευΐτ.5,11 **οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ . . τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως**.
οἴφνος Θεόγνωστ.Καν.18 «**τετραχοίνικον μέτρον**».
οἰφόλης (ὁ) (οἴφω) ᾿Επιγρ. κ. λεξ., θηλ. **οἰφόλις -ιδος**· ῾Ησ. «**ὁ μὴ ἐγκρατής, ἀλλὰ καταφερὴς πρὸς γυναῖκα**» κ. ἐπὶ γυν.· Εὐστ.1597,29 «**γυνὴ καταφερής, μάχλος, πασχητιῶσα**» : ᾿Επιγρ. Νάξου.
οἴφω δωρ. ὀχεύω βλ.λ.Ι) μ. ἐπὶ ἀνθρ. κ. οὐχὶ ἐπὶ ζῴων : Νόμ.Γόρτυνος 2,3, ᾿Επιγρ., Πλούτ.Πύρρ.28 **οἶφε, ᾿Ακρότατε, καὶ οἶφε τὰν Χιλωνίδα**.
οἰφῶ-έω μ. τὸ γ' ἑν. **οἰφεῖ** δ. τ. τοῦ οἴφω βλ.λ. : παροιμ. π. Μίμν.15 (Diehl) **ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ**, Κωμ.᾿Αδέσπ.36, Διογενιαν.2,2.
οἰχαλιεύς-έως ἐπ., γενικ. -ῆος, δ.τ. **οἰχαλιώτης** (Στέφ.Βυζ.) ὁ ἐξ Οἰχαλίας καταγόμενος, ὁ κάτοικος τῆς Οἰχαλίας : ᾿Ιλ.Β 596, αὐτ.730 **οἳ τ᾿ ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος**, ᾿Οδ.Θ 224.
οἰχαλίηθεν ἐπίρρ. τοπικὸν ἐπ. ἐκ τῆς Οἰχαλίας, ἀπὸ τὴν Οἰχαλίαν : ᾿Ιλ.Β 596 **Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ᾿ Εὐρύτου Οἰχαλιῆος**.
οἰχαλιώτης (ὁ) μτγν. δ. τ. τοῦ Οἰχαλιεὺς βλ.λ.
οἰχεθμαι-έομαι μτγν. ἀμφ. ἀνάγν. τοῦ οἴχομαι βλ.λ. ἐν Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,273.
οἰχμάν ῾Ησ. «δούλη».
οἰχμή ῾Ησ. «**δούλη, οἱ δὲ οἰχμάν**».

οἰχνεύω ποι. δ. τ. τοῦ οἰχνῶ ἔω βλ.λ. : Πίνδ.άπ. 206 **παρὰ λύδιον ἅρμα πεζὸς οἰχνεύων.**

οἰχνῶ-έω ποι. κ. οἰχνεύω (Πινδ.άπ.206), θαμιστ. παρατ. **ἴχνεσκον** ('Ιλ.Ο 640), πορεύομαι, πηγαίνω, ἔρχομαι : αὐτ.Ε 790 **οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων οἴχνεσκον,** αὐτ.Ο 640· || ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : 'Οδ.Γ 322 **ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ αὐτόετες οἰχνεῦσιν·** **2)** οἴχομαι βλ.λ., ἀναχωρῶ, ἀποχωρῶ, χάνομαι : Σοφ.Αἴ.564 **καὶ τανῦν τηλωπὸς οἰχνεῖ,** αὐτ.'Ηλ.313· **3)** μτ. αἰτ. προσ. προσέρχομαι βλ.λ. : Πίνδ.Π 5,86 **τὸ δ' ἐλάσιππον ἔθνος ἐνδυκέως δέκονται θυσίαισιν ἄνδρας οἰχέοντάς σφι δωροφόροι·** || κ. μτ. αἰτ. πράγμ.: αὐτ.άπ.75,5· **4)** περιέρχομαι, διατελῶ : Σοφ.'Ηλ. 165 **ἄτεκνος, τάλαιν', ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ.**

οἰχοίατο Ιων. τ. τοῦ **οἴχοντο** γ' πληθ. ἐνεστ. εὐκτ. τοῦ οἴχομαι βλ.λ.

οἴχομαι μτγν. τ. **οἰχέομαι** κ. συνηρ. **οἰχεῦμαι** (ἀμφ.ἀνάγν. ἐν Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,273), ἐνεργ. προστ. **οἶχε** (Πλούτ.Πύρρ.28, πιθ. ὅμως **οἴχε(ο)**, μετ' ἐκθλίψεως τοῦ ο), παρατ. **ᾠχόμην** ('Ιλ.Β 71, Ξεν.ΚΠ 5,1,3) (π. 'Ομ. μ. ἐν χρ οἱ χρόνοι οὗτοι), π. 'Ηρ. παρατ. **οἰχόμην** ('Ηρ.4.145), μέλλ. **οἰχήσομαι** ('Αριστφ.Σφ.5), αὐτ.άπ.150, Πλάτ.Θεαίτ.203D), παρακ. **οἴχωκα** (Σοφ.Αἴ.896, αὐτ.άπ.24)), μτχ. **οἰχωκώς -υῖα-ός** ('Ηρ.9,98, αὐτ.8,108), παρακ. κ. **ᾤχωκα** (Αἰσχ.Πέρσ.13) κ. **ᾤχηκα** ('Ιλ.Κ 252, Διον.'Αλ.Ρωμ 11,5 **παρ-**),μέσ.παρακ.Ιων. **οἴχημαι** ('Ηρ.4.136 **δι-**),**ᾤχημαι** ('Ιππ.Τέχν.9, Ξεν.'Αν.2,4,1 **παρ-, παροιχόμενος** ἤδη διορθούμενον, Πλούτ.Κάμ.14), γ' ἑν. ἐνεργ. ὑπερσ. **οἰχώκεε** ('Ηρ.1,189), μτγν. **ᾠχήκει** (Πολύβ.8,27,9), ἀποθ. σπαν. ἐν τῇ γεν. σημ. ὑπάγω ἢ ἔρχομαι ἄνευ τῆς ἐνν. τῆς ἀναχωρήσεως : 'Ιλ.Ε 495 **κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ ὀτρύνων μαχέσασθαι·** || συχνότ. πορεύομαί που, ὑπάγω εἴς τι μέρος, ἀπέρχομαι : αὐτ.Α 380 **χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο,** αὐτ.Ν 38, αὐτ.Ψ 564, 'Οδ.Ρ 104· || συχν. ἀπαντᾷ ὁ ἐνεστ. οἴχομαι μτ. σημ. παρακ. ἔχω ἀναχωρήσει, ἔχω ἐξαφανισθῆ, ἔγινα ἄφαντος, κ. ὁ παρατ. ᾠχόμην μτ. σημ. ὑπερσ. : 'Ιλ.Ο 223 **ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος 'Εννοσίγαιος οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν,** αὐτ.Ξ 311, 'Οδ.Π 24 **ἐπεὶ οἴχεο νηὶ Πύλονδε,** Αἰσχ.Πέρσ.1 **τῶν οἰχομένων 'Ελλάδ' ἐς αἶαν,** 'Αριστφ.'Όρν.1270 **τὸν κήρυκα τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς οἰχόμενον,** 'Επιγρ. **οἱ πρέσβεις οἱ μετὰ Πλειστίου οἰχόμενοι·** || συχν. μτ. ἑπομ. κατηγορημ. μτχ. δηλούσης τὸν τρόπον, τὸ εἶδος τῆς ἀποχωρήσεως, ὁπότε αὐτὴ .ἐκφράζει τὸ κύριον νόημα : 'Ιλ.Β 71 **ὣς ὁ μὲν εἰπὼν ᾤχετ' ἀποπτάμενος** (ἀπέπτη, ἐπέταξε καὶ ἐξηφανίσθη), αὐτ. Ζ 346 **ὥς μ' ὄφελ'.. οἴχεσθαι προφέρουσα θύελλα,** 'Οδ.Θ 356 **εἴ περ κεν 'Άρης.. οἴχηται φεύγων** (ἔφυγε καὶ ἔλειψεν ἀπ' ἐκεῖ, ἔφυγε κι' ἐχάθη), αὐτ.Υ 64, 'Ηρ.4,145 **ὑπὸ τούτων ἐξελασθέντες ἐκ Λήμνου οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα,** αὐτ.155 **οἴχετο ἀπολιπὼν** (ἔφυγε καὶ ἀφῆκε), Σοφ.Φιλ.414, Συνθήκη ἐν Θουκ.5,47 **ἢν δὲ δῃώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν 'Αργείοις,** 'Αριστφ.Λυσ.976 **οἴχετο φέρων,** Ξεν. ΚΠ 5.1,3 **ἀλλὰ πρὸς τὸν τῶν Βακτρίων βασιλέα πρεσβεύων ᾤχετο,** Πλάτ.Συμπ.223Β,Δημ.246 **ᾤχετ' εὐθὺς ἀπιὼν** (ἔφυγε καὶ πάει, πάει ἔφυγε), Πλούτ. Ποπλ.6 **ᾤχετ' ἐξαναστάς,** Παυσ.3,165 **τὸν 'Έρυκα γοντα οἴχεσθαι·** || ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ. ὡς κατηγορουμένου : 'Αριστφ.'Αχ.210 **ἐκπέφευγ', οἴχεται φροῦδος·** || σπαν. καὶ τὀνάπαλιν : 'Ιλ.Ψ 699 **αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον,** αὐτ.Χ 223· || κ. μτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου αἰτ.: 'Οδ.Δ 393 **οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε·** || ὁμ. κ. μτ. αἰτ. προσ. ἔχω ἐκφύγει ἔκ τινος : 'Αριστφ.'Όρν.86 **χὠ κολοιὸς μ' οἴχεται ὑπὸ τοῦ δέους·** || ἡ μτχ. **οἰχόμενος** π. 'Ομ. σημαίνει τὸν ἀπόντα ἢ τὸν μακρὰν εὑρισκόμενον: 'Οδ.Ξ 144 **ἀλλά μ' 'Οδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο,** αὐτ.376· **2)** ἐν εἰδ. χρ. ἐπὶ προσ. εὐφημιστικῶς ἀντὶ τοῦ θνήσκω, ἔχω ἀπέλθει εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, ἀφῆκα χρόνια, ὑγείαν : 'Ιλ Χ 213 **ῥέπε δ' 'Έκτορος αἴσιμον ἦμαρ, ᾤχετο δ' εἰς 'Αΐδαο,** αὐτ.Ψ 101 **ψυχὴ κατὰ χθονὸς ᾤχετο·** κ. ἐκτενέστερον : Σοφ.Φιλ.414 **ἀλλ' ἢ χοὔτος οἴχεται θανών,** Εὐρ.'Ελ.134, Πλάτ.Φαίδ.115Ι **οἰχήσομαι ἀπιὼν εἰς μακάρων δή τινας εὐδαιμονίας·** || ἡ μτχ. **οἰχόμενος** ὁ θανών, ὁ ἀποθανών, ὁ τεθνηκώς: Αἰσχ.Πέρσ.546 **κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ,** Σοφ.'Ηλ.146· || ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι, ἀντίθ. τὸ σῴζομαι : αὐτ.Τρ.85 **ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἅμα;** αὐτ.Αἴ.1128,Ξεν.ΚΠ 5, 4,(1) **τὸ μὲν ἐπ' ἐμοὶ οἴχομαι, τὸ δ' ἐπὶ σοὶ σέσωσμαι,** 'Ανδοκ.1,146 (τὸ γένος) **οἴχεται** *πᾶν πρόρριζον,* Συνέσ.'Επιστ.59 **πάντα οἴχεται, πάντα ἀνήρηται·** || ὁ ἐνεργ. τ. τοῦ παρακ. **ᾤχωκα** ἢ **οἴχωκα** ὡς τὸ ὄλωλα, ἐχάθην, κατεστράφην, εἶμαι χαμένος : Αἰσχ.Πέρσ.13 **πᾶσα γὰρ ἰσχὺς 'Ασιατογενὴς ᾤχωκε,** Σοφ.Αἴ.896· || κ. ἐπὶ πόλεων, πολιτειῶν, καταστρέφομαι : Εὐρ.Τρῳ.596 **σχέτλια τάδε πάσχομεν ἄλγη, οἰχομένας πόλεως,** Πλάτ.Νόμ. 945C **τοῦ.. διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν·** || ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. π. 'Ομ. ἐπὶ ἐρωτήσεων : 'Ιλ.Ε 472 **'Έκτορ, πῇ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;,** αὐτ Ν 220, αὐτ.Ω 201· || παρέρχομαι : Γαλ.15,564 **δίψης οἰχομένης,** 'Αρετ.Χρον. Παθ.1,4· || ὁμ. μτγν. δὲν ὑπάρχω : αὐτ.18(2),48 **αἰτία οἴχεται·** **3)** ὁμ. ἐπὶ πραγμ. εἰς δήλωσιν ταχείας, ὁρμητικῆς κινήσεως, τοῦ ὁρμητικῶς ἐπερχομένου, ἐν χρ. π. 'Ομ. ἐπὶ βελῶν, θυέλλης κτλ., ὁρμῶ, σπεύδω τάχιστα, ἐπέρχομαι ἀκάθεκτος : 'Ιλ.Α 53 **ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο,** αὐτ.Ζ 346.

οἴχωκα Ιων. κ. ποιητ. ἐνεργ. τ. τοῦ ρ. οἴχομαι βλ.λ. : 'Ηρ.9,98, Σοφ.Αἴ.896.

οἰχώκεε Ιων, γ' ἑν. τοῦ ὑπερσ. τοῦ ρ. οἴχομαι βλ.λ. : 'Ηρ.1,189.

οἰχῶρος 'Ησ. «οἰκουρός».

οἴω, ἐπ. ὀΐω, λακων. οἰῶ ἐνεργ. ἐνεστ. τοῦ οἴομαι.

ὀΐω 'Επιγρ. μτγν. αἰολ. τ. τοῦ ἀΐω βλ.λ., ἀκούω : 'Επιγρ.Αἰγίνης.

οἰῶν (τῶν) 'Επιγρ. γενικ. πληθ. τοῦ υἱός βλ.λ.

οἰωνίζομαι, παρατ. (ἄνευ αὐξήσ.) **οἰωνίζοντο,** μέλλ. **οἰωνιοῦμαι,** ἀόρ. εὐκτ. **οἰωνίσαιτο,** μέσ. μτχ. **οἰωνισάμενος,** λαμβάνω οἰωνούς, προμηνύματα, μαντεύομαι ἐκ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν καὶ τῶν κραυγῶν αὐτῶν : Ξεν.ΚΠ 1,6,1 **τούτων φανέντων οὐδὲν ἄλλο ἔτι οἰωνιζόμενοι ἐπορεύοντο,** Πλούτ.' Ρωμ.9 **ἐκώλυεν οἰωνίζεσθαι μετὰ τὸν Σεξτίλιον μῆνα·** **2)** γεν. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. μαντεύομαι ἐξ οἰωνῶν, προλέγω, μαντεύω : Ξεν.'Ελλ.1,4,12 **ὅ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι τῇ πόλει,** αὐτ.5,4, 17, ΠΔ Γεν.44,5 **αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ·** **3)** μτ. αἰτ. θεωρῶ τι ὡς οἰωνόν : 'Αριστλ.Πολιτ.1304a,1 **οἰωνισάμενός τι σύμπτωμα,** Θεόφρ.Φl Β,6,2 **οἰωνίζονται τὸ πλέον ὡς οὐκ ἀγαθόν,** 'Επίν.2,3, Νικόλ.Δαμ.66,13, Διόδ.Σ 8,32 || ὁμ. ἀπολ. : Πλούτ.'Ηθ.825Β **τοῦ κρατῆρος αὐτομάτως ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς μέσον ῥαγέντος, οἰωνισάμενος καὶ καταλιπὼν τὴν νύμφην·** **4)** ὁμ. μτφ. ἐπὶ προσ. : Δημ.794 **ὃν οἰωνίσαιτ' ἄν τις μᾶλλον ἰδὼν ἢ προσειπεῖν βούλοιτο** (ὃν θὰ ἀπέφευγέ τις μᾶλλον ὡς κακὸν οἰωνόν, ἐὰν τὸν ἤθελεν ἴδει, παρὰ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ).

οἰωνικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς οἰωνούς, τὰ μαντεύματα· ὅθ. τὸ θηλ. ἡ **οἰωνικὴ** (κατὰ παράλειψιν τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη) ἡ οἰωνιστική, ἡ οἰωνοσκοπία.

οἰώνισις-εως (ἡ) μτγν. ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν δι' οἰωνῶν μαντείαν, τὸ οἰωνίζεσθαι : Ἰώσ.ΑΙ 18,6,9.

οἰώνισμα-ατος (τὸ) ἡ ἐκ τῶν οἰωνῶν πρόρρησις τοῦ μέλλοντος, τὸ ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν φωνῶν τῶν πτηνῶν μαντεύειν : Εὐρ.Φοίν.839 **οἰωνίσματ' ὀρνίθων μαθών,** ΠΔ Βασ.Ι 15,23, Ἡρωδιαν.1,14,2 **πρὸς τὸ μέλλον οἰωνίσματι καὶ φαύλῳ συμβούλῳ χρωμένους πάντας ἐτάραξεν·** ‖ ἐν φρ. **οἰώνισμα τῆς ὑγιείας·** τὸ λατ. salutis augurium : ΔίωνΚ 51,20 **τότε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι πολέμων ἀνάπαυσιν ἔσχον, ὥστε καὶ τὸ οἰώνισμα τὸ τῆς ὑγιείας ὠνομασμένον διὰ πάνυ πολλοῦ ποιῆσαι·** **2**) οἰωνός : Θεμίστ.Λόγ.6,82C **ἀγαθὸν οἰώνισμα τῇ χειροτονίᾳ·** ‖ εἰδ. κακὸς οἰωνός : Γαλ.2,623.

οἰωνισμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ οἰωνίζεσθαι, οἰώνισμα βλ.λ.1) : ΠΔ Γέν.44,5 **αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ,** Πλούτ.Νομ.14.

οἰωνιστήριον (τὸ) μτγν. τόπος ἐξ οὗ παρετήρουν τοὺς οἰωνούς : Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,86 **ἦν δὲ Ῥωμύλῳ μὲν οἰωνιστήριον τὸ Παλλάντιον·** **2**) οἰωνός, σημεῖον : Ξεν.Ἀπολ.12 **βροτοῖς μὲν ἀμφιλέξει τις ἢ μὴ φωνεῖν, ἢ μὴ μέγιστον οἰωνιστήριον εἶναι.**

οἰωνιστής (ὁ) ὁ οἰωνοσκόπος, ὁ προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ τῆς πτήσεως ἢ τῶν κραυγῶν τῶν πτηνῶν : Ἰλ.Β 858 **Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος οἰωνιστής,** αὐτ.Ν 70 **θεοπρόπος οἰωνιστής,** Ἡσίοδ.Α 185, Γαλ.9,833, Δίων Κ 37,27.

οἰωνιστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς οἰωνόν : Ἀριστλ.ΖΙ 492b,7 **ὁ πταρμὸς σημεῖον οἰωνιστικόν,** Γαλ.15,441· ‖ δθ. τὸ θηλ. **ἡ οἰωνιστική** ὡς οὐσ. (κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη), ἡ οἰωνοσκοπία : Πλάτ.Φαῖδρ.244D, Πλούτ.Ἠθ.975Α **οὐ γάρ τι .. ἄδοξον, ἀλλὰ πολὺ καὶ παμπάλαιον μαντικῆς μόριον οἰωνιστικὴ κέκληται.**

οἰωνόβρωτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ οἰωνῶν, ὀρνέων βρωθείς· Ἡσ. «οἰωνοβρώτους· ὑπ' ὀρνέων βρωθέντας» : Φιλόδ.Θαν.33, Στράβ.15,3,20 **τοὺς δὲ μάγους οὐ θάπτουσιν, ἀλλ' οἰωνοβρώτους ἐῶσι.**

οἰωνοθέτης (ὁ) ὁ ἑρμηνευτής, ὁ ἐξηγητὴς τῶν οἰωνῶν, ὁ οἰωνοσκόπος μάντις : Σοφ.ΟΤ 484 **δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰωνοθέτας** (σχόλ. «ὁ τὰς πτήσεις τῶν οἰωνῶν διατιθεὶς καὶ εὐκρινῶν»).

οἰωνόθρους-οος-ουν-οον ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κραυγήν, τὸν θροῦν τῶν πτηνῶν : Αἰσχ.Ἀγ.56 **οἰωνόθροον γόον.**

οἰωνοκτόνος-ον ὁ κτείνων οἰωνούς, πτηνά : Αἰσχ.Ἀγ.563 **οἰωνοκτόνος χειμών.**

οἰωνομαντεία (ἡ) Σουΐδ. ἡ οἰωνοσκοπία, ἡ διὰ τῶν οἰωνῶν μαντεία : Σουΐδ.

οἰωνομαντικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰωνομαντείαν ἢ τὸν οἰωνομάντιν, οἰωνοσκόπον : Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,70.

οἰωνόμαντις-εως (ὁ) ὁ διὰ τῶν οἰωνῶν μαντευόμενος, οἰωνοσκόπος : Εὐρ.Φοίν.767 **οἰωνόμαντις Τειρεσίας,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,69.

οἰωνόμικτος-ον μτγν. ὁ μετὰ οἰωνοῦ, ὀρνέου ἀναμεμειγμένος, ὁ κατὰ τὸ ἥμισυ οἰωνός : Λυκόφρ.595 **ἐπτερωμένην ἰδὼν οἰωνόμικτον μοῖραν** (σχόλ. «ὀρνεόμορφον τύχην»).

οἰωνοπόλησις-εως (ἡ) γλωσσ. τὸ οἰωνοπολεῖν, ἡ οἰωνομαντεία βλ.λ.

οἰωνοπολία (ἡ) Σουΐδ. οἰωνομαντεία βλ.λ. : Σουΐδ. ἐν λ. Πόλλης.

οἰωνοπόλος (ὁ) ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἐκ τῶν οἰωνῶν μαντείαν, ὁ οἰωνόμαντις, οἰωνοσκόπος : Ἰλ.Α 69 **Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,** Αἰσχ.Ἱκ.57, Σωκρ.593C **τῶν μάντεων οἰωνοπόλους τινὰς καλῶν, καὶ ἱερεῖς καὶ ἑτέρους δὲ τῶν θεῶν αὐτῶν διαλεγομένων συνιέντας.**

οἰωνοπολῶ-έω μτγν. μαντεύομαι δι' οἰωνῶν, οἰωνοσκοπῶ : Χοιροβ.Θεο.2,50.

οἰωνός (ὁ) κ. νεώτ. σαρκοφάγον ὄρνεον : Ὀδ.Π 216 **οἰωνοί, φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες,** Ἡσίοδ.Θ268 **οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται** (πρὸς δήλωσιν τῆς ταχύτητος)· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τοῦ Διός : Ἰλ.Ω 293 **ὅς τέ οἱ αὐτῷ φίλτατος οἰωνῶν,** Πίνδ.Ο 13,21 **τίς θεῶν ναοῖσιν οἰωνῶν βασιλέα δίδυμον ἐπέθηκε,** αὐτ.Π 1,14 ἀρχὸς οἰωνῶν, Αἰσχ.Ἀγ. 114 **οἰωνῶν βασιλεύς,** Ἀριστφ.Ὄρν.515· ‖ ὁμ. ὄρνεα, ἀναφερόμενα μετὰ τῶν κυνῶν ὡς καταβιβρώσκοντα πτώματα : Ἰλ.Α 5 **αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν οἰωνοῖσί τε πᾶσι,** Σοφ.Ἀντ.205, αὐτ.ΑΙ.830 **κυσὶν πρόβλητος οἰωνοῖς θ' ἕλωρ·** ‖ ὁμ. συνάπτεται μτ. τοῦ θῆρες : Ἐμπ.134,160 **θῆρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς·** ‖ ὁμ. **οἰωνὸς ὠμηστής** : Ἰλ.Λ 453 **οὐ μὴν .. ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ ὠμησταὶ ἐρύουσι·** ‖ φρ. **ταφεὶς ὑπ' οἰωνῶν** ἐπὶ πτωμάτων καταφαγωθέντων ὑπὸ τῶν ὀρνέων : Αἰσχ.Ἑπτ.268 **ὑπ' οἰωνῶν ταφέντα·** **2**) γεν. πτηνὸν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ θηρίον· Τζέτζ.Χιλ.13,10 «**γῦπες κυρίως οἰωνοὶ .. καὶ πάντα δὲ τὰ ὄρνεα καταχρηστικῶς**» : Σοφ.ἀπ.941,11· πρβλ. οἰωνοκτόνος· **3**) εἰδ. μαντικὸν πτηνόν, πτηνὸν ἐκ τῆς πτήσεως ἢ τῆς φωνῆς τοῦ ὁποίου μαντεύει τις τὸ μέλλον : Ἰλ.Μ 237 **τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις πείθεσθαι,** Ὀδ.Ο 532 **οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις· ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα,** Ἡσίοδ.Ἔργ.801 **οἰωνοὺς κρίνας οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι,** Σοφ.Ἠλ.1059 **τοὺς ἄνωθεν φρονιμωτάτους οἰωνούς·** ‖ **αἴσιοι οἰωνοὶ** πτηνὰ προαγγέλλοντα αἴσια : Ξεν.ΚΠ 3,3,22 **οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις ἐνέβαλεν εἰς τὴν πολεμίαν,** Πλούτ.Ἠθ.282D, Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,86 **φυλάττειν οἰωνοὺς αἰσίους·** ‖ φρ. **καθέζεσθαι ἐπ' οἰωνῶν ἢ ἐπ' οἰωνοῖς** οἰωνοσκοπῶ, παρατηρῶ τὰ πτηνὰ πρὸς πρόγνωσιν τοῦ μέλλοντος : Πλούτ.Ρωμ.22 **ἐπ' οἰωνῶν καθέζεσθαι,** αὐτ.Καῖσ. 47· ‖ **οἱ ἐπ' οἰωνοῖς ἱερεῖς** οἱ οἰωνοσκόποι, οἱ μάντεις : Πλούτ.Ἀντ.5 **τῶν ἐπ' οἰωνοῖς ἱερέων·** **4**) κ. νεώτ. δθ. μαντικὸν σημεῖον, προμήνυμα ἐκ τῶν πτηνῶν λαμβανόμενον : Ἰλ.Β 859, αὐτ.Μ 243 **εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης** (Θεόδ. Γαζῆς «εἷς μόνον ἄριστος οἰωνός ἐστιν ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος κελεύων ἀγωνίζεσθαί τε καὶ μάχεσθαι»), Ἡσίοδ.ἀπ.134,11 **οἰωνοὶ ἀγαθοί,** Εὐρ.Ὀρ. 788 **οὗτος οἰωνὸς μέγας,** Ἀριστφ.Ἱππ.28 **δέδοικα τουτονὶ τὸν οἰωνόν,** Θουκ.6,27 **τοῦ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι·** ‖ φρ. **δέχομαι τὸν οἰωνόν** προσδέχομαι, χαιρετίζω ὡς αἴσιον τὸν οἰωνόν, τὸ μαντικὸν σημεῖον : Ἡρ.9,91 **δέκομαι τὸν οἰωνόν, ὦ ξεῖνε Σάμιε·** ‖ φρ. **οἰωνὸν τίθημι** ἐκλαμβάνω, θεωρῶ ὡς οἰωνόν, ὡς μαντικὸν σημεῖον : Εὐρ.Φοίν.858 **οἰωνὸν ἐθέμην καλλίνικα τὰ [σὰ] στέφη,** Πλάτ.Ἀλκ.2,151Β· ‖ ὁμ. φρ. **εἰς οἰωνὸν τιθέναι** : Πλούτ.Λούκ.36 **εἰς οἰωνὸν τίθεσθαι χρηστόν·** ‖ ὁμ. φρ. **πρὸς οἰωνοῦ τιθέναι** : Ἀθήν.1,13Ε· ‖ ὁμ. φρ. **πρὸς οἰωνοῦ λαμβάνειν, ἢ δι' οἰωνοῦ λαμβάνειν** : Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,67, αὐτ.3,13· ‖ ὁμ. φρ. **οἰωνόν τινα ποιεῖσθαι** : Πλάτ.Νόμ.702C· ‖ φρ. **οἰωνοῦ χάριν** χάριν καλοῦ, αἰσίου σημείου, γιὰ καλοσημαδιά, γιὰ τὸ γοῦρι : Πλάτ.Μενξ.249Β **καὶ ἅμα οἰωνοῦ χάριν ἄρχεσθαι ἰέναι ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἑστίαν·** **5**) ὡς ἐπιθ. πτερωτός : Λυκόφρ.721 **οἰωνὸς θεά.**

οἰωνοσκοπεῖον (τὸ) μτγν. τόπος ἔνθα τις οἰωνοσκοπεῖ : Παυσ.9,16,1 **οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίου.**

οἰωνοσκοπητικός-ή-όν μσν. οἰωνοσκοπικός βλ.λ., δθ. τὸ θηλ. **οἰωνοσκοπητική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ οἰωνοσκοπεῖν : Εὐστ.Ἰλ.961,45.

οἰωνοσκοπία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ οἰωνοσκοπεῖν, τὸ δι' οἰωνῶν μαντεύεσθαι : Διον.Ἁλ.Ρωμ.3, 70 **τυρρηνικῆς οἰωνοσκοπίας.**

οἰωνοσκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς οἰωνοσκόπον : Πτολ.Τετράβ.156, Διον.'Αλ.Ρωμ. 3,70 **τὴν οἰωνοσκοπικὴν τέχνην**' ‖ δθ. κτ. παράλ. τοῦ τέχνη ἡ οἰωνοσκοπική ὡς ούσ. : Μαν.4,212.
οἰωνοσκόπος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δι' οἰωνῶν μαντευόμενος, οἰωνιστής βλ.λ. : Εὐρ.'Ικ.500, 'Επιγρ., Διον.'Αλ.Ρωμ.3,70, 'Ανν.Κομν.166.
οἰωνοσκοπῶ-έω παρατηρῶν τοὺς οἰωνοὺς μαντεύομαι : Εὐρ.Βάκχ.347' ‖ μτ. δοτ. προσ. **οἰωνοσκοπῶ τινι ἐκ τῶν οἰωνῶν** μαντεύομαι χάριν τινός : Εὐρ.Φοίν.956' ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : 'Ιώσ.ΑΙ18,5,3.
οἰωνοτροφεύς-έως 'Επιγρ. **ἐπὶ δένδρου, ὁ τρέφων** πτηνά, πτηνοτρόφος.
οἰῶντα 'Ησ. «μονάζοντα».
οἵως ἐπίρρ. καθ' ὃν τινα τρόπον, μὲ ποιὸ τρόπο, πῶς : 'Ιππ.'Επιδ.6,7,2, 'Απολλ.Ρ4,786 **οἵως τέ σφ' ἐσάωσα.**
οἰωτός 'Ησ. «χιτὼν ἀπὸ ἐρίων».
ὅκα κ. **ὅκκα** δωρ. τ. τοῦ ὅτε : 'Αριστφ.Λυσ.1251, 'Επιγρ., Θεόκρ.1,66 **ὅκα Δάφνις ἐτάκετο.**
ὄκα ἐπίρρ. αἰολ. τ. τοῦ ὅπῃ : Πάπ.
ὀκᾶ (ἡ) (τουρκ.) νεώτ. κ. δημ., πληθ. ὀκάδες μετρικὴ μονὰς τοῦ τουρκικοῦ συστήματος, χρησιμοποιουμένη καὶ εἰς τὰ βαλκανικὰ κράτη, ἀντιστοιχοῦσα δὲ πρὸς 1.282 γραμμάρια.
ὀκαδιάρικος-η-ο δημ. ὁ ζυγίζων μίαν ὀκάν : πᾶρε **ἕνα φωμὶ ὀκαδιάρικο.**
ὀκαρίνα (ἡ) νεώτ. μικρὸν πνευστὸν μουσικὸν ὄργανον συνήθως ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἢ ἐκ μετάλλου.
ὀκέλλω, παρακ. ὤκελλον, ἀόρ. ὤκειλα, κέλλω βλ.λ., ἐπὶ ναυτῶν, ρίπτω τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηράν : 'Ηρ.8,84 **οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὤκελλον τὰς νέας**, Φιλόδ.ἐν 'Ηρακλ.86 **καί τινας καὶ ὤκελλον τῶν νεῶν οἱ 'Αρκάδες**' ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ κύματος : Εὐρ.ΙΤ 1379 **δεινὸς γὰρ κλύδων ὤκειλε ναῦν πρὸς γῆν**' ‖ ἀμτβ. ἐπὶ πλοίου, πίπτω εἰς τὴν ξηράν : Θουκ. 2,91 **αἱ δὲ καὶ ἐς βράχεα ἀπειρίᾳ χωρίων ὤκειλαν**, Ξεν.'Αν.7,5,12' **2)** ὁμ. μτφ. : 'Αριστφ.'Αχ. 1159 **ὃν ἐπίδοιμι τευθίδος δεόμενον, ἡ δ' ὠπτημένη σίζουσα πάραλος, ἐπὶ τραπέζης κειμένη ὀκέλλει**' ‖ μτφ. καταντῶ, φθάνω : 'Αρετ.Χρον. Παθ.2,12 **ἄλγημα . . ἐς γλουτὸν ἢ ὀσφὺν ὀκέλλει**, αὐτ.'Οξ.Νούσ.2,7 **ὀκέλλει τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον**' ‖ ἐπὶ ἠθ. σημ. ἐξοκέλλω, παροστρατῶ : Νικόλ.Δαμ.π.'Αθήν.6,274F **ὤκειλαν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης**' **3)** φρ. **ὀκέλλω πλοῦν** διευθύνω τὸν πλοῦν ὡς πηδαλιοῦχος : Νίκ.Θηρ.295 **μέσσον δ γ' ἐκ νώτου βαιὸν πλόον αἰὲν ὀκέλλει**' ‖ μτφ. κ. **ὀκέλλω στίβον** : Νίκ.Θηρ.321.
ὀκέτους μία τῶν ἀρχαιοτέρων μορφῶν τῆς πολυφωνικῆς μουσικῆς.
ὄκη ἰων. τ. τοῦ ὅπῃ βλ.λ.
ὀκιμβάζω 'Ησ. «κιμβάζω, σκιμβάζω».
ὄκιο (τὸ) (ἰταλ.) νεώτ. εἶδ. ναυτ. ὀφθαλμός, ὀπὴ δι' ἧς διέρχεται ἡ ἅλυσις τῆς ἀγκύρας.
ὅκκα δωρ. τ. τοῦ ὅταν : 'Επίχ.165, Σωφρ.46, 'Αριστφ.'Αχ.762, 'Επιγρ., Θεόκρ.8,68' ‖ κ. **ὀκκᾶ** Θεόκρ.4,21, ΑΠ 6,353,4.
ὅκκα δωρ. ἐπίρρ. ἀντὶ ὅκα, ὅτε : 'Αλκμ.94,Κερκ.7,11.
ὄκκαβος (ὁ) ΕΜ 383,21 «**ἐπὶ δὲ** κρικίον ἔστορι βάλλον ἀντὶ τοῦ **τῷδε ὀκκάθῳ** τὸν ἔστορα ἔβαλλον», 'Ησ. «**ὄκκαβος τὰ περὶ τὸν βραχίονα ψέλια**».
ὄκκον 'Ησ. «ὀφθαλμόν».
ὀκκῦλαι 'Ησ. «**τὸ ὀκλάσαι, καὶ ἐπὶ** τῶν πτερ⟨ν⟩ῶν καθέζεσθαι».
ὀκλαδία (ἡ) (ὀκλάζω) **Σουίδ.** ὄκλασις βλ.λ.
ὀκλαδίας-ου (ὁ) κάθισμα συγκλειόμενον καὶ ἀνοιγόμενον' 'Ησ. « **ὀκλαδίας**' θρόνος πτυκτός, δίφρος ταπεινός, ὃν οἱ ἀκόλουθοι φέρονται τοῖς εἰς τὰς ἀγορὰς ἐξιοῦσι πλουσίοις καὶ πεποίηται τοὔνομα παρὰ τὸ (ὠ)κλάσθαι» : 'Επιγρ., 'Αριστφ.'Ιππ. 1384 **ἔχε νυν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδίαν**, Λουκ.Λεξ.6' ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Παυσ.1,27,1 **δίφρος ὀκλαδίας ἐστὶ δαιδαλέου ποίημα.**
ὀκλαδίς ἐπίρρ. ὀκλαδιστί, ὀκλαδὸν βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,512.
ὀκλαδιστί ἐπίρρ. ὀκλαδὸν βλ.λ. : Βάθρ.25,7 **ὀκλαδιστὶ πηδᾶν** (ἐπὶ βατράχου).
ὀκλαδιῶ-άω μτγν. κλίνω τὸ γόνυ, πίπτω εἰς τὰ γόνατα' ΕΜ 620,39 «**ὀκλαδιᾶν**, ὀκλάζειν».
ὀκλαδόν κ. νεώτ., ἐπίρρ. μὲ κεκομμένα τὰ σκέλη, γονατιστά : 'Απολλ.Ρ 3,122 **ὁ δ' ἐγγύθεν ὀκλαδὸν ἧστο σῖγα κατηφιόων**, Νόνν.Δ 1,358' ‖ νεώτ. μὲ τοὺς πόδας σταυροειδῶς τεθειμένους, σταυρωτά, σταυροπόδι : **κάθεται ὀκλαδόν.**
ὀκλάζω κ. νεώτ., μέλλ.-άσω, ἀόρ. ὤκλασα, μέσ. ἐπ. ἀόρ. εὐκτ. **ὀκλάσσαιντο**, κλίνω τὰ γόνατα, κάμπτω τὰ γόνατα, κάθημαι εἰς τὰ γόνατα : Ξεν. 'Αν.6,1,10 **ὤκλαζε καὶ ἐξανίστατο** (ἐπὶ χορεύοντος περσικόν τινα χορόν), Σοφ.'Ιχν.90 **διπλοῦς ὀκλάζων**, Λουκ.Νεκρ.Δ 27,4 **ἐς γόνυ ὀκλάσας δέχεται τῇ σαρίσσῃ τὴν ἐπέλασιν** (ἐνν. ὁ στρατιώτης)' ‖ ὁμ. **ἐπὶ** κεκμηκότος ὁδοιπόρου : Σοφ.ΟΚ 196 **λέχριος ἐπ' ἄκρου λᾶος βραχὺς ὀκλάσας**' ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, οἷον βοῶν, ἵππων κτλ., γονατίζω : Μοσχ.2,99, Πλοὺτ.'Ηθ.139Β **οἱ τοῖς ἵπποις ἐφάλλεσθαι μὴ δυνάμενοι, αὐτοὺς ἐκείνους ὀκλάζειν καὶ ὑποπίπτειν διδάσκουσι**, αὐτ.320D' ‖ ὁμ. μτ. αἰτ. λυγίζω, κάμπτω : Ξεν.'Ιππ.11,3 **ὀκλάζει μὲν τὰ ὀπίσθια ἐν τοῖς ἀστραγάλοις, αἴρει δὲ τὸ πρόσθεν σῶμα**, ΑἰλΖΙ 7,4' ‖ θρόνος ὀκλάζων ὀκλαδίας βλ.λ. : Δίων Χρ.1,78' **2)** μτφ. κάμπτομαι, κοπάζω, πραΰνομαι : Φίλ.1,199 **ἀπειρίᾳ σοφιστικῶν παλαισμάτων ὀκλάσομεν**, Γαλ.11,172 **τόνος ὀκλάζων**, ΜουσαΤ.325 **ποδῶν δὲ οἱ ὤκλασεν ὁρμή**' ‖ ὁμ. **ἐπὶ τοῦ ἀνέμου** : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.5,23 **ὀκλάζειν τῆς φορᾶς**' ‖ ὁμ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.5,7 **ὤκλαζε αὐτοῖς ὁ θυμός**, ΑΠ 5,250 **κραδίης ὤκλασεν ὄγκος**' ‖ ὁμ. μτβ. καταπραΰνω, περιορίζω : 'Ηλιόδ.ΑΙθ.1,26 **ὀκλάσας τὸν πόθον.**
ὀκλάξ ἐπίρρ. ὀκλαδὸν βλ.λ. : 'Ιππ.ΑΙμ.4, Φερεκρ. 75 **ὀκλὰξ καθῆσθαι** (σταυροπόδι), 'Απολλ.Ρ 3,1308, Σωρ.1,61, Λουκ.Λεξ.11 **ὀκλὰξ παρακαθήμενος.**
ὄκλασις-εως (ἡ) τὸ ὀκλάζειν : 'Ιππ.'Αρθρ.82 **λέγεται τὸ ἐπὶ τὰς κνήμας καὶ τὰς πτέρνας κάμψαντα τὰ γόνατα καθίσαι**, Λουκ.'Ορχ.41 **βοὸς ὄκλασις**' ‖ νεώτ. εἶδ. γυμν. γυμναστικὸς ὅρος σημαίνων τὴν θέσιν τοῦ σώματος, καθ' ἣν κάμπτονται τὰ γόνατα μέχρις ἐπαφῆς τοῦ μηροῦ πρὸς τὴν κνήμην.
ὄκλασμα-ατος (τὸ) εἶδος περσικοῦ χοροῦ ἔχοντος ταχείας κινήσεις καὶ καθ' ὃν ὁ ὀρχούμενος κατὰ χρονικὰ διαστήματα ἐλάμβανε στάσιν ὀκλάζοντος : 'Αριστφ.άπ.344Β **ἐν** Πολυδ.4,14 «ἠδύκωμος, ἡδίων, καὶ κνισμός, καὶ **ὄκλασμα**' οὕτω γὰρ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ὀνομάζεται τὸ ὄρχημα τὸ περσικὸν καὶ σύντονον».
ὄκνα (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ὀπὴ πίθου : Turcogr. 254,255' **2)** ναυτικὸν ὄργανον, ἀποτελοῦν μέρος τοῦ πλοίου : 'Επιφάν.ΑΙρέσ.3 **ἱστίων τε καὶ πηδαλίων, ὄκνων τε καὶ αὐχενίων, οἰάκων τε .. ἐκ διαφόρων ξύλων ἔχει τὴν συναγωγήν.**
ὀκνά (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐρυθρᾶς βαφῆς, χρησιμοποιουμένης κυρίως διὰ τοὺς ὄνυχας, ἄ. κινά.
ὀκνάδραστον 'Ησ. «πᾶν πρᾶγμα ἄγνωμον».
ὀκναλέος-α-ον ποιητ.τ. τοῦ ὀκνηρός:Νόνν.Δ18,207.
ὀκναλέως ἐπίρρ. κ. μσν. ὀκνηρῶς βλ.λ. ὀκνῶς . ΜουσαΤ.1,20, Πλαν.'Ερμ.Βοηθ.48,3 **πῶς ποτ' ὀκναλέως εἰσὶ Βοώτης.**
ὀκνείω βλ. ὀκνῶ.
ὀκνεύω δημ., ἀόρ. **ὤκνεψα**, εἶμαι ἢ γίνομαι ὀκνός, τεμπέλης, τεμπελιάζω : 'Ερωτόκρ.2,479 **ἂν**

ἔχω τὴν ἀπομονὴ καὶ νὰ μὴ δὲν ὀκνέφω, | σὰ σιγανέφουν οἱ καιροί, ὀλνίζω νὰ φαρέφω· || ὀμ. τὸ μέσ. ὀκνεύομαι : ὀκνεύεται καὶ νὰ φάῃ.

ὀκνηρεύω μτγν. μτβ. κάμνω τινὰ νὰ εἶναι ὀκνηρός, ἀπρόθυμος.

ὀκνηρία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διάθεσις ἀποφυγῆς ἐργασίας, ὄκνος, τεμπελιά : ΠΔ Ἐκκλ.10,18 **ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις, καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάζει ἡ οἰκία,** Πάπ., - **ἀπεῖχε πάσης ἐργασίας ζῶν ἐν ὀκνηρίᾳ καὶ ἀργίᾳ.**

ὀκνηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ διστάζων, ὁ ἄτολμος, ἀντίθ. τολμηρός : Πίνδ.Ν 11,22 **ἐλπίδες ὀκνηρότεραι,** Δημ.777,5 **ἡ καλοκαγαθία ἡσύχιον καὶ ὀκνηρόν,** Ἀριστλ.Ζ1 608b,13 **τὸ θῆλυ ὀκνηρότερον·** || ὅθ. ὁ παραμελῶν, ὁ ἀργοπορινός, ὁ ἀκαμάτης,ὁ ἄνευ ζήλου ἐπιλαμβανόμενός τινος:Ἱππ.Διαίτ. 28 **βαρέας καὶ ἀσθενέας καὶ ὀκνηρούς,** Ἀντιφ. 2,3,5 **ὀκνηρότερος ἐς τὴν πρᾶξιν,** Θουκ.4,55 **ἔς τε τὰ πολεμικά, εἴπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένοντο,** Ἡρωδιαν.8,5,1 **ὀκνηρὸς ἐγίγνετο,** - **ἦτο πάντοτε ἀμελὴς καὶ ὀκνηρός·** || ὅθ. νωθρός, ματαιόσχολος: Ἱεροκλ.Ἀστ.211· **2)** ἐνεργ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἐμποιῶν ὄκνον, φόβον, ὀχληρός, ἐνοχλητικός : Σοφ.ΟΤ 834 **ἡμῖν μέν .. ταῦτ' ὀκνήρ'.**

ὀκνηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετ' ὀκνηρίας, ἀμελῶς, ἀπροθύμως : Ξεν.Ἀν.7,1,7 **ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο,** Ἡρωδιαν.3,2,8 **μήπως ὀκνηρότερον ἐπακούσωσι τῇ Περτίνακος ἀρχῇ·** || φρ. **ὀκνηρῶς διακεῖσθαι ἢ ἔχειν** διατίθεσθαι πρός τι οὐχὶ προθύμως, μετ' ὄκνου : Δημ.138 **πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς οὐσίαις λῃτουργῆσαι,** Βασ.Ἐπιστ.Γρηγ. π. Στεφ. **καὶ διὰ τὸ πολλάκις ἀπατηθῆναι, ὀκνηρῶς ἔχων πρὸς τὸ πιστεύειν.**

ὀκνία (ἡ) μτγν. ὀκνηρία βλ.λ.· Πολυδ.

ὀκνιά (ἡ) δημ. ὀκνηριά, βαριεστισμάρα.

ὀκνιάρης-α-ικο μσν. κ. δημ. ὀκνηρός, ἀκαμάτης : Ἐρωτόκρ.1,588.

ὀκνίζω μσν. αἰσθάνομαι ὄκνον, κάματον, βαριέμαι : Χρον.Μορ.2524 **τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ εὔκολα νὰ ὀκνίζῃς.**

ὄκνος (ὁ) δισταγμός, βραδύτης, ἐκ καμάτου, σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ, φόβου ἢ ὀκνηρίας ἢ ἀμφιβολίας· ὅθ. συνεκδ. ἀμφιβολία : Ἰλ.Ε 817 **οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον οὔτε τις ὄκνος,** αὐτ.Κ 122 **οὔτ' ὄκνῳ εἴκων οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,** Αἰσχ. Ἑπτ.54 **καὶ τῶνδε πύστις οὐκ ὄκνῳ χρονίζεται,** Σοφ.Ἀντ.243, Θουκ.2,40 **ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει,** Ἰσοκρ.1,7 **τὸν μὲν ὄκνον φόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη·** || μτ. γενικ. ἀντικ. : Σοφ.Φιλ.887 **τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος [ἐστὶ]** (δὲν θὰ φεισθῇ τις κόπου, δὲν θὰ διστάσῃ τις νὰ κοπιάσῃ)· || μτ. ἀπαρφ. : Θουκ. 3,39 **παρέσχεν ὄκνον μὴ ἐλθεῖν** (τοὺς ἔκαμε νὰ διστάσουν νὰ ἔλθουν), Ξεν.Ἀν.4,4,11 **ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι·** || ὁμ. μτ. ἔμπροθ. προσδ. : Πλάτ.Νόμ. 665D· **2)** συνεκδ. ἁπλῶς φόβος, ἔκπληξις : Αἰσχ. Ἀγ.1009, Σοφ.Φιλ.225 **μὴ μ' ὄκνῳ δείσαντας ἐκπλαγῆτε,** Πλάτ.Νόμ.768E **ἀναβολαὶ καὶ ὄκνος·** || ὁμ. μτ. γενικ. : Σοφ.ΟΚ 652 **τοῦ μάλιστ' ὄκνος σ' ἔχει·** **3)** προσωποποιημένος ὡς τίτλος ζωγραφικοῦ πίνακος τοῦ Πολυγνώτου : Παυσ.10,29,2, Πλίν.Φ1 35,137, Διόδ.Σ 1,97· **4)** **ὄκνος χαλκοῦς** κάθισμά τι ἐν χρ. παρὰ ταῖς γυναιξὶ τῆς Βιθυνίας· Σουΐδ. **«βούλεται τοῦτο τοῖς Βιθυνοῖς ἐπιχωρίως δίφρου τινὸς γυναικείου εἶδος εἶναι»·** **5)** τὸ πτηνὸν ἐρωδιὸς ὁ ἀστερίας : Ἀριστλ.Ζ1 617a,5 **ὁ δ' ἀστερίας, ὁ ἐπικαλούμενος ὄκνος,** Αἰλιαν.Ζ1 5,36 **εἴ τις ὄκνον καλέσειεν αὐτὸν [τὸν ἀστερίαν].**

ὀκνός-ή-όν (ὄκνος) μτγν., (πιθ.), μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μετ' ὄκνου ἐργαζόμενος ἢ πορευόμενος, ὁ νωθρός, ὁ βραδύς, ὁ ἀργοκίνητος : Αἰλ.Φ1 5,36 **εἴ τις ὀκνὸν καλέσειεν αὐτόν, ὁ δὲ βρενθύεται καὶ ἀγανακτεῖ, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀγεννὲς σκεπτόμενος καὶ εἰς ἀργίαν εὐθυνόμενος** (δ.γρ. ὄκνος· πιθ. ἡ γρ. ὀκνός, ἐξ οὗ κ. κυρ. ὄν. Ὄκνος· πρβλ. ὦχρα-ὠχρός, κνῆκος-κνηκός· κ. νεώτ. κάστανον -καστανός), - **ὀκνὸς τὸ βῆμα,** - **ὀκνὴ γυναίκα,** - **ὀκνὸ μουλάρι,** Πορφ.Σκ.110,6 **καὶ τὸ λιβάδι ποὺ περνοῦν ἀργὰ τὰ ὀκνὰ τὰ βόδια·** || συνεκδ. ἐπὶ προσ., ἀμελὴς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας, φυγόπονος, ἀκαμάτης· **2)** κ. μτφ. ἐξησθενημένος : Σολωμ.Ἑλ.Πολ.2,3,3 **χαμένη ἀλίμονον! κι ὀκνὴ τὴ σάλπιγγα γρικάει·** **3)** ὁμ. διστακτικός, ἀμφιβάλλων, δειλιῶν : **ὀκνὸς πήγαινε νὰ τοῦ ζητήσῃ δανεικά·** πρβλ. ὀκνεύω.

ὀκνόφιλος-ον μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὸν ὄκνον, τὸν δισταγμόν, τὰς ἀναβολάς, ἀναβλητικός : Κύριλλ.1,2, αὐτ.Ἰω.5,194 **μανθάνωμεν μὴ ζηλοῦν ἐκεῖνον τὸν ὀκνόφιλον οἰκέτην.**

ὀκνῶ-έω (ὄκνος) κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **ὀκνείω,** παρατ. **ὤκνεον,** μέλλ. **ὀκνήσω,** ἀόρ. **ὤκνησα,** συνήθ. μτ. ἀπαρφ. διστάζω, ἀποφεύγω, δὲν ἔχω τὴν τόλμην νὰ πράξω τι : Ἰλ.Ε 255 **ὀκνείω ἵππων ἐπιβαινέμεν,** αὐτ.Υ 155 **ἀρχέμεναι πολέμοιο ὤκνεον·** || ὅθ. ἐξ αἰσχύνης ἢ φόβου ἢ αἰδοῦς διστάζω, δὲν ἀποτολμῶ, ἔχω ἠθικὸν δισταγμόν : Σοφ.Φιλ.93 **πεμφθεὶς γε μέντοι σοι ξυνεργάτης ὀκνῶ προδότης καλεῖσθαι,** Θουκ.5,61 **ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,** Λυσ.ἀπ.23, Δημ.23,17 **οἷα ἐγὼ ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι** (διστάζω, δὲν τολμῶ νὰ ἀναφέρω),- **δὲν ὤκνησε νὰ παραλληλίσῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸν Δημοσθένη·** || ἐξ ἐλέους ἢ οἴκτου διστάζω : Αἰσχ.Πρ.628 **σάς δ' ὀκνῶ θρᾶξαι φρένας,** Σοφ.Ἠλ.1271· || ἐκ δειλίας ἢ φόβου διστάζω, φοβοῦμαι : Σοφ.Αἶ.81 **μεμηνότ' ἄνδρα περιφανῶς ὀκνεῖς ἰδεῖν,** Θουκ.1,120 **ὅ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθείη τῆς ῥᾳστώνης τὸ τερπνὸν ὅπερ ὀκνεῖ·** **2)** ἀπολ. διστάζω, μένω ἀναποφάσιστος : Ἡρ.7,50 **τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισί τε πάντα καὶ ὀκνέουσι οὐ μάλα ἐθέλει,** Σοφ.Ἠλ.320 **φιλεῖ γὰρ ὀκνεῖν πρᾶγμ' ἀνὴρ πράσσων μέγα,** Ἀντίφ.Σοφ.55 **εἰ ἀποῦσι μὲν καὶ μέλλουσι τοῖς κινδύνοις τῇ γλώττῃ θρασύνεται καὶ τῷ θέλειν ἐπείγειν, τὸ δὲ ἔργον ἂν παρῇ, ὀκνεῖν,** Λουκ.Προμ.18· || εἰδ. ἐπὶ στρατιωτῶν, εἰμὶ δειλός, διστακτικός : Ἀριστλ.Πολιτ. 1297b,11· **3)** σπαν. μτ. αἰτ. φοβοῦμαί τινα ἢ τι : Σοφ.ΟΤ 976 **πῶς τὸ μητρὸς λέκτρον οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;,** αὐτ.ΟΚ 731 **ὃν μήτ' ὀκνεῖτε,** Φιλήμ.213,1 **ἂν ὀκνῇς τὸ μανθάνειν·** || ὅθ. κ. μτ. ἔμπροθ. προσδ. **ὀκνεῖν περί τινος** : Ξεν.ΚΠ 4,5,20 **ὀκνῶ περὶ ἡμῶν καὶ περὶ αὐτοῦ·** || ὁμ. μτ. πλαγ. ἀπορ. προτ. **ὀκνεῖν . . μὴ . .** : Πλάτ.Φαῖδρ.257C, Δημ.14 **εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ, μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ στρατεία γένηται.**

ὀκνώδης-ους-ες μτγν. ὀκνηρὸς βλ.λ. : Διον. Φυσ.1,6 **ὀκνώδης πρός τι.**

ὀκοδαπός Ἰων. τ. τοῦ ὁποδαπὸς βλ.λ.

ὀκόθεν Ἰων. τ. τοῦ ὁπόθεν βλ.λ.

ὀκοῖος Ἰων. τ. τοῦ ὁποῖος βλ.λ.

ὀκόσος Ἰων. τ. τοῦ ὁπόσος βλ.λ.

ὀκότε Ἰων. τ. τοῦ ὁπότε βλ.λ.

ὀκότερος Ἰων. τ. τοῦ ὁπότερος βλ.λ.

ὄκου Ἰων. τ. τοῦ ὅπου βλ.λ.

ὀκοίως Ἰων. τ. τοῦ ὁποίως.

ὀκορνός (ὁ) Ἡσ.**«ὀκορνοὺς τοὺς ἀττελάβους καὶ** τὰ ἀκρίδια (κῶδ. ἀκριώδη) οὕτω λέγουσιν», Φώτ. «ὀκορνοὺς τοὺς πάρνοπας. Αἰσχύλος Φιλοκτήτῃ, οἱ δὲ Ἴωνες ἀττελέβους».

ὀκριάζω εἰμὶ τραχύς, ὠργισμένος : Σοφ.ἀπ.1075.

ὀκρίβας-αντος (ὁ) (ὄκρις, βαίνω) κ. μσν. κ. νεώτ. τρισκελὲς ὑπόβαθρον, κιλλίβας βλ.λ. κ. εἰδ. ἐν τῷ

ἀρχαίῳ ξυλίνῳ θεάτρῳ καὶ εἶτα ἐν τῷ ᾠδείῳ Ἀθηνῶν, ἐξέδρα, βῆμα, ὁπόθεν οἱ ὑποκριταὶ ἀπήγγελλον εἰς τὸ λογεῖον· Ἡσ. «τὸ λογεῖον ἐφ' οὗ οἱ τραγῳδοὶ ἠγωνίζοντο», Φώτ. «πῆγμα τὸ ἐν θεάτρῳ τιθέμενον, ἐφ' οὗ ἵστανται οἱ τὰ δημόσια λέγοντες» : Πλάτ.Συμπ.194B **ἀναβαίνοντος ἐπὶ τὸν ὀκρίβαντα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν καὶ βλέψαντος ἐναντία τοσούτῳ θεάτρῳ**· ‖ μσν. ὁμ. μτφ. : Εὐστ.Πον.41,64 **ἀναπόλει εἰς νόησιν τὸν ἱερὸν ὀκρίβαντα, τὸ πεδινὸν ὄρος**· **2**) κ. νεώτ. ὁμ. εἰδ. ἐπὶ ζωγράφων, τὸ τρισκελὲς ὑπόβαθρον ἐφ' οὗ τοποθετοῦνται οἱ πίνακες· Πολυδ.7,129 «τρισκελὲς ἐφ' οὗ οἱ πίνακες ἐρείδονται ὅταν γράφωνται» : **εἶχεν ἀκόμη τὸν ἡμιτελῆ πίνακα ἐπὶ τοῦ ὀκρίβαντος**· **3**) ὁμ. εἰδ. ὁ κόθορνος βλ.λ. : Φιλόστρ.Ἀπολλ.6,11 **ὀκρίβαντος δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἀνεβίβασεν** (ἐνν. ὁ Αἰσχύλος), αὐτ.Σοφ.1,9,1, αὐτ.Ἀπολλ.5,9 **ὁρῶντες .. ἐφεστῶτα ὀκρίβασιν οὕτως ὑψηλοῖς**, Θεμίστ.Λόγ.26,316D **Αἰσχύλος δὲ τρίτον ὑποκριτὴν καὶ ὀκρίβαντας** (ἐνν. ἐξεῦρεν), Λουκ.Νεφ.9· **4**) τὸ ἑδώλιον, τὸ κάθισμα τοῦ ἡνιόχου ἢ ἁρματηλάτου: Ἡσ.,Φώτ.,Σουΐδ.· **5**) ἀμφ. σημ. : Ἐπιγρ. **ὑπερθέντων ὀκρ[ίβαντα]**· **6**) κίλλος, ὄνος ἢ ἄγριος κριός· Ἡσ. «ὀκρίβας· οἱ μὲν ὄνον φασίν, οἱ δὲ ἄγριον κριόν».

ὀκρίβατον (τὸ) Ἡσ. «σχῆμα ἡνιόχου» (διόρθ.ὀκρίβας· ὄχημα ἡνιόχου», βλ. ὀκρίβας 4)).

ὀκριοειδής-οῦς-ές ὁ ἔχων σχῆμα ὀξύ, ὁ ἔχων ἀνώμαλον, τραχεῖαν ἐπιφάνειαν : Ἱππ.Ἄρθρ.36, Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,13.

ὀκριόεις-εντος-εσσα-εν (ὄκρη) ὁ ἔχων πολλὰς ἐξεχούσας ἄκρας, δθ. ὁ ἔχων ἀνώμαλον ἐπιφάνειαν, ὁ τραχύς, ἀνώμαλος : Ἰλ.Δ 518 **χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι**, αὐτ.Θ 327 **τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι**, αὐτ.Μ 380, Αἰσχ.Ἑπτ.300 **χερμάδ' ὀκριόεσσαν**, αὐτ.Πρ. 283 **ὀκριοέσσῃ χθονὶ τῇδε πελῶ**, Νίκ.Θηρ.470 **οὔρεα ὀκριόεντα**· **2**) δθ. ὀξύς : Θεόκρ.25,231 **οὐ γάρ τι βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν ὀκριόεν**· **3**) μτφ. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σατύρου : Νόνν.Δ 14,137.

ὀκρίς-ιος (ἡ) ἀνώμαλος ἐξοχή, ὀξεῖα ἄκρα, δθ. τραχύτης ἐπὶ τῆς ἄκρας ἢ ἐπιφανείας: Ἱππ.Ἄρθρ.14.

ὀκρίς-ίδος (ὁ,ἡ) ὀκριόεις βλ.λ.) : Αἰσχ.Πρ.1016.

ὀκριῶμαι-άομαι (ὄκρη) γίνομαι τραχύς, δθ. ἐξ ὀργῆς ἐκτραχύνομαι, ὀργίζομαι : Ὀδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο** (ἐτραχύνοντο, ὠργίζοντο κατ' ἀλλήλων), Λυκόφρ.545 **βρύξουσι κηκασμοῖσιν ὠκριωμένοι** (σχόλ. «λοιδωρίαις τετραχυσμένοι, ὠργισμένοι»).

ὀκρυόεις-εντος-εσσα-εν κρυερός, ψυχρός, δθ. τρομερός, κρυόεις βλ.λ. : Ἰλ.Ι 64 **πολέμου .. ἐπιδημίου ὀκρυόεντος**· ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ., τρομερός : Ἰλ.Ζ 344 **ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνου ὀκρυοέσσης** (ἐπὶ τῆς Ἑλένης)· ‖ ὁμ. ἐπὶ φόβου : Ἀπολλ.Ρ 2,607 **ὀκρυόεις φόβος**· ‖ ὁμ. ἐπὶ παντὸς εἰς τὸν θάνατον ἀναφερομένου : Λεων. ἐν ΑΠ 7,67 **ὀκρυόεσσα βᾶρις** (ἐπὶ τοῦ πορθμείου τοῦ Χάρωνος), Παρμ.20 **ἀταρπιτὸς ὀκρυόεις**, Ἐλεγ.Ἀλεξ.Ἄδεσπ. 1,7 **ὀκρυόεν ἔδαφος**· ‖ πολλάκις συγχέεται μετὰ τοῦ ὀκριόεις βλ.λ.

ὀκτα- μτγν. κ. νεώτ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ ἔν τινι σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ **β'** συνθετικοῦ δηλουμένην ἔννοιαν : **ὀκταδάκτυλος, ὀκτάδιπλος, ὀκτάμηνος** κλπ.

ὀκτάβα μτγν. κ. νεώτ. φόρος ἑνὸς ὀγδόου : Σωφρόνιος 3424C· **2**) νεώτ. εἰδ. μουσ. οἱ ὀκτὼ ἐν συνεχείᾳ φθόγγοι τῆς διατονικῆς κλίμακος· **3**) εἰδ. ἐν τῇ μετρ. ὀκτάστιχος στροφὴ ἔχουσα τρεῖς ὁμοιοκαταληξίας καθ' ὡρισμένον αὐστηρὸν τρόπον συμπλεκομένας.

ὀκταβάριος μτγν. ὁ εἰσπράκτωρ τῆς ὀκτάβας βλ.λ.)· πρβλ. **δεκατευτής** : Σωφρόνιος 3424B.

ὀκτάβιβλος (ἡ) μσν. ἔργον, σύγγραμμα περιέχον ὀκτὼ βιβλία : Θεοφάν.513 **τὴν ὀκτάβιβλον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Εὐσεβίου**.

ὀκτάβλωμος-ον (ὀκτώ, βλωμός) ὁ ἐξ ὀκτὼ βλωμῶν, ἀπὸ ὀχτὼ μπουκιές, συνιστάμενος ἄρτος : Ἡσίοδ.Ἔργ.442 **ἄρτον δειπνήσας, τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον**, Φιλόστρ.Εἰκ.2,26.

ὀκτάγλωσσος-ον μσν. ὁ εἰς ὀκτὼ γλώσσας ἐσχισμένος, μ. τὸ οὐδ. ὀναφ. πρὸς φλάμμουλον βλ.λ. : Κωδ.Ὀφφ.6,21 **τὸ δὲ ἕτερον εἰκόνας ἔχον πολλὰς θείας ἱεραρχῶν ὀκτάγλωσσον, ὅπερ καλεῖται ὀκταπόδιον**.

ὀκταγράμματος-όν πάπ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ γραμμάτων : **ὀκταγράμματον ὄνυμα**.

ὀκταγωνικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀκταγώνου : Σχόλ.Πάππ.εἰς Ἀρχιμ.2,541H,-**ὀκταγωνικὸν τεῖχος**.

ὀκτάγωνος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ γωνίας : Γεμ.2,15, Νικόμ.Ἀριθμ.2,11, Ἀλέξ.Τραλλ.Β,2 **λαβὼν δακτύλιον σιδηροῦν ποίησον γενέσθαι τὸ κρικέλλιον αὐτοῦ ὀκτάγωνον**, - **ὀκτάγωνος ἀψίς**, - **ὀκτάγωνον οἰκοδόμημα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνον** εἰδ. ἐν τῇ Γεωμ. τὸ ἔχον ὀκτὼ γωνίας καὶ ὀκτὼ πλευρὰς γεωμετρικὸν σχῆμα : Ἀντιφ.Σοφ.13, - **νὰ ἐγγραφῇ εἰς κύκλον κανονικὸν ὀκτάγωνον**· ‖ μσν. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνον** οἰκοδόμημά τι ἐν Κων/πόλει : Χρον. Πασχ.622,22 **ἦλθον εἰς τὸ ὀκτάγωνον**· ‖ ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάγωνος** αἴθουσά τις ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Κων/πόλεως : Χρον.Πασχ.623,3 **ὑφῆψαν τὴν ὀκτάγωνον**.

ὀκταδακτυλία (ἡ) νεώτ. ἡ παθολογικὴ κατάστασις καθ' ἣν ἕκαστον τῶν τεσσάρων ἄκρων φέρει ἀνὰ ὀκτὼ δακτύλους.

ὀκταδακτυλιαῖος-ον ὀκταδάκτυλος βλ.λ. : Ὀρειβ.159 **πρὸς ἔνθεσιν πριαπίσκου ὁ κατὰ δακτυλιαίου** (εἰς) **τῷ μεγέθει**, Ἡλιόδ.Χειρ.Ὀρειβ. 49,4,71 **ξύλον ὀκταδακτυλιαῖον**.

ὀκταδάκτυλος-ον κ. ὀκτωδάκτυλος ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ δακτύλων : Κλέαρχ.73 **οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος**, Ἀθήν.Μαχ.6.

ὀκτάδιον (τὸ) Ἡσ. «καλάθιον πρὸς ὀρνιθάρια».

ὀκτάδραχμος-ον ὁ ἔχων βάρος ἢ ἀξίαν ὀκτὼ δραχμῶν : Ἐπιγρ. π. Διοφ.5,30· **2**) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων τὸ προνόμιον νὰ πληρώνῃ μόνον ὀκτὼ δραχμὰς κεφαλικὸν φόρον.

ὀκταεδρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν διοξίδιον τοῦ τιτανίου κρυσταλλούμενον κατὰ τὸ τετραγωνικὸν σύστημα.

ὀκταεδρικός-ή-όν ὁ ἔχων σχῆμα ὀκταέδρου· δθ. τὸ οὐδ. **ὀκταεδρικὸν** ὡς οὐσ. κτ. παράλ. τοῦ σχῆμα : Ὀλυμπ.Φαίδ.238Ν.

ὀκτάεδρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ ἕδρας : Γαλ.5,668· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. εἰδ. ἐν τῇ γεωμ. σχῆμα στερεὸν ἔχον ὀκτὼ ἕδρας : Ἀριστλ.Οὐρ. 307a,16, Τίμ.Λοκρ.98D **ὀκτάεδρον, ὀκτὼ μὲν βάσιας, ἓξ δὲ γωνίας ἔχον**, Εὐκλ.Ὁρισμ.26, Πλούτ. Ἀρέσκ.Φιλ.2,6,5.

ὀκτάειδος-ον μτγν. ἐπὶ φαρμάκου, ὁ περιέχων ὀκτὼ εἴδη, ὀκτὼ συστατικά : Παῦλ.Αἰγ.3,78 **φάρμακον ὀκτάειδον** (δ.γρ.).

ὀκταετηρίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. περίοδος, κύκλος ὀκτὼ ἐτῶν, ἐν χρ. π. Ἀθηναίοις πρὸ τοῦ Μέτωνος πρὸς συμβιβασμὸν τοῦ σεληνιακοῦ καὶ τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, παρεμβαλλομένων τριῶν μηνῶν εἰς συμπλήρωσιν κύκλου 2922 ἡμερῶν : Πλούτ.Ἠθ. 892C· **2**) νεώτ. ἡ ὀγδόη ἐπέτειος : **θὰ ἑορτάσωμεν τὴν ὀκταετηρίδα τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἰνστιτούτου**.

ὀκταέτης-ους-ες, θηλ. -έτις-ιδος, κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀκτὼ ἐτῶν : Πλάτ.Ἐπιστ.361D **ἡ μὲν νῦν ἐπίγαμος, ἡ δὲ ὀκταέτις**, Ἱππ.Ἐπιδ.1,10, ΑΠ 3,10,3 **ὀκταέτης λαοῖο θεόφρονος ἡνία τείνας**.

ὀκταετής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὀκταέτης βλ.λ. : παιδίον ὀκταετές· **2**) ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ ἐτῶν, ὁ ὀκτὼ ἐτῶν : Διόδ.Σ 17,94 **ὀκταετῆ χρόνον**, - **ὀκταετὲς διάστημα**, - **ὀκταετὴς περίοδος**.
ὀκταετία (ἡ) κ. **ὀκτωετία** κ. νεώτ. περίοδος ὀκτὼ ἐτῶν, ὀκταετηρὶς βλ.λ. : Θέων Σμ.173Η, Πρόκλ.Τετράβ.285.
ὀκτάζυγος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ ζυγά : Παῦλ. Σιλ.Περιγρ.'Αγ.Σοφ.732 **ὀκτάζυγος οἴμου**.
ὀκταήμερος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀκτὼ ἡμερῶν, ὁ κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν γινόμενος : ΚΔ Φιλ.3,5 **ὀκταήμερος περιτομή**,Μηναῖ.Ι,Ι"Ορθρ.Στιχ. **οὐκ ἐβδελύξατο σαρκὸς τὴν περιτομήν, ὁ ὀκταήμερος κατὰ τὴν μητέρα**, - **ὀκταήμερος ἐπίσκεψις**· || μσν. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ὀκταήμερον** ἡ ὀγδόη ἀπό τινος ἑορτῆς ἡμέρα : Τυπ. Κασαλ.6 **χωρὶς τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῆς Θεοτόκου σὺν τοῖς ὀκταημέροις**, αὐτ.16 **τὰ ὀκταήμερα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν**· **2**) νεώτ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ ἡμέρας : **ὀκταήμερος νηστεία**, - **ὀκταήμερος προθεσμία**· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκταήμερον** διάστημα ὀκτὼ ἡμερῶν : **ἔμεινεν ἐπὶ ὀκταήμερον οἰκουρῶν**.
ὀκτάηχος ὀκτώηχος βλ.λ.
ὀκτακαιεικοσαέτης-ους-ες μτγν. ὁ εἴκοσι ὀκτὼ ἐτῶν : ΑΠ Συμπλ.2,246.
ὀκτακάτιοι δωρ. τ. τοῦ ὀκτακόσιοι : 'Επιγρ. 'Ηρακλεωτ.Πίν.2,79.
ὀκτάκερκις-ιδος (ὁ,ἡ) ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ κνήμας, ὀκτάκνημος : ΕΜ 621,16.
ὀκτάκιν ἐπίρρ. ὀκτάκις βλ.λ. : 'Επιγρ.
ὀκτακίονος-ον μσν. στηριζόμενος ἐπὶ ὀκτὼ κιόνων : ΚΠορφ.'Εκθ.ΙΙ **ὀκτακίονος θόλος**.
ὀκτάκις ἐπίρρ. κ. **ὀκτάκι** κ. **ὀκτάκιν**· κ. νεώτ. ὀκτὼ φοράς : Λουκ.'Απαίδ.4 **ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μεταγεγραμμένα εὑρέθη καλῶς**,-**ἀντέγραψε τὸ κείμενον ὀκτάκις**.
ὀκτακισμύριοι-αι-α ὀκτὼ μυριάδες : Διόδ.Σ 14,17, Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,13 **τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ 'Ιππόγυποι**.
ὀκτακισχιλίη βλ. ὀκτακισχίλιοι.
ὀκτακισχίλιοι-αι-α, δωρ. -**χήλιοι** κ. νεώτ. ὀκτὼ χιλιάδες : 'Ηρ.9,28 **τελευταῖοι δὲ καὶ πρῶτοι 'Αθηναῖοι ἐτάσσοντο κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον ὀκτακισχίλιοι**, Ξεν.'Αν.5,5,4· || π. 'Ηρ. τὸ θηλ. κ. καθ' ἑνικὸν ὀκτακισχιλίη : 'Ηρ.7,85 **οἳ παρείχοντο μὲν ἵππον ὀκτακισχιλίην** (ὀκτὼ χιλιάδας ἱππεῖς), αὐτ.5,30 **ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶναι** (ὀκτὼ χιλιάδες ἀσπιδοφόροι).
ὀκτακισχιλιοστός-ή-όν τὸ τακτικὸν τοῦ ὀκτὼ χιλιάδες : Θέων Σμ.125Η.
ὀκτάκλινος (ὁ,ἡ) ὁ περιλαμβάνων ὀκτὼ κλίνας· δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάκλινον** δωμάτιον περιέχον ὀκτὼ κλίνας : 'Αριστλ.Θαυμ.830a,16 **κατέχειν τόπον ὀκτακλίνου**.
ὀκτάκνημος-ον ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ κνήμας βλ.λ.4) : 'Ιλ.Ε 723 **"Ηβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα χάλκεα, ὀκτάκνημα**.
ὀκτάκογχος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ κόγχας : Λέων Μάγ.Matr.An.gr.2,567 **ὀκτάκογχον ὑδάτων δοχεῖον**.
ὀκτακόρυφον (τό) νεώτ. εἰδ. μαθ. σχῆμα γεωμετρικὸν κ. **ὀκτακόρυφον πλῆρες** καλεῖται τὸ ἐν τῇ προβολικῇ γεωμετρίᾳ σχῆμα τὸ ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ ὀκτὼ σημεῖα μὴ κείμενα ἐν ἐπιπέδῳ.
ὀκτακοσαριά (ἡ) δημ. κ. **ὀχτακοσαριά** ὀκτακόσιοι : **ἦταν καμιὰ ὀκτακοσαριὰ ἄνθρωποι**.
ὀκτακοσιάκις ἐπίρρ. νεώτ. ὀκτακοσίας φοράς.
ὀκτακοσιαπλάσιος-α-ον νεώτ. ὀκτακοσίας φορὰς μεγαλύτερος ἢ περισσότερος.
ὀκτακοσιετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀκτακοσιοστὴ ἐπέτειος : **ἡ ὀκτακοσιετηρὶς τοῦ Σχίσματος**.
ὀκτακοσιόδραχμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἀξίαν ὀκτακοσίων δραχμῶν.
ὀκτακόσιοι-αι-α κ. νεώτ., δημ. **ὀχτακόσια** ὀκτὼ ἑκατοντάδες : 'Ηρ.2,9 **στάδιοι δὲ τῆς ὁδοῦ ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσιοι**, Θουκ.Ι,55 **καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίους μὲν οἳ ἦσαν δοῦλοι ἀπέδοντο**,- **ὀκτακόσιοι ἀκροαταὶ παρηκολούθησαν τὴν διάλεξιν**· || νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτακόσια**, δημ. **ὀχτακόσα** συνήθ. ἐμπροθ. (κατὰ τὰ ἢ τό, στὰ) τὸ ὀκτακοσιοστὸν ἔτος μετὰ Χριστόν.
ὀκτακοσιοστός-ή-όν κ.νεώτ. τακτικὸν τοῦ ὀκτακόσιοι, ὁ ἔχων κατὰ σειρὰν τὸν ἀριθμὸν ὀκτακόσια : Δίων Κ 60,29,-**ἡ ὀκτακοσιοστὴ ἐπέτειος τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων**.
ὀκτακότυλος-ον μτγν. ὁ χωρῶν ὀκτὼ κοτύλας : 'Αθήν.5,180Α **ὀκτακότυλον φυκτῆρα**.
ὀκτάκωλος-ον μτγν. ὁ περιέχων ὀκτὼ κῶλα, ὀκτὼ φράσεις, ὀκτὼ στίχους : Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ. 565 **ὀκτάκωλος στροφή**, 'Ηφαιστ.Ποιήμ.4.
ὄκταλλος (ὁ) ὀφθαλμός· πρβλ. ὄκκος κ. ὀπτίλλος : 'Ηρωδιαν.2,559.
ὀκτάλοβος-ον μτγν. ὁ περιέχων ὀκτὼ λοβούς : 'Αριστφ.Βυζ.'Επιτ.7,7,14 **πνεύμων ὀκτάλοβος**.
ὀκταμερής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὀκτὼ μερῶν ἀποτελούμενος : Διογ.Λ 7,110.
ὀκτάμετρος-ον μτγν. ἐπὶ στίχων, ὁ ἐξ ὀκτὼ μέτρων συνιστάμενος· δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάμετρον** ὁ ἐξ ὀκτὼ μέτρων, ποδῶν ἀποτελούμενος στίχος : Σχόλ.'Ηφαιστ.132C.
ὀκταμηνιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ μηνῶν συνιστάμενος : Διόδ.Σ 14,38 **ὀκταμηνιαῖαι ἀνοχαί**, Πάπ. **ὀκταμηνιαῖος χρόνος**· **2**) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἡλικίαν ὀκτὼ μηνῶν: 'Αριστφ.Βυζ.'Επιτ.77,18, 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.2,47 **ὀκτ- βρέφη**.
ὀκτάμηνος-ον κ.νεώτ., θηλ. πληθ. κ. **ὀκτάμηναι**, ὁ ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ εὑρισκόμενος, ὁ ὀκτὼ μηνῶν : 'Ιππ.Τροφ.42, Ξεν.Κυν.7,6, 'Αριστλ.Ζ Ι 545a,29· **2**) κ. νεώτ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ μῆνας, ὁ ὀκτὼ μηνῶν διαρκείας : 'Επιγρ.,'Ιππ.'Επιδ.2,3,17, Ξεν.Κυν.7,6, Πάπ.,'Αριστλ.Ζ Ι 583b,33, - **ὀκτάμηνος θητεία**, - **ὀκτάμηνα γυμνάσια**· || νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ὀκτάμηνον** χρονικὴ περίοδος ὀκτὼ μηνῶν : **διέμεινεν εἰς Γερμανίαν ἐπὶ ὀκτάμηνον**.
ὀκτανδρία (ἡ) νεώτ. φυτολ. κατηγ. φυτῶν περιλαμβάνουσα τὰ ἑρμαφρόδιτα καὶ ὀκταστήμονα.
ὄκτανδρον (τό) νεώτ. φυτολ. ἑρμαφρόδιτον ἄνθος ὅπερ φέρει ὀκτὼ στήμονας.
ὀκτάξεστος-ον πάπ. ὁ περιέχων ὀκτὼ σεξταρίους, ξέστας βλ.λ.
ὀκταούγκιον (τό) γλωσσ. τὸ ἐξ ὀκτὼ οὐγκιῶν ἀποτελούμενον, λατ. bes.
ὀκταπάλαιστος-ον ὁ κατὰ ὀκτὼ παλάμας εὐρὺς ἢ μακρός : Αἰλ.Τακτ.12 **ἀσπὶς ὀκταπάλαιστος**.
ὀκτάπεδος-ον δωρ. τ. τοῦ ὀκτάπους βλ.λ. : 'Ηρακλεωτ.Πίν.2,45.
ὀκτάπηχυς-ους-υ κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ πήχεων : 'Επιγρ. **δοκὸς ὀκτάπηχυς**, Καλλίξ.2, ΠΔ Βασ.3,7,47(10), Πολύβ.5,89,6 **ξύλα ἀπὸ ἑκκαιδεκαπήχους ἕως ὀκταπήχους**, Στράβ.3,5,5 **χαλκᾶς ὀκταπήχεις** (στήλας).
ὀκταπλασιάζω κ. μσν. κ. νεώτ. ποιῶ τι ὀκτὼ φορὰς μεγαλύτερον, πολλαπλασιάζω ἐπὶ ὀκτώ : Γέμιν.8,38,47, Ψελλ.'Ασμ.6,7,-**ὁ φακὸς οὗτος ὀκταπλασιάζει τὸ ἀντικείμενον**.
ὀκταπλάσιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ὀκτάκις μεγαλύτερος ἢ περισσότερος : 'Αριστφ.'Ιππ.70 **ὀκταπλάσια χέζομεν**, Πλάτ.Τίμ.35C,-**πρέπει νὰ ἀναμιχθῇ τὸ φάρμακον μὲ ὀκταπλασίαν ποσότητα ὕδατος**· || ἐπίρρ. νεώτ. -**ίως**.
ὀκτάπλεθρος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος ἢ πλάτος ἢ γενικῶς μέγεθος ὀκτὼ πλέθρων : Διον.'Αλ. Ρωμ.4,61 **ὀκτάπλεθρος τὴν περίοδον** (ναός).

ὀκτάπλευρος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ πλευράς : Παῦλ.Σιλ.'Αγ.Σοφ.728 **ὀκτάπλευρον οἰκοδόμημα**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ον τὸ ἔχον ὀκτὼ πλευρὰς γεωμετρικὸν σχῆμα.

ὀκταπλοῦς-όος-οῦν-όον 'Επιγρ. κ. νεώτ., θηλ. κ. ὀκταπλῆ ὀκταπλάσιος : 'Επιγρ.· **2)** ὁ ὀκτὼ φορὰς γινόμενος : **ὀκταπλᾶ ἀντίγραφα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκταπλοῦν : τὸ ἔγγραφον θὰ γραφῇ εἰς ὀκταπλοῦν**· **3)** ὁ ὀκτὼ εἰδῶν : Γλωσσ.

ὀκταπόδης-ου ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν : 'Ησίοδ.'Εργ.425 **εἰ δὲ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ σφῦράν κε τάμοιο**· **2)** μτγν. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόδας : Νίκ. Θηρ.605 **ὀκταπόδης καρκίνος**, Μάξιμ.Καταρχ.229 **ὀκταπόδην . . σκορπίον.**

ὀκταπόδιον (τὸ) γλωσσ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **χταπόδι**, ὁ πολύπους, ὁ ὀκτάπους : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.Ι, 306 **πολύποδες, λέγω τὰ ὀκταπόδια**, Δουκάγγ. ἐν λ. **ἐσθίειν ὀκταπόδια - τὸ ὀκταπόδιον ἥπλωσε τοὺς πλοκάμους του**· **2)** ὀκτάγλωσσος βλ.λ.

ὀκτάπορος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόρους : Τζέτζ. Πρὸ 'Ομ.85 **τέρπετο δ' αὖ τοκέεσσι κασιγνήτοις τ' ἐνὶ Τροίῃ, ῥέζων πατρῴοισι θεοῖς κλειτὰς ἑκατόμβας, ἑπτάσιν ὀκταπόροις καλλιχρόου 'Ηριγενείης.**

ὀκτάπους-οδος-ουν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ πόδας : Βατραχομ.298 **καρκίνοι ὀκτάποδες**, Στατ.Φλάκκ. ἐν ΑΠ 6,196 **ὀκτάπουν . . πάγουρον**· ‖ κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ὁ πολύπους, τὸ ὀκταπόδιον : 'Αλεξ.Τραλλ.7,Ι. - **οἱ ὀκτάποδες εἶναι μαλάκια**· ‖ νεώτ. εἰδ. ζωολ. ὡς οὐσ. ὁ **ὀκτάπους** γένος μαλακίων τῆς οἰκογ. **τῶν ὀκταποδιδῶν**· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **ὀκτάποδα** εἰδ. ζωολ. κατηγορία μαλακίων τοῦ ἄθρ. τῶν διβραγχίων· **3)** ὁμ. ὡς οὐσ. εἰδ. ὁ κατέχων μίαν ἅμαξον καὶ δύο βοῦς π. Σκύθαις, κτ. πληθ. ἡ τάξις τῶν κατεχόντων δύο βοῦς καὶ μίαν ἅμαξαν π. Σκύθαις : Λουκ.Σκυθ.Ι **οἱ πολλοὶ καὶ δημοτικοὶ ὀκτάποδες· τοῦτο δὲ ἐστι δύο βοῶν δεσπότην εἶναι καὶ ἁμάξης μιᾶς.**

ὀκτάραβδος-ον λεξ. ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἔχων ὀκτὼ ῥάβδους, ἤτοι κνήμας· πρβλ. ὀκτάκνημος: ΕΜ 621,16.

ὀκτάρουρος-ον (ὁ) πάπ. ὁ ἐνοικιαστὴς ὀκτὼ ἀρουρῶν : **δημοσίᾳ γῇ πρὸς ἐμβλήματι ὀκταρ-.**

ὀκτάρριζος-ον ὁ ἔχων ὀκτὼ ῥίζας : Λεων.ἢ Μνασάλκ. ἐν ΑΠ 6,110 **τὰ δ' ὀκτάρριζα μετώπων φράγμαθ' ὑπὲρ κραναὰν ἅλος ἔπαξε πίτυν** (ἐπὶ τῶν κλαδωτῶν κεράτων τῆς ἐλάφου).

ὀκτάρρυμος-ον ἐπὶ ἁρμάτων, ὁ ἔχων ὀκτὼ ῥυμούς, δθ. ὁ συρόμενος ὑπὸ ὀκτὼ ζευγῶν ἵππων ἢ βοῶν : Ξεν.ΚΠ 6,Ι,52 **τὸ τετράρρυμον αὐτοῦ ἅρμα, . . ὀκτάρρυμον ποιήσασθαι, ὥστε ὀκτὼ ζεύγεσι βοῶν ἄγειν.**

ὀκτάς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. σύνολον ὀκτὼ μονάδων, ὁ ἀριθμὸς ὀκτώ : 'Αριστλ.Μεταφ.1082a,30 **τῶν ἐν τῇ ὀκτάδι πρότεραί εἰσι καὶ ἐγέννησαν,.. τὰς τετράδας τὰς ἐν τῇ ὀκτάδι αὐτῇ;**, Μακεδ.ἐν ΑΠ 6, 40,6 **τέτρατος ἤδη ὀκτάδος ἐνδεκάτης Λυκάβας** (τὸ ὀγδοηκοστὸν τέταρτον ἔτος), - **ἡ ὀκτὰς σύγκειται ἐξ ὀκτὼ μονάδων**· ‖ μτγν. εἰδ. σῶμα ἐξ ὀκτὼ ἀνδρῶν : Νικ.Δαμ.60.

ὀκτασέλιδος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ σελίδων ἀποτελούμενος : **ὀκτασέλιδος ἐπιστολή - ὑπόμνημα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ον τὸ ἐξ ὀκτὼ σελίδων ἀποτελούμενον : Σχόλ.Ψαλμ.3,714, - **ἡ μελέτη αὕτη θὰ καταλάβῃ ἐν ὀκτασέλιδον.**

ὀκτάσημος-ον μτγν. κ. νεώτ. μετρ. ὁ ἐξ ὀκτὼ πρώτων χρόνων ἀποτελούμενος : Σχόλ.Αἰσχ.'Επτ. 103, - **ὀκτάσημον μέτρον εἶναι ἡ δακτυλικὴ διποδία, - ὁ δόχμιος εἶναι ποὺς ὀκτάσημος.**

ὀκτασήμως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ ὀκτάσημα μέτρα (κατὰ δοχμίους) : Σχόλ.Αἰσχ.'Επτ.128, **-ἐστιχούργησεν ὀκτασήμως, ἤτοι κατὰ δοχμίους.**

ὀκτασκελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀκτὼ σκέλη. 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ.48,21,1 **σχιστὸς ὀκτασκελής** (ἐπίδεσμος), αὐτ.24, Γαλ.18(1)774.

ὀκτασούφος-ον πάπ. ὁ περιέχων ὀκτὼ σοῦφα.

ὀκτασσός-ή-όν πάπ. ὀκτοπλοῦς : **τὰ τῆς ὁμολογίας γράμματα ὀκτασσὰ γραφέντα.**

ὀκταστάδιος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ σταδίων : Πολύβ.34,12,4 **λογιζομένῳ δέ, ὡς μὲν οἱ πολλοί, τὸ μίλιον ὀκταστάδιον** τετρακισχίλιοι **ἂν εἶεν στάδιοι.**

ὀκτάστιχος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ στίχων : **ὀκτάστιχος στροφή, - ὀκτάστιχον ποίημα**· ‖ **τὸ οὐδ. ὡς οὐσ.** ὀκτάστιχον : Συνέσ.313Α· ‖ εἰδ. **νεώτ. ὁμ. τὸ** οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἐξ ὀκτὼ στίχων κυρίως ἑνδεκασυλλάβων στροφὴ καθ' ὡρισμένον σύστημα ὁμοιοκαταληξίας συντεταγμένη : **ὑποδειγματικὰ** ὀκτάστιχα **ἔχει ὁ Σολωμὸς εἰς τὸν Λάμπρον.**

ὀκτάστυλος-ον ἐπὶ ναῶν, ὁ ἔχων ὀκτὼ στύλους, κίονας εἰς τὸ μέτωπον : Βιτρούβ.3,2,7.

ὀκτασύλλαβος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ.δημ. ἐπὶ λ. ἀποτελουμένης ἐξ ὀκτὼ συλλαβῶν : **ὀκτασύλλαβο παράνομα**· ‖ τὸ οὐδ. κ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. στιχουργίας μέτρον ἐξ ὀκτὼ συλλαβῶν, ἔχον ἰδ. τονισμὸν εἰς τὴν τρίτην καὶ τὴν ἑβδόμην συλλ. : **ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη.**

ὀκτασυλλάβως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ ὀκτὼ συλλαβάς : Τζέτζ. ἐν 'Αν.Κρ.3,328.

ὀκτάσφαιρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ σφαιρῶν ἀποτελούμενος, δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάσφαιρος** σύστημα ἐξ ὀκτὼ σφαιρῶν : Φιλόπ.'Υπομν. Φυσ.599,10· ‖ **ὁμ. ὡς οὐδ. ὀκτάσφαιρον** : Σιμπλίκ.Οὐρ.435,4.

ὀκτάτευχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ τευχῶν ἀποτελούμενος, δθ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτάτευχος** τόμος περιέχων τὰ ὀκτὼ πρῶτα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης : Φώτ.Βιβλ.7,128· ‖ ὁμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου τοῦ 'Οστάνη : Φίλ. Βύβλ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.1,10 **'Οστάνης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ὀκτατεύχῳ**· ‖ ὁμ. τίτλος ἔργου τῆς Εὐδοκίας : Τζέτζ.Χιλ.10,66.

ὀκτάτομος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀκτὼ τόμων ἀποτελούμενος ἢ ὁ εἰς ὀκτὼ τόμους διῃρημένος : 'Αλέξ.Τραλλ.7,9 **ὀκτάτομος βίβλος, - λεξικὸν ὀκτάτομον.**

ὀκτάτονος-ον ὁ ὀκτὼ τόνους ἔχων : 'Αντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,14 **ὀκτάτονοι ἕλικες** (οἱ ὀκτὼ πλόκαμοι τοῦ πολύποδος, οὓς ἐκτείνει πρὸς ἁρπαγὴν τῆς λείας).

ὀκτάτροπος (ἡ) μτγν. οἱ πρῶτοι ὀκτὼ τρόποι τοῦ δωδεκατρόπου βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.334,20.

ὀκτάτροχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀκτὼ τροχούς : 'Αθήν.Μιχ.18,16.

ὀκτάτυπος (ἡ) μτγν. ὀκτάτροπος βλ.λ. : **Κατ.** 'Αστρλ.Κ 8(3),117,2) (ὁ. πιθ. ἀνάγν. ὀκτάτροπος).

ὀκτάφορος-ον ὀκτώφορος βλ.λ.

ὀκταφωνία (ἡ) νεώτ. μουσικὴ σύνθεσις δι' ὀκτὼ φωνάς.

ὀκτάφωνος-ον νεώτ. μουσ. ὁ ἔχων ὀκτὼ φωνάς : **ὀκτάφωνος μουσικὴ κλῖμαξ.**

ὀκτάχορδος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀκτὼ χορδῶν, ἤτοι μουσικῶν φθόγγων : Πλούτ.'Ηθ. 1029C **ὀκτάχορδος ἐμμέλεια**, 'Αριστλ.'Αρμ.96 **ὀκτάχορδα συστήματα**, Θέων Σμ.49Η· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀκτάχορδον** : Νικόμ.'Αρμ.11, Πάπ.· **2)** νεώτ. ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων, ὁ ἔχων ὀκτὼ χορδάς : **ὀκτάχορδος λύρα.**

ὀκτάχρονος-ον μτγν. ὁ συγκείμενος ἐξ ὀκτὼ χρόνων : Πρόκλ.Παρμ.990S.

ὀκταχῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ ὀκτὼ τρόπους : ΕΜ 461,15, Σιμπλίκ.Κατ.436,19.

ὀκτάωρος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ.δημ. ὁ διαρκῶν ὀκτὼ ὥρας : **ὀκτάωρος ὕπνος - ἐργασία - πορεία**·

|| εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ὀκτάωρος ἡμερησία ἐργασία : **οἱ ἐργάται ἐπέτυχον τὸ ὀκτάωρον.**
ὀκτέττο (τὸ) νεώτ. ἰταλ. μουσικὴ σύνθεσις δι' ὀκτὼ ὄργανα· πρβλ. κουαρτέτο, ὀκταφωνία.
ὀκτήρης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔχουσα ὀκτὼ σειρὰς κωπῶν, δθ. τὸ θηλ. **ὀκτήρης** ὡς οὐσ. πλοῖον, ναῦς ἔχουσα ὀκτὼ σειρὰς κωπῶν : Πολύβ. 16,3,2 **Ἄτταλος μὲν οὖν συμπεσὼν ὀκτήρει .. τέλος ἐβύθισε τὴν ναῦν,** Πλούτ.'Αντ.61.
ὀκτό βοιωτ. γρ. τοῦ ὀκτώ : Ἐπιγρ.
ὀκτώ (ἄκλ.) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., βοιωτ. **ὀκτό,** Ἡρακλεωτ. **Ηοκτώ,** ἠλεῖ. **ὀπτώ,** δημ. κ. **ὀχτώ,** ἀπόλυτον ἀριθμ. ἐκφράζον τὴν ἔννοιαν τῆς ποσότητος, ἥτις ἀποτελεῖται, ὅταν εἰς ἑπτὰ μονάδας προσθέσωμεν ἔτι μίαν, ὁ ἀμέσως μετὰ τὸ ἑπτὰ ἀκέραιος ἀριθμός : Ἰλ.Β 313 **ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα, .. ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν·** || παροιμ. πάντα ὀκτὼ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς ὑποτιθεμένας ὀκτὼ σφαίρας τοῦ οὐρανοῦ : Τιμόθ.π.Θέων.Σμ.105Η· || δημ. φρ. **σήμερα ὀκτώ, αὔριο ὀκτώ, χθὲς ὀκτώ** κ. γεν. τὸ ὀκτὼ μετὰ προσδ. χρόνου δηλωτικοῦ, διάστημα ἑπτὰ ἡμερῶν δηλούμενον ἀπὸ τῆς προσδιοριζούσης τὸ **ὀκτὼ** χρονικῆς στιγμῆς, λαμβανομένης τῆς ὀγδόης ὡς τέρματος, εἴτε εἰς τὸ μέλλον εἴτε εἰς τὸ παρελθὸν ἀναφερόμενον : **ἔφυγε** σήμερα **ὀκτὼ** (ἔφυγε πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος τὴν αὐτὴν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν, ἣν ἔχομεν σήμερον), - **αὔριο ὀκτὼ ἔχει τὴ γιορτή του** (μετὰ μίαν ἑβδομάδα), - **τὴ Δευτέρα ὀκτὼ** (μετὰ μίαν ἑβδομάδα ἀρχομένην ἀπὸ τῆς Τρίτης)· || νεώτ. κ. δημ. μτ. τοῦ ἄρθρου ὁ χαρακτηριζόμενος διὰ τοῦ ἀριθ. ὀκτώ : **τὸ ὀκτὼ δωμάτιον, - τὸ ὀκτὼ σπίτι·** || εἰδ. ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων : **τὸ ὀκτὼ κούπα - σπαθί.**
ὀκτώβιβλος (ἡ) ἔργον ἐξ ὀκτὼ βιβλίων συγκείμενον, διῃρημένον εἰς ὀκτὼ βιβλία : Γαλ.7,311.
ὀκτώβολος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐξ ὀκτὼ ὀβολῶν συγκείμενος : **ἁ ὀκτώβολος εἰσφορά** (φόρος ἐξ ὀκτὼ ὀβολῶν)· || τὸ ἄρα. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **οἱ ὀκτώβολοι** ὀκτὼ ὀβολοί.
ὀκτωβριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὀκτώβριον, ὁ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον γινόμενος : **ὀκτωβριαναὶ βροχαὶ - ταραχαί.**
Ὀκτώβριος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. Ὀχτώβρης ὁ ὄγδοος μετὰ τὸν Φεβρουάριον μὴν τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἀρχομένου : Δίων Κ 60,34,3· || νεώτ. κ. δημ. ὁ δέκατος μὴν τοῦ ἔτους, ἀρχομένου ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου· || ὡς ἐπίθ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὀκτώβριον : Ἰώσ.ΑΙ 14,10,13 **πρὸ δώδεκα καλανδῶν Ὀκτωβρίων,** Πλούτ.Ρωμ. 25 **εἰδοῖς ὀκτωβρίαις.**
ὀκτώγυνον (τὸ) νεώτ. φυτολ. τὸ ἑρμαφρόδιτον ἄνθος τὸ ἔχον ὀκτὼ καρπόφυλλα ἀσύναπτα.
ὀκτωδάκτυλος-ον ὀκταδάκτυλος βλ.λ. : Ἀριστοφ.Λυσ.109 **οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον.**
ὀκτωετηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ὀκταετηρὶς βλ.λ.
ὀκτωετία (ἡ) ὀκταετία βλ.λ. : Πτολ.Τετράβ.205.
ὀκτώηχος-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ὀκτὼ ἤχων συγκείμενος ἢ κατὰ ὀκτὼ ἤχους ψαλλόμενος· **2)** δθ. κ. δημ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὀκτώηχο(ς)** βίβλος περιέχουσα τὰ τροπάρια τῆς ἑβδομάδος καὶ τῶν κοινῶν Κυριακῶν, συνισταμένη ἐξ ὀκτὼ μερῶν, ὧν ἕκαστον περιέχει ἰδίαν σειρὸν τροπαρίων ψαλλομένων κατὰ διάφορον ἦχον : Νομοκάν. Κοτελ.120 Τίτλ., ἔκδ. Βεν.16,6 **ὀκτώηχος, βίβλος κατ' ἦχον ψαλλομένη ἐν ταῖς κυριακαῖς τῶν ἡμερῶν·** **3)** μσν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ὀκτώηχος** εἶδος βασιλικοῦ παιγνίου : Βαλσ.Συνόδ.6, Καν. 51 **ἔοικε δὲ διὰ τῶν τοιούτων κανόνων ἐπιτίμια ἐπινοηθῆναι τὰ βασιλικὰ παίγνια τὸν .. ἀγχίαλλον τὸν ὀκτόηχον (sic) καὶ τὰ λοιπά, ὡς μὴ .. γέλωτα ἄσεμνον ἐμποιοῦντα τοῖς βλέπουσιν.**
ὀκτωκαίδεκα (ἄκλ.) δέκα ὀκτώ : Ἡρ.2,111 κατελθόντος .. **δὴ τότε ἐπ' ὀκτωκαίδεκα πήχεας.**
ὀκτωκαιδεκάδραχμος-ον ὁ ἔχων ἀξίαν δεκαοκτὼ δραχμῶν : Δημ.1045 **πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους.**
ὀκτωκαιδεκαετηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. χρονικὴ περίοδος δεκαοκτὼ ἐτῶν : Πτολ.Μαθ.4,3, Χρον.Πασχ.399,7.
ὀκτωκαιδεκαέτης-ους-ες μτγν. κ. μσν., θηλ. ὀκτωκαιδεκαέτις-ιδος μτγν. τ. τοῦ ὀκτωκαιδεκέτης βλ.λ. : Λουκ.Νεκρ.Δ 27,7 **ἐνενηκοντούτης ὢν ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέτταρας ὀβολοὺς παρεῖχες,** αὐτ.Τοξ.24 **μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνία θυγάτηρ αὐτῇ ἐπίγαμος ἤδη ὀκτωκαιδεκαέτις οὖσα.**
ὀκτωκαιδεκάκις μτγν. κ. **ὀκτωκαιδεκάκι** δεκαοκτὼ φοράς : Θεολ.'Αριθμ.64, Πτολ.Μαθ.9,3.
ὀκτωκαιδεκάπεδος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν : **ξύλα ὀκτωκαιδεκάπεδα.**
ὀκτωκαιδεκάπηχυς-υ μτγν. ὁ ἔχων μῆκος δεκαοκτὼ πήχεων : Ἐπιγρ. **ξύλον ὀκτωκαιδεκάπηχυ,** Διόδ.Σ 17,105 **ὀκτωκαιδεκαπήχεις δοκοί.**
ὀκτωκαιδεκαπλάσιος-ον μτγν. ὁ δεκαοκτὼ φορὰς μεγαλύτερος : Ἀρίσταρχ.Σάμ.7, Πλούτ.'Αρεσκ.Φιλ.2,31,2.
ὀκτωκαιδεκαπλασίων-ονος-ον ὀκτωκαιδεκαπλάσιος βλ.λ. : Ἀρχιμ.Ψαμμ.1,9.
ὀκτωκαιδεκάς-άδος (ἡ) ὁ ἀριθμὸς δεκαοκτώ : Θεολ.'Αριθμ.39.
ὀκτωκαιδεκάσημος-ον ἐπὶ προσῳδίας, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ δεκαοκτὼ χρονικῶν σημείων : Ἀριστείδ.Κ 1,14, Ἀνών.εἰς Μουσικ.Συγγρ.414.
ὀκτωκαιδεκαταῖος-α-ον ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν γινόμενος : Ἱππ.Νούσ.2,25.
ὀκτωκαιδέκατος-η-ον, βοιωτ. **ὀκτοκηδέκατος** ὁ δέκατος ὄγδοος : Πολύβ.1,56,2 **ὀκτωκαιδέκατον ἔτος·** || τὸ θηλ. κτ. δοτ. **ὀκτωκαιδεκάτῃ** (ἐνν. ἡμέρᾳ) κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἡμέραν : Ὀδ.Ε 279 **ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων, ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα γαίης Φαιήκων,** αὐτ.Ω 65.
ὀκτωκαιδεκάχορδον (τὸ) νεώτ. τὸ δεκαοκτὼ χορδὰς ἔχον μουσικὸν ὄργανον.
ὀκτωκαιδεκέτης-ους-ες κ. **-δεχέτης,** τὸ θηλ. ὀκτωκαιδεκέτις ὁ δεκαοκτὼ ἐτῶν, ὁ ἔχων ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν : Δημ.1009 **συνέβη γάρ μοι ὀκτωκαιδεκέτῃ γῆμαι,** Θεόκρ.15,129 **ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός,** ΑΠ 7,167.
ὀκτωκαιεικοσαετηρίς-ίδος μσν. εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη : Πασχ.Χρον.349,7.
ὀκτωκαιεικοσαπλασίων-ονος-ον μτγν. ὁ εἰκοσιοκτὼ φορὰς μεγαλύτερος : Πλάτ.'Αρέσκ.Φιλ. 2,20,1 **κύκλον εἶναι ὀκτωκαιεικοσαπλασίονα.**
ὀκτωκαιεικοσίφθογγος-ον μτγν. ὁ εἰκοσιοκτὼ φθόγγους ἔχων : Νικόμ.'Αρμον.38.
ὀκτωκαιεικοστός-ή-όν εἰκοστὸς ὄγδοος : Ἀρχιμ.Ψαμμ.416.
ὀκτωκαιτριακοντάμετρος-ον μτγν. ὁ ἔχων μῆκος τριάκοντα ὀκτὼ μέτρων : Σχόλ.'Αριστοφ. Εἰρ.153.
ὀκτωκαιτριακοντάεδρον (τὸ) τὸ ἔχον τριάκοντα ὀκτὼ ἕδρας σχῆμα τῆς στερεομετρίας : Πάππ.π. Ἀρχιμ.2,537Η.
ὀκτωκόσιοι Ἐπιγρ. ὀκτακόσιοι βλ.λ.
Ὀκτώμβριος Ἐπιγρ. Ὀκτώβριος βλ.λ.
ὀκτωμηνιαῖος-α-ον μτγν. ὀκταμηνιαῖος βλ.λ. : Φιλ.1,29, Σχόλ.'Αρατ.455· **2)** ὁ κατὰ τὸν ὄγδοον μῆνα γεννηθείς : Ἀλέξ.'Αφρ.Πρ.2,47 **ὀ- βρέφη.**
ὀκτώμηνος-ον ΕΜ ὀκτάμηνος βλ.λ. : ΕΜ 767,34.
ὀκτωπάλαιστος-ον ὀκταπάλαιστος βλ.λ.
ὀκτώπηχυς-υ ὀκτάπηχυς βλ.λ. : Φιλήμ.212.
ὀκτώπους-οδος-ουν ὀκτάπους βλ.λ.· || ὡς οὐσ. σκορπίος βλ.λ. : Κρατῖν.77 **ὀκτώπουν ἀνεγείρεις·**

2) πάπ. αἰτ. πληθ. **[όκ]τώπους** ἀμφ. σημ.· **3)** Ἐπιγρ. ὁ ἔχων μῆκος ὀκτὼ ποδῶν· ‖ ὁ ἔχων ἔκτασιν ὀκτὼ τετραγωνικῶν ποδῶν : Πλάτ.Μέν.82Ε **χωρίον ὀκτώπουν.**

ὀκτωστάδιος-ον μτγν. ὀκταστάδιος βλ.λ.

ὀκτώφορος-ον μτγν. ἐπὶ κλίνης, ὁ φερόμενος ὑπὸ ὀκτώ, λατ. octophorus lectica ἢ ἁπλῶς octophorus : Κικ.Κόϊντ.2,8,2.

ὀκύλλω Ἡσ. ὀκλάζω· Ἡσ. « ὀκύλλαι τὸ ὀκλάσαι καὶ ἐπὶ τῶν πτερνῶν καθέζεσθαι».

ὀκχέω δωρ. τ. τοῦ ὀχέω βλ.λ.

ὄκχη δωρ. τ. τοῦ ὄχη βλ.λ.

ὄκχος δωρ. τ. τοῦ ὄχος βλ.λ.

ὄκως ἰων. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.

ὄκωχα ἀρχ. ἀχρ. παρακ. τοῦ **ἔχω,** ὅθ. τὸ σύνθ. **συν-οχωκότε** : Ἰλ.Β 218.

ὀκωχεύω (ὄκωχα) ἔχω, συνέχω· Ἡσ. «ὀκωχεύειν· ἔχειν, συνέχειν» : Σοφ.ἀπ.327.

ὀκωχή (ἡ) ὀχή βλ.λ. : ΕΜ 596,50.

ὀκώχιμος-ον Ἐπιγρ. ὑπόχρεως.

ὄλα Ἡσ. «τὰ ἐντὸς τῆς σηπίας στρογγύλα» πρβλ. ὀλός.

ὀλαγμεύειν Φώτ. «ὀλὰς βάλλειν».

ὀλαδειανός-ή-ό δημ. κ. **ὀλάδειανος** κενός, ἄδειος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.56 **φαντασία, χαρά, συμπόνια σκιάχτρα ὀλαδειανά.**

ὀλάδειος-α-ο δημ. ὀλαδειανός : Παλαμ.Περ.Χαιρ.21,9 **στὸ σπίτι εἶν' ὅλα γέρικα, ὀλάδεια.**

ὀλαεῖ Ἡσ. «ἐνοχλεῖ, καὶ ὀλαθεῖ ὁμοίως».

ὀλαθεῖ ὀλαεῖ βλ.λ.

ὀλαί οὐλαὶ βλ.λ.

ὀλαιμεύς (ὁ), (κωδ. τὸ) Ἡσ. «τὰς ὀλὰς βάλλων».

ὀλαιτοί Ἡσ. «σπερμολόγοι».

ὀλατοί ὀλαιτοὶ βλ.λ. : ΕΜ 622,9, Φώτ.

ὀλάκερος-η-ο δημ. ὁλόκληρος, ἀκέραιος βλ.λ : Κρυστ.Τραγούδι τοῦ τρύγου 9 **νὰ τὸ φυλάξω ὀλάκερες χρονιές,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.13 **γιὰ τὴ ζωή μου ὀλάκερη μιὰ ἐρωτικὴ βραδιά.**

ὀλάκριβος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀκριβός, ἤτοι πολύτιμος, ἀγαπητός : **θὰ σὲ ντύσω στὰ ὀλάκριβα μετάξια·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.116,8 **μέσ' στοῦ Γεναριοῦ τὸν παραδαρμὸ | τῆς ἄνοιξης τὰ ὀλάκριβα.**

ὄλαμος (Ϝόλαμος) Ἡσ. «διωγμός» (κωδ. γόλαμος).

ὀλάνοικτος-η-ο νεώτ. κ. δημ., δημ. κ. ὀλάνοιχτος ὁ ἐντελῶς ἀνοικτός, ὀρθάνοικτος : Κρυστ. 94 **καὶ κλειώντας τὴν ἀγκάλη της, ποὺ ὀλάνοιχτη βαστοῦσε,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.66,1 **δάσκαλε, πᾶμε ὀλάνοιχτος μᾶς καρτερεῖ κι ὁ ναός.**

ὀλάργυρος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., κ. ὁλοάργυρος νεώτ. κ. δημ. ὁλόκληρος ἐξ ἀργύρου συγκείμενος : Πτολ.Εὐεργ.9, Καλλιξ.2 **τράπεζα ὀλάργυρος καὶ ὀλόχρυσος,** Φίλ.1,666,32 **ὁλοάργυρος καὶ ὁλόχρυσος,** Ἐρωτόκρ.4,1595.

ὀλάρφανος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὀρφανός, ὁ ἐκ μητρὸς καὶ πατρὸς ὀρφανός : Βαλαωρ.Εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου 9 **λησμονημένη ὀλάρφανη, χλωμὴ κι ἀπελπισμένη.**

ὀλάσπρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς λευκός, ἄσπρος : Ἐρωτόκρ.2,299 **ὀλάσπρα τὰ καπούλια ντου, πολλὰ ὀλωνῶν ἀρέσει.**

ὀλάω κωμ. πλαστὸς τ. τοῦ **ὁράω** π. Ἀριστφ. : Ἀριστφ.Σφ.45.

ὀλβακήϊα Ἡσ. «εὔπλουτον κανοῦν».

ὀλβάχιον (τὸ) κ. ὀλβάχνιον κ. **ὄλεχον** κ. **ὀλβακήϊα·** Ἡσ. «ὀλβάχιόν· κανοῦν» : Δεινόλ.13.

ὀλβάχνιον (τὸ) ΕΜ 257,53 «πλεονάζουσι δὲ τὸ β Συρακούσιοι· ὡς ἐπὶ τοῦ ὀλβάχνιον, ὀλάχνιον γάρ ἐστι τὸ ἀπαθὲς τὸ τὰς οὐλὰς ἔχον· σημαίνει δὲ τὸ κανοῦν ἐν ᾧ ἀπετίθεντο τὰς οὐλάς».

ὀλβήεις-εντος-εσσα-εν (ὄλβος) μτγν. ὁ ὄλβιος : Μαν.4,100 **πλοῦτον ὀλβήεντα.**

ὀλβία (ἡ) λεξ. ἡ μακαριότης, ἡ εὐδαιμονία· Φώτ. «ἐς ὀλβίαν, ὡς εἰς μακαρίαν· τὸ εἰς Ἅιδου».

ὀλβιάζω ἀντὶ ὀλβίζω βλ.λ. ἐν Θησ.Στεφ.

ὀλβίζω (ὄλβος), μέλλ. ὀλβίσω κ. ἀττ. ὀλβιῶ, ἀόρ. **ὤλβισα,** καθιστῶ τινα ὄλβιον, ποιῶ τινα μακάριον, εὐδαίμονα, εὐτυχῆ : Εὐρ.Φοίν.1689 **ἐν ἦμάρ μ' ὤλβισ', ἓν δ' ἀπώλεσεν,** αὐτ.Ἑλ.228 **οὐδέποτ' ἔτι πάτρια μέλαθρα καὶ τὰν Χαλκίοικον ὀλβιεῖς·** κ. παθ. : Σοφ.ἀπ.942 **τίς δ' οἶκος . . ὠλβίσθη ποτὲ γυναικὸς ἐσθλῆς χωρίς·** ‖ μακαρίζω τινά, ἡγοῦμαί τινα εὐδαίμονα, θεωρῶ εὐτυχῆ, καλοτυχίζω : Αἰσχ.Ἀγ.928 **ὀλβίσαι δὲ χρὴ βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ,** Σοφ.ΟΤ 1529, Εὐρ.Ἀλκ.919, Ἀριστφ.Θεσμ.117· κ. παθ. : Εὐρ.ΙΑ 51 **οἱ τὰ πρῶτ' ὠλβισμένοι μνηστῆρες ἦλθον Ἑλλάδος νεανίαι,** αὐτ.Τρῳ.1253 **μέγα δ' ὀλβισθεὶς ὡς ἐκ πατέρων ἀγαθῶν ἐγένου·** **2)** ρηματ. π. ὀλβιστήρ.

ὀλβιόβιος (ὄλβιος, βίος) Ἐπιγρ. ὁ παρέχων ὄλβιον βίον, εὐτυχῆ ζωήν, ἐπίθ. τοῦ Ἡρακλέους.

ὀλβιόγαμος-ον (ὄλβιος, γάμος) μσν. ὁ συνάψας ὄλβιον, εὐτυχῆ γάμον, **ὁ** εὐτυχὴς κατὰ τὸν γάμον : Πρόδρ.Ἐπ.50.

ὀλβιογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, γαστήρ) ὁ εὑρίσκων τὴν εὐτυχίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ, ὁ γαστρίμαργος, ὁ κοιλιόδουλος : Ἄμφις 10 **Εὐρύβατε κνισολοιχέ.. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ.**

ὀλβιοδαίμων-ονος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, δαίμων) ὁ ἔχων ὄλβιον δαίμονα, καλὴν τύχην, ὁ ἐκ θεοῦ ὄλβιος, ὁ εὐδαίμων, εὐτυχής, ὁ καλότυχος : Ἰλ.Γ 182 **ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον.**

ὀλβιόδωρος-ον (ὄλβιος, δωροῦμαι) κ. μσν. **ὁ** δωρούμενος ὄλβον, ὁ χαρίζων, ὁ παρέχων εὐτυχίαν : Εὐρ.Ἱππ.749 **ἵν' ἁ ὀλβιόδωρος αὔξει ζαθέα χθὼν** (δ.γρ. ἀντὶ βιόδωρος), Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 11,60,9 **ὀλβιόδωρον μέθυ,** Τζέτζ.Ὁμ.125 **ὀλβιοδώρου Γλαύκου.**

ὀλβιοδώτης (ὁ) (ὄλβιος, δίδωμι), τὸ θηλ. **ὀλβιοδῶτις-ιδος,** ὁ δωτὴρ τοῦ ὄλβου, τῆς εὐτυχίας : Ὀρφ.Ὕμν.34,2 **ὀλβιοδώτης,** αὐτ.40,2 **ὀλβιοδῶτις.**

ὀλβιοεργός-όν (ὄλβιος, ἔργον) μτγν. ὁ καθιστῶν τινα ὄλβιον, ὁ ποιῶν τινα εὐτυχῆ : ΑΠ 9,525,16 **ὀλβιοεργὸς Ἀπόλλων.**

ὀλβιόθυμος-ον (ὄλβιος, θυμός) **ὁ** παρέχων χαρὰν εἰς τὴν ψυχήν, ὁ ποιῶν εὐτυχῆ τὴν καρδίαν : Ὀρφ.Ὕμν.19,21 **ὀλβιόθυμος ζωή.**

ὀλβιόμοιρος-ον (ὄλβιος, μοῖρα) ὁ ἔχων εὐτυχῆ μοῖραν, ὁ ὀλβιοδαίμων : Ὀρφ.Ὕμν.26,6.

ὀλβιόπλουτος-ον (ὄλβιος, πλοῦτος) ὁ διὰ τοῦ πλούτου εὐτυχής, ὁ πλουτῶν ἐν ὄλβῳ : Φιλόξ.3,22 **ἄλλα θ' ὅσα πρέπει παρὰ θοίναν ὀλβιόπλουτον.**

ὀλβιόπολις-εως (ἡ) (ὄλβιος, πόλις) μσν. ἡ ὀλβία, ἡ εὐτυχὴς πόλις : ΚΜανασσ.Χρον.2348 **ὀλβιόπολιν πόλιν.**

ὄλβιος-α-ον (ὄλβος) κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. μσν. κ. **ὄλβιος** (Τζέτζ.Χιλ.1,600), συγκρ. **ὀλβιώτερος,** ὑπερθ. **ὀλβιώτατος** κ. ἀνωμ. **ὄλβιστος-η-ον,** ἐπὶ προσ., ὁ πλήρης ὄλβου, ὁ κεκτημένος πάντα τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς ἀγαθά, ὁ εὐτυχής, ὁ πλούσιος· Ἡσ. «εὐδαίμων, ὁ διὰ τοῦ ὅλου βίου μακαριστός» : Ἰλ.Ω 543 **καὶ σέ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,** Ὀδ.Ρ 420 **οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον ὄλβιος ἀφνειόν,** Ἡσίοδ. Ἔργ.826 **εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος,** Ἡρ.8,75 χρήμασι ὄλβιον, Αἰσχ.Ἀγ.931 **τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ** τὸ νικᾶσθαι πρέπει, Εὐρ.Ἑκ.493 **Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.1131 **τίς γὰρ γένοιτ' ἂν μᾶλλον ὀλβιώτερος,** Πλούτ.Ἠθ.58Ε **οὐκ ὀλβίους μόνον καὶ μακαρίους·** ὁμ. κ. ἐπὶ πόλεων, οἴκων κττ. : Πίνδ.Ο 13,4 **γνώσομαι τὰν ὀλβίαν Κόρινθον,** αὐτ.Ν 9,3 **ὄλβιον ἐς Χρομίου δῶμα,** αὐτ. 4,24 **κατέδραμεν Ἡρακλέος ὀλβίαν πρὸς αὐλάν,** Εὐρ.ΙΤ 510 **ἐκ τῶν Μυκηνῶν, αἵ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι,**

αὐτ.Ἱκ. ὀλβίοις ἐν δώμασιν, Ἀριστφ.Ὄρν.1708 **δέχεσθε τὸν τύραννον ὀλβίοις δόμοις**, Πλάτ. Πρωτ.337D **εἰς τὸν μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον**· || ὁμ. ἐπὶ μᾶλλον ἐσωτέρας οὐσιαστικῆς εὐημερίας, εὐτυχίας: Ἡρ.1,32 **οὐ γάρ τοι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι**, αὐτ.30 **ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος**· || γεν. εὐδαίμων, μακάριος, εὐλογημένος: Ἀλκ.ἐν Λυρ.Συμπλ.8,14 **ὄλβιον ξάνθαν ἐλάτηρα πώλων**, Πίνδ.ἀπ.137,1 **ὄλβιος ὅστις ἰδών**, Αἰσχ.Ἱκ.526 **ὄλβιε Ζεῦ**, Σοφ.Ἠλ.160 **κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ ὄλβιος**, Ἐπιγρ. **Διὶ ὀλβίῳ εὐχαριστήριον**, Τζέτζ.Χιλ.1,600 **ἐν προπομπαῖς ὀλβίοις**, Ἀκολουθ.ΜΣαββάτου Ὠδ.7, Τροπάρ. **ὄλβιος τάφος! ἐν ἑαυτῷ γὰρ δεξάμενος, ὡς ὑπνοῦντα τὸν δημιουργόν**· κ. μτ. γενικ.: Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.243,15 **ὄλβιε καὶ ζωῆς, ὄλβιε καὶ θανάτου**, ΑΠ 9,18 9 **ὄλβιαι ἀρχηθμοῦ**· || κ. ἐπὶ τῶν νεκρῶν: Φιλόστρ. Εἰκ.349,18 **ὁ τῶν ὀλβίων χῶρος**· || ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. π.Ὁμ.μ.ἐν Ὀδ., πάντοτε κτ. πληθ. οὐδ.: Ὀδ.Θ 413 **θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν** (σχόλ. «ὄλβον, εὐδαιμονίαν, πλοῦτον»), αὐτ.Ν 42 **φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ . . ὄλβια ποιήσειαν** (τὰ ὁποῖα οἱ θεοὶ . . νὰ μοὶ καταστήσωσι πρόξενα εὐτυχίας), Ἡρ.1,30 **πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια**, αὐτ. 31 **εἴπας πολλά τε καὶ ὄλβια**, αὐτ.216 **ταῦτα μὲν τὰ ὀλβιώτατά σφι νενόμισται**· || ὁμ. κ. ὡς ἐπίρρ.: Ὀδ.Η 148 **τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν ζωέμεναι** (οἱ θεοὶ νὰ εὐλογήσουν καὶ νὰ δώσουν ἄφθονον εὐτυχίαν, ὅλα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὴν ζωήν τους· κτ. σχόλ. «ἐν εὐδαιμονίᾳ παράσχοιεν ζῆσαι»).

ὀλβιότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς εὐτυχία, ἡ εὐδαιμονία.

ὀλβιότῦφος-ον (ὄλβιος, τῦφος) μτγν. ὁ μακάριος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰήσει καὶ ἀλαζονείᾳ, ὁ εὐτυχὴς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην, ἐπὶ τοῦ Ἀρχύτα: Βίων π. Διογ.Λ 4,52 **Ἀρχύτα ὀλβιότυφε**.

ὀλβιόφρουρος-ον (ὄλβιος, φρουρῶ) μσν. ὁ φρουρῶν τὸν ὄλβον, **ὁ φυλάττων τὴν εὐτυχίαν**: Ἰω.Γεωμ.Ὕμν.3,53.

ὀλβιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) (ὄλβιος, φρήν) μτγν. ὁ φρονῶν τὰ τῶν ὀλβίων, ὁ φίλα διακείμενος πρὸς τοὺς ὀλβίους, ὁ κλίνων πρὸς τοὺς πλουσίους, ὁ ἀγαπῶν τοὺς πλουσίους: Λουκ.Τραγῳδ.194 **ὀλβιόφρον Ποδάγρα**.

ὀλβιόχειρος-ον (ὄλβιος, χείρ) ὁ ἔχων ὀλβίαν, εὐτυχῆ χεῖρα: Ὀρφ.Ὕμν.23,8 **ὑγεία ὀλβιόχειρος** (διόρθ. ἠπιόχειρος).

ὀλβιστήρ-ῆρος (ὁ) (ὀλβίζω) μτγν. ὁ καθιστῶν ὄλβιον, ὁ παρέχων εὐτυχίαν: Διόσκορος ἐν Πάπ.

ὄλβιστος-η-ον μτγν. ἀνώμ. ὑπερθ. τοῦ ὄλβιος βλ.λ.: Καλλ.Λουτρ.Παλ.117 **ὀλβίσταν ἐρέει σε καὶ εὐαίωνα γενέσθαι**, Ἀλκ.Μεσσ.ΑΠ 7,1,7 **ὀλβίστη νήσων**, Ἀντίπ.Θεσ.αὐτ.7,164,9 **ὀλβίστην ἱερὴν τρίχα**, Παῦλ.Σιλ.αὐτ.563,3 **τεὴ δ', ὄλβιστε, σιωπή**.

ὀλβιῶ-όω (ὄλβιος) μσν. καθιστῶ ἢ θεωρῶ τινα ὄλβιον, ὀλβίζω: Φιλῆς 1,149,αὐτ.2,113 (ἐκδ.Mil.).

ὀλβίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. εὐτυχῶς: Σοφ.ΟΚ 1720 **ἐπεὶ ὀλβίως γ' ἔλυσεν τὸ τέλος**.

ὀλβοδότειρα (ἡ) θηλ. τοῦ ὀλβοδοτήρ βλ.λ.: Εὐρ. Βάκχ.419 **φιλεῖ δ' ὀλβοδότειραν Εἰρήναν**, Ὀππ. Κυν.1,45.

ὀλβοδοτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄλβος, δοτήρ) μτγν. κ. θηλ. **ὀλβοδότειρα**, ὁ δίδων ὄλβον, ὁ παρέχων πλοῦτον: Θεμίστ.Λόγ.13,178Β (εἰκ. τοῦ Pierson).

ὀλβοδότης (ὁ) (ὄλβος, δίδωμι) καὶ θηλ. **ὀλβοδότις-ιδος**, δωρ. **ὀλβοδότας**, ὁ δοτὴρ τῆς εὐτυχίας ἢ τοῦ πλούτου· Ἡσ. «πλουσίως παρέχων»: Εὐρ. Βάκχ.573 **τὸν εὐδαιμονίας βροτοῖς ὀλβοδόταν πατέρα τε**, Ἐπ.Ἀλ.Ἀδ.9VI,6 **μέγαν οὐρανὸν ὀλβοδότα** (διόρθ. ἀντὶ ὀλβιότα), Ὀρφ.Ὕμν.68,8, Ἑλλ. Ἐπιγράμμ.978,10, Ὀρφ.Ὕμν.27,9 **ὀλβοδότις**.

ὀλβοθρέμμων-ονος-ον (ὄλβος, τρέφω) ὁ τεθραμμένος ἐν τῷ μέσῳ ὄλβου, πλούτου: Πίνδ.ἀπ. 277 **Κῆρες ὀλβοθρέμμονες**.

ὀλβοθύλακος (ὁ) (ὄλβος, θύλακος) μτγν. τὸ βαλάντιον: Κερκ.10.

ὀλβομέλαθρος-ον (ὄλβος, μέλαθρον) μτγν. ὁ ἔχων ὄλβιον, πλούσιον οἶκον: Μαν.4,504 **γυναῖκες βαθυχρήμονες, ὀλβομέλαθροι**.

ὀλβονομῶ-έω (ὄλβος, νέμω) μτγν. ἐν φρ. ὀλβονομῶ βίον διάγω βίον εὐδαίμονα, εὐτυχῆ: Μαν.581 **ἔν τε τοκισμοῖς καὶ χρείαις ζήσουσι πολὺν βίον ὀλβονομοῦντες**.

ὄλβος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὴν πλήρη ἀπόλαυσιν τῶν τῆς ζωῆς, εὐτυχία, εὐδαιμονία, ἰδ. ἐπὶ ὑλικῆς εὐτυχίας, πλοῦτος, εὐπορία, ἀφθονία: Ἰλ.Π 596 **ὄλβῳ τε πλούτῳ τε**, Ὀδ. Ξ 206, αὐτ.Γ 208 **ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον**, αὐτ.Ζ 188, Ἡσίοδ.Θ 975 **πολύν τέ οἱ ὤπασαν ὄλβον**, αὐτ.Ἔργ.379, Πίνδ.Ο 6,72 **ὄλβος ἅμ' ἕσπετο**, αὐτ.Ν 8,17, Βακχ.3,92, Ἡρ.1,32 **πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε**, αὐτ.86 **θεησάμενοι πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον**, Ἱππ.Ἐπιστ.3,5, Αἰσχ.Πέρσ.164 **μὴ μέγας στόλος κονίσας οὖδας ἀντρέψῃ ποδὶ ὄλβον**, αὐτ.252, Σοφ.ΟΤ 1282 **ὁ πρὶν παλαιὸς δ' ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν ὄλβος δικαίως**, αὐτ.ἀπ. 320 **ἐν Διὸς κήποις ἀροῦσθαι . . εὐδαίμονας ὄλβους**, Εὐρ.Ἑκ.285 **τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἕν μ' ἀφείλετο**, Ἀριστφ.Ὄρν.421 **λέγει μέγαν τιν' ὄλβον οὔτε λεκτὸν οὔτε πιστόν**, Ξεν.ΚΠ 1,5,9 **πολὺν μὲν ὄλβον, πολλὴν δὲ εὐδαιμονίαν, . . καὶ αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει περιάψειν**, αὐτ.4,2,44, αὐτ.46, ΠΔ Σοφ.Σειρ.30,15 **ὑγίεια καὶ εὐεξία βέλτιον παντὸς χρυσίου, καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος**, Μαν.4,61 **ἐκ δὲ γυναικείων Χαρίτων λάμποντας ἐν ὄλβοις**, Παῦλ.Σιλ.261 **χρυσέου δὲ μίτου σέλας ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ ὄλβον ἐπανθίζων περὶ κάλλεϊ κάλλος ἐγείρει**· **2)** ἡ φρόνησις· Σχόλ. Σοφ.ΑΙ.1156 «ὄλβος κυρίως ἡ φρόνησις», Εὐστ.Ὀδ. 1364,6, αὐτ.1558,53.

ὀλβοφόρος-ον (ὄλβος, φέρω) ὁ φέρων ὄλβον βλ.λ.1: Εὐρ.ΙΑ 597 **θεοί τοι κρείσσους οἵ τ' ὀλβοφόροι τοῖς οὐκ εὐδαίμοσι θνατῶν**.

ὀλεάριος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὡς ἔργον τὴν φύλαξιν τῶν ἱματίων τῶν ἐν βαλανείῳ λουομένων: Ἐπιφάν.Αἱρ.30,24 **ἤρετο τίς ἔνδον ἐστὶν ἐν τῷ βαλανείῳ. Ὁ δὲ ὀλεάριος ἐπὶ τοῦ φυλάττειν ἱμάτια προσκαρτερῶν . . ἔφη**.

ὀλέσσθαι ἐπ. ἀπαρφ. μέσ. μέλλ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσκον γ' πληθ. πρόσ. ἐπ. παρατ. τοῦ ὀλέκω.

ὀλεθρεία (ἡ) (ὀλεθρεύω) μτγν. ὄλεθρος, καταστροφή, ἀφανισμός: ΠΔ Μακκ.3,4,2, **ὀλοφυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν**, αὐτ.Ἐσθ.8,13 (Ε 21).

ὀλεθρεργάτης (ὁ) (ὄλεθρος, ἐργάτης) μσν. ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον: Κ Μανασσ.Χρον.3853 **τοὺς ὀλεθρεργάτας τοῦ βασιλέως**.

ὀλέθρευσις-εως (ἡ) (ὀλεθρεύω), μτγν. ἡ ἐξολόθρευσις, ἡ καταστροφή: ΠΔ Ἠσ.17,13.

ὀλεθρεύω (ὄλεθρος) μτγν. ἐξολοθρεύω, ἀφανίζω, καταστρέφω, φονεύω: ΠΔ Ἔξ.12,23 **καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλεθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι** (δ. γρ. ἀντὶ ὀλοθρεύοντα), Βέττ.Βάλ.123,11· **2)** ρηματ. π. ὀλεθρεία, ὀλέθρευσις.

ὀλέθριος-ον (ὄλεθρος) κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. κ. **ὀλεθρία**, ὁ φέρων ὄλεθρον, ὁ ἐπιφέρων καταστροφήν, ἀφανισμόν, ὁ φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικός: Ἰλ.Τ 294 **οἱ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον** (ἡ ἡμέρα τοῦ ὀλέθρου, τοῦ ἀφανισμοῦ), αὐτ.409 (πρβλ. ἐλεύθερον ἦμαρ), Ἡρ.6,112 **μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρί-**

ην, Αἰσχ.'Επτ.704 **ὀλέθριον** μόρον, αὐτ.198 **φῆφος κατ' αὐτῶν ὀλεθρία διοίσεται** |ψῆφος θανάτου|, αὐτ.Χο.697 **ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα**, αὐτ.952 **ὀλέθριον . . κότον**, Σοφ.ΟΚ 1683 **ὀλεθρία νύξ**, αὐτ.ΑΙ.799 **ἔξοδον .. ὀλεθρίαν ἐλπίζει φέρειν** |φέρειν εἰς ὄλεθρον|, Εὐρ.'Εκ.1084 **ἐπὶ τάνδε . . ὀλέθριον κοίταν**, Πλάτ.Πολ.389D **νεὼς ἀνατρεπτικόν τε καὶ ὀλέθριον**, αὐτ.'Επιστ.334D, ΠΔΣοφ. Σαλ.18,15 **εἰς τὸ μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς**, Πολύβ.2,68,10 **συνέβη τραπέντας αὐτοὺς ὀλεθρίῳ χρήσασθαι φυγῇ**, Φιλόδ.'Οργ.57W, Γαλ.16,522, Στουδ.Θεόδ.403Β **ὀλεθρίου δυάδος**, Μηναῖ.ΙΙ,Ι Σταυροθεοτ.**τοῖς πάλαι ἐκ παραβάσεως καρποῦ, ὕπνῳ ὀλεθρίῳ ἀφυπνώσασι**, Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.Ι, 42 **ὀλεθρίων καὶ σατανικῶν ἐπιχειρημάτων**· ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Αἰσχ.'Αγ.1156 **γάμοι Πάριδος ὀλέθριοι φίλων** |ἐπιφέροντες ὄλεθρον εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ|· **2)** ἡ αἰτ. τοῦ ἐν. τοῦ ἀρσ. **ὀλέθριον**, ὡς ἐπίρρ., ὀλεθρίως, μοιραίως : Σοφ.ΑΪ.402 **ἀλλά μ' ἁ . . θεὸς ὀλέθριον αἰκίζει**, |σχόλ.«ἄχρι θανάτου»|· **3)** μτ. δοτ. ὡς οὐσ. **φύλλοις ὀλέθριον** ὀνομασία ρευστοῦ τινος : Φιλούμ.12,4· **4)** ἐπὶ προσ., ὁ ἐν κινδύνῳ θανάτου εὑρισκόμενος : 'Ιππ. Διαίτ.58· || ὁ ἀπολωλώς, ὁ ἠφανισμένος, ὁ κατεστραμμένος, ὁ ἀτυχής, ὁ χαμένος : Σοφ.Τρ.878 **τάλαιν' ὀλεθρία· τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φής;**· **5)** ὁ κακός, ὁ φαῦλος, ὁ ἄθλιος, ὁ οὐτιδανός : Λουκ.Νεκρ.Δ 2,1 **μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγενεῖς καὶ ὀλεθρίους ὄντας**, αὐτ.'Ιστ.Συγγρ.38.

ὀλεθριότης-ητος |ἡ| μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλεθρίου, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλέθριος : Φώτ.Λόγ. **ἐν χειρογρ. μονῆς 'Ιβήρων κατ'** ἀντιγρ.Π.Ν.Ρόκκου.

ὀλεθριῶ-άω |ὀλέθριος| μτγν. εἶμαι ἐγγὺς τοῦ θανάτου, εἶμαι ἑτοιμοθάνατος, κοντεύω νὰ πεθάνω, εἶμαι τοῦ θανατᾶ : 'Αρχιγ.π.'Αέτ.9,40.

ὀλεθριώδης-ους-ες 'Ησ. ὁ ὀλέθριος, ὡς γλώσσ. τοῦ λευγαλέη.

ὀλεθρίως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλέθριον, καταστρεπτικόν : Στουδ.Θεόδ.474C, Εὐστ.'Ιλ.132,16,-**τὸ κλῖμα ἐπέδρασεν ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς ὑγείας του**· **2) ὀλεθρίως ἔχω** διατελῶ ἐν κινδύνῳ θανάτου : Γαλ.16,522.

ὀλεθροποιός-όν |ὄλεθρος, ποιῶ| μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον, ὁ ὀλέθριος : Κύριλλ. ἐν 49, 'Ησαΐου 664 **τὴν ὀλεθροποιὸν ἁμαρτίαν**.

ὄλεθρος |ὁ| |ὄλλυμι, ὀλέσθαι| κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. παντελὴς καταστροφή, φθορά, ἀφανισμός, θάνατος : 'Ιλ.Λ 174 **τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος**, αὐτ.Κ 174 **λυγρὸς ὄλεθρος**, αὐτ. Χ 325 **ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος**, αὐτ. Ζ 143 **ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι**, 'Οδ.Δ 489 **ἠέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκεῖ ἧς ἐπὶ νηός**, αὐτ.Ψ 79 **κτεῖναι μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ**, Πινδ.Π 2,41 **ἑὸν ὄλεθρον**, Παρμ.8,21 **ὄλεθρος** |ἀντίθ.γένεσις|, αὐτ.27, Σοφ.ΟΤ 430 **οὐκ εἰς ὄλεθρον;** |δὲν πᾷς νὰ χαθῇς, πρβλ. **οὐκ ἐς κόρακας;**|, Εὐρ. Φοίν.534 **ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν χρωμένων**, 'Αριστφ. Θεσμ.84 **ἐκκλησιάζειν ἐπ' ὀλέθρῳ**, 'Αντιφ.1,29 **γιγνώσκωσι τὸν ὄλεθρον ἐν ᾧ εἰσι**, Θουκ.7,27 **χρημάτων τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ**, Ξεν.'Αν. 1,2,26 **διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν συστρατιωτῶν ὀργιζόμενοι**, Πλάτ.Πολ.471Α **οὐκ ἐπὶ δουλείᾳ κολάζοντες οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ**, αὐτ.Φαιδ.88Β **τῇ ψυχῇ φέρει ὄλεθρον**, Φιλόδ.Ρητ.2,140S, Πλούτ.'Αλέξ.22 **τὸν . . εἰς τὸν ὄλεθρον ἀποστέλλειν**, αὐτ.Κάτ. Νεώτ.65 **ἡμῖν ἐν αὐτῷ τῷ ὀλέθρῳ βεβηκόσι** |εἶναι|, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.1,13,3 **ὀλέθρου τοσούτου τοῖς μὲν αἴτιον . . γεγονότα**, Πάπ. **οἵου ὀλέθρου πειρασθήσεσθε**, Σολωμ.'Εθν.'Υμν.80 **στέλνει ὁ ἄγγελος τοῦ ὀλέθρου** | **πεῖνα καὶ θανατικό**, Βιζυην. 119,31 **πῶς θέρισεν ὁ ἄγγελος τ' ὀλέθρου . . τὰ λουλούδια ἀπ' τῆς ζωῆς τὸν κῆπο**· **2)** τὸ φέρον, τὸ ἐπιφέρον ὄλεθρον, ὀλέθριον ἔργον, **πρᾶγμα**, λοιμός : 'Ησιόδ.Θ 326 **ἡ δ' ἄρα Φῖκ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον**, Προκ.3,57,25 **τὸν ὄλεθρον τοῦτον εἰργάζοντο**· || |δ. ἐπὶ προσ. περιφρονητικῶς, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ λυμεών : 'Ηρ.3,142 **οὐδ' ἄξιος εἶς σύ γε ἡμέων ἄρχειν, γεγονώς τε κακῶς καὶ ἐὼν ὄλεθρος**, Σοφ. ΟΤ 1344 **ἀπάγετ', ὦ φίλοι, τὸν ὄλεθρον μέγαν, τὸν καταρατότατον**, Εὐπ.376 **ὄλεθρος ἄνθρωπος**, 'Αριστφ.Λυσ.325 **ὑπό τε γερόντων ὀλέθρων**, Πλάτ.Πολ.491Β **πολλοὶ ὄλεθροι καὶ μεγάλοι**, Δημ. 119 **ὀλέθρου Μακεδόνος** |ἐπὶ τοῦ Φιλίππου|, αὐτ. 269 **ὄλεθρος γραμματεύς** |ἐπὶ τοῦ Αἰσχίνου|, αὐτ. 582 **τὸν δὲ βάσκανον, τὸν δ' ὄλεθρον** |τὸν ἀπατεῶνα, τὴν πανούκλα|, Μέν.Σαμ.133 **χαμαιτύπα δ' ἄνθρωπος, ὄλεθρος**, Λουκ.Νεκρ.Δ 9,4 **εἰ καὶ βάρβαρος ἦν καὶ ὄλεθρος**, Λιβάν.Λόγ.62,8 **ὀλέθρους τινὰς εὐνούχους**· **3)** ἀποπλάνησις, διαφθορά : Εὐρ.ΙΑ 1382 **τὸν 'Ελένης τίσαντας ὄλεθρον**.

ὀλεθροτόκος-ον |ὄλεθρος, τίκτω| μτγν. κ. μσν. ὁ τίκτων, ὁ γεννῶν, ὁ **φέρων** ὄλεθρον : 'Εφραίμ Σύρ.3,546Β, Νικήτ.Παφλ.32C.

ὀλεθροφόρος-ον |ὄλεθρος, φέρω| μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων ὄλεθρον : ΠΔ Μακκ.4,8,19 **φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὀλεθροφόρον ἀλαζονείαν**, ΚΜανασσ.Χρον.3050 **μάστιγι ὀλεθροφόρῳ**, αὐτ.4186 **νέφος ὀλεθροφόρου βίας**.

ὀλεῖ γ' ἐν. πρόσ. μέλλ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλ(ε)ίζων-ονος-ον παλαιότερος τ. συγκρ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ., ἀντὶ μείων, ἥσσων ἢ ἐλάσσων : 'Ιλ.Σ 519 **λαοὶ δ' ὑπ' ὀλίζονες ἦσαν**· κ. ἐν 'Επιγρ. **τοῖσι ὀλείζοσι μυστηρίοισιν**.

ὄλειρ 'Ησ. «ἔλειος μῦς».

ὀλεκρανίζω ἀ. ὠλεκρανίζω βλ.λ., παίω, κτυπῶ τι διὰ τῶν ὀλεκράνων· Φρύν. ἐν ΑΒ 56,17.

ὀλέκρανον |τὸ| κ. ὠλέκρανον : 'Αριστφ.Εἰρ.443 **ἐκ τῶν ὀλεκράνων ἀκίδας ἐξαιρούμενον**.

ὀλέκω κ. μσν. κ. ὀλέσκω |Σουΐδ., Φώτ.| παρατ. |ἄνευ αὐξήσ.| **ὄλεκον**, κ. θαμιστ. **ὀλέκεσκον** |δ.γρ. ὀλέεσκον : 'Ιλ.Τ 135|, ἐπιφέρω ὄλεθρον, ἐξολοθρεύω, καταστρέφω, ἐξαφανίζω, φονεύω· 'Ησ. «ὀλέκειν, ἀπολλύναι, φονεύειν, πολιορκεῖν», συνήθ. ἐπὶ προσ. : 'Ιλ.Σ 172 **οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν**, 'Οδ.Χ 305 **οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι** |ἐπὶ πτηνῶν θηρευόντων μικρότερα πτηνά|, Σοφ.'Αντ., 1285 **τί μ' ἄρα τί μ' ὀλέκεις;**, Θεόκρ.22,108 **ἀλλήλους δ' ὄλεκον στερεοῖς θείνοντες** ἱμᾶσιν, 'ΑπολλΡ 3,1058 **ὀλέκοιεν ἀλλήλους**, ΠΔ'Ιὼβ 10,16 **πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις**· κ. παθ. ὀλέκομαι ἀφανίζομαι, ἀποθνήσκω, χάνομαι, ἰδ. ἐπὶ βιαίου θανάτου : 'Ιλ.Α 10 **ὀλέκοντο δὲ λαοί**, Αἰσχ.Πρ.563 **τίνος ἀμπλακίας ποινὰς ὀλέκει;**, Σοφ. Τρ.1012 **ὠλεκόμαν ὁ τάλας**, ΠΔ'Ιὼβ 17,1 **ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος**, δέομαι ταφῆς, Στουδ.Θεόδ. 279Α **ὠλέκοντο**· || εἰδ. φιλοσ. : 'Εμπ.17,4 **τίκτει τ' ὀλέκει τε**.

ὀλεμεύς Φώτ. ὄλαιτος.

ὄλενοι κριθῆς 'Ησ. δεμάτια κριθῆς.

ὀλενον |τὸ| σχόλ. δ.τ. τοῦ ὠλένη βλ.λ. : Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.442.

ὀλέρημος-ον |ὅλος, ἔρημος| πάπ. ὁ παντελῶς, ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἔρημος : **ὀλέρημος κώμη**.

ὀλερός-ά-όν μτγν. ἀττ. τ. ἀντὶ θολερὸς βλ.λ, ὁ ὀλώδης, ὁ ἀκάθαρτος, ὁ θολός : Γαλ.19,126, -**λα**.

ὀλέσαι ἀπαρφ. ἀόρ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσας μτχ. ἀόρ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλέσειας αἰολ. εὐκτ. ἀορ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσήνωρ-ορος |ὁ,ἡ| |ὄλλυμι, ἀνήρ| ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τοὺς ἄνδρας, ἐπίθ. τοῦ ὅρκου, ἐπὶ φευδορκίας : Θέογν.399 **φεύγειν τ' ὀλεσήνορας ὅρκους**, Νόνν.Δ 28,273.

ὀλέσθαι μέσ. ἀόρ. β' τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσίθηρ-ηρος (ὁ,ἡ) (ὄλλυμι, θήρ) ὁ ἐξολοθρεύων, ὁ φονεύων τὰ θηρία : Εὐρ.Φοίν.664 **κρᾶτα φόνιον ὀλεσίθηρος ὠλένας δικὼν βολαῖς.**

ὀλεσίκαρπος-ον (ὄλλυμι, καρπός) μσν. ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων τὸν καρπόν, ἐπίθ. τῆς Ἰτέας· Νεόφ. ἐν γλωσσ. ἰατρ. χειρογρ.Δουκαγγ. «ἡ Ἰτέα, διότι φθείρει τὰ ἔμβρυα ὅ τε καρπὸς αὐτῆς καὶ τὸ ἄνθος ἀποτριβούμενα ἐν ὕδατι καὶ πινόμενα»· πρβλ. ὠλεσίκαρπος.

ὀλεσίμβροτος-ον (ὄλλυμι, βροτός) ὁ φθείρων, ὁ καταστρέφων τοὺς βροτούς, ὁ ἀφανίζων τοὺς θνητούς : Ὀρφ.Λιθ.450, Πρόκλ.Ὕμν.Ἀπόλλ.41 **ἀχλὺν ἀποσκεδάσας ὀλεσίμβροτον.**

ὀλεσίοικος-ον (ὄλλυμι, οἶκος) μτγν. ἄ. ὠλεσίοικος βλ.λ., ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τὸν οἶκον : Λιβάν.4,143,13 **ὀλεσίοικος γυνή.**

ὀλεσίπτολις (ὁ,ἡ) (ὄλλυμι, πόλις) μτγν. ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τὴν πόλιν : Τρυφιόδ.453 **Ἴλιον ὀλεσίπτολις ἀμφέβαλεν νύξ,** αὐτ.683 **πυρὸς ὀλεσίπτολιν ἄτην.**

ὀλεσισἴἄλοκάλἄμος-ον ὁ κατεσκευασμένος ἐκ καλάμου καὶ καταστρέφων, ἐξαντλῶν τὸ σίαλον, ἐπίθ. τοῦ αὐλοῦ : Πρατίν.Λυρ.1,12 (εἰκ. Bgk. ἀντὶ ὀλοσίαλον κάλαμον).

ὀλέσκω λεξ. ἀντὶ ὀλέκω βλ.λ.· Φώτ., Σουΐδ. «ὀλέσκει, ὀλοθρεύει».

ὀλέσσαι ἐπ. ἀόρ. ἀπαρφ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλεσσἴτύραννος-ον (ὄλλυμι, τύραννος) μτγν. ὁ καταστρέφων, ὁ ἀφανίζων τοὺς τυράννους : ΑΠ 15,50,3 **ἦλθεν ἄνακτος ὀλεσσιτύραννος ἀκωκή.**

ὀλετήρ-ῆρος (ὁ) (ὄλλυμι) κ. νεώτ., θηλ. **ὀλέτειρα**, ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον, ὁ καταστροφεύς, ὁ φονεύς· Ἡσ. «ὀλετῆρες, φονεῖς» : Ἰλ.Σ 114 **ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω Ἕκτορα,** Ἀλκμ. 43, Βατραχομ.117 **μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν,** Εὐφορ.3 **ὀλέτειρα,** Νίκ.Θηρ.735 **μυιάων ὀλετῆρος,** Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠ 6,115,3 **Δαρδανέων ὀλετήρ,** Μαν.2,184 **λεχέων ὀλετῆρας ἀλλοτρίων,** Νόνν.Δ 25,92 **γηγενέων ὀλετῆρες,** ΑΠ 11,424,2 ὀλέτειραι Ἐρινύες.

ὀλετήριος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : Ἐπιφάν.1,3D, Θεόγνωστ.Καν.56,7.

ὀλέτης (ὁ) (ὄλλυμι), θηλ. **ὀλέτις-ιδος** ὁ ὀλετὴρ βλ.λ. : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.334,15, ΑΠ 3,7 **Δίρκην .. τάνδ' ὀλέτιν ματέρος.**

ὄλεχθον Ἡσ. «τὸ μαζονόμον».

ὄλεχον (τὸ) ΕΜ 621,20 ἄ. ὀλβάχιον βλ.λ.

ὀλή (ἡ), ἰδ. κτ. πληθ. **ὀλαί,** ἀττ. τ. τοῦ οὐλαὶ βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.1167 **φέρω σοι τήνδε μαζίσκην .. ἐκ τῶν ὀλῶν τῶν ἐκ Πύλου μεμαγμένην.**

ὄληαι ποι. ἀντὶ ὄλῃ β' πρόσ. μέσ. ἀορ. ὑποτ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀληθείς Ἡσ. «ὀδυνηθείς».

ὀλήθη Ἡσ. «καὶ τὰ ὅμοια».

ὀλημέρα ἐπίρρ., μσν. κ.δημ.κ. **ὀλήμερα** κ. **ὀλημερ(ν)ὶς ἡ -(ν)ῆς** καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας: Ἐρωτόκρ.4,435 **κάμ' ὀλημέρα σήμερο νὰ τὸ καλολογιάσῃς, | ν' ἀλλάξ' αὐτὸς ὁ λογισμός, κι ἄλλη βουλὴ νὰ πιάσῃς,** Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.203,15 **λίγον ὕπνο νὰ πάρω, | γιατὶ ἀπόσταση στὸν πόλεμο ὀλημέρα·** **2)** κτ. ἐπέκτ. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθημερινῶς : **ὀλημέρα τὰ ἴδια μᾶς λέει.**

ὀλημεριάζω δημ. ἄ. λημεριάζω βλ.λ.

ὀλημερ(ν)ὶς ἐπίρρ., μσν. κ. δημ. **ἡ ὀλημερ(ν)ῆς** ὀλημέρα, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν : Χρον.Μορ.3664 **νὰ περπατοῦν ὀλημερὶς τὸν τόπον νὰ κουρσεύουν,** Ἐρωτόκρ.1,156, αὐτ.2,621 **ὀλημερνὶς κι ὀληνυχτὶς ἀνάπαυμό δὲν ἔχει,** Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.40 **ὀλημερὶς στὸν πόλεμο, τὴν νύχτα καραούλι,** Πορφύρ.Σκ.107,5 **ὀλημερὶς . . ἡ τρικυμία γυρνοῦσε.**

ὀλήμερος-ον πάπ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐργαζόμενος, πιθ. : **ἄνδρες ὀλήμεροι θ.**

ὀλημιμναῖον (τὸ) Ἐπιγρ. βάρος μιᾶς καὶ ἡμισείας μνᾶς.

ὀληνυχτὶς ἐπίρρ., μσν. κ. δημ. ἡ ὀληνυχτῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἀπὸ τῆς ἑσπέρας μέχρι πρωΐας, ἀντίθ. ὀλημερνίς : Ἐρωτόκρ.1,465 **κι ὀληνυχτὶς ἀνάπαψη δὲν εἶχε νὰ λογιάζῃ.**

ὄληται γ' πρόσ. ἀορ. ὑποτ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ.

ὀληφόρος (ἡ) (ὀλαί, φέρω) ἡ φέρουσα τὰς οὐλὰς βλ.λ. : Ἐπιγρ. **ὀληφόρος Ἀθηνᾶς.**

ὀλίβα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος γαστεροπόδων ὀλιβιδῶν μαλακίων.

ὀλιβάζω ἀρχ. λεξ. ὀλισθαίνω· Ἡσ.ἐν λ. ὀλιβάξαι.

ὀλίβανον (τὸ) νεώτ. χημ. ὁ λιβανωτὸς βλ.λ.

ὀλιβενίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ἀρσενικικὸν ἅλας τοῦ χαλκοῦ.

ὀλιβίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ὀρθοπυριτικὸν ἅλας τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ μαγνησίου.

ὀλιβράζω ἀρχ. λεξ. ὀλισθαίνω· Ἡσ.ἐν λ.ὠλίβραξαν· πρβλ. ὀλισθάζω, ὀλισθράζω.

ὀλιβρός-ά-όν Ἡσ. ὀλισθηρός.

ὀλἴγάδελφος-ον (ὀλίγος, ἀδελφός) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους ἀδελφούς : Βέττ.Βάλ.123,7.

ὀλἴγαιμία (ὀλίγαιμος) κ. νεώτ. ἡ (διότης τοῦ ὀλιγαίμου βλ.λ., ἡ ἔλλειψις ἐπαρκείας τοῦ αἵματος, ἡ ὀλιγότης αἵματος, ἡ ἀναιμία : Ἀριστλ.ΖΜ 651b,11 **ἡ γὰρ φθορὰ ὀλιγαιμία τις ἐστί·** || νεώτ. ἰατρ. εἶδος ἀναιμίας ἐκ ποσοτικῆς ἐλαττώσεως καὶ οὐχὶ ἐκ ποιοτικῆς ἀλλοιώσεως τοῦ αἵματος, ἄ. λειψαιμία.

ὀλίγαιμος-ον (ὀλίγος, αἷμα) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον αἷμα, ὁ ἀναιμικός, ὁ πάσχων ἐξ ὀλιγαιμίας : Ἱππ.Ὀστ.13, Ἀριστλ.ΖΜ 651b,10 **τὰ δ' ὀλίγαιμα ἤδη προωδοποίηται πρὸς τὴν φθοράν.**

ὀλιγαιμότης-ητος (ἡ) ἡ ὀλιγαιμία βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 692a,24 **ὁ δὲ φόβος κατάψυξις δι' ὀλιγαιμότητά ἐστι καὶ ἔνδειαν θερμότητος.**

ὀλιγάκις (ὀλίγος) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. ὀλιγάκι (ΕΜ 172,6) ὀλίγας φοράς, σπανίως, ἀντίθ. πολλάκις, συχνάκις : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.9 **τὸ δὲ ἀτρεκὲς ὀλιγάκις ἔστι κατιδεῖν,** αὐτ.Ἐπιδ.1,26,4 **οὔρει δὲ.. ἀθρόον πολὺ ὀλιγάκις,** Εὐρ.Ὀρ.393 **φείδου δ' ὀλιγάκις λέγειν κακά,** Θουκ.6,38 **δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει,** Πλάτ.Φιλ.52C **πολλάκις καὶ ὀλιγάκις γιγνομένας τοιαύτας,** Ἀριστλ. Ρητ.1404b,29 **ὀλιγάκις καὶ ὀλιγαχοῦ.**

ὀλἴγάμπελος-ον (ὀλίγος, ἄμπελος) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας ἀμπέλους : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,413 **ὀ- νῆσος.**

ὀλἴγαναφορία (ἡ) σχόλ. ἡ ταχύτης ἐν τῷ ἐγείρεσθαι : Σχόλ.Πτολ.Τετράβ.119.

ὀλιγανάφορος-ον μτγν. ὁ ταχὺς ἐν τῷ ἐγείρεσθαι, ἐπὶ τινος ζῳδιακοῦ σημείου : Βέττ.Βάλ. 136,7, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,11.

ὀλἴγανδρία (ἡ) (ὀλιγανδρῶ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ ὀλιγότης ἀνδρῶν, ἡ σπάνις ἀνθρώπων, ὀλιγανθρωπία, λειψανδρία : Στράβ.14,1,10 **ἡ νῦν δι' ὀλιγανδρίαν Μιλησίοις συμπεπόλισται,** Πλούτ. Ἠθ.413F **τῆς κοινῆς ὀλιγανδρίας,** Φιλόστρ.Ἀπολλ.3,30, Σχόλ.Ἰλ.Λ 691, Δίων Κ 49,1.

ὀλἴγανδρος-ον (ὀλίγος, ἀνήρ) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους ἄνδρας, ἔλλειψιν, σπάνιν ἀνδρῶν : Ἰώσ.ΠΙ 4,3,5 **ὀλίγανδροι οἶκοι,** Παλαίφ.31(32).

ὀλἴγανδρῶ-έω (ὀλίγανδρος) μτγν. εἶμαι ὀλίγανδρος, ἔχω ἔλλειψιν ἀνδρῶν : Διόδ.Σ 15,63, Πλούτ. Ποπλ.11 **ἀνεπλήρωσε τὴν βουλὴν ὀλιγανδροῦσαν,** Δίων Κ 49,1· **2)** ρηματ. π. ὀλιγανδρία.

ὀλἴγανθρωπία (ἡ) (ὀλιγανθρωπῶ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ ὀλιγότης ἀνθρώπων, ἡ ὀλιγανδρία : Θουκ.1,11 **αἴτιον δ' ἦν· οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρηματία,** αὐτ.3,93, Ξεν.Ἀπομν. 2,7,2 **ὀλιγανθρωπία γὰρ ἐν τῷ ἄστει γέγονε,** Πλάτ.Νόμ.780B **ἐν ὀλιγανθρωπίαις ὑπὸ πολλῆς ἀπορίας ἐχομένοις,** Πολυδ.2,5.

ὀλῐγάνθρωπος-ον (ὀλίγος, ἄνθρωπος) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χωρῶν, πόλεων κττ., ὁ ἔχων ὀλίγους ἀνθρώπους, ὁ κατοικούμενος ὑπ' ὀλίγων ἀνθρώπων, ὁ ἔχων ὀλίγον πληθυσμόν, ὁ ὀλίγανδρος, ἀντίθ. πολυάνθρωπος : Ξεν.Οἰκ.4,8· **τὴν χώραν οὖσαν . . ὀλιγάνθρωπον,** αὐτ.Λακ.1,1 **Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὖσα,** Διον.'Αλ.Ρωμ. 2,3 **ὀλιγάνθρωποι ἀποικίαι,** Γαλ.14,624· ‖ ὁμ. ὁ συγκείμενος ἐξ ὀλίγων ἀνθρώπων : 'Ιω.Χρυσ.6,722 **τὴν σύναξιν ταύτην τὴν ὀλιγάνθρωπον.**

ὀλῐγανθρωπῶ-έω (ὀλιγάνθρωπος) κ. μσν. εἶμαι ὀλιγάνθρωπος, ἔχω ὀλίγους ἀνθρώπους, ὀλιγανδρῶ : Θεαγ.17, Πάπ. **ἐὰν ἱερὰ ὀλιγανθρωπῇ** (ἐὰν αἱ θυσίαι τελοῦνται ὑπὸ ἱερέων ὀλιγωτέρων ἢ ὅσων πρέπει), Τζέτζ.Λυκόφρ.176· ‖ ὁμ. κ. μέσ. : 'Ιώσ.Ἀλ.(Ι),5,8· **2**) ρηματ. π. ὀλιγανθρωπία.

ὀλῐγάριθμος-ον (ὀλίγος, ἀριθμός) μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀλίγος τὸν ἀριθμόν, ὁ εὐάριθμος, ἀντίθ. πολυάριθμος : Μετοχ.Θ 568 (Cramer).

ὀλῐγᾰριστία (ἡ) (ὀλίγος, ἄριστον) ἡ ὀλιγότης τοῦ ἀρίστου, τὸ ὀλίγον ἄριστον, τὸ ἐλαφρὸν πρόγευμα : 'Αλέξ.Μεγ.π.Πλούτ.'Αλέξ.22 **πρὸς μὲν τὸ ἄριστον, νυκτοπορίαν, πρὸς δὲ τὸ δεῖπνον,** ὀλιγαριστίαν, αὐτ.'Ηθ.127Β.

ὀλῐγάρκεια (ἡ) (ὀλιγαρκής) μτγν. κ. νεώτ. κ. **ὀλιγαρκία** τὸ ἀρκεῖσθαι εἰς ὀλίγα, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλιγαρκής : Γρηγ.Ναζ.2,576Α.

ὀλῐγαρκής-οῦς-ές (ὀλίγος, ἀρκοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀρκούμενος εἰς ὀλίγα, ὁ λιτός, ἀντίθ. ἄπληστος, πλεονέκτης : Λουκ.Τίμ.57 **ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.62 **συμβιβαστικοί, ὀλιγαρκεῖς, μαθημένοι νὰ πονοῦν τὴ φτώχεια·** ‖ τὸ οὐδ. **ὀλιγαρκές** ὡς οὐσ. ἡ ὀλιγάρκεια βλ.λ. : αὐτ.54 **τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν·** ἐπίρρ. νεώτ. **-ῶς.**

ὀλῐγαρκία (ἡ) μτγν. ὅ. ὀλιγάρκεια βλ.λ.· Σουΐδ. «τὸ ἐν ὀλίγοις ἀρκεῖσθαι» : Βασ.3,168Β.

ὀλῐγαρκῶ-έω (ὀλιγαρκής) κ. μσν. εἶμαι ὀλιγαρκής, ἀρκοῦμαι εἰς ὀλίγα : Γεωπ.14,7,25 **τῇ δὲ ὀλιγαρκούσῃ** (ὄρνιθι) (ἀμφ.γρ.)· ‖ τὸ μέσ. **ὀλιγαρκοῦμαι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Αἰσώπ Μῦθ.384 **κρεῖσσον ὀλιγαρκούμενόν τινα διαμένειν ἢ πρὸς ὀλίγον τρυφήσαντα μεταβολῆς δυστυχοῦς τυχεῖν.**

ὀλῐγαρτία (ἡ) λεξ. ἡ σπάνις ἄρτου· ΕΜ 621,47 «ἔνδεια τοῦ σίτου», Σουΐδ. ἐν λ. ὀλιγαρκία.

ὀλῐγάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἄρχων, εἷς τῶν δεκάρχων : Διον.'Αλ.Ρωμ.11,43 **ἅμα τοῖς ὀλιγάρχαις,** αὐτ.39 **τῆς τῶν ὀλιγαρχῶν καταλύσεως.**

ὀλιγαρχία (ἡ) (ὀλιγαρχῶ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **ὀλιγαρχίη** πολίτευμα, ἐν ᾧ ὀλίγοι ἄνθρωποι ἢ οἰκογένειαι ἄρχουσι, π. 'Ηρ. ἡ ἀριστοκρατία : 'Ηρ.3,82 **δήμου τε ἀρίστου καὶ ὀλιγαρχίης καὶ μουνάρχου,** αὐτ.5,92,2· ὁμ. περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν τετρακοσίων : Θουκ.8,72 **ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη·** κ. ἐπὶ τῶν ἐν 'Αθήναις τριάκοντα τυράννων: 'Ανδοκ.1,99 **ἐν ὀλιγαρχίᾳ δέ, . . ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα,** Λυσ. 10,4, Ξεν.'Απομν.1,2,12, Πλάτ.'Απολ.32C **ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα . . εἰς θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν·** κ. γεν. : 'Αριστλ.Πολιτ.1273b, 36 **ὀλιγαρχίαν τε γὰρ καταλῦσαι λίαν ἄκρατον οὖσαν,** αὐτ.1279b,5 **παρεκβάσεις δὲ τῶν εἰρημένων τυραννὶς μὲν βασιλείας, ὀλιγαρχία δὲ ἀριστοκρατίας·** πρβλ.Πλάτ.Πολ.550C, αὐτ.Πολιτ.291Ε· ‖ νεώτ. εἶδος πολιτεύματος, ἐν ᾧ ἄρχουσι τῶν πολλῶν οἱ ὀλίγοι, κ. συνήθως ὑπονοουμ. καταχρήσεως τῆς ἀρχῆς πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον· **2**) **ὀλιγαρχία** προσωποποίησις τῆς ὀλιγαρχικῆς πολιτείας : Σχόλ.Αἰσχίν.1,39.

ὀλῐγαρχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν, ὁ τῆς ὀλιγαρχίας : Θουκ.8,72 **οὔτε αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ,** αὐτ.6,60 **ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1280a,8 **τὸ δίκαιον τό τε ὀλιγαρχικὸν καὶ δημοκρατικόν,** αὐτ.1281a,37 **νόμος . . ὀλιγαρχικός,** αὐτ.1288a,22 **τὰς πολιτείας . . τὰς ὀλιγαρχικάς,** αὐτ.1316b,7 **ὀλιγαρχικὴν** (πόλιν), αὐτ.1281a,33 **τοῦτο ὀλιγαρχικώτερον,** Πολύβ.6,9,3 **τὴν μὲν πολιτείαν ἐξ ὀλιγαρχικῆς δημοκρατίαν ἐποίησαν·** **2**) κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ῥέπων ἢ ὁ κλίνων πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν, ὁ ὀπαδὸς τῆς ὀλιγαρχίας : 'Ανδοκ.4,16 **τοὺς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους ἀποκαλεῖ,** Λυσ.25,8 **οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει οὔτε ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικός,** Πλάτ.Πολ.545Α, 'Αριστλ.Πολιτ.1280a,27 **ὥσθ' ὁ τῶν ὀλιγαρχικῶν λόγος δόξειεν ἂν ἰσχύειν,** Διον.'Αλ.Ρωμ.7,20 **οἱ αὐθαδέστεροι καὶ ὀλιγαρχικώτεροι.**

ὀλιγαρχικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγαρχικοῦ· ‖ ἡ κατάστασις ὀλιγαρχίας βλ.λ.

ὀλῐγαρχικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλιγαρχικὸν βλ.λ.(Ι) : Πλάτ.Πολ.555Α **ὀλίγοις τισὶν ἑαυτοῦ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλουτεῖ,** Δημ.200 **πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς.**

ὀλῐγαρχῶ-έω (ὀλίγος, ἄρχω) κ. νεώτ. εἶμαι μέλος ὀλιγαρχίας βλ.λ., μετέχω εἰς τὴν διοίκησιν ὀλιγαρχικῆς πολιτείας : 'Αριστλ.Πολιτ.1300a,8 **τρυφῶσι . . αἱ τῶν ὀλιγαρχούντων** (τῶν ἐχόντων τὴν ἐξουσίαν ἐν ὀλιγαρχικῇ πολιτείᾳ)· κ. παθ. **ὀλιγαρχοῦμαι** κ. νεώτ. ἐπὶ πολιτειῶν καὶ λαῶν, κυβερνῶμαι ὑπὸ τῶν ὀλίγων, διοικοῦμαι ὀλιγαρχικῶς, ἔχω κυβέρνησιν ἢ πολίτευμα ὀλιγαρχικόν : Θουκ. 8,63 **ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται,** αὐτ.5,31, Πλάτ.Πολ.552Β **διακωλύεταί γε ἐν ταῖς ὀλιγαρχουμέναις τὸ τοιοῦτον,** 'Ισοκρ.3,25 **οἵ τε διὰ τέλους τυραννευόμενοι . . οἵ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι,** Διον.'Αλ.Ρωμ.11,11 **ἐὰν ἀγαπῶσι 'Ρωμαῖοι πάντες ὀλιγαρχούμενοι·** **2**) ρηματ.π. ὀλιγαρχία.

ὀλῐγαῦλαξ-ακος (ὁ,ἡ) (ὀλίγος, αὖλαξ) μτγν. ὁ ἔχων, ὁ περιέχων ὀλίγην αὐλακουμένην, ἤτοι ἀρόσιμον γῆν : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,226 **ἥ τ' ὀλιγαῦλαξ σπείρεσθαι λιτὸς θ' ὁ σχεδὸν ἀμπελεών** (κῶδ. ὀλιγόλαυξ, δωρ. τ. ὀλιγῶλαξ).

ὀλῐγᾰχόθεν ἐπίρρ. ἐξ ὀλίγων μερῶν, τόπων : 'Ηρ.3,96 **ἀπὸ τῆς τε 'Ασίης καὶ τῆς Λιβύης ὀλιγαχόθεν,** 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1221a,24.

ὀλῐγᾰχοῦ ἐπίρρ. ἐν ὀλίγοις τόποις, μέρεσι : Πλάτ.Χαρμ.160C **οὐδαμοῦ ἡμῖν ἢ πάνυ που ὀλιγαχοῦ αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ βίῳ καλλίους ἐφάνησαν,** 'Αριστ.Ρητ.1404b,59.

ὀλῐγαχῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατ' ὀλίγους τρόπους, μὲ ὀλίγους τρόπους, ἀντίθ. πολλαχῶς : Φιλήμ.Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.57.

ὀλίγγη (ἡ) μτγν. ἡ ἀνάπαυσις· 'Αρκάδ.105,12.

ὄλιγγος (ὁ) λεξ. γένος ἀκρίδων· Φώτ., Σουΐδ.

ὀλῐγεκτῶ-έω (ὀλίγος, ἔχω) μτγν. ἔχω ὀλίγα : Θεολ.'Αριθμ.29· **2**) ρηματ.π. ὀλιγεξία.

ὀλῐγεξία (ἡ) (ὀλιγεκτῶ) μτγν. τὸ ἔχειν ὀλίγα : Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,14 **ὀλιγεξίαι** (δ.γρ. ὀλιγοεξίαι).

ὀλῐγήμερος-ον (ὀλίγος, ἡμέρα) κ. μσν. ὁ διαρκῶν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας : 'Ιππ.'Αρθρ.63 **ὀλιγήμερος ζωή,** αὐτ.'Αγμ.11 **πυρετοὶ ὀλιγήμεροι κτείνοντες,** αὐτ.Διαίτ.17 **ἑβδομαῖοι καὶ ὀλιγημερώτεροι θνήσκουσιν,** αὐτ.'Αρθρ.63 **ὀλιγημερώτατος,** Εὐστ. 'Ιλ.14,11· **2**) ὁ διαρκῶν βραχύν, ὀλίγον χρόνον : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.10,23,16 **ὀλιγήμερος τρῖψις** (πιθ.).

ὀλῐγηπελέων-ουσα (ὀλίγος, πέλομαι) ἐπ. μτγ. ὁ ἔχων μικράν, ἀσθενῆ δύναμιν, ὁ ἀδύνατος : 'Ιλ.Ο 245 **τί ἢ δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων ἧσ' ὀλιγηπελέων,** 'Οδ.Ε 457 **ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος κεῖτ' ὀλιγηπελέων,** αὐτ.Τ 356 **ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης·** πρβλ. κακηπελέων.

ὀλῐγηπελής-οῦς-ές (ὀλίγος, πέλομαι) μτγν. ἀσθενής, ἀνίσχυρος, ἀδύνατος : Κριναγ.ΑΠ 7,380 **ὀλιγηπελὲς ῥάκος**, Ὀππ.Ὑμν.1,767.

ὀλῐγηπελία (ἡ) κ. μσν., Ἰων. **ὀλιγηπελίη** ἀδυναμία, ἀτονία, λιποθυμία : Ὀδ.Ε 468 **ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν**, Εὐστ.Πον.297,23.

ὀλῐγήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὀλίγος : Νίκ.Θηρ.284 **θαλάμην ὀλιγήρεα τεύχων**.

ὀλῐγήριος-ον μτγν. ὁ ὀλιγήρης, ὁ ὀλίγος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,656,) **τοῦτ᾽ ὀλιγήριον, . . σῆμα** (μικρὸς τάφος, μικρὰ ταφόπετρα).

ὀλιγηροσίη (ἡ) (ὀλίγος, ἄροσις) μτγν. ὀλίγος, μικρὸς ἀρόσιμος ἀγρός : ΑΠ 6,98 **πενιχρῆς ἐξ ὀλιγηροσίης μοῖραν ἀλοιήσας στάχυος**.

ὀλῐγησίπυος-ον (ὀλίγος, σιπύα) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον σῖτον ἢ μικρὰν ἀρτοθήκην, ἀντίθ. εὐσίπυος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,288,10 **θείης δ᾽ εὐσιπύους ἐξ ἀλιγησιπύων**, αὐτ.300,2.

ὀλῐγινθα Ἡσ. «ὀλίγον»· πρβλ. μίνυνθα.

ὀλῐγιστάκις ἐπίρρ. μτγν. σπανιώτατα, ἀντίθ. πλειστάκις, πιθ. ἐν Γαλ.18(1),649.

ὀλίγιστος-η-ον κ. νεώτ. ὑπερθετ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ.

ὀλιγ(ο)- κ. δημ. **λιγο-** πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων προσδίδον εἰς τὸ διὰ τοῦ β´ συνθετικοῦ δηλούμενον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀλίγου κατὰ ποσότητα ἢ χρονικὴν διάρκειαν, οἷον ὀλιγόαιμος, ὀλιγόβαθμος, ὀλιγόβιος, (ὀ)λιγόζωος· || κ. κτ. συγκ. **ὀλιγ-** οἷον ὀλιγάνθρωπος.

ὀλῐγόαιμος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀλίγαιμος βλ.λ. : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,103.

ὀλιγοαναφορία (ἡ) μτγν. ἀντὶ ὀλιγαναφορία βλ.λ. : Πρόκλ.Τετράβ.118.

ὀλῐγοανάφορος-ον μτγν. ἀντὶ ὀλιγανάφορος **βλ.λ.** : Πρόκλ.Τετράβ.114,12 **τὰ βραδυανάφαρα τῶν ζῳδίων, ταχυκατάφορα γίνεται καὶ τὸ ἀνάπαλιν τὰ βραδυκατάφορα ὀλιγοανάφορα**.

ὀλῐγόβαθμος-ον (ὀλίγος, βαθμός) μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους βαθμούς, ὀλίγας βαθμίδας : Πρόδρ. ἐν Ἀν.Κρ.3,211,19 **ὀλιγοβάθμῳ κλίμακι.**,

ὀλῐγοβᾰρής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον βάρος, ὁ ἐλαφρός : Παῦλ.Αἰγ.3,76.

ὀλῐγόβῐος-ον (ὀλίγος, βίος) κ. μσν. ὁ ὀλίγον χρόνον βιῶν, ζῶν, ὁ βραχύβιος, ὁ ὀλιγόζωος : Ἀριστλ.ΖΙ 605b,24 **ἐν ἐνίοις τόποις γίγνονται μέν, ἐλάττω δὲ καὶ ὀλιγοβιώτερα** (τὰ ζῷα), ΠΔ Ἰὼβ 11,3 **εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος**, αὐτ.14,1, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,73, Ἀνδρ.Κρ.245C.

ὀλιγόβουλος-ον (ὀλίγος, βουλή) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγην βουλήν, κρίσιν, φρόνησιν, ὁ ὀλίγον συνετός : Πολ.Φυσ.1,3,182,Ἀδαμ.2,31.

ὀλιγογνώμων-ονος-ον (ὀλίγος, γνώμη) μτγν.· Ἡσ. κ. Φώτ. «ὀλιγογνώμονα, ὀλίγωρον» : Συνέσ.15Α **μικροκεφάλους τε καὶ ὀλιγογνώμονας**.

ὀλῐγογονᾰτος-ον (ὀλίγος, γόνυ) ὁ ἔχων ὀλίγα γόνατα βλ.λ.8), κόμβους : Θεόφρ.ΦΙ 4,11,1) **ὁ τοξικὸς κάλαμος, ὃν δὴ Κρητικόν τινες καλοῦσιν, ὀλιγογόνατον δέ.**

ὀλῐγογονία (ἡ) (ὀλιγόγονος) **τὸ τίκτειν**, τὸ γεννᾶν ὀλίγα **τέκνα**, ἀντίθ. πολυγονία : Πλάτ.Πρωτ.321Β **τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆφε, τοῖς δ᾽ ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν.**

ὀλῐγόγονος-ον (ὀλίγος, γονή) ὁ γεννῶν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολύγονος : Ἡρ.3,108 **τσῦτα μὲν πάντα πολύγονα πεποίηκε . . ὅσα δὲ σχέτλια καὶ ἀνιαρά, ὀλιγόγονα** (ζῷα), Ἀριστλ.ΖΙ 558b,28 **τὰ δὲ γαμφώνυχα πάντα ὀλιγόγονα ἐστίν**, αὐτ.570b,32 **ὀλιγογονώτερα μὲν ἐστι τὰ σελάχη διὰ τὸ ζῳοτοκεῖν**· **2**) **ὁ** ἄγονος, ὁ ἄκαρπος, ἐπὶ ζῴων : Βέττ.Βάλ.5,25· ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 8,4,4.

ὀλῐγογράμμᾰτος-ον (ὀλίγος, γράμμα) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀλίγων γραμμάτων ἀποτελούμενος, συγκείμενος, ἀντίθ. πολυγράμματος : Φιλόδ.Ποιημ. ἐν Ἡρακλεωτ.Παπ.994,34· **2**) νεώτ. ὁ μαθὼν ὀλίγα γράμματα, ὁ ὀλιγομαθής.

ὀλῐγογραφία (ἡ) (ὀλίγος, γράφω) μσν. τὸ γράφειν ὀλίγα : Μιχ.Ἀκομ.2,194,23 (ἔκδ. Λ.).

ὀλιγογράφος-ον νεώτ. ὁ γράφων ἢ ὁ συγγράφων, ἡ ὁ συγγράφας ὀλίγα.

ὀλιγοδακτυλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ συγγενὴς ἀνωμαλία τῶν χειρῶν ἢ τῶν ποδῶν, καθ᾽ ἣν φέρουσιν ὀλιγωτέρους τῶν πέντε δακτύλων.

ὀλῐγοδάπᾰνος-ον (ὀλίγος, δαπάνη) μτγν. κ. νεώτ. ὁ δαπανῶν ὀλίγα, ὁ φειδωλός, ὁ οἰκονόμος, ὁ ὀλιγοέξοδος : Παλλάδ.Λαυσ.98,135, Σουΐδ. ἐν λ. εὐτελής· **2**) νεώτ. ὁ δι᾽ ὃν ἀπαιτεῖται μικρὰ δαπάνη, ὁ εὐθηνός : **ὀλιγοδάπανον γεῦμα**.

ὀλιγοδεής-οῦς-ές (ὀλίγος, δέομαι) μτγν. ὁ δεόμενος ὀλίγων, ὁ ἔχων χρείαν ὀλίγων, ὀλιγαρκής : Πολύβ.16,20,4 **τὴν κατασκευὴν ἔχει ῥᾳδιεστέραν καὶ τὴν εὐδόκησιν ὀλιγοδεεστέραν** (τὴν δημοτικότητα κτωμένην διὰ μικρᾶς δαπάνης), Ποσειδών. 59J οὕτω **ὀλιγοδεεῖς ἦσαν**, Φίλ.1,116 **ὀλιγοδεέστατος**, Μᾶρκ.Αὐρ.5,5 **τὸ ἀμεμφίμοιρον, τὸ ὀλιγοδεές, τὸ εὐμενές**, αὐτ.1,5.

ὀλῐγόδεια (ἡ) (ὀλιγοδεής) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοδεοῦς, ἡ ὀλιγάρκεια : Φίλ.1,307.

ὀλῐγόδενδρος(-η)-ο(ν) (ὀλίγος, δένδρον) σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ ἔχων ὀλίγα δένδρα, ὁ πεφυτευμένος δι᾽ ὀλίγων δένδρων : Σχόλ. Διον.Θρ.152Η **ἐν τοῖς ψιλοτέροις ὄρεσιν ἤγουν ἀδένδροις ἢ ὀλιγοδένδροις.**

ὀλιγοδίαιτος-ον (ὀλίγος, δίαιτα) ὁ διαιτώμενος δι᾽ ὀλίγων, ὁ λιτοδίαιτος : Κηφισόδ.π.Καρυστ.7 **ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον.**

ὀλῐγόδουλος-ον (ὀλίγος, δοῦλος) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους δούλους : Στράβ.16,4,26 **ὀλιγόδουλοι δ᾽ ὄντες ὑπὸ τῶν συγγενῶν διακονοῦνται τὸ πλέον ἢ ὑπ᾽ ἀλλήλων**, Εὐστ.Διον.Περ.954.

ὀλῐγοδρᾰνής-οῦς-ές (ὀλιγοδρανῶ) ὁ ὀλίγον ἰσχύων, ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, ὁ ἀσθενής, ὁ ἀδύνατος : Ἀριστφ.Ὀρν.686 **ἄγε δὴ φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόβιοι, φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι, ὀλιγοδρανέες**, Ὀρφ.Ἀργ.428 **ἀνθρώπων ὀλιγοδρανέων**, Λουκ.Τραγῳδ.324 **εὔληκτον, ὀλιγοδρανές, εὐπερίπατον**, Νόνν.Δ 35,271 **καρηβαρέων ὀλιγοδρανὲς ἄσθμα τιταίνων.**

ὀλῐγοδρᾰνία (ὀλιγοδρανῶ) τὸ ὀλιγοδρανεῖν, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀδυναμία : Αἰσχ.Πρ.548 **οὐδ᾽ ἐδέρχθης ὀλιγοδρανίαν ἄκικυν**, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,235,8 **ἐκ δ᾽ ὀλιγοδρανίης καὶ μόρον ἐγγὺς ἔχω.**

ὀλῐγοδρᾰνῶ-έω (ὀλίγος, δραίνω) ἐν ἐπ. ἐνεστ. μτχ. **ὀλιγοδρανέων**, ὀλίγον ἰσχύω, κατέχομαι ὑπὸ ἀδυναμίας, εἶμαι ἀσθενής, ἀδύνατος : Ἰλ.Ο 246 **τὸν δ᾽ ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ**, αὐτ.Π 843, αὐτ.Χ 337, Φίλ.1,460 **ὀλιγοδρανοῦσα ἡ διάνοια**, Ἰάμβλ.Μυστ.2,8 **ὀλιγοδρανοῦσιν**, Γρηγ.Ναζ.2,106,2, Ἰουλ.Καίσ.331Β· **2**) ρηματ. π. ὀλιγοδρανία.

ὀλῐγοδρομῶ-έω (ὀλίγος, δρομῶ) μτγν. βαίνω βραδέως, προχωρῶ σιγά, ἀργά, ἐπὶ τῆς σελήνης : Κατ. Ἀστρλ.Κ 1,102,7Β.

ὀλῐγοδύνᾰμος-ον (ὀλίγος, δύναμις) σχόλ. κ. νεώτ., δημ. **λιγοδύναμος** ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν, ἰσχύν, ὁ ἀδύνατος, ὁ ἄτονος : Σχόλ.Ὀππ.Ἀλ.1,623.

ὀλῐγοέλαιος-ον (ὀλίγος, ἔλαιον) ὁ παρέχων, ὁ παράγων ὀλίγον ἔλαιον : Θεόφρ.ΦΑΙτ.6,8,5 **ὧν ἡ σὰρξ πολλή, ὁ δὲ πυρὴν μικράς, ὀλιγοέλαιοι.**

ὀλῐγοεξία (ἡ) μτγν. δ.γρ. ἀντὶ ὀλιγοεξία βλ.λ. : Νικόμ.Γερ.Ἀριθμ.1,14.

(ὀ)λιγοέξοδος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. **λιγοέξοδος** ὁ ὀλιγοδάπανος βλ.λ.

ὀλῐγοεργής-οῦς-ές (ὀλίγος, ἔργον) ὁ ὀλίγον ἐνεργῶν, ὁ ἔχων ὀλίγην, μικρὰν δύναμιν : Ἱππ.Τόπ. Ἀνθρ.43 **τὰ σῶμα ὀλιγοεργές ἐστι.**

ὀλῐγοέτης-ους-ες [ὀλίγος, ἔτος] μτγν., νεώτ. κ. ὀλιγοετής ὁ ὀλίγων ἐτῶν, ἢ ὁ διαρκῶν ὀλίγα ἔτη : Πολυβ.1,58 **ὀλιγοέτης χρόνος, ἄνθρωπος, οἶνος.**

ὀλῐγοετία [ἡ] ἡ ὀλιγότης τῶν ἐτῶν, ἡ ἡλικία τῶν ὀλίγων ἐτῶν, ἡ νεότης : Ξεν.ΚΠ 1,4,3 **ἐμφαίνεται τὸ νεαρὸν αὐτοῖς ὃ κατηγορεῖ τὴν ὀλιγοετίαν.**

ὀλίγοζος-ον [ὀλίγος, ὄζος] ὁ ἔχων ὀλίγους ὄζους, ὀλίγα κλωνάρια : Θεόφρ.Φ1 1,8,2.

ὀλιγοζωία (ἡ) [ὀλιγόζωος] μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ βραχύτης τῆς ζωῆς, ὁ βραχὺς βίος, ἡ ὀλίγη ζωή : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.40.54,95.

(ὀ)λῐγόζωος(-η)-ο(ν) [ὀλίγος, ζωή] μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **λιγοζώητος-η-ο,** ὁ ἔχων ὀλίγην, βραχεῖαν ζωήν, ὁ βραχύβιος : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.39,56,78, - **λιγόζωη μοῦ φαίνεται ἡ γριά μου.**

ὀλιγοήμερος-ον νεώτ., δημ. **(ὀ)λιγόημερος-η-ο** ὁ ὀλιγήμερος βλ.λ.1 : **λιγόημερη χαρά, - λιγοήμερο ταξίδι·** **2)** ὁ ἐπ' ὀλίγας εἰσέτι ἡμέρας μέλλων νὰ ζήσῃ, ὁ κοντοήμερος.

ὀλιγοθερμία [ἡ] μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοθέρμου, τὸ νὰ ἔχῃ τις ὀλίγην θερμότητα : Μιχ.Ἐφ.Μ Φυσ.132,22.

ὀλιγόθερμος-ον [ὀλίγος, θέρμη] κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγην θερμότητα, ἐπὶ ψυχραίμων ζῴων : Ἀριστλ.ΖΜ 652b,25 **ὀλιγόθερμα γὰρ πάντα διὰ τὴν ἀναιμίαν,** αὐτ.ΖΓ 718b,37 **μαλακόδερμα γ' οὖν γεννῶσι. διὰ γὰρ τὸ εἶναι ὀλιγόθερμα, οὐ ξηραίνει αὐτῶν ἡ φύσις τὸ ἔσχατον·** ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ σπληνός : αὐτ.ΖΜ 670b,7 **ὀλιγόθερμος ὁ σπλήν.**

ὀλῐγόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) [ὀλίγος, θρίξ] μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγας, ἀραιὰς τρίχας : Πασχ.Χρον.688.

ὀλῐγοθυμῶ-έω [ὀλίγος, θυμός] μτγν. κ. μσν. ἔχω ὀλίγον θυμόν, μικρὰν ψυχήν, εἶμαι ὀλιγόψυχος: Εὐστ. Ἰλ.159,18, αὐτ.Ἰλ.Ο 240 **ἀγείρει δὲ θυμὸν ὁ ὀλιγοθυμήσας, ὅπερ ὁ ποιητὴς ὀλιγηπελέων φησί.**

ὀλῐγόῑνος-ον [ὀλίγος, ἴς] ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγας ἶνας : Θεόφρ.Φ1 5,1,15.

ὀλιγόκαινος-ον νεώτ. γεωλ. **ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν μεταξὺ τῆς μειοκαίνου καὶ τῆς ἠωκαίνου ὑποπερίοδον τῆς τριτογενοῦς διαπλάσεως : ὀλιγόκαινος διάπλασις** [τὸ σύνολον τῶν στρωμάτων τῶν ἀποτεθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμωνύμου ὑποπεριόδου].

ὀλῐγόκαιρος-ον [ὀλίγος, καιρός] ὁ ἔχων ὀλίγον καὶ ταχέως παρερχόμενον καιρὸν πρὸς ἐνέργειαν, ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος ἀναβολήν : Ἱππ.Τόπ.Ἀνθρ.44 **ἡ Ἰητρικὴ ὀλιγόκαιρός ἐστι.**

ὀλῐγοκάλᾰμος-ον [ὀλίγος, κάλαμος] ὁ ἔχων ὀλίγους καλάμους ἢ καυλούς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,11,4 **ὀλιγοκαλαμώτερος.**

(ὀ)λιγόκαρδος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγην καρδίαν, μικρὰν ψυχήν, ἤτοι ὁ στερούμενος εὐψυχίας καὶ θάρρους, ὁ μικρόψυχος, ὁ δειλός.

ὀλῐγόκαρπος-ον [ὀλίγος, καρπός] κ. νεώτ. ὁ ἔχων, ὁ παράγων ὀλίγους καρπούς, ἀντίθ. πολύκαρπος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,11,10, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,37 **ὀλιγόκαρπος δενδρῖτις,** Ἀθήν.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.inc.7,4.

ὀλῐγοκαρπῶ-έω [ὀλιγόκαρπος] μτγν..φέρω, ἔχω, παράγω ὀλίγον καρπόν : Στράβ.Χρηστ.2,3, Πτολ. Τετράβ.221.

ὀλῐγόκαυλος-ον [ὀλίγος, καυλός] ὁ ἔχων ὀλίγους καυλούς, στελέχη, ἀντίθ πολύκαυλος : Θεόφρ.Φ1 7,8,2 **μονόκαυλα δὲ καὶ ὀλιγόκαυλα.**

ὀλῐγόκερως-ωτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων μικρὰ κέρατα : Γεωπ.18,1,3 **τοὺς κριοὺς εἶναι χρὴ . . εὐκέρωτας, ὀλιγοκέρωτας.**

ὀλιγοκίνδυνος-ον [ὀλίγος, κίνδυνος] μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων, ὁ ἐνέχων ὀλίγον κίνδυνον : Εὐστ.Ὀδ.1718, 39 **οὐ γὰρ ἀκίνδυνος οὗτος ὁ σκόπελος ἀλλὰ ὀλιγοκίνδυνος.**

ὀλῐγοκίνητος-ον [ὀλίγος, κινῶ] μτγν. **ὁ ὀλίγον** κινούμενος : Στοβ.Ἐκλ.1,202.

(ὀ)λιγόκλᾰδος(-η)-ο(ν) [ὀλίγος, κλάδος] κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγους κλάδους : Θεόφρ.Φ1 1,5,1· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος πλατυελμίνθων **στροβιλιστιδῶν** θαλασσίων σκωλήκων.

ὀλῐγόκληρος-ον [ὀλίγος, κλῆρος] μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους κλήρους, γλώσσ. ἐπὶ τοῦ ἄκληρος· Εὐστ.1695,37 «ἄκληρος ἀνὴρ ὁ ὀλιγόκληρος».

(ὀ)λιγόκοσμος(-η)-ο(ν) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χώρας, ὁ ἔχων ὀλίγον κόσμον, ὀλίγους ἀνθρώπους : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.248 **ὀλιγόκοσμον βασίλειον.**

ὀλῐγοκτήμων-ονος-ον [ὀλίγος, κτῆμα] μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα κτήματα, ὁ μικροκτηματίας : Κύριλλ.Καν.Ἰουλ.7,226Β [ἔκδ. Jacobs].

ὀλιγοκυθαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ὁ.** ὀλιγοκυτταραιμία βλ.λ.

ὀλιγοκύμαντος-ον [ὀλίγος, κῦμα] μσν. **ὁ ἔχων** ὀλίγα κύματα, ὁ ὀλίγον κυμαινόμενος, **ἀντίθ.** πολυκύμαντος : Εὐστ.Πον.350,69 **εἰ μὴ ἐν παντελῶς γαληναίῳ, ἀλλ' ὡς ἐν ὀλιγοκυμάντῳ κατάστηθι.**

ὀλιγοκυτταραιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἶδος ἀναιμίας, καθ' ἣν ἡ ποσότης τῶν ἐν **τῷ** αἵματι αἱμοσφαιρίων εἶναι μικρότερα τῆς φυσιολογικῆς.

ὀλιγοκύτταρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα **κύτταρα,** ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων κυττάρων.

ὀλιγολᾶλος-ον [ὀλίγος, λαλῶ] μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ὀλίγα λαλῶν, ὁ ὀλιγόλογος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.217C [ὀρθότ. ὀλιγολάλος].

ὀλῐγολᾰλῶ-έω [ὀλιγόλαλος] μτγν. κ. μσν. **λαλῶ,** λέγω ὀλίγα : Εὐστ.1278,12, Λοβέκ.Φρύν.627.

ὀλιγολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγολόγου, τὸ νὰ λέγῃ, ὁμιλῇ τις ὀλίγα, ἀντίθ. πολυλογία· **2)** ἡ βραχυλογία **βλ.λ.**

(ὀ)λῐγόλογος(-η)-ο(ν) [ὀλίγος, λόγος] μσν., **νεώτ.κ.** δημ. ὁ λέγων, ὁ ὁμιλῶν ὀλίγα, ὀλιγόλαλος, ὁ μὴ φλύαρος : Ἰω.Μαυρωπ. ἐν Ἀποσπ.Ἀνεκδ.Ἑλλ. Μουστοξ.2,5 [ὀρθότ. ὀλιγολόγος, πρβλ. βραχυλόγος, μακρολόγος]· **2)** νεώτ. ὁ λεγόμενος δι' ὀλίγων, ὁ βραχυλόγος, ὁ σύντομος : **ὀλιγόλογος προσφώνησις - ἐπιστολή.**

ὀλιγομάθεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης **τοῦ** ὀλιγομαθοῦς, τὸ νὰ εἶναί τις ὀλιγομαθὴς **βλ.λ.**

ὀλῐγομαθής-οῦς-ές [ὀλίγος, μανθάνω] **μτγν., μσν.** κ. νεώτ. ὁ μεμαθηκώς, ὁ μαθὼν ὀλίγα, ὁ μὴ τυχὼν ἐπαρκοῦς μορφώσεως:Σωκρ.Σχ.2,35,130,Εὐστρ. ΗΝικ.256,24· **κ.** ἐπίρρ. μτγν. **-ῶς** : Σωκρ.Σχ.4,7,219.

ὀλῐγομέρεια (ἡ) πάπ. ἡ μικρὰ ἔκτασις : **ὀλιγομέρεια τῆς ἀναγραφῆς.**

ὀλῐγομερής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐξ ὀλίγων μερῶν ἀποτελούμενος, συγκείμενος : **ὀλιγομερὲς ἄνθος.**

ὀλῐγομετρία (ἡ) [ὀλιγόμετρος] μτγν. **κ. μσν.** ἡ ὀλιγότης τοῦ μέτρου, ἡ ὀλιγότης, ἡ σμικρότης : Στοβ.Ἐκλ.1,1098 **πρὸς τὴν ὀλιγομετρίαν τὰ λοιπὰ ζῷα μεμετροποίηται·** **2)** ἐν τῇ προσῳδίᾳ, τὸ ἔχειν ὀλίγους μετρικοὺς πόδας : Εὐστ.Ἰλ.353, 39 **κακίαν ἔπους εἶναι, καθὰ καὶ τὴν ὀλιγομετρίαν, ἢ θεωρεῖται ἐν στίχῳ ἐξ ὀλίγων μερῶν λόγου συγκειμένῳ.**

ὀλῐγόμετρος-ον [ὀλίγος, μέτρον] μσν. **ὁ** ἐξ ὀλίγων μέτρων συγκείμενος : ΚΜανασσ.Χρον.9,73.

ὀλῐγομήκης-ους-ες [ὀλίγος, μῆκος] ὁ ἔχων ὀλίγον, μικρὸν μῆκος : Εὐστ.Πον.54,52 **ποιῶν τὸ ὀλιγόμηκες διὰ βραχύτητα δόσεως,** Μετοχ.Θ 242.

ὀλῐγόμισθος(-η)-ο(ν) [ὀλίγος, μισθός] ὁ λαμβάνων ὀλίγον μισθόν, ὁ ὑπηρετῶν ἐπὶ μικρῷ μισθῷ : Πλάτ.Ἐπιστ.348Α **τῶν δὴ μισθοφόρων τοὺς πρεσβυτέρους . . ἐπεχείρησεν ὀλιγομισθοτέρους ποιεῖν,** Πολυβ.4,43 **σοφιστὰς ὀλιγομίσθους.**

ὀλῐγομυθία (ἡ) [ὀλιγόμυθος] τὸ λαλεῖν, τὸ ὁμιλεῖν ὀλίγα, ἡ ὀλιγολογία : Δημόκρ.274 **κόσμος ὀλιγομυθίη γυναικί.**

ὀλῐγόμῦθος-ον [ὀλίγος, μῦθος] μσν. ὁ περιέχων ὀλίγους μύθους : Εὐστ.Πον.60,22 **ἐπίνικοι, οἱ**

καὶ περιόγονται μάλιστα διὰ τὸ ἀνθρωπινώτεροι εἶναι καὶ ὀλιγόμυθοι.
ὀλίγον οὐδ. τοῦ ὀλίγος βλ.λ., ὡς ἐπίρρ.
ὀλίγον (τὸ) νεώτ. βυζαντ. μουσ. φθογγόσημον δηλοῦν τὸν πρῶτον μετὰ τὸν προηγούμενον ἀνιόντα φθόγγον.
ὀλιγόνειρος-ον (ὀλίγον, ὄνειρον) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγα ὄνειρα : Ἰάμβλ.Πυθ.25,114 **ὀ- ὕπνοι.**
ὀλιγονιτρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ βακτηρίων τοῦ ἐδάφους, ὁ διὰ τὴν θρέψιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται μικρὰ ποσότης νιτρικῶν ἁλάτων.
ὀλιγόνοια (ἡ) (ὀλιγόνους) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγόνου βλ.λ., τὸ ἔχειν ὀλίγον νοῦν, μικρόνοια : Στουδ.Θεόδ.84D **περὶ μὲν τούτων εἴρηταί μοι .. ἐφ' ὅσον ἐφικτὸν τῇ ὀλιγονοίᾳ μου.**
ὀλιγόνους-οος-ουν-οον (ὀλίγος, νοῦς) νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον νοῦν, ὁ περιωρισμένης διανοητικότητος, ὁ μικρόνους, ἀντίθ. πολύνους.
ὀλιγόξυλος-ον (ὀλίγος, ξύλον) μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγα ξύλα, ὁ θαμνώδης : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,226,3 **τοῦτό τε ῥωπεῖον ὀλιγόξυλον·** 2) ὁ φέρων ὀλίγα ξύλα, **ὀλίγην ξυλείαν** : Στράβ.Χρηστ.12,7· 3) ὁ ἐξ ὀλίγων ξύλων συγκείμενος, ἤτοι συνιστάμενος : Φιλήμ.Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.209 ἐν λ. σχεδία **κάραβος μονόξυλος ἢ ὀλιγόξυλος.**
ὀλιγοπαθής-οῦς-ές νεώτ. γραμμ. ἐπὶ πτωτικῶν, ὁ εἰς ὀλίγας μόνον πτώσεις συναιρούμενος, ἀντίθ. ὁλοπαθής : Γαζ.Θ Εἰσαγ.Γραμμ.6.
ὀλιγοπαιδία (ἡ) (ὀλιγόπαις) μτγν. τὸ ἔχειν ὀλίγα παιδία, τέκνα : Μουσών. ἀπ. 15a,77H.
ὀλιγόπαις-παιδος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀλίγους παῖδας, ὀλίγα τέκνα : Πλάτ.Νόμ.930A **ὅσοι μὲν ἄπαιδες .. ἢ ὀλιγόπαιδες ὄντες διαφέρωνται.**
ὀλιγοπιστία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀλιγοπίστου, τὸ ἔχειν ὀλίγην, μικρὰν πίστιν, ἡ ἔλλειψις πίστεως : Ὠριγ.Κέλσ.39, Ἐφραὶμ Σύρ.1,26E.
(ὀ)λιγόπιστος(-η)-ο(ν) (ὀλίγος, πίστις) μτγν. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγην, οὐχὶ ἰσχυρὰν πίστιν : ΚΔ Ματθ.8,26 **τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι,** αὐτ.14,31, αὐτ.Λουκ.12,28, Σέξτ.Πυθ.6, Εὐστ.Πον. 330,57· ‖ νεώτ. κ. δημ. γεν. ὁ ὀλίγον πιστεύων εἰς τοὺς ἄλλους, ὁ μὴ δίδων μεγάλην πίστιν εἰς τοὺς ἄλλους, ὁ δύσπιστος.
ὀλιγόπνους-οος-ουν-οον (ὀλίγος, πνοή) ἀρχ. λεξ. ὁ ἔχων ὀλίγην, μικρὰν πνοήν : Ἡσ. ἐν λ. ἀζαλές **πολύπνουν καὶ ὀλιγόπνουν.**
ὀλιγοποιῶ-έω (ὀλίγος, ποιῶ) μτγν. ποιῶ, καθιστῶ τι ὀλίγον, ἐλαττῶ, μειῶ : ΠΔ Σοφ.Σειρ.48,2 **ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμόν, καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς.**
ὀλιγοπόλιος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ἔχων ὀλίγας πολιὰς τρίχας : Ἡσ. ἐν λ. σπαρνοπόλιος.
ὀλιγοπονία (ἡ) (ὀλιγόπονος) μτγν. τὸ πονεῖν, κοπιάζειν ὀλίγον, ἡ νωθρότης, ἡ ὀκνηρία : Πολύβ. 16,28,3 **δικαίως ἂν τις τὴν μὲν Ἀττάλου .. ὀλιγοπονίαν καταμέμφαιτο.**
ὀλιγόπονος-ον (ὀλίγος, πονῶ) μτγν. ὁ ὀλίγον πονῶν, κοπιάζων, ἐργαζόμενος : Διον.Ἀλ.Δημ.51.
ὀλιγοποσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ πίνειν ὀλίγον, ἡ μετριότης εἰς τὸ πίνειν : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,4, Λουκ.Παράσ.16 **οἱ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας κατορθοῦν ὀλιγοσιτίαις καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται καθάπερ οἱ νοσοῦντες.**
ὀλιγοπότης (ὁ) (ὀλίγος, πότης) κ.μσν. κ. νεώτ., τὸ θηλ. **ὀλιγοπότις-ιδος,** ὁ πίνων ὀλίγον, ὁ ἐγκρατὴς περὶ τὴν πόσιν : Ἡρόδ.Ἰατρ. π. Ὀρειβ.5,27, 13, Ἀθήν.10,419A **ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας καὶ εὐτελέστατα διεβίω,** Εὐστ.Πον.323,12· ‖ νεώτ. ἰδ. ὁ πίνων ὀλίγον οἶνον, κ. γεν. οἰνοπνευματώδη ποτά.
ὀλιγοποτικὴ (ἡ) μτγν. ἁ. ὀλιγοποσία βλ.λ. Ἀρετ. Χρον.Νούσ.1,2.
ὀλιγόποτος-ον (ὀλιγοποτῶ) ὁ πίνων ὀλίγον, ὁ ὀλιγοπότης : Ἀριστλ.ΖΙ 593b,29 **ἔστι δὲ τὸ τῶν ὀρνίθων γένος πᾶν μὲν ὀλιγόποτον,** αὐτ.ΖΜ 669a, 35 **ἄδιψα καὶ ὀλιγόποτα ταῦτα πάντα.**
ὀλιγοποτῶ-έω (ὀλιγοπότης) κ. νεώτ. πίνω ὀλίγον, εἶμαι ὀλιγοπότης, ἀρκοῦμαι εἰς ὀλίγην πόσιν : Ἀριστλ.ΖΜ 670b,15 **ἐν τοῖς τετράποσι δὲ τοῖς ᾠοτόκοις μικρὸς καὶ στιφρός .. ὁ σπλὴν ἐστι διὰ τὸ τὸν πλεύμονα σομφὸν εἶναι καὶ ὀλιγοποτεῖν·** ‖ κ. νεώτ. πίνω ὀλίγον οἶνον, λίγο κρασί : Πλούτ. Ἠθ.224D **ἐρωτώμενος δὲ διὰ τίνα αἰτίαν ὀλιγοποτοῦσιν οἱ Σπαρτιᾶται, ἔφη, ἵνα μὴ ἄλλοι ὑπὲρ ἡμῶν βουλεύωνται.**
ὀλιγόπους-ποδος-ουν (ὀλίγος, πούς) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων μικροὺς πόδας : Εὐστ.Ὀδ.1502,27.
ὀλιγοπραγμοσύνη (ἡ) μτγν. κ.νεώτ. ἡ εἰς ὀλίγα ἐνασχόλησις, δθ. ἡ ἀδράνεια, ἀντίθ. πολυπραγμοσύνη : Χρύσ.Στωϊκ.3,176.
ὀλιγοπράγμων-ονος (ὁ,ἡ,) μτγν. ὁ ἀσχολούμενος εἰς ὀλίγα, ὁ περὶ ὀλίγων φροντίζων, ἀντίθ. πολυπράγμων : Χρυσ.Στωϊκ.3,176.
ὀλιγόπτερος-ον ὁ ἔχων ὀλίγα πτερά, ἀντίθ. πολύπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 486b,11 **τὰ μὲν πολύπτερα, τὰ δ' ὀλιγόπτερά ἐστιν.**
ὀλιγοπύθμην-ενος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων μικρὸν πυθμένα : Θεόγνωστ.Καν.86.
ὀλιγόπυρος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ὀλίγους πυρούς, κόκκους σίτου, ὀλίγον σῖτον : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,11,4 **ὁ στάχυς μικρὸς καὶ ὀλιγόπυρος·** 2) ὁ ἔχων ὀλίγον πῦρ : Εὐστ. π. Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.
ὀλιγορρημονῶ-έω μτγν. κ. μσν. λέγω ὀλίγα· ‖ τὸ ἀπαρφ. ὡς οὐσ.: Εὐστ.Πον.95,33 **τὸ σιγηλὸν καὶ τὸ ὀλιγορρημονεῖν.**
ὀλιγόρριζος-ον κ. μσν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγας ῥίζας : Θεόφρ.ΦΙ 1,6,3, Γεωπ.4,1,12.
ὀλιγόρρυτος-ον (ῥέω) Ἡσ. ὁ ὀλίγον ῥέων.
ὀλίγος-η-ον κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. **κ. λίγος-η-ο,** Ταραντῖν. ὀλίος, συγκρ. **ὀλιγώτερος,** ἁ. μείων ἢ ἥσσων ἢ ἐλάσσων ἢ ὀλίζων βλ.λ., ὑπερθ. **ὀλίγιστος,** συνήθ. π. Ὁμ. κ.Ἀττ. κ. σπαν.π. τραγ. ἐπὶ ποσότητος, πραγμάτων, γεγονότων, χρόνου, μικρός, σπάνιος, ἀντίθ. πολύς : Αἰσχ.Πέρσ. 330 **πολλῶν παρόντων δ' ὀλίγ' ἀπαγγέλλω κακά,** Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.41 **ὀλίγο φῶς καὶ μακρινὸ σὲ μέγα σκότος κι ἔρμο,** Μωραΐτ.1,176 **ἂν τοῦ ἔδιδεν ὀλίγα κεφάλαια ν' ἀνοίξῃ ἕνα ἐμπορικάκι,** - παροιμ. **ὅπου γυρεύει τὰ πολλὰ χάνει καὶ τὰ λίγα,** αὐτ. **ὅπου εἶναι τὰ πολλὰ πάνε καὶ τὰ λίγα** (ὅτι αἱ μικραὶ πρόσοδοι τῶν πτωχῶν περιέρχονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν πλουσίων)· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Ἡρ.6,109 **ὀλίγους .. στρατιῇ τῇ Μήδων συμβαλέειν,** Θουκ.1,50 **μὴ .. αἱ σφέτεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ὦσιν·** ‖ ἐπὶ χώρου, ὁ μικρᾶς ἐκτάσεως : Ἰλ.Κ 161 **ὀλίγος δέ τε χῶρος ἐρύκει,** Ἡρ.9,70 **οἷα ἐν ὀλίγῳ χώρῳ πολλαὶ μυριάδες κατειλημμέναι,** - **κάνε μου λίγο τόπο νὰ καθίσω·** ‖ ἐπὶ χρόνου, ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ βραχύς : Ἰλ.Τ 157 **ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται φύλοπις,** αὐτ.Ψ 418, Πίνδ.Ν 7,38 **Μολοσσίᾳ δ' ἐμβασίλευεν ὀλίγον χρόνον,** Σοφ.ἀπ.646 **ἐν βραχεῖ κώλίγῳ χρόνῳ,** - **λίγος καιρὸς εἶναι ποὺ παντρεύτηκα,** - **σὲ λίγη ὥρα θὰ ξαναπεράσω·** ‖ ἐπὶ μεγέθους, ὁ μικρός, ἀντίθ. μέγας : Ἰλ.Ξ 376 **ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,** Ὀδ.Κ 94 **κῦμα οὔτε μέγ' οὔτ' ὀλίγον,** Ἀπολλ.Ρ 1,955 **ὀλίγος λίθος·** κ. συγκρ. : Αἰλ.ΖΙ 2,42 **τὸ μέγεθος ὄντες αἰετῶν οὐκ ὀλιγώτεροι·** ‖ ἐπὶ ἀναστήματος ἢ ἡλικίας : Ἰλ. Β 529 **Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας .. ὀλίγος μὲν ἔην,** Ὀδ.Ι 515 **νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,** Θεόκρ.1,47 **τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει ἥμενος,** Καλλ.Αἴτ.ἐν Ἀν.Ὀξ.2080,85 **οὐκ ὀλίγης αἷμα βοὸς**

κέχυται· ‖ ἐνίοτε ἐπὶ σημ. κειμένης μεταξὺ τῆς τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ποσότητος : Ἰλ.Μ 452 **ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπείγει,** Ὀδ.Ζ 208 **δόσις τ' ὀλίγη τε φίλη τε,** Πλάτ.Ἀπολ.23Α **ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός,** Ἀριστλ.ΖΜ 651b,17· ‖ κ. ἐπὶ βαθμοῦ : Καλλῖν.1,17 **ὀλίγος καὶ μέγας·** **2)** **οἱ ὀλίγοι** ὡς οὐσ. οἱ ἔχοντες τὴν ἀρχὴν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, οἱ ὀλιγαρχικοί, ἀντίθ. τὸ πλῆθος : Θουκ.6,38 **τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ φυλάσσων,** Πλάτ. Πολιτ.291D **τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν,** αὐτ. 303Α, Δημ.1396 **διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι·** **3)** ἀσθενής, ἀδύνατος· κ. συγκρ. : Ἱππ.Παρθ.1 **ἀθυμοτέρη καὶ ὀλιγωτέρη φύσις·** **4)** τὸ οὐδ. **ὀλίγον** ὡς ἐπίρρ., π. Ὁμ. συνήθ. μτ. ρ., εἰς μικρὰν ποσότητα, ἔκτασιν, ἔντασιν, χρονικὴν διάρκειαν, λιγάκι : Ἰλ.Ψ 424 **ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν,** Εὐρ. Κικλ.163 **ὀλίγον φροντίσας γε δεσποτῶν,** Πλάτ. Πρωτ.339D **ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ πρόσθεν προελθὼν ἐπελάθετο, - ὀλίγον μόνον ν' ἀργήσω ἀνησυχεῖ·** κ. κτ. πληθ. : Θουκ.3,73 **ἠκροβολίσαντο ὀλίγα·** ‖ κ. μτ. συγκρ. ἐπιθ. : Ἰλ.Ψ 789 **Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν,** αὐτ.Τ 217, Ὀδ.Ο 365 **ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα,** Ἡρ.4,81 **τοῦ καὶ ὀλίγον τι πρότερον τούτων μνήμην εἶχον,** Πλάτ.Γοργ.454Β **ἵνα μὴ θαυμάζῃς, ἐὰν ὀλίγον ὕστερον τοιοῦτόν τι σὲ ἀνέρωμαι·** ‖ συνήθ. π. πεζογρ. ἀντὶ ὀλίγον τίθεται **ὀλίγῳ** μτ. συγκρ. : Ἡρ.7,113 **τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην,** Πλάτ.Γοργ. 460C **μέμνησαι οὖν λέγων ὀλίγῳ πρότερον·** **5)** ἐν φρ. κ. νεώτ. οἷον **ὀλίγου δεῖν** ἢ ἀττ. κ. μτγν. μ. **ὀλίγου,** μσν. κ. δημ. **λίγο ἔλειψε,** μικροῦ δεῖν, σχεδόν : Ὀδ.Ξ 37 **ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο,** Ἡρ.7,10,3 **ἀλλ' οἷόν κοτε ἡμέας ὀλίγου ἐδέησε καταλαβεῖν πάθος,** Θουκ.4,124 **ἱππῆς δ' οἱ πάντες ἠκολούθουν Μακεδόνων ξὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγου ἐς χιλίους,** Πλάτ.Πρωτ.361C **ὀλίγου πάντα μᾶλλον φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην,** Δημ.448, Ἐρωτόκρ.2,1629 **ὀλίγο λίγον ἤλειφε τοῦ δυνατοῦ Κυπρίδη νά πέσῃ μὲ τὴν κονταριά, - λίγο ἔλειφε νὰ πνιγοῦμε·** ‖ ἐν φρ. **ἐς ὀλίγον, παρ' ὀλίγον** παρὰ μικρόν, μικροῦ δεῖν, σχεδόν : Εὐρ.ΙΤ 872 **παρὰ δ' ὀλίγον ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον ἐξ ἐμῶν δαϊχθεὶς χερῶν,** Θουκ.4,129 **ἐς ὀλίγον ἀφίκετο τοῦ νικηθῆναι,** Πολύβ.2,55,4 **παρ' ὀλίγον ἦλθε τοῦ μὴ ἐκπεσεῖν·** **6)** ἐν φρ. **δι' ὀλίγου** (χώρου) ἢ **ἐν ὀλίγῳ** (χώρῳ) ἐντὸς μικροῦ διαστήματος, μικρᾶς περιοχῆς : Αἰσχ.Ἑπτ. 762, Εὐρ.Ἰκ.1126 **ἐν ὀλίγῳ τἀμὰ πάντα συνθείς,** Θουκ.2,89 αὐτ.4,26 **ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις,** Δημ.33 **εἰς ταὐτὸ πάντα . . ἀθροίσονται ἐν ὀλίγῳ·** **7)** ἐπὶ χρόνου, ἐν ταῖς φρς **δι' ὀλίγου, ἐν ὀλίγῳ, ἐξ ὀλίγου, ἐπ' ὀλίγον, μετ' ὀλίγον, ἐντὸς ὀλίγου, πρὸ ὀλίγου** ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, μετὰ βραχὺ χρονικὸν διάστημα : Πίνδ. Π 8,92, Θουκ.2,11 **ἐξ ὀλίγου καὶ δι' ὀργῆς,** αὐτ.6,11 **εἰ, . . , δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν** (αἰφνιδίως), Ξεν.Ἑλλ. 1,1,2 **μετ' ὀλίγον δὲ τούτων . . εἰσέπλει,** Πλάτ. Ἀπολ.22Β **ἔγνων καὶ περὶ ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο** (ταχέως), Θεόφρ.ΦΙ 8,5,1, ΚΔ Πράξ.26,28 **ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι,** Γεωπ.7,12, 22, **- θὰ φύγω ἐντὸς ὀλίγου, - ἦρθε πρὸ ὀλίγου καὶ μᾶς τὰ εἶπε, - θὰ μείνῃ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἑλλάδα·** **8)** ἐν φρ. δημ. κ. νεώτ. **σὺν ὀλίγοις, ἐν ὀλίγοις, δι' ὀλίγων, μὲ λίγα λόγια** διὰ βραχέων, συντόμως : Ἡρ.4,52 **τὸν Ὕπανιν ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν,** αὐτ.9,41 **ἐν ὀλίγοισι . . ἀνὴρ δόκιμος,** Πλάτ.Φιλ.31D **δι' ὀλίγων περὶ μεγίστων . . ῥηθῆναι,** Πλούτ.Γάλβ.3 **ἀνθύπατος γενάμενος σὺν ὀλίγοις ἐπαινεθῆναι,** Ἡλιόδ.Αἰθ.3,1 **ὀναμαστὴν ἐν ὀλίγαις γενομένην αὐτῆς τε ἐνεκεν·** **9)** ἐν φρς **κατ' ὀλίγον** κ. νεώτ. **ὀλίγον κατ ὀλίγον,** δημ. **λίγο-λίγο,** βαθμηδόν, κατὰ μικρὰς ποσότητας ἢ κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα, σιγὰ σιγά : Θουκ.1,69 **ἐπιστάμεθα οἵᾳ ὁδῷ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πέλας,** Λουκ.Τίμ.4 **καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε, - ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐδαπάνησε τὴν περιουσίαν του·** ‖ δημ. φρ. **κάθε λίγο καὶ λιγάκι** ἐπανειλημμένως, πολὺ συχνά· ‖ συχνάκις τὸ ἐπίθ. λαμβάνει τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ οὐσ. : Ἡρ.2,93 **τῶν γὰρ ᾠῶν ἀπορραίνουσι κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων,** αὐτ.9,102 **οὗτοι κατ' ὀλίγους γινόμενοι ἐμάχοντο** (κατὰ μικρὰς ὁμάδας), Θουκ.4,10 **κατ' ὀλίγον μαχεῖται** (τὸ πλῆθος αὐτῶν)· **ΙΙ)** **τὸ ὀλίγον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὀλῐγοσαρκία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγας σάρκας, ἡ ἰσχνότης : Εὐστ.Ἰλ.1361,24.

ὀλῐγόσαρκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγας σάρκας, ἰσχνός, λιπόσαρκος, ἀντίθ. πολύσαρκος : Λουκ.Ἀποκ.29 **καὶ πιμελὲς ἢ ὀλιγόσαρκον,** Γαλ.14,45· κ. συγκρ. : Ἡρόδ.Ἰατρ. π. Ὀρειβ.10,18,7.

ὀλῐγοσθενής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἔχων ὀλίγον σθένος, ὀλίγην δύναμιν : Ὀππ.Ἀλ.1,623.

ὀλῐγοσθενῶ-έω λιποθυμῶ, λιγοθυμῶ : Βακχ.5,152.

ὀλιγοσιδηραιμία (ἡ) νεώτ. ἀναιμία τῶν βρεφῶν ὀφειλομένη εἰς ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς σιδήρου ἐν τῷ αἵματι.

ὀλιγοσιδηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελοῦν ἰσόμορφον παράμειξιν τοῦ ἀνθρακικοῦ μαγγανίου μετὰ τοῦ σιδηρίτου.

ὀλῐγοσῑτία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὀλιγοφαγία, λιγοφαγία : Ἀριστλ.Πολιτ.1272a,22 **πρὸς δὲ τὴν ὀλιγοσιτίαν ὡς ὠφέλιμον πολλὰ πεφιλοσόφηκεν ὁ νομοθέτης,** αὐτ.Πρ.863b,24, Σωρ.1,65, Θεόφρ.ὀπ.7,17, Λουκ.Παράσ.16 **ὀλιγοσιτίαις καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται καθάπερ οἱ νοσοῦντες,** Συνέσ.Ἐπιστ.114 **ἀγαθὸν ἀναγκαῖον ἡ ὀλιγοσιτία.**

ὀλῐγόσῑτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀρκούμενος εἰς ὀλίγα σιτία, ὁ ὀλιγοφάγος : Φερεκρ.1 **ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρ', ὃς τῆς ἡμέρας κατεσθίεις μακρᾶς τριήρους σιτία,** Φρύν.Κωμ.23, Πολυδ.6,28.

ὀλῐγοσῑτῶ-έω κ. μσν. σιτῶ, τρώγω ὀλίγα, εἶμαι ὀλιγόσιτος : Ἱππ.Ἀγμ.27, Πλούτ.Ἠθ.129F **ποικίλαις ὀλιγοσιτεῖν καὶ μηδὲν ὑπολιπεῖν περιττώματος πλῆθος ἐν τῷ σώματι,** Κύριλλ. πρὸς Ἰουλ.2,45 **προσποιοῦνται ὀλιγοσιτεῖν ἔσθ' ὅτε,** Θεοφάν.Νόνν.1,188, Εὐστ.Πον.229,21.

ὀλῐγόσπερμος-ον (σπέρμα) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγον σπέρμα, ἀντίθ. πολύσπερμος : Ἀριστλ.ΖΓ 725b,29 **τὰ μὲν πολύσπερμα, τὰ δ' ὀλιγόσπερμά ἐστι·** κ. συγκρ. : Θεόφρ.ΦΙ 7,4 **εὐχυλότερον δὲ καὶ τῶν τευτλίων τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, ὃ καλοῦσί τινες Σικελικόν·** ‖ νεώτ. βοτον. **τὰ ὀλιγόσπερμα** ὡς οὐσ. φυτὰ ἐγκλείοντα ἢ παράγοντα ὀλίγα σπέρματα.

ὀλιγόσπορος-ον μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ὀλίγον σπέρμα : Βέττ.Βάλ.14,23· ‖ ἐπὶ μέρους τοῦ ζῳδιακοῦ : Ἡφαιστ.Ἀστρ.1,1.

ὀλῐγοστάδιος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀλίγων σταδίων ἔκτασιν : Εὐστ.εἰς Διον.Περ.65 **ὀλιγοστάδιος πορθμός,** αὐτ.Ὀδ.1667,48.

ὀλιγόστευμα-ατος (τὸ) (ὀλιγοστεύω) νεώτ., δημ. λιγόστε(υ)μα ἡ μείωσις, ἡ ἐλάττωσις.

ὀλιγόστευσις-εως (ἡ) (ὀλιγοστεύω) νεώτ., δημ. λιγόστεψη τὸ ὀλιγόστευμα βλ.λ.

ὀλιγοστεύω νεώτ., δημ. **λιγοστεύω,** ἀόρ. (ὼ)λιγόστευσα, καθιστῶ τι ὀλιγώτερον, ἐλαττῶ, μειῶ, ἀντίθ. αὐξάνω, πληθαίνω, περισσεύω : **μὴν (ὀ)λιγοστεύῃς τὴν τροφή(ν) τοῦ ἀλόγου·** ‖ κ. ἀμτβ. γίνομαι ὀλιγώτερος, ἐλαττοῦμαι, μειοῦμαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.55 **ποτάμι, γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι, γύρνα πίσω, γιὰ νὰ περάσω ἀντίπερα, στὰ**

κλέφτικα λημέρια, - λιγόστεφαν τὰ λεφτά· 2) ρηματ.π. ὀλιγόστευσις, (ό)λιγόστευμα.

ὀλιγοστήμων-ονος-ον νεώτ. βοταν. ἐπί ἀνθέων, ὁ ἔχων ὀλίγους στήμονας.

ὀλιγοστιχία (ἡ) (ὀλιγόστιχος) μτγν. κ. μσν., Ιων.-ίη τὸ συνίστασθαι ἐξ ὀλίγων στίχων : Φίλιππ.Θεσσ.4, 2,6 **γνῶθι καὶ ἁπλοτέρων τὴν ὀλιγοστιχίην,** Πρόδρ.ἐν Notices 8,122.

ὀλιγόστιχος-ον μτγν, μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων στίχων : Διογ.Λ 7,165, Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.534, Εὐστ.Πον.218,22 **φέρε γὰρ ὀλιγόστιχον ἐπιδρομὴν ποιησώμεθα, - ὀλιγόστιχον ἄρθρον - ποίημα.**

ὀλιγοστός-ή-όν (ὀλίγος) κ. μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. λιγοστός (Λ'6.Ροδ.3368) κ. **ὀλιγωστός** (π.'Ησ.) ὁ εἷς ἐξ ὀλίγων, ἀντίθ. πολλοστός : Βάρρ.π.'Ιωσ. ΑΙ 10,11,1 **ὀ- ὁρμᾶν,** Πλούτ.Καῖσ.49 **ὀλιγοστῷ τοσαύτην ἀμυνομένῳ πόλιν καὶ δύναμιν,** αὐτ.'Αντ.51 **καταβὰς ὀλιγοστὸς ἐπὶ θάλασσαν ἐν χωρίῳ τινί·** 2) ἐπί χρόνου, ὁ ἐλάχιστος, ὁ βραχύτατος: Σοφ.'Αντ.625 **πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας** (κῶδ.Ι, 'Αριστλ.Μεταφ.1053a,9 **κίνησιν τῇ ἁπλῇ καὶ τῇ ταχίστῃ, ὀλιγοστὸν γὰρ αὕτη ἔχει χρόνον·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ πολὺ ὀλίγος, ὁ ὀλιγάριθμος: **ἦρθαν λιγοστοὶ ἄνθρωποι,-λιγοστὰ κέρδη.**

ὀλιγοστῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν., δημ. λιγοστά κατά τρόπον ὀλιγοστὸν βλ.λ.2) : 'Αθανάσ.2,216Β.

ὀλιγοσυλλαβία (ἡ) (ὀλιγοσύλλαβος) μσν. τὸ ἔχειν ὀλίγας συλλαβάς : Εὐστ.'Ιλ.25,35.

ὀλιγοσύλλαβος(-η)-ο(ν) (συλλαβή) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀλίγων συλλαβῶν, ἀντίθ. πολυσύλλαβος : Διον.'Αλ.Συνθ.12, ΚΜανασσ.Χρον.4908 **ὀλιγοσύλλαβος γραφή·** || τὸ **ὀλιγοσύλλαβον** ὡς οὐσ. τὸ ἔχειν ὀλίγας συλλαβάς, ἡ ὀλιγοσυλλαβία : Εὐστ.Παν.340,16 **τὸ ὀλιγοσύλλαβον τῆς γραφῆς.**

ὀλιγοσύνδεσμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγους συνδέσμους : Διον.'Αλ.Συνθ.22 **ὀ- ἁρμονία.**

ὀλιγοσχιδής-οῦς-ές μσν. ἐπί ὁδοῦ, ὁ ἔχων ὀλίγας σχισμάς, διακλαδώσεις, ἀντίθ. πολυσχιδής: Εὐστ.Πον.54,18 **ὁδὸν ἁπλουστέραν ἑλομένη τινὰ καὶ ὀλιγοσχιδῆ.**

ὀλιγοσώματος-ον σχόλ., συγκρ. ὀλιγοσωματώτερος, ὁ ἔχων μικρὸν σῶμα· κ. συγκρ. : Σχόλ. Πλάτ.Τίμ.536 **διὰ τὸ λεπτότερον καὶ ὀλιγοσωματώτερον τοῦ ὕδατος.**

ὀλιγοτεκνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτεκνία : Πτολ.Τετράβ.189.

ὀλιγότεκνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολύτεκνος· κ. ὑπερθ : Μάξ.Τύρ.6,1.

ὀλιγότης-ητος (ἡ) (ὀλίγος) κ. νεώτ. τὸ ὀλίγον, τὸ ὀλιγάριθμον, ἀντίθ. πλῆθος : Πλάτ.Νόμ.678C **οὐκ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς ἑώρων δι' ὀλιγότητα ἐν τοῖς περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον,** 'Αριστλ.Μεταφ. 984a,10, ΠΔ Ψαλμ.101,24 **τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι,** Διον.'Αλ.Ρωμ.5,46 **τῆς τῶν πολεμίων ὀλιγότητος,** Πλούτ.'Αλέξ.20 **καὶ πρὸς τῆς ὀλιγότητος τῶν πολεμίων ἔχοντα τὴν θέσιν, - ἡ ὀλιγότης τοῦ πληθυσμοῦ·** 2) ἡ σμικρότης, ἡ σπάνις : Πλάτ.Πολ.591Ε **μή τι παρακινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ διὰ πλῆθος οὐσίας ἢ δι' ὀλιγότητα,** αὐτ.Νόμ.745D· || ἐπί ἐδεσμάτων : 'Επίκ. ἀπ.456· || ἐν φρ. ἐπί χρόνου, ἡ βραχύτης : Πλάτ. Θεαίτ.158D **πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ἀρισθήσεται·** || ὁμ. ἐν φρ. ἐπί φωνῆς, ἡ ἀδυναμία : Πολυδ.6,145.

ὀλιγοτιμία (ἡ) (ὀλιγότιμος) μτγν. ἡ ὀλίγη ἐκτίμησις, τιμή : Κύριλλ.2,4 **ταῖς ἡμετέραις ὀλιγοτιμίαις συσχηματίζεται Κύριος τῆς δόξης ὑπάρχων.**

ὀλιγοτιμῶ-άω 'Επιγρ. δίδω τιμὴν μικροτέραν τῆς πραγματικῆς : **εἰ δέ τις κα ὀλιγοτιμάσηι, ἐπικαθιξεῖται ὁ πεντηκαστολόγος ὧν καὶ χρήζηι.**

ὀλιγοτοκία (ἡ) (ὀλιγοτόκος) κ. νεώτ. τὸ τίκτειν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτοκία : 'Αριστλ.ΖΙ 771b,6 **αἴτιον γὰρ τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης τῶν σωμάτων, τῆς ὀλιγοτοκίας, καὶ τῆς πολυτοκίας.**

ὀλιγοτόκος-ον κ. νεώτ. ὁ τίκτων, γεννῶν ὀλίγα τέκνα, ἀντίθ. πολυτόκος : 'Αριστλ.ΖΓ 753a,31 **τὰ μὲν μώνυχα, μονοτόκα· τὰ δὲ δίχηλα, ὀλιγοτόκα.**

ὀλιγοτοκῶ-έω τίκτω, γεννῶ ὀλίγα τέκνα : 'Αριστλ. ΖΓ 772b,2 **καὶ πολυτοκεῖ, καὶ ὀλιγοτοκεῖ ποτε.**

ὀλιγοτραφῶ-έω ἀ. ὀλιγοτροφῶ βλ.λ.

ὀλιγοτραφής-οῦς-ές μσν. ὁ μὴ εὐτραφής, ὁ λιπόσαρκος : Εὐστ.'Οδ.1752,9 **ζατρεφέας μὲν εἶναι τοὺς σιάλους, ὀλιγοτρεφεῖς δὲ τοὺς χοίρους.**

ὀλιγοτριχία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτελὴς ἀνάπτυξις τοῦ τριχωτοῦ συστήματος, ὅπερ ὑφίσταται μόνον ἐν καταστάσει ἁπλοῦ χνοός, λεπτοῦ καὶ ἰσχνοῦ.

ὀλιγότριχος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀλίγας τρίχας, ὁ ὀλιγόθριξ, ὁ φιλός : 'Αριστλ.ΖΙ 498b,17 **οὐχ ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ὀλιγότριχον.**

ὀλιγοτροφία (ἡ) (ὀλιγοτρόφος) μτγν. ἡ ὀλίγη τροφή : Γαλ.6,209, Σωρ.1,65, 'Αλέξ.Τραλλ.Πυρ.3.

ὀλιγότροφος-ον ὁ λαμβάνων ὀλίγην τροφήν, ὁ τρώγων ὀλίγον : 'Αριστλ.ΖΜ 682a,21 **πάντα μὲν . . ὀλιγότροφα τὰ ἔντομα τῶν ζῴων,** αὐτ.Πρ.898b,21· || 'Επιγρ. ἀμφ. ἐπί ἀθλητῶν, ὁ ἀπέχων τροφῆς.

ὀλιγοτρόφος-ον (τρέφω) ὁ παρέχων ὀλίγην τροφήν : 'Ιππ.Προρρ.2,3 **διαιτήμασι ὀλιγοτρόφοισι,** Θεόφρ.ΦΑΙτ.3,13,4, Δίφιλ.Σ π.'Αθήν.3,120Ε **τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων καὶ λιμναίων καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγοτρόφα,** Γαλ.17(2),368· κ. συγκρ. : Σωρ.1,117 **ὀλιγοτροφώτερον γάλα.**

ὀλιγοτροφῶ-έω δίδω ὀλίγην τροφήν : Αἰσώπ. Μῦθ.358 (ἔκδ.Κορ.) **ὀλιγοτροφεῖ με.**

ὀλιγόϋδρος-ον ἐπί φυτῶν, ὁ θέλων ὀλίγον ὕδωρ, ὁ ξερικός, ἀντίθ. φίλυδρος· κ. ὑπερθ. : Θεόφρ.ΦΙ 6,7,6 **ὀλιγοϋδρότατος ὁ ἑρπυλλος.**

ὀλιγόϋλος-ον μσν. ἐπί συγγράμματος, ὁ περιέχων ὀλίγην ὕλην, ὁ ἔχων μικρὸν τὸ περιεχόμενον : Εὐστ.'Ιλ.4,1 **ἐκεῖ δὲ γλισχρότατος καὶ πάντῃ ὀλιγόϋλος ὁ τοῦ βιβλίου σκοπός,** αὐτ.'Οδ.1379, 43 **ἰστέον δὲ ὅτι πάνυ γλίσχρα τὰ τῆς ὑποθέσεως ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ καὶ ἄσπορα καὶ ὀλιγόϋλα·** || τὸ ὀλιγόϋλον ὡς οὐσ. ἡ ὀλιγότης, ἡ σπάνις ὕλης : Εὐστ.Πον.224,58 **καὶ τὸ δικαιότατον συνέβηκε διὰ τὸ κατ' αὐτοὺς ὀλιγόϋλον.**

ὀλιγοϋπνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὀλίγος, βραχὺς ὕπνος : 'Ιάμβλ.Πυθ.16,69, αὐτ.31,188· || νεώτ. ἡ πρὸς ὀλίγον ὕπνον φυσικὴ διάθεσις· πρβλ. ἀϋπνία.

ὀλιγόϋπνος-ον (ὕπνος) μτγν. κ. νεώτ., δημ. λιγόϋπνος, ὑπερθ. **ὀλιγοϋπνότατος,** ὁ ἔχων ὀλίγον ὕπνον, ὁ κοιμώμενος ὀλίγον : ' Απп.'Ιβηρ.71(74)· κ. ὑπερθ. : Γαλ.10,538.

ὀλιγοϋπνῶ-έω (ὀλιγόϋπνος) μσν. κοιμῶμαι ὀλίγον : Εὐστ.'Οδ.1649,32 **τὸν τηνικαῦτα δυνάμενον ὀλιγοϋπνεῖν κερδαίνειν διπλᾶ.**

ὀλιγουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐλάττωσις τῆς κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον ἐκκρινομένης ποσότητος τῶν οὔρων, ἀντίθ. πολυουρία.

ὀλιγούτσικος-η-ο μσν. κ. δημ. κ. λιγούτσικος ὁ πολὺ ὀλίγος : 'Ερωτόκρ.1,559 **εἰς ὥραν ὀλιγούτσικη, ὁπού 'σανε χωσμένοι.**

ὀλιγοφαγία (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ., δημ. λιγοφαγία ἡ ὀλιγοσιτία, ἀντίθ. πολυφαγία : Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.28· || νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. ἡ ὀλιγάρκεια, ἡ λιτότης.

ὀλιγοφάγος-ον κ. νεώτ., δημ. λιγόφαγος-η-ο ὁ τρώγων ὀλίγον, ὀλιγόσιτος : 'Ιππ.Δι.2,49 **τὰ ὀλιγοφάγα τῶν πολυφάγων.**

ὀλιγοφαής-οῦς-ές λεξ. ὁ ρίπτων ὀλίγον φῶς : Σουΐδ. ἐν λ. βραχυφεγγίτης.

ὀλιγοφιλία (ἡ) ὀλιγότης φίλων, ἡ ἔλλειψις, ἀντίθ. πολυφιλία : 'Αντιφ.ἀπ.75 **πολυφιλίαν δὲ καὶ ὀλιγοφιλίαν,** 'Αριστλ.Ρητ.1386a,10.

ὀλῐγοφόρος-ον (φέρω) κ. σχόλ. ἐπὶ οἴνου, ὁ δυνάμενος νὰ φέρῃ, νὰ δεχθῇ ὀλίγον μόνον ὕδωρ, ὁ ἀδύνατος : Ἱππ.Διαίτ.56 **καὶ οἴνου λεπτοῦ καὶ ὀλιγοφόρου καὶ ἀνόδμου ἢ μὲν ἰσχυρότερον,** Γαλ. 6,807· πρβλ. Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ 854.

ὀλῐγοφρᾰδής-οῦς-ές (φράζω) σχόλ. ὁ ὀλίγα λέγων, ὀλιγόλογος : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,81 **οἱ Δωριεῖς ὀλιγοφραδεῖς καὶ συλληπτικοί.**

ὀλῐγοφρενία (ἡ) μτγν. ἡ ὀλιγότης φρενῶν, ὁ μικρὸς νοῦς : Γρηγ.Ναζ.Ποιήμ.13,126.

ὀλιγοφρόνως ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγόφρονα, ἀνοήτως : Πολυδ.4,15.

ὀλιγόφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας φρένας, ὁ μικρὸς τὸν νοῦν, ὁ ἀνόητος : Φίλ.2,70, Πλούτ.Ἠθ.504A **ἡ μέθη λάλον· ἄνουν γὰρ καὶ ὀλιγόφρονα, διὰ τοῦτο καὶ πολύφωνον,** Πολυδ.4, 14, Ἀνών.ἐν Ἀν.Βοασσ.133 **ἀνὴρ κατὰ τὸ εἶδος ἐοικὼς γυναικὶ ἄνανδρος καὶ . . ὀλιγόφρων ἐστί.**

ὀλιγόφυλλος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ὀλίγα φύλλα, ἀντίθ. πολύφυλλος : Θεόφρ.ΦΙ 1,10,8.

ὀλιγόφωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγην, μικράν, ἀσθενῆ φωνήν : Ἀριστείδ.Κ 1,20 **τὰ δὲ μικρὸν καὶ ἀμαυρὸν ἠχοῦντα παντάπασιν ἄφωνα, οἷον ὀλιγόφωνα, προσαγορεύεται.**

ὀλιγόχλωρον (τὸ) μτγν. ἡ κάππαρις:ΨΔιοσκ.2,173.

ὀλιγοχλωροφυλλικός-ή-όν νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων ὀλίγους μόνον χλωροφυλλοκόκκους, κόκκους χλωροφύλλης : **ἀλιγοχλωροφυλλικός ἱστός.**

ὀλῐγοχορδία (ἡ) μτγν τὸ ἔχειν ὀλίγας χορδάς, ἀντίθ. πολυχορδία : Πλούτ.Ἠθ.1137D.

ὀλιγόχοος-ον, συνηρ. ὀλιγόχους βλ.λ.

ὀλιγόχορδος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγας χορδάς : Πλούτ.Ἠθ.1137B (δ.γρ. τρίχορδα).

ὀλῐγόχους-οος-ουν-οον (χέω), συγκρ. **ὀλιγοχούστερος,** ὁ ὀλίγον ἐκχύνων· κ. συγκρ. : Ἀριστλ. ΖΓ 757a,21 **ὀλιγοχούστερος πρὸς γονήν·** ‖ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν, ὁ φέρων ὀλίγους καρπούς : Θεόφρ.ΦΙ 8,4,4 **ὀλιγόχοοι δὲ .. καὶ κοῦφοι κατὰ τὴν προσφορὰν καὶ ἡδεῖς** (εἰσὶν οἱ δίμηνοι πυροί)· κ. συγκρ. : αὐτ.ΦΑἰτ.4,8,2 **διὸ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀψιέστεροι καὶ ὀλιγοχούστεροι.**

ὀλιγοχοῶ-έω λεξ. εἶμαι ὀλιγόχους βλ.λ. : Θησ. Στεφ.ἐν λ.

ὀλῐγοχρημᾰτία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὀλίγα χρήματα, ἡ ἔνδεια : Κλήμ.Ἀλ.π.Θησ.Στεφ.ἐν λ.· **2)** νεώτ. ἡ ἔλλειψις, ἡ σπάνις χρήματος.

ὀλῐγοχρήμᾰτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀλίγα χρήματα, μικρὰν περιουσίαν : Φίλ.1,287 **ὀλιγοχρημάτου παρακαταθήκης·** **2)** νεώτ. ὁ ἀπαιτῶν δαπάνην ὀλίγων χρημάτων : **ὀλιγοχρήματος διασκέδασις.**

ὀλῐγοχρόνιος-ον κ. νεώτ., μτγν. **ὀλῐγοχρόνιος -α-ον** (Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,648), δημ. **λιγόχρονος-η-ο,** ἀντίθ. πολυχρόνιος, δημ. πολύχρονος ὁ ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον διαρκῶν, ζῶν, ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ βραχύς : Θέογν.1020 **ἀλλ᾽ ὀλιγοχρόνιον γίνεται ὥσπερ ὄναρ,** Ἡρ.1,38 **ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι,** Πολύβ.2,35,6 **ὡς ὀλιγοχρόνιον καὶ λίαν εὔφθαρτον τὸ φῦλον αὐτῶν,** Διογ.Λ Β,90 **ἔνδοξον, ἀλλ᾽ ὀλιγοχρόνιον·** ‖ κ. συγκρ. : Πλάτ.Φαίδ.87D **τὸ δὲ σῶμα ἀσθενέστερον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον,** Ἀριστλ.Πολιτ.1315b,11 **καὶ πασῶν ὀλιγοχρονιώτεραι τῶν πολιτειῶν εἰσιν ὀλιγαρχία καὶ τυραννίς·** ‖ νεώτ. **τὸ ὀλιγόχρονον ὡς** οὐσ. ἡ βραχύτης χρόνου· **2)** ὁ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος συμβαίνων ἢ γενόμενος : Ἱππ.Προγν.7 **ὀλιγοχρόνιος θάνατος** (δ.γρ.).

ὀλιγοχρονιότης-ητος (ἡ) κ. μσν. ἡ ὀλιγότης, ἡ βραχύτης χρόνου, τὸ ὀλιγόχρονον : Θεόφρ.Φ Αἰτ.2,12,1, Πτολ.Τετράβ.10, Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,11· ‖ ἡ βραχύτης, ἡ συντομία τῆς ζωῆς : Πτολ.Τετράβ.115, Βέττ.Βάλ.147,3, Παῦλ.Ἀλ.2.

ὀλιγοχρονίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγοχρόνιον βλ.λ. : Γαλ.18(2),243, Ἰάμβλ.Προτρ.20.

ὀλιγόχρονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μικρᾶς διαρκείας, ὁ ὀλιγοχρόνιος : Μᾶρκ.Αὐρ.5,10 **ὡς ὀλιγόχρονα, καὶ εὐτελῆ .. ἐν κτήσει κιναίδου** (κῶδ.).

ὀλῐγόχρῡσος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον χρυσόν : Πολυδ.3,109.

ὀλῐγόχῡλος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλίγον χυλόν : Δίφιλ.Σ π.Ἀθήν.3,120E **τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων . . γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα ὀλιγόχυλα κουσώδη εὐκοίλια,** Διοσκ.2,182.

ὀλιγοχυμία (ἡ) νεώτ. μικρὰ ποσότης χυμῶν ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

ὀλῐγόχῡμος-ον ὁ ἔχων ὀλίγον χυμόν : Ξενοκρ.π. Ὀρειβ.2,58,78.

ὀλιγοχώρητος-ον μτγν. ὁ μικρὸς κατὰ τὴν ἔκτασιν, ὁ καταλαμβάνων μικρὸν χῶρον : Ἀνών. ἐν Ρήτ.7,16.

ὀλῐγοψῡχία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη, δημ. **λιγοψυχιά,** ἡ ἔλλειψις θάρρους, ἀντοχῆς, σθένους, ἡ δειλία, ἀτολμία : ΠΔ Ἐξ.6,9 **καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωυσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας,** αὐτ.Ψαλμ.54(55),9 **προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος·** **2)** κ. δημ. ἡ λιποθυμία : Ἱππ.Γυν. 1,8 **τῇ χολώδει ὀλιγοψυχίᾳ ἐμπίπτει,** αὐτ.Ἐπ.7,47 **ἔστιν ὅτε ὀλιγοψυχίῃ ἴσχετο.**

ὀλῐγόψῡχος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. **λιγόψυχος** ὁ ἔχων ὀλίγην ψυχικὴν δύναμιν, ὁ μικρόψυχος, ὁ δειλός, ὁ ἄτολμος : ΠΔ Ἡσ.35,4 **παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ,** αὐτ.54,6 **οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέ σε ὁ κύριος,** ΚΔ Θεσσ.1,5,14 **παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους·** **2)** ὁ οὐ ὀλίγον ἡ ψυχὴ ἀντέχει, ὁ μὴ εἰς τὴν ζωὴν ἀνθεκτικός : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.3,5 **ὄρτυγες μάχιμοι καὶ ὀλιγόψυχοι.**

ὀλῐγοψῡχῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **λιγοψυχῶ** ἔχω ἔλλειψιν θάρρους, εἶμαι δειλός, λιποψυχῶ, λιποθυμῶ : Ἰσοκρ.19,39 **βαδίζειν οὐ δυνάμενον, ἀλλ᾽ ὀλιγοψυχοῦντα,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.4,9 **καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε·** **2)** λιποψυχῶ, αἰσθάνομαι ἀδυναμίαν : ΠΔ Ἀρ.21,4 **καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ,** ΕΜ 395,31 **ἐτελεύτησεν ὀλιγοψυχήσας·** **3)** δυσανασχετῶ, στενοχωροῦμαι : ΠΔ Κριτ.16,16 **καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθανεῖν,** Πάπ. **ὀλ- περὶ τῆς ἐνκατοχῆς μου.**

ὀλῐγοψῡ́χως ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀλιγόψυχον : Ἰω.Χρυσ.Ὁμ.6,4.

ὀλῐγόωρος-ον σχόλ. ὁ διαρκῶν ὀλίγας ὥρας : Σχόλ.Διον.Περ.30.

ὀλῐγῶ-όω μτγν. κ. μσν., δημ. λιγώνω βλ.λ., ποιῶ ὀλίγον, μικρόν, ἐλαττῶ, μειώνω : ΠΔ Ἀμβ.3,12 **ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν,** Χρησμ.Σιβ.1,321 **εἰς ἄλλα τε βένθεα πόντου μέτρ᾽ ὀλιγωθείη,** Εὐστ.Ἰλ. 143,22 **ὀλιγοῖ γὰρ τὰ ζῷα, οἷς ἐμπέσῃ ὁ λοιμός·** κ. παθ. : ΠΔ Παροιμ.10,27 **ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται,** ΕΜ 597,7 **διὰ τὸ ὀλιγωθῆναι τοὺς ἀνθρώπους·** **2)** παθ. λιποψυχῶ : ΠΔ Κριτ.10,16 **ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,** Εὐμάθ.Ὑσμ.341 **ὅλος ὀλιγωθεὶς τὴν ψυχήν·** **3)** ρηματ. π. ὀλίγωσις.

ὀλῐγῶλαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) δωρ. τ. ἀντὶ ὀλιγαῦλαξ βλ.λ.

ὀλῐγώρημα-ατος (τὸ) (ὀλιγωρῶ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀλιγωρῶ, ἡ περιφρόνησις : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251b,22· ‖ **νεώτ. ἡ ἅπαξ ἡ** περιστατικὴ ὀλιγωρία, ἀμέλεια.

ὀλῐγώρησις-εως (ἡ) (ὀλιγωρῶ) ἡ ὀλιγωρία, ἡ καταφρόνησις, ἡ παραμέλησις : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251a,5, Θεμίστ.Λόγ.10,136A.

ὀλῐγωρία (ἡ) (ὀλίγωρος) κ. νεώτ., ἰων. -ίη, ἡ ἀμέλεια, ἀκηδία, παραμέλησις, ἀδιαφορία, ὅθ. καταφρόνησις : Ἡρ.1,106 **τὰ πάντα σφι ὑπό τε ὕβριος καὶ ὀλιγωρίης ἀνάστατα ἦν,** Θουκ.2,52 **ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοί-**

ως [ὠλιγώρουν, παρημέλουν], αὐτ.4,5 καὶ ἅμα πυνθανόμενοι ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐποιοῦντο, Δημ.1269 τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτ' ὀλιγωρίαν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ, Ἀριστλ.Πολιτ.1315a,18 τὴν μὲν γὰρ εἰς τὰ χρήματα ὀλιγωρίαν οἱ φιλοχρήματοι φέρουσι βαρέως, Πολύβ.11,9,2 τὴν πρότερον ὀλιγωρίαν τὴν περὶ τῶν ὅπλων, Πλούτ.Κάμ.6 ὀλιγωρία τῶν θείων καὶ περιφρόνησις, Πολυδ.1,22 ὀλιγωρία περὶ τὸ θεῖον, Πάπ. κατεπλησσόμην τὴν ὀλιγωρίαν σου· κ. κτ. πληθ. : Ἰσοκρ.7,51· || εἰδ. παραμέλησις καθήκοντος : Δημ.249 ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγωρίας ἀξίαν, Εὐνάπ.Ἱστ.ἀπ.257D.

ὀλίγωρος-ον [ὀλίγη, ὥρα] κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσώπου, ὁ ὀλίγον φροντίζων περὶ τινος, ὁ μὴ προσέχων, ὁ παραμελῶν, καταφρονῶν : Ἡρ.3,89 ὁ δὲ ὅτι χαλεπός τε ἦν καὶ ὀλίγωρος, Δημ.764 οὐδεὶς οὔτε γέρων οὔτε ὀλίγωρος οὕτως ἐστίν, ὅστις οὐχὶ βοηθήσειεν ἄν, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,118 ἵν' ἔχοιεν οἱ ὀλίγωροι καὶ οἱ κατώδυνοι τὰς ψυχὰς καὶ οἱ ἀκηδιῶντες τὰ πνεύματα· || κ. συγκρ. μτ. γενικ. : Ἰσοκρ.12,106 τὴν εἰρήνην ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν.. ὀλιγωροτέραν τῶν Ἑλλήνων [εἰρήνην παντάπασιν ἀμελοῦσαν τῶν ἑλληνικῶν δικαίων]· **2)** ἐπὶ πραγμ., ὁ πλήρης περιφρονήσεως, ὁ περιφρονητικός : Νικόμ.1,2 ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος.. πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκάς τι.

ὀλιγωρῶ-έω [ὀλίγωρος] κ. νεώτ. μτ. γενικ. ὀλίγον φροντίζω περί τινος, ὀλίγην προσοχὴν δίδω, ἀφροντιστῶ : Ξεν.Ἀπομν.2,4,3 τῶν δὲ φίλων ὀλιγωροῦντας, αὐτ.Φαιδ.68C οὐ τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσί τε, Ἰσοκρ.4,76 οὐ γὰρ ὠλιγώρουν τῶν κοινῶν, ΚΔ Ἑβρ.12,5 υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου· **2)** ἀπολ. δὲν προσέχω, ἀμελῶ : Θουκ.5,9 καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τεταγμένους ὀλιγωρεῖν, αὐτ.6,91; Ἰσοκρ.9,41 καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνάμενος, ὅμως οὐκ ᾠήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν, Ἀριστλ.Ρητ.1379b,28 τοῖς εἰς τὰ τοιαῦτα ὀλιγωροῦσιν ὑπὲρ ὧν αὐτοῖς αἰσχρὸν μὴ βοηθεῖν· κ. παθ. : Πλάτ.Λάχ.180B ὀλιγωρεῖσθαί τε καὶ καλῶς διατίθεσθαι, Δημ.217 ἡμῖν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις· **3)** πάπ. μτ. αἰτ. παραμελῶ : ὀλ- τὴν ἄμπελον, αὐτ. ἕως νῦν ὀλιγωρῶ τὰ περὶ σοῦ· || κ. μτ. ἀπαρφ. διακόπτω, παραμελῶ νὰ πράξω τι : Γαλ.6,243· **4)** μσν. λιποψυχῶ, λιγοθυμῶ : Θεοφάν.Ἡρακλ.21 ἔφασκεν ὅτι φοβερὰν ὀπτασίαν ἀγγέλου θεωρῶ καὶ μὴ ὑποφέρων αὐτοῦ τὴν θεωρίαν ὀλιγωρῶ καὶ πίπτω· **5)** Ἡσ. «ὀλιγωροῦντος· ἀδημονοῦντος»· **6)** ρηματ. π. ὀλιγώρημα, ὀλιγώρησις, ὀλιγωρητέος.

ὀλιγώρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀμελῶς, ἀπροσέκτως· συνήθ. ἐν φρς, οἷον ὀλιγώρως ἔχω, φέρω ἢ διάκειμαι κ. ἄ., ὀλιγωρῶ, εἶμαι ἀπρόσεκτος, ἀμελής, ἐπιδεικνύω ἀμέλειαν ἢ ἀδιαφορίαν : Λυσ. 26,9 ὥστε οὐκ ἄξιον τῆς δοκιμασίας ὀλιγώρως ἔχειν, Ξεν.Ἑλλ.1,6,20 ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον, Πλάτ. Φαιδ.68C τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, Δημ.1383 ὀλιγώρως καὶ ῥαθύμως φέροντες, Πολύβ.5,91,4 τάς τε πόλεις ὀλιγώρως διακειμένας πρὸς τὰς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εἰσφοράς· || ὁμ. ὀλιγώρως λαμβάνω ἄνευ προσοχῆς, ἄνευ περισκέψεως, ξένοιαστα : Ἀριστλ.ΗΝικ.1121b,1 διὰ τὸ μηδὲν τοῦ καλοῦ φροντίζειν ὀλιγώρως καὶ πάντοθεν λαμβάνουσιν [οἱ ἄσωτοι]· **2)** Ἡσ. «μικρολόγως, σκνιφῶς, ῥυπαρῶς».

ὀλίγως ἐπίρρ. μτγν. σπαν. ἐν χρ., ὑπερθ. ὀλίγιστον, ὀλίγον, μικρόν, λιγάκι : Στράτ.ΑΠ 12,205,1 παῖς τις ὅλως ἁπαλὸς τοῦ γείτονος οὐκ ὀλίγως με κνίζει, Ἀκύλ.ΠΔ Ἡσ.10,7 ἔθνη οὐκ ὀλίγως.

ὀλίγωσις-εως [ἡ] [ὀλιγῶ] μσν. ἡ ταπείνωσις, ὁ ἐξευτελισμός : Εὐστ.Πον.44,62 ἕως ἂν οἰκτίσωνται ἑαυτοὺς τῆς ὁσημέραι . . ὀλιγώσεως.

ὀλιγωφελής-οῦς-ές [ὄφελος] μτγν. ὁ ὀλίγον ὠφελῶν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,256· κ. συγκρ. : Ἡρόδ. Ἰατρ.π.Ὀρειβ.8,3,3.

ὀλιζότερος-α-ον ἄ. ὀλίζων βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.3,65 αἱ δ' ἔτ' ὀλιζότεραι μέν, ἀτὰρ οὔτι χερείους, Νίκ.Ἀλεξ.479 ὀλιζοτέρη κρίσις οὔρων.

ὀλίζω μτγν. καθιστῶ τι ὅλον : Ὀλυμπ.Φαιδ.86N.

ὀλιζῶ-όω μτγν. ποιῶ μικρότερον, ἐλαττῶ, ὀλιγοστεύω : Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,22· || κ. μέσ.· Ἡσ. «ὀλιζοῦται· μειοῦται, ὀλιγοῦται».

ὀλίζων-ονος-ον μτγν. κ. σχόλ. κ. ὀλείζων [Ἐπιγρ.] κ. ὀλιζότερος [Ὀππ.Κυν.3,65], ἀνώμ. συγκρ. τοῦ ὀλίγος σχηματισθὲν κατὰ τὸ μείζων [μέγας], ὁ ἐλάσσων, ὁ ὀλιγώτερος· Ἡσ. «ὀλίζονες· ἥσσονες, ἐλάττονες» : Ἐπίγρ.ΑΠ 9,521,1 ὀλίζον κλέος, Νίκ. Θηρ.123 ὀλίζονες φορέοντας, αὐτ.372 μετ' ἀμφίσβαιναν ὀλίζονα καὶ μινύθουσαν [σχόλ. «μικράν, μικροφυῆ, βραδεῖαν»], Σχόλ.Καλλ.Δία 72 τὰ μὲν μακάρεσσιν ὀλίζοσιν αὖθι παρῆκας.

ὀλικός-ή-ό(ν) [ὅλος] μτγν.,μσν.,νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὅλον, ὁ καθολικός, ὁ πλήρης, ἀντίθ. μερικός : Ὀλυμπ.Φαιδ.17N ὁλικὴ ζωή, Στουδ.Θεόδ.131B ἐμφερὴς ἐστι τῇ ὁλικῇ ὁμοιώσει, Εὐστ.Πον.220,16 οὐκοῦν θαρρῶ γενικὴν εἰπεῖν, ἀλλὰ μάλιστα ὁλικήν, Μηναῖ.11,1 Θεοτ. ὁλικαῖς ἐπιδόσεσι, - ὁλικὴ ἔκλειψις τῆς σελήνης [καθ' ἣν σκιάζεται ὁλόκληρος ὁ δίσκος αὐτῆς]· κ. συγκρ. : Σιμπλίκ.Κατ.58,30, Δαμάσκ.Ἀρχ.56 εἴ τι ἐν ταῖς μερικωτέραις οὐσίαις ὄν, προσειλῆπται ἐν ταῖς ὁλικωτέραις· **2)** νεώτ. ὁ περιλαμβάνων τὸ σύνολον πράγματός τινος, ὁ συνολικός : αἱ ὁλικαὶ δαπάναι, - ἡ ὁλικὴ ζημία.

ὀλικότης-ητος [ἡ] μτγν. ἡ ὁλότης, τὸ σύνολον : Σιμπλίκ.Κατ.113,17.

ὀλικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν, ἐν ὅλῳ· Ἡσ. «ἐξ ὅλου» : Στουδ.Θεόδ. 443B, Εὐστ.Πον.226,30 ὁ . . ἐκεῖνον φιλῶν ὁλικῶς· κ. συγκρ. : Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.Α Πρ.121,6.

ὄλινοι [οἱ] Ἡσ. «δέσμαι κριθῆς»· **2)** αὐτ. λῖνος.

ὀλινύει Ἡσ. «λήγει, ἀργεῖ» [πιθ.].

ὄλιος Ἡσ. «σκίουρος ἔλιος»· **2)** ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος, ἄ. Οὔλιος βλ.λ.

ὀλίος-η-ον ταραντ. ἀντὶ ὀλίγος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ. 168, Πάπ. οὐκ ὀλίον χρόνον, σύτ. καὶ κατὰ ποταμὸν οὐκ ὀλίους διαφθαρῆναι.

ὀλισβοκόλλιξ-ῖκος [ὁ] εἶδος ἄρτου, ἔχοντος τὸ σχῆμα τοῦ ὀλίσβου βλ.λ. : Κωμ.Ἀδέσπ.1094.

ὄλισβος [ὁ] σκύτινον ἀνδρικὸν αἰδοῖον, κατὰ μίμησιν πεποιημένον : Κρατῖν.316 ναρκισσίνους ὀλίσβους, Ἀριστφ.Λυσ.109 οὐκ εἶδον οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον, αὐτ.ἀπ.230,13.

ὀλίσθανος-ον μτγν. κ. ὀλισθός [Ἡρωδιαν.1,147] ὀλισθηρός· κ. συγκρ. : Γαλ.18(2),624.

ὀλισθάνω κ. νεώτ. κ. ὀλισθαίνω [οὐδέποτε ὅμως παρὰ τοῖς δοκίμοις τῶν Ἀττικῶν], μέλλ. ὀλισθήσω [ΠΔ Παροιμ.14,19, Νόνν.Δ 36,458], ἀόρ. ὠλίσθησα [ΑΠ 9,125] κ. β' ὤλισθον, ἀείποτε π. τοῖς δοκίμ. Ἀττ., π. Ὁμ. γ' ἐν. ὄλισθε [Ἰλ.Ψ 774], παρακ. ὠλίσθηκα [Ἱππ.Ἄρθρ.57,65] κ. ὑπερσυντ. ὠλισθήκειν [Φιλόστρ.Ἀπολλ.3,39], μετακινοῦμαι ἀκουσίως καὶ ἄνευ βηματισμοῦ ἐπὶ λείας ἐπιφανείας, ὑφίσταμαι ὀλίσθησίν μου, γλιστρῶ : Ἰλ.Ψ 774 ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, Σοφ.Ἠλ.746 ἔθραυσε δ' ἄξονος μέσας χνόας κἀξ ἀντύγων ὤλισθεν· **2)** ἐπὶ πράγμ., δι' ὀλισθήσεως παρασύρομαι χαμηλότερα ἢ καταπίπτω : Ἰλ.Υ 470 ἐκ δὲ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, Ἀριστλ.Μηχ.854a,19 ὁ- τῆς χειρὸς ὁ σίδηρος· || ἐπὶ ὀστοῦ, ἐξέρχομαι ἐκ τοῦ ἁρμοῦ πρὸς τὰ ἔσω ἢ πρὸς τὰ ἔξω : Ἱππ.Ἀγμ.14,37· || κ.

μτβ. κτ. ἐνεστ. ἐξαρθρῶ, στραγγουλίζω δι' ὀλισθήματος: Φιλόστρ.'Απολλ.3,39 **ὠλισθήκει τὸν γλουτόν·** **3)** μτφ. περιπίπτω: 'Απολλωνίδ.ΑΠ 7,233,3 **νοῦσον ὅτ' εἰς ὑπάτην ὠλίσθανε·** **4)** μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, πίπτω εἰς παράπτωμα, εἰς σφάλμα ἢ εἰς ἠθικὸν ὀλίσθημα, ἁμαρτάνω: 'Αριστφ.Βάτρ. 690 **ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε αἰτίαν ἐκθεῖσι λῦσαι τὰς πρότερον ἁμαρτίας,** Μηναῖ.II,I Θεοτ. **γνώμῃ ὀλισθήσας τε·** **5)** ἔχω τὴν ἱκανότητα τοῦ διολισθαίνειν, τρέχω εὐκόλως, ῥέω: Πλάτ.Κρατ.427Β **ὅτι δὲ ὀλισθάνει μάλιστα ἐν τῷ λάβδα ἡ γλῶττα κατιδών,** Θεόκρ.25,230 **βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν·** **6)** κάμνω τινὰ νὰ ὀλισθήσῃ: ΠΔ Σοφ.Σειρ.3,24 **καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησε διανοίας αὐτῶν·** **7)** ῥηματ. π. ὀλίσθησις, ὀλίσθημα, ὄλισθος, ὀλισθητήρ.

ὀλισθήεις-εντος-εσσα-εν ποι. ἀντὶ ὀλισθηρὸς βλ.λ.: Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,443 **ὀλισθήεσσα φύσις.**

ὀλίσθημα-ατος (τὸ) (ὀλισθάνω) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀλισθάνω, ἡ ὀλίσθησις, ἡ πτῶσις, τὸ γλίστρημα: Πλάτ.Τίμ.43C **ὑγρᾶς ὀλισθήμασιν ὑδάτων,** Πολυδ.4,203 **ὀλίσθημα ἐντέρου εἰς τὸ ὄσχεον·** **2)** ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, πρᾶξις ἀνήθικος, ταπεινωτική, παράπτωμα, ἁμάρτημα, σφάλμα· 'Ησ. «ὀλισθήμασι· πλάναις, παραπτώμασι»: Πλούτ.'Ηθ.49C **οἴκων τε, καὶ πραγμάτων μεγάλων ὀλίσθημα καὶ νόσημα γιγνομένην, - τὰ ὀλισθήματα** τῆς νεότητος· **3)** ἡ ἐξάρθρωσις, στραγγούλισμα: 'Ιππ.'Αγμ.14, 'Ορειβ.49,9,16, Γαλ.19,460.

ὀλισθηρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν ἀνδράχνη.

ὀλισθηρός-ά-όν κ. νεώτ. ὁ ἐφ' οὗ εὐκόλως ὀλισθαίνει τις, ὁ λεῖος, ὁ γλιστερός: Πίνδ.Π 2,96 **ποτὶ κέντρον δέ τοι λακτιζέμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος,** Ξεν.'Αν.4,3,6 **καὶ τραχὺς ἦν ὁ ποταμὸς μεγάλοις λίθοις καὶ ὀλισθηροῖς,** 'Απολλωνίδ. ΑΠ 7,702,6 **ἐντὸς ὀλισθηρῶν δυσαμένη φαρύγων·** ‖ κ. ὑπερθ. ἐπὶ γλοιώδους οὐσίας: 'Ιππ.Δι.10,15· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ εὐκόλως διαφεύγων, ὁ ὃν δυσκόλως λαμβάνει, κατέχει: 'Αγαθ.ΑΠ 5,215 **μὴ πάμπαν ὑποκλασθέντα χαλάσσῃς θυμὸν ὀλισθηρῆς ἔμπλεον ἱκεσίης,** αὐτ.10,66 **τέρψιν ὀλισθηρῆς οὐ δεδάηκε τύχης,** Λουκ.Τίμ.29 **ὡς δὲ λεῖος εἰ,.. καὶ ὀλισθηρὸς καὶ δυσκάθεκτος,** Λουκ.Φιλόπ.22 **καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν κατεγνωκὼς ἠρυθρίασα·** κ. ὑπερθ.: Πλάτ.Σοφ.231Α **ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος·** **3)** ὁ ὑποκείμενος εἰς ὀλίσθησιν: 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,398 **ὀλισθηροὶ δ' εἰς πόδας ἀμφότεροι,** Στατύλλ.ΑΠ 7,542,2 **κοῦρος ὀλισθηροῖς ποσσὶν ἔθραυσε πάγον·** ‖ κ. μτφ.: Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.I **ὀλισθηρὸς πρὸς ὀργήν.**

ὀλισθηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ἡ κατάστασις τοῦ ὀλισθηροῦ: **ὀλισθηρότης ἐδάφους.**

ὀλισθηρῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀλισθηρὸν βλ.λ.: Πλούτ.'Ηθ.31C **πρὸς ἃ μάλιστα κακῶς καὶ ὀλισθηρῶς ἔχουσιν αὐτοὺς προϊεμένων,** Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.193.

ὀλίσθησις-εως (ἡ) (ὀλισθάνω) κ. νεώτ., ἰων. γενικ. -ιος, αὐτόματος μετακίνησις ἐπὶ λείας ἐπιφανείας, ἡ ἐξ ὀλισθήματος πτῶσις, τὸ γλίστρημα: Πλούτ. 'Ηθ.611Α· **2)** ἡ ἐξάρθρωσις: 'Ιππ.'Αγμ.42, αὐτ. 'Αρθρ.74 **τρόπος ὀλισθήσιος·** **3)** νεώτ. ὀλίσθησις ἕλικος ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς προχωρήσεως τῆς ἕλικος καὶ τῆς προχωρήσεως τοῦ πλοίου, προερχομένη ἐκ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ὕδατος εἰς τὰς πτέρυγας τῆς ἕλικος.

ὀλισθητήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. κ. **ὀλισθὴρ** τμῆμα μηχανισμοῦ τινος φέροντος ἐπιφάνειαν ἢ εὐθυντηρίαν κεκλιμένην, ἐφ' ἧς ὀλισθαίνει ἕτερον τμῆμα αὐτοῦ, γλίστρα: **ὀλισθητὴρ κιλλίβαντος.**

ὀλισθητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ποιῶν τι ὀλισθηρόν, ὁ λεῖος, ὁ γλιστερός: 'Ιππ.'Επικ.7 **χρίσας τὴν χεῖρα κηρωτῇ, ἥτις ὀλισθητικὴ μάλιστα.**

ὀλισθογνωμονῶ-έω μτγν. σφάλλομαι, πλανῶμαι κατὰ τὴν γνώμην, τὴν κρίσιν: Λουκ.Λεξιφ.19 **ὃς περιφανῶς μακκοᾷ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλισθογνωμεῖν οἴεται.**

ὀλισθοποιῶ-έω γλωσσ. ποιῶ τι ὀλισθηρόν.

ὄλισθος (ὁ) (ὀλισθάνω) τὸ ὀλισθηρόν, τὸ γλιστερό, ἡ γλίστρα: 'Ιππ.Διαίτ.58 **εἰ γὰρ ἀναγάγοι μὲν τὰ ἐγκέρχνοντα καὶ ὄλισθον ἐμποιήσειεν, . . παρηγορήσειεν ἄν τι τὸν πνεύμονα,** Πολύβ.15,14,2 **ὅ τε γὰρ τῶν νεκρῶν ὄλισθος,** Λουκ.Μισθ.Συν.42 **ἡ ἄνοδος ἐπὶ πολὺ καὶ ἀνάντης καὶ ὄλισθον ἔχουσα,** Λιβάν.4,615 **ὥστε λίμνας ὅλας ἐν αὐτῇ συνεστάναι καὶ ὀλίσθους εἶναι τῆς ἀγορᾶς πανταχοῦ,** Σχόλ.Ξεν.'Αν.I,5,8 **κατὰ στενοῦ καὶ ὀλίσθου γέμοντος ὑψηλοῦ τόπου·** **2)** τὸ ὀλίσθημα, τὸ γλίστρημα: 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ.150,2· ‖ κ. μτφ.: Πλούτ.'Ηθ.510Α **ὀλίσθημα γλώσσης·** **3)** μτφ. ἡ παγίς: ποι. π. Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,2,8 **μεθύουσιν ὄλισθος οἶνος φυχαπάτης·** **4)** ἰχθύς τις ἔχων δέρμα ἀλεπίδωτον καὶ λεῖον· Κορ.π.Ξενοκρ.210 **«τὸν παρὰ τῷ 'Οππιανῷ μόνῳ καλούμενον ὄλισθον ἰχθὺν γλανέον καὶ τοῦτον ὁ σχολιαστὴς ἰδιωτικῶς φησιν ὀνομάζεσθαι»**: 'Οππ.'Αλ.I, 113 **πηλαμύδες καὶ ὃν καλέουσιν ὄλισθον.**

ὀλισθράζω ἀ. ὀλισθάνω βλ.λ., γλιστρῶ: 'Επίχ.35, 'Ιππ.π.Γαλ.19,126 **τὰ .. ἔξω καὶ ἔσω ὀλισθράζοντα.**

ὀλισθῶν-οῦσα-όν συνήθ. ποι. μτχ. ἀορ. β' τοῦ ὀλισθάνω βλ.λ.: Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9,267.

ὀλκαδικός-ή-όν (ὁλκάς) ὁ ὅμοιος πρὸς ὁλκάδα: 'Αριστλ.ΖΠ 710α,19 **πλοῖον ὁλκαδικὸν** (ἡ ὁλκάς).

ὀλκάδιον (τὸ) λεξ. ὑποκορ. τοῦ ὁλκὰς **βλ.λ.**: Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὁλκαδοπιττωτής (ὁ) μτγν. ὁ πισσώνων ὁλκάδας, πλοῖα: 'Ανών. ἐν ΑΒ 1089.

ὁλκαδοφθόρος-ον (φθείρω) μσν. ὁ φθείρων, καταστρέφων τὰς ὁλκάδας: Νικήτ.Εὐγ.198 **ὁλκαδοφόρος ναυαρχία.**

ὁλκαδοχρίστης (ὁ) (χρίω) μτγν. ὁ χρίων, ἀλείφων ὁλκάδας: Μαν.4,342 **ὑλογράφους ἄνδρας, κηραγγέας, ὁλκαδοχρίστας.**

ὁλκάζω 'Ησ. «ὁλκάζει· ἕλκει, χαλιναγωγεῖ».

ὁλκαία (ἡ) μτγν., ἰων. **ὁλκαίη**, θηλ. τοῦ ὁλκαῖος, ἡ οὐρὰ τοῦ λέοντος, ὡς ἑλκομένη: 'Απολλ.Ρ 4,1614 (δ.γρ. ἀλκαία), Νίκ.Θηρ.123 **αἱ θ' ὑπὸ ταύρου ὁλκαίην φαίρουσαι, ὀλίζωνες φορέονται** (σχόλ. «παρὰ τὸ ἕλκεσθαι ὑπὸ τοῦ ὅλου σώματος· ἢ δι' αὐτῆς ἑαυτὸν ἐποτρύνει μάχεσθαι»).

ὁλκαῖον (τὸ) μτγν. οὐδ. τοῦ **ὁλκαῖος**, μεγάλη λεκάνη, ἀγγεῖον, ἔνθα ἔπλυνον **τὰ** ποτήρια, ὁλκεῖον· Πολυδ.6,99 **«ἐν ᾧ τὰ ἐκπώματα ἐναπονίπτουσιν»,** 'Ησ. «λεκάνη, νιπτήρ, κρητήρ»· **2)** τὸ ὀπίσθιον μέρος πλοίου, ἡ πρύμνη: 'Απολλ.Ρ 1,1314.

ὁλκαῖος-α-ον (ἕλκω, ὁλκή) μτγν. ἐπὶ πλοίου, ὁ ἑλκόμενος, ὁ συρόμενος, ὁ ρυμουλκούμενος: 'Απολλ.Ρ I,1314, Νίκ.Θηρ.268 **οἶμον ὁδοιπλανέων σκολίην τετρηχότι νώτῳ, τράμπιος ὁλκαίης ἀκάτῳ·** **2)** ἐπὶ ὄφεων, ὁ συρόμενος, ὁ ἕρπων: Νίκ.Θηρ.119 **παλίγκοτος ἀντομένοισι, δάγματι πλειοτέρῃ, καὶ ὁλκαίην ἐπὶ σειρὴν** (σχόλ. «ἑλκομένην οὐράν»)· **3)** ἐπὶ ὁδοῦ, ἡ ὀφιοειδής: Νίκ. Θηρ.160 **ἕρπει ἀτραπὸν ὁλκαίην δολιχῷ μηρύγματι γαστρὸς** (σχόλ. «οἱονεὶ τὴν ἐπιμήκει ὁδόν»)· **4)** ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὁ διαδοχικός: Λυκόφρ.216 **λεύσσω πάλαι δὴ σπεῖραν ὁλκαίων κακῶν·** **5)** τὸ θηλ. **ὁλκαία** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **6)** τὸ οὐδ. **ὁλκαῖον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὁλκάς-άδος (ἡ) (ἕλκω) πλατὺ καὶ ὀγκῶδες ἱστιοφόρον πλοῖον, φορτηγὸν συνήθως ρυμουλκούμενον: Πίνδ.Ν 5,2 **ἐπὶ πάσας ὁλκάδος ἔν τ' ἀκάτῳ,** 'Ηρ.7,25 **ἀγινέοντας ὁλκάοι τε καὶ πορθμηίοισι,** Εὐρ.Κύκλ.505 **σκάφος, ὁλκὰς ὥς, γεμισθείς,** αὐτ.2,91 **ἔτυχε δὲ ὁλκὰς ὁρμοῦσα μετέωρος,**

(σχόλ. «ἐμπορικὴ ναῦς»), αὐτ.6,22 **σῖτον ἐν ὁλκάσιν ἄγειν**, Ξεν.'Αθ.1,20 **οἱ μὲν πλοῖον κυβερνῶντες, οἱ δὲ ὁλκάδα**, Πλάτ.Λάχ.183D **προσβαλούσης τῆς νεὼς πρὸς ὁλκάδα τινά**, 'Απп.'Εμφ.Πολ.5· ‖ μτφ. ἐπὶ γυναικῶν : 'Ηδύλη ΑΠ 5,160 **ναυκλήρων ὁλκάδες εἰκόσοροι**· ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ ταύρου τοῦ μεταφέροντος τὴν Εὐρώπην : Νόνν.Δ 1,66· ‖ μτφ. ὁ κόσμος, τὸ σύμπαν : Σύνοδ. Κων/πόλεως π.Θησ.Στεφ.ἐν λ. **ὁ τῆς κοσμικῆς μεγάλης ὁλκάδος κυβερνήτης προβεβλημένος ἡμέτερος βασιλεύς**· **2)** 'Επιγρ. ἐπὶ λίθου, ὁ μεταφερόμενος εἰς **τὸν** τόπον τῆς οἰκοδομῆς· **3)** 'Ησ. «ἀηδών, εἰρήνη».

ὁλκεῖον (τὸ) (ἕλκω), ἐπ. **ἰων.** ὁλκήϊον τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ πλοίου, ἄ. ὁλκαῖον : Σοφ.ἀπ. 388, 'Απολλ.Ρ **4,1699 ὡς δ' ἐπισχόμενος γλαφυρῆς ὁλκήϊον 'Αργοῦς ἦγ' ἄλαδε** (σχόλ. «μέρος τῆς νεώς, ὅπερ σύρεται κατὰ τὸ ὕδωρ»)· ‖ Πολυδ.10,134 «καὶ ὁλκεῖα δὲ τὰ πηδάλια»· **2)** μεγάλη λεκάνη, ἀγγεῖον, ἔνθα ἔπλυνον τὰ ποτήρια· Πολυδ.10,176 «ἀγγεῖον ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαλκοῦν» : 'Επιγέν.6 **κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρουνοί**, Φιλήμ.17 **ὁλκεῖον εἶδον ἐπὶ τραπέζης κείμενον, πυρῶν τε μεστόν**, Μέν.73 **ἡ χαλκοῦν μέγα ὁλκεῖον**, Πολύβ.30,26,1 **τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ** (κῶδ. ὁλκίων), Πλούτ.'Αλέξ.20 **ὡς δὲ εἶδε μὲν ὁλκεῖα καὶ κρωσσοὺς καὶ πυέλους πάντα χρυσοῦ** (κῶδ. ὁλκια)· **3)** Φώτ. «ὁλκειον· χαλκοῦς λέβης, τρεῖς πόδας ἔχων».

ὁλκεύς-έως (ὁ) (ὁλκή) ὁ σύρων δίκτυα· 'Ησ. «ὁλκεῖος· οἱ τὰ ἀμφίβληστρα ἐπισπῶνται».

ὁλκή (ἡ) (ἕλκω) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἕλκω, ἡ ἕλξις, τὸ σύρσιμο, τὸ τράβηγμα, οἷον τῆς κόμης : Αἰσχ.'Ικ.884 **ὁλκὴ γὰρ οὔ τι πλόκαμον οὐδάμ' ἅζεται**, Πλάτ.Πολιτ.282Ε **τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνάφεως ὁλκὴν ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἴσχει** (τὸ σύρειν τὸ ξαντικὸν ἐργαλεῖον κατὰ τὴν κατεργασίαν ὑφασμάτων), 'Αριστλ.Μηχ.853b,1 **ἀπὸ μιᾶς ὁλκῆς**, Σέξτ.'Εμπ. Πυρρ.3,15 **ἡ ὁλκὴ τοῦ ἀρότρου**· ‖ κ. μτφ. : Πλάτ.Φίλ.57D **τοῖς δεινοῖς περὶ λόγων ὁλκὴν** (τοῖς ἐμπείροις εἰς τὸ ἕλκειν τὰς λέξεις εἰς ἐσφαλμένην σημασίαν)· **2)** ἐπὶ ἀτμοῦ, ἡ ἐξάτμισις, ἡ ἀναθυμίασις : 'Ιππ.Γυν.1,55· **3)** ἡ εἰσπνοή, ἀναπνοή : 'Αριστλ.Πνευμ.482a,15 **ὁλκὴ πνεύματος**· **4)** ἐπὶ σικύας, ἡ ἀπορρόφησις αἵματος : 'Ανών. ἐν Ρητ.170,8 **ὁλκὴ αἵματος**· **5)** πιθ. ἡ ἀκτίς : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.35,19· **6)** ἡ εἰσαγωγή, ἡ μύησις : Πλάτ.Νόμ.659D **παιδεία ἐσθ' ἡ παίδων ὁλκὴ καὶ ἀγωγὴ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου λόγον ὀρθὸν εἰρημένον**· **7)** ἡ δύναμις τῆς ἕλξεως : Πλάτ. Τίμ.80C **πάντων τούτων ὁλκὴ οὐκ ἔστιν οὐδενί ποτε**, αὐτ.Κρατ.435C **γλίσχρα ἡ ὁλκὴ τῆς ὁμοιότητος**· ‖ ἐπὶ μαγνήτου : 'Επίκ.ἀπ.293, Φίλ.1,34· **8)** ἡ πρὸς τὰ κάτω ροπὴ τῆς πλάστιγγος, τὸ βάρος, ἡ φορά : Μέν.383 **ὁλκὴν ταλάντου χρυσίου σοι παιδίον ἔστηκα τηρῶν**, 'Αριστλ.Θαυμ. 833b,10, Θεόφρ.Φl 9,16,8, Πολύβ.30,25,16, ΠΔ 'Εσδρ. 1,8,62 **καὶ ἐγράφη πᾶσα ἡ ὁλκὴ αὐτῶν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ**· **9)** τὸ βάρος τῆς δραχμῆς : 'Ηρων Γεωμ. 23,55, Γαλ.19,752, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,81· **10)** νεώτ. στρατ. τὸ βάρος σφαίρας τῶν παλαιῶν πυροβόλων, ὅθ. συνεκδ. τὸ διαμέτρημα : **πυροβόλον μεγάλης ὁλκῆς**· **11)** μτφ. ἐπὶ κακῆς σημ., ὁ μεγάλης σπουδαιότητος : **ἀπατεὼν μεγάλης ὁλκῆς**.

ὁλκήεις-εντος-εσσα-εν (ὁλκή) μτγν. ὁ ἕλκων τὴν πλάστιγγα, ὁ βαρύνων, ὁ βαρύς : Νίκ.Θηρ.651 **ὁλκήεσσαν ὑπὸ πλάστιγγα** (σχόλ. «βάρος ἔχουσαν»), αὐτ.907 **ὁποῖά τε δάκρυα βάλλοις τριπλοῖς ὁλκήεσσιν ἰσοζυγέων ὀδελοῖσιν** (σχόλ. «τριπλοῖς ὀβελοῖσιν βαρέσιν ἐσταθμημένοις ἰσοζυγῶν»).

ὁλκήϊον (τὸ) ἰων. τ. ὁλκεῖον βλ.λ. : 'Απολλ.Ρ 4,1609.

ὁλκήρης-ους-ες (ὁλκή) μτγν. ἐπὶ τῶν ὄφεων, ὁ ἑλκόμενος, ὁ συρόμενος, ὁ ἕρπων : Νίκ.Θηρ.351 **ἰδὼν ὁλκήρεα θῆρα οὐλοόν**, αὐτ.355 **γηραλέον μὲν ἀπὸ φλόον ἑρπετὰ βάλλει ὁλκήρη**.

ὅλκησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ὁλκοῦ βλ.λ.**2)** κατασκευὴ συρμάτων.

ὅλκιμος-ον (ὁλκή) ὁ ὃν δύναταί τις νὰ ἑλκύσῃ, ὁ ἑλκυστός, ἰξώδης, γλοιώδης : 'Ιππ.'Αρθρ.36, Διοσκ.2,101 **ὅλκιμον καὶ εὔτονον**, Πλούτ.'Ηθ.696C **τὸ δὲ ἔλαιον ὅλκιμον πανταχῇ καὶ μαλακὸν ἄγεται περὶ τὸ σῶμα**· κ. συγκρ. : Γαλ.13,345 **ὁλκιμώτερον κατάπλασμα**· ‖ νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐλατός, ὁ εὐήλατος· **2)** ἐνεργ. ἐπὶ σικύας, ὁ καλῶς ἕλκων, τραβῶν· κ. συγκρ. : Παῦλ.Αἰγ.6,41 **ὁλκιμώτεραι μᾶλλόν εἰσιν αἱ χαλκαῖ σικύαι**.

ὁλκιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. φυσ. ἡ ἰδιότης τῶν μετάλλων, καθ' ἣν ταῦτα δύνανται νὰ ὑποστῶσι μόνιμον ἐπιμήκυνσιν δι' ἁπλῆς ἕλξεως ἢ διερχόμενα δι' ὁλκοῦ.

ὁλκίον (τὸ) ἄ. ὁλκεῖον βλ.λ.

ὁλκόμετρον (τὸ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ μετρεῖται ἡ ἐξωτερικὴ ἢ ἐσωτερικὴ διάμετρος σφαιρικοῦ, κυλινδρικοῦ ἢ κωνικοῦ σώματος ἢ σωλῆνος, κομπάσσο.

ὁλκοξόος (ὁ) νεώτ. εἶδος ρυκάνης τῶν λεπτουργῶν καὶ ξυλουργῶν, δι' ἧς οὗτοι κατασκευάζουσιν ὁλκούς, ἐντομάς, λούκια.

ὁλκός (ὁ) (ἕλκω) κ. μσν. κ. νεώτ., κτ. πληθ. μηχανή τις δι' ἧς ἐσύροντο πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ ξύλων· 'Ησ. «τὰς ἕλξεις τῶν πλοίων» : 'Ηρ.2,154 **ἐν τούτοισι δὴ οἵ τε ὁλκοὶ τῶν νεῶν**, αὐτ.159 **τῶν ἔτι οἱ ὁλκοὶ ἐπίδηλοι**, Εὐρ.Ρησ.146 **ἀλλὰ προσμίξω νεῶν ὁλκοῖσι νυκτὸς τῆσδ' ἐπ' 'Αργείων στρατῷ**· ‖ π. Θουκ. μηχανήματα κινητά, χρησιμοποιούμενα πρὸς μεταφορὰν τῶν πλοίων ἄνω τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου· Πολυδ.7,148 «νεωλκοῦ σκεύη φάλαγγες, φαλάγγια, ὁλκοί, οὖροι», 'Ησ. «αἱ μηχαναὶ δι' ὧν αἱ νῆες νεωλκοῦνται» : Θουκ.3,15 **ὁλκοὺς παρεσκεύαζον τῶν νεῶν ἐν τῷ ἰσθμῷ ὡς ὑπεροίσοντες ἐκ τῆς Κορίνθου ἐς τὴν πρὸς 'Αθήνας θάλασσαν**· ‖ νεώτ. ναυτ. κτ. πληθ. τὰ κύρια τεμάχια τῆς κοιτίδος, μεθ' ἧς καθέλκεται τὸ ναυπηγηθὲν σκάφος ἅμα τῇ καθολκῇ του, βάζια· **2)** νεώτ. εἰδ. μηχανὴ χαλυβδίνη ἔχουσα ὀπὰς διαφόρου διαμετρήματος κατὰ σμικρυνομένην σειράν, δι' ὧν διαδοχικῶς διέρχεται δι' ἑλκύσεως· **3)** νεώτ. ναυτ. κτ. πληθ. οἱ κερουλκοί, μπράτσα· ‖ **ὁλκοὶ λεμβούχου** δύο ἀγόμενα συνδέοντα τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου πρὸς τὸ ἀκροκέραιον τοῦ λεμβούλου, μπουταφόρες· **4)** ἱμάς, λωρίον, χαλινός : Σοφ.'Ηλ.863 **τμητοῖς ὁλκοῖς ἐγκῦρσαι**· **5)** ἴχνος, αὐλάκιον χαρασσόμενον διὰ τῆς ἕλξεως κινουμένου πράγματος ἢ ἐν ᾧ κινεῖται ἑλκόμενον ἄλλο πρᾶγμα : 'Αριστφ.Θεσμ.779 **δέξασθε σμίλης ὁλκοὺς** (τὰ διὰ τῆς σμίλης, εἰς τὸ ξύλον ἐνσκαπτόμενα αὐλάκια, χαράκια), Ξεν.Κυν.9,18 **κατὰ τὸν ὁλκὸν τοῦ ξύλου**, 'Απολλ.Ρ 3,1391 **αἵματι δ' ὁλκοὶ ἠΰτε κρηναῖαι ἀμάραι πλήθοντο ροήσιν** (σχόλ. «αὔλακα»)· ‖ αὐλάκιον διανοιγόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρότρου : 'Απολλ.Ρ 3,412 **τὴν αἶψα ταμὼν ἐπὶ τέλσον ἀρότρῳ, οὐ σπόρον ὁλκοῖσιν Δηοῦς ἐνιβάλλομαι ἀκτήν**· **6)** ἐπὶ ἀστέρων, ἡ γραμμή, ἡ τροχιά : Μαν.2,116 **ὁλκὸς δ' αὖτε γαλαξίεω βαιὸς μὲν ὁρᾶται**, αὐτ.3,190 **'Ερμῆς ὥρης ὅπερ ὁλκὸν ἀμείβων τεύχει**, 'Απολλ.Ρ 3,141 **ἀστὴρ ὥς, φλεγέθοντα δι' ἠέρος ὁλκὸν ἵησιν**, αὐτ. 3,1377, αὐτ.4,296 **ὁλκὸς οὐρανίης ἀκτῖνος**· **7)** τάφρος, ὀχετός : 'Απολλ.Ρ 1,375 **ἐν δ' ὁλκῷ ξεστὰς στορέσαντο φάλαγγας**· **8)** ἡ κυματοειδὴς κίνησις, ὁ κυματισμός : 'Απολλ.Ρ 1,1167 **δὴ τότ' ἀνο-**

χλίζων τετρηχότος οἴδματος ὁλκοὺς [σχόλ. «τὰς φυσήσεις καὶ οἷον ἐπάρσεις καὶ μετεωρισμοὺς τῶν κυμάτων»], Ἐπιγρ. ὁλκοὶ καλλιρόων ὑδάτων· **9)** ἐπὶ ὄφεων, ἡ ἑλικοειδὴς κίνησις : Νίκ.Θηρ.159 ἐν δὲ κελεύθῳ νωχελὲς ἐξ ὁλκοῖο φέρει βάρος· **10)** ἐπὶ ὄφεων, τὸ σῶμα· Σχόλ. «λέγεται ὁλκὸς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ὄφεως. .. ἤγουν ἡ κοινῶς συρμή» : Νίκ.Θηρ.266 αὐτὰρ ὅγε σκαιὸς μεσάτῳ ἐπαλίνδεται ὁλκῷ [σχόλ. «πλάγιος ἐπικυλύεται τῷ σώματι»], Λουκ.Ἑρμότ.79 τοῦ ὄφεως τὸ σῦφαρ ἀμελήσαντας τοῦ ὁλκοῦ, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,100 τὸ δ᾽ εἰς ὁλκοὺς λορδοῦσθαι τῶν ὄφεων· **11)** ἐπὶ κόμης, ἡ σπεῖρα, ὁ βόστρυχος : Νόνν.Δ 3,413 ὁλκὸς ἐθείρης, αὐτ.32,168 πλοκάμων .. ὁλκοί· **12)** ἐν περιφρ. ὁλκοὶ δάφνης κλάδος δάφνης ἢ τὸ ἐκ δάφνης συντεθὲν σάρωθρον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους συρόμενον : Εὐρ.Ἴων 145 ἀλλ᾽ ἐκπαύσω γὰρ μόχθους δάφνας ὁλκοῖς· || ὁμ. ὁλκὸς ἁμάξης ἡ ἑλκομένη, ἡ συρομένη ἅμαξα : Διον.Περ.191 τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἁμάξης· || ὁμ. ὁλκὸς γλώσσης ἡ πρὸς τὸ ἔξω ἐκτεταμένη γλῶσσα : Νίκ.Ἀλεξ 79,281· **13)** τὸ ὑδραγωγεῖον : Ἰω.Λυδ.Μην.3,23 ὁλκὸς ὑδάτων, Κῶδ.Ἰουστιν.1,4,26· **14)** ἡ ὁλκή, τὸ βάρος : Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.5,270,11 ἐς τριάκοντα γὰρ ταλάντων ὁλκὸν τὸν κόσμον τοῦτον εἶναί φασι βαρυνόμενον· **15)** εἶδος ἀράχνης : Διοσκ.2,68 ἀράχνη τὸ ζῷον, ὃ ὁλκὸν ἔνιοι ἢ λύκειον ἔνιοι καλοῦσι· **16)** εἶδος χόρτου: Πλίν.Φl 27,90· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν ἀγρωστοειδῶν.

ὁλκός-ή-όν [ἕλκω] ὁ ἕλκων πρὸς ἑαυτόν, ὁ ἑλκτικός· Σουΐδ. «ὁλκὸς ἄνθρωπος· ὁ ἑλκυστικὸς καὶ ἐπαγωγός» : Πλάτ.Πολ.521D μάθημα ψυχῆς ὁλκὸν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν, αὐτ.527B ὁλκὸν ψυχῆς πρὸς ἀλήθειαν, Ἀριστλ.Πρ.931a,25 θερμόν τε καὶ ὁλκόν· κ. συγκρ. : Θεόφρ.Φl 3,17,3 ὁλκοτέρας τὰς ῥίζας ποιοῦντες [κῶδ. ἑλκτικωτέρας]· **2)** παθ. ὁ δυνάμενος νὰ προσελκυσθῇ : Φίλ.2,229 ὁλκαὶ διάνοιαι παρθένων πρὸς ἀρετήν· **3)** ὁ ἄπληστος, ὁ λαίμαργος : Ἀντιφάν.15 ὁλκοὶ γνάθοι· **4)** τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. βραδέως : Ἡλιόδ.Αἰθ.10,30 ὁλκά τε προβαίνων· || κ. συγκρ. ἐπίρρ. ὁλκότερον βραδύτερον τοῦ δέοντος : αὐτ.3,5 καὶ τὴν δᾷδα ὁλκότερον ἡ μὲν ἐνεχείριζεν ὁ δὲ ὑπεδέχετο· **5)** Ἡσ.«ὁλκά· δυνατά».

ὁλκότης Ἡσ. «τὰ αὐτά».

ὁλκωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. μικρὸς ἀπώστης ὁριζόντιος, ἐξέχων ἐκ τῆς πρύμνης ἱστιοφόρου κατὰ τὴν προέκτασιν τῆς κορώνης ἑκατέρωθεν.

ὁλκωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων ὁλκόν, ὁ ἐντὸς ὁλκῶν κινούμενος, ὁ ἐπίσυρτος, οἷον τὸ κάλυμμα τῶν κιβωτιδίων τῶν κονδυλοφόρων κττ. : ὁλκωτὴ θυρίς, - ὁλκωτὸν σέλμα λέμβου.

ὁλλανδικός-ή-όν νεώτ.,δημ. ὁλλαντέζικος ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς ἢ τὴν Ὀλλανδίαν ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : ὁλλανδικὸς τυρός, - ὁλλανδικὴ διόπτρα (διόπτρα τοῦ Γαλιλαίου), - ὁλλανδικοὶ πόλεμοι [οἱ μεταξὺ Ὀλλανδίας καὶ Ἀγγλίας γενόμενοι τρεῖς πόλεμοι περὶ θαλασσίας ἐπικρατήσεως].

ὄλλιξ-ικος (ἡ) μτγν. εἶδος ξυλίνου ποτηρίου· Ἀθήν.11,494F «ὄλλιξ· Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι».

ὄλλυμι, συνήθ. ποι. κ. ὀλλύω [Ἀρχίλ.27] ἀ. ὀλέκω βλ.λ., συνήθ. ἐν συνθ. ἀπόλλυμι, παρατ. ὤλλυν [Αἰσχ.Πέρσ.461] κ. ἐπ. ὀλέεσκον [Κόϊντ.2,414] κ. ὤλεσκον [Χρησμ.Σιβ.1,108] κ. μέσ. ὠλλύμην [Εὐρ.Ἄλκ.633], μέλλ. ὀλέσω [Ὀδ.Ν 399] κ. ἐπ. ὀλέσσω [Ἰλ.Μ 250] κ. ἰων. ὀλέω [ἐν συνθ. ἀπ- : Ἡρ.1,34] κ. ἀττ. ὀλῶ [Σοφ.ΟΤ 448, Εὐρ.Ἀνδρ.856] κ. μέσ. μέλλ. ὀλέομαι [Ἰλ.Φ 133] κ. συνηρ. ὀλοῦμαι [Ἰλ.Β 325] κ. παθ. ὀλεσθήσομαι [ἐν συνθ. ἀπ-: ΠΔ Ψαλμ.82(83),17], ἀόρ. ὤλεσα [Ἰλ.Χ 107] κ. ἐπ. ὄλεσα κ. ὄλεσσα [Ὀδ.Ψ 319] κ. μέσ. ἀόρ. β' ὠλόμην [Ἰλ.Ν 772, Αἰσχ.Εὐμ 565] κ. παθ. ὠλέσθην [ἐν συνθ. ἀπ-], παρακ. ὀλώλεκα [ἐν συνθ. ἀπ-] κ. β' ὄλωλα [Ἰλ.Ο 111, Ὀδ.Δ 318], ὑπερσυντ. β' ὀλώλειν [Ἰλ.Κ 187], ἀφανίζω, καταστρέφω, ἐξολοθρεύω καὶ ἐπὶ ζώντων, φονεύω, σκοτώνω· Ἡσ. «ὀλλύει, ἀπολλύει, φονεύει» : Ἰλ.Θ 498 νῆάς τ᾽ ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιούς, Ὀδ.Ψ 319 οἳ νῆάς τ᾽ ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους πάντας, Πίνδ.Π 3,41 γένος ὀλέσσαι .. θανάτῳ, Αἰσχ.Ἑπτ. 1061 γένος ὠλέσατε πρυμνόθεν, Σοφ.Ἀντ.751 θανεῖται καὶ θανοῦσ᾽ ὀλεῖ τινα, Εὐρ.Ἀνδρ.856, Χρησμ.π.Πλούτ.Ἀγησ.3 ἁ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο γὰρ οὐδέν· || κ. μέσ. π. Ὁμ. συνήθ. ἐπὶ προσ., ἀποθνήσκω, μάλιστα ἐπὶ βιαίου θανάτου, χάνομαι : Ἰλ.Δ 451 ἔνθα δ᾽ ἅμ᾽ οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αὐτ.Ω 725 ἀπ᾽ αἰῶνος νέος ὤλεο, Ὀδ.Γ 235 ὡς Ἀγαμέμνων ὤλεθ᾽ ὑπ᾽ Αἰγίσθοιο δόλῳ, Αἰσχ.Χο.888 δόλοις ὀλούμεθ᾽· || κ. μτ. συστ. αἰτ. : Ἰλ.Γ 417 σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι, αὐτ.Φ 133 ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,745· || π. τραγ. ἐν εὐκτ. ἀορ. ὡς τύπος εὐχῆς : Σοφ.Φιλ.961 ὄλοιο - μήπω, πρὶν μάθοιμ᾽ εἰ καὶ πάλιν γνώμην μετοίσεις, αὐτ.ΟΤ 645 ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν, αὐ.Τρ.383 ὄλοιντο - μήτι πάντες οἱ κακοί, Εὐρ.Ἱππ.407 ὡς ὄλοιτο παγκάκως· || κ. ἐπὶ πραγμάτων, ἀπολλύομαι, ἐξαφανίζομαι, χάνομαι : Ἰλ.Ι 413 ὤλετό μοι νόστος, αὐτ.415 ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, Ὀδ.Ο 91 μή τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον .. ὄληται· πρβλ. Αἰσχ.Ἱκ.918· || ὁ παρακ. β' ὄλωλα ἔχω ἀπολεσθῆ, χαθῆ, ἀπέθανον, κατεστράφην : Ἰλ.Ο 111 υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι, Αἰσχ.Πέρσ.255, αὐτ. Ἀγ.346 ἐγρηγορὸς τὸ πῆμα τῶν ὀλωλότων γένοιτ᾽ ἄν [τῶν τεθνεώτων, τῶν νεκρῶν], αὐτ.1367 μαντευσόμεσθα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος, Σοφ.Ἀντ. 174 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω γένους κατ᾽ ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων· || ὁμ. ὁ παρακ. β' μτ. σημ. ἐνεστ. εὑρίσκομαι ἐν καταστάσει καταστροφῆς, ἀφανίζομαι, χάνομαι : Ὀδ. Δ 318 ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα, Αἰσχ.Ἱκ.918, Σοφ.Αἴ.896 οἴχωκ᾽, ὄλωλα, διαπεπόρθημαι, φίλοι· **2)** παύω νὰ ἔχω τι, χάνω : Ἰλ. Θ 358 καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ᾽ ὀλέσειεν, αὐτ.Ν 763 οἱ μὲν δὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν χερσὶν ὑπ᾽ Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες, Αἰσχ.Ἀγ.54 πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες, αὐτ.Εὐμ.148, Εὐρ.Μήδ.436 τᾶς ἀνάνδρου κοίτας ὀλέσασα λέκτρον· **3)** ἐπὶ κακοῦ, ἀπαλλάσσω : Αἰσχ.Ἀγ.1017 νῆστιν ὤλεσεν νόσον [διόρθ. ἤλασεν]· **4)** ρηματ. π. ὀλετήρ, ὄλεθρος κ. ἐν συνθ. ἐξώλης, προώλης, πανώλης κ.ἄ.

ὀλλυνέομαι μτγν. εἶμαι ἐγγὺς τοῦ θανάτου· πρβλ. ἔχω τὸ 'να πόδι μου στὸν τάφο ἢ μυρίζω χωματίλα : Ἀρετ.7,1 ἐπὶ γὰρ τοῖσι πλείστοισι οὔτε ὀλλυνέονται οὔτε ὀρρωδέουσι θάνατον.

ὀλλύω ἀ. ὄλλυμι βλ.λ.

ὀλμειός [ὁ] σχόλ. κ. νεώτ. στρογγύλος λίθος, εἰς ὃν κόπτουσιν ὄσπρια, ὅλμος : Σχόλ.Ἀριστφ. 238· **2)** νεώτ. πλὰξ εἰσδεχομένη τὸ κάτω ἄκρον τῆς ἀτράκτου ἐργάτου, βαρούλκου πλοίου.

ὁλμίον [τό] πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὅλμος βλ.λ.

ὁλμισκοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων σχῆμα ὁλμίσκου βλ.λ. : Ὀρειβ.49,22,19.

ὁλμίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅλμος, τὸ κοῖλον σιδήριον τῆς θύρας τὸ ὑποδεχόμενον τὸν στρόφιγγα, περὶ ὃν ἡ θύρα στρέφεται ἀνοιγομένη καὶ κλειομένη : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,54 ἐπὶ τῆς κλειομένης ἢ ἀνοιγομένης θύρας ὁ μὲν κατὰ τοῦ ὁλμίσκου βεβηκὼς στροφεὺς τῷ αὐτῷ ἐν-

στρέφεται τόπῳ' **2)** ἕκαστον τῶν κοιλωμάτων τῆς ἄνω καὶ κάτω γνάθου, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἐνσφηνωμένοι οἱ ὀδόντες, φατνίον: Ρούφ.'Ονομ.55· || κτ.πληθ.εἰδ. αἱ κοιλότητες τῶν γομφίων, τραπεζιτῶν ὀδόντων· Πολύδ.2,93 «ὀλμίσκους· τὰς τῶν μύλων κοιλότητας»· **3)** πάπ. τεμάχιον κώνου· **4)** νεώτ. μικρὸς ὅλμος, μικρὸν ἰγδίον, χαβάνι.

ὁλμοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. ὁ ὅλμος, τὸ πυροβόλον.

ὁλμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. **ἐν** σχήματι ὅλμου: Διοσκ.4,170 π. 'Ορειβ. (κῶδ. θολοειδῶς).

ὁλμοκόπος (ὁ) μτγν. ὁ κοπανίζων ἐντὸς ἰγδίου, ὁ ὁλμοκοπῶν: 'Ανών.π.Γαλ. περὶ τῶν καθ' 'Ιπποκράτην στοιχείων (**Helmreich Handschriftliche** Studien zu Galen, Ansbach 1910).

ὁλμοκοπῶ-έω μτγν. κ. μσν. κοπανίζω ἐντὸς ἰγδίου, μέσα σὲ χαβάνι: Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,70, 'Αέτ.4,30, Θεοφάν.Νόνν.2,278· κ.παθ.: 'Αλέξ.Τραλλ. 12 **ὁλμοκοπηθὲν τοῦ ὑὸς στέαρ μετὰ ἀσβέστου.**

ὁλμοποιός (ὁ) ὁ κατασκευάζων ὅλμους, ἴγδια, χαβάνια: 'Αριστλ.Πολιτ.1275b,28 **καθάπερ ὅλμους εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν ὁλμοποιῶν πεποιημένους.**

ὅλμος (ὁ) κ. νεώτ. **ὅλμος** ('Ησιόδ. κ. 'Ηρ.) λίθος κυλινδρικός, στρογγύλος ἄνευ ἐξεχουσῶν γωνιῶν· 'Ησ. «περιφερὴς λίθος μάρμαρος»: 'Ιλ.Λ 147 **χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας, ὅλμον δ' ὣς ἔσσευε** κυλίνδεσθαι **δι'** ὁμίλου Ισχόλ.Γαζ.Θ «ἀποκόψας τὰς χεῖρας αὐτοῦ τῷ ξίφει καὶ τὸν αὐχένα ἀποτεμών, ὥσπερ δὲ λίθον κυλινδρώδη ὥρμα κυλ εσθαι διὰ τοῦ στρατοῦ»)· **2)** μτγν. ὁ κορμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἀπὸ τοῦ αὐχένος **μέχρι** τῶν ἰσχίων· Πολυδ.2,162 «ὅλμον· τὸ ἀπὸ αὐχένος ἕως ἰσχίων σύμπαν», EM 460,17 «τὸν κορμὸν τοῦ σώματος»· **3)** τὸ ἴγδίον, τὸ γουδί: 'Ησίοδ.'Εργ.423 **ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν** (κῶδ. ὅλμον), 'Ηρ.1,200 **ἐσβάλλουσι ἐς ὅλμον καὶ λεήναντες ὑπέροισι σῶσι διὰ σινδόνος**· **4)** ακαφίδιον πρὸς ζύμωσιν ἄρτου: 'Αριστφ.Σφ.201 **καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν** ἀνύσας τι **προσκύλιέ γ'**, αὐτ.238 **τῆς ἀρτοπώλιδος λαθόντ' ἐκλέψαμεν τὸν ὅλμον'** **5)** τὸ κοίλωμα τῆς ἕδρας, **ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἡ** Πυθία χρησμοδοτοῦσα, κτ. **ἀ.** ὁ τρίπους τοῦ 'Απόλλωνος· || παροιμ. **ἐν ὅλμῳ κοιμᾶσθαι,-εὐνάζειν** προφητεύειν: Πλούτ.Παροιμ.2,14 **ἐν ὅλμῳ κοιμᾶσθαι,** Ζηνόβ.3,63 **ἐν ὅλμῳ εὐνάσω· 6)** ὑποστήριγμα: 'Ιππ.Αἱμ.4 **καθίσας τὸν ἄνθρωπον ὀκλὰξ ἐπὶ ὅλμων δύο· 7)** εἶδος ποτηρίου· 'Αθήν.11,494B «ποτήριον κερατίου τρόπον εἰργασμένον»: Μενεσθ.| **στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν· 8)** τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ αὐλοῦ, εἰς ὃ ἐφαρμόζουσι τὸ στόμα των οἱ αὐλοῦντες· Πολυδ.4,70 «**τῶν δὲ ἄλλων αὐλῶν τὰ μέρη γλῶττα**, τρυπήματα καὶ βόμβυκες, ὅλμοι **καὶ ὑφόλμια**», Φώτ. «ὅλμοι καὶ ὑφόλμια **ἐπὶ αὐλῶν**»: Εὐπ.267· || πάπ. ἡλιακὸν ὡρολόγιον: **ὅλμου τοῦ λιθίνου ὃς ἐκαλεῖτο 'Ελληνιστὶ γνώμων· 10)** λίθος ἐν χρ. ὡς βάρος, ζύγι: Λιβάν.'Επιστ.473,3 **ὅλμος ὑπὲρ κεφαλῆς· 11)** νεώτ. στρατ. πυροβόλον ἔχον βραχὺν σωλῆνα καὶ μεγάλην διάμετρον, ὁλμοβόλον· || **ὅλμος δοκιμαστικός** ὄργανον διὰ τὴν δοκιμὴν κατὰ τὴν παραλαβὴν καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον συντηρήσεως τῆς μελαίνης πυρίτιδος, δοκιμαστήρ.

ὁλμοστάσιον (τὸ) νεώτ. στρατ. πυροβολεῖον ὡπλισμένον δι' ὅλμων.

ὁλμοστοιχία (ἡ) νεώτ. στρατ. μονὰς πυροβολικοῦ περιέχουσα ἀριθμόν τινα ὅλμων· πρβλ. πυροβολοστοιχία.

ὁλμοφόρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. πλοῖον τοῦ παλαιοῦ ἱστιοφόρου πολεμικοῦ ναυτικοῦ ὡπλισμένον δι' ὅλμων καὶ ὀβουζιοβόλων πρὸς βομβαρδισμὸν ἐπακτίων πυροβολείων.

ὁλ(ο)- κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, προσδίδον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅλου, ὁλοκλήρου, ἀκεραίου ἢ ἐπιτεῖνον ἁπλῶς τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, οἷον ὁλοκάθαρος, ὁλοκάλαμος, ὁλόκαυτος, ὁλοκόκκινος, ὁλόψυχα, ὁλόχρυσος.

ὁλόανθος-η-ο δημ. ὁ πλήρης ἀνθέων, ὁ ἔχων πολλὰ ἄνθη: Πορφύρ.Σκ.73,4 **κάτω ἀπὸ μίαν ὁλόανθη λευκὴν ἀμυγδαλιά,** Παλαμ.Περ.Χαιρ. 115,9 **τὰ ρόδα . . τὸ κάνουν** (τὸ σπίτι) **ἕνα ἀφρόντιστο κι ὁλόανθο περιβόλι.**

ὁλοάργυρος-ον μτγν. κ **ὁλάργυρος** ὁ ἐξ ἀργύρου καθαροῦ ὅλος συγκείμενος: Φίλ.1,666 ὁλοάργυροι **καὶ ὁλόχρυσοι.**

ὁλοαρκτικὴ περιοχὴ (ἡ) νεώτ. ἡ ζῳολογικὴ ζώνη ἡ περιλαμβάνουσα τοὺς ἐν τῇ παλαιοαρκτικῇ καὶ νεοαρκτικῇ περιοχῇ ζωϊκοὺς καὶ φυτικοὺς ὀργανισμούς.

ὁλόασπρος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν λευκός, ἄσπρος, ὁ κάτασπρος: Σολωμ. Τὸ ὄνειρο τῆς Μαρίας 20 **ποὺ στὸν ἀέρα ὁλόασπρο φουσκώνει,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.'Ερυκίνη 2 **σὰν περιστέρια ὁλόασπρα διπλώνουν τὰ φτερὰ των μπρός σου.**

ὁλοβάπτισμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ βάπτισμα διὰ πλήρους κατασδύσεως ἐν τῷ ὕδατι, ὡς τὸ τῆς 'Ορθοδόξου ἐκκλησίας, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **διὰ** ραντίσματος βάπτισμα τῶν δυτικῶν.

ὁλοβαπτισταὶ (οἱ) νεώτ. οἱ παραδεχόμενοι τὸ ὁλοβάπτισμα βλ.λ. ὡς κανονικὸν τρόπον βαπτίσεως.

ὁλόβηρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων πορφυροῦν χρῶμα: Κῶδ.'Ιουστιν.11,9,4, Διγεν.'Ακρ.3455 **καὶ στολισμένος ἔτυχον ἱμάτιον βαγδάτιν καὶ θαυμαστὸν ὁλόβηρον, ὀξὺν ἀναζωστάριν'** || **τὸ ὁλόβηρον** ὡς οὐσ. τὸ γνήσιον πορφυροῦν χρῶμα: Προκ.Μυστ.25 **βάμματος τοῦ βασιλικοῦ, ὃ ὁλόβηρον νενομίκασι.**

ὁλοβλαστικός (ὁ) νεώτ. τὸ ᾠὸν ἢ τὸ ἔμβρυον, εἰς ὃ ἡ θρεπτικὴ καὶ ἡ βλαστικὴ δύναμις τῆς λεκίθου ἀποτελοῦσι κοινόν τι ὅλον.

ὁλοβολάδες 'Ησ. «θῖνες».

ὁλόβολος-η-ο δημ. ὁ ἀκέραιος, ὁ ὁλάκερος, ὁ σύγκορμος, ὁ μονοκόμματος.

ὁλοβραδιάζει δημ. ἐπὶ τῆς ἡμέρας, τείνει πρὸς τὴν νύκτα, ὅλο καὶ βραδιάζει: Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.257,1 **χαρῆτε νιοί, χαρῆτε νιές, κι ἡ ἡμέρα ὁλοβραδιάζει'** || ἐν χρ. εἰδ. ἀπροσ. **ὁλοβράδιασε** πιὰ ἐνύχτωσεν ἐντελῶς.

ὁλόβραχυς-εως-υ μτγν. ὁ συνιστάμενος ἐκ βραχειῶν μόνον συλλαβῶν: 'Ανών. ἐν 'Αν.'Ελλ. **κ** Λατ.1,224 **ὁλοβράχει ἀντὶ τῷ πυρριχίῳ.**

ὁλοβροντῶ δημ. κ. -άω κτυπῶ, βροντῶ συνεχῶς: Κρυστ. ἡ Κατάρα 24 **κι ὁλοβροντᾷ τὴν πόρτα σὰν θεότρελλη.**

ὁλόβρυζος-ον μσν. ὁ ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ: Χριστφ.'Αλεξ.'Ομ. ἐν Φαβρικ.'Ελλ.Βιβλ.12,660 **ὁλόβρυζον νόμισμα.**

ὁλοβρύχιος-ον μτγν. ὅλος βεβυθισμένος: Νόνν. ἐν Γρηγ.Ναζ.1,145.

ὁλογάλανος-η-ο ὁ καθ' ὁλοκληρίαν γαλανός, ὁ καταγάλανος: Κρυστ.'Ο χορὸς τῆς Λαμπρῆς 34 **τὰ ὁλογάλανα τὰ μάτια, - ὁλογάλανος οὐρανός.**

ὁλόγδυμνος-η-ο μσν. κ. δημ. **ἀ.** ὁλόγυμνος, ὁ ἐντελῶς γυμνός, ὁ κατάγυμνος, ὁλοτσίτσιδος: 'Ερωτόκρ.2,986 **μὰ ὀντὲ μαλῶν' ὁλόγδυμνος τρομάρα τόνε πιάνει, - κολυμποῦν ὁλόγυμνοι.**

ὁλογέμιστος-η-ο δημ. ὁ ὑπερπλήρης, ὁ ὁλόγιομος: Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.155,3 **καὶ χτυποῦν τὰ φωτερὰ στὰ ὁλογέμιστα ποτήρια.**

ὁλόγεμος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς γεμάτος, ὁ ὑπερπλήρης, ὁ ὁλογέμιστος: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 63,12 **κι ἀπὸ τὴν ἄλλη ἰδὲς ἀράδ' ἀράδα στὰ ὁλόγεμα πιθάρια τὰ πλατιά.**

ὁλογένεσις-εως (ἡ) νεωτ. βιολ. ἅ. ὁλογενισμός, νέα θεωρία, καθ' ἣν ἡ ζωὴ ἐνεφανίσθη συγχρόνως εἰς πλεῖστα μέρη τῆς γῆς.
ὁλόγερος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ ἐν ἀπολύτῳ καλῇ καταστάσει, ὁ μὴ ὑποστὰς βλάβην, ὁ ἀκέραιος· **2)** ἐπὶ προσ., ὁ τελείως ὑγιής.
ὁλόγινον Ἡσ. «ὀζῶδες, συμπεφυκώς»· πρβλ. ὀλόπτοον.
ὁλόγιομος-η-ο δημ. εἰδ. ἐπὶ τῆς σελήνης, πλησιφαής: Γρυπ.Σκ.Τερρ.Κοσμοχαλασιὰ Ι **τ' ὁλόγιομο φεγγάρι κρέμεται μέσ' στὸν οὐρανό·** || ἀντὶ ὁλόγεμος βλ.λ.: **ὁλόγιομο ποτήρι.**
ὁλογλήγορος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν ταχύς, γλήγορος: Σολωμ.Ἔθν.Ὕμν.13,2 **φεύγει ὀπίσω τὸ ποδάρι, καὶ ὁλογλήγορο πατεῖ ἢ τὴν πέτρα ἢ τὰ χορτάρι·** || ἐπίρρ. -α.
ὁλόγλυκος-(ε)ια-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν γλυκύς, ὁ πολὺ γλυκός· **2)** μτφ. ἐπὶ βλέμματος ἢ μειδιάματος, ὁ πλήρης τρυφερότητος: Κρυστ. Τὸ μαγεμένο μαντήλι 149 **τοῦ ρίχνει ὁλόγλυκες ματιὲς κι ἀπὸ κρυφὰ τοῦ λέει.**
ὁλόγλυφος-ον νεώτ. ἐπὶ πλαστικῶν ἔργων, ὁ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διαστάσεις, πανταχόθεν εἰργασμένος, ὁ περιφερής, ἀντίθ. ἀνάγλυφος.
ὁλόγναθος-ον νεώτ. ἐπὶ γαστεροπόδων τινῶν, ὁ ἔχων γνάθον ἐξ ἑνὸς μόνον ὀστοῦ ἀποτελουμένην.
ὁλόγομος-ον μσν. δημ. ὁλόγιομος βλ.λ.: Ἑρμονιακ.Ἰλ.651 **ὁλόγομος σελήνη.**
ὁλογράμματος-ον μτγν. ὁ γεγραμμένος δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, ὁ ὁλόγραφος· || τίτλος ἔργου τοῦ Μενεκράτους: Γαλ.13,503.
ὁλογραμμάτως ἐπίρρ. μτγν. μὲ ὅλα τὰ γράμματα, ὁλογράφως: Γαλ.14,44 **ἀλλ' ἐπειδή τινες οὐχ ὁλογραμμάτως, ἀλλὰ διὰ χαρακτήρων ταῦτα σημαίνουσι.**
ὁλογραφία (ἡ) γλωσσ. ἰδιόγραφος διαθήκη.
ὁλόγραφος(-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λ. ὁ γεγραμμένος ὁλόκληρος, οὐχὶ συντετμημένως ἢ ἀριθμητικῶς, ὁ ὁλογράμματος· **2)** ὁ γεγραμμένος ὁλόκληρος διὰ χειρὸς τοῦ συγγραφέως, ἰδιόγραφος: Εὐστ.Ἐκκλ.Ἱστ.6,24 **ὡς καὶ τοῦτο ὁλόγραφοι δηλοῦσιν αὐτοῦ πρὸ τῶν τόμων ἐπισημειώσεις,** Πάπ. **ἀπόδειξις, ἥτις ἐγράφη ὁλόγραφος χειρὶ ἐμῇ·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. χειρόγραφος πρᾶξις, οἷον διαθήκη γεγραμμένη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ χειρὸς τοῦ διαθέτου.
ὁλογραφῶ-έω μτγν. γράφω λέξιν δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, οὐχὶ διὰ τῶν ἀρκτικῶν μόνον: Πλαύτ.Ἠθ.288Ε **τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων οὐχ ὁλογραφοῦσιν ἀλλ' ἢ δι' ἑνὸς γράμματος.**
ὁλογράφως σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁλόγραφον δι' ὅλων τῶν γραμμάτων, οὐχὶ διὰ τῶν ἀρκτικῶν: Σχόλ.Εὐρ.Ἀνδρ.575.
ὁλόγυμνος(-η)-ο(ν) μσν.,νεώτ.κ.δημ. ἅ.ὁλόγδυμνος, ὁ ἐντελῶς γυμνός, ὁλοτσίτσιδος: Πάσχ.Χρον.Ι,700, 16 ἐπῆραν **Φωκᾶν ὁλόγυμνον,** Σολωμ. Ἡ ᾠδὴ τοῦ Πετράρχη 24 **νὰ λάβῃ ἐδῶ τὸν τάφο της, κι ὁλόγυμνη νὰ βγῇ,** Κάλβ. Λύρα 16 **μόνη, ἀμάργαρος, ὁλόγυμνος, αὐτάγγελτος** .. ἡ Ἀρετή.
ὁλόγυρα ἐπίρ. δημ. κ. **ὁλοῦρα** ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, κυκλόθεν γύρωθεν: Κρυστ. Τὸ κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ 37 **ὁλοῦρα ἀπὸ τὸν κάμπο πλῆθος μικρὰ χωριὰ κεντάει,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 67,12 **τ' ἀνήσυχα πουλιὰ κι ὁλόγυρα τὰ χώματα σκαλίζουν·** **2)** κτ. ἐπέκτ. πανταχοῦ τριγύρω, εἰς ὅλα τὰ πέριξ σημεῖα: Σολωμ. ἡ Τρελλὴ Μάννα 17 **κοιτάζει ὁλόγυρα τετρομασμένη.**
ὁλογυρίζω δημ. ἅ. συνήθ. ὁλογυρνῶ βλ.λ.
ὁλογυρνῶ-άω δημ. περιφέρομαι περὶ τὸ αὐτὸ μέρος, ἅ. τριγυρνῶ: Βιζυην. τὸ Τρυγόνι 22 **μόνο, τόσο θλιβερό, 'λογυρνᾷ στὰ δάση.**
ὁλόγυρος-ον (γῦρος) μσν. στρογγύλος, κυκλοτερής: Μελέτ.Γαλ. ἐν Ἀν.Κρ.3,74,20 **ἵνα μὴ πάντῃ ὁλόγυρος οὖσα .. κολοβὴ δεικνύηται** (ἡ κεφαλή).
ὁλογύρως ἐπιρρ. μτγν. κυκλόθεν, γύρωθεν, ὁλόγυρα: Ἥρων Γεωμ.4,13 **ὁλογύρως μετρεῖσθαι.**
ὁλοδάκρυτος-η-ο δημ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ πλήρης δακρύων, ὁ χύνων ἄφθονα δάκρυα: Κρυστ.Γκόλφω 2,101 **τὰ μάτια τὰ ὁλοδάκρυτα στὰ δυό του χέρια κρύβει.**
ὁλοδάκτυλος-ον (δάκτυλος) μσν. ἐπὶ στίχων, ὁ συγκείμενος μόνον ἐκ δακτύλων (βλ.λ.5): Εὐστ. 836,17 **στίχους ὁλοδακτύλους.**
ὁλοδρομία (ἡ) μτγν. τὸ τρέχειν ταχέως καὶ εὐθέως βαίνειν πρός τινα διεύθυνσιν: Κλήμ.Ἀλ.ἀπ. 1019 **τὴν πρὸς τὰς καλὰς πράξεις ὁλοδρομίαν.**
ὁλόδροσος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης δρόσου, ὁ ἔνδροσος: Πορφύρ.Σκ.ΙΙ,1 **πᾶνε καὶ πᾶν τὰ ἀλόδροσα τὰ φύλλα.**
ὁλοεδρία (ἡ) νεώτ. φυσ. ἡ κρυσταλλικὴ τάξις, ἡ παρουσιάζουσα ὅλα τὰ χαρακτηρίζοντα πᾶν κρυσταλλικὸν σύστημα στοιχεῖα συμμετρίας.
ὁλοεδρικός-ή-όν νεώτ. ἅ. ὁλόεδρος, ἐπὶ πολυεδρικῶν σχημάτων, ὁ ἔχων, ὁ παρουσιάζων ὁλοεδρίαν βλ.λ.
ὁλόεδρος-ον νεώτ. ὁ ὁλοεδρικὸς βλ.λ.· || τὸ ὁλόεδρον ὡς οὐσ. ὁλοεδρικὸν σχῆμα.
ὀλόεις-εντος-εσσα-εν ὁ ὀλοός, ὁ ὀλέθριος: Σοφ.Τρ.521 **ἦν δὲ μετώπων ὀλόεντα πλήγματα.**
ὁλοένα ἐπίρρ. δημ., νεώτ. **ὁλοὲν** κ. **ὁλονὲν** κ. **ὁλονένα** διαρκῶς, συνεχῶς, ἀδιακόπως, πάντοτε: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 71,3 **κι οἱ σταξιὲς ἀπὸ τὰ φῶς πέφτουν ὁλοένα·** || ἤδη, ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ: **ὁλοένα θά 'ναι στὸ δρόμο.**
ὁλοεργής-οῦς-ές (ὀλοός, ἔργον) μτγν. ὁ λίαν καταστρεπτικός, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος: Μαν. 6,722 **ὁλοεργέσιν ἀστράσιν.**
ὁλοεργός-όν μτγν. ὁ ὁλοεργὴς βλ.λ.· Ἡσ. «κακοῦργος»: Νικ.Θηρ.828 **τρυγόνα μὴν ὁλοεργόν, ἀλιρραίστην τε δράκοντα οἶδ' ἀπαλέξασθαι,** Δωρόθ. π. Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,20.
ὁλοζωῆς ἐπίρρ. δημ. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς: Ἐφταλ.Ὀδ.592 **καὶ βλέποντάς το ὁλοζωῆς ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.**
ὁλοζωϊκός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ τρεφόμενος ἐξ ὁλοκλήρου ἢ κυρίως ἐξ ὀργανικῶν οὐσιῶν, οἷον τὰ ζῷα, ἀντίθ. ὁλοφυτικός.
ὁλοζώντανος-η-ο δημ. ὁ ὅλος ζωντανός, ὁ ὡς ἐν πλήρει ζωῇ καὶ δράσει ἐμφανής, πλήρης ζωῆς: Σολωμ.Λὰμπρ.140,4 **τοῦ προβαίνουν δύο φαντάσματα ὁλοζώντανα καὶ ὀρθά,** Βαλαωρ. Ἀστραπόγιαννος 96 **τοῦ φάνηκε ὁλοζώντανος ἐκεῖ μὲ τ' ἅρματά του,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.199,10 **μὲ τοῦτο, καὶ ὁλοζώντανη, τὴ βλέπει ἡ φαντασία τὴ ζωγραφιά σου, - ὁλοζώντανη ὀπτασία·** || ἐπίρρ. ὁλοζώντανα· **2)** εἰδ. ἐπὶ κρέατος ἢ ἰχθύων, ὁ νωπός, ὁ φρέσκος: **φάρια ὁλοζώντανα.**
ὁλοήμερος(-η)-ο(ν) πάπ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὁλήμερος** ὁ ἐργαζόμενος ὅλην τὴν ἡμέραν: Πάπ. **ποταμῖται ὁλοήμεροι·** **2)** νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρκῶν ὅλην τὴν ἡμέραν: **ὁλοήμερος πορεία·** || ἐπίρρ. **ὁλοήμερα.**
ὁλοημέρως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν: Τζέτζ.Ἡσιόδ.566.
ὁλοήσκιωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐσκιασμένος, ὁ πλήρης σκιᾶς.
ὁλοθανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως, ἐντελῶς νεκρός, ἀντίθ. ἡμιθανής: Ἰω.Χρυσ.Ὁμ. εἰς Ψαλμ.6,9.
ὁλόθεν ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **ὁλοῦθε** ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, πανταχόθεν, πάντοθεν.
ὁλοθούριον (τό) εἶδος ζωοφύτου τῆς θαλάσσης· Ἡσ.«εἶδος θαλάττιον»· Ἀριστλ.Ζ1 487b,15

πολλὰ δὲ ἀπολελυμένα μέν ἐστιν, ἀκίνητα δέ, οἷον ὄστρεα καὶ τὰ καλούμενα ὁλοθούρια, αὐτ. ΖΜ 681a,17· ‖ νεώτ. ζῳολ. κτ. θηλ. ὁλοθουρία.
ὁλόθρευσις-εως (ἡ) (ὁλοθρεύω) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολόθρευσις, ἡ φθορά, ὁ ἀφανισμός, ἡ καταστροφή : Ἰώσ.17,13.
ὁλοθρευτής (ὁ) (ὁλοθρεύω) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. ὁλοθρεύτρια, συνήθ. ἐξολοθρευτής· Ἡσ. «λυμεών» : ΚΔΚορινθ.Ι.10,10 **καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὁλοθρευτοῦ,** Μηναῖ.ΙΙ,3 Οἶκος Ἰωσὴφ ὁ **γενναῖος ἀγωνιστὴς . . ὁ τῆς πλάνης ὁλοθρευτής.**
ὁλοθρευτικός-ή-όν σχόλ. κ. νεώτ. συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολοθρευτικός, ὁ φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικός : Σχόλ.Ὀδ.Λ 127.
ὁλοθρεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ ὁλοθρευτής βλ.λ. : Ἡσ. **ἐν λ.** λοιγίστρια.
ὁλοθρεύω μτγν. κ. νεώτ. συνήθ. ἐν συνθ. ἐξολοθρεύω, ἐπιφέρω ὄλεθρον εἴς τι, φθείρω, καταστρέφω, ἀφανίζω : ΠΔἜξ. 12,23 καὶ οὐκ ἀφήσει **τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι** (δ.γρ.),Φίλ.Ι,73,ΚΔἙβρ.ΙΙ,28 **ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν· 2)** ρηματ. π. ὁλόθρευσις, ὁλοθρευτής, ὁλοθρευτικός.
ὁλόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων ὅλας τὰς τρίχας, δθ. ὁ ἔχων πυκνὴν τὴν κόμην του : Τζέτζ. Ὀμ.268 **ὁλόθριξ Ἕκτωρ.**
ὁλοθυμοῦ ἐπίρρ. μσν. μετὰ θυμοῦ, λίαν ὀργίλως : Διγεν.Ἀκρ.3478 **οὕτως εἰπὼν ὁλοθυμοῦ ἐντέστη κατ' ἐμοῦ τε.**
ὁλοΐδιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐντελῶς ὁ αὐτός, ὁ ἴδιος, ὁ ἀμετάβλητος· **2)** ὁ ἐντελῶς ὅμοιος πρός τινα, ὁ ὁμοιότατος, ὁλόμοιος : **ὁλόϊδια ἡ μάννα της εἶναι.**
ὁλοίιος-ον μτγν. ὀλοιός βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.π.Θησ. Στεφ. ἐν λ. ὀλοός **ἤ μοι γῆρας ἔχευεν ὀλοίιον.**
ὀλοιός-ή-όν ποι. ὁ ὀλοός, ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : Ἰλ.Α 342 **ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει,** αὐτ.Χ 5 **ὀλοιὴ μοῖρα πέδησεν,** Ὕμν.Ἀφρ.224.
ὁλοΐσιος-ια-ιο δημ. κ. ὁλόϊσος ὁ ἐντελῶς ἴσος, εὐθύς, εὐθυτενής : **ὁλόϊσιο κλαρί, - ὁλόϊσια κορμοστασιά·** ‖ κ. ἐπίρρ. -ια κατ' εὐθεῖαν.
ὄλοισος Ἡσ. «ὁ ἀπολλύς».
ὁλόϊσος-η-ο δημ. ἄ. ὁλοΐσιος βλ.λ.
ὀλοίτροπα Ἡσ. «παρὰ Ῥοδίοις ἑπτὰ πλάσματα εἰς θυσίαν» (δ.γρ.λεπτά). .
ὀλοίτροχος (ὁ), ἐπ. ὀλοοίτροχος λίθος περιφερὴς καὶ στρογγύλος, κυλινδρικός, κυλινδρόλιθος· Ἡσ. «ἐπιστρόγγυλος, κυκλοτερής, καὶ παντὶ μέρει ἁπτόμενος τῆς γῆς»: Ἰλ.Ν 137 **Ἕκτωρ.. ὀλοοίτροχος ὣς ἀπὸ πέτρης, ὅν τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὤσῃ ῥήξας . . ἔχματα πέτρης** (δ. ἑρμ. σχόλ. «ὁ ἐν τῷ τρέχειν ὀλοός, τουτέστιν ὀλέθριος, ἐπεὶ καταφερόμενος πᾶν τὸ ἐμπίπτον βλάπτει»), Ἡρ.8,52 **προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν,** Ξεν.Ἀν.4,2,3 **ἐκυλίνδουν οἱ βάρβαροι λίθους ὀλοιτρόχους ἁμαξιαίους·** ‖ κ. ὡς οὐσ. : Ζώσ.Ι,52 **τά τε βέλη καὶ τοὺς ὀλοιτρόχους** (λίθους ὀγκώδεις στρογγύλους ἐν χρ. ὄντας ὡς βλήματα)· ‖ ὡς ἐπίθ. πέτροι **ὀλοίτροχοι** στρογγύλοι λίθοι, πρὸς οὓς παραβάλλονται οἱ ἰσχυροὶ στρογγύλοι μύες ἀθλητοῦ : Θεόκρ.22,49 **ἔσταν ἠΰτε πέτροι ὀλοίτροχοι, οὕς τε κυλίνδων χειμάρρους ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις.**
ὁλοκάθαρος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς καθαρός, ὁ κατακάθαρος : Στέφ.Ἀθ.ἐνἹππ.Ι,183D, **- πουκάμισο ὁλοκάθαρο, - αὐλὴ ὁλοκάθαρη·** **2)** δημ. κ. ὁ ἐντελῶς διαυγής : **νερὸ ὁλοκάθαρο·** **3)** μτφ. ὁ ἐντελῶς τίμιος, ἁγνός, ἄμωμος : **φυχή - ὑπόληψη ὁλοκάθαρη.**
ὁλόκαινος-ον νεώτ. γεωλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νεωτάτην ὑποπερίοδον τοῦ συγχρόνου γεωλογικοῦ αἰῶνος, ὁ ἀλλούβιος.

ὁλοκαίνουργος-η-ο δημ. ὁ ὅλος καινουργής, καινούργιος, ἄ. ὁ κατακαίνουργος.
ὁλοκαιρίς δημ. καθ' ὅλον τὸν χρόνον, συνεχῶς : Ἐφταλ.Ὀδ.55 **μόνε σ' ἐμᾶς ὁλοκαιρίς χαζεύοντας ἐκεῖνοι καὶ βόδια σφάζοντας κι ἀρνιά.**
ὁλοκαί(γ)ω μσν. κ. δημ. ἐντελῶς καίω, μεταβάλλω τινὰ ἢ τι εἰς σποδόν : Ἐρωτόκρ.Ι,346 **μαγάρι νὰ μ' ὁλόκαιγε, νὰ μὲ 'κανεν ἀθάλη.**
ὁλοκάλαμος (ὁ) παπ. ὁ ὅλος ἐκ καλάμου.
ὁλόκαλος-ον πάπ. ὁ ἐξαιρέτως, ἐξ ὅλου, ὁ πάρα πολὺ καλός : Παπ. **ὁλόκαλε φιλάνθρωπε.**
ὁλόκαννος-ον (ὅλος, κάννη) μσν. ὁ ὅλος ἐκ καλάμου : Κ Πορφ.Ἔκθ.468,9.
ὁλόκαρδα ἐπιρρ. δημ. ἐξ ὅλης καρδίας, ἐγκαρδίως.
ὁλοκάρδιος-ον μτγν. ὁ ἐξ ὅλης καρδίας, ἐγκάρδιος : Ἐπιφάν.Φυσιολ.24, Πέτρ.Ἀλ.Καν.8,481A **μετάνοια ὁλοκάρδιος.**
ὁλοκαρδίως ἐπίρρ. μτγν. ἐξ ὅλης τῆς καρδίας : Νεῖλ.441A.
ὁλοκαρπεύω (ὁλόκαρπος) μτγν. ἄ. ὁλοκαρπῶ βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.3,579 **βωμῷ ἐπὶ μεγάλῳ ἁγίως ὁλοκαρπεύοντες.**
ὁλόκαρπος-ον μτγν. ὁ προσφερόμενος ὡς πλήρης τῷ θεῷ ἢ τοῖς θεοῖς, ἐπὶ προσφορᾶς, θυσίας : Φίλ.Ι,668 **θυσία ὁλόκαρπος.**
ὁλοκαρπῶ-όω μτγν. προσφέρω θυσίαν ὁλόκαρπον, ἀρτίαν, πλήρη : Χρησμ.Σιβ.3,565 **πρὸς ναὸν μεγάλοιο θεοῦ ὁλοκαρπώσασα·** ‖ τὸ παθ. ἐπὶ τοῦ εἰς βωμὸν προσφερομένου, ἐπὶ τῆς γινομένης τοῖς θεοῖς ἢ τῷ θεῷ προσφορᾶς, θυσίας, προσφέρομαι ὁλόκληρος, δίδομαι ὡς ὁλοκαύτωμα· Ἡσ. «ὁλοκαρπούμενον· ὅλον προσφερόμενον» : ΠΔ Σοφ.Σειρ.45,14 **θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται καθημέραν ἐνδελεχῶς·** αὐτ.Μακκ.4 18,11· ‖ ρημ. π. ὁλοκάρπωμα, ὁλοκάρπωσις.
ὁλοκάρπωμα-ατος (τὸ) (ὁλοκαρπῶ) μτγν. . τὸ ὁλοκαύτωμα, ἡ πλήρης τοῦ προσφερομένου θυσία : ΠΔ Λευ.5,10 **καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλοκάρπωμα, ὡς καθήκει,** Μηναῖ.Ι,17 Θεοτ. **ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς.**
ὁλοκάρπωσις-εως (ἡ) (ὁλοκαρπῶ) μτγν. ἡ προσφορὰ ὅλων τῶν καρπῶν ὡς θυσίας : ΠΔ Γέν.8,20 **καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλ- ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.**
ὁλοκαύστησις-εως (ἡ) (ὁλοκαυστῶ) Ἐπιγρ. ἡ ὁλοκαύτωσις βλ.λ.
ὁλόκαυστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ καεὶς ὅλος, ὁ ὁλόκαυτος : Φίλ.Ι,468, - **ὁλόκαυστα δένδρα.**
ὁλοκαυστῶ-έω Ἐπιγρ. κ. πάπ. προσφέρω θῦμα καιόμενον ὅλον, ὁλοκαυτῶ, ὁλοκαυτίζω· **2)** ρηματ. π. ὁλοκαύστησις.
ὁλοκαυτίζω μτγν. ἄ. ὁλοκαυτῶ βλ.λ.· Φρύν. ἐν ΑΒ 56,14 «λέγεται καὶ διὰ τοῦ ι ὁλοκαυτίζω, ἐξ οὗ ὁλοκαυτιῶ ὁ Ἀττικὸς μέλλων, οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ὁλοκαυτιεῖν» : Πορφ.Ἀποχ.2,54· **2)** ρηματ. π. ὁλοκαυτισμός.
ὁλοκαυτισμός (ὁ) (ὁλοκαυτίζω) Φώτ. «ὁλοκαρπία».
ὁλόκαυτος-ον μτγν. ὁ καεὶς ὅλος : Καλλ.ἀπ. Ι,49P, ΠΔΛευ.6,23 πᾶσα θυσία **ἱερέως ὁλόκαυτος ἔσται,** Φίλ.Ι,668· **2)** ὁ φλεγόμενος, ὁ καιόμενος, ἀντίθ. ἡμίκαυτος : Γαλ.18(Ι),225.
ὁλοκαυτῶ-έω (Ι) (ὁλόκαυτος) κ.μσν., γ' ἐν. παρατ. **ὠλοκαύτει** (Ξεν.Ἀν.7,8,5), προσφέρω ἔμπυρον θυσίαν ἐξ ὁλομελῶν θυμάτων : Ξεν.Ἀν.7,8,4 **εἰώθειν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὁλοκαυτεῖν,** αὐτ.7,8,5 **ἐθύετο καὶ ὠλοκαύτει χοίρους τῷ πατρίῳ νόμῳ·** κ. παθ. : Ἰώσ.ΑΙ 3,9,1 (δ. γρ.).
ὁλοκαυτῶ-όω (2), ἀόρ.γ' πληθ. **ὠλοκαύτωσαν** (Ξεν. ΚΠ 8,3,4) κ. ἀπαρφ. **ὁλοκαυτῶσαι** (Ἰώσ.ΑΙ 1,31,1), ὁλοκαυτῶ-έω βλ.λ. : Ξεν.ΚΠ 8,3,24 **ἔθυσαν τῷ Διὶ καὶ ὠλοκαύτωσαν τοὺς ταύρους** (δ.γρ.).

Πλούτ.'Ηθ.694Β θύουσι **βουδρώστει ταῦρον μέλανα, καὶ κατακόφαντες, αὐτόδορον ὁλοκαυτοῦσιν**, Μηναῖ.1,11 'Ωδ.7 **σαυτὸν ὡς** θυμίαμα ὁ**λοκαυτώσας, ὅσιε**· κ. παθ. : 'Ιώσ.ΑΙ 3,9,1 (δ.γρ.)· **2**) ρηματ. π. ὁλοκαύτωμα, ὁλοκαύτωσις.

ὁλοκαύτωμα-ατος (τὸ) (ὁλοκαυτῶ) μτγν. κ. νεώτ. θῦμα ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τῆς πυρᾶς καιόμενον.: ΠΔ'Ἐξ.10,25 **ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας**, αὐτ.Ψαλμ.50(51),21 **τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα**, 'Ιώσ.ΑΙ 10,4,5· **2**) νεώτ. μτφ. θυσία τελεία, σκληρά, ὀδυνηρά : Κάλβ.'Ωδ.6,11 μισητὸν **ὁλοκαύτωμα ἑνὸς τυράννου,- προσέφερεν ἑαυτὸν ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς** πατρίδος (ἐθυσιάσθη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τὴν πατρίδα του),-τὸ **ὁλοκαύτωμα τοῦ 'Αρκαδίου** (ἡ ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων ἀνατίναξις τῆς μονῆς).

ὁλοκαύτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὁλόκαυτον βλ.λ. : ΨΔίων Χρ.205C.

ὁλοκαύτωσις-εως (ἡ) (ὁλοκαυτῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ προσφορὰ θύματος καθ' ὁλοκληρίαν καιομένου ἐπὶ τοῦ βωμοῦ : ΠΔ'Ἐξ.29,25 **καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου**, 'Ιώσ.ΑΙ 3,9,1, Μαλάλ.1 200,3 **ἐπῆρεν ἐκ τοῦ βωμοῦ τοῦ πυρὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως κρέα**· **2**) νεώτ. κτ. ἐπέκτ. πλήρης καὶ ὁλοσχερὴς καταστροφή, διὰ πυρὸς ἰδίως, πλήθους ἀνθρώπων.

ὅλοκες 'Ησ. **«αὔλακες»**.

ὁλόκλειστος-η-ο δημ. ὁ ὅλως διόλου κλειστός, ὁ κατάκλειστος : Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.3,353 **ἡ ἐκκλησιὰ στὴ μέση παραιτημένη ὁλόκλειστη.**

ὁλοκληρία (ἡ) (ὁλόκληρος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (μ.ἐν φρ.) τὸ πλῆρες, ἡ ἀκεραιότης εἰς ὅλα τὰ μέρη : Χρύσ.Στωϊκ.3,33 **ὁλοκληρία τοῦ σώματος**, Πλούτ.'Ηθ.1041F **ὁλοκληρία τῶν αἰσθητηρίων**· ‖ κ. ἀπολ. : Δημήτρ.3, ΠΔ'Ησ.1,6 **ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία**, ΚΔ Πράξ.3,16 **ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ἡμῶν**, Εὔστ. Πον.226,97 **μέρους τινὸς ὑποσηπωμένου ἐκ τῆς κατὰ γένος ὁλοκληρίας**· **2**) νεώτ. κ. δημ.εὐχρ. ἐν φρ. **καθ' ὁλοκληρίαν** ἐντελῶς, ἐξ ὁλοκλήρου.

ὁλοκληρογράφος (ὁ) νεώτ. μαθημ., φυσ. ὄργανον ἐπινοηθὲν πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁλοκληρωματικῶς δοθείσης καμπύλης.

ὁλόκληρος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ὁλάκερος** ὁ ἔχων πλήρη καὶ ἐντελῆ ὅλα τὰ μέρη του, ὁ ἀκέραιος, εἰδ. ὁ σωματικῶς ἄρτιος· 'Ησ. **«ὁλοσχερής, τέλειος, ὁλόκληρος, ἐξ ὁλοκλήρου»** : Πλάτ.Κωμ.174,9 **κίχλαι ἐκκαίδεχ' ὁλόκληροι**, Πλάτ.Τίμ.44C **ὁλόκληρος ὑγιής τε παντελῶς**, αὐτ. Φαῖδρ.250C **ὁλόκληροι αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθεῖς κακῶν . ., ὁλόκληρα δὲ . . καὶ εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοι** (τέλεια, πλήρη), αὐτ.Νόμ.759C, 'Αναξανδρ.39,10 **τοὺς ἱερέας ἐνθάδε ὁλοκλήρους νόμος εἶναι**, Πολύβ.18,28,9 **εἴπερ βούλονται τὴν τῶν 'Ελλήνων εὔκλειαν ὁλόκληρον** περιποιήσασθαι, Λουκ.Φιλοφ.8 **ἐν ὁλοκλήρῳ δέρματι**, αὐτ. Μακρόβ.2 **εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι**, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.6,2,26 **Πέρσαις ἀνανεώσασθαι πᾶσαν ὁλόκληρον, ἣν πρότερον ἔσχον, ἀρχήν**, Σολωμ. 152,11 **τὸ φηλὸ δέντρ' ὁλόκληρο κι ἠχολογᾷ κι ἀστράφτει μ' ὅλους τῆς τέχνης τοὺς ἠχούς**· ‖ ὁμ. ἐπὶ κακῶν : 'Αριστλ.ΗΝικ.1121b,19 **ἡ ἀνελευθερία οὐ πᾶσιν ὁλόκληρος παραγίνεται**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. **ἐξ ὁλοκλήρου**, καθ' ὁλοκληρίαν, ὁλοσχερῶς, ἐντελῶς· **2**) μέγας, σημαντικός, ἀξιόλογος : Πάπ. **ὁλόκληρον βουλευτήριον**, αὐτ. **ὁλόκληρος οἰκία, - ἡ πινακοθήκη του στοιχίζει ὁλόκληρον περιουσίαν.**

ὁλοκληρῶ-έω πάπ. εἶμαι ἐν καλῇ ὑγείᾳ.

ὁλοκληρῶ-όω μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὁλοκληρώνω** καθιστῶ τι πλῆρες, τέλειον, ὁλόκληρον, ἀποτελειώνω : Εὔστ.Πον.208,12 **ἀλλὰ ὁλοκληροῖ καὶ αὐτὸς θεῖον ἔργον, - ἡ κυβέρνησις θὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ ἔργον της**· **2**) ρηματ. π. ὁλοκλήρωμα, ὁλοκλήρωσις, ὁλοκληρώσιμος, ὁλοκληρωτής, -ικός.

ὁλοκλήρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁλοκληρῶ βλ.λ.· **2**) μαθ. συνάρτησις ἀνεξαρτήτου τινὸς μεταβλητῆς ἔχουσα παράγωγον ἄλλην τινὰ συνάρτησιν τῆς ἰδίας ἀνεξαρτήτου μεταβλητῆς.

ὁλοκληρωματικός-ή-όν νεώτ. μαθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁλοκλήρωμα βλ.λ.2) : **ὁλοκληρωματικὴ καμπύλης** ἡ καμπύλη ἡ εὑρισκομένη ἐκ δοθείσης ἄ. καμπύλης δι'ὁλοκληρώσεως.

ὁλοκλήρως ἐπίρρ., μτγν., μσν. κ. νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς, ὅλως διόλου, ἀκεραίως : Γαλ. 16,68, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.3,226, 'Ηλιόδ.Αἰθ.7,8 **τοὺς ἄνδρας ὁλοκλήρως πληρούσης**, Τζέτζ.Χιλ.11,215.

ὁλοκληρώσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ὁλοκληρωθῇ : **ὁλοκληρώσιμος συνάρτησις.**

ὁλοκλήρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πλήρης ἀνάρρωσις: Σεραπ.ἐνΚατ.'ΑστρλΚ1,101,5· **2**) νεώτ. ἡ συμπλήρωσις πράγματός τινος, ὥστε νὰ γίνῃ ὁλόκληρον, ἀκέραιον, πλῆρες : **ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ πολιτεύματος**· **3**) μαθ. ἡ πρᾶξις δι' ἧς εὑρίσκομεν τὰ ὁλοκληρώματα βλ.λ.2) ἢ λύσεις διαφορικῶν ἐξισώσεων.

ὁλοκληρωτής (ὁ) (ὁλοκληρῶ) νεώτ. **ὁ καθιστῶν** τι ὁλόκληρον, πλῆρες, ὁ ὁλοκληρῶν τι· **2**) **λογιστικὴ** μηχανή, δι' ἧς λύονται προβλήματα ὑπολογισμοῦ ὁλοκληρωμάτων.

ὁλοκληρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ **συντελῶν** εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν, εἰς τὴν ἀπεργασίαν τοῦ ὅλου : **ὁλοκληρωτικὸν μέρος** (τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ὅλου)· **2**) ὁ συνολικός, πλήρης, τελειωτικός : **ὁλοκληρωτικὴ ὑποδούλωσις τῆς χώρας**· ‖ κ. ἐπίρρ. -ῶς ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς : **ὁλοκληρωτικῶς τὸ κτῆμα κατέχεται**· **3**) μαθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν ἢ τὸ ὁλοκλήρωμα βλ.λ.: **ὁλοκληρωτικὸς λογισμὸς** κλάδος τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν ἀποτελῶν μετὰ τοῦ διαφορικοῦ λογισμοῦ τὸν ἀπειροστικὸν λογισμόν· ‖ **ὁλοκληρωτικαὶ μηχαναί** μηχαναί, δι' ὧν κατορθοῦται αὐτομάτως ἡ λύσις μαθηματικῶν προβλημάτων συνδεομένων πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν ὡρισμένων ἢ ἀορίστων ὁλοκληρωμάτων.

ὁλόκνημος-ον (κνήμη) ὁ ἔχων ὅλην τὴν κνήμην : Φερεκρ.108,13 **σκελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται ἐπὶ πινακίσκοις** (αἱ περιέχουσαι τό τε τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης ὀστοῦν)· ‖ 'Ησ. **«ὁλόκνημοι· ὁλομελεῖς»**.

ὁλοκόκκινος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ κατέρυθρος, ὁ ὅλως κόκκινος, ὁ κατακόκκινος : 'Ερωτόκρ. 4,1132 **μὲ τὸ σπαθὶ ὁλοκόκκινο ἀπού τὸ τόσον αἷμα, - μάγουλα ὁλοκόκκινα.**

ὁλοκόμματος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ἑνὸς τεμαχίου ἀποτελούμενος, ὁ μονοκόμματος, ἀτόφυος.

ὁλόκοντος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν βραχύσωμος, κοντός· ‖ κ. ἐπίρρ. **-α** πολὺ πλησίον, κοντά : **ὁλόκοντα εἶναι ἡ βρύση.**

ὁλόκοπος-ον (κόπτω) μτγν. ὁ κατακεκομμένος, ὁ χονδροκοπανισμένος : Διοσκ.5,55.

ὁλόκορμος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὅλον τὸ σῶμα πάσχων ἢ αἰσθανόμενός τι, σύγκορμος.

ὁλοκοτίνιν (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ ὁλοκότινος βλ.λ. ἀντὶ ὁλοκοτίνιον ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Θεοφάν.24 **ἀποιτοῦσιν . . κατὰ ὁλοκοτίνιν τὸ μιλιαρίσιον.**

ὁλοκότινος (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **ὁλοκότινον** (τὸ) τὸ δηνάριον : Θεοδώρ.'Εκκλ.'Ιστ.2,16 **ἐκδάντος δὲ Λιβερίου ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε πεντακοσίους**

ὁλοκοτίνους αὐτῷ εἰς δαπάνας, Ἀποφθ.Πατέρ. 237Α ὕστερον ἔρχεται ὁ κύριος τοῦ ὁλοκοτίνου θέλων αὐτό, Σουΐδ.ἐν λ.δηνάριον εἶδος ἀργυρίου ὁλοκοτίνου ἴσην ἔχον ἰσχύν, Ἰω.Καρπ.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. θέλει ἵνα κρατήσω δύο ὁλοκότινα λόγῳ ἀσθενείας σώματος.

ὁλόκουφος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς κωφός: Ἐρωτόκρ.3,633 τυφλή, βουβὴ κι ὁλόκουφη σοῦ φαίνετο πὼς ἦτο.

ὁλοκρατία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. μτφρ. τοῦ διεθν. ὅρου universalismus, θεωρία μεταφυσικὴ παρεμφερὴς πρὸς τὸν πανθεϊσμόν, τασσομένη ὑπὸ πολλῶν μεταξὺ τῆς θεωρίας τοῦ μονισμοῦ καὶ τῶν θεωριῶν πολυαρχίας, ἀ. λεγ. πολυκρατίας (pluralismus), ἐκλαμβάνουσα τὴν πραγματικότητα ὡς τι μόνον (ἑνιαῖον) ὅλον, ἐν τῷ ὁποίῳ μόνον κατ' ἀφαίρεσιν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρῶνται τὰ ἄτομα ὡς μεμονωμένα, ἀποκλείουσα δηλονότι οἱανδήποτε οἱουδήποτε ὄντος αὐθυπαρξίαν **2)** εἰδ. ἐν τῇ ἠθικῇ ὁλοκρατία λέγεται ἡ θεωρία, καθ' ἣν ὑποκείμενον τῶν ἠθικῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ ἄτομον, ἀλλ' ὁμάδες ἀνθρώπων προϋπάρχουσαι φυσικῶς τοῦ ἀτόμου, ἐν προϊούσῃ διαδοχῇ ἀποτελοῦσαι συνιστώσας μιᾶς συνισταμένης, ἤτοι ἡ οἰκογένεια, ἐξ ἧς ἐν πολλαπλότητι γενομένης συνίσταται τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡ φυλὴ καὶ ἐκ τῶν φυλῶν ἡ ἀνθρωπότης· ὅθεν κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην τὸ ἄτομον εἶναι ἁπλῶς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συνόλου.

ὁλοκρινής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ἀδένων, ὁ οὗ τὸ ἔκκριμα σχηματίζεται διὰ τελείας καταστροφῆς τῶν κυττάρων αὐτοῦ, ἀντίθ. μεροκρινής.

ὁλόκρυ(γ)ιος-α-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς κρύος, ὁ κατάκρυος, παγωμένος: Ἐρωτόκρ.4,1934 ὁλόκρυγια τὰ μέλη του, τ' ἀρθούνια παχνισμένα.

ὁλόκυκλος-ον μσν. ἐπὶ τῆς σελήνης, ὁ ἐμφανίζων ὁλόκληρον τὸν κύκλον αὐτοῦ, πλησιφαής: Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.82,17 ὁλόκυκλος σελήνη.

ὁλοκυκλῶ-όω μτγν., μσν. ἐπὶ τῆς σελήνης, ἐμφανίζω ὁλόκυκλον βλ.: Εὐμάθ.Ὑσμ.425 σὺ δέ μοι τὴν μηνοειδῆ σελήνην ὁλοκύκλωσον.

ὁλόκυρος (ἡ) μτγν. ἐν Πόντῳ, τὸ φυτὸν χαμαίπιτυς βλ.λ.: Ἀπολλδ.π.Ἀθήν.15,681Α «χαμαίπιτυν, οἱ δὲ ὁλόκυρον, οἱ δ' Ἀθήνησιν ἰωνίαν, οἱ δὲ κατ' Εὔβοιαν σιδηρῖτιν»: Διοσκ.3,175.

ὁλοκωνῖτις-ιδος (ἡ) βοτάνη τις ἀγρία λαχανώδης: Ἱππ.Γυν.1,78 ὁλοκωνίτιδος τῆς γλυκείας ῥίζα· πρβλ.Γαλ.19,126.

ὁλολαμπής-οῦς-ές (λάμπω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλως φωτεινός, ὁλοφώτεινος, ὁλόλαμπρος: Ἀριστλ.Κόσ.400a,8 ὁλ- Ὄλυμπος, Εὐστ.Ἰλ.38,38.

ὁλόλαμπρος-η-ο δημ. ὁ ὁλολαμπής, ὁ κατάφωτος: Σολωμ.Ὠδ.Πετράρχη 55 ὁλόλαμπρη, ὁλοστόλιστη, ἀπ' τὴν ἀνθοβολή.

ὁλόλεπρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου λεπρός: Ὠριγ.93.

ὁλόλευκος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ λευκός, κατάλευκος, κάτασπρος: Ἀντιφάν.186,3 τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ πῖον, ὁλόλευκον, θερμόν, Φιλέτ.20 χλαμὺς ἡ μὲν ὁλόλευκος, Πλούτ.Ἄρατ.53 (δ.γρ.), Παυσ. 8,17,3 κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὁλόλευκοί εἰσιν ἐν αὐτῇ, Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.2,2,5 κι ὁλόλευκο ἐσύσμιξε μὲ τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη, Βιζυην.Καιροί 78 στέλλει κι αὐτῆς ὁλόλευκα, ροῦχα νυμφικά.

ὁλόλιθος-ον μτγν. σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀγκολίθου: Στράβ.17,1,42 τὸ Μεμνόνειον βασίλειον, θαυμαστῶς κατεσκευασμένον ὁλόλιθον· **2)** ὁ ὅλος ἐκ λίθων: Σχόλ.Λυκόφρ.350.

ὁλόλιτος-ον πάπ. ὁ κατεσκευασμένος καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ λεπτοῦ λινοῦ ὑφάσματος: ὁλόλιτον σουδάριον.

ὄλολοι (οἱ) οἱ δεισιδαίμονες· Φώτ. «ὀλόλους· τοὺς δεισιδαίμονας ἐκάλουν οἰωνιζόμενοι»: Θεόπομπ.Κωμ.61, Μέν.112.

ὀλολυγαῖος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ ὀλολύζων: οὐδ' ὀλολυγαία νυκτερὶς ἀμπέταται.

ὀλολυγή (ἡ) (ὀλολύζω) κ. νεώτ. ἰσχυρὰ κραυγὴ γυναικῶν ἐπικαλουμένων θεότητά τινα· Ἡσ. «φωνὴ γυναικῶν ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι»: Ἰλ.Ζ 301 αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον, Ἡρ.4,189 δοκέει ἔμοιγε καὶ ἡ ὀλολυγὴ ἐπ' ἱροῖσι ἐνταῦθα πρῶτον γενέσθαι, Ἀριστφ. Ὄρν.222 θεία μακάρων ὀλολυγή, αὐτ.Λυσ.240, Θουκ.2,4 κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων (ἐπὶ τοῦ θορύβου ὃν ἤγειραν αἱ γυναῖκες καὶ οἱ δοῦλοι κατὰ τὴν νυκτερινὴν κατὰ τῶν Πλαταιῶν ἐπίθεσιν τῶν Θηβαίων)· || συνήθ. ἐν χρ. ἐπὶ καλῆς σημ., ἐνίοτε δὲ ρητῶς ἐναντία τῇ θρηνητικῇ κραυγῇ: Εὐρ.Μήδ.1176 ἀντίμολπον ἧκεν ὀλολυγῆς μέγαν κωκυτόν, Καλλ.Λουτρ.Παλ.139 σύν τ' εὐαγορίᾳ σύν τ' εὔγμασι σύν τ' ὀλολυγαῖς χαῖρε, θεά.

ὀλόλυγμα-ατος (τὸ) (ὀλολύζω) ἰσχυρὰ κραυγὴ συνήθ. χαρᾶς, ὀλολυγή: Εὐρ.Ἡρακλ.782 ὀλολύγματα παννυχίοις ὑπὸ παρθένων ἰαχεῖ ποδῶν κρότοισιν, Ριαν.ΑΠ 6,173 Γαλλαίῳ . . ὀλολύγματι.

ὀλολυγμός (ὁ) (ὀλολύζω) κ. νεώτ. ἰσχυρὰ κραυγή, ἰδίως τῶν γυναικῶν, χαρᾶς καὶ ἐπικλήσεως θεῶν: Αἰσχ.Ἑπτ.268 ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιάνισον, αὐτ.Ἀγ.28 ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι ἐπορθιάζειν, Εὐρ.Ὀρ.1137, ΠΔΖαχ.1,10· κ. κτ. πληθ.: Ἐπίκ.ἀπ.143· || θριαμβευτικὸν ᾆσμα: Αἰσχ.Χο.387 ἐφυμνῆσαι . . πυκάεντ' ὀλολυγμὸν ἀνδρὸς θεινομένου· || σπαν. κραυγὴ θρήνου: Μελέαγρ. ΑΠ 7,182· || νεώτ. ὁ μετὰ φωνῶν, κραυγῶν κλαυθμός, τὸ μετὰ κλαυθμοῦ ὀλοφύρεσθαι.

ὀλολυγών-όνος (ἡ) (ὀλολύζω) πᾶσα ἐκ χαρᾶς ἢ κλαυθμοῦ δυνατὴ κραυγὴ καὶ ἰδίως ἡ ἐρωτικὴ κραυγὴ τοῦ ἄρρενος βατράχου, ὅταν ἀνακαλῆται τὴν θήλειαν πρὸς ὀχείαν: Ἀριστλ.ΖΙ 536a,11 καὶ τὴν ὀλολυγόνα δὲ τὴν γινομένην ἐν τῷ ὕδατι οἱ βάτραχοι οἱ ἄρρενες ποιοῦσιν, ὅταν ἀνακαλῶνται τὰς θηλείας πρὸς τὴν ὀχείαν, Αἰλ.Ζ 19,13· **2)** ζῷόν τι ὀνομασθὲν ἐκ τῆς φωνῆς του, πιθ. μικρὰ γλαὺξ ἢ κατ' ἄλλους κίχλη ἢ βάτραχος: Θεόκρ.7,139 ἁ δ' ὀλολυγὼν τηλόθεν ἐν πυκιναῖσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις, Ἄρατ.948 ἢ τρύζει ὄρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών· πρβλ. Εὔβουλ. 104, Θεόφρ.Σημ.42 ὀλολυγὼν ᾄδουσα μόνη ἀκρωρίας, χειμέριον· || Ἡσ. «ὀλολυγών· ζωΰφιον γινόμενον ἐν ὕδασιν ὅμοιον ἐντέρῳ, καὶ τοὺς εὐήθεις δὲ οὕτως ἔλεγον».

ὀλολύζω (λύζω) κ. νεώτ., μέλλ. ὀλολύξω (ΠΔ Ἀμ. 8,3) κ. μέσ. ὀλολύξομαι (Εὐρ.Ἠλ.691), ἀόρ. ὠλόλυξα (Δημ.313) κ. ἐπ. ὀλόλυξα (Ὀδ.Γ 450), π. Ὁμ. ἀείποτε ἐπὶ γυναικῶν ἐπικαλουμένων τοὺς θεοὺς ἐν δεήσεσιν ἢ εὐχαριστίαις, ἐκπέμπω λιγυρὰν κραυγήν, κράζω μεγαλοφώνως πρὸς τοὺς θεούς: Ὀδ.Γ 450 αἱ δ' ὀλόλυξαν (ἐν θυσίᾳ), αὐτ.Δ 767 ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς, Αἰσχ. Εὐμ.1043 ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς, Εὐρ.Βάκχ. 689 ὠλόλυξεν ἐν μέσαις σταθεῖσα Βάκχαις· || συνήθ. ἐπὶ χαρᾶς: Ὀδ.Χ 411, Εὐρ.Ἠλ.691 ἢν μὲν ἔλθῃ πύστις εὐτυχὴς σέθεν, ὀλολύξεται πᾶν δῶμα, Ἀριστφ.Εἰρ.97 μὴ φλαῦρόν τι γρύζειν, ἀλλ' ὀλολύζειν, Δημ.313 ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος, Ἡλιόδ.Αἰθ.3,5 ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες, ἠλάλαξαν δὲ οἱ ἄνδρες· || κ. ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν θεαινῶν: Ὕμν. Ἀπόλλ.119· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ λύπης, ἐκβάλλω θρηνητικὰς κραυγὰς ἢ φωνάς, θρηνῶ, ὀλοφύρομαι, σκούζω: Ἀπολλ.Ρ 3,1218 αἱ δ' ὀλόλυξαν νύμφαι, ΜηναΤ.1,16 Σταυροθ. ὠλόλυζε κράζουσα· **3)** ρηματ. π. ὀλολυγή, ὀλόλυγμα, ὀλολυγμός.

όλολυκτόλης (ό) μτγν. ό όλολύζων, ό όλοφυρόμενος : 'Αν.Κρ.4,336,13 «τὰ εἰς λης ῥηματικὰ όλολυκτόλης, φαινόλης».

όλολύκτρια (ἡ) 'Επιγρ. ἡ κατ' ἐπάγγελμα κήρυξ εἰς τὰς θυσίας.

ὄλολυς (ὁ) ὁ ἐκτεθηλυμμένος καὶ διεφθαρμένος· Φώτ. «ὁ γυναικώδης καὶ κατάθεος καὶ βάκηλος»: 'Αναξανδρ.34,4 **ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετ', οἶδ' ἀκριβῶς . . λαμπρός τις ἐξελήλυθ' ὄλολυς οὗτός ἐστι**, Μέν.34.

όλολύττω μτγν. όλολύζω βλ.λ. : Μέν.1047.

όλομάδιστος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς μεμαδημένος, φαλακρός : Κυραν.77.

όλόμαζι ς-ον μτγν. ὁ ὁλόκληρος, ὁ πλήρης : 'Ηρων Στερεομ.1,59.

όλόμακρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς, καθ' ὑπερβολὴν μακρός : **όλόμακρα μαλλιά.**

όλομάλλινος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐξ ἐρίου κατεσκευασμένος, ὑφασμένος, ὁλόμαλλος : **όλομάλλινο(ν) ὕφασμα.**

όλόμαλλος-η-ο δημ. ἄ. όλομάλλινος βλ.λ.

όλομάτωτος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ πλήρης αἵματος, ὁ καθημαγμένος : 'Ερωτόκρ.5,9 **θωροῦν τον όλομάτωτο, κρυγιό καὶ χλωμιασμένο**, αὐτ.906.

όλόμαυρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἢ καθ' ὑπερβολὴν μαῦρος, ὁ κατάμαυρος : 'Ερωτόκρ.2,766 **ὁπού 'χασε τὸ ταίριν του όλόμαυρος ἐγίνη**, αὐτ.4,1968, Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.248,4 **βαστῶ καὶ τσῆ γυναίκας σου όλάμαυρα νὰ βάλῃ**, Σολωμ. 'Η καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν I **στῶν Ψαρῶν τὴν όλόμαυρη ράχη**, Κρυστ. 'Ο ἥλιος κι ἡ νύχτα 47 **εἶχε καὶ φρύδια όλόμαυρα . . καὶ όλόμαυρα μαλλιά.**

όλομέλας-αινα-αν πάπ. ὁ ἐντελῶς μαῦρος, ὁ κατάμαυρος : Πάπ. **ὁ- αἴλουρος**, αὐτ. **ὁ- κριός.**

όλομέλεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., Ιων. **οὐλομέλεια**, π. Πυθ. ὀνομασία τοῦ ἕξ : 'Ανατόλ. ἐν Θεολ. 'Αριθμ.36· **2)** ἡ ἀκεραιότης μελῶν : Εὐστ.Πον. 12,87 **τὴν ἔνθεον όλομέλειαν**, αὐτ.199,64 **χεῖρας ταύτας μεγαλοφυεῖς τῇ 'Ρωμαϊκῇ όλομελείᾳ προσφύων**, Κ Μανασσ.3625· || νεώτ. τὸ σύνολον τῶν μελῶν συνεδριάζοντος σώματος : **ἡ όλομέλεια τῆς βουλῆς - τοῦ δικαστηρίου.**

όλομελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ., Ιων. **οὐλομελής** ὁ ἔχων ἀκέραια τὰ μέλη, ὁ σῶος, ἀκέραιος, πλήρης, ἄρτιος : Δίφιλ.34,2 **πουλύπους ἔχων ἁπάσας όλομελεῖς τὰς πλεκτάνας**, Ποσειδών.9J **ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων όλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν . . ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα**, Εὐστ.Πον.156,58 **πληγὰς όλομελεῖς**, αὐτ. 175,60 **τὸ σῶμα τῆς όλομελοῦς . . πλάσεως**· **2)** ὁ πλήρης μέλους, μελῳδίας, μελῳδικότητος.

όλομελῶ-έω μτγν. εἶμαι όλομελής, ἔχω σῶα ὅλα μου τὰ μέλη : Γαλ.19,177 **ζῷα όλομελοῦντα.**

όλομελῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον όλομελῆ βλ.λ.2), ἐν πλήρει μελῳδίᾳ : Εὐστ.Πον.52,91 **αὐλοὶ γέμοντες οὕτω θεοῦ, οἷς αὐτῷ μέλπομεν όλομελῶς τε καὶ ἐντελῶς.**

όλόμενος-η-ον ἀντὶ οὐλόμενος βλ.λ.

όλομέρεια (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ συνύπαρξις ὅλων τῶν μερῶν, ἡ ἀκεραιότης : Τζέτζ.'Εξήγ.'Ιλ.89,14.

όλομερής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ συνιστάμενος ἐξ ἀκεραίων ἢ μεγάλων μερῶν, ὁ πλήρης, ὁ ἐντελής, ἀντίθ. μονομερής : Διόδ.Σ 5,28 **ὀβελίσκους πλήρεις κρεῶν όλομερῶν**, αὐτ.5,75, **- όλομερὲς βλῆμα.**

όλομερῶς κ. νεώτ. ἐντελῶς, καθολοκληρίαν : 'Αριστλ.π.Διογ.Λ 5,28.

όλόμεστος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ἐπὶ ὀστέων, ὁ ἐντελῶς στερεός, μεστωμένος : Παλλάδ.'Ιατρ.'Ιππ. 12,286C· **2)** δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου μεστός, ὁλογέματος : **όλόμεστα ἀμύγδαλα - κουκκιά.**

όλομετάβολος-ον νεώτ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν μεταβαλλόμενος· || νεώτ. ζωολ. **όλομετάβολα** (τὰ) ὡς οὐσ. ἔντομα ὑφιστάμενα πλήρη τὴν σειρὰν τῶν μεταμορφώσεων.

όλομέταξος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ μετάξης ἀποτελούμενος ἢ ὑφασμένος· πρβλ. ὁλομάλλινος, ὁλόμαλλος : Διγεν.'Ακρ. 2265 **σχοινία όλομέταξα καὶ ἀργυροῖ οἱ πόλοι, - όλομέταξο ὕφασμα - δίχτυ.**

όλόμην ἐπ. μέσ. ἀόρ. β' τοῦ ὄλλυμι βλ.λ. ἀντὶ ὠλόμην.

όλόμικρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς μικρός : Βιζυην. 'Η μητέρα τῶν ἑπτὰ 423 **νὰ πάρῃ γιὰ παιδί του τ' όλόμικρό του τ' ὀρφανό.**

όλομόναχος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς μόνος, ὁ καταμόναχος, κατάμονος : 'Ερωτόκρ.1,1133 **καὶ νὰ 'ν' οἱ δυὸ όλομόναχοι**, αὐτ.1,2118 **νὰ καίγετ' όλομόναχος 'ς τσ' ἀγάπης τὴν ὀδύνη**, Σολωμ.Νεκρικὴ 'Ωδὴ I **τὸ δῶμα τ' όλομόναχο | βροντοῦσε ἀπὸ τραγούδια.**

όλόμονος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς μόνος, ὁ όλομόναχος : Ζερβ.Λυρ.Σατ.Πρόλ.8 **κι ὅπως στ' ἀλήθεια όλόμονοι δὲ ζοῦν οὔτε κι οἱ κοῦκοι.**

όλομορφία (ἡ) νεώτ. ὁ όλομορφισμὸς βλ.λ.

όλομορφικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ἐξισώσεως, ἡ μονοδύναμος καὶ διαφορίσιμος καθ' οἱονδήποτε σημεῖον, ἄ. όλόμορφος· **2)** ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ συμμετρικὸς τὸ σχῆμα κατὰ τὰ δύο ἄκρα : **όλομορφικὸς ἡμιεδρισμός.**

όλομορφισμός (ὁ) νεώτ. κ. **όλομορφία** ἡ ἰδιότης τῆς κρυσταλλικῆς ὕλης, καθ' ἣν αὕτη ἀναπτύσσεται συμμετρικῶς πρὸς τὸν κυριώδη ἄξονα.

όλόμορφος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ., μαθ. ὁ όλομορφικὸς βλ.λ.· **2)** δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ κατὰ πάντα ὄμορφος, ὁ ὡραῖος.

όλομόχθηρος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν μοχθηρός : Νεῖλ.297C.

όλόμπροστος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐμπρὸς κείμενος, ὁ ὅλως ἐμπρὸς ἢ ὁ πάντοτε ἐμπρὸς βαίνων ἢ μένων, ἀντίθ. ὁλοπίσινος· || ἐπίρρ. -α.

όλόμωρος-ον μσν. ὁ ὅλως μωρός, ὁ μωρότατος : Νικ.Χων. ἐν Κῶδ.Βαρβαρογρ.502,24.

όλονέν(α) νεώτ. κ. δημ. κ. όλοέν(α) κ. **όλονένα**, διαρκῶς, συνεχῶς, πάντοτε : Βιζυην. 'Η ἑσπέρα ὁ **ἐπειδὴ χρυσονδυμένη | κι όλονὲν ὡραιοτέρα.**

ὄλονθος-ον (ὅλος, ὄνθος) εἴρων. ὁ πλήρης ὄνθου, ὁ γέμων κοπρίας : Κωμ.'Αδέσπ.π.Εὐστ.1329,30 **ὄλονθος γνάθος.**

ὄλονθος (ὁ) κ. μσν. ἄ. ὄλυνθος βλ.λ. ἐδώδιμος καρπὸς τῆς ἀγρίας συκῆς : 'Ησίοδ.ἀπ. 160,1, 'Ιππ.Γυν.Φύσ.33 **ὄλονθοι χειμερινοί**, Θεόφρ.5,1,8 **οἱ δ' ὄλονθοι, συνεργούσης ἤδη τῆς χώρας, πεπα··ονται μέχρι τινὸς** (δ.γρ. ὄλυνθοι), 'Ανών.π.'Αθήν.3,77F **τὸν δὲ ὄλονθον ἐξόπισθεν**· **2)** ἄγονος φθινοπωρινὸς καρπὸς τῆς καλλιεργημένης συκῆς : Γαλ.12,133 **τὰ δὲ τῶν ἐρινεῶν σῦκα δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως· οὕτω καὶ τῶν ἡμέρων οἱ ὄλονθοι** (δ.γρ. ὄλυνθοι)· || 'Ησ.«τὸ μὴ πεπαμμένον σῦκον»· **3)** στεῖρα ἀρσενικὴ ἄνθησις τοῦ ἐρινεοῦ, ὅπου ζῶσι ψῆνες, οἵτινες γονιμοποιοῦσι τὰ σῦκα.

όλονθοφόρος-ον ὁ φέρων σῦκα πρώϊμα ἢ ὤρα : Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,1,8, 'Ανών.π.'Αθήν.3,77F **ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ 'Ελλάδι καὶ περὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον όλονθοφόρον.**

όλονθοφορῶ-έω φέρω σῦκα πρώϊμα ἢ ἄωρα : Θεόφρ.Φ(3,7,3 **συκῆ καὶ τὰ ἔρινα τὰ προαποπίπτοντα, καὶ εἴ τινες ἄρα τῶν συκῶν όλονθοφοροῦσιν** (δ.γρ. ὀλυνθοφοροῦσιν).

όλονυκτὶ ἐπίρρ., μσν. όλονυκτίως, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Διγεν.'Ακρ 684 **τὸ φέγγος φέγγει όλονυκτὶ καὶ ἂν βούλῃ πορευθῶμεν.**

ὀλονυκτία (ἡ) νεώτ. δημ., ὀλονυχτία κ. ὀλονυχτιά ἡ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐγρήγορσις, ἡ διανυκτέρευσις : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ II,26 **κι ὅμοιες μὲ φίδια βγαίνουν νεράϊδες .. σ' ὀλονυχτιά·** **2**) εἰδ. ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἱερὰ ἀκολουθία, ἡ διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἡ παννυχίς : Διγεν.'Ακρ.4167 **διὰ τοῦτο τὸν θεὸν πάντοτε παρεκάλει, ὀλονυκτίες ἔκαμνε ὕμνους καὶ παννυχίους.**

ὀλονύκτιος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶν : Εὐστ.Πον.266,73 **οὐκ ἔστιν οὐδὲ ὀλονύκτιον ἀναπαύσασθαί σε·** || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Σχόλ.Λυκόφρ.815.

ὀλονυκτὶς ἐπίρρ., δημ. κ. ὀλονυχτὶς κ. ὀληνυχτὶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ὀλονυκτίως : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.40,14 **ὀλονυχτὶς κουρσεύανε καὶ τὴν αὐγὴ κοιμῶνται,** Σολωμ.Κρητικός 22, 31 **κι ἀντιβουΐζει ὀλονυχτὶς .. ἡ θάλασσα πολὺ μακριά,** Κρυστ.124,17 (ἔκδ. Φέξ.) **θερίζουν ἄϋπνοι ὀλονυχτὶς τὰ καρπερὰ χωράφια.**

ὀλονυκτίως ἐπίρρ. νεώτ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ὀλονυχτίς.

ὀλόνυκτος-ον μτγν. ὁ ὀλονύκτιος : 'Εφραὶμ Σύρ.3,298A **ὀλονύκτοις ἀγρυπνίαις.**

ὀλονύκτως ἐπίρρ., μτγν., μσν. ὀλονυκτίως, ὀλονυχτίς : Φωκ.'Ιω.5.

ὀλονυχτὶς ἐπίρρ., δημ. ἃ. ὀλονυκτὶς βλ.λ.

ὀλόξανθος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ξανθός, χρυσοειδής : Βαλαωρ. τὸ Σήμαντρον 72 **τὸν ἥλιο τὸν ὀλόξανθο ποὺ δὲν τὴν ἀγαποῦσε.**

ὀλόξενος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς ξένος εἰς ἕνα τόπον : Λίβ.Ροδ.3777 **σήμερον ἦλθε μετ' ἐμὲν εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα αἰχμάλωτος ὀλόξενος.**

ὀλόξερος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ξηρός, ὁ ὀλόξηρος : **ὀλόξερη ἐλιά·** || ἐπὶ ὁδοῦ, ὁ ἐντελῶς στεγνός : **ἐπηγαίναμε στὸν ὀλόξερο δρόμο.**

ὀλόξηρος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. ὀλόξερος ὁ ἐντελῶς ξηρός : Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.57(58),10.

ὀλοξοπίσω ἐπίρρ. δημ. συνεχῶς ὀπίσω : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.53,8 **κι ὀλοξοπίσω πάγαινεν ἡ δόλια του ἡ μαννούλα.**

ὀλόξυλος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κεκαλυμμένος ἐκ ξύλων, ὅθ. συνεκδ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἧς ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ πλοίων : Κεδρ. Γεώργ.790,2 **ὀλόξυλος θάλασσα φαινομένη·** **2**) νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος, ὁ ὅλως ξύλινος : **ὀ- σπιτάκι.**

ὀλοοίτροπα 'Ησ. «παρὰ 'Ροδίοις ἑπτὰ πλάσματα εἰς θυσίαν».

ὀλοοίτροχος (ὁ) ἐκτετ. ἐπ. τ. τοῦ ὀλοίτροχος.

ὀλοός-ή-όν (ὄλλυμι) κ. **ὀλοιός** κ. **οὐλοός**, συγκρ. **ὀλοώτερος**, ὑπερθ. **ὀλοώτατος**, συνήθ. ἐν χρ.π. 'Ομ. κ.'Ησίοδ. ἰδίως ἐπὶ προσ., ὁ ἐπιφέρων θάνατον καὶ καταστροφήν, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός : 'Ιλ.Σ 535 **ἐν δ' ὀλοὴ Κήρ,** αὐτ.Ω 39 **ὀλοῷ 'Αχιλῆϊ, θεοί, βούλεσθ' ἐπαρήγειν·** κ.συγκρ.: 'Ιλ.Ψ 439 **οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος·** κ. ὑπερθ. : αὐτ.Χ 15 **θεῶν ὀλοώτατε πάντων·** || κ. ἐπὶ πραγμ., αἰσθημάτων, καταστάσεων κττ. : 'Ιλ.Γ 133 **ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο,** αὐτ.Ω 487, 'Οδ.Μ 68 **πυρός ὀλοοῖο,** Αἰσχ.'Επτ.213 **νιφάδος ὀλοᾶς νιφομένης·** πρβλ.'Ιλ.Π 701 **τῷ ὀλοᾷ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων** (ὀλέθρια αἰσθανόμενος, φρονῶν)· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Σοφ.Τρ.846 **ὀλοὰ στένει·** **2**) παθ. ὁ κατεστραμμένος, ὁ χαμένος : Αἰσχ.Πέρσ.962 **ὀλοοὺς ἀπέλειπον Τυρίας ἐκ ναὸς ἔρροντας.**

ὀλοόφρων-ονος (ὁ,ἡ) (ὀλοάς, φρήν) ὁ θάνατον καὶ φθορὰν φρονῶν, ὁ διακείμενος ἐχθρικῶς πρός τινα, ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικός· 'Ησ. «ὀλοόφρονος· ὀλέθρια φρονοῦντος» : 'Ιλ.Β 723 **ὀλοόφρονος ὕδρου,** αὐτ.Ο 630 **ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθών,** αὐτ.Ρ 21 **συὸς κάπρος ὀλοόφρονος,** 'Απολλ.Ρ 4,828 **ὀλοόφρονος Σκύλλης·** **2**) συνήθ. ἐν τῇ 'Οδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀγχίνους, ὀξύφρων, ὁ μυαλωμένος : 'Οδ.Α 52 **'Ατλαντος ὀλοόφρονος,** αὐτ.Κ 137 **αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο,** αὐτ.Λ 322.

ὀλοπαγής-οῦς-ές (πήγνυμι) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς πεπηγμένος, παγωμένος : Δαμασκ.Ι 1,74Β **χάλαζα ἐστὶν ὀλοπαγὲς ὕδωρ.**

ὀλοπάθεια (ἡ) νεώτ. τὸ γνώρισμα τοῦ ὀλοπαθοῦς βλ.λ.· || γενικὴ νόσος.

ὀλοπαθής-οῦς-ές νεώτ. γραμμ. ὁ ὑφιστάμενος ὁλικὸν πάθος, συναίρεσιν εἰς ὅλας τὰς πτώσεις, ἀντίθ. ὀλιγοπαθής : **ὀλοπαθῆ συνῃρημένα·** **2**) ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ γενικῆς τινος νόσου, ὀλοπαθητικός.

ὀλοπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀλοπαθὴς βλ.λ.2).

ὀλόπαππος (ὁ) 'Επιγρ. ἐν χρ. ἐν λογοπαιγνίῳ μτ. τοῦ Φιλόπαππος, ὁ ὁλόκληρος πάππος.

ὀλοπελάγιος-ον νεώτ. ζῳολ. ἐπὶ θαλασσίων ὀργανισμῶν, ὁ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐλευθέρως νηχόμενος.

ὀλοπίσινος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὀπίσω κείμενος, ἀντίθ. ὀλόμπροστος.

ὀλόπλευρος-ον νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς πλευρᾶς : **ὀλόπλευρον πῦρ** (ἡ ταυτόχρονος πυροδότησις πάντων τῶν πυροβόλων, δυναμένων νὰ βάλλωσιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῦ πλοίου πλευρᾶς, παλαιοτ. δημ. ἡ μονοφυτιλιὰ τῆς μπάντας).

ὀλοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν τι ὁλόκληρον, ὁ τῶν ὅλων ποιητής : Δαμασκ.Ι 87.

ὀλοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ τι ὁλόκληρον : Σιμπλίκ. Φύσ.636,38, Δαμάσκ.'Αρχ.159.

ὀλοπόλιος-ον (πολιός) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων πάσας τὰς τρίχας του πολιάς, ὁ κατάλευκος, κάτασπρος : Μαλάλ.Ι 1,132, 'Αχμ.'Ονειροκρ.20,21.

ὀλοπόρφυρος-ον κ. μσν. ὁ ὅλος πορφυροῦς, ὁ καταπόρφυρος : Ξεν.ΚΠ Β,3,13 **κάνδυν ὀλοπόρφυρον,** ΠΔ'Αρ.4,7 **ἱμάτιον ὀλοπόρφυρον,** Πλούτ. 'Ηθ.180Ε, Μαλάλ.Ι 320,10 **κίονα ὀλοπόρφυρον.**

ὀλοπράσινος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ.δημ. ὁ ἐντελῶς πράσινος, ὁ καταπράσινος : Κυραν.278, 'Ερωτόκρ.2,201 **μὲ φορεσὰ ὀλοπράσινη ἦρθεν καὶ τ' 'Αρχοντόπουλλο,** Ζερβ.Τραγ.Κ 9,23 **καὶ στὸ φῶς ξεπετᾷ φύτρες μ' ὀλοπράσινους βλαστούς.**

ὀλοπρόθυμος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν πρόθυμος : Σπανέ.145.

ὀλόπρωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς πρῶτος.

ὀλόπτερος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁλόκληρα πτερά, ἰδίως ἐπὶ ἐντόμων, ὁ ἔχων ἰδιαιτέρας πτέρυγας, οἷον αἱ μέλισσαι, σφῆκες, ἀντίθ. σχιζόπτερος : 'Αριστλ.ΖΜ 692b,13 **τὸ δὲ πτερὸν σχιστὸν καὶ οὐχ ὅμοιον τῷ εἴδει τοῖς ὀλοπτέροις.**

ὀλόπτοον 'Ησ. «συμπεφυκότα»· πρβλ. ὀλόγινον.

ὀλόπτω μτγν., ἀόρ. **ὤλοφα** κ. μέσ. **ὠλοφάμην**, ἀποσπῶ, ἀποτίλλω, μαδῶ, τραβῶ τὰ μαλλιὰ ἐκ λύπης : Καλλ.'Αρτ.77 **στήθεος ἐκ μεγάλου λασίης ἐδράξαο χαίτης, ὤλοφας δὲ βίηφι,** Νόνν.Δ 21,70 **ἀνδρὸς ἀμαιμακέτοιο κόμην ὤλοφε Πολυξώ·** || ὁμ. κ. μέσ. : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,241 **ἐὰν ὠλόψατο χαίταν·** **2**) ἀφαιρῶ ἀπό τινος, ἀπολεπίζω : Νίκ. Θηρ.595 **καὶ χλοεροῦ νάρθηκος ἄπαὶ μέσου ἦτρον ὀλόψας** (σχόλ. «λεπίσας»).

ὀλόπτωτος-ον μτγν. κ. μσν. γραμμ. ὁ ἔχων ὅλας τὰς πτώσεις ἐν χρήσει.

ὀλοπυρῖται ἄρτοι (οἱ) πάπ. οἱ κατεσκευασμένοι οὐχὶ ἐξ ἀλεύρου, ἀλλ' ἐκ πυρῶν βεβρασμένων, ἀπὸ στάρι ἀνάλεστο.

ὀλόπυρος-ον μτγν. ὁ ἐκ πυρῶν, ἤτοι ἐκ σίτου μὴ ἀληλεσμένου ἢ συντετριμμένου ἀλλὰ βεβρασμένου συγκείμενος, ἐπὶ σκευασίας τινὸς πρὸς τροφὴν ἐκ σίτου βραστοῦ κατεσκευασμένης : 'Ηλιόδ. Περ.3 **τῆς τῶν πυρῶν ἑψήσεως ἐπινοηθείσης οἱ**

μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύουσι.

ὀλόρθος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ὅλος (ὅλως) ὄρθιος, εὐθυτενής, ἀντίθ. καθιστός, σκυφτός, πλαγιαστός, ἐπὶ προσ. : Ἐρωτόκρ.4,1372 μὰ ὀλόρθος ἐσηκώθηκε τοῦ Ρήγα ᾽πιλογᾶται, Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 90,2 στάσου ὀλόρθη Ἐλευθεριά, Κάλβ.Ὠδ.12,24, Κρυστ.Σκάνιο 15 γιὰ ἰδὲς κορμὶ ψηλό, λιγνὸ κι ὀλόρθο σὰν τὴ λεύκα, - οἱ Γαριβαλδινοὶ πολεμοῦσαν ὀλόρθοι, - ὀλόρθη κορμοστασιά· || ὁ ἐντεινόμενος πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ὁ ἐντεινόμενος μὲ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος, λορδός : Ἐρωτόκρ.2,2142 καὶ τὸ ζιμιὸν ἐπήδηξε ὀλόρθο σὰν τὸ λάφι· || ἐπὶ πραγμ., ὁ κάθετος πρὸς τὸ ἔδαφος, ὁ οὐχὶ ἐπικλινής : ἔμπηξε τὸ κοντάρι του στὴ γῆν ὀλόρθο, - παλούκια ὀλόρθα· κ. ἁπλῶς ὡς ἀντίθεσις τοῦ πλαγιαστός : ἀκούμπησε στὸν τοῖχο τὶς σανίδες ὀλόρθες νὰ στεγνώσουν· || ὁμ. ὁ μὴ καταπεσών, ὁ μὴ κρημνισθείς, ἰδ. ἐπὶ κτισμάτων ἢ μέρους αὐτῶν : ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο ναὸ μόνο λίγες κολῶνες εἶν᾽ ἀκόμα ὀλόρθες, - ἀπὸ τὸ σεισμὸ λίγα σπίτια τοῦ χωριοῦ ἀπόμειναν ὀλόρθα· **2)** κ. μτφ. ἐπὶ πίστεως, ἐπὶ ἠθικῶν ἀξιῶν, ἐπὶ καθεστηκυίας τάξεως κτт., ὁ παραμένων ἀνέπαφος, διασῳζόμενος, ὁ ὑφιστάμενος, ἰδ. ἐν χρ. κτ. ἀρνητικὴν ἔκφρ. : σ᾽ἐκείνη τὴ χώρα, ὕστερ᾽ ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση, πίστη, ἠθική, οἰκογένεια, τίποτε δὲν ἔμεινεν ὀλόρθο.

ὀλόρριζα ἐπίρρ., δημ. ἃ. σύρριζα, ὀλορριζί.

ὀλορριζί ἐπίρρ., μτγν. μεθ᾽ ὅλης τῆς ῥίζης : ΠΔ Ἐσθ.13 πάντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπολέσαι ὀλορριζί.

ὀλόρριζος(-η)-ο(ν) (ῥίζα) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μεθ᾽ ὅλης τῆς ῥίζης, ὁ σύρριζος : Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5 ὥστε ἀνασκάπτεσθαι ῥᾳδίως ὀλόρριζον, Γεωπ. 11,28,3· || κ. μτφ. : ΠΔ Παροιμ.15,6 οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται.

ὀλορριζως μτγν. κ. νεώτ. ὀλορριζί, ὀλόρριζα, σύρριζα βλ.λς : ΠΔ Ἐσθ.3,13 (δ.γρ.).

ὅλος-η-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. οὖλος ὁ ὁλόκληρος, ἀκέραιος, πλήρης ἐν πᾶσι : Ὀδ.Ρ 343 ἄρτον τ᾽ οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο καὶ κρέας, αὐτ.Ω 118 μηνὶ δ᾽ ἄρ᾽ οὔλῳ (ἐντὸς ἑνὸς ὁλοκλήρου μηνός), Ξενοφ.24 οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δὲ νοεῖ, οὖλος δέ τ᾽ ἀκούει (θεός), Πινδ.Ο 3,19 ὅλος ἑσπέρας ὀφθαλμὸς (ἡ πανσέληνος), Σοφ.ΟΤ 1136 τρεῖς ὅλους .. ἐκμήνους χρόνους, Εὐρ.Φοίν.1131 ἐπ᾽ ὤμοις ὅλην πόλιν φέρων (ὁλόκληρον πόλιν), αὐτ.Κύκλ.217 ἐκπιεῖν ὅλον πίθον, Ἀριστφ.Ἀχ.85 ὅλους ἐκ κριβάνου βοῦς, Ἀντιφάν.222,3 λαβράκιον ὀπτᾶν ὅλον, Πλάτ. Γοργ.512Β πόλεις γὰρ ἔστιν ὅτε ὅλας σῴζει, αὐτ.Νόμ.811Α ὅλους ποιητὰς ἐκμανθάνειν (ἐκμανθάνειν αὐτοὺς ὁλοκλήρους ἀπὸ στήθους)· || μτ. τοῦ ἄρθρου δύναται ἢ νὰ προηγῆται τοῦ οὐσ. ἢ νὰ ἕπηται αὐτῷ : Ξεν.Ἀν.3,3,11, αὐτ.ΚΠ 7,5, 15 ἐν ᾗ πάντες Βαβυλώνιοι ὅλην τὴν νύκτα πίνουσι, Πλάτ.Συμπ.219C, αὐτ.Πολ.518C σὺν ὅλῃ τῇ ψυχῇ, Μέν.498 ὅλον τὸ δέρμα, Ἐρωτόκρ.1,65 μ᾽ ὅλες τσὶ χάρες κι ἀρετὲς ἤτονε στολισμένη, - ἔπαιξε ὅλα του τὰ χρήματα στὰ χαρτιά, - δούλεψε ὅλη του τὴ ζωή· || ὡς ἔναρθρος προσδιορισμὸς μετὰ τοῦ προσδιοριζομένου ἀνάρθρου, ὁ ὁλικός, ὁ συνολικός : Πινδ.Ο 2,30 τὸν ὅλον ἀμφὶ χρόνον, Ξεν.Ἀν.4,8,11 τῇ ὅλῃ φάλαγγι, Πλάτ. Πολ.344C ὅσοι ἂν πύθωνται αὐτὸν τὴν ὅλην ἀδικίαν ἠδικηκότα, - ἡ ὅλη περιουσία ἀνέρχεται εἰς ἓν ἑκατομμύριον,- οἱ ὅλοι ἀκροαταὶ δὲν ἦσαν περισσότεροι τῶν πεντήκοντα· || μτ. τοῦ εἷς : Σοφ.Φιλ.480 ἡμέρας τοι μόχθος οὐχ ὅλης μιᾶς, Πλάτ.Τίμ.56Β εἶδος ἓν ὅλον ἔσται ξυμπαγές· || μτ. τοῦ πᾶς : Πλάτ.Νόμ.808Α ὅλην καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν, Πολύβ.3,94,10 πρὸς τὸ διακινδυνεύειν ὅλος καὶ πᾶς ἦν, αὐτ.5,26,5 τὸ ὅλον αὐτοῖς καὶ πᾶν ἦν· **2)** ὁ ἔχων καλῶς, ὁ ἀβλαβής, ὁ σῶος : Λυσ.6,12 ὁ δὲ Ἄρχιππος ἠντιδίκει ἦ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι· **3)** ὁ ἐντελῶς τέλειος, σωστός : Ξεν.Ἑλλ.5,3,7 τὸ μετ᾽ ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμῃ προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα, Δημ.1110 ὄφεσθε ὅτι πλάσμα ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη· || κ. ἐπὶ προσ. : Δημ.380 οὕτως ἔκφρων ἦν καὶ ὅλος πρὸς τῷ λήμματι· **4)** σπαν. π. Ἀττ., συνήθ. π. μτγν. ποι. κ. π. μσν., νεώτ. κ. δημ. : Σοφ.Αἴ.1105 ὕπαρχος ἄλλων δεῦρ᾽ ἔπλευσας, οὐχ ὅλων στρατηγός, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,216 χρυσὸς ὅλους ῥυτῆρας, ὅλας κληῖδας ἐλέγχει, Νόνν.Δ 47,482, Πάπ. ἀσπάζομαι .. πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅλους κατ᾽ ὄνομα· || νεώτ. κ. δημ. κτ. πληθ. ἐπὶ πλήθους προσώπων ἢ πραγμάτων, εἷς ἕκαστος χωριστὰ ἢ πάντες ὁμοῦ, ἅπαντες, σύμπαντες : ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶναι φιλάρεσκοι· || νεώτ. κ. δημ. ἀναδιπλοῦται χάριν ἐπιτάσεως τῆς ἐννοίας τοῦ ὅλου : ὅλοι ὅλοι ἦσαν δέκα χιλιάδες (ἐν συνόλῳ), - αὐτὰ εἶναι ὅλα ὅλα (αὐτὰ καὶ ὄχι ἄλλα)· || κ. ἐν φρ. ὅλα κι ὅλα ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἐξαίρεσις : ὅλα κι ὅλα, χειρονομίες δὲν δέχομαι· **5)** τὸ ὅλον ὡς οὐσ. τὸ σύμπαν : Πλάτ.Γοργ.508Α καὶ τὸ ὅλον τοῦτο διὰ ταῦτα κόσμον καλοῦσιν, αὐτ.Θεαίτ.204Α, Ἀριστλ.Μεταφ.1204a,3· κ. κτ. πληθ. : Ξεν.ΚΠ 8,7,22 ἡ τῶν ὅλων τάξις· || τὰ ὅλα πᾶν ὅ,τι ἔχει τις : Δημ.234 τὰ δ᾽ ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι ;, Πολύβ.18,33,1 τοῖς ὅλοις πράγμασιν ἐσφαλμένος· **6)** νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ὁλότης, τὸ σύνολον, ἰδ. ἐπὶ ἀθροίσεως : τὸ ὅλον δέκα χιλιάδες πεζοί, - τὸ ὅλον μᾶς κάνει χίλιες δραχμές· **7)** τὸ οὐδ. μτ. τοῦ ἄρθρου ἢ ἄνευ αὐτοῦ ὡς ἐπίρρ., ὁλοκλήρως, ἐντελῶς : Πλάτ.Φαίδ.79Ε ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον ἢ τῷ μή, αὐτ.Νόμ.944C ὅλον τε καὶ πᾶν· κ. κτ. πληθ. : Δημ.239 τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις οὐδὲν μέτριόν μοι δοκεῖτε ποιεῖν· || κ. μτ. προθ. πρὸ δήλωσιν ἐπιρρ. σχέσεων, οἷον κατά, διὰ κττ. : Πλάτ.Πολ.392Ε οὐ κατὰ ὅλον ἀλλ᾽ ἀπολαβὼν μέρος τι πειράσομαί σοι ἐν τούτῳ δηλῶσαι ὃ βούλομαι, αὐτ.Μέν.77Α, Πλούτ. Ἠθ.1078C αἱ κράσεις δι᾽ ὅλων, ΘΛειτ.Εὐχὴ Διακ. εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν, - καθ᾽ ὅλον τὸ ἔτος, - δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας - τῆς νυκτός· || δημ. ἐν φρ. μὲ τὰ ὅλα του μὲ πάσας τὰς δυνάμεις του : ἔπεσε στὴν πολιτικὴ μὲ τὰ ὅλα του ἢ μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ (ἐγκαρδίως, ὁλοψύχως, εἰλικρινέστατα),- μέσ᾽ τὰ ὅλα (ἐπὶ τῶν ἀποφασιστικῶς μὲν ἀλλ᾽ εἰς τὴν τύχην ἐνεργούντων), - εἶναι ἱκανὸς γιὰ ὅλα (ἰδίως ἐπὶ κακοῦ, δι᾽ ὁ,τιδήποτε), - ὁ περὶ τῶν ὅλων ἀγὼν (καθ᾽ ὃν διακινδυνεύει τις τὰ πάντα)· **8)** μσν. κ. δημ. ὅλο ὡς ἐπίρρ. διαρκῶς, ἀπαύστως, πάντοτε : Ἐρωτόκρ.3,2 κι ὅλο διψᾷ, πάντα ζητᾷ νὰ πίνῃ, - ὅλο τσακώνεται, - ὅλο γκρινιάζει· **9)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν φρς μ᾽ ὅλον ὁπού, μ᾽ ὅλο πού, μ᾽ ὅλον ὅτι (δ.γρ. μολονότι), ὡς σύνδεσμος ἐναντιωματικός, εἰ καί, ἂν καί, ἂν καλὰ καί : Ἐρωτόκρ.1,881 μ᾽ ὅλο ποὺ δὲν ἐσύχνιαζε νὰ πηαίνῃ στὸ παλάτι, - μ᾽ ὅλον ὅτι παρεκλήθη, δὲν ἐδέχθη· || ἐν φρ. μ᾽ ὅλα ταῦτα ὡς ἀπόδοσις ἐναντιωμ. προτ. ἐν τούτοις.

ὀλός (ὁ) ἀττ. κ. δημ. ἀντὶ θολός, τὸ μέλαν τῆς σηπίας· Φρύν.12,23 «τὸν θολὸν τῆς σηπίας, ὃν οἱ Ἀττικοὶ καὶ χωρὶς τοῦ θ ὀλὸν λέγουσι» : Ἱππ. Ἐπιδ.4,20· || δημ. κ. ἐπὶ πολύποδος : ὀλὸς τοῦ χταποδιοῦ· **2)** μτφ. τὸ αἷμα : Βησαντ.ΑΠ 15,25,1 ὀλὸς οὔ με λιβρὸς ἰρῶν λιβάδεσσιν .. τέγγει (σχόλ. «ὀλός, ὁ σκοτεινός· φησὶ δὲ τὸ αἷμα· ὀλὸς

τὸ τῆς σηπίας, ὃν καὶ θολὸν καλοῦσι . . σκοτοῦσι δὲ αἱ σηπίαι τὴν πέριξ θάλασσαν διὰ τοῦ μέλανος . φιλοῦται δὲ καὶ ὀξύνεται ὁλός».

ὁλός-ή-όν ὁ ὀλοὸς βλ.λ.· Ἀρκάδ.52,18 «τὸ δὲ ὀλὸς ὁ ὀλέθριος ὀξύνεται» : Ἀλκμ.55 **ὦ ὀλὲ δαῖμον.**

ὁλόσβηστος(-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς ἐσβεσμένος, ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἐρωτόκρ.2,2222 **ὁλόσβηστα πομείνασι τῆς ὀμορφιᾶς τὰ πλούτη.**

ὁλόσγουρος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς οὖλος, ὁ καθ' ὁλοκληρίαν σγουρός : **ὁλόσγουρα μαλλιά.**

ὁλόσειρος-ον νεώτ. ναυτ. ἐπὶ ἱστίων, ὃ οὗ ἔχουσι δεθῆ πᾶσαι αἱ σειραὶ πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐν κακοκαιρίᾳ.

ὁλοσηρικοπράτης (ὁ) Ἐπιγρ. **ὁ** πωλῶν ὑφάσματα ὁλοσηρικά, ὁλομέταξα.

ὁλοσηρικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλος ἐκ μετάξης, ὁ ὁλομέταξος : Μαλάλ.Ι 287,15 **ἄσπρον ὁλοσηρικόν,** αὐτ.413,12, Πασχ.Χρον.613,20 **χλαμύδιν ὁλοσηρικόν**· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὕφασμα ὁλομέταξον, ἀτλάζι : Πασχ.Χρον.721,11 **φοροῦντας ὁλοσηρικά.**

ὁλοσιαλοκάλαμος-αν δ.γρ. ὀλεσιαλοκάλαμος βλ.λ., ἐπὶ αὐλοῦ οὗ ὁ κάλαμος πληροῦται σιέλου, εἶναι ὅλος σάλια : Πρατίν.ἐν Ἀθήν.14,617Β.

ὁλοσίδηρος-ον ὁ ὅλος ἐκ σιδήρου κατεσκευασμένος : Ἀντιφ.216 **σκεῦός τι ὁλοσίδηρον,** Πολυδ.7,156 **ὁλοσίδηρον δόρυ,** Πλούτ.Καμ.40 **ἐχαλκεύσατο μὲν κράνη τοῖς πλείστοις ὁλοσίδηρα καὶ λεῖα,** Ἐπιγρ. ὁλοσίδηρος **μάχαιρα.**

ὁλοσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ ὁλόσκεπος βλ.λ.

ὁλόσκεπος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἐστεγασμένος, σκεπασμένος : Ἐφταλ.'Οδ.Ν 351 **νά, καὶ τὸ Νήριτο βουνό, τ' ὁλόσκεπο ἀπὸ δάσια.**

ὁλόσκιος-ον μτγν. κ νεώτ. ὁ ὅλος ὑπὸ σκιάν, ὁ ὅλος σκιερός, ὁλόσκιωτος : Στράβ.6,1,9 (κῶδ. παλίνσκιον).

ὁλόσκιωτος-η-ο δημ. ὁ ὁλόσκιος βλ.λ.

ὁλοσκόρπιστος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ὅλως διεσκορπισμένος, κατασκορπισμένος : Ἐρωτόκρ. 4,1064 **τσ' Ἀθήνας τὸ φουσσάτο, ποὺ τὸ 'βρεν ὁλοσκόρπιστο,** Σολωμ.'Εθν.'Υμν.65,2.

ὁλοσκωληκόβρωτος-ον (βιβρώσκω) πάπ. ὁ τελείως καταφαγωθεὶς ὑπὸ τῶν σκωλήκων.

ὁλοσμαράγδινος-ον πάπ. ὁ ὅλος ἐκ σμαράγδου.

ὁλοσπάς-άδος (ἡ) ὁ ὅλος κατασπασθεὶς· Φώτ. «ὁλοσπάδες· ὅλαι καταπινόμεναι καὶ κατασπώμεναι» : Σοφ.ἀπ.1076.

ὁλοσπόνδειος-ον μσν. ἐπὶ στίχου, **ὁ ἐκ** μόνων σπονδείων συνιστάμενος : Εὐστ.'Ιλ.836,16.

ὁλόστατος-ον μτγν. ὁ ὁλόκληρος, ὁ ὁλοσχερής : Ψ'Αθανάσ.4,797Β.

ὁλόστεγνος-η-ο δημ. **ὁ** ἐντελῶς στεγνός, κατάστεγνος.

ὁλόστενος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν στενός, ὁ κατάστενος : **ὁλόστενο δρομάκι - φόρεμα.**

ὁλόστεον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. **εἶδος** βοτάνης ἐχούσης φύλλα παραπλήσια ἀγρώστει καὶ ῥίζαν λεπτὴν ὡς τρίχα : Διοσκ.4,11, Πλίν.ΦΙ 27,91· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ἐκ** τῶν **καρυοφυλλιδῶν.**

ὁλοστερικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ βαρομέτρων, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου στερεός, ὁ ἐκ μετάλλου.

ὁλόστερνος-ον μσν. ὁ ἐπιστήθιος, ὁ ἀγαπητός : Στουδ.Θεόδ.816Α.

ὁλοστήμων-ονος-ον ὁ ὅλος ἐκ στημόνων συγκείμενος : Σοφ.ἀπ.920 **ταινίας ὁλοστημόνους.**

ὁλοστόλιστος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν ἐστολισμένος, ὁ καταστόλιστος : Σολωμ.'Ωδ.Πετράρχη 55 **κι ἔστεκε μὲ ταπείνωση σὲ τόσην δόξα αὐτή, . . ὁλοστόλιστη ἀπ' τὴν ἀνθοβολή.**

ὁλόστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου **ἐστομωμένος,** βαμμένος : Κυραν.6 **αὕτη ἡ βίβλος κατεχώσθη ἐν λίμνῃ τῆς Συρίας ἐγκεχαραγμένη στήλῃ σιδηρᾷ ὁλοστόμῳ**· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος σκωλήκων **ἐκ** τῶν **μονοστομιδῶν.**

ὁλοστός Ἡσ. «ὅλος ὡς ἔστιν».

ὁλοστρόγγυλος(-η)-ο(ν) σχόλ., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πανταχόθεν, τελείως στρογγύλος, ὁ καταστρόγγυλος : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,370, Νικ.Χων.104,25, Σολωμ. 158,1 **τ' ὁλοστρόγγυλο καὶ λαγαρὸ φεγγάρι.**

ὁλοστρούμπουλος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν στρουμπουλός, κοντὸς καὶ παχύς.

ὁλόστροφος-ον ὁ ὅλος ὁμοῦ στρεφόμενος, κινούμενος· Ἡσ. **ἐν** λ. **ἐλελίστροφε.**

ὁλόστρωτος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ἐστρωμένος : Σολωμ. Ἡ δέηση τῆς Μαρίας 8 **κάνουν καὶ κεῖνα 'Ανάσταση ποὺ πέφτει τοῦ ὁλόστρωτου πελάου μέσ' στὸν καθρέφτη.**

ὁλόσφαλτος-ον μτγν. ὁ ὅλος ἐσφαλμένος : ΑΠ 6,269 (κῶδ.).

ὁλοσφίζειν Φώτ. «ὀλούφειν, τίλλειν **ἢ** κατασπᾶν, οἷον ὁλοσφίζειν».

ὁλόσφιχτος-η-ο δημ. **ὁ καθ' ὑπερβολὴν** ἐσφιγμένος, κατάσφιχτος.

ὁλοσφύρατος-ον δωρ., ἰων. -ητος ἐπὶ μεταλλικῶν σκευασμάτων, ὁ πεποιημένος καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ σφυρηλάτου μετάλλου, ἀντίθ. χωνευτὸς κ. διάκενος· Ἡσ. «ὁλόσφυροι· ὁλοσφύρατοι»· πρβλ. Φρύν.203 «τὸ ὁλοσφύρατον ἔκβαλε, καὶ ἤτοι σφυρήλατον λέγε ἢ ὁλόσφυρον» : Λουκίλλ.ΑΠ 11,174 ὁλοσφύρητον **Ἄδωνιν,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.50,9 ὡς **σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ.**

ὁλοσφυρήλατος-ον μτγν. **ὁ** ὅλος σφυρήλατος, ὁ ὁλοσφύρατος· Ἡσ. «**ναστός,** καὶ στερεός, καὶ οὐδαμοῦ διάκενος οὐδὲ **χωνευτός»** : **'Ιώσ.**ΑΙ 14,7,1 **Κράσσος ἐν τῷ ἱερῷ λαμβάνει δοκὸν ὁλοσφυρήλατον χρυσῆν** (δ.γρ.).

ὁλοσφύρητος-ον ἰων. ἀντὶ ὁλοσφύρατος βλ.λ.

ὁλοσφύριον (τὸ) μτγν. ὄγκος μεταλλικὸς διὰ σφυρίου εἰργασμένος : Ἀμμών.'Αλ.40 **σόλος δὲ τὸ χαλκοῦν ὁλοσφύριον.**

ὁλόσφυρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὁλοσφύρατος βλ.λ. : Ἑρμεί.'Αλ.Φαῖδρ.82Α **ὁλόσφυρος ἀνδριάς**· **2)** ὁ ἔχων σφυρὰ μὴ ἀποσπασθέντα ἀπ' ἀλλήλων : Ἀριστφ.Βυζ.'Επιτ.1,19.

ὁλοσχέρεια (ἡ) μτγν. ἡ ὁλικότης, γενικὴ ἐποπτεία ἢ ὑπολογισμός : Στράβ.2,1,23 **πρὸς τὴν τοιαύτην ὁλοσχέρειαν γεωμετρικῶς ἀντιλέγων,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὁλοσχέρειαν ἔχοντος τούτου**· || **καθ' ὁλοσχέρειαν** ἐν γενικαῖς γραμμαῖς : Φιλόδ.Ρητ.1,251S **καθ' ὁλοσχέρειαν διαλέγεσθαι**· || όμ. ἐν συνόλῳ : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.10,53 **οἱ ἐν τῷ αὐτῷ καθ'** ὁλοσχέρειαν **χρόνῳ γεννηθέντες** (ἀντίθ. κατὰ μέρη)· **2)** ἡ στερεότης : Ῥοῦφ.π.'Ορειβ.8,24,34.

ὁλοσχερής-οῦς-ές (ἔχω) κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς πλήρης, τέλειος, ὁλόκληρος : Σοφ.ἀπ.1127,4 **ὁλοσχερὴς ἀνήρ,** Δίφιλ.90 **παρατίθημ' ὁλοσχερῆ ἄρνα,** Θεόκρ.25,210 **τὸν αὐτὸς ὑπὸ ζαθέῳ Ἑλικῶνι εὑρὼν σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζαις,** - **ὁλοσχερὴς ἧττα - νίκη**· || κ. συγκρ. : Ἐπίκ.π.Διογ.Λ 10,35 **ὁλοσχερέστεραι δόξαι,** Γαλ. 19,194 **ὁλοσχερέστερα διαιτήματα**· **2)** πάπ. ὁ ἀπόλυτος : **ἔχειν τὴν ὁλοσχερῆ ἐξουσίαν**· **3)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ σύνολον, ὁ σπουδαῖος, ὁ μέγας : Πολύβ.1,57,6 **κρίσιν γε μὴν ὁλοσχερῆ γενέσθαι διὰ πλείους αἰτίας οὐχ οἷόν τ' ἦν,** αὐτ.1,73,7 **εἰς φόβους καὶ θορύβους ὁλοσχερεῖς ἐνέβαλλον τοὺς ἔνδον,** αὐτ.1,82,3· || κ. συγκρ. : Πολύβ.1,40,11 **ἅμα δὲ τῷ τούτων ὁλοσχερεστέραν γενέσθαι τὴν συμπλοκήν,** Ἐπιγρ. **ὁλοσχερεστέρα σπάνις**· **4)** ὁ ὢν ἐν μεγάλοις τεμαχίοις : Ἀρίστων Χ 1,89 **ὁ ἐλλέβορος ὁλοσχερέστε-**

ρος **ληφθείς** (ἀντίθ. εἰς πάνυ σμικρὰ τριφθείς) **5)** ὁ ὢν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς : Ἡλιόδ.Χειρ. π. Ὀρειβ.49,1,1 **γενικαὶ καὶ ὡσανεὶ ὁλοσχερεῖς διαφοραί**, Πλωτῖν.1,6,9 **ὁλοσχερεῖ λόγῳ· 6)** τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. χονδρικῶς : Θεόφρ.Φ1 3,18,5 **τὸ ὁλοσχερὲς ὄστλιγγας ἔχον.**

ὁλοσχερῶς κ. μσν. κ.νεώτ. ἰσχυρῶς, σκαιῶς : Διοσκ.5,72 **ὁλοσχερῶς συνθλάσαι** (εἰς χονδρὰ κομμάτια)· κ.συγκρ.: αὐτ.2,76,10 **ὁλοσχερέστερον συγκοπέντα· 2)** ἐντελῶς, ὁλοκλήρως, τελείως· Ἡσ.«ὁλοτελῶς» : Ἰσοκρ.5,135 (δ.γρ.), Δίφιλ.27,Πολύβ.1,10,1 **τοὺς βαρβάρους ὁλοσχερῶς ἐκβαλεῖν**, Ἰώσ.Π1 Προοίμ.8 **ὁλοσχερῶς καὶ κράτος λαβεῖν**, Μηναῖ. 1,25 Ὠδ.1 **ὁλοσχερῶς Θεοῦ ἀντεβόλησας· 3)** κτ. γενικὸν τρόπον, γενικῶς εἰπεῖν : Στράβ.2,1,30 **ἀντὶ τοῦ γεωμετρικῶς τὸ ἁπλῶς καὶ ὁλοσχερῶς ἱκανόν**, Λογγῖν.Ὕφ.43,4 **ὁλοσχερῶς ἐπελθεῖν.**

ὁλόσχιστος-ον (σχίζω) ὁ ὅλως ἀπεσχισμένος, ἀντίθ. σύνθετος : Πλάτ.Πολ.279D **τῶν περικαλυμμάτων τὰ μὲν ὁλόσχιστα, σύνθετα δὲ ἕτερα**, αὐτ.280C **τῶν ὁλοσχίστων σκεπασμάτων**, Πολυδ. 7,208 **ὁλοσχίστων δερματουργική.**

ὁλόσχοινος (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος σχοίνου πολλῷ σαρκωδεστέρου καὶ παχυτέρου τῶν ἄλλων· ΑΒ 287,3 «ὁλόσχοινος, ἣν λέγομεν ἡμεῖς σχοῖνον, ἐκ γῆς ἀναφυομένην, ὥσπερ καλάμην» : Θεόφρ.Φ1 4, 12,1 **πρὸς γὰρ τὰ πλέγματα χρησιμώτερος ὁ ὁλόσχοινος, διὰ τὸ σαρκῶδες καὶ μαλακόν**, Διοσκ. 4,52 **ἔστι δὲ τρίτη σχοῖνος, πολλῷ σαρκωδεστέρα καὶ παχυτέρα τῶν δυοῖν, ὁλόσχοινος λεγομένη**,Αἰλ.Φ1 12,43 **ὁλοσχοίνων τε ἀβρόχων·** ‖ κ. ἐν παροιμ. : Αἰσχίν.2,21 **ἀπορράπτειν τὸ Φιλίππου στόμα ὁλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ** (ἄνευ κόπου τὸ στόμα τινὸς ἀποκλείειν), Παλλδ.ΑΠ 10,49 **ἀποφράξαι ὁλοσχοίνῳ στόμα·** ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν κυπεροειδῶν, κουφόβουρλο.

ὄλοσχος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μίσχος τῆς ῥοιᾶς : Νικ.Θηρ.870 **σίδης δ' ὑσγινόεντας ἐπημύοντας, ὀλόσχους αὐχενίους, ἵνα λευκὰ πέριξ ἐνερεύθεται ἄνθη** (σχόλ. «ῥοιῶν τραχήλους»).

ὁλοσώματος-ον μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὁ δι' ὅλου τοῦ σώματος : Ἡλιόδ.Αἰθ.4,17 **καὶ στροφὴν ὁλοσώματον ὥσπερ οἱ κάτοχοι δινεύοντες**, Εὐστ. Πον.133,49, Ἐπιγρ.· ‖ κ. δημ. **ἐπὶ** εἰκόνος, ἡ περιλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὸ σῶμα.

ὁλόσωμος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων πλῆρες, ὁλόκληρον τὸ σῶμα, ὁλοσώματος : Στουδ. Θεόδ.1348C **ὁλόσωμον ἄγαλμα·** ‖ **λείψανον ὁλόσωμον** (τὸ διατηρούμενον ἄλυτον)· **2)** νεώτ. ζῳολ. **τὰ ὁλόσωμα** μικροσκοπικοὶ ζωϊκοὶ ὀργανισμοί, ὧν τὸ σῶμα οὐδεμίαν ὑποδιαίρεσιν οὔτε εἰδικόν τι ὄργανον φέρει.

ὁλοταχής-οῦς-ές νεώτ. ὁ δι' ὅλης τῆς δυνατῆς ταχύτητός του κινούμενος.

ὁλοταχῶς ἐπίρρ. νεώτ. μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ταχύτητα· ‖ εἰδ. ναυτ. παράγγελμα, ὅπως ἡ μηχανὴ ἀναπτύξῃ ὅλην τὴν ἱπποδύναμίν της.

ὁλότελα ἐπίρρ. δημ. ὁλοτελῶς βλ.λ., καθ' ὁλοκληρίαν : Κάλβ.Ὠδ.15,26 **ἔπαυσ' ἡ μάχη ὁλότελα**, Πορφύρ.Σκ.13,6 **κάποια καλά, μὰ ὁλότελα χαμένα**, - **ὁλότελα ξέννοιαστος.**

ὁλοτελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλως πλήρης, ὁ ἐντελής : ΚΔ Θεσσ.1,5,23 **αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς**, Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.5,21,2, Εὐστ.Πον.231,58 **πῶς ἡσυχαστὴς ὁλοτελὴς κληθήσῃ.**

ὁλοτελῶς μτγν. κ. νεώτ., δημ. -α καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς, ὅλως, διόλου : Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.30, Βέττ.Βάλ.155,3,Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.13,16, Μωραΐτ.1,171 **ἐξηφάνισεν ὁλοτελῶς καὶ τὸ περίφημον περιβόλιον τοῦ γέρω - Λαχανᾶ.**

ὁλότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ ὅλον, τὸ σύνολον, ἡ ὅλη ὁμάς : Ἀριστλ.Μεταφ.1023b,36 **ὡς οὔσης τῆς ὁλότητος ἑνότητός τινος**, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,52, Δαμάσκ.Ἀρχ.158, - **ἡ ὁλότης τῶν μαθητῶν.**

ὁλοτίλλω πάπ. ἀποσπῶ τι μετὰ τῆς ῥίζης τελείως, ξερριζώνω : **ὁλ- καλάμους.**

ὁλότμητος-ον (τέμνω) μτγν. ὁ εἰς ὁλόκληρα μεγάλα τεμάχια τετμημένος, κεκομμένος· ΑΒ 54,23 «ὁλότμητα δεῖπνα, τὰ μεγάλα, ἐν οἷς ὅλα τὰ μέρη τῶν παρασκευαζομένων ἀποτέμνεται καὶ παρατίθεται δαιτυμόσι».

ὁλότοιχος-ον νεώτ. ναυτ. ὅ. ὁλόπλευρος βλ.λ. : **ὁλότοιχον πῦρ** (ὅ. ὁλόπλευρον πῦρ).

ὁλοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλήρης χειρουργικὴ ἐκτομὴ μέλους ἢ ὀργάνου τοῦ σώματος.

ὁλοτονικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ σπασμῶν, ὁ προσβάλλων ὁλόκληρον τὸ σῶμα διὰ καθολικῆς τετανικῆς συσπάσεως.

ὁλοτρίγυρα ἐπίρρ. δημ. κύκλωθεν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ὁλόγυρα : Κάλβ.Ὠδ.18,2 **ἀπὸ τριγμοὺς γεμίζουν . . ὁλοτρίγυρα μεγίστην πεδιάδα.**

ὁλότριχα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. κατηγορία ζῴων ἐγχυματικῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **πρωτοζῴων.**

ὁλοτρό(γ)υρα ἐπίρρ. δημ. κ. **ὁλοτρογύρα** κύκλωθεν, ὁλόγυρα, ὁλοτρίγυρα : Κρυστ.**Τὸ παλιόκαστρο 9 τὰ βοσκόπουλα καθίζουν ὁλοτρόϋρ' ἀπ' τὸν ξένο**, Παλαμ.Περ.Χαιρ.25,11 **καὶ σωπασμένη ἀπὸ τὰ μύρια βουΐσματα ὁλοτρόγυρα.**

ὁλότρομος-η-ο δημ. ὁ τρέμων καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα.

ὁλοτρόπως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ πάντα τρόπον, ὁλοτελῶς : Κύριλλ.1,164C, Ἀνών. π. Θησ.Στεφ. **ἐν λ. αὐτοὺς τροπώσας δεξιὸς ὁλοτρόπως.**

ὁλότροχος Ἡσ. «περιφερὴς λίθος».

ὁλότυφλος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. **ὁ καθ'** ὁλοκληρίαν τυφλός, θεόστραβος : Βl.Νεῖλ.Νεώτ. 164Α Ἐρωτόκρ.1,1586 **τυφλὴ 'τονε κι ὁλότυφλη κι ἐδὰ μὲ φῶς ἐγίνη**, αὐτ.3,952.

ὁλοῦθε ἐπίρρ. δημ. ὁλόθεν, ἀπὸ ὅλα **τὰ μέρη**, ἀπὸ παντοῦ : Σολωμ.158,13 (ἔκδ. Ἐλευθερ.) **κι ἡ χτίσις ἔγινε ναὸς ποὺ ὁλοῦθε λαμπυρίζει**, Κρυστ. ἡ Πεντάμορφη 87 **χτυπάει ἐδῶ καὶ σφάζει ἐκεῖ κι ὁλοῦθε τάφο ἀνοίγει.**

ὁλοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. συμπληροῦμαι, τελειοῦμαι : Δαμάσκ.Ἀρχ.276· πρβλ. ΕΜ 821,37.

ὁλουρίδας Ἡσ. «εἶδος κόγχης».

ὀλούροισιν Ἡσ. «ἄνω τῆς θύρας στρόφιγγες».

ὁλοΰστερ(ν)ος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς ὕστερος, ὁ τελευταῖος πάντων, ὁ ἔσχατος· ‖ κ. **ἐπίρρ.** -α.

ὀλούφω ὅ. ὀλόπτω· Ἡσ. «ὀλούφειν· τίλλειν καὶ κατασπᾶν· αἶον ὁλοσφύζειν» (κῶδ. ὁλοσφίζειν).

ὁλοφαής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ δι' ὅλου τοῦ ἑαυτοῦ φωτός, τοῦ ἑαυτοῦ φωτεινοῦ σώματος φέγγων, πλησιφαής : Βασ.Σελ.461C,ΚΜανασσ.Χρον. 112 **ὁλοφαὴς σελήνη.**

ὁλοφάκελος-ον πάπ. τὸ ὁλόκληρον, τὸ πλῆρες φορτίον : **ὁλοφάκελα ἡμίκοπα.**

ὁλόφακος (ὁ) πάπ. μσν. ὁλόκληροι φακαί, αἱ οὐχὶ συντετριμμέναι : Γεωπ.20,12,1 **ὁλ- χοίνικα α'.**

ὁλοφάλακρος-ον μσν. ὁ ἐντελῶς φαλακρός : Π Δυστ.κ.Εὐτ.567.

ὁλοφάλαρος-ον μσν. **ἐπὶ** ἵππου, ὁ ἐντελῶς διὰ φαλάρων κεκοσμημένος : Νικ.Χων.849,1 **ὁλοφάλαρος ἵππος.**

ὁλοφάνερος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς φανερός, ὁ προφανής, ὁ ὀφθαλμοφανής : **ὁλοφάνερη κατεργαριά·** ‖ ἐπίρρ. -α.

ὁλοφανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅλος φαινόμενος, ὁλοφάνερος· **2)** νεώτ. **ἐπὶ** συστημάτων φωτισμοῦ, ὁ ἐκπέμπων ὁμοιομόρφως πάσας τὰς ἀκτῖνάς του πρὸς ὡρισμένην διεύθυνσιν· **3)** ναυτ. εἶδος ἑτεροφώτου ναυτικῆς ἐπισημάνσεως ἐν νυκτὶ

ὁλοφανῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁλοφανῆ, ὁλοφάνερα : Στουδ.Θεόδ.410D ἵνα ὁλοφανῶς Χριστὸς ἀρνηθείη.
ὁλόφεγγος(-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ὁλοφαὴς βλ.λ.: Γρυπ.Σκ.Τερρ. Δικό μου φῶς ! ἡ ὁλόφεγγη ἡ Σελήνη· ‖ ἐπὶ τῆς νυκτός, ἡ αἴθριος, ἡ μὴ ἔχουσα σύννεφα : Βέλθ.Χρυσ. ἐν Κορ.᾿Ατ.4Α,336 ἦτον ἡ νύκτα ὁλόφεγγος, χαριτωμένη νύκτα.
ὁλόφθαλμος-ον μτγν. ὁ πλήρης ὀφθαλμῶν : Μακάρ.452D.
ὁλοφλόγιστος-η-ο δημ. ὁ ἐντελῶς, λίαν πεφλογισμένος, ὁλόφλογος : Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ. 62,1 ὁλοφλόγιστη πηδάει εἰσὲ μία ματιοῦ ροπή.
ὁλόφλογος-ον μσν. ὁ πλήρης φλογῶν, ὁ ὁλοφλόγιστος : ᾿Αναστ.Σιν.᾿Οδ.781Β.
ὁλοφλυκτίς-ίδος (ἡ) ἡ φλύκταινα, φούσκα, φυσκαλίδα· ᾿Ερωτιαν. «ὁλοφλυκτίδες, αἱ φλύκταιναι. οἱ δὲ περινυκτῖδες. οἱ δὲ δοθιῆνες. οἱ δὲ ἐξανθήματα ζωΰφίοις ὅμοια» : ῾Ιππ.Γυν.2,206· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς γλώσσης· Πολυδ.2,110 «τὸ δὲ ἐπιγιγνόμενον τῇ γλώττῃ ἑλκύδριον ὁλοφλυκτὶς καλεῖται» : ΜυρτΙλ.3.
ὁλόφοβος-η-ο δημ. ὁ πλήρης φόβου, ὁ φοβισμένος : Κρυστ.῾Ο ἥλιος κι ἡ νύκτα 21 τρομάζανε κι ὁλόφοβα κρύβονταν στὶς σπηλιές των.
ὁλοφούντωτος-η-ο δημ. ἐπὶ δένδρων, ὁ ἔχων πυκνὸν τὸ φύλλωμα : ᾿Εφταλ.᾿Οδ.Ν 196 τὰ δέντρα τὰ ὁλοφούντωτα κι οἱ βραχουριὲς παντοῦθε.
ὁλοφούσκωτος-η-ο δημ. ὁ καθ᾿ ὅλην τὴν μάζάν του ἐξωγκωμένος, φουσκωμένος : Σολωμ. ᾿Εθν.῞Υμν.128,4 τὰ ὁλοφούσκωτα πανιά, - ὁλοφούσκωτα μάγουλα.
ὁλοφραστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ λέξεων κ. ἐκφράσεων, ὁ ἐκφράζων ὁλόκληρον διανόημα διὰ μιᾶς μόνον πολυσυνθέτου λέξεως : ὁλοφραστικὸς τρόπος· ‖ κ. ἐπίρρ. -ῶς.
ὁλοφρονῶ-έω ᾿Επιγρ. ἀντὶ τοῦ ἀχρ. ὁλοοφρονῶ, εἶμαι ὁλοόφρων, δόλιος, ἀπατεών.
ὁλόφρυξ ΕΜ 526,1 «κολοίφρυξ».
ὁλοφυγγών-όνος (ἡ) μτγν., δ.γρ. ὁλοφυγδών, ἡ ὁλοφλυκτὶς βλ.λ., ἡ φουσκαλίδα· ῾Ησ. «ὁλοφυγγών· φλυκτὶς ἐπὶ τῆς γλώττης» : Θεόκρ.9,30 μήπω ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὁλοφυγγόνα φύσω.
ὁλοφυδνός-ή-όν (ὀλοφύρομαι) ὁ οἰκτρός, ὁ θρηνώδης : ᾿Ιλ.Ε 683 ἔπος δ᾿ ὀλοφυδνὸν ἔειπε, ᾿Οδ.Τ 362· ‖ τὸ - οὐδ. ὀλοφυδνὰ ὡς ἐπίρρ. : ᾿Ανύτ.ΑΠ 7,486,1 πολλάκι τῷδ᾿ ὀλοφυδνὰ κόρας ἐπὶ σάματι Κλεινὼ .. παῖδ᾿ ἐβόασε φίλαν.
ὀλοφύζω μσν. ὀλοφύρομαι, ὀδύρομαι: Εὐστ.594,26.
ὁλοφυής-οῦς-ές ὁ ἐνιαῖος τὴν φυήν, ὁ ἐξ ἑνὸς μόνον τεμαχίου ἀποτελούμενος, μονοκόμματος : ᾿Αριστλ.ΖΜ 693a,25 ὁλοφυὴς ὁ τόπος ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἐστίν.
ὁλόφυλος-ον Σουΐδ. «ὁ ὁλόκληρος».
ὀλοφυρμός (ὁ) (ὀλοφύρομαι) κ. νεώτ. κλαυθμηρὸς θρῆνος, ὀδυρμός, γοερὰ κραυγή : ᾿Αριστφ. Σφ.390 τοῖς δακρύοισιν τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς, Θουκ.7,71 ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο, Πλάτ.᾿Αξ.368Β ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων.
ὀλοφύρομαι κ. νεώτ., αἰολ. ὀλοφύρρω (῾Ηρωδιαν.2,949), μέλλ. ὀλοφυροῦμαι (Λυσ.29,4 (κῶδ.)), ἀόρ. ὠλοφυράμην (Λυσ.2,37) κ. ἐπ. ὀλοφύρατο (᾿Ιλ.Θ 245) κ. ὀλοφύραο (᾿Οδ.Λ 418) κ. παθ. ἐν μτχ. ὀλοφυρθείς (Θουκ.6,78), ἀμτβ. κλαίω μετὰ στεναγμῶν, μὲ ξεφωνητά, θρηνῶ, ὀδύρομαι, σκούζω : ᾿Ιλ.Ε 871 καί ῥ᾿ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· ‖ συνήθ. μτ. ἐπιρρ. : ᾿Ιλ.Ω 328 φίλοι δ᾿ ἅμα πάντες ἕποντο πόλλ᾿ ὀλοφυρόμενοι ὡς εἰ θάνατόνδε κιόντα, ᾿Οδ.Κ 409 οἰκτρ᾿ ὀλοφυρομένους, αὐτ.Χ 447, ῾Ηρ.2,141 ὀλοφυρόμενον δ᾿ ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον· ‖ μτ. δοτ. θρηνῶ διά τι πρᾶγμα : Θουκ.6,78 τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθείς (σχόλ. «ἐπὶ ταῖς ἰδίαις συμφοραῖς ὀλοφυρόμενος»)· ‖ κ. ἀπολ. : Πλάτ.Πολ.329Α οἱ οὖν πλεῖστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται ξυνιόντες· ‖ κ. μτ. αἰτ. θρηνῶ, ὀδύρομαι διά τινα : ᾿Οδ.Τ 522 παῖδ᾿ ὀλοφυρομένη ῎Ιτυλον φίλον, Σοφ.᾿Ηλ.145 ἃ ῎Ιτυν αἰὲν ῎Ιτυν ὀλοφύρεται, Εὐρ.῾Ρῆσ.896 τέκνον σ᾿ ὀλοφύρομαι, ῾Ηρ.5,4 τὸν μὲν γενόμενον .. ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δέει .. ἀναπλῆσαι κακά, Θουκ.2,44 τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας .. οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι, Λυσ.2,37· **2)** ὀδύρομαι διὰ τὰ κακὰ τῶν ἄλλων, αἰσθάνομαι οἶκτον, συμπάθειαν, λυποῦμαι : ᾿Ιλ.Π 450 τεὸν δ᾿ ὀλοφύρεται ἦτορ, αὐτ.Λ 418 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ· ‖ κ. μτ. γενικ. προσ. εὐσπλαγχνίζομαί τινα, οἰκτίρω : ᾿Ιλ.Θ 33 ἀλλ᾿ ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ᾿ αἰχμητάων, αὐτ.Χ 169 ὀλοφύρεται ἦτορ ῞Εκτορος· ‖ ὁμ. κ. μτ. αἰτ. προσ. ἐλεῶ, κατοικτίρω : ᾿Ιλ.Θ 245 τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα, ᾿Οδ.Δ 364 εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί με σάωσεν, αὐτ.Κ 158· **3)** παρακαλῶ μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν, ἱκετεύω : ᾿Ιλ.Ψ 75 καί μοι δὸς τὴν χεῖρ᾿, ὀλοφύρομαι· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : ᾿Οδ.Χ 232 πῶς .. ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι ; ‖ κ. μτ. μτχ. : Λυσ.29,4 τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριηραρχοῦντες· **4)** ρηματ. π. ὀλοφυρμός, ὀλόφυρσις, ὀλοφυρτέος, ὀλοφυρτικός.
ὀλόφυρσις-εως (ἡ) (ὀλοφύρομαι) κ. μσν. ὁ ὀλοφυρμός, ὁ θρῆνος, ὁ ὀδυρμός : Θουκ.1,143 τήν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων, Τζέτζ.῾Ησίοδ.412 τὸ θέατρον πρὸς ὀλοφύρσεις ἐκίνησεν.
ὀλοφυρτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀλοφυρμόν, θρηνητικός : ᾿Αριστλ.ΗΝικ. 1125a,9 καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἢ μικρῶν ἥκιστα ὀλοφυρτικὸς καὶ δεητικός.
ὀλοφυρτικῶς μτγν. ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὀλοφυρτικὸν βλ.λ. : ᾿Ιώσ.Π 6,5,3.
ὄλοφυς ῾Ησ. «οἶκτος, ἔλεος, θρῆνος».
ὁλοφυτικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς φυτικός, ὁ ἀφομοιῶν τὰς ὀργανικὰς οὐσίας διὰ τῆς χλωροφύλλης καὶ τοῦ φωτός, ἀντίθ. ὁλοζωϊκός.
ὁλόφυτον (τὸ) μτγν. ἡ κάππαρις : Διοσκ.2,173.
ὀλοφώϊος-ον (ὄλλυμι) ἐπ. π. ῞Ομ. μ. ἐν τῇ ᾿Οδ. κ. κτ. οὐδ. πληθ. ὁ ἐπιφέρων ἀφανισμὸν καὶ θάνατον, ὁ καταστρεπτικός, ὀλέθριος, θανατηφόρος : ᾿Οδ.Δ 410 πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος, αὐτ.460 ὀλοφώϊα εἰδὼς (ἔμπειρος ὀλεθρίων τεχνασμάτων), αὐτ.Κ 289, Θεόκρ.28,185 λύκων τ᾿ ὀλοφώϊον ἔρνος, Νικ.Θηρ.327 μέλας ὀλοφώϊος ἰός.
ὁλόφωνος-ον (φωνή) ἐπὶ τοῦ ἀλεκτρυόνος, ὁ ἐξ ὅλης δυνάμεως φωνάζων· ῾Ησ. «ὁλόφωνος· ὁ ἀλεκτρυών. ἢ ἀπὸ τοῦ λόφου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ᾄδειν ὅλον αἱρέσθαι καὶ μετεωρίζεσθαι» : Κρατῖν. 259 ὥσπερ ὁ περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ (διόρθ. ὁλόφωνος).
ὁλόφωτος(-η)-ο(ν) (φῶς) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων σύμπαν, πλῆρες τὸ φῶς : Γεώργ.Σύγκ.63,1 τὴν ὁλόφωτον ἡμέραν, Εὐμάθ.῾Υσμ.425 σὺ δέ μοι τὴν μηνοειδῆ σελήνην ὁλοκύκλωσον, ἵν᾿ ὁλόφωτον εἴη μοι τὸ διήγημα· **2)** νεώτ. φυσ. τὸ ὁλόφωτον ὡς οὐσ. φωτιστικὴ συσκευή, ἧς ὅλον τὸ φῶς συλλέγεται καὶ κατευθύνεται διὰ φακῶν καὶ ἀνακλαστήρων πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν.
ὁλοχάλαρος-ον μτγν. δ. γρ. ἀντὶ ὅλος χαλαρός : Γαλ.Χρ.Μορ.11,15.
ὁλόχαλκος-ον σχόλ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅλος ἐκ χαλκοῦ ἀποτελούμενος : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.120, Διγεν. ᾿Ακρ.116 ἐποίησαν εἰς τὸν λουτρὸν ὁλόχαλκον τὴν θήκην, - ὁλόχαλκος ἀνδριάς.

ὁλόχαρος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ πλήρης χαρᾶς, ὁ περιχαρής : Ἐρωτόκρ.1,201) κι **ὁλόχαρος μ' ἐρώτηξε**, αὐτ.4,788, Πορφύρ.Σκ.83,4 **νὰ γέρνῃ στὴν ποδιά καὶ νὰ κεντᾷ τ' ὁλόχαρο ὄνειρό της.**
ὁλόχλομος-η-ο δημ. κ. -ωμος ὁ ἐντελῶς χλομός, ὁ κατάχλομος.
ὁλόχλωρος-ο μτγν. κ. δημ. ὁ ἐξ ὁλοκλήρου χλωρός : Διοσκ.4,126 **βοτάνη ὁλόχλωρος.**
ὁλόχοντρος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἢ τὸν ὄγκον αὐτοῦ χονδρός.
ὁλοχρονῆς δημ. κ. **ὁλοχρονίς** καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους : Ἐφτσλ.Ὀδ.Η 118 **δὲ λείπει ὁλοχρονὶς καρπός, χειμῶνα καλοκαίρι.**
ὁλοχρόνιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλον τὸν χρόνον διαρκῶν, ὁ διηνεκής, ὁ συνεχής· πρβλ. πολυχρόνιος : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.186 **ἑπετανὸς ὁ ὁλοχρόνιος.**
ὁλοχρονίως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. διηνεκῶς, συνεχῶς : Τζέτζ.Ἡσιόδ.31.
ὁλόχρονος-ον πάπ. ὁλόκληρος, ἐπὶ χρονικοῦ διαστήματος : **ὁλοχρόνιος τριετία.**
ὁλόχρους-οος-συν-οον ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου ἔχων τὸ αὐτὸ χρῶμα, ὁ μονόχρωμος, ὁ ὁλόχρωμος : Ἀριστλ.ΖΓ 785b,19 **μεταβάλλει δὲ τὰ ὁλόχροα πολλῷ μᾶλλον τῶν μονοχρόων** (ζῷα).
ὁλοχρυσομαργάρωτος-ον μσν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν πλουσίως κεκοσμημένος διὰ χρυσοῦ καὶ μαργάρου : Καλλίμ.Χρυσ.567.
ὁλόχρυσον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν **ἀείζων τὸ μέγα** : ΨΔιοσκ.4,88.
ὁλόχρυσος(-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὅλως ἐκ χρυσοῦ κατεσκευασμένος : Ἀντιφάν.224,5, Πλούτ.Ἠθ.852Β, Ἀθήν.5,202Β **καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον,** Μσλάλ.Ι 287,11 **στέφανον ὁλόχρυσον,** Ἐρωτόκρ.1,1383 **ἕνα στεφάνι ὁλόχρυσο νὰ βάνῃ στὸ κεφάλι,** αὐτ.1391, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 98,23 **καὶ τὴν εὑρίσκουν κι ἔπλεγε τ' ὁλόχρυσα γαϊτάνι, - ὁλόχρυσο γιορντάνι·** ‖ κ. μτφ. : Φίλ. 1,666,33 **ὁλόχρυσοι . . στρωμναί,** Σολωμ.Ἔθν.Ὕμν. 84,4 **καὶ εἰς τὴν αὔραν κυματίζουν μαῦρα, ὁλόχρυσα μαλλιά.**
ὁλόχρωμος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὁλόκληρος τὸ αὐτὸ χρῶμα, μονόχρωμος.
ὁλόχυλος-ον μσν. ὁ ἐξ ὑετοῦ ἐξ ὁλοκλήρου βραχείς, ὁλόβρεκτος : Εὐστ.Ὀδ.1552,34 **μέχρι καὶ τῶν ἄρτι χυλοῦσθαι τὸ ἐξ ὑετῶν τυχὸν ὑγραίνεσθαι, καὶ ὁλόχυλος ὁ λίαν τοῦτο παθών.**
ὁλόψυχα ἐπίρρ. δημ. ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἐξ ὅλου τοῦ θυμικοῦ.
ὁλόψυχος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ὅλης ψυχῆς συμβαίνων, ὁ ἐγκάρδιος : Φιλόδ. ἀπ.19 (ἀμφ.σημ.), Εὐστ.Ὀδ.1901,43 **τὸ δὲ ἐμμενὲς τὴν ὁλόψυχον. . βίαν δηλοῖ,** αὐτ. Πον.341,27 **δέησιν ὁλόψυχον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. Κρίνος καὶ Ψυχὴ **ὁ σὲ σὲ πετάει ὁλόψυχος κι ὁ λογισμός μου πάλι.**
ὁλοψυχῶ-έω πάπ. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀλιγοψυχῶ, λιποθυμῶ : **ἐμοὶ μελήσει πῶς σοι ἀρεστὰ ἔσται, μὴ ὁλοψυχήσῃς.**
ὁλοψύχως μσν. κ. νεώτ. **ἐξ ὅλης ψυχῆς,** λίαν ἐγκαρδίως : Εὐστ.Πον.83,23 **τὰ εἰρημένα ὁλοψύχως ἐθέλω.**
ὄλπα (ἡ) Ἡσ. «**ἐλπίς,** καὶ χόνδρου τις ἔφεσις».
ὄλπη (ἡ), δωρ. -α, δοχεῖον ἐλαίου ἐκ βύρσης ἢ δέρματος, συνήθ. ἐν χρ. ἐν τῇ παλαίστρᾳ· Ἡσ. «λήκυθος»· πρβλ. Ἀθήν.11,495C «**τὴν δὲ ὄλπην Κλείταρχος** Κορινθίους μὲν φησι καὶ Βυζαντίους καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον» : Θεόκρ.2,156 **καὶ παρ' ἁμὶν ἐτίθει τὰν δωρίδα πολλάκις ὄλπαν,** Νίκ.Θηρ.97 **αὐα δ' ἐν ὄλπῃ θρύπτε, καὶ αὐτίκα γυῖα λιπαίνοις,** Ἀχαι.19 **λιθάργυρος ὄλπη·** ‖ **ἐπὶ** τῆς ληκύθου τῶν κυνικῶν φιλοσόφων : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,293 **ἀγκεῖται κυνικοῦ σκῦλ' ἀπὸ Σωχάρεος ὄλπη τε ῥυπόεσσα πολυτρήτοιό τε πήρας λείψανον·** **2)** πρόχοος : Ἴων Τραγ.10.
ὀλπίδα (ἡ) μσν. κ. δημ., δ. προφ. ὀρπίδα ἡ ἐλπίς : Χρον.Μορ.1821 **ἔχασα τὴν ὀλπίδα μου καὶ ἐγκρεμνοβολίστη,** Ἐρωτόκρ.1,992 **καὶ τὴν ὀλπίδαν τόχει νὰ 'βρῃ πουλλὶν ἀκάτεχο κι ἄγνωστο νὰ γελάσῃ,** αὐτ.1,1144.
ὀλπίζω μσν. κ.δημ., δ.προφ. ὀρπίζω, παρατ. **ὥλπιζα,** κ. **ἤλπιζα** ἐλπίζω : Χρον.Μορ.2 **θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ ἀφήγησιν μεγάλην . . ὀλπίζω νά σ' ἀρέσῃ,** Ἐρωτόκρ.1,160 **καὶ τοῦτα, ποὺ μὲ βρήκασι, δὲν τὰ 'λπιζα ποτέ μου.**
ὄλπις-ιος κ. -ιδος (ἡ) ἡ ὄλπη βλ.λ. : Σαπφ.51,2, Θεόκρ.18,46 **πρᾶται δ' ἀργυρέας ἐξ ὄλπιδος ὑγρὸν ἄλειφαρ λαζόμεναι σταξεῦμες ὑπὸ σκιεράν πλατάνιστον.**
ὀλύμπια (τά) κ. νεώτ. οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ πανηγυριζόμενοι ὑφ' ὅλων κοινῶς τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τελούμενοι κατὰ τετραετίαν· ἀ. Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες : Ἡρ.1, 59 **Ἱπποκράτει γὰρ ἐόντι ἰδιώτῃ καὶ θεωρέοντι τὰ Οὐλύμπια τέρας ἐγένετο μέγα,** αὐτ.8,26, Ξεν. Ἑλλ.7,4,28 **παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια,** Πλούτ.Ἠθ.190C **ἐπαινουμένων δὲ τῶν Ἠλείων ἐπὶ τῷ τὰ Ὀλύμπια καλῶς ἄγειν,** Λουκ.Μισθ.Συν. 13 **κεκράτηκας οὖν . . καὶ ἔστεφαι τὰ Ὀλύμπια.**
ὀλυμπίαζε, δωρ. Ὀλυμπιάνδις εἰς Ὀλυμπίαν : Θουκ.3,8 **ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρεῖναι,** Ἀνδοκ.1,132 **ἀρχιθέωρον εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε,** Θεόφρ.Λίθ.16· πρβλ.Θεόγνωστ.Καν.163 «**τὰ** εἰς δις ἐπιρρήματα, ἔχοντα **πρὸ τοῦ δ τὴν αν συλλαβήν, διὰ τοῦ ι γράφεται καὶ Δωριά ἐστιν, οἷον χαμάνδις, . . Ὀλυμπιάνδις**».
ὀλυμπίαθεν μτγν. ἐκ τῆς Ὀλυμπίας : Στέφ.Βυζ.
ὀλυμπιακός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ **ἀναφερόμενος** εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἢ τὰ Ὀλύμπια : **Θουκ.1,6· ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ ἀγῶνι,** Ξεν.Ἑλλ.7,4,14 **τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ὅρους,** αὐτ.7,4,28 **ἐπιόντος Ὀλυμπιακοῦ ἔτους,** Ἀριστλ.ἀπ.533 **Ὀλυμπικὴ ἐκεχειρία** (ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τηρουμένη),Ἰουλ.Λόγ.2,83 **Ὀλυμπιακαὶ νῖκαι·** ‖ **εἰδ.** νεώτ. κ. δημ. **Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες** οἱ ἀνὰ τετραετίαν εἰς ἄλλην ἑκάστοτε πόλιν τελούμενοι διεθνεῖς ἀγῶνες.
ὀλυμπιάνδις δωρ. ἀντὶ ὀλυμπίαζε βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.163.
ὀλυμπίας (ὁ) ἐν Λέσβῳ κ. Εὐβοίᾳ, ἄνεμος βορειοδυτικὸς πνέων πρὸ καὶ μετὰ τὴν χειμερινὴν τροπὴν **ἐκ** τῆς ἰσχυρῶς ψυχρᾶς μεσογείου Θεσσαλίας, **ἀ.** ἀργέστης, ἰᾶπυξ : Ἀριστλ.Μετ.363b, 24, αὐτ.Κόσ.394b,26,Ἰω.Λυδ.Ἀρχ.4,119.
ὀλυμπιάς-άδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀνώμ. θηλ. τοῦ ὀλύμπιος, ἐπίθ. τῶν Μουσῶν : Ἰλ.Β 491 **Ὀλυμπιάδες μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο θυγατέρες,** Ἡσίοδ.Θ 25· ‖ κ. ἐπὶ τῶν Χαρίτων : Ἀριστφ. Ὀρν.782 **Ὀλυμπιάδες δὲ μέλος Χάριτες Μοῦσαί τ' ἐπωλόλυξαν·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν νυμφῶν τοῦ Ὀλύμπου : Σοφ. Αἶ.881 **ἤ τις Ὀλυμπιάδων θεᾶν·** ‖ κ. γεν. ἡ τὸν Ὄλυμπον κατοικοῦσα θεά : Ἡσίοδ.ἀπ.142,2· **2)** μτ. τοῦ ἐλαία, ὁ ἐξ ἐλαίας **στέφανος** τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων: Πίνδ.Ν 1,17 **καὶ Ὀλυμπιάδων φύλλοις ἐλαιᾶν χρυσέοις μιχθέντα·** **3)** ὡς οὐσ. οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, τὰ Ὀλύμπια : Ἡρ.7,206 **ἦν γὰρ κατὰ τὠυτὸ Ὀλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα,** Πίνδ.Ο 1,94 **τὸ κλέος . . τῶν Ὀλυμπιάδων·** **4)** ἡ ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκη : Ἡρ.6,70 **τοῖσι Λακεδαιμονίοισι Ὀλυμπιάδα προσέβαλε** (ἐπεδαφίλευσε τοῖς Λακεδαιμονίοις δόξαν Ὀλυμπιακῆς νίκης), αὐτ.6,103 **Ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι** (νικᾶν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας)· ‖ μτγν.γεν. πᾶσα νίκη, θρίαμβος : Φιλόστρ.Ἀπολλ.

4,44 παρεσκεύαστο δὲ καὶ κατήγορος ἐς αὐτόν, πολλοὺς ἀπολωλεκὼς ἤδη καὶ τοιούτων Ὀλυμπιάδων μεστός, Γρηγορ.Ν 4 καὶ περὶ ὅσων ἄλλων εἰκὸς ἦν περιεργάζεσθαι στρατηγὸν ἄνδρα καὶ πολλῶν Ὀλυμπιάδων τοιούτων μεστόν· **5)** χρονικὸν διάστημα, συνιστάμενον ἐκ τεσσάρων ἐνιαυτῶν, σύνηθες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν εἰς τὸ νὰ προσδιορίζωσι τὴν χρονολογίαν ἱστορικῶν συμβάντων ἔχοντες ὡς ἀφετηρίαν τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα, ἥτις ἐγένετο (τῆς τελευταίας τελεσθείσης τῷ 393 μ.Χ.) τῷ 776 π.Χ. : Πλούτ.Ἠθ.350F **τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνήλωσεν ἵνα γράφῃ,** Ἀθήν. 14,635E **ἐγένετο δὲ ἡ θέαις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα.**

ὀλυμπίᾶσι κ. Ὀλυμπίᾶθι (Θεόφρ.Αἰθ.16) ἐν Ὀλυμπίᾳ : Ἀριστφ.Σφ.1382 **Ὀλυμπίασιν ἡνίκ' ἐθεώρουν ἐγώ,** Θουκ.1,143 **εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπίασιν .. χρημάτων μισθῷ μείζονι πειρῷντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν,** Ἀνδοκ.4,25, Πλάτ.Ἀπολ.36D, Δημ.561 **ἵππων Ὀλυμπίασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ.**

ὀλυμπιεῖον κ. νεώτ. κ. Ὀλυμπίειον κ. Ὀλύμπιον· Θεόγνωστ.Καν.129,27 «προπερισπῶνται δ' ὁμοίως τὰ διὰ τῆς ει διφθόγγου γραφόμενα καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν **εἰς** ος καθαρῶν τῷ ι παραληγομένων κύρια καὶ κτητικά .. οἷον Ἀσκληπιεῖον», ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Συρακούσαις : Θουκ. 6,64 **ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ χωρίου,** αὐτ.6,70· **2)** ὁ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διός : Πλάτ.Φαῖδρ.227B **ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὀλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ,** Ἀριστλ.Πολ.1313b,23 **καὶ τοῦ Ὀλυμπίου ἡ οἰκοδόμησις ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν·** **3)** Ἐπιγρ. κτ. πληθ. ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

ὀλυμπικός-ή-όν, Ἰων. **οὐλυμπικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὄλυμπον : Ἡρ.7,172 **δέκι φυλάσσεσθαι τὴν ἐσβολὴν τὴν Οὐλυμπικήν,** Πλούτ.Αἰμ.13 **παρὰ τὴν Ὀλυμπικὴν ὑπώρειαν·** **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Ὀλύμπια, ἤτοι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὁ Ὀλυμπιακός : Ἀριστφ.Πλ.583 **πῶς ἂν ποιῶν τὸν Ὀλυμπικὸν αὐτὸς ἀγῶνα,** Θουκ.1,6 **ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο·** ‖ ἐπιγραφὴ λόγου τινὸς τοῦ Γοργίου· **3)** Ἐπιγρ. **ὁ ὀλυμπικός** ὄνομα μηνὸς ἐν Ἤλιδι.

ὀλυμπικῶς ἐπίρρ. ὡς ἐν Ὀλυμπίᾳ:Πλάτ.Πολ.583B.

ὀλυμπιοδρόμος-ον ὁ ἀγωνισθεὶς ἢ νικήσας ἀγῶνα δρόμου κατὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας : Βακχ.3,3 **ὀλυμπιοδρόμους Ἱέρωνος ἵππους.**

ὀλυμπιονίκη (ἡ), δωρ. **ὀλυμπιονίκα** ἡ νίκη ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Βακχ.4,17 **δύο τ' ὀλυμπιονίκας ἀείδειν,** Ἀντιφ.Σοφ.49.

ὀλυμπιονίκης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. **ὀλυμπιονίκας** ὁ νικητὴς ἐν ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Πίνδ.Ο 6,4 **εἰ δ' εἴη μὲν ὀλυμπιονίκας,** αὐτ.8,18, Ἡρ.5,47 **ἐών τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν,** Ἀνδοκ.4,33 **καίτοι οὐ μόνον αὐτὸς ὀλυμπιονίκης ἦν,** Πλάτ.Πολ.465D **ζήσουσί τε τοῦ μακαριστοῦ βίου, ὃν οἱ ὀλυμπιονῖκαι ζῶσι,** Ἀριστλ.Ρητ.1365a,25· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : Πίνδ. Ο 3,3 **Ὀλυμπιονίκαν ὕμνον,** αὐτ.7,88 **τίμα μὲν ὕμνου τεθμὸν Ὀλυμπιονίκαν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ νικητὴς **εἰς** τοὺς τὰ **νῦν τελουμένους** ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

ὀλυμπιόνικος-ον ὁ νικῶν ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι : Πίνδ.Ο 5,21 **σέ τ' Ὀλυμπιόνικε,** αὐτ.Ν 6,17 **κεῖνος Ὀλυμπιόνικος ἐών.**

ὀλύμπιος-ον π.Ὀμ.,Ἡσιόδ.κ.Ἀττ.ποι.ὡς ἐπίθ. τῶν οὐρανίων θεῶν κ. ἰδίως τοῦ Διός, ὁ τοῦ Ὀλύμπου, **ὁ ἐν** Ὀλύμπῳ οἰκῶν : Ἰλ.Α 399 **ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,** Ὀδ.Α 60, Ἡσίοδ. Ἔργ.474 **εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,** Σοφ.Τρ.275 **Ζεὺς πατὴρ ὀλύμπιος,** Ἀριστφ.Νεφ.817 **μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον,** Θουκ. 3,14 **καὶ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον,**Πλάτ.Πολ.583B **τῷ σωτῆρί τε καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Διί,** Ὀππ.Ἁλ.4,315 **ὀλύμπιος ἀστήρ·** ‖ π. κωμ. ὁ Περικλῆς : Ἀριστφ. Ἀχ.530 **ἐντεῦθεν ὀργῇ Περικλέης οὐλύμπιος ἤστραπτεν·** **2)** νεώτ. συνεκδ., ὁ πλήρης γαληνοῦ μεγαλείου, ὁ θεῖος, μεγαλοπρεπής : Κάλβ. Ὠδ.15,15 **ἦτον ποτὲ οἱ ἐννέα ὀλύμπιαι φωναί,** - ὀλύμπιον ὕφος· **3)** νεώτ. ἀνατ. ὀλύμπιον μέτωπον τὸ προέχον καὶ ἀνωμάλως ἀνεπτυγμένον.

ὀλυμπιὼν-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν Χαλκίδι.

ὀλυμπόθεν, ποι. **Οὐλυμπόθεν,** ἐκ τοῦ Ὀλύμπου : Πίνδ.Π 4,214 **πότνια δ' ὠκυτάτων βελέων ποικίλαν ἴυγγα τετράκναμον Οὐλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξαισα κύκλῳ μαινάδ' ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν πρῶτον ἀνθρώποισι.**

ὀλυμπόνδε, Ἰων. **Οὐλυμπόνδε,** εἰς τόν, πρὸς τὸν Ὄλυμπον : Ἰλ.Α 221 **ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους,** Πίνδ.Ο 3,36 **τοῖς γὰρ ἐπέτραπεν Οὔλυμπόνδ' ἰὼν θαητὸν ἀγῶνα νέμειν.**

Ὄλυμπος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **Οὔλυμπος,** περίφημον καὶ ὑψηλὸν ὄρος τῆς Θεσσαλίας, θεωρούμενον ὡς ἕδρα τῶν θεῶν: Ἰλ.Ε 867 **καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον,** αὐτ.Λ 77, Ὀδ.Υ 103 **αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,** δ.τραγ. **ὁ Ὄλυμπος κι ὁ Κίσσαβος | τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν·** ‖ π. Ἀττ. σχῆμα ὅρκου : Σοφ.ΟΤ 1088 **οὐ τὸν Ὄλυμπον ἀπείρων·** πρβλ. αὐτ.Ἀντ.758· **2)** ὄνομα διαφ. ὀρέων, **ἤτοι** ἐν Μυσίᾳ : Ἡρ.1,36, Ξεν.Κυν.11,1· ἐν Λακωνικῇ : Πολύβ.2,65,8· ἐν Ἤλιδι : Στράβ.8,3,31· ἐν Λυκίᾳ : αὐτ. 14,3,8· ἐν Κύπρῳ : αὐτ.14,6,3.

ὀλυνθάζω μτγν. ἐνεργῶ τεχνητὴν γονιμοποίησιν τῶν φοινικοδένδρων φέρων πλησίον τοῦ ἄνθους τῆς θηλείας φοίνικος ἀποκοπέντα ἀνθοῦντα κλάδον τοῦ ἄρρενος δένδρου· πρβλ. ἐρινάζω : Θεόφρ.Φ 2,8,4, αὐτ.Αἰτ.2,9,15 **διὸ καλοῦσιν ὀλυνθάζειν αὐτούς.**

ὀλύνθη (ἡ) μτγν. τὸ δένδρον ἐρινεὸς βλ.λ. : Παυσ. 4,20,2 **τὸ δένδρον τὸν ἐρινεὸν εἰσιν Ἑλλήνων οἳ καλοῦσιν ὀλύνθην.**

ὀλυνθηφόρος-ον μτγν. ὁ ὀλυνθοφόρος βλ.λ. : Ζηνόβ.2,23.

ὀλυνθιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐν Χαλκιδικῇ περίφημον ἀθηναϊκὴν ἀποικίαν Ὄλυνθον, ὁ τῆς Ὀλύνθου : Ἀθήν.8,334E· ‖ ἐπιγραφὴ τοῦ πρώτου, δευτέρου καὶ τρίτου λόγου τοῦ Δημοσθένους : **οἱ τρεῖς ὀλυνθιακοὶ (λόγοι)** τοῦ Δημοσθένους.

ὄλυνθος (ὁ) δ. τ. τοῦ ὄλονθος βλ.λ. : Ἡσίοδ.ἀπ. 14, Ἡρ.1,193 **φῆνας γὰρ δὴ φέρουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες κατάπερ οἱ ὄλυνθοι,** Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,1,8, ΠΔ Ἀσμ.2,13 **ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς, αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν.**

ὀλυνθοφόρος-ὀλυνθοφορῶ δ. τ. τοῦ ὀλονθοφόρος, ὀλονθοφορῶ βλ.λ.

ὄλυνος Ἡσ. «τὸ ἀπότριμμα καὶ ἀποκάθαρμα».

Ὀλυνπιάζων (τῶν) Ἐπιγρ. Ἠλεία κτ. προφ. τοῦ Ὀλυμπιάδων, γενικ. πληθ. τοῦ Ὀλυμπιὰς βλ.λ. : Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας.

ὀλῦρα (ἡ), Ἰδ. κτ. πληθ. **ὄλυραι** εἶδός τι κριθώδους ὀψίμου καρποῦ, ὁμοίου πρὸς τὴν ζειὰν βλ.λ.II, χρησιμοποιουμένου καθ' Ὅμηρον ὡς τροφῆς τῶν ἵππων : Ἰλ.Ε 196 **ἵπποι ἑστᾶσι κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας,** αὐτ.Θ 564· ‖ ἐν χρ. π. Αἰγυπτίοις πρὸς παρασκευὴν ἄρτου : Ἡρ.2,36 **ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειάς μετεξέτεροι καλέουσι,** αὐτ.77, Δημ.100 **ὑπὲρ δὲ τῶν με-**

λινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν τοῖς Θρᾳκίοις σιροῖς, ΠΔ Ἔξ.9,32 **ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὄλυρα οὐκ ἐπλήγησαν** (δ.γρ. ὀλύρα)· **2)** εἶδός τι σιτηροῦ δικόκκου, ζειὰ βλ.λ.2) : Θεόφρ.ΦΙ 8,9,2, Διοκλ.ἀπ. 113, Διοσκ.2,91.

ὀλύρινος-η-ον μτγν. ὁ ἐξ ὀλύρας βλ.λ. ὤν : πάπ. **πυρὸς ὀλύρινος**· ‖ ὁ ἐξ ὀλύρας πεποιημένος : Γαλ.6,504 **ἄρτος ὀλύρινος.**

ὀλυρίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐξ ὀλύρας, ὁ ἐξ ἀλεύρου ὀλυρίνου κατεσκευασμένος ἄρτος : ΠΔ Βασ. 3,19,6 **ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος.**

ὀλυροκόπος (ὁ) πάπ. μυλωθρὸς ὀλύρας βλ.λ. : **οἱ πρεσβύτεροι τῶν ὀλυροκόπων.**

ὀλυρόκρι(θον) (τὸ) πάπ. ἢ **ὀλυρόκρι(θος)** (ὁ) πιθ. μεῖγμα ὀλύρας καὶ κριθῆς.

ὄλχον Ἡσ. «ἐνέδραν».

ὀλώδης-ους-ες ὁ θολώδης βλ.λ. : Ἱππ.π.Γαλ.19,126.

ὀλώϊος-ον σπάν. ποι. τ. τοῦ ὀλοὸς βλ.λ. : Ἡσίοδ. Θ 591 **τῆς γὰρ ὀλώϊόν ἐστι γένος.**

ὄλωλα παθ. παρακ. τοῦ ρ. ὄλλυμι βλ.λ.

ὅλως (ὅλος) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. μ. μτ. ἄ. ἐπιρρ., δωρ. **οὔλως** (Πέμπελ.π.Στοβ.4,25,52) ἐξ ὁλοκλήρου, ἐντελῶς, τελείως : Πλάτ.Πολ.568Α **ἥ τε τραγῳδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι**, αὐτ.Φίλ.36Α, Ἰσοκρ.15,31 **ὅλως ψεύδεται, - εἶναι ὅλως ἀνεξήγητον, - ὅλως ὑμέτερος**· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. ἐν συνδέσει μτ. τοῦ δι' ὅλου, **ὅλως διόλου** ἢ **ὁλωσδιόλου** : **ὁλωσδιόλου γελοῖος - ἄχρηστον**· **2)** καθόλου εἰπεῖν, γενικῶς εἰπεῖν, ἐν ὀλίγοις, ἐν ἑνὶ λόγῳ : Πλάτ.Πολ.437Β **δίψην καὶ πεινῆν καὶ ὅλως τὰς ἐπιθυμίας**, Δημ.20 **ὅλως δ' οὐδείς ἐστιν, ὅντιν' οὐ πεφενάκικ' ἐκεῖνος**, αὐτ. 458, Ἀριστλ.Φαιν.202b,19 **ὅλως εἰπεῖν**, Θεόφρ.ΦΙ 5,3,4 **καὶ ὅλως ἐξ ὧν τὰ πυρὰ** (πυρεῖα) **γίνεται**· **3)** συχν. μτ. ἀρνήσεως **οὐχ ὅλως, μὴ ὅλως** ἢ **ὅλως οὐ, ὅλως μή** : Ξεν.Ἀπ.1,2,35 **τάδε σοὶ προσαγορεύομεν τοῖς νέοις ὅλως μὴ διαλέγεσθαι**, Δημ.38 **ὅλως οὔτ' ἀφελών, οὔτε προσθείς**, αὐτ. 547, Μέν.65,9 **οὐδὲ εἷς ὅλως**, Ἀριστλ.Κατ.13b,19, Αἰσχίν.3,24, Πολύβ.20,5,10 **τοῖς δὲ Θηβαίοις οὐχ ὅλως εὐδόκει τὰ γεγονός**, Λουκ.Τίμ.10· **4)** τῷ ὄντι, πράγματι : Πάπ. **καλῶς ποιήσεις ἐλθοῦσα .. πρὸς ἡμᾶς ἵνα ὅλως ἴδωμέν σε.**

ὅλωσις-εως (ἡ) μτγν. τὸ ποιεῖν τι ὅλον, ἀκέραιον, ἡ εἰς ὅλον συμπλήρωσις, ἀποτέλεσίς τινος : Θεολ.Ἀριθμ.59 **φυσική δέ τις συσταθμία καὶ μετριότης καὶ ὅλωσις .. ὑπῆρχε**, Δαμάσκ.Ἀρχ.15.

ὀμ αἰολ. τ. τῆς προθ. ἀνὰ βλ.λ. ἀπαντῶν μ. ἐν συνθέσει, οἷον **ὀμμένω** αἰολ. τ. τοῦ ἀναμένω βλ.λ.

ὁμᾷ ἐπίρρ., μτγν., αἰολ. **ὄμα** (Ἐπιγρ. Ἐρεσοῦ) κ. **ὖμα** (αὐτ.), δωρ. τ. τοῦ ὁμῇ βλ.λ. : Ὑμν.Ἰσ.138, Σώφρ.ἀπ.92 **ὁμᾷ τέκνων θὴν δευομένα**, Ἐπιγρ. Θήρας, αὐτ.Ἐρεσοῦ **οἵτινες .. ὄμα συναγορεύοσι τᾷ πόλι.**

ὁμαγύριος (ὁ) μτγν. προσωνυμία ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ δὴ ἐν Αἰγίῳ τοῦ Διὸς ὡς θεοῦ τῶν ὁμηγύρεων, τῶν συναθροίσεων : Παυσ.7,24,2 **Ὁμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διῒ ἐπίκλησις.**

ὁμάγυρις-εως (ἡ) ποι. δωρ. τ. τοῦ ὁμήγυρις βλ.λ.: Πίνδ.Ι 6,46 **ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν Βελλεροφόνταν Ζηνός.**

ὁμαδάρχης (ὁ) (ὁμάς) νεώτ. ὁ ἀρχηγὸς πολεμικῆς ὁμάδος ἐν τῷ πεζικῷ.

ὁμάδελφος (ὁ) ὁ αὐτάδελφος βλ.λ. : Ἀρχύτ.π. Σιμπλίκ.Κατ.178,25, Ἐπιγρ.Σχόλ.Ἀριστλ.Βάτρ.768.

ὁμαδεύω (ὅμαδος) Ἡσ. «ἀθροίζω»· ‖ Σουΐδ. «σωρεύω».

ὁμάδι ἐπίρρ. μσν., δημ. ὁμαδόν, ἐν ὁμίλῳ, ὁμοῦ, μαζί : Χρον.Μορ.959 **νὰ ποιήσωμεν ὁμάδι τῶν δώδεκα τὴν ἐκλογήν**, Ἐρωτόκρ.1,9 **μιὰν κόρη κι ἕναν ἄγουρο, ποὺ μπερδευτῆκα ὁμάδι**, αὐτ. 33, αὐτ.1599, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 62,24 **ὅλοι ὁμάδι στῶν Αἰθιόπων νὰ 'σαστε τὴ χώρα**· ‖ κ. μτ. προσδ. ἐμπροθ. (μέ) : Ἐρωτόκρ.1,1367 **ἐρώταν τη καθημερνὸ ὁμάδι μὲ τὴ μάννα.**

ὁμαδιάζω μσν. ἐκτελῶ ἄθροισιν ἀριθμῶν, ἀθροίζω ἀριθμούς : Δουκάγγ.

ὁμαδικός-ή-ό(ν) (ὁμάς) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁμάδα βλ.λ., εἰς σύνολόν τι ἀνθρώπων, ὁ τῆς ὁμάδος : **ὁμαδικὰ ὅπλα, - ὁμαδικὸς ἐνθουσιασμός**· ‖ ὁ καθ' ὁμάδας ἢ κατὰ μεγάλας ποσότητας ὑφιστάμενος, γινόμενος, παραγόμενος : **ὁμαδικὴ παραγωγή**· ‖ ὁ ὑπὸ μιᾶς ὁμάδος, ἑνὸς ὁμίλου ἀνθρώπων ὡς συνόλου λαμβανομένου γινόμενος, ἐπιτελούμενος : **ὁμαδικὴ προσπάθεια - ἐξέγερσις.**

ὁμαδικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ὁμαδόν, ἐν τῷ συνόλῳ, πάντες ὁμοῦ, ὅλοι μαζί : Ἀναστ.Σιν. 221D, αὐτ.261D, Εὐστ.745 (ἔκδ.Mi.).

ὁμαδίς ἐπίρρ. λεξ. ὁμοῦ, μαζί : ΕΜ 806,8.

ὁμαδόν (ὁμάς) ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ὁμοῦ, ὁμαδικῶς, καθ' ὁμάδας ἐν συνόλῳ, ὅλοι ἢ ὅλα μαζί, συγχρόνως ἐν ταυτῷ : ΚΠορφ.Ἔκθ.94,15, Ἀνν. Κομν.10,285Α **ὁμαδὸν διανήξασθαι τὸν πορθμόν**, αὐτ.11,316Β· ‖ νεώτ. στρατ. φρ. **πῦρ** ἢ **πυρὰ ὁμαδὸν** τὰ ὑπὸ πάντων τῶν ὁπλιτῶν στρατιωτικῆς μονάδος ἐκτελούμενα πυρὰ συγχρόνως.

ὅμαδος (ὁ) (ὁμός, ὁμάς) (λ. ἐπ. κ. λυρ. μὴ ἀπαντῶσα π.τραγ. πλὴν ἐν Εὐρ.Ἑλ.185, ἅπαξ δὲ π.Πλάτ. Πολ.364Β) θόρυβος, βοή, κρότος προκαλούμενος ὑπὸ μεγάλου πλήθους ἀνθρώπων, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν συγκεχυμένων ὁμιλιῶν καὶ φωνῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὅπερ διαστέλλεται ρητῶς ἀπὸ τοῦ δούπου βλ.λ. ἤτοι τοῦ ἤχου, ὅστις προκαλεῖται ἐκ τοῦ βαδίσματος τοῦ ἀνθρώπου : Ἰλ.Ι 573 **τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει**, αὐτ.Ψ 234, Ὀδ.Κ 556 **κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας**· **2)** εὔθυμος συλλαλιά, ὁμαδικὸν καὶ θορυβῶδες ᾆσμα : Ἰλ.Κ 13 **συρίγγων τ' ἐνοπὴν ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων**, Πίνδ.Ν 6,38 **παρὰ Κασταλίᾳ τε Χαρίτων ἑσπέριοι ὁμάδῳ φλέγειν**, Φιλύλλ.5· ‖ κ. ἐπὶ πολυθορύβου θρηνῳδίας, ἐπὶ θορυβώδους θρήνου : Εὐρ.Ἑλ.155 **ἔνθεν οἰκτρὸν ὅμαδον ἔκλυον ἄλυρον ἔλεγον**· **3)** σπαν. κ. ἐπὶ τοῦ κρότου, τῆς βοῆς τῆς καταιγίδος, ἐπὶ τοῦ θορύβου λαίλαπος : Ἰλ.Ν 797 **θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται**· **4)** συνεκδ. θορυβοῦν στράτευμα, ταραχῶδες πλῆθος πολεμιστῶν : αὐτ.Η 307 **ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε**, αὐτ.Ο 689, αὐτ.Ρ 380· **5)** γεν. τὸ πλῆθος, ἡ πληθύς, ἡ πληθώρα : Πλάτ. Πολ.364Β **βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως**· **6)** εἰδ. ἡ βοή, ὁ θόρυβος τῆς μάχης, τοῦ ἀγῶνος, τῆς συμπλοκῆς, ἡ ἀντάρα τοῦ πολέμου : Ἡσίοδ.Α 155, αὐτ.257 **ἀφ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι**, Πίνδ.Ι 7(8), 27 **χάλκεον στονόεντ' ἀμφέπειν ὅμαδον** (ὁ θόρυβος τῆς διὰ χαλκίνων ὅπλων συμπλοκῆς)· **7)** μτγν. ἡ μάχη : Ἀπολλ.Ρ 1,347, αὐτ.2,1077 **οἵη δὲ καὶ κλαγγὴ δηίου πέλει ἐξ ὁμάδου**, Ὀρφ.Ἀργ.112, αὐτ.Λιθ.554 **θερμὴν ἐξ ὁμάδου κεφαλὴν ἔτι.**

ὁμαδῶ-έω (ὅμαδος) ἐπ. (οὐχὶ ἐν Ἰλ.) γ' πληθ. ἀόρ. α' **ὁμάδησαν** (Ὀδ.Α 365), συνέρχομαι μετὰ θορύβου, προξενῶ, κάμνω θόρυβον, ταραχήν, ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων ὁμοῦ λαλούντων, ὁμαδικῶς φωναζόντων, ἰδ. περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν μνηστήρων προξενουμένου θορύβου : Ὀδ.Α 365 **μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα**, αὐτ.Σ 399, αὐτ.Χ 21· **2)** μτγν. ποι. ὁμοῦ ἀναφωνῶ : Ἀπολλ.Ρ 2,638 **οἱ δ' ὁμάδησαν θαρσαλέοις ἐπέεσσι.**

ὁμάζω μτγν. ὠρύομαι, ἐπὶ ἄρκτων καὶ πονθήρων : Ζηνόδ.Ἀμμών.228 **πάρδαλις ὁμάζει.**

ὁμαίμιος-ον (ὅμαιμος) ποι. ὁ συγγενικοῦ αἵματος, ὁ ἔχων συγγένειαν ἐξ αἵματος : Πίνδ.Ν 6,18.

ὁμαιμονῶ-έω μσν. εἶμαι ὁμαίμων, ὅμαιμος βλ.λς : Νικ.Χων.Χρον.9,64, Παχυμ.Γ 2,266, αὐτ.9,354, αὐτ.12,406,21 (ἐκδ.2α).

ὅμαιμος-ον (αἷμα) κ.νεώτ. κ. ὁμαίμων-ονος, βοιωτ. γενικ. πληθ. ὁμήμων (Κόριν.Συμπλ.2,68), ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, ὁ ἐξ αἵματος συγγενής : Ἡρ.1,151, αὐτ.8,144 αὖτις δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, Κρατῖν.433, Πλάτ.Κωμ.192· ‖ κτ. πλεονασμὸν κ. αἷμα ὅμαιμον αἷμα συγγενικόν : Αἰσχ.Εὐρ.653 τὸ μητρὸς αἷμ' ὅμαιμον ἐκχέας πέδοι· ‖ φόνος ὅμαιμος ὁ ὑπὸ συγγενοῦς : αὐτ. 212 οὐκ ἂν γένοιθ' ὅμαιμος αὐθέντης φόνος· 2) συχν. τὸ ἀρσ. κ. θηλ. ὅμαιμος ὡς οὐσ. ἀδελφός, ἀδελφή : αὐτ.Ἑπτ.681, αὐτ.Εὐμ.605 οὐκ ἦν ὅμαιμος φωτὸς ὃν κατέκτανεν, Σοφ.Ἠλ.325 ὡς δόμων ὁρῶ τὴν σὴν ὅμαιμον, Ἐπιγρ.· ‖ κ. ἐκ παραλλήλου μετὰ τοῦ κασιγνήτη : Σοφ.Ἠλ.12 ὅθεν σε.. πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν ἤνεγκα κἀξέσωσα.

ὁμαιμοσύνη (ἡ) ποι. κ. ὁμαιμότης ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια : ΑΠλ.4,128.

ὁμαιμότης-ητος (ἡ) γλωσσ. ὁμαιμοσύνη βλ.λ.

ὁμαίμων-ονος-ον δ. τ. τοῦ ὅμαιμος βλ.λ. : Ἡρ.5, 49 νῦν.. ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας, Αἰσχ.Ἑπτ.415 Δίκη δ' ὁμαίμων κάρτα νιν προστέλλεται εἴργειν.. πολέμιον δόρυ· ‖ τὸ συγκρ. ὁμαιμονέστερος ὁ πλησιέστερος ἐξ αἵματος συγγενής : Σοφ.Ἀντ.486 ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρα τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἑρκείου κυρεῖ· ‖ κ. μτφ. ὁ συγγενής, ὁ ὅμοιος πρὸς συγγενῆ, ὁ συγγενικός : Αἰσχ.Ἑπτ. 351 ἁρπαγαὶ δὲ διαδρομᾶν ὁμαίμονες· 2) τὸ ἀρσ. κ. θηλ. ὁμαίμων ὡς οὐσ. ἀδελφός, ἀδελφή : Σοφ.Αἴ.1312, αὐτ.ΟΚ 1275 ὦ σπέρματ' ἀνδρὸς τοῦδ', ἐμαὶ δ' ὁμαίμονες· 3) Ζεὺς ὁμαίμων ὁμόγνιος βλ.λ.2) : Αἰσχ.Ἱκ.402 ἀμφοτέρους ὁμαίμων τάδ' ἐπισκοπεῖ Ζεὺς ἑτερορρεπής.

ὁμάϊον (τὸ) (ἀΐω) μτγν. κ. μσν. ὁμακοεῖον βλ.λ. πρβλ.Εὐστ.856,63 «ὁμακόϊον τὸ ἄθροισμα τῶν ἀκροωμένων· οὕτω καὶ ὁμάϊον τὸ αὐτό» : Ἱεροκλ. Πλ.Χρ.Ἐπ.27,484Μ ὅλου τοῦ ἱεροῦ συλλόγου. ὁμαΐου παντὸς ἀπόφθεγμα κοινόν.

ὁμαίχμη Ἡσ. «συμμαχία».

ὁμαιχμία (ἡ) (ὅμαιχμος) κ. μσν., Ἰων. -ίη (Ἡρ.8, 140,α') ἑνότης, ἕνωσις λόγχης, ἤτοι ἀγῶνος, ἕνωσις πρὸς μάχην, ἀμυντικὴ συμμαχία : Θουκ.1,18 καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία, Ἀνών. π.Σουίδ.ἐν λ.δυσμικῶν : Σάθ.1,130 τὰς τῶν βαρβάρων ὁμαιχμίας διέλυσας· ‖ φρ. συντίθεμαί τινι ὁμαιχμίαν συνάπτω συμμαχίαν μετά τινος : Ἡρ.8,140,1α' ἡμῖν ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης· ‖ ὁμ. φρ. συντίθεμαι ὁμαιχμίαν πρός τινα συνάπτω συμμαχίαν κατά τινος : αὐτ.7,145 ἐς Ἄργος τε ἀγγέλους ὁμαιχμίην συνθησομένους πρὸς τὸν Πέρσην.

ὅμαιχμος-ον (ὁμός, αἰχμή) ὁ ὁμοῦ, μετ' ἄλλων μαχόμενος, μ. ὡς οὐσ. ὁ σύμμαχος, ὁ συμπολεμιστής : Θουκ.3,58 ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχμοις ποτὲ γενομένοις, Ἡσ.

ὁμαιχμῶ-έω (ὅμαιχμος) μτγν. ἀπὸ κοινοῦ μετά τινος ἀγωνίζομαι, μάχομαι ὁμοῦ μετά τινος, βοηθῶ τινα εἰς τὴν μάχην : Ὀππ.Ἁλ.5,160 ὅτε οἱ πελάσωσιν ὁμαιχμήσωσί τ' ἀέθλῳ.

ὁμακοεῖον (τὸ) μτγν. κ. ὁμακόϊον κ. ὁμάϊον (Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἐπ.27,484Μ, Εὐστ.856,63) κοινὸν ἀκροατήριον, σχολεῖον, τόπος συναθροίσεως καὶ ἀκροάσεως τῶν μαθητῶν τοῦ Πυθαγόρου : Ἰάμβλ. Πυθ.6,30, Πορφ.Πυθ.20, Ὀλυμπ.Ἀλκ.132C.

ὁμάκοοι (οἱ) (ὁμός, ἀκούω) συνήκοοι, συνακροαταί, συμμαθηταί, οὕτω ἐκαλοῦντο οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρου : Ἰάμβλ.Πυθ.17,73 μνῆμα αὐτοῖς ὡς νεκροῖς ἐχώννυτο ὑπὸ τῶν ὁμακόων.

ὁμαλεῖς κ. ὁμαλῆ Ἡσ. «ὁμοῦ».

ὁμᾰλεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἰσοπεδωτὴς ἐδάφους, ὁ ἰσοπεδώνων τὴν γῆν.

ὁμᾰλῆ δ. ἀνάγν. τοῦ ὁμαλεῖς βλ.λ.

ὁμᾰλής-οῦς-ές δ.τ. τοῦ ὁμαλὸς βλ.λ. : Ξεν.Κυν.2, 7 αἱ μὲν ἄνισοι αὐτῶν ἐν τοῖς ἑτεροκλινέσι τῶν χωρίων.. ἐν δὲ τοῖς ὁμαλέσιν αἱ ἴσαι, Πλάτ. Κριτί.118Α, Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,5,3, Παυσ 8,39,5 ἀνελθόντι ὁμαλής ἐστιν ὁ λόφος καὶ ἐπίπεδος· ‖ τὸ οὐδ. συνήθ. κτ. πληθ. ὁμαλῆ ὡς οὐσ. τὸ ὁμαλὸν ἔδαφος : Ἀριστλ.Πρ.880b,15,αὐτ.913b,9 πεσεῖν εἰς ὁμαλές· ‖ ἡ λ. ἐν χρ.κ. ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ : Ἐπιγρ. ὀρθὸν καὶ ὁμαλές· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας σωροῦ σίτου : Πλούτ.Λυκ.8 ὁρῶντα τοὺς σωροὺς παραλλήλους καὶ ὁμαλεῖς· 2) κ. ἐπὶ τῶν νεφρῶν, ὁ λεῖος, ὁ γλοιώδης, ὁ γλιστερός : Ἀριστλ.ΖΜ 671b,7 ὁμαλεῖς νεφροί· 3) γεν. ὁ λεῖος, ἐπὶ τοῦ φυλλώματος φυτῶν τινων : Θεόφρ. ΦΙ 1,5,3· 4) μτφ. ἐπὶ κινήσεως, ὁ ὁμαλός, ὁ τακτικός : Ἀριστλ.Φυσ.228b,28, αὐτ.223b,21· ‖ κ. ἐπὶ τῆς μουσικῆς : αὐτ.Πρ.918a,12· 5) ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου, ἐπὶ τῆς διαίτης, ὁ ὁμαλός, ὁ μὴ ὑπερβολικός : Ἀριστόξ.ἀπ.Ἱστ.15 καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής· 6) ὁμ. μτφ. καὶ ἐπὶ περιουσίας, ὁ ἴσος : Πλούτ.Λυκ.8 καὶ ζῆν μετ' ἀλλήλων ἅπαντας ὁμαλεῖς καὶ ἰσοκλήρους τοῖς βίοις γενομένους.

ὁμαλία (ἡ) ὁμαλότης βλ.λ. : Διγεν.Ἀκρ.1642 καὶ ὅλοι ἐπορεύθησαν κάτω στὴν ὁμαλίαν.

ὁμαλίζω (ὁμαλός) κ. νεώτ., μέλλ. μτγν. -ιῶ (ΠΔ Ἡσ.45,2) κ. -ίσω (Σύμμ.ΠΔ Ἰὼβ 39,10), ἀόρ. ὡμάλισα (ΠΔ Ἡσ.28,25), μέσ. κ. παθ. ὁμαλίζομαι, μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. ὁμαλιοῦμαι (Ξεν.Οἰκ.18,5), παθ. μέλλ. ὁμαλισθήσομαι (Ἀριστλ.Πολιτ.1265a,40), παθ. ἀόρ. ὡμαλίσθην (αὐτ.1266b,3), παθ. παρακ. ὡμάλισμαι (Ἰσοκρ.5,40, Ἀριστλ.Πολιτ.1270a,39), καθιστῶ τι ὁμαλὸν ἢ ἐπίπεδον, ἰσοπεδῶ, ἰσιώνω : Δαμόξ.2,50, Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,9,8 κινεῖν καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν· κ. παθ. : Ξεν.Οἰκ.18,5 ὅπως δὲ τὸ δεόμενον κόφουσι καὶ ὁμαλιεῖται ὁ ἀλοητός, Ἐπιγρ., Πάπ.· 2) μτφ. ὁμαλύνω, ἐξισῶ, ὁμοιῶ : Ἀριστλ.Πολιτ.1266b,30 μᾶλλον δεῖ τὰς ἐπιθυμίας ὁμαλίζειν ἢ τὰς οὐσίας, αὐτ.1267b,5· κ. παθ. : αὐτ.1270a,39 διὰ τῆς κτήσεως ὡμαλισμένης, αὐτ. 1265a,40· 3) μτγν. ὁμ. ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ νομοθετῶν, καθιστῶ τὸν τῆς κοινωνίας βίον ὁμαλόν, κανονικόν, ἐπιφέρω ἰσότητα : Ἀθήν.12,546Α οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος· ‖ φρ. ὁμαλίζω ἐς τὸ φιλοσοφώτερον καθιστῶ κανονικόν, ἔρρυθμον, μᾶλλον φιλοσοφικόν : Εὐνάπ.101,13 τὴν βασιλείαν ὁμαλίζειν ἐς τὸ φιλοσοφώτερον· 4) ὁμ. μτφ. ἐν τῷ παθ. τ. ἰσοπεδοῦμαι ἐκ καταστροφῆς, ἐπὶ πόλεων, καταστρέφομαι, ἀφανίζομαι : Ἰσοκρ.5,40 πόλεις ὡμαλισμέναι ὑπὸ τῶν συμφορῶν, αὐτ.6,65· 5) μτγν. ἀνάγω εἰς ἴσην ποσότητα : Διοκλ.ἀπ.141 τὰ σιτία καὶ τὸ ποτὸν ὁμαλίζειν· 6) κ. ἐν ἀμτβ. ἐνν. ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, εἶμαι ὁμαλός, ἄνευ διακυμάνσεων : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,1,12 μέχρι οὗ ἂν ὁ ἀὴρ ὁμαλίζῃ· 7) κ. ἐπὶ τῆς πέψεως, λειτουργῶ ὁμαλῶς, κανονικῶς : Μνησίθ.π.Ἀθήν.8,357Ε τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης.

ὁμάλιξις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. ὁμαλισμός, ἰσοπέδωσις τῆς ἄμμου τοῦ ἀθλητικοῦ ἢ παλαιστικοῦ στίβου : Ἐπιγρ. Δελφῶν τοῦ ξυστοῦ καινοῦ περιστύλου τὰν σκάφιν καὶ ὁμάλιξιν.

ὁμάλισις-εως (ἡ) (ὁμαλίζω) νεώτ. ὁμαλισμὸς βλ.λ., ἴσωσις, ἰσοπέδωσις· ‖ λείανσις.

ὁμαλισμός (ὁ) (ὁμαλίζω) μτγν. κ. νεώτ. ἀφαίρεσις, ἐξάλειψις τῶν ἀνωμαλιῶν, ἴσωσις, ἰσοπέδωσις : ΠΔ Βαρ.5,7 καὶ θῖνας ἀενάους καὶ φά-

ραγγας πληροῦσθαι **εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς**, Πλούτ.'Ηθ.688F, 'Ορειβ.49,12,1· **2)** μτγν. εἰδ. γραμμ. ἡ ἔγκλισις τοῦ τόνου, ἀντίθ. ἡ τόνωσις λέξεώς τινος ἐκ τῶν ἐγκλινομένων : Σχόλ.Αἰσχ.'Αγ. 937 **καθ' ὁμαλισμὸν ἀναγνωστέον τὸ νυν καὶ ἄνευ τόνου ἵνα ᾖ ἀντὶ τοῦ δή**, αὐτ.'Αριστφ.Πλ. 414· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ ἐκ τοῦ τονισμοῦ προερχομένου : Διον.Θρ.630,1 **ἡ κατὰ ὁμαλισμὸν [ἀπήχησις] ἐν τῇ βαρείᾳ**.

ὁμαλιστήρ-ῆρος (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ ὁμαλίζεται ἡ λειαίνεται ἐπιφάνειά τις, λίστρον βλ.λ. : Γλωσσ.· **2)** γλωσσ. κτ. πληθ. **ὁμαλιστῆρες** τὰ ἐργαλεῖα δι' ὧν ἰσοπεδοῦται τὸ ἔδαφος τῆς ἅλωνος.

ὁμάλιστρον (τὸ) λεξ.. κ. νεώτ. ὁμαλιστήρ βλ.λ.1)· 'Ησ. ἐν λ. λίστρον· **2)** νεώτ. κύλινδρος πρὸς ἰσοπέδωσιν ἐδάφους.

ὁμαλογραφία (ἡ) νεώτ. εἶδός τι γεωγραφικῆς προβολῆς βλ.λ. μερῶν τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἐπὶ γεωγραφικοῦ χάρτου, καθ' ἣν οἱ μὲν παράλληλοι κύκλοι παρίστανται **εὐθυγράμμως, οἱ δὲ** μεσημβρινοὶ καμπύλαι ἐλλειπτικαί.

ὁμαλογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμαλογραφίαν ἢ τὸν ὁμαλογράφον βλ.λς : **ὁμαλογραφικὴ προβολὴ - μέθοδος** (παράστασις τῶν διαφόρων ἀνατομικῶν χωρῶν εἰς σχέδια ἐπίπεδα ἀντιγεγραμμένα ἐκ τομῶν φερομένων ἀνὰ τὰς χώρας ταύτας καὶ παριστῶντα ἐν συνόλῳ τὰς σχέσεις τῶν διαφόρων ὀργάνων ἢ τῶν μερῶν αὐτῶν).

ὁμαλογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ταυτόχρονον προσδιορισμὸν τῆς **τε** ἀποστάσεως **καὶ** τῆς ὑψομετρικῆς διαφορᾶς μεταξὺ δύο σημείων.

ὁμαλόδερμος-ον ἀρχ. λεξ. **ὁ** ἔχων ὁμαλόν, ἀπαλόν, μαλακόν, λεῖον δέρμα· Σουΐδ. **ἐν λ.** λειόφλοιον (κώδ. λειόφυλλον κ. λειόφυτον).

ὁμᾰλός-ή-όν (ὁμός, ἅμα) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων εἰσοχὰς καὶ ἐξοχάς, **ὁ** μὴ παρουσιάζων ἀνωμαλίας ἢ ἀνομοιομορφίας ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτοῦ, ὁ λεῖος, ἰσόπεδος, ἐπίπεδος· πρβλ. Φώτ. «ὁμαλὲς ἐπὶ τοῦ πράγματος, ὁμαλὸν ἐπὶ τόπου» : 'Οδ.I 327 **οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν**, Πλούτ.Φάβ.11 **ὁμαλὸν διὰ φιλότητα καὶ λεῖον, - ὁμαλὸν γήπεδον, - ὁμαλὴ ὁδός**· ‖ συχν. π. πεζ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ τραχύς : 'Ιππ.'Αέρ.13, Θουκ.4,31 **μέσον δὲ καὶ ὁμαλώτατόν τε καὶ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν καὶ 'Επιτάδας ὁ ἄρχων εἶχε**, Ξεν. 'Αν.4,6,12, Πλάτ.Τίμ.34Β, Πολύβ.1,33,1 **ὁμαλοὶ τόποι**, 'Αντίφιλ.ΑΠ 9,413,2 **νησὶς . . ὁμαλὴ πᾶσα**· ‖ τὸ οὐδ. **ὁμαλόν** ὡς οὐσ. τὸ ὁμαλόν, τὸ πεδινὸν ἔδαφος : Θουκ.5,65 **καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τὴν μάχην ποιεῖσθαι**, Ξεν.'Αν.4,2,16, Παυσ.8,21,3 **οἰκεῖται δ' ἐν ὁμαλῷ**· **2)** ἐπὶ ὑποστάθμης, ὁ ὁμοιομερὴς κατὰ τὴν σύστασιν : 'Ιππ.Προγν.12, αὐτ.Κρισ. 3, Γαλ.9,605· **3)** μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς, ὁ μὴ τραχύς, ὁ ἀπαλός, ὁ μαλακός : Πλάτ. Τίμ.67Β **τὴν δὲ [φωνὴν] ὁμαλήν τε καὶ λείαν**, 'Αριστλ.Ζ1 581a,15· **4)** ὁμ. μτφ. ὁ ἄνευ ἀνωμαλιῶν, ἄνευ περιπετειῶν καὶ διαταραχῶν, ὅθ. ὁ ἤρεμος, ὁ ἐρρυθμισμένος, ὁ κανονικός : 'Ιππ.'Αγμ.30 **τήν τε κατάστασιν δικαίην παρέχοι καὶ ὁμαλήν, - ὁμαλὴ πολιτικὴ κατάστασις, - ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας, - ὁμαλὴ πορεία τῆς νόσου**· ‖ μτγν. κ. νεώτ. κ. ἐπὶ τοῦ βίου : Κλήμ.'Αλ.745,8 **ὁμαλὸν ἤσκησεν βίον**, 'Επιγρ., **- διάγει ζωὴν ὁμαλήν - βίον ὁμαλόν**· ‖ μτγν. ἐπὶ ἔρωτος, ὁ μετὰ συμπνοίας, ὁ ἄνευ ἐρίδων : Θεόκρ.12,10 **εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες νῶϊν**· **5)** ὁμ. ὁ μὴ παρουσιάζων τι τὸ ἔξοχον, ὁ συνήθης, ὁ κοινός : αὐτ.14,56 **οὔτε κάκιστος, οὔτε πρᾶτος ἴσως, ὁμαλὸς δέ τις ὁ στρατιώτας**· **6)** ἐπὶ περιουσιῶν, ὁ ἴσος, ὁ ἰσόποσος, ὁ ὅμοιος : 'Αριστλ.Πολιτ.1309a,25 **ὁμαλώτεραι ἂν αἱ οὐσίαι εἶεν**· **7)** ὅθ. μτφ. ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου ὤν, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως, ὁ ὅμοιος : Αἰσχ.Πρ. 901 **ἐμοὶ δ', ὅτῳ μὲν ὁμαλὸς ὁ γάμος, ἄφοβος (οὐ δέδια)**, ΑΠ 6,352 **ἔντι καὶ ἄνθρωποι . . ὁμαλοὶ σοφίαν**, Θεόκρ.15,50 **ἄνδρες ἐπαισδον ἀλλάλοις ὁμαλοί**· **8)** κ. νεώτ. ἐπὶ κινήσεως, ὁ ἴσος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, κανονικός, ὁμοιόμορφος, σύμμετρος : 'Αριστλ.Φυσ.223a,1,'Επίκ.'Επιστ.2,53Ū **ὁμαλὴ δίνη, - ὁμαλὴ κίνησις - αἰώρησις**· ‖ τὸ οὐδ. ὁμαλὸν ὡς οὐσ. τὸ τακτικόν, τὸ σύνηθες, ἡ κανονικότης : Πλάτ.Νόμ.773Α **τὸ ὁμαλὸν καὶ σύμμετρον**· **9)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐπὶ ἤθους, ἡ εὐστάθεια : 'Αριστλ.Ποιητ.1454a,56· **10)** νεώτ. ἐπὶ ἀφροδισίων **ὁμαλὸς ἄνθρωπος** ὁ μὴ ἔχων ἀνωμάλους ὀρέξεις· **11)** ὁμ. νεώτ. γραμμ. ὁ κατὰ τοὺς γενικοὺς γραμματικοὺς κανόνας κλινόμενος : **ὁμαλὴ κλίσις, - ὁμαλὰ ῥήματα, - ὁμαλὸς σχηματισμός**· **12)** μσν. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. **ὁμαλόν** ὡς οὐσ. ἐν τῇ μουσικῇ, ἓν τῶν σημείων ἐκφράσεως τῆς βυζαντινῆς παρασημαντικῆς· ‖ δημ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμαλὰ** ὡς ἐπίρρ.

ὁμαλότης-ητος (ἡ) (ὁμαλός) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμαλοῦ βλ.λ., τὸ εἶναί τι ὁμαλόν, ἰσόπεδον, ἴσον, λειότης, ἐπὶ ἐπιφανείας : 'Αριστλ.Μετ.377b,17 **ὁμαλότης τοῦ ἐνόπτρου**, αὐτ.Μεταφ.1043a,24· **2)** ὁμαλὴ ἐπιφάνεια γῆς, πεδινὸν ἔδαφος, πεδιάς : 'Αριστλ.Πολιτ.1330b,20 **οἷον ἀκρόπολις ὀλιγαρχικὸν καὶ μοναρχικόν, δημοκρατικὸν δ' ὁμαλότης**· **3)** μτφ. ἰσότης, ἰσορροπία : Πλάτ.Τίμ. 57Ε **ἐν μὲν ὁμαλότητι μηδέποτε ἐθέλειν κίνησιν ἐνεῖναι**· ‖ ὅθ. φρ. **ὁμαλότητα ἀπόλλυμι** χάνω τὴν ἰσορροπίαν : αὐτ.58Ε· **4)** ὁμ. μτφ. ὁμαλὴ κατάστασις, ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας : 'Αριστλ.Μετ. 1032b,7· ‖ νεώτ. γεν. κανονική, συνήθης κατάστασις, ἤτοι μὴ ἔκρυθμος : **τὸν τελευταῖον καιρὸν ὑπάρχει πολιτικὴ ὁμαλότης, - ἡ ὁμαλότης τῶν πραγμάτων τὸ ἐπιτρέπει**· **5)** μτγν. κανονικότης, συμμετρία, ὁμοιομορφία, ἐπὶ κινήσεως : Πρόκλ. 'Υποτ.2,23· ‖ κ. ἐπὶ τῶν σφυγμῶν : Γαλ.8,457 **ὁμαλότης τοῦ σφυγμοῦ**· **6)** ἰσότης : Πλάτ.Νόμ. 773D **τὴν τῶν παίδων ὁμαλότητα οὕτως αὐτοῖς**, αὐτ 918C **ἐξευπορεῖν ὁμαλότητα ταῖς οὐσίαις**, 'Αριστλ.Πολιτ.1309b,39.

ὁμάλυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁμαλύνω βλ.λ., ὁμαλισμός.

ὁμαλυντικός-ή-όν μτγν. ὁ μαλακτικός, **ὁ πραϋντικός** : Γαλ.6,500.

ὁμαλύνω κ. νεώτ., ἀόρ. **ὡμάλυνα**, παθ. ἀόρ. **ὡμαλύνθην**, μτχ. παθ. παρακ. **ὡμαλυσμένος**, ὁμαλίζω βλ.λ.1) : 'Ιππ.Αἱμ.5 **διοιγόμενος γὰρ ὁμαλύνει τὴν κονδύλωσιν**, 'Αριστλ.Πολιτ.1284a,30 **ἀφαιροῦντα δὲ τοὺς ὑπερέχοντας τῶν σταχύων ὁμαλύναι τὴν ἄρουραν**· ‖ κ. **ἐπὶ** κινήσεως : Πλάτ. Τίμ.45Ε **ὁμαλυνθεισῶν δὲ [τῶν ἐντὸς κινήσεων] ἡσυχία γίγνεται**· ‖ νεώτ. ἀπαλείφω, ἐξαλείφω τὰς πτυχάς, τὰς ῥυτίδας· **2)** φέρω τὸ σῶμα εἰς ὁμαλήν, κανονικήν, ἄνευ διακυμάνσεων θερμοκρασίαν : 'Αριστλ.Μετ.381a,20, αὐτ.Μεταφ.1032b,19 **3)** μτγν. καθιστῶ τι κανονικόν, εὔρυθμον : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,5,1.

ὁμαλῶ-όω γλωσσ. ὁμαλίζω.

ὁμαλῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **ὁμαλά** κατὰ τρόπον ὁμαλή, ὁμαλῷ τῷ τρόπῳ, οὐχὶ ἀποτόμως, ἠρέμως : 'Ιππ.Διαίτ.17 **ἀλείφοντά τε καὶ περιστέλλοντα ὁμαλῶς**· ‖ ἐν ὁμαλῇ γραμμῇ, κανονικῶς : Θουκ.5,70 **ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν**, Ξεν.'Αν.1,8,14 **ὁμαλῶς προϊέναι**, αὐτ.Οἰκ.17,7 **ὁμαλῶς ῥίπτειν**, αὐτ.20,3 **ὁμαλῶς σπείρειν**, 'Αριστλ.Ρητ.238a,21 **ὁμαλῶς κινεῖσθαι**, 'Επίκ.'Επιστ.2,49, αὐτ.51Ū, αὐτ.Δόξ.48 **ὁμαλῶς εὐφραίνεσθαι, - ἡ πορεία τῆς νόσου ἐξελίσ-**

σεται ὁμαλῶς· || φρ. **ὁμαλῶς ἀνώμαλος** κανονικῶς, τακτικῶς ἀνώμαλος : Ἀριστλ.Ποιητ.1454a,27· **2)** ἐπὶ ἰσότητος, μετριότητος, ἐξ ἴσου, ὁμοίως, συνήθως, κοινῶς : Ἰσοκρ.4,151 **ὁμαλῶς βιῶναι**, Πλούτ.Περ.6, αὐτ.Τίμ.31 **τῶν μὲν ὅπλων ἅπαντες ὁμαλῶς ἐστερήθησαν**, Δαμόξ.2,30 **ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται**, Γεωπ.14,7,20 **μετατρεφάτω τὰ ᾠὰ ἵνα πάντοθεν ὁμαλῶς θάλπονται·** || ἰσομέτρως, ὁμοιομόρφως : Κριτί.6,25 **ἡ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται·** **3)** νεώτ. συμφώνως τοῖς γεν. γραμματ. κανόσι : **τὸ ῥῆμα κλίνεται ὁμαλῶς.**

ὁμάξασθαι Ἡσ. «ἐκμάξασθαι, ὁμοιωθῆναι».

ὅμαργες μτγν. κ. μσν. σύμφωνον· Ἀρκάδ.124 «τὸ συμφωνοῦν», Θεόγνωστ.Καν.131.

ὁμαρές Ἡσ. «ὁμοῦ, συμφώνως».

Ὁμάριος (ὁ) μτγν. ἐπιθ. τοῦ Διός : Πολύβ.2,39,6.

ὅμαρξον Ἡσ. «ἀπόμαξον»· πρβλ. ὀμόργνυμι.

ὁμαρτῇ (ὁμοῦ, ὄρνυμι ἢ ἀραρίσκω) κ. ὁμαρτή (Ἀρίσταρχ. ἐν Λεξ. Mss.408, Εὐστ.751,63) κ. ὁμάρτηι (Ἐπιγρ.) δ.ἀνάγν. τοῦ π.Ὁμ. ἁμαρτῇ βλ.λ., συγχρόνως : Εὐρ.Ἑκ.839 **ὡς πάνθ' ὁμαρτῇ σῶν ἔχοιντο γουνάτων**, αὐτ.Ἱππ.1195, Ἀπολλ.Ρ 1,538.

ὁμαρτήδην ἐπίρρ. ἐπ. ὁμαρτῇ βλ.λ., συγχρόνως, ἀμφότεροι ὁμοῦ : Ἰλ.Ν 584 **τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήδην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι ἵετ' ἀκοντίσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστοῦ** (κῶδ. ὁμαρτήτην).

ὁμαρτήτην ἐπ.γ' δυϊκ. ἀριθμ. δ.ἀνάγν. τοῦ ὁμαρτήδην βλ.λ. ἐν Ἰλ.Ν 584.

ὁμαρτῶ-έω ποι. ρ. κ. ἅπαξ ἐν χρ. π. Ἱππ.Νούσ. 2,61, αἰολ. προστ. ὁμάρτη (Θεόκρ.28,3), παρατ. ὡμάρτουν (Σοφ.ΟΚ 1647), ἰων. ὁμάρτευν (Ἀπολλ.Ρ 1,579, Θεόκρ.2,73), ἐπ. γ' δυϊκ. ἀριθμ. ὁμαρτήτην (Ἰλ.Ν 584, δ. ἀνάγν. ὁμαρτήδην), μέλλ. ὁμαρτήσω (Ἡσίοδ.Ἔργ.196, Εὐρ.Φοιν.1616), ἀόρ. ὡμάρτησα (Κόλουθ.25), γ' ἑν. εὐκτ. ὁμαρτήσειεν (Ὀδ.Ν 871, ἀόρ. β' ὅμαρτεν (Ὀρφ.Ἀργ.511), ἐνεργῶ μετ' ἄλλου συγχρόνως, κάμνω τι μαζὶ μὲ ἄλλον τὴν ἰδίαν στιγμήν : Ἰλ.Μ 400 **τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ' ὁ μὲν ἰῷ βεβλήκει, Αἴας δὲ . . νύξεν**, Ὀδ.Φ 188 **ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω·** **2)** συμπορεύομαι, συμβαδίζω, συναδεύω : Ἰλ.Ω 438 **ἐν νηὶ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων**, Ὀδ.Ν 87 **οὐδέ κεν ἴρηξ κίρκος ὁμαρτήσειεν** (δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ βαδίσῃ ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προφθάσῃ τὸ . .), Νίκ.Θηρ.360 **πληγῇ δὲ κακήθεα σήμαθ' ὁμαρτεῖ·** **3)** μτ. δοτ. ἐπέρχομαι μετά τινος, συνοδευόμενος ὑπό τινος : Ἡσίοδ.Ἔργ.196 **ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν . . κακόχαρτος ὁμαρτήσει, στυγερώπης**, αὐτ.676, αὐτ.Θ 201· || κ. μτ. ἐμπροθ. προσδιορ. : Σοφ.ΟΚ 1647 **ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις στένοντες ὡμαρτοῦμεν**, Καλλ.Δήμ.129, Ὀρφ.Ἀργ.509 **καί ῥα πανημερίῃσιν ἐν εἰλαπίνῃσιν ὅμαρτεν·** **4)** παρακολουθῶ, διώκω : Αἰσχ.Εὐμ.338 **τοῖς ὁμαρτεῖν, ὄφρ' ἂν γᾶν ὑπέλθῃ·** κ. ἀπολ. : αὐτ.Πρ.678 **βουκόλος δὲ γηγενὴς ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὡμάρτει·** **5)** ἐπὶ πραγμ., παρέπομαι, παρακολουθῶ : αὐτ. ἀπ.355 **διθύραμβος ὁμαρτεῖν Διονύσῳ**, Σοφ.ἀπ.260 **τῷ γήρᾳ φιλεῖ χὠ νοῦς ὁμαρτεῖν·** || κ. ἀπολ. ἐπισυμβαίνω, παρεμπίπτω : Ἱππ.Νούσ. 2,61 **οὐχ ὁμαρτέει πῦον.**

ὁμάς-άδος (ἡ) (ὁμός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὅλον, σύνολον, ὁλότης, ἄθροισμα ἀτόμων ἢ ὁμοειδῶν πραγμάτων λαμβανόμενον ὡς ἓν ὅλον : Μέν.Πρ. 15D **ἐν ὁμάδι** (ἐν ἑνὶ συλλήβδην ἀθροίσματι), Ἰουστιν.Ἔδικτ.13 Προοίμ. **ἐν ὁμάδι τὸ πρᾶγμα διοικούμενον** (ὁμαδικῶς), Γεωπ.10,2,3 **πάντες καθ' ὁμάδα οἱ τὰ γεωργικὰ συγγραψάμενοι** (πάντες ὁμοῦ, πάντες ἐν συνόλῳ), Εὐστ.Πον.14,75 **ὁμάδα συστήσασθαι**, αὐτ.153,2,-**οἱ διαδηλωταὶ ἐπροχώρουν καθ' ὁμάδας**, - **ὁμὰς κομπτῶν**, - **ὁμὰς πλοίων ἀνεφοδιασμοῦ·** || μσν. κ. νεώτ. εἰδικῶτ. ἕνωσις ἀνθρώπων ἀποβλεπόντων εἰς κοινὸν σκοπόν, κοινότης, ὅμιλος : ΚΠορφ. Πρὸς υἱὸν Ῥωμανὸν 220,11, - **ἀθλητικὴ** - **ποδοσφαιρικὴ** - **πολιτικὴ ὁμάς·** || νεώτ. στρατ. ὁμὰς μάχης ἡ βασικὴ πολεμικὴ μονὰς τοῦ πεζικοῦ ἀποτελουμένη **ἐκ** 12 ἀνδρῶν ὑπὸ ἀρχηγὸν λοχίαν, διακρινομένη εἰς δύο ἡμιομάδας, τὴν ἡμιομάδα τῶν ὁπλοπολυβολητῶν ἐκ 5 ἀνδρῶν καὶ τὴν ἡμιομάδα τῶν ἀκροβολιστῶν ἐξ ἑπτά, καὶ ὑπηρετοῦσαν καὶ ἐξυπηρετουμένην ὑφ' ἑνὸς αὐτομάτου ὅπλου· || ὁμ. νεώτ. στρατ. **ὁμὰς στρατιωτῶν** ἡ ὑπὸ ἑνιαίαν διοίκησιν ἕνωσις πολλῶν στρατιῶν· || νεώτ. πολ. ναυτ. ἡ κατωτέρα μονὰς συντάξεως διὰ τὰ τορπιλλικά, ἀντιτορπιλλικά, ὑποβρύχια, βοηθητικὰ καὶ ἀεροπορικὰ πλοῖα· || ὁμ. **ὁμὰς ἀνεφοδιασμοῦ** ἀριθμός τις πλοίων ἅτινα δύνανται νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ πεδίον τῆς δράσεως προσωρινῶς χάριν ἀνεφοδιασμοῦ.

ὁμασπις-ιδος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ συστρατιώτης, ὁ συμπολεμιστής : ΑΠλ.4,233.

ὅμαστος-ον (ἄστυ) μτγν. ὁ ἐν μιᾷ πόλει ἡνωμένος μετ' ἄλλων, ὁ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν κατοικῶν: πιθ. ἀνάγν. ἐν Ἡρῶνδ.2,7.

ὁματομικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ συγκείμενος ἐξ ὁμοίων ἀτόμων, ἀντίθ. ἑτερατομικός.

ὁμαῦλαξ-ἄκος (ὁ,ἡ) μτγν., δωρ. ὁμώλαξ ἐκ τῆς αὐτῆς αὔλακος, ἢ ὁ ἐπὶ τῆς ἰδίας αὔλακος, ὁθ. ὁ ὅμορος : Ἀπολλ.Ρ 2,396, ΑΠ 7,402.

ὁμαυλία (ἡ) (ὅμαυλος) ποι. συγκατοίκησις, συνοίκησις, ὁμοκοιτία : Αἰσχ.Χο.599 **τίς λόγῳ . . φράσει.. ἄταις τε συννόμους βροτῶν συζύγους ὁμαυλίας;** (συζυγίας γαμικάς, ἑνώσεις διὰ γάμου).

ὅμαυλος-ον (αὐλή) ὁ ὁμοῦ αὐλιζόμενος, ὁ συγκάτοικος : Πάπ.Ὀξυρ.1083 ἀπ.1,8 σατυρ. δρᾶμ. **θεῶν ὅμαυλοι**, Ἡσ.,Φώτ.· **2)** ὁ γειτνιάζων, ὁ γείτων, ὁ γειτονικός : Σοφ.ἀπ.24,5 **Νίσῳ δὲ τὴν ὅμαυλον ἐξαιρεῖ χθόνα·** **3)** (αὐλός) ὁ παίζων μετ' ἄλλων αὐλόν, ὁ συμφάλτης, ὁ ὁμόθρους, ὁ ὁμόφωνος : Σοφ.ΟΤ 187 **παιὰν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρυς ὅμαυλος.**

ὄμβρα (ἡ) νεώτ. γαιῶδες χρῶμα χρησιμοποιούμενον διʼ ὑδροχρωματισμοὺς καὶ ἐλαιοχρώματα, ἢ ὀμβρικὴ γῆ : **ὄμβρα Κύπρου ἢ Σικελίας** (καστανόχρουν χρῶμα) - **Κολωνίας** (φαιομέλαν).

ὀμβρέλλα (ἡ) νεώτ. καθαρ. τ. τοῦ ὀμπρέλλα βλ.λ. : Μωραΐτ.1,179.

ὀμβρελλοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη ὀμβρέλλας.

ὀμβρελλοποιεῖον (τὸ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοποιεῖον κατάστημα ἐν ᾧ κατασκευάζονται ἀλεξήλια καὶ ἀλεξιβρόχια, δημ. ὀμπρελλάδικο.

ὀμβρελλοποιός (ὁ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοποιός ὁ κατασκευαστὴς ὀμβρελλῶν.

ὀμβρελλοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοπωλεῖον κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται ὀμβρέλλαι.

ὀμβρελλοπώλης (ὁ) νεώτ. κ. ὀμπρελλοπώλης ὁ πωλητὴς ὀμβρελλῶν.

ὀμβρηγενής-οῦς-ές ποι. ὁ ὑπὸ βροχῆς γεννηθείς : Ὀρφ.Ὕμν.80,4 **ὀμβρηγενὲς ὕδωρ.**

ὀμβρήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ὄμβριος βλ.λ.: Χρησμ.Σιβ.1,217.

ὀμβρηλός-ή-όν μσν. ὁ ὀμβρηρός βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.62.

ὄμβρημα-ατος (τὸ) (ὀμβρῶ-έω) μτγν. κ. μσν. βροχή, ὕδωρ βροχῆς, βρόχινο νερό : ΠΔ Ψαλμ.77(78), 44 **καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν ὅπως μὴ πίωσι**, Τζέτζ.Χιλ.5,416.

ὀμβρήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὀμβρηρὸς βλ.λ. : Νίκ. Θηρ.406 **κόραξ τ' ὀμβρήρεα κρώζων.**

ὀμβρηρός-ά-όν ποι. μτγν. κ. ὀμβρήρης (Νίκ.Θηρ. 406) ὁ ὄμβριος βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.451 **χείματος ὥρην δεικνύει ὀμβρηροῦ.**

ὀμβρηρῶς μτγν. κατ' ὀμβρηρὸν τρόπον, βροχερῶς, ὅθ. μετὰ πολλῶν, ἀφθόνων δακρύων : Φίλ. 1,129 πάνυ **ὀμβρηρῶς χρώμεθα ταῖς λύπαις.**

ὄμβρησις-εως (ἡ) σχόλ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀμβρῶ βλ.λ.(I), πτῶσις ὄμβρου, βροχῆς, βρέξιμο : Σχόλ.'Ησίοδ.Θ 138 **διὰ τῆς ὀμβρήσεως θάλλειν πάντα καὶ αὔξεσθαι ποιεῖ.**

ὀμβρία (ἡ) ὄμβρος, βροχή : Θεόφρ.ΦΑῖτ.6,4 ὑπ' **ὀμβρίας φύεσθαι,** 'Αριστφ.Νεφ.298 **ὀμβροῦ γέμουσαι, ὀμβρίας πληρωθεῖσαι·** **2)** μτγν. λίθος τις τῶν τιμίων, ἡ νοτία βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 32,65.

ὀμβριά (τὰ) δημ. οἱ ὄμβροι, αἱ βροχαί.

ὀμβρίζω μσν. ὀμβρῶ βλ.λ. : Εὐστ.114,5.

ὀμβρικός-ή-όν (ὄμβρος) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄμβρον, ὁ τοῦ ὄμβρου, ὁ βροχερός : Βέττ.Βάλ.11,19· **2)** (Ὄμβροι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Ὄμβρους ἢ τὴν χώραν αὐτῶν : 'Απολλ.Ρ 1,22, Νικόλ.Δαμ.ἐνΣτοβ.(,209,- **ὀμβρικὴ γλῶσσα·** **3)** νεώτ. ὀμβρικὴ γῆ ὄμβρα βλ.λ.

ὀμβριμαῖος-α-ον μτγν. ὁ ὄμβριμος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.'Επίμ.100, Σύν.Κων/λεως ἐν Mai.Νέα Συλλ.Βατ. 4,5,3 **τὰς ὀμβριμαίας σταγόνας.**

ὀμβριμόθυμος-ον δ. τ. τοῦ ὀβριμόθυμος βλ.λ.

ὄμβριμος-η-ον πάπ. ὁ ὄμβριος βλ.λ. : **ὄμβριμον ὕδωρ·** **2)** ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὄβριμος βλ.λ.

ὄμβριος-ον (ὄμβρος) κ. νεώτ., θηλ. κ.-ία ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄμβρον, τὴν βροχήν, ὁ (ἐκ) τοῦ ὄμβρου, ὁ βρόχινος : 'Ιππ.'Αέρ.7, 'Ηρ.2,25 **τέως δὲ οἱ μὲν ὀμβρίου ὕδατος συμμισγομένου πολλοῦ αὐτοῖσι,** Ξενοφ.30,4, Πίνδ.Ο 11(10),3 **ἔστιν δ' οὐρανίων ὑδάτων ὀμβρίων,** - **ὄμβρια ὕδατα·** || κ. ἐπὶ χαλάζης : Σοφ.ΟΚ 1502 **μή τις Διὸς κεραυνὸς ἤ τις ὀμβρία χάλαζ' ἐπιρράξασα;·** || ὁ φέρων, ὁ γεννῶν, ὁ πρόξενος βροχῆς, ὁ βροχερός : 'Αριστφ.Νεφ.288 **ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον·** || Ὄμβριος ἐπίθ. τοῦ Διὸς ὡς προκαλοῦντος τὰς βροχάς : Λυκόφρ.160, Στράβ. 15,1,69 **σέβονται μὲν τὸν ὄμβριον Δία 'Ινδοὶ καὶ τὸν Γάγγην ποταμόν,** Πλούτ.'Ηθ.158Ε, Παυσ.1,32,2.

ὀμβρισία (ἡ) μσν. δοχεῖον πρὸς ὑποδοχὴν ὀμβρίου ὕδατος, ὀμβροδόκον δοχεῖον : 'Ανών.Περιγρ.'Αγ.Σοφ.261 **ἔθετο δὲ κατὰ πρόσωπον δεξαμενῆς ὀμβρισίαν ναμάτων.**

ὀμβροβλυσία (ἡ) μσν. ὄμβρου βλύσις βλ.λ. : Τζέτζ.'Ομ.'Αλλ.'Ιλ.Υ 348.

ὀμβροβλύτησις-εως (ἡ) (ὀμβροβλυτῶ) μσν. ὀμβροβλυσία βλ.λ. : Εὐστ.685 (ἔκδ. Mi.).

ὀμβροβλυτῶ-έω Σουΐδ. «πλημμυρῶ, ἐξογκοῦμαι ἐκ βροχῆς».

ὀμβρογράφος (ὁ) νεώτ. εἶδός τι αὐτογραφικοῦ βροχομέτρου βλ.λ., ὃ. βροχογράφος.

ὀμβροδέκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ δεχόμενος τὴν βροχήν, τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς, δεξαμενὴ ὀμβρίου ὕδατος, δημ. στέρνα : Ἥρων ἐν 'Αρχ.Μαθ.318 **ἐμιλᾶν τοὺς ὀμβροδέκτας καὶ τὰ ἀγγεῖα πάντα.**

ὀμβροδόκος-ον (δέχομαι) μτγν. ὁ δεχόμενος τὸν ὄμβρον ἢ ὁ περιέχων βρόχινον ὕδωρ : Βιάν. ΑΠ 9,272 **ὀμβροδόκον κρωσσίον.**

ὀμβροδοσία (ἡ) μτγν. δόσις, κατάπεμψις ὄμβρου, βροχῆς· μ. ἐν μτφ. χρ. : 'Ιω.Χρυσ.7,325 **κινῶ τὴν γλῶτταν πρὸς ὀμβροδοσίαν.**

ὀμβρόθεος-ον μτγν. ὁ θεόθεν ἐκπέμπων ὄμβρον, περὶ τῆς πέτρας, ἐξ ἧς διὰ τῆς ῥάβδου κτυπηθείσης ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως θαυματουργικῶς ἀνέρρευσεν ὕδωρ : 'Ακύλ.ΠΔ Ψαλμ.70,2, Λεόντ.Κυπρ.1608Β.

ὀμβροκλυσία (ἡ) μσν. πλησμονὴ ὄμβρου, κατακλυσμός : Βl.Νεῖλ.'Ομ.77D.

ὀμβροκτύπος-ον ποι. ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ κτύπων ὄμβρου, ὑπὸ ῥαγδαίας βροχῆς : Αἰσχ.'Αγ. 656 **αἱ δὲ κεροτυπούμεναι βίᾳ χειμῶνι τυφῶ σὺν ζάλῃ τ' ὀμβροκτύπῳ.**

ὀμβρολυτῶ-έω μτγν. ἀφήνω τι νὰ ῥεύσῃ ὡς ὄμβρος, ἐκχέω : Δαμασκ.I 3,833C.

ὀμβρόμετρον (τὸ) νεώτ. βροχόμετρον βλ.λ.

ὀμβροποιός-όν σχόλ. ὁ ποιῶν, ὁ φέρων, ὁ πέμπων βροχήν : Σχόλ.'Ιλ.Α 397.

ὄμβρος (ὁ) (I) κ. μσν. κ. νεώτ. βροχή, ἰδ. ῥαγδαία, καταφορὰ καὶ χύσις ὑετοῦ, βροχὴ μετὰ θυέλλης, νεροποντή : 'Ιλ.Ε 91, αὐτ.Λ 493, αὐτ.Κ 6 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης . . τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον,** 'Ηρ.8,98 **τοὺς οὔτε νιφετός, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα . . ἔργει,** Σοφ.Τρ.146, Εὐρ.Τρῳ. 78,'Ηρωδιαν.'Ιστ.8,5,9 **ὄμβρων τε καὶ ἡλίου ἠνείχοντο,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.27 **ῥαγδαῖος ὄμβρος ἔλουσε καταπληκτικῶς τὴν γῆν,** Μωραΐτ. 1,185 **τῆς διορρεούσης πάντοτε ἀπὸ τῶν ὄμβρων ὁδοῦ·** || ὑπὸ τοῦ 'Αριστλ. διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ : αὐτ.Κόσ 394a,31 **ὑετὸν καλοῦμεν ὄμβρον μείζω καὶ συνεχῆ συστρέμματα ἐπὶ γῆς φερόμενα·** || συχν. ὅμως, ἰδ. κτ. πληθ. ἄνευ διαστολῆς τῆς σημ., ὅθ. καταιγίς, πλήμμυρα, κατακλυσμός : 'Ηρ.4,50 **ὄμβροι πολλοὶ καὶ λάβροι,** Πίνδ.Π 4,81, Σοφ.ΟΚ 350· || κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν θάλασσαν, θυελλώδης τρικυμία, λαῖλαψ, τυφών : 'Αλκ.ΣυμπΛ.26,4, 'Ηρ.8,12 **ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης ὄμβρος τε λάβρος καὶ ῥεύματα ἰσχυρά·** **2)** γεν. τὸ ὕδωρ ὡς στοιχεῖον : Σοφ.ΟΤ 1428 **μήτε γῆ μήτ' ὄμβρος ἱερός, μήτε φῶς,** 'Εμπ.98,2, αὐτ. 21,5· **3)** πλημμύρησις, ῥοὴ ἀφθόνου ὕδατος : Πάπ. ὀχετοὺς **ἀγαγεῖν οἳ ἄξουσι τὸν ὄμβρον εἰς τὰς ἐξαγωγούς·** **4)** μτγν. κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ ποντὸς ὑγροῦ ῥέοντος, ὅθ. τὸ οὖρον βλ.λ. : 'Oππ. Κυν.4,443 **ἀναγκαίοισιν ὑπ' ὄμβροις βριθόμενοι λαγόνας·** **5)** μτγν. κ. μσν. κ. ἐπὶ τῆς ῥοῆς τῶν δακρύων : Νόνν.Δ 19,345 **ὄμβρῳ δακρυόεντι,** Μηναῖ.11,9 'Εσπερ. **κατασβεννύουσα ὑπεκκαύματα ἡδονῶν θείοις ὄμβροις τῶν δακρύων σου·** || μτγν. κ. ἐπὶ οἴνου : Νόνν.Δ 13,266· || κ. ἐπὶ ἐλαίου : αὐτ.15,62· || ὁμ. κ. ἐπὶ αἵματος : αὐτ. 32,239, Τρυφιόδ.20· || ὁμ. κ. ἐπὶ σπέρματος ἀνδρός : Νόνν.Δ 25,115· **6)** μτφ. ἐπὶ πραγμ. γιγνομένου ἢ καταφερομένου ῥαγδαίῳ τῷ τρόπῳ, οἷον ἐπὶ τῆς μάχης : Πίνδ.I 5(4),49 **ἐν πολυφθόρῳ Διὸς ὄμβρῳ,** Αἰσχ.'Αγ 1533 **δέδοικα δ' ὄμβρου κτύπον . . τὸν αἱματηρόν,** Σοφ.ΟΤ 1279· ἐπὶ τοῦ κεραυνοῦ : 'Oππ.'Αλ.3,22 **πυρὸς ὄμβροι·** || κ. ἐπὶ τοῦ ᾄσματος : Νέστωρ ΑΠ 9,364 **ἡδὺν ἀπὸ στομάτων 'Ελικωνίδος ὄμβρον ἀοιδῆς.**

ὄμβρος (2) 'Ησ. «χοιρίδιον»· πρβλ. ὄβρια.

ὀμβροτοκία (ἡ) μτγν. ἡ τοῦ ὄμβρου γένεσις, παραγωγὴ βροχῆς : Διον.'Αρεοπ.336Β **κατὰ τὴν νοητὴν ὀμβροτοκίαν.**

ὀμβροτόκος-ον (τίκτω) ποι. ὁ τὸν ὄμβρον γεννῶν, ὁ παράγων, ὁ φέρων βροχήν: 'Ορφ.'Υμν.21,2, αὐτ.82,5 **ὀμβροτόκοι νεφέλαι,** Κύριλλ.2,5,213 **ὀμβροτόκους πηγάς,** Νόνν.Δ 6,85.

ὀμβρόφιλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἀγαπῶν τὴν βροχήν, ὁ εὐδοκιμῶν ὑπὸ βροχάς, ἀ. ὀμβροχαρής : **ὀμβρόφιλα φυτά.**

ὀμβρόφοβος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ τὰς βροχὰς φοβούμενος, ὁ μὴ ἀνεχόμενος, ὁ μὴ εὐδοκιμῶν ὑπὸ βροχάς, ἀντίθ. ὀμβρόφιλος, ὀμβροχαρής.

ὀμβροφόρος-ον (φέρω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὄμβρον, ὁ συνεπαγόμενος βροχήν : Αἰσχ.'Ικ. 35 **βροντῇ στεροπῇ τ' ὀμβροφόροισίν τ' ἀνέμοις,** 'Αριστφ.'Ορν.1750 **βαρυαχέες ὀμβροφόροι θ' ἅμα βρονταί,** Λουκ.ΖΤραγ.31 **τότε λοίσθιον ὀμβροφόροι κλάγξουσι κορῶναι,** Μηναῖ.11,14 'Ορθρ. **ὀμβροφόρος νεφέλη πνευματική·** || κ. κτ. ποιητ. μτφ. **ὀμβροφόροι παρθένοι** αἱ νεφέλαι, τὰ νέφη : 'Αριστφ.Νεφ.299.

ὀμβροχαρής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὀμβρόφιλος βλ.λ. : 'Ορφ.'Υμν.26,8.

ὀμβρῶ-έω (1) βρέχω, παρέχω βροχήν : Ἡσίοδ. Ἔργ.415 **μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος Ζηνὸς** (ὅταν μετὰ τὴν ὀπώραν, ἤτοι τὸ φθινόπωρον, βρέξῃ ὁ Ζεύς), Ἀπολλ.Ρ 3,1399, Λυκόφρ.79· **2)** μτγν. κ. ἐν μτβ. ἐνν. μτφ. παρέχω εἴς τινά τι ὡς βροχήν, δίδω ἀφθόνως : Φίλ.Ι,402, αὐτ.2,397 **πηγὰς γάλακτος ὀμβρῆσαι ἐν μαστοῖς**, Νόνν.Δ 2,33· **3)** ὀμ. μτγν. ὑγραίνω, δροσίζω : ΑΠ 7,340 **δακρύοις ὀμβρήσας λάρνακα**· **4)** Ἡσ. «ὀμβρεῖ· ἀκμάζει (διόρθ. ἀντὶ ἀτιμάζει), ὑπερισχύει, αὔξει, πιαίνει, πλήθει».

ὀμβρῶ-όω (2) γλωσσ. μ. τὸ παθ. ὡς ἀπρόσ. ὀμβροῦται πίπτει ὄμβρος, βρέχει ὀμβρηδόν.

ὀμβρώδης-ους-ες (ὄμβρος, εἶδος) ὁ βροχερός βλ.λ. : Θεόφρ.Φl 8,7l, Πτολ.Τετράβ.94, Βέττ.Βάλ.6,5.

ὀμέθνιος-ον Φώτ.«ὀμόεθνος», Σουΐδ. «ὁμόφυλος».

ὀμείρομαι μτγν. κ. ὀμ- δ.ἀνάγν. τοῦ ἱμείρομαι βλ.λ. : ΠΔ Ἰὼβ 3,21 (κώδ.), ΚΔ Θεσσ.Ι,2,8 **οὕτως ὀμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν .. τὸ εὐαγγέλιον**, Σύμμ.ΠΔ Ψαλμ.62(63),2, Ἡσ.,Φώτ.

ὀμεῖται γ' πρόσ. ἐν. τοῦ μέσ. μέλλ. τοῦ ρ. ὄμνυμι βλ.λ. : Ἰλ.Α 274.

ὄμιχμα-ατος (τὸ) ποι. οὖρον βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ.435.

ὀμείχω, ἀόρ. ὤμειξα (Ἱππῶν.55Α), οὐρῶ βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.727 **μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμείχειν**, Πυθ.π.Διογ.Λ 8,17, Ἱππῶν.55Α **ὤμειξεν αἷμα.**

ὀμέμπορος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ πορευόμενος, σύντροφος, συνοδοιπόρος : Νόνν.Δ 27,337.

ὄμερος Ἡσ. «τυφλός»· πρβλ. Ὅμηρος.

ὀμεστίασις-εως (ἡ) μσν. ἡ συνεστίασις βλ.λ. : Παχυμ.Γ 2,525,4 (ἔκδ. 2α).

ὀμέστιος-ον (ἑστία) κ. **ὁμοέστιος** (δ.ἀνάγν. ἐν Πολυβ.2,57,7) ὁ τῆς αὐτῆς ἑστίας μετέχων, ὁ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκίαν κατοικῶν, ὁ σύνοικος : Ἐμπ.147,1 **ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὁμέστιος**, Ἀριστφ.ἀπ.655 **σὺ δ' ὁμέστιος θεοῖς**, Κόϊντ.14,186 **μακάρεσσι θεοῖσιν ἤδη ὁμοέστιός εἰμι**· || κ. μτ. γενικ. : Σοφ.ἀπ.401 **Δωδῶνι ναίων Ζεὺς ὁμέστιος βροτῶν**· || κ. ἀπολ. : Πολύβ.4,33,5 **ὁμέστιοι καὶ πολῖται**, Πλούτ.Ἠθ.703Ε **ὁμοτράπεζοι καὶ ὁμέστιοι**, Ἐπιγρ. **ἔχθω** (ἔξω) **ὁμεστίων καὶ πατραδελφεῶν**· || κ. ἐν μτφ. σημ. : Πρόκλ.Παρμ.601S.

ὀμευναῖος-α-ον μτγν. ὁ ὅμευνος βλ.λ. : Ὀππ. Ἁλ.Ι,509 **ὁμευναίαις ἀλόχοισι.**

ὀμευνέτης-ου (ὁ), θηλ. **ὁμευνέτις-ιδος** (ἡ) (Σοφ. Αἲ.501), ὁ ὅμευνος βλ.λ. : Εὐρ.Μήδ.953 **ἀνδρὸς τ' ἀρίσταυ σοῦ τυχοῦσ' ὁμευνέτου**, αὐτ.Ἴων, Κατ. Ἀστρλ.Κ 2,203.

ὀμευνετῶ-έω μτγν. **εἶμαι ὅμευνος** βλ.λ., συγκοιμῶμαι : Φαβωρ.7549.

ὀμευνήτου Ἡσ. «συγκοίτου, ὁμολέκτρου».

ὅμευνος-ον (εὐνή) μτγν., θηλ. κ. **ὅμευνις-ιδος** (Λυκόφρ.372), ὁ ὁμοῦ κοιμώμενος, ὁ μετέχων τῆς αὐτῆς εὐνῆς ἢ κοίτης, ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός : Δαμάγ.7,735, Νίκ.Θηρ.131 **θουρὰς .. χάρη ἀπέκοψεν ὁμεύνου**, Μαν.3,148 **αἰνόγαμοι καὶ δυσκλέες εἵνεχ' ὁμεύνων.**

ὀμέφιος-ον (ἐφία) μτγν. ὁ ὁμοῦ παίζων, ὁ συμπαίκτωρ : ΑΠ 9,826,3 **εἰμὶ δὲ ταῖς Νύμφαισιν ὁμέφιος**, Νόνν.Δ 10,193.

ὁμῆ ἐπίρρ. μτγν. κ. **ὁμῇ** ποι. τ. τοῦ **ὁμοῦ** βλ.λ. : ΑΠ 12,234.

ὀμηγενής-οῦς-ές ἐπιγρ. ὁ ὁμοῦ γεννηθείς, ὁ δίδυμος: Ἐλλ.Ἐπιγρ.Συμπλ.228b,4 **κοῦρον ὁμηγενέα.**

ὀμηγερής-οῦς-ές (ὁμός, ἀγείρω) ἐπ. ὁ συνειλεγμένος, ὁ συνηθροισμένος, ὁ συγκεντρωμένος : Ἰλ.Η 415 **οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ .. πάντες ὁμηγερέες**, αὐτ.Ο 84, Ἀπολλ.Ρ 2,467, αὐτ.4,1· || φρ. ὁμηγερὴς γίγνομαι ἀθροίζομαι, συγκεντροῦμαι : αὐτ.Α 57 **ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο**, Ὀδ. Β 9, αὐτ.Θ 24, αὐτ.Ω 421.

ὀμηγόροι Ἡσ. «ἰσαγόροι, ἐν ταὐτῷ συνήγοροι».

ὀμηγύρειν Ἡσ. «τὸ συνάξαι».

ὀμηγυρής-οῦς-ές ποι., δωρ. τ. ὁμᾱγυρής (δ.ἀνάγν. τοῦ ὁμηγερής βλ.λ. ἐν Ἰλ.Α 57, αὐτ.Η 415) : Πίνδ.Π 11,8 **ἡρωΐδων στρατὸν ὁμαγυρέα καλεῖ**, Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.18,40 **ὁμηγυρέες μαστεύετε.**

ὀμηγυρίζομαι (ὁμήγυρις) ἀποθ. συναθροίζω, συνάγω : Ὀδ.Π 376 **πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς εἰς ἀγορήν.**

ὀμηγύριος (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ Ὁμᾱγύριος βλ.λ.

ὀμήγυρις-εως (ἡ) (ἄγυρις) κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. γενικ. -ιος, δωρ. τ. **ὁμᾱ́γυρις** συνάθροισις, συναγωγή, συνέλευσις, συνέδριον, εἰδ. ἐπὶ θεῶν : Ἰλ.Υ 142 **θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων**, Ὕμν.Ἀπόλλ. 187, Ὕμν.Ἑρμ.332, Ἑλλάν.54J, Πίνδ.Ι 6(7),46 **ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν .. Ζηνός**· || γεν. πᾶσα συνέλευσις, σύναξις, συνοδία : Αἰσχ.Χο.10 **τίς ποθ' ἥδ' ὁμήγυρις στείχει γυναικῶν;**, Εὐρ.Ἱππ.1180,Κόλουθ.340 **Νυμφάων ἐς ὁμήγυριν ἀγρομενάων ἤλυθεν**· || νεώτ. σύνολον ἀνθρώπων συνηθροισμένων που, ἰδ. πρὸς ἀκρόασιν ὁμιλίας ἢ πρὸς συζήτησιν : προσφώνησις **ἀγαπητὴ ὁμήγυρις**· || κ. ἐπὶ τῶν ἀστέρων, σύνολον, ἄθροισμα : Αἰσχ.Ἀγ.4 **ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν.**

ὀμήθεια (ἡ) μτγν., ποι. -είη διαβίωσις τῇ χρήσει τῶν αὐτῶν συνηθειῶν, τὸ ζῆν ὁμοῦ : Ὀππ.Κυν.4,2 **νυμφίδιοι φιλότητες ὁμήθειαί τε**, Μαν.6,188.

ὀμήθης-ους-ες (ἦθος) μτγν. ὁ ὁμοήθης βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 2,917 **ὁμήθεας ἄνδρας ἰδέσθαι**, αὐτ.3,118, Καλλ.Αἴτ.1,1,5, Κόϊντ.9,405, Νόνν.Δ 5,364· || ἐπὶ τόπων, ὁ εἰθισμένος, ὁ συνήθης : Νίκ.Θηρ.415 **βρύα προλιπὼν καὶ ἕλος καὶ ὁμήθεα λίμνην.**

ὀμηλικία (ἡ) (ὁμῆλιξ), Ἰων. -ίη ἡ κατάστασις, ἡ σχέσις τῶν ὁμηλίκων βλ.λ., ὅθ. ἡ αὐτή, ἡ ὁμοία ἡλικία : Ἰλ.Υ 465 **καί ζωὸν ἀφείη .. ὁμηλικίην ἐλεήσας**, Ἀπολλ.Ρ 3,814, Κόϊντ.8,281 **οὕνεκα ἶσοι τελέθουσι ὁμηλικίῃ τε βίῃ τε**, αὐτ.11,133· || ὡς περιληπτικόν, οἱ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχοντες, ἰδ. ἐπὶ νεανιῶν, οἱ συμπαίκτορες, οἱ σύντροφοι : αὐτ.Γ 175 **παῖδά τε τηλυγέτην καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν**, αὐτ.Ε 326, Ὀδ.Γ 364, Θεογν.1018 **πτοιοῦμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης**, Ὀρφ.Ἀργ.1113· || ἀπαντᾷ κ. ὡς ἐπίθ., ἀείποτε ὅμως κτ. πληθ. ἀριθ. : Ἐπιγρ.· **2)** ἐν ἀναφ. πρὸς πρόσ. ὁ ὁμῆλιξ βλ.λ. : Ὀδ.Γ 49 **νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίῃ δ' ἐμοὶ αὐτῷ**· || ὁμ. κ. περὶ δύο προσ. : Ἰλ.Ν 485 **εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα.**

ὀμήλικος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ὁ συνομήλικος : Ἀπολλών.Παραδ.17 **ὁμήλικα ζῷα**· || τὸ οὐδ. ὁμήλικον ὡς οὐσ. ἡ αὐτὴ ἡλικία : Πρόκλ.Παρμ.949S

ὀμῆλιξ-ῖκος (ὁ,ἡ) (ἧλιξ) κ. νεώτ., αἰολ. **ὑμᾶλιξ** (Θεόκρ.30,20) ὁ ἄγων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, ὁ συνηλικιώτης, ἰδ. ἐπὶ νέων τὴν ἡλικίαν προσώπων : Ὀδ.Ο 197 **ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν;**, αὐτ.Π. 419, Ἡσίοδ.Ἔργ.444 **μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας**, αὐτ.447, Ἡρ.1,99 **ὅκως ἂν μὴ ὁρῶντες οἱ ὁμήλικες**, Εὐρ.Ἱππ.1098, Μόσχ.2,102 **ἑτάραι φίλιαι καὶ ὁμάλικες**, ΑΠ 1,21 πατρὸς ὁμῆλιξ· || κ. ἐπὶ πραγμ. : αὐτ.Βάκχ.201 παραδοχὰς .. ὁμήλικας **χρόνῳ**, Νόνν.Εὐάγγ.Ἰω.8,21 **ὁμήλικα χαίτην**· **2)** ὡς οὐσ. ἄνθρωπος τῆς αὐτῆς ἡλικίας, σύντροφος : Ὀδ.Τ 358 **νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα**, Εὐρ.Ἄλκ. 953 **δάμαρτος τῆς ἐμῆς ὁμῆλιξ**· **3)** ὡς ἐπίθ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ ἀνάστημα : Λουκ.Εἰκ.13 **ἀλλ' εἰ μέλλουσιν ὁμήλικες φανεῖσθαι.**

ὄμηλυς-ῦδος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι. σύντροφος, συγγενής, τῆς αὐτῆς καταγωγῆς : Νόνν.Εὐάγγ.Ἰω 19,110 **ὁμήλυδες ἀρχιερῆες**, αὐτ.21,111 **ὁμήλυδες ἀσπαλιῆες**, αὐτ.6,59 **ὁμήλυδες λαοί.**

ὀμηλυσία (ἡ) μτγν. ποι. τὸ συνοδοιπορεῖν, συνοδεία, συντροφιά: Ἄρατ.178 **ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.**

ὁμηραπάτης (ὁ) μτγν. ὁ σκώπτων, περιπαίζων τὰς τοῦ Ὁμήρου ἀπάτας ἤτοι τὰς περὶ θεῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἀπατηλὰς καὶ ψευδεῖς τούτου διηγήσεις ἢ ὁ διαστρέφων τὰ ὁμηρικὰ ἔπη : Σέξτ.Ἐμπ. Πυθ.I,224· ‖ κτ. ἄ. εἶναι γενικ. τοῦ ὁμηραπάτη τὸ τοῦ Ὁμήρου πλάσμα, πλαστή, ψευδὴς διήγησις.

ὁμηρ(ε)ία (ἡ) (ὁμηρεύω), Ιων. ὁμηρείη (Ἀλέξ.Αἰτ. Παρθεν.14,ὁ) κ. **ὁμηρέα** (Ἐπιγρ.) παροχὴ ὁμήρων ἢ ἐγγυητῶν, τὸ δίδειν ἐνέχυρον, δθ. ἐγγύησις, ἀσφάλεια : Θουκ.8,45 **ἐς ὁμηρείαν ὑπολιπεῖν τὸν προσοφειλόμενον μισθόν**, Πλάτ.Πολιτ.310Ε **ὁμηρειῶν ἐκδόσεις εἰς ἀλλήλους**, Ἀλέξ.Αἰτ.Παρθεν. 14,6 **ὁμηρείης ὅρκια**, Ἀπολλ.Ρ 6,25 **τριακοσίους εἰς ὁμηρείαν ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἴκων ἐπιλεξάμενος**, Πολύβ.9,11,4· **2**) μτγν. κατάστασις ὁμήρου, τὸ εἶναί τινα ὅμηρον : Διόδ.Σ 19,75 **ἐκκλέπτειν ἐξ ὁμηρείας**.

Ὁμήρειος-ον κ. νεώτ., θηλ. κ. -η (Ἀλέξ.Αἰτ.5,6) ὁ Ὁμηρικὸς βλ.λ. : Ἡρ.5,67 **ἀγωνίζεσθαι τῶν Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκεν**, Ἀριστφ.ἀπ.222, Ἀλέξ.Αἰτ.5,6 **Ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων**· ‖ τὸ οὐδ. Ὁμήρειον ὡς οὐσ. ἡ Ὁμηρικὴ φράσις : Ἱππ.Μόχλ.5· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. μτγν. κ. νεώτ. στοὰ ἐν Σμύρνῃ, **ἐν ᾗ ὑπῆρχε καὶ ναὸς τοῦ Ὁμήρου** : Παυσ.14,1,37 **καὶ τὸ Ὁμήρειον,στοὰ τετράγωνος, ἔχουσα νεὼν Ὁμήρου**· ‖ ὁμ. μτγν. ὀν. νομίσματος ἐν Σμύρνῃ : αὐτ. **καὶ νόμισμά τι χαλκοῦν παρ' αὐτοῖς Ὁμήρειον λέγεται**· ‖ νεώτ. Ὁμήρειον Λύκειον (τίτλος ἐκπαιδευτηρίου)· ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **Ὁμήρειοι** ὡς οὐσ. οἱ Ὁμηρίδαι βλ.λ.21 : Πλάτ.Θεαίτ.179Ε **ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις Ὁμηρείων καὶ ἔτι παλαιοτέρων**.

ὁμηρείως ἐπίρρ. μτγν. ὁμηρικῶς : Αἰλ.Ζ 15,16 **καὶ τῆς γαστρός οἱ στεινομένης, Ὁμηρείως δὲ εἰπον, τήνδε οὐκ ἀντέχειν**.

ὁμηρέταις Ἡσ.«ὁμοψήφοις, ὁμογνώμοσιν»· πρβλ. ὁμηρίταις.

ὁμήρευμα-ατος (ὁμηρεύω) μτγν. ἐνέχυρον, ἐγγύησις, ἀσφάλισμα : Πλούτ.Ρωμ.16 **ὁρῶντες αὐτοὺς ἐνδεδεμένους μεγάλοις ὁμηρεύμασιν**.

ὁμηρεύω (1) εἶμαι ἢ χρησιμεύω ὡς ὅμηρος, χρηματίζω ὅμηρος βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.297 **ὅτι θεᾷ θεός Ἥρᾳ ποθ' ὡμήρευσε**, Αἰσχίν.3,133 **Λακεδαιμόνιοι νῦν ὁμηρεύσοντες μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι**, Ἀντιφάν.117, Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,9,4 **τούς τε παῖδας ὁμηρεύειν εἰς ἀσφάλειαν πίστεως ἔδωκεν**· ‖ ἀπαντᾷ συντεταγμένον μετ' ἐμπροθ. προσδιορισμοῦ : Αἰσχίν.2,81 **ὁμηρεύω παρά τινι**, Ἰσαΐ.7,8 **ὁμηρεύω ὑπέρ τινος**, Ἐπιγρ.· ‖ μτγν. κ. μτφ. χρησιμεύω ὡς ἐγγυητής : Ἰώσ.Α 2, 5,2 (οἶνος) **πίστιν ἀνθρώποις καὶ φιλίαν ὁμηρεύει**· **2**) ὡς μτβ. λαμβάνω τινὰ ἢ τι ὡς ὅμηρον, διασφαλίζομαι δι' ἐγγυητοῦ ἢ ἐνεχύρου : Εὐρ.Ρῆσ.434 **τῶνδ' ὁμηρεύσας τέκνα**· **3**) τὸ μέσ. ὁμηρεύομαι παρέχω, δίδω ὁμήρους χάριν ἐμαυτοῦ : Αἰν.Τακτ.10,23 **πόλις ὁμηρευομένη**.

ὁμηρεύω (2) (Ὅμηρος) ἰων. ἡγοῦμαι, ὁδηγῶ, ποδηγετῶ τυφλόν : Ἔφορ.(J.

ὁμηρεύω (3) μτγν. συμφωνῶ, συναρμόζω, συναρμολογῶ : Ὀππ.Ἀλ.1,421 **τοὔνεκα καὶ ξυνῇσιν ὁμηρεύουσι γενέθλαις ἀμφιβίων**.

ὁμηρεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀν. μηνός τινος ἐν Ἰῳ.

ὁμήρης-ους-ες μτγν. ὁ ὁμοῦ μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων συνυπάρχων, μτ. δοτ. : Νίκ.Ἀλεξ.70 **ῥιζία.. ὁμήρεα κόψας οἴνῳ**, αὐτ.261.

ὁμηρίδδειν δωρ. τ. τοῦ ὁμηρίζειν· Ἡσ. «ψεύδεσθαι» (ὁμηριάδειν, κῶδ.).

ὁμηρίδης (ὁ) κ. νεώτ. συχν. κτ. πληθ. **ὁμηρίδαι** γένος, γενεὰ ῥαψῳδῶν ἐν Χίῳ ἀνέκαθεν οἰκοῦσα καὶ νομιζομένη ὅτι ἐκ τοῦ Ὁμήρου κατήγετο, οὗ τὰ ποιήματα διέσῳζε, ψάλλουσα ταῦτα εἰς τὰς κοινὰς τῶν αὐτόθι Ἑλλήνων **συνελεύσεις** : Ἑλλάν. 20J, Στράβ.14,1,30 **ὁμηρίδας καλουμένους ἀπὸ τοῦ ἐκείνου γένους**· ‖ γεν. οἱ ῥαψῳδοὶ **οἱ ἀπαγγέλλοντες τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη** : Πίνδ.Ν 2,1 **ὁμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων.. ἀοιδοί**· **2**) οἱ μιμηταὶ ἢ θαυμασταὶ τοῦ Ὁμήρου : Πλάτ.Πολ.599Ε **οὔκουν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν Ὁμηριδῶν**, αὐτ.Φαῖδρ.252Β, αὐτ.Ἴων 530D, Ἰσοκρ.10,65.

ὁμηρίζω μτγν. μιμοῦμαι τὸν Ὅμηρον, γράφω ποιήματα κατὰ τὸν τοῦ Ὁμήρου τρόπον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, χρησιμοποιῶ ὁμηρικὰς φράσεις : Λιβάν.Διηγ.30,8 **αἱ Μοῦσαι περὶ τὴν κόρην ὡμήριζον**· **2**) ἐκτελῶ σκηνὰς ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν : Ἀρτεμίδ.Ταρσ.4,2 **Ἀπολλωνίδης ὁ χειρουργὸς ὁμηρίζειν νομίσας καὶ πολλοὺς τιτρώσκειν πολλοὺς ἐχειρούργησε**· **3**) (ὁ =ὁμοῦ, μηρός) ἐκτελῶ μεῖξιν παρὰ φύσιν, εἶμαι ἀρσενοκοίτης, πρβλ. διαμηρίζω : Ἀχιλλ.Τάτ.8,9 **στενωπεῖον εἶχεν ἐνταῦθα οἴκημα ὁμηρίζων τὰ πολλά**.

ὁμηρικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ὅμηρον, ὁ τοῦ Ὁμήρου, ὁ ἐν τῇ ποιήσει τούτου ἀπαντῶν καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτοῦ πεποιημένος : Πλάτ.Πολ.600Β **καὶ τοῖς ὑστέροις ὁδόν τινα παρέδοσαν βίου ὁμηρικήν**, Μέν. Ρήτ.III,430 **ὁμηρικὸν ἔθος**, Διον.Ἀλ.Συνθ.4 **ὁμηρικὴ ποίησις**, αὐτ. **ὁμηρικὰ ἔπη**, αὐτ. **ὁμηρικὸς λόγος**, Στράβ.14,5,29 **τῶν νεωτέρων καινοτομούντων.. παρὰ τὰς ὁμηρικὰς ἀποφάσεις**, Πλούτ. Συμπ.9,5,3 **ὁμηρικαὶ ψυχαί**, αὐτ. **ὁμηρικὴ νέκυια**· ‖ κτ. συγκρ. βαθμὸν **ὁμηρικώτερος** περὶ τοῦ Ἡρακλείτου : Στράβ.1,1,6 **βελτίων δ' Ἡράκλειτος καὶ ὁμηρικώτερος**· ‖ τὸ ὑπερθ. **ὁμηρικώτατος** περὶ τοῦ Ἡροδότου : Λογγῖν.Ὕψ.13,3 **μόνος Ἡρόδοτος ὁμηρικώτατος ἐγένετο**· ‖ νεώτ. **ὁμηρικὸν ζήτημα** τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ προσωπικοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας, ὅπερ ἠγέρθη διὰ τῆς διατυπωθείσης αὐθαιρέτου ὑποθέσεως τοῦ Γάλλου Aubignac καὶ ἰδ. τοῦ Γερμανοῦ Wolf ὅτι προσωπικός τις ποιητὴς δὲν ἦτο καὶ ὅτι τὰ δύο ἔπη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ συλλογὴ ῥαψῳδιῶν συναρμοσθεισῶν ὑπό τινος ἢ ὑπό τινων μεταγενεστέρων τοῦ χρόνου τῆς συνθέσεως αὐτῶν κατά τι ἴδιον σχέδιον· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὁμηρικὸς γέλως** πλατύς, θορυβώδης καὶ ἄσβεστος γέλως, οἷος ὑπῆρξε κατὰ τὸν ποιητὴν τῆς Ἰλιάδος ὁ γέλως τῶν θεῶν ἐπὶ τοῖς τοῦ Ἡφαίστου παθήμασι· **2**) μτγν. ἐπὶ αἰσχ. σημ. ὁ ὁμηρίζων βλ.λ.3) : Κράτ.ΑΠ 11,218,4 **καὶ γὰρ ὁμηρικὸς ἦν**· **3**) ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. συγκρ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ. Δύσκ.Σύντ.165,12 **συντάσσειν ὁμηρικώτερον**.

ὁμηρικῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τὸν τοῦ Ὁμήρου τρόπον ἢ ὡς παρ' Ὁμήρῳ : Στράτ.Κωμ.1,30 **ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι**, Κικ.Ἀττ.1, 16,1, Πλούτ.Ἠθ.529D.

ὁμηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κωμ. λ. ὡς θηλ. τοῦ Ὅμηρος : Πλούτ.Ἠθ.496D.

ὁμηριστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπομιμούμενος ἢ ἀπαγγέλλων ἢ σπουδάζων τὴν ὁμηρικὴν ποίησιν καὶ κτ. ἐπέκτ. ὁ ῥαψῳδός : Ἀριστοκλ.Ἱστ.10, Ἀθήν.14,620Β **ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὁμηρισταὶ Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν**, Πάπ.· ‖ νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὸν Ὅμηρον καὶ τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα· **2**) ὁ ἐκτελῶν, ὁ ἠθοποιὸς ὁ παριστῶν σκηνὰς Ὁμηρικάς : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.4,2 **οἱ ὁμηρισταὶ τιτρώσκουσι μὲν καὶ αἱμάσσουσι ἀλλ' οὐκ ἀποκτεῖναί γε βούλονται**· **3**) ὁμηρικὸς βλ.λ.21 : Ἀχιλλ.Τάτ.3,20.

ὁμηρίταις Φώτ. «ψήφοις, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ἐρέσσειν, ὁμογνώμοσιν».

ὁμηρόκεντρον (τὸ) μτγν. κ. **ὁμηροκέντρων-ωνος** (ὁ), συνήθ.κτ. πληθ.ἀμφότερα **ὁμηρόκεντρα** (Τζέτζ. Χιλ.8,118) κ. **ὁμηροκέντρωνες** ποιήματα σχηματιζόμενα **ἐκ διαφόρων στίχων ἢ τεμαχίων τῶν ποιημά-**

των τοῦ Ὁμήρου, προσηρμοσμένων καταλλήλως, οὕτως ὥστε ν' ἀποτελῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σύνολον ἑνιαῖον : ΑΠ 9,381.

ὁμηρομαντεῖον (τὸ) πάπ. μαντεία διὰ τῶν στίχων τοῦ Ὁμήρου.

ὁμηρομάστιξ-ῖγος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπωνυμία δοθεῖσα μᾶλλον εἰρων. εἰς τὸν γραμματικὸν Ζωΐλον διὰ τὰς μικροπρεπεῖς κατηγορίας αὐτοῦ κατὰ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων καὶ τὰ σκώμματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ποιητοῦ : Γαλ.10,19, Σουΐδ.· ‖ κτ. πληθ. ὁμηρομάστιγες γεν.οἱ ἐπικριταὶ τοῦ Ὁμήρου: Εὐστ.1702,44 **διαβάλλουσι δὲ καὶ τὸν τοιοῦτον τόπον οἱ ὁμηρομάστιγες.**

ὁμηροπάτης (ὁ) (πατῶ-έω) μτγν. ὁ περιφρονῶν τὸν Ὅμηρον, ἐπωνυμία τοῦ Ξενοφάνους : Τίμων Φλ.60,1, Διογ.Λ 9,18 **Ξενοφάνην ὑπάτυφον, ὁμηροπάτην, ἐπικόπτην** (ὅ. γρ. ὁμηραπάτην).

ὅμηρος (ὁ) (1) λ. τῆς διαλέκτου τῶν Κυμαίων σημαίνουσα τυφλός : Ψ'Ηρ.Βί.'Ομ.13, Λυκόφρ.422.

ὅμηρος (ὁ) (2) κ. νεώτ. κ. κτ. οὐδ. πληθ. ὅμηρα πρόσωπον παρεχόμενον ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑποσχέσεως, συμφωνίας ἢ συνθήκης : Ἡρ.6,99 **καὶ ὁμήρους τῶν νησιωτέων παῖδας ἐλάμβανον,** αὐτ. 1,64, αὐτ.7,165, Θουκ.7,83, Εὐρ.'Αλκ.870 **τοῖον ὅμηρόν μ' ἀποσυλήσας** (σχόλ. «τοία ἦν ἡ ἐμοὶ ὁμηρεύουσα, ἣν νῦν θάνατος ἀφείλετο») Ἀριστφ.'Αχ. 327 **ἔχω γ' ὑμῶν ὁμήρους** (κρατῶ τινας ἐξ ὑμῶν ὡς ὁμήρους, ὡς ἐγγύησιν, ὡς ἀσφάλειαν), αὐτ. Λυσ.244· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : Θουκ.1,82 **τὴν γῆν ὅμηρον ἔχειν,** Πλάτ.Θεαίτ.202Ε **ὥσπερ . . ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου τὰ παραδείγματα·** ‖ ἑτερογεν. οὐδ. πληθ. ὅμηρα οἱ ὅμηροι, τὰ ἐνέχυρα, αἱ ἐγγυήσεις : Λυσ.12,68 **ὑπέσχετο εἰρήνην ποιήσειν μήτε ὅμηρα δούς·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. κ. ἐπὶ ἑνὸς προσ., ὁ ὅμηρος : ΠΔ Μακκ.1,1,10 **υἱὸς Ἀντιόχου . . ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ Ῥώμῃ.**

ὁμηρτῆρες Ἡσ. «ἀκόλουθοι, συνήγοροι».

ὁμηρῶ-έω (ὅμηρος) συντυγχάνω, συναντῶ, συμπορεύομαι, μτ. δοτ. : Ὀδ.Π 468 **ὡμήρησε δέ μοι . . ἄγγελος ὠκύς·** **2)** ἕπομαι, ἀκολουθῶ : Θεόπομπ.'Ιστ.278, Ἡσ.· **3)** μτφ. συμφωνῶ : Ἡσίοδ. Θ 39 **τῇ φωνῇ ὁμηρεῦσαι** (Ιων. τ. τοῦ ὁμηροῦσαι) (σχόλ. «τῇ φωνῇ συμφωνοῦσαι, ὁμοῦ τῇ φωνῇ λέγουσαι»)· **4)** ἐνέχυρόν εἰμι, χρησιμεύω ὡς ἐχέγγυον : Ἀριστλ.ἀπ.76· ‖ Ἡσ. «ἐγγυῶμαι».

ὂμικρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ὂ μικρόν** ὄν. τοῦ ο βλ.λ., 15ου γράμματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου.

ὁμιλαδόν (ὅμιλος) ἐπίρρ. κ. ὁμιληδόν (Ἡσίοδ.Α 170) ὡς τὸ ἰλαδὸν βλ.λ., καθ' ὁμίλους, κατ' ἀθροίσματα καὶ τάγματα : Ἰλ.Μ 3 **οἱ δ' ἐμάχοντο Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδόν,** αὐτ.Ο 277, Ἀπολλ.Ρ 1, 655 **πᾶσαι ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο,** αὐτ.4,1181, Ἀρατ.1077, Νικ.'Αλεξ.518, Ὀρφ.'Αργ.374, αὐτ.802, Ὀρφ.Λιθ.414· **2)** μτ. δοτ. ὁμοῦ μετά τινος, μαζὶ μὲ κάποιον : Ἀπολλ.Ρ 3,596 **ἀνδράσι νοστήσαντας ὁμιλαδόν,** Ὀππ.Κυν.2,199.

ὁμίλημα-ατος (τὸ) (ὁμιλῶ) κ. νεώτ., δημ. μίλημα ἀντικείμενον ὁμιλίας, τὸ κατὰ τὴν συνδιάλεξιν λεγόμενον, συνδιάλεξις : Πλάτ.Νόμ.730Β **ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια ὁμιλήματα·** **2)** ἐπὶ προσ., σύντροφος : Εὐρ.ἀπ.218 **τὸ δ' ἐκλαλοῦν τοῦ δ' ἡδονῆς μὲν ἅπτεται, κακὸν δ' ὁμίλημα,** Λουκ.'Ερωτ. 25 **γυνὴ ἀπὸ παρθένου μέχρι ἡλικίας μέσης . . εὐάγκαλον ἀνδράσιν ὁμίλημα.**

ὁμίλησις-εως (ἡ) (ὁμιλῶ) διπλωματικὴ ἐπαφή, σχέσις : εἰκ.ἐν Θουκ.6,17.

ὁμιλητήρ Ἡσ. «θεράπων».

ὁμιλητής (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., μτγν. κ. νεώτ. θηλ. ὁμιλήτρια (Φιλόστρ.'Απολλ.1,30), ὁ ἀναστρεφόμενος, ὁ ἔχων ὁμιλίαν ἢ σχέσεις πρός τινα, ὅθ. ὁ ἀκροατής, ὁ μαθητής : Ξεν.'Απ.1,2,12, αὐτ.48 **ἀλλὰ Κρίτων τε Σωκράτους ἦν ὁμιλητής,** Λουκ.Τίμ.10 **ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς,** Φιλόστρ.'Απολλ 1,16, αὐτ.1,30 **τὸν Σαπφοῦς τρόπον παρθένους ὁμιλητρίας κτήσασθαι,** Γαλ.10,22, Ἰάμβλ.Μυστ.5,26, Εὐστ.Πον.259, 16· **2)** μτγν. ὁ ἔχων πεῖράν τινος, ὁ ἔχων δοκιμάσει τι, ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους : Μάξ.Τύρ.3,7 **ὁμιλητὴς πόνων·** **3)** νεώτ. ὁ δημοσίᾳ ὁμιλῶν περί τινος θέματος, ὁ κάμνων διάλεξιν ἢ ἐπιστημονικὴν ἀνακοίνωσιν, ἀ. ἀγορητής.

ὁμιλητικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ τῆς ὁμιλίας ἐξωτερικεύων ὅ,τι ἐνδόμυχον ἔχει, ὁ εὐπροσήγορος, ὁ προσηνής, ὁ εἰς συναναστροφὴν ἐπιτήδειος : Ἰσοκρ.1,30 **γίγνου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός,** Στωϊκ.ἀπ.3, 160, Φιλόδ.Κακ.4J **οἱ ἔξωθεν ὁμιλητικοί·** **2)** ἕξις ὁμιλητικὴ συνήθεια συναναστροφῆς : Πλάτ.'Ορ. 415Ε **κολακεία ἕξις ὁμιλητικὴ πρὸς ἡδονὴν ὑπερβάλλουσα τὸ μέτριον·** ‖ **ὁμιλητικὴ χάρις** ἡ χάρις τῆς ὁμιλίας, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ προσήνεια : Χαρίτ.1,4 **πάσης χάριτος ὁμιλητικῆς ἔμπλεος·** ‖ μσν. **ὁμιλητικαὶ διηγήσεις** αἱ ἀφηγηματικαὶ ὁμιλίαι : Εὐστ.122· **3)** μτγν. **τὸ** θηλ. **ὁμιλητική** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ὁμιλεῖν, τοῦ συναναστρέφεσθαι : Πλούτ.'Ηθ.629F· ‖ νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὁμιλητοῦ, τοῦ ἀγορητοῦ· ‖ ὁμ. νεώτ. ἡ διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρητορικῆς· **4)** μτγν. ὁ κοινωνικός : Φιλόστρ.'Απολλ.1,! νόμον τοῦτον **οἱ ὁμιλητικοὶ ἡγοῦντο καὶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἥκοντα·** **5)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. ὁμιλητικὸν ὡς οὐσ. κοινωνικὸν πλεονέκτημα : Ἀλκίφρ.3,44 **τί δὲ ὁμιλητικὸν φέρει.**

ὁμιλητικῶς ἐπίρρ. μσν. ὁμιλητικῷ **τῷ τρόπῳ,** ἐν ὁμιλίᾳ, δι' ὁμιλίας : Εὐστ.Πον.185,71.

ὁμιλήτρια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ὁμιλητής.

ὁμιλία (ἡ) (ὅμιλος) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. μιλιά, Ιων. -ίη τὸ εἶναί τινα ὁμοῦ μετ' ἄλλων, κοινωνία, συναναστροφή, συντροφιά, παρέα: Ἡρ.7,16,α' **ἀνθρώπων κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι,** Αἰσχ.'Επτ. 599 **ἐσθ' ὁμιλίας κακῆς κάκιον οὐδέν,** αὐτ.Πρ.39, Εὐρ.'Αλκ.344, αὐτ.ἀπ.1013 **φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί,** Ἀριστφ.Πλ.776,Πλάτ.'Ιππ.Μ 283D, αὐτ.Πολ.550Β **ὁμιλίαις κακαῖς χρῆσθαι,** αὐτ. Φαῖδρ.239Α· ‖ κ. μτ. γενικ. κοινωνία, ἐπαφή, σχέσις μετά τινος : Ἡρ.4,174 **οἱ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι καὶ παντὸς ὁμιλίην·** ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορ. : Σοφ.Φιλ.70 **ὁμιλία πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος,** Πλάτ.Συμπ.203Α· ‖ **ἑλληνικαὶ ὁμιλίαι** συναναστροφαί, σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων : Ἡρ. 4,77· ‖ **συγγενεῖς ὁμιλίαι** αἱ μεταξὺ συγγενῶν σχέσεις : Εὐρ.Τρῳ.51· ‖ **αἱ τῶν ἀνθρώπων ὁμιλίαι καὶ αἱ τῶν πραγμάτων** ἡ σχέσις, ὁ συσχετισμὸς μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων : Ἀριστλ. Πολιτ.1336b,32· ‖ κ. ἐν φρ. **ἔχω ἔν τινι ὁμιλίαν** ζῶ, διάγω μεταξύ τινων : Εὐρ.ΙΑ 1622 **ἔχει γὰρ ὄντως ἐν θεοῖς ὁμιλίαν·** ‖ **ἡ καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτεία καὶ ὁμιλία** ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς ὑμῶν βίος : Θουκ.1,68· **2)** μτφ. ἐν φρ. **χθονὸς ὁμιλία** ἔρως, ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα : Εὐρ.Φοίν.1408 **τὸ Θεσσαλὸν εἰσήγαγεν σόφισμ' ὁμιλίᾳ χθονός·** **3)** κ. νεώτ. συνομιλία, λόγος, συνδιάλεξις : Αἰσχ. Εὐμ.966 **παντὶ χρόνῳ δ' ἐπιβριθεῖς ἐνδίκοις ὁμιλίαις,** Ἐρωτιαν.2,'Επίκτ.'Εγχ.33,14, Διον.'Αλ.Θουκ.49,4 **ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὁμιλίαις, - μὲ τὴν ὁμιλία δὲν κατάλαβα πότε πέρασε ἡ ὥρα·** ‖ **ἐξ ὁμιλίας** διὰ τοῦ λόγου, διὰ τῆς πειθοῦς, ἀντίθ. βίᾳ : Δημ. Ἐπιστ.1,12 **τί . . ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσαγαγέσθαι καὶ τί βίας προσδεῖται·** ‖ νεώτ. κ. δημ. λόγος, μνεία, ὑπόμνησις, ἀνακοίνωσις προφορική : **ὁμιλίας γενομένης μοῦ ἀνέφερεν αὐτά, - ἐκεῖνος μοῦ ἔφερε τὴν ὁμιλία, - τοῦ ἔκαμα ὁμιλία γιὰ τὴν προῖκα·** ‖ νεώτ. ἡ διὰ τῆς φωνῆς ἔκφρασις, λαλιά : **ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του φαίνεται ὅτι εἰ-**

ναι ἐπαρχιώτης· **4)** παίδευσις, μάθημα, παράδοσις, διδασκαλία : Ξεν.'Απ.1,2,6 **τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς ἀπεκάλει**, Αἰλ.ΠΙ 3,19 **ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο τῆς ὁμιλίας**· **5)** μσν., νεώτ. κ. δημ. λόγος ἐκφωνούμενος ἐνώπιον συγκεντρώσεως, διάλεξις ἰδ.θρησκ. ἢ διδακτικοῦ περιεχομένου, διδαχή, κήρυγμα : Σύν.Λαοδικείας Καν.19 **περὶ τοῦ δεῖν . . τὰς ὁ- τῶν ἐπισκόπων . . ἐπιτελεῖσθαι**, Εὐστ.974,2 **ὁμιλίας διδασκαλίας** (διδαχάς), - **ὁμιλία τῆς θείας καὶ Μεγάλης Πέμπτης**· **6)** κοινωνία γαμική, σαρκικὴ μεῖξις, συνουσία : 'Ηρ.1,182 **ἀμφότεραι δὲ . . ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς ὁμιλίην φοιτᾶν**, Εὐρ.'Ελ.1400 **νυμφικαὶ ὁμιλίαι**, Ξεν.'Ιέρ.4,1 **ποία ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ τερπνὴ ἄνευ πίστεως ὁμιλία;**, αὐτ.Συμπ.8,22, αὐτ.'Απ.3,11, 26, 'Αριστλ.ΖΙ 582a,26, αὐτ.Πολιτ.1262a,24 **ἡ πρὸς τοὺς ἄρρενας ὁμιλία**, αὐτ.1269b,29, Λιβάν.4,1105,4 **καὶ τῆς ὁμιλίας ὑπόμνημα παῖς προελήλυθεν**· **7)** ἄσκησις : 'Ιππ."Αρθρ.10 **ὁμιλέειν ὁμιλίῃ** (κτᾶσθαι, κατέχειν τι διὰ τῆς ἀσκήσεως, ἀντίθ. λόγῳ εἰδέναι)· **8)** κοινή, συνήθης χρῆσις, ἐπὶ πρσγμ. : 'Επίκ.'Επιστ.1,22U **ἡ πλείστη ὁμιλία τοῦ ὀνόματος**, Φιλόδ.Ρητ.1,288S **ὁμιλίαι φωνῆς**, αὐτ.Οἰκ.59J **αἱ τῶν λέξεων ὁμιλίαι**, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,1 **αἱ κοιναὶ ὁμιλίαι** (αἱ κοιναὶ συνήθειαι), 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ. 37,2, 'Ερμογ.'Ιδ.2,7 **ἡ κοινὴ καλουμένη καὶ ἀνὰ χεῖρα ὁμιλία**· **9)** σύλλογος, ἑταιρεία : 'Ηρ.3,81 **ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἐπιλέξαντες ὁμιλίην**, Αἰσχ. Εὐμ.57 **τὸ φῦλον οὐκ ὄπωπα τῆσδ' ὁμιλίας**· **10)** ἐν περιληπτ. σημ. ὅμιλος βλ.λ.1), συνάθροισις, συναναστροφή : αὐτ.406 **καινὴν δ' ὁρῶσα τήνδ' ὁμιλίαν** (βλέπουσα τὴν παράδοξον ἐπίσκεψιν ὑμῶν), Σοφ.Αἴ.872 **ἡμῶν γε ναὸς κοινόπλουν ὁμιλίαν** (ἡμᾶς τοὺς συνναύτας), Εὐρ.'Ηρακλ.58 **ἀδελφῶν ἡ παροῦσ' ὁμιλία** (ὁμήγυρις).

ὅμιλος (ὁ) (ὁμός, ἴλη) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. **ὅμιλλος** (ΕΜ 658,55) (ἡ λ. σπανία π. 'Αττ. κωμ. κ. πεζ., φαίνεται δὲ ὅτι ὁ πληθ. δὲν ἦτο ἐν χρ.) ἠθροισμένον πλῆθος, συνάθροισις πλήθους ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένων πρὸς ἑορτήν, θέαν κτλ. : 'Ιλ.Σ 603 **πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος**, αὐτ.Ψ 651, 'Οδ.Α 225, Πίνδ.Π 9,123, Αἰσχ.Πέρσ.123 **τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων**, Εὐρ.Κύκλ.100, Κρατῖν.323, Θουκ.2,65, αὐτ. 4,112 **ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος .. ὁμοίως ἐσκεδάννυντο**· || εἰδ. πλῆθος πολεμιστῶν, σύνολον ὁπλιτῶν ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἀρχηγούς, τοὺς ἡγήτορας : 'Ιλ.Γ 22, αὐτ.Δ 86, αὐτ.Τ 402 **σαωσέμεν ἡνιοχῆα ἀψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον**· || **ψιλὸς ὅμιλος** τὸ πλῆθος τῶν ἀτάκτων ἢ εὐζώνων, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ὁπλίτας : Θουκ.4,125 **καὶ τὸν ψιλὸν ὅμιλον ἐς μέσον λαβών**· || γεν. ἀσύντακτον πλῆθος, ὄχλος : 'Ηρ.1,88 **ὁ πολλὸς ὅμιλος τί ταῦτα . . σπουδῇ ἐργάζεται ;**, Πίνδ.Ν 7,24 **τυφλὸν δ' ἔχει ἦτορ ὅμιλος ἀνδρῶν ὁ πλεῖστος**, 'Ηράκλειτ.104 **διδασκάλῳ χρείωνται ὁμίλῳ**· || κ. ἐν καλῇ σημ., λαός : 'Ηρ.5,23 **ὅμιλος πολλὸς μὲν Ἕλλην περιοικέει**· || κ. ἐπὶ πλήθους μικτοῦ ἀνθρώπων καὶ ἵππων : 'Ιλ.Κ 338 **ἵππων καὶ ἀνδρῶν ὅμιλος**· || κ. ἐπὶ ἀψύχων ἀντικειμ. : 'Οδ.Θ 196 **ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον** (τὸ σῆμα) **ἐστὶν ὁμίλῳ**· || ὅθ. κ. ἐπὶ συνόλου, ἐπὶ ὁμάδος πλοίων, στόλος, πάντοτε ἐν συνεκφ. μετά τινος ναυτ. διορισμ. : Αἰσχ.Πέρσ.1027 **τραπέντα ναύφαρκτον ἐρεῖς ὅμιλον ;** Εὐρ.'Εκ.921 **ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον**· **2)** τὸ ἐν μάχῃ συμπλεκόμενον πλῆθος : 'Ιλ.Ε 353 **τὴν μὲν . . Ἶρις ἑλοῦσα . . ἔξαγ' ὁμίλου**, αὐτ.Δ 516· || **πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ** ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῆς μάχης : αὐτ.Ρ 471· **3)** ὅθ. θόρυβος, βοή, σύγχυσις : 'Ηρ.9,59 **οὗτοι μὲν βοῇ καὶ ὁμίλῳ ἐπήϊσαν**· **4)** νεώτ. κ. δημ. ἑταιρεία, σύλλογος, σωματεῖον : **'Εκπαιδευτικὸς - 'Ακαδημαϊκὸς ὅμιλος.**

ὁμιλῶ-έω (ὅμιλος) κ. μσν. κ.νεώτ., δημ. **μιλῶ** βλ.λ., αἰολ.γ' ἑν. **ὀμίλλει** ('Αλκ.61,29), παρατ. **ὡμίλουν** (ΚΔΛουκ.24,14, Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.978), ἐπ. **ὁμίλεον** ('Ιλ.Π.641, 'Απολλ.Ρ 1,630), μέλλ. **ὁμιλήσω** (Πίνδ.Ν 1,61), ἀόρ. **ὡμίλησα** (Θουκ.6,17), ἀπαρφ. **ὁμιλῆσαι** (Εὐρ.'Ανδρ.792), μτχ. **ὁμιλήσας** ('Οδ.Δ 684), παρακ. **ὡμίληκα**, μτχ. **ὡμιληκώς** (Λουκ.'Υπ.Εἰκ.26), ὑπερσ. **ὡμιλήκειν** (Θουκ.6,55), πσθ. γ' ἑν. **ὁμιλεῖται**, γ' πληθ. **ὁμιλοῦνται**, μτχ. **ὁμιλούμενος-η-ον** (Φιλόστρ. 'Απολλ.1,16), παρατ. γ' ἑν. **ὡμιλεῖτο**, γ' πληθ. **ὡμιλοῦντο**, παθ. ἀόρ. γ' ἑν. **ὡμιλήθη**, γ' πληθ. **ὡμιλήθησαν**, μτχ. παθ. παρακ. **ὡμιλημένος** (Φιλόδ. Ρητ.2,27,5), εὑρίσκομαι ὁμοῦ μετά τινος ἢ μετά τινων, σύνειμι, συγγίγνομαι, συναναστρέφομαι, κάνω παρέα, μτ. δοτ. : 'Οδ.Β 21 **καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὡμίλει**, Ξεν.Συμπ.2,10 **βουλόμενος ἀνθρώποις χρῆσθαι καὶ ὁμιλεῖν**, Πλάτ.Πολ.500C, 'Απολλ.Ρ 1,630 **οἷς αἰεὶ τὸ πάροιθεν ὁμίλεον**· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : 'Ιλ.Ε 86 **ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἢ μετ' 'Αχαιοῖς**, αὐτ.834, αὐτ.Σ 194, 'Οδ.Σ 383 **πὰρ παύροισι . . ὁμιλεῖς** (μετ' ὀλίγων συναναστρέφεσαι); ἀρχ. γνωμ. **κακοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ κακὸς - σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός**· **2)** κ. ἀπολ. ἀθροίζομαι, συνάγομαι καθ' ὁμίλους, μαζεύομαι : 'Ιλ.Π 641 **οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον**· **3)** ὅθ.ὅμιλον ποιῶ: 'Οδ.Δ 684 **μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες**· **4)** ἐν ἐχθρικῇ ἐνν. συνάπτω μάχην μετά τινος, συμπλέκομαι, συγκρούομαι, μτ. δοτ. : Λ 523 **νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν**, 'Οδ.Α 265· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : 'Ιλ. Λ 502, Εὐρ.'Ανδρ.792 **σὺν Λαπίθαισί τε Κενταύρων ὁμιλῆσαι δορί**· || κ. ἀπολ. : 'Ιλ.Τ 158 **εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες**· **5)** ἐπὶ κοινωνικῶν σχέσεων, ἔρχομαι εἰς ἐπαφήν, συνάπτω σχέσεις, σχετίζομαι μετά τινος, μτ. δοτ. : 'Ηρ. 3,130 **ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην**, Αἰσχ.Πέρσ.753 **ταῦτα . . κακοῖς ὁμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται . . Ξέρξης**, Πλάτ.Συμπ.188D· || κ. μτ. ἔμπροθ. διορ. : αὐτ.Πολιτ.272C **μετ' ἀλλήλων ὁμιλεῖν**, αὐτ.Νόμ.886C, αὐτ.Φαῖδρ.252D **τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοὺς ἐρωμένους ὁμιλεῖ**· || κ. ἀπολ. εἶμαι ἐσχετισμένος, τυγχάνω φίλος ; 'Ηρ.3,99 **οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνουσι**· || κ. ἐπὶ πολιτικῶν σχέσεων καὶ δεσμῶν : Θουκ.1,77 **οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν**, αὐτ.3,11· **6)** κ. ἐπὶ σχέσεως μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον, συχνάζω, παρακολουθῶ τὰ μαθήματά τινος, εἶμαι μαθητής τινος, μτ. δοτ. : Ξεν.'Απ.1,2,15 **εἰ ὁμιλησαίτην ἐκείνῳ γενέσθω ἂν ἱκανωτάτω λέγειν τε καὶ πράττειν**, αὐτ.49· **7)** κ. ἐπὶ γαμικῆς ἢ ἄλλης τινὸς σαρκικῆς κοινωνίας, μείξεως, συνουσιάζομαι : Ξεν.'Αν.3,2,25 **γυναιξὶ καὶ παρθένοις ὁμιλεῖν**, αὐτ.'Απ.2,1,24, Μοῖρ.276P· **8)** μτγν. ἐν σχέσει πρὸς τὴν ποίησιν, πρὸς τὰ ποιήματά τινος, εἶμαι οἰκεῖος, ἔχω ἀσχοληθῆ περί τι, γνωρίζω τι : Λουκ.ὑπ.Εἰκ.26 **τῶν κἂν ἐπ' ἐλάχιστον τῇ 'Ομήρου ποιήσει ὡμιληκότων**· πρβλ. ὁμιλητής· **9)** ἐπὶ πραγμάτων ἢ ἐργασιῶν πρὸς ἃς ἔχει τις σχέσιν, δίδω προσοχὴν εἴς τι, ἐπιμελοῦμαι, ἐπιτηδεύομαί τι, ἀσχολοῦμαι εἴς τι : 'Αριστφ.Νεφ.1399 **ὡς ἡδὺ καινοῖς πράγμασιν καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν**, Θουκ.6,55 **ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ**, Πλάτ.Πολ.410C, αὐτ.496Β **φιλοσοφίᾳ ὁμιλεῖν**· || κ. ἐπὶ ἰατροῦ : αὐτ.408D **ἰατροὶ εἰ ὡς πλείστοις τε καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὁμιλήσειαν**· || κ. ἐπὶ δικαστῶν : αὐτ. **δικασταὶ οἱ παντοδαπαῖς φύσεσιν ὡμιληκότες**· **10)** ἐν ὁμ. σχεδὸν σημ. πρὸς τὴν τοῦ χρῶμαι βλ.λ., εὑρίσκομαι, τυγχάνω : Πίνδ.Ν 1,61 **ποίαις ὁμιλήσει τύχαις**, Εὐρ.'Ορ.354 **εὐτυχίᾳ ὁμιλεῖν**· || κ. ἐπὶ πραγμ. : Πίνδ.Ι 3,6 **πλαγίαις φρένεσσιν ὄλβος οὐ πάντα χρόνον ὁμιλεῖ** (δὲν συντροφεύει τὰς σκολιὰς φρέ-

νας), αὐτ.Π 7,6, Βακχ.1,51 **πλοῦτος καὶ δειλοῖσιν ἀνθρώπων ὁμιλεῖ**, Εὐρ.'Ηλ.940 **τὰ δ' οὐδὲν εἰμὴ βραχὺν ὁμιλῆσαι χρόνον**· **11**) ἐν τῇ ἰατρ. γλώσσ. προσαρμόζομαι : 'Ιπп.'Αρθρ.1 **ὁμιλεῖ ὁ βραχίων τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης πλάγιος**· ‖ κ. ἐπὶ ἐμπλάστρου, ἔρχομαι εἰς τελείαν ἐπαφήν, ἐφάπτομαι ἀπολύτως : αὐτ.'Ιητρ.3 **ὁμιλέειν τῷ νοσέοντι μέρει**· **12**) μτγν. κ. νεώτ. λαλῶ, λέγω, ἀπευθύνω τὸν λόγον πρός τινα : Πολύβ.4,4,7 **ὁμιλοῦντος οὖν αὐτοῦ μάλα ὑπερηφάνως τοῖς Μεσσηνίοις**· ‖ μτ. δοτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Πάπ. **ὡμίλησας δέ μοί ποτε περὶ τούτου**· ‖ κ. μτ. μ. ἐμπροθ. διορ. : Βάβρ.15,2, ΚΔ Λουκ.24,14 **καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους**, Φιλόδ.Ρητ.1,1165, - **μὴ ὁμιλεῖτε εἰς τὸν ὁδηγόν**· ‖ μτγν. κ. νεώτ. κ. ἀπολ. λαλῶ : Πολύβ.16,34,6 **ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ**, - **ὁμιλεῖτε ἠρέμως, μὴν ἀφαρπάζεσθε**· **13**) νεώτ. ἀγορεύω, ἐκφωνῶ λόγον, κάμνω διάλεξιν : **θὰ ὁμιλήσῃ περὶ Παπαδιαμάντη** - **περὶ κοινωνικῆς προνοίας**, - **ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ**· ‖ κ. ἐκκλησ. κηρύττω τὸν θεῖον λόγον, κάμνω κήρυγμα : **τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος περὶ κυριακῆς προσευχῆς**· **14**) μτγν. κ. νεώτ. ἐκφράζομαι γλωσσικῶς, συνδιαλέγομαι διά τινος τῶν γλωσσῶν, λαλῶ αὐτὴν εὐχερῶς : 'Ιώσ.ΑΙ 11,5,6 **ὁμιλεῖν ἑβραϊστί**, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.9,179 **ὁμιλεῖν κατά τινα διάλεκτον**, - **ὁμιλεῖ δέκα γλώσσας ἐν αἷς καὶ τὴν ἰαπωνικήν**· ‖ μτγν. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ὡμιλημένος** ὡς **ἐν** γλωσσ. χρήσει ὢν : Φιλόδ. Ρητ.2,275· **15**) νεώτ. ἐν χρ. ἐν ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τοῦ ἀπαντῶ : **διατί δὲν ὁμιλεῖτε ;** (διατὶ δὲν δίδετε ἀπάντησιν ;)· **16**) νεώτ. **τὸ** θηλ. τῆς μτχ. παρακ. **ὁμιλουμένη** (γλῶσσα) ὡς οὐσ. ἡ καθωμιλημένη, ἡ λαλουμένη γλῶσσα· **17**) φέρομαι πρός τινα οὕτως ἢ ἄλλως, συμπεριφέρομαι, μτ. δοτ. : 'Ισοκρ.'Επιστ.4,9 **τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας**· ‖ μτ.δοτ. κ.ἐμπροθ. διορ. : 'Αριστλ.'Αθ.35,3 **ὁμιλεῖν τῷ δήμῳ πρὸς χάριν**· κ. μτ. μ. ἐμπροθ.διορ. : Θουκ.6,17 **ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης . . ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν . . ὡμίλησε** (οὕτως ὁμιλήσασα, οὕτω συμπεριφερθεῖσα, ἐπετέλεσε, ἔπραξε), 'Ισοκρ.'Επιστ.2,24· **18**) ἐπὶ τόπου, ἔρχομαι εἰς . ., εἰσέρχομαι, ἐπισκέπτομαι, συχνάζω, μτ. δοτ. : 'Ηρ.7,26 **διαβάντες τὸν Ἅλυν . . ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ**, αὐτ.214, Πίνδ. Π 78, αὐτ.Ο 12,19, Αἰσχ.Εὐμ.720 **βαρεῖα χώρᾳ τῇδ' ὁμιλήσω πάλιν** (σχόλ.Βερναρδ.Γρ. «βαρεῖα θὰ ἐπισκεφθῶ τὴν χώραν ταύτην»), Εὐπ.292 **ὁμιλεῖν τοιᾷδε πόλει**· ‖ μτγν. κ. τὸ παθ. : Φιλόστρ.'Απολλ. 1,16 **τὰ ὁμιλούμενα τῶν χωρίων** (οἱ μᾶλλον συχναζόμενοι τόποι)· **19**) ἐν φρ. **ἐκτὸς ὁμιλεῖ** (τῶν ξυντρόφων ὀργῶν) πλανᾶται ἐκτὸς τῶν ἑαυτοῦ φρενῶν, παραφρονεῖ : Σοφ.Αἶ.640 **οὐκέτι ξυντρόφοις ὀργαῖς ἔμπεδος, ἀλλ' ἐκτὸς ὁμιλεῖ**· **20**) ρηματ. π. **ὁμίλημα**, ὁμίλησις, ὁμιλητής, ὁμιλήτρια, **ὁμιλητός**, ὁμιλητέον.

ὁμιχῶ-έω δ. τ. τοῦ ὀμείχω βλ.λ. : 'Ησίοδ.'Εργ.725.

ὁμιχλαίνω (ὁμίχλη) μτγν. καθίσταμαι ὁμιχλώδης, ἀμαυρός, σκοτεινός, θολός, ἀντίθ. λευκαίνω : 'Ιω.Λυδ.Μην.4,76.

ὁμίχλη (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. **ὁμίχλα** ('Ηρωδιαν.Φιλέτ.445Ρ), ἰων. κ. αἰολ. **ὀμίχλη** ('Ιλ.Γ 10) θόλωσις τῶν ἐπιφανειακῶν στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας προκαλουμένη ὑπὸ μορίων συμπεπυκνωμένης ὑγρασίας ἢ καπνοῦ, εὑρισκομένων ἐν αἰωρήσει εἰς τὸν ἀέρα, καταχνιά· 'Αριστλ.Μετ. 346b,33 «ἀτμώδης ἀναθυμίασίς τις, ἄγονος ὕδατος, ἀέρος μὲν παχυτέρα, νέφους δὲ ἀραιοτέρα»: 'Ιλ.Γ 10 **εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην**, αὐτ.Α 359, 'Αριστφ.Νεφ.330 **ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγούμην**, Ξεν.'Αν.4,2,7 **ὁμίχλη ἐγένετο**, Πολύαιν.8,23,2 **ὁμίχλη ἐξαίρεται πολλή**, Κλήμ.'Αλ.489,29· **2**) κτ. ἐπέκτ. σκότος ὅμοιον πρὸς τὸ ἐκ νέφους, ζόφος, ἀχλύς, σκοτεινιά : 'Ορφ.'Αργ.521, ΑΠ 5,228 **κατὰ νυκτὸς ὀμίχλην**, Κάλβ.'Ωδ.6,9,3 **εἰς τὴν ὁμίχλην τοῦ »θανάτου**· ‖ νεώτ. **ξηρὰ ὁμίχλη** μετεωρολογικὸν φαινόμενον ὑπὸ μορφὴν λευκοῦ πέπλου καλύπτοντος ἐν αἰθρίᾳ τὰ παρὰ τὸν ὁρίζοντα ἀντικείμενα, ὅ. ἀχλύς· **3**) μτφ. θόλωσις τῶν ὀφθαλμῶν, ἀχλύς, θολούρα : Αἰσχ.Πρ.145 **δσσοις ὀμ'χλα προσῇξε πλήρης δακρύων**· **4**) ὁμ. μτφ. ὁ καπνός, ἀχνὸς ὁ ἐκ διαφόρων εὐωδῶν καιομένων θυμιαμάτων ἢ ἐκ τῶν μαγειρευομένων εἰδῶν ἀναδιδόμενος : Μνησίμ.4,64 **τοιάδε δόμους ὁμίχλη κατέχει**.

ὁμιχλήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. ὁ ὁμιχλώδης βλ.λ. : Κόλουθ.208 (εἰκ. τοῦ Herm. ἀντὶ ἀμιχθαλόεντος), Νόνν.Δ 35,276 **ὕπνον ὁμιχλήεντα**· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ Κυκλώπων : αὐτ.28,173 **ὁμιχλήεις λαός**.

ὁμιχλοειδής-οῦς-ές (ὁμίχλη, εἶδος) μτγν. ὁ πρὸς ὁμίχλην ὅμοιος : 'Επικ.'Επιστ.2,54U **πυκνώμασί τισιν ὁμιχλοειδέσιν**.

ὁμιχλόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. ἠχητικὸν κέρας πρὸς ἐκτέλεσιν σημάτων ὁμίχλης.

ὁμιχλοῦμαι-όομαι παθ. καθίσταμαι ὁμιχλώδης, νεφελοῦμαι, γνοφοῦμαι : Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ. 3,4,4, Στοβ.4,6 **τὸ συνιστάνειν ὁμιχλούμενον**, Σύμμ. ΠΔ Ψαλμ.64(65),13.

ὁμιχλώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμίχλην, ὁ πλήρης ὁμίχλης : Τίμ.Λοκρ.99C, Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,10,3 Πολύβ.3,84,1 **οὔσης δὲ τῆς ἡμέρας ὁμιχλώδους διαφερόντως**, Γαλ.15,382.

ὄμιχμα-ατος (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὄμειχμα **βλ.λ.**

ὀμίχω δ.γρ. τοῦ ὀμείχω βλ.λ.

ὀμιώμεθα λακων. α' πληθ. μέσ. **μέλλ.** τοῦ ὄμνυμι βλ.λ. : 'Αριστφ.Λυσ.183.

ὄμμα-ατος (τὸ) (ὀπ-, ὄψομαι, ὁρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. (ποι. λ. σπαν. π. πεζ. ἐν 'Ομ. κ. 'Ησίοδ. ἀείποτε κτ. πληθ. π. Πινδ. κ. τραγ. ἐν τῷ ἑν. ἀριθμῷ) ὀφθαλμός, δημ. μάτι : 'Ιλ.Γ 217 **κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας**, αὐτ.397,'Οδ.Ε 492 **ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦε**, αὐτ.Α 208, αὐτ.Ε 47, Πίνδ.Ν 10,63 **κείνου γάρ.. γένετ' ὀξύτατον ὄμμα**, Σοφ.ΟΤ 371 **τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ**, Θουκ.2,11, Ξεν. ΚΠ 8,7,26 **ἢ ὄμμα τοὐμὸν . . προσιδεῖν ἐθέλει**, αὐτ.'Απ.1,4,6, Πλάτ.Τίμ.45C, Θεόφρ.Αἰσθ.50, Πολύστρ.346,8IV, 'Επιγρ.,Κάλβ.'Ωδ.3,25,4 **ὄμματ' ὅπου μ' ἐβρέχατε μὲ . . δάκρυα**, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.39 **ἀνοιγοκλείων τὰ ὄμματα**· **2**) ὡς τὸ χαρακτηριστικώτερον μέρος τοῦ προσώπου τίθεται ἀντὶ τούτου, δθ. ὄψις, πρόσωπον : Σοφ.Αἶ.1004 **ὦ δυσθέατον ὄμμα**, αὐτ.'Ηλ.903 **ἐμπαίει τί μοι ψυχῇ ξύνηθες ὄμμα**· **3**) ἡ λ. ἐν χρ. ἐν πλείσταις φρ., οἷον ὀρθοῖς ὄμμασιν ὁρῶ τινα ἢ **ἀναβλέπω** ἀτενίζω τινὰ κατὰ πρόσωπον, κοιτάζω κατάματα, μέσ' στὰ μάτια, δθ. προσβλέπω ἀφόβως : Σοφ.ΟΤ 1385 **ὀρθοῖς ἔμελλον ὄμμασιν τούτους ὁρᾶν ;**, Ξεν. 'Ελλ.7,1,30 **νῦν . . ἀναβλέφωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν**· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. **ὁρῶ τινα ἐν ὄμμασι** : Σοφ. Τρ.241· ‖ **λαμπρὸς ὄμματι** λαμπρὸς κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὴν ἔκφρασιν : αὐτ.ΟΤ 81 **εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ τῳ σωτῆρι βαίη λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι**· ‖ **κατ' ὄμματα** ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τινος, μπροστὰ στὰ μάτια του, πρό τινος : Σοφ. 'Αντ.760 **ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ**· ‖ **κατ' ὄμμα ἔρχομαι** ἔρχομαι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον : Εὐρ.'Ανδρ.1064 **κρυπτὸς καταστὰς ἢ κατ' ὄμμ' ἐλθὼν μάχῃ;**· ‖ **ἐν (τοῖς) ὄμμασι** πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν : Αἰσχ. Πέρσ.604 **ἐν ὄμμασιν τἀνταῖα φαίνεται θεῶν**, Θουκ.2,11· ‖ νεώτ. **ὑπὸ τὰ ὄμματά τινος** ἐνώπιον, ἐπὶ παρουσίᾳ τινός : **αἱ ἀσχημίαι δυστυχῶς διεπράχθησαν ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς ἀστυνομίας**· ‖ **ἐξ ὀμμάτων** μακρὰν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τινος

μακράν τινος : Εὐρ.ΙΑ 743 **ἐξ ὀμμάτων δάμαρτ' ἀποστεῖλαι θέλων,** Φρύν.Τραγ.21· ‖ **ἀπ' ὄμματος** ὁρῶ βλέπω διὰ τοῦ ἰδίου ὀφθαλμοῦ, εἶμαι αὐτόπτης : Αἰσχ.'Ικ.210 **ἴδοιτο δῆτα πρευμενοῦς ἀπ' ὄμματος·** ‖ **πυνθάνομαι ἀπ' ὀμμάτων** ἰδίοις ὄμμασι πληροφοροῦμαι : αὐτ.'Αγ.988 **πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων νόστον·** ‖ **ἀπ' ὀμμάτων εἰκάζω** τεκμαίρομαι ἐκ τῆς ὄψεως, ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου : Σοφ.ΟΚ 15 **ὡς ἀπ' ὀμμάτων (εἰκάσαι)** (σχόλ. «ὡς ἔστιν ἐκ προόψεως τεκμήρασθαι»), Εὐρ.Μήδ.216· ‖ νεώτ. **τυφλοῖς ὄμμασι** μετ' ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης : **τυφλοῖς ὄμμασι τὸν ἠκολούθησε κατ' ἀρχάς·** **4)** μτφ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, χαρακτηριζομένου ὡς ὀφθαλμοῦ τοῦ οὐρανοῦ, τῆς ἡμέρας : Εὐρ.ΙΤ 194 **ἀλλάξας δ' ἐξ ἕδρας ἱερὸν ὄμμ' αὐγᾶς ἅλιος,** 'Αριστφ.Νεφ.285 **ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται μαρμαρέαις ἐν αὐλαῖς·** **5)** ὁμ. μτφ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ψυχήν : Πλάτ.Πολ.533D **τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα,** 'Ιάμβλ. Προτρ.21 **κδ',** Μηναῖ.1,10 'Ορθρ.Κοντ. **τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς γρηγορῶν, ἱεράρχα·** **6)** γεν. φῶς, λάμψις, ὅθ. μτφ. πᾶν τὸ χαρᾶς πρόξενον ἢ παρηγορίας : Πινδ.Π 5,76, Αἰσχ.Πέρσ.169 **ὄμμα δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν,** Σοφ.Τρ.203 **ἄελπτον ὄμμ' ἐμοὶ φήμης ἀνασχὸν τῆσδε** (ἡ λάμψις, ἡ χαρὰ τοιαύτης εὐφροσύνου ἀγγελίας)· **7)** κτ. ποι. μτφ. πᾶν τὸ πάνυ προσφιλές, τὸ λίαν πολύτιμον ὡς ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ : Αἰσχ.Εὐμ.1025 **ὄμμα γὰρ πάσης χθονὸς Θησῇδος ἐξίκοιτ' ἄν·** **8)** ἐν χρ. ὡς περίφρ. δηλοῦσα τὸ ὅλον ἐκ τοῦ μέρους, ὅθ. **ὄμμα πελείας**=πέλεια : Σοφ.Αἴ.140 **μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας·** ‖ **ὄμμα νύμφας**=νύμφη : αὐτ.Τρ.527 **τὸ δ' ἀμφινείκητον ὄμμα νύμφας ἐν' εἶδε·** ‖ **ξύναιμον ὄμμα** ὁμαίμων : αὐτ.Αἴ.977 **ὦ φίλτατ' Αἴας, ὦ ξύναιμον ὄμμ' ἐμοί·** ‖ **ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ** ταυρόμορφος Κηφισός : Εὐρ.'Ιων.1261 **ὦ ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ·** ‖ **ὄμμα νυκτὸς** νύξ : Αἰσχ.Πέρσ.428 **ἕως.. νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο** (μάχην)· ‖ **ὄμμα λυγαίας νυκτὸς** ζοφερὰ νύξ : Εὐρ.ΙΤ 110 **ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ·** **9)** Φώτ. «ὀφθαλμὸς φυτοῦ»· **10)** μτγν. κ. νεώτ. ἄνοιγμα δι' οὗ βλέπει τις, ὅθ. ὀπή, δακτύλιος : Νόνν.Δ 22,62 **ὄμμα τυκτὸν** (ὀπὴ ἐπὶ τοῦ κράνους), - **ὄμμα ἀγκίστρου** (ὀπὴ χρησιμεύουσα δι' ἀγκίστρωσιν ἢ κοχλίωσιν).

ὀμμάδην μσν. ὀμμαδὸν βλ.λ. : Πρόδρ.194 **εἰς ταυτὸν εἰς ἓν ὀμμάδην ἠθροισμένον** (στόλον).

ὀμμαδόν μσν. διὰ τῶν ὀμμάτων, τῶν ὀφθαλμῶν, μὲ τὰ μάτια : Πρόδρ.109 **θύοντας ἡμᾶς ὀμμαδὸν ξυλλαμβάνει** (διόρθ. ὁμαδόν).

ὀμμακοΐον (τὸ) μσν. ὅρασις καὶ ἀκοὴ ὁμοῦ : Φώτ.Βιβλ.351,26 «**τοῦ ὀμμακοΐου, τῆς αὐτοψίας καὶ ἀκοῆς ἅμα**».

ὀμμάτειος-ον ποι. ὁ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φαινόμενος, ὁ δι' αὐτῶν ἀποκαλυπτόμενος, ἐκδηλούμενος, ὁ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν **ἐκπεμπόμενος** : **Σοφ.** ἀπ.801 **ὀμμάτειος πόθος** ('Ησ. «**διὰ τὸ ἐκ τοῦ** ὁρᾶν ἁλίσκεσθαι ἔρωτι»).

ὀμματεῖς 'Ησ. «πηρούς ἢ βλάπτεσθαι».

ὀμματίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄμμα βλ.λ., ὀμμάτιον· **2)** ζωολ. σύνθετος ὀφθαλμὸς ἐντόμων καὶ ὀστρακοδέρμων.

ὀμμάτιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄμμα βλ.λ., μικρὸν ὄμμα. δημ. ματάκι: 'Αριστλ.Φυσιογν.807b,29 ὀμμάτιον **ἀνεπτυγμένον καὶ λαμπρόν,** Μαίκ.ΑΠ 5,129 **τί δὲ ταῦτα κόμης .. σκύλματα καὶ νοτερῶν σύγχυσις ὀμματίων ;,** Φιλόδ.αὐτ.132,4· ‖ νεώτ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. ὀφθαλμός, μάτι : Κάλβ.'Ωδ.11,6,1 **τὰ λυπημένα ὀμμάτιά του·** **2)** νεώτ. ναυτ. μικρὰ ὀπὴ ἐπὶ ἱστίου, σάκκου **κτλ.,** δι' ἧς διέρχεται λεπτὸν σχοινίον, δημ. πορτούλι.

ὀμματογράφος-ον ποι. ὁ δι' οὗ γράφουν, **χρωματίζουν** τὰ ὀμμάτια, τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ ὕλης καλλυντικῆς : 'Ιων Χ Τραγ.25 **ὀμματογράφος στίμμις,** Πολυδ.5,101).

ὀμματολαμπής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** ἔχων λαμπρούς, ἀστραπηβόλους ὀφθαλμούς : Συνέσ.'Υμν.3,272, αὐτ.4,217 **φωτὸς γενέταν ὀμματολαμπῆ.**

ὀμματόπλουτος-ον μσν. **ὁ** πλούσιος εἰς ὄμματα, ὁ πολυόμματος : Πισίδ.Γ 'Εξαήμ.1507 **ἡ τῶν** Χερουβὶμ **ὀμματόπλουτος φύσις.**

ὀμματοποιός-όν μτγν. **ὁ** ποιῶν ὄμματα, **ὁ ποιῶν** ὁρᾶν, βλέπειν, ὁ δίδων τὴν ὅρασιν : 'Ιάμβλ. Πυθ.6,31 ὅσαπερ **ὀμματοποιὰ τῆς ψυχῆς.. καὶ καθαρτικὰ τῆς τοῦ νοῦ τυφλώσεως.**

ὀμματοσταγής-οῦς-ές πάπ. ὁ ἀναβρύων, **ὁ** ἐξερχόμενος ἐκ τῶν ὀμμάτων.

ὀμματοστερής-οῦς-ές (ὄμμο, στερῶ-έω) ποι. ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστερημένος : Σοφ.ΟΚ 1260 **κρατεῖ δ' ὀμματοστερεῖ κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ἄσσεται,** Εὐρ.Φοίν.327· **2)** ὡς ἐνεργ. ὁ τοὺς ὀφθαλμούς τινος στερῶν, **ὁ** τυφλὸν ποιῶν τινα : Αἰσχ.Εὐμ.940 **φλογμός τ' ὀμματοστερὴς ὕφοιτο μὴ περᾶν ὅρον τόπων** (θερμότης, καύσων ὅστις στερεῖ **τὰ φυτὰ** τῶν ὀφθαλμῶν **αὐτῶν**).

ὀμματουργός-όν μτγν. ὀμματοποιός βλ.λ. : 'Ιάμβλ.Προτρ.21γ' **ὀμματουργὰ ταῦτα** (**τὰ** μαθήματα) **μόνα καὶ φωτοποιά.**

ὀμματουάλια (τὰ) νεώτ., **δημ. ματογυάλια** δίοπτρα βλ.λ.

(ὀμ)ματόφυλλα (τὰ) γλωσσ. **κ.** δημ. βλέφαρα βλ.λ. : Γλώσσ. ἐν 'Αριστφ.Πλ.721 **κατέπλασσεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρα, τὰ ὀμματόφυλλα.**

ὀμματῶ-όω (ὄμμα) ἐντίθημι ὄμματα, **ὀφθαλμούς,** οἷον εἰς ἀγάλματα : Διόδ.Σ 4,76 **πρῶτος δὲ ὀμματώσας καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας·** **2)** μτγν. δίδω ἔκφρασιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, **μτ.** συστοίχου ἀντικειμ. : Ζώσ.'Αλχ.117Β· **3)** ὁμ. **μτγν.** φρ. **ὠμμάτωμαι πρόσω** ἔχω τοὺς ὀφθαλμοὺς **πρὸς** τὰ ἐμπρός : Πλαύτ.π.Στοβ.3,49 **τὸ σῶμα πρόσω μόνον ὠμμάτωται·** ‖ ὅθ. ἐν γλωσσ. **ὠμματωμένος** ἢ **ὀμματωμένος** ὁ ἔχων, **ὁ φέρων** ὄμματα, **ὀφθαλμούς·** **4)** μσν. ἐπὶ τοῦ ὕδατος, θεραπεύω τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπαναδίδω τὴν ὅρασιν : Τζέτζ. Λυκόφρ.1240 **τὸ ὕδωρ πολλοὺς ὠμμάτωσεν·** **5)** μτφ. ἀνοίγω τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νοῦ, **τῆς** διανοίας καθιστῶν τι λίαν φανερόν : **Αἰσχ.'Ικ.467** **ὠμμάτωσα γὰρ σαφέστερον** (σχόλ.**Βερναρδ.Γρ.** «ἄνοιξα τὰ μάτια σου γιὰ νὰ βλέπῃς **καλύτερα**»· ‖ **φρὴν ὠμματωμένη** νοῦς ὀξείας καὶ ταχείας ἀντιλήψεως, διάνοια ὀξυδερκής : αὐτ.Χο.854 **οὔτοι φρέν' ἂν κλέψειεν ὠμματωμένην.**

ὀμματώδης-ους-ες ἀρχ. λεξ. **ὁ** ὅμοιος κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς τὸ ὄμμα, **τὸν** ὀφθαλμόν· 'Ησ. ἐν **λ.** ἕλικες **τῆς ἀμπέλου τὰ ὀμματώδη.**

ὀμμάτωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐπίδεσις, **ἐπίδεσμος** τῶν ὀφθαλμῶν : Coechii Chirurg.vett.19, σξθ' **διμερὴς ὀμμάτωσις.**

ὄμνιμπαυς (τὸ) (λστ.) νεώτ. κ. **δημ.** ἄκλ. **λεωφορεῖον** βλ.λ.· **2)** εἰδ. μέθοδος λειτουργίας **τῆς** τηλεγραφικῆς ἀνταποκρίσεως, καθ' ἣν εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν παρεμβάλλονται **πολλὰ** τηλεγραφικὰ γραφεῖα δυνάμενα εἰς οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ ἔχουν ἐπικοινωνίαν καὶ ἀνταπόκρισιν μεταξύ των.

ὄμνυμι κ. νεώτ. κ. **ὀμνύω,** δημ. **ὀμώνω** (ὡς ἐνεστ. ὁριστ.π.τραγ.κ.'Αριστφ.ἐν χρ.μ. **τὸ ὄμνυμι,** π. 'Ηρ.κ. 'Αττ. πεζ. κ. τὸ **ὀμνύω,** ὡς κ. **π.** τισι κωμ. οἷον π. **Φερεκρ** 143,9, "Αμφις 42, **Δίφιλ.**101, 'Αντιφάν.241,1, "Αλεξ.160), β' ἑν. προστ. **ὄμνυθι** ('Ιλ.Ψ 585) κ. **ὄμνυ** (Χρησμ.π.'Ηρ.6,86 γ', Σοφ.Τρ.1185, Εὐρ.Μήδ.746), γ' **ἑν.** ὀμνύτω ('Επιγρ.) κ. **ὀμνυέτω** (ἐκ **τοῦ** ὀμνύω ('Ιλ.Τ 175) γ' πληθ. **ὀμνύντων** . (Σπονδ.**π.**Θουκ.5,47 'Επιγρ.), μτχ. θηλ. **ὀμνύουσα** ('Υπερείδ.'Αθ.2), παρατ-

ὤμνυν ('Αριστφ."Ορν.520, αὐτ.'Εκκλ.823, Δημ.214) κ. **ὤμνυον** ('Ιλ.Ξ 278, Σπονδ.π.Θουκ.5,19, αὐτ.24, 'Επιγρ.), μέσ. μέλλ. **ὀμοῦμαι** ('Ιλ.Α 233, αὐτ.Ι 274, 'Ησίοδ."Εργ.194, 'Αριστφ.Νεφ.246, αὐτ.Λυσ.193,Ξεν. 'Ελλ.1,3,11), λακων. α' πληθ. **ὀμιώμεθα** ('Αριστφ.Λυσ. 183), μτγν. μέλλ. **ὀμόσω** (Στράτ.ΑΠ 12,201, Πλούτ. Κικ.23), ἀόρ. α' **ὤμοσ(σ)α** ('Ιλ.Υ 313, 'Οδ.Δ 253), ἐπ. κ. ἄνευ αὐξ. **ὄμοσ(σ)α** ('Ιλ.Τ 113, αὐτ.Κ 328), παρακ. **ὀμώμοκα** (Εὐρ.'Ιππ.612, 'Αριστφ.Βάτρ.1471), ὑπερσ. **ὠμωμόκειν** (Ξεν.'Ελλ.5,1,35, Δημ.114, αὐτ. 443), μέσ. **ὄμνυμαι** (Παυσ.10,26,3), ἀόρ. α' μτχ. **ὀμοσάμενος** ('Επιγρ.), (ἀλλαχοῦ ἐν συνθ. μτ. τῶν προθ. **ἀντὶ - ἀπὸ - ὑπὸ - διά**), παθ. μέλλ. **ὀμοσθήσομαι** ('Ανδοκ.3,34), παθ. ἀόρ. **ὠμόσθην** (Ξεν.'Ελλ.7,4,10, **ὑπ-**, 'Υπερείδ.ἀπ.202) κ. **ὠμόθην** ('Ισαῖ.2,40 **ὑπ-**, Δημ.1174) γ' ἑν. παρακ. **ὀμώμοται** (Αἰσχ.'Αγ.1284) κ. **ὀμώμοσται** (Εὐρ.Φοίν.816, 'Αριστλ.Ρητ.1377a,11), γ' πληθ. **ὀμώμονται** (Νόμ.π.'Ανδοκ.1,98), μτχ. **ὀμωμοσμένος** (Δημ.79, αὐτ.594. 'Αριστλ.Ρητ.1377b,7) κ. **ὠμοσμένος** (δ.ἀνάγν. ἐν 'Αππ.Λιβ.83), δίδω, κάμνω ὅρκον, ὁρκίζομαι, ἐπιβεβαιῶ τι δι' ὅρκου, μτ. αἰτ. συστοίχ. ἢ συνωνύμου : 'Ιλ.Τ 175 **ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον**, αὐτ.Γ 279, 'Ησίοδ."Εργ.282 **ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας** (ἑκουσίως δώσας ὅρκον ψευδῆ, ὁρκισθεὶς ψευδῶς), **-ὀμνύω πίστιν αἰωνίαν**· ‖ μετὰ συστοίχ. ἢ συνωνύμ. αἰτ. κ. δοτ. προσ. : 'Ιλ.Τ 108 **νῦν μοι ὄμοσσον . . καρτερὸν ὅρκον**· κ. ἀπολ. : αὐτ.Ξ 278 **ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας**, Εὐρ.'Ιππ.612 **ἡ μὲν γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος**, ΚΔ Ματθ.5,34 **ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως**· ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. προσδ. : 'Οδ.Ξ 331 **ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν**, αὐτ.Τ 288· κ. παθ. : Αἰσχ.'Αγ.1284 **ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν**, Δημ.79 **ὅρκων ὀμωμοσμένων**, 'Αριστλ.Ρητ.1377a,11 **εἰ ὀμώμοσται οὗτος** (ὁ ὅρκος)· **2)** ὁρκίζομαι διά τι, βεβαιῶ ἢ ἐπιβεβαιῶ τι δι' ὅρκου, παρέχω ἔνορκον διαβεβαίωσιν διά τι, μετ' αἰτ. : 'Ιλ.Τ 187 **ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι**, Σοφ.ΟΚ 1145, Συνθ.π.Θουκ.5,47 **ὀμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς 'Αθηναίους μὲν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων**, αὐτ.30, Ξεν.'Αγησ.1,11, Δημ.236 **ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος**· ‖ ὀμ. μτ. ἀπαρφ. μέλλ., ὁρκίζομαι ὅτι θὰ . . : 'Ιλ.Φ 373 **καὶ τόδ' ὀμοῦμαι μήποτ' . . ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ**, Σοφ.Φιλ.623, αὐτ.941 **ὀμόσας ἀπάξειν οἴκαδε**, Λυσ.31,1, Ξεν.'Ελλ.5,3,26· ‖ συχν. μτ. τοῦ **ἦ μέν**, ἀττ. **ἦ μὴν** τιθεμένου πρὸ τοῦ ἀπαρφ. : 'Ιλ.Α 76 **καί μοι ὄμοσσον ἦ μέν μοι . . ἀρήξειν**, αὐτ.Κ 321· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. ἀορ. μετὰ τοῦ **ἄν** : Ξεν.'Αν.7,7,40 **ὄμνυμι δέ σοι μηδὲ ἀποδιδόντας δέξασθαι ἄν**· ‖ μετ' ἀπαρφ. ἀορ. ἄνευ τοῦ **ἄν** ἐν τῇ σημ. τοῦ μέλλ. : Δημ.677 **ἀναγκάζει . . ὀμόσαι . . εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινήν**· ‖ κ. μετ' ἀπαρφ. ἐνεστ. ὁρκίζομαι ὅτι ποιῶ τι : Σοφ.Φιλ.357 **ὀμνύντες βλέπειν τὸν οὐκέτ' ὄντα ζῶντ' 'Αχιλλέα πάλιν**· ‖ μτ. ἀπαρφ. ἀορ., ὁρκίζομαι ὅτι ἔπραξά τι : 'Ηρ.2,179, Φερεκρ.143,9 **ὀμνύουσι μὴ 'κπιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν**· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. παρακ. ὁρκίζομαι ὅτι ἔχω κάμει τι . . : Μάγν.6 **ὤμνυς μὴ γεγονέναι**, Δημ.553 **ὤμνυε μὲν κατ' ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι**· ‖ σπαν. ἀκολουθούσης ἀνεξαρτήτου προτ. καθ' ὁριστ. : Ξεν. 'Αν.6,1,31 **ὀμνύω . . , ἦ μὴν ἐγὼ ἐθυόμην**, Θεόκρ. 'Αδ.22 **ὄμνυμί σοι . . τὸν ἄνδρα τὸν καλόν σευ οὐκ ἤθελον πατάξαι**· **3)** μτ. αἰτ. προσ. ἢ πράγμ., ὁρκίζομαι εἴς τινα ἢ εἴς τι : 'Ιλ.Ξ 271 **νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ**, αὐτ.Ψ 585 **γαιήοχον ἐννοσίγαιον ὄμνυθι**, αὐτ.Ο 40, 'Ηρ.5,7 **ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον** ('Ερμῆν), Αἰσχ.'Επτ.529, Σοφ.Τρ.1185, Δημ.301 **ὀμωμοκὼς τοὺς θεούς**· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. ἑπομένου : Ξεν.'Αν.6,6,17 **ὄμνυμι θεοὺς καὶ θεάς . . μήτε με Ξενοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα**· ‖ σπαν. μτ. δοτ. : 'Αριστφ. Νεφ.248 **τῷ γὰρ ὄμνυτ', ἢ σιδαρέοισι**· ‖ ἐν πεζ. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Νόμ.π.'Ανδοκ.1,97 **ὄμνυμι καθ' ἱερῶν τελείων**, Θουκ.5,47, Δημ.553, ΠΔ Κριτ.21,7 **καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ**, Πλούτ. "Οθ.18 **ὀμνύειν εὐθὺς εἰς τὸν Οὐϊτέλλιον**, ΚΔ Ματθ.23,16, Λουκ.Συμπ.32· κ. παθ. : Εὐρ. Ρῆσ.816 **Ζεὺς ὀμώμοσται πατήρ** (ἔχει δοθῆ ὅρκος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Διός), 'Αριστφ.Νεφ.1241.

ὀμνύω κ. νεώτ. δ.τ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὀμνυοῦρας (τὰς) 'Επιγρ. μτχ. αἰτ. πληθ. θηλ. τοῦ ρ. ὀμνύω βλ.λ. ἀντὶ ὀμνυούσας.

ὁμο- κ. νεώτ. πρόθεμα συνθετικὸν προσδίδον τὴν ἔνν. τοῦ ὁ αὐτός, ὁ κοινός, ὁ συνημμένος, ὁμοῦ· ‖ νεώτ. ἐπὶ χημ. ὅρων σημαίνει ἕνωσιν ὁμόλογον πρὸς ἄλλην.

ὁμοαιχμία 'Ησ. «ὁμομαχία».

ὁμοβασίλειος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ μετά τινος βασίλειον, ὁ ἀπὸ κοινοῦ ἄρχων ἔν τινι : 'Ανδρ.Κρ 280Β **τὴν τριαδικὴν μίαν θεότητα, ὡς ὁμοβασίλειον.**

ὁμόβῐος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ μετά τινος ζῶν : 'Αλκίφρ.1,12 **ὀλίγοι τῶν ὁμοβίων**· **2)** ὁ συμμεριζόμενος, ὁ μετέχων τῆς αὐτῆς ζωῆς : 'Ολυμπ.Φαίδ. 190Ν· **3)** ὁ ὁμότοξος βλ.λ. : Στέφ.Βυζ.ἐν λ."Αβιοι «ὁμοβίων, τουτέστιν ὁμοτόξων, τοξόται γὰρ οἱ αὐτοί» περὶ τῶν Σκυθῶν.

ὁμοβλαστάνω δ. τ. τοῦ ὁμοβλαστῶ βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,11,1.

ὁμοβλαστής-οῦς-ές ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως βλαστάνων : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,5,4 **τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοβλαστῆ καὶ σύντροφα.**

ὁμοβλαστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ἐμβρύων, ὁ διοπλασσόμενος ἐκ κυττάρων τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ἀντίθ. ἑτεροβλαστικός.

ὁμοβλαστῶ-έω ὁμοῦ, ταυτοχρόνως βλαστάνω, πιθ.ἀνάγν. τοῦ ὁμοιοβλαστάνω : Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,11,1.

ὁμοβόρος 'Ησ. «ὁμοφάγος», (κῶδ. ὠμοβόρος).

ὁμοβούλιος (ὁ) 'Επιγρ. τίτλος τοῦ Διός.

ὁμόβουλος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ τῆς αὐτῆς βουλήσεως, ὁμόγνωμος : Θεοφύλ. εἰς 'Ιω.10,712.

ὁμοβουλῶ-έω μτγν. εἰμὶ τῆς αὐτῆς βουλήσεως, σκέπτομαι ὁμοῦ, συγχρόνως : Πλούτ.'Ηθ. 96Ε **ἐξ ἁπάντων ὁμοίως ἐχόντων . . ὁμοβουλεῖν καὶ ὁμοδοξεῖν.**

ὁμόβρομος 'Ησ. «ἄβρομος».

ὁμοβροντία (ἡ) νεώτ. ταυτόχρονος ἐκπυρσοκρότησις πλειόνων τοῦ ἑνὸς πυροβόλων ὅπλων.

ὁμοβώμιος-ον (βωμός) ὁ σύμβωμος, ὁ ἔχων μετά τινος τὸν αὐτὸν βωμόν : Θουκ.3,59 **θεοὺς τοὺς ὁμοβωμίους . . ἐπιβοώμενοι.**

ὁμόβωμος-ον δ. τ. τοῦ ὁμοβώμιος βλ.λ. : 'Επιγρ., Πολυδ.6,155 **ὁμόβωμοι θεοὶ ἐν 'Ελευσῖνι Δήμητρος καὶ κόρης εἰσίν**, 'Ησ.

ὁμογάλακτες (οἱ) οἱ τὸ αὐτὸ γάλα θηλάσαντες, οἱ ἐκ γάλακτος ἀδελφοί, ὅθ. ὡς οἱ γεννῆται οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἢ φυλῆς· πρβλ. Σχόλ.Πλάτ. Κρίτ.333 «οἱ δὲ ὁμογάλακτας φράτορας, συγγενεῖς τοὺς γεννήτας» : 'Αριστλ.Πολιτ.1252b,18 **οὓς καλοῦσι . . ὁμογάλακτας, παῖδάς τε καὶ παίδων παῖδας**, Φιλόχ.91, Πολυδ.6,156, 'Ησ., Φώτ.

ὁμογάλακτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τοῦ αὐτοῦ γάλακτος τραφείς, ὁ γαλουχηθεὶς ὑπὸ ξένης τροφοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ τέκνου της, ὁ ἐκ γάλακτος, καὶ οὐχὶ ἄλλως πως, ἀδελφός : Λόγγ.4,9 **τιμώμενος ὡς ὁμογάλακτος**, - ὁ- ἀδελφοί.

ὁμόγαμβροι (οἱ) μτγν. οἱ γήμαντες ἀδελφάς, οἱ σύγγαμβροι : Πολυδ.3,32.

ὁμογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ ἔχειν ἑρμαφρόδιτα ἄνθη, ὧν οἱ στήμονες καὶ τὰ καρπόφυλλα ἀκμάζουσι ταυτοχρόνως καὶ γονιμοποιοῦσιν οἱ μὲν τὰ δέ, ἀ. ἰσογαμία.

ὁμόγᾱμος-ον κ. νεώτ. ὁ νυμφευθεὶς τὴν αὐτὴν γυναῖκα, ἣν καὶ ἄλλος πρότερον εἶχε νυμφευθῆ ; Εὐρ.Ἡρ.339 Ζεῦ, μάτην ἄρ' ὁμόγαμόν σ' ἐκτησάμην· 2) ὁ σύγγαμβρος : αὐτ.Φοίν.137 οὗτος ὁ τᾶς Πολυνείκεος.. αὐτοκασιγνήτας νύμφας ὁμόγαμος κυρεῖ ;· 3) νεώτ. βοταν. ὁ ὑπὸ ὁμογαμίας βλ.λ. χαρακτηριζόμενος, ἀ. ἰσόγαμος.

ὁμογάστριος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς γαστρὸς προελθών, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς αὐτῆς μητρός, ὁμομήτριος : Ἰλ.Ω 47 ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν, αὐτ.Φ 95 ὁμογαστρίου Ἕκτορος, Ἐπιγρ. ὁμογάστριος ἀδελφή, Μαν.6, 118 ὁμογάστριοι Νύμφαι· ‖ μτγν. κ. μτφ. : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,5 καὶ μιάσματος ὁμογαστρίου.

ὁμογάστωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. τ. τοῦ ὁμογάστριος βλ.λ. : Πολυδ.3,23.

ὁμογένεια (ἡ) (ὁμογενής) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογενοῦς, ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους προέλευσις, κοινότης καταγωγῆς : Στράβ.16,4,27 τρία ἔθνη συνεχῆ.. ὁμογένειάν τι ἐμφαίνειν πρὸς ἄλληλα, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.52D· ‖ ἐπὶ φυτῶν, κοινότης γένους : Διοσκ.1 Προοίμ.3.

ὁμογενέτωρ-ορος (ὁ) ποι. ὁ ὁμογενής, εἰδ. ἀδελφός : Εὐρ.Φοίν.165 εἴθε δρόμον.. ἐξανύσαιμι.. πρὸς ἐμὸν ὁμογενέτορα.

ὁμογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας : Δημόκρ. 164 ὁμογενῆ ζῷα, Εὐρ.Φοίν.1291 ὁμογενὴς ψυχά, Πλάτ.Τίμ.18D· ‖ ὁ ἐξ αἵματος συγγενής : Εὐρ. Ὀρ.244 ἥκει φῶς ἐμοῖς καὶ σοῖς κακοῖς ἀνὴρ ὁμογενής· ‖ ὁμογενῆ μιάσματα μιαραὶ πράξεις, φόνος ἔν τινι οἰκογενείᾳ : αὐτ.Μήδ.1268· 2) ὡς οὐσ. ὁ συγγενής : αὐτ.ΙΤ 918 Ἀτρέως θυγατρός, ὁμογενὴς ἐμός· ‖ κ. μτ. γενικ. : Τραγ.Ἀδέσπ.358 ἀνδροκτόνου γυναικὸς ὁμογενής· ‖ ἐν Ἀριστλ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμογενῆ ὡς οὐσ. τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, συγγενῆ, ἐπὶ ζῴων : αὐτ.ΖΓ 715a, 23· 3) γεν. ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἢ ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ γενικὰ χαρακτηριστικά, ὁ ὅμοιος : αὐτ.Κατ. 5b,19, Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,14U, Τίμ.Λοκρ.99D λίθοι τοὶ ὁμογενέες· ‖ κ. ὡς ἀντίθ. τῷ ἑτερογενής : Δημ. Λάκ.Ἡρ.1429,2· ‖ ὁμ. ἀντίθ. τῷ ἀνομογενής : Στωϊκ.ἀπ.2,81· ‖ κ. μτ. γενικ. : Φιλόδ.Ὀργ.39W μανίας οὐχ ὁμογενῆ τὴν ὀργήν· ‖ ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Ἐπίκ.Δόξ.18· 4) νεώτ. ὁ τῆς αὐτῆς φυλῆς ἢ ἐθνικότητος : Μωραΐτ.1,169 θὰ 'ρθοῦν ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ ἀπὸ τὴν Λόντρα οἱ ὁμογενεῖς στὴν Ἀθήνα ;· 5) σύζυγος : Σοφ.ΟΤ 1361 ὁμογενὴς δ' ἀφ' ὧν αὐτὸς ἔφυν τάλας (διόρθ. ὁμολεχής)· 6) μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ οἰκεῖος, ὁ φίλος, ὁ ἄνθρωπός τινος : Φιλόδ.Ρητ.1,223S· 7) νεώτ., δημ. συνεκδ. ὁ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πλουτίσας Ἕλλην, ἰδ. ὁ εἶτα ἐν Ἑλλάδι ἐγκατεστημένος.

ὁμογέρων-οντος (ὁ) μτγν. ὁ ἐξ ἴσου γέρων, ὁ ἐξ ἴσου ἠλικιωμένος : Λουκ.Μισθ.Συν.20 ὁ δὲ ὁμογέρων τις.. κολακείᾳ σύντροφος (δ.γρ.ὠμογέρων).

ὁμογλωσσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογλώσσου βλ.λ., τὸ λαλεῖν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· 2) σύνολον γλωσσῶν στενῶς ὁπωσδήποτε πρὸς ἀλλήλας συνδεομένων καὶ καταγομένων ἐκ μιᾶς παλαιοτέρας ἀρχικῆς ἢ μητρικῆς γλώσσης, ἀ. γλωσσικὴ οἰκογένεια ἢ γλωσσικὸς κλάδος.

ὁμόγλωσσος-ον κ. νεώτ., ἀττ. ὁμόγλωττος ὁ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν λαλῶν : Ἡρ.8,144 τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, Πολύβ.1, 67,3, Φιλόδ.Ποιημ.2,72· ‖ κ. μτ. δοτ. : Ἡρ.1,57, αὐτ.171 ὁμόγλωσσοι τοῖσι Καρσὶ ἐγένοντο, Ξεν. ΚΠ 1,1,5 ἐθνῶν.. ἑαυτῷ ὁμογλώττων ὄντων.

ὁμογλωσσῶ-έω μτγν., ἀττ. -ττῶ-έω λαλῶ, ὁμιλῶ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν : Δίων Κ 41,58 τῆς ἑαυτῶν βοῆς ὁμογλωσσούσης.

ὁμογνήσιος-ον πάπ. ὁ ὁμόγνιος βλ.λ.

ὁμόγνητος (ὁ,ἡ) μτγν. ποι., θηλ. ὁμογνήτη (Ὀρφ. Ἀργ.1213), ὁμογενὴς βλ.λ.1I, ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Μαν.6,117 τῆμος ὁμογνήτοις γενεῇ τ' ἄγχιστα συνεύνοις ζεύγνυνται, Νόνν.Δ 37,192· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. : αὐτ.5,197 ὁμογνήτῳ γενέθλῃ.

ὁμόγνιος-ον κ μσν. (κτ. συγκοπὴν ἐκ τοῦ μὴ ἀπαντῶντος ὁμογένιος) ὁ ἐξ αἵματος συγγενής, ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Ἀπολλ.Ρ 3,1076 ἢ πατρὸς ὁμόγνιός ἐστιν ἐμοῖο, αὐτ.4,743,Συνέσ.184C αἵματος ὁμογνίου, Εὐστ.Πον.14,63· φρ. ὁμόγνια πήματα (τῆς οἰκογενείας, οἰκογενειακαὶ συμφοραί) : ΑΠλ.4,44· 2) μτφ. ὁ ὅμοιος, ὁ συγγενικός : Πρόκλ. Παρμ.521S διὰ τῶν μέσων καὶ οἷον ὁμογνίων εἰδῶν· 3) ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας, ὁ ἔφορος τῆς φυλῆς, τοῦ γένους, τῆς οἰκογενείας : Σοφ.ΟΚ 1333 πρὸς.. θεῶν ὁμογνίων, Εὐρ.Ἀνδρ.921 Ζεὺς ὁμόγνιος, Ἀριστφ. Βάτρ.750, Πλάτ.Νόμ.729C, αὐτ.881D, Πλούτ.Ἠθ. 679D οἱ κατὰ γένος προσήκοντες καὶ Διὸς ὁμογνίου κοινωνοῦντες.

ὁμογνιότης-ητος (ἡ) μσν. συγγένεια : Νικ.Χων. Χρον.390D ἐγκαλλωπίζομαι τῇ ὁμογνιότητι.

ὁμόγνουα Ἡσ. «ἡ ἄγνοια».

ὁμογνωμικός-ή-όν μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν γνώμην : Στουδ.Θεόδ.1065 (ἐκδ. Mi.).

ὁμογνωμονῶ-έω κ. νεώτ. τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμί, συμφωνῶ : Θουκ.2,97 ὅτι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντιστῆναι, Ξεν.Ἑλλ.6,3,5· ‖ μτ. δοτ. προσ. : αὐτ.ΚΠ 2,2,24 πολλοὺς αὐτῇ ὁμογνωμονεῖν, ἈριστλΗΝικ.1166a,13 ὁμογνωμονεῖ ἑαυτῷ· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. συμφωνῶ μετά τινος εἴς τι : Ξεν.Ἀπ.4,3,10, Δημ. 281 περὶ ἄλλων ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς τουθ' ὁμογνωμονεῖν· ‖ κ. μτ. συστ. ἢ συνων. αἰτ. : Ἀριστλ. ΗΜ 1190a,3 ταῦτα.. ὁμογνωμονοῦσιν, ὅτι..· 2) φιλοσ.ἐξάγω τὰ αὐτὰ συμπεράσματα : Πλωτῖν.4,7,5.

ὁμογνωμόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ συμφώνου, κοινῇ γνώμῃ, ὁμοφώνως : Λυκοῦργ.97 τὴν παρὰ θεῶν ἔχοντας μαρτυρίαν ὁμογνωμόνως τοῦτον κολάζειν, Ἑρμεί.Ἀλ.Φαῖδρ.402.

ὁμόγνωμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμογνώμων βλ.λ. : Πολυδ.3,54.

ὁμογνωμοσύνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογνώμονος, συνταύτισις γνωμῶν, συμφωνία, συναίνεσις : Ἰωσ.Ἀπ.2,37, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,51, Ἰάμβλ.π.Στοβ.2,33,15, Ἰω.Χρυσ.64,2,828.

ὁμογνώμων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετ' ἄλλου γνώμην, ὁ ὁμόγνωμος, ὁ σύμφωνος μετ' ἄ., μτ. δοτ. : Θουκ.8,92, Λυσ.28,17 ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοὺς προδεδωκόσιν, Ξεν.Ἑλλ.2,3,15· ‖ φρ. ὁμογνώμονά τινα λαμβάνω - ποιῶ - ποιοῦμαι κάμνω τινὰ νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν γνώμην μὲ ἐμέ, νὰ συμφωνήσῃ μαζί μου : αὐτ.ΚΠ 2,2,24 πλείονας ὁμογνώμονας λαμβάνουσιν οἱ φαῦλοι, αὐτ.5,5,46, αὐτ.Λακ.8,1· ‖ κ. μτ. γενικ. : Ἐπιγρ. ὁμογνώμονες τοῦ συνεδρίου πάντες.

ὁμογονία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ κατάστασις, ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμογόνου βλ.λ.4) φυτοῦ.

ὁμόγονος-ον κ. νεώτ. ὁ ὁμογενὴς βλ.λ.1) : Πίνδ. Π 4,146 εἴ τις ἔχθρα πέλει ὁμογόνοις, Ξεν.Ἀγησ. 4,5 οἱ ἀπὸ μητρὸς αὐτῷ ὁμόγονοι· ‖ ὡς οὐσ. συγγενής : Πλάτ.Νόμ.878D ἐὰν ὁμόγονος τὸν ὁμόγονον τρώσῃ· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμόγονα ὡς οὐσ. ζῷα τοῦ αὐτοῦ εἴδους : Ἀριστλ. ΖΙ 610b,13 συναγελάζονται γὰρ πολλάκις οὐ μόνον τὰ ὁμόγονα· 2) γενικῶτ. ὁ παρόμοιος : Πλάτ.Θεαίτ.156D τὸ αἰσθητὸν γένος τούτων ἑκάσταις ὁμόγονον, Πολυδ.3,23, αὐτ.6,155· 3) μτγν. ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μετά τινος γεννηθείς· 4) νεώτ. βοταν. ὁ ἔχων ἑνὸς εἴδους ἄνθη, ὧν τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα ὄργανα εἶναι ἰσομήκη.

ὁμογράμματος-ον μσν. ἐπὶ λ. ἢ στίχου ἢ φράσεως, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ γράμματα : Ἀκολούθου Γραμμάτ.ποίημ.Matr.An.Gr.671.
ὁμόγραμμος-ον μτγν. ὁ τὰς αὐτὰς γραμμὰς ἔχων, τὰς αὐτὰς συλλαβάς, τὰ αὐτὰ ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα : Λούκ.Ἑρμότ.40 **καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταὐτά.**
ὁμόγραυς-ᾶος (ἡ) μτγν. ἡ ἐξ ἴσου γραῖα : Ἀρκάδ.93,2 **τὰ εἰς αυ πολυσύλλαβα βαρύνονται . .** ὁμόγραυς (διόρθ. ὡμόγραυς).
ὁμογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀντιστοιχία σχημάτων, σημείου πρὸς σημεῖον καὶ εὐθείας πρὸς εὐθεῖαν ἐν ὁμογράφῳ σχέσει εὑρισκομένων.
ὁμογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὁμόγραφος βλ.λ.' ‖ ἐπὶ γεωμετρικῶν σχημάτων, ὁ ἀντιστοιχῶν πρὸς ἄλλο τι σημεῖον πρὸς σημεῖον, ὁ ὁμόλογος.
ὁμόγραφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμόγραμμος βλ.λ. : Ἀν.Ὀξ.3,234 **τὴν αἰτιατικὴν ὁμότονον καὶ ὁμόγραφον·** **2)** μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον πρὸς ἄλλον τινὰ γεγραμμένος : Χοιροβ. I,129,2 **ὁμόφωνον καὶ οὐχ ὁμόγραφον, - ὁμόγραφος λέξις** (ἡ γραφομένη ὡς ἄλλη τις ἀλλ' ἔχουσα διάφορον ταύτης ἔννοιαν)· ‖ ὁμ. νεώτ. μαθημ. **ὁμόγραφος σχέσις** ἡ σχέσις μεταξὺ δύο μεταβλητῶν χ καὶ χ', καθ' ἣν εἰς ἑκάστην τούτων ἀντιστοιχεῖ τιμὴ τῆς ἄλλης μία καὶ μόνον· **3)** πάπ. ἐπὶ ἐγγράφων, ὁ τὰς αὐτὰς λέξεις περιέχων.
ὁμογραφῶ-έω μσν. γράφω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· μ. τὸ παθ. : Εὐστ.1960,56 **ὁμογραφοῦνται τῇ ἐκ τοῦ δουλεύω γινομένῃ δουλείᾳ.**
ὁμοδαίμων-ονος-ον μτγν. ὁ τοῦ αὐτοῦ δαίμονος, τῆς ἰδίας τύχης : Ὀλυμπ.Φαίδ.190N.
ὁμόδαις-δαιτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὁμοῦ εὐωχούμενος, ὁ σύνδειπνος, ὁ συμπότης, ὁμοτράπεζος : Χοιροβ.Θεο.I,187, αὐτ.210H.
ὁμοδάλιοι Ἡσ. « Ἰσοετεῖς » (κώδ. Ἰσοέτες).
ὁμόδειπνος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὁμόδαις, ὁ συνεστιώμενος, ὁ συνδαιτυμών : Πολυδ.6,12, ΚΜανασσ.Χρον.3389, αὐτ.4992.
ὁμόδελφυς-υος-υ μτγν., μσν. **ὁμόδελφος**-ον (ΕΜ 16,11) ὁ ὁμογάστριος βλ.λ. : Καλλ.ἀπ.168, αὐτ.I,73P, Γρηγ.Κορ.344,892.
ὁμοδέμνιος-ον ποι. ὁ μετέχων τῶν αὐτῶν δεμνίων, ὁμόλεκτρος, σύνευνος : Αἰσχ.Ἀγ.1108 **τὸν ὁμοδέμνιον** (πόσιν) **λουτροῖσι φαιδρύνασα;**, Χριστόδ.π.Σχόλ.Ἰλ.Β 461 **κουριδίην ὁμοδέμνιον.**
ὁμοδημία (ἡ) μτγν. ἡ συμβίωσις ἐν τῷ αὐτῷ ἔθνει ἢ τῷ αὐτῷ δήμῳ, δθ. ἡ συμφωνία : Ἰάμβλ. Πυθ.6,32 **πολιτεία ἡ βελτίστη καὶ ὁμοδημία.**
ὁμόδημος-ον, δωρ. **ὁμόδᾱμος** ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου, τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἢ τῆς αὐτῆς φυλῆς : Πίνδ.Ο 9,44 **ἄτερ δ' εὐνᾶς ὁμόδαμον κτισσάσθαν λίθινον γόνον·** ‖ μτ. δοτ. : αὐτ. I1,30 **ὁμόδαμος ἐὼν Σπαρτῶν γένει,** Πολυδ.6,155.
ὁμοδημῶ-έω (ὁμόδημος) μτγν. εἶμαι ὁμόδημος βλ.λ., συζῶ, συμβιῶ μετ' ἄλλων, μτ. δοτ. : Πλούτ. Ἠθ.823B **οἷον ὁμοδημεῖν καὶ συνανθρωπεῖν τοῖς πολλοῖς βουλόμενος** (προσκολλᾶσθαι τῷ πλήθει, τοῖς πολλοῖς καὶ ζῆν κατ' αὐτούς).
ὁμοδίαιτα (ἡ) πάπ. ἡ ἐν κοινῷ ἱδρύματι, καταστήματι διαβίωσις, συμβίωσις.
ὁμοδίαιτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ζῶν ἢ διαιτώμενος μετ' ἄλλων : Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,52, Νικόλ.Δαμ.4J, Λουκ.Δημῶν.5 **ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασιν ὤν,** Γαλ. 6,598, αὐτ.13,296 **νοσῶν . . ἐλέφαντα . . ὁμοδίαιτος ἦν τοῖς συνήθεσιν·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν χριστιανῶν : Ἰουστ.Ἀπολογ.I,14,52A· ‖ φρ. **ὁμοδίαιτος τοῖς πολλοῖς** κοινὸς εἰς πολλούς : Λουκ.Ἱστ. Συγγρ.16 **τὰ δ' ἄλλα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς καὶ τὰ πλεῖστα οἷα ἐκ τριόδου·** **2)** ὡς οὐσ. ὁ σύσκηνος, ὁ σύντροφος, ὁ ἑταῖρος : Πολυδ.6,155, Ἰσίδ.Πηλ.Ἐπιστ.7A.
ὁμοδικία (ἡ) νεώτ. νομ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοδίκου βλ.λ., ἡ ἐν ἀστικοῦ δικαίου δίκη ἐμφάνισις πλειόνων ὁμοῦ ἐναγόντων ἢ ἐναγομένων : **ἐνεργητικὴ ὁμοδικία** (ἡ πλειόνων ἐναγόντων), - **παθητικὴ ὁμοδικία** (ἡ πλειόνων ἐναγομένων).
ὁμόδικος-ον νεώτ. νομ. ὁ μετέχων δικαστικοῦ τινος ἀγῶνος μετ' ἄλλου ἢ ἄλλων προσώπων ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα διὰ κοινότητα ἢ συνάφειαν δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων.
ὁμόδιφρος-ον μτγν. ποι. ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίφρου, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁμάξης ὀχούμενος : Νόνν.Δ 21,195 **Βακχείης ὁμόδιφρος ἐϋκνήμιδος ἀπήνης.**
ὁμοδιχογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ φαινόμενον καθ' ὃ τὰ ἄνθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναπτύξεώς των παρουσιάζουσιν ἑρμαφροδιτισμόν.
ὁμοδογματία (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν τὰς αὐτὰς δοξασίας, συμφωνία γνωμῶν : Στωϊκ.ἀπ.3,27 **συμφωνίαν** (εἶναι) **ὁμοδογματίαν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον.**
ὁμοδογματῶ-έω μτγν. ἔχω τὰς αὐτὰς δοξασίας, τὴν αὐτὴν γνώμην, μτ. δοτ. προσ. : Μᾶρκ. Αὐρ.9,3· ‖ ἀπολ. ἐν μτφ. σημ. : αὐτ.II,8.
ὁμοδοξία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοδόξου, τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν δόξαν, τὴν αὐτὴν γνώμην, ὁμοφωνία : Πλάτ.Πολ.433C **ἡ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων,** αὐτ.Πολιτ.310E, Ἀριστλ. ΗΝικ.1167a,23, Ὀλυμπ.Ἀλκ.I,20· **2)** νεώτ. τὸ πρεσβεύειν τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν δόγμα, τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν θρησκείαν.
ὁμόδοξος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δόξαν, τὴν αὐτὴν γνώμην : Βl.Φιλωνίδ.8C, Λουκ. Εὐν.2 **ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων,** Πορφ.Ἀποχ.3,8, Συμπλίκ.Φυσ.1144,30· **2)** εἰδ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν σχολήν, περὶ τῶν Ἐπικουρείων : Ἐπιγρ.· **3)** ὁ ἔχων ἴσην δόξαν : Κλημέντια 446C, Μεθόδ.368D, Ἀρ.Δίδ.π.Ἀθανάσ.2,705D, Καισάρ.1021, Γρηγ.Ναζ.2,476C, Εὐγ.Ἰω.Ἔκφρ.336 **ὁμόδοξος τῷ πατρὶ** (περὶ τοῦ Ἰησοῦ)· **4)** νεώτ. ὁ ὁμόθρησκος βλ.λ., ἀντίθ. ἑτερόδοξος.
ὁμοδοξῶ-έω κ. μσν. κ. νεῶτ. ἔχω τὴν αὐτὴν δόξαν, γνώμην, συμφωνῶ ἀπολύτως, μτ. δοτ. : Πλάτ.Φαίδ.83D **ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν ἀναγκάζεται·** ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : αὐτ.Πολ.442D **ὅταν τό τε ἄρχον καὶ τὼ ἀρχομένω τὸ λογιστικὸν ὁμοδοξῶσι δεῖν ἄρχειν·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Θεόφρ.Αἰσθ.70 **οὐδὲ περὶ τούτων ὁμοδοξοῦσι,** Πολύβ.1,41,5· **5)** νεώτ. εἶμαι ὁμόδοξος βλ.λ.2I, πρεσβεύω τὸ αὐτὸ δόγμα, ἔχω τὴν αὐτὴν θρησκείαν, ἀντίθ. ἑτεροδοξῶ.
ὁμοδόξως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ τῆς αὐτῆς δοξασίας, τῇ αὐτῇ γνώμῃ : Ἀθανάσ.2,21A, Μεθόδ. 397AB, Ἀρ.π.Ἀθανάσ.2,21A, Σωζόμ.2,20.
ὁμοδόρπιος-ον μτγν. ὁ σύνδειπνος, ὁ ὁμοτράπεζος : Νόνν.Εὐαγ.Ἰω 6,10 **σύμπλοκος ἑσμὸς ἔην ὁμοδόρπιος ὕψόθι γαίης.**
ὁμόδουλος-ον (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ εἰς δουλείαν ὑπαχθεὶς ὁμοῦ μετ' ἄλλων, ὁ σύνδουλος· πρβλ. Πολυδ.3,32 «ἔνιοι δὲ ὁμόδουλον μὲν οἴονται τὸν τῆς αὐτῆς τύχης, σύνδουλον δὲ τὸν τοῦ αὐτοῦ δεσπότου» : Εὐρ.Ἑκ.60 **ἄγετ' ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον,** Πλάτ.Φαίδ.273E, Πλούτ.Ἠθ.137D· ‖ μτ. γενικ. : αὐτ.Φαίδ.85B **ὁμόδουλός τε τῶν κύκνων καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ·** ‖ κ. μτ. δοτ. : Ξεν. Ἑλλ.4,1,36 **τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι·** **2)** πάπ. κ. νεώτ. νομ. ἐπὶ κτημάτων, ὁ συνυπόχρεος μετ' ἄλλων εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος δουλείας ἢ εἰς τὴν καταβολὴν ὡρισμένου ἐγγείου φόρου· **3)** μτφ. ἐπὶ προσώπων δουλευόντων τῷ ἔρωτι συγχρόνως μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γυναικός, συγχρόνως ἐρωτευόμενοι τὴν αὐτὴν γυναῖκα : Μελέαγρ.ΑΠ 12,81.
ὁμοδούλως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον ὁμοδούλων, ὡς οἱ ὁμόδουλοι : Εὐμάθ.58 (ἔκδ.Teuch.).

ὁμόδουπος-ον μτγν. ποι. ὁ συγχρόνως κροτῶν, ὁ συνάμα ἠχῶν, ὁ ἀντηχῶν ὁμοῦ : Νόνν.Δ 39,128 καναχὴν ὁμόδουπον.

ὁμοδρομία (ἡ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁμοδρομῶ, τὸ συντρέχειν, τὸ περιπατεῖν ὁμοῦ, δθ. ἡ συνάντησις : Λουκ.'Αστρολ.22 ἡ γὰρ δὴ ὧν 'Αφροδίτης καὶ τοῦ 'Άρεος ὁμοδρομίη τὴν 'Ομήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται, EM 145,15.

ὁμόδρομος-ον κ. νεώτ. ὁ τρέχων ὁμοῦ μετά τινος, ὁ συμβαδίζων, ὁ συμπεριπατῶν : Πλάτ.'Επιν. 987B ὁ δ' ὁμόδρομος ἡλίῳ τε ἅμα καὶ τούτῳ σχεδὸν 'Ερμοῦ, Πλούτ.'Ηθ.1029B· ‖ μτγν. κ. μτ. γενικ. : Νόνν.Δ 1,250 Ἱππομανὴ νόον εἶχεν, ὁμόδρομον ἡνιόχῆος· ὁμ.κ.ἀπολ.: αὐτ.48,318· 2) νεώτ. μηχ. ὁ παρουσιάζων πρὸς τὸ αὐτὸ πλάγιον τοῦ ἄξονος τήν τε δύναμιν καὶ ἀντίστασιν : ὁμόδρομος γέρανος· 3) νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἐναλλασσούσης φυλλοταξίας, ὁ ἔχων τὴν γενετήσιον σπεῖραν ἀκολουθοῦσαν τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν εἴς τε τὰ στελέχη καὶ τοὺς κλῶνας, ἀντίθ. ἑτερόδρομος.

ὁμοδρομῶ-έω βαδίζω μετά τινος ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς, διατρέχω τὸν αὐτὸν δρόμον ὁμοῦ μετά τινος : Τίμ.Λοκρ.97A διὰ τὸ ὁμοδρομεῖν ἀλίῳ, 'Αλκιδ.Σοφ.7, Μάξιμ.232 Τοξευτῆρι ὁμοδρομέουσα Σελήνη· ‖ μτγν. συμβαδίζω, περιπατῶ ὁμοῦ μετά τινος : Πλούτ.'Ηθ.1143F ὁμοδρομεῖν δεῖ τήν τε αἴσθησιν καὶ τὴν διάνοιαν.

ὁμοδρόμως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὁμόδρομον, ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς : Τζέτζ.Χιλ.10,537.

ὁμοδύναμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχων, Ἰσοδύναμος, δθ. ἐπὶ λέξεων, ὁ ταυτοσήμαντος : Διον.'Αρεοπ.340B δι' ἑτέρων καὶ ὁμοδυνάμων λέξεων διασαφῆσαι· ‖ κ. περὶ τοῦ 'Ιησοῦ : Μεθόδ.368D, Δαμασκ.I 1,117C.

ὁμοδυναμῶ-έω μτγν. τὴν αὐτήν, τὴν Ἰδίαν δύναμιν ἔχω, Ἰσοδυναμῶ : ΠαῦλἈλ.Ε.1,Πρόκλ.Τετράβ.39.

ὁμοεγκλίτως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν : Εὐστ.1370,61.

ὁμόεδρος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν ἕδραν ἔχων : Στοβ.'Εκλ.1,1102 ὁμόεδρος 'Ερμῆς.

ὁμοεθνής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους, ἐκ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν ἐθνικότητα ἢ τὴν αὐτὴν φυλήν : 'Ηρ.1,91 ἐκ γὰρ δυῶν οὐκ ὁμοεθνέων ἐγεγόνεε (ὁ Κῦρος), 'Αριστλ.Ρητ.1384a,11, Πολύβ.1,67,3 ὡς δ' ἂν μήθ' ὁμοεθνῶν μηθ' ὁμογλώσσων ὑπαρχόντων, - οἱ ἐν τῇ ξένῃ ὁμοεθνεῖς· ‖ εὕρηται καὶ ἐν στενωτέρᾳ ἐνν. τῆς τοῦ ὁμόφυλος βλ.λ. : αὐτ.11,19,3 οὐχ οἷον ὁμοεθνέσιν ἀλλ' οὐδ' ὁμοφύλοις χρησάμενος στρατοπέδοις· 2) γεν. ἐπὶ ζώων, ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους : 'Αριστλ.ΗΝικ.1155a,19 ζῷα ὁμοεθνῆ, ΑΙλ.ΖΙ 13,3 τροφὴ ὁμοεθνής.

ὁμοεθνία (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. -ίη ἡ Ἰδιότης τοῦ ὁμοεθνοῦς, καταγωγὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους· δθ. μτφ. σχέσις στενὴ τῶν τοῦ σώματος μερῶν, ἡ τοῦ σώματος συμμετρία καὶ ὁμοτονία : 'Ιππ.Τόπ. 'Ανθρ.1, αὐτ.Γυν.2,174 μάλιστα δὲ καὶ οἱ μαζοὶ ἀείρονται κατὰ τὴν ὁμοεθνίην· 2) νεώτ. ὁμοεθνία γλωσσική ἃ. ὁμοφυλία γλωσσική.

ὁμόεθνος-ον δ. τ. τοῦ ὁμοεθνής βλ.λ.) : 'Εκατ. 'Αβδ.π.'Ιώσ.'Απ.1,22 παρὰ τοῖς ὁμοέθνοις.

ὁμοεθνῶ-έω μτγν. εἶμαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἢ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς : Διόδ.Σ 15,39 οὐ μόνον τῶν ὁμοεθνούντων, ἀλλὰ καὶ πάντων 'Ελλήνων πολὺ παρέσχεν.

ὁμοείδεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ Ἰδιότης τοῦ ὁμοειδοῦς, ταυτότης, ὁμοιότης φύσεως, εἴδους ἢ μορφῆς : Φιλόδ.Ρητ.1,260S, Στράβ.11,11,6 ἐκ τῆς ὁμοειδείας εἰκάζεται, Διον.'Αλ.Πομπ.6, αὐτ.Συνθ. 26, 'Ολυμπ.Φαίδ.111N· 2) εἰδ. ὁμοιότης τονισμοῦ : 'Απολλ.Δύσκ.'Επίρρ.165,23· 3) μτγν. ἐν μτφ. χρ. ἐπὶ διαγωγῆς, συνέπεια : Φιλόδ.Θαν.19.

ὁμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, ὁ ἔχων τὰς αὐτὰς Ἰδιότητας : 'Αριστλ.Μετ. 1032a.24, αὐτ.ΖΜ 747a,30, Πλωτῖν.1,345,11, αὐτ.519,12, αὐτ.2,697,17, Δαμάσκ.I 1,14E· ‖ κ. ἐπὶ λογικῆς ὁμοιότητος ἢ σχέσεως : 'Αριστλ.Ρητ.1405a,36· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμοειδῆ ὡς οὐσ. αἱ ὁμοιότητες, ὁμοιότης : 'Επίκ.Δόξ.73,Μητρόδ.ἀπ.17· ‖ κ. μτ.δοτ. : Πολύστρ.'Ηρακλ.346,86V· 2) ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφήν, τὸ σχῆμα : Πολύβ.34,11,17 τοὺς κρατῆρας ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι· 3) ὁ ὁμογενὴς βλ.λ. : 'Αριστλ.Φυσ.188,a13, αὐτ.Μετ.1014a,30· 4) γεν. ὁ ἀντίστοιχος : 'Ιππ.'Επιστ.19 ἡλικίῃ μάλιστα τῇ ὁμοειδεῖ (κατὰ τὴν ἀντίστοιχον ἡλικίαν, ἐπὶ κυνῶν λυσσώντων κατὰ τὸ θέρος κ.,Ιδ. ὑπὸ τὸν κύνα)· 5) ὁ Ἰσόμορφος, ὁμοιόμορφος : Πλωτῖν.3,7,8 ὁμοειδὴς κίνησις· 6) ὁ ἔχων διάρκειαν εἴδους, μορφῆς : Διοσκ.4,58 ὁμοειδὲς ἄνθος· 7) μτφ. ἐπὶ συγγραφέως ἀποφεύγοντος τὰς παρεκβάσεις, ὁ μονότονος : Διον.'Αλ.Πομπ.3 πρᾶγμα ἔξωθεν οὐ βούλεται περιλαμβάνειν, ἀλλ' ἐστὶν ὁμοειδής, Κικ.'Αττ.2,6,1· ‖ δθ. κ. ἐπὶ λόγου : Σχόλ.'Ερμογ. 'Ιδ.376 σκληρὸς μὲν καὶ προσκορὴς ὁ ὁμοειδὴς λόγος, ἡδὺς δὲ καὶ πιθανώτατος ὁ ποικίλος καὶ πολυσχημάτιστος.

ὁμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. καθ' ὅμοιον εἶδος, κατὰ τρόπον ὅμοιον : Φιλόδ.Ρητ.2,244S, Μᾶρκ.Αὐρ.9,35,'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.28A.

ὁμοειρκτής (ὁ) Φώτ. «ὁμότοιχος· ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους»· πρβλ. ὁμοερκής.

ὁμοεργής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ὅμοιον ἔργον ἔχων : 'Ιππόλ.837A, Μάξ.'Ομολ.2,59B.

ὁμοεργία (ἡ) μσν. ἡ Ἰδιότης τοῦ ὁμοεργοῦς, τὸ ἔχειν ὅμοιόν τι ἔργον πρὸς ἄλλους, σύμπραξις : Μάξ.'Ομολ.2,59C τῇ πρὸς τὸν υἱὸν ὁμοεργίᾳ τῶν τε θαυμάτων ὁμοίως καὶ παθημάτων.

ὁμόεργος (ὁ) πάπ. ὁ μετά τινος ἄλλου ἐργαζόμενος, συμπράττων, ὁ συνεργάτης.

ὁμοερκής-οῦς-ές (ἕρκος) ὁ ἐν τῷ αὐτῷ περιβόλῳ, ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἢ εἱρκτῇ ὤν : Σόλ.π.Πολυδ. 6,156, Δεἰν.ἀπ.845· πρβλ. ὁμοειρκτής· 2) κίονες ὁμοερκεῖς οἱ ἐν μεταλλείοις ὑποστηρικτοὶ κίονες, ἐν ᾗ χρ. καὶ τὸ μεσοκρινεῖς βλ.λ. : ΑΒ 286.

ὁμοεστιακός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φακῶν, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ὀπτικὴν ἑστίαν.

ὁμοέστιος-ον δ. τ. ὁμέστιος βλ.λ.

ὁμοέτης-ους (ὁ,ἡ) σχόλ. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ ἔτη, τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, ὁμῆλιξ : Σχόλ.'Άρατ.4 ΕΜ 386,46.

ὁμόζευκτος-ον (ζεύγνυμι) μτγν. ὁ ὁμόζυγος, ὁ ὁμοῦ ἐζευγμένος, ὁ συνηνωμένος συνδεδεμένος : Νόν.Δ 22,333 ὁμοζεύκτῳ πόδα - ασμῷ.

ὁμοζηλία (ἡ) μτγν. ἡ Ἰδιότης τοῦ ὁμοζήλου βλ.λ., τὸ Ἴσην σπουδήν, ὅμοιον ζῆλον ἔχειν : ΠΔ Μακκ.4,13,25, ἡ γὰρ ὁμοζηλία τῆς καλοκαγαθίας ἐπέτεινεν . . τὴν . . ὁμόνοιαν.

ὁμόζηλος-ον μτγν. ὁ τὸν αὐτὸν ἢ ὅμοιον ζῆλον ἔχων : Φίλ.2,458, Νόνν.Δ 37,261 ἀντίτυπον δρόμον εἶχεν ὁμοζήλων ἐπὶ δίφρων· κ.μτ.δοτ.:Φίλ. 1,146 καὶ εἴ τις αὐτοῖς ὁμόζηλος· 2) ἐπὶ συγγραφέως, ὁ καλλιεργῶν τὸ αὐτὸ φιλολογικὸν εἶδος : 'Ανάχ.π.Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,56.

ὁμοζυγής-οῦς-ές μτγν. ὁμόζυγος βλ.λ.) : Νόνν. Δ 39,134 νηυσὶν ὁμοζυγέεσσιν.

ὁμοζυγία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ Ἰδιότης τοῦ ὁμοζύγου, τὸ τελεῖν, τὸ εἶναι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγόν, δθ. μτφ. ἐν τῇ ρητ. εὐαρμοστία, ἐπὶ ρυθμῶν : Διον.'Αλ.Ρωμ.18· 2) μτγν. ἀντιστοιχία : αὐτ. 25 μήτ' ἀκολουθίαν ἐμφαίνουσα αὐτῶν μήτε ὁμοζυγίαν· 3) μσν. ἕνωσις διὰ γάμου, σύζευξις : Στουδ.Θεόδ.503C ὁ τῆς ὁμοζυγίας χωρισμός.

ὁμόζυγος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων, ὁ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν εὑρισκόμενος, ὁ ὁμοῦ ἐζευγμένος : Πλούτ.'Ηθ.1008D ὁμόζυγος ἵππος.

2) μτφ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ, ὁ ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ εὑρισκόμενος : Ἀσκληπιόδ.2,4· **3)** ὁ ἀντίστοιχος : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.16 **τὸ ὁμόζυγον κῶλον,** Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,7 **ὁμώνυμα καὶ ὁμόζυγα** (μέρεα) (ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν ὤτων, τῶν χειρῶν), Γαλ.18(1),369· **4) ὁμόζυγον στοιχεῖον** τὸ ἔχον τὸν αὐτὸν ἦχον, συνηχοῦν : Νόνν.Δ 41,381· **5)** λεξ. κ. μσν. ὁ, ἡ σύζυγος· πρβλ.Ἡσ. «γαμετή» : Στουδ. Θεόδ.440Β· **5)** μτγν. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. ὁμόζυγα ὡς ἐπίρρ. συμφώνως, ἀπὸ κοινοῦ : Μαν. 4,602 **ὁμόζυγα λατρεύοντες.**

ὁμοζυγῶ-έω μτγν. εἶμαι ὁμόζυγος, εὑρίσκομαι ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγόν, ἐπὶ ὑποζυγίων, ἅτινα ἰσοδύναμα ὄντα σύρουσιν ὁμοίως τὴν ἅμαξαν, ἀντίθ. ἑτεροζυγῶ : Φιλόστρ.Εἰκ.2,18· **2)** κ. μτφ. ἐν φρ. **τὴν εἰρεσίαν ὁμοζυγῶ** κωπηλατῶ συγχρόνως καὶ μετὰ τῆς ἰδίας ἐντάσεως : Ἡλιόδ.Αἰθ.2,2 **τὴν εἰρεσίαν οὐχ ὁμοζυγῶν.**

ὁμόζυξ-υγος (ὁ,ἡ) δ.τ. τοῦ ὁμόζυγος βλ.λ.): Πλάτ. Φαῖδρ.256Α **ὁμόζυξ μετὰ τοῦ ἡνιόχου πρὸς ταῦτα ἀντιτείνει·** **2)** μτφ. ὁ διὰ γάμου συνεζευγμένος, ὅθ. τὸ θηλ. **ὁμόζυξ** ἡ σύζυγος : ΑΚρ.1,29 **τελευτησάσης τῆς ὁμόζυγος,** Εὐστ.Πον.64,42 **ἀφεὶς τὴν ὁμόζυγα·** **3) ὁμόζυγες** λίθοι οἱ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, οἱ ὅμοιοι πρός τινας ἄλλους λίθοι : Πρώταρχ.π.Ἀριστλ.Φυσ.197b,11 **ἔφη εὐτυχεῖς εἶναι τοὺς λίθους ἐξ ὧν οἱ βωμοί, ὅτι τιμῶνται, οἱ δὲ ὁμόζυγες αὐτῶν καταπατοῦνται·** **4)** μτφ. ὁ ἐν τῷ αὐτῷ μετά τινος ἀξιώματι ὤν : Ἰμ.Λόγ.5,13 **Νικίας ὁμόζυξ Ἀλκιβιάδου.**

ὁμοζωΐα (ἡ) μτγν. ἡ μετά τινος ἢ μετά τινων συμβίωσις : Ἀλκ.215D, Πρόκλ.Παρμ.538,5.

ὁμοζωνία (ἡ) μτγν. κ. μσν τὸ εὑρίσκεσθαι ἐν τῇ αὐτῇ ζώνῃ : Ρητόρ. **ἐν** Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),122.

ὁμόζωνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον βλ.λ.6), εἰς τὴν αὐτὴν μετ' ἄλλου ζώνην : Βέττ.Βάλ.269,9 **ὁμόζωνα ζώδια,** Παῦλ. Ἀλ.Ε 3, Ρητόρ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),124.

ὁμοζωνῶ-έω μτγν. ἀστρολ. εἶμαι, εὑρίσκομαι εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον βλ.λ.6), **εἰς τὴν αὐτὴν μετά τινος** ζώνην : Παῦλ.Ἀλ.Ε.3.

ὁμοήγορον Ἡσ. «ὅμοιον».

ὁμοήθεια (ἡ) μτγν. συμφωνία ἠθῶν, ἕξεων : Νικόλ.Δαμ.139J,Πολυδ.3,62,Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,11.

ὁμοήθης-ους-ες κ. μσν. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ ἤθη ἢ τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα : Πλάτ.Γοργ.510C **ὁμοήθης ὤν,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1157a,11 **οἱ τοιοῦτοι δ' ὁμοπαθεῖς καὶ ὁμοήθεις ὡς ἐπὶ τὸ πολύ,** αὐτ.1162a,11, Πολυδ.1,152, Εὐστ.Πον.277,80,ΕΜ 735,31.

ὁμοήλικος-ον Ἐπιγρ. δ. τ. τοῦ ὁμοῆλιξ βλ.λ.

ὁμοῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) μτγν. δ.τ. ὁμῆλιξ βλ.λ. : ΑΠ Συμπλ.303,1 **μεθ' ἡλικίας ὁμοήλικος ἡδέα παίσας,** Ἰω.Χρυσ.59,2,378.

ὁμόηχος-ον λεξ. κ. μσν. ὁ ἔχων, ὁ ἀποδίδων τὸν αὐτὸν ἦχον : Ἡσ. ἐν λ. ὁμορροθοῦντες, Δαμασκ.Ι Ἐπιστ. πρὸς Θεοφανὼ περὶ Εἰκον.125.

ὁμοθάλαμος-ον ποι. ὁ ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ, ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ζῶν, μτ. γενικ. : Πινδ.Π 11,2 **Ἰνὼ δὲ Λευκοθέα ποντιᾶν ὁμοθάλαμε Νηρηΐδων.**

ὁμοθαμνῶ-έω μτγν. συναυξάνω μετὰ τοῦ φυτοῦ, ὅθ. αὐξάνω ὁμοῦ μετά τινος : Μᾶρκ.Αὐρ.11,8 **ὁμοθαμνεῖν μέν, μὴ ὁμοδογματεῖν δέ.**

ὁμοθελής-οῦς-ές μσν. ὁ τῆς αὐτῆς θελήσεως, ὁ τὰ αὐτὰ ἢ τὰ ὅμοια θέλων : Ἀνδρ.Κρ.15.

ὁμόθεν (ὁμός) ἐπίρρ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου : Ὀδ. Ε 477 **θάμνους ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας** (δύο ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ῥίζης φυτρώσαντες θάμνοι)· **2)** ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐκ τῆς αὐτῆς καταγωγῆς : Ὕμν. Ἀφρ.135 **ὁμόθεν γεγάασι,** Ἡσίοδ.Ἔργ.108 **ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,** Σοφ. Ἠλ.156 **οἷς ὁμόθεν εἶ καὶ γονᾷ ξύναιμος,** Εὐρ.ΙΑ 501 **τὸν ὁμόθεν πεφυκότα,** αὐτ.ἀπ.736,4· || ὅθ. ὁ ὁμόθεν ὁ ἀδελφός : αὐτ.Ὀρ.486 **Ἑλληνικόν τοι τὸν ὁμόθεν τιμᾶν ἀεί·** **3)** ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκ τοῦ συστάδην : Ξεν.ΚΠ 8,8,22 **παλτὸν ἑκάστῳ δοὺς εἰς χεῖρα ὁμόθεν τὴν μάχην ἐποιεῖτο,** αὐτ. 1,4,23.

ὁμοθερμία (ἡ) νεώτ. ἄ. ὁμοιοθερμία βλ.λ.

ὁμόθερμος-ον νεώτ. ἄ. ὁμοιόθερμος βλ.λ.

ὁμοθεσία (ἡ) νεώτ. ἄ. ὁμοιοθεσία βλ.λ.

ὁμόθεος-ον (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ἴσου θείας ἔχων ἰδιότητας, ὁ ὁμοίως τεθεωμένος : Γρηγ.Ναζ. Λόγ.42,685, Θεοφάν.Λόγ.36,256 **τὸ πρόσλημμα ἀμέσως ἑνωθὲν τῇ θεότητι καθ' ὑπόστασιν ὁμόθεον γέγονεν,** Θεοφάν.Νικ.Ἐπιστ.3.

ὁμόθεσμος-ον μτγν. ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς θεσμούς, τοὺς αὐτοὺς νόμους, τοὺς αὐτοὺς κανόνας : Χρησμ.Σεβ.5,603 **ὁμόθεσμον . . ἔχων νοῦν.**

ὁμοθετικός-ή-όν ἄ. ὁμοιοθετικὸς βλ.λ.

ὁμόθηλος-ον Ἡσ. «ὁμογάλαξ».

ὁμόθηρος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ μετά τινος θηρεύων, ὁ συγκυνηγῶν, ὁ συνθηρευτής : Καλλ.Ἄρτ.210 **ξανθὴν ἄλοχον Δηϊονίδαο πότνια σὴν ὁμόθηρον.**

ὁμόθρησκος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετά τινος θρησκείαν, ὁμόδοξος, ὁ πιστεύων καὶ λατρεύων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον : Σωκρ.Ἱστ.Ἐκκλ.5,24,301, Γεώργ.Σύγκ.ΒΙ.Διον.Ἀρεοπ. 32,Εὐστ.Πον.12,82.

ὁμόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) ποι. ὁ ἔχων ὁμοίας τρίχας : Σώφρ.52 **ἐνθάδε κἠγὼ παρ' ὔμμε τοὺς ὁμότριχας ἐξορμίζομαι** (δ.ἀνάγν. ὅτριχας) (οὑμόθριξ, ὁ ὁμόθριξ, εἰκ. τοῦ **ὠμόθριξ ἐν** Λυκόφρ.340).

ὁμόθρονος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τὸν αὐτὸν θρόνον μετ' ἄλλου κατέχων, ἤτοι τὸ αὐτὸ ἀξίωμα, τὴν αὐτὴν ἀρχήν, συνάρχων, συνεξουσιαστής : Πινδ.Ν 11,2 **Ζηνὸς ὑψίστου κασιγνήτα καὶ ὁμοθρόνου Ἥρας,** Κύριλλ.49,656 **ἐστι θεὸς ὁ λόγος ἰσοσκελὴς καὶ ὁμόθρονος τῷ θεῷ καὶ πατρί.**

ὁμόθρους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ ὁμόφωνος βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,3 **ὁμόθροος αὐδή.**

ὁμοθυμαδόν (ὁμόθυμος) ἐπίρρ. ὁμοθύμως, ὁμοψύχως, ὁμοφρόνως, μὲ μιὰ καρδιά, μ' ἕνα στόμα : Ἀριστφ.Εἰρ.484 **ὁμοθυμαδὸν ἅπασιν ὑμῖν ἀντιληπτέον,** αὐτ.Ὀρν.1015, Ξεν.Ἑλλ.2,4,17, Πλάτ. Νόμ.805Α, Δημ.147, ΠΔ Ἐξ.19,8 **ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδόν,** Πολύβ.1,45,4· || μτγν. ὁμοῦ μετ' ἄλλων πολλῶν : ΚΔ Πράξ.2,1 **ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό,** αὐτ.Ρωμ.15,6.

ὁμοθυμία (ἡ) νεώτ. συμφωνία, ὁμογνωμοσύνη.

ὁμόθυμος-ον ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. Ἡσ. «ὁμόφρων, ὁμόψυχος», Σουΐδ· || νεώτ. ὁ κατὰ κοινὴν διάθεσιν, κοινὴν πάντων γνώμην, γινόμενος : **ἡ πρότασίς του ἔτυχεν ὁμοθύμου ἐπιδοκιμασίας.**

ὁμοθυμῶ-έω δ.ἀνάγν. τοῦ ὁμονοῶ : Ξεν.ΚΠ 4,2,47.

ὁμοθύμως ἐπίρρ. λεξ. κ. νεώτ.· Φώτ. «ὁμοψύχως, ὁμοφρόνως, ὁμολόγως» : **ἀμέσως τὸ ψήφισμα ὁμοθύμως ἐγένετο ἀποδεκτόν.**

ὅμοια ἐπίρρ. δημ. ὁμοίως, ἐπίσης, ἐξ ἴσου· φρ. **δὲν εἴμαστε ἴσια κι' ὅμοια** (δὲν εἴμεθα ἴσης ἀξίας ἢ τῆς αὐτῆς κοινωνικῆς τάξεως).

ὁμοιάζω (ὅμοιος) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **μοιάζω,** παρατ. **ὡμοίαζον,** ἀόρ. **ὡμοίασα,** δημ. **ἐμοίασα,** εἶμαι ὅμοιος, ἔχω ὁμοιότητα πρός τι(να) : ΚΔ Μᾶρκ.14,70 **καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει,** αὐτ.Ματθ.23,27, Πρόδρ.1,375, αὐτ.2,318 **καὶ γὼ νὰ ὁμοιάζω πάντοτε τὸν λιμοταγισμένον ;** , - **ὁμοιάζουσιν ἀλλήλοις ἢ πρὸς ἀλλήλους,** παροιμ. **ἂν δὲν μοιάζαμε, δὲ συμπεθεριάζαμε** (μόνον μεταξὺ ὁμοίων δύναται νὰ ὑπάρξῃ σύνδεσμος)· **2)** μτβ. συγκρίνω, παραβάλλω, παρομοιάζω : Διομ.365Κ.

ὁμοιαλήθεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἀληθοφάνεια βλ.λ.

ὁμοιαλήθης-ους-ες νεώτ. ὁ πρὸς ἀληθῆ ὁμοιάζων, ἀληθοφανής.

ὁμοίεδρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν μετά τινος ἕδραν, κατοικίαν : Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,69.

ὁμοΐος-ον (1) ἐπ. ὁ ὁμοίως πρὸς ἅπαντας φερόμενος, ὁ τοὺς πάντας κατ' ἴσον τρόπον λαμβάνων, πρβλ. ξυνός, ἐπὶ γήρατος : Ἰλ.Δ 315 **ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοΐον,** Ὑμν.Ἀφρ.244· ‖ κ. ἐπὶ νείκους : Ἰλ.Δ 444· ‖ κ. ἐπὶ θανάτου : Ὀδ.Γ 236· ‖ κ. ἐπὶ πολέμου : Ἰλ.Ι 440, αὐτ.Ν 358, αὐτ.Ο 670 **πρὸς νεῶν καὶ ὁμοΐου πολέμοιο.**

ὁμοΐος-ον (2) ἐπ. τ. τοῦ ὅμοιος βλ.λ. μὴ ἀπαντῶν π. Ὁμ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.182 **πατὴρ παίδεσσιν ὁμοΐος,** Ξενοφάν.23,2 **δέμας θνητοῖσιν ὁμοΐος,** Παγκράτ. ἐν Ὀξυρ.1085,23 **θηκτοῖσιν ὁμοΐος ἦεν ἀκωκαῖς,** Βίων ἀπ.15,18 **χὰ νύξ . . ἶσα καὶ ὁμοΐος ἀώς.**

ὁμοιο- θέμ. τοῦ ἐπίθ. ὅμοιος βλ.λ. ὡς α' συνθ. πλείστων λ., σημαῖνον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθ. δηλούμενον εἶναι ὅμοιον ἢ γίνεται ἢ εὕρηται ἢ τίθεται κατὰ τρόπον ὅμοιον πρὸς ἄλλο.

ὁμοιόαρκτος-ον μσν. ὁ ὁμοίως ἀρχόμενος, ἐπὶ δύο κατὰ σειρὰν λέξεων, ἀρχομένων διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων : Πλαν.5,511,4 **ἡ παρίσωσις γίνεται . . κατ' ἀρχὴν μὲν οἷον : προσήκει προθύμως, ὃ καὶ ὁμοιόαρκτον λέγεται.**

ὁμοιοβαρής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον βάρος, ἰσοβαρής : Ἀριστλ.Οὐρ.273b,23.

ὁμοιόβιος-ον ὁ ὅμοιον βίον διάγων, ὁ ζῶν ὁμοίως : Ἀριστλ.ΖΜ 622b,15 **τῶν ὁμοιοβίων ἔνια,** Εὐστ.Πον.193,28, αὐτ.208,26.

ὁμοιοβίοτος-ον ὁ ὁμοιόβιος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 617a,11 **πολέμιος δὲ τῇ ἅρπῃ· καὶ γὰρ ἐκείνη ὁμοιοβίοτος.**

ὁμοιοβλαστάνω ἐσφ. γρ. τοῦ **ὁμοιοβλαστῶ.**

ὁμοιογένεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιογενοῦς, ἡ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ὑπαγωγή, ὁμοιότης γένους ἢ εἴδους : Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,15· ‖ ὅθ.νεώτ. ἐν μτφ. σημ. συγγένεια σκοπῶν, τάσεων, ἀπόψεων, ἐπιδιώξεων πάντων τῶν μερῶν, τῶν ἕν τι ὅλον ἀποτελούντων : **τὸ κόμμα τοῦτο στερεῖται ὁμοιογενείας·** **2)** νεώτ. εἰδ. ἐν τῇ ζωολ. κ. βοταν. ὑποδιαίρεσις ζῴων καὶ φυτῶν ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν πρὸς ἄλληλα ὁμοιαζόντων γενῶν.

ὁμοιογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ εἴδους πρός τι(να), ὁμόφυλος, συγγενής : Ἀριστλ.ΖΜ 715b, 9, Θεόφρ.ΦΑἴτ.8,3,1, Διον.Ἁλ. Πομπ.3 **ἡδονὴν καὶ πειθὼ καὶ τέρψιν καὶ τὰς ὁμοιογενεῖς ἀρετάς,** Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.4,19,2,Διογ. Λ 10,32 **ἡ ὁμοιογενὴς αἴσθησις, - ἡ κυβέρνησις ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμοιογενῆ στοιχεῖα.**

ὁμοιογενῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιογενῆ, οὐχὶ ἑτερογενῶς : Ἀν.Ὀξυρ.4,273, Φιλήμ.Λεξ.35,25 **ὁμοιογενῶς συντάσσονται.**

ὁμοιογνώμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν γνώμην, σύμφωνος : Ἐπιφάν.1,258.

ὁμοιογονία (ἡ) μτγν. γέννησις ὁμοίων ἢ ὁμοιότης γεννήσεως : Ἑρμ.Τρισμ. π. Στοβ.1,49,44.

ὁμοιόγραφος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως γεγραμμένος, ἀπαράλλακτος, πανομοιότυπος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.258,14 **ἐπὶ τοῦ ἄρα συνδέσμου ὁμοιογράφου καθεστῶτος,** Εὐστ.1340,30· **2)** μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ πλαστογράφος : Βέττ.Βάλ. 74,19· ‖ **νεώτ. τὸ οὐδ. ὁμοιόγραφον** ὡς οὐσ. ἀντίγραφον λαμβανόμενον διὰ τῆς παρενθέσεως χρωσιγραφικοῦ χάρτου μεταξὺ τοῦ φύλλου ἐφ' οὗ γράφομεν καὶ τοῦ ἑπομένου.

ὁμοιογράφος (ὁ) νεώτ. παντογράφος βλ.λ.

ὁμοιογραφῶ-έω μσν. γράφω καθ' ὅμοιον τρόπον· μ. τὸ παθ. : Εὐστ.1428,19 **ἔοικε δὲ . . ὁμοιογραφεῖσθαι ἀττικῶς τῷ ἀρσενικῷ.**

ὁμοιόδοξος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν δοξασίαν ἔχων, ὁ ὅμοια πιστεύων, ὁμόδοξος : Ἀθανάσ.2,559.

ὁμοιόδουλος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὁμοίως δοῦλος ὤν, ὁμόδουλος βλ.λ. : Εὐμάθ.9,333.

ὁμοιοδύναμος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν δύναμιν ἔχων, ὁ ἰσοδύναμος, ἐπὶ ῥημ. ταυτόσημος : Φιλήμ. Γραμμ.Λεξ.Τεχνολ.264 **τῶν δύο τούτων ὁμοιοδυνάμων ῥημάτων.**

ὁμοιοειδής-οῦς-ές ὁ ἔχων ὅμοιον σχῆμα, ὁμοίαν μορφήν, ὄψιν, ὁ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, μτ. δοτ. : Ἰσοκρ.15,178 **καὶ ποίᾳ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδής ἐστι,** Ἀριστλ.Οὐρ.276b,5, αὐτ.308b,8 (δ.ἀνάγν. ὁμοειδής), Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,22,1 **αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοιοειδέστερα πολυγονώτερα,** Ἐπικ. Ἐπιστ.1,25U (δ.ἀνάγν. ὁμοειδής), Πάπ. **τέρατα ὁμοιοειδῆ κανθάρῳ.**

ὁμοιοθερμία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιοθέρμου βλ.λ., διατήρησις τῆς αὐτῆς θερμοκρασίας ζῴου τινὸς ἀνεξαρτήτως τῆς θερμοκρασίας **τῆς** ἀτμοσφαίρας.

ὁμοιόθερμος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως, ἐξ ἴσου θερμός : Τζέτζ.Χιλ.7,712· ‖ νεώτ. ὁ διατηρῶν τὴν αὐτὴν ἐν ἑαυτῷ θερμοκρασίαν ἀνεξαρτήτως τῆς τοῦ περιβάλλοντος : **ὁμοιόθερμα ζῷα** (τὰ θηλαστικὰ καὶ τὰ πτηνά).

ὁμοιοθεσία (ἡ) νεώτ. γεωμ. **ἡ ἰδιότης** τῶν ὁμοιοθέτων βλ.λ. σχημάτων.

ὁμοιόθετος-ον κ. **ὁμοιοθετικός-ή-όν** ὁ ὁμοίως τεθειμένος, ὁ ἐξ ἴσου ἀπέχων μέ τινα ἔκ τινος καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου : **ὁμοιόθετα σχήματα** (ὅμοια σχήματα καὶ ὁμοίως ἐν ἐπιπέδῳ κείμενα, ὡς πρός τι σημεῖον αὐτοῦ, καλούμενον κέντρον ὁμοιοθεσίας).

ὁμοιόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) **μσν.** **ὁ** ὁμοίας τρίχας ἔχων : ΕΜ 637,22.

ὁμοιοκαρπῶ-έω ἐσφ. γρ. τοῦ ὁμοκαρπῶ **βλ.λ.** ἐν Θεοφρ.ΦΑἴτ.1,11,1.

ὁμοιοκατάληκτος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁ τὴν αὐτὴν κατάληξιν ἔχων, ἐπὶ στίχων : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.50,25 **αἱ ὁμοιοκατάληκτοι** (ἀντωνυμίαι), Σχόλ.Θουκ.1,2 **τὸ δὲ σχῆμα τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου Γοργίειον καλεῖται,** αὐτ.Ἀριστφ.Νεφ.393, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.132D, Εὐστ. Ἰλ.50, αὐτ.Ὀδ.Α 40, - ὁμοιοκατάληκτοι **στίχοι,** - ὁμοιοκατάληκτον ποίημα.

ὁμοιοκαταληκτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἔχω ὁμοίαν κατάληξιν, εἶμαι ὁμοιοκατάληκτος : Ἀπολλ. Δύσκ.55,16, - **στίχοι ὁμοιοκαταληκτοῦντες.**

ὁμοιοκαταληκτώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἀρεσκόμενος νὰ χρησιμοποιῇ φράσεις ὁμοιοκαταλήκτους, ἐπὶ τοῦ ὕφους τοῦ Γοργίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους : Βί.Ἰσοκρ.257W **ζηλωτὴς μὲν ἐγένετο τοῦ Γοργίου κατὰ τὸ ὁμοιοκαταληκτῶδες καὶ παρισῶδες.**

ὁμοιοκαταληξία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ὁμοιοκατάληξις** (ἐσφ.ἀνάγν. ἐν Σχόλ.Ὀδ.Η 115) ὁμοιότης κατὰ τὴν κατάληξιν, τὸ ὁμοίως καταλήγειν, τὸ εἶναι ὁμοιοτέλευτον : Εὐστ.1399,55· ‖ νεώτ. εἰδ.μετρ. ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ἤχου ἐν ταῖς τονιζομέναις συλλαβαῖς τῆς τελευταίας λέξεως δύο ἢ περισσοτέρων στίχων.

ὁμοιοκάταρκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετ' ἄλλου τινὸς ὁμοίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων· ὅθ. ὁμοιοκάταρκτοι **λέξεις** (αἱ ἐν ἀρχῇ τὸν αὐτὸν φθόγγον ἢ συλλαβὴν ἔχουσαι) : Φιλόδ.Ῥητ.1,162S· ‖ νεώτ. ὁμοιοκάταρκτον **σχῆμα** (καθ' ὃ πολλαὶ λέξεις ἢ συλλαβαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ φθόγγου), **ἀ.** παρήχησις βλ.λ.

ὁμοιοκινησία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἰδιότης τοῦ πυρῆνος τοῦ κυττάρου, καθ' ἣν ἰσομερῶς κατανέμονται τὰ στοιχεῖα τῆς χρωματίνης οὐσίας αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐξ αὐτοῦ προερχομένους πυρῆνας τῶν θυγατρίων κυττάρων.

ὁμοιοκίνητος-ον μτγν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον κινούμενος : Φιλόδ. ἐν Ἡρακλ.3 ἀπ.37.

ὁμοιοκλινής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἔχων ὁμοίαν κλίσιν, ὅθ. ὁ κείμενος ἐν τῷ αὐτῷ γεωγραφικῷ πλά-

ται, περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Σινώπης : Σχόλ. Ἰάμβλ.Μαθ.Ἐπιστ.14,102F.
ὁμοιόκριθος-ον ὁ ὁμοιάζων πρὸς κριθήν, ὁ κριθῇ ὅμοιος : Θεόφρ.ΦΙ 8,1,1, αὐτ.8,9,2.
ὁμοιοκυκλικός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ παρουσιάζων ὁμοιότητα κυκλικῶν ἑνώσεων, οὗτινος ὁ δακτύλιος ἑνώσεως ἀποτελεῖται ἐξ ὁμοίων ἀτόμων.
ὁμοιολέκτως ἐπίρρ. μτγν. καθ' ὁμοιολεξίαν, δι' ὁμοίων ἢ παραπλησίων λ.: Δίδ.Ἀλ.405 (ἐκδ.Mi.).
ὁμοιολεξία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν λ. ἢ τῆς φράσεως ὁμοιότης· πρβλ. ὁμοιολογία : Δίδ.Ἀλ.476,608 (ἐκδ.Mi.).
ὁμοιολεπτομερής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἐξ ὁμοίων λεπτῶν μερῶν συνιστάμενος, ἀποτελούμενος: Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.230 **ὅμοιον δὲ εἶπε τὸν ἀέρα ἀντὶ** τοῦ ὁμοιολεπτομερῆ.
ὁμοιόληκτος-ον μτγν. ὁ ὁμοιοκατάληκτος βλ.λ.: Γρηγ.Ναζ.2,232A **ὁμοιολήκτοις φωναῖς**.
ὁμοιολογία (ἡ) μτγν. ὁμοιότης λόγου, ἑνότης, ὁμοιογένεια ὕφους : Κόϊντ.8,3,52.
ὁμοιομέρεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιομεροῦς βλ.λ., τὸ ἐξ ὁμοίων μερῶν συνίστασθαι, ὁμοιότης ἐν τῇ συνθέσει : Ἐπίκ.Φύσ.14,6· **2**) εἰδ. ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου διατυπουμένη θεωρία : Λουκρήτ.1,830 **nunc et Anaxagoram scrutemur homoeomeriam**, αὐτ.834· || κτ. πληθ. ἐν συγκεκρ. ἐνν. αἱ ἀρχαί, τὰ ἀρχέγονα, ἀναλλοίωτα καὶ ὁμοειδῆ, πλὴν κατὰ ποιὸν διάφορα, στοιχεῖα τῶν ὄντων, ἅτινα παραδέχεται ὁ Ἀναξαγόρας **ἐν τῇ ἑαυτοῦ διδασκαλίᾳ** : Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ. 1,3,5, **αὐτ.**Περ.4 **νοῦν ἐπέστησε καθαρὸν καὶ ἄκρατον, ἐμμεμιγμένον πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἀποκρίνοντα τὰς ὁμοιομερείας**, Διογ.Οἰν.5, Διογ.Λ 2,8, Συμπλίκ.Φυσ.460,4, αὐτ.9 **ἑκάστη ὁμοιομέρεια.**
ὁμοιομερής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὁμοίων πρὸς ἄλληλα συγκείμενος μερῶν, **ὁ ἔχων τὰ μέρη ὅμοια πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον** : Ἀριστλ. Οὐρ.302b,3, αὐτ.Μετ.984a,14, αὐτ.988a,28, Θεόφρ. ΦΑἴτ.5,2,1 **μᾶλλον ὁμοιομερῆ τὰ φυτὰ τῶν ζῴων**, Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,131 **ὁμοιομερεῖς ὄγκοι**, Γαλ.10,48· || **τὸ οὐδ. κτ. πληθ.** ὡς οὐσ. αἱ ὁμοιομέρειαι βλ.λ.2) : Συμπλίκ.Φυσ.27,5 **τὰ ὁμοιομερῆ, οἷον ὕδωρ ἢ πῦρ ἢ χρυσόν**· **2**) ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα, τῶν καθ' ἑαυτὰ μερῶν, **ὁ πρός τι ἄλλο ἢ πρὸς τὸ ὅλον** ὅμοιος, **ἀντίθ.** ἀνομοιομερής : Ἀριστλ.ΖΙ 486a,6 **ὅσα διαιρεῖται εἰς ὁμοιομερῆ**, αὐτ.Οὐρ. 302b,16, **αὐτ.**25.
ὁμοιόμετρος-ον μτγν. ὁ δι' ὁμοίου μέτρου πεποιημένος : Φιλόδ. **ἐν** Ἡρακλ.1676,11.
ὁμοιομορφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιομόρφου βλ.λ., ὁμοιότης μορφῆς.
ὁμοιομορφισμός (ὁ) νεώτ. τάσις πρὸς ἀποτέλεσιν ὁμοίας πρός τι μορφῆς· || **ἐν τῇ** φυσ. ἰδιότης **τῶν ὁμοιομόρφων κρυστάλλων.**
ὁμοιόμορφος-ον μτγν. **κ.** νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν μορφήν, ὁ κατὰ τὴν μορφὴν ὅμοιος : Ἐπίκ. Ἐπιστ.1,120, Ἀλέξ.Ἀφρ.Αἰσθ.24,19, - **ὁμοιόμορφος στολὴ - ἐνδυμασία**· || νεώτ. φυσ. ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ **ἔχων** ὁμοίαν κρυσταλλικὴν μορφὴν πρὸς ἄλλον, διάφορος ὅμως τὴν φύσιν· **2**) νεώτ. τὸ οὐδ. **ὁμοιόμορφον ὡς οὐσ.** ἡ ὁμοιομορφία βλ.λ.
ὁμοιομόρφως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιόμορφον, **μὲ** ὁμοιομορφίαν.
ὁμοιόνομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίους νόμους, ὁ διοικούμενος διὰ νόμων ὁμοίων : Φίντ.π.Στοβ.4, 23,61A **δεῖ τὰν εὐνομουμέναν πόλιν . . συμπαθέα τε καὶ ὁμοιόνομον ἦμεν.**
ὁμοιοούσιος-ον μτγν. **ὁ ἐξ ὁμοίας οὐσίας ὤν**, ὁ ὁμοίαν οὐσίαν ἔχων : Ἀθανάσ.2,741B, **αὐτ.**744B.
ὁμοιοπάθεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ **τοῦ ὁμοιοπαθεῖν** κατάστασις, ἡ ἐκ μεταδόσεως ὁμοιότης συγκινήσεων, παθῶν, ὁμοία αἰσθητικότης : Ἀριστλ.ΗΜ 1210b,23, αὐτ.1911a,1, Μητρόδ.ἀπ.38 **μονονοὺ καταδύντες ταῖς ὁμοιοπαθείαις**· **2**) μτγν. συμπάθεια βλ.λ.2) : Διόδ.Σ 13,24 **ἡ κοινὴ τῆς φύσεως ὁμοιοπάθεια**· **3**) νεώτ. ἡ τοῦ ὁμοιοπαθοῦς κατάστασις, τὸ ὑπόκεισθαι εἰς τὴν αὐτὴν πάθησιν, τὸ πάσχειν ἢ παθεῖν ὅμοιον πάθημα.
ὁμοιοπαθής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοια αἰσθήματα ἢ πάθη, ὁ ὁμοίως πρός τινα πάσχων, ὅθ. κ. ὁ ὁμοίας ἱκανότητος περὶ τὰς αἰσθήσεις ὤν : Πλάτ.Τίμ.45C **ὁμοιοπαθὲς πᾶν γιγνόμενον**, Θεόφρ.ΦΙ 5,7,2 **δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶναι τὰ μέλλοντα συμφύεσθαι**, Πλωτῖν.1,5,13 **τὸ διαπλακεῖσα οὐ ποιεῖ ὁμοιοπαθῆ τὰ διαπλακέντα**· **2**) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοια πάσχων ἢ παθών, ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν μετά τινος κατάστασιν πάθους : Πλάτ.Πολ.409B **ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς** παραδείγματα **ὁμοιοπαθῆ τοῖς** πονηροῖς, ΚΔ Πράξ.14,15 **καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ἄνθρωποι**, αὐτ.Ἰακ.5,17, Ἰγνάτ.π.Πασχ.Χρον.416,8 σῶμα ὁμοιοπαθὲς **ἡμῖν ἠμφιεσμένος.**
ὁμοιοπαθητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοιοπάθειαν ἢ τὸν ὁμοιοπαθῆ : **ὁμοιοπαθητικὸς ἰατρὸς** ὁ ἐφαρμόζων τὴν μέθοδον τῆς ὁμοιοπαθητικῆς θεραπείας· || τὸ θηλ. **ὁμοιοπαθητική** ὡς οὐσ. σύστημα θεραπευτικῆς, καθ' ὃ ἡ νόσος θεραπεύεται διὰ φαρμάκων ἢ ἄλλων μέσων ἅτινα ἔχουσι τὴν ἰδιότητα νὰ ἀναπτύσσωσιν ἐπὶ τοῦ ὑγιοῦς ἀνθρώπου συμπτώματα ὅμοια πρὸς τὰ καταπολεμούμενα.
ὁμοιοπαθῶ-έω ἔχω τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἢ πάθη, εὑρίσκομαι εἰς ὁμοίαν κατάστασιν εἰς ἣν καὶ ἄλλος τις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1095b,22 **διὰ τὸ πολλοὺς τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις ὁμοιοπαθεῖν** Σαρδαναπάλῳ (συμβαίνουσιν αὐτοῖς τὰ αὐτά, ἅτινα καὶ εἰς τὸν Σαρδανάπαλον)· **2**) ἐπὶ πραγμ., ὑπόκειμαι εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους, ἔχω τὴν αὐτὴν φύσιν : Στράβ.1,1,9 **οὐθ' ὁμοιοπαθοῦντος τοῦ ὠκεανοῦ πανταχῶς**· **3**) ἰατρ. κατέχομαι ὑπὸ συμπαθείας βλ.λ.2) : Γαλ.8,756.
ὁμοιοπαθῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὁμοιοπαθῆ, μεθ' ὁμοιότητος ἢ ἐν ὁμοιότητι παθῶν : Στουδ.Θεόδ.578E **οὐκ ἠνέσχετο ὑπελθεῖν ὁμοιοπαθῶς** τοῖς ἐνταῦθα εἰρχθεῖσι.
ὁμοιοπαράγωγος-ον μσν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον παραγόμενος : Εὐστ.1667,33.
ὁμοιόπιστος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν, ἤτοι τὴν αὐτὴν πρὸς ἄ. πίστιν : Ἰουστ.Τρύφ.348.
ὁμοιοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις πλαστική, καθ' ἣν τὸ παθὸν μέρος τοῦ σώματος ἀντικαθίσταται διὰ μεταμοσχεύσεως ἢ μεταφυτεύσεως ὁμοίων ἱστῶν ἐξ ἄλλου ἀτόμου ἢ ζῴου.
ὁμοιοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοιοπλασίαν βλ.λ. : **ὁμοιοπλαστικὴ ἐγχείρησις.**
ὁμοιοπλατής-οῦς-ές μτγν. **ὁ ἔχων** ὅμοιον πλάτος, ἰσοπλατής : Ὀρειβ.48,58,3 **τελαμὼν ὁμοιοπλατής.**
ὁμοιοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ἐπιφέρων, καθιστῶν ὁμοιότητα : Δαμάσκ.Ἀρχ.342.
ὁμοιόπους-οδος-ουν μτγν. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ποδῶν, περὶ στίχων : Δράκ.134,1.
ὁμοιοπρεπής-οῦς-ές ποι. ὁ ἔχων ὁμοίαν εὐπρέπειαν ἢ σχῆμα, τὴν ἐμπρέπουσαν ὄψιν : Αἰσχ. Ἀγ.793 **ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς** ἀγέλαστα **πρόσωπα** βιαζόμενοι.
ὁμοιοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ πρόσωπον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.45,13.
ὁμοιοπρόφορος-ον μτγν. ὁ ὁμοίαν, τὴν αὐτὴν προφορὰν ἔχων : Μαρτιαν.5,167.
ὁμοιόπτερος-ον **ὁ ἔχων ὁμοίας ἄλλῳ τινὶ πτέρυγας, ἐπὶ** πτηνῶν **κτ. πληθ.**· πρβλ. ὁμόπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 487b,28 **ὁμοιότροπά τε γὰρ καὶ ὁμοιόπτερα ταῦτα πάντα.**

ὁμοιόπτωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν κατάληξιν, ὁμοιοτέλευτος : Πλούτ.Δημήτρ.14 **γαμητέον ὁμοιόπτωτόν τι τῷ δουλευτέον,** αὐτ.'Ηθ. 853Β, Κόϊντ.9,3,80, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,226· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ὁ ἐν τῇ αὐτῇ πτώσει εὑρισκόμενος ἢ τεθειμένος : 'Απολλ.Δύσκ. Συντ.124,26, - **ὁμοιόπτωτος διορισμός**· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμοιόπτωτα** ὡς ούσ. ρητορικὸν σχῆμα καθ' ὃ γίνεται χρῆσις ὁμοιοπτώτων λέξεων: Φιλόδ.Ρητ.1,162S, Ρουτίλ.2,13· **4)** μτγν. ἀστρολ. ὁ ἀντιστοιχῶν : Βέττ.Βάλ.19,10.

ὁμοιοπτώτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιόπτωτον, ἐν τῇ αὐτῇ πτώσει, μὲ ὁμοίαν πτῶσιν : Φιλήμ.Λεξ.Τεχν.35,25, ΑΚρ.4,273,15.

ὁμοιόπυκνος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πυκνότητα : Πτολ.'Αρμ.1,3 **τῶν ὁμοιοπύκνων καὶ ἴσων χαλκῶν ὁ λεπτότερος.**

ὁμοιόπυρος-ον (πυρός) ὁ πρὸς σῖτον ὅμοιος : Θεόφρ.ΦΙ 8,1,1, αὐτ.8,92, αὐτ.ΦΑἴτ.4,6,1 **τοῖς ὁμοιπύροις καὶ ὁμοιοκρίθοις.**

ὁμοιόριστος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοιον, κοινὸν ὁρισμόν : Πορφ.Κατ.69,7.

ὁμοιόρροπος-ον (ῥέπω) μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν ροπήν, κίνησιν, ἰσόρροπος : Γαλ.6,145 **ὁμοιόρροπον γυμνάσιον ὀξύ.**

ὁμοιόρρυθμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον ρυθμὸν ἢ ὁ κατεσκευασμένος δι' ὁμοίου ρυθμοῦ : 'Αριστείδ.2,497J **τὰ ὁμοιόρρυθμα τῶν νοημάτων** (διόρθ. ὀνομάτων).

ὁμοιόρρυσμος-ον ἰων. προφ. τοῦ ὁμοιόρρυθμος βλ.λ. : 'Ιππ.'Αν.1· || ἐν εἴδ. σημ. ὁμοιογενής : Πέμπελ.π.Στοβ.4,25,52 **πατέρι καὶ μητέρι καὶ προπάτορι καὶ ὅλως τοῖς ὁμοιορρύσμοις.**

ὅμοιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., π. 'Ομ., 'Ιωσι κ. ἀρχ. 'Αττ. **ὁμοῖος-α-ον** ('Οδ.Π 182, Θέογν.714, Αἰσχ.'Αγ.1404, Θουκ.2,89), ἐπ. κ. **ὁμοίιος** ('Ησίοδ. 'Εργ.182), αἰολ. **ὔμοιος** (Θεόκρ.29,20), ἀρκ. **ὑμοῖος** ('Επιγρ.), δημ. **ὅμοιος-α-ο** ὡς δισύλλ., συγκρ. **ὁμοιότερος-α-ον** (Πλάτ.Φαίδ.79Β), ὑπερθ. **ὁμοιότατος-η-ον** ('Ηρ.2,92, Σοφ.'Αντ.833), ὁ πρός τινα ἢ πρός τινας ἔχων ὁμοιότητα, κοινότητα γνωρισμάτων, οἷον ὁ ἔχων ὄψιν, σχῆμα, φύσιν, ἰδιότητας ἢ χαρακτῆρας καὶ διαστάσεις τὰ αὐτὰ ἢ παραπλήσια, παρεμφερῆ : 'Οδ.Ρ 218 **ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον** (παροιμ. ἀντίστ. τῇ ὅμοιος τὸν ὅμοιο), 'Ησίοδ.Θ 27 **ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,** Θέογν.714, Πίνδ.Ο 7,52 **ἔργα ζωοῖσιν ἑρπόντεσσί θ' ὁμοῖα,** αὐτ.Π 2,48, Αἰσχ.Πρ.78, Ξεν.'Ελλ.3,2,20 **ὁμοιόν τινα Θρασυδαίῳ ἀποκτείναντες ᾤοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέναι,** Πλάτ.Γοργ.510Β, αὐτ.Συμπ.195Β **ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1155a,34, αὐτ. 1165b,17 **τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον,** Λουκ.'Ιστ. Συγγρ.23, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.4,2,3 **πλασάμενοι εἰκόνα πάντα ὁμοίαν τῷ τετελευτηκότι,** - **ὅμοια σπίτια - ὑφάσματα - ὅμοιοι χαρακτῆρες,** δημ. παροιμ. **τὸν ὅμοιο σου συμπέθερο καὶ τὸν κάλλιο σου κουμπάρο** (ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐπιζητεῖν σχέσεις μετ' ἀνωτέρων πάντοτε), - **ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιο(ν)** (ἀγαπᾷ) **κι ἡ κοπριὰ τὰ λάχανα**· || πάπ. φρ. **ὡς ἐπὶ τῶν ὁμοίων** (εἰς ὁμοίας περιπτώσεις)· || ὁμ. φρ. κ. νεώτ. **καὶ τὰ τούτοις ὅμοια**· || κ. **ἐν τῷ ὁμοίῳ** ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει : Θουκ.6,21 **οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι**· || ὁμ. φρ. **ἐκ τοῦ ὁμοίου ἢ ἐκ τῶν ὁμοίων** καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁμοίως : αὐτ.78 **ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους,** αὐτ.87· **2)** ἐπὶ ἐντελοῦς συμφωνίας ἢ ὁμοιότητος, ὁ αὐτός, ὁ ἴδιος : 'Ιλ.Σ 329 **ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι,** 'Οδ.Π 182, 'Ησίοδ.'Εργ.114 **αἰεὶ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι,** 'Αντιφ.5,76 **ὅμοιος** τὴν γνώμην (ἀμετάβλητος, **ὁ αὐτός,** ἴδιος), Θουκ.2,89, Πλάτ. Συμπ.173D, αὐτ.Φαῖδρ.271Α **ἓν καὶ ὅμοιον** (ἓν καὶ τὸ αὐτό, ὁμοιότροπον, ὁμοειδές)· **3)** ὁ ἴσος κατὰ τὴν ἰσχύν, ἰσοδύναμος, ἰσάξιος, ἰσόπαλος : 'Ιλ.Ψ 632 **ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ',** 'Ηρ. 9,96 **οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον ὁμοῖοι εἶναι**· || φρ. ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται θὰ εἶναι τὸ αὐτό, ἤτοι ἀδιάφορον εἰς ἡμᾶς, γιὰ μᾶς θὰ 'ναι τὸ ἴδιο : αὐτ.8,80 **ἢν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὁμοῖον ἡμῖν ἔσται,** Αἰσχ.'Αγ.1239,Εὐρ.'Ικ.1069, Θουκ.2,49· || νεώτ. ὁ αὐτὸς διὰ πάντας, ὁ κοινός : **ὁμοία τύχη**· **4)** ἐπὶ πράγμ. ὁ συμφωνῶν πρός τι, ὁ ἁρμόζων : Σοφ.Αἴ.1366 **ἦ πάνθ' ὁμοῖα πᾶς ἀνὴρ αὑτῷ πονεῖ,** 'Αριστφ.Θεσμ.167, Πλάτ.Πολ.549Ε **πολλὰ τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς**· **5)** κ. νεώτ. ὁ ἴσος : 'Ηρ. 1,18 **οὗτοι δὲ τὸ ὅμοιον ἀντοποδίδοντες ἐτιμώρεον,** αὐτ.4,119,- **τοῦ ἀνταπέδωσε τὰ ὅμοια**· || φρ. **ἐκ τῶν ὁμοίων** ἐπὶ ἴσοις ὅροις : Αἰσχ.'Αγ. 1423 **λέγω δέ σοι τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένης ἐκ τῶν ὁμοίων**· **6)** ὁ τῆς αὐτῆς τάξεως ἢ θέσεως : αὐτ.1,134 **τῷ δὲ ἄν τις γνοίη εἰ ὅμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες,** Κλεόβουλ.π.Στοβ.3,1,172 **γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων,** Πάπ.· **7)** ὅθ. **οἱ ὅμοιοι** ὡς ούσ. ἐν ἀριστοκρατουμέναις πόλεσιν οἱ εὐγενεῖς, πάντες οἱ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν πολῖται, ὅσοι εἶχον ἴσον δικαίωμα νὰ κατέχωσι δημόσια ἀξιώματα, μάλιστα ἐν Σπάρτῃ : Ξεν.'Ελλ.3,3,5, αὐτ. Λακ.13,1,7 **εἰσὶ δὲ οὗτοι ὅσοι ἂν σύσκηνοι ὦσι τῶν ὁμοίων,** 'Αριστλ.Πολιτ.1306b,30 **ἐκ τῶν ὁμοίων γὰρ ἦσαν**· || ἐν παραπλησίᾳ χρ. κ. π. Πέρσαις : 'Ηρ.3,35 **Περσέων ὁμοίους τοῖσι πρώτοισι δυώδεκα**· **8)** φρ. **ἐν ὁμοίῳ ποιεῖσθαί τι** θεωρεῖν ἐξ ἴσου ἔντιμον : αὐτ.7,138 **πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάντες ἐποιοῦντο,** αὐτ.8,109· **9)** κ. νεώτ. γεωμ. ἐπὶ σχημάτων, ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πλευρῶν καὶ γωνιῶν, ἐξ ὧν τὰς μὲν **πλευρὰς** ἀναλόγους, τὰς δὲ γωνίας ἴσας : Εὐκλείδ.'Ορισμ.6,1, αὐτ.3,11, - **ὅμοια τρίγωνα**· || κ. ἐπὶ γωνιῶν : Θαλ.π.Πρόκλ. Εὐκλ.1,251F, 'Αριστλ.Οὐρ.296b,20, αὐτ.297b,19, αὐτ. 311b,34· || κ. ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ τὸ γινόμενον ἴσων παραγόντων ὤν : Πλωτῖν.6,2,21· **10)** ἐν τῇ συντάξει ἐν 'Ιλ. ἀπολ. συχνότ. : **'Ιλ.Σ 329**· || **κ. μτ.** δοτ. προσ. ἢ πράγμ. : αὐτ.Ψ 632 **ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ',** 'Ησίοδ.Θ 27, Θέογν.714 **οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,** Πίνδ.Ο 7,52, Ξεν.'Ελλ.3,2,20, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.4,2,3, Συνέσ.'Επιστ.4 **οὐ γὰρ οὐδ' ὅμοιος ἦν ἔχοντι**· || σπαν. μτ. γενικ. κτ. βραχυλογίαν, ἐξυπονοουμένης τῆς δοτ. : 'Ηρ.3,37, 'Ιππ.'Αρθρ.12 **τοῖσι τούτων ὁμοίοις,** Πλάτ.Πολ.472D, Διον.'Αλ.Πομπ.4 **ὁ λεκτικὸς πῇ μὲν ὅμοιος 'Ηροδότου, πῇ δὲ ἐνδεέστερος,** Διον.Βυζ.53 **ὁμοία ἀνδριάντος,** Κυρσν.22· || μτ. δοτ. κ. αἰτ. τοῦ πρὸς ὃ πρόσωπόν τι ἢ **πρᾶγμα** εἶναι ὅμοιον : 'Ιλ.Ε 778, 'Οδ.Ζ 16 **ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,** αὐτ.Γ 468, Αἰσχ.'Επτ.678, Σοφ.Αἴ. 1153 **ἐμοὶ ὀργὴν θ' ὁμοῖος εἶπε τοιοῦτον λόγον**· || ὁμ. μτ. δοτ. κ. ἀπαρφ. : 'Ιλ.Κ 437 **θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι** (εἰς τὸ τρέχειν ὅμοιοι πρὸς **τοὺς** ἀνέμους), αὐτ.Β 553, αὐτ.Ξ 521, Ξεν.'Αν.3,5,13 **ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζειν**· || ὁμ. μτ. δοτ. κ. ἔμπροθ. διορ. : αὐτ.Κυν.5,29, 'Ισαῖ.8,26 **οὐδὲν ὅμοιον ἦν μοι πρὸς τοῦτον** (οὐδὲν κοινὸν ὑπῆρχε μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τούτου)· || κ. μτ. μ. ἔμπροθ. διορ. : 'Ιλ. Μ 270 **ὁμοῖοι ἐν πολέμῳ,** Βάβρ.32 **ἐς φύσιν οὐδὲν ὅμοιον**· || κ. ἑπομένου ἀναφ. : 'Υμν.'Αφρ.178 **ὁμοίη, οἵην με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσιν νοήσας** (ὁποία ἤμην ὅτε τὸ πρῶτον μὲ ἀντίκρυσες), Ξεν.'Ελλ.4,2,11 **ὅμοιον** . . **οἷόνπερ τὸ τῶν ποταμῶν,** αὐτ.'Ιέρ.7,5, αὐτ.ΚΠ 6,1,37· || ἑπομένου τοῦ ὅσπερ : αὐτ.'Αν.5,4,34· || **κ. τοῦ ὥσπερ** : Αἰσχ. 'Αγ.1311 **ὁμοῖος ἀτμὸς ὥσπερ ἐκ τάφου πρέπει,** Ξεν.Συμπ.4,37· || κ. τοῦ **ὥστε** : Εὐρ.'Ορ.697 **ὁ-**

μοιον ὥστε πῦρ καταοβέσαι λάβρον· || ἑπομένου τοῦ καί : Ἡρ.7,50 γνώμῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σύ, Θουκ.1,120, Πλάτ.Κρίτ.43Β, αὐτ.Θεαίτ. 154Α, Παυσ.7,10,4 οὐδέν τι γενόμενος ἐς Ἀχαιοὺς ὅμοιος καὶ Καλλίστρατος· **11)** κ. ἐλλειπτικῶς ἐν φρ. : Ἰλ.Ρ 51 κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι (κόμαι ὅμοιαι ταῖς τῶν Χαρίτων), Ὀδ.Β 121 οὔ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ ᾔδη (τοῖς τῆς Πηνελοπείης), Ξεν.ΚΠ 6,1,50 ἅρματα ὅμοια ἐκείνῳ (ἅρματα ὅμοια τοῖς ἐκείνου), αὐτ.5,1,4· **12)** μσν. κ. νεώτ. μουσ. τὸ οὐδ. ὅμοιον ὡς οὐσ. ὀνομασία ἐν τῇ βυζ. μουσικῇ μελῳδικῆς θέσεως περιλαμβανομένης ἐν τῷ μεγάλῳ Ἴσῳ Ἰωάννου Μαΐστορος Κουκουζέλους· **13)** κ. δημ. ἡ αἰτ. ἑν. πληθ. τοῦ οὐδ. ὅμοιον, ὅμοια κ. ὁμοῖον, ὁμοῖα ὡς ἐπίρρ. καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁμοίως, ὡς, μτ. δοτ. : Ἡρ. 3,8 ὁμοῖα τοῖσι μάλιστα (ὡς οἱ πρωτεύοντες), αὐτ.3,57, Θουκ.7,29, Θεόκρ.8,37 ὅμοιον μουσίσδει .. ταῖσιν ἀηδονίσι· δημ. μ. μτ. πληθ.· || φρ. ὅμοιον εἰπεῖν κατὰ προσέγγισιν, ὡς ἔγγιστα, περίπου : Μέν.Ἐπιτρ.548· || όμ. ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. κ. ἑπομένου ἀναφ. μορίου ὁμοιωματικοῦ : Σοφ.Ἀντ. 587 ὅμοιον ὥστε ποντίαις οἶδμα δυσπνόαις ὅταν .. ἐπιδράμῃ, αὐτ.ἀπ. π. Ἀθήν.15,686Α, Πλάτ.Νόμ. 628D ὅμοιον ὡς εἰ κάμνον σῶμα ἡγοῖτό τις ἄριστα πράττειν· **14)** κ. δημ. ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. παρομοίως, ὡσαύτως, ἐπίσης : Αἰσχ.Εὐμ.240 ὅμοια χέρσον καὶ θάλασσαν ἐκπερῶν, Εὐρ.Φοίν.169,- ὅμοια βρίζει μεγάλους καὶ μικρούς· || κ. συγκρ. ὁμοιότερον ὡς ἐπίρρ. : Λουκίλλ.ΑΠ 11,233· || κ. ὑπερθ. ὁμοιότατα : Ἀριστφ.ἀπ.281.

ὁμοιόσημος-ον μτγν. ὁ τὸ αὐτὸ σημαίνων, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν σημασίαν : Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.249, 13, Σχόλ.Διον.Θρ.946,14, ΕΜ 48,29.

ὁμοιοσθενής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ σθένος : Εὐστ.616.

ὁμοιοσκελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὅμοια σκέλη : Γαλ.Χρ.Μορ.3,1 τὰ πρόσθια κῶλα τοῖς ὄπισθεν ὁμοιοσκελῆ γέγονε.

ὁμοιόσκευος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίαν σκευήν, τὴν αὐτὴν πρός τινα στολὴν ἢ ὅμοιον στολισμόν : Στράβ.17,3,7 κατὰ τὸ πλέον ὁμοιόσκευοί εἰσι.

ὁμοιοσπόριος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ἑνὸς μόνον εἴδους σπόρια : ὁμοιοσπόρια εἶναι τινὰ τῶν πτεριδοφύτων.

ὁμοιοστάδιος-ον μσν. ὁ πρὸς στάδιον ὅμοιος : Τζέτζ.Χιλ.8,26 ὡς εἰς ὁμοιοστάδιον τόπον βαδίζων ἦλθε.

ὁμοιοστοιχία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἑκάστη τῶν σειρῶν τῶν κατὰ διαδοχὴν ἐναλλασσομένων ἐπὶ τοῦ βλαστοῦ φύλλων φυτοῦ.

ὁμοιόστομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὅμοιον στόμα, μέτωπον : Ἀσκληπιόδ.10,22, Αἰλ.Τακτ.37,5 ὁμοιόστομος διφαλαγγία (ὅταν ὁ ἀκολουθῶν λόχος ἐν ὁμοίῳ σχήματι ἕπηται»), Ἀρρ.Τακτ.29,4.

ὁμοιστόμως ἐπίρρ. μτγν. διὰ τοῦ αὐτοῦ μετώπου : Ἀσκληπιόδ.11,4.

ὁμοιόστροφος-ον σχόλ. ὁ ἔχων ὁμοίαν στροφήν : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.103, αὐτ.Ἑκ.687.

ὁμοιοσύλλαβος-ον μσν. ὁ ἔχων ἴσας συλλαβάς, ἰσοσύλλαβος : Μοσχόπ.39.

ὁμοιοσύστατος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁμοίας συστάσεως ἢ ἴσας στροφάς : Πτολ.Ἁρμ.1,3.

ὁμοιοσχήματος-ον κ. ὁμοιοσχημάτιστος-ον (Φώτ.ἐν Μαϊ.Συλλ.Βατ.1,227) ὁ ὁμοιοσχήμων βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἴτ.6,2,4.

ὁμοσχημονῶ-έω ἔχω σχῆμα ὅμοιον, ὁμοίαν μορφήν : Ἀριστλ.Πρ.866b,34 ἐὰν τὰ ἄλλα ὁμοιοσχημονῶμεν.

ὁμοιοσχημόνως ἐπίρρ. κ. μσν. ἐν ὁμοίῳ σχήματι, μὲ τὴν αὐτὴν μορφήν : Ἀριστλ.ΗΕὐδ.1217b, 35, Εὐστ.688,42.

ὁμοιόσχημος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοιον σχῆμα, ὁμοιόμορφος : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.44,23,41 καυτήριον ὁμοιόσχημον τῷ αὐλίσκῳ.

ὁμοιοσχημοσύνη (ἡ) κ. μσν. ὁμοιότης κατὰ σχῆμα, μορφὴν ἢ θέσιν : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλ.168a,25, Εὐστ.677,64 τοῦτο δὲ ἐποίησεν Ὅμηρος .. διὰ .. τὸ ἐκκλίνειν τὴν ὁμοιοσχημοσύνην.

ὁμοιοσχήμων-ονος-ον ὁ ὁμοιόσχημος βλ.λ. : Δημόκρ.π.Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.4,19,3, Ἀριστλ.ΑΠρ.27b, 11, Θεόφρ.ΦΙ 4,2,4, Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,90, αὐτ.Φύσ.1420,3 τόποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις, Διον.Ἀλ. Συνθ.26, Πτολ.Τετράβ.104.

ὁμοιοταχής-οῦς-ές σχόλ. ὁ κινούμενος μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος, ἰσοταχής : Σχόλ.Ἄρατ.19 ὁμοιοταχεῖς μὲν γάρ εἰσιν οἱ ἀστέρες.

ὁμοιοταχῶς ἐπίρρ. μὲ ὁμοίαν ταχύτητα, ἰσοταχῶς : Ἀριστλ.Κόσ.392a,14 (ἴδ. ἀνάγν. ὁμοταχῶς), Σχόλ.Ἄρατ.19 ὁμοιοταχῶς γὰρ κινοῦνται οἱ ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ.

ὁμοιοτελευταῖος-α-ον ἐσφ. γρ. τοῦ ὁμοιοτέλευτος βλ.λ.ἐν Τιβέρ.Ρητ.33.

ὁμοιοτέλευτος-ον κ. νεώτ. ὁ μετά τινος ὁμοίως τελευτῶν, ὅμοιον τέλος ἔχων, ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁμοιοκατάληκτος, δθ. τὸ οὐδ. ὁμοιοτέλευτον ὡς οὐσ. ἡ ὁμοιοκαταληξία μεταξὺ δύο ἢ πλειοτέρων στίχων ἢ προτάσεων, εἰδικώτερον δὲ τὸ σχῆμα λόγου, καθ' ὃ δύο ἢ πλείονα κῶλα τελευτῶσιν ὁμοίως ἤτοι εἰς ὁμοίους τύπους λέξεων : Ἀριστλ.Ρητ.1410b,1 πάρισον καὶ ὁμοιοτέλευτον, Φιλόδ.Ρητ.162S, Διόδ.Σ 12,53· || μτγν. ἐν χρ. κ. κτ. πληθ. ὁμοιοτέλευτα (κῶλα) : Δημήτρ.26· || κ. ἐν μτφ. χρ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,57 ὁμοιοτέλευτον διάνοιαν κατακλίνειν (περατοῦν πρότασίν τινα δι' ὁμοιοτελεύτου).

ὁμοιοτελευτῶ-έω νεώτ. εἶμαι ὁμοιοτέλευτος, καταλήγω ὁμοίως.

ὁμοιοτελεύτως ἐπίρρ., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοιοτέλευτον, μὲ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα, ὁμοιοκαταλήκτως : Εὐστ.179,2.

ὁμοιότεχνος-ον μτγν. ὁ ὁμότεχνος βλ.λ. : Ἀνών.ἐν Ρητ.114,34, Ἐφραὶμ Σύρ.3,36C οἱ συντεχνῖται ἀπὸ τῶν ὁμοιοτέχνων ἐπαινοῦσιν.

ὁμοιότης-ητος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὁμοιότη κ. -ότητα ἡ ἰδιότης τῶν ὁμοίων, τὸ εἶναί τινα ὅμοιον πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους, τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ ἐξωτερικὴν μορφήν, ἀνεξαρτήτως βάρους, μεγέθους κτλ. : Δημόκρ.164, Πλάτ.Φαίδ. 109Α ἴσχειν τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ, αὐτ.Σοφ.231Α, αὐτ.Νόμ.779Β, αὐτ.Φαῖδρ. 253Β, αὐτ.Τίμ.30C τίνι τῶν ζῴων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα συνέστησε, Πλούτ.Ἠθ.536F οὐχ οὕτω ταὐτὸν αἱ ὁμοιότητες ὡς ἕτερον αἱ διαφοραὶ ποιοῦσι, - ὁμοιότης δύο ἀδελφῶν - χρωμάτων· || κ. ἐπὶ χαρακτῆρος, συνηθειῶν, τρόπου ζωῆς : Πλάτ. Φαῖδρ.240C ὁμοιότης φιλίαν παρέχεται, αὐτ.Θεαίτ.177Α ἡ αὐτοῖς ὁμοιότης τῆς διαγωγῆς· || φρ. ὁμοιότητι τέταγμαι ἔχω καταλάβει, κατέχω ὁμοίαν θέσιν πρός τινα : αὐτ.Πολ.555Α· || δμ. ὁμοιότητί εἰμι κατά τι ὁμοιάζω πρός τι : αὐτ.576C ὅ γε τυραννικὸς κατὰ τὴν τυραννουμένην πόλιν ἂν εἴη ὁμοιότητι· || μτ. δοτ. ταυτότης γνωρισμάτων, χαρακτηριστικῶν : Ἀριστλ.Πολιτ.1262a,16 (ὁμοιότητες) γίνονται τοῖς τέκνοις πρὸς τοὺς γεννήσαντας, αὐτ.ΗΝικ.1108b,31· || φρ. καθ' ὁμοιότητα λέγεσθαι λέγεσθαι ὁμοίως, ἐν συσχετισμῷ πρός τι ἄλλα ὅμοιον, ἀντίθ. λέγεσθαι ἁπλῶς : αὐτ. 1147b,34· || δθ. καθ' ὁμοιότητα σημειοῦμαι : Φιλόδ.Σημ.31· πρβλ. κ. αὐτ.34 ἡ καθ' ὁμοιότητα σημείωσις· || καθ' ὁμοιότητα μτ. γενικ. ὁμοίως πρός τι(να) : ΚΔ Ἑβρ.7,15 εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεύς, Πάπ. ἀξιῶν ενταγῆναι κἀμοῦ τὸν υἱὸν τῇ τῶν ἐφήβων γραφῇ

καθ' ὁμοιότητα τῶν σὺν αὐτῷ· ‖ κ. ἄνευ γενικ. : ΠΔ Γέν.1,11 σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, ΚΔ Ἑβρ.4,15· **2)** νεώτ. λογ. ἡ συμφωνία πραγμάτων ἢ καταστάσεων, ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων γεγονότων· ‖ ὁμ. **ὁμοιοτήτων μέθοδος** (ἡ τῆς ἐπαγωγῆς)· **3)** ὁμ. νεώτ. γεωμ. ἡ ἰδιότης τῶν ὁμοίων σχημάτων καθ' ἣν ἔχουσι ταῦτα τὰ μήκη ἀνάλογα καὶ τὰς γωνίας ἴσας· **4)** ἡ δοτ. ὁμοιότητι ἐν ἐπιρρ. χρ. ὁμοίως βλ.λ. : Πλάτ. Τίμ.75D **τὴν κεφαλὴν περιστήσας κύκλῳ περὶ τὸν τράχηλον ἐκόλλησεν ὁμοιότητι.**

ὁμοιότιμος-ον ἀρχ. λ. ὁ τῆς αὐτῆς ἢ ὁμοίας ἀπολαύων τιμῆς· Ἡσ. **ἐν λ.** ὁμοιόπτεροι.

ὁμοιότονος-ον μτγν. **ὁ ἔχων ὅμοιον τόνον ἢ** τονισμόν : Διον.'Αλ.Σύνθ.12.

ὁμοιοτόνως μσν. **δι' ὁμοίου τόνου ἢ δι' ὁμοίου** τονισμοῦ : Εὐστ.1400,19.

ὁμοιοτροπία (ἡ) μτγν. **ἡ ὁμοιότης τῶν τρόπων, τῶν ἠθῶν** : Στράβ.1,2,10· **2)** νεώτ. γεν. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοιοτρόπου βλ.λ.

ὁμοιότροπος-ον κ. νεώτ. **ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον** πρός τινα ἐπιτελούμενος, ὅθ. ὁ ἔχων ὅμοιον ἑτέρῳ τινὶ τρόπον τοῦ ζῆν, τῶν ἠθῶν : Θουκ.3,10 **εἰδότες οὔτε φιλίαν ἰδιώταις βέβαιον γιγνομένην.. εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνοιτο καὶ τἆλλα ὁμοιότροποι εἶεν,** 'Αριστλ.ΖΙ 487b,27 ὁμοιότροπά τε **γὰρ καὶ ὁμοιόπτερα πάντα ταῦτα,** Φιλόδ.'Οργ.30, 'Ηρωδιαν.5,5,10 **οὐδὲ γὰρ προσίετο εἰ μὴ τοὺς ὁμοιοτρόπους τε καὶ κόλακας αὐτῷ τῶν ἁμαρτημάτων·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. : Θουκ.1,6 **πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον·** **2)** γεν. ὅμοιος : Διαν.'Αλ.Πομπ.3 **δυνάμεις τῆς φράσεως ὁμοιότροποι,** Φίλ.2,259 **αἰτίαι ὁμοιότροποι·** **3)** κ. νεώτ. ὁ ἔχων φυσικὴν ἢ χημικὴν συγγένειαν πρός τι : 'Ιππ.Διαίτ.23 **ἀτὰρ καὶ τὰ μισγάμενα ἀλλήλοισιν ὁμοιότροπα ταῦτα ἐστίν, - ὁμοιότροπον διάλυμα·** ‖ **εἰδ.** ἐπὶ φαρμάκων, τὸ ἔχον χημικὴν πρὸς τὸν ὀργανισμὸν συγγένειαν : Γαλ.π.Θησ.Σ Στεφ. **ὁμοιότροπα φάρμακα ὁμολογεῖν ταῖς δυνάμεσι καὶ κατὰ μηδὲν στασιάζειν.**

ὁμοιοτρόπως ἐπίρρ. κ. νεώτ. καθ' ὅμοιον τρόπον πρός τινα, συμφώνως : Θουκ.6,20 **καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει,** 'Αριστλ.ΖΓ 755b,28 **οὐχ ὁμοιοτρόπως τοῖς τῶν ὀρνίθων· ἔχει τὰ περὶ τὰ ᾠὰ τῶν ἰχθύων,** Φιλόδ.Ρητ.1,153 **ὁμοιοτρόπως τινὶ διατεθῆναι.**

ὁμοιοτυπία (ἡ) νεώτ. **ἡ ἰδιότης** τοῦ ὁμοιοτύπου βλ.λ.2).

ὁμοιοτυπής-οῦς-ές (τύπος) πάπ. ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφήν, ὁμοίας μορφῆς, ὅμοιος : **λαϊνέους μορφὰς ὁμοιοτυπεῖς τῆς Λητοῦς.**

ὁμοιότυπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὢν ὁμοίου τύπου, ὁμοίας μορφῆς, ὁμοιοτυπής βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.106· ‖ νεώτ. **ὁ κατὰ τὸν τύπον ἄλλου** τινὸς γενόμενος, κατεσκευασμένος, ὁ οἱονεὶ ἀκριβὲς ἀντίγραφον **ἄ.**· πρβλ. πανομοιότυπος : **ὁμοιότυπα ἀνακοινωθέντα, - κατεσκευάσθησαν πολλὰ μαρμάρινα ὁμοιότυπα τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους·** **2)** εἰδ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὁμοιότυπον** ἐπὶ βιβλίου ἢ χειρογράφου, τὸ καθ' ὅμοιον τύπον πρὸς τὸν τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τυπωμένον ἢ λιθογραφημένον ἢ κεχαραγμένον κττ. ἀντίτυπον, ἀντίγραφον, ἀντίθ. πρωτότυπον : **σῴζονται εἴς τινας βιβλιοθήκας διὰ ξυλογραφίας γενόμενα τότε ὁμοιότυπα τῆς ἰδιοχείρου πρὸς τὸν βασιλέα τῆς 'Αγγλίας ἐπιστολῆς τοῦ Ναπολέοντος·** **3)** εἰδ. νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτοῦ, τὸ ὁμοιάζον πρὸς τὸν ἀρχικὸν τύπον, τὸ μὴ ἀποτελοῦν παραλλαγὴν τοῦ ἀρχικοῦ τύπου.

ὁμοιοτύπως ἐπίρρ. νεώτ. καθ' ὅμοιον τύπον, καθ' ὁμοίαν μορφήν : **ἀντέγραψε τὸ χειρόγραφον ὁμοιοτύπως πρὸς τὸν κώδικα.**

ὁμοιοτύπωτος-ον (τυπόω-ῶ) μτγν. ὁ καθ' ὅμοιον τύπον, καθ' ὁμοίαν μορφὴν ἐσχηματισμένος : Διον.'Αρεοπ.18 **φωτοειδεῖς τινας ἄνδρας.. καὶ ὅσαις ἄλλαις ὁμοιοτυπώτοις μορφαῖς ἡ θεολογία τοὺς οὐρανίους ἐσχημάτισε νόας.**

ὁμοιοτύραννος ὁ ὁμοτύραννος βλ.λ.

ὁμοιούσιος-ον μτγν. γλωσσ. κ. νεώτ. **ὁ ἔχων** ὁμοίαν ἀλλ' οὐχὶ τὴν αὐτὴν πρὸς **ἄ.** οὐσίαν, ὁ ὁμοίας οὐσίας, ἀντίθ. ἑτερ(ο)ούσιος· ‖ **εἰδ. ἐκκλ.** ὡς ὅρος τῆς αἱρέσεως τοῦ Νικομηδείας Εὐσεβίου, ἀντιτιθεμένης πρὸς τὸ ὁμοούσιον βλ.λ., ὅπερ ἡ ὀρθοδοξία ὥρισε περὶ τῆς τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ ὑποστάσεως.

ὁμοιοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοίως φαινόμενος, ὁ ὅμοιος : Γαλ.18(1),777 **ὁμοιοφανεῖς ἐπίσης καὶ τὰ ἐμπρόσθια καὶ τὰ ὀπίσθια δεικνύοντες.**

ὁμοιόφθογγος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἔχων** ὅμοιον φθόγγον, ὁ ὁμοίως ἠχῶν : ΕΜ 169,10,-**τὸ ντ** ὁμοιόφθογγον **πρὸς τὸ γαλλικὸν ἀ.**

ὁμοιόφλοιος-ον ὁ ἔχων ὅμοιον φλοιόν : Θεόφρ. ΦΑἰτ.1,6,2,4 (δ.γρ. ὁμόφλοιος).

ὁμοιοφόρος-ον (φέρω) ὁ ὅμοια φέρων, **παράγων**, ὁ ἐξ ἴσου καρποφόρος : Θεόφρ.ΦΙ 4,13,5 **εἰ, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων λέγουσί τινες ὡς περιαιρουμένων τῶν ῥιζῶν.. δύναται διαμένειν ἡ ὅλη φύσις καὶ ὁμοιοφόρος.**

ὁμοιόφρων-ονος (ὁ) μτγν. **ὁ** ὅμοια φρονῶν, ὁ ὅμοια φρονήματα ἔχων : 'Αθανάσ.2,559.

ὁμοιοφωνία (ἡ) κ. μσν. **τὸ ὁμοιοφωνεῖν, ἡ ὁ**μοιότης τῆς φωνῆς : Εὐστ.'Οδ.Κ 413.

ὁμοιόφωνος-ον μτγν. κ. **νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοίαν** φωνήν, ὁ ὁμοίως ἠχῶν . Γρηγ.Νύσσ.2,253Α· ‖ ἐπίρρ. νεώτ. -**ως.**

ὁμοιοφωνῶ-έω κ. μσν. **ἔχω ὁμοίαν φωνήν,** ἠχῶ ὁμοίως : Εὐστ.1428,19.

ὁμοιόχροια (ἡ) ἡ ὁμοιότης τοῦ χρώματος : '**Α**ριστλ.Μετ.342b,20 **δι' ὁμοιόχροιαν.**

ὁμοιόχρονος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ ἔχων ὅμοιον** χρόνον διαρκείας, ὅθ. εἰδ. ἐν τῇ προσῳδίᾳ **ὁ** ἔχων τὸν αὐτὸν χρόνον, ἰσόχρονος βλ.λ. : Διον.'**Αλ.** Συνθ.12 **ὁμοιόχρονα παρ' ὁμοιοχρόνοις.**

ὁμοιόχρους-ουν μτγν. κ. νεώτ., ἀσυναίρ. **ὁμοιόχροος-οον** **ὁ ἔχων ὅμοιον χρῶμα**, ὁ τοῦ αὐτοῦ χρώματος : Φιλόδ.Θε.γ',8, Πλωτῖν.2,8,1 **ὅσα τῶν μεγεθῶν ἀμοειδῆ ὁμόχροα,** 'Αλέξ.'Αφρ.Ψυχ.146,11, 'Ιππιατρ.55· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ ὁμοιόχρουν ὡς οὐσ.** ἡ ὁμοιόχροια βλ.λ. : Φιλ.'Ἀσμ.150.

ὁμοιοχρώματος-ον μτγν. **ὁ** ὁμοιόχρους **βλ.λ.** : Καλλίξ.2 π.'Αθήν.5,202Α.

ὁμοιόχωρος-ον μτγν. **ὁ κατέχων, ὁ καταλαμβάνων** ὅμοιον χῶρον πρός τι : **Στοβ.'Εκλ.1,49,69 τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα ἀνωφερῆ ὄντα ἐπὶ τὴν ψυχὴν** ὁμοιόχωρον αὐτοῖς **ὑπάρχουσαν, ἀνατρέχει.**

ὁμοιῶ-όω κ. μσν. κ.νεώτ., νεώτ. κ. **ὁμοιώνω,** ἀόρ. ὡμοίωσα, μέσ. κ. παθ. μέλλ. **ὁμοιωθήσομαι,** μέσ. μέλλ. ἐν σημ. παθ. ὁμοιώσομαι, ἀόρ. **ὡμοιώθην,** ἐπ. ἀπαρφ. **ὁμοιωθήμεναι,** παρακ. **ὡμοίωμαι,** ποιῶ τινα ὅμοιόν τινι,-ἐξομοιῶ : 'Ηρ.8,28 **χοῦν δὲ ἐπιφορήσαντες καὶ ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ ἐδέκοντο τοὺς Θεσσαλοὺς ἐσβάλλοντας,** Εὐρ. 'Ελ.33 **ὁμοιώσασ' ἐμοὶ εἴδωλον ἔμπνουν,** Πλάτ. Φαῖδρ.261Ε **πᾶν παντὶ ὁμοιοῦν,** αὐτ.Πολ.393C, 'Ισοκρ.9,75 **τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ τοῖς γεγραμμένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιώσειε,** 'Αριστλ.Γεν.Φθορ.324a,10· ‖ τὸ παθ. εἰμὶ ἢ γίνομαι ὅμοιος, ἐξομοιοῦμαι : 'Ιλ.Α 187 **στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην,** 'Οδ.Γ 120 **ἔνθ' οὔ τίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην ἤθελε,** 'Εμπ.22,5 **ὁμοιω-**

θέντ' Ἀφροδίτη, Εὐρ.Βάκχ.1348, αὐτ.Μήδ.890 οὔκουν χρή σ' **ὁμοιοῦσθαι κακοῖς**, Θουκ.2,97 **οὐ μὴν οὐδ' εἰς τὴν ἄλλην εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον ἄλλοις ὁμοιοῦνται**· || ὁμ. ἀμτβ. ὁμοιάζω, εἶμαι ὅμοιος : Διοσκ.3,52 **ἄγριον πήγανον ὁμοιοῖ τῷ ἡμέρῳ**, Δοξαπ. Ρητ.2,160,4 **ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ ὁμοιοῖ**· **2**) καθιστῶ τι ὅμοιον, σύμφωνον πρός τι, προσαρμόζω : Θουκ.3,82 (ὁ πόλεμος) **πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ**· || ὁμ. κ. παθ. γίνομαι ὅμοιος, προσαρμόζομαι : Ἰσοκρ.5,114 **κατὰ τὸ ἦθος ὁμοιοῦμαι τοῖς ἐκείνου βουλήμασιν**· **3**) μτγν. κ. νεώτ. θεωρῶ τι ὅμοιον, παρομοιάζω, παραβάλλω, συγκρίνω : ΚΔ Ματθ.11,16 **τίνι ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην**, Ἐπιγρ. **ἡ πόλις τινὰ Λυκούργῳ κατὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν πρᾶξιν ὁμοιοῦσα**· || ὁμ. τὸ μέσ. : Ἡρ.1,123 **τὰς πάθας τὰς Κύρου τῇσι ἑωυτοῦ ὁμοιούμενος**.

ὁμοίωμα (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ὁμοίως τινὶ ποιηθέν, τύπος, εἰκών : Πλάτ.Φαῖδρ.250Α **ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται**, αὐτ.Παρμ.132 **τὰ δὲ ἄλλα τούτοις ἐοικέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα**, Ἀριστλ.Ρητ.1356a,31 **ἔστι γὰρ μόριόν τι τῆς διαλεκτικῆς καὶ ὁμοίωμα** (ἰδ.γρ. ὁμοία), ΚΔ Ἐξ.20,4 **οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα**, ΚΔ Ρωμ.1,23 **καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου**, - **κατεσκεύασεν ἐν μικρογραφίᾳ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Παρθενῶνος**· || νεώτ. φρ. σκωπτ. **ὁμοίωμα ἀνθρώπου** ὁ κατ' εὐφημισμὸν ἄνθρωπος, ὁ μὴ ἔχων τὰς ἀνθρωπίνας φυσικὰς ἢ ἠθικὰς ἰδιότητας· || πάπ. φρ. **ἐξ ὁμοιώματος** συμφώνως πρὸς ὁμοίας περιστάσεις, ἀναλόγως, κατ' ἀναλογίαν : Πάπ.

ὁμοιωματικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁμοίωμα ἢ ὁμοίωσιν, ὁ κατάλληλος, ὁ ἁρμόζων εἰς ὁμοίωμα : Στουδ. Θεόδ.512D **ἐπεὶ καὶ Παῦλος τὴν φιλαργυρίαν εἰδωλολατρείαν ἀπεκάλεσεν, αἰτιολογικῶς καὶ δευτέραν κατὰ ἀναφορὰν ὁμοιωματικὴν τῆς οὔσης εἰδωλολατρείας**· **2**) εἰδ. γραμμ. ὁ δηλῶν ἢ ἐκφράζων ὁμοιότητα πρός τι : Διον.Θρ.636, **12 ὄνομα ὁμοιωματικόν** (=ἀντωνυμία ἐκφράζουσα ὁμοιότητα οἷον αἱ τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος κλπ.), - **ὁμοιωματικὴ ἀντωνυμία**, - **ὁμοιωματικοὶ σύνδεσμοι** (οἱ ὥσπερ, ὅπως, καθάπερ κλπ.)· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **ὁμοιωματικὰ** σημεῖα **τῆς γραφῆς διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦμεν ὅτι εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ὑπονοεῖται ἡ ὑπεράνω αὐτῶν λέξις ἢ φράσις ἢ ἀριθμός**.

ὁμοιωματικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν παρομοιώσει : Σχόλ.Ἰλ.5,638 **κέχρηται μὲν οὖν αὐτῷ** (ἐνν. τὸ οἷον) **καὶ ὁμοιωματικῶς**.

ὁμοιωνυμία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν ὅμοιον πρός τινα ὄνομα, ἀ. ὁμωνυμία : Εὐστ.640.

ὁμοιώνυμος-ον νεώτ. **ὁ ἔχων** ὅμοιον ὄνομα πρός τινα.

ὁμοίως ἐπίρρ. κ. μσν. **κ. νεώτ. μτ. δοτ. κατὰ τὸν** αὐτὸν τρόπον, καθ' **ὅμοιον** τρόπον πρός τινα : Ἡρ.1,32 **ἄτην μὲν καὶ ἐπιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι**, Δημ.Ἐπιστ.2,24 **τοῖς μάλισθ' ὁμοίως**, - **ἐφέρθη καὶ αὐτὸς ὁμοίως**· κ. ἑπομ. τοῦ μορίου **ὥσ(περ)** : Ἡρ.1,155 **ὁμοίως φαίνομαι πεποιηκέναι, ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας**, Ξεν.ΚΠ 1,4,6 **ὁμοίως ἔφησθα εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν ἀτυχεῖν ὥσπερ καὶ παρ' ἀνθρώπων ἀπρακτεῖν**· || ὁμ. μτ. τοῦ **καί** : Ἡρ.7,86 **ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πεζῷ**· || κ. ἀπολ. **ὁμοίως δέ** : Πάπ.· **2**) κ. νεώτ. **ἐπ' ἴσης**, ὡσαύτως, ἐξ ἴσου : Πίνδ.Π 9,78 **ὁ δὲ καιρὸς ὁμοίως παντὸς ἔχει κορυφάν**, Ἡρ.7,100 **ἠπειρωτῶν τε ἑκάστας ὁμοίως καὶ τὸ πεζόν**, Αἰσχ.Ἀγ.67 **Δαναοῖσι Τρωσί θ' ὁμοίως**, αὐτ.Εὐμ.278 **ἐπίσταμαι λέγειν θ' ὅπου δεῖ, σιγᾶν θ' ὁμοίως**, Σοφ.ΟΚ 936 **τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης**, - **ἐφρόντισε περὶ τῶν ἀπόρων, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δεινοπαθουσῶν τάξεων**· || φρ. **ὁμοίως μὲν . . ὁμοίως δέ** : Πλάτ.Πρωτ.319D **ὁμοίως μὲν τέκτων ὁμοίως δὲ χαλκεύς**· **3**) ὅμως : Ἡρ.7,120 **οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι ὁμοίως τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον** (ἂν καὶ ἐπιέζοντο, ὅμως . .)· **4**) φρ. **ὁμοίως ἔχειν** εἶναί τινα ὅμοιον : Ἀριστλ.Φυσ.261b,25 **φυσικὸν γὰρ τὸ ὁμοίως ἔχειν ἐν πάσαις**.

ὁμοίωσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ γίνεσθαί τινα ὅμοιον πρός τινα : Πλάτ.Θεαίτ.176Β **φυγὴ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν**· **2**) ἡ ὁμοιότης, ἀντίθ. ἀλλοίωσις : Πλάτ.Πολ.454C **ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως**, Θεόφρ.Λιθ.41 **θαυμάζουσί** (τινες) **τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ μηδαμῶς οὖσαν συγγενῆ**, ΠΔ Γέν.1,26 **καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν**, ΚΔ Ἰακ.3,9 **καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας**· **3**) ἐπιβεβαίωσις δι' ὁμοιότητος : Φιλόδ.Ρητ.1,117 **τῆς ὁμοιώσεως ἕνεκεν αὐτῆς λαμβάνεσθαι τὰς μεταφοράς**· **4**) εἰδ. γραμμ. παρομοίωσις, σύγκρισις : Διον.Θρ.642,6 **ὁμοιώσεως ἐπιρρήματα**.

ὁμοιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὁμοιοῦν ἢ τὴν ὁμοίωσιν : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,12· || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **ὁμοιωτική** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν τι ὅμοιον : Πολύβ.7,126 **τέχνη ζῴων ὁμοιωτική**· **2**) μτγν. ὁ ποιῶν τι ὅμοιον πρός τι ἕτερον, δθ. ὁ μιμητής, ὁ ἀπεικονίζων τι, εἰκονοποιός, ζωγράφος, ἀγαλματοποιὸς κττ.· Πολύβ. 7,126 **«μιμητής, ζωγράφος»**· **3**) εἰδ. μαθ. ἐπὶ τῶν **περιττῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν** τετραγώνων : Θεολ. Ἀριθμ.57 **ὁμοιωτικὸν λέγεται τὸ περισσὸν εἶδος, ἀνόμοιον δὲ τὸ ἄρτιον**.

ὁμοιωτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὁμοιωτικόν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.3,40.

ὁμόκαπνος ὃ.γρ. τοῦ ὁμόκαπος βλ.λ.

ὁμόκαπος (ὁ) (κάπη) ὁ ὁμοῦ τρώγων, συνήθ.κτ. πληθ. **ὁμόκαποι** (ἰδ.γρ. ὁμόκαπνος, ὁ παρὰ τὴν αὐτὴν ἑστίαν, παρὰ τῷ αὐτῷ καπνῷ ζῶν) : Ἐπιμενίδ.π.Ἀριστλ.Πολιτ.1252b,15 **ἡ μὲν οὖν εἰς πᾶσαν ἡμέραν συνεστηκυῖα κοινωνία κατὰ φύσιν, οἶκός ἐστιν, οὓς Χαρώνδας μὲν καλεῖ ὁμοσιπύους, Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρὴς ὁμοκάπους**.

ὁμοκάρδιος-ον μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν καρδίαν, τὴν αὐτὴν διάθεσιν, φρόνημα : Στουδ.Θεόδ.1556.

ὁμοκαρπῶ-έω καρποφορῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον (πιθ. ὁμοιοκαρπῶ) : Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,(1),1.

ὁμοκατάληκτος-ον ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ὁ ὁμοίως καταλήγων, ὁμοιοκατάληκτος : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.17 **οἱ γνώμονες τοῦ ἑπταγώνου πάντες ὁμοκατάληκτοι ἔσονται τοῖς πρώτοις δυσί**.

ὁμοκάτοικος-ον γλωσσ. ὁ κατοικῶν ὁμοῦ μετά τινος, συγκάτοικος, ὡς γλῶσσ. τοῦ ὁμωρόφιος : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.5,418.

ὁμοκέλευθος-ον ὁ τὴν αὐτὴν κέλευθον βαδίζων, ὁ συνοδοιπόρος : Πλάτ.Κρατ.405D **ὥσπερ τὸν ὁμοκέλευθον ἀκόλουθον ἐκαλέσαμεν**.

ὁμοκεντρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοκέντρου, τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ κέντρον.

ὁμοκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ κέντρον, ὁμόκεντρος : **σχήματα ὁμοκεντρικά**· || ἐπίρρ. -ῶς : **κύκλοι ὁμοκεντρικῶς διατεταγμένοι**.

ὁμοκεντρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοκεντρικοῦ, ὁμοκεντρία βλ.λ.

ὁμόκεντρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ κέντρον πρός τινα : Στράβ.2,5,2 **ἡ γῆ ὁμόκεντρος τῷ οὐρανῷ μένει**, Πτολ.Μαθ.3,3, Θέων Σμ.166Η,

- ὁμόκεντροι **σφαῖραι**,-ὁμόκεντρος **κύκλος**· **2)** ἐπὶ τῶν ἀστέρων, οἱ περὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον περιστρεφόμενοι : Βέττ.Βάλ.60,14, Κατ.'Αστρλ.Κ 8(4),136.

ὁμοκέντρως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὸ αὐτὸ κέντρον, μὲ τὸ ἴδιον κέντρον : **ἐτοποθέτησε τοὺς κύκλους ὁμοκέντρως.**

ὁμόκερκος-ον νεώτ. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ ἔχων συμμετρικὴν οὐράν.

ὁμόκηνσος (κῆνσος) μτγν. ὁ ὁμοίως, ὁ ὁμοῦ φορολογαύμενος : 'Ιουστιν.Νεαρ.128,7.

ὁμοκίνητος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως μετά τινος κινούμενος : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.328.

ὁμόκλαρος δωρ. τ. τοῦ ὁμόκληρος βλλ.

ὁμοκλάω κ. ὁμοκλέω ἐπ. ρῆμα, ἐπ. παρατ. **ὁμόκλεον,** γ' ἑν. **ὁμόκλα,** ἀόρ. **ὁμόκλησα,** ἰων. **ὁμοκλήσασκε,** καλῶ, φωνάζω, ὁμοῦ βοῶ μετά τινος : 'Οδ.Φ 360 **μνηστῆρες δ' ἅμα πάντες ὁμόκλεον,** Σοφ.'Ηλ.712 **οἱ δ' ἅμα ἵππους ὁμοκλήσαντες ἡνίας χεροῖν ἔσεισαν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον προσώπων, καλῶ, φωνάζω, κράζω πρός τινα παροτρύνων, ἐνθαρρύνων : 'Ιλ. Ο 658 **ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισιν**· ‖ ὁμ. κραυγάζω, φωνάζω πρός τινα ἐπιτιμῶν ἢ ἀπειλῶν : 'Ιλ.Ε 439 **δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος 'Απόλλων,** αὐτ.6,54 **ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. : 'Ιλ.Σ 156 **μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα,** αὐτ.Ω 248 **ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. τρόπου : 'Ιλ.Β 199 **τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,** αὐτ. Ψ 363 **ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσι**· ‖ μτ. ἀπαρφ. διατάσσω τινὰ νὰ πράξῃ τι : 'Ιλ.Π 714 **ἢ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.**

ὁμοκλεής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ ὅμοιον, τὸ αὐτὸ κλέος : Στουδ.Θεόδ.1180.

ὁμοκλή (ἡ), ἰων. **ὁμοκλή** ἡ τῶν πολλῶν κραυγή, ἡ κοινὴ βοή : 'Ιλ.ΙΤ 147 **πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν**· ‖ ἡ πρὸς ἀπειλὴν ἢ ἐπίπληξιν κραυγή, δθ. ἡ ἐπίπληξις, ἡ ἀπειλή : 'Ιλ.Μ 413 **οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλήν,** 'Οδ. Ρ 189 **χαλεπαὶ δὲ ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί,** 'Εμπ. 137,3 **νήκουστος ὁμοκλέων** (ὁ μὴ ἀκούσας ἐπιπλήξεις, ἀπειλάς, παρατηρήσεις)· ‖ ἀναφ. πρὸς τοὺς ἵππους, ἡ πρὸς ἐνθάρρυνσιν κραυγή, ἡ παρότρυνσις : 'Υμν.Δημ.88 **τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα,** 'Ησίοδ.Α 341· **2)** ἐπὶ τῶν αὐλῶν, ἡ συμφωνία : Πινδ.Ι 5(4),27 **ἐν αὐλῶν παμφώνοις ὁμοκλαῖς,** Αἰσχ.ἀπ.57,5 **πίμπλησι μέλος μανίας ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν**· **3)** μτγν. ἐπ. ἔφοδος, προσβολή : Νίκ.Θηρ.311 **βορέας κακὴν προφυγόντες ὁμοκλήν**· ‖ ἐπὶ τοῦ Σιρίου : 'Οππ. 'Αλ.1,152 **Κυνὸς δριμεῖαν ὁμοκλήν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ πυρός : 'Οππ.'Αλ.4,14, Κόϊντ.Σμ.6,614, Μαν.2,374.

ὁμοκληρία γλωσσ. ἡ κατ' ἴσην μετοχὴν κοινωνία εἰς περιουσίαν, τὸ ἔχειν ὅμοιον κλῆρον.

ὁμόκληρος-ον, δωρ. ὁμόκλαρος ὁ ἔχων ἴσον κλῆρον, ἴσον μερίδιον ἐπὶ τῆς οὐσίας, δθ. ἐπὶ κληρονομίας, ὁ ἐπὶ τῇ αὐτῇ μοίρᾳ συγκληρονόμος : Πινδ.Ο 2,49 **ὁμόκλαρον ἀδελφεόν,** αὐτ.Ν 9,5 ὁμοκλάροις **ἐπόπταις.**

ὁμοκλῆς (ὁ) κ. μσν. ὁμόκλητος βλλ., ὁμώνυμος· 'Ησ. «ὁμώνυμος» : Πινδ.ἀπ.102, Στουδ.Θεόδ. 330Ε Θεόδωρος **σὺν τοῖς ὁμοκλεέσιν.**

ὁμοκλήτ ιρα (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὁμοκλητήρ βλλ. ὡς ἐπίθ. : **Λυκόφρ.1337 ὁμοκλήτειραν ἱεῖσαι βοήν.**

ὁμοκλητήρ-ῆρος (ὁ) ὁ ἐγκελεύων, ὁ δι' ἀπειλῶν παρορμῶν· 'Ησ. «ὁμοκλητῆρος· ἀπειλητῆρος. τοῦ παρακελευομένου» : 'Ιλ.Μ 273 **μήτις ὀπίσσω τετράφθω προτὶ νῆας, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας.**

ὁμόκλητος-ον μτγν. ὁ δι' ὁμοίου ὀνόματος καλούμενος· 'Ησ. «**ὁ** μιᾷ κλήσει καλούμενος μετὰ ἑτέρου» : Νίκ.Θηρ.882 **καυλεῖον ὁμοκλήτοιο δράκοντος** (σχόλ. «ὁμωνύμως λεγομένου»).

ὁμοκλινής-οῦς-ές μτγν. ὁμόκλινος βλλ. : **Νόνν.** Εὐαγγ.'Ιω.2,7 ὁμοκλινέες **μαθηταί.**

ὁμόκλινος-ον ὁ ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης, παρὰ τὴν τράπεζαν· ἀνακλινόμενος, δθ. ὁμοτράπεζος : 'Ηρ.9,16 **ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν, . . τὸν Πέρσην τὸν ὁμόκλινον 'Ελλάδα γλῶσσαν ἱέντα.**

ὁμοκοίλιος-ον μτγν. **ὁ** ἐκ τῆς αὐτῆς κοιλίας γεννηθείς, ὁμογάστριος : 'Ιω.Χρυσ.π.Θησ.Στεφ. **παῖδες γνήσιοι καὶ ὁμοκοίλιοι.**

ὁμοκοιτία (ἡ) μτγν. τὸ ὁμοῦ κοίτεσθαι, τὸ συγκοιμᾶσθαι, τὸ εἶναί τινα ὁμόκοιτον βλλ. : Σχόλ. Αἰσχ.Χο.599.

ὁμόκοιτις (ἡ) κ. νεώτ., θηλ. τοῦ ὁμόκοιτος βλλ. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ἄκοιτις, ἡ σύζυγος : Πλάτ. Κρατ.405D **ὥσπερ ὁμόκοιτιν ἄκοιτιν ἐκαλέσαμεν.**

ὁμόκοιτος-ον μτγν. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ κοίτῃ κείμενος, ὁ συγκοιμώμενος, δθ. ὁ σύζυγος· πρβλ. κ. ὁμόλεκτρος : Μαν.3,585 **ἄλοχος τίουσ' ὁμοκοίτους,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.6,8 **κἀμοῦ διέζευκται ἡ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος.**

ὁμοκόλλησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ἡ πρὸς διάγνωσιν τῆς μάλεως ὀροαντίδρασις.**

ὁμόκραιρος-ον μτγν. **ὁ** ἔχων ὅμοια κέρατα : Νόνν.Δ 1,336 **ὁμοκραίρῳ παρακοίτῃ.**

ὁμόκρηνος-ον μον. ὁ ἔχων **τὴν** αὐτὴν κρήνην : Καισάρ.1096.

ὁμόκτιτος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ ἐκτισμένος, δθ. **ὁ** συνηνωμένος, **ὁ** προσηρτημένος : 'Οππ.'Αλ.4,352 **ὁμόκτιτον αὖλιν.**

ὁμόκτυπος-ον μτγν. **ὁ ποιῶν ὅμοιον κτύπον,** θόρυβον : Νόνν.Δ 36,195.

ὁμοκωμήτης (ὁ) πάπ. **ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς κώμης.**

ὁμολαλητός (ὁ) μον. θόρυβος πολλῶν ὁμοῦ λαλούντων, ὡς ἑρμην. τοῦ ἀλαλητός : Εὐστ.'Ιλ.180,10.

ὁμολγός (ὁ) μτγν. ζόφος· πρβλ. 'Ησ. : Βλαῖσ.4.

ὁμολείτωρ-ορος (ὁ) 'Επιγρ. συλλειτουργὸς βλλ.

ὁμόλεκτρος-ον ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μετά τινος κλίνην : Εὐρ.'Ορ.476 **Ζηνὸς ὁμόλεκτρον κάρα** (ἐπὶ τοῦ Τυνδάρεω ὡς συζύγου τῆς Λήδας μεθ' ἧς ἐκοιμήθη καὶ ὁ Ζεύς)· ‖ δθ. ὁ, ἡ **σύζυγος** : **Εὐρ.**'Ορ.508 **ὁμόλεκτρος γυνή**· ‖ ὁμ. **ὡς οὐσ.** ἡ σύζυγος : Λεων.ἐν ΑΠ 7,295.

ὁμολεξία (ἡ) μτγν. ἡ ταυτότης **λέξεως ἢ τοῦ λεκτικοῦ** : Κυρ.585Β, 'Επιφάν.1,1081.

ὁμολεχής-οῦς-ές ὁμόλεκτρος βλλ.

ὁμόλεχος μτγν. ὁμόλεκτρος βλλ. : **'Απολλ.Λεξ.** 'Ομ. ἐν λ. ἀλόχου, Σχόλ.Θουκ.7,78.

ὁμολιῶν 'Ησ. «**ἰσάζων, καταλειαίνων».**

ὁμολοβρός 'Ησ. «**αἰσχρός, ἀναιδής, περίτριμμα**» (γρ. ὁ μολοβρός).

ὁμολογά (ἁ) **βοιωτ. τ. τοῦ ὁμολογία** βλλ. : 'Επιγρ.

ὁμολόγημα-ατος (τὸ) **κ.** νεώτ. **τὸ** ὁμολογηθέν, ἡ ὁμολογία : Πλάτ.Φαῖδρ.93D **τοῦτο δ' ἐστι τὸ** ὁμολόγημα· **2)** τὸ συμφωνηθέν, **ἡ** συμφωνία : 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1422a,2 **νόμος ἐστὶν ὁμολόγημα πόλεως κοινόν,** αὐτ.1424a,10· ‖ **πάπ. εἰδ. εἰς** τὸ ἐμπόριον, συμβόλαιον, συμφωνία.

ὁμολογησία (ἡ) μσν. ὁμολόγησις, ὁμολογία βλλ. : Κύριλλ.13,224 **πεποιήμεθα καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τὴν ὁμολογησίαν.**

ὁμολογήσιμος-ον νεώτ. **ὃν δύναταί τις νὰ** ὁμολογήσῃ.

ὁμολόγησις-εως (ἡ) μτγν. ὁμολογία : **Διόδ.Σ 17,68 τὴν αἴτησιν .. περιέχουσαν ἥττης ὁμολόγησιν.**

ὁμολογητής (ὁ) μτγν., μσν. κ. **νεώτ. ὁ** ὁμολογῶν, ὁ ὑποσχεθείς τι : Γλωσσ.· **2) εἰδ. ἐπὶ** τῶν χριστιανῶν, ὁ μετὰ παρρησίας ὁμολογήσας **τὴν** ἑαυτοῦ πίστιν καὶ καταδιωχθεὶς δι' αὐτήν : Βαλσ.Καν.'Αποστ.16,265 **ὁ τῆς ἐκκλησίας νόμος, ὁμολογητὰς τῆς πίστεως θέλει πάντας εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους,** Μηναῖ.11,3 Συνξ. **μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου.**

ὁμολογητικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμολογίαν ἢ τὸν ὁμολογητήν, δθ. τὸ ἐπίρρ. ὁμολογητικῶς κατὰ τρόπον ὁμολογητοῦ, ὡς ὁμολογητής : Εὐστ.'Ιλ.223,40 ὁρίζονται γάρ τι ὁμολογητικῶς οἱ ὀμνύοντες.

ὁμολογήτρια (ἡ) μτγν. κ. μσν. θηλ. τοῦ ὁμολογητής βλ.λ. : 'Επιφάν.2,192Β, Παλλάδ.Λαυσ.1250Α.

ὁμολογία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἰων. ὁμολογίη ἡ συμφωνία, ὁμοφωνία : Πλάτ.Συμπ.187 β' συμφωνία δέ, ὁμολογία τις· ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφερομένων, ἕως ἂν διαφέρωνται ἀδύνατον εἶναι· || ὁμολογία ὀνομάτων συμφωνία τῶν λέξεων : Πλάτ.Θεαίτ.164C ἀντιλογικῶς ἐοίκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι· || εἰδ. π. Στωϊκ. ἡ πρὸς τὴν φύσιν συμφωνία, προσαρμογή, συμμόρφωσις : Κικ.'Ορ. 3,6,21, Στωϊκ.3,11 ψυχὴ πεποιημένη πρὸς ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου· 2) συναίνεσις, παραδοχή : Πλάτ.Γοργ.461Β ἔπειτα ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβη ἐν τοῖς λόγοις, 'Ισοκρ.11,44 οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπικαλουμένων δικαίως ἄν τις νομίσειεν, - νὰ ἐκλάβω τὴν σιωπήν σου ὡς ὁμολογίαν;· || ὁμ. ἔμπροθ. κατὰ ὁμολογίαν ὡς παραδέχεταί τις : Πλάτ.Πρωτ.350Ε λέγειν ὡς κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμολογίαν ἡ σοφία ἐστὶν ἰσχύς, - κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἀριστούργημα· || φρ. ἐξ ὁμολογίας διαλέγεσθαι συζητεῖν ἐπὶ δεδομένων ἢ συμπεφωνημένων προτάσεων : 'Αριστλ.Τοπ.110a,33· 3) νεώτ. κ. δημ. νομ., νεώτ. εἰδ. ἡ παραδοχὴ ὑπαιτιότητος, ἢ ἐνοχῆς : μετὰ πολλοῦ κόπου ὁ ἀνακριτὴς τοῦ ἀπέσπασε τὴν ὁμολογίαν· 4) μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐκκλ. ἡ ἐπίσημος ἔκθεσις τῶν ὑπό τινος παραδεδεγμένων δογμάτων τῆς θρησκευτικῆς ἢ γεν. ἰδεολογικῆς πίστεως αὐτοῦ : Βασ.'Επιστ.298 τοὺς στεφάνους τῆς κατὰ Χριστὸν ὁμολογίας, Σωζόμ.1,8 διαμείναντες ἐν ὁμολογίαις ἢ μαρτυρίαις, - ὁμολογία πίστεως, - ὁμολογία τῶν κοινωνικῶν φρονημάτων· 5) εἰδ. ἐκκλ. ἡ ἐξομολόγησις, παραδοχὴ καὶ ἔκθεσις τῶν ἁμαρτημάτων : Σωκρ.616Β· 6) μτγν. ἡ πρὸς τὸν θεὸν εὐχαριστία : ΠΔ 'Εσδρ.1,9,8 καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ· 7) ἡ πρὸς τὸν θεὸν ὑπόσχεσις, τὸ τάξιμον, ἀφιέρωμα : ΠΔ 'Ιερ.51(44),25 τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὡμολογήκαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ· || μσν. εἰδ. τὸ ἀφιέρωμα μοναχῶν ἢ παρθένων ἀφιερωθεισῶν εἰς τὸν Θεόν:Βασ.'Επιστ.1,18τὰς ὁμολογίας τότε ἐκρίνομεν ἀφ' οὗπερ ἂν ἡ ἡλικία τὴν τοῦ λόγου συμπλήρωσιν ἔχῃ· 8) συμφωνία, συνομολόγησις, σύμβασις : Πλάτ.Κρατ.384D οὐ δύναμαι πεισθῆναι ὡς ἄλλη τις ὀρθότης ὀνόματος ἢ ξυνθήκη καὶ ὁμολογία, αὐτ.Θεαίτ.145C ἐμμένειν τῇ ὁμολογίᾳ, αὐτ.Νόμ.890Ε, αὐτ.Θεαίτ.183D ὁμολογίας παραβαίνειν, 'Ισοκρ.9,44 τὰς ὁμολογίας διαφυλάττειν· || ὁμ. ἔμπροθ. : Πλάτ.Πολ.443Α κατὰ τὰς ὁμολογίας, αὐτ.Κριτ.52D παρὰ τὰς ὁμολογίας· 9) δθ. εἰδ. αἱ ἐν πολέμῳ γενόμεναι συμβάσεις, συνθῆκαι παραδόσεως : 'Ηρ.8,52 οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, αὐτ.7,156 ἐς ὁμολογίην προσεχώρησαν, Θουκ.3,90 ὁμολογίᾳ τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι· || φρ. ἐπὶ τῶν ἡττηθέντων ὁμολογίῃ χρῆσθαι : 'Ηρ.1,150 ὁμολογίῃ ἐχρήσαντο, τὰ ἔπιπλα ἀποδόντων τῶν 'Ιώνων ἐκλιπεῖν Σμύρνην Αἰολέας· || ὁμ. εἰς ὁμολογίαν προσχωρεῖν ἔρχεσθαι εἰς διαπραγματεύσεις παραδόσεως: 'Ηρ.7,156· || ὁμ. ὁμολογίαν δέχεσθαι δέχεσθαι προτάσεις παραδόσεως : Θουκ.6,10· || ὁμ. φρ. ἐπὶ τῶν νικητῶν εἰς ὁμολογίαν προκαλεῖσθαι προτείνειν παράδοσιν ἐπὶ ὅροις : 'Ηρ.3,13 ἔπεμπε.. κήρυκα.. ἐς ὁμολογίην προκαλεόμενος Αἰγυπτίους· 10) πάπ. εἰδ. νομ. συμβόλαιον : συγγραφὴ καὶ ὁμολογία, αὐτ. ὁμολογία τινὸς πρός τινα· 11) νεώτ. εἰδ. τίτλος ἀντιπροσωπεύων ποσοστὸν δανείου συνομολογηθέντος ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ ὑπό τινος ἑταιρείας : αἱ ὁμολογίαι τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου· 12) νεώτ. εἰδ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, τὸ εἶναί τι ὁμόλογον βλ.λ.2): ἡ ὁμολογία τῶν δύο χημικῶν ἑνώσεων, - ὁμολογία γεωμετρικῶν σχημάτων.

ὁμολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμολογίαν 12), ἤτοι τὴν ἰδιότητα τοῦ ὁμολόγου : σχέσις χημικῶν ἑνώσεων ὁμολογική.

ὁμολόγιον (τὸ) 'Επιγρ. ὁμολογία βλ.λ.

ὁμολογιοῦχος-ον νεώτ. ὁ κατέχων ὁμολογίας βλ.λ.11).

ὁμόλογον (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. τοῦ ὁμόλογος.

ὁμόλογος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ οὐδ. ὁμόλογο(ν) κ. δημ., ὁ συμφωνῶν, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν γνώμην πρός τινα, σύμφωνος : Ξεν.Συμπ.8,36 δοκοῦμεν δ' ἂν μοι πάντες ὁμόλογοι γενέσθαι περὶ ὧν λέγω· || φρ. ἐξ ὁμολόγου ἐπίρρ. κατὰ κοινὴν συμφωνίαν, διὰ συμφωνίας : Πολύβ.1,67,1 τὰ ἐξ ὁμολόγου προσοφειλόμενα· || ὁμ. ἐξ ὁμολόγων : 'Επιγρ.· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν λόγον, σύμφωνος, ἀνάλογος, ἀντίστοιχος : 'Αριστλ. ΗΝικ.1115a,31 ὁμόλογοι τούτοις (τοῖς ἐν πολέμῳ θανάτοις) εἰσὶ καὶ αἱ τιμαὶ αἱ ἐν ταῖς πόλεσι, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.49,10 καὶ συντάξεις τῶν ὀργάνων ὁμολόγους, - τὰ πτερύγια τῶν ἰχθύων εἶναι ὄργανα ὁμόλογα πρὸς τὰς πτέρυγας τῶν πτηνῶν· || κ. νεώτ. εἰδ. μαθ. ὁμόλογοι πλευραὶ αἱ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαι πλευραὶ τῶν ὁμοίων πολυγώνων γενικῶς : Εὐκλ.12,12 αἱ ὅμοιαι πυραμίδες καὶ τριγώνους ἔχουσαι βάσεις ἐν τριπλασίου λόγῳ εἰσὶ τῶν ὁμολόγων πλευρῶν· || νεώτ. εἰδ. μαθ. ὁμόλογα σημεῖα ἢ σχήματα τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἀλλήλοις σχήματα καὶ σημεῖα κατά τινα σχέσιν ὁμόγραφον· 3) ὁ παραδεκτὸς γενόμενος, ὁ ὡμολογημένος, ὁ συμπεφωνημένος : Σέξτ. 'Εμπ.Μαθ.7,75, 'Επιγρ. συνθήκα Αἰτωλοῖς καὶ 'Ακαρνάνοις ὁμόλογος· || πάπ. εἰδ. ὁμόλογος σπόρος τὸ συμφωνηθὲν ποσὸν σίτου : ἐκφορίων κατ' ἔτος ἐξ ὁμολόγου σπόρου προσαγομένων· || πάπ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐπὶ ὡρισμένοις ὅροις συμφωνηθεῖσι ἐλευθέρως καὶ ἀμοιβαίως ἐκμισθούμενος ἐργάτης : Πάπ. ὁμόλογον τὸν δεῖνα πλινθεύοντα ἐν τῇ πλινθολκίᾳ εἰς ἐνιαυτὸν ἕνα· || ὁμ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ δι' ὃν ὑπάρχει συμφωνία διὰ τὴν φορολογίαν, ὁ ὑποκείμενος εἰς συμπεφωνημένην φορολογίαν : Πάπ. (ἄρουραι Χ) διὰ προσγρ(άφου) εἰς ὁμολ(όγους) ἀ[ποκατεστάθησαν]· 4) πάπ. ἐπὶ προσ., ὁ ὁμολογούμενος, πανθομολογούμενος, ἀνεγνωρισμένος : ὁμόλογοι κατασταθέντες, αὐτ. ὁμόλογοι κακοῦργοι· 5) κ.μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁμόλογον ἔγγραφον δι' οὗ ἀναγνωρίζεται, ὁμολογεῖται συμφωνία τις, δθ. συνθήκη, συμφωνία : 'Επιγρ.· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἔγγραφον ἀναγνωρίσεως χρέους, ἀπόδειξις χρέους· 6) φρ. ἐξ ὁμολόγου ὡς ἐπίρρ. φανερῶς, ἀναμφισβητήτως, ὁμολογουμένως : Πολύβ.3,91,10 ἐξ ὁμολόγου φανήσεσθαι τῶν ὑπαίθρων κρατοῦντες· 7) μσν. ὁμολογητὴς βλ.λ. : Μαρτυρ.Ποθ.1449Α.

ὁμολογουμένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. μτ. δοτ. συμφώνως πρός τι : Ξεν.'Απολ.27 ὁμολογουμένως τοῖς εἰρημένοις· || φρ. τῶν Στωϊκῶν ὁμολογουμένως τῇ φύσει συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν, πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως : Ζήν.Κ 1,45 ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν· || ὁμ. ἀπολ. : Ξεν. Οἰκ.1,11 καὶ ὁμολογουμένως γε, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος ἡμῖν χωρεῖ· 2) κ. νεώτ. κατὰ κοινὴν ὁμο-

λογίαν, ὡς οἱ πάντες ὁμολογοῦσιν, δθ. προφανῶς, ἀναντιρρήτως : Θουκ.6,90 ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους, Πλάτ.Συμπ.186Β τὸ γὰρ ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν ὁμολογουμένως ἕτερόν τε καὶ ἀνόμοιόν ἐστι, - ἀπεδείχθη ὁμολογουμένως ἄριστος πατριώτης· || ὁμ. μτ. ἐπιθ. ἢ οὐσ. πράγματι, τῇ ἀληθείᾳ : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.5 ἡ ὁμολογουμένως ἰητρική, Πλάτ.Λάχ.186Β ὁμολογουμένως ἀγαθός, αὐτ.Μενέξ.243C ὁμολογουμένως ἄριστος.

ὁμολογούντως ἐπίρρ. μτγν. ὁμολογουμένως : Κλήμ.Ἀλ.230.

ὁμολογῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μολογῶ κ. μολογάω, μέλλ. ὁμολογήσω, ἀόρ. ὡμολόγησα, παρακ. ὡμολόγηκα, μέσ. ὁμολογοῦμαι, ἀόρ. ὡμολογησάμην, παθ. μέλλ. ὁμολογήσομαι, ἀόρ. ὡμολογήθην, παρακ. ὡμολόγημαι, λέγω τὰ αὐτὰ πρός τινα, δθ. συμφωνῶ, ἔχω τὴν αὐτὴν πρός τινα γνώμην : Ἡρ.1,23 λέγουσι Κορίνθιοι, ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι, αὐτ.Κ 4,154 Κυρηναῖοι τά περὶ Βάττου οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι· **2**) γεν. συμφωνῶ, εὑρίσκομαι ἐν συμφωνίᾳ : Ἡράκλειτ.51 τὸ ἐν ἑωυτῷ ὁμολογεῖ, Ἡρ.1,142 αὗται αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὸ γλῶσσαν οὐδέν, αὐτ.6,54, Ἀντιφ.6,31 τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντες, Θουκ.5,55 οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν, Λυσ. 20,12 ὥστε μηδὲν ὁμολογεῖν τῷ τρόπῳ τῷ ἀλλήλων· || ὁμ. τὸ μέσ. ὡς τὸ ἐνεργ. εἶμαι σύμφωνος, εὑρίσκομαι ἐν συμφωνίᾳ : Ἱππ.Διαιτ.1,1) ὑπεναντίος ὁ τρόπος . . ὁμολογεόμενος, Πλάτ.Τίμ. 29C αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὁμολογούμενοι λόγοι, Ἰσοκρ. 2,17 νόμοι σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογούμενοι, Δημ. 18,14 ὡμολογεῖτ' ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, Πολύβ.31,25,8 ὁμολογούμενος καὶ σύμφωνος κατὰ τὸν βίον· **3**) τὸ παθ. γίνομαι ἀντικείμενον συμφωνίας, συμβάσεως, συμφωνοῦμαι : Ξεν.Ἀν. 6,3,9, Θουκ.8,29 πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν· **4**) μτ. γενικ. εἰμὶ ἁρμόδιος, πρόσφορος πρός τι, προσαρμόζομαι πρός τι : Ἱππ.Κατ' Ἰητρ.9 ὁμολογεῖ ὤμου ἡ περὶ τὴν ἑτέρην μασχάλην περιβολή· **5**) κ. νεώτ. θεωρῶ τι ὡς δεδομένον, δθ. παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω : Σοφ.Φιλ.980 ἐγώ, σάφ' ἴσθ', οὐχ ἄλλος ὁμολογῶ τάδε, - ὁμολογῶ τὴν πλάνην μου, - ἐγὼ τὰ πῆρα, τὸ ὁμολογῶ, - ὡμολόγησε τὴν ἐνοχήν του - τὸ σφάλμα του· || ὁμ. ἀπολ. : Ἡρ.8,94 οὐ μέντοι αὐτοί γε Κορίνθιοι ὁμολογέουσι· || ὁμ. μτ. δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. ὁμολογεῖν τινί τι παραδέχομαι τὴν γνώμην τινὸς περὶ τινος : Πλάτ. Συμπ.195Β ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ· || ὁμ. μτ. συστ. ἀντικ.: Πλάτ.Κριτ.52Α αὐτοῖς ὡμολογηκὼς ταύτην τὴν ὁμολογίαν· || ὁμ. μτ. δοτ. προσ. ἄνευ τῆς αἰτ. πράγμ. εἶμαι σύμφωνος μετά τινος, παραδέχομαι τὴν γνώμην τινός : Ἀριστφ.Πλ.94 ὁμολογῶ σοι, Πλάτ.Πρωτ.357Α ὁμολογεῖεν ἂν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι ἢ οὔ;· || κ. παρενθετ. : Ξεν.Ἀν.6,6,17 καὶ ἀφειλόμην, ὁμολογῶ, - τὸ ἔργον τοῦτο, ὁμολογῶ, μοῦ ἔκαμε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν· || μτ. ἀπαρφ. παραδέχομαι, ἀναγνωρίζω ὅτι : Ἡράκλειτ.50 ὁμολογεῖ ἓν πάντα εἶναι, Εὐπ.181,3 ὁμολογῶ Νικίαν ἑορακέναι, Εὐρ.ἀπ.265 ὁμολογῶ σὲ ἀδικεῖν, Ἀριστφ.Ἱππ.296 ὁμολογῶ κλέπτειν σὺ δ' οὐχί, Πλάτ.Φαῖδρ.231D ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν· || ὁμ. κ. μτ. κατηγ. : Δημ.564,11 ὁμολογῶ Μειδίαν ἁπάντων λαμπρότατον γεγενῆσθαι· || πάπ. μτ. ἀπαρφ. εἰδ. ἐπὶ ἀποδείξεων : ὁμολογῶ ἀπέχειν, αὐτ. ὁμολογῶ ἐσχηκέναι· || ὁμ. εἰδ. ἐπὶ συμβολαίων : Πάπ. ὁμολογεῖν διαλελύσθαι πρὸς ἀλλήλους· || κ. νεώτ. ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. : Πλάτ.Χαρμ.163Α ἐγὼ γάρ που, ἦ δ' ὅς, τοῦθ' ὡμολόγηκα, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν· || μτ. κατηγ. μτχ. : Πλάτ.Κρίτ.49Ε πότερον ἃ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῳ δίκαια ὄντα ποιητέον ἢ ἐξαπατητέον;· || φρ. ὁμολογεῖν χάριν ἢ χάριτας ἀναγνωρίζειν τὴν χάριν, τὴν εὐεργεσίαν : Πάπ. ὅπως . . τῇ τύχῃ σου χάριτας ὁμολογεῖν δυνηθῶ, Λουκ.Προσ.Πταίσμ.15 ὁμολογεῖν χάριν θεοῖς, Ἡρωδιαν.4,4,12 ὡμολόγει τε χαριστήρια, ἔθυέ τε σωτήρια· || κ. νεώτ. ἐν φρ. ὁμολογῶ χάριτας· || τὸ μέσ. μτ. εἰδ. προτ. : Πλάτ.Κρατ.439Β τοῦτο ὁμολογήσασθαι ὅτι· **6**) τὸ παθ. μτ. ἀπαρφ. κ. κατηγ. γίνομαι παραδεκτός, θεωροῦμαι παραδεδεγμένος : Θουκ.4,62 ἡ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένη ἄριστον εἶναι εἰρήνη, Πλάτ.Συμπ.202Β ὁμολογεῖταί γε παρὰ πάντων μέγας θεὸς εἶναι· || κ. ἄνευ τοῦ ἀπαρφ.: Θουκ.6,89 ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο, Ἀνδοκ. 417 ὁμολογούμενοι δοῦλοι (εἶναι παραδεδεγμένον ὅτι εἶναι δοῦλοι), Πλάτ.Πολ.434Α ἡ τοῦ οἰκείου . . ἕξις . . δικαιοσύνη ἂν ὡμολογεῖτο (ἤθελε γίνει παραδεκτὸν ὅτι εἶναι δικαιοσύνη), Τίμ.1,2 τοὺς ὁμολογουμένους θεοὺς (οὓς οἱ πάντες παραδέχονται), - ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ἡ ἀξία του, - πάντες θαυμάζουν τὴν ὁμολογουμένην ὑπὸ πάντων εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρός του· || ὁμ. κ. νεώτ. ἀπολ. τριτοπροσώπως ὁμολογεῖται θεωρεῖται ὡς δεδομένον, ὡς ἀληθές : Πλάτ.Φαίδ.72Α ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτῃ τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι, - ὁμολογεῖται ὅτι ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη· || ὁμ. ἡ μτχ. τὰ ὁμολογούμενα ἢ ὡμολογημένα τὰ παραδεδεγμένα, ἅ τις παρεδέχθη, ὡμολόγησεν : Πλάτ.Φαίδ 72Α «δοκεῖ μοι», ἔφη «ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν»· || φρ. ἐξ ὁμολογουμένου ὁμολογουμένως βλ.λ. : Πολύβ 3, 11,7· **7**) μτγν., μσν. κ. νεώτ. εἰδ. διακηρύττω μετὰ παρρησίας τὴν πίστιν μου ὑπομένων καὶ βασάνους χάριν αὐτῆς : Δουκάγγ. ἐν λ. ἐγὼ μὲν ὡμολόγησα καὶ τὸ πρῶτον, ὅτε διωγμὸς γέγονεν ἐπὶ τῷ πάππῳ σου Μαξιμιανῷ, - ὡμολόγησε μετὰ παρρησίας τὴν ἰδεολογίαν του· **8**) νεώτ. λέγω, ἐκθέτω παραδεχόμενός τι : κατόπιν τόσων πιέσεων τοῦ ἀνακριτοῦ ὡμολόγησε τὴν συμμετοχήν του εἰς τὸ ἔγκλημα, - ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν· **9**) δθ. δημ. μολογάω διηγοῦμαι, ἐκθέτω : νὰ τὴν ἀκούσῃς τί μολογάει θὰ φρίξῃς, - μολογᾶνε πὼς ἦταν μιὰ φορὰ ἐδῶ θησαυρός, - μᾶς τὰ μολόγαε ἡ γιαγιὰ καὶ μᾶς ἔπιανε φόβος· || φρ. δημ. κάτι μολογάει ἔχει σημασίαν τινά· ὁμ. δὲν μολογάει τίποτε οὐδὲν λέγει ἢ οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει· **10**) ἀναλαμβάνων, ἀναγνωρίζων ἢ παραδεχόμενός τι, ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, εἰς συμβιβασμόν : Ἡρ.6, 92 ὡμολόγησαν ἑκατὸν τάλαντα ἐκτείσαντες ἀζήμιοι εἶναι, Ἀντιφ.6,23, Ἀνδοκ.1,62, Πλάτ.Φαῖδρ 254Β εἴξαντε καὶ ὁμολογήσαντε ποιήσειν τὸ κελευόμενον, Δημ.42,12 ἐπείσθην . . τὴν μὲν σύνοδον τῶν περὶ τῶν διαλύσεων τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος τοῦ βοηδρομιῶνος μηνὸς ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι· || ὁμ. ἀπολ. : Ἡρ.2,86 μισθῷ ὁμολογήσαντες (ἐνν. ἀπαλλάξεσθαι)· || πάπ. ἡ μτχ ὁμολογῶν ὁ ἀναλαμβάνων ὑποχρέωσίν τινα || τὸ παθ. γίνομαι ἀντικείμενον συμφωνίας κατόπιν συμβάσεως καθορίζομαι : Θουκ.8,29 πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν **11**) δθ. ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, εἰς συνεννόησιν κατόπιν διαπραγματεύσεων κ. εἰδ. ἐν πολέμῳ κλείω εἰρήνην, συμφωνίαν : Ἡρ.6,33 αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ . . ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ Οἰβάρεϊ τῷ Μεγαβάζου ὁμολογήσαντες, αὐτ.7,172· || ὁμ. μτ. τοῦ ἐμπρ. προσδ. ἐπὶ τούτοις ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν ἐπὶ τούτοις τοῖς ὅροις : Ἡρ.1,60 ἐνδεξα-

μένου δὲ τὸν λόγον καὶ ὁμολογήσαντος **ἐπὶ τού**τοισι, Θουκ.4,69 **ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες ἐξῆλθον· 12)** δθ. μτ. αἰτ. ὑπισχνοῦμαι : ΚΔΠράξ. 7,17 **τῆς ἐπαγγελίας ἣν ὡμολόγησεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ** (κωδ. **ἧς**), Ἐπιγρ. **Θεῷ ὑψίστῳ εὐχὴν** Αὐρήλιος **Ἀσκλάπων ἣν ὡμολόγησεν ἐν Ῥώμῃ**.

ὁμολόγως ἐπίρρ. συμφώνως πρός τι, ὁμοφώνως : Ἀριστλ.ΗΝικ.1139a,30 **ὁμολόγως ἔχειν τινὶ** (εὑρίσκεσθαι εἰς ὁμοφωνίαν μετά τινος)· ‖ **ὁμολόγως κεῖσθαι** κεῖσθαι εἰς ἀνάλογον, ὁμοίαν θέσιν πρός τινα : Ἀριστλ.ΖΜ 665b,23· **2)** ὁμολογουμένως, φανερῶς, ἐκδήλως : ΠΔ Ὠσ.14,5 **ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως**.

ὅμολος αἰολ. τ. τοῦ ὁμαλός.

ὁμόλοχος ὁμολεχής βλ.λ. : Σχόλ.Πίνδ.Π 8,9.

ὁμολώϊος, θηλ. **ὁμολωΐς**, τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός· Φώτ., Σουΐδ.· ‖ ὄνομα ὄρους : Ἐπιγρ.· ‖ τὸ θηλ. ὁμολωΐς ἡ τοῦ Ὁμολωΐου ἢ τοῦ Ὁμολωέως : **ὁμολωΐδες Πύλαι** πύλαι τῶν Θηβῶν : Αἰσχ. Ἑπτ.570 **ὁμολωΐσιν δὲ πρὸς πύλαις**, Εὐρ.Φοίν.1119 (σχόλ.Εὐρ. «Ὁμολωΐσι· πύλαι Θηβῶν· αὗται οὕτως ἐκλήθησαν ἀπὸ Ὁμολωέως τοῦ Ἀμφίονος»), Παυσ.9,8,5· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. θεᾶς τιμωμένης ἐν Θήβαις : Λυκόφρ.520 **καὶ τριγέννητος θεὰ Βοαρμία Λογγᾶτις ὁμολωῒς βία** (σχόλ. «ὁμολωῒς δὲ τιμᾶται παρὰ Θηβαίοις, ἀπὸ Ὁμολωΐδος τῆς Νιόβης θυγατρός»).

ὁμομαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοῦ μετά τινος μανθάνων : Ἡλιόδ.ΦιλΗΝικ.180,19.

ὁμομαστιγίας (ὁ) ὁ ὁμοῦ μαστιγούμενος : Ἀριστφ.Βάτρ.756 **ὃς ἡμῖν ἐστιν ὁμομαστιγίας**.

ὁμομάτηρ-ερος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁμομήτριος βλ.λ.

ὁμομηλίς-ίδος (ἡ), δωρ. **ὁμομαλίς** ἁμαμηλὶς βλ.λ. : Ἀέθλ.2, Θεόκρ.5,94 **οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ ἀκύλοις ὁμομαλίδες** (κωδ. ὀρομαλίδες).

ὁμομήτριος-α-ον κ. νεώτ., θηλ. δωρ. **ὁμοματρία**, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μητέρα : Ἡρ.1,92 **Κροίσου δὲ ἀδελφεὸς οὐκ ὁμομήτριος**, Λυσ.32,4 ὁμοπάτριος **καὶ ὁμομήτριος**, Ἀριστφ.Ἀχ.790 **ἀδελφὴ ὁμοματρία**, αὐτ.Νεφ.1372, Πλάτ.Πρωτ.315Α **ὁμομήτριος ἀδελφός μου**.

ὁμομήτωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁμομήτριος βλ.λ. : Ὀρφ.ἀπ.15,Πολυδ.3,23 **οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ὁμοπάτριος καὶ ὁμοπάτορες, οἱ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς** μητρός, **ὁμομήτριος καὶ ὁμομήτορες**.

ὁμόναος-ον Ἐπιγρ. ὁ κοινὸν μετ᾽ ἄλλου ἔχων ναόν : Ἐπιγρ., Ἡσ. **ἐν λ.** ὁμωχέται.

ὁμόνεκρος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ μετ᾽ ἄλλων νεκρός : Λουκ.Νεκρ.Δ 2,1.

ὁμονηδύϊος-ον (νηδύς) ὁμογάστριος βλ.λ. : ΕΜ 625,29, Φώτ., Σουΐδ. «ἀδελφοὶ γνήσιοι».

ὁμονοεῖον (τὸ) μτγν. ναὸς τῆς Ὁμονοίας : Δίων Κ 49,18 **εἰκόνας ἐν τῷ ὁμονοείῳ ἔστησεν**.

ὁμονοητικός-ή-όν ὁ ἐπιφέρων ὁμόνοιαν, ὁ συντελῶν πρὸς ὁμόνοιαν, πρὸς ἁρμονίαν : Πλάτ.Πολ. 559Ε **ὁμονοητικῆς τῆς ψυχῆς**, αὐτ.Φαῖδ.256Β **ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν**, Ἀριστλ. Πολιτ.1330a,18 **τὸ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας πολεμοῦν ὁμονοητικώτερον**.

ὁμονοητικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἐπιφέροντα ὁμόνοιαν, συμφωνίαν : Ἀριστλ.ΖΓ 323b,3 **ὁμονοητικῶς λέγειν**· ‖ φρ. **ὁμονοητικῶς ἔχειν ἢ διάκεισθαι** διάκειμαι ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τινα, ὁμονοεῖν : Πλάτ.Φαῖδρ.263Α **περὶ ἔνια τῶν τοιούτων ὁμονοητικῶς ἔχομεν, περὶ δὲ ἔνια στασιαστικῶς**, αὐτ.Παλ.603C **ὁ- διακεῖσθαι**, Ἀριστλ. Φυσ.251b,14 **ὁμονοητικῶς ἔχειν περὶ χρόνον**.

ὁμόνοια (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἑνότης ἢ ταυτότης νοῦ, φρονήματος, σκέψεως ἢ διαθέσεως, ἑνότης, ἁρμονία, σύμπνοια : Δημόκρ.250, Θουκ. 8,93 **ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας**, Ἀνδοκ.1,140 Λυσ.18,17 **νυνὶ δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει**, Ψήφισμ.π.Δημ.282,19 **τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν**, Μέν.584 **τὴν γὰρ ὁμόνοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ**, Καλλ.Δήμ.134 **τὰν δὲ σὰν πόλιν ἔν θ᾽ ὁμονοίᾳ ἔν τ᾽ εὐημερίᾳ**, - **ἔζησαν ἐν ὁμονοίᾳ**, - **μοιράσαμε μὲ ὁμόνοια**· **2)** ὁμ. κτ. προσωπ. ἡ θεὰ Ὁμόνοια : Ἀπολλ.Ρ 2,718, Παυσ. 5,14,9· ‖ ἀντίστοιχον πρὸς τὴν λατ. θεὰν Concordia : Πλουτ.Καμ.42, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,26, Δίων Κ 44,4· **3)** εἰδ. φιλοσ. ὁρίζεται ὡς **ἐπιστήμη κοινῶν ἀγαθῶν** : Στωϊκ.3,160· ‖ εἰδ. π. τοῖς Πυθαγορείοις ὄνομα τῶν ἀριθμῶν 3 καὶ 9 : Θεολ.Ἀριθμ.16,57· **4)** ἀργεμώνη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.2,177.

ὁμόνομος-ον (νόμος) ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς νόμους, ὁ διεπόμενος ὑπὸ τῶν αὐτῶν νόμων ἢ ὁ ὑπείκων εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους : Πλάτ.Νόμ.708C· **2)** (νομός) ὁ ὁμοῦ νεμόμενος, βόσκων, σύννομος : ΑἰλΖΙ 7,17 **κηρύλος καὶ ἀλκυὼν ὁμόνομα**.

ὁμόνους-οος-ουν-οον ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν νοῦν, ὁ σύμφωνος : Δημόκρ.255, Πολυδ.6,155.

ὁμονοῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. ἀπολ. ἔχω τὸν αὐτὸν νοῦν ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, συμφωνῶ, εὑρίσκομαι ἐν ἁρμονίᾳ, ἀντίθ. στασιάζω : Θουκ.8,75 **δημοκρατήσεσθαί τε καὶ ὁμονοήσειν**, Λυσ.2,63 **ὁμονοοῦσαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν** (τὴν πόλιν), Ἀναξανδρ.39,2 **οὐδ᾽ οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ᾽ οὐδ᾽ οἱ νόμοι**, Ἀριστλ.Πολιτ.1306a,9 **ὁμονοοῦσα ὀλιγαρχία** (ἡνωμένη ὀλιγαρχία, ἀντίθ. στασιάζουσα), Ἐπικ.Δόξ.61 **συγγενείας ὁμονοούσης**, - **ὅταν ὁμονοοῦσι τὰ κράτη, προοδεύουν**· ‖ ὁμ. μτ. εἰδ. προτ. **ὁμονοῶ ὅτι** συμφωνῶ, παραδέχομαι ὅτι : Πλάτ.Μέν.86C **ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ὅτι ζητητέον**· ‖ ὁμ. μτ. οὐδ. ἀντων. συμφωνῶ κατά τι : Ξεν.ΚΠ 4,2,47 **ἐπειδὴ ὁμονοοῦμεν ταῦτα**· ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Ἰσοκρ.9,53 **περὶ τῶν ἄλλων ὁμονοοῦμεν**· ‖ μτ. δοτ. προσ. εὑρίσκομαι ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν ἁρμονίᾳ πρός τινα : Ἀνδοκ.1,108,Πλάτ. Πολ.352Α· ‖ μτ. δοτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ. συμφωνῶ πρός τινα περί τινος : Πλάτ.Ἀλκ.1,126C, Ἰσοκρ.4,85· ‖ μετ᾽ ἐμπροθ. διορ. δηλοῦντος πρόσ. : Ἐπιγρ. **ὁμονόεντες πρὸς ἀλλάλοις**· ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. ἀναφ. : Ἀριστλ.ΗΝικ.1167a,29 **ὁμονοεῖν περί τι**· **2)** μτφ. εὑρίσκομαι ἐν ἁρμονίᾳ, **ἐν συμφωνίᾳ** : Διογ.Ἀθ.1,11 **αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς**, Λυσ.2,43 **εἰκότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν τοῖς κινδύνοις ἐκτήσαντο**· ‖ τὸ θηλ. τῆς μτχ. κτ. πληθ. **ὁμονοοῦσαι** ἐπὶ τῶν Μουσῶν : Ἐπιχ.222· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ φαρμάκων : Γαλ.16,117 **δεῖ τὰ καθαρτικὰ** μιγνύμενα **ὁμονοεῖν ἀλλήλοις**· **3)** μσν. ὡς μτβ. φέρω εἰς ὁμόνοιαν, εἰς συμφωνίαν, συμβιβάζω, συμφιλιώνω : Στουδ.Θεόδ.801 **ὁμονοοῖς τὴν οἰκουμένην εἰρηνεύουσαν**.

ὁμονόως (ὁμόνοος) ἐπίρρ. συμφώνως : Ξεν.ΚΠ 6, 4,15, αὐτ.Ἀγησ.1,37, Διογ.Λ 4,22.

ὁμόνυμφος-ον μτγν. συγγενὴς **ἐξ** ἀγχιστείας, ἐκ γάμου, συμπέθερος : Σχόλ.Ὀδ.19,518, Χρησμ. Σιβ.1,240Η **ὁμόνυμφος ἡ Ἀμφίονος γυνή**.

ὀμόνω δημ., ἀόρ. ὤμοσα ὁρκίζομαι, ὀμνύω.

ὁμονῷος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διός : Ἐπιγρ.

ὁμόοικος-ον Ἡσ. ὁ ὁμοῦ οἰκῶν, συγκάτοικος.

ὁμοουσιαστής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ παραδεχόμενος ὡς δόγμα τὸ ὁμοούσιον βλ.λ. : Βασ.348Α **τὴν ἐν Νικαίᾳ διαβάλλουσι πίστιν καὶ ὁμοουσιαστὰς ἡμᾶς ἀποκαλοῦσιν**, Ψ᾽Αθανάσ.2,158.

ὁμοούσιος-ον (οὐσία) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν οὐσίαν, φύσιν : Πλωτ.4,4,28, Πορφ.Ἀποχ.1,19, Ἰάμβλ.Μυστ. 3,21· ‖ εἰδ. ἐκκλ. ἐπὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν πατέρα οὐσίαν : Ὠριγέν.4,684Α, Μεθόδ.352C **ὁμοούσιός τινι**, Σύμβολον Πίστ.3 **ὁμοούσιον τῷ πατρὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο**, Δίδ.Ἀλ.536Α **ὁμοούσιος τριάς**.

|| τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **ὁμοούσιον** ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοουσίου, ἡ ταυτότης τῆς οὐσίας : Γρηγ.Θαυμ.2 ὁμοούσιον **λέγεται τὸ ταυτὸν τῇ φύσει καὶ τῇ ἀϊδιότητι ἀπαραλλάκτως**, Ἀθανάσ.2,50 ὁμοούσιόν **ἐστι τὸ τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ ἐνεργείας ἀπαραλλάκτως ὑπάρχον**, Σωζόμ.6,4 **τὸ τοῦ ὁμοουσίου ὄνομα ἀσφαλοῦς τετύχηκε παρὰ τοῖς πατράσι ἑρμηνείας σημαινούσης ὅτι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς ἐγεννήθη·** || διάφορον τοῦ ὁμοιούσιον : αὐτ.3,58 **διαφορὰν εἰσηγοῦντο τοῦ ὁμοούσιον λέγειν καὶ κατ' οὐσίαν ὅμοιον, ὅπερ ὁμοιούσιον ὠνόμαζον.**

ὁμοουσιότης (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ταυτότης τῆς οὐσίας, τὸ εἶναί τινα τῆς αὐτῆς οὐσίας, τὸ ὁμοούσιον· Ἡσ. «ἀμοουσιότης· ταυτότης κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ἀπαράλλακτον κατὰ τὴν οὐσίαν» : Κύριλλ.Ἰω.4,36 **ὁ τῆς ὁμοουσιότητος λόγος.**

ὁμοουσίως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τὴν αὐτὴν οὐσίαν : Δἰδ.Ἀλ.396.

ὁμόπαγος-ον ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δήμου : Διον. Ἀλ.Ρωμ.4,15.

ὁμοπάθεια (ἡ) τὸ πάσχειν τὰ αὐτὰ μετά τινος, ἡ συμπάθεια : Ἀριστλ.ἀπ.101, Πλωτῖν.4,2,1 **κἂν τὸ μέγεθος δὲ ἓν ᾖ, ἀλλὰ τό γε ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ταὐτόν, κοινωνίαν οὐδεμίαν εἰς ὁμοπάθ- ἀνέχει.**

ὁμοπαθής-οῦς-ές ὁ πάσχων τὰ αὐτά : Ἀπολλδ. Κωμ.8 **ἕκαστος ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἥδιστα πρὸς τοὺς ὁμοπαθεῖς ὀδύρεται**, Ἀριστλ.ΗΝικ.1161ε,26· || ὁμ. ἀναφ. πρὸς συναισθήματα, ὁ ἐν τοῖς αὐτοῖς πάθεσι ἢ συναισθήμασιν ὑποκείμενος : Πλάτ. Πολ.464D **πάντας εἰς τὸ δυνατὸν ὁμοπαθεῖς λύπης τε καὶ ἡδονῆς εἶναι**, Μάξ.Τύρ.39,5 **θάλαττα** ὁμοπαθής, αὐτ.15,1 **χρῆμα ὁμοπαθὲς ἡμῖν.**

ὁμοπαθῶ-έω πάσχω ἢ αἰσθάνομαι τὰ αὐτὰ πρός τινα : Πλούτ.Ἠθ.72Β **καὶ μᾶλλον εἴκουσι τοῖς ὁμοιοπαθεῖν . . δοκοῦσιν**, Πλωτῖν.4,9,1 **ὁμοπαθεῖν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸ πᾶν**, Πορφ.Δοξ.32· || ὁμ. μτφ. ἐπὶ φωνηέντων : Πλούτ.Ἠθ.737F.

ὁμοπαίκτωρ-ορος (ὁ) σχόλ. ὁ ὁμοῦ παίζων, ὁ συμπαίκτωρ, ὁ σύντροφος ἐν τῇ παιδιᾷ : Σχόλ. Θεόκρ.6,18 **νικῆσαι τὸν ὁμοπαίκτορα** (κῶδ. τὸν ὅμοιον παίκτορα).

ὁμόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ὁμοῦ γεννηθείς, ὁ δίδυμος ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή· Ἡσ. «ὁμόπαιδα κάσιν Κασάνδρας· ὁμοῦ παιδευθέντα ἢ ὁμοῦ τεκνωθέντα» : Τραγ.Ἀδέσπ.243, Πολυδ.3,23.

ὁμοπάτηρ-ερος Ἐπιγρ. ὁμοπάτριος βλ.λ.

ὁμοπάτριος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. κ. -ος-ον ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν πατέρα, ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός : Ἡρ.5,25 **Ἀρταφρένεα ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ ὁμοπάτριον**, Αἰσχ.Πρ.551 **τὰν ὁμοπάτριον Ἡσιόναν**, Ἀντιφ.1,1, Λυσ.19,22 **καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ὁμοπατρίου**, Ἰσαῖ.11,2 **ἀδελφαὶ ὁμοπάτριαι**, ΠΔ Λευῖτ.18, 11 **ὁμοπατρία ἀδελφή σού ἐστιν**, Θεοφάν.8Β **παίδων καὶ ὁμοπατρίων.**

ὁμόπατρις-ιδος-ι μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πατρίδα : Μιχ.Ἀκομ.2,225,20 (ἐκδ.Λάμπρ.).

ὁμόπατρος-ον μτγν. ὁμοπάτριος βλ.λ. : Ὀρφ. Ἀργ.1,23 **μαστεύειν δ' ἄρα παῖδα κασιγνήτην καὶ ὁμόπατρον.**

ὁμοπάτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁμοπάτριος βλ.λ. : Πλάτ. Νόμ.924Ε, Ἰσαῖ.1),1.

ὁμόπεδος-ον μτγν. ὁ ἐπίπεδος : Σχόλ.Θουκ.7,78.

ὁμοπέταλος-ον νεώτ. ἐπὶ ἄνθους, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ πέταλα : **ὁμοπέταλα ἄνθη.**

ὁμοπιστία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοπίστου, ἡ ἑνιαία πίστις : Κύριλλ.Ἰεσαΐ.11,205 **ὁ τίμιος σταυρὸς γέγονε πρόξενος τοῦ συναχθῆναι πρὸς ὁμοπιστίαν τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν.**

ὁμόπιστος μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πίστιν : Κυριλλ.2, Εὐδοξ.269 **αὐτοὺς συνεργάτας ὥσπερ . . καὶ ὁμοπίστους δεξάμενος.**

ὁμοπλαστία (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ φαινόμενον τῆς ὑφισταμένης ὁμοιότητος μεταξὺ διαφόρων ὀργάνων ζωϊκοῦ ἢ φυτικοῦ ὀργανισμοῦ· || ἐπιθ. **-ικός.**

ὁμόπλαστος-ον μσν. καθ' ὅμοιον τρόπον, ὁ ὁμοίως πεπλασμένος : Ἀλλάτ.298.

ὁμοπλεκής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ὁμοῦ πεπλεγμένος, συμπεπλεγμένος : Χριστόδ.Ἔκφρ.252 **εἶχε δὲ δοιὰς χεῖρας ὁμοπλεκέας·** || ὁμ. μτφ. : Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.21,66 **οἷσιν** (ἰχθύσιν) **ὁμοπλεκέεσσιν ἐπέτρεχον ἰχθύες ἄλλοι.**

ὁμόπλεκτος-ον μτγν. ὁμοπλεκής βλ.λ. : Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.11,44 **στείχων αὐτοκέλευθος ὁμοπλέκτῳ χθόνα ταρσῷ.**

ὁμοπληθής-οῦς-ές εἰδ. μαθ. σειραὶ ἢ τάξεις περιέχουσαι τὸ αὐτὸ πλῆθος μονάδων, δθ. ὁμοπληθῆ **εἴδη** : Διόφ.Ὁρισμ.1,10.

ὁμόπλοια (ἡ) μτγν. τὸ ὁμοῦ πλέειν, ὁ κοινὸς πλοῦς : Κικ.Ἀττ.16,1,3.

ὁμοπλοΐα (ἡ) νεώτ. ὁμαδικὸς πλοῦς, **ὁ** ὑπὸ συνοδείαν πλοῦς· πρβλ. νηοπομπή.

ὁμόπλοκος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ πεπλεγμένος, συμπεπλεγμένος, ὁμοπλεκὴς βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω. 19,22 **στέφος ὀξυέθειρον ὁμόπλοκον εἶχεν ἀκάνθης·** || ὁμ. μτφ. : Νόνν.Δ 21,330 **ἠέλιος . . ἐνδομύχοις ἀκτῖσιν ὁμόπλοκα φύλλα χαράξας·** || ὁμ. μτφ. ὁ ὁμοῦ μετά τινος, ὁ εἰς τὴν ὁμάδα, συντροφίαν τινὸς συμπεπλεγμένος: Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω. 14,78 **καὶ ἐγὼ δθ' ὁμόπλοκος ὑμῖν.**

ὁμόπλους-οος-ουν-οον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετά τινος πλέων, ὁ ὑπὸ συνοδείαν τινὸς πλέων : ΑΠ 7,635 **ναῦς ὁμόπλοος·** || δθ. ἐπὶ προσ., συνταξιδιώτης : Τρυφιόδ.265 **Ἀργείοισιν ὁμόπλοον.**

ὁμοπλοῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, πλέω ὁμοῦ μετά τινος, πλέω ἐν συνοδείᾳ **ἄλλων** πλοίων : Πολύβ.1,25,1 **ἔχων δέκα ναῦς ὁμοπλοούσας.**

ὁμοπλωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ ὁμοῦ πλέων, ὁμόπλους : Ὀππ.Ἁλ.1,208 **σῆμα τόδε πλωτῆρσιν ἐτήτυμον ἔγγυθι γαίης ἔμμεναι, εὖτε λιπόντας ὁμοπλωτῆρας ἴδωνται.**

ὁμόπνοια (ἡ) μτγν. σύμπνοια, ὁμόνοια, ὁμογνωμία : Δαμάσκ.Ἀρχ.2 **ὁμόπνοιά τις ἡ σύνταξίς καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα ἕνωσις.**

ὁμόπνους-οος-ουν-οον μσν. **ὁ** σύμπνους, σύμφωνος, ἐν ὁμονοίᾳ εὑρισκόμενος **μετά** τινος : Νικ.Χων.5 **ὁμόπνουν τινὶ διακεῖσθαι.**

ὁμοποιός-όν μτγν. ὁ τὸ αὐτὸ ποιῶν, ὁ φέρων τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.97 **οἱ περισσοὶ ἀριθμοὶ ἐπειδὴ ἔτι ὁμοποιοί εἰσι καὶ τῆς αὐτῆς** (κῶδ. αὐτοῦ) **φύσεως.**

ὁμοπόλησις-εως (ἡ) ἡ σύγχρονος, δθ. ἁρμονικὴ καὶ κανονικὴ κίνησις : Πρόκλ.Πλάτ.Θεολ.6,12 **ὁμοπόλησιν . . τὴν ἐναρμόνιον τῶν ὅλων κίνησιν καὶ τὴν εἰς αὐτὴν συνιοῦσαν καὶ συνδέουσαν τὰ πάντα συμφωνίαν.**

ὁμόπολις-εως (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, ὁ συμπολίτης : Πλούτ.Ἠθ.276Β **οὐκ ἐποιήσατο σύνοικον οὐδὲ ὁμόπολιν αὐτόν.**

ὁμοπολιτεία (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ συμπολιτεία, κοινότης.

ὁμοπολίτης (ὁ) συμπολίτης : Μιχ. εἰς ΗΝικ.474,18.

ὁμόπολος-ον μτγν. ἐπὶ σφαιρῶν ἢ κύκλων, ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς πόλους : Πρόκλ.Τιμ.3,148D **ὁμοπόλων οὐσῶν τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν**, αὐτ.Ὑποτ.2,1 **ὁμόπολοι κύκλοι.**

ὁμοπολῶ-έω ὁμοῦ κινῶ : Πλάτ.Κρατ.405D **ἐπιστατεῖ δὲ οὗτος ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ ὁμοπολῶν αὐτὰ πάντα καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ' ἀνθρώπους.**

ὁμοπόρευτος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ πορευόμενος, συμπορευόμενος : Διον.Ἀρεοπ.139.

ὁμοπράγμων-ονος μτγν. ὁ συμπράττων, συμβοηθός : Ἰώσ.ΙΑ 17,12,1 **ὁμοπράγμονα παραλαχὼν ὁμόφυλον ἄνδρα.**

ὁμοπραγῶ-έω μτγν. συμπράττω, συνεργῶ, ἐνεργῶ ὡς βοηθός τινος : Ἰώσ.ΙΑ 17,5,5.
ὁμοπροσκύνητος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ Ἁγίου πνεύματος, ὁ ὁμοῦ σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ προσκυνούμενος : Οἰκουμ.ΠΔ Κορινθ.2,3,518 **κύριον τὸ πνεῦμα καὶ ὁμόθρονον καὶ ὁμοπροσκύνητον καὶ ὁμοούσιον πατρὶ καὶ υἱῷ**, Στουδ.Θεόδ.126.
ὁμοπρόσωπος-ον μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁ τοῦ αὐτοῦ προσώπου : Ἀναστ.Συν.144C.
ὁμόπτερος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὅμοια πτερά, ὅμοιον πτέρωμα : Αἰσχ.Ἱκ.224 **ἐν ἁγνῷ δ' ἑσμὸς ὡς πελειάδων ἵζεσθε κίρκων τῶν ὁμοπτέρων φόβῳ**, Πλάτ.Φαῖδρ.256Ε **ὁμοπτέρους ἔρωτος χάριν γενέσθαι**· ‖ **ὁμόπτεροι ἐμοί** ἐπὶ πτηνῶν, οἱ ὅμοιον ἐμοὶ πτέρωμα ἔχοντες, ὅθ.οἱ σύντροφοί μου : Ἀριστφ.Ὄρν.229 **ἴτω τις ὧδε τῶν ἐμῶν ὁμοπτέρων**· **2**) μτφ. ἐν ποικίλ. χρ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν ὅμοιος : Αἰσχ.Χο.174 **καὶ μὴν ὅδ' ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος**, Εὐρ.Ἠλ.530· ‖ **ὁμόπτεροι νᾶες** αἱ ἔχουσαι ὁμοίας κώπας (κατ' ἄλλους, αἱ ἐξ ἴσου ταχεῖαι ἢ ἄ. αἱ ὁμοῦ βαίνουσαι) : Αἰσχ.Πέρσ.559 **ὁμόπτεροι κυανώπιδες νᾶες**· ‖ **ὁμόπτερος ἀπήνη** μτφ. οἱ δύο ἀδελφοὶ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης : Εὐρ.Φοίν.329 **ἀπήνας ὁμοπτέρου**· **3**) ὁμ. μτφ. ὁμῆλιξ· Πολυδ.6,156 «**ὁμοπτέρους δὲ τοὺς ὁμοτρίχους εἰπόντος Εὐριπίδου, Στράττις τοὺς ὁμήλικας εἴρηκεν ὁμοπτέρους**», Ἡσ. «**ὁμόπτεροι**· ὅμοιοι, ὁμότριχοι, ὁμόχρονοι, ἀδελφοὶ ἥλικες, **ὁμοῦ ηὐξημένοι**» : Στράττ.78· **4**) νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὁμόπτερα** κατηγορία ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἡμιπτέρων**.
ὁμοπτέρως ἐπίρρ. μσν. πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ἀπτέρως : Τζέτζ.Λυκόφρ.627 **ἀπτέρως, ὁμοπτέρως**.
ὁμόπτολις ὁμόπολις βλ.λ. : Σοφ.Ἀντ.733 **οὔ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς**, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.22, 96 **Ἀνδρέα εἶπε Φίλιππος ὁμόπτολις**.
ὁμόπτωτος-ον γραμμ. ὁμοιόπτωτος βλ.λ.
ὁμοπτώτως ἐπίρρ. ὁμοιοπτώτως βλ.λ.
ὁμορθέω Ἡσ. ἀκολουθῶ, ὁδοιπορῶ μετά τινος· Ἡσ. «**ὁμορθεῖν**· ἀκολουθεῖν, ὁδοιπορεῖν».
ὁμοργάζω ἀποσπογγίζω, ἀπομάττω βλ.λ. : Ὑμν. Ἑρμ.361 **αὐγὰς ὠμόργαζε** (διόρθ. ἀντὶ ὠμάρταζε).
ὅμοργμα-ατος (τό) μτγν. τὸ ἀποσπογγισθέν, τὸ ἀποματτόμενον, ὅθ. ὁ ρύπος, ἡ κηλίς : ΑΒ 432 «**ὁμόργματα** τὰ ἐπίμετρα λέγεται» : Συνέσ.182D **κηλῖδας ἀρχαίας καὶ προστετηκότα ὁμόργματα**.
ὁμόργνυμι εὐκτ., ἀόρ. **ὁμόρξαις**, μέσ. **ὁμόργνυμαι**, ἀπομάσσω, σφουγγίζω· συνήθ. ἐν τῷ μέσ. : Ἰλ.Σ 124 **χερσὶ παρειάων δάκρυ' ὁμορξαμένη**, Ὀδ.Λ 527 **δάκρυά τ' ὠμόργνυντο**, Πυθ.π.Διογ.Λ 8,17 **θᾶκον ὀμόργνυσθαι**.
ὁμορέω, Ἰων. **ὁμουρέω** εἰμὶ ὅμορος, γειτνιάζω, συνορεύω : Ἡρ.2,33 (οἱ Κελτοὶ) **ὁμουρέουσι Κυνησίοισι**, Ἑκατ.Μ 163, Πλούτ.Ἠθ.292D **χωρίοις ὁμορεῖν**, Διόδ.Σ 13,81 **ὁμοροῦντες τῇ τῶν Καρχηδονίων ἐπικρατείᾳ**, Πάπ. **ὁμοροῦσα γῇ**· ‖ ἀπολ. **τὰ ὁμοροῦντα τοῦ ἀέρος**, Ἐπικ.Ἐπιστ.2,51· ‖ ἡ μτχ. κτ. πληθ. ὡς οὐσ. **οἱ ὁμοροῦντες** οἱ γείτονες : Ἐπίκ.Δοξ.40· ‖ ὁμ. εἰδ. πλησιάζω ἐρωτικῶς, συγκατοικῶ μετ' ἐρωμένου ἢ ἐρωμένης : Περικτ. π.Στοβ.4,28,19 **ὅπως ἀλλοισιν ὁμουρέῃ**.
ὁμόρησις-εως (ἡ), Ἰων. **ὁμούρησις** γειτνίασις, γειτονία : Ἐπικ.Ἐπιστ.1,20, αὐτ.Φυσ.622G· ‖ εἰδ. ἀστρολ. ἐπὶ τῶν πλανητῶν : Ἀντίοχ.Ἀστρ. ἐν Κατ. Ἀστρλ.Κ 1,159, Πορφ.Τετράβ.189.
ὁμορία (ἡ) μτγν. ὁμόρησις βλ.λ. : Φιλόδ.ἐν Ἡρακλεωτ.Πίν.1,20.
ὁμόριος-ον, Ἰων. **ὁμούριος** ὅμορος βλ.λ. : Καλλ. ἀπ.185, Ἀπολλ.Ρ 2,379· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός : Πολύβ.2,39,6 **ὁμόριος Ζεύς** (δ.γρ. ὁμάριος βλ.λ.).
ὁμορίτας Ἡσ. «ἄρτος ἐκ πυροῦ διηττημένου γεγονώς»· πρβλ. **ἀμορβίτης, ἀμορίτης**.

ὅμορος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **ὅμουρος** ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ μετά τινος ὅρια, ὁ συνορεύων πρός τινα, ὁ γείτων : Ἡρ.1,57 **οἳ ὅμουροί κοτε ἦσαν τοῖσι νῦν Δωριεῦσι καλεομένοισι**, αὐτ.2,65· ‖ ὁμ. ἀπολ. : Ἀριστέ.3, Θουκ.6,78 **ὁμόρους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας προορᾶσθαι**, Δημ.18 **καὶ χώραν ὅμορον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους**, Ἡρωδιαν.3,2,12 **ἐπὶ τὴν Βιθυνίαν ὅμορον οὖσαν, - ὅμορα κράτη**· ‖ **ὅμορος πόλεμος** ὁ πρὸς γείτονας πόλεμος : Δημ.24 **ἐπειδὰν δ' ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ πάντ' ἐποίησεν ἔκδηλα**· ‖ ὡς οὐσ. μτ. γενικ. ὁ γείτων : Ἰσοκρ. 14,18 **ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. **οἱ ὅμοροι** οἱ γειτονικοὶ λαοί, οἱ γείτονες : Θουκ.1,15 **πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις**· ‖ φρ. **κατὰ τὸ ὅμορον** ἕνεκα τῆς γειτονίας : Θουκ.6,88 **τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν . . τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι**· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. **τὰ ὅμορα τῶν πόλεων** τὰ προάστεια : ΠΔ'Ἀριθμ.35,5 **καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων**· **2**) μτφ. παραπλήσιος, ὅμοιος : Ἀριστλ.ἨΝικ. 1232a,35 **ὅμοροι ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ θρασύς**, Πλωτ. 4,8,7 **ὅμορος οὖσα τῇ αἰσθητῇ φύσει**.
ὁμοροφία (ἡ) ἄ. ὁμωροφία βλ.λ.
ὁμοροφῶ-έω ἄ. ὁμωροφῶ βλ.λ.
ὁμόρρειθρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑδρευόμενος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ρείθρου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ρέοντος ὕδατος : Ἰουστιν.Πανδ.π.Θησ.Στεφ. ἐν λ.
ὁμορρευστῶ-έω μτγν. ὁμοῦ, ἐν ταυτῷ ρέω : Ὀλύμπ.Ἀλχ.104Β.
ὁμόρρητος-ον μτγν. ὁ ὁμοῦ ἢ συγχρόνως, ταυταχρόνως ρηθείς : Νόνν.Δ 1,46.
ὁμορροή δ.γρ. τοῦ συρροή βλ.λ.
ὁμορρόησις-εως (ἡ) ὁμόρησις βλ.λ.
ὁμορρόθιος-ον μτγν. ὁμόρροθος βλ.λ. : Μᾶρκ. Ἀργ.ἐν ΑΠ 7,374 **ἀλλά με δαίμων ἄπνουν αἰθυίαις θῆκεν ὁμορρόθιον**.
ὁμόρροθος-ον (ὁμορροθῶ) κυρίως ὁ ὁμοῦ κωπηλατῶν, ὅθ. ὁ πλησίον τινὸς εὑρισκόμενος, ὁ ὁμοῦ μετά τινος πράττων τι : Θεόκρ.Ἐπιγρ.3,5 **ἄντρον ἔσω στείχοντες ὁμόρροθοι**.
ὁμορροθῶ-έω ὁμοῦ ἢ συγχρόνως μετά τινος ρέω : Ἱπп.598,42 **καὶ ἢν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀπιόντα ὁμορροθῇ κατ' ἴξιν τῷ ἀπὸ τῆς γυναικός**· **2**) ὁμοῦ κ. συγχρόνως μετά τινος κωπηλατῶ : Πλούτ.Ἠθ.94Β· **3**) ὁμοῦ μετά τινος ρυμουλκῶ, σύρω : Ὀρφ.Ἀργ.256 **ὑπὸ στέρνοισι κελεύεις βρίσασθ' ὁμορροθέοντες**· **4**) ὅθ. μτφ. συμφωνῶ, συναινῶ : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.852 «**ὁμορροθῶ**· συνθέλω» : Σοφ.Ἀντ.536 **δέδρακα τοὔργον, εἴπερ ἥδ' ὁμορροθεῖ** (σχόλ.«συμφωνεῖ»), Συνέσ.138C **φύσιν δὲ ἔχει τὴν ἅπαξ ἐγκεντρισμένην εἰς αὐτὸ ψυχὴν ἢ ὁμορροθεῖν ἢ ἕλκεσθαι**· ‖ ὁμ. μτ. δοτ. προσ. : Εὐρ.Ὀρ.530 **ἐν οὖν λόγοισι τοῖς ἐμοῖς ὁμορροθεῖ**· ‖ ὁμ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Αἰλ.ΖΙ 6,32 **κρότῳ ὀστράκων ὁμορροθοῦντι πρὸς τὸ μέλος**.
ὁμόρροσα Ἡσ. «ἀθρό[ι]α».
ὁμόρρους-οος-ουν-οον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοῦ ρέων : Πλούτ.Ἠθ.909C, - **ὁμόρροι φλέβες**· **2**) νεώτ. εἰδ. ναυτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ὁμόρρους** τὸ φαινόμενον καθ' ὃ ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου εἶναι μικροτέρα τῆς φαινομένης ταχύτητος τοῦ ὕδατος.
ὁμορρυθμία (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. **ὁμορρυσμίη** τὸ εἶναί τινα ὁμόρρυθμον, ὁμοίου ρυθμοῦ : Ἱπп.Ἀν.1.
ὁμόρρυθμος-ον κ. νεώτ., Ἰων. **ὁμόρυσμος** ὁ τοῦ αὐτοῦ ρυθμοῦ, τῆς αὐτῆς μορφῆς, ὅμοιος : Ἱπп.Ἀν.1 **ἀρτηρίη ἐξ ἑκατέρου φαρυγγέθρου τὴν ἔκφυσιν ποιευμένη ἐς ἄκρον πνεύμονος τελευτᾷ, κρίκους ξυγκειμένη ὁμορύσμους τῶν περιηγέων ἁπτομένη**· **2**) νεώτ. εἰδ. νομ. **ὁμόρρυθμος**

ἑταιρεία ἡ ἐν ᾗ οἱ συνεταῖροι ἀλληλεγγύως καὶ ἀπεριορίστως εὐθύνονται διὰ τὰς ἑταιρικῶς ἀναλαμβανομένας ὑποχρεώσεις.

ὁμορρύθμως νεώτ. ἐπίρρ. κατὰ ὅμοιον ρυθμόν· ‖ κτ. τρόπον ὁμόρρυθμον βλ.λ.2).

ὁμόρρυτος-ον ὁ ὁμοῦ ρέων : Νόνν.Δ 46,261 **Σίριον ὃν καλέουσιν ὁμόρρυτον** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀπωρινόν).

ὄμορφα ἐπίρρ. δημ. εὔμορφα βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 13,15 **κι οἱ δυό τους ὄμορφοι, κι ὄμορφα οἱ δυό τους ἔχουν τὸν ἔρωτα ὁδηγό τους.**

ὀμορφάδα (ἡ) δημ. εὐμορφιά, εὐμορφάδα βλ.λ.

ὀμορφαίνω δημ. εὐμορφαίνω βλ.λ. : Παλαμ. Περ.Χαιρ.95,5 **κι ὁ ἥλιος ὅλα τὰ ὀμορφαίνει.**

ὀμορφιά (ἡ) δημ. ἡ ὡραιότης, εὐμορφία βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12,21 **κι ὅσοι πᾶν μέσ' στὶς ἐλιὲς | ὀμορφιὲς κρυφὲς νὰ ἰδοῦν.**

ὀμορφίζω δημ. ὀμορφαίνω βλ.λ.

ὀμορφοκόρη (ἡ) δημ. ὡραία, εὔμορφος κόρη : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 4,19 **νὰ κυνηγῆστε καὶ νὰ βρῆτε | ὀμορφονιούς, ὀμορφοκόρες.**

ὀμορφονιός (ὁ) δημ., θηλ. **ὀμορφονιά**, κ. μορφονιός ὡραῖος, εὔμορφος νέος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 4,19 **νὰ κυνηγῆστε καὶ νὰ βρῆτε | ὀμορφονιούς, ὀμορφοκόρες·** ‖ ὅθ. εἰρων. ὁ ὑπὲρ τὸ πρέπον καλλωπιζόμενος νέος.

ὄμορφος-η-ο δημ. εὔμορφος βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.86,131 **ἔχει ὁ Κοντοθόδωρος, ἔχει ὄμορφη γυναίκα,** Σολωμ.Θάνατος Ὀρφανῆς 25 **ἐτούτη εἶναι, κόρη μου, ἡ ὄμορφη παιδούλα.**

ὁμός-ή-όν (ἅμα) ὁ αὐτός, ὁ ὅμοιος, ἡνωμένος, κοινός : Ἰλ.Δ 437 **οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος,** αὐτ.Ν 354 **ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἠδ' ἴα πάτρη,** αὐτ.Ψ 91 **ὁμὴ σορός,** αὐτ.Ω 57 **ὁμὴ τιμή,** Ὀδ.Ρ 563 **ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀιζύν,** Ἡσίοδ.Θ 508 **ἠγάγετο Κλυμένην καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν,** Ἐπιγρ. **ὁμὰ χθών,** Τρυφιόδ.309 **αὐλὸς καὶ φόρμιγγες ὁμὴν ἐλίγαινον ἀοιδήν·** ‖ φρ. **ἱκνεῖσθαι εἰς ὁμόν** γίνομαι κοινός, ἑνοῦμαι : Παρμ.8,47· ‖ **καθ' ὁμά** ἐπιρρηματικῶς, ὁμοίως : Ἡσίοδ.Α 50 **οὐ καθ' ὁμὰ φρονέοντε·** ‖ ὁμ. ἡ φρ. μτ. γενικ. : Καλλ.Αἰτ.Ὀξυρ.2079 **ἑτέρων ἴχνια μὴ καθ' ὁμὰ δίφρον ἐλᾶν.**

ὀμόσαι ἀπαρφ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμοσαρκία (ἡ) μσν. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν σάρκα, ἕνωσις σαρκῶν : Μιχ.Ἀκομ.Ι,350,23 **ὁμοσαρκία παιδουργός** (ἡ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς σάρξ, ἡ ὁμοῦ παιδοποιοῦσα).

ὁμόσαρκος-ον μτγν. κ. μσν. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς σάρκα, ὡς πλασθεῖσα ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ : Κύριλλ.Μαλαχ. 2,845 **ἐννόησον ὅτι αὕτη κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου, τουτέστιν ὁμόσαρκός σου καὶ κατὰ τὸν νόμον συνῳκισμένη.**

ὀμόσας μτχ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμόσε (ὁμός) ἐπίρρ. εἰς τὸν αὐτὸν τόπον : Ἰλ. Μ 24 **τῶν** (ἐνν. ποταμῶν) **πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,** αὐτ.Ν 337 **ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη** (ἦλθεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἡ μάχη, τουτέστιν ἡ μάχη συνήφθη ἐκ τοῦ συστάδην)· ‖ ὅθ. φρ. **ὁμόσε ἰέναι, βαδίζειν, χωρεῖν** κττ. ἔρχομαι, ὁρμῶ ἐναντίον τινός : Ἀριστφ. Ἐκκλ.863 **ὁμόσ' εἶμι κύψαι,** αὐτ.876 **βαδιστέον ὁμόσε,** Θουκ.2,62 **ἰέναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι·** ‖ ὁμ. **ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἰέναι** βαδίζειν, ὁρμᾶν εἰς μάχην : Ξεν.Συμπ.2,13 **ποιήσει πάντας Ἀθηναίους τολμᾶν ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἰέναι·** ‖ ὁμόσε θεῖν, **φέρεσθαι** ἔρχεσθαι, ὁρμᾶν πρὸς συνάντησίν τινος : Ξεν.Ἀγ.3,4,4· **2)** μτφ. ἔρχομαι εἰς ἀντίθεσιν, ἀντιτίθεμαι ἐν ποικίλαις ἐκφράσεσι : Εὐρ.Ὀρ.921 **ξυνετὸς δὲ χωρεῖν ὁμόσε τοῖς λόγοις θέλων,** Ἀριστλ.Μεταφ.1089a,3 ὁμόσε βαδιεῖται τῷ Παρμενίδου λόγῳ, Αἰλ.ἀπ.166 **ὁμόσε χωροῦσι τοῖς ποιηταῖς·** ‖ ὁμ. ἀνθίσταμαι, ἀντιτίθεμαι : **ὁμόσε χωρεῖν πρὸς τὰς τιμωρίας** : Φιλόδ. ἐν Ἡράκλ.1289,57, Πλούτ.Θησ.10 **ὁμόσε φήμη,** Διον.Ἀλ.Ρωμ 6,74 **ὁμόσε τοῖς δεινοῖς χωρεῖν·** ‖ φρ. **ὁμόσε ἰέναι** τοῖς **ἐρωτήμασιν** ἔρχεσθαι εἰς τελικὴν συζήτησιν διὰ τῶν ἐρωτήσεων : Πλάτ. Εὐθ.294D **τῷ δὲ ἀνδρειότατα ὁμόσε ᾔτην τοῖς ἐρωτήμασι·** **3)** φρ. ὁμόσε πορεύεσθαι ἔρχεσθαι, κινεῖσθαι, κλίνειν εἰς συμφωνίαν, εἰς συμβιβασμόν : Δημ.1287· **4)** μτγν. ὡς ἐπίρρ. μτ. δοτ. μετά τινος, ἅμα τινί, σύν τινι : Πολύβ.3,31,4, Πάπ. **ὁμόσε ταῖς ἄλλαις εὐεργεσίαις·** ‖ ὁμ. μτ. χρον. προτ. συγχρόνως, ἅμα, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὅτε : Πάπ. **Ἱερατευκότα τῆς Ἑκάτης ὁμόσε ὅτε καὶ τοῦ Παναμάρου.**

ὁμοσεισμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς περιοχὴν ἢ ζώνην ἐν ᾗ αἱ σεισμικαὶ δονήσεις εἶναι ὁμοίας ἐντάσεως : **ὁμοσεισμικαὶ γραμμαί.**

ὁμόσημος-ον μσν. ὁ ἔχων ὁμοίαν σημασίαν : Θεόγνωστ.Καν.161.

ὁμοσθενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτό, ἴσον σθένος : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.21,62, ΑΠ 8,4.

ὁμοσίπυος-ον (σιπύη) ὁ τῆς αὐτῆς σιπύης βλ.λ., ὁ ὁμοτράπεζος : Χαρώνδ.π.Ἀριστλ.Πολιτ.1252b,14 **ἡ μὲν οὖν .. συνεστηκυῖα κοινωνία κατὰ φύσιν οἰκός ἐστιν· οὓς Χαρώνδας μὲν καλεῖ ὁμοσιπύους, Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρὴς ὁμοκάπους.**

ὁμόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ συντρώγων μετά τινος· Ἡσ. «ὁμόσιτος· ὁμοτράπεζος» : Ἡρ.7,119 **ταῦτα μὲν αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου ἐπεποίητο,** Πλούτ.Ἠθ.643D.

ὁμοσιτῶ-έω κ. νεώτ. συντρώγω : Ἡρ.1,146 **μήποτε ὁμοσιτῆσαι τοῖσι ἀνδράσι.**

ὁμόσκευος ὁ τὴν αὐτὴν πολεμικὴν σκευὴν ἔχων, ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡπλισμένος : Θουκ.2,96 **ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὁμόσκευοι,** Διον.Ἀλ.Ρητ.8,11 **τοὺς ἐκ τοῦ δήμου τῶν Περσῶν ὁμοσκεύους ποιῆσαι τοῖς ὁμοτίμοις.**

ὁμοσκηνία (ἡ) τὸ ὁμοσκηνοῦν, τὸ ζῆν τινα ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνήν : Ξεν.ΚΠ 2,1,26 (ἰδ.γρ.).

ὁμόσκηνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ζῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνὴν μετά τινος : Μάξ.Τύρ.6,4 **πλῆθος ἀνδρῶν ὁμόσκηνον,** Ἰώσ.ΙΑ 3,8,10 **θεὸς ὁμόσκηνος τῷ πλήθει,** Ἰω.Χρυσ.Λόγ.2 **πολέμιός ἐστιν ὁμόσκηνος, ἐχθρὸς σύνοικος·** ‖ ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,55, Μέν.Πρ.3.

ὁμοσκηνῶ-όω ζῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνήν : Ξεν. ΚΠ 2,1,25 **ἐν δὲ τῷ ὁμοσκηνοῦν ἐδόκουν αὐτῷ ὠφελεῖσθαι πρὸς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα.**

ὁμόσκοτος-ον μτγν. ὁ ὤν, διατελῶν ἐν τῷ αὐτῷ σκότει : Γρηγ.Ναζ.3,4.

ὁμόσπλαγχνος-ον ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν σπλάγχνων γεννηθείς, ὁμογάστριος : Αἰσχ.Ἑπτ.890 **ὁμοσπλάγχνων πληρωμάτων,** Σοφ.Ἀντ.511 **οὐδὲν αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους .. σέβειν,** Ἰουστ.Διαλ.Τρυφ. 143B **ὁμοσπλάγχνοις καὶ ἀδελφοῖς.**

ὁμοσπονδία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἕνωσις πολλῶν ἐπὶ μέρους κρατῶν ἀποτελούντων ἓν κοινὸν κράτος, ἄ. συμπολιτεία : **ἑλβετικὴ ὁμοσπονδία·** **2)** ἕνωσις πολλῶν ὀργανώσεων τῆς αὐτῆς συνήθους μορφῆς πρὸς ἐπιδίωξιν κοινῶν σκοπῶν : **ὁμοσπονδία ἀστικῶν ὀργανώσεων, - ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν·** ‖ εἰδ. συνδικαλιστικὴ ὀργάνωσις περιλαμβάνουσα ἅπαντα τὰ σωματεῖα τοῦ αὐτοῦ κλάδου ὑπὸ ἑνιαίαν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν : **ὁμοσπονδία ἐργατῶν λιμένος, - καπνεργατικὴ ὁμοσπονδία, - ὁμοσπονδία πολυτέκνων.**

ὁμοσπονδιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν : **ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον·** **2)** ὁ κατὰ ὁμοσπονδίας συν-

τεταγμένος, ὠργανωμένος : πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ **ὁμοσπονδιακὴ ὀργάνωσις τῶν ἐργατῶν·** **3)** ὁ ὑποστηρίζων τὴν κατὰ πολιτικὰς ὁμοσπονδίας ὀργάνωσιν τῶν κρατῶν.

ὁμόσπονδος-ον κ. νεώτ. ὁ μετέχων εἰς τὰς σπονδάς : Ἡρ.9,16 **ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένετο,** Δημ.321 **μήθ' ὁμωρόφιον μήθ' ὁμόσπονδον . . εἶναί τισι,** Δεϊν.1,24 **ὁμόσπονδος καὶ ὁμοτράπεζος . . γέγονεν·** ‖ μτφ. : Γρηγ. Ναζ.2,206D **ὁμόσπονδος τοῖς κάτω φανείς·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ σπονδῶν, συνθηκῶν συνδεδεμένος πρός τινα : ΠΔ Μακκ.3,3,7· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ κρατῶν, πολιτικῶν κττ., ὁ συναποτελῶν ὁμοσπονδίαν μετά τινος : **αἱ ὁμόσπονδοι πολιτεῖαι τῆς Ἑλβετίας.**

ὁμοσπονδῶ-έω μτγν. συνδέω τινὰ διὰ σπονδῶν, συνθηκῶν : Πολυδ.1,34, Φρύν.Σοφ.Παρ.95.

ὁμόσπορος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σπαρείς, δθ. ὁ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων γεννηθείς : Ὑμν.Δημ.85 **αὐτοκασίγνητοί τε καὶ ὁμόσποροι,** Πίνδ.Ν 5,43 **ὁμόσπορον ἔθνος,** Αἰσχ.Ἑπτ.932 **χερσὶν ὁμοσπόροισιν·** ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή : Αἰσχ.Χο.242 **τῆς τυθείσης νηλεῶς ὁμοσπόρου,** Σοφ.Τρσχ.212, Εὐρ.ΙΤ 611, Ἀντιφάν.18· **2)** μτφ. ἐπὶ γυναικός, ἡ σύζυγος δύο ἀνδρῶν : Σοφ.ΟΤ 260 **ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖχ' ὁμόσπορον·** ‖ δθ. ἐνεργ. ὁ τὴν αὐτὴν γυναῖκα σπείρων, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα σύζυγον : αὐτ.460 **καὶ τοῦ πατρὸς ὁμόσπορός τε καὶ φονεύς·** **3)** νεώτ. εἰδ. φυτολ. ὁ ἔχων σπόρους τοῦ ἑτέρου μόνον γένους : **τὸ φυτὸν λυκοπόδιον εἶναι ὁμόσπορον.**

ὁμόσσαι, ὁμόσσας ἐπ. ἀπαρφ. κ. μτχ. ἀορ. τοῦ ὄμνυμι.

ὁμοσσυτος-ον μτγν. ὁ μετά τινος ὁρμῶν : Νόνν. Δ 45,217 **ὁμόσσυτος ἤιε Κάδμῳ.**

ὁμόστεγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ζῶν : Γρηγ.Ναζ.π.Στεφ. **ὁμόστεγος, ὁμοδίαιτος, - φίλος καὶ ὁμόστεγος.**

ὁμοστεγῶ-έω Ἐπιγρ. ζῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην : Ἐπιγρ., Βασ.Θεκλ.298 **ὁμοστεγεῖν καὶ συνοικεῖν.**

ὁμοστεφής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέμμα· κ. συνεκδ. τὴν αὐτὴν κόμην : Ἀνδρ.Κρ.173.

ὁμόστεφος-ον μσν. ὁ ὁμοστεφὴς βλ.λ.

ὁμοστιβής-οῦς-ές (ὁμοῦ, στείβω) μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἰχνῶν στείβων, ὁ ὁμοῦ βαδίζων, πορευόμενος, δθ. μτφ. ὁ σύμφωνός τινι : Κύριλλ.11,12, αὐτ.ΚΔ Ἰω.18,19,1024 **τοῖς διὰ Μωσέως . . νόμοις, ἦγουν τοῖς πάλαι τεθεσπισμένοις ὁμοστιβὴς καὶ σύνδρομος.**

ὁμόστιξ-ῖχος (ὁ,ἡ) (ὁμοῦ, στείχω) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁμοῦ στείχων, βαδίζων· Χοιροβ.Θεο.1,319Η «ἡ ἅμα τινὶ πορευομένη».

ὁμοστιχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, στείχω) ὁ ὁμοῦ στείχων, βαδίζων, ὁ συνοδεύων τινά, ὁ συμπορευόμενός τινι : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.10,143 **ἄσπετος ὡμάρτησεν ὁμοστιχέων χορὸς ἀνδρῶν.**

ὁμοστιχῶ-άω (ὁμοῦ, στείχω) βαίνω, στείχω ὁμοῦ μετά τινος, εἰς τὸν αὐτὸν στίχον, εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν χωρῶ, βαδίζω, συμπορεύομαι, συμβαδίζω : Ἰλ.Ο 635 **βόεσσιν αἰὲν ὁμοστιχάει.**

ὁμόστοιχος-ον (ὁμοῦ, στοῖχος) ὁ ἐν τῷ αὐτῷ στοίχῳ, ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ ἢ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει ὁμοῦ μετά τινος ὤν : Θεόφρ.ΦΑΙτ.6,6,3 **ἐκ πικρῶν καὶ στρυφνῶν εἰς γλυκεῖς καὶ λιπαροὺς καὶ εἴ τις ἄλλος ὁμόστοιχος·** ‖ ὁ τῆς αὐτῆς καταστάσεως, τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἰσόβαθμος : Πλαύτ.Ἠθ.503D **μανίᾳ γὰρ ὁμόστοιχος μὲν ἡ ὀργή** (δ.γρ. ὁμότοιχος)· ‖ ἰσότιμος : Ἐπιφάν. Ἀγκύρ.67,64 **ὁμόστοιχος καὶ ὁμοούσιός ἐστιν ἡ ἁγία Τριάς,** Δαμάσκ.Ἀρχ.312.

ὁμοστοίχως ἐπίρρ. μτγν. κ.μσν. κατὰ τρόπον ὁμόστοιχον βλ.λ., ἐν ἰδιότητι ὁμοστοίχου: Ἐπιφάν.2,31Α.

ὁμόστολος-ον (ὁμοῦ, στέλλω, στέλλομαι) κ. μσν. ὁ πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος ὁμοῦ (μετά τινος) διευθυνόμενος, συμπορευόμενος, συνταξιδιώτης, δθ. ὁ συνοδός, ὁ ἀκόλουθος : Σοφ.ΟΤ 212 **Βάκχον . . Μαινάδων ὁμόστολον,** Ἀπολλ.Ρ 2,802 **ὁμόστολον ὔμμιν ἕπεσθαι·** **2)** (στολή) κ. μσν. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον ἐνδεδυμένος, κ. γεν. ὁ ὅμοιος : Αἰσχ.Ἱκ.496 **μορφῆς δ' οὐχ ὁμόστολος φύσις,** Μηναῖ.1,2 Ὠδ.8 **ἔφριξε παίδων εὐαγῶν τὸ ὁμόστολον φυχῆς ἄσπιλον σῶμα.**

ὁμόστοργος-ον (ὁμοῦ, στοργή) μτγν. ὁ αἰσθανόμενος τὴν αὐτὴν στοργήν, ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον στέργων, ἀγαπῶν : Νόνν.Δ 3,386.

ὁμοστράτηγος (ὁ) (ὁμοῦ, στρατηγός) μσν. ὁ συστράτηγος : Συνεχισταὶ Θεοφάν.306,20.

ὁμόστυλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ φέρων ὁμοιομόρφους στύλους.

ὁμοσυγγενέτας-αο (ὁ) Ἐπιγρ. δωρ. ὁ συγγενής.

ὁμοσύγγονος-ον ὁ συγγενής, ὁ συγγενικός : **λαὸν ἄγων . . ὁμοσύγγονον.**

ὁμοσύζυξ-ῠγος (ὁ,ἡ) ὁ ὁμοῦ δεδεμένος, ὁ συνεζευγμένος, συνηνωμένος : Φιλόξ.2,36 **ὁμοσύζυγα δὲ ξανθόν τ' ἐπεισῆλθεν μέλι καὶ γάλα σύμπακτον.**

ὁμοσύμφωνος-ον μτγν. ὁ σύμφωνός τινι, ὁ ὁμόφωνος : Ἀθανάσ.1,826.

ὁμόσφυρος-ον λεξ. ὁ συνοδοιπόρος· Ἡσ. «ὁμόσφυροι, συνοδοιπόροι», Σουΐδ. «ὁμόσφυρος, ὁ ἐν τῷ αὐτῷ τὴν πορείαν ποιούμενος»· **2)** Ἡσ. «ὁμόσφυρος· ἀδελφή»· ‖ ΕΜ 625,31 «ὁμόσφυρος ὁ ἀδελφός, διὰ τὸ περὶ τὰ αὐτὰ σφυρὰ τῆς μητρὸς πεσεῖν γεννηθέντα»· **3)** Ἡσ. «ὁμόσφυρος· . . τῆς δὲ τρίτης συλλαβῆς ἐκτεινομένης, δηλοῖ τὸν ὁμόχωρον, σφῦρα **γὰρ** τῆς σπορίμου γῆς τὸ μέτρον».

ὁμοσχημονῶ-έω (ὁμοσχήμων) εἶμαι τοῦ αὐτοῦ σχήματος, ἔχω τὴν ἰδίαν μορφήν, μτ. δοτ.: εἰκ. ἐν Δημόκρ.π.Θεόφρ.Αἰσθ.50.

ὁμοσχήμων-ονος-ον (ὁμοῦ, σχῆμα) ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ σχῆμα, τὴν ἰδίαν μορφήν : Θεόφρ.Φ1 4,2,4 ὁμοσχήμων (δ.γρ. ὁμοιόσχημος), Σχόλ.Ἰλ.Ψ 65.

ὁμόσχολος (ὁ) (ὁμοῦ, σχολή) λεξ. ὁ συμμαθητής· Σουΐδ. ἐν λ. Τυραννίων.

ὁμόσωμος-ον μσν. ὁ ἀποτελῶν ἓν σῶμα μετά τινος : Στουδ.Θεόδ.228Ε **ὅμως ὁμόσωμοι αὐτῆς** (τῆς ἐκκλησίας) **καὶ τρόφιμοι.**

ὁμοταγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τάσσω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ ἢ γραμμῇ **τεταγμένος** : Εὐκλ. 12,12 **ἑκάστη τῶν ὁμοταγῶν πυραμίδων πρὸς ἑκάστην ὁμοταγῆ πυραμίδα τριπλασίονα λόγον ἕξει·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ὀπτικῶν γραμμῶν : Γαλ.Χρ.Μορ. 10,12 **ὁμοταγεῖς ὄψεις·** ‖ κ. ἐπὶ ὁδῶν : Ὀρειβ. 9,20,1· **2)** κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν μετά τινος, μτ. δοτ.: Ἰάμβλ.Μαθ.Ἐπιστ.14,Ἰουλ.Λόγ. 4,144D **ἔργα ὁμοταγῆ ταύταις,** Δαμάσκ.Ἀρχ.37, Στουδ.Θεόδ.330Ε **ὡς Πέτρος ἢ Παῦλος σὺν τοῖς ὁμοταγέσιν·** **3)** Ἡσ. «ὁμοταγεῖς, οἱ ἐν τῷ αὐτῷ τάγματι» : Διον.Ἀρεοπ.Ἐπιστ.8,448,Ἰω.Χρυσ.6,20,23· **4)** κ. νεώτ. γραμμ. ὁ καθ' ὅμοιον τρόπον. συντασσόμενος, ὁμοιοσύντακτος.

ὁμοταγία (ἡ) (ὁμοταγής) μτγν. ἡ ἰδιότης· τοῦ ὁμοταγοῦς, τὸ νὰ εἶναί τις ὁμοταγὴς βλ.λ. : Μάξ. Ὁμολ.Σχόλ.196Β.

ὁμοταγῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τὴν αὐτὴν σειρὰν ἢ τάξιν : Νικήτ.Παφλ.13· **2)** κατὰ τρόπον ὁμοταγῆ βλ.λ.2) : Δαμάσκ.Ἀρχ.119.

ὁμοτάλαντος ΕΜ 161,55 γλώσσ. τοῦ ἀτάλαντος βλ.λ.1), ἰσότιμος, ἰσοβαρής.

ὁμοταξία (ἡ) νεώτ. ἡ ὁμοιότης τάξεως ἢ διατάξεως, ἡ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ὑπαγωγή· **2)** μεγάλη ὑποδιαίρεσις ἐν τῇ συστηματικῇ κατατάξει τῶν

ζώων ἢ τῶν φυτῶν, περιλαμβάνουσα συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας τάξεις· **3)** εἰδ. ἐκκλ. **ὁμοταξίας σύστημα** τὸ καθ' ὃ οὔτε ἡ πολιτεία ἀσκεῖ ἐξουσίαν ἢ ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, οὔτε καὶ αὕτη ὀφείλει ὑποταγήν τινα εἰς τὴν πολιτείαν.

ὁμότᾰφος-ον (ὁμοῦ, θάπτω) ὁ ὁμοῦ ταφείς, ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τάφον: Αἰσχίν.1,149 **ἀναγίγνωσκε δή, ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι λέγει**· ὁμ. μτ. γενικ. : Πλούτ.'Ηθ.359Β.

ὁμοτᾰχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τάχος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ταχύτητα πρὸς ἄλλον τινά, ὁ ἐξ ἴσου ταχύς, ὁ ἰσοταχής : 'Αριστλ.Οὐρ.289b,9 **ἕκαστον ὁμοταχὲς ἔσται τῷ κύκλῳ καθ' ὃν φέρεται**, αὐτ.Φυσ.237a,1, αὐτ.249a,8 **οὕτω καὶ περὶ τὴν κίνησιν ὁμοταχὲς τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινηθὲν ἴσον τοσονδί**, Στράβ.2,3,2 **αἱ κατὰ μεγίστου κύκλου τῶν ὁμοταχῶν κινήσεων**, αὐτ.5,2 **οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες ὁμοταχεῖς τῷ πόλῳ**.

ὁμόταχος-ον μτγν. ἀ. ὁμοταχής βλ.λ.: 'Ηλιόδ.Αἰθ. 10,29 **τὸν δρόμον οὕτως ὁμόταχον ῥυθμίζων**.

ὁμοταχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετ' ἴσης ταχύτητος : 'Αριστλ.Φυσ.236b,35 **τὸ ὁμοταχῶς κινούμενον**, Πρόκλ.'Υποτ.3,45, Σιμπλίκ.Φυσ.992,24.

ὁμοτεγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τέγος) ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ τέγος, μετά τινος ἄλλου, ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ὤν : 'Επιγρ. **νεωσοίκων τῶν ὁμοτεγῶν**.

ὁμοτελής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τελῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τελῶν τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν ἄλλων τέλη, ὁ ἀποτίνων, πληρώνων τοὺς αὐτοὺς φόρους· 'Ησ. «ὁμοτελεῖς, οἱ ἀπὸ τῶν αὐτῶν τιμημάτων» : 'Επιγρ. **ἐπιμελέσθω τᾶς πόλιος τᾶς 'Ιεροπυτνίων καθάπερ τᾶς ὁμοτελοῦς** (δ.ἑρμ. ὡς τῆς ἰδίας αὐτῶν πόλεως), Πολύβ.3,56, Ψέλλ.Σύν.Νόμ.1372 **τυγχάνουσι δ' ὁμοτελεῖς, ὡς ἤρεσε τοῖς νόμοις, ὁμοῦ πάντες οἱ τῆς αὐτῆς ὑποταγῆς τυχόντες, κἂν διαφόρων ἔχωσι τελέσματα τοπίων**.

ὁμοτέρμων-ονος-ον (ὁμοῦ, τέρμα) ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ σύνορα, ὁ συνορεύων μετά τινος, ὁ ὅμορος, ὁ πλησιόχωρος, ὁ γείτων συνορείτης μτ.γενικ.: Πλάτ.Νόμ.842Ε **μὴ κινείτω γῆς ὅρια μηδεὶς μήτε οἰκείου πολίτου γείτονος μήτε ὁμοτέρμονος**, Νίκ.ἀπ.5 **ὁμοτέρμονα νῆσον Σικελίης**, Διον.'Αλ. Ρωμ.1,9,26, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.7,12 **'Ιουδαίης ὁμοτέρμονα γαῖαν**· κ. μτ. δοτ. : 'Αθήν.14,625F **ὁμοτέρμονες τοῖς Λυδοῖς εἰσίν**.

ὁμότεχνος-ον (ὁμοῦ, τέχνη) κ. νεώτ. ὁ ἀσκῶν τὴν αὐτὴν τέχνην, ὁ σύντεχνος, ὁ συντεχνίτης, μτ. δοτ. : Πλάτ.Λάχ.187Α **τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρῳ καὶ τίνες ἄλλοι ὁμότεχνοι αὐτοῖς**· κ. ἀπολ. : ΚΔ Πράξ.18,3 **διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο**· || ὁμ. ὡς οὐσ. ὁ συνάδελφος, ὁ συντεχνίτης : 'Ηρ.2,89 **λαμφθῆναι γάρ τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός, κατεῖπαι δὲ τὸν ὁμότεχνον**, Πλάτ.Πρωτ.328Α **καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατὴρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι ὄντες ὁμότεχνοι**, Ξέναρχ.7,15, Δημ.611 **οὐδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνους πόρνας**· || κ. μτ. γενικ. : Πλάτ.Χαρμ. 171C **πλήν γε τὸν αὐτοῦ ὁμότεχνον**, 'Αλεξ.173,7 **οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου**, 'Αρισταίν.1,19, Δαμόχ.ΑΠ 7,206,1 **ὁμότεχνε κυνῶν**· ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Πλάτ.Θεάγ.125Ε **ὁμότεχνος ὢν Καλλικρίτῃ**, Λουκ. Δημῶν.23 **καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνος εἰμί σοι**, Πολύβ.7,7 **ταῖς πόρναις ὁμότεχνος**· || ὡς τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς ἔμπειρον, καλὸν ἰατρόν : 'Ιππ. Παραγγ.7 **ἐφ' οἷς ἂν ἰητρὸς ἀγαθὸς ἀκμάζοι ὁμότεχνος καλεόμενος**· **2)** μτγν. κ. μσν. τὸ οὐδ. ὁμότεχνον ὡς οὐσ. ἡ συντεχνία, τὸ σωματεῖον : 'Επιγρ. ὁμότεχνον **τῶν λαναρίων**.

ὁμοτεχνῶ-έω (ὁμότεχνος) ἀσκῶ τὴν αὐτὴν τέχνην, τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα, εἶμαι ὁμότεχνος : 'Ιππ. 'Επιστ.17 **οὔτε δὲ οἱ πάσχοντες ἐξομολογέειν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμοτεχνέοντες μαρτυρέειν**.

ὁμότηθος-ον Φώτ. ἀντὶ ὁμότιτθος βλ.λ.

ὁμότης (ὁ) (ὄμνυμι) λεξ. κ. μσν ὁ ὀμνύων, ὁ ὁρκιζόμενος : ΕΜ 258,3, Θεόγνωστ.Καν.45,3.

ὁμοτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὅρκον, ὁ τοῦ ὅρκου ἢ ὁ διὰ τὸν ὅρκον : 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.52,27 **ὁμοτικὸν ἐπίφθεγμα**, Λογγῖν.'Υψ.16,2 **ὁμοτικὸν σχῆμα**, 'Ωριγ.1,1616Α.

ὁμοτιμία (ἡ) (ὁμότιμος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν τιμὴν ἢ ἀξίαν, ἡ ὁμοιότης ἢ ἰσότης κατὰ τὴν τιμὴν ἢ τὸ ἀξίωμα, ἡ ἰσοτιμία : Λουκ. Νεκρ.Δ 15,2 **μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία**, Βασ.3,36C, αὐτ.43Β **κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμοτιμίαν**, Δαμασκ.1 1,69Β **ἄλλας ἐπενόει ἐθώσεις, κατὰ τὴν ἀξίαν φημὶ καὶ ὁμοτιμίαν**· **2)** νεώτ. ἀ. θεσμὸς τῶν ὁμοτίμων εὐγενῶν.

ὁμότῑμος-ον (ὁμοῦ, τιμή) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν τιμὴν ἢ ἀξίαν, ὁ ἀπολαύων ἴσης τιμῆς, ὁ ὁμοίως, ὁ ἐξ ἴσου τιμώμενος: 'Ιλ.Ο 186 **εἰ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει**· κ. μτ. δοτ.: Θεόκρ.17,16 **τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν ἀθανάτοις**· ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Νόνν.Δ 7,103 **μακάρων ὁμότιμος . . ἔσται Διόνυσος**· κ. ἀπολ. : Χρον.Μορ.4215 **ἐκεῖ μετὰ τὸν πρίγκιπα τοὺς ἔβαλαν νὰ εἶναι** (στὴν φυλακὴ) **διὰ νὰ ἔχουσιν ὁμότιμα** (ἐν ἴσῃ μοίρᾳ)· || μτ. γενικ. πράγμ., ὁ ἔχων ἴσον μέρος μετ' ἄλλου ἔν τινι ἐξουσίᾳ : Πλούτ.Φάβ.9 **τῆς στρατηγίας ὁμότιμον ὄντα**· || ὁμότιμοι παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ ἔχοντες ὁμοίας πρὸς ἀλλήλους τιμὰς εὐπατρίδαι, ὡς οἱ ὅμοιοι ἐν Σπάρτῃ : Ξεν.ΚΠ 2,1,9 **οἵαπερ ἔχοντες ἔρχονται παρ' ἡμῶν οἱ τῶν ὁμοτίμων καλούμενοι**, αὐτ.7,5,85· || ὁμ. τίτλος ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου : Πάπ. **ἐπέδωκα κατ' αὐτῶν ὑπόμνημα 'Ερμίᾳ τῶν ὁμοτίμων τοῖς συγγενέσι καὶ στρατηγῷ**· || ὁμ. ἐπὶ τῶν Ρωμαίων συγκλητικῶν : Πλούτ.Νομ.5 **πονηρὰν δὲ τοῖς ὁμοτίμοις περιεποίησεν ὡς ἀνῃρημένος ὑπ' αὐτῶν**· || νεώτ. **ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου** ὁ μετὰ εἰκοσιπενταετῆ ὑπηρεσίαν ἀποχωρήσας λόγῳ ὁρίου ἡλικίας· || νεώτ. ὁμότιμοι εἴς τινας ξένας χώρας οἱ εὐγενεῖς τιμαριοῦχοι τοῦ μεσαίωνος, οἵτινες ἀνεγνώριζον ὡς κριτὰς διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς αὐτῶν μόνον τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς· || γεν. πᾶς εὐγενὴς ἔχων κληρονομικὸν τίτλον, εἰδ. δ' ἐν 'Αγγλίᾳ πᾶς εὐγενὴς πλὴν τῶν βαρωνέτων· **2)** ὁ ἔχων τὸν αὐτόν, ἴσον βαθμόν, ὁ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ : Γαλ.10,745 **σπεδῶν ἐν ἅπασι τοῖς ἀγγείοις ὁμότιμος**.

ὁμοτίμως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν ὁμοτιμίᾳ βλ.λ.1), ἐν ἴσῃ τιμῇ ἢ ἀξίᾳ : 'Αρισταίν.1,3, Φιλόπ.'Ιω.'Υπομν.ΑΠρ.13,20,αὐτ.Α'Υστ.367,9· **2)** ἐν ὁμοίῳ, ἴσῳ βαθμῷ, ἀξιώματι : Γαλ.2,653,αὐτ.10,606 **ὁμοτίμως οἱ χυμοὶ διασήπονται**, Στέφ.'Αθ.Γαλ. 1,270D· κ. μτ. δοτ. : Γαλ.9,385 **τοῖς ἰδίοις . . γνωρίσμασι τὰ συνακολουθοῦντα πολλάκις ὁμοτίμως γράφων**.

ὁμότιτθος-ον (ὁμοῦ, τίτθη) ὁ ὑπὸ τῆς αὐτῆς τροφοῦ τραφείς· Φώτ. «ὁμότιτθον, οὐχ ὁμότιθον, (διόρθ. ὁμότηθον)» : Δεῖν.ἀπ.89,24S.

ὁμότοιχος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτόν, κοινὸν τοῖχον μετά τινος ἄλλου, ὁ ἄμεσος γείτων : Πλάτ. Νόμ.884C **ὁμότοιχον οἰκοῦντα**, 'Ισαῖ.6,39 **ὁμότοιχος οἰκία**, Καλλ.Δήμ.117 **μὴ τῆνος ἐμὶν φίλος ὅς τοι ἀπεχθής, εἴη μηδ' ὁμότοιχος**· || ἐπὶ κτιρίων, ὁ παραπλεύρως ἐν συνεχείᾳ ὤν, συνεχόμενος: Διόδ.Σ 1,49 **ὁμότοιχον δὲ τῇ βιβλιοθήκῃ κατεσκευάσθαι, . . οἶκον εἰκοσίκλινον**· **2)** κ. μτφ. ὁ μετ' ἄλλου συναφής, ὁ πρὸς ἄλλον πλησίον, ὁ προσόμοιος : Αἰσχ.'Αγ.1004 **νόσος γὰρ γείτων ὁμότοιχος ἐρείδει**, 'Αντιφάν.295 **λύπη μανίας ὁμότοιχος εἶναί μοι δοκεῖ**, Πλούτ.'Ηθ.503D **μανίᾳ ὁμότοιχος ἡ ὀργή**.

ὁμοτονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοτόνου βλ.λ.· || εἰδ. μουσ. συμφωνία φωνῶν ἢ ὀργάνων εἰς τὸν αὐτὸν τόνον, ἦχον.

ὁμοτόνιον (τὸ) μσν. συμφωνία, ὁμόνοια : Χρον. Μορ.2716 **κι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν ἂς ἔχωμε ὁμοτόνιον** (κῶδ.Παρισ. ὁμόνοιαν).

ὁμότονος-ον (ὁμοῦ, τόνος) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τόνον, τὴν αὐτὴν ἔντασιν, ἴσην δύναμιν : Γαλ.10,615 **μονότονον πυρετόν**· || νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ πυρετοῦ, φλεγμονῆς κττ., ὁ μὴ παρουσιάζων διακυμάνσεις ἢ αὐξομοιώσεις· || ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν μυϊκὴν δύναμιν εἰς ἕκαστον μῦν : Φιλόστρ. Γυμν.36· **2**) εἰδ. μουσ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον, ὁ εἰς τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον : Γαυδ. 21 **τὰ λεγόμενα ὁμότονα** (ἐνν. σημεῖα), Νικόμ.Γερ. Ἁρμον.11,5· || τὸ οὐδ. **ὁμότονον** ὡς οὐσ. ὁ μεταξὺ τοῦ βαρέος καὶ τοῦ ὀξέος μέτριος τόνος : Πλάτ.Φίλ.17C **δύο δὲ θῶμεν βαρὺ καὶ ὀξύ, καὶ τρίτον ὁμότονον**· **3**) μτφ. ὁ ἴσος, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμαλός : Μᾶρκ.Αὐρ.1,14 **καὶ ἔτι παρ' αὐτοῦ τὸ ὁμαλὲς καὶ ὁμότονον ἐν τιμῇ τῆς φιλοσοφίας**, Λογγῖν.Ὕφ.36,4 **τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ, πλὴν οὐχ ὁμότονον, μεγαλοφυΐας, βοήθημα τῇ φύσει πάντῃ πορίζεσθαι τὴν τέχνην**· **4**) εἰδ. γραμμ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τονισμόν, ὁ ὁμοίως τονιζόμενος : Διον. Ἀλ.Συνθ.11, Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.75,16.

ὁμοτονούντως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.61Β **ἴσως καὶ ὁμοτονούντως ἀλλήλοις**.

ὁμοτονῶ-έω (ὁμότονος) μτγν. ἔχω τὸν αὐτὸν τόνον, τὴν αὐτὴν ἔντασιν : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.61,18 (δ. γρ. ἀντὶ ὁμοτονούντως), Βίτ.63,1· **2**) ἔχω τὸν αὐτὸν μουσικὸν τόνον μετά τινος, μτ. δοτ.: Νικόμ.Γερ.Ἁρμον.12· **3**) εἰδ. γραμμ. ἔχω τὸν αὐτὸν τονισμόν : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.51,24, Ἀμμών.126 **ὁμοτονεῖ τοῖς βαρυτόνοις τὰ βαρύτονα**.

ὁμοτόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν αὐτὸν τόνον, μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν, δύναμιν, ἐπὶ σφυγμοῦ : Γαλ.9,84· ὁμ. ἐπὶ ἕλξεως : αὐτ.13,685, Σουΐδ. ἐν λ. ἀμπρεύοντες **ὁμοτόνως ὑπὸ τῶν ζευγῶν ἕλκεσθαι**· **2**) ὁμοίως, ὁμοιομόρφως : Ἀριστλ.Πρ. 911a,14 **ὁμοτόνως φερομένου τοῦ ἡλίου**· **3**) εἰδ. γραμ. διὰ τοῦ αὐτοῦ τονισμοῦ, μὲ τὸν ἴδιον τόνον πρός τινα ἄλλον : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Παραισός **ὁμοτόνως τῷ οἰκιστῇ**.

ὁμότοξος-ον λεξ. ὁ ἔχων ὅμοιον τόξον, πλασθεῖσα ὑπὸ Στεφ.Βυζ. ἐν λ. Ἄβιοι.

ὁμοτός-ή-όν ὁ ὁρκωτός : Θεόγνωστ.Καν.75.

ὁμοτράπεζος-ον (ὁμοῦ, τράπεζα) κ. νεώτ. ὁ ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ ἐσθίων μετά τινος, ὁ ὁμόδειπνος, ὁ ὁμόσιτος, ὁ συνδαιτυμών : Ἡρ.3,132 **ὁμοτράπεζος βασιλέϊ ἐγεγόνεε**, αὐτ.7,46 **ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο**, Πλάτ.Νόμ.868E **ἱερῶν μὴ κοινωνείτω μηδὲ ὁμοτράπεζος γιγνέσθω ποτέ**, αὐτ.Εὐθφρ.4C **συνέστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος**· || **οἱ ὁμοτράπεζοι** τιμητικὸς τίτλος μεγιστάνων τινῶν ἀποτελούντων τὴν ἀκολουθίαν τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Περσίᾳ : Ξεν.ΚΠ 7,1,30 **οἱ μὲν γὰρ ἑταῖροί τε αὐτοῦ καὶ ὁμοτράπεζοι συνεισέβαλον**· πρβλ. ὁμότιμος.

ὁμοτρεχής-οῦς-ές (ὁμοῦ, τρέχω) σχόλ. ὁ ὁμοῦ, ὁ συγχρόνως τρέχων, ὡς ἐτυμ. τοῦ ἀτρεκής· Σχόλ.Πίνδ.Π 8,9.

ὁμοτρῖβῶ-έω (ὁμοῦ, τρίβω) Ἐπιγρ. κτ. μτχ. **ὁμοτριβοῦντες λίθοι** ἐντελῶς λεῖοι, στιλπνοὶ καὶ στενῶς προσηρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους.

ὁμότριχος-ον (ὁμοῦ, θρίξ) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁμόθριξ βλ.λ. : Πολυδ.6,156, Ἡσ. ἐν λ. ὁμόπτεροι.

ὁμοτροπία (ἡ) (ὁμότροπος) μτγν. ἡ ὁμοιότης τρόπων, ἡ ταυτότης χαρακτήρων ἢ ἕξεων : Διον. Ἀλ.Ρωμ.4,28 **τῶν γαμβρῶν ἑκάτερος ἐναντίᾳ συναφθεὶς τύχῃ κατὰ τὴν οὐχ ὁμοτροπίαν**.

ὁμότροπος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τρόπον ζωῆς, τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ἐν τῷ βίῳ, ὁ ὁμοιότροπος : Πλάτ.Φαῖδ.83D **ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος** γίγνεσθαι (ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ σῶμα), Θεόφρ.Χαρ.26,6 **τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμοτρόπους καὶ τοὺς ταὐτὰ προαιρουμένους**, Μηναῖ.11,1 Ἑσπ. **ἡ ὁμόφρων σύσκηνος ξυνωρὶς ὁμότροπος τῶν Ἁγίων καὶ ὁμόψυχος**· || ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : Πίνδ.Ο 13,7 **Δίκα καὶ ὁμότροπος Εἰρήνα** (δ.γρ. ἀντὶ ὁμότροφος), Αἰσχίν.1,158 **περὶ δὲ τῶν ὁμοτρόπων τῶν Τιμάρχου**, Διογ.Λ 9,70 **λέγοιτο δ' ἄν τις Πυρρώνειος ὁμότροπος**· **2**) ὁ σύμφωνος κατὰ τὸν τρόπον πρός τινα, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοιοειδής : Ἡρ.2,49, αὐτ.8,144 **θεῶν ἱδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἤθεά τε ὁμότροπα**, Αἰν. Τακτ.19 **εἴς τινα ἄλλην ὁμότροπον ταύταις λειτουργίαν**· **3**) ὁ ὁμοιογενής, ὁμοειδής : Δαμάσκ.Ἀρχ.45· **4**) νεώτ. **ἐπὶ φυτῶν**, ὁ δεικνύων τὸν αὐτὸν τροπισμὸν βλ.λ.

ὁμοτροπῶ-έω (ὁμότροπος) μτγν. εἶμαι ὁμότροπος βλ.λ.), ἔχω τοὺς αὐτοὺς τρόπους, τὰ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα : Κύριλλ.2,60A, αὐτ.7,293D.

ὁμοτρόπως ἐπίρρ. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον : Αἰν.Τακτ.3,3 **διεσκεδάσθαι ὁμοτρόπως**, Ἀριστλ. Σοφ.Ἔλ.183b,6, Νυμφόδ.π.Σχόλ.Σοφ.ΟΚ 337 **ὁμοτρόπως ἡμῖν διοικοῦσι**.

ὁμοτροφία (ἡ) (ὁμότροφος) μτγν. τὸ εἶναί τινα ὁμότροφον, ἡ κοινὴ ἀνατροφή, ἡ συμβίωσις : Ἰώσ. ΑΙ 18,6,1 **ὁμοτροφίας καὶ συνηθείας αὐτῷ πολλῆς γενομένης πρὸς Δροῦσον**.

ὁμότροφος-ον (ὁμοῦ, τρέφω) κ. νεώτ. ὁ ὁμοῦ μετ' ἄλλου τινὸς τραφείς, ἀνατραφείς, μτ. δοτ. : Ὕμν.Ἀπόλλ.199 **Ἄρτεμις ὁμότροφος Ἀπόλλωνι**, Ἡρ.2,66 **πολλῶν δὲ ἐόντων τῶν ὁμοτρόφων τοῖσι ἀνθρώποισι θηρίων** (ἐπὶ τῶν κατοικιδίων ζώων)· ὁμ. κ. μτ. γενικ. : Ὁμ.Ὕμν.9,2 **παρθένον . . ὁμότροφον Ἀπόλλωνος**· κ. ἀπολ. : Πίνδ.Ο 13,7 **Δίκα καὶ ὁμότροφος Εἰρήνα** (δ.γρ. ὁμότροπος)· **2**) κ. νεώτ. ἀπολ. ὁ ἐσθίων μετ' ἄλλου τινός, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δίαιταν, ὁ συντρώγων, ὁ ὁμοδίαιτος, ὁ ὁμόσιτος : Πλάτ.Φαῖδ.83D **ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος** γίγνεσθαι· **3**) ὁμότροφα **πεδία** (αἱ πεδιάδες ἐν αἷς ἀνατρεφόμεθα ἀπὸ κοινοῦ) : Ἀριστοφ.Ὄρν.329 ὁμότροφά θ' **ἡμῖν ἐνέμετο πεδία παρ' ἡμῖν** (σχόλ. «οἷον τὴν αὐτὴν ἡμῖν κατανομὴν νεμόμενα»).

ὁμοτροχῶ-άω (ὁμοῦ, τρέχω) ποι. τρέχω ὁμοῦ μετά τινος, συντρέχω : Ὀδ.451 **ὁμοτροχάοντα** (π. Εὐστ., ἀντὶ ἅμα τροχόωντα), Μαν.6,527 **θοῦρος . . Ἑρμῇ ὁμοτροχάων**.

ὁμοτυπία (ἡ) (ὁμότυπος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁμοτύπου, ἡ μεταξὺ τῶν ὁμοτύπων σχέσις, ἡ ὁμοιότης τοῦ τύπου, τῆς μορφῆς : Φιλόξ. Γραμμ.π. ΕΜ 234,55 **μήποτε ὁμοτυπίᾳ συγκριτικῶν ταῦτα ὑπάγονται**.

ὁμοτυπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοτυπίαν, ὁ τῆς ὁμοτυπίας : **ὁμοτυπικὴ κληρονομικότης** (ἡ ὑπὸ τῶν γονέων μεταβίβασις εἰς τὰ τέκνα χαρακτήρων εἰς τὰ μέρη τοῦ σώματος αὐτῶν).

ὁμότυπος-ον (ὁμοῦ, τύπος) πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν τύπον, τὴν αὐτὴν μορφήν, ἰδιότητα ἢ κατασκευὴν πρὸς ἄλλον, ὁ ὁμοιότυπος : **ὁ δεξιὸς μηρὸς εἶναι τὸ ὁμότυπον τοῦ ἀριστεροῦ**· **2**) πάπ. ὁ αὐτὸς κατὰ τὸν τόνον, ὁ ὁμόφωνος, ὁ ὁμόηχος : **ἡ διαίρεσις κυρία ἐξασθῇ γραφεῖσα ὁμότυπος πρὸς τὸ παρ' ἑκάστῳ εἶναι δισσήν**.

ὁμοτύραννος-ον (ὁμοῦ, τύραννος) μτγν. ὁ συντυραννῶν, ὁ μετέχων τῆς τυραννίδος μετά τινος ἄλλου : Φίλ.1,514 (δ.γρ. ὁμοιοτύραννος).

ὁμότυχος-ον (ὁμοῦ, τύχη) μσν. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα τύχην : Θεοφάν.Κερ.169 (ἔκδ. Mi.).

ὁμοῦ (ὁμός) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. **ὅμοι** (Σαπφ. ἐν Λυρ.Συμπλ.23,13) κυρ. ἐπὶ τόπου, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μαζί, ἀντάμα : Ἰλ.Ψ 84 **μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ, ἀλλ' ὁμοῦ**, Σοφ.Ἠλ.715 **ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι**, Ξεν. ΚΠ 6,1,7 **ὁμοῦ μὲν ὄντες πλείω κακὰ τοὺς πολεμίους ποιοῦμεν ἢ πάσχομεν** (ἀντίθ. χωρὶς εἶναι), Πλούτ.Βροῦτ.5 **ἑστάναι μὲν ὁμοῦ** Κάτωνα καὶ **Καίσαρα, διαφερομένους περὶ γνώμης**, ΚΔ Ἰω. 21,2 **ἦσαν ὁμοῦ** Σίμων **Πέτρος, καὶ Θωμᾶς.. καὶ Ναθαναήλ·** ‖ γεν. ἐν ταυτῷ, μαζί, συγχρόνως : Ἰλ.Λ 127 **ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους**, Ὀδ.Μ 424, Αἰσχ.Πέρσ.401 **παρῆν ὁμοῦ κλύειν πολλὴν βοήν**, αὐτ.Εὐμ.286, Σοφ.ΟΚ 329 **θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ**, αὐτ.Ἠλ.1416 **εἰ γὰρ Αἰγίσθῳ θ' ὁμοῦ** (Βερναρδ. Γρηγ. «εἴθε νὰ ἀναστέναζες μαζὶ μὲ τὸν Αἴγισθον (πληττόμενον, ὡς σύ)»), ΚΔ Ἰω.4,36 **ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων**, αὐτ.20,4 **ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·** ‖ ὁμ. συνήθ. ἐν χρ. πρὸς σύνδεσιν δύο οὐσ. συνδεδεμένων ἤδη διὰ τοῦ καὶ ἢ τε, ἵνα δηλώσῃ ὅτι ἑκάτερον ἔχει τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸ ῥῆμα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμοίως, συγχρόνως : Ἰλ.Α 61 **εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς**, αὐτ.Δ 122 **ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια**, αὐτ.Λ 245, αὐτ.Ρ 745, Ἡσίοδ.Ἔργ.243 **ἐπήγαγε.. λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν**, Αἰσχ.Χο.502 **οἴκτιρε θῆλυν ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόον**, Σοφ.ΟΤ 64 **ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πόλιν τε κἀμὲ καὶ σ' ὁμοῦ στένει**, αὐτ.Ἠλ.667, αὐτ.ΑΙ 1079, Ἀριστφ.Ἱππ.431 **ὁμοῦ ταράττων τήν τε γῆν καὶ τὴν θάλατταν**, Θουκ.7,30 **ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας ὁμοῦ**, Ξεν.ΚΠ 3,3,64 **ἐφόνευον ἄνδρας ὁμοῦ καὶ ἵππους**, Πάπ. **εἰς χαράν τε ὁμοῦ καὶ σπουδήν**, Γρηγορ.Ν 28 **ὁμοῦ τε γὰρ αὐτὸς ἐξ ὠδίνων εἰς φῶς προήγετο μητρικῶν καὶ ὁμοῦ τὰ τῆς αὐτοκρατορίας σκῆπτρα ὁ πατὴρ ἄρτι ἐδέδεκτο·** ‖ ὁμ. ἐπαναλαμβανομένου τοῦ ὁμοῦ : Σοφ.ΟΤ 4 **πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, ὁμοῦ δὲ παιάνων·** ‖ ὁμ. κ. μτ. δοτ. ἅμα τινί, σύν τινι, μετά τινος, μαζί, συγχρόνως : Ἰλ.Ε 867 **ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰών**, αὐτ.Ο 118 **κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι**, Ὀδ.Δ 723 **ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν**, Ἡρ.2,101 **τῶν τοῦ μεγάθεος πέρι ὁμοῦ αὐτῇ τῇ λίμνῃ ἐπιμνήσομαι**, Αἰσχ.Πέρσ.426 **εὐχωλὴ δ' ὁμοῦ κωκύμασιν κατεῖχε.. ἅλα**, Σοφ.ΑΙ.767 **θεοῖς μὲν κἂν ὁ μηδὲν ὢν ὁμοῦ** (σὺν θεοῖς), αὐτ.ΟΤ 1007 **οὔποτ' εἶμι τοῖς φυτεύσασίν γ' ὁμοῦ** (Βερναρδ.Γρηγ. «οὐδέποτε θὰ συναντηθῶ μὲ τὴν μητέρα μου τοὐλάχιστον»), αὐτ.Τρ.1237 **τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὁμοῦ**, Εὐρ.Ἑλ.104 **ὀθούνεκ' αὐτῷ γ' οὐ ξυνωλόμην ὁμοῦ·** **2)** ἐγγύς, πλησίον, κοντά· Φώτ. «ὁμοῦ ἀντὶ τοῦ ἐγγύς· ἔστι δὲ τοῦτο πολὺ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς..» : Σοφ.Ἀντ.1180 **ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ**, Ἀριστφ.Ἱππ.245 **ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν ὡς ὁμοῦ προσκειμένων**, αὐτ.Εἰρ.513, αὐτ.Θεσμ.575, Ξεν.ΚΠ 3,1,2 **ταχὺ παρῆσαν ἄλλοι λέγοντες ὅτι καὶ δὴ αὐτὸς ὁμοῦ·** ‖ ὁμ. κ. μτ. δοτ. ἐγγύτατα, πλησιέστατα πρός τι(να) : Σοφ.Τρ. 1225 **τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ κλιθεῖσαν**, Ξεν. Ἑλλ.3,2,5 **ὁμοῦ.. τοῖς Ἕλλησι στρατοπεδευσάμενοι**, Πλάτ.Θεάγ.129D **οἴομαι ἐκεῖνον ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ γ' ἐλᾶν**, Μέν.ἀπ.851Κ **ὁμοῦ τι τῷ** (δ.γρ. τοῦ) **τίκτειν παρεγένεθ' ἡ κόρη**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,78 **ὁμοῦ τι τῷ τίκτειν**, Πλούτ. Ἄρατ.9 **οἷς μακρὰ μὲν ἡ πλάνη καὶ ὁμοῦ τι πεντηκονταετὴς ἐγεγόνει** (σχεδόν), Αἰλ.ΖΙ 4,36 **ὁμοῦ τῷ θανάτῳ ὄντας** (πνέοντας τὰ λοίσθια), Ἱμέρ. Λόγ.2,16 **ὁμοῦ ἦν καὶ ἔχειν τὴν πόλιν καὶ τὸ γένος ὅλον μετὰ τῆς πόλεως** (ἦτο τὸ αὐτό..)· ὁμ. σπαν. μτ. γενικ. : Σοφ.Φιλ.1218 **νεὼς ὁμοῦ στείχων**, Ξεν.Ἀν.4,6,24 **ὁμοῦ εἶναι τοὺς πολλοὺς ἀλλήλων** (δ.γρ. **ἀλλήλοις**), Πάπ. **ὁμοῦ τοῦ φιλοῦ τόπου αἱ κοπρίαι τῆς κώμης·** **3)** ἐπὶ ποσοῦ, ἐν ὅλῳ, ἐν συνόλῳ, μὲ στρογγύλον ἀριθμόν : Δημ.420 **ἀπὸ Σόλωνος δ' ὁμοῦ διακόσι' ἐστὶν ἔτη**, αὐτ.785 **εἰσὶν ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι**, Μέν.ἀπ. 140, Πάπ. **γίνονται ὁμοῦ πυροῦ ἀρτάβαι λ'**.

ὁμόϋλος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης : Ἰάμβλ. Πυθ.26,116 **ὁμόϋλοι χορδαί**.

ὁμοῦμαι μέλλ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.

ὁμοϋπόστατος-ον (ὁμοῦ, ὑπόστασις) μσν. ὁ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως, οὐσίας : Μάξ.Ὁμολ.2,79D, Δαμασκ.Ι 1,50Α.

ὅμουρα Ἡσ. «σεμίδαλις ἑφθή, μέλι ἔχουσα καὶ σησάμην».

ὁμουργός (ὁ) πάπ. ἐπὶ ζώων, συνεργός, σύντροφος, ὁμόζυγος, ζευγαρίτης.

ὁμουρέω ἰων. τ. τοῦ ὁμορῶ βλ.λ. : Ἡρ.2,33 **ὁμουρέουσι δὲ Κυνησίοισι** (οἱ Κελτοί).

ὁμούρησις-εως (ἡ) (ὁμουρέω) κτ. Ἡσ. ἀττ. τ. τοῦ ὁμήρησις.

ὁμούριος-ον ἰων. ἀντὶ ὅμουρος βλ.λ. : Καλλ.ἀπ. 185, Ἀπολλ.Ρ 2,379 **μοσσύνοικοι ὁμούριοι**, αὐτ.3, 1094, Διον.Περ.649 **οἳ κατὰ χῶρον ὁμούριον οἶκον ἔθεντο**, αὐτ.686 **ὁμούριον αἶαν ἔχοντες**.

ὁμοφάγος Ἡσ. γλῶσσ. τοῦ ὁμοβόρος.

ὁμοφεγγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, φέγγω) μτγν. ὁ φέγγων ὁμοῦ, ὁ συνάμα φέγγων : Νόνν.Δ 5,113 **ὁμοφεγγέος αἴγλης**.

ὁμοφήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. κ. μσν. γλῶσσ. τοῦ ὁμηρικοῦ ἀφήτωρ : Εὐστ.759,64.

ὁμόφθογγος-ον (ὁμοῦ, φθέγγομαι) μτγν. ὁ ὁμοῦ φθεγγόμενος, ὁ συγχρόνως ἠχῶν : Νόνν.Δ 1, 157 **παντοίην ἀλάλαζεν ὁμοφθόγγων ὄπα θηρῶν**, αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω.19,71 **ὁμοφθόγγων ἀπὸ λαιμῶν**, αὐτ. 122 **ὁμοφθόγγῳ τινὶ μύθῳ**.

ὁμοφιλία (ἡ) μσν. ἡ ταυτότης τῆς φιλίας : Λίβ. Ροδ.2824 (ἔκδ.Μαυρ.).

ὁμοφλεγής-οῦς-ές (ὁμοῦ, φλέγω) ὁ ὁμοῦ ἢ ἐν τῷ ἅμα φλέγων, καίων : Νόνν.Δ 6,220 **ὁμοφλεγέος δὲ καὶ αὐτῆς πηγνυμένης** (θαλάσσης).

ὁμόφλεκτος-ον (ὁμοῦ, φλέγω) μτγν. ὁ ὁμοφλεγής βλ.λ. : Νόνν.Δ 42,493 (πιθ.δ.γρ.).

ὁμόφλοιος-ον (ὁμοῦ, φλοιός) ἀντὶ ὁμοιόφλοιος βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,6,2.

ὁμόφοιτος-ον (ὁμοῦ, φοιτῶ) ὁ ὁμοῦ, ὁ μετά τινος πορευόμενος, ὁ συνοδός, ὁ ὀπαδός : Πίνδ.Ν 8,33 **αἱμύλων μύθων ὁμόφοιτος**, Νόνν.Δ 5,122 **ἀρκτῴης ἀνέτελλε δράκων ὁμόφοιτος ἁμάξης**, αὐτ. Εὐαγγ.Ἰω.12,90 **ἀνδρείας ὁμόφοιτος ἐπειγομένοιο Φιλίππου**, αὐτ.14,104 **εἰρήνην..ὁμόφοιτον ὀπάσσω**.

ὁμοφραδής-οῦς-ές (ὁμοῦ, φράζω) μτγν. ὁ ὁμοίως ἠχῶν : ΕΜ 221,39 **ὁμοφραδὴς ἦχος·** ‖ ὁ σύμφωνος, ὁ ὁμόφωνος, ὁ ὁμογνώμων : Νόνν. Εὐαγγ.Ἰω.4,186 **ὁμοφραδέες Σαμαρεῖται**, αὐτ.7,154 **ὁμοφραδέων λαῶν**.

ὁμοφράδμων-ονος-ον ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρὸς ἄλλον γνώμην, ὁ ὁμογνώμων : Λυρ.Ἀδέσπ.138,4 **ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφράδμων νόησις**.

ὁμοφρονία (ἡ) μτγν. ἡ ὁμοφροσύνη βλ.λ. : Ἱππόλ.Αἱρ.7,57 (ἔκδ. Routh.) **μὴ πάντες ἐν σῶμά ἐσμεν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἢ τῇ δυνάμει καὶ τῇ διαθέσει τῆς ὁμοφρονίας ἐν γινόμεθα ;**

ὁμοφρονῶ-έω (ὁμόφρων) κ. νεώτ., παρακ. ὡμοφρόνηκα (Φιλόδ.Μουσ.86Κ), εἶμαι ὁμόφρων, φρονῶ τὰ αὐτά, ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰς αὐτὰς ἀρχάς, διαθέσεις : Ὀδ.Ζ 183 **ὁμοφρονέοντε νοήμασιν.. ἀνὴρ ἠδὲ γυνή** (ἔχοντες τὸν αὐτὸν σκοπόν), αὐτ.Ι 456 **εἰ δὴ ὁμοφρονέοις** (λέγει ὁ Πολύφημος τῷ κριῷ), Ἡρ.7,229 **οὐκ ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν, ἀλλὰ γνώμῃ διενειχθέντας**, αὐτ.9,2, αὐτ.8,3 **στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτῳ κάκιόν ἐστι** (ἐπὶ πολέμου ἐπιχειρηθέντος ὁμοφώνως ὑφ' ὅλου τοῦ λαοῦ)· κ. μτ. δοτ. : αὐτ.

75 οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι (δὲν συμφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους)· ὁμ. κ. ἐπὶ συνωμοτῶν : Ξεν.'Ελλ.7,5,7 **συνῆσαν πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες εἰς τὴν Μαντίνειαν.**

ὁμοφρόνως ἐπίρρ., μτγν. κ. μσν., ποι. ὁμοφρονέως ('Επιγρ.) μετ' ὁμοφροσύνης, ὁμοφώνως, συμφώνως : Οἰνόμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,33, 'Αποστ. Διατ.3,19, Θεοφάν.51D, Μηναῖ.11,2 'Ωδ.7 **ὁμοφρόνως βοῶντάς σοι.**

ὁμοφροσύνη (ἡ) (ὁμόφρων) κ. μσν. κ. νεώτ. ἑνότης, συμφωνία φρονημάτων καὶ αἰσθημάτων, ὁμόνοια, σύμπνοια, συμφωνία : 'Οδ.Ζ 181 **ὁμοφροσύνην** ὀπάσειαν (θεοί), αὐτ.Ο 198 **ἤδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον** ὁμοφροσύνῃσιν **ἐνήσει,** Δημόκρ.186, 'Ορφ.'Αργ.353 **οἱ δ' αὖτις ὁμοφροσύνῃ κατένευσαν,** 'Απολλ.Ρ 2,716 **ὁμοφροσύνῃσι νόοιο,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,45, Θεμίστ.'Επιστ.10,29 **ἡ σὺν αὐτοῖς ἐφ' ἡμᾶς ὁμοφροσύνη,** Μάξ.'Ομολ.2,58D· || ὁμ. ἡ ὁμόνοια, ὡς θεότης προσωποποιημένη : 'Αγαθ. ΑΠ 7,551,8 **βωμὸς 'Ομοφροσύνης.**

ὁμόφρων-ονος-ον (ὁμοῦ, φρήν) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ φρονήματα, αἰσθήματα, τὰς αὐτὰς ἀρχάς, ἀντιλήψεις, ὁ ὁμόνους, ὁ σύμφωνος, ὁ ὁμόδοξος : 'Ιλ.Χ 263 **οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα** θυμὸν **ἔχουσιν,** 'Ησίοδ.Θ 60 **ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας,** Θέογν.81 **ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,** Πίνδ.Ο 7,6 **ἐν δὲ φίλων παρεόντων θῆκέ νιν ζαλωτὸν ὁμόφρονος εὐνᾶς,** 'Αριστφ. 'Ορν.632 **ὁμόφρονας λόγους,** ΚΔ Πέτρ.1,3,8 **τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς,** 'Αγαθ. ΑΠ 7,614,15 **ὁμόφρονας ἡρωΐνας,** Μηναῖ.11,1 'Εσπ. **ἡ ὁμόφρων, σύσκηνος ξυνωρίς, ὁμότροπος τῶν 'Αγίων·** || νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐτὴν μερίδα ἢ κόμμα, ὁ ὁμοϊδεάτης, ὁ ὀπαδός· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **ὁμόφρων** ὡς οὐσ. γένος κολεοπτέρων σαρκοφάγων **καραβιδῶν** ἐντόμων.

ὁμοφυής-οῦς-ές (ὁμοῦ, φυή) κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν φυήν, τὸ αὐτὸ ἀνάστημα ἢ τὴν αὐτὴν φύσιν, ὁ ἔχων τὰς αὐτὰς φυσικὰς ἰδιότητας, ὁ ὁμογενής : Πλάτ.Φαίδ.86Β **τὴν δὲ ἁρμονίαν ἀπολωλέναι τὴν τοῦ θείου τε καὶ ἀθανάτου ὁμοφυῆ τε καὶ ξυγγενῆ,** αὐτ.Πολ.458C **οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας παραδώσεις καθ' ὅσον οἷόν τε ὁμοφυεῖς,** 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,12 **ἄμφω ὁμοφυέα** (ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν)· ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Πλάτ. Πολ.439Β **τὸ δὲ δὴ τοῦ θυμοῦ . . πότερον τρίτον ἢ τούτων ποτέρῳ ἂν εἴη ὁμοφυές;**

ὁμοφυΐα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ταυτότης ἢ ὁμοιότης τῆς φυῆς, τοῦ ἀναστήματος ἢ τῆς φύσεως : Γρηγ.Ναζ.2,96Α, Πρισκιαν.Λυδ.27,19.

ὁμοφυλία (ἡ) (ὁμόφυλος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ταυτότης ἢ ἡ ὁμοιότης τῆς φυλῆς ἢ τοῦ γένους, ἡ συγγένεια : Στράβ.1,2,34 **τὸ γὰρ τῶν 'Αρμενίων ἔθνος καὶ τὸ τῶν Σύρων καὶ 'Αράβων πολλὴν ὁμοφυλίαν ἐμφαίνει κατά τε τὴν διάλεκτον,** Πλούτ.'Ηθ.975F· **2)** νεώτ. ὁμὰς φυλῶν συγγενῶν πρὸς ἀλλήλας : **'Ιαπετικὴ ὁμοφυλία·** || νεώτ. τάξις ὁμοειδῶν πραγμάτων ἐχόντων κοινὴν καταγωγήν : **ρωμανικὴ γλωσσικὴ ὁμοφυλία** (αἱ ἐκ τῆς λατινικῆς προελθοῦσαι νεώτεραι γλῶσσαι).

ὁμόφυλος-ον (ὁμοῦ, φῦλον) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς, τοῦ αὐτοῦ γένους, ὁμογενής, ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ τοῦ ὁμοεθνής : 'Ιππ.'Αέρ.12 **τὸ θυμοειδὲς . . μήτε ὁμοφύλου μήτε ἀλλοφύλου,** Εὐρ.'Ηρ.1200 **φιλίαν ὁμόφυλον** (ἡ πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν αὐτὴν καταγωγὴν φιλία), Θουκ.1,141 **πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες καὶ οὐχ ὁμόφυλοι,** Ξεν. ΚΠ 5,4,27 **ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων πεισθείς** (ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς καταγομένων), Πλάτ.Μενξ. 244Α, αὐτ.Νόμ.843Α **τοῦ μὲν γὰρ ὁμόφυλος Ζεὺς μάρτυς,** 'Ισοκρ.5,108 **μόνος γὰρ τῶν 'Ελλήνων οὐχ ὁμοφύλου γένους ἄρχειν ἀξιώσας,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.6,2,4 πρὸς **τοὺς γειτνιῶντας καὶ ὁμοφύλους βαρβάρους,** Μηναῖ.11,4 'Συνξ.1 **πολλοὺς τῶν Βουλγάρων κατακόψας καὶ τοὺς ὁμοφύλους περισώσας·** || τὸ οὐδ. **ὁμόφυλον** ὡς οὐσ. ἡ ὁμοφυλία βλ.λ.1) : Εὐρ.ΙΤ 346 **εἰς θοὐμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,** Ψήφισμ.π.Δημ.290 **οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶναι ὁ 'Αθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον οὔτε τῇ συγγενείᾳ οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ,** 'Αριστλ.Πολιτ.1303α,25 **στασιωτικὸν δὲ καὶ τὸ μὴ ὁμόφυλον** (ἐπὶ πόλεως κατοικουμένης ὑπὸ διαφόρων φυλῶν)· **2)** γεν. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ εἴδους : Ξεν.ΚΠ 1,6,39 **τὰς δὲ ὁμοφύλους ὄρνιθας ἐξαπατᾶν,** αὐτ.8,7,20 **ἕκαστα ἀπιόντα πρὸς τὸ ὁμόφυλον,** Φιλόλ.6 **ἀρχαὶ οὐχ ὁμόφυλοι,** 'Αριστλ.Οὐρ.307b,1 (τὸ πῦρ) **συγκρίνει τὰ ὁμόφυλα** (τὰς ὁμογενεῖς οὐσίας), αὐτ.Γεν.Φθορ. 329b,28· **3)** νεώτ. ὁ τοῦ αὐτοῦ φύλου.

ὁμοφυλοφιλία (ἡ) νεώτ. γενετήσιος διαστροφή, καθ' ἣν ἐπιδιώκει τις τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐρωτικοῦ αὐτοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ προσώπου τοῦ αὐτοῦ φύλου, ἐρωτικὴ σχέσις πρὸς ἄτομον τοῦ αὐτοῦ φύλου, πρβλ. ἀρσενοκοιτία, λεσβιασμός.

ὁμοφυλόφιλος-ον νεώτ. **ὁ** ἐπιδιώκων τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ γενετησίου αὐτοῦ ἐνστίκτου ἐπὶ προσώπων τοῦ αὐτοῦ φύλου, **ὁ** πάσχων ἐξ ὁμοφυλοφιλίας· πρβλ. ἀρσενοκοίτης, λεσβιάς.

ὁμόφυτος-ον (ὁμοῦ, φύω) μτγν. ὁ ὁμοῦ φυόμενος, ὁ συνάμα γεννηθείς : Θεολ.'Αριθμ.40 **διὰ τὸ συγγενεστάτην αὐτὴν καὶ ὁμόφυτον εἶναι τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ** (τὴν ἑβδομάδα).

ὁμοφυῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁμοφυᾶ βλ.λ. : Πρόκλ.Παρμ.625S.

ὁμόφωκτος-ον (φώζω) ὁ ὁμοῦ ὀπτηθεὶς ἢ ὁμοῦ, ἐν ταυτῷ ἀποξηρανθείς : Φιλόξ.3,15.

ὁμοφωνία (ἡ) (ὁμόφωνος) κ. νεώτ. ἡ ταυτότης, ἡ συμφωνία τῶν μουσικῶν ἤχων, ἡ ἁρμονία : 'ΑριστΛ.Πολιτ.1263b,35 **κἂν εἴ τις τὴν συμφωνίαν** ποιήσειεν **ὁμοφωνίαν, ἢ τὸν ῥυθμὸν** βάσιν **μίαν,** Λουκ.'Ορχ.68 ὑποκριτοῦ **εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν·** || νεώτ. μουσ. ἡ ἀπόλυτος συνήχησις ἰσοϋψῶν φθόγγων, πολλαὶ συγχρόνως φωναὶ εἰς τὸν αὐτὸν τόνον, μονοφωνία· **2)** ἡ ὁμοιότης τῆς φωνῆς : Φίλ.1,405 **ὁμοφωνία τῶν ζῴων·** || ἡ ταυτότης, κοινότης τῆς γλώσσης : Διον.'Αλ. Ρωμ.1,29· **3)** μτφ. ἡ ταυτότης γνωμῶν, ὁμογνωμοσύνη, ὁμοφροσύνη, συμφωνία : "Εκφ.π.Στοβ.4,7, 64, Πρόκλ.Παρμ.542S, - **κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ** ὑπουργικοῦ συμβουλίου **ἐπεκράτησε ὁμοφωνία.**

ὁμόφωνος(-η)-ο(ν) (ὁμοῦ, φωνή) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν πρός τινα φωνήν, γλῶσσαν, ὅθ. κτ. πληθ. **ὁμόφωνοι** οἱ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ὁμιλοῦντες, ὁμόγλωσσοι : 'Ηρ.3,98 **ἔστι δὲ πολλὰ ἔθνεα 'Ινδῶν καὶ οὐκ ὁμόφωνα σφίσι,** Θουκ.4,3 τοὺς **Μεσσηνίους οἰκείους ὄντας αὐτῷ** τὸ ἀρχαῖον **καὶ** ὁμοφώνους **τοῖς** Λακεδαιμονίοις, Ξεν.'Απομν.4,4,19 **οἵ γε οὔτε συνελθεῖν ἅπαντες ἂν δυνηθεῖεν οὔτε ὁμόφωνοί εἰσι,** Πλάτ. Νόμ.708C· **2)** ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν φωνήν, ὁ ἐν ὁμοίᾳ ὑπὸ πλειόνων φωνῇ λεγόμενος ἢ ᾀδόμενος, ὁ ἐν ὁμοφωνίᾳ βλ.λ 2) : Αἰσχ.'Αγ.158 **τοῖς δ' ὁμόφωνον αἴλινον αἴλινον εἰπέ·** || εἰδ. μουσ. ἐν **τῷ** αὐτῷ τόνῳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου, φθόγγου, καθ' ὁμοφωνίαν : 'Αριστλ.Πρ.921α,7, Νικόμ.Γερ. 'Αρμον.11,15, Πτολ.'Αρμ.1,7· **3)** νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφ. πρὸς πλείονας, ὁ ἔχων κοινὴν μετ' ἄλλου γνώμην, ὁ συμφωνῶν πρὸς ἄ. : **ὁμόφωνοι ἀπεφάσισαν** νὰ **ἐκπατρισθῶσιν·** συνηθέστ. καθ' ἐν., ἐκφερομένης περιληπτ. τῆς ὁμάδος τῶν πλειόνων καθ' ἐν. : **τὸ συμβούλιον ὁμόφωνον ἐδέχθη·** || ὅθ. κ. ἐπὶ γνώμης, ἀποφάσεως κττ. πλειόνων : ὁμόφωνος **ἐπιδοκιμασία - ἐπίκρισις - ἀπόφασις - ὑπόδειξις - ἔγκρισις·** **4)** εἰδ. γραμμ.

ἐπ) λ. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἦχον, τύπον, οἷον ὀνομαστ. κ. κλητ. πόλις : Ἡρωδιαν.Τέχν.Λειψ.2,628.

ὁμοφωνῶ-έω [ὁμόφωνος] κ. μσν. κ. νεώτ. λαλῶ τὴν αὐτὴν ἣν ἄλλοι γλῶσσαν, ἔχω τὴν ἴδια γλῶσσα, μτ. δοτ. : Ἡρ.1,142 **αὗται δὲ αἱ πόλιες τῇσι πρότερον λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν, σφίσι δὲ ὁμοφωνέουσι,** Εὐστ.Ἰλ.50,35· ‖ κ. ἀπολ. : Ἰώσ.ΑΙ 1,1,4· **2)** γραμμ. ὁμ. μτ. δοτ. ἔχω τὸν αὐτὸν ἦχον, τὸν αὐτὸν τύπον : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.7,25 **τῶν ὑποτακτικῶν ἄρθρων, ὅπερ ὁμοφωνεῖ ταῖς κτητικαῖς·** **3)** ἐκπέμπω τὴν αὐτὴν ἣν ἄ. φωνήν, ἠχῶ, φωνῶ ἐν τῷ αὐτῷ τόνῳ, ἐν τῷ αὐτῷ ἤχῳ : Δίων Κ 41,58· **4)** μτ. δοτ. συμφωνῶ : Ἀριστλ.ΗΝικ.1102b,28 **πάντα γὰρ ὁμοφωνεῖ τῷ λόγῳ·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. (περί τινος, πρός τι) : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρ.2,32, Θεμίστ.Λόγ.21,258Β· **5)** νεώτ. ἔχω τὴν αὐτήν, ἣν ἄ. γνώμην, συμφωνῶ, εἶμαι ὁμόφωνος βλ.λ.3) : **οἱ συνελθόντες ὡμοφώνησαν περὶ τοῦ πρακτέου·** **6)** ὁμοφώνως διακηρύττω, ὁμολογῶ, ἀναγνωρίζω ἀπὸ κοινοῦ: Ἐπιγρ. **Ἑλλὰς δ' ἀρετὰν ὁμοφωνεῖ.**

ὁμοφώνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. διὰ τοῦ αὐτοῦ πρός τινα ὀνόματος, ὁμωνύμως, μτ. δοτ. : Στράβ.9,2,29 **τὸν .. ποταμὸν .. προσηγόρευσαν ὁμοφώνως τῷ ἐκεῖ·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐν ὁμοφωνίᾳ, ἐν μιᾷ φωνῇ : Πλούτ.Γάλβ.5 **πάντες αὐτὸν αὐτοκράτορα προσεῖπον,** Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.3,239.

ὁμόφωτος-ον [ὁμοῦ, φῶς] μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ φῶς, ὁ ὁμοίως φέγγων, φωτίζων : Καισάρ.860 **μήτε συναλειφόμενοι, ὁμόφωτοι, ἀείφωτοι** [ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος].

ὁμοχειρία [ἡ] νεώτ. τὸ σύνολον τῶν ἀνδρῶν τῶν χειριζομένων πυροβόλον τοῦ πολεμικοῦ πλοίου.

ὁμοχλάμυδα [τὰ] νεώτ. βοταν. τὰ φυτά, ὧν τὰ ἄνθη ἔχουσι περιάνθιον ἐξ ὁμοιοχρώμων καὶ ὁμοιομόρφων μορίων.

ὁμοχοῖνιξ-ῖκος (ὁ, ἡ) [ὁμοῦ, χοῖνιξ] μτγν. ὁ μετ' ἄλλου τινὸς μεριζόμενος τὸν αὐτὸν χοίνικα, ὁ λαμβάνων τὴν αὐτὴν μερίδα μετ' ἄλλου τινός : Πλούτ. Ἠθ.643D **οὐ μόνον ὁμεστίους, οὐδὲ ὁμοροφίους, ἀλλὰ καὶ ὁμοχοίνικας καὶ ὁμοσίτους τῷ πᾶσαν σέβεσθαι κοινωνίαν.**

ὁμόχορος-ον [ὁμοῦ, χορός] μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν αὐτὸν χορόν, ὁ (ἐκ) τοῦ αὐτοῦ χοροῦ : Πλούτ.Ἠθ.768Β, Μαν.4,6.

ὁμοχριστιανοί [οἱ] μσν. ἀδελφοί, ἑταῖροι χριστιανοί : Εὐστ.Πον.12,83.

ὁμόχροια [ἡ] [ὁμόχρους] κ. μσν. ἡ ταυτότης τῆς χροιᾶς, τὸ ὅμοιον χρῶμα : Ξεν.Κυν.2,18 **ἄδηλοι διὰ τὴν ὁμόχροιαν,** Ἀριστλ.Μετ.342b,20, Γεωπ.18,1,1 **ἔχουσαι τὴν κοιλίαν ὅλην δασεῖαν ἐρίων πλήθει καὶ μαλακότητι καὶ ὁμοχροίᾳ·** **2)** ἡ λεία, ἡ ὁμαλὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, τὸ δέρμα : Ἡρ.1,74 **ἐπεὰν τοὺς βραχίονας ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροίην, τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ κρανίου : Ἱππ. Κεφ.Τρωμ.1 **ὁμοχροίη ὀστέου·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὀφθαλμοῦ : αὐτ.Σαρκ.17· **3)** μτφ. ἡ ἐπιφάνεια : Πλάτ.Ἀξ.369D **οὐδὲ ἅπτεται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας.**

ὁμόχρονος(-η)-ο(ν) [ὁμοῦ, χρόνος] μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διαρκῶν τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ συγχρόνως, ταυτοχρόνως γινόμενος : Θεμίστ.Λόγ.9,128Α **ὁμηλίκων σχεδὸν ἑκατέρων καὶ ὁμοχρόνων.**

ὁμοχρονῶ-έω [ὁμόχρονος] μτγν. φυλάττω τὸ αὐτὸ χρονικὸν μέτρον μετά τινος, κρατῶ τὸν ἴδιον χρόνον : Λουκ.Εἰκ.14 **συνῳδὸν εἶναι τὴν κιθάραν καὶ ὁμοχρονεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον·** **2)** κ. ἀπολ. ζῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, εἶμαι ὁμόχρονος ἢ πράττω τι συγχρόνως : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.50 **ὡς δυνατὸν ὁμοχρονείτω.**

ὁμόχρους-οος-ουν-οον [ὁμοῦ, χροιά] κ. μσν. κ. νεώτ., ἑτερόκλ. πληθ. ὁμόχρους (ἀντὶ ὁμόχροες, Παῦλ.Αἰγ.4,5), ὁ ἔχων ἓν καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα, ὁ μονόχρωμος : Ἱππ.Γυν.1,40 **τὸ δὲ χωρίον λεῖον ἔστω καὶ ὁμόχροον,** Ἀριστλ.ΖΙ 543a,25 **ἡ μὲν γὰρ σμύραινα** [διαφόρως] **ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ σμύρος ὁμόχρους,** αὐτ.525a,4 **τὸ ὑγρόν, ὁμόχρουν ἅπαν καὶ λεῖον, χρῶμα δὲ λευκόν,** Θεόφρ.Φἱ 9,4,10 **τὴν ὁμόχρουν σμύρναν,** Πολυδ.1,216 **ἡ ὁμόχρους χαίτη,** Γεωπ.19,2,1 **μυκτῆρα ὁμόχρουν·** ‖ ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν χροιάν, τὸ αὐτὸ χρῶμα : Γαλ.13,496, Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,300,3 **ἐς ἀντολίην πρὸς ὁμόχροον ἵξεαι Ἠῶ.**

ὁμοχροῶ-έω [ὁμόχρους] μτγν. κ. μσν. εἶμαι ὁμόχρους, ἔχω τὸ αὐτὸ χρῶμα : Ἀέτ.7,38, Γεωπ.19,6,2.

ὁμοχρωμάτος-ον [ὁμοῦ, χρῶμα] μτγν. ὁ ὁμόχρους βλ.λ. : Διόδ.Σ 1,88 **τῶν ἀνθρώπων δὲ τοὺς ὁμοχρωμάτους.**

ὁμοχρωμία [ἡ] νεώτ. ἡ ὁμόχροια βλ.λ.1).

ὁμόχρωμος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοχρώματος : ΑΒ 220,17 **ὁμόχρωμοι .. βακτηρίαι.**

ὁμόχρως-χρωτος-χρων ἄ. ὁμόχρωμος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΓ 749a,22 **μαλακόδερμον δὲ τὸ ᾠὸν καὶ ὁμόχρουν ἐστίν,** Θεόφρ.Αἰσθ.37, αὐτ.Φἱ 9,4,10, Παυσ.5,5,6 **ὁ δὲ ὑγιής τε ἄνεισι καὶ ὁμόχρως.**

ὁμόχωρος-ον [ὁμοῦ, χῶρος] μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλησιόχωρος, ὁ γείτων, ὁ γειτονικός : Δίων Κ ἀπ. 74,1 [ἔθνη] **ὁμόχωρα,** αὐτ.38,45,2 **οἱ ὁμόχωροι·** **2)** εἰδ. βυζαντ. δίκ. ἐπὶ προσ., ἐκεῖνοι ὧν τὰ αὐτοτελῆ κτήματα εὑρίσκοντο εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φορολογικὴν περιφέρειαν.

ὁμοψηφία [ἡ] νεώτ. τὸ ἔχειν τὴν αὐτὴν ψῆφον, γνώμην, τὸ ψηφίζειν συμφώνως πρὸς ἄλλους.

ὁμόψηφος-ον [ὁμοῦ, ψῆφος] κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ψῆφον ἢ γνώμην μετά τινος, ὁ ψηφίζων ὡς καὶ ἄλλος τις, ὁ σύμφωνος : Ἀνδοκ.2,28 **μήτε ἐν τούτῳ μήτε ἐν ἑτέρῳ τῷ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε,** Λυσ.13,94 **ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριάκοντα γενήσονται·** **2)** ὁ ἔχων τὸ αὐτό, ἴσον δικαίωμα ψήφου ἢ γνώμης πρός τινα, μτ. δοτ. : Ἡρ.6,109 **ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι·** ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. (μετά τινος) : αὐτ.7,149 **μετὰ .. τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον εἶναι κωλύειν οὐδέν·** **3)** νεώτ. ὁ διὰ κοινῆς ψήφου ληφθείς, ὁ κοινῇ ψήφῳ, ὁμοθύμως ἀποφασισθείς· ‖ ἐπίρρ. νεώτ. **-ως.**

ὁμοψηφῶ-έω [ὁμόψηφος] μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι ὁμόψηφος, δίδω τὴν αὐτὴν ψῆφον, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην, συμφωνῶ, μτ. δοτ. : Ἰώσ.ΑΙ 17,11,1 **τοῖς πρέσβεσιν ὁμοψηφεῖν.**

ὁμοψυχία [ἡ] [ὁμόψυχος] μτγν. ὁμοθυμία, ὁμοφροσύνη, ὁμόνοια, συμφωνία : Γλωσσ.Ἀθανάσ. 1,316C, αὐτ.1045D, Ἰω.Χρυσ.3,868,25 [Seager].

ὁμόψυχος-ον [ὁμοῦ, ψυχή] μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμογνώμων, ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ αἰσθήματα : ΠΔΜακκ. 4,14,20 **τὴν τοῦ Ἀβραὰμ ὁμόψυχον τῶν νεανιῶν μητέρα μετεκίνησεν συμπάθεια τῶν τέκνων,** Βασ. 4,776Α, Ἀθανάσ.1,1237D, Μηναῖ.11,1 Ἑσπ. **ἡ ὁμόφρων σύσκηνος ξυνωρὶς ὁμότροπος τῶν Ἁγίων καὶ ὁμόψυχος·** **2)** ὁ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς πεπροικισμένος, ὁ ἔχων τὴν ἰδίαν ψυχήν : Πορφ.Ἀποχ.3,16.

ὁμοψυχῶ-έω [ὁμόψυχος] μτγν. εἶμαι ὁμόψυχος, ὁμογνωμονῶ, ὁμοφωνῶ τινι : Κύριλλ.7,557Β.

ὁμοψύχως ἐπίρρ. μτγν. μιᾷ ψυχῇ καὶ μιᾷ γνώμῃ, ὁμοθυμαδόν, μὲ ὁμόνοιαν : Εὐνάπ.ΒΣοφ.474Β.

ὁμόω [ὁμός], μέλλ. **ὁμώσω,** ἑνῶ, συνδέω, συνάπτω, μ. παθ. ἀόρ. ἀπαρφ. **ὁμωθῆναι** : Ἰλ.Ξ 209 **εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι** [φιλότητι μιγῆναι, ἑνωθῆναι ἐν ἔρωτι, συγκοιμηθῆναι]· **2)** ὁμοιῶ βλ.λ. ἐν μέσ. μέλλ. : Νίκ.Θηρ.334 **διψάδος εἶδος ὁμώσεται αἰὲν ἐχίδνῃ** [ὁμοιωθήσεται].

ὄμπαξ γλώσσ. ἐπὶ τοῦ κόγξ βλ.λ.' Ἡσ.
ὀμπασης (ὁ) (τουρκ.) δημ. ἢ ὀν- ὁ δεκανεὺς ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ.
ὄμπη (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὄμπνη βλ.λ.)· Ἡσ. «ὄμπαι, θύματα πυρῷ καὶ μέλιτι δεδευμένα», ΑΒ 287,21, ΕΜ ο25,52 «πυροὶ μέλιτι περικεχρισμένοι, μεμελιτωμένοι», Φώτ. : Νίκ.'Αλεξ.450 **πολυωπέας ὄμπας** (κῶδ. ἀντὶ ὄμπνας, κηρήθρας).
ὄμπνειος-α-ον ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὄμπνιος βλ.λ.
ὀμπνειόχειρ ἐσφ.γρ. τοῦ ὀμπνιόχειρ βλ.λ.
ὀμπνεύω Φώτ. «ὀμπνεύειν, αὔξειν».
ὄμπνη (ἡ) μτγν. ἢ ὄμπη ἡ ἐκ τῶν καρπῶν τῆς γῆς λαμβανομένη τροφή, ὁ δημητριακὸς καρπός, ὁ σῖτος : Σωσίθ.2,11 **Διόνυσον ὄμπνῃ συντίθησιν** (εἰκ. Herm. ἀντὶ δαίνυσι τ' ἔμπης)· ‖ ἐν τῷ πληθ. **ὄμπναι** πλακοῦντες ἐξ ἀλεύρου καὶ μέλιτος, πλακούντια θυσιῶν· Φώτ. «ὄμπναι, πυροὶ μέλιτι πεφυραμένοι» : Καλλ.ἀπ.123, αὐτ.268, Νίκ.'Αλεξ.450 **πολυωπέας ὄμπνας** (κῶδ. ὄμπας, κηρήθρας)· **2)** Ἡσ. «ὄμπνη· τροφή, εὐδαιμονία».
ὀμπνηρὸν ὕδωρ Ἡσ. «τρόφιμον».
ὀμπνιακός-ή-όν μτγν. ὁ ὄμπνιος βλ.λ.:Τούλλ. Γέμ.ΑΠ 9,707,4 **ἐγείρω ὀμπνιακῶν χαρίτων ἡδύτερον τρίβολον.**
ὀμπνικός-ή-όν Σουΐδ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀμπνιακὸς βλ.λ.
ὄμπνιος-α-ον (ὄμπνη) κ. ἐσφ.γρ. ἐν κῶδ. **ὄμπνειος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄμπνην, τὸν σῖτον, ὁ ἐκ σίτου : Μοσχ.6,10 **καρποῦ ὀμπνίου**, Λυκόφρ.621 **Δηοῦς ἀνεῖναι μήποτ' ὄμπνιον στάχυν**, Καλλ.ἀπ.183 **ὄμπνιον ἔργον** (γεωργικὸν ἔργον, γεωργία), Ἐρατοσθ.16,17 **ὄμπνιον ἀλδήσκουσοι καρπὸν Ἐλευσινίης Δημήτερος**, Ἀπολλ. Ρ 4,989 **τιτῆνας δ' ἐδαεν στάχυν ὄμπνιον ἀμήσασθαι** (σχόλ. «πολύν, δαφιλῆ»), Ὀρφ.ἀπ.280 **ὄμπνια.. Δήμητρος.. δῶρα**· ‖ ὁ θρεπτικός· Φιλήτ.π.Σχόλ.'Απολλ.Ρ 4,989 «ὄμπνιον στάχυν τὸν εὔχυλον καὶ τρόφιμον»· **2)** δθ. ὡς ἐπίθ. τῆς Δήμητρος, ὡς μητρὸς τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ δοτείρας τῆς πρώτης καὶ γενικωτάτης τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου : Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ. **Ὀμπνια, Ὄμπνια θεσμοφόρος**, Νόνν.Δ 11,213 **Ὄμπνια Δηώ**,Ἡσ.ἐν λ. ὄμπνιος λειμών· κ. γεν. : Ἐπιγρ. **Καίσαρος ὄμπνια μήτηρ**, Παῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.'Αγ.Σοφ.145 **ὄμπνια Ῥώμη** (πλουσία)· **3)** ὁ καλῶς τεθραμμένος, ὁ ἀκμαῖος, δθ. συνεκδ. ὁ πλούσιος, κ. κτ. ἐπέκτ. ὁ εὐρύς, μέγος : Σοφ.ἀπ.246 **ὄμπνιον νέφος** (ηὐξημένον), Λυκόφρ.1264 **κτῆσιν ὀμπνίαν κειμηλίων.**
ὀμπνιόχειρ Ἡσ. «πλουσιόχειρ, πλούσιος».
ὀμπρέλ(λ)α (ἡ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἀλεξιβρόχιον βλ.λ. ‖ κτ. ἐπέκτ. τὸ ἀλεξήλιον βλ.λ.· **2)** τὸ ποῶδες φυτὸν καρδοπάθιον τὸ κορυμβανθές.
ὀμπρελ(λ)άδικο (τὸ) δημ. τὸ κατάστημα ἐν ᾧ κατασκευάζονται ἢ πωλοῦνται ὀμπρέλλαι, τὸ ὀμβρελλοπωλεῖον.
ὀμπρελ(λ)ᾶς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν ὀμβρέλλας, ὀμβρελλοποιός, ὀμβρελλοπώλης.
ὀμπρελ(λ)οθήκη (ἡ) νεώτ. ἔπιπλον διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὀμπρελλῶν.
(ὀ)μπρός ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. κ. **(ὀ)μπροστά** ἀντὶ ἐμπρὸς βλ.λ.) : Διγεν.'Ακρ.2037 **καὶ τὸ κοντάριν ἔσυρε ὀμπρὸς στὴν κεφαλήν του, | εὐθὺς ἀπεθανάτωσε κεῖνον καὶ τ' ἄλογόν του**, Ἐρωτόκρ.1, 1730 **μὴ δὲν πληθύν' ὁ πόνος μου, καὶ ξεψυχήσ' ὀμπρός σου**, αὐτ.2,2084 **νὰ σύρνῃ πλιότερες φωνὲς ὀμπρὸς ἐκ τῶν ἀνθρώπω**· **2)** χρον. πρότερον, προηγουμένως : Ἐρωτόκρ.1,939 **ἐστηθοδάρθηκεν ὀμπρός, κι ἀπόκεις ἀρχινίζει.**
ὀμυαλός (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ μυελός, ὁ νοῦς, ὁ ἐγκέφαλος. τὸ μυαλό : Ἐρωτόκρ.1,1204 **ὀπού 'χει γνώση κι ὀμυαλό, ἐτοῦτ' ἂς τὰ λογιάζῃ**, αὐτ.2, 1634 **κι' ἂν εἶχε πόνους 'ς τσ' ὀμυαλούς, στὸ 'στερον ἐγιατρεύτη**, αὐτ.1786, αὐτ.2010.

ὀμφά (ἡ) λακων. ἀντὶ ὀμφὴ βλ.λ. Ἡσ. «ὀμφά· ὀσμή, Λάκωνες».
ὀμφαῖος-α-ον (ὀμφή) ὁ μαντεύων, ὁ προσημαίνων, ὁ προφητεύων, ὁ προλέγων, ὁ προφητικός : Νόνν.Δ 9,284 **ὀμφαίῃ περὶ πέτρῃ**, αὐτ.12,42 **ὀμφαίῳ παρὰ τοίχῳ**· **2)** **Ὀμφαίη** (ἡ) κτ. προσωποποίησιν ὡς θεά : Ἐμπ.123,3.
ὀμφάκη (ἡ) (ὄμφαξ) μτγν. ὁ πικρὸς καὶ ὀξίνος χυμὸς ἀώρων σταφυλῶν, ὁ ἐξ ἀώρων σταφυλῶν οἶνος : Διοσκ.3,9 **οὕτω θαψία καὶ μανδραγόρα καὶ ὀμφάκη . . χυλίζεται** (διόρθ. ὄμφαξ).
ὀμφακηρός-ά-όν (ὄμφαξ) μτγν. ὁ διὰ τὴν τοποθέτησιν ἢ τὴν φύλαξιν τῶν ὀμφάκων προωρισμένος : Φιλάγρ.π.'Ορειβ.5,17,8 **ἀγγεῖα ὀμφακηρὰ** (διόρθ.Daremb.'Ομφακηνά), 'Αέτ.5,136, αὐτ.137, Πάπ., **ἀπέστειλά σοι . . γλυκοιδίων** (γλυκυδίων) **ὀμφακηρὰ α'** (δ. γρ. ὀμφακηραὶ).
ὀμφακίας (ὁ) (ὄμφαξ) (ἐνν. οἶνος) **ὁ ἐξ ὀμφάκων**, ἀώρων σταφυλῶν οἶνος, ὁ ὑπόξινος, ὁ ὀμφάκινος χυμός : 'Αθήν.1,26D **τοῦ Ἀλβανοῦ δὲ οἴνου εἴδη δύο ὁ μὲν γλυκάζων ὁ δ' ὀμφακίας**· **2)** μτφ. ὡς ἀρσ. ἐπίθ. ὁ ὀξύς, ὁ δριμύς, ὁ αὐστηρός, ὁ τραχύς : 'Αριστφ.'Αχ.352 **δεινὸν γὰρ οὕτως ὀμφακίαν πεφυκέναι τὸν θυμὸν ἀνδρῶν** (Φρύν. ἐν ΑΒ 54,22 «ὀμφακίας θυμός, ὁ αὐστηρὸς καὶ ἄγαν σκληρός», Πλούτ.'Ηθ.11D **τοὺς πατέρας τοὺς αὐθεκάστους καὶ τὸν τρόπον ὀμφακίας καὶ στρυφνούς**· **3)** **ὀμφακίαι νεκροὶ** ἄωροι νεκροί, νεανίαι ἀποθανόντες προώρως : Λουκ.Κατάπλ.5 **ὀμφακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις ἄγων.**
ὀμφακίζω (ὄμφαξ) μτγν. κ. μσν. εἶμαι ἄωρος, κυρ. ἐπὶ σταφυλῶν : Γεωπ.5,43,3 **ὀμφακίζουσα σταφυλή**, Βί.Σοφ.2,33 **ῥάγα ἔτι ὀμφακίζουσαν**· ὁμ. ἐπὶ ἐλαιῶν : Γεωπ.3,13,5 **ἐλαία ὀμφακίζουσα**· ὁμ. κ. ἐπὶ ἄλλων καρπῶν : Διοσκ.2,159, Φιλούμ.π. 'Αέτ.9,33· ὁμ. κ. ἐπὶ ἐλαίου : Σωρ.1,46,50· ‖ μτφ. ἐπὶ τῶν μικρῶν, τῶν μὴ εἰσέτι ἀνεπτυγμένων μαστῶν : Εὐμάθ.181 **τοὺς ὀμφακίζοντας τῶν βοτρύων ἐκθλίβων**, αὐτ.182· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν νεαρῶν κορασίδων : Νικ.Χων.178B **παραγκαλιζόμενος ὁ πέπων τὴν ὀμφακίζουσαν, ὁ ὑπέρωρος τὴν ἡλικίαν τὴν ὀρθότιτθον νεάνιδα**· **2)** ἐπὶ ἀμπέλου, φέρω ὄμφακας βλ.λ. : ΠΔ Ἡσ.18,5 **ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα**· **3)** ἐν τῷ μέσ. **ὀμφακίζομαι** κλέπτω ὄμφακας, ἐν παροιμ. : Ἐπίχ. 239 **Σικελὸς ὀμφακίζεται** (κλέπτει ἀώρους σταφυλάς, ἐπὶ τοῦ κλέπτοντος τὰ πάντα, ἔτι καὶ τὰ μηδαμινὰ πράγματα), 'Αρισταίν.2,7 **Σικελὸς ὀμφακίζεσθαι δοκεῖς παρατρυγῶν παιδισκάριον** (ἐπὶ ἐραστοῦ, κρυφίως μετὰ τῆς λίαν νεαρᾶς ἔτι οὔσης θεραπαινίδος συγγιγνομένου).
ὀμφάκινος-η-ον (ὄμφαξ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ὀμφάκων, ἀώρων σταφυλῶν, ἀπὸ ἀγουρίδες : 'Ιπη.Γυν.2,189 **ὀμφάκινος οἶνος** (ὁ ὀμφακίας ἢ ὀμφακίτης), Πάπ. **ὀμφακίνου οἴνου**, - **ὀμφάκινος χυμὸς** (τὸ ξινὸ τοῦ σταφυλιοῦ)· ‖ ὁμ.ὁ ἐξ ἀώρων ἐλαιῶν κατεσκευασμένος : Διοσκ.1,30 **ἔλαιον πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν ἄριστον . . ὃ καὶ ὀμφάκινον καλεῖται** (τὸ ἀγουρόλαδο) Γαλ.6,196, Γεωπ.3,13,5· **2)** τὸ οὐδ. **ὀμφάκινον** (ἱμάτιον) ὡς οὐσ. εἶδος γυναικείου ἐνδύματος κληθὲν ἐκ τοῦ χρώματος αὐτοῦ : Πολυδ.7,56.
ὀμφάκιον (τὸ) ὁ χυμὸς τῶν ἀώρων σταφυλῶν· Διοσκ.5,5 «ὀμφάκιον, ἔστι μὲν χυλὸς ὄμφακος Θασίας σταφυλῆς μήπω περκαζούσης, ἢ 'Αμιναίας» : Γαλ.12,902· ‖ ὁμ. ἔλαιον ἐξ ἀώρων ἐλαιῶν, ὀμφάκινον ἔλαιον, ἀγουρόλαδο : 'Ιππ.Διαίτ.(Νόθ.165 **ὀμφακίῳ τῷ πικρῆς ὄμφακος ἀνυγρήνας**,αὐτ.Γυν. 2,189, Πλίν.Φ1 12,130, Πάπ.· **2)** μτφ. ἐπὶ τῶν μὴ εἰσέτι τελείως ἀνεπτυγμένων καὶ σκληρῶν μαστῶν παρθένου νεάνιδος : 'Αρισταίν.2,7 **ὀμφάκια μῆλα τοῦ στέρνου** (πιθ. γλώσσ.).

ὀμφάκιος-α-ον μτγν. ὁ ὀμφάκινος βλ.λ. : Διοσκορ. ἐν Πάπ. **ὀμφοκίων** [sic] σταφυλάων.

ὀμφακίς-ίδος (ἡ) μσν. τὸ κύπελλον τῆς βαλάνου τοῦ δένδρου δρῦς ἡ αἰγίλωψ, ἐν χρήσει ἐν τῇ βυρσοδεψικῇ καὶ ὡς στυπτικὸν φάρμακον : Παῦλ. Αἰγ.3,42 «ὀμφακίδος κεκαυμένης, ἔστι δὲ τὸ κοῖλον, ἐξ οὗ ἐκπέφυκεν ἡ τῆς δρυὸς βάλανος, ᾧπερ οἱ βυρσεῖς χρῶνται».

ὀμφακισμός (ὁ) Ζωναρ. ἄνευ ἑρμ.

ὀμφακίτης (ὁ) κ. μσν. (ἐνν. οἶνος), κ. νεώτ. ὁ ὀμφακίας βλ.λ.1) : Διοσκ.5,6, Γεωπ.8,11· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : Αἰλ.ΠΙ 3,41· **2**) **ὀμφακίτης λίθος** ὀνομασία πρασίνου τινὸς λίθου : Γαλ. 12,207· ‖ κ. νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν πυροξένων· **3**) τὸ θηλ. **ὀμφακῖτις -ιδος** ὡς ἐπίθ. ἄωρος : Ἱππ.Γυν.2,195 **ὀμφακῖτις ἐλαίη**· **4**) ὀμ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ κηκὶς τοῦ δένδρου ἡ δρῦς ἡ κηκιδοφόρος : Διοσκ.1,107,Γαλ.8,114.

ὀμφᾰκόκαρπος-ον μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀμφαλόκαρπος βλ.λ. : Διοσκ.3,90, Γαλ.11,834.

ὀμφᾰκόμελῐ-ῐτος (τὸ) ποτὸν ἐξ ὀμφάκων καὶ μέλιτος, ἔχον σταλτικὴν καὶ φυκτικὴν ἰδιότητα : Διοκλ.Καρ.69,Διοσκ.5,23, Φιλάγρ. π. Ὀρειβ.5,19,4.

ὀμφακομελίτης οἶνος (ὁ) μσν. τὸ ὀμφακόμελι βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.3,39.

ὀμφᾰκορᾰξ-ᾶγος (ὁ,ἡ) (ὄμφαξ, ῥάξ) μτγν. ὁ ἔχων ἀώρους, μήπω ὡρίμους ῥᾶγας : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 9,561,5 ἢ τοὺς **ὀμφακορᾶγας ἐγείναο τοὺς ἀπεπάντους βότρυας.**

ὀμφᾰκός (ὁ) ὄμφαξ βλ.λ.1) : Ἱππ.Ἑλκ.17 **ὀμφακοῦ χυλὸς** (ἴσ. γρ. ἀντὶ ὄμφακος).

ὀμφακοφαγία (ἡ) μσν. τὸ τρώγειν ὄμφσκας, ἀγουρίδες : Ψελλ.π.Σάθ.5,184.

ὀμφᾰκώδης-ους-ες (ὄμφαξ) μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄμφακα, ἄωρον σταφυλήν : Ἱππ.Δι.2,55, Ἀριστλ.Θαυμ.846b,1, Θεόφρ.ΦΙ 3,13,6 Γεωπ.4,15,4.

ὀμφάλεια (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **εὐφορβιοειδῶν** φυτῶν.

ὀμφάλειος Φώτ. «εἶδος σύκου, ἰσχάδος».

ὀμφαλεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐκτομὴ καὶ ἀφαίρεσις τοῦ ὀμφαλοῦ κατὰ τὴν ῥιζικὴν θεραπείαν ὀμφαλοκήλης.

ὀμφαλεπίδεσμος (ὁ) νεώτ. κηλεπίδεσμος πρὸς συγκράτησιν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει κοιλιακῶν σπλάγχνων τῶν ἐξ ὀμφαλοκήλης πασχόντων· ‖ ἐπίδεσμος τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπὶ τῆς ὀμφαλίτιδος νεογνοῦ.

ὀμφᾰλητομία (ἡ) (ὀμφαλητόμος) ἢ **ὀμφαλοτομία** ἡ ἀποτομή, τὸ κόψιμον τοῦ ὀμφαλίου λώρου, ἡ μαιευτική· Σουΐδ. «ὀμφαλητομία, ὅτε τὸν ὀμφαλὸν τοῦ βρέφους αἱ μαῖαι ἀποτέμνουσι» : Πλάτ.Θεαίτ.149Ε **ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μεῖζον φρονοῦσιν ἢ ἐπὶ τῇ ὀμφαλητομίᾳ.**

ὀμφᾰλητόμος-ον (ὀμφαλός, τέμνω) ἢ **ὀμφαλοτόμος** κ. μσν. ὁ ἀποτέμνων, ὁ κόπτων τὸν ὀμφάλιον λῶρον, τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ μαῖα ἀττ.· Φώτ. «μαῖαν, ὡς ἡμεῖς, τὴν ὀμφαλητόμον, ἡ δὲ ὀμφαλητόμος Ἀττικὸν μᾶλλον ὄνομα» : Ἱππῶν.12 Diehl, Ἱππ Γυν.1,46, Πρόδρ.Ἐπιγρ.50 (Suvigny).

ὀμφαλιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀμφαλίδα, τὸν ὀμφάλιον λῶρον.

ὀμφᾰλικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ὀμφάλιος βλ.λ.1) : Φανλ.Ἱστ.29 **κατὰ μέσον δὲ τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν**· **2**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀμφαλόν, ὁ τοῦ ὀμφαλοῦ : **ὀμφαλικὴ χώρα**, - **ὀμφαλικὴ κύστις** (εἶδος σάκκου περιέχοντος τὴν λέκιθον τὴν χρησιμεύουσαν πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ),- **ὀμφαλικὸς δακτύλιος** (ἰνώδης δακτύλιος ἐν εἴδει ὀπῆς περιβάλλων καὶ κλείων τὸ ἄνοιγμα τοῦ ὀμφαλοῦ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ὀμφαλίδος), - **ὀμφαλικὸς ἱμὰς** (ὁ συνδέων τὸ ἔμβρυον μετὰ τοῦ χορίου ἐπὶ τῶν πλακουντοφόρων θηλαστικῶν)· **3**) νεώτ. κτ. ἀνολ. ὁ κατὰ τὸ μέσον ἐπιφανείας ἢ σώματός τινος κείμενος.

ὀμφάλιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀμφαλὸς βλ.λ.1), μικρὸς ὀμφαλός : Λεωνίδ.Ταρ. ΑΠ 7,506,8, Ἄρατ.207, Νίκ.Ἀλεξ.596 **ἀμφὶ δὲ μέσον πνεύματ' ἀνειλίσσοντα κατ' ὀμφάλιον,** Πάπ.· ‖ νεώτ. ἀνθρωπολ. τὸ κατὰ τὸ κέντρον τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ ἀνθρώπου σωμστομετρικὸν σημεῖον· **2**) τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος κύρτωμα : Ἐπίγραμμ.π.Διογ.Λ 8,45 **ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφάλιον**· **3**) μσν. ζωγραφικὸς πίναξ, πιθ. ἐλλειψοειδὴς ἢ στρογγύλος, ἐφ' οὗ εἰκονίζεται πρόσωπόν τι ἢ προσώπων σύνθεσις: Φωκᾶ Περιγρ.Ἁγ.Τάφου 11 **ἐφ' ὃν τόπον ἔστησαν οἱ τοῦ κυρίου πόδες**, ὁρᾶται **ὀμφάλιον πάνυ λευκόν, ἐν ᾧ μέσον ἐκτύπωσις θείου σταυροῦ**, αὐτ. 14 **ἔστιν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ κέλλη, ἐν ᾗ τὴν παναγίαν αὐτοῦ ψυχὴν παρέθετο τῷ υἱῷ καὶ θεῷ ὀμφάλια δύο**· **4**) εἰδ. βυζαντ. ἡ ἐξ ἐγχρώμου μαρμάρου στρογγύλη πλάξ, ἡ τοποθετουμένη εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐκ μωσαϊκοῦ ἢ μαρμαρίνων πλσκῶν ἐστρωμένου δαπέδου τῶν αἰθουσῶν, νσῶν κττ.

ὀμφάλιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀμφαλόν, ὁ ἐξέχων, ὁ ὀμφαλοειδής, ὁ κυρτός : Παῦλ.Σιλ. ΑΠ 6,84 **ὀμφάλιον σάκεος τρύφος**· **2**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀμφαλόν, ὁ τοῦ ὀμφαλοῦ : **ὀμφάλιος λῶρος** (ἡ ὀμφσλίς).

ὀμφᾰλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἀγγειώδης ἐν εἴδει παχείας χορδῆς δεσμὸς συνδέων τὸν ὀμφαλὸν τοῦ ἐμβρύου μετὰ τοῦ μητρικοῦ πλακοῦντος, ἄ. ὀμφάλιος λῶρος : Σωρ.1,80.

ὀμφαλιστήρ-ῆρος (ὁ) λεξ. τὸ τέμνον ὄργανον, δι' οὗ ἀπέκοπτον τὰς ὀμφαλίδας τῶν βρεφῶν· Πολυδ.2,169 «καὶ ὃ (ὅς) ἀποτέμνει τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν βρεφῶν, ὀμφαλιστήρ», αὐτ.4,208, Ἡσ. κ. Φώτ. «ὀμφαλιστήρ, ᾧ τοὺς (τῶν παιδίων) ὀμφαλοὺς ἀποτέμνουσιν».

ὀμφαλῖτις-ῖδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ νεογνοῦ συνήθης μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλόδεσμος (ὁ) νεώτ. ἐπίδεσμος ἢ ζώνη πρὸς συγκράτησιν τοῦ προπίπτοντος ὀμφαλοῦ.

ὀμφᾰλοειδής-οῦς-ές (ὀμφαλός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀμφαλόν, ὁ ἔχων σχῆμα ὀμφαλοῦ, ὁ στρογγύλος ὡς ὁ ὀμφαλός, ὁ ὀμφαλωτός : Εὐστ.Ἰλ.1350,5· ἐπίρρ. νεώτ. -ῶς.

ὀμφᾰλόεις-εντος-εσσα-εν (ὀμφαλός) ὁ ἔχων ὀμφαλόν, ὀμφαλοειδῆ προεξοχὴν ἢ στρογγύλον κόσμημα, ὁ ὀμφαλωτός : Ἰλ.Ζ 118 **ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης** (ἐχούσης ἐν τῷ μέσῳ κύρτωμα ἢ στρογγύλον τι κόσμημα), αὐτ.Ω 269 **ζυγὸν . . ὀμφαλόεν** (ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ὀμφαλοειδῆ προεξοχὴν ἢ κόμβον), Ἀριστλ.Εἰρ.1274 **ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,** αὐτ.1278 **οἰμωγὰς ᾖδων, καὶ ταύτας ὀμφαλοέσσας** (ἀστεϊσμὸς παρὰ προσδοκίαν, κατὰ κωμ. μεταφορὰν ἐκ τοῦ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας), Νίκ. Ἀλεξ 348 **συκέης πόσιν ὀμφαλόεσσαν** (πιθ. ἀναφερόμενον εἰς εἶδός τι σύκου, καλούμενον ὀμφάλειος π. Φώτ.), αὐτ.7 **ἄρκτον ὀμφαλόεσσαν** (διότι κατευθύνεται πρὸς τὸν πόλον τοῦ οὐρανοῦ).

ὀμφᾰλόκαρπος (ὁ) (ὀμφᾰλός, καρπός) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων, ὁ φέρων ὀμφαλοειδῆ καρπόν, ὡς ὄνομ. τοῦ φυτοῦ ἀπαρίνη : Διοσκ.3,90 **ἀπαρίνη· οἱ δὲ ἀμπελόκαρπον, οἱ δὲ ὀμφαλόκαρπον.**

ὀμφαλοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πρόπτωσις ἢ προεξοχὴ τῶν σπλάγχνων διὰ τοῦ ἀνευρυσθέντος ὀμφαλικοῦ δακτυλίου.

ὀμφαλοκυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀμφαλικὴν χώραν ἅμα καὶ τὴν οὐροδόχον κύστιν : **ὀμφαλοκυστικοὶ σύνδεσμοι** (ἰνώδεις σύνδεσμοι χρησιμεύοντες ὡς στηρίγματα

τῆς οὐροδόχου κύστεως ἐκ τῶν ἄνω). - **ὀμφαλοκυστικαὶ πτυχαί.**

ὀμφαλομαντεία (ἡ) νεώτ. εἶδος μαντικῆς, καθ' ὃ ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὸν ὀμφάλιον λῶρον ἀρτιγεννήτου βρέφους προμαντεύουσι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων ἅτινα θὰ γεννήσῃ ἐν συνόλῳ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

ὀμφαλομεσεντερικός-ή-όν νεώτ. ἢ -έριος-ον ὁ συνδέων τὸ μεσεντέριον μετὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ἢ ὁ διήκων ἀπὸ τοῦ μεσεντερίου εἰς τὸν ὀμφαλόν: **ὀμφαλομεσεντερικὸς πόρος** ὁ δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ ὀμφαλικὴ κύστις μετὰ τῆς ἐντερικῆς κοιλότητος κατὰ τὴν ἀρχικὴν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου, ἄ. ἐντερικὸς ὀμφαλός.

ὀμφαλομεσεντέριος-ον νεώτ. ὁ ὀμφαλομεσεντερικὸς βλ.λ.: **ὀμφαλομεσεντέριος φλέψ** (ἓν τῶν τριῶν ἀγγείων, δι' ὧν τελεῖται ἡ κυκλοφορία τῆς ὀμφαλικῆς κύστεως κατὰ τὴν πρώτην ἐμβρυϊκὴν περίοδον).

ὀμφαλοπαγής-οῦς-ές νεώτ. τερατογονικὴ διάπλασις, καθ' ἣν ὁ ὀμφαλὸς καθ' ἑαυτὸν ἀποτελεῖ τὸ κοινὸν τμῆμα τῶν δύο συνθετικῶν ἐμβρύων.

ὀμφαλορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία τοῦ ὀμφαλοῦ νεογνοῦ συνήθως ἐξ ἀτελοῦς ἀπολινώσεως τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκροὴ πύου ἢ ἄλλου τινὸς ὑγροῦ ἐκ τοῦ διατρηθέντος ὀμφαλοῦ.

ὀμφαλός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφαλός κ. ἀφάλι** τὸ κατὰ τὸ μέσον τῆς κοιλίας μικρὸν κοίλωμα εἰς ὃ καταλήγει κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωὴν ἡ ὀμφαλίς· Πολυδ.2169 «τὸ κατὰ μέσην γαστέρα κοῖλον» : Ἰλ.Δ 525 **οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν,** αὐτ.Ν 568, Ἡρ.7,60 **αἱμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕφος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν,** Εὐρ.Ἑκ.559 **λαβοῦσα πέπλους.. ἔρρηξε λαγόνος εἰς μέσον παρ' ὀμφαλόν,** αὐτ.Φοίν.1412, Ἀριστφ.Εἰρ.175 **ἤδη στροφεῖ τι πνεῦμα περὶ τὸν ὀμφαλόν,** Ξεν.Ἀν.4,5,2 **διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν,** Πλάτ.Συμπ.190Ε **συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα.., ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλάντια, ἓν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι,** αὐτ. Νόμ.925Α **γυμνὰς δὲ ὀμφαλοῦ μέχρι θεώμενος τὰς θηλείας,** - **λύσιμο** ἢ **πέσιμο τοῦ ἀφαλοῦ** (γαστρικὴ πάθησις καὶ ἰδ. ἡ διάρροια, ὀφειλομένη κατὰ τὴν λαϊκὴν δοξασίαν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὀμφαλοῦ), - **βάνω τὸν ἀφαλό** (θεραπεύω τὴν λύσιν τοῦ ὀμφαλοῦ δι' ἐντριβῶν ἢ ἐπῳδῶν). φρ. **περπατεῖ μὲ τὸ καυκὶ στὸν ἀφαλό** (ἐπὶ φιλασθενῶν ἢ περιελθόντων εἰς ἔνδειαν), - **σοῦ φαίνεται καὶ κεῖ τοῦ κόφανε τ' ἀφάλι** (συμπεριφέρεται οἱονεὶ ὡς ἀρτιγέννητον βρέφος, οὗ ἄρτι ἀπετμήθη ἡ ὀμφαλίς, παιδιαρίζει)· πρβλ. κ. ἀφαλός· **2)** ἡ ὀμφαλίς, ὁ ὀμφάλιος λῶρος: Ἱππ.Ἐπικ.8, αὐτ.Ὀκτ. 10, Γαλ.15,387, Σωρ.1,57· **3)** πᾶν τὸ ὀμφαλοειδές, οἷον τὸ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἀσπίδος κύρτωμα ἢ κόσμημα : Ἰλ.Ν 192 **ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,** αὐτ.Λ 34 **ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν .. κασσιτέροιο·** **4)** προεξοχὴ ἢ κομβίον ἢ ὀμφαλοειδὴς ἧλος ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ εἰς ὃν προσεδένετο τὸ ζυγόδεσμον : Ἰλ.Ω 273 **τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλὸν** (κτ. Εὐστ.1350 «ἐπὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ»)· **5)** πῶμα ἢ δικλίς, δι' ἧς ἐκλείετο ὁ ἐξαγωγὸς βαλανείου, δηλ.ἡ ὀπὴ δι' ἧς ἐξεχέοντο τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα : Τίμαρχος π. Ἀθήν.11,501F **τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἐπεστιν·** πρβλ. βαλανειόμφαλος· **6)** κτ. πληθ. κοσμήματα ἐν ἑκατέρῳ ἄκρῳ τῆς ῥάβδου, περὶ ἣν ἐτυλίσσοντο τὰ βιβλία ἐν σχήματι κυλίνδρου: Λουκ. Μισθ.Συν.41 **βιβλίοις, ὧν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοί, πορφυρᾶ δὲ ἔκτοσθεν ἡ διφθέρα,** αὐτ.Ἀπαίδ.7, αὐτ.16 **τὰ βιβλία καὶ ἀνατυλίττεις.. καὶ διφθέρας περιβάλλεις καὶ ὀμφαλοὺς ἐντίθης,** ΑΠ 9,540,1 **μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεε βίβλον·** **7)** μτφ. τὸ μεσαίτατον σημεῖον, τὸ μέσον, τὸ κέντρον : Ὀδ.Α 50 **νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,** Ἀριστείδ.2,30 D **ἐν ὀμφαλῷ τῆς πάσης ἡγεμονίας ἵδρυται,** Μηναῖ.11,2 Συνξ.2 **τῆς ἐρήμου καταλαμβάνει τὸν ὀμφαλόν,** δ.τραγ. **στὸν ἀφαλὸ τῆς θάλασσας βρίσκεται ἡ Φώκια, ἡ μάνα τ' Ἀλεξάνδρου,** - **ὁ ἀφαλὸς τ' ἀλωνιοῦ·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν Δελφῶν ἢ κυρ. ἐπὶ λιθίνης τινὸς ἕδρας ἐν τῷ ἐν Δελφοῖς ναῷ, θεωρουμένων ὡς τοῦ κεντρικοῦ σημείου τῆς γῆς· Εὐστ.309 «ὁ δὲ περὶ Πυθῶνα τόπος, ὀμφαλὸς ἐκλήθη γῆς, ἤτοι μεσότης» : Πινδ.Π 4,74 **πὰρ μέσον ὀμφαλὸν εὐδένδροιο ῥηθὲν ματέρος,** Βακχ.4,4, Αἰσχ.Εὐμ.40 **ὁρῶ δ' ἐπ' ὀμφαλῷ μὲν ἄνδρα.. ἕδραν ἔχοντα,** αὐτ.166, Σοφ.ΟΤ 898 **οὐκέτι τὸν ἄθικτον εἶμι γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων,** Πλάτ.Πολ.427C **ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται,** Στράβ.9,3,6 **ἐκάλεσαν τῆς γῆς ὀμφαλόν,** Παυσ.10,16,3 **τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλόν, λίθου πεποιημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης,** πρβλ. μεσομφαλία· ‖ ὁμ. ἐπὶ βωμοῦ τινος ἐν Μεγάροις : Σιμων.107,9(=91,9) **ἀστοὶ δ' ἄμμι τόδ'** (ἀνδρείας) **γέρας ὀμφαλῷ ἀμφὶ Νικαίων·** ὁμ. ἐν Ἀθήναις : Πινδ.ἀπ.75,3 **ἄστεος ὀμφαλός·** ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς Ἕννης, πόλεως τῆς Σικελίας : Καλλ.Δήμ.15 (ὁ.γρ.)· **8)** τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ ῥόδου, ὅπου ἡ θέσις τοῦ σπόρου : Ἀριστλ.Πρ.907a,20· ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς ῥοιᾶς, τοῦ ῥοδιοῦ : Ἱππ.Γυν.Φύσ.44, Γαλ. 12,649· ‖ κτ. Πολυδ.2,170 «οἱ δὲ Ἀττικοὶ καὶ τὸν τῶν σύκων πυθμένα ὀμφαλὸν ὀνομάζουσι»· **9)** νεώτ. βοταν. ἡ ἐπὶ τοῦ δέρματος παραμένουσα οὐλή, μετὰ τὴν ἀπόσπασιν τοῦ ὀμφαλικοῦ ἱμάντος· **10)** φῦμα, ἐξόγκωμα τῆς κηκῖδος τῆς δρυός : Θεόφρ.3,7,5 **τοὺς μὲν γὰρ ἐπανεστηκότας ὀμφαλοὺς ἐπιλεύκους ἢ ἐπεστιγμένους ἔχει μέλανας·** **11)** ὁ μίσχος τοῦ σύκου : Γεωπ.10,56,2· **12)** τὸ μέσον, τὸ κέντρον στρατεύματος· Πολυδ. 1,126 «τῶν μαχομένων τὸ μὲν ἔμπροσθεν, μέτωπον καὶ ζυγόν, .. καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα, πλευρὰ καὶ κέρατα, .. τὸ δὲ μέσον, ὀμφαλός»· κυρ. τὸ σημεῖον εἰς ὃ ἡ στρατιὰ χωρίζεται εἰς δύο πτέρυγας : Ἀσκληπιόδ.2,6, Αἰλ.Τακτ.7,3, Ἀρρ.Τακτ.8,4· **13)** ὁ κεντρικός, ὁ μεσαῖος λίθος ἀψῖδος ἢ θόλου : Ἀριστλ.Κόσ.399b,30 **παραβάλλειν τὸν κόσμον τοῖς ὀμφαλοῖς λεγομένοις τοῖς ἐν ταῖς ψαλίσι λίθοις·** **14)** νεώτ. ἀρχιτεκτ. τὸ κέντρον τῶν τεταρτοκυκλίων τῆς ἰωνικῆς σπείρας· ‖ ὁ κεντρικὸς κυκλίσκος, ἐξ οὗ ἄρχονται ἐκφυόμεναι αἱ ἕλικες τοῦ ἰωνικοῦ κιονοκράνου· ἄ. ὀφθαλμὸς ἢ ἄξων· **15)** θόλος, τύμβος, τάφος : Ἐπιγρ.· **16)** **γῆς ὀμφαλός** τὸ φυτὸν κοτυληδὼν τὸ κυμβάλιον : ΨΔιοσκ.4,91.

ὀμφαλοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ ὀμφαλοσκόπου, τὸ ὀμφαλοσκοπεῖν βλ.λς.

ὀμφαλοσκόπος-ον νεώτ. ὁ ἀτενίζων ἐπὶ μακρὸν συνεχῶς καὶ ἐντατικῶς τὸν ἴδιον ὀμφαλὸν πρὸς τὸ ἐπιτυχεῖν οὕτω ἔκστασιν, ἔλλαμψιν ἤτοι δι' αὐθυποβολῆς παραισθήσεις, ἐν αἷς κυρίως προέχει τὸ ὡς ἐκ φωτὸς θάμβος· ἡ ἄσκησις αὕτη παλαιόθεν ἐν χρ. παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς φακίραις· ‖ εἰδ. ὁ ὀπαδὸς τῆς κατὰ τὸν 13ον καὶ 14ον αἰ. αἱρέσεως πολλῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μοναχῶν (Ἡσυχαστῶν), ἐπιδιωκόντων ἐν παρατεταμένῃ ἀδρανείᾳ διὰ τῆς εἰς τὸν ὀμφαλὸν προσηλώσεως τῶν ὀφθαλμῶν νὰ ἴδωσι τὸ φῶς τὸ περιβάλλον τοῦ Ἰ. Χριστὸν κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Θαβὼρ μεταμόρ-

φωσιν, ὀμφαλόψυχος βλ.λ.· **2)** μτφ. νεώτ. ὁ ἔχων μοιρολατρικὴν ἀδράνειαν, ὁ **ἐξ** ὀκνηρίας σκέψεως καὶ ἐκ νωθρότητος μὴ καταβάλλων τὴν ἦν ἔδει ἐνέργειαν πρὸς διαμόρφωσιν κατὰ τὸ πρέπον ἢ τροποποίησιν καταστάσεώς τινος πλημμελῶς **ἐ**χούσης· συγγ. μοιρολάτρης.

ὀμφαλοσκοπῶ-έω (ὀμφαλοσκόπος) νεώτ. εἶμαι ὀμφαλοσκόπος βλ.λ.1) κ.2).

ὀμφαλοτομία (ἡ) κ. νεώτ. κ. **ὀμφαλητομία** ἡ ἀποκοπὴ τῆς ὀμφαλίδος μετὰ τὸν τοκετὸν τοῦ νεογνοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 587a,9 **καὶ τῆς μαίας ἡ ὀμφαλοτομία μέρος ἐστὶν οὐκ ἀστόχου διανοίας**, Σωρ.1,80, Πολυδ.4,208 (δ.γρ.)· **2)** νεώτ. ἰατρ. διατομὴ τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπὶ διαπυητικῆς φλεγμονῆς τῶν περὶ αὐτὸν κοιλιακῶν τοιχωμάτων.

ὀμφαλοτόμος-ον κ. νεώτ. ἀ. ὀμφαλητόμος βλ.λ.· Πολυδ.2,169 «ὀμφαλοτόμος, ἡ μαιεύτρια» : Ἱππῶν. 12, Ἱππ.Γυν.1,46· ‖ ἐπίθ. τοῦ τριγόλα : Σώφρ.66· **2)** νεώτ. **ὀμφαλοτόμος** (ὁ) ἢ **-ον** (τὸ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἀπότμησιν τῆς ὀμφαλίδος.

ὀμφαλοτομῶ-έω (ὀμφαλοτόμος) νεώτ. ἀποκόπτω τὸν ὀμφάλιον λῶρον **μετὰ τὸν τοκετὸν** νεογνοῦ· **2)** διατέμνω τὸν ὀμφαλὸν πρὸς θεραπευτικὸν σκοπόν, ἐκτελῶ ὀμφαλοτομίαν βλ.λ.2).

ὀμφαλοτρίπτης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ λαβὶς δι' ἧς διενεργεῖται ἡ ὀμφαλοτριψία βλ.λ.

ὀμφαλοτριψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τοῦ ὀμφαλοτρίπτου βλ.λ. σύνθλιψις **καὶ** συμπίεσις τῆς αἱμορραγούσης ὀμφαλίδος.

ὀμφαλοφλεβῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ φλεγμονὴ καὶ θρόμβωσις τῆς ὀμφαλικῆς φλεβός.

ὀμφαλοψυχισμός (ὁ) νεώτ. ἡ διδασκαλία τῶν ὀμφαλοψύχων βλ.λ., ὡς καὶ ἡ κατάστασις **ἐκστάσεως εἰς** ἣν περιέπιπτον ἐκ τῆς ἐντατικῆς προσηλώσεως τοῦ βλέμματος αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ.

ὀμφαλοψυχίτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **-ῖται**, ἀ. ὀμφαλόψυχος, ὁ ὀμφαλοσκόπος.

ὀμφαλόψυχος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **-οι** ὁ ὀμφαλοσκόπος βλ.λ.· Δουκάγγ. «μοναχοί τινες, οἳ προσηύχοντο κινοῦντες τὸν αἰσθητὸν ὀφθαλμὸν σὺν ὅλῳ νοῒ ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας, ἤγουν κατὰ τὸν ὀμφαλόν» : Καντακ.Ἰω.2,39.

ὀμφαλώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὀμφαλοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 550a,21, αὐτ.ΖΓ 752b,2 **τὸ κύημα . . ἔχον δι' αὐτοῦ στόλον** μικρὸν **ὀμφαλῶδη**· **2)** νεώτ. βοταν. γένος **βοραγινοειδῶν** φυτῶν.

ὀμφαλωτός-ή-όν (ὀμφαλῶ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ὀμφαλοῦ, δηλ. μικρὸν ἐξόγκωμα μετὰ κοιλώματος **εἰς** τὴν κορυφήν, ὁ μετ' ὀμφαλοῦ, ὁ ὀμφαλοειδῶς **εἰργασμένος** : Φερεκρ.128 **στεφάνους τε πᾶσι κωμφαλωτὰς χρυσίδας**, Πολυδ.6,25,7 **τοῖς ὀμφαλωτοῖς ποπάνοις** παραπλήσιον **τοῖς ἐπὶ τὰς θυσίας ἐπιτιθεμένοις**, Πολυδ.1,134 **ὀμφαλωτοὶ θώρακες**.

ὄμφαξ-ακος (ἡ, κ. **ὁ** π. Πλούτ.Ἠθ.138E, αὐτ.648F, Γεωπ.4,15,13, κ. νεώτ.) κ. μσν. κ. νεώτ. ἄωρος ῥὰξ ἢ σταφυλή, ἀγουρίδα· γλωσσ. «σταφυλὴ δριμεῖα καὶ οὔπω πέπειρος» : Ὀδ.Η 125 **πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν ἄνθος ἀφιεῖσαι**, Ἡσίοδ.Α 399 **ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται**, Ἱππ.Ἑλκ.12, αὐτ.Διαίτ.(Νόθ.) 65 **ὀμφακίῳ τῷ τῆς πικρῆς ὄμφακος ἀνυγρήνας**, Αἰσχ.Ἀγ.970 **ὅταν δὲ τεύχῃ Ζεὺς ἀπ' ὄμφακος πικρᾶς οἶνον** (δηλ. τὸ φθινόπωρον, ὅτε αἱ ἄωροι σταφυλαὶ γίνονται κατάλληλοι πρὸς παραγωγὴν οἴνου), Σοφ.ἀπ.255,5 **εἶτ' ἦμαρ αὔξει μέσσον ὀμφακος τύπον**, ΠΔ'Ησ.18,5 **ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα**, Πλούτ.Ἠθ.138E **οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν διὰ τὸν ὄμφακα τὴν σταφυλὴν ἑτέροις προϊεμένων**, Αἰσώπ.Μῦθ.33 **ἀλώπηξ . . ἐθεάσατο ἐπί τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν «ὄμφακές εἰσιν»**, Γεωπ.4,15,13· κ. νεώτ. ἐν τῇ παροιμιώδ. ταύτῃ φρ. (ἐπὶ ἀνεφίκτων, ἅτινα προσποιεῖταί τις ὅτι περιφρονεῖ· πρβλ. παροιμ. ὅσα δὲ φτάνει ἡ ἀλεποῦ τὰ κάνει κρεμαστάρια)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀ. ἀώρων καρπῶν, οἷον ἐλαιῶν : Πολυδ.5, 67 **περκνῆς ἐλαίας οὔτε ὄμφακος ἔτι οὔτε ἤδη μελαινομένης**· ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν κόκκων τοῦ κισσοῦ : Πλούτ.Ἠθ.648F **αὐτὸς ὁ κόρυμβος ὄμφακι πυκνῷ καὶ περκάζοντι προσεοικὼς ἐκμεμίμηται τὴν τῆς ἀμπέλου διάθεσιν**· ‖ **ὄμφακες**· Ἡσ. «πάντα τὰ αὐστηρὰ καὶ ὀξέα, ἤγουν ὄξινα», Φώτ. «τὰ ἄκρα τῶν βοτρύων καὶ ὄξινα»· **2)** μτφ. ἡ μήπω ὥριμος πρὸς γάμον νεαρὰ κόρη : Ὀνεστ. ΑΠ 5.19 **οὔτε με παρθενικῆς τέρπει γάμος οὔτε γεραιῆς . . εἴη μήτ' ὄμφαξ μήτ' ἀσταφίς**, Στράτ. αὐτ.12,205,4 **νῦν ἀφύλακτοι ὄμφακες**, Ἐπιγρ. **τί τρυγᾷς ὄμφακας ἡλικίης** (ἐπιτάφιον παιδὸς ἀπευθυνόμενον εἰς τὸν Πλούτωνα)· **3)** ὁμ. μτφ. οἱ ἄωροι καὶ σκληροὶ μαστοὶ μικρᾶς τὴν ἡλικίαν **κόρης** : Τρυφιόδ.34 **ἀθήλεος ὄμφακα μαζοῦ**· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Νόνν.Δ 1,71 **ἀμφοτέρῳ ὄμφακι μαζῷ**, αὐτ.48, αὐτ.957· πρβλ. ὀμφάκιον 2)· **4)** φρ. **ὄμφακας βλέπω** βλέπω πικρῶς, στρυφνῶς, κοιτάζω αὐστηρά, μὲ δυσαρέσκειαν : Κωμ.Ἀδέσπ.877· δθ. φρ. **τὰς ὀφρῦς σχάσασθε καὶ τὰς ὄμφακας** (τὸ συνωφρυωμένον πρόσωπον καὶ τὰ αὐστηρὰ βλέμματα) : Πλάτ.Κωμ.32· πρβλ. ὀμφακίας 2)· ‖ παροιμ. ἐν Κωμ.Ἀδεσπ.910 **ὑγιέστερος ὄμφακος**· **5)** εἶδος πολυτίμου λίθου ἐν χρήσει πρὸς κατασκευὴν σφραγίδων : Θεόφρ.Λιθ.30 **ἐξ ὧν δὲ τὰ σφραγίδια ποιεῖται, καὶ ἄλλαι πλείους εἰσὶν . . καὶ ἡ ὄμφαξ**.

ὄμφη (ἡ) μτγν. μ. κτ. πληθ. **ὄμφαι** ὀνομασία νάρδου ἀρίστης ποιότητος : Γαλ.14,74 **τὰς ὄμφας ὀνομαζομένας βαρβάρῳ γλώττῃ**.

ὀμφή (ἡ) (Fέπος) ποι. φωνή, **π.**Ὁμ. πάντοτε ἐπὶ φωνῆς θεοῦ· Ἡσ. «ὀμφή· φήμη θεία. κληδὼν θεία. φωνή. δόξα. πνοή. ὀνείρου φαντάσματα» : Ἰλ.Υ 129 **ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς**, αὐτ.Β 41 **θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή** (ἐπὶ τῆς φωνῆς τοῦ ὀνείρου, ὃν ὁ Ζεὺς ἔπεμψεν εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα), Ὀδ.Γ 215 **ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ**· ὁμ. κ. ἐπὶ χρησμοῦ διδομένου ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἱεροῦ τόπου : Θέογν.808 **ᾧτινί κεν Πυθῶνι θεοῦ χρήσασ' ἱέρεια ὀμφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου**, Σοφ.ΟΚ 102 **βίου κατ' ὀμφὰς τὰς Ἀπόλλωνος δότε πέρασιν**, αὐτ.550 **κατ' ὀμφὴν σὴν** (ἀκούσας τὸ σὸν ὄνομα, καθ' ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Οἰδίποδος ἐνεῖχέ τι τὸ φοβερὸν καὶ μυστηριῶδες), ἈπολλΡ 3,939 **ὀμφὴν οἰωνοῖο θεήλατον** (δηλουμένη καὶ διὰ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν), Φιλόστρ.Εἰκ.2,19 **ὀμφαὶ τρίποδος**· **2)** γλυκεῖα καὶ μελῳδική, ἁρμονικὴ φωνή : Πίνδ.ἀπ.152, αὐτ.75,19 **ὀμφαὶ μελέων**, αὐτ. Ν 10,34 **ἀδεῖται . . ὀμφαί**, Σοφ.Ἰχν.321· ‖ γεν. φωνή, ἦχος : Αἰσχ.Ἱκ.808 **ἴυζε δ' ὀμφὰν οὐρανίαν**, Εὐρ.Μήδ.175 **μύθων τ' αὐδαθέντων δέξαιτ' ὀμφάν**· **3)** λακων. ἀντὶ ὀσμή· Ἡσ. «ὀμφά· ὀσμή. Λάκωνες», ἀμφ. εἰκ. ἐν Λυρ.Ἀδέσπ.63· πρβλ. εὐομφος(;), ποτόμφει.

ὀμφήεις-εντος-εσσα-εν (ὀμφή) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀφιεὶς φωνὴν δηλωτικὴν μέλλοντος, ὁ μαντευτικός, ὁ μαντικός, ὁ προφητικός : Νόνν.Δ 2,689, Παῦλ. Σιλ.Περιγρ.Ἁγ.Σοφ.997.

ὀμφητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ μαντεύων, ὁ προφητεύων, ὁ μάντις, ὁ χρησμῳδός : Τρυφιόδ.133 **Ἑλένοιο μετήλυδος ὀμφητῆρος**.

ὄμφις (ὁ) μτγν. εὐεργέτης, ἐπώνυμον τοῦ Ὀσίριδος : Πλούτ.Ἠθ.368B.

ὀμφοδότης ὁ θεός μσν. ὁ διδοὺς ὀμφήν : Λάσκ.Θεόδ.767 (ἐκδ.Mi.).

ὄμφορα Ἡσ. «ὅσα ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκφέρεσθαι ὁ νόμος κωλύει», πρβλ. ἀποφορά.

ὀμφύνω (ὀμφή) Ἡσ. «ὀμφύνειν· αὔξειν, σεμνύνειν, ἐντιμότερον ποιεῖν», Φώτ. «ὀμφύνειν, σεμνύνειν».
ὀμῶ·όω ἐσφ. τ. ἀντὶ ὄμνυμι βλ.λ.
ὀμῶλαξ-ἄκος (ὁ,ἡ) δωρ. τ. τοῦ ὁμαῦλαξ βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 2,396 **Βύζηρες δ' ἐπὶ τοῖσιν ὀμώλακες** (σχόλ.«ὅμουροι»).
ὄμωμι (τό) μτγν. εἶδος περσικοῦ τινος φυτοῦ : Πλούτ.Ἠθ.369Ε (εἰκ.Βερναρδάκη, μῶλυ).
ὀμώμοκα παρακ. τοῦ ὄμνυμι βλ.λ.
ὁμωνυμία (ἡ) (ὁμώνυμος) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἔχειν τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἡ ταυτότης τοῦ ὀνόματος : Ἐπίκ.Φύσ.2,9, Στράβ.13,1,21 **πολλαὶ δ' ὁμωνυμίαι Θρᾳξὶ καὶ Τρωσίν**, Πλούτ.Ἠθ.427Ε, Κριναγ ΑΠ 6, 100 **νίκης κλεινὸν ἄεθλον ἔτ' ἐκ χερὸς ἔμπυρον Ἑρμῇ θῆκ' ἐν ὁμωνυμίῃ παῖς πατρὸς Ἀντιφάνης**, Μάξ.Τύρ.1,457 **διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ὁμωνυμίαν**, Στουδ.Θεόδ.512D **κατὰ κατάχρησιν ἤτοι ὁμωνυμίαν**, Πρόδρ.2,395 **καὶ μὴν καλῆς ἁγιόζουμον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν· 2)** ἀπατηλή, δολία χρῆσις τῆς ὁμωνυμίας, τῆς ταυτότητος τοῦ ὀνόματος : Πάπ. **μηδ' ἀλλοτρίαις ἀσφαλείαις ἢ ὁμωνυμίᾳ κεχρῆσθαι· 3)** ἐπὶ λέξεων, ἀμφιβολία προερχομένη ἐξ ἀσαφοῦς σημασίας, ἀμφιλογία : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλ.165b,30 **παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν**, αὐτ. Α'Ὑστ.85b,11 **καθ' ὁμωνυμίαν** (δι' ἀμφιλογίας), Φιλόδ.Σημ.36 **ταῖς ὁμωνυμίαις πλανῶνται· 4)** εἰδ. ρητορ. ἡ ἀνάκλασις βλ.λ.3) : Ἀριστλ.Ρητ.1404b,38 **τῶν ὀνομάτων τῷ μὲν σοφιστῇ ὁμωνυμίαι χρήσιμοι . . τῷ ποιητῇ δὲ συνωνυμίαι.**
ὁμωνυμίζω (ὁμώνυμος) μσν. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιῶ λέξιν τινὰ ὡς ὁμώνυμον ἄλλῃ : Παχυμ.Γ 2,114,11 (ἐκδ.Β.).
ὁμωνυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμωνυμίαν, ὁ τῆς ὁμωνυμίας, ὁ καθ' ὁμωνυμίαν.
ὁμωνυμικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μεθ' ὁμοίου ὀνόματος, καθ' ὁμωνυμίαν : Ἐπιφάν.1,261Β.
ὁμωνύμιος-α-ον ὁ ὁμώνυμος βλ.λ. : Ἀριστλ. Πέπλ.14 νῆσος ὁμωνυμίη.
ὁμώνυμος-ον (ὁμός, ὄνομα) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ αὐτό, τὸ ἴδιον ὄνομα : Ἰλ.Ρ 720 **ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι**, Πίνδ.Ι 6(7),24 **μάτρωϊ θ' ὁμωνύμῳ δέδωκε κοινὸν θάλος**, Ξεν.Κυν.10,11 **πούς ὁ ἀριστερὸς ἑπέσθω τῇ χειρὶ τῇ ὁμωνύμῳ**, Ἀθήν.3,100Β **τοὺς κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκε**, Διον.Περ.1026 **ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν·** ὁμ.μτ.δοτ. : Θουκ.2,68 **ὁμώνυμον τῇ αὐτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας**, Πλάτ.Πολ.330Β **ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοί**, Ἰσοκρ. 11,10 **ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι**, Ξεν. Συμπ.4,26 **τὸ τοῖς στόμασι συμφαύειν ὁμώνυμον εἶναι τῷ ταῖς ψυχαῖς φιλεῖσθαι**, Δημ.34 **τὸν ὁμώνυμον τὸν ἐμαυτῷ** (δ.γρ. ἀντὶ ἐμαυτοῦ, τὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα πρὸς ἐμέ)· ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. : Πίνδ.ἀπ.105 **ὁμώνυμός τινος**, Ἡρ.3,67 **ἐπιβατεύων τοῦ ὁμωνύμου Σμέρδιος τοῦ Κύρου**, Ἀριστφ.Ὄρν.927 **ζαθέων ἱερῶν ὁμώνυμε**, Πλάτ. Πρωτ.311Β **παρὰ τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἐλθὼν** (στὸ συνονόματό σου), Πλούτ.Θεμ.28 **πρὸς τὸν ὁμώνυμον τοῦ θεοῦ βαδίζειν**, Λουκ.Εἰκ.20 **κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς τὴν τοῦ Ἀβραδάτα**, Μηναῖ.11,6 Ὠδ.6, Οἰκ. **ὁμώνυμος Παύλου τοῦ φωστῆρος τῆς γῆς· 2)** ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοειδής : Πλάτ.Φαίδ.78Ε **πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων**, αὐτ.Παρμ.133D **ταῦτα, ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις· 3)** ἐν τῇ λογικ. τοῦ Ἀριστλ. **τὰ ὁμώνυμα** λέξεις ἔχουσαι τὸ αὐτὸ ὄνομα, τὴν αὐτὴν προφοράν, ἐκφώνησιν, ἀλλὰ διάφορον σημασίαν, ἢ ἀμφίβολοι, διφορούμεναι λέξεις : Ἀριστλ.Κατ.1a,1, αὐτ.Η Νικ.1096b,27· **4)** νεώτ. μαθημ. **ὁμώνυμα κλάσματα** τὰ ἔχοντα τὸν αὐτὸν παρονομαστήν.

ὁμωνυμῶ-έω (ὁμώνυμος) μτγν. εἶμαι ὁμώνυμος πρός τινα, ἔχω τὸ αὐτὸ ὄνομα μετά τινος, μτ. δοτ. : Ἀρκάδ.11,18 **ὁπότε πόλει ὁμωνυμεῖ**, Ἀθήν. 11,491C **ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς·** κ. ἀπολ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.5,22· **2)** ἔχω τὴν αὐτὴν σημασίαν μετά τινος : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.105,3).
ὁμωνύμως ἐπίρρ. κ. νεώτ. διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καθ' ὁμωνυμίαν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1129a,30 **καλεῖται κλεὶς ὁμωνύμως ἥ τε ὑπὸ τὸν αὐχένα τῶν ζῴων, καὶ ᾗ τὰς θύρας κλείουσιν**, αὐτ. Ψυχ.412b,14, Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,22,1.
ὅμωρος ἄρτος (ὁ) εἶδος ἄρτου : Ἐπίχ.52 **κριβανίτην ὅμωρον σταιτίτην**, Σώφρ.27 **δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας καὶ ὁμώρους καὶ ἡμιάρτιον.**
ὁμωρόφιος-ον (ὄροφος) ὁ εὑρισκόμενος ἢ κατοικῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀροφήν, στέγην μετά τινος, ὁ συγκάτοικος, μτ. δοτ. : Ἀντιφ.5,11 **ἵνα μὴ ὁμωρόφιος γίγνηται τῷ αὐθέντῃ**, Δημ.321 **μήθ' ὁμωρόφιον . . γεγενημένον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους παραταξαμένοις**, αὐτ.553· κ. ἀπολ. : Ὀππ.Ἀλ.5,418 (ὁμορόφιος ἐσφ. γρ. ἐν κώδ. π.Γαλ.14,215).
ὁμώροφος-ον (ὀροφή) ἀ. ὁμωρόφιος βλ.λ.· Ἡσ. «ὁμώροφος, ὁμοδίαιτος, σύνοικος» : Φανόδ.13 (κώδ.Ἀθην. ὁμορρόφους, ὁμωροφίους), Αἰσώπ. Μῦθ.10 **τοῖς ἀνθρώποις εἶναι ὁμώροφον καὶ σύνοικον**, Βάβρ.12,15.
ὁμωροφῶ-έω (ὁμώροφος) εἶμαι ὁμώροφός τινι, κατοικῶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀροφὴν μετά τινος,συγκατοικῶ : Αἰσώπ.Μῦθ.10 (κώδ.-οροφ-).
ὅμως (ἐκ τοῦ ὁμῶς μετὰ διαφόρου τονισμοῦ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. σύνδ. ἐναντιωματικός, ἀλλά, ἐν τούτοις, μ' ὅλον τοῦτο, ὡστόσο, μά, ἐν χρήσει πρὸς περιορισμὸν ὁλοκλήρων προτάσεων : Ἰλ.Μ 393 **Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο . . , ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης**, Θέογν.442 **ὁ μὲν ἐσθλὸς τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν κοὐκ ἐπίδηλος ὅμως** (καὶ ὅμως οὐχὶ φανερός), Πίνδ.Π 4,140 **θνατῶν φρένες ὠκύτεραι κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας δόλιον, τραχεῖαν ἑρπόντων πρὸς ἐπίβδαν ὅμως**, Αἰσχ.Πέρσ. 840 **χαίρετ', ἐν κακοῖς ὅμως**, Σοφ.ΟΤ 1064 **ὅμως πιθοῦ μοι**, αὐτ.Ἀντ.519, Θουκ.6,50 **Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ**, Πλάτ.Συμπ.193Ε **νῦν δὲ ὅμως θαρρῶ**, ΚΔ Γαλ.3,15 **κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ·** ‖ ὁμ. συνεκφέρεται μετ' ἄλλων μορίων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀντιθέσεως : Πίνδ.Π 1,85 **ἀλλ' ὅμως, κρέσσων γὰρ οἰκτιρμοῦ φθόνος, μὴ παρίει καλά**, αὐτ.2,82 **ὅμως μὰν σαίνων ποτὶ πάντας**, Ἀριστφ. Σφ.1085 **ἀλλ' ὅμως ἐωσάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἑσπέραν**, αὐτ.Νεφ.631 **ὅμως γε μὴν αὐτὸν καλῶ θύραζε δευρὶ πρὸς τὸ φῶς**, αὐτ.Βάτρ.61 **ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ**, Πλάτ.Πολιτ.297D **ὅμως μὴν πειρώμεθα λαβεῖν αὐτό**, αὐτ.Κρίτ.54D **ὅμως μέντοι εἴ τι οἴει πλέον ποιήσειν, λέγε**, ΚΔ Ἰω.12,42 **ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν**, Λιβάν.Λόγ.1,192 (Foerster 1,170) **ἀλλ' ὅμως οἱ κολακεύοντες καὶ ὡς ἦσαν κόλακες**, Πάπ. **ἀλλ' ὅμως οὐδὲν δύναταί τις·** ‖ ὁμ. ἐν χρ. κ. ἐλλειπτικῶς : Εὐρ.Ἑκ.843 **παράσχες χεῖρα τῇ πρεσβύτιδι τιμωρόν, εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως** (παρασχετέον), Ἀριστφ.Ἀχ.956 **πάντως μὲν οἴσεις οὐδὲν ὑγιές, ἀλλ' ὅμως** (οἰστέον)· **2)** συνήθ. τίθεται ἐν τῇ ἀποδόσει μετὰ τὸ καὶ εἰ (κεἰ) ἢ καὶ ἐὰν (κἂν) : Σοφ.Ἀντ.234 **κεἰ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως·** ‖ ἀλλὰ τὸ ὅμως, εἰ καὶ ἀνήκει τῇ ἀποδόσει, συνάπτεται πολλάκις στενῶς πρὸς τὴν πρότασιν : Αἰσχ.Χο.115 **μέμνησ' Ὀρέστου, κεἰ θυραῖός ἐσθ' ὅμως** (κεἰ θυραῖός ἐστι, ὅμως μέμνησο), αὐτ.Πέρσ.295 **λέξον . . , κεἰ στένεις ὅμως** (κεἰ στένεις, ὅμως λέξον), Σοφ.Αἴ.15 **κἂν ἄποπτος ᾖς ὅμως, φώνημ' ἀκούω·** ‖ ἐνί-

οτε τὸ ὅμως εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ προτάσει : αὐτ. ΟΚ 957 ἐρημία με, κεἰ δίκαι' ὅμως λέγω, σμικρὸν τίθησι, Εὐρ.Ἑλ.728 ἐγὼ μὲν εἴην, κεἰ πέφυχ' ὅμως λάτρις, ἐν τοῖσι γενναίοισιν ἠριθμημένος· 3) ὁμ. συνήθ. μτ. μτχ. ἀντικαθιστώσης τὴν πρότασιν : Ἡρ.6,120 ὕστεροι δὲ ἀπικόμενοι . . ἱμείροντο ὅμως, Αἰσχ.Ἑπτ.712 πιθοῦ γυναιξί, καίπερ οὐ στέργων ὅμως, Σοφ.Τρ.1115 κλῦθί μου, νοσῶν ὅμως [εἰ νοσεῖς ὅμως κλῦθι], αὐτ.ΟΚ 851 τάδ' ἔρδω, καὶ τύραννος ὢν ὅμως, Εὐρ.Μήδ.280 ἐρήσομαι δὲ καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως· || ὁμ. ἐνίοτε προτάσσεται : Θέογν.1029 τόλμα . . ὅμως ἄτλητα πεπονθὼς [ἀντί, καίπερ πεπονθὼς ἄτλητα, ὅμως τόλμα], Ἡρ.8,74 οἱ δὲ . . ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον· 4) ὁμ. συνήθ. ἐν χρ. πρὸς ὁρισμὸν μεμονωμένων λέξεων : Ἡσίοδ.Ἔργ.20 ἥτε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει [δ. γρ. ὁμῶς], Αἰσχ.Ἑπτ.810 βαρέα δ' οὖν ὅμως φράσον, Πλάτ.Φαῖδρ.240Β κόλακι, δεινῷ θηρίῳ . . , ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα· 5) ὁμ. ἐν χρ. πρὸς διακοπὴν λόγου, ἐν τούτοις, μ' ὅλα ταῦτα, ὁπωσδήποτε : Αἰσχ.Εὐμ.74 ὅμως δὲ φεῦγε μηδὲ μαλθακὸς γένῃ· || γεν. παρὰ ταῦτα, οὐχ ἧττον ὅμως, μολαταῦτα : Θουκ.8,93 οἱ μὲν τετρακόσιοι . . ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο, Ξεν.ΚΠ 8,2,21 φυλάττοντες πράγματα ἔχουσι, καὶ ὅμως ἔνδον ἔχοντες τοσαῦτα οὔτε ἐσθίουσι πλείω· || ὁμ. ἀναφερόμενον εἰς προηγουμένως λεχθέντα ἢ εἰς γενικήν τινα κατάστασιν, τέλος πάντων, μόλον τοῦτο : Θουκ.1,105 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) . . τρόπαιον ἔστησαν, αὐτ.3,28 οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσιν, αὐτ.80, αὐτ. 7,1 ἃς ὁ Νικίας ὅμως . . ἀπέστειλεν [τὰς ναῦς].

ὁμῶς ἐπίρρ. τοῦ ὁμός, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμοίως, ἐπίσης, ἐξ ἴσου : Ἰλ.Α 196 ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσα, Ὀδ.Λ 565 ἔνθα χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος, Αἰσχ.Εὐμ.388 δυσποδοπαίπαλα δερκομένοισιν καὶ δυσομμάτοις ὁμῶς [δ.γρ. ἀντὶ ὅμως]· || εἰς ἴσα μέρη : Ἡσίοδ.Θ 74 εὖ δὲ ἕκαστα ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς καὶ ἐπέφραδε τιμάς· || ὁμ. ὡς τὸ ὁμοῦ, συνοπτόμενον μετὰ δύο οὐσιαστικῶν συνδεομένων διὰ τοῦ καί, καὶ δηλοῦν ὅτι ἀμφότερα ἔχουσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸ ρῆμα : Ἰλ.Θ 214 πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν [ἐπληροῦτο ὁμοίως ἵππων καὶ ἀνδρῶν], αὐτ.Ι 320 κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ ὅ τε πολλὰ ἐοργώς, Ὀδ.Κ 28 ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ, Πίνδ.Π 9,40 καὶ ἔν τε θεοῖς τοῦτο κἀνθρώποις ὁμῶς αἰδέοντ', Αἰσχ. Εὐμ.692 τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς, Σοφ.ΑΙ.1372 οὗτος δὲ κἀκεῖ κἀνθάδ' ὢν ἔμοιγ' ὁμῶς ἔχθιστος ἔσται· || ὁμ. συνήθ. μτ. τοῦ πάντες, πάντῃ κττ., πάντες ὁμοῦ, πάντες συνάμα, ἐπίσης, ὁμοίως : Ἰλ.Ρ 422 εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι πάντας ὁμῶς, Ὀδ.Δ 775 μύθους μὲν . . ἀλέασθε πάντας ὁμῶς, Ἡσίοδ.Θ 366 αἵ ῥα . . γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης πάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι, Θέογν.252 πᾶσι δ', ὅσοισι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδὴ ἔσσῃ ὁμῶς, Αἰσχ.Πρ.736 ὁ τῶν θεῶν τύραννος ἐς τὰ πάνθ' ὁμῶς βίαιος εἶναι ; 2) μτ. δοτ. ὁμοίως ὡς, ὁμοίως μέ τινα, ἀκριβῶς ὡς, ὥσπερ : Ἰλ.Ε 535 ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσιν τῖον, αὐτ.Ι 312.

ὁμωχέτᾶς (ὁ) [πιθ. συνηρ. ἐκ τοῦ ὁμοεχέτας] πιθ. βοιωτ. ὁ ἔχων τι ὁμοῦ ἢ ὁ κατοικῶν ὁμοῦ, ὁ ὁμοκάτοικος, ὁ συγκάτοικος· Ἡσ. «ὁμωχέται θεοί· οἱ συμμετέχοντες τῶν αὐτῶν σπονδῶν ἢ ὁμοβώμιοι καὶ ὁμόναοι» : Θουκ.4,97 ἐπικαλουμένους τοὺς ὁμωχέτας δαίμονας [σχόλ. «συμμετέχοντας τῶν αὐτῶν ναῶν καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν»].

ὄν αἰολ. κ. θεσσαλ. ἀντὶ ἀνὰ βλ.λ.

ὄν-όντος [τὸ] κ. νεώτ. οὐδ. τῆς μτχ. ὢν τοῦ ρήματος εἰμί βλ.λ.5], τὸ ἀληθῶς, τὸ πραγματικῶς ὑπάρχον, τὸ ἔχον ὑπόστασιν, ζωήν : Παρμεν.8,35,Πλάτ. Τίμ.27D τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον· ἀντιθ. τὸ μὴ ὄν, ἡ ἀνυπαρξία : Γοργ.ἀπ.3D, Ἐπίκ.Ἐπιστ.15Ὑ οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ . . μὴ ὄντος· νεώτ. φρ. ἐκ τοῦ μὴ ὄντος [ἐκ μικρῶν, ἐξ ἀσημάντων, ἀπὸ τὸ τίποτε] : αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀνεδείχθη ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· || ὁμ. κ. κτ. πληθ. : ΠΔ Μακκ.2,7,28 ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, - ὁ Θεός, δημιουργὸς τῶν ὄντων· || ἐπὶ τοῦ Θεοῦ : τὸ ὄντως ὄν, - τὸ ὑπέρτατον ὄν· || νεώτ. μεταφυσ. πᾶν τὸ ὑπάρχον καθ' ἑαυτό, τὸ ἔχον ἀπόλυτον καὶ καθαρὰν ὕπαρξιν, ἄνευ προσδιοριστικῶν ἰδιοτήτων, οὗτινος ἡ ἔννοια διαμορφοῦται ἐν τῷ νῷ τοῦ ἀνθρώπου διὰ πλήρους ἀφαιρέσεως πάσης ἰδιότητος, σχέσεως καὶ μεταβολῆς, ἀποτελοῦσα τὸ καθολικὸν γνώρισμα τῆς φύσεως καὶ τῆς ὑποστάσεως, ἔξω πάσης ἐμπειρίας· || εἰδικώτ. ὁ ἄνθρωπος : δυστυχῆ ὄντα· κ. ὑβριστ. κακοήθη ὄντα· 2) κτ. δοτ. ἔναρθρ. τῷ ὄντι ὡς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. τῶντις πράγματι, ἀληθῶς, ἀληθινά : Πλάτ.Πρωτ.328D ᾐσθόμην ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἴη,-κατέβαλε τῷ ὄντι ὑπερανθρώπους προσπαθείας πρὸς διάσωσιν τῆς εἰρήνης· τιθέμενον καὶ πρὸς δήλωσιν τῆς ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς ρητοῦ ἀλλαχόθεν εἰλημμένου : Ξεν.Ἑλλ.7,2,9 τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὄντι κλαυσίγελως εἶχε [αὐτὸ τοῦτο κλαυσίγελως]· 3) πληθ. τὰ ὄντα βλ.λ.

ὀνᾶγός (ὁ) διαλεκτ. ἀντὶ τοῦ ὀχρ. ὀνηγός, ὁ ὁδηγῶν ὄνον, ὁ ὀνηλάτης : Πλαῦτ.Asin.Πρόλογ.10.

ὀνάγρα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀειθαλὲς φυτὸν νήριον ἢ ροδοδάφνη : Διοσκ.4,117, Παῦλ.Αἰγ. 7,3· || νεώτ. βοτον. γένος ὀναγροειδῶν φυτῶν.

ὀνάγρεια [ἐνν. κρέα] γλωσσ. ὄνεια.

ὀνάγρῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄναγρον, ὁ τοῦ ὀνάγρου ἢ ὁ ἔχων τὸ χρῶμα ὀνάγρου : Πολυδ.7,56 κάλλιον ἐσθῆτος χρῶμα, τὸ νῦν ὀνάγρινον [κῶδ. ὀνάγριον], Πάπ. ὑποζώνη ὀναγρίνη.

ὀνάγριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄναγρος βλ.λ.1] : Πάπ.

ὀναγρόβοτος-ον [ὄναγρος, βόσκω] μτγν. ἐπὶ τόπων, ὁ ἐν ᾧ βόσκονται ὄναγροι : Στράβ.12,6,1 τὰ τῶν Λυκαόνων ὀροπέδια ψυχρὰ καὶ ψιλὰ καὶ ὀναγρόβοτα.

ὀναγροειδῆ-ῶν (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. δικοτυληδόνων φυτῶν.

ὄναγρον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀνάγρα : Γολ.12,89.

ὄναγρος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὄνος ἄγριος : ΠΔ Ψαλμ.103(104),11 ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν, Βάβρ.67,1,Στράβ.7,4,8 θῆραι δ' εἰσὶν . . ἐν . . τοῖς πεδίοις ὀνάγρων καὶ δορκάδων, Αρτεμίδ.Δαλδ.4, 56, Ὀππ.Κυν.3,216 θῆλυς ὄναγρος, Λιουτπράνδος Πρεσβ.485Α λέων καὶ σκύμνος ὁμοῦ διώξουσιν ὄναγρον· || νεώτ. ζωολ. εἶδος περιττοδακτύλου θηλαστικοῦ ζῴου ἐκ τοῦ γένους τῶν ἱπποειδῶν, ἁ. ζέβρα· 2) τίτλος τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἔργου τοῦ Πλαύτ. «Asinaria» ἐν Προλόγ.10 [δ.γρ. onagos]· 3) εἶδος πολεμικῆς μηχανῆς, δι' ἧς ἐξεσφενδονίζοντο βαρεῖς λίθοι, ἁ. μονάγκων· Σουΐδ. «ὄναγροι μηχανήματα, οἱ λεγόμενοι ἅρπαγες, οἵ γε ἁρπάζειν τοὺς προσιόντος ἐπιβαλλόμενοι εἶχον»: Ἀμμιαν.Μαρκ.23,4,7,Ἰω.Λυδ. Ρωμ.1,46, Προκ.Γοτθ.1,21 μηχανὰς ἐπήξαντο εἰς λίθων βολὰς ἐπιτηδείας· σφενδόναις δέ εἰσιν ἐμφερεῖς καὶ ὄναγροι ἐπικαλοῦνται, Θεοφάν.13 ὀνάγροις τοὺς πλείους ἐλέφαντας ἀπέκτειναν.

ὀναίνειν Ἡσ. «ἀπήλαυσα».

ὄναιον Ἡσ. «ἄρειον».

ὄναιος ὁ ὀνήσιμος : Ἐπιγρ. αἵ ἐστι αὐτοῖ προβατεύοντι [ὄ]ναιον καὶ ὠφέλιμον.

ὀνάλα [ᾰ] θεσσαλ. τὸ ἀνάλωμα : Ἐπιγρ. τὰν ὀνάλαν τὰν ἐν τάνε γινυμέναν· τὰν ὀνάλαν κίς κε γινύειτει.

ὀνάλουμα [τὸ] μτγν. θεσσαλ. ἀντὶ ὀνάλα βλ.λ.

ὄνᾰρ [τὸ] κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν χρ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. τοῦ ἑν. [τῶν λοιπῶν πτώσεων παραλαμβανομένων ἐκ τοῦ ὄνειρος], τὸ καθ' ὕπνους ὅραμα, τὸ ὄνειρον ὃ βλέπει τις καθ' ὕπνους, τὸ ἐνύπνιον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὅραμα τὸ ὁποῖον βλέπει τις ἐγρηγορώς [πρβλ. ὕπαρ] : Ἰλ.Α 63 καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν, Ὀδ.Τ 547 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, Αἰσχ.Χο.526 ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ, Σοφ.Ἠλ.425 Ἡλίῳ δείκνυσι τοὔναρ, Εὐρ.ΙΤ 55, Ἀριστφ.Ἱππ.1090 εἶδον ὄναρ, Ξεν.Συμπ.4,33 ἐάν τι ὄναρ ἀγαθὸν ἴδῃς, αὐτ.ΚΠ 8,7,1 κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ ὄναρ εἶδε, Πλάτ.Ἀπολ.40D ὥστε μηδ' ὄναρ ἰδεῖν · [ἐπὶ βαθέος ὕπνου], αὐτ.Θεαίτ.201D ἄκουε δὴ ὄναρ [ἀντὶ ὀνείρατος]· ‖ ὁμ. ἐν παροιμ. : Πλάτ.Πολ.563D τὸ ἐμόν γ' . ., ἐμοὶ λέγεις ὄναρ· [μοῦ λέγεις πράγματα γνωστά· πρβλ. δημ. παροιμ. ἔλα παπποῦ μοῦ νὰ σοῦ δείξω τὰ γονικά σου]· **2**) ὁμ. ἐν παροιμιώδ. φρ. ἐπὶ παντὸς παρερχομένου, ἀβεβαίου, ἀπατηλοῦ καὶ οὐχὶ πραγματικοῦ πράγματος : Θέογν.1020 ὀλιγοχρόνιον γίνεται ὥσπερ ὄναρ, Πίνδ.Π 8,95 ἐπάμεροι· τί δέ τις ; τί δ' οὔ τις ; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος, Αἰσχ.Ἀγ.82 παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει [ἐπὶ γέροντος], Πλάτ.Συμπ.175E ἡ μὲν γὰρ ἐμὴ [σοφία] . . ὥσπερ ὄναρ οὖσα, Θεόκρ.27,8 τάχα γάρ σε παρέρχεται ὡς ὄναρ ἥβη, Βίων 1,58 πόθος δέ μοι ὡς ὄναρ ἔπτα, Πλούτ.Θησ.32 ὡς ὄναρ ἐλευθερίας ὁρῶντας, Νεκρώσ.Ἀκολουθ. ὡς ἄνθος μαραίνεται, ὡς ὄναρ παρέρχεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος· **3**) π. τραγ. κ. Ἀττ. συνήθ. ὄναρ ἐν χρ. συνήθ. ὡς ἐπίρρ. καθ' ὕπνους, ἐν ὀνείρῳ : Αἰσχ.Εὐμ.116 ὄναρ γὰρ ὑμᾶς νῦν Κλυταιμνήστρα καλῶ, αὐτ.131 ὄναρ διώκεις θῆρα, Σοφ.ἀπ.65 ὄναρ πνεύσαντα νυκτός, Εὐρ.ΙΤ 518 μηδ' ἰδὼν ὄναρ [μηδὲ στ' ὀνειρό μου], αὐτ. ἀπ.107 οὐδ' ὄναρ [μηδὲ στὸν ὕπνο μου], Πλάτ.Θεαίτ.208B, αὐτ.158C καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, Δημ.429 τούτοις δ' ἃ μηδ' ὄναρ ἤλπισαν πώποτε κτησαμένην, Ἡρώνδ.1,11 οὐδ' ὄναρ, Μόσχ.4,18 τὸ δ' οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ, Κικ.Ἀττ.1,18,6 πολιτικὸς ἀνὴρ οὐδ' ὄναρ, Πλούτ.Ἠθ.183A ὄναρ ἰδὼν χρυσοῦν θέρος ἐξαμῶντα Μιθριδάτην, αὐτ.Περ.13 ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα συνέταξε θεραπείαν, Λουκ.Τίμ.20 οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν, αὐτ.Ἑρμότ.2 δοκεῖς δέ μοι ἀλλ' οὐδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σεαυτόν· ‖ ὁμ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν τῇ φρ. κατ' ὄναρ ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους : Πολ.π.Φρυν.395, ΚΔΜατθ.2,19 ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ, αὐτ.22, Ἀριστείδ.Λόγ.47(23),2)· ‖ ὁμ. ἐν φρ. κατ' ὄναρ ἕνεκα ὀνείρου : Ἐπιγρ.

ὀναρίδιον [τὸ] πάπ. ὁ. ὀνάριον βλ.λ.

ὀνάριον [τὸ] ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1), μικρὸς ὄνος, πῶλος ὄνου, γαϊδουράκι : Δίφιλ.89, Μάχ.π.Ἀθήν.13,582C τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ σὺν τοῖς ὀναρίοις, ΚΔ Ἰω.12,14 εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, Ἀρρ.Ἐπικτ.2,24,18, Πάπ.· **2**) εἴδωλον ὀναρίου : Πάπ. τὸ ὀνάριον τὸ χαλκοῦν, εἰ ἐπωλεῖτο δραχμῶν κδ, ἔκτοτε ἂν ἔπεμψά σοι.

ὀνάς-άδος [ἡ] μτγν. θηλ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1), ἡ θήλεια ὄνος : Ἀκύλ.ΠΔΖαχ.9,9, Σύμμ.αὐτ., Γλωσσ.

ὀνᾶς Ἡσ. «δοῦλον, ἀνόητον, ἀχρεῖον».

ὄνασθαι μέσ. ἀορ. ἀπαρφ. τοῦ ὀνίνημι βλ.λ. : Εὐρ.Ἱππ.517.

ὄνᾱσις-ιος [ἡ] αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄνησις βλ.λ. : Ἀλκ.ἀπ.46 συμποσίας ὄνασιν, Ἐπιγρ. τοῖς δ' εὐορκέουσι καὶ κατέχουσι τὸν ὅρκον τέκνων ὄνασιν γίνεσθαι.

ὄναται Ἡσ. «ἀτιμάζεται, μέμφεται».

ὀνάτωρ-ορος [ὁ] δωρ. ὀνήτωρ βλ.λ. : Πίνδ.Ο 10 [11],9 ὀνάτωρ τόκος [διόρθ.Hermann, τοῦ θνατῶν].

ὄνδικος-ον ἀρκ. τ. τοῦ ἀνάδικος βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὄνε θεσσαλ. ἀντὶ ὅδε βλ.λ., κλινόμενον ὡς τὸ ὁ μετὰ τοῦ ἐπιθήματος -νε, αἰτ. ἑν.οὐδ. τόνε [ἀντὶ τόδε]: Ἐπιγρ.· ὁμ. γενικ. ἑν. οὐδ. τοίνεος [ἀντὶ τοῦδε], αἰτ. πληθ. οὐδ. τάνε [ἀντὶ τάδε], γενικ. πληθ. τουννέουν [ἀντὶ τῶνδε] : Ἐπιγρ.

ὀνεία [δορά] [ἡ] θηλ. τοῦ ὄνειος βλ.λ., τὸ δέρμα, ἡ δορὰ τοῦ ὄνου : Βάβρ.7,13 τὴν σάγην τε τοῦ κτήνους καὶ τὴν ὀνείαν προσεπέθηκεν.

ὄνειαρ-ατος [τὸ] [ὀνίνημι] ἐπ. πᾶν ὅ,τι ἀποφέρει ὄφελος, ὠφέλεια, βοήθεια, κέρδος : Ἰλ.Χ 486 οὔτε σὺ τούτῳ ἔσσεαι,.. ὄνειαρ, Ἡσίοδ.Ἔργ.822 αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ, Θεόκρ.13,34 λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ, Ἀπολλ.Ρ 2 388 ἔνθα γὰρ ὔμμιν ὄνειαρ ἀδευκέος ἐξ ἁλὸς εἶσιν· **2**) τρόπος ἢ μέσον ἐνισχύσεως τῶν δυνάμεων, ἀναφυκτικόν, ἀναψυχή : Ὀδ.Δ 444 ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ· ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε, αὐτ.Ο 78, Ἡσίοδ.Ἔργ.41 οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ· **3**) κτ. πληθ. ὀνείατα τροφαί, τρόφιμα, ἐδέσματα, φαγώσιμα· Ἡσ. «ὅσα ὄνησιν παρέχει καὶ ὠφέλειαν, ἀγαθὰ βρώματα», σύνηθ. π. Ὁμ. : Ἰλ.Ι 91 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον, Ὀδ.Α 149, Ἀπολλ.Ρ 2,185 γάνυσθαι ἀπειρεσίοισιν ὀνείασιν [κτ.σχόλ. «σιτία καὶ βρώματα»]· ὁμ. κτ. πληθ. ὀνείατα πολύτιμα πράγματα, κειμήλια, πλούσια δῶρα : Ἰλ.Ω 367 εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα [κτ. Εὐστ. «δῶρα»]· **4**) ἐπὶ προσ., προστάτης, σωτήρ, βοηθός : Ἰλ.Χ 433 πᾶσί τ' ὄνειαρ (ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος), Ἡσίοδ.Ἔργ.346 πῆμα κακὸς γείτων ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ, Ὑμν.Δήμ.269 ἀθανάτοις θνητοῖσι τ' ὄνεαρ καὶ χάρμα τέτυκται (ἐπὶ τῆς Δήμητρος) [εἰκ. ἀντὶ ὄνειαρ]· **5**) ἀντὶ ὄναρ, τὸ ὄνειρον· Εὐστ.1877,64 «ὠνόμασέ τις ὄνειαρ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνειρον, οἷον ὄνειαρ κεράτων οὐδ' ἐλέφαντος ὄν, ἐξ οὗ δῆλον ὅτι οὐκ ἐπὶ βρωμάτων μόνον λέγεται τὸ ὄνειαρ, ἀλλὰ πᾶν εἰς ὄνησιν ἐπιτήδειον οὕτω καλεῖται, ὁποῖόν τι καὶ ὁ ἀληθὴς ὄνειρος » : Καλλ.Ἐπιγρ.48 οἱ δὲ λέγουσιν ἱερὸς ὁ πλόκαμος τοὐμὸν ὄνειαρ ἐμοί, ΑΠ 7,42,1 ἃ μέγα Βαττιάδαο σοφοῦ περίπυστον ὄνειαρ, ἦ ῥ' ἐτεὸν κεράων οὐδ' ἐλέφαντος ἔης.

ὀνειδείη [ἡ] μτγν. ποι. τ. τοῦ ὄνειδος βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.408 ἐν δέ νυ θρίοις Ἀργαλέην μεσάτοισιν ὀνειδείην ἐπέλασσε.

ὀνείδειος-ον ποι. ὁ ὀνειδιστικός, ὁ ἐξυβριστικός : Ἰλ.Α 519 ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν, αὐτ.Φ 393, Ὀδ.Σ 326· **2**) μτγν. ὁ ἀτιμαστικός, ἐξευτελιστικός, ταπεινωτικός : Ἀμμιαν.ΑΠ 9,573 ψωμὸν ὀνείδειον [ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπαιτείας προερχομένων].

ὀνειδείω ποι. τ. ὀνειδίζω βλ.λ. : Θηβ.3 ὤ μοι ἐγώ, παῖδές μοι ὀνειδείοντες ἔπεμψαν [διόρθ. ὀνείδειον τόδ'].

ὀνειδίζω κ. μαν. κ. νεώτ., παρατ. ὠνείδιζον [Πλάτ.Φαῖδρ.257C, αὐτ.Κλειτ.408E], μέλλ. ὀνειδιῶ [Σοφ.ΟΤ 1423, Εὐρ.Τρῳ.430, Πλάτ.Ἀπολ.30A, αὐτ.Ἱππ.Μ 293C], ἀόρ. ὠνείδισα [Ἰλ.Ι 34 ὀν-], παρακ. ὠνείδικα [Λυσ.16,15], παθ. ὀνειδίζομαι [Εὐρ.Τρῳ.936], β' πληθ. μέσ. μέλλ. μτ. σημ. παθ. ὀνειδιεῖσθε [Σοφ.ΟΤ 1500], παθ. ἀόρ. ὠνειδίσθην [Πολύβ.11,4,10], ἐκφέρω κατὰ πρόσωπόν τινος ὕβριν, χλεύην, προσάπτω τινὶ κατηγορίαν, ψόγον ὑποτιμητικόν, χλευάζω, συνήθ. μτ. αἰτ. πράγμ. κ.

δοτ. προσ. : Ἰλ.Ι 34 ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας, Ὀδ.Σ 380, Ἡσίοδ.Ἔργ.718 μηδὲ .. πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ τέτλαθ' ὀνειδίζειν, Ἡρ.190 παραιτεόμενος ἐπεῖναί οἱ τῷ θεῷ τοῦτο ὀνειδίσαι, αὐτ.8,106, Αἰσχ.Χο.917, Εὐρ.Μήδ.547 ἃ δ' εἰς γάμους μοι βασιλικοὺς ὠνείδισας, Δημ.553· || ὁμ. μτ. συστοίχ. αἰτ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Σοφ. ΟΚ 754 ἆρ' ἄθλιον τοὔνειδος .. ὠνείδισ' εἰς σέ ; · || μτ. δοτ. προσ. κ. εἰδ. προτ. : Ἰλ.Β 255 τῷ .. Ἀγαμέμνονι .. ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν ἥρωες, Ξεν.Ἀπ.2,9,8 εἰ δέ τις αὐτῷ .. ὀνειδίζοι ὡς ὑπὸ .. κολακεύοι αὐτόν, Πλάτ.Ἀπολ.30Α· || μτ. δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Ἱππ.232C εἴ τίς τῳ ὀνειδίζει φιλοκερδεῖ εἶναι, Διογ.Λ 2,50 ὀνειδίζω τινὶ τετρῆσθαι τὰ ὦτα· || μτ. μ. αἰτ. πράγμ. : Ἡρ.8,143, Σοφ.ΟΤ 1423 οὐδ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν· || κ. μτ.δοτ. πράγμ. κ. εἰδ. προτ. : Ἰλ.Α 211 ἔπεσσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ· || παθ. χλευάζομαι, δημ. προσωποδέρνομαι : Πλάτ.Τίμ.86D καὶ σχεδὸν δὴ πάντα .. οὐκ ὀρθῶς ὀνειδίζεται· 2) ἐλέγχω, μέμφομαι, ἐπιτιμῶ, μτ. δοτ. προσ. : Λυσ.27,16 ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν· || μτ. δοτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Ἡρ.4,79 Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι, αὐτ.8,92· || ὁμ. κ. μτ. δύο αἰτ. : Σοφ.ΟΚ 1002 τοιαῦτ' ὀνειδίζεις με τῶνδ' ἐναντίον· || κ. μτ. μ. αἰτ. προσ. : Πλάτ. Ἀπολ.30Ε ὀνειδίζων ἕνα ἕκαστον, ΚΔ Ματθ.5,11 ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς· || παθ. φέγομαι, κατηγοροῦμαι, ἐκτιμῶμαι : Εὐρ.Τρῳ.936 κὠνειδίζομαι ἐξ ὧν ἐχρῆν με στέφανον ἐπὶ κάρᾳ λαβεῖν· || μτ. ἐμπροθ. διορ. : Διόδ.Σ 20,62 ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς δειλίαν (ἐπὶ δειλίᾳ)· || μτ. δοτ. : Στοβ.3,39,29 Σερίφιος ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀθηναίου τῇ μικροπολιτείᾳ· || μτ. αἰτ. : Θεοφάν.Χρον.53Β ὀνειδιζόμενος μαλακίαν· 3) ρηματ. π. ὀνείδισις, ὀνείδισμα, ὀνειδισμός, ὀνειδιστήρ, ὀνειδιστής, ὀνείδιστος, ὀνειδιστέον.

ὀνειδισία (ἡ) μσν. ὀνείδισις, ὀνειδισμὸς βλ.λ.2) : Πρόδρ.2,471 τὰς ὀνειδισίας καὶ τὰς πολλὰς ἐπιβουλὰς πῶς ὅλως ὑπομείνω ;, αὐτ.608.

ὀνείδισις-εως (ἡ) (ὀνειδίζω) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. δ. τ. τοῦ ὀνειδισμὸς βλ.λ.· Ἡσ.

ὀνείδισμα-ατος (τὸ) ὄνειδος, μομφή : Ἡρ.2,133 πέμψαι εἰς τὸ μαντήιον τῷ θεῷ ὀνείδισμα.

ὀνειδισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. ὀνείδισις (Ἡσ.) ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνειδίζω, χλευασμός, μέμψις, ὑβριστικὴ προσβολή : ΠΔ Ψαλμ.68(69),10 καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ, Ἰώσ.ΑΙ 19,7,1, Πλούτ.Ἀρτξ.22· 2) μτγν. συκοφαντία, διαβολή : Βέττ.Βάλ.65,7, αὐτ.73,10.

ὀνειδιστήρ-ῆρος (ὁ) ποι. ὡς ἐπίθ. ὀνειδιστικός, ὑβριστικός : Εὐρ.Ἡρ.218 λόγους ὀνειδιστῆρας ἐνδατούμενος.

ὀνειδιστής (ὁ) (ὀνειδίζω) ὁ χλευαστής, ὁ φέγων, ὁ κατηγορῶν διά τι, μτ. γενικ. πράγμ. : Ἀριστλ.Ρητ.1381b,2 ὀνειδιστὴς εὐεργετημάτων.

ὀνειδιστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ προσβλητικός, ὑβριστικός, χλευαστικός : Διόδ.Σ 16,93 ὀνειδιστικοὶ λόγοι, Λουκ.Χάρ.7, Παλαδ.Χριστ.Διηγ.4 τὸ ὀνειδιστικὸν ἐπίθετον τῆς «καραβωμένης».

ὀνειδιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. χλευαστικῶς, ὑβριστικῶς : Μάρκ.Αὐρ.1,10, Δημήτρ.289.

ὀνειδίστως μτγν. ἐπονειδίστως : Ζώσιμ.1,1) τά τε ἄλλα αἰσχρῶς καὶ ὀνειδίστως βεβιωκότος.

ὄνειδος-ους-εος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὄνειδος (ὁ) (Φώτ.,Λέων Δ 4,55) (ὑπὸ τοῦ Εὐστ.88,15 κ. 647,36 ἀναφέρεται ὅτι ἡ λ. σημαίνει γενικῶς πᾶσαν φήμην καλὴν ἢ κακὴν περί τινος, ὄνομα, χαρακτῆρα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρατιθεμένων χωρίων : Σοφ.Φιλ.477, Εὐρ.Φοίν.821, αὐτ.Μήδ.514, αὐτ.ΙΑ 305, ἅτινα λόγῳ τῶν συνεκφερομένων ἐπιθέτων εἶναι ἐν καθαρῶς εἰρωνικῇ χρ.), μομφή, ἔλεγχος, ψόγος, ἐπίπληξις, ἐπιτίμησις, ἰδίως διὰ λόγων, χλεύη, ντροπή, προσωπόδαρμα : Ἰλ.Α 291 προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι, αὐτ.Β 222, Ὀδ.Ρ 461, Ἡσίοδ.Ἔργ.310 ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος, Θεογν.546, Πίνδ.Ο 8, 80, Ἡρ.7,160 ὀνείδεα κατιόντα ἀνθρώπῳ φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμόν, Αἰσχ.Ἐπτ.382, Σοφ.ΟΚ 753, αὐτ.Τρ.254, Πλάτ.Πολ.344Β ὀνείδη ἔχει μέγιστα· || κ. νεώτ. πρᾶξις, ἐνέργεια, κατάστασις, ὑπόθεσις αἰσχύνην, ἐντροπὴν προσάπτουσα, αἰτία, ἀντικείμενον καταισχύνης : Ἰλ.Π 498 σοὶ γὰρ ἐγὼ .. κατηφείη καὶ ὄνειδος, αὐτ.Ρ 556, Ὀδ.Χ 463, Ἡρ.2,36 τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, Εὐρ.Ἡρακλ.301, Δημ.1397, Μέν.π.Στοβ.107,3 ὦ τύχη, σὸν ἔσθ' ὄνειδος τοῦτο, ΚΔ Λουκ.1,25 ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις· || κ. μσν. μτ. γενικ. καταισχύνη, αἶσχός τινος : Αἰσχ.Ἐπτ.539 τὸ γὰρ πόλεως ὄνειδος ἐν χαλκηλάτῳ σάκει, Σοφ.ΟΚ 984 καὶ τεκοῦσά με, αὑτῆς ὄνειδος παῖδας ἐξέφυσέ μοι, αὐτ.ΑΙ. 1191, Πλάτ.Φαῖδρ.277Α τὸ Λυσίου ὄνειδος, Μηναῖ.11,4 Θεοτ. ἠφάνισας τῆς Προμήτορος, Κόρη, τὸ ὄνειδος· || κ. ἐπὶ προσ. : Σοφ.ΟΤ 1494, Ἀριστοφ.Ἀχ.855 Λυσίστρατός τ' ἐν ἀγορᾷ Χολαργέων ὄνειδος, Δημ.558, Καλλ.Δῆλ.240 οὕτω νῦν, ὦ Ζηνὸς ὀνείδεα, καὶ γαμέοισθε λάθρια καὶ τίκτοιτε κεκρυμμένα· || φρ. ἔχω ὄνειδος εἶμαι περιφρονημένος, περιφρονοῦμαι : Ἡρ.9,71 σωθεὶς εἶχεν ὄνειδος καὶ ἀτιμίην· || ὁμ. ὄνειδος περιάπτω προσάπτω ψόγον, μομφήν : Λυσ.21,24 εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω· κ. ὄνειδος περιτίθημί τινι : Ἀντιφ.5,18· || ὄνειδος φέρω φέρω μομφήν, ψόγον, κατηγορίαν : Πλάτ.Πολ.590C· || ὀνείδει ἐνέχομαι εἶμαι ἔνοχος ὀνείδους, πράξεως ἐπονειδίστου, αἰσχρᾶς : Πλάτ.Νόμ.808Ε ὀνείδει μὲν ἐνεχέσθω πρῶτον τῷ μεγίστῳ· || ὀνείδει συνέχομαι εἶμαι βεβαρημένος, βαρύνομαι δι' αἰσχρότητος : αὐτ.944Ε ζῇ δὲ ὡς πλεῖστον χρόνον κακῷ ὀνείδει ξυνεχόμενος· || κολάζω ὀνείδεσι τιμωρῶ, ἐπιβάλλω ποινὰς δι' ἐπιτιμήσεων ἢ μομφῶν : αὐτ. 847Α κολαζόντων ὀνείδεσί τε καὶ ἀτιμίαις· || κ. ὡς ἀπρόσ. ἐκφρ. ὄνειδός (ἐστι) μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ. Ἀνδρ.410 ἐμοὶ δ' ὄνειδος μὴ θανεῖν ὑπὲρ τέκνων· 2) Ἡσ. «εἶδος πόματος».

ὀνείλεον Ἡσ. «θυσία Ποσειδῶνος».

ὀνεῖον (τὸ) ἀρχ.λεξ. στάβλος ὄνων· Σουΐδ. «ὀνεῖον, ἐν ᾧ οἱ ὄνοι ἵστανται».

ὄνειος-α-ον (1) κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὄνον ἀναγόμενος, ὁ τοῦ ὄνου, ὁ ἐξ ὄνου, γαϊδουρήσιος, γαϊδουρινός : Ἀριστοφ.Ἱππ.1399 τὰ κύνεια μιγνὺς τοῖς ὀνείοις πράγμασιν, Δημ.π.Φυλάρχ.75J ὄνειον γάλα, Ἀριστλ.ΖΙ 522a,28, Πολύβ.8,2),3 ὄνειος ἀσκός (ὁ ἐκ δέρματος ὄνου), παροιμ.ἐν Κωμ.Ἀδέσπ. 717 Σκύθης ὄνειον δαῖτα· || ὄνειαι μοττύαι ἔδεσμά τι ἐξ ὀνείου κρέατος κοπανιστοῦ : Σόφιλ. 4,5· || νεώτ. ὄνειοι ἢ ὀνικαὶ ἑορταὶ θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἐν τῇ Δ Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ 9ου αἰ.μ.Χ., καθ' ἃς παραστατικὸν στοιχεῖον ἦτο ὄνου ὁμοίωμα ἢ ζῶν ὄνος εἰς ἀνάμνησιν ἐπεισοδίων ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐν οἷς ἀναφέρεται ὄνος, οἷον τὸ τῆς φυγῆς εἰς Αἴγυπτον, τὸ τῆς εἰσόδου εἰς Ἱερουσαλὴμ κ. ἄ.· 2) μτγν. τὸ θηλ. ὀνεία (δορά) ὡς οὐσ. ἀσκὸς ἐξ ὀνείου δέρματος : Βάβρ.7,13.

ὄνειος-ον (2) (ὀνίνημι), Ἰων. ὀνήϊος, μσν. ὄνιος (Τζέτζ.Λυκόφρ.621, Σουΐδ.), Ἰων. ὑπερθ. ὀνήϊστος -η-ον (Ἀναξ.4), χρήσιμος, ὠφέλιμος : Νίκ.Ἀλεξ.627 πλεῖον γὰρ ὀνήϊον, Τζέτζ.Λυκόφρ.621.

ὀνειράζομαι μτγν. βλέπω λάγνα ὄνειρα, ἀφροδισιάζομαι καθ' ὕπνον : Τιμόθ.Ἀλεξ.1304C ἐάν ὀνειρασθεὶς ὁ λαϊκὸς ἐρωτήσῃ τὸν κληρικόν.

ὀνειραιτησία (ἡ) πάπ. τὸ ὀνειραιτητεῖν, ἡ ἐπίτευξις ἀποκαλύψεων δι' ὀνείρων.
ὀνειραιτητόν (τὸ) πάπ. ἀποκάλυψις ἐπιτευχθεῖσα ἐν ὀνείρῳ.
ὀνειραιτητῶ-έω πάπ. ἐπιτυγχάνω ἀποκαλύψεις δι' ὀνείρων.
ὄνειραρ (τό) δ. τ. τοῦ ὄνειρον βλ.λ. : ΕΜ 47,53.
ὀνειρατεύομαι μσν. ὀνειρώσσω βλ.λ. : Θεοφύλ.Σ 298,8.
ὀνειρᾰτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐν ὀνείρῳ τελούμενος, ἐμφανιζόμενος : Σιμπλίκ.Ψυχ.209,4; αὐτ.212,14· πρβλ.Πορφ.'Εμβρ.18.
ὀνειράτιον (τὸ) σχόλ. ὑποκορ. τοῦ ὄνειρος βλ.λ.: Σχόλ.'Απολλ.Ρ 2,197.
ὀνειραυτοπτικός-ή-όν πάπ. δ.γρ. ὀνειραυθοπτικός, ὁ φέρων ὅραμα θεοῦ.
ὀνειραυτοπτῶ-έω πάπ., δ.γρ. **ὀνειραυθοπτῶ δι'** ἐπῳδῆς βλέπω ἐν ὀνείρῳ ὅραμα θεοῦ.
ὀνείρειος-α-ον ὁ τοῦ ὀνείρου : 'Οδ.Δ 809 **ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν,** Βάθρ. 30,8 **ἐν πύλαις ὀνειρείαις.**
ὀνείρεμα (τὸ) δημ. ποι. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνειρεύομαι· ‖ συνεκδ. ὀπτασία, ὅραμα : Παλαμ.Τάφ. 8,12 **τῆς νυχτὸς ἡλιόφεγγο κι ὀνείρεμα τῆς μέρας.**
ὀνειρεμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ὀνειρεύομαι βλ.λ., ὀνειρώδης βλ.λ. : Παλαμ.Περ. Χαιρ.45,14 **καὶ καρτεροῦν τὰ μάγια, ποὺ πάνε . . τοὺς ἀνθρώπους σ' ὀνειρεμένους τόπους.**
(ὀ)νειρεύομαι νεώτ., δημ. κ. (ὀ)νειριάζομαι βλ.λ. κ. 'νείρομαι, παρατ. **ὠνειρευόμην,** δημ. **(ὠ)νειρευόμουν(α),** παθ. ἀόρ. **ὠνειρεύθην,** δημ. **(ὠ)νειρεύτηκα,** δημ. παθ. παρακ. μτχ. **ὠνειρεμένος,** ἀπολ. ἐνυπνιάζομαι, βλέπω ὄνειρα : **σπανίως μοῦ συμβαίνει νὰ ὀνειρεύωμαι,** Βαλαωρ.Γρηγόρ.Ε' 143 **κοιμᾶται κι ὀνειρεύεται·** ‖ συνηθέστ. μτ.ἀντικ., συχν. ἐκφερομένου δι' εἰδ. προτ. (ὅτι, πῶς) βλέπω τι ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους : 'Ονειροκρ. **κοπρίαν ὠνειρεύθηκες, χρήματα θὰ λάβῃς, - νειρεύτηκα πὼς ταξίδευα,** Βιζυην.17,29 **καλὸ στὸν ἔμορφο τὸ νιό, ποὺ φὲς τὸν ὠνειρεύτηκα,** παροιμ. **ὁ πεινασμένος καρβέλια ὀνειρεύεται·** **2)** κατ' ἐπέκτ. συλλαμβάνω τι διὰ τῆς φαντασίας μου ὡς ἐν ὀνείρῳ, ὀνειροπολῶ, φαντασιοκοπῶ : **ὀνειρεύεται πλούτη - μεγαλεῖα - δόξες·** **3)** μτφ. δημ. ἔχω τὸν νοῦν διαρκῶς εἴς τινα ἐπιθυμίαν, δθ. ποθῶ ἐμμανῶς : Κρυστ.Τραγ.Τὸ γεφύρι τοῦ Μανώλη 22 **κρυφὰ τὸν ὠνειρεύοντα κι ἐκείνη τὸν ποθοῦσε,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36,24 **κι ὅσα ὠνειρεύτηκα ὄμορφα·** ‖ συνεκδ. δημ. ἐλπίζω : **ὠνειρευόμουν στὰ νιάτα μου πὼς θὰ γενόμουν πλούσιος·** **4)** ρηματ.π. ὀνείρεμα, ὀνειρευτός.
ὀνειρευτά ἐπίρρ. δημ. ὀνειρωδῶς βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.153,4 **στὰ μέτρα σου τὰ χαίρονταν ὀνειρευτὰ πλασμένα.**
ὀνειρευτής (ὁ) δημ. ποι. ὀνειροπόλος βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χαιρ.204,5 **τῆς μοναξιᾶς ἢ ὀνειρευτής, ὅμοια, ἢ τοῦ ἔθνους χτίστης.**
ὀνειρευτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' ὄναρ ὁρώμενος· **2)** συνεκδ. ὁ ὀνειρώδης, ὁ ἰδεώδης :. **ὀνειρευτὸς βίος, - ὀνειρευτὴ ὀμορφιά·** **3)** μτφ. περιπόθητος : Παλαμ.Περ.Χαιρ.164,16 **κάποιου ὀνειρευτοῦ σου θεοῦ τὴ χάρη.**
ὀνειρήεις-εντος-εσσα-εν ποι. ὁ ὀνείρειος βλ.λ., ὁ ἐν ὀνείρῳ, ὁ τοῦ ὀνείρου : 'Ορφ.'Ὕμν.36,14.
(ὀ)νειριάζομαι δημ. δ. τ. τοῦ ὀνειρεύομαι βλ.λ.: παροιμ. **ἡ ἀλεποὺ κόττες ὀνειριάζεται·** **2)** εἰδ. καθ' ὕπνους ἀφροδισιάζομαι, πάσχω ὀνείρωξιν.
ὀνειρικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς ὄνειρα ἀναφερόμενος ἢ ὁ πρὸς ὄνειρον ὁμοιάζων : **ὀνειρικαὶ ψευδαισθησίαι** (αἱ ψευδαισθησίαι αἵτινες δὲν ἀπαρτίζονται ἐξ ἁπλῶν καὶ μεμονωμένων εἰκόνων, ἀλλ' ἐκ σειρᾶς ὅλης εἰκόνων, αἵτινες παριστάνουν πράξεις ἢ ἐκτυλίξεις γεγονότων), - **ὀνειρικὸν παράληρημα** (τὸ προσομοιάζον πρὸς ὄνειρον κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ)
ὀνειρογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν ὀνείρῳ ὀφθεὶς ὡς γεννηθείς : 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,25 **ἡ ὀνειρογενὴς αὕτη μου θυγάτηρ.**
ὀνειρογέννητος-η-ο δημ. ποι. ὁ ἐν ὀνείρῳ, ὁ οἱονεὶ ἐν ὀνείρῳ γεννηθείς : Παλαμ.Περ.Χαιρ.10,3 **ὀνειρογέννητα παιδιά** (γεννήματα ὀνείρων).
ὀνειρόγονος-ον μτγν. ὁ συνοδευόμενος ἀπὸ ὀνειρωγμὸν βλ.λ. : Καἱλ.Αὐρ.Χρον.Ι,3, αὐτ.5,7.
ὀνειροδότης (ὁ) 'Επιγρ.,θηλ. -**ότις**-**ιδος** κ. -**ότειρα** (εἰκ. ἀντὶ ὀνειροδότιον ἐν Ποιητ. περὶ Βοταν.42) ὁ διδων, ὁ προκαλῶν, ὁ φέρων ὄνειρα.
ὀνειρόδραμα-ατος (τὸ) νεώτ. εἶδος ἰδιορρύθμων θεατρικῶν ἔργων, ἡ ὑπόθεσις τῶν ὁποίων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διεξάγεται οἱονεὶ ἐν ὀνείρῳ, εἰς φανταστικὸν κόσμον, γινομένης πρὸς τοῦτο ἀναλόγου σκηνικῆς διευθετήσεως.
ὀνειροκρισία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἑρμηνεία, ἐξήγησις ὀνείρων : 'Αρτεμίδ.Δαλδ.2,25, αὐτ.70.
ὀνειροκρίτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. -**ας**, θηλ. **ὀνειροκρίτις** ('Επιγρ.), ὁ κρίνων, ὁ ἑρμηνεύων ὄνειρα, ἐξηγητὴς ὀνείρων : Θεόφρ.Χαρ.16,11 **καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκρίτας,** Θεόκρ.21,33 **οὗτος ἄριστος ἐστὶν ὀνειροκρίτας,** 'Επιγρ.· **2)** εἰδ. νεώτ. κ. δημ. τίτλος ἐντύπου περιέχοντος ἑρμηνείαν τῶν ὀνείρων.
ὀνειροκριτικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀνειροκρισίαν ἀναγόμενος, δθ. ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τῶν ἐνυπνίων ἑρμηνείαν, ὁ τῶν ὀνείρων ἐξηγητικός : Πλούτ.'Αριστ.27 **ἔκ πινακίου τινὸς ὀνειροκριτικοῦ,** Στοβ.'Εκλ.2,238· ‖ μτγν. κ. μσν. ὀνειροκριτικά (βιβλία) ὀνειροκρίτης βλ.λ.2,. **τὰ ὀνειροκριτικὰ τοῦ 'Αρτεμιδώρου·** κ. **ὀνειροκριτικὸν** (τὸ) ὡς τὸ μσν. τοῦ 'Αχμέτ· ‖ μτγν.κ.μσν. κ. νεώτ. **ὀνειροκριτική** (τέχνη) ἡ τέχνη τῆς διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ἐνυπνίων ἐξαγωγῆς μαντευμάτων περὶ τῶν μελλόντων : Φίλ.1,673, αὐτ.2,58, Πρόδρ. Σημ.6,553 **τὴν ὀνειροκριτικὴν ἐξευρόντες.**
ὀνειροκριτικῶς μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἱκανὸν πρὸς ἑρμηνείαν ἐνυπνίων καὶ ἐξαγωγὴν ἐξ αὐτῶν μαντευμάτων : Εὐστ.1877,37.
ὀνειρολεκτῶ-έω σχόλ. ὁμιλῶ ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους, παραμιλῶ : Σχόλ.'Αριστείδ.344 (Dind.).
ὀνειρολεσχία (ἡ) σχόλ. τὸ καθ' ὕπνους ὁμιλεῖν, παραμιλητὸ στὸν ὕπνο: Σχόλ.'Αριστείδ.334 (Dind.).
ὀνειρολογία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. τὸ ὁμιλεῖν περὶ ὀνείρων : Θησ.Στεφ.ἐν λ.· **2)** νεώτ. μελέτη περὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν αἰτίων τῶν ὀνείρων· ‖ κλάδος τῆς ψυχολογίας μελετῶν τὴν φύσιν καὶ τὴν γένεσιν τῶν ὀνείρων.
ὀνειρολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἐπιστήμων ἐρευνῶν τὰ κατὰ τὴν φύσιν καὶ γένεσιν τῶν ὀνείρων· **2)** δημ. ὁ ὁμιλῶν περὶ ὀνείρων, ὁ ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν ἑρμηνείαν αὐτῶν, ὁ ἐξηγῶν τὰ ὄνειρα : **πολλοὶ γέροι στὰ χωριὰ τῆς Ρούμελης εἶναι ὀνειρολόγοι·** **3)** συνεκδ. ὁ φαντασιοκόπος, ὁ περὶ ὅλως ἀφῃρημένων συνήθως ἀσχολούμενος καὶ πραγματευόμενος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 23 **ἀρχίζοντας μὲ κάποια φιλοσοφία . . , ὅπως κάθε ὀνειρολόγος.**
ὀνειρολύτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ λύων ὄνειρα, ὀνειροκρίτης βλ.λ. : Εὐσέβ.'Αλεξ.428Β.
ὀνειρολυτῶ-έω μτγν. λύω, ἐξηγῶ ὄνειρα : E Miller d. Sav.Août 1879,472.
ὀνειρομαντεία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ὀνειρομαντική** ἡ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὀνείρων προμάντευσις τοῦ μέλλοντος : Εὐδοκ.Μ 315, Κοσμ. 'Ιερ.626.
ὀνειρόμαντις-εως (ὁ,ἡ) κ. νεώτ., νεώτ. θηλ. -**ις** -**ιδος** ὁ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὀνείρων προμαντεύων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι : Αἰσχ.Χο.33 **ὀρθόθριξ φόβος δόμων ὀνειρόμαντις,** Μάγν.4,

ὄνειρο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. δ.τ. τοῦ ὄνειρος βλ.λ., ἐν χρ. ἀποκλειστικῶς ἐν τῇ νεωτ. κ. τῇ δημ.
ὀνειροξεδιαλύτρα (ἡ) δημ. ποι. ἐπὶ ἡμέρας, ἡ διαλύουσα τὰ αἰνιγματώδη γεγονότα τῶν ὀνείρων, ἡ συντελοῦσα εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὀνείρων: Γρυπ.Σκ.Τερρ.ΙΙ,Ι **μπρόβαλε μέρα λιβανὴ κι ὀνειροξεδιαλύτρα.**
ὀνειροπάτωρ-ορος (ὁ) Ἐπιγρ. **ὁ** πατὴρ τῶν ὀνείρων, ὁ τὰ ὄνειρα παράγων.
ὀνειροπλασμένος-η-ο δημ. ὀνειρόπλαστος.
ὀνειρόπλαστος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. θηλ. **ὁ ἐν ὀνείρῳ πλασθεὶς**: ΚΜανασσ.Χρον.861 **φάσμασιν ὀνειροπλάστοις**· ‖ δθ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ ὅρια τῆς πραγματικότητος ὑπερβαίνων, ἄ. ὀνειροπλασμένος: **ὀνειρόπλαστη ὀμορφιά.**
ὀνειροπλεξία (ἡ) μσν. πλοκὴ ὀνείρου: Λίβ. Ροδ.570 (ἔκδ.Μαυρ.).
ὀνειρόπληκτος-ον ἀρχ.λεξ. ὁ πεπληγμένος ὀνείροις. ὁ πεφοβημένος ἐξ ὀνείρου· Ἡσ., Σουΐδ.
ὀνειροπλὴξ-ῆγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὀνειρόπληκτος βλ.λ.: Φίλ.2,43, Πορφ.Χριστ.30.
ὀνειροποιὸς-όν μσν. ὁ ποιῶν, ὁ παράγων ὀνείρους: Τζέτζ.Ἐξήγ.(Ἰλ.75,3), αὐτ.109,23.
ὀνειροποιοῦμαι-έομαι μσν. ἐμφανίζομαι ὑπό τινος ὡς ὄνειρον, ἐν ὀνείρῳ, καθ' ὕπνους: Εὐστ. 1549,47 **ὀνειροποιουμένη Ἀθηνᾶ** (τῷ Ὁμήρῳ).
ὀνειροπόλημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἐνύπνιον, ὄνειρον: Κλήμ.Ἀλ.2,629C· **2**) νεώτ. τὸ ὀνειροπολούμενον, φανταστικὴ εὐάρεστος ὀπτασία, πόθος ἀπραγματοποίητος, ῥεμβασμός: **ζῇ μὲ ὀνειροπολήματα.**
ὀνειροπόλησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὀνειροπολεῖν, τὸ φαντάζεσθαί τι ἀρέσκον, εὐάρεστον, ἡ ῥέμβη: Καίλ.Αὐρ.Χρον.5,7.
ὀνειροπολία (ἡ) ὀνειροπόλησις βλ.λ.: Πλάτ.Ἐπιν. 985C **καθ' ὕπνον ἐν ὀνειροπολίᾳ συντυχόντες.**
ὀνειροπολικὸς-ή-όν μτγν. **ὁ** τῆς ὀνειροπολίας, τῆς ὀνειροπολήσεως· **2**) **μ.** τὸ οὐδ. **ὀνειροπολικὸν ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ μαντεύεσθαι ἐκ** τῶν ὀνείρων: Πλούτ.**Ἀρέσκ.Φιλ.**5,1,1.
ὀνειροπόλος (ὁ) κ. νεώτ. (**νεώτ. κ. θηλ.**) **ὁ εἰς** ὀνείρους ἀσχολούμενος, **ὁ ἐπιδιδόμενος**, καταγινόμενος εἰς τὴν ἐξ ὀνείρων μαντείαν, ἄ. ὀνειροκρίτης, ὀνειρολόγος: Ἰλ.Α 63 **ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν ἢ ἱερῆα καὶ ὀνειροπόλον**, αὐτ.Ε 149, Ἡρ.1,128 **εἶπας πρῶτον μὲν τῶν μάγων τοὺς ὀνειροπόλους**, αὐτ.5,56, Φίλ.1,664· **2**) ὡς ἐπίθ. **ὀνειροπόλος-ον** ὁ εἰς ὀνείρους ἀνήκων, ὁ τῶν ὀνείρων: Ὀρφ.Ἀργ.35, αὐτ.601· **3**) νεώτ. ὁ καταγινόμενος, ὁ ῥέπων, ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ὀνειροπολεῖν, εἰς τὰ ὀνειροπολήματα βλ.λ.2) : **ὀνειροπόλος νεᾶνις**· ‖ ὁμ. νεώτ. **ὁ διὰ τῆς** φαντασίας διαβουκολούμενος.
ὀνειροπολῶ-έω κ. νεώτ., παρατ. **ὠνειροπόλουν**, ἀόρ. **ὠνειροπόλησα**, παρακ. **ὠνειροπόληκα** (Φιλόδ.Μουσ.83Κ), παθ. **ὀνειροπολοῦμαι**, μτχ. ἀορ. **ὀνειροπολήθεὶς** (Λουκ. Νεκρ.Δ 5,2), ὀνειρεύομαι, βλέπω ὄνειρον: Πλάτ.Πολ.534C, αὐτ.Τίμ.52C **πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες**, Πλούτ.Ἠθ. 590Β **οὐ μάλα σωφρονῶν ἐναργῶς, εἴτε ἐγρήγορεν εἴτε ὠνειροπόλει**, Λουκ.Ἑρμότ.71· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ. τὸ μέσ.: Διόδ.Σ 17,30 **ὀνειροπολεῖται ἄνθρωπον**· **2**) μάτην, ὡς ἐν φαντασίᾳ, ἐλπιδοκοποῦμαι, παρασύρομαι εἰς ἀνεκπληρώτους ἐπιθυμίας, ποθῶ ἐμμανῶς, μτ. αἰτ.: Ἀριστφ.Νεφ. 16 **ξυνωρικεύεται ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους**, αὐτ.27, Δημ.54 **πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ** (ἐπὶ ἀνοήτων φαντασιῶν, φαντασιοκοπημάτων), Λουκ.Μισθ.Συν.20 **ὀνειροπολεῖ τάλαντα**, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 45 **ὅπως τὴν ὠνειροπόλησαν οἱ ὀλίγοι δυνατοὶ ἐργάται τῆς σκέψεως**· κ. παθ.: αὐτ. Νεκρ.Δ 5,2 **ὀνειροπολήθέντα πλοῦτον ἀπολιπόντες**· **3**) ἀρχ.λεξ. κ. νεώτ. βλέπω ἐγρηγορὼς ἢ φαντάζομαι ὡς ἐν ὀνείρῳ, περιπλανῶμαι εἰς φανταστικοὺς κόσμους, ῥεμβάζω, φαντασιοπληκτῶ: Ἡσ., **μὴν τὸν διακόπτῃς, ὀνειροπολεῖ**· **4**) μτφ. παραπλανῶ, κυρ.διʼ ὀνείρων: Ἀριστφ.Ἱππ.809 **ἐξαπατᾷς καὶ ὀνειροπολεῖς περὶ σεαυτοῦ**, Διοσκ.ΑΠ 12,43,2 **ὅ,τι σοι θυμὸς ὀνειροπολεῖ**· **5**) Ἡσ. «**δι' ὀνείρων μαντεύομαι**»· **6**) ῥηματ.π. **ὀνειροπόλημα**, ὀνειροπόλησις.
ὀνειροπομπία (ἡ) μτγν. ἀποστολὴ **ὀνείρων** Εὐσ.4,336D, Πάπ.
ὀνειροπομπὸς-όν μτγν. **ὁ** τὰ ὄνειρα πέμπων, ἀποστέλλων: Γαλ.12,251, Πάπ.· ‖ **τὸ οὐδ.** ὀνειροπομπὸν ὡς οὐσ. ὀνειροπομπία βλ.λ.: αὐτ.
ὀνειροπομπῶ-έω πάπ. πέμπω, στέλλω ὄνειρα.
ὄνειρος (ὁ) κ.μσν., νεώτ.κ.δημ. ὄνειρο(ν) (τὸ) (Ὀδ. Δ 84), Ἡρ.7,14, αὐτ.15, Αἰσχ.Χο.541, αὐτ.550, Σοφ. Ἠλ.1390, Εὐρ.Ἡρ.517, Καλλ.Ἐπιγρ.34, Κικ.Ἀττ.6,9,3), **κ. ὄνειραρ-ατος** (τὸ) (ΕΜ 47,53), αἰολ. **ὄνειρος** (ὁ) (Χοιροβ.1,100,10,ΑΚρ.1,29,2, ΕΜ 660,53), γενικ.**ὀνείρου κ.ὀνείρατος** (Πλάτ.Θεαίτ.201D), δοτ. **ὀνείρῳ κ.ὀνείρατι** (Αἰσχ.Χο.531), αἰτ. **ὄνειραν** (τόν, τό), ὀνομ. πληθ. **ὄνειροι** (Πλούτ.Ἠθ.735Ε) **κ. ὄνειρα** (Εὐρ. Ἡρ.518, Κριναγ.ΑΠ 9,234), συχνότ. **κ.** δημ. **ὀνείρατα** (Ὀδ.Υ 87), γενικ. **ὀνείρων**, συχνότ. κ. δημ. **ὀνειράτω(ν)** (Ἡρ.1,120, Αἰσχ.Πρ.485, Σοφ.Ἠλ.481), δοτ. **ὀνείροις κ. ὀνείρασι** (Αἰσχ.Πρ.655, αὐτ.Πέρσ.176, Σοφ.ΟΤ 981, Εὐρ.Ἄλκ.354), αἰτ. **ὀνείρους** (Ἐπιγρ.) κ. **ὄνειρα κ. ὀνείρατα**, σύνολον ἢ σειρὰ ἀσυνάρτητος ἰδεῶν, παραστάσεων καὶ συγκινήσεων παρουσιαζομένη κατ' ἴδιον τρόπον εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καθ' ὕπνον, ἀλληλουχία φανταστικῶν γεγονότων εἰς ἃ νοερῶς παρίσταται ὁ κοιμώμενος, ὀπτασία καθ' ὕπνον, ἄ. ὄναρ· πρβλ. ἐνύπνιον: Ἰλ. Β 80 **εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε**, αὐτ.Χ 199, Ὀδ.Τ 541, αὐτ.581, Πίνδ.ἀπ.π.Πλούτ. Ἠθ.120Ε **εὑδόντεσσιν ἐν πολλοῖς ὀνείροις δείκνυσι**, Ἀριστφ.Βάτρ.1332, αὐτ.1340 **θέρμετε δ' ὕδωρ, ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω**, Πλάτ. Νόμ.910Α, Ἀπολλ.Ρ 1,290 **τὸ μὲν οὐδ' ὅσον οὐδ' ἐν ὀνείρῳ ὠϊσάμην**, Θεόκρ.9,16, Πλούτ.Ἠθ.735Ε **ψευδεῖς ὄνειροι**, Λουκ.Ἑρμότ.72 **ὀνείρῳ ἤδει συνόντα**, Σολωμ.Τὸ ὄνειρο Ι **ἄκου ἕν ὄνειρο, ψυχή μου**, αὐτ.Λάμπρος 8,3 **γιομάτον μαῦρα ὀνείρατα** τὸν ὕπνο, αὐτ.9,2, Κάλβ.Ὠδ.11,21,3 **αἱ ἐλπίδες ὡς ἐλαφρὰ διαλύονται ὄνειρα βρέφους**, Βιζυην.35,2 **ἢ μήπως καὶ σοῦ φάνηκε σὰν ὄνειρο, νὰ ποῦμε, σὰν παραμύθι τάχα**, - **σ' εἶδ' ἀπόψε στὸ ὄνειρό μου**· **2**) ἐν παρομοιώσεσιν ἢ μεταφοραῖς, ἐπὶ παντὸς φανταστικοῦ ἢ κυμαινομένου, ἀσταθοῦς, μὴ πραγματικοῦ: Ὀδ.Λ 222 **ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται**, Πλάτ.Νόμ.695C **σμικρὰ ὀνείρατα λέλειπται ἴχνη ἀμυδρὰ καὶ σκιώδη**· **3**) δημ. φαντασιοκόπημα, ὀνειροπόλημα, ἐλπὶς ἀπραγματοποίητος: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 22,1 **μ' ὄνειρα τρελλὰ τ' ἀνηφόρι τῆς ζωῆς ἐπῆρα, - ἐσύ, παιδί μου, ζῇς μὲ ὄνειρα**, παροιμ. **ὁ λωλὸς μὲ τ' ὀνειρό του ἔβλεπε τὸ ριζικό του**· **4**) μτγν., νεώτ. κ. δημ. πόθος διακαής: Κριναγ.ΑΠ 9,234 **ὄνειρα ἀφένοιο** (πλουτισμοῦ), - **τὸ ὄνειρό του εἶναι νὰ γίνῃ πρωθυπουργός**, - **τὸ ὄνειρό της ἦταν νὰ δῇ εὐτυχισμένα τὰ παιδιά της**, - **ἐξεπληρώθη τὸ ὄνειρόν της**· **5**) νεώτ. κ. δημ. πᾶν τὸ καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖον, τὸ ἀφαντάστου ἢ μεγαλειώδους κάλλους, τὸ ὀνειρωδῶς ὡραῖον: Χατζόπ. Βρ Θρ. **ὄνειρο ἡ ζωὴ ποὺ μ' ἐσὲ ἔχω ζήσει**, - **ἦταν ὄνειρο ἡ ζωὴ ποὺ πέρασα μαζί σας**,- **μιὰ φεγγαροβραδιὰ ὄνειρο, μαγεία**· **6**) δημ. φρ. **ὄνειρο τὸ εἶδες** ἐπὶ ἀνακριβοῦς πληροφορίας ἢ ἐπὶ σκέψεως ἢ ἐπιδιώξεως ἀπραγματοποιήτου· **7**) **Ὄνειρος** ὁ θεὸς τῶν ὀνείρων: Ἰλ.Β 6 **πέμψαι ἐπ' Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον**, Ἡσίοδ.Θ 212.

ὀνειροσκοπία (ἡ) νεώτ. ὀνειροκρισία βλ.λ., ὀνειρομαντεία· ‖ ὀνειρολογία βλ.λ.
ὀνειροσκοπικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀνειροσκόπον ἢ τὴν ὀνειροσκοπίαν ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς τὴν τῶν ὀνείρων ἑρμηνείαν : Ἰωσ.Ὑπομν.326.
ὀνειροσκόπος (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς ὀνείρους ἐξετάζων καὶ ἑρμηνεύων, ἐξηγῶν, ἐξηγητὴς ὀνείρων, ὀνειροκρίτης : Πολυδ.7,188 **ὀνειροκρῖται ὀνειροπόλοι, ὀνειράτων ὑποκριταί, ὀνειροσκόποι.**
ὀνειρόσοφος-ον μσν. ὁ ἐν τῇ τῶν ὀνείρων ἑρμηνείᾳ σοφός : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.51,11.
ὀνειροτόκος-ον μτγν. ποι. ὁ τοὺς ὀνείρους τίκτων, ὁ παράγων, παρέχων, προκαλῶν ὄνειρα : Νόνν.Δ 10,264 **ὀνειροτόκα λέκτρα.**
ὀνειροῦμαι-όομαι μσν., ἀόρ. **ὠνειρώθην,** ὀνειράζομαι βλ.λ. : Σωφρόν.3369Β.
ὀνειροφαντασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀνειροφαντασ(ι)ά** ὀπτασία καθ' ὕπνον ἢ ἐν ἐγρηγόρσει, ὄψις ὀνείρου, φανταστικὸν ὄνειρον : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.4,63, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.188,13 **ἡ μάννα σου στὸν ὕπνο της, σ' ὀνειροφαντασιά της εἶδε νὰ γεννηθῇ δαυλός.**
(ὀ)νειροφάντασμα (τὸ) μσν. δημ. ὀνειροφαντασία βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.4,118 **καὶ τὰ νειροφαντάσματα ξύπνου μὴν τὰ γυρεύῃ,** δ.τραγ. **ἀπόψε μέσ' στὸν ὕπνο μου, στ' ὀνειροφάντασμά μου.**
ὀνειρόφαντος-ον ποι. ὁ ἐν ὀνείρῳ φαινόμενος, ὁ καθ' ὕπνον ἐμφανιζόμενος, δθ. ὁ ὅμοιος ὀνείρῳ : Αἰσχ.Ἀγ.420 **ὀνειρόφαντοι δὲ πενθήμονες πάρεισι δόξαι.**
ὀνειρόφοβος-ον μσν. ὁ πεφοβημένος ἐξ ὄψεως ὀνείρων, ὁ τρομαγμένος ἀπὸ ὄνειρα : Τζέτζ.Χιλ. 9,621 **ἦσαν ἐκπλαγεῖς καὶ τῶν ὀνειροφόβων.**
ὀνειρόφρων-ονος-ον (ὄνειρον, φρήν) ποι. ὁ νοῶν καὶ ἑρμηνεύων ὀνείρους : Εὐρ.Ἑκ.709 **οἶσθ' ὀνειρόφρων φράσαι;.**
ὀνειροφάλτης (ὁ) δημ. ποι. ὁ ψάλλων ὄνειρα : Παλαμ.Περ.Χαιρ.178,16 **καρτερεῖ τὸ στόμα κάπαιου λατρευτῆ καὶ ὀνειροφάλτη θείου.**
ὀνειρωγμός (ὁ) (ὀνειρώττω) μτγν. ἀκουσία καθ' ὕπνον γενετήσιος διέγερσις καὶ ἱκανοποίησις αὐτῆς δι' ἐκσπερματίσεως, ἐπισυμβαίνουσα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ἡδονιστικῶν ὀνείρων, ὅ. ἐνυπνιασμός, ῥεῦσις : Διοσκ.3,132 **πίνεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ πρὸς ὀνειρωγμούς,** Ῥοῦφ.π.Ὀρειβ.6,38,8, Γαλ.4,598.
ὀνειρώδης-ους-ες (εἶδος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὄνειρον ὁμοιάζων, ὀνειροειδής : Φιλόστρ. Ἀπολλ.7,14 **ὀνειρώδη καὶ ἀνεμιαῖα,** Τζέτζ.Λυκόφρ. 113 **ψυχρὰν περιπλοκὴν καὶ ὀνειρώδη,** Ἀχμ.Ὀνειρ. 104,71 **τοῦ ὀνειρώδους εὑρήματος,** Στουδ.Θεόδ. 375Β· **2)** δθ. νεώτ. ἐν μτφ. σημ. ὁ ἐξαιρέτως ὡραῖος, ὁ ἔκτακτος, ὁ ἐξαίσιος, δημ. ὀνειρευτός : Μωραΐτ.1,168 **μεθυστικὰ ἀρώματα . . ἀνθέων . . ὀνειρώδους λειμῶνος, - ὀνειρώδης εὐτυχία - καλλονὴ - διακόσμησις.**
ὀνειρωδυνία (ἡ) νεώτ. ὁ καθ' ὕπνον ἐφιάλτης.
ὀνειρωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀνειρώδη, ἐξαίσιον, ἐξαιρέτως ὡραῖον, δημ. ὀνειρευτά.
ὀνειρω(κ)τικός-ή-όν σχόλ. ὁ εἰς ὄνειρα ἀνήκων, ὁ ἐν ὀνείρῳ ἢ καθ' ὕπνους συμβαίνων : Σχόλ.Θεόκρ.9,16 **αἱ ὀνειρω(κ)τικαὶ φαντασίαι.**
ὀνείρωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνειρώττω βλ.λ., ὄνειρον : Χορίκ: ἐν Mai.Spicil. Rom.5,460,6 **ἦσαν πάντα ὀνειρώματα καὶ φαντασία κενή.**
ὀνείρωξις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μσν. κ. **ὀνειρωξία** (Ζωναρ.Λεξ.1453) τὸ βλέπειν ὄνειρα, ἰδ. ἐφιαλτικά : Πλάτ.Τίμ.52Β **ὑπὸ ταύτης τῆς ὀνειρώξεως οὐ δυνατοὶ γιγνόμεθα,** Φίλ.1,698· **2)** Σουΐδ. «ἡ τῶν ὀνειράτων δεῖξις»· **3)** μτγν. κ. νεώτ. ὀνειρωγμὸς βλ.λ. : Σωρ.2,46, Παρφ.Ἀποχ.4,20.
ὀνειρώσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. -ώττω, μέλλ. -ώξω, ὀνειρεύομαι, βλέπω ὄνειρα : Πλάτ.Θεαίτ. 158Β, αὐτ.Πολ.476C **τὸ ὀνειρώττειν ἆρα οὐ τόδε ἐστίν·** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : αὐτ.533C **ὁρῶμεν ὡς ὀνειρώττουσι μὲν περὶ τὸ ὄν·** **2)** μτ.αἰτ. πράγμ. ἐν μτφ. σημ. διακαῶς ποθῶ ν' ἀποκτήσω, ὀνειρεύομαί τι : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.335b,8 **τὴν τρίτην (οὐσίαν), ἣν πάντες ὀνειρεύονται, λέγει δ' οὐδείς,** Φιλόδ.Μουσ.22, αὐτ.65Κ, Λουκ.Ἐνύπν.32 **ἔτι γὰρ σὺ ὀνειρώττεις τὸν πλοῦτον;·** **3)** κ. νεώτ. πάσχω ὀνειρωγμὸν βλ.λ., ῥεῦσιν, ἐνυπνιασμὸν ἐν ὕπνῳ : Ἱππ.Νούσ.2,51, Φίλ.2,231, Φιλόστρ.Γυμν. 49, αὐτ.52, Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.16, Τζέτζ.Χιλ.8,885.
ὀνειρωτικός-ή-όν δ. τ. τοῦ ὀνειρωτικός βλ.λ.
ὀνελάτης (ὁ) πάπ. δ. τ. τοῦ ὀνηλάτης βλ.λ.
ὀνέλαφος (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἀντιλόπης βλ.λ. : Καλλίξ.π.Ἀθήν.5,200F **στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ὀνελάφων ἑπτά.**
ὄνευος (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. ὄνος βλ.λ.7)· ‖ νεώτ. ναυτ. ὁριζόντιον βαροῦλκον βλ.λ. ἀναπληροῦν ἐργάτην εἰς τὰ μικρὰ ἐμπορικὰ σκάφη πρὸς ἀνάσπασιν τῆς ἀγκύρας.
ὀνεύω, παρατ. **ὤνευον** (Θουκ.7,25), μέσ. **ὀνεύομαι** (Ἐρωτιαν., Γαλ.19,126), συστρέφω, ἕλκω τι μὲ τὴν μηχανὴν τὴν καλουμένην ὄνον βλ.λ.7), ἀνέλκω διὰ μοχλοῦ : Θουκ.7,25 **ἔκ τε τῶν ἀκάτων ὤνευον ἀναδούμενος τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέλκων·** **2)** γεν. ἀναβιβάζω, σύρω πρὸς τὰ ἄνω : Στράττ. 30 **τὸν πέπλον . . ἕλκουσ' ὀνεύοντες·** **3)** μέσ. Ἐρωτιαν. «ὀνεύεσθαι· τείνειν» : Ἱππ.Ἀγμ.15 (ἰδ. ἀνάγν.), Γαλ.19,126.
ὀνή (ἡ) πάπ. ὄνησις βλ.λ.
ὀνηγός (ὁ) νεώτ. (ἡ λ. ἀπαντᾷ ἐν τῇ μτγν. ἐν διαλεκτ. μορφῇ ὀναγὸς βλ.λ.) ὀνηλάτης, γαϊδουριάρης.
ὀνηδόν ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν ὄνων: Νικ.Χων.Χρον.20,3(380Α) **ὀνηδὸν ἐπιδρωμώμενος.**
ὀνήϊος-ον Ἰων. τ. τοῦ ὄνειος βλ.λ.2).
ὀνήϊστος-η-ον κ. -ος-ον (πιθ. ἐν Ἱππ.Φυσ.1), ὑπερθ. βαθμ. τοῦ ὀνήιος βλ.λ., λίαν ὠφέλιμος, ὠφελιμώτατος, χρησιμώτατος, λίαν ἐξυπηρετικός : Πυθ.π. Διογ.Λ 8,49, Ἀναξ.4, Ἱππ.Φυσ.1, Ἡράκλειτ.121, Φοῖνιξ 4, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,4· ‖ φρ. **ὀνήιστον ποιοῦμαι** καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν : Ἀπολλ. Ρ 2,335· ‖ ὁμ. φρ. **ὕδρωπος ὀνήϊστα** ἡ λυσιτελεστέρα, ἡ πλέον ἀποτελεσματικὴ θεραπεία τοῦ ὕδρωπος βλ.λ. : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,2.
ὀνηλασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνηλατῶ βλ.λ., τὸ ἐλαύνειν ὄνον : Δίων Χρ.10,19· **2)** ὀνηλασία **δημοσία** δημοσία θέσις ὀνηλάτου : Πάπ.
ὀνηλάσιον (τὸ) ἀντιμίσθιον στάβλου δι' ὄνους : Πάπ. **προστάτης ὀνηλασίου ὄνων Ἀπολλωνίου.**
ὀνηλάτης (ὁ) (ἐλαύνω) κ. νεώτ. ὁ ἐλαύνων, ὁ ὁδηγῶν ὄνον, ὀνηγός, γαϊδουρολάτης, γαϊδουριάρης : Ἀρχιππ.44, Δημ.1040 **κωλύσας τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς,** Κράτ. Θηβ.π.Διογ.Λ 6,92, Γαλ.10,134, Πάπ.
ὀνηλατικός-ή-όν πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δι' ὄνων μεταφοράν : Πάπ. **πρὸς ἐμὲ ὄντος τοῦ ὀνηλατικοῦ φορέτρου μέχρι Ἱερᾶς.**
ὀνήλατος-ον πάπ. ὁ ὑπὸ ὄνου ἑλκόμενος· ‖ **κλεινὴ ὀνήλατος** πιθ. σάγμα ὄνου : αὐτ.
ὀνηλατῶ-έω ἐλαύνω ὄνους, εἶμαι ὀνηλάτης : Ἀριστφ.ἀπ.833, Πάπ. **ὀνηλατοῦντες τοῖς προγεγραμμένοις ὄνοις ἐργάται κδ.**
ὀνημάξιον (τὸ) Ἐπιγρ. δίτροχον ἁμάξιον, σούστα, κάρρον συρόμενον ὑπὸ ὄνου.
ὀνήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ὀνήσιμος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης : Κατ.Ἀστρλ.Κ 2,203.
ὀνησιδώρα ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ἀνησιδώρα βλ.λ., ἐν Πλαύτ.Ἡθ.317Α.
ὀνήσιμος-ον χρήσιμος, ὠφέλιμος, εὐεργετικός : Ὕμν.Ἑρμ.30, Αἰσχ.Εὐμ.924 **θεσπίσασα πρευμενῶς**

ἐπισσύτους βίου τύχας ὀνησίμους γαίας ἐξαμβρῦσαι, Σοφ.Αἶ.665· || φρ. **ὀνήσιμα πάσχω** εὐεργετοῦμαι : αὐτ.᾿Αντ.995 **ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα**· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ βοηθῶν, ὁ βοηθητικός, ὁ ἐξυπηρετικός : αὐτ.Τραχ.1014 **οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει**.

ὀνησίμως ἐπίρρ. ὠφελίμως, χρησίμως : Πλάτ. Νόμ.747C **ἱκανῶς τε καὶ ὀνησίμως κτήσεσθαι.**

ὀνησίπολις-εως (ὁ,ἡ) ποι., δωρ. **ὀνασίπολις** ὁ ὠφέλιμος εἰς πόλιν : Σιμων.5,3 **ὀνασίπολις δίκα.**

ὄνησις-εως (ἡ) (ὀνίνημι), δωρ. **ὄνᾱσις-ιος** χρησιμότης, ὠφέλεια, κέρδος, δθ. ἀπόλαυσις, εὐτυχία : Ὀδ.Φ 402 **αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν**· || φρ. **ὄνασίς ἐστί τινι** ὠφέλεια, εὐτυχία, χαρὰ προσγίγνεται εἴς τινας : Σοφ.᾿Αντ.616 **ἁ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις**· || ὁμ. **ἐπ᾿ ὄνασίν τινι** πρὸς χαρὰν καὶ εὐτυχίαν τινός : ᾿Αλκ.46 **ἐπ᾿ ὄνασιν ἐμοί**· κ. **εἰς ὄνασίν τινος** : Σοφ.Αἶ.400 **εἰς ὄνασιν ἀνθρώπων**· || ὁμ. **ὄνησιν ἔχω** ἔχω, δίδω ὠφέλειαν, εἶμαι χρήσιμος, ὠφελῶ : Εὐρ.Μήδ.618 **κακοῦ ἀνδρὸς δῶρ᾿ ὄνησιν οὐκ ἔχει**· || μτ. γενικ. ἀπόλαυσις πράγματός τινος, κέρδος ἢ χαρὰ ἐξ αὐτοῦ : Αἰσχ. Ἀγ.350 **πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ὄνησιν εἱλόμην**, Εὐρ.᾿Εκ.1231· || φρ. **ὄνησιν ἔχω (ἀπό) τινος** ἔχω παρά τινος ὠφέλειαν, κέρδος : Πλάτ.Σοφ. 230D, Πάπ. ἀπὸ [τῶν βιβλίων] **ὄνασιν ἕξεις**· κ. εὑρίσκω ὄνασιν **ἀπό τινος** : Σοφ.᾿Ηλ.1061· || ὁμ. ὄνασις ἥκει ἔρχεται, προσγίγνεται ὠφέλεια, κέρδος : αὐτ.ΟΚ 452 **οὐδὲ σφιν ἀρχῆς τῆσδε.. ὄνασις ἥξει**· κ. **γίγνεταί τινι ὄνασις** (παρέχεται, προκύπτει εἴς τινα ὠφέλεια) : Φιλήμ.156 **γένοιτό σοι τέκνων ὄνασις**· || ὁμ. **φέρω ὄνασίν τινι** ὠφελῶ τινα : Σοφ.ΟΚ 288 **φέρων ὄνασιν ἀστοῖς τοῖσδε**· || ἐν Πλάτ.Κρατ.411D ἐκ τῆς φρ. **φορᾶς ὄνησις** ἐτυμολογεῖται ἡ λ. φρόνησις.

ὀνησιφόρος-ον ὁ φέρων ὠφέλειαν, κέρδος, ὁ εὐεργετῶν : ῾Ιππ.Παραγγ.14, ῎Αλεξ.195,5, Κωμ. ᾿Αδέσπ.107,1), ᾿Αγαθὸχ.99, Ροῦφ.π.᾿Ορειβ.8,24,34, Πτολ.Τετράβ.157· || ὁ συμφέρων, δθ. ὁ διδακτικός, ἐποικοδομητικός : Φιλόδ.Ρητ. **ὀνησιφόροι ὕμνοι**, Λουκ.ΒΠρ.26 **πάνσεμνα φὴς καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα.**

ὀνησιφόρως ἐπίρρ. ὀνησίμως βλ.λ., ἐπωφελῶς, χρησίμως : Πλούτ.᾿Ηθ.71D **ὀνησιφόρως καὶ θεραπευτικῶς χρῆσθαι τῇ παρρησίᾳ.**

ὀνητικός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ ὠφελήσῃ, ὠφέλιμος, ἐπωφελής : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ὀνητός-ή-όν (ὀνίνημι) Σουΐδ. **«ὠφέλιμος, ἐπωφελής»**· 2) ῾Ησ. «ὀνητά· μεμπτά» (πιθ. ὀνο(σ)τά).

ὀνήτωρ-ορος (ὁ), δωρ. **ὀνάτωρ** ὁ ὀνήσιμος, ὁ ὄνησιν φέρων : Πίνδ.Ο 10(11),9 **ὅμως δὲ λῦσαι δυνατὸς ὀξεῖαν ἐπιμομφὰν τόκος ὀνάτωρ** (διόρθ. **τόκος· ὁρᾶτ᾿ ὧν ἢ θνατῶν**), Τραγ.᾿Αδέσπ.405, ῾Ησ.· 2) εἶδός τι ἐμπλάστρου : ᾿Ανδρόμ.π.Γαλ.13,840.

ὀνθολόγος (ὁ) μτγν. κοπρολόγος, εἰκ. τοῦ Koechly ἀντὶ ἀνθολόγος : Μαν.4,259 **ὀνθολόγοι ἄνδρες.**

ὄνθος (ὁ,ἡ) κόπρος κτηνῶν, ζῴων : ᾿Ιλ.Ψ 775, αὐτ 777 **ἐν δ᾿ ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε**, Αἰσχ.ἀπ.275, ᾿Αντίγ.Καρ.Θαυμ.140, ᾿Απολλδ. 2,5,5 **ἔφασκε μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν ὄνθον ἐκφορήσειν.**

ὀνθοφόρος (ὁ) πάπ. ὁ μεταφέρων κόπρον.

ὀνθύλευσις-εως (ἡ) ποι. κ. **μονθύλευσις** (Πολυδ. 6,60) ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνθυλεύω βλ.λ., παρασκευὴ ἐδέσματος παραγεμιστοῦ : Μέν.462,7.

ὀνθυλευτός-ή-όν σχόλ. παραγεμιστός, παραγεμισμένος : Σχόλ.᾿Αριστφ.᾿Ιππ.343 **ὀνθυλευτὴ κοιλία** (δ.γρ. μονθυλευτή).

ὀνθυλεύω κ. **μονθυλεύω** (Φρύν.334), ἀόρ. **ὠνθύλευσα** (῎Αλεξ 84,5), παθ. **ὀνθυλεύομαι**, παθ. παρακ. μτχ. **ὠνθυλευμένος** (Δίφιλ.119, αὐτ.90), παρασκευάζω ἔδεσμά τι παραγεμίζων αὐτό, εἰδ. μὲ κρέας κεκομμένον, μὲ κιμά : ῎Αλεξ 84,5 **τὰς τευθίδας.. ὠνθύλευσα**· κ. παθ. : Δίφιλ.119 **ὠνθυλευμένος στέατι Σικελικῷ** (παραγεμιστός), αὐτ.90 **ἄρνα.. ὠνθυλευμένον**, Σωτ.Κωμ.1,15· 2) σχόλ. νοθεύω οἶνον : Σχόλ.᾿Αριστφ.Πλ.1064 **καὶ ὀνθυλεύουσι τὸν οἶνον συμμιγνύντες αὐτῷ σαπρόν**· 3) ρηματ.π. ὀνθύλευσις, ὀνθυλευτός.

ὀνί ἀντων. ἀρκ. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ., γενικ. ἑν. ἀρσ. κ. οὐδ. **τωνί** (᾿Επιγρ.Τεγέας), θηλ. **τανί** (ἐκ τοῦ τασνί) (αὐτ.), δοτ. ἑν. ἀρσ. κ. οὐδ. **τῳνί** (αὐτ.) κ. **τοινί** (αὐτ.), θηλ. **ταινί** (αὐτ.), αἰτ. ἑν. θηλ. **τανί** (αὐτ.), γενικ. πληθ. θηλ. **ταννί** (αὐτ.), δοτ. πληθ. θηλ. **ταιν(ν)ί(ν)** (αὐτ.).

ὀνία (ἡ) αἰολ. τ. τοῦ ἀνία βλ.λ. : Σαπφ 1,3.

ὀνιαῖα (τὰ) ῾Ησ.«τὸ τοῦ ἵππου ἀφόδευμα».

ὀνίαρος-α-ον αἰολ. τ. τοῦ ἀνίαρος βλ.λ. :᾿Αλκ.98.

ὀνίας (ὁ) μτγν. εἶδός τι σκάρου, πιθ. σκάρος ὁ κοινός : Νίκ.Θυατειρηνὸς π.᾿Αθήν.7,320C **δύο γένη.. σκάρων.. τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἰολον.**

ὄνιγλιν ῾Ησ. «εἶδος οἴνου».

ὀνίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1, ὀνάριον, γαϊδουράκι : ᾿Αριστφ.Σφ.1306 **ὥσπερ καχρύων ὀνίδιον εὐωχημένον**· 2) κτ. πληθ. ἡ τῶν ὄνων κόπρος, γαϊδουροκαβαλλίνες· Φώτ. «λέγονται δὲ καὶ ὀνίδια τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα».

ὀνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς ὄνον, ὁ τοῦ ὄνου : ΚΔ Ματθ.18,6 **συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ** (μυλόπετρα ἥτις κινεῖται ὑπὸ ὄνου), Πάπ. **γόμος ὀνικός**· || **ὀνικὰ** κτήνη αἱ ὄνοι : αὐτ.· μσν. κ. ἄνευ τοῦ κτήνη **ὀνικὰ** ὡς οὐσ. : Χρον.Μορ.3715 **ἤφεραν τ᾿ ἀγελάδια τους, ὀνικὰ καὶ φοράδια.**

ὀνίνημι, β᾿ ἑν. ὀνίνης (Πλάτ.᾿Ιππ.Μ 301C), γ᾿ ἑν. ὀνίνησι (᾿Ιλ.Ω 45, ῾Ησίοδ.Θ 429), ἀπαρφ. **ὀνινάναι** (ἀμφ. ἐν Πλάτ.Πολ.600D), μτχ. **ὀνινὰς ἅσα** (αὐτ. Φίλ.58C, (ὡς παρατ. ἐν χρ. **τὸ ὠφέλουν**), μέλλ. **ὀνήσω** (᾿Ιλ.Θ 36, Χρησμ.π.᾿Ηρ.7,141, Εὐρ.᾿Ανδρ.1004), δωρ. γ᾿ ἑν. **ὀνασεῖ** (Θεόκρ.7,36), ἀόρ. **ὤνησα** (᾿Ιλ Ι 409, ῾Ηρ.9,76, Εὐρ.Τρῳ.933, Πλάτ.᾿Απολ.27C), ἐπ. **ὄνησα** (᾿Ιλ.Α 503), μέσ. **ὀνίναμαι** (αὐτ.Γοργ.525C), παρατ. **ὠνινάμην** (αὐτ.Πολ.380B), μέσ. μέλλ. **ὀνήσομαι** (᾿Ιλ.Η 173, Σοφ.Τρ.570, Εὐρ.᾿Ελ.935, Πλάτ. ᾿Απολ.30C), ἀόρ. α᾿ **ὠνησάμην** (ἐν χρ. μ. π. Γαλ. 2,381, ἐκτὸς ἐὰν ἐν ΑΠ 7,484 δεχθῶμεν τὴν γρ. **ὠνάσατο**, ἀντὶ τοῦ **ὠνόσατο**), β᾿ ἑν. **ὀνήσω** (Πορφ. Μαρκ.10, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ **ὠνήσω** ἢ **ὤνησο**), ἀόρ. β᾿ **ὠνήμην** (Θέογν.1380, Εὐρ.῎Αλκ. 335, Πλάτ.Μέν.84C κ. **ὠνάμην** (Εὐρ.᾿Ηρ.1368) (π. Ὀμ. ὁ τ. **ὠνάμην** εἶναι ἀόρ. α᾿ τοῦ ρ. ὄνομαι βλ.λ.), β᾿ ἑν. **ὤνασο** (Καλλ.ΑΙτ.3,1),6,Λουκ.Νεκρ.Δ 12,2), γ᾿ ἑν. **ὤνατο** (᾿Επιγρ.), γ᾿ πληθ. **ὤναντο** (Διον.᾿Αλ. Ρωμ.1,23), εὐκτ. **ὀναίμην** (᾿Αριστφ.Πλ.1062, αὐτ.Νεφ. 1237), β᾿ ἑν. προστ. **ὄνησο** (᾿Οδ.Τ 68), ἀπαρφ. **ὄνασθαι** (Εὐρ.᾿Ιππ.517, Πλάτ.Πολ.528Α), μτχ. **ὀνήμενος** (᾿Οδ.Β 33), παθ. **ὀνοῦμαι-έομαι**, γ᾿ ἑν. **ὀνεῖται** (Στοβ.4,22.62), μτχ. ἀρσ. πληθ. **ὀνούμενοι** (ΨΛουκ. Φιλόπ.26), ἐξ ἀόρ. παθ. **ὠνήθην**, ἀπαρφ. **ὀνηθῆναι** (Ξεν.᾿Αν.5,5,2), δωρ. **ὠνάθην** (Θεόκρ.15,55), παρέχω **ὠφέλειαν**, ὠφελῶ, βοηθῶ, εὐεργετῶ, ὑποστηρίζω, δθ. εὐφροσύνην καὶ ἡδονὴν φέρω, προξενῶ, ἀπτῶτ. : ᾿Ιλ.Θ 36 **βουλὴν.. ὑποθησόμεθ᾿ ἥτις ὀνήσει**, ῾Ησίοδ.Θ 429, Εὐρ.Μήδ.533 **ὅπῃ γὰρ οὖν ὤνησας, οὐ κακῶς ἔχει** || μτ. αἰτ. προσ. ὅπερ ὠφελεῖται ἢ προάγεται : ᾿Ιλ.Ε 205, αὐτ.Η 172 **καὶ δ᾿ αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται**, Χρησμ. π. ᾿Ηρ. 7,141 **τὸ σὲ τέκνα τ᾿ ὀνήσει**, Εὐρ.᾿Ιππ.314, ᾿Αριστφ. Λυσ.1033· || μτ. δύο αἰτ. : ᾿Οδ.Ψ 24 **σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει** (τοῦτο τοὐλάχιστον θὰ ὠφελήσῃ τὸ γῆράς σου)· || μτ. αἰτ. προσ. κ. αἰτ. οὐδ. ἢ ἐπιρρ. : ᾿Ιλ.Ω 45 **ἥτ᾿ ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ᾿ ὀνίνησιν**, ᾿Οδ.Ξ 67, ῞Υμν.᾿Ερμ.577, Εὐρ.᾿Ηρακλ.705

ἃ σὲ μὲν βλάφει, σμικρὰ δ' ὀνήσει πόλιν ἡμετέραν, αὐτ.Τρῳ.933, Σιμων.55, Πλάτ.Φίλ.586, Ἀρετ. Ὀξ.Νούσ.Ι,4· || μτ. αἰτ. προσ. κ. δοτ. τοῦ τρόπου : Ἰλ.Α 503 **εἴ ποτε δή σε ὄνησα ἢ ἔπει ἢ ἔργῳ·** || μτ. ἐξηρτ. προτ. : Πλάτ.Ἀπολ.27C **ὡς ὤνησας ὅτι ἀπεκρίνω·** || μέσ. ἔχω κέρδος, πορίζομαι ὠφέλειαν, ἀπολαύω βοηθείας ἢ υποστηρίξεως, δθ. εὐφραίνομαι, ἥδομαι, εὐχαριστοῦμαι : Ἰλ.Ζ 260 **ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι,** αὐτ. Η 173, Ὀδ.Ξ 415, Εὐρ.Ἱππ.517 **ὄνασθαι, μὴ μαθεῖν βούλου, τέκνον·** συχν. μτ. γενικ. ἐξ ἐπιδρ. τῆς συντ. τοῦ ἀπολαύω : Ὀδ.Τ 68 **καὶ δαιτὸς ὄνησο,** Εὐρ.Μήδ.1348 **λέκτρων ὀνήσομαι,** αὐτ.1025, αὐτ. Ἀλκ.335· || συχν. μτ. οὐδ. ἀντων. ἢ ἐπιθ. : Ἰλ.Π 31 **τί σευ ἄλλος ὀνήσεται;** (τί καλὸν θὰ ἀπολαύσῃ ἄλλος ἐκ σοῦ; ἤτοι τί καλὸν θὰ κάμῃς σὺ εἰς ἄλλον;)· || μτ. αἰτ. πράγμ. κ. ἐμπροθ. διορ. : Πλάτ.Πολ.528A **εἴ τίς τι δύναιτο ἀπ' αὐτῶν ὄνασθαι·** || κ. μτ. εἰρων. σημ. : Ἀριστλ.Πλ.1062 **ὄναιο μὲν τἄν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε** (σωτήριον θὰ ἦτο διὰ σὲ ἂν σὲ ἔπλυνέ τις), αὐτ.Νεφ.1237 **ἅλσιν διασμηχθεὶς ὄναιτ' ἂν οὑτοσί** (δὲν θὰ ὠφελεῖτο ὀλίγον, ἂν τὸν ἁλάτιζαν), Θεόκρ.15,55 **ὠνάθην μεγάλως ὅτι . .** (πόσον τυχηρὸς ὑπῆρξα, διότι . .), Λουκ.Προμ.20 **ὤνησο, διότι μὴ ὁ Ζεὺς ἐπήκουσέ σου·** || ὁ ἀόρ. β' ἐν τῇ εὐκτ. ὀναίμην-αιο-αιτο, ἐπὶ διαμαρτυριῶν, εὐχῶν κττ., ἰδ. τὸ β' πρόσ. **ὄναιο** εὐτύχει, νὰ χαίρεσαι, νὰ χαρῇς : Εὐρ.Ὀρ. 1677 **εὐγενὴς δ' ἀπ' εὐγενοῦς γήμας ὄναιο καὶ σὺ χὠ διδούς ἐγώ·** || μτ. γενικ. : Σιμων.128 **ὄναιντο βίου,** Εὐρ.ΙΑ 1359 **ὄναιο τῶν φρενῶν,** αὐτ. ΙΤ 1078 **ὄναισθε μύθων,** αὐτ.Ἑλ.1418, Ἀριστφ. Θεσμ.469 **οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων** (εἴθε οὕτω νὰ χαρῶ τὰ τέκνα μου, ἔτσι νὰ χαρῶ τὰ παιδιά μου), Δημ.842 **οὕτως ὄναισθε τούτων·** || ἀπολ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ὄλλυμαι : Σοφ.ΟΤ 644 **μή νυν ὀναίμην, ἀλλ' . . ὀλοίμην** (εἴθε νὰ μὴ χαρῶ (τὴν ζωήν μου), ἀλλὰ νὰ ἀποθάνω)· || ἡ μτ. τοῦ ἀορ. β' **ὀνήμενος** ἐκεῖνος, περὶ οὗ τις λέγει ὄναιο, ὁ εὐλογημένος, εὕρηται δὲ ἐπὶ εὐχῆς, ὡσεὶ ὑπῆρχε τὸ εἴη, πρβλ. ἐπίτριπτος, οὐλόμενος : Ὀδ.Β 33 **ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος·** **2)** ρηματ. π. ὄνησις, ὀνήτωρ, ὀνητός.

ὄνιννος (ὁ) εἶδός τι θαλασσίου φύκους, ἄλγαι : Θεόφρ.Φ 14,6,8.

ὄνιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὄνος, ὀνίδιον.

ὄνιος-ον μσν. δ.γρ. τοῦ ὄνειος βλ.λ. : Τζέτζ.Λυκόφρ.621, Σουΐδ.

ὀνίς-ίδος (ἡ) κόπρος ὄνου : Ἱππ.Φυσ.Γυν.82, Διοσκ. 2,80, Γαλ.12,803· κ. κτ. πληθ. : Ἀριστφ.Εἰρ.4 **δὸς μᾶζαν ἑτέραν ἐξ ὀνίδων πεπλασμένην,** Ἀριστλ. ΖΙ 552a,17· || κ. ἡμιόνου ὀνίς : Ἱππ.Γυν.2,192.

ὀνίσκος (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **ὀνίσκη,** ὑποκορ. τοῦ ὄνος βλ.λ.1) : Γλωσσ.· **2)** κ. νεώτ. ὁ ἰχθὺς γάδος, ὁ βακαλάος : Δωρί.π.Ἀθήν.7,315F **γαλερίας, ὃν καλοῦσί τινες ὀνίσκον,** αὐτ.3,118C, Εὐθύδ.π.αὐτ. 7,315F **οἱ μὲν βάκχον καλοῦσι . . οἱ δὲ ὀνίσκον,** Γαλ.6,721· || νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἐκ τῶν γαδιδῶν, εἰς ὃ ἀνήκουν τὰ εἴδη γάδος, ἡ μορρούα, μπακαλιάρος, μουρούνα· || δθ. νεώτ. **ἔλαιον ὀνίσκου** μουρουνέλαιον, μαυρουνόλαδο· **3)** μτγν. ἴουλος βλ.λ.6) : Γαλ.12,366· **4)** νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων ἰσοπόδων **ἐκ τῶν ὀφρυΐδῶν·** **5)** ὄνος βλ.λ.7), εἶδος μοχλοῦ, ἀνυψωτικὴ μηχανή, γέρανος : Ἱππ.Ἀγμ.13, αὐτ.Ἄρθρ.72, Ἀθήν.Μηχ. 14,7, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.68,5, Ἥρων Βελοπ.84,14· || νεώτ. ναυτ. μηχανὴ ἐν εἴδει βαρούλκου ἐν χρ. εἰς τὰ μικρὰ σκάφη πρὸς ἔλξιν ἢ ἀνύψωσιν βαρέων σωμάτων, ἄ. μικρὸν ὄνευος, ὀργανέλλο.

ὀνίσκω μτγν. ὀνίνημι βλ.λ. : Ἀθήν.2,35C **τὰ βρώματα ὀνεῖατα καλεῖν εἴωθεν ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν.**

ὀνίστειροι Ἡσ. «νεοσσοί».

ὀνίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι λίθου τῆς Σκυθίας : Ἀλέξ.Τραλλ.ΙΙ,640· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων ἐκ τῶν **καραβιΐδῶν.**

ὀνῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀρίγανον βλ.λ. ἡ ὀνῖτις, ρίγανη : Νίκ.Ἀλεξ.56 **τό τ' ὀνίτιδος αὖον ὀρείης,** Διοσκ.3,28, Γαλ.12,91.

ὄννα (ἡ) Ἐπιγρ. αἰολ. τ. τοῦ ὠνὴ βλ.λ.

ὄννις (ὁ) Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὄρνις βλ.λ.

ὀνοβάτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ ἐπ' ὄνου ὀχουμένη, εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἥτις συνελήφθη μοιχευομένη καὶ διὰ τοῦτο διαπομπεύεται ἐκφερομένη ἐπὶ ὄνου : Πλούτ.Ἠθ.291E, Ἡσ.

ὀνοβατῶ-έω ἐνεργῶ ὥστε ὄνος νὰ βατεύσῃ τὴν θήλειαν ἵππον : Ξεν.Ἱππ.5,8 **οὗ ἕνεκα καὶ ἀποκείρουσι πρὸς τὴν ὀχείαν τὰς ἵππους ἅπαντες οἱ ὀνοβατοῦντες·** **2)** ἐπὶ ὄνου, βατεύω θήλειαν ἵππον· Πολυδ.5,92 **«ὄνων δὲ ἴδιον τὸ ὀνοβατεῖν, ὁπόταν ἵπποις ἐπιβαίνωσιν».**

ὀνοβρυχὶς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **ἐλλοβοκάρπων,** ὧν γνωστὸν εἶδος κ. π. μτγν. ὀνοβρυχίς, ὁ λόφος τοῦ ἀλέκτορος : Διοσκ. 3,153, Γαλ.12,89.

ὀνόγαστρις-ιος (ἡ) ποι. ἡ ἔχουσα μεγάλην κοιλίαν : Κωμ.Ἀδέσπ.878.

ὄνογλιν δ.τ. τοῦ ὄνιγλιν βλ.λ. : Ἀλκμ.π.Ἀθήν.Ι,31D **οἶνον δ' οἰνουντιάδην ἢ δένθιν . . ἢ ὄνογλιν.**

ὀνόγυρος (ὁ) μτγν. ἀνάγυρος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.71, Σχόλ.Νίκ.Ἀλεξ.55· **2)** Ἡσ. «ὀνόγυροι· σειροί».

ὀνοδέστεροι Ἡσ.«ἄγνωστοι» (πιθ. σί νηϊδέστεροι).

ὀνοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος ὄνῳ : Ὠριγ. κτ. Κέλσου 6,295(359), ΕΜ 220,32.

ὀνοειδῶς ἐπίρρ. ὥσπερ ὄνος, σὰν γαϊδούρι : Ὠριγ. κτ. Κέλσου 6,304(369).

ὀνοημαξία (ἡ) Ἐπιγρ. ἕλξις ἁμάξης ὑπὸ ὄνων.

ὀνοθήλεια (ἡ) μτγν. κ. μσν. θήλεια ὄνος, δημ. γαϊδούρα : Πάπ., Γλωσσ., Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.Ι,55 **ἀγορᾶς μουλαρίων . . ἵππων, . . ὀνοθηλειῶν.**

ὀνοθήρας (ὁ) κ. ὀνοθουρὶς (ἡ) τὸ φυτὸν νήριον βλ.λ. ἡ ροδοδάφνη : Θεόφρ.Φ 19,19,1, Διοσκ.4,117.

ὄνοιρος (ὁ) . αἰολ. τ. τοῦ ὄνειρος βλ.λ. : Σαπφ. Ὀξυρ.1787 ἀπ.3,ΙΙ,15, ΕΜ 660,53.

ὀνοκάρδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν δίψακος: ΨΔιοσκ. 3,11· || τὸ φυτὸν χαμαιλέων : Ἀπουλ.Βοτ.25.

ὀνοκένταυρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., μτγν. κ. **ὀνοκένταυρα** (ἡ) εἶδός τι πιθήκου ἄνευ οὐρᾶς : Αἰλ. ΖΙ 17,9· **2)** μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι δαιμόνων κατοικούντων ἀγρίους καὶ ἐρήμους τόπους : ΠΔ Ἡσ.13,22 **δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται καὶ ὀνοκένταυροι . . κατοικήσουσι,** αὐτ.34,11, αὐτ.14.

ὀνοκέφαλος-ον μτγν. εἶδός τι μυθικοῦ τέρατος ἔχοντος σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφαλὴν ὄνου : Κυραν.70, Ὡραπ.Ι,23.

ὀνοκηλώνιος (ὁ) μσν. ὁ ἄρρην ὄνος, ὁ ἐπιβήτωρ ὄνος : Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.Ι,55 **ἀγορᾶς . . ἵππων, παριππίων, ὀνοκηλωνίων, ὀνοθηλειῶν.**

ὀνοκίνδιος (ὁ) κ. ὀνοκίνδας (ὁ) (Ἡσ.) ὀνηλάτης, ἐπίθ. τοῦ Πεισάνδρου : Εὐπ.182.

ὀνόκλεια (ἡ) μτγν. δ.ἀνάγν. ὀνοκλεία, τὸ φυτὸν ἄγχουσα βλ.λ., βοϊδόγλωσσα : Διοσκ.4,23.

ὀνοκοίτης (ὁ) μτγν. **ὁ κείμενος** ἐν φάτνῃ ὄνου, χλευαστικὸν ἐπίθ. προσδιδόμενον ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν : Τερτυλλ.Ἀπολ.16

ὀνόκομβος (ὁ) νεώτ. εἶδός τι ἁπλοῦ κόμβου πρὸς συνένωσιν σχοινίων, δημ. γαϊδουρόκομπος.

ὀνοκόμος (ὁ) Ἐπιγρ. **ὁ κομῶν,** ὁ τρέφων, ὁ περιποιούμενος ὄνους.

ὀνοκόπος-ον ποι. ὁ κόπτων, **ὁ** κατεργαζόμενος **τὸν** μυλικὸν λίθον, **τὴν μυλόπετραν,** ὄνον καλουμένην : Ἄλεξ.13.

ὀνοκρόταλος (ὁ) μτγν. **εἶδός τι πελεκᾶνος :** Πλίν.ΖΙ 10,131, Μαρτιάλ.ΙΙ,21,10.

ὀνοκτηνοτρόφος (ὁ) πάπ. **ὁ συντηρῶν ὄνους,**

ὀνόκωλος-ον σχόλ., μσν. θηλ. **ὀνοκωλίς** (ἡ) (Εὐστ. 1704,42) ὀνοσκελὶς βλ.λ., ὁ μέλη, μάλιστα δὲ πόδας ὄνου ἔχων, ἐπών. τοῦ φαντάσματος τῆς Ἐμπούσης : Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.296.

ὀνολάτραι (οἱ) νεώτ. οἱ τὸν ὄνον ἢ ὁμοίωμα ὄνου ὡς θεὸν λατρεύοντες, χλευαστικὴ ὀνομασία ἀποδιδομένη κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν (πρβλ.Διόδ.Σ 34,1) κ. βραδύτερον ὑπὸ τῶν ἰδίων εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῶν πρώτων χρόνων.

ὀνολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία ὄνου ἢ ὀνοκεφάλων δαιμόνων ὑπὸ λαῶν τῆς ἀρχαιότητος.

ὄνομα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. κ. δωρ. **ὄνυμα** (Πινδ.Ο 6,57, αὐτ.Ν 6,51, Ἐπιγρ.), λακων. **ἔνυμα** (ἐξ οὗ πιθ. τὸ κύρ. ὄν. **Ἐνυμακρατίδας** (αὐτ.), ποι. **οὔνομα** (Ἰλ.Γ 235, Ὀδ.Ζ 194, Θεόκρ.7,13) (ὁ τ. οὗτος ἀπαντᾷ κανονικῶς ἐν τοῖς κώδ. τοῦ Ἡρ. ὡς κ. ἔν τισι ἄ. Ἴωσι πεζ. ὡς ἐν Ἱππ.Προγν.25, ἐν ἰωνικαῖς ὅμως Ἐπιγρ. πάντοτε ἐν χρ. **ὁ τ. ὄνομα**· ἐκ τούτου, ὡς κ. ἐκ τῆς π. Ἡρ. χρ. **τοῦ ρ. ὀνομάζω** πιθ. **ὁ τ.** δὲν **εἶναι** Ἰων.· ὁ Ὅμ. συχνότ. χρησιμοποιεῖ τὸν ποι. **τ. οὔνομα**, σπαν. δὲ τὸ **ὄνομα** ὡς ἐν Ὀδ.Ι 16, αὐτ.364, αὐτ. Τ 183), πᾶσα λέξις, δι' ἧς δηλοῦται πρόσωπόν τι, ζῶον ἢ πρᾶγμα ἢ καὶ ἰδιότης τις **τούτων**, τὸ δι' οὗ ὀνομάζεται, καλεῖταί τι(ς) (π. Ὅμ. πάντοτε ἐπὶ προσ. μτ. μ. ἐξαιρέσεως ἐν Ὀδ.Ν 248) : αὐτ.Ι 366 **Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομα**, αὐτ.Σ 5, αὐτ.Τ 183, αὐτ.247, αὐτ.Η 54 **Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον**, αὐτ.Τ 409, Ἡσίοδ.Θ 144 **Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον**, Πρόδρ.2,428 **ἔχει τὸ ὄνομα καλὸν παράξενον ὀκάτι**· ‖ ἐν τῷ πεζ. λόγῳ ἡ λ. κεῖται ἀπολύτως, δθ. ἑρμηνευτέον **κατ' ὄνομα**, ὀνόματι : Ξεν.Ἀν.2,4,28 **πόλις ὄνομα Καιναί**· ‖ **κ.** νεώτ. κτ. δοτ. : αὐτ.1,4,11 **πόλις Θάψακος ὀνόματι**, - **εἷς τῶν γνωρίμων μου ὀνόματι Νικολαΐδης**· ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ κύριον ὄνομά τινος, τὸ ἐπίθετον, τὸ ἐπώνυμον : **πέστε μου μὲ τὴ σειρὰ τὰ ὀνόματά σας**, - **ἔδωκε ἄλλο ὄνομα**· ‖ νεώτ. κ. δημ. λέξις ὑφ' ἣν διακρίνεται πρόσωπόν **τι, ἄ.** βαπτιστικὸν ἢ μικρό(ν) ὄνομα, ἀντίθ. ἐπώνυμον **ἢ** κύριον ὄνομα· ‖ φρ. **ἔχω ἢ εἶναι τ' ὄνομά μου** ἄγω τὴν ἐπέτειον τῆς ὀνομαστικῆς μου ἑορτῆς· ‖ ἡ λ. ἐν συχνοτ. χρ. ἐν φρ. **οἷον λέγω τινά ὀνόματι** ὀνομάζω τινά : Πλάτ.Ἀπολ.21C **ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν**· ‖ ὁμ. **ὄνομα τίθεμαί τινι** δίδω ὄνομα εἴς τινα, ὀνομάζω, καλῶ τινα διά τινος ὀνόματος : Ὀδ.Τ 40, Αἰσχ.ἀπ.6 **τί δῆθεν αὐτοῖς** ὄνομα θήσονται **βροτοί**;, Ἀριστφ.Ὄρν.810 **πρῶτον ὄνομα τῇ πόλει θέσθαι τι μέγα καὶ κλεινόν**· ‖ παθ. ὄνομα **κεῖται ἢ ἐστὶ (ἐπί) τινι** ὀνομάζεται, δίδεται ὄνομα, ἔχει τις ὄνομα : **αὐτ.**)291 **πολλοῖσιν** ὀρνίθων ὀνόματ' **ἦν κείμενα**, Ξεν.Ἀπ.3,14,2, αὐτ. ΚΠ 2,2,12 **ὁ μὲν γὰρ ἀλαζὼν ἔμοιγε δοκεῖ ὄνομα** κεῖσθαι ἐπὶ **τοῖς προσποιουμένοις .. εἶναι**· ‖ ὄνομα (ἐπι)φέρω ἐπί τινι (δίδω εἴς τινα) τὸ ὄνομα, τὴν ὀνομασίαν, ἐπονομάζω : Ἀριστλ.Η Νικ.1119a,33, αὐτ.ΖΙ 572a,11 **καὶ ἐπὶ τὴν βλασφημίαν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐπιφέρουσιν**· ‖ ὄνομα **καλῶ τινα** ὀνομάζω τινὰ διά τινος ὀνόματος : Ὀδ.Θ 550 **εἴπ' ὄνομ', ὅττι σε κεῖθι κάλεον**, Εὐρ. Ἴων 259, αὐτ.800,Ξεν.Οἰκ.7,3 **καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα**, Πλάτ.Κρατ.393E, ΚΔ Ματθ.1,21 **τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν**· ‖ παθ. **καλοῦμαι ὄνομα** ὀνομάζομαι διά τινος ὀνόματος : Θουκ.2,37 **ὄνομα δημοκρατία κέκληται**, αὐτ.4,64· κ. **ὄνομα ὀνομάζομαι** : Σοφ.Φιλ.605 **ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἕλενος**, αὐτ.Ἠλ.694· ‖ **λέγομαι τὸ ὄνομα ἢ τοὔνομα** καλοῦμαι, λαμβάνω τὴν προσωνυμίαν : Πλάτ.Νόμ.842E **λεγόμενοι τοὔνομα γεωργικοί**· ‖ **ὀνόματί τινα προσαγορεύω** καλῶ τινα ὀνομαστί : Ἀντιφ.6,40 **ὀνόματι οὗτος ἐμὲ προσαγορεύων**· ‖ τὸ παθ. τριτοπροσ. τὸ **ὄνομα προσαγορεύεται** δίδεται τὸ ὄνομα, ἐπονομάζεται : Ἀνοξίλ.2),3 **τοὔνομα προσηγορεύθη**· ‖ μτγν. **ἐπ' ὀνόματος δηλοῦμαι** δηλοῦμαι ὀνομαστί : Πολύβ.18,45,4 **τὰς μὲν οὖν ἐλευθερουμένας ἐπ' ὀνόματος δηλοῦσθαι**· ‖ κ. νεώτ. **κατ' ὄνομα** ὀνομαστί : Στράτ Κωμ.1,14, Ἑλλ.Ἐπιγρ.983, 4, ΚΔ Ἰω.Ἐπ.3,14 **ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα**· ‖ νεώτ. **τὸν γνωρίζω ἐξ ὀνόματος ἢ κατ' ὄνομα** μοῦ εἶναι γνωστὸν τὸ ὄνομά του μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πρόσωπον· ‖ νεώτ. **ὀνόματι καὶ πράγματι**, δημ. **ὄνομα καὶ** πρᾶ(γ)μα ὄχι μόνον κατ' ὄνομα ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πραγματικότητι, οὐσιαστικῶς· ‖ δημ. **γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ - τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας!** ὡς ἐπιφώνησις ἀποτρεπτικὴ ἢ πρὸς διαμαρτυρίαν : μή, **γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μπερδευτῇς στὰ τέτοια,-γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀφῆστέ με ἥσυχο**· ‖ κ. ἀπολ. : **γιὰ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας, τί πράγματα κάθεσαι καὶ σκέφτεσαι;**· ‖ δημ. παροιμ. φρ. **ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ** ἐπὶ προσώπων ἅτινα δὲν θέλει τις νὰ κατονομάσῃ : **κάποιος γνώριμός μας, ὄνομα καὶ μὴ χωριό, εἶναι ἀνακατεμένος σ' αὐτὴ τὴ βρωμοδουλειά**, παροιμ. **ἄλλος ἔχει τ' ὄνομα κι ἄλλος τὴ χάρη**· ‖ συχν. παραλείπεται ἡ λ. ἐν φρ. : Ὀδ.Θ 554 **ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες**, Πλάτ.Θεαίτ.157B **ᾧ δὴ .. ἄνθρωπον.. τίθενται** (εἰς ὃν δίδουσι τὸ ὄνομα ἄνθρωπος), αὐτ.Φαῖδρ.238B **ταὐτὸν τοῦτο κεκλημένος**· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. φήμη, διασημότης, δόξα : Ὀδ.Ν 248 **Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει**, αὐτ.Ω 93, Τυρτ.ἀπ.3,31 **οὐδέποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ**, Θέογν.246, Σιμων.ΑΠ 7,514,3, Σοφ.ΟΚ 306 **πολὺ τὸ σὸν ὄνομα διήκει πάντα**, Εὐρ.Ἑκ.381, αὐτ.ΙΑ 910, αὐτ.ΙΤ 504 **τὸ σῶμα θύσεις τοὐμόν, οὐχὶ τοὔνομα**, Θουκ.7,64 **τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν**, Καλλ. Ἀπολλ.70, ΑΠ 12,39,2 **τῶν Χαρίτων λοιπὸν ἔτ' οὐδ' ὄνομα**, ΠΔ Ἰεζ.16,14 **καὶ ἐξῆλθε σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσι ἐν τῷ κάλλει σου**· ‖ μτγν. κ. μτ. τινος σχετικοῦ ἐπιθ. : Ἀπολλ.Ρ 2,1139 **κατάλεξον .. αὐτῶν ὑμείων ὄνομα κλυτόν**, Ἐπιγρ. 50,11 **αἱ οἱ ἐπ' ἀνθρώπους ὄνομα κλυτὸν θῆκαν**· ‖ φρ. **ὄνομα ἔχω ἀπό τινος** ἔχω τὴν φήμην, τὴν δόξαν ἔκ τινος πράγματος : Πλάτ.Ἱππ.Μ 282A **οἷα ἦν, ἀφ' ὧν τοὔνομ' ἔσχε**· ‖ ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **κ. ὄνομα ἦν τινι ἀπό τινος** : Ἡρ.1,71 **ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς γνώμης καὶ τὸ κάρτα οὔνομά οἱ ἦν**· ‖ **ὄνομα καταλείπω** ἀφήνω φήμην : Θουκ.5,16 **τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα**· ‖ **ἀφικνεῖται τὸ ὄνομά τινος** φθάνει ἡ φήμη τινός : Ξεν.Ἀν.6,1,20 **τοὔνομά τινος μεῖζον ἀφικνεῖται εἰς τὴν πόλιν**· ‖ μτγν. **ἐν ὀνόματί εἰμι** ἔχω γνωστὸν ὄνομα, εἶμαι λίαν γνωστός, ὀνομαστός, ξακουστός : Στράβ.9,1,23 **τῶν δ' ὀρῶν τὰ μὲν ἐν ὀνόματι μάλιστά ἐστι, ὅ τε Ὑμηττὸς καὶ Βριλησσός**· ὁμ. κ. **ἐπ' ὀνόματός** εἰμι : Πολύβ.15,35,1 **καί τισιν ἑτέροις τῶν ἐν πράγμασιν ἐπ' ὀνόματος γεγονότων**, Ἀθήν.6,240C· ‖ ὁμ. κ. **δι' ὀνόματος** : αὐτ.2,41A **τῶν δι' ὀνόματος παρασίτων**· ‖ νεώτ. κ. δημ. **ἀφήνω ἢ βγάζω ὄνομα** κτῶμαι φήμην (ἐπί τε καλοῦ καὶ κακοῦ), γίνομαι περιώνυμος : **ἀφῆκεν ἔντιμον ὄνομα**, παροιμ. **κάλλιο νὰ σοῦ βγῇ τὸ μάτι παρὰ τ' ὄνομα** (προτιμότερον νὰ πάθῃ τις μεγίστην συμφορὰν παρὰ νὰ λάβῃ κακὴν φήμην, νὰ διασυρθῇ), φρ. **βγάζω κακὸ ὄνομα** (δυσφημοῦμαι)· ‖ δημ. **ὁ τάδε, ὁ δεῖνα μὲ τ' ὄνομα!** ὁ περιώνυμος, ὁ περίφημος, ὁ ξακουστός, ἐν χρ. ἰδ. ἐπὶ κακῷ : **παλληκάρι μὲ τ' ὄνομα**, - **κλέφτης - γυναικάς μὲ τ' ὄνομα**· **3)** συχν. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἁπλοῦν ὄνομα, ἁπλῆ ἀναφορά τινος : Ὀδ.Δ 710 **ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται**, Δημ.11+ **ἐκ**·

τῶν ὀνομάτων μᾶλλον **ἢ τῶν πραγμάτων σκέψασθαι,** Θεόκρ.16,97 **βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη·** || ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ ἔργον αἱ λέξεις, τὰ λόγια : Εὐρ.'Ορ.454 **ὄνομα γάρ, ἔργον δ' οὐκ ἔχουσιν οἱ φίλοι** [ἀπλῆν ὑπόσχεσιν], αὐτ.'Ιππ.502 **κρεῖσσον δὲ τοὔργον, εἴπερ ἐκσώσει γέ σε ἢ τοὔνομα,** Λυσ.33,3 **περὶ ὄνομα μάχεσθαι·** || φρ. **ὀνόματι διαφέρεσθαι** [ἡ ὕπαρξις διαφορῶν περὶ λέξεις ἤτοι ἀσημάντων : Πλάτ.Εὐθ.285Α, αὐτ.Νόμ. 644Α· || νεώτ. **κατ' ὄνομα** ἢ **φιλῷ ὀνόματι** [κατ' ἐπίφασιν, ὀνομαστικῶς μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ πραγματικῶς] : **εἶναι κατ' ὄνομα πλέον αὐτοκράτωρ τῆς Αἰθιοπίας, - φιλῷ ὀνόματι ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας, - φιλῷ ὀνόματι** ἀρχιεπίσκοπος [ἄνευ ἐπισκοπῆς]· **4)** φράσις, ἐκφρ. ἐπὶ τεχνικῶν ὅρων : Ξεν.'Αθ.1,19 **καὶ ὀνόματα μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ναυτικῇ·** || γεν. φράσεις, λόγοι : Δημ.400 **ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τὸ ψυχρὸν τοῦτ' ὄνομα, τὸ «ἄχρι κόρου» παρελήλυθ' ἐκεῖνος φενακίζων ὑμᾶς·** **5)** ψευδὲς ὄνομα, πρόσχημα, πρόφασις : Θουκ. **4,60 ὀνόματι ἐννόμῳ ξυμμαχίας,** αὐτ.5,89, Πλάτ. Πολ.495C **χώρα καλῶν ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μεστή,** Πολύβ.11,5,4· **6)** ἐν χρ. κ. ἐν περιφρ., οἷον **ὄνομα τῆς σωτηρίας** [ἡ σωτηρία] **ὄνομα ὁμιλίας** [ἡ ὁμιλία], **ὀνόματα βλασφημίας** [βλασφημίαι] : Εὐρ.ΙΤ 905 **ὅπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας λαβόντες ἐκ γῆς βησόμεθα βαρβάρου,** αὐτ.'Ορ.1082 **ὦ ποθεινὸν ὄνομ' ὁμιλίας ἐμῆς,** ΚΔ'Αποκ.13,1,αὐτ.17,3· || ἐν περιφρ. κ. μτ. προσ.: αὐτ.Φοίν.1702 **ὦ φίλτατον ὄνομα Πολυνείκους·** **7)** μτγν. πρόσωπον : ΠΔ 'Ησ.42,4, ΚΔ Πράξ.1,15 **ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι,** αὐτ.4,17· || μσν. δημ. φρ. **γιὰ ὄνομά μου** πρὸς χάριν μου, χάριν ἐμοῦ : 'Ερωτόκρ.2,2220, αὐτ. 4,1927 **πῶς ἤμελλε νὰ σκοτωθῇ γιὰ ὄνομά μου μένα,** Ζήν.3,155,Γύπ.2,84· || ὁμ. μσν. δημ.· **ἀπ' ὄνομά μου** ἐκ μέρους μου : 'Ερωφ.2,181 **κι ἀπ' ὄνομά μου τοῦ 'πὲ πῶς τόνε καρτερῶ·** || νεώτ. **ἐξ ὀνόματος τοῦ ἢ τῆς . . παρὰ τοῦ . . ἢ τῆς . .,** ἐκ μέρους τοῦ . . ἢ τῆς . . : **ὁμιλῶ ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν ἀδελφῶν·** || ὁμ. κατ' ἐντολήν τινος : **ἔρχομαι νὰ τὸ ζητήσω ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρός μου·** **8)** μτγν. κ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ἰσχύς, δύναμις, ἐξουσία ἣν παρέχει ὄνομά τι, ἡ ἐπίκλησις ὀνόματος : ΚΔ Μάρκ.16,17 **ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·** || νεώτ. φρ. **ἐν ὀνόματί τινος** δυνάμει, ἐπὶ τῇ βάσει τινός : **ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου σὲ συλλαμβάνω, - ἐν ὀνόματι τῶν ἱερῶν δεσμῶν οἱ ὁποῖοι μᾶς συνδέουν, - ἐν ὀνόματι τῆς καλωσύνης - τῆς φιλανθρωπίας·** φρ. νομ. ἐπὶ κεφαλῆς δικαστ. ἀποφ. **ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῶν 'Ελλήνων·** **9)** κ. νεώτ. ἐπὶ δοσοληψιῶν, μερίς, λογαριασμός : 'Υπερείδ.'Αθ.6,10, 'Επιγρ., Πάπ. **βαρέσαι τὸ ἐμὸν ὄνομα** [νὰ ἐπιβαρύνητε τὸν ἰδικόν μου λογαριασμόν], αὐτ. **τὸν τόκον τὸν ὀνόματί μου παραγραφέντα·** || φρ. **ἔχω ὀνόματός τινος** ἔχω διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀναγραφομένου προσώπου : αὐτ. **ἔσχον ὀνόματος Σομτοῦς·** || νεώτ. **ἐπ' ὀνόματί τινος** εἰς τὸ ὄνομα, εἰς ὄφελος ἢ εἰς βάρος τινός : **τὸ ἔνταλμα ἐξεδόθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἀνηλίκων·** **10)** πάπ. κ. ἐπὶ βιβλίων ἀκινήτων [μεταγραφῶν] : Πάπ. **οἰκίας οὐ κειμένης ἐν ὀνόματι τῆς ἀποδομένης·** || νεώτ. κ. δημ **ἐπ' ὀνόματι : μετα(γε)γραμμένον ἐπ' ὀνόματί του·** || **ὀνόματι ἰδιωτικῆς** εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἰδιωτικῶν κτημάτων : αὐτ.· **11)** ὡς γραμμ. ὅρος ἐσήμαινε πᾶσαν λέξιν ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ ῥῆμα ἐν τῇ σημ. τοῦ κατηγορήματος· πρβλ. Πλάτ. Σοφ.262Α «τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὂν δήλωμα ῥῆμά που λέγομεν . . τὸ δέ γ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκεῖνα πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα» : αὐτ.Θεαίτ.168Β **ἀλλ' οὐχ, ὥσπερ ἄρτι, ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων,** αὐτ.Σοφ. 262Β, 'Αριστλ.Ποιητ.1457a,10, αὐτ.'Ερμ.16a,19· || ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ῥῆμα ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐκφράζεσθαι : Πλάτ.Κρατ.399Β **τοῦτο ἵνα ἀντὶ ῥήματος ὄνομα ἡμῖν γένηται,** αὐτ.'Απολ.17C, αὐτ.Συμπ.198Β, αὐτ.199Β, 'Ισοκρ.9,9 **καὶ** περὶ **τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν,** 'Αριστλ.Ρητ. 1404b,5, Αἰσχίν.3,72, 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.12,25, Δημήτρ 23, Γαλ.17(1),679 **τὸ ἰλλαίνειν ὄνομα** [ἡ λέξις ἰλλαίνειν]· || μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἓν τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου : Χρυσ.Στωϊκ.2,45· ὁ Διον. Θρ. ἐν τῇ Γραμματικῇ 636,16 διακρίνει πολλὰ **εἴδη** ὀνομάτων, οἷον **ὄνομα κύριον·** αὐτ. «τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον Ὅμηρος, Σωκράτης»: 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.26,12· || **ὀ- προσηγορικόν·** Διον. Θρ.636,16 «τὸ κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος»· || **ὀ- ἐπίθετον·** αὐτ. «τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμως τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον κττ.» : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,222· || πλὴν τούτων διακρίνει **κ. ὄνομα ὁμώνυμον - συνώνυμον - φερώνυμον - διώνυμον - ἐπώνυμον - ἐθνικὸν - πεποιημένον** [ὠνοματοποιημένον] - **γενικόν·** αὐτ. «τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἴδη διαιρεθῆναι, οἷον ζῷον, φυτόν»· **ὀ- εἰδικόν·** αὐτ. «τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς, ἵππος, ἄμπελος, ἐλαία»· || μσν. κ. νεώτ. τὰ ὀνόματα διακρίνονται εἰς **οὐσιαστικά** [τὰ δηλοῦντα πρόσωπα, ζῷα ἢ πράγματα] κ. εἰς **ἐπίθετα** [τὰ σημαίνοντα ποικίλας ἰδιότητας τῶν οὐσιαστικῶν]· || ὁμ. **εἰς προσηγορικά** [καθ' ὅσον δι' αὐτῶν δηλοῦνται ὄντα ὁμοειδῆ ἀποτελοῦντα ὁλόκληρον τάξιν, οἷον **βιβλίον - τράπεζα - ποταμός - ὄρος**] κ. εἰς **κύρια** [καθ' ὅσον δι' αὐτῶν σημαίνονται ὡρισμένα πρόσωπα ἢ τόποι, οἷον Σωκράτης, 'Ιωάννης, 'Αθῆναι, Κρήτη]· || ὁμ. εἰς **συγκεκριμένα** [καθ' ὅσον δηλοῦν ὡς ἐπὶ τὰ πλεῖστον ὄντα αἰσθητά, οἷον λίθος, ῥόδον, μῆλον, ἵππος] κ. εἰς **ἀφῃρημένα** [καθ' ὅσον σημαίνουν κατάστασιν, ποιότητα, ἰδιότητα, πρᾶξιν, ἐνέργειαν κττ., οἷον φύσις, ἀρετή, ἀνάπτυξις, εὐτυχία, ἐρυθρότης]· || **ὀνόματα ἐπίκοινα** (τὰ ὀνόματα ζῴων, **ὧν** ἀμφότερα τὰ φῦλα δηλοῦνται διὰ τοῦ αὐτοῦ γραμματικοῦ γένους).

ὀνομάζω [ὄνομα] κ. μσν., νεώτ. **κ.** δημ., παρατ. **ὠνόμαζον** [Αἰσχ.'Αγ.682, Αἰσχίν.2,38], ἐπ. **ὀνόμαζον** ['Ιλ.Α 361], δημ. -α, μέλλ. **ὀνομάσω** [Πλάτ.Κρατ. 423D], αἰολ. κ. δωρ. γ' ἑν. μέλλ. **ὀνυμάξει** [Πάπ.], ἀόρ. **ὠνόμασα** ['Οδ.Ω 339], δωρ. ἀόρ. γ' ἑν. **ὀνύμαξε** [Πίνδ.Π 2,44], παρακ. **ὠνόμακα** [Πλάτ.Σοφ. 219Β], μέσ. κ. παθ. **ὀνομάζομαι,** αἰολ. κ. δωρ. γ' ἑν. **ὀνομάζεται** [Μετοπ.π.Στοβ.3,1,116], παρατ. ὠνομαζόμην [Σοφ.ΟΤ 1021], δημ. -όμουν(α), δωρ. μέσ. μέλλ. **ὀνυμάξομαι** [Πίνδ.Π 7,5], παθ. μέλλ. **ὀνομασθήσομαι** [Γαλ.Χρ.Μορ.6,16], ἀόρ. **ὠνομάσθην,** δημ. **-ηκα,** παρακ. **ὠνόμασμαι** [Θουκ.1,96, αὐτ.6,96], ἐπ. γ' ἑν. **ὀνόμασται** [Παρ.9,1], δωρ. γ' πληθ. **ὠνομάδαται** [Δίων Κ 37,16], καλῶ τινα διὰ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος, ἐκφωνῶ τὸ ὄνομά τινος, ὀνομαστὶ κράζω, φωνάζω μὲ τὸ ὄνομα, ἐπὶ προσ.: 'Ιλ.Κ 68 **πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,** αὐτ.Χ 415, 'Οδ.Φ 415, αὐτ.Δ 278, αὐτ.Ξ 145, Εὐρ.'Ορ.37 **ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεὰς Εὐμενίδας,** αὐτ.''Ιων 800· **2)** δίδω ὄνομα, ἐπονομάζω, ὀνοματίζω : Πίνδ.Π 12,23 **ὠνόμασεν πολλᾶν κεφαλᾶν νόμον,** Αἰσχ.'Αγ.681, Εὐρ.ΙΤ 1321 **ὦ θαῦμα, πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω ;,** αὐτ.Φοίν.612, 'Αριστοφ.'Εκκλ.299, Πλάτ.Τίμ.39C **τῶν δ' ἄλλων τὰς περιόδους οὐκ ἐννενοηκότες . . οὔτε ὀναμάζουσι,** Πλούτ.'Ηθ.338C **τῶν θυγατέρων τὴν μέν,** 'Αρετήν, **τὴν δέ, Σωφροσύνην ὠνόμασεν,** ΚΔ Λουκ. 6,13 **οὓς καὶ** ἀποστόλους **ὠνόμασε,** Κάλβ.'Ωδ.2,1,2 **ἔσφαλεν ὁ τὴν δόξαν ὀνομάσας ματαίαν,** Ζερβ'

Μῦθ.Ζ 149 τοὺς τ' ὠνόμαζε λιοντάρι, νεράϊδα ἢ γίγαντα· κ. παθ.: Πίνδ.Ο 9,50 λαοὶ ὀνόμαασθεν, Ἡρ.4,98, Αἰσχ.ἀπ.π.Ἀθήν.11,491Α αἱ δ' ἐπτ' Ἄτλαντος παῖδες ὠνομασμέναι, Σοφ.Τρ.1105, αὐτ.ΟΤ 1036, αὐτ.Φιλ.605, Εὐρ.Φοίν.124, αὐτ.Ἴων 1588, Ἀριστφ.Ὄρν.288, Ξεν.Ἀπ.4,5,12, ΚΔ Ρωμ.15,20 ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,9 καὶ πτωχοτροφεῖον καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι· || συχν. ὀνομάζω τινά τι καλῶ τινά τι: Πίνδ.Π 2, 44 τὸν ὀνύμαξε τράφοισα Κένταυρον, Ἡρ.4,6, Θουκ.1,3, Εὐρ.Ἑλ.1193, αὐτ.Ἡρακλ.87 ὄνομα τί σε .. ὠνόμαζεν λεώς;, Πάπ. καὶ οὐκ ἐξὼν ἔτι ὑμῖν τοῦ λοιποῦ ὀνομάσαι με πατέρα· σπάν. τὸ μέσ.: Σοφ.ΟΤ 1021 παῖδά μ' ὠνομάζετο (μὲ ἐκάλει υἱόν του)· κ. παθ.: Εὐρ.Φοίν.605, Πλάτ.Φαῖδρ.238Α τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον, Δημ.241 ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο· || συχν. προστίθεται κατὰ πλέον. τὸ εἶναι, λέγω ὅτι: Ἡρ.4,33 τὰς ὀνομάζουσι εἶναι Ὑπερόχην καὶ .., Πλάτ.Πρωτ.311Ε σοφιστὴν ὀνομάζουσίν τὸν ἄνδρα εἶναι· κ. παθ.: αὐτ.Πολ.428Ε· || μτ. ἐμπροθ. διορ. καλῶ τι ἔκ τινος προσώπου, πράγματος ἢ γεγονότος: Πλάτ.Πολ.493C ὀνομάζοι δὲ πάντα ταῦτα ἐπὶ ταῖς τοῦ μεγάλου ζῴου δόξαις· κ. παθ.: Ἰσοκρ.13,183· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναφέρω (ὀνομαστί), μνημονεύω, κατονομάζω: Εὐρ. Φοίν.407 οὐδ' ὀνομάσαι δύναι' ἄν, ὡς ἐστὶν φίλον, Δημ.1259 καὶ ὀνομάζειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια, Βιζυην.57,14 κανένα φίλον .. πιὸ πιστὸ δὲν ἔχω νὰ ὀνομάσω· **4)** νεώτ. χαρακτηρίζω: τὸν ὠνόμασε κλέπτην, συκοφάντην· || μτγν. κ. νεώτ. κ. παθ. χαρακτηρίζομαι: Διόδ.Σ 1,38 Θαλῆς εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν ὀνομαζόμενος, - ὠνομάσθη εὐεργέτης τοῦ τόπου· **5)** ἐπὶ πραγμ., ὁρίζω εἰδικῶς, ἀπαριθμῶ: Ἰλ.Σ 449 περικλυτὰ δῶρ' ὠνόμαζον· || ἀναφέρω μόνον, δθ. ὑπισχνοῦμαι, ἀντίθ. δίδω: αὐτ.Ι 515 εἰ μὲν .. μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι· **6)** μεταχειρίζομαι ὄνομα ἢ λέξεις, ἐκστομίζω, λέγω: Ἡρ.1,86 ἐς τρὶς ὀνομάσαι «Σόλων», Δημ.237 μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, αὐτ.565· παθ. λαμβάνω ὑπό τινος ὄνομά τι, χρησιμοποιοῦμαι ὑπό τινος: Ἡρ.6,130 ἀπὸ τούτου τοῦτο ὀνομάζεται («οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ»), Ἐμπ.8,4 φύσις ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισι, Θουκ.4,98 παρανομίαν ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι· **7)** γεν. ἐκφράζω λόγους, ἐκφράζομαι: Δημ.268 καὶ βοᾷς ῥητὰ καὶ ἄρρητ' ὀνομάζων· κ. παθ.: Σοφ.ΟΚ 294 λόγοισι .. ὠνόμασται βραχέσι· **8)** ὀνομαστὶ ἐκχωρῶ τι, ἀφιερῶ: Θεόπομπ.Ἱστ.121 ὀνομάζειν τράπεζαν τῷ δαίμονι· κ. παθ.: Ζωναρ.2,126 ὠνομασμένος τῷ θεῷ· **9)** μτγν. κ.νεώτ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφ. πρός τι ἀξίωμα, ὁρίζω τινὰ εἴς τι, διορίζω: Πάπ. εἰς λειτουργίαν με ὠνόμασεν· κ.παθ. ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ μελλοπροέδρου διαδότης τῆς Συήνης, αὐτ. κοσμητεία, εἰς ἣν ὠνομάσθη· **10)** παθ. καθίσταμαι ὀνομαστός, περίφημος, φημίζομαι, γίνομαι ξακουστός: Ἰσοκρ.20,19 ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν ὠνομασμένων (διόρθ. διωνομασμένων)· **11)** ρηματ.π. ὀνομασία, ὀνομαστός, ὀνομαστέον.

ὄνομαι ἐπ. (ὡς ἁπλοῦν ἀπαντᾷ ἅπαξ π. Ἡρ.2, 167), β' ἑν. ὄνοσαι (Ὀδ.Ρ 378), ἐπ. β' πληθ. οὔνεσθε (Ἰλ.Ω 241) (ὁ Ἀρίσταρχ. ἐκλαμβάνει τὴν λ. ὡς ὀνόσασθε, π. Πάπ. δὲ εὕρηται οὔνοσθε), γ' πληθ. ὄνονται (Ὀδ.Φ 427, Ἡρ.2,167), γ' ἑν. τῆς εὐκτ. ὄνοιτο (Ἰλ.Ν 287), γ' πληθ. παρατ. ὤνοντο (Ἡρ.2, 172 κατ-), ἐπ. μέλλ. ὀνόσσομαι (Ἰλ.Ι 55), ἀόρ. ὠνοσάμην (Ἰλ.Ξ 95), ἐπ. μτχ. ὀνοσσάμενος (αὐτ.Ω 439) κ. ἐπ. ἀόρ. γ' ἑν. ὤνατο, (αὐτ.Ρ 25), παθ. ἀόρ. ὠνόσθην, (Ἡρ.2,136 κατ-), ψέγω, ἐπιρρίπτω μομφήν, ὀνειδίζω, χλευάζω, φέρομαι περιφρονητικῶς, ὑβρίζω, μτ. αἰτ.: Ἰλ.Ξ 95 νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας (ὠνείδισα τὰ φρονήματα), αὐτ.Ι 55, αὐτ.Ν 287, Ὀδ.Θ 239· || μεθ' ἑπομένης ἐξηρτημένης προτ.: Ἰλ.Ω 241 ἢ οὔνεσθ' ὅτι μοι .. Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν; (δὲν μένετε εὐχαριστημένοι, ὅτι ὁ Ζεὺς μοῦ ἔδωκε ..' κτ. ἀ. τὸ οὔνεσθ' ἐκ δ. τ. τοῦ ὀνίνημι, δθ. ἑρμηνευτέον: ὠφελεῖσθε διότι..), Ὀδ.Ρ 378 ἢ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος; (εὐκαταφρόνητον καὶ ἀνάξιον λόγου νομίζεις ὅτι..)· || κ. μτ. γενικ.: αὐτ.Ε 379 οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος (οὐδὲ οὕτω νομίζω θὰ δυσαρεστηθῇς διὰ τὴν δυστυχίαν).

ὀνομαίνω ἐπ. κ. ἰων. ρ., σπάν. ἐν τῷ πεζ., αἰολ. κ. δωρ. ὀνύμαινω (Ἐπιγρ.Γόρτυν., Τίμ.Λοκρ.100C), ἰων. μέλλ. οὐνομανέω (Ἡρ.4,47), ἀόρ. ὠνόμηνα (Ἰσαῖ.3,33), ἐπ. ὀνόμηνα (Ἰλ.Κ 522, Ὀδ.Ω 341, Ἡσίοδ.ἀπ.116,2), βοιωτ. ὠνούμενα (Κόριν.2· πιθ. -αναι), ὀνομάζω, καλῶ ὀνομαστί: Ἰλ.Κ 522 φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον, αὐτ.Π 491, αὐτ.Ξ 278· **2)** ἐπὶ πραγμ., ἀπαριθμῶ: αὐτ.Ι 121 περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω, αὐτ.Β 488, Ὀδ.Δ 240· **3)** προσφέρω, ἀναφέρω ἁπλῶς, λέγω: Ὀδ.Λ 251 ἴσχεο μηδ' ὀνομήνῃς, Ὑμν.Ἀφρ.290· || δθ. ὑπισχνοῦμαι: Ὀδ.Ω 341 ὅρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας δώσειν· **4)** δίδω τινὶ ὄνομα: Ἡσίοδ.Ἔργ.80 ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα Πανδώρην, αὐτ.ἀπ.116,2· κ. παθ. λαμβάνω ὄνομα: Τίμ.Λοκρ.100C ἀδοναὶ ὀνυμαίνονται· **5)** ὁρίζω, διορίζω: Ἰλ.Ψ 90 καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν.

ὀνομακλήδην (ὄνομα, καλῶ), ἐπίρρ. ἐπ., ὀνομαστί, κατ' ὄνομα: Ὀδ.Δ 278 ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους, Κεφ.π.Γεωργ. Συγκ.167C ὀνομακλήδην ἄνευ πράξεων βαρβάρους φωνέοντι τυράννους.

ὀνομακλήτωρ-ορος (ὁ) (ὄνομα, καλῶ) μτγν. ὑπηρέτης ἔργον ἔχων τὴν ἀναγγελίαν ὀνομαστὶ ἑκάστου ἀφικνουμένου δαιτυμόνος: Λουκ.Μισθ. Συν.10, Ἀθήν.2,47Ε οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα τὸν τῶν δείπνων ταξίαρχον.

ὀνομάκλυτος-ον ποι. κ. -ος-α-ον (Πίνδ.Παιάν.6, 123), ὁ ἔχων ἔνδοξον, περίφημον ὄνομα, περιώνυμος, ξακουστός, ξακουσμένος: Ἰλ.Χ 51 πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομάκλυτος Ἄλτης, Ὑμν.Ἑρμ.59, Ἰβυκ.10Α, Πίνδ.Παιάν.6,123· **2)** κ. ἐν ἐνεργ. σημ., ὁ δόξαν παρέχων, ὁ περιώνυμον ποιῶν, ὁ δοξάζων: Σιμμ.1,13 ἄλλων ἀγνώσσουσι βροτῶν ὀνομάκλυτον αὐδήν.

ὀνομασία (ἡ) (ὀνομάζω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνομάζω, τὸ ὀνομάζειν, ἡ δι' ὀνόματος κλῆσις: Ἱππ.Ι'Ϳ, Πλάτ.Πολιτ.275D ἡμᾶς ἔλαθε κατὰ τὴν ὀνομασίαν ἐκφυγών, Ἀριστλ.Τοπ.148b, 20, Ἐπιγρ.· || νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνομάζω, ὄνομα: αἱ ἐπιστημονικαὶ ὀνομασίαι τῶν φυτῶν, - ἄσχημη ὀνομασία· **2)** μτγν. κ. νεώτ. διορισμὸς ἔν τινι ἀξιώματι: Πάπ., Ἰουλ.Μισ. 368Β, - ἡ ὀνομασία τῶν νέων ἀνθυπολοχαγῶν· **3)** ἔκφρασις, τρόπος ἐκφράσεως, γλῶσσα: Ἀριστλ.Ποιητ.1450b,14 ἑρμηνεία διὰ τῆς ὀνομασίας, Ἐπίκ.Φύσ.14,10 διά τινος ὀνόματος ἢ ὀνομασίας ἀδιαφόρου κοινότητα, Φιλόδ.Ρητ.1,208S, αὐτ.Ποιημ. 2,37, Δημήτρ.91 κανὼν ὀνομασίας.

ὀνόμασις-εως (ἡ) ὀνομασία βλ.λ.1) ἐπονομασία: Λοβέκ. εἰς Φρύν.502.

ὀνόμασμα-ατος (τὸ) ἀποτέλεσμα τοῦ ὀνομάζω, ὀνομασία: Πλάτ.Κρατ.421Α σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι ὀνόμασμα (διόρθ. ὃν οὗ μάσμα).

ὀνομασμός (ὁ) μσν. ὀνομασία βλ.λ.1), ἐπονομασία: Θεόδ.Λάσκ.764 (ἔκδ.Mi.).

ὀνομαστήρια (ἱερὰ) (τὰ) μτγν. ἡ ἑορτή, ἡ ἐπέτειος τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔλαβέ τις τὸ ὄνομά του: Γρηγ.Ναζ.2,360Β.

ὀνομαστής (ὁ) (ὀνομάζω) γλωσσ. ὁ ὀνομάζων, ὁ δίδων ὄνομα.

ὀνομαστί ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὀνομαστεί ('Επιγρ.) κ. ὀνομαστί (Πάπ.) διὰ τοῦ ὀνόματός τινος, κατ' ὄνομα, ὀνομαστικῶς: 'Ηρ.5,) ὀνομαστὶ **τινας βώσαντες,** Κριτί.6,2D, Θουκ.7;70 ἀνακαλοῦν**τες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον,** 'Ισοκρ.9,51, Δημ. 533 **μνησθῆναί τινος ὀνομαστί,** Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ. 'Οξυρ.2080,81, Χοιροβ. ἐν ΑΚρ.2,245,6.

ὀνομαστικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄνομα, τὴν ὀνομασίαν, τὸ ὀνομάζειν, ὁ τοῦ ὀνόματος, ὁ τοῦ ὀνομάζειν: Πλάτ.Κρατ.423D **οὐδὲ περὶ ταύτας τὰς μιμήσεις ἡ τέχνη ὀνομαστική εἶναι,** - **ὀνομαστικὴ ἑορτή** (ὀνομαστήρια βλ.λ.)· || κ. νεώτ. ὁ διδων ὄνομα, ὁ κατάλληλος εἰς τὸ ὀνομάζειν : αὐτ. Κρατ.424Α, - **ὀνομαστικὸς ὅρος**· || νεώτ. ὁ ἀναφέρων ἢ περιλαμβάνων ὀνόματα, ἰδίως προσώπων: **ὀνομαστικὸς κατάλογος - ὀνομαστικὴ κατάστασις**· || ὁμ. ὁ ἐμφαίνων τὸ ὄνομα ὡρισμένου προσώπου, ὁ ἐπ' ὀνόματι μόνον ὡρισμένου προσώπου ἰσχύων: **ὀνομαστικοὶ τίτλοι χρηματογράφων** (οἱ φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου καὶ διὰ τὴν μεταβίβασιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται εἰδικὴ πρᾶξις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀνωνύμους τίτλους μεταβιβαζομένους δι' ἁπλῆς παραδόσεως)· || ὁμ. ὁ κατ'. ὄνομα λαμβανόμενος, ὁ κατὰ σύμβασιν ὑπάρχων: **ὀνομαστικὴ ἀξία γραμματίου - συναλλαγματικῆς - μετοχῆς** (ἡ ἐπὶ τοῦ τίτλου ἀναγραφομένη ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πραγματικὴν ἢ τρέχουσαν ἀξίαν)· **2)** τὸ θηλ. ὀνομαστικὴ (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ προσδίδειν ὀνόματα, ἡ τέχνη τῆς ὀνομασίας: Πλάτ.Κρατ.455Α· **3)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. ὁμ. τὸ θηλ. **ὀνομαστική** (πτῶσις) ὡς οὐσ. ἡ πρώτη καὶ βασικὴ ἐκ τῶν πτώσεων τῶν ὀνομάτων καὶ λοιπῶν πτωτικῶν μερῶν τοῦ λόγου, καθ' ὅσον ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ἡ ἐν τῇ προτάσει λειτουργία της, ἀλλ' ἁπλῶς τὸ ὅτι δι' αὐτῆς κυρίως ὀνομάζονται τὰ πρόσωπα, τὰ πράγματα κττ.: Στράβ. 14,1,41 **εἴτε τὴν ὀνομαστικὴν δέχοιτο πτῶσιν,** Διον. Θρ.636,5, 'Απολλ.Δύσκ.Συντ.107,4, Σχόλ.Θουκ.1,2 **ὀνομαστικὴ ἀντὶ γενικῆς 'Αττικὸν σχῆμα**· || συντακτ. **ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος** (μετοχὴ κατὰ σολοικισμὸν ἔχουσα ὑποκείμενον ἐν ὀνομαστικῇ, ἀντὶ γενικῆς, πρβλ. γενικὴ ἀπόλυτος)· **4)** τὸ οὐδ. ὀ**νομαστικὸν** (βιβλίον) ὡς οὐσ. εἶδός τι λεξικογραφικοῦ συγγράμματος ἐν ᾧ ἀναγράφονται καθ' ὕλην τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων πραγμάτων καὶ οὐχὶ ἀλφαβητικῶς, προσδιοριζομένης προσηκόντως τῆς ἐννοίας καὶ τῆς χρήσεως ἑκάστου, ἄ. ὀνοματολόγιον: '**Ονομαστικὸν 'Ιουλίου Πολυδεύκους** (κατάλογος καθ' ὕλην τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων), - **ὀνομαστικὸν ἐπιστημονικῶν ὅρων**· || νεώτ. στρατ. **ὀνομαστικὸν στρατοῦ** ἐπίσημον βιβλίον, ἐν ᾧ εἶναι ἀναγεγραμμένα ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας χρησιμοποιούμενα ὑλικὰ κατ' εἰδικότητα, μὲ τὴν ἀντίστοιχον ἑκάστῳ τιμήν· || ὁμ. κτ. πληθ. **ὀνομαστικὰ** (τὰ) τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρίτου (ἀπ.26α)· **5)** νεώτ. φιλοσ. τὸ ἀρσ. πληθ. **ὀνομα(σ)τικοὶ** φιλόσοφοι, κυρ. τοῦ μσν., **ὑποστηρίζοντες ὅτι αἱ** γενικαὶ ἔννοιαι στεροῦνται ὑποστάσεως ἀντικειμενικῆς ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς πραγματοκρατικούς· **πρβλ.** ὀνοματοκρατία.

ὀνομαστικῶς μτγν., μσν. κ. νεώτ. διὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος ἑκάστου: 'Αθήν.14,646Α **κριβάνας πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς,** Σχόλ.Εὐρ.Μήδ.2, Σχόλ.Θεόκρ.17,53, Τζέτζ.Λυκόφρ.402· **2)** μτγν. κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν πτῶσιν: 'Ερμογ.Εὐρ.4,4.

ὀνομαστός-ή-όν κ. νεώτ., ἰων. οὐνομαστός ('Ηρ.2,1784, αὐτ.4,58), αἰολ. κ. δωρ. ὀνυμαστός (Πίνδ.Π 1,38), ὁ ὠνομασμένος, ὁ δυνάμενος, ὁ ἄξιος νὰ ὀνομάζεται ἢ νὰ ὀνομασθῇ : 'Οδ.Τ 260 **ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν,** αὐτ.597, 'Ησίοδ.Θ 148· **2)** κ. νεώτ. ὁ κεκτημένος ὄνομα, φήμην, περιώνυμος, διάσημος, ξακουσμένος, ξακουστός: Θέογν.23, Πίνδ.Π 1,38, 'Ηρ.4,47 **ὅσοι δὲ ὀνομαστοί τέ εἰσι αὐτῶν . . τούτους ὀνομανέω,** αὐτ.2,178, αὐτ.6,126, Φοῖνιξ 2,11, Ζερβ.Μῦθ.Ζ 31 **ἐφάνηκεν ἕνας σοφὸς ὀνομαστὸς γιὰ τὶς γνώσεις . . του, - ὀνομαστὸς ἰατρὸς - φιλόλογος**· || ἐπὶ πραγμ., τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀνομαστὰ** ἔνδοξοι πράξεις, περίφημα κατορθώματα: Εὐρ.'Ηρ. 509 **ὁρᾶτέ μ' ὥσπερ ἢ περίβλεπτος βροτοῖς ὀνομαστὰ πράσσων.**

(ὀ)νοματίζω μτγν. κ. δημ. φιλονικῶ, ἐρίζω περὶ ὀνόματα, περὶ λέξεις: Γαλ.18(2),870· **2)** δημ. δίδω ὄνομα, ὀνομάζω· || ὁμ. ἀναφέρω τι(νὰ) διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, κατονομάζω.

ὀνοματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄνομα, ἄ. ὀνομαστικὸς βλ.λ.ΙΙ : **ὀνοματικοὶ (προσ)διορισμοὶ** ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς ἐπιρρηματικούς· || τὸ θηλ. **ὀνοματική** ὡς οὐσ. ἡ διδασκαλία περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς σημασίας τῶν λέξεων· **2)** ὁ ἐξ ὀνόματος ἀποτελούμενος, ὁ ὑπὸ μορφὴν ὀνόματος ὑπάρχων, ἀντίθ. ρηματικός: Διον.'Αλ.'Αμμ.2, 4 **ὀνοματικὴ λέξις,** αὐτ.Θουκ.22, 'Ερμογ.'Ιδ.1,6· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀνοματικὰ** ὡς οὐσ. τὰ οὐσιαστικὰ ὀνόματα: αὐτ.Σύνθ.2,5,12· || φρ. ὀ**νοματικὴ ὕπαρξις** ἡ ὀνόματι, ἡ κατ' ἀφῃρημένην ἔννοιαν ὕπαρξις, ἀντίθ. οὐσιώδης: αὐτ.82,3.

ὀνοματικῶς ἐπίρρ. διά τινος ὀνόματος, κατά τι ὄνομα: Διον.'Αλ.'Αμμ.2,2,5, Στράβ.9,5,6 **οὐ πόλιν, ἀλλὰ τὸ τῶν Θετταλῶν πεδίον οὕτως ὀνοματικῶς λεγόμενον,** 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.204,15.

ὀνομάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄνομα, λεξίδιον: Λογγῖν.'Υψ.43,2 **ὀνοματίοις τισὶ τὰ ὅλα διέβαλε,** 'Αρρ.'Επικτ.2,23,14· || ἐν πάπ. κ. ἄνευ τῆς ὑποκορ. ἐνν.

ὀνοματισμός (ὁ) 'Επιγρ. κ. νεώτ. κατάλογος, καταγραφὴ ὀνομάτων: 'Επιγρ.ἐν 'Αρχ.'Εφ.1910,362· **2)** νεώτ. φιλοσ. ὀνοματοκρατία βλ.λ.

ὀνοματιστικὸν αἴτιον (τὸ) ὀνομαστικὴ αἰτία, αἰτία ἐξ ἧς ὠνομάσθη τι: Λεόντ.Βυζ.1716 (ἔκδ.Mi.).

ὀνοματογραφία (ἡ) μτγν. καταγραφὴ ὀνομάτων, ὅθ. κατάλογος προσώπων ὀνομαστί: ΠΔ 'Εσδρ.1,6,11 **καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ᾐτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων,** Σεξτ.'Εμπ.Μαθ.11,67.

ὀνοματογράφος-ον μσν. ὁ τὰ ὀνόματα γράφων, καταγράφων: Τζέτζ.ἐν 'Αν.Κρ.1,62,2.

ὀνοματοθέσια (ἐνν. ἱερά) (τὰ) γλωσσ. τὰ ὀνομαστήρια βλ.λ. τῶν παίδων.

ὀνοματοθεσία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀνοματοθετῶ βλ.λ., θέσις ὀνόματος, ὀνομασία: Εὐστ.39,23· **2)** νεώτ. χρῆσις καὶ καθιέρωσις ὡρισμένων εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων: **ὀνοματοθεσία τῶν φυτῶν - τῶν ζῴων.**

ὀνοματοθέτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ τιθέμενος, ὁ διδων τὸ ὄνομα, ὁ ὀνομάζων: Πλάτ.Χαρμ.175Β (δ. ἀνάγν.)· **2)** νεώτ. ὁ περὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν ὀνοματοθεσίαν ἀσχολούμενος.

ὀνοματοθετικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀνοματοθεσίαν: Σχόλ.'Ιλ.Ε 60.

ὀνοματοθετῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. δίδω τὸ ὄνομα, ὀνομάζω : 'Αριστλ.Α'Υστ.83α,14 (εἰκ. τοῦ νομοθετῆσαι), 'Ολυμπ.Κατ.105,16, Εὐστ.32,6· **2)** νεώτ. θέτω, καθιερῶ ὄνομα ἢ ὅρον δι' ὡρισμένον ἀντικείμενον ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, τέχνης κλπ.

ὀνοματοθήρας (ὁ) μτγν. ὁ θηρεύων, ὁ κυνηγῶν ὀνόματα, ἤτοι λέξεις, ἄ. λεξιθήρας : 'Αθήν. 3,98Α **ἄνθρωπος οὐκ ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός,** αὐτ.14,649Β.

ὀνοματοθηρῶ-άω μτγν. θηρεύω ὀνόματα, λέξεις: 'Αθήν.15,671F **εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ τούτων . . καὶ μὴ ὀνοματοθήρα** (διόρθ. ὀνόματα θήρα).

ὀνοματοκρατία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. κτ. μεταφρ. τοῦ διεθν. ὅρου nominalismus ἐν χρ. ἰδ. ὢν ὡς περιληπτ. ὀνομασία τῶν θεωριῶν τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας τοῦ μεσαίωνος, ἀντιτιθεμένων εἰς τὰς δοξασίας τῶν θεωρητικῶν καὶ θεολόγων τῆς πραγματοκρατίας (realismus) καὶ δυναμένων νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς : ἡ γνῶσις ἀρχικὴν πηγὴν ἔχει τὴν αἴσθησιν, τὰ δὲ ἐξαγόμενα τῶν αἰσθήσεων ὑποβαλλόμενα ἐν δευτέρῳ βαθμῷ εἰς τὸ κοινὸν κριτήριον, ἐπικουρούσης τῆς μνημονικῆς ἀναπαραστάσεως καὶ μαθήσεως, ὑφίστανται τὴν ὑπὸ τῆς νοήσεως ἐπεξεργασίαν, οὕτω δὲ διὰ βαθμιαίας ἀφαιρέσεως τῶν καθ᾽ ἕκαστα ἡ νόησις παρέχει πρῶτον μὲν γνῶσιν ἀόριστον, εἶτα δὲ σαφεστέραν καὶ πληρεστέραν, διδομένην εἰς τὰς οὕτω σχηματιζομένας γενικεύσεις ὀνομασιῶν, ἐξ οὗ ποριστέον ὅτι ἡ ἀντίληψις περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν ὡς πράγματι ἢ καὶ νοητῶς ὑποστατῶν εἶναι ἀπορριπτέα· αἱ τῆς ὀνοματοκρατίας θεωρίαι ἀφορμώμεναι ἀπὸ τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, ἣν ἐν τούτῳ ἠκολούθησαν καὶ οἱ Στωϊκοί, ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν περὶ Ἁγίας Τριάδος καὶ εἰς τὴν περὶ Μυστηρίων δοξασίαν καὶ πολλάκις κατεδιώχθη· ‖ θεωρητικοὶ τῆς ὀνοματοκρατίας ἐν πολλοῖς μεθοδικώτερον καὶ κατ᾽ ἐπιστήμην διαμορφωθείσης εἶναι καὶ πολλοὶ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων· πρβλ. πραγματοκρατία.

ὀνομάτος (ὁ) δημ. ὁ ἀρχικὸς τ. τοῦ νομάτος βλ.λ. : Σακελλαρίου Κυπριακὰ 702.

ὀνοματοκλήτωρ-ορος (ὁ) γλωσσ. ὀνομακλήτωρ βλ.λ.

ὀνοματολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέτασις, ἡ διευκρίνησις καὶ ἐξήγησις τῶν ὀνομασιῶν διαφόρων τμημάτων ὅλου τινὸς ἢ πλειόνων ἀντικειμένων : ὀνοματολογία τοῦ ὁπλοπολυβόλου, - τῶν σκοπευτικῶν ὀργάνων· ‖ συλλογὴ τεχνικῶν ὅρων ἐπιστήμης τινὸς ἢ τέχνης : ἰατρικὴ - βοτανικὴ ὀνοματολογία.

ὀνοματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀνοματολογίαν : ὀνοματολογικὸν σύστημα.

ὀνοματολόγιον (τὸ) νεώτ. κατάλογος τῶν ὀνομάτων διαφόρων ἀντικειμένων ἢ ὅρων χρησίμων εἰς εἰδικόν τινα ἐπιστημονικὸν ἢ τεχνικὸν κλάδον, μεθ᾽ ἑρμηνείας καὶ ὁδηγιῶν περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἄ. ὀνομαστικὸν βλ.λ.

ὀνοματολόγος (ὁ) μτγν. ὁ συλλέγων, ὁ συνάγων ὀνόματα, λέξεις : Ἀθήν.6,397A περιενεχθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων ὁ ἐλεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη· 2) ὀνοματοκλήτωρ βλ.λ. : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.8 ὅπως τοῖς παραγγέλλουσιν ἀρχὴν ὀνοματολόγοι μὴ παρῶσι.

ὀνοματομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα περὶ τὰς λέξεις ἀκατάσχετος ἐνασχόλησις ἐκδηλουμένη εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἐνσυνειδήτου ὁρμῆς πρὸς ἔρευναν λέξεων ἢ προφορὰν αὐτῶν, εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἰδεοληψίας ἢ ψυχοπαθείας.

ὀνοματομάχος-ον μτγν. ὁ περὶ τὰ ὀνόματα, τὰς λέξεις ἢ τὴν ἔκφρασιν μαχόμενος : Κριτόλ.π. Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,7,33,1.

ὀνοματοπαίγνιον (τὸ) νεώτ. γρῖφος βλ.λ.

ὀνοματοποίησις-εως (ἡ) ὀρχ.λεξ. κ. νεώτ. ὀνοματοποιΐα βλ.λ.· Σουΐδ ἐν λ.Ναύσων.

ὀνοματοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σχηματισμὸς λέξεων, ἰδίως κατὰ μίμησιν τῶν ἐν τῇ φύσει προκαλουμένων ἤχων, οἷον φλοῖσβος, θροῦς, τιτυβίζω κττ. : Στράβ.14,2,28 κατ᾽ ἀρχὰς ἐκπεφωνῆσθαι οὕτως κατ᾽ ὀνοματοποιΐαν, Κοϊντιλ.Inst.1,5,72, Πλούτ.Ἠθ.747D.

ὀνοματοποιός (ὁ) μτγν. ὁ ἐπινοῶν, ὁ σχηματίζων ὄνομα ἢ λέξιν τινά, ἰδ. κατὰ μίμησιν φυσικοῦ τινος ἤχου : Ἀθήν.3,99C παρακελευόμενος .. τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, Ζώσ.Ἀλχ.230B.

ὀνοματοποιῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παθ. παρακ. ὠνοματοποίημαι (ἐσφ. ὠνοματοπεποίηται π. Εὐστ. 1382,30), παρακ. ὠνοματοποιημένας (ἐσφ. ὠνοματοπεποιημένος), ποιῶ, ἐφευρίσκω, κατασκευάζω ὀνόματα : Ἀριστλ.Κατ.7a,5, αὐτ.ΗΝικ.1108a,18· ‖ σχηματίζω λέξεις κατὰ μίμησιν φυσικοῦ τινος ἤχου : αὐτ.Τοπ.104b,36, Φιλόδ.Μουσ.54K, Φίλ.1,602, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,314, Γαλ.2,736.

ὀνοματουργία (ἡ) μτγν. κατασκευή, σχηματισμὸς ὀνομάτων, λέξεων : Πρόκλ.Κρατ.44P.

ὀνοματουργός (ὁ) ὀνοματοποιὸς βλ.λ. : Πλάτ. Κρατ.389A οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρὸς .. ὄνομα θέσθαι ἐστὶν ἀλλά τινος ὀνοματουργοῦ.

ὀνοματουργῶ-έω μτγν. ὀνοματοποιῶ βλ.λ. : Δημήτρ.95, Πρόκλ.Κρατ.6P.

ὀνοματώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ ὀνόματος : Ἀριστλ.Α'Ὑστ.93b,31 ὀνοματώδης λόγος (ὀνοματικὸς ὁρισμός), - ὀνοματώδης ὁρισμὸς (ὁ ἐξηγῶν ἐτυμολογικῶς τὸ ὄνομα, μὴ δίδων ὅμως καὶ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀντίθ. πραγματικὸς ὁρισμός).

ὀνόμιμος-η-ον μσν. τ. τοῦ νόμιμος βλ.λ. : Χρον. Μορ.7381 ἡ μήτηρ του εὑρίσκετον τοῦ Ρήγα τῆς Οὐγγρίας αὐτάδελφη ὀνάμιμη.

ὀνόμυλος (ὁ) μσν. μύλος λειτουργῶν τῇ βοηθείᾳ ὄνου : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,10 μετὰ καὶ τοῦ μιπάτου κουβουκλείου . τοῦ ἔχοντος κάτω τὸν ὀνόμυλον.

ὀνόπη Ἡσ. «ἀμπέλου μελαίνης εἶδος».

ὀνοπόδιον (τὸ) μσν. κ. ὀνόπους-οδος (ὁ) (ΚΠορφ. Ἐκθ.1,127) μέρος τι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνακτόρων, οὗ χαλκῆ πύλη ἀναφέρεται : αὐτ.7,26.

ὀνόπορδον (τὸ) κ. νεώτ. γένος φυτῶν ἐκ τῶν προσωπανθῶν, ὧν ἡ Parietaria cretica ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχ. : Ἐπίχ.161, Πλίν.ΦΙ 27,110· 2) Ἡσ. «εἶδος κογχυλίου».

ὀνοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὄνου πρόσωπον, γαϊδουρινὴ μούρη : Ἑρμ.Τρισμ.ἐν Rev. Phil. 32,256. Σχόλ.Λουκ.Θυσ.14.

ὀνόπυξος (ὁ) ὀνόπορδον βλ.λ. τὸ Ἰλλυρικόν : Θεόφρ.Φ: 6,4,3, Πλίν.ΦΙ 21,94.

ὀνόρυγχος (ἡ) γλωσσ. εἶδός τι ἀγρίου φυτοῦ.

ὄνος (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ζῷον θηλαστικὸν περιττοδάκτυλον ἐκ τῶν ἱππιδῶν, δημ. γάϊδαρος, γαϊδούρι : Ἰλ.Λ 558 ὅτ᾽ ὄνος παρ᾽ ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας νωθής, Ἀρχίλ.π.Πλούτ.Ἠθ.604C ἥδε δ᾽ ὥστ᾽ ὄνου ῥάχις ἕστηκεν ὕλης ἀγρίας ἐπιστεφής, Τυρτ.π.Παυσ.4,14,5, Θέογν.990 γνοίης χ᾽ ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι, Ἡρ.4,135 τοὺς ὄνους πάντας καταδήσας, Ἀριστφ.Ὄρν.1328, Ξεν.ΚΠ 7,5,11, αὐτ.1,4,7, Πλάτ.Νόμ.701D, αὐτ.Συμπ. 221E, Πλούτ.Ἠθ.739F, ΚΔ Ματθ.21,2 εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην· ‖ ὑπὸ τοῦ Ἡρ. καί τινων ἄ. μτγν. συγγρ. ἀναφέρεται ὁμοῦ μετ᾽ ἄλλων μυθωδῶν ζῴων καὶ εἶδός τι κερασφόρων ὄνων : αὐτ.4,191 ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες, Ἀριστλ.ΖΙ 499b,19 ὄνος μονοκέρατος, αὐτ.ΖΜ 663a, 23, Αἰλ.ΖΙ 3,41· ‖ ἡ λ. συχνότατα χρησιμοποιεῖται ἐν παροιμίαις, οὕτως ὄνος λύρας (ἀκούων) ἐπὶ παντελῶς ἀμούσου : Μέν.527, αὐτ.Μισ.18,Βάρρ. π.Γελλ.3,16,13, Διογεν.7,33· ἡ παροιμία πλήρης ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστολ.Ἀρ.12,91A ὄνος λύρας ἤκουε καὶ σάλπιγγος ὗς· ‖ ὁμ. ὄνος κάθηται ἐπὶ ἡττηθέντος ἐν τῇ παιδιᾷ ὀστρακίνδα βλ.λ. καλουμένου ὄνου καὶ ὑποχρεωμένου νὰ πράξῃ πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν συμπαικτῶν αὐτοῦ προστατόμενον, ἐν ᾧ ἐκάθητο χαμαί· ‖ τὰς δύο ταύτας παροιμίας συγκατέμειξε χαριέντως ὁ Κρατῖν.229 καὶ ἀπετέλεσεν ἄλλην : ὄνοι δ᾽ ἀπωτέρω κάθηνται

τῆς λύρας· ‖ ὁμ. **ὄνου σκιὰ** πᾶν τὸ λίαν εὐτελές, τὸ ἀνάξιον λόγου : Σοφ.ἀπ.331 **ταῦτα πάντ' ὄνου σκιά·** ‖ ὅθ. κ. νεώτ. **περὶ ὄνου σκιᾶς** ἐπὶ συζητήσεως περὶ τελείως μηδαμινοῦ πράγματος : Ἀριστφ.Σφ.191, Πλάτ.Φαῖδρ.260C· ‖ ὁμ. **εἰς ὄνου πόκας** σχόλ. «ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων καὶ μὴ ὄντων» : Ἀριστφ.Βάτρ.186· ‖ ὁμ. **ὄνου πόκους ἢ πόκας ζητεῖς** ἐπὶ τῶν ἀνυπόστατα ζητούντων : Ζηνόβ.5,38· ‖ ὁμ. **ὄνον κείρεις** ἐπὶ ματαιοπονίας : αὐτ.' ‖ ὁμ. **ἀπ' ὄνου καταπεσεῖν** ἐπὶ ἐμπίπτοντος εἰς μεγίστας δυσχερείας ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀδεξιότητος, ἡ παροιμ. λέγεται ὡς λογοπαίγνιον τοῦ ἀπὸ νοῦ καταπεσεῖν : Ἀριστφ.Νεφ.1273, Πλάτ.Νόμ.701D· ‖ ὁμ. **ὄνος ὕεται** ἐπὶ παροιμιώδους ἀπαθείας δι' ὅ,τι λέγεται ἢ γίγνεται : Κρατῖν.52, Κηφισόδ.1· ‖ ὁμ. **ὄνῳ τις ἔλεγε μῦθον, ὁ δὲ τὰ ὦτα ἐκίνει** ἐπὶ λίαν ἀξέστου, ὅστις οὔτε ἐννοεῖ οὔτε καὶ προσέχει : Διογεν.7,30· ‖ ὁμ. **ὄνος εἰς Ἀθήνας** ἐπὶ εὑρεθέντος ἢ φοιτῶντος εἰς τελείως ξένον καὶ μὴ πρὸς τὰ ἤθη αὐτοῦ προσαρμοζόμενον μέρος : Μακάρ.Παροιμ.6,31· ‖ ὁμ. **ὄνων ὑβριστότερος** ἐπὶ λίαν ἀπρεποῦς ἢ ἐπὶ κτηνώδους συμπεριφορᾶς : Ξεν.Ἀν.5,8,3· ‖ ὁμ. **ὄνος εἰς ἄχυρα** ἐπὶ ἐπιτυχόντος τὸ ποθούμενον : Διογεν. 6,91· ‖ ὁμ. **ὄνου γνάθος** ἐπὶ λίαν λαιμάργου : αὐτ.100· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν μελίσσαις** ἐπὶ ἐμπίπτοντος ἐν δυσχερείαις, ἐπὶ δυσπραγοῦντος, δυστυχοῦντος : Κράτ.Κωμ.36· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν πιθήκοις** ἐπὶ μεγίστης δυσμορφίας, ἀσχημίας : Μέν.402,8· ‖ ὁμ. **ὄνος ἄγω μυστήρια** ὁ κλῆρός μου εἶναι νὰ φέρω ἐγὼ τὰ βάρη, τοὺς μπελάδες : Ἀριστφ.Βάτρ.159· ‖ ὁμ. **ὄνος ἐν μύρῳ** σχόλ.«ἐπὶ τῶν ἀναξίως ἐν τρυφαῖς διαγόντων» : Σουΐδ.· ‖ ὁμ. **εἰς ὄνους ἀφ' ἵππων** ἐπὶ ἐκπίπτοντος εἴτε κοινωνικῶς εἴτε οἰκονομικῶς· πρβλ. ἀπὸ δήμαρχος κλητήρας : Λιβάν. Ἐπιστ.34,2, Ζηνόβ.2,33· **2)** κ. νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἐκ τῶν γαδιδῶν, ἰδ. γάδος ὁ ὀνίσκος : Ἐπίχ.67 **μεγαλοχάσμονάς τε χάννας κηκτραπελογάστορας ὄνους,** Ἀρχέστρ.π.Ἀθήν.7,316A **τὸν δ' ὄνον Ἀνθηδὼν τὸν καλλαρίαν καλέουσιν,** Ἀριστλ.ΖΙ 599b,33 **φωλεῖ δὲ καὶ ὁ ὄνος,** αὐτ.ἀπ. 326, Ἡνίοχ.3,3, Δωρί.π.Ἀθήν.7,315F, Ὀππ.Ἀλ.1,151· **3) ὄνος ἰσόσπριος** ἴουλος βλ.λ.6), ἡ κουβαρίδα, ἄ. ὀνίσκος βλ.λ.3) : Σοφ.ἀπ.363 **κυλισθεὶς ὥς τις ὄνος ἰσόσπριος,** Θεόφρ.ΦΙ 4,3,6,Ἡσ. ἐν λ. σηνίκη· **4)** μτγν. τρωξαλλὶς βλ.λ. : Διοσκ.2,52· **5)** ἄστρον. Ὄνοι δύο ἀστέρες ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Καρκίνου : Ἄρατ.898 **καὶ τοὶ μὲν καλέονται Ὄνοι,** ὅθ.**Φάτνη** νεφέλωμα μεταξὺ τῶν δύο ὄνων : Θεόφρ.Σημ.23, Ἄρατ.898, Θεόκρ. 22,21 **Ὄνων τ' ἀνὰ μέσσον ἀμαυρὴ Φάτνη,** Πτολ. Τετράβ.23· **6)** μτγν. **ὄνου πετάλειον** φύλλον ὀνίτιδος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.628· **7)** μτφ. ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ζῴου ὡς ἀχθοφόρου καὶ ἐκ τῆς μορφῆς αὐτοῦ; εἶδός τι μηχανῆς πρὸς ἕλξιν βαρέων σωμάτων ἢ ἔντασιν σχοινίων, εἶδός τι βαρούλκου, ἄ. ὀνίσκος βλ.λ. : Ἡρ.7,36 **κατέτεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα,** Ἱππ. Ἀγμ.31, Ἀριστλ.Μηχ.853b,12· πρβλ. δημ. ξυλογαϊδάρα· **8)** ὁμ. ἡ ἄνω κινητὴ πέτρα τοῦ μύλου, ἀείποτε ὅμως μτ. τινος σχετικοῦ ἐπιθ. : Ξεν.Ἀν.1,5,5 **οἱ δὲ ἐνοικοῦντες ὄνους ἀλέτας,** Ἄλεξ.13 **ὄνος ἀλετών,** αὐτ.204, Ἀριστλ.Πρ.964b,38 **ὄνου λίθον ἀλοῦντος** (ὅταν ἡ περιστρεφομένη μυλόπετρα, μὴ ὑπάρχοντος σίτου, προστρίβηται ἐπὶ τοῦ κάτω λίθου)· ‖ γεν. μυλόπετρα : Ἡρώνδ.6,83· **9)** μέγα ποτήριον οἴνου μετὰ κοίλου πυθμένος : Ἀριστφ.Σφ.616 **κἂν οἰνόν μοι 'γχῆς σὺ πιεῖν, τὸν ὄνον τόνδ' ἐσκεκόμισμαι,** Ποσειδών.2J· **10)** μτγν. ἐπίνητρον βλ.λ. : Πολυδ.7,32, αὐτ.10,125, Ἡσ.· **11)** Ἐπιγρ. πιθ. ἐπιστέγασμα, γεῖσον, ἐπὶ τοίχου· **12)** ἐν πάπ. ὡς μονὰς μετρήσεως, φορτίον, γομάρι : αὐτ. **πυροῦ ὄνοι τρεῖς·** **13)** μτγν. ἡ μονάς, ὁ ἄσσος βλ.λ. ἐν τοῖς κύβοις : Πολυδ.9,95 **καὶ μάλιστα ἢ τε μονάς, ἡ αὐτοῖς ὄνος.**

ὄνοσις-εως (ἡ) μσν. ψόγος, ὀνειδισμός: Εὐστ.733,61

ὀνοσκελὶς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ ὄνου σκέλη ἔχουσα, ἐπιθ. τῆς Ἐμπούσης, πρβλ. ὀνόκωλος : Σχόλ. Ἀριστφ.Ἐκκλ.1048.

ὀνοσκελὼ-οῦς (ἡ) μτγν. ὀνοσκελὶς βλ.λ. : Fabric.Cod.Pseud.V.T.1047-8.

ὀνόσκορδον (τὸ) μσν. εἶδός τι σκορόδου βλ.λ. : Δημήτρ.Πεπ.Ἱερακ.1,89 **λαβὼν τὸ λεγόμενον ὀνόσκορδον λεῖον ἐν ἰγδίῳ.**

ὄνοσμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ὄνοσμα τὸ ἐχινοειδὲς (βλ.κατ.) : Πλίν.ΦΙ 27,110, Διοσκ. 3,131, Γαλ.12,89· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **τραχυφυλλοειδῶν,** οὗτινος εἶδος **ὄνοσμα τὸ ἐχινοειδές,** δημ. μελίχορτο, ἀμπελοφράχτης.

ὀνοστάσιον (τὸ) γλωσσ. σταθμός, στάβλος ὄνων.

ὀνόστιμος-η-ο μσν. δημ. δ. τ. τοῦ νόστιμος βλ.λ.: Χρον.Μορ.6019 **ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνηκεν νὰ ἐσμείξουν νὰ χαροῦσιν,** Ἐρωτόκρ.5,406.

ὀνο(σ)τὸς-ή-όν ποι. ὁ ἄξιος μομφῆς, ὀνειδισμοῦ ἢ περιφρονήσεως : Ἰλ.Ι 164 **δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὀνοστὰ διδοῖς,** Πίνδ.Ι 3(4),50, Λυκόφρ.1235, Καλλ. Δῆλ.20 **ἢ δ' ὄπισθεν Φοίνισσα μετ' ἴχνια Κύρνος ὀπηδεῖ οὐκ ὀνοτή,** Ἀπολλ.Ρ 4,91.

ὀνοστύππαξ-ακος (ὁ) ὁ μυλωθρὸς ἅμα καὶ στυππειοπώλης, ἐπὶ ὀνειδισμοῦ : Κωμ.Ἀδέσπ.94, Ἡσ.

ὀνοστῶς ἐπίρρ., μσν. ὀνειδιστικῷ τῷ τρόπῳ, περιφρονητικῶς : Εὐστ.1101,2.

ὀνοσφαγία (ἡ) μτγν. θυσία διὰ σφαγιασμοῦ ὄνων : Καλλ.ἀπ.118, Σχόλ.Πίνδ.Π 10,49 **τέρπουσιν λιπαραὶ Φοῖβον ὀνοσφαγίαι.**

ὀνοτάζω ποι. ὄνομαι βλ.λ., μέμφομαι, ψέγω : Ὕμν. Ἑρμ.30, Ἡσιόδ.Ἔργ.258 **καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων·** ‖ μέσ. βδελύττομαι, ἀποστρέφομαι : Αἰσχ.Ἱκ.10 **γάμον Αἰγύπτου παίδων ἀσεβῆ τ' ὀνοταζόμεναι.**

ὀνοταστὸς-ή-όν ὁ ἐπιδεχόμενος ἐπεξήγησιν, διευκρίνησιν : εἰκ. ἐν Ὕμν.Ἀφρ.254.

ὀνοτὸς-ή-όν ποι. δ.τ. τοῦ ὀνοστὸς βλ.λ. : Πίνδ. Ι 3(4),50.

ὀνοτρόφος (ὁ) Πάπ. ὁ τρέφων ὄνους.

ὄνουρις ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀνόθουρις : Διοσκ.4,117

ὀνοφορβὸς (ὁ) (φέρβω) ὁ τρέφων, διατρέφων ὄνους, ὁ ἐπιμελούμενος τῆς τροφῆς τῶν ὄνων : Ἡρ.6,68 **φασὶ σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβόν.**

ὀνόφυλλον (τὸ) σχόλ. γλώσσ. τοῦ φυτοῦ ὄνου πετάλειον ὀριγάνου : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.628 «**ὄνου πέταλον καλεῖται οἱονεὶ ὀνόφυλλον**».

ὀνοχειλὲς-οῦς-έος (τὸ) τὸ φυτὸν ἔχιον βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 7,10,3 (διόρθ. τοῦ ὀνοκίχλης), Πλίν.ΖΙ 22,51, ΨΔιοσκ.4,23 **ἄγχουσα ἑτέρα, ἣν ἔνιοι ἀλκιβιάδειον ἢ ὀνοχειλὲς ἐκάλεσαν.**

ὀνόχειλος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀνοχειλὲς βλ.λ. : Ἀέτ.1,5, Παῦλ.Αἰγ.7,3,187H.

ὀνόχηλον (τὸ) ἰχηλή σχόλ. **ὄνου ὁπλή** : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.838· πρβλ. ὀνοκλεία.

-ονς δωρ. κατάληξις αἰτ. πληθ. ἀντὶ -ους : Ἐπιγρ. **πορτὶ Ρωκίονς πόθ' αὐτονς,** αὐτ. **κόρμονς καὶ Ἱεραποτνίονς.**

ὄντα (τὰ) μτχ. οὐδ. πληθ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. εἰμί βλ.λ., ἐπ. **ἐόντα** πράγματα ὑπάρχοντα, τὰ παρόντα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα : Ἰλ.Α 70 **ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα,** Εὐρ.Ἑλ.14 **τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα πάντ' ἠπίστατο·** **2)** τὰ ὄντως, τὰ ἀληθῶς ὑπάρχοντα, ἡ ἀλήθεια, ἡ πραγματικότης : Πλάτ.Σοφ.263D **περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα μέντοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ ὄντα ὡς ὄντα,** αὐτ. Πολ.532C **τὰ ἐν ὕδατι φαντάσματα θεῖα κα**

σκιάς τῶν ὄντων· **3)** ἡ οὐσία, περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα : Δημ.260 **μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντας.**

ὄνταν σύνδ.χρον., μσν., δημ. κ. **ὄντας** ὅταν, ὅτε : Πρόδρ.1,61 **αὐτός, ὄνταν ἐμάθανεν, ὑπόδησιν οὐκ εἶχεν,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.161,12 **καλοπερνῶ ὄντας ἔρχωμαι, κακοπερνῶ ὄντας φεύγω.**

ὀντάριον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄν βλ.λ., ἰδ. χλευαστικῶς, ὄν, ἄτομον, πρόσωπον μηδαμινῆς ἀξίας, ἀνάξιον προσοχῆς.

ὀντάς (ὁ) (τουρκ.) δημ. δωμάτιον, θάλαμος : δ. τραγ. **στὰ Μοσχονήσια βρέχει, στ' Ἀϊβαλῆ βροντᾷ κι ἡ κόρη μ' ἀπαντέχει ἀπόψε στὸν ὀντά·** || μουσαφίρ - **ὀντάς** ἰδιαιτέρα αἴθουσα ἐν ἑκάστῃ οἰκίᾳ ἐπὶ τουρκοκρατίας προωρισμένη διὰ τὴν διαμονὴν ξένων ἐπισκεπτῶν· **2)** ἐν Τουρκίᾳ ὁ θάλαμος ἔνθα διῃτῶντο οἱ διὰ τὴν ἀνακτορικὴν ὑπηρεσίαν προοριζόμενοι παῖδες· **3)** ἀνακτορική τις ὑπηρεσία τοῦ Σουλτάνου.

ὄντε μσν., δημ. κ. **ὄντες,** ὅταν : Ἐρωτόκρ.1,187 **εἰσὲ παλάτια βασιλιῶν τὰ μάτια ὄντε στραφοῦσι.**

ὀντέθην Ἐπιγρ. ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. τοῦ ρ. ἀνατίθημι ἀντὶ ἀνατεθῆναι.

ὀντογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀντογένεια** ἡ ὀντογονία βλ.λ.

ὀντογονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξέλιξις τοῦ ὄντος, τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τῆς πρώτης καταβολῆς μέχρι τῆς πλήρους αὐτοῦ διαπλάσεως· **2)** γεν. ὁ (καθ' ὑπόθεσιν) τρόπος τῆς παραγωγῆς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὀργανικῶν ὄντων.

ὀντογονικός-ή-όν νεώτ: ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀντογονίαν βλ.λ.

ὀντολογία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ περὶ τοῦ εἶναι, ἐπὶ τῆς οὐσίας, τῆς φύσεως τῶν ὄντων ἐπιστήμη· **2)** γενικὴ μεταφυσική, ἐκζητοῦσα τὸ ἐν τῇ μεταβολῇ σταθερὸν καὶ τὴν ἐν τῇ πολλότητι ἑνότητα, ἤτοι τὴν ὄπισθεν ἑκάστου φαινομένου θεμελιώδη τούτου αἰτίαν καὶ ἀρχήν.

ὀντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀντολογίαν : **ὀντολογικὴ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοῦ θεοῦ·** || **ὀντολογικαὶ ἐπιστῆμαι** αἱ ἐξετάζουσαι τὰ ἀντικείμενα κατὰ τὰς πραγματικὰς αὐτῶν σχέσεις διὰ τῆς συνδέσεως τῶν ἐσωτερικῶς συνδεδεμένων καὶ τῶν κατ' ἐξωτερικὰ γνωρίσματα συναπτομένων, ἄ. ἐξηγητικαί, ἑρμηνευτικαὶ ἢ περιγραφικαί, ἀντίθ. κανονικαὶ βλ.λ. ἐπιστῆμαι· || κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀντολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀντολογίαν βλ.λ.

ὀντοποιῶ-έω μτγν. ποιῶ, πλήττω, κατασκευάζω ὄντα, ὑποστάσεις : Δαμάσκ.'Αρχ.65.

ὀντότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τοῦ ὄντος, τοῦ ὑπάρχοντος ἔννοια, ὕπαρξις, ὅθ. πραγματικότης, θετικότης, ἀλήθεια : Ἀλέξ.'Αφρ.Μεταφ.641,27, Εὐστρ.ΗΝικ.13,7· **2)** νεώτ. πᾶν τὸ ἀποτελοῦν τὴν οὐσίαν τινός, ὅθ. κτ. ἐπέκτ. αὐτὴ ἡ οὐσία· **3)** ὁμ. νεώτ. ἰδία αὐτοτελὴς ὕπαρξις, ἀτομικὴ αὐθυπαρξία : **αὐτὸς δὲν ἔχει ὀντότητα·** **4)** ὁμ. νεώτ. ἐν τῇ λογ. πᾶν τὸ ἔχον ὕπαρξιν ἀλλ' ἀπροσδιόριστον κατὰ τὸ ποιὸν καὶ τὰς σχέσεις.

ὀντ(ο)υλάρισμα-ατος (τὸ) (γαλλ.) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀντουλάρω βλ.λ., ἄ. ὀντ(ο)υλασιόν.

ὀντ(ο)υλάρω (γαλλ.) δημ. προσδίδω εἰς τὴν κόμην τεχνητὸν κυματοειδὲς σχῆμα.

ὀντ(ο)υλασιόν (ἡ) (γαλλ.) δημ. ὀντουλάρισμα βλ.λ., σγούρωμα, κατσάρωμα.

ὄντως ἐπίρρ. (ὤν-ὄντος, μτχ. τοῦ εἰμί) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀληθῶς, πράγματι, τῷ ὄντι, μτ. ρ. : Εὐρ. Ἡρ.610 **ἦλθες γὰρ ὄντως δώματ' εἰς Ἅιδου, τέκνον ;,** Ἀριστφ.Νεφ.86, Ἡρώνδ.4,65, ΚΔ Λουκ.24, 34 **ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι,** Πρόδρ.2,373 **ὄντως τυγχάνεις Μανουήλ, θεὸς ἐπίγειός τε, - εἶναι ὄντως εἰλικρινὴς ἄνθρωπος·** || ἐν συνεκφ. μτ. ἄ. ἐπιρρ. : Πλάτ.Σοφ.263D **ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδὴς** (πράγματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ)· || κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν φρ. ὡς ἔπος εἰπεῖν : αὐτ.Νόμ.656E **οὐχ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυριοστόν, ἀλλ' ὄντως·** || ὁμ. κ. πρὸς τὸ εἰκότως : Ἀντιφ.2,2,10 **εἰ καὶ εἰκότως μέν, ὄντως δὲ μὴ ἀπέκτεινα·** || μσν. κ. ἀπολ. : Μηναῖ.1,1 Ὄρθρ.Κάθισμα **ὄντως θεῖά τε καὶ θαυμαστά σου τὰ ἔργα·** || μτ. τῆς μτχ. **ὢν-οὖσα-ὄν** ὁ πραγματικός, ὁ ἀληθῶς ὑπάρχων, ὅθ. **ὄντως οὖσα** ἡ πραγματικὴ ὕπαρξις : Πλάτ.Πολ.597D ποιητὴς **ὄντως οὔσης·** || νεώτ. φιλοσ. **ὄντως ὂν** ἡ ἀληθὴς φύσις καὶ οὐσία τῶν ὄντων· || κ. μτ. ὀνομ. : αὐτ.Φαῖδρ.260A **τὰ ὄντως ἀγαθά,** Ἀντιφάν.212,6 **ὄντως ἑταίρας,** ΚΔ Τιμ.1,5,3 **τίμα τὰς ὄντως χήρας.**

ὄντωσις-εως (ἡ) Ζωναρ.1453 «ἡ αὔξησις».

ὄνυ Ἐπιγρ. ἀρκ. κ. κυπρ. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ., γενικ. **τοῦνυ(ν),** δοτ. **τῷνυ,** αἰτ. **τόνυ,** θηλ. **τάννυ(ν),** γενικ. πληθ. **τῶννυ,** δοτ. πληθ. θηλ. **ταῖννυ,** αἰτ. ἀρσ. πληθ. **τόσνυ(ν),** οὐδ. **τάνυ.**

ὀνύδιν (τὸ) πάπ. ὀνάριον βλ.λ.

ὄνυμα-ατος (τὸ) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄνομα βλ.λ.

ὀνυμάζω αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομάζω βλ.λ.

ὀνυμαίνω αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομαίνω βλ.λ.

ὀνυμαστός-ή-όν αἰολ. δωρ. τ. τοῦ ὀνομαστός.

ὄνυξ-υχος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. νύχι, ἐπ. δοτ. πληθ. ὀνύχεσσι, πέταλον ἐκ κερατίνης οὐσίας, δι' οὗ εἶναι κεκαλυμμένα καὶ ὡπλισμένα τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πλειοτέρων ζῴων· π. Ὁμ. ἀείποτε κτ. πληθ. κ. ἐπὶ ἀετοῦ : Ἰλ. Θ 248 **νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·** || κ. ἐπὶ τοῦ ἱέρακος : Ἡσίοδ.Ἔργ.204 **ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι ὀνύχεσσι μεμαρπώς,** Ἀριστφ.Ὄρν.1180 **χωρεῖ δὲ πᾶς τις ὄνυχας ἠγκυλωμένος·** || κ. ἐπὶ τῶν ἁρπακτικῶν ζῴων : Πίνδ. Ν 4,63 **λεόντων ὄνυχας ὀξυτάτους,** Ἡρ.3,108 **ὁ δὲ ἔχων ὄνυχας.. ἀμύσσει τὰς μήτρας·** || κ. ἐπὶ τοῦ κροκοδείλου : αὐτ.2,68 **ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς καὶ δέρμα λεπιδωτόν·** || κ. ἐπὶ τῆς Σφιγγός : Εὐρ.'Ηλ.471 **Σφίγγες ὄνυξιν ἀοίδιμον ἄγραν φέρουσαι·** κ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Ἡσίοδ.Α 266 **μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν,** Ἡρ.4,64 **ἀποδείραντες αὐτοῖσι ὄνυξι καλύπτρας τῶν φαρετρέων ποιεῦνται,** Ἀριστφ.Ὄρν.8 **ἀποσποδῆσαι τοὺς ὄνυχας τῶν δακτύλων,** Λουκ.Νεκρ.Δ 11,4 **ὀδοῦσι καὶ ὄνυξι καὶ πάσῃ μηχανῇ·** **2)** φρ. **οἶνος ἀφικνεῖται εἰς ἄκρους ὄνυχας** ἡ ἐκ τῆς οἰνοποσίας θερμότης ἐξικνεῖται μέχρι τῶν ἄκρων τῶν ὀνύχων : Εὐρ.Κύκλ.159 **ὥστ' εἰς ἄκρους γε τοὺς ὄνυχας ἀφίκετο** (ὁ οἶνος)· || ὁμ. **ἀνάγω ἐξ ὀνύχων τι** φέρω, εἰσφέρω, εἰσάγω ἐκ τοῦ ἄκρου τῶν ὀνύχων τι : Ρουφῖν.ΑΠ 5,14 **τὴν ψυχὴν ἐξ ὀνύχων ἀνάγει·** || ὁμ. **ἐκ κορυφῆς εἰς ἄκρους ὄνυχας** ἀπὸ κορυφῆς μέχρις ὀνύχων : Φίλιππ.αὐτ. 9,709· || ὁμ. **ἐπ' ἄκρους ὄνυχας** ἵσταμαι ἵσταμαι ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν : Εὐρ.'Ηλ.840 **ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στάς·** || ὁμ. βαδίζω **ἐπ' ἄκρων ὀνύχων** περπατῶ στὰ νύχια : Μόχ.π.'Αθῆν. 8,349B· || ὁμ. μτφ. μτγν. κ. νεώτ. **ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων** ἐκ νεαρᾶς, ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας : ΑΠ 5, 128· || ὁμ. **ἐν ὄνυχι ὁ πηλός ἐστι** τὸ ἐκ πηλοῦ πρόπλασμα ἀντέχει εἰς τὴν διὰ τοῦ ὄνυχος δοκιμασίαν, ἐπὶ γλύπτου, ὅστις δοκιμάζει τὴν τελειότητα τῆς ἐργασίας του χαράσσων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διὰ τοῦ ὄνυχος : Πολύκλ.π.Πλούτ.'Ηθ.636C· || ὁμ. **ἡ δι' ὄνυχος δίαιτα** ὁ μετ' ἄκρας προσοχῆς καὶ περιποιήσεως βίος : Πλούτ.'Ηθ.128E || ὁμ. **ἐκμέμαγμαι εἰς ὄνυχα** ἔχω ἐπεξεργασθῆ μέχρι τῶν ὀνύχων ἤτοι μέχρι καὶ τοῦ μικροτάτου σημείου, πλήρως, τελείως : Διον.'Αλ.Δημ.13 **τὸν Λυσιακὸν χαρακτῆρα ἐκμέμακται εἰς ὄνυχα·** || ὁμ. σύμ-

πηξις εἰς ὄνυχα ὡραία, λεπτή, τελεία ὁρμογή : Γαλ.2,737· || ὁμ. πρὸς ὄνυχα τὴν προσκαρτέρησιν ποιοῦμαι ὑπερβαλλόντως ἐγκαρτερῶ: Φιλόδ. Ρητ.I,113· || κ. νεώτ. παροιμ. **ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα** (τεκμαίρεσθαι) (ἐν ἀγαθῇ σημ. ἐκ μικροῦ ἀλλὰ χαρακτηριστικοῦ σημείου ἀναγνωρίζεται ἡ ἀξία ἢ ὁ χαρακτὴρ ἀτόμου τινός) : Ἀλκ.113, Ἀποστολ.Ἀρ.7,57· || ὁμ. νεώτ. φρ. πίπτω εἰς **τοὺς ὄνυχάς τινος** γίνομαι θῦμα ἐκμεταλλεύσεως : **ἔπεσεν εἰς τοὺς ὄνυχας σπείρας**· || ὁμ. κ. **σῴζομαι ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς τινος** διασῴζομαι, παύω νὰ εἶμαι θῦμα τῆς ἐκμεταλλεύσεώς τινος : **ἐσώθη ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν τοκογλύφων**· **3)** κ. νεώτ. ἡ ὁπλὴ τῶν ἱπποειδῶν : Ξεν.Ἱππ.I,3· **πόδας δ' ἄν τις δοκιμάζοι πρῶτον μὲν τοὺς ὄνυχας σκοπῶν**, Ἀσκληπιάδ. ἢ Ἀρχί.ΑΠ 9,64 **Κράνας Ἑλικωνίδος ἔνθεον ὕδωρ, τὸ πτανοῦ πώλου πρόσθεν ἔκοψεν ὄνυξ**· || ὁ Ἀριστλ. θεωρεῖ τὴν ὁπλὴν ὁμόλογον πρὸς τὸν ὄνυχα : αὐτ.ΖΙ 486b,20, αὐτ.ΖΜ 690a,9 **καὶ διὰ πλῆθος ἀντὶ πλειόνων ὀνύχων εἷς ὄνυξ ἡ ὁπλή ἐστιν**· **4)** κ. ἐπὶ παντὸς πράγματος ἔχοντος ὁμοιότητα πρὸς ὄνυχα ὁρπακτικοῦ θηρίου, τὸ ἀγκιστροειδὲς ἄκρον τῆς ἀγκύρας : Πλούτ. Ἠθ.247Β· **5)** χειρουργικόν τι ἐργαλεῖον, ὁ ἐμβρυουλκός : Ἱππ.Ἐπιχ.7, Γαλ.19,107· **6)** ὄνυξ σιδηροῦς ἐργαλεῖον δι' οὗ ἀποκόπτονται τὰ σῦκα ἐκ τῶν συκῶν : Θεόφρ.ΦΙ 4,2,1· || ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐξάγεται τὸ κόμμι τοῦ βαλσάμου : αὐτ.9,6,2· **7)** μτγν. ὄργανον βασανισμοῦ, βασανιστήριος μηχανή : Συνέσ.21, Θεοδώρ.ΕΙ 32· **8)** νεώτ. ἡ ἐσωτερικὴ ἀκραία στεφάνη τῶν ἀτμομαξῶν καὶ σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων· **9)** ὁμ. νεώτ. μαθ. **κυλινδρικός - κωνικός - σφαιρικὸς ὄνυξ** τὸ στερεὸν τὸ περιλαμβανόμενον ὑπὸ δύο ἐπιπέδων διερχομένων διὰ τοῦ ἄξονος κυλίνδρου ἢ κώνου ἢ τῆς μιᾶς τῶν διομέτρων σφαίρας· **10)** πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει πρὸς ὄνυχα, οἷον τὸ λευκὸν μέρος τῶν πετάλων τοῦ ῥόδου : Διοσκ.I,131 **χυλίζειν δὲ δὴ τὰ ἁπαλὰ ἀποφαλίσαντας τὸν ὄνυχα . . ὅπερ ἐστὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ φύλλῳ**· **11)** ἀρωματική τις οὐσία : ΠΔ Ἔξ.30,34 **λάβε σεαυτῷ ἡδύσματα στακτήν, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ**, Δαμόκρ.π.Γαλ. 13,226, Διοσκ.2,8, Πάπ.· **12)** ὁμ. μτγν. πάθησις τοῦ κερατοειδοῦς τοῦ ὀφθαλμοῦ καθ' ἣν ἐπέρχεται διαπύησις καὶ ἀποσκλήρυνσις τούτου, παρεχομένης τῆς ἐντυπώσεως ὄνυχος : Ἀέτ.7,30, Παῦλ. Αἰγ.3,22,23 **ὑπόπυος ὁ κερατοειδὴς ἐνίοτε γίνεται . . ὄνυχι προσεοικότος τοῦ πύου κατὰ τὸ σχῆμα· διὸ καὶ τὸ πάθος ὄνυχα προσαγορεύουσι**· **13)** μέρος τοῦ ἥπατος : Ῥοῦφ.Ὀνομ.180, Σχόλ. Νίκ.Θηρ.559 **μέρη . . ἐξημμένα τοῦ ἥπατος, ὥσπερ καὶ ὄνυξ καὶ μάχαιρα καὶ κάνεον**· **14)** πολύτιμός τις λίθος μετὰ φλεβῶν : ΠΔ Ἰώβ 28,16 **ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ**, Ἰώσ.ΠΙ 5,5,7, Λουκ. Συρ.32 **Σαρδῷος ὄνυξ** (σαρδόνυξ), Ἐπιγρ. **ὄνυχος σφραγίς**· **15)** ἀστράγαλος βλ.λ.10) : Ψ Διοσκ. 4,61· **16)** τὸ ὄστρακον τοῦ κογχυλίου : Διοσκ. 2,8, Γαλ.13,320, Ὀρειβ.5,77,1, Παῦλ.Αἰγ.7,3· || κ. τῆς πορφύρας : Διοσκ.Εὐπ.2,92· **17)** ὀστρακόδερμόν τι, πιθ. τὸ θῆλυ τοῦ σωλῆνος βλ.λ. : Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,106, Δίφιλ.π.Ἀθήν.3,90D **οἱ δὲ σωλῆνες καλούμενοι . . καὶ ὄνυχες** (ἐπὶ ὀστρέων)· **18) ὄνυχες θαλάσσιοι** φύκη, ἄλγαι : ΨΔημόκρ. Ἀλχ.42Β.

ὄνυξις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ περὶ τὴν αὔλακα τοῦ ὄνυχος ὀφειλομένη εἰς διάφορα παθογόνα μικρόβια ἢ εἰς χρόνια νοσήματα.

ὀνυρίζεται Ἡσ. «ὀδύρεται» (πρβλ. ἐνυρήσεις).

ὀνυστήριον (τὸ) μτγν. ὀνυχιστήριον βλ.λ. : Ποσείδ.π.Πολυδ.10,3) **ὀνυστήρια λεπτά**.

ὀνυχαῖος-α-ον νεώτ. ὁ τοῦ ὄνυχος βλ.λ.1) : **ὀνυχαία αὔλαξ** (ἡ) **τοξοειδὴς ἔνθα φύεται ὁ ὄνυξ**).

ὀνυχάλειμμα-ατος (τὸ) μσν. χρίσμα, ἄλειμμα διὰ τοῦ ὄνυχος βλ.λ.11) : Ἱππιατρ.100.

ὀνυχάρθρωτος ἄγκυρα (ἡ) νεώτ. ἄγκυρα, ἧς οἱ βραχίονες εἶναι συνηρθρωμένοι μετ' αὐτῆς καὶ κινοῦνται μέχρις ὡρισμένης γωνίας περὶ ἄξονα.

ὀνυχατροφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀτροφία τῶν ὀνύχων βλ.λ.1).

ὀνυχαύξησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὑπερτροφία τῶν ὀνύχων βλ.λ.1).

ὀνυχέλαιον (τὸ) νεώτ. λιπαρὸν ἔλαιον λαμβανόμενον διὰ βρασμοῦ τῶν ὀστῶν τῶν κνημῶν καὶ τῶν ὁπλῶν τῶν βοῶν.

ὀνυχία (ἡ) νεώτ. πάθησις τῶν ὀνύχων τῶν δακτύλων κατὰ τὴν αὔλακα τοῦ ὄνυχος, ἆ. ὀνυχίασις.

ὀνυχιαῖος-α-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων διαστάσεις ὄνυχος, ὅθ. μτφ. ὁ λίαν μικρός, ὁ ἐλάχιστος : Εὐστ.Ἐπιστ. εἰς Διόν.Περ.73,31 **ὀνυχιαίῳ που τάχα τινὶ διαστήματι γῆν ἀπείρονα περικλείσαντες**.

ὀνυχίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀνυχία βλ.λ.

ὀνυχίζω, κυρ. τὸ μέσ. ὀνυχίζομαι, ἀόρ. **ὠνυχισάμην**, κόπτω τοὺς ὄνυχας : ΠΔ Βασ.2,19,24 **οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο**, Ἰάμβλ.Πυθ.28,154 **ἐν ἑορτῇ μὴ ὀνυχίζεσθαι**, Ἰουλ. Μισ.339Β· παθ. κτ. μτχ. παρακ. **ὠνυχισμένος**, ὁ ἔχων κεκομμένους τοὺς ὄνυχας : Κρατῖν.455· **2)** μτγν. **ὀνυχίζω ὄνυχας** ἔχω τὸν ὄνυχα διῃρημένον, ἐπὶ ζῴων : ΠΔ Λευΐτ.11,7 **καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς**· **3)** μτφ. ἐξετάζω οἱονεὶ διὰ τῶν ὀνύχων, ἐπιμελῶς, ἐπακριβῶς διερευνῶ, ἐξονυχίζω : Ἀρτεμίδ. Δαλδ.4,306 **ἐπιζητούμενα ὑπὸ τῶν ὀνυχιζόντων πάντα καὶ μηδὲν ἀβασάνιστον πειρώμενον εὑρίσκειν**, Ἰουλ.Λόγ.5,162C· κ. παθ. Φώτ. «**ὀνυχίζεται**, ἀκριβολογεῖται» : Ἀριστφ.ἀπ.834· **4)** μτγν. ὁμ. μτφ. ἀπατῶ, ἐξαπατῶ : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,22 **ὀνυχίζεσθαι φαμὲν τὸν ἐπὶ βλάβῃ . . ἐξαπατηθέντα**.

ὀνυχιμαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ οἱονεὶ ἐξ ὀνύχων ἤτοι ἐλαχίστων μερῶν συγκείμενος, συνιστάμενος : Κωμ.Ἀδέσπ.879, Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,11 **ἔξωθεν ἐπιτεθῆναι πυκνότητι τρόπου τὰ ὀνυχιμαῖα τῶν πραγμάτων**.

ὀνύχινος-η-ον (ὄνυξ) μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐξ ὄνυχος βλ.λ.14) : Ἐπιγρ.,Ποσειδών.25J,Πλούτ. Ἀντ.58 **δελτάρια τῶν ἐρωτικῶν ὀνύχινα καὶ κρυστάλλινα δέχεσθαι**· **2)** ὁ ὅμοιος πρὸς τὸν λίθον ὄνυχα βλ.λ.14) : Πλίν.ΦΙ 15,55· || ὁ ἔχων χρῶμα ὄνυχος : Πάπ. **δερματικομαφόρτιν ὀνύχινον**, αὐτ. **πρόβατα ὀνύχινα τέλεια**· **3)** ὀνύχινον (ἔλαιον) (τὸ) τὸ ἐκ τῆς ἀρωματικῆς οὐσίας ὄνυξ βλ.λ.11) **ἔλαιον** : Διοσκ.1,54,2.

ὀνύχιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄνυξ βλ.λ.1), μικρὸς ὄνυξ ἁρπακτικοῦ ὀρνέου : Ἀριστλ.ΖΙ 503a,29 **ἔχει δὲ καὶ ὀνύχια ἐπὶ τούτων ὅμοια τοῖς τῶν γαμψωνύχων**· **2)** ἐν πάπ. αἱ χηλαὶ τοῦ χοίρου· **3)** ἡ νόσος τῶν ὀφθαλμῶν ὄνυξ βλ.λ.12) : Πάπ., Ἀέτ.7,30· **4)** ὁ λίθος ὄνυξ βλ.λ.14) : Θεόφρ.Λίθ. 31 **τὸ ὀνύχιον μικτὴ λευκῷ καὶ φαιῷ πρὸς ἄλληλα**, ΠΔ Ἔξ.28,20 **καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος . . βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον περικεκαλυμμένα χρυσίῳ**· **5) σκόρδων ὀνύχια** οἱ λοβοὶ τῶν σκορόδων : Ἀέτ.11,11.

ὀνύχιος-α-ον ἀρχ. λεξ. **ὁ ἐξ** ὄνυχος βλ.λ.14)· Σουΐδ. **ὀνύχιος λίθος**.

ὀνυχισμός (ὁ) μτγν. ἀποκοπὴ τῶν ὀνύχων : Στράβ.17,3,7 **σμήξει τε ὀδόντων καὶ ὀνυχισμῶν**.

ὀνυχιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁπλὴ βλ.λ. : ΠΔ Λευΐτ. 11,3 **πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν**.

ὀνυχιστήριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μαχαιρίδιον ἢ φολὶς μικρὰ διὰ τὴν κοπὴν τῶν ὀνύχων : Ποσείδ.38.

ὀνυχίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. -ῖτις-ιδος, ὁ ἐκ τοῦ εἴδους **τοῦ** ὄνυχος βλ.λ.14) : Διοσκ.5,74 **δια-**

φύσεις ἔχουσα ἐμφερεῖς ὀνυχίτῃ λίθῳ, Ἀππ.Μιθριδ.95 **δισχίλια ἐκπώματα λίθου τῆς ὀνυχίτιδος λεγομένης·** **2)** νεώτ. ἰατρ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ὀνυχῖτις φλεγμονή τις (περὶ) τὴν ρίζαν τοῦ ὄνυχος.

ὀνυχογόνος-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν διάπλασιν ἢ τὴν γένεσιν τοῦ ὄνυχος: **ὀνυχογόνος μεμβράνα** (ἡ ὑπὸ τὸ κεράτιον μέρος τοῦ ὄνυχος τῶν ζώων ἐπιθηλιακὴ στιβάς).

ὀνυχογραφία (ἡ) νεώτ. ἐγχάραξις διὰ τοῦ ὄνυχος· **2)** ἰατρ. ἡ δι' εἰδικοῦ ὀργάνου καταγραφὴ τοῦ σφυγμοῦ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων.

ὀνυχογραφοῦμαι-έομαι γράφομαι ἢ ἐγχαράττομαι διὰ τῶν ὀνύχων: Ἱππ.Ἐπιδ.6,6,4.

ὀνυχογρυπωσία (ἡ) νεώτ. κ. -σις-εως παραμόρφωσις τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, ἰδ. κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν παρατηρουμένη, ὀφειλομένη δὲ εἰς κυκλοφοριακὰς διαταραχὰς τοῦ ἄκρου ποδός.

ὀνυχοδάκτυλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀμφιβίων ἐκ τῶν **ἀμβλυστομιδῶν.**

ὀνυχοδέτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ κεφαλοδέτης βλ.λ.

ὀνυχοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὄνυχα βλ.λ.|| ὅμοιος: Διοσκ.1,77 **ὀνυχοειδεῖς διαφύσεις,**- **ὀνυχοειδὲς ὀστοῦν·** || ἐπίρρ. νεώτ. -ῶς.

ὀνυχόζωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. δακτυλιωτὴ λωρὶς παρατηρουμένη κατὰ τὴν βαθμιαίαν αὔξησιν τῆς ὁπλῆς τῶν ἱπποειδῶν.

ὀνυχοκομία (ἡ) νεώτ. ἐπιμέλεια, περιποίησις τῶν ὀνύχων, μανικιούρ.

ὀνυχοκόμος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων ἐπάγγελμα τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὀνύχων, μανικιουρίστας, -ίστρα.

ὀνυχολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μαλάκυνσις ἢ ἀπόπτωσις τοῦ ὄνυχος ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ.

ὀνυχομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ μαντεύειν ἢ μαντεύεσθαι ἐκ τοῦ σχήματος τῶν ὀνύχων, τῶν ἐπ' αὐτῶν λευκῶν κηλίδων κττ.

ὀνυχομύκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀνυχομυκητίασις** νόσος δερματικὴ τοῦ ἄκρου τοῦ δακτύλου καὶ τοῦ ὄνυχος.

ὀνυχόπαχος-ον ὁ ἔχων παχεῖς, χονδροὺς ὄνυχας: ΨΔημόκρ.Ἀλχ.48Β.

ὀνυχοπτωσία (ἡ) νεώτ. πάθησις τῶν ὀνύχων συνεπιφέρουσα τὴν μαλάκυνσιν ἢ ἀπόπτωσιν αὐτῶν.

ὀνυχορρηξία (ἡ) νεώτ. ἀνωμαλία τῶν ὀνύχων, καθ' ἣν οὗτοι σχηματίζουσι ραβδώσεις, λεπτύνονται καὶ καθίστανται τὰ μάλα εὔθραυστοι.

ὀνυχοτόμος (ὁ) νεώτ. κ. ἐν γλωσσ. ὀνυχοτόμον (τὸ) ὁ ὀνυχοκόπος βλ.λ.

ὀνυχοφαγία (ἡ) νεώτ. νοσηρὰ ἕξις τοῦ περιδάκνειν διὰ τῶν ὀδόντων τὰ ἄκρα τῶν ὀνύχων.

ὀνυχοφάγος (ὁ) νεώτ. ὁ πάσχων ὀνυχοφαγίαν.

ὀνυχοφόρος-ον (φέρω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ὄνυχας ἐπὶ τῆς τελευταίας φάλαγγος τῶν δακτύλων: Κατ.Ἀστρλ.Κ 7,238,26· **2)** νεώτ. ζωολ. **ὀνυχοφόρα** (τά) ὡς οὐσ. ὁμοταξία ἀρθροπόδων, περιλαμβάνουσα ζῷα σκωληκόμορφα.

ὀνυχοφυΐα (ἡ) νεώτ. ἡ ἔκφυσις τῶν ὀνύχων.

ὀνυχοφυλλώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἐξ ὀνυχοφυλλώματος βλ.λ.: **ὀνυχοφυλλώδης ἱστός.**

ὀνυχοφύλλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἐλάσματα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὁπλῆς τῶν ζώων χρήσιμα διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ τοιχώματος τοῦ ὄνυχος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν σαρκωδῶν μερῶν.

ὀνυχόφυμα-ατος (τὸ) νεώτ. παραμόρφωσις καὶ σχηματισμὸς τυλώματος ἐπὶ τοῦ ὄνυχος ἕνεκεν φλεγμονῆς τῆς μήτρας αὐτοῦ.

ὀνυχῶ-όω μτγν. δίδω εἴς τι σχῆμα ὄνυχος βλ.λ., κάμνω τι ὡς ὀνύχιον ἐν χρ. μ. τὸ παθ.: Ὀρειβ.46,11,18 **τὸ ὠνυχωμένον** (τὸ) φέρον ἀπόληξιν ὁμοίαν πρὸς ὄνυχα σμίλης), Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.232 **ὠνύχωται** (ἔχει δοθῇ σχῆμα ὁπλῆς ζῴου).

ὀνυχώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὀνυχοειδὴς βλ.λ.: Νεῖλ.Ἐπιστ.207.

ὀνύχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. κ. ὀνύχωσις-εως (ἡ) κερατίνη πλὰξ ἐν τῷ ἀντιβραχίῳ τοῦ ἵππου.

ὀνυχωτή (ἡ) δημ. ἐργαλεῖον ἔχον σχῆμα ὄνυχος ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ξυλουργοῖς πρὸς διάνοιξιν ὀπῶν ἐν τῷ ξύλῳ.

ὀνῶ Σουΐδ. «τὸ ὠφελῶ».

ὀνώδης-ους-ες ὁ πρὸς ὄνον βλ.λ.|| ὅμοιος: Ἀριστλ.Φυσιογν.812a,10,Φιλόδ.Ρητ.1,68, Γαλ.6,377F ὀνώδης **καὶ παχὺς τὴν ψυχήν·** **2)** μτγν. ὁ ὄνειος βλ.λ.: Πλούτ.Ἠθ.525Ε **ὀνώδης καὶ μυρμηκώδης φιλοπλουτία·** **3)** ὁμ. μτγν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ὄνου: αὐτ.362F.

ὄνωνις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ., κ. **ὀνωνίς-ίδος** τὸ φυτὸν ὄνωνις (βλ. κατ.) ἡ ἀρχαία: Θεόφρ.Φἱ 6,1,3, Καλλ. ὁπ.π.Πλούτ.Ἠθ.44Ε ὡς .. **ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν φύονται μαλακῶν ἄνθεα λευκοΐων,** Διοσκ.3,131· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **ἐλλοβοκάρπων,** ὧν εἶδος καὶ ὄνωνις ἡ ἀρχαία· **2)** κ. μτφ.: Ἀριστφ.ἀπ.π.Κωμ.Ἀδέσπ.438 **ἐς** (τὴν) **πόλιν ἄξεις τήνδε τὴν ὀνώνιδα** (τὸ ὀχληρὸν τοῦτο φυτὸν) (πιθ. μτ. λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. ὄνος).

ὄνωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὄνωνις βλ.λ.: Νίκ.Θηρ. 872 **ὕσσωπός τε καὶ ἡ πολύχωνος ὄνωσις.**

ὀξάγγιον (τὸ) πάπ. ὀξύγγιον βλ.λ.

ὀξαγκαθιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βερβερὶς βλ.λ.

ὀξαζινικὰ σώματα (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις περιέχουσαι ἑξαμελῆ δακτύλιον καὶ ἀνὰ ἓν ἄτομον ἀζώτου καὶ ὀξυγόνου.

ὀξαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δ. ἔκφρ. τοῦ ὀξοναιμία.

ὀξάλειος-ον μτγν. ὁ ὀξῖνος, ὁ ξινός: Ἀπολλδ. Καρ.25,3 **ὀξάλειοι συκαῖ.**

ὀξαλίδα (ἡ) δημ. τὸ λάπαθον βλ.λ. ἡ ὀξαλίς.

ὀξαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὀξὺ τὸ ἐν τῇ ὀξαλίδι βλ.λ. περιεχόμενον· || **ὀξαλικὸν ὀξὺ** (τὸ) νεώτ. χημ. ἆ. αἰθανικὸν ὀξύ, δικαρβονικὸν ὀξὺ ἀπαντῶν εἰς φυτὰ ἡνωμένον μετὰ καλίου καὶ ἀσβεστίου, ἐν χρήσει παρὰ τῇ βαφικῇ καὶ τυποβαφικῇ ὡς καὶ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν πίλων καὶ ἐξάλειψιν κηλίδων· || **ὀξαλικὴ διάθεσις** (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δυσκρασία τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν οὗτος σχηματίζει ἐν τῷ αἵματι καὶ ἀπεκκρίνει διὰ τῶν οὔρων ὀξαλικὸν ὀξύ.

ὀξάλιοι Ἡσ. «εἶδος σύκων».

ὀξαλίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ὀξαλίδα τὸ φυτὸν λάπαθον βλ.λ.: Νίκ.Θηρ.840 **ἄρκτιον ὀξαλίδας τε·** || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν γερανιοειδῶν· **2)** Ἡσ. «ὀξεῖα τρὺξ ἢ ὀξίνης οἶνος».

ὀξαλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῶν ὀργανικῶν τάξεων ἀπαντῶν ἐντὸς γαιανθράκων μετὰ γύψου, ἆ. χουμπολδτίνης.

ὀξάλμη (ἡ) (ὀξος) κ. νεώτ., ἐν πάπ. **ἐξάλμη,** ἡ μετ' ὄξους μεμειγμένη ἅλμη: Κρατῖν.143, Ἀριστφ. Σφ.331 **εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμήν,** Γαλ.6,616· || ἐν χρ. ἐν Σικελίᾳ πρὸς διατήρησιν ἐδεσμάτων: Ἀριστλ.Μετ.359b,15· || ἐν χρ. κ. ἐν τῇ ἰατρικῇ: Ἀπολλῶν.π.Φιλούμ.32,3.

ὀξαλουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀπέκκρισις μεγάλης ποσότητος ὀξαλικοῦ ἀσβεστίου διὰ τῶν οὔρων.

ὀξαλουρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξαλουρίαν βλ.λ.: **ὀξαλουρικὸν ὀξὺ** (ὀργανικὸν ὀξὺ σχηματιζόμενον ἐκ τοῦ παραβανικοῦ ὀξέος διὰ θερμάνσεως μετ' ἀλκαλίων).

ὀξαποδῶ(ς) (ὁ) (ἔξω ἀπ' ἐδῶ) δημ. εὐφημιστ. ὁ διάβολος βλ.λ.

ὀξάρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. πυκνὸν ὀξικὸν ὀξὺ λαμβανόμενον διὰ ξηρᾶς ἀποστάξεως τῶν ξύλων.

ὀξέα (ἡ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀξύα βλ.λ.: Δοσίθ.396Κ.

ὀξεῖνος-η-ο δ.τ. τοῦ ὀξύϊνος βλ.λ.

ὀξεῖα (ἡ) κ. νεώτ. τὸ θηλ. τοῦ ὀξὺς βλ.λ. οὐσιαστικοποιηθέν, ὀνομασία τῆς λόγχης· Σουΐδ.· κ. παροιμ.: αὐτ. **δι' ὀξείας δραμεῖν** («ἐπὶ τῶν διακινδυνευόντων»)· **2)** νεώτ. γραμμ. ὁ ὀξὺς τόνος

τῆς λέξεως : **οἱ τόνοι τῆς ἀρχαίας εἶναι τρεῖς, ὀξεῖα, βαρεῖα καὶ περισπωμένη·** **3)** ὁμ. νεώτ. μουσ. ἓν τῶν ἐκφωνητικῶν σημείων τοῦ στενογραφικοῦ συστήματος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς.

ὀξ(ε)ιδάση (ἡ) νεώτ. ἔνζυμον ὀξιδωτικὸν εὑρεθὲν εἰς τὸ δι' ὕδατος ἐκχύλισμα πολλῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν ἱστῶν.

ὀξείδιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. δ. γρ. τοῦ ὀξίδιον βλ.λ. : Διευχ.π.'Ορειβ.4,7,21, Σουΐδ.· **2)** νεώτ.χημ. πᾶσα χημικὴ ἕνωσις στοιχείου τινὸς μετ' ὀξυγόνου : **ὀξείδιον σιδήρου - χαλκοῦ - ἄνθρακος - τοῦ μαγνησίου.**

ὀξ(ε)ιδῶ-άω νεώτ. κ. **ὀξ(ε)ιδώνω** ἑνῶ, ἑνώνω χημικῶς μετ' ὀξυγόνου στοιχεῖόν τι ἢ ἐπαυξάνω τὴν ἔν τινι χημικῇ ἑνώσει ἐνυπάρχουσαν ποσότητα ὀξυγόνου· || **ὀξειδοῦν βακτηρίδιον** ὀξικοβακτηρίδιον βλ.λ. ἐπιφέρον τὴν θόλωσιν τοῦ ζύθου, τῆς μπίρας· **2)** κτ. ἐπέκτ. ἀφαιρῶ ὑδρογόνον ἔκ τινος σώματος τῇ ἐπιδράσει ὀξυγόνου· **3)** ἐπὶ μετάλλων, ἐνεργῶ ὥστε ταῦτα νὰ σχηματίσουν ὀξίδιον δι' ἐκθέσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐπίδρασιν ὀξυγόνου, ἰδίᾳ τοῦ ἀέρος, σκουριάζω· κυρ. τὸ παθ. ὀξ(ε)ιδοῦμαι ὡς ἀμτβ. σχηματίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μου ὀξίδιον, σκουριάζω.

ὀξειδώσιμος-ον νεώτ. ὁ ὑποκείμενος εἰς ὀξείδωσιν, ὁ ἐπιδεκτικὸς ὀξειδώσεως.

ὀξ(ε)ίδωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ προσθήκη ὀξυγόνου εἴς τι σῶμα ἢ ἡ ἀφαίρεσις ὑδρογόνου ἀπὸ ἑνώσεως περιεχούσης καὶ ὀξυγόνον· **2)** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀξειδῶ βλ.λ.; **3)** ἐπὶ μετάλλου τὸ ἔχειν σκωρίαν, τὸ σκούριασμα.

ὀξ(ε)ιδωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξείδωσιν βλ.λ., ὁ δυνάμενος νὰ ἐπιφέρῃ ὀξείδωσιν.

ὀξ(ε)ιδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ὠξειδωμένος, ὁ ἔχων ὑποστῆ ὀξείδωσιν.

ὀξ(ε)ικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄξος βλ.λ., ὁ παράγων ὄξος : **ὀξεικὴ ζύμωσις** (ζύμωσις, ἧς ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ παραγωγὴ ὄξου)· || **ὀξεικὸν ὀξὺ** ὀργανικὸν ὀξὺ ρευστὸν δριμυτάτης ὀσμῆς καὶ ὀξινωτάτης γεύσεως· || **ὀξεικὸς αἰθὴρ** εὔοσμον φάρμακον ἐν χρήσει ὡς ἀναληπτικὸν καὶ ἀντιρρευματικόν· **2)** πᾶσα χημικὴ ἕνωσις τοῦ ὀξεικοῦ ὀξέος : **ὀξεικὸς χαλκός-μόλυβδος**· πρβλ. ὀξικός.

ὀξέλαιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἔμβαμμα, μεῖγμα ὄξους καὶ ἐλαίου, ξιδόλαδο : Ξενοκρ.21 (ἐκδ.Mat-th) **μετ' ὀξελαίου ἐσθίονται.**

ὀξεολευκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. πᾶν πρῶτον προϊὸν τῆς διασπάσεως τῶν λευκωμάτων διὰ τῆς ἐπιδράσεως ἀσθενῶν ὀξέων.

ὀξερίας (ὁ) μτγν. ὄνομα σικελικοῦ τυροῦ, κτ. μὲν τὸν Πολυδ. τυρὸς χλωρός, κτ. δὲ τὸν Ἡσ. τυρὸς ἀχρεῖος : Κωμ.'Αδέσπ.880 (πιθ. ξερίας).

ὀξέως ἐπίρρ. κ. νεώτ., ποι. ὀξείως, ταχέως, ἐν τάχει, εὐθύς, ἀμέσως : Θουκ.6,0 **ξυμμάχοις ὡς ἀδικουμένοις ὀξέως βοηθοῦμεν**· || μετὰ σπουδῆς, μετὰ ταχύτητας : Πλάτ.Πολ.567Β **ὀξέως ἄρα δεῖ ὁρᾶν αὐτόν,** 'Ελλ.'Επιγρ.986,3· **2)** νεώτ. μετ' ὀξύτητος, ζωηρότητος, ἰσχυρῶς, ἐντόνως : **ὀξέως ἀντήχει ἡ φωνὴ τοῦ βασανιζομένου.**

ὀξέωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἐλάττωσις τῆς ἀλκαλικότητος τοῦ αἵματος, προερχομένη ἐκ τῆς ηὐξημένης παραγωγῆς ὀξέων κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς ὕλης ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

ὀξηλίς-ίδος (ἡ) μσν. ἡ ὀξαλίς βλ.λ.) : Θεόγνωστ.Καν.14.

ὀξηρός-ά-όν (ὄξος) ἐπὶ ἀγγείων, ὁ δεχόμενος, ὁ περιέχων ὄξος : Σοφ.ἀπ.306 **ὀξηρὸν ἄγγος,** 'Αριστφ.ἀπ.723 **ὀξηρὸν κεράμιον,** Διον.'Επιγρ.ΑΠ 12, 108 **κώνωψ ὀξηρῷ τερπόμενος κεράμῳ**· **2)** ὁ ἐμβεβαπτισμένος εἰς ὀξὺ ἢ εἰς ὄξος : 'Ιππ.'Ελκ.15 σπλῆνες ὀξηροί· **3)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὀξύ, ξινό : Διοκλ.Κωμ.ἀπ.139 **ὀξηρῶν ἐμουμένων.**

ὀξιδ- νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὀξειδ-.

ὀξίδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ὄξος βλ.λ., πρβλ. ξίδι· || δ.γρ. τοῦ ὀξείδιον.

ὀξίζω μτγν. κ. μσν. ἔχω τὴν γεῦσιν ὄξους, ἔχω ξινάδα, ξινίζω : Διοσκ.1,115,2, Ματθ.'Ιστρ.154 **φακοὶ δὲ ὀξίζουσιν, εἴ τις αὐτοὺς προσενέγκαιτο, καὶ ἀπεπτοτέρους ποιοῦσι τοὺς ἐμέτους.**

ὀξικοβακτηρίδιον (τὸ) νεώτ.κ. ὀξεικο- σχιζομύκης πολυαρίθμων εἰδῶν, προκαλῶν τὴν ὀξικὴν ζύμωσιν.

ὀξικός-ή-όν νεώτ. δ. γρ. τοῦ ὀξεικὸς βλ.λ.· **2)** ὁ ἐξ ὄξους προερχόμενος· **3)** ἐπίθ. τῶν ἀλάτων καὶ ἐστέρων τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος.

ὀξίνα (ἡ) 'Ησ. «ἐργαλεῖόν τι γεωργικὸν σιδηροῦς γόμφους ἔχον, ἑλκόμενον ὑπὸ βοῶν».

ὀξίνη (ἡ) Φώτ. «ἡ τοῦ στόματος διάθεσις, ἣν φασιν οἱ πολλοὶ τοῦ στομάχου ὀξίδα».

ὀξίνης (ὁ) ὁ ἔχων γεῦσιν ὄξινον, ὁ ξινός : 'Ιππ.Διαίτ.2,52 **ὀξίνης οἶνος,** Θεόφρ.Φ| 9,20,4, Δίφιλ.82 || κ. μ. **ὀξίνης** (οἶνος) ὡς οὐσ. : 'Ερμιππ.91· || ὁ οἶνος οὗτος σαφῶς διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ὄξους π. Πλούτ.'Ηθ.732Β· **2)** μτφ. ὁ ἔχων κακὸν χαρακτῆρα, δύστροπος, δυσάρεστος, ἐνοχλητικός : 'Αριστφ.'Ιππ.1304 **ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην ὑπέρβολον,** αὐτ.Σφ.1082.

(ὀ)ξινίζω νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι ὄξινον· **2)** ἀμτβ. καθίσταμαι, γίνομαι ὄξινος.

ὀξίνισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξίνισμα-ατος** (τὸ) μετατροπή τινος εἰς ὄξινον· **2)** εἰδ. ἀλλοίωσις τροφῆς διὰ μεταβολῆς τῆς γεύσεως αὐτῆς εἰς ὄξινον, ξίνισμα· **3)** ἡ εἰς ὄξος μετατροπή.

ὄξινος-η-ον μσν. κ. νεώτ., δ. γρ. ὀξεινος, ὁ ἔχων γεῦσιν ὁμοίαν τῇ τοῦ ὄξους, ὁ ὑποστὰς ὀξικὴν ζύμωσιν, ὁ ξινός : ΑΒ 53,10 **ὄμφακες· τὰ ἄωρα τῶν βοτρύων καὶ ὄξινα,** 'Ερωτόκρ.2,434 **μὲ τὸν καιρὸ ἐλπίζω νὰ φάω τ' ὄξινο γλυκύ, ποὺ ἐδῶ δὲ γιοματίζω**· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὀξέα : **ὄξινον ἅλας** (τὸ περιέχον περίσσειαν ὀξέος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βασικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἅλας)· || **ὄξινος ἀντίδρασις** ἐμφαίνουσα τὴν παρουσίαν ὀξέων· || **ὄξινα πετρώματα** τὰ ἔχοντα ὑψηλὴν περιεκτικότητα εἰς πυριτικὸν ὀξύ.

ὀξίον (τὸ) πάπ. τὸ ὀξίδιον βλ.λ.

ὀξίς-ίδος (ἡ) (ὄξος) ἀγγεῖον πρὸς ἐναπόθεσιν ὄξους, ὀξηρὸν ἀγγεῖον, ξιδερό : 'Αριστφ.Σφ.1509 **τουτὶ τί ἦν τὸ προσέρπον, ὀξὶς ἢ φάλαγξ,** Νικόστρ.9, 'Αξιόνικ.7, 'Επιγρ.,Πάπ.· || ἰδ. πήλινον ὀξηρὸν ἀγγεῖον : Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ.1488· || κ. ἐκ μετάλλου : αὐτ.Πλ.812 **ὀξὶς χαλκῆ γέγονε,** Σωπ. 19 **ὀξὶδ' ἀργυρᾶν ἔχει**· **2)** μέτρον τι ἐν 'Αθήναις ὅμοιον τῷ ὀξυβάφῳ βλ.λ. κ. ἐν Κλεωναῖς ἡ κοτύλη βλ.λ. : 'Αριστφ.ἀπ.688, Δίφιλ.96· **3)** μτγν. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς βλ.λ.!! : Γαλ.11,631· **4)** ὁμ. μτγν. ἡ ὀξύτης βλ.λ. : 'Αλέξ.Τραλλ.Πυρ.6.

ὀξῖτις-ιδος (ἡ) πάπ. θηλ. ἐπίθ. ἡ ἔχουσα γεῦσιν ὄξους : **ὀξῖτις στυπτηρία.**

ὀξόβαμμα-ατος (τὸ) νεώτ. βάμμα παρασκευαζόμενον δι' ἐμβροχῆς φυτικῶν οὐσιῶν ἐν ὄξει.

ὀξόβαφον (τὸ) πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀξύβαφον βλ.λ.

ὀξόγαρον (τὸ) γλωσσ. δ.γρ. τοῦ ὀξύγαρον βλ.λ.

ὀξόμελι-ιτος (τὸ) νεώτ. μεῖγμα μέλιτος καὶ ὄξους.

ὀξόμετρον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἀραιομέτρου ἐν χρ. πρὸς εὕρεσιν τῆς πυκνότητος τῶν ὀξέων.

ὀξοναιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ παρουσία ὀξόνης βλ.λ. ἐν τῷ αἵματι.

ὀξόνη (ἡ) νεώτ. ἀκετόνη βλ.λ.

ὀξονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀξόνην, ἄ. ἀκετόνην βλ.λ.· **2)** ὁ περιέχων ὀξόνην.

ὀξόνιον (τὸ) νεώτ. τετρατομικὸν ὀξυγόνον ἁπάντων ἐντὸς ἁλάτων ὀξονιακῶν· **2)** ὁ ὀξύλιθος.
ὀξονουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐντὸς τῶν οὔρων παρουσία ὀξόνης.
ὀξονοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. μετουσίωσις ὀργανικῆς τινος ἑνώσεως εἰς ὀξόνην.
ὀξοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξοποιία** ἡ βιομηχανικὴ παρασκευὴ ὄξους.
ὀξοπώλης (ὁ) μτγν. ὁ πωλῶν ὄξος, ξιδάς, ξιδέμπορος : Πολυδ.7,198, Λιβάν.Λόγ.29,30.
ὄξος-ους-εος (τὸ) [ὀξύς] κ. μσν. κ. νεώτ. οἶνος ὄξινος, ὡς ἐκ τῆς δριμύτητος αὐτοῦ οὕτως ὀνομασθείς, κατωτέρας ποιότητος οἶνος, κρασὶ ποὺ ξινίζει, πρόστυχο, ξινόκρασο, λάγγερο· εἰδ. οἶνος μεταβληθεὶς εἰς ὄξινον δι' ὀξικῆς ζυμώσεως. ἐν χρ. ὡς ἥδυσμα χόρτων κ. ἄ. δ. ἐδεσμάτων, τὸ ξίδι : Αἰσχ.'Αγ.322 **ὄξος τ' ἄλειφά τ' ἐγχέας ταὐτῷ κύτει διχοστατοῦντ' ἂν, οὐ φίλω, προσεννέποις**, 'Αριστφ.'Αχ.35 **ὃς οὐδεπώποτ' εἶπεν, ἄνθρακας πρίω οὐκ ὄξος, οὐκ ἔλαιον**, Εὔβουλ.65, 'Αλεξ.285 **κοτύλας -τέτταρας ὄξους Δεκελικοῦ**, Γαλ.11,413, Πάπ., Πρόδρ.2,167 **ἀμανιτάριν ὄξος τε καὶ μέλιν ἐκ τακάπνιν·** || ἐν χρ. κ. ἐν βασάνοις, ἐν βασανισμοῖς : 'Αριστφ.Βάτρ.620 **εἰς τὰς ῥῖνας ὄξος ἐγχέων**, ΚΔ Ματθ.27,34 **ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον·** || ὁμ. κ. οἶνος ἐκ φοινίκων μεταβληθεὶς εἰς ὄξινον διὰ ζυμώσεως τοξικῆς : Ξεν.'Αν.2,3,14 **ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων καὶ ὄξος ἑφητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν· 2)** γεν. πᾶν τὸ ὄξινον, τὸ ξινό : 'Ιππ.Διαίτ.61 **αἱ ἀπὸ ὄξεος ὀξύτητες πικροχόλοισι μᾶλλον ἢ μελαγχολικοῖσι συμφέρουσι· 3)** νεώτ. τὰ δι' ὀξικῆς ζυμώσεως ἀλκοολούχων ὑγρῶν παραγόμενον ὑγρόν· **ὄξος ἀρωματικὸν** νεώτ. φαρμακ. ὑγρόν, ἀρωματικὸν ἐξ ἀραιοῦ ὀξικοῦ ὀξέος, οἰνοπνεύματος καὶ αἰθερίων ἐλαίων· || **ὄξος μολύβδου ὁ** ὑγρὸς ὑποξικὸς μόλυβδος· || **ὄξος σαβαδίλλης** τὸ ἐκ σπερμάτων σαβαδίλλης παρασκευαζόμενον ὄξος· **4)** κ. ἐν μτφ χρ. ὡς ἐπιθ. ἐπὶ ἀνθρώπου δυστρόπου καὶ δριμέος : Θεόκρ. 15,148 **χὠνὴρ ὄξος ἅπαν.**
ὀξύ-έος (τὸ) νεώτ. χημικὴ ἕνωσις περιέχουσα ἐν τῷ μορίῳ αὐτῆς ἓν ἢ πλείονα ὑδρογόνα δυνάμενα ν' ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ ἠλεκτροθετικοῦ στοιχείου ἢ ῥίζης : **ὀξέα ἀνόργανα** (ὀνομασία τοῦ ὑδροχλωρικοῦ, θειϊκοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέος), - **ὀργανικὰ** (τὰ ὀξέα ὧν ἡ ῥίζα εἶναι ὀργανικὸν σύμπλεγμα ἤτοι ἀνθρακοῦχον ἀλκυλικόν).
ὀξύα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ὀξυά**, Ιων. **ὀξύη**, μτγν. κ. **ὀξέα** τὸ φυτὸν ὀξύα ἢ ἀλσόφιλος : Ξάνθ.8, Θεόφρ.Φ1 3,3,8 **ἀγρίαν ὀξύην**, Δικαίαρχ.'Ιστ.2,2, Δοσίθ.396Κ· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **κυπελλοφόρων· 2)** στέλεχος δόρατος **ἐκ ξύλου** ὀξύας : 'Αρχίλ.186, Εὐρ.'Ηρακλ.727 **τεύχη κόμιζε, χειρὶ δ' ἔνθες ὀξύην.**
ὀξυάκανθα (ἡ) κ. ὀξυάκανθος τὸ φυτὸν κράταιγος ἢ πυράκανθα : Θεόφρ.Φ1 1,9,3, Γαλ.6,643.
ὀξυακουσίλογος-ον γλωσσ. ὁ ὀξέως ἀκούων τοὺς λόγους, ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀκοήν.
ὀξυανθρακικός-ή-όν νεώτ. ὁ περιέχων ἀνθρακικὸν ὀξύ : **ὀξ- πηγαὶ** (αἱ ὀξυπηγαί).
ὀξυάντοχος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἀλλοιούμενος, ὁ μὴ ἀποχρωματιζόμενος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὀξέων.
ὀξυαύγεια (ἡ) μτγν. ἰσχυρόν, ἐκθαμβωτικὸν φῶς : Φίλ.2,654 **τυφλωθῆναι πρότερον ἢ θεάσασθαι διὰ τὴν ὀξυαύγειαν καὶ τὸν ἐπεισρέοντα χείμαρρον τῶν μαρμαρυγῶν.**
ὀξύαυλος (ὁ) νεώτ. πνευστόν τι μουσικὸν ὄργανον, ἄ. ὀξυβόας, τὸ ὄμποε.
ὀξύβαρις (ἐνν. προσῳδία) (ἡ) μτγν. κ. **ὀξυβαρεῖα** ὁ τόνος περισπωμένη βλ.λ. : 'Αρκάδ.188,4, 'Αμμών. εἰς Λατ.Γραμμ.4,531Κ.

ὀξυβαφής-οῦς-ές μσν. ὁ βαθέως πορφυροῦς, ἰανθινος, ἰώδης : Νικ.Χων. εἰς 'Ισαὰκ 3,5 **φάλαρα ὀξυβαφῆ αὐτῷ ἐνέδωκεν ἔχων.**
ὀξυβάφιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀξύβαφον βλ.λ.1) : 'Αντιφάν.163,5, Πάπ. **ὀξυβάφια τρύλλια.**
ὀξύβαφον (τὸ) [βάπτω] κ. **ὀξόβαφον** (πάπ.) μικρὸν σκεῦος δεκτικὸν ὄξους, ἀγγεῖον ὄξους, ξιδερό· δθ. γεν. εἶδος μικρᾶς κύλικος κεραμείας : 'Ιππ.Νούσ.2,47, Κρατῖν.187, 'Αριστφ.'Ορν.361 **ὀξύβαφον ἐντευθενὶ προσθοῦ λαβὼν ἢ τρύβλιον**, 'Αντιφάν.163,5, 'Επιγρ.· **2)** ὡς μέτρον, τὸ τέταρτον κοτύλης, περίπου τὸ ἐν ὄγδοον τῆς λίτρας : 'Αλεξ.172,11 **ὀξύβαφον μέλιτος**, Θεόφρ.Φ1 9,11,7, Νίκ.Θηρ.598, Διοσκ.3,27· **3)** μτγν. εἶδός τι ἁρμόνικας ἀποτελουμένης ἐκ μικρῶν πηλίνων σκευῶν τυπτομένων διὰ ξύλου : Φιλόπ.'Ιω.'Υπόμν.'ΑριστΧ. Ψυχ.353,13 (κῶδ. ὀφόβ-), Σουΐδ. ἐν λ. Διοκλῆς.
ὀξυβελής-οῦς-ές ὁ εἰς ὀξεῖαν αἰχμὴν ἀπολήγων, ὁ ἔχων ὀξὺ ἄκρον : 'Ιλ.Δ 126 **ἆλτο δ' ὀϊστὸς ὀξυβελής·** || γεν. ὁ ὀξύς, μυτερός, τραχύς : 'Οππ. 'Αλ.2,346 **νῶτα καράβου ὀξυβελῆ·** || κ. ἐπὶ τοῦ ἐχίνου ὡς περιβαλλομένου δι' ὀξέων κέντρων : 'Εμπ.83,2 **ὀξυβελεῖς χαῖται· 2)** μτγν. κ. μτφ. ὁ κεντρίζων οἱονεὶ δι' ὀξέος κέντρου, ὁ σφοδρός : 'Οππ.'Αλ.4,41 **πόθον ὀξυβελῆ· 3)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. **ὀξυβελές** ὡς οὐσ. μικρὰ χειρουργικὴ μάχαιρα, τὸ νυστέρι : Γαλ.12,413· **4)** ὁμ. μτγν. ὁ ταχέως ἐξακοντίζων βέλη, ὁ ῥίπτων ταχέα βέλη : Φίλ.Βελοπ.54,49 **ὀξυβελῆ** (ὄργανα)· ἀντίθ. λιθοβολικά· **5)** τὸ ἀρσ. **ὀξυβελής** μτ. ἡ ἄνευ τῆς λ. καταπέλτης μηχανὴ πρὸς ἐξακόντισιν βλημάτων ἐν πολέμῳ : Διόδ.Σ 20,85 **ἤρξατο κατασκευάζειν δύο χελώνας τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετροβόλους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ὀξυβελεῖς.**
ὀξυβελικόν [ὄργανον] (τὸ) μτγν. ὁ ὀξυβελὴς βλ.λ.5) : Διόδ.Σ 20,75 **ἐπιστήσας τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ .. πολλὰ τῶν ὀξυβελικῶν.**
ὀξύβλαττα (ἡ) μτγν. λαμπρὸν πορφυροῦν χρῶμα : Κῶδ.'Ιουστιν.4,40,1.
ὀξυβλέπτης (ὁ) γλῶσσ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ὅρασιν· 'Ησ. ἐν λ. ἀτρέστοις.
ὀξυβλεπτῶ-έω μτγν. ἔχω ὀξεῖαν ὅρασιν : 'Αρρ. 'Επίκτ.2,11,22 **εἰ οὐκ ὀξυβλεπτεῖς.**
ὀξυβλεψία (ἡ) ἀρχ. λεξ. ὀξύτης ὁράσεως· 'Ησ. ἐν λ. ὀξυωπίαν.
ὀξυβόας (ὁ) κ. νεώτ. **κ. ὀξυβόης**, ὁ ὀξέως βοῶν, ὁ ὀξείας φωνὰς ἐκβάλλων, ὁ ὀξέως κρώζων, ἐπὶ πτηνῶν : Αἰσχ.'Αγ.57 **γόον ὀξυβόαν τῶνδε μετοίκων·** || ἐπὶ κώνωπος, ὁ ὀξέως βομβῶν : Μελέαγρ.ΑΠ 5,150 **ὀξυβόαι κώνωπες, ἀναιδέες, αἵματος ἀνδρῶν σίφωνες·** || ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ ὀξέως φωνάζων : Λουκ.ΖΤραγ.31 **ἀνέρες ἐστήσαντο ὀξυβόαι· 2)** νεώτ. ὁ ὀξύαυλος βλ.λ.
ὀξυβόλος-ον 'Επιγρ. ὁ ὀξυβελὴς βλ.λ.4).
ὀξυβουλία (ἡ) σχόλ. ἡ ταχεῖα σκέψις, ἀπόφασις : Σχόλ.'Ιλ.Κ 204 **οὐκ ἔδει προοιμίων, ἀλλ' ὀ-.**
ὀξυβρέχω πάπ. ἐμβρέχω ἐν ὄξει, βρέχω σὲ ξίδι.
ὀξύγαλα-ακτος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. γάλα ὄξινον, ξινόγαλα : Κτησ.ἀπ.57,22 **πίνουσι.. ὀξύγαλα τῶν προβάτων**, Στράβ.7,4,6 **τυρῷ καὶ γάλακτι καὶ ὀξυγάλακτι**, Πλούτ.'Αρτξ.3 **ποτήριον ἐκπιεῖν ὀξυγάλακτος**, Γαλ.6,689,Πρόδρ.1,187· **2)** νεώτ. καταχρηστ. ἡ γιαούρτη βλ.λ.
ὀξυγαλάκτινος-η-ον μτγν. ὁ πεποιημένος ἐξ ὀξίνου γάλακτος : Γαλ.697,12 **ὀξυγαλάκτινος τυρός.**
ὀξυγαλατᾶς (ὁ) μσν. ὁ πωλῶν ὀξύγαλα, ξινόγαλα : Πρόδρ.2,187 **ἂν ἤμουν ὀξυγαλατάς, ὀξύγαλα νὰ πούλουν.**
ὀξυγαρίζω μτγν. κ. **ὀξογαρίζω** ἡδύνω, ἀρτύνω δι' ὀξυγάρου βλ.λ. : 'Ιερόφιλ.Φυσ.1,411,15 **ἐκ τῶν λαχάνων .. τὸ κολίανδρον μετρίως ὀξυγαρίζειν ὄξει σκιλλητικῷ.**

ὀξύγαρον (τὸ) μτγν. κ. ὀξόγαρον (γλωσσ.) ἄρτυμα ἐξ ὄξους καὶ γάρου : 'Αρρ.'Επίκτ.2,20,30, Γαλ. 6,534, 'Αθήν.2,67Ε **λεκτέον δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον.**
ὀξύγγιον (τὸ) μτγν. χοίρειον λίπος : Διοσκ.3,104 ὀξυγγίῳ **λείῳ διαφορεῖ χοιράδας**, 'Ορειβ.ἀπ.97.
ὀξυγένειος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ γένειον, μυτερὸ γένι, σφήνα, μούσι : Πολυδ.4,145.
ὀξύγενυς-υος (ὁ) μτγν. ἡ ὀξεῖα ἄκρα τοῦ πώγωνος : Πολυδ.2,97.
ὀξύγη (ἡ) γλωσσ. εἶδος ἀκρίδος.
ὀξύγλυκυς-εια-υ, θηλ. κ. -υς, νεώτ. κ.-ος ὁ ὀξὺς ἅμα καὶ γλυκύς, ξινόγλυκος : Αἰσχ.ἀπ.363 **ὀξυγλύκεια ῥόα**, 'Ορειβ.ἀπ.53 **ὁ τῆς ὀξυγλύκεος ῥοιᾶς χυλός**· **2)** τὸ οὐδ. **ὀξύγλυκυ** (ποτὸν) ὡς οὐσ. κ. **ὀξυγλυκές** κ. **ὀξύγλυκον** (γλωσσ.) ποτὸν ἐκ μέλιτος μετ' ὄξους παρεσκευασμένον : 'Ιππ.'Αγμ. 11,36, Γαλ.18(2),466, Γλωσσ.
ὀξύγναθος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν σιαγόνα· ‖ ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων ὀξὺ ῥύγχος.
ὀξυγονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὀξυγόνον, ὁ σχετικὸς μετ' αὐτοῦ.
ὀξυγονοκόλλησις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτογενὴς συγκόλλησις μετάλλων διὰ φλογὸς παραγομένης διὰ τῆς καύσεως ἀσετυλίνης ἢ ὑδρογόνου ὑπὸ πίεσιν διὰ καθαροῦ ὀξυγόνου.
ὀξυγονοκολλητής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀξυγονοκόλλησιν βλ.λ.
ὀξυγόνο(ν) (τό) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μήκων ῥοιάς : ΨΔιοσκ.4,63 (κώδ. -τονον), 'Απουλ.Βοταν.53 (πιθ.), Γλωσσ.· **2)** νεώτ. κ. δημ. χημικὸν στοιχεῖον ἀτομικοῦ βάρους 16 ἤτοι ἀέριον ἄχρουν, ἄοσμον καὶ ἄγευστον βαρύτερον τοῦ ἀέρος ἀλλ' ἐν τὸ κυρίων συστατικῶν τούτου ὡς καὶ τοῦ ὕδατος.
ὀξυγονοῦχος-ον νεώτ. ἰδ. ἐπὶ ὑγρῶν, ὁ περιέχων ὀξυγόνον : **ὀξυγονοῦχον ὕδωρ** (διάλυμα ὑπεροξιδίου τοῦ ὑδρογόνου).
ὀξυγονῶ-όω νεώτ. ἐπὶ μετάλλων, ἑνώνω σῶμά τι μετ' ὀξυγόνου, ἀ. ὀξειδῶ· ‖ παθ. **ὀξυγονοῦμαι** ἀποκαθαίρομαι τῇ ἐπιδράσει τοῦ ὀξυγόνου.
ὀξυγόνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μετ' ὀξυγόνου ἕνωσις ἰδίως τοῦ αἵματος καὶ λόγῳ ταύτης μεταβολὴ αὐτοῦ εἰς ἀρτηριακόν.
ὀξύγοος-ον ποι. ὁ ὀξέως γοῶν, ὁ ὀξεῖς ἐκβάλλων γόους : Αἰσχ.'Επτ.320 **ὀξυγόοις λιταῖσι.**
ὀξυγραφία (ἡ) μσν. ἡ ταχυγραφία : 'Ανών.π. 'Αλλάτ. εἰς Μεθοδ.Συμπ.361.
ὀξυγράφος-ον μτγν. ὁ ταχέως γράφων, ταχυγράφος : ΠΔ Ψαλμ.44(45),2 **ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου**, Φίλ.2,363.
ὀξυγραφῶ-έω μσν. γράφω ταχέως, εἶμαι ταχυγράφος : Εὐθύμ.Ζυγαβ.Πρόλογ. εἰς Ψαλμ.1,205.
ὀξυγρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ ὕλη ἐκ κονιοποιημένου ἄνθρακος καὶ ὑγροῦ ἀέρος ἢ ὀξυγόνου.
ὀξυγώνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν γωνίαν : 'Αριστλ.Τοπ.107a,17, 'Ονήσανδρ.10,16· ‖ τὸ οὐδ. **ὀξυγώνιον** ὡς οὐσ. τὸ σῶμα τὸ ἔχον ὀξείας γωνίας : 'Επίκ.'Επιστ.2,50U· ‖ νεώτ. γεωμ. ἐπὶ τριγώνου, ὁ ἔχων πάσας τὰς γωνίας αὐτοῦ ὀξείας.
ὀξυγωνιότης-ητος (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν ὀξεῖαν γωνίαν : 'Απολλδ.Δαμ.Πολιορκ.24 **ἵνα μὴ κόπτῃ τὰ σχοινία ἡ ὀξυγωνιότης αὐτῶν.**
ὀξυδέρκεια (ἡ) κ. νεώτ. Ζωναρ. «τὸ ὀξέως βλέπειν, ὀξυδορκία δέ»· **2)** νεώτ. τὸ ὀξέως ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων.
ὀξυδερκής-οῦς-ές κ. νεώτ., συγκρ. **-έστερος**, ὑπερθ. **ὀξυδερκέστατος**, ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἢ ταχεῖαν ὅρασιν : 'Ηρ.2,68 **τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον**, 'Αριστλ.Θαυμ.834b,28, 'Ηγήσ.9, 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ.262,10 **ὀξυδερκεστέρα ὄφις**, Λουκ.Τίμ.25 **ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίνομαι**· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, ὁ ὀξέως ἀντιλαμβανόμενός τι· **3)** ἐνεργ. ὁ παρέχων ὀξυδέρκειαν, ὀξύτητα ὁράσεως : Διοκλ.ἀπ.128 **ὀξυδερκὲς ὕδωρ**· πρβλ.Διοσκ. 5,5, Γαλ.12,263.
ὀξυδερκία (ἡ), ἰων. **ὀξυδερκίη**, κ. **ὀξυδέρκεια** ἡ ὀξεῖα καὶ ταχεῖα ὅρασις : Δημόκρ.119, 'Επίκ.Φυσ. 28, ἀπ.6, 'Απολλδ.3,10,3 **ὀξυδερκίᾳ διήνεγκεν**, Γαλ. 14,241, 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ.258,17.
ὀξυδερκικός-ή-όν μτγν. κ.μσν. ὁ καθιστῶν ὀξεῖαν καὶ ταχεῖαν τὴν ὅρασιν, ὁ ὀξύνων τὴν ὅρασιν : "Αντυλλ.π.'Ορειβ.10,23,29,Ματθ.'Ιατρ.320 **τὸ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τῶν ὀξυδερκικῶν συντετύχηκε κολλυρίων.**
ὀξυδερκῶ-έω πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀξυδορκῶ βλ.λ. : Φίλ.1,409, 'Ησ. ἐν λ. ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.
ὀξυδερκῶ-οῦς (ἡ) μτγν. ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς : Παυσ. 2,24,2 **ἔχεται μὲν ἱερὸν 'Αθηνᾶς 'Οξυδερκοῦς.**
ὀξυδερκῶς ἐπίρρ., μτγν., συγκρ. κ. νεώτ. **ὀξυδερκέστερον**, ὑμ. ὑπερθ. **ὀξυδερκέστατα**, μετ' ὀξυδερκείας : Φίλ.1,590, αὐτ.229.
ὀξυδορκής-οῦς-ές δ.τ. τοῦ ὀξυδερκὴς βλ.λ.
ὀξυδορκία (ἡ) δ.τ. τοῦ ὀξυδερκία βλ.λ. : 'Ιππόδ. π.Στοβ.4,39, 'Ανδρόν.P 572Μ, Πλωτῖν.5,9,1.
ὀξυδορκικός-ή-όν μτγν. δ. τ. τοῦ ὀξυδερκικὸς βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.69Α **ὥσπερ ὀξυδορκικὸν ὄμματι ταρασσομένῳ καὶ φλεγμαίνοντι**, Γαλ.11,778.
ὀξυδορκῶ-έω ἔχω ὀξεῖαν, ἰσχυρὰν ὅρασιν : 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1421a,22, Κωμ.'Αδέσπ.359, Στράβ. 6,2,1 **λέγεταί τις τῶν ὀξυδορκούντων ἀπό τινος σκοπιῆς ἀπαγγέλλειν.**
ὀξύδουπος-ον μτγν. ὁ ὀξέως ἠχῶν, ὁ ὀξὺν δοῦπον παράγων : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,94 **κύμβαλ' ὀξύδουπα κοιλοχείλεα.**
ὀξυδρόμος-ον σχόλ. κ. μσν. ὁ δρομαίως, ὁ ταχέως θέων, τρέχων : Σχόλ.Πίνδ.Ο 13,51 **ἡ ὀξυδρόμος ἡμέρα**, Φιλῆς Ψυχ.312 **ἰοῦ δὲ μεστὰ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου.**
ὀξυδρομῶ-έω μτγν. τρέχω ταχέως : Κύριλλ.'Ομ. 7,83 **τοῖς ὀξυδρομοῦσι νεανίαις ἀκολουθεῖν.**
ὀξυδρόμως ἐπίρρ. μσν. ταχέως : Φιλῆς 2,44.
ὀξυέθειρ-ειρος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. **ὀξυέθειρος-ον**, ὀν. πληθ. **ὀξυέθειρες**, αἰτ. **ὀξυέθειρας**, ὁ ἔχων τὰς ἐθείρας, τὰς τρίχας ὀξείας, αἰχμηράς, ἐπὶ τοῦ ἐχίνου : Μάρκελλ.Σιδ.35 **ὀξυέθειρες ἐχῖνοι**· ‖ κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἀκανθῶν, ὁ αἰχμηρός, ὁ μυτερός, σουβλερός : Νόνν.Δ 14,368 **ὀξυέθειρας ἀκάνθας.**
ὀξυέλαιον (τὸ) μτγν. μεῖγμα ἐλαίου καὶ ὄξους, λαδόξιδο ἢ ξιδόλαδο : Γαλ.13,397.
ὀξυζενέ (τὸ) δημ. ὀξυγονοῦχον ὕδωρ.
ὀξυζύμια (τὰ) μτγν. ὀξέα προκαλοῦντα ζύμωσιν : ΨΔημόκρ.π.Ζώσ.'Αλχ.160Β.
ὀξύζω δ.τ. τοῦ ὀξίζω βλ.λ.
ὀξύζωμος-ον μτγν. ὁ κεκαρυκευμένος δι' ὀξέος ἐνδάμματος, μὲ ξινὴ σάλτσα : 'Απίκιος 6,9,241.
ὀξύη (ἡ) ἰων. τ. τοῦ ὀξύα βλ.λ.
ὀξυηκοΐα (ἡ) κ. νεώτ., δωρ. **-ᾱκοΐα** ἡ ὀξύτης εἰς τὸ ἀκούειν, τῆς ἀκοῆς : 'Ιππόδ.π.Στοβ.4,39,26, Μετοπ.π.αὐτ.3,1,115, Πλούτ.'Ηθ.34C **ποιουμένους μελέτην καὶ ἄσκησιν ὀξυηκοΐας**, 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ. 327,14, Πολυδ.2,82 (παρεμβολή).
ὀξυήκοος-ον κ. νεώτ., συγκρ. **ὀξυηκοώτερος**, ὑπερθ. **ὀξυηκοώτατος**, ὁ ἔχων ὀξύτητα ἀκοῆς, ὀξεῖαν ἀκοήν, δθ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀντίληψιν, ὁ ὀξέως αἰσθανόμενος : Πλάτ.Τίμ.75Β **ὀξυήκοον αἴσθησιν**, 'Αριστλ.ΖΙ 534a,6 **μάλιστα ὀξυηκόους εἶναι τῶν ζῴων τοὺς ἰχθῦς**, 'Απολλ.Δύσκ.Συντ. 295,23, Λουκ.Εἰκ.20 **τὸν Κροίσου παῖδα ὀξυηκοώτερον εἶναι τοῦ Μελάμποδος**, Πορφ.'Αποχ.3,8, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.9,65 **ὀξυηκοώτατος** (πιθ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀξυηκούστατος).
ὀξυηχής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξέως ἠχῶν, ἐπὶ φωνῆς ὀξείας : Φιλόστρ.Σοφ.1,8 **ὀξυηχὲς ἠκούετο.**
ὀξύηχος-ον μτγν. ὁ ὀξυηχής : 'Αλέξ.'Αφρ.Πρ.1,97.

ὀξυθανασία (ἡ) μτγν. τὸ ταχέως ἐν βραχεῖ ἀποθνήσκειν, ταχὺς θάνατος : Ἡλιόδ.Ἀστρλ. εἰς Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),238.
ὀξυθάνατος-ον μτγν. ὁ ταχέως θνήσκων, βραχύβιος, λιγόζωος : Εὐνάπ.Ἐκλ.292 (ἐκδ.Mai.) **γένος ἀνθρώπων . . ὀξυθάνατον καὶ φιλοκίνδυνον** 2) ἐνεργ. ὁ ταχέως φονεύων : Στράβ.17,2,4 **ἡ μὲν σπιθαμιαία ἧπερ καὶ ὀξυθανατωτέρα.**
ὀξυθηγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξύθηκτος βλ.λ., μ. μτφ. ἐπὶ καιρῶν : Γαλ.19,183 **ὀξυθηγεῖς καιροί.**
ὀξύθηκτος-ον ὁ ὀξέως ἠκονημένος, ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, κόφιν : Εὐρ.Ἀνδρ.1150 **παῖς ὀξυθήκτῳ πλευρὰ φασγάνῳ τυπείς** 2) γλωσσ. τοῦ ταναηκής βλ.λ. : Σχόλ.Ἰλ.Ὀξ.1087,63· 3) ἐπὶ προσ. ἐν μτφ.χρ. ὁ ὑπὸ πάθους ὀξέως κεντριζόμενος, ὁ ἐμμανής : Σοφ.Ἀντ.1301 **ἣ δ' ὀξύθηκτος ἥδε βωμία πέριξ λύει κελαινὰ βλέφαρα.**
ὀξυθρήνητος-ον σχόλ. γλώσσ. τοῦ ὀξυγόος βλ.λ. : Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.320.
ὀξύθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) μτγν. πιθ. ὁ ἔχων ξανθὰς τρίχας, ξανθὴν κόμην : Κατ.Ἀστρλ.Κ 7,198.
ὀξυθύμησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ῥοπὴ εἰς ταχὺν θυμόν : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.4,69 (δ.ἀνάγν.).
ὀξυθυμία (ἡ) εὐθυμία, ἡ ὀξύς, αἰφνιδιαστικῶς ἐπερχόμενος θυμός : Ἱππ.Ἐπιδ.2,4,4, Εὐρ.Ἀνδρ.728 **ἀνειμένον . . γένος καὶ δυσφάλακτον ὀξυθυμίας ὕπο**, Ῥοῦφ.π.Ὀρειβ.6,5· 2) ἐρεθιστικότης : Ἀρετ. Χρον.Παθ.1,5, Πολυδ.2,231.
ὀξυθύμια (τὰ) τόποι ἐν τριόδοις παρὰ ἀγάλματα τῆς Ἑκάτης : Εὐπ.120 **δν χρῆν ἐν τε ταῖς τριόδοις κἀν τοῖς ὀξυθυμίοις προστρόπαιον τῆς πόλεως καίεσθαι**, Ὑπερείδ.ἀπ.79, Πολυδ.5,163 **τῶν ὀξυθυμίων ἀτιμότερος·** πρβλ. Ἑκαταῖα 2).
ὀξυθυμίας (ὁ) μτγν. ὁ ὀξὺς εἰς ὀργήν, ὁ εὐόργητος, ὁ ὀξύθυμος : Πολυδ.2,231.
ὀξύθυμος-ον κ. νεώτ. κ. δημ.· ὁ εὐκόλως ὀργιζόμενος, εὐόργητος, ἀφόθυμος : Ἐπίχ.281, Εὐρ. Μήδ.319 **γυνὴ γὰρ ὀξύθυμος, ὡς δ' αὔτως ἀνήρ**, Ἀριστφ.Σφ.406, Ἀριστλ.Ῥητ.1368b,20, ΠΔΠαροιμ. 14,17 **ὀξύθυμος πράσσει μετ' ἀβουλίας** ‖ τὸ οὐδ. **ὀξύθυμον** ὡς οὐσ. ἡ ὀξυθυμία βλ.λ. : Εὐρ. Βάκχ.671 **καὶ τοὐξύθυμον καὶ τὸ βασιλικὸν λίαν**, Μέν.π.Στοβ.Ἀνθ.20,22 **τὸ ὀξύθυμον τοῦτο καὶ λίαν πικρόν·** 2) ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ταχέως καὶ αὐστηρῶς τιμωρῶν, ὁ ἐν ᾧ παρέχεται ταχεῖα καὶ αὐστηρὰ τιμωρία : Αἰσχ.Εὐμ.705 **κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον, αἰδοῖον, ὀξύθυμον·** 3) πάπ. τὸ οὐδ. **ὀξύθυμον** ὡς οὐσ. εἶδος τοῦ φυτοῦ θύμος βλ.λ.
ὀξυθυμῶ-έω εἶμαι ὀξύθυμος, ὀργίζομαι τάχιστα : Εὐρ.Ἀνδρ.689 **ἣν δ' ὀξυθυμῇς, σοὶ μὲν ἡ γλωσσαλγία μείζων·** 2) ἐν τῷ παθ. τ. παροργίζομαι, χολοῦμαι : Ἀριστφ.Σφ.501 **ὅτι κελητίσαι κέλευον, ὀξυθυμηθεῖσά μοι·** 3) εἶμαι εὐερέθιστος, ὀξύθυμος βλ.λ. : Γαλ.15,598.
ὀξύϊνος-η-ον (ὀξύα) κ.μσν. κ.νεώτ., μτγν. κ. **ὀξεῖνος** ὁ ἐκ ξύλου ὀξύας, ἀπὸ ὀξυὰ κατεσκευασμένος : Θεόπομπ.Κολ.π.Ἀθήν.4,183Β **σκινδαφὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων ὀξύϊνον**, Θεόφρ.Φ] 5,7,2 **ὀξυΐνην τρόπιν**, Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.176,5, Γεωπ.15,2,7, Γλωσσ.
ὀξυκαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν καμπήν, ἐπὶ ἀγκίστρου : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.45,18,13.
ὀξυκάρδιος-ον ὁ ὀξύθυμος βλ.λ.1) : Αἰσχ.Ἑπτ. 907 **ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι κτήμαθ'**, Ἀριστφ. Σφ.930 **σφῆκες ὀξυκάρδιοι.**
ὀξυκάρηνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν κάραν, ὁ ὀξυκέφαλος βλ.λ. : Νικ.Θηρ.223 **πᾶς δέ τοι ὀξυκάρηνος ἰδεῖν ἔχις**, Διον.Περ.642 **οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει.**
ὀξυκαφουρά (ἡ) νεώτ. παρασκεύασμα ἐκ καφουρᾶς χρήσιμον εἰς τὴν ἰατρικήν.
ὀξύκεδρος (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἄρκευθος βλ.λ. ἡ ὀξύκεδρος : Θεόφρ.Φ] 3,12,3.
ὀξυκέλευθος-ον μτγν. ὁ ταχέως διασχίζων τὰς κελεύθους, ὁ ταχέως βαίνων : Νόνν.Δ 5,228 **ὀξυκέλευθον ἐπιδρόμον.**
ὀξυκέντητος-ον μσν. ὁ ὀξέως κεντῶν : Νικήτ. Εὐγ.5,148 **τὸ τῶν ὀνύχων ὀξυκέντητον σθένος.**
ὀξύκεντρος-ον μσν. ὁ ἔχων, ὁ φέρων ὀξὺ κέντρον : ΚΜανασσ.Χρον.339 **τριβόλοις ὀξυκέντροις**, αὐτ.5599 **ἀκάνθαις ὀξυκέντροις.**
ὀξυκέρασος (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν βυσσινέα βλ.λ.
ὀξυκέρατος-ον ὁ ὀξύκερως : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.424.
ὀξύκερως-ωτος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξέα, αἰχμηρὰ κέρατα : Ὀππ.Κυν.2,445 **ὀξύκερως θήρ**, Εὐστ. εἰς Διον.Περ.1004 **κερώνυχα τὸν ὀξύκερων φασιν οἱ παλαιοί.**
ὀξύκεστρον (τὸ) νεώτ. τεχνικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει κοπέως ἢ γλυφίδος ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σιδηρουργοῖς, λεπτουργοῖς, τορνευταῖς κττ.
ὀξυκεφαλία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀξυκεφάλου, τὸ ἔχειν ὀξὺ σχῆμα, ἡ κορυφὴ τοῦ κρανίου ἐκ προώρου συνοστεώσεως τῶν ὀστῶν.
ὀξυκέφαλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων κεφαλὴν σχήματος ὀξέος : Πολυδ.2,43, Φιλούμ. 31,1, Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.1295.
ὀξυκινησία (ἡ) μτγν. ὀξύτης κινήσεως : Πτολ. Τετράβ.1, Πορφ. π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,12, Εὐνάπ.Β Σοφ.473Β, Ἰω.Λυδ.Μην.2,9.
ὀξυκίνητος-ον μτγν. ὁ ταχέως κινούμενος : Λουκ.Ἀποκ.28 **τὸ ὀργίλον καὶ κοῦφον καὶ ὀξυκίνητον·** 2) κτ. ἐπέκτ. ὁ ταχέως ἀντιλαμβανόμενός τι : Φιλ.1,605 **ὀξυκίνητος διάνοια·** 3) ὁ ταχέως ἐξελισσόμενος, ἐπὶ βοηθήνων : Κόσσ.Πρ.1.
ὀξυκοΐα (ἡ) ἐσφ. γρ. κωδ. ἀντὶ ὀξυηκοΐα.
ὀξυκάμινα (τὰ) μτγν. ἐλαῖαι διατηρούμεναι ἐν ἅλμῃ ἢ ἐν ὄξει : Πετρών.66,7.
ὀξύκομμι (τὸ) πάπ. εἶδός τι κόμμεως.
ὀξύκομος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν κόμην, ὀξείας, αἰχμηρὰς καὶ σκληρὰς τρίχας, ἐπὶ τοῦ ἐχίνου : Ὀππ.Κυν.2,599 **ἐχίνοις ὀξυκόμοισιν·** ‖ ἐπὶ τῆς ἐλάφου, ὁ φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κέρατα μὲ ὀξείας ἄκρας : αὐτ.194 **ὀξύκομον κεράμου ἔρνος·** ‖ ἐπὶ ἰχθύος, ὁ ἔχων ὀξείας ἀκάνθας : Μάρκελλ. Σιδ.21· 2) μτφ. ἐπὶ πίτυος, ὁ ἔχων φύλλα βελονοειδῆ : ΑΠ Συμπ.5,46.
ὀξύκοος ἐσφ. γρ. κωδ. ἀντὶ ὀξυήκοος.
ὀξυκόρακος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺν κόρακα, ὀξεῖαν, ἀγκιστροειδῆ ἄκραν : Παῦλ.Αἰγ.6,87 **ὀξυκοράκῳ σμιλίῳ.**
ὀξύκραμα-ατος (τὸ) γλωσσ. τὸ ὀξύκρατον βλ.λ.
ὀξυκραματοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀξύκραμα, ὀξύκρατον βλ.λ.
ὀξύκρατον (τὸ) (κεράννυμι) μτγν., ἰων. -κρητον ὄξινος οἶνος μεμιγμένος μεθ' ὕδατος : Διοσκ.2,105, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,1, Γαλ.11,439, Ἀντυλλ. π. Μστθ. Ἰατρ.73 **ὀξυκράτῳ ποτίζομεν**, Ἀέτ.15,1.
ὀξυκύαμια (τὰ) γλωσσ. κ.-κύαμα κύαμοι ἐν ὄξει.
ὀξυκυτταρίνη (ἡ) νεώτ. πᾶν προϊὸν τῆς ὀξειδώσεως τῆς κυτταρίνης ἔχον μεγάλην ἀναγωγικὴν δύναμιν καὶ ἱκανότητα εἰς τὴν ἀπορρόφησιν χρωστικῶν οὐσιῶν.
ὀξυκώκυτος-ον ὁ δι' ὀξείας φωνῆς, μεγαλοφώνως θρηνηθείς : Σοφ.Ἀντ.1316 **παιδὸς τόδ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.**
ὀξυλάβεια (ἡ) μσν. ἡ ὀξύτης, ταχύτης εἰς τὸ ἐπιλαμβάνεσθαι εὐκαιρίας· Εὐστ.123 «**εἴη ἂν ὁ** Ἑκατόγχειρ, ὁ πολύχειρ, ἡ πράξεσιν, ἡ πλήθει στρατοῦ ἢ μηχαναῖς· ἡ δ' ἐν τοιούτοις δραστηριότης, ὀξυλάβεια ἔργων λέγεται» πρβλ. ὀξυλαβία.
ὀξυλάθη (ἡ) μσν. εἶδος πυράγρας, τσιμπίδας : Κεδρ.Γεώργ.19 **τοῦτον δέ φασι διὰ μυστικῆς εὐχῆς τὴν ὀξυλάθην δεξάμενον ἐκ τοῦ ἀέρος τὴν**

χαλκευτικὴν Αἰγυπτίοις παραδοῦναι· πρβλ. Σουΐδ. ἐν λ. Ἥφαιστος.

ὀξυλᾰβής-οῦς-ές ὁ ταχέως λαμβάνων τι, ἐπὶ ἀετοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 619b,29 **φύσει γάρ ἐστι φθονερὸς καὶ ὀξύπεινος, ἔτι δὲ ὀξυλαβής.**

ὀξυλᾰβία (ἡ) σχόλ. ἡ ὀξυλάβεια βλ.λ. : Σχόλ. Ἰλ.Ν 527 **ἀκμῆς καὶ ὀξυλαβίας χρῄζει.**

ὀξυλᾰβίδιον (τὸ) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀξυλάβη.

ὀξύλᾰβος-ον μσν. ὁ ὀξυλαβὴς βλ.λ.· Εὐστ. 1753,50 «ὁ δὲ ὀξύχειρ καὶ ὀξύλαβος ῥηθείη ἄν, καὶ ἡ κατ' αὐτὸν σπουδή, ὀξυλάβεια»· **2)** ἡ ὀξυλάβη βλ.λ.· Σχόλ.Ἰλ.Ε 477 «πυράγρην τὸ ὀξύλαβον».

ὀξυλαβῶ-έω ταχέως ἐπιλαμβάνομαι εὐκαιρίας, δραστηρίως ἐνεργῶ : Ξεν.Ἑλλ.7,4,27 **ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὠξυλάβησαν, ἐξῆλθον,** Μέν.Ἐπιτρ.528, Γαλ.Σφαιρ.Γυμν.3.

ὀξυλᾰλος-ον ὁ ὀξέως, ταχέως λαλῶν : Ἀριστφ. Βάτρ.815 **ὀξυλάλου . . θήγοντος ὀδόντα.**

ὀξυλάπαθον (τὸ) μτγν., μσν. κ. -ος τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ οὖλον, τὸ ἀγριολάπαθον : Διοσκ.2,114, Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,2, Γαλ.6,635, Γεωπ.2,5,4.

ὀξύλευκος-ον μτγν. ὁ ἔχων χρῶμα ὀξὺ (ἀνοικτὸν πορφυροῦν) καὶ λευκόν : Παχυμ.Γ 4,29 **τὰ ὀξύλευκα παράσημα ἀπεβάλετο κατὰ τρόπον.**

ὀξύληκτος-ον νεώτ. ὁ ἀπολήγων εἰς ὀξεῖαν ἄκραν : **ὀξύληκτον ῥύγχος.**

ὀξυλίδι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ ὀξυλάπαθον.

ὀξύλιθος (ὁ) νεώτ. μῖγμα χλωριασβέστου καὶ ὑπεροξιδίου τοῦ νατρίου, τὸ ὁποῖον ριπτόμενον εἰς τὸ ὕδωρ ἀναδίδει ὀξυγόνον.

ὀξυλίπᾰρος-ον ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὄξους καὶ ἐλαίου : Τιμοκλ.π.Ἀθήν.7,295Β **ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται,** Σωτ.Κωμ.1,19 ὀξυλίπαρον χυμίον.

ὀξυλιπὴς ἄρτος (ὁ) μτγν. ἄρτος παρεσκευασμένος δι' ὄξους καὶ λίπους : Γαλ.10,575, Ἀέτ.5,68 **τρέφειν δὲ ῥεούσης μὲν ἔτι τῆς γαστρός, ἀλφίτοις τε καὶ τοῖς καλουμένοις ὀξυλιπέσιν ἄρτοις.**

ὀξυλοβῶ-έω λεξ. ἔχω ὀξεῖαν τὴν ἀκοήν· Σουΐδ.

ὄξυλον Ἡσ. «ὅμοιον . . , ἰσόξυλον».

ὀξυμάθεια (ἡ) μτγν. τὸ ὀξέως, ταχέως μανθάνειν : Στράβ.2,3,5 **τίς δ' ἡ ὀξυμάθεια τῆς διαλέκτου, ἀφ' ἧς ἱκανὸς ἦν πεῖσαι τὸν βασιλέα** (δ.ἀνάγν. ὀξυμαθία).

ὀξυμᾰθής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀξέως, ταχέως μανθάνων : Φρύν.Σοφ.Παρ.97Β, Σουΐδ.ἐν λ.θυμόσοφος.

ὀξύμᾰλον Περσικόν (τὸ) μτγν. λακ. ὀνομ. τοῦ κοκκύμηλον Περσικόν, δαμάσκηνον: Ἀριστφ.Βυζ.π. Ἀθήν.3,83Α **τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά,** Ἡσ.

ὀξύμαχος-ον νεώτ. ὁ ἀνθιστάμενος εἰς τὴν διαβρωτικὴν ἐπήρειαν τῶν ὀξέων : **ὀξύμαχα ἐπιχρίσματα - κρατερώματα.**

ὀξυμελής-οῦς-ές ὁ ὀξέως ᾄδων : Ἀριστφ.Ὄρν. 1095 (ἐσφ. ἀνάγν.· διορθ. **ὀξὺ μέλος**).

ὀξύμελι-ῐτος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ὀξυμελίκρατον βλ.λ. : Ἱππ.Διαίτ.19 **χρῆσθαι δὲ ποτῷ . . , ὀξυμέλιτι χειμῶνος μὲν θερμῷ, θέρεος δὲ ψυχρῷ,** Λυσ.ἀπ.42, Ἀριστλ.Πρ.922a,6· πρβλ. Διοσκ.5,14, Γαλ.15,677· ‖ π. νεωτ. εἶδος ἰατρικοῦ σκοπίου ἐξ ὄξους μετὰ μέλιτος.

ὀξυμελίκρᾱτον (τὸ), ἰων.-κρητον ποτὸν ἐξ ὄξους καὶ μέλιτος : Ἱππ.Τόπ.Ἄνθρ.17· πρβλ. ὀξύμελι.

ὀξυμέριμνος-ον ὁ ὀξέως μελετηθείς, ὁ πολλῆς τυχὼν μερίμνης : Ἀριστφ.Βάτρ.877 **ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις ἔλθωσι στρεβλοῖσι παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες.**

ὀξυμετρία (ἡ) νεώτ. κεφάλαιον τῆς ἀναλυτικῆς χημείας πραγματευόμενον τὸν προσδιορισμὸν τῶν ὀξέων τῶν περιεχομένων **ἔν** τινι διαλύματι.

ὀξυμετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν ὀξυμετρίαν βλ.λ.

ὀξύμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὀξύτητος τοῦ γάλακτος· **2)** ὄργανον πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἐν τῷ ἀέρι ποσότητος ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου· ἀ. εὐδιόμετρον.

ὀξυμήνῑτος-ον ποιθ. ὁ ἐπιφέρων ὀξεῖαν μῆνιν, ὀργὴν (ἐπὶ τῶν Ἐρινύων) : Αἰσχ.Εὐμ.472 **φόνου διαιρεῖν ὀξυμηνίτους δίκας.**

ὀξύμιτρα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς οἰκογεν. τῶν ἀνωνοειδῶν.**

ὀξύμολπος-ον ὁ ὀξέως, ταχέως μέλπων : Αἰσχ. Ἑπτ.1028 **ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν.**

ὀξύμορφος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν μορφήν : Δαμασκ.Ι 1,679Ε **πατρόθεν ὀξύμορφον.**

ὀξυμυρσίνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κεντρομυρσίνη, τὸ φυτὸν ὀξυμυρσίνη ἡ ἀκανθώδης· Διοσκ.4,144 «μυρσίνη ἀγρία· οἱ δέ, ἱερόμυρτον, οἱ δέ, ὀξυμυρσίνη», Ἀνδρόμ. π. Γαλ.13,842, Ζώπυρ.π.Ματθ. Ἰατρ.350 **μυρσίνης φύλλα καὶ ὀξυμυρσίνης,** Γαλ. 6,643· ἀ. χαμαιμυρσίνη· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς τάξεως τῶν λειριωδῶν.**

ὀξύμωρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατ' ὀξὺν τρόπον μωρός, ὁ φαινόμενος μωρός· ‖ **τὸ ὀξύμωρον** ὀξεῖά τις ἔκφρασις, λόγος εὐφυὴς ὀξύτερος φαινόμενος καθ' ὅσον φαίνεται ἀνόητος ἢ παράδοξος : Σέρβ. εἰς ΟὐεργΙλ.Αἰν.7,295· ‖ νεώτ. εἰδ. **ὀξύμωρον σχῆμα** σχῆμα λόγου, καθ' ὃ συνάπτονται ἔννοιαι ἀποκλείουσαι μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀλλήλας, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν **ἐκφράζουσαι** τι ὀρθὸν (οἷον **σπεῦδε βραδέως**).

ὀξύνιτρον (τὸ) μτγν. μεῖγμα ὄξους καὶ νίτρου, σόδας : Παῦλ.Αἰγ.5,4.

ὀξυνόγλυκος-ον μσν. δημ., ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀξινο-, ὁ ἔχων γεῦσιν ὄξινον **καὶ** γλυκεῖαν : Πρόδρ.2,165 **καὶ τρίτον ὀξυνόγλυκος κροκάτη μαγειρεία.**

ὀξύνοια (ἡ) νεώτ. ἡ ὀξύτης τοῦ νοῦ, ὀξεῖα ἀντίληψις, ἡ ἱκανότης τοῦ ταχέως ἀντιλαμβάνεσθαι.

ὀξυνοσία (ἡ) μτγν. ὀξεῖα, ἔντονος καὶ ταχέως ἀναπτυσσομένη νόσος : Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,119.

ὄξυνος (ὁ) μσν. κ. **ὄξινος** ὁ ὀξίνης οἶνος βλ.λ. : Γεωπ.6,4,5 **ὅταν ὄξυνος γένηται.**

ὀξύνους-οος-ουν-οον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺν τὸν νοῦν, ὁ ἱκανὸς **εἰς τὸ** ταχέως ἀντιλαμβάνεσθαι : Σχόλ.Αἰσχ.**Πέρσ**.93, ΚΜανασσ.Χρον.5705 **βουλευτὴς ὀξύνους.**

ὀξυντήρ-ῆρος (ἡ) μτγν. **ὁ** ποιῶν τι ὀξύ, ὀξύνων, ἀκονῶν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,64 **πλατὺν ὀξυντῆρα μεσοσχιδέων δονακήων** (τ.ἔ. μαχαίριον)· πρβλ. Ἀκύλ., ΠΔ Ἰὼβ 41,22.

ὀξυντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς **εἰς τὸ** ὀξύνειν· **2)** ὁ μετατρέπων τι **εἰς** ὀξύ.

ὄξυντρα (τὰ) ἀμοιβὴ διὰ τὸ ἀκόνισμα ἐργαλείων : Ἐπιγρ. **ὄξυντρα σιδήρου,** αὐτ. **τῶν Βακχίου σιδηρίων Παρμένοντι ὄξυντρα.**

ὀξύνω κ. νεώτ., παρατ. (παρ)**ώξυνον,** μέλλ. (παρ) **οξυνῶ,** ἀόρ. (παρ)**ώξυνα,** παρακ. (παρ)**ώξυγκα,** μέσ. κ. παθ. (παρ)**οξύνομαι,** παρατ. (παρ)**ωξυνόμην,** παθ. μέλλ. (παρ)**οξυνθήσομαι,** ἀόρ. (παρ)**ωξύνθην,** παρακ. (παρ-,ἀπ)**ώξυμμαι** κ. μτγν. (ἀπ-, συν)**ώξυσμαι,** ὑπερσ. (παρ)**ώξυντο,** καθιστῶ τι ὀξύ, κοπτερόν, ἀκονῶ : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.790,5 **ἔγχος ὀξύνειν σιδήρῳ·** κ. παθ. : Διον.Περ.177 **ἄκρη ἐς μυχὸν ὀξυνθεῖσα·** ‖ ἐπὶ τῆς ρινός : Γαλ.17(1), 998 **ῥῖνα ὠξυμμένην,** Μηναῖ.1,17 Ἑσπερ.ἀνάγνωσμα Σοφ.Σολ. **ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν·** ‖ μτφ. καθιστῶ τι ὀξύ, διαπεραστικόν : Σιμπλ.ΑΠ 304,5 **τὴν βλεπτικὴν αἴσθησιν ὀξύνει πλέον, - ὀξύνει τὴν φωνήν·** ‖ κ. νεώτ. καθιστῶ τι ἀντιληπτικώτερον : **τὰ σταυρόλεξα ὀξύνουν τὴν διάνοιαν·** ‖ ἀμτβ. γίνομαι ὀξύς, ἐπὶ πόνου : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,11· **2)** μτφ. παροξύνω, παροργίζω, **ἐρεθίζω** : Σοφ.Τρ.1176 **καὶ μὴ 'πιμεῖναι τοὐμὸν ὀξῦναι στόμα·** κ. παθ. : Ἡρ.8,138 **ὁ δὲ ταῦ-**

τα ἀκούσας καὶ ὀξυνθεὶς πέμπει .. ἱππέας· πρβλ. ΠΔ Ἰεζ.21,9;14) **ὀξύνου καὶ θυμώθητι·** **3)** π. γραμμ. θέτω τὸν τόνον ὀξεῖαν, ὀξυτονῶ : Ἀπολλ. Δύσκ.Ἀντων.28,5 (παθ.)· **4)** καθιστῶ τι ὄξινον, ξινόν : Γαλ.6,91· || παθ. εἶμαι ἢ γίνομαι ὄξινος, ξινίζω : Ἀριστλ.ΖΓ 753a,23, Λουκ.Ἐπ.Κρον.26 μὴ ὁ **οἶνος ὀξυνθῇ·** || ὁμ.κ.ἀμτβ. ἐν τῷ ἐνεργ.: Θεόφρ. ΦΙ 4,3,4 τὸν **οἶνον οὐ διαμένειν, ἀλλ' .. ὀξύνειν.**

ὀξύνωτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν ᾠδικῶν τῆς ὁμοιογεν. τῶν **μυιοθηριδῶν.**

ὀξυόδους-όδοντος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. **ὁ** ἔχων ὀξεῖς ὀδόντας·: Νόνν.Δ 40,484 **ὀξυόδοντι καταγράφαντι γενείῳ,** ΤζέτΖ.εἰς Λυκόφρ.34· || κ. μτ. οὐδ. οὐσ.· πρβλ. Λοβέκ.Παραλ.248.

ὀξυόεις-εντος-εσσα-εν (ὀξύη) ὁ κατασκευασθεὶς ἐκ ξύλου ὀξύας, ἀπὸ ὀξυά· Ἡσ. «ὀξυόεντι, ὀξεῖ ἢ ὀξυΐνῳ· ὀξύα δὲ εἶδος δένδρου» (ἡ ἐκ τοῦ ὀξὺς παραγωγὴ δὲν εἶναι πιθανή) : Ἰλ.Ε 568 **τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα,** αὐτ.Ξ 443 **δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι.**

ὀξυοξία (ἡ) νεώτ. χημ. τάξις ὀργανικῶν ὀξέων περιεχόντων ὑδροξύλια βλ.λ.

ὀξυόπτης (ὁ) σχόλ. **ὁ** βλέπων ὀξέως : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.392.

ὀξυοσμία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξυοσφρησία** ἰδιάζουσα ἀνάπτυξις τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὀσφρήσεως (οἷα π. τισι φυλαῖς κ. ἐπί τινων ζῴων).

ὀξυόστρἄκος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ ὄστρακον : Λουκ.Λεξιφ.13 **πήλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, εὐπυνδάκωτα.**

ὀξυουρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. κ. **ὀξύουρος** (ὁ) γένος νηματωδῶν ἑλμίνθων.

ὀξυπᾰγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,109 **ὀξυπαγεῖς στάλικας,** Νόνν.Δ 14,385 **ὀξυπαγὴς ὄνυξ·** || ὁ ἀκανθώδης : Ὀππ.Ἁλ.1,261 **ὀξυπαγὴς κάραβος.**

ὀξυπαθής-οῦς-ές ὁ περιπαθής· || συνήθ. ἐπίρρ. ὀξυπαθῶς Σουΐδ. «λίαν περιπαθῶς».

ὀξυπαιδερώτινος-ον μτγν. **ὁ** ἔχων χρῶμα ὀξὺ τοῦ φυτοῦ παιδέρωτος : Ἰστ.Αὐγ.Αὐρηλιαν.46.

ὀξυπαραύδητος-ον ὁ ὀξέως, ἀγρίως φωνάζων : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.76.

ὀξυπαροπτῶ-άω μτγν. ἕψω, φήνω ταχέως : Γαλ.19,649 **ὀξυπαροπτᾶν χυμόν.**

ὀξυπείνης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ ταχέως αἰσθανόμενος πεῖναν, ὁ ταχέως πεινῶν : Ἀνών.ΗΝικ. 182,9, Πρόκλ.εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.522 **τένθης λέγεται ὁ** ὀξυπείνης **καὶ προτένθης,** Φιλῆς Ψυχ.3,8.

ὀξύπεινος-ον ὁ σφόδρα πεινῶν, πειναλέος, ἀδηφάγος, λαίμαργος, ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 619b,26 φύσει **γάρ ἐστι φθονερὸς καὶ ὀξύπεινος·** ἐπὶ προσ. : Ἀντιφάν.276, Εὔβουλ.10,4· κ. μτφ. : Πλούτ.Ἠθ.512F **πρὸς τοὺς λόγους ὀξύπεινος.**

ὀξυπέπερι-εως (τὸ) μτγν. μῖγμα ὄξους καὶ πεπέρεως : Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,84.

ὀξυπετής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ὀξέως, ταχέως πετῶν : Σχόλ.Ὀδ.3,372.

ὀξύπετρος-ον Ἡσ. «γῆς ποιὸν εἶδος οἱ γεωργικοί φασιν».

ὀξυπευκής-οῦς-ές ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : Αἰσχ.Χο.640 **ξίφος . . ὀξυπευκὲς οὐτᾷ.**

ὀξυπηγή (ἡ) νεώτ. πηγὴ περιέχουσα ἄφθονον ἐλεύθερον ἀνθρακικὸν ὀξὺ **ἐν διαλύσει.**

ὀξύπικρος-ον ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. . ὁ ὀξὺς ἅμα καὶ πικρός, ὁ δριμύς· Ἡσ. **ἐν λ.** ὀξυπευκές.

ὀξύπληκτος-ον ὁ πληγεὶς ἐξ ὀξέος, ἰσχυροῦ πλήγματος : Σοφ.Ἀντ.1301 **ἡ δ' ὀξύπληκτος ἥδε βωμία πέριξ** (εἰκ., δ. ἀνάγν. ὀξύθηκτος).

ὀξυπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ὁ ὀξέως **πλήττων, ὁ ὀξέως** ἔντονος : Σοφ.ἀπ.524 **ὀξυπλῆγας γόους.**

ὀξύπλους-οος-ουν-οον νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ταχέως πλέων· || ὁ **πλέων ὑπὸ** γωνίαν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀξεῖαν πρὸς τὸν ἄνεμον (οἷον **τὰ** λατίνια, οἱ κέρκουροι, αἱ βρατσέραι).

ὀξυποδητής (ὁ) γλωσσ. ὁ ἐπισχύνων τὸ βῆμα.

ὀξυποδία (ἡ) γλωσσ. ἡ ταχυποδία.

ὀξυποδῶ-έω γλωσσ. ἐπιταχύνω τὸ βῆμα.

ὀξυπολῠφᾰγία (ἡ) γλωσσ. **ἡ** ταχύτης **εἰς τὸ** τρώγειν καὶ χωνεύειν.

ὀξυπόριος-ον μτγν. ὁ ἐπιταχύνων **τὴν πορείαν,** τὴν χώνευσιν, ὁ πεπτικός : Φιλούμ.π.Ἀέτ.9,23 **ὀξυπόριος** (τροφή)· || τὸ οὐδ. ὀξυπόριον **φάρμακον|** φαρμακόν τι πεπτικόν : ΨΓαλ.19,717, Ἀέτ.5,68.

ὀξύπορος-ον μτγν. ὁ ὀξυπόριος βλ.λ. : Γαλ. 14,751, Ὀρειβ.ἀπ.46.

ὀξυπόρος-ον μτγν. **ὁ** ἔχων ὀξὺν πόρον, στόμα : Ὀππ.Ἁλ.2,406 **ὡς ὅ γε *σάρκας* δάπτων·ὀξυπόροιο κατέσπασεν ἄγγεος ἔξω·** **2)** ὁ ταχέως πορευόμενος, διερχόμενος, ὁ ἐνεργητικός, ἐπὶ φαρμάκων : Διοσκ.3,58 **μείγνυται δὲ ἡ ῥίζα . . χρησίμως καὶ τοῖς ὀξ- καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσι.**

ὀξυπόρφῠρος-ον μσν. ὁ ἔχων χρῶμα ὀξὺ πορφυροῦν : Βλεμμ.de chymia ms. **ξηρίον τετελειωμένον τῇ χροιᾷ ὀξυπόρφυρον.**

ὀξυπόρως ἐπίρρ. μσν. ἐν ταχείᾳ πορείᾳ : Στουδ.Θεόδ.740 (ἔκδ.Mi.).

ὀξύπους-οδος-ουν κ. νεώτ. ὁ ἔχων ταχεῖς πόδας, ὠκύπους, ταχύς : Εὐρ.Ὀρ.1550 **τόνδε λεύσσω Μενέλεων δόμων πέλας ὀξύπουν·** **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος **σταφυλινιδῶν** ἐντόμων κολεοπτέρων.

ὀξύπρῳρος-ον ὁ ἔχων ὀξεῖαν πρῷραν· ὅθ. ὁ εἰς ὀξὺ ἀπολήγων, ἔχων ὀξεῖαν ἄκραν, ὁ μυτερός : Αἰσχ.Πρ.423 **ὀξυπρῴροισι βρέμων ἐν αἰχμαῖς,** Ὀππ.Ἁλ.3,333 **ὀξύπρῳρος ῥάχις·** (π.Ἀχαι.π.Lex. Mes 458 γρ. διὰ ι).

ὀξύπτερος-ον ὁ ἔχων ὀξείας **ἢ** ταχείας πτέρυγας· || εἰδ. ὡς οὐσ. ὁ ὀξύσχοινος βλ.λ.: ΨΔιοσκ. 4,52· || **κ.** τὸ πτηνὸν **ἱέραξ** : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ. 5,8,52,1· || ὁμ. σημ. κ. τὸ οὐδ. **ὀξύπτερον** : Γλωσσ.· || **τὰ ὀξύπτερα** αἱ ὀξεῖαι, ταχεῖαι πτέρυγες, τὰ γρήγορα πτερά : Αἰσώπ.Μῦθ.3,4 **περικόψας αὐτοῦ τὰ ὀξύπτερα.**

ὀξύπῡγος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖς, μυτεροὺς γλουτούς : Ἱππιατρ.14.

ὀξυπύθμενος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξύν, μυτερὸν πυθμένα : Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,85.

ὀξύπυκνος-ον μτγν. ὁ κατὰ ἕνα τόνον ὀξύτερος τοῦ πυκνοῦ, ὁ μετ' ὀξύτητος πυκνός : Κλεωνίδ.Ἁρμ.4,9 **ὀξύπυκνος φθόγγος,** Βακχεῖ.Ἁρμ.27· πρβλ.Ἀριστείδ.Κ 1,6.

ὀξυπύνδαξ-ᾰκος (ὁ,ἡ) **ὁ** ὀξυπύθμενος βλ.λ., ἐπὶ ποτηρίων : Εὔβουλ.π.Ἀθήν.11,471D **μέλαιναν, εὐκύκλωτον, ὀξυπύνδακα, στίλβουσαν.**

ὀξυπώγων-ωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺν πώγωνα, ὁ μὲ μυτερὸ μοῦσι : Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,2.

ὀξῠρεγμία (ἡ) κ. νεώτ. ὄξινος ἐρυγή, ἀναγωγὴ ἀπὸ στομάχου, ξινίλα τοῦ στομάχου δι' ἐλλιπῆ πέψιν : Ἱππ.Ἀφορ.6,1 **ἐν τῇσι χρονίῃσιν λειεντερίῃσιν ὀξυρεγμίη ἐπιγενομένη πρότερον σημεῖον ἀγαθόν,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,3, Γαλ.6,344, Ἀέτ.9,43· || ἡ δυστροπία ἢ ὀξυθυμία, ἡ ἐκ κακῆς, ἐκ δυστρόπου διαθέσεως προερχομένη : Ἀριστφ.ἀπ.473· πρβλ. κρομμυοξυρεγμία, ὀξωρεγμία.

ὀξυρεγμιῶ-ιάω μτγν. πάσχω ἐξ ὀξυρεγμίας βλ.λ., ἐρεύγομαι ξινά : Διοσκ.4,1 **μετὰ μέλιτος ἑφθοῦ ὁμοίως καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται,** Ἀντυλλ. π.Ὀρειβ.6,8,3· πρβλ.Φώτ. «ὀξυρεγμεῖν, ὅταν μεθ' ἡμέραν ἐποξύσῃ ἡ τροφή».

ὀξυρεγμιώδης-ους-ες ὁ πάσχων ἐξ ὀξυρεγμίας: Ἱππ.Ἀφορ.6,33, Διαίτ.28· **2)** ὁ προκαλῶν ὀξυρεγμίαν : Ἀρετ.Χρον.Παθ.5,8 **ὀξυρεγμιώδεις φῦσαι,** Γαλ.10,579 **ὀ-** ἀπεψία.

ὀξυρεπής-οῦς-ές κ. ὀξυρρεπής (Ἡσ.) ὁ ὀξύρροπος βλ.λ. : Πίνδ.Ο 9,91 **ὀξυρεπεῖ δόλῳ** (μετ' εὐ-

στρόφου δολιότητος]· || π. Ἡσ. «ὀξυρρεπής· ὀξέως βαρῶν, ἢ ῥέπων, ἢ κινούμενος».

ὀξυρρεπῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ τρόπον ὀξυρρεπῆ βλ.λ. : Μᾶρκ.Ἐρ.1041B.

ὀξύρριζα (ἡ) νεώτ. χημ. πᾶσα ῥίζα ἥτις ἑνουμένη μεθ' ὑδροξυλίων σχηματίζει ὀξύ.

ὀξύρρῑν-ῖνος (ὁ,ἡ) (ῥίς) κ. -ρρῖς ὁ ἔχων **ὀξεῖαν** καὶ λεπτὴν ῥῖνα : Ἱππ.Ἐπιδ.2,5,1.

ὀξύρρῑνος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀξύρριν βλ.λ. : Ζωναρ.ἐν λ.Γρυπόν (παρεμβολή).

ὀξυρρόδῑνον ἔλαιον (τὸ) μτγν. ῥοδέλαιον μεμιγμένον μετὰ ὄξους : Ἀθήν.2,67F **οὕτως οὖν ἐροῦμεν καὶ ὀξυρρόδινον,** Γαλ.11,559, Γλωσσ.

ὀξύρροδον (τὸ) νεώτ. ὄξος ἐν ᾧ ἔμειναν πρὸς ἐμβροχὴν πέταλα ῥόδων, τριανταφυλλόξιδο.

ὀξυρροπία (ἡ) μτγν. ἡ ταχεῖα μεταβολή, ἐξαφάνισις : Βέττ.Βάλ.299,35 **ὀξυρροπία τῆς ὥρας.**

ὀξύρροπος-ον ὁ ταχέως ῥέπων, κλίνων πρὸς τὸ ἓν μέρος, ὁ ἔχων ὀξεῖαν ῥοπήν, κλίσιν, κυρ. ἐπὶ ζυγοῦ εὐπαθείας· μτφ. **ὀξύρροπος πρὸς τὴν ὀργὴν** αἰφνιδίως καὶ ταχέως ἐξαπτόμενος εἰς ὀργήν, ὀξύθυμος : Πλάτ.Θεαίτ.144A **οἵ τε ὀξεῖς . . πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι,** Ἰουλ.Λόγ.265D **ὀξύρροπος εἰς ὀργήν·** κ. γεν. σφοδρός, εὐερέθιστος : Μέμν.2 **νοῦς ὀξύρροπος πρὸς τὰς μιαιφονίας·** κ. αἰφνίδιος : Πλάτ.Πολ.411B **ἀσθενῆ ποιήσας τὸν θυμὸν ὀξύρροπον ἀπειργάσατο·** || τὸ ὀξύρροπον ἡ ὁρμητικότης ἢ σφοδρότης: Λογγῖν.18,1 **τὸ ὀξύρροπον τῆς πεύσεως·** πρβλ. ὀξυρεπής.

ὀξυρρόπως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀξύρροπον βλ.λ. : Δίων Κ ἀπ.50,3.

ὀξυρρυγχῑτικὸν μέτρον (τὸ) **πάπ.** μέτρον χωρητικότητος ἐν Αἰγύπτῳ.

ὀξύρρυγχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺ ῥύγχος· μτφ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν αἰχμήν, μυτερός : Ἐπιχ.51 **ὀξύρρυγχοι ῥαφίδες·** || ὄν. εἴδους γραφῆς : Φιλοπ.Ἰω.Ὑπομν.ΑΠρ.5,9 **ὁ ὀξύρρυγχος χαρακτήρ,** αὐτ.Α Ὑστ.1,13 **ὁ ὀξύρρυγχος τύπος·** **2)** ὁ **ὀξύρρυγχος** ὡς οὐσ. εἶδος ἰχθύος ἔχοντος ὀξὺ ῥύγχος : Ἡσίοδ. π.Ἀθήν.3,116B **οὐκ ἀκλεὲς θνητοῖς γένος ὀξυρρύγχου,** Στράβ.17,2,4 **γνωριμώτατοι δὲ ὅ τε ὀξύρρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτὸς καὶ λάτος,** Αἰλ.ΖΙ 10,46· || νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων γανοειδῶν τῆς ὁμοιογεν. τῶν **ὀξυρρυγχιδῶν.**

ὀξύς-ύδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀξαλὶς τὸ ὀξίδιον : Πλίν.ΦΙ 27,112· || ὁμ. τὸ φυτὸν ὀξύσχοινος βλ.λ. : **αὐτ.**21,113· τὸ λάπαθον ἢ ὀξαλίς : Γαλ.11,667.

ὀξύς-εῖα-ύ κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. θηλ. **ὀξέα** (ἐν κώδ. συχν. ὁ τ. **ὀξέη**), ποι. οὐδ. πληθ. ὀξεῖα (ἀντὶ ὀξέα), ὁ ἀπολήγων εἰς αἰχμηρὸν ἄκρον, μυτερός, σουβλερός, κοπτερός, ἐπὶ ὅπλων ἢ ἄ. πραγμ. κυρ. ἐκ μετάλλου: Ἰλ.Κ 335 **ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα,** Ἡσίοδ.Α 457 **ἐρυσσάμενος δ' ἄορ ὀξύ·** κ. ἐπὶ πραγμ. οὐχὶ ἐκ μετάλλου : Ἰλ.Π 739 **μετώπιον ὀξέι λᾶι,** Ὀδ.Ι 382 **οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ·** κ. γεν. : αὐτ.Μ 74 **ὀξείῃ κορυφῇ** (ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους), αὐτ.Ε 411 **ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες,** Σιμων.176 **χρόνος ὀξὺς ὀδόντας,** Ἡρ. 7, 69 **ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆν λίθος ὀξὺς πεποιημένος** (ὠξυμμένος οὕτως, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ ἀντὶ μαχαίρας), Ἀριστλ.Ἀναπν.478b,5 **τὸ ὀξὺ τῆς καρδίας,** αὐτ.ΖΓ 752b,8 τὸ ὀξὺ **τοῦ ᾠοῦ,** ΚΔ Ἀποκ.1,16 **ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη,** Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.46,20,5 (ἐπὶ ὀξείας σχίζης ὀστοῦ)· || **ἡ** ὀξεῖα χειρουργικόν τι ὀξὺ ἐργαλεῖον : Ἐπιγρ., Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.44,23,59· || **ὀξεῖα γωνία** ἡ μικροτέρα τῆς ὀρθῆς : Ἀριστλ.Τοπ.107a, 16· **2)** ἐν ἀναφ. πρὸς τὰς αἰσθήσεις, ἀλγεινός, διαπεραστικός, καυστικός : Ἰλ.Λ 268 **ὀξεῖαι δ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρεΐδαο,** Ὑμν.Ἀπόλλ.374 **ὀξὺς ἠέλιος,** Πίνδ.Ο 7,70 **ἔχει τέ νιν ὀξειᾶν ὁ γενέθλιος ἀκτίνων πατήρ** (ἐπὶ τοῦ Ἡλίου), Ἀρχίλ. 61 **Σείριος ὀξὺς ἐλλάμπων,** Ἀνάξιππ.1,12 **πῦρ ὀξύ·** ἐπὶ λύπης καὶ τῶν ὁμοίων : Ἰλ.Τ 125 **τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν,** Ὀδ.Τ 517 **ὀξεῖαι μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν·** **3)** γεν. ἰσχυρός, μέγας, ἔντονος : Πίνδ.Ν 11,48 **τῶν δ' ἐρώτων ὀξύτεραι μανίαι,** Ἡρ.9,23 **μάχη ὀξέα . . γίνεται** (πεισματώδης), Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.16 **ὀξύτατος ὁ πυρετὸς ἐκλάμπει,** Σοφ Φιλ.808 **ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖ' ἀπέρχεται,** - **ὀξὺς πυρετός·** πρβλ. Ἱππ.Διαίτ. τίτλ.,Πίνδ.Π 3,97 **ὀξείαισι . . πάθαις·** κ. μτφ. νεώτ. ἔντονος : **ὀξεῖα λογομαχία,** - **ὀξεῖα πολιτικὴ ἀντίθεσις·** || ἐπὶ πραγμ. προσβαλλόντων ἰσχυρῶς τὴν ὅρασιν, λαμπρός : Ἰλ.Ρ 372 **πέπτατο δ' αὐγὴ ἠελίου ὀξεῖα,** αὐτ.Ξ 345 **οὔ τε ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι·** ὅθ. ἐπὶ χρωμάτων : Ἀριστφ.Εἰρ.1173 **τρεῖς λόφους ἔχοντα καὶ φοινικίδ' ὀξεῖαν πάνυ,** Ἀριστλ.Φυσιογν.806b,4 **αἱ ὀξεῖαι χροιαί,** Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.6 **πορφύραν . . ἐρυθρὰν καὶ ὀξεῖαν,** Αἰλ.ΖΙ 4,46 **ὀξυτέρα καὶ τηλαυγεστέρα·** || κ. μσν. ὁ ὑακίνθινος : Λέων Γραμμ.464 **βάρδα τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προελεύσει προερχομένου μετὰ σκαραμαγγίου ὀξέος·** || ἐπὶ ἤχου, ὀξύς, ὑψηλός, διαπεραστικός : Ἰλ.Ο 313 **ὦρτο δ' ἀυτὴ ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν,** αὐτ.Ρ 89 **ὀξὺ βοήσας,** Καλλιγ.Θάν.Βλ.95 **ὀξεῖαν ἀφεῖσα φωνήν·** || ἐπὶ ἵππων χρεμετιζόντων : Ἡσίοδ. Α 348 **ὀξεῖα χρέμισαν, περὶ δὲ σφίσιν ἄγνυτο ἠχώ·** || ἐπὶ χοιριδίων : Ἀριστφ.Ἀχ.804 **ὀξὺ κεκράγατε·** || ἐπὶ τῆς κραυγῆς τῶν ἁρπακτικῶν ὀρνέων : Σοφ.Ἀντ.112 **ὀξέα κλάζων αἰετός·** || ἐπὶ τοῦ θρήνου τῆς ἀηδόνος : Σοφ.Ἀντ.424 **ὄρνιθος ὀξὺ φθόγγον·** || ἐπὶ τοῦ τέττιγος : Ἀριστφ. Ὀρν.1095 **ἡνίκ' ἂν ὁ θεσπέσιος ὀξὺ μέλος ἀχέτας·** κ. ἐν φρ. π.Αἰσχ.Ἑπτ.952 **ἐπηλάλαξαν τὸν ὀξὺν νόμον** (ἐκραύγασαν τὸ ὀξὺ ᾆσμά των)· || κ. ἐπὶ μεταλλικῶν οὐσιῶν κρουομένων : Ἡσίοδ.Α 233 **ἰάχεσκε σάκος ὀξέα καὶ λιγέως·** || νεώτ. λεπτός : **ὀξεῖα κραυγή·** || νεώτ. γεν. ἐπὶ μουσικῶν τόνων, ὑψηλὸς (ἀντίθ. βαρύς) : Ξεν.Κυν.6,20, Πλάτ. Τίμ.80A **ὅσοι φθόγγοι.. βραδεῖς ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται,** Ἀριστλ.Ρητ.1403b,29 **φωνὴ ὀξεῖα, βαρεῖα, μέση,** αὐτ.Τοπ.106a,13 **τῷ ὀξεῖ ἐν φωνῇ μὲν ἐναντίον τὸ βαρύ, ἐν ὄγκῳ δὲ τὸ ἀμβλύ·** || ἐν τῇ μουσ. **δι' ὀξειῶν** (δωρ.-ᾶν) κατὰ διάστημα ἑνὸς πέμπτου : Φιλόλ.6, Ἀριστλ.Πρ.920a,24· **4)** εἰδ. γραμμ. **ἡ ὀξεῖα** (προσῳδία) ὁ ὀξὺς τόνος : Διον. Θρ.630,1, Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.35,10· ὁμ. κ. γεν. : Πλάτ.Κρατ.399B **ὀξεῖα συλλαβή,** Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.60,1 **τὸν τόνον φυλάσσειν ὀξύν,** Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.1,113 **ὀξὺ στοιχεῖον·** **5)** ἐπὶ γεύσεως, δριμύς, στυφός, ξινός : Ξεν.Κυν.6,2,31 **ὀξεῖα φακῆ,** Πλάτ.Τίμ.74C **ἐξ ὀξέος καὶ ἁλμυροῦ ξυνθεὶς ζύμωμα,** Ἄλεξ.141,12 **ὀξὺς οἶνος,** Δίφιλ.18,1 **ὀξὺ ὄξος,** - **ὀξέα ἔλαια·** || κ. ἐπὶ ὀσμῆς, ἐρεθιστικός : Ἀριστλ.Ψυχ.421a,30· || κ. μτ. τοῦ ρ. : Ἀριστφ.Ἀχ.193 **ὀξύτατον ὄζειν τινός·** **6)** μτφ. ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αἰσθήσεως, ταχύς· ἰδ. ταχὺς εἰς ὀργήν, ὀξύθυμος, εὐόργητος, εὐκόλως θυμώνων, ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως : Ἰλ.Β 440 **ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα·** || κ. γεν. : Ὑμν.Ὁμ.8,14 **μένος ὀξύ,** Θέογν.366 **δειλῶν τοι τελέεθε καρδίη ὀξυτέρη,** Σοφ.ΟΚ 1193 **θυμὸς ὀξύς,** Πλάτ.Γοργ. 463E **νέος καὶ ὀξύς,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1126a,18 **οἱ ἀκρόχολοι ὀξεῖς·** πρβλ. ὀξύ-θυμος, -κάρδιος, -χολος· **7)** ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. ὁ ταχύς, ταχέως ἀντιλαμβανόμενός τινος, κ.ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων, εἰδ. ἐπὶ τῆς ὄψεως : αὐτ.Ν 10,62 **πάντων γένετ' ὀξύτατον ὄμμα,** Πλάτ.Φαῖδρ.3,97 **ὄψις . . ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος . . αἰσθήσεων·** || συχν. κτ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἰλ.Ρ 675 **ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν** (ἔχειν ὀξυτάτην τὴν ὅρασιν), αὐτ.Γ 374 **ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ** (ταχέως

παρετήρησε), 'Οδ.Ε 393 ὀξὺ μάλα προϊδών, 'Αριστφ.Πλ.1048 ὀξύτερον βλέπει, Πλάτ.Πολ.516C ὀξύτατα καθορᾶν· ‖ κ. νεώτ. παροιμ.π.'Αριστφ. Πλ.210 ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως βλέπειν (ἐπὶ ἔχοντος ὀξυτάτην ὅρασιν), Πλάτ.'Απολ.39B δεινοὶ καὶ ὀξεῖς· κ. μτ. ἀπαρφ. : Θουκ.1,70 οἱ μέν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς, Δημ.32 γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα· ‖ κ. μτ. αἰτ. : Πλάτ.Πολ.526B εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὀξεῖς, Λουκ.'Ορχ.81 τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύς· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐν φρ. : ὀξὺς τὴν ἀντίληψιν - τὴν κρίσιν· **8**) ἐπὶ κινήσεως, ταχύς, εὐκίνητος, γρήγορος : 'Ηρ.5,9 τοὺς ἵππους . . ζευγνυμένους ὑπ' ἅρματα εἶναι ὀξυτάτους, 'Αριστφ.'Ορν.1112 ὀξὺν ἱερακίσκον ἐς τὰς χεῖρας ὑμῖν δώσομεν, Σοφ.'Αντ.108 ὀξυτέρῳ κινήσασα χαλινῷ, ΚΔΡωμ.3,15 ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· ‖ ἐπὶ φήμης : αὐτ. Αἱ.998 ὀξεῖα βάξις διῆλθ' 'Αχαιούς· **9**) ὁμ. μτφ. ταχύς, γοργός, ἐπείγων, ἀντίθ. βραδύς : Θουκ. 4,126 τὸ εὔψυχον . . ὀξεῖς ἐνδείκνυνται (εἶναι ταχεῖς εἰς τὸ δεικνύειν αὐτό), 'Ονήσανδρ.10,2 ὀξὺ παράγγελμα, αὐτ.6,1 ὀξὺς καιρός (ἐπείγουσα περίστασις), Πάπ. ὀξὺς δρόμος (ταχυδρομεῖον), αὐτ. 8,96 διάφοροι . . ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς οἱ δὲ βραδεῖς· ἀντίθ. ῥάθυμος· ‖ ὁ μετὰ σπουδῆς, ὁ βιαστικός, ὁ τεταραγμένος, ταραχώδης, ἀντίθ. ἡσύχιος : 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1240a,2, αὐτ.ΗΝικ. 1116a,9· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ νόσων, ὁ ταχέως ἐξελισσόμενος : ὀξεῖα περιτονῖτις - νεφρῖτις· **10**) ὁ ἄγριος : Σοφ.Αἱ.258 ἄξας ὀξὺς νότος ὥς, Θεόφρ. Φ1 5,9,3 (ἐπὶ φλογός).

ὀξύσαγμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀξὺ σάγμα : ὀξύσαγμος θάλαμος (θάλαμος τῶν κελυφῶν ἀμμωνιτοειδῶν τινων ζῴων).

ὀξυσάκχαρον (τὸ) μτγν. φάρμακον ἐξ ὀποῦ γονάτων κόμβων τοῦ σακχαροκαλάμου : Συνέσ. Πυρετ.152· πρβλ. σάκχαρ.

ὀξυσθενής (ὁ) ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀξυτενὴς βλ.λ.

ὀξυσιτία (ἡ) μτγν. ἀνωμαλία τοῦ στομάχου, καθ' ἣν ἡ τροφὴ μὴ χωνευομένη καθίσταται ὀξινος, ἀπεψία : 'Αριστείδ.1,275 ἔδοξά τινα τῶν βαρβάρων ἐπιέναι μοι καὶ .. καθεῖναι τὸν δάκτυλον οὑτωσὶ μέχρι τοῦ λαιμοῦ, καί τε ἐγχέαι . . ὀνομάσαι δὲ αὐτὸ ὀξυσιτίαν· πρβλ. ὀξυρεγμία.

ὄξυσμα-ατος (τὸ) 'Επιγρ. κτ. πληθ. ἡ ὄξυνσις, τὸ ἀκόνισμα τῶν ἐργαλείων· πρβλ. ὄξυντρα.

ὀξύστερνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀξὺ στέρνον, ἐπὶ ζῴων ἐν παραβολῇ πρὸς ἄνθρ. : Γαλ.18(1),536.

ὀξύστομος-ον κ. μσν. ὁ ἔχων ὀξεῖς, κοπτεροὺς ὀδόντας, ἐπὶ τῶν γρυπῶν : Αἰσχ.Πρ.803 ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας· ἐπὶ τοῦ οἴστρου τῆς 'Ιοῦς : αὐτ.674 ὀξυστόμῳ μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι· ἐπὶ ἐμπίδος : 'Αριστφ. 'Ορν.244 ὀξυστόμους ἐμπίδας κάπτεθ'· ‖ ἐπὶ ξίφους, τὸ ἔχον κοπτερὰν λεπίδα : Εὐρ.'Ικ.1206 ὀξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχούς· ‖ ἐπὶ σικυῶν, ἡ ἔχουσα ὀξέα τὰ ἄκρα, τὰ χείλη : 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.7,16,15, Ματθ.'Ιατρ.142.

ὀξύσχοινος (ὁ) τὸ φυτὸν βροῦλον τὸ ὀξύφυλλον, εἶδος σχοίνου : Βατραχομ.163 ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει, Διοσκ.4,52.

ὀξυτάτως ὑπερθ. τοῦ ἐπιρρ. ὀξέως βλ.λ. : 'Εφραὶμ Σύρ.3,2C ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ὀξυτάτως προσφέρουσα τὰ αἰτήματα ἡμῶν.

ὀξυτέλευτος-ον μτγν. ὁ τελευτῶν εἰς ὀξὺν ἦχον : Πολ.253.

ὀξυτελής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξέα ἄκρα : ὀξυτελεῖς διόπτραι τὰ διαστήματα τῶν κιγκλιδωμάτων : (ἀμφ.) 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.3,37 (πιθ. ὀξυτενὴς ἐν τῇ αὐτ. ἐνν.· πρβλ. Σουΐδ.)· **2**) νεώτ. γένος κολεοπτέρων σταφυλινιδῶν ἐντόμων, οὗ εἶδος ὀξυτελὴς ὁ μελανός.

ὀξυτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς ἄκρον ὀξὺ ἐκτεινόμενος, μυτερός, σουβλερός : Χριστόδ.'Εκφρ.329 κάτω δ' εὐρύνετο πώγων ἀμφιταθείς, μαλακὸς δὲ καὶ εὔτροχος· οὐδὲ γὰρ ἦεν ὀξυτενής, ἀλλ' εὐρὺς ἐπέπτατο.

ὀξυτέρως ἐπίρρ. συγκρ. τοῦ ὀξέως βλ.λ. : 'Ιππ. 1096F ἐπύρεσσεν ὀξυτέρως.

ὀξύτης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις πράγματος ὀξέος, ἐπὶ ὀξειῶν γωνιῶν : Πλάτ. Τίμ.61E λεπτότητα τῶν πλευρῶν καὶ γωνιῶν ὀξύτητα· ‖ νεώτ. ἐπὶ ἀντικειμένων : ὀξύτης βέλους - μαχαίρας· **2**) ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων, οἷον ἐπὶ ἤχου (ἀντίθ. βαρύτης) : αὐτ.Θεαίτ.163C τῶν δὲ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· κ. κτ. πληθ. : αὐτ.Κρατ.399A τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν· ‖ ἐπὶ γεύσεως, τὸ ὄξινον, ἡ ξινάδα : 'Ιππ.'Αρχ.'Ιητρ.19 ὁσοισι δὲ ὀξύτητες προσίστανται δριμεῖαί τε καὶ ἰώδεες, Θεόφρ. 'Οσμ.4,2 τὴν ὀξύτητα οἴνου· πρβλ. Γαλ.11,656· ‖ ἐπὶ ὁράσεως : 'Αριστλ.ΖΙ 492a,4 πρὸς ὀξύτητα ὄψεως κράτιστον· **3**) μτφ. ταχύτης ἀντιλήψεως, ὀξύνοια : Φιλόδ.Ρητ.2,313, Φιλοστέφ.1 διαφέροντα τῇ τέχνῃ τῇ τ' ὀξύτητι, Λουκ.Εἰκ.17 ὀξύτης εἰς τὰ πολιτικά· **4**) ἡ ταχύτης, ἐπὶ κινήσεως, ἐνεργείας, συντυχίας : Κριτί.37D, Πλάτ.Χαρμ.160B τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξύτητος καλλίω φαίνεται ἢ τὰ τῆς βραδύτητος, Δημ.730 κρατοῖμεν τῶν ἐχθρῶν καὶ ταῖς ὀξύτησι δυναίμεθα· ‖ ἐν φρ. ἡ ὀξύτης τῶν καιρῶν ἡ εὐνοϊκὴ στιγμή, εὐκαιρία : Διόδ. Σ 15,43, Πλούτ.Πυρρ.2 ὡς δ' οὖν ἀνέγνωσαν . . συνεῖδον τὴν ὀξύτητα τοῦ καιροῦ· **5**) ὁ ὀξὺς τόνος : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.138,16· πρβλ. 'Αριστλ. Ποιητ.1456b,33 ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τῷ μέσῳ· κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Κρατ.399A τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν· **6**) νεώτ. χημ. ἡ ἔν τινι διαλύματι κ.γεν. ἔν τινι ὑγρῷ παρουσία ὀξέος ἢ ὀξέων.

ὀξυτικός-ή-όν μτγν. ὁ ὀξύς, ταχύς : 'Ιππόλ.261 τί τοῦ ἡλιακοῦ ἅρματος ὀξυτικώτερον εἰς δρόμον;

ὀξυτοκία (ἡ) νεώτ. ὁ ταχὺς τοκετός.

ὀξυτόκιον (τὸ) μτγν. φάρμακον ἐπιταχῦνον τὸν τοκετόν : Διοσκ.2,194 ὀξυτόκιον περιαπτομένη.

ὀξυτόκος (ἡ) νεώτ. ἡ ταχέως τίκτουσα γυνή, εὐκολόγεννη, καλόγεννη.

ὀξυτόμος-ον ὁ ταχέως κόπτων, κοπτερός, ὀξύς : Πίνδ.Π 4,263 εἰ .. ὄζους ὀξυτόμῳ πελέκει ἐξερείψῃ.

ὀξυτόνησις-εως (ἡ) μσν. ὁ τονισμὸς δι' ὀξείας, ὀξέος τόνου : Εὐστ.60,13.

ὀξύτονος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀξέως ἠχῶν, διαπεραστικός, ἐπὶ ἤχου : Σοφ.'Ηλ.243 ὀξυτόνων γόων, αὐτ.Αἱ.631 ὀξυτόνους μὲν ᾠδὰς θρηνήσει· **2**) ὁ ᾀδόμενος εἰς ὀξὺν τόνον : Διον.'Αλ.Συνθ.11· ‖ κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, τόνον ὀξύν, ἐπὶ τῆς ληγούσης : 'Ερμογ.'Ιδ.1,12, 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.33,24,-λέξις ὀξύτονος· **3**) τὸ ὀξύτονον ὡς οὐσ. δ.γρ. π. κῶδ. τὸ ὀξύγονον βλ.λ. : 'Απουλ.Βοταν.53, Γλωσσ.

ὀξυτονῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. προφέρω τι ὀξυτόνως ἢ τίθημι ὀξεῖαν ἐπὶ τῆς ληγούσης λέξεως : 'Αθήν.9,400B δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν· πρβλ. Φίλ.1,243, Κλεωνίδ.'Αρμον.10, 'Απολλ.Δύσκ.Σύντ.264, 4· κ. παθ. : αὐτ.'Αντων.29,3, Γαλ.18(2),518· ‖ ἐν τῇ μουσ. ἔχω, παράγω, δίδω ὑψηλοὺς φθόγγους : Νικόμ.Γερ.'Αρμον.10 ὀξυτονεῖν τοὺς φθόγγους· **2**) ἐν ἀναφ. πρὸς ἄνθρ. ἀπολήγω εἰς ὀξύ : Γρηγ. Ναζ. καθ' ἣν (φάρυγγα) ὁ ἀνθερεὼν ὑποχαλᾶται κοιλαινόμενος, καὶ ὀξυτονῶν ἐπιτείνεται.

ὀξυτόνως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. μετὰ ὀξέος τόνου : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.29,2, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1, 222, Εὐστ.41,4.

ὀξυτόρος-ον μτγν. ὁ εἰς ὀξὺ λήγων, ὀξύς, διαπεραστικός : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.19,7 ὀξυτόρος ἧλος· ‖ πίτυς ὀξυτόρος ἡ ἔχουσα ὀξείας ἀκάνθας ἢ φύλλα βελονοειδῆ : Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,16.

ὀξυτρίφυλλον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀξύφυλλον βλ.λ.ΙΙ : Σκριβών.163, Πλίν.Φl 21,54, Γλωσσ.

ὀξυτριχίδαι (οἱ) νεώτ. ὁμοιογένεια μικρῶν πρωτοζῴων τῶν γλυκέων ὑδάτων.

ὀξύτριχος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν τρίχα : Ἰω.Μαυρόπους π. Μουστοξ.Syll.Fasc.2,5· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐγχυματοζῴων τῶν γλυκέων ὑδάτων τῆς οἰκογ. τῶν **ὀξυτριχιδῶν.**

ὀξυτῦρία (ἡ) μτγν. ἡ λαμπροτάτου χρώματος πορφύρα : Διοκλητ.Ἔδικτ.24,4.

ὀξυϋδρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἑνώσεως ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου : ὀξυϋδρικὴ σύνθεσις· || **ὀξυϋδρικὴ φλὸξ** νεώτ. χημ. φλὸξ παραγομένη διὰ καύσεως ὑδρογόνου ἐντὸς καθαροῦ ὀξυγόνου.

ὀξυϋδρογόνον (τὸ) νεώτ μεῖγμα ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου.

ὀξύφαγρος (ὁ) μτγν. εἶδος φάγρου, θαλασσίου ἰχθύος : Ὀππ.Ἀλ.Ι,140 (ἐσφ.ἀνάγν.).

ὀξϋφαής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν : Νόνν.Δ 7,214 **ὀξυφαὲς μίμημα φέρων ὀρνιθος** ὀπωπῆς (πιθ. ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ ὀξυφανής).

ὀξυφεγγής-οῦς-ές ὁ ὀξέως λάμπων, λίαν λαμπρός : Χαιρήμ.π.Ἀθήν.13,608F **ῥόδ' ὀξυφεγγῆ κρίνεσιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ.**

ὀξύφθογγος-ον μτγν. ὁ ὀξύφωνος βλ.λ. : Ἀθήν.14,633F **ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην,** ΑΠ 6,51 **κύμβαλά τ' ὀξύφθογγα βαρυφθόγγων.**

ὀξυφθοριοῦχος-ον νεώτ. ὁ σχετικὸς πρὸς τριατομικὴν ἕνωσιν ὀξυγόνου καὶ φθορίου.

ὀξυφλεγμασία κ. νεώτ., Ἰων. -ίη, ἡ ὀξεῖα καὶ ἔντονος, σφοδρὰ φλεγμονή : Ἱππ.Παρθ.).

ὀξυφοίνικον (τὸ) μτγν. ὁ ὀποπάναξ βλ.λ. : Ῥοῦφ.ἀπ.80.

ὀξύφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ὀξύνους, ἔξυπνος : Εὐρ. Μήδ.641 **ὀξύφρων κρίνοι λέχη γυναικῶν·** || δόλιος, πονηρός : Πτολ.Τετράβ.165.

ὀξύφυλλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἔχων φύλλα ὀξέα, ἀπολήγοντα εἰς ὀξέα ἄκρα : Διοσκ. 4,23, Ἀχμ.Ὀνειροκρ.151· || τὸ οὐδ. **ὀξύφυλλον** τὸ φυτὸν τρίφυλλον βλ.λ. : Διοσκ.3,109, Γαλ.12,144.

ὀξυφωνία (ἡ) ἡ ὀξύτης τῆς φωνῆς : Ἱππ.Κωακ. 252, Ἀριστλ.ΗΝικ.1125a,15· ὁμ. ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ βορύτης : αὐτ.Ζl 788a,3.

ὀξύφωνος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, διαπεραστικὴν φωνήν : Τελέατ.5· || ἐπὶ τῆς ἀηδόνος : Σοφ.Τρ.963 **ὀξύφωνος ὡς ἀηδών·** || ὁ ἔχων ὑψηλήν, λιγυρὰν φωνήν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,97 **ὀξύφωνοι γυναῖκες·** κ. συγκρ. **-ότερος** : Ἀριστλ.Ζl 538b, 13 **τὰ θήλεα λεπτοφωνότερα καὶ ὀξυφωνότερα·** || τὸ ἀρσ. κ. νεώτ. ὀξύφωνος ὡς οὐσ. ὁ ἔχων ὀξεῖαν ἀνδρικὴν φωνὴν ἀοιδός, τενόρος.

ὀξυφωνῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἔχω ὀξεῖαν, διαπεραστικὴν φωνήν : Ἡρόδ.Ἰατρ. ἐν Ἐπιγρ., Γαλ.16, 607· || προφέρω μετὰ φωνῆς ὀξείας : Εὐστ.23,4 **τοιοῦτον καὶ τὸ ὁ μὲν καὶ τὸ ὁ δὲ καὶ αὐτὰ γὰρ ὀξυφωνούμενα ἀντὶ ἀντωνυμιῶν κεῖνται.**

ὀξύχειρ-χειρος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ταχείας τὰς χεῖρας, ἐν χρ. μτφ., ἐριστικός, φιλόνικος : Λυσ.4,8 **ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν,** Μέν.1048, Θεόκρ.Ἐπιγρ. 22,2 **τὸν . . υἱὸν . . τὸν λεοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα,** Νικόμ.1,33 **ὀξύχειρ κοὐκ ἐγκρατής·** || ἐν φρ. **ὀξύχειρι σὺν κτύπῳ** σὺν ταχεῖ κτύπῳ τῶν χειρῶν ἐν τῷ θρηνεῖν : Αἰσχ.Χο.23.

ὀξυχειρία (ἡ) ἡ τῶν χειρῶν ταχύτης, ἡ κατὰ τὰς χεῖρας ἐπιτηδειότης : Ἀλεξ.323, Φίλ.2,87 **ἀπνευστὶ καὶ ὀξυχειρίᾳ δρᾶν τι·** || εἰδ. ἐπὶ μάγων ἐν ἀναφ. πρὸς μαγικὰ τεχνάσματα : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,39.

ὀξυχλωρίδιον (τὸ) νεώτ. ἕνωσις στοιχείου τινὸς μετὰ χλωρίου καὶ ὀξυγόνου : **ὀξυχλωρίδιον τοῦ ἄνθρακος - τοῦ φωσφόρου.**

ὀξυχλωριοῦχος-ον νεώτ. ἐν τῇ χημ. πᾶσα ἕνωσις τῶν στοιχείων μετὰ χλωρίου καὶ ὀξυγόνου : **ὀξυχλωριοῦχος φώσφορος.**

ὀξυχολία (ἡ) (χόλος) μτγν. **ἡ ταχεῖα ὀργή, τὸ** εὐόργιστον : Ἐφραὶμ Σύρ.3,221F.

ὀξύχολος-ον κ. νεώτ. ὁ ταχέως **ὀργιζόμενος,** ὀξύθυμος, εὐέξαπτος : Σόλ.13,26, Σοφ.Ἀντ.955 **ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος,** ΑΠ 9,127, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.841 **ὀξύχολον γραΐδιον·** || τὸ οὐδ. τὸ ὀξύχολον ὡς οὐσ. ἡ ὀξυχολία βλ.λ. : Λουκ.Δραπ.19 **τὸ δ' ὀξύχολον καὶ μικραίτιον καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον ὑπὲρ τὰ βρεφύλλια τὰ νεογνά.**

ὀξυχολῶ-έω μσν. ὀργίζομαι ταχέως, θυμώνω εὔκολα : Τζέτζ. εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.135.

ὀξυωπής-οῦς-ές (ὤψ), συγκρ. **-έστερος,** ὑπερθ. **-έστατος,** ὁ ἔχων ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν, ὁ βλέπων ὀξέως : Ἀριστλ.Ζl 492a,9 **τῶν δ' ὀφθαλμῶν οἱ μὲν μεγάλοι. οἱ δὲ .. ὀξυωπέστατοι ἐπὶ παντὸς ζῴου,** Φίλ.1,531 **ὀξυωπέστερος·** || κ. μτφ. : Μαρκελλῖν. Ἰατρ.19 θίξις **ὀξυωπεστέρα·** **2)** ἐνεργ. ὁ ὀξύνων, ἐντείνων, ἐνισχύων τὴν ὅρασιν : Διοσκ.3,52 **ἔστι δὲ** (τὸ πήγανον) **καὶ ὀξυωπές.**

ὀξυωπέστερον ἐπίρρ. συγκρ. τοῦ ὀξυωπής, ὑπερθ. **-έστατα·** Σουΐδ. ἐν λ. Λυγκέως : Φίλ.1,338 **ὀξυωπέστατα ὁρᾶν,** Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,45.

ὀξυωπία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μεγάλη ὀξύτης τῆς ὁράσεως, ἡ ὀξεῖα ὅρασις : Ἀριστλ.ΖΜ 691a,25 **χρησιμωτέρα ἡ ὀξυωπία πτηνοῖς οὖσι πρὸς τὸν βίον,** Διοσκ.2,56, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.5,81· || κ. ἐπὶ τοῦ λογισμοῦ, ταχύτης ἀντιλήψεως : Φίλ.2,314.

ὀξυωπίας (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὀξεῖαν, ἔντονον, ἰσχυρὰν ὅρασιν : Πολυδ.2,51.

ὀξυωπός-όν ὁ ὀξυωπὴς βλ.λ.Ι) : Ἀριστλ.Ζl 618b,8 **ἔστι δ' οὐκ ὀξυωπὸς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς βλέπει.**

ὀξυωπῶ-έω ἔχω ὀξεῖαν τὴν ὅρασιν, βλέπω ὀξέως : Θεόφρ.Αἰσθ.8 **τῶν ζῴων τὰ μὲν μεθ' ἡμέραν, τὰ δὲ νύκτωρ μᾶλλον ὀξυωπεῖν,** Φίλ.1,392, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.327,13· **2)** κ. μτφ. ἐν φρ. **ὀξυωπεῖν πρὸς τὴν κατάληψιν** ἔχειν ὀξεῖαν ἀντίληψιν : Ἀνάχ.π.Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,55.

ὀξυώριος-ον (ὅρος) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων ὀξείας τὰς γωνίας, ἐπὶ λίθου κατειργασμένου.

ὄξω ἐπίρρ. μσν. κ.δημ. ἔξω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,1783 **μέσα καφοφλογίζουντο, κι ὄξω δὲν ἐγροικᾶτο,** Πορφύρ.Σκ.20 **ὄξω, βαρύ, μονότονο φιχάλισμα·** || φρ. **ὄξω νοῦς** ἀμεριμνησία· || ὁμ. φρ. ὁ ὄξω ἀπὸ 'δῶ ὁ σατανᾶς.

ὀξώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄξος, ὀξινος, ξινός : Γαλ.8,34, Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.1,110, Ἀλεξ. Ἀφρ.Αἰσθ.83,19.

ὀξωρεγμία (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ ὀξυρεγμία : Φρύν. 56,19 «ὀξυρεγμία, καὶ ὀξωρεγμία· τὸ αὐτὸ ἐστι· λέγεται ἀμφότερα».

ὀξωτός-ή-όν (ὡς ἀπὸ ὀξόω) ἐπὶ βρωμάτων, ὁ εἰς ὄξος βεβλημένος, ξιδάτος : Ἀριστφ.ἀπ.130, Διογ.Λ 4,18 **ὀξωτά, σιλφιωτά.**

ὄοιγα Ἡσ. «φαρέτρα».

ὄον (τὸ) ὁ καρπὸς τῆς ὄας βλ.λ.

ὅου ἐπ. γεν. οὗ, τοῦ ὁποίου· πρβλ. ὅς.

ὀπα δωρ. τοῦ ὄπη βλ.λ. : Πίνδ.Ο 10(11),10 **ὀπᾷ κῦμα κατακλύσει ῥέον.**

ὀπᾷ δωρ. τ. τοῦ ὀπῇ βλ.λ.

ὀπαδεύω δωρ. τ. τοῦ ὀπηδεύω βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 4, 974· πρβλ. ὀπαδῶ.

ὀπάδησις-εως (ἡ) δωρ. τ. τοῦ ὀπήδησις βλ.λ.

ὀπαδητήρ-ῆρος (ὁ) δωρ. τοῦ ὀπηδητὴρ βλ.λ.

ὀπαδὸς (ὁ) κ. νεώτ., Ἰων. ὀπηδός, ὁ ἀκολουθῶν τινα, συμπορευόμενος, σύντροφος : Σοφ.Τρ. 1264 αἴρετ', ὀπαδοί, μεγάλην . . **θέμενοι συγγνωμοσύνην,** Εὐρ.Ἄλκ.136 **ἀλλ' ἥδ' ὀπαδῶν ἐκ δόμων τις ἔρχεται,** Πλάτ.Φαῖδρ.252C τῶν **μὲν οὖν**

Διὸς ὀπαδῶν ὁ ληφθεὶς ἐμβριθέστερον δύναται φέρειν, Πλούτ.᾿Αλκ.23 **τὰς φίλας καὶ τὰς ὀπαδούς,** ᾿Ιουλ.Λόγ.4,157Λ· || ἐπὶ σωματοφυλάκων : Αἰσχ.᾿Ικ.985 **ἐμοὶ δ᾿ ὀπαδοὺς τούσδε καὶ δορυσσόους·** || μτ. γενικ. : Πίνδ.άπ.95 **Πάν, Ματρὸς μεγάλας ὀπαδέ,** Σοφ.ΟΚ 1093 **καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων** ὀπαδὸν (καταδιώκουσαν, ἐπὶ τῆς ᾿Αρτέμιδος),Εὐρ.Μήδ 53 **τέκνων ὀπαδὲ** πρέσβυ **τῶν** ᾿Ιάσονος (ἐπὶ παιδαγωγοῦ), Θεόκρ.2,165 **ἀστέρες, εὐκάλοιο κατ᾿ ἄντυγα** Νυκτὸς ὀπαδοί, Φιλόδ.Εὐσ.91 **τὴν ᾿Εκάτην ὀπαδὸν** ᾿Αρτέμιδος **εἶναι·** **2)** ὡς ἐπίθ. μτ. δοτ. ὁ ἀκόλουθος, συνοδεύων τινὰ καὶ ὑπηρετῶν, θεράπων : Αἰσχ.᾿Αγ.426 **πτεροῖς ὀπαδοῖς ὕπνου κελεύθοις** (μὲ πτέρυγας ἀκολουθούσας τὰς ὁδοὺς τοῦ ὕπνου) (κτ. Dobree **ὀπαδοῦσ᾿**, ἀκολουθοῦσα διὰ τῆς πτήσεως τὰς ὁδοὺς τοῦ ὕπνου)· **3)** νεώτ. μτφ. ὁ ἀποδεχόμενος τὰς πολιτικὰς ἢ κοινωνικὰς ἢ φιλοσοφικὰς ἰδέας τινός, θιασώτης : **ὀπαδοὶ** τοῦ Μακράκη.

ὀπαδῶ-έω δωρ. τ. τοῦ ὀπηδῶ βλ.λ.

ὀπάζω, παρατ. **ὤπαζον** κ. ἐπ. **ὄπ-**, ἐπ. μέλλ. **ὀπάσσω,** ἀόρ. **ὤπασα,** ἐπ. κ. λυρ. **ὄπασσα,** μέσ. ἀόρ. **ὠπασάμην,** γ' ἐπ. ἐν. **ὀπάσσατο,** β' ἐν. ὑποτ. **ὀπάσσεαι,** παθ. μ. κτ. ἐνεστ. (ρ. ποι. μτβ. ἐνεργ. τοῦ ἕπομαι) λέγω **εἴς** τινα ν' ἀκολουθήσῃ, συμπέμπω μετά τινος ὡς ἀκόλουθον ἢ συνοδοιπόρον, κάμνω τινὰ ν' ἀκολουθήσῃ : ᾿Ιλ.Ν 416 **ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν,** αὐτ.) 483 **πολὺν δέ** μοι **ὤπασε λαόν** (τ. ἔ. μὲ κατέστησεν ἡγεμόνα πολλῶν ἀνθρώπων), ᾿Οδ.Ι 90 **τρίτατον κήρυχ᾿ ἅμ᾿ ὀπάσσας,** Πίνδ.Ν 1,16 **ὤπασε δὲ Κρονίων πολέμου μναστῆρα,** Αἰσχ.᾿Επτ.256 **ὦ Ζεῦ, γυναικῶν οἷον ὤπασας γένος·** || μέσ. λαμβάνω τινὰ μετ' ἐμαυτοῦ, προσλαμβάνω ἀκόλουθον : ᾿Ιλ.Κ 238 **σὺ δὲ χείρον᾿ ὀπάσσεαι αἰδοῖ εἴκων,** ᾿Οδ.Κ 59 **κήρυκά τ᾿ ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον·** || π. Νικ. ἐν χρ. τὸ μέσ. ἐπὶ ἐνεργ. σημ. : αὐτ.Θηρ.813 **σκολόπενδρα .. ὀπάζεται ἀνδράσι κῆρα·** (π. ῾Ησίοδ. οὐδέποτε ἐπὶ ταύτης τῆς σημ.)· **2)** ὁμ. ἐπὶ πραγμ., κάμνω τι νὰ εὑρίσκεται μετά τινος προσ.· ὅθ. δίδω, παραχωρῶ, παρέχω : ᾿Ιλ.Θ 141 **νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει** (δίδει εἰς αὐτὸν δόξαν νὰ τὸν ἀκολουθῇ), ᾿Οδ.Φ 214 **κτήματ᾿ ὀπάσσω,** ῾Ησίοδ.῎Εργ.474 **εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν** ᾿Ολύμπιος **ἐσθλὸν ὀπάζοι** (παρέχει εὐτυχὲς τέλος), Πίνδ.Ι 7(6),38 **εὐδίαν ὄπασσεν ἐκ χειμῶνος,** Βακχ. 14,60 **῞Υβρις .. πλοῦτον .. ἀλλότριον ὤπασεν,** Αἰσχ.Πρ.254 **πῦρ ἐγώ σφιν ὤπασα,** Εὐρ.Μήδ.517 **τεκμήρι᾿ ἀνθρώποισιν ὤπασας σαφῆ,** ᾿Αριστφ. ᾿Ιππ.200 **θεὸς μέγα κῦδος ὀπάζει·** || μτ. πλεοναστ. ἀπαρφ. : ᾿Ιλ.Ψ 151 **Πατρόκλῳ .. κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι** (ὡς τὸ δίδωμι ἔχειν)· πρβλ. Πίνδ. Ο 9,66· κ. μέσ. : Νίκ.Θηρ.60 **καλάμινθον** ὀπάζεο (λαμβάνειν δι' ἐμαυτόν)· || ὁμ. δίδωμι προσέτι, προστίθημι, προσθέτω : ῾Υμν.῾Ερμ.120 **ἔργῳ δ᾿ ἔργον ὄπαζε,** ῾Υμν.᾿Ομ.24,5 **χάριν ἅμ᾿ ὄπασσον ἀοιδῇ,** Πίνδ.Ι 6(5),67 **μελέταν ἔργοις ὀπάζων** (ἐπιδιδόμενος), Αἰσχ.᾿Επτ.492 **ἔργον ὤπασεν πρὸς ἀσπίδι** (ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος του καλλιτεχνικόν τι ἔργον)· **3)** καταδιώκω ἐκ τοῦ πλησίον, κυνηγῶ : ᾿Ιλ.Θ 341 **῞Εκτωρ ὤπαζε κάρη κομόωντας ᾿Αχαιούς,** αὐτ.103 **χαλεπὸν δὲ σε γῆρας ὀπάζει,** Εὐρ. ᾿Ηλ.1192 **φόνια δ᾿ ὤπασσας λέχε᾿ ἀπὸ γᾶς** (ἀπεδίωξας)· κ. παθ. : ᾿Ιλ.Λ 493 **ποταμὸς .. ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ** (χείμαρρος προκαλούμενος ἐκ τῆς βροχῆς)· **4)** ῾Ησ. **«ὀπασθείς·** ἐκ τῶν ὀπίσω δεθείς, καὶ ἐξαγκωνισθείς» (ούτ. κ. ὀσταθείς)· **5)** Φώτ. **«ὀπάζει, θεωρεῖ».**

ὄπαιον (τὸ) νεώτ. μεγάλη τετράπλευρος ὀπὴ τοῦ πρὸς πρῷραν κυκλικοῦ θωρακίου τοῦ πλοίου, χρήσιμος διὰ τὴν ἐναρμογὴν καὶ στερέωσιν τῆς ἕδρας τοῦ μεγάλου ἐπιστηλίου.

ὀπαῖος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀπήν· φρ. **διὰ τῆς ὀπαίας κεραμίδος** διὰ τῆς καπνοδόχου κεραμίδος ἐχούσης ὀπήν, ὅπως ἐξέρχηται ὁ καπνός : Δίφιλ.84· πρβλ. Μοῖρ.292Ρ, Πολυδ.2,54 «ὀπαίαν δὲ οἱ ᾿Αττικοὶ τὴν κεραμίδα ἐκάλουν, ἢ τὴν ὀπὴν εἶχεν»· || ὁμ. κ. **ὀπαῖον** (τὸ) : ᾿Επιγρ.,Πλούτ. Περ.13 **τὸ δ᾿ ὀπαῖον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεὺς ἐκορύφωσε·** πρβλ. ὀπή· **2) ὀπαῖον** (τὸ) νεώτ. ὀπὴ κεντρικὴ τοῦ κλείστρου πυροβόλων, δι' ἧς μεταδίδεται ἡ φλὸξ εἰς τὴν γόμωσιν τῆς πυρίτιδος.

ὄπαι ὤν ᾿Επιγρ. ὀπῇ οὖν, ὅπως οὖν.

ὀπαλλίζω νεώτ. ἐκπέμπω ποικιλοχρόους μαρμαρυγὰς ὡς τὸ ὀπάλλιον, ἐκπέμπω· ἀνταύγειαν ὀπαλλίου : **ὄφις ὀπαλλίζουσα.**

ὀπαλλιοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀπάλλιον, ὁ ἔχων χρῶμα καὶ ἀνταύγειαν ὀπαλλίου.

ὀπάλλιος (ὁ) κ. νεώτ., νεώτ. κ. δημ. κ. **ὀπάλλι(ον)** (τὸ) εἶδος πολυτίμου λίθου : ᾿Ορφ.Λιθ.279 **φημὶ δέ τοι τέρπειν καὶ ὀπάλλιον οὐρανίωνας ἀγλαὸν ἱμερτοῦ τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα,** Πλίν.37,80 opalus· || νεώτ. πετρολ. ὀρυκτόν, κατὰ χημικὴν σύνθεσιν πυριτικὸν ὀξὺ ἔνυδρον, συνήθως λευκὸν καὶ διαφανές.

ὀπαλλιόχρους-ουν νεώτ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ὀπαλλίου.

ὀπάρα πιθ. τ. τοῦ ὀπώρα βλ.λ. : ᾿Αθήν.10,416.

ὄπασις-εως (ἡ) Ζωναρ.14,58 **«δόσις, παροχή».**

ὀπαστόν ῾Ησ. **«τὰ ἐφόδιον.Πέρσαι».**

ὀπάτριος-ον μτγν. ὁ ὄπατρος βλ.λ. : Λυκόφρ. 452 **ὀπατρίου φονεύς.**

ὄπατρος-ον κ. νεώτ. ὁμοπάτριος, ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ὁμόπατρος : ᾿Ιλ.Λ 257 **᾿Ιφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον·** **2)** τὸ **ὄπατρον** νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογ. **τῶν τενεβριονιδῶν**

ὀπάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ ὁμοπάτωρ βλ.λ. Δωσιάδ.ΑΠ 15,26,7.

ὀπάων-ονος (ὁ) π. ᾿Ομ. κ. τραγ., π. **δὲ** τοῖς μετέπ. ῎Ιωσιν **ὀπέων-ονος** σύντροφος ἐν πολέμῳ, ὁπλοφόρος, ἐπὶ ἥρωος ὑποκειμένου εἰς ἕτερον κατὰ μικρὰν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ ἀξίωμα (οἷον τοῦ Μηριόνου ὡς πρὸς τὸν ᾿Ιδομενέα) : ᾿Ιλ.Θ 263 **᾿Ιδομενεὺς καὶ ὀπάων ᾿Ιδομενῆος·** κ. μεταξὺ Φοίνικος καὶ Πηλέως : αὐτ.Ψ 360 **ἀντίθεον Φοίνικα,** ὀπάονα πατρὸς **ἑοῖο·** || ὁ ὑπασπιστής : ῾Ηρ.5, 111 **εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπέων αὐτοῦ· ὦ βασιλεῦ ..·** || γεν. ἀκόλουθος, θεράπων : Βακχ.17,35, ῾Ηρ.9, 50 **οἱ τέ σφεων ὀπέονες ἀποπεμφθέντες .. ἀποκεκλήιατο ὑπὸ τῆς ἵππου,** Αἰσχ.Χο.769 **ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας,** Σοφ.᾿Αντ.1108 **ἴτ᾿ ἴτ᾿ ὀπάονες·** || **ὀπάων μήλων ὁ ποιμήν** : Πίνδ.Π 9, 64 **ἄγχιστον ὀπάονα μήλων·** || κ. ἐπὶ γυναικός: ῾Υμν.Δήμ.440· **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ ἀκολουθῶν, ἑπόμενος : ᾿Οππ.᾿Αλ.5,489 **τοίῃ γὰρ ὀπάονι νήχετο ῥιπῇ,** ᾿Επιγρ. **ὀπάονα Νύμφην.**

ὀπέας-ατος (τὸ) ἐργαλεῖον ἔχον αἰχμηρὰν ἄκραν ἐν χρ. πρὸς διάτρησιν δερμάτων, ἡ ἀκέστρα, τὸ σουβλί, τοῦ ὑποδηματοποιοῦ : Πολυδ.10,141· π. ῾Ηρ.4,70 γρ. **ὑπέατι** ἀντὶ **ὀπέατι**· πρβλ. ῾Ησ. ἐν λ. ὕπεα κ. γλωσσ. **ῥάπτει ὑπητίῳ.**

ὄπει ᾿Επιγρ. ᾿Ανάφ. κ. Δελφ. ὀπῇ βλ.λ.

ὄπερ κ. νεώτ. ἐπ. τ. τοῦ ὅσπερ βλ.λ. : ᾿Ιλ.Η 114 **ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων·** || κ. νεώτ. τὸ οὐδ. τῆς ἀντων. ὅσπερ βλ.λ., τὸ ὁποῖον.

ὀπὲρ ᾿Επιγρ. ἡ πρόθ. ὑπὲρ βλ.λ.

ὄπερα (ἡ) (ἰταλ.) δημ. δραματικὸν ἔργον, οὗ ὁ διάλογος κ.γεν. ἡ δρᾶσις γίνεται ἐν συνοδείᾳ μουσικῆς, ἀποτελούσης καὶ τὸ κύριον στοιχεῖον τῆς ὅλης συνθέσεως, μελόδραμα· **2)** συνεκδ. κτίριον διὰ μελοδραματικὰς παραστάσεις : **ἡ ὄπερα τοῦ Βερολίνου·** **3)** μτφ. ἐν φρ. κάπο ντ' ὄπερα εἰρων. ἐπὶ προσ. ὁ ἀστείας ὑποστάσεως.

όπερδικίω Ἐπιγρ. ὑπερδικέω βλ.λ.
όπερέττα (ἡ) δημ. θεατρικὸν κωμικὸν ἔργον μετ' ἐναλλασσομένων μουσικῶν σκηνῶν.
ὀπεύει Ἡσ. «περισκοπεῖ, βλέπει» πρβλ. ὀπιπεύει.
ὀπέων Ἰων. τ. τοῦ ὀπάων βλ.λ.
ὅπη, ἐπ. ὅππη (ὀρθογρ. γρ. ὅπῃ), δωρ. **ὅπᾳ** κ. **ὅππᾳ**, **ὅπη** κ. **ὅπει**, αἰολ. **ὅππα** κ. (ἀμφ.) **ὅππᾳ**, ἰων. **ὅκη** κ. ὀρθογρ. γρ. **ὅκῃ**, ἐπίρρ. ἀναφορικῆς καὶ πλαγίας ἐρωτήσεως· ἐπὶ τόπου, δι' ἧς ὁδοῦ, ἐντεῦθεν ὁπόθεν : Ἰλ.Χ 321 **ὅπῃ εἴξειε μάλιστα** (ἐσφ.ἀνάγν.), Ἡρ.5,87 **εἰρωτᾶν ὅκῃ εἴη**· || συχν. ὡς τὸ ὅποι εἰς ὃν τόπον κ. ἰδ. μτ. περιληπτ. σημ. κινήσεως εἴς τινα τόπον, μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ καὶ στάσις ἐν τόπῳ : Ἰλ.Μ 48 **ὅππῃ τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν** (ἐκεῖ . . ὅπου), Ἡρ.1,204 **ὅκῃ ἰθύσειε στρατεύεσθαι**, Αἰσχ.Ἀγ.1532 **ἀμηχανῶ φροντίδος στερηθεὶς . . ὅπᾳ τράπωμαι**, Σοφ.Φιλ.481 **ἐμβαλοῦ μ' ὅπῃ θέλεις**· **2)** ἐπὶ τρόπου, καθ' ὃν τρόπον, ὅπως : Ἰλ.Υ 25 **ὅπῃ νόος ἐστὶν ἑκάστου**· || συχνότ. π. τραγ. κ. Ἀττ. : Αἰσχ.Πρ.586 **οὐδ' ἔχω μαθεῖν ὅπᾳ πημονὰς ἀλύξω**, Θουκ.1,129 **ὅπῃ κάλλιστα**, αὐτ.5,79 **ὅπᾳ καὶ δικαιότατα κρίναντας**, Λυσ.14,4 **ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν**, Ἀριστλ.ΖΓ 743a21 **ὅπῃ ἔτυχεν**, Αἰσχίν.3,209 **οὐκ ἔστιν ὅπῃ**· || κ.μτ. τοῦ ὅπως : Πλάτ.Πολ. 612Α **ὅπῃ ἔχει καὶ ὅπως**· || κ. μτ. ὑποτ. : Χρησμ. π. Θουκ.5,18 **ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις**· **3)** μτ. ἄ. μορίων : Ἰλ. Χ 185 **ὅπῃ δή**, Πλάτ.Σοφ.231C **ὅπῃ ποτέ**, Πλούτ.Περ.17 **τοὺς ὅπῃ ποτὲ κατοικοῦντας Εὐρώπης** (μτ. γενικ.)· || **ὅπῃ οὖν** ἢ **ὁπῃοῦν** κ. ὁπηγοῦν πρὸς οἱανδήποτε κατεύθυνσιν ἢ καθ' οἱονδήποτε τρόπον : Πλάτ.Πρωτ.353D **ὅμως δ' ἂν κακὰ ἦν, ὅτι παρόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὁπῃοῦν;**, αὐτ.Θεαίτ.187D **εἴπερ γε καὶ ὁπῃοῦν φαίνεται δεῖν**· || κ. ὅπηπερ, **ὅπῃπερ ἄν** : Σοφ.ΟΤ 1458 **ὅπῃπερ εἶσ', ἴτω**, Πλάτ.Σοφ.251Α **ὅπῃπερ ἂν οἷοί τε ὦμεν εὐπρεπέστατα**· πρβλ. ὁπωστιοῦν.
ὀπή (ἡ) κ. νεώτ. πᾶν ἄνοιγμα κοιλαινόμενον ἐντὸς σώματός τινος, τρῦπα : Ἀριστφ.Πλ.715 **ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν Δία**· || ἐπὶ ὀπῆς μυός, ποντικότρυπας : Σανν.8· || ἐπὶ ὀπῶν ἐν τῇ γῇ : Ἀριστλ.ΖΙ 559a,4 **εἰς τὰς ὀπὰς ἐν τῇ γῇ καταδυόμενος νεοττεύει μόνος**, ΚΔ Ἑβρ.11,38 **ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι . . καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς**· || ἐπὶ ὀπῆς τῆς θύρας : Λουκ.Ὄν. 52 **διά τινος ὀπῆς τῆς θύρας δείκνυσί με ἔνδον**· || ἐπὶ βράχου:ΠΔ Ἔξ.33,22 **καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας**· || ἐπὶ τῶν ἀνοιγμάτων τοῦ σώματος : Πολυδ.5,73 **ὅσων δ' ἂν ἐτῶν εἴη, τοσαύτας ἔχει τῶν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐκχωρούντων ὑπὸ τὴν οὐρὰν τὰς ὀπάς**, αὐτ.2,84 **ἡ ὀπὴ τῶν ὤτων**· || ὀπὴ ἐν τῇ ὀροφῇ, χρησιμεύουσα πρὸς ἔξοδον τοῦ καπνοῦ, κάπνη, καπνοδόκη : Ἀριστφ. Σφ.317 **τήκομαι μὲν πάλαι διὰ τῆς ὀπῆς ὑμῶν ὑπακούων**, αὐτ.ἀπ.11 **καὶ δι' ὀπῆς κἀπὶ τέγους**· πρβλ.Ξέναρχ.4,11· **2)** κτ. πληθ. **ἐν τῇ ἀρχιτεκτ.** αἱ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου ὀπαὶ αἱ χρησιμεύουσαι πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἄκρων τῶν δοκῶν : Βιτρ.4,2,4· || π. μτγν. παράθυρον, φεγγίτης : Πτολ.π.Σιμπλικ.Οὐρ. 710,21 **αἱ ὀπαὶ τῶν τοίχων**, Ἐπιγρ. **σιδήρια ἐξ ὀπῆς**· **3)** (ὄψομαι, ὄπωπα) ἡ ὅρασις : Κερκ.4,23 **τοὶ μήτ' ἀκουὰν μήτ' ὀπὰν πεπαμένοι.**
ὀπηδεύω μτγν. ὀπηδῶ βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 4,675 **μῆλα ὀπηδεύοντα νομῆϊ.**
ὀπήδησις-εως, δωρ. **ὀπάδησις**-ιος συνοδεία, συντροφία : Κρίτων π.Στοβ.2,8,24.
ὀπηδητήρ Ἡσ. «σύνοδος, ἀκόλουθος».
ὀπηδός (ὁ) ὁ ὀπαδὸς βλ.λ.2) : Ὕμν.Ἑρμ.450 **ἐγὼ Μούσῃσιν ὀπηδός**, Καΐτουλ.ΑΠ 6,190 **σταγόνα σπονδῖτιν, ἀεὶ θυέεσσιν ὀπηδόν.**
ὀπηδῶ-έω, δωρ. **ὀπᾱδῶ** ἐν χρ. π. Ὁμ. ἐν τῷ γ' ἑν. ἐνεστ. **ὀπηδεῖ** κ. παρατ. **ὀπήδει** (ἄνευ αὐξ.), ἀπαρφ. **ὀπηδεῖν**, (σπαν. π. τραγ. ὡς ὀπαδεῖ : Αἰσχ.ἀπ.475· πρβλ. ὀπαδός), ἕπομαι, ἀκολουθῶ, συνοδεύω, συντροφεύω τινά : Ἰλ.Β 184 **Εὐρυβάτης . . ὅς οἱ ὀπήδει**, Πίνδ.Π 4,287 **θεράπων δέ οἱ, οὐ δράστας ὀπαδεῖ**· || κ. ἅμα τινί : Ὀδ.Η 165 **ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ**, Ἡσίοδ.Θ 80, Ὕμν.Ἀπόλλ.530· **2)** ἐπὶ πραγμ., παρακολουθῶ, ἕπομαι βλ.λ.1) : Ἰλ.Ε 216 **ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ** (τόξα) (ἀνωφελῆ μοῦ εἶναι ἢ ἀκολουθοῦσι), Ὀδ.Θ 237 **ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ**, Ἡσίοδ. Ἔργ.142 **ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ**, Θέογν. 933, Καλλ.Δηλ.19 **μετ' ἴχνια Κύρνος ὀπηδεῖ.**
ὀπήεις-εντος-εσσα-εν (ὀπή) ὁ ἔχων που ὀπήν, ὁ τρύπιος : Ἱππ.Γυν.2,114 **δίφρος ὀπήεις** (τ.ἔ. κάθισμα μετὰ ὀπῆς πρὸς ἀποπάτησιν).
ὀπηλίκος-η-ον ἀναφ. κ. πλαγία ἐρώτησις, ὁπόσον μέγας : Πλάτ.Νόμ.737C **καθ' ὁπόσα μέρη . . καὶ ὀπηλίκα διαιρετέον αὐτούς**, Ἐπικ.Ἐπιστ. 1,16Ϋ· || ὡς ἐπιφών. πόσον μέγας ! : Διοκλ.ἀπ.145.
ὀπηλικοσδηποτοῦν ὅσον δήποτε καὶ ἂν εἶναι μέγας : Ἱππ.Ἐπικ.27.
ὀπηλικοσοῦν ὅσον καὶ ἂν εἶναι μέγας : Ἀριστλ. Οὐρ.274a,14, Ἐπικ.Ἐπιστ.1,16Ϋ.
ὀπῆμος δ. γρ. τοῦ ὀππῆμος βλ.λ.
ὁπηνίκα, δωρ. ὁπᾱνίκα ἐπίρρ. ἀναφορ. κ. πλαγίας ἐρωτήσεως, καθ' ὁποίαν ὥραν, καθ' ὁποίαν ἡμέραν, ὁποῖον καιρὸν (ὁρίζει τὸν χρόνον ἀκριβέστερον τοῦ ὁπότε) : Σοφ.ΟΚ 434 **αὐτίχ' ἡμέραν, ὁπηνίκ' ἔζει θυμός**, Θουκ.4,125 **ὁπηνίκα χρὴ ἁρμᾶσθαι**, Θεόκρ.23,33 **ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος, ὁπανίκα καὶ τὺ φιλάσεις**· || ἐνίοτε μὴ διακρινόμενον ἀπὸ τοῦ ὁπότε : Πλάτ.Ἀλκ.1,105D **τὸν θεὸν . . ὃν ἐγὼ περιέμενον ὁπηνίκα ἐάσει**, Ἰουλ. Λόγ.7,204Α· || κ. ἀμφότερα : Πλάτ.Νόμ.772D **ὁπότε τις οὖν καὶ ὁπηνίκα τῶν πέντε καὶ εἴκοσι γεγονότων**· || **ὁπηνίκα ἂν** καθ' οἱανδήποτε ὥραν ἢ καθ' οἱονδήποτε χρόνον : Σοφ.Φιλ.464 ὡς **ὁπηνίκ' ἂν θεὸς πλοῦν ἡμῖν εἴκῃ**· || ὁποτεδήποτε : Πάπ. **ἀποδώσω σοι ὁπηνίκα ἐὰν βουληθῇς**· || ἀπολ. ὅτε : ΠΔ Μακ.4,2,16 **ὁπηνίκα γὰρ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζε . .**· || ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσιν εἰς ἀπάντησιν εὐθείας ἐρωτήσεως : Ἀριστφ.Ὄρν.1499 **πηνίκ' ἐστὶν ἄρα τῆς ἡμέρας ; - Ὁπηνίκα ;** (τί ὥρα εἶναι ;)· || μτ. γενικ. : αὐτ.ἀπ.569 **οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶ τοὐνιαυτοῦ** (τί ὥρα τοῦ ἔτους)· **2)** ἐπὶ αἰτιολογικῆς σημ., ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι : Δημ.230 **ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκώς.**
ὁπῃοῦν, ὅπῃπερ ὅπῃ οὖν, ὅπῃ περ· πρβλ.ὅπη.
ὄπης-ητος (ὁ) γρ.κωδ. πιθ.ἐσφ. ἀντὶ ἔρπης βλ.λ.2) : Φιλούμ.19,1.
ὀπητίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄπεας βλ.λ. : Πολυδ.7,83.
ὀπήτιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄπεας βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.5,45, Νικοχ.9 (ἀμφ., ὄπεαρ (Kock)), ΠΔ Ἔξ.21,6 **τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ**, Περίπλ.Ἐρ.Θαλ.17.
ὀπητιοῦν ἐπίρρ. ὅπῃ οὖν· πρβλ. ὅπῃ 3).
ὅπι Ἐπιγρ. ὅτε βλ.λ.
ὀπιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄπιον, ὁ τοῦ ὀπίου : ὀπιακὴ **θεραπεία** (ἡ διὰ τοῦ ὀπίου ἐπιτυγχανομένη).
ὀπίας (τυρός) (ὁ) (ὀπός) τυρὸς γάλακτος πηχθεὶς διὰ τοῦ ὀποῦ συκῆς : Ἀριστφ.Σφ.353 **ὀπίαν δ' οὐκ ἔστι γενέσθαι** (μτ. λογοπαιγνίου ἐπὶ τῆς λ. ὀπή)· || κ. πλῆρες : Εὐρ.Κύκλ.136 **καὶ τυρὸς ὀπίας ἔστι καὶ βοὸς γάλα**· πρβλ. Ἀθήν.14,658C.
ὀπιγαΐς-ίδος (ἡ) εἶδος φυτοῦ : Ψ'Ἀριστλ.2,3 **ὁ χυμὸς ἔν τισιν ἀρχέγονος, ὡς ἐν τῷ φυτῷ τῷ λεγομένῳ ὀπιγαΐς.**
ὀπιδνός-ή-όν μτγν. φοβερός, ἐπίφοβος : Ἀπολλ.Ρ 2,292 **ἥ τε θεοῖσι ῥηγίστη πάντεσσιν ὀπι-**

δνοτάτη τε τέτυκται· πρβλ. Ἡσ. «ὀπιδνή, φοβερά, πονηρά».

ὀπιέλαιος (ὁ) Ἐπιγρ. εἶδος φυτοῦ.

ὀπίζομαι (ὄπις), λακ. ὀπίδδομαι π. Ὁμ. μ. κτ. β' κ. γ' ἐν. ἐνεστ. κ. παρατ., π. μτγν. κτ. μτχ. κ. ἀόρ., θεωρῶ μετὰ φόβου καὶ σεβασμοῦ, φοβοῦμαι, σέβομαι, τιμῶ : Ἰλ.Σ 216 **μητρὸς . . ὠπίζετ' ἐφετμήν,** Ὀδ.Ξ 283 **Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν ξεινίου,** Ἡσίοδ.Α 21 **τῶν δ γ' ὀπίζετο μῆνιν·** πρβλ.Ὕμν.Ἑρμ.382· ‖ ἀπολ. κτ. μτχ. αἰσθάνομαι σεβασμόν : Πινδ.Π 4,86 **ὀπιζομένων δ' ἔμπας τις εἶπεν καὶ τόδε** (τῶν σεβομένων . .), αὐτ.Π 2,17 **χάρις φίλων ποίνιμος ἀντὶ ἔργων ὀπιζομένα** (εὐσεβὴς εὐγνωμοσύνη)· **2)** μεθ' Ὁμ. μτ. γενικ. προσ. φροντίζω περί τινος : Θέογν.732 **θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,** Ἀπολλ.Ρ 2,181 **οὐδ' ὅσον ὀπίζετο καὶ Διὸς αὐτοῦ,** Μαν.6,218 **οὐδὲν ὀπιζομένη λεχέων θεσμῶν τε γάμοιο·** ‖ π. μτγν. κ. τὸ ἐνεργ. ἐν προσομ. σημ., μεριμνῶ, γνοιάζομαι : Συμπλ.ΑΠ 223 **κεῖνος δ' οἰκτίρμων, καὶ σώματος ἔσχατ' ὀπίζων, Αὐρεόλου γέφυραν εἴσατο τήν τε ταφήν·** **3)** Ἡσ. «ὀπίζεο, πονηρεύου, ἀπόφευγε».

ὀπίζω (ὀπός) ἐκβάλλω ὀπὸν δι' ἐγχαράξεως ἔκ τινος δένδρου ἢ φυτοῦ : Θεόφρ.ΦΙ 7,6,2 **ὀπίζουσι δ' αὐτὴν ὑπὸ πυραμητόν,** αὐτ.9,1,3 **τὸν καυλὸν καὶ τὰς ῥίζας ὀπίζουσιν·** ‖ παθ. ἐξάγομαι, ἐκβάλλομαι: Γαλ.14,62· ‖ κ.συλλέγομαι, μαζεύομαι : Διόδ. Σ 5,41 **ὁ δὲ λιβανωτὸς γινόμενος ἐξ αὐτοῦ, ὀπίζεται ὡς ἂν δάκρυον·** **2)** **ὀπίζειν γάλα** πήγνυμι, πήζω τὸ γάλα διὰ τοῦ ὀποῦ συκῆς : Ἀριστλ.Μετ.384a,22· πρβλ. ὀπίας.

ὄπιθε κ. **ὄπιθεν** ποι. τ. τοῦ ὄπισθε κ. ὄπισθεν.

ὀπιθόμβροτος-ον ποι. τ. τοῦ ὀπισθόμβροτος βλ.λ., ὁ ἀκολουθῶν θνητόν : Πινδ.Ι,92 **ὀπιθόμβροτον αὔχημα δόξας** (ἡ δόξα ἥτις ζῇ μετὰ θάνατον).

ὀπικίζω μτγν. βαρβαρίζω : Ἰω.Λυδ.Μην.4,12 **ἐν τῇ πόλει τῆς Ἰταλίας, ἣν καὶ ὀπικὴν φασιν ὀνομασθῆναί ποτε, ἐξ ἧς καὶ ὀπικίζειν καί, ὡς τὸ πλῆθος, ὀφφικίζειν τὸ βαρβαρίζειν Ἰταλοὶ λέγουσιν** (ὡς δ. ἀνάγν. τοῦ ὀπικίζω).

ὀπικοί (οἱ) παλαιοὶ κάτοικοι τῆς νοτίου Ἰταλίας : Ἀριστλ.Πολιτ.1329b,19 **ᾤκουν δὲ τὸ μὲν πρὸς τὴν Τυρρηνίαν Ὀπικοί,** Στράβ.5,4,3 **τὴν χώραν ταύτην Ὀπικοὺς οἰκῆσαι·** **2)** ἐν τῷ ἑν. Ὀπικός-ή-όν ὁ βάρβαρος, ὁ βαρβαρικός : Φιλόδ.ΑΠ 5,131 **εἰ δ' Ὀπικὴ καὶ Φλῶρα καὶ οὐκ ᾄδουσα τὰ Σαπφοῦς·** πρβλ. Ἰουβεν.3,207.

ὀπικός-ή-όν πάπ. ὁ ἐξ ὀπίου βλ.λ.

ὀπιομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ ὀπιομανίας βλ.λ.

ὀπιομανία (ἡ) νεώτ. τὸ πάθος τῆς λήψεως τοῦ ὀπίου ὡς ναρκωτικοῦ, πρὸς ἡδονισμόν.

ὄπιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀπός, ὁ ἀποξηρανθεὶς γαλακτώδης ὀπὸς ὁ ἐξαγόμενος ἐκ τῶν καφῶν μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου, ἀφιόνι : Διοκλ. ἀπ.94, Διοσκ.3,152, Πάπ., Πλίν.ΦΙ 20,199, Γαλ.13,269, Ἀλέξ.Τραλλ.2,1.

ὀπίουρος (ὁ) πάσσαλος, περόνη : Ἀριστλ.Πρ. 915a,11 (ἀνάγν. ἐπίουρος).

ὀπιοῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων ὄπιον βλ.λ.

ὀπιοφαγία (ἡ) νεώτ. ἡ καθ' ἕξιν ἐσωτερικὴ χρῆσις τοῦ ὀπίου ὡς ναρκωτικοῦ.

ὀπιοφάγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἕξιν τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τοῦ ὀπίου πρὸς ἡδονισμόν.

ὀπιπᾶ Ἡσ. «ἐξαπατᾶ, ἀπαταιῶν» (διόρθ. «ὀπιπᾷ· ἐξαπατᾷ»· κ. «ὀπίπα· ἀπατεών»)· πρβλ. γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, παιδοπίπης, πυρροπίπης.

ὀπιπευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ παρακολουθῶν ὡς θεατής, ποὺ κάνει χάζι : Νόνν.Δ 37,70 **ἑζόμενοι στοιχηδὸν ὀπιπευτῆρες ἀγῶνος·** **2)** ὁ παρθενοπίπης βλ.λ. : Μαν.6,584 **ἄνδρας μὲν μάχλους καὶ ὀπιπευτῆρας ἔτευξαν,** Νόνν.Δ 7,193.

ὀπιπεύω, δ. τ. -πτεύω περισκοπῶ μετὰ περιεργείας, παρακολουθῶ διὰ τοῦ βλέμματος, μτ. τῆς σχετικῆς ἐνν. τοῦ παραμονεύω : Ὀδ.Τ 67 **δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;·** ‖ προσβλέπω μετὰ φόβου : Ἰλ.Δ 371 **τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας·** πρβλ.Ἡσίοδ.Ἔργ.29· **2)** ἐνεδρεύω, παραμονεύω, παραφυλάττω : Ἰλ.Η 243 **οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἐόντα λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδόν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.806 **εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντας . . ἐν ἀλωῇ βάλλειν·** πρβλ. Ὀρφ. Ἀργ.249, Μουσαῖ.101· ‖ μέσ. ἀγρυπνῶ, ἔχω τὸν νοῦν μου, ἔχω τὰ μάτια μου τέσσαρα : Ὀνήσανδρ.10,26· **3)** πλανῶ, ἐξαπατῶ : Μαν.3,196· ‖ κ. παθ. : αὐτ.6,182 **δολεροῖσιν ὀπιπευθεῖσαι ἔπεσσιν** (πρβλ. ὄπωπα).

ὀπίπης (ὁ) ὁ περιβλέπων, περισκοπῶν· Ἡσ. (συνήθ. ἐν συνθ. γυναικοπίπης, παρθενοπίπης, παιδοπίπης).

ὀπιπτεύω δ.γρ. τοῦ ὀπιπεύω βλ.λ.

ὄπις-ῖδος (ἡ), αἰτ. **ὄπιν** κ. ἐν Ὀδ. κ. ποι. **ὀπῖδα,** ποι. δοτ. **ὄπι,** ἐπὶ τῶν θεῶν, ἐπὶ κακῆς σημ. ὡς ἀείποτε π.Ὁμ. **ὄπις θεῶν** ἡ θεία ἐκδίκησις, ἡ τιμωρία ἡ ἀκολουθοῦσα τὴν παράβασιν τῶν θείων νόμων : Ἰλ. Π 388 **θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,** Ὀδ.Υ 215 **οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.706 **ὄπιν ἀθανάτων πεφυλαγμένος εἶναι·** πρβλ.Θεόκρ.25,4· ‖ κ.ἄνευ τῆς λ. θεῶν, θεία δίκη, ἐκδίκησις : Ὀδ.Ξ 82 **οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσίν·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν θεοτήτων τῆς ἐκδικήσεως : Ἡσίοδ.Θ 222 **πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν·** ‖ ἐπὶ καλῆς σημ. ἡ τῶν θεῶν πρόνοια καὶ εὐμένεια, ἡ χάρις τῶν θεῶν : Πινδ.Π 8,71 **θεῶν δ' ὄπιν ἄφθιτον αἰτέω·** **2)** ἐπὶ ἀνθρ., ὁ μετὰ φόβου ἡνωμένος σεβασμός, ὃν οἱ ἄνθρωποι ἀπονέμουσιν, ὁ φόβος, τὸ θρησκευτικὸν σέβας πρὸς ἀμοιβήν, ὑπακοή : Ἡρ.9,76 **οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὄπιν ἔχοντας** (πρβλ. ὀπίζομαι)· κ. γεν. : Πινδ.Ο 2,6 **ὄπιν δίκαιον ξένων** (αὐστηρῶς δίκαιον ἐν τῷ πρὸς τοὺς ξένους σεβασμῷ, τ. ἔ. τηροῦντα τὰ καθήκοντα τῆς ξενίας), Μόσχ.4,117 **αἰδεσθεὶς ὄπιδα .. πολιοῖο γενείου·** **3)** προσοχὴ εἴς τι πρᾶγμα καὶ ἀφοσίωσις, ζῆλος : Πινδ.Ι 5(4),58 **οὐδ' ὀπόσαι δαπάναι ἐλπίδ' ἔκνισ' ὄπιν** (δθ. ὀπίζομαι, ὀπιδνός).

ὀπισαμβῶ (ἡ) (ἀμβαίνω, ἀναβαίνω) τὸ βαίνειν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπιστροφή, γύρισμα· Εὐστ.862,6 «ἡ εἰς τοὐπίσω ἀναχώρησις» : Σοφ.ἀπ.406· μτφ. ἐν Χρύσ. Στωϊκ.3,202· πρβλ. Αἰλ.Δ ἀπ.415.

ὄπισθα αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄπισθε, ἄ. ὄπισθεν βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.153,18.

ὀπισθάγκωνα ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ., δημ. **πιστάγκωνα** : Τζέτζ.Λυκόφρ.704 **ἀνθρώπους ὀπισθάγκωνα** (διόρθ. ἀντὶ ἀγκωνασ) **δῆσαι,** Πάπ., - **τὸν πήγανε πιστάγκωνα δεμένον.**

ὀπισθάμβωνος-ον μσν. ὁ ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος τελούμενος κ. ἰδ. **ἡ ὀπισθάμβωνος εὐχὴ** ἡ ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος, νῦν δὲ ἀπὸ τῆς Ὡραίας πύλης ἡ ἐν τέλει τῆς λειτουργίας ἀναγιγνωσκομένη ὑπὸ τοῦ Ἱερέως : Συμ.Θεσσ.5,147 **τὸν ἱερέα λέγειν τὴν εὐχήν..ἡ δὲ τελευταία ἐστὶ καὶ ὀπισθάμβωνος.**

ὀπισθαύλιον (τὸ) νεώτ. ἡ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς οἰκίας αὐλή.

ὀπισθέκτιτος-ον Ἡσ. γλῶσσ. τοῦ παλίντιτος.

ὄπισθεν (πιθ. ἐκ τοῦ ὄπις, συγγ. τοῖς ἀνόπιν, κατόπιν, μετόπιν, ὀπίσω) ἐπίρρ.κ. μσν. κ.,νεώτ., π.μτγν. Ἀττ. κ. π. ποιηταῖς πρὸ συμφώνου **ὄπισθε** (Λουκ. Ἐρ.16, Εὐρ.ΙΤ 1333 κτλ.), ὁμ. ποι. **ὄπιθεν** (Ἰλ.Ζ 181, Πινδ.Ο 10,35, Αἰσχ.Πέρσ.1001), τοπικῶς, ὀπίσω, εἰς τὸ ὀπίσω μέρος, εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς ὄψεως πλευράν, πίσω, ἀπὸ πίσω, ἀντίθ. πρόσθεν, πρόσθε : Ἰλ.Ε 595 **φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθε,** Ὀδ.Κ 209 **κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν,** αὐτ.Ο 34, Πλάτ.Πολ.327Β **καί μου ὄπισθεν λαβόμενος τοῦ ἱματίου,** Ἀριστφ.Σφ.

1327 τῶν ὄπισθεν ἐπακολουθούντων ἐμοί, ΚΔ Ματθ.9,20 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, - ὄπισθεν ἤρχετο ὁ φίλος μου· κ. ἐν φρ. ὄπισθεν ἕπομαι (ἀκολουθῶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, κατόπιν) : Αἰσχ.Πέρσ.1001· ‖ οἱ ὄπισθεν κομόωντες οἱ τρέφοντες κόμην πρὸς τὴν ράχιν : Ἰλ.Β 542· ‖ κ. ἐπὶ τῆς κόμης, ἡ ἀναπτυσσομένη ἐλευθέρα πρὸς τὴν ράχιν : Ἐπιγρ. ὄπιθεν κομόωσαι ἔθειραι· ‖ ὄπισθεν ποιοῦμαί τι κάμνω ὥστε νὰ εἶναί τι ὄπισθέν μου : Ξεν.Ἀν.1,10,9 ἐδόκει αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κέρας καὶ ποιήσασθαι ὄπισθεν τὸν ποταμόν· ‖ εἰς τοὔπισθεν (δηλ. εἰς τὸ ὄπισθεν) πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐνν. ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκεταί τις : Εὐρ.Φοίν. 140 λαιὸν μὲν εἰς τοὔπισθεν ἀμφέρει πόδα, Πλάτ. Σοφ.261Β εἰς τοὔπισθεν ἀπωσθείς, Ξεν.Ἀν.3,3,10 εἰς τοὔπισθεν τοξεύοντες ἀπὸ τῶν ἵππων, Πολύβ. 1,51,8 οὐκ ἦν εἰς τοὔπισθεν δυνατὸν ἀποχωρεῖν· ‖ νεώτ. εἰς τὰ ὄπισθεν εἰς τὸ ὀπίσω μέρος· ‖ ἐκ τοὔπισθεν, νεώτ. ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐκ τοῦ ὀπίσω μέρους ἐν σχέσει πρὸς τὴν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκεταί τις, ἀντίθ. τοῦ εἰς τοὔπισθεν : Ἀριστφ. Ἐκκλ.482 μή πού τις ἐκ τοὔπισθεν ὢν τὸ σχῆμα καταφυλάξῃ, Θουκ.7,79 ἀποτειχιοῦντας . . ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς ᾗ προεληλύθεσαν, Ξεν.Ἀν. 4,1,6 μή τις . . πορευομένων ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπίσποιτο· ‖ ἐν τῷ ὄπισθεν εἰς τὸ νῶτα : Πλάτ. Πολ.614C ἔχοντας . . ἐν τῷ ὄπισθεν σημεῖα πάντων ὧν ἔπραξαν, Ξεν.Κυν.9,8· ὁμ. κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Χαρμ.154C πολλοὶ.. ἐρασταὶ καὶ ἐν τοῖς ὄπισθεν εἵποντο (κατόπιν, ἀπὸ πίσω)· ‖ νεώτ. πρὸς τὰ ὄπισθεν πρὸς τὰ ὀπίσω· ἀντίθ. ἀπὸ τὰ ὄπισθεν· ‖ νεώτ. ναυτ. ὄπισθεν παράγγελμα ὀπισθοχωρήσεως τοῦ πλοίου, ἀντίθ. πρόσω : ὄπισθεν ὁλοταχῶς!· **2)** οἱ ὄπιθεν ἢ ὄπισθεν (ἐνν. ἄνθρωποι) οἱ ὑπὸ τοῦ θνήσκοντος ἐν τῇ ζωῇ καταλειπόμενοι, οἱ ἐπιζῶντες : Ὀδ.Λ 66 νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι . . πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρός· ‖ οἱ ἐν φάλαγγι ἑπόμενοι, οἱ κατοπινοί : Ξεν.ΚΠ 2,2,8 μηδένα τῶν ὄπισθεν κινεῖσθαι, πρὶν ἂν ὁ πρόσθεν ἡγῆται· ‖ μτφ. οἱ εἰς τὰ ὄπισθεν τιθέμενοι ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς ἐπιβλαβεῖς, ἀνάξιοι, ἄχρηστοι : Σοφ.Αἴ.1249 εἰ τοὺς δίκῃ νικῶντας ἐξωθήσομεν καὶ τοὺς ὄπισθεν ἐς τὸ πρόσθεν ἄξομεν· ‖ τὰ ὄπισθεν τὰ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος, τὰ νῶτα, τὰ ὀπίσθια, τὰ πισινά : Ἰλ.Λ 613 τά γ' ὄπισθεν Μαχάονι πάντα ἔοικε (κατὰ τὰ νῶτα ὁμοιάζει)· ‖ ὡς προσδ. οὐσ. : Ἡρ.5,22 ἐν τοῖσι ὄπισθεν λόγοισι (ἐν τοῖς ἑπομένοις βιβλίοις)· πρβλ. ὀπίσω 9)· ὁμ. αἱ ὄπισθεν ἀψῖδες αἱ πρὸς τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ἵππου, κτ. ἀντιδ. πρὸς τὸ αἱ πρότεραι : αὐτ.4,72· οἱ ὄπισθεν ἁρμοί : Ἐπιγρ.· **3)** ὡς πρόθ. μτ. γενικ. ὀπίσω ἀπὸ κάτι : Ἰλ.Ρ 468 στῆ δ' ὄπιθεν δίφροιο, αὐτ.Ν 536 ὄπισθε μάχης ἠδὲ πολέμοιο ἔστασαν, Ἡρ.1,9 ὄπισθε τῆς θύρης, αὐτ.7,176, Πλάτ.Συμπ. 175Α ὄπισθεν ἐμοῦ . . εἰσῄει, - ὄπισθεν τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι τὸ Πολιτικὸν Νοσοκομεῖον· ‖ κ. μετὰ τὴν πτῶσιν : Ἰλ.Ω 15 δίφρου ὄπισθεν, Πίνδ. Ο 6,63 ἴμεν φάμας ὄπισθεν (ἀκολουθεῖν τὴν φήμην), Σοφ.Ἀντ.640 χρὴ . . γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι (ὑπακούειν, ὑποτάσσεσθαι, ἧττω εἶναι)· ‖ ὁμ. κ. μτ. δοτ. : Κρατῖν.30 τούτοισι δ' ὄπισθεν ἴτω, Πίνδ.Ο 3,31 πνοιαῖς ὄπισθεν Βορέα· **4)** χρον. μετὰ ταῦτα, κατόπιν, εἰς τὸ μέλλον : Ἰλ. Δ 362 ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', Ὀδ.Β 270 οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι· ‖ ἰδ. ἐπὶ πράγματος μέλλοντος νὰ συμβῇ ἢ ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ἄλλο τι προηγούμενον, ἀντίθ. αὐτίκα : Ἰλ.Ι 519 νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη, Πίνδ.Ο 10,35 ὄπιθεν οὐ πολλόν, Θεόκρ.Ἐπιγρ.22,8 πολλοῖς μᾶσιν ὄπισθεν· πρβλ. ὀπίσω 7)· **5)** π. μτγν. γραμμ. κ. ἐπὶ συμβάντων κατὰ τὸν ὄπισθεν ἤτοι τὸν ὑπολειφθέντα ὑφ' ἡμῶν, τὸν παρελθόντα, χρόνον, κατὰ τὸ παρελθόν : Σχόλ.Ὀδ.Γ 366, Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.1488, Ἡσ. ἐν λ. Ἴωνες· ‖ ὁ ὄπιθεν χρόνος οἱ παλαιότεροι χρόνοι : Πάπ. (Περὶ τῶν συγκρ. ὀπίστερος, ὀπίστατος βλ.λ.)

ὀπισθέναρ-αρος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. τὸ ὄπισθεν τοῦ θέναρος βλ.λ., τῆς παλάμης : Πολυδ. 2,143, αὐτ.9,126 ἐπιστρέφαντα τὴν χεῖρα δέξασθαι κατὰ τὸ ὀπισθέναρ.

ὀπισθενέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰσχύουσα καὶ διὰ τὸ παρελθὸν ἐνέργεια, ἀ. ἀναδρομικὴ ἰσχύς.

ὀπισθενεργητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἰσχύων καὶ διὰ τὸ παρελθόν, ἀ. ὀπισθενεργός.

ὀπισθενεργός-όν νεώτ. ὁ ὀπισθενεργητικὸς βλ.λ. : ἡ ὀπισθενεργὸς δύναμις τοῦ νόμου.

ὀπισθενεργῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀπισθενεργόν, μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος.

ὀπισθένη γλῶσσ. ὑπουρὶς βλ.λ.

ὀπισθίδιος-α-ον ὀπίσθιος βλ.λ. : Σώφρ.50, Καλλ. Ἀρτ.151 κ ἶπον ὀπισθιδίοιο φέρει ποδὸς ἀσπαίροντα, Ἀγαθ.ΑΠ 9,482 ὀπισθιδίην εἰς ὁδόν.

ὀπίσθιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. πισινός-ή-ό βλ.λ., ἀντίθ. τοῦ πρόσθιος, ἐμπρόσθιος, μπροστινός, ὁ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τινὸς εὑρισκόμενος : Σιμων.Ἀμ 28, Ἡρ.3, 03 κάμηλος ἐν τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσαρας μηρούς, Ἀριστφ. Ἀχ.740 ὁπλὰς ἐκίνει τῶν ὀπισθίων ποδῶν, Ἱππ. Ἀγμ.11 ὀπίσθιος τένων (ὁ τῶν νώτων, ἀ. Ἀχίλλειος τένων), Ξεν.Ἱππ.11,2 ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια σκέλη ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια, Ἀριστλ.ΖΙ 500b,30 τὰ ὀπίσθια σκέλη ἐφέλκουσιν ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια, αὐτ.ΖΙ 492b,23 σιαγόνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον, γένειον· τὸ δ' ὀπίσθιον, γένυς, Φιλήμ.145 οἱ ὀπίσθιοι πόδες, - ἡ ὀπισθία θύρα· ‖ τὰ ὀπίσθια (ἐνν. μόρια) ἐπὶ ζῴων, τὰ πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος, πρὸς τὴν οὐράν· Ἡσ. «τὸ τῶν ζῴων οὐραῖα» : Ἀριστλ.ΖΓ 722b,29 διεσπᾶσθαι τὰ ἄνω καὶ κάτω.. καὶ πρόσθια καὶ ὀπίσθια, Πάπ. ὀπίσθια ὄνου· ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, τὰ νῶτα : τοῦ ἔστρεφε τὰ ὀπίσθιά του εἰς ἔνδειξιν περιφρονήσεως· ‖ ὁμ. τὰ ὀπίσθια τὰ παρελθόντα· Ἡσ.· ‖ τὸ ὀπίσθιον τὸ ὄπισθεν μέρος ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρόσθιον : Ἀριστλ.ΖΠ 706b,1· ‖ ὡς οὐσ. θηλ. ἡ ὀπισθία τὸ ὀπίσθιον μέρος : Ἐπίχ.90· ‖ ἐπὶ ἀστέρων, ὁ ἀκολουθῶν, κατόπιν κινούμενος κατὰ τὴν περιστροφήν : Κλεομήδ.1,1.

ὀπισθίως ἐπίρρ. μτγν. πρὸς τὰ ὀπίσω : Βασ.Ι 4,18 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως . . καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ.

ὀπισθοβάμων-ονος-ον μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω βαίνων, βαδίζων : Στατύλλ.ΑΠ 6,196 ἀμμοδύτορα, ὀπισθοβάμον' ἀτράχηλον, ὀκτάπουν ἀντίθησι Κώπασος.

ὀπισθοβαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος βαρύς, πεφορτισμένος· πρβλ. δημ. πισώβαρος : Πλωτῖν.6,9,4, Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.35D, Σχόλ.Ἰλ.Ψ 726 ὀπισθοβαροῦς ἤδη γεγονότος· ‖ κ. χρον. κτ. μτφ. : Ἐπιγρ. τῆς ἀσεβείας ὀπισθοβαρεῖς ἀνάγκαι (αἱ ἔπειτα βαρύνουσαι, εἰς τὸ μέλλον).

ὀπισθοβασία (ἡ) νεώτ. τὸ πρὸς τὰ ὀπίσω βαδίζειν, εἰδ. ἐπὶ παθήσεως νευροπαθῶν.

ὀπισθοβάτης-ου (ὁ) ὁ ὄπισθεν ἐπιβαίνων, ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας : Μελέαγρ.ΑΠ 12,33· ‖ ὀπισθοβάτης πούς ὁ κατὰ τὸ βάδισμα συρόμενος ὄπισθεν τοῦ ἄλλου παράλυτος πούς : Τραγ.Ἀδέσπ.25 (λυρ.).

ὀπισθοβατικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀπισθοβασίαν βλ.λ. : Κλήμ.Ἀλ.223 ὀπισθοβατικὸν ὁ λαγώς.

ὀπισθοβατικῶς νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὀπισθοβασίας.

ὀπισθόβολος-ον μτγν., νεώτ. κ. ὀπισθοβόλος ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω βαλλόμενος, ριπτόμενος : Νόνν.Δ 2,65 ὀπισθοβόλον **ὄμμα**, αὐτ.41,25,·**ὀπισθοβόλον πῦρ·** **2)** νεώτ. κ. ὁ ὄπισθεν βαλλόμενος.

ὀπισθοβολῶ-έω νεώτ. στρατ. βάλλω, πυροβολῶ ἐκ τῶν ὄπισθεν κατά τινος : **ὀπισθοβολῶ τὰ ὀχυρόν·** **2)** βάλλω πρὸς τὰ ὀπίσω.

ὀπισθοβουλία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς ἐπιδίωξιν ὡρισμένου σκοποῦ ὑπούλως κρυπτομένη πρόθεσις ἢ ἐνέργεια, ἄ. ὑστεροβουλία : **μὲ ὀπισθοβουλία ἐπρότεινε νὰ μὲ δανείσῃ.**

ὀπισθόβουλος-ον νεώτ. ὁ ἐνεργῶν μετ' ὀπισθοβουλίας βλ.λ., πονηρός, ἄ. ὑστερόβουλος.

ὀπισθοβούλως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' ὀπισθοβουλίας βλ.λ.

ὀπισθοβριθής-οῦς-ές ὁ κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος βαρύς : Αἰσχ.ἀπ.338, αὐτ.π.'Ησ. ἐν λ. σαυροβριθής **ὀπισθοβριθὲς ἔγχος.**

ὀπισθογεμής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ ὅπλων, ὁ ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἐκ τοῦ οὐραίου γεμιζόμενος : **δίκαννον ὀπισθογεμές,** ἀντίθ. ἐμπροσθογεμής.

ὀπισθογέμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἐπὶ ὅπλων, ἡ ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἐκ τοῦ οὐραίου γέμισις.

ὀπισθογενεία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ὅρος δηλῶν ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς προβολῆς τοῦ γενείου εἰς ὡρισμένην ἀνθρωπολογικὴν περίοδον τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ἐν ἀντιδ. πρὸς τοὺς ὅρους προγενεία κ. ὀρθογενεία δηλοῦντας τὸν νέον.

ὀπισθογναθία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπερμέτρως κάθετος κατατομὴ τῶν γνάθων τοῦ ἀνθρώπου.

ὀπισθογναθισμός (ὁ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα ὀπισθόγναθον βλ.λ.

ὀπισθόγναθος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν γνάθον πρὸς τὰ ἔσω εἰσέχουσαν.

ὀπισθογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὄπισθεν τίτλου τινὸς γροπτὴ δήλωσις πρὸς μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἢ κατοχῆς ἢ ἐντολῆς εἰσπράξεως αὐτοῦ εἰς ἄλλον : **ὀπισθογράφησις γραμματίου.**

ὀπισθόγραφος-ον (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους παπύρου (βιβλίου), ὁ ἐπὶ τοῦ καλύμματος αὐτοῦ γεγραμμένος : Πλίν.'Επιστ.3,5,17, Λουκ.ΒΠρ.9 **ἡ πήρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεστὴ καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων,** Οὐλπ.37,11,4.

ὀπισθογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ὀπισθογραφήσας τίτλον τινά.

ὀπισθογραφῶ-έω νεώτ. κάμνω ὀπισθογράφησιν βλ.λ.

ὀπισθοδάκτυλος-ον μτγν. ὁ ἔχων πρὸς τὰ ὀπίσω κεκαμμένους τοὺς δακτύλους : Στράβ.2,1,9 **μονοφθάλμους τε καὶ .. ὀπισθοδακτύλους.**

ὀπισθόδετος-ον ὁ ὀπίσω ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω δεδεμένος : Σιμων.177 (ἢ Σιμμ.3) π.Πλούτ.'Ηθ.456C.

ὀπισθοδίωξις-εως (ἡ) μσν. ἡ παλίωξις βλ.λ. : 'Ιω.Διάκ.εἰς'Ησίοδ.Α 154.

ὀπισθόδομος (ὁ) ὁ ὀπίαθιος δόμος, τὸ ὄπισθεν τμῆμα τοῦ σηκοῦ τῶν ἑλλην. ναῶν κ. ἰδ. τοῦ ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως τῶν 'Αθηνῶν ναοῦ τῆς 'Αθηνᾶς, τοῦ Παρθενῶνος, ὁ χρησιμεύων ὡς θησαυροφυλάκιον· Πολυδ.1,1 «τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ (δηλ. τοῦ ναοῦ), πρόδομος· καὶ τὸ κατόπιν, ὀπισθόδομος» : 'Αριστοφ.Πλ.1193 **τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ,** Δημ.170 **ἀνέῳξαν δήπου πρῴην τινὲς τὸν ὀπισθόδομον,** Λουκ.Τίμ 53 **ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς τὸν ὀπισθόδομον διορύξας,** Στράτ.ΑΠ 12,223,4 **καὶ ἄγαλμα θεοῦ καὶ νηὸν ὁρῶμεν .. καὶ τὸν ὀπισθόδομον·** || γεν. ἐπὶ οἰκίας, θησαυροφυλάκιον· 'Ησ. «τόπος ὄπισθεν τῶν οἴκων, ἐν ᾧ τὰ κειμήλια ἀπόκειται» **2)** ὡς ἐπίθ. ὁ ὄπισθεν οἰκήματός τινος κείμενος : Πολύβ.12,12,2 **τὰς ὀπισθοδόμους στήλας.**

ὀπισθοδοντία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ μορφὴ τῶν τομέων ὀδόντων, ὅταν οὗτοι συγκλίνωσιν **ἐκ** τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω πρὸς ἀλλήλους : **ἄνω ὀπισθοδοντία** (ὅταν οἱ ἄνω ὀδόντες εὑρίσκωνται ὄπισθεν τῶν κάτω, ἄ. κάτω φαλιδοδοντία),·**κάτω ὀπισθοδοντία** (ὅταν ἀντιθέτως συμβαίνῃ, ἄ. **ἄνω**φαλιδοδοντία).

ὀπισθοδρόμησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς **τὰ** ὄπισθεν κίνησις, ὀπισθοχώρησις, ἄ. ἀνατροχασμός : **ὀπισθοδρόμησις πυροβόλου κλείστρου.**

ὀπισθοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὄπισθεν φερόμενος, βαδίζων, κινούμενος· **2)** ὁ εἰς ἀπηρχαιωμένας ἀντιλήψεις, συνηθείας καὶ πράξεις ἐμμένων, καθυστερημένος, συντηρητικός, ἀσυγχρόνιστος, μὴ προοδευτικός.

ὀπισθοδρομικότης-ητος (ἡ) τὸ εἶναί τινα ὀπισθοδρομικὸν βλ.λ.2), ἀντίθ. προοδευτικότης.

ὀπισθοδρομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀπισθοδρομικόν, ἄνευ προοδευτικότητος.

ὀπισθοδρόμος (ὁ) μσν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τρέχων : Θεόγνωστ.Καν.83 (κτ. διόρθ.).

ὀπισθοδρομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τρέχω, **φέρομαι,** κινοῦμαι πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπισθοχωρῶ : Συμπλήρ. εἰς Πρόκλ.Παρμ.989S, Νικ.Γρηγ.'Ιστ.Βυζ.8,13, 228A **τὴν σελήνην ὀπισθοδρομῆσαι καὶ ὑποδραμεῖν τὸν ἥλιον.**

ὀπισθοδωδεκαδακτυλικὸν κόλπωμα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κόλπωμα ὄπισθεν τῆς κάτω μοίρας τοῦ δωδεκαδακτύλου.

ὀπισθόθολος (ὁ) νεώτ. ὁ ἄνωθεν τοῦ ἀνοίγματος θύρας ἢ παραθύρου θόλος, οὗ διαφέρει τὸ καμπύλον τμῆμα τῆς ὄψεως ἀπὸ τὸ τοῦ βάθους· || θόλος θύρας ἢ παραθύρου μετὰ τοξοειδοῦς ἀνωφλίου περιορίζων ἄνωθεν τὴν εὔρυνσιν αὐτῶν.

ὀπισθοκάλυμμα-ατος (τὸ) μσν. κάλυμμα, σκέπασμα ἐκ τῶν ὄπισθεν : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,245.

ὀπισθοκάρπιος-ον ὁ φέρων τὸν καρπὸν ὄπισθεν τῶν φύλλων καὶ οὐχὶ ἄνωθεν αὐτῶν, ὡς εἴδη τινὰ συκῆς : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,2,3 **γένος τί φασιν εἶναι . ., ὃ καλοῦσιν ὀπισθοκάρπιον.**

ὀπισθοκέλευθος-ον μτγν. ὁ ἀκολουθῶν τινα, βαδίζων ὄπισθέν τινος : Νόνν.Δ 18,159 **Βαιὸν ὀπισθοκέλευθον ἔχων ἔτι λείψανον** 'Ηοῦς (ἑρμ. **τοῦ** Ἰδ. «ὀπαδός, ὀπηδός, ὀπάων»).

ὀπισθόκεντρος-ον ὁ ἔχων κέντρον ὄπισθεν, **ἐν** τῇ οὐρᾷ : 'Επίχ.66, 'Αριστλ.ΖΙ 490a,17 **τετράπτερα μέν, ὅσα μέγεθος ἔχει ἢ ὅσα ὀπισθόκεντρά ἐστι.**

ὀπισθοκέφαλον (τὸ) γλωσσ. τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς.

ὀπισθοκίνητος-ον μσν. **ὁ** πρὸς τὰ ὀπίσω κινούμενος : Κεδρ.Γεώργ.1,409,10 **ὀπισθοκίνητος πορεία** (πορεία πρὸς τὰ ὄπισθεν).

ὀπισθόκοιλος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὰ ὄπισθεν **κοῖλος·** εἰδ. **ἐπὶ** τῶν σπονδύλων τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ὁ ἔχων κοίλην τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν, **ἀντίθ.** πρόκοιλος· πρβλ. κ. ἀμφίκοιλος.

ὀπισθοκόμης-ου (ὁ) μτγν. ὁ ὀπισθόκομος βλ.λ.: Πολυδ.2,28 **καὶ μὴν ὀπισθοκόμαι μὲν Εὐβοεῖς, ἀκροκόμαι δὲ Θρᾷκες λέγονται.**

ὀπισθόκομος-ον μτγν. ὁ ὄπισθεν κομῶν, τρέφων κόμην : Νόνν.Δ 13,420 **ὀπισθοκόμων ἐπὶ νώτων,** αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω 2,6 ὀπισθόκομοι μέροπες.

ὀπισθοκράνιον (τὸ) μτγν. τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ κρανίου : Σευῆρ.π.'Αέτ.7,92, Παῦλ.Αἰγ.6,2, Γλωσσ.· || νεώτ. ἰατρ. σπουδαιότατον κρανιομετρικὸν σημεῖον τὸ μᾶλλον προέχον πρὸς τὰ ὀπίσω τῆς ἰνιακῆς χώρας καὶ ἀποτελοῦν τὸ τυπικὸν σημεῖον διὸ τὴν μέτρησιν τῆς κεφαλῆς πρὸς καθορισμὸν τοῦ σχήματος αὐτῆς, ἄ. σημεῖον ἰνιακὸν μέγιστον.

ὀπισθόκρανον (τὸ) μσν. **τὸ** ὀπισθοκράνιον βλ.λ. : Βλεμμ.'Εκλ.667.

ὀπισθοκρηπῖδες (αἱ) μτγν. **εἶδος** γυναικείων ὑποδημάτων : Πολυδ.7,91, 'Ησ.

ὀπισθοκύφωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κύφωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης : Γαλ 18(1),493.
ὀπισθόλακκος (ὁ) μτγν. ἰατρ. τὸ ἰνίον (ἀμφ.).
ὀπισθολεπρία (ἡ) μτγν. ὄν. μέρους τινὸς τῆς πόλεως Ἐφέσου, ἄ. Λεπρὰ ἀκτή : Στράβ.14,1,4 **τὰ . . ὄπισθεν τοῦ πρηῶνος κτήματα ἔτι νυνὶ λέγεται ἐν τῇ Ὀπισθολεπρίᾳ.**
ὀπισθομαστία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ περὶ τὴν διάπλασιν παραμόρφωσις καθ' ἣν ἀναπτύσσονται μαστοὶ ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ δύο καὶ τρεῖς εἰς γυναῖκας καὶ εἰς ἄνδρας.
ὀπισθόμβροτος-ον ὀπιθόμβροτος βλ.λ.
ὀπισθομετωπία (ἡ) νεώτ. ζωολ. κ. ἀνθρωπολ. κλίσις τοῦ μετωπικοῦ ὀστοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω μετ' ἐλαχίστης κυρτώσεως χαρακτηρίζουσα τὴν πρωτογενῆ μορφὴν τοῦ κρονίου, ἄ. χαμαιμετωπία· πρβλ. ὑφιμετωπία, προμετωπία, ὀρθομετωπία.
ὀπισθομήριον (τὸ) μτγν. ὀπισθόμηρόν βλ.λ. : Μελάμπ.Παλμ.1,142.
ὀπισθόμηρον (τὸ) μτγν. **τὸ** ὄπισθεν μέρος τοῦ μηροῦ : Πτολ.Μαθ.7,5.
ὀπισθονόμος-ον (νέμω) ὁ βόσκων δι' ὀπισθοχωρήσεως τῶν ποδῶν, ἐπὶ εἴδους βοῶν τῆς Λιβύης ἠναγκασμένων νὰ βόσκωσιν οὕτω ἐκ τῆς πρὸς τὰ ἐμπρὸς κλίσεως τῶν κεράτων των : Ἡρ.4,183 **οἱ ὀπισθονόμοι βόες**, Ἀριστλ.ΖΜ 659a,19 **τοῖς ὀπισθονόμοις βουσί· καὶ γὰρ ἐκείνους νέμεσθαί φασιν ὑποχωροῦντας παλιμπυγηδόν**, Αἰλ.Ζ1 16,33.
ὀπισθονυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ κεντῶν ἐκ τῶν ὄπισθεν : Φίλ.ΑΠ 6,104.
ὀπισθοπλευρικός σύνδεσμος νεώτ. ἰατρ. σύνδεσμος ἐκτεινόμενος μεταξὺ τῶν ἐγκαρσίων ἀποφύσεων τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ὀσφυικοῦ σπονδύλου καὶ τῆς τελευταίας πλευρᾶς.
ὀπισθόπλους-οος-ουν-οον μσν. ἐπὶ ἰχθύος, **ὁ πρὸς** τὰ ὀπίσω πλέων, νηχόμενος : Μαν.Φιλ.1,390.
ὀπισθοποδῶ-έω μσν. ἀκολουθῶ ὄπισθεν, ἕπομαι : ΚΠορφ.Ἐκθ.135.
ὀπισθοπόρος-ον μτγν. ὁ ὄπισθεν πορευόμενος : Νόνν.Δ 37,255 **δίφρον ὀπισθοπόρου πεφυλαγμένος ἡνιοχῆος.**
ὀπισθόπους-οδος-ουν ὁ ὄπισθεν περιπατῶν, ἀκόλουθος, ὀπαδός, θεράπων : Αἰσχ.Χο.713 **ἄγ' αὐτὸν .. ὀπισθόπους τε τούσδε**, Εὐρ.Ἱππ.54 **προσπόλων ὀπισθόπους κῶμος· 2)** Ἡσ. «**ὑποστρέφας**», ὁ ἐπανελθών.
ὀπισθοπρόσωπος-ον μσν. ὁ ἔχων πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένον τὸ πρόσωπον : Τζέτζ.Μεθ' Ὅμ.186 **κατ' Αἰλιανὸν καὶ Ἀρριανὸν ἐξελιγμοὶ τρεῖς, Μακεδὼν τὸ ἀλλάξαι ὀπισθοπρόσωπος** (διορθ. -ώπως).
ὀπισθόρμητος-ον Ἡσ. ἐν λ. παλίνορσος ὁ ὁρμῶν, σπεύδων πρὸς τὰ ὀπίσω.
ὀπισθορμῶ-έω Ἡσ. «**ὀπισθορμήσας, εἰς τοὐπίσω χωρήσας**».
ὀπισθόρροια (ἡ) ἡ πρὸς **τὰ** ὀπίσω ροή : Ἐπίκ. Φυσ.908,3.
ὀπισθοσπλαγχνικὸν διάστημα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. τὸ μεταξὺ τῆς προσπονδυλικῆς περιτονίας καὶ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας τοῦ οἰσοφάγου διάστημα, ἄ. προσπονδυλικὸν διάστημα.
ὀπισθοστομαχικὸς θύλακος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. χῶρος σχισμοειδὴς ὄπισθεν τοῦ στομάχου, ἄ. ἐπιπλοϊκὸς θύλακος.
ὀπισθοσφενδόνη (ἡ) τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς σφενδόνης βλ.λ.5) : Ἀριστφ.ἀπ.320,4.
ὀπισθοτέλεια (ἡ) μσν. ἡ τέλους καθυστέρησις, **ὁ** μὴ πληρωθεὶς ἐγκαίρως φόρος : Ἀρμενόπ.1,3,37 **περὶ παρελθόντων δημοσίων ἤτοι ὀπισθοτελειῶν οὐκ ἐνάγεταί τις μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη.**
ὀπισθότερος-α-ον ὀπίστερος βλ.λ. : Ἄρατ.148 **ποσσὶ δ' ὀπισθοτέροισι λέων ὕπο καλὰ φαείνει.**
ὀπισθοτίλη (ἡ) μτγν., βοιωτ. ὀπιτθοτίλα ὄν. τῆς σηπίας βλ.λ., ἥτις ἐκχέει τὸ μέλαν αὐτῆς ὑγρὸν ὄπισθεν· Εὐστ.1818 «**ὀπισθοτίλα δέ, ἡ ὄπισθεν τίλῶσα τὸν παρ' αὐτῇ θόλον**» : Στράττ.47,3.
ὀπισθοτομία (ἡ) νεώτ. τοπογρ. μέθοδος ἀποτυπώσεως ἐπὶ τοῦ χάρτου σημείου τινὸς τοῦ ἐδάφους, ἄ. ὁριζοντιογραφία.
ὀπισθοτονία (ἡ) μτγν. νόσος καθ' ἣν τὰ μέλη τοῦ σώματος τεινόμενα κάμπτονται πρὸς τὰ ὀπίσω : Καιλ.Αὐρ.Ὀξ.3,61.
ὀπισθοτονικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὴν νόσον ὀπισθοτονίαν βλ.λ. ὑποκείμενος:Διοσκ.1,48, Γαλ.1,156· **2)** δ. γρ. τοῦ ὀπισθότονος βλ.λ.2) : Διοσκ.3,16, αὐτ.5,113 **ὀπισθοτονικὸν πάθος.**
ὀπισθοτονικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον, τὰ συμπτώματα τοῦ ὀπισθοτόνου βλ.λ.2):Διοσκ.1,59.
ὀπισθότονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεταμένος : Νόνν.Δ 7,195 **ὀπισθότονον τόξον· 2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἡ νόσος ὀπισθοτονία βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.5,75,76,Πλάτ.Τίμ.84Ε **ἀπ' αὐτοῦ τῆς συντονίας τοῦ παθήματος τὰ νοήματα τέτανοί τε καὶ ὀπισθότονοι**, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,6· ‖ νεώτ. ἰατρ. ἡ σύσπασις ἰδίως τῶν ραχιαίων καὶ τῶν ὀπισθίων αὐχενικῶν μυῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας κάμπτεται πρὸς τὰ ὀπίσω ἡ κεφαλὴ καὶ ἥτις ἀποτελεῖ σημεῖον ἐρεθισμοῦ τῶν μηνίγγων.
ὀπισθοτονώδης-ους-ες ὁ πάσχων ἐξ ὀπισθοτονίας βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,88· ‖ ὁ προκαλούμενος ὑπὸ ὀπισθοτονίας : αὐτ.Κωακ.23.
ὀπισθότρωτος-ον μσν. ὁ εἰς τὰ νῶτα τρωθείς : Εὐστ.Ἰλ.595,41 **Λάκωνες ἄταφον ἐρρίπτουν τὸν ὀπισθότρωτον.**
ὀπισθουρητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω οὐρῶν : Ἀριστλ.Ζ1 500b,18 **ὥσπερ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων·** ‖ νεώτ. ἰατρ. ἐγκάρσιον ὄγκωμα ἑνοῦν τὰς δύο ἐκβολὰς τῶν οὐρητήρων, ἄ. οὐρητηρικὸν ὄγκωμα.
ὀπισθοφάλακρος-ον μσν. ὁ φαλακρὸς κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς : Τζέτζ.Χιλ.8,433.
ὀπισθοφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐκ τῶν ὄπισθεν φαινόμενος, βλεπόμενος : Ἐπιγρ.· ‖ ὁ ὄπισθεν φαίνων, δεικνύων : Γαλ.18,777· ‖ ὁ ἐμφανιζόμενος ὄπισθεν ἢ κατόπιν : Βέττ.Βάλ.8,9· ‖ **ὀπισθοφανῆ ἔνοπτρα** πιθ. τὰ δι' ἀναστροφῆς τῆς εἰκόνος ἢ τὰ καὶ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ κατοπτριζομένου δεικνύοντα : Ὀλυμπ.Μετ 264,18· ‖ ὁ ὄπισθεν ὁρῶν, ὁ βλέπων πρὸς τὰ ὀπίσω : ΠΔ Γέν.9,23 **καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανὲς καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.**
ὀπισθοφανῶς ἐπίρρ. μτγν. πρὸς τὰ ὀπίσω : ΠΔ Γέν.9,23 **ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς**, Φιλόπ. Ὑπόμν.Φυσ.829,22 **ὀπισθοφανῶς βαδίζειν.**
ὀπισθοφαρυγγικὸν διάστημα (τὸ) νεώτ. ἰατρ. διάστημα σχισμοειδὲς συνάπτον τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν τοῦ φάρυγγος μετὰ τῆς προσπονδυλικῆς περιτονίας καὶ πληρούμενον ὑπὸ χαλαροῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ.
ὀπισθοφόρος-ον μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὄπισθεν, πρὸς τὴν ὀπισθίαν διεύθυνσιν φέρων : Ὀππ.Ἁλ.3, 318 **ῥιπῇσιν ὀπισθοφόροις ἐρύοντες.**
ὀπισθοφυλακή (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν πορευομένῃ στρατιωτικῇ φάλαγγι ἀσφαλίζουσα τὰ νῶτα αὐτῆς ἀπὸ αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως τοῦ ἐχθροῦ στρατιωτικὴ δύναμις, ἀντίθ. ἐμπροσθοφυλακή.
ὀπισθοφυλακία (ἡ) ἡ διοίκησις τῶν ὀπισθοφυλάκων, τῆς ὀπισθοφυλακῆς βλ.λ. : Ξεν.Ἀν.4,6,19 **τί δεῖ σε ἰέναι καὶ λείπειν τὴν ὀπισθοφυλακίαν;**
ὀπισθοφυλακῶ-έω φυλάττω τὰ νῶτα τῆς ἐν πορείᾳ φάλαγγος, ἀποτελῶ τὴν ὀπισθοφυλακήν· Πολυδ.1,127 «**καλοῦνται δὲ ὀπισθοφύλακες ἰένν, οἱ οὐραγοὶ καὶ τὸ ἔργον οὐραγεῖν καὶ ὀπισθοφυλακεῖν**» : Ξεν.Ἀν.3,3,8 **τῶν πελταστῶν οἱ ἔτυχον**

σὺν αὐτῷ ὀπισθοφυλακοῦντες, Ἰώσ.ΙΑ 14,15,8· μτφ. ἐπὶ στήλης νέφους: Φίλ.2,121· **2)** διοικῶ τὴν ὀπισθοφυλακήν: Ξεν.Ἀν.2,3,10 **καὶ αὐτὸς ὠπισθοφυλάκει**, αὐτ.4,1,15.

ὀπισθοφύλαξ-ακος (ὁ) κ.νεώτ. ὁ τὸ ὄπισθεν μέρος, τὰ νῶτα πορευομένης στρατιωτικῆς φάλαγγος φυλάσσων ἢ στρατιώτης τῆς ὀπισθοφυλακῆς· || συνήθ. κτ. πληθ. ὀπισθοφύλακες οἱ οὐραγοὶ (βλ. ὀπισθοφυλακῶ), ἡ ὀπισθοφυλακὴ βλ.λ.: Ξεν. Ἀν.4,1,17 **ἡ πορεία ὁμοία φυγῇ ἐγίγνετο τοῖς ὀπισθοφύλαξι**, Φίλ.2,121 **τὴν μὲν νεότητα διανείμας εἰς πρωτοστάτας καὶ ὀπισθοφύλακας.**

ὀπισθοχειλία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ μορφὴ τῶν χειλέων καθ' ἣν ἡ πλαγία κατατομὴ αὐτῶν εὑρίσκεται ὄπισθεν τῆς κατακορύφου γραμμῆς, ἀντίθ. ὀρθοχειλία κ. προχειλία.

ὀπισθοχειμών-ῶνος (ὁ) ὁ ὄψιμος χειμών: Ἱππ. Ἐπιδ.1,4· κ. κτ. πληθ.: Θεόφρ.ΦΑἴτ.2,1,6 **διὸ καὶ** ὀπισθοχειμῶνες **χαλεποὶ** (διόρθ. Κορ. ἀντὶ ὄπισθεν χειμῶνες).

ὀπισθόχειρ-χειρος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὄπισθεν δεδεμένας τὰς χεῖρας: Δίων Κ ἀπ.24,3.

ὀπισθόχωμα-ατος (τὸ) νεώτ. στρατ. τὰ ἐκ τῆς ἀνορύξεως τῶν χαρακωμάτων χώματα, ἅτινα ριπτόμενα ὄπισθεν προφυλάσσουσι τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν νώτων, ἀντίθ. πρόχωμα.

ὀπισθοχώρησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω κίνησις, μετακίνησις, ὑποχώρησις· || εἰδ. στρατ. ἡ σκόπιμος ἢ ἐξ ἀνάγκης ἐγκατάλειψις τῆς κατεχομένης θέσεως καὶ ὑποχώρησις πρὸς τὰ ὀπίσω, ὑποχώρησις: **ἐφονεύθη κατὰ τὴν ὀπισθοχώρησιν τοῦ 1922.**

ὀπισθοχωρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀπισθοχώρησιν ἀναφερόμενος, ὁ κατ' ὀπισθοχώρησιν γινόμενος: **ὀπισθοχωρητικὴ συλλογιστικὴ σειρά, - ὀπισθοχωρητικὴ πορεία.**

ὀπισθοχωρῶ-έω νεώτ. χωρῶ, βαδίζω ἢ τρέχω πρὸς τὰ ὄπισθεν, ὑποχωρῶ· || στρατ. μετακινοῦμαι ἐσκεμμένως ἢ ἐκ πανικοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω.

ὀπισθόψιλος-ον ὁ φιλός, φαλακρὸς ὄπισθεν: Στέφ.Ἱππ.2,249D.

ὀπισθυπέρα (ἡ) πάπ. ἡ ὀπισθία ἐκ τῶν δύο ὑπερῶν, σχοινίων, δι' ὧν αἴρεται τὸ ἱστίον.

ὄπισμα-ατος (τὸ) (ὀπίζω) μτγν. ὁ γαλακτώδης ὀπὸς τῶν φυτῶν: Διοσκ.3,25 **γεννᾶται δὲ** (ἡ ἀλόη) **ἐν τῇ Ἰνδίᾳ πλείστη λιπαρά, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄπισμα κομίζεται**, Ὀρειβ.ἀπ.124· **2)** τὸ ὀποβάλσαμον βλ.λ.: Ἀγλ.23, Σχόλ.

ὀπισμός (ὁ) (ὀπίζω) ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ γαλακτώδους χυμοῦ τῶν φυτῶν: Θεόφρ.ΦΙ 9,8,2 **ὁ μὲν ὀπισμὸς γίνεται τῶν ὀπιζομένων ὡς ἐπίπαν τοῦ θέρους**, Διοσκ.3,22.

ὄπισον Ἡσ.«λάχανον ἄγριον ἢ τρωκτὸν ἢ ἄπιστον».

ὀπισσόδομος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀπισθόδομος βλ.λ.

ὀπισσοπόρευτος-ον ὁ πρὸς τὰ ὄπισθεν πορευόμενος· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ.: Τιμόθ.Πέρσ.196.

ὄπισσος Ἡσ. «εἰς τούπίσω ἐπάνω φέρεσθαι» (δ.γρ. ὀπίσσοος).

ὀπίσσω ἐπ. τ. τοῦ ὀπίσω βλ.λ.

ὀπίσσωτρον Ἡσ. «ἡ ἀψὶς τοῦ τροχοῦ», κτ. διόρθ. ἐπίσσωτρον βλ.λ.

ὀπίστατος-η-ον (ὄπισθε) ὑπερθ. (Εὐστ. «συγκεκόφθαι ἐκ τοῦ ὀπισθότατος») ὁ πάντων ὄπισθεν, ὁ ἔσχατος· Ἡσ. «ὀπισθότατον, τελευταῖον, ἔσχατον»: Ἰλ.Θ 342 **αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον.**

ὀπίστερος-α-ον (ὄπισθε) συγκρ. ὁ ὄπισθεν, ὁ ἑπόμενος, ὁ κατοπινός: Ἄρατ.284 **ὁ δ' ὀπίστερος Αἰγοκερῆος τέλλεται**, Νόν.Δ 7,189 **ποσσὶν ἀμοιβαίοισιν ὀπίστερον ὤθεεν ὕδωρ**· κ. μτ.γενικ.: αὐτ.37,436. (Θετικὸν δὲν ἀπαντᾷ· πρβλ.ὀπίστατος.)

ὀπίσω ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **πίσω**, ἐπ. **ὀπίσσω**, π. Ὁμ. σπάν. ἐν τῷ πρώτῳ τ., αἰολ. ὀπίσσω (Σαπφ.Συμπλήρ.8,9) τοπ. εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος ἐν σχέσει πρὸς ὃ βλέπει τις ἢ πρὸς τὴν ὄψιν τινός, πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος, πρὸς τὰ πίσω: Ἰλ.Ε 443 **ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω**, αὐτ.Γ 261 **κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω** (ἔσυρε πρὸς τὰ ὀπίσω), Βακχ.12,53 **γνάμφθη δ' ὀπίσσω φάσγανον**· κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **πρόσσω, προπρηνές, ἐμπρός**, δημ. μπρός, μπροστὰ κττ.: Ἰλ.Μ 272 **μή τις ὀπίσσω τετράφθω ἀλλὰ πρόσσω ἵεσθε**, Ἰλ.Γ 218 **σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα**, δ.τραγ. **χίλιοι τὸν πᾶν ἀπὸ μπροστὰ καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω**, ὁμ. **νὰ πάῃ πίσω ντρέπεται, νὰ πάῃ μπρὸς φοβᾶται**, παροιμ. **μπρὸς βαθὺ καὶ πίσω ρέμα** (ἐπὶ εὑρισκομένων εἰς δίλημμα)· || π. πεζοῖς συνήθ. **τὸ ὀπίσω**, συνηρ. **τοὐπίσω**: Ἡρ.1,207 **νικῶντες** Μασσαγέται **οὐ τὸ ὀπίσω φεύξονται**, Πλάτ.Πολ.528Α **ἄναγε τοίνυν .. εἰς τοὐπίσω**, Θουκ. 4,4 **τὼ χεῖρε ἐς τοὐπίσω ξυμπλέκοντες**, Ἀριστλ. ἀπ.106, Ἐρωτόκρ.1,293 **κι ὀπίσω ἂ θέλω νὰ συρθῶ, ἡ πεθυμιά μ' ἀμπώθει . .** (κι ἂν θέλω νὰ ὀπισθοχωρήσω)· || δημ. παροιμ. **πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά** (τὰ ἐπακόλουθα εἰς τὸ μέλλον θὰ φανῶσι)· || δημ. **πίσω!** (κτ. παράλειψιν τοῦ ρ. κάμετε, τραβηχτῆτε, ὡς προσταγή) ὀπισθοχωρήσατε!: **πίσω, γιατὶ σᾶς ἔφαγα, - πίσω, πολῖτες**· || δημ. φρ. **πέντε μπρὸς καὶ δέκα πίσω** ἐν ἀναφ. πρὸς ἀδαῆ χορεύοντα· || δημ. συνήθ. μτ. τῆς προθ. ἀπό: **πίσω ἀπὸ τὸ δέντρο - ἀπὸ τὸ σπίτι**· **2)** μτγν. κ. δημ. μτ. γενικ. ὀπισθέν τινος, συνήθ. ἐπὶ κινήσεως: ΚΔ Ματθ.4,19 **δεῦτε ὀπίσω μου** (ἔλθετε κατόπιν μου, ἀκολουθήσατέ με), αὐτ. Ματθ.4,10 **ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ**, δημ. φρ. **πίσω μου σ' ἔχω, διάβολε** (ἢ **σατανᾶ**) (φρ. ἀγανακτήσεως ἐξ ἐπιμόνου ἐνοχλήσεως), παροιμ. **οἱ τιμπτάδες εἶναι ἀπὸ πίσω (μας)** (τὰ ἐλαττώματά μας τὰ βλέπουν οἱ ἄλλοι)· || παροιμ. **μπρὸς φίλος καὶ πίσω σκύλος** (ἐπὶ δολίου φίλου)· **3)** ἐπὶ κινήσεως ἐπαναλαμβανομένης διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δι' ἧς ἀρχικῶς ἐγένετο κ. συνήθ. μτ. ἀντιστοίχων ἐπαναλ. λ. **πάλιν, ἄψ** κττ., ὀπίσω πάλιν: Ὀδ.Η 326 **ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω**, Πίνδ Ν 3,26 **ὀπίσω πάλιν οἴκαδε**, Ἡρόδ.1,62 **ἀπίκοντο ὀπίσω**, αὐτ.1,78 **ὀπίσω πορευόμενοι**, αὐτ.8,120 **ἐν τῇ ὀπίσω κομιδῇ** (κατὰ τὴν ἐπιστροφήν), Μηναῖ.1,6 Ὄρθρ.Ἀναβαθ. ὁ **Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω**, δημ. τραγ. **ποτάμι μ', γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι μ', στρέφε πίσω**· **4)** ἐπὶ ἐπαναλήψεως, πάλιν, πάλι: Ἡρ.1,61 **ἀνακτᾶσθαι ὀπίσω τὴν τυραννίδα**, αὐτ.5,22 ἀποδόντες **ὀπίσω**, Εὐρ.ΙΑ 38 **γράμματα σφραγίζεις λύεις τ' ὀπίσω, - πίσω θὰ φᾶμε;**· || δημ. φρ. **δίνω - φέρνω** κττ. **πίσω** ἀποδίδω, ἐπαναφέρω, ἐπιστρέφω: **μοῦ ἔδωκε πίσω τὰ δανεικά, - μοῦ ἔφερε πίσω τὸ παλτό**· ὁμ. φρ. **λαβαίνω πίσω** ἀναλαμβάνω: παροιμ. φρ. **πίσω νὰ τ' ἀρμέξουμε** (ἐπὶ δυσαρέστου ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν)· **5)** μτ. ἄρθρ. ὡς ἐπίθ. ὁ ὀπισθέν τινος εὑρισκόμενος: Ἐπιγρ.Ἀθηνῶν **τοῦ προπύλου τὸ ὀπίσω μέρος**, Ἐπιγρ. **τὴν ὀπίσω τοῦ προπύλου στέγην**, Πάπ. **καμήλους κεχαραγμένους ἐπὶ τοῦ ὀπίσω** (διόρθ. ὀπίσω) **δεξιοῦ μηροῦ, - ἡ πίσω πόρτα** (ἡ ὀπισθία)· || **ἐκ τοῦ ὀπίσω** εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος (ἐπὶ παπύρων): Ἐπιγρ. **τἀπίλοιπα ὀπίσω**, πρβλ. νεώτ. **βλέπε ὄπισθεν** (ἐπὶ ἐπιστολῶν κλπ.)· **6)** μτ. ἄρθρ. ὡς οὐσ. **τὰ ὀπίσω** τὰ ὀπίσθια μέρη: ΠΔ Ἰωὴλ 2,20 **ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην**· || δημ. **ἀπὸ πίσω** ἀπὸ τὰ ὀπίσθια, ἀπὸ τὸν ἀφεδρῶνα: **ἀπὸ τὸ φόβο του τοῦ φεύγανε ἀπὸ πίσω**, φρ. **τὸ κάνει ἀπὸ πίσω** (συνουσιάζεται παρὰ φύσιν)· **7)** χρον. εἰς τὸ ἑξῆς, εἰς τὸ μέλλον, ὄπισθεν θεωρούμενον ὡς ἀόριστον καὶ ἀγνω-

στον ἢ ὡς ἀκολουθοῦν, ὄπισθεν ἐρχόμενον τμῆμα τοῦ χρόνου : 'Ιλ.Γ 160 μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο, 'Οδ.Κ 199 γένοιτό τις ἐς περ ὀπίσσω (εἰσοπίσω). Σοφ.Φιλ.1104, 'Ησίοδ."Εργ.741 τῷ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσω, αὐτ.Θ 488, Εὐρ.ἀπ.49 τοὐπίσω σκοπεῖν, 'Ισίδ. Τραγ.2 θνητὸς πεφυκὼς τοὐπίσω πειρῶ σκοπεῖν, ΚΔ Ματθ.3,11 ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, αὐτ.Μᾶρκ.1,7· κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς λ. δηλούσας τὸ παρὸν ἢ τὸ παρελθὸν νῦν, προπάροιθε, ἐνθάδε κττ. : 'Ιλ.Ζ 352 τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι (εἰσίν), οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω ἔσσονται, 'Οδ.Λ 483 σεῖο . . οὔ τις ἀνὴρ προπάροιθε (ἦν) μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω (ἔσσεται), Σοφ.ΟΤ 488 οὔτ' ἐνθάδ' ὁρῶν οὔτ' ὀπίσω· ὁμ. : 'Εμπ.21,9 (π.'Αριστλ.Μεταφ.1000a,30) ὅσα τ' ἦν ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω· ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρόσσω δηλοῦν τὸ παρελθόν : 'Ιλ.Λ 343 οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω, αὐτ.Σ 250, 'Οδ.Ω 452· **8**) δημ. κ. τὸ παρελθόν, εἰς παρελθοῦσαν ἐποχήν : γυρίσαμε χρόνια πίσω, - τώρα τραβᾶμε πίσω, δὲν προοδεύουμε· πρβλ. ὄπισθεν 5)· **9**) ἐν τοῖσι ὀπίσω λόγοις σημανέω εἰς τὰ ἐφεξῆς, εἰς τὰ ἑπόμενα βιβλία : 'Ηρ.1,75· **10**) δημ. ἐπὶ τοπ. κ. χρον. καθυστερήσεως, μετ' ἐπιβραδύνσεως, ἀργά : κουράστηκα κι ἔμεινα πίσω, - τὸ ρολό(γ)ι πάει πίσω, - τώρα πίσω πίσω τὸ θυμήθηκες ; (ἀφοῦ ἐπέρασε τόσος καιρός ;)· **11**) δημ. φρ. μπρὸς πίσω περίπου, πάνω κάτω : μπρὸς πίσω τοῦ Χριστοῦ γίνεται βαρὺς χειμώνας.

ὀπίσωρ 'Ησ. «δυσάρεστος».

ὀπισώτατος-η-ον πάπ. ἐπίθ. ὑπερθ. τοῦ ὀπίσω βλ.λ., ὁ ὄπισθεν πάντων, ἔσχατος.

ὀπισθοτίλα βοιωτ. τ. τοῦ ὀπισθοτίλη βλ.λ.

ὀπιτίων-ωνος (ὁ) κονδυλώδης ρίζα τοῦ φυτοῦ βουνίου τοῦ ναρθηκοειδοῦς : Θεόφρ.Φ1 7,13,9.

ὀπιώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων ὄπιον : ὀπιῶδες φάρμακον.

ὁπλάριον (τὸ) μτγν. ὑποκόρ. τοῦ ὅπλον, μικρὸν ὅπλον : Πλούτ.Τίτ.17 πάντες . . Σύροι εἰσὶν ὁπλαρίοις διαφέροντες, 'Επιγρ.

ὁπλαρχηγός (ὁ) νεώτ. ἀρχηγὸς ἀτάκτου δηλ. μὴ ἀνηκούσης εἰς τακτικὸν στρατὸν ἐνόπλου ὁμάδος : Μωραΐτ.1,14) ἐδῶ στὴν 'Επανάσταση πέρασαν πολλοὶ ὁπλαρχηγοί.

ὁπλασία πιθ. γρ. ἀντὶ ὁπλισία βλ.λ.

ὁπλασκία (ἡ) νεώτ. στρατ. ἡ περὶ τὸν χειρισμὸν τοῦ ὅπλου ἐξάσκησις, ἀποβλέπουσα ἰδίως εἰς τὴν παράστασιν τῶν στρατιωτῶν.

ὁπλένδυσις-εως (ἡ) μσν. ἡ τῶν ὅπλων ἔνδυσις : Νικ.Χων.π.Σάθ.1,109.

ὁπλενδυτῶ-έω μσν. ἐνδύομαι ὅπλα, ὁπλοφορῶ : Νικ.Χων.57 D.

ὁπλέω ποι. τ. τοῦ ὁπλίζω παρασκευάζω, ἑτοιμάζω : 'Οδ.Ζ 73 ἅμαξαν ὥπλεον.

ὁπλή (ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἄσχιστος ὄνυξ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου (π.'Ομ. οὕτω πάντοτε) : 'Ιλ.Λ 536 ἀφ' ἱππείων ὁπλέων, 'Αριστφ.'Ιππ.605 ταῖς ὁπλαῖς ὤρυττον εὐνάς, Πορφ.'Αποχ.3,9· || μεθ' 'Ομ. ὡς τὸ χηλή ὁ σχιστὸς ὄνυξ τῶν κερασφόρων : 'Υμν.'Ερμ.77, 'Ησίοδ."Εργ.489 βοὸς ὁπλήν, Πίνδ.Π 4,226 βόας, οἳ . . χαλκέαις δ' ὁπλαῖς ἀράσσεσκον χθόν' ἀμειβόμενοι, 'Ηρ.2,71 ὁπλαὶ βοός, Πλάτ.Πολ.586B βοσκημάτων δίκην . . κέρασί τε καὶ ὁπλαῖς ἀποκτιννύασι, 'Αριστλ.Ζ1 575b,8, 'Επιγρ. τοῦ βοὸς ὁπλά· κ. ἐπὶ τοῦ χοίρου καὶ τοῦ προβάτου : Σιμων.'Αμ.28, 'Αριστφ.'Αχ.740 τὰς ὁπλὰς τῶν χοιρίων, 'Αριστλ.ἀπ.253· κ. κτ. ἀντιδ. ἀπὸ τοῦ χηλή : Γαλ.Χρ.Μορ.3,4· || νεώτ. ζωολ. τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τῶν μονωνύχων ζῴων καὶ δὴ καὶ τοῦ ἵππου· **2**) νεώτ. εἶδος καλύμματος δι' οὗ περιβάλλουσι τὸν πάσχοντα ὄνυχα ἵππου.

ὁπλήεις-εντος-εσσα-εν (ὁπλή) μτγν. ὡπλισμένος, ἁρματωμένος : 'Ανών. ποι. π. Δίωνι Χρ.32,85 αἴ γάρ πως ὑμᾶς γε καὶ αὐτοὺς ἐνθάδε πάντας ὁπλήεντας ἔθηκε θεὰ λευκώλενος "Ηρη.

Ὅπλητες (οἱ) ὄν. μιᾶς τῶν τεσσάρων φυλῶν τῆς 'Αττικῆς πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Κλεισθένους (ἀπὸ τοῦ "Οπλητος υἱοῦ τοῦ "Ιωνος : 'Ηρ. 5,66, Εὐρ."Ιων 1580, ἢ ἀπὸ τοῦ ὁπλίτης : Πλούτ. Σόλ.23) : Εὐρ."Ιων 1580 "Οπλητες 'Αργαδῆς τ' ἐμῆς τ' ἀπ' αἰγίδος,'Επιγρ.Μιλήτου ὁπλίθων (γενικ. πληθ.), 'Επιγρ. Δακίας φυλὴ 'Οπλείτων.

ὁπληφόρα (τὰ)' νεώτ. ζωολ. κατηγορία θηλαστικῶν ζῴων ἐχόντων μέγα σῶμα καὶ ὄνυχας περιβαλλομένους ὑπὸ σκληροῦ κερατοειδοῦς περιβλήματος, τῆς ὁπλῆς βλ.λ.

ὁπλία (ἡ) 'Ησ. «ὁπλίας, Λοκροὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς συνελαύνοντες ἀριθμοῦσι τὰ πρόβατα καὶ τὰ βοσκήματα».

ὁπλίζω (ὅπλον, πρβλ. ὁπλέω, ὅπλομαι) κ. νεώτ., ἀόρ. ὥπλισα, κ. ἐπ. ὥπλισσα, παρακ. ὥπλικα (παρ-), ὑπερσ. ὡπλίκει, μέσ. μέλλ. ὁπλίσομαι, (ἐφ-) κ. -ιοῦμαι (Σχόλ.'Ιλ.Ν 20), μέσ. ἀόρ. ὡπλισάμην κ. ἐπ. ὁπλίσσατο (δ.γρ. ὡπλ-), ἀόρ. ὡπλίσθην, ἐπ. γ' πληθ. ὅπλισθεν (δ.γρ. ὦπλ-), παρακ. ὥπλισμαι, π. 'Ομ. ἀείποτε μτ. αὐξ., ἀλλ' οἱ κώδ. ὁπλισάμεθα, ὅπλισθεν (δ.γρ. ὦπλ-), ἑτοιμάζω τι, παρασκευάζω, ἐπὶ φαγητῶν καὶ ποτῶν (συνήθ.π. 'Ομ.) κ. ὁμ. πραγμάτων : 'Ιλ.Λ 641 ἐπεί ρ' ὥπλισσε κυκειῶ, 'Οδ.Β 289 ὅπλισσον τ' ἤϊα, Εὐρ."Ιων 852 δαῖθ' ὁπλίζει· ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. δόρπον ἢ δεῖπνον ὁπλίζεσθαι : 'Οδ.Β 20, 'Ιλ.Λ 86, 'Εμπ.84,1 ὡπλίσσατο λύχνον, Εὐρ."Ιων 1124 πρὸς δεῖπνα θυσίας θ' ἃς θεοῖς ὡπλίζετο· || ἐπὶ τῶν ἵππων ἁμάξης, παρασκευάζω πρὸς ζεῦξιν : 'Ιλ.Ω 190 αὐτὰρ ὅ γ' υἷας ἄμαξαν . . ὁπλίσαι ἠνώγει, Ξεν. ΚΠ 6,4,1 ὥπλιζον ἵππους προμετωπιδίοις· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. ἑτοιμάζω χάριν τοῦ ἑαυτοῦ μου : 'Ιλ.Ψ 301 ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους· || παθ. ἐπὶ παντὸς χρησίμου πράγματος, ἑτοιμάζομαι, παρασκευάζομαι πρὸς χρῆσιν : Αἰσχ.'Επτ.433 λαμπὰς διὰ χειρῶν ὡπλισμένη, Εὐρ.'Ιων 993 θώρακα . . περιβόλοις ὡπλισμένον· || ὁμ. παθ. ἐπὶ πλοίων, ἐξοπλίζομαι, ἑτοιμάζομαι, ἁρματώνομαι : 'Οδ.Ρ 288 νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται· **2**) μέσ κ. παθ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἑτοιμάζομαι διά τινα πρᾶξιν ἐφοδιαζόμενος διὰ τῶν πρὸς ταύτην ἀναγκαίων : 'Οδ.Ξ 526 ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο, αὐτ.Ψ 143 ὅπλισθεν (ἀντὶ ὡπλίσθησαν) δὲ γυναῖκες (ἠτοιμάσθησαν διὰ τὸν χορόν)· || κ. μτ. ἀπαρφ. παρασκευάζομαι ὅπως, ἑτοιμάζομαι νὰ . . : 'Ιλ.Η 417 τοὶ δ' ὡπλίζοντο . . νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην, Εὐρ.'Ηλ.627 βουσφαγεῖν ὡπλίζετο· || ὁπλίζομαι διὰ χειρῶν τινι ἐφοδιάζω διά τινος, μέ τι, τὰς χεῖράς μου : Εὐρ.Βάκχ.733 θύρσοις διὰ χειρῶν ὡπλισμέναι· **3**) κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἰδ. στρατιωτῶν, ἐφοδιάζω δι' ὅπλων τινά, ἁρματώνω : 'Ηρ.1,127 Μήδους τε ὥπλισε πάντας, Εὐρ. "Ιων 980 ξιφηφόρους σοὺς ὁπλίσασ' ὀπάονας· κ. μέσ. κ. παθ. : 'Ιλ.Θ 55 Τρῶες . . ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο, 'Οδ.Ω 495, 'Ηρ.2,152 ἐκβάντας δ' ἐς γῆν καὶ ὁπλισθέντας χαλκῷ, αὐτ.7,79 κατά περ Κόλχοι ὡπλισμένοι ἐστρατεύοντο, Πλάτ.Πολ. 551D χρωμένους τῷ πλήθει ὡπλισμένῳ, - αὐτὸς ὥπλισε τὸν δολοφόνον, - οἱ στρατιῶται εἶναι ὡπλισμένοι καλῶς· || ὡς μέσ. μτ. τῆς αἰτ. χέρα, χέρας ἐφοδιάζω τὴν χεῖρά μου δι' ὅπλου : Εὐρ. 'Ορ.926 μήθ' ὁπλίζεσθαι χέρα μήτε στρατεύειν (κ. ἐν τῷ ἐνεργ. τ. : αὐτ."Αλκ.35 χέρα τοξήρη . . ὁπλίσας)· κ. μτ. δοτ. τοῦ ὀργ. : αὐτ.'Ορ.1223 ὁπλιζώμεσθα φασγάνῳ χέρας, αὐτ.Φοίν.267· **4**) ἐν τῷ ἀττ. πεζῷ λόγῳ ἑτοιμάζω, ἐξασκῶ ὡς ὁπλίτας βλ.λ. : Θουκ.3,27 ὁπλίζειν τὸν δῆμον πρότε-

ρον φιλὸν ὄντα, αὐτ.6,100 (παθ.), Λυσ.31,15 ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν· **5)** ὁμ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ἀσκῶ, γυμνάζω εἰς τὰ ὅπλα : Ἡρόδ. 6,12 ὄκως τοὺς ἐπιβάτας ὁπλίσειε· **6)** μτφ. ἐν τῷ μέσ. τ. λαμβάνω θάρρος : Εὐρ.Μήδ 1242 ὁπλίζου, καρδία· || μτγν. ὁπλίζομαί τι ἐφοδιάζομαι διά τινος ὡς ἠθικοῦ ὅπλου : Σοφ.Ἠλ.996 ὁπλίζεσθαι θράσος, ΑΠ 5,92 ὥπλισμαι πρὸς Ἔρωτα περὶ στέρνοισι λογισμόν, ΚΔ Πέτρ.1,4,1 τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν .. πέπαυται τῆς ἁμαρτίας, Μηναῖ.11,4 Ὠδ.4 τὸν τοῦ Χριστοῦ φόβον ὁπλισάμενος δράκοντα .. καταβάλλεις· || νεώτ. μτφ. ὁπλίζομαι διά τινος ἢ μέ τι : ὡπλίσθη μὲ θάρρος, μὲ ὑπομονήν· κ. ἐνεργ. ἡ πίστις μᾶς ὁπλίζει μὲ ἐγκαρτέρησιν.

ὁπλικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὅπλα : Βέττ.Βάλ.17,3.

ὁπλισία (ἡ) εἰκ. τοῦ Λοβεκίου ἀντὶ ὀπτασία ἐν Φιλητ.ΑΠ 6,210 ἀλλ' ἐσορῆς πάσης Κύπριδος ὁπλισίην· πιθ. ὁπλασία, πρβλ. ἐξοπλασία.

ὅπλισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἑτοιμασία, προπαρασκευή, ἐξάρτυσις κ. εἰδ. πρὸς πόλεμον, περιβολὴ τῆς πανοπλίας : Ἀριστφ.Βάτρ.1036 ἐδίδαξε .. ὁπλίσεις ἀνδρῶν, Θουκ.3,22 ἦσαν δὲ εὐσταλεῖς τῇ ὁπλίσει, Ἀριστλ.Πολ.1297a,16 περὶ ὅπλισιν (τοῦ δήμου), Φιλ.Βί.Μωσ.1 τοὺς ἄλλους ὅσοι τῆς κούφης ὁπλίσεως· **2)** τὰ ὅπλα, ὁ ὁπλισμὸς περιληπτ. : Πλάτ.Τίμ.24Β ἡ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν σχέσις, Ἔφορ.54J, Ξεν.ΚΠ 7,1,46 διαμένει ἡ ὅπλισις, ἣν τότε Κῦρος τοῖς ἱππεῦσι κατεσκεύασε· **3)** νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁπλίζειν· **4)** νεώτ. ἐπὶ πυροβόλων ὅπλων, ἡ εἰς θέσιν πυροβολήσεως τοποθέτησις τῆς σφύρας (ἐπὶ τυφεκίων ἡ ἕλξις τοῦ οὐραίου καὶ ἀγκίστρωσις ἐπὶ τῆς σχαστηρίας), ὥστε νὰ ὑπολείπηται ἡ πίεσις τῆς σκανδάλης πρὸς ἐκπυρσοκρότησιν.

ὅπλισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὰ ὅπλα, ὁ ὁπλισμός : Εὐρ.Ἱκ.714 ὅπλισμα .. δεινῆς κορύνης· κ. πληθ. : Πλάτ.Πολιτ.279D τῶν .. προβλημάτων τὰ μὲν πρὸς τὸν πόλεμον ὁπλίσματα, τὰ δὲ φράγματα· **2)** ἐξωπλισμένος στόλος : Εὐρ.ΙΑ 1253 Βοιωτῶν δ' ὅπλισμα ποντίας πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν· **3)** Ἡσ. «τὸ τοῦ πλοίου σχοινίον» **4)** νεώτ.στρατ. περιληπτ. ὀνομασία ἐξαρτημάτων ἢ ὀργάνων χρησίμων εἰς τὸ πυροβόλον κατὰ τὴν πυροβόλησιν.

ὁπλισμός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ὅπλισις βλ.λ.1) : Λεκαπ.π.Μοσχοπ.Ἀναγν.72 «βάδισις καὶ ὅπλισις παρ' Ἀττικοῖς γράφεται, βαδισμὸς δὲ καὶ ὁπλισμὸς κοινῶς» : Αἰσχ.Ἀγ.405 λιποῦσα δ' ἀστοῖσιν ἀσπίστορας .. καὶ ναυβάτας ὁπλισμούς, Διόδ.Σ 3,43, Ἰώσ.ΙΑ 7,2,2, Ὀνήσανδρ.10,9, Νικ.Χων.π.Σάθ. 1,92 τῶν ὀθνείων ὁπλισμῶν· **2)** νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁπλίζειν : συνεπληρώθη ὁ ὁπλισμὸς τῶν ἀνδρῶν (οἱ ἄνδρες ὡπλίσθησαν τελείως)· **3)** περιληπτ. τὸ σύνολον τῶν ὅπλων, τὰ ὅπλα : κατὰ τὴν ἀπόλυσιν γίνεται παράδοσις τοῦ ὁπλισμοῦ· **4)** νεώτ. μηχ. μτφ. τὸ σύνολον τῶν μεταλλίνων συνδέσμων μηχανῆς τινος· **5)** νεώτ. φυσ. ὁπλισμὸς μαγνήτου τεμάχιον μαλακοῦ σιδήρου ἑλκόμενον ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρομαγνήτου, ὅταν οὗτος διαρρέεται ὑπὸ ρεύματος, ἢ τιθέμενον ἐπὶ τῶν πόλων φυσικοῦ μαγνήτου πρὸς διατήρησιν τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ· || ὁπλισμὸς ἠλεκτρικοῦ πυκνωτοῦ ἕκαστον τῶν δύο σωμάτων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκτείνεται τὸ ρεῦμα ἠλεκτρικοῦ πυκνωτοῦ.

ὁπλιστής (ὁ), δωρ. -τάς ὡς ἐπίθ. ὁ ἐξ ὅπλων ἀποτελούμενος ἐν φρ. ὁπλιστὴς κόσμος ἡ πανοπλία, τὸ σύνολον τῶν ὅπλων τοῦ ὁπλίτου : Ἐρύκ. ΑΠ 7,230· **2)** ὡς οὐσ. πολεμιστής· Σουΐδ. «ὁ ἐκ τῶν ὅπλων» : Βέττ.Βάλ.3,8.

ὁπλιστικός-ή-όν ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὁπλιτικὸς βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.1,229.

ὁπλιταγωγός-όν κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ χρησιμεύων εἰς μεταφορὰν ὁπλιτῶν : Θουκ.6,25 τριήρεσι .. ὧν ἔσεσθαι ὁπλιταγωγοὺς ὅσαι ἂν δοκῶσι, - μετέφερον δύο τάγματα διὰ τῶν ὁπλιταγωγῶν πλοίων.

ὁπλιταγωγῶ-έω μσν. μεταφέρω ὁπλίτας : Τιμάρ. ἐν Χειρόγρ. σημ.9,169, π. Kall.

ὁπλιτάρχης (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὁπλιτῶν ἄρχων : Ἀνών.π.Δουκάγγ. ὁ ὁπλιτάρχης μὴ μόνον δι' ὅλου ποιείτω τὰ κέρκιτα.

ὁπλιτεία (ἡ) ἡ ὑπηρεσία τῶν ὁπλιτῶν : Πλάτ.Νόμ. 706C ναυτικῆς ὁπλιτείας (τῆς ἐν τῷ ναυτικῷ ὑπηρεσίας τῶν ὁπλιτῶν).

ὁπλιτεύω ὑπηρετῶ ὡς ὁπλίτης, ὡς βαρέως ὡπλισμένος στρατιώτης : Θουκ.6,91 στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμφετε .. οἵτινες .. ὁπλιτεύσουσιν, Λυσ. 20,25 οἷος ἦν τὴν ψυχὴν ἱππεύων τε καὶ ὁπλιτεύων, Ξεν.Ἀν.5,8,5 ἐπήρετο αὐτὸν εἰ ὁπλιτεύει· || οἱ ὁπλιτεύοντες οἱ νῦν ὑπηρετοῦντες, οἱ στρατευόμενοι κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ οἱ ὡπλιτευκότες οἱ ἔχοντες ἐκπληρώσει τὴν ὑπηρεσίαν των : Ἀριστλ. Πολιτ.1297b,13· πρβλ. 1265b,28.

ὁπλίτης (ὁ) (ὅπλον) κ. νεώτ. ὡς ἐπίθ. ὁ φέρων ὅπλα, ὡπλισμένος, ἔνοπλος : Αἰσχ.Ἑπτ.717 οὐκ ἄνδρ' ὁπλίτην τοῦτο χρὴ στέργειν ἔπος, Εὐρ.Ἱκ. 585 πάντ' ἄνδρ' ὁπλίτην ἁρμάτων τ' ἐπεμβάτην, αὐτ.Ἡρακλ.800 ὁπλίτην στρατόν· || ὁπλίτης κόσμος τὰ ὅπλα, τ' ἅρματα : αὐτ.Ἡρακλ.699 ἔνεγχ' ὁπλίτην κόσμον ὡς τάχιστά μοι· || ὁπλίτης δρόμος δρομικὸς ἀγὼν ἐνόπλων, φερόντων πανοπλίαν ἀνδρῶν, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς γυμνήτας βλ.λ. : Πίνδ.Ι 1,32 ἔν τ' ἀσπιδοδούποισιν ὁπλίταις δρόμοις, ἅ.ὁπλίτης ἁπλῶς : Ἐπιγρ.· πρβλ. Παυσ.6,13 τοῦ ὅπλου δρόμος κ. ὁπλιτοδρομῶ· **2)** ὡς οὐσ. στρατιώτης βαρέως ὡπλισμένος, ἤτοι φέρων δόρυ, θώρακα καὶ μεγάλην ἀσπίδα· Διόδ. Σ 15,44 «οἱ πρότερον ἀπὸ τῶν ἀσπίδων ὁπλῖται καλούμενοι .. ἀπὸ τῆς πέλτης πελτασταὶ μετωνομάσθησαν», κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ ψιλοὶ βλ.λ. : Ἡρ. 9,30 σὺν τοῖς ὁπλίτῃσι καὶ ψιλοῖσι, Θουκ.1,106 εἶργον τοῖς ὁπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλοὺς κατέλευσαν· συχν. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ γυμνῆτες βλ.λ. : Ἡρ.9,63 πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιεῦντο· κ.πρὸς τὸ ἱππεῖς : Πλάτ.Πολ.552Α μήτε ἱππέα μήτε ὁπλίτην· ἢ πρὸς τὸ τοξόται : αὐτ.Κριτί.119Β ὁπλίτας δὲ δύο καὶ τοξότας σφενδονήτας τε .. δύο· || ὁ ἔχων πολιτικὰ δικαιώματα πλήρη ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ βάναυσος : Ἀριστλ.Πολιτ.1326a,23 βάναυσοι μὲν ἐξέρχονται πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν ὁπλῖται δὲ ὀλίγοι· || οἱ ἔνοπλοι ἄνδρες ἐν ὀλιγαρχικοῖς πολιτεύμασι καὶ εὐμενεῖς πρὸς τοῦτα, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν δῆμον : αὐτ.Πολιτ.1305b,33 αἱροῦνται δ' οἱ ὁπλῖται ἢ ὁ δῆμος· **3)** μσν. γεν. ἔνοπλος, στρατιώτης : Νικ.Χων.π.Σάθ.1,135 τοῖς σοῖς ὁπλίταις· || νεώτ. στρατ. στρατιώτης ἢ ὑπαξιωματικός, ἰδ. τοῦ πεζικοῦ : ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται.

ὁπλιτικός-ή-όν ὁ τοῦ ὁπλίτου, τοῦ βαρέως ὡπλισμένου στρατιώτου ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς αὐτόν : Πλάτ.Πολ.374D ὁπλιτικῆς ἤ τινος ἄλλης μάχης, Ξεν.Ἑλλ.3,4,16 ἆθλα προὔθηκε ταῖς τε ὁπλιτικαῖς τάξεσιν .. καὶ ταῖς ἱππικαῖς, αὐτ.4,2,7 ὁπλιτικὰ ὅπλα· || ἡ ὁπλιτική (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ εἶναι ὁπλίτην, τοῦ χειρίζεσθαι βαρέα ὅπλα : Πλάτ. Πολ.333D φήσεις .. χρήσιμον εἶναι .. τὴν ὁπλιτικὴν καὶ τὴν μουσικήν· || ὁμ. τὸ ὁπλιτικὸν ἡ ὁπλιτικὴ τέχνη : Πλάτ.Λάχ.182Ε τὸ ὁπλιτικὸν .., εἰ μέν ἐστι μάθημα .., χρὴ αὐτὸ μανθάνειν· || τὰ ὁπλιτικὰ ἐπιτηδεύειν ἐκτελεῖν τὴν τῶν ὁπλιτῶν ὑπηρεσίαν : Πλάτ.Λάχ.183C· **2)** ἐπὶ προσ.

τὸ ὁπλιτικόν οἱ ὁπλῖται, οἱ βαρέως ὡπλισμένοι στρατιῶται : Θουκ.5,6 **τὸ δ' ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη,** Ξεν.'Αν.7,6,26 **ἡμῖν δ' ὁπλιτικὸν μὲν ἦν·** κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ ἄοπλος : 'Αριστλ.Πολιτ.1289b,32· ‖ ὁμ. **ἡ ὁπλιτικὴ δύναμις** οἱ ὁπλῖται : 'Αριστλ. Πολιτ.1321a,18 **συνδυάζουσι πρὸς τὴν ἱππικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὁπλιτικήν.**

ὁπλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὁπλίτης βλ.λ.I) : Πολυδ.3,150 **ὁπλίτιδες χεῖρες.**

ὁπλιτοδρόμος-ον μτγν. ὁ τὸν ὁπλίτην δρόμον βλ.λ. (εἰς τὸ στάδιον) τρέχων· Πολυδ.3,151 **«ὁ τὸν ὁπλίτην δίαυλον θέων»** : Σχόλ.Πίνδ.Π 10,22,Σχόλ. 'Αριστφ.'Αχ.213.

ὁπλιτοδρομῶ-έω τρέχω τὸν ὁπλίτην δρόμον, ἀγωνίζομαι εἰς τὸ στάδιον τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου φορῶν τὴν πανοπλίαν μου : Παυσ.1,23,11 **ὁπλιτοδρομεῖν ἀσκήσαντος.**

ὁπλιτοπάλης-ου (ὁ), δωρ. -ας ὁ βαρέως ὡπλισμένος πολεμιστής : Αἰσχ.ἀπ.5.

ὁπλοβομβιδοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. τυφέκιον μετ' εἰδικῆς πρὸς ἐκσφενδόνησιν τῶν ὁπλοβομβίδων βλ.λ. χοάνης.

ὁπλοβομβίς-ίδος (ἡ) νεώτ. στρατ. βομβὶς βαλλομένη διὰ τῶν συνήθων ὅπλων (τυφεκίων) τῇ προσθήκῃ εἰδικῆς χοάνης ἐκ χυτοσιδήρου μετ' ἀσθενῶν γραμμῶν διαρρήξεως καὶ ἐνεργοῦσα διὰ τῶν θραυσμάτων αὐτῆς εἰς μεγάλην ἀκτῖνα.

ὁπλοβομβιστής-οῦ (ὁ) νεώτ. στρατ. ὁ εἰς ἑκάστην ὁμάδα μάχης φέρων τὴν πρὸς ἐκσφενδόνησιν τῆς ὁπλοβομβίδος βλ.λ. χοάνην στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ.

ὁπλογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. στρατ. στρατιωτικὸς εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων ἐπὶ τῶν ὅπλων.

ὁπλοδεξιά (ἡ) μτγν. ἡ τῶν ὅπλων δεξιὰ χρῆσις : 'Ιω.Χρυσ.3,564,27 **ἀπὸ τῆς ὁπλοδεξιᾶς, . . ἀπὸ τῆς ῥώμης καταπλήξειε.**

ὁπλοδιδακτής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων : Βέττ.Βάλ.74,13.

ὁπλοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁπλοδιδακτὴς βλ.λ. : Βέττ.Βάλ.74,13· ‖ νεώτ. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων.

ὁπλοδιορθωτής-οῦ (ὁ) νεώτ. ὁ διορθῶν ὅπλα· ‖ εἰδ. στρατ. ὁπλίτης διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ κάθαρσιν τῶν τυφεκίων καὶ αὐτομάτων ὅπλων.

ὁπλοδόκη (ἡ) νεώτ. ναυτ. εἰδικὸν διαμέρισμα τῶν ἱστιοφόρων πολεμικῶν πλοίων πρὸς ὀρθίαν τοποθέτησιν τῶν ὅπλων, διαιρούμενον εἰς τὴν ὁπλοθήκην, δορατοδόκην κ. πυραυλοδόκην.

ὁπλοδότης-ου (ὁ) γλωσσ. ὁ δίδων ὅπλα.

ὁπλοδοτῶ-έω μτγν. δίδω εἴς τινα ὅπλα, ὁπλίζω τινά : ΠΔ Μακκ.I,14,32 **ὡπλοδότησε τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τῆς πόλεως αὐτοῦ.**

ὁπλόδουπος-ον ὁ διὰ τῶν ὅπλων κροτῶν : 'Ορφ. 'Υμν.65,3 (διόρθ. ἀντὶ δολόδουπος).

ὁπλοθέτης-ου (ὁ) νεώτ. ἡ ὁπλοδόκη βλ.λ.

ὁπλοθήκη (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τόπος ἔνθα ἐναποτίθενται καὶ φυλάττονται τὰ ὅπλα, ἀποθήκη ὅπλων, ὁπλοστάσιον: Στράβ.4,1,5 **εἰσὶ δὲ καὶ νεώσοικοι παρ' αὐτοῖς καὶ ὁπλοθήκη,** Διόδ.Σ 17,79, Πολυδ.7,154,9 **ὁπλοθῆκαι ἦσαν, ἵνα τὰ ὅπλα ἔκειντο,** 'Ιώσ.Πῖ 2,41 (πληθ.), Πλούτ.Σύλλ.14 **ἡ Φίλωνος ὁπλοθήκη, θαυμαζόμενον ἔργον,** ΠΔΠαραλ. 2,32,27 **καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν αὐτῷ . . καὶ ὁπλοθήκας,** Αἰλ.Πῖ 6,12· **2)** θήκη ὅπλου κ. εἰδ. ἀσπίδος : 'Επιγρ.· **3)** νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἔπιπλον ἐν σχήματι πίνακος ἀναρτώμενον ἐπὶ τοῦ τοίχου **ἐφ'** οὗ διατάσσονται ὅπλα ἱστορικῆς ἀξίας.

ὁπλοκαθαρμός (ὁ) γλώσσ. ὁ καθαρμός, ὁ ἐξαγνισμὸς τῶν ὅπλων.

ὁπλοκαθαρσία (ἡ) γλώσσ. ὁ ὁπλοκαθαρμός.

ὁπλοκαθάρσιον (τὸ) (ἐνν. ἱερὸν) γλωσσ. ὁ ὁπλοκαθαρμὸς βλ.λ.

ὁπλόκτυπος (ὁ) ὁ ὑπὸ τῶν ὁπλῶν ἵππου κτυπούμενος, πληττόμενος : Αἰσχ.'Επτ.83 **ἔτι δὲ γᾶς ἐμᾶς ὁπλόκτυπ' ὠτὶ χρίμπτει βοάν.**

ὁπλολογῶ-έω μτγν. συλλέγω, συναθροίζω ὅπλα : ΠΔ Μακκ.2,8,27 **ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ σκῦλα ἐκδύσαντες·** ‖ παθ. ἀφοπλίζομαι ὑπό τινος : Φίλ.2,530.

ὅπλομαι ποι. τ. τοῦ **ὁπλίζομαι** ἑτοιμάζω, παρασκευάζω : 'Ιλ.Τ 172 **δεῖπνον ἄνωχθι ὅπλεσθαι,** αὐτ.Ψ 159· πρβλ. ὁπλίζω I), ὁπλέω (γραπτ. πιθ. ὁπλεῖσθαι ἀντὶ ὅπλεσθαι).

ὁπλομανής-οῦς-ές μτγν. ὁ μανιωδῶς ἀγαπῶν τὰ ὅπλα, ὅθ. συνεκδ. ὁ λίαν ἀγαπῶν τὸν πόλεμον : Εὐτεκν.Παράφρ.'Οππ.8.

ὁπλομανία (ἡ) μσν. ἡ ἔμμανὴς ἀγάπη τῶν ὅπλων καὶ τοῦ πολέμου : Εὐστ.Πον.199,93 **τὸ τῇ ὁπλομανίᾳ ἐπίληπτον τεθεράπευτο.**

ὁπλομανῶ-έω μτγν. ἀγαπῶ ἐμμανῶς τὰ ὅπλα καὶ τὸν πόλεμον : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 9,320 **ἁ πόλις ὁπλομανεῖ·** ‖ **ὁπλομανῶ περί τινος** ἀγαπῶ τὰ ὅπλα χάριν σκοποῦ τινος : Ποσειδών.48J.

ὁπλομάχης-ου (ὁ) ὁ ὁπλομάχος βλ.λ. : Πλάτ.Εὐθ. 299C **ᾤμην σε δεινότερον εἶναι, ἅτε ὁπλομάχην.**

ὁπλομαχητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὁπλομαχίαν ἢ σχετικὸς πρὸς αὐτήν· ὅθ. **ὁπλομαχητικὴ τέχνη** ἡ τέχνη τῆς ὁπλομαχίας βλ.λ.: Σέξτ.'Εμπ.11,197 **πᾶσα τέχνη, ἐάν τε θεωρητική, ἐάν τε πρακτική, ὡς ὁπλομαχητική·** ‖ νεώτ. **ἡ ὁπλομαχητικὴ** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ χειρίζεσθαι τὰ ἀγχέμαχα ὅπλα.

ὁπλομαχία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μάχεσθαι μὲ βαρέα ὅπλα κ. ἡ τέχνη τῆς χρήσεως αὐτῶν : Πλάτ.Νόμ. 813E **τὰ περὶ τὸν πόλεμον διανοήματα τοξικῆς τε . . καὶ πάσης ὁπλομαχίας,** Ξεν.'Αν.2,1,7 **ἐπιστήμων εἶναι τῶν περὶ . . ὁπλομαχίαν,** 'Εφορ.54J **ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν·** ‖ εἶδός τι ἀθλητικῆς ἀσκήσεως : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,36· ‖ νεώτ. ἄσκησις εἰς τὴν καλὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων.

ὁπλομαχικός-ή-όν μτγν. ὁ τῆς ὁπλομαχίας ἢ ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτήν : Διόδ.Σ 59,14 **ὁπλομαχικοὶ ἀγῶνες,** Γαλ.6,153 **ὁπλομαχικαὶ κινήσεις·** ‖ τὸ ὁπλομαχικὸν τίτλος ἔργου τοῦ Δημοκρ.ἀπ.28C.

ὁπλομάχος-ον κ. νεώτ. ὁ διὰ βαρέων ὅπλων μαχόμενος : Ξεν.Λακ.11,8 **τὰ τοῖς ὁπλομάχοις πάνυ δοκοῦντα χαλεπὰ εἶναι,** Πολύβ.2,65,11 **τῇ τῶν ἀγαθῶν ὁπλομάχων προβολῇ·** ‖ γεν. πολεμιστής : ΠΔ 'Ησ.13,5 **κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ,** 'Αλκίφρ.1,11 **ὁπλομάχοι ἄνδρες·** ‖ νεώτ. ὁ μαχόμενος δι' ἀγχεμάχων ὅπλων· **2)** ὡς οὐσ. ὁ διδάσκων τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἐν γένει, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν διδάσκαλον τῆς ξιφασκίας : Θεόφρ. Χαρ.5,10 **τοῖς φιλοσόφοις, . . τοῖς ὁπλομάχοις,** Τέλ.π.Στοβ.'Ανθολ.3,297 **φοβεῖται τὸν παιδοτρίβην, τὸν ὁπλομάχον·** ‖ νεώτ. ὁ ἠσκημένος εἰς τὴν ὁπλομαχίαν καὶ ὁ διδάσκων αὐτήν.

ὁπλομαχῶ-έω μάχομαι διὰ βαρέων ὅπλων, ὡς ὁπλίτης : 'Ισοκρ.15,252 **ὁπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς . . τοὺς πολεμίους μὴ χρῷντο ταῖς ἐπιστήμαις,** 'Αριστλ.'Αθ.42,3 **ὁπλομαχεῖν καὶ τοξεύειν . . διδάσκουσιν,** Πλούτ.Κάμ.37 **μήτε ἱππεύοντος . . μήτε ὁπλομαχοῦντος,** Γάλ.6,42, 'Απολλόδ.2,4,9,1 **ἐδιδάχθη δὲ 'Ηρακλῆς . . ὁπλομαχεῖν ὑπὸ Κάστορος·** ‖ νεώτ. ἀσκοῦμαι εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀγχεμάχων ὅπλων· **2)** διδάσκω τὴν ὁπλομαχίαν : 'Επιγρ.· πρβλ. ὁπλομάχος 2).

ὁπλομελέτη (ἡ) μσν. ἡ ὁπλασκία, ἡ περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἄσκησις : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.1,46.

ὅπλο(ν) (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὄργανον δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, ἐργαλεῖον, σκεῦος, ἀντικείμενον ἐν χρήσει, ἰδ. κτ. πληθ. **τὰ ἐργαλεῖα τοῦ**

σιδηρουργοῦ : Ἰλ.Σ 409 ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα, αὐτ.Σ 412, Ὀδ.Γ 433 ὅπλα χαλκήϊα· ‖ μτγν. κτ. ἑν. ὅπλον ἀρούρης δρέπανον : Ἀντίφιλ.ΑΠ 6,95· ‖ ὅπλον γεροντικὸν βακτηρία : Καλλ.Ἐπιγρ.1,7· ‖ δείπνων ὅπλον ἑτοιμότατον οἰνοδόχον ἀγγεῖον : Μᾶρκ.Ἀργ.ΑΠ 6,248· **2)** κτ. πληθ. πᾶν ὅ τι ἀνήκει εἰς τὴν ἐξάρτυσιν πλοίου, σκεύη, ἐξάρτια, ἄρμενα (π.Ὁμ. κ. μ. ἐν τῇ Ὀδ) : Ὀδ.Β 390 πάντα δ' ἐν αὐτῇ ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες.. φορέουσιν (Εὐστ. «ὅρα ὅτι ὅπλα κἀνταῦθα λέγει τὴν σκευὴν τῆς νεώς»), Ἡσίοδ. Ἔργ.627 ὅπλα.. ἐπάρμενα πάντα· ‖ εἰδ. τὰ σχοινία, καλῴδια : Ὀδ.Θ 430 δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα· κ. κτ. ἑν. (δὶς π. Ὁμ.) ἐν μόνον σχοινίον : Ὀδ.Ξ 346 κατέδησαν.. ὅπλῳ ἐϋστρεφεῖ στερεῶς, αὐτ.Φ 390 ὅπλον.. βύβλινον, ᾧ ρ' ἐπέδησε θύρας· ‖ γεν. σχοῖνος πλεκτή, σχοινίον παντὸς εἴδους : Ἡρ.7,25, αὐτ.9,115 ὅπλα τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων· **3)** συνήθ. κτ. πληθ. ὄργανα, μέσα ἀμύνης ἢ ὑπερισχύσεως, πολεμικὰ ὅπλα ἐν γένει (π.Ὁμ. μ. ἐν τῇ Ἰλ.) : Ἰλ.Σ 612 ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε, πρβλ.αὐτ.Τ 21, αὐτ.Κ 254 ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην, Πινδ.Ν 8,27 χρυσέων ὅπλων στερηθείς, Εὐρ.Ἑκ.14· σπαν. κτ. ἑν. : Ἡρ. 4,23 ἀρήϊον ὅπλον, Εὐρ.Ἡρ.161, Πλάτ.Πολ.474Α ὅ τι ἑκάστῳ παρέτυχεν ὅπλον, Ξεν.ΚΠ 7,4,15 νομίζων τοῦτο τὸ ὅπλον (ἐνν. τὰς σφενδόνας) δουλικώτατον εἶναι, Διόδ.Σ 3,49 ξίφος δ' οὐ φοροῦσιν, οὐδὲ κράνος, οὐδ' ὅπλον οὐδὲν ἕτερον, ΚΔ Ἰω.18,3 μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων, Σολωμ.Λόρδ.Μπάϋρ.4 φλάμπουρα, ὅπλα τιμημένα ὅς γυρθοῦν κατὰ τὴ γῆ· ‖ εἰδ. ὅπλον π.Ἀττ. ἡ βαρεῖα ἀσπίς, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀμυντικὸν ὅπλον (ὅθ. ὁπλίτης βλ.λ.) : Διόδ.Σ 17,18 τὸ ἴδιον ὅπλον ἀνέθηκε τῇ θεῷ, Ἐπιγρ. ὅπλον στύππινον· ‖ κτ. πληθ. τὰ βαρέα ὅπλα ἅτινα ἔφερον οἱ ὁπλῖται, ἰδ. ὁ θώραξ καὶ ἡ ἀσπίς : Θουκ.1,38 ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλέον ἀλλὰ δαπάνης, αὐτ.4,69 ὅπλα παραδοῦναι· ‖ ὅπλων ἐπιστάτης ὁπλίτης, ἀντίθ. κώπης ἄναξ : Αἰσχ.Πέρσ.379· ‖ φρς ἐν ὅπλοισιν εἶναι ἢ γενέσθαι ὡπλισμένον εἶναι : Ἡρ.1,13, Εὐρ.Βάκχ.303, Θαυκ.6,56· αἰολ. φρ. ἐν ὅπλοισι (ἱππομ)άχεντας : Σαπφ.Συμπλήρ.5,19· ἐν ὅπλοις μάχεσθαι ὡπλισμένον μάχεσθαι : Πλάτ.Γοργ.456D· ὁμ. ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις μάχη : αὐτ.Νόμ.833Β· ‖ ἐφ' ὅπλοις ἢ παρ' ὅπλοις ἧσθαι πλησίον τῶν ὅπλων καθῆσθαι : Εὐρ.Ἰκ.674, αὐτ.Ἰκ.357· ‖ ἐπὶ τοῖς ὅπλοις μένειν μένειν πλησίον τῶν ὅπλων : Ξεν.ΚΠ 7,2,8· ‖ ἐνέδυνον (ἰδ.γρ. ἐνέδυντο) τὰ ὅπλα ἐνέδυον μτβ. (ἢ ἐνεδύοντο) τὰ ὅπλα : Ἡρ.7,218· ‖ εἰς τὰ ὅπλα παραγγέλλειν δίδειν παράγγελμα συναγερμοῦ· πρβλ. νεώτ. φρ. εἰς τὰ ὅπλα : Ξεν.Ἀν.1,5,13· ‖ ποιεῖν ἐξέτασιν ἐν ὅπλοις ὑποβάλλειν εἰς δοκιμασίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεμικὴν τέχνην : Ἀριστλ.Ἀθ. 31,2· ‖ ὅπλα ῥίπτειν-ἀφιέναι-κατατίθεσθαι βλ.λς· ‖ ὅπλα τίθεσθαι θέτειν τὴν ἀσπίδα πρὸ τῶν ποδῶν (κατόπιν ἀδοιπορίας ἢ κατὰ τὴν ἀνάπαυσιν) : Ξεν.Ἀν.1,5,14· ὁμ. κατὰ τὴν παράταξιν : αὐτ.5,2,19 οἱ ὁπλῖται ἔθεντο τὰ ὅπλα οἱ μὲν περὶ τὰ σταυρώματα, οἱ δὲ κατὰ τὴν ὁδόν· πρβλ.Θουκ.2,2 θέμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα· πληρέστ. ἐς τάξιν τὰ ὅπλα τίθεσθαι : Ξεν.Ἀν.2.2,8· κ. ἀντία τὰ ὅπλα τίθεσθαι : αὐτ.Ἀν.4,3,26· ‖ νεώτ. φρ. καλοῦμαι ὑπὸ τὰ ὅπλα καλοῦμαι νὰ ὑπηρετήσω ὡς στρατιώτης· λαμβάνω τὰ ὅπλα ἐπὶ ὁμάδων ἢ λαῶν, ἐπαναστατῶ ἢ (ἐπὶ κρατῶν) ἐπιστρατεύομαι· ὁμ. ῥίπτω τὰ ὅπλα τρέπομαι εἰς φυγὴν ἐκ πανικοῦ· ὁμ. καταθέτω τὰ ὅπλα παραδίδομαι ἢ παραιτοῦμαι τοῦ ἀγῶνος, συνθηκολογῶ· ὁμ. ὅπλα - παλάσκες ἀναλάβατε! στρατ. παράγγελμα πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἐξαρτύσεως, ἀντίθ. ὅπλα - παλάσκες ἀποθέσατε!· ὁμ. εἰς τὰ ὅπλα!, στὰ ὅπλα! στρατ. παράγγελμα συναγερμοῦ· ‖ ὅθ. σκοπὸς τῶν ὅπλων ὁ ἐντεταλμένος νὰ συναγείρῃ τὴν φρουρὰν ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ· ὁμ. ἐφ' ὅπλου λόγχην! στρατ. παράγγ. τοποθετήσεως τῆς λόγχης ἐπὶ τοῦ ὅπλου· **4)** τὰ ὅπλα οἱ ὁπλῖται, οἱ βαρέως ὡπλισμένοι στρατιῶται : Θουκ.4,74 ἐξέτασιν ὅπλων ἐποιήσαντο (ἐπεθεώρησαν τοὺς ὁπλίτας), Σοφ.Ἀντ.115 πολλῶν μεθ' ὅπλων (λυρ.)· συνήθ. π. πεζοῖς : Ψήφ.π.Δημ. 18,38 ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγός, ἀντίθ. ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, Ἐπιγρ. χειροτονηθεὶς ἐπὶ τὰ ὅπλα πρῶτος.. στρατηγός, αὐτ. στρατηγεῖν ἐπὶ τὰ ὅπλα· **5)** τὰ ὅπλα ἡ θέσις τῶν ὅπλων, τὸ στρατόπεδον : Θουκ.1,111 μὴ προϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων, αὐτ.3,1, Λυσ.13,12 ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα, Ξεν.ΚΠ 7,2,5 τὰ.. τῶν Χαλδαίων ὅπλα ἔρημα (ἐνν. εἶδε)· **6)** νεώτ. τὰ ὅπλα, ἡ καθόλου στρατιωτικὴ ζωή : Καλλιγ.Θάν.Βλ.60 δὲν εἶναι ἄξιος διὰ τὰ ὅπλα, - συνάδελφος ἐν ὅπλοις· **7)** μτφ. κ. νεώτ κ. δημ. πᾶν ὅ τι μεταχειρίζεταί τις ὡς μέσον κατισχύσεως ἢ ἀμύνης : Ἐπίχ.275 ποτὶ πονηρὸν οὐκ ἄχρηστον ὅπλον ἁ πονηρία, Νικόστρ.29 τῆς πενίας ὅπλον ἡ παρρησία, Μέν. Μον.433 ὅπλον μέγιστον.. ἀρετὴ βροτοῖς, πρβλ. αὐτ.619, ΚΔ Ρωμ.6,13 παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, - τὰ δάκρυα εἶναι σύνηθες ὅπλον τῶν γυναικῶν· **8)** ἐπὶ ζῴων, γεν. τὸ μέσα τῆς ἀμύνης αὐτῶν : Ἀριστλ.ΖΜ 687a,25 (τὸν ἄνθρωπον) οὐκ ἔχοντα ὅπλον πρὸς τὴν ἀλκήν· πρβλ. αὐτ.ΖΜ 687b,4· **9)** κτ. ἑν. τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον : Νικ.ἀπ.74,30, Ἐρύκ.ΑΠλ.4,242 ὡς βαρὺ τοῦτο, Πρίαπε, καὶ εὖ τετυλωμένον ὅπλον πᾶν ἀπὸ βουβώνων ἀθρόον ἐκκέχυκας· **10)** γυμναστική τις ἄσκησις ἡ ἐσχάτη ἐν τοῖς ἀγῶσιν : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.1,63.

ὁπλονόμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὑπαξιωματικὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἐντεταλμένος τὴν ἀστυνομίαν τοῦ πληρώματος καὶ τὴν συντήρησιν τῶν φορητῶν ὅπλων.

ὁπλοπαικτής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ διὰ τῶν ὅπλων παίζων, ἐκτελῶν παίγνια : Βέττ.Βάλ.74,13· ‖ γλωσσ. θαυματοποιός, ἀγύρτης (διόρθ.τοῦ -πεκτής,-πετής).

ὁπλοπάροχος (ὁ) γλωσσ. ὁ παρέχων ὅπλα.

ὁπλοπεκτής ἢ ὁπλοπετής ἀντὶ ὁπλοπαικτής.

ὁπλοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς ὅπλων.

ὁπλοποιητικός-ή-όν μτγν. ὁπλοποιικὸς βλ.λ. : Φιλόπ.Ἰω.Ὑπομν.ΑΠρ.8,2.

ὁπλοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ ὅπλων : Διόδ.Σ 14,43 ἐπεὶ τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν ὁπλοποιΐαν αὐτῷ συντέλειαν ἐλάμβανε, Πολυδ.7,154 Λήμνιοι γάρ, ὥς φησιν Ἑλλάνικος, εὗρον ὁπλοποιΐαν· ‖ νεώτ. ἡ τέχνη καὶ ἡ βιομηχανία τῆς κατασκευῆς ὅπλων· ‖ ἐν χρ. ὡς ὄν. τῆς ῥαψῳδίας τῆς Ἰλ. Σ : Στράβ.1,1,7.

ὁπλοποιϊκός-ή-όν ὁ τῆς ὁπλοποιΐας, ὁ πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὅπλων σχετικός· ‖ ὁπλοποιϊκή (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν ὅπλα : Πλάτ.Πολιτ.280D τήν τε ὁπλοποιικὴν ἀποτεμόμεθα, Πολυδ.7,209 (ἐν ἀμφοτ. τοῖς χωρίοις, δ.γρ. ὁπλοποιητική).

ὁπλοποιός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς ὅπλων : Διόδ.Σ 14,43 τοῖς τῶν ὁπλοποιῶν καὶ μηχανοποιῶν ἔργοις, Ἰώσ.ΑΙ 6,3,5, Πολυδ.7,154.

ὁπλοποιῶ-έω μτγν. μεταβάλλω τι εἰς ὅπλον, μεταχειρίζομαί τι ὡς ὅπλον : ΠΔ Σοφ.Σαλ.5,17 ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν.

ὁπλοπολυβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. ἐλαφρὸν αὐτόματον ὅπλον φορητὸν ὑπὸ ἑνὸς ἀνδρὸς καὶ ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον ὅπλον τῆς ὁμάδος μάχης τοῦ πεζικοῦ.

ὁπλοπωλεῖο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. κατάστημα πωλήσεως ὅπλων.
ὁπλοπώλης-ου (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν εἰδικῷ καταστήματι αὐτοῦ πωλῶν ὅπλα ἔμπορος.
ὁπλορχηστής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ ἐν ὅπλοις ὀρχούμενος, ὁ χορεύων ὡπλισμένος : Πτολ.Τετράβ.180 **ὁπλορχήστας** (διόρθ. -άς) **οἷοί περ εἰσὶν οἱ μεθ' ὅπλων ὀρχούμενοι.**
ὁπλοσκοπία (ἡ) μτγν. ἐξέτασις, ἐπιθεώρησις τῶν ὅπλων : Φίλ.2,130 **τῶν ἐν ταῖς ὁπλοσκοπίαις ἐπιδείξεων.**
ὁπλόσμιος (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Ἀρκαδίᾳ, πιθ. ἔνοπλος : Ἀριστλ.ΖΜ 673a,19· ‖ θηλ. **ὁπλοσμία** ἐπίθ. τῆς Ἥρας ἐν Πελοποννήσῳ : Λυκόφρ.614 **τύμβος δ' αὐτὸν ἐκσώσει μόρον Ὁπλοσμίας** (σχόλ. «τῆς Ἥρας ἢ τῆς Ἀθηνᾶς»).
ὁπλοστάσιον (τό) νεώτ. ἀποθήκη ὅπλων· ‖ ἐργοστάσιον κατασκευῆς καὶ ἐπιδιορθώσεως ὅπλων· ‖ νεώτ. ναυτ. ὁπλοδόκη βλ.λ.
ὁπλότερος-α-ον ἐπ. ἐπίθ. συγκρ. (ἄνευ θετικοῦ ἐν χρήσει) ἀντὶ νεώτερος, πάντοτε ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανώτερος τῶν ἄλλων εἰς τὸ φέρειν ὅπλα, ὁ νέος, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς γέροντας καὶ τὰ παιδία : Ἰλ.Γ 108 **αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται,** Ὀμ.Ἐπιγρ.4,5 **λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων, ὁπλότεροι·** ὅθ. ἁπλῶς νεώτερος : Ἰλ.Δ 325 **νεώτεροι οἵ περ ἐμεῖο ὁπλότεροι γεγάασι,** αὐτ.Β 707 **ὁπλότερος γενεῇ** (σχόλ. «νεώτερος τῇ ἡλικίᾳ»), Ὀδ.Φ 370 **ὁπλότερός περ ἐών·** ‖ θηλ. γεν. πληθ. **ὁπλοτεράων** : Ἰλ.Ξ 267,275· π. Ἀριστφ. τὸ συγκρ. ἐν παρῳδουμένοις ἡρωϊκοῖς στίχοις : Ἀριστφ.Εἰρ.1270 **νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχόμεθα·** ὑπερθ. ὁπλότατος-η-ον νεώτατος : Ἰλ.Ι 58 **ὁπλότατος γενεῆφιν,** Ὀδ.Η 58 **ὁπλοτάτη θυγάτηρ,** Ἡσίοδ.Θ 946 **Ἀγλαΐην ὁπλοτάτην Χαρίτων,** Πίνδ.Ι 6,6 **παίδων ὁπλοτάτου·** ‖ **ἄνδρες ὁπλότεροι** οἱ μεταγενέστεροι, αἱ κατόπιν γενεαί : Θεόκρ.16,46 **δεινὸς ἀοιδὸς ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστοὺς ὁπλοτέροις.**
ὁπλοτέχναι (οἱ) μσν. οἱ ἔχοντες ὡς τέχνην τὰ ὅπλα : Παχυμ.Γ 1,364,16.
ὁπλοτομῶ-έω πάπ. ὀρχοτομῶ, εὐνουχίζω.
ὁπλοτοξότης-ου (ὁ) μσν. τοξότης βαρέως ὡπλισμένος : Νικήτ.Εὐγ.3,140.
ὁπλουργία (ἡ) μσν. ἡ ὁπλοποιΐα βλ.λ. : Τζέτζ. Λυκόφρ.227 **ἐν Λήμνῳ εὑρέθη τό τε πῦρ καὶ αἱ ὁπλουργίαι.**
ὁπλουργός (ὁ) μτγν. ὁ ὁπλοποιὸς βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.180.
ὁπλοφάγος-ον μσν. ὁ κατατρώγων τὰ ὅπλα κ. ἰδ. τὴν ἀσπίδα : Εὐστ.Ἰλ.34,44 **ὁπλοφάγος μῦς.**
ὁπλοφορία (ἡ) νεώτ. τὸ ὁπλοφορεῖν, φέρειν ὅπλα : ἄδεια **ὁπλοφορίας, - ἐτιμωρήθη ἐπὶ παρανόμῳ ὁπλοφορίᾳ.**
ὁπλοφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων ὅπλα, ἔνοπλος, πολεμιστής : Εὐρ.Φοίν.789 **σὺν ὁπλοφόροις στρατὸν Ἀργείων ἐπιπνεύσας,** Ξεν.ΚΠ 5,4,27 **τοῖς μὲν ἐργαζομένοις εἰρήνην εἶναι, τοῖς δ' ὁπλοφόροις πόλεμον,** ΠΔ Παραλ.2,14,8 **ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα,** Μωροῖτ.1,149· **2)** δορυφόρος : Ξεν.Ἱέρ.2,8 **αὐτοί τε, ὡπλισμένοι . . καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους συμπεριάγοντες,** Ἰώσ.ΑΙ 6,6,2· ‖ ὁ ἔχων δικαστικὸν ἢ θρησκευτικὸν ἀξίωμα : Ἐπιγρ.Σαμοθράκης· **3)** ἐπίθ. τῆς Παλλάδος : Ἐπιγρ.· ‖ κ. τοῦ Ἄρεως : Ἐπιγρ.
ὁπλοφορῶ-έω κ. νεώτ. φέρω ὅπλα, εἶμαι ὡπλισμένος : Ξεν.ΚΠ 4,3,18 **ταῖς χερσὶν ὁπλοφορήσω,** Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 9,320 **χὠ θεὸς ὁπλοφορεῖ·** **2)** παθ. **ὁπλοφοροῦμαί** τινι ἔχω τινὰ ὡς ὁπλοφόρο συνοδεύομαι ὑπό τινος ὡς σωματοφύλακος : Ἰλούτ.Αἰμ.27 **μυριάσι πεζῶν . . ὁπλοφορουμένου .**
ὁπλοφυλάκιον (τό) μτγν. τόπος ἔνθα φυλάσσονται τὰ ὅπλα, ὁπλοθήκη : Στράβ.15,1,52 **παραδίδωσι . . ὁ στρατιώτης τήν τε σκευὴν εἰς τὸ ὁπλοφυλάκιον.**
ὁπλοφύλαξ-ακος (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὅπλων φύλαξ : Ἀθήν.12,538Β **εἷς τις τῶν ὁπλοφυλάκων·** ‖ ὄν. τοῦ Ἡρακλέους ἐν Σμύρνῃ : Ἐπιγρ.
ὁπλοχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τοῖς ὅπλοις χαίρων, ὁ ἀγαπῶν τὰ ὅπλα : Ὀρφ.Ὕμν.32,6.
ὁπλοχελώνη (ἡ) μσν. ἡ ὡπλισμένη, ἡ ἰσχυρὸν ὄστρακον ἔχουσα χελώνη : Τζέτζ.Χιλ.11,609 **χελώνας ὀρυκτρίδας τε καὶ τὰς ὁπλοχελώνας.**
ὁπλοχρησία (ἡ) νεώτ. ἡ χρῆσις ὅπλου, τὸ μεταχειρίζεσθαι ὅπλον.
ὁπλωνῶ-έω Ἐπιγρ. ἀγοράζω ὅπλα.
ὄπνιος-ον Φώτ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὄμπνιος βλ.λ.
ὀποβαλσάμινος-η-ον πάπ. ὁ τοῦ ὀποβαλσάμου βλ.λ.2), ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτό : **ξύλα κυπαρίσσινα ἢ ὀποβαλσάμινα.**
ὀποβάλσαμον (τό) ὁ χυμὸς τοῦ δένδρου βαλσάμου, τοῦ βαλσαμοδένδρου βλ λ: Θεόφρ.ΦΙ 4,4,14, αὐτ.ΦΑΙτ.6,18,2, Ἰώσ.ΑΙ 14,4,1, Διοσκ.1,18 **τὸ δὲ ὀποβάλσαμον . . ὀπίζεται ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν,** Γαλ.12,554· **2)** τὸ δένδρον βάλσαμον, τὸ βαλσαμόδενδρον : Ἰώσ.ΑΙ 8,6,6.
ὁποδαπός-ή-όν ἀναφ.ἐπίθ.συσχετ. τοῦ ποδαπός-ή-όν ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ., ἐξ ὁποίας, ἐκ τίνος χώρας, ἀπὸ ποῦ : Ἡρ.5,13 **ἐρωτέοντος . . ὁποδαποὶ εἶη,** Πλάτ. Φαῖδρ.275C **σοὶ δ' ἴσως διαφέρει τίς ὁ λέγων καὶ ὁποδαπός·** ‖ κ. ἐπὶ νομισμάτων : Δίφιλ.66,10 **δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ προσθεὶς ὁποδαπῶν.**
ὁποδαπῶς ἐπίρρ. μσν. τοῦ ὁποδαπός, πόθεν, ἀπὸ ποῦ : Ἀνν.Κομν.446.
ὁποδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁμὰς δερματοπαθειῶν ὀφειλομένων **εἰς ἀνεπάρκειαν τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων.**
ὀποειδής-οῦς-ές ὁ ἐν εἴδει ὀποῦ, ὁ ὅμοιος πρὸς ὀπὸν ἰδ. γαλακτώδη, οἷος ὁ τῆς συκῆς : Ἱππ.Ἐπιδ. 7,25 **ὀποειδέα οὖρα.**
ὀπόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ πλήρης ὀποῦ, χυμοῦ : Νίκ.Ἀλεξ.319 **ὀπόεντας ἐρινούς.**
ὁπόθεν ἐπίρρ. ἀναφ. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ πόθεν, ἐπ. **ὁππόθεν,** Ἰων. **ὀκ-** (οὐδέποτε-θε· ἐν Ὀδ.Γ 89 ὁπόθ' ἀντὶ ὁπόθι) κυρ. ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ὅποι, **ἐκ τίνος μέρους,** ἀπὸ ποῦ (τοπ. ἢ μτφ.) : Ὀδ.Γ 80 **εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν,** Πίνδ.Π 9,43 **κούρας δ', ὁπόθεν, γενεὰν ἐξερωτᾷς,** Ἡρ.2,54 **ὀκόθεν οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι,** Ἀριστφ.Πλ.534 **ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει,** Σοφ.ἀπ. 104 **σήμαιν' ὅτου τ' εἶ χὠπόθεν·** ‖ μτγν. κ. ἀντὶ τοῦ πόθεν : Συνέσ.ΑΠλ.267,1 **ὁππόθεν ὁ στήσας; Βυζάντιος·** **2)** ἀναφ. ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου, ἀπὸ ὅπου : Θουκ.4,26 **ἀπαίροντες . . ὁπόθεν τύχοιεν,** Ξεν.Ἀν.5,2,2 **ὁπόθεν . . ῥᾴδιον ἦν λαβεῖν, οὐκ ἦγον,** σύτ.Ἀπομν.2,6,4,-**κατάγομαι ὁπόθεν καὶ ὁ πατήρ μου, - θὰ ἐπιστρέφῃ ἐκεῖ ὁπόθεν ἦλθε·** ‖ μτ. τοῦ ἄν κ. ὑποτ. τῆς καθολικότητος, ἀπο ὅπου τύχῃ, ἀπ' ὁπουδήποτε : Πλάτ.Θεαίτ.180C **ὁπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος ἐνθουσιάσας,** αὐτ.Πολ. 362Β **γαμεῖν ὁπόθεν ἂν βούληται,** Φιλέτ.7,3 **ἡδέως ζῆν . . ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν,** Ἀριστλ.Ποιητ.7,7 **ὁπόθεν ἔτυχεν ἄρχεσθαι·** ὁμ. μτ. μορίων **ποτέ, δήποτε, οὖν κτλ.** : Πλάτ.Συμπ.173D **ὁπόθεν ποτὲ** =ἀπ' ὅπου τυχόν, σύτ.Γοργ.512Α **ὁποθενοῦν** =ἀπ' ὅπου καὶ ἄν, Ἱππ.Ἑλκ.7 **ὁκοθενοῦν,** Δίων Χρ.31, 54 **ὁποθενδήποτε** (διόρθ. τοῦ ὁποθενδήποθεν), Ἰώσ.ΑΙ 8,43 **ὁποθενδηποτοῦν** (ἀπ' ὁπουδήποτε καὶ ἄν).
ὁποθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ἡ δι' ὀπῶν ἢ ἐκχυλισμάτων ἀδένων ἢ καὶ αὐτουσίων ὀργανικῶν ἱστῶν θεραπεία·** ‖ γεν. **ἡ μέθοδος τῆς τοιαύτης θεραπείας.**

ὀποθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων ἢ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν ὀποθεραπείαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. -ῶς.

ὁπόθι ποι. ἐπίρρ. συσχετ. τοῦ πόθι, ἐπ. ὁππόθι [ὡς πάντοτε π.'Ομ.] ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. [ἔνθα π. πεζογρ. τὸ ὅπου], εἰς ποῖον μέρος, ποῦ : 'Οδ.Γ 89 **ὅπου, σάφα εἰπέμεν ὁππόθ' ὄλωλεν·** **2)** ἀναφ. ὅπου, ἔνθα, ἐκεῖ πού : 'Ιλ.Ι 577 **ὁππόθι πιότατον πεδίον . . ἔνθα . . τέμενος ἑλέσθαι,** Αἰσχ.'Ικ.124 **ὁπόθι θάνατος ἀπῇ** [ὃ.γρ. ἐπῇ].

ὅποι ἐπίρρ. συσχετ. τοῦ **ποῖ,** ἰων. **ὅκοι,** δωρ. **ὅπυι, ὅπυς** βλ.λς [περὶ τῆς διαφορᾶς ἐκ τοῦ ὅπῃ βλ.λ.] ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. πρὸς ποῖον μέρος, ποῦ : Αἰσχ.Πέρσ.459 **ἀμηχανεῖν ὅποι τράποιντο,** 'Αντιφάν.40,7 **ἂν σκοπῇ . . ὅποι φέρονται,** Ξεν.'Αν.5,7,6 **ἴστε ὅθεν ἥλιος ἀνίσχει καὶ ὅποι** [ὃ.γρ. ὅπου] **δύεται,** Κρωβ.5 ἐρώτ. ποῖ; ἀπόκρ. **ὅποι μ' ἐρωτᾷς ;'** || μέχρι τίνος σημείου, μέχρι ποῦ : Πλάτ. Γοργ.487C **ἐπήκουσα .. μέχρι ὅποι ..'** || μτ. ρ. στάσεως ἐν οἷς ἐννοεῖται καὶ ἡ κίνησις, εἰς ποῖον μέρος : Σοφ.ΟΚ 23 **διδάξαι .. μ' ὅποι καθέσταμεν** [ἐνν. ἐλθόντες], αὐτ.ΟΚ 383 **τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ πόνους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν** [ἐνν. ἐλθόντας, δηλ. τοὺς πόνους· εἰς ποῖον σημεῖον ἀφοῦ φθάσουν, θὰ τοὺς εὐσπλαχνισθοῦν, βλ. ὅπῃ]· κ. μτ. γενικ. τοῦ ὅλου **γῆς, χώρας,** μτφ. **γνώμης** κτλ. : Αἰσχ.Πρ.564 **ὅποι γῆς . . πεπλάνημαι,** 'Αριστφ.'Αχ.209 **ὅποι τέτραπται γῆς,** Σοφ.'Ηλ.922 **οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρῃ,** Εὐρ. 'Ανδρ.922 **χώρας τῆσδ' ὅποι προσωτάτω·** πρβλ. Ξεν.'Αν.6,6,1· **2)** ἀναφ. εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον, ἐκεῖ ὅπου : Σοφ.ΑΙ.690 **ἐκεῖσ' ὅποι πορευτέον,** 'Αριστφ.Νεφ.891 **ἴθ' ὅποι χρῄζεις,** Εὐρ.ΙΤ 119· || μτ. ὑποτ. τῆς καθολικότητος καὶ τοῦ **ἄν,** ὁπουδήποτε : Σπονδαὶ π.Θουκ.5,18 **ἀπιέναι ὅποι ἂν βούλωνται,** Πλάτ.'Απολ.37D **ὅποι ἂν ἔλθω,** αὐτ. Φαῖδρ.230E **ὅποι ἂν ἄλλοσε βούλῃ** [ὁπουδήποτε ἀλλοῦ]· || κ. μτ. μορίων : Σοφ.ΑΙ.810 **ὅποιπερ** [ὅπου ἀκριβῶς], αὐτ.ΟΤ 1458 [ὃ.γρ. ὅπηπερ], αὐτ. Φιλ.780 **πλοῦς ὅποι ποτὲ θεὸς δικαιοῖ,** Ξεν.'Αν.3, 5,13 **ὅποι ποτὲ τρέφονται.**

ὁποῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ ποῖος [ἀντικαθ. τὸ **οἷος** ἐν ἀττ. ἐπιγρ. μετὰ τὸ 300 π.Χ.], ἐπ. **ὁπποῖος-η-ον** [π.'Ομ. κ. **ὁποῖος** ἐν 'Οδ.Ρ 421, αὐτ.Τ 77], ἰων. **ὁκοῖος-η-ον,** κρητ. **ὀτεῖος** βλ.λ., μσν. δημ. **ὁποιός-ά-ό** ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ., ὁποίου εἴδους, τί λογῆς : 'Οδ.Α 171 **ὁπποίης τ' ἀπὸ νηὸς ἀφίκεο** [ἐνν. εἰπέ] κτλ., Πίνδ.Π 4 **καὶ κε μυθήσαιθ' ὁποίαν . εὗρε παγάν,** Αἰσχ.Πρ.475 **εὑρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ἰάσιμος·** ἐνίοτε ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ ποῖος-α-ον ἐν τῇ αὐτῇ προτ. : Ξεν.'Απομν.4,4, 13 **αἰσθάνομαί σου ὁποῖον νόμιμον ἢ ποῖον δίκαιον λέγεις,** Πλάτ.Πολ.414D **οὐκ οἶδα ὁποίᾳ τόλμῃ ἢ ποίοις λόγοις χρώμενος ἐρῶ·** || ἐπὶ εὐθ. ἐρωτ. μ. π. μτγν. [ἐν Εὐρ. Φοίν.878, κ. Βάκχ. 663 ἐσφ. ἀντὶ ποῖος] ποῖος, ποιός : ΚΔ Θεσσ.Ι,1,9 **ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς·** **2)** ἀναφ. ὁποίου εἴδους, τί λογῆς : 'Ιλ.Υ 250 **ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις** [ὅ τι λογῆς λόγο πῇς τέτοιον καὶ θ' ἀκούσῃς], 'Οδ.Ρ 421 **τοίῳ ὁποῖος ἔοι,** Σοφ.ΟΤ 1272 **οὐθ' οἷ' ἔπασχεν οὔθ' ὁποῖ' ἔδρα κακά,** ΚΔ Πράξ.26,26 **γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος ἐγώ, - ἔπαθεν ὁποῖα ἔπρεπε·** || μτ. ἀοριστολογ. κ. ἐξακριβωτ. **λέξ.** αἵτινες δὲν μεταβάλλουσιν οὐσιωδῶς τὴν σημ. **τίς, οὖν, δή, περ** κτλ. : 'Οδ.Τ 218 **ὁποῖ' ἄσσα,** Θουκ.7,38 **ὁποῖός τις,** Πλάτ.Γοργ.465Α **ὁποῖ' ἄττα,** Ξεν.'Αν.2,2,2, 'Αριστλ.Πολιτ.1286b,24 **γιγνομένων ὁποῖοί τινες ἔτυχον·** || **ὁποιοσοῦν** ὁποιοσδήποτε : Πλάτ.Θεαίτ. 152D· ὁμ. **ὁποιόσπερ, - ὁποιοσδή, - δήποτε, - δηποτοῦν** : Αἰσχ.Χο.669 **ὁποιόσπερ,** Ξεν.'Ελλ.5,4,58 **ὁποία δὴ φλέψ,** Δημ.276 **τοὺς ὁποιουσδήποτε . . ἐξεπέμπετε στρατηγούς·** κ.κτ. γενικ. : Ξεν.ΚΠ 2,4,10 **ὁποίου τινὸς οὖν,** Λυσ.13,11 **ὁποιαντινοῦν,** 'Αριστλ. Φυσ.253b,23 **ὁποιοσποτοῦν,** 'Ιάμβλ.π.Σιμπλ.εἰςΦυσ. 639,30 **ὁποιοσδητισοῦν·** || **οὐδ' ὁποῖος** οὐδείς οὐδαμοῦ : Πολύβ.4,65,3 **πόλιν . . οὐδ' ὁποίας ἧττω** [οὐδεμιᾶς οὐδαμοῦ κατωτέραν], Θεόπομπ.'Ιστ. 217 **οὔτ' ἄλλους οὐδ' ὁποίους,** 'Επιγρ. **μηδὲ καθ' ὁποῖον τρόπον·** **3)** μτ. ἄρθρ. μσν. δημ. **ὁποιός -ά-ό** κ. νεώτ. **ὁποῖος-α-ον** ἀναφ. ἀντ. ὅστις, ἐκεῖνος πού : 'Ερωτόκρ.2,121 **ἡ ὁποιὰ σὰ γρὰ καὶ φρόνιμη ὅλα τὰ πίσω θωρεῖ,** αὐτ.2,643 **ὁ ὁποιός . . ἐγύρευγε κυνήγι, - ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἦλθε·** || νεώτ. ἐπὶ ἀναφων., πόσον μέγας : **ὁποῖος νοῦς! ὁποία χαρά!**

ὅποιος-α-ο μσν. κ. δημ. ἀντων. ἀναφ. ὅστις, ἐκεῖνος ποὺ [πολλάκις ἀντικαθιστ. διὰ τοῦ πού] : Τριβ. 'Ιστ.Ταγιαπέρα 312 **κι ὅποιος θελήσῃ νὰ ἰδῇ ποιὸς εἶναι ὁ γραφέας,** Τριβώλης ὁ 'Ιάκωβος υἱὸς τῆς καλογραίας, παροιμ. **ὅποιος [ἢ ποὺ] ἀνακατεύεται μὲ τὰ πίτουρα τὸν τρῶν οἱ κότες,** ὁμ. **ὅποιος [ἢ πού] καῇ στὸ χυλὸ φυσάει καὶ τὸ γιαούρτι·** **2)** ὁποιοσδήποτε ἢ ἁπλῶς **ὅποιος ὅποιος** ἐξ ὅλων : Ζερβ.Λυρ.Σάτ.2,209 **κι ἔχω ἀρκετὸ κομπόδεμα νὰ ζήσω σ' ὅποια χώρα·** || **ὅποιος κι ἄν, - ὅποιος καὶ νά** οἱοσδήποτε, ὁποιοσδήποτε : Βαλαωρ.Μνημόσ.Βράχ.κῦμα 38 **ὅποιος κι ἂν εἶσαι, μάθε το, εὔκολα δὲν πεθαίνω·** || οἷος, οἵου εἴδους, ὅ τι λογῆς : παροιμ. μ' **ὅποιο δάσκαλο καθίσῃς τέτοια γράμματα θὰ μάθῃς.**

ὁποιοσδήποτε κ. νεώτ. κ. δημ. ἀοριστολ. τοῦ ὁποῖος 2) κ. τοῦ ὅποιος βλ.λς.

ὁποιοσοῦν ἀοριστολ. τοῦ ὅποιος βλ.λ.2).

ὁποιόσπερ βεβαιωτ. τοῦ ὁποῖος βλ.λ.2).

ὁποιότης-ητος [ἡ] μτγν. τὸ ὁποῖον εἶναι, ἡ ποιότης, ἰδιότης τινός, τὸ τί λογῆς : Νικόμ.Γερ.2,20 [κτ. διόρθ. ποιότης], Λοβέκ. εἰς Φρύν.350.

ὅποιπερ βεβαιωτ. τοῦ ὅποι βλ.λ.

ὁποίποτε ἀοριστολ. τοῦ ὅποι βλ.λ.2).

ὁποίως γλωσσ. ἐπίρρ. τοῦ ὁποῖος, κατὰ τίνα ποιότητα, σὰν τί λογῆς.

ὀποκαλπαθίζω μτγν. ἐπὶ μύρρας, ἔχω τὴν ὀσμὴν τοῦ ὀποκαλπάσου βλ.λ., μυρίζω ὡς τὸ ὀποκάλπασον : Γαλ.14,68.

ὀποκάλπασον [τὸ] μτγν. εἶδός τι μύρρας, βαλσαμόδενδρον βλ.λ. : Γαλ.56.

ὀποκάρπασον [τὸ] ὁ ὀπὸς τῆς καρπάσου βλ.λ.3) : Διοσκ.'Αλεξ.Προοίμ., Πλίν.ΦΙ 28,158.

ὀποκιννάμωμον [τὸ] ὁ ὀπός, ὁ χυμὸς τοῦ κινναμώμου βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 4,4,14 [πιθ. ἐσφ. γρ.].

ὀπόπ ἐπιφώνημα παρακελευσματικὸν ἐν κωπηλασίᾳ, ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ **ὦ** : 'Αριστφ.Βάτρ.208 **ὦ ὀπόπ, ὦ ὀπόπ.**

ὀποπάλσαμον [τὸ] ὃ. τ. τοῦ ὀποβάλσαμον βλ.λ.

ὀποπανάκη [ἡ] γλωσσ. ὀποπάναξ βλ.λ.

ὀποπανάκιον [τὸ] γλωσσ. ὀποπάναξ βλ.λ.

ὀποπάναξ-ακος [ὁ] μτγν. τὸ φυτὸν ὀποπάναξ ὁ ἀνατολικός, δημ. πολύκαρπο, ἀμπελώνα : 'Ηρακλ.Ταρ.π.Γαλ.14,186, Διοσκ.3,48, Γαλ.12,94.

ὀπόραι 'Επιγρ. 'Ερετρίας ἀντὶ ὀπόσαι· πρβλ. ἄρχαυρι, παραβαίνουριν κτλ.

ὀπός [ὁ] κ. νεώτ. τὸ γαλακτῶδες ὑγρὸν τὸ ἐκρέον ἐκ χαρασσομένου ἢ κεντουμένου φυτοῦ ἢ καρποῦ, διάφ. τοῦ χυλοῦ κ. χυμοῦ βλ.λς : Σοφ. ἀπ.479 **ὀπὸν . . στάζοντα τομῆς . . κάδοις δέχεται,** πρβλ. Θεόφρ.ΦΙ 9,8,1 **τῶν μὲν . . αὐτόματος ὁ ὀπὸς συνίσταται δακρυώδης, ὥσπερ τῆς τραγοκάνθης·** || ἰδ. **ὁ** τῆς συκῆς δριμὺς ὀπὸς ὁ χρησιμεύων ὡς πυτία [τάμισος] πρὸς πῆξιν γάλακτος : 'Ιλ.Ε 902 **ὀπὸς γάλα λευκὸν . . συνέπηξεν,** 'Εμπ.π.Πλουτ.'Ηθ.95Α **ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγόμφωσεν καὶ ἔδησε,** 'Ιππ.Νούσ.4,52, Θεόφρ.ΦΙ 1,2,3, 'Αριστλ.Μετ.384a,21· || γεν. δριμὺς χυμός : Α-

ριστφ.Εἰρ.1184 **ὀπὸν βλέπειν**· κ. κτ. πληθ. : Ἀντιφάν.88,4, Ἀναξανδρ.41,51· πρβλ. ὀπίας, ὀποειδής· ‖ σπαν. ἐπὶ ζωϊκῶν χυμῶν : Πλάτ.Τίμ.60Β **τὸ τῆς σαρκὸς διαλυτικὸν . . ἀφρῶδες γένος . . ὀπὸς ἐπωνομάσθη**· ‖ μτφ. ἐπὶ τῆς χυμώδους δροσερότητος τῆς νεότητος : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,257 **Πρόκριτός ἐστι, Φίλιννα, τεὴ ῥυτὶς ἢ ὀπὸς ἥβης πάσης**· ‖ νεώτ. χυμὸς φυτοῦ ἢ ζωϊκοῦ ἱστοῦ ἢ ὀργάνου λαμβανόμενος δι' ἐκπιέσεως : ὀπὸς **κρομμύου - κρέατος - νεφρῶν**· **2)** **ὀποῦ καρπὸς** τὸ σπέρμα, ὁ σπόρος τοῦ σιλφίου βλ.λ. : Ἱππ.π.Γαλ.19,126· ὁμ. πιθ. ἐν Ἀριστφ.Ἐκκλ.404 **σκόροδ' ὁμοῦ τρίφαντ' ὀπῷ**, αὐτ.Πλ.719· ‖ ἀλλὰ **ὀπὸς σιλφίου** ὁ ὀπὸς αὐτοῦ : Ἱππ.Διαίτ.23, Θεόφρ.Φὶ 6,3,2 **ἡ δὲ καλουμένη μαγύδαρις ἕτερόν ἐστι τοῦ σιλφίου . . καὶ τὸν ὀπὸν οὐκ ἔχει**· ὁμ. κ. ἁπλῶς **ὀπός** : Γαλ.12,90· **3)** ζωμὸς κρέατος : Ἀθήν.9,402C **περιεφέροντο . . ἔριφοι . . ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολὺ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες**· **4)** νεώτ. φαρμ. ὁ χυμὸς βλ.λ.

ὀποσάγωνον (τὸ) μτγν. πολύγωνον ἔχον ἀριθμόν τινα ἑδρῶν : Πάππ.314,19.

ὀποσάκις ἀριθμ. ἐπίρρ. κ. νεώτ. συσχετ. τοῦ ποσάκις, αἰολ. **ὀποσσάκιν** (δ. γρ. κ. ἀνάγν. **ὀππόσσακιν**, Θεόκρ.30,27), ὁσάκις, ὁπόσας φοράς, ὅσες φορές : Ξεν.ΚΠ 2,3,23 **ἀεὶ τοῦτο ποιεῖτε; ὁποσάκις, ἔφη, δειπνοποιούμεθα**· ‖ μτ. τοῦ **ἂν** ὅσες φορές καὶ ἄν : Πλάτ.Θεαίτ.197D **καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν, ὁποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ**.

ὀποσακισοῦν ἐπίρρ. ἀοριστολ. τοῦ **ὀποσάκις** ὅσες φορὲς καὶ ἄν : Ἀριστλ.Οὐρ.273a,32.

ὀποσάμηνος-ον ὁπόσων, πόσων μηνῶν : Ἱππ.Ἐπιδ.4,6 ὁποσάμηνον (ἔμβρυον) **οὐκ οἶδα**.

ὀποσαπλασιόνως ἐπίρρ. καθ' ὁπόσας φορὰς περισσότερον : Ὠριγ.4,652Α.

ὀποσαπλασιοσοῦν ὅσες φορὲς πλειότερος καὶ ἄν : Ἀριστλ.Φυσ.204b,17, Σιμπλίκ.Φυσ.949,9.

ὀποσάπους-οδος-ουν ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. πόσων ποδῶν κατὰ τὸ μῆκος : Λουκ.Ὄνειρ.9 **ἐπισκοπῶν** ὀποσάπουν **τὸ στοιχεῖον εἴη**.

ὀποσαχῇ ἐπίρρ. καθ' ὁπόσους τρόπους : Ξεν.Κυν.6,20 **ὀποσαχῇ οἷον τ' ἂν ᾖ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς ποιούμενον**.

ὀποσαχοῦ ἐπίρρ. μτγν. εἰς ὁπόσα μέρη : Ἀριστείδ.Λόγ.2,542S.

ὀποσαχῶς ἐπίρρ. μτγν. καθ' ὁπόσους τρόπους : Ἀριστείδ.Λόγ.1,506S.

ὀπόσε ἐπίρρ. ποι. ἀντὶ ὅποι βλ.λ., **ἐπ. ὀππόσε** : Ὀδ.Ξ 139 **ὀππόσ' ἐπέλθω**.

ὀπόσος-η ον ἀντων κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. κ. **ὀππόσος** (Ὀδ.Ξ 47) κ. **ὀπόσσος** (Ἰλ.Ψ 238, Ὀδ.Χ 220, πάπ.), κρητ. κ. βοιωτ. **ὀπόττος** (Νόμ.Γόρτ.4,40, Ἐπιγρ.), ἰων. **ὀκόσος** (Ἡρ.5,20) συσχετ. τοῦ πόσος βλ.λ. συχν. ἐν Ἐπιγρ., μτγν ὅμως ἐν λίαν περιωρισμένῃ χρ. ἀντικαθιστωμένη ἐν ἀττ. Ἐπιγρ. ὑπὸ τῆς ὅσος βλ.λ., ὡς ἀναφ. ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν σημ. ὡς τὸ ὅσος. ἐπὶ ἀριθμῶν, πόσον πολύς, πόσον μέγας, πόσον πολυάριθμος : Ἰλ.Ω 7 **ὀπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ**, Αἰσχ.Πρ.121 **πᾶσι θεοῖς . . , ὀπόσοι τὴν Διὸς αὐλὴν εἰσοιχνεῦσιν**, αὐτ.411, αὐτ.Ἑπτ.927, Ξεν.ΚΠ 4,5,29 **ὀπόσους ἐγὼ πλείστους ἐδυνάμην** (ἔπεισα), Πλάτ.Νόμ.642D· ‖ ἐν τοῖς πεζ. **ὀπόσος ἂν** μεθ' ὑποτ. : Συνθ.π.Θουκ.4,118 **κήρυκι δὲ καὶ πρεσβείᾳ καὶ ἀκολούθοις, ὀπόσοις ἂν δοκῇ**, Πλάτ.Συμπ.245D· ‖ ἐπὶ ποσοῦ, ποσότητος, τόσος, ὅσος, ἐπὶ μεγέθους ἢ διαστήματος, πόσον μέγας : Ἰλ.Ψ 238 **ὀπόσσον ἐπέσχε** πυρὸς μένος (ὅσον μακρὰν ἐξετείνετο), Αἰσχ.Ἑπτ.732 **χθόνα . . , ὀπόσαν καὶ φθινομένοισιν κατέχειν** (τόσην, ὅσην ἐπιτρέπεται νὰ κατέχωσιν οἱ νεκροί), Ξεν.Οἰκ 4,8 **ἔτι δὲ ὀπόσην μὲν τῆς χώρας διελαύνων ἐφορᾷ αὐτὸς καὶ δοκιμάζει**· ‖ ἡ δοτ. κ. ἐπιρρ. : Πλατ.Νόμ.649Β **ὀπόσῳ πλέον . . τοσούτῳ πλειόνων**, - **ὀποίας καὶ ὀπόσας συμφορὰς ἐπισωρεύει ὁ πόλεμος**· **2)** ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι μεθ' ὁριστ. : Ὀδ.Ξ 47 **ὄφρα . . εἴπῃς ὀππόσα κήδε' ἀνέτλης**, Πίνδ.Π 9,46 **ὀπόσαι ψάμαθοι κλονέονται, καθορᾷς**, Ἡρ.7,234 **εἰπὲ .. ὀκόσοι τοιοῦτοί** (εἰσι), Πλάτ.Σοφ.231D **διαλογισώμεθα..ὀπόσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται** (καθ' ὁπόσους τρόπους)· ‖ κ. μτ. εὐκτ. ὅταν τὸ ρ. τῆς προτ. ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται εἶναι ἱστορ. χρ. : Ξεν.Ἀν.4,4,17 **ἠρώτων τὸ στράτευμα, ὀπόσον εἴη**, Πλάτ.Σίσ.388Ε, Τιμοκλ.11,9 **ἤρετο ὀπόσου** (ἠρώτησεν ἀντὶ πόσου, ἀντὶ ποίας τιμῆς)· **3)** μτγν. ὅς βλ.λ. : Παυσ.9,31,5 **καὶ ἔστιν ἔπη μαντικά, ὀπόσα ἐπελεξάμεθα**.

ὀποσοσδήποτε (ὀπόσος, δήποτε) ἀντων. κ.νεώτ. ὁσοσδήποτε, ὅσος καὶ ἂν εἶναι : Δημ.526,26 **ἀλλ' ἰδίᾳ πεισθεὶς ὀποσῳδήποτ' ἀργυρίῳ καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα**, - ὀποσοιδήποτε **προσήρχοντο πάντας αὐτοπροσώπως ἐδέχετο**.

ὀποσοσδηποτοῦν (ὀπόσος, δήποτε, οὖν) ἀντων. ὀποσοσδήποτε : Εὐκλ.9,12.

ὀποσοσοῦν (ὀπόσος, οὖν) ἀντων. ὁσονδήποτε μέγας, ὁσονδήποτε πολύς : Θουκ.6,56 **εἰ καὶ ὀποσοιοῦν τολμήσειαν**, Πλάτ.Σοφ.245D· ‖ τὸ οὐδ. **ὀποσονοῦν** ὡς ἐπίρρ. : Θουκ.4,37 **γνοὺς δὲ . . ὅτι, εἰ καὶ ὀποσονοῦν μᾶλλον ἐνδώσουσι, διαφθαρησομένους**.

ὀπόσοσπερ (ὀπόσος, περ) ἀντων. ὅσον μέγας ἢ πολύς : Ξεν.Οἰκ.4,5 **ἐξ ὀπόσωνπερ ἐθνῶν δασμοὺς λαμβάνει**, Πλάτ.Νόμ.753Β.

ὀποσουτινοσοῦν (ὀπόσος, τις, οὖν) ἀντων. κτ. γενικ. ἀντὶ ὁσονδήποτε μεγάλης τιμῆς : Λυσ.22,15 **ἂν ὀποσουτινοσοῦν πριάμενοι παρ' αὐτῶν ἀπέλθωμεν**.

ὀποσταῖος-α-ον μτγν. ἀντων.ἀναφ. τοῦ ποσταῖος, εἰς πόσας κατὰ σειρὰν ἡμέρας : Ἄρατ.739 **εἴρει ὀποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς**.

ὀποστημόριος-α-ον μτγν. ὁ πόσου, **ὁ** ποίου μέρους : Εὔδημ.π.Σιμπλίκ.Φυσ.973,24.

ὀπόστος-η-ον συσχετ. τοῦ **πόστος**, ὁ ἐν τίνι ἢ ποίᾳ ἀριθμητικῇ τάξει **ὤν**, πόσος τὸν ἀριθμόν : Ἀρχύτ.1 **ὀπόστον μέρος**, Πλάτ.Πολ.618Α **τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι, ὀπόστος εἰλήχειν** (τί ἀριθμὸν εἶχε διὰ κλήρου ἐπιτύχει)· ‖ φρ. ὀπόστος εἰμὶ ἢ **γίγνομαι ἀπό τινος εἰς** ποίαν σειρὰν γενεᾶς ἀνήκω ἀπό τινος, πόσας γενεὰς ἀπὸ τοῦ . . : Ξεν.Ἀγ.1,2 **ὀπόστος ἐγένετο ἀφ' Ἡρακλέους**· ‖ ἐν ἐννοίᾳ καθοριζομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, οὗτινος ἀποτελεῖ τὴν μονάδα : Ἀριστλ.Πολιτ.1262a,3 **ὀπόστος τυγχάνει τὸν ἀριθμὸν ὤν**.

ὀποστοσοῦν (ὀπόστος, οὖν) ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐν τῇ τάξει, **τῇ** σειρᾷ : Δημ.328 **οὐ πρῶτος . . , οὐ δεύτερος . . οὐχ ὀποστοσοῦν**.

ὀπόταν σύνδ. χρον. κ. νεώτ., ἐπ. κ. **ὀππόταν** (ἔχει σχέσιν πρὸς **τὸ** ὅταν, οἵαν τὸ ὁπότε πρὸς τὸ **ὅτε**), ὅταν, ὅταν συμβῇ νὰ . ., πάντοτε μεθ' ὑποτ. : Ἰλ.Ο 209 **ὀππόταν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ νεικείειν ἐθέλῃσι** (π. Ὁμ. ἐν ὁμ. χρ. τὸ ὁπότε κεῖνι : Ἰλ.Δ 48, αὐτ.229)· ‖ σπαν. μεθ' ὑποτ. ἐξαρτωμένης ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου : Σοφ.Ἠλ.91 **πολλὰς . . ᾔσθου πλαγάς, ὀπόταν . . νὺξ ὑπολειφθῇ** (ἀντὶ ὁπότε νὺξ ὑπολειφθείη)· ‖ οὐδέποτε εὕρηται μεθ' ὁριστ. συντεταγμένον π. τοῖς δοκίμοις, τοῦ **φθέγξομαι** (Ἰλ.Φ 340), **ἱμείρεται** (Ὀδ.Α 41) ὄντων συνεσταλμένων τ. τῆς ὑποτ. (τὸ τῆς Ὀδ. Π 282 καθίσταται ἀμφισβητήσιμον ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ Τ 4, αὐτ.131)· ‖ ὁμ. οὐδέποτε μτ. **εὐκτ.**, εἰμὴ π. μτγν., τοῦ ἐν Ἰλ.Η 415 εὑρισκομένου ἐν τοῖς ἀρίστοις χειρογράφοις **ὀππότ' ἄρ'**, **κ.** τοῦ ἐν Ξεν.ΚΠ 1,3,11 **ὀπότε ἥκοι** ἔχοντος δ.γρ. **ὀπότε ἥκῃ** (τὸ ἐν Πλάτ.Ἀλκ.2,146Α οὐδὲν κῦρος δύναται νὰ ἔχῃ)· **2)** ὀπότ' **ἂν πρῶτον** ὅταν κατὰ πρῶτον : Ὕμν.Ἀπόλλ.71 **ὀπότ' ἂν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος**.

ὁπότε κ. μσν. κ. νεωτ., δημ. ὅποτε, ἐπ. ὁπ(π)ότε, Ἰων. ὁκότε, κυρηναϊκ. ὁπόκα (Ἐπιγρ.), δωρ. μτγν. ποι. ὁππόκα (Θεόκρ.5,98), ἐπίρρ. χρον. συσχετ. τοῦ **πότε**, ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν χρ. τοῦ ὅτε βλ.λ., πλὴν ὅτι ἡ ἔννοια εἶναι ἧττον ἀόριστος (πρβλ.Ξεν. ΚΠ 1,6,3) ἄν καὶ γεν. ἀμφότεραι χρησιμοποιοῦνται συχνότ. ἄνευ καὶ τῆς ἐλαχίστης διακρίσεως· || συντασσόμενον μεθ' ὁριστ.ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ παρῳχημένον, τὸ παρελθὸν εὑρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτε : Ἰλ.Α 399 **ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι**, αὐτ.Γ 173 (ἐν αὐτ. Θ 230 ἡ ὁριστ. ἤστε παραλείπεται)· || ἐν τῇ δοκ. ἀττ. πεζ. ἐν τῇ χρ. ταύτῃ μ. τὸ ὅτε βλ.λ., ἐν τῇ μτγν. ὅμως ἐπανέρχεται ἡ χρ. τοῦ ὁπότε : ΚΔ Λουκ.6,3 **ὃ καὶ ἐποίησε Δαυεὶδ ὁπότε ἐπείνασεν;**, Πάπ. **ὁπότε περιῆν**· || μτ. ἐνεστ., ἐπὶ παρομοιώσεως : Ἰλ.Λ 492 **ὡς δ' ὁπότε . . ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι**· || μεθ' ὑποτ., ὡς τὸ ὁπόταν βλ.λ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον κτ. παράλειψιν τοῦ ἄν : αὐτ.Α 163 **ὁππότ' Ἀχαιοὶ Τρώων ἐκπέρσωσ' εὖ ναιόμενον πτολίεθρον**, αὐτ. Ν 817, αὐτ.Φ 112, Ὀδ.Ξ 170, Ἡσίοδ.Θ 782 **ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται**· || ἐν ὁμ. χρ. κ. ἐπὶ παρομοιώσεων : Ἰλ.Λ 305 **ὡς ὁπότε νέφεα Ζέφυρος στυφελίξῃ**, Ὀδ.Δ 335· || τὸ πληρέστερον ὅμως ὁπότ' ἄν, ἐπ. ὁπ(π)ότε κεν ἐν συχνοτ. χρ. μεθ' ὑποτ., ἐν τῇ ἀττ. δὲ πεζ. δέον ὅπως ὑπάρχῃ πάντοτε τὸ ἄν : Ἐπιγρ. **ὁπόκα κα δήληται**· **2)** μτ. εὐκτ. ἐν σχ. πρὸς τὸ παρελθὸν ἐν τῇ σημ. τοῦ ὁποτεδήποτε πρὸς δήλωσιν γεγονότος συμβάντος πολλάκις, ἤτοι ἀορίστου ἐπαναλήψεως ἐν τῷ παρελθόντι : Ἰλ.Γ 233 **ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο**, αὐτ.Κ 189, αὐτ.Ο 284, Ὀδ.Λ 591, Θουκ. 1,99 **αὐτοὶ δέ, ὁπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι . . ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο**, Ξεν.Ἀν.3,4,28, Πλάτ. Συμπ.220Α· || μτ. ρ. ἀναμονῆς σημαντικῶν ἐπὶ χρ. μέλλ. ἀναφερομένου εἰς τὸ παρελθόν : Ἰλ.Β 794 **ἷζε . . δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν**, αὐτ.Δ 334, αὐτ.Η 415, αὐτ.Ι 191, αὐτ.Σ 524· || ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἐξαρτωμένης τῆς δευτερευούσης προτ. ἐξ ἱστορ. χρόνου : Σοφ.Τρ.824 **ὅ τ' ἔλακεν, ὁπότε τελεόμηνος ἐκφέροι δωδέκατος ἄροτος**, Ξεν.Ἀν. 4,6,20· || κ. ἐπὶ ὑπονοουμένου πλαγίου λόγου : Ὀδ.Ω 344 **ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν**, Πλάτ.Πολ.332Α **ἀποδοτέον . . ὁπότε μανεὶς ἀπαιτοῖ**· || ὁμ. μτ. εὐκτ. καθ' ἕλξιν, ὅταν ἡ κυρία πρότ. ἐκφέρηται κτ. εὐκτ. : Ὀδ.Σ 148 **μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ, ὁππότε νοστήσειε**, Ξεν.ΚΠ 1, 6,3 **ὅστις μὴ ὁπότε ἐν ἀπόροις εἴη, τότε κολακεύοι**, Πλάτ.Πολ.396C· **3)** ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι μεθ' ὁριστ. : Ὀδ.Δ 633 **ἦ ῥά τι ἴδμεν ὁππότε Τηλέμαχος νεῖται** (γνωρίζομεν **πότε** ὁ Τηλέμαχος θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα)· || **εἰς ὁπότε** μτ. μέλλ. καθ' ὃν χρόνον, ὅταν : Αἰσχίν.3,99 **τολμᾷ λέγειν εἰς ὁπότ' ἔσται**· πρβλ. τὸ ἐπ. εἰσόκε· || σπαν. ἡγουμένου χρόνου ἱστορικοῦ : Ὀδ.Υ 386 **προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεί, ὁππότε δὴ . . ἐφήσει** (ἀντὶ ἐφείη), Ἀριστοφ.Σφ.613 **εἰς σὲ βλέψαι καὶ τὸν ταμίαν ὁπότ' ἄριστον παραθήσει**· **4)** κ. ἐν αἰτιολ. σημ. ἐπειδή, ἀφ' οὗ : Θέογν.749, Ἡρ. 2,125, Σοφ.ΟΚ 1699 **ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον**, Ξεν.ΚΠ 8,3,7 **μέγας δὴ σύγε . . , ὁπότε γε καὶ ἡμῖν προστάξεις ἃ ἂν δέῃ ποιεῖν**.

ὁποτεδήποτε ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν, εἰς οἱονδήποτε χρόνον : **ἔλα ὁποτεδήποτε θέλεις**, - **ὁποτεδήποτε συμβῇ**.

ὁποτεοῦν ἐπίρρ. καθ' οἱονδήποτε χρόνον, ὁποτεδήποτε : Ἀριστλ.Μετ.1049a,1.

ὁπότερος-α-ον, ἐπ. κ. **ὁππότερος**, Ἰων. **ὁκότερος** (Ἡρ.5,119) συσχετ. τοῦ πότερος· ἐν χρ. καθ' ἑν. κυρίως, ἀλλὰ κ. κτ. πληθ. ὅταν ἑκατέρωθεν ὑπάρχῃ πληθύς, οἷον ἐπὶ δύο στρατιῶν (Ἰλ.Γ 299, αὐτ.Ε 33)· ὡς ἀναφορ. τίς, ποῖος ἐκ τῶν δύο : αὐτ. Γ 101 **ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος . . τέτυκται, τεθναίη**· **2)** συχν. μετὰ τοῦ ἄν ἢ κεν κ. ὑποτ. ἐπὶ ἀορίστου γενικότητος, ὅστις ἐκ τῶν δύο καὶ ἄν, ὁστισδήποτε, ὁποιοσδήποτε : αὐτ.71 **ὁππότερος δέ κε νικήσῃ**, Αἰσχ.Ἱκ.434 **ὁπότερ' ἂν κτίσῃς**, Ξεν. ΚΠ 4,2,37 **ὁπότεροι ἂν κρατῶσιν**· **3)** ἐπὶ πλαγίων ἐρωτήσεων, μεθ' ὁριστ. : Ἰλ.Γ 309 **Ζεὺς οἶδε . . , ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν**, αὐτ.Χ 130, αὐτ.Ψ 487, Ἡρ.8,79 **περὶ τοῦ ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ . .** ἐργάσεται (περὶ τοῦ ζητήματος, τίς ἐκ τῶν δύο ἡμῶν . .), Λυσ.άπ. 78,3 **ὥστε μὴ γνῶναι ὁπότερος**, Ἀντιφ.3,2,6· || σπαν. ἐπὶ εὐθείας ἐρωτήσεως ἀντὶ τοῦ πότερος βλ.λ. : Πλάτ.Εὐθ.271Α, αὐτ.Λύσ.212C· **4)** ὁ ἕτερος τῶν δύο, ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο : Ξεν.ΚΠ 3,2,22 Πλάτ.Νόμ.868Α **ἐὰν . . ὁπότερος αὐτοῖν . . πράξῃ**, αὐτ.Πολ.509Α, Ἀνδοκ.3,26, Δημ.209· || μτγν. μτ. ἀρνήσ. οὐδ ὁπότερος οὐδέτερος : Ἥρων Διοπτρ. 37· **5)** τὸ οὐδ. **ὁπότερον** κ. **ὁπότερα** ἐν ἐπιρρ. χρ. συχν. ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι, ἐάν, ἄν, ἑπομένου τοῦ **ἢ . . ἢ** . . : Ἡρ.5,119 **ἐβουλεύοντο ὁκότερα ἢ παραδόντες ἢ ἐκλιπόντες . . ἄμεινον πρήξουσι**· || κ. ἑπομένου ἑνὸς μ. **ἢ** : Ἀριστφ.Νεφ.157· || κ. μτ. τοῦ πότερον . . **ἢ** . . : Πλάτ.Ἐρυξ.405C **ὁπότερον ταὐτὰ χρήσιμα τ' ἐστὶ καὶ χρήματα ἢ οὔ**· || κ. ἑπομένων τῶν **εἴτε . . εἴτε** . . : Ξεν. Ἑλλ.3,5,19, **ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε λαθόντες τὸν Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ εἴτε καὶ αἰσθόμενος . . ὑπέμενεν, ἄδηλον**, Ἰσοκρ.12,76.

ὁποτεροσοῦν (ὁπότερος, οὖν) ἀντων. ὁστισδήποτε καὶ ἄν . . : Θουκ.5,18 **εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσι ὁποτεροιοῦν καὶ ὅτου πέρι** (ἐν ἐκ τῶν δύο συνθηκολογησάντων μερῶν ὁποῖον, ὁποιοδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶναι), αὐτ.41 **ἐξεῖναι δ' ὁποτεροισοῦν**, Πλάτ.Μέν.98D, αὐτ.Φίλ.14C, Ἀριστλ.Πολιτ. 1319b,9 **καὶ τοὺς ἐξ ὁποτερουοῦν πολίτου**.

ὁποτέρωθε(ν) ἐπίρρ., ἐπ. ὁπποτέρωθε(ν) συσχετ. τοῦ **ποτέρωθεν**, ἐξ ὁποίου ἐκ τῶν δύο μερῶν : Ἰλ.Ξ 59 **ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ . κλονέονται**, Ἀριστλ.ΖΜ 619b,10 **ὁποτέρωθεν ἂν ᾖ ἡ πληγή**.

ὁποτερωθενοῦν ἐπίρρ. ἐξ οἱουδήποτε ἐκ τῶν δύο μερῶν καὶ ἄν . . : Ἀριστλ.ΑΠρ.61a,38.

ὁποτέρωθι ἐπίρρ. εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο μερῶν : Ἱππ.Ἐπικ.10 **μεταπίπτει ἐν τῇ μητρὶ τὸ παιδίον ὁποτέρωθι ἂν καὶ ἡ γυνή**, Ξεν.Ἱππαρχ.4,15 **καλὸν μὲν ἐντεῦθεν ἐπιχειρεῖν ὁποτέρωθι ἂν λελήθῃς παρών**.

ὁποτέρως ἐπίρρ. καθ' ὁποῖον, κατὰ τίνα ἐκ τῶν δύο τρόπων ἢ κατὰ ποίαν ἐκ τῶν δύο διευθύνσεων, ἐν χρ. εἰς ἀναφορ. κ. πλαγίας ἐρωτημ. προτ., μεθ' ὁριστ. : Θουκ.1,78 **ὁποτέρως ἔσται, ἐν ἀδήλῳ κινδυνεύεται**, Πλάτ.Πολ.348Β, Λυσ.26,5· μτ. τοῦ **ἂν** κ. ὑποτ. : Πλάτ.Νόμ.933Β **ὁποτέρως ἄν τις ἐπιχειρῇ**· || κ. μτ. εὐκτ. τοῦ πλαγίου λόγου : αὐτ.Πρωτ.320C **ὁποτέρως βούλοιτο**.

ὁποτέρωσε ἐπίρρ. πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο μερῶν ἢ πρὸς ποίαν ἐκ τῶν δύο διευθύνσεων : Θουκ.1,63 **ἠπόρησε μὲν ὁποτέρωσε διακινδυνεύσῃ χωρήσας**, αὐτ.5,65, Πλάτ.Συμπ.190Α **ἐπορεύετο ὁποτέρωσε βουληθείη**· || κ. μτ. ἀρνήσεως **οὐδ' ὁποτέρωσε** πρὸς οὐδέτερον ἐκ τῶν δύο μερῶν ἢ διευθύνσεων : Δοσίθ.410Κ.

ὁπόττος-η-ον ἀντων.Ἐπιγρ. βοιωτ. τ. τοῦ ὁπόσος.

ὅπου ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **ὅκου**, δημ. κ. ὁποῦ ἢ **ὁπού** συσχετ. τοῦ ποῦ, εἰσάγει ἀναφορ., πλαγ. ἐρωτημ. κ. τελικὰς προτ.· ὡς ἀναφορ. τοπικόν, μτ. γενικ. τόπου, ἐπὶ στάσεως, ἐν ᾧ τόπῳ, ἔνθα, σ' ὁποῖο μέρος : Ἡρ.2,172 **ἵδρυσε τῆς πόλιος, ὅκου ἦν ἐπιτηδεότατον**, Ξεν.Ἑλλ.2,4,27 **ὅπου βούλοιτο τοῦ δρόμου**, Πλάτ.Πολ.415D **τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστον στρατοπεδεύσασθαι**, Σολωμ.Ἐλ

Πολ.2,37 **όπόῦ 'ν' έρμιά καὶ σκοτεινιά καὶ τοῦ θανάτου σπίτι, - άφῆστέ το ὅπου θέλετε - κοιμᾶται ὅπου βρεθῆ·** || φρ. **ἔσθ' ὅπου** ένιαχοῦ, είς τινα μέρη : Αἰσχ.Εύμ.517 **ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὖ, καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον δεῖ μένειν καθήμενον,** αὐτ.άπ.302· || **οὐκ ἔστιν ὅπου** οὐδαμοῦ : Δημ.38 **οὐκ ἔστιν ὅπου μηδὲν .. εἶπον·** **2**) συχν. άντικαθιστᾷ τὴν άναφορ. άντων. ἢ έπίθ. : 'Αριστφ. Ὄρν.1301 **μέλη, ὅπου χελιδὼν ἦν τις ἐμπεποιημένη** (έν οἷς)· || δημ. κ. **όποὺ** έν γενικωτέρᾳ χρ. **άντὶ** τῆς άντων. ὅστις βλ.λ., πού : παροιμ. ὁ Θεὸς **ὅπου άγαπᾷ παιδεύει** (αἱ συμφοραὶ ἐξ άγάπης **τοῦ** Θεοῦ προέρχονται),-**όποὺ άγαπᾷ δὲν τὸ λέει·** **3**) κεῖται μτ. πλείστων μορίων οἷον **ὅκου δὴ** εἴς **τι** μέρος, κάπου : 'Ηρ.3,129 **τὸν δὲ ὡς ἐξεῦρον ἐν τοῖσι 'Οροίτεω ἀνδραπόδοισι ὅκου δὴ ἀπημελημένον·** || **ὅπου (περ) ἂν** μεθ' ὑποτ. όπουδήποτε βλ.λ. : 'Επιγρ.· || μτ. γενικ. : Πλάτ.Πρωτ. 342E **ὅπου ἂν τύχῃ τῶν λεγομένων·** || π. τραγ. κ. δημ. έν τῇ σημ. ταύτῃ παραλειπομένου τοῦ **ἂν** : Εὐρ.'Ηλ.972 **ὅπου δ' 'Απόλλων σκαιὸς ᾖ, τίνες σοφοί; , - έκεῖ ὅπου τελειώνει ὁ δρόμος - όπού σταθῆ κι ὅπου βρεθῆ μὲ βρίζει·** || **ὅπου περ** μτ. εὐκτ. έν ὁμ. σημ., όπουδήποτε : Ξεν.ΚΠ 3,3,5 **αὐτὸς δὲ σὺν Τιγράνῃ .. ἐθήρα ὅπουπερ ἐπιτυγχάνοιεν θηρίοις·** **4**) νεώτ. κ. δημ. έπὶ κινήσεως, **εἰς** ὃν τόπον : **πήγαινε ὅπου θέλεις, - ὅπου κι ἂν πάῃ θὰ τὸν πιάσω·** **5**) συχν. έν χρ. έν πλαγ. έρωτήσεσι : 'Οδ.Γ 16 **ὄφρα πύθηαι πατρός, ὅπου κύθε γαῖα,** αὐτ.Π 306, Σοφ.ΟΤ 924 **μάθοιμ' ὅπου τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἐστὶν Οἰδίπου;·** || μτ. ρ. κινήσεως σημαντικῶν κτ. τινα βραχυλογίαν : 'Ηρ.2, 119 **ὅκου ἐτράπετο, οὐκέτι εἶχον εἰπεῖν,** Σοφ.Τρ. 40 **κεῖνος δ' ὅπου βέβηκεν, οὐδεὶς οἶδε,** Ξεν.ΚΠ 3,1,37 (δ. άνάγν.) (όθ. πλεῖστοι τῶν έκδοτῶν άντικατέστησαν τὸ **ὅποι** διὰ τοῦ **ὅπου** έν τῇ σημ. ταύτῃ κτ. τὸ πλεῖστον έν κώδ.)· ὁμ. τίθεται έπὶ έπαναλαμβανομένης άμέσως έρωτήσεως : 'Αριστφ.Νεφ. 214 **ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν; - Ὅπου ἐστίν;** (**έ**ρωτᾷς ποῦ εἶναι;)· || μτ. γενικ. : 'Ηρ.4,150 **εἰδότες ὅπου γῆς εἴη,** Πλάτ.Πολ.403E· **6**) κ. δημ. ἡ λ. **έκ** τῆς αὐστηρῶς τοπικῆς σημ. μεταπίπτει σπαν. **εἰς** σημ. έμφαίνουσαν χρόνον ἢ περίστασιν, όπότε, ὁσάκις, εἰς όποίαν περίστασιν : Θέογν.922 **ὅπου τιν' ἴδῃ,** αὐτ.999, Αἰσχ.Χο.582 **σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ λέγειν τὰ καίρια,** αὐτ.Εύμ.277, Ξεν. 'Ελλ.3,3,6 **ὅπου γὰρ ἐν τούτοις τις λόγος γένοιτο περὶ** Σπαρτιατῶν, - **εὐθὺς όπού μοῦ γράφῃ θὰ ἔρθω, - ὅπου καὶ νά 'ναι θὰ φανῆ·** || **οὐκ ἔσθ' ὅπου** έν οὐδεμιᾷ περιπτώσει : Σοφ.ΟΤ 448 **οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου μ' ὀλεῖς,** αὐτ.Αἴ.1069· || ἡ αὐτὴ φρ. έν τῇ σημ. τοῦ οὐδέποτε : Εὐρ.'Ηρ.186 **οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου ἐσθλόν τι δράσας μάρτυρ' ἂν λάβοις πάτραν·** || έν έρωτήσει **ἔστιν ὅπου;** ὑπάρχει περίπτωσις, καθ' ἣν .. : Δημ.232· || δημ. **φρ. ὅπου κι ὅπου** άπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν : **ὅπου κι ὅπου θὰ ξεσπάσῃ ἡ μπόρα·** **7**) σπαν. αἰτιολ. άφ' οὗ, έπειδή : 'Ηρ.1,68 **κάρτα ἂν ἐθώμαζες, ὅκου νῦν οὕτω τυγχάνεις θῶμα ποιεύμενος τὴν ἐργασίην τοῦ σιδήρου,** αὐτ.4,95, 'Αντιφ.1, 7, Δημ.580 **ὅπου γὰρ ἐγὼ .. ὁμολογῶ·** || **ὅπου γε** ἅτε δή, οἷα δή : 'Ηρ.7,118, Ξεν.ΚΠ 2,3,11 **ὅπου γε τὰ μὲν ἆθλα τῆς ἀρετῆς ἴσα πρόκειται·** **8**) μτγν. έν χρ. κ. ὡς δεικτ. έπίρρ., άλλὰ μ. έν τῇ φρ. **ὅπου μέν .. ὅπου δέ ..** ένταῦθα μέν .. έκεῖ δέ .. : Πλούτ.'Ηθ.427C, Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,53.

όπουδάν (ὅπου, δέ, ἄν) έπίρρ. μτγν. όπουδήποτε βλ.λ. : Δίων Κ άπ.109,21.

όπουδήποτε έπίρρ. μτγν., νεώτ. καὶ δημ. εἰς οἱονδήποτε μέρος, εἰς όποιονδήποτε τόπον : Δοσίθ.410 Κ, - **όπουδήποτε καὶ ἂν ἔστρεφε τὰ βλέμματά του, συνήντα ἐχθρούς.**

όπουδηποτοῦν έπίρρ. όπουδήποτε καὶ ἄν, **εἰς** όποιονδήποτε τόπον καὶ **ἂν** .. : 'Ιώσ.'Απ.2,5.

όπουοῦν έπίρρ. όπουδηποτοῦν **βλ.λ.** : Πλάτ. Κρατ.403C **ὥστε μένειν όπουοῦν.**

ὄπους-ερις (τὸ) (λατ.) μτγν. **ἔργον βλ.λ.·** **Πλούτ.** Ρωμ.16 «ὄπους γὰρ ὀνομάζεται τὸ ἔργον».

ὅπους έπίρρ. 'Επιγρ. θεσσ. προφ. **τοῦ** ὅπως **βλ.λ.**: 'Επιγρ.Κραννῶνος Θεσσαλίας.

όπόφυλλον (τὸ) μτγν. σπέρμα, σπόρος **τοῦ** φυτοῦ σιλφίου : Διοσκ.Εὐπ.1,20, Διοσκ.66 **όπόφυλλον μετὰ ὑσσώπου.**

ὄππα κ. **ὄππᾳ** αἰολ. τ. τοῦ ὀπή βλ.λ.

όππάτεσσι (τοῖς) αἰολ. άντὶ ὄμμασι : **Σαπφ.2,11.**

ὅππῃ έπίρρ. έπ. τ. τοῦ ὅπῃ βλ.λ.

όππῆμος έπίρρ. μτγν. έπ. τ. τοῦ ὀπῆμος βλ.λ., όπότε : Ἄρατ.568 **νειόθεν όππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.**

όππικίζω μσν. δ. άνάγν. **τοῦ** όππικίζω ἢ ὀφφικίζω : 'Ιω.Λυδ.Μην.1,13.

όππόθεν έπίρρ. έπ. τ. τοῦ όπόθεν **βλ.λ.**

όππόθι έπίρρ. έπ. τ. τοῦ όπόθι βλ.λ.

όπποῖος-η-ον άντων. έπ. τ. τοῦ όποῖος **βλ.λ.**

όππόκα έπίρρ. δωρ. τ. τοῦ όπότε βλ.λ.

όπποποῖ έπιφών. θαυμαστ. ποι. : **Σοφ.**'Ιχν.191.

όππόσε έπίρρ. έπ. τ. τοῦ όπόσε βλ.λ.

όππόσος-η-ον άντων. έπ. τ. τοῦ όπόσος **βλ.λ.**

όππόταν σύνδ. έπ. τ. τοῦ όπόταν βλ.λ.

όππότε σύνδ. έπ. τ. τοῦ όπότε βλ.λ.

όππότερος άντων. έπ. τ. τοῦ όπότερος βλ.λ.

όπποτέρωθεν έπίρρ. έπ. τ. τοῦ όποτέρωθεν βλ.λ.

ὅππως σύνδ. έπ. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.

όπροχθές έπίρρ. χρον. μσν. δημ. κ. **έπρ-** διάφ. τ. τοῦ προχθὲς βλ.λ.: 'Ερωτόκρ.4,1356 **ποῦρ' όπροχθές στὸν πόλεμο μικροὺς μεγάλους τσ' εἶδα.**

όπτάζομαι παθ. μτγν. καθίσταμαι, γίνομαι όρατός, όρῶμαι, βλέπομαι : ΠΔ'Αριθμ.14,14 **ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς όπτάζῃ, κύριε.**

όπταίνω μσν. όρῶ, βλέπω : Εὐστ.969,33.

όπταλέος-α-ον (όπτῶ-άω) ὁ όπτός, ὁ έφθημένος : 'Ιλ.Δ 345 **όπταλέα κρέα ἔδμεναι,** 'Οδ.Π 50 **κρειῶν πίνακας παρέθηκε .. όπταλέων,** αὐτ.Μ 396· || μτγν. έν σημ. άντιθ. τοῦ έφθός βλ.λ., ἤτοι τοῦ βεβρασμένος : 'Αθήν.9,380C **καὶ τὸ μὲν όπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ τὸ δ' ἑφθόν.**

όπτανάριος (ὁ) γλωσσ. ὁ όπτανεὺς βλ.λ.

όπτανεῖον (τὸ) μτγν. δ. τ. τοῦ όπτάνιον βλ.λ.

όπτανεύς-έως (ὁ) (όπτῶ-άω) πάπ. ἄνθρωπος **έν** όπτανίῳ έργαζόμενος, **ὁ** όπτῶν κρέατα, δημ. φήστης, φησταντζής, ἄ. όπτανάριος.

όπτάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. τεχνητὴ καύσιμος ὕλη διὰ πυρώσεως λιθανθράκων παρασκευαζομένη, δημ. κώκ.

όπτανία (ἡ) Σουίδ. «άπόβλεψις».

όπτανικός-ή-όν πάπ. ὁ άνήκων **ἢ** άναφερόμενος εἰς τὸ όπτάνιον βλ.λ. **ἢ τὸν** όπτανέα, **ὁ** τῆς όπτήσεως, ὁ φηστικός.

όπταννίνη (ἡ) νεώτ. **βασικὸν δεφικὸν άσβέστιον** εἰς κόνιν άμαυράν, άδιάλυτον **ἐν ὕδατι,** διδόμενον ὡς φάρμακον κατὰ τῶν διαρροιῶν.

όπτάνιον (τὸ) μτγν. κ. **όπτανεῖον** (Πλούτ.Κράσσ.8, Λουκ.Ὄν.27) κ. **όπτανήϊον** ('Ηρωδιαν.2,417), άνώμ. γενικ. πληθ. **όπτανιάων** άντὶ **όπτανίων έκ** μετρικῆς άνάγκης (Μάτρ.Δεῖπν.12), τόπος ἔνθα όπτῶσι, μαγειρεύουν, μαγειρεῖον· πρβλ.Φρύν.'Επιτ.276 «μαγειρεῖον .. οὐκέτι (δόκιμον), άντὶ δὲ τούτου όπτάνιον» : 'Αριστφ.'Ιππ.1033 **ἐσφοιτῶν τ' ἐς τοὐπτάνιον λήσει σε κυνηδὸν .. τὰς λοπάδας .. διαλείχων,** αὐτ.Εἰρ.891, Ἄλεξ.173,13, Φιλήμ.61· **2) πάπ.** κλίβανος, φοῦρνος· **2**) μτγν. ξηρὸν ξύλον **πρὸς** καῦσιν, καυσόξυλον : Μαν.π.'Ιώσ.'Απ.1,26.

όπτάνομαι μτγν. όπτάζομαι βλ.λ. : **ΠΔ Βασ.3,** 8,8 **καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμέ-**

νων . . **καὶ οὐκ ὠπτάνοντο ἔξω,** Ἑρμητ.3,2,Πάπ.' || παρουσιάζομαι εἰς τὰ ὄμματα, ἐνώπιόν τινος : ΚΔ Πράξ.1,3 **παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα . . δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς.**

ὀπτανός-ή-όν (ὀπτῶ-άω) ὀπτός, φητός, ἀντίθ. ἐφανὸς βλ.λ., ἁ. ὀπταλέος : Σωτ.Κωμ.1,10 ἀπ' ὀβελίσκων **ὀπτανά** (κρέα), Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58, 151· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀπτανά** ὡς οὐσ. κρέας πρὸς ὄπτησιν : 'Αριστλ.Πρ.923a,21.

ὀπτασία (ἡ) (ὀπτάζομαι) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὄψις, θέα, ὅραμα, ὅρασις : Φιλήτ.ΑΠ 6,210,6 **Κύπριδος ὀπτασίην** **2)** μτγν. ἐμφάνισις, παρουσία : ΠΔ Μαλ.3,2 **ἡ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ;,** αὐτ.Σοφ.Σειρ.43,2' **3)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. **εἰδ.** ἐμφάνισίς τις **καθ' ὕπνους ἢ καθ' ὕπαρ,** ὅραμα βλ.λ.2) : ΠΔ 'Εσθ.4,17 **ὃ ἐστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου,** ΚΔ Λουκ.1,22, αὐτ. Πράξ.26,19 **ὅθεν . . οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ,** 'Ιω.Χρυσ.Λόγ.Προφ.Δαν.187, Φιλοστόργ.'Εκκλ.'Ιστ.3,15, Μαλάλ.1 452,6 **ἐν ὀπτασίᾳ πλειστάκις ἑωρακότος τὸν τόπον,** Εὐστ.Πον. 179,81 **ὁποῖαι αἱ ὀπτασίαι τοῦ μάρτυρος,** Μωραΐτ.1,186 **καλὰ - καλὰ δὲν τὴν ἐβεβαίωνε ταύτην τὴν ὀπτασίαν,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 19 **ὁ κανονάρχης ὁ πρῶτος ποὺ εἶχε διακρίνει τὴν ὀπτασίαν·** **4)** 'Ησ. «θεωρία, φαντασία»· **5)** πιθ. λάθος ἐξ ἀντιγραφῆς ἐν Πάπ. ἀντὶ ὀπτάνιον **βλ.λ.**

ὀπτασιάζομαι (ὀπτασία) νεώτ. ἀποθ. **βλέπω** ὀπτασίας βλ.λ.3), **ὁράματα,** ὑπόκειμαι εἰς **ὀπτικὴν** ψευδαισθησίαν, ὁραματίζομαι.

ὀπτασιασμός (ὁ) νεώτ. ἀποθ. τὸ βλέπειν ὀπτασίας βλ.λ.3), ὁράματα, **τὸ** ὑπόκεισθαι εἰς ὀπτικὴν ψευδαισθησίαν, ἁ. ὁραματισμός.

ὀπτασιαστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπτασιαζόμενος, ὁ βλέπων ὀπτασίας βλ.λ.3), ἁ. ὁραματιστής.

ὀπτευτήρ-ῆρος (ὁ) (ὀπτῶ) μτγν. **ὁ** σφυρηλατῶν : Κόλουθ.54 **ὀπτευτὴρ σιδήρου** (ὁ 'Ηφαιστος).

ὀπτεύω ὁρῶ, βλέπω· πρβλ. κατοπτεύω : 'Αριστφ. 'Ορν.1061 **πᾶσαν μὲν γὰρ γᾶν ὀπτεύω,**'Απολλ.Δύσκ. 290,18, Μάξ.Τύρ.8,7· || ἡ φρ. **ὀπτευσάμενοι (μόχθους)** ἐν Εὐστ. εἰς Διον.Περ.195 εἶναι πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀττευσάμενοι.

ὀπτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄψ) κ. νεώτ. ὁ βλέπων, **ὁ** παρατηρῶν, ὁ κατοπτεύων τὰ πέριξ, σκοπὸς ἢ κατάσκοπος· πρβλ. 'Ησ. «ὁρατήρ, ἐπόπτης» : 'Οδ.Ξ 261 ὀπτῆρας **δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι,** Αἰσχ.'Ικ.185, Σοφ.ΑΙ.29 **καί μοί τις ὀπτὴρ αὐτὸν εἰσιδὼν . . φράζει·** || **νεώτ. ναυτ.** ὁ ἐπὶ τοῦ θωρακίου τοῦ ἱστοῦ σκοπός, **ὁ** ἐποπτεύων τὸν ὁρίζοντα· **2) ὁ** ἰδών, ὁ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιληφθείς : αὐτ.'Ιχν.77· || **ὁ** αὐτόπτης μάρτυς, ὁ κατ' ἐποπτείαν εἰδώς : 'Αντιφ.5,27, Ξεν.ΚΠ 4,5,17 **πεμφάντων δὲ καὶ ὀπτῆρας ὧν πράττομεν.**

ὀπτήρια (δῶρα) (τά) **τὰ ἐν** τοῖς ἀνακαλυπτηρίοις βλ.λ. διδόμενα δῶρα **εἰς** τὴν νύμφην, ἁ. θεώρητρα· Πολυδ.2,59, αὐτ.3,36 **«εἴρηται** δὲ καὶ ὀπτήρια, τὰ δῶρα τὰ **παρὰ** τοῦ **πρῶτον** ἰδόντος νυμφίου τὴν νύμφην **διδόμενα»,** 'Ησ.· **2)** γεν. δῶρα προσφερόμενα ὑπό τινος, ὅτε κατὰ πρῶτον ἔβλεπε, ἐγνώριζε πρόσωπόν τι, πρῶτα φιλιάτικα : Εὐρ. 'Ιων 1127 **ὡς σφαγαῖσι Διονύσου πέτρας δεύσειε δισσὰς παιδὸς ἀντ' ὀπτηρίων,** Καλλ.'Αρτ.74· **2)** ἐν μτφ. χρ. : 'Ασπασία π. 'Αθήν.5,219D **προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ.**

ὀπτήσιμος-ον ποι. ὁ πρὸς ὄπτησιν κατάλληλος: Εὔβουλ.4 **ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω.**

ὄπτησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀπτῶ βλ.λ., ψήσιμο, ἀντίθ. **ἕψησις** βλ.λ.· πρβλ. 'Αριστλ.Μετ.381a,23 **«ὄπτησίς ἐστι πέψις** ὑπὸ θερμότητος ξηρᾶς **καὶ ἀλλοτρίας»** : 'Ιππ. Παθ.49, 'Επιγρ. **ὄπτησις σπλάγχνων'** || μτγν. ἡ ἐν κλιβάνῳ **παρασκευὴ ἄρτου, ψήσιμο** τοῦ **φωμιοῦ** : 'Ιώσ.ΑΙ 3,10,7, 'Αθήν.3,109C **παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην'** || ὁμ. μτγν. **ἐπὶ** πηλίνων ἀγγείων, καμίνευσις, ψήσιμο : Λουκ.Προμ.2 **τὴν ἐν τῷ πυρὶ τῶν σκευῶν ὄπτησιν,** 'Επιγρ.· **2)** ὁμ. μτγν. **ἐπὶ χυμῶν,** ὑπερθέρμανσις : Γαλ.13, 335, αὐτ.19,580.

ὀπτήτειρα (ἡ) μτγν. **ἡ** ὀπτῶσα, **ἡ φήνουσα, ἡ** καίουσα : Καλλ.ἀπ.475 **ἔστιν οὖδος καὶ γαῖα καὶ ὀπτήτειρα κάμινος.**

ὀπτητήρια (τά) 'Ησ. «ὠφά».

ὀπτητός-ή-όν μσν. ὁ ὀπτός, δημ. **ψητός : Εὐστ.** 135,17 **ὀπτητοῖς, ὅ ἐστι κατὰ συγκοπὴν ὀπτοῖς.**

ὀπτίζομαι παθ. ὀπτάζομαι βλ.λ. : 'Αρχύτ. π. 'Ιάμβλ.Προτρ.4 **οὕτω καὶ τῶν νοαμάτων ἐν τοῖς ἐόντεσσι ὀπτιζομένοις θεαρός.**

ὀπτική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσικῆς διαλαμβάνων τὴν σπουδὴν τῶν φωτεινῶν φαινομένων, **τῶν** διεγειρόντων τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως· **2) τὸ** μέρος τῆς φυσιολογίας τὸ ἀσχολούμενον **μὲ τὴν** μελέτην καὶ ἔρευναν τῶν τῆς **ὁράσεως.**

ὀπτίκια (τά) μτγν. οἰωνοσκοπήματα, **οἰωνοί :** 'Αρρ.'Επικτ.3,24,117 **οἱ ἐπιθύοντες ἐν τῷ** Καπιτωλίῳ **ἐπὶ τοῖς ὀπτικίοις.**

ὀπτικομετρία (ἡ) νεώτ. **κ. ὀπτικομετρική ἡ** τέχνη τοῦ προσδιορίζειν διὰ τοῦ ὀπτικομέτρου τοὺς βαθμοὺς τῆς ὁράσεως· **2) τὸ** μέρος **τῆς** φυσικῆς τὸ περὶ ὁράσεως πραγματευόμενον **ἀπὸ** ἀπόψεως μαθηματικῆς.

ὀπτικομετρικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** πρὸς τὴν **ὀπτικομετρίαν** σχετιζόμενος· || ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀπτικόμετρον (τό) νεώτ. κ. ὀπτόμετρον **ὄργανον** δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ἀπόστασις τῆς εὐκρινοῦς ὁράσεως καὶ ἡ προσαρμοστικὴ δύναμις τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἰδίως πρὸς ἐκλογὴν διόπτρων.

ὀπτικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν ὅρασιν, ὁ πρὸς ταύτην **σχετιζόμενος :** 'Αριστλ.Α'Υστ.76a,24 **ὀπτικαὶ ἀποδείξεις,** Γαλ.17(2),214 ὀπτικοὶ **λόγοι,** αὐτ.8,20 **ὀπτικὴ δύναμις,** Εὐστ.Πον.95,6 **αἱ** ὀπτικαὶ **ἀκτῖνες, - ὀπτικὸν πεδίον** (τὸ σύνολον τῆς ἐκτάσεως, **ἣν βλέπει** τις διά τινος ὀπτικοῦ ὀργάνου), - **ὀπτικαὶ παραισθήσεις, -** ὀπτικὴ ἀπάτη· || τὸ οὐδ. κτ. **πληθ.** ὀπτικά ὡς οὐσ. κ. **ὀπτική** (ἡ) ('Αριστλ.Μετ.997b,20) ἡ θεωρία τῶν νόμων, ὑφ' οὓς λειτουργεῖ ἡ ὅρασις : αὐτ.1077a,5· || νεώτ. τὸ θηλ. **ὀπτικὴ** ὡς οὐσ. βλ.λ.· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ὡς ὄργανον τῆς ὁράσεως : **ὀπτικὸν νεῦρον** (ἰδιφυὲς νεῦρον **ἐκφυόμενον ἐκ τῆς** κεντρικῆς οὐσίας τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τριῶν **ῥιζῶν** καὶ διὰ τῶν κογχικῶν κοιλοτήτων, ὅπερ διαπερᾷ **τὸν** σκληρὸν χιτῶνα τοῦ βολβοῦ καὶ ἐκτείνει τὰς ἶνας αὐτοῦ **ἀνὰ** τὸν ἀμφιβληστροειδῆ), - **ὀπτικὸν σύστημα** (τὸ σύνολον τῶν διαθλαστικῶν μέσων τοῦ ὀφθαλμοῦ), - ὀπτικὸν τμῆμα (ὀπὴ τοῦ ἄνω τοιχώματος τοῦ ὀφθαλμικοῦ κόγχου)· || τὸ ἀρσ. **ὀπτικὸς** ὡς οὐσ. **ὁ** κατασκευάζων **ἢ** πωλῶν ὄργανα ὀπτικά· **3)** νεώτ. **ὀπτικὸς τηλέγραφος** σύστημα τηλεγραφικὸν ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ συνεννόησις ἐπιτυγχάνεται δι' ἐκπομπῆς καὶ λήψεως **φωτεινῶν** σημείων· **4)** ὁμ. νεώτ. τὸ οὐδ. **ὀπτικὸν** ὡς οὐσ. τὸ μέρος φάρου ἢ προβολέως, δι' οὗ τὸ φῶς συγκεντροῦται **καὶ** ἐξαποστέλλεται **πρὸς** τὴν καθωρισμένην **κατεύθυνσιν.**

ὀπτικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὀπτικῷ **τῷ** τρόπῳ, ἀπὸ ὀπτικῆς ἀπόψεως : Γαλ.18(1),309, 'Ησ. **ὀπτικῶς ἔχοντες,** Φώτ.

'Οπτιλέτις-ιδος (ἡ) κ. 'Οπτιλῖτις ὀνομασία τῆς 'Αθηνᾶς ἐν Λακεδαίμονι : Πλούτ.Λυκ.11 **'Οπτιλέτιν προσηγόρευσε· τοὺς γὰρ ὀφθαλμοὺς ὀπτίλους οἱ τῇδε Δωριεῖς καλοῦσιν.**

ὀπτιλίας πιθ. ὁ ἐπὶ τηλείας· 'Ησ. ἐν λ. λαμόπτης.

ὀπτιλίασις 'Ησ. «ὀφθαλμίασις» (κώδ. ὀπτοιαλ-).

όπτίλος (ό) δωρ. κ. **όπτίλλος** ('Επιγρ.) ό όφθαλμός : Στοβ.3,1,115, Πλούτ.Λυκ.11 **τούς γάρ όφθαλμούς όπτίλους οί τῇδε Δωριεῖς καλοῦσιν.**

όπ(τ)ιμάτοι (οἱ) (λατ.) μσν. στρατιωτικά σώματα Γότθων έπικούρων έγκατεστημένων είς τό φερώνυμον αύτῶν θέμα : Μαυρίκ.1,3, ΚΠορφ.Έκθ.460,14, Μολυβδόβουλλον 9ου αἰ. **Κύριε, βοήθει τῷ σῷ δούλῳ.. στρατηγῷ καί δομεστίκῳ τῶν όπτιμάτων.**

όπτιμάτον θέμα (τό) μσν. τό πέμπτον άσιατικόν θέμα τῆς Βυζ. αύτοκρατορίας : ΚΠορφ.Έκθ.460,14.

όπτιμισμός (ό) (λατ.) νεώτ. διεθνής όρος ταυτόσημος τοῦ αἰσιοδοξία βλ.λ., άντίθ. πεσσιμισμός.

όπτιμιστής (ό) (λατ.) νεώτ., θηλ. **-ίστρια,** ό όπαδός τοῦ όπτιμισμοῦ, τῆς φιλοσοφ. θεωρίας τῆς αἰσιοδοξίας· || γεν. ό αἰσιόδοξος.

όπτίων-ωνος (ό) (λατ.) μτγν. ό βοηθός, ὅθ. έν στρατ. σημ. ό κατά πρόβλεψιν ώρισμένος διάδοχος ἤ άντιπρόσωπος τοῦ άρχηγοῦ στρατιωτικῆς τινος μονάδος ἤ στρατοῦ τινος ἤ ἄ. ό ύπασπιστής: Πλούτ.Γάλβ.24 **ό μέν όπτίων, ό δέ τεσσάριος.**

όπτογράφημα-ατος (τό) νεώτ. ή διά τῆς όπτογραφίας βλ.λ. άποτυπουμένη εἰκών έν τῷ άμφιβληστροειδεῖ χιτῶνι τοῦ όφθαλμοῦ.

όπτογραφία (ή) νεώτ. ή έπί τοῦ άμφιβληστροειδοῦς τοῦ όφθαλμοῦ διά τῶν όπτικῶν άκτίνων άποτύπωσις τοῦ εἰδώλου έξωτερικῶν άντικειμένων.

όπτόμετρον (τό) νεώτ. τό όπτικόμετρον βλ.λ.

όπτόμινσον (τό) (όπτός, μίνσος) μσν. όπτόν κρέας : ΚΠορφ.Έκθ.293,14, αύτ.749,12.

όπτοπλινθοδομή (ή) νεώτ. ή δι' όπτοπλίνθων δομή, τουβλότοιχος.

όπτόπλινθον (τό) πάπ., νεώτ. **όπτόπλινθος** (ή) όπτή, καμινευτή πλίνθος, τοῦβλο.

όπτός-ή-όν (1) κ.νεῶτ., ύπερθ. όπτότατος (Κρατῖν. 143), ό ἔχων ύποστῇ ὄπτησιν, δημ. ψητός, ψημένος : 'Οδ.Χ 21 **σῖτός τε κρέα τ' όπτά,** αύτ.Π 443, **αύτ.Δ 66 νῶτα βοός .. ὄπτ' έν χερσίν έλών,** 'Ηρ. 2,77, Αἰσχ.'Αγ.1097, Εύρ.Κύκλ.358 **ὡς ἕτοιμά σοι έφθά καί όπτά καί άνθρακιᾶς ἄπο χναύειν** (βραστά καί ψητά), Πλάτ.Πολ.404C· || ό έν κλιβάνῳ ύποστάς ὄπτησιν : 'Ηρ.1,133 **βοῦν καί ἵππον .. όπτούς έν καμίνοισι·** || έπί ἄρτου : αύτ.2, 92· || κ. έπί ἰχθύων : ΚΔ Λουκ.24,42 **οί δέ έπέδωκαν αύτῷ ἰχθύος όπτοῦ μέρος,** Πάπ.· || έπί πλίνθων ἤ πηλίνων άγγείων καί σκευῶν, ό καμινευτός : 'Ηρ.1,180, αύτ.186 **άνοικοδόμησε πλίνθοισι όπτῇσι,** Ξεν.'Αν.2,4,12, Πάπ.· || νεώτ. **όπτή γῆ** τό άπομένον μετά τήν ὄπτησιν τῆς άργίλου, δημ. τερρακόττα· || ύπερθ. **όπτότατος** ό ἄριστα, ό τελείως ώπτημένος : Κρατῖν.143· **2**) έπί γῆς, ό άπεξηραμμένος, ό στραγγισμένος τῇ έπιδράσει τῶν ήλιακῶν άκτίνων : Ξεν.Οἰκ.16,13 **ὕλης τε δεῖ καθαράν αύτήν** (τήν νεόν) **εἶναι καί όπτήν ὅτι μάλιστα πρός τοῦ ἡλίου·** **3**) έπί σιδήρου, ό τῇ βοηθείᾳ πυρός παρεσκευασμένος, ό σφυρήλατος, ό βεβαμμένος : Σοφ.'Αντ.475 **καί τόν έγκρατέστατον σίδηρον όπτόν·** **4**) μτγν. καίω, καψαλίζω : 'Ηρώνδ.2,65 **τά ύπέρθυρ' όπτά.**

όπτός-ή-όν (2) (όρῶ-άω, ὄψομαι) μτγν. ό όρατός βλ.λ.· πρβλ. 'Ησ. «φαινόμενος» : Λουκ.Λεξιφ.9, 'Αθήν.8,338C **ώσαύτως οὖν καί ὅ ἔστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι όπτόν.**

όπτός-ή-όν (3) μσν. ό ὥριμος βλ.λ. : 'Αποφθ.Πατέρων 285Α.

όπτούτζικος-η-ο μσν. δημ. ό μόλις, ό έλαφρῶς έψημένος : Πρόδρ.2,174 **καί τέταρτον όπτούτζικα καί άπέκει τά τηγάνου.**

ὄπτω μτγν. όρῶ, βλέπω : 'Απολλ.Δύσκ.'Επίρρ.198,7.

όπτώ ἠλει. π ροφ. άντί όκτώ : 'Επιγρ. 'Ολυμπίας.

όπτῶ-άω (ἕψω, όπτός) κ. νεώτ., παρατ. **ὤπτων** (Εὔβουλ.120), άπαρφ. **όπτᾶν** ('Αριστφ.Λυσ.839),δωρ. μτχ. πληθ. άρσ. **όπτᾶντες** ('Επίχ.164), άόρ. **ὤπτησα** ('Ιλ.Α 466), άπαρφ. **όπτῆσαι** ('Οδ.Ο 98), μτχ. **όπτήσας** (αύτ.Υ 252), παρακ. **ὤπτηκα** (Εὔφρ.1,5), παθ. **όπτῶμαι** (Ξεν.Οἰκ.16,14), εύκτ. **όπτῴμην** ('Ηρ.8,137), μτχ. **όπτώμενος** ('Αριστλ.Μετε.383a,21), δωρ. **όπτεύμενος** (Θεόκρ.7,55), μέσ. μέλλ. μτ. παθ. σημ. **όπτήσομαι** (Λουκ.'Ον.31), άπαρφ. παθ. άορ. **όπτηθῆναι** ('Οδ.Υ 27, παρακ. **ὤπτημαι** ('Αριστφ.άπ. 627), παρασκευάζω φαγητόν διά ξηρᾶς θερμότητος, ἄνευ τῆς χρήσεως ὕδατος, ψήνω άπ' εύθείας έπί τῆς πυρᾶς, άντίθ. ἕψω, βράζω, π. 'Ομ. πάντοτε έπί τῆς όψαρτυσίας τοῦ κρέατος έπί πυρᾶς, πρβλ. Εὔβουλ.120 «κρέα δέ μόνον ὤπτων, έπεί έφοντά γ' ού πεποίηκεν (ό 'Ομηρος) αύτῶν ούδένα» : 'Ιλ.Α 466, αύτ.Β 429, 'Οδ.Γ 33 **κρέα ὤπτων,** αύτ.Υ 252 **σπλάγχνα δ' ἄρ' όπτήσαντες ένώμων,** 'Αριστφ.'Ορν.1690 **όπτῶ τά κρέα,** Ξεν.ΚΠ 8,2,6· || μτ. γενικ. διαιρ. : αύτ.Ο 98 **τόν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοήν άγαθός Μενέλαος όπτῆσαί τε κρεῶν** (μέρος τῶν κρεῶν)· || ψήνω ἤ τηγονίζω, οἷον ἰχθῦς : 'Ηρ.9,120 **καλέσας τόν όπτῶντα τούς ταρίχους,** 'Αριστφ.άπ.627, Κράτ.Κωμ.17· || πάπ. τηγανίζω ᾠά· **2**) ψήνω φρυγανιάν μετά τυροῦ : Εὔβουλ.150,2· **3**) κλιβανίζω, ψήνω στό φοῦρνο : 'Ηρ.2,47 **σταιτίνας πλάσαντες ὗς καί όπτήσαντες ταύτας θύουσι,** 'Αριστφ.Βάτρ.507 **όπτᾶν πλακοῦντας·** || κ. τό παθ. έπί ἄρτου : 'Ηρ.8,137 **ὅκως όπτῷτο ό ἄρτος** (δ.άνάγν. όπτῴη)· **4**) άναφορ. πρός πλίνθους ἤ πήλινα σκεύη, καμινεύω : αύτ.1, 179 **έλκύσαντες δέ πλίνθους ίκανάς ὤπτησαν·** κ. παθ. : Πλάτ.'Ιππ.Μ 288D **καλῶς ώπτημένη** (χύτρα), 'Αριστλ.Μετε.383a,21 ό **όπτώμενος κέραμος·** **5**) κ. έπί τῆς καυματίσεως τῆς γῆς ύπό τοῦ ἡλίου : Βίων άπ.15,12 **έπεί τόκα μ' ἅλιος όπτῇ·** κ. παθ. : Ξεν.Οἰκ.16,14 **ή γῆ όπτᾶται ύπό τοῦ ἡλίου·** **6**) μτφ. βασανίζω λίαν, πρβλ. δημ. φρ. τοῦ ψήνω τό ψάρι στά χείλια : 'Αριστφ.Λυσ.839 **τοῦτον όπτᾶν καί στρέφειν·** κ. παθ. : Σώπ.6,9· **7**) όμ. μτφ. έπί ἔρωτος, καταφλέγω : Σαπφ.115· κ. παθ. : Θεόκρ.7,55 **όπτεύμενον έξ 'Αφροδίτας,** αύτ.23,34, Μελέαγρ.ΑΠ 12,92,7· **8**) ρηματ. π. όπταλέος, όπτανεύς, όπτανός, όπτευτήρ, ὄπτησις, όπτητός, όπτητέον, όπτός (1).

όπυάζομαι ποι., α' πληθ. άορ. ύποτ. **όπυασθώμεθα,** ύπανδρεύομαι, ἔρχομαι είς γάμον· πρβλ. όπυίω : Λυρ.'Αλεξ.'Αδέσπ.1,52 (άμφ.άνόγν.).

ὄπυι έπίρρ. δωρ. τ. τοῦ ὅποι βλ.λ. : 'Επιγρ.,Νόμ. Γόρτ.4,15, Πάπ. **ούδ' ὄπυι κα ἔνθῃ.**

όπυιητής-έω (ό) μτγν. ποι. ό σύζυγος : 'Ηρώνδ.4,84.

όπυιόλαι κ. **όπυόλαι** 'Ησ. «γεγαμηκότες».

όπυίω, άττ. **όπύω** ('Αριστλ.ΗΝικ.1148b,32, Μοῖρ. 278Ρ, Κερκ.17,4)), παρατ. **ὤπυιον** ('Ησ.Θ 819), π. 'Ομ. κ. **ὄπυιον** ('Οδ.Δ 798) (π. 'Ομ. έν χρ. μ. ό ένεστ. κ. παρατ.), μέλλ. **όπύσω** ('Αριστφ.'Αχ.255) (έπ. ρ. έν χρ. κ. έν Κρήτ. κ. έν τῇ μτγν. άττ. πεζ.), έπί τοῦ άνδρός, νυμφεύομαι, λαμβάνω σύζυγον, παίρνω γυναῖκα, 'Ησ. έν λ. βεινεῖν «τό κατά νόμον μίγνυσθαι» : 'Ιλ.Π 178, αύτ.Ν 429 **πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε,** αύτ.Σ 383, 'Οδ.Δ 798 **τήν Εὔμηλος όπυιε,** αύτ.Β 207, 'Ησίοδ.Α 356 **τοῦ γάρ όπυίεις παῖδα,** αύτ.Θ 819 **δῶκεν όπυίειν θυγατέρα ἥν,** Πίνδ.Ι 4(3),59, 'Αριστφ.'Αχ.255 **ὡς μακάριος ὅστις σ' όπύσει,** Νόμ.Γόρτ.7,42 **αί δέ κα .. ό έπιβάλλων ἡβίονσαν, λείονσαν όπυίεθθαι μή λῇ όπυίειν** (έάν δέ .. ό ύπό τοῦ νόμου ύποχρεωμένος δέν θέλῃ νά νυμφευθῇ νεάνιδα ἥτις έπιθυμεῖ νά ύπανδρευθῇ ..)· || κ άπολ. : 'Οδ.Ζ 63 **πέντε δέ τοι φίλοι υἷες .. οἱ δυ όπυίοντες, τρεῖς δ' ἠίθεοι θαλέθοντες** (δύο ἔγγαμοι, νυμφευμένοι)· **2**) τό παθ. έπί γυναικός, ύπανδρεύομαι, λαμβάνω σύζυγον : 'Ιλ.Θ 304 **τόν ῥ' έξ Αἰσύμηθεν όπυιομένη τέκε μήτηρ,** Σόλων.Πλούτ.Σόλ.20, Νόμ.Γόρτ.4,19 **αί κύσαιτο καί τέκοι Fοικέα μή όπυιομένα·** || κ.

μτ. δοτ. ι αὐτ.4 **αἱ δὲ τῷ αὐτῷ αὔτιν ὀπυίοιτο πρὸ τῶ ἐνιαυτῶ·** **3)** μτγν. τὸ ἐνεργ. ἁπλῶς ἔχω συνάφειαν, ἐπαφήν, σχέσιν μετὰ γυναικός, βινῶ βλ.λ.· πρβλ. οἴφω : Κερκ.17,41, Λουκ.Εὐν.12, αὐτ. Μισθ.Συν.41 **Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυίων· ἐν** τῷ παθ. τ., ἐπὶ γυναικός : Ἀριστλ.ΗΝικ.1148b,32 **οὐκ ὀπύουσιν ἀλλ᾽** ὀπύονται (γυναῖκες), Παλλδ. ΑΠ 10,56,7 **πολλὰς δ᾽ ἐστὶ γυναῖκας ἰδεῖν . . ὀπυιομένας ἀκορέστως,** Διον.Ἀλ.Ῥωμ.19,2 **ἔνθ᾽ ἂν εὕρῃ τὸν ἄρρενα ὑπὸ τῆς θηλείας ὀπυιόμενον·** **4)** ρηματ. ποι. ὀπυιητής, ὀπυστύς.

ὄπυς ἐπίρρ. Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ ὅποι βλ.λ.

ὀπυστύς-ύος (ἡ) (ὀπυίω) Ἐπιγρ. γάμος βλ.λ.

ὄπω ἐπίρρ., δωρ. τ. τοῦ ὁπόθεν βλ.λ. : Νόμ.Γόρτ. 5,23, αὐτ.10,33, Ἐπιγρ.

ὀπώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλήρης ὀποῦ βλ.λ.1): Ἱππ.Διαίτ.2,55 **σῦκα ὀπωδέστερα,** Ἀριστλ.ΖΜ 676a, 15· **2)** ὁ γαλακτώδης : Θεόφρ.ΦΙ 1,12,2· **3)** ὁ ἔχων ὀπὸν ὀξύν : Ἀλέξ.Τραλλ.2· **4)** ἐπὶ δένδρων, θάμνων παραγόντων ἀρωματώδη ἡδύσματα, μπαχαρικά : Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,2.

ὄπωπα παρακ. β' τοῦ ρ. ὁρῶ βλ.λ.

ὀπωπή (ἡ) (ὄπωπα) ποι. ὄψις, βλέμμα, πρόσβλεψις, θέα : Ὀδ.Γ 97 **ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς** (ὡς εἶδες)· **2)** ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις, ἐμφάνισις, τὸ ἐξωτερικόν : Ἠριν. ἐν Πάπ. **μετεβάλλετ᾽** ὀπωπάν, Νόνν.Δ 2,60· **3)** ἡ ὅρασις, ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως : Ὀδ.Ι 512 **χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς·** **4)** μτγν. ὁ βολβὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ : Ἀπολλ.Ρ 2,109 **δρύφε δέ οἱ βλέφαρον, γυμνὴ δ᾽ ὑπελείπετ᾽ ὀπωπή·** || ὁμ. μτγν. ὀφθαλμός, ὄμμα : αὐτ.3,1023, αὐτ.4,1670, Ὀππ.Κυν.3, 75 **μελαινομένῃσιν ὀπωπαῖς.**

ὀπωπητήρ-ῆρος (ὁ) ποι. **ὁ** ὀπτὴρ βλ.λ. : Ὕμν. Ἑρμ.15 **νυκτὸς ὀπωπητῆρα πυληδόκον.**

ὀπώπια (ὀστέα) (τὰ) τὰ ὀστᾶ τὰ σχηματίζοντα τὰς ὀφθαλμικὰς κόγχας : Ἱππ.Ὀστ.1.

ὄπωρ ἐπίρρ. αἰολοδωρ. τ. τοῦ ὅπως βλ.λ.:Ἐπιγρ. Ὀλυμπίας.

ὀπώρα (ἡ) (ὀπός, ὥρα) κ. μσν. κ. νεώτ., κ. ὀπώρα (πρβλ. Ἀλκμ.76 χεῖμα χὠπώραν, Ὀπωρίς, μεθόπωρον, μεθοπωρινός), ἰων. ὀπώρη ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Σειρίου μέχρι τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Ἀρκτούρου, τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ θέρους, ἡ μετὰ τὸ θέρος ὥρα συμφώνως πρὸς τὴν εἰς ἑπτὰ μέρη διαίρεσιν τοῦ ἔτους (ἔαρ, θέρος, ὀπώρα, φθινόπωρον, σπορητός, χειμών, φυταλιά), αἱ τοῦ Κυνὸς ἡμέραι, ἤτοι τὸ ἀπὸ τῶν μέσων Ἰουλίου μέχρι μέσων Σεπτεμβρίου διάστημα· πρβλ. Εὐστ.1065,60 «**τὸ μεταξὺ** τοῦ θέρους καὶ τῆς φθινάδος **ὥρας**» : Ὀδ.Λ 192 **αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ᾽ ὀπώρη,** Αἰσχ.ἀπ. 304,7 νέας **δ᾽ ὀπώρας ἡνίκ᾽ ἂν ξανθῇ στάχυς,** Ξεν.Ἑλλ.3,2,10 **ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος** ἀπὸ ἠρινοῦ **χρόνου πρὸ ὀπώρας,** Ἀριστλ.Μετ. 348a,1· . **2)** τὸ φθινόπωρον βλ.λ. : Ἡρ.4,199 **ἐπ᾽ ὀκτὼ μῆνας Κυρηναίους ὀπώρη ἐπέχει,** Ἀριστφ. Ὀρν.709 **πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἦρος, χειμῶνος, ὀπώρας·** **3)** κ. νεώτ. σαρκώδης ἐδώδιμος καρπὸς ξυλώδους ἢ ποώδους φυτοῦ, ὀπωρικό, φρούτο· πρβλ. Γεωπ.10,74,1 «ὀπώρα λέγεται ἡ χλοώδη τὸν καρπὸν ἔχουσα, οἷον δωρακινὰ μῆλα, ἀπίδια, δαμασκηνὰ καὶ ὅσα μὴ ἔχει ἔξωθέν τι ξυλῶδες», Ἡσ. «ὀπώρα κυρίως ἡ σταφυλή, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων» : Πίνδ.ἀπ.π.Πλούτ.Ἠθ.745Α **δενδρέων δὲ νομὸν Διόνυσος αὐξάνει, ἁγνὸν φέγγος ὀπώρας,** Σοφ.Τρ.703 **γλαυκῆς ὀπώρας . . ποτοῦ χυθέντος . . Βακχίας ἀπ᾽** ἀμπέλου, αὐτ.ἀπ.255,8, Ἀριστφ.ἀπ.569,1, Ξεν.Ἑλλ.2,4,25 λαμβάνοντες ξύλα **καὶ** ὀπώραν (ὀπώρας, ὀπωρικά), Πλάτ.Νόμ.844D **ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε** σύκων, αὐτ.845C, Ἠσαΐ.11,43, Ἀριστλ.ΖΙ 606b,2,αὐτ. 629a,2, Ἀλκίφρ.ἀπ.6,10 **ἐαρινὴ ὀπώρα·** **4)** ποι. **κηρίνη ὀπώρα** τὸ προϊὸν τῶν μελισσῶν, τὸ μέλι : Ἀλκμ.75· **5)** μτφ. ἐπὶ τῆς ὑπὸ γυναικὸς παρεχομένης ἀπολαύσεως, ἡδονῆς : Ἀρισταίν.Ἐπιστ.2, 1,130 **ἄλλως τε ὀπώραν πωλεῖς ἡ καλή· ἔστιν δὲ** ἡ σὴ **ὀπώρα ἡδίων τῆς ἀπὸ δένδρων·** **6)** ὁμ. μτφ. ἡ ἀκμὴ τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ὁ μέχρι τῆς ἀνδρικῆς χρόνος, δθ. γεν. ἡ ἀκμή, ἡ ὡριμότης : Πίνδ.Ι 2,5 εἶχεν **Ἀφροδίτας μνάστειραν ἁδίσταν ὀπώραν,** αὐτ.Ν 5,6· || ὥριμος παρθενία : Αἰσχ. Ἱκ.998 **τέρειν᾽** ὀπώρα **δ᾽ εὐφύλακτος οὐδαμῶς,** αὐτ.1015, Χαιρήμ.π.Ἀθήν.13,608F **πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν ἁβραῖσι περκάζουσι οἰνάνθαις ὁμοῦ·** **7)** μτγν. ὁμ. μτφ. ἐν φρ. **ὀπώρα ἐπιθυμίας** καρπός, ἀποτέλεσμα, ἀπόλαυσις ἐπιθυμίας : ΚΔ Ἀπ.18,14 **καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ·** **8)** **Ὀπώρα** (ἡ) Ὀπωρὶς βλ.λ. : Ἐπιγρ.

ὀπωράριον (τὸ) γλωσσ. κῆπος **ὀπωροφόρων** δένδρων.

ὀπωρεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. προσωνυμία τοῦ Διὸς ἐν Ἀκραιφίᾳ.

ὀπωριαῖος-α-ον ὁ ὀπωρινός, φθινοπωρινός· δθ. τὸ οὐδ. κτ.πληθ. **ὀπωριαῖα** ὡς οὐσ. ὀπώρα βλ.λ.3), ὀπωρικά : Θεόφρ.Σημ.41 **ὅταν περίξηρος ὁ ἀὴρ ᾖ, ἐκκαίει τὰ ὀπωριαῖα.**

ὀπωρίζω (ὀπώρα 3)) δρέπω, τρυγῶ, συλλέγω καρπούς, ὀπωρικά : Πλάτ.Νόμ.845Α, **αὐτ.844Ε τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται,** Διογ.Λ 6,61 **ἀπὸ συκῆς ὀπώριζε·** || τὸ μέσ. συνάγω, συλλέγω τοὺς καρπούς, τὰς ὀπώρας μου : Θεόπομπ.Ἱστ.89 **ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν ὀπωρίζωνται·** || μτγν. κόπτω ὀπώρας : Πλούτ.Περ.9 **τῶν τε χωρίων τοὺς φραγμοὺς ἀφαιρῶν ὅπως** ὀπωρίζωσιν **οἱ** βουλόμενοι· **2)** τρώγω ὀπώρας : Ἀριστλ.ΖΙ 612a,30· **3)** ἀφαιρῶ τοὺς καρπούς, τὰς ὀπώρας ἀπό τινος, δρέπω, τρυγῶ : Ἡρ.4,172 **ἀναβαίνουσι ἐς Αὔγιλα χῶρον ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας,** αὐτ.182· **4)** τὸ μέσ. κ. μτφ. : Δῖος π.Στοβ.4,21,16 **τοῖς τὰν ὥραν αὐτῶν βωλλομένοις ὀπωρίξασθαι.**

ὀπωρικός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ὀπώραν, ἐδώδιμον καρπὸν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἐξ ὀπωρῶν γινόμενος· δθ. **ὀπωρική** ὡς οὐσ. ὀνομασία φαρμάκου διὰ τὴν δυσεντερίαν : Πλίν.ΦΙ 24,129· || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **(ὀ)πωρικό(ν)** κ. συχνότ. κτ. πληθ. **(ὀ)πωρικά** ὡς οὐσ. ὀπώρα βλ.λ.3)· **2)** μσν. ὁ ὀπωρινὸς βλ.λ. : Γεωπ. 4,1,14 ἄμπελον . . καὶ **μάλιστα ὀπωρικήν.**

ὀπωριμαῖος-α-ον πάπ. ὁ τῆς ὀπώρας βλ.λ.3) : ὀπωριμαῖα εἴδη (ἀμφ.ἀνάγν.).

ὀπώριμος-ον μτγν. ὁ ὀπωροφόρος, καρποφόρος : Ἀνών. π. Σουΐδ. ἐν λ. ὀπώρα **τοὺς βασιλικοὺς παραδείσους ἐξέτεμεν, οἳ δὴ πλέοι ὀπωρίμων δένδρων ἦσαν.**

ὀπωρινός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀπώραν βλ.λ.1), ὁ τῆς ὀπώρας (π.Ὁμ., ὅστις μ. τὸς πλαγ. πτ. μεταχειρίζεται· τὸ ι τῆς παραληγ. εἶναι μακρόν, ἐὰν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἀλλὰ βραχείας οὔσης τῆς ληγούσης καὶ ἡ παραλήγουσα εἶναι ὁμ. βραχεῖα, ὡς ἐν Ἡσιόδ.Ἔργ. 674· π. Ἀττ. πάντοτε ῑ) : Ἰλ.Ε 5 **ἀκάματον πῦρ, ἀστέρ᾽ ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον** (δηλ. τῷ Σειρίῳ, οὗτινος ἡ ἐπιτολὴ ἐσήμαινε τὴν ἔναρξιν τῆς ὀπώρας βλ.λ.1), αὐτ.Π 385, αὐτ.Φ 346, Ὀδ.Ε 328, Ἡσιόδ.Ἔργ.674 **μηδὲ μένειν τε οἶνον νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,** αὐτ.677, Εὐρ.ἀπ.896 **ὀπωρινοὶ ὄρχατοι,** Ἀριστφ.ἀπ.506,4, Ἐπιγρ., Νικ.Ἀλεξ.517, Ἄρατ.417, Ὀππ.Κυν.1,124 **ἢ πάλιν ἐσχατιῇσιν . .** ὀπωρινῇσι τροπῇσι.

Ὀπωρίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ θεὰ τῶν ὀπωρῶν.

ὀπωρισμός (ὁ) μτγν. συλλογή, δρέψις καρπῶν, ὀπωρῶν, τρυγητός : 'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.7,13.
ὀπωροβασιλίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἐξαίρετόν τι εἶδος σύκων, χαρακτηριζόμενον ὡς ἡ βασίλισσα τῶν ὀπωρῶν, τὰ βασιλικὰ σῦκα : 'Ανών.π.'Αθήν. 3,75D **ἐν μὲν οὖν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδόνεων . . ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ.**
ὀπωροβόρος-ον μτγν. ὁ ὀπωροφάγος βλ.λ. : Καισάρ.1100.
ὀπωροδοτῶ-έω μσν. παρέχω, δίδω ὀπώρας, μ. ἐν μτφ. σημ. : ΚΜανασσ.Χρον.295 **πικρῶς γὰρ ὀπωροδοτεῖ καὶ θάνατον ἐκφύει.**
ὀπωρόζη (ἡ) νεώτ. τὸ ὀπωροσάκχαρον βλ.λ.
ὀπωροθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τῶν ὀπωρῶν τελουμένη θεραπεία, ἡ ἐφορμογὴ εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῆς λήψεως ὀπωρῶν.
ὀπωροθήκη (ἡ) μτγν. τόπος, μέρος, ἐν ᾧ τίθενται καὶ φυλάττονται ὀπῶραι, ἀποθήκη καρπῶν, ὀπωρικῶν : Βάρρ.R.R.1,59.
ὀπωροκάπηλος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ὀπωροπώλης, ὀπωρώνης, μανάβης βλ.λς: 'Αλκίφρ.3,60.
ὀπωρολόγος-ον μτγν. ὁ τὰς ὀπώρας βλ.λ.3), συλλέγων ἢ ὁ δρέπων, ὁ τρυγῶν ὀπώρας, καρπούς : 'Οππ.Κυν.1,125 **ὀπωρολόγοιο γεωργοῦ.**
ὀπωροπράτης (ὁ) μσν. ὁ ὀπωροπώλης βλ.λ. : Τζέτζ.'Επιστ.57,49,50.
ὀπωροπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἐν ᾧ πωλοῦνται ὀπῶραι, ὀπωρικά, ἐδώδιμοι καρποί, φρουτατζήδικο κ. γεν. μανάβικο.
ὀπωροπώλης (ὁ) μτγν. κ.νεώτ., γενικ.κ.-**ώλη** (πάπ.), μσν. κ. νεώτ. θηλ. ὀπωροπῶλις-ιδος (Πρόδρ.'Επιστ.93), ὁ ὀπωρώνης βλ.λ.· Φρύν.181 «ὀπωροπώλης· τοῦδ' οἱ ἀγοραῖοι λέγουσιν· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι ὀπωρώνης» : Πάπ., 'Ησ. ἐν λ. ὡραιοπώλης.
ὀπωροσάκχαρον (τὸ) νεώτ. προϊὸν ὑδρολύσεως τοῦ καλαμοσακχάρου καὶ τοῦ μέλιτος, ἀπαντῶν εἰς πολλοὺς καρπούς, ἄ. ὀπωρόζη.
ὀπωροτροφῶ-έω γλώσσ. τρέφω ὀπώρας βλ.λ.3), ὀπωροφορῶ.
ὀπωροφαγία (ὁ) σχόλ., μσν. κ. νεώτ. ἡ δι' ὀπωρῶν διατροφή : Σχόλ.Γαλ.π.Corp.Med.Gr.5,9(2),198, Στέφ.'Ιππ.1,54D.
ὀπωροφάγος-ον νεώτ. ὁ δι' ὀπωρῶν, διὰ καρπῶν τρεφόμενος, ὁ τρώγων πολλὰς ἢ ἀποκλειστικῶς ὀπώρας, ἄ. καρποφάγος.
ὀπωροφαγῶ-έω μσν. τρώγω ὀπώρας, τρέφομαι δι' ὀπωρῶν : ΚΜανασσ.Χρον.246 **ἐκ πάντων ὀπωροφαγεῖν ἐκέλευσε τῶν δένδρων.**
ὀπωροφθισία (ἡ) μτγν. τὸ τέλος τῆς ὀπώρας βλ.λ.1) : Νικήτ.Εὐγ.9,27 **ὥρας .. ὀπωροφθισίας.**
ὀπωροφθόρος-ον μσν. ὁ τὰς ὀπώρας φθείρων : ΚΜανασσ.'Ερωτ.3,24 **φυλλοχόοι καὶ στυγνοὶ μῆνες ὀπωροφθόροι.**
ὀπωροφορία (ἡ) μσν. τὸ φέρειν ὀπώρας, τὸ ὀπωροφορεῖν : Γερμ.Β Cod.Coisl.278,184,219.
ὀπωροφόρος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ δένδρων, ὁ φέρων, ὁ παράγων ὀπώρας : 'ΑντίφιλΑΠ 7,32) **ὀπωροφόρον γῆν,** Γεωπ.3,13,4 **ὀπωροφόρα δένδρα,** ΚΜανασσ.Χρον.89 **ὀπωροφόροι κλῶνες,** - **ὁ κῆπός του ἔχει πολλὰ ὀπωροφόρα.**
ὀπωροφορῶ-έω μτγν. φέρω, παράγω ὀπώρας, φροῦτα : 'ΑντίφιλΑΠ 6,252 **τοίην χὼ νιφόεις κρυμὸς ὀπωροφορεῖ.**
ὀπωροφυής-οῦς-ές μσν. ὁ εὔνους διὰ τὴν φυήν, τὴν παραγωγὴν ὀπωρῶν : Νικήτ.Εὐγ.597 **ὀπωροφυοῦς θέρους.**
ὀπωροφυλάκιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. καλύβη χρησιμοποιουμένη ὡς τόπος διαμονῆς τοῦ ὀπωροφύλακος, δραγάτα, δραγασιά : ΠΔ 'Ησ.1,8 **ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ·** 2) μσν. ἀποθήκη ὀπωρῶν, ὀπωροθήκη βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.136.

ὀπωροφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ τὰς ὀπώρας, τοὺς κήπους ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων φυλάττων, ἀγροφύλαξ, δραγάτης : 'Αριστλ.Πρ.938a,16, Διόδ. Σ 4,6 **ὀπωροφύλακα τῶν ἀμπελώνων ἀποδεικνύντες καὶ τῶν κήπων,** Πάπ.
ὀπωρώνης (ὁ) ὁ τὰς ὀπώρας, τὰ φροῦτα ἀγοράζων καὶ πωλῶν· πρβλ. 'Ησ. «ὀπωρώνας· τοὺς εἰς πρᾶσιν ὠνουμένους», Σουΐδ. «ὁ τὰς ὀπώρας πωλῶν καὶ ἀγοράζων» : Δημ.314 **σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων ὥσπερ ὀπωρώνης ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χωρίων,** Πάπ.· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν δρεπόντων τὰς τοῦ σώματος ὀπώρας : 'Αρισταίν. 'Επιστ.2,1 **δίδου τοῖς σοῖς ὀπωρώναις τὴν ὥραν τρυγᾶν· μετ' ὀλίγον ἔσται γεράνδρυον.**
ὅπως ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. κ. αἰολ. **ὅππως,** Ιων. **ὅκως,** δωρ. **ὁκῶς** ('Απολλ.Δύσκ. 'Επιρρ.173,11), συσχετ. τοῦ **ὡς κ. πῶς·** ἢ λ. ὡς ἐπίρρ. τρόπου ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγούμενον ἐν τῇ σημ. τοῦ ὡς, καθώς, καθ' ὃν τρόπον κ. συχν. μτ. ἐρωτημ. δυνάμεως πῶς, κατὰ ποῖον τρόπον, ὡς σύνδ. δὲ τελικὸς ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα βλ.λ., μτ. τινος ἀοριστολογικῆς ἰδιότητος, διὰ νά, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ . .· δθ. ὡς ἐπίρρ. ἀναφορ. εὕρηται ἐν πάσαις ταῖς συντάξεσι τῶν ἀναφορ. ἀντων. κ. μορίων, μεθ' ὁριστ. : 'Οδ.Ο 111 **ἤ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν,** Σοφ.Τρ.330 **καὶ πορευέσθω στέγας οὕτως ὅπως ἥδιστα,** αὐτ.'Ηλ.1301, Θουκ.7,67 **οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεῦσαι οὕτως ὅπως δύνανται·** ‖ σπαν. ἀνάλογος ἢ συγγενής τις λ. ἀντικαθιστᾷ τὸ προηγούμενον ἐπίρρ. : 'Οδ.Π 208 **με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει** (ἀντὶ οἷον)· ‖ συχν. χωρὶς νὰ προηγῆται ὡρισμένον τι δεικτικόν : 'Ιλ.Δ 37 **ἔρξον ὅπως ἐθέλεις,** 'Οδ.Ξ 172 **ἔλθοι ὅπως ἐθέλω** (ἐνν. αὐτὸν ἐλθεῖν), αὐτ.Ν 145, Ξεν.ΚΠ 8,3,46 αὐτ.4,5,50 **ποίει ὅπως ἄριστόν σοι δοκεῖ εἶναι,** - **κάμε ὅπως σοῦ εἶπα,** - **ὅπως μᾶς βεβαιώνει·** ‖ φρ. **ὅπως ἔχω** ὅπως εἶμαι, ἄνευ προετοιμασίας, παρευθύς : Σοφ.Φιλ.819 **ὦ γαῖα, δέξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω·** ‖ μτ. μέλλ. ὁριστ. ἰδ. κατόπιν ρημάτων φροντίδος, ἐπιμελείας σημαντικῶν ἐν τῇ σημ. κατὰ ποῖον τρόπον, πῶς : 'Ηρ.5,23 **ποιέειν ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλληνας ἀπίξεται,** αὐτ.7,8, α' **ἐφρόντιζον ὅκως μὴ λείψομαι τῶν πρότερον γενομένων,** Θουκ.3,4 **ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἥξει,** Ξεν.ΚΠ 1,2,3 **οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται,** Πλάτ.'Απολ.39A **τοῦτο μηχανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν θάνατον,** αὐτ.Γοργ.502E **τούτου στοχαζόμενοι ὅπως ἔσονται·** ‖ ἡγουμένου ρ. κτ. παρῳχημένον χρόνον δύναται ἡ ὁριστ. τοῦ μέλλ. νὰ μετατραπῇ εἰς εὐκτ. : Ξεν.ΚΠ 8,1,10, αὐτ.43 **ἐπεμελεῖτο ὅπως μήτε ἄσιτοι μήτε ἄποτοι . . ἔσοιντο,** αὐτ.'Ελλ.7,5,3, αὐτ.Οἰκ.7,5, αὐτ. 'Αγ.2,8 **ἐπεμελήθη δ' ὅπως . . τοὺς πόνους δυνήσοιντο ὑποφέρειν·** ‖ συχν. τὸ ὅπως συνεκφέρεται κτ. ἐναλλαγὴν μτ. τινων ἄ. τ., οἷοι οἱ δι' **ὧν, δτῳ τρόπῳ** : Θουκ.6,11, 'Ισοκρ.1,4 **εἰσηγοῦνται μὴ δι' ὧν . . ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως δόξουσι·** 3) ἐν ἀορίστοις προτ. εὕρηται συντεταγμένον μεθ' ὑποτ. μτ. τοῦ **ἂν** (ἐπ. **κε(ν)**) πρὸς ἔκφρασιν τοῦ καθόλου ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον, ὁπότε ὁποτέον διὰ τοῦ ὅπως καὶ ἄν, ὅσον καὶ ἄν : 'Ιλ.Υ 243 **Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε, ὅπως κεν ἐθέλῃσιν,** 'Ηρ.8,143 **ἀμυνεύμεθα οὕτω, ὅκως ἂν καὶ δυνώμεθα,** Ξεν.ΚΠ 1,1,2 **ἐῶσι . . χρῆσθαι οὕτως ὅπως ἂν αὐτοὶ βούλωνται,** Πλάτ.Φαίδ.116A, αὐτ.Συμπ.174B· ‖ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡγουμένου χρόν. ἱστορικοῦ συντάσσεται μτ. εὐκτ. : Θουκ.8,95 **ἐξαναγκάσειαν τοὺς 'Αθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι,** Ξεν.'Ελλ.2,3,13. ‖ ὁμ. κ. ἐν γνωμ. ἐκφρά-

σεσι : Σοφ.ΟΤ 979 εἰκῇ κράτιστον ζῆν ὅπως δύναιτό τις· || τὸ ἂν τιθέμενον μτ. εὐκτ. ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὸ ρ. παρὰ εἰς τὸ ἐπίρρ. : Δημ.167 ὅπως ἂν τις ὀνομάσαι τοῦτο |ὅπως ἄλλως ἤθελέ τις ὀνομάσει τοῦτο|· 4) φρ. οὐκ ἔστιν ὅπως ἢ οὐκ ἔσθ' ὅπως δὲν ὑπάρχει τρόπος καθ' ὃν . ., δὲν γίνεται μὲ κανένα τρόπον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ . ., εἶναι πάντῃ ἀδύνατον : Ἡρ.7,102 οὐκ ἔστι ὄκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους, Ἀριστφ.Πλ.18, Δημ.297· || οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ εἶναι ἀδύνατον νὰ μή, πρέπει μὲ κάθε τρόπον, ἐξάπαντος : Σοφ.ΟΚ 97 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν ἐξήγαγ', Ἀριστφ. Ἀχ.116, αὐτ.Ἱππ.426, αὐτ.Θεσμ.882, Πλάτ.Ἀπολ. 27Ε· || ὁμ. ἐν ἀποκρίσει οὐδαμῶς ὅπως οὐ ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔχῃ, νὰ εἶναι οὕτως : αὐτ.Θεαίτ. 160D· || ὁμ. κ. ἐν ἐρωτήσεσι : Ἀριστφ.Σφ.471 ἔσθ' ὅπως ἄνευ μάχης . . ἐς λόγους ἔλθωμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγάς; |ἰδ.ἀνάγν. -οιμεν|, Πλάτ. Πολ.495Α ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος φιλοσοφήσει;, αὐτ.Φαῖδρ.262Β, αὐτ.Θεαίτ.154C· || κατόπιν τοῦ οὐκ ἔσθ' ὅπως πλὴν τῆς ὁριστ. πάντων τῶν χρόνων, δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ δυνητ. εὐκτ. : Ἀριστφ.Νεφ.1181 οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως μί' ἡμέρα γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο, αὐτ.Σφ.212, Ἰσοκρ.12,156, Πλάτ.Λάχ.184C οὐκ ἔσθ' ὅπως ἄν τις φύγοι τὸ καταγέλαστος γενέσθαι· || μτ. εὐκτ. ἄνευ τοῦ ἂν : Αἰσχ.Ἀγ.620 οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι, Εὐρ. Ἀλκ.52, Ἀριστφ.Σφ.471· || κ. μτ. δυνητ. ὁριστ. : Ἰσοκρ.15,206 οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν . . κατέστησαν, Δημ.901· 5) δημ. φρ. ὅπως (κι) ὅπως ὅπως ὅπως εἶναι δυνατόν, ὅπως μπορεῖ κανεὶς μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, ἐκ τῶν ἐνόντων, ὅθ. συνεκδ. ὄχι καὶ τόσο καλὰ ἢ ἐν σπουδῇ καὶ μετ' ἀμελείας, προχείρως : Καρκθ.Παλ.Ἀγ.71 ζῇ ὅπως κι ὅπως, αὐτ. 89, - ντύθηκα ὅπως ὅπως καὶ βγῆκα· 6) π. τραγ. ἐν χρ. ἐν παρομοιώσεσιν ὡς τὸ ὡς : Αἰσχ.Πρ.1001 ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως παρηγορῶν, Σοφ. Τρ.32, αὐτ.442, αὐτ.683, αὐτ.Ἠλ.98 ὅπως δρῦν ὑλοτόμοι σχίζουσι κάρα, αὐτ.1076 ὅπως ἁ πάνδυρτος ἀηδών, αὐτ.Φιλ.777, Εὐρ.Ἀνδρ.1140, Ἡρώνδ.3,41 ὄκως τις καλλίης κάτω κύπτων, Ἐπιγρ. Λοκρ. ὅπω(ς) ξένον, - ἐσὺ δὲν εἶσαι ἐπιτήδειος ὅπως οἱ ἄλλοι· 7) μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ ὡς τὸ ὅτι ἢ τὸ ὡς πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ὑψίστου, τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, ὅσον τὸ δυνατόν : Αἰσχ. Ἀγ.600 ὅπως δ' ἄριστα τὸν ἐμὸν . . πόσιν σπεύσω . . δέξασθαι, Ἀριστφ.Εἰρ.207 ὅπως ἀνωτάτω |ὅσον τὸ δυνατὸν ὑψηλότερα|· || πλῆρες ἐν Σοφ. Τρ.330 οὕτως ὅπως ἥδιστα |ἔχει|· 8) ἐν ἐλλειπτ. φρ. μτ.γενικ. : Αἰσχ.Ἱκ.837 σοῦσθε σοῦσθ' ἐπὶ βᾶριν ὅπως ποδῶν |ἔχετε| |τρέχετε, τρέχετε ὅπως δύνανται οἱ πόδες σας, δηλ. ὅσον ταχέως δύνασθε|· 9) σπαν. πρὸς προσδιορισμὸν τῶν χρονικῶν περιστάσεων ὅτε, ὁπότε, μόλις, ἅμα : Ἰλ.Λ 459 Τρῶες . . ὅπως ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος . . , ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν, αὐτ.Μ 208, Ὀδ.Γ 373, Αἰσχ.Πέρσ. 198 τὸν δ' ὅπως ὁρᾷ Ξέρξης πέπλους ῥήγνυσιν ἀμφὶ σώματι, Σοφ.Ἠλ.749, αὐτ.765, Ἀριστφ. Νεφ.60· || μτ. εὐκτ. ἐπὶ ἀορ. ἐπαναλήψεως, ὁσάκις, ὁπότε : Ἡρ.1,17 ὄκως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἁδρός, αὐτ.68, αὐτ.2,174· || κ. μτ. ἐπιρρ. ὑπερθ. βαθμοῦ ἐν χρονικῇ σημ. : Ἡσιοδ.Θ 156 ὅπως πρῶτα |εὐθὺς ὡς|, Θεογν.427 ὅπως ὤκιστα, Αἰσχ.Πρ.228 ὅπως τάχιστα τὸν πατρῷον ἐς θρόνον καθέζετ'· 10) μτγν. ἐπὶ τόπου, ὅπου : Ἡρώνδ.3,75 |ἀμφ.|· 11) σπαν. ἐν χρ. πρὸς ἔνδειξιν ἀντικειμ. τῆς προτ. κατόπιν λεκτικῶν, δοξαστικῶν ἢ διανοητικῆς ἀντιλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων, ὁπότε ἀποδοτέον διὰ τῶν εἰδ. συνδ. ὡς ἢ ὅτι : Ἡρ.1,37 λόγῳ ἀνάπεισον ὄκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα, αὐτ.2,49, αὐτ.3,115, αὐτ.116, Σοφ.ΟΤ 548 τοῦτ' αὐτὸ μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ εἶ κακός, αὐτ.Ἀντ.223, Πλάτ.Εὐθ.296Β· || κ. μτ. τὸ ἐλπίζω : Σοφ.Ἠλ.963, Εὐρ.Ἡρακλ.1051 μὴ γὰρ ἐλπίσῃς ὅπως αὖθις πατρῴας ζῶν ἔμ' ἐκβαλεῖς χθονός· || ὁμ. κ. προηγουμένου ρ. ἢ φρ. ἐκφραζούσης συγκίνησιν, ψυχικὴν ταραχὴν : Ὀδ.Δ 109 ἐμοὶ δ' ἄχος . . ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, Σοφ.Φιλ.169· || συχν. π.Ἀττ. μετὰ τὸ θαυμάζω : Ξεν.Ἀπ.1,1,20 θαυμάζω ὅπως ποτὲ ἐπείσθησαν, Πλάτ.Κρίτ.43Α· || φρ. οὐχ ὅπως . . ἀλλὰ ἢ ἀλλὰ καί ὄχι μόνον ὅτι δὲν . . ἀλλὰ καὶ ὅτι |ἐξηγουμένου κτ. ἔλλειψιν τοῦ λέγω ἢ ἐρῶ| : Θουκ.1,35 οὐχ ὅπως κωλυταὶ . . γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ . . δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε |ὄχι μόνον δὲν θὰ γίνετε . . ἀλλὰ καὶ θὰ . . |, Ξεν.Ἑλλ. 5,4,34, Λυσ.30,26 οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῄρηται, Ἰσοκρ.14,27, Δημ.67, αὐτ.271, αὐτ.1250· || κ. οὐχ ὅπως.. ἀλλ' οὐδὲ ἢ μηδὲ ὄχι μόνον δὲν.., ἀλλ' οὔτε καὶ : Θουκ.3,42 οὐχ ὅπως ζημιοῦν ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν, Ξεν.Ἑλλ.2,4,14 οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδευόμεθα, αὐτ.Ἀγ.5,1, Ἰσοκρ.14,5 οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν· || σπαν. μὴ ὅπως . . ἀλλ' οὐδὲ : Ξεν.ΚΠ 1,3,10 μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἀλλ' οὐδὲ ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε |οὐ μόνον δὲν ἠδύνασθε νὰ ὀρχῆσθε, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἵστασθε ὀρθοί|· || τὸ οὐχ ὅπως σπαν. ἀκολουθεῖ ἀ. πρότ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα μὴ εἴπωμεν, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε : Σοφ.Ἠλ. 796 πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σὲ παύσομεν, Λουκ.Χαρ.8 μηδ' ἐμπίδα, οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος, αὐτ.Πρ.8, αὐτ.ὑπ.Εἰκ.7· 12) ἐπὶ πλαγίας ἐρωτήσεως, πῶς, κατὰ τίνα τρόπον, μεθ' ὁριστ. ἱστορικοῦ χρόνου : Ἰλ.Π 113 ἔσπετε νῦν μοι ὅππως δὴ . . πῦρ ἔμπεσε νηυσίν, αὐτ. Κ 545, Ὀδ.Γ 97 εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας, Ξεν.Ἑλλ.1,4,11 Ἀλκιβιάδης ἀνήχθη . . ἐπὶ κατασκοπὴν . . τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει |ἱστορ. ἐνεστ.|, Ἀντιφ.5,26· || μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἰλ.Β 252 οὐδὲ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα· || ὁμ. μτ. μέλλ. ὁριστ. κατόπιν ρ. σκέψεως σημαντικῶν : αὐτ.Δ 14 φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, αὐτ.Ι 251 φράζευ ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ, Ὀδ.Ν 376, αὐτ.386, αὐτ.Τ 557, αὐτ.Υ 29, αὐτ.39· || μεθ' ὑποτ. μτ. ρ. σημαντικῶν σκέψεως, προνοίας κττ. : Ἰλ.Γ 110 λεύσσει ὅπως ὄχ' ἄριστα . . γένηται, αὐτ.Κ 225 ἐνόησεν |γνωμικ. ἀόρ.| ὅππως κέρδος ἔῃ, Ὀδ.Α 77 ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες νόστον ὅπως ἔλθῃσι, αὐτ.Ν 365, Σοφ.ΟΤ 1367 οὐκ οἶδ' ὅπως . . φῶ, αὐτ.Αἶ.428, Ξεν.Ἱππαρχ.1,3 ἐπιμελητέον ὅπως τρέφωνται οἱ ἵπποι, αὐτ.Οἰκ.7,36, αὐτ.9,14, Λυσ.8,5, Πλάτ.Μέν. 91D, αὐτ.Γοργ.515C· || ἡ χρ. τοῦ μέλλ. τῆς ὁριστ. κ. τῆς ὑποτ. δὲν δύναται σαφῶς νὰ διακριθῇ, διότι εἶναι χωρία, ἐν οἷς ἀπαντῶσιν ἀμφότερα παραλλήλως : Αἰσχίν.3,65 ἐπράττετο γὰρ . . πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμείνητε . . δεύτερον δὲ ὅπως ψηφιεῖσθε· || μτ.εὐκτ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου : Ξεν.Ἀπ.1,3,2 τῶν ἀδήλων ὅπως ἀποβήσοιτο· || ἰδ. κατόπιν ρ. σκέψεως σημαντικῶν, ὅτε ὁ λόγος εἶναι πράγματι πλάγιος : Ἰλ.Ξ 160 μερμήριξε . . Ἥρη ὅπως ἐξαπάφοιτο |εὐθὺς λόγος : πῶς ἐξαπάφωμαι; |, Ὀδ.Ι 554 μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι νῆες, Σοφ.Ἀντ.271 οὐ γὰρ εἴχομεν . . ὅπως δρῶντες καλῶς πράξαιμεν, Ξεν.ΚΠ 6,2,11, Λυσ.6,39 ἐπεμελήθημεν ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ τὰ ἁμαρτήματα, αὐτ.13,32· || μτ. δυνητ. εὐκτ., ὅτε συχν. ἐκφράζεται ἐπιθυμία ἢ εὐχή, ἥτις ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ θὰ ἐξεφέρετο διὰ τοῦ πῶς ἂν : Ἀριστλ.Ἱππ.81 σκόπει ὅπως ἂν ἀπο-

θάνοιμεν ἀνδρικώτατα, Ξεν.Ἑλλ 7,1,33 βουλευόμενοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, αὐτ.ΚΠ 2,1,4, αὐτ.1,2,10· || ἡ δυνητ. εὐκτ. κ. ἡ ὑποτ. σπαν. ἀπαντῶσιν ἐν ἀλλεπαλλήλοις προτάσεσι : αὐτ.Ἑλλ.3,2,1 ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ .. βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις .. μηδ' αὖ Φαρνάβαζος .. κακουργῇ τὰς πόλεις· || ὅπως ἂν (ἐπ. κεν) μεθ' ὑποτ. ἐκφράζει τρόπον ἢ τὸν σκοπὸν ἀορίστως, ἕπεται δὲ προστ. ἢ ἀπαρφ. ἀντικαθιστῶν τὴν προστ. : Ὀδ.Δ 545 πεῖρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι, αὐτ.Α 295 φράζεσθαι .., ὅππως κε μνηστῆρας .. κτείνῃς, Αἰσχ. Ἱκ.233 σκοπεῖτε .. ὅπως ἂν ὑμῖν πρᾶγος εὖ νικᾷ τόδε, Σοφ.Τρ.233, Εὐρ.ΙΑ 539, Ξεν.ΚΠ 8,3,6 ἐπιμεληθῆναι ὅπως ἂν οὕτω γένηται, Πλάτ. Φαῖδρ.239Β, αὐτ.Γοργ.481Α· || σπαν. μτ. ἀπαρφ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὥστε : Ξεν.ΚΠ 4,2,37 ἐπιμελήθητε προθύμως ὅπως διπλάσια .. σῖτα καὶ ποτὰ παρασκευασθῆναι (δ. ἀνάγν. παρεσκευασμένα ᾖ), αὐτ.Οἰκ.7,29, αὐτ.Ἑλλ.6,2,32, Ἐπιγρ. ὅπως παρακολουθῆμεν, Διόδ.Σ 20,4 ὅπως .. ἔχειν, αὐτ. 85 ὅπως .. εἴργεσθαι, Πάπ. ὅπως πέμπιν (sic)· || μτ. τὰ φόβου ἢ προσοχῆς καὶ προφυλάξεως σημαντικὰ ῥήματα τὸ ὅπως (μὴ) ἐν χρ. μτ. μέλλ. ὁριστ. ἢ μτ. ἀορ. ὑποτ. (ἡ γρ. συχν. εἶναι ἀμφ.· τὰ ἑπόμενα ἐβεβαιώθησαν, ἄλλα μὲν ἐκ τοῦ μέτρου, ἄλλα δ' ἐκ τοῦ τύπου), ὁθ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἀριστφ.Ἱππ.112 δέδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι, Πλάτ. Φαίδ.91C παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ .. οἰχήσομαι, αὐτ.Συμπ.193Α· || σπαν. τὸ προηγούμενον ρ. παραλείπεται : αὐτ.Μέν.77Α ὅπως μὴ οὐκ .. ἔσομαι· || μτ. ἀορ. ὑποτ. : Εὐρ.ΙΤ 995 τὴν θεὸν δ' ὅπως λάθω δέδοικα, Ξεν. Ἀν.3,6,16 φυλάττου ὅπως μὴ εἰς τοὐναντίον ἔλθῃς· || σπαν. μτ. ἐνεστ. ὑποτ. : Πλάτ.Εὐθφρ.4Ε οὐ φοβεῖ ὅπως μὴ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων· || κ. παραλειπομένου τοῦ προηγουμένου ρ. μτ. ὑποτ. ἀορ. : Ἡρ.6,85 ὅκως μή τι ὑμῖν πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβάλωσι· || κ. μτ. ἐνεστ. ὑποτ. : Πλάτ.Κράτ.430D ὅπως μὴ .. ᾖ τοῦτο· || ἡγουμένης εὐκτ. συντάσσεται μτ. εὐκτ. ἰσοδυναμούσης πρὸς ὑποτ. : Ξεν.Ἀν.2,9,3 εἰ μὴ φοβοίμην ὅπως μὴ ἐπ' αὐτόν με τράποιτο· || ἐν τῇ μτ. μέλλ. ὁριστ. συντάξει συχνότ. ἐπὶ προτροπῆς, προσταγῆς ἢ ἀπαγορεύσεως : Ἡρ.3,36 ὅρα ὅκως μή σευ ἀποστήσονται Πέρσαι, Ἀριστφ.Σφ.141 ἄθρει .. ὅπως μὴ ἐκδύσεται, αὐτ.372 τηρώμεθ' ὅπως μὴ .. αἰσθήσεται· || τοῦ ρ. κτ. μικρὸν παραλειφθέντος, τὸ ὅπως (μὴ) μτ. μέλλ. ὁριστ. ἢ ἀορ. ὑποτ. ἐν χρ. ἀντὶ προστ. (Ἀριστφ.Βάτρ.378 ἔμβα χὤπως ἀρεῖς)· ὁθ. συχνότ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Ἡρ.3,142 ὅκως λόγον δώσεις τῶν μετεχείρισας χρημάτων (δίδου λόγον), Ἀριστφ.Ὄρν.131 ὅπως παρέσει μοι (πάρισθι), αὐτ.Εἰρ.77, Ξεν.Ἀν.1,7,3, Λυσ.1,21, αὐτ.12,50, Πλάτ.Γοργ.489Α· || σπαν. μτ. α' προσ. : Εὐρ. Ἑκ.398 ὁποῖα κισσὸς δρυός, ὅπως τῆσδ' ἕξομαι, Ἀριστφ.Ἐκκλ.297· || σπανιωτ. ἡ σύντ. μτ. ἀορ. ὑποτ. ἀντὶ προστ. : Πλάτ.Εὐθ.296Α ὅπως μή τι ἡμᾶς σφήλῃ, αὐτ.Πρωτ.313C ὅπως μὴ .. ἐξαπατήσῃ, Δημ.45 καὶ ὅπως μὴ ποιήσεθ' ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· 13) τὸ ὅπως κεῖται ἐν διαλόγοις κ. ὡς ἐν ἀπαντήσει εἰς ἐρώτησιν ἐπανάληψις τοῦ ἐν τῇ ἐρωτήσει πῶς, ἀποδιδόμενον ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. διὰ τοῦ (ἐ)ρωτᾷς πῶς; : Ἀριστφ. Ἱππ.128 πῶς μὲ χρὴ καλεῖν; - Ὅπως; (ἐρωτᾷς πῶς;), αὐτ.Νεφ.677, αὐτ.Πλ.139· 14) μτγν. ἐν εὐθείαις ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τοῦ πῶς : Ἰουλ.Ἐπιστ.82,106Β· 15) μτ. γενικ. : Πλάτ.Γοργ.475Ε οὐκ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης (δὲν γνωρίζω πῶς διάκειται ὡς πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην), αὐτ.Πολ.389C· 16) οὐδ' ὅπως οὐδ' ὁπωσδήποτε, οὐδόλως : αὐτ.Θεαίτ.183Β εἰ μὴ ἄρα τὸ οὐδ' ὅπως (δ.ἀνάγν. οὐδ' οὕτως)· 17) κ.μσν κ. νεώτ. ὡς τελικὸς σύνδ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἵνα, διὰ νά .., τῆς σημ. ταύτης τὸ πρῶτον ἐξαγομένης ἐκ τῆς σημ. τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ σχεδίου· ἐν τῇ χρ. ταύτῃ συχνότ. ἐναλλάσσεται μτ. τοῦ ἵνα (Ἀντιφ. 1,23-24, Ἀνδοκ.3,14, Λυκοῦργ.11>)· ἐν παλαιοτέραις ἀττ.Ἐπιγρ. ἐν χρ.μ. τὸ ὅπως ἄν, ἅπαξ μ τοῦ ὅπως ἄνευ τοῦ ἂν ἐν Ἐπιγρ. ἀπαντῶντος, βραδύτερον ὅμως ὑπερισχύει τοῦτο· ἐν τῇ σημ. ταύτῃ συντάσσεται μεθ' ὑποτ. ἡγουμένου ἀρκτικοῦ χρόνου ὁριστ. ἢ ὑποτ. ἢ προστ. οἱουδήποτε χρόνου : Ὀδ. Ξ 181 τὸν δὲ μνηστῆρες .. λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται, Αἰσχ.Χο.873, Σοφ.Φιλ.238 γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ' ὅπως εἰδῶ τίς εἶ, αὐτ.Ἠλ.457, Ξεν. Ἀπ.2,10,2· || μσν. δημ. κτ. τινα πλεονασμόν (τοῦ νὰ - ἵνα) : Πρόδρ.2,565 τὸς ἀκοάς σου πρόσχες ὅπως νὰ μάθῃς ἀκριβῶς καὶ περὶ τῶν νοσούντων· || ὁμ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου ἐν τῇ ἐνν. τοῦ παρακ. ὡς μὴ ὑπάρχοντος καὶ ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ ἀορ. : Ἀριστφ.Ἐκκλ.117 ξυνελέγημεν ἐνθάδε ὅπως προμελετήσωμεν (συνεκλήθημεν, δηλ. ἔχομεν συνέλθει εἰς ἐκκλησίαν), Θουκ. 1,73 παρήλθομεν .. ὅπως μὴ χεῖρον βουλεύσησθε· || ὁμ. ὅταν τὸ συμβησόμενον ἢ τὸ σκοπούμενον ἐξετάζηται, κρίνηται ἐξ ἀπόψεως ἐνδιαφερούσης τὸν σκοποῦντα, τὸ κύριον ὑποκείμενον : αὐτ.31 ἦλθον πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι .. τὸ αὐτῶν (ναυτικὸν) ἐμπόδιον γένηται, αὐτ.57, αὐτ.65· || σπαν. ἡ εὐκτ. κ. ἡ ὑποτ. ἀπαντῶσιν ἀλλεπαλλήλως ἐν προτάσεσι : αὐτ.3,22 φρυκτοὺς παρεσκευασμένους ἐς αὐτὸ τοῦτο ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα .. ᾖ καὶ μὴ βοηθοῖεν, αὐτ.6,96, αὐτ.7,17· || μτ. εὐκτ. ἡγουμένου ἱστορικοῦ χρόνου : Ἰλ.Φ 548 πὰρ δέ οἱ αὐτὸς ἔστη, ὅπως .. κῆρας ἀλάλκοι, Ὀδ.Ν 319, αὐτ.Ξ 312, αὐτ.Σ 160, αὐτ.Χ 472, Σοφ.ΟΤ 1005, αὐτ.ΟΚ 1305, Ξεν.ΚΠ 1,4,25 ἀπεκάλει δή, ὅπως τὰ ἐν Πέρσαις ἐπιχώρια ἐπιτελοίη, Πλάτ.Τίμ.77Ε· || ὁμ. ἡγουμένου ἱστορ. ἐνεστ. : Αἰσχ.Πέρσ.450 πέμπει τούσδ' ὅπως ἄγοι ..· || ὁμ. κ. ἡγουμένης εὐκτ. : Αἰσχ. Εὐμ.298 ἔλθοι .., ὅπως γένοιτο τῶνδ' ἐμοὶ λυτήριος, Σοφ.Αἴ.1221· || μεθ' ἱστορ. χρόνου ὁριστ. εἰς δήλωσιν ἐπακολουθήματος, ὅπερ δὲν ἐπηκολούθησε ἢ ὅπερ προδήλως εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπακολουθήσῃ : Αἰσχ.Χο.196 εἶθ' εἶχε φωνὴν ἔμφρον' ἀγγέλου δίκην, ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ 'κινυσσόμην, Σοφ.Ἠλ.1134, Ἀριστφ.Εἰρ.135 ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος, Ἀνδοκ.2,21 ἐδεξάμην ἂν .. φράσαι πρὸς ὑμᾶς .. ὅπως .. προῄδετε, Δημ. 950 τίς οὐκ ἂν .. ταῦτα ἐδήλωσεν, ὅπως .. ταῦτα ἠλέγχθη· || μτ. μέλλ. κτ. τινα ἔλλειψιν : Ἰλ.Α 136, Ὀδ.Α 57 θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται (φροζομένη ὅπως ἐπιλήσεται), Ἀνδοκ.1,43 (χρὴ) ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται, Δημ.443· || μτ. μέλλ. ὁριστ. κ. ἀορ. ὑποτ. ἀλλεπαλλήλως εἰς συνεχεῖς προτάσεις : Αἰσχ.Χο.265 σιγᾶθ' ὅπως μὴ πεύσεταί τις, ὦ τέκνα, γλώσσης χάριν δὲ πάντ' ἀπαγγείλῃ τάδε· 18) τὸ ὅπως μεθ' ὑποτ. σπαν. ἐν χρ. κατόπιν ρ. δεήσεως ἢ παρακλήσεως σημαντικῶν ἀντικαθισταμένου ἀπαρφ. : Ὀδ.Γ 19 λίσσεσθαι .. ὅπως νημερτέα εἴπῃ, Ἀντιφ.1,12 αἰτεῖσθαι ὅπως μὴ καταψηφίσησθε, αὐτ.23, Λυσ.1,29 ὅπως μὴ ἀποθάνῃ ἠντεβόλει, Λυκοῦργ.127· || κ. μτ. τοῦ ἂν : Ἡρ.2,126, αὐτ.3,44, Σοφ.Αἴ.556, Ἀριστφ. Ἀχ.1060 δεῖταί μου σφόδρα ὅπως ἂν οἰκουρῇ, Ἰσαῖ.7,27 διεκελεύετο ὅπως ἂν .. ἐγγράφωσί με· || συχν. ἑρμηνεύεται ὡς ἔλλειψις ἀντὶ τοῦ δεῖ σ' ὁρᾶν (ἢ σκοπεῖν) ὅπως : Σοφ.Φιλ.55, Κρατῖν.108 δεῖ σ' ὅπως .. μηδὲν διοίσεις.

ὅπως δή ἐπίρρ., ἐπ. ὅππως δή τίνι τρόπῳ ἀληθῶς, μὲ ποῖον πράγματι τρόπον : Ἰλ.Π 113 **ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, . . ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν·** **2)** ὁπωσοῦν βλ.λ. : Πλάτ. Ἱππ.232Β **εἴτε πέπεισαι εἴτε ὁπωσδὴ ἔχεις.**
ὅπως δήποτε ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ. δι' οἱουδήποτε τρόπου : Δημ.30 **πέπρακται νυνὶ τοῦθ' ὁπωσδήποτε**, αὐτ.314, Ἀριστλ.ΗΝικ.1114b,14 **φύσει ἢ ὁπωσδήποτε, - ὁπωσδήποτε θὰ ἔλθω,- θὰ γίνῃ αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω ὁπωσδήποτε.**
ὁπωσδηποτοῦν ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἄν . . , ὅπως καὶ νά 'ναι : Διοσκ.Θηρ.3, Εὐστρ.ΗΝικ.23,3.
ὅπως οὖν ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. **ὁπωσοῦν** κατά τινα τρόπον, ὁπωσδήποτε, ὀλίγον τι, μετρίως : Θουκ. 1,77,· αὐτ.7,60 **ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι**, Ἰσοκρ.2,5, αὐτ.12,2, **- ἡ κατάστασις εἶναι ὁπωσοῦν εὐχάριστος.**
ὅπωσπερ ἐπίρρ., ἰων. ὅκως περ : Ἡρ.6,120 **οἱ τάριχοι . . ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεάλωτοι**, Σοφ.Αἴ.1179 **οὕτως ὅπωσπερ τόνδ' ἐγὼ τέμνω πλόκον**, αὐτ.ΟΤ 1336.
ὅπως ποτέ ἐπίρρ. ὁπωσδήποτε, ἐν τοσούτῳ, ἐν τούτοις : Δημ.316 **ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι περὶ τούτων ἀρκεῖ μοι**, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,11.
ὁπωστιοῦν ἐπίρρ. ὁπωσοῦν βλ.λ. : Θουκ.8,71 **οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐκίνησαν**, Πλάτ.Φαῖδρ.258C, αὐτ.Φαίδ.61C, αὐτ. Πολ.579Ε, αὐτ.Θεαίτ.179Β.
ὅπωτ ἐπίρρ., δ. ὅπως βλ.λ. : Ἐπιγρ.Αἰγοσθενιτῶν.
ὁραγγουτάγγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. **ὁραγκουτάγκος** κ. **-άνος**, δημ. **οὐρακουτάγκος** πίθηκος ἐκ τῶν ἀνθρωποειδῶν, ὁμοιάζων λίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅ. ἄνθρωπος τῶν δασῶν.
ὁραῖος-α-ον γλωσσ. ὁ τῶν ὅρων, τῶν ὁρίων, πρβλ. ὁριαῖος : **ὁραία τεκτονική** (ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν τῇ τῶν ὁρίων χαράξει ἡ οἰκοδομή).
ὅραμα-ατος (τό) (ὁρῶ-άω) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὁρώμενον, θέαμα, ὄψις : Ξεν. ΚΠ 3,3,66 **διά τε τὰ δεινὰ ὁράματα καὶ διὰ τὸν φόβον**, Ἀριστλ.Ψυχ.428a,1, αὐτ.ΗΝικ.1173b,18 **φαμὲν γὰρ ὁράματα καὶ ἀκούσματα εἶναι ἡδέα**, ΚΔ Ματθ.17,9 **μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ·** **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐν ἐκστάσει, καθ' ὕπαρ ἢ καθ' ὕπνον ὁρώμενον, ἐμφανιζόμενον, ὅ. ὀπτασία βλ.λ. 3) : ΠΔ Γεν.15,1 **ἐγεννήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἅβραμ ἐν ὁράματι**, Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(1),249, ΚΔ Πράξ.9,10 **καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι**, Πάπ., Πρόδρ.2,268 **τὴν νύκτα βλέπω ὁράματα καὶ μοιάζουν παλαμύδας**, Ἐρωτόκρ. 4,123 **δὲν ἦτον τοῦτο ὄνειρο, μά 'ν' ὅραμα, Φροσύνη**, Παλαμ.Ταφ.66,15 **γερμένοι στῶν ὁραμάτων τὰ πέλαγα μέσα**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37,6 **ἴδια τοῦ Ὀλύμπου ὁράματα κι ὄνειρα παραδείσων**, Γρυπ. Σκ.Τερρ.39,4· **3)** μτγν. ἐμφάνισις, ἐπιφάνειά τινος **ἐν ὁρατῇ μορφῇ** : Ἀριστείδ.Λόγ.42(6),8 **ἐν τοῖς ὁράμασι τοῦ θεοῦ** (εἰκ. ἰάμασι)· **4)** ἀντικείμενον ἢ τρόπος σκέψεως, θεωρία : Ἀριστλ.Πολιτ. 1259a,31 **τὸ ὅραμα Θάλεω·** **5)** σκέψις, ἀπόφασις ἐπὶ τῇ προόψει τινός : Δημ.1460 **ἀλλ' ὅραμα τοῦτο ἐποιεῖτο ὁ δῆμος αὐτοῦ καλόν.**
ὁραματίζομαι (ὅραμα) μτγν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. ὡραματίσθηκα, ὁρῶ, βλέπω, θεῶμαι, παρατηρῶ : Ἀκύλ.ΠΔΨαλμ.10(11),4· **2)** νεώτ. βλέπω ὁράματα βλ.λ.2), ὅ. ὀπτασιάζομαι.
ὁραματισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ὁραματίζεσθαι, τὸ ἐπιφαίνεσθαι, δθ. ἐμφάνισις : Ἀκύλ.ΠΔ Ἰὼβ 4,13 **ὁραματισμοὶ νυκτός** (αἱ καθ' ὕπνον ἐμφανίσεις, πάνθ' ὅσα ἐναργῶς βλέπει τις κοιμώμενος)· **2)** νεώτ. ὀπτασιάζομαι βλ.λ.
ὁραματιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁραματιζόμενος βλ.λ.1), ὁ βλέπων ὁράματα, φαντασίας : Σύμμ.ΠΔ Ἠσ.56,10· **2)** νεώτ. ὁ ὀπτασιαστής βλ.λ.: **ὁραματιστὴς τῆς Ἑλλάδος τῶν πέντε θαλασσῶν.**
ὅραμνος (ὁ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρόδαμνος βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.154, Ἀγαθ.ΑΠ 5,291,1 **ἐνθάδε μὲν χλοάουσα τεθηλότι βῶλος ὁράμνῳ φυλλάδος**, Σχόλ. Νίκ.Θηρ.92 **ἐσθλοῦ ἀβροτόνοιο δύω κομόωντας ὁράμνους**, Παῦλ.Σιλ.196 **ἀργυρέων ὁράμνων.**
ὁρανός (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ οὐρανὸς βλ.λ.
ὁράριον (τό) πάπ. κ. νεώτ. ταινία, ὀθόνιον τῆς κεφαλῆς, καφιδρώτιον, κεφαλόδεσμος, μανδήλι : Πάπ.· **2)** μσν. κ. νεώτ. ἄμφιον κατ' ἐξοχὴν διακριτικὸν τοῦ βαθμοῦ τοῦ διακόνου, ἀποτελούμενον ἐξ ἐπιμήκους λευκῆς λωρίδος ἀναδιπλουμένης περὶ τὸν ἀριστερὸν ὦμον, ὅ. ὠράριον κ. ὡράριον.
ὅρασις-εως (ἡ) (ὁρῶ-άω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὁρῶ, τὸ βλέπειν, ἡ αἴσθησις τῆς ὄψεως, τῆς διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιλήψεως πάντων τῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἀντικειμένων καὶ γεγονότων· πρβλ.Ἀριστλ.Ψυχ.426a,13 **«ὅρασις λέγεται ἡ τῆς ὄψεως ἐνέργεια»** : Δημάδ.3, Ἀριστλ. ΗΝικ.1174a,14, αὐτ.Ψυχ.428a,7,**-ἔχω ἀσθενῆ τὴν ὅρασιν, - τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως** (ὁ ὀφθαλμός), **- ἔχασε-ἀνέκτησε τὴν ὅρασίν του·** **2)** Ἐπιγρ. ἡ ἰσχύς, δύναμις ἱκανότης ἐν τῷ ὁρᾶν· **3)** μτγν. κτ. πληθ. τὰ ὄργανα δι' ὧν ἀντιλαμβανόμεθα τῇ βοηθείᾳ τοῦ φωτὸς τὸν ἔξω κόσμον, οἱ ὀφθαλμοί : Διόδ.Σ 2,6 **δυσχερῶς δ' αὐτοῦ φέροντος, ἠπείλησεν ἐκκόψειν τὰς ὁράσεις**,Διον.Ἀλ. Ρωμ.8,45, Πλούτ.Ἠθ.88D **ἀλλ' ἔοικε καὶ τοῦ φωτὸς τὸ ἀνακλώμενον μᾶλλον ἐνοχλεῖν τὰς ἀσθενεῖς ὁράσεις·** **4)** ὁμ. μτγν. ὅραμα βλ.λ.2), ὀπτασία : ΠΔ Ἰωὴλ 2,28 **καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται·** **5)** μτγν. ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, ἡ ὄψις : ΚΔ Ἀποκ.4,3 **καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ**, Πάπ. **ὁ μεταμορφούμενος ἐν ταῖς ὁράσεσι.**
ὁρατήρ-ῆρος (ὁ) ὁρατὴς βλ.λ.· Ἡσ. **ἐν λ. ὀπτήρ.**
ὁρατής (ὁ) (ὁρῶ-άω) μτγν. ὁ ὁρῶν, ὁ θεώμενος, ὁ ἐπισκοπῶν, ὁ ἐπόπτης : ΠΔ Ἰὼβ 34,21 **αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστι ἔργων ἀνθρώπων**, Πλούτ.Νικ.19.
ὁρατίζω μτγν. διατηρῶ ἐν ὄψει, ὑπὸ τὰ ὄμματα, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν μου, ἐποπτεύω : Σευῆρ.Ἰατρ.Κλυστ.13D **οἰκείου σκοποῦ ὁρατίζει.**
ὁρατικός-ή-όν (ὁρατός) ὁ ἔχων τὴν δύναμιν τὴν ἱκανότητα τοῦ ὁρᾶν, τῆς ὁράσεως : Ἀριστλ.ΖΓ 781a,1 **τὰ ὄμματα ὁρατικὰ τῶν πόρρωθεν**, Πλούτ. Ἠθ.433D **ὀφθαλμοῦ τε γὰρ ἔχοντος τὴν ὁρατικὴν δύναμιν οὐδὲν ἄνευ φωτὸς ἔργον ἐστίν** **2)** μτγν. ὁ διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντιλαμβανόμενος : αὐτ.436D **οὐκ ἀνῄρει τὸ κατὰ τὸν λόγον καὶ πρόνοιαν ὁρατικοὺς καὶ ἀκουστικοὺς γεγονέναι·** **3)** ὁμ. μτγν. τὸ οὐδ. **ὁρατικόν** ὡς οὐσ. ἡ αἴσθησις καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ὁρᾶν, ἡ ὅρασις βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ΖΓ 716a,30· **4)** ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ὁ ὀφθαλμός : Βέττ.Βάλ.ἐν Κατ. Ἀστρλ.Κ 8(1),168 **ὁρατικῶν πόνοι·** **5)** ὁμ. μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὅρασιν, ὁ κατάλληλος δι' αὐτήν : Διογ.Λ 8,89 **οὐ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὁρατικά·** **6)** κτ. ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς διανοίας, ὁ κεκτημένος, ὁ πεπροικισμένος δι' ἱκανότητος ἀντιλήψεως, ὁ διορατικός, ὁ προορατικός : Φίλ.2,19 ὁρατικὴ **διάνοια·** **7)** ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων εὐαισθησίαν τῶν αἰσθητηρίων καὶ **ὡς ἐκ** ταύτης εὐφυΐαν· πρβλ. Ἡσ. **«γνωστικός»** : **αὐτ.1**, 593,26 **πᾶς ὁ . . εὐφυΐᾳ χρώμενος ὁρατικός.**
ὁρατικότης-ητος (ἡ) (ὁρατικός) νεώτ. ἡ δύναμις τῆς ὁράσεως, ἡ ὁρατικὴ ἱκανότης.
ὁρατικῶς ἐπίρρ., μτγν. μεθ' ὁρατικότητος, δι' ὁρατικῆς δυνάμεως : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,355 **τὸ γὰρ ὁρατικοῦ πάθους ἀναδεκτικὸν ὁρατικῶς κινεῖται.**

ὁρατόμετρον [τὸ] νεώτ. ὄργανόν τι, μηχάνημα δι' οὗ εὑρίσκεται καὶ προσδιορίζεται ἡ ὁρατότης τῆς ἀτμοσφαίρας.

ὁρατόριον [τὸ] [λατ.] νεώτ. μουσικὴ σύνθεσις θρησκευτικοῦ περιεχομένου ἀποτελουμένη ἐξ ᾀσμάτων ᾀδομένων ὑπὸ χοροῦ τῇ συνοδείᾳ ὀρχήστρας καὶ χαρακτῆρα ἔχουσα συνήθως δραματικόν, ἄ. ἐκκλησιαστικὸν μελόδραμα.

ὁρατός-ή-όν [ὁρῶ-άω] κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος διὰ τῆς ὁράσεως νὰ γίνῃ ἀντιληπτός, ὃν δύναταί τις νὰ ἴδῃ, ἀντίθ. ἀόρατος : Ἱππ.Παραγγ. 14, Θεόκρ.7,114 **πέτρᾳ ὕπο βλεμύων, ὅθεν οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός**, ΚΔ Κολοσσ.1,16 **τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα**, Σύμβ.Πίστεως ἄρθρ.1 **πιστεύω εἰς ἕνα θεόν.. ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων**, Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **οὐδεμία γωνία οὐρανοῦ ὁρατή, οὐδεμία ἀκτὶς ἡλίου**, - **ὁρατοὶ ἀστέρες** [οἱ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ὁρώμενοι]· ‖ κ. ἐν συνεκφ. μτ. τοῦ ἁπτός : Πλάτ.Τίμ.28Β **ὁρατὸς γὰρ ἁπτός τέ ἐστι καὶ σῶμα ἔχων**· ‖ ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ νοητός : αὐτ.Πολ.509D, αὐτ.524C **τὸ μὲν νοητόν, τὸ δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν**.

ὁρατότης-ητος [ἡ] νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁρατοῦ, τὸ ἔχειν τι τὴν ἰδιότητα νὰ ὁρᾶται, νὰ γίνεται ἀντιληπτὸν διὰ τῆς ὁράσεως· ‖ **ὁρατότης τῆς ἀτμοσφαίρας** ὁ βαθμὸς τῆς διαφανείας αὐτῆς· ‖ ναυτ. εἰδ. ἡ ἀπόστασις ἢ τὸ διάστημα, καθ' ὃ δύο πλοῖα ἢ δύο στόλοι δύνανται νὰ γίνουν ἀμοιβαίως ὁρατά.

ὁρατῶς μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁρατόν, διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν : Αἰν.Τακτ. 23,4, Πλούτ.Ἠθ.1029Β, Δαμασκ.Ι 1,99D **αἰσθητῶς καὶ ὁρατῶς**, Νεῖλ.π.Φώτ.Βιβλ.513,34 **νεκρῶν τινων ὁρατῶς ἀναζώντων**.

ὁράτριος [ὁ] Ἐπιγρ. ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ.

ὁραυγοῦμαι-έομαι [ὁρῶ-άω, αὐγή] ἐν ὄφει λαμβάνω, ἀκριβῶς ἐξετάζω, ἐπισκοπῶ : Αἰσ.π.Στοβ. 1,49,27 **συμπείθει μὲν γὰρ ὁ νόος ὁραυγούμενος**.

ὀρβικλᾶτον [τὸ] [λατ.] μτγν.κ.**ὀρβικουλᾶτον** εἶδός τι μήλου : Δίφιλ.π.Ἀθήν.3,80F, Διοσκ.1,115,4 **τὰ δὲ ἠπειρωτικὰ λεγόμενα, ῥωμαϊστὶ δὲ ἀρβικουλᾶτα εὐστόμαχα**.

ὀρβιοποιῶ-έω [ὀρόβιον] πάπ. ἑτοιμάζω σκευασίαν ὀροβίου βλ.λ.

ὀρβιοπωλεῖον [τὸ] πάπ. κατάστημα ὅπου πωλεῖται ὀρόβιον.

ὀρβιοπώλης [ὁ] πάπ. πωλητὴς ὀροβίου.

ὀρβιοπωλία [ἡ] πάπ. τὸ δικαίωμα, ἡ ἄδεια τῆς πωλήσεως ὀροβίου.

ὀρβοπώλης [ὁ] πάπ. ὀρβιοπώλης βλ.λ.

ὀργάζω κ. μσν. μαλάσσω, ζυμώνω, μαλακύνω, καθιστῶ τι ἁπαλόν, μαλακόν, ἕτοιμον ποιῶ διὰ κατεργασίας, ἀργάζω : Αἰσχ.ἀπ.451F, Σοφ.ἀπ.482 **πηλὸν ὀργάζειν χεροῖν**, αὐτ.510, αὐτ.787, Ἀριστφ. Ὄρν.839 **χάλικας παραφόρει, πηλὸν ἀποδὺς ὄργασον**· ‖ μσν. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Εὐστ.Πον. 93,1 **οἱ τοὺς χάλικας δηλαδὴ παραφοροῦντες καὶ τὸν πηλὸν ἢ τὸν τίτανον ὀργαζόμενοι**· **2**) δεύομαι, κατεργάζομαι : Σοφ.ἀπ.25 **κλωστῆρσι χειρῶν ὀργάσας κατήνυσε σειραῖα δεσμά**· **3**) μτγν. ἐπὶ φύλλων φυτῶν, βρέχων καθιστῶ τι νωπόν, μαλακόν : Νίκ.Ἀλεξ.155 **ἐνιθρύψειας ὀράμνους ὀργάζων λιπεῖ ῥοδέῳ**· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἱππ.Γυν.2, 206 **φύλλα ξηρὰ.. ἐλαίῳ ὀργάσασθαι**, Ἀρχίλ.π. Φώτ.64R, Νίκ.Θηρ.652 **καὶ τὰ μὲν ὀργάζοιο καὶ εἰν ἑνὶ τεύχεϊ μίξας**, Ἀλκίφρ.3,7 [ἀμφ.εἰκ.]· **4**) ἐν τῷ παθ. τ. ἐπὶ κηροῦ, τήκομαι, λειώνω : Πλάτ. Θεαίτ.194C **ὅταν ὁ κηρὸς μετρίως ὠργασμένος ᾖ** [ετ. διόρθ. ἐκ τοῦ Τίμ.Λεξ. κ.Σουίδ. ἀντὶ εἰργασμ.].

ὀργαίνω ποι. ὀργίζω βλ.λ.ΙΙ, κάμνω τινὰ νὰ θυμώσῃ, εἰς ὀργὴν ἐμβάλλω, γεν. κινῶ εἰς πάθος : Σοφ.ΟΤ 335 **καὶ γὰρ ἂν πέτρου φύσιν σύ γ' ὀργάνειας**· **2**) ἀμτβ. ὀργίζομαι, κινοῦμαι εἰς πάθος : αὐτ.Τρ.552 **ἀλλ' οὐ γάρ, ὥσπερ εἶπον, ὀργαίνειν καλὸν γυναῖκα νοῦν ἔχουσαν**· ‖ μτ. δοτ. ὀργίζομαι ἐναντίον τινός : Εὐρ.Ἀλκ.1106 **χρή, σοῦ γε μὴ μέλλοντος ὀργαίνειν ἐμοί**.

ὀργανάκι [τὸ] δημ. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ.· εἰδ. μηχανικὸν μουσικὸν ὄργανον, ἄ. ὀργανέττον.

ὀργανάριος [ὁ] γλωσσ. ὁ συριστής, ὁ φυσῶν, παίζων σύριγγα.

ὀργάνη [ἡ] Ἐπιγρ. προσωνυμία τῆς Ἀθηνᾶς· πρβλ. Ἐργάνη : Ἐπιγρ.Θάσου, Ἡσ., Φώτ.

ὀργανέττο(ν) [τὸ] [ἰταλ.] νεώτ. κ. δημ. μικρὸν ὄργανον, εἰδ. μουσικόν, αὐτόματον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄργανον, περιφερόμενον ὑπὸ πλανοδίου μουσικοῦ, ἄ. ὀργανάκι· **2**) μτ. μειωτικῆς σημ. ἐπὶ παντὸς ἀτόμου ὁμιλοῦντος, γράφοντος, ἐνεργοῦντος κατ' ἐπίφασιν αὐτοβούλως χάριν ἑτέρου ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ἐπ' ἄλλῳ τινί, ἄ. πουλημένος, ἀγορασμένος : **τὰ ὀργανέττα τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶχαν ἀφηνιάσει** [ἐπὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐφημερίδων], **-εἶναι ὀργανέττο τῆς φαυλοκρατίας**.

ὀργανίδιον [τὸ] νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ., μικρὸν ὄργανον· συχν. ἐν εἰδ. ζωολ. σημ. ἕκαστον τῶν διακεκριμένων μερῶν τοῦ σώματος τῶν μονοκυττάρων ὀργανισμῶν.

ὀργανίζω νεώτ., μτχ. παθ. πορακ. **ὠργανισμένος**, ὀργανῶ βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ.Διηγ.34 **ὡς μικρὸς στολίσκος τελείως ὠργανισμένος**.

ὀργανικός-ή-ό(ν) [ὄργανον] κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν χρήσει ὤν, ὁ χρησιμεύων ὡς ὄργανον, ἰδ. ἐπὶ τῶν διαφόρων μερῶν καὶ μελῶν τοῦ σώματος : Ἀριστλ.ΖΜ 646b,26, αὐτ.ΖΓ 742b,10· **2**) ὁ ἐξ ὀργάνων ἀποτελούμενος, συνιστάμενος, συγκείμενος : αὐτ.ΗΝικ.1110a,16 **λεκτέον τὰ μέρη πρῶτον μὲν τὰ ὀργανικά**, αὐτ.ΖΜ 661b,29, αὐτ.ΖΓ 739b,14· ‖ νεώτ. ὁ ἐμπεριέχων ὄργανα, ὁ ἔμβιος, ἄ. ἐνόργανος : **ἡ ὀργανικὴ ὑφὴ τῶν ζῴων καὶ φυτῶν**· **3**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ζῶντα ὀργανισμόν, ὁ παρουσιάζων ἰδιότητας ὀργανισμοῦ εὑρισκομένου ἐν ζωῇ : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 27 **ἔμεινε σὰν ὀργανικὴ ὕπαρξη μακρᾶς ζωῆς**, - **ὀργανικὰ σώματα**· **4**) ὁμ. νεώτ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν ὑφὴν τῶν ὀργάνων ἢ τὸν ὀργανισμόν : **ὀργανικὴ νόσος** [ἡ προελθοῦσα ἐκ βλάβης ὀργάνου τινὸς καὶ οὐχὶ ἐξ ἁπλῆς τινος διαταραχῆς] - **λειτουργία** [ἡ λειτουργία τῆς θρέψεως τοῦ ὀργανισμοῦ] - **ἀνάγκη** [πᾶν ὅ,τι θεωρεῖται ἀναγκαῖον διὰ τὸν ὀργανισμόν] - **ἀλλοίωσις ἢ βλάβη** [βλάβη, ἀλλοίωσις ὀργάνου τινὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος]· **5**) νεώτ. νομ. ὁ ἀναγόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τοὺς θεμελιώδεις νόμους τῆς πολιτείας, εἰς τὸν συνταγματικὸν χάρτην, ἐν γένει εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κράτους : **ὀργανικὸς νόμος** [ὁ καθορίζων τὰ τῆς ὀργανώσεως κρατικῆς τινος ὑπηρεσίας]· ‖ **ὀργανικὴ θέσις** ἡ ὑπὸ ὀργανικοῦ νόμου καθοριζομένη ἔν τινι ὑπηρεσίᾳ, ὑπούργημα, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς ὑπηρεσία· **6**) νεώτ. χημ. ὁ ἐξ ἑνώσεων ἄνθρακος συγκείμενος : **ὀργανικαὶ οὐσίαι** [αἱ προερχόμεναι ἐκ ζῴων ἢ φυτῶν τινων, αἱ ἐξ ἑνώσεων τοῦ ἄνθρακος ἀποτελούμεναι]· ‖ **ὀργανικὴ χημεία** τὸ μέρος τῆς χημείας τὸ ἐξετάζον τὰς ζωϊκάς, φυτικὰς καὶ ἐκ συνθέσεως χημικὰς οὐσίας, ὧν κύριον συστατικὸν εἶναι ὁ ἄνθραξ, ἀντίθ. ἀνόργανος χημεία· **7**) μτγν. φιλοσ. ὁ συγκεκροτημένος εἰς σύνολον αὐτοτελές, οὗ τὰ μέρη σχετίζονται πρὸς τὸ ὅλον, ὡς τὰ ὄργανα τοῦ σώματος πρὸς τὸν ὀργανισμόν· δθ. ὁ λογικῶς συγκεκροτημένος, ὁ ἔλλογος, ὁ λογικός : Ἡλ.Πορφ.115,17· **8**) ὁ δι' ὀργάνων, διὰ πράξεως τελούμενος, γινόμενος· δθ. ὁ πρακτικός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ λογικὸς [ὁ κατὰ θεωρίαν, ὁ θεωρη-

τικός) : Πλούτ.Ἠθ.657F, Ἐπιγρ. **ἐποιεῖτο ἀκροάσεις λογικάς τε καὶ ὀργανικάς**· ‖ νεώτ. **ὀργανικὴ μουσικὴ** (ἡ δι᾽ ὀργάνων ἐκτελουμένη, κτ.ἀντίθ. πρὸς τὴν φωνητικήν)· **9**) ὁ ἀνήκων εἰς τὰς λειτουργίας τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ : Ἀριστλ.Πολιτ. 1259b,23 **ἀρετή τις δούλου παρὰ τὰς ὀργανικὰς καὶ διακονικὰς ἄλλη τιμιωτέρα τούτων**· **10**) μτγν. ὁ δι᾽ ὀργάνου κατασκευαζόμενος : Διόδ.Σ 17,43, Πλούτ.Μάρκ.14 **πολλὰ τῶν γραφομένων ἀναγκαῖον εἰς ὀργανικὰς ἐξῆγον . . κατασκευάς**, Ὀνήσανδρ.42,3· ‖ τὸ θηλ. **ὀργανικὴ** (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς διὰ χρήσεως ὀργάνων κατασκευῆς τινος : Πλούτ.Μάρκ.14 **τὴν . . περιβόητον ὀργανικὴν ἤρξαντο . . κινεῖν οἱ περὶ Εὔδοξον**· **11**) τὸ ἀρσ. **ὀργανικός** ὡς οὐσ. ὁ χειρουργὸς βλ.λ. : Πάπ. **τῶν ὀργανικῶν οἱ διασημότεροι**· **12**) νεώτ. γραμμ. τὸ θηλ. **ὀργανικὴ** (πτῶσις) ὡς οὐσ. μία τῶν ὀκτὼ πτώσεων τῆς Ἰαπετικῆς γλώσσης (ἔχουσα κατάληξιν -φι), δηλοῦσα κυρίως τὸ ὄργανον κ. γεν. τὸν τρόπον δι᾽ οὗ ἐγίνετό τι· **13**) τὸ οὐδ. κτ. συγκρ. βαθμ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀριστλ.Ψυχ.433b,21 **τὸ κινοῦν ὀργανικώτερον**, Σιμπλίκ.Οὐρ.504,3.

ὀργανικῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὰ ὄργανα ἢ τὸν ὀργανισμόν, τὴν λειτουργίαν τῶν ὀργάνων : Ἀριστλ.ΗΝικ.1099b,28 (ἀγαθὰ) **σύνεργα καὶ χρήσιμα ὀργανικῶς**, **- ὀργανικῶς ἡ πορεία τῆς νόσου εἶναι καλή**· **2**) μτγν. δι᾽ ὀργάνων : Ἀρχιμ.515,99· **3**) γραμμ. ἀντὶ ὀργανικῆς πτώσεως : Ἀν.Βάχμ.2,294,13 **μετὰ τὴν αἰτιατικὴν τίθεται δοτικὴ ὀργανικῶς**.

ὀργάνιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄργανον βλ.λ.5) : Μελέαγρ.ΑΠ 5,190 **κώμων σύμπλανον ὀργάνιον**· **2**) κ. ἐπὶ τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος : Μᾶρκ.Αὐρ. 10,38 **ὀργάνια . . περιπεπλασμένα**.

ὀργανισμός (ὁ) (ὀργανίζω) νεώτ. κ. δημ. ὀργανικὴ ὑφὴ ἢ σύνθεσις, ὀργάνωσις· ὅθ. σύνολον σχετικῶν μερῶν ἴδιον καὶ αὐτοτελὲς ἀποτελοῦν συγκρότημα, σύνολον ὀργάνων συναφῶν πρὸς ἄλληλα, δι᾽ ὧν τελεῖται ἡ λειτουργία τῆς ζωῆς τῶν ἐνοργάνων ὄντων . **ἔχετε ἀδύνατον ὀργανισμόν, - ἡ διάσωσίς του ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀντοχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ του, - ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμός**· **2**) συνεκδ. τὸ ἐνόργανον, τὸ ἔμβιον ὄν : **μονοκύτταροι - θαλάσσιοι ὀργανισμοί** (τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ βιοῦντα ζῷα καὶ φυτά)· **3**) μτφ. τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὴν λειτουργίαν ἔργου ἢ ὑπηρεσίας τινός : **ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας - τοῦ Στρατοῦ - τῶν ὑπουργείων**· **4**) συγκεκροτημένη τις ὑπηρεσία πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός : **αὐτόνομος καπνικὸς ὀργανισμός** (αὐτοτελῶς συγκεκροτημένη ὑπηρεσία πρὸς προστασίαν τοῦ καπνοῦ), **- αὐτόνομος σταφιδικὸς ὀργανισμός, - λιμενικὸς ὀργανισμός**.

ὀργανιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. μηχανικὸς ὑδραυλικῆς δεξαμενῆς : Πάπ.· **2**) ὁ παίζων μουσικὸν ὄργανον, ὀργανοπαίκτης : Ὀλυμπιόδ.Ἀλκ.202C· ‖ νεώτ. **εἰδ.** μουσικὸς παίζων ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον, ἁ. ὀργανοκρούστης· **3**) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν ἐκ **τῶν ταναγριδῶν**.

ὀργανιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀργανωτικὸς βλ.λ.

ὀργάνιστρον (τὸ) νεώτ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον τοῦ μεσαίωνος, ἁ. βιέλλα.

ὀργανίτης (ὁ) πάπ. μηχανουργός.

ὀργανογένεια (ἡ) νεώτ. βιολ. κ. **ὀργανογένεσις -εως** ἀρχικὴ καταβολή, γένεσις καὶ διάπλασις τῶν διαφόρων ὀργάνων ζῴου ἢ φυτοῦ.

ὀργανογενετικός-ή-όν νεώτ. βιολ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανογένειαν ἢ τὴν ὀργανογένεσιν.

ὀργανογενής-οῦς-ές νεώτ. ὀρυκτολ. ἐπὶ ἰζηματογενῶν πετρωμάτων, ὁ προερχόμενος ἐξ ὀργανικῶν ὄντων ἤτοι φυτῶν ἢ ζῴων.

ὀργανογόνος-ον νεώτ. ἐπὶ τῶν χημ. στοιχείων ἄνθρακος, ὑδρογόνου, ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου, ὁ παράγων ὀργανικὰς ἑνώσεις.

ὀργανογραφία (ἡ) νεώτ. περιγραφὴ τῶν ὀργάνων ζῴων ἢ φυτῶν, ἁ. ὀργανολογία.

ὀργανογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανογραφίαν, ἁ. ὀργανολογικός.

ὀργανογραφισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος προσδιορισμοῦ τῆς περιμέτρου τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος διὰ γραμμῶν χαρασσομένων ἐπὶ τοῦ δέρματος συμφώνως πρὸς τὰς ἐκ τῆς ἐπικρούσεως καὶ ἀκροάσεως ὑποδείξεις.

ὀργανογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀργανογραφίαν ἀσχολούμενος, ἁ. ὀργανολόγος.

ὀργανοδυναμική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σπουδὴ καὶ περιγραφὴ τῆς λειτουργίας καὶ δυναμικότητος τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

ὀργανοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὄργανον ὁμοιάζων· ‖ ὁ ἔχων σχῆμα, σύνθεσιν, χαρακτῆρας ὀργανικοῦ ὄντος.

ὀργανοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀποθεραπεία.

ὀργανοθεσία (ἡ) μτγν. ἡ τοποθέτησις τῶν ὀργάνων βλ.λ.14) : Βέττ.Βάλ.150,23 **κανονικαὶ ὀργ-**.

ὀργανοθετῶ-έω μτγν. τοποθετῶ, τακτοποιῶ, θέτω εἰς τὸ ὄργανον βλ.λ.14)· ἐν χρ. μ. τὸ παθ. : Βέττ.Βάλ.295,24.

ὀργανοκρούστης (ὁ) νεώτ. ὀργανιστὴς βλ.λ.2).

ὀργανοληπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὑπὸ αἰσθητηρίου ὀργάνου ἢ γεν. ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων λαμβανόμενος, ὅθ. ὁ προκαλῶν εἰς τὰ αἰσθητήρια ὄργανα ἐρεθισμόν.

ὀργανολογία (ἡ) νεώτ. ἁ. ὀργανογραφία βλ.λ.

ὀργανολογικός-ή-όν νεώτ. ἁ. ὀργανογραφικὸς βλ.λ.

ὀργανολόγος (ὁ) νεώτ. ἁ. ὀργανογράφος βλ.λ.

ὀργανομεταλλικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ χημικῶν ἑνώσεων, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀργανικῶν ριζῶν μετὰ μετάλλου, ἁ. μεταλλοργανικός.

ὄργανο(ν) (τὸ) (ἔργον, ἔρδω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. πᾶν φυσικὸν ἢ τεχνητὸν μέσον χρησιμεῦον πρὸς παραγωγὴν ἔργου τινός, ἐργαλεῖον δι᾽ οὗ ἐργαζόμεθα ἢ κατασκευάζομέν τι, δημ. σύνεργο : Σοφ.Τρ.905 **κλαῖε δ᾽ ὀργάνων ὅτου ψαύσειεν, οἷς ἐχρῆτο δειλαία πάρος**, Εὐρ.Βάκχ.1208, αὐτ.Ἴων 1030, Πλάτ.Πολ.374D **καὶ ἀσπίδα μὲν λαβὼν ἤ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων καὶ ὀργάνων**, αὐτ. Νόμ.956A, αὐτ.Πολιτ.298D **τὰ ναυτικὰ ὄργανα** (τὰ ἐξάρτια, τὰ ἄρμενα), αὐτ.Πολ.370D **ὄργανα, ὅσα περὶ γεωργίαν**, Κτησ.ἀπ.81, Αἰσχίν.1,59· ‖ φρ. **ὄργανα χρόνων ἢ χρόνου** οἱ ἀστέρες : Πλάτ.Τίμ. 41E, αὐτ.42D **τοὺς δ᾽ εἰς τἆλλα ὅσα ὄργανα χρόνου**· **2**) κ. νεώτ. μέρος ἴδιον ἐνοργάνου σώματος, ζῴου ἢ φυτοῦ ἐπιτελοῦν ἰδίαν λειτουργίαν, ἀναγκαίαν διὰ τὴν ζωήν : Ἀριστλ.ΖΜ 642a,11, αὐτ. 645b,14, αὐτ.ΖΓ 716a,24, Φιλόδ.Μουσ.71, αὐτ.96K, Γαλ.10,47· ‖ **τὰ πορευτικὰ ὄργανα** τὰ ὄργανα, δι᾽ ὧν πορεύεται, κινεῖται τὰ σῶμα : Ἀριστλ.ΖΓ 732a,28· ‖ **ὄργανα πρὸς ἐργασίαν τῆς τροφῆς** τὸ πεπτικὸν σύστημα : αὐτ.788b,24· ‖ **τὸ ὄργανον τὸ περὶ τὴν ἀναπνοήν**, νεώτ. **ἀναπνευστικὰ ὄργανα** (τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα) : αὐτ.ΖΜ 664a,29· ‖ **τὰ πρὸς ὀχείαν ὄργανα**, νεώτ. **ὄργανα**, τὰ δι᾽ ὧν ἐπιτελεῖται ἡ ἀναπαραγωγή : αὐτ.ΖΙ 500a,15 **περὶ τὰ ὄργανα τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν ὀχείαν**· ‖ **ὄργανον ὀργάνων** ἢ **πρὸ ὀργάνων** ἡ χείρ : αὐτ.Ψυχ.432a,2, αὐτ.ΖΜ 687a,21· **3**) εἰδ. αἰσθητήριον, τὸ μέσον δι᾽ οὗ ἀντιλαμβάνεταί τις : Πλάτ.508B **τὰ περὶ τὰς αἰσθήσεις ὄργανα**, αὐτ. 518C **τὸ ὄργανον, ᾧ καταμανθάνει ἕκαστος**, αὐτ. Φαῖδρ.250B **δι᾽ ἀμυδρῶν ὀργάνων θεᾶσθαί τι**, Ἐπίκ.Φυσ.11,6,7· **4**) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον : Ἱππ.Κατ᾽ Ἰητρ.2, Ξεν.ΚΠ 5,3,47 **ὁ ἰατρὸς δὲ οἶδε**

καὶ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν φαρμάκων, οἷς χρῆται, **πάντων τὰ ὀνόματα,** Πλάτ.Πολιτ.298C· **5)** κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κτ. πληθ. **τ' ἄργανα** πᾶν εἶδος τεχνητοῦ κατασκευάσματος, δι' οὗ ἐκτελεῖται μουσική τις σύνθεσις ἢ συνοδεύεται ᾆσμα : Σιμων.31, Αἰσχ.άπ.57,1 (ἐσφ.ἀνάγν.ἰ, Πλάτ.Συμπ.215C **ὁ μὲν** (Μαρσύας) **δι' ὀργάνων ἐκήλει ἀνθρώπους,** αὐτ. Πολιτ.268B, αὐτ.Πολ.399C, Φιλόδ.Μουσ.98K **μετ' ᾠδῆς καί τινων ὀργάνων,** 'Αθήν.4,183F **τρίγωνον καλούμενον ὄργανον,** Θεοφάν.'Ομ.4 **ἐξῆλθεν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη.. ἐπιφερομένη ὄργανα καὶ μουσικά,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.89,9 **θρηνοῦνε τὰ ὄργανα βραχνά·** ‖ μσν. κ.μτφ. : Μηναῖ.ΙΙ,14 'Εσπερ. **ὄργανον κρουόμενον ταῖς θεϊκαῖς ἐπινοίαις ἐχρημάτισας·** ‖ νεώτ. μεγάλη τεχνητὴ συσκευὴ μετ' αὐλῶν καὶ πλήκτρων ἐν χρήσει ἐν τοῖς ναοῖς τῆς Δύσεως διὰ τὴν ἐνόργανον μουσικὴν τῆς λατρείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας· **6)** ὁμ. νεώτ. μτφ. ἡ φωνὴ ἀοιδοῦ ἢ ψάλτου : **ἔχει λαμπρὸν ὄργανον· 7)** ὁμ. νεώτ. μηχάνημα ἢ σκεῦος, δι' οὗ ἐκτελοῦνται πειράματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἢ παρατηρήσεις : **τὸ τηλεσκόπιον εἶναι τὸ κύριον ὄργανον τῆς ἀστρονομίας· 8)** νεώτ. ὅπλον βλ.λ. : Κάλβ.'Ωδ.2,21,1 **τὴν λάμψιν τῶν ὀργάνων ἀρειμάνιον ἴδε· 9)** τὸ πρὸς ἐπεξεργασίαν ὑλικόν : Πλάτ.Νόμ.678D **ὄργανον ἐν ὄρεσι** (ἡ ξυλική)· **10)** πᾶν τὸ παραχθὲν ἢ ποιηθὲν ἔργον, προϊόν : Σοφ.άπ.398,5 **ξουθοῦ μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον** (ἐπὶ τοῦ μέλιτος), Εὐρ.Φοίν.115 **λαϊνέοισιν 'Αμφίονος ὀργάνοις** (ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν)· **11)** μετων. πρόσωπον χρησιμοποιούμενον ὡς μέσον πρὸς ἐπιτέλεσίν τινος : Σοφ.Αἴ.380 **ἁπάντων ἀεὶ κακῶν ὄργανον·** ‖ νεώτ. τὸ πρόσωπον, δι' οὗ πραγματοποιεῖ τις τὸ ποθούμενον : **τοῦ ἐχρησίμευε ὡς ὄργανον ἐκδικήσεως - ὄργανον ἡδονῆς** (ἡ γυνὴ καὶ ἰδ. ἡ ἐμπορευομένη τὸν ἔρωτα)· ‖ **εἶναι ὄργανον τῆς 'Αγγλίας** (ὑποστηρίζει τὰ συμφέροντα αὐτῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ του πατρίδι), **- εἶναι ὄργανον τῆς γυναικός του** (ἄγεται καὶ φέρεται ὑπ' αὐτῆς στερούμενος αὐτοβουλίας)· ‖ **μίσθαρνα ὄργανα** ἄτομα χρησιμοποιούμενα ἐπὶ πληρωμῇ εἰς ἐξυπηρέτησιν ἔργου ἢ ἰδέας τινός· ‖ **ὁμ.** νεώτ. πᾶν ὅ,τι χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος : **τὸ βιβλίον εἶναι ὄργανον τῆς σκέψεως, - ἡ ἐφημερὶς εἶναι ὄργανον τῶν λαϊκῶν μαζῶν· 12)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. πρόσωπον ἀποτελοῦν μέλος ὀργανώσεως, δι' οὗ ἐνεργεῖται ὡρισμένη ὑπηρεσία δημοσίας τάξεως : **τὰ ὄργανα τοῦ νόμου εἶναι ὁ δικαστὴς καὶ ὁ χωροφύλαξ, - τὰ ὄργανα τῆς τάξεως** (οἱ ἀστυνομικοί) **- τῆς δικαιοσύνης** (οἱ δικασταί)· **13)** μτφ. ἐπὶ τῆς λογικῆς, ὡς ἀποτελούσης ὄργανον τῆς φιλοσοφίας : 'Αλέξ.'Αφρ.Τοπ.74,29 **ἡ λογικὴ πραγματεία ὀργάνου χώραν ἔχει ἐν φιλοσοφίᾳ,** Σχόλ.Διον.Θρ.161Η **πᾶσα τεχνικὴ διδασκαλία ὑπὸ τὸ λογικὸν ὄργανον ἀνάγεται·** ‖ τίτλος γενικὸς συλλογῆς τῶν λογικῶν συγγραμμάτων τοῦ 'Αριστλ., περιλαμβανούσης τὰς κατηγορίας, τὰ ἀναλυτικά, τὰ τοπικὰ μετὰ τοῦ σοφιστικοῦ ἐλέγχου· ‖ νεώτ. **ὄργανον νέον** ὀνομασία τῆς μεθοδολογίας τοῦ Βάκωνος· ‖ **ὄργανον** ὀνομασία ὑπὸ Καντίου τοῦ συνόλου τῶν ἀρχῶν, αἵτινες ὁρίζουσι καθαρὰς ἐκ τῶν προτέρων γνώσεις· **14)** μτγν. μέσον ἢ πίναξ ὑπολογισμοῦ : Βέττ.Βάλ. 20,12 **εἰσῆλθον εἰς τὸ προκείμενον ὄργανον· 15)** μτγν. **ὄργανον ὀχλούνιον** τὸ φυτὸν ἠρύγγιον βλ.λ : ΨΔιοσκ.3,21.

ὀργανοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις ὀργάνου τινὸς τοῦ σώματος.

ὀργανοπαίκτης (ὁ) νεώτ. ὁ παίζων μουσικόν τι ὄργανον καὶ ἰδ. ὁ πλανόδιος μουσικὸς ὁ περιφέρων τὸ ὀργανέττον.

ὀργανοπαράσιτον (τὸ) νεώτ. παθογόνον πρωτόζῳον ζῶν ἐν κοιλότητι ὀργάνου τινός.

ὀργανοπήκτωρ-ορος (ὁ,ἡ) μτγν. ὀργανοποιὸς βλ.λ. : Μαν.4,439.

ὀργανοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ μεθοδικῆς καὶ καταλλήλου ἀσκήσεως ἀνάπτυξις ὀργάνου τινὸς τοῦ σώματος, ἡ μετάπλασις τοῦ σχήματος αὐτοῦ ἢ καὶ ἀνάπλασις ἀτροφικοῦ.

ὀργανοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ συντελῶν εἰς διάπλασιν ἢ ἀνάπλασιν ἢ ἀνάπτυξιν τῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργοστάσιον ἢ κατάστημα τοῦ ὀργανοποιοῦ βλ.λ., κατάστημα ἔνθα κατασκευάζονται μουσικὰ ὄργανα.

ὀργανοποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων· ‖ ὀργανοπλαστικὸς βλ.λ.

ὀργανοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ. κατασκευὴ ὀργάνων, ἐργαλείων ἢ μηχανῶν : Τίμ.Λοκρ.101Ε, Φίλ.Ι,29, αὐτ.2,94 **γλῶττα καὶ στόμα καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φωνῆς ὀργανοποιΐα·** ‖ κατασκευὴ εἴδους τινὸς πολεμικῶν συσκευῶν ἢ μηχανημάτων : 'Ηλιόδ. π.'Ορειβ.44,23,43, αὐτ.49,20,8, αὐτ.49,22,15· **2)** μτγν. κατασκευή, σχηματισμὸς ἀνατομικοῦ τινος ὀργάνου : Πορφ.'Εμβρ.13,4· **3)** νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀργανοποιοῦ βλ.λ. κατασκευὴ μουσικῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιϊκός-ή-όν μτγν. ὁ κατάλληλος εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων ἢ ἐργαλείων, ἰδ. πολεμικῶν μηχανῶν, ἐν χρ. μ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀργανοποιϊκὰ** ὡς οὐσ. κατασκευή, βιομηχανία πολεμικῶν μηχανημάτων : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.49,6.

ὀργανοποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευάζων ὄργανα ἢ μηχανάς : Διόδ.Σ 17,43, Πτολ.Τετράβ.180, 'Επιγρ.· **2)** νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς μουσικῶν ὀργάνων.

ὀργανοποιῶ-έω μτγν. ἐφοδιάζω δι' ὀργάνων : Συριαν.Μεταφ.186,10.

ὄργανος-η-ον ποι. ὁ ἐργαζόμενος, ὁ κατεργαζόμενος, ὁ πλάττων, ὁ κατασκευάζων τι : Εὐρ. 'Ανδρ.1014 **τίνος εἵνεκ' ἄτιμον ὀργάναν χέρα τεκτοσύνας 'Ενυαλίῳ . προσθέντες τάλαιναν.. μεθεῖτε Τροίαν ;· 2)** τὸ θηλ. ὡς κύρ. ὄν. βλ.λ.

ὀργανοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ καθορισμός, προσδιορισμὸς τῆς καταστάσεως τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος τῇ χρήσει διαφόρων μέσων· **2)** ἡ ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ὀργάνων διάγνωσις τῆς νοοτροπίας τοῦ ἀτόμου.

ὀργανοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοσκοπίαν βλ.λ.· ‖ ἐπίρρ. **-ῶς.**

ὀργανοτακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοταξίαν βλ.λ.

ὀργανοταξία (ἡ) νεώτ. βιολ. κατάταξις τῶν διαφόρων ζῴων καὶ φυτῶν συμφώνως πρὸς τὰ ὄργανα ἢ τὴν φύσιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν.

ὀργανοφυσιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσιολογίας διερευνῶν τὰς φυσιολογικὰς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὀργάνων ζῴων καὶ φυτῶν.

ὀργανοφυσιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανοφυσιολογίαν.

ὀργαντίνα (ἡ) δημ. κ. **ὀργκαντίνα** λεπτὸν καὶ διαφανὲς βαμβακερὸν ὕφασμα κατὰ ποιότητα προσεγγίζον τὴν μουσελίναν.

ὀργανῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀργανώνω,** ἀόρ. **ὠργάνωσα,** παθ. **ὀργανοῦμαι,** δημ. **ὀργανώνομαι,** παρατ. **ὠργανούμην,** παθ. ἀόρ. **ὠργανώθην,** δημ. **ὠργανώθηκα,** ἀπαρφ. παθ. παρακ. **ὠργανῶσθαι,** μτχ. **ὠργανωμένος,** ἐφοδιάζω διὰ τῶν ἀναγκαίων μέσων καὶ ὀργάνων τι, παρέχω, δίδω ὀργάνωσιν εἴς τι : Διόφ.'Αριθμ.Ι **ὀργανῶσαι τὴν μέθοδον·** ‖ ἰδ. ἐν τῷ μέσ. κ. **παθ.** τ. λαμβάνω, ἐφοδιάζομαι διὰ τῶν ἀναγκαίων μέσων καὶ ὀργάνων, ὑφίσταμαι τὴν ἀναγκαίαν ὀργάνωσιν : Σεξτ.'Εμπ.Μαθ.7,126 **αἰσθήσει καὶ λόγῳ δοκεῖ**

ὠργανῶσθαι ὁ ἄνθρωπος **πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν,** Πορφ.᾽Αποχ.3,8· **2)** ᾽Επιγρ. κατασκευάζω· **3)** νεώτ. τακτοποιῶ τὰ συστατικὰ μέρη μιᾶς ὀργανώσεως οὕτως, ὥστε νὰ λειτουργῶσιν ἁρμονικῶς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὅλον, συστηματοποιῶ, διοργανῶ : **ὀργανῶ τὸν στρατόν - ὠργάνωσε τὴν ἀεροπορίαν - συλλαλητήριον - τὰ δικαστήρια - τὴν παραγωγήν·** **4)** ρηματ. π. ὀργάνωσις, ὀργανωτής, ὀργανώτρια.

ὀργανωνυμία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ καταλλήλων ὅρων ὀνομασία τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

ὀργανωνυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανωνυμίαν βλ.λ.

ὀργανώσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ὑποστῇ ὀργάνωσιν, ὁ δεκτικὸς ὀργανώσεως.

ὀργάνωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ὀργάνωση,** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀργανῶ βλ.λ., ἡ τῶν ἀναγκαίων ὀργάνων προμήθεια, ἡ μετὰ σκοποῦ διευθέτησις, κατάλληλος διάταξις καὶ καταρτισμὸς τῶν μερῶν συνόλου τινὸς πρὸς εὔρυθμον, κανονικὴν καὶ ἀποτελεσματικὴν λειτουργίαν : Πορφ.᾽Αποχ.3,7, **- ὀργάνωσις τοῦ στρατοῦ - τῆς διοικήσεως - τοῦ συλλόγου - τῆς παραγωγῆς - συλλαλητηρίου·** **2)** νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ ὠργανωμένου ὄντος ἢ συστήματος· **3)** ὁμ. νεώτ. συνεκδ. αὐτὸ τοῦτο τὸ ὠργανωμένον ὅλον, σύνολον : **τῆς ἑορτῆς μετέχουν καὶ ἅπασαι αἱ ὀργανώσεις τῆς πόλεως, - φιλανθρωπικὴ ὀργάνωσις.**

ὀργανωτής (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **ὀργανώτρια,** ὁ ὀργανῶν τι, ὁ εἰς ὃν ἔχει ἀνατεθῆ ἡ ὀργάνωσις ὑπηρεσίας τινὸς ἢ ἔργου, ἁ. διοργανωτής : **εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα ἀνεδείχθη τέλειος ὀργανωτὴς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, - οἱ Γάλλοι ὀργανωταὶ τοῦ στρατοῦ.**

ὀργανωτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργάνωσιν, ὁ κατάλληλος, ὁ ἱκανὸς νὰ ὀργανώσῃ τι : **ὀργανωτικὸς ἄνθρωπος,- ὀργανωτικὸν πνεῦμα - μυαλό·** ‖ ἐπίρρ.**-ῶς.**

ὀργάς-άδος (ἡ) (ἐνν.γῆ) γῆ εὐχερῶς ἀροτριουμένη, καλῶς ἀρδευομένη, δθ. **εὔφορος, εὔγειος, λιπαρὸς καὶ ἀκμαῖος ἀγρός, λειμών,** τόπος δασώδης καὶ μετὰ καλλιεργησίμων γαιῶν· ᾽Ελλάδ. «ὀργὰς μὲν κοινῶς πᾶσα ἡ γῆ, ὅπη ἐπιτηδεία πρὸς καρπῶν γονάς» : Εὐρ.Βάκχ.340, αὐτ.445 **φροῦδαί γ᾽ ἐκεῖναι λελυμέναι πρὸς ὀργάδας σκιρτῶσι Βρόμιον ἀνακαλούμεναι θεόν,** αὐτ.᾽Ηλ.1162, Ξεν.Κυν. 9,2 **κατασκέψασθαι δὲ πρότερον προελθόντα εἰς τὰς ὀργάδας,** ᾽Αγαθ.ΑΠ 6,41, ῞Υμν.᾽Ισ. **ἐν** Not. Arch.4,212 **ὑπ᾽ ὀργάδα τὰν ᾽Αχέροντος·** ‖ μέρος γῆς εὔφορον καὶ καρποφόρον ἀφιερωμένον εἰς τοὺς θεούς, περιλαμβάνον δὲ λειμῶνας, ἀγροὺς καὶ ἄλση, πρβλ. τέμενος· **εἰδ. ὀργὰς ἢ ἱερὰ ὀργὰς** χῶρος τοιοῦτος μεταξὺ ᾽Αθηνῶν καὶ Μεγάρων ἀφιερωμένος εἰς τὴν Δήμητρα καὶ Περσεφόνην· πρβλ. ᾽Ελλάδ. «ἰδίᾳ δὲ ὀργάδα ἐκάλουν οἱ ᾽Αθηναῖοι τὴν ταῖν θεαῖν ἀνειμένην τῆς ᾽Αττικῆς μεταξὺ καὶ τῆς Μεγαρίδος» : Δημ.175 **οἷον ἃ πρὸς τοὺς καταράτους Μεγαρέας ἐψηφίσασθ᾽ ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι,** Καλλ.άπ.35Ρ, Πλούτ.Περ.30, Παυσ.3,4,2 **ἄλλα τε ἐδῄωσε τῆς χώρας καὶ τῆς καλουμένης ὀργάδος θεῶν τε τῶν ἐν ᾽Ελευσῖνι ἱερᾶς·** **2)** μσν. ἐν μτφ. χρ. ὡς ἐπίθ.ἐπὶ γυναικῶν **εἰς ἡλικίαν γάμου οὐσῶν καὶ πρὸς γονὴν ἐπιτηδείων** : Νικ.Χων.Χρον.252 **θυγατέρες εἰς λέχος ὀργάδες.**

ὀργασμός (ὁ) (ὀργάζω) σχόλ. κ. νεώτ. μαλαγμός, φύρσις : Σχόλ.᾽Ιππ.Χυμ.3· **2)** νεώτ. τὸ ὀργᾶν βλ.λ., σφρῖγος, σφοδρὰ καὶ ἀκατάσχετος φυσιολογικὴ διέγερσις, ἰδ. τῆς γενετησίου ὁρμῆς· ‖ ὁ καθ᾽ ὡρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἐκδηλούμενος γενετήσιος ἐρεθισμὸς τῶν ζῴων· ‖ κ. ἐπὶ τῆς φύσεως : **ὀργασμὸς τῆς φύσεως** (ἐπὶ τῆς ἐντεταμένης γονιμοποιητικῆς δυνάμεως τῆς φύσεως τῆς παρατηρουμένης κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀναίξεως)· **3)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. ζωηρὰ καὶ ἀκατάσχετος ὁρμή, δραστηριότης, τάσις πρὸς δρᾶσιν, σύντονος ἐργασία : **πολεμικὸς - ἐκπαιδευτικὸς - βιομηχανικὸς ὀργασμός.**

ὀργαστήριον (τὸ) μτγν. τόπος, ἔνθα ἐτελοῦντο ὄργια βλ.λ. : Νικ.᾽Αλεξ.8 **ἧχί τε ῾Ρείης Λοβρίνης θαλάμαι τε καὶ ὀργαστήριον ῎Αττεω.**

ὀργεών-ῶνος (ὁ), ποι τ.ὀργ(ε)ιών (᾽Αντίμ.᾽Ελεγ.άπ.2, ᾽Ερμησιάν.7,19), ὀνομ. πληθ. κ. **ὀργεῶναι** (᾽Επιγρ.) κ. θηλ. **ὀργεῶναι** (᾽Ησ.), ἀρσ. γενικ. πληθ. **ὀργέων** (Λυσ.άπ.112S πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ὀργεώνων), αἰτ. πληθ. **ὀργηόνας** κ. **ὀργίονας** (῞Υμν.᾽Απόλλ.389), ἕκαστος τῶν ἐξ ἑκάστου δήμου **ἐν ᾽Αθήναις ἐκλεγομένων πολιτῶν,** ὅστις καθ᾽ ὡρισμένους καιροὺς **ὤφειλε νὰ τελῇ ἰδιαιτέρας** τινὰς θυσίας ὑπὲρ **τῶν ἑαυτοῦ συμφυλετῶν ἢ συμφρατόρων καὶ συνδημοτῶν·** πρβλ. ρωμ. curio· Πολυδ.8,111 **«ἔτι δὲ καὶ οἱ** συνερχόμενοι συμφυλέται, ἵνα προσφέρωσι θυσίαν τῷ ἥρωΐ των, ἐκολοῦντο ὀργεῶνες» : ᾽Ισαῖ. **2,14,** αὐτ.16 **μάρτυρας ποιεῖν τοὺς φράτορας, τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς δημότας,** Φιλόχ.π.Σουΐδ. **τούς τε φράτορας ἐπάναγκες δέχεσθαι καὶ τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς ὁμογάλακτας οὓς γεννήτας καλοῦμεν·** ‖ γεν. π. ποιητ. ὁ τελῶν τὰ ὄργια, ἤτοι τὰ ἱερὰ μυστήρια καὶ νόμιμα, ἱερεύς, πρβλ. ᾽Ησ. «ὀργεώνη, ἱέρεια» : Αἰσχ.άπ.144.

ὀργεωνικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀργεῶνας βλ.λ., ὁ τῶν ὀργεώνων : ᾽Αθήν.5,186Α **δεῖπνον ὀργεωνικὸν** (ἑστίασις, εὐωχία τῶν ὀργεώνων), ᾽Επιγρ. **ὀργεωνικὴ σύνοδος** (συνέλευσις, σύναξις τῶν ὀργεώνων), αὐτ. **τὸ γραμματεῖον τὸ ὀργεωνικόν,** ΑΒ 240 **θύματα ὀργεωνικὰ** (αἱ κοιναὶ τῶν ὀργεώνων θυσίαι αἱ τελούμεναι πρὸς τιμὴν θεοῦ ἢ ἥρωός τινος), Φώτ.

ὀργή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἡ λ. δὲν ἀπαντᾷ π. ῞Ομ., ἅπαξ δὲ π.᾽Ησίοδ., συχνότ.π.λυρ. ποιητ. ὡς κ. ἐν τῇ ἰων. κ. ἀττ. πεζ.) ἐσωτερική τις κίνησις, ἔφεσις, φυσικὴ τάσις ἢ διάθεσις καὶ ὁρμή, δθ. ποιότης τῆς ψυχῆς, διάθεσις, ἦθος, χαρακτήρ, κρᾶσις, ἰδιοσυγκρασία: ᾽Ησίοδ.᾽Εργ.304 **κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὀργήν,** Θέογν.98, αὐτ.214,αὐτ.964, Σιμων.7,11 **ὀργὴν ἄλλοτ᾽ ἀλλοίην ἔχει,** Πίνδ.Π 9,43 **ἔτραπε μείλιχος ὀργὰ παρφάμεν τοῦτον λόγον,** ῾Ηρ.6,128 **διεπειρᾶτο αὐτῶν τῆς τε ἀνδραγαθίης καὶ τῆς ὀργῆς,** Αἰσχ.Πρ.80 **τὴν δ᾽ ἐμὴν αὐθαδίαν, ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ ᾽πίπλησσέ μοι,** αὐτ.192, αὐτ.᾽Ικ.187, αὐτ.380 **ὀργῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι,** Θουκ.1,140, αὐτ.130· ‖ συχνότ. ἡ λ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κτ. πληθ. : ῞Υμν.Δήμ.205, Πίνδ.Ι 4(5),34, αὐτ.Π 2,77 **ὀργαῖς ἀλωπέκων ἴκελοι,** Αἰσχ. ᾽Ικ.763 **κνωδάλων ἔχοντες ὀργάς,** Σοφ.᾽Αντ.355 **ἀνεμόεν φρόνημα καὶ ἀστυνόμους ὀργὰς ἐδιδάξατο** (αἱ πρὸς κοινωνίαν διαθέσεις, **ἡ ἔφεσις** πρὸς κοινωνικὸν βίον), Εὐρ.Τρῳ.53, Θουκ.3,82 **ὁ πόλεμος πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ,** Πλάτ.Πολ.493D· ‖ φρ. **ἐπιφέρω ὀργάς τινι** προσαρμόζω τὴν διάθεσίν μου εἰς **τὴν διάθεσιν** ἑτέρου : Θουκ.8,83· **2)** κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. σφοδρὰ δυσάρεστος ψυχικὴ διέγερσις ἐκδηλουμένη συνήθως διὰ παραφορᾶς, πάθος, ὁρμὴ πρὸς τιμωρίαν ἢ ἐκδίκησιν διὰ προσβολήν, ζημίαν, ἀπάτην κτλ., θυμός : Θέογν.1223 **οὐδὲν . . ὀργῆς ἀδικώτερον, ἣ τὸν ἔχοντα** πημαίνει **θυμῷ δειλὰ χαριζομένη,** ῾Ηρ.6,85 **εἰ νῦν ὀργῇ χρεόμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρτιῆται,** αὐτ.3,25, Σοφ.ΟΤ 1241 **ὅπως γὰρ ὀργῇ χρωμένη παρῆλθ᾽ ἔσω θυρῶνος,** Δημ.᾽Επιστ.1470 **καὶ οὐκ ἀδικήματι τῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκα,** ΚΔ Ματθ.3,7 **τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς**

μελλούσης ὀργῆς», Μωραΐτ.Ι,146 ὃν ὁ ἀρχιληστὴς διεμέλισεν ἐν τῇ ληστρικῇ ὀργῇ του, Ζερβ. Μῦθ.Ζ 155 **καὶ μάλιστα ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ κόσμου·** ‖ μτ. γενικ. ἀντικειμ. **ὀργή τινος** ὀργή, θυμὸς ἐναντίον τινός : Σοφ.Φιλ.1309 **κοὐκ ἔσθ' ὅτου ὀργὴν ἔχοις ἂν οὐδὲ μέμφιν εἰς ἐμέ,** Λύσ.12,20· ‖ κ. μτ. γενικ. τῆς αἰτίας : Πλούτ.Θεμ. 9 **ὀργὴ τῆς προδοσίας εἶχε τοὺς Ἀθηναίους·** ‖ φρ. **ὀργὴν ἔχω τινὶ ἢ πρός τινα** εἶμαι ὠργισμένος ἐναντίον τινός : Ἀριστφ.Εἰρ.659 **ὀργὴν γὰρ αὐτοῖς ὧν ἔπαθε πολλὴν ἔχει·** ὁμ. **δι' ὀργῆς ἔχω τινά** : Θουκ.5,46· ὁμ. **ἐν ὀργῇ ἔχω ἢ ποιοῦμαί τινα** : αὐτ.2,65, Δημ.14· ‖ ὁμ. **τίθεμαί τι εἰς ὀργὴν** ὀργίζομαι διά τι : αὐτ.273 **οὐ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰς .. ἣν προσῆκεν ὀργήν·** ‖ **εἰς ὀργὴν πίπτω** ἐξοργίζομαι, παροργίζομαι, θυμοῦμαι, θυμώνω : Εὐρ.Ὀρ.696 **ὅταν γὰρ ἡβᾷ δῆμος εἰς ὀργὴν πεσὼν ὅμοιον ὥστε πῦρ κατασβέσαι λάβρον·** ‖ **ὀργῇ χάριν δίδωμι** ὑποχωρῶ, παραιτοῦμαι τῆς ἐκδικήσεως ἐπὶ γενομένῃ μοι βλάβῃ ἢ προσβολῇ, δίνω τόπο στὴν ὀργή· ‖ **ἀνίημι τῆς ὀργῆς ἢ ὀργὴν χαλῶ** μετριάζω τὴν ὀργήν, τὸν θυμόν μου, ἠρεμῶ : Ἀριστφ.Βάτρ.700, αὐτ. Σφ.727 **ὥστ' ἤδη τὴν ὀργὴν χαλάσας τοὺς σκίπωνας καταβάλλω·** ὁμ. **ὀργὰς ἀφίημι** : Αἰσχ.Πρ. 317· ‖ **ὀργὴν κατέχω ἢ ὀργῆς κρατῶ** συγκρατῶ τὸν θυμόν μου : Φιλήμ.185, Μέν.574· ‖ ὁμ. **ὀργὴν ἐμποιῶ τινι** κάμνω τινὰ νὰ ὀργισθῇ : Πλάτ. Νόμ.793Ε· ‖ ὁμ. **ὀργῆς τυγχάνω** γίνομαι δεκτὸς μετ' ὀργῆς : Δημ.571 **καὶ δεῖξαι τί πεποιηκότες .. τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ' ὑμῶν·** ‖ ὁμ. **ὀργὰς φαίνω** παρουσιάζομαι ὠργισμένος : Αἰσχ. Χο.326 **φαίνει δ' ὕστερον ὀργάς·** ‖ φρ. δημ. **δίνω τόπο στὴν ὀργὴ** δείκνυμαι ὑποχωρητικός· ‖ **ὀργὴν ἄκρος** ὁ ἔχων προδιάθεσιν εἰς ὀργήν, ὁ λίαν εὐόργητος, πρβλ. ἀκράχολος : Ἡρ.1,73 **ἦν γάρ, ὡς διέδεξε, ὀργὴν ἄκρος·** ‖ νεώτ. θεία ὀργή θεομηνία· ‖ δημ. ἐπὶ ἀρᾶς **στὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ** στὸ διάβολο (ἔρρ' ἐς κόρακας)· ἀντίθ.**στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ·** ‖ ὁμ.φρ. **νά πάρῃ ἡ ὀργή** ὡς ἔκφρασις ἀγανακτήσεως, ἠπιωτέρ. τῆς φρ. **νὰ πάρῃ ὁ διάβολος·** ‖ **Πανὸς ὀργαί** πανικὸς φόβος, αἰφνίδιος φόβος ὃν διεγείρει ἡ ὀργὴ τοῦ Πανὸς εἰς τὰ ζῷα : Εὐρ.Μήδ.1172· **3)** ἡ λ. κτ. δοτ. **ὀργῇ** κ. ἐν ἐπιρρ. χρ. μετὰ θυμοῦ, ὠργισμένα : Ἡρ.1,61, αὐτ.114 **ὁ δὲ Ἀρτεμβάρης ὀργῇ ὡς εἶχε ἐλθὼν .. ἀνάρσια πρήγματα ἔφη πεπονθέναι** (τὸν παῖδα)· ‖ ὁμ. κ. ἐμπροθ. **δι' ὀργῆς** μὲ θυμόν : Σοφ.ΟΤ 807 **τὸν τροχηλάτην παίω δι' ὀργῆς,** Θουκ.2,11· ‖ ὁμ. **δι' ὀργὰν** ἕνεκα ὀργῆς, ἕνεκα θυμοῦ : Αἰσχ.Εὐμ.981 **δι' ὀργὰν ποινὰς ἀντιφόνους ἄτας ἁρπαλίσαι πόλεως·** κ. **ὀργῆς χάριν ἢ ὀργῆς ὕπο** : Εὐρ.Ἀνδρ.688, αὐτ.ΙΑ 335 **καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ὕπο ἀποτρέπου τἀληθές.**

ὄργημα-ατος (τὸ) σχόλ. ὀργὴ βλ.λ. : Σχόλ.Σοφ. Αἴτ.916 (ἀμφ. εἰκ. ἀντὶ ὄρυγμα).

ὄργητα (ἡ) μσν. δημ. κ. **ὄργιτα** (Ἐρωτόκρ.1,230), ὀργή βλ.λ.2) : αὐτ.109Β, Παλαμ.Περ.Χαιρ.197,12 **δὲ σὲ βουλιάζουν οἱ ὄργητες τῶν κλυδώνων.**

ὀργητής (ὁ) μτγν. ὁ ὀργιζόμενος : Ἀδαμ.Φυσιογν.2,28,429 **ὅσοι ἀπὸ βαρέος ἀρξάμενοι φθόγγου εἰς ὀξὺ τελευτῶσιν ὀργηταὶ δύσθυμοι.**

ὀργητύς-ύος (ἡ) Ἡσ. «ὀργή».

ὄργια (τὰ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μυστικαὶ τελεταί, μυστικὴ λατρεία ὑπὸ μόνων τῶν μεμυημένων τελουμένη, ὡς καὶ τὰ μυστήρια βλ.λ.· ἡ λ. τῶν μεθ' Ὁμ. χρόνων ἐν χρ. ἰδ. ἐπὶ τῆς μυστηριώδους λατρείας τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι : Ὕμν.Δήμ.273 **ὄργια δ' αὐτὴ ἐγὼν ὑποθήσομαι,** αὐτ.476, Ἀριστφ.Βάτρ.386 **Δήμητερ, ἁγνῶν ὀργίων ἄνασσα, συμπαραστάτει,** αὐτ.Θεσμ.948· ‖ κ. ἐπὶ τῶν **τελετῶν τῶν Καβείρων καὶ τῆς Ἀχαιΐης Δήμητρος:** Ἡρ.2,51 **τὰ Καβείρων ὄργια μεμύηται,** αὐτ.5,61· ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τοῦ Ὀρφέως : αὐτ.2,81 **οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων** (τῶν Ὀρφικῶν) **μετέχοντα ὅσιόν ἐστι·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τοῦ Εὐμόλπου : ΑΠ Συμπλ.1,318· ‖ κ. ἐπὶ τῶν τελετῶν τῆς Κυβέλης : Εὐρ.Βάκχ.78 **τά τε ματρὸς μεγάλας ὄργια Κυβέλας θεμιτεύων·** ‖ κ. συνηθέστ. ἐπὶ τῶν διονυσιακῶν τελετῶν : Ἡρ.2,81, Εὐρ.Βάκχ.34 **σκευήν τ' ἔχειν ἠνάγκασ' ὀργίων ἐμῶν,** Θεόκρ.26,13· **2)** γεν. πᾶσα λατρεία περιέχουσα τελετάς, θυσίας : Αἰσχ.Ἑπτ.179 **φιλοθύτων δέ τοι πόλιος ὀργίων μνήστορες ἐστέ μοι,** Σοφ.Τρ.765,αὐτ.Ἀντ.1013,Ἀριστφ.Βάτρ.356· **3)** παντὸς εἴδους μυστήρια ἄσχετα πρὸς τὴν θρησκείαν : Ἱππ.Λεξ.5 **ὄργια ἐπιστήμης,** Μητρόδ.38 **τὰ Ἐπικούρου θεόφαντα ὄργια·** ‖ ἰδ. ἐπὶ τῶν μυστηρίων τοῦ ἔρωτος : Ἀριστφ.Λυσ.832 **τοῖς τῆς Ἀφροδίτης ὀργίοις εἰλημμένον,** Ἀχιλλ.Τάτ.4,1· **4)** ὁθ. νεώτ. κ. δημ. ἀκολασίαι ἀφροδισιακαί : **κάθε βράδυ κάνουν ὄργια στὸ σπίτι του·** **5)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἀνήθικοι πράξεις, καταχρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, παρανομίαι, πιέσεις : **τὰ ἐκλογικὰ ὄργια·** **6)** ὁ ἑν. ὄργιον σπαν. ἀπαντᾷ μτγν. : Λουκ.Συρ.16,Ὀρφ.Ἀλ.52,5 **ὄργιον ἄρρητον, τριφυές, κρύφιον Διὸς ἔρνος,** Πάπ.

ὀργιάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τελῶ, ἑορτάζω ὄργια (βλ.λ.1) : Εὐρ.Βάκχ.415 **ἐκεῖ δὲ Βάκχαις θέμις ὀργιάζειν·** ‖ συχν. μτ. αἰτ. : Πλάτ.Φαῖδρ.250C, αὐτ.Νόμ.910C **τὸν φανέντα κεκτημένον ἕτερα ἱερὰ καὶ ὀργιάζοντα πλὴν τὰ δημόσια,** Πλούτ. Νόμ.8 **θυσίαις καὶ πομπαῖς ἃς αὐτὸς ὤργίασε καὶ κατέστησε·** ‖ μτ. δοτ. τελῶ τινι ὄργια, τὴν προσήκουσαν λατρείαν : Στράβ.10,3,12 **Ῥέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ·** κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Πλάτ.Νόμ.717Β **μετὰ θεοὺς δὲ τούσδε καὶ τοῖς δαίμοσιν ὅ γ' ἔμφρων ὀργιάζοιτ' ἄν·** ‖ ἐν τῷ παθ. τ. καθιερῶ : αὐτ. **ἱδρύματα ἴδια πατρῴων θεῶν κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα·** **2)** μτγν. μτ. αἰτ. τιμῶ ἢ λατρεύω τινὰ δι' ὀργίων (βλ.λ.1) : Στράβ.10,3,12 (ἰδ.ἀνάγν. τοῦ ταύτῃ), Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,69· **3)** ὁμ. μτγν. μτ. αἰτ. προσ. εἰσάγω, μυῶ τινα εἰς ὄργια : Φίλ.2,158 **αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἀδελφιδοῦς ὠργίαζεν,** Λουκ.Τραγ.112· **4)** νεώτ. κ. δημ. διαπράττω ὄργια βλ.λ.4) : Ζερβ. Μῦθ.Ζ 149 **ἀφήνοντάς σε νὰ ὀργιάσῃς μὲ τὸ δικό μου ἑτοῖτο πλάσμα, - φαίνεται πάλι πῶς ὤργίασες χθὲς τὴ νύχτα·** **5)** ὁμ. νεώτ. κ. δημ. διαπράττω ὄργια βλ.λ.5), ἀνηθικότητας : **ὀργιάζει ἡ συναλλαγὴ - ἡ πλουτοκρατία.**

ὀργιακός-ή-όν μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ.1), ὁ τῶν ὀργίων : Πρόκλ.Ὕμν.2.

ὀργιάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. ἐπίθ. ἐπὶ ἑορτῆς, ἡ πλήρης ἐκστάσεως καὶ μυστικισμοῦ : Μαν.4,63 **ὀργιάδεσσιν ἑορταῖς.**

ὀργιασμός (ὁ) τέλεσις, τελετὴ ὀργίων βλ.λ.1) : Ἀλεξ.2 **οἱ περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοί,** Στράβ. 10,3,11 **ἐπετελεῖτο μετ' ὀργιασμοῦ καὶ τοιούτων προπόλων,** Πλούτ.Ἠθ.169D **μήτε τελετὰς καὶ ὀργιασμοὺς .. ἀκούωμεν·** **2)** μύησις εἴς τι : Ἰάμβλ.Πυθ.154 **μετὰ τοὺς ἐκ τοσῶνδε μαθημάτων ὀργιασμοὺς καὶ μυήσεις.**

ὀργιαστής (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. ὀργιαστίς-ίδος (Ἐπιγρ.), ὁ τὰ ὄργια τελῶν : Ἀλεξ.2,417Α, Πλούτ.Ἠθ. 1107F **οὐ ναρθηκοφόρον, ἀλλὰ ἐμμανέστατον ὀργιαστήν,** Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,47 **ὀργιαστὴς τῆς Ἴσιδος·** **2)** κτ. ἐπέκτ. ὁ ἐνθουσιῶν, ἐνθουσιώδης ὀπαδός τινος συστήματος,ἰδ. φιλοσοφικοῦ : Πλούτ. Ἠθ.717D **ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν,** Ἀν.Κρ.3,213,7 **οὐκ ἀγεννὴς .. φιλοσοφίας ὀργιαστής·** **3)** νεώτ. ὁ τελῶν ὄργια βλ.λ.4).

ὀργιαστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ., εἰς τὴν τελετὴν τῶν

ὀργίων, δθ. ὁ διεγερτικός : Ἀριστλ.Πολιτ.1341α,22 **οὐκ ἔστιν ὁ αὐλὸς ἠθικὸν ἀλλὰ .. ὀργιαστικόν,** αὐτ.1342b,3· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ὄργια βλ.λ.4), ἢ τοὺς ὀργιαστὰς βλ.λ.3).

ὀργίζω (ὀργή 2)) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **ὤργισα** (Ἀριστφ.Σφ.223), μέσ. κ. παθ. **ὀργίζομαι,** γ' ἑν. εὐκτ. **ὀργίζοιτο** (Σοφ.ΟΤ 339), μτχ. **ὀργιζόμενος** (Ἀντιφ.5,72), παρατ. **ὠργιζόμην,** δημ. **ὀργιζόμουν(α),** μέσ. μέλλ. μτ. παθ. σημ. **ὀργιοῦμαι** (Ξεν.Ἀν. 6,1,30, Λυσ.15,9, Ἰσοκρ.18,4), παθ. μέλλ. **ὀργισθήσομαι** (Λυσ.21,20), ἀόρ. **ὠργίσθην** (αὐτ.22.2, Πλάτ. Πρωτ.346Β), δημ. **ὠργίσθηκα,** παρακ. **ὤργισμαι** (Εὐρ.Ἱππ.1413, Ἀριστφ.Σφ.431), μτχ. παθ. παρακ. κ. δημ. **ὠργισμένος,** κάμνω τινὰ θυμώδη, προκαλῶ, διεγείρω εἰς ὀργήν τινα, παροργίζω, ἐξοργίζω : Ἀριστφ.Σφ.223 **τὸ γένος ἤν τις ὀργίσῃ τὸ τῶν γερόντων,** αὐτ.404, Πλάτ.Φαῖδρ.267C· ‖ κ. ὡς ἀντίθ. τῷ εὔνουν ποιῶ : Ἀριστλ.Ρητ.1415a,35· **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. συχνότ. ἐν τῷ παθ. τ. θυμοῦμαι, ἐρεθίζομαι, εἰς ὀργὴν ἄγομαι, ἐξάπτομαι, παροργίζομαι : Ἀριστφ.Σφ.431 **οἱ μὲν ἐς τὸν πρωκτὸν αὐτῶν εἰσπέτεσθ' ὠργισμένοι,** Λυσ.22,2 **οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς,** Πλάτ.Πρωτ.346Β, ΠΔ Κριτ. 6,39 **μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί,** ΚΔ Ματθ.5,12, αὐτ.18,34, αὐτ.Λουκ.14,21 **τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ,**αὐτ.Ἀποκ. 11,18, Ἐρωτόκρ.2,2200 **ὠργίστηκε τέτοι' Ἀφεντὸς μὲ δίχως νὰ τσὶ φταίσῃ,** Κάλβ.Ὠδ.2,5,4 **καὶ ὀργίζεται τὸ πνεῦμα τῆς πικρᾶς τύχης,** Σολωμ. Λὸρδ Μπάϋρον 75,3 **νὰ ὀργίζωνται καὶ ἐκεῖνα καὶ γιὰ μᾶς νὰ πολεμοῦν·** ‖ ὁμ. μτ. δοτ. κατά τινος, ἐναντίον τινὸς ἢ διά τι : Εὐρ.Ἑλ.1646 **οὐ γὰρ πεπρωμένοισιν ὀργίζει γάμοις,** Θουκ.4,128, Πλάτ. Ἀπολ.23C· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. **ἐπί τινος** ἕνεκά τινος, ἐξ αἰτίας τινός : Ἀνδοκ.1,30, Λυσ.28,2 **ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστὶν .. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι·** νεώτ. κ. δημ. **ὀρ- ἐναντίον τινός·** ‖ ὁμ. **διά τι** : Ξεν.Ἀν.1,2,26· ‖ **ὑπέρ τινας** χάριν τινός : Θουκ.1,143 **καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας πολλῷ πλείοσι μὴ διαμάχεσθαι·** ‖ **ἐπί τινος** ἐναντίον τινός : Δημ.574 **ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε·** **3)** κ. νεώτ. τὸ μέσ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὀργῆς : Ἀντιφ.5,72 **ἄνθρωπος ὀργιζόμενος·** ‖ φρ. **τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης** αἱ ὀργίλαι διαθέσεις : Θουκ.2,59 **ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἠπιώτερον·** **4)** δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ὠργισμένος** ὁ κατηραμένος, ὁ ἔχων τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτοῦ· ‖ εἰδ. ὁ διάβολος : **μπῆκε στὴ μέση ὁ ὠργισμένος καὶ προκοπὴ δὲν βλέπει·** ‖ ἐνίοτε ἐπὶ παίδων ἁπλῶς ὡς ἐπικριτικὸν ἐπίθετον : **ἄιντ' ὠργισμένο, τί μοῦ 'κανε·** **5)** εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐπὶ τῶν μυῶν : **κάποιο ὠργισμένο μαγάρισε τὸ τυρί.**

ὀργίλος-η-ον (ὀργή 2) κ. νεώτ. ὁ ἐπιρρεπὴς πρὸς τὴν ὀργήν, τὸ ὀργίζεσθαι, εὐερέθιστος, εὐκόλως ὀργιζόμενος, θυμούμενος : Ἱππ.Ἐπιδ.1,19, Ξεν.Ἱππ.9,7 **ὥσπερ ἄνθρωπος ὀργίλος πολλάκις, .. καὶ τὸν ἀναβάτην πολλὰ ἀνήκεστα ἐποίησεν,** Πλάτ.Πολ.405C, Ἀριστλ.ΗΝικ.1108a,7, αὐτ.Κατ.10a,7, Πλούτ.Ἠθ.457Β, ΚΔ Τίτ.1,7 **δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον,** Φιλόδ.Ὀργ.74W, Ἰώσ.ΑΙ 15,7,4, Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,9,6 **φύσει ὄντα ὀργίλον καὶ φονικώτατον, - ὀργίλος χαρακτήρ·** **2)** μτγν. τὸ οὐδ. ὀργίλον ὡς ἐπίρρ. ὀργίλως βλ.λ. : Ἰουλ.Λόγ. 3,103Β, Λιβάν.Λόγ.62,64· ‖ ὁμ. κ. κτ. συγκρ. βαθ. ὀργιλώτερον πλέον εὐερεθίστως, πλέον ὀργίλως : Ἰώσ.ΠΙ 3,2,3.

ὀργιλότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρὸς τὸ ὀργίζεσθαι, τὴν ὀργὴν ῥοπή, κακία, ἐλάττωμα τοῦ εὐκόλως θυμοῦσθαι : Ἀριστλ.ΗΝικ.1108a,7 **τῶν δ' ἀκρων ὁ μὲν ὑπερβάλλων ὀργίλος ἔστω, ἡ δὲ κακία ὀργιλότης,** Πλούτ.Ἠθ.443D.

ὀργιλώδης-ους-ες μσν. ὁ πλήρης ὀργῆς, ὀργίλος : Νικ.Χων.404 **μετ' ὀργιλώδους .. βλέμματος.**

ὀργίλως κ. νεώτ. ὀργῇ, μετ' ὀργῆς, θυμωδῶς, ὠργισμένα, ἐν φρ. **ὀργίλως ἔχω** ὀργίζομαι : Δημ. 583 **παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα οὕτως ὀργίλως .. ἅπαντες ἔχοντες ἐφαίνεσθε·** ‖ **ὀργίλως ἔχω τινὶ** ὀργίζομαι κατά τινος : αὐτ.1121· ‖ **ὀργίλως ἔχω ἐπί τινι** ὀργίζομαι ἐξ αἰτίας, ἕνεκά τινος : Παυσ.8,25,6 **τὴν Δήμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν ὀργίλως·** ‖ κ. **διατίθεμαι ὀργίλως** μετ' ὀργῆς συμπεριφέρομαι,ὀργίζομαι:Φιλόδ.Ὀργ.42W.

ὄργιον (τὸ) μτγν. σπάν. ἑν. τοῦ ὄργια βλ.λ.

ὀργιοφάντης (ὁ) μτγν. ὁ δεικνύων, **ὁ εἰσάγων,** ὁ διδάσκων τὰ ὄργια, ὁ μυῶν **ἄλλους εἰς τὰ ὄργια·** πρβλ. ἱεροφάντης : ΑΠ 9,688, Ὀρφ.Ὕμν.6,11.

ὀργιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς ὀργὴν ἐπιρρεπής, ὀργίλος· ‖ ὁ συντελῶν εἰς τὴν ἐξόργισιν τινος, ἐρεθιστικός.

ὀργιστός-ή-όν μτγν. ὁ ὀργῆς δεκτικός, **ὁ εὐκόλως** ἐξοργιζόμενος : Πλωτῖν.4,3,28.

ὄργιτα (ἡ) μσν. δημ. δ.γρ. τοῦ ὄργητα βλ.λ.

ὀργιῶ-άω μτγν. ποι., ἐπ. μτχ. **ὀργιόωντες,** ὀργιάζω βλ.λ. : Μαν.4,229· **2)** ὀργῶ βλ.λ. : αὐτ.1,260· **3)** ἐπὶ λεόντων, εἶμαι θηριώδης, ἄγριος, ἐξηγριωμένος : ΠΔ Ἠσ.5,29 **ὀργιῶσιν ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντος.**

ὀργιών-ῶνος (ὁ) ποι. τ. τοῦ ὀργεών βλ.λ.

ὀργογοργονίστρια (ἡ) πάπ. ἐπίθετον τῆς Ἐρινύος.

ὀργός (ὁ) δημ. κ. **ὄργος** γραμμὴ χαρασσομένη κατὰ τὰς ἐκσκαπτικὰς ἢ ἀγροτικὰς ἐργασίας ὡς ὅριον δεικτικὸν γενομένης ἐκσκαφῆς.

ὀργοτόμος (ὁ) δημ. ὁ διευθύνων ἀγροτικὰς ἐργασίας, ὁ χαράσσων ὀργὸν βλ.λ.· ‖ ἐν χρ. **κ.** ἐν ποιητ. μτφ. : Παλαμ.Τάφ.69,22 **ἀκολουθῶντας τὸ λόγο μου τότε, ὀργοτόμε τοῦ νοῦ μου.**

ὄργυιά (ἡ) (ὀρέγω) ἡ ὀργυιὰ βλ.λ.

ὀργυιά (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ὄργυια-ᾶς,** Ἰων. **ὀργυιά-ῆς,** ποι. ὀρόγυια βλ.λ. κ. ἐν συνθ. -ωρυγ- (δεκ-ώρυγος βλ.λ.) (προπαροξ. ἐν τῇ ὀνομαστ. κ. αἰτ. ἑν. π. Ὁμ., ὀξύτ. ἢ περισπώμ. εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις· ἐν τῇ Ἰων. ὀνομαστ. κ. αἰτ. **-ά,-άν,** ἐν τῇ γενικ. κ. δοτ. ἑν. **-ῆς -ῇ**), τὸ μῆκος τῶν ἐκτεταμένων βραχιόνων, τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἐκτεταμένων χειρῶν διάστημα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου, ἐν χρ. ὡς μονὰς μήκους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀκριβοῦς· Πολυδ.2,158 **«εἰ δ' ἄμφω τὰς χεῖρας ἐκτείνειας, ὡς καὶ τὸ στέρνον αὐταῖς συμμετρεῖν, ὀργυιὰ τὸ μέτρον»** : Ἰλ.Ψ 327 **ἕστηκε ξύλον .. ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,** Ὀδ.ι 325 **τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα,** αὐτ.Κ 167, Ξεν.Ἀπομν.2,3,19, ΚΔ Πράξ.27,28 **καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι,** Ἐρωτόκρ.2,1638 **καὶ μιὰν ὀργυιὰ τὸν ἤρριξε μακρὰ 'πού τ' ἀλογόν του,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **εἶχεν ὕψος δύο ἴσως ὀργυιῶν·** ‖ ἀκριβὲς μῆκος ὡς μέτρον π. Ἡρ. **ἴσον** πρὸς 1,775 μ. : Ἡρ.2,149 **αἱ ἑκατὸν ὀργυιαὶ δίκαιαί εἰσι στάδιον ἑξάπλεθρον, ἑξαπέδου μὲν τῆς ὀργυιῆς μετρεομένης καὶ τετραπήχεος·** πρβλ. 4,41· **2)** ὡς μονὰς μετρήσεως ἐκτάσεων, μέτρον ἴσον, κατὰ Ἥρων.Μαθ.4,11, πρὸς 9 1/4 σπιθαμὰς βασιλικὰς ἤτοι παλαιστὰς βλ.λ.· **3)** νεώτ. ναυτ. ἀγγλικὸν μέτρον μήκους ἐν κοινῇ ναυτ. χρ. **ἴσον** πρὸς δύο ὑάρδας, ἤτοι 1,83μ.

ὀργυιαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος ἢ μέγεθος μιᾶς ὀργυιᾶς : Σιμμ. ἐν ΑΠ 6,114 **δέρμα καὶ ὀργυιαῖα κέρα βοὸς ἐκ βασιλῆος.**

ὀργυιόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. τ. ἀντὶ τοῦ ὀργυαῖος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.216 **Ἀσὶς δ' ὀργυιόεντα καὶ ἐς πλέον ἑρπετὰ βόσκει.**

ὀργυιοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. ἐκτείνω, ἁπλώνω τὰς χεῖρας, ἔχω ἐκτεταμένας τας χεῖρας : Λυκόφρ.1077 **πέδαις.. ὠργυιωμένη** [δεδεμένη μὲ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας ὁριζοντίως], αὐτ.26 **φώσσωνας ὠργυιωμένους** [ἱστία ἀναπεπταμένα).

ὀργῶ-άω νεώτ. ἀμτβ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐν. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων, ἔχω ὀργασμόν, κατέχομαι ὑπὸ σφοδρᾶς σαρκικῆς ὁρμῆς, ὀργασμοῦ· **2)** μτφ. ἐπιδίδομαι μετὰ μεγάλης δραστηριότητος, μετὰ ζήλου εἴς τι : Βιζυην.142,265 **ἐπ' ἔργον ἡ χεὶρ ἂν ὀργᾷ κι ἡ ψυχή, - ἡ νεολαία ὀργᾷ πρὸς μάθησιν.**

ὄργωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀργῶ βλ.λ., ἡ ἄροσις τοῦ μέλλοντος νὰ σπαρῇ ἀγροῦ : Κρυστ.Τραγ. ὁ Γέρος Καρβονάρος 9 **πάϊνε στὰ ὀργώματα ὁ ζευγὰς κι ἡ κοπελλιὰ στὸ πλύμα·** **2)** ὁ ἀροθεὶς ἀγρός.

ὀργώνω δημ. μτβ., ἀόρ. **ὤργωσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ὠργωμένος,** ἀροτριῶ ἀγρόν : Βαλαωρ.94,1 **ὤργωνε ὁ Χάρος, ὤργωνε τὴ γῆ, ποὺ τόνε τρέμει, - ὤργωσαν τὸ χωράφι γιὰ σπαρτί.**

ὄργωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ὄργωμα βλ.λ.

ὄρδειλον (τὸ) μτγν. πιθ. ἀνάγν. **τόρδειλον,** τὸ φυτὸν τόρδιλον βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.841 **κίκαμά τ' ὄρδειλόν τε περιβρυές.**

ὄρδ(η)μα Ἡσ. «ἡ τολύπη τῶν ἐρίων».

ὄρδικον Ἡσ. «τὸν χιτωνίσκον. Πάριοι».

ὀρδινιά (ἡ) μσν. δημ. τάξις, ἑτοιμασία : Ἐρωτόκρ.1,1322 **μὲ σπούδα μπαίνει σ' ὀρδινιά,** αὐτ.2,581 **θέλου νὰ μποῦνε σ' ὀρδινιά·** **2)** παραγγελία : αὐτ.4,1126 **εἶχα.. μιὰν ὀρδινιὰ παρμένη.**

ὀρδινιάζω μσν. δημ. διευθετῶ, παρασκευάζω, τακτοποιῶ: Ἐρωτόκρ.2,1757 **δένουν καλὰ ὀρδινιάζουν την καὶ γιατρικὰ τοῦ βάνου·** κ. παθ. : αὐτ. 4,972 **ν' ἀρματωθῇ νὰ 'ρδινιαστῇ τὴν νύχτα.**

ὀρδυλεύω μοχθῶ· Ἡσ. ἐν λ. ὠρδυλευσάμην.

ὀρεᾶνες (οἱ) μτγν. κ. **ὀρειᾶνες** ἄνδρες κατὰ τὴν μυστικὴν γλῶσσαν τῆς Πυθίας : Πλούτ.Ἠθ. 406Ε **ἀπέπαυσε δὲ τὴν Πυθίαν ὁ θεὸς πυρικάους μὲν ὀνομάζουσαν τοὺς αὑτῆς πολίτας, ὀρεᾶνας δὲ τοὺς ἄνδρας.**

ὀρέγδην ἐπίρρ. σχόλ. δι' ἐκτάσεως τῶν χειρῶν, μὲ τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας : Σχόλ.Ἰλ.Β 543, Ἡσ. ἐν λ. ὀρεκτῇσι μελίῃσι.

ὀρεγιῶ-άω γλωσσ. ὀργῶ πρὸς ὀχείαν.

ὄρεγμα-ατος (τὸ) τὸ ἐκτείνειν, ἔκτασις, ἅπλωμα, ἄνοιγμα, ἐπὶ τῶν χειρῶν : Αἰσχ.Χο.426 **τὰ χερὸς ὀρέγματα,** αὐτ.Ἀγ.1111 **προτείνει δὲ χεὶρ ἐκ χερὸς ὀρέγματα** (κτ. τὸν Ἕρμαν ἐκ τοῦ Σχολ. ἀντὶ **ὀρεγόμενα** τοῦ Μεδ.Κώδ.), αὐτ.Χο.799 **βημάτων ὄρεγμα** (ἀλλὰ τὸ χωρίον ἐφθαρμ.), Νικί. ἐν ΑΠλ.4, 189 **ἀγροτέρου κοῦφον ὄρεγμα ποδός·** || κ. ἐπὶ τῶν καμήλων, τὸ βάδισμα, τὸ βῆμα : Ἀριστλ. -Ζ1 632a,31 **διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὀρέγματος** (τὸ ἄνοιγμα τοῦ βήματος)· **2)** γεν. τὸ ἐκτείνειν τι πρὸς τὰ ἔξω, δθ. τὸ προσφέρειν τι : Εὐρ.Φοίν. 308 **παρηίδων τ' ὄρεγμα·** **3)** πάπ. μέτρον μήκους ὡς ὑποδιαίρεσις τοῦ σχοίνου βλ.λ.

ὀρεγμίη (ἡ) μτγν. ἐρευγμός, ρεύξιμο : Ἀρετ. Χρον.Παθ.1,5 (δ. γρ. ὀρυγ-).

ὀρέγνυμι ὀρέγω βλ.λ. μ. κτ. μτχ. : Ἰλ.Α 351 **χεῖρας ὀρεγνύς,** αὐτ.Χ 37, ΑΠ 7,506,6 **χεῖρας ὀρεγνύμενος·** πρβλ.Μόσχ.2,112.

ὀρέγω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μ. μέσ. **ὀρέγομαι,** Ἰων. κ. μτγν. πεζ., παρατ. **ὤρεγον,** μέλλ. **ὀρέξω,** ἀόρ. **ὤρεξα,** μέσ.κ.παθ. παρατ. **ὠρεγόμην** (σπαν.), μέλλ. **ὀρέξομαι,** ἀόρ. **ὠρεξάμην** (σπαν. π. πεζογρ.: Ξεν. Ἀπομν.12,15), ὁμ. **ὠρέχθην** (Ξεν.Ἀπομν.1,2,16, ὡς κ. ἐν Εὐρ οὐδέποτε ὅμως π.Ὁμ.), δημ. **(ὠ)ρέχτηκα,** παρακ. **ὤρεγμαι,** μτ.ἀναδιπλ. γ' πληθ. **ὀρωρέχαται,** ὑπερσ. **ὀρωρέχατο,** ἐκτείνω, ἁπλώνω, ἐξαπλώνω, πρβλ. ὀρέγνυμι, ὀριγνῶμαι : Ἰλ.Ο 371 **εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,** Ὀδ.Μ 257 **χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντος** (ἐπὶ ἱκεσιῶν), Πίνδ.Π 4,240 **ὤρεγον χεῖρας,** Σοφ.ΟΚ 846· || κ. μτφ. : ΑΠλ.4,294 Ὅμηρον .. **ἐφ' ὅσον πᾶσαι χεῖρ' ὀρέγουσι πόλεις** (ἀξιοῦσαι, διεκδικοῦσαι αὐτὸν ἑκάστη ἴδιον αὐτῆς)· **2)** δίδω, παρέχω, ἐγχειρίζω, προτείνω τι εἴς τινα : Ἰλ.Ε 33 **ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,** αὐτ.Μ 328, **ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν ἠέ τις ἡμῖν,** Ὀδ.Ο 312, · Ἡσίοδ.Θ 433, Πίνδ.Π 3,110 **εἰ δέ μοι πλοῦτον θεὸς ἁβρὸν ὀρέξαι,** Πλάτ.Φαίδ.117Β **ὤρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει,** Πάπ. **εἴωθεν ὁ δεῖνα πᾶσιν τοῖς δεομένοις χεῖρα δεξιὰν ὀρέγειν·** **3)** μέσ. κ. παθ. ἀπολ. ἐκτείνομαι πρὸς τὰ ἔξω, ἐκτείνω, ἁπλώνω τὴν χεῖρά μου : Ἰλ.Ω 506 **ἀνδρὸς.. ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι,** αὐτ.Ψ 99, αὐτ.Δ 307 **ἔγχει ὀρεξάσθω** (ἂς προσβάλῃ διὰ τοῦ δόρατος, ἐκ τοῦ ἅρματος, χωρὶς νὰ καταβῇ), αὐτ.Ν 20 **ὀρέξατ' ἰὼν** (ἐξέτεινεν ἑαυτὸν πορευόμενος, δηλ. ἔβαινε ταχέως μὲ μεγάλα βήματα), αὐτ.Λ 26 **ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν** (ἐξέτεινον τὸν αὐχένα), Ἡσίοδ.Α 456 **ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου** (ἐκτεινομένη ὑπεράνω τοῦ δίφρου, ἀκουμβῶσα ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ δίφρου καὶ ἐκτεινομένη πρὸς τὰ ἔξω, τεντωνομένη)· || Ἐπιγρ. **χεῖρας ὀρέγεσθαι** παρέχειν χεῖρα βοηθείας· **4)** σπεύδω, προθυμοποιοῦμαι εἴς τι, ἔχω διάθεσιν, πόθον πρός τι ἢ διά τι : Ἰλ.Π 834 **ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν** (ἐπὶ ἵππων, ἔσπευδον εἰς τὸν πόλεμον)· || ἐπὶ ἰχθύος, ἔρχομαι πρὸς τὸ δέλεαρ : Θεόκρ.21,44 **καί τις τῶν τραφερῶν ὠρέξατο·** περὶ τοῦ Αἰσχ. ἐν Ἀγ.1111 βλ.λ. ὄρεγμα· **5)** μτ. γενικ. ἐκτείνω, ἁπλώνω, τὰς χεῖράς μου καὶ λαμβάνω, πιάνω : Ἰλ. Ζ 466 **οὗ παιδὸς ὀρέξατο** (ἐξέτεινε τὰς χεῖράς του πρὸς τὸ τέκνον του), πρβλ.Ὀδ.Λ 392· **6)** ἐπὶ ἐχθρικῆς σημασίας, ἐκτείνομαι εἴς τινα ἵνα τὸν πληγώσω, σκοπεύω, προσβάλλω, κτυπῶ : Ἰλ.Π 322 **τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης ἔφθη ὀρεξάμενος .. ὦμον** (πρῶτος τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον), αὐτ.314 **ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος,** Ἰλ.Ψ 805 **ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν,** Τυρτ.12,12 **δηΐων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος·** || ὁμ. ἐπὶ ἱκέτου : Εὐρ.Ἑλ.1238 **τί χρῆμα θηρῶσ' ἱκέτις ὠρέχθης ἐμοῦ·** **7)** μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. παθ. κ. μέσ. ἐκτείνω, ἁπλώνω τὰς χεῖράς μου προσπαθῶν νὰ λάβω τι, ἐπιθυμῶ : Εὐρ.Ἴων. 842 **ὀρεχθῆναι γάμων,** αὐτ.ἀπ.240 **ὀρεχθῆναι τῶν μεγίστων,** Δημόκρ.202 **ὀρέγεσθαι ἀπεόντων,** αὐτ. 202 **ὀρέγεσθαι ζωῆς·** || συχν. π. Ἀττ. πεζοῖς : Ἀντιφ.22,12 **οὔτε τῶν οὐ προσηκόντων ὀρεγόμενον,** Θουκ.3,42, αὐτ.2,65 **ὀρεγόμενοι τοῦ πρῶτος ἕκαστος γίγνεσθαι,** Πλάτ.Πολ.439b **καὶ τούτου ὀρέγεται καὶ ἐπὶ τοῦτο ὁρμᾷ,** αὐτ.485D· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ : Εὐρ.Ἡρ.16 **πόλιν ὠρέξατ' οἰκεῖν,** Πλάτ.Πρωτ.326Α **καὶ ὀρέγηται τοιοῦτος γενέσθαι,** Ἐπίκ.ἀπ.187 **οὐδέποτε ὠρέχθην τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν·** || ὁμ. κ. ἀπολ. ἐπιθυμῶ, ποθῶ· πρβλ. ὀρεκτός, ὄρεξις : Ἐμπ.129,4 **πάσῃσιν ὀρέξαιτο πραπίδεσσιν,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1113a12 **ὀρεγόμεθα κατὰ τὴν βούλησιν,** Ἀπολλ.Ρ.2,878 **θυμὸς ὀρέξατο γηθοσύνῃσιν,** ΚΔ Ἑβρ.11,16 **κρείττονος ὀρέγονται,** Χρον.Μορ.195 **εἰς τόπον ὅπου ὀρέγεσαι νὰ ἐσμίξετε οἱ δύο,** Ἐρωτόκρ.1,497 **σὰν κοπελλιὰ ὠρέγετο ν' ἀκούῃ,** αὐτ.1023· || ὁμ.δημ. ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ἐποφθαλμιῶ, ζηλεύω, λαχταρῶ: Ζερβ.Λυρ.Σάτ.1,37 **κι ὅσοι ὀρεγόνταν γράμματα καὶ μάθηση καὶ γνώση, - ὠρέχτηκα νὰ φάω καρπούζι, - τί σοῦ ρέχτηκε καὶ σὲ πῆρε·** **8)** μτ. αἰτ. λαμβάνω τι : Εὐρ.Ὀρ.303 **σῖτόν τ' ὄρεξαι,** αὐτ.Ἑλ.353 **αἰώρημα διὰ δέρης ὀρέξομαι** (θὰ βάλω τὸν βρόχον εἰς τὸν λαιμόν μου).

ὀρειάλωτος-ον (ὄρος, ἀλῶμαι) μσν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἀλώμενος, πλανώμενος : Ἰω.Μον. ἐν Boiss.4,187,10 **τὸν ἀπολωλότα καὶ ὀρειάλω-**

τον, τὸν παντὶ θηρίῳ ἕτοιμον εἰς βοράν, Θωμ.Μ 267R (οὗτος ἀποδοκιμάζει τοῦτο, κακῶς ἐκλαβὼν ὡς β' συνθετικὸν τὴν λ. ἀλωτόν).

ὀρειᾶνες (οἱ) ὀρεᾶνες βλ.λ.

ὀρειάρχης (ὁ) μτγν., δωρ. ὀρειάρχας ὁ ἄρχων, ἐξουσιαστὴς τῶν ὀρέων, ἐπίθ. τοῦ Πανός : ΑΠ 6,34 **θῆκεν ὀρειάρχᾳ δῶρα συαγρεσίης.**

ὀρειάς-άδος (ἡ) (ὄρος) μτγν. ἀνώμ. θηλ. τοῦ ὄρειος βλ.λ., ὁ ἀνήκων εἰς τὰ ὄρη, ὁ τῶν ὀρέων: Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 6,219,5 **ὀρειάδα . . . πέτραν** (ὀρεινὴ πέτρα, βράχος τοῦ βουνοῦ)· **2)** ἐπὶ τάξεώς τινος Νυμφῶν, ἡ τῶν ὀρέων, κ. ὡς οὐσ. : Βίων 1,19 **Νύμφαι κλαίουσιν ὀρειάδες,** Νόνν.Δ 19,329 **Βάκχην λυσιέθειραν ὀρειάδα.**

ὀρείαυλος-ον (αὐλή) μτγν. **ὁ εἰς τὰ ὄρη** αὐλιζόμενος, ὁ ἐν ὄρεσι **κατοικῶν** : Ὀππ.Κυν.3,18 **θηρσὶν ὀρειαύλοις,** αὐτ.Ἁλ.4,309.

ὀρειβάσια (τὰ) (ἐνν. ἱερὰ) μτγν. θρησκευτικὴ ἑορτή, καθ' ἣν οἱ ἑορτασταὶ διήρχοντο ἐν πανηγυρικαῖς τελεταῖς τὰ ὄρη : Στράβ.12,4,3 **ἑορτή τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσιν καὶ ὀρειβάσια θιασευόντων** (ἰδ. γρ. ὀρειβασία).

ὀρειβάσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βαίνειν, πλανᾶσθαι ἐπὶ τῶν ὀρέων : Στράβ.10,3,23 **τὰς ὀρειβασίας τῶν περὶ τὸ θεῖον σπουδαζόντων,** Μάξ.Τύρ. 34,1,Αἰλ.ΖΙ 3,2 **ὀρειβασίαις σύντροφος·** ‖ νεώτ. ἡ εἰς τὰ ὄρη ἀνάβασις, κ. εἰδ. ἡ ὠργανωμένη ἄνοδος, κάθοδος καὶ κατασκήνωσις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων, συνήθως ὡς ἄθλημα.

ὀρειβάτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διαβαίνων, διερχόμενος ἢ περιερχόμενος τὰ ὄρη : Σοφ.Φιλ.955 **οὐ πτηνὸν ὄρνιν οὐδὲ θῆρ' ὀρειβάτην,** Εὐρ.Τρῳ.436 **ὀρειβάτης Κύκλωψ,** Ἀριστφ.Ὄρν.276 **ὄρνις ὀρειβάτης** (ἰδ. γρ. ὀριβ-, κῶδ.), πρβλ. οὐριβάτας, ὀρειοβάτης, Αἰλ.ΖΙ 14,16, αὐτ.6,26· ‖ κ. **νεώτ.** ὁ ἀναβαίνων εἰς τὰ ὄρη, ὁ εἰς τὴν ὀρειβασίαν ἐπιδιδόμενος, πρβλ. ἀλπινιστής.

ὀρειβάτικός-ή-όν μτγν. κ. **νεώτ.** ὁ **ἁρμόδιος** πρὸς διάβασιν ὀρέων, ὁ τὰ ὄρη διερχόμενος : Κλήμ.Ἀλ.240· ‖ νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρειβασίαν ἀναφερόμενος, ὁ κατάλληλος εἰς τὴν διάβασιν τῶν ὀρέων : **ὀρειβατικὸν πυροβολικόν·** ‖ ὁμ. ὁ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὀρειβασίας ἀναφερόμενος ἢ ἀσχολούμενος : **σύνδεσμος ὀρειβατικός.**

ὀρειβάτις-ιδος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ ὀρειβάτης βλ.λ. : Πρόδρ.Γαλ.207 **Ἄρτεμίν τ' ὀρειβάτιν.**

ὀρειβάτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. διαβαίνω, διέρχομαι τὰ ὄρη, μτ. αἰτ. : Διόδ.Σ 5,39 **καὶ τραχύτητας ἀπίστους ὀρειβατεῖν εἰωθότες·** ‖ ἀμτβ. περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη : ΑΠ 10,11,12 **εἴτε σύ γ' ὀρειβατέεις,** Πλούτ.Φάβ.7 **τῶν ὀρειβατεῖν δεινῶν Ἰβήρων ἄνδρες ἐλαφροὶ καὶ ποδώκεις·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἵππων : Στράβ.3,4,15 **δεδιδαγμένων ἵππων ὀρειβατεῖν·** ‖ κ. νεώτ. **ἐκτελῶ** ἀναβάσεις εἰς τὰ ὄρη, εἶμαι ὀρειβάτης.

ὀρειβρεμέτης (ὁ) λεξ. **κ.** μσν. δ.γρ. ὀριβρεμέτης· Σουΐδ. **«ὁ** βροντῶν, κροτῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁ ἠχῶν διὰ τῶν ὀρέων» : Εὐστ.460,27.

ὀρείγανον (τὸ) ὀρίγανον βλ.λ.

ὀρειγενής-οῦς-ές κ. νεώτ. **ὁ** εἰς τὰ ὄρη γεννηθείς : Νίκ.Θηρ.874 **ὀρειγενέος κορίοιο· 2)** ὀρεινὸς βλ.λ. : Μοσχί.6,5 **ὀρειγενῆ σπήλαια.**

ὀρειδρομία (ἡ) μτγν. τὸ τρέχειν ἀνὰ τὰ ὄρη, τὸ δρομαίως βαίνειν δι' ὀρέων, τρέξιμο : Ἀντίπ. Θεσσ. ἐν ΑΠ 7,413.

ὀρειδρόμος-ον ὁ τὰ ὄρη διατρέχων : Πίνδ. Παιάν.7,6 (ἐν πάπ.ὀριδρ-), Εὐρ.Βάκχ.985 **τίς ὅδε Καδμείων μαστὴρ ὀρειδρόμων;,** αὐτ.ΙΑ 1593 **βωμίαν, ἔλαφον ὀρειδρόμον,** Νόνν.Δ 5,229 (ἰδ.γρ. ὀριδρ-).

ὀρειθάλής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς τὰ ὄρη θάλλων, βλαστάνων : Λυκόφρ.1423 **ὀρειθαλὴς δρῦς.**

ὀρεικός-ή-όν ὀρικός βλ.λ.

ὀρείκτιτος-ον ὁ διαιτώμενος **εἰς τὰ ὄρη, ἐπὶ** τῶν ὀρέων : Πίνδ.ἀπ.313 **ὀρείκτιτος σῦς.**

ὀρειλεχής-οῦς-ές μτγν. ὁ **ἐπὶ τῶν ὀρέων** κοιταζόμενος, κοιμώμενος **ἢ κατοικῶν** : Ἐμπ.127,1 **ὀρειλεχέες λέοντες.**

ὀρειμανής-οῦς-ές μτγν. ὁ **ἐμμανῶς ἀγαπῶν** νὰ παραμένῃ εἰς τὰ ὄρη : Τρυφιόδ.370 **ὀρειμανὴς Διόνυσος,** Ὀρφ.Ὕμν.31,5 **μητρὸς ὀρειμανοῦς** (κῶδ. ὀρειομανοῦς).

ὀρεινόμος-ον (νέμω) ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων βόσκων : Ἀναξίλ.12 **ὀρεινόμοι δέλφακες** (κῶδ.Ἀθ., πιθ. ὀρειονόμους), Θεόφρ.Φl 9,18,3 **ὀρεινόμος αἴξ·** ‖ ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη πλανώμενος : Εὐρ.Ἡρ.364 **τάν τ' ὀρεινόμον ἀγρίων Κενταύρων ποτὲ γένναν,** ΑΠ 9,107 **ἀπεῖπεν ἤδη τὴν ὀρεινόμον πλάνην** (τὴν ἀνὰ τὰ ὄρη περιπλάνησιν).

ὀρεινομῶ-έω Σουΐδ. βόσκω, διαιτῶμαι **ἢ** διάγω, διαβιῶ ἐν τοῖς ὄρεσι.

ὀρεινός-ή-όν (ὄρος) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης ὀρέων, βουνώδης, λοφώδης : Ἡρ.1,110 **χώρη. .** ὀρεινή, αὐτ.2,34 (ἀντίθ. πεδινός), Ξεν.ΚΠ 1,6,43 (ἀντίθ. πεδιάς), Ἀριστλ.Μετ.351a,3 **ὀρεινὴν οὖσαν** (τὴν Ἀρκαδίαν), αὐτ.ΖΙ 556a,4 **ἡ ὀρεινὴ** (ἡ πολλὰ ὄρη ἔχουσα χώρα, ἡ βουνήσια), ΚΔΛουκ.1,39 **ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινήν,** Πλούτ.Ἠθ.172F **βουλομένους ἀντὶ τῆς ἑαυτῶν, οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας, πεδιάδα καὶ μαλακὴν χώραν λαβεῖν· 2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄρη, ὁ τῶν ὀρέων ἢ ὁ εἰς αὐτὰ κατοικῶν : Θουκ.2,96 **παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρακῶν,** Ξεν.Ἀν.7,4,1) **ἐν τοῖς ὀρεινοῖς . . Θρᾳξὶ πλησίον κατεσκήνησαν,** - ὀρεινό(ν) **ἔδαφος - χωριό, - οἱ ὀρεινοὶ Ἀκαρνᾶνες·** ‖ κ. ἐπὶ πτηνῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 592b,19 **ἕτερος ὀρεινός, διὰ τὸ διατρίβειν ἐν τοῖς ὄρεσιν·** ‖ κ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ **ἐπὶ** ὀρέων φυόμενος, εὐδοκιμῶν : Θεόφρ.Φl 6,8,3· ‖ ὁ ὀρεινὸς χαρακτὴρ : Πλάτ.Κρατ.394E **τὸ ἄγριον καὶ τὸ ὀρεινὸν** (ἡ ἀγρία καὶ ὀρεινὴ φύσις του, χαρακτήρ του)· ‖ μτφ. **ὀρεινὸν ἱμάτιον,** ἄκναπτον βλ.λ. : Κωμ.Ἀδέσπ.328· **3)** ἐν Αἰγύπτῳ, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἄκρον, τέρμα τῆς ἐρήμου, εἰδ. ὡς ἐπίθ. τῶν διωρύγων : Πάπ. **ὀρεινὴ διῶρυξ Πολέμωνος.**

ὀρειοβάτης (ὁ) σχόλ. ὀρειβάτης βλ.λ. : Σχόλ. Σοφ.ΟΚ 1054 (ἰδ. γρ. ἐν πάπ. ὀρηο- κ. ὀρεο-).

ὀρείοικος-ον σχόλ. ὁ ἐν ὄρεσι κατοικῶν : Σχόλ. Εὐρ.Ὀρ.1621, αὐτ.Φοίν.683.

ὀρειομανής-οῦς-ές ὀρειμανής βλ.λ.

ὄρειον (τὸ) μτγν. πολύγονον τὸ θῆλυ **βλ.λ.** : Πλίν.Φl 27,115.

ὀρείονες Ἡσ. «ἄνδρες»· πρβλ. ὀρεᾶνες.

ὀρειονόμος-ον μτγν. ὀριενόμος βλ.λ. : Ἀντίθ. Σιδ. ἐν ΑΠ 6,14 **Δᾶμις μὲν θηρῶν ἄρκυν ὀρειονόμων,** αὐτ.6,240 **κάπρον** ὀρειονόμον (πιθ. **ἐν** Ἀναξίλ.12)· πρβλ. ὀρεινόμος.

ὀρειοπτελέα (ἡ) ὀρειπτελέα βλ.λ.

ὄρειος-α-ον κ. -ος-ον, ἐπ. οὔρειος, ἰων. γενικ.θηλ. ὀρέης (Ἐπιγρ.), ὁ τῶν ὀρέων ἢ ἐκ τῶν ὀρέων, ὁ ἐν ὄρεσι φοιτῶν, διατρίβων, διαμένων : Ὕμν.Ἑρμ.244 **νύμφην οὐρείην·** πρβλ. Ἡσίοδ.ἀπ.198· ‖ ὁ ἐπ. τ. ἐν χρ. π. τραγ. κ. κωμ. : Σοφ.Ἀντ. **οὔρειόν τ' ἀκμῆτα ταῦρον,** Εὐρ.ΙΤ 127 **Δίκτυνν' οὐρεία,** αὐτ. Φοίν.806 **οὔρειον τέρας,** Ἀριστφ.Ὄρν.1098 **Νύμφαις οὐρείαις ξυμπαίζων·** ‖ ἀλλ' ἐν ἰαμβ.τριμέτροις **ὄρειος** (ὅπερ οὐ μόνον ἀττ. ἀλλὰ καὶ ἰων.): Αἰσχ.Ἀγ.497 **ὕλης ὀρείας,** Σοφ.Φιλ.937 **ξυνουσίαι θηρῶν ὀρείων·** ‖ ἐπὶ τῆς Ῥέας· Ἀριστφ.Ὄρν. 746 **σεμνά τε μητρὶ χορεύματ' ὀρείᾳ·** ‖ κ. π. πεζ.: Πλάτ.Νόμ.677B **οἱ περιφυγόντες ὄρειοί τινες ἂν εἶεν νομῆς·** πρβλ. αὐτ.Κριτί.109D, ἀντίθ. ἀγροικος· ‖ ἐν χρ. κ. ἐπὶ ζώων : Ἀριστλ.ΖΙ 488b.2 **τὰ μὲν ἄγροικα τὰ δ' ὄρεια, ὥσπερ ἔποψ·** ‖ **κ.** συγκρ. **ὀρειότερος** : Ὀππ.Κυν.2,22.

ὀρειοχἄρής-οῦς-ές μσν. ὁ ἀσμένως εἰς τὰ ὄρη διατρίβων, διαμένων, ὁ ἀγαπῶν τὸν ὀρεινὸν βίον : ΑΠλ.4,256.

ὀρειπέλαργος (ὁ) εἶδος ἀετοῦ ἢ ἱέρακος ὁ αὐτὸς καὶ περκνόπτερος : Ἀριστλ.ΖΙ 618b,34 **ὀρειπέλαργος καλεῖται καὶ ὑπαίετος.**

ὀρείπλαγκτος-ον ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι πλανώμενος : Ἀριστφ.Θεσμ.326 **Νύμφαι τ' ὀρείπλαγκτοι,** Ὀππ. Κυν.3,224, Νόνν.Δ 21,189 (συχν. ἐν κώδ. ὀριπλ-).

ὀρειπλᾰνής-οῦς-ές μτγν. ὀρείπλαγκτος βλ.λ. : Τρυφιόδ.223 θηρσὶν **ὀρειπλανέεσσιν,** Νόνν.Δ 9,291.

ὀρείπλᾰνος-ον μτγν. ὀρειπλανής βλ.λ. : Νόνν. Δ 16,184 (δ.γρ. ὀριπλ-).

ὀρειπολῶ-έω Σουΐδ. «ὀρεοπολῶ».

ὀρειπτελέα (ἡ) πτελέα ἡ ὀρεινὴ βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 3,8 **ἔστι δὲ καὶ τῆς πτελέας δύο γένη· καὶ τὸ μὲν ὀρειπτελέα καλεῖται, τὸ δὲ πτελέα.**

ὄρεις μτχ. τοῦ ὄρημι βλ.λ.

ὀρείτης (ὁ) (ὄρος) μτγν. ὁ κάτοικος τῶν ὀρέων, ὀρεινός, βουνήσιος : Πολύβ.3,33,9 **ἦσαν δ' οἱ διαβάντες εἰς τὴν Λιβύην . . ὀρεῖται Ἴβηρες· 2)** ὀνομασία λίθου τινός : Ὀρφ.Λιθ.356 **σιδηρίτην, τόν ῥα βροτοῖσιν ἥνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἔμψυχον ὀρείτην· 2)** εἶδός τι ἱέρακος : Αἰλ.ΖΙ 2,43.

ὀρεῖτις-ιδος (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ ὀρείτης βλ.λ.

ὀρείτορες Ἡσ. «ἄγριοι».

ὀρειτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τραφεὶς ἢ τρεφόμενος : Ἀπολλ.Ρ 2,44, Χρησμ.π.Λουκ. Ἀλέξ.48 θῆρας **ὀρειτρεφέας,** Τρυφιόδ.193 **ὀρειτρεφέος ποταμοῖο.**

ὀρειτροφεῖσθαι μσν. τὸ **ἐν ὄρεσι** τρέφεσθαι, βιοῦν : Μιχ.Ἀκομ.Ι,83,13 (ἔκδ.Λ.).

ὀρείτροφος-ον ὀρειτρεφὴς βλ.λ. : Σοφ.Ἰχν.151 **ὀρείτροφα βοτά,** πρβλ.Ὀππ.Ἁλ.Ι,12 (συχν. γρ. ἐν κώδ. ὀριτρ-, κ.ὀρίτρ-, ὅπερ ἔχει τὸ Υ π.Βαβρ.106,3).

ὀρειτῠπία (ἡ), Ιων. ὀρειτυπίη ὀρεινὴ ἐργασία, τὸ κόπτειν λίθους ἢ ξύλα εἰς τὰ ὄρη : Ἱππ.Ἐπιδ.6,3,9.

ὀρειτῠ́πος-ον (τύπτω) μτγν. ὁ ἐν ὄρεσιν, ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐργαζόμενος· κτ. Γαλ.17(2),49 **ὀρειτύποι** (οἱ λατόμοι καὶ ὑλοτόμοι οἱ καταβιβάζοντες ὑλικὸν ἐκ τῶν ὀρέων) (δ.γρ. ὀρεοτύποι κ. ὀροιτύποι).

ὀρείτωρ-όρος (ὁ) ὀρείτης βουνήσιος, δθ. ἀγροῖκος βλ.λ.· Ἡσ. «ὀρείτορες, οἱ ἄγριοι».

ὀρειφοίτης (ὁ) Σουΐδ. «ὁ ἐν ὄρει φοιτῶν», ὁ διοδεύων, περιτρέχων αὐτά : Φανοκλ. π. Πλούτ.Ἠθ. 671C ὀρειφοίτης **Διόνυσος.**

ὀρείφοιτος-ον μτγν. ὀρειφοίτης βλ.λ : Βάβρ. 91,2 **ὀρείφοιτοι ποιμένες,** αὐτ.95,25 **ὀρείφοιτα θηρία,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30 **ὀρείφοιτοι Βάκχαι.**

ὀρειφοιτῶ-έω μτγν. περιπλανῶμαι εἰς τὰ ὄρη, περιφέρομαι ἀνὰ τὰ ὄρη : Σώστρ.Ἐλεγειοκ. π. Εὐστ.1665,49 **ἑπτὰ ἐτῶν γενομένην** ὀρειφοιτεῖν.

ὀρειχαλκεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργαστήριον κατασκευῆς ὀρειχαλκίνων εἰδῶν, χυτήριον ὀρειχάλκου.

ὀρειχαλκεύς-έως (ὁ) νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸν ὀρείχαλκον· || ὁ εἰς τὴν κατεργασίαν τούτου εἰδικὸς τεχνίτης.

ὀρειχάλκῐνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀρειχάλκου κατεσκευασμένος : Πλάτ.Κριτί.119C **ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὀρειχαλκίνῃ, - κλίνη ὀρειχαλκίνη·** || νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀρείχαλκον ἢ ἐξ αὐτοῦ χαρακτηριζόμενος : **ὀρειχάλκινα ἐργαλεῖα τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς·** || **ὀρειχαλκίνη ἐποχὴ** (ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ κατεργάζηται τὸν ὀρείχαλκον).

ὀρειχαλκόκονις-εως (ἡ) νεώτ. κόνις ὀρειχάλκου, κασσιτέρου καὶ συνηθέστερον ψευδαργύρου, χημικῶς ἢ μηχανικῶς διὰ θρύψεως παραγομένη καὶ χρησιμοποιουμένη εἰς ἐπιχρυσώσεις, ἤτοι ἀντὶ κόνεως χρυσοῦ (ψευδοχρύσωμα), ὡς εἰς τὸ χρύσωμα τῆς βιβλιοδεσίας, τὴν διακοσμητικήν, **εἰς** γύψινα κα' ἄλλα ἀντικείμενα.

ὀρείχαλκος (ὁ) κ. νεώτ. μεταλλικὸν **κρᾶμα** δύο μερῶν χαλκοῦ καὶ ἑνὸς ψευδαργύρου, χρώματος κιτρίνου, λευκοκιτρίνου ἢ ὑπερύθρου, ἐπιδεκτικὸν στιλβώσεως, εὐρύτατα χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν κατασκευὴν σκευῶν, τεμαχίων μηχανῶν, ὅπλων, τὴν διακοσμητικήν, δημ. μπρούντζος· ἐν Θεόπομπ.Ἱστ.109 περιγράφεται ὡς μεῖγμα ψευδαργύρου καὶ χαλκοῦ : Ὑμν.Ὁμ.6,9, Ἡσίοδ.Α 122 **ὣς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ, Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμῃσιν ἔθηκεν,** Βοκχ. ἀπ.68, Πλάτ.Κριτί.114Ε **τὸ γένος ἐκ γῆς ὀρυττόμενον ὀρειχάλκου,** Ἀριστλ.Α Ὑστ.92b,22, αὐτ. Θαυμ.834b,25, Καλλ.Λουτρ.Παλ.19 **οὔτ' ἐς ὀρείχαλκον μεγάλα . . ἔβλεψεν** (κάτοπτρον ἐξ ὀρειχάλκου), Παυσ.2,37,3 **ἐπὶ τῇ καρδίᾳ γεγράφθαι τῇ πεποιημένῃ τοῦ ὀρειχάλκου,** Φιλόστρ.Ἀπολλ. 2,7,20· **2)** ὡς ἐπίθ. ὀρειχάλκινας βλ.λ. : Σουΐδ.

ὀρειχαλκουργία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρειχαλκουργοῦ βλ.λ.: **οἱ Ἀτσίγγανοι καταγίνονται εἰς τὴν ὀρειχαλκουργίαν.**

ὀρειχαλκουργός (ὁ) νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὸν ὀρείχαλκον, ὁ κατασκευαστὴς ὀρειχαλκίνων πραγμάτων, οἷον σκευῶν, ἐργαλείων.

ὀρειχαλκόχρους-οας-ουν-οον νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα ὀρειχάλκου.

ὀρειχαλκῶ-όω νεώτ. ἐπιστρώνω ἐπιφάνειαν εὐτελεστέρου τινὸς μετάλλου ἢ ἄλλου ἀντικειμένου δι' ὀρειχάλκου, ἀ. ἐπορειχαλκῶ.

ὀρειχάλκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ στρώματος ὀρειχάλκου ἐπικάλυψις μεταλλίνου σώματος.

ὀρειώδης-ους-ες μσν. ὀρεινὸς βλ.λ., βουνώδης: Εὐστ.1246,28 **ἡ ὀρειώδης λεπάς.**

ὀρειώτης (ὁ) μτγν., δωρ. **ὀρειώτας-α** ὀρειβάτης βλ.λ. : Ἐρύκ.ἐν ΑΠ 9,824 **Πανὸς ὀρειώτα.**

ὀρεκτικός-ή-ό(ν) (ὄρεξις) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄρεξιν, ὁ τῆς ὀρέξεως : Ἀριστλ.Ψυχ.433b,3, **αὐτ.**ΗΝικ.Ι,13 **τὸ μὲν γὰρ φυσικὸν οὐδαμῶς κοινωνεῖ τοῦ λόγου· τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν καὶ ὅλως ὀρεκτικόν, μετέχει πως, ᾗ κατήκοόν ἐστιν αὐτοῦ καὶ πειθαρχικόν·** || **τὸ ὀρεκτικὸν** τὸ αὐθόρμητον, τὸ ὁρμέμφυτον : Ἀριστλ.Ψυχ.431a,13 **οὐχ ἕτερον τὸ ὀρεκτικὸν καὶ φευκτικὸν . . ἀλλήλων·** || δθ. κ. ὡς ἐπίθ.: Ἀριστλ.ΗΝικ.1102b,30, αὐτ.1139b,4 **ὀρεκτικὸς νοῦς ἢ προαίρεσις· 2)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διεγείρων, προκαλῶν ἐπιθυμίαν, ὁ ἀνοίγων τὴν ὄρεξιν : Διοσκ.5,6 **ὀρεκτικὸς οἶνος,** Ἐρωτόκρ.Ι,1433 **εἶχε περβόλ' ὀρεχτικὸ μὲ δέντρη μυρισμένα· 3)** νεώτ. κ.δημ. ὡς οὐσ. τὸ λαμβανόμενον πρὸ τοῦ φαγητοῦ ἐδώδιμον ἢ ποτὸν διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ὄρεξιν.

ὀρεκτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, τὸ γνώρισμα, ἡ διάθεσις τοῦ ὀρεκτικοῦ.

ὀρεκτικῶς ἐπίρρ., μτγν. κατὰ ὀρεκτικὸν τρόπον, μὲ ἐπιθυμίαν, ὄρεξιν : Ἀρρ.Ἐπικτ.3,3,2 **πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὀρεκτικῶς κινεῖσθαι.**

ὀρεκτιῶ-ιάω Ἡσ. «ὀρέγομαι».

ὀρεκτός-ή-όν (ὀρέγω) ὁ ἐκτεινόμενος : Ἰλ.Β 543 ὀρεκτῆσιν μελίῃσιν (ἀκόντια δι' ὧν δύναταί τις **ἐκ** τοῦ πλησίον, ἤτοι οὐχὶ βάλλων, ἀλλὰ προτείνων, νὰ φθάσῃ τὸν ἐχθρόν), Στράβ.10,1,12 **δόρασι δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς** (ἡ ἐκ χειρὸς χρῆσις) (ἀντίθ. παλτοῖς)· **2)** ἐπιθυμητός : Ἀριστλ.Ψυχ.433a,18 **τὸ ὀρεκτὸν** (τὸ ἀντικείμενον τῆς ὀρέξεως, ἐπιθυμίας), αὐτ.433b,11 **τὸ ὀρεκτὸν κινεῖ οὐ κινούμενον τῷ νοηθῆναι ἢ φαντασθῆναι,** Στωϊκ.ἀπ.3,22, Μηναῖ. Ι,10 Θεοτ. **ἔστης . . τῆς ἐφέσεως τῶν ὀρεκτῶν, κρατήσας τὸ τελειότατον.**

ὀρεκτῶ-έω Ἡσ. «ὀρέγομαι», Σουΐδ.

ὀρεμπόται (οἱ) μτγν. οἱ πίνοντες **τὰ ὄρη, ὡς** ἐπίθ. τῶν ποταμῶν : Χρησμ.π.Πλούτ.Ἠθ.406Ε.

ὀρέξια (τὰ) δημ. κ. **ξορέξια** ἐπιθυμίαι φιλήδονοι, οἷον φαγητοῦ, ποτοῦ, ἀφροδισίων κττ. : Ἀρτ

Βατοπ.4,87 **κι ὅπως σ' ὀρέξια του ξοδιάζει, κι** ὅπως σ' **ἐπίδειξες σκορπᾷ.**

ὀρεξίνη (ἡ) νεώτ. λεπτοτάτη ἄμορφος καὶ λευκὴ κόνις, ἐσωτερικῶς λαμβανομένη εἰς μικρὰς ποσότητας, προκαλοῦσα αὔξησιν τῶν γαστρικοῦ ὑγροῦ καὶ διεγείρουσα τὸ αἴσθημα τῆς πείνης.

ὄρεξις-εως (ἡ) (**ὀρέγω**) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ὄρεξη** καθολικωτάτη λέξις δηλοῦσα πᾶν εἶδος ἐφέσεως ἢ ἐπιθυμίας, διάθεσις, κλίσις, ὁρμὴ περιλαμβάνουσα ἐπιθυμίαν, θυμόν, βούλησιν : Ἀριστλ. Ψυχ.414b,2, αὐτ.433a,13, Ἐπίκ.ἀπ.202, Φιλόδ. Μουσ.78K, ΚΔ Ρωμ.1,27 **ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,** Ἐρωτόκρ.4,264 **ἀρχίζει καὶ** μιλεῖ της, **μὲ σπλάχνος καὶ γλυκότητα νὰ δῇ τὴν** ὄρεξίν της, Μωραΐτ.1,188 **τὸ ἐκφράζον πόθους καὶ ὀρέξεις·** ‖ **σαρκὸς ὀρέξεις** ἡ σαρκικὴ ἐπιθυμία : Μηναῖ.11,4 Ἐξαπ. **καθυπέταξος .. ναὶ σαρκὸς τὰς ὀρέξεις·** ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἔφεσις, ἐπιθυμία, γοῦστο, **κέφι** : **ἔχω ὄρεξη γιὰ δουλειά,** φρ. **ὄρεξη ἔχεις** (ἄφησέ με ἥσυχον, μὴ μὲ ἐνοχλῇς)· ‖ κ. νεώτ. παροιμ. φρ. **περὶ ὀρέξεως οὐδεὶς λόγος** (εἰς ζητήματα ἀτομικῆς ἀρεσκείας δὲν χωρεῖ συζήτησις)· ‖ **εἰδ.** ἐπιθυμία, διάθεσις τοῦ νὰ φάγῃ τις : **μοῦ κόπηκε ἡ ὄρεξη** (ἔχασα τὴν ὄρεξίν μου), - **μοῦ ἄνοιξε ἡ ὄρεξη** (ἀνέκτησα ἢ ἔχω τὴν πρὸς φαγητὸν διάθεσιν), εὐχὴ **καλὴ** (σας) **ὄρεξη,** φρ. **κάλλιο καλὴ ὄρεξη παρὰ καλὸ φαΐ·** ὁμ. φρ. **τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξη** (κυριολ. κ. μτφ., ὅτι ἐφ' ὅσον δοκιμάζει τις εὐχάριστόν τι ἢ κτᾶταί τι, ἐπιθυμεῖ περισσότερα)· **2)** μτ. γενικ. ἀντικειμένου, ἐπιθυμία, πόθος ἐπιζήτησις πράγματός τινος : Δημόκρ. 219, Πλάτ.Ὅρ.414B **φιλοσοφία τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὄρεξις,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1119b,7, αὐτ.Ψυχ.414b,6· ‖ σπαν. **ὄρεξις ἐπί τι** : Πλούτ.Ἠθ.48C **ὁρμὴν ἐμποιοῦντος εὑρετικὴν καὶ ὄρεξιν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν·** κ. **ὄρεξις περί τι** : Δημόκρ.72· **3)** κ. ἀπολ. διάθεσις, κλίσις, ἔφεσις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1113a,11 **ὄρεξις βουλευτική,** αὐτ.1139b,5 **ὄρεξις διανοητική,** Ἐπίκ.Δόξ.26 (ἐπιθυμίαι τινὲς) **εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν.**

ὀρεοβαζάγρα Ἐπιγρ. κ. **ὀρεοβαρζάγρα** κ. ὀρεοβαρζάγραμ, ἐπίθ. τῆς Ἑκάτης ἢ τῆς Σελήνης.

ὀρεοβάτης (ὁ) ὀρειοβάτης βλ.λ.

ὀρ(ε)ογνωσία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς γενικῆς γεωλογίας τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν σύστασιν τῶν ὀρέων.

ὀρ(ε)ογνωστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρεογνωσίαν βλ.λ.

ὀρεογονία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς δυναμικῆς γεωλογίας **πραγματευόμενος** περὶ τῶν διαφόρων δυνάμεων αἵτινες δρῶσι πρὸς σχηματισμὸν τῶν ὀρέων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

ὀρεογόνος-ον νεώτ. ὁ εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ γένεσις ὄρους, ὁ ἐξ οὗ προῆλθεν ὀρέων διάπλασις.

ὀρεογραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς φυσικῆς γεωγραφίας πραγματευόμενος περὶ τῶν ὀρέων καὶ τῶν ὀρεινῶν συστημάτων· **2)** ἡ ἐπὶ τοῦ χάρτου παράστασις τῶν ἀναγλύφων μορφῶν τῆς γῆς.

ὀρεογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρεογραφίαν βλ.λ.

ὀρεογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρεογραφίαν ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.

ὀρεοδομή (ἡ) νεώτ. ἡ μορφολογία καὶ ἡ τεκτονικὴ διαμόρφωσις **χώρας τινός·** ‖ ἡ **διάπλασις** τῶν ὀρέων.

ὀρεόδοξα (ἡ) νεώτ. γένος **φοινικιδῶν φυτῶν.**

ὀρεοκόμος ὀρεωκόμος βλ.λ.

ὀρεοκομῶ-έω ὀρεωκομῶ βλ.λ.

ὀρεομετρία (ἡ) ὀρομετρία βλ.λ.

ὀρεομήκης-ους-ες μτγν. ὁ ἔχων ὕψος ὄρους : Ἀδαμ.Ἀνέμ.40 **ὀρεομήκεις χιόνες** (κῶδ. ὠρεο-).

ὀρέοντο ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρεοπόλος-ον γλωσσ. ὁ ἀνὰ **τὰ** ὄρη **περιφερόμενος,** ὁ ἐπὶ ὀρέων διατρίβων.

ὀρεοπολῶ-έω μτγν. περιέρχομαι **ἀνὰ** τὰ ὄρη, διατρίβω εἰς τὰ ὄρη : Λουκ.Θε.Δ 20,7 **οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν.**

ὀρεοσέλινον (τὸ) ὀρεινὸν σέλινον, **τὸ φυτὸν ἀθαμάντιον** τὸ μακεδονικὸν τῆς οἰκογ. **τῶν σκιαδιοφόρων** : Θεόφρ.ΦΙ 7,6,3, Διοσκ.3,65, Γαλ. 12,119.

ὀρεοτύπος-ον ὀρειτύπος βλ.λ.

ὀρεοφύλαξ-ἄκος (ὁ) γλωσσ. κ. πάπ. **φύλαξ ὀρεινῶν** τόπων· ‖ πάπ. ὁ ἐρημοφύλαξ βλ.λ.

ὀρεόφυτον (τὸ) νεώτ. βοταν. γεν. πᾶν φυτὸν ποῶδες ἐκ τῶν ἀναπτυσσομένων ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν τῶν ὀρέων, ὅπου συνήθ. ἡ βλάστησις δὲν εὐδοκιμεῖ.

ὀρέσβιος-ον μτγν. **ὁ** εἰς **τὰ** ὄρη, τοὺς ἀγρίους τόπους ζῶν, κατοικῶν : Ὀππ.Κυν.3,345 **ὀρέσβιον οἷα λέαιναν.**

ὄρεσι Ἡσ.«προβάτοις»(ἐσφ.γρ.ἀντὶ ὄβεσι· βλ.οἶςι.

ὀρεσίβιος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ βιῶν ἐν τοῖς ὄρεσι, ὀρέσβιος βλ.λ., ἄ. βουνήσιος : Εὐσ1 εἰς Διον.Περ.322 **Ἀργανθώνης τῆς γενναίας, τῆς ὀρεσιβίου.**

ὀρεσιδρόμος-ον μτγν. ὀρειδρόμος βλ.λ. : **Νόνν.** Δ 2,442, αὐτ.32,134 **μεθέπων ὀρεσιδρόμον ἄγρην.**

ὀρεσικοίτης (ὁ) σχόλ. ἄ. ὀρεσίκοιτος, ὀρειλεχὴς βλ.λ. : Σχόλ.Σοφ.ΟΤ 1100.

ὀρεσίκοιτος-ον Ἡσ. γλώσσ. τοῦ ὀρεσκῴοισιν.

ὀρεσινομία (ἡ) σχόλ. τὸ ἐπὶ τῶν ὀρέων βόσκειν, διατρίβειν, κατοικεῖν : Σχόλ.Ἰλ.Θ 93.

ὀρεσινόμος-ον μσν. ὀρεινόμος βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.173.

ὀρεσίοικος-ον ὀρείοικος βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. ὀρεσκῴοισιν.

ὀρεσιπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰδιάζουσα **ἀδιαθεσία** παρατηρουμένη εἰς ὡρισμένα **ἄτομα,** ὅταν **ἀ.. ρ**χωνται ταχέως εἰς ὕψη ἢ ὅταν διαμένωσιν **εἰς ὑψη**λότερα τῆς ἀτμοσφαίρας στρώματα.

ὀρεσίτροφας-ον ὀρείτροφος βλ.λ.· **π.**Ὁμ. πάντοτε ὡς ἐπίθ. τοῦ λέοντος : Ἰλ.Μ 299 **λέων ὀρεσίτροφος,** Ὀδ.Ζ 130, Νόνν.Δ 15,204 **ὀρεσίτροφος βούτης,** Μηναῖ.1,21 Ἐξαπ. **βαπτιστὴς ὀρεσίτροφος.**

ὀρεσίφοιτος-ον μτγν. ὀρείφοιτος βλ.λ. : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.34.

ὀρεσκεύω (ὄρος) μτγν. **ζῶ, κατοικῶ** ἐπὶ τῶν ὀρέων : Νίκ.Θηρ.413 **ὀρεσκεύει περὶ βήσσας.**

ὀρέσκιος-ον μτγν. ὀρεσκῷος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ Διονύσου : ΑΠ 9,524,16

ὀρεσκόος-ον δ. τ. τοῦ ὀρεσκῷος βλ.λ. : Αἰσχ. Ἑπτ.532 **τόδ' αὐδᾷ μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου βλάστημα,** Εὐρ.Ἱππ.1277 **φύσιν ὀρεσκόων,** αὐτ.Κύκλ.247.

ὀρεσκῷος-ον (ὄρος, κεῖμαι) ὁ διαιτώμενος, **ἀνατροφεὶς** ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὁ βουνήσιος, ὅθ. ὁ ἄγριος, εἰδ. ἐπὶ τῶν Κενταύρων : Ἰλ.Α 268 **Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι,** Ὀδ.Ι 155 **αἶγας ὀρεσκῴους,** Ἡσίοδ. ἀπ.79,5 **Κένταυροι ὀρεσκῷοι.**

ὀρέσσαυλος-ον μτγν. ὀρείαυλος βλ.λ. : Θεαίτ.ἐν ΑΠ.233,1 **ὀρεσσαύλου πόσις** Ἀχοῦς,Κόλουθ. 107, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.1,64 **ὀρεσσαύλοιο μελάθρου.**

ὀρεσσιβάτης ὁ) ποι. τοῦ ἀχρ. ἀντὶ ὀρεσιβάτης, ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη περιφερόμενος, περιπλανώμενος : Σοφ.ΟΤ 1100 **Πανὸς ὀρεσσιβάτα** (δωρ.γενικ.), αὐτ. Ἀντ.350 **θηρὸς ὀρεσσιβάτα.**

ὀρεσσίγονος-ον ποι. ὀρειγενὴς βλ.λ. : Αἰσχ.ἀπ. 168, Ἀριστφ.Βάτρ.1344 **Νύμφαι ὀρεσσίγονοι.**

ὀρεσσιδρόμος-ον ὀρεσιδρόμος βλ.λ. : Ὀρφ. Ἀργ.21 **ὀρεσσιδρόμον τε λατρείαν μητράς.**

ὀρεσσινόμος-ον ὀρεινόμος βλ.λ. : Ἡσίοδ.Α 407 **αἰγὸς ὀρεσσινόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο,** Νόνν.Δ 28 25.

ὀρεσσιπάτος-ον μτγν. ὁ ἐν ὄρεσι περιπατῶν ὁ περιερχόμενος τὰ ὄρη, ὀρεσσιβάτης: **Νόνν. Δ**

14,250 **ὀρεσσιπάτοις ἅμα Βάκχαις** (ὀρεσσιβάτοις· διόρθ. Craesius).

ὀρεσσιπόλος-ον μτγν. ὀρεοπόλος βλ.λ. : Νόνν. Δ 13,137 **ὀρεσσιπόλῳ παρὰ Ῥείῃ.**

ὀρεσσίφυτος-ον μτγν. ὁ φυόμενος ἐν τοῖς ὄρεσι, ποὺ φυτρώνει στὰ βουνά : Νόνν.Δ 44,272 **ὀρεσσίφυτος ῥίζα.**

ὀρεσσίχυτος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῶν ὀρέων χυνόμενος : Νόνν.Δ 20,337 **ὀρεσσιχύτου ποταμοῖο.**

ὀρέστεια (ἡ) ὁ περὶ τοῦ Ὀρέστου μῦθος· ‖ εἰδ. ποίημα τοῦ Στησιχόρου : Στησίχ.άπ.34· **2)** περιληπτικὸν ὄνομα τῆς τριλογίας τοῦ Αἰσχύλου, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἀγαμέμνονος, τῶν Χοηφόρων καὶ τῶν Εὐμενίδων : Ἀριστφ.Βάτρ.1124 **πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.**

ὀρέστειος-α-ον ὁ εἰς τὸν Ὀρέστην ἀνήκων, ὁ τοῦ Ὀρέστου : Σοφ.Ἠλ.1117 **εἴπερ τι κλαίεις τῶν Ὀρεστείων κακῶν,** Εὐρ.Ἀνδρ.1242 **φόνον βίαιον τῆς Ὀρεστείας χερός.**

ὀρέστερος-α-ον ποι. ἀντὶ ὀρεινός, ἐπίθ. τοῦ δράκοντος : Ἰλ.Χ 93 **ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένησι·** ‖ ὁμ. ἐπὶ λύκων καὶ λεόντων : Ὀδ.Κ 212 **ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες·** κ. γεν. : Σοφ.Φιλ.391 **ὀρεστέρα παμβῶτι γᾶ,** Εὐρ.Τρῳ.551 **ὀρεστέραν . . παρθένον,** Ὀππ.Ἀλ.4,586 **ὀρέστεροι ἀγρευτῆρες** (θετ. ἐπίθ. σχηματισθὲν ἐκ τοῦ ὄρος, ἀντίθ ἀγρότερος).

ὀρέστης (ὁ) Φώτ. «ἐν ὄρεσι διαιτώμενος»· **2)** ἀλλαχοῦ μόνον ὡς κύρ. ὄνομα **Ὀρέστης,** κλητ. Ὀρέστα : Σοφ.Ἠλ.6, αὐτ.15 **Ὀρέστα καὶ σὺ φίλτατε ξένων Πυλάδη.**

ὀρεστίας (ὁ) ὁ τῶν ὀρέων ἄνεμος : Ἀριστλ.π. Ἀχιλλ.Ἀρ.Φοιν.33, Καλλ.άπ.39.

ὀρεστιάς-άδος (ἡ) (ὄρος) ἡ ἀνήκουσα εἰς τὰ ὄρη, ἡ τῶν ὀρέων : Ἰλ.Ζ 420 **νύμφαι ὀρεστιάδες** (ὀρειάδες), Ὕμν.Ὁμ.19,19.

ὀρέστιον (τὸ) μτγν. κ. **ὀρέστειον** ἑλένιον βλ.λ. : Πλίν.Φι 14,108, Διοσκ.1,28, αὐτ.5,56.

ὄρεσφι(ν) ἐπ. γενικ.* κ.δοτ. ἑν. κ. πληθ. τοῦ ὄρος.

ὀρεσχάς-άδος (ἡ) ὄσχη βλ.λ. : Ἁρποκρ.ἐν λ.ὀσχοφόροι, Ἡσ. «τὸ σὺν τοῖς βότρυσιν ἀφαιρεθὲν κλῆμα».

ὀρεύς-έως (ὁ), ἰων. **οὐρ-** (κ. **ὁ θῆλυς ὀρ-** : Ἀριστλ. ΖΙ 577b,22, μολονότι μετὰ τὴν δοτ. **τοῖς θήλεσιν** ἀκολουθεῖ γενικ. **τῆς θηλείας** : αὐτ 573a,16) ἡμίονος, μουλάρι· συχν. ἐν Ἰλ. ὡς ζῷον φορτηγὸν καὶ ἑλαῦνον ἅμαξαν· πρβλ.Ἰλ.Ψ 115 πρὸς 121,κ.Ω 702πρὸς 716 : Ἀριστφ.Βάτρ.290 **νυνὶ δ' ὀρεύς,** Ἀριστλ. Ρητ.1405b,25 **νικᾶν τοῖς ὀρεῦσι** (νικᾶν ἐν ταῖς ἡμιονοδρομίαις)· ‖ π.Ἀττ. ἡ συνήθ.λ.εἶναι ἡμίονος, ἂν καὶ τὸ **ἐπίθ. ὀρικὸς** προτιμᾷ τοῦ **ἡμιονικός** ὁ Μοῖρ.273Ρ· **2)** ποι. ἐπίθ. ἀντὶ τοῦ ὀρεινός : Λυκόφρ.1111 **ὅπως τις ὑλοκουρὸς ἐργάτης ὀρεύς.**

ὀρεύω Ἡσ. «φυλάσσω».

ὀρεχθῶ-έω ποι. ρ. ἅπαξ π. Ὁμ.· ὑπὸ τῶν περισσοτέρων γραμματικῶν ἑρμηνεύεται ὡς σημαῖνον τὸν τραχὺν ἦχον ὅστις ἐκπέμπεται κατὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου ἐκ τοῦ λάρυγγος τῶν σφαζομένων ζῴων (ὡσεὶ συγγενὲς τοῦ ῥοχθῶ) : Ἰλ.Ψ 30 **βόες.. ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ σφαζόμενοι** (σχόλ. «κατὰ μίμησιν ἤχου τραχέος . . , ἀντὶ τοῦ ἔστενον ἀναιρούμενοι»· πρβλ.Εὐστ.1285,60, Ἀπολλ.Σοφ. Λεξ.Ὁμ., Ἡσ.)· ἀλλ' ὁμ. κ. ὡς συγγενὲς τοῦ ὀρέγομαι· πρβλ. Εὐστ.1285,60 «ἀναιρούμενοι ὠρέγοντο ἤτοι **ἐξετείνοντο»,** δηλ. ἐτανύοντο, ἐτεντώνοντο ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου)· ‖ ὁθ. ῥοχθῶ : Θεόκρ. 11,43 **τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν** (ἄφες τὴν θάλασσαν νὰ ῥοχθῇ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, τῆς παραλίας)· **2)** π. ποι. ἐνδεχομ. σημ. ἐξογκοῦμαι, ἐξοιδαίνομαι, εἰδ. ἐπὶ παλμοῦ ἢ κτύπου τῆς καρδίας ἐν παθήμασιν ἰσχυροῖς, ὡς τὸ ὀρίνομαι ; Ἀριστφ.Νεφ.1368 **κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν ;,** Ἀπολλ.Ρ 1, 275 **τῇ δὲ . . δέδεται κέαρ ἔνδοθεν ἄτῃ, οὐδ' ἔχει ἐκφλύξαι τόσσον γόον, ὅσον ὀρεχθεῖ,** αὐτ.2,49, Νίκ.Ἀλεξ.340 **νεάτη δ' ὑπὸ κύστις ὀρεχθεῖ** (ἡ κύστις ἐξογκοῦται), Ὀππ.Ἀλ.2,583 **σφακέλῳ δέ οἱ ἔνδον ὀρεχθεῖ μαινομένη κραδίη** (ἐπὶ ἀποθνῃσκούσης φαλαίνης).

ὀρέω ἰων. ἀσυναίρ. τ. τοῦ ὁρῶ-άω βλ.λ.

ὀρεωκόμος (ὁ) (ὀρεύς) κ. **ὀρειοκόμος** (Ἡσ.) ὁ κομῶν, θεραπεύων, περιποιούμενος τοὺς ὀρέας ἤτοι τὰς ἡμιόνους: Ἀριστφ.Θεσμ.491 **οὐδ' ὡς ὑπὸ τῶν δούλων τε κὠρεωκόμων,** αὐτ.άπ.633, Ξεν. Ἑλλ.5,4,42 **οἱ ὀρεωκόμοι .. ἀπορριπτοῦντες,** Πλάτ. Λύσ.208Β **τῷ ὀρεωκόμῳ** (διόρθ. ἀντὶ ὀρεοκόμος)· ‖ ἐν τοῖς κώδ. συχν. φέρεται ἐσφαλμένως **ὀρεοκόμος** : Πολυδ.7,183, Ἡσ.

ὀρεωκομῶ-έω μτγν. ὀρεωπολῶ **βλ.λ.**· Πολυδ. 7,183 (γράφεται ὀρεοκομῶ).

ὀρεωπολῶ-έω Σουΐδ. περιποιοῦμαι ἡμιόνους.

ὀρεωπώλης (ὁ) Σουΐδ. ὁ τοὺς ἡμιόνους πωλῶν.

ὄρηαι ὄρημι βλ.λ.

ὄρημι αἰολ. ἀντὶ ὁρῶ-άω, γ' ἑν. **ὄρη** (Θεόκρ.30,22), πρβλ. αἰολ. **ἐπόρημι,** μτχ. **ὄρεις** (Πιττ.π.Διογ.Λ 1,81), **εἰς** τὸ θέμα τοῦτο **ὀρη-** (ὄχι ἐκ τοῦ ὀρα-) πιθ. ἀνήκει τὸ β' ἑν. πρόσ. τοῦ μέσ. **ὄρηαι** (Ὀδ.Ξ 343) κ. τὸ β' ἑν. τοῦ ἐνεργ. **ποθόρησθα** (Θεόκρ.6,8) ἀλλὰ πολλοὶ δωρ. τ. ἔχουν η κατὰ συναίρεσιν ἐξ -ᾰε ὡς τὸ λακων. ἀπαρφ. **ὁρῆν** (Ἀριστφ.Λυσ.1077, προστ. **ὄρη** : Ἐπίχ.170,12.

ὀρητός-ή-όν μτγν., ἰων. ὁρατός : Μαν.2,31,αὐτ.130

ὀρήχου Ἡσ. «τῆς αἱμασιᾶς».

ὀρθά ἐπίρρ. δημ. ὀρθίως, κατακορύφως, ὁ. στητά· **2)** ὀρθῶς βλ.λ., καλῶς, σωστά· φρ. **ὀρθὰ κοφτὰ** ἀπεριφράστως, σαφῶς, ξάστερα : Ἀρτ.Βατοπ.Πρόλ.50 **κάθε ατοχασμό μου πονηρὸ καὶ μαῦρο, νὰ τὸν πῶ κοφτὰ κι ὀρθά.**

ὀρθαγγελῶ-έω μτγν. ἀγγέλλω, ἀναγγέλλω ὀρθῶς καὶ ἀκριβῶς : Φρύν.Σοφ.Παρ.92Β.

ὀρθαγένης ἢ Ὀρθάγης Ὀρθάννης βλ.λ.

ὀρθᾰγόρας (ὁ) πλαστὸν κύρ. ὄνομα ὑπαινιττόμενον ἄγνωστόν τινα ἐν αἰσχρ.σημ. : Ἀριστφ.Ἐκκλ. 916 **κάλει τὸν Ὀρθαγόραν.**

ὀρθᾰγορίσκος (ὁ) μτγν. λεξ. **κ. νεώτ.** λακων. λ. τὸ θηλάζον χοιρίδιον, γαλαθηνὸν χοιρίδιον : Ἀθήν. 4,139Β **θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθαγορίσκους καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους·** Ἡσ. «χοιρίδιον μικρόν», πρβλ. ὀρθραγορίσκος· **2)** ὄνομα ἰχθύος τινός : Ἀπί π. Πλίν.Φι 32,19· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος **σκληροδερμιδῶν** ἰχθύων, οὗ κοινότερον εἶδος **ὀρθαγορίσκος ἡ μύλη** φεγγαρόφαρο.

ὀρθάδιος-ον μτγν. ποι. ἀντὶ ὄρθιος βλ.λ. : Παῦλ. Σιλ.Ἄμβων 24 **ἔστι τις πύργος . . ὀρθάδιος βάθροις** (κῶδ. ὄρθιος).

ὄρθαι ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρθάκανθος-ον ὁ ἔχων εὐθεῖς, ὀρθὰς ἀκάνθας : Θεόφρ.Φι 3,18,1) **ἔστι μὲν ἐπαυλόκαρπον, ὁ δὲ καρπὸς ἀκανθώδης καὶ ὥσπερ ὀρθάκανθον.**

ὀρθάμπελος (ἡ) μτγν. ἄμπελος φυομένη ὀρθία. μὴ δεομένη ὑποστηρίξεως : Πλίν.Φι 14,40

ὀρθάνθρωπον γλωσσ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον βλ.λ.

ὀρθάννης (ὁ) (ὀρθός) κ. **ὀρθάνης** (π. Φώτ.) ἢ Ὀρθαγένης (Στράβ.13,1,12) **ἢ Ὀρθάγης** (Λυκόφρ. 538) εἶδος δαίμονος ἔχοντος τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Πριάπου ; Πλάτ.Κωμ.174,12, Ἐπιγρ.

ὄρθαπτον (τὸ) μάλλινον ὕφασμα, πανίον δι' οὗ ἀποσμήχουν, σφογγίζουν, τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν· Δείν.π.Πολυδ.7,69 «ἔστι δ' ἐξ ἐρίων πίλημα φοινικοῦν, ᾧ φαιδρύνουσι τὰ ἕδη τῶν θεῶν».

ὀρθεία (ἡ) κ. Ἐπιγρ. κ. **Ϝορθεία, Ϝωρθεία, Βωρθεία, Βορθέα** κ. **Ὀρθία·** ὁμ. **Ϝορθασία** κ. Ὀρθωσία ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ Ἀρ-

καδίᾳ, ἔνθα οἱ νέοι ἐμαστιγοῦντο περὶ τὸν βωμόν της : Ξεν.Λακ.2,9, Πλούτ.'Ηθ.239C, 'Επιγρ.
ὀρθέσιον 'Ησ. «ὄρθιον, μακρόν, ὀξύ, μέγα».
ὀρθεύω [ὀρθός] ὀρθῶ-όω βλ.λ. : Εὐρ.'Ορ.405 παρῆν τις **ἄλλος, ὃς σὸν ὤρθευεν δέμας.**
ὀρθηλός-ή-όν μτγν. κ. 'Επιγρ. ὀρθός : Στράβ.12, 7,3 **δένδρον οὐ μέγα ὀρθηλόν, ἀφ' οὗ καὶ τὰ στυράκινα ἀκοντίσματα**, 'Επιγρ. **ὀρθηλὴ κυμβία.**
ὀρθηρός-ά-όν πάπ. δ.τ. τοῦ ὀρθηλὸς βλ.λ.
ὄρθια ἐπίρρ. κ. δημ. εἰς ὑψηλὸν τόνον, ὀξυφώνως, μεγαλοφώνως : 'Ιλ.Λ 11 **ἦν σε . . ὄρθια** [οὐχὶ ἀλλαχοῦ π. 'Ομ.], 'Υμν.Δήμ.20 **ἰάχησε δ' ὄρθια φωνῇ' 2)** δημ. ὀρθίως βλ.λ.
ὀρθία δ.τ. τοῦ ὀρθεία βλ.λ.
ὀρθιάδε [ὄρθιος] ἐπίρρ. πρὸς **τὰ ἄνω, τὸν ἀνήφορον** : Ξεν.Λακ.2,3.
ὀρθιάζω κ. νεώτ. ὑψώνω τὴν φωνήν, ὁμιλῶ μεγαλοφώνως, **φωνάζω** : Αἰσχ.Πέρσ.687 **ὀρθιάζοντες γόοις** [ἐκβάλλω μεγαλοφώνως θρήνους], πρβλ. Φιλόδ.'Οργ.60W' **2)** κ. νεώτ. μτβ. ὀρθῶ, στήνω ὄρθιον, ἀνορθῶ : Λεωνίδ.Ταρ. ἐν ΑΠλ.261,2 **ἰθυτενὲς.. ὀρθιάσας ῥόπαλον** [σηκώνειν τὸ μέλος, ἤτοι τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον]' ‖ νεώτ. ἐπὶ ἵππου, κρατῶ τὰ ὦτα ὀρθοτενῆ' **3) ὀρθιάζοντα** γλῶσσ. τοῦ ἐξηνδρωμένον' 'Ησ., Παῦλ.Αἰγ.6,70.
ὀρθίαξ-ᾶκος [ὁ] τὸ κατώτατον μέρος ἱστοῦ, καταρτιοῦ, νεώς : 'Επίχ.106.
ὀρθίας [ὁ] 'Ησ. «ἱστὸς νεώς»' ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοίου : αὐτ.
ὀρθίασις-εως [ἡ] μτγν. κ. σχολ., ἰων. ὀρθίησις ἀνόρθωσις, σήκωμα : 'Αρετ.26,11 **οὐδὲ μόρια ἐς ὀρθίησιν ὄκωσπερ σάτυρος ἴσχει γυνή**, Σχόλ. Εὐρ.Φοίν.1284 **ὀρθίασις τριχῶν.**
ὀρθίασμα-ατος [τὸ] ὑψηλὸς τόνος φωνῆς, κραυγή, μεγαλόφωνος ὁμιλία, ἐν τῷ πληθ. βορεῖς, ἐπιτακτικοὶ τόνοι, διαταγαὶ μεγαλοφώνως διδόμεναι : 'Αριστφ.'Αχ.1042 **ἤκουσας ὀρθιασμάτων;**
ὀρθιόκωπος-ον ὁ ὄρθιος κωπηλατῶν' 'Ησ. «ὀρθιόκωποι' οἱ ἐπιτόνως ἐλαύνοντες, καὶ ἀκλινῶς»' κ. αὐτ. «ὀρθιοκώπους' ἐξορθουμένους ἐν τῷ ἐρέσσειν ἐπιτόνως» [γρ. κώδ. ὀρθιόκοπος].
ὄρθιος-α-ο(ν) [ὀρθός] κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. κ. -ος -ον ὁ ἀνωφερής, ἀνηφορικός : 'Ησίοδ. 'Εργ.290 **μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος**, Σοφ.ἀπ. 80 **ὄρθιοι πάγοι**, Εὐρ.'Ηλ.489 **πρόσβασιν . . ὀρθίαν**, Θουκ.5,58 **ὄρθιον ἑτέραν** [ἐνν. ὁδὸν] ἐπορεύοντο, Ξεν.'Αν.1,2,21 **ὁδὸς ἁμαξιτὸς ὀρθία ἰσχυρῶς**, αὐτ.4,6,12 **ὄρθιον** [έναι, αὐτ.'Ελλ.2,4,15 **πρὸς ὄρθιον ἰέναι** [πρὸς τὰ ἄνω, τὸν ἀνήφορον], αὐτ. ΚΠ 2,2,24 **ἡ ἀρετὴ πρὸς ὄρθιον ἄγουσα** [ὁδηγοῦσα δι' ἀνωφεροῦς ἀτραποῦ], αὐτ.'Ελλ.6,4,14 πρὸς **ὀρθίῳ** [ἐπὶ ἐδάφους ὑψουμένου, ἀντίθ. ἐν ἐπιπέδῳ], 'Αρρ.'Αν.1,1,8 **κατὰ τοῦ ὀρθίου** [διὰ τῆς κατωφερείας]' ‖ **τὰ ὄρθια** ἡ χώρα ἀπὸ τῆς ἀκτῆς πρὸς τὰ μεσόγεια : 'Ηρ.4,101 **τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα' 2)** κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ἄνω τεταμένος, ὀρθός, ὀρθοτενής, κατακόρυφος, στητός, ἀντίθ. πρηνής, κεκλιμένος : 'Ηρ.9,102 **ὄρθια ἦν τὰ γέρρα**, Εὐρ.'Ανδρ.10 **ῥιφθέντα πύργων . . ἀπ' ὀρθίων, - ὄρθια στάσις - ἱστός'** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς : Αἰσχ.'Επτ.564 **τριχὸς δ' ὀρθίας πλόκαμος ἵσταται**, Σοφ.ΟΚ **ὀρθίας στῆσαι . . τρίχας'** πρβλ. Εὐρ.'Ελ.632' ‖ **ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς** [τείνας τὸ οὖς διὰ νὰ ἀκούσῃ, κρυφακούσῃ] : Λουκ.Τίμ.23' **3)** ἐπὶ ζῴων, ὅταν σηκώνωνται ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν : Πίνδ.Π 10,36 **χαίρει, γελᾷ θ' ὁρῶν ὕβριν ὀρθίαν κνωδάλων'** ‖ κ. νεώτ. ὁ ἱστάμενος ἐπὶ τῶν ποδῶν του, ὁ ἐπὶ ποδός, ὁ μὴ καθήμενος : **ὄρθιοι ἐπιβάται τοῦ λεωφορείου'** ‖ φρ. **μόλις στέκω ὄρθιος** ἐπὶ ὑπερβολικῆς κοπώσεως' **4)** ἐπὶ τῆς φωνῆς, ὑψηλὸς κατὰ τὸν τόνον, ὀξύφωνος, ὀξύς : Αἰσχ.Χο.751 **καὶ νυκτιπλάγκτων ὀρθίων κελευμάτων**, Σοφ.'Αντ. 1206 **φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων**, αὐτ. 'Ηλ.683 **ὀρθίων κηρυγμάτων**, Εὐρ.Τρῳ.1266 **ὀρθίαν . . σάλπιγγος ἠχήν'** ‖ συχν. τὸ οὐδ. ἐν τῷ πληθ. ὡς ἐπίρρ. ὄρθια βλ.λ.' ‖ ὁμ. κ. ἐν τῷ ἑν. : Πίνδ.Ο 9,109 **ὄρθιον ὤρυσαι θαρσέων**, αὐτ.Ν 10,76 **ὄρθιον φώνησε**, Αἰσχ.Πέρσ.389 **ὄρθιον ἀντηλάλαξε . . ἠχώ**, Εὐρ.'Ηρακλ.830 **ἐσήμην' ὄρθιον σάλπιγγι' 5) νόμος ὄρθιος** μελῳδία κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ φωνὴ ἀνέβαινεν εἰς μέγα ὕψος : 'Ηρ.1,24 **διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον**, 'Αριστφ.'Ιππ.1279 **ἢ τὸ λευκὸν οἶδεν ἢ τὸν ὄρθιον νόμον** κ. κτ. πληθ.: Αἰσχ.'Αγ.1153 **μελοτυπεῖς ὁμοῦ τ' ὀρθίοις ἐν νόμοις'** κ. ἁπλῶς ὁ ὄρθιος : 'Αριστφ.'Αχ.16' ‖ ὁμ. **μελῳδία ὄρθιος** : Πλούτ.'Ηθ.1140F' **6)** ὄρθιος [ὁ] ἐν τῇ μετρικῇ πούς — —υύ : 'Αριστείδ.Κ 1,16' πρβλ. Πλούτ.'Ηθ.1140F' **7)** στρατ. ὁ κατὰ στήλην ἐσχηματισμένος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κατὰ μέτωπον ἢ κατὰ γραμμήν : Ξεν.ΚΠ 3,2,6 **ἡγεῖτο ὀρθίους ποιησάμενος τοὺς λόχους'** πρβλ. αὐτ.'Αν.4, 8,10, αὐτ.4,2,11 **προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον ὀρθίοις τοῖς λόχοις**, αὐτ.4,3,17 **ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίους**, Πολύβ.11,23,2 **προῆγον** [αὐτοὺς] **ὀρθίους ἐπὶ τοὺς πολεμίους'** πρβλ. Πολύαιν.5,16,1' **8)** ἐπὶ λίθων **ἐν οἰκοδομῇ, ὁ** τοποθετημένος κατὰ μῆκος εἰς τὸν τοῖχον, ὥστε νὰ δεικνύῃ **τὰς στενὰς** πλευράς : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.80,21 **τιθέντας τοὺς λίθους ὀρθίους ἐν γύφῳ' 9)** γεν. ὀρθός, εὐθύς, ἀντίθ. κυρτός : 'Ιππ.'Αφορ.5,68 **ὀρθία φλέψ**, Ξεν. Κυν.6,14,15 **ὄρθιον ἴχνος**, Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,6,3 **ὄρθιαι τάφροι**, ἀντίθ. πλάγιος : Αἰν.Τακτ.32,2 **ὄρθιοι κάλαμοι'** ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : Πλούτ.Σύλλ.1 **καὶ γὰρ οὐκ ἔτι τῶν βίων ἐν ἤθεσιν ὀρθίοις καὶ καθαροῖς μενόντων, ἀλλ' ἐγκεκλικότων'** ‖ δθ.εὐθύς : αὐτ.Κάτ.Πρεσβ.6 **ὁ- καὶ αὐθέκαστος' 10)** γεωμ. **ὀρθία** [ἐνν. γωνία] ἡ ὀρθὴ γωνία : Πλούτ.'Ηθ.373F' ‖ ὡς οὐσ. ἡ **ὀρθία** ἐπὶ κωνικοῦ σχήματος : 'Απολλ.Περγ.1,11' **11) ὀρθία διάμετρος** συζυγὴς διάμετρος δισχιδοῦς καμπύλης : 'Απολλ.Περγ.1 'Ορ.1' **12)** ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Ασκληπιοῦ: 'Επιγρ.**Ὄρθιος.**
ὀρθιῶ-άω γλωσσ. κ. σχόλ. ὀρθῶ-όω βλ.λ. : Σχόλ. Λυκόφρ.538 **ὀρθάγην . . ἀπὸ τοῦ ὀρθιᾶν.**
ὀρθίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὄρθιον, ἐν θέσει ὀρθίᾳ, κατακορύφως, στητά, ὄρθια : εἰς **στάσιν ὀρθίως βάλλοντος.**
ὀρθο- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λ. εἰς ἃς παρέχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀρθός, ὄρθιος, εὐθύς, κάθετος, ἢ καὶ τοῦ γνήσιος, προσήκων, ἀληθής, οἷον **ὀρθόθριξ, ὀρθογώνιος, ὀρθογραφία, ὀρθοεπής, ὀρθοτομῶ.**
ὀρθοάκανθος-ον ὀρθάκανθος βλ.λ.
ὀρθοβατῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βαδίζω ὀρθῶς, τὴν ὀρθὴν ὁδόν, πηγαίνω ὅπου ἢ ὅπως πρέπει : Φίλιππ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 9,11.
ὀρθοβιωτική [ἡ] νεώτ. βιολ. ὅρος σημαίνων τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἀτελειῶν καὶ δυσμορφιῶν τῆς ζωῆς.
ὀρθοβλεπτῶ-έω μσν. βλέπω ὀρθῶς : Στουδ. Θεόδ.777 [ἐκδ. Mi.].
ὀρθόβολος-ον λεξ. ὁ ὀρθῶς ριφθείς, ὁ εὐθέως φερόμενος : 'Ησ. ἐν λ. ἰθυπτίωνα [κώδ. -βουλον].
ὀρθοβολῶ-έω μτγν. μτφ. βλαστάνω πρὸς τὰ ἄνω κατ' εὐθεῖαν : Φιλόδ.Ρητ.2,71,98S.
ὀρθοβουλία [ἡ] μτγν. κ. νεώτ. ὀρθὴ βουλή, σκέψις, εὐβουλία : Πολ.Φυσ.219 **ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ ὀρθοβουλίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι**, 'Αδαμ.1,11.
ὀρθόβουλος-ον κ. νεώτ. ὁ ὀρθὰ βουλευόμενος, ὁ ὀρθὴν βουλὴν διδών, ὁ ὀρθῶς σκεπτόμενος, εὔβουλος, σοφός : Πίνδ.Π 262 **ὀρθόβουλον μῆτιν ἐφευρομένοις**, αὐτ.8,75 **ὀρθοβούλοισι μαχοναῖς'** ‖ ἐπὶ προσώπων : Αἰσχ.Πρ.18 **τῆς ὀρθοβούλου Θέμιδος αἰπυμῆτα παῖ.**

ὀρθόβυθος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀρθὸν βυθόν, εὐθὺν πυθμένα : Μόσχ.I 2929C.
ὀρθογενεσία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ θεωρία καθ' ἣν ἡ τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐξέλιξις γίνεται διὰ προσαρμογῆς καὶ οὐχὶ δι' ἐπιλογῆς.
ὀρθογναθία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολογ. ἡ μορφὴ ἐκείνη τοῦ προσώπου καὶ Ιδ. τῆς ἄνω γνάθου, καθ' ἣν ἡ πλαγία κατατομὴ ταύτης φέρεται κατακορύφως, ἐπὶ φυσιολογικῆς στάσεως τῆς κεφαλῆς.
ὀρθογναθισμός (ὁ) νεώτ. ὁ κρανιολογικὸς χαρακτὴρ τῶν ὀρθογνάθων φυλῶν.
ὀρθογνεύσιος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐκ πυριγενῶν πετρωμάτων προελθὼν γνεύσιος βλ.λ.
ὀρθογνωμονῶ-έω μτγν. σκέπτομαι ἢ κρίνω ὀρθῶς, ἔχω ὀρθὴν γνώμην : Φίλ.I,547,47 **διδάξων ὅτι οὐκ ὀρθογνωμονεῖ.**
ὀρθογνωμῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ὀρθογνωμονῶ βλ.λ.
ὀρθογνώμων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθὴν γνώμην, ὁ ὀρθὰ νοῶν καὶ κρίνων : Ἱππ.Ἐπιστ.17 **ὀρθογνώμων ψυχή,** Φίλ.I,549 **ὀρθογνώμων ἐπιμονὴ** (μετάφρ. τῆς ἑβρ. λ. Ρεβέκκα).
ὀρθόγραμμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀρθὰς γραμμάς : ΨΔιον.708C.
ὀρθογραφία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὀρθὴ γραφὴ τῶν λέξεων συμφώνως πρὸς τοὺς γραμματικοὺς κανόνας : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.165,15, Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.I,92,-**δὲν γνωρίζει ὀρθογραφίαν**' || ὄνομα συγγραμμάτων τοῦ Ἡρωδιανοῦ, τοῦ Ὥρου καὶ ἄλλων γραμματικῶν' **3)** σχέδιον οἰκοδομῆς καθ' ὕψος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ ἐπιπέδου (κατόψεως) : Βιτρ.I,2,2.
ὀρθογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρθογραφίαν ἀναφερόμενος, ὁ τῆς ὀρθογραφίας : **ὀρθογραφικὸν λεξικόν, - ὀρθογραφικὰ λάθη.**
ὀρθογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθογραφικόν.
ὀρθόγραφος-ον νεώτ. ὁ ὀρθῶς γεγραμμένος, ὠρθογραφημένος.
ὀρθογράφος-ον λεξ.κ.νεώτ.,δημ. ὁ γράφων ὀρθῶς, κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας, ὁ γνωρίζων ὀρθογραφίαν βλ.λ.1) : Σουΐδ. ἐν λ. ἀνώγεων.
ὀρθογραφῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἐκτελῶ, κάμνω σχέδιον οἰκοδομῆς καθ' ὕψος : Ἀπολλόδ.Δαμ.Πολιορκ.193,1 **ὡς ὀρθογραφεῖται** (ὡς δείκνυται εἰς τὸ συνημμένον σχέδιον)' πρβλ. ὀρθογραφία 3)' **2)** νεώτ. γράφω ὀρθῶς, ἄνευ ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων κατὰ τὴν γραφήν.
ὀρθόγυιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν στρύχνον μανικὸν βλ.λ. : Διοσκ.4,73.
ὀρθογώνιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. γεωμ. ὡς οὐσ. τὸ τετράπλευρον οὗ αἱ γωνίαι εἶναι ὀρθαί : Ἀριστλ.Ψυχ.413a,17.
ὀρθογώνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀρθὰς γωνίας : Ἀρχύτ.π.Σιμπλικ.Κατ.392,8, Τίμ.Λοκρ.98A **ὀρθογώνιον τρίγωνον,** Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.I Προοίμ. **ὀρθογώνιος κῶνος,** Πάπ. **ἐξ ὀρθογωνίου** (δι' ὀρθογωνισμοῦ).
ὀρθογωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ μετάτροπὴ τοῦ σχήματος ἐπιφανείας τινὸς εἰς ὀρθογώνιον διὰ τὴν εὐχερῆ καταμέτρησίν της.
ὀρθογωνίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθογώνιον' δημ. -α.
ὀρθοδαής-οῦς-ές ὁ ὀρθῶς γνωρίζων πῶς νὰ πράξῃ τι, μτ. ἀπρφ. : Αἰσχ.Ἀγ.1022 **οὐδὲ τὸν ὀρθοδαῆ τῶν φθιμένων ἀνάγειν.**
ὀρθοδιάγραμμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἐπὶ τοῦ ἀκτινοσκοπικοῦ πετάσματος προβολὴ κατ' ὀρθὴν γωνίαν τῶν σπλάγχνων.
ὀρθοδιαγώνιος (ἡ) νεώτ. ὁ δεύτερος κρυσταλλογραφικὸς ἄξων τοῦ μονοκλινοῦς συστήματος.
ὀρθοδίκαιος-ον ὀρθοδίκας βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ.944 **μέγα τιμῶντες.. πόλιν ὀρθοδίκαιον.**

ὀρθοδίκας (ὁ) δωρ. ἀντὶ -ης, ὁ ὀρθῶν τὴν δικαιοσύνην, ὁ δι' οὗ στηρίζεται τὸ δίκαιον : Πίνδ.Π 11,9 **ὀρθοδίκαν γᾶς ὀμφαλόν.**
ὀρθόδικος-ον ὀρθοδίκας βλ.λ. : Βακχ.10,9 **ὀρθόδικος Στύξ**' πρβλ.13,23.
ὀρθοδοντία (ἡ) νεώτ. ἡ μορφὴ τῶν φραγμῶν τῶν ὀδόντων, καθ' ἣν οἱ τομεῖς ὀδόντες ἔχουν τοιαύτην θέσιν, ὥστε αἱ γραμμαὶ διαχωρίσεώς των νὰ εἶναι καθέτου διευθύνσεως καὶ νὰ συναντῶνται κατὰ τὴν σύγκλεισιν τῶν σιαγόνων.
ὀρθοδοντική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ὀδοντιατρικῆς ἐπιστήμης, ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ χρῆσιν τῶν καταλλήλων μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τῶν στρεβλοφυῶν ὀδόντων εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν θέσιν.
ὀρθοδοντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοδοντικὴν ἢ τὴν ὀρθοδοντίαν βλ.λ. : **ὀρθοδοντικὰ μηχανήματα**' || τὸ θηλ. **ὀρθοδοντική** ὡς οὐσ. βλ.λ.
ὀρθοδοξαστής (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὀρθὴν δόξαν περί τινος : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.343 **οἱ ὀρθοδοξασταὶ** καλούμενοι.
ὀρθοδοξαστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὀρθοδοξαστήν, ὁ τοῦ ὀρθοδοξαστοῦ, ὁ σύμφωνος πρὸς τὴν ὀρθὴν γνώμην ἢ δόξαν : Πρόκλ.Ἀλκ.76C **ὀρθοδοξαστικὸς βίος**' πρβλ. αὐτ.Παρμ.729S.
ὀρθοδοξαστικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ δόξαν ὀρθήν, ὡς ὀρθοδοξαστής : Ἀσκληπ.Μεταφ.273,7.
ὀρθοδοξία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὀρθὴ γνώμη, δοξασία : Πολυδ.4,7, Ἱεροκλ.Χρ.Ἐπ.10,435M, Ὀλυμπ.Φαίδ.113N' **2)** κ. νεώτ. ἐκκλ. ὀρθὴ δοξασία περὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἡ ὀρθὴ πίστις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἡ εὐλάβεια πρὸς τὰς παραδόσεις αὐτῆς : Ἀθανάσ.1,237D, αὐτ.2,720A, Βασ.4,561A, Μηναῖ.II,5 Συνξ. **διδάσκαλος τῆς ὀρθοδοξίας**' **3)** τὸ σύνολον τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν' **4)** κ. νεώτ. **Κυριακὴ τῆς ὀρθοδοξίας** ἡ πρώτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἑορταζομένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων : ΚΠορφ.Ἐκθ.191,156.
ὀρθοδοξοποιός-όν μσν. ὁ ποιῶν, καθιδρύων, καθιερῶν τὴν ὀρθοδοξίαν : Ἰωσ.Γενέσ.85,5 **ὀρθοδοξοποιὸς ἡμέρα.**
ὀρθόδοξος(-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὀρθὴν γνώμην, ὀρθὴν δοξασίαν' || ἐκκλ. ὁ ὀρθῶς πιστεύων, ὁ διατηρῶν τὴν ὀρθὴν πίστιν, ὁ τὰς παραδόσεις τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας εὐλαβούμενος : Μεθόδ.133B **ὀρθόδοξος θρησκεία,** Ἀθανάσ.1,261A, Βασ.4,845A, Κώδ.Ἰουστιν.1,5,21,Μιχ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.I,12 **πάσης γὰρ ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων,** Μηναῖ.I,18 Ὠδ.4 **τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, - χριστιανὸς ὀρθόδοξος,** Ψυχόρ.Ταξ.77 **νὰ τοὺς κάμῃ ὀρθοδόξους**' || **ὀρθόδοξος ἐκκλησία** ἡ ἀνατολικὴ χριστιανικὴ ἐκκλησία' || **ὀρθόδοξον δόγμα** τὸ ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πρεσβευόμενον' **2)** νεώτ. ὁ ἀκολουθῶν τὰ καθιερωμένα, ἢ τὴν πρωταρχικὴν μορφὴν τῆς θεωρίας ἑνὸς δόγματος : **εἶναι ὀρθόδοξος βασιλικός - Καντιανός**' || κ. ἀπολ. ὡς οὐσ. χριστιανὸς ἀσπαζόμενος τὸ ὀρθόδοξον δόγμα.
ὀρθοδοξῶ-έω κ. νεώτ. ἔχω ὀρθὴν δόξαν, ὀρθὴν γνώμην περί τινος : Ἀριστλ.ΗΝικ.7,9 **τοῦ ὀρθοδοξεῖν περὶ τὴν ἀρχήν,** Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.265,13, Ποσειδ.Ἰατρ.π.Γαλ.5,469.
ὀρθοδόξως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθόδοξον : Μεθόδ.65A, Βασ.4,845A.
ὀρθοδότειρα διανοίης (ἡ) ἡ ὀρθῆς διανοίας δότειρα, ἡ παρέχουσα ὀρθὴν κρίσιν : Ὀρφ.Ὕμν.75,5 **θρέπτειραι φυχῆς, διανοίης ὀρθοδότειραι.**
ὀρθοδρόμησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ὀρθοδρομεῖν, τὸ τρέχειν κατ' εὐθεῖαν γραμμήν.

ὀρθοδρομία (ἡ) νεώτ. ναυτ. πλοῦς ἀκολουθῶν τὸ τόξον μεγίστου κύκλου, τὸ συνδέον τὸ ἀφετήριον πρὸς τὸ κατιτήριον σημεῖον, ὅπερ εἶναι καὶ ἡ συντομωτέρα μεταξὺ τῶν δύο σημείων ἀπόστασις, ἀντίθ. λοξοδρομία.
ὀρθοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοδρομίαν βλ.λ., δηλ. εἰς τὸν κατ' εὐθεῖαν δρόμον : **ὀρθοδρομικοὶ χάρται.**
ὀρθοδρομῶ-έω κ. νεώτ. τρέχω, κινοῦμαι κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ ἐμπρός : Ξεν.Ἱππ.7,14 **τό τε ὀρθοδρομεῖν καὶ τὸ ἀποκάμπτειν,** Πολυδ.1,205· || νεώτ. ναυτ. πλέω κατ' ὀρθοδρομίαν βλ.λ.
ὀρθόδωρον (τὸ) ἀρχ. λεξ. κ. πάπ. μέτρον μήκους, ὑπολογιζόμενον διὰ τῆς χειρός, ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου· ἦτο ἴσον πρὸς 11 δακτύλους καὶ διάφορον τῆς σπιθαμῆς καὶ τῆς λιχάδος, νῦν ὑπολογιζόμενον εἰς 0,203 τοῦ μέτρου· Ἡσ. «μέτρον τὸ ὀρθὸν τῆς χειρὸς ἀπὸ ἄκρου τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ δακτύλου· οἱ δὲ σπιθαμήν», Πολυδ.2,157 «τὸ δὲ ἀπὸ καρποῦ ἕως ἄκρων δακτύλων, ἡ πᾶσα χεὶρ ὀρθόδωρον»· **2)** πάπ. τὸ ἀνδρικὸν μόριον ἐν στύσει.
ὀρθοέθειρος-ον ὀρθόθριξ βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.19,8.
ὀρθοέπεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὀρθὴ ἔκφρασις τοῦ λόγου, ἡ ὀρθὴ γλωσσικὴ διατύπωσις τῶν διανοημάτων μας, ἡ τῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων ἐπιμέλεια ἐν τῷ λόγῳ εἴτε προφορικῷ εἴτε γραπτῷ : Πλάτ.Φαῖδρ.267C **ὀρθοέπειά γέ τις, ὦ παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά,** Φιλόδ.Ρητ. 1,191C, Διον.Ἀλ.Δημ.25 **ᾧ κανόνα ὀρθοεπείας χρήσασθαι ἀξιοῦμεν,** Κοϊντιλ.1,6,20.
ὀρθοεπής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀρθοεπῶν, ὁ ὀρθῶς κατὰ τοὺς γραμματικοὺς καὶ συντακτικοὺς κανόνας ἐκφραζόμενος : Χειρόγρ.Ἐσκουριὰλ 425Υ· || νεώτ. ὁ ὀρθῶς ἐκπεφρασμένος : **ὀρθοεπὴς λόγος·** πρβλ. καλλιεπής.
ὀρθοεπῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ ἢ προφέρω ὀρθῶς, ὀρθολογῶ : Φιλόδ.Ρητ.1,186S, Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,90 τὸ **μὴ πᾶσι φθόγγοις ὀρθοεπεῖν.**
ὀρθόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθάς, ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας του, ἢ ὁ ὀρθῶν τὰς τρίχας τινός, ὁ προξενῶν ἀνατριχίλασιν : Αἰσχ.Χο.32 .. **ὀρθόθριξ φόβος,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.7,72 **ὀρθότριχες φόβαι.**
ὀρθοθύρη (ἡ) μτγν. ὀρσοθύρη βλ.λ. : Κράτ. Γραμμ.π.ΕΜ.
ὀρθοκάθεδρος-ον μσν. ὁ καθήμενος κατ' ὀρθίαν τοῦ κορμοῦ στάσιν, ὀρθοκαθιστός, πιθ. ἐν Παῦλ.Αἰγ.6,99 (ἀντὶ ὀρθοκάθευδος) : ὀ- **σχῆμα.**
ὀρθοκάθημαι μσν. κάθημαι ὀρθός, κατ' ὀρθίαν τοῦ κορμοῦ στάσιν : Παῦλ.Αἰγ.6,60.
ὀρθοκάλᾰμος (ὁ) μτγν. ὁ ὀρθός, εὐθὺς κάλαμος : Διοσκ.4,2 (παρεμβολή).
ὀρθοκάρηνος-ον ὀρθοκέφαλος βλ.λ. : Ὀρφ. Ὕμν.19,8 (δ.γρ.).
ὀρθόκαυλος-ον ὁ ἔχων ὀρθὸν καυλόν : Θεόφρ. Φ1 7,8,2, αὐτ.8,3,2.
ὀρθοκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὀρθόκεντρον βλ.λ. : **ὀρθοκεντρικὴ τομή.**
ὀρθόκεντρον (τό) νεώτ. γεωμ. τὸ σημεῖον εἰς ὃ συναντῶνται τὰ τρία ὕψη ἑνὸς τριγώνου.
ὀρθοκέραμος (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ κέραμος φέρουσα ἀναγλύφους παραστάσεις καὶ τιθεμένη χάριν διακοσμητικῶν σκοπῶν εἰς τὰ ἐπὶ τῶν κορωνίδων ὅρια τῆς ἐπικεραμώσεως τῆς στέγης.
ὀρθοκέρᾱτος-ον μτγν. λεξ. ὀρθόκερως βλ.λ. : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ., Ἡσ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων.
ὀρθόκερως-ωτος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀρθά, εὐθυτενῆ, **ἴσα κέρατα** : Αἰσχ.ἀπ.74,2 **ὀρθόκερως βοῦς,** Ἐπιγ.ἐν Πάπ. **ὀρθόκερως ἔλαφος·** Πολυδ. 2,31, Ἡσ. κ. Φῶτ. ὀρθόθριξ βλ.λ. : Σοφ.ἀπ.875 **ὀρθόκερως φρίκη** (ἡ ὀρθώνουσα τὰς τρίχας τινὸς ὥστε νὰ ἵστανται ὡς κέρατα).
ὀρθοκεφαλία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολογ. ὁ μέσος βαθμὸς ὕψους τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ κρανίου.
ὀρθοκέφᾰλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν κεφαλὴν ὀρθήν, ὠρθωμένην : Ἀπολλ.Σοφ.Λεξ.Ὁμ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων· **2)** νεώτ. ἀνθρωπολογ. ὁ ἔχων τὴν προσωπικὴν γωνίαν **πλησιάζουσαν** πρὸς τὴν ὀρθήν.
ὀρθόκλαστον (τό) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν πολυπυριτικὸν** ἅλας τῆς ὁμάδος τῶν ἀστρίων, **ὁ. ὀρθόσχιστον.**
ὀρθόκογχα (τά) νεώτ. ζωολ. κατηγορία μαλακίων, περιλαμβάνουσα ζῷα ἔχοντα ὀρθὰς κόγχας.
ὀρθόκοιλος μσν. ὀρθόκωλος βλ.λ. : Ἱππιατρ. 15 **ἵπποι τὰ γόνατα ἔχοντες σκληρὰ καὶ ὅμοια** τοῖς ὀρθοκοίλοις (πιθ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀρθόκυλλος).
ὀρθοκόπος (ὁ) Ἐπιγρ. πιθ. ὁ πελεκητὴς λίθων, πετροκόπος.
ὀρθοκόρῡδος (ὁ) μτγν. ὁ καθ' αὑτὸ κόρυδος, σωστὸς κορυδαλλός· || παρωνύμιον, ἐπὶ ἀνθρώπου ἔχοντος λεπτὴν καὶ ἀηδῆ φωνήν : Ἀλκίφρ.3.48 **ὃν ἐγὼ τῆς ἀχαρίστου φωνῆς ἕνεκα ὀρθοκόρυδον καλεῖσθαι** .. ἔκρινα (διόρθ Bergler ἀντὶ ὀρθοκόρυζος).
ὀρθόκορυς-υθος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ὀρθὴν περικεφαλαίαν· Ἡσ. «ὁ ὀρθὸν πῖλον ἔχων».
ὀρθόκραιρος-α-ον κ.-ος-ον ὁ ὀρθὰ κέρατα ἔχων, ἐπὶ κερασφόρων κτηνῶν: Ἰλ.Θ 231 **κρέα..βοῶν ὀρθοκραιράων,** Ὀδ.Μ 348· **2)** ὁμ. ἐπὶ τῶν ἄκρων μακρᾶς νηός, ἠνωρθωμένων ἐν εἴδει κεράτων· Ἡσ. «ὀρθοκραιράων ἐπὶ μὲν τῶν νεῶν, **τῶν** ὀρθοπρύμνων» : Ἰλ.Σ 3 **τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,** αὐτ.Τ 344· **3)** ὁμ. ἐπὶ ὀροσειρᾶς, ὀξυκόρυφος : Μητροδ.ΑΠ 14,121,5 **Πυρήνην ὀρθόκραιρον.**
ὀρθόκρανος-ον ὁ ὑψωμένην ἔχων τὴν κεφαλήν, τὴν κορυφήν, ἐπὶ ὑψηλοῦ τάφου : Σοφ.Ἀντ.1203.
ὀρθοκρισία (ἡ) μτγν. ἡ ὀρθή, δικαία κρίσις : Κύριλλ.2,286.
ὀρθόκυλλος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἀκάμπτως τεταμένα τὰ μέλη : Γαλ.18(1),636.
ὀρθόκωλος-ον μτγν. ὁ ἔχων **τεταμένα τὰ** σκέλη, ὀρθόκυλλος : Γαλ.18(1),623.
ὀρθολέκτης (ὁ) μσν. ὁ ὀρθῶς ἐκφραζόμενος, ὁ κυριολεκτῶν : Νικηφ.Βασιλ.Χρον.7,156.
ὀρθολεκτικός-ή-όν μσν. ὁ κατ' ὀρθολογίαν, κατὰ κυριολεξίαν : Εὐστ.Πον.240,5 **μετὰ τῆς ὀρθολεκτικῆς φράσεως.**
ὀρθολέκτρια (ἡ) θηλ. τοῦ ὀρθολέκτης βλ.λ. : Ἀνών.Κῶδ.Ἐνετ.131Vd.
ὀρθολεκτῶ-έω μτγν. κ. μσν. ὀρθῶς ἐκφράζομαι, μιλῶ σωστά, κυριολεκτῶ : Ψ'Ἀλέξ.Ἀφρ. Μεταφ.783,27, Εὐστ.Πον 228,75 **οὕτω γὰρ εἴθισται λέγειν τοῖς ὀρθολεκτοῦσιν.**
ὀρθολογία (ἡ) τὸ ὀρθῶς λέγειν, ἐκφράζεσθαι, ὀρθοέπεια : Πλάτ.Σοφ.239B **ὥστε μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν κατὰ τὸ μὴ ὄν.**
ὀρθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὀρθολογισμὸν βλ.λ. ἀνήκων, ἀναφερόμενος : **ὀρθολογικὴ θεωρία·** ἐπίρρ. -ῶς.
ὀρθολογισμός (ὁ) νεώτ. ἡ κατὰ τὸν **ὀρθὸν** λόγον σκέψις, κρίσις· **2)** ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, γνωσιολογικὴ θεωρία δεχομένη τὴν νόησιν ὡς πηγὴν πάσης ἐπιστημονικῆς γνώσεως, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν ἐμπειριοκρατίαν· || εἰδ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῆς θρησκείας, δοξασία ἀποκρούουσα τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως γνῶσιν καὶ δεχομένη τὸ δυνατὸν τῆς διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἑρμηνείας τῶν ἀτελειῶν ἢ τῶν ἀσυμβιβάστων ἔν τινι θρησκευτικῇ πίστει.
ὀρθολογιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀκολουθῶν τὴν θεωρίαν τοῦ ὀρθολογισμοῦ βλ.λ.
ὀρθολογιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὸν ὀρθολογισμὸν ἀναφερόμενος : **ὀρθολογιστικὴ θεω-**

ρία· **2)** εἰδ. ἐν τῇ κοινωνικῇ οἰκονομικῇ **ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις** (rationalisation) ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας κατὰ τρόπον τείνοντα εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ μεγίστου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος διὰ τῆς μικροτέρας δυνατῆς ἀναλώσεως.

ὀρθολογιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθολογιστικὸν βλ.λ.

ὀρθολογῶ-έω μτγν. ὀρθῶς ὁμιλῶ, ἐκφράζομαι, ὀρθοεπῶ : Πλούτ.Ἠθ.570F.

ὀρθόλοξος-ον μτγν. ἐπὶ ἐπιδέσμου, ὁ ὀρθὸς καὶ κατὰ γωνίαν : Ἐρωτιαν.ἐν λ. σκέπαρνος **ὅταν ὁ ἐπίδεσμος κλάσιν τινὰ ποιῇ καὶ γωνίαν, οἷον ὅταν ὀρθόλοξον ἐπιδεθῇ.**

ὀρθομαντεία (ἡ) ἡ ἀληθὴς μαντεία, πρόρρησις : Αἰσχ.Ἀγ.1215 **ὑπ' αὖ με δεινὸς ὀρθομαντείας πόνος στροβεῖ ταράσσων φροιμίοις.**

ὀρθόμαντις-εως (ὁ,ἡ) ὁ τὰ ἀληθῶς ἐσόμενα, γενησόμενο προλέγων μάντις, ποὺ προφητεύει σωστά : Πίνδ.Ν 1,61 **προφάταν ἔξοχον, ὀρθόμαντιν Τειρεσίαν**· πρβλ. ψευδόμαντις.

ὀρθομαρμαρῶ-όω μσν. διὰ μαρμαρίνων πλακῶν καλύπτω, ἐπενδύω : Κωδ.Πάτρ.144.

ὀρθομαρμάρωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθομαρμαρῶ βλ.λ. : Κολλ.Χρυσ.στ. 304 (ἔκδ.Λάμπρ.).

ὀρθομαρμάρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθομαρμαρῶ βλ.λ., ἡ διὰ μαρμαρίνων, ἰδίως ἐγχρώμων, πλακῶν ἐπένδυσις τοίχων.

ὀρθομέλαν-ος (τὸ) νεώτ. χημ. ὄξινον ἀζώχρωμα δι' οὗ βάπτεται τὸ ἔριον κυανομέλαν.

ὀρθομεσοκύνιος ἵππος (ὁ) νεώτ. ὁ ἵππος οὗ τὸ μεσοκύνιον σχηματίζει μετὰ τοῦ ἐδάφους γωνίαν πλησιάζουσαν πρὸς τὴν ὀρθήν, ὅθ. κτ. ἀκολουθίαν ὁ στερούμενος εὐσταθείας.

ὀρθομετρικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ κρυστάλλων, ὁ οὗ οἱ ἄξονες τέμνονται κατ' ὀρθὰς γωνίας.

ὀρθομετωπία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κ. **ὀρθομετωπισμός** ὁ κανονικὸς σχηματισμός, ἡ συνήθης μορφὴ τοῦ μετώπου, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν προμετωπίαν καὶ τὴν ὀπισθομετωπίαν βλ.λς.

ὀρθομητρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀνόρθωσις καὶ καθήλωσις ἐκτετοπισμένης μήτρας εἰς τὴν φυσιολογικὴν αὐτῆς θέσιν.

ὀρθομίλιον (τὸ) Σουΐδ. γλῶσσ. τοῦ τρύβλιον βλ.λ.

ὀρθομορφία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀρθομορφισμός** ἡ ὀρθοπεδικὴ βλ.λ.

ὀρθόμφαλος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἔχων ὀρθὸν ὀμφαλόν· ὅθ. ἐπὶ ἀσπίδος, ἡ ἔχουσα ἐξέχον ὀμφαλοειδὲς κόσμημα : Ἐπιγρ. **ὀρθόμφαλον πόπανον.**

ὀρθονόμος-ον ὁ ὀρθῶς, δικαίως διανέμων : Αἰσχ.Εὐμ.963 **δαίμονες ὀρθονόμοι.**

ὀρθόνοτος-ον ὄν. τοῦ ΝΑ ἀνέμου, τοῦ Εὔρου : Ἀριστλ.ἀπ.250 (κῶδ. ἀντὶ ὀρθόνοτος).

ὀρθόνους-οος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀρθῶς διανοούμενος, κρίνων : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.297.

ὀρθονύσταγμος-ον μτγν. ὁ νυστάζων ἱστάμενος ὄρθιος, ποὺ νυστάζει ὁλόρθος : Παλλάδ. Ἱστρ.;Ἱππ.2,119D.

ὀρθοπαγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀρθῶς ἱστάμενος, ἐστερεωμένος, ποὺ στέκεται ὄρθιος : Πλούτ.Ἠθ. 340C **ὀρθοπαγὴς κίταρις.**

ὀρθόπαγον (τὸ) (πάγος) μτγν. ὀρθόν, τραχὺ ὕψωμα βραχῶδες ἐν χρ. ὡς τοπωνυμικόν : Πλούτ. Σύλλ.17 **ἔστι δὲ κορυφὴ τραχεῖα καὶ στροβιλῶδες ὄρος, ὃ καλοῦμεν Ὀρθόπαγον.**

ὀρθοπαιΐα (ἡ) Ἐπιγρ. ὀρθόν, εὐθὺ κτύπημα, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ παλαίσματα.

ὀρθοπάλη (ἡ) μτγν. ἡ ἐν ὀρθίᾳ στάσει πάλη, ἀντίθ. κλινοπάλη : Λουκ.Λεξιφ.5 **κἀπειδήπερ ἥκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον . . ὁ μέν τις ἀκροχειρισμῷ, ὁ δὲ τραχηλισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο.**

ὀρθοπατῶ-έω δημ. ὄρθιος ἵσταμαι· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. εὐδοκιμῶ, στέκομαι καλά, ἀντίθ. παραπατῶ, στραβοπατῶ : Βιζυην.Ὑποθῆκαι 12 **θὰ τὸν σκουντήσουν νὰ χαθῇ, | νὰ μὴν ὀρθοπατήσῃ πιά.**

ὀρθοπεδία (ἡ) νεώτ. κ. ὀρθοπεδικὴ κλάδος τῆς χειρουργικῆς ἰατρικῆς μελετῶν τὸν τρόπον τῆς προλήψεως καὶ τῆς θεραπείας τῶν δυσμορφιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

ὀρθοπεδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν : **ὀρθοπεδικὴ θεραπεία, - ὀρθοπεδικὰ μηχανήματα**· ‖ τὸ ἀρσ. **ὀρθοπεδικός** ὡς οὐσ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν· ‖ τὸ θηλ. **ὀρθοπεδικὴ** ὅ. ὀρθοπεδία βλ.λ.

ὀρθοπεδιστής (ὁ) νεώτ. ἰατρὸς εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν ὀρθοπεδίαν βλ.λ.

ὀρθοπεριπατητικός-ή-όν μτγν. ὁ ὄρθιος περιπατῶν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.381,25. Δαμασκ.1 1,19 **ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ὀρθοπεριπατητικόν.**

ὀρθοπερίπατος-ον μσν. ὁ ὄρθιος περιπατῶν: Συνοδ.Ἐπιστ.Πατριαρχῶν 52 **ὀρθοπερίπατος ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ διέπλευσεν ἐν τῷ Τιβέρει.**

ὀρθοπλεξιά (ἡ) δημ. ὀρθὸν κολύμβημα.

ὀρθοπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) ἐπὶ ἵππου· Σουΐδ. «ὁ ὀρθὸς αἰρόμενος καὶ πλήττων» : Ἀριστφ.ἀπ.43.

ὀρθόπλουμος-ον (ὀρθός, λατ. pluma) πάπ. ὁ κεντημένος, πλουμισμένος μὲ πτερά.

ὀρθόπλους-οος-ουν-οον ὁ κατ' εὐθεῖαν πλέων· ὅθ. ὁ καλῶς, ἐπιτυχῶς βαίνων, εὐτυχής : Στοβ.4,39,27.

ὀρθοπλοῶ-έω κατ' εὐθεῖαν πλέω, ὅθ. καλῶς, εὐτυχῶς βαίνω : Εὐρύφ.π.Στοβ.4,39,27. Κλινὶ.αὐτ.3,1, 76 **πᾶν ἔργον ἀνθρώπινον καὶ βίος ὁσιώτατός τε καὶ εὐσεβείας μεθέξει καὶ ὀρθοπλοεῖ.**

ὀρθόπλωρος-ον μσν. ὁ ἔχων ὀρθήν, ὑψηλὴν πρῷραν : Κ Πορφ. πρὸς Ῥωμανὸν 76,22.

ὀρθόπνοια (ἡ) κ. νεώτ. ἰατρ. ἔντονον ἄσθμα, δύσπνοια ἀναγκάζουσα τὸν πάσχοντα νὰ κρατῇ ὄρθιον τὸ σῶμα : Ἱππ.Προγν.23, αὐτ.Διαίτ.17.

ὀρθοπνοϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐξ ὀρθοπνοίας βλ.λ. πάσχων : Ἱππ.Κωακ.417,538· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθόπνοιαν.

ὀρθόπνους-οος-ουν-οον ὀρθοπνοϊκὸς βλ.λ.I : Ἱππ.Γυν.2,126.

ὀρθοπόδης (ὁ) μτγν. ὀρθόπους βλ.λ.I : Νόνν.Δ 26,335 **ὀρθοπόδην ἐλέφαντα.**

ὀρθοποδητῶ-έω μσν. ὀρθοποδῶ βλ.λ.I : Ἰσαὰκ Μεσοποταμ.2 ἐν «Ἀθηνᾷ» τ.11,494.

ὀρθοποδίζω μσν. κατ' εὐθεῖαν βαίνω, περιπατῶ : Κεδρ.Γεώργ.1,80,18.

ὀρθοποδῶ-έω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κατ' εὐθεῖαν βαίνω, βαδίζω : Κ Πορφ.Ἐκθ.496,16· **2)** μτφ. ἀκολουθῶ τὴν ὀρθὴν ὁδόν, πηγαίνω τὸν σωστὸ δρόμο : ΚΔ Γαλ.2,14 **ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου**· **3)** μτφ. εὐδοκιμῶ, πηγαίνω καλά, εὐημερῶ, ἰδίως οἰκονομικῶς : **τόσα χρόνια ἀγωνίστηκε καὶ δὲν μπόρεσε νὰ ὀρθοποδήσῃ.**

ὀρθόπολις-εως (ὁ,ἡ) ὁ ἀνορθῶν, διασῴζων τὰς πόλεις, εὐτυχῶς διοικῶν : Πίνδ.Ο 2,7 **Θήρωνα . . ἔρεισμ' Ἀκράγαντος . . ἄωτον ὀρθόπολιν.**

ὀρθοπόρος-ον μτγν. **ὁ κατ' εὐθεῖαν βαίνων** : Χρησμ.π.Πορφ.Πλωτ.22.

ὀρθόπους-οδος-ουν ὁ ἔχων εὐθεῖς, ὀρθοὺς πόδας, ὅθ. ὁ ὀρθῶς ἱστάμενος ἢ βαδίζων : Νίκ. Ἀλεξ.419· **2)** ἀνωφερής, ἀπόκρημνος, ἀπότομος : Σοφ.Ἀντ.985 **ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου.**

ὀρθοπραγία (ἡ) μτγν. τὸ τὰ ὀρθὰ πράττειν, φέρεσθαι, ἡ ἐμπρέπουσα στάσις, διαγωγή : Τέλ.22H.

ὀρθοπραγῶ-έω ὀρθῶς πράττω, ἐνεργῶ, φέρομαι ὡς ἐμπρέπει : Δημόκρ.181, Ἀριστλ.Πολιτ. 1260a,26 **καθόλου γὰρ οἱ λέγοντες ἐξαπατῶσιν ἑαυτοὺς ὅτι τὸ εὖ ἔχειν ἀρετή, ἢ τὸ ὀρθοπραγεῖν.**

ὀρθοπρίων-ονος (ὁ) μτγν. εἶδος πρίονος ἐν χρ. εἰς τὴν χειρουργικήν· πρβλ. χοινικίς : Ἱππ.π.Γαλ.19,126.
ὀρθοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἠνωρθωμένον, ὑψωμένο τὸ πρόσωπον : Καισάρ.222 **οὐρανόπτης ὁ ἄνθρωπος, ἡ εἰκὼν ἡ ὀρθοπρόσωπος.**
ὀρθόπρυμνος-ο(ν) ἀρχ. λεξ. κ. δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἔχων ὀρθῶς ἐξέχουσαν πρὸς τὰ ἄνω τὴν πρύμνην· Ἡσ. ἐν λ. ὀρθοκραιράων : Σολωμ. μτφρ. Ἰλ.Σ 3 **ὀμπρὸς εἰς τὰ ὀρθόπρυμνα καράβια.**
ὀρθόπτερος-ον Ἡσ. «μεγάλους κολωνοὺς ἔχουσα· πτερὰ γὰρ τὰ εἰς ὕφος ἀνέχοντα, ἡ μεγάλας ἔχουσα περιστόους οἰκοδομάς» : Σοφ.ἀπ.33.
ὀρθοπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ὀπτικοῦ ἐλαττώματος, τοῦ στραβισμοῦ : **ὀρθοπτικαὶ διόπτραι - ἀσκήσεις.**
ὀρθόπτωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ὀνομαστικὴ πτῶσις : Σουλπ. ἐν Rhet.Lat.Min.323 (ἐκδ. Halm.).
ὀρθόπτωτος-ον σχόλ. ὁ ἐν ὀρθῇ, ἐν ὀνομαστικῇ πτώσει : Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.135 **Περσίδες· τοῦτο ὀρθόπτωτον· δέον γὰρ εἰπεῖν Περσίδων.**
ὀρθοπύγιον (τὸ) μτγν. τὸ ὀρροπύγιον βλ.λ. : Ἐρατοσθ.Κατ.41, Βέττ.Βάλ.10,3.
ὀρθοπυγιῶ-άω ὀρθῶ τὰ ὀπίσθια· Ἡσ. «ὀρθοπυγιᾶν· ὅταν γυνὴ ἑαυτὴν ἐπαίρῃ, πρὸς τὸ μακροτέρα φαίνεσθαι» : Κωμ.Ἀδέσπ.1095.
ὀρθοπύθμενος-ον Πάπ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἔχων ὀρθήν, εὐθεῖαν βάσιν.
ὀρθοπυρεταίνω μτγν. ἔχω ὁμαλὴν πυρετικὴν θερμοκρασίαν : Γαλ.19,558.
ὀρθορρημονῶ-έω μσν. ὀρθῶς ὁμιλῶ, ἐκφράζομαι : Κ Μανασσ.Χρον.6694.
ὀρθορρημοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ὀρθότης ἐν τῷ λόγῳ, τὸ ὀρθῶς ἐκφράζεσθαι, ὁμιλεῖν : Θεμίστ. Λόγ.23,289D **Πρωταγόρας ὀρθοέπειάν τε καὶ ὀρθορρημοσύνην** μισθοῦ **ἐκδιδάσκων.**
ὀρθός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' εὐθεῖαν, εἰς ὕψος ἀνατεταμένος, ὁ ἔχων εὐθυτενῆ πρὸς τὰ ἄνω κατεύθυνσιν, ὄρθιος, μὴ κεκλιμένος : Ἰλ.Κ 153 **ἔγχεα δέ σφιν ὀρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο,** αὐτ.Ω 359 **ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν,** Ἡσίοδ. Α 391 **ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας,** αὐτ. Ἔργ.538, Ἡρ.7,64 **κυρβασίας .. ὀρθὰς εἶχον πεπηγυίας,** Αἰσχ.Χο.496 **ὀρθὸν αἴρεις .. κάρα,** Ξεν. ΚΠ 8,3,13 **ὀρθὴν ἔχων τὴν τιάραν,** Πλούτ.Ἀρτοξ. 26 **καὶ τὴν καλουμένην κίταριν ὀρθὴν φέρειν ἔδωκε,** Χατζόπ.Βρ.Θρ. **καὶ στέκεις ὀρθό, | ψηλὸ κυπαρίσσι·** || ἐπὶ οἰκοδομήματος, κτιρίου, ὁ ἱστάμενος ἀκέραιος : Θουκ.5,42 **τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαιρέσει ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι·** οὕτω κ. : Πίνδ.Π 4,267 **σὺν ὀρθαῖς κιόνεσσιν .. ἐρειδομένα·** **2)** ἐπὶ ἀνθρώπων, ζῴων, ὁ ἐπὶ τῶν ποδῶν του ἱστάμενος, ὁ μὴ καθήμενος ἢ μὴ ἀνακεκλιμένος, ὄρθιος : Ἰλ.Σ 246 **ὀρθῶν ἑσταότων ἀγορή,** Ὀδ.Μ 178 **οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ,** αὐτ.Σ 240· **3)** ὁ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν χωρῶν, εὐθύς, ἴσιος : Θέογν.939 **εἰμὶ παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδόν,** Αἰσχ. ἀπ.205 **Ἀπόλλων ὀρθὸν ἰθύνοι βέλος,** Πίνδ.Π 11, 39 **ὀρθὰν κέλευθον ἰών,** Σοφ.ΑΙ.1253 **ὑπὸ σμικρᾶς δ' ὅμως μάστιγος ὀρθὸς εἰς ὁδὸν πορεύεται,** Ἀριστφ.Θεσμ.1223 **ὀρθὴν ἄνω δίωκε** (ἐνν. ὁδόν)· || δθ. κ. φρ. : Πίνδ.Ο 10,4 **ὀρθᾷ χερὶ** (κατ' εὐθεῖαν, ἀμέσως), αὐτ.13,72 **ἀνὰ δ' ἔπαλτ' ὀρθῷ ποδί·** || κ. νεώτ. κ. δημ. **ὀρθὴ γωνία** ἡ ἐκ καθέτων πρὸς ἀλλήλας γραμμῶν σχηματιζομένη γωνία, γωνία ἐνενήκοντα μοιρῶν (90°) : Πλάτ.Τίμ.55B **τρίγωνον .. εἰς τὸ κέντρον τὰς ὀρθὰς γωνίας ξυνάγον ..·** || ὁμ. **ὀρθὴ** κτ. παράλ. τοῦ **γωνία** : Ἀριστλ.Α Ὕστ.74a,13· || νεώτ. ἄστρον. **ὀρθὴ ἀναφορὰ ἀστέρος** ἡ δίεδρος γωνία ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ κολούρου τῶν ἰσημερινῶν καὶ τοῦ ὡριαίου κύκλου τοῦ ἀστέρος· **4)** μτφ. ὁ ἀληθής, ἀκριβής, ὁ μὴ σφάλλων, σωστός · Πίνδ.Π 4,279 **αὔξεται καὶ Μοῖσα δι' ἀγγελίας ὀρθᾶς,** Αἰσχ. Εὐμ.318 **μάρτυρες ὀρθαὶ τοῖσι θανοῦσιν παραγιγνόμεναι,** Σοφ.ἀπ.322 **ὀρθὴ μὲν ἡ γλῶσσ' ἐστίν, ἀσφαλὴς δ' ὁ νοῦς, - ὀρθὴ διδασκαλία, - ὀρθὴ ὑπόδειξις - γνώμη - ἀπόφασις·** || **ὀρθὸς λόγος** τὸ λελογισμένως, συνετῶς διανοεῖσθαι, εὐθυκρισία : Πλάτ.Νόμ.890D· **ὀρθῷ λόγῳ κατ' ἀκριβολογίαν, κατ' ἀλήθειαν** : Ἡρ.2,17, αὐτ.6,68· || **κατ' ὀρθὸν** ὀρθῶς : Πλάτ.Τίμ.44B· || ὁμ. νεώτ. **τὸ ὀρθὸν** τὸ πρέπον, τὸ δίκαιον, τὸ λογικόν: **πράττει πάντοτε τὸ ὀρθόν, - δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ ..·** **5)** δίκαιος : Σοφ.ΑΙ.350 **μόνοι ἔτ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ·** || δθ. **τὸ ὀρθὸν** ἡ δικαιοσύνη : Ἡρ.1,96 **κατὰ τὸ ὀρθὸν δικάζων,** Πλάτ.Πολ.540D **τὸ δὲ ὀρθὸν περὶ πλείστου ποιησάμενοι·** κ. νεώτ. ὡς ἐπίθ. **ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, - ὀρθὴ παρατήρησις - τιμωρία·** **6)** γνήσιος, πραγματικός, ἀληθινός : Ἀριστλ.Πολιτ.1279a,29 **ὅταν μὲν ὁ εἷς ἢ οἱ ὀλίγοι ἢ οἱ πολλοὶ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ἄρχωσι, ταύτας μὲν ὀρθὰς ἀναγκαῖον εἶναι τὰς πολιτείας,** Αἰλ.ΖΙ 11,32 **ὀρθὴ μανία** πραγματικὴ παραφροσύνη· || ἐν μτγν. ἐκκλ. ἐνν. ὀρθόδοξος : Ἀθανάσ.1,524B, Βασ.4,545B· **7)** ἀσφαλής, εὐτυχής : Πίνδ.Π 3,95 **τοὺς δὲ .. ἔστασεν ὀρθούς,** αὐτ.Ν 11,5 **οἵ σε γεραίροντες ὀρθὰν φυλάσσοισιν Τένεδον·** || κ. ἐν φρ. **εἰ(ς) ὀρθὸν** εἰς τὴν εὐθεῖαν, τὴν καλὴν κατάστασιν, κατεύθυνσιν, ὁδόν, στὸν καλὸ τὸ δρόμο : Σοφ.ΟΤ 50 **στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον,** Εὐρ.Ἰκ. 1230 **μόνον σύ με εἰς ὀρθὸν ἵστη,** Πολύβ.31,15,1 **ἐν ὀρθῷ κεῖσθαι·** || κ. ἐπὶ προφητειῶν : Σοφ.ΟΤ 88 **καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα·** **8)** ἐπὶ προσ., μεγαλόφρων, εὐσταθής, σταθερός : Πλάτ.Θεαίτ.173A **σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς·** || ὁμ. κ. ἐπὶ πλήθους, ὁμάδος ἀνθρώπων : Πλούτ.Φιλοπ.12 **ἡ δύναμις τῶν Ἀχαιῶν .. καὶ μόνον ὀφθέντος εὐθὺς ὀρθὴ καὶ δραστήριος ἦν·** **9)** ὁ ἐξεγερθείς, δθ. ὁ ἀνήσυχος, τεταραγμένος διά τι : Ἰσοκρ.16,7 **ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν,** Διόδ.Σ 16,84· || φρ. **ὀρθὸς ἐπί** τινι : Ἰσοκρ.5, 70 **αἰσθάνῃ δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὖσαν ἐφ' οἷς σὺ τυγχάνεις εἰσηγούμενος,** Λυκοῦργ.39 **ὀρθὴ ἦν ἡ πόλις ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν·** κ. ἀπολ.: Πολύβ.3,112,6 **ὀρθὴ καὶ περίφοβος ἦν ἡ πόλις,** αὐτ. 28,17,11· **10)** ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. **ὀρθὴ** (ἐνν. πτῶσις) ἡ ὀνομαστική· || ὁμ. γραμμ. **ὀρθὸς τόνος** πλήρης τόνος κατὰ διαστολὴν πρὸς τὰ ἐγκλιτικά : Ἀπολλ.Δυσκ.Ἀντων.309B· || ὁμ. γραμμ. ὀρθὰ ῥήματα τὰ ἐνεργητικά: Διογ.Λ 7,43,64.
ὀρθοσέβεια (ἡ) μσν. τὸ ὀρθῶς σέβειν : Νικ. Χων.Θησ.Ὀρθ.σ.280 (ἐκδ.Mi.).
ὀρθοσεβής-οῦς-ές μσν. **ὁ ὀρθῶς σέβων** : Παχυμ.Γ 2,24,19 (ἐκδ.Βόνν.).
ὀρθόσημος-ον μτγν. **ὁ μὲ ὀρθάς, καθέτους** ῥαβδώσεις, **ἐπὶ φορεμάτων** : **Διοκλητ.**Ἔδικτ.29,24 **ὀρθόσημοι Δαλματικαί.**
ὀρθοσκελία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. **ὁ παρά** τισι φυλαῖς ἀπαντώμενος εὐθὺς σχηματισμὸς τῶν σκελῶν, ἕνεκα τῆς πτώσεως τοῦ βάρους τοῦ σώματος ἐπὶ δύο μόνον σημείων.
ὀρθόσκελον (τὸ) νεώτ. ὀρθοπεδικὸν ἐργαλεῖον πρὸς εὐθυγράμμισιν ἐστρεβλωμένων σκελῶν.
ὀρθοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ὀρθοσκοπικοῦ φακοῦ ἐξέτασις τοῦ ὀφθαλμοῦ· ἡ διὰ τοῦ ὀρθοσκοπίου βλ.λ.2) ἐξέτασις τοῦ ἀπευθυσμένου.
ὀρθοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ὀπτικῶν ὀργάνων, ὁ δεικνύων τὸ εἴδωλον **τοῦ ἀντικειμένου ἄνευ** ἀλλοιώσεως τῶν γραμμῶν αὐτοῦ : **ὀρθοσκοπικὸς φακός·** **2)** ὁ εἰς τὴν ὀρθοσκοπίαν βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος.

όρθοσκόπιον (τό) νεώτ. ὄργανον ὀπτικὸν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ· **2)** ὁμ. ὄργανον ἐν χρ. πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου.

όρθοσκοπῶ-έω μτγν. ὀρθῶς σκοπῶ, ἐξετάζω, διακρίνω : Ἀσπάσ.ΗΝίκ.99,12.

όρθοστάδην (ἵστημι) ἐπίρρ. κ. μσν. ἐν ὀρθῇ στάσει : Αἰσχ.Πρ.32 **τήνδε φρουρήσεις πέτραν, ὀρθοστάδην, ἄϋπνος, οὐ κάμπτων γόνυ,** Λουκ. Ἀνάχ.3 **οἱ δὲ ὀρθοστάδην κεκονιμένοι καὶ αὐτοὶ παίουσιν ἀλλήλους προσπεσόντες,** Αἰλ.ΖΙ 4,31 **καθεύδει ὀρθοστάδην** (περὶ τοῦ ἐλέφαντος), Πολυδ.6,175 **ὀρθοστάδην μάχεσθαι,** Εὐστ.Πον.253,1 **ὀρθοστάδην ἄϋπνος·** ‖ ἐν εἰδ. ἐνν. ἐπὶ ἀσθενοῦς, μὴ ἠναγκασμένου νὰ κατακλιθῇ, ποὺ περνᾷ τὴν ἀρρώστια στὸ πόδι : Ἱππ.Ἐπιδ.1,1,5 **ἐγίνετο .. πολλοῖσιν ὀρθοστάδην ἀπύροισι.**

όρθοστάδης Ἡσ. «εἶδος πέμματος»

όρθοστάδιον (τό) εἶδος χιτῶνος μὴ ζωννυμένου, ἐξικνουμένου μέχρις ἐδάφους : Ἀριστφ.Λυσ.45 **κροκωτὰ φοροῦσαι καὶ .. Κιμβερικ᾽ ὀρθοστάδια καὶ περιβαρίδας,** Δίων Κ 63,17 **οὐχ ὑπέμεινεν αὐτῷ τὸ ὀρθοστάδιον ἔχων φανῆναι.**

όρθοστάδιος χιτὼν μτγν., μσν. κ. νεώτ., τὸ ὀρθοστάδιον βλ.λ. : Πολυβ.7,49, Εὐστ.1166,55· **2)** νεώτ. **ὀρθοστάδιος** εἰδικὸς μανδύας διὰ τοὺς φρενοπαθεῖς, τοὺς μανιακούς, μὲ μακρὰς χειρίδας περιδενομένας ὀπίσω περὶ τὴν ὀσφὺν δι᾽ ἱμάντος, ὅπως κρατῶσι τὸν φοροῦντα ἐν ἀκινησίᾳ, ζουρλομανδύας.

όρθοσταδόν ἐπίρρ. ὀρθοστάδην βλ.λ., ἐν ὀρθίᾳ στάσει : Εὐρ.ἀπ.495,6 **ὀρθοσταδὸν λόγχαις ἐπείγοντες φθόνον,** Ἀπολλ.Ρ 4,1426 **μετὰ δ᾽ ἔρνεα .. ὑπὲρ γαίης ὀρθοσταδὸν ἠέξοντο·** ‖ Ἡσ. «ὀρθοσταδόν· τὸ ὀρθὸν ἀφροδισιάζειν».

όρθοστασία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ὀρθία στάσις, τὸ ἵστασθαι ὄρθιον : **κουράστηκα ἀπὸ τὴν ὀρθοστασία.**

όρθοστάτης (ὁ) κ. νεώτ., δημ. (εἰδ.) ὁ ὄρθιος ἱστάμενος, ὁθ. κίων, στῦλος ὄρθιος : Εὐρ.Ἴων 1134 **ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων ὀρθοστάταις ἱδρύετο,** αὐτ.Ἡρ.980 **ὕπτιος δὲ λαΐνους ὀρθοστάτας ἔδευσεν,** Ἐπιγρ. **ὀρθοστάτας ἀκαταξέστους·** **2)** κάθετος δοκός, πάσσαλος, κατακόρυφον στήριγμα δι᾽ οὗ συγκρατεῖταί τι ὄρθιον : Εὐρ.Ἰκ. 497 **κλιμάκων ὀρθοστάτας·** πρβλ. ὀρθόστατος· Φίλ.Βελοπ.74,8· ‖ κ. νεώτ. **ὀρθοστάται σκηνῶν - ἀντισκήνων** τὰ κατακόρυφα ξύλα ἐφ᾽ ὧν στηρίζονται· **ὀρθοστάται γεφυρῶν** αἱ κατακόρυφοι ράβδοι τῶν δικτυωμάτων· **ὀρθοστάται στεγῶν** τὰ ξύλινα ἢ σιδηρᾶ τεμάχια τῶν ζευκτῶν, δημ. μπαμπάδες· ‖ δημ. ὁ ἐπὶ στυλίσκου προσηρμοσμένος δίφωτος, τρίφωτος ἢ τετράφωτος λύχνος· πρβλ. λυχνοστάτης· **3)** εἶδός τι πλακοῦντος προσφερομένου εἰς τὰς ὑπὲρ νεκρῶν θυσίας : Εὐρ.Ἑλ.547 **ἐμπύρους τ᾽ ὀρθοστάτας·** ‖ Πολυδ.6,73 «ὁ γὰρ ὀρθοστάτης ἱεροῦ ἄρτου εἶδος».

όρθοστατικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρθοστασίαν ἀναφερόμενος, ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : **ὀρθοστατικὴ λευκωματουρία.**

όρθόστατος-ον ὁ ὄρθιος ἱστάμενος : Εὐρ.Ἰκ.497 **κλιμάκων ὀρθοστάτων** (κῶδ. ἀντὶ κλιμάκων ὀρθοστάται, πρβλ. ὀρθοστάτης).

όρθοστατῶ-έω ἵσταμαι ὄρθιος : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24.

όρθοστήνω δημ. ὄρθιον ἵστημι, στήνω ὄρθιο : Ἐφταλ.Ὀδ.Ζ 11 **κι ἀπόξω ὠρθόστησε πολλὰ παλούκια πυκνωμένα.**

όρθόστητος-η-ο δημ. ὁ ὄρθιος ἱστάμενος.

όρθοστοιχία (ἡ) νεώτ. ἡ κατ᾽ εὐθεῖαν σειρὰν διαταξις φυτῶν.

όρθόστοιχος-ον νεώτ. ὁ κατὰ στοίχους ὀρθίους τεταγμένος.

όρθοστομῶ-έω μσν. ὁμιλῶ ἐλευθέρως, παρρησίᾳ : Προκ.Γοτθ.3,33 **μόνος ὀρθοστομήσας.**

όρθόστρωτος-ον μτγν. ὁ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐστρωμένος : Ἱεροκλ.Ἀστ.54Α **τοῖχος ὀρθόστρωτος.**

όρθόστυλος-ον νεώτ. ἐπὶ οἰκοδομημάτων, ἰδ. ἀρχ. ναῶν, ὁ ἔχων τοὺς κίονας κατ᾽ εὐθεῖαν γραμμὴν διατεταγμένους.

όρθοσυμπαθητικόν σύστημα (τό) νεώτ. τὸ κύριον τμῆμα τοῦ αὐτονόμου νευρικοῦ συστήματος τῶν σπλάγχνων, κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ συμπαθητικόν

όρθοσύνη (ἡ) ὀρθότης, εὐθύτης, ἐν μτφ. σημ. : Δημόκρ.40 **ἐν ὀρθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.**

όρθοτενής-οῦς-ές μτγν. ὁ εἰς ὀρθόν, ὁ εὐθέως τεταμένος : Ὀππ.Κυν.1,189 **ὀρθοτενεῖς δόλιχοί τε ποδῶν περιηγέες αὐλοί.**

όρθότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθία στάσις : Ξεν. Ἀπομν.1,4,11 **ἡ δὲ ὀρθότης καὶ προορᾶν πλέον ποιεῖ δύνασθαι καὶ τὰ ὕπερθεν μᾶλλον θεᾶσθαι,** Ἀριστλ.ΖΜ 658a,22· **2)** εὐθύτης : αὐτ.654b,5 **οὔτε γὰρ ἂν κάμψεως ἦν αἴτιον οὔτ᾽ ὀρθότητος οὐδεμιᾶς·** **3)** μτφ. ἐν τῇ ἐνν. τοῦ ἀκριβοῦς, ἀληθοῦς, ἐμπρέποντος : Ἀριστφ.Βάτρ.1181 **τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν,** Πλάτ.Τίμ.47C **ἐκμαθόντες δὲ καὶ λογισμῶν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μετασχόντες,** αὐτ.Κρατ.422Β **ἡ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης** (ἡ ὀρθή, ἀκριβὴς αὐτῶν ἔννοια),- **ἀμφιβάλλω διὰ τὴν ὀρθότητα τοῦ πορίσματος - τοῦ θεωρήματος - τῆς ἀποδείξεως·** **4)** εἰδ. ἡ χρῆσις τῆς ὀνομαστικῆς πτώσεως **ἐν τῇ** ἀφηγήσει : Ἑρμογ.Ἰδ.3.

όρθοτίτθιος-ον μτγν. μσν. ἐπὶ γυν., ἡ προέχοντας τοὺς μαστοὺς ἔχουσα : Προκ.Μυστ.10, Σουΐδ.

όρθοτομία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ κατ᾽ εὐθεῖαν γραμμὴν **τέμνειν·** ‖ κ. μτφ. τὸ τὴν ὀρθὴν ὁδὸν ἀκολουθεῖν : Κλήμ.Ἀλ.2,544Α, Στουδ.Θεόδ. 474Α **ὑποδεικνύων ὀρθὴν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐφ᾽ ἅπασιν ὀρθοτομίαν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας·** **2)** ὁθ. ἐν εἰδ. ἐκκλ. ἐνν. ἡ ὀρθοδοξία : Εὐσ.Ἐκκλ. Ἱστ.4,3· **3)** νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὴ τομὴ τοῦ ὀρθοῦ ἐντέρου.

όρθοτομικός-ή-όν νεώτ. μαθημ. ὁ κατ᾽ ὀρθὰς γωνίας τέμνων : **ὀρθοτομικαὶ ἐπιφάνειαι.**

όρθότομος-ον μσν. ὁ ἀκολουθῶν τὴν ὀρθὴν ὁδόν· ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος : Δαμασκ.11,111Α **οὐδ᾽ ἐξ ἑτέρας θρησκείας μεταθεμένῳ εἰς τὴν ὀρθότομον.**

όρθοτόμος-ον μτγν. ὁ ὀρθῶς τέμνων κ. μτφ. ὁ διδάσκων τὰ ὀρθὰ δόγματα : Ἀθανάσ.2,20C.

όρθοτομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τέμνω κατ᾽ εὐθεῖαν γραμμήν, δίδω τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν : ΠΔ Παροιμ.3,6 **ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου· πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου** **2)** μτφ. ἐκκλ. ὀρθῶς διδάσκω, ἑρμηνεύω : ΚΔ Τιμ.2,2,15 **ἐργάτην . . ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας,** Μηναῖ.11,4 Ἑσπερ.

όρθοτόμως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὴν εὐθεῖαν, τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν· μτφ. : Νικ.Δαυΐδ.801 (ἔκδ.Mi.).

όρθοτόνησις-εως (ἡ) μτγν. γραμμ. ὁ ὀρθὸς τονισμός : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.36,6.

όρθοτονία (ἡ) νεώτ. ὀρθοτόνησις βλ.λ.

όρθότονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διατηρῶν τὸν ὀρθὸν τόνον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.8,9.

όρθοτονουμένως μτγν. ὀρθοτόνως βλ.λ. : Ἡρωδιαν.1,555.

όρθοτονῶ-έω μτγν. γράφω τι μετὰ τοῦ προσήκοντος τόνου· κ. παθ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.35,6· **2)** νεώτ. γραμμ. **ὀρθοτονοῦμαι** διατηρῶ τὸν τόνον μου, δὲν ἐγκλίνομαι : **οἱ ὀρθοτονούμενοι ἀντωνυμικοὶ τόνοι.**

όρθοτόνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρθότονον βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.46,8.

ὀρθοτριχία (ἡ) μτγν. ἡ ἐν ἀνορθώσει στάσις τῶν τριχῶν, ἀνατρίχιασμα : Διοσκ.Θηρ.6, Ἱππιατρ. 89, Γαλ.19,564.

ὀρθοτριχίασις-εως μτγν. μσν. ἡ ἀνόρθωσις τῶν τριχῶν, φρικίασις, ἀνατριχίλα : Παῦλ.Αἰγ.5,8.

ὀρθοτριχιῶ-άω γλωσσ. ὀρθοτριχῶ βλ.λ.

ὀρθότριχος-ον νεώτ. ἐπὶ βακτηρίων, ὁ ἔχων ὀρθίας τρίχας· **2**) εἰδ. **ὀρθότριχον** (τὸ) γένος βρυοφύτων, διαδεδομένον κυρίως ἐντὸς δασῶν.

ὀρθοτριχῶ-έω μτγν. ἔχω ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας : Σύμμ.ΠΔ'Ιεζ.27,35, Γλωσσ.

ὀρθοτροπία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. (εἰδ.) ὁ εὐθὺς χαρακτήρ, τὸ ἐμπρέπον ἦθος : ΚΜανασσ.Ἔρωτ.7,40 **ὁ χρηστὸς οὐ δύναται τὴν γνώμην μεταθεῖναι, οὐδ' ἐκλαθέσθαι τῆς ῥοπῆς τῆς εἰς ὀρθοτροπίαν· 2**) νεώτ. βοταν. κ. **ὀρθοτροπισμός** ἡ κατὰ κατακόρυφον φορὰν ἀνάπτυξις φυτῶν.

ὀρθότροπος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ κατακορύφως βλαστάνων ἢ ἀναπτυσσόμενος· **2**) βιολ. **ὀρθότροπον** (τὸ) τὸ φάριον οὗ τὸ κέντρον τῆς μικροπύλης μετὰ τοῦ κέντρου τῆς χαλάζης εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας.

ὀρθοϋφάνται (οἱ) νεώτ. οἰκογ. ἀραχνῶν διατασσουσῶν τὸν ἱστὸν κτ. κάθετον διεύθυνσιν.

ὀρθοφορία (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις ἰσορροπίας τοῦ μυϊκοῦ συστήματος τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν παράλληλον πάντοτε διεύθυνσιν τῶν ὀπτικῶν των ἀξόνων.

ὀρθοφόρμιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξυβενζοϊκὸν ὀξὺ ἐν χρ. ὡς ἀναλγητικόν.

ὀρθοφρενία (ἡ) νεώτ. ψυχοθεραπευτικὴ μέθοδος συνισταμένη εἰς τὴν διὰ τὴν πειθοῦς καὶ τῆς λογικῆς προσπάθειαν ἐπαναφορᾶς τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὴν ὀρθοφροσύνην.

ὀρθοφρενικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων, ἰδιάζων εἰς τὴν μέθοδον τῆς ὀρθοφρενίας βλ.λ.· || ὁ ἐφαρμόζων τὴν μέθοδον τῆς ὀρθοφρενίας ἰατρός.

ὀρθοφρενοπαιδία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. -παιδικὴ μέθοδος θεραπείας τῶν ἐκφύλων παρορμήσεων καὶ διαστροφῶν, ἰδίως ἐπὶ νεαρῶν ἀτόμων, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἠθικῆς διαπαιδαγωγήσεως.

ὀρθοφρονῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ὀρθῶς φρονῶ, σκέπτομαι, λογικῶς διανοοῦμαι, ἔχω εὐθυκρισίαν· || πρεσβεύω τὰ ὀρθά : Στουδ.Θεόδ.525 **καὶ οὐκ ἔστιν ὁ τοῦτο** (τὸ βιβλίον) **συγγραψάμενος ἐπὶ τῷ δόγματι τῶν σεπτῶν εἰκόνων ὀρθοφρονῶν.**

ὀρθοφροσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀρθοφρονοῦντος, τοῦ λογικῶς διανοουμένου, εὐθυκρισία.

ὀρθόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων ἐν ἐξάρσει, ἐν ἀνατάσει τὰς φρένας· Φώτ. «ἀνατεταμένος καὶ μετέωρος ταῖς φρεσίν» : Σοφ.ἀπ.1077.

ὀρθοφυής-οῦ-ές μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ὁ ὀρθίως φυόμενος, κατακορύφως βλαστάνων : Θεόφρ.Φ) 3,8,4 **ἡ μὲν γὰρ ἡμερὶς οὐκ ὀρθοφυής.**

ὀρθοφυΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτοῦ, ἡ ὀρθία, κατακόρυφος, ἀνάπτυξις : Θεόφρ.Φ) 3,8,5 **ἡ δὲ πλατύφυλλος δεύτερον ὀρθοφυΐᾳ καὶ μήκει.**

ὀρθοφυῶ-έω μτγν. ἐπὶ φυτῶν, βλαστάνω, ἀναπτύσσομαι εὐθυγράμμως : Θεόφρ.Φ) 2,6,4 (ἀμφ.).

ὀρθοφωνητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρθοφωνίαν βλ.λ.· || **ἡ ὀρθοφωνητικὴ** ὡς οὐσ. μέθοδος διορθώσεων τῶν φωνητικῶν ἐλαττωμάτων, ἀ. ὀρθοφωνία.

ὀρθοφωνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀρθή, εὐκρινὴς προφορά· || ἡ ὀρθοφωνητικὴ βλ.λ.

ὀρθοχαίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων ὠρθωμένην, ὑψωμένην τὴν χαίτην, τὴν κόμην : Στράβ.15,1,57 **ὀρθοχαίτας, λασίους τὰ στήθη·** || π. Ἡσ. ὡς γλωσσ. τοῦ φριξολόφος.

ὀρθοχρωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ παρουσιάζων εὐαισθησίαν εἰς ὡρισμένα χρώματα τοῦ φάσματος : ὀρθοχρωματικαὶ πλάκες ἐν τῇ φωτογραφικῇ αἱ παρουσιάζουσαι εὐαισθησίαν εἰς τὰς κιτρίνας καὶ τὰς πρασίνας ἀκτῖνας.

ὀρθοφάλακτος-ον μεγαλόφωνος, ἠχηρός, βροντώδης : Σοφ.Ἰχν.321 **ὀρθοφάλακτος ὀμφά·** ὀθ. κ. ἐπὶ λογομαχίας, ἔντονος, βαρεῖα : αὐτ.249 **[ἔριν] ὀρθοφάλακτον ἐν λόγοις ἐστάναι.**

ὀρθραγορίσκος (ὁ) μτγν. ὀρθαγορίσκος βλ.λ. : Πέρσ.ΚΣτωϊκ.1,102.

ὀρθρεύω περὶ τὸν ὄρθρον ἐγείρομαι, ἐξυπνῶ λίαν πρωΐ : Θεόκρ.10,58 **τὸ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ·** || ἐπαγρυπνῶ, εἶμαι ἐν ἐγρηγόρσει· ἐν χρ. μτφ. : Εὐρ.Τρῳ.182 **ὀρθρεύουσαν ψυχὰν ἐκπληχθεῖσ'· 2**) κ. μέσ. ὀρθρεύομαι : αὐτ.Ἰκ. 978 γόοισιν **δ' ὀρθρευομένα** (ξυπνώντας τὴν αὐγὴ μὲ θρήνους).

ὀρθρία (ἡ) λεξ. ἡ πρωϊνὴ ὥρα· Σουΐδ.

ὀρθρίδιος-ίη-ον μτγν. ποι. ἀντὶ τοῦ ὄρθριος, ὁ τοῦ ὄρθρου, τῆς αὐγῆς, αὐγινός : Ἀντίπ.Θεσσ. ΑΠ 5,2 **τί γάρ σὴν εὐνέτιν Ἠῶ οὕτως ὀρθριδίην ἤλασας ἐκ λεχέων.**

ὀρθρίζω μτγν. ὀρθρεύω βλ.λ., ἐξυπνῶ λίαν πρωΐ : ΠΔ Γέν.19,27 **ὤρθρισε δὲ Ἀβραὰμ τῷ πρωῒ εἰς τὸν τόπον,** ΚΔ Λουκ.21,38 **καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.**

ὀρθρινός-ή-όν μτγν. κ. δημ. ὁ τοῦ ὄρθρου, τῆς αὐγῆς, αὐγινός : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 5,176 **κηρύσσω τὸν Ἔρωτα, τὸν ἄγριον· ἄρτι γάρ, ἄρτι ὀρθρινὸς ἐκ κοίτας ᾤχετ' ἀποπτάμενος,** αὐτ.7,195, Παλαμ.Περ.Χαιρ.143 **τ' ὀρθρινὸ του τραγοῦδι τὸ πουλὶ | μὲ τῇ φωνὴ τοῦ ψάλτη θὰ ταιριάσῃ· 2**) ὁμ. τὸ οὐδ. πληθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν αὐγήν, μὲ τὰ χαράματα : Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 6,160,1 **Κερκίδα τὰν ὀρθρινὰ χελιδονίδων ἅμα φωνᾷ μελπομέναν,** Μελέαγρ.αὐτ.12,47 **ὀρθρινὰ παίζειν· 3**) δημ. τὸ οὐδ. ὀρθρινὸ ὡς οὐσ. τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα : Γρυπ.Σκ.Τερρ.17,12 **μὰ δὲν ξυπνάει στὸ ὀρθρινὸ κανένας πεθαμένος.**

ὀρθριοκόκκυξ-υγος μτγν. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον, ὁ λίαν πρωΐ κράζων : Δίφιλ.π.Εὐστ.1459,45 **εὐθὺς ἐξέπεμψέ με ὀρθριοκόκκυξ ἀρτίως ἀλεκτρυών.**

ὄρθριος-ία-ον κ. νεώτ. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον, τὴν αὐγήν, ἰδ. μτ. ρημ. κινήσεως σημαντικῶν : Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.143 **ἀφίκετο . . ὄρθριος,** Θέογν.863 **ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.283 **τοῖς μὴ παροῦσιν ὀρθρίοις ἐς τὴν πύκνα,** Πλάτ.Πρωτ. 313D **ὄρθριος ἥκων,** ΚΔ Λουκ.24,22 **ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον· 2**) ὁ εἰς τὸν ὄρθρον ἀνήκων, ἑωθινός, πρωϊνός : Ἀριστλ.Ἐκκλ.741 **σὺ δὲ δεῦρ' ἡ κιθαρῳδὸς ἔξιθι πολλάκις ἀναστήσασά μ' εἰς ἐκκλησίαν ἀωρὶ νύκτωρ διὰ τὸν ὄρθριον νόμον** (τὸ ἑωθινὸν μέλος), αὐτ.Ὄρν.489 **ὁπόταν ὄρθριον ᾄσῃ** (ἐνν. ᾆσμα), - **ὄρθριος ὕμνος·** || τὸ οὐδ. **τὸ ὄρθριον** ἢ ἁπλῶς **ὄρθριον** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὸν ὄρθρον, κατὰ τὴν πρωΐαν, τὴν αὐγή : Ἡρ.2,173 **τὸ μὲν ὄρθριον μέχρις ὅτευ πληθώρης ἀγορῆς προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου . . ,** Ἀριστφ.Ἐκκλ. 526 **πῶς οὖν ὄρθριον ᾤχου,** αὐτ.377,Λουκ.Ὄνειρ.1 **τῷ κρύει μηδέπω με τὸ ὄρθριον . . ἀποπηγνύντι.**

ὀρθριοφοίτης (ὁ) μσν. ὁ κατὰ τὴν πρωΐαν φοιτῶν, συχνάζων που : Φώτ.,Σουΐδ.

ὀρθρισμός (ὁ) μτγν. ἡ ὀρθρική, ἑωθινὴ ἔγερσις : Ἀκύλ.ΠΔ Παροιμ.11,27.

ὀρθροβόας (ὁ) μτγν. ὁ κατὰ τὸν ὄρθρον κράζων, βοῶν, ἐπὶ τοῦ ἀλέκτορος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,137 **ὀρθροβόας δυσέρωτι κακάγγελε.**

ὀρθρογόη (ἡ) ἡ κατὰ τὸν ὄρθρον θρηνοῦσα: Ἡσίοδ.Ἔργ.568 **ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδών.**

ὀρθρόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπ' ὄρθρου, ἀπὸ πρωΐας : Νικήτ.Εὐγ.7,13 **δακρύουσαν ὀρθρόθεν.**

ὀρθρολάλος-ον μτγν. ὁ λίαν πρωῒ λαλῶν : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 6,247 **Κερκίδας ὀρθρολάλοισι χελιδόσιν εἰκελοφώνους.**

ὀρθρόνοτος (ὁ) ὄνομα τοῦ νοτιανατολικοῦ ἀνέμου : Ἀριστλ.ἀπ.250 (κῶδ. ὀρθόνοτος).

ὄρθρος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀλίγον πρὸ τῆς ἕω, μικρὸν πρὸ τῆς αὐγῆς χρόνος, τὰ χαράματα, ἡ χαραυγή : Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.98 **τάχα δ᾽ ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός,** Ἡρ.1,198 **ὄρθρου δὲ γενομένου λοῦνται καὶ ἀμφότεροι,** αὐτ.7,188, Ἀριστφ.Ἀχ.256 **ἐπειδὰν ὄρθρος ᾖ,** αὐτ.Ἐκκλ.20, αὐτ.772 **κατ᾽ ὄρθρον,** Πλάτ.Νόμ.951D **ἀπ᾽ ὄρθρου μέχρι περ ἂν ἥλιος ἀνάσχῃ,** Θουκ.6,101 **περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπό . . ,** Θεόκρ.18,56 **νεύμεθα κἄμμες ἐς ὄρθρον,** ΚΔ Λουκ.24,1 **εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν,** Δίων Κ 76,17 **ὑπὸ τὸν ὄρθρον** (πρὶν ἀπ᾽ τὴν αὐγή), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,6 **ζαφείρι ἀχνὸ στὸν ὄρθρο της ἡ αὐγή**· ἀπολ. **τὸν ὄρθρον** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τὴν αὐγήν : Ἡρ.4,181 **ὕδωρ κρηναῖον . . τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρόν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον**· ὁμ. **ὄρθρου** κατὰ τὸν ὄρθρον : Ἡσίοδ.Ἔργ.577 **ὄρθρου ἀνιστάμενος**· ‖ **ὄρθρος βαθύς** λίαν πρωΐ, πρὶν ἀπ᾽ τὰ χαράματα : Ἀριστφ.Σφ.216, Πλάτ.Πρωτ.310A **τῆς παρελθούσης νυκτὸς . . ἔτι βαθέος ὄρθρου,** ΚΔ Λουκ.24,1 **τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα**· **2)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκκλ. ἡ ἑωθινὴ λειτουργία : Πρόδρ 2,40 **ἂν ῥαθυμήσω πώποτε καὶ λείψω ἀπὸ τὸν ὄρθρον,** Παλαμ.Τάφ.67,16 **τροπάρι θὰ ψάλω μ᾽ ἐσὲ καὶ γιὰ σένα | μεγαλυνάρι τοῦ ὄρθρου,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 19 **ὁ ἡγούμενος ἐπρόσταξε τότε νὰ σημάνουν τὸν ὄρθρον,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.97,3 **στῆς κορυφῆς τὸ ἐρημοκλήσι . . μυστικὸν ὄρθρο θὰ σημάνω**· **3)** κτ. προσωποπ. **ὄρθρος** μυθικὸς κύων, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, φυλάσσων τὰς ἀγέλας τοῦ Γηρυόνου, ὁ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους : Ἡσίοδ.Θ 309.

ὀρθροφοιτοσυκοφαντοδικοταλαίπωροι τρόποι λ. κτ. κωμ. σύνθ. π. Ἀριστφ.Σφ.505· σχόλ. «**παρὰ τὸ ὀρθρεύειν καὶ φοιτᾶν** καὶ συκοφαντεῖν καὶ ἐν δίκαις ταλαιπωρεῖν».

ὀρθρῶ-όω μτγν. ἀμφίβ. ἐν ΠΔ Ψαλμ.118(119),148.

ὀρθῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ. ἵστημί τι ὀρθόν, ἀνεγείρω τι πεσὸν ἢ κείμενον κάτω, ἀνορθῶ, ἀνορθώνω, σηκώνω : Ἰλ.Η 272 **ὁ δ᾽ ὕπτιος ἐξετανύσθη ἀσπίδι ἐγχριμφθείς· τὸν δ᾽ αἶψ᾽ ὤρθωσεν Ἀπόλλων,** αὐτ.Ψ 695· ‖ ἐγείρω τι ἔχον λοξήν, κεκλιμένην ἢ ὁριζοντίαν στάσιν, σηκώνω ψηλά : Εὐρ.Ἱππ.198 **ὀρθοῦτε κάρα,** αὐτ.Ἀλκ.388 **ὄρθου πρόσωπον,** - **ὀρθῶ τὴν κεφαλήν**· κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Κόϊντ.4,511 **οὔατα ὀρθώσασθαι**· ‖ μέσ. κ. παθ. ἐγείρομαι, ἀνορθοῦμαι, σηκώνομαι : Ἰλ.Β 42 **ἕζετο δ᾽ ὀρθωθείς,** αὐτ.Κ 80 **ὀρθωθεὶς δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ ἀγκῶνος,** Σοφ.Φιλ.820 **ὦ γαῖα, δέξου θανάσιμόν μ᾽ ὅπως ἔχω· τὸ γὰρ κακὸν τόδ᾽ οὐκέτ᾽ ὀρθοῦσθαί μ᾽ ἐᾷ,** Ξεν.ΚΠ 8,8,10 **τοσοῦτον δὲ πίνουσιν ὥστε . . ἐκφέρονται, ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι**· κ. ἁπλῶς ἀνίσταμαι, ἐγείρομαι ἐκ τῆς ἕδρας μου : Αἰσχ.Εὐμ.708 **ὀρθοῦσθαι δὲ χρή**· **2)** οἰκοδομῶ, κτίζω, ἐγείρω, στήνω οἰκοδόμημα : Εὐρ.Φοίν.1250 **Ζηνὸς ὀρθῶσαι βρέτας τρόπαιον,** Θουκ.6,66 **ἔρυμά τε . . λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν,** Ξεν.Ἑλλ.4,8,10· ‖ ἀνεγείρω, ἀνοικοδομῶ : Εὐρ.Τρῳ.1161 **μὴ Τροίαν ποτὲ πεσοῦσαν ὀρθώσειεν;**· **3)** μτφ. ἀναφορ. πρὸς ὕμνον, οἱονεὶ ὡς δόξης μνημεῖον ἐγείρω : Πίνδ.Ο 3,3 **Θήρωνος ὀλυμπιονίκαν ὕμνον ὀρθώσαις**· **4)** εὐθύνω, ποιῶ τι εὐθύ, ἰσιάζω : Ἀριστλ.ΗΝικ.1109b,7 **ὀρθοῦν τὰ διεστραμμένα τῶν ξύλων**· κ. παθ. : Σοφ.ἀπ.421 **ὀρθοῦται κανών**· ‖ **ὁμ.** παθ. διευθύνομαι ὀρθῶς, κατ᾽ εὐθεῖαν, εὐστόχως : αὐτ.Φιλ.1299 **ἀλλ᾽ οὔ τι χαίρων, ἢν τόδ᾽ ὀρθωθῇ βέλος**· **5)** κ. μτφ. τρέπω τι ἐπὶ τὰ βελτίω, ἐπαναφέρω εἰς καλήν, εὐτυχῆ, ἀσφαλῆ κατάστασιν, ἐπανορθῶ : Ἀρχίλ.51 **ἐκ κακῶν . . ὀρθοῦσιν ἄνδρας κειμένους,** Ἡρ.3,122 **ὧδε ποιήσας ὀρθώσεις σεαυτόν,** Αἰσχ.Ἑπτ.229, Σοφ.ΟΚ 394 **νῦν γὰρ θεοί σ᾽ ὀρθοῦσι,** αὐτ.Ἀντ.167 **ἡνίκ᾽ Οἰδίπους ὤρθου πόλιν**· ‖ ὁμ. κ. ὀρθοῦμαι εὐτυχῶ, ἀκμάζω : Σοφ.Ἀντ.675 **τῶν δ᾽ ὀρθουμένων σῴζει τὰ πολλὰ σώμαθ᾽ ἡ πειθαρχία,** Θουκ.2,60 **ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ξύμπασαν ὀρθουμένην ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας**· **6)** μτφ. ὑψῶ, τιμῶ, δοξάζω : Πίνδ.Ν 1,15 **Σικελίαν πίειραν ὀρθώσειν**· ‖ καθιστῶ ἔνδοξον, περίφημον : αὐτ.Π 4,60 **χρησμὸς ὤρθωσεν μελίσσας Δελφίδος αὐτομάτῳ κελάδῳ**· **6)** ὀρθῶς ἄγω, κατευθύνω· μτφ. : Αἰσχ.Ἀγ.1475 **νῦν δ᾽ ὤρθωσας στόματος γνώμην** (ὀρθὴν γνώμην διετύπωσας), αὐτ.Χο.584 **τὰ δ᾽ ἄλλα τούτῳ δεῦρ᾽ ἐποπτεῦσαι λέγω, ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι** (ὀρθῶς κατευθύναντι), Σοφ.ΟΤ 39 **ἀλλὰ προσθήκῃ θεοῦ λέγει νομίζει θ᾽ ἡμῖν ὀρθῶσαι βίον**· ‖ κ. παθ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, εὐτυχῶ, εὐοδοῦμαι, κατορθοῦμαι : Ἡρ.1,208 **ἢν ἡ διάβασις μὴ ὀρθωθῇ**· ὅθ. **τὸ ὀρθούμενον** ἡ ἐπιτυχία : Θουκ.4,18· ‖ **ὀρθοῦμαι** ἐπὶ λόγων, γνωμῶν, εἶμαι ἀληθής, ὀρθός : Ἡρ.7,103 **οὕτως ὀρθοῖτ᾽ ἂν ὁ λόγος,** Εὐρ.Ἱππ.247· **7)** κ. μέσ. ἐπὶ ἐνεργούντων προσώπων, κατορθῶ, ἐπιτυγχάνω : Θουκ.3,30 **ὃ εἴ τις στρατηγὸς ἔν τε αὐτῷ φυλάσσοιτο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλεῖστ᾽ ἂν ὀρθοῖτο,** αὐτ.3,37.

ὄρθωμα-ατος (τὸ) μσν. κατόρθωμα, τέχνασμα : Διήγ.Φλώρ.κ.Πλ.Φλώρης 265,251 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

ὀρθώνυμος-ον ὁ ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ ὀνόματός του χαρακτηριζόμενος, εἰς ὃν προσφόρως ἀπεδόθη τὸ ὄνομα : Αἰσχ.Ἀγ.683 **Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρθώνυμον τελεσσίφρων μῆνις ἤλασεν.**

ὀρθῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀρθόν, κατ᾽ ὀρθὴν στάσιν, οὐχὶ κεκλιμένως : Ἀριστλ.ΖΜ 689b,19 **τοῖς δ᾽ ἀνθρώποις οὐ ῥᾴδιον ὀρθῶς ἑστῶσι διαμένειν, ἀλλὰ δεῖται τὸ σῶμα ἀναπαύσεως καὶ καθέδρας**· **2)** μτφ. κατ᾽ ἀλήθειαν, πρεπόντως, σωστά : Ἡρ.1,51 **οὐκ ὀρθῶς λέγοντες,** Αἰσχ.Χο.526 **ἦ καὶ πέπυσθε τοὔναρ, ὥστ᾽ ὀρθῶς φράσαι;,** Σοφ.Φιλ.341 **ὀρθῶς ἔλεξας,** αὐτ.Ἠλ.1040 **εἴρηκας ὀρθῶς ᾧ σὺ πρόσκεισαι κακῷ,** - **δὲν ἐξεφράσθης ὀρθῶς**· ‖ ἐν ἀποκρίσει, ἀληθῶς, τῷ ὄντι, σωστά : Πλάτ.Πρωτ.359E **ἀληθῆ λέγεις καὶ ἀεὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. Ὀρθῶς γε, ἔφην ἐγώ,** Δίφιλ.32,18· **3)** πράγματι, ὄντως, ἀληθινά : Πλάτ.Φαίδ.67B **τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς**· **4)** δικαίως, πρεπόντως : Θουκ.3,56 **ὀρθῶς τε ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι νόμον,** Ἀντιφ.1,10.

ὀρθωσία (ἡ) (1) Σουΐδ. «ὄρθωσις».

ὀρθωσία (ἡ) (2), ἰων. **ὀρθωσίη** προσωνυμία τῆς Ἀρτέμιδος : Ἡρ.4,87 **πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος,** Πίνδ.Ο 3,30, Λυκόφρ.1331 **τὴν τοξόδαμνον νοσφίσας Ὀρθωσίαν,** Ἐπιγρ.

ὀρθώσιος (ὁ) μτγν. ἐπώνυμον τοῦ Διός : Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,50 **Ρωμύλος** (βωμὸν καθιέρωσεν) **Ὀρθωσίῳ Διί**· ‖ ὁμ. τοῦ Ποσειδῶνος : Ἐπιγρ.

ὄρθωσις-εως (ἡ) (ὀρθῶ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀρθῶ βλ.λ., τὸ ἔχειν, τὸ κρατεῖν τι ὄρθιον, ἔγερσις, ἀνέγερσις, τάσις πρὸς τὰ ἄνω : **ὄρθωσις τῶν κωπῶν** - **πεσόντος στύλου**· **2)** συχν. ἐν μτφ. σημ. ἀνόρθωσις, ἐπὶ τὰ βελτίω ῥοπή, τάσις, βελτίωσις : Πλούτ.Ἠθ.166E **ὄρθωσιν λόγων καὶ ἔργων τῶν ἀρίστων**· **3)** εὐτυχία : Δημόκρ.252 **πόλις εὖ ἀγομένη μεγίστη ὄρθωσίς ἐστι**· **4)** ἐν εἰδ. γραμμ. ἐνν. ἡ χρῆσις τῆς ὀνομαστικῆς, ὡς οὔσης ἐκ τῶν ὀρθῶν καὶ οὐχὶ πλαγίων πτώσεων : Ἑρμογ.Ἰδ.1,9.

ὀρθωτήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἐπιτυχῶς ἐκτελῶν, διευθύνων τι : Πίνδ.Π 1,56 **οὕτω δ' Ἱέρωνι θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι τὸν προσέρποντα χρόνον**· **2)** νεώτ. πᾶν μέσον, δι' οὗ ὀρθοῦται, ἀνυψοῦταί **τι : ὀρθωτῆρες μύες τριχῶν** (οἱ παράγοντες τὴν ὀρθοτριχίαν τῆς κεφαλῆς)· **3)** νεώτ. ναυτ. καλώδιον ἀναβαστάζον τὸν κέρκον τοῦ ἐπιδρόμου ἐν ἱστιοπλοΐᾳ, δημ. βέντα τῆς ράντας· **4)** ὁμ. ναυτ. **ἅλυσις ἀναβαστάζουσα τὰς ἐπωτίδας τῶν λέμβων**· **5)** ὁμ. τὸ ἀγόμενον βλ.λ. **τοῦ λεμβούχου** βλ.λ.2), τὸ ἐπέχον θέσιν κεροίακος.

ὀρθωτήριον (τὸ) νεώτ. **ναυτ.** ἀφετηρίασμα προσδεδεμένον εἰς τὸν ἱστιοῦχον, ἢ φέλλιον, ἐν ᾧ ἀγκυρίζεται κόραξ περιβάλλων τὴν ὑπέραν· **2)** πολύσπαστον ἐξ ἑνὸς τριπλοῦ καὶ ἑνὸς διπλοῦ τροχίλου πρὸς ὄρθωσιν τῶν μεγάλων κεραιῶν ἢ πρὸς ἔνθεσιν τῆς ἀκάτου, ἡ ταρέσα.

ὀρθωτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὀρθωτήρ βλ.λ. **ὁ ἐπιστάμενος καὶ βλέπων καὶ διέπων θεός** : Ἐπιφάν. 2,82Α· **2)** μσν. δημόσιος ὑπάλληλος ἀσκῶν τὸ λειτούργημα ἐφόρου, ἐπιστάτου : Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,58 **ἀπρόσβατον εἶναι πᾶσι κριταῖς τε καὶ πράκτορσι,.. ὀρθωταῖς τε καὶ ἐπόπταις.**

ὀρθωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ πρὸς ὄρθωσιν ἱκανός, ἐπιτήδειος, κατάλληλος : **ὀρθωτικὸν μηχάνημα** (τὸ ὀρθοπεδικόν)· **2)** τὸ θηλ. **ὀρθωτική** ὡς οὐσ. ἡ ὀρθοπεδία βλ.λ.

ὁρία (ἡ) Ἐπιγρ. ὅριον, σύνορον : αὐτ. **ἀπὸ τῆς ὁρίας τῆς γῆς** (ἀπὸ τῆς μεθορίου).

ὁριαῖος-ον γλωσσ. ὁ εἰς τὰ ὅρια, τὰ σύνορα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **ὁριαῖος λίθος.**

ὁριακός-ή-όν νεώτ., ἰδ. ὡς ὅρος ἐπιστημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς **τὰ ὅρια** πράγματος ἢ καταστάσεως, πέραν τῶν ὁποίων δὲν ὑφίσταται ἢ δὲν χωρεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἢ ἡ κατάστασις· ὁμ. δὲ ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ καθιστῶν, προσδιορίζων, δεικνύων τὰ ὅρια πέραν τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια δὲν ἐπάγεται τὰ καθεστῶτα ἢ τὰ προβλεπόμενα ἢ τὰ σκοπούμενα ἢ τὰ ἐφετὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς· ‖ εἰδ. ὀργ. χημ. **ὁριακὴ κατάστασις** ἐπὶ τῶν ἐστέρων βλ.λ., ἡ κατάστασις καθ' ἣν οἱ ἐστέρες μὴ ἔχοντες πλέον ὑδρογόνα ἀντικαταστήσιμα ὑπὸ μετάλλου **καθίστανται** οὐδέτεροι ἐστέρες ἢ ἀλκυλεστέρες· ‖ ὁμ. εἰδ. Πολ.Οἰκ. **ὁριακὴ χρησιμότης (ἢ ὠφελιμότης)** τὸ εἰκαζόμενον, ἐμπειρικῶς ὑπολογιζόμενον ὅριον παραγωγῆς καταναλισκομένων ἢ χρησιμοποιουμένων ἀγαθῶν, πέραν τοῦ ὁποίου ἡ παραγωγὴ προϊόντων ὑπερβαίνει τὰς ἀνάγκας τοῦ συνόλου τῶν ἀνθρώπων, δθ. ἀπόλλυσι τὴν χρησιμότητα· καθ' ὅσον δὲ αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολλαπλαῖ, οἷον τροφῆς, κατοικίας, ἱματισμοῦ, θερμάνσεως, τέρψεως, ἡ **ὁριακὴ χρησιμότης** ἐκτιμᾶται καὶ ὁρίζεται ἐν συσχετίσει καὶ ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ παραγωγὴν ἅ. προϊόντων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἅ. ἀναγκῶν. Οὕτως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁριακῆς χρησιμότητος διεμορφώθη ἐν τῇ **νεωτ.** οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ θεωρία προσμετροῦσα τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁριακῆς ὠφελιμότητος καὶ τοῦ διαθεσίμου ἀποθέματος ἑκάστου ἀγαθοῦ.

ὁριάριος (ὁ) (λατ.) Ἐπιγρ. κ. μσν. ὁ φύλαξ, ὁ ἐπιστάτης τῆς σιτοθήκης : Ἐπιγρ., Πρόδρ.2,63 **ἐκεῖνος ἔνι ὁριάριος καὶ σὺ σκυβαλοφύλαξ** (διόρθ. ὡρειάριος).

ὁρίας (ὁ) ὁ ἀπὸ τῶν ὀρέων πνέων ἄνεμος, βουνήσιος ἀέρας : Ἀριστλ.π.Ἀχιλλ.Τάτ.Ἀρ.Φαιν.158Δ.

ὁριαχές Ἡσ. «ὁρίκοιτον».

ὀρίβακχος (ὁ) μτγν. ὁ Βάκχος τῶν ὀρέων ὡς ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τελουμένων βακχικῶν ὀργίων : Ὀππ.Κυν.1,24 **οὐκ ἐθέλω τριετῆ σε τανῦν ὀρίβακχον ἀείδειν.**

ὀριβάτης (ὁ) δ. τ. τοῦ οὐριβάτης βλ.λ.

ὀριγανέλαιον (τὸ) νεώτ. τὸ αἰθέριον ἔλαιον τοῦ ὀριγάνου ἐν χρήσει εἰς τὰς ὀδονταλγίας ὡς καὶ εἰς τὴν ἀρωματοποιΐαν, δημ. ριγανόλαδο.

ὀριγανίζω μτγν. ὁμοιάζω πρὸς ὀρίγανον κατά τινα τούτου ἰδιότητα : Διοσκ.1,15 **τῇ ὀσμῇ ὀριγανίζειν**, αὐτ.3,62 **ὀριγανίζον τῇ γεύσει σπερμάτιον.**

ὀριγανίς-ίδος (ἡ) μτγν., βοιωτ. τ. ὀρίγανις (Λύκ.π. Ὀρειβ.9,34,4), τὸ φυτὸν μᾶρον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,42.

ὀριγανίτης (ὁ) (οἶνος) μτγν. ὁ μετὰ ὀριγάνου παρεσκευασμένος οἶνος : Διοσκ.5,51 **ὀριγανίτης δι' ὀριγάνου .. σκευάζεται, ὁμοίως τῷ θυμίτῃ.**

ὀριγανίων (ὁ) κωμ. ὄν. βατράχου : Βατραχομ.256.

ὀριγανοειδές (τὸ) Ζωναρ. «τὸ ὕσσωπον».

ὀριγανόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ἢ μετ' ὀριγάνου : Νίκ.Θηρ.65.

ὀρίγανον (τὸ) κ. νεώτ. κ. **ὀρίγανος** (ὁ) (Ἴων Χ Ἐλεγ.5, Ἱππ.Ἐπιδ.5,54) κ. **ὀρίγανος** (ἡ) (Ἀριστφ. Ἐκκλ.1030, Ἀριστλ.Ζ1 612a,25, αὐτ.Πρ.925a,29, Κλέαρχ.π.Ἀθήν.3,116Ε), δημ. **ρίγανη** φρυγανώδης βοτάνη πικρᾶς καὶ δριμείας γεύσεως, ἀρτυματικὴ καὶ μυρεψική : Ἐπίχ.17, Ἴων Χ Ἐλεγ.5, Ἱππ.Ἐπιδ.5,54, αὐτ.2,54, Ἀριστφ.Ἐκκλ.1030 **ὑποστορέσαι νυν πρῶτα τῆς ὀριγάνου**, αὐτ.ἀπ.130, Ἀντιφάν.222,4, Ἀριστλ.Ζ1 612a,25 **ἡ δὲ χελώνη, . . , ἐπεσθίει τὴν ὀρίγανον**· **2) ὀρίγανος ἡ ἡρακλεωτική,** νεώτ. ὀρίγανον **τὸ ἡρακλεωτικὸν** ἀρτυματικὴ καὶ μυρεψικὴ πόα, ἡ κατ' ἐξοχὴν ρίγανη : Διοσκ.3,27, Γαλ.12,91· ‖ ὁμ. **ὀρίγανος λευκή** : Θεόφρ.Φ1 6,2,3· ‖ **ὀρίγανος μέλαινα** : αὐτ.· ‖ νεώτ. **ὀρίγανον τὸ μᾶρον - τὸ πράσινον - τὸ τουρνεφόρτειον** δημ. κεφαλόχορτο· **3)** ἐν μτφ. χρ. ἡ φρ. ὀρίγανον **βλέπω** δριμύ **τι** βλέπω : Ἀριστφ. Βάτρ.603 **ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω 'μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμμα καὶ βλέποντ' ὀρίγανον.**

ὀριγνῶμαι-άομαι, μέλλ. **ὀριγνήσομαι** (Δίων Κ 41,53), ἀόρ. **ὠριγνήθην** (Ἀντιφ.Σοφ.21, Ἰσοκρ. Ἐπιστ.6,9), ὀρέγομαι, ἐκτείνομαι, τανύομαι, ἁπλώνομαι : Ἡσίοδ.Α 190 **ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὀριγνῶντο** (μὲ προτεταμένα τὰ δόρατα ἐμάχοντο)· **2)** μτ. γενικ. τοῦ πράγμ. ἐκτείνομαι πρός τι, ἀποβλέπω **εἴς τι**, ἐπιθυμῶ τινος : Εὐρ. Βάκχ.1255 **ὅτ' ἐν νεανίαισι Θηβαίοις ἅμα θηρῶν ὀριγνῷτ'**, Ἰσοκρ.Ἐπιστ.6,9 **καὶ ποίας δόξης ὀριγνηθῆναι**, Πλάτ.Ἀξίοχ.366Α **τῆς ἐκεῖσε διαίτης καὶ χορείας ὀριγνωμένη**, Σωκρ.Ἐπιστ.29 **μὴ τοῦ πλείονος ὀριγνᾶσθαι**· ‖ κ. μτ. αἰτ. : Διον.Ἁλ. Ρωμ.1,61 **Δήμητρος εὐνὴν ὀριγνώμενος.**

ὀρίγονος-ον ὁ εἰς τὰ ὄρη γεννώμενος, φυόμενος, ὀρειγενής:Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.88 **ὀρίγονοι πεῦκαι.**

ὀριδρόμος-ον δ. γρ. τοῦ ὀρειδρόμος βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,229.

ὁριζοντιογραφία (ἡ) **νεώτ.** ἡ προβολὴ πάντων τῶν σημείων ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ ἐπιπέδου παραλλήλου πρὸς **τὸν ὁρίζοντα**· ‖ τοπογραφικὸν σχεδιάγραμμα, ἐφ' οὗ παρίσταται ἐν ἀποτυπώσει τμῆμά τι γηΐνης ἐπιφανείας.

ὁριζόντιος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὸν ὁρίζοντα, ὁ τοῦ ὁρίζοντος· **2)** ὁ πρὸς τὸν ὁρίζοντα παράλληλος, ἀντίθ. κατακόρυφος : **ὁριζόντιος γραμμὴ - ἐπιφάνεια - διεύθυνσις**· ‖ **ὁριζόντιον ἐπίπεδον** τὸ κάθετον ἐπὶ τὴν κατακόρυφον **ἑκάστου** τόπου· ‖ **ὁριζόντιοι κύκλοι** μικροὶ κύκλοι τῆς οὐρανίου σφαίρας παράλληλοι πρὸς **τὸν** ὁρίζοντα· ‖ **ὁριζόντιοι συντεταγμέναι** σύστημα σφαιρικῶν συντεταγμένων πρὸς προσδιορισμὸν τῆς θέσεως ἀστέρος ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας, ἐν τῷ ὁποίῳ ὡς βασικὸν ἐπίπεδον λαμβάνεται ὁ ὁρίζων καὶ ὡς πρῶτος κάθετος κύκλος ὁ μεσημβρινὸς τοῦ τόπου· **3)** ἐπὶ οἰκιῶν, **ὁριζόντιος ἰδιοκτησία** ἡ κατ' ὄροφον, ἅ. ὀροφοκτησία.

όριζοντιότης-ητος (ή) νεώτ. ή ίδιότης τοῦ όριζοντίου, τὸ εἶναί τι όριζόντιον : **όριζοντιότης έπιφανειῶν - έπιπέδων.**

όριζοντιῶ-όω νεώτ. κ. όριζοντιώνω καθιστῶ όριζόντιον, τοποθετῶ όριζοντίως.

όριζοντίως έπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον όριζόντιον βλ.λ.2), παραλλήλως πρὸς τὸν όρίζοντα, άντίθ. καθέτως.

όριζοντίωσις-εως (ή) νεώτ. ή πρᾶξις καὶ τὸ άποτέλεσμα τοῦ όριζοντιῶ, όριζοντία τοποθέτησις, ἰδ. άστρονομικοῦ ἢ χωρομετρικοῦ όργάνου.

όρίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ίων. **ούρίζω** ('Ηρ. 2,16), μέλλ. **όριῶ** ('Αριστλ.Κατ.5b,5 **δι-**, 'Ισοκρ.4,174), άόρ. **ὥρισα** (Σοφ.'Αντ.452, Πλάτ.Νόμ.864E), Ίων. **οὔρισα** ('Ηρ.3,142), παρσκ. **ὥρικα** (Δημ.807, 'Αριστ.Μετ.382a,19), μέσ. μέλλ. **όριοῦμαι** (Πλάτ.Θεαίτ. 190B, αύτ.Νόμ.737D), άόρ. α' **ώρισάμην** (αύτ. Θεαίτ.148A, 'Επικρ.11,18), παθ. μέλλ. **όριοθήσομαι** (Πλάτ.Θεαίτ.158D), άόρ. α' **ώρίσθην** (αύτ.Χαρμ. 171A), δημ. **ώρίστηκα,** παρακ. **ὥρισμαι,** (Θουκ. 1,71, Πλάτ.Συμπ.182A), μτχ. **ώρισμένος** (Εύρ.'Εκ.801, Δημ.877), χωρίζω άπό τινος δι' όρίου, θέτω ὅριον ἢ χρησιμεύω ὡς ὅριον, ὡς σημεῖον διαχωρισμοῦ εἴς τι, ἰδ. έν γεωγραφικῇ ένν., προσδιορίζω τὴν θέσιν άπό τινος μέρους, τόπου, χώρας ἢ λαοῦ τινος : Θουκ.2,96 **τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλούς . . Τρῆρες ὥριζον,** Ξεν.ΚΠ 8,6,21 **τὴν άρχὴν ὥριζεν αύτῷ ἡ 'Ερυθρὰ θάλαττα, - τὰ Πυρηναῖα όρίζουν πρὸς βορρᾶν τὴν 'Ισπανίαν·** ‖ μτ. αίτ. κ. δοτ.: 'Ηθ.2,16 **ὁ Νεῖλος ὁ τὴν 'Ασίαν ούρίζων τῇ Λιβύῃ·** ‖ μτ. αίτ. προσ. κ. γενικ. πράγμ. : Σοφ. Φιλ.636 **ὡς ἡμᾶς πολὺ πέλαγος ὁρίζει τῆς 'Οδυσσέως νεώς·** κ. παθ. : Εύρ.'Ιων 295 **Εὔβοι' ὅροις ὑγροῖσι ὡρισμένη,** Ξεν.Οίκ.9,5 **θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην άπὸ τῆς άνδρωνίτιδος, - ἡ Ρουμανία όρίζεται πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως ποταμοῦ·** ‖ δι' όρίων χωρίζω, καθορίζω τὴν ἔκτασίν τινος : 'Ηρ.3,142 **βωμὸν ἱδρύσατο καὶ τέμενος περὶ αὐτὸν οὔρισε·** **2**) διαχωρίζω, άποχωρίζω : Πλάτ.Νόμ.944A **χρὴ τὸν νόμον ὁρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ μέρη·** **3**) κτ. έπέκτ. άποχωρίζω, άπομακρύνω, στέλλω μακράν : Εύρ.'Ελ. 128 **χειμὼν ἄλλοσ' ἄλλον ὥρισεν·** ‖ παθ. άπέρχομαι, άπομακρύνομαι, φεύγω μακριά : αύτ.'Ιων 1459 **ματρὸς ἐκ χειρῶν ὁρίζει,** 'Αριστφ.'Εκκλ.202· **4**) δθ. **ὁρίζω τινὰ ἀπὸ** άναγκάζω τινὰ νὰ άπομακρυνθῇ, έξορίζω : αύτ.'Εκ.941 **ἐπεί νόστιμον ναῦς ἐκίνησεν πόδα καί μ' ἀπὸ γᾶς ὥρισεν 'Ιλιάδος·** **5**) άμτβ. συνορεύω, γειτνιάζω : 'Ηρ.4,42 **πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν 'Ασίαν οὐρίζει·** **6**) διέρχομαι διὰ μέσου τινός, διαπερῶ : Εύρ. Μήδ.433 **διδύμους ὁρίσασα πόντου πέτρας,** Λυκόφρ.1289· **7**) κ. νεώτ. κ. δημ. έν μτφ. σημ. τάσσω, καθορίζω, προσδιορίζω : Αίσχ.Χο.927 **πατρὸς γὰρ αἶσα τόνδ' ἐπουρίζει μόρον,** Σοφ.'Αντ. 452 **ἡ Δίκη . . ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισεν νόμους,** Εύρ.ΙΤ 979, αύτ.'Εκ.259, Ξεν.'Αν.7,7,36 **οὐ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ὁ ὁρίζων τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον,** αύτ. 'Απ.1,2,35, Πλάτ.Νόμ.864E, **- ἡ ἀγορανομία ὥρισε τὰς τιμὰς τῶν τροφίμων, - ὁ δάσκαλος δὲν μᾶς ὥρισε μάθημα γι' αὔριο·** κ. τὸ μέσ. : Πλάτ.Γοργ. 470B, Δημ.416 **ἃ ὡρίσω σὺ δίκαια·** κ. παθ. : 'Αριστλ.ΖΙ 542a,19 **ὧραι τῆς ὀχείας εἰσὶν ὡρισμέναι ἑκάστοις τῶν ζῴων,** αύτ.Πολιτ.1282b,22, αύτ.Μετ. 1002b,18 **ἀρχαὶ ἀριθμῷ ὡρισμέναι** (άντίθ. ἄπειροι), αύτ.Ούρ.273a,14, **- στάσεις ὡρισμέναι, - δὲν ὡρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου 'Αρχιεπισκόπου, - τιμαὶ ὡρισμέναι** (μὴ έπιδεχόμεναι διαπραγματεύσεις, παζαρέματα)· ‖ νεώτ. ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. κ. ἄνευ τῆς ένν. τοῦ σαφῶς καθωρισμένου : **ἔχω ὡρισμένας ἀπορίας** (ἀπορίας τινάς), **- εἶναι ὡρισμένα ζητήματα, ποὺ πρέπει νὰ λυθοῦν** (ζητήματά τινα)· **8**) κ. νεώτ. διατυπῶ τὸν ὁρισμὸν πράγματος, λέξεως ἢ έννοίας τινός : **ὁρίσατε τί εἶναι ἀλήθεια - κόσμος - ἐπιστήμη·** όμ. κ. μέσ. : Ξεν.'Απ.4,6,6 **ὁριζόμενοι δικαίους εἶναι τοὺς εἰδότας τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα,** Πλάτ.505C, 'Επικρ.11,18 **τί ποτ' ἄρ' ὡρίσαντο καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτόν;,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1104b, 24, αύτ.117a,16· κ. παθ. : Ξεν.'Απ.4,6,4 **ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς ὀρθῶς ἂν ἡμῖν εὐσεβὴς ὡρισμένος εἴη,** Πλάτ.Χαρμ.171A, 'Αριστλ. ΗΝικ.1128b,11 (ἡ αἰδὼς) **ὁρίζεται φόβος τις ἀδοξίας·** **9**) τάσσω, διατάσσω, προστάζω : Σοφ. άπ.24 **ἀπελθεῖν ὥρισ' εἰς ἀκτὴν ἐμοί,** Εύρ.'Ιων 1222 **Δελφῶν δ' ἄνακτες ὥρισαν πετρορριφῆ θανεῖν ἐμὴν δέσποιναν,** φρ. δημ. **τί ὁρίζετε;** (τί θέλετε;), δημ.παροιμ. **ἐγὼ τὸ σκύλλο μ' ὥριζα κι ὁ σκύλλος τὴν οὐρά του** (έπὶ τῶν άποφευγόντων τὴν **ἐκτέλεσιν τῆς ἣν ἔλαβον** έντολῆς άναθέτοντες αύτὴν εἰς τρίτους)· όμ. κ. μέσ. : Δημ.115 **αὐτὸν πολεμεῖν ὁρίζομαι·** **10**) όμ. τὸ μέσ. **ὁρίζομαι** καταλαμβάνω, λαμβάνω ὑπὸ τὴν κατοχήν μου, έξουσιάζω : Αίσχ.'Ικ.256 **ὁρίζομαι δὲ τήνδε Περραιβῶν χθόνα,** Εύρ.άπ.696 **γαῖα . . ἣν Πέλοψ ὁρίζεται·** ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ ένεργ. **ὁρίζω** ἄρχω, έξουσιάζω, εἶμαι κύριός τινος : **μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων τὴν Μακεδονίαν ὥριζεν ἡ Τουρκία,** δ.τραγ. **καὶ ποιός τὰ ὁρίζει τὰ χωριὰ καὶ ποιός τὰ κουμαντάρει;** ‖ δημ. κ. άπολ. : δ.δίστ. **ὁ κόσμος ὅλος κι ἂν τὸ πῇ κι ὁ βασιλιὰς ποὺ ὁρίζει·** κ. μτφ. έπὶ τῆς είμαρμένης ὡς έξουσιαζούσης τὰς τύχας τῶν θνητῶν : Γρυπ.Σκ.Τερρ. 60,9 **ὅριζε, Μοῖρα τῶ Μοιρῶ, | ἐσὺ ποὺ γνέθεις καὶ ξεγνέθεις·** ‖ όμ. δημ. ἔχω ὑπὸ τὰς διαταγάς μου : **ὥριζε σκλάβους ἄμετρους·** ‖ όμ. δημ. **δὲν ὁρίζω** μτ. αίτ. άδυνατῶ, δὲν δύναμαι νὰ έπιβληθῶ εἴς τινα : **δὲν ὁρίζει τὴ γυναίκα του - τοὺς γιούς του·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ προστ. **ὁρίστε** ὡς φιλόφρων άπάντησις πρὸς καλοῦντά τινα όνομαστικῶς, διατάξατε· ‖ κ. έρωτημ. **ὁρίστε;** έπαναλάβετε, σᾶς παρακαλῶ ὅ,τι εἴπατε, πῶς, τί εἴπατε;· **11**) τὸ μέσ. ἔχω ὑπὸ τὴν διαχείρισίν μου, καρποῦμαί τι : Λυσ.17,6 **μέρος τῆς οὐσίας ἑαυτῷ ὁρίζεσθαι·** **12**) έν είδ. ένν. άναφορ. πρὸς δίκην, άποφαίνομαι, άποφασίζω, καθορίζω τὴν ποινήν : Δημ.807 **καὶ θάνατον μὲν ὡρικέναι τὴν ζημίαν,** Λυκοῦργ.65· **13**) φρ. **ὁρίζω θεόν** θεοποιῶ : Μελέαγρ.ΑΠ 12,158,7 **σὲ γὰρ θεὸν ὥρισε δαίμων·** **14**) τὸ μέσ. ἱδρύω, στήνω : Σοφ. Τρ.237 **ἔνθ' ὁρίζεται βωμοὺς . . Διΐ,** Ξεν.'Αν.7,5,13 **ὁρίζεσθαι στήλας·** **15**) ὡς είδ. άττ. δικαν. ὅρος, σημειῶ δι' ὅρων, ὑποθηκεύω : Δημ.877 **δισχιλίων ὡρισμένος τὴν οἰκίαν,** Πουλυδ.10,9· **16**) δημ. φρ. **καλῶς ὥρισες - ὡρίσατε** καλῶς ἦλθες - ἤλθατε, ὡς εὖ παρέστης - παρέστητε· ‖ **καλῶς νὰ ὁρίσῃ** εἶναι λίαν εὐπρόσδεκτος· **17**) δημ. ἡ προστ. **ὁρίστε** μετά τινος έπιρρημ. ἢ έμπροθ. διορ. τόπου, ὡς φιλόφρων παράστασις πρὸς έπισκέπτας, σᾶς παρακαλῶ είσέλθετε, περάστε : **ὁρίστε μέσα - ἀπὸ δῶ·** ‖ συχν. ὡς άπλοῦν μόριον προστακτικόν : **ὁρίστε καθίστε·** ‖ συχν. ὡς δεικτικὸν μόριον, ἰδού, νά : **ὁρίστε τὰ χρήματα ποὺ σᾶς χρωστῶ, - ὁρίστε τὸ βιβλίο, ποὺ ζητᾶτε·** **18**) όμ. δημ. κ. σχετλιαστικῶς : **ὁρίστε κατάστασις πραγμάτων·** ‖ κ. μτ. τῆς αίτ. μας : **ὁρίστε μας χάλια·** **19**) τὸ άρσ. τῆς μτχ. **ὁρίζων** ὡς ούσ. βλ.λ.· **20**) νεώτ. τὸ θηλ. τῆς μτχ. **ὁρίζουσα** ὡς ούσ. εἶδός τι άλγεβρικῆς παραστάσεως· **21**) ρηματ.π. ὁρισμός, ὅρισις, ὅρισμα, ὁριστέον.

ὁρίζων-οντος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **ὁρίζοντας** (κτ. παράλ. τοῦ κύκλος) ὁ περιορίζων τὴν ὅρασιν κύκλος, ἡ κυκλοτερὴς γραμμή, καθ' ἣν φαίνεται ἐφα-

πτόμενος τῆς γῆς ὁ οὐρανός : Τίμ.Λοκρ.97Α **πᾶς δὲ ἐν μεγέθει ἀστὴρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα πρὸ ἁλίου προγενόμενος ἁμέραν ὁρίζει,** αὐτ.97D **κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων,** Αὐτόλ.Σφ.5, 'Αριστλ.Μετ.363a,27 **ὁ τοῦ ὁρίζοντος κύκλος,** αὐτ. Οὐρ.297b,34, - **νέφη εἰς τὸν ὁρίζοντα,** - **ἕνα πλοῖο φάνηκε στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα,** Ψυχάρ.Ταξ.33 **στὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς ἔβλεπα τὸν ὁρίζοντα ν' ἀσπρίζῃ,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.54,1 **ὁρίζοντες τετράπλατοι οὐρανοὶ μπροστά μας·** **2)** νεώτ. μτφ. τὸ ὅριον μέχρις οὗ ἐξικνεῖται, ἐκτείνεταί τι, ἡ ἔκτασις ἀντιλήψεως, γνώσεων, ἐνεργειῶν, ἀποτελεσμάτων : **ἡ ἀνακάλυψις αὐτὴ ἤνοιξε νέους ὁρίζοντας εἰς τὴν ἰατρικήν,** - **ὁ πνευματικός του ὁρίζων εἶναι πολὺ στενός·** **3)** ὁμ. νεώτ. ἐν μτφ. χρ. κατάστασις, κύκλος πραγμάτων : **θολοῦται ὁ πολιτικὸς ὁρίζων** (ἐπιδεινοῦται ἡ πολιτικὴ κατάστασις, ἐγκυμονεῖ δυσάρεστα).

ὀρικάνην 'Ησ. «δεσμωτήριον, οἱ δὲ φραγμόν, οἱ δὲ σαργάνην ἢ σκῆπτρον»· πρβλ. ὀρκάνη.

ὀρικός-ή-όν (ὀρεύς), μσν. ὀρεικός (Σουΐδ., Θωμ. Μ 253,ΜΙ, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἡμίονον, ὁ τοῦ ἡμιόνου ἢ ὁ ἁρμόζων, ὁ κατάλληλος δι' ἡμίονον : Πλάτ.Λύσ.208Β **τοῦ ὀρικοῦ ζεύγους,** 'Ισαΐ. 5,43,Διόδ.Σ 2,11 **τοῦτον** (τὸν λίθον) **δὲ πολλοῖς πλήθεσι λευκῶν ὀρικῶν τε καὶ βοϊκῶν καταγαγοῦσα,** 'Ιουλ.Λόγ.3,72.

ὁρικός-ή-όν ὁ εἰς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμὸν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : 'Αριστλ.Τοπ.102a,9· **2)** μτγν. ἀστρολ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὅριον : Βέττ.Βάλ.143,15.

ὀρικτίτης (ὁ) ποι. ἢ ὀρίκτιτος ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι κατοικῶν : Πίνδ.ἀπ.267 **ὑὸς ὀρικτίτου** (δ.γρ.ὀρεικ-).

ὀρίκτυπος-ον μτγν. ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη ἀντηχῶν : Νόνν.Δ 14,29 **κῶμον ἀνακρούοντες ὀρίκτυπον.**

ὀρικυπτεῖν 'Ησ. «τὸ ἀνατείνεσθαι καὶ ἐπ' ἄκρων ὀνύχων ἵστασθαι» (δ.γρ. ὀρκυπτεῖν).

ὁρικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν ἀναφ., ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμόν, κατὰ τρόπον ὁρικὸν βλ.λ.1): Φἰλ.1,297, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,426· **2)** ἀστρολ. κατὰ τρόπον ὁρικὸν βλ.λ.2) : Βέττ.Βάλ.268,4.

ὀριμαλίδες (αἱ) δ. τ. τοῦ ὀρομαλίδες βλ.λ.

ὀρινάδες 'Ησ. «τὰ ἀνώτερα».

ὄρινδα ΑΒ 54,Γ «ἣν οἱ πολλοὶ ὄρυζαν καλοῦσι».

ὀρίνδης ἄρτος (ὁ) ὁ ἐξ ὀρύζης παρεσκευασμένος ἄρτος : Σοφ.ἀπ.609, Πολυδ.6,73.

ὀρίνδιος-ον μτγν. ὁ τῆς ὀρύζης : Πολυδ.6,73 **ὀρίνδιον σπέρμα.**

ὀρινίαι (αἱ) 'Ησ. «ἀναδενδράδες».

ὀρινοβάτης (ὁ) μτγν. (ἐνν. γαστραφέτης) ὁ ὀρειβατικός, ὁ διὰ τοὺς ὀρειβατοῦντας : Βίτ.64,4.

ὀρίντης (ὁ) μσν. ὁ ὀρίνων, ἐξεγείρων : Θεόγνωστ.Καν.43,26.

ὀρίνω ποι., ἀόρ. **ὤρινα,** ἐπ. **ὄρινα** ('Ιλ.Ω 760), γ' ἐν. μέσ. ἀόρ. α' **ὠρίνατο** (Βακχ.12,112), παθ. ἀόρ. **ὠρίνθην,** ἐπ. **ὀρίνθην** ('Ιλ.Ε 29), ἐγείρω, κινῶ, διεγείρω, σηκώνω : αὐτ.Ι 4 **ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον,** αὐτ.Λ 298 **ἀέλλῃ . . πόντον ὀρίνει,** αὐτ.Φ 235· **2)** μτφ. διεγείρω, ἐξερεθίζω : αὐτ.Β 142 **τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινεν,** αὐτ.Δ 208, 'Οδ.Δ 366 **τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,** αὐτ.Ρ 47· κ. παθ. : αὐτ.Σ 75 **"Ιρῳ δὲ κακὸς ὠρίνετο θυμός,** αὐτ.Λ 521· **3)** φέρω, προκαλῶ ἔκπληξιν, ταραχήν, τρόμον εἴς τινα, ταράσσω : αὐτ.Ω 448 **μνηστῆρας ὀρίνων'** κ. ποθ. : αὐτ.Χ 33, Πίνδ.ἀπ.208, 'Επικρ.11,36 **οὐδὲν ὀρινθείς·** **4)** παρορμῶ, παροτρύνω, παρακινῶ τινα εἰς πρᾶξιν, ἐνέργειαν, μτ. ἀπαρφ. : 'Ορφ.Λιθ.59 **τὰς ἐμὲ κηρύσσειν . . 'Αργειφόντης ἀνθρώποισιν ὄρινε.**

ὁριοδείκτης πάπ. κ. ΑΒ ὁ τὰ ὅρια δεικνύων, καθορίζων, σημειῶν, ὁριστής : Πάπ.,ΑΒ 287,20 **ὥσπερ τινὲς ὄντες γεωμέτραι καὶ ὁριοδεῖκται.**

ὁριοδεικτῶ-έω πάπ. δεικνύω, σημειῶ τὰ ὅρια.

ὁριοθετῶ-έω μτγν. ὅρια τίθημι, θέτω σύνορα : 'Ακύλ.ΠΔ Δευτ.19,14.

ὁριοκράτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ τῶν ὁρίων ἐξουσιαστής, κυβερνήτης· ἐν εἰδ. ἄστρον. ἐνν. ὁ διέπων μοίρας, σημεῖά τινα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου : Δωρόθ.Κατ.'Αστρλ.Κ 2,198, Σχόλ.Πτολ.Τετράβ.173.

ὅριον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄκρον, μέχρις οὗ ἐξικνεῖταί τι, τέρμα, πέρας, σύνορον : 'Ιππ.Κατ' 'Ιητρ.3, 'Ελλ.'Επιγρ.978,12· ἴδ. κτ. πληθ. : Σοφ.ἀπ.721 **ὅρια κελεύθου τῆσδε,** Εὐρ.Τρῳ.375, αὐτ.'Ηρ.82 **οὔτε γαίας ὅρι' ἂν ἐκβαῖμεν λάθρα,** Θουκ.2,12 **ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο,** 'Ορφ.'Αργ.149 **Τεγέης ὅρια προλιπόντα,** - **τὰ ὅρια τοῦ κτήματος** - **τοῦ ἀγροῦ** - **τοῦ δάσους·** || νεώτ. μτφ. **ὅριον ἡλικίας** ὡρισμένον ἔτος τῆς ἡλικίας, μεθ' ὃ ἐπιβάλλεται ἡ ἀποχή, παῦσις ἀπό τινος ἐνεργείας : **ἐξῆλθον πλεῖστοι καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου λόγῳ ὁρίου ἡλικίας·** || ὁμ. νεώτ. εἰδ. **ἐν τῇ φυσ. ὅριον ἐλαστικότητος** τὸ σημεῖον πέραν οὗ ἐκτεινόμενον σῶμά τι δὲν εἶναι πλέον δεκτικὸν ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν· **2)** κ. νεώτ. τὰ ὁρόσημα, τὰ σύνορα : Πλάτ.Νόμ.842Ε **μὴ κινείτω γῆς ὅρια μηδείς·** **3)** μτγν. συνεκδ. ὁ ἀγρός : ΠΔ 'Εξ.10,4 **ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου·** **4)** 'Ησ. «τείχισμα, φραγμός»· **5)** νεώτ. μτφ. τὸ ἄκρον σημεῖον, μέχρις οὗ ἐξικνεῖται κατάστασίς τις ἢ δυνατότης ἐνεργείας τινός : **τὰ ὅρια τῆς ἐκτελεστικῆς** - **τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας·** **6)** νεώτ. κ. δημ. φρ. **δὲν ἔχει ὅρια** εἶναι ἀπεριόριστος, ἀνεξάντλητος : **ἡ εὐγένειά του** - **ἡ ἀναίδειά του δὲν ἔχει ὅρια·** κ. ἀντίθ. : **ἔχει καὶ ἡ ὑπομονὴ τὰ ὅριά της** (δὲν εἶναι ἀνεξάντλητος)· || ὁμ. φρ. **ὑπερβαίνω τὰ ὅρια ἢ ἐξέρχομαι τῶν ὁρίων,** δημ. **βγαίνω ἀπ' τὰ ὅρια** παρεκτρέπομαι, ὑπερβάλλω τὸ σύνηθες μέτρον, τὸ παρακάνω.

ὄριον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ ὄρος, μικρὸν βουνόν, βουναλάκι.

ὅριος-ον (ὅρος) ὁ τῶν ὁρίων, τῶν συνόρων· ἰδ. **Ζεὺς ὅριος** ὁ φύλαξ, προστάτης τῶν ὁρίων, τῶν σημείων τῆς ἰδιοκτησίας : Πλάτ.Νόμ.842Ε **Διὸς ὁρίου μὲν πρῶτος νόμος ὅδε εἰρήσθω,** Δημ.86 **τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου·** || μτγν. κ. ἐπὶ παντὸς θεοῦ, προστάτου τῆς ἰδιοκτησίας : Διον.'Αλ.Ρωμ.2,74 **ἑορτὴν τὴν τῶν ὁρίων θεῶν,** Πλούτ.Νόμ.16 **τὸν ὅριον θεὸν εἰρήνης φύλακα καὶ δικαιοσύνης.**

ὁριπέδιον (τὸ) μτγν. δ. τ. τοῦ ὀροπέδιον βλ.λ.

ὀρίπλαγκτος-ον μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρείπλαγκτος βλ.λ., ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη πλανώμενος : 'Οππ.Κυν.3,224 **σκύμνον ὀριπλάγκτοιο λεαίνης,** Νόνν.Δ 21,187.

ὀριπλανής-οῦς-ές μτγν. κ. ὀρίπλανος-ον, δ. τ. τοῦ ὀρειπλανὴς βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.6,176 **ὀριπλανέες μετανάσται,** αὐτ.Δ 21,177.

ὅρισις-εως (ἡ) μτγν. ὁρισμός, προσδιορισμός : Γαλ.8,698· **2)** 'Ησ. «προθεσμία, καιρός».

ὅρισμα-ατος (τὸ) (ὁρίζω), ἰων. **οὔρισμα** ὅριον, σύνορον : 'Ηρ.2,17 **οὔρισμα δὲ 'Ασίῃ καὶ Λιβύῃ οἴδαμεν οὐδὲν ἐόν . . εἰ μὴ τοὺς Αἰγυπτίων οὔρους·** ἰδ. κτ. πληθ. : αὐτ.4,45 **καὶ οὐρίσματα αὐτῇ** (τῇ Εὐρώπῃ) . . **ἐτέθη·** **2)** ὁρόσημον : Εὐρ.'Εκ.16 **ἕως γῆς ὀρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα·** || παροιμ. **Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσματα** (ἐπὶ διαμφισβητουμένων πραγμάτων) : Πλούτ.'Ηθ.122C.

ὁρισμός (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρίζω βλ.λ.1), χάραξις ἢ τοποθέτησις ὅρων, ὁρίων, συνόρων : 'Αριστλ.ΗΝικ. 1159a,4 **ἀκριβὴς . . οὐκ ἔστιν ὁρισμὸς . . ἕως τίνος,** Διον.'Αλ.Ρωμ.2,742 **ὁρισμοὺς τῶν κτήσεων,** Πάπ. **γείτονες καθὼς διὰ τῆς τοῦ ὁρισμοῦ πορείας δηλοῦται·** **2)** μσν. σπάν. ὅριον, σύνορον:

Τζέτζ.Χιλ.8,737 ἡ Αἴγυπτος Νείλῳ χωριζομένη Αἰθιοπίας ὁρισμῶν· 3) νεώτ. προσδιορισμός, καθορισμός τινος : ὁρισμὸς κηδεμόνος - χρονολογίας - τιμῆς ἐμπορευμάτων· 4) κ. μσν. κ. νεώτ. καθορισμός, προσδιορισμὸς τοῦ περιεχομένου ἐννοίας τινὸς διὰ διατυπώσεως τῶν οὐσιωδῶν γνωρισμάτων αὐτῆς : Ἀριστλ.Α'Υστ.91a,1 ὁ γὰρ ὁρισμὸς τοῦ τί ἐστιν εἶναι δοκεῖ, αὐτ.Τοπ.139a,26, - ὁ ὁρισμὸς τῆς ἀρετῆς - τῆς δικαιοσύνης - τῆς ἰσότητος, - ὁ κατ' Ἀριστοτέλην ὁρισμὸς τῆς τραγῳδίας· 5) μτγν. εἰδ. καθορισμὸς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἔκβασιν ἀγῶνος, ἄθλου, στοίχημα : Πλούτ. ΤΓράκχ.14 ἄμαχος εἶναι δοκῶν εἰς ὁρισμόν τινα προυκαλεῖτο τὸν Τιβέριον, αὐτ.'Αλέξ.6· 6) μτγν., μσν. κ. δημ. διαταγή, ἐντολή, προσταγή : ΠΔ Δαν. 6,12(13) βασιλεῦ οὐχ ὁρισμὸν ἔταξας, ὅπως . . ., Χρον.Μορ.502 νὰ σωρευτοῦν ν' ἀκούσωσι τὸν ὁρισμὸν τοῦ πάπα, Ἐρωτόκρ.2,2247 κι ὀμπρὸς ἐπροσκυνήσασι τὸν ὁρισμό τ' ἀφέντη, αὐτ.4, 786, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.98,25 φάτε καὶ πιέτε, γέροντες, κι ἐγὼ στὸν ὁρισμό σας (πρόθυμος εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιθυμιῶν σας), Κάλαντ.Χριστ. ἂν εἶναι ὁρισμός σας, Χριστοῦ τὴ Θεία Γέννηση νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας· || φρ. στοὺς ὁρισμούς σας εἰς τὰς διαταγάς σας, διατάξατε, ὅπως διατάξετε· 7) μτγν. εὐχή, ὑπόσχεσις, τάξιμο, τάμα : ΠΔ 'Αρ.30,4 ἐὰν δὲ εὔξηται γυνὴ εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

ὁριστής (ὁ) κ. μσν. ὁ σημειῶν, καθορίζων τὰ ὅρια, τὰ σύνορα· ὅθ. ὑπάλληλος ἐντεταλμένος ὑπὸ τῆς πολιτείας τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων ἐν τοῖς δημοσίοις ἢ καὶ τοῖς ἰδιωτικοῖς κτήμασι : Ὑπερείδ. Εὐξ.16, Πλούτ.ΤΓράκχ.1 ἕτερον ἀντὶ τοῦ Τιβερίου προσῆκε τοῖς πολλοῖς ὁριστὴν ἑλέσθαι· 2) ὁ ὁρίζων, διατάσσων, προστάττων τι : Δημ.199 τῶν δ' ἑλληνικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὁρισταὶ τοῖς ἥττοσι γίνονται, Πλωτῖν.5,1,5· 3) μσν. ἡγεμών, διοικητής, ἄρχων : Χρον.Μορ.219 νὰ ἔνι πρῶτος σ' ὅλους διὰ κεφαλὴν καὶ ὁριστὴν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα.

ὁριστικισμός (ὁ) νεώτ. ὅρος φιλοσ. ἀποδίδων τὸ determinismus, ἄ. ὀρθότ. αἰτιοκρατία βλ.λ.

ὁριστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὅρον, τὸν ὁρισμὸν βλ.λ.4) : Ἀριστλ.Ψυχ.413a,14 λόγος ὁριστικός, Πλούτ.'Ηθ. 1026D, Γαλ.1,307 ὁριστικὴ διδασκαλία· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὡρισμένος, ὁ σαφῶς καθωρισμένος, ὅθ. ὁ ἀμετάβλητος, ὁ τελειωτικός : ἐλήφθη ὁριστικὴ ἀπόφασις, - δὲν ἔδωσεν ἀκόμη ὁριστικὴν ἀπάντησιν· || δημ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. κτ. πληθ. ὁριστικά ὡς ἐπίρρ. ὁριστικῶς βλ.λ.2) : ἀποφάσισε νὰ φύγῃ ὁριστικά, - ὁριστικὰ ἐγκατέλειψε τὶς σπουδές του· 3) ἐν εἰδ. γραμμ. σημ. τὸ θηλ. ὁριστική (ἔγκλισις) ὡς οὐσ. ἡ πρώτη ρηματικὴ ἔγκλισις ἡ δηλοῦσα τὸ πράγματι συμβαῖνον : Διον.Θρ.638, Ἀπολλ.Δύσκ.Σύντ.31,14· || ὁριστικὰ ῥήματα : αὐτ. Ἐπιρρ.124,9· || νεώτ. ὁριστικὴ ἀντωνυμία ἡ καθορίζουσα, ἡ διαστέλλουσά τι ἀπὸ παντὸς ἄλλου.

ὁριστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ὁριστικοῦ βλ.λ.2).

ὁριστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., κατὰ τρόπον ὁριστικὸν βλ.λ.1), προσδιοριστικόν : Ἑρμογ.Στάσ. 3, Συριαν.Μεταφ.12,12· 2) νεώτ. τελειωτικῶς, ἀμεταβλήτως, ὡρισμένως : δὲν ἀπεφάσισεν ἀκόμη ὁριστικῶς ἂν θὰ δεχθῇ· 3) ἐν γραμμ. σημ. κατ' ἔγκλισιν ὁριστικήν : Φρύν.337,Σχόλ.Εὐρ.'Εκ.88.

ὁριστός-ή-όν ὁ δεκτικὸς ὁρισμοῦ βλ.λ.4), ὁ δυνάμενος νὰ ὁρισθῇ : Ἀριστλ.Μεταφ.998b,6 τῶν ὁριστῶν ἀρχὰς εἶναι τὰ γένη, Πλούτ.'Ηθ.720Β.

ὀριτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τρεφόμενος, αὐξανόμενος : Ἀπολλ.Ρ 2,34 ὀριτρεφέος κοτίνοιο, Τρυφιόδ.193.

ὀρίτροφος-ον ὁ ὀριτρεφὴς βλ.λ. : Βατραχομ.106,3.

ὀρίχαλκος (ὁ) νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὀρείχαλκος βλ.λ.

ὀριχᾶται Ἡσ. «γλίχεται, ἐπιθυμεῖ».

ὄριφα Ἡσ. «Ἐρινύς».

ὀρκάθους Ἡσ. «ἐφ' ὧν τὰ σῦκα ψύχουσι».

ὀρκάνη (ἡ) (ἔργω, εἴργω) ποι. ἕρκος, φραγμός, περίφραγμα : Αἰσχ.'Επτ.346 ποτὶ πτόλιν δ' ὀρκάνα πυργῶτις· 2) θηρευτικὸν δίκτυον : Εὐρ.Βάκχ. 611 εἰς σκοτεινὰς ὀρκάνας πεσούμενος· 3) Ἡσ. «εἱρκτή, δεσμωτήριον· ἔνιοι κρεμάστραν· ἄλλοι σαργάνην· οἱ δὲ φραγμόν».

ὁρκαπάτης (ὁ) μτγν. ὁ δι' ὅρκου ἀπατῶν· Σουΐδ. «ὁρκαπάτην· χλευαστὴν δι' ὅρκων» : Παῦλ. Σιλ.ΑΠ 5,249 δείδια μή με λίπῃς, ἐστὲ γὰρ ὁρκαπάται· || κ. ὡς ἐπίθ. : Νόνν.Δ 48,544.

ὀρκέλλη (ἡ) νεώτ. πορφυρᾶ χρωστικὴ ἐρίων ἐξαγομένη ἐκ λειχήνων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἀμμωνίας.

ὄρκη (ἡ) Ἡσ. «ὄφις»· 2) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν κητωδῶν ἐκ τῶν δελφινιδῶν.

ὁρκῆσι βαρβαρισμὸς τοῦ ὀρχησάσθω ἐν Ἀριστφ.Θεσμ.1179.

ὁρκιατόμος-ον δωρ. τ. τοῦ ὁρκιοτόμος βλ.λ.

ὁρκιατομῶ-έω δωρ. τ. τοῦ ὁρκιοτομῶ βλ.λ.

ὁρκίζω κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. μέλλ. ὁρκιξέω (Ἐπιγρ. Δελφῶν), ὁρκῶ, ὑποχρεῶ τινα εἰς δόσιν, παροχὴν ὅρκου, τὸν βάζω νὰ ὁρκισθῇ : Ξεν.Συμπ.4, 10 οὐδενὸς γὰρ ὁρκίζοντος ἀεὶ ὀμνύοντες καλὸν μέ φατε εἶναι, Δημ.235 οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτόν, Ἀριστλ.ἀπ.149, Ἐπιγρ. ὁρκίζειν τινὰ ἐφ' ᾧ ἔσται, Πάπ.' || κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἐπιγρ. ὁρκίζειν τινὰς ὅρκον· || κ. μτ. ἀπαρφ. : ΠΔ Νε.5,12 καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο· || κ. ἐν τῷ παθ. τ. : Ἱππ. Ὅρκ. ὡρκισμένοι νόμῳ ἰητρικῷ, Πάπ. ὀμνύτω ὁ ὁρκιζόμενος ἐν τῇ ἀγορᾷ, - ὡρκίσθηκε νὰ μὴν τὸ μαρτυρήσῃ· 2) μτγν. εἰδ. ἐπὶ λήψεως ὅρκου δι' ἐπικλήσεως τῆς θείας δυνάμεως μτ. αἰτ. τοῦ ἐπικαλουμένου θεοῦ : Ὀρφ.ἀπ.299 οὐρανὸν ὁρκίζω σε, ΚΔΜᾶρκ.5,7 ὁρκίζω σε τὸν θεὸν (σὲ ὁρκίζω ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ)· || κ. ἐμπροθ. κατὰ θεοῦ, νεώτ. εἰς τὸ ὄνομα . . ., δημ. στὸν . . : ΠΔΠαραλ.2,36,13 ἀθετῆσαι ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ, Πάπ. καὶ ὁρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ, - τὴν ὥρκισε στὴν Παναγία· κ. παθ. ὡρκίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· || δημ. κ. ἐπὶ ὅρκου δι' ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος προσφιλῶν προσώπων : τὸν ὥρκισα στὰ παιδιά του - σ' ὅ,τι ἀγαπᾷ· κ. παθ. : ὁρκίζομαι στὴν ψυχὴ τῆς μάννας μου.

ὁρκιητόμος-ον ἰων. τ. τοῦ ὁρκιοτόμος βλ.λ.

ὁρκιηφόρος-ον ἰων. τ. τοῦ ὁρκιοφόρος βλ.λ.

ὁρκικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὸν ὅρκον ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων· Στωϊκ.ἀπ.2,58,60.

ὁρκίλλομαι λεξ. ὁρκίζομαι ματαίους, κενοὺς ὅρκους : Φωτ., Ἡσ. (ἀμφ.).

ὅρκιον (τὸ) ὁ ὅρκος βλ.λ. : Ἰλ.Δ 158 ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν, αὐτ. Α 69, αὐτ.4(1, Ὀδ.Τ 302 ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω, Εὐρ.'Ικ.1232 ὅρκια δῶμεν τῷδ' ἀνδρὶ πόλει τε, Ἀπολλ.Ρ 2,443 ὅρκια πορεῖν· 2) κτ. πληθ. ὅρκια θυσίαι, ἱεραὶ τελεταὶ αἵτινες συνοδεύουν τὴν δόσιν, τὴν παροχὴν ἐνόρκου διαβεβαιώσεως, τὴν μεθ' ὅρκου συμφωνίαν : Ἰλ.Γ 269 κήρυκες . . . ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, Ἀριστλ.'Αθ.3,3 οἱ ἐννέα ἄρχοντες ὀμνύουσιν . . τὰ ὅρκια ποιήσειν, Ἐπιγρ. ὅρκια παρεχέτω ὁ ἱερωργός· 3) τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὅρκου, ἡ δι' ἐνόρκου βεβαιώσεως κυρωθεῖσα ὑπόσχεσις, ἐπίσημος συμφωνία, συνθήκη : Ἰλ.Χ 262 ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά, Ἡρ.1,77 παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους κατὰ τὸ ὅρκιον, Αἰσχ.'Αγ.1431 τήνδ' ἀκούεις ὁρκίων ἐμῶν θέμιν, Σοφ.Τρ.1223, Θουκ.6,52 οἱ

δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι (ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι κατὰ συνθήκην), Λουκ.Συρ.12 **οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον· 4)** ὑπόσχεσις, βεβαίωσις δι' ὅρκου ἠγγυημένη : Πίνδ.Ο 10(11),9 **πιστὸν ὅρκιον,** Λυσ.20,26 **ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακοσίου ὅρκιον ἔχοντος καὶ ἑτοίμου..ὁρκοῦν· 5)** κτ. πληθ. ἐγγύησις : Ἀριστφ.Νεφ.533 **ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔσθ' ὅρκια.**

ὅρκιος-ον, θηλ. κ. -ία, ὁ δι' ὅρκου ὑπόχρεως, ὡρκισμένος : Σοφ.ΟΚ 1637 **οὐκ ὄκνου μέτα κατήνεσεν τάδ' ὅρκιος δράσειν ξένῳ,** αὐτ.Ἀντ.305 **εὖ τοῦτ' ἐπίστασαι, ὅρκιος δέ σοι λέγω· 2)** ὁ εἰς ὃν ὁρκίζεταί τις, ὃν ἐπικαλεῖται ὁρκιζόμενος, ἐπὶ τῶν θεῶν, ὡς ἐπαγρυπνούντων ἐπὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ὅρκου : αὐτ.Φιλ.1304 **ὅμως δὲ λέξω, Ζῆνα δ' ὅρκιον καλῶ,** Εὐρ.Ἱππ.1025, αὐτ.Φοίν.481,Θουκ. 1,71 **δρῶμεν δ' ἂν ἄδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν** τῶν ὁρκίων, Αἰσχίν.1,114 **ἐπιμόσας τοὺς ὁρκίους** θεούς, Ἀριστλ.Θαυμ.845b,33, Παυσ.5,24· ‖ **ξίφος ὅρκιον** τὸ ἐφ' οὗ δίδει ἢ λαμβάνει ὅρκον τις, εἰς ὃ τις ὁρκίζεται : Εὐρ.Φοίν.1677.

ὁρκιοτόμος-ον, Ιων. **ὁρκιητόμος,** δωρ. **ὁρκιατόμος** ὁ τέμνων τὸ ὅρκιον θῦμα, ὁ πανηγυρικῶς ὁρκιζόμενος ἔν τινι ἱεροτελεστίᾳ : Πολυδ.1,39, Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.189,9 «Ἴωνες τοὺς ὁρκιοτόμους ὁρκιητόμους φασί» (ἴδ. ἀνάγν. ὁρκιηφόρους).

ὁρκιοτομῶ-έω, Ιων. **ὁρκιητομῶ,** δωρ. **ὁρκιατομῶ** πανηγυρικῶς θύω· πρβλ. ὁρκιοτόμος : Τιμοκρ.3.

ὁρκιοφόρος-ον Ιων. ὁρκιηφόρος δ.ἀνάγν. τοῦ ὁρκιητόμος ἐν Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.189,9.

ὅρκισις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρκίζω βλ.λ., ἡ ἐπιβολὴ ἢ ἡ δόσις ὅρκου, ὁρκοληψία, ὁρκοδοσία.

ὅρκισμα-ατος (τό) Ἐπιγρ. ἐξορκισμὸς βλ.λ.

ὁρκισμός (ὁ) μτγν. ἡ ἐπιβολὴ ἢ δόσις, παροχὴ ὅρκου : ΠΔ Γέν.21,31 **τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου φρέαρ ὁρκισμοῦ, ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι,** Πολύβ.6,33,1 **οἱ χιλίαρχοι τοὺς ἐκ τοῦ στρατοπέδου πάντας .. ὁρκίζουσι, καθ' ἕνα ποιούμενοι τὸν ὁρκισμόν.**

ὁρκιστής (ὁ) ἀρχ. λεξ. ὁ ὁρκωτὴς βλ.λ. : Φώτ. ὁρκωτάς **οὐχὶ ὁρκιστὰς .. λέγουσι.**

ὅρκμον Ἡσ. «φράγμα».

ὁρκόδεσμος (ὁ) μσν. ὁ διὰ τῆς συνομολογήσεως ὅρκου ἐπιτευχθεὶς δεσμός, σύνδεσμος δι' ὅρκου μεθ' ὡρισμένου ἀτόμου : Λίβ.Ροδ.2309 **ἦτον καλὸν νὰ μὴ ὤμοσα .. νὰ μηδὲ εἰς ὁρκόδεσμον ἐδέθην μετὰ σένα.**

ὁρκοδοσία (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρκοδοτῶ βλ.λ., ἡ δόσις, παροχὴ ἐνόρκου διαβεβαιώσεως, ἰδ. ἐνώπιον δικαστηρίου ἢ ἀρχῆς : **ὁρκοδοσία μαρτύρων - ὑπαλλήλων.**

ὁρκοδοτῶ-έω νεώτ. δίδω ὅρκον, παρέχω ἔνορκον διαβεβαίωσιν ἰδ. ἐνώπιον δικαστηρίου.

ὁρκοληψία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ λειτουργοῦ τινὸς τῆς πολιτείας, ἰδ. δικαστοῦ, λῆψις ὅρκου προσώπου τινός, ὅρκισις.

ὁρκοπαραβατῶ-έω μσν. παραβαίνω δοθέντα ὅρκον : Λίβ.Ροδ.289 (ἔκδ.Μαυροφρ.).

ὁρκοπάτης (ὁ) δημ. ὁ πατῶν, παραβαίνων τὸν ὅρκον του, ἐπίορκος.

ὁρκοπατῶ-έω μσν. παραβαίνω, πατῶ, καταπατῶ τὸν ὅρκον : Λίβ.Ροδ.1532 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

ὁρκοποιοῦμαι-έομαι μσν. ὁρκίζομαι, δι' ὅρκου βεβαιῶ : Εὐστ.Πον.352,84.

ὅρκος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βεβαίωσις, ὑπόσχεσις, λόγος διδόμενος μετ' ἐπικλήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ γενικῶς ἱεροῦ τινος προσώπου ἢ θείας δυνάμεως ὡς μάρτυρος ἢ τιμωροῦ, ἐν ποικίλαις συνεκφοραῖς μετ' ἐπιθέτων, πλειστάκις δὲ καὶ ὡς σύστοιχον ἀντικείμενον : Ἰλ.Α 239 **ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος,** Ὀδ.Β 377 **ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον,** Πίνδ.Ο 6,20 **καὶ μέγαν ὅρκον ὀμόσαις τοῦτό γέ οἱ σαφέως μαρτυρήσω,** Αἰσχ.Ἀγ.1290 **ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας,** Εὐρ.Ἑλ.835 **ἁγνὸν ὅρκον . κατώμοσα·** ‖ νεώτ. **δικαστικὸς ὅρκος** ὁ ἐν δικαστηρίῳ διδόμενος· ‖ **ἐπακτὸς ὅρκος** ὁ ὃν ἐπάγει τις τῶν διαδίκων εἰς τὸν ἕτερον· **2)** ἐν χρ. ἐν πλείσταις φρ. οἷον : **ὅρκον τίθημί τινι** ὁρκίζομαι, ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομά τινος : Αἰσχ.Ἀγ.1570 **δαίμονι τῷ Πλεισθενιδῶν ὅρκους θεμένη·** ‖ **ὅρκον ποιοῦμαί τινι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ξεν.Λακ.15,7 **ὅρκον ἀλλήλοις ποιοῦνται οἱ μὲν ἔφοροι ὑπὲρ τῆς πόλεως, ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ·** ‖ **ὅρκον ἐπελαύνω ἢ ὅρκον προσάγω τινί** ἐπιβάλλω εἴς τινα ὅρκον, τὸν βάζω νὰ ὁρκισθῇ : Ἡρ.1,146 **σφίσι αὐτοῖσι ὅρκους ἐπήλασαν,** αὐτ.6,62· ‖ **ὅρκον δίδωμι** ὀμνύω, ὁρκίζομαι : Ἀριστφ.Λυσ.1185 **ὅρκους δ' ἐκεῖ καὶ πίστιν ἀλλήλοις δότε,** Δημ. 995· ὁμ. κ. **ὅρκον ἀποδίδωμι** : αὐτ.443 **καὶ μεθ' ὑμῶν τοὺς ὅρκους αὐτοῖς ἀποδοίη,** Αἰσχίν.3,74· ‖ δημ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. **ὅρκο δίνω ἢ παίρνω** : **ἔδωσε ὅρκο καὶ θὰ τὴν πάρῃ, - πῆρε ὅρκο πὼς δὲν τὸ 'κανε αὐτός·** ‖ ὁμ. κ. **κάνω ἢ βάνω ὅρκο** : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.162,12 **ποὺ πᾶνε οἱ ναῦτες γιὰ νερὸ καὶ κάνουν ὅρκο στὸ Σταυρό·** ‖ **ὅρκον δέχομαι** λαμβάνω ὅρκον παρά τινος : Ἡρ.6,23 **ὅρκους δοὺς καὶ δεξάμενος,** Αἰσχ.Εὐμ.429 **ἀλλ' ὅρκον οὐ δέξαιτ' ἂν εἰ δοῦναι θέλεις,** Ἀριστφ. Βάτρ.589· ‖ δημ. ὅρκο παίρνω μτ. γενικ. ἀποσπῶ παρά τινος ὅρκον : **τοῦ πῆρε ὅρκο πὼς δὲ θὰ ξαναπαίξῃ χαρτιά·** ‖ κ. **ὅρκον λαμβάνω** : Ξεν.Ἑλλ.2,3,9 **ὅρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον ὑποτελεῖν,** Ἀριστλ.Ρητ.1377a,7, αὐτ.8· ‖ **ὅρκον ἀπολαμβάνω** ἐπιβάλλω ὅρκον, νὰ ὁρκισθῇ τις : Δημ.59· ‖ **ὅρκον ἐπιορκῶ** ψευδῶς ὁρκίζομαι : Αἰσχίν.1,115· **3)** ἐν συχνοτ. χρ. κ. μτ. ρ. δηλούντων κατ' ἐξοχὴν τὴν ἔνορκον δέσμευσίν τινος : Εὐρ.Ἰκ.1129 **καὶ τόνδ' ἂν ὅρκοις ζεύξομαι,** αὐτ. Μήδ.162 **μεγάλοις ὅρκοις ἐνδησαμένα τὸν κατάρατον πόσιν,** αὐτ.ΙΤ 781, Θουκ.4,86, αὐτ.1,9 **τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατηλειμμένους τοὺς Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων,** Ἀπολλ.Ρ 4,1205 **ἀρρήκτοισι δ' ἐνιζεύξας .. ὅρκοις· 4)** ὁμ. μτ. ρ. δηλούντων τὴν ὑπὸ τοῦ ὀμόσαντος τήρησιν ἢ μὴ τῶν ἐνόρκως ἐπιβεβαιωθέντων πραγμάτων, κυρωθεισῶν ὑποσχέσεων κττ. : Εὐρ.Μήδ.754 **τί δ' ὅρκῳ τῷδε μὴ 'μμένων πάθοις;,** αὐτ.Ἰκ.1194,αὐτ.Ἱππ.1063, Ξεν.Ἑλλ. 2,4,43 **τοῖς ὅρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος,** αὐτ.Ἀν.3,6,10, Πλάτ.Συμπ.183Β, Λυκόφρ.1243 **ὅρκους κρατήσας, - κρατῶ τὸν ὅρκο μου, - πάτησε τὸν ὅρκο του** (παρέβη τὰ ἐνόρκως βεβαιωθέντα ἢ κυρωθέντα)· **5)** ἡ λ. εὕρηται μτ. προθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. σὺν ὅρκῳ ἐνόρκως : Ὀδ.Ξ 151 **οὐκ αὔτως .. ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,** Ἡρ.9,11, Ξεν.ΚΠ 2,3,12 **σὺν ὅρκῳ θεῶν,** αὐτ. Ἀν.2,5,14· ‖ νεώτ. ἐν ὁμ. σημ. **μεθ' ὅρκου : τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα ἐβεβαίωσε μεθ' ὅρκου· 6)** κ. ἐν παροιμ. χρ. : Σοφ.ἀπ.811 **ὅρκους ἐγὼ γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφω** (οὐδεμίαν πίστιν, ἀξίαν δίδω τοὺς γυναικείους ὅρκους)· ἡ παροιμ. αὕτη παρῳδήθη ὑπὸ Φιλωνίδ.7 **ὅρκους δὲ μοιχῶν .. εἰς τέφραν γράφω· 7)** ἐν χρ. π. ποιητ. ἐν τῇ ἐνν. τοῦ εἰς ὃ ὁρκίζεταί τις προσώπ. ἢ πράγμ., τοῦ ὃ ἐπικαλεῖταί τις ὁρκιζόμενος : Ἰλ.Ο 38 **Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος ὅρκος .. πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,** Ἡσίοδ.Θ 400, Πίνδ.Π 4,167, Ὕμν. Δήμ.259, Ἀριστλ.Μεταφ.983b,31· ‖ θθ. κ. ἐπὶ πραγμ. : Ἀρχίλ.96 **ὅρκον δ' ἐνοσφίσθης μέγαν, ἅλας καὶ τράπεζαν,** Κρατῖν.231 **οἷς ἦν μέγιστος ὅρκος .. κύων, ἔπειτα χήν· 8)** κτ. προσωποποίησιν ὁ Ὅρκος ὡς θεὸς τοῦ ὀμνύειν, ὁρκίζεσθαι, ἀναφερόμενος ὡς υἱὸς τῆς Ἔριδος : Ἡσίοδ. Ἔργ.802· ‖ ὁμ. ὡς θεότης τιμωροῦσα τοὺς

ψευδορκοῦντας καὶ τοὺς ἐπιόρκους : αὐτ.217, Θέογν.231, Χρησμ.π.'Ηρ.6,86, γ' ὅρκῳ νικῆσαι καὶ **χρήματα λήσασθαι** || ὁμ. ἀναφέρεται ὡς ὑπηρέτης τοῦ Διός : Σοφ.ΟΚ 1767 **ταῦτ' οὖν ἔκλυεν δαίμων .. χὠ πάντ' ἀΐων Διὸς Ὅρκος.**

ὀρκοσέλινον (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ πετροσέλινον βλ.λ. : Δουκάγγ.

ὀρκοσκοπικόν (τὸ) μσν. ἔγγραφον βεβαιωτικόν δοθέντος ὅρκου : Κ.Πορφ.'Εκθ.416 (ἐκδ.Βόνν.).

ὀρκοσφάλτης (ὁ) μσν. ὁ παραβαίνων τὸν ὅρκον : Τζέτζ.'Ομ.66.

ὀρκοῦρος (ὁ) μτγν. τ. τοῦ ἐρκοῦρος βλ.λ.

ὀρκύαλος (ὁ) μτγν. δ. ἀνάγν. τοῦ ὄρκυνος βλ.λ. : Ξενοκρ. π. 'Ορειβ.2,58,140.

ὀρκυνεῖον (τὸ) 'Επιγρ. τόπος, μέρος, ὅπου τρέφονται ἢ ταριχεύονται ὄρκυνοι, θύννοι.

ὄρκυνος (ὁ) μτγν. ὁ ἰχθὺς ὄρκυς βλ.λ., θύννος : Αἰλ.ΖΙ 1,40,'Αθήν.7315C **τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῆς περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσης περαιουμένους.**

ὀρκύπτειν 'Ησ. «ὑπερκύπτειν ἰδεῖν τι· τὸ ἐκτείνειν ἑαυτὸν καὶ ἐπ' ὀνύχων ἵστασθαι», Σουΐδ.

ὄρκυς-υνος (ὁ) μτγν. κ. **ὄρκυνος**, αἰτ. **ὄρκυν**, εἶδός τι μεγάλου θύννου, τόννου : 'Αναξανδρ.41,62, 'Αρχέστρ. άπ.34,3, 'Αριστλ.ΖΙ 543b,5 **οἱ δὲ ὄρκυνες καὶ σκορπίδες .. ἐν τῷ πελάγει** (τίκτουσι).

ὁρκῶ-όω ὑποχρεῶ τινα εἰς δόσιν ὅρκου, τοῦ ἐπιβάλλω ὁρκισμόν : Κρατῖν.366, 'Αριστφ.Θεσμ.276 **οὐδ' ὥρκωσ' ἐγώ,** Λυσ.20,26 **καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον**· || συχν. μτ. ἀπαρφ. μέλλ. : Θουκ.4,74 **ὁρκώσαντες πίστεσι μεγάλαις μηδὲν μνησικακήσειν,** 'Ισαῖ. 5,33 **ὁρκ- τινὰ ἢ μὴν ἐμμενεῖν**· || κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Θουκ.8,75 **ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους,** 'Αριστφ.Λυσ.187 **Λυσιστράτη, τίν' ὅρκον ὁρκώσεις ποθ' ἡμᾶς;** || μτγν. κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πλούτ.Γάλβ.10· παθ. δίδω ὅρκον, δι' ὅρκου ὑποχρεοῦμαι : Πολ.'Ιστ.83.

ὅρκωμα-ατος (τὸ) ποι. ὁ ὅρκος βλ.λ. : Αἰσχ. Εὐμ.487 **ἀρωγὰ τῆς δίκης (θ') ὁρκώματα,** αὐτ.768 **τοῖς τἀμὰ παρβαίνουσι νῦν ὁρκώματα.**

ὁρκωμόσια (τὰ) ἔνορκος διαβεβαίωσις, ἡ δι' ὅρκου κύρωσις ὑποσχέσεως : Πλάτ.Φαῖδρ.241Α **ἐπὶ τὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς ὁρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις**· **2**) ἡ θυσία, ἡ τελετὴ ἡ κατὰ τὴν ὁρκωμοσίαν, κατὰ τὴν μεθ' ὅρκου συνομολόγησιν συνθήκης γινομένη, τὰ ὅρκια : αὐτ.Κριτί.120Β **ἐπὶ τὰ τῶν ὁρκωμοσίων καύματα,** 'Επιγρ. Σμύρνης **τὰ ἱερεῖα τὰ εἰς τὰ ὁρκωμόσια**· **3**) μτγν. καθ' ἑν. ὁρκωμόσιον τόπος ἐν ᾧ συνωμολογήθη συνθήκη, κυρωθεῖσα δι' ὅρκου : Πλούτ.Θησ.27.

ὁρκωμοσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. δόσις ὅρκου, ἔνορκος ὑπόσχεσις, διαβεβαίωσις, ὁρκοδοσία : ΠΔ 'Ιεζ.17,18, ΚΔ 'Εβρ.7,20 **οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, - ὁρκωμοσία τῶν νεοσυλλέκτων - τῶν νέων ὑπουργῶν - τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων** (ἔνορκος διαβεβαίωσις περὶ τηρήσεως τῶν νόμων καὶ ἐνσυνειδήτου ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν).

ὁρκωμόσιον (τὸ) μτγν. βλ. ὁρκωμόσια 2).

ὁρκωμοτήριον (τὸ) μσν. ὅρκος : Νικηφ.Γρηγ. 'Ιστ.Βυζ.8,4,185F **ὁρκωμοτήρια φρίκης μεστὰ ξυνετίθουν τε καὶ ἐδίδοσαν.**

ὁρκωμότης (ὁ) μτγν. κ. 'Επιγρ. ὁ ἔνορκος, ὁ ὁρκωμοτήσας : 'Επιγρ.· **2**) ὁ ὁρκίζων ἐν δικαστηρίῳ, ὁρκωτής βλ.λ. : Πολυβ.1,38,'Επιγρ.

ὁρκωμοτικός-ή-όν σχόλ. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὅρκον, τὴν ὁρκωμοσίαν, εἰδ. ὁ ἐν χρήσει ἐπὶ ὅρκων : Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.608 **ὁρκωμοτικὸν ἐπίρρημα,** Εὐστ.92,16· **2**) μσν. τὸ οὐδ. ὁρκωμοτικόν ὡς οὐσ. ἔγγραφον ἐπιβεβαιοῦν τὴν δόσιν, παροχὴν ὅρκου : Χρον.Μορ.2943 **καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν τὰ ὁρκωμοτικά τους.**

ὁρκωμοτικῶς ἐπίρρ. μσν. δι' ὅρκου, δι' ὁρκωμοσίας : Εὐστ.53,15.

ὁρκώμοτος-ον μτγν. ὁ εἰς ὃν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁμνύει, ὁρκίζεταί τις : Λυκόφρ.707 **Στυγὸς κελαινῆς νασμόν, ἔνθα Τερμιεὺς ὁρκωμότους ἔτευξεν ἀφθίτους ἕδρας.**

ὁρκωμοτῶ-έω κ. νεώτ. ὁρκίζομαι, ὀμνύω : 'Αριστφ.άπ.70· || μτ. δοτ. **ὁρκωμοτῶ τινι** ὁρκίζομαι ἐνώπιόν τινος ἢ εἴς τινα : Αἰσχ.Εὐμ.764 **ἐγὼ δὲ χώρᾳ τῇδε καὶ τῷ σῷ στρατῷ .. ὁρκωμοτήσας**· || κ. μτ. ἐμπρ. διορ. : Εὐρ.'Ικ.1190 **πάσης ὑπὲρ γῆς Δαναΐδων ὁρκωμοτῶν,** Πλούτ. Πύρρ.6, Λουκ.Τόξ.50· || κ. μτ. ἀπαρφ. ὁρκίζομαι ὅτι . . : Αἰσχ.'Επτ.46 **Ἄρη .. καὶ φιλαίματον Φόβον ὁρκωμότησαν λαπάζειν ἄστυ.**

ὁρκωτής (ὁ) ὁ ἐν δικαστηρίῳ ὁρκίζων, ὁ ἐπὶ τῆς λήψεως τοῦ ὅρκου : 'Αντιφ.6,14 **τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσιν,** Κρατῖν.366, Ξεν.'Ελλ.6,5,3 **ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτὰς καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστῃ πόλει ὁρκῶσαι,** Πολ.'Ιστ.83.

ὁρκωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὁρκωτόν, τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια.

ὁρκωτός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ δοὺς ὅρκον, ὁ δι' ὅρκου δεδεσμευμένος : Πολυβ.1,39, Γλωσσ.· **2**) νεώτ. ὁρκωτὸν **δικαστήριον** τὸ ἐν ποινικαῖς δίκαις συγκροτούμενον ἐκ δώδεκα λαϊκῶν δικαστῶν, ὁρκιζομένων πρὸ τῆς αναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν ὅτι ἐνσυνειδήτως θὰ **ἐκτελέσωσι** ταῦτα, ἄ. δικαστήριον τῶν ἐνόρκων.

ὀρλεανιστής (ὁ) νεώτ. ὀπαδὸς τοῦ κόμματος τοῦ ὑποστηρίζοντος τὰ ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θρόνου δικαιώματα τῶν δουκῶν τῆς 'Ορλεάνης.

ὁρμάζω μτγν. (κτ.ΕΜ 631,49 ἐκ παραφθορᾶς τοῦ ἁρμόζω) μτγν. μσν. μνηστεύω, ἀρραβωνίζω : 'Επιφάν. π. Θησ. Στεφ. ἐν λ. **ὥρμασε τὴν παρθένον εἰς τὸν μονογενῆ υἱόν,** 'Αέτ.16,26· **2**) μέσ. ἐπὶ ἀνδρός, συνάπτω συνοικέσιον μετὰ γυναικός : αὐτ. **ὁρμασάμενος Εὐδοκίαν τὴν θυγατέρα Ρωγάτου,** Βί.'Αγίας Εὐφροσύνης **ὁ ὁρμασάμενος αὐτήν.**

ὁρμαθίζω μσν. κ. νεώτ. συνάπτω εἰς ὁρμαθὸν ὁμοειδῆ ἀντικείμενα, κάνω ἁρμαθιά, ἁρμαθιάζω: 'Ησ. ἐν λ. πινακοπώλης **τίλλοντες γὰρ αὐτὰ καὶ τιθέντες ἐπώλουν τὰ λεπτὰ ὁρμαθίζοντες,** Σουΐδ. ἐν λ. μασχαλίσματα.

ὁρμάθιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὁρμαθὸς βλ.λ.: Γαλ.12,207, Σχόλ.Διον.Θρ.195Η.

ὁρμάθισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρμαθίζω βλ.λ., τὸ ἁρμάθισσμα.

ὁρμαθός (ὁ) κ. νεώτ. ὅρμος, σύνολον ὁμοειδῶν ἀντικειμένων διαπεπερασμένων εἰς νῆμα, κρίκον ἢ σύρμα, ἁρμάθα, ἁρμαθιά : 'Αριστφ.Λυσ. 647, αὐτ.Πλ.765 **κἀγὼ δ' ἀναδῆσαι βούλομαι εὐαγγέλιά σε κριβανωτῶν ὁρμαθῷ,** Πλάτ.'Ιων 533Ε **ὁρμαθὸς μακρὸς σιδηρίων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται, - ὁρμαθὸς κλειδίων - σύκων**· **2**) μτφ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων : αὐτ. **ὁρμαθὸς ἐνθουσιαζόντων,** αὐτ.536Α **ὁρμαθὸς χορευτῶν**· || κ. ἐπὶ νυκτερίδων : 'Οδ.Ω 8 **ἐπεί καί τις ἀποπέσῃσιν ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης**· || κ. ἐπὶ ἁμαξῶν : Ξεν.ΚΠ 6,3,2 **πολλοὺς ὁρμαθοὺς ποιούμενος τῶν ἁμαξῶν**· || ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ ἀφηρημένων ἐννοιῶν, πραγμάτων κττ. : 'Αριστφ.Βάτρ.914 **ὁρμαθὸς μελῶν,** Θεόφρ.Χαρ.6,8 **ὁρμαθὸς γραμματιδίων,** 'Ανών. π. Σουΐδ. **ὁρμαθὸς κακῶν, - ὁρμαθὸς ἀνοησιῶν - ψευδολογιῶν - ἐπιχειρημάτων.**

ὁρμαθῶ δωρ. ὑποτ. παθ. ἀόρ. α' τοῦ ρ. ὁρμῶ -άω βλ.λ. : Εὐρ.'Ανδρ.859.

ὁρμαίνω (ὁρμῶ-άω) ποι. (π. Ὁμ. μ. κτ. ἐνεστ., παρατ. κ. ἀόρ.), στρέφω, ἀνακινῶ τι κατὰ νοῦν, ἐρευνῶ κρίνων, διανοοῦμαι, συλλογίζομαι, συχν. μτ. αἰτ. : 'Ιλ.Α 193 **εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,** αὐτ.Κ 4, αὐτ.507, 'Οδ.Δ 843,

Ὕμν.Ἑρμ.66, Ἀπολλ.Ρ 3,451 **πολλὰ δὲ θυμῷ ὥρμαινε** **2)** μτ. αἰτ. πράγμ. στοχάζομαι, μελετῶ, σκέπτομαί τι : Ἰλ.Κ 28 **ἤλυθον εἰς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες,** Πίνδ.Ο 8,41 **ἔννεπε δ' ἀντίον ὁρμαίνων τέρας εὐθὺς Ἀπόλλων** ‖ ὁμ. κ. μτ. τελικ. προτ. : Ἰλ.Φ 137 **ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο δῖον Ἀχιλλῆα** ‖ κ. ἑπομένης προτ. μτ. τῶν μορίων **ἢ .. ἢ .., εἰ,** αὐτ.Π 435, αὐτ.Δ 789, Ὀδ.Ο 300 ‖ ἀπολ. σκέπτομαι, συλλογίζομαι : αὐτ.Ξ 20 **3)** μτ. ἀπαρφ. ἐφίεμαι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ποθῶ : Ὁμηρ.Ἐπιγρ. 4,16, Ἀπολλ.Ρ 3,620, Θεόκρ.24,26 **οὖλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν, φευγέμεν ὁρμαίνων** **4)** ἔχω ὁρμήν, εἶμαι ὁρμητικός, ἀνυπομονῶ : Αἰσχ.Ἑπτ.394 (ἵππος) **βοὴν σάλπιγγος ὁρμαίνει κλύων,** Βακχ.ἀπ. 16,12, Σιμων.Ἰαμβ.1,7 **Ἐλπὶς δὲ πάντας κἀπιπιθείη τρέφει ἄπρηκτον ὁρμαίνοντας** **5)** παρακινῶ, προτρέπω : Πίνδ.Ο 3,25 **δὴ τότ' ἐς γαῖαν πορεύειν θυμὸς ὥρμαν** (δ. γρ. ὥρμα) **6)** ἡ μτχ. ὁρμαίνων ὡς ἐπίρρ. μετὰ προθυμίας, ταχέως : αὐτ. 13,84 **ἤτοι καὶ ὁ καρτερὸς ὁρμαίνων ἕλε Βελλεροφόντας** **7)** μτβ. ἐκπέμπω, ἀποβάλλω : Αἰσχ. Ἀγ.1388 **οὕτω τὸν αὑτοῦ θυμὸν ὁρμαίνει πεσὸν** (διόρθ.Hermann ὀρυγάνει).

ὁρμανόν Ἡσ. «ἀνεστηκός· χαλεπόν».

ὁρμάστειρα (ἡ) ποι. ἡ παρακινοῦσα, παρορμῶσα εἴς τι : Ὀρφ.Ἀργ.32,9 **ὁρμάστειρα, φίλοιστρε κακοῖς, ἀγαθοῖς δὲ φρόνησις.**

ὁρμαστός (ὁ) μτγν. μσν., θηλ. **ὁρμαστή** ὁ νυμφίος, ἡ νύμφη· πρβλ. ὁρμάζω : Δουκάγγ.

ὅρμαστρα (τὰ) μτγν. μσν. ἡ μνηστεία, ἀρραβών, ἀρραβωνιάσματα : ΨΝικ.1,Α,2,4.

ὁρμάται Ἡσ. «οἱ ἀνδροκτόνοι. Σκύθαι».

ὁρματήριον (τὸ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. τοῦ ὁρμητήριον βλ.λ. : Ἐπιγρ. Κρήτης.

ὁρμειά (ἡ) μτγν. δ. γρ. τοῦ ὁρμιά : Θεόκρ.21,11.

ὁρμέμφυτος-ον νεώτ. ὁ ἐξ αὐτομάτως ἐκδηλουμένης φυσικῆς ὁρμῆς συμβαίνων, ὁ οὐχὶ βεβουλευμένος, ὁ ἐνστιγματικός : **ὁρμέμφυτος κίνησις - πρᾶξις** ‖ τὸ οὐδ. **ὁρμέμφυτον** ὡς οὐσ. ἡ παρ' ἀνθρώποις καὶ ζῴοις φυσικὴ αὐτόματος»ἐνόρμησις, καθ' ἣν ἐνεργεῖ τις οὐχὶ ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ κατὰ κρίσιν, ἀλλ' ἐξ ἐνστίκτου.

ὁρμεμφύτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὁρμέμφυτον, ἐκ φυσικῆς, αὐτομάτου ἐνορμήσεως, ἐνστικτωδῶς : **ὁρμεμφύτως ἔκαμε μίαν κίνησιν λυτρωτικὴν καὶ ἐσώθη.**

ὁρμενόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων ἐπιμήκη καυλόν : Νίκ.Θηρ.840 **ὁρμενόεντα λύκαφον.**

ὅρμενος (ὁ) μτγν. μσν. κ. **ὁρμενος** πληθ. κ. κτ. οὐδ. **ὅρμενα** (Ποσειδ.24), βλαστός, καυλός : Ἀθήν.2,62F «Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὅρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξηνθηκότα», Ἡσ. «οἱ μὲν τῆς κράμβης τὸ ἐντὸς κύημα· οἱ δὲ τὸν ἄγριον ἀσπάραγον· ἄλλοι πᾶν τὸ ἐκκεκαυλημένον» : Πολυδ.6,61, Ἰουλ.Λόγ.5,176Α **τῶν λαχάνων ὁρμένοις μὲν συγχωρεῖ χρῆσθαι,** ΕΜ 161,4.

ὁρμή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βιαία, ὁρμητικὴ κίνησις, φορὰ πρὸς τὰ ἔμπρός, ἐξόρμησις : Ἰλ.Ι 355 **μόγις δὲ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν,** αὐτ.Κ 123 **ἐμὲ τ' εἰσορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν** (ἐπὶ τῆς ὁρμητικῆς φορᾶς, τῆς κινήσεως, ἣν λαμβάνει τις παρ' ἄλλου), Ὀδ.Β 403, Ἀριστφ.Ὄρν.845, Ξεν.Ἀν. 2,1,3 **ἤδη δὲ ἐν ὁρμῇ ὄντων** (ἐν ᾧ προπαρεσκευάζοντο πρὸς ἐκκίνησιν), Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,5,3 **καὶ θυμῷ καὶ ἀλόγῳ ὁρμῇ τοῦ στρατοπέδου δρόμῳ φερόμενοι, - δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατήσουν τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατεύματος, - ἐπετέθησαν μὲ ἀκάθεκτον ὁρμήν** **2)** συχν. ἐπὶ πραγμ. ἢ φυσικῶν φαιν., βιαία κίνησις, ὁρμητική, ταχεῖα φορά, ἔντασις, σφοδρότης : Ἰλ.Λ 157 **θάμνοι πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ,** Ὀδ.Ε 320 **μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς,** Ἡσίοδ.Α 365 **πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ,** Εὐρ.Τρῳ. 1080, Ἀριστφ.Νεφ.335 **ὑγρὰν νεφελᾶν .. δάϊον ὁρμάν,** ἈριστλΜετ.364b,5, Ἀπολλ.Ρ 2,117 **κύματος ὁρμῇ, - παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ ρεύματος, - ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου ἐξερρίζωνε τὰ δέντρα** ‖ ὁρμὴ γονάτων ἡ δύναμις τοῦ ἅλλεσθαι, πηδᾶν : Πίνδ.Ν 5,20 **ἔχω γονάτων ἐλαφρὸν ὁρμάν** ‖ ὁρμὴ ποδὸς ταχύτης ποδῶν : Εὐρ.Ἠλ.112 **σύντειν', ὥρα, ποδὸς ὁρμάν** **3)** εἰδ. εἰσβολή, ἐπιδρομή, ἐπίθεσις : Ἡρ.1,11 **ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἡ ὁρμὴ ἔσται,** Ξεν.Ἀν.3,1,10 **τὴν ἐπὶ βασιλέα ὁρμήν** **4)** μσν. βία, πολεμικότης : Μηναῖ.11,7 Ὠδ. **μεμηνότων τυράννων τὴν δυσκάθεκτον ὁρμὴν καταβαλόντες** **5)** ἐπὶ ζῴων, σφοδρότης, ταχύτης ἐν τῇ κινήσει, τῇ ἐπιθέσει : Ἰλ.Λ 119 **ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς,** Θέογν.986 **οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη** **6)** κίνησις πρὸς ἐπίτευξιν, πρὸς πραγμάτωσίν τινος, ζῆλος, ἐπιμέλεια, διάθεσις πρός τι: Ἰλ.Δ 466 **μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή,** Ὀδ.Ε 416 **μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή,** Ἡρ.7,18 **ἐπεὶ δὲ δαιμονίη τις γίνεται ὁρμή,** Σοφ. Ἀντ.135, αὐτ.Φιλ.566, Ξεν.Ἀπ.4,4,7 **ἠναντιώθη τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου** ‖ φρ. **μιᾷ ὁρμῇ** ὁμοθυμαδόν, μετὰ τῆς αὐτῆς διαθέσεως, μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο : αὐτ.Ἀν.3,2,9 **πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεκύνησαν τὸν θεόν** ‖ ὁμ. κ. ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς ἢ ὑπὸ μιᾷ ὁρμῇ : Θουκ.7,71, Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.2 **7)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁρμέμφυτος, ἐσωτερικὴ τάσις, διάθεσις τοῦ ἀνθρώπου : Πλάτ.Φαῖδρ.279Α **ἐπὶ μείζω δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὁρμὴ θειοτέρη,** Πλούτ.Ἠθ. 161C **ἔλεγεν ὡς ὁρμῇ τινι χρήσαιτο δαιμονίῳ, - αἱ εὐγενεῖς ὁρμαί, - δὲν κατορθώνει νὰ περιορίσῃ τὶς κακὲς ὁρμές του** **8)** ὡς μὴ ἀποτετελεσμένη ἐπιθυμία : Πλάτ.Φίλ.35C **9)** ἐν τῇ Στωϊκῇ φιλοσοφίᾳ, ἡ ἄνευ λόγου ὁρμέμφυτος διάθεσις, ἡ πρὸς τὴν μετὰ λόγου ἐλευθέραν θέλησιν ἀντιτιθεμένη : Στωϊκ.ἀπ.3,40 ‖ νεώτ. γενετήσιος ὁρμή ἡ φυσιολογικὴ τάσις πρὸς συνουσίαν, σαρκικὴν ἐπαφήν, μεῖξιν : **αἱ διαστροφαὶ τῆς γενετησίου ὁρμῆς** (αἱ παρὰ φύσιν ἐκδηλώσεις αὐτῆς) ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. **δὲν ἔχει ὁρμές** εἶναι ἀναφρόδιτος, ἀνίκανος πρὸς συνουσίαν **10)** γεν. ἔκφρασις, ἐκδήλωσις τῆς ἐσωτερικῆς, πληθούσης ζωτικότητος : Πλούτ.Θεμ.2 **πρῶται τῆς νεότητος ὁρμαί, - ἡ νεανικὴ ὁρμὴ τὸν ὤθησεν εἰς μεγάλας ἐπιτεύξεις** **11)** ἔκφρασις, ἐκδήλωσις ἐσωτερικοῦ πάθους : Πλάτ.Ὅρ.415Ε **θυμός, ὁρμὴ βίαιος ἄνευ λογισμοῦ,** Παλαμ.Περ.Χαιρ.47,1 **τὰ φτερά, καρδιοχτύπια, ὁρμὲς ἄφραστες,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 18,5 **κάθε ὁρμὴ κοίμισε τῆς ἀγάπης** **12)** ἔνθερμος ἐπιθυμία, διάθεσις, σφοδρὸς πόθος πρός τι, διά τι : Ἐμπ.35,13 **ἠπιόφρων φιλότητος ἀμεμφέος ἄμβροτος ὁρμή,** Θουκ 7,43, ΑΠ 9,362,16 **εὐναίων δάρων βεβιημένος ὁρμῇ,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 13 **κάποια χωρική, ποὺ τῆς εἶχαν ἐξεγείρει τὴν ὁρμὴν τῶν γεννήσεων αἱ πρῶται χλιαρότητες τῆς ἀνοίξεως** ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. : Πλούτ.Παρμ. 135Β **καλὴ καὶ θεία ἡ ὁρμή, ἣν ὁρμᾷς ἐπὶ τοὺς λόγους,** Ἀριστλ.ΗΜ 1185a,31, Ἡρωδιαν.Ἱστ.4,12,12 **ὁ δὲ Ἀντωνῖνος τὴν ὁρμὴν ἤδη καὶ τὴν γνώμην περὶ τὴν ἱπποδρομίαν ἔχων** ‖ φρ. **ὁρμὴ εἰσπίπτει** μτ. ἀπαρφ. σφοδρὰ ἐπιθυμία καταλαμβάνει νὰ .. : Θουκ.4,4 **τοῖς στρατιώταις ὁρμὴ ἐσέπεσε.. ἐκτειχίσαι τὸ χωρίον** ‖ ὁρμὴν ἔχω καταλαμβάνομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας νὰ .. : Πλούτ.Ποπλ. 19 **ὁρμὴν ἔσχον ἀπονήξασθαι πρὸς ρεῦμα πολύ.**

ὁρμηδόν ἐπίρρ. μεθ' ὁρμῆς, ὁρμητικῶς : Ἑρμ. Τρισμ.π.Στοβ.1,49,68.

ὅρμημα-ατος (τὸ) (ὁρμῶ) ὁρμή, ἐξόρμησις, ὤθησις : Ἐπίκ.Φυσ.98G **μηδ' ἡμῶν τι συνεργόν, μηδ' ὅρμημα,** Πλούτ.Ἠθ.452C **ὅρμημα τῷ λογισμῷ**

καὶ ὄχημα τὸ πάθος προστιθέντες· **2)** ὁρμητική, ταχεῖα πρὸς τὰ πρόσω κίνησις : Αἰλ.Φι 13,21 ὁρμήμασι νηός· ‖ κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης : Πρόκλ.Τετράβ.4 **θαλάσσης ὁρμήματα·** **3)** ὁρμητική, βιαία κροῦσις, ἀκάθεκτος ἐπίθεσις : ΚΔ Ἀποκ.18,21 **οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις·** **4)** ἔξαφις ζωηροῦ πάθους, οἷον ἀγανάκτησις, ὀργή : ΠΔ Ὠσ.5,10 **ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου·** **5)** συγκίνησις, λύπη : Ἰλ.Β 356 **τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε** (τὰς συγκινήσεις τῆς Ἑλένης, ἢ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἐξ αἰτίας τῆς Ἑλένης).

ὁρμήνεια (ἡ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὁρμηνεύω βλ.λ., νουθέτησις, συμβουλή, καθοδήγησις, ὑπόδειξις : δ.τραγ. **τοῦ γέρου τὴν ὁρμήνεια δὲν τὴν ἀκούσανε,** Ζερβ.Λυρ.Σατ.2,228 **θὰ καρτερέσω τὸ λοιπὸν νά 'χω δική σου ὁρμήνεια,** αὐτ.Μῦθ.Ζ 65 **οὐδὲ κἂν εὐχαρίστησε τὰ γέρο γιὰ τὶς ὁρμήνειες.**

ὁρμηνεύω (ἐκ τοῦ ἑρμηνεύω) μσν., δημ. κ. ἀρμηνεύω συμβουλεύω, νουθετῶ, καθοδηγῶ : **δὲ δέχεται νὰ τὸν ὁρμηνέψῃ κανείς, - τὸν ὁρμηνεύουνε οἱ γονεῖς του, μὰ μυαλὸ δὲν ἀλλάζει,** παροιμ. **ὁρμηνεύει τὸ πουλὶ τὴν ὄρνιθα** (ἐπὶ νεαρῶν ἢ ἀμαθῶν συμβουλευόντων τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πλέον πεπειραμένους)· κ. παθ. καθοδηγοῦμαι : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 67 **κι ἐκεῖνος στὴ σπηλιὰ τοῦ μάγου ἐπήγαινεν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ γέρο ὁρμηνεμένος,** φρ. **μάρτυρας ὁρμηνεμένος** (ὁ εἰς ὃν ὑπεδείχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου τὰ κατατεθησόμενα ἢ κατατεθέντα)· **2)** ὑποδεικνύω τι εἴς τινα, ὑποβάλλω τινί τι : **τὸν ὁρμηνέψανε νὰ φερθῇ καλὰ στ' ἀφεντικά του·** **3)** μσν. συνιστῶ τι : Χρον.Μορ.8213 **μὲ τὸ ὁρμήνεψεν ἰατρός.**

ὁρμησία (ἡ) μσν. Εὐστ.Ἰλ.130,7 «ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα ὁρμησίας τὰς τοῦ λιμένος προσγείους λέγει κατατομὰς καὶ καταγωγάς».

ὅρμησις-εως (ἡ) σχόλ. ὁρμητική, ταχεῖα κίνησις, ἀνάπαλσις : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,847 **ἔστι δὲ καὶ . . ἀμαρυγὴ λαμπηδόνος συνεχοῦς ὅρμησις.**

ὁρμητήριον (τὸ), δωρ. ὁρμᾶτ- κ. νεώτ. μέσον πρὸς παρόρμησιν, ἐνθάρρυνσιν, διέγερσιν: Ξεν.Ἱππ. 10,15· **2)** κ.νεώτ. ὁ τόπος, ἐξ οὗ ὁρμᾶταί τις, θέσις ὀχυρὰ χρησιμεύουσα ὡς κέντρον, ἀφ' οὗ ἐξορμᾷ τις εἰς ἐπιχείρησιν πολεμικῶν ἐνεργειῶν, ἐξορμητήριον· Σουΐδ. «ἔστι δὲ ὁρμητήριον, ὅθεν τὰ πρὸς πόλεμον ἐξαρτύοντες ἔξίασι μαχεσόμενοι» : Ἰσοκρ.4,162, Δημ.409 **καὶ ἐν Εὐβοίᾳ κατασκευασθησόμενα ὁρμητήρια ἐφ' ὑμᾶς,** Πολύβ.1,17,5 **ὁρμητηρίῳ χρῆσθαι ταύτῃ τῇ πόλει πρὸς τὸν πόλεμον,** Πλούτ.Καῖσ.53 **ὡς εἴη πᾶσιν εἰς τὴν μάχην ὁρμητήριον καὶ καταφυγή·** ‖ εἰδ. ναυτικὸς σταθμός, ἐξ οὗ ἐξορμοῦν τὰ πλοῖα πρὸς ναυμαχίαν ἢ ἐπιδρομάς : Στράβ.5,2,5 **στόλους καὶ ὁρμητήρια ἤδη κατεσκευάσθαι,** Ἐπιγρ. Κρήτης **πόλιν καὶ λιμένας καὶ ὁρμητήρια παρέχειν·** **3)** κοίτη, φωλεὸς ἀγρίου θηρίου : Πλούτ.Ἠθ.961C· **4)** ἐν μτφ. σημ. : αὐτ.Ἠθ.48F **ὁρμητήριον ἐφ' ἡμᾶς εὐφυὲς ἔχοντι τὴν φιλαυτίαν·** ‖ ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ πόλεως : Λιβάν.Προγυμν.25,12 **πόλις ὁρμητήριον ἀκολασίας.**

ὁρμητιαῖος-α-ον μτγν. ὁ πλήρης ὁρμῆς, ὁρμητικός : Μακάρ.776C.

ὁρμητίας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ πλήρης ὁρμῆς, βίαιος, ὁρμητικός : Ἰω.Χρυσ.εἰς Παῦλ.8,53,43 **οὕτω τολμητίας ὢν καὶ ὁρμητίας,** Εὐστ.1819,24.

ὁρμητικά ἐπίρρ. δημ. ὁρμητικῶς βλ.λ. : **ἡ ἐπίθεση ἔγινε ὁρμητικά·** **2)** κ. ἐπὶ φυσικῶν ἢ συναισθηματικῶν διαθέσεων, ἐκδηλώσεων, λειτουργιῶν : Ψυχάρ.Ταξ.26 **ὁρμητικὰ πῆγε ὁ νοῦς μου στὴν πατρίδα,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 36 **ἡ μανία τῆς συντηρήσεως . . ἐφανερώνετο ἀπ' ἀρχῆς τῆς ζωῆς του ἀνεπιφύλακτα καὶ ὁρμητικά.**

ὁρμητικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πλήρης ὁρμῆς, ὁ μετ' ἐντάσεως, μετὰ δυνάμεως ἐκδηλούμενος, βίαιος : Τίμ.Λοκρ.102E **ὁρμητικᾶς δυνάμιος,** Πλούτ.Ἠθ.1122B **ὅτι τριῶν περὶ ψυχὴν κινημάτων ὄντων φανταστικοῦ καὶ ὁρμητικοῦ καὶ συγκαταθετικοῦ, - ὁρμητικὴ κίνησις - ἐπίθεσις, - ὁρμητικὸς ἄνεμος - χαρακτήρ·** **2)** μσν. ἐπὶ ἐμβίων ὄντων, ὁ μεθ' ὁρμῆς, μετὰ βίας ἐνεργῶν, κινούμενος : Ἰω.Διάκ.Ἀλληγ.788 **τῶν δὲ ζῴων τὰ ὁρμητικώτερά εἰσιν ὅ τε βοῦς καὶ ὁ κάπρος·** **3)** ὁ ἔχων ἔντονον κλίσιν, ἐπιθυμίαν, ὁρμὴν πρός τι : Ἀριστλ.Πρ.869b,13, αὐτ.Ζ1 573a,27 **ὁρμητικώτερα πρὸς τὴν ὀχείαν·** **4)** ἐρεθιστικός, διεγερτικός : Ἀθήν.3,74B.

ὁρμητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὁρμητικοῦ, τοῦ βιαίως ἐκδηλουμένου ἢ τοῦ ὁρμητικῶς, ταχέως ἐνεργοῦντος, κινουμένου, σφοδρότης, βιαιότης : **ὁρμητικότης ῥεύματος ποταμοῦ·** ‖ κ. μτφ. : **ὁρμητικότης χαρακτῆρος, - ἡ νίκη ὀφείλεται εἰς τὴν ὁρμητικότητα τῆς ἐπιθέσεως.**

ὁρμητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., δημ. -ά κατὰ τρόπον ὁρμητικόν, βίαιον, σφοδρὸν ἐν τῇ ἐκδηλώσει : Ἀθήν.9,401C **παρὰ τὸ σεύεσθαι . . καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν·** ‖ κ. ἐμπροθ. μετὰ κλίσεως, τάσεως ἐντόνου πρός τι : Ἀριστλ.Ζ1 597a,29.

ὁρμητός-ή-όν μτγν. ὁ δεκτικὸς κινήσεως, ὃν δύναταί τις νὰ κινήσῃ· ὅθ. ὁ **εἰς** κίνησιν τιθέμενος, κινούμενος : Μᾶρκ.Αὐρ.9,28 **ἀποδέχου τὸ ἐκείνης ὁρμητόν** (τὸ ὑπὸ τῆς διανοίας κινούμενον, τὸ ἐπιθυμητὸν τῆς ψυχῆς).

ὁρμιά (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. (προφ. **δισύλλ.**) τὸ λεπτὸν νῆμα, τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν πρόσδεσιν τῶν ἀγκίστρων τῶν διαφόρων ἁλιευτικῶν ὀργάνων, ἰδ. τὸ ἐξ ἱππείων τριχῶν σχοινίον, **ἁ.** δημ. ὁρμίδι ἢ ἀρμίδι ἢ ἀρμίθι ἢ ἀρμιθιά : Εὐρ.Ἑλ.1615 **κάμνονθ' ὁρμιὰν τείνων μὲ τις ὀφείλετο,** Πλάτ. Κωμ.11, Ἀντιφάν.28, Ἀριστλ.Ζ1 621a,15, Θεόκρ.21,11 **τοὶ κάλαμοι, τἄγκιστρα . . ὁρμιαὶ κύρτοι τε** (δ. γρ. ὀρμειαί), Λουκ.Νεκρ.Δ 27 **βίον ἄπορον ἀπὸ καλάθου καὶ ὁρμιᾶς εἶχον,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,3.

ὁρμιατόνος (ὁ) ὁ τείνων τὴν ὁρμιάν, ἁλιεύς: Εὐρ. Ἑλ.1615 (διορθ.).

ὅρμιγκας (ὁ) δημ. ἡ ἕλμινς βλ.λ.

ὁρμίδι(ον) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **ἀρμίδι** ὁρμιὰ βλ.λ.· **2)** εἰδ. ναυτ. μακρὸν καὶ λεπτὸν σχοινίον ἐν χρ. εἰς τὴν ἕλξιν ἢ ἐξάρτησιν διαφόρων ἀντικειμένων, ὡς τὰ εἰς τὴν βόλισιν· **3)** φυσιολ. ὁρμόνη βλ.λ.

ὁρμιευτής (ὁ) ὁ δι' ὁρμιᾶς ἁλιεύων· Μοῖρ.42 «ἀσπαλιευτής . . Ἀττικοί, ὁρμιευτής Ἕλληνες».

ὁρμίζω κ. νεώτ., μέλλ. **ὁρμίσω,** ἐπ. ὁρμίσσω (Ἰλ. Ζ 77), ἀόρ. ὥρμισα (Ὀδ.Δ 785), μέσ. κ. παθ. **-ομαι,** μέσ. μέλλ. **ὁρμιοῦμαι** (Θουκ.6,42), μέσ. ἀόρ. α' ὡρμισάμην (Ἡρ.9,96, Θουκ.2,86), παθ. ἀόρ. **ὡρμίσθην,** παρακ. **ὥρμισμαι** (Εὐρ.ΙΤ 1328), φέρω πλοῖον εἰς ὅρμον πρὸς ἀγκυροβόλησιν, ὁδηγῶ πλοῖον εἰς λιμένα, προσορμίζω, ἀράζω : Ὀδ.Γ 11 **οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο . . τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,** αὐτ.Μ 317, Ἡρ.6,107 **τὰς νέας ὥρμιζε,** Εὐρ.Τρῳ. 1155 **ὡς οἴκαδε ὁρμίσῃ πλάτην** (νὰ ὁδηγήσῃ τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς εἰς τὴν πατρίδα)· ‖ κ. ἐν τῷ μέσ. τ. κ. ἐπὶ πλεόντων, προσορμίζομαι, ἀγκυροβολῶ, ἀράζω : Ἡρ.9,96 **οἱ αὐτοῦ ὁρμισάμενοι,** Θουκ.2,86 **ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, ἔξω τοῦ Ῥίου ὡρμίσαντο,** αὐτ.8,11, Ξεν.Ἀν.6,2,2 **καὶ ὡρμίσαντο παρὰ τῇ . . Χερρονήσῳ,** αὐτ.Ἑλλ.1,4,18, Πολύβ.5,17,9 **ἐνταῦθα ὁρμίζονταί τε καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο·** ‖ τὸ ἐνεργ. κ. ἐν εἰδ. ἐνν. ἀγκυροβολῶ ἐν ἀνοικτῇ θαλάσσῃ, ῥίχνω ἄγκυρα στ' ἀνοιχτά : Ἰλ.Ξ 76 **ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν** (τὰς ναῦς), **εἰσόκεν ἔλθῃ νύξ,** Ὀδ.Δ 785· ‖ κ. παθ. ἐπὶ πλοίου : Εὐρ.ΙΤ 1328 **οὗ ναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἦν ὡρμισμένη·** **2)** μτγν. κτ. ἐπέκτ. **φέρω** πρὸς τὴν ξη-

ράν, ἀποθέτω εἰς τὴν παραλίαν : ΑΠ 9,115,4 **ἀσπίδ' Ἀχιλλῆος . . θάλασσα παρὰ τύμβον Αἴαντος νηκτὴν ὥρμισσεν·** 3) μτφ. περιτυλίσσω, δένω· πρβλ. ἁρμόζω 4): Αἰσχ.Χο.529 **ἐν σπαργάνοισιν παιδὸς ὁρμίσαι δίκην** (δίκην παιδὸς ἐτοποθέτησαν αὐτὸν - τὸν δράκοντα - ἐν σπαργάνοις)· 4) ὁμ. μτφ. τὸ **παθ.** προσάγομαι, ὁδηγοῦμαι : Ἐμπεδ.98,3 **Κύπριδος ὁρμισθεῖσα τελείοις ἐν λιμένεσσιν,** Φιλήμ.213,9 **κἂν μὲν ὁρμισθῇ τις ἡμῶν εἰς λιμένα τὸν τῆς τέχνης·** 5) ὁμ. τὸ παθ. ἐν εἰδ. σημ. ἐπὶ τῶν θανόντων, οἱονεὶ καταπλεόντων εἰς τὸν τοῦ θανάτου λιμένα : Αἰλ.ἀπ.79 **τὴν ὅρμισιν τὴν τελευταίαν ὁρμιζομένων τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ.**

ὁρμιηβόλος (ὁ) μτγν. ποι. ὁ τὴν ὁρμιὰν ἤτοι τὸ εἰς ἄγκιστρον ἀπολῆγον σχοινίον βάλλων (ἐνν. εἰς τὴν θάλασσαν), ἁλιεύς, φαράς : Στάτ.Φλάκκ. ΑΠ 6,196, Ἀπολλωνίδ.αὐτ.7,693.

ὅρμικας Ἡσ. «μύρμηξ».

ὁρμίνη (ἡ) νεώτ. ἅ. ὁρμόνη βλ.λ.

ὅρμινον (τὸ) μτγν. κ. **ὅρμινος** (ὁ) (Πολυδ.6,61) κ. ὁρμῖνος (ὁ) (Ἡσ.) ὀσπριόν τι, πιθανῶς εἶδός τι σφάκου ἢ ἐλελισφάκου : Θεόφρ.Φ) 8,1,4, Νίκ Θηρ. 393 **κάρφεά θ' ὁρμίνοιο,** αὐτ.Ἀλ.615, Διοσκ.3,129, Πολ.Ἱστ.88· 2) Πολυδ.6,61 «ὅρμινοι· σήσαμα».

ὁρμινώδης-ους (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἐλελισφάκου, ἁλιφασκιᾶς : Πλίν.Φ) 37,10.

ὁρμιόδεσμος (ὁ) νεώτ. ναυτ. εἶδός τι κόμβου χρησιμοποιουμένου εἰς σύνδεσιν τῶν δύο ἄκρων ὁρμιᾶς, ὡς καὶ εἰς τὴν πρόχειρον, οὐχὶ διὰ κερκίδος, ἐπισκευὴν τῶν δικτύων.

ὅρμισις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁρμίζω βλ.λ., προσόρμισις πλοίου, προσαγωγὴ πλοίου εἰς ὅρμον, εἰς λιμένα : Αἰλ.ἀπ.79 **ὅρμισιν τὴν τελευταίαν.**

ὁρμίσκιον (τὸ) μτγν. ὀνομ. πολυτίμου τινὸς λίθου : Πλίν.Φ) 37,168.

ὁρμίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅρμος βλ.λ.1), μικρὸν περιδέραιον· πρβλ.Ἡσ. «ὁρμίσκοι· περιτραχήλιοι κόσμοι γυναικεῖοι» : Ἐπιγρ., Χάρ.Ἱστ. 3J **κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν** (τῶν μαργαριτῶν) **ὁρμίσκους τε καὶ φέλλια,** Φίλ.1,665, Γρηγ.Νύσσ. 1,508Β· 2) μτγν. σφραγὶς ἐν δακτυλίῳ, δαχτυλιδόβουλλα : ΠΔ Γέν.38,18 **ὁ δὲ εἶπε τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω ; ἡ δὲ εἶπε τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον,** Ἰώσ.ΑΙ 1,16,2· 3) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὅρμος βλ.λ.5).

ὅρμισμα-ατος (τὸ) μτγν. τόπος ὅπου ὁρμίζεται, ἀγκυροβολεῖ τις, ὅρμος, λιμάνι· μ. μτφ. : Ἡράκλειτ.Ἀλληγ.61 **ἀσφαλὲς ἀνθρώποις ὅρμισμα.**

ὁρμιστηρία (ἡ) μτγν. ἅλυσις, σχοινίον, δι' οὗ προσδένεται ἢ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται πρᾶγμά τι : Φίλ. Μηχ.Βελοπ.91,12 **αἱ ὁρμιστηρίαι δέδενται τῶν σανίδων,** Διόδ.Σ 17,44 **τὰς τῶν κριῶν ὁρμιστηρίας ὑποτέμνοντες.**

ὁρμίστρια (ἡ) πάπ. ἡ ἄγουσα εἰς ἀσφαλὲς ἀγκυροβόλιον ὡς ἐπίθ. τῆς Ἴσιδος, ὡς ὁδηγούσης εἰς τὸν ὅρμον τοῦ θανάτου.

ὁρμογόνια (τὰ) νεώτ. φυσιολ. φυσικαὶ ἐκβλαστήσεις κυανοφυκῶν ἀναπαραγωγικαὶ τοῦ φύκους.

ὁρμογόνος-ον νεώτ. φυσιολ. ἐπὶ ἐνδοκρινῶν ἀδένων, ὁ ἐκκρίνων ὁρμόνας.

ὁρμοδοτήρ-ῆρος μτγν. ὁ διδοὺς ὅρμον, λιμένα, ἐπὶ θεοῦ : Θεαίτ.ΑΠ 10,16.

ὁρμονάλη (ἡ) νεώτ. εἶδος ὁρμόνης βλ.λ. παραγομένης ὑπὸ τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος κατὰ τὴν πέψιν.

ὁρμόνη (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἔκκριμα τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων, διὰ τοῦ αἵματος μεταφερόμενον εἰς ὡρισμένα ὄργανα, εἰς ὧν τὴν χημικὴν σύστασιν ἐπιφέρει μεταβολάς, ἅ. ὁρμίδιον, ὁρμίνη.

ὁρμονικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὰς ὁρμόνας βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : **ὁρμονικαὶ ἐκκρίσεις.**

ὁρμονοθεραπεία νεώτ. ἡ δι' ὁρμονῶν θεραπεία, ἅ. ὀποθεραπεία.

ὅρμος (ὁ) (εἴρω) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὁρμός περιτραχήλιον κόσμημα, περιδέραιον : Ἰλ.Σ 401 **πόρπας τε γναμπτάς θ' ἕλικας κάλυκάς τε καὶ ὅρμους,** Ὀδ.Ο 460 **χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο,** Ἡσίοδ.Ἔργ.74 **ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ,** Αἰσχ.Χο.617 **χρυσεοδμήτοισιν ὅρμοις,**Εὐρ.Ἠλ.177,Ἀριστφ.Σφ.677,Πλάτ.Πολ.470Α· 2) ὅθ.κτ.ἐπέκτ.πᾶν τὸ κυκλικὸν σχῆμα ἔχον, ὅμοιον πρὸς περιδέραιον : Πίνδ.Ο 2,74 **ὅρμοισι τῶν χέρας ἀναπλέκοντι καὶ κεφαλάς,** αὐτ.Ν 4,17 **ὅρμον στεφάνων πέμψαντα·** 3) ὅθ. κ. ἐπὶ κυκλίου χοροῦ, ὃν παῖδες καὶ νεάνιδες κατὰ σειρὰν ὄπισθεν ἀλλήλων εὑρισκόμενοι ἐναλλὰξ ἐχόρευον : Λουκ. Ὀρχ.12 **ἐφήβων τε καὶ παρθένων παρ' ἕνα χορευόντων καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων·** 4) Ἡσ. «ὅρμοι· ἱμάντες ὑποδημάτων»· 5) εἰδ. ἐν συνηθεστ. χρ. κ. νεώτ. μέρος θαλάσσης κατάλληλον πρὸς ἀσφαλῆ ἀγκυροβολίαν πλοίων : Ἰλ.Α 435 **τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς,** Ἡρ. 7,194, Αἰσχ.Ἱκ.765 **οὐδ' ὅρμος, οὐδὲ πεισμάτων σωτηρία,** αὐτ.772 **πρὶν ὅρμῳ ναῦν θρασυνθῆναι,** αὐτ.Ἀγ.665, Σοφ.ΟΤ 196 **ἐς τὸν ἀπόξενον ὅρμον Θρῄκιον κλύδωνα,-ὁ ὅρμος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου·** ‖ φρ. **ὅρμον ποιοῦμαι** ὁρμίζομαι, προσορμίζομαι : Ἡρ.7,193· ‖ **ὅρμον τίθεμαι** ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Θεόκρ.13,30 **εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος·** 6) ἐν μτφ. σημ. τόπος ἔνθα τις ἐν ἀσφαλείᾳ διάγει, σκέπη, καταφύγιον, λιμάνι : Εὐρ.Ἑκ.450, Βιάν.ΑΠ 7,188 **ὅρμος ἐλευθερίας,** Βίων π.Διογ.Λ 4,48 **τὸ γῆρας . . ὅρμος κακῶν,** Ἑλλ.Ἐπιγρ.67 **βίον πλεύσαντα πρὸς ὅρμον** (εἰς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς ἀφικόμενον)· ‖ ὁμ. μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Μελέαγρ.ΑΠ 12,167,3 **ἀλλά μ' ἐς ὅρμον δέξαι τὸν ναύτην Κύπριδος ἐν πελάγει·** 7) μτγν. ἕρμα, ἔρεισμα, στήριγμα : Ἀπολλωνίδ.ΑΠ 9,296 **καὶ τὸν ἀπ' ἀγκύρας ὅρμον ἔκειρε νεῶν** (τὸ ἔρεισμα, ὅπερ παρέχουσιν αἱ ἄγκυραι)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ὁδοιπορούντων ἐν ἀναφ. πρὸς ὄνον, οὗ ἐπιβαίνουσιν : Παλλδ.ΑΠ 11,317 **ὄνον τῶν βασταζομένων ὅρμον ὁδοιπορίης·** 8) τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον : Ἰακωφ.Ἀνθ.1,64,3.

ὁρμός (ὁ) μτγν. ὅρμος βλ.λ.1) κ. 4).

ὁρμοφυλακία (ἡ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. ἡ ἀποθήκη κοσμηματοπώλου : Ἐπιγρ.· 2) πάπ. τὸ ἀξίωμα τοῦ ὁρμοφύλακος βλ.λ.

ὁρμοφύλαξ-ακος (ὁ) πάπ. ὁ φύλαξ τοῦ ὅρμου τοῦ λιμένος, λιμενοφύλαξ.

ὁρμῶ-άω (ὁρμή) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **ὁρμήσω,** ἀόρ. **ὥρμησα,** β' ἐν. προστ. λακων. **ὅρμαον** (Ἀριστφ.Λυσ.1247), παρακ. **ὥρμηκα,** μέσ. κ. παθ. **ὁρμῶμαι,** γ' ἐν. παρατ. **ὡρμᾶτο** (Ἰλ.Γ 142), μέσ. μέλλ. **ὁρμήσομαι** (Ἡρ.5,34, Ξεν.ΚΠ 7,1,9), ἀόρ. α' **ὡρμησάμην** (Ἰλ.Φ 595, Ἡσίοδ.Α 127 ἐφ-), παθ. μέλλ. **ὁρμηθήσομαι** (Γαλ.5,85), ἀόρ. **ὡρμήθην** (Ἰλ. Ε 12, Θουκ.3,98), παρακ. **ὥρμημαι** (Σοφ.Ἠλ.70, Εὐρ.Ἠλ.340, Θουκ.6,33), ἰων. γ' πληθ. παρακ. **ὁρμέαται** (Ἡρ.5,121), ἰων. γ' πληθ. ὑπερσ. **ὁρμέατο** (αὐτ.8,35), (δ.γρ. ὡρμ-), ἐν μτβ. χρ. παρορμῶ, παροτρύνω, παρακινῶ τινα εἴς τι, ἐπί τι : Ἰλ.Ζ 338 **νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος . . ὥρμησ' εἰς πόλεμον,** Πίνδ.Ο 10(11),21, Ἡρ.8,106, Σοφ.Αἴ.174 **ἦ ῥά σε Ἄρτεμις ὥρμασε πανδάμους ἐπὶ βοῦς ;,** Εὐρ. Ὀρ.352 **ὦ χιλιόναυν στρατὸν ὁρμήσας εἰς γῆν Ἀσίαν,** Πλάτ.Νόμ.875Β **ἡ φύσις ὁρμᾷ τινος ἐπὶ πλεονεξίαν·** ‖ κ. ἁπλῶς μτ. αἰτ. : Ὀδ.Σ 376 **εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων σήμερον·** ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ.Φαῖδρ.255D· ‖ κ. ἐν τῷ παθ. τ. παρακινοῦμαι, παροτρύνομαι : Ὀδ.Θ 499 **ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο** (ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ τῆς Μούσης), Σοφ.Ἠλ.70 **πρὸς θεῶν ὡρμη-**

μένος· || ὁμ. τὸ παθ. παρορμῶμαι βίᾳ, ἀναγκάζομαι, βιάζομαι : Ὀδ.Ν 82 **ἵπποι . . ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης·** **2**) συχνότ. ἐν ἀμτβ. χρ. κινοῦμαι, φέρομαι ὁρμητικῶς, βιαίως, ἐπιπίπτω, ῥίχνομαι, χυμῶ, μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ν 64 **ἴρηξ ὅς .. ὁρμήσῃ διώκειν ὄρνεον ἄλλο,** αὐτ.Φ 265,αὐτ.Χ 194 **ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων . . ἀντίον ἀΐξασθαι,** Ἡρ.1,76 **πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν στρατόν,** Σοφ.Ἀντ.133 **βαλβίδων ἀπ' ἄκρων ἤδη νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι,** Ξεν.Ἀν.3,4,44 **ὥρμησαν ἁμιλλᾶσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον,** - **ὥρμησε κατ' ἐπάνω του νὰ τὸν χτυπήσῃ·** || **κ.** ἐν τῷ μέσ. τ. φέρομαι ὁρμητικῶς, μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ο 511 **μήπως φεύγειν . . ὁρμήσωνται·** **3**) φέρομαι, ἐπιτίθεμαι πάσῃ δυνάμει κατά τινος, χοιμῶ κατ' ἐπάνω : Ἰλ.Δ 335 **ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν Τρώων ὁρμήσειε καὶ ἄρξειαν πολέμοιο·** || κ. μτ. ἐμπροθ.διορ. : Ἡσίοδ.Α 403 **ἀλλήλοις κοτέοντες ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι,** Ἡρ.1,1 **καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς,** Εὐρ.Ἰκ.1220, Ξεν.ΚΠ 7,1,17 **ἐμέ τε ἤδη παρεῖναι νόμιζε καὶ ὅρμα εἰς τοὺς ἄνδρας,** Ἐπιγρ. **ὥρμασε ἐπὶ τὰ βασίλεια τῶν Σκυθᾶν·** || ὁμ. κ. ἐπὶ πλεόντων : Ξεν.Ἑλλ.1,3,2 **ἐκεῖθεν ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὁρμήσαντες·** **4**) **ὁρμῶ εἴς τι** σπεύδω ὁρμητικῶς πρός τι : Αἰσχ.Πέρσ.394 **ἐς μάχην ὁρμῶντες εὐψύχῳ θράσει,** Εὐρ.Φοίν.259 **ἐς ἀγῶνα τόνδ' ἔνοπλος ὁρμᾷ,** Ξεν.Ἀν.1,8,25, - **ὥρμησε στὴ φωτιά - στὴ μάχη·** **5**) κ. ἄνευ πολεμικῆς ἢ ἐχθρικῆς σημ., σπεύδω, τρέχω : Ἡρ.7,179 **προϊδόντες δὲ οὗτοι τὰς νέας τῶν βαρβάρων ἐς φυγὴν ὥρμησαν,** Εὐρ.Μήδ.1177 **ἡ μὲν ἐς πατρὸς δόμους ὥρμησεν,** Πλάτ.Φαίδ.112Β· || κ. μέσ. : Ἰλ.Γ 142 **ὡρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο,** Ἡρ.8,35, Αἰσχ.Πρ.337 **ὁρμώμενον δὲ μηδαμῶς ἀντισπάσῃς,** Σοφ.Τρ.156, Εὐρ.Ἱππ.1152· || τὸ ἐνεργ. κ. μτ. συστοίχ. ἢ συνωνύμου αἰτ. : Ξεν.Ἀν.3,1,8 **μέλλοντος ἤδη ὁρμᾶν τὴν ἄνω ὁδόν·** **6**) ἀπολ. ἄρχομαι ἐνεργείας τινός, ἀρχίζω, ξεκινῶ : Πλάτ.Πρωτ.314Β **ὥσπερ ὡρμήσαμεν, ἴωμεν·** ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἡρ.1,17, αὐτ.8,133 **ἐντεῦθεν ὁρμεόμενος ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄνδρα Εὐρωπέα γένος** (ἐπὶ στρατηγοῦ ἔχοντος ἔν τινι τόπῳ τὸ κέντρον τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτοῦ), αὐτ.122, Θουκ.1,64, Ξεν.ΚΠ 6,3,1 **ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν, ὡρμᾶτο σὺν τῷ στρατεύματι·** || φρ. **ἀπ' ἐλασσόνων ὁρμῶμαι** ἄρχομαι ἀπὸ μικροτέρων μέσων : Θουκ.2,65· **7**) ἔχω τάσιν, κλίσιν πρός τι, ῥέπω, τείνω πρός τι, ἐπιδιώκω τι ἐπιμόνως : Ξεν.Ἀπ.3,7,9 **οἱ γὰρ πολλοὶ ὡρμηκότες ἐπὶ τὸ σκοπεῖν τὰ τῶν ἄλλων πράγματα,** Ἄλεξ. 135,14 **ἐπὶ τραγῳδίαν ὥρμηκε,** Φιλόδ.Ὀργ.93W **φυσικῶς ἐπὶ τὴν ὀργὴν ὁρμᾶν,** αὐτ.Ἀκαδ.64Μ **ἐπὶ φιλοσοφίαν ὁρμᾶν,** Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.4,536 **μήτ' εἰς ἀδίκους πράξεις ὁρμῶν·** ὁμ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Πλάτ.Πολ.581Α· || τὸ ἐνεργ. κ. ἐν ἀναφ. πρὸς φυσικάς, ὁρμεμφύτους, ἐνστικτώδεις ὁρμάς : Ἀριστλ.ΖΙ 546a,15 **πρὸς τὰς ὀχείας ὁρμᾶν·** **8**) τὸ μέσ. ἐπὶ ἀφῃρημ. ἐνν., προχωρῶ, προβαίνω : Σοφ.Αἴ.198 **ἐχθρῶν ὕβρις ὧδ' ἀταρβήτως ὁρμᾶται,** Εὐρ.Μήδ.183 **πένθος γὰρ μεγάλως τόδ' ὁρμᾶται·** **9**) νεώτ. ἐν τῷ παθ. τ. κινοῦμαι ὑπό τινος αἰτίας, ἔχω τι ὡς ἐλατήριον, ἀφορμήν : **πόθεν ὁρμώμενος ὑπεστήριξε τὰς ἀπόψεις αὐτάς, ἄδηλον·** **10**) ὁμ. νεώτ. μτφ. τὸ μέσ. προέρχομαι, κατάγομαι : **ἐξ ἀριστοκρατικοῦ γένους ὁρμώμενος·** **11**) ῥημ.π. ὅρμημα, ὅρμησις, ὁρμητέον, ὁρμητήριον, ὁρμητής, ὁρμητίας, ὁρμητικός, ὁρμητός.

ὁρμῶ-έω (ὅρμος) κ. νεώτ., μέλλ. **ὁρμήσω,** ἀόρ. **ὥρμησα,** ἐπὶ πλοίου, εἶμαι ἐν ὅρμῳ, ἠγκυροβολημένος : Ἡρ.7,22 **ἐν Ἐλαιοῦντι ὥρμεον τριήρεις,** αὐτ.7,188, Εὐρ.Ὀρ.55, αὐτ.ΙΤ 1043 **οὗ ναῦς ὁρμεῖ,** Θουκ.1,52 **ἐπὶ τὸν . . λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν,** αὐτ.7,2 **οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἤγαγεν, ὥρμει,** Δημ.932, - **τὰ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς ὁρμοῦντα πλοῖα ἀπήντησαν εἰς τὸν χαιρετισμόν·** || **κ.** ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἡρ.7,189 **ὁρμέοντο ἐς πόντον** (ἔρριψαν ἄγκυραν ἐν μέσῳ πελάγει)· **2**) μτφ. ἐπὶ τῆς ἀρετῆς : Ἀριστείδ.1, 134J **ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς ὁρμῶ·** || ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς ποιητικῆς δυνάμεως : Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.18 **ἐπὶ τῆς ποιητικῆς δυνάμεως ὁρμεῖν·** **3**) παροιμ. φρ. **ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμῶ** ἔχων διπλῆν διέξοδον, διπλοῦν στήριγμα, διπλῆν βάσιν, διπλοῦν τρόπον διαφυγῆς, σωτηρίας : Δημ.1295 **μηδ' ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε·** || ὁμ. **μέγας ἐπὶ σμικροῖς ὁρμῶ** ἐξαρτῶμαι ἐκ μικρῶν πραγμάτων : Σοφ.ΟΚ 148.

ὀρναπέτιον (τὸ) βοιωτ. τ. τοῦ ὄρνεον : Ἀριστφ. Ἀχ.913 **τί δαὶ κακὸν παθὼν ὀρναπετίοισι πόλεμον ἦρα καὶ μάχαν;.**

ὀρνεάζομαι ὑπόθ. ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι περὶ τὴν θήραν ὀρνέων· || δθ. μτφ. κρατῶ τὴν κεφαλὴν ὑψηλά, ὥσπερ ὁ ὀρνιθοθήρας, ὁ κυνηγὸς περισκοπῶν πρὸς εὕρεσιν θηράματος : Κωμ.Ἀδέσπ.1202, Ἡσ.

ὀρνεακός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὰ ὄρνεα ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Τζέτζ.Λυκόφρ.598.

ὀρνεοβατία (ἡ) μτγν. ἡ μετ' ὀρνέων μεῖξις· πρβλ. κτηνοβασία : Ἰω.Νηστ.93Β.

ὀρνεόβρωτος μτγν. ὁ ὑπὸ τῶν ὀρνέων καταβρωθείς : Ψ'Ἰω.Χρυσ.Λόγ.13,7,275 **ὁ εἷς μὲν αὐτῶν ὀρνεόβρωτος ἐγένετο.**

ὀρνεογλυφιστί πάπ. διὰ τοῦ τρόπου ἢ κατὰ τὸν τρόπον ἐκφράσεως ἐννοιῶν δι' ὀρνέων ἐν τῇ ἱερογλυφικῇ γραμμῇ.

ὀρνεοθηρευτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν θήραν τῶν ὀρνέων· δθ. τὸ θηλ. **ὀρνεοθηρευτική** (τέχνη) ἡ τέχνη τῆς θήρας τῶν ὀρνέων : Ἀθήν.1,25D **ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν.**

ὀρνεοθυσία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ θυσία ὀρνέων ἢ ἡ πρὸς ὀρνεομαντείαν τελουμένη θυσία : Παυσ.Δαμ.160D, Μαλάλ.11,258.

ὀρνεοκόμος (ὁ) μσν. ὁ τρέφων, ὁ περιποιούμενος ὄρνεα, πτηνά : ΚΠαντεχνῆ Ἐκφρ.Κυνηγεσίου Annuaire des Études Gr.6,297.

ὀρνεοκράτης (ὁ) μσν. ὁ οἱονεὶ βασιλεύων τῶν ὀρνέων : ΚΜανασσ.Χρον.2,778 **ὀρνεοκράτην ὄρνιν.**

ὀρνεοκράτωρ-**ορος** (ὁ) μσν. ὀρνεοκράτης βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.160 **ὀρνεοκράτωρ ἀετός.**

ὀρνεόμαντις-εως (ὁ) σχόλ. ὁ διὰ τῶν ὀρνέων μαντευόμενος, οἰωνοσκόπος: Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.718.

ὀρνεομιγής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐκ μείξεως ὀρνέου καὶ ἀνθρώπου προελθών, ὁ ἔχων μορφὴν ὀρνέου καὶ ἀνθρώπου : Τζέτζ.Λυκόφρ.721.

ὀρνεόμικτος-ον μσν. ὁ ὀρνεομιγὴς βλ.λ. : Τζέτζ.Λυκόφρ.592.

ὀρνεόμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὄψιν, μορφὴν ὀρνέου : Πρόκλ.Τετράβ.281.

ὄρνεον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄρνιο** ὄρνις, πτηνόν, πουλί: Ἰλ.Ν 64 **ὅς.. ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο,** Κρατῖν.108, Ἀριστφ.Ὄρν.291, Ξεν.Ἀν.6,1,3 **τὰ ὄρνεα ἐπιτίθεσθαι τῷ ἀετῷ,** Πλάτ.Φαῖδρ.274C, Ἀριστλ.ΖΓ 756a,16, Πλούτ.Ἠθ.680Ε **τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων πτερά·** || μσν. κ. νεώτ. ὡς γενικὴ ὀνομασία παντὸς ἀγρίου ἁρπακτικοῦ πτηνοῦ, δημ. ὄρνιο· **2**) κτ. πληθ. **τὰ ὄρνεα** ἐν εἰδ. σημ. ἡ ἀγορὰ ἔνθα πωλοῦνται πτηνά : Ἀριστφ.Ὄρν.13 **ἢ δεινὰ νὼ δέδρακε οὐκ τῶν ὀρνέων·** || Ἡσ.«ὄρνεα· ὀρνεοπώλια καὶ πετεινὰ καὶ τόπος».

ὀρνεοπάτακτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ὀρνέων παταχθείς, πληγείς, σπαραχθείς, φονευθείς: Ἰω.Νηστ.1896Α **ἢ αἷμα ἔφαγεν ἢ πνικτὸν ἢ θηριάλωτον ἢ θνησιμαῖον ἢ ὀρνεοπάτακτον.**

ὀρνεοπώλης (ὁ) σχόλ. ὁ πωλητὴς ὀρνέων, πτηνῶν : Σχόλ.᾿Αριστφ.῞Ορν.14.
ὀρνεοπώλιον (τὸ) σχόλ. τόπος πωλήσεως ὀρνέων, ἀγορὰ πτηνῶν, πουλιῶν : Σχόλ.᾿Αριστφ. ῞Ορν.13, ῾Ησ. ἐν λ. ὄρνεα.
ὀρνεοσκοπητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνεοσκοπίαν, ὀρνιθομαντείαν, ἅ. ὀρνεοσκοπικὸς βλ.λ. : Νόνν.᾿Ιστ.Συναγ. 1,72, Εὔδοκ.Μ 41.
ὀρνεοσκοπία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῶν ὀρνέων, τῶν πτηνῶν μαντεία, ὀρνιθομαντεία, οἰωνοσκοπία, οἰωνομαντεία : Κύριλλ.᾿Ιεροσολ.38.
ὀρνεοσκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνεοσκοπίαν βλ.λ., ἅ. ὀρνεοσκοπητικός : ᾿Αν.᾿Οξ.4,240, Γαλ.Φιλ.᾿Ιστ.105D.
ὀρνεοσκοπία (ἡ) νεώτ. τὸ ἔργον τοῦ ὀρνεοσκόπου βλ.λ.
ὀρνεοσκόπος (ὁ) μτγν. κ. σχόλ. ὁ ἐκ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν ἢ ἐκ τῆς φωνῆς αὐτῶν μαντευόμενος, ὁ ἐνεργῶν ὀρνεοσκοπίαν, ἅ. ὀρνιθοσκόπος : Βέττ.Βάλ.4,14, Σχόλ.᾿Ιλ.Α 69, Παυσ.Δαμ.157D.
ὀρνεοσκοπῶ-έω μτγν. ἐνεργῶ ὀρνεοσκοπίαν βλ.λ., μαντεύομαι ἐκ τῆς πτήσεως ἢ τῶν φωνῶν τῶν ὀρνέων : ῾Ηρωδιαν.465P, Δοσίθ.430K.
ὀρνεοσόφιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ὀρνεοσοφικὸν** συγγραφὴ πραγματευομένη περὶ τοῦ ἁρμοδίου τρόπου τῆς περιποιήσεως τῶν πτηνῶν, πρβλ. ἱερακοσόφιον : Δουκάγγ.
ὀρνεοτρόφος (ὁ) μτγν. ὁ τρέφων καὶ περιποιούμενος πτηνά : Κατ.᾿Αστρλ.Κ I,166, Πάπ.
ὀρνεοφθορία (ἡ) μτγν. ὀρνεοθατία: Νηστ.I 106D.
ὀρνεόφοιτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ὀρνέων, πτηνῶν συχναζόμενος : Σάτυρ.᾿Επιγρ.ΑΠ 10,11.
ὀρνεώδης-ους-ες μτγν. ὁ ἐν εἴδει ὀρνέου, πτηνοῦ, δθ. ἐν μτφ. σημ. ἐπὶ ἀστάτου καὶ ἐλαφρόνου ἀνθρώπου : Πλούτ.᾿Ηθ.44C.
ὀρνεώτης (ὁ) μτγν. ὁ κυνηγὸς πτηνῶν, ὀρνιθευτής, ὀρνιθοθήρας : Πολυδ.7,198.
ὀρνιά (ἡ) δημ. κ. **ὀρνιός** (ὁ) ὁ ἐρινεὸς βλ.λ.
ὄρνιθα (ἡ) δημ. ὄρνις, ἀλεκτορίς, κόττα.
ὀρνιθαγρευτής (ὁ) σχόλ. ὁ ὀρνιθοθήρας βλ.λ. : Σχόλ.᾿Αριστφ.Νεφ.731.
ὀρνιθαριό (τὸ) δημ. ὀρνιθῶν, κοτέτσι, κουμάσι.
ὀρνιθάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄρνις βλ.λ., μικρὸν πτηνόν, ὀρνίθιον : ᾿Αναξανδρ.41,63, Νικόστρ.Κωμ.2, ᾿Αριστλ.Θαυμ.841b,18.
ὀρνίθαρχος (ὁ) ὁ ἄρχων, ὁ οἱονεὶ βασιλεὺς τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν : ᾿Αριστφ.῞Ορν.1215 **οὐδὲ σύμβολον ἐπέβαλεν ὀρνίθαρχος οὐδείς σοι.**
ὀρνιθᾶς (ὁ) πάπ. ὀρνιθοπώλης.
ὀρνιθεία (ἡ) (ὀρνιθεύομαι) μτγν. ἡ πρὸς μαντείαν ἐπισκόπησις, παρατήρησις τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν ἢ τῆς φωνῆς αὐτῶν, οἰωνοσκοπία : Πολύβ. 6,26,4 **παραγίγνονται δὲ πάντες οἱ καταγραφέντες, ὡς ἂν μηδεμιᾶς ἄλλης συγχωρουμένης προφάσεως τοῖς ἐξορκισθεῖσι πλὴν ὀρνιθείας·** **2)** ἡ ὀρνιθευτικὴ βλ.λ., ἡ τέχνη τοῦ συλλαμβάνειν τὰ πτηνά : Πολυδ.7,139.
ὀρνιθεῖον (τὸ) μτγν. τόπος συχναζόμενος ὑπὸ πτηνῶν : Φρύν.Σοφ.Παρ.94B (AB 54,26) «ὀρνιθεῖα· οἱ τόποι ἔνθα οἱ ὄρνιθές εἰσιν ἢ θῆραι».
ὀρνίθειος-α-ον κ. **-ος-ον** κ. **ὀρνίθεος** (πάπ.) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄρνιθα, εἰς πτηνόν : ᾿Αριστφ.ἀπ.405 **ὀρνίθειος οἰκίσκος** (ὁ κλωβὸς πτηνοῦ), αὐτ.Βάτρ.510 **ἐπεί τοι καὶ κρέα ἀνέβραττεν ὀρνίθεια,** αὐτ.Νεφ.399, Ξεν.᾿Αν.4,5,31· ‖ ὁ ἐκ τῆς ὄρνιθος προερχόμενος : ῾Ηγήσ.15 **ὀρνίθειος ζωμός** (κοττόσουπα), Πάπ. **ᾠὰ ὀρνίθεα· 2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀρνίθεια** (ἐνν. κρέα) ὡς οὐσ. τὸ κρέας τῆς ὄρνιθος, τοῦ πουλιοῦ : ᾿Αριστφ.῞Ορν. 1590 **καὶ μὴν τά γ᾿ ὀρνίθεια λιπάρ᾿ εἶναι πρέπει.**
ὀρνιθευτής (ὁ) ὁ κυνηγῶν διὰ δικτύων, παγίδων πτηνά, πουλιά : ᾿Αριστφ.῞Ορν.526 **κἂν τοῖς ἱεροῖς πᾶς τις ἐφ᾿ ἡμῖν ὀρνιθευτὴς ἵστησι βρόχους.**
ὀρνιθευτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνιθοθηρίαν, εἰς τὸ κυνήγιον τῶν πτηνῶν· δθ. ὀρνιθευτικὴ (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ θηρεύειν, τοῦ συλλαμβάνειν τοὺς ὄρνιθας, τὰ πτηνά : Πλάτ.Σοφ.220, Πορφ.᾿Αποχ.1,53, Πολυδ.7,139.
ὀρνιθεύω (ὄρνις) θηρεύω, συλλαμβάνω διὰ δικτύων, παγίδων, βρόχων ὄρνιθας, πτηνά, πιάνω πουλιά : Ξεν.᾿Ελλ.4,1,16· **2)** τὸ μέσ. **ὀρνιθεύομαι** ἐπισκοπῶ, παρατηρῶ τὴν πτῆσιν ἢ τὰς φωνὰς τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν, πρὸς μαντείαν, οἰωνίζομαι : Διον.᾿Αλ.Ρωμ.4,13, ῾Εκατ.᾿Αβδ.14.
ὀρνιθία (ἡ) μτγν. δηλητηρίασις διὰ κόπρου πτηνοῦ : ᾿Ιππιατρ.89.
ὀρνιθιάζω σχόλ. μαντεύομαι παρατηρῶν τὴν πτῆσιν ἢ τὰς φωνὰς τῶν πτηνῶν, οἰωνίζομαι, ἅ. ὀρνιθεύομαι : Σχόλ.᾿Αριστφ.1677.
ὀρνιθιακός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὰς ὄρνιθας, τὰ πτηνὰ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· δθ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀρνιθιακὰ** ὡς οὐσ. ἱστορία πραγματευομένη περὶ τῶν πτηνῶν, ἀποδιδομένη δὲ εἰς Διον.Περ.
ὀρνιθίας (ὁ) κ. μσν., συνήθ. κτ. πληθ. **ὀρνιθίαι** (ἄνεμοι) οἱ μετὰ τὸ ἔαρ πνέοντες βόρειοι ἄνεμοι, οἱ φέροντες τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ πρὸς τὰ νοτιώτερα μέρη : ᾿Ιππ.᾿Επιδ.7,105, Δημόκρ.14, ᾿Αριστλ. Μετ.362a,23, αὐτ.Κόσ.395a,4, Πάπ.· ‖ κ. ἐπὶ θυέλλης : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.877 **ὥσπερεὶ χειμὼν ἄρα ὀρνιθίας εἰς τὴν ἀγορὰν ἐλήλυθας· 2)** ὁ ἐμπορευόμενος ὄρνιθας, ἔμπορος πτηνῶν, πουλιῶν : Λιβάν.῾Υπόθ.Δημ.334, Τζέτζ.Χιλ.6,56.
ὀρνιθικός-ή-όν μτγν. ὁ τῶν ὀρνίθων, ὁ εἰς τὰ πτηνὰ ἀνήκων ἢ διδόμενος : Λουκ.῎Ονειρ.5.
ὀρνίθι(ον) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ ὄρνις, μικρὸν πτηνόν : ῾Ηρ.2,77, ᾿Αριστφ.῞Ορν.223, ᾿Αριστλ.ΖΙ 609a,16· ‖ κ. νεώτ. μικρὰ ὄρνις, κοττόπουλο : Κρατῖν.113, Στράττ.58 **τὰ χοιρίδια τέθνηκε καὶ τὰ μίκρ᾿ ὀρνίθια.**
ὀρνιθοβόρος-ον ὁ καταβιβρώσκων ὄρνιθας, ἐπὶ τῆς ἀλώπεκος : Κυραν.52.
ὀρνιθοβοσκεῖον (τὸ) μτγν. τόπος ἔνθα βόσκονται ὄρνιθες, ἤτοι πτηνά, πτηνοτροφεῖον, ὀρνιθὼν : Βάρρ.RR 3,9,2.
ὀρνιθόγαλον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι βολβώδους φυτοῦ : Διοσκ.2,144, Γαλ.19,739, Πλίν.ΦΙ 21,102· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν λειριοειδῶν, δημ. ἀγριόσκιλλα, μαυρομμάτα.
ὀρνιθογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐκ γονῆς πτηνοῦ γεννηθείς, ἅ. ὀρνιθόγονος : ᾿Αρτεμίδ.Δαλδ.1,37.
ὀρνιθογνώμων-ονος-ον μτγν. ὁ τὰ περὶ ὀρνίθων, τὰ περὶ πτηνῶν γιγνώσκων : Αἰλ.ΦΙ 16,2.
ὀρνιθογονία (ἡ) μτγν. ἡ γένεσις τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν· δθ. τίτλος συγγράμματος μνημονευομένου παρὰ Φιλόχ.207, ᾿Αντωνῖν.Λιβ.3.
ὀρνιθόγονος-ον ποι. ὁ ἐκ γονῆς ὄρνιθος, ἐκ γονικῆς σπορᾶς πτηνοῦ γεννηθείς, ἐπὶ τῆς ῾Ελένης ὡς οὔσης θυγατρὸς τῆς Λήδας καὶ τοῦ κύκνου (τοῦ Διός) : Εὐρ.᾿Ορ.1385.
ὀρνιθοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐν εἴδει ὄρνιθος, ὁ ὁμοιάζων πρὸς πτηνόν : ᾿Αδαμ.1,4.
ὀρνιθοθήρας (ὁ) κ. νεώτ. ὁ θηρεύων καὶ συλλαμβάνων ὄρνιθας, πτηνά : ᾿Αριστφ.῞Ορν.62 **οἴμοι τάλας, ὀρνιθοθήρα τουτωί,** ᾿Αριστλ.ΖΙ 609a,15, Πλούτ.᾿Ηθ.800A, Δίων Χρ.72,16, Πάπ.
ὀρνιθοθηρευτής (ὁ) σχόλ. ὁ θηρεύων ὄρνιθας, κυνηγὸς πουλιῶν : Σχόλ.᾿Αριστφ.῞Ορν.526.
ὀρνιθοθηρία (ἡ) μτγν. ἡ θήρα ὀρνίθων, κυνήγιον πτηνῶν : Εὐτέκν.Παράφρ.᾿Οππ.2.
ὀρνιθοθηρῶ-έω μτγν. θηρεύω ὄρνιθας, κυνηγῶ πτηνά, πουλιά : Τελεκλ.26 (δ.γρ. ὀρνιθοθηρᾶν).
ὀρνιθοκάπηλος (ὁ) κάπηλος, ἔμπορος ὀρνίθων, ὁ ἐμπορευόμενος πτηνά, ὀρνιθοπώλης : Κριτί.70D.

ὀρνιθοκλέπτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κλέπτων ὄρνιθας, κλεφτοκοττάς : Ἡρόδ.Ἰατρ.6,102.
ὀρνιθοκλόος ΕΜ 632,18 «ἀπὸ τοῦ κοεῖν τὸ συνιέναι γίνεται ὀρνιθοκόος βλ.λ.· εἶτα ὀρνιθοκλόος».
ὀρνιθοκλόπος (ὁ) νεώτ. ὁ ὀρνιθοκλέπτης βλ.λ.
ὀρνιθοκομεῖον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τόπος ἔνθα τρέφονται, διατηροῦνται πτηνά : Σουΐδ.· ‖ νεώτ. ἐν εἰδ. πως σημ. τόπος ἔνθα ἐπιστημονικῶς ἐκτρέφονται ὄρνιθες καὶ γεν. πτηνά, πουλερικά.
ὀρνιθοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρνιθοκόμου βλ.λ., ἡ κατ' ἐπιστημονικὴν μέθοδον μέριμνα διὰ τὴν ἀνατροφήν, τὴν περιποίησιν ὀρνίθων.
ὀρνιθοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνιθοκομίαν βλ.λ. : **ὀρνιθοκομικὸς σταθμός, - ὀρνιθοκομικαὶ μέθοδοι.**
ὀρνιθοκόμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνατρέφων ὄρνιθας : Προκ.Βανδ.Ι,2· ‖ ὀρνιθοκόμοι τίτλος κωμῳδίας τοῦ Ἀναξίλα· **2)** νεώτ. εἰδικώτ. **ὀρνιθοκόμος** (ὁ) ὡς οὐσ. ὁ ἐπιστημονικῶς ἐκτρέφων ὄρνιθας καὶ γενικῶς πουλερικά.
ὀρνιθοκόος-ον (ὄρνις, κοεῖν) ὁ διὰ τῶν ὀρνίθων τὰ σημαίνοντα νοῶν, ὀρνιθοσκόπος· πρβλ. ὀρνιθοκλόος· ΕΜ 632,18.
ὀρνιθοκρίτης (ὁ) γλωσσ. ὁ ἑρμηνεύων τὰς πτήσεις ἢ τὰς κραυγὰς τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν.
ὀρνιθολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ζῳολογίας πραγματευόμενος περὶ πτηνῶν.
ὀρνιθολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρνιθολογίαν βλ.λ.· ‖ ἐπίρρ.-**ῶς.**
ὀρνιθολόγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περὶ πτηνῶν πραγματευόμενος : Πλούτ.Ἠθ.406C· **2)** νεώτ. **ὀρνιθολόγος** (ὁ) ὡς οὐσ. ἐπιστήμων περὶ τὰ πτηνά, τὰ πουλερικὰ ἀσχολούμενος· πρβλ. ὀρνιθολογία.
ὀρνιθολόχος-ον (λοχῶ-άω), δωρ. **ὀρνιχολόχος** ὁ συλλαμβάνων ὄρνιθας, πτηνά : Πίνδ.Ι 1,48, Πλούτ.Ἠθ.473Α.
ὀρνιθομανής-οῦς-ές μτγν. ὁ καθ' ὑπερβολήν, ὁ ἐμμανῶς ἀγαπῶν τὰ πτηνά : Χρύσ.Στωϊκ.3,130,167.
ὀρνιθομαντεία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ὀρνίθων, τῶν πτηνῶν, μαντεία, οἰωνοσκοπία : Πρόκλ.Ἡσιόδ.Ἔργ.824.
ὀρνιθόμαντις-εως (ὁ) Ἡσ. «ὁ διὰ τῶν ὀρνίθων μαντευόμενος»· πρβλ. ὀρνεόμαντις.
ὀρνιθομανῶ-έω καθ' ὑπερβολήν, οἱονεὶ ἐμμανῶς τὰς ὄρνιθας, τὰ πτηνὰ ἀγαπῶ : Ἀριστφ.Ὄρν. 1284 **ὠρνιθομάνουν δ' οὕτω περιφανῶς, ὥστε καὶ πολλοῖσι ὀρνίθων ὀνόματ' ἦν κείμενα,** αὐτ.1344.
ὀρνιθόμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν πτηνοῦ : Δημήτρ.Ι,336.
ὀρνιθόμυια (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἱπποβοσκιδῶν.**
ὀρνιθόμυαλος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἔχων νοῦν ὀρνίθων, δθ. ἄνους, βλάξ, συνών. πετεινόμυαλος.
ὀρνιθονομεῖον (τὸ) δ.γρ. τοῦ ὀρνιθοκομεῖον ἐν Σουΐδ.
ὀρνιθοπάζαρο (τὸ) δημ. ἀγορὰ ἔνθα πωλοῦνται ὄρνιθες, κόττες καὶ γενικῶς πτηνά.
ὀρνιθόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐξ ὄρνιθος γεννηθείς, τέκνον πτηνοῦ, δθ. ὅμοιος πρὸς πτηνόν, ὡς ἐπίθετον Σειρῆνος : Λυκόφρ.731.
ὀρνιθοπέδη (ἡ) μτγν. παγὶς πρὸς σύλληψιν ὀρνίθων, ἤτοι πουλιῶν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,396.
ὀρνιθόπους-οδος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος χεδροπῶν φυτῶν.
ὀρνιθόπουλ(λ)ο (τὸ) δημ. ἐν χρ. ἀδιαφόρως φυσ. γένους, μικρὰ ὄρνις, κοττόπουλο.
ὀρνιθοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων πρόσωπον, μορφὴν ὄρνιθος, πτηνοῦ : Πορφ.Ἀποχ.3,16.
ὀρνιθοπωλεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τόπος, κατάστημα πωλήσεως ὀρνίθων : Πολυδ.7,198.
ὀρνιθοπώλης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πωλῶν ὄρνιθας, πτηνά, πουλερικά : Πολυδ.7,198.
ὀρνιθόρρυγχος (ὁ) νεώτ. γένος θηλαστικῶν ζῴων ᾠοτόκων φερόντων ράμφος.
ὀρνιθοσκαλίδα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν σκολόπαξ.
ὀρνιθοσκαλίσματα (τὰ) δημ. τὰ σκαλίσματα τῆς ὄρνιθος· ἐν χρ. μ. μτφ. ἐπὶ κακῆς, δυσαναγνώστου γραφῆς : **τέτοια ὀρνιθοσκαλίσματα, ποὺ ἔγραφες, πῶς νὰ διαβαστοῦνε;.**
ὀρνιθοσκοπία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς ἐπισκοπήσεως, τῆς παρατηρήσεως τῶν πτηνῶν μαντεία, οἰωνοσκοπία : Φλέγ.37 J.
ὀρνιθοσκόπος-ον ὁ δι' ἐπισκοπήσεως τῶν πτηνῶν, διὰ παρατηρήσεως τῆς πτήσεως ὡς καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν μαντευόμενος : Θεόφρ.Χαρ.16,11, Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,60, Πολυδ.7,188· **2)** θᾶκος ὀρνιθοσκόπον ἕδρα, ἑδώλιον τοῦ οἰωνοσκόπου : Σοφ. Ἀντ.999 **ἐς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον.**
ὀρνιθοσκοποῦμαι-έομαι μτγν. μαντεύομαι παρατηρῶν τὰς πτήσεις ὡς καὶ τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν : ΠΔ Λευϊτ.19,26.
ὀρνῑθοτροφεῖον (τὸ) (ὄρνις,τρέφω) μτγν. κ.νεώτ. ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐκτρέφονται ὄρνιθες, κατοικίδια πτηνά, ὀρνιθοκομεῖον, ὀρνιθὼν : Βάρρ.3,5,8.
ὀρνῑθοτροφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ διατροφὴ καὶ ἀναπαραγωγὴ ὀρνίθων καὶ ἄλλων κατοικιδίων πτηνῶν, ἁ. ὀρνιθοκομία : Πλούτ.Περ.13 **εἴς τε τὰς Πυριλάμπους ὀρνιθοτροφίας, ὃς ἑταῖρος ὢν Περικλέους αἰτίαν εἶχε ταῶνας ὑφιέναι ταῖς γυναιξὶν·** ‖ νεώτ. ζῳοτεχν. κλάδος τῆς ζῳοτεχνίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν ἐπιστημονικὴν διατροφὴν τῶν ὀρνίθων πρὸς οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ᾠῶν, τοῦ κρέατος καὶ τῶν πτερῶν αὐτῶν· **2)** τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς τόπου ἢ χώρας τινὸς εἰς ὄρνιθας καὶ ἄλλα κατοικίδια πτηνά.
ὀρνῑθοτρόφος-ον (ὄρνις, τρέφω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκτρέφων, ὁ παράγων ὄρνιθας, ὁ περὶ τὴν ἐκτροφὴν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὀρνίθων ἀσχολούμενος· τὸ ἀρσ. ὀρνιθοτρόφος ὡς οὐσ. ὁ πτηνοτρόφος : Διόδ.Σ Ι,74 **οἵ τε ὀρνιθοτρόφοι καὶ οἱ χηνοβοσκοί,** Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),216.
ὀρνῑθοτροφῶ-έω (ὀρνιθοτρόφος) μσν. ἐκτρέφω ὄρνιθας, εἶμαι ὀρνιθοτρόφος : Γεωπ.14,7,8.
ὀρνιθοτυφλιά (ἡ) δημ. ἡ νόσος νυκταλωπία βλ.λ.
ὀρνῑθοτυφλότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ νυκταλωπία, ἡ ὀρνιθοτυφλιά : Θεοδόσ. ἐν Θησ.Στεφ. **ὁ δὲ νυκτάλωψ εἶδός ἐστι νοσήματος, τὸ παρὰ τοῖς ἀγοραίοις ὀρνιθοτυφλότης ὀνομαζόμενον.**
ὀρνῑθοτύφλωμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ ὀρνιθοτυφλότης βλ.λ. : Ἀγάπ.Γεωπ.97.
ὀρνῑθοῦμαι-όομαι (ὄρνις) μτγν. παθ. μεταβάλλομαι εἰς ὄρνιν, γίνομαι πτηνόν, πουλί : Φιλόχ.207 **ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι** (εἰς ὄρνιν μεταμορφωθῆναι), Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.1310 **τοῖς βουλομένοις ὀρνιθωθῆναι,** αὐτ.35.
ὀρνῑθοφάγος-ον (ὄρνις, τρώγω) ὁ τρώγων ὄρνιθας, πτηνά : Ἀριστλ.ΖΙ 612b,14 **ἔστι δὲ καὶ ὀρνιθοφάγον, ὥσπερ αἱ αἴλουροι.**
ὀρνιθοφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀγάπη πρὸς τὰς ὄρνιθας καὶ γενικῶς τὰ πτηνά· **2)** ἡ κατάστασις ἀνθέων τινῶν, ὧν ἡ ἐπικονίασις γίνεται διὰ πτηνῶν.
ὀρνιθόφιλος-ον νεώτ. ὁ ἀγαπῶν τὰς ὄρνιθας καὶ γενικῶς τὰ πτηνά· **2)** ἐπὶ ἀνθέων, ἐκεῖνο οὗ ἡ ἐπικονίασις γίνεται διὰ μικρῶν πτηνῶν.
ὀρνῑθοφυής-οῦς-ές (ὄρνις, φυή) μτγν. ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν φυήν, τὸ σχῆμα πρὸς ὄρνιθα, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα, τὸ εἶδος ὄρνιθος : Ἀθήν.ΙΙ,491D **εἴτε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς,** Σχόλ.Λυκόφρ.731.
ὀρνιθοχηνονητ(τ)οπερδικοπράτης (ὁ) μσν. ὁ πιπράσκων, ὁ πωλῶν ὄρνιθας, χῆνας, νήσσας καὶ πέρδικας : Κ Ρόδ. ποιήμ.Matr.An.Gr.2,624.
ὀρνιθώδης-ους-ες (ὄρνις) ὀρνιθοειδής βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 659b,27 **ῥύγχος ὀρνιθῶδες,** αὐτ.ΖΙ 564b,

20 **τὰ μὲν γὰρ ᾠοτοκοῦντα δικρόας ἔχει καὶ κάτω, τὰ δὲ σελάχη ὀρνιθωδεστέρας** (ὑστέρας), Σχόλ.᾿Αριστφ.῞Ορν.1295 **ὀρνιθώδης τὴν κεφαλήν.**

ὀρνῑθών-ῶνος (ὁ) ᾿Επιγρ.,πάπ. κ. νεώτ., δημ.-**ώνας,** τὸ κατάλυμα, ὁ οἰκίσκος τῶν ὀρνίθων, ὀρνιθοτροφεῖον, κοτέτσι, κουμάσι, ὀρνιθαρειό : ᾿Επιγρ. Βάρρ.3,3,1), Πάπ.· || νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ὁ περικλείων τὸν κυρίως ὀρνιθῶνα, περιπεφραγμένος χῶρος, ἐν ᾧ διαιτῶνται καὶ βόσκουσιν αἱ ὄρνιθες.

ὄρνιξ-ῖχος (ὁ) πάπ. κτ. Φώτ. Ἰων. κ. δωρ. ἀντὶ ὄρνις βλ.λ.· Φώτ. «ὄρνις ᾿Αττικοί· ῎Ιωνες δὲ ὄρνιξ, . . καὶ Δωριεῖς ὄρνιξ».

ὄρνιο (τὸ) μσν. δημ. τὸ ὄρνεον, ἁρπακτικόν, σαρκοφάγον πτηνὸν κ. ἰδ. ὁ γὺψ καὶ ὁ γυπάετος : ᾿Ερωτόκρ.2,1382 **στὰ λαγκάδια . . τ᾿ ἄγρια . . , ὁπού ᾽ναι μέσα τὰ θεριὰ κι ὄρνια κατοικημένα,** αὐτ.1388,Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 76,17 **σὰν ὄρνιο σκιαγμένο πετάει ψηλὰ στὰ οὐράνια πλάτη**· **2**) νεώτ. ἐπὶ πρόσ., εὐήθης, βλάξ, ἠλίθιος, κεχηνώς, χαζός.

ὄρνιος-ον μτγν. ποι. ἀντὶ ὀρνίθειος βλ.λ. : Παλλδ. ΑΠ 9,377,9 **ὄρνια καὶ μόσχεια.**

ὀρνιός (ὁ) δημ. ὁ ἐρινεὸς βλ.λ.(I), ἄ. ὀρνιά : ᾿Εφταλ.᾿Οδ.Μ 103 **μεγάλος εἶναι ὀρνιὸς ἐκεῖ, μυριόφυλλος.**

ὄρνις-ῖθος (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ὄρνιθα,** αἰτ. ἑν. **ὄρνιθα κ. ὄρνιν,** πληθ. ὀνομαστ. **ὄρνῖθες,** αἰτ. **ὄρνιθας κ. ὄρνεις ἢ ὄρνις,** δμ. ὀνομαστ. ἑν. **ὄρνιξ** (Πάπ.), γενικ. **ὄρνιχος** (Πίνδ.Ι 5(6),53), αἰτ. **ὄρνιχα** (Πίνδ.Ο 2,88), πληθ. ὀνομαστ. **ὄρνιχες** (Βακχ.5,22), γενικ. **ὀρνίχων** (᾿Αλκμ.67), δοτ. **ὄρνιξι** (Πίνδ.Π 5,112), **ὀρνίχεσσι** (Πίνδ.Π 4,190) (ἐν τοῖς τρισυλλάβοις πτώσεσιν πάντοτε ῑ), π.᾿Ομ. **ὄρνῑς** (᾿Ιλ.Ι 323), ἀλλὰ κ. **ὄρνῖς** (αὐτ.Ω 219), π. μτγν. ἐπ. **ὄρνῑς κ. ὄρνῖς,** δμ. κ. π. τραγ. (π.᾿Αριστφ. πάντοτε ὄρνις), γεν. πᾶν πτηνὸν εἴτε ἄγριον καὶ ἁρπακτικόν, εἴτε ἥμερον καὶ κατοικίδιον : ᾿Ιλ.Η 59 **ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσιν,** ᾿Οδ.Ε 51 **λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,** Σοφ.Αἶ.629 **γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς,** αὐτ.ἀπ.323 **ὄρνις πέρδιξ,** Εὐρ.ΙΤ 1089 **ὄρνις . . ἀλκυών,** αὐτ.᾿Ελ.19 **κύκνου μορφώματ᾿ ὄρνιθος λαβών,** Ξεν.ΚΠ 1,6,39 **ἐπὶ . . τὰς ὄρνιθας . . ἐπορεύου,** Πλάτ.Θεαίτ.197C **εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περιστερὰς ἤ τι ἄλλο, θηρεύσας,** ᾿Αθήν.9,373Α κ.ἑξ., ῾Ηρωδιαν.᾿Ιστ.8,5,9 **εἴασαν κυσί τε καὶ ὄρνισι βοράν,** Εὐστ.Πον.255,58 **οἱ θηρατικοὶ ὄρνεις**· **2**) οἰωνός, μαντικόν, προφητικὸν πτηνόν, ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν κραυγῶν τοῦ ὁποίου ἐμαντεύετο ὁ οἰωνοσκόπος : ᾿Ιλ.Θ 251 **ὁ τ᾿ ἄρ᾿ ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,** αὐτ.Ν 821 **ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,** ᾿Οδ.Υ 242 **ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,** ῾Ησίοδ.῎Εργ.828 **ὄρνιθας κρίνων,** Αἰσχ.᾿Επτ.26 **χρηστηρίους ὄρνιθας,** Σοφ.ΟΤ 52, Εὐρ.Φοίν.839 **οἰωνίσματ᾿ ὀρνίθων μαθών,** αὐτ.ΙΑ 607, Πλάτ.Φαῖδρ.244C **ζήτησιν τοῦ μέλλοντος διά τε ὀρνίθων ποιουμένων,** αὐτ.Φίλ. 67Β, Θεόκρ.17,72 **ἔκλαγε φωνᾷ . . αἰετός, αἴσιος ὄρνις,** Πλούτ.Κάμ.32 **ὅταν ἐπ᾿ ὄρνισι διαμαντευόμενοι καθέζωνται,** αὐτ.῾Ηθ.405D **ὄρνιθας μαντικούς,** Γαλ.12,314· **3**) μτφ. ἡ διὰ τῆς ἑρμηνείας τῆς πτήσεως ἢ τῆς κραυγῆς τῶν πτηνῶν λαμβανομένη προφητεία, οἰώνισμα, οἰωνοσκόπημα : ᾿Ιλ.Κ 277 **οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι νύκτα δι᾿ ὀρφναίη<, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν. χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ᾿ ᾿Οδυσσεύς**· || γεν. σημεῖον ἐκ θεοῦ, πρόρρησις, ἄνευ ἀμέσου ἀναφορᾶς εἰς πτηνά : ᾿Ιλ.Ω 219 **μηδέ μοι αὐτὴ ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ** (κακοπούλι), Πίνδ.Π 4,19 **κεῖνος ὄρνις ἐκτελευτάσει μεγαλᾶν πολίων ματρόπολιν θήραν γενέσθαι,** Αἰσχ.ἀπ.95 **ὄρνιθα δ᾿ οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ,** Εὐρ.ΙΑ 988, ᾿Αριστφ.῞Ορν.719, αὐτ.Πλ. 63 **δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ**· **4**) π. ᾿Αττ. **ὄρνις** (ὁ) συνήθ. ὁ ἀλεκτρυών, ὁ ἀλέκτωρ, ὁ πετεινός, ὁ κόκκορας : Σοφ.᾿Ηλ.18 **φθέγματ᾿ ὀρνίθων σαφῆ,** αὐτ.ἀπ.791 **κοκκυβόας ὄρνις,** ᾿Αριστφ.Σφ.815 **ἀτὰρ τί τὸν ὄρνιν ὡς ἔμ᾿ ἐξηνέγκατε;,** Θεόκρ.24,64 **ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον,** Συνέσ.᾿Επιστ.4 (νυκτὸς) .. **περὶ δευτέραν οὔσης ὀρνίθων ᾠδήν**· || κ.νεώτ. **ὄρνις** (ἡ), δημ. **ὄρνιθα** τὸ θῆλυ τοῦ ἀλέκτορος, ἡ ἀλεκτορίς, ἡ κόττα, ἡ πουλάδα : Αἰσχ.Εὐμ.866 **ἐνοικίου δ᾿ ὄρνιθος οὐ λέγω μάχην,** Σοφ.ἀπ.477 **θήλεια ὄρνις,** ᾿Αριστφ.῞Ορν.102 **πότερον ὄρνις ἢ ταῶς;,** Μέν.ἀπ.167, Θεόκρ.22,72 **ὀρνίθων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί,** Μόσχ.3,49, Βάβρ.17,1 **ὄρνιθος οἰκίης,** ΚΔ Ματθ.23,37 **ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας,** αὐτ.Λουκ.13,34, ᾿Επιγρ. **ἀλέκτορα καὶ ὄρνιθα τελέαν**· || νεώτ. ζῳολ. γένος ὀρνιθοειδῶν **φασιανιδῶν** πτηνῶν· || παροιμ. : Αἰσχ.᾿Αγ.394 **διώκει παῖς ποτανὸν ὄρνιν,** Εὐρ.᾿Ιππ.828 **ὄρνις γὰρ ὥς τις ἐκ χερῶν ἄφαντος εἶ,** ᾿Αριστφ.Σφ.508 **οὐδ᾿ ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ᾿ ἂν οὗ με νῦν ἀποστερεῖς** (ἐπὶ σπανίου, θαυμασίου ἐδέσματος ἢ ἐξόχου τύχης, ἀντίστ. δημ. τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα), αὐτ.῞Ορν.1673, Μνησίμ.9 **τὸ λεγόμενον σπανιώτατον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς,** Μέν.ἀπ.936, Λουκ. Μισθ.Συν.13 **ἕξεις τὸ τῆς ᾿Αμαλθείας κέρας καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα;**· ἀλλὰ π.᾿Αναξ.22 **ὄρνιθος γάλα** τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς λευκόν· **5**) ὁ χήν, ἡ χήνα : Βάβρ.123,1· **6**) κτ. πληθ. τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς, ἔνθα ἐπωλοῦντο ὄρνιθες, ὀρνίθια : Δημ. 417 **τὸν εἰς τοὺς ὄρνεις εἰσιόντα** (τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν πτηνῶν)· **7**) ποι. **Μοισᾶν ὄρνιχες** πτηνὰ τῶν Μουσῶν, δηλ. οἱ ποιηταί : Θεόκρ.7,47 **Μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν ἀντὶ κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι**· **8**) ὀνομασία τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Κύκνου : **Εὔδοξ.π.** ῞Ιππαρχ.1,2,16, ῎Αρατ.275, Πτολ.Τετράβ.26.

ὀρνῖτο βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὄρνισι : ᾿Αριστφ.῞Ορν. 1679 **καλάνι κόραυνα καὶ μεγάλα βασιλιναῦ ὀρνιτο παραδίδωμι.**

ὄρνιχα, ὄρνιχος αἰτ. κ. γενικ. ἑν. τοῦ ὄρνις βλ.λ. : Πίνδ.Ο 2,88, αὐτ.5(6),53.

ὀρνῑχολόχος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ὀρνιθολόχος βλ.λ. : Πίνδ.Ι 1,48 **μηλοβάτᾳ τ᾿ ἀρότᾳ τ᾿ ὀρνιχολόχῳ τε καὶ ὃν πόντος τράφει.**

ὀρνόλη (ἡ) (λατ.) γλωσσ. ἡ κάλπις.

ὀρνοσκόπος-ον μσν. ὁ ὀρνιθοσκόπος : Μαλάλ. 11,254-5 (ἀντὶ ὀρνεοσκόπος).

ὄρνῦμι ἢ ὀρνύω ἐπ. ποι. ἐκ τοῦ πρώτου τ. μ. προστ. **ὄρνῦθι** (᾿Ιλ.Ζ 363), **ὄρνῦτε** (᾿Οδ.Κ 457) κ. ἀπαρφ. **ὀρνύμεναι κ. ὀρνύμεν,** ἐκ τοῦ δευτέρου τ. ἐνεστ. **ὀρνύει** (Πίνδ.Ο 13,12), γ᾿ ἑν. κ. πληθ. παρατ. **ὤρνυε** (᾿Οδ.Φ 100), **ὤρνυον** (᾿Ιλ.Μ 142), μέλλ. **ὄρσω,** ἀόρ. **ὦρσα,** ἰων. γ᾿ ἑν. πρόσ. **ὄρσασκε** (᾿Ιλ.Ρ 423), ἀόρ. β᾿ μτ. ἀναδιπλ. **ὤρορε** (᾿Οδ.Δ 712) (ἀλλὰ τὸ **ὤρορε** κεῖται ἀντὶ τοῦ ὄρωρε : ᾿Ιλ.Ν 78, ᾿Οδ.Θ 539)· τὸ μέσ. **ὄρνῠμαι,** ἐν χρ. π.᾿Ομ. ἐν γ᾿ ἑν. προσ. **ὄρνυται** (᾿Ιλ.Ε 532), προστ. **ὄρνυσθε** (᾿Ιλ.Ε 102), μτχ. **ὀρνύμενος** (᾿Ιλ.Υ 158), παρατ. **ὠρνύμην** οὗ ἐν χρ. π.᾿Ομ. τὸ γ᾿ ἑν. κ. πληθ. πρόσ. **ὤρνῠτο** (᾿Ιλ.Γ 267), **ὤρνυντο** (᾿Οδ.Γ 397), μέλλ. **ὀροῦμαι,** γ᾿ ἑν. πρόσ. **ὀρεῖται** (᾿Ιλ.Υ 140), ἀόρ. β᾿ πρόσ. **ὠρόμην** (᾿Ιλ.Μ 279), γ᾿ ἑν. **ὤρετο** (᾿Ιλ.Ξ 397), κ. συχνότερα ἐν τῷ συνηρ. τ. **ὦρτο,** γ᾿ πληθ. πρόσ. ἄνευ αὐξήσεως **ὄροντο** (᾿Οδ.Γ 471) κ. **ὀρέοντο** (᾿Ιλ.Β 398), προστ. **ὄρσο** (᾿Ιλ.Ε 109) ἢ **ὄρσεο** (᾿Ιλ.Γ 250), ἰων. συνηρ. **ὄρσευ** (᾿Ιλ.Δ 264), ὑποτ. **ὄρηται** (᾿Οδ.Π 98), ἀπαρφ. **ὄρθαι** (᾿Ιλ.Θ 474), μτχ. **ὀρόμενος** (Αἰσχ.᾿Επτ.87) κ. **ὄρμενος** (᾿Ιλ.Λ 326), τῷ μέσ. ἀνήκει καὶ ὁ παρακ. **ὄρωρα,** ἐν χρ. π.᾿Ομ. μ. ἐν γ᾿ ἑν. προσ. **ὄρωρε,** ὑποτ. **ὀρώρῃ** (᾿Ιλ.Ι 610) κ. ὑπερσυντ. **ὀρώρει** (᾿Ιλ.Β 810) κ. **ὠρώρει** (᾿Ιλ.Σ 498), παθ. παρακ. **ὀρώρεται** (= ὄρωρε : ᾿Οδ.Τ 377), ὑποτ. **ὀρώρηται** (᾿Ιλ.Ν 271), γ᾿

πληθ. πρόσ. ἀόρ. **ὦρθεν** (Κόρινν.ἐν Λυρ.Συμπλ.Ι, 21), κυρ. κινῶ, ἐγείρω, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐξανίστημι, ἀναταράσσω, ξεσηκώνω, ἰδ. ἐπὶ σωματικῆς κινήσεως, παροτρύνω τινὰ εἴς τι, παρορμῶ, παρακινῶ, προτρέπω, ἔμπροθ. : Ἰλ.Ε 629 **Τληπόλεμον .. ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι**, αὐτ.Υ 79 **Αἰνείαν .. ὦρσεν .. ἀντία Πηλεΐωνος**, Ἡσίοδ.Θ 523 **οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε**, Πίνδ.Π 2,29 **ἀλλά νιν ὕβρις εἰς ἀνάταν .. ὦρσεν**· ὁμ. κ. μτ. ἀπαρφ. : Ἰλ.Ν 794 **Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι**, Ὀδ.Ψ 222 **τὴν .. ῥέξαι θεὸς ὦρορεν ἔργον**, Πίνδ.Ο 13,12 **τόλμα .. μοι .. γλῶσσαν ὀρνύει λέγειν**, Σοφ.Ἀντ.1060 **ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι**· ‖ τὸ μέσ. μτ. παρακ. **ὄρωρα** θέτω ἐμαυτὸν εἰς κίνησιν, κινοῦμαι, ἐγείρομαι : Ἰλ.Ι 610 **εἰς ὅ κε .. μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ** (ἐφ' ὅσον τὰ γόνατά μου κινοῦνται), Ὀδ.Σ 133· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἐν χρ. π.Ὁμ. ἐν προστ. **ὄρσεο** ἐγείρου, σπεῦσον, σήκω, ἐμπρός! (ὡς τὰ ἄγε κ. ἴθι) ἐπὶ παρακελεύσεως : Ἰλ.Γ 250 **ὄρσεο Λαομεδοντιάδη, καλέουσιν ἄριστοι Τρώων**, αὐτ.Ω 88 **ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεύς**, αὐτ.Δ 264 **ὄρσευ πολεμόνδε**· ‖ τὸ μέσ. ἐν ἐχθρικῇ σημ. ἐπιπίπτω κατά τινος, ὁρμῶ μανιωδῶς, ἐφορμῶ : Ἰλ.Ε 590 **Ἕκτωρ .. ὦρτο .. ἐπ' αὐτούς**, αὐτ. Φ 248 **ὦρτο δ' ἐπ' αὐτῷ**, αὐτ.Ε 17 **ὤρνυτο χαλκῷ Τυδεΐδης**, Αἰσχ.Ἑπτ.89 **ὄρνυται λαὸς .. ἐπὶ πτόλιν**, Σοφ.ΟΚ 1320 **ἕκτος δὲ .. Ἀρκὰς ὄρνυται**· **2)** συντελῶ εἰς τὸ νὰ ἐγερθῇ τι, κάμνω νὰ σηκωθῇ, ἐγείρω, ἀνίστημι, σηκώνω : Ὀδ.Ψ 348 **ἀπ' Ὠκεανοῦ .. ἠριγένειαν ὦρσεν**, αὐτ.Η 169 **χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα .. ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν**· ὁμ. τὸ μέσ. ἐγείρομαι κ. ἰδίως ἐκ τῆς κλίνης, σηκώνομαι ἀπ' τὸ κρεβάτι : Ἰλ.Λ 645 **ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ**, αὐτ.Ε 13 **ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο** (ἐσηκώνετο ἀπό . .), αὐτ.Λ 2 **Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων .. ὤρνυθ'**· Ὀδ.Β 2 **ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν**· ὁμ. κ. ἀπολ. : Ἡσίοδ.Θ 843 **ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος ὀρνυμένοιο ἄνακτος**· κ. μτ. ἀπαρφ. **ἐγείρομαι** ἵνα πράξω τι, ἑτοιμάζομαι πρός τι, ἀρχίζω νὰ πράττω τι : Ἰλ.Ν 62 **ὦρτο πέτεσθαι**, αὐτ. Μ 279 **ὤρετο .. Ζεὺς νιφέμεν** (ἤρχισε νὰ . .), Ὀδ. Β 397 **οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο** (ἐσηκώθηκαν νὰ πᾶνε γιὰ ὕπνο), αὐτ.Η 14 **ὦρτο .. ἴμεν**· κ. ἄνευ ἀπαρφ.: αὐτ.Θ 539 **ὦρορε θεῖος ἀοιδός** (ἤρχισε νὰ ψάλλῃ)· **ὁμ.** μτ. μτχ. : αὐτ.Η 342 **ὄρσο κέων** (σήκω νὰ κοιμηθῇς, κτ. σχόλ. «διεγέρθητι κοιμηθησόμενος»), Ἀριστφ.Βάτρ.1529 **εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ ἐς φάος ὀρνυμένῳ δότε** (ἐν ᾧ ἐγείρεται ἵνα ἀπέλθῃ)· ‖ ἐξεγείρω ἐξ ὕπνου, ἐξυπνῶ τινα : Ἰλ.Κ 518 **ὦρσεν .. Ἱπποκόωντα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐξανίστημι, διώκω : Ἰλ.Χ 190 **ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων .. ὄρσας ἐξ εὐνῆς**, Ὀδ.Ι 154 **ὦρσαν δὲ νύμφαι, .. αἶγας ὀρεσκῴους**· προβλ. δημ. σηκώνω λαγό, μπεκάτσα· **3)** συνήθ. ἐν χρ. **ἐπὶ** ἀψύχων καὶ φυσικῶν φαινομένων, ἐγείρω, κινῶ, ἀνακινῶ, ἐξεγείρω, ἐπιφέρω : Ἰλ.Α 10 **νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε**, αὐτ.Ξ 254 **ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας**, αὐτ.Φ 335 **χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν**, Ὀδ.Λ 407 **ὄρσας .. ἀνέμων .. ἀϋτμήν**, Αἰσχ.Πέρσ.496 **θεὸς χειμῶν' ἄωρον ὦρσε**, Εὐρ.Ἑκ.201 **οἵαν .. σοι λώβαν ἐχθίσταν ἀρρήταν τ' ὦρσέν τις δαίμων** (Βερναρδ.Γρηγ. «οἵαν συμφορὰν ἐπήγειρέν (ἐπήνεγκέ) σοι ἐχθίστην ἅμα καὶ ἄρρητον δαίμων τις(;)»· κ. μέσ. ἐγείρομαι, σηκώνομαι : Ἰλ.Θ 135 **φλὸξ ὦρτο**, αὐτ.Ρ 738 **πῦρ .. ὄρμενον ἐξαίφνης**, αὐτ.Ψ 214 **ὦρτο δὲ κῦμα πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ**, αὐτ.Γ 13 **κονίσαλος ὤρνυτο**, Ὀδ.Ε 294 **ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ**, Σοφ.ΟΤ 177 **κρεῖσσον .. πυρὸς ὄρμενον**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων πράξεων, παθῶν κττ. : Ἰλ.Δ 16 **πόλεμον .. καὶ φύλοπιν ὄρσομεν**, αὐτ.Λ 53 **ἐν δὲ κυδοιμὸν ὦρσε κακόν**, αὐτ.Ψ 108 **ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο**, αὐτ.Θ 335 **ἐν μένος ὦρσεν**, αὐτ.Ν 362 **ἐν φόβον ὦρσεν**, Ὀδ.Γ 161 **ἔριν ὦρσε**, αὐτ. Κ 457 **θαλερὸν γόον ὄρνυτε**, Πίνδ.Π 3,102 **ὦρσεν πυρὶ καιόμενος ἐκ Δαναῶν γόον**· ὁμ. κ. μέσ. : Ἰλ.Ε 532 **φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυμαι οὔτε τις ἀλκή**, αὐτ.Ν 78 **καί μοι μένος ὤρορε**, αὐτ.Ρ 384 **ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρειν**, αὐτ.Κ 483 **τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής**, αὐτ.Π 635 **ὤρνυτο δοῦπος**, αὐτ.Λ 572 **δοῦρα .. ὄρμενα πρόσσω** (δόρατα πετῶντα πρὸς τὰ ἐμπρός), Ὀδ. Α 347 **ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται**, αὐτ.Ξ 412, Ἡσίοδ. Θ 191 **ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο** (ἀφρὸς ἐσχηματίζετο, ἐσηκώνετο ἀπὸ τοῦ ἀθανάτου δέρματος), Ἀλκ.71 **ὡς λόγος ἐκ πατέρων ὄρωρεν**, Πίνδ.Ο 8,34 **ὀρνυμένων πολέμων**· **4)** π. Ἀπολλ.Ρ **τὸ ὄρωρε**, ἐν χρ. σχεδὸν ὡς ἐστὶ : Ἀπολλ. Ρ Ι,713· ὁμ. τὸ **ὀρώρει** ἦν : αὐτ.2,473, αὐτ.3,457.

ὀρνύφι(ο)ν (τὸ) κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὄρνις βλ.λ., τὸ ὀρνίθιον : Θεόφρ.ἀπ.169, Διοσκ.2,54, Αἰλ.Ζῳ 4,41, Ὀρειβ.ἀπ.118, Πάπ. ὀρνύφιν, Εὐστ.Πον.120,76.

ὀρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἀνήκει ἢ ἀναφέρεται εἰς ὄρος, βουνό, οἷον **ὀροπέδιον, ὀρογνωσία, ὀρογραφία.**

ὀρο- ἢ ὀρρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἀνήκει εἰς ὀρόν, προέρχεται ἐξ ὀροῦ ἢ ἐνεργεῖται δι' ὀροῦ, οἷον **ὀροποσίη, - ὀρόγαλα, - ὀροθεραπεία.**

ὀρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεών τινων δηλοῦν τὸν ὅρον, τὸ ὅριον : **ὀροθεσία, ὀροθέτης, ὀρόσημον.**

ὀροαιματώδης-ους-ες ἢ ὀροαιματηρός-ά-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ συγκείμενος, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀροῦ ἐμπεριέχοντος καὶ αἱμοσφαίρια : **ὀροαιματώδης ὄγκος** ἢ **ὕδος** (τὸ ὀροαιμάτωμα βλ.λ.), - **ὀροαιματῶδες ἐξίδρωμα.**

ὀροαιμάτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὄγκος σχηματιζόμενος ὑπὸ τὸ τριχωτὸν δέρμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ τοκετοῦ ἐξ ὀροαιματώδους ἐγχύσεως τοῦ ὑποδορίου κυτταρώδους ἱστοῦ ὡς καὶ τῶν ὑποκειμένων χωρῶν, ἅ. ὀροαιματώδης ὕδος.

ὀροαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. βιολογικὴ ἀντίδρασις ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος πάσχοντος ἀτόμου πρὸς διάγνωσιν διαφόρων νόσων : **ὀροαντίδρασις Wassermann** (πρὸς διάγνωσιν τῆς συφιλίδος), - **ὀροαντίδρασις Widal** (πρὸς διάγνωσιν τοῦ κοιλιακοῦ τύφου).

ὀροβάγχη (ἡ) ἢ **ὀροβάκχη** (Ἡσ.) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ποῶδες καὶ παρασιτικὸν ἰδ. τοῦ ὀρόβου φυτὸν ἐπίθυμον τὸ εὐρωπαϊκόν· Ἡσ. «ὀροβάκχη, βοτάνη τις, οἱ δὲ τῆς ῥοιᾶς τοὺς καρπούς, ἃς ἔνιοι κυτίνους» : Θεόφρ.ΦΙ 8,8,4, Γεωπ.2,43· **2)** κ. νεώτ. τὸ ποῶδες καὶ παρασιτικὸν τῶν ἑλλοβοκάρπων φυτὸν ὀροβάγχη ἢ ἐπαλξωτή, ὁ λύκος : Διοσκ. 2,142, Γεωπ.2,42· ‖ νεώτ. βοταν. γένος ὀροβαγχιδῶν φυτῶν, περιλαμβάνον πόας παρασιτικῶς βλαστανούσας ἐπὶ τῶν ῥιζῶν ἄλλων φυτῶν.

ὀροβάδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ὀρόβαξ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,140.

ὀροβάδων Ἡρ. «νεβρῶν».

ὀρόβακχος (ὁ) μτγν. κτ. πληθ. ὀρόβακχοι σίδης ὁ καρπὸς τῆς ροιᾶς, τὸ ῥόϊδι : Νίκ.Θηρ.869 **σὺν καὶ ἀκανθοβόλος χαίτη νεαλεῖς τ' ὀρόβακχοι** (ἔνθα ὁ σχολ. σημειοῖ ὅτι σημαίνει ἐπίσης «τοὺς σκυτίνους ἀσκούς»).

ὀρόβαξ (ἡ) μτγν. ἅ. ὀροβάδιον τὸ φυτὸν γλυκυσίδη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,140.

ὀρόβηθρον (τὸ) μτγν. τὸ παρασιτικὸν φυτὸν ὑποκιστὶς βλ.λ. : ΨΔιοσκ.Ι,97.

(ὀ)ρόβι (τὸ) δημ. τὸ ἐτήσιον κτηνοτροφικὸν φυτὸν ὄροβος βλ.λ.

ὀροβιαῖος-α-ον (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔχων τὸ μέγεθος ὀρόβου βλ.λ. : Διοσκ.4,150, αὐτ.164, Ὀρειβ.ἀπ.56, Ἀλέξ.Τραλλ.7,4, Γεωπ.5,34,1.

ὀροβίας (ὁ) εἶδος ἐρεβίνθου βλ.λ. : Θεόφρ.Φ1 8,5,1 **ὀροβίαι οἱ ἐρέβινθοι,** Γαλ.11,876, αὐτ.13,236, Ὀρειβ.Εὐπορ.2,1,359R· **2)** εἶδος λιβάνου βλ.λ. : Πλίν.Φ1 12,62, Διοσκ.1,68.

ὀροβίζω ἀρχ.λεξ. τρέφω τινὰ δι' ὀρόβων· Ἡσ. «ὠροβιασμένοι, κεχορτασμένοι ἀπὸ τῶν ὀρόβων».

ὀρόβινος-η-ον (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ἐξ ὀρόβου πεποιημένος, κατεσκευασμένος : Φίλ.Μηχ. Βελοπ.89,18, Διοσκ.2,108, Γαλ.14,162, αὐτ.186,6 **ἀλεύρου ὀροβίνου λεπτοτάτου,** Ἀλέξ.Τραλλ.7,104, Θεοφάν.Νόνν.1,314· **2)** νεώτ. ζῳολ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γένος λεπιδοπτέρων **πυραλιδῶν** ἐντόμων.

ὀρόβιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄροβος βλ.λ. : Ἱππ. Κρισίμ.9 **ἐν τῷ οὔρῳ ὑφίσταται οἷον ὀρόβιον πυρρόν·** **2)** ἄλευρον ἐξ ὀρόβων : Ἱππ.Γυν.Φύσ. 24· **3)** Ἡσ. **«χρυσοκόλλης εἶδος»,** ΑΒ 286,24 «ὄροβοι, ὄσπρίου εἶδος, ἀφ' οὗ ἴσως ὀρόβια τὸ πρῶτον ἐγίνετο»· **4)** εἶδος καταποτίου ἔχοντος μέγεθος ὀρόβου : Διοσκ.Εὐπ.1,12.

ὀροβίτης (ὁ) μτγν. ὁ ὅμοιος ἢ ἰσομεγέθης πρὸς ὄροβον βλ.λ. : Διόδ.Σ 3,13 **ὀροβίτην λίθον.**

ὀροβῖτις-ιδος (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ ὀροβίτης, εἶδος παρεσκευασμένης χρυσοκόλλης : Πλίν.Φ1 33,89.

ὀροβλεν(ν)ογόν(ι)οι ἀδένες (οἱ) νεώτ. ἐξωκρινεῖς ἀδένες, ὧν τὸ ἔκκριμα εἶναι ὀρῶδες ἅμα καὶ βλεννῶδες, οἷοι οἱ ὑπογνάθιοι.

ὀροβόγλυκο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ἀστράγαλος βλ.λ.1).

ὀροβοειδής-οῦς-ές (ὄροβος) μτγν. κ. μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄροβον βλ.λ.1) ἐπὶ καθιζημάτων τινῶν τῶν οὔρων : Γαλ.7,950, Ἀκτουάρ.Ἰω.ἐν IdeleriΦυσ. 2,23,24 **ὀροβοειδεῖς ὑποστάσεις·** **2)** πάπ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ὀρόβου βλ.λ.1) : Πάπ. θωρακεῖον **ὀροβοειδές.**

ὄροβος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἐτήσιον κτηνοτροφικὸν φυτὸν ὄροβος ὁ κοινός, τὸ ρόβι : Θεόφρ.Φ1 2,4,2, Διοσκ.2,108, Πάπ.· ‖ νεώτ. βοταν. γένος **ἐλλοβοκάρπων** φυτῶν, οὗ τὰ σπέρματα χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφὴ τῶν ἀροτήρων ἰδ. βοῶν· **2)** συνήθ. κτ. πληθ. ὁ καρπός, τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ ὄροβος ὁ κοινός : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ. 8, αὐτ.Διαίτ.2! **κριθαὶ ἢ ὄροβοι,** αὐτ.Δι.2,45, Δημ. 598 **ἴστ' ὀρόβους ὄντας ὠνίους,** Ἀριστλ.Ζ1 522b, 29 **οἱ δ' ὄροβοι** (καὶ) ταῖς κυούσαις **οὐ συμφέρουσι,** Διόδ.Σ 2,57 **φέροντα καρπὸν . . παρεμφερῆ τοῖς λευκοῖς ὀρόβοις,** Δίων Χρ.6,62· **3)** μσν. ἡ χάλαζα βλ.λ.3)· Εὐστ.Ἰλ.853,55 «γίνονται δέ, φασίν, ἐν σαρκὶ ὀστρέου καθὰ ἐν ὑείοις κρέασιν αἱ χάλαζαι . . , ἃς . . ὀρόβους οἱ ἰδιῶται φασι».

ὀροβοφαγῶ-έω (ὄροβος, τρώγω) τρώγω ὄροβον : Ἱππ.Ἐπιδ.2,4,3(=6,4,11).

ὀροβοφόρος-ον (ὄροβος, φέρω) ὁ φέρων, ὁ ἔχων ὀρόβους : Πάπ. **ὀροβοφόρος γῆ.**

ὀροβώδης-ους-ες ὁ ὀροβοειδὴς ἢ ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ὀρόβου βλ.λ.1) : Θεόφρ.Φ1 8,2,3,αὐτ.3,9,5.

ὀρόγαλα-ακτος (τὸ) νεώτ. τὸ ὑδαρὲς ὑπόλειμμα τοῦ γάλακτος μετὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀφαίρεσιν τοῦ βουτύρου καὶ τῆς τυρίνης· ‖ **ὀρόγαλα ἡλιοτροπιοῦχον** θρεπτικὸν ὑπόστρωμα ἐν χρήσει πρὸς καλλιέργειαν τοῦ βακτηριδίου τοῦ τύφου καὶ διάκρισιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν παρατυφικῶν.

ὀρογένεια (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐσχηματίσθησαν τὰ ὄρη, ἄ. ὀρεογονία.

ὀρογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὅρου τινὸς γεννηθείς : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.57 **μονὰς ὀρογενὴς οὖσα.**

ὄρογκοι (οἱ) μτγν. ὄρη, κορυφαὶ βουνῶν, ἀκρώρειαι· Ἡσ. «τῶν ὀρῶν τὰ ὀγκώδη, ἃ καὶ ὀρόχθους καλοῦσιν ἢ ὀρῶν λόφους· τινὲς δὲ καὶ τὰ ἐργάσιμα ξύλα», Φώτ. «ὀρόγκους· τοὺς τῶν ὀρῶν ὄγκους» : Νίκ.Ἀλεξ.42 **ἐν δ' ἀκοναίοις θηλείην ἀκόνιτον ἀνεβλάστησεν ὀρόγκοις** (σχόλ. «μετεώροις τόποις»), Διον.Περ.286 **Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους** (Εὐστ. «τὴν τοῦ ὄρους ἐξόγκωσιν καὶ ἀνάτασιν»).

ὀρογλυφῶ-έω μτγν. κ. μσν. μετακινῶ τὰ ὅρια ἢ ἀλλοιῶ τὰ ἐπ' αὐτῶν σημεῖα : Ἀποστ.Διατ.1,1, 200 **ὅπως ὀρογλυφήσας ἀναγκάσῃ τὸν ἔχοντα τοῦ μηδενὸς ἀποδόσθαι αὐτῷ,** Εὐστ.Ἰλ.767,57 **οὐ μόνον ὑπούλως διὰ τοῦ ἠρέμα ὀρογλυφεῖν, ἀλλὰ καὶ.. διὰ τοῦ ὑπερπηδᾶν,** αὐτ.Πον.195, 50 **τῶν θελόντων ὑποσπᾶσθαι τὰ τῶν πέλας καὶ ὀρογλυφεῖν·** κ. παθ. : αὐτ.83,20, αὐτ.133,54 **βοᾷ ἐπὶ οἰκίας ἀφαιρέσει, ἄλλος ὅτι ὀρογλυφεῖται τὸ κατ' αὐτὸν γήδιον.**

ὀρογνωσία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀρεογνωσία βλ.λ.

ὀρογόνος-ον νεώτ. ἐπὶ ὀργάνων τοῦ σώματος, ὁ παράγων, ὁ ἐκκρίνων ὀρόν : **ὀρογόνος ὑμὴν - χιτών,** - **ὀρογόνοι ἀδένες** - θύλακοι.

ὀρογραφία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀρεογραφία βλ.λ.

ὀρογραφικός-ή-όν νεώτ. ἀντὶ ὀρεογραφικός βλ.λ.

ὀρόγυια (ἡ), γενικ. πληθ. **ὀρογυιῶν** (Ἐπιγρ.), ἀντὶ ὀργυιά βλ.λ. : Πίνδ.Π 4,228 **ἀνὰ βωλακίας δ' ὀρόγυιαν σχίζε νῶτον γᾶς,** Ἀριστφ.ἀπ.942.

ὀρογώνιον (τὸ) πάπ. ἀντὶ ὀρθογώνιον **βλ.λ.**

ὀροδαμνίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀρόδαμνος βλ.λ., μικρὸς κλάδος, κλαδίσκος, κλωνάριον : Θεόκρ.7,138 **ποτὶ σκιαραῖς ὀροδαμνίσιν αἰθαλίωνες τέττιγες λαλαγεῦντες.**

ὀρόδαμνος (ὁ) κλών, κλάδος, βλάστημα, ἄ. ὄρσμνος, ῥάδαμνος· Ἡσ. «παραφυάς, κλάδος, ὄρπηξ» : Θεόφρ.Φ1 9,16,3, Καλλ.ἀπ.139 **Περσῆος ἐπώνυμος, ἧς ὀρόδαμνον Αἰγύπτῳ κατέπηξε,** Νίκ. Θηρ.863, αὐτ.Ἀλεξ.603 **ὑσσώπου ὀροδάμνους,** Λουκ.Ἔρωτ.31 **ὥσπερ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ὀροδάμνων ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνήν.**

ὀροδεμνιάδες (Νύμφαι) (αἱ) ἀρχ. λεξ. αἱ ἐπὶ τῶν ὀρέων οἰκοῦσαι, κοιμώμεναι, αἱ Νύμφαι τῶν ὀρέων· Ἡσ. «νύμφαι (καὶ) αἱ Μέλιτται ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ τῶν δεμνίων· ἐπεὶ ἐκεῖ κοιτάζονται· **οἱ δὲ** ἀπὸ τῶν ὀροδάμνων, οἵ εἰσι κλάδοι».

ὀροδιαγνωστική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος, δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται ἡ διάγνωσις διαφόρων νόσων δι' ὀροαντιδράσεων βλ.λ.

ὀροδίος Ἡσ. «φόβος» (γραπτ. ὀρρωδία).

ὀροθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ **ὀροθεραπευτικὴ** μέθοδος θεραπείας λοιμωδῶν νόσων ἢ καὶ προφυλάξεως ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ὀροῦ τοῦ αἵματος ζῴων ἀνοσοποιηθέντων κατὰ τῶν νόσων τούτων, ὡς καὶ δι' εἰδικῶν τεχνητῶν ὀρῶν.

ὀροθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροθεραπείαν, ὁ τῆς ὀροθεραπείας : **ὀροθεραπευτικαὶ μέθοδοι·** **2)** τὸ θηλ. **ὀροθεραπευτικὴ** ὡς οὐσ. ἡ ὀροθεραπεία.

ὀροθεσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ τῶν ὅρων θέσις, τὸ τιθέναι τὰ ὅρια, ὁ καθορισμὸς τῶν ὁρίων καὶ εἰδικώτερον τῶν συνόρων τῶν διαχωριζόντων χώραν τινὰ ἀπὸ τῶν περὶ αὐτήν : Πάπ.· **2)** κτ. πληθ. **ὀροθεσίαι** τὰ ὅρια, τὰ σύνορα : ΚΔ Πράξ.17,26 **ὁρίσας . . τὰς ὀροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν·** ‖ ὁμ. μτφ. : Βασ.1072Α **ὑπερβαίνειν τὰς ὀροθεσίας.**

ὀροθέσιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἰδ. κτ. πληθ. τὸ τεθειμένον σύνορον, ὀρόσημον, σύνορο· Ἡσ. «ὀροθέσια· τὰ χωρίζοντα τὴν γῆν» : Γαλ. 19,349 **τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ὀροθεσίων,** Σχόλ. Λυκόφρ.1069· ὁμ. κ. κτ. ἑν. : Πέτρ.Πατρίκ.433D **τὸν Τίγριν ἑκατέρας πολιτείας ὀροθέσιον εἶναι.**

ὀροθέτης (ὁ) γλωσσ. κ. μσν. ὁ ὁρίζων τὰ ὅρια, τὰ σύνορα χώρας τινός, μτφ. π. Φώτ.Ἐπιστ.351,19, ΨΧρυσ.10.979Β **φύσεως ὀροθέτης.**

ὁροθέτησις-εως (ἡ) (ὁροθετῶ) νεώτ. ἡ ὁροθεσία βλ.λ., τοποθέτησις ὁροσήμων.

ὁροθετικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁροθεσίαν : **ὁροθετικὴ ἐπιτροπή**· || ὁ καθορίζων τὰ ὅρια, ὁ προσδιορίζων τὰ σύνορα περιοχῆς τινος : **ὁροθετικὴ γραμμή** (ἡ χαράσσουσα τὰ ὅρια δύο ὁμόρων ἐπικρατειῶν).

ὁροθετῶ-έω (ὅρος, τίθημι) μτγν., μσν. κ. **νεώτ.** θέτω τὰ ὅρια, προσδιορίζω τὰ σύνορα, τοποθετῶ ὁρόσημα : Ἀκύλ.ΠΔ Δευτ.19,14, Ἀθανάσ.2,388, Ἐπιφάν.1,223· || μτφ. καθορίζω : Οἰκουμ.Ἀποκ. 248,2 (ἐκδ.Κρ.) **τοῦ συμφέροντος ἑκάστῳ ὡροθετηκότος**· **2)** ρηματ. π. ὁροθέτης, ὁροθέτησις.

ὀρθύνω ἐπ. κ. ποι. **κ.** μσν., ὁ ἐνεστ. ὀρθύνει ἅπαξ μ.π.Ὁμ. (Ὀδ.Σ 407), ἀλλὰ κυρ. ἐν χρ. κτ. ἐπ. παρατ. γ' προσ. **ὀρόθυνε**, ἀόρ. α' **ὠρόθυνα** (Λυκόφρ.693), προστ. **ὀρόθυνον**, ὄρνυμι, κινῶ, ἐγείρω, διεγείρω, ἐξεγείρω, ἐρεθίζω, παρορμῶ, προτρέπω, παρακινῶ, συνήθ. ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Ν 351 **Ἀργείους δὲ . . ὀρόθυνε**· κ. ἐπὶ ἀψύχων : Ἰλ.Φ 312 **πάντας δ' ὀρόθυναν ἐναύλους**, Ὀδ.Ε 292 **πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας**, Λυκόφρ.693 **οἱ μῶλον ὠρόθυναν ἐκγόνοις Κρόνου**, ΔίωνΧρ.64,11 **πάσας ὀροθυνεῖ τὰς ἀέλλας**· κ. παθ. : Αἰσχ.Πρ.200 **στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο**, Νικ.Χων.Μαν.Κομν.2,65D **ὡς ἀχανεῖς ἀμπώτιδες καὶ σύρτεις . . ὠροθύνοντο**· || μτ. ἀπαρφ. παραινῶ τινα πρός τι, παροτρύνω τινὰ νὰ πράξῃ τι : Ἀπολλ.Ρ 1,522 **ὀρόθυνεν ἑταίρους βαινέμεναι τ' ἐπὶ νῆα**, αὐτ.1275.

ὀροιβάδες Ἡσ. «**αἱ αἶγες**».

ὀροικλάνοι Ἡσ. «**ὀξύσχοινοι**».

ὀροϊνώδης-ους-ες νεώτ. ἰατρ. **ὁ συγκείμενος**, ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ὀρώδους ὑγροῦ περιέχοντος καὶ ἰνικὴν βλ.λ. : **ὀροϊνῶδες ἐξίδρωμα** (**τὸ ἐξίδρωμα** τῆς ἐξιδρωματικῆς **πλευρίτιδος**).

ὀροιτύπος-ον δ. τ. τοῦ ὀρειτύπος **βλ.λ.**· κτ. Σουΐδ. ὑλοτόμος : Ἐλ.Ἀλ.Ἀδ.1,6, Νικ.Θηρ.5 **σὲ ἂν πολυεργὸς ἀροτρεὺς Βουκαῖός τ' ἀλέγοι καὶ ὀροιτύπος**, αὐτ.377 **ὀροιτύποιο βατῆρα** (κτ. σχόλ. «**ποιμενικὴν ῥάβδον**»), Πέρσ.ΑΠ 7,445 **ἄγραυλοι γενεῆθεν ὀροιτύποι**.

ὀροκάρυον (τὸ) μτγν. τὸ ὀρεινὸν κάρυον, εἶδος δένδρου **φυομένου** παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον : Στράβ.12,3,12 **ἡ δὲ Σινωπῖτις καὶ σφένδαμνον φύει καὶ ὀροκάρυον**.

ὀρολεύκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. ὀρολευκωματίνη (ἡ) ἡ ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος λευκωματίνη.

ὀρολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς μικροβιολογίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν μελέτην τοῦ ὀροῦ τοῦ αἵματος καὶ τῶν χυμῶν τοῦ ὀργανισμοῦ, ὡς καὶ τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν ἐν τῇ διαγνωστικῇ καὶ τῇ θεραπευτικῇ.

ὁρολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνασχόλησις περὶ τοὺς φιλοσοφικούς, τοὺς ἐπιστημονικούς, τεχνικοὺς καὶ ἄλλους ὅρους· **2)** συναγωγὴ τῶν ὅρων ἐπιστήμης ἢ τέχνης τινὸς ἢ καὶ κλάδου αὐτῶν : **Ἰατρικὴ ὁρολογία**.

ὀρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρολογίαν, ὁ τῆς ὀρολογίας : **ὀρολογικὴ ἐξέτασις τοῦ αἵματος**.

ὁρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁρολογίαν, ὁ τῆς ὁρολογίας.

ὄρομαι (πρβλ. ὁρῶ) ἐπιτηρῶ, ἐπιβλέπω, ἐπιστατῶ, φυλάττω, κτ. Ἡσ. «**ὄρει**· φυλάσσει», μ. ἐν συνθέσει μτ. τῆς ἐπί, χωριζομένης πάντοτε διὰ τμήσεως ἀπὸ τοῦ ρ. : Ἰλ.Ψ 112 **ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρειν Μηριόνης**, Ὀδ.Δ 471 **ἐπὶ δ' ἀνέρες . . ὄροντο οἶνον οἰνοχοεῦντες**, αὐτ.Ξ 104· **2)** Ἡσ. «**ὀρόμενος· ὁρμώμενος**», αὐτ. «**ὄρονται**· ἐφορμῶσιν, ἐπακολουθοῦσιν».

ὀρομαλίδες (αἱ) (ὄρος, μῆλον (2)) δωρ. ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου **ὀρομηλίδες**, εἶδος ἀγρίων μήλων, ἄγρια μῆλο : Θεόκρ.5,94 **οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀρομαλίδες· αἱ μὲν ἔχοντι λεπτὸν ἀπὸ πρίνοιο λεπύριον, αἱ δὲ μελίχροι** (κοιν. ὀριμαλίδες).

ὀρομέτρης (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρομετρίαν ἀσχολούμενος.

ὀρομετρία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς χαρτογραφίας ἔχων ἀντικείμενον τὴν ζωηροτέραν ἀπόδοσιν τῆς εἰκόνος πάσης ἐδαφικῆς ἐξάρσεως διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως χαρακτηριστικῶν τινων ἀριθμῶν.

ὄρον (τὸ) κ. **ὄρος** (Πολυδ.7,150) ξύλινον ὄργανον, δι' οὗ ἐκπιέζονται αἱ σταφυλαὶ καὶ αἱ ἐλαῖαι : Αἰσχ.ἀπ.107, Ἰσαῖ.ἀπ.24, Μέν.ἀπ.172.

ὀρονοσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχαὶ ἐπισυμβαίνουσαι εἴς ἄτομα, ἐφ' ὧν ἐγένοντο ἐνέσεις ὀροῦ αἵματος πρὸς θεραπευτικὸν σκοπόν.

ὀρόντιον (τὸ) μτγν. εἶδός τι φυτοῦ ἐν χρ. ὡς φάρμακον διὰ τὸν ἴκτερον : Ἀρχιγ.π.Γαλ.13,236.

ὀρνύχιον (τὸ) (ὄρος, νύξ) Φώτ. «**ὄρος νυκτερινός**, τουτέστι φυλακή».

ὀροπέδιον (τὸ) (ὄρος, πεδίον) **μτγν.** κ. νεώτ. πεδινὴ ἔκτασις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων ὁρίων τῶν ὀρέων ἢ τῶν λοφωδῶν ὑψωμάτων, πεδιὰς ἐπὶ ὄρους, ἐν μέσῳ ὀρέων : Στράβ.7,1,5 **ἐπὶ τὸν δρυμὸν τὰς προσβάσεις ποιεῖσθαι δι' ὀροπεδίων**, αὐτ.15,1,44 **ὀροπέδιον.. τρισχιλίων πως τὸν κύκλον σταδίων**.

ὀροποτίη (ἡ) ἰων. ἀντὶ τοῦ ἀττ. τ. ὀροποσία μὴ ἀπαντῶντος ἐν κειμ. τὸ πίνειν ὀρόν, ἡ πόσις ὀροῦ : Ἱππ.Νούσ.2,70 (δ.γρ. ὀρροποσίη).

ὀροποτῶ-έω (ὀρός, πίνω) πίνω ὀρόν : Ἱππ.Νούσ. 2,70 (δ.γρ. ὀρροποτῶ), αὐτ.Ἐντ.Παθ.16.

ὀροπτερική (ἡ) νεώτ. μαθ. στρεβλή τις καμπύλη ἐκ τριτοβαθμίων ἀλγεβρικῶν τοιούτων.

ὀροπυώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἐξ ὀροῦ καὶ πύου συγκείμενος, ὁ ὀρώδης ἅμα καὶ πυώδης.

ὄρος-ους(-εος) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ἴδ. κτ. πληθ. **ὄρη**, γενικ. πληθ. **ὀρέων**, κ. **ὀρῶν**, ἐπ. κ. λυρ. τ. **οὔρεος**, δοτ. **οὔρεϊ**, αἰτ. **οὔρεα**, δοτ. πληθ. **οὔρεσι**, πιθ. οὐ- ἀντὶ ὀ- χάριν τοῦ μέτρου, ὁμ. **ὤρεα, ὤρεος**, δῶρ. τ. (Θεόκρ.1,77, αὐτ.115, αὐτ. 4,35), μεγάλη ἔξαρσις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς φθάνουσα εἰς ὕψος μεγαλύτερον τοῦ λόφου καὶ τοῦ βουνοῦ, τὸ βουνό : Ἰλ.Α 157 **οὔρεά τε σκιόεντα θάλασσά τε ἠχήεσσα**, αὐτ.Γ 10 **ὄρεος κορυφῇσι**, αὐτ.Λ 87, αὐτ.Α 235 **ἐν ὄρεσσι**, αὐτ.Ω 614 **ἐν οὔρεσιν**, Ὀδ.Τ 431 **αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ Παρνησοῦ**, Ἡσίοδ.Θ 129 **Γαῖα . . γείνατο δ' οὔρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους**, Πίνδ.Π 6,21 **ἐν οὔρεσι**, Ἡρ.1,43 **ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ὄλυμπον τὸ ὄρος**, Αἰσχ.Πρ.811 **Βυβλίνων ὀρῶν ἄπο ἵησι**, Εὐρ.Βάκχ.719 **πλάκας ναίοντες ὀρέων**, Θουκ.3,24 **τὴν πρὸς τὸ ὄρος φέρουσαν ὁδόν**, Ξεν.Ἑλλ.4,6,8, αὐτ.Ἀν.3,5,7 **ὄρη ἦν ὑπερύψηλα**, Πλάτ.Κριτ.111C **τῶν γὰρ ὀρῶν ἔστιν ἃ νῦν μὲν ἔχει μελίτταις μόναις τροφήν**, αὐτ.Νόμ. 833B, Θεόκρ.4,35 **τὸν ταῦρον ἀπ' ὤρεος ἄγε πιάξας**, ΚΔ Ματθ.26,30 **ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν**, αὐτ.Λουκ.3,5 **πᾶν ὄρος καὶ βουνός**, αὐτ. Πράξ.7,38 **ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ**, αὐτ.Ἀπ.14,1, Εὐμάθ. Ὑσμ.417 **ἴσα καὶ ὄρεσιν ἐγείρει τὰ κύματα**, Μηναῖ.11,4 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **ὄρη ὑψηλότατα καταλαβών**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.26,15 **τὰ κόκκαλα τῶ χρισθιανῶ . . ὅσοι καταλυθήκανε στὰ ὄρη κι εἰς τὰ δάση**,- **Ἅγιον Ὄρος** (ἡ νοτιανατολικὴ χερσόνησος τῆς Χαλκιδικῆς, ὁ. Ἄθως), φρ. **στὰ ὄρη, στὰ βουνὰ** (ἀρὰ ἐπὶ ἀπευκταίου τινός)· **2)** νεώτ. ἀνατ **ὄρος τῆς Ἀφροδίτης** (τὸ ἐφήβαιον τῆς γυναικός)· **3)** διαμέρισμα, ἐπαρχία, ἐνορία : Ἐπιγρ. **ὄρος Ἀργειατᾶν**, Ἐπιγρ. **ὄρος Ὀγχνιάϊον**· **4)** ἐν Αἰγύπτῳ, ἔρημος: Πάπ.· εἰδ.ὡς τόπος ταφῆς, νεκροταφεῖον : Πάπ.· **5)** μέρος τοῦ ποδός· Πολυδ. 2,197 «**μέρη δὲ ποδὸς τὰ μὲν ἄνω πρὸ τῶν δακτύλων, πεδίον ἢ ὄρος, ἡ πολυόστεον**»· **6)** ἀντὶ ὀ-

ρον β.λ.· Πολυδ.7,150 «τὸ ξύλον, ἐν ᾧ τοὔλαιον πιέζεται»· **7)** ἡ ἀμίς βλ.λ.: Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.82.
ὅρος [ό] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ιων. **οὖρος**, κρητ. κ. ἀργ. **ὦρος**, κερκ. **ὅρϜος**, ἡρακλ. **ὅρος**, μεγαρ. **ὅρρος** ὅριον, σύνορον, τέρμα, ἐπὶ τόπου ἢ χρόνου : 'Ιλ.Μ 421 **ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον**, Σόλ.π.'Αριστλ.'Αθ.12,5 **ἐγὼ δὲ τούτων ὥσπερ ἐν μεταιχμίῳ ὅρος κατέστην**· ὁμ. μτ. γενικ. : Πίνδ.Ο 6,77 **ὑπὸ Κυλλάνας ὅρους**, Βσκχ.5, 144 **ὁ γὰρ οὖρος ἦν τῆς Μηδικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς Λυδίης ὁ Ἅλυς**, αὐτ.4,52, αὐτ.1.32 **ἐς . . ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι** (θέτω ὡς ὅριον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς . .), Αἰσχ. Πρ.970 **ὅταν περάσης ῥεῖθρον ἠπείροιν ὅρον**, αὐτ.666 **γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὅροις**, Σοφ.ΟΚ 400 **γῆς δὲ μὴ 'μβαίνης ὅρων**, Εὐρ.'Ηρ.669 **οὐδεὶς ὅρος ἐκ θεῶν χρηστοῖς οὐδὲ κακοῖς σαφής**, 'Αντιφ.3, 2,4 **τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας . . ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν αὐτόν**, Πλάτ.Τίμ.25C **ὅσοι κατοικοῦμεν ἐντὸς ὅρων 'Ηρακλείων**, αὐτ. Νόμ.785B **γάμου δὲ ὅρον εἶναι κόρῃ μὲν ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἐτῶν** (ὁ χρόνος καθ' ὃν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον), αὐτ.Πολ.443D **ὥσπερ ὅρους τρεῖς ἁρμονίας . . νεάτης τε καὶ ὑπάτης καὶ μέσης** (ἡ ἀναλογία), αὐτ.Φίλ.17D **τοὺς ὅρους τῶν διαστημάτων** (τὰ ὅρια ἢ τὴν ἀναλογίαν τῶν διαστημάτων ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι), 'Ηρῳδιαν.'Ιστ.2,2,8 **τοὺς ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς 'Ρωμαίων ἀρχῆς ἱδρυμένους**, - **θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ ἐφ' ὅρου ζωῆς** (μέχρι πέρατος τοῦ βίου), - **κατ' ἀνώτατον ἢ κατώτατον ὅρον** (κατ' ἀνώτατον ἢ κατώτατον δυνατόν, ἐφικτὸν ἢ ἐπιτρεπόμενον ὅριον), - **μέσος ὅρος** (τὸ ἐνδιάμεσον μεταξὺ δύο ἄκρων ὁρίων)· ‖ ὁμ. ἀπολ. : Πλάτ.Νόμ.849E **εἰς τὸν τόπον . . ἐν οἷς ἂν . . ἕδρας πρεπούσας ὅρους θῶνται τῶν ὠνίων** (μέρη ὅπου νὰ πωλῶνται), αὐτ.Πολ.373D **ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων ὅρον**· **2)** μτφ. : Αἰσχ.'Αγ.485 **ὁ θῆλυς ὅρος ἐπινέμεται** (τὸ ὅριον τοῦ γυναικείου νοῦ), αὐτ.1154 **πόθεν ὅρους ἔχεις θεσπεσίας ὁδοῦ**, Πολύβ.(8)(7),5,3 **παρὰ μὲν τοῖς Αἰτωλοῖς μήτε φιλίας ὅρους ὑπάρχειν μήτ' ἔχθρας**· **3)** τὸ ὁροθέσιον, τὸ ὁρόσημον· Πολυδ. 9,9 «στήλη ἐνεστηκυῖα» : 'Ιλ.Φ 405 **λίθον εἵλετο . . τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης**· ‖ ἀναμνηστικὸς λίθος ἢ στήλη : 'Ηρ.1, 93 **οὖροι δὲ . . ἦσαν ἐπὶ τοῦ σήματος ἄνω**· ‖ ἰδ. ὅροι πλάκες ἐνεπίγραφοι ἁπλαῖ, τριγωνικοῦ συνήθως σχήματος, ἐπιτιθέμεναι ἐπὶ ἐνυποθήκου κτήματος· 'Αρποκρ. «ὅρος, τὰ ἐπόντα ταῖς ὑποκειμέναις οἰκίαις καὶ χωρίοις γράμματα, ἃ ἐδήλου, ὅτι ὑπόκεινται δανειστῇ», 'Ησ.«στήλη ἢ καταπεπηγυῖα ἐπὶ χωρίῳ ἢ οἰκίᾳ» : Σόλ 36 **τῆς ἐγώ ποτε ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας**, 'Ισαῖ.6,36 **ὅπως . . ὅροι τεθεῖεν**· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. τοῦ ποσοῦ : Δημ. 876 **τίθησιν ὅρους ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν δισχιλίων, ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου**, Θεόφρ.Χαρ.10,9 **τοὺς ὅρους δ' ἐπισκοπεῖσθαι ὁσημέραι εἰ διαμένουσιν οἱ αὐτοί**, 'Επιγρ. **δανείζειν τοὺς ἱερέας . . ἐπὶ χωρίῳ . . καὶ ὅρον ἐφιστάναι**· ‖ ὁρόσημον ἐκ λίθου διαχωρίζον τὰς ἱερὰς γαίας ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν : 'Επιγρ. **ὅρος τοῦ ἱεροῦ**, 'Επιγρ. **ὅρος μὴ τοιχοδομεῖν ἐντὸς τῶν ὅρων ἰδιώτην**, αὐτ. **ὅρος κρήνης**, αὐτ. **ὅρος σήματος**· **4)** κανών, γνώμων, νόμος, θεσμός : Βάκχ.άπ.7 **εἷς ὅρος, μία βροτοῖσιν ἐστιν εὐτυχίας ὁδός**, Εὐρ.ΙΤ 1219 **ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν τοῦδ' ὅρος τίς ἐστί μοι ;**, Πλάτ. Πολ.551A **ὅρον πολιτείας ὀλιγαρχικῆς ταξάμενοι πλῆθος χρημάτων**, αὐτ.Φαῖδρ.237D, 'Αριστλ.Πολιτ.1294a,10 **ἀριστοκρατίας μὲν γὰρ ὅρος ἀρετή, ὀλιγαρχίας δὲ πλοῦτος** (ἡ ἀρχή, τὸ μέτρον τῆς ἀριστοκρατίας εἶναι ἡ ἱκανότης), ΑΠλ.368,2 **οἱ Βένετοι Πρασίνοισιν ἐναντίοι αἰὲν ἐόντες εἰς ἓν' ὁμοφροσύνης ἐξεβόησαν ὅρον**· ‖ τέλος, σκοπός, πρόθεσις : Δημ.548 **ἕν' ὅρον θέμενος παντὶ τρόπῳ μ' ἀνελεῖν**· **5)** περιοριστικὴ διάταξις, συμφωνία, κανών, αἵρεσις : Θουκ.4,92 **ἢν νικηθῶμεν, εἷς ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος παγήσεται**; Δημ.633 **τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν ὅρον προσγράφας, ἧς εἴργεσθαί φησιν**, Λυκοῦργ.73 **ὅρους τοῖς βαρβάροις πήξαντες τοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς 'Ελλάδος καὶ τούτους κωλύσοντες ὑπερβαίνειν**, Πάπ. **περὶ δὲ ἑτέρου τινὸς πράγματος ὅρος οὐθεὶς γέγονεν**, αὐτ. **συνεθέμην πρὸς τὸν δεῖνα ἐπὶ ὅροις, ὥστε**, - **παρεδόθησαν ἄνευ ὅρων**, - **συνῆψε δάνειον ὑπὸ δυσμενεῖς ὅρους**, - **οἱ δεκατέσσαρες ὅροι τοῦ Οὐΐλσων**, - **οἱ ὅροι τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν**, - **παρέβη τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου**, - **δέχομαι νὰ σᾶς συνοδεύσω, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐπιστρέφωμεν ἐνωρίς**· ‖ νεώτ. νομ. ἡ εἰς τὰς χαριστικὰς ἢ καὶ ἄλλας δικαιοπραξίας προστιθεμένη ῥήτρα, δι' ἧς **ἐπιβάλλεται εἰς τὸν λήπτην ὅπως πράξῃ ἢ παραλείψῃ τι**· ‖ πάπ. κ. μσν. διάταξις, ἀπόφασις : Πάπ. **ἐντευχθεὶς ὅρον δώσω**, Μαλάλ.Ι 384,10 **εἰ μὴ διὰ τῆς αὔριον . . δώσετε αὐτοῖς τὸν ὅρον καὶ ἀπαλλάξετε αὐτούς**, αὐτ.12 **δεδωκότες αὐτοῖς ὅρον**· **6)** νεώτ. κ. δημ. κατάστασις πραγμάτων, περίστασις, συνθήκη, τρόπος, δεδομένον : **ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων τάξεων**, - **ἐργαζόμεθα ὑπὸ καλοὺς ὅρους**, - **οἱ ὅροι τῆς ζωῆς τῶν μεταλλωρύχων εἶναι ἄθλιοι**· **7)** ειδ. λογικ. τὸ ἕτερον τῶν δύο οὐσιωδῶν στοιχείων τῆς προτάσεως, τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον : 'Αριστλ.ΑΠρ.24b,16, αὐτ.Οὐρ.282a,1, αὐτ.ΗΝικ.1142b,24 **ὅρος μέσος** (ὁ μέσος ὅρος)· ‖ ὁθ. κ. νεώτ. ὁρισμός· 'Αριστλ.Τοπ.101b,39 «ὅρος δέ ἐστι λόγος ὁ τὸ τί ἦν εἶναι σημαίνων», Χρύσ. Στωϊκ.2,75 «ἡ τοῦ ἰδίου ἀπόδοσις», 'Ανών.π.Λάμπεκ Βιβλ.Καισ.7,388A «ὅρος ἐστὶ λόγος σύντομος δηλωτικὸς τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου πράγματος» : Πλάτ.'Ορ.414D **ὅρος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. τίτλος ἔργου ἀποδιδομένου εἰς τὸν Πλάτωνα· ‖ νεώτ. **ὅροι** ὀνομασία ἐννοιῶν ἢ πραγμάτων **εἰδικῶς** καθωρισμένη ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταῖς τέχναις : **φιλοσοφικοὶ ὅροι**, - **ὅροι τῆς φυσικῆς** - **τῆς χημείας**, · **βοτανολογικοὶ ὅροι**, - **νομικοὶ ὅροι**· ‖ ὅροι οἱ οἱονεὶ δηλοῦντες προτάσεις : 'Αριστλ. ΑΠρ.29a,21 **ὅροι κατηγορικοί**, αὐτ. **ὅροι στερητικοί**· ‖ νεώτ. **ὅρων τετρὰς** συλλογιστικὸν σφάλμα προερχόμενον ἐκ τῆς διττῆς σημασίας ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν ὅρων τοῦ συλλογισμοῦ· **8)** ειδ. μαθημ. μέρη λόγου ἢ ἀναλογίας . 'Αρχύτ.2, 'Αριστλ. ΗΝικ.1131b,5, Εὐκλ.5 'Ορισμ.8 **ὅρος ἐστὶν ὅ τινός ἐστι πέρας**, Νικόμ.Γερ.'Αριθμ.1,8· ‖ νεώτ. μαθημ. **ὅροι κλάσματος** (ὁ ἀριθμητὴς καὶ ὁ παρονομαστὴς αὐτοῦ), - **ὅροι ἀναλογίας** (οἱ τέσσαρες ἀριθμοὶ οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτήν), - **ὅροι πολυωνύμου** (τὰ μονώνυμα τὰ ἀποτελοῦντα αὐτό)· **9)** ειδ. ἀστρολ. **οἱ τρεῖς ὅροι** οἱ **τρεῖς ὅροι ἐν χρήσει** ὄντες εἰς ποικίλους ὑπολογισμούς : Βέττ.Βάλ.304,1.
ὅρϜος [ό] 'Επιγρ. **κερκ.** ἀντὶ ὅρος βλ.λ.
ὄρος [ό] ἢ **ὅρος** ἀρχ. λεξ. **ὁ φύλαξ**, **ὁ**. οὖρος βλ.λ. : Φώτ. ἐν λ. ὀρονύχιον.
ὀρός [ό] κ. **ὀρρός**, κ. μσν. κ. **νεώτ.** τὸ ὑδαρὲς μέρος τοῦ γάλακτος τὸ ἀπομένον **μετὰ** τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τυρίνης καὶ τοῦ βουτύρου **ἐξ** αὐτοῦ, τὸ μετὰ τὴν πῆξιν τοῦ γάλακτος ὑδατῶδες ὑπόλειμμα τὸ τυρόγαλο· Εὐστ.906 «ὀρὸς . . ἡ τοῦ γάλακτος ὑποστάθμη καθ' "Ομηρον» : 'Οδ.Ι 222 **ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα**, αὐτ.Ρ 225 **ὀρὸν πίνων** (Εὐστ. «ἡ ὑδατώδης τοῦ γάλακτος ὑπόστασις»), 'Ιππ.Γυν. 1,29, 'Αριστλ.ΖΙ 521b,27 **πᾶν δὲ γάλα ἔχει ἰχῶρα ὑδατώδη, ὃ καλεῖται ὀρρός**· **2)** τὸ μετὰ τὴν

ἀφαίρεσιν αἱμοσφαιρίων καὶ ἰνικῆς ἀπομένον ὑδατῶδες μέρος τοῦ αἵματος, τὸ μετὰ τὴν πῆξιν τοῦ αἵματος ὑδατῶδες ὑπόλειμμα : Πλάτ.Τίμ.83D **ὀρὸς ἱδρὼς καὶ δάκρυον·** || νεώτ. **τεχνητοὶ ὀροί** (διαλύματά τινα ἁλάτων ἢ καὶ ἄλλων οὐσιῶν χρησιμοποιούμενα εἰς θεραπευτικὰς ἐνέσεις), - **φυσιολογικὸς ὀρός** (διάλυμα χλωριούχου νατρίου ἐν ὕδατι), - **ὀρὸς αἱμολυτικός, ἀντιδυσεντερικὸς** κττ.' **3)** τὸ ὑγρὸν μέρος τῆς πίσσης, ἄ. ὀρ(ρ)ιόπισσα : Ἱππ.Ἑλκ.12,Θεόφρ.Φ1 3,9,2,Παῦλ.Αἰγ.3,74· **4)** σπερματικὸς ὀρός τὸ ρευστὸν τοῦ σπέρματος : Πλούτ. Ἀρέσκ.Φιλ.5,23 **ἄρχεσθαι τοὺς ἀνθρώπους τελειότητος περὶ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα, περὶ ἣν ὁ σπερματικὸς κρίνεται ὀῤῥός·** || κ. ἁπλῶς **ὀρός** : αὐτ.Ἠθ.981F **οἱ δὲ ἑπόμενοι ταῖς θηλείαις, καταρρέουσι μικρὸν τὸν ὀρόν.**

ὀροσάγγαι (οἱ) (περσ.) οἱ εὐεργέται τοῦ βασιλέως· Γραμμ.π.Φώτ. «οἱ εὐεργέται βασιλέως ὀροσάγγαι καλέονται» Ἡρ.8,85 **οἱ δ' εὐεργέται βασιλέος ὀροσάγγαι καλέονται Περσιστί·** **2)** οἱ σωματοφύλακες· Γραμμ.π.Φώτ. «ὀροσάγγαι μὲν οἱ σωματοφύλακες» : Σοφ.ἀπ.183, αὐτ.634.

ὀροσειρά (ἡ) νεώτ. σειρὰ ὀρέων συνεχομένων πρὸς ἄλληλα, ἅλυσις ὀρέων, ἄ. βουνοσειρά.

ὁροσήμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ὁ δι' ὁροσήμων καθορισμὸς τῶν ὁρίων ἐκτάσεώς τινος, τοποθέτησις ὁροσήμων, ὁροθέτησις.

ὁρόσημο(ν) τό) νεώτ. κ. δημ. σῆμα, σημεῖον, ἐκ λίθου, πασσάλου κττ., δεικνύον τὸ ὅριον ἐκτάσεώς τινος ἐν ξηρᾷ ἢ θαλάσσῃ, ἄ. ὁροθέσιον.

ὀρόσπιζος (ὁ) εἶδός τι μικροῦ πτηνοῦ προσομοίου μὲ σπῖνον : Ἀριστλ.ΖΙ 592,b25 **ὀρόσπιζος, οὗτος σπίζῃ ὅμοιος . . περὶ τὸν αὐχένα κυανοῦν.**

ὁροστέγεια (ἡ) νεώτ. μικροβιολ. ἡ ἐξοικείωσις τῶν μικροβίων πρὸς εἰδικοὺς ἀνόσους ὀρούς, ἡ ἰδιότης τῶν ὁροστεγῶν μικροβίων.

ὀροστεγής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ μικροβίων, ὁ ἐξοικειωθεὶς πρός τινα ὀρὸν **καὶ μὴ** προσβαλλόμενος πλέον ὑπ' αὐτοῦ.

ὀροσφαιρίνη (ἡ) νεώτ. πρωτεϊνικὴ ὕλη ἐκ τῶν γλοβουλινῶν,ἀπαντῶσα κυρ.ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ αἵματος.

ὀροτύπος-ον ὁ καταρρίπτων τὰ ὄρη : Αἰσχ.Ἑπτ. 85 **βρέμει δ' ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροτύπου·** || κτ. Φώτ. «ὀροτύπους, τοὺς γίγαντας, ὅτι ταῖς τῶν ὀρῶν κορυφαῖς ἔβαλλον».

ὀρούα (ἡ) ἀντὶ ὀρύα βλ.λ.· Ἡσ. «ὀρούα, χορδὴ καὶ σύντριμμα πολιτικόν».

ὀρούβω ἢ ὀρουβῶ, παμφυλ. ἀντὶ ὀρούω βλ.λ. κτ. Ἡρακλ. π. Εὐστ.1654 «οὕτω δὲ καὶ ὀρούω, ὀρούβω λέγουσι, καὶ περισπωμένως δὲ ὀρουβῶ.»

ὀρούματα Ἡσ. «ὁρμήματα, πηδήματα».

ὀροῦσα θηλ. μτχ. ἀορ. β' τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρουσις-εως (ἡ) (ὀρούω) ὄρμησις, ὁρμή, κτ. Στωικ.ἀπ.3,40 «φορὰ διανοίας ἐπί τι μέλλον» : Φίλ. Ι,602 **τὸ δὲ γινόμενον ὄρουσιν ἐκάλεσαν** (πιθ. εἰκ. ἀντὶ ἔρυσιν), Κλήμ.Ἀλ.226,32 **ὄρουσις καὶ ἰσχύς·** || ἀντὶ ὄρουμα, πήδημα: Δίων Χρ.2,80 **τῶν τοῦ Ἀχιλλέως πηδήσεων καὶ ὀρούσεων.**

ὀρουστικός-ή-όν σχόλ. ὁ ὁρμητικός, ὁ ἐφορμιστικός : Σχόλ.Πίνδ.Π 2,16,679.

ὀρούω ἐπ. κ. ποι., παρατ. **ὤρουον,** μέλλ. **ὀρούσω,** ἀόρ. **ὤρουσα** κ. ἐπ. **ὄρουσα** (Ἰλ.Β 310), μτχ. **ὀρούσας** (Ἰλ.Λ 359), ἀμτβ. ἐγείρομαι καὶ ὁρμῶ βιαίως ἐπί τι ἢ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐφορμῶ, ἐπιπίπτω, ἐπὶ προσ. κ. πραγμάτων : Ἰλ.Λ 359 **ἐς δίφρον ὀρούσας,** αὐτ.Β 310 **πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν,** αὐτ.Ξ 401 **ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν,** Ἡσίοδ.Α 412, Εὐρ.ΙΤ 297 **μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας λέων ὅπως,** αὐτ.Ἡρ.972 **οἱ δὲ ταρβοῦντες φόβῳ ὤρουον ἄλλος ἄλλοσ',** Δημόκρ.228 **οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες,** Θεόκρ.6,13 **μὴ τᾶς παιδὸς ἐπὶ κνάμαισιν ὀρούσῃ,** Πλούτ.Κοριολ.8 **κρατῶν ἀπάντων, πρὸς οὓς ὀρούσειε·** ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως : Ἰλ.Ν 505 **αἰχμὴ . . στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν,** Ἡσίοδ.Α 437 ὅτ' ἀπὸ **μεγάλου πέτρη** πρηῶνος **ὀρούσῃ,** Αἰσχ.Εὐμ.113 **ἐκ μέσων ἀρκυστάτων ὤρουσεν,** Εὐρ.Φοίν.1237, Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.13 **αὐτόθεν ὀρούσαντες . . κατὰ τῶν ὀρῶν ἔθεον·** ὁμ. μτ. αἰτ. : Αἰσχ.Ἀγ.826 πήδημ' ὀρούσας· || ὁμ. μτφ. : Σοφ.ΟΤ 877 **ὕβρις . . αἶπος ἀπότομον ὤρουσεν εἰς ἀνάγκαν,** αὐτ.Ἠλ. 1441 **λαθραῖον ὡς ὀρούσῃ πρὸς δίκας ἀγῶνα,** Φιλήμ.214 **πρὸς θάνατον ὀρούειν·** || κινῶ : Ἀρχέστρ.ἀπ.24,3· **2)** μτ.γενικ.τοῦ ἀντικ.παλαίω κατά τινος : Πίνδ.Π 10,61 **τῶν δ'** ἕκαστος ὀρούει· **3)** ὁμ. μτ. ἀπαρφ. εἶμαι πρόθυμος, ἕτοιμος νὰ πράξω τι : Πίνδ.ΠΟ 9,102 **πολλοὶ δὲ διδακταῖς ἀνθρώπων ἀρεταῖς κλέος ὤρουσαν ἀρέσθαι·** **4)** γεν. ἐγείρομαι, ὑψοῦμαι: Ὀππ.Κυν.3,474 **ἐκ.. κεφαλῆς δίδυμον κέρας ἰθὺς ὀρούει·** **5)** ρηματ.π. ὄρουσις.

ὀροφή (ἡ) (ἐρέφω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις, ἐπιφάνεια τῆς στέγης, τὸ ἐσωτερικὸν ἐπιστέγασμα δωματίου ἢ ἄλλου τινὸς διαμερίσματος, τὸ ταβάνι : Ὀδ.Χ 298 **αἰγίδ' ἀνέσχεν ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς,** Ἡρ.2,148 **τῶν οἰκημάτων ὀροφὴ . . λιθίνη,** αὐτ.155 **τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς** (κτ. πλεονασμόν), Ἀριστφ.Νεφ.173 **ἄνω κεχηνότος ἀπὸ τῆς ὀροφῆς . . γαλεώτης κατέχεσεν,** Θουκ.4,48 **ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸ τέγος . . καὶ διελόντες τὴν ὀροφήν,** Ξεν.Ἑλλ.6,5,9 **τὴν ὀροφὴν** (τοῦ νεὼ) **διελόντες,** Πλάτ.Πολ.529B **ἐν ὀροφῇ ποικίλματα θεώμενος,** Πολύβ.5,9,3 **τῷ πυρὶ κατελυμήναντο τὰς ὀροφάς,** Γεωπ.14,6,2,Παπαδ.Χριστ.Διηγ.5 **ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τῆς ὀροφῆς·** || κτ. πληθ. τὰ ξύλα τῆς στέγης, τὰ σανιδώματα τῆς σκεπῆς : Θεόφρ.Φ1 5,3,7 **διαμνημονεύουσιν ὀροφὰς τινὰς τῶν ἀρχαίων οὔσας·** || νεώτ. συνεκδ. ἡ στέγη οἰκήματός τινος· **2)** ἡ κορυφὴ τῆς κυψέλης : Ἀριστλ.ΖΙ 624a,6 **ἄρχονται δὲ τῶν ἱστῶν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ σμήνους·** **3)** νεώτ. τὸ ἀνώτατον ὕψος μέχρις οὗ δύναται ν' ἀνέλθῃ ἀεροπλάνον τι ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ· **4)** συριακὸν ὄνομα εἴδους τινὸς φυτοῦ, ἄ. κροκοδιλιὰς βλ.λ. : Ἀέτ.11,2.

ὀροφηφάγος-ον (ὀροφή, τρώγω) μτγν. κ. μσν. ὁ τρώγων, ὁ καταστρέφων τὴν ὀροφήν : Ἀγαθ.ΑΠ 9,152 **Ἀτρειδᾶν ὀροφηφάγον ἀψαμένων πῦρ.**

ὀροφηφόρος-ον (ὀροφή, φέρω) μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων στέγην μεθ' ἑαυτοῦ, ὁ βαστάζων τὴν ὀροφὴν ἐπάνω του : Ἡσ. «ὀροφηφόρον ζῷον πᾶν ὀστρακόδερμον» : Ἀγαθ.ΑΠ 9,631.

ὀροφιαῖος-α-ον (ὀροφή) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροφὴν βλ.λ.ΙΙ, ὁ τῆς ὀροφῆς : Ἐπιγρ. **τοὺς λίθους τοὺς ὀροφιαίους.**

ὀροφίας (ὁ) ὁ ὑπὸ τὴν ὀροφήν, ἐν τῷ οἴκῳ ζῶν : Ἀριστφ.Σφ.206 **μῦς . . ὑπὸ τῶν κεραμίδων ἡλιαστὴς ὀροφίας** (μῦς ὁ κοινός, ἀντίθ. μῦς ἀρουραῖος), Ἡσ. ὀροφίας ὄφις (κατοικίδιος ἢ ἥμερος).

ὀροφικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀροφὴν βλ.λ.Ι), ὁ τῆς ὀροφῆς : Ἡσ. ἐν λ. κουράς.

ὀρόφινος-η-ον μτγν. ὁ ἔχων καλαμίνην στέγην, ὁ ἐσκεπασμένος διὰ καλαμίνης ὀροφῆς : Αἰν.Τακτ. 32,8 **εἰς τὰς ὀροφίνας οἰκίας·** || Ἡσ. «ὀρ(ο)φίνη· καλάμη μελίνης».

ὀρόφιον (τό) μσν. κ. νεώτ. λειτουργ. ἀντὶ κιβώριον βλ.λ.3) : Βί.Ἀγ.Θεοκτίστης ἐν Θησ.Στεφ. **καὶ θείας τραπέζης τὸ περικείμενον ὀρόφιον, ὃ κιβόριον καλεῖν σύνηθες.**

ὀροφοίτης (ὁ) ΕΜ 461,27 ἀντὶ ὀρειφοίτης βλ.λ.

ὀροφοιτῶ-άω (ὄρος, φοιτῶ) μτγν. ἀντὶ ὀρειφοιτῶ βλ.λ.· Ἡσ. «ὀροφοιτῶντα, εἰς ὄρη περιερχόμενον» : ΠΔ Μακκ.4,14,15 **τῶν πετεινῶν, τὰ μὲν ἥμερα κατὰ τὰς οἰκίας ὀροφοιτῶντα** (δ.γρ. ὀροφοιτοῦντα, πιθ. κτ. ἁπλοποίησιν ἀντὶ ὀροφοφοιτῶντα).

ὄροφος (ὁ) (ἐρέφω) κ. μσν. κ. νεώτ. εἶδος καλάμου, δι' οὗ ἐστέγαζον τὰς οἰκίας : Ἰλ.Ω 451 **ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεφαν λαχνήεντ' ὄροφον,** Ἀριστλ.ἀπ.268 (ἔνθα διακρίνει αὐτὸν τοῦ κοινοῦ καλάμου), Εὐστ.Ἰλ.1358,50· **2)** ὀροφή, στέγη οἰκήματος : Χρησμ.π.Ἡρ.7,140 **κατὰ δ' ἀκροτάτοις ὀρόφοισι αἷμα μέλαν κέχυται,** Αἰσχ.Ἱκ.651 **τὸν οὔτις ἂν δόμος ἔχων ἐπ' ὀρόφων ἰαίνοιτο,** Ἀριστφ.Λυσ.229 **οὐ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τὰ Περσικά,** Θουκ.1,134 **τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας,** Ξεν.Ἀν. 7,4,16 **διὰ τοῦ ὀρόφου ἐφαίνετο πῦρ,** Πλάτ.Πολ. 417A **ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὄροφον ἰέναι** (συνοικεῖν τινι), Μακεδ.ΑΠ 9,649,2 **τὸ μέλαθρον ἄχρι καὶ ἤγαγεν εἰς ὀρόφους,** Ἰωσ.ΑΙ 8,3,2 **ὄροφος δ' αὐτοῖς ἐπεβέβλητο κέδρου·** || κτ. πληθ. **ὄροφοι Φοίβου** ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος : Εὐρ.Ἴων 89 **σμύρνης δ' ἀνύδρου καπνὸς εἰς ὀρόφους Φοίβου πέτεται·** **3)** μτγν. ἡ σκέπη, τὸ ἐπιστέγασμα ἁμάξης : Παυσ.1,19,1 **τῆς ἁμάξης τοὺς βοῦς . . ἐς τὸν ὄροφον ἀνέρριψεν·** **4)** νεώτ. σύνολον δωματίων καὶ διαμερισμάτων οἰκοδομῆς τινος, ἐχόντων ἰσοϋψὲς δάπεδον καὶ ἰσοϋψῆ ὀροφήν: **κατοικεῖ εἰς τὸν πρῶτον - εἰς τὸν τρίτον ὄροφον** (δημ. πρῶτο - τρίτο πάτωμα), - **ἰδιοκτησία κατ' ὄροφον** (ἄ. ὁριζόντιος ἰδιοκτησία).

ὀροφυλακή (ἡ) νεώτ. σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ χρησιμοποιούμενον ἄλλοτε πρὸς φρούρησιν τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος.

ὀροφυλᾰκικός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν φύλαξιν, τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων : **ὀροφυλακικὸν τέλος.**

ὀροφύλαξ-ᾰκος (ὁ) (ὅρος, φύλαξ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τῶν ὀροθεσίων, ὁ ἔφορος τῶν ὀροσήμων : Ἐπιγρ.· **2)** Ἐπιγρ. κ. πάπ. ὁ φύλαξ τῶν συνόρων· || νεώτ. στρατιώτης ἢ ὑπάλληλος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς φρουρήσεως τῶν συνόρων· || ὁμ. ὁπλίτης τῆς ὀροφυλακῆς βλ.λ.· **3)** μτγν. ὁ διατηρῶν, ὁ διαφυλάττων τὰ ὅρια : Πρόκλ. Τίμ.3,184D **ὀροφύλαξ τινῶν.**

ὀροφύλαξ-ᾰκος (ὁ) (ὄρος, φύλαξ) Ἐπιγρ. ὁ φύλαξ τῶν ὀρέων· πρβλ. ὀρεοφύλαξ.

ὀροφῠλᾰκῶ-έω (ὀροφύλαξ) Ἐπιγρ. εἶμαι ὀροφύλαξ, φύλαξ τῶν συνόρων.

ὀροφῶ-όω (ὀροφή) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπικαλύπτω τι δι' ὀροφῆς, στεγάζω, ταβανώνω, σκεπάζω : ΠΔ Βασ.3,7,7 **τὸ αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου ἐποίησε, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους,** Φίλ.Βυζ.Θαυμ.1,1 **τοῖς ῥιζώμασι τῶν δένδρων ὑπεράνωθεν ὠροφωκώς,** Γρηγ.Νύσσ.1,525A **ταῖς κέδροις ὀροφώσας·** κ. παθ. : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,2 **κεδρίνοις φατνώμασιν ὠρόφωντο,** Πλούτ.Ἠθ.210E **οἰκίαν τετραγώνοις ὠροφωμένην δοκοῖς,** Ἡσ. ἐν λ. σκιάς . . **σκηνὴ ὠροφωμένη·** **2)** μτφ. μαν. ἐπικαλύπτω, ἐπιστεγάζω : Εὐστ.Πον.136,26 **ὧν γινομένων καὶ τὰ ἄλλα προτίθενται καὶ ὀροφοῦνται ὡς ἐπὶ θεμελίῳ στερρῷ·** **3)** σχηματίζω τι ἐν εἴδει ὀροφῆς, εἰς σχῆμα στέγης : Ἰώσ.ΠΙ 6,1,3 **τοὺς θυρεοὺς ὀροφώσαντες ὑπὲρ τῶν σωμάτων·** **4)** ῥηματ.π. ὀρόφωμα, ὀρόφωσις, ὀροφωτός.

ὀρόφωμα-ατος (τὸ) (ὀροφῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὀροφή, στέγη, σανίδωμα : Καλλίξ.1 **οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων,** ΠΔ Ἰεζ. 41,26 **εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἰλάμ,** αὐτ.Παραλ. 2,3,7, Φίλ.Βυζ.Θαυμ.1,6 **ἡ πρὸς τοῖς ὀροφώμασι γῆ,** Ἀλέξ.Πολ. π. Εὐστ.Εὐαγγ.Προπ.2,429,13 Gaist. ὀρόφωμα ποιῆσαι ἐκ φατνωμάτων χρυσῶν, Διόδ.Σ 2,10 **τὸ ἐπὶ τοῖς δοκοῖς ὀρόφωμα . . εἶχεν ὑπεστρωμένον κάλαμον.**

ὀρόφωσις-εως (ἡ) (ὀροφῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ ὀροφῆς, ἡ τοποθέτησις στέγης, στέγασις, ταβάνωμα : Ἐπιγρ., Ἐπιφάν.1,1082B **τὴν ἄνωθεν τῆς ὀροφώσεως σκέπην,** Εὐστ.Πον.184,5 **ὀρόφωσις ἡ ἐκ τῶν τῆς γῆς.**

ὀροφωτής (ὁ) μσν. ὁ κατασκευαστὴς ὀροφῶν, στεγῶν : ΚΜανασσ.Χρον.175 **ὁ πάνσοφος ὀροφωτὴς τῆς παγκοσμίου στέγης.**

ὀροφωτός-ή-όν (ὀροφῶ) μτγν. μσν. ὁ φέρων ὀροφήν, ὁ ἔχων στέγην, ὁ ἐστεγασμένος, ὁ σκεπαστός : Εὐστ.Ἰλ.892,33.

ὀρόω ἐπ. τ. τοῦ ὀρῶ βλ.λ. : Ἰλ.Ε 244 **ἄνδρ' ὀρόω . . ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι.**

ὄρπα Ἡσ. «Ἐρινύς»· πρβλ. ὄριφα.

ὀρπανοδικασταί (οἱ) Ἐπιγρ. κρητ. ἀντὶ ὀρφανοδικασταὶ βλ.λ.

ὄρπαξ-ακος (ὁ) αἰολ. κ. δωρ. τ. τοῦ ὄρπηξ βλ.λ.· **2)** Ἡσ. «ὄρπαξ· θρασὺς ἄνεμος» (πιθ. αἰολ. τ. τοῦ ἅρπαξ).

ὄρπας Ἡσ. «τῆς ἀκρίδος ὁ γόνος, ἔνθεν γάρον ποιοῦσιν»· πρβλ. ὄρπηξ.

ὄρπετον (τὸ) αἰολ. τ. ἀντὶ ἑρπετὸν βλ.λ. : Σαπφ. 40 **ἔρος γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον.**

ὄρπη Ἡσ. «σίδηρος, ἐν ᾧ τὸν ἐλέφαντα τύπτουσιν»· πρβλ. ἅρπη.

ὄρπηξ-ηκος (ὁ) κ. μσν., ἀττ. **ὄρπηξ,** αἰολ. κ. δωρ. **ὄρπαξ**-ᾶκος νεαρὸς βλαστός, κλάδος, βλαστάρι, κλωνάρι : Ἰλ.Φ 38 **ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ τάμνε νέους ὄρπηκας,** Σαπφ.104 **ὄρπακι βραδίνῳ,** Πίνδ. Παρθ.2,7, Θεόκρ.7,146 **τοὶ δ' ἐκέχυντο ὄρπακες βραβίλοισι καταβρίθοντες ἔραζε,** Καλλ.Ἀπόλλ.1 **ὁ τὠπόλλωνος ἐσείσατο δάφνινος ὄρπηξ,** Ἀπολλ. Ρ 4,1425 **ποίης γε μὲν ὑψόθι μακροὶ βλάστεον ὄρπηκες,** Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,39 **νέους ὄρπηκας ἐλαίης,** Γρηγ.Νύσσ.1,611B **ἀκανθώδεις τοὺς ὄρπηκας,** Εὐστ.Πον.223,65 **κλάδους καὶ ὄρπηκας·** **2)** πᾶν τὸ ἐκ νεαρῶν βλαστῶν ἢ δένδρων κατεσκευασμένον, οἷον βούκεντρον : Ἡσίοδ.Ἔργ.468 **ὅτ' ἂν ἄκρον ἐχέτλης χειρὶ λαβὼν ὄρπηκα βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι·** **3)** συνεκδ. λόγχη, δόρυ : Εὐρ. Ἱππ.221 **παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥῖψαι Θεσσαλὸν ὄρπακ'·** **4)** μτφ. ἔκγονος, ἀπόγονος : Ὀρφ. Ἀργ.215 **δισσοὶ ὄρπηκες ἀμύμονες ἦκον, Ἀμφίων . . ἰδ' Ἀστέριος·** || μσν. ὁμ. μτφ. : Στοὐδ. Θεόδ.210A **ὁ ὄρπηξ τῆς λογικῆς βλαστοφορίας.**

ὀρρεῖον (τὸ) (λατ.) μτγν. ἢ **ὄρρεον** ἢ **ὡρεῖον,** δ. γρ. τὸ ὄρριον βλ.λ.

ὀρρέξας Ἡσ. «θραύσας, ἀνελόμενος».

ὀρρεοπραιποσιτία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ ἔργον ἢ τὸ ἀξίωμα τοῦ προϊσταμένου, τοῦ ἐπιστάτου τῶν ὀρρίων βλ.λ.

ὀρριδιᾶν Ἡσ. «τὸ ἐπὶ τὰ ἰσχία καὶ τοὺς γλουτοὺς πεσεῖν».

ὄρριον Ἡσ. «ὀρίγανον».

ὄρριον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. πάπ., νεώτ. κ. **ὀρρεῖον** δημοσία ἢ ἰδιωτικὴ ἀποθήκη χρήσιμος πρὸς ἐναπόθεσιν διαφόρων ἐμπορευμάτων καὶ ἰδ. σιτηρῶν, ἀποθήκη σίτου, σιτοβολών : Ἐπιγρ., Πάπ. **μεσίτῃ δημοσίων ὀρρίων,** αὐτ. **Κυρίῳ μεσίτῃ ὀρρίων πολιτῶν·** **2)** κτ. ἐπέκτ. τὸ δοχεῖον τοῦ σίτου· **3)** ὁμ. γεν. τὸ πανδοχεῖον.

ὀρρόβηλος Ἡσ. «ὁδός, Ἰταλιῶται» (ἀναγν. ὁδός· πρβλ. οὐδὸς ὡς γλῶσσ. τοῦ βηλὸς κ. βατήρ, Ἡσ. κ. ΑΒ 224).

ὀρροθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἀντὶ ὀροθεραπεία βλ.λ.

ὀρρόμελι-ιτος (τὸ) μσν. ὀρὸς μετὰ μέλιτος : Γεωπ.12,22,1 (δ.γρ. οἰνόμελι).

ὀρ(ρ)όπισσα (ἡ) (ὀρρός, πίσσα) μσν. ὁ ὀρὸς βλ.λ.3) : Παῦλ.Αἰγ.3,74 (δ.γρ. ἀντὶ ὀρὸς πίσσης).

ὀρραποτίη (ἡ) δ.γρ. ὀροποτίη βλ.λ.: Ἱππ.Νούσ.2,70.

ὀρροποτῶ-έω δ.γρ. ὀροποτῶ : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.16.

ὀρροπύγιον (τὸ) (ὄρρος) κ. νεώτ. κ. **οὐροπύγιον,** ἰων. ὀρσοπύγιον τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ὀστοῦ τοῦ κόκκυγος, ἰδ. ἐπὶ πτηνῶν, ἔνθα φύονται τὰ πτερὰ

τῆς οὐρᾶς· Μοῖρ.282 «ὀρροπύγιον Ἀττικοί, ὀρθοπύγιον Ἕλληνες» : Ἀριστλ.Ζl 504a,32 **οὐρὰν μὲν οὐκ ἔχουσιν, ὀρροπύγιον δέ** [δ.γρ. ὀροπύγιον], αὐτ.618b,33 **πτερὰ .. βραχύτατα καὶ ὀρροπύγιον πρόμηκες** [δ.γρ. ὀροπύγιον], Ἐπιγρ. **ὀρσοπύγιον**· ὁμ. ἐπὶ τῆς σηπίας : Ἀριστλ.Ζl 525a,12 **ἔχει ὁ ἄρρην τῆς θηλείας .. τὸ οὐροπύγιον ὀξύτερον**· **2**) γεν. ἡ οὐρὰ ἢ πυγή, ὁ γλουτὸς παντὸς ζῴου : Ἀριστφ.Σφ.1075 **ἐσμὲν ἡμεῖς, οἷς πρόσεστι τοῦτο τοὐρροπύγιον**, αὐτ.Νεφ.162.

ὀρροπυγόστικτος-ον ὁ κατάστικτος κατὰ τὸ ὀρροπύγιον, ὁ ἔχων τὴν οὐρὰν κατάστικτον : Ἀριστλ.ἀπ.298 **ὀρροπυγόστικτοι δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σάργος.**

ὄρρος (ὁ) τὸ τέλος, τὸ ἄκρον τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ· Γαλ.19,127 «**τοῦ ἱεροῦ ὀστέου τὸ πέρας**», Μοῖρ. 284Ρ «ὄρρος τὸ ἐπάνω τοῦ πρωκτοῦ, Ἀττικοί», Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.122 «**τὸ ἐπάνω τῆς πυγῆς ὀστοῦν, ἐξ οὗ ἡ οὐρὰ τῶν ζῴων φύεται**» : Ἀθήν.13,565F **περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον**· **2**) ἡ κοχώνη, ὁ περίνεος· κτ. Ἀμμών. 27 «**ὄρρος λέγεται ὁ περὶ τοὺς γλουτοὺς τόπος, ὃν τινες ταῦρον λέγουσιν**»· || κτ. Ῥοῦφ.Ὀνομ.101 «**τῶν δὲ αἰδοίων τοῦ μὲν ἄρρενος ἡ μὲν ἐκκρεμὴς φύσις, καυλὸς .. τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμές, ὑπόστημα .. καὶ ἡ διὰ μέσου γραμμή, τράμις· οἱ δὲ ὄρρον ὀνομάζουσι**», Πολυδ.2,173 (ἑρμ. τοῦ ὄρρου) «**τὸ δὲ ῥαφῇ μὲν ἐοικός, ὑπὸ δὲ τὸν καυλὸν διὰ τοῦ ὀσχέου μέσου .. εἰς τὸν δακτύλιον καταλῆγον περίνεον ὀνομάζεται καὶ τράμις**»· **3**) γεν. ἡ πυγή, ὁ πρωκτός, ὁ γλουτός : Ἀριστφ.Βάτρ.222 **ἀλγεῖν ἄρχομαι τὸν ὄρρον**, αὐτ.Εἰρ.1239 **θλίβει τὸν ὄρρον** [σχόλ. «ὄρρος δέ ἐστιν ὁ ὑποκείμενος τοῖς σφαιρώμασι τόπος»], Λουκ.Λεξιφ.2 **ἀνατεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην ἐδάρην τὸν ὄρρον.**

ὀρρός (ὁ) κ. νεώτ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ὀρὸς βλ.λ. : Ἱππ. Γυν.1,29, Ἀριστλ.Ζl 521b,27 **πᾶν δὲ γάλα ἔχει ἰχῶρα ὑδατώδη, ὃ καλεῖται ὀρρός**, Ῥοῦφ.Νεφρ.Κύστ.14.

ὀρρῶ-όω [ὀρρός] μτγν. μεταβάλλω, μετατρέπω εἰς ὀρρὸν βλ.λ., **τὸ** παθ. : Κλήμ.Ἀλ.128.

ὀρρωδέως ἐπίρρ. Ἡσ. «ἐμφόβως».

ὀρρώδης-ους-ες [ὄρρος] κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἀνήκων **εἰς τὸν ὄρρον** βλ.λ.3) : Ἱππ.Διαιτ. (Νόθ.137 **ξηραινομένων τῶν τενόντων τῶν ὀρρωδέων** (Γαλ.19,127 «**τῶν ἄχρι τοῦ ὄρρου ἐκτεινομένων**»)· **2**) [ὀρρός] κ.νεώτ.ἀντὶ ὀρώδης, ὁ ὅμοιος, ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀρόν:Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,9,7 **ὀρρώδες γάλα**, Γαλ.4,201,15 **ὀρρώδες τὸ αἷμα**, Ἀκτουάρ.Ἰω. ἐν Ideleri Φυσ.2,7,9,14 **ὀρρώδης χυμός.**

ὀρρωδία (ἡ) [ὀρρωδῶ] κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **ἀρρωδίη** τρόμος, φόβος, δέος, δειλία, δισταγμός : Ἡρ.7,173, αὐτ.8,70 **τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη**, αὐτ.9,101 **ἦν δὲ ἀρρωδίη σφι .., οὔτι περὶ σφέων αὐτῶν**, αὐτ.4,140 **ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκατο, μὴ ..**, Εὐρ.Φοίν.1389 **διὰ φίλων ὀρρωδίαν**, αὐτ.Μήδ.317 **ὀρρωδία μοι μή τι βουλεύῃς κακόν**, Θουκ.2,89 **οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν** [φοβεῖσθαι], Ἰώσ.Αἰ 16,4,3 **παρούσης δέ τινος ὀρρωδίας**, Παχυμ.Γ'Ἀνδρ.Παλ. 1,4Β **πύξε τὴν ὀρρωδίαν**· **2**) νεώτ. ζῳολ. γένος λεπιδοπτέρων νυκτιιδῶν ἐντόμων.

ὀρρωδῶ-έω κ. νεώτ., ἰων. **ἀρρωδέω**, μέλλ. **ὀρρωδήσω**, ἀόρ. **ὠρρώδησα**, φοβοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, δειλιῶ, τρέμω, συστέλλομαι, διστάζω, ζαρώνω· κτ. Εὐστ.907 «**ὁ δὲ ῥηθεὶς Ἐρέννιος ἄλλο τι λέγων φησὶν ὅτι ἀρρωδεῖν κατὰ στέρησιν λέγεται, τὸ μὴ ὀρρωδεῖν ἢ εὐλαβεῖσθαι, ἀλλὰ καταφρονεῖν καὶ τεθαρρηκέναι**», μτ. αἰτ. : Ἡρ.5,35 **ἀρρωδέων δὲ τούτων ἕκαστα ἐβουλεύετο ἀπόστασιν**, Εὐρ.Ἠλ.831 **ὀρρωδῶ τινα δόλον θυραῖον**, Ἀριστφ.Ἱππ.126 **τὸν περὶ σεαυτοῦ χρησμὸν ὀρρωδῶν**, αὐτ.541, Ξεν.Ἑλλ.6,5,29 **τοὺς ἀπογεγραμμένους ἧττον ὠρρώδουν**, Πλάτ.Συμπ.213D **τὴν τούτου μανίαν τε καὶ φιλεραστίαν πάνυ ὀρρωδῶ**, Δημ.152 **μήτ' ὀρρωδεῖν ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν**· ὁμ. μτ. γενικ. φοβοῦμαι διά τι ἢ ἕνεκά τινος : Ἡρ.1,111 **τοῦ τόκου τῆς γυναικὸς ἀρρωδέων**· ὁμ. ἐμπροθ. [περί τινι, περί τινος, ὑπέρ τινος, ἀμφί τινος] : Θουκ.6,9 **ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι ὀρρωδῶ**, Ἀνδοκ.2,7 **οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν**, Λυσ.28,7 **ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρρωδοῦντας**, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,2 **ὀρρωδεῖν ἀμφὶ θανάτου**· ὁμ. ἑπομένης ἐξηρτημένης προτάσεως : Ἡρ.8,70 **ἀρρώδεον δέ, ὅτι ..**, αὐτ.1,9 **ἀρρωδέων, μή τί οἱ ἐξ αὐτῶν γένηται**, Ἱππ.Γυν.1,70 **ὀρρωδέειν ὅπως μὴ ..**, Ἀντιφ.3,3,4, Πλάτ.Εὐθφρ.3Α **ὀρρωδῶ, μὴ τοὐναντίον γένηται**· ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ.Ἑκ.768 **πατήρ νιν ἐξέπεμψεν ὀρρωδῶν θανεῖν**, αὐτ.ἀπ. 128 **αὐτὸς ὀρρωδῶν παθεῖν**· κ. ἀπολ. : Ἡρ.3,1 **τῇ δυνάμι τῶν Περσέων ἀχθόμενος καὶ ἀρρωδέων.**

ὀρσάγγης ὁ ὀροσάγγης βλ.λ.· Ἡσ. «σωματοφύλοξ ἢ τὸν βασιλέως οἶκόν ποτε εὐεργετήσας».

ὄρσασκε ἰων. γ' ἑν. πρόσ. ἀορ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρσε ἐπιφών. δημ. [ἐκ τῆς προστ. ὄρισε τοῦ ὁρίζω] ἀντὶ ὁρίστε, ἰδού, νά, συνήθ. **ἐν** χρ. εἰρων., ὑβριστ. ἢ χλευαστ. : φρ. **ὄρσε, γαμπρέ, κουφέτα** [ἐπὶ τῶν ἀκαίρως ἢ ἀδεξίως ποιούντων τι], - **ὄρσε νὰ τὸ πάρῃς μόνος σου** [δηλ. δὲν θὰ σοῦ τὸ δώσω ποτέ]· κ. ἀπολ. **ὄρσε** [ἐπιφώνησις συνοδεύουσα ὑβριστικὴν χειρονομίαν].

ὄρσεο κ. συνηρ. ἰων. **ὄρσευ ἀ. ὄρσο** προστ.μέσ. ἀορ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρσίαλος-ον [ὄρνυμι, ἅλς] ὁ κινῶν, ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν, ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος : Βάκχ.15,19.

ὀρσιβάκχας [ὄρνυμι, Βάκχα] μ. κτ. αἰτ. -αν ὁ ἐμπνέων, ὁ οἰστρηλατῶν, ὁ ἐνθουσιάζων τὰς Βάκχας : Βακχ.18,49 **ὀρσιβάκχαν .. Διόνυσον.**

ὀρσιγύναικα [τὸν] αἰτ. ἑν. τὸν ἐξεγείροντα, θέτοντα εἰς κίνησιν τὰς γυναῖκας: Λυρ.Ἀδέσπ.131 Εὔιον **ὀρσιγύναικα μαινομέναις ἀνθέοντα τιμαῖσι.**

ὀρσικτύπος-ον [ὄρνυμι, κτύπος] ὁ διεγείρων κτύπον, ὁ προκαλῶν ἢ παράγων θόρυβον, ὁ βροντῶν: Πίνδ.Ο 10(11),81 **ὀρσικτύπου Διός .. κεραυνόν.**

ὀρσίμαχος-ον [ὄρνυμι,μάχη] ὁ ἐγείρων, ὁ παρορμῶν εἰς μάχην : Βακχ.14,3Β1. **ὀρσιμάχου** [Παλλάδος].

ὀρσινεφής-οῦς-ές [ὄρνυμι, νέφος] κ. μσν. ὁ διεγείρων, ὁ συναγείρων τὰ νέφη, ὁ νεφεληγερέτης : Πίνδ.Ν 5,34 **ὁ δ' ἐφράσθη κατένευσέν τε Fοι ὀρσινεφὴς ἐξ οὐρανοῦ**, Εὐστ.Πον.56,13.

ὀρσιπέτης [ὄρνυμι, πέτομαι] Ἡσ. «**ὑψοῦ πετόμενος**».

ὀρσίπους-ποδος [ὁ,ἡ] [ὄρνυμι, πούς] ὁ αἴρων, ὁ ὑψῶν τοὺς πόδας, ὁ ὠκύπους, ὁ ταχύπους, ὁ ταχύς : Τραγ.Ἀδέσπ.2,45 **ὀρσίπους βοή** [ἡ φωνὴ δι' ἧς οἱ πόδες ἐγείρονται εἰς κίνησιν· κτ. Ἡσ. «ἐριστικοὺς παρασκευάζουσα πρὸς τὸν τῶν ποδῶν δρόμον»], Σιμμ.ΑΠ 15,27,8 **ὀρσιπόδων ἐλάφων.**

ὀρσίτης (ὁ) μτγν. εἶδος ὀρχήσεως ἐν Κρήτῃ, ἀ. ἐπικρήδιος : Ἀθήν.14,629C **πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως καὶ αἱ πολλαὶ παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος.**

ὄρσο ὄρσεο βλ.λ.

ὀρσοδάκνη (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος ἐντόμου δάκνοντος καὶ φθείροντος τοὺς βλαστοὺς τῶν φυτῶν· Ἡσ. «ζωΰφιόν τι ἐν τῇ κράμβῃ γινόμενον» : Ἀριστλ.Ζl 552a,30 **οἱ δὲ ὀρσοδάκναι ἐκ τῶν σκωλήκων μεταβαλλόντων** [γίνονται]· || νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ὠκυπόδων σαγριιδῶν ἐντόμων.

ὀρσόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) [ὄρνυμι, θρίξ] μτγν. μσν. ὁ ἐγείρων, ὁ ἀνορθῶν τὰς τρίχας : Θεόγνωστ.Καν 97,9 **ὄρσω ὀρσόθριξ, ὀρσοθώραξ**· πρβλ. ὀρθότριξ.

ὀρσοθύρα (ἡ) [ὄρνυμι, θύρα] κ. νεώτ. θύρα ἐν ὕψει, οὐχὶ ἰσοπέδως κειμένη· Φώτ. «θύρα ἐν ὕψει

τοῦ τοίχου», εἰδ. ἡ ὀπισθία θύρα ἐν τῷ δεξιῷ τοίχῳ τοῦ μεγάρου τῶν ἀνδρῶν, δι' ἧς εἰσήρχοντο εἰς τὴν λαύραν βλ.λ.]· Ἡσ. «ὀρσοθύρα· θύρα μεγάλη καὶ ὑψηλή, δι' ἧς ἐστιν ὀροῦσαι καταβαίνοντα. ἄλλοι πᾶσα θύρα μὴ ἔχουσα τὸν βαθμὸν πρὸς τῇ γῇ, ἀλλ' ἀπέχουσα τοῦ ἐδάφους, οἷον θυρίς· ἢ θύρα εἰς ὑπερῷον ἀνάγουσα» : Ὀδ.Χ 126 **ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ** [κτ. Εὐστ. «θύρα τις ἐπίσημος ὑψηλοτέραν πρόσβασιν ἔχουσα»], αὐτ.333· **2**) ὁμ. ἐν αἰσχρ. σημ. : Σιμων.Ἀμ.17 **τῆς ὄπισθεν ὀρσοθύρας**· **3**) νεώτ. ἡ οὐχὶ κυρία, ἡ μὴ κεντρικὴ θύρα τῆς οἰκίας, ἡ πόρτα τῆς ὑπηρεσίας, τὸ παραπόρτι.

ὀρσοθώραξ μτγν. κ. μσν. ἄνευ ἑρμηνείας : Θεόγνωστ.Καν.97.

ὀρσοί Ἡσ. «τῶν ἀρνῶν οἱ ἔσχατοι γινόμενοι».

ὀρσολοπεύω ἢ **ὀρσολοπῶ-έω** ἐρεθίζω, παροργίζω, λυπῶ, προκαλῶ, καθάπτομαί τινος, μτ. αἰτ. : Ὑμν.Ἑρμ.308 **ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις**, Μάξ.Τύρ.107 **αἰεί κε πανήμερον ὀρσολοπεύοι μύθῳ ὀνειδείῳ**· ‖ κ. μέσ. ἐξεγείρομαι : Αἰσχ.Πέρσ.10 **κακομάντις ἄγαν ὀρσολοπεῖται θυμὸς ἔσωθεν.**

ὀρσόλοπος-ον ὁ εἰς τὴν μάχην ὁρμῶν, ὁ πολεμικός, ὁ ὁρμητικός, ὁ θυελλώδης, ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως : Ἀνακρ.70.

ὀρσολοπῶ-έω ἄ. ὀρσολοπεύω βλ.λ.· Φώτ. «ὀρσολοπεῖν, λοιδορεῖν, πολεμεῖν»· κ. παθ.· Ἡσ. «ὀρσολοπεῖται· διαπολεμεῖται, ταράσσεται» : Αἰσχ. Πέρσ.10 **ἄγαν ὀρσολοπεῖται θυμὸς** [ταράσσεται ἡ καρδία μου].

ὀρσός λακων. ἀντὶ ὀρθὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ.995 **ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶα.**

ὀρσότης-ητος [ἡ] ὁρμή : Κριτ[.4]D.

ὀρσοτρίαινᾶ [ὁ] [ὄρνυμι, τρίαινα], γενικ. -ᾶ, αἰτ. -ᾶν, δωρ. ἀντὶ -**τριαίνης-ου,-ην**, ὁ πάλλων, ὁ κινῶν τὴν τρίαιναν : Πίνδ.Ο 8,48 **ὀρσοτρίαινα δ' ἐπ' Ἰσθμῷ ποντίᾳ ἅρμα . . τανύειν**, αὐτ.Π 2,12 **ὀρσοτρίαιναν . . καλέων θεόν.**

ὀρσύδρα [ἡ] [ὄρνυμι, ὕδωρ] μτγν., μσν. κ. νεώτ. σωλὴν δι' οὗ ἀναβιβάζεται τὸ ὕδωρ εἰς ὕψος· Εὐστ.Ὀδ.1921,15 «ὀπὴ δι' ἧς ὄρνυται ὕδωρ ὑψοῦ»· **2**) νεώτ. σωλὴν προσηρμοσμένος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν οἰκοδομῶν πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, ἄ. σωληνωτὴ ὑδρορρόη, λούκι.

ὄρσω μέλλ. τοῦ ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρτάζω ἰων. τ. τοῦ ἑορτάζω βλ.λ. : Ἡρ.2,60 **ὀρτάζουσι μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας.**

ὀρτᾰλίζω μ. ἐν συνθέσει ἀνορταλίζω βλ.λ.

ὀρτᾰλίς-ίδος [ἡ] νεογνὸν πτηνοῦ, νεοσσός, νεόττιον, ὀρνίθιον κ. γεν. πτηνὸν κατοικίδιον, ὀρνίθι : Νίκ.Ἀλεξ.294 **φοῖσιν ἀλίγκια τοῖά τε βοσκὰς ὀρταλὶς αἰχμητῇσιν ὑπευνηθεῖσα νεοσσοῖς ἔκβαλεν**· **2**) νεώτ. ζωολ. γένος ὀρνιθοειδῶν **πηνελοπιδῶν** πτηνῶν· ‖ ὁμ. γένος διπτέρων βραχυελύτρων **μυιιδῶν** ἐντόμων.

ὀρτᾰλῐχεύς-έως [ὁ] μτγν. ὁ ὀρτάλιχος βλ.λ.2] : Νίκ.Ἀλεξ.228 **χηνὸς νέον ὀρταλιχῆα.**

ὀρτάλῐχος [ὁ] κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὀρταλὶς βλ.λ., ὀρνίθιον· Φώτ. «ὀρτάλιχοι· οἱ μηδέπω πετόμενοι νεοττοί» : Θεόκρ.13,12 **οὐδ' ὁπόκ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν**· ‖ ὁμ. βοιωτ ἀντὶ ἀλεκτρυών : Ἀριστφ.Ἀχ.871 **εἴ τι βούλει**, πρίασο, . . **τῶν ὀρταλίχων** [σχόλ. «τοὺς ἀλεκτρυόνας»], Στράτ.Κωμ.47,4 **τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχα**· **2**) γεν. νέον πτηνόν, νεοσσός, πουλάκι : Αἰσχ. Ἀγ.53 **πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες**, Ὀππ.Ἀλ 5,579 **ὀρτ- χελιδόσι**, Ἀγαθ.ΑΠ 5,201,4 **ὄρνιθες δροσερῶν μητέρες ὀρταλίχων**, αὐτ.9,766,2 πετεηνῶν **ἔθνεα καὶ ταχινοὺς . . ὀρταλίχους**· **3**) νεαρὸν ζῷον : Σοφ.ἀπ.793 **φακαλοῦχοι μητέρες αἰγές τ' ἐπιμαστίδιον γόνον ὀρταλίχων ἀναφαίνοιεν.**

ὀρτάριον [τὸ] μσν. κ. **ἀρτάριον**, εἶδος χειμερινῆς ἐπενδύσεως ὑποδημάτων· Σουΐδ. «ὀρτάρια οἱ τῶν ποδῶν πῖλοι», Τζέτζ.Λυκόφρ. «ἀσκέραι δὲ κυρίως τὰ ἐν τοῖς ποσὶ πιλία ἤτοι τὰ ὀρτάρια λέγεται» : Στουδ.Θεόδ.Κατηχ. ἐν Θησ.Στεφ. **σφίγγει με τὸ καλίκιον καὶ οὐ πάρεστί μοι ἀλλαγὴ ὀρταρίων ἑτέρων.**

ὀρτενσία [ἡ] νεώτ. βοταν. ἡ **ὀρτανσία**, δημ. **ὀρτένσια**, γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ῥηξιπετροειδῶν** ὧν πλεῖστα κοσμητικά.

ὀρτή [ἡ] ἰων. ἀντὶ ἑορτὴ βλ.λ. : Ἡρ.1,31 **ἐούσης ὀρτῆς τῇ Ἥρῃ.**

ὄρτιρ Ἐπιγρ. ἀντὶ ὅστις βλ.λ.

ὀρτός Ἡσ. «βωμός. Κύπριοι».

ὄρτσα δημ. [προστ. τοῦ ὀρτσάρω] ὡς ναυτ. κέλευσμα, πρόσαγε !, ἀντίθ. πόντζα : **ὄρτσα (ἀ)λὰ μπάντα** [πρόσαγε ὅλον ἢ κάτω ὅλον τὸν οἴακα !, ὅπως ἀναστρέφῃ τὸ πλοῖον καὶ ἡ προσήνεμος πλευρὰ αὐτοῦ καταστῇ ὑπήνεμος], - **γυρίζω ὄρτσ' ἀ λὰ μπάντα** [ἀναστρέφω, στρέφω ἀνάπρωρα τῷ ἀνέμῳ], φρ. **οὔτε στὰ ὄρτσα ἔρχεται οὔτε στὰ μπόντζα μπαίνει** [μτφ. ἐπὶ προσ. εἶναι δυσήνιος, ἀνοικονόμητος]· ‖ ὁμ. ὡς ἐπίρρ. : **βαστῶ ὄρτσα**, - **τραβῶ ἢ πηγαίνω στὰ ὄρτσα** [κρατῶ πρὸς τὴν ἐγγυτάτην ἢ ἀρμενίζω ἐγγύτατα].

ὀρτσάρισμα [τὸ] δημ. ἡ κίνησις, καθ' ἣν τὸ διάμηκες τοῦ πλοίου πλησιάζει πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου μέχρι γωνίας, πέραν τῆς ὁποίας τὰ ἱστία παύουσι δεχόμενα τὸν ἄνεμον, ἡ προσαγωγή.

ὀρτσάρω [Ἰταλ.] δημ., ἀόρ. **ὀρτσάρισα** κ. **ὄρτσαρα**, μτχ. παθ. παρακ. **ὀρτσαρισμένος**, ἐπὶ ἱστιοφόρων, προσάγω τὸ ἱστιοπλοοῦν πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου : δ.δίστ. **ὀρτσάρισε, ὀρτσάρισε, | τὸν κάβο καβαντζάρισε**· **2**) ἀμτβ. ἐπὶ ἱστιοπλοοῦντος πλοίου, προσάγομαι πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἀνέμου : δ.δίστ. **ὀρτσάρισε, μπρατσέρα μου, | νὰ φέρῃς τὸν ἀέρα μου**· **3**) ῥηματ. π. ὀρτσάρισμα.

Ὀρτυγία [ἡ] κ. ἐπ. **Ὀρτυγίη** ἀρχ. ὄνομα τῆς νήσου Δήλου : Ὀδ.Ε 123 **ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ . . βελέεσσιν κατέπεφνεν**· **2**) ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου : Σοφ.Τρ.213 **βοᾶτε τὰν ὁμόσπορον Ἄρτεμιν Ὀρτυγίαν.**

ὀρτύγιον [τὸ] ὑποκορ. τοῦ ὄρτυξ βλ.λ. : Εὐπ.214 **μίκρ' ἄττ' ὀρτύγια**, Ἀντιφάν.5 **ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων.**

ὀρτυγίς-ίδος [ἡ] νεώτ. ζωολ. γένος ὀρνιθοειδῶν **τιναμιδῶν** πτηνῶν.

ὀρτῠγοθήρας [ὁ] [ὄρτυξ, θηρεύω] κ. νεώτ. ὁ θηρεύων ὄρτυγας, ὁ θηρευτὴς ὀρτύγων : Πλάτ. Εὐθ.290D **ἃ ἐθήρευσαν . . οἱ ὀρτυγοθῆραι τοῖς ὀρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν.**

ὀρτῠγοκόμος [ὁ] [ὄρτυξ, κομῶ [2]] ὁ ἐκτρέφων, ὁ διατηρῶν ὄρτυγας : Αἰσχ.ἀπ.242.

ὀρτῠγόκομπος κτ. ἀνάγν. Διον.Ζώπ. ἐν Ἀριστφ. Ὀρν.1299 [σχόλ. εἰς 1297] ὁ πλήττων [κατὰ κεφαλῆς] ὄρτυγας, ὀρτυγοκόπος βλ.λ.

ὀρτῠγοκοπία [ἡ] ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. εἶδος παιδιᾶς καθ' ἣν ἐτοποθέτουν ἐντὸς προδιαγεγραμμένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κύκλου εἰδικῶς ἐκγυμνασθέντα ὄρτυγα, ὃν ὁ ὀρτυγοκόπος ἔτυπτε διὰ τοῦ λιχανοῦ ἢ ἀπέσπα τὰ πτερὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, θεωρουμένου νικητοῦ τοῦ ὄρτυγος ἐὰν ὑπέμενε τὸ τοιοῦτον χωρὶς νὰ διαφύγῃ ἔξω τῆς γραμμῆς τοῦ κύκλου : Πολυδ.9,107· ‖ κτ. Φώτ. ἐν λ. ὀρτυγοκόπος «ἐν ᾗ ὄρτυγας ἱστᾶσιν ἐγ γύρῳ, οὓς τύπτουσιν εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ γύρῳ καταβαλὼν τὸν ὄρτυγα, λαμβάνει ἑξῆς οὓς ἂν δύνηται· ὁ δὲ ἀποτυχὼν παρέχει θατέρῳ τοὺς ὄρτυγας τύπτειν, καὶ τοῦτο ἀνὰ μέρος ποιοῦσι».

ὀρτῠγοκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρτυγοκοπίαν, ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν ὀρτυγοκοπίαν : Πολυδ.9,108.

ὀρτῡγοκόπος-ον [ὄρτυξ, κόπτω] κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος, ἱκανὸς εἰς τὸ παίγνιον τῆς ὀρτυγοκοπίας βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.108, 'Αθήν.11,506D **Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον,** Σχόλ.'Αριστφ."Ορν.1297.

ὀρτῡγοκοπῶ-έω [ὀρτυγοκόπος] μτγν. παίζω τὴν ὀρτυγοκοπίαν βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.34D **κυβεύεις ἢ ὀρτυγοκοπεῖς ἢ καπηλεύεις,** Πολυδ.9,107.

ὀρτῡγομανία [ἡ] μτγν. ἡ μανία πρὸς τὸ ἐσθίειν ὄρτυγας κ. γεν. θηράματα : Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **τὴν μὲν γυναικομανίαν τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν.**

ὀρτῡγομήτρα [ἡ] εἶδος πτηνοῦ συναποδημοῦντος μετὰ τῶν ὀρτύγων, πιθ. τὸ πτηνὸν κρὲξ βλ.λ.2), κτ. 'Ησ. «ὄρτυξ ὑπερμεγέθης», ὀρτυκομάνα : Κρατῖν.246 **Ιθακησία ὀρτυγομήτρα,** 'Αριστλ.Ζ1 597b,16 **ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα παραπλήσιος τὴν μορφὴν τοῖς λιμναίοις ἐστί,** ΠΔ 'Εξ.16,13 **ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν,** αὐτ.'Αρ.11, 3) **καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης,** 'Αθήν.9,393Α **ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, . . λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Μύνδιος 'Αλέξανδρος ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή·** ‖ ὁμ. κωμικ. ἐπὶ τῆς Λητοῦς : 'Αριστφ."Ορν.870 **κύκνῳ Πυθίῳ καὶ Δηλίῳ, καὶ Λητοῖ 'Ορτυγομήτρᾳ.**

ὀρτῡγοπώλης [ὁ] μτγν. ὁ πωλῶν ὄρτυγας, ὁ πωλητὴς ὀρτύγων : Πολυδ.7,136.

ὀρτῡγοτροφεῖον [τὸ] ὁ τόπος ἔνθα ἐκτρέφονται ὄρτυγες : 'Αριστλ.Πρ.892a,11.

ὀρτῡγοτρόφος [ὁ] [ὄρτυξ, τρέφω] ὁ ἐκτρέφων, ὁ διατηρῶν ὄρτυγας : Πλάτ.Εὐθ.290D **ἃ ἐθήρευσαν . . οἱ ὀρτυγοθῆραι τοῖς ὀρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν,** Πολυδ.7,136.

ὀρτῡγοτροφῶ-έω [ὀρτυγοτρόφος] μτγν. ἐκτρέφω, διατηρῶ ὄρτυγας : Μᾶρκ.Αὐρ.1,6 **τὸ μὴ ὀρτυγοτροφεῖν.**

ὀρτύκι [τὸ] δημ. ὁ ὄρτυξ βλ.λ., ὀρτύγιον.

ὀρτυκομάνα [ἡ] δημ. τὸ διαβατικὸν πτηνὸν κρέξ, ἃ. ὀρτυγομήτρα· **2**] τὸ πτηνὸν ἐρωδιός, ἃ. ὀρτυκοσούρτης.

ὀρτυκοσούρτης [ὁ] δημ. τὸ πτηνὸν ἐρωδιός.

ὄρτυξ-ῠγος [ὁ,] [κ. ἡ : Λυκόφρ.401, κ. γενικ. -ῦκος : Φιλήμ.245] κ. νεώτ. τὸ ἀποδημητικὸν πτηνὸν ὄρτυξ ὁ κοινός, τὸ ὀρτύκι, ἡ χαμοπέρδικα : 'Ηρ 2,77 **ὀρνίθων δὲ τούς τε ὄρτυγας καὶ τὰς νήσσας,** 'Επίχ.45,'Αριστφ."Ορν.707 **ὁ μὲν ὄρτυγα δούς . . ὁ δὲ χῆνα,** αὐτ.1297, Ξεν.'Απομν.2,1,4 **οἵ τε ὄρτυγες καὶ οἱ πέρδικες,** 'Αριστλ Ζ1 597a,23 **οἱ δ' ὄρτυγες τῶν γεράνων,** αὐτ.597b,5 **ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ὄρτυγες, ἐὰν μή τινες ὑπολειφθῶσι καὶ τῶν τρυγόνων,** Λυκόφρ.401 **τύμβος δὲ γείτων ὄρτυγος πτερουμένης** [σχόλ. «τῆς Δήλου νήσου ἢ τῆς 'Αστερίας, γενομένης ὄρτυγος»] 'Αθήν.9,392Α· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος ὀρνιθοειδῶν τετραονιδῶν πτηνῶν· **2**) τὸ φυτὸν στελεφοῦρος βλ λ. : Θεόφρ.Φ1 7,11,2.

ὀρτῶς ἐπίρρ. βαρβαρισμὸς ἀντὶ ὀρθῶς βλ.λ. : 'Αριστφ.Θεσμ.1215 **ὀρτῶς δὲ συβίνη ἐτί.**

ὀρύα [ἡ] χορδή, λουκάνικο, ὀνομασία ἔργου τινὸς τοῦ 'Επιχάρμου· 'Ησ. «ὀρούα, χορδὴ καὶ σύντριμμα πολιτικόν, εἰς ὃ 'Επιχάρμου δρᾶμα», Εὐστ.'Οδ. 1915,21 «τὰς κοινῶς λεγομένας χορδὰς ὀρύας 'Επίχαρμος ὀνομάζει» : 'Επίχ.110Κ· ὁμ. **ὀρῦα,** πιθ. 'Αρίσταρχ.π.'Ηρωδιαν.Τεχν.Λειφ.1,303.

ὀρυά [ἡ] πάπ. εἶδος λιθοτομικοῦ ἐργαλείου.

ὀρυαῖον [τὸ] πάπ. ἡ ὀρύα, ἡ χορδή.

ὀρυγάνει 'Ησ. «ἐρεύγεται», πρβλ. ὀρυγάνω.

ὀρυγεύς γλωσσ. ὁ ὀρύκτης, ὁ σκαφεύς.

ὀρῠγή [ἡ] μτγν. κ. μσν. ἀντὶ ὀρυχὴ βλ.λ. : Διον. 'Αλ.Ρωμ.4,59, Διοσκ.4,162, Τζέτζ.Χιλ.1,915, Νικ Χων. Χρον.396Α· **2**] κτ. πληθ. βαθμίδες : Κυραν.5.

ὀρύγιον [τὸ] ἀρχ. λεξ. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὄρυξ βλ.λ.] 'Ησ. ἐν λ. σκαπάνη, Μόσχ.] ἐν Κοτελ.2,387Α **λάβε ὀρύγιον καὶ ἄμην.**

ὄρυγμα-ατος [τὸ] [ὀρύσσω] κ. νεώτ. μέρος τῆς γῆς βαθέως ἐσκαμμένον, ἐκσκαφὴ τοῦ ἐδάφους, λάκκος, τάφρος, χάνδαξ : 'Ηρ.1,179 **ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην,** αὐτ.7,23, Θουκ. 1,106 **ἐσέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον,** Ξεν.ΚΠ 1,6,28 **δολοῦν ὗς ἀγρίους πλέγμασι καὶ ὀρύγμασι ;,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 4,9,7 **οἱ δὲ ὤρυττον ὀρύγματα μέγιστα ἕλκοντές τε τοὺς πίπτοντας ἐνέβαλλον·** ‖ ὑπόγειος δίοδος, διάδρομος, ὑπόνομος : 'Ηρ.3,60 **οὖρεός τε ὑψηλοῦ . . τούτου ὄρυγμα κάτωθεν ἀρξάμενον, ἀμφίστομον, τὸ δὲ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοί εἰσι,** αὐτ.4,200 **ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια·** ‖ ὁμ. ὑπόνομος κατασκευαζόμενος ὑπὸ πολιορκούντων : Ξεν.'Ελλ.3,1,7 **ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους,** Πολύβ.5,100,2 **βραχείας ἐνδόσεως γενομένης ἤρξαντο τῶν ὀρυγμάτων οἱ Μακεδόνες,**αὐτ.9,41,7 **ἐκ δὲ τῆς μεταξὺ τῶν πύργων στοᾶς ὀρύγματα διπλᾶ προσήγετο πρὸς τὸ μεσοπύργιον·** ‖ ὁμ. ἐν τῇ κατεργασίᾳ τοῦ μετάλλου : Πολύβ 34,10,11 **ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑρίσκεσθαι χρυσόν. τὸ δ' ὄρυγμα . . πεντεκαίδεκα ποδῶν·** **2**) ἐν 'Αθήναις βάραθρόν τι εἰς ὃ ἐρρίπτοντο οἱ εἰς θάνατον καταδικαζόμενοι ἐγκληματίαι : Δείν.1,62 **ὁ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι** [ὁ δήμιος], Λυκοῦργ.121 **τῷ ἐπὶ τοῦ ὀρύγματος,** Πολυδ.8,71 **ὁ πρὸς τῷ ὀρύγματι·** **3**) ἡ ὄρυξις βλ.λ. : Λουκ. 'Αλ.'Ιστ.2,1 **τοῦ μὲν ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα.**

ὀρυγμᾰδός [ὁ] ἀρχ.λεξ. ἀντὶ ὀρυμαγδός βλ.λ.· 'Ησ. «φόφος, κτύπος».

ὀρυγμαδώδης-ους-ες μσν. ὁ πλήρης ὀρυγμαδοῦ, ὁ ταραχώδης : ΨΧρυσ.9,963Β [πιθ.γρ.].

ὀρυγμάδες 'Ησ. «θόρυβοι».

ὀρυγμάτιον [τὸ] γλωσσ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄρυγμα, μικρὸν ὄρυγμα.

ὀρυγμίη [ἡ] δ.γρ. ὀρεγμίη βλ.λ.:'Αρετ.Χρον.Παθ.1,5.

ὄρυγμος 'Ησ. «βρυχόμενος».

ὀρυγμός [ὁ] 'Επιγρ. τὸ ὄρυγμα βλ.λ.1).

ὄρυγξ 'Ησ. ἀντὶ ὄρυξ βλ.λ.1).

ὄρυζα [ἡ] κ. μσν. κ. νεώτ., κ. **ὄρυζον** [τὸ] [Θεόφρ. Φ1 4,4,10] τὸ φυτὸν ὄρυζα ἡ ἥμερος [βλ.κατωτ.], ὡς καὶ τὰ σπέρματα αὐτοῦ : 'Αριστόβ.π.Στράβ.15, 1,18 **τὴν δ' ὀρυζάν φησιν ὁ 'Αριστόβουλος ἑστάναι ἐν ὕδατι κλειστῷ,** αὐτ.13, Διοσκ 2,95· ‖ **ὄρυζα ἑφθὴ** φαγητὸν ἐξ ὀρύζης, κυρίας τροφῆς τῶν 'Ινδῶν : Μεγασθ.28· ‖ νεώτ. βοταν. γένος ὑδροχαρῶν φυτῶν ἐκ τῶν ἀγρωστοειδῶν ὧν ἓν εἶδος ὄρυζα ἡ ἥμερος, δημ. ρύζι· ‖ μτγν. **οἶνος ἐξ ὀρύζης** εἶδός τι οἰνοπνευματῶδους δριμείας γεύσεως ποτοῦ, παραγομένου ἐκ ζυμώσεως σπερμάτων ὀρύζης : Αἰλ.Ζ1 13,8 **τῷ δὲ εἰς πόλεμον ἀθλοῦντι οἶνος μὲν . . ἐπεὶ τὸν μὲν ἐξ ὀρύζης χειρουργοῦσι.**

ὀρυζάλευρον [τὸ] νεώτ., δημ. ρυζάλευρο ἄλευρον ἐξ ἀποφλοιωθέντων σπερμάτων ὀρύζης.

ὀρυζάμυλον [τὸ] νεώτ. τὸ ἐξ ὀρύζης παρασκευαζόμενον ἄμυλον, χρησιμοποιούμενον καὶ ὡς βασικὴ ὕλη διαφόρων καλλωπιστικῶν συσκευασμάτων· πρβλ. ὀρυζόκονις.

ὀρύζιον [τὸ] σχόλ. κ. μσν., δημ. **ρύζι,** ὑποκορ. τοῦ ὄρυζα βλ.λ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. : Σχόλ.Διον.Θρ. 195Η, 'Αχμ.'Ονειροκρ.210, ΑΒ 794,19.

ὀρυζίτης πλακοῦς [ὁ] μτγν. ὁ ἐξ ὀρύζης πλακοῦς : Χρύσ.Τυαν.π.'Αθήν.14,647D **γίγνεται δέ, φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς.**

ὀρυζοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὄρυζαν ὁμοιάζων : ὀρυζοειδῆ σωμάτια [κοκκία σχηματιζόμενα κατὰ τὴν φλεγμονὴν τῶν περιτενοντίων ὀργάνων θυλάκων τῆς παλάμης].

ὀρυζόκονις-εως (ἡ) νεώτ. ὀρυζάμυλον, ἴδ. χρησιμοποιούμενον εἰς σκευάσματα καλλωπισμοῦ δι' ἐπίπασιν τοῦ δέρματος, ἡ πούδρα.
ὀρυζοτροφῶ-έω μτγν. ἐπὶ ἐδάφους, ἀγροῦ, τρέφω, παράγω ὄρυζαν : Στράβ.17,3,23 **οὐκ ὀρυζοτροφεῖ δ' ἡ γῆ διὰ τὸν αὐχμόν.**
ὀρυζοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν, τὸ λαμβάνειν ὡς κυρίαν τροφὴν ὄρυζαν.
ὀρυζοφάγος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὡς κυρίαν τροφὴν τὴν ὄρυζαν, ὁ ἐξ ὀρύζης κυρίως τρεφόμενος· || ὁ πολὺ ἀγαπῶν τὰ ἐξ ὀρύζης ἢ μετ' ὀρύζης ἐδέσματα.
ὀρυζών-ῶνος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. φυτεία ὀρύζης : Συμβόλαιον ἐν Ζαμπ.Σπ.'ΙταλοελλΛ.118 **σὺν τοῦ ὀρυζῶνος καὶ ἐλαιῶνος.**
ὀρυκτέλαιον (τὸ) νεώτ. πετρέλαιον βλ.λ.· **2)** λιπαντικὸν παχὺ ἔλαιον λαμβανόμενον **ἐξ** ἀποστάξεως πετρελαίου.
ὀρυκτή (ἡ) μτγν. ὄρυγμα βλ.λ.1) : Φίλ.1,626.
ὀρυκτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. μεταλλωρύχος : Ζήν. Κιτ.1,30, Φίλ.2,619 **ὑπεργάζεσθαι τὴν σκληρόγεων καὶ λιθωδεστάτην ὀρυκτήρων οὐκ ἔλαττον,** Νικ. Χων.88Β ὀρυκτῆρσιν ὑπομοχλευόμενον, αὐτ.182Α.
ὀρυκτήριος-α-ον μσν. ὁ δι' ὄρυξιν κατάλληλος, μ. τὸ οὐδ. **ὀρυκτήριον** ὡς οὐσ. ὄρυξ βλ.λ.1) : ASS'Απρίλ.1,20F **οὐδὲ γὰρ ἔχω ὀρυκτήριον τῇ χρείᾳ κατάλληλον.**
ὀρύκτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ὀρύττων, ὁ ἀνοίγων ὄρυγμα, ὁ ἀνασκάπτων τὴν γῆν, ὁ σκαφεύς· || ἐπὶ πτηνῶν, μετὰ γενικ. ὁ ἀνασκάπτων διὰ τοῦ ράμφους του πρὸς ἀνεύρεσιν σπόρων ἢ σκωλήκων : Αἰσώπ.Μῦθ.99 **φᾶρές τ' ὀρύκται σπερμάτων ἀρουραίων· 2)** μτγν. εἶδός τι ἀρότρου ἢ ἡ δι' αὐτοῦ ἀνοιγομένη αὔλαξ : Στράβ.15,1,18 σπείρεσθαι **τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ τυχόντος ὀρύκτου χαραχθεῖσαν· 3)** νεώτ. σφῦρα μετὰ σφηνὸς ἢ ξοΐδος ἐν χρ. εἰς τὰ μεταλλεῖα διὰ τὴν διάτρησιν τῶν κοιτασμάτων καὶ πετρωμάτων, ὅταν ταῦτα εἶναι σκληρά· **4)** νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν φυλλοκεράτων.
ὀρυκτικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. ὁ πρὸς ὄρυξιν κατάλληλος ἢ πρὸς κατασκευὴν σήραγγος ἢ ὑπονόμου· Σουΐδ.ἐν λ.ἄμη **ἐργαλεῖον ὀρυκτικόν.**
ὀρυκτογεωλογία (ἡ) νεώτ. μέρος τῆς φυσικῆς πραγματευόμενον περὶ τῆς γενέσεως, τῆς εὑρέσεως, τῆς συνθέσεως καὶ συστάσεως τῶν ὀρυκτῶν ἐν τῇ φύσει· || ἐπίθ. -ικός-ή-όν.
ὀρυκτογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμπειρικὴ διάγνωσις τῶν ὀρυκτῶν **ἐπὶ** τῇ βάσει τῶν φυσικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων· || ἐπίθ. -ικός-ή-όν.
ὀρυκτογνώστης (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρυκτογνωσίαν ἀσχολούμενος καὶ εἰδήμων ταύτης.
ὀρυκτογραφία (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς ὀρυκτολογίας τὸ ἐρευνῶν τὰ ὀρυκτολογικὰ εἴδη, τὰς παραλλαγὰς καὶ ποικιλίας αὐτῶν.
ὀρυκτογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ὀρυκτογραφίαν ἀνήκων, ἀναφερόμενος.
ὀρυκτογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀρυκτογραφίαν ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.
ὀρυκτοδεψία (ἡ) νεώτ. κατεργασία δερμάτων δι' ὑλῶν ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ βασιλείου.
ὀρυκτολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη πραγματευομένη περὶ τῶν **ἐκ τῆς γῆς** ὀρυσσομένων ἀνοργάνων σωμάτων, τῶν **ὀρυκτῶν.**
ὀρυκτολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρυκτολογίαν, ὁ ἀναγόμενος εἰς αὐτὴν ἢ τὰ ὀρυκτὰ ἐν γένει : **ὀρυκτολογικὸν ἐργοστάσιον, - ὀρυκτολογικὸς πλοῦτος** (τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ ὑπεδάφει χώρας τινὸς εὑρισκομένων ὀρυκτῶν)· || **ἐπίρρ. -ικῶς.**
ὀρυκτολόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων **ειδικῶς** περὶ τὴν ὀρυκτολογίαν ἀσχολούμενος.

ὀρυκτὸν (τὸ) (ὀρύσσω) νεώτ. σῶμα ἀνόργανον ὁμογενές, ἔχον ὡρισμένην χημικὴν σύστασιν καὶ εὑρισκόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἢ **ἐν τῷ** ὑπεδάφει ἢ καὶ ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆς, **ἐξ ὧν** λαμβάνεται δι' ὀρύξεως.
ὀρυκτός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ὀρυχθείς, **ὁ δι' ἐκ**σκαφῆς ἀποτελεσθείς : 'Ιλ.Θ 179 **τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν** (ἡ δι' ἐκσκαφῆς καὶ οὐχὶ φύσει ἀνοιχθεῖσα), 'Ηρ.2,17 **οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά** (τεχνητοὶ καὶ οὐχὶ φυσικοὶ ὀχετοί), αὐτ.149, Εὐρ.Τρῳ.1153 ὀρυκτὸς **τάφος,** Ξεν.'Αν.4,5, 25 **ὀρυκταὶ εἴσοδοι,** Πλούτ.'Ηθ.770Ε **ἀποθῆκαι ὀρυκταὶ ὑπόγειοι· 2)** ὁ ἐκ τῆς γῆς ὀρυσσόμενος, ὁ ἀνευρισκόμενος ἢ λαμβανόμενος δι' ὀρύξεως, ἐπὶ λίθων, μετάλλων κλπ. : 'Αριστλ.Μετ. 378a,20 **τὰ μὲν ὀρυκτά, τὰ δὲ μεταλλευτά,** Πολύβ.34,10,10 **ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς** γῆν **εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑρίσκεσθαι χρυσόν·** || νεώτ. **τὸ οὐδ. ὀρυκτὸν** ὡς οὐσ. βλ.λ.· || μτγν., μσν. **κ. νεώτ.** ὁ αὐτοφυής, ὡς δηλ. φύσει εὑρίσκεται ἐν τῇ γῇ καὶ οὐχὶ χημικῶς ἢ ἄλλως πως παρεσκευασμένος : Διοσκ.5,109 **ὀρυκτὸς ἅλς,** Γαλ.11,694, 'Ιππιατρ. 43,25 **ἁλὸς ὀρυκτοῦ, - ὀρυκτὸν ἅλας** (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δι' ἐξατμίσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος λαμβανόμενον)· || **ἰχθύες ὀρυκτοὶ** εἶδός τι ἰχθύων λαμβανομένων δι' ἐλαφρᾶς ἀνασκαφῆς τῆς ἄμμου, εἶδός τι ἐγχέλεων ζώντων ἐν ἀμμώδει ἰλύϊ : 'Αρχέστρ.ἀπ.22, 'Αριστλ.Θαυμ.835b,16, Θεόφρ.ἀπ. 171,7, 'Αθήν.8,331C **τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθῦς καλουμένους, οἳ ἐν 'Ηρακλείᾳ γίγνονται· 3)** νεώτ. ὁ ἐντὸς πετρωμάτων τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ἀπολιθωθεὶς καὶ διατηρούμενος ἔκτοτε : **ὁ· κογχύλια· 4)** νεώτ. **ὀρυκτὸν γάλα** ἢ **ὀρέων ἢ ὀρεινὸν εἶ**δος εὐθρύπτου κροκυδώδους ἀσβεστολίθου.
ὀρυκτοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς ἀναζητήσεως τῶν ὀρυκτῶν· || ὁμ. ἡ τέχνη χρησιμοποιήσεως τῶν ὀρυκτῶν· || ἐπίθ. -ικός-ή-όν.
ὀρυκτρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν., θηλ. τοῦ ὀρυκτὴρ βλ.λ., ἡ ἀνορύττουσα, ἡ ἀνασκάπτουσα : 'Αθήν. Μηχ.19,3 **ὀρυκτρὶς χελώνη,** Τζέτζ.Χιλ.11,609.
ὀρύκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὀρυκτὴρ βλ.λ. : Γρηγ. Ναζ.2,203.
ὄρυμα-ατος (τὸ) 'Επιγρ. δ.τ. τοῦ ὄρυγμα βλ.λ.
ὀρυμαγδός (ὁ) ποι. ἰσχυρὸς κρότος, πολύηχος θόρυβος, ὀχλοβοή, ἀντάρα, ἴδ. ὁ ἄτακτος θόρυβος συνηθροισμένων ἢ ἀγωνιζομένων στρατευμάτων ὡς καὶ πλήθους ἀνθρώπων ἐργαζομένων ἢ περιτρεχόντων : 'Ιλ.Β 810 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει,** αὐτ.Ρ 424 **ἴαχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ ὀξέα καὶ λιγέως,** αὐτ.401· || ὁμ. ἐπὶ τῶν εἰς μάχην κινουμένων ἀνθρώπων καὶ κυνῶν : 'Ιλ.Κ 185 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν·** || κ. ἐπὶ θορύβου ὃν προκαλοῦσι κραυγάζοντες ἄνθρωποι καὶ χρεμετίζοντες ἵπποι : αὐτ. Ρ 741· **2)** ὁ θόρυβος, ὁ κρότος τῶν ξυλοκόπων : αὐτ.Π 633 **ὥς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὀρώρῃ οὔρεος ἐν βήσσῃς·** || ἐπὶ τοῦ κρότου, ὃν παράγει δέσμη ξύλων ριπτομένων κατὰ γῆς : 'Οδ.Ι 235 **ὄβριμον ἄχθος ὕλης ἀζαλέης . . ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκε· 3)** ὁ θορυβώδης ἦχος, ὁ παραγόμενος ἐκ χειμάρρου κατερχομένου ἐξ ὄρους : 'Ιλ.Φ 256 **ρέων μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ·** || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ **ἐκ** τρικυμίας θορύβου : Σιμων.51 **ἁλὸς ἀμφιταρασσομένας ὀρυμαγδός·** || κ. ἐπὶ τοῦ ἐκ κωπηλασίας θορύβου : 'Απολλ.Ρ 4,105 **πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπειγομένων ἐλάτῃσιν ἦεν· 4)** μτφ. ὄγκος, ὄχλος : 'Ιγνάτ.'Επιστ.Τραλλ.69 **φεύγετε δὲ οὖτοῦ καὶ τὰς κακὰς παραφυάδας . . καὶ ὅλον αὐτοῦ τὸν ὀρυμαγδὸν τῆς κακίας.**
ὄρυμος 'Ησ. «βωμός, οἱ δὲ ὄρυμβος».
ὀρυνθεῖ 'Ησ. «γρυλίζει».

ὄρυξ-υγος (ὁ) κ. ὄρυγξ-υγγος ('Ησ.) κ. μσν. κ. νεώτ. ὀξύ τι σιδηροῦν ἐργαλεῖον, εἶδός τι σκαφίου, λαοξοϊκόν, χρήσιμον εἰς σκαφὴν καὶ διατρύπησιν πετρῶν : Φανί.ΑΠ 6,297 **σφῦραν καὶ δαπέδων μουνορυχὰν ὄρυγα,** Σχόλ.'Ηρ.7,89, Θεόγνωστ. Καν.24,32· **2)** κ. νεώτ. εἶδός τι ἀφρικανικῆς ἢ Ἰνδικῆς δορκάδος ἢ ἀντιλόπης μὲ μακρὰ καὶ εὐθέα κέρατα : 'Αριστλ.ΖΙ 490b,20 **μονόκερων δὲ καὶ δίχηλον ὄρυξ,** αὐτ.ΖΜ 663a,23, Καλλίξ.2,ΠΔ Δευτ. 14,5 **ἔλαφον καὶ δορκάδα καὶ πύγαργον, ὄρυγα καὶ καμηλοπάρδαλιν,** Φίλ.2,353, Πλούτ.'Ηθ.974F, 'Οππ.Κυν.2,446, Αἰλ.ΖΙ 7,8, αὐτ.13,25· || **ὄρυξ τετράκερως** εἶδός τι Ἰνδικῆς ἀντιλόπης τετρακεράτου : αὐτ.15,14· **3)** μτγν. τὸ ζῷον μονόδους βλ.λ. ὁ μονόκερως ἢ εἶδός τι φαλαίνης : Στράβ.3,2,7 **ὀρύγων τε καὶ φαλαινῶν καὶ φυσητήρων.**

ὄρυξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ὀρύσσω, ἀνόρυξις, ἐκσκαφή, σκάψιμο : 'Αριστλ.ΖΜ 693a,16 **πρός τε γὰρ τὴν ὄρυξιν χρήσιμον τὸ τοιοῦτον,** 'Επιγρ. **ὄρυξις μετάλλου,** Πλούτ.Πομπ.66 **καὶ τάφρων ὀρύξεις καὶ τειχῶν οἰκοδομίας.**

ὀρύομαι 'Ησ. «**ὀρύεται· ὑλακτεῖ**»· πρβλ. ὠρύομαι.

ὄρυς-υος (ὁ) ἄγριόν τι ζῷον τῆς Λιβύης, πιθ. ὁ ὄρυξ βλ.λ.2) : 'Ηρ.4,192 **καὶ ὄρυες . . (μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο κατὰ βοῦν ἐστί).**

ὀρύσσω κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **ὀρύττω,** μτγν. κ. ὀρύχω ("Αρατ.1086) κ. **ὀρύγω** ('Επιγρ.), παρατ. **ὤρυσσον,** ἀττ. **ὤρυττον,** μέλλ. **ὀρύξω** ('Ιλ.Η 341), ἀόρ. **ὤρυξα** (Θουκ.3,76), ἐπ. **ὄρυξα** ('Οδ.Λ 25), ἀόρ. β' **ὤρυγον** (Φιλόστρ.'Απολλ.1,25), παρακ. **ὀρώρυχα** (Φερεκρ.145,19, κατ-),ὑπερσ. **ὀρωρύχειν** ('Απп.'Εμφ. 4,107), μέσ. κ. παθ. **ὀρύσσομαι,** παρατ. ἀττ. **ὠρυττόμην** (Δημ.859 κατ-), μέσ. ἀόρ. α' **ὠρυξάμην** ('Ηρ.1,186, 'Απολλ.Ρ 3,1032), παθ. μέλλ. **ὀρυχθήσομαι** ('Αντιφ.3,2,10 κατ-), κ. **ὀρυχήσομαι** ('Αριστφ. "Ορν.394 κατ-), τετελ. μέλλ. **ὀρωρύξομαι** (Σουΐδ.), παθ. ἀόρ. **ὠρύχθην** ('Ηρ.1,186), ἀόρ. β' **ὠρύγην** (πάπ.), παθ. παρακ. **ὀρώρυγμαι** ('Ηρ.2,158), σπαν. κ. **ὤρυγμαι** ('Αντιφ.3,3,12 κατ-, Σωφρ.3 ὑποκατ-, Λουκ.Τίμ.53 δι-), ὑπερσ. **ὀρωρύγμην** ('Ηρ.1,186, Πλάτ.Κριτί.119C) κ. **ὠρωρύγμην** (Ξεν.'Αν.7,8,14 δι-), **σκάπτω,** ἀνοίγω κοίλωμα ἐν τῇ γῇ δι' ἐκσκαφῆς, **ἀνασκάπτω** : 'Ιλ.Η 341 **ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον,** 'Οδ.Λ 25 **βόθρον ὄρυξα,** 'Ηρ.1,186 **ἐπεί τε γὰρ ὤρυσσε τὸ ἔλυτρον τῇ λίμνῃ,** αὐτ.4,200, 'Αριστφ.'Ιππ.605, Θουκ.2,76, Ξεν. ΚΠ 7,3,5, ΚΔ Μάρκ.12,1 **ὤρυξεν ὑπολήνιον,** Μηναῖ. 1,19 Συνξ.'Αγ.Μακαρ. **καὶ σπήλαιον αὐτοχείρως . . ὀρύξας·** κ. ἀπολ. : 'Ηρ.7,22 **ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων** (τυπτόμενοι ὑπὸ μαστίγων ἐξηναγκάζοντο νὰ σκάπτωσι), 'Αριστλ.Πρ.933b,33 **ἐὰν ὀρύξῃ τις παρὰ τὴν θάλασσαν,** ΚΔ Ματθ.25,18 **ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον·** κ. μέσ. : 'Ηρ.3,9 **δεξαμενὰς ὀρύξασθαι·** κ. παθ. : αὐτ.2,158 **εὖρος δὲ ὠρύχθη ὥστε τριήρεας δύο πλώειν ὁμοῦ·** || κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τοὺς ἀσπάλακας, σκάπτω ὑπογείως κατασκευάζων φωλεὰν καὶ ἀνυψῶ ὑπὲρ ταύτην τὸ χῶμα : 'Αριστλ. ΖΙ 606a,2 **οὐδ', ἄν τις κομίσῃ, ἐθέλουσιν ὀρύττειν,** αὐτ.Θαυμ.842b,4· || τὸ οὐδ. τῆς μτχ. παθ. ἀορ. **ὀρυχθὲν** ὄρυγμα, τάφρος : αὐτ.1,186· **2)** σκάπτω διὰ μέσου τινός, διορύσσω : Χρησμ.π.'Ηρ.1, 174 **ταύτῃ ὁ Ἰσθμὸς ἐστι, τὸν ὤρυσσον·** κ. παθ. : αὐτ.1,186 **καὶ τὸ χωρίον ὀρώρυκτο·** **3)** ὀρύσσων ἐξάγω τι, ἐξορύσσω : 'Οδ.Κ 305 **χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν ἀνδράσι γε θνητοῖσι,** Θεόκρ.5,123 **ἐνθὼν τὰν κυκλάμινον ὀρυσσέ νυν ἐς τὸν "Αλεντα·** ὁμ. κ.μέσ. διάμεσ. : 'Ηρ.1,186 **λίθους ὠρύξατο** (ἐπέβλεψε,ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐξαγωγὴν λίθων)· παθ.: αὐτ.185 **ὁ ὀρυσσόμενος χοῦς** (τὸ διὰ τῆς ὀρύξεως ἐξαγόμενον χῶμα), Πλάτ.Κριτί.114Ε· **4)** κτ. ἐπέκτ. ἐξάγω ἐκ κοιλότητος τοῦ **ἐμαυτοῦ σώματος τρυφερόν τι μέρος,** ἐξορύττω, ἐκβάλλω : 'Αριστφ."Ορν.442, αὐτ.Εἰρ.899 **ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς παίειν, ὀρύττειν,** 'Αντίφιλλ.119 **ὀφθαλμὸν ὠρυττέν τις ὥσπερ ἰχθύος·** **5)** σκάπτω πρὸς ἀπόκρυψίν τινος, θάπτω, παραχώνω τι : Σοφ.Αἶ.659 **κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμόν . . , γαίας ὀρύξας ἔνθα μή τις ὄψεται,** Ξεν.Οἰκ.19,2· **6)** ρηματ. π. ὄρυξις, ὀρυχή, ὀρυχεῖον, ὄρυγμα, -γμός, ὀρυκτός.

ὀρυχεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος γῆς ἔνθα γίνεται συστηματικὴ ἐξαγωγὴ δι' ὀρύξεως ὀρυκτῶν βλ.λ.

ὀρυχή (ἡ) κ. νεώτ. ὄρυξις βλ.λ. : 'Επιγρ. **Δήλου,** Λουκ.Νέρ.1 **ἡ ὀρυχὴ τοῦ 'Ισθμοῦ·** || ἐκσκαφὴ διὰ τοῦ ρύγχους, ἐπὶ χοίρου : Πλούτ.'Ηθ.670Α.

ὀρύχω μτγν. δ. τ. τοῦ ὀρύσσω βλ.λ. : "Αρατ.1086.

ὀρφακίνης (ὁ) μτγν. νέος, νεαρὸς ὀρφὼς βλ λ.: Δορί.π.'Αθήν.7,315Β **τὸν νέον φησὶν ὀρφὼν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην.**

ὀρφάνεια (ἡ) πάπ. δ.γρ. τοῦ ὀρφανία βλ.λ.

ὀρφάνε(υ)μα-ατος (τὸ) ποι., δημ. κ. **ἀρφάνεμα** ὀρφανία, ὀρφάνια : Εὐρ.'Ηρ.546 **τί ταρβῶν ὀρφάνευμ' ἐμῶν τέκνων;**

ὀρφανεύω ποι., δημ. κ. **ἀρφανεύω,** παρ. **ὠρφάνευον** (Εὐρ."Αλκ.297), ἀόρ. **ὠρφάνευσα,** ἐξ οὗ ἀπαρφ. **ὀρφανεῦσαι** (αὐτ.165), δημ. **ὀρφάνεψα** κ. **ἀρφάνεψα,** μέσ. κ. παθ. **ὀρφανεύομαι** (αὐτ.'Ιππ. 847), παρατ. γ' ἑν. **ὠρφανεύετο** (αὐτ."Αλκ 535), μέσ. μέλλ. **ὀρφανεύσομαι,** δημ. παθ. παρακ. μτχ. **ὀρφανεμένος,** φροντίζω περὶ τῶν ὀρφανῶν παίδων, ἀνατρέφω ἢ ἐπιτροπεύω ὀρφανούς : Εὐρ."Αλκ.165, αὐτ.297 **κοὐκ ἂν μονωθεὶς σῆς δάμαρτος ἔστενες καὶ παῖδας ὠρφάνευες·** παθ. ὀρφανεύομαι, ὡς ὀρφανὸς τυγχάνω τῆς φροντίδος τινός, ἐπιτροπεύομαι ὑπό τινος : αὐτ.'Ιππ.847 **ἔρημος οἶκος καὶ τέκν' ὀρφανεύεται·** **2)** δημ. ἀπομένω ὀρφανός, στεροῦμαι τοῦ ἑτέρου τῶν γονέων μου ἢ καὶ ἀμφοτέρων λόγῳ θανάτου αὐτῶν : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.210,11 **βοήθειαν νὰ δίνῃ . . στὶς ἐκκλησιὲς καὶ στὰ ὀρφανεμένα,** Ψυχάρ.Ταξ.138 **ἀπομνήσκει ὁλόξερο γυμνό, σὰν ὀρφανεμένο·** || δημ. κτ. ἐπέκτ. στεροῦμαί τινος προστάτου, χάνω κάποιον : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.210,8 **νὰ μάθουν πῶς 'ρφανέψαμεν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντάς μας·** **3)** ρηματ.π. ὀρφάνε(υ)μα, ὀρφανεία.

ὀρφάνια (ἡ) δημ. δ. ἀρφάνια, ἡ ὀρφανία βλ.λ.

ὀρφανία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ὀρφάνια** κ. **ἀρφάνια** ἡ κατάστασις τοῦ ὀρφανοῦ βλ.λ. : Λυσ.26,12 **αὐτὸς οὗτος τῆς ὀρφανίας αἴτιος γεγένηται ;,** Πλάτ. Νόμ.926Ε, αὐτ.Κρίτ.45D, Πολύβ.28,1,5· **2)** γεν. στέρησις, ἀπώλεια, ἔλλειψις τινος : Δαμάγ.ΑΠ 7, 540,6 **γῆρας ἐν ἀργαλέῃ . . ὀρφανίῃ·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ἀντικειμ. : Πινδ.Ι 7(8),7 **ὀρφανίᾳ στεφάνων.**

ὀρφανίζω κ. νεώτ., μέλλ. -ιῶ (Εὐρ."Αλκ.276), ἀόρ. **ὠρφάνισα** ('Ελλ.'Επιγρ.233,10), ποι. γ' ἑν. **ὠρφάνισσε** (Εὐρ."Αλκ.397), παθ. παρακ. μτχ. **ὠρφανισμένος** (Σοφ.Τρ.942), καθιστῶ, κάμνω τινὰ ὀρφανόν, ἔρημον, ἀπορφανίζω : Εὐρ."Αλκ.276 **πρὸς παίδων, οὓς ὀρφανιεῖς,** αὐτ.397· || παθ. καθίσταμαι ὀρφανός : Πινδ.Π 6,22 **ὀρφανιζομένω Πηλείδα·** **2)** μτ. γενικ. ἀποστερῶ, ἐπὶ πράγματος : Θεόκρ. 'Επιστ.5,6 **Πᾶνα . . ὀρφανίσωμες ὕπνου,** ΑΠ 7,483, 'Επιγρ.· παθ. στεροῦμαι : Γοργί.'Ελ.7 **ὀρφανίζεσθαι τῶν φίλων,** Σοφ.Τρ 942 **ἐκ δυοῖν . . ὠρφανισμένος βίου·** **3)** μτφ. ἐκβάλλω, ἀφαιρῶ : Πινδ.Π 4,283 **ὀρφανίζει κακὰν γλῶσσαν ὀπός·** **4)** ὁμ. μτφ. ἀπαλείφω, ἐξαλείφω : 'Ελλ.'Επιγρ.233,10 **"Αιδης . . ἐλπίδας ὠρφάνισεν·** **5)** ρηματ.π. ὀρφανισμός, ὀρφανιστής.

ὀρφανικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ἀπωρφανισμένος, ὁ ἐστερημένος γονέων : 'Ιλ.Ζ 432 **μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θήῃς χήρην τε γυναῖκα,** αὐτ.Λ 394, ΑΠ 7,372, 'Οππ.'Αλ.3,358 **ὀρφανικοῖο μετ' ἠϊθέοισ·** || τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. ὀρφανός, ὀρφα-

νόν : Γρηγ.Ναζ.Β,26,7 **χῆραί τ' ὀρφανικοί τε τί ῥέξετε;** Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.14,71· ‖ φρ. **ἦμαρ ὀρφανικόν** ἡ ἡμέρα ἥτις κάμνει τινὰ ὀρφανόν, ὅθ. ἡ ὀρφανία : 'Ιλ.Χ 490· **2)** κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀρφανὸν ἢ τὴν ὀρφανίαν, ὁ τοῦ ὀρφανοῦ : Πλάτ.Νόμ.928Α **τὸν τῆς ὀρφανικῆς μετειληφότα τύχης,** αὐτ.922Α, 'Αριστλ.'Αθ.56,6, 'Αχμ.'Ονειροκρ.133,15 **χρυσίον ὀρφανικόν,** Κάλβ.'Ωδ.19,8,3 **ἂν . . θρῆνον ὀρφανικὸν ἀκούσῃς,** νομ. **ὀρφανικὴ περιουσία** (ἡ ὀρφανῶν ἀνηλίκων)· ‖ τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **ὀρφανικά** ὡς οὐσ. ἡ περιουσία, τὰ συμφέροντα τῶν ὀρφανῶν : 'Αριστλ.Πολιτ.1268a,14 **τοὺς δ' αἱρεθέντας ἐπιμελεῖσθαι κοινῶν . . καὶ ὀρφανικῶν.**

ὀρφανικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρφανικόν, κατὰ τὴν τύχην ἣν οἱ ὀρφανοὶ ἔχουσι : Μᾶρκ. 'Ερ.913Ε **ὀρφανικῶς αὐτῷ συνεῖναι.**

ὀρφάνιος-ον μτγν. ποι. ὁ ὀρφανικός, ὅθ. ἔρημος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,466 **ὀρφάνιον κλαίω γῆρας.**

ὀρφανισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀρφανίζω βλ.λ., ἀπορφάνισις, ἀπορφανισμός : Μιχ. 'Ακομ.2,261,5,6 (ἔκδ.Λ.).

ὀρφανιστής (ὁ) κηδεμών, ἐπιμελητής, ἐπίτροπος τῶν ὀρφανῶν : Σοφ.Αἴ.512 **εἰ νέας τροφῆς στερηθεὶς σοῦ διοίσεται μόνος ὑπ' ὀρφανιστῶν·** ‖ Σουίδ. «ὀρφανιστάς· ἀρχὴν 'Αθήνησι τὰ τῶν ὀρφανῶν κρίνουσαν»· πρβλ. ὀρφανοφύλαξ.

ὀρφανοδικασταί (οἱ), κρητ. προφ. ὀρπανοδικασταί δικασταὶ ἐκδικάζοντες ὑποθέσεις ὀρφανίας, ὀρφανικά : Νόμ.Γόρτ.12,23.

ὀρφανοπάτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ πατήρ, ὁ προστάτης τῶν ὀρφανῶν.

ὀρφανός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. -ός -όν (Εὐρ.'Εκ.149), δημ. κ. ἀρφανός ὁ ἄνευ γονέων, ὁ στερηθεὶς τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν γονέων αὐτοῦ : 'Οδ.Υ 68 **αἱ δ' ἐλείποντο ὀρφαναί,** 'Ησιόδ.'Εργ.330 **ὅς τε δι' ἀφραδίης ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα,** Σοφ.Αἴ.653 **παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.3 **τὰ δύο ὀρφανὰ ἐγγονά της·** ‖ κ. ὡς οὐσ. : Λυσ.26,12 **καὶ ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον,** Ξεν. 'Αν.7,232, Πλάτ.Νόμ.926C **ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς,** 'Αριστλ.'Αθ.56,6, ΚΔ 'Ιω.14,18 **οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς·** ‖ ἐν ταύτῃ τῇ χρ. κτ. οὐδ. : Πλάτ. Νόμ.927C **εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζειν,** Πρόδρ. 2,548 **τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν πατέρα,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.3 **ἀφεῖσα αὐτῇ τὰ δύο ὀρφανὰ κληρονομίαν·** ‖ ἐπὶ ζῴων : 'Αριστφ.'Ορν.1361· ‖ κ. ἐπὶ οἴκου : Σοφ.ἀπ.943, Εὐρ.'Αλκ.657· ‖ κ. μτ. γενικ. : Εὐρ.'Ηλ.914 **κὠρφανὴν φίλου πατρὸς καὶ τόνδ' ἔθηκας·** **2)** ὁμ. μτ. γενικ. ὁ στερούμενος, ὁ ἐστερημένος, ὁ ἔχων ἔλλειψίν τινος, ἐπὶ γονέων : Πίνδ.Ο 9,61 **πότμον ὀρφανὸν γενεᾶς,** Εὐρ. 'Εκ.149 **ὀρφανὸν εἶναι παιδὸς μελέας,** αὐτ.ἀπ. 332,6· ‖ κ. ἐπὶ πτηνῶν : Σοφ.'Αντ.425 **ὅταν κενῆς εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος·** ‖ ὁμ. κ. γεν. : Πίνδ.Ι 6(7),10 **ἀμπέμφας ὀρφανὸν μυρίων ἑτάρων ἐς 'Αργος,** Εὐρ.'Ορ.1136 **νύμφας ἔθηκεν ὀρφανὰς ξυναόρων·** **3)** μτφ. ὁ παρημελημένος, ὁ περιφρονημένος : 'Ηρώνδ.3,15 **ἡ δέλτος ὀρφανὴ κεῖται,** 'Επίγρ.π.Παυσ.1,13,3 **ὀρφανὰ κεῖται τᾶς μεγαλαυχήτου σκῦλα Μακηδονίας·** ‖ ὁμ. μτφ. κ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ὁ ἀδαὴς ταύτης : Πλάτ.'Αλκ.2,147Α **ὀρφανὸς ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης·** ‖ κ. ἐπὶ φόφου : αὐτ.Παιᾶν.6,9 **φόφον . . Κασταλίας ὀρφανὸν ἀνδρῶν χορεύσιος·** ‖ φρ. **ὀρφανὸς ὕβρεως** ὁ ἀπηλλαγμένος ἀλαζονείας : Πίνδ.Ι 3(4),8(26)· ‖ ὁμ. **ὀρφανὸς μαχᾶν** ἀπόμαχος : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.154· ‖ ὁμ. **ὀρφανὴ βίου** ἄπορος, πτωχή : 'Ηρώνδ.3,39· ‖ ὁμ. **ὀρφανὸς ἀγκίστρου κάλαμος** κάλαμος στερούμενος, μὴ ἔχων ἄγκιστρον : Διοσκ.ΑΠ 12,42· ‖ ὁμ. **ὀρφανὸς ἠχοῦ** ἐστερημένος ἤχου, μὴ ἠχῶν : 'Ανών.ΑΠ 7,546,5 **τὸ δὲ οἱ βέλος ὀρφανὸν ἠχοῦ·** ‖ ἐν κωμ. μτφ. **ὀρφανὸν ταρίχιον** (ἰχθὺς τεταριχευμένος ἄνευ καρυκεύματος) : Φερεκρ.22 (ἀμφ.ἀνάγν.), ὁμ.δημ. **ὀρφανὴ σούπα** ἡ οὐχὶ ἐκ ζωμοῦ κρέατος ἢ ἰχθύος.

ὀρφανότης-ητος (ἡ) 'Επιγρ. ὀρφανία βλ.λ.

ὀρφανοτροφεῖο(ν) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἵδρυμα ἐν ᾧ περιθάλπονται ὀρφανοὶ παῖδες : Κώδ.'Ιουστιν.1,2,27,2, Μηναῖ.11,12 Συνξ.Νείλου 'Ασκητοῦ **ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ.**

ὀρφανοτρόφος-ον μτγν. ὁ ἀνατρέφων ὀρφανά : Κώδ.'Ιουστιν.1,3,41,12, Σουίδ. ἐν λ. 'Ακάκιος.

ὀρφανοτροφῶ-έω σχόλ. ἀνατρέφω ὀρφανοὺς παῖδας : Σχόλ.Εὐρ.'Αλκ.165.

ὀρφανοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. γίνομαι ὀρφανός, ἀπορφανίζομαι, ὅθ. κτ. ἐπέκτ. μτ. γενικ. στεροῦμαι, εἶμαι ἐστερημένος τινός : Φίλιππ.Θεσσ. ΑΠ 6,101 **ἀκμῆς γυῖον ὠρφανωμένος.**

ὀρφανοφύλαξ-ακος (ὁ) ὁ τῶν ὀρφανῶν φύλαξ· **εἰδ.** ἐν 'Αθήναις, ὅπου διωρίζοντο ἐπίτροποι παίδων ὀρφανῶν ὧν οἱ πατέρες ἐφονεύθησαν ἐν πολέμῳ· ἐν χρ. κτ. πληθ. : Ξεν.Προσ.2,7.

ὀρφεῖος-α-ον ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν 'Ορφέα, ὁ τοῦ 'Ορφέως : Εὐρ.'Αλκ.969 **τὰς 'Ορφεία κατέγραφεν γῆρυς,** Πλάτ.Νόμ.829Ε· ‖ **ὀρφεῖος** (μὴν) (ὁ) ὄνομα μηνός τινος ἐν Μυτιλήνῃ : 'Επιγρ.

ὀρφεοτελεστής (ὁ) ὁ μυῶν, ὁ εἰσάγων εἰς τὰ μυστήρια τοῦ 'Ορφέως : Πλούτ.'Ηθ.224Ε· **2)** γεν. ὁ ἱεροφάντης : Θεόφρ.Χαρ.16,12 **καὶ τελεσθησόμενος πρὸς τοὺς ὀρφεοτελεστάς.**

'Ορφεύς-έως (ὁ), δωρ. **'Ορφης** ('Ιβυκ.10Α) κ. **'Ορφήν** ('Ηρωδιον.1,14) περιώνυμος Θρᾷξ ἥρως καὶ ἀοιδός, οὗ τὴν ὕπαρξιν δὲν παραδέχεται ἤδη ὁ 'Αριστλ.· ἦτο υἱὸς τοῦ 'Απόλλωνος καὶ τῆς μούσης Καλλιόπης : Πίνδ.Π 4,177, Πλάτ.Πολ.364Ε.

ὀρφεύς-έως (ὁ) ποι. ὁ ἰχθὺς ὀρφός, ὀρφώς : 'Αλεξ.113 (μετά τινος λογοπαιγνίου ἐπὶ τοῦ ὀνόματος 'Ορφεύς), Μάρκελλ.Σιδ.33.

ὀρφίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. ὀρφία (ἡ) βελόνη βλ.λ.5).

ὀρφικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀρφεῖος βλ.λ.: 'Αριστλ.Ψυχ.410b,28 **ἐν τοῖς ὀρφικοῖς ἔπεσι καλουμένοις,** Πλάτ.Νόμ.782C **ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι ἐγίνοντο ἡμῶν τοῖς τότε, · ὀρφικοὶ ὕμνοι** (ὧν ποιητὴς ἐθεωρεῖτο ὁ 'Ορφεύς), Παλαμ. Περ.Χαιρ.60,13 **στὴν ὀρφικὴ τὴ λύρα·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **ὀρφικά** (τὰ) ὄργια εἰσαχθέντα, διδαχθέντα ὑπὸ τοῦ 'Ορφέως : 'Ηρ.2,81 **ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι 'Ορφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι,** Διογ.Λ 6,4 **μυούμενος τὰ ὀρφικά·** ‖ εἰδ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. σύνολον ποικίλων ποιητικῶν ἔργων, ἀποδιδομένων εἰς τὸν ἀοιδὸν 'Ορφέα : Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ.2,13,8 **ἐν τοῖς ὀρφικοῖς·** ‖ σχόλ. κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **ὀρφικοί** οἱ παρ' ἀρχ. μυστικοὶ ποιηταὶ οἵτινες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς μαθητὰς τοῦ 'Ορφέως : Σχόλ.Πίνδ.Π 3,96.

ὀρφικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ὀρφικόν, κατὰ τοὺς ὀρφικοὺς ποιητάς, συμφώνως τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ὀρφικῶν μυστηρίων : 'Ολυμπ.Φιλ.286,7.

ὀρφίνη 'Ησ. «καλάμη μελίνης».

ὄρφιος-α-ον μτγν. ὁ ἐξ ὀρφοῦ παρεσκευασμένος : 'Αλέξ.Τραλλ.7,8, αὐτ.11,6.

ὀρφίσκος (ὁ) μτγν. κίχλη βλ.λ.2) : 'Αθήν.7,305D **καλεῖσθαι .. κίχλην οἰνώδεα . . ὀρφίσκον**

ὀρφισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐν τοῖς ὀρφικοῖς ποιήμασι περιεχομένη μυστικοπαθὴς θρησκεία καὶ θεολογία προελθοῦσα ἐκ συνδυασμοῦ τῆς θρακοφρυγικῆς λατρείας τοῦ Διονύσου μετὰ στοιχείων τῆς θρησκείας τῆς κυρίως 'Ελλάδος καὶ ἐκζητοῦσα τὴν δι' ἐξαγνισμοῦ, μετανοίας καὶ ἰδιαιτέρων τελετῶν κτῆσιν μὲν ἠρέμου καὶ ἁγνῆς ζωῆς ἐπιγείου, ἀποφυγὴν δὲ μετὰ θάνατον τῶν ποινῶν καὶ βασάνων τοῦ ᾅδου.

ὀρφναῖος-α-ον ποι. ὁ σκοτεινός, ὁ ζοφερός, ὁ μαῦρος (π. Ὅμ. πάντοτε ἐπίθ. τῆς νυκτός) : Ἰλ. Κ 83 **ἔρχεαι οἶος νύκτα δι' ὀρφναίην**, Ὀδ.Α 143, Εὐρ.Ὀρ.1225 **ὦ δῶμα ναίων νυκτὸς ὀρφναίας πάτερ**, Μαν.3,95, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.5,717, Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.3,344,13· ‖ τὸ θηλ. ὀρφναίη (νύξ) ὡς οὐσ. ἡ νὺξ βλ.λ.11 : Ἀπολλ.Ρ 2,670 **ὀρφναίη πέλεται**· **2)** ὁ ἐν καιρῷ νυκτὸς γινόμενος, νυκτερινός : Αἰσχ.Ἀγ.21 **φανέντος ὀρφναίου πυρός**.

ὄρφνη (ἡ) ποι. κ. σπαν. πεζ., δωρ. **ὄρφνᾱ** τὸ τῆς νυκτὸς σκότος, δθ. αὐτὴ ἡ νύξ : Θέογν.1077 **ὄρφνη γὰρ τέταται**, Πίνδ.Ο Ι,71, αὐτ.Π Ι,23 **ἀλλ' ἐν ὄρφναισιν .. φοίνισσα κυλινδομένα φλόξ**, Εὐρ.Ἰκ. 994, Ξεν.Λακ.5,7 **τῇ ὄρφνῃ ὅσα ἡμέρᾳ χρηστέον**, Τίμ.Λοκρ.97C, Πολύβ.18,19,7, Ἐπιγρ. **οὔτε .. ἠοῦς, οὐκ ὄρφνης**, Φίντ.π.Στοβ.4,23,61Α· ‖ **χθονὸς μέλαινα ὄρφνη** ἐπὶ τοῦ σκότους τοῦ Ἅδου, τοῦ Κάτω Κόσμου : Εὐρ.Ἡρ.46.

ὀρφνήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ποι. τ. τοῦ ὀρφνὸς βλ.λ. : Κόϊντ.3,657, Μαν.4,57.

ὄρφνῖνος-η-ον κ. ὄρφνιος (Ἀριστλ.Χρωμ.702a,27, αὐτ.794b,5,Πλούτ.Ἠθ.565C), ὀρφνὸς βλ.λ· ‖ ὄρφνινον χρῶμα σκοτεινόφαιον χρῶμα, παραγόμενον διὰ μείξεως μέλανος, λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ, ἐν μεγαλυτέρᾳ ποσότητι τοῦ μέλανος : Ξεν.ΚΠ 8,3,3, Πλάτ.Τίμ.68C **ὄρφνινον δέ, ὅταν τούτοις μεμιγμένοις καυθεῖσί τε μᾶλλον συγκραθῇ μέλαν**, Δοῦρ. 31J **ὄρφνινον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας**.

ὀρφνίον Ἡσ. «μέλαν ἱμάτιον».

ὄρφνιος-α-ον μτγν. ὁ ὀρφνὸς βλ.λ. : Πλούτ. 565C **τὰ ποικίλα .. χρώματα τῶν ψυχῶν τὸ μὲν ὄρφνιον καὶ ῥυπαρόν**.

ὀρφνίς-ίδος (ἡ) (ὀρφνός) Ἡσ. «τὸ μέλαν ἱμάτιον καὶ ὀρφνῶδες».

ὀρφνίτης (ὁ) μτγν. ποι., δωρ. -ίτας ὁ ἐξ ὀρφνῶν κλάδων πεπλεγμένος : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 6,289,4 **ἁ δὲ τὸν ὀρφνίταν εἰροκόμον τάλαρον** (ἀμφ.ἀν.).

ὀρφνόθριξ-τριχος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἔχων τρίχωμα ὀρφνοῦ, σκοτεινοῦ, μαύρου χρώματος.

ὀρφνός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθὺ σκοτεινὸν χρῶμα, ἰοειδής, βαθὺς μελαχρινός : Νίκ. Θηρ.656 **φράζεο δ' αἰγλήεντα χαμαίλεον ἠδὲ καὶ ὀρφνόν**, αὐτ. π. Ἀθήν.15,684Ε, ΕΜ 634,26.

ὀρφνῶ-όω νεώτ. βάφω τι ὀρφνόν· ‖ εἰδ. ἐπιχρίω μεταλλικὴν ἐπιφάνειαν δι' ὀρειχαλκίνης κόνεως, ὥστε ν' ἀποβάλῃ αὐτὴ τὴν στιλπνότητά της.

ὀρφνώδης-ους-ες ὁ σκοτεινός, ὁ μελαφός : Ἱππ. Προγν.24 **ὀρφνῶδές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι**, Ἀδαμ.35, Γαλ.17(2),120 **χολὴ .. ὀρφνώδης**.

ὄρφνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἐπεξεργασία, δι' ἧς δίδεται εἰς μεταλλικὰς ἐπιφανείας χρῶμα σκοτεινὸν ἄνευ μεταλλικῆς λάμψεως· πρβλ. ὀρφνῶ.

ὀρφοβότης Ἡσ. «ὀρφανῶν ἐπίτροπος».

ὀρφοβοτία (ἡ) λεξ. φροντίς, ἀνατροφὴ ὀρφανῶν· Ἡσ. ἐν λ. ὤρφωσεν.

ὀρφώς (ὁ) κ. ὀρφῶς κ. ὀρφός (Ἀριστλ.ΖΙ 591a,11) κ. νεώτ. κ. **ὄρφος** (Ἡρωδιαν.1,224), δημ. ὀρφός κ. ρο(υ)φός, γενικ. ὀρφῶ (Κρατῖν.147), αἰτ. ὀρφῶν (Πλάτ.Κωμ.173,13), δοτ. πληθ. ὀρφῶσι (αὐτ.56), αἰτ. ὀρφῶς (Ἀριστφ.Σφ.493) ὁ ἰχθὺς ἐπινέφελος βλ.λ.3) ὁ γίγας : Ἀριστφ.Σφ.493 **ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφώς**, Πλάτ.Κωμ.56, αὐτ.173,13, Κρατῖν.147, Ἀμειψ.8, Ἀριστλ.ΖΙ 543b,1 **ταχὺ δὲ καὶ ὁ ὀρφὼς ἐκ μικροῦ γίγνεται μέγας**, αὐτ.591a,11, Νουμήν. π. Ἀθήν.7, 315Β, Ὀλυμπ.Γοργ.360J· ‖ ὀρφὸς ὁ ἐρυθρολαμπής (rubens) : Πλίν.ΖΙ 32,153.

ὤρφωσεν Ἡσ. «ὠρφάνισεν».

ὀρχάζω νεώτ., μέσ. ὀρχάζομαι ἐγκαθιστῶ ἢ σχηματίζω ὄρχον βλ.λ.

ὀρχάμη (ἡ) μτγν. μέρος γῆς κατάφυτον ἐξ ἀγρίων δένδρων· Πολυδ.7,147 «δασεῖα δένδροις οὐχ ἡμέροις γῆ».

ὄρχαμος (ὁ) ποι. ὁ πρῶτος ἔν τινι σειρᾷ, ἀρχός, ἀρχηγός, δθ. γεν. ὁ πρῶτος, εἰδ. ὁ στρατηγέτης· π. Ὅμ. κ. Ἡσίοδ. ἐν φρ. : Ἰλ.Β 837, αὐτ.Ξ 102 **ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν**, Ὀδ.Ξ 22, αὐτ.121, αὐτ.Υ 185, αὐτ 254, Αἰσχ.Ἀγ. Πέρσ.129 **καὶ πεδοστιβὴς λεὼς σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπεν μελισσᾶν σὺν ὀρχάμῳ στρατοῦ**· ‖ μτγν. μτ. γενικ. : Παλλδ.ΑΠ 11,284, Ἰω.Γαζ.Πίναξ τοῦ κόσμου 18 **ὄρχαμε κόσμου**.

ὀρχάς-άδος (ἡ) ἐπίθ. ἡ περιφράσσουσα, ἡ καλύπτουσα : Σοφ.ἀπ.812 **ὀρχὰς στέγη**· ‖ κ. ὡς οὐσ. Ἡσ. «ὀρχάς· περίβολος, αἱμασιά».

ὀρχάς-άδος (ἡ) (2) (ὄρχις) μτγν. εἶδός τι ἐλαίας, καλουμένης οὕτω ἐκ τοῦ ἑαυτῆς σχήματος : Νίκ. Ἀλεξ.87 **ὀρχάδος εἶαρ ἐλαίης**, Βεργίλ.Γεωργ.2,86 olivae orchades.

ὄρχᾰτος (ὁ) (ἐκ τοῦ ὄρχος βλ.λ., ὡς τὸ μέσατος ἐκ τοῦ μέσος, μύχατος ἐκ τοῦ μυχός) ποι. σειρὰ φυτῶν, δένδρων : Ἰλ.Ξ 123 **πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς**, Εὐρ.ἀπ.888,2 **Βακχίου φιλανθέμου αἴθοπα πεπαίνοντ' ὀρχάτους ὀπωρινούς**, Μοσχ.6,12 **οἴνης ὀρχάτους**· ‖ δθ. κτ. ἐπέκτ. κ. ἐπὶ ἄλλων πραγμ., οἷον ἐπὶ ὀδόντων : Μακεδ. ΑΠ 11,374 **ὀδόντων ὄρχατος**· ‖ κ. ἐπὶ κιόνων : Ἀχιλλ.Τάτ.5,1 **κιόνων ὄρχατοι**· **2)** ἐπίστοιχος φυτεία, τόπος κατὰ στοίχους ἐν τάξει πεφυτευμένος, δθ. κῆπος, περιβόλι : Ὀδ.Η 112 **ἐκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος**, αὐτ.Ω 222, Ἀνύτ.ΑΠ 9,314 **ὄρχατος ἠνεμόεις**.

ὄρχεα (ἡ) μτγν. ὄσχεος βλ.λ., ἡ δερματίνη σκέπη τῶν ὄρχεων : Γαλ.19,127.

ὀρχέα Ἡσ. «ἡ τοῦ ταύρου ὀ(σ)χέα».

ὀρχείδιον (τὸ) δ. γρ. τοῦ ὀρχίδιον βλ.λ.· Σουΐδ.

ὀρχεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκτομὴ ὄρχεως, εὐνουχισμός.

ὀρχεοαναρτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. εἰδικὸς ἀναρτὴρ πρὸς συγκράτησιν τῶν ὄρχεων.

ὀρχεοειδῆ (τὰ) κ. ὀρχιο- νεώτ. βοταν. ὁμοιογένεια μονοκοτυληδόνων κοσμητικῶν φυτῶν.

ὀρχεοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀποθεραπεία δι' ἐκχυλίσματος ὀρχικοῦ.

ὀρχεοκήλη (ἡ) νεώτ. ὄγκος τοῦ ὄρχεως.

ὀρχεοπηξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀρχεορραφία** ἐγχείρησις, δι' ἧς προσηλοῦται ὁ ὄρχις εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀσχέῳ θέσιν.

ὀρχεοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα ἐπὶ τῶν ὄρχεων ἐκτελουμένη ἐγχειρητικὴ τομή.

ὀρχηδόν (ὄρχος) ἐπίρρ. κατὰ σειράν, καθ' ἕνα ἕκαστον ἄνδρα, κατὰ κεφαλήν : Ἡρ.7,144 **ἔμελλον λέξεσθαι ὀρχηδὸν ἕκαστος δέκα δραχμάς** (κακῶς ἑρμηνεύεται διὰ τοῦ «ἄνδρας καὶ παῖδας, γυναῖκας δ' οὔ», ἐν Σχόλ.Ἀριστείδ.3,597, αὐτ.599D)· **2)** Ἡσ. «ἡβηδόν».

ὀρχηθμός (ὁ) ἐπ. ὄρχησις, χορός : Ἰλ.Ν 637 **μολπῆς γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο**, Ὀδ. Θ 263, αὐτ.Ψ 134, Ἡσίοδ.Α 282 **τοί γε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ**, Ὑμν.Ἀπόλλ.149 (δ. ἀνάγν.), πρβλ. ὀρχησμός.

ὄρχημα-ατος (τὸ), μσν. κ. **ὄρχησμα** (Νικήτ.Εὐγ.7, 315, Διγεν.Ἀκρ.4205), χορός, χόρευμα : Σιμων. 31, Σοφ.ΑΙ.700 **ὅπως .. ὀρχήματ' αὐτοδαῆ ξυνὼν ἰάψῃς**, Ξεν.Συμπ.2,23, Λουκ.Ὀρχ.70 **κάλλους δὲ προνοῶν καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας**.

ὀρχηματικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς τὸ ὄρχημα ἀνήκων, ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸν χορόν : Εὐστ.137,38.

ὄρχησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ ὀρχοῦμαι βλ.λ., χορός : Ἐπίχ.171, Ἡρ.1,202 **εἰς δ ἐς ὄρχησίν τε ἀνίστασθαι καὶ ἐς ἀοιδὴν ἀπικνέεσθαι**, Πλούτ.Ἠθ.705Α **μέλος δὲ καὶ ῥυθμὸς καὶ ὄρχησις καὶ ᾠδή**, αὐτ.747C, Λουκ.Ὀρχ.5, Πολυδ.4,95, Ἀθήν.1,14D· ‖ κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις, ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀρχεῖσθαι, τὸ χορεύειν· ‖ ὑπὸ τοῦ Πλάτ.

Νόμ.795Ε ἀναφέρεται ὡς μέρος τῆς γυμναστικῆς· || ὄρχησις **ἐν (τοῖς) ὅπλοις** - **ἐνόπλιος** χορὸς ἐνόπλων, πολεμικός : αὐτ.Κρατ.406D **ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις ὄρχησις**· πρβλ.Ξεν.'Αν.6,1,11· || τρία εἴδη ὀρχήσεως διακρίνονται ἐν τῇ σκηνικῇ ποιήσει· πρβλ.'Αθήν.14,630C **«τρεῖς δ' εἰσὶ** τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις, τραγική, κωμική, σατυρική»· **2)** εἰδ. χορὸς παντομιμικός, παντόμιμος : 'Ηρ.6, 129 **διὰ τήν τε ὄρχησιν καὶ τὴν ἀναιδείην κατεῖχε ἑωυτόν**· **3) περὶ ὀρχήσεως** τίτλος ἔργου τοῦ Λουκιανοῦ.

ὄρχησμα-ατος (τὸ) μσν. δ. τ. τοῦ ὄρχημα βλ.λ. : Νικήτ.Εὐγ.7,315, Διγεν.'Ακρ.4205 **εἶθ' οὕτως ἐν ὀρχήσματι τὸν ἦχον μεταφέρων.**

ὀρχησμός (ὁ) ποι. ὀρχηθμὸς βλ.λ., μ. κτ.πληθ.: Αἰσχ.Εὐμ.370 **ὀρχησμοῖς τ' ἐπιφθόνοις ποδός**, Παν.14,3 **πάντες ὀρχησμοί**, Μαίκ.ΑΠ 6,33 **ὑπ' ὀρχησμῶν λελυγισμένον . . ἴχνος.**

ὀρχηστήρ-ῆρος (ὁ) ἐπ. δ.τ. τοῦ ὀρχηστὴς βλ.λ.: 'Ιλ.Σ 494 **κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον**, 'Ησίοδ. ἀπ.198,3, Νόνν.Δ 28,275 **ὀρχηστῆρες 'Ενυοῦς**· **2)** μτγν. κτ. ἐπέκτ. **ὀρχηστὴρ πολέμοιο** ὁ πολεμιστής : αὐτ.304· **3) μτφ. κ.** ἐπὶ ἀσπαίροντος ἰχθύος : 'Οππ.Κυν.1,61.

ὀρχηστήριον (τὸ) μσν. τόπος ἔνθα ὀρχοῦνται, χορευτικὸς στίβος, χοροστασιό, χοροστάσι, χορευταριό : Μιχ.'Ακομ.2,270,5 (ἔκδ.Λ.).

ὀρχηστής (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. ὀρχηστρίς-ίδος ('Αριστφ.'Αχ.1093, αὐτ.Νεφ.996,Κράτ.Κωμ.27), μτγν. κ. ὀρχήστρια (Πολυδ.4,95), ὁ ὀρχούμενος, ὁ χορευτής : 'Ιλ.Π 617 **τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα**, αὐτ.Ω 261, 'Επίχ.171, Πινδ.ἀπ.148, Πλάτ. Εὐθ.276D **ὥσπερ οἱ ἀγαθοὶ ὀρχησταί**,'Επίγρ.,Πάπ.· || χορευτὴς παντόμιμος : 'Αριστλ.Ποιητ.1447a,27 **αὐτῷ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται αἱ τῶν ὀρχηστῶν**, Δημόκρ.228 **ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες**, Λουκ.'Ορχ.67· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων **ἐκ τῶν κουρκουλιονιδῶν.**

ὀρχηστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὄρχησιν, ὁ τῆς ὀρχήσεως : Πλάτ.Νόμ.816Α **μίμησις τῶν λεγομένων σχήμασι γενομένη τὴν ὀρχηστικὴν ἐξειργάσατο τέχνην**, Πλούτ.'Ηθ.67F **ὀρχηστικὴ ὑγρότης**· || κ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. : Πολύβ.9,20,7 **καὶ ἄτοπον τοὺς μὲν ὀρχηστικῆς ἢ τοὺς αὐλητικῆς ἐφιεμένους**, Λουκ. 'Ορχ.65, αὐτ.71, Μᾶρκ.Αὐρ.5,1, αὐτ.7,61· || ὁ ἁρμόζων, ὁ κατάλληλος δι' ὄρχησιν : 'Αριστλ.Ποιητ. 1449a,23 **τετραμέρῳ ἐχρῶντο διὰ τὸ σατυρικὴν καὶ ὀρχηστικωτέραν εἶναι τὴν ποίησιν** (ἐπὶ τοῦ τροχαϊκοῦ μέτρου), αὐτ.1460a,1, αὐτ.ἀπ.583, 'Αθήν. 1,21Ε **πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων**· || ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανός, ὁ ἐπιδέξιος εἰς τὴν ὄρχησιν : Γαλ.6,158, Πτολ.Τετράβ.64· **2)** μτγν. ὁ παντομιμικός : Λουκ.'Ορχ.31 **διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἱ ὀρχηστικαὶ** (ὑποθέσεις).

ὀρχηστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀρχηστικόν, μὲ ρυθμόν, μὲ βῆμα ὀρχηστικόν : Στράβ. 10,3,21 καὶ **Κορύβαντες δὲ ἀπὸ τοῦ κορύπτοντας βαίνειν ὀρχηστικῶς**, Αἰλ.ΖΙ 2,11, Πολυδ.4,95.

ὀρχηστοδιδάσκαλος (ὁ) διδάσκαλος τῆς ὀρχηστικῆς τέχνης, χοροδιδάσκαλος : Ξεν.Συμπ.2,15, αὐτ.9,3, Λουκ.Μισθ.Συν.27 **ὅταν σε παρευδοκιμῇ κίναιδός τις ἢ ὀρχηστοδιδάσκαλος.**

ὀρχηστομανία (ἡ) μτγν. ἡ τῆς ὀρχήσεως μανιώδης ἀγάπη : 'Ωριγ.1,996Α (δ.γρ. ὀρχηστρομανία).

ὀρχηστομανῶ-έω μτγν. ἔχω ὑπερβολικήν, μανιώδη πρὸς τὴν ὄρχησιν ἀγάπην, μάλιστα δὲ τὴν παντομιμικήν : Λουκ.'Ορχ.85 **εὖ οἶδα . . πάνυ ἁλωσόμενόν σε καὶ ὀρχηστομανήσοντα.**

ὀρχηστοπαλάριος (ὁ) μτγν. ὁ εἰς τὴν ὀρχηστοπάλην βλ.λ. ἐξησκημένος, ὁ ἔμπειρος, ὁ ἱκανὸς εἰς αὐτήν : Φίρμικ.8,15.

ὀρχηστοπάλη (ἡ) 'Επιγρ. συνδυασμός τις ὀρχήσεως καὶ πάλης.

ὀρχήστρα (ἡ) (ὀρχοῦμαι) **κ.** νεώτ. **κ. δημ.** μέρος ἔνθα ἐκτελεῖται ὄρχησις, χορός, εἰδ. ἐν τῷ ἀττ. θεάτρῳ· ὁ πρὸ τῆς σκηνῆς ἰσόπεδος ἡμικυκλικὸς ἢ κυκλοτερὴς χῶρος, ἐν ᾧ ὠρχεῖτο ἢ ἐκινεῖτο ὁ χορός· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς διαμέτρου τοῦ ἡμικυκλίου ὑψοῦτο ἡ σκηνὴ ὑψηλότερον ἔδαφος ἔχουσα, ἐπὶ δὲ τῆς περιφερείας αὐτοῦ ἠγείροντο βαθμηδὸν τὰ βάθρα τῶν θεατῶν, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ εὑρίσκετο ἡ θυμέλη βλ.λ. : 'Αριστλ.Πρ.901b,30, 'Επιγρ.· || νεώτ. ἐν τῷ νεωτέρῳ θεάτρῳ, ὁ μεταξὺ τῆς σκηνῆς καὶ τῆς πλατείας διὰ τοὺς μουσικοὺς προωρισμένος χῶρος· **2)** ὁμ. νεώτ. μετωνυμ. ὁμὰς μουσικῶν μετὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν, ἐν οἷς πρωτεύουσι τὰ ἔγχορδα· **3)** δημ. συγχορδία βλ.λ. : Παλαμ.Περ.Χοιρ.178,18 **στοῦ ὀργάνου τὴν ὀρχήστρα ἡ μουσικὴ ἡ μεθύστρα ταράζεται**· **4)** μτφ. ἡ θορυβώδης, οἱονεὶ ἐκ πλείστων ὀργάνων ἀτάκτως ἠχούντων προερχομένη βοὴ τῆς θαλάσσης, τοῦ ὠκεανοῦ : Πορφύρ.Σκ.112, **ἡ τοῦ ὠκεανοῦ ἡ καλασμένη ὀρχήστρα**· **5)** μέρος τι τῆς ἀγορᾶς τῶν 'Αθηνῶν : Πλάτ.'Απολ.26Ε **ἃ ἔξεστι . . δραχμῆς ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένους Σωκράτους καταγελᾶν**, Τίμ.Λεξ., Φώτ.· **6)** μτφ. τόπος ἐν ᾧ διεξάγεται πόλεμος, θέατρον μάχης : Πλούτ.'Ηθ.143Ε· **7)** Σουΐδ. «ὀρχήστρα».

ὀρχήστρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ὀρχηστὴς βλ.λ., χορεύτρια : Πολυδ.4,95 (δ.ἀνάγν.), Μοῖρ.279Ρ.

ὀρχηστρικός-ή-όν πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. **τοῦ** ὀρχηστικὸς βλ.λ. ἐν Θεοπόμπ.'Ιστ.111(a).

ὀρχήστριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὀρχήστρα βλ.λ.), μικρὰ ὀρχήστρα· Σουΐδ.

ὀρχηστρίς-ίδος (ἡ) θηλ. τοῦ ὀρχηστής, χορεύτρια : 'Αριστφ.'Αχ.1093, αὐτ.Νεφ.996 **μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάττειν**, Κράτ.Κωμ.27, Μεταγ.4, Πλάτ. Πρωτ.347D **οὔτ' αὐλητρίδας οὔτε ὀρχηστρίδας**, 'Αριστλ.ΗΕὐδ.1246a,35 (ἐσφ. ἀνάγν. -ιάδες).

ὀρχηστύς-ύος (ἡ) ἰων. τ. τοῦ ὄρχησις βλ.λ., δοτ. συνηρ. **ὀρχηστυῖ** ('Οδ.Θ 253, αὐτ.Ρ 605) : 'Ιλ.Ν 731 **ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν**; 'Οδ.Α 152, Εὐρ.Κύκλ.171.

ὀρχιαλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νευραλγικὸς πόνος τῶν ὄρχεων ἐξ ὀρχίτιδος προερχόμενος.

ὀρχίδιον (τὸ) μτγν. κ. ὀρχείδιον (Σουΐδ.), δημ. ἀρχίδι ὑποκορ. τοῦ ὄρχις βλ.λ. : Διοσκ.4,139 **ὥσπερ ὀρχίδια κατὰ δύο προσκείμενα.**

ὀρχιεπιδιδυμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ τε ὄρχεως καὶ τῆς ἐπιδιδυμίδος.

ὀρχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὄρχιν ἢ τοὺς ὄρχεις : **ὀρχικὴ ἀρτηρία.**

ὀρχίλος (ὁ) κ. **ὀρχίλος** ('Αριστλ.ΖΙ 109a,12, Θεόφρ. Σημ.39,53) πτηνόν τι, πιθ. ὁ τρωγλοδύτης βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ορν.568 **βασιλεὺς ἔστ' ὀρχίλος ὄρνις**, αὐτ.Σφ.1513, 'Αρατ.1025· || πτηνόν τι, ὅπερ ἐθεωρεῖτο δυσοίωνον διὰ τοὺς γάμους : Εὐφορ.4.

ὀρχιοειδῆ (τὰ) νεώτ. ὀρχεοειδῆ βλ.λ.

ὀρχιπέδη (ἡ) μτγν. δέσμευσις, ἀχρήστευσις τῶν ὄρχεων, ἀδυναμία γενετήσιος, ἀνικανότης : 'Αντιφάν.Μακ.ΑΠ 10,100 **τοιαύτη σ' ἐκδέχετ' ὀρχιπέδη.**

ὀρχιπεδίζω ἅπτομαι τῶν ὄρχεων καὶ κρατῶ αὐτοὺς αἰσχρῶς· πρβλ. 'Ησ. «ὀρχιπεδίζειν, κακοσχολεύεσθαι παρὰ τοῖς παιδίοις» : 'Αριστφ.'Ορν. 142 **οὐ προσηγάγου, οὐκ ὠρχιπέδισας, ὢν ἐμοὶ πατρικὸς φίλος.**

ὀρχίπεδον (τὸ) (ὄρχις, πέδον) θύλακος τῶν ὄρχεων, ὄσχη βλ.λ. ἢ καὶ αὐτοὶ οἱ ὄρχεις, ἀείποτε κτ. πληθ. : 'Αριστφ.'Ιππ.772 **καὶ τῇ κρεάγρᾳ τῶν ὀρχιπέδων ἑλκοίμην**, αὐτ.'Ορν.443, αὐτ.Πλ.956.

ὄρχις-εως (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. γενικ. -ιος, αἰτ. **ὄρχιν**, ὀν. πληθ. **ὄρχιες**, ἀττ. **ὄρχεις**, γενικ. **ὄρχεων**, αἰτ. **ὄρχεις**, ἑκάτερος τῶν διδύμων γεννητικῶν ἀδέ-

νων τοῦ ἄρρενος, τῶν παραγόντων τὸ σπέρμα, δημ. ὀρχίδι, συνήθ. κτ. πληθ. : Ἡρ.4,109 **καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἄκεσιν,** Ἱππ.Ἀέρ.4, Εὔβουλ.63,4· ‖ ἐπὶ γυναικός, ὠοθήκη : Γαλ.2,810· **2)** τὸ φυτὸν ὄρχις ὁ φυχανθής, λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σχήματος τῶν βολβῶν, δημ. σαλέπι, σερνικοβότανο καὶ ὄρχις ὁ μακροσκελής : Θεόφρ.ΦΙ 9,18,3, Διοσκ.3,126· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν **ὀρχεοειδῶν,** ὧν εἴδη εἶναι ὄρχις ὁ φυχανθής καὶ ὄρχις ὁ μακροσκελής· **3)** μτγν. **ὄρχις** (ἡ) εἶδός τι ἐλαίας, ὀνομασθείσης οὕτω ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ καρποῦ αὐτῆς· πρβλ. ὀρχάς 2) : Κολουμ.5,8· **4)** μτγν. εἶδός τι ἰχθύος : Πλίν.32,11.

ὀρχιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀρχῖτιδα **βλλ.,** ὁ πρὸς αὐτὴν σχετικός· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ πάσχων ἐξ ὀρχίτιδος.

ὀρχῖτις-ιδος (ἡ) (1) μτγν. ὁ καρπὸς **τῆς** ὄρχεως βλ.λ.3) : Κολουμ.12,47, Βεργίλ.Γεωργ.2,86.

ὀρχῖτις-ιδος (ἡ) (2) νεώτ. ἰατρ. ὀξεῖα ἢ χρονία φλεγμονὴ τοῦ ὄρχεως ἢ τῶν ὄρχεων, ἄ. διδυμῖτις : **φυματιώδης - συφιλιδικὴ ὀρχῖτις.**

ὀρχμαί Ἡσ. «φραγμοί, καλαμῶνες, φάραγγες, σπῆλυγξ».

ὀρχμούς Λεξ.Κανταβρ. «λοχμῶδες καὶ ὄρειον χωρίον, οὐκ ἐπεξεργαζόμενον».

ὀρχομενίζω φρονῶ τὰ τῶν Ὀρχομενίων : Ἑλλάν. 81J (πιθ. δὲν εἶναι τοῦ Ἑλλαν.).

ὀρχομένιος-α-ον κ. Ἐρχομένιος (Ἐπιγρ.) κ. Ἐρχομίνιος (αὐτ.) ὁ κάτοικος ἢ ὁ ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας ἢ τῆς Ἀρκαδίας καταγόμενος : Ἡρ.9,16 **ὑποκρίνασθαι ὡς εἴη Ὀρχομένιος.**

ὄρχος (ὁ) κ. νεώτ. σειρὰ ἀμπέλων ἢ ὀπωροφόρων δένδρων : Ὀδ.Η 127 **ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον παντοῖαι πεφύκασιν,** αὐτ.Ω 341, Ἡσίοδ.Α 296, Ἀριστφ.Ἀχ.995 **πρῶτα μὲν ἂν ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν,** Ξεν. Οἰκ.20,3 **οὐκ ὀρθῶς τοὺς ὄρχους ἐφύτευσεν,** Θεόφρ.ΦΙ 4,4,8, Βάβρ.5,108 **ὄρχους ἐπέκειρεν ὀδόντι** (ἄρκτος)· **2)** συνεκδ. τόπος περίφρακτος καὶ πεφυτευμένος, κῆπος· Ἡσ.· **3)** νεώτ. στρατιωτικὸς σχηματισμὸς ἐπιφορτισμένος τὸν ἀνεφοδιασμόν, τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐπισκευὴν διαφόρων ὑλικῶν τοῦ στρατεύματος : **ὄρχος πυροβολικοῦ - μηχανικοῦ - αὐτοκινήτων - ὑγειονομικός·** ‖ ὁμ. τὸ σύνολον τῶν μὴ ἐζευγμένων ὀχημάτων, πυροβόλων κτλ. **ἐν** στρατῶνι ἢ σταθμεύσει, ὡς καὶ ὁ τόπος ἔνθα ταῦτα παραμένουσι.

ὀρχός (ὁ) μτγν. τὸ ἄκρον τῶν βλεφάρων, ἄ. ταρσός : Πολυδ.2,69.

ὀρχοτομία (ἡ) μσν. ἡ διὰ τομῆς ἀφαίρεσις τῶν ὄρχεων, εὐνουχισμός : Ἱππιατρ.99 **ἀρίστη δὲ ὥρα τῆς ὀρχοτομίας ἐαρινή.**

ὀρχοτομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τέμνω, ἐκτέμνω τοὺς ὄρχεις, εὐνουχίζω, μ. τὸ παθ. : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,9 **ὠρχοτομήθησαν ἢ ἐθλάσθησαν,** Ἱππιατρ.2.

ὀρχοῦμαι-έομαι κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. γ' πληθ. **ὀρχεῦνται** (Ἡσίοδ.Θ 4), παρατ. **ὠρχούμην** (Ξεν. Ἀν.6,1,7), ἐπ. γ' πληθ. **ὠρχεῦντο** (Ἰλ.Σ 594), μέλλ. **ὀρχήσομαι** (Ἀριστφ.Θεσμ.1178, Ξεν.ΚΠ 1,3,10, αὐτ. Συμπ.2,17), ἀόρ. **ὠρχησάμην** (Ἀνακρ.69, Ἡρ.6,129), ἀπαρφ. **ὀρχήσασθαι** (Ὀδ.Θ 371), παθ. ἀόρ. **ὠρχήθην** (Εὐφορ.87), χορεύω βλ.λ. : Ἰλ.Σ 594 **ἠΐθεοι καὶ παρθένοι . . ὠρχεῦντ',** Ὀδ.Θ 371, αὐτ.Ξ 465, Ἡσίοδ.Θ 4 **πόσσ' ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται,** Χρησμ. π.Ἡρ.1,66 **δώσω τοι Τεγέην ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι,** Ἀριστφ.Θεσμ.1178, Ξεν.ΚΠ 1,3,10, ΚΔ Ματθ. 11,17 **ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε,** Λουκ. Ὀρχ.30· ‖ κ. μτ. αἰτ. συστοίχου ἢ συνωνύμου : Ἡρ.6,129 **ὠρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια** (ἐχόρευσε λακωνικοὺς χορούς), Ξεν.ΚΠ 8,4,12 **ὀρχοῦμαι τὸ Περσικόν,** αὐτ.Συμπ.7,5, Λουκ.Ὀρχ.11· κ. παθ. : Ἀθήν.14,641D **τῶν ὕμνων οἳ μὲν ὠρχοῦντο οἳ δ' οὐκ ὠρχοῦντο·** ‖ **ὀρχοῦμαι πρὸς ὅπλα** χορεύω τὴν πυρρίχην, τὸν πυρρίχιον χορόν : Δημήτρ.Σκήψ.π.Ἀθήν.4,155B **ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι·** ‖ **ὀρχοῦμαι ταῖς χερσί** χειρονομῶ χορευτικῶς, ἐκτελῶ ρυθμικὰς χορευτικὰς κινήσεις διὰ τῶν χειρῶν : Ἀντιφάν.113,1 **οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον·** ‖ ἐκφράζω, παριστάνω δι' ὀρχήσεως ἢ παντομιμικῶν κινήσεων : Λουκ.Ὀρχ.80 **ὀρχεῖσθαι τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν,** αὐτ.83 **ὀρχεῖται τὸν Αἴαντα,** Βόηθ.ΑΠ 9,248, Λουκίλλ.αὐτ. 11,254· **2)** μτφ. σκιρτῶ, πάλλομαι, λακτίζω, κλωτσῶ : Αἰσχ.Χο.166 **ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ·** **3)** τὸ ἐνεργ. **ὀρχῶ-έω** κάμνω τινὰ νὰ χορεύσῃ, νὰ σκιρτήσῃ : Ἴων ΧΤραγ.50 **ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας·** **4)** ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἀναφ. πρὸς σεισμόν, σείομαι : Καλλ.Δῆλ.139 **Θεσσαλίη ὠρχήσατο·** **5)** ρηματ. π. ὄρχησις, ὄρχημα, ὀρχηθμός, ὀρχησμός, ὀρχηστήρ, ὀρχηστήριον, ὀρχηστής, ὀρχηστρίς, ὀρχήστρια, ὀρχηστύς, ὀρχήστρα, ὀρχήστριον.

ὄρω ποι. ὄρνυμι βλλ., ἐν χρ. μ. **ἐν** τῇ μτχ. **ὄροντες** : Ὀρφ.Λιθ.113.

ὄρφ ἐπίρρ. λ. φρυγικὴ **ἄνω** : Νεοπτόλ.π.Ἀχιλλ. Τάτ.Ἀρ.Φαιν.5.

ὁρῶ-άω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **ὁρόω** (Ἰλ.Ε 244), αἰολ. **ὄρημι** (Σαπφ.2,11), ἰων. **ὁρέω** (Ἡρ.1,180), β' **ἐν. ὁρᾷς** (Ἀρχίλ.87), ἰων. **ὁρῇς** (Ἡρώνδ.2,67), γ' **ἐν. ὁρᾷ** (Σιμων.7,80), ἰων. **ὁρῇ** (Ἱππ.Σαρκ.17, αὐτ. Ὀφ.11, α' πληθ. **ὁρῶμεν** (Ἡρ.5,40), γ' πληθ. **ὁρῶσι** (αὐτ.1,124, **ἐπ-**), ἐπ. β' πληθ. εὐκτ. **ὁρόωτε** (Ἰλ.Δ 347), ἀπαρφ. **ὁρᾶν** (αὐτ.33, αὐτ.2,64), ἰων. κ. **ὁρῆν** (Δημόκρ.11, Ἱππ.Σαρκ.2), ἀττ. παρατ. **ἑώρων** (Ἀριστφ.Πλ.713, αὐτ.Νεφ.354, Θουκ.1,51) κ. **ἑώρων** (Ἐπιγρ.), γ' ἐν. **ἑώρη** (Ἐπιγρ.) κ. **ὥρα** (Ἡρ.1,11, αὐτ.3,72), ἐπ. **ὅρα** (Ἰλ.Π 646), α' πληθ. **ὡρῶμεν** (Ἡρ.2,131, δ.ἀνάγν. ὁρῶμεν), β' πληθ. **ὡρᾶτε** (αὐτ. 7,8, β'), γ' πληθ. **ὥρων** (αὐτ.4,3), μέσ. μέλλ., ἀείποτε μτ. ἐνεργ. σημ. ἐκ θεμ. **ὀπ-, ὄψομαι** (Ἰλ.Ω 704), ἐπ. κ. ἀττ. β' **ἐν. ὄψεαι** (αὐτ.Θ 471, Ὀδ.Ω 511), μέσ. ἀόρ. α' **ὀψάμην** ἐξ οὗ γ' ἐν. **ὄψατο** (Πίνδ. ἀπ.88,6 σπάν., μ. σύνθ. **ἐπ-**), β' πληθ. ὑποτ. **ὄψησθε** (ΚΔ Λουκ.13,28), ἀόρ. β' ἐκ θέμ. **Fιδ- εἶδον** κ. μέσ. **εἰδόμην** (ὄντες χρόνοι κυρίως τοῦ **εἴδω** βλ.λ.), παρακ. **ἑόρακα** (Ἀριστφ.Θεσμ.32, αὐτ.33, αὐτ.Ὄρν.1573, αὐτ.Πλ.98, αὐτ.1045, Εὔπ.181,3, Ἄλεξ. 272,1, Μέν.Ἐπιτρ.166, αὐτ.Περικ.270, Βάτ.5,11) (τὴν γραφὴν ταύτην ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον κ. οὐχὶ **ἑώρακα,** ὅθ. ὑποστηρίζεται ὅτι οἱ τ. **ἑόρακα, ἑοράκη** δέον πανταχοῦ νὰ ὑποκαταστήσωσι τοὺς **ἑώρακα - ἑωράκη** ἐν τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσι) κ. **ἑώρακα** (Ἐπιγρ., Πάπ., Θεόγνωστ.Καν.150), ἰων. **ὀρώρηκα** (Ἡρώνδ.4,77) κ. **ὤρηκα** (αὐτ.40), δωρ. μτχ. **ὡρακυῖα** (Ἐπιγρ.), παρακ. β' ἐκ θέμ. **ὀπ- ὄπωπα** (Ἰλ.Ζ 124, Ὀδ.Φ 94, Ἐμπ.109, Ἡρ.3,37, αὐτ. 63, Ἱππ.Ἄρθρ.1, αὐτ.Σαρκ.17, Αἰσχ.Εὐμ.57, Σοφ. Ἀντ.6, Ἀριστφ.Λυσ.1157, αὐτ.1225, ἅπαξ π.Ἀττ. πεζ. Πλάτ.Κρατ.399C), γ' ἐν. ὑπερσ. **ὀπώπει** (Ὀδ.Φ 123) κ. **ὀπώπεε** (Ἡρ.5,92J), γ' πληθ. **ὀπώπεσαν** (αὐτ. 7,125), μέσ. **ὁρῶμαι-άομαι** (Ἰλ.Ν 99), ἐπ. β' ἐν. **ὅρηαι** (Ὀδ.Ξ 343), παρατ. **ἑωρώμην** κ. **ὡρώμην** (ΚΔ Πράξ.2,25, **προ-**), ἐπ. γ' ἐν. **ὁρᾶτο** (Ἰλ.Α 56), παθ. μέλλ. ἐκ θέμ. **ὀπ- ὀφθήσομαι** (Σοφ.Τρ.452, Εὐρ.Ἡρ.1155, Ἀνδοκ.2,10, Λυσ.3,34), παθ. ἀόρ. β' **ὤφθην** (Σοφ.Ἀντ.709, Εὐρ.Ἑκ.970, Θουκ.4,73), ἰων γ' πληθ. εὐκτ. **ὀφθείησαν** (Ἡρ.8,7), ἀπαρφ. **ὀφθῆναι** (αὐτ.1,10), μτχ. **ὀφθείς** (αὐτ.9), μτγν. παθ. μέλλ. **ὁραθήσομαι** (Γαλ.Χρ.Μορ.10,12), παθ. ἀόρ. α' **ἑωράθην** (Διόδ.Σ 20,6), ἀπαρφ. **ὁραθῆναι** (Ἀριστλ. ΖΚ 699b,19, Πλάτ.Ὅρ.411B), παθ. παρακ. β' **ὦμμαι** (Ἰσοκρ.ἀπ.165), β' ἐν. **ὦψαι** (Δημ.314), γ' ἐν. **ὦπται**

(Αἰσχ.Πρ.998, Δημ.722), βλέπω, θεῶμαι, θεωρῶ, κοιτάζω : Ἰλ.Υ 481 **ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθείς, πρόσθ' ὁρόων θάνατον,** αὐτ.Σ 61, αὐτ.Ψ 323· ‖ κ. μτ. ἐμπροθ. διορ. εἴς τι(να) : αὐτ.Ω 633 **ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,** Ὀδ.Υ 373, Εὐρ.ἀπ.607, Ἀριστλ.Ποιητ.1460a,14 **διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πράττοντα·** κ. τὸ μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : Ἰλ.Α 56 **ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο,** Ἡσίοδ.ἀπ.188· ‖ ὁμ. κ. ἐπί τι(να) : Ἰλ.Α 350 **ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·** ‖ κ. ἔν τινι : Ὀδ.Θ 459 **θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα·** ‖ ὁμ. ὁρῶ πρός τι(να) στρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρός τι(να), κατευθύνω τὸ βλέμμα, παρατηρῶ : Θουκ.2,93, Ξεν.ΚΠ 7,1,23 **πρὸς τὸ τοῦ Κύρου στράτευμα ὁρῶντες,** αὐτ.Ἱππ.62, αὐτ.12,13, αὐτ.Συμπ.5,6, ΑΠ 7,496· ‖ ὁμ. κ. **κατά τιν(α)** βλέπω, παρατηρῶ διαρκῶς ἢ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, πρβλ. καθορῶ 3) κ.4) : Ἰλ.Π 646 **κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα** (ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ διαρκῶς πρὸς αὐτούς)· κ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. : αὐτ.Ω 291 **Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·** **2**) βλέπω, θωρῶ, ἀντικρύζω : Ἰλ.Σ 61 **ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,** Ὀδ.Δ 833, Ἡσίοδ.Α 426 **δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι,** Πινδ.Ο 9,111 **τόνδ' ἀνέρα δαιμονίᾳ γεγάμεν εὔχειρα, δεξιόγυιον, ὁρῶντ' ἀλκάν,** Σοφ.ΟΤ 375 **ὥστε μήτ' ἐμέ, μήτ' ἄλλον, ὅστις φῶς ὁρᾷ, βλάψαι ποτ' ἄν,** Εὐρ.Ὀρ.1523, αὐτ.Ἀλκ.691, Θεόκρ.13,45 **ἔαρ ὁρόωσα Νύχεια,** Λουκ.Ὀρχ.63 **ἀκούω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον·** κ. μέσ. : Εὐρ.Ἀνδρ.113 **τί μ' ἐχρῆν ἔτι φέγγος ὁρᾶσθαι Ἑρμιόνας δούλαν;·** **3**) ἔχω, διατηρῶ τὴν ὅρασίν μου, ἔχω τὰ μάτια μου, ἀντίθ. οὐχ ὁρῶ (εἶμαι τυφλός)· ὅθ. φρ. **ἀμβλύτερον ὁρῶ** ἔχω ἀμβλυτέραν, ἠλαττωμένην τὴν ὅρασιν, ἀντίθ. ὀξύτερον βλέπω : Πλάτ. Πολ.596Α **ἐπεὶ πολλά τοι ὀξύτερον βλεπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότερον εἶδον·** ‖ ἐπὶ **σμικρὸν ὁρῶ** μυωπάζω : αὐτ.Θεαίτ.174Ε· ἐν ὁμ. σημ. κ. **ὁρῶ βραχύ τι** : αὐτ.Πολ.488Β **ὑπόκωφον δὲ καὶ ὁρῶντα ὡσαύτως βραχύ τι·** ‖ φρ. **πάνθ' ὁρῶντα λέγω** πάντα ὅσα λέγω ἔχουσιν ὀφθαλμούς, δηλ. ἔχουσι τὸ φῶς τῆς διανοίας, εἶναι ἄρτια, ὀρθά, ὅλων συνοπτικά : Σοφ.ΟΚ 64 **ὅσ' ἂν λέξωμεν, πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν·** **4**) ὅθ. ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῆς ὁράσεως, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἔξω κόσμου: Ἰλ.Β 799 **ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα,** Ὀδ.Φ 94, Σοφ.Αἴτ.84 **πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὁρᾷ;,** Εὐρ.Ἱκ.78 **τὰ γὰρ φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος·** ‖ **ἡδέως ὁρῶ τινα** βλέπω εὐχαρίστως τινά : Ξεν.Ἱερ.3,2 **ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὁρῶσιν·** πρβλ. Εὐρ ΙΑ 1122 ‖ μτγν. **κακῶς ὁρῶ τινα** βλέπω, ἀντικρύζω τινὰ μετὰ δυσαρεσκείας : Φιλόστρ.Ἀπολλ.7,42· ‖ **ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶ** (κτ. πλεονασμὸν πρὸς ἐπίτ. ἢ κτ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ὁρῶ διανοίᾳ) ἀντιλαμβάνομαι ἰδίοις ὄμμασι, μὲ τὰ μάτια μου : Ἰλ.Ω 392 **τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα·** ‖ **ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρῶ** βλέπω ἀσκαρδαμυκτί, ἀτενῶς, κατάματα, κοιτάζω στὰ μάτια : Ὀδ.Θ 459 **θαύμαζεν δ' Ὀδυσσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα·** ‖ **αἰεὶ τέρμ' ὁρῶ** βλέπω πάντοτε πρὸς τὸ τέρμα, ἔχω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐστηριγμένους εἰς αὐτό : Ἰλ.Ψ 323· ‖ συχν. εὕρηται μτ. μτχ. κατηγορηματικῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἀντικείμ. : Ὀδ.Κ 99 **καπνὸν . . ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα,** Αἰσχ.Πρ.438 **ὁρῶν ἐμαυτὸν ὧδε προυσελούμενον,** αὐτ.70, αὐτ.384, Σοφ.Τρ.706, αὐτ.Ἠλ.1170, Εὐρ.Ἑκ.342 **ὁρῶ σε κρύπτοντα** (διακρίνω ὅτι σύ), Θουκ.2,74, Ξεν.Ἀπ.2,4,1, αὐτ.2,6,29· ‖ σπαν. μτ. κατηγ.μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκείμ. : Εὐρ.Μηδ.350 **καὶ νῦν ὁρῶ μὲν ἐξαμαρτάνων, γύναι, ὅμως δὲ τεύξει τοῦδε·** ‖ ὁμ. μτ. μτχ. κατηγορ. κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Ἰλ.Χ 169 **ἄνδρα διωκόμενον . . ὁρῶμαι,** Αἰσχ.Πρ.896 **μήποτε . . μ', ὦ . . Μοῖραι, λεχέων Διὸς εὐνάτειραν ἴδοισθε πέλουσαν·** ‖ σπαν. μτ. ἀπαρφ. : Θουκ.8,60 **ἑώρων οὐκέτι οἷόν τε εἶναι·** ‖ κ. μτ. πλαγίου λόγου : Ἰλ.Φ 108 **οὐχ ὁράᾳς οἷος καὶ ἐγὼ καλός τε μέγας τε,** Αἰσχ.Πρ.261, αὐτ.335, αὐτ.906 **τὰν Διὸς γὰρ οὐχ ὁρῶ μῆτιν ὅπᾳ φύγοιμ' ἄν,** αὐτ. 951, Πλάτ.Πολ.327C **ὁρᾷς ἡμᾶς ὅσοι ἐσμέν;·** ‖ σπαν. μτ. γενικ. κ. τότε καθ' ἕλξιν ἐκ συνεκφορᾶς μτ. ρ. συντασσομένου μτ. γενικ. : Ξεν.Ἀπ.1,1,11 **οὐδεὶς Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς . . οὔτε πράττοντος εἶδεν οὔτε λέγοντος ἤκουσεν·** ‖ παθ. **τὰ ὁρώμενα** τὰ ὁρατὰ ἀντικείμενα : Πλάτ.Πολ. 508C **τοῦτο τοῦτον ἐν τῷ ὁρατῷ πρός τε ὄψιν καὶ τὰ ὁρώμενα,** αὐτ.Παρμ.130Α· **5**) τὸ β' ἑν. κ. πληθ. **ὁρᾷς;, ὁρᾶτε;** εὕρηται συχνότ. παρενθετικῶς ἐν τῇ σημ. τοῦ βλέπεις, ἀντελήφθης, μπῆκες;, βλέπετε, ἀντελήφθητε, μπήκατε; : Ἀριστφ. Νεφ.355 **καὶ νῦν γ' ὅτι Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾷς, διὰ τοῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες,** αὐτ.Θεσμ.490· ‖ κ. πληρέστερον, **ὡς ὁρᾷς** : Σοφ.Ἠλ.1114, αὐτ. Τρ.365· ‖ σπαν. τὸ **ὁρᾷς;** ἐν ἀρχῇ προτ. : αὐτ. Ἠλ.628 **ὁρᾷς; πρὸς ὀργὴν ἐκφέρει,** Πλάτ.Πρωτ. 336Β· ‖ κτ. ἀρνητ. ἐκφρ. **οὐχ ὁρᾷς;** ἐν εἰρωνικῇ σημ. : Δημ.305· **6**) στρέφω τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν προσοχήν μου εἴς τι : Ἰλ.Κ 239 **ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν,** Σόλ.11,7 **εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρός·** κ. ἐν τῷ μέσ. τ. : Αἰσχ.Ἱκ.104 **ἰδέσθω δ' εἰς ὕβριν βρότειον·** ‖ συχνότ. κτ. προστ., ὡς τὸ **βλέπε** ἀκολουθούσης πλαγ. ἐρωτήσεως : αὐτ.Πρ. 997 **ὅρα νυν εἴ σοι ταῦτ' ἀρωγὰ φαίνεται,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.300, Θουκ.5,27, Πλάτ.Φαίδ.118Α **ἀλλ' ὅρα εἴ τι ἄλλο λέγεις·** ‖ ὁμ. κ. **ὅρα μὴ** πρόσεχε μήπως . . : Σοφ.Φιλ.30, αὐτ.519 **ὅρα σὺ μὴ νῦν μέν τις εὐχερὴς παρῇς,** ΚΔ Ματθ.18,10 **ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων·** ‖ σπαν. ἡγουμένης τῆς πλαγ. ἐρωτήσεως : Αἰσχ. Εὐμ.652 **πῶς . . ὑπερδικεῖς, ὅρα·** ‖ ἐν τῷ παθ. τ. θεωροῦμαι, ἐπακριβῶς, μετὰ προσοχῆς ἐξετάζομαι : Αἰσχ.Πρ.998 **ὦπται πάλαι δὴ καὶ βεβούλευται τάδε·** **7**) βλέπω, προσέχω χάριν τινός, προβλέπω, προνοῶ : Σοφ.Αἴ.1165 **ταχύνας σπεῦσον κοίλην κάπετόν τιν' ἰδεῖν τῷδ',** Θεόκρ.15,2 **ὅρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾷ,** ΠΔ Γέν.22,8 **ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν·** **8**) μτ. αἰτ. προσ. ἀποβλέπω εἴς τινα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι βοηθείας : Δημ.1120 **Φορμίωνα δὲ ἑώρακεν καὶ τούτῳ γέγον' οἰκεῖος·** **9**) ἀποβλέπω, σκοπῶ, ἑτοιμάζομαι : Εὐρ.ΙΑ 1624 **ὡς στρατὸς πρὸς πλοῦν ὁρᾷ,** Ζώσ.6,12 **εἰς τὴν Ἀττάλου καθαίρεσιν εἶδεν,** Διόδ.Σ 36,3 **ὁρῶ ἐπὶ τὴν προδοσίαν,** αὐτ.33,1 **ὁρᾶν πρὸς σπονδάς·** **10**) μτγν. ἀνήκω εἰς τὴν μερίδα τινός : Φιλόστρ.1,18 **ἔς τινα ὁρᾶν·** **11**) ἐν τῷ παθ. τ. κ. ἰδ. ἐν τῷ ἀορ. φαίνομαι μτ. κατηγορ. μτχ. : Εὐρ.ΙΤ 933 **ὤφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι,** Πλάτ.Φαῖδρ.239C, αὐτ.Συμπ. 178, Νικ.Χων. ἐν Σάθ.1,90 **ὑβριστὴς καὶ μεγαλόφρων ὤφθη κατὰ τοῦ φύσαντος,** Πρόδρ 2,371 **ἀναίτιοι ὑπάρχουσιν καὶ δίκαιοι ὁρῶνται·** **12**) ἀπολ. βλέπω ὁράματα, ὁραματίζομαι : ΠΔ Ἀριθμ.24,3 **ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν,** αὐτ.15· ‖ παθ. ἐμφανίζομαι ἐν ὁράματι : αὐτ.Κριτ.13,3 **καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα·** **13**) μτφ. διακρίνω, παρατηρῶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας, γιγνώσκω, γνωρίζω : Σοφ.Ἠλ. 945 **ὅρα πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ,** αὐτ. ΟΚ 138 **φωνῇ γὰρ ὁρῶ τὸ φατιζόμενον** (βλέπω, διακρίνω ἀπὸ τὴν φωνήν), Ἀλεξ.222,4 **ἂν οἴνου . . ὀσμὴν ἴδωσιν·** **14**) μτγν. βλέπω, συναντῶ : Πάπ. **ἐμνήσθης μοι ἰδεῖν τὸν κεραμέα περὶ τῶν**

κεραμίων· **15)** τὸ ἀπαρφ. συχνότ. ἐν ὀνομαστικῇ χρ.: Σόλ.12(4),6 **τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν,** Αἰσχ. Πέρσ.387 **ἐπεὶ . . λευκόπωλος ἡμέρα πᾶσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγὴς ἰδεῖν,** αὐτ.398, αὐτ.Χο.174, αὐτ.176, Σοφ.ΟΚ 327, Ξεν.᾿Αν.2,6,9 **ὁρᾶν στυγνὸς ἦν·** || κ. μτ. γενικ. ἐπιθ. : Σοφ.Αἴ.818 **μάλιστα μισηθέντος, ἐχθίστου θ᾿ ὁρᾶν·** || κ. μτ. ἐπιρρ. : Αἰσχ.᾿Αγ.349 **μὴ διχορρόπως ἰδεῖν·** || κ. μτ. οὐσ. : αὐτ.῞Επτ.644 **ἄνδρα τευχηστὴν ἰδεῖν·** **16)** ρηματ.π. ὅρασις, ὅραμα, ὁρατής, ὁρατήρ, ὁρατός, ὁρατέον.

ὀρώδης-ους-ες (ὀρός) κ. νεώτ. ὁ **ἐν εἴδει ὀροῦ** βλ.λ., ὁ ὁμοιάζων πρὸς ὀρόν : Θεόφρ.ΦΑἴτ.5,9,7, Γαλ.Χρ.Μορ.14,13, αὐτ.6,765K (ἐν κώδ. ὀρρώδης)· **2)** (ὄρος) ὁ ὀρεινός, βουνήσιος : ΕΜ 208,4.

ὄρωρα ἐνεργ. παρακ. τοῦ ρ. ὄρνυμι βλ.λ.

ὀρώρει γ' ἑν. τοῦ ὑπερσ. τοῦ ρ. ὄρνυμι βλ.λ.

ὄρωρεται γ' ἑν. τοῦ μέσ. παρακ. τοῦ ρ. ὄρνυμι.

ὀρωρέχαται γ' πληθ. μέσ. παρακ. τοῦ ρ. ὀρέγω.

ὀρωρέχατο γ' πληθ. μέσ. ὑπερσ. τοῦ ρ. ὀρέγω.

ὀρώρυχα παρακ. τοῦ ρ. ὀρύσσω βλ.λ.

ὀρώρυκτο γ' ἑν. παθ. ὑπερσ. τοῦ ρ. ὀρύσσω.

ὅς,ἥ,ὅ ἀντων. κ. μσν. κ. νεώτ., γενικ. **οὗ** (᾿Ιλ.Η 325), ἐπ. ὅου (αὐτ.Β 325, ᾿Οδ.Α 70, ῞Υμν.᾿Απόλλ.156), θηλ. **ἧς** (᾿Ιλ.Ε 265), ἐπ. **ἕης** (αὐτ.Π 208, ἴσως κτ. τὸ ὅου), οὐδ. **οὗ,** δοτ. **ᾧ, ᾗ, ᾧ,** αἰτ. ὅν, ἥν, ὅ, πληθ. ὀν. **οἵ, αἵ, ἅ,** γενικ. **ὧν,** δοτ. ἀρσ. κ. οὐδ. **οἷς** κ. οἷσι, θηλ. **αἷς** κ. **αἷσι** (οὐδέποτε π.῞Ομ.) κ. **ἧς** κ. ἧσι,αἰτ. **οὕς, ἅς, ἅ** (π.῞Ομ. ἀπαντᾷ κατ' ὀνομ. ἀρσ.κ.οὐδ. **ὅς, ὅ,** κ. πιθ. κατ' ὀνομ. θηλ. **ἥ** κ. ὀνομ. ἀρσ.πληθ. **οἵ,** τῶν λοιπῶν πτ. ἀντικαθισταμένων ὑπὸ τῶν τοῦ ὁ, ἡ, τὸ (ὅ,ἥ,τό)· πολλοὶ κώδικες ἔχουσιν **ἥ** ἐν ᾿Ιλ.Ρ 551, ᾿Οδ.Ω 255, ἀλλὰ τοῦτο ὡς κ. τὸ οἵ δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἀνήκοντα εἰς ἀμφοτέρας τὰς λ.· ἡ λ. ἦτο ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ γλώσσῃ ἐν χρ. ὡς δεικτικὴ ἀντων. ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς οὗτος, ὅδε βλ.λ. κ. τὸ ἄρθρ. ὁ βλ.λ.), κ. ὡς ἀναφορ. ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ τονούμενον ἄρθρ. ὅ, ἥ, τὸ βλ.λ.· π. τοῖς μετέπειτα κατέστη μ. ἀναφορ. ἀντων. πλὴν ὀλίγων ἰδιαιτέρων φρ.· ἡ δεικτ.. αὕτη ἀντων. δὲν πρέπει νὰ συγχέηται πρὸς τὴν κτητ. ὅς, ἥ, ὅ βλ. κατωτ. 2)· ὅθ. κεῖται ἐν τῇ σημ. οὗτος, ὅδε, αὐτός· ἀείποτε ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν συνδ. **γὰρ** ἢ τοῦ **καὶ** : ᾿Ιλ.Α 286 **ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν,** αὐτ. Φ 198 **ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε,** αὐτ.Ψ 9, αὐτ.Μ 344, ᾿Οδ.Ω 190 **ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων·** || συχν. ἐν χρ. ἐμφατικῶς ἐν τῇ ἀποδόσει καὶ κτ. τὸ πλεῖστον μτ. τοῦ **οὐδὲ** ἢ **μηδὲ** προηγουμένων : ᾿Ιλ.Ζ 59 **μηδ᾿ ὅν τινα γαστέρι μήτηρ κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ᾿ ὃς φύγοι,** αὐτ.Η 160, ᾿Οδ.Δ 653· || ὁμ. κ. προηγουμένης μτχ. : ῾Ησιόδ.῎Εργ.22 εἰς **ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν . . , ὃς σπεύδει** (ἀντὶ ὅστις ἂν ἴδῃ, ὃς σπεύδει)· **2)** μεθ' ῞Ομ. ἡ χρ. ὡς δεικτ. ἀντων. παρέμεινε μ. ἔν τισι περιπτώσεσιν· οἷον ἐν ἀρχῇ **προτ.,** προηγουμένου τοῦ συνδ. **καὶ** : ῾Ηρ. 7,18 **καὶ ὃς ἀμβώσας μέγα ἀναθρώσκει,** αὐτ.8,56, αὐτ.87, Ξέν.Συμπ.1,15, αὐτ.᾿Αν.7,6,4, Πλάτ.Φαιδ.118, αὐτ.Πρωτ.310D, αὐτ.Συμπ.201E **καὶ ἥ, Οὐκ εὐφημήσεις;·** || φρ. **ἦ δ᾿ ὅς, ἦ δ᾿ ἥ** εἶπεν αὐτός, εἶπεν αὐτή : Πλάτ.Πολ.327C, αὐτ.Συμπ.205C· || κ. ἐν ἀντιθέσεσιν, ἔνθα ἐνίοτε ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρ. : Φωκυλ.1 **Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μέν, ὃς δ᾿ οὔ,** ᾿Αρχύτ.π.Στοβ.3,1,110, Φιλήμ.99, Δημ. 248, ῾Ηράκλειτ.102, Μόσχ.3,76, Βίων 1,81, ΚΔ Ματθ. 13,8 **καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα,** ᾿Αλφ.ΑΠ 6,187· || ὁμ. ἀντιστοιχοῦν κ. πρὸς ἄλλας ἀντωνυμίας : Φιλήμ.31,6 **ἑτέρων . . , ὧν δέ,** ᾿Αριστλ.Ζ1 564a,21 **ἐφ᾿ ᾧ μὲν . . , ἐπὶ θατέρῳ δέ·** || φρ. **ὃς καὶ ὃς** τοιοῦτος καὶ τοιοῦτος ἄνθρωπος : ῾Ηρ.4,68 **ὡς τὰς βασιληίας ἱστίας ἐπιώρκησέ ὃς καὶ ὃς** (ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἄρθρ. ἀνεπλήρωσε τὰς πλαγίας πτ.)· **3)** κ. μσν. κ. νεώτ. ὡς ἀναφ. ἀντων. ὅστις, ἥτις, ὅ,τι, ὁ ὁποῖος (ἐκ παραλλήλου μτ. τῆς ἁπλῆς ἀναφ. ὅς, ἥ, ὅ (π.῞Ομ. κ. ὁ, ἡ, τὸ) ἐν κοινῇ χρ. κ. οἱ σύνθετοι τ. **ὅστε, ὅ(σ)τις, ὅ(σ)περ, ὅσγε** βλ.λς· κυρ. συμφωνεῖ κτ. γέν. πρὸς τὸ ὄνομ. ἢ τὴν ἀντων. τῆς προηγουμένης προτάσεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἀκριβῶς ὡς ἐπιθ.· ὁ κανὼν ὅμως οὗτος ἐπιδέχεται πλείστας ὅσας ἐξαιρέσεις, οἷον τὸ ἀναφορικὸν δύναται νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ νοούμενον καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ δηλούμενον γένος τῆς προηγουμένης προτ. ἢ τοῦ δεικτικοῦ : ᾿Ιλ.Χ 87 **φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,** Εὐρ.᾿Ικ.12 **τέκνων, οὓς ἤγαγε·** || κατόπιν τῶν περιληπτικῶν ὀνομ. τὸ ἀναφορικὸν συχν. τίθεται ἐν τῷ πληθ. κτ. γένος τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος νοούμενον : ᾿Ιλ.Π 369 **λεῖπε δὲ λαὸν Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε,** Θουκ.6,91 **στρατιὰν . . τοιαύτην . . , οἵ τινες,** αὐτ.3,4 **τὸ ναυτικόν, οἵ . . ,** Πλάτ.Φαῖδρ.260A· || ὁμ. κ. κατόπιν ὀνομ. χωρῶν ἢ πόλεων : ᾿Οδ.Ψ 319 **Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν, οἵ . .** (ἤτοι εἰς τὴν Τηλέπυλον τῶν Λαιστρυγόνων ἔφθασεν, οἱ ὁποῖοι . .), ῾Ηρ.7,Β, β' **τὰς ᾿Αθήνας, οἵ γε ..,** Θουκ.6,94· || δύναται νὰ συμφωνῇ κ. πρὸς τὸ ὄνομ. ἢ ἀντων.,τῶν ὁποίων ἡ ἔνν. ὑπάρχει ἐν τῷ ἐπιθ. διορισμῷ : Σοφ. ᾿Αντ.1137, αὐτ.ΟΚ 731 **τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου, ὃν . .** (τῆς εἰσόδου ἐμοῦ, ὅστις . .), Εὐρ.῾Ηρ.157 **τοὺς ῾Ηρακλείους παῖδας, ὃς . .** (τοὺς παῖδας τοῦ ῾Ηρακλέους, ὁ ὁποῖος . .), Δημ.459 **τὸν ἥμισύν ἐστ᾿ ἀτελὴς τοῦ χρόνου· εἶθ᾿ ἧς πᾶσι μέτεστι** (ἔνθα τὸ ἧς συμφωνεῖ πρὸς τὸ **ἀτελείας** ὅπερ νοεῖται ἐν τῷ ἀτελής)· || ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἐν τῷ ἑν. προσδιοριζόμενον ὄνομα σημαίνει ὁλόκληρον τάξιν, τὸ ἀναφορ. ἀκολουθεῖ κτ. πληθ. : ᾿Οδ. Τ 40 **ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἵ . . ἔχουσιν** (ἀντὶ **τις θεῶν, οἵ),** αὐτ.Μ 97 **κῆτος, ἃ μυρία βόσκει . . ᾿Αμφιτρίτη** (ἓν ἐκ τῶν μυρίων, ἅτινα . .), Εὐρ.᾿Ορ. 920 **αὐτουργός, οἵπερ . .** (εἷς ἐκ τῶν αὐτουργῶν, οἱ ὁποῖοι . .)· σπαν. ἐν τῇ πεζ. : Λυσ.1,32, Δημ.328 **ἀνὴρ καλός τε κἀγαθός, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς·** || ἀντιθέτως ἑν. ἀναφορ. προσδιορίζει πληθ. δεικτικόν, ὅταν πρόκειται ἰδιαιτέρως νὰ προσδιορισθῇ ἓν τῶν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην ἀνηκόντων· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ προτιμῶνται τὸ ἀναφορ. ὅ(σ)τις ἢ τὸ **ὃς ἄν** : ᾿Ιλ.Γ 279 **ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ᾿ ἐπίορκον ὀμόσσῃ** (ἀντὶ ἀνθρώπων τινά, ὅς κε . .), ᾿Αριστφ.Νεφ.1381 **πάντα . . ὅ,τι νοοίης** (ἤτοι πᾶν, ὅπερ . .)· || σπαν. τὸ ὅς : ῾Ηρ.7,36 **τὰ λίνεα (ὅπλα), τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἷλκε** (ἑνὸς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πῆχυς . .)· || τὸ ἀναφ. σπαν. τίθεται κατ' οὐδ., συμφωνοῦν οὕτω μᾶλλον πρὸς τὴν ἐν τῷ προσδιοριζομένῳ ὑπάρχουσαν ἔνν. ἢ πρὸς αὐτὸ τὸ προσδιοριζόμενον ὀνομ. : Εὐρ.Βάκχ.454 **γυναῖκας, ἐφ᾿ ὅπερ . .** (πλάσμα, πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον . .), Πλάτ.Πολ. 359C **διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὃ πᾶσα φύσις διώκειν πέφυκεν** (διὰ τὴν πλεονεξίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον..), αὐτ.Νόμ.849D, Δημ.355 **τοὺς Φωκέας, ὃ σιωπᾶν εἰκὸς ἦν** (ὄνομα, τὸ ὁποῖον . .)· || μτ. ρ. δηλωτικῶν κλήσεως ἢ ὀνομασίας τὸ ἀναφ. συχν. συμφωνεῖ μᾶλλον πρὸς τὸ ὄν. ὅπερ προστίθεται ὡς κατηγορούμενον ἢ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον : ῾Ηρ.7,54 **ξίφος, τὸν ἀκινάκην καλέουσι,** αὐτ.5,108· **τὴν ἄκρην, αἳ καλεῦνται Κληΐδες,** αὐτ.2,17, αὐτ. 124· **4)** ἐν τῇ συντάξει κυρ. τὸ ἀναφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐσ. ἢ ρ. τῆς αὐτῆς προτ. κ. ἐκφέρεται κτ. τὰς συντακτικὰς αὐτῶν ἀπαιτήσεις· συχν. ὅμως συμφωνεῖ κτ. πτῶσιν πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον καθ' ἕλξιν (ἐπιθ. ἄγνωστος ἡ περίπτωσις αὕτη π.῞Ομ., τὸ ἧς δὲ ἐν ᾿Ιλ.Ε 265, αὐτ.Ψ 649 δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ κατ' ἄ. τρόπον· τὸ φαινόμ. συχνότατον π. ᾿Αττ., δι' ὃ ἐκλήθη ἀττ. ἕλξις) : ῾Ηρ.4,78, Θουκ.7,21 **ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε**

στρατιάν· ‖ συχν. συμβαίνει τοῦτο κ. ἐπὶ τῆς δεικτ. ἀντων., τῆς ὁποίας παραλειπομένης, λαμβάνει τὴν πτ. τὸ οὐσ.: Σοφ.Ἠλ.1048 **φρονεῖν ἔοικας οὐδέν, ὧν ἐγὼ λέγω** [ἀντὶ οὐδὲν τούτων, ἅ..], αὐτ.ΟΚ 334, Ξεν.ΚΠ 3,1,34 ἀνθ' **ὧν ἂν ἐμοὶ δανείσῃς** [ἀντὶ τούτων, ἃ . .], Πλάτ.Γοργ.519Α· ‖ σπαν. ἡ δεικτ. ἀντων. ἕπεται: Θουκ.3,64 **ἀφ' ὧν ἐγένεσθε ἀγαθοί, ἀπὸ τούτων ὠφελεῖσθαι**, Δημ.95, αὐτ.96· ‖ σπαν. ἡ ἕλξις αὕτη εὑρίσκεται ὅταν ἡ αἰτ. μεταβάλλεται εἰς γενικ. ἢ δοτ., ἀλλ' ἐνίοτε κ. ἡ ὀνομ. καθ' ἕλξιν μεταβάλλεται εἰς γενικ.: Ἡρ.1,78, Θουκ.7,67 **ἀφ' ὧν παρεσκεύασται** [ἀντὶ ἀπὸ τούτων, ἃ παρεσκεύασται], Πλάτ.Γοργ.509Α **ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα οὐδείς** (τούτων οἷς ἐγώ . .)· ‖ κ. ἀντιθ. τὸ προσδιοριζόμενον δεικτ. λαμβάνει τὴν πτ. τοῦ ἀναφορ.: Ἰλ.Κ 416 **φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι . . , οὔτις** (ἀντὶ φυλακῶν . . οὔτις), Ἡρ.2,106 **τὰς στήλας, τὰς ἵστα.. αἱ πλεῦνες** (ἀντὶ τῶν στηλῶν . . αἱ πλεῦνες)· ‖ ὁμ. κ. ὅταν τὸ ὄνομ. ἀκολουθῇ τὴν ἀναφ. πρότ. δύναται νὰ τεθῇ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ ἀναφορ.: Ἰλ.Γ 123, Ὀδ.Α 69 **Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἀντίθεον Πολύφημον**, αὐτ.Δ 11, Αἰσχ.Ἑπτ.553, Εὐρ.Ἑκ.771, αὐτ.986, αὐτ.Ἱππ.101 **τήνδ' ἣ πύλαισι σαῖς ἐφέστηκεν Κύπρις**· ‖ σπαν. ἡ δεικτ. ἀντων. ἢ ἔναρθρον ὄνομ. μεταφέρεται εἰς τὴν ἀναφορ. πρότασιν: Ἡρ.4,44 **Ἰνδὸν ποταμόν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος . . παρέχεται** (ἀντὶ Ἰνδὸν ποταμόν, δεύτερον τοῦτον, ὃς . .), Εὐρ.ΙΑ 156 **σφραγῖδα . . , ἣν ἐπὶ δέλτῳ τήνδε κομίζεις**, Πλάτ.Νόμ.647Α **φοβούμεθα δέ γε . . δόξαν . . , ὃν δὴ καὶ καλοῦμεν τὸν φόβον ἡμεῖς γε αἰσχύνην**· **5**) τὸ ἀναφ. ἐν πάσαις ταῖς πτώσ. δύναται νὰ συνταχθῇ μτ. γενικ. τοῦ ὅλου: Ὀδ.Ο 35 **ἀθανάτων ὅς τίς σε . .** (πᾶς τις τῶν ἀθανάτων, ὅστις . .), Ἡρ.7,170 **οἳ ὑπὸ Μικύθου . . ἀναγκαζόμενοι τῶν ἀστῶν**, Αἰσχ.Πέρσ.475, Πλάτ.Φαῖδρ.247Β **ᾧ . . τῶν ἡνιόχων**· ‖ συχν. ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἀναφ. κτ. οὐδ.: Ἡρ.7,50 **ὁρᾷς τὰ Περσέων πρήγματα ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε** (ὃ.γρ. ἐς τό), Εὐρ.Ἴων 363, Θουκ.7,36 **ᾧπερ τῆς τέχνης ἐπίστευον** (εἰς ὃ μέρος - τὸ ἰδιαίτερον - τῆς τέχνης των), αὐτ.4,109· ‖ σπαν. ἐνταῦθα ἡ ἕλξις: Αἰσχ.Ἑπτ.819 **ἕξουσι δ' ἣν λάβωσιν ἐν ταφῇ χθονός** (ἀντὶ ὃ χθονός)· **6**) ὡς πρὸς τὰς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς ἐκφέρεται ἡ ἀναφορ. πρότ., παρατηροῦνται τὰ ἑξῆς· ὅταν τὸ ἀναφορ. εἶναι ἐν τῇ ἐνν. τοῦ καί μτ. δεικτ. ἀντων. (ὅς=καὶ αὐτός), δύναται νὰ ἐπακολουθήσῃ μία τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτ.: Εὐρ.Ἑλ.815, αὐτ.ἀπ.672, Λυσ.2,34 **ἦλθε τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς οὐκ ἂν ἰδὼν ἐφοβήθη;**, Πλάτ.Μέν.89Ε· ‖ ὅταν τὸ ὅς ἢ ὅστις (=οἱοσδήποτε) εἶναι ἐν περιληπτ. ὑποθετικῇ ἐννοίᾳ ἡ ἔγκλισις, ἥτις ἐπακολουθεῖ, εἶναι μία τῶν μετὰ τοῦ εἰ ἐκφερομένων, οἷον ὁριστ. ἐνεστ. ὅταν διὰ τῆς ἀναφ. πρατ. ἐκφράζεται θετικόν τι γεγονός: Ἰλ.Ε 175 **τῷ δ' ἄφες ἀνδρὶ βέλος . . ὅς τις ὅδε κρατέει**, Ὀδ.Ε 445, αὐτ.Ξ 157 **ὅς, ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος . . ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει**, Ἡρ.6,12, αὐτ.2,60, Αἰσχ.Ἀγ.160· ‖ ὑποτ., ὅταν διὰ τῆς ἀναφορ. προτ. ἐκφράζεται γεγονὸς πιθανόν, ἐνδεχόμενον ἢ ὑποτιθέμενον, τιθεμένου τοῦ ἄν ἢ κεν (ταῦτα δυνατὸν νὰ ἐλλείπωσι π. τοῖς ποιηταῖς): Ἰλ.Ε 407 **οὐ δυνατὸς ὃς ἀθανάτοισι μάχηται**, Ὀδ.Τ 378 **ξυνίει ἔπος ὅττι κεν εἴπω**· ‖ εὐκτ. κατόπιν ἱστορικῶν χρ.: Ἰλ.Ο 731 **Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅς τις φέροι ἀκάματον πῦρ**, Ἡσίοδ.Α 480, Θουκ.7,29, Πλάτ.Ἀπολ.21Α· ‖ κ. εὐκτ. ἄνευ τοῦ ἄν κατόπιν ἀρκτικῶν χρ.: Σοφ.Ἀντ.666 **ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν**· ‖ ὁμ. κ. κατόπιν εὐκτ.: Ἀριστφ.Σφ.1431 **ἔρδοι τις, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην**· **7**) ἡ ἀντων. εὕρηται καὶ ἐν ἰδιοιτέραις ὅλως χρ., οἷον π.Ὁμ. κ. τοῖς δοκίμοις, ὅταν συνεκφέρωνται δύο ἀναφ. προτ. ἡνωμέναι διὰ τοῦ καί ἢ δέ, ἡ ἀναφ. ἀντων. ἐν τῇ β' προτ. ἀντικαθίσταται ὑπὸ δεικτ., ἔστω καὶ ἂν μετεβλήθη ἡ πτ.: Ἰλ.Α 78 **ἄνδρα . . , ὃς μέγα πάντων Ἀργείων κρατέει καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί** (ἀντὶ καὶ ᾧ), Ὀδ.Α 70, αὐτ.Ξ 85· ‖ σπαν. παραλείπεται καὶ τὸ δεικτ. ἐν τῇ β' προτ.: Ἰλ.Γ 235 **οὕς κεν ἐῢ γνοίην καί τ' οὔνομα μυθησαίμην** (ἀντὶ καὶ ὧν), Ὀδ.Β 54, αὐτ.114, Χρησμ.π.Ἡρ.1,47, Πλάτ.Πολ.533D **ἃς ἐπιστήμας μὲν προσείπομεν . . , δέονται δὲ ὀνόματος ἄλλου**· ‖ τὸ οὐδ. τῆς ἀναφ. ἀντων. ἐν χρ. π. Ἀττ. εἰσάγει πρότασιν χαρακτηρίζουσαν τὸ σύνολον τῆς κυρίας προτάσεως, ἥτις ἐπακολουθεῖ καὶ εἰσάγεται διὰ τοῦ γάρ, ὅτι, εἰ, ἐπειδή: Ἀριστφ.Ὄρν.514 **ὃ δὲ δεινότατόν γ' ἐστὶν ἁπάντων, ὁ Ζεὺς γὰρ ἕστηκεν**, Ἰσοκρ.6,56, Πλάτ.491Β, αὐτ.Ἀπολ.18C· ‖ κ. ἄνευ συνδέσμ. ἐν τῇ β' προτ., ἰδ. ὅταν τὸ ἀναφορ. εὕρηται ἐν προεξαγγελτικαῖς παραθέσεσι: Εὐρ.Ἠλ.938, Ἀνδοκ.4,16 **ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὤν**, Λυσ.19,33· **8**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. ἃ δύναται νὰ ἐκφράζῃ ἀναφορὰν πρός τι: Ἡρ.3,81, Σοφ.ΟΤ 216, Εὐρ.Μήδ.453 **ἃ δ' . . ἐστί σοι λελεγμένα, πᾶν κέρδος ἡγοῦ**· **9**) συχν. ἡ ἀναφορ. ἀντων. δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς σύνδ. κ. προσ. ἀντων.: Ξεν.Ἀπ.2,7,13 **θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως** (ὅτι σύ . .), Πλάτ.Συμπ.204Β· **10**) συχν. εὕρηται ἐν ὑποθ. προτ. ἀντὶ τοῦ εἰ ἢ ἐάν τις: Ἰλ.Ξ 81 **βέλτερον ὃς . . προφύγῃ κακόν, ἠὲ ἁλώῃ**, Ἡσίοδ.Ἔργ.327, Εὐρ.ἀπ.1042 **συμφορά δ', ὃς ἂν τύχῃ κακῆς γυναικός**, Θουκ.2,44, αὐτ.6,14· **11**) συχν. ἀντικαθιστᾷ τελικὸν σύνδεσμον ἢ εὕρηται ἐν προτ. ἀντικαθιστώσῃ τελικὸν ἀπαρφ.: Ἰλ.Ι 165 **κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα ἔλθωσ'**, Ὀδ.Ο 458· ‖ ὁμ. κ. μτ. μέλλ. ὁριστ.: Εὐρ.ΙΤ 1209, Θουκ.7,25, Ξεν.Ἑλλ.2,3,2 **τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι**· ‖ ὁμ. κ. μτ. μέλλ. εὐκτ.: Πλάτ.Τίμ.33C **ὀργάνου, ᾧ τὴν τροφὴν δέξοιτο**· **12**) ὁμ. ἀντικαθιστᾷ, μετὰ τὸ οὕτω, ὧδε τὸν συλλογιστικὸν σύνδ. ὥστε: Ἡρ.4,52, Σοφ.Ἀντ.220 **οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρᾷ**, Εὐρ.Ἄλκ.198, Ἀριστφ.Ἀχ.737· **13**) ἐνίοτε ἐν χρ. ἀντὶ τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ.: Σοφ.Αἴ.1259 **μαθὼν ὃς εἶ φύσιν**, Εὐρ.Ἄλκ.640, Πλάτ.Εὐθ.283D **ὃς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι, ὃς δ' ἔστι νῦν, μηκέτι εἶναι**· **14**) ἡ ἀναφ. ἀντων. ὅς εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅστις ἢ τις, ποιὸς ἐν πλαγ. λόγῳ: Ἰλ.Β 365 **γνώσῃ . . ὅς . . ἡγεμόνων κακὸς ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι**, Ἡρ.6,124 **ὃς ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω εἰπεῖν** (δὲν δύναμαι νὰ εἴπω τίς ἦτο ὁ . .), αὐτ.9,71· ‖ ὁμ. κ. π. Ἀττ.: Σοφ.ΟΤ 1068, αὐτ.ΟΚ 1171, Ἀριστφ.Ἀχ.118 **ἐγῷδ' ὅς ἐστι, Κλεισθένης ὁ Σιβυρτίου**, αὐτ.442, αὐτ.Ὄρν.804, Ξεν.ΚΠ 6,1,46, Ἀριστλ.Ποιητ.1452a,26, Πάπ. **γράφας παρ' οὗ κομιούμεθα**· **15**) μτγν. ἐν ἐρωτήσεσιν ἀντὶ τῆς ἐρωτ. ἀντων. τίς;: ΚΔ Ματθ.26,50 **ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει;**, Ἀρρ.Ἐπίκτ.4,1,120 **ἣν δοκεῖς;**· **16**) ἡ ἀναφ. ἀντων. εὕρηται συνημμένη μτ. μορίων καὶ συνδέσμων, οἷον ὅς γε ἀναλελυμένος τ. τοῦ ὅσγε βλ.λ.· **17**) ὁμ. **ὅς δή** ὅστις νῦν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τώρα: Ἰλ.Φ 315 **ὃς δὴ νῦν κρατέει**· ‖ τὸ οὐδ. **ὁδήποτε, ἁδήποτε** ὁτιδήποτε ἢ ὁσαδήποτε: Ἀριστλ.ΗΝικ.1167a,35, αὐτ.1164a,25· ‖ **ὃν δή ποτε τρόπον** κατὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον, καθ' οἱονδήποτε τρόπον: αὐτ.Μετ.1090a,6· **18**) **ὃς καί** ὅστις ὡσαύτως: Ἰλ.Γ 176, Θουκ.1,128· ‖ **καὶ ὅς** καὶ ὁ ὁποῖος: Δημ.642 **ὑφ' ὧν δεῖ καὶ ἐν αἷς ἡμέραις καθήκει**· **19**) **ὅς κε(ν)** ὅστις καὶ ἄν, ὁστισδήποτε: Ἰλ.Ι 397 **τάων ἥν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν**· ‖ ὁμ. κεῖται καὶ ἀντὶ τοῦ εἴ τις: Ὀδ.Δ

196 νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν κλαίειν, ὅς κε θάνησι· 20) ὅσπερ βλ.λ.· 21) ὅστε βλ.λ.· 22) ὅστις βλ.λ.· 23) πτώσεις τινὲς τῆς ἀναφ. ἀντων. ἐν χρ. ἀπολ. ὡς ἐπίρρ., οἷον ἡ γενικ. οὗ ἐπὶ τόπου, ἔνθα, ὅπου : Αἰσχ.Πέρσ.487 Μηλιᾶ τε κόλπον, οὗ Σπερχειὸς ἄρδει πεδίον, Σοφ.ΟΚ 158· || ὁμ κ. οὗ δὴ ὅπου νῦν: Αἰσχ.Πρ.814,Πλάτ.Φαῖδρ. 248Ι1 (δ.ἀνάγν.)· || οὗπερ ὅπου βεβαίως, ὅπου ἀκριβῶς : Αἰσχ.'Επτ.1016, Σοφ.Αἴ.1237, αὐτ.ΟΚ 77· || ἔστιν οὗ ἐνιαχοῦ, ἔν τισι τόποις : Εὐρ.'Ορ.638· || οὗ μὲν . . οὗ δὲ . . ἀλλαχοῦ μὲν . . ἀλλαχοῦ δὲ . . : 'Αριστλ.Οἰκ.1345b,34· || κ. μτ. γενικ. : Εὐρ. ΙΑ 1583 οὐκ εἶδεν οὗ γῆς εἰσέδυ, Πλάτ.Μέν.84Α· || ὁμ. εἰς ποῖον σημεῖον, εἰς ποῖον βαθμόν : Λουκ. Τόξ.17 συνιδὼν οὗ κακῶν ἦν· || κ. ἐν βραχυλογ. ἐκφράσεσι : Θουκ.2,86, Ξεν.'Αν.2,1,6 μικρὸν προϊόντες . . , οὗ ἡ μάχη ἐγένετο (ἐκεῖσε, οὗ), αὐτ.ΚΠ 5,4,14, Φιλόστρ 'Ηρ.Προοίμ.13 ἐπειδὰν ἰζήσωμεν οὗ ἄγεις· || π. τοῖς μτγν. κεῖται ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ οἷ : Τίμων Φλ.69 οὗπερ ἂν ἔλθῃ· || ὁμ. ἐπὶ χρόνου, ἐπὶ περιστάσεων : Σοφ.Φιλ.1049 οὗ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ· 24) ὁμ. ἐπὶ τόπου ἡ δοτ. τοῦ θηλ. ᾗ, δωρ. ᾇ ὅπου, σ' ὁποιο μέρος : 'Ιλ.Ν 53 ᾗ ῥ' ὅ γ' ὁ λυσσώδης, φλογὶ εἴκελος, ἡγεμονεύει, Σοφ.'Ηλ.1435, Πλάτ.Φαῖδ. 82D· || ὁμ. ἡ δοτ. ἐπὶ τρόπου, ὡς, ὅπως : Αἰσχ.Χο.558 ᾗ καὶ Λοξίας ἐφήμισεν, Σοφ.ΟΚ 1603, Θουκ.8,71· 25) ἀρχ. τοπικὴ οἷ ὡς ἐπίρρ. βλ.λ.· 26) πιθ. ἀρχ. ἀφαιρ. δωρ. ὧ ὁπόθεν, ἀπ' ὅπου : Θεόκρ.3,11 τηνῶθε καθεῖλον, ὧ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τυ, 'Επιγρ. ἐν τᾷ πόλι, ὧ κ' ᾖ, καρῦξαι ἐν τἀγορᾷ· 27) ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. ὅ ἐν συχνοτ. χρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτι βλ.λ. : 'Ιλ.Α 120 λεύσσετε γὰρ τό γε πάντες ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ· || ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ διότι, ἐπειδὴ βλ.λς : αὐτ.Υ 283 ταρβήσας ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος· || ἐν 'Αττ. ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ.· ἐν. κ. πληθ. ὅ, ἃ δι' ὅ, δι' ὅν λόγον : Σοφ.Τρ.137, Εὐρ.Φοίν.155 σὺν δίκῃ δ' ἥκουσι γῆν, ὃ καὶ δέδοικα μὴ σκοπῶσ' ὀρθῶς θεοί, αὐτ.'Εκ. 13, 'Αριστφ.'Εκκλ.338, 'Ισοκρ.8,122· || καθ' ὅ : Θουκ.2,40, αὐτ.3,12, ΚΔ Ρωμ.6,10, αὐτ.Γαλ.2,20 ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ· 28) κ. ἐμπρόθ. ἀφ' οὗ περ ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὅν, ἀφ' ὅτου : Αἰσχ.Πέρσ.177 ἀφ' οὗπερ παῖς ἐμὸς στείλας στρατὸν 'Ιαόνων γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων· || νεώτ. κ. δημ. ἀφ' οὗ ἢ ἀφοῦ ἐν ὁμ. σημ.· 29) ἐφ' ᾧ (τε) ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ : 'Ηρ.3,83, αὐτ.1,22, αὐτ. 7,154, Θουκ.1,126 ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν, Ξεν.'Ελλ.2,2,20· || ὁμ. ἐφ' ᾧ διὰ τὸν λόγον σύτόν, διὰ τοῦτο : ΚΔ Ρωμ.5,12 εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· 30) νεώτ. ἐν ᾧ ἡ ἐνῷ βλ.λ.· 31) ὁμ. νεώτ. δι' ὃ ἡ διό διὰ τοῦτο, ὅθεν· 32) ὁμ. νεώτ. καθ' ὃ κ. καθ' ἃ ὡς, ὅπως ἢ λόγῳ τοῦ ὅτι : ἀπηλλάγη τῶν στρατιωτικῶν του ὑποχρεώσεων καθ' ὃ ἀνάπηρος, - καθ' ἃ μεταδίδει τὸ τηλεγρ. πρακτορεῖον, ἐκηρύχθη πόλεμος· || φρ. καθ' ἃ εἴπομεν ὅπως εἴπομεν· 33) ὁμ. νεώτ. ἐξ οὗ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, ἀφ' ὅτου· || ἀφ' ἧς ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν : δὲν τὸν εἶδα ἀφ'ἧς ἠσθένησα· 34) δημ. ἀφ' οὗ ἢ ἀφοῦ ἅπαξ καί, μιὰ καί : ἀφοῦ δὲν μιλᾷς θὰ φύγω· 35) φρ. ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν, δημ. ὁ λεγάμενος· || ὁμ. φρ. εἰς τὸν πρὸν ὃν ὅρον ὅπου προώρισται· || ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων· || ὃ μὴ γένοιτο ἀπευχὴ ὅπως μὴ συντελεσθῇ, μὴ γίνῃ τι.

ὅς,ἥ,ὅν (2) κτητ. ἀντων. γ' προσ. συνηρ.τ. τοῦ ἑός, ἑή, ἑόν βλ.λ., 'Ομ. μ. ὅ ('Ιλ.Α609, αὐτ.Φ 305, 'Οδ.Λ 515), κρητ. κ. αἰολ. Fός (Νόμ.Γόρτ.1,18, 'Επιγρ.Σαπφ. Συμπλ.1,6, Λυρ.'Αδέσπ.32, 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.107, 11), τίθεται ἢ πρὸ τοῦ προσδιοριζομένου ὀνόμ. ἢ μετ' αὐτὸ ἐν τῇ σημ. ὁ ἴδικός του, ὁ ἴδικός της : 'Ιλ.Ζ 170 δεῖξαι δ' ἠνώγειν ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο, αὐτ.202, 'Οδ.Ψ 150, αὐτ.Γ 39, 'Επιγρ. ἧς ἀρχῆς, Πίνδ.Ο 5,8 καὶ ὃν πατέρ' Ἄκρων' ἐκάρυξε, αὐτ.Π 6,36, Βάκχ.5,47, 'Ηρ.1,205, Αἰσχ.Εὐμ.367 Ζεὺς γὰρ αἱματοσταγὲς ἀξιόμισον ἔθνος τόδε λέσχας ἃς ἀπηξιώσατο, Σοφ.ΟΚ 1639, Εὐρ.Μήδ. 955 δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς· || ἐνίοτε μτ. ἐνάρθρ. ὀνόμ. : 'Ιλ.Μ 280 ἀνθρώποισι πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα, 'Οδ.Ξ 152 τὰ ἃ δώματα, Αἰσχ.'Επτ.641 τῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βίᾳ, Σοφ.Αἴ. 442, αὐτ.Τρ.266, αὐτ.525, αὐτ.ΟΤ 1248, Νόμ.Γόρτ.2, 46 τὰ Fὰ αὐτᾶς· 2) σπαν. ἐν χρ. ἡ πρὸς τὸ β' πρόσ. ἀναφορὰ ἀντὶ τοῦ σὸς βλ.λ., ὁ ἴδικός σου : 'Ησίοδ.'Εργ.381 σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ᾗσιν, Περσ.ΑΠ 7,539, Μόσχ.4,77 μηδὲν σε χερειότερον φρεσὶν ᾗσι στέργειν· 3) σπανιώτ. ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ α' προσ. ἐμὸς βλ.λ., ὁ ἴδικός μου : 'Οδ.Ι 28 οὔτοι ἔγωγε ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι, αὐτ.Ν 320, 'Απολλ.Ρ 4,1015, αὐτ.1036.

ὅσα ἐπίρρ. κ. δημ. οὐδ. πληθ. τοῦ ὅσος βλ.λ.

ὀσάγωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὁσασδήποτε γωνίας : Θέων Σμ.40Η.

ὁσάκις (ὅσος) ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἐπ. ὁσσάκι(ς) ('Ιλ. Φ 265, 'Οδ.Λ 585, 'Ηρακλεωτ.Πίν.1,132, Καλλ.'Επιγρ. 2,2), ὅσας φορὰς : 'Ιλ.Φ 265, αὐτ.Χ 194 ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων . . ἀντίον ἀΐξασθαι, 'Οδ.Λ 585, Θουκ.7,18 καὶ ὁσάκις περί του διαφοραὶ γένοιντο, Ξεν.'Απ.3,4,3, Λυσ.25,9, Πλάτ.Θεαίτ.143Α, ΚΔ Κορινθ.1,11,25 τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· 2) νεώτ. ὁπόταν, κάθε φορά, πού . . : ὁσάκις σὲ ἐζήτησα, δὲν σὲ εὗρον.

ὁσακισδήποτε ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις δή ποτε, ὅσας καὶ ἂν εἶναι ἢ ἂν τύχῃ φοράς : Δοσίθ.409Κ.

ὁσακισοῦν ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις οὖν : Νικόμ. Γερ.'Αριθμ.2,17.

ὁσαπλάσιος-ον μτγν. ὁ ὁσαπλασίων βλ.λ. : 'Αρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,2, 'Ιαμβλ.Νικ.'Αριθμ.97Γ.

ὁσαπλασίων-ονος-ον ὅσας φορὰς περισσότερος ἢ μεγαλύτερος : 'Αριστλ.Πρ.929b,14, Εὐκλ.12, 13,'Αρχιμ 'Ισορρ.1,6.

ὁσαυταχῶς ἐπίρρ. μσν. ὁσάκις βλ.λ. : Ψελλ. ἐν Σάθ.5,353 ὁσαυταχῶς ἀπὸ τῶν αὐτόθι τις πρὸς τὰ ἐνταῦθα ποιεῖται τὴν ἄφιξιν.

ὁσαχῇ ἐπιρρ. ἀντίστοιχον τῷ δεικτ. τοσαχῇ κ. τῷ ἐρωτημ. ποσαχῇ, καθ' ὅσους τρόπους' μ. μτ. τοῦ περ : Πλάτ.Τίμ.43Ε καὶ διαφορὰς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν, ὁσαχῇπερ ἦν δυνατὸν (καθ' ὅσους τρόπους καὶ ἂν).

ὁσαχοῖ ἐπίρρ. μτγν. ὁσάκις βλ.λ. : 'Αριστείδ. Λόγ.38(7),21 ὁσαχοῖ δὲ 'Ασκληπιῷ εἴσοδος καὶ τούτοις κλισιάδες ἀνεῖνται.

ὁσαχοῦ ἐπίρρ. ἀντίστ. τοῦ ἐρωτημ. ποσαχοῦ, εἰς ὅσον πολλοὺς τόπους, εἰς ὁσαδήποτε μέρη : Δημ. 682 ὁσαχοῦ κύριος γέγονεν τοῦ πράττειν.

ὁσαχῶς ἐπίρρ. ὁσαχῇ βλ.λ. : 'Ιππ.Εὐσχ.9, 'Αριστλ. Μετ.1017a,23 ὁσαχῶς λέγεται, αὐτ.Τοπ.105a,34 'Αριστόξ.'Αρμον.1,4Α ὁσαχῶς δύναται διαιρεῖσθαι.

ὅσγε, ἥγε, ὅγε ἀντων. (ὅς, γε) ὅστις τῷ ὄντι ἢ ὅστις (ἢ ὅτι) τοὐλάχιστον, ἐκεῖνο(ς) μάλιστα πού· 'Ηρ.2,83 τόγε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται, αὐτ.111· || ἡ δοτ. τοῦ θηλ. τῇγε ὡς ἐπίρρ. ὡς τοὐλάχιστον, ὅπως μάλιστα : αὐτ.7,139 τῇ γέ μοι φαίνεται εἶναι ἀληθές· 2) συχν. ὅστις ἀκριβῶς, ἐκεῖνος ἀκριβῶς, ἐκεῖνος ἀκριβῶς πού . . : αὐτ.8,β' οἵ γε . . ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες, Σοφ.ΟΤ 35 ἀνδρῶν (σὲ) πρῶτον . . κρίνοντες . . , ὅς γ' ἐξέλυσας (ἀφ' οὗ σύ . .), αὐτ.342, αὐτ.853.

ὅσδε μτγν. τ. τοῦ ὅδε βλ.λ. : 'Επιγρ.

ὄσδω αἰολ. προφ. τοῦ ὄζω βλ.λ. : Θεόκρ.1,14a.

ὀσέτε(ι)ος-ον γλωσσ. ὁ κατ' ἔτος, ὁ ἐτήσιος

ὁσέτη (τὰ) |ὅσα ἔτη| κατ' ἔτος, καθ' ἕκαστον ἔτος : Ἀριστφ.Θεσμ.624 |δ.ἀνάγν. ὅσ' ἔτη|.

ὁσημέραι |ὅσαι ἡμέραι| ἐπίρρ. κ. νεώτ. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθημερινῶς : Ἀριστφ.Πλ.1006, Θουκ.7,27 ὁσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων, Πλάτ.Νόμ.849D, Ἀλεξ.28, Φιλόδ.Ὀργ.61W· ‖ φρ. δι' ἡμέρας ὁσημέραι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καθ' ἑκάστην : Ἑρμιππ.4 οὐ παύσεται δι' ἡμέρας ὁσημέραι τροχάζων· ‖ ὁσημέραι ἕως ἂν καθ' ἑκάστην ἕως ὅτου : Νόμ.π.Δημ.707 ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων ὁσημέραι, ἕως ἂν ἡ ἐκκλησία γένηται· **2)** νεώτ. ἐφ' ὅσον παρέρχονται αἱ ἡμέραι, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, βαθμηδόν : τὸ ὕδωρ τῆς δεξαμενῆς ὁσημέραι ἐλαττοῦται.

ὁσθάλη (ἡ) μτγν. φοῖνιξ βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,43 |ἀμφ.|.

-όσθων Ἐπιγρ. Ἀττ. κατάληξις γ' πληθ. προστ. ἀντὶ -έσθων : συσσημαινόσθων, αὐτ. ἐπιμελόσθων.

ὁσία (ἡ), ἰων. ὁσίη οὐσιαστικοποιηθὲν θηλ. τοῦ ὅσιος βλ.λ., ὁ θεῖος νόμος, τὸ ἄγραφον, τὸ φυσικὸν δίκαιον : Ὀδ.Π 423 οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν (δὲν εἶναι κατὰ τὸν θεῖον νόμον καὶ τὸ φυσικὸν δίκαιον συγκεχωρημένον νὰ ..), αὐτ. Χ 412, Πίνδ.Π 9,36 ὁσία κλυτὰν χέρα Fοι προσενεγκεῖν, Ἡρ.2,45, αὐτ.171, Ἀριστφ.Πλ.682 νομίσας πολλὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος, Δημ.548 οὔτε θεοὺς οὔθ' ὁσίαν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδών, Καλλ.Αἴτ.3,1,5, Πάπ. τῶν ἱερῶν ὁσία παντί· ‖ φρ. ἐκ πάσης ὁσίης παντάπασι, ἐντελῶς κατὰ τὸ θεῖον δίκαιον : Ὑμν.Ἑρμ.470· ‖ κ. ἐν προσωποπ. Ὁσία ἡ Δικαιοσύνη : Εὐρ.Βάκχ.370 Ὁσία πότνα θεῶν.. ἃ κατὰ γᾶν.. πτέρυγα φέρεις· **2)** ἡ πρὸς τὸ θεῖον ὀφειλομένη παρὰ τῶν ἀνθρώπων λατρεία, τελεταί, προσφοραί, θυσίαι : Ὑμν.Ἑρμ.173 κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἧς περ Ἀπόλλων (καὶ ἐγὼ θὰ λάβω μέρος εἰς τὴν λατρείαν, ἧς ἀπολαύει ὁ Ἀπόλλων)· ‖ φρ. ὁσίη γίγνεται τελεῖται ἡ λατρεία καὶ ἀποδίδονται αἱ τιμαί : αὐτ.Ἀπόλλ.237 ὣς ὁσίη ἐγένετο· ‖ ὁμ. θυσία : Ἀρχί.Νεώτ.ΑΠ 9,91 λιτῇ προσγελάσαις ὁσίῃ· ‖ ὁμ. ὁσίη κρεῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐσθίειν ἐκ τῶν κρεῶν τῶν θυσιῶν : αὐτ.Ἑρμ.130· **3)** αἱ τελευταῖαι τιμαὶ αἱ εἰς νεκρὸν ἀποδιδόμεναι : Ἰάμβλ.Πυθ.30,184 τὴν ὁσίαν ἀποπληροῦν· **4)** παροιμ. ὁσίας ἕκατι ἢ ἕνεκα ἐκ θρησκευτικῆς συνηθείας, ὅλως τυπικῶς, ἁπλῶς διὰ τοὺς τύπους : Εὐρ.ΙΤ 1461 ὁσίας ἕκατι θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ, Εὔβουλ.110, Ἐφιππ.15,4· ‖ κ. παροιμ. φρ. ἐκ τῆς τυπικῆς τελέσεως τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν : Εὐρ. ΙΤ 1161 ὁσίᾳ (ἢ Ὁσίᾳ) δίδωμ' ἔπος τόδε.

ὁσιεύω ἐπ. ὁσιῶ-όω: Λίν.π.Στοβ.3,1,70 |ἐσφ.ἀνάγν.|.

ὁσιομάρτυς-υρος (ὁ,ἡ) μσν. κ. νεώτ., δημ. -άρτυρας ἐκκλησ. ὅσιος, ἀσκητὴς ὑποστὰς μαρτυρικὸν θάνατον ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς πίστεως : Μηναῖ.1,8 Ὄρθρ.Ὠδ.3 ὅθεν μακαρίζεσθε ὁσιομάρτυρες, αὐτ.22 μνήμη . . τοῦ Ἁγίου Ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου.

ὁσιοπρεπῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον εἰς ὅσιον ἐμπρέποντα : Φώτ.Βιβλ.474,11 ὁσιοπρεπῶς καὶ ἁγίως . . τὰς οὐρανίους σκηνὰς ἐκληρώσατο.

ὅσιος-α-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. ὅσιος-ον (Πλάτ.Νόμ.831D, Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,71), συγκρ. ὁσιαίτερος (Εὐρ.ἀπ.457 δ.γρ.), ὁ ὡρισμένος, ὁ καθιερωμένος ὑπὸ τοῦ θείου νόμου, ὁ ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἐπιτρεπόμενος, ὁ τεθειμένος κατὰ τὸ φυσικὸν δίκαιον : Θέογν.132 ὅσοις ὁσίη, Κύρνε, μέμηλε δίκη, Αἰσχ.Πρ.529, Σοφ.Αἴ.1405, Εὐρ.Βάκχ.374, αὐτ. Ἱππ.764, αὐτ.ΙΤ 465 δέξαι θυσίας, ἃς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος οὐχ ὁσίας . . ἀναφαίνει· ‖ ἡ ἔννοια τῆς λ. ὅσιος συχν. ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σχέσεως ὁτὲ μὲν πρὸς τὴν λ. δίκαιος |ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου νόμου τεθείς, καθιερωμένος|, ὁτὲ δὲ πρὸς τὴν λ. ἱερός |ὁ τοῖς θεοῖς καθιερωθεὶς|· ὅθ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δίκαιος ὁ ὑπὸ τοῦ θείου νόμου καθωρισμένος, ὁ ἡγιασμένος, ὁ ἅγιος, ὁ σεβάσμιος : Ἀντιφ.1,25 δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων, Πολύβ.22,10,8 τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δίκαια καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια· ‖ ὅθ. συχν. αἱ δύο λς κεῖνται ὡς ἀντίθετοι : Πλάτ. Πολιτ.301D τὰ δίκαια καὶ τὰ ὅσια (τὰ κατὰ θείαν καὶ ἀνθρωπίνην διάταξιν)· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ νόμιμος βλ λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.676 ὅσια καὶ νόμιμα, Πλάτ.Νόμ.861D· ‖ φρ. ὅσιόν τι δρῶ θεοὺς ἐκπληρῶ καθῆκον ἐκ τῶν παρὰ τῶν ἀνθρώπων ὀφειλομένων εἰς τοὺς θεούς : Εὐρ.Ἱκ.40· ‖ κ. ἐν ἀρᾷ, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἀνόσιος βλ.λ. : Ἐπιγρ. ἀποδοῦσι μὲν αὐτοῖς ὅσια ἦ, μὴ ἀποδοῦσι δὲ ἀνόσια· ‖ κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐλεύθερος βλ.λ. : αὐτ. ὅσια καὶ ἐλεύθερα· ‖ τὸ οὐδ. ὅσιον ὡς οὐσ. ἡ εὐσέβεια: Πλάτ.Εὐθφρ.5D· **2)** ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἱερός ὁ ἐπιτρεπόμενος, ὁ συγχωρούμενος, ἢ ὁ μὴ ἀπαγορευόμενος ὑπὸ τοῦ θείου νόμου, ὁ ἔξω τοῦ ἱεροῦ κύκλου κείμενος, ὁ κοσμικός, ὅθ. ἱερὰ καὶ ὅσια |πράγματα ἱερὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ κύκλου κείμενα, κοσμικά| : Θουκ. 2,52 ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως, Πλάτ.Πολ.344Α, αὐτ.Νόμ.857Β, Ἰσοκρ. 7,66, Δημ.703 τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τοὺς θεούς, τῶν ὁσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστερεῖ, Ἐπιγρ. ὁ ταμίας τῶν ὁσίων προσόδων· ‖ ὅσιον χωρίον τόπος ἐν ᾧ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ θείου νόμου νὰ γίνῃ τι, ὁ μὴ ἱερός : Ἀριστφ.Λυσ.743 ἕως ἂν εἰς ὅσιον μόλω 'γὼ χωρίον· ‖ φρ. ὅσιόν ἐστι μτ. ἀπαρφ. εἶναι νόμιμον, ὑπ' οὐδενὸς νόμου ἀπαγορεύεται, ἐμποδίζεται : Εὐ.ΙΤ 1045 θιγεῖν γὰρ ὅσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ· κ. οὐχ ὅσιόν ἐστι εἶναι ἀνόσιον, μὴ νόμιμον, ἀσεβές : Ἡρ.6,81· ‖ ὁμ. φρ. οὐχ ὅσιον ποιοῦμαι θεωρῶ ἄνομον, ἀσεβές : αὐτ.2,170, Δημ.Ἐπιστ.5,3· ‖ ὅσια ποιῶ ἐκτελῶ ὅσα ὁ θεῖος νόμος ὑπαγορεύει : Ἡρ.6,86,α'· ‖ ὅσια λέγω ἢ φωνῶ ὁμιλῶ εὐσεβῶς : αὐτ.9,79, Σοφ. Φιλ.662· ‖ ὅσια φρονῶ διαλογίζομαι εὐσεβῶς : Εὐρ.Ἠλ.1203· ‖ ὁμ. νεώτ. ἐν φρ. δὲν ἔχει οὔτε ἱερὸν οὔτε ὅσιον (ἐπὶ ἀνθρώπου λίαν κακοήθους)· **3)** ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ θεῖον ἀφιερωμένος, ὁ εὐσεβής, ὁ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν θεόν, ὁ ἐνάρετος, θρῆσκος : Αἰσχ.Ἱκ.27 καὶ Ζεὺς . . οἰκοφύλαξ ὁσίων ἀνδρῶν, Ἀριστφ.Βάτρ.327 ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων ὁσίους ἐς θιασώτας, αὐτ.336, Ἀντιφ.2,2,2, Θουκ.5,104, ΚΔ Ἑβρ.7,26 τοιοῦτος . . ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, φρ. κ.νεώτ. καὶ ἐν ὁσίοις ὅσιος καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἐκλεκτός· ‖ νεώτ. ἐκκλ. ὡς τίτλος ἐπισκόπων, ὁμ. τοῦ ἅγιος : ὁ ὅσιος Ἀγαθουπόλεως· ‖ κ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἐπίορκος βλ.λ. : Ξεν.Ἀν.2,6,25· ‖ κ. ὁ σεβόμενός τινα : Εὐρ.Ἡρακλ.719 εἰ δ' ἐστὶν ὅσιος αὐτὸς οἶδεν εἰς ἐμέ, αὐτ.Κύκλ.125, Γόργ.· ‖ κ. μτ. γενικ. : Αἰσχ.Ἑπτ.1015 ἱερῶν πατρῴων ὅσιος· **4)** ὁ ἀναμάρτητος, ὁ καθαρός, ὁ ἁγνός : Ἑμπ.4,2 ἐξ ὁσίων στομάτων, Νόμ.Σόλ.π. Ἀνδοκ.1,96 ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής, Εὐρ.Ἴων 150 ὅσιος ἀπ' εὐνᾶς, ΠΔ Ψαλμ.29(30),5 ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ· ‖ κ. ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἅτινα εἶναι ὄργανα ἀγαθῆς ἢ κακῆς τινος πράξεως : Αἰσχ.Χο.378 τῶν δὲ κρατούντων χέρες οὐχ ὅσιαι· **5)** μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀσκητὴς ὁ κατὰ Χριστὸν βιώσας καὶ καθηγιασμένος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας : Μηναῖ.1,1 Ὄρθρ.Δοξαστ. μισθοὺς τῶν ἀγώνων σου κομισάμενος, ὅσιε, Κάλβ.Ὠδ.8,4,1 τῶν ὁσίων τὰ πνεύματα ὡς ἀργυρέα ὁμίχλη τὰ ὑψηλὰ ἀναβαίνει· **6)** σπαν. ἐπὶ θεῶν, ὁ ἀμόλυντος, ὁ ἄμωμος, ὁ ἅγιος : Ὀρφ. Ὑμν.77,2, Ἐπιγρ. θεοῖς ὁσίοις καὶ δικαίοις· μτγν. ἐκκλ. ἐπὶ τοῦ ἑνὸς θεοῦ, ὁ τελείως ἀγαθός : ΚΔ Ἀπ.15,4 Κύριε, ὅτι μόνος ὅσιος (εἶ)· **7)** προσ-

ωνυμία πέντε ἱερέων ἐν Δελφοῖς ἰδιαίτερα καθήκοντα ἐχόντων : Πλούτ.'Ηθ 292D, αὐτ.365A· **8)** τὸ θηλ. ὁσία ὡς ούσ. βλ.λ.

ὁσιότης-ότητος (ἡ) κ μσν. κ. νεώτ. · ἡ ἰδιότης τοῦ ὁσίου βλ.λ., διάθεσις τοῦ ἀτόμου πρὸς τήρησιν τοῦ θείου νόμου, εὐσέβεια, ἁγιότης : Ξεν.ΚΠ 6,1,47, αὐτ.Κυν.1,11, Πλάτ.Εὐθφρ.14D, αὐτ.Πρωτ.329C **μόρια** (τῆς ἀρετῆς) **ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης**, 'Ισοκρ.11,28, Πλούτ.'Αλκ. 34, αὐτ.359F, ΚΔΛουκ.1,75, αὐτ.'Εφεσ.4,24 **τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα** (ἄνθρωπον) **ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι**, Μηναῖ.1,17 'Εσπερ.Δοξαστ.· **2)** μτγν., μσν. κ. νεώτ. προσωνυμία ἀνδρῶν κατεχόντων κατώτερα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα : Βασ.'Επιστ.3, 155D **τοῖς γράμμασι τῆς σῆς ὁσιότητος· 3)** μτγν. σεβασμός, σέβας, στοργή : Διόδ.Σ,7,4 **ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ὁσιότης καὶ ἡ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβεια**, αὐτ.31,27 **ὁσιότης πρὸς τὴν τεκοῦσαν.**

ὁσιουργός-όν μτγν. ὁ ἐργαζόμενος, ὁ ἐκτελῶν ὅσιον, ἱερὸν ἔργον : Κύριλλ.55,3,776 **ὅσια οὖν τὰ ὁσιουργὰ καὶ δικαίους καὶ ἀμώμους ἀποφαίνοντα τοὺς δεχομένους αὐτά.**

ὁσιουργῶ-έω μτγν. πράττω, ἐκτελῶ ὅσια ἔργα, εἶμαι ὅσιος : Κύριλλ.5,167C **οὐχ ὁσιουργεῖ καὶ τοῖς θείοις κρίμασιν ἀνέδην ἐπιπηδᾷ· 2)** 'Ησ. «ὁσιουργῆσαι· ἀποκαρδιουργῆσαι καὶ τὸ ἐπιλέγειν ἐν ταῖς θυσίαις, ὅταν ἀπάρχωνται τῶν θεῶν αὐτῶν».

ὁσιόφρων-ονος-ον μσν. ὁ ὅσια φρονήματα ἔχων, ὁ ὁσίως διαλογιζόμενος : Μιχ.Μον.ἐν Βί. Στουδ.Θεοδ.240 (ἔκδ.Mi.).

ὀσιριάζω μτγν. δίδομαι, παραδίδομαι ἢ εἶμαι παραδεδομένος εἰς τὴν λατρείαν τοῦ 'Οσίριδος : Δαμάσκ.π.Σουΐδ. ἐν λ. 'Ασκληπιόδοτος **ἔς τε 'Αλεξάνδρειαν τὴν ὀσιριάζουσαν.**

ὀσιριακός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν 'Οσιριν, ὁ τοῦ 'Οσίριδος : Πλούτ. 364E **τοῖς ὀσιριακοῖς καθωσιωμένην ἱεροῖς.**

ὀσιριάς-άδος (ἡ) ἐπίθ. θηλ. μτγν. ὀσιριακὴ βλ.λ. : Δαμάσκ.'Ισιδ.107 **τά τε ἄλλα καὶ τὰς 'Οσιριάδας ἐπὶ τῷ σώματι περιβολάς· 2) ὀσιριὰς πόα** τὸ φυτὸν ὄσιρις βλ.λ. : 'Αέτ.1,304.

ὀσιρίειον (τὸ) πάπ., μσν. **ὀσιρεῖον** (Θεόγνωστ. Καν.129) ἱερὸν τοῦ 'Οσίριδος.

'Οσιρις-ιδος (ὁ), ἰων. γενικ. **'Οσίριος** ('Ηρ.2,42, 'Επιγρ.), κ. **'Οσείριδος** (αὐτ.) κ. **'Οσίρεως** (Μαν. ἐν 'Ιώσ.'Απ.1,26), δοτ. **'Οσίριδι** ('Επιγρ.) κ. **'Οσίρει** (αὐτ.), ὄνομα τοῦ μεγίστου παρ' Αἰγυπτίοις θεοῦ, κυρίου τοῦ Κάτω Κόσμου· **2)** μτγν. **'Οσίριδος ἀστὴρ ὁ πλανήτης Ζεύς** : 'Αχιλλ.'Αρ.Φαιν.17.

ὄσιρις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ὄσυρις βλ.λ. ἢ λευκή : Πλίν.ΦΙ 27,111, Διοσκ.4,140, Γαλ.12,93.

ὀσιρίτης (ὁ) (αἰγυπτ.) μτγν. κυνοκεφάλιον βλ.λ. : 'Απl.π.Πλίν.ΦΙ 30,18.

ὁσιῶ-όω (ὅσιος), παρατ.**ὡσίουν** (Εὐδοκ.25,7), μέλλ. ὁσιώσω (Ψλίν.π.Στοβ.5,22), ἀόρ. **ὡσίωσα** (Εὐστ. Σχόλ.'Ιλ.Π 665), μέσ. κ. παθ. **ὁσιοῦμαι** (αὐτ.Πον.158, 13), προστ. **ὁσιούσθω** (Εὐρ.Βάκχ.70), παρατ. **ὡσιούμην** (Εὐστ.'Οδ.1717,43), μέσ. ἀόρ. α' **ὡσιωσάμην**, ἐξ οὗ ἀπαρφ. **ὁσιώσασθαι** (αὐτ.1376,29), παθ. μέλλ. **ὁσιωθήσομαι** (ΠΔ Βασ.2,22,26, αὐτ.Ψαλμ.17, 26, αὐτ.Σοφ.Σολ 6,11, 'Ιππόλ.1,247), παθ. ἀόρ. **ὡσιώθην** (Πλούτ.Ρωμ.28, Λουκ.Λεξιφ.10), ἀπαρφ. **ὁσιωθῆναι** (Φώτ., Σουΐδ.), μτχ. **ὁσιωθείς** (Εὐρ.ἀπ. π.Πορφ.'Αποχ.4,19, Στουδ.Θεόδ.438B), παθ. παρακ. ἀπαρφ. **ὡσιῶσθαι** (Φίλ.2,137), μτγν. **ὡσιωμένος** (Πολύβ.1,22,25, 'Ιω.Λυδ.'Αρχ.2,3,96, Εὐστ.Πον. 38,24), ὅσιον, ἱερὸν ποιῶ, ἀφιερῶ, ἀπαλλάσσω, ἐλευθερῶ τινα ἐγκλήματος ἢ ἐνοχῆς δι' ἐξιλαστικῆς θυσίας, ὅθ. τὸ μέσ. διατηρῶ τι ἁγνόν, καθαρόν : Εὐρ.Βάκχ.114 **ἀμφὶ δὲ νάρθηκας ὑβριστὰς ὁσιοῦσθ'**, αὐτ.70 (ὁ. ἀνάγν.)· || παθ. διατηροῦμαι ἁγνός, ἐξαγνίζομαι : Εὐρ.ἀπ.472,15 **μητρὶ τ' ὀρείῳ δᾷδας ἀνασχὼν.. βάκχος ἐκλήθην ὁσιωθείς**, Ξεν.'Ελλ.3,3,1 **ἐπεὶ δὲ ὡσιώθησαν αἱ ἡμέραι καὶ ἔδει βασιλέα καθίστασθαι·** || κ. ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν : Πλούτ.Ρωμ.28 **ὥσπερ ἐν τελετῇ καθαρθῶσι καὶ ὁσιωθῶσι· 2)** ποιῶ ἐξιλέωσιν, ἱλασμόν : Εὐρ.'Ορ.515 **ὅστις αἷμ' ἔχων κυρεῖ, φυγαῖσι δ' ὁσιοῦν, ἀνταποκτείνειν δὲ μή**, Δημ.644 **τὸ τὸν κατιόντα ὁσιοῦν καὶ καθαίρεσθαι· 3) ὁσιῶ (τινα) τῇ γῇ** κηδεύω, ἐνταφιάζω νεκρόν τινα ἐξ αἰσθήματος εὐσεβείας : Φιλόστρ.'Ηρ.10,7· **4)** ρηματ. π. ὁσίωμα, ὁσίωσις, ὁσιωτήρ.

ὁσίωμα-ατος (τὸ) μσν. εὐσεβὴς πρᾶξις, ὅσιον ἔργον : Στουδ.Θεόδ.337B.

ὁσίως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὅσιον, συμφώνως πρὸς τὸν θεῖον ἢ φυσικὸν νόμον: Εὐρ.'Ικ.63 **ὁσίως οὐχ, ὑπ' ἀνάγκας δὲ προσπίπτουσα προσαιτοῦσ' ἔμολον δεξιπύρους θεῶν θυμέλας**, αὐτ.'Ιππ.1287, Θουκ.2,5, 'Αντιφ.2,4,12, Πλάτ.Φαίδ.113D, αὐτ.Πολ.331A **ὅτι ὃς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν βίον διαγάγῃ**, αὐτ.Νόμ.799F **ὁσίως καὶ κατὰ νόμον·** || ἀπρόσ. ἔκφρ. **ὁσίως ἔχει τινὶ** μτ. ἀπαρφ. ἐπιτρέπεται, συγχωρεῖται εἴς τινα νά..: Ξεν.ΚΠ 8,5,26 **ὁσίως ἂν ὑμῖν ἔχοι τοῦτον θύειν τὰ ἱερὰ ὑπὲρ ὑμῶν·** || ὁμ. κ. μτ. μτχ. : αὐτ.'Ελλ. 4,7,2 **ἐπηρώτα τὸν θεὸν εἰ ὁσίως ἂν ἔχοι αὐτῷ μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν 'Αργείων.**

ὁσίωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐξάγνισις, ἁγνισμός, ἁγιασμός, κάθαρσις ἀπό τινος : Διον.'Αλ.Ρωμ.1,88 **ἡ ὁσίωσις τῶν μιασμάτων.**

ὁσιωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ καθοσιῶν τι, ὀνομασία τοῦ ἱερείου τοῦ θυομένου, ὅτε τις τῶν ἱερέων ἐν Δελφοῖς διωρίζετο εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁσίων βλ.λ.7), οἵτινες ἦσαν πέντε καὶ συνιερούργουν μετὰ τῶν προφητῶν : Πλούτ.'Ηθ.292D.

ὄσκαλσις-εως (ἡ) σκάλσις βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 2,7,5.

ὀσκάπτω 'Ησ. «ἀνασκάπτω» (πιθ. αἰολ. = ὀ(ν)-σκάπτω).

ὀσκία (ἡ) 'Επιγρ. κρητ. τ. τοῦ οἰκία βλ.λ. : 'Επιγρ. Κνωσίων.

ὀσκικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς 'Οσκους, ἰταλικὸν λαὸν κατοικοῦντα ἐν Καμπανίᾳ : **ὀσκικὴ γλῶσσα.**

ὄσκολον (τὸ) νεώτ. στρατ. μηνοειδὴς μεταλλίνη πλάξ, ἣν ἔφερον ἄλλοτε οἱ ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τὸν λαιμὸν ὡς σημεῖον ὑπηρεσίας.

ὀσκρός (ὁ) δημ. τὸ κέντρον τῆς μελίσσης, τοῦ σκορπιοῦ κ. ἄλλων ἐντόμων.

ὀσκρώνω (ὀσκρός) δημ. ἐπὶ μελισσῶν, κεντῶ διὰ τοῦ ὀσκροῦ, κεντρώνω, ὁ. σκρώχνω.

ὀσμανθής-οῦς (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ἐλαιοειδῶν.

ὀσμανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὀθωμανικὸς βλ.λ.

ὀσμανλῆς (ὁ) δημ., θηλ. -λίσσα ὀθωμανός.

ὀσμάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ ὄνοσμα βλ.λ. :Διοσκ.3,131.

ὀσμή (ἡ) (ὄδωδα, ὄζω) κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. κ. ἰων. τ. τοῦ παλαιοτέρου **ὀδμή** ἀπαντῶντος π. 'Ομ.,'Ηρ., Πίνδ. ἀποκλειστικῶς, πλειστάκις δὲ π. τοῖς μετέπειτα (Αἰσχ.Πρ.115, Δημόκρ.11, Θεόφρ.ΦΑΐτ.6,14,1, Φύλαρχ.63), Διοκλ.ἀπ.129), ἀπόπνοια δυσάρεστος ἢ εὐάρεστος πράγματός τινος, πᾶν τὸ προκαλοῦν τὸ αἴσθημα τῆς ὀσφρήσεως, εὐωδία ἢ δυσωδία, μυρουδιά, κυρ. δυσάρεστος : 'Ιλ.Ξ 415 **δεινὴ δὲ θεείου γίγνεται ὀδμή**, 'Οδ.Δ 406 **πικρὸν ἀποπνείουσα ἁλός.. ὀδμὴν** (ἐπὶ τῆς ἀποπνοίας τῶν φωκῶν), Πίνδ.ἀπ.129,6 **ὀδμὰ.. κατὰ χῶρον κίδναται**, Αἰσχ.Εὐμ.253 **ὀσμὴ βροτείων αἱμάτων**, Σοφ.'Αντ.412 **ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ** (τοῦ νεκροῦ) **.. πεφευγότες**, αὐτ.Φιλ.891, 'Αριστφ.Εἰρ.753 **βυρσῶν ὀσμὰς δεινάς**, Θουκ.7,87 **ὀσμαὶ οὐκ ἀνεκτοί·** || κ. ἐπὶ εὐαρέστου : Εὐρ.Κύκλ.153 **ὡς καλὴν ὀσμὴν ἔχει**, 'Αριστφ.'Εκκλ.1124, "Αλεξ.222,4 **οἴνου ὀσμή**, Φιλήμ.98,4,ΚΔ 'Ιω.12,3 **ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ**

τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου· **2)** εὐῶδες μῦρον : Ξεν. Ἱέρ.1,4 **διὰ δὲ τῶν ὤτων ἀκούσμασι, διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ὀσμαῖς,** Ἀχιλλ.Τάτ.2,38· **3)** ἡ αἴσθησις τῆς ὀσφρήσεως, ἡ ὄσφρησις : Δημόκρ.ΙΙ,Ἡσ.

ὀσμήρης-ους-ες μτγν. ὁ πλήρης ὀσμῆς, ὁ ἔχων, ὁ ἀναδίδων ὀσμήν, ποὺ μυρίζει : Νίκ.Ἀλεξ.237.

ὀσμηρός-ά-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀσμήρης βλ.λ. : Νίκ.άπ.75,57· **2)** μτγν. τὸ ἀρσ. **ὀσμηρός** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν μηδική βλ.λ. : ψΔιοσκ.2,147 (πιθ.).

ὀσμηρότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀσμηροῦ βλ.λ.

ὄσμησις-εως (ἡ) μτγν. **τὸ ὀσμᾶσθαι,** ὀσμή, **μυ**ρωδιά : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,ΙΙ.

ὀσμητήριον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ὀσμᾶταί τις, δθ. προβοσκὶς τῆς νύμφης πολλῶν ψυχῶν.

ὀσμητός-ή-όν ὃν ὀσφραίνεταί τις ἢ δύναται νὰ ὀσφρανθῇ : Θεόφρ.Αἰσθ.90.

ὀσμία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **ἐντόμων ὑμενοπτέρων** ἐκ τῶν **μελισσιδῶν.**

ὀσμιδρωσία (ἡ) νεώτ. κ. **ὀσμίδρωσις-εως** ἔκκρισις ἱδρῶτος ὄζοντος δριμέως, **ἁ.**βρωμιδρωσία.

ὀσμίζομαι δημ., παρατ. **ὠσμιζόμουν(α),** ἀόρ. ὠσμίστηκα κ. **ὠσμήθηκα,** ὀσμῶμαι βλ.λ.) : Βάρν. Ἀπολ.Σωκρ.7 **νὰ ὀσμίζεται τὴ μυρωδιὰ τῆς ρετσίνας·** || ἐν χρ. κ. μτφ. ὡς τὸ ὀσφραίνομαι, ἀντιλαμβάνομαι ἀορίστως, παίρνω χαμπάρι.

ὀσμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄσμιον βλ.λ.

ὄσμιον (τὸ) νεώτ. χημικὸν στοιχεῖον ἐκ τῶν μετάλλων, βαρύτερον πάντων τῶν γνωστῶν σωμάτων, συνοδεῦον ἐν τῇ φύσει τὸν λευκόχρυσον.

ὀσμιρίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. σπανιώτατον κρᾶμα ὀσμίου καὶ ἰριδίου μετ' ἐλαχίστης ποσότητος ροδίου, ρουθηνίου καὶ λευκοχρύσου.

ὀσμίτης βρόμος (ὁ) γλωσσ. ἡ ἀγρία μίνθη.

ὀσμῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν καλαμίνθη βλ.λ.: ψΔιοσκ.3,35· **2)** τὸ φυτὸν θύμβρα βλ.λ. : αὐτ.37.

ὀσμογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων, ἀναδίδων ὀσμήν· **2)** τὸ οὐδ. **ὀσμογόνον** ὡς οὐσ. συσκευή, δι' ἧς ἐνεργεῖται ἡ ὄσμωσις, ἁ. ὠσμογόνον.

ὀσμογράφος (ὁ) νεώτ. κ. **ὠσμογράφος** ὄργανον ἀναγράφον τὴν ὀσμωτικὴν πίεσιν.

ὀσμόζωμον (τὸ) νεώτ. ἐκχύλισμα κρέατος καὶ αἵματος, μεῖγμα κρεατίνης.

ὀσμολογία (ἡ) νεώτ. σπουδή, περιγραφὴ τῶν διαφόρων ὀσμῶν καὶ ὀσμηρῶν οὐσιῶν.

ὀσμομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ὀσμομετρία (ἡ)** μέτρησις, καταμέτρησις **τῆς ὀξύτητος** τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀσφρήσεως· **2)** μέτρησις τῆς ὀσμωτικῆς πιέσεως.

ὀσμομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀσμομετρίαν ἢ τὸ ὀσμόμετρον.

ὀσμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ὀξύτης τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀσφρήσεως, ἁ. ὀσμοσκόπιον· **2) κ. ὠσμόμετρον** ὄργανον δι' οὗ καταμετρεῖται ἡ ὀσμωτικὴ ἐνέργεια.

ὀσμορρυθμιστής (ὁ) νεώτ. συσκευὴ κανονίζουσα τὸν βαθμὸν τοῦ ἀεροκένου εἰς τὰς φύσιγγας τὰς χρησιμοποιουμένας ἐν τῇ ἀκτινολογίᾳ.

ὀσμός (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν μήδιον βλ.λ. : Διοσκ.4,18.

ὀσμοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὀσμόμετρον βλ.λ.(Ι).

ὀσμύλη (ἡ) ὁ θαλάσσιος πολύπους ἐλεδώνη βλ.λ. ἡ μοσχοφόρος : Ἀριστλ.ἀπ.305.

ὀσμύλιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὀσμύλος βλ.λ.:Ἀριστφ. ἀπ.247, Καλλ.ἀπ.38· **2)** Ἡσ. «ὄζαινα».

ὀσμύλος (ὁ) εἶδός τι πολύποδος, ἁ. ὀσμύλη : Ἀριστλ.π.Ἀθήν.7,318Ε **εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων ἐλεδώνη . . ὀσμύλος·** **2)** δ.ἀνάγν. τοῦ μορμύρος ἐν Ἀριστλ.ΖΙ 570b,20, Αἰλ.ΖΙ 9,45.

ὀσμώδης-ους-ες ὁ ὀσμήρης βλ.λ. : Ἀριστλ.Αἰσθ. 443a,13 **ἅλες μᾶλλον λίτρου ὀσμώδεις,** Θεόφρ. ΦΑἰτ.2,16,1, αὐτ.Αἰσθ.20.

ὀσμῶμαι-άομαι (ὀσμή), παλαιότ. τ. **ὀδμῶμαι** -άομαι ὀσφραίνομαι, διὰ τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὀσφρήσεως ἀντιλαμβάνομαι τῆς ὀσμῆς πράγματός τινος, μτ. γενικ. : Ἀριστλ.ΖΙ 541a,25 **καὶ τῶν αἰδοίων ὀσμῶνται ἀλλήλων·** || μτγν. μτ. αἰτ. : Γαλ.17(2), 151· **2)** ἀπολ. ὀσφραίνομαι, ἔχω τὴν αἴσθησιν τῆς ὀσφρήσεως : Δημόκρ.ΙΙ, Ἡράκλειτ.98, Ἀριστλ. Ψυχ.421a,ΙΙ, Λουκίλλ.ΑΠ ΙΙ,240· **3)** τὸ οὐδ. τῆς μτχ. κτ. πληθ. **ὀσμώμενα** ὡς **οὐσ.** τὰ ὄργανα τῆς ὀσφρήσεως : Γολ.Χρ.Μορ.8,4· **4)** μτφ. προαισθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ, παρατηρῶ : Σοφ.ἀπ.176 **Λάκωνος ὀσμᾶται λόγου.**

ὄσμωσις-εως (ἡ) νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὤσμωσις βλ.λ.

ὀσμωτικός-ή-όν νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὠσμωτικὸς βλ.λ.

ὁσονοῦν ἐπίρρ. ἐκ τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμ. ὁσοσοῦν βλ.λ.

ὁσονούπω ἐπίρρ. **κ.** νεώτ. κ. κεχωρ. **ὅσον οὔπω,** ἐντὸς ὀλίγου, μετ' οὐ πολύ, τὸ ταχύτερον, ὅπου νά 'ναι : Εὐρ.Βάκχ.1076 **ὅσον γὰρ οὔπω δῆλον ἦν θάσσων ἄνω,** Θουκ.4,125, αὐτ.6,34.

ὅσος-η-ο(ν) ἐπίθ. ἀναφορ. κ. μσν., νεώτ. **κ.** δημ., ποι. κ. **ὅσσος** (Ἰλ.Ω 670, Ὀδ.Δ 723, Αἰσχ.Πέρσ.864, Ἐπιγρ.), αἰολ. λεσβ. **ὅσσος** (Ἀλκ.πάπ.Ὀξυρ. 1788), κρητ. **ὅζος** (Ἐπιγρ.) κ. **ὅττος** (Νόμ.Γόρτυνος), συσχετ. τοῦ πόσος κ. ὡς ἀντίστοιχον πρὸς τὰ τόσ(σ)ος, τοσόσδε, τοσοῦτος, εὕρηται ἐπὶ μεγέθους, τόσον μέγας ὡς . .· ἐπὶ ποσότητος ἢ πλήθους, τόσον πολὺς ὡς . .· ἐπὶ διαστήματος ἢ τόπου, τόσον μακρός, τόσον εὐρὺς ὡς . .· ἐπὶ χρόνου, τόσον μακροχρόνιος, τόσον καιρὸν ὡς . .· ἐπὶ ἀριθμοῦ, τόσος πολυάριθμος ὡς . .· ἐπὶ ἤχου, τόσον ἰσχυρὸς ὡς . .· καὶ ἐπὶ βαθμοῦ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας, τόσος ὡς . . : Ἰλ.Ω 670 **τόσσον χρόνον ὅσσον ἄνωγας,** Ὀδ.Τ 169,Σοφ.Ἠλ.286 **τοσόνδ' ὅσον μοι θυμὸς ἡδονὴν φέρει,** Δημ.50 **τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευήν, ὅσην . .,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 83,7 **κι ὅσους θὰ κόψῃ τὸ σπαθὶ τόσους θενὰ πατήσω, - μοῦ ἐπέστρεφε ὅσα ἀκριβῶς χρήματα τοῦ εἶχα δώσει, - ἔχει τόσην περιουσίαν ὅσην καὶ ἡ ἀδελφή της·** || ὁμ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν λ. πᾶς ἢ ἅπας : Ἰλ.Ψ 190 **κάλυφε δὲ χῶρον ἅπαντα, ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς,** Ὀδ.Δ 723, Αἰσχ. Πρ.976 **τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεούς, ὅσοι . . κακοῦσί μ' ἐκδίκως·** || σπαν. ἑπομένης τῆς λ. πᾶς : Σοφ.ΟΤ 1464 **ὅσων . . φαύοιμι, πάντων τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην·** || δημ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ ἐπίθ. ὅλος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.107,10 **οἱ μαῦροί μου ὅσοι τ' ἄκουσαν οὖλοι βουβοὶ ἀπομείναν·** || ὁμ. ἐν ἀναφ. πρὸς τὸ ἴσος· δθ. ἴσος ὅσος ἀκριβῶς τόσος ὡς . . : Ἀριστφ.Ἐκκλ.174 **ἐμοὶ δ' ἴσον τῆς χώρας μέτα, ὅσον περ ὑμῖν,** Δημ.528 **τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύουσιν ὅσον περ δὴ τῷ ἰδιώτῃ ;·** || σπαν. ἡ λ., ἰδ. τὸ δεικτικόν, εἰς ὃ ἀναφέρεται, παραλείπεται : Ὀδ.Κ 113 **τὴν δὲ γυναῖκα εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφήν·** || ἡ λ. ὅσος συχν. εὕρηται κειμένη ἐν σχήμ. κτ. τὸ νοούμενον : Θουκ.2,45 **γυναικείας ἀρετῆς, ὅσαι** (τῆς ἀρετῆς τῶν γυναικῶν, ὅσαι)· || σπαν. τὸ ἀναφορ. τίθεται καθ' ἕλξιν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ προσδιοριζομένου : Αἰσχ.Ἑπτ.309 **εὐτραφέστατον πωμάτων ὅσων ἵησιν** (ἀντὶ ὅσα ἵησιν)· || ἐνίοτε τὸ ὅσος συνάπτεται κ. μτ. τῆς ἀντων. οἷος βλ.λ. : Ἰλ.Ω 630 **Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα, ὅσσος ἔην, οἷός τε·** || κ. μτ. τῆς ἀντων. ὅστις βλ.λ. : Ὀδ. Π 236 **ὄφρα ἴδω, ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσίν·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. συχν. ἐκφέρεται μτ. τινος οὐσ. ὡς ἐπιθετικὸς αὐτοῦ διορ. : Ἰλ.Ξ 371 **ἀσπίδες ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται,** Ὀδ.Μ 86 **τῆς ἤτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς γίγνεται,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.69,11 **κι ὅσοι κλέφτες τ' ἀκούσανε, πάνε νὰ προσκυνήσουν,** αὐτ. 76,7, αὐτ.128,6· || τὸ οὐσ. συχν. τίθεται ἐν τῇ

διοριζομένη δεικτικῇ προτ., ἐν ᾧ ὁμαλῶς ἀνήκει εἰς τὴν διορίζουσαν ἀναφορικήν : Ἰλ.Λ 658 οὐδέ τι οἶδε πένθεος, ὅσσον ὄρωρε, Σοφ.Αἴ.118 ὁρᾷς .. τὴν θεῶν ἰσχύν, ὅση [ἐστί], Ἀριστφ.Βάτρ.1278 ὦ Ζεῦ .., τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον [, αὐτ.Νεφ.2· || π. Ἀττ. τὸ ὅσος ἐπανολσμβάνεται ἐν τῇ αὐτ. προτ. : Πλάτ.Τίμ.68Β τὸ δὲ ὅσον μέτρον ὅσοις [μιγνύμενον] (ὅση ποσότης τοῦ πρώτου συστατικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν), Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,740 γαίης ὅσσης ὅσσον ἔχει μόριον· || ἐν τῇ κυρίᾳ προτ. τὸ οὐσ., εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ὅσος, τίθεται ἢ κτ. γενικ. διαιρετικὴν ἢ κτ. ὀνομ. πληθ. ἀριθμ. : Ἰλ.Μ 13 Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι, αὐτ.Ι 55 οὔ τις .. ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί (ἀντὶ Ἀχαιῶν ὅσοι), αὐτ.Ε 267, Αἰσχ.Πέρσ.441 Περσῶν ὅσοι περ ἦσαν ἀκμαῖοι φύσιν, Πλάτ.Πολ.467D· **3**) ἐπὶ χρόνου ἐν συνεκφορᾷ μτ. λ. δηλούσης χρονικήν τινα μονάδα, ὅθ. ὅσαι ἡμέραι ὁσημέραι βλ.λ. : Ὑπερείδ. Ἀθ.19, Ἀριστλ.Ἀθ.43,3 τὴν μὲν οὖν βουλὴν ὅσαι ἡμέραι, πλὴν ἐάν τις ἀφέσιμος ᾖ, Θεμίστ.Λόγ.15, 192D· || ὅσα ἔτη καθ' ἕκαστον ἔτος, κατ' ἔτος, πρβλ. ὁσέτη : Ξεν.Ἀθ.3,4 πρὸς δὲ τούτοις χορηγοῖς διαδικάσαι εἰς Διονύσια .. καὶ Ἡφαίστεια ὅσα ἔτη· || ὅσοι μῆνες καθ' ἕκαστον μῆνα : Δημ.744 πρῶτον μὲν ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν τὰ αὐτοῖς συμφέροντα· || ὅσαι ὧραι καθ' ἑκάστην ὥραν, ἁπάσας τὰς ὥρας : Θεμίστ.Λόγ.15,192D· **4**) νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. τοῦ πᾶς, ὅλος : ὅση περιουσία εἶχε τὴν ἄφησε στὴν κόρη του, - δῶσέ μου ὅσα μπορεῖς,- ὅσοι προσῆλθον ἐγκαίρως ἔλαβον τὰ βιβλιάριά των· **5**) μτ. τῆς ἀντων. τις συχν. συνάπτεται πρὸς δήλωσιν ἀορίστου μεγέθους ἢ ποσοῦ, ἰδ. ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι : Ὀδ.Κ 45 ἰδώμεθα .. ὅσσος τις χρυσὸν .. ἔνεστιν, Ἡρ.1,193 ὅσον τι δένδρον .. γίγνεται, αὐτ.185, αὐτ.7,102· **6**) συχν. εὕρηται μτ. αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς : αὐτ.2,170 λίμνη .. μέγαθος .. ὅση περ ἡ ἐν Δήλῳ (κατὰ τὸ μέγεθος τόση, ὅση ..), αὐτ.175, Πλάτ.Πολ.423Β ὅσην δεῖ τὸ μέγεθος τὴν πόλιν ποιεῖσθαι· **7**) κ. μτ. ἐπιθ. δηλούντων ποσότητα : Ἡρ.4,194 (πίθηκοι) ἄφθονοι ὅσοι .. γίνονται (δηλ. παμπληθεῖς), Φιλόδ.Ρητ.1,3,αὐτ.91S, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.9,Λουκ.Ἀλέξ.1 ὀλίγους ὅσους τῶν κοφίνων, Ἐπιγρ. ἐτόλμησαν ἐπιφύεσθαι ἡμεῖν πλεῖστοι ὅσοι, Λογγῖν.Ὕφ.1,1 διὰ μυρίων ὅσων· || ὑπερφυὴς ὅσος καθ' ὑπερβολὴν μέγας, πολυάριθμος : Ἀριστφ.Πλ.750 ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος· || συχνότ. κ. νεώτ. μτ. τοῦ ἐπιθ. θαυμαστός : Πλάτ.Ἱππ. Μ 282C χρήματα θαυμαστὰ ὅσα, αὐτ.Πολ.350D μετὰ ἱδρῶτος θαυμαστοῦ ὅσου· || ὁμ. τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. συντάξει : αὐτ.Θεαίτ.150D θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες, αὐτ.Λάχ.184C θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει· || ἐν ὁμ. συντάξει κ. μτ. οὐδ. ἄ. ἐπιθ.: αὐτ.Πολ.588Α ἀμηχάνῳ δὴ ὅσῳ πλεῖον νικήσει εὐσχημοσύνῃ τε βίου, Στρατ ΑΠ 12,227 βαιὸν ὅσον παραβάς, Θεόκρ.1,45 τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά· **8**) συχν. κ. μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Ἡρ.6,44 ὅσας ἂν πλείστας δύνωνται καταστρέφεσθαι τῶν πολίων, Θουκ.7,21· ὅσον τάχος ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως : Ἀριστφ. Θεσμ.727 καταίθειν τὸν πανοῦργον, πυρπολεῖν θ' ὅσον τάχος· || ὅσον σθένος μετὰ πάσης δυνάμεως : Θεόκρ.1,42 φαίης κα γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν, Ἀπολλ.Ῥ 2,589· **9**) ἐν φρ. μτ. ἀπαρφ. τόσον, ὅσον εἶναι ἀρκετὸν διὰ νά .. : Σοφ.ΟΤ 1191 τίς ἀνὴρ πλέον τῆς εὐδαιμονίας φέρει ἢ τοσοῦτον ὅσον δοκεῖν;, Θουκ.1,2 νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν, Ξεν. Ἀν.4,1,5 ἐλείπετο τῆς νυκτὸς ὅσον .. διελθεῖν τὸ πεδίον, Πλάτ.Πολ.416Ε· **10**) ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅτι τοσοῦτος : Ὀδ.Δ 75 Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή, ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά, Εὐρ.Ἑλ.74 θεοί σ', ὅσον μίμημ' ἔχεις Ἑλένης· **11**) συχν. εὕρηται μτ. δ. μορίων, οἷον ὅσος ἂν (κεν) ὁσονδήποτε μέγας, μεθ' ὑποτ. : Ἰλ.Γ 66 οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν· || ὅσος δὴ ὅσον μέγας ἢ ὅσος κατὰ τὸν ἀριθμὸν (ἀλλὰ π. Ὁμ. ἁπλῶς ἐπιτεταμ. τὸ ὅσος : Ὀδ.Ο 487) : Ἡρ.3,52 ζημίην τοῦτον ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἴπας (εἰπὼν πόσην), αὐτ. 159 ἐπέταξε τοῖσι .. ἔθνεσι γυναῖκας .. καθιστάναι, ὅσας δὴ ἐπιτάσσων (ἐπιτάσσων πόσας τὸν ἀριθμόν), αὐτ.1,160 παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὅσῳ δὴ (ἐπὶ ὡρισμένῳ μισθῷ)· **12**) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἡ αἰτ. τοῦ οὐδ. καθ' ἑν. κ. κτ. πληθ. ὅσο(ν) κ. ὅσα κεῖνται ἐπιρρηματικῶς κ. δηλοῦν τόσον πολὺ ὅσον, εἰς βαθμὸν ὅσον : Ἰλ.Φ 371 οὐ μέντοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι, ὅσσον οἱ ἄλλοι· || μτ. ἀπαρφ. τόσον ὥστε νά .. : Ἀριστλ.Ρητ. 1376a,34 ὅσον αὔξειν ἢ καθαιρεῖν· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. παρενθετικῶς : Ἀριστφ.Νεφ.1252 ὅσον γὲ μ' εἰδέναι (καθ' ὅσον γνωρίζω), Πλάτ.Θεαίτ.145Α, Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,59,Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,11 ὅσον ἐς Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀπὸ Λατίνης μεταβαλεῖν· || συχνότ. μεθ' ὁριστ. : Ἰλ.Ν 222 ὅσσον ἔγωγε γιγνώσκω, αὐτ.Υ 360, Θουκ.8,46 ὅσα γε .. ἦν εἰκάσαι· || ὅσον τὸ σὸν μέρος ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐσέ : Σοφ.ΟΤ 1059· || ὅσον καθ' ἕν' ἄνδρα ὅσον ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς δυνάμεως ἑνὸς ἀνδρός : Δημ. 278· || ἐν ὁμ. σημ. κ. μτ. γενικ. : Πλάτ.Κρατ. 422C ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί ἐστι· || Ξεν. Ἀπ.2,1,2) ὅσα ἐγὼ μέμνημαι (ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι), Πλάτ.Πολ.467C οἱ πατέρες, ὅσα ἄνθρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται (οἱ πατέρες, ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν των, δὲν θὰ εἶναι ἀμαθεῖς)· || νεώτ. κ. δημ. τόσον ὡς : εἶναι γενναῖος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, - ἦταν ἀστεῖος, ὅσο δὲ μπορεῖς νὰ φαντασθῇς· **13**) ἐπὶ ποσότητος, πόσον, πόσον πολύ : Ἰλ.Ψ 276 ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι, Αἰσχ.Πρ. 927 μαθήσεται ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.41 ὅσον .. μέγ' ὄνειαρ, αὐτ.Θ 582 ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει· || μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰς οἱανδήποτε ποσότητα, πλῆθος, μέγεθος, ἔντασιν : Ἐρωτόκρ. 1,1256 κι ὅσον κι ἂ φεύγω κι ἂ γλακῶ μὲ τὰ φτερὰ μὲ σώνει, - ὅσον καὶ ἂν ἐπιμείνῃς δὲν θὰ τὸ ἐπιτύχῃς, δημ. παροιμ. ὅσο θέλεις βρόντα στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα (ἐπὶ ματαιοπονοῦντος)· **14**) ὁμ. ὡς ἐπιρρ. μόνον τόσον ὅσον, μόνον ἕως : Ἰλ.Ι 354 ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν, Ἡρ.4,45 ὅσον ἐκ Φοινίκης ἐς Κρήτην, Πλάτ.Γοργ.485Α φιλοσοφίας, ὅσον παιδείας χάριν, μετέχειν, Δίφιλ.43,14 οὐδὲν ἡδέως ποιεῖ γὰρ οὗτος, ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν, Φιλήμ.98,3· **15**) ὀλίγον βλ.λ.· πρβλ. Ἡσ. «ὅσον ὀλίγον, ὅσαν ὅσον δέ, ὀλίγον ὀλίγον» : Ἀριστφ.Σφ.213 τί οὐκ ἀπεκοιμήθημεν ὅσον ὅσον στίλην;, Λεωνίδ.Ταρ. ΑΠ 7,472 ἢ ὅσον ὅσσον στιγμή, ΚΔ Λουκ.5,3 ἐπαναγαγεῖν ὅσον ὅσον (κῶδ. ὀλίγον)· || παρ' ὅσον ἧττον παρ' ὀλίγον ἧττον : Διαν.Θρ.631,17· || οὐδ' ὅσον οὔτε καί : Καλλ.Ἐπιγρ.47,9 οὐδ' ὅσον ἀτταραγόν τυ δεδοίκαμες· || κ. ἀπολ. οὔτε κατ' ἐλάχιστον : αὐτ.Ἀπολλ.37 οὔποτε Φοίβου θηλείας οὐδ' ὅσσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειαῖς, Ἀπολλ. Ῥ 2,181, αὐτ.190· || κ. οὐδ' ὅσον ὅσσον : Φιλέτ. 7· **16**) ὁμ. ἐπίρρ. ἐπὶ ἀποστάσεως ἢ διαστήματος ὅσον (τε) περίπου, σχεδόν, ἀπάνω κάτω : Ὀδ.Ι 325 τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέφα παραστάς, αὐτ.Κ 517, αὐτ.Ν 114 ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ, Ἡρ.9,57 ὅσον τε δέκα στάδια, αὐτ.2,96, αὐτ.9,51, Θουκ.7,38 ὅσον δύο πλέθρα, Ξεν.ΚΠ 3,3,28 ἐπεὶ

δὲ προσιόντες, ἀπεῖχον ὅσον παρασάγγην, Πλάτ. Φαῖδρ.220C· **17**) ὁμ. ὡς ἐπίρρ. μτ. ἐπιθ. ποιότητος ἢ βαθμοῦ, συχνότ. συγκριτ. βαθμοῦ, καθ' ὅσον, ἐφ' ὅσον : Ἰλ.Π 722 **αἴθ', ὅσον ἥσσων εἰμί, τόσον σέο φέρτερος ἔην,** αὐτ.Ι 160 **ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι** (καθ' ὅσον εἶμαι μεγαλύτερος βασιλεύς)· || ὁμ. κ. κτ. δοτ. **ὅσῳ** (**περ**) : Ἀριστφ.ἀπ.488,3 **ὅσῳ κρείττω**· || κ. μτ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Ἰλ.Θ 17 **γνώσετ'.., ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος**· || ὁμ. κ. κτ. δοτ. : Ἡρ.38,2 **διέδεξε, ὅσῳ ἐστὶ τοῦτο ἄριστον**· || ὁμ. κ. μτ. ἐπιρρ. : Ἡρ.Ι,186 **ὅσα ἐδύνατο μάλιστα,** Αἰσχ.Πρ.524, αὐτ.Χο.772 **ὅσον τάχιστα,** Σοφ.Ἀντ.1103, αὐτ.Ἠλ.1433· || ὁμ. κ. κτ. δοτ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.40 **ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός,** Ξεν.ΚΠ Ι,3,14 **ὅσῳ ἂν πλεονάκις εἰσίῃς**· || ἡ δοτ. **ὅσῳ** μτ. συγκρ. ἑπομένου ἑτέρου συγκρ. μτ. **τοῦ τοσούτῳ** κεῖται ἐν συσχετ. τοῦ τοσούτῳ μᾶλλον : Ξεν.ΚΠ 7,5,80, Πλάτ.Πολ.368Β **ὅσῳ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ**· || κ. παραλειπομένου τοῦ τοσούτῳ : Σοφ.ΟΚ 792 **πολλῷ γ', ὅσῳ περ καὶ σαφεστέρων κλύω**· || κ. μτ. ὑπερθ. : Ἡρ.6,137, αὐτ.5,49, αὐτ.8,3, Σοφ.Τρ.313 νιν **τῶνδε πλεῖστον ᾤκτισα.. ὅσῳ περ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη,** Θουκ.8,84· **18**) κ. μτ. ἀρν. μορ. **ὅσον οὐ** ἢ ὁσονού μονονουχὶ βλ.λ., παρ' ὀλίγον, σχεδόν : Θουκ.Ι,36 **ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον,** αὐτ.5,59· || **ὅσον οὐκ ἤδη** ἀμέσως, πάραυτα : Εὐρ.Ἑκ.141 **ἥξει δ' Ὀδυσσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη,** Θουκ.8,96 **καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι**· || κ. ἁπλῶς **ὅσον ἤδη** : Πολύβ.2,4,4 **ἃ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοὶ προσεδόκων ὅσον ἤδη πείσεσθαι**· || κ. νεώτ. **ὅσον οὔπω** ἀ. ὁσονούπω βλ.λ.· || **ὅσον οὐδέπω** μτ. μέλλ., τώρα ἀμέσως, ἐντὸς ὀλίγου, στὸ λεφτό : Νικόμ.Γερ.Ἀριθμ.Ι,8, Ἡλιόδ.Αἰθ.2,31 **καὶ τῷ μὲν ὅσον οὐδέπω περὶ ὧν ἥκω διαλεχθήσομαι**· || **οὐχ ὅσον.. ἀλλ' οὐδὲ** ὄχι μόνον, ἀλλ' οὔτε καί : Θουκ.4,62 **οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν**· || **ὅσον μὴ** μόνον ὁπού δέν, πλὴν ὅμως ὅτι : Πλάτ.Εὐθ.273Α **καλός τε κἀγαθὸς τὴν φύσιν, ὅσον μὴ ὑβριστὴς διὰ τὸ νέος εἶναι**· || κ. μτ. ρ. : Ξεν.Οἰκ.21,4 **πείθεσθαι.., ὅσον ἂν μὴ ἀνάγκη ᾖ**· **19**) ὅσα (περ) ὡς, ὥσπερ, ὅπως ἀκριβῶς, καθὼς : Ξεν.ΚΠ Ι,5,12 **λιμῷ δὲ ὅσα περ ὄψῳ διαχρῆσθε,** Λουκ.Ἀλ.Ἱστ. Ι,24· **20**) δημ. ἐπὶ χρόνου, ἐφ' ὅσον, καθ' ὅσον χρόνον, μεθ' ὁριστ. : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.54,20 **ὅσο 'ν' ὁ Χρίστος ζωντανὸς Τούρκους δὲν προσκυνάει,- ὅσο ἦταν γερός, δούλευε, - ὅσο ζῶ δὲ θὰ τὸ ξεχάσω**· || κ. μεθ' ὑποτ. ἐπὶ πράξεως προσδοκωμένης : αὐτ.17,6 **ὅσο νὰ φτάσῃ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Θανάσης Βάγιας,** δ.τραγ. **ὅσο νὰ μοῦ ποῦν «ὥρα καλή» θὰ πάω σαράντα ράχες**· **21**) ὁμ. δημ. ἕως ὅτου : **ὅσο νὰ πῇς κύμινο ἔφτασα, - θὰ σὲ περιμένω ὅσο νὰ σχολάσῃς**· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. εἰσάγει χρον. πρότ. δηλοῦσαν τὸ ὑστερόχρονον : δ.τραγ. **φάλλουν τὸ χερουβικό, ὅσο νὰ βγοῦνε τ' ἅγια** (ἤτοι εἰς τὸ μέσον τοῦ χερουβικοῦ)· **22**) ὁμ. δημ. μτ. ἢ ἄνευ τοῦ συνδ. καὶ εἰσάγει ἀναφ. πρότ. ἐν ἐνδοτικῇ παραχωρητικῇ ἐνν. : Καρκβ.Λ Πλώρ.161 **ὁ ναύκληρος ὅσο καὶ ἂν πάσχιζε, τίποτε δὲν ἔκανε, - ὅσο νὰ 'τρεχε δὲν μποροῦσε νὰ τὸν φτάσῃ**· **23**) νεώτ. φρ. **ὅσον ἀφορᾷ, - ὅσον διά,** δημ. ὅσο γιὰ ὡς πρός : **ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόλοιπα, θὰ σοῦ τὰ ἐξοφλήσω βραδύτερον, - ὅσο γιὰ μένα, μὴ σὲ νοιάζῃ**· || ὁμ. νεώτ. **ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ** ὅ,τι ἀφορᾷ ἐμέ, ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ, κατὰ τὴν γνώμην μου : **ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔχει δίκαιον νὰ σᾶς ἐχθρεύεται**· || δημ. **ὅσο νὰ 'ναι** πάντως, ὁπωσδήποτε ἢ παρὰ ταῦτα, μολοντοῦτο : **ὅσο νά 'ναι τὸ ἴδιο γάλα βυζάξατε**· || **ὅσο νὰ πῇς** ὅσο δύνασαι νὰ εἴπῃς, ὅσο μπορεῖς νὰ πῇς : **ἕνα δέντρο ψηλὸ ὅσο νὰ πῇς**· || ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ μολαταῦτα, παρὰ ταῦτα : **ὅσο νὰ πῇς, πατέρας σου εἶναι**· || ὁμ. δημ. **ὅσα-ὅσα** εἰς οἱανδήποτε τιμήν : **τὰ πούλησε ὅσα-ὅσα, - τὰ δίνω ὅσα-ὅσα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὰ ξεφορτωθῶ**· **24**) μτ. προθ. **ἐς ὅσον, ἐφ' ὅσον, καθ' ὅσον** ἐν χρ. σχεδὸν ὡς ἡ αἰτ. ὅσον : Σοφ.Φιλ.1403 **εἰς ὅσον γ' ἐγὼ σθένω,** Θουκ. Ι,4 **ἐφ' ὅσον ἐδύνατο,** Πλάτ.Πολ.607Α **εἰς ὅσον δύνανται,** αὐτ.Τίμ.51Β **καθ' ὅσον δυνατόν,** Ἐπιγρ. **ἐφ' ὅσον ἐστὶν δυνατός**· || μτγν. κ. νεώτ. κ. ἐν χρον. σημ. ἐν ᾧ χρόνῳ, καθ' ὃν χρόνον : Πάπ. **ἐς ὅσον δύναμίς μοι ὑπῆρχεν, - ἐφ' ὅσον ἐνύκτωνε ἐπὶ τοσοῦτον ἀνησύχει**· || κ. νεώτ. **ἐν ὅσῳ** ἐν ὁμ. σημ. : Ἀριστφ.Εἰρ.943 **ἐπείγετε νῦν ἐν ὅσῳ σοβαρὰ θεόθεν κατέχει πολέμου μετάτροπος αὔρα,** Θουκ.8,87,- **ἐν ὅσῳ δὲν καλλιεργεῖται ἐντατικῶς ἡ γῆ, οἱ γεωργοὶ θὰ ὑποφέρουν.**

ὁσοσδηοῦν ἀντων. μτγν. ὁσονδήποτε μέγας, εὐρύς : Ἰουλ.Λόγ.3,119Α.

ὁσοσδήποτε, ὁσηδήποτε, **ὁσονδήποτε ἀντων.** ἀοριστολ. νεώτ. ὅσος καὶ ἄν.

ὁσοσδηποτοῦν ἀντων. ὁσονδήποτε **πολυάριθμος** : Εὐκλ.9,9, Ἀγοθρχ.34.

ὁσοσοῦν, ὁσηοῦν, ὁσονοῦν (ὅσος οὖν) ἀντων.,ἰων. ὁσοσῶν, οὐδ. ὁσονῶν ὁσονδήποτε μικρός : Ἡρ. Ι,199 **τὸ δὲ ἀργύριον μέγαθός ἐστι ὁσονῶν** (δ.γρ. ὅσον ὦν), αὐτ.2,22, Ἀριστλ.Πολιτ.1265a,41, Θεόφρ. Φl 6,75, Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.14Ρ.

ὁσοσπερ, ὁσηπερ, ὁσονπερ ἀντων. ἐπίθ. ἀκριβῶς τόσον μέγας, τόσον πολὺς ὅσον, οὐχὶ μεγαλύτερος ἤ : Ἡσίοδ.Θ 475, Ἡρ.4,50 **τοῦ μὲν χειμῶνός ἐστι** (ὁ Ἴστρος) **ὁσοσπέρ ἐστι,** αὐτ.4,87, Αἰσχ.Πέρσ.423 **ὅσαι περ ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος,** Ἀριστφ.Σφ.806.

ὁσοῦν, ἠοῦν, ὁοῦν ὀντων. ὁστισοῦν βλ.λ. : Ἐπιγρ. **τρόπῳ τινὶ ἢ παρευρέσει ἠοῦν.**

ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ (ὅς περ) ἀντων. κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. **ὅπερ** (Ἰλ.Η 114, αὐτ.Φ 1071, γενικ. **οὗ περ,** ἐπ. **οἷόπερ** (Ἀπολλ.Ρ Ι,1325), π. Ἴωσι κ. ποιητ. αἱ πλάγιαι πτ. παραλαμβάνονται ἐκ τοῦ ἄρθρ., ὅθ. γενικ. **τοῦπερ** (Αἰσχ.Πέρσ.779), δοτ. θηλ. **τῇπερ** (Ἰλ.Ω 603), αἰτ. οὐδ. **τόπερ** (Ἀπολλ.Ρ 130), ἐπ. ὀν. πληθ. **τοίπερ** (Ὀδ.Ν 130), οὐδ. **τάπερ** (Ἡρ.3,16), γενικ. **τῶνπερ** (Ἰλ.Ν 638), (ἐν τῇ συμφωνίᾳ πρὸς τὴν λ. εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ ἐν τῇ συντάξει ἀκολουθεῖ τὴν ἀντων. ὅς βλ.λ.)· ὅστις ἀκριβῶς, ἀκριβῶς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος· συχν. ὅμως ἐν ἐντελῶς ὁμ. σημ. μτ. τοῦ ὅς βλ.λ.· εὕρηται δὲ πολλάκις κεχωρισμένη παρεμβαλλομένων μεταξὺ τοῦ ὅς κ. περ δ. λ. : Ἰλ.Δ 524 **ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν περ,** αὐτ. Ν 101· || ὡς πρὸς τὴν δεικτ. ἀντων. σημαίνει τὴν ἀκριβεστέραν σύνδεσιν καὶ ὁμοίωσιν τῆς ἀναφορ. μτ. τῆς κυρ. προτ., δθ. συχν. μτ. ἐπιθ. ἐκφραζόντων ὁμοιότητα : Ἡρ.8,42 **ναύαρχος μὲν νυν ἐπῆν ὡυτὸς ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ,** Σοφ.ΟΤ 1499 **ἐκ τῶν ἴσων.., ὧνπερ αὐτὸς ἐξέφυ,** Ξεν. Ἀν.5,4,34 **ὅμοια ἔπραττον ἅπερ ἄ..** · **2**) αἱ δ. πτ. κεῖνται συχν. ἐν εἰδ. χρ. ὡς ἐπιρρ., οἷον ὅπερ διό, ὅθεν : Διόδ.Σ 13,18 **ὅπερ, εἰ μὴ παρεκρούσθησαν, ἀσφαλῶς ἂν ἐχωρίσθησαν** (δ. ὅπερ ἀνάγν. ᾧπερ)· || καίτοι, ἂν καί : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων. 103,7· || ἅπερ ὡς, καθώς, ὅπως : Αἰσχ.Χο.381 **τοῦτο διαμπερὲς οὖς ἵκεθ' ἅπερ τι βέλος,** αὐτ. Εὐμ.131, αὐτ.660, Σοφ.Αἶ.168, Ξεν.Ἑλλ.5,1,18 **δειπνήσατε μὲν ἅπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε**· **3**) οὗ περ ὅπου : Αἰσχ.Ἑπτ.1011 **τέθνηκεν οὗπερ τοῖς νέοις θνῄσκειν καλόν,** Σοφ.Αἶ.1237, αὐτ.ΟΚ 77· **4**) ᾗπερ, δωρ. ᾇπερ, ἰων. **τῇπερ** πρὸς τινα κατεύθυνσιν, πρὸς τι μέρος : Ἰλ.Ζ 41 **ἔθητην πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο,** Ἡρ.Ι,30, Ξεν. Ἀν.6,5,10· || ὡς, καθώς, ὅπως : Ἰλ.Η 286 **αὐτὰρ**

ἐγὼ μάλα πείσομαι, ᾗπερ ἂν οὗτος, Αἰσχ.Χο. 440, Ἀριστφ.Ἀρ.364, Ξεν.Ἀπ.3,8,2· **5)** ἐν τῇ λογ. τοῦ Ἀριστλ. ἡ φρ. **ὅπερ (ἐστί)** εὕρηται ἐν δύο σημ., ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ φυσικοῦ, τοῦ μὴ ἐπιδεχομένου αὐξομείωσιν, ὅθ. αὐτὸ τοῦτο, ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶναι : αὐτ.Κατ.3b,36 **ἑκάστη οὐσία τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, οὐ λέγεται μᾶλλον καὶ ἧττον,** αὐτ.6a,39 **τὸ διπλάσιον τοῦθ' ὅπερ ἐστίν, ἑτέρου λέγεται·** ‖ ὁμ. εὕρηται κ. ἐπὶ ταυτότητος : αὐτ.Τοπ.120b,23 **οὔτε ἡ χιὼν ὅπερ λευκόν** (οὔτε τὸ χρῶμα τῆς χιόνος εἶναι ἀκριβῶς λευκόν)· ‖ ὅθ. πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἀκριβοῦς καὶ οὐσιώδους φύσεως πράγματός τινος : αὐτ.ΗΝικ.1153b,6 **οὐ γὰρ ἂν φαίη ὅπερ κακόν τι εἶναι τὴν ἡδονήν,** αὐτ.Α''Υστ.83a,24 **τὰ μὲν οὐσίαν σημαίνοντα ὅπερ ἐκεῖνο ἢ ὅπερ ἐκεῖνό τι σημαίνει** (δεικνύοντα ἢ τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἐν λόγῳ πρᾶγμα, ἢ τίνος εἴδους εἶναι, ὅθ. διακρίνονται τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη), αὐτ.Μετ.1030a,3 **ὅπερ** (τόδε) **τί ἐστι τὸ τί ἦν εἶναι** (ἡ οὐσία ἑνὸς ἀντικειμένου εἶναι πλήρως καὶ ἀκριβῶς ὡρισμένον χαρακτηριστικόν), αὐτ. Α''Υστ.89a,35 **ἡ μὲν** (ἐπιστήμη) **ὅπερ ἀνθρώπου ἐστίν** (ἡ γνῶσις λ.χ. ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῷον, εἶναι ἡ μάθησις ὅτι τὸ «ζῷον» εἶναι στοιχεῖον τῆς οὐσιώδους φύσεως τοῦ ἀνθρώπου).

ὀσπίτιν (τὸ) μσν. ὀσπίτιον βλ.λ. : Νικήτ.Βυζ.769B.

ὀσπίτιον (τὸ) πάπ., μσν. κ. **ὀσπίτιν,** δημ. **σπίτι** οἰκία, κατοικία, μσν. ἰδ. πτωχική : Πάπ. **ἐπῆλθον τῷ ὀσπιτίῳ τοῦ κολλήγα μου,** Παλλάδ.Λαυσ. 1019B,Χρον.Μορ.1706 **νὰ ἔχουσιν τὰ ὀσπίτια τους, ὁμοίως τὰ ἰγονικά τους.**

ὀσποδάρος (ὁ) σλαβ. δεσπότης, αὐθέντης, κύριος ὡς παλαιὸς τίτλος τῶν ἡγεμόνων τῆς Μολδαυΐας καὶ Βλαχίας διατηρηθεὶς μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος.

ὄσπρα Ἡσ. «ποικίλα»· πρβλ. ὄσπρος.

ὄσπρεον (τὸ) πάπ. δ. τ. τοῦ ὄσπριον (ἀποδοκιμ. ἐν ΕΜ 635,48).

ὀσπρεύω Ἐπιγρ. φυτεύω ὄσπρια.

ὀσπρηγοί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ ὄσπρια ἄγοντες, **οἱ** φέροντες φορτίον ὀσπρίων.

ὀσπριοδόχος-ον μσν. ἐπὶ δοχείων, ὁ δεχόμενος ὄσπρια : Εὐστ.976,34 **ὀσπριοδόχον ἀγγεῖον.**

ὀσπριοθήκη (ἡ) γλωσσ. θήκη, δοχεῖον, σκεῦος πρὸς ἀπόθεσιν, φύλαξιν ὀσπρίων.

ὀσπριόκηπος (ὁ) νεώτ. κῆπος ἐν ᾧ σπείρονται ἰδ. ὄσπρια· πρβλ. λαχανόκηπος.

ὀσπριολέων-οντος (ὁ) μσν. δ.γρ. τοῦ ὀσπρολέων.

ὄσπριον (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γενικὴ ὀνομασία τῶν ξηρῶν ἐδωδίμων καρπῶν πολλῶν φυτῶν ἐλλοβοκάρπων (φακῆς, φασιόλου, ἐρεβίνθου, κυάμου κτλ.), ἄ. ὄσπρεον βλ.λ. : Ἡρ.2,37 **νομίζοντες οὐ καθαρόν μιν εἶναι ὄσπριον** (ἐνν. τοὺς κυάμους) : Ἄλεξ.266,7, Γαλ.6,302, Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.35 **ὀσπρίου ἀνὰ μόδια τρία·** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. : Ἱππ.Διαίτ.47 **ὄσπρια δὲ πάντα φυσώδεα,** Ξεν.Ἀν.4,4,9 **ὄσπρια παντοδαπά,** Πλάτ.Κριτί.115B, Θεόφρ.Φ(8,1,) **τὰ .. χεδροπά, οἷον κύαμος, ἐρέβινθος .. καὶ ὅλως τὰ ὄσπρια προσαγορευόμενα,** Ὀρειβ.ἀπ.142, Μηναῖ.1,19 Συναξ. **μὴ φαγεῖν πλὴν λαχάνων ὠμῶν καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν,** - παραγωγὴ ὀσπρίων.

ὀσπριοπώλης (ὁ) σχόλ.κ.Ἐπιγρ. ὁ πωλῶν ὄσπρια, θηλ. ὀσπριόπωλις-ιδος : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.427.

ὀσπριοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ τρώγῃ τις κυρίως ὄσπρια.

ὀσπριοφάγος (ὁ) νεώτ. ὁ κυρίως δι' ὀσπρίων τρεφόμενος· ‖ **ὁ** ἀγαπῶν νὰ τρώγῃ ὄσπρια.

ὀσπριοφαγῶ-έω τρώγω ὄσπρια : Ἱππ.Ἐπιδ. 2,4,3 ὀσπριοφαγέοντες.

ὀσπριώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄσπριον : Ἀκύλ.ΠΔΛευΐτ.2,14 **λάχανα ὀσπριώδη,** Ὀρειβ. ἀπ.80· ‖ κ. μτφ. : Εὐστ.Πον.259,84 **παρενσπείρας ὀσπριώδη θεωρίαν τινά.**

ὀσπρολέων-οντος (ὁ) ἡ ὀροβάγχη βλ.λ. : Γεωπ. 2,42,1 **ὀσπρολέων, ὃν τινες ὀροβάγχην καλοῦσι.**

ὄσπρος Ἡσ. «ἰδίως τις λέγεται, ὡς πίσος καὶ ἐρέβινθος»· πρβλ. ὄσπριον.

ὄσσα (ἡ), ἀττ. **ὄττα** ἡ φήμη, ἡ θεωρουμένη διὰ τὸ ἄγνωστον τῆς προελεύσεώς της θεία, προερχομένη ἐκ θεῶν καὶ διαδιδομένη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων : Ὀδ.Α 282 **ἣν .. ὄσσαν ἀκούσῃς ἐκ Διός, ἥ .. φέρει κλέος ἀνθρώποισιν** (σχόλ. «τὴν ἐκ θεῶν κληδόνα»), αὐτ.Β 216, Σοφ.Αἶ.998· ‖ θεία προμήνυσις, προφητεία, φωνὴ οἰωνοῦ : Πινδ.Ο 6,62 **ἀρτιεπὴς πατρία ὄσσα** (ἡ μαντικὴ φωνὴ τοῦ Ἀπόλλωνος), Ἀπολλ.Ρ 1,1087 **ὄρνιθος ὄσσα·** σπαν. π. πεζοῖς κ. μτγν. : Πλάτ.Νόμ.800C **κακὴν ὄτταν,** Αἰλ.ΖΙ 12,1 **ὄτταν ἀγαθήν,** Πορφ.Ἀποχ.2,53 **δι' ὀνειράτων καὶ συμβόλων καὶ δι' ὄττης·** ‖ προσωποπ. ὡς ἄγγελος τοῦ Διός : Ἰλ.Β 93 **ὄσσα δεδήει .. Διὸς ἄγγελος,** Ὀδ.Ω 413 **ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος .., ᾤχετο·** **2)** ἐπὶ τῶν Μουσῶν καὶ τῶν Χαρίτων, φωνή, λαλιά : Ἡσίοδ.Θ 10 **περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι** (αἱ Μοῦσαι), αὐτ.Θ 43 **ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι,** αὐτ.Θ 65 **ἐρατὴν διὰ στόματ' ὄσσαν ἱεῖσαι** (αἱ Χάριτες)· **3)** μυκηθμός, ἐπὶ ταύρου : αὐτ.Θ 832 **ταύρου ἐριβρύχεω .. ὄσσαν·** **4)** γεν. ἦχος, βοή : Ὕμν.Ἑρμ.443 **θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω** (ἐνν. τῆς κιθάρας), Ἡσίοδ.Θ 701 **οὔασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι** (τὴν βοὴν τῆς μάχης).

ὄσσα ἰων. κ. ἐπ. τ. οὐδ. πληθ. τοῦ ὅσος ἀντὶ ὅσα.

ὀσσάκι ἰων. κ. ἐπ. τ. ἀντὶ ὁσάκις.

ὀσσάτιος ἐκτεταμ. ἐπ. τ. τοῦ ὅσος : Ἰλ.Ε 758 **ὀσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαόν,** Ἀπολλ.Ρ 1,372· μτ. τοῦ **περ** κ. τοῦ ἀντιστοίχου δεικτ. **τόσσος** : Νίκ.Θηρ.570 **τόσσον ἐπιστείβειν λείπει βάθος, ὀσσάτιόν περ ἐκνέμεται.**

ὄσσε (τὼ) δυϊκ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. π. Ὁμ. συνήθ., ἔνθα συνάπτεται μτ. ἐπιθ. πληθ. ἀριθ. οἱ δύο ὀφθαλμοί, τὰ μάτια : Ἰλ.Ν 435 **ὄσσε φαεινά, αἱματόεντα·** ἀλλὰ κ. μτ. δυϊκ. ἀριθ. : αὐτ.Ν 3 **πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ·** μτ. ρ. ἑν. ἀριθ. : αὐτ.Μ 466 **πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει,** Ὀδ.Ζ 131 **ἐν δέ οἱ ὄσσε δαίεται·** κ. μτ. ρ. δυϊκ. ἀριθ. : Ἰλ.Φ 415 **ὄσσε λαμπέσθην·** ἀπὸ Ἡσιόδ. κ. ἑξῆς κ. γενικ. πληθ. **ὄσσων** : Ἡσίοδ.Θ 826, Αἰσχ.Πρ.400· κ. δοτ. **ὄσσοις, ὄσσοισι** : Ἡσίοδ.Α 145, αὐτ.Α 430, Σαπφ.29, Αἰσχ. Πρ.114, αὐτ.Ἀγ.469, Σοφ.Ἀντ.1231, αὐτ.Ἰχν.47· ἀπαντᾷ κ. δοτ. **ὄσσει** : Εὐστ.58,28· κ. γενικ. πληθ. **ὀσσέων**· Ἡσ. «ὀσσέων ὀφθαλμῶν»· πρβλ. ὄσσομαι, ὄφομαι.

ὀσσεία ἀντὶ τοῦ ἀττ. ὀττεία βλ.λ.

ὄσσειος-α-ον μτγν. ὁ εἰς τὸ ὄρος Ὄσσαν ἀνήκων : Καλλ.Ὕμν.3,52 **Ὄσσειοι πρηόνες.**

ὀσσεύομαι ἀντὶ τοῦ ἀττ. ὀττεύομαι βλ.λ.

ὀσσῆξαι Ἡσ. «ἐπιδεῖξαι».

ὀσσητῆρα Ἡσ. «βοηθόν» (δηλ. ἀοσσ-).

ὀσσίφραγος (ὁ) μτγν. τὸ πτηνὸν φίνις **ἢ φήνη** βλ.λ. : Διοσκ.2,58.

ὀσσίχος-η-ον ὑποκορ. τοῦ ὅσος, ὅσσος, ὁσονδήποτε μικρὸς ἢ ὀλίγος : Θεόκρ.4,55 **ὀσσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάσδει** (κτ. ἄ. ὄσσιχον).

ὄσσομαι (ὄσσε) ἐπ. ρ., οὗ μ. **ὁ** ἐνεστ. **κ.** παρατ. ἐν χρήσει ἄνευ αὐξ., ἀντιστ. πρὸς τὸν μέλλ. **ὄφομαι** (βλ. **ὄφ**) (τὸ ἐνεργ. **ὄσσω** μ. ἐν ΕΜ 562,6, αὐτ. 673,1) ὡς αἰολ.)· κυρ. ὁρῶ, βλέπω, ὡς π. μτγν. : Ἀπολλ.Ρ 2,28 **ἐπὶ δ' ὄσσεται οἰόθεν οἷος ἄνδρα τόν, ὅς μιν ἔτυψε,** Ἀνών. π. Γαλ.ἀπ.63 **ὄμμασι λοξὸν ὑποδρὰξ ὀσσομένη·** ὁμ. ἐν τῷ συνθ. **προτιόσσομαι** βλ.λ.· **2)** συνήθ. βλέπω κατὰ διάνοιαν, φαντάζομαι : Ὀδ.Α 115 **ὀσσόμενος πατέρ'**

ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, αὐτ.Υ 81· 3) προβλέπω, προαισθάνομαι, προμαντεύω : Ὀδ.Κ 374 κακὰ δ' ὄσσετο θυμός, Ἰλ.Κ 224 ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ· 4) προσημαίνω εἰς ἄλλους, προμηνύω, προλέγω : Ἰλ.Ξ 17 πέλαγος.. κύματι κωφῷ ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα· || ἰδ. προσημαίνω διὰ τοῦ βλέμματος ἢ ἐξωτερικῶν κινήσεων : Ἰλ.Α 105 κάκ' ὀσσόμενος, Ὀδ. Β 152 ἐπιδινηθέντε [ένν. τὼ αἰετώ, οἱ δύο θεοί] τιναξάσθην πτερὰ πυκνά, .. ὄσσοντο δ' ὄλεθρον [προεμήνυον]· πρβλ. Ἀπολλ.Ρ 551.

ὄσσος-η-ον δ. τ. τοῦ ὅσος βλ.λ.

ὄσσω αἰολ. ρ. ἐνεργ. τοῦ ὄσσομαι βλ.λ.

ὀσσῶσθαι Ἡσ. «κληδονίσασθαι».

ὀστάγρα (ἡ) (ὀστέον) μτγν., νεώτ. ὀστεάγρα βλ.λ. λαβὶς πρὸς ἐξαγωγὴν συντριμμάτων ὀστοῦ : Σωρ. 2,63, Γαλ.10,449 ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὀστάγρας ἀνατείναντες, Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.44,11,7· 2) ὀστεοκόπος βλ.λ. : Θεόφρ.Κόπ.2 τοὺς ὀστεοκόπους ὀστάγρας καλοῦσι.

ὀσταθείς Ἡσ. «ἐξαγκωνισθείς».

ὀστακός (ὁ) ὁ ἀστακὸς βλ.λ.· Ἡσ. «ὀστακός. εἶδος καράβου· οἱ δὲ ἀστακὸν λέγουσι» : Ἀριστομ.6, Εὐνάπ.Ἱστ.άπ.251D, Ἀθήν.3,105Β τὸν δ' ἀστακὸν οἱ ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας· 2) ὡς κύρ. ὄν. Ὄστακος : Ἐπιγρ.Δήλου.

ὀσταλιόχος Ἡσ. «τόξευμα».

ὀστανατολεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. ὄν. χειρουργικοῦ τινος ὀργάνου.

ὀστανάλαβεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. [δ.γρ. -λαβεύς] ὄν. χειρουργικοῦ τινος ὀργάνου.

ὀσταρίδιον (τὸ) μτγν. ὀστάριον βλ.λ. : Παλλάδ. Ἱππ.12,279C (πληθ.).

ὀστάριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὀστοῦν βλ.λ. : Νίκαρχ.ΑΠ 11,96 ὡς ἐμὲ κίχλαι αἱ νέκυες ξηροῖς ἤκαχον ὀσταρίοις, Τζέτζ.Χιλ.10,231 ὀστάριά τινα ἀστραγαλώδη· || μικρὸν τεμάχιον ὀστοῦ:Ἡλιόδ.Χειρ.π.Ὀρειβ.46,11,30,Διοσκ.Εὐπ.1,235· 2) ὁ ὀστρακώδης φλοιὸς τοῦ καρύου κττ. : Διοσκ.Εὐπ.1,118, Ἀλέξ.Τραλλ.8,2, Παῦλ.Αἰγ.6,24.

ὄστασαν Ἡσ. «ἀνέστησαν» (πιθ. αἰολ. ὄ(ν)στασαν, δηλ. ἀνάστ-).

ὀσταφίς-ίδος (ἡ) ἀττ. τ. ἀντὶ ἀσταφὶς βλ.λ. : Ἀθήν.3,105Β (πρβλ. ὀστακὸς κττ.).

ὅστε, ἥτε, ὅτε κ. κεχωρ. ὅς τε, ἥ τε, ὅ τε [π. Ὁμ. τὸ ἀρσ. ὅ τε κ. μ. ἐν Ἰλ.Ρ 757 ὅς τε] ὡς τὸ ἁπλοῦν ὅς ἢ ὅστις κ. συνήθ. μετά τινος γενικεύσεως [τὸ τε οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν σημ. ὡς ἐν τοῖς ὅτε, ὥστε, οἷός τε, ἐπεί τε κτλ.), ὅστις, ὃ ὁποῖος, ἐκεῖνος πού : Ἰλ.Ε 481 τά τε, αὐτ.Λ 554 τάς τε, Ὀδ.Ξ 221 ὅ τέ μοι εἴξειε πόδεσσιν· κ. π. Πίνδ.Π 2,39 ἄν τε· ὁμ. π. τραγικοῖς ἐν τοῖς λυρ. χωρίοις : Αἰσχ.Ἀγ.49 αἰγυπιῶν, οἵτ', αὐτ.Πέρσ.16, Σοφ.Ἠλ.151 σὲ .. ἅτ' ἐν τάφῳ .. δακρύεις, Εὐρ. Ἑκ.445 αὔρα,.. ἅτε ποντοπόρους κομίζεις .. ἀκάτους· σπανιώτ. ἐν τριμέτροις : Αἰσχ.Πέρσ.297, 762, αὐτ.Εὐμ.25,1024· π. πεζογρ. μ. ἐν ἰδιαιτ. τ. ὡς ἅτε, ἐφ' ᾧ τε· σπαν. ἐκφέρ. κ. τὸ προσδιοριζόμ. ἀντίστ. δεικτικὸν ῥητῶς : Ἰλ.Ε 332 θεάων τάων, αἵτ', αὐτ.Ω 758 τῷ ἴκελος, ὅν τ', Ὀδ.Η 312 τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώπερ· || κ. μτ. τοῦ περ (βεβαιωτικοῦ) : Ἰλ.Υ 65 τά τε στυγέουσι θεοί περ· || κ. μτ. τοῦ ρα παρενтιθεμένου μεταξὺ τοῦ ὅς κ. τοῦ τε : Ἰλ.Δ 482 αἴγειρος ὥς, ἥ ῥά τε· πρβλ. αὐτ.Ο 441· 2) ἐξ οὗ τε ἐξ οὗ χρόνου, ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὅν, ἀφ' ὅτου : Αἰσχ.Πέρσ.762 ἐξ οὗτε τιμὴν Ζεὺς ἄναξ τήνδ' ὤπασεν, αὐτ.Εὐμ.25· περὶ τῶν ἅτε, ᾧτε βλ.λς, ἐφ' ᾧτε βλ. ἐπὶ 32), ἧτε (δωρ. ἀντὶ ἧτε βλ.λ.).

ὀστεάγρα (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μεταλλικὴ λαβίς, ἐν εἴδει ψαλίδος, ἧς οἱ βραχίονες ἀπολήγουσιν εἰς ὀδοντωτὰ ἄκρο, χρησιμοποιουμένη πρὸς σύλληψιν καὶ ἐξαγωγὴν τῶν ἀπολυμάτων κατὰ τὰς διεκπρίσεις τῶν ὀσιῶν καὶ ὀστεομυελίτιδας ἢ τῶν παρασχίδων ἐπὶ τραυμάτων τῶν ὀστῶν· ἄ. ὀστεουλκός.

ὀστεαλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος τῶν ὀστῶν ἢ τοῦ περιοστέου κατὰ τὴν ἔναρξιν φλεγμονώδους ἐπεξεργασίας· ἄ. ὀστεωδυνία· || εἰδ. ὀστεαλγίαι οἱ νυκτερινοὶ πόνοι τῶν ὀστῶν τῶν συφιλιδικῶν.

ὀστεαλγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεαλγίαν βλ.λ.· || ὁ πάσχων ἐξ αὐτῆς.

ὀστεάλευρον (τὸ) νεώτ. κόνις λαμβανομένη δι' ἀλέσεως καὶ ἀποστειρώσεως ὀστῶν, χρήσιμος πρὸς διατροφὴν τῶν ζῴων.

ὀστεάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. ἄνθραξ πορώδης λαμβανόμενος δι' ἀπανθρακώσεως ὀστῶν· ἄ. ζῳάνθραξ.

ὀστεέλαιον (τὸ) νεώτ. τὸ λιπαρὸν ἔλαιον τῶν ὀστῶν τὸ λαμβανόμενον δι' ἐκχυλίσεως ἢ ἄλλως καὶ χρήσιμον ὡς λιπαντικὸν λεπτῶν μηχανημάτων λόγῳ τῆς εἰς τὸ ψῦχος ἀνθεκτικότητος αὐτοῦ.

ὀστεΐνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὀστῶν πεποιημένος, κοκκάλινος, κοκκαλένιος : Ἡρ.4,2 ἐπεὰν φυσητῆρας λάβωσι ὀστείνους .. φυσῶσι, Πλάτ. Τίμ.74Β τῆς ὀστείνης φύσεως ἕξιν (διόρθ. ὀστίνης), Ἀριστλ.Ζ1 493α,2· πρβλ. ὄστινος, ὀστόϊνος· || νεώτ. ἰατρ. ὀστεΐνα ἢ ὄστινα πετάλια συστατικὰ μέρη τῶν ὀστῶν· || ὀστείνη οὐσία μία τῶν περιβαλλουσῶν τὴν πολφικὴν κοιλότητα τῶν ὀδόντων.

ὀστεΐτις-ιδος νεώτ. ὀστῖτις βλ.λ.

ὀστεοαραίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀραίωσις τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ τῶν ὀστῶν παρατηρουμένη εἰς φλεγμονώδεις αὐτῶν καταστάσεις.

ὀστε(ο)αρθρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ ἀρθρώσεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ὀστῶν.

ὀστε(ο)αρθρικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστε(ο)αρθρίτιδα βλ.λ.· 2) ὁ πάσχων ἐξ ὀστε(ο)αρθρίτιδος.

ὀστεοαρθροπάθεια (ἡ) σύγχρονος παραμορφωτικὴ πάθησις ἀρθρώσεως καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀστῶν.

ὀστεοβλάσται (αἱ) νεώτ. ἰατρ. κύτταρα τοῦ ἐμβρυϊκοῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ ἐξ ὧν γίνεται ἡ διάπλασις τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.

ὀστεοβόρος-ον νεώτ. ὁ τὸ ὀστοῦν διαβιβρώσκων, τρώγων, φθείρων.

ὀστεογένεια (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος τῆς ἐμβρυολογίας τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς διαπλάσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ καὶ τοῦ συστήματος τῶν ὀστῶν· ἄ. ὀστεογονία.

ὀστεογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος τῶν ὀστῶν, ἐξ ἧς τὸ ἔμβρυον ἢ γεννᾶται νεκρὸν ἢ ἀποθνήσκει μετ' ὀλίγον.

ὀστεογονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἄ. ὀστεογένεια βλ.λ.

ὀστεογονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεογονίαν ἢ ὀστεογένειαν βλ.λς.

ὀστεογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων ὀστοῦν, ὁ τὸν ὀστίτην ἱστὸν διαπλάσσων : ὀ- κύτταρον.

ὀστεογραφία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. κλάδος τῆς ἀνατομίας πραγματευόμενος περὶ τῶν ὀστῶν.

ὀστεογραφικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεογραφίαν βλ.λ.

ὀστεοειδής-ές νεώτ. ὁ πρὸς ὀστοῦν ὅμοιος.

ὀστεοθήκη (ἡ) νεώτ. θήκη ἐν ᾗ φυλάσσονται τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνακομιζομένων νεκρῶν· || οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συσσωρεύονται τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν, ἄ. ὀστεοφυλάκιον, χωνευτήρι.

ὀστεοθλάστης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. συσκευὴ δι' ἧς θραύονται ἢ μερίζονται τὰ ὀστᾶ, πρβλ. ὀστεοκλάστης, ὀστεοκατάκτης, ὀστεορρήκτης· || νεώτ. ἀνατ. ἕκαστον τῶν πολυπυρήνων γιγαντοκυττάρων τῶν ὀστῶν τῶν προκαλούντων τὴν διάρρηξιν αὐτῶν· 2) ζωολ. γένος τι νησσῶν.

ὀστεοθλαστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν θλάσιν τῶν ὀστῶν, ἄ. ὀστεοκλαστικός.
ὀστεοκλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἢ μηχανημάτων ἀναίμακτος θραῦσις ὀστοῦ πρὸς διόρθ. δυσμορφίας ἢ βλάβης μέλους τινός.
ὀστεοκλάστης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. συσκευὴ χρησιμοποιουμένη ἐν τῇ ὀρθοπεδικῇ πρὸς ἀναίμακτον (ἄνευ τομῆς τῶν μαλακῶν μορίων καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ ὀστοῦ) θραῦσιν ὀστοῦ φέροντος κύρτωσιν ἢ ἄλλην πάθησιν.
ὀστεοκλαστικός-ή-όν νεώτ. ὀστεοθλαστικός βλ.λ.
ὀστεόκολλα (ἡ) νεώτ. ζωϊκὴ κόλλα βλ.λ.
ὀστεόκολλον (τὸ) μσν. κόλλα ἐξαγομένη ἐκ τῶν ὀστῶν : Ἱππιατρ.181.
ὀστεοκόλλος (ἡ) μσν. τὸ φυτὸν σύμφυτον βλ. : Ἱππιατρ.66.
ὀστεοκολπῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν κόλπων τοῦ προσώπου, μετωπιαίου, σφηνοειδῶν γναθιαίων ἄντρων καὶ ἠθμοειδοῦς ὀφειλομένη εἰς τραῦμα ἢ λοιμώδη νόσον.
ὀστεοκόπος (ὁ) κ. νεώτ. ἰατρ. φλεγμονώδης προσβολή, καθ' ἣν ὁ πάσχων αἰσθάνεται τὰ ὀστᾶ του κεκομμένα, πονοῦντα ὡς ἐὰν ἦσαν τεθραυσμένα : Θεόφρ.Κόπ.2, Γαλ.8,104· ‖ νεώτ. ἰατρ. ὡς ἐπίθ. : **ὀστεοκόπον ἄλγος** ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.
ὀστεοκύστις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κοῖλον ἡμισφαιροειδὲς ἢ ᾠοειδὲς ἔπαρμα τῆς ἔσω ἐπιφανείας τοῦ λαβυρίνθου τοῦ ὠτὸς προέχον κάτωθι τῆς μέσης ρινικῆς κόγχης.
ὀστεοκύτταρον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. ἕκαστον τῶν ἀρχικῶν συστατικῶν τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ, τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ὁποίων διαπλάσσεται ἡ μεσοκυττάριος οὐσία αὐτοῦ.
ὀστεολατυποπαγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ συγκείμενος **ἐξ ὀστέων κ.** λατυπῶν συγκεκολλημένων δι' ὀρυκτῆς τινος οὐσίας.
ὀστεόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν φωσφορικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου, ἀποτελοῦν γεώδη παραλλαγὴν τοῦ φωσφορίτου.
ὀστεόλιπος (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ τῶν ὀστῶν ἐξαγόμενον λίπος.
ὀστεολογία (ἡ), Ιων.-ίη πραγματεία περὶ ὀστῶν : Ἱππ.Ἀφ.249· ‖ περιγραφὴ τῶν ὀστῶν : Γαλ.14, 72, ἄ. ὀστολογία· ‖ νεώτ. τμῆμα τῆς ἀνατομικῆς πραγματευόμενον περὶ τοῦ ἐρειστικοῦ συστήματος, τοῦ σκελετοῦ τοῦ σώματος.
ὀστεολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεολογίαν : **ὀστεολογικὴ πραγματεία.**
ὀστεολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ὀστεολογίαν βλ.λ. ἐν νεωτ. σημ.· **2**) τὸ οὐδ. -ον χειρουργικὸν ἐργαλεῖον : Ἱππ.Γυν.1,70.
ὀστεολογῶ-έω πραγματεύομαι περὶ ὀστῶν : Γαλ.14,690.
ὀστεολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ καταστροφὴ τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστεολυτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ προκαλῶν ὀστεολυσίαν βλ.λ. ἢ ὁ ἀνήκων, ἰδιάζων εἰς ταύτην.
ὀστεομαλακία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σοβαρὰ πάθησις τῶν ὀστῶν ἐξελισσομένη βραδέως, καθ' ἣν ἐπέρχεται ἐκτιτάνωσις τῶν φωσφορικῶν καὶ τιτανικῶν ἀλάτων καὶ ἀτροφία τῶν ὀστῶν, ἀναπτύσσεται δὲ ὀστεοειδὴς ἱστὸς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τῆς ὀστεΐνης οὐσίας αὐτῶν καὶ ταῦτα καθίστανται εὐλύγιστα καὶ μαλθακὰ ὡς χόνδροι, παραμορφούμενα ἐκ τῆς πιέσεως τοῦ σώματος, ἄ. ὀστεομαλακυνσία, ὀστεομαλάκυνσις.
ὀστεομετρία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ-διὰ μετρικῶν μεθόδων σπουδὴ τοῦ ἀνθρωπίνου σκελετοῦ.
ὀστεομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεομετρίαν βλ.λ.
ὀστεόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ὀστοῦ.
ὀστεομυελῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πυώδης φλεγμονὴ τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστῶν παρουσιάζουσα φαινόμενα βαρείας γενικῆς λοιμώξεως καὶ ἐντοπισμοῦ εἴς τι τμῆμα τοῦ σκελετοῦ.
ὀστεονέκρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νέκρωσις ἱστοῦ τινος τοῦ σώματος ἢ γαγγραίνωσις αὐτοῦ.
ὀστεονοσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀστεοπάθεια βλ.λ.
ὀστεοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀνομ. πάσης νόσου ἢ ἐκδηλώσεως νοσηρότητος τῶν ὀστῶν ἐξ ἐλλείψεως ἀλάτων ἢ βιταμινῶν ἐν αὐτοῖς ἢ διαταραχῆς τῆς λειτουργίας τῶν ἐνδοκρινῶν (ὀστεομαλακία, ραχῖτις, ὀστεοπώρωσις), ἄ. ὀστεονοσία.
ὀστεοπεριοστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἔχων σχέσιν μὲ τὸ ὀστοῦν καὶ τὸ περιόστεον ὁμοῦ : **ὀστεοπεριοστικὸν ἀπόστημα.**
ὀστεοπεριοστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σύγχρονος φλεγμονὴ τοῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ περιοστέου διακρινομένη εἰς ὀξεῖαν κ. χρονίαν : **ὀστεοπεριοστῖτις φατνιοδοντική, -οστ- τῶν φαλάγγων - τῶν δακτύλων** (καλαγκάθι, καλάγκαθο).
ὀστεοπλασία (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ἡ διάπλασις τῶν ὀστῶν κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωήν· ‖ ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοπλάστης (ὁ) νεώτ. ἀνατ. τὸ ὀστεῶδες κύτταρον τὸ ἐν ἑκάστῃ τῶν μικροσκοπικῶν κοιλοτήτων τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ ὑπάρχον.
ὀστεοπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις πλαστικὴ πρὸς ὁλικὴν ἢ μερικὴν ἀναπλήρωσιν ἐλλείποντος ὀστοῦ, ἄ. ὀστεοπλαστική, ὀστεοπλασία.
ὀστεοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀστεοπλαστίαν βλ.λ. : **ὀστεοπλαστικαὶ μέθοδοι**· ‖ **ὀστεοπλαστικὴ ὡς οὐσ. ἡ** ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοπώρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀτροφία τῶν ὀστῶν καθισταμένων εὐθραύστων, ὀφειλομένη εἰς ἀραίωσιν τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ καὶ ἐπισυμβαίνουσα κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν.
ὀστεορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία προκληθεῖσα ἐκ ρήξεως ὀστοῦ.
ὀστεορραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ σύρματος ἀνασύνδεσις τμημάτων κατεαγότος ὀστοῦ.
ὀστεορρήκτης (ὁ) νεώτ. ὀστεοκλάστης βλ.λ.
ὀστεορρηκτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ προκαλῶν ρῆξιν τῶν ὀστῶν.
ὀστεοσάρκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἀνατ. σάρκωμα ἀπὸ ὀστοῦ ἐξορμώμενον καὶ χαρακτηριζόμενον ἐκ τῆς προελεύσεώς του ὡς περιοστικὸν (περιφερικὸν) κ. μυελογενὲς (κεντρικόν).
ὀστεοσκλήρυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὑπερβολικὴ αὔξησις τῆς φλοιώδους οὐσίας τῶν ὀστῶν· ἀντίθ. ἡ ὀστεοπόρωσις βλ.λ.
ὀστεοσπογγίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατὰ τὴν φυματιώδη ὀστίτιδα συμβαίνουσα σπογγώδης ἀλλοίωσις τοῦ φυσιολογικοῦ ὀστοῦ.
ὀστεοστεάτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. μυελοσάρκωμα, νεόπλασμα τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστῶν λιπῶδες τὴν ὑφὴν ὡς περιέχον μυελοπλάκας.
ὀστεοσυνθεσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὀστεοσύνθεσις ἡ ὀστεοπλαστία βλ.λ.
ὀστεοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαίρεσις τοῦ ὀστοῦ χάριν θεραπευτικοῦ σκοποῦ.
ὀστεοτόμον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ὀστεοτόμος** (ὁ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει φαλίδος χρησιμεῦον πρὸς τομὴν λεπτῶν ὀστῶν.
ὀστεοτρύπανον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει τρυπάνου περιστροφικῶς κινούμενον, χρήσιμον κατὰ τὰς ὀστεορραφίας καὶ τὰς διατρήσεις τοῦ κρανίου.
ὀστεουλκός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. λαβὶς πρὸς σύλληψιν καὶ ἐξαγωγὴν θρουσμάτων ὀστοῦ.
ὀστεοφάγος-ον νεώτ. ἰατρ. κύτταρον κατατρῶγον, φθεῖρον τὸν ὀστίτην ἱστόν.

ὀστεόφθισις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φθίσις τῶν ὀστῶν, φυματιώδης ὀστῖτις.
ὀστεοφθορία νεώτ. ἰατρ. φθορὰ τῆς οὐσίας τῶν ὀστῶν· ‖ ἡ νόσος τερηδὼν βλ.λ.
ὀστεοφθόρος-ον νεώτ. ἰατρ. ὁ φθείρων τὰ ὀστᾶ, ἄ. ὀστεοβόρος.
ὀστεοφυΐα (ἡ) νεώτ. ἀνατ. ὀστέωσις τοῦ ἀρχικοῦ χόνδρου τῶν ὀστῶν, ἀνάπτυξις ὀστίτου ἱστοῦ· ‖ πόρωσις κατεαγότος ὀστοῦ.
ὀστεοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. ὑπόστεγος χῶρος ἐν νεκροταφείῳ, ἐν ᾧ τοποθετοῦνται τὰ ὀστᾶ ἢ αἱ ὀστεοθῆκαι τῶν ἐκταφέντων νεκρῶν.
ὀστεόφυμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὸν ἐξόγκωμα τῶν ὀστῶν.
ὀστεόφυτον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. καλοήθης νεοπλαστία τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστεοχονδρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ σύγχρονος φλεγμονὴ τοῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ χόνδρου.
ὀστεοψαθύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῶν ὀστῶν, καθ' ἣν ταῦτα εἶναι εὔθρυπτα κ. εὔθραυστα, προσβάλλουσα τὰ βρέφη πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ ὀλίγον μετ' αὐτόν.
ὀστεῶ-όω νεώτ. ἀνατ. μετατρέπω εἰς ὀστοῦν· συνήθ. μέσ. **ὀστεοῦμαι** ἰδ. ἐπὶ τῶν χόνδρων, μεταβάλλομαι εἰς ὀστοῦν.
ὀστεώδης-ους-ες (ὁ) μτγν.κ.νεώτ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν ἢ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ὀστοῦ : Πλούτ.'Ηθ. 916A **σκληρὸν καὶ ὀστεῶδες, - ὀστεώδης οὐσία**· ‖ ὁ ἔχων κύριον χαρακτηριστικὸν τὰ ὀστᾶ : ὀστεώδης **χείρ**· **2**) ὁ ἐξ ὀστῶν ἀποτελούμενος : **ὀστεῶδες σύστημα** σκελετός.
ὀστεωδυνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀστεαλγία βλ.λ.
ὀστεωδυνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν ὀστεωδυνίαν βλ.λ.
ὀστέωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. καλοήθης ὄγκος, νεόπλασμα τοῦ ὀστίτου ἱστοῦ.
ὀστέωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ὀστεΐνη φύσις : Εὐστ.Πον.144,52 **ὀστοῦν δὲ ἱερὸν.. διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ὀστεώσεως ὄνομα σχεῖν οὕτω δοξάζουσι**· ‖ νεώτ. ἀνατ. ἡ ἀνάπτυξις ὀστίτου ἱστοῦ γινομένη τῇ ἐνεργείᾳ τῶν νεοβλαστῶν βλ.λ.
ὀστεωτικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ χρησιμεύων, ὁ συντελῶν εἰς τὴν ὀστέωσιν βλ.λ.
ὄστια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν θείαν κοινωνίαν μεταδιδόμενος ἄζυμος ἄρτος· **2**) **νεώτ.** φαρμ. ὑπόκοιλος κάψα ἐξ ἀζύμου ἄρτου, ἐν ᾗ οἱ φαρμακοποιοὶ θέτουσι τὰ κακῆς γεύσεως φάρμακα πρὸς εὔκολον κατάποσιν, κλειομένη **δι' ἑτέρας** ὁμοίας· **3**) δισκίον ἀζύμου ἄρτου **δι' ὧν παλαιότερον** ἐσφράγιζον τὰς ἐπιστολάς.
ὀστία (τὰ) δωρ. τ. ἀντὶ ὀστᾶ πληθ. τοῦ ὀστοῦν βλ.λ. : Θεόκρ.2,62.
ὀστιάριος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. [ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα διδόμενον εἰς ψάλτας καὶ ἀναγνώστας, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς διακόνους] ὁ ἐπιβλέπων εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ναῶν πρὸς παρεμπόδισιν τῶν ἀσεβῶν καὶ εὔτακτον ἀπέλευσιν τῶν πιστῶν, πρὸς τούτοις δὲ βαστάζων τὴν ράβδον τοῦ ἀρχιερέως καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀρχιερέως ἱστάμενος εἰς τὴν θύραν (πρῶτος ὀστιάριος) ἢ κρατῶν τὸ μονοβάμβουλον (δεύτερος ὀστιάριος) : Λεοντ.Νεαπ.1677D.
ὄστινος-η-ον (ὀστέον) ἀττ. τ. τοῦ ὀστεῖνος βλ.λ.: 'Αριστλ.ΖΜ 692b,18 (κῶδ.), Πολυδ.2,232· ‖ κτ. οὐδ. πληθ. **ὄστινα** ὁ ἐξ ὀστοῦ αὐλός : 'Αριστφ.'Αχ.863 **τοῖς ὀστίνοις φυσῆτε τὸν πρωκτὸν κυνός.**
ὅστις, ἥτις, ὅ τι κ. μσν. κ. νεώτ. (συχν. κ. ὅ,τι πρὸς διάκρ. ἀπὸ τοῦ συνδ. ὅτι)· π. 'Ομ. κ. ὁ ἰσοδύν. ἀρσ. τ. **ὅτις** (ὁμ. ἐν Κριτ1.2,9, ἰων. πεζ. κ. 'Επιγρ. 'Ερυθρῶν, ἀρκ.'Ορχομ.) κ. οὐδ. **ὅττι** (πρβλ. 'Αλκ. 45 **ὅττι**)· πτωτ. τ. ἐν τῇ πρώτῃ μορφῇ τῆς κλίσεως **τοῦ δευτέρου μ.μέρους** γενικ. **ὅτου** (Θουκ.1,23), ἐπ. **ὅττεο** κ. **ὅττευ** ('Οδ.Ρ 121) κ. **ὅτευ** (αὐτ.Ρ 421· κ. π. 'Ηρ.1,7), ἰων. **ὅτεο** ('Επιγρ.), λεσβ. **ὅττω** (Σαπφ. Συμπλήρ.5,3), δελφ. κ. δημ. ὅτινος ('Επιγρ.), δοτ. **ὅτῳ· ἐνίοτε** ὁμ. ἰων. ('Εμπ.2,5, Δημόκρ.99), ἐπ. ὀτέῳ ('Οδ.Β 114) κ. ὡς δισύλλ. ('Ιλ.Μ 428· ὁμ. π. 'Ηρ., Δημοκρ.100, 'Ηρακλ.Φιλ.15, 'Επιγρ. 'Αμφιπόλεως), ἀρκ.**ὀσέοι** ('Επιγρ.), δελφ. **ὅτινι** ('Επιγρ.), κρητ.ὅτιμι ('Επιγρ.), αἰτ. ἐπ. **ὅτινα** ('Οδ.Θ 204)· ὀν. πληθ. ἀρσ. ἀργολ. **ὅττινες**, ἐπ.οὐδ. **ὅτινα**, γενικ. ἐπ. **ὀτέων**, ἀττ. **ὅτων** (ὁμ. ἐν 'Ησιοδ.ἀπ.238, 'Αναξ.12, 'Ιππ.'Αερ.21), δημ. **ὅτινων**, δοτ. ἐπ. ὀτέοισι(ν), ἀττ. ὅτοισι (Σοφ. 'Αντ.1335) κ. **ὅτοις** (αὐτ.Τρ.1119), αὐτ. ἐπ. **ὅτινας**, αἰολ. **ὅττινας** (Σαπφ.12)· ‖ ἐν τῇ δευτέρᾳ μορφῇ **τῆς** κλίσεως τοῦ πρώτου μ. μέρους κρητ. γενικ.ἐν. **ὦτι** ('Επιγρ.) κ. πληθ. οὐδ. **ἅτι**· ἐν τῇ μορφῇ τῆς διπλῆς κλίσεως **οὗτινος, ἧστινος** κτλ.· π. 'Ομ. μ **ὅν τινα, ἥτινα, οἵ τινες, οὕς τινας, ἅς τινας**· γενικ. **ἧστινος** (Αἰσχ.'Αγ.1358), δοτ. **ᾧτινι** (τὸ πρῶτον ἐν 'Ησιοδ.'Εργ.31), **ᾗτινι δὴ** (Θουκ.8,87), δοτ. πληθ. **οἷστισι** ('Αριστφ.Εἰρ.1279)· περὶ τοῦ ἰων. κ. ἐπ. τ. **ἅσσα** ἀττ. **ἅττα** βλ.λ.· ριζ. σημ. ἀναφ. μτ. τινος ἀορ. γενικότητος (διάφορος δηλ. τοῦ ἁπλῶς ἀναφ. **ὅς** μεθ' οὗ ταυτίζεται π.μτγν.), μτ.ἀναφορᾶς συνήθ. εἰς ἀντίστοιχ.δεικτικόν,ὀστισδήποτε, ὁποιοσδήποτε: 'Οδ.Α 47 **ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,** αὐτ.Ο 35 **ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει**· ‖ κ. ἄνευ ἀντιστοίχ. δεικτ. ὀστισδήποτε ἐξ ὅλων ἐν γένει : 'Ιλ.Φ 347 **χαίρει δέ μιν ὅς τις ἐθείρῃ,** 'Οδ.Ξ 54 **Ζεύς τοι δοίη.., ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις**· ὅθ. συνήθ. ἐπὶ γνωμῶν κ. ἀποφθεγμ. : Αἰσχ. Πρ.263 **ἐλαφρόν, ὅς τις πημάτων ἔξω πόδα ἔχει, παραινεῖν,** Μέν.114 **μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει,** Λμσ.3,4 **οὗτος βέλτιστος ἂν εἴη, ὅστις**· ‖ δημ. **ὅτινος, ὅτινων** οἵου (ἢ οἵων) δήποτε, ὁποιου (ὁποιων) καὶ ἂν : Παπαδ.Πρωτ.Διηγ.70 (ἔκδ. Δικαίου) **δὲν πιστεύω νὰ τὴ γυρέψουν πρωτύτερα ὅτινος νὰ εἶναι, - ὅτινων δὲν τοὺς λείπει τὸ μυαλὸ θὰ προκόψουν**· ‖ ὁμ. κ. μτ. εὐκτ. τοῦ πλαγ.λ., ὅταν ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν : 'Ιλ.Β 188 **ὅντινα κιχείη ἐρητύσασκε,** Ξεν.'Αν.1,1,5 **ὅστις ἀφικνοῖτο.. πρὸς αὐτόν, πάντας.. ἀπεπέμπετο**· ‖ κ. μτ. ἁπλῆς ὑποτ. : 'Οδ.Θ 209 **ἄφρων δὴ κεῖνός γε.., ὅς τις.. προφέρηται,** Αἰσχ.Εὐμ.202 **γυναικός, ἥτις ἄνδρα νοσφίσῃ**· ‖ γενικώτ. μτ. τοῦ **ἂν** (**κεν**) κ. ὑποτ. ὅστις καὶ ἄν, ὅστις εἶναι δυνατόν : 'Οδ.Ξ 445 **θεὸς τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει, ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ,** Ξεν.'Αγ.5,7,33 **τίς** (πόλις) **ἡμᾶς δέξεται, ἥτις ἂν ὁρᾷ τοσαύτην ἀνομίαν**· ‖ ὁμ. κ. μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Σπονδαὶ π. Θουκ.5,23 **τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ**· ‖ κ. μ.μτ. ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ : Παυσ. 10,1.5 **ὅντινα ἀφανέστατον δύναιντο τρόπον**· ‖ π. τραγ. κ. ἀττ. πεζ. ἡ γενικότης ἐνισχύεται συνήθ. προτασσομένου ἀλλὰ μ. καθ' **ἐν.** ἀριθ. τοῦ **πᾶς, ἅπας** : Αἰσχ.Πρ.35 **ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ,** αὐτ.612 **λέξω σοι πᾶν ὅ,τι χρῄζεις μαθεῖν,** Θουκ.8,90· (κτ. πληθ. εὔχρηστον **πάντες ὅσοι** ἀντὶ πάντες οἵτινες· ἀλλὰ 'Επιγρ. **πᾶσιν.. ὅστις ἐρωτᾷ** ὅστις ἐξ ὅλων)· **2**) ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. τίς, ποιός : 'Ιλ.Γ 192 **εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε.. ὅς τις ὅδ' ἐστί,** αὐτ.Ξ 509 **ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὅς τις δὴ πρῶτος** (τίς πρῶτος), 'Οδ.Θ 28 **ξεῖνος ὅδ' οὐκ οἶδ' ὅς τις,** Σοφ.Φιλ.249 **οὐ γὰρ οἶσθά μ' ὅντιν' εἰσορᾷς,** Πλάτ.Φίλ.22 **μανθάνομεν οὖν ὅ,τι νῦν ἡμῖν ἐστὶ τὸ ξυμβαῖνον,** Παυσ.1,43,3 **ἠρώτα τρόπον ὅντινα εὐδαιμονήσουσιν**· ‖ ἐπὶ εὐθ. ἐρωτ. μ. ὡς ἐπανάλ. τῆς προηγ. ἐρωτ. **τίς** : 'Αριστφ.'Αχ.595 **τίς γὰρ εἶ;** ἀπάντ. **ὅστις; πολίτης χρηστός,** αὐτ. Βάτρ.198 **οὗτος τί ποιεῖς;** ἀπάντ. **ὅτι ποιῶ;,** Πλάτ. Εὐθύφρ.2C **τίνα γραφὴν σὲ γέγραπται;,** ἀπάντ. ἥν τινα..· ἀλλὰ π. μτγν. **κ. ἐπὶ** εὐθ. ἐρωτ. : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.140,12 **ὅ τι ἐστὶ τὸ ἐμποδίζον,**

Ἰουλ.᾿Αθ.82,109Β ἀνθ᾿ ὅτου; διὸ τίνα αἰτίαν;· 3) ὡς ἀναφερόμ.εἰς ὡρισμ. ἀντικείμ (συγγενεστέρο σημ. πρὸς τὴν τοῦ ὅς) κ. κυρ. ὅταν νοῆται γενικότης τις : Ἡρ.3,120 Πολυκράτεα .. δι᾿ ὅντινα κακῶς ἤκουσε ἐνν. τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, Σοφ. ΟΤ 1184 ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέφαιμι νῦν, ὅστις πέφασμαι φύς τ᾿ ἀφ᾿ ὧν οὐ χρῆν (ὡς τοιοῦτος ἐγὼ ὅστις ἐφάνην γεννηθείς)· πρβλ. Αἰσχ. Πρ.38, αὐτ.᾿Αγ.1065· 4) ἀλλὰ κ. ἐπὶ ὅλως ὡρισμένης ἐννοίας ἰδ. π. μτγν. κ. νεώτ. ὅς, ὁ ὁποῖος : Θουκ.6,3 βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστι· ‖ κ. ἔτι εἰδικώτ.ἀναφερόμ. εἰς προηγ.δεικτικὰ οὗτος, ὅδε : Ἡρ.1,167 πόλιν .. ταύτην ἥτις νῦν Ὑέλη καλέεται, αὐτ.2,99, Εὐρ.᾿Ιππ.943 σκέψασθε δ᾿ εἰς τόνδ᾿, ὅστις, Θεόκρ.8,87 αἶγα, ἅτις .. τὸν ἀμολγέα πληροῖ· 5) μτ. δ. μορίων δι᾿ ὧν ἡ σημ. ἀποβαίνει ἔτι ὡρισμένη ὡς ὅστις γε ὁ ὁποῖος βέβαια (πρβλ. ὅσγε), Σοφ.ΟΤ 1335 τί γὰρ ἔδει μ᾿ ὁρᾶν, ὅτῳ γ᾿ ὁρῶντι μηδὲν ἦν ἰδεῖν γλυκύ;, ᾿Αριστφ.Βάτρ.1184 ὅντινά γε (δηλ. τὸν Οἰδίπουν), πρὶν φῦναι .. ἀπόλλων ἔφη ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα· ‖ ὅστις περ συνήθ. ὡς οὐδ. ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς (πρβλ. ὅσπερ) : ᾿Αριστφ.᾿Εκκλ.53 ὅ τι περ ἔστ᾿ ὄφελος ἐν τῇ πόλει· πρβλ. Πλάτ.Πολ.492Ε· ὡς ἀρσ. : Δημ.21,225· ‖ ὅστις τε ἔνθα τὸ τε δὲν ἀλλοιοῖ τὴν σημ. ὡς ἐν τῷ ὅστε βλ.λ. : ᾿Ιλ.Χ 43 κ. ἀλλαχοῦ· ‖ ὅστις ποτὲ ὁστισδήποτε, οἱοσδήποτε : Αἰσχ.᾿Αγ.160 Ζεύς, ὅστις ποτ᾿ ἐστίν, Ἡρ.8,65· ‖ ὅστις δὴ (βλ. δή 6) συνήθ. ἄνευ διακεκριμένης τινὸς ἀναφ. δυνάμεως, ὁποιος δήποτε, ὁποιος καὶ ἄν : Ἡρ.1,86 θεῶν ὅτεῳ δὴ (εἰς ὁποιον δήποτε, εἴς τινα ἐκ τῶν θεῶν), αὐτ.3,121, Θουκ.8,87 ᾗ τινι δὴ γνώμῃ ἀφικνεῖται ..· ὁμ. κ. νεώτ. ὁστισδήποτε (συνήθ. μ. κτ. ὀν. ἐν.) : Ἡρ.6,134 ὅ τι δήκοτε πρήξοντα, Πλάτ.Φαῖδρ.273C ὅστις δήποτ᾿ ὤν, Δημ.19,167 ὡς ἀπετύγχαν᾿ ὁτουδήποτε· ὁμ. πάπ. ὁτῳδήτινι τρόπῳ· ‖ ὁστισοῦν, ὁτιοῦν ὁποιοσδήποτε καὶ ἄν : Θουκ.4,16, αὐτ.8, 27 μετὰ ὁτουοῦν τρόπου, Πλάτ.Θεαίτ.175Α ὁτῳοῦν, πάπ. παρευρέσει ᾑτινιοῦν· εἷς ὁστισοῦν ὁστισδήποτε ἄνθρωπος : ᾿Αριστλ.Πολιτ.1286a,31· ‖ κ. μτ. ἀρν. : Θέογν.64 μηδοτιοῦν, Πλάτ.Εὐθύφρ. 5Β μηδ᾿ ἂν ὁστισοῦν τυγχάνῃ ὤν· ὁμ. ᾿Αριστφ. Νεφ.344 εἴξασιν .. ἐρίοισι πεπταμένοισι, κοὐχὶ γυναιξὶν .. οὐδ᾿ ὁτιοῦν (οὐδὲ κατά τι, κατ᾿ οὐδέν), αὐτ.Πλ.385 κοὐ διοίσοντ᾿ .. οὐδ᾿ ὁτιοῦν τῶν Παμφίλου· σπαν. ὁτιοῦν ὡς ὑποκ. ρ. ὁτιδήποτε : ᾿Αριστλ.Κόσ.391a,22· ὁμ. ὁστισδηποτοῦν ὁποιοσδήποτε καὶ ἄν : Δημ.40,8, Αἰσχίν.1,164· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. κ. τὸ ἁπλοῦν ὅστις : Πλάτ.᾿Ιππ.Μ 282D· κ. μτ. ἀρν. : Ξεν.᾿Ελλ.1,5,9 μηδὲ οἵτινες, Πολύβ.9,14,6 οὐδ᾿ ἧστινος ἂν ἀσχολίας τὸ πρᾶγμα προσεδεῖτο· 6) ἐπὶ προτάσεων ἐνεχουσῶν συνέπειάν τινα, συμπέρασμα (ἀναφ. συμπερασματικῶν) συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς προηγ. τίς οὕτως, ὥστε : Ξεν.᾿Αν.7,1,29 ἔστι τις οὕτως ἄφρων, ὅστις οἴεται (ὅστις, δθ. ὥστε νὰ νομίζῃ, ποὺ νομίζει), Δημ.1,15 τίς οὕτως εὐήθης, ὅστις (ὥστε)· 7) ἐπὶ προτ. ἐνεχουσῶν αἰτίαν τινὰ (ἀναφ. αἰτιολ.) ἐπειδή, διότι : Αἰσχ.᾿Αγ.1065 μαίνεταί γε .., ἥτις λιποῦσα μὲν πόλιν νεαίρετον ἥκει (ἐπειδή)· ‖ δθ. ὅ τι ἀπολυτ. ὡς αἰτιολ. σύνδ. διότι βλ.λ.· 8) φρ. ὅστις εἶ, ὅστις ἐστὶ ὁποιος καὶ ἂν εἶσαι, εἶναι : ᾿Αριστφ.Σφ.1406 προσκαλοῦμαί σ᾿ ὅστις εἶ, πρὸς τοὺς ἀγορανόμους, Εὐρ.᾿Εκ.502 τί κινεῖς μ᾿, ὅστις εἶ, λυπουμένην;· ‖ ἔστιν ὅστις τίς κ. συνήθ. μτ. ἀρν. οὐκ ἔστιν ὅστις οὐδείς : ᾿Ιλ.Β 687 οὐ γὰρ ἔην ὅς τίς σφιν .. ἡγήσαιτο, Αἰσχ.Πρ.293 οὐκ ἔστιν ὅτῳ μείζονα μοῖραν νείμαιμ᾿ ἢ σοί, ᾿Αριστφ.Βάτρ.1217 οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ᾿ ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· ὁμ.Σοφ.ἀπ.354,5 εἰσὶν οἵτινες τινές· ὁμ. Ἡρ.5,97 οὐδὲν ὅ τι οὐ (πᾶν, τὸ κάθε τι), Θουκ.7,87 οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς· 9) μτ. δ. προθ. φρ. ἐξ ὅτου ἐξ οὗ, ἀφ᾿ οὗ χρόνου, ἀφ᾿ ὅτου : Σοφ.ΟΚ 345, ᾿Αριστφ.Νεφ.528 ἐξ ὅτου .. ἠκουσάτην, Ξεν.ΚΠ Β,2,16· κ. μτ. τοῦ περ ἀφ᾿ οὗ ἀκριβῶς χρόνου : ᾿Αριστφ.᾿Αχ.596 ἐξ ὅτου περ ὁ πόλεμος στρατωνίδης (ἐνν. εἰμί)· ‖ ἐξ ὅτου ἐκ τίνος αἰτίας, διατί : Σοφ.Τρ.671 δίδαξον .. ἐξ ὅτου φοβεῖ, Εὐρ.Κύκλ.639· πρβλ. ἀνθ᾿ ὅτου ἀνωτ.2)· ‖ ὁμ. ἀπ᾿ ὅτευ ἀφ᾿ ὅτου : Ἡρ.1,7 ἀπ᾿ ὅτευ ὁ δῆμος Λύδιος ἐκλήθη· ‖ νεώτ. ἀφ᾿ ὅτου ἀφ᾿ οὗ χρόνου : ἀφ᾿ ὅτου ἀπηλευθερώθη ἡ Ἑλλάς· ‖ μτγν. κ. νεώτ. ἕως ὅτου (ἐνν. χρόνου) μέχρις οὗ, ἕως τότε πού : ΚΔ Λουκ.13,8 ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, - ἕως ὅτου συναντηθῶμεν· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. μέχρις ὅτου : θὰ ἐπιμένω μέχρις ὅτου ὑποχωρήσῃ· ‖ ἐφ᾿ ὅτῳ ἐφ᾿ ᾧτε, δι᾿ ὅ : Διόδ.Σ 16,4· ὁμ. ᾿Επιγρ. Δελφῶν ἐφ᾿ ὅτῳ τε ἐν τῇ αὐτῇ σημ.

ὁστισδήποτε, ἡτισδήποτε, ὁτιδήποτε βλ. ὅστις 5).

ὀστίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὰ ὀστᾶ ἢ ὁ ἐν αὐτοῖς: Ῥοῦφ.᾿Ονομ.217 ὁ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ὀστέοις μυελός, ὀστίτης· ‖ νεώτ. ἀνατ. ὀστίτης ἱστὸς ὁ ἱστὸς ἐξ οὗ σύγκεινται τὰ ὀστᾶ.

ὀστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν ὀστῶν ὀφειλομένη εἰς ἐπιδράσεις μικροργανισμῶν ἢ τοξικῶν οὐσιῶν καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνατομικῆς ἕδρας αὐτῆς καλουμένη περιοστῖτις, ὀστεομυελῖτις, κυστικὴ ὀστῖτις κτλ.

ὄστλιγξ-ιγγος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. πλόκαμος τῆς κόμης, βόστρυχος : Καλλ.ἀπ.12 ὀπ᾿ ὀστλίγγων αἰὲν ἄλειφα ῥέει· 2) πᾶν τὸ συνεστραμμένον βοστρυχοειδῶς, ὡς ἡ ἕλιξ, φαλὶς τῆς ἀμπέλου κ. ἄλλων ἀναρριχητικῶν φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5 ἄνθος .. ὄστλιγγας ἔχον ὥσπερ καὶ ὁ βότρυς· ‖ λαμπηδών, ἡ ἑλικοειδῶς κινουμένη ἀστραπή : ᾿Απολλ.Ρ 1,1297 τὼ δέ οἱ ὄσσε ὄστλιγγες μαλεροῖο πυρὸς ἰνδάλλοντο.

ὀστο- θέμα τῆς λ. ὀστοῦν κ. ὀστεο-, ἐξ οὗ ὡς πρώτου συνθετικοῦ σχηματίζονται πλεῖσται ἰδ. μτγν. κ. νεώτ. λ. τῆς ἑλλ. γλώσσης.

ὀστοδερμία (ἡ) μσν. τὰ ὀστᾶ καὶ τὸ δέρμα ὁμοῦ : Τζέτζ.Χιλ.10,717 ἅπας καλεῖ γάρ σκελετὸν νεκρῶν ὀστοδερμίας.

ὀστόδερμον (τὸ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὀστρακόδερμον βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.13,1 χέλιος, τὸ ὀστόδερμον, ἡ μετὰ ὀστράκων καὶ λίθων ἰλύς.

ὀστοδέτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ δένων, ἀνατάσσων ὀστᾶ : Ζώσ.᾿Αλχ.233Β.

ὀστοδετικὴ διαγραφὴ μτγν. διάγραμμα, σχέδιον πρὸς προσαρμογὴν κ. δέσιν, ἀνάταξιν ὀστῶν: Ζώσ.᾿Αλχ.233Β.

ὀστοδοχεῖον (τὸ) γλωσσ. δοχεῖον, ἀγγεῖον ἐν ᾧ τοποθετοῦνται ὀστᾶ.

ὀστοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς ὀστοῦν : ῾Ιππ. Τόπ.᾿Ανθρ.4 ξηρότερα καὶ ὀστοειδέστερα, Γαλ.14, 720 αἱ ὀστοειδεῖς ἀποφύσεις.

ὀστοθηκάριον (τὸ) ᾿Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀστοθήκη βλ.λ, μικρὰ ὀστοθήκη.

ὀστοθήκη μτγν. θήκη ὀστῶν, σαρκοφάγος : Λυκόφρ.367, Κωμ.᾿Αδέσπ.329.

ὀστοθήκιον (τὸ) ᾿Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ ὀστοθήκη.

ὀστΐνος-ον μτγν. ὀστέϊνος βλ.λ.: ᾿Ακύλ.ΠΔ ᾿Εξ.1,9.

ὀστοκατεάκτης-ου (ὁ) γλωσσ. ὁ θραύων ὀστᾶ, θαλάσσιος ἀετός.

ὀστοκλάστης-ου (ὁ) γλωσσ. ὀστοκατεάκτης.

ὀστοκόπος (ὁ) δ.γρ. τοῦ ὀστεοκόπος βλ.λ.

ὀστοκοπώδης-ους-ες μτγν. ὁ προκαλῶν τὴν αἴσθησιν τοῦ ὀστεοκόπου βλ.λ. : Παλλάδ.π.Πυρετῶν 22,2, ᾿Αέτ.4,38.

ὀστοκόραξ-ακος (ὁ) γλωσσ. ὁ ὀστοκατεάκτης.

ὀστολογία (ἡ) μτγν. συλλογὴ τῶν ὀστῶν μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ σώματος : Διόδ.Σ 4,38 ἐλθόντες

ἐπὶ τὴν ὀστολογίαν· **2)** δ.γρ. ἀντὶ ὀστεολογία βλ.λ.2) : Γαλ.2,220.

ὀστολόγιον (τὸ) γλωσσ. τόπος ἐν ᾧ συλλέγονται τὰ ὀστᾶ.

ὀστολόγος-ον ὁ συλλέγων τὰ ὀστᾶ μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ νεκροῦ : Ἐπἰλ.7· ‖ Ὀστολόγοι ὄν. τραγῳδίας τοῦ Αἰσχ. : Ἀθήν.15,667C.

ὀστολογῶ-έω συλλέγω ὀστᾶ καέντος νεκροῦ : Ἰσαῖ.4,19 οὔτ' ἀποθανόντα ἀνείλετο, οὔτ' ἔκαυσεν, οὔτ' ὠστολόγησεν· ‖ Σουΐδ. κ. «ὀστολογεῖν· ἐξετάζειν, ἐξερευνᾶν».

ὀστομάχιον (τὸ) μτγν. παίγνιον παιζόμενον διὰ τεσσάρων ὀστεΐνων πεσσῶν : Αὐσ.Εἰδ.17 Προοίμ.

ὀστοποιητικός-ή-όν μτγν. ὁ ποιῶν, πλάττων ὀστᾶ : Γαλ.Φυσ.Δυν.1,6 δυνάμει ὀστοποιητικῇ.

ὀστοτραγῶ-έω μσν. τρώγω, ροκανίζω ὀστᾶ, ἐπὶ κυνῶν : Παχυμ.Γ 2,232,10 ὥσπερ κύνας ὠστοτραγηκότας λιχνεύεσθαι ὀστοῦν.

ὀστοῦν-έον (τὸ) ἀττ. κ. νεώτ., ποι. ὀστεῦν (ΑΠ7, 480), αἰολ. πιθ. ὄστιον (Ἀλκ. ἐν πάπ.) πληθ. ἀττ. κ. νεώτ. ὀστᾶ, ἐπ. ὀστέα, μτγν. ἐπ. ὀστᾶ (Ὀππ.Κυν. 1,268), δωρ. ὀστία (Θεόκρ.2,61), γενικ. πληθ. ἐπ. ὀστεόφιν, π. τραγ. κ. κωμ. ὀστέων ἀλλὰ κ. ὀστῶν, ὅπου τὸ μέτρον ἀπαιτεῖ τοῦτο (Εὐρ.Τρ.1177)· π. μτγν. πεζ. ὡς κ. π. Ἀριστλ. γεν. οἱ ἀσυναίρ. τ.· ὀστέον (πάπ.), δοτ. πληθ. ὀστέοις (Διογ.Οἰν.39), ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου κ. τῶν ζῴων, ἕκαστον τῶν σκληρῶν ὀργάνων ἐφ' ὧν στηρίζονται προσκεκολλημένα τὰ μαλθακὰ μέρη τοῦ σώματος, κόκκαλο : Ἰλ.Δ 460 πέρησε δ' ἄρ ὀστέον εἴσω αἰχμὴ χαλκείη, Ὀδ.Α 161 λεύκ' ὀστέα (τὰ ὑπὸ τῆς βροχῆς κ. τοῦ ἡλίου λευκανθέντα), αὐτ.Μ 45 πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς (μέγας σωρὸς ὀστῶν πέριξ), Ἡσίοδ.Θ 540 ὀστέα λευκὰ βοὸς (ὁμ. πάντοτε κτ. πληθ.π.Ἡσιόδ.), Αἰσχ.ἀπ.367 ὀστέων στέγαστρον (τὸ δέρμα), Ἡρ. 4,64 γυμνοῦσι τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν, Ἱππ.Κεφ. Τρωμ.1, Ἀριστλ.ΖΜ 654b,11 ἀρχὴ τῶν ὀστῶν ἡ καλουμένη ῥάχις, ΚΔΛουκ.24,39 πνεῦμα, σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, Πρόδρ.2,271 καὶ κατ' ὀλίγον ὀλίγον συντρίβω τὰ ὀστᾶ μου, Νεκρ.ἀκολ. τὰ ὀστᾶ τὰ γεγυμνωμένα· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου κρανίου : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.2· πρβλ.Ἰλ.Μ 185 αἰχμὴ .. ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ .. πεπάλακτο· ‖ νεώτ. φρ. κτ. μτφ. μέχρι μυελοῦ ὀστέων κατὰ βάθος, τελείως· πρβλ. ὡς τὸ κόκκαλο· ὁμ. φρ. (εἶναι) σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου καὶ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου κατάγεται ἀπ' ἐμοῦ κ. ποῦ ὁμοιάζει ἀπολύτως (ἐκ τῆς φρ. ἐν ΠΔ Γέν.2,23 τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, π. τῆς Εὔας)· ‖ ὁμ. φρ. λαμβάνει σάρκα καὶ ὀστᾶ (σκοπός τις, ἰδέα, προσπάθειά τις γίνεται πραγματικότης)· **2)** μτφ. πᾶν τὸ ὅμοιον (ἰδ. κατὰ τὴν σκληρότητα) πρὸς τὸ ὀστοῦν : Χοιρίλ.Τραγ.2 γῆς ὀστέοισι (διόρθ. ὀστοῖσι) ἐγχριμφθεὶς πόδα (εἰς τοὺς βράχους)· **3)** ὁ πυρὴν τῶν καρπῶν : Διοσκ.Εὐπ.1,66, Σχόλ. Νίκ.Ἀλεξ.99, πάπ. ὀστῶν περσείνων.

ὀστοφαγῶ-έω μτγν. τρώγω ὀστᾶ : Στράβ.16, 4,17 μὴ κρεοφαγεῖν μόνον ἀλλὰ καὶ ὀστεοφαγεῖν, Ἀλέξ.Τραλλ.4, Παῦλ.Αἰγ.3,42.

ὀστοφανῶ-έω μσν. δεικνύω τὰ ὀστᾶ μου, τὰς πλευράς : Ἱππιατρ.38 αἵ τε κιθάραι παρ' ἑκάτερα τοῦ νώτου ὀστοφανοῦσι.

ὀστοφόρος-ον μσν. ἐπὶ ὀπωρῶν, αἱ ἔχουσαι σκληροὺς πυρῆνας, ὀστᾶ βλ.λ.3) : Ἀχμ.Ὀνειροκρ. 151,121 ἔσπειρεν ἐξ ὀπωρῶν ὀστοφόρων ὀστέα.

ὀστοφυής-οῦς-ές ὁ ὀστεώδους φύσεως ἢ οὐσίας, ἐπὶ ζῴων : Βατραχομ.294.

ὀστρακάριος (ὁ) μσν. τεχνίτης κατασκευάζων ὄστρακα ἤτοι κεράμους, κεραμεύς : Θεοφάν.371 τεχνίτας ἤγαγεν .. οἰκοδόμους .. ἀπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ὀστρακαρίους πεντακοσίους.

ὀστρακᾶς-ᾶ (ὁ) μτγν. κεραμεύς : Ἡρωδιαν. Ρητ.2,657.

ὀστράκεος-α-ον μτγν. ὀστρόκινος βλ.λ. : Νίκ. ἀπ.73,3 (ἀμφ.γρ.), Ὀρφ.Ἀργ.322.

ὀστράκειος-α-ον σχόλ. κ. πάπ. ὀστράκεος βλ.λ. : Σχόλ.Λουκ.Λεξιφ.7.

ὀστρακεύς-έως μτγν. ἀ. ὀστρακᾶς, ὁ κεραμεύς: Νικαίν.ΑΠ 4,191.

ὀστρακηρός-ά-όν ὁ ἔχων ὀστράκινον περίβλημα, δθ. ὀστρακηρὰ ζῷα τὰ ὀστρακόδερμα βλ.λ.3): Ἀριστλ.ΖΓ 763a,30, αὐτ.ΖΜ 679b12.

ὀστρακιά (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. δημ. μολυσματικὴ νόσος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐξανθήματος ἐρυθροῦ καὶ προσβάλλουσα συνήθ. τὰ παιδία καὶ τοὺς ὁμαδικῶς διαβιοῦντας, στρατιώτας κλπ.

ὀστρακίας-ου (ὁ) μτγν. λίθος τις ὁμοιάζων πρὸς τὸν ἀχάτην : Πλίν.Φ) 37,177.

ὀστρακίζω κ. μσν. ἐξορίζω δι' ὀστράκων (δηλ. διὰ ψηφοφορίας δι' ὀστράκων γινομένης, ὡς κυρ. ἐν Ἀθήναις) : Θουκ.1,135 ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος, Ἀνδοκ.3,3 Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμένον, Ἀριστλ.Ἀθ.22,6 τοὺς τῶν τυράννων φίλους ὠστράκιζον, Σχολ.Ἀριστφ.Ἱππ.855· ὁμ. ἐν Ἄργει : Ἀριστλ.Πολιτ.1302b,18 ἐνιαχοῦ εἰώθασιν ὀστρακίζειν, οἷον ἐν Ἄργει καὶ Ἀθήνησιν· ἐν Μιλήτῳ κ. Μεγάροις : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.855· **2)** μσν. μτφ. ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀποκηρύσσω, ἀποβάλλω ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν : Εὐστ.Πον.187,92 μήτε πολίτης ἀποβαίης ὁποίους ὀστρακίζει τὰ ἁγιώτατον εὐαγγέλιον.

ὀστρακίνδα ἐπίρρ. ἐπὶ τῷ ὀστράκῳ, ὄν. παιδιᾶς καθ' ἣν ὄστρακον βεβαμμένον διὰ πίσσης κατὰ τὸ ἓν μέρος ἀναρρίπτεται καὶ ἀναλόγως τῆς πρὸς τὰ ἄνω ἐπιφανείας μετὰ τὴν πτῶσιν ἡ ἀντίστοιχος ὁμὰς τῶν παικτῶν καταδιώκει τὴν ἑτέραν, ἀ. περιστροφὴ ὀστράκου : Ἀριστφ.Ἱππ. 855 εἰ .. βλέφειας ὀστρακίνδα (ὑπαινίσσεται τὸν ὀστρακισμόν), Πολυδ.9,111, Ἑρμεί.Ἀλ.Φαῖδρ.9,90Α.

ὀστράκινος-η-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ἀγγείων, ὁ ἐκ πηλοῦ ὡς τὰ ὄστρακα, πήλινος, πρβλ. κεραμιδένιος : Ἱππ.Γυν.Φύσ.34 τοῖσιν ὀστρακίνοισιν ἀγγείοισιν, Πλάτ.Κωμ.114, Νικαρχ.ΑΠ 11,74 ἡ δ' ἔφερε τήγανον ὀστράκινον, ΚΔΤιμ.2,2,20 σκεύη .. ὀστράκινα, πάπ. ἀπὸ πολυτελοῦς εἴδους μέχρι εὐτελοῦς καὶ ξυλικοῦ καὶ ὀστρακίνου· **2)** ὁ ἐξ ὀστράκου : Λουκ.Λεξιφ.6 ὀστράκινα (δ. γρ. ὀστρακόρινα) τὸ δέρμα (ἐνν. ζῷα) τὰ ὀστρακόδερμα βλ.λ., - ὀστράκινον κτένιον (τὸ ἐξ ὀστράκου).

ὀστράκιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὄστρακον βλ.λ.4), μικρὸν ὄστρακον : Ἀριστλ.ΖΙ 594a,11 θηρεύουσί τινες καὶ τοὺς ἔχεις εἰς ὀστράκια διατιθέντες οἶνον (δ. γρ. ὀστράκινα ἐνν. ἀγγεῖα), Στράβ.17,3,11 ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ὀστρακίων καὶ χηρομύδων πλῆθος, Σχόλ.Διον.Θρ.196Η· **2)** ὀστρακόδερμον βλ.λ. : Στράβ.17,2,4 ὀστρακίων δὲ κοχλίαι μεγάλοι· **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος πλεκτογνάθων ἰχθύων τῆς ὁμοιογενείας τῶν ὀστρακιονιδῶν.

ὀστρακίς-ίδος (ἡ) μτγν. οἱ πυρῆνες τῶν κώνων καὶ οἱ κῶνοι ἀντὶ τῶν κωνοφόρων : Ἀθήν.2,57Β Μνησίθεος .. ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ τοὺς κώνους· **2)** Ἡσ. «ἀγαλμάτιόν τι Ἀφροδίτης».

ὀστρακισμός (ὁ) ἡ δι' ὀστράκου ἐξορία, ἀ. ἐξοστρακισμός : Ἀριστλ.Ἀθ.22,3 ἐχρήσαντο τῷ νόμῳ τῷ περὶ τὸν ὀστρακισμόν, αὐτ.Πολιτ.1284a,17.

ὀστρακίτης-ου (ὁ) μτγν. ὀστράκινος βλ.λ. : Διοσκ.5,146 ὀστρακίτης λίθος, ὅμοιος ὢν ὀστράκῳ . . . ᾧ χρῶνται . . πρὸς τριχῶν ἄρσιν αἱ γυναῖκες, Πλίν.Φ) 36,139· **2)** ὡς οὐσ. ὀστρακίας βλ.λ. : Πλίν.Φ) 37,177· **3)** εἶδος πλακοῦντος : Ἀθήν.14,647F· **4)** νεώτ. γεωλ. ἀπολίθωμα ὀστράκου ἀποτελούμενον ἐξ ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου.

όστρακῖτις-ιδος μτγν. κατωτέρα τις ποικιλία τῆς καδμείας βλ.λ.4) : Διοσκ.5,74.

όστρακιώδης-ες νεώτ. ὁ τῆς όστρακιᾶς, ὁ ταύτῃ προσιδιάζων : **όστρακιῶδες ἐξάνθημα.**

όστρακοδέρματος-ον μτγν. όστρακόδερμος βλ.λ. : 'Αθανάσ.3,363.

όστρακόδερμος-ον κ. νεώτ. ό ἔχων δέρμα ἢ περίβλημα ἐξ όστράκου βλ.λ. : Βατραχομ.295 **όστρακόδερμοι καρκίνοι,** 'Αριστλ.Ζ] 523b,9 **ἔτι δὲ τὰ όστρακόδερμα** (ένν.ζῷα) **.. τὸ τῶν κοχλιῶν καὶ τῶν όστρέων γένος** (άντίθ. μαλακόστρακα), Θεόφρ.Φl 4,6,8,'Αθήν.3,89F,'Ιουλ.Λόγ.6,193b' (| ἐπὶ εἴδους καρκίνου : 'Αριστλ.Ζl 601a,18 **οἱ καρκίνοι .., οἱ μὲν μαλακόστρακοι.. φασὶ δὲ καὶ τούς όστρακοδέρμους·** ‖ κ.ἐπὶ φῶν ἐχόντων σκληρὸν περίβλημα : αὐτ.Ζl 489a,14 **τῶν δ' φῶν τὰ μὲν όστρακόδερμά ἐστι καὶ δίχροα οἷον τὰ τῶν όρνίθων·** **2**) νεώτ. ζῳολ. ὡς οὐσ. **όστρακόδερμοι** (οἱ) τάξις ἰχθύων χαρακτηριζομένων ἐκ τῶν λεπιδωτῶν πλακῶν ἢ ἀκανθῶν τοῦ σώματός των· **3**) όμ. νεώτ. ζῳολ. **όστρακόδερμα** τὰ όστρακοειδῆ ἢ όστρακώδη βλ.λς.

όστρακοειδής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ό πρός όστρακα ὅμοιος : Σωφρόν.3573B· **2**) ὡς οὐσ. **όστρακοειδῆ** (τὰ) ὅ. όστρακώδη βλ.λ.4).

όστρακόεις-εντος-εσσα-εν ποι. τ. ἀντὶ όστράκινος βλ.λ. : 'Αντίφιλ.ΑΠ 9,86 **δόμος όστρακόεις,** 'Ανών.ποιητ. π. Σουίδ. ἐν λ. στυφελισμός **όστρακόεντα νῶτα·** ‖ συνηρ. **όστρακοῦς** : Γαλ.8,90.

όστρακοκονία (ἡ) μσν. εἶδος ἀσβεστοκονιάματος μεμιγμένου μετὰ σκύρων κ. κεράμων, δι' οὗ ἐπεστρώννυτο τὸ δάπεδον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἢ τὸ οὕτως ἐπεστρωμένον δάπεδον : Γεωπ.2,27,5.

όστρακολέπια (τὰ) Λεξ. Βοταν. ἐκ Βασιλ.κώδ. 2147 «κήρυκες, τὰ όστρακολέπια».

όστρακολογία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κλάδος τῆς ζῳολογίας ἀσχολούμενος εἰδ. μὲ τὰ ὄστρακα βλ.λ.· **2**) νεώτ.ἀρχαιολ. κλάδος τῆς παλαιογραφίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἑρμηνείαν τῶν ἐπὶ όστράκων σῳζομένων γραπτῶν μνημείων· πρβλ. **όστρακον 4**).

όστρακον (τὸ) κ. νεώτ. πήλινον ἀγγεῖον, χύτρα, εἰδ. ἡ πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ἐκθέτων : 'Αριστφ. Βάτρ.1190 **πρῶτον μεν αὐτόν γενόμενον .. ἐξέθεσαν ἐν όστράκῳ** (περὶ τοῦ Οἰδίποδος, σχόλ. «ἐν χύτραις ἐξετίθεσαν τὰ παιδία· διὸ καὶ χυτρίζειν ἔλεγον»), Λυσ.3,28 **ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν .. όστρακον ἔχοντες·** ‖ τὸ ὄ. ἀρδάνιον βλ.λ. : 'Ησ. «όστρακον· ὁπότε τις ἀποθάνοι, γάστραν πρὸ τῶν θυρῶν ἐτίθεσαν, ἐξ ἄλλης οἰκίας λαμβάνοντες καὶ πληροῦντες ὕδατος»· ‖ ἀνθοδοχεῖον, γλάστρα, γάστρα : Θεόφρ.Φl 6,7,3 **σπείρεται δὲ καὶ εἰς όστρακα διατετρημένα καθάπερ οἱ φοίνικες·** **2**) θραῦσμα πηλίνου ἀγγείου ἢ κεράμου : Λυκόφρ.778 **πληγαῖς ὑπείκειν καὶ βολαῖσιν όστράκων,** 'Ηρωδιαν.'Ιστ.7,12,5 **ἀναπηδῶντες εἰς τὰ δωμάτια τῷ τε κεράμῳ βάλλοντες αὐτούς καὶ λίθων βολαῖς τῶν τε ἄλλων όστράκων ἐλυμαίνοντο·** ‖ **όστράκου περιστροφὴ** τὸ παίγνιον όστρακίνδα βλ.λ.· πρβλ. Εὐστ.1160 (περιγραφήν) : Πλάτ.Πολ.521C **τοῦτο οὐκ όστράκου ἂν εἴη περιστροφή, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγή·** όμ. **όστράκου μεταπεσόντος** ένν. μετὰ τὴν ἀνάρριψιν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παιγνίου : Πλάτ.Φαῖδρ.241B· ‖ εἰδ. τὸ τεμάχιον κεράμου δι' οὗ ἐψήφιζον τὴν ἐκ τῆς πατρίδος ἐξορίαν, τὸν όστρακισμὸν ἢ ἐξοστρακισμόν τινος, ἰδ. ἐν 'Αθήναις κ. ἀλλαχοῦ· όθ. φρ. **τὸ όστρακον ἐπιφέρειν τινὶ** ψηφίζειν ὑπὲρ τῆς ἐξορίας τινός : Πλούτ.'Αλκ.13· όμ. φρ. **τοὔστρακον παροίχεται** παρῆλθεν ὁ κίνδυνος τοῦ όστρακισμοῦ : Κρατῖν.71· ‖ κτ. πληθ. **τὰ όστρακα** ὁ **όστρακισμός** βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.187· **3**) κεραμὶς βλ.λ. : 'Ιππ.Νοῦσ.2,47 **ἰπνοῦ όστρακον·** **4**) κτ. πληθ. ἐξ όστράκου κρόταλα : 'Αριστφ.Βάτρ.1305 **ποῦ 'στιν ἡ τοῖς όστράκοις αὕτη κροτοῦσα** (περὶ τῆς μούσης τοῦ Εὐριπίδου), Δίδυμ. π. 'Αθήν.14,636 **ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ όστρακα συγκρούοντας εὔρυθμον ἦχον ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις·** **5**) τὸ σκληρὸν περίβλημα ζῴων τινῶν ὡς τῆς χελώνης, τοῦ κοχλίου κττ. : 'Υμν.'Ερμ.33, Σοφ. 'Ιχν.303 (ἀμφ.γρ.), 'Ιππ.'Αφ.245, Θεόκρ.9,25 **τήνῳ δὲ στρόμβῳ καλὸν όστρακον,** 'Αριστλ.Ζl528b4 **τὸ δ' όστρακον ἐκτός, ἐντὸς δ' οὐθὲν σκληρόν·** ‖ εἰδ. τὸ όστρακον χελώνης : Φίλ.1.666 **κλιντῆρες όστράκοις .. ἐνδεδυμένοι** (πιθ. γρ.)· ‖ τὸ κέλυφος φοῦ : Αἰσχ.ἀπ.337 **ἀπτῆνα .. ἄρτι γυμνὸν όστράκων,** 'Αριστλ.ΖΓ 754a,2· ‖ μτφ. ἐπὶ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Καρκίνου : 'Ερατοσθ.Καταστ. 11 **ἔχει ὁ καρκίνος ἐπὶ τοῦ όστράκου ἀστέρας λαμπρούς·** **6**) νεώτ. ἡ ἐξ όστράκων χελώνης λαμβανομένη πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἀντικειμένων ὕλη, ὅ. ταρταρούγα.

όστρακόνωτος-ον μτγν. ὁ ἔχων τὰ νῶτα δι' όστράκου κεκαλυμμένα: Τεῦκρ.π.'Αθήν.10,455 **ζῷον ἄπουν, ἀνόστεον .. όστρακόνωτον,** Αἰλ.Ζl 9,6.

όστρακοποιός (ὁ) γλωσσ. ὁ κεραμεύς, ὅ. όστρακᾶς, κεραμεύς.

όστρακόρινος-ον μτγν. όστρακόδερμος βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.1,313, Λουκ.Λεξιφ.6.

όστρακοῦς συνηρ. τ. τοῦ όστρακόεις βλ.λ.

όστρακοφορία (ἡ) τὸ δι' όστράκων ψηφίζειν· πρβλ. όστρακον 4) : 'Αριστλ.'Αθ.43,5 **περὶ τῆς όστρακοφορίας ἐπιχειροτονίαν διδόασι,** Πλούτ. 'Αλκ.13 **τῷ 'Υπερβόλῳ κάτω τὴν ό- ἔτρεφεν.**

όστρακοφόρος-ον νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ φέρων όστράκινον περίβλημα.

όστρακοφορῶ-έω σχόλ. ψηφίζω δι' όστράκων, συμμετέχω εἴς τινα περὶ όστρακισμοῦ ψηφοφορίαν : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.851 **οὐ μόνον δὲ 'Αθηναῖοι ὠστρακοφόρουν.**

όστρακόχρους-οος-ουν-οον μτγν. ὁ ἔχων όστράκινον χρῶμα : Στάτυλλ.ΑΠ 6,196 **όστρακόχροον τῷ Πανὶ τὸν πάγουρον.**

όστρακῶ-όω μεταβάλλω τι εἰς μικρὰ τεμάχια ὡς τὰ τοῦ θραυομένου πηλίνου ἀγγείου, θρυμματίζω, κάνω θρύψαλα· παθ. θρυμματίζομαι, συντρίβομαι, γίνομαι κομμάτια : Αἰσχ.ἀπ.180,4 **ἐναυάγησεν ὠστρακουμένη·** **2**) κάμνω τι σκληρὸν ὡς τὸ όστρακον : 'Αριστλ.Πρ.869b,25 **τὸ δὲ πῦρ .. καὶ δέρμα καίει καὶ όστρακοῖ·** παθ. καλύπτομαι διὰ σκληροῦ περιβλήματος : Λυκόφρ.89 **ὠστρακωμένη·** ‖ όμ.ἐπὶ τοῦ διὰ τῆς ἑψήσεως σκληρυνομένου ἔξωθεν ἄρτου, ξηροψήνομαι : Γαλ.14,50· **3**) ἐπιστρωννύω δι' **όστρακοκονίας** βλ.λ. : 'Επιγρ.

όστρακώδης-ους-ες κ.νεώτ. ὁ ἐξ όστράκου ἀποτελούμενος, ὁ όστράκινος βλ.λ., ἐπὶ τῆς χελώνης : 'Αριστλ.Ζl 600b,20 **δέρμα μαλακὸν καὶ μὴ όστρακῶδες, ὥσπερ τῆς χελώνης·** ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ φῶν τινων : **αὐτ.Ζl558a,28 οὐ περιέχει φλοιός όστρακώδης·** ‖ όθ. κ. ὡς οὐσ. **τὸ όστρακῶδες** ένν. μέρος, τὸ όστρακον τῶν όστρακοειδῶν ἐν γένει : αὐτ.Ζl525b,12 **τὸ στερεὸν καὶ όστρακῶδες ἐκτὸς ἔχει** (ἐπὶ τοῦ καρκίνου), αὐτ.Ζl 531a,17 (ἐπὶ τῶν όστρέων)· **2**) μσν. κ. νεώτ. ὁ αὐγάζων, στίλβων, ὡς όστρακά τινα κ. πολύτιμοι λίθοι : Ψελλ.Λίθ.22 **λυχνίτης· ἔστι δὲ ὁ μὲν όστρακώδης, ὁ δὲ πορφύρεται, ὁ δὲ διαυγάζει,** Ζερβ.Μυθ.Ζ 115 **οἱ ῥοδαλὲς όστρακώδεις ἀνταύγειες τ' οὐρανοῦ·** **3**) ἐπὶ τόπου, ὁ πετρώδης, βραχώδης καὶ σκληρὸς ὡς όστρακον : ΠΔ Κριτ.1,35 **κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τῷ όστρακώδει ἐν ᾧ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες,** Πάπ. **όστρακώδης τόπος** (δ. ἑρμ. ὁ πλήρης, κεκαλυμμένος ὑπὸ κεράμων)· **4**) νεώτ. ζῳολ. **όστρακώδη** κατηγορία μαλακοστράκων ὧν

τὸ δίθυρον ὄστρακον ἀσβεστολιθικῆς ἢ κερατώδους συστάσεως περιβάλλει ὁλόκληρον τὸ σῶμα.
ὀστράκωσις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοντολ. μορφὴ τῆς ἀπολιθώσεως ὀργανικῶν σωμάτων, καθ' ἣν ξέναι οὐσίαι περιεκάλυψαν ἢ ἐπλήρωσαν τὰ ἐν αὐτοῖς σχηματισθέντα κενά.
ὀστρειακός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὄστρεον βλ.λ. ἢ προερχόμενος ἐξ αὐτοῦ : Ζωναρ. 1591 **τὴν ὀστρειακὴν σάρκα.**
ὀστρεῖδαι (αἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐλασματοβραγχίων μαλακίων, ὧν κυριώτερον γένος τὸ ὄστρεον βλ.λ.
ὀστρείδιον (τὸ) νεώτ. τὸ ὄστρεον βλ.λ.
ὀστρειδομυδίτζια (τὰ) μσν. ὑποκορ. τοῦ στρείδια καὶ μύδια, στρειδάκια καὶ μυδάκια : Πρόδρ. 2,344 **καὶ φακὴν μὲ ὀστρειδομυδίτζια.**
ὀστρεῖνος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς ὄστρεον, προερχόμενος ἢ κατασκευαζόμενος ἐξ αὐτοῦ : Πλάτ.Φίλ.21C **ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρείνων ἔμψυχά ἐστι σωμάτων·** **2)** πάπ. ἐρυθρός, κόκκινος· πρβλ. ὄστρεον.
ὀστρειογραφής-οῦς-ές ὁ βεβαμμένος διὰ πορφυροῦ χρώματος : Μάμερκ. π. Πλούτ.Τιμ.3) **τάσδ' ὀστρειογραφεῖς .. ἀσπίδας.**
ὄστρειον (τὸ) ὄστρεον βλ.λ.
ὀστρειώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄστρεον, ὁ. ὀστρεώδης βλ.λ. : 'Αριστλ.ΖΜ 687a,9.
ὀστρεοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος (ἰδ. κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν) πρὸς ὄστρεον : **ὀστρεοειδῆ ὀρυκτὰ** (ὁ χαλαζίας, τὸ θεῖον κτλ.).
ὀστρεοκομεῖον (τὸ) νεώτ. μέρος ἐν ᾧ ἐκτρέφονται ὄστρεα πρὸς βελτίωσιν τοῦ εἴδους των.
ὀστρεοκομία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ζῳοτεχνίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν βελτίωσιν τῶν ὀστρέων.
ὀστρεοκόμος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὴν ὀστρεοκομίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος.
ὄστρεον (τὸ) κ. νεώτ. συνήθ. **π.** μτγν. ὁ κυρ. ἀττ. τ. **ὄστρειον** ὡς κ. π. παλαιοτ. ποιηταῖς χάριν τοῦ μέτρου· π. Πλάτ. ἀμφότ. γένος μαλακίων ἐλασματοβραγχίων τῆς ὁμοιογενείας τῶν ὀστρεΐδων, ὀστρείδιον, ὀστρεῖδι, στρεῖδι : Αἰσχ.ἀπ.25 **κόγχοι, μύες, κὠστρεια,** 'Επίχ.42 **ὄστρεια συμμεμυκότα** (δ.γρ. ὄστρεα), Κρατῖν.8 **πίννῃσι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη,** 'Αναξανδρ.41,6) **πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεια,** Μάτρ.Δεῖπν.16, Νἰκ.ἀπ.83· **2)** γεν. τὸ γένος τῶν ὀστρακοδέρμων· 'Ησ. «ὄστρεα· τὰ κογχύλια· Λάκωνες ἄνθος» : 'Αριστλ.ΖΙ 490b,10 **ἄλλο δὲ γένος .. τὸ τῶν ὀστρακοδέρμων, ὃ καλεῖται ὄστρεον·** || νεώτ. ζῳολ. κ. γενικωτέρα ὀνομασία διαφόρων ἐλασματοβραγχίων μαλακίων, τινὰ τῶν ὁποίων περιέχουσι καὶ μαργαρίτας ὡς τὰ γένη οὐνία, μαργαριτάνη· **3)** πορφυροῦν χρῶμα χρήσιμον πρὸς βαφήν, πιθ. τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς πορφύρας : Πλάτ.Κρατ.424D **ὄστρεον μόνον ἐπιφέρειν,** αὐτ.Πολ.420C **ὀστρείῳ ἐναληλιμμένος,** Καλλίξ.2 **τὰ σώματα ἐκέχριντο ὀστρείῳ.**
ὀστρεοτροφεῖον (τὸ) νεώτ. ὀστρεοκομεῖον βλ.λ.
ὀστρεοτροφία (ἡ) νεώτ. ὀστρεοκομία βλ.λ.
ὀστρεοτρόφος (ὁ) νεώτ. ὀστρεοκόμος βλ.λ.
ὀστρέχα (ἡ) δημ. ἡ ἀστράχα βλ.λ. : Βλαστ.Συνμ. 319 ἐν λ. κανάλι.
ὀστρεώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄστρεον : 'Αριστλ.ΖΙ 607b,3 **τὰ .. ὀστρακόδερμα .. καὶ ἅπαντα τὰ ὀστρεώδη καὶ μαλακόστρακα,** Στράβ. 3,2,7 **τὰ .. ὀστρεώδη πάντα καὶ κογχοειδῆ,** 'Αριστείδ.Κ 2,105Β **τὸ ὀστρεῶδες ὄργανον,** 'Ολυμπ.Φαιδ.143Ν· ὁ. ὀστρειώδης.
ὄστρια (ἡ) δημ. ὁ νότιος ἄνεμος.
ὀστριογάρμπης (ὁ) κ. ὀστρογάρμπης δημ. ὁ ἄνεμος λιβόνοτος βλ.λ.
ὀστριασιρόκος (ὁ) κ. ὀστριασορόκος δημ. ὁ ἄνεμος εὐρόνοτος βλ.λ.

ὄστριμον (τὸ) σταθμὸς ἢ περίβολος ἐν ᾧ ἐγκλείουσι τὰ κτήνη· 'Ησ. «ἐν ᾧ αἱ θεριναὶ μοναὶ τόπος, οἱ δὲ ἐπαύλεις» : 'Αντιμ.41 **βόας ὀστρίμου ἐξήλασσεν,** Λυκόφρ.94.
ὄστρινος δ. τ. τοῦ ὀστρεῖνος βλ.λ.
ὀστρίτης λίθος (ὁ) εἶδός τι λίθου : 'Ορφ.Λιθ.344.
ὀστρογάρμπης (ὁ) ὀστριογάρμπης βλ.λ.
ὀστρουθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. πικρά τις ὕλη ἐκ τῶν ριζωμάτων πευκεδάνου τοῦ ὀστρουθίου.
ὀστρουθόλη (ἡ) νεώτ. πικρά τις ὕλη ἀνευρεθεῖσα ὡς ἡ ὀστρουθίνη βλ.λ. καὶ ἀποτελοῦσα λευκὰς κρυσταλλικὰς βελόνας.
ὀστρύα (ἡ) κ. ὀστρύη κ. **ὄστρυς**-υος κ. ὀστρυΐς -ΐδος, δημ. **ὀστρυά** εἶδος δένδρου μετὰ σκληροῦ ξύλου τῆς οἰκογ. τῶν κυπελλοφοριδῶν, οὗ εἴδη **ὀστρύα ἡ κοινὴ** ἢ μελιόγαυρος καὶ **ὀστρύα ἡ βιργινία** : Θεόφρ.ΦΙ 3,10,3, Πλίν.ΦΙ 13,117.
ὀστρύγγιον γλωσσ. «ἡ ἐπιφυλλίς».
ὀστρυΐς-ΐδος (ἡ) ἡ ὀστρύα βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 1,8,2.
ὄστρυς-υος (ἡ) δ. τ. τοῦ ὀστρυὰ βλ.λ.
ὀστώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὀστοῦν, ἐξ ὀστοῦ : Ξεν.'Ιππ.1,8, 'Αριστλ.ΖΙ 500b,23 **τὰ δ' ὀστώδη** (αἰδοῖα) **ὥσπερ ἀλώπεκος καὶ λύκου,** Θεόφρ.ΦΙ 3,18,5, Πορφ.'Εμβρ.17,7, Πάπ. **ὀστώδη μέρη**· συγκρ. **ὀστωδέστερος** περισσότερον ὀστώδης τινός : 'Αριστλ.ΖΜ 654a,30 **σκληρότητα .. σαρκὸς ὀστωδεστέραν·** **2)** νεώτ. ὁ ἔχων χονδρὰ ὀστᾶ, χονδροκόκκολος.
ὄσυρις (ὁ) μτγν. κ.νεώτ. δ.γρ. τοῦ ὄσιρις (φυτοῦ)· || νεώτ. βοταν. γένος **σανταλιδῶν** φυτῶν, οὗ εἶδος ὄσυρις ἡ λευκή, πλευριτόξυλο.
ὄσφρα (ἡ) μτγν. ἡ ὀσμὴ βλ.λ. : 'Αχιλλ.Τάτ.2,38 (πρβλ. ὀσφραίνομαι).
ὀσφράδιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. πᾶσα οὐσία ἐξεγείρουσα διὰ τῆς ἰσχυρᾶς ὀσμῆς της ἐκ λιποψυχίας, προσβάλλουσα τὸ νευρικὸν σύστημα ὡς ὁ αἰθήρ, ἡ ἀμμωνία, ἀρωματικά τινα ἅλατα:Εὐστ.46,3.
ὀσφραίνομαι κ. νεώτ., οἱ τ. τοῦ ἐνεστ. **ὀσφρᾶται-ῶνται** κλπ. μ.π. μτγν. (Παυσ.9,21,3, Λουκ.'Αλ.481, μέλλ. **ὀσφρήσομαι,** ἀόρ. β' **ὠσφρόμην,** ἀπαρφ. **ὀσφρέσθαι,** μτχ. **ὀσφρόμενος,** ὁ τ. τοῦ ἀόρ. **ὤσφραντο** ('Ηρ.1,80,'Αριστείδ.2,308J), πιθ. ἐκ σφάλμ. τῶν ἀντιγραφέων ἀντὶ **ὤσφροντο,** ἀόρ. α' **ὠσφρήσαντο** (π. μτγν.), παθ. μέλλ. **ὀσφρηθήσομαι,** ἀόρ. **ὠσφράνθην,** π. 'Ησ. **ὠσφρήθη,** ἀπαρφ. κ. **ὀσφρηθῆναι** (μτγν.) κυρ. μτ. γενικ. αἰσθάνομαι τὴν ὀσμήν τινος, μυρίζομαι κάτι, μοῦ μυρίζει κάτι : 'Αριστφ. Βάτρ.654 **κρομμύων ὀσφραίνομαι,** Ξεν.'Απομν. 2,1,24 **τίνων ἂν ὀσφραινόμενος ἢ ἁπτόμενος ἡσθείης·** || μτ. συστοίχου αἰτ. : 'Ηρ.1,80 **οὔτε τὴν ἰδέην αὐτῆς ὁρέων οὔτε τὴν ὀδμὴν ὀσφραινόμενος·** || μτ. αἰτ. ἁπλῆς **μ.** π. μτγν. κ. νεώτ. (τὰ ἐν 'Αριστφ.Βάτρ.479 κ. Εὐρ.Κύκλ.154 **εἶδες γὰρ αὐτήν; - Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ὀσφραίνομαι,** ἐνν. αὐτῆς· ἐν δὲ 'Αριστφ.Πλ.896 **ὀσφραίνει τι; τὸ τι** εἶναι ἐπίρρ. διόλου, μήπως) : 'Αριστλ.π.Αἰλ.ΖΙ 9,54, **- ὀσφραίνομαι θρυαλλίδα ἐσβεσμένην, - ὀσφραίνομαι ῥόδον·** **2)** ἀπολ. ἔχω ὄσφρησιν, ἀντιλαμβάνομαι τὸ αἴσθημα τῆς ὀσμῆς : Πλάτ.Φαιδ.96Β **τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀκούειν .. καὶ ὀσφραίνεσθαι,** 'Αριστλ.Αἰσθ.445a,5 **ἡ αἴσθησις ἡ τοῦ ὀσφραίνεσθαι,** Θεόφρ.ΦΙ 4,16,6 **ὀσφραίνεσθαί φασι καὶ ἕλκειν·** **3)** μτφ. αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ὑποπτεύω, παίρνω μυρωδιά : 'Αριστφ.Λυσ.619 **ὀσφραίνομαι τῆς Ἱππίου τυραννίδος,** Λουκ.Τίμ. 45 **ὀσφραινόμενος τοῦ χρυσίου·** || ὁμ. νεώτ. μτ. αἰτ. : **ὀσφαίνομαι κίνδυνον - ἐπιβουλήν.**
ὀσφραίνω τινά τινι μτγν. μτβ. προκαλῶ **τὸ** αἴσθημα τῆς ὀσμῆς εἴς τινα διά τινος (ὀσφραντοῦ), μυρίζω κάποιον μὲ κάτι : Γαλ.13,454 **μήκωνος φύλλα .. ὡς μάζαν ποιήσας ὄσφραινε·** πρβλ. ἀποσφραίνω, προσοσφραίνω.

ὄσφρανσις-εως (ἡ) ἡ ὄσφρησις βλ.λ. : Κλέαρχ. π. Ἀθήν.13,611Β αἰσθήσει.. τῇ πρὸς ὄσφρανσιν.

ὀσφραντήριος-α-ον ὁ δι' οὗ τις ὀσφραίνεται, τὸ ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως : Ἀριστφ.Βάτρ.983 μυκτῆρες ὀσφραντήριοι· 2) τὸ ὀσφράδιον βλ.λ. : Εὐστ.46,3.

ὀσφραντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὄσφρησιν : Ἀριστλ.Ψυχ.421b,32 τὸ ὀσφραντικὸν αἰσθητήριον (τὸ αἰσθητήριον, τὸ ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως, ἡ ρίς), - ὀσφραντικὸν νεῦρον (τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον νεῦρον)· 2) ὁ ἱκανὸς νὰ ὀσφραίνηται, εὐαίσθητος εἰς ὀσμάς : Ἀριστλ. ΖΓ 781b,10 ὀσφραντικὰ κυνίδια· κ. ἐπὶ τῆς ἀμπέλου : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,18,4· 3) τὸ ὀσφραντικὸν ὡς οὐσ. ἡ δύναμις, ἡ ἱκανότης τοῦ ὀσφραίνεσθαι : Ἀριστλ.Αἰσθ.438b,22 ὃ ἐνεργείᾳ ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὀσφραντικόν.

ὀσφραντικότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα ὀσφραντικὸν βλ.λ.2).

ὀσφραντός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἐρεθίζων τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρήσεως, ἐκεῖνος ὃν δύναταί τις νὰ ὀσφρανθῇ : Ἀριστλ.Ψυχ.421b,6, Σωρ.1,67, Γαλ.11,54, Πορφ.Ἀποχ.1,33.

ὀσφρασία (ἡ) μτγν. ἡ ὀσμή, ἡ μυρωδιά : ΠΔ Ὠσ.14,6 καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς λιβάνου.

ὀσφρησίμετρον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. κ. ψυχολ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς πρὸς τὰς διαφόρους ὀσφρητικὰς ὕλας εὐαισθησίας τῆς ὀσφρήσεως.

ὄσφρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μία τῶν πέντε αἰσθήσεων, δι' ἧς λαμβάνομεν γνῶσιν τῆς ὀσμῆς τῶν διαφόρων ὑλικῶν ἀντικειμένων : Πλάτ.Φαῖδ. 111Β ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ ὀσφρήσει, Ἀριστλ.ΖΜ 658b,28 τὸ τῆς ὀσφρήσεως αἰσθητήριον· κτ.πληθ. : Ὀππ.Κυν.4,66 θήρεσι πᾶσιν ὀξύταται ῥινῶν ὀσφρήσεις, - ὁ κύων ἔχει ὀξυτάτην ὄσφρησιν· 2) τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρήσεως ὄργανον, ἡ ρίς : Ἀριστλ.Ψυχ.425a,5, ΚΔ Κορ.1,12,17 εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;, Ἡρωδιαν.1,12,2 μύρου.. τάς τε ὀσφρήσεις καὶ τὰ ὦτα ἐνεπίμπλασαν.

ὀσφρητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὄσφρησιν, ὁ σχετικὸς πρὸς αὐτήν : Γαλ.5,359 τοὺς ὀσφρητικοὺς πόρους, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,6 ὀσφρητικὴ δύναμις· || νεώτ. ἀνατ. ὀσφρητικὴ αὔλαξ στενὴ αὔλαξ ἄγουσα ἀπὸ τοῦ μυκτῆρος εἰς τὴν ὀσφρητικὴν χώραν κατὰ μῆκος τῆς ράχεως τῆς ρινός, δι' ἧς εἰσπνέεται ὁ ἀήρ, ἀ. τρόπις ρινός : ὀσφρητικὸν νεῦρον (τὸ ἐξηπλωμένον εἰς τὸν βλεννογόνον τοῦ κύτους τῆς ρινός)· || οὕτω δ' ἐν σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ὀσφρήσεως : ὀσφρητικὴ αὔλαξ ἐγκεφάλου (αὔλαξ τις τοῦ μετωπιαίου λοβοῦ), - ὀσφρητικὰ νήματα,-ὀσφρητικὴ ταινία, - ὀσφρητικαὶ χορδαὶ ἢ ἕλικες, - ὀσφρητικὸς βολβός - λοβός.

ὀσφρητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ὀσφραντικότης.

ὀσφρητός-ή-όν μτγν. ὀσφραντὸς βλ.λ. : Γαλ. 3,24 γευσταῖς ἢ ὀσφρηταῖς ποιότησιν, Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.8,43, Ἀλέξ.Ἀφρ.Αἰσθ.86,12.

ὀσφυαλγής-ές ὁ ἔχων ἄλγος εἰς τὴν ὀσφύν : Αἰσχ.ἀπ.361 ὀσφυαλγὴς γέρων, Ἱππ.Κωακ.313.

ὀσφυαλγία (ἡ) κ. νεώτ., ἰατρ. ἰων. -ίη ἄλγος περὶ τὴν ὀσφυϊκὴν χώραν, ὀφειλόμενον ἰδ. εἰς διάστρεμμά τι τῶν ἀρθρώσεων τῶν ὀσφυϊκῶν σπονδύλων, πόνος τῆς μέσης : Ἱππ.Κωακ.606.

ὀσφυαλγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων, εἰς τὴν ὀσφυαλγίαν βλ.λ.

ὀσφυαλγῶ-έω κ. νεώτ. ἔχω ὀσφυαλγίαν, μοῦ πονεῖ ἡ μέση : Ἱππ.Κωακ.154.

ὀσφύδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀσφύς, μικρὰ ὀσφύς, μεσούλα : Θεόγνωστ.Καν.125.

ὀσφυήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) (ἄγνυμι) Λεξικ.Πνευμ.209ν «ὁ κεκλασμένος καὶ ἀσθενὴς τὴν ὀσφύν».

ὀσφυϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς ὀσφύος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτήν : ὀσφυϊκοὶ σπόνδυλοι.

ὀσφυΐτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὀσφυαλγία βλ.λ. ὡς πάθησις.

ὀσφυο- κ. ὀσφυ- (ὀσφὺς) ὡς πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λ.,ἰδ. ἰατρ., σημαῖνον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ὀσφύν, οἷον ὀσφυοπλευρικός, ὀσφυοκοιλιακός, ὀσφυολαγόνιος κτλ.

ὀσφυολαγόνιος-ον νεώτ. ὁ τῶν λαγόνων καὶ τῆς ὀσφύος : ὀσφυολαγόνιος σύνδεσμος.

ὀσφυόπληγμα-ατος (τὸ) νεώτ. κτηνιατρ. πάθησις τῶν ὑποζυγίων περὶ τὴν ὀσφυϊκὴν ἢ νεφρικὴν χώραν προερχομένη ἐκ μωλωπισμῶν καὶ προκαλοῦσα ἐνίοτε νέκρωσιν τῶν σπονδύλων καὶ συνδέσμων.

ὀσφύς-ύος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., αἰτ. ὀσφὺν κ. ὀσφύα (ΑΠ 12,213), δ.γρ. ὀσφῦς, ὀσφῦν (Ἡρωδιαν. 2,937), τὸ κατὰ τοὺς νεφροὺς μέρος τῶν νώτων ὄπισθεν τῶν κοιλιακῶν τοιχωμάτων, ἡ μέση : Αἰσχ. Προμ.497 κῶλα συγκαλυπτὰ καὶ μακρὰν ὀσφῦν, Ἐπίχ.80, Ἱππ.Ἀέρ.20, Ἀριστλ.ΖΙ 493a,22 τῶν δ' ὄπισθεν διάζωμα μὲν ἡ ὀσφύς· ὅθεν καὶ τοὔνομα ἔχει· || τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς μέρος τοῦ θύματος : Ἡρ.2,40 σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι καὶ τὴν ὀσφὺν ἄκρην καὶ τοὺς ὤμους, Φερεκρ.23,4, Ἀριστφ.Εἰρ.1053 ὄπτα σὺ σιγῇ κἄπαγ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος, Μέν.319,12· || ἐπὶ δ. ζῴων, οἷον τοῦ ἵππου : Ξεν.Ἱππ.1,12 ὀσφὺς ἡ διπλῆ τῆς ἁπλῆς καὶ ἐγκαθῆσθαι μαλακωτέρα καὶ ἰδεῖν ἡδίων (διπλῆ ὡς ἐκ τῆς κατὰ μῆκος τῆς σπονδυλ. στήλης αὔλακος)· ἐπὶ ἰχθύων : Ἀντιφ.132,6· ἐπὶ σφηκῶν : Ἀριστφ.Σφ.225 ἔχουσι γὰρ καὶ κέντρον ἐκ τῆς ὀσφύος ὀξύτατον· 2) μτγν. κ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. τὸ μεταξὺ τῆς βάσεως τοῦ θώρακος καὶ τῶν λαγόνων μέρος τοῦ σώματος, ὅπου τίθεται ἡ ζώνη· Ἡσ. «ὀσφύν, τὸν παρὰ πλευρὸν διάκενον τόπον»· ὅθ. περιζώννυσθαι ἢ ἀναζώννυσθαι τὴν ὀσφὺν θέτειν περὶ τὴν ὀσφὺν τὸν ζωστῆρα, τὸ νὰ ζώνεταί τις : ΠΔ Ἱερ.1,17 καὶ σὺ περίζωσε τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι, αὐτ.Δαν.10,5 ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ· || ὅθ. μτφ. περιζώννυσθαι τὴν ὀσφὺν εἶναί τινα ἕτοιμον, γρηγορεῖν τινα : ΚΔ Λουκ.12,35 ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι (ἐστὲ ἕτοιμοι, γρηγορεῖτε)· 3) μτγν. μτφ. φρ. ὁ καρπὸς τῆς ὀσφύος τινὸς ὁ υἱός τινος : ΠΔ Γεν.35,11 βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται, ΚΔ Ἑβρ.7,5 ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ.

ὀσχέα (ἡ) δ. τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 510a,12 ἔχουσι καθ' αὐτοὺς τοὺς ὄρχεις, οἱ δ' ἐν τῇ καλουμένῃ ὀσχέᾳ, αὐτ.ΖΓ 719b,5.

ὀσχεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὄσχεον βλ.λ.

ὀσχεΐτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ ὀσχέου βλ.λ. καθ' ἣν τοῦτο καθίσταται ἐρυθρόν, οἰδηματῶδες, τεταμένον καὶ ἐπώδυνον καὶ ἥτις ὀφείλεται εἰς τραυματικὴν βλάβην, θλάσιν κττ. ἢ διήθησιν τῶν οὔρων.

ὀσχεοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μορφὴ βουβωνοκήλης καθ' ἣν ὁ κηλικὸς σάκκος κατέρχεται ἐν τῷ ὀσχέῳ.

ὄσχεον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., δ. τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ., ὁ συνήθ. ἐν χρήσει τ. ἐν τῇ νεωτ. ἰατρ.· Πολυδ. 2,172 (δ.γρ. ὀσχεός) «τὸ τῶν ὄρχεων ἀγγεῖον»· || ὀσχέου διάφραγμα προεκβολὴ τοῦ δαρτοῦ χιτῶνος χωρίζουσα τοὺς δύο ὄρχεις.

ὀσχεοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐπὶ τοῦ ὀσχέου πλαστικὴ ἐγχείρησις ἐπὶ καταστροφῆς αὐτοῦ ἕνεκα τραυματισμοῦ, ἐλεφαντιάσεως κλπ.

ὀσχεοπλαστική (ἡ) νεώτ. ὀσχεοπλασία βλ.λ.

ὄσχεος (ὁ) δ.τ. τοῦ ὄσχη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 493a,33 ὄρχεις δύο· τὸ δὲ πέριξ δέρμα, ὃ καλεῖται ὀ-

σχεος (δ.γρ. ὀσχέα), Ροῦφ.'Ονομ.104, 'Ησ. δ.γρ. ὀσχεός : 'Ηρωδιαν 2,121.
ὀσχέωμα-ατος (τὸ) νεώτ. Ιατρ. νεόπλασμα, ὄγκος ἀναπτυσσόμενος ἐπὶ τοῦ ὀσχέου.
ὄσχη (ἡ) κ. νεώτ. τὸ κρεμάμενον ὑπὸ τὴν ρίζαν τοῦ πέους κόλπωμα τοῦ δέρματος ἐν ᾧ κατασκηνοῦσιν οἱ ὄρχεις, ὁ θύλακος, τὸ σακκούλι τῶν ὄρχεων (π. νεωτ. συνήθ. ὄσχεον) : 'Ιππ.Νούσ.2,61· **2)** ὄσχος βλ.λ. : Νίκ.'Αλεξ.109· **3)** τὰ ἐγκεφαλικὰ σκέλη, ἃ. ὄλοσχος.
ὄσχιον (τὸ) μτγν. ἔκφυσις περὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας ἐξέχουσα πρὸς τὰ ἄνω· Γαλ.19,127 «ἡ περὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας ἑλικοειδὴς ἐπανάστασις».
ὄσχις-ιος (ἡ) πιθ. ὄσχιον:'Ιππ.Κῳσκ.528 (ἀλλ'ἐπειδὴ ἀναφέρεται εἰς ἄρρεν ἐν αὐτ.'Επιδ.7,33, πιθ. διορθ. ἀμφότ. εἰς ἰξύας, ὡς κ. τὸ ἐν αὐτ.'Επιδ.5,61 **ὀρχιας**).
ὀσχοθόρος-ον μτγν. ὁ τοὺς ὄσχους, νεαροὺς κλάδους κατατρώγων : Χρησμ.Σιβ.8,494 **οὐδ' ἀπὸ ὀσχοθόροιο πυρῆς**.
ὄσχος (ὁ) δ.γρ. τοῦ ὦσχος βλ.λ.· || ἐν 'Ιππ.Γυν. 2,204 δ.ἀνάγν. ἀντὶ ὄχος βλ.λ.4)· **2)** νεώτ. ἀρχιτ. γλυπτικὴ ἢ ζωγραφικὴ ἀπεικόνισις ἀμπελοκλήματος ἐν εἴδει ἕλικος ἀποληγούσης εἰς φύλλα καὶ καρποὺς πρὸς διακόσμησιν εἰκονοστασίων, ἐσωτερικοῦ οἰκιῶν, δαπέδων κτλ.
ὀσχοφόρια (τὰ) ἃ. ὠσχοφόρια βλ.λ.
ὀσχοφορικός-ή-όν ἃ. ὠσχοφορικὸς βλ.λ.
ὀσχοφόριον (τὸ) ἃ. ὠσχοφόριον βλ.λ.
ὀσχοφόροι (οἱ) ἃ. ὠσχοφόροι βλ.λ.
ὀσχοφορῶ-έω ἃ. ὠσχοφορῶ βλ.λ.
ὀσῶραι (ὅσαι ὧραι, ἐνν. εἰσὶν) μσν. πᾶσαν ὥραν, ἐν παντὶ καιρῷ : Εὐστ.'Ιλ.339,62.
ὄτα αἰολ. τ. ἀντὶ ὅτε βλ.λ. : Σαπφ.43 (πρβλ. πότα ἀντὶ πότε).
ὄτα ἀντὶ ὅττα, ὅσσα βλ.λς.
ὄταμπερ 'Επιγρ.δ.γρ. ἀντὶ ὅταν περ ἀκριβῶς ὅταν.
ὅταν κ. κεχωρ. **ὅτ' ἂν** (ὅτε ἂν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ὄντας** βλλ. (ἐπ. **ὅτε κεν**, βλ. **ὅτε** II)) σύνδ. χρον. π. δοκίμοις πάντοτε μτ. ὑποτ. (ἢ εὐκτ. πλ. λ.) κ. ἀναφερόμ.· εἰς τὸ μέλλον μετά τινος πιθανολογίας (μ. π. μτγν. κ. νεώτ. κ. εἰς τὸ παρελθόν, βλ. κατωτ.6), ὅταν (εἰς τὸ μέλλον) συμβῇ νά, ἐφ'ὅσον, εἰς ἣν περίπτωσιν : 'Ιλ.Ι 101 **ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ**, 'Αριστφ.Σφ.590 **ἡ βουλὴ χὠ δῆμος ὅταν κρῖναι μέγα πρᾶγμ' ἀπορήσῃ, - ὅταν μᾶς καλέσῃ ἡ πατρίς, θὰ πολεμήσωμεν** · || ὁμ. μτ. τινος σαφοῦς ὑποθέσεως ἐπὶ σημ. συγγ. τῆς τοῦ ἐὰν (ὑποθ.χρον. προτ.) ὅταν τυχόν, ἐάν, σάν : Σοφ.'Ιων 744 **καὶ τοῦτο τυφλὸν ὅταν ἐγὼ βλέπω βραχὺ** (περὶ τοῦ βάκτρου), 'Αριστφ.'Εκκλ.640 **τί δῆθ', ὅταν ἀγνὼς ᾖ** (ὁ πατήρ), **πῶς οὐ τότε καταχεσοῦνται ;**, Δημ. 22,22 **ὅταν τις .. μὴ παράσχηται πίστιν ὧν λέγῃ**· **2)** νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ καθαρᾶς ὑποθέσεως, ἐάν : **ὅταν εἶσαι ἐργατικός, δὲ θὰ πεινάσῃς**· **3)** ἐπὶ προσδοκωμένου τινός, καθ' ὃν χρόνον θά, (τότε) ποὺ θά : 'Ιλ.Ζ 448 **ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή**, 'Ησιοδ.'Εργ.339 **ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ**, Αἰσχ.Πρ.744 τί που δράσεις, ὅταν τὰ λοιπὰ πυνθάνῃ κακά;, Σοφ.ΑΪ.846 **ἥλιε .. τὴν ἐμὴν ὅταν χθόνα ἴδῃς**, ΚΔ Λουκ.23,42 μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, αὐτ. Θεσσ.2,1,10 **ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι .. καὶ θαυμασθῆναι**· **4)** ἐπὶ ἐπαναλήψεως πράξεώς τινος ἐν τῷ μέλλοντι ἀορίστως, ὁσάκις, κάθε φορὰ ποὺ θά : 'Ιλ.Α 519 **ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν**, Πίνδ.Ο 2,23 **ὅταν θεοῦ Μοῖρα πέμπῃ .. ὄλβον**, Σοφ.Φιλ.111 **ὅταν τι δρᾷς εἰς κέρδος οὐκ ὀκνεῖν πρέπει**, 'Αριστφ.'Εκκλ.781 **ὅταν .. εὐχόμεσθα διδόναι τ' ἀγαθά**, Θουκ.4,16 **ὅτε δ' ἂν .. παραβαίνωσιν ἑκάτεροι .. λελύσθαι τὰς σπονδάς**, Πλάτ.Πρωτ.360Β **οὐκ αἰσχροὺς φόβους φοβοῦνται, ὅταν φοβῶνται, - ὅταν παίρνῃ λεπτὰ στὰ χέρια του, τὸν χάνομε**· || κ. ἐν ρητ. σχ. ἐπαναλαμβανόμ. χάριν ἐμφάσεως : Δημ.21,72 **πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων .. ὅταν** (ἐνν. τύπτῃ) **ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρός, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης**· **5)** ἐπὶ παρομοιώσεων μτ. τοῦ ἀναφ. ὡς (καὶ) ἀντιστοίχου δεικτ. ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει), ὅπως ὁσάκις, ὅπως κάθε φορά : 'Ιλ. Κ 5 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης**, 'Οδ.Ε 394 **ὡς δ' ὅτ' ἂν .. βίοτος .. φανήῃ**· || ὁμ. ἐν 'Ιλ.Μ 42 **ὡς δ' ὅταν στρέφεται** (δηλ. μεθ' ὁριστ. φαινομενικῶς, ἔνθα ὅμως ἐπ. ἀντὶ στρέφηται) κ. ἐν 'Οδ.Κ 410 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες** (ἔρχωνται) **περὶ βοῦς ἀγελαίας ἐλθούσας εἰς κόπρον**· **6)** μτγν., νεώτ. κ. δημ. κ. μτ. ὁριστ. παντὸς χρ. εἰς δήλ. παντὸς χρον. σημείου (ἀντικαταστῆσαν κ. τὸ ὅτε) ὅτε, καθ' ὃν χρόνον, ἐν ᾧ χρόνῳ, τότε ποὺ : Στράβ.12,3,27 **ὅταν δείκνυται**, ΠΔ Γέν.38,9 **ὅταν εἰσήρχετο**· πρβλ. Πολύβ.4,32,5, ΚΔ 'Αποκ.8,1 **ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα**, 'Απολλδ.Πολιορκ.187,12 **ὅταν ἔξουσι**, ΚΔ Λουκ.13,28 **ὅταν ὄψεσθε** (δ.γρ. ὄψησθε), Κονδυλ.Δάσκ. **ὅταν ἤμουν δάσκαλος** (τίτλ.), - **ὅταν ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις, - ὄντας ἤρθατε, χάρηκα**· || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἐπαναλήψεως πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι ἀντικατ. τὸ ὁπότε ὁσάκις, κάθε φορὰ ποὺ : **ὅταν ὡμιλοῦσε, ἐμάγευε**· **7)** μτ. εὐκτ. μ. εἰς πλαγ. λ. (ἐξηρτ. ἐξ ἱστ. χρ.) δηλ. ἀναφερόμ. εἰς τὸ μέλλον ὡς πρὸς τὴν χρον. στιγμὴν τῆς πράξεως, ἀντὶ τῆς ἐν εὐθεῖ λόγῳ ὑποτ. : 'Ιλ.Ι 225 **οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα .. ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι**, Αἰσχ.Πέρσ.45 **ὅταν νεῶν .. ἐκσωζοίατο** (κτ. διόρθ. ὅτ' ἐκ νεῶν ἢ ὅτε κεν)· **8)** **πρίν γ' ὅταν** πρίν γε ἢ ὅταν, πρίν, προτοῦ βέβαια παρὰ ἀφοῦ (γίνῃ τι) : 'Οδ.Β 374 **ὄμοσον μὴ .. μυθήσασθαι πρίν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτη .. γένηται**· || **εἰς ὅτε κεν** μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν : αὐτ.Β 97 **μίμνετ' .. εἰς ὅ κε φᾶρος ἐκτελέσω**· || **ὅταν τάχιστα** εὐθὺς ἀφοῦ : 'Αριστφ.Θεσμ.1205 **ὅταν λυθῇς τάχιστα, φεύξει, καὶ τενεῖς ὡς τὴν γυναῖκα**· || **ὅταν πρῶτον** ἀφοῦ : Πλάτ.Λυσ.211Β· || **ὅταν τε .. καὶ ὅταν** εἴτε .. εἴτε : Πλάτ.Νόμ. 744C **ὅταν τε μένωσιν ἐν τῷ αὐτῷ τιμήματι καὶ ὅταν πλουσιώτεροι .. γιγνόμενοι μεταβαίνωσιν**.
ὅτε σύνδ. χρον. κ.μσν. κ.νεώτ. (ἐκ τοῦ ἀναφ. θ. **ὁ-** κ. τοῦ τε), δωρ. **ὅκα**, αἰολ. **ὄτα**· ἀναφ. ἀντίστ. τοῦ ἐρωτ. **πότε** κ. τοῦ δεικτ. **τότε** κυρ. μτ. χρον. σημ. κ. δὴ ἀναφ. εἰς πραγμ. γεγονότα τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἐνίοτε αἰτιολ., ειδ., ὑποθ., συμπερ. μτ. ὁριστ. ἱστ. χρ. ἐπὶ πράξεως ἥτις ἐγίνετο ἢ ἔγινε πράγματι κατὰ τὸ παρελθόν, ὅταν, τὸν καιρὸν πού, **τότε** πού: 'Ιλ.Α 432 **ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο, ἱστία .. στείλαντο**, αὐτ.Ε 394 **ὅτε .. βεβλήκει**, Πίνδ.Ο 1,21 **ὅτε παρ' Ἀλφειῷ σύτο**, Σοφ.Φιλ.397 **ὅτε τὰ πάτρια τεύχεα παρεδίδοσαν**, Ξεν.'Αν.1,10, 15 **σχεδὸν δ' ὅτε ταῦτα ἦν καὶ ἥλιος ἐδύετο**, Θεόκρ.1,66 **πᾷ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ὅκα Δάφνις ἐτάκετο**, ΠΔ'Ιεζ 31,16 **ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου**, ΚΔ Θεσσ.2,3,10 **καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς τοῦτο παρηγγέλλομεν**, Πάπ. **ἐρεβίνθων ὅτε ὧδ' ἐδείπνει**· || τὸ ρ.ἐνίοτε παραλείπεται κ. ἐνν. ἐκ τῆς ἀποδόσεως : Ξεν.'Ελλ.1,7,35 **Καλλίξενος δὲ κατελθών, ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς** (ἐνν. κατῆλθον)· ὁμ. ἐν ἐλλειπτ. φρ. : 'Ιλ.Θ 229 **πῇ ἔβαν εὐχωλαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι ;** (ἐνν. ἃς ἐκάμναμεν, ὅτε ἐλέγομεν)· || ὁμ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ συσχετικὸν **τότε** : 'Ιλ.Κ 365 **ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσασθαι .., τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη**, αὐτ.Χ 209, 'Οκτώηχ. 'Απολ. ἦχ. β' **ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον .., τότε τὸν Ἅδην ἐνέκρωσας**, Μεγ.'Εβδ.Κάθ. **ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ .. ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας .. ἐσκοτίζετο**· || ὁμ. πρὸς τὸ αὐτίκα : αὐτ.Δ 210

ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον,.. αὐτίκα . ἕλκεν ὀιστόν· οὕτω κ. πρὸς ὁμοίας χρον. ἐκφρ. : Ἰλ.Β 743 ἤματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο, Ἡρ.1,160 ἦν δὲ χρόνος οὗτος οὐκ ὀλίγος γενόμενος, ὅτε ἐποιέετο καθ' ὃ διάστημα, Πλάτ.Πρωτ.320C ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν· ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς προηγ. νῦν ἀφ' ὅτου, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού : Ἰλ.Φ 156 νῦν ἠὼς ἐνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα· ‖ μτ. εὐκτ. πλαγ. λ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ.: Ξεν.Ἀν.4,1,16 θαμινὰ παρήγγειλεν .. ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμιοι .. ἐπικέοιντο· **2)** ὁμ. μτ. ὁριστ. ἱστ. χρ. κατόπιν ρ. αἰσθήσεως καὶ γνώσεως (ἀκούω, οἶδα, μέμνημαι κττ.) ἐπὶ σημ. χρονικῆς καὶ εἰδικῆς ταυτοχρ., ὅταν κ. ὅτι, τότε πού, ὅτι : Ἰλ. Α 397 πολλάκι .. ἄκουσα εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα, αὐτ.Ο 18 ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τε κρέμω ὑψόθεν; Ἀριστφ.Σφ.354 μέμνησαι .. ὅτ' .. ἵεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους, Θουκ.2,21, Εὐρ.Ἑκ.110 οἶσθ' ὅτε χρυσέοις ἐφάνη σὺν ὅπλοις ξέρεις ὅτι, πού· ὁμ. μτ. τοῦ λανθάνω : Ἰλ.Ρ 627 οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα .. ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην· **3)** ὁμ. ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ὥστε (συμπερασμ. πρότ.) : Ἀριστφ.Ἀχ.647 οὕτω δ' .. ἤδη πόρρω κλέος ἥκει, ὅτε καὶ βασιλεὺς .. ἠρώτησεν· **4)** μτ. ὁριστ. ἐνεστ. ἀναφερόμ. εἰς μίαν περίπτωσιν τοῦ παρόντος ἢ περιγράφον (κ. συνήθ. ἡγουμένου νῦν), τώρα ὅταν, τώρα πού : Ἰλ.Β 471 ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει, Σοφ.Ἠλ.789 νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα, ὅθ' ὧδ' ἔχων πρὸς τῆσδ' ὑβρίζει μητρός, Ξεν.ΚΠ 2,46 νῦν, ὅτε .. σοι ὀξέως ὑπακούω· ὁμ. κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς προηγ. λ. ἢ φρ. ἰσοδυνάμους τῷ νῦν : Σοφ.Τρ.711 ὧν ἐγὼ μεθύστερον (δηλ. νῦν), ὅτ' οὐκέτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρνυμαι· **5)** μτ. ὁριστ. ἐνεστ. κ. αἰτίαν τινὰ σημαῖνον (χρον. αἰτιολ. προτ.) τώρα πού, ἀφοῦ, ἐπειδή : Ἰλ.Π 433 ὤ μοι ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα .. μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο δαμῆναι, Σοφ.Αἴ.711 νῦν πάρα.. πελάσαι φάος .. ὅτ' Αἴας .. θέσμι' ἐξήνυσε, Δημ.1,1 ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν· ‖ ὁμ. κ. μτ. μορίων (περὶ ὧν βλ.κατηγ.12) ὅτε δή : Πλάτ.Πρωτ.354C· ‖ ὅτε γε : Ἡρ.5,92Ι· ‖ κ. μτ. ὁριστ. παρακ. ἐπὶ συντελεσθείσης πράξεως : Ἀριστφ.Νεφ.34 ἐξήλικας ἐμὲ.. ὅτε καὶ δίκας ὦφληκα, Σοφ.Φιλ.428 τί δῆτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ' οἵδε μὲν τεθνᾶσι (τώρα πού, ἀφοῦ)· **6)** ὁμ. μτ. ὁριστ. ἐνεστ. ἐπὶ παρομοιώσεων, συνήθ. μτ. τοῦ ὡς, ὅπως τότε πού : Ἰλ.Π 364 ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται, Ὀδ.Κ 462· ἐνίοτε τὸ ρ. ὑπονοεῖται ἐκ τῆς κυρ. προτ. : Ἰλ.Β 394 Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα, Πίνδ.Π 11, 40· ‖ ὅθ. ὡς ὅτε κ. ἐπιρρ. τρόπον τινά : Πίνδ.Ν 9,16 Ἐριφύλαν, ὅρκιον, ὡς ὅτε πιστόν, δόντες Ὀικλείδᾳ γυναῖκα· **7)** μτ. ὁριστ. συνήθ. ἱστ. χρ. κ. ἐν τῇ ἐλλειπτ. φρ. ἔστιν ὅτε ἢ ἔσθ' ὅτε εἶναι καιρός, περίστασις πού, ἐνίοτε, κάποτε - κάποτε : Πίνδ.Ο 11,1 ἔστιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλείστα χρῆσις, Ἡρ.2,120 οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο ἢ τρεῖς .. ἀπέθνῃσκον, Σοφ.Αἴ.56 κἀδόκει μὲν ἔσθ' ὅτε δισσοὺς Ἀτρείδας αὐτόχειρ κτείνειν, Πλούτ. Περ.15 ἦν δ' ὅτε καὶ ἐχειροῦτο· **8)** μτ. ὁριστ. μέλλ. σπαν. ἐπὶ ὡρισμένης τινὸς προσδοκίας (ἀντίθ. ἐπὶ ἀορ. τὸ ὅταν βλ.λ.3)) : Ὀδ.Σ 272 νὺξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει .. ἐμέθεν· **9)** μτ. εὐκτ. ἐπὶ ἐπαναλ. πράξεώς τινος ἐν τῷ παρελθόντι, ὁσάκις, κάθε φορὰ πού : Ἰλ.Α 610 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι, αὐτ. Δ 263· ὁμ. κ. ὅτε δή : Ἰλ.Γ 216· **10)** μτ. εὐκτ. κ. ἐπὶ μελλόντων νὰ συμβῶσιν, ἀλλ' ὡς ἀβεβαίων παρισταμένων, ἐξηρτ. συνήθ. ἐκ δυνητ. εὐκτ. ἢ κ. ὑποτ. (δηλ. ἐν ὑποθ. χρον. προτάσεσιν) ὅταν ποτέ, ἐὰν ποτέ : Ἰλ.Γ 55 οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις .., ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης, αὐτ.Σ 465, αὐτ.Φ 429, Αἰσχ.Εὐμ.726 χὤτε δεόμενος τύχοι· ‖ ὁμ. ὅτε μὴ πάντοτε μτ. εὐκτ. ἀντὶ εἰ μὴ ἐκτὸς ἄν, πλὴν ὅταν : Ἰλ.Ν 319 ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων ἐμβάλοι .. δαλὸν νήεσσι, Ὀδ.Π 197 οὐ γάρ .. ἄν .. ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο .. ὅτε μὴ θεὸς .. θείη, Ἀριστλ.Πολ.1277a,24, Ἀπολλ.Ρ 4,587· ἀλλὰ μτ.ὑποτ. αὐτ.1,245, 4,409· **11)** μτ. ὑποτ. μ. π. ἐπ. κ. λυρ. ποιηταῖς (ἀντὶ τοῦ π.δοκίμοις Ἀττ. ὅταν) ἐπὶ μέλλοντος γενέσθαι, ὅταν : Ἰλ.Δ 259 ὅτε πέρ τε .. αἴθοπα οἶνον .. κέρωνται, Αἰσχ.Ἀγ.766 ὅτε τὸ κύριον μόλῃ φάος τόκου· ‖ ἐπ. ὅτε κεν μεθ' ὑποτακτ. : Ἰλ.Υ 130 δείσεται .. ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ παρομοιώσεων ἐν χρ. συνηθεστ. ἢ μτ.ὁριστ. (πρβλ.6)) μτ. τοῦ ὡς, ὅπως ὅταν : Ἰλ.Β 147 ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήιον, Ἡσίοδ.Α 374 ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος .. πέτραι ἀποθρώσκωσιν· **12)** μτ. ἄ. μορίων ὡς ὅτ' ἂν ἢ ὅτε κεν ὅταν βλ λ.· ‖ ὅτε δή συνήθ. π.Ὁμ. κ. Ἡσιόδ., ἰσχυρότερον τοῦ ὅτε κ. συνήθ. μτ. ὁριστ., ὅτε βεβαίως : Ἰλ.Ε 65, Ἡσίοδ.Θ 280, Ἀριστφ.Ἀχ.535 ὅτε δὴ 'πείνων βάδην· ὁμ. ὅτε δὴ ῥα : Ἰλ.Δ 446, Ἡσίοδ.Θ 58· συνήθ. ἐν ἀναφ. πρὸς ἀντίστοιχ.δεικτ. : Ἰλ.Κ 365 ὅτε δὴ .., τότε δή, αὐτ.Ψ 721 ὅτε δὴ ῥ' .., δὴ τότε, αὐτ.Χ 208 ὅτε δὴ .. καὶ τότε δή, αὐτ.Ω 31 ὅτε δὴ ῥα .., καὶ τότ' ἄρ'· ‖ ὅτ' ἄρ' ὅτε τυχόν : Ἰλ.Κ 540· ‖ ὅτε περ ὅτε ἀκριβῶς, ἔτι καὶ ὅτε, ἀκόμη καὶ ὅταν : Ἰλ.Ε 802, Ἡσίοδ.Θ 291 ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν, Ἡρόδ.5,99, Θουκ.1,8· ὁμ. ὅτε πέρ τε : Ἰλ.Δ 259, αὐτ.Κ 7· ‖ ὅτε τε (ἔνθα τὸ τε δὲν ἐπηρεάζει τὴν σημ.) : Ἰλ.Β 471, Ἡσίοδ.Α 397· ‖ ὅτε γε ὅτε βεβαίως, ἀφοῦ βεβαίως (δηλ. μετά τινος αἰτίας· πρβλ.5)) : Πλάτ.Φαίδ.84Ε ὅτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν· ‖ ἐπ. φρ. πρίν γ' ὅτε πρότερον ἤ : Ὀδ.Ν 322 πρίν γ' ὅτε .. θάρσυνας· ‖ ὁμ. πρίν γ' ὅτε δὴ .., ἢ κ. συχνάκις παραλειπομένου τοῦ ρ. πρὸ τοῦ ὅτε : Ἰλ.Ι 488, αὐτ.Μ 437· ‖ μτγν. ὅτε καί ποτε ὁσάκις : Ἀθήν.10,438Ε ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν στρατιώτης ἔφη.

ὁτέ κ. νεώτ. ἀοριστολ.χρον. ἐπίρρ. ἐν χρ. ἐπὶ ζεύγους ἀντιστοίχων χρον. προτάσεων, ὧν εἰσάγει τὴν πρώτην μετὰ τοῦ μέν, τῆς δευτέρας εἰσαγομένης διὰ τοῦ ἄλλοτε ἢ ἰσοδυν. αὐτῷ λ. καὶ τοῦ δέ, ἐν τῇ σημ. τοῦ ἔστιν ὅτε (βλ. ὅτε 7)), ἐνίοτε, ἄλλοτε μὲν .. ἄλλοτε δέ, πότε .. καὶ πότε : Ἰλ.Υ 29 ὁτὲ μέν .., ἄλλοτε, αὐτ.Σ 599 ὁτὲ μέν .., ἄλλοτε δ' αὖ, αὐτ.Λ 64 ὁτὲ μέν τε .. ἄλλοτε δέ, Ἀριστλ.Η Νικ.1100a,28 ὁτὲ μέν .., πάλιν δέ, αὐτ.Ποιητ.1448a, 21 ὁτὲ μὲν .. ἤ, Ἀπολλ.Ρ 1,1270 ὁτὲ μέν .., ὁτὲ δ' αὖτε, αὐτ.3,1300 ὁτὲ μέν τε .., ὅτ' αὖ, Πολύβ.6, 20,8 ὁτὲ μέν .., ποτὲ δέ· ‖ ἐνίοτε ἀντιστρόφως : Ἰλ.Λ 566 ἄλλοτε μέν .., ὁτὲ δέ· ὁμ. Ἀριστλ. Μετ.360b,3 ἐνίοτε μέν .., ὁτὲ δέ· π.Σοφ.Αἴ.56 ἔσθ' ὅτε .., ὅτ' ἄλλοτε· ‖ μ. π.Ἀριστλ., μτγν. πεζ. κ. νεώτ. ὁτὲ μὲν .., ὁτὲ δέ : Ἀριστλ.Πολιτ.1290a,4, - ἦτο ὁτὲ μὲν εὔχαρις, ὁτὲ δὲ δύσθυμος· ‖ ἐν τῇ δευτέρᾳ προτ. μ., ἄνευ ἀντιστ. ἐν τῇ πρώτῃ : Ἰλ.Ρ 178 ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μάχεσθαι· ‖ σπανιώτ. ἐν τῇ ἀρχῇ μιᾶς μ. προτ. ἄνευ ἄλλης ἀντιστοίχ. : Ξεν.Κυν.5,8, αὐτ.9,8.

ὀτεῖος-α-ον Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὁποῖος ἀλλ' ἐν τῇ σημ. τοῦ ὅστις· **2)** βοιωτ. ὀτῖος ἐν μηδοτίη βλ.λ.· πρβλ. τεῖος, τέουτος.

ὅτεο, ὁτέοισιν, ὅτευ, ὅτεῳ, ὅτεων ἐπ. κ. ἰων. πτ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀτῆμος ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ ὀπῆμος ἐν Ἡρώνδ.3,55.

ὅτερος-α-ον Ἐπιγρ. κρητ. τ. τοῦ ὁπότερος.

ὅ τι οὐδ. τῆς ἀντων. ὅστις ἐν χρ. ὡς ἐπίρρ., συνήθ. κ. ὅ,τι (πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ συνδ. ὅτι βλ.λ.) ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐνίοτε· ἐπ. ὅ ττι κ. ὅ,ττι (περὶ τῆς ἀντωνυμ. χρήσεως, βλ. ὅστις) ἐπὶ πλαγ. ἐρωτ. ὡς τὸ

διότι, διατί, διὰ ποῖον λόγον : Ἰλ.Α 64 ὅς κ' εἴποι, ὅ τι τόσσον ἐχώσατο, Ὀδ.Τ 464, Ἡρ.3,78 εἴρετο, ὅ τι οὐ χρᾶται τῇ χειρί, Ἀριστφ.Πλ.19 ἢν μὴ φράσῃς ὅ τι τῷδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε, .. σοι παρέξω πράγματα· || ἐνίοτε κ. μτ. προθ. : Ἡρ.6,3 εἰρωτώμενος κατ' ὅ τι .. οὕτως ἐπέστειλε· **2**) ἐν εὐθ. ἐρωτ. μτ. τοῦ ἐρωτ. τί; εἰς ὅ προσδίδει ἀοριστολογίαν τινά, διατί; διὰ ποῖον (τάχα) λόγον; : Δημ.23,214 ὅτι τί ; ποίας ἔλαβεν ναῦς ὑμῖν .. ;, Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.22 ὅ τι τί δή ;, Πλάτ. Πολ.343Α ὅτι δή τι μάλιστα ;, αὐτ.Χαρμ.161C ὅ τι δή τί γε ;· **3**) ὅ τι μὴ (συνήθ. ὅτι μή) ὡς ἐπίρρ. κατόπιν ἀρνητ. προτάσεως, πλήν, ἐκτός : Ἰλ.Π 227 οὔ τέ τεῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτι μὴ Διὶ πατρὶ (δ. γρ. ὅτε μή), Ἡρ.1,18 οὐδαμοί .., ὅ τι μὴ Χῖοι μοῦνοι, Θουκ.4,26 οὐ γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει· || σπαν. μτ. ρ. διαφόρου τοῦ τῆς κυρ. προτ. : Ἀρρ.Ἀν.1,16,4 διέφυγε μὲν οὐδείς, ὅ τι μὴ διέλαθέ τις (δηλ. διέφυγε λαθών τις)· **4**) ὅ τι μὴ ὁμ. ὡς ἐπίρρ. κατόπιν ἐρωτ. διὰ τοῦ οὐ, ἐφ' ὅσον δέν, μιὰ ποὺ δέν : Πλάτ.Πολ.581D οὐ τὴν μὲν .. καὶ αὖ τὴν ἀπὸ τοῦ μανθάνειν ἡδονήν, ὅ τι μὴ μάθημα τιμὴν φέρει, καπνὸν καὶ φλυαρίαν [ἡγεῖται] ;· **5**) ὅτι ἀλλ' ἢ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. τοῦ ὅ τι μή : ΠΔ Βασ.1,30,17 καὶ οὐκ ἐσώθη ἀνὴρ ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια· **6**) μτ. ὑπερθ. βαθ. ἐπιρρ., ὅσον τὸ δυνατόν : Ἰλ.Δ 193 ὅττι τάχιστα, Ὀδ.Ε 112 σ' ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα· ὁμ. Ἡρ.9,7 ὅ τι τάχος, Σοφ.Ἀντ.1321 (ἀμφ.γρ.), Θουκ. 7,42, Πλάτ.Ἐπιστ.7· ὁμ. Θουκ.5,36 ὅ τι μάλιστα, αὐτ.3,40 ὅ τι ἐγγύτατα, αὐτ.6,23 ὅ τι ἐλάχιστα, αὐτ.7,74 ὅ τι χρησιμώτατα· || π. μτγν. κ. μσν. κ. μτ. θετ. βαθ. ἐπιρρ. : Ὀππ.Ἁλ.4,302 θαλλοὺς γὰρ ὁμοῦ .. ἐλαίης ὅττι μάλ' εὐφυέας, Εὐστ. Πον.210,39 ἀσκήσεως ὅτι μάλα συχνῆς, Εὐμάθ. Ὑσμ.26Α κλίνας ὅτι λαμπρῶς ἐσταλμένας καὶ μαλακῶς· || ὁμ. μτ. ὑπερθ. βαθ. ἐπιθ. ὅσον τὸ δυνατόν : Θουκ.4,32 ὅ τι πλείστη ἀπορία, Ξεν. Ἑλλ.4,8,6 ὅ τι πλεῖστον ναυτικόν, αὐτ.ΚΠ 6,1,53 ὅ τι πλεῖστον χρόνον, Πλάτ.Πολ.421Β ὅ τι πλείστη εὐδαιμονία· ὁμ. Θουκ.1,126 ὅ τι μεγίστη πρόφασις· ὁμ. Ἀριστφ.Σφ.1276 παῖδας ὅτι χειροτονικωτάτους.

ὅτι σύνδ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπ. κ. ὅττι (π. Ὁμ. ἀμφότ., κ. συνήθ. μτ. μορίων ὅτι ῥα, ὅτι δή) εἰδ. εἰσάγων ἀντικειμ. πρότ., κατόπιν ρ. λεκτικῶν, δοξαστικῶν, αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικῶν κττ., μτ. ὁριστ. (π. Ὁμ. πάντοτε, π. Ἀττ. κυρίως) κ. σημαίνει τὸ τί λέγει, νομίζει κτλ. τις : Ἰλ.Λ 408 οἶδα γάρ, ὅτι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο, αὐτ.Χ 439 ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων, Πλάτ.Ἀπολ.23Β ἐνδείκνυμαι ὅτι οὐκ ἔστι σοφός, Ξεν.Ἀν.1,2,21 ᾔσθετο ὅτι τὸ Μένωνος στράτευμα ἤδη ἐν Κιλικίᾳ ἦν, ΚΔ Ἰω.13,1 εἰδὼς .. ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ.. πρὸς τὸν πατέρα, Ματθ.5,17 μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, αὐτ.Ρωμ.15,14 πέπεισμαι δὲ .. ὅτι· || ὁμ. μτ. ὁριστ. κ. ἐν πλαγ. λόγῳ (συνήθ. π. Ἀττ. κ. πάντοτε π. μτγν., μσν., νεώτ. κ. ἐν τῷ δημ. λόγῳ) καὶ δὴ καθ' ὃν χρόνον θὰ ὡμίλει ὁ λαλῶν : Θουκ.1,114 ἠγγέλθη .. ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε (ἀντὶ ὑπερσυντ.), αὐτ.1,90 ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν· || κατόπιν ἱστ. χρόνου μτ. εὐκτ. πλαγ. λόγου (κανον. σύντ.) : Ἀριστφ. Πλ.88 ἠπείλησ' .. ὅτι βαδιοίμην, Θουκ.5,61 ἔλεγον ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ γένοιντο, Πλάτ.Φαίδ.59Ε ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη· || μτ. ὁριστ. κ. εὐκτ. ὁμοῦ ἐν τῇ αὐτῇ προτ., ἀλλὰ ἐν σημ. διαφ. ἀποχρώσεως : Θουκ.2, 13 Περικλῆς .. προηγόρευε .. ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη .. τοὺς δ' ἀγροὺς .. ἀφίησιν, Ξεν.Ἀν.2,1,3 ἔλεγεν, ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς .. εἴη, Πλάτ.Φαίδ.61Β ἐννοήσας ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, .. καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός· || κατόπιν ὑποθ. προτ. ἐχούσης ὡς ἀπόδοσιν τὸ ρ. τῆς εἰδ., τοῦτο ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας τῶν ὑποθ. λόγων : Δημ.46,12 εἴ τις ἔροιτο, καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύεσθαι, δῆλον ὅτι ἀποκρίναιοθ' ἂν (τὴν δυν. εὐκτ. ἀπαιτεῖ τὸ εἰ ἔροιτο)· Πλάτ.Λάχ.179D λέγοντες ὅτι, εἰ .. ἀμελήσουσι .. ἀκλεεῖς γενήσονται, εἰ δ' ἐπιμελήσονται .. τάχ' ἂν τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιντο· || ἐνίοτε τὸ ὑποκ. τῆς εἰδ. προτ. εἶναι ἀντικ. (ἢ ὑποκ. ἐὰν εἶναι τὸ ρ. παθ.) τῆς κυρίας, ἤτοι γίνεται μετάταξις ὑποκειμένου : Ξεν.Ἀν.3,2,23 Λυκάονας δὲ καὶ αὐτοὶ εἴδομεν, ὅτι .. καρποῦνται (ἀντὶ εἴδομεν, ὅτι Λυκ. καρποῦνται), ΚΔ Κορ. 1,15,12 εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται (ἀντὶ εἰ δὲ κηρύσσ., ὅτι Χριστὸς .. ἐγήγερται), Λίβ.Ροδ.635 ἔβλεπες τὰ λιθάρια τοῦ κάστρου, ὅτι λάμπουν· || συνηθέστ. ὅταν ἐννοεῖται τὸ ὑποκ. ἐν τῇ εἰδ. προτ. : Λίβ.Ροδ.35 ἐγὼ ὡς τὸν εἶδα, ὅτι πονεῖ (ἀντὶ ἐγὼ ὡς εἶδα, ὅτι (ἐνν. αὐτὸς) πονεῖ), - ὅταν τὸν κατάλαβα, ὅτι εἶχε τέτοιο σκοπό· || ἐνίοτε γίνεται μετάταξις κ. ὁλοκλήρ. τῆς προτ. : Ξεν.Ἀν.1,6,2 εἶπεν, εἰ αὐτῷ δοίη χιλίους ἱππέας, ὅτι .. κατακάνοι (ἀντὶ εἶπεν, ὅτι .., εἰ)· ὅθ. διπλοῦν ὅτι κτ. πλεονασμ. : αὐτ.5, 6,19 λέγουσιν, ὅτι, εἰ μὴ ἐκποριοῦσι τῇ στρατιᾷ μισθόν, .. ὅτι κινδυνεύσει· **2**) ὡς ἐπεξήγησις εἰς προηγ. δεικτ. : Ἰλ.Ο 226 ἀλλὰ τόδ' .. ἐμοὶ .. κέρδιον .. ἔπλετο, ὅττι πάροιθε .. ὑπόειξε χεῖρας ἐμάς, Πλάτ.Γοργ.488Α εὖ ἴσθι τοῦτο, ὅτι οὐχ ἑκὼν ἐξαμαρτάνω, ΚΔ Τιμόθ.1,1,9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, Λίβ.Ροδ.633 οὐκ ἦτον συντυχία, ὅτι ἀνατέλλει τὴν αὐγὴν (ἐνν. οὐκ ἦτον τοῦτο)· κ. ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προτ. ἑπομένου τοῦ δεικτ. : Πλάτ.Πρωτ.330 τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἤκουσας, ὅτι δὲ καὶ ἐμὲ οἴει εἰπεῖν τοῦτο παρήκουσας· || ὁμ. κατόπιν προεξαγγελτικῆς παραθέσεως ὡς ἐπεξήγησις αὐτῆς : Πλάτ.Φαίδ.66 τὸ δὲ ἔσχατον πάντων, ὅτι .. θόρυβον παρέχει (ἐνν. εἶναι τοῦτο, ὅτι), Ἰσοκρ.5,136 τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει· **3**) ὅτι ἐνίοτε σημαίνει ὡς πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι .. ὡς πρὸς τὸ ὅτι : Πλάτ.Κρατ.384C ὅτι .. οὔ φησι .. ὄνομα εἶναι, ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν, αὐτ.Πρωτ.330Ε· **4**) πλεοναστικῶς ἐπὶ πλαγίου λόγου, ὅταν οἱ λόγοι τινὸς ἀναφέρωνται αὐτολεξεί : Ἡρ.2,115 λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς, λέγων ὅτι ἐγὼ εἰ μὴ .. ἡγεύμην, Πλάτ.Πρωτ.318Α καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἡ αὐτή μοι ἀρχή ἐστι, ΚΔ Ρωμ.8,36 καθὼς γέγραπται, ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα, Διήγ.Ἀχιλλ. 235 τοῦτο δὲ πᾶσι προσφωνῶ .. ὅτι ἐάν τινα θεάσωμαι· || ὁμ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ. μτ. εἰδ. ἀπαρφ.: Πλάτ.Νόμ 892D εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πειραθῆναι κατ' ἐμαυτόν, αὐτ.Φαίδ.63C ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς .. ἥξειν, εὖ ἴστε ὅτι .. διισχυρισαίμην ἄν, Ξεν.Ἑλλ.2,2,2 εἰδὼς ὅτι .. ἔσεσθαι· || ὁμ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ. μτ. μτχ. : Πλάτ.Γοργ. 481D αἰσθάνομαι .. ὅτι ὁπόσ' ἂν φῇ σου τὰ παιδικὰ καὶ ὅπως ἂν φῇ ἔχειν, οὐ δυναμένου ἀντιλέγειν· || ὁμ.κατόπιν συμφυρμοῦ δύο προτάσεων: Ξεν.Ἀν.6,4,18 ὡς γὰρ ἐγὼ ἤκουσά τινος, ὅτι Κλέανδρος μέλλει ἥξειν (ἀντὶ ὡς .. ἤκουσα, Κλ. μέλλει ἥξειν ἢ ἤκουσα, ὅτι Κλ. μέλλει ἥξειν), ΚΔ Ἀπ. 3,15 οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστὸς (ἀντὶ οἶδα, ὅτι οὔτε .. ἢ τὰ ἔργα σου ἐστί, ὅτι οὔτε)· || συνήθ. ἐκ σφάλμ. τῶν ἀντιγραφέων παρεμβαλλόντων τὸ ὅτι ὡς ἀπαραίτ. μτ. τὸ εἶπε, λέγουσι κττ.· πιθ. ἐν Ξεν.Ἀν.5,6,19 (βλ.4)· || μσν. κ. μτ. ἄλλων συνδέσμων ὧν δὲν ἐπηρεάζει τὴν σημ. : Λίβ.Ροδ.2198 ἐπρόσεχες τὸ ἀμπέλιν,

ὅτι νὰ ἔχῃ τὸν καρπὸν ὥριμον εἰς τὸ τρύγος· ‖ ὁμ. ἀντὶ ὡς : αὐτ.2236 **τέτοιον ἐπορπάτει, ὅτι ὁπόταν τρέχει τὸ νερὸν** (ὡς ὁπόταν)· **5)** περιληπτ. ἀντικαθιστῶν ὁλόκληρον πρότασιν ἰδ. ἐν καταφατικαῖς ἀποκρίσεσι : Πλάτ.Γοργ.475C **οὐκοῦν . . τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι ;** ἀπόκρ. **δῆλον δὴ ὅτι** (ἐνν. **κάκιον ἂν εἴη ἢ ταῦτα οὕτως ἔχει**)· ‖ ὁθ. κ. ἐν παρενθετ. καταφ. προτάσεσι καθ' ὁμοίαν ἔλλειψιν, **οἶδ' ὅτι ἢ εὖ οἶδ' ὅτι**, **οἶσθ' ὅτι, ἴσθ' ὅτι** : Σοφ.'Αντ.754 **οὐ τόνδ' Ὄλυμπον ἴσθ' ὅτι, χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ**, Πλάτ.Γοργ.486A **οἶσθ' ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ὅ τι χρήσαιο σαυτῷ** (ἐντεῦθεν κ. τοῦ δηλονότι βλ. ἢ χρ. ὡς ἐπιρρήμ.)· **6) οὐχ ὅτι . ., ἀλλὰ ἢ ἀλλὰ καὶ** ὄχι μόνον . . ., ἀλλὰ καί : Ξεν. Ἀπομν.2,9,8 **οὐχ ὅτι ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ·** ‖ ὁμ. **οὐχ ὅτι . . ἀλλ' οὐδέ** : Θουκ.2,97 **ἀλλ' . . ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ·** ὁμ **οὐ μόνον ὅτι . . ἀλλὰ** : Πλάτ.Συμπ.179B **οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες·** ‖ **οὐχ ὅτι** μὴ ἀκολουθούμενον ὑπὸ δευτέρας προτάσεως, ἄν καί : Πλάτ.Πρωτ.336D **οὐχ ὅτι παίζει καί φησιν ἐπιλήσμων εἶναι·** ‖ κ. νεώτ. φρ. **μ' ὅλον ὅτι** (δηλ. μὲ ὅλον τοῦτο, ὅτι) κ. μολονότι ὡς σύνδ. ἄν καί : **μ' ὅλον ὅτι ἔχω ἀντίρρησιν, θὰ τὸ πράξω·** ‖ ὁμ. νεώτ. **παρ' ὅλον ὅτι** ἄν καί : **παρ' ὅλον ὅτι τοὺς εὐηργέτησεν, ὑπῆρξαν ἀχάριστοι·** κ. **παρ' ὅτι** καίτοι, ἄν καί : **δὲν σὲ τιμωρῶ παρ' ὅτι κατακρίνω τὴν πρᾶξίν σου** (δηλ. παρὰ τοῦτο, ὅτι)· ‖ **ὅτι μὴ** ἀνήκει εἰς τὸ ἀντων. ὅτι βλ.· **7)** ὡς αἰτιολ. σύνδ. ἰδ. π. δοκίμοις κατόπιν ρ. ψυχ. πάθους (οὗ ἡ εἰδ. πρότ. ἐκφράζει τὴν αἰτίαν), ἐπειδή, διότι, ὡς τὸ νεώτ. καθότι : Ἰλ.A 56 **κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο**, Ὀδ.Ψ 115 **νῦν δ' ὅττι ῥυπόω . . τούνεκ' ἀτιμάζει με**, Πίνδ.Ο 3,39 **κῦδος . . διδόντων Τυνδαριδᾶν, ὅτι πλείσταισι . . ξενίαις αὐτοὺς ἐποίχονται τραπέζαις**, Πλάτ.Λάχ.179C **αἰτιώμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι ἡμᾶς μὲν εἴων τρυφᾶν**, Ματθ.5,3 **μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν**, Διήγ.Ἀχιλλ.409 **ἐθαύμασα τὴν πίστιν σας καὶ ὑπερθαύμασά την, ὅτι ὡς γενναῖοι . . ποσῶς οὐδὲν ἐδειλιάσατε·** ‖ κ. **ὅτι περ** διότι ὡς γνωστόν : Θουκ.4,14 **περιαλγοῦντες τῷ πάθει, ὅτι περ . . οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο·** ‖ μτγν. ὡς ἐπεξηγηματικὸν αἰτιολ., διὰ τὸν λόγον ὅτι : ΚΔ Ἰω.18,2 **ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας . . τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ·** ‖ π. μτγν. καὶ ἀνεξαρτήτως πως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἅπαντα τὰ προηγούμενα, (ὅλα ταῦτα) διότι : ΠΔ Ψαλμ.43,26 **ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν**, ΚΔ Ματθ. 6,13 κ. ἐν Λειτ.Χρυσοστ. **ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα** (πρβλ. ὁμ. χρῆσιν τοῦ **γάρ** π. μτγν. : Λειτ.Χρυσοστ. **σοῦ γάρ ἐστι τὸ ἔλεος**)· ‖ ὁμ. ὡς αἰτιολ. σύνδ. ἐφ' ὅσον, ἀφοῦ, μιὰ καί : Ἰλ.Π 35 **γλαυκὴ δὲ σὲ τίκτε θάλασσα . . ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής** (κατά τινα ἔλλειψιν ἀντὶ σὲ ἐγέννησε . . καὶ λέγω τοῦτο, ἀφοῦ εἶσαι τόσο σκληρόκαρδος), ΚΔ Ματθ.8,27 **ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι . . ὑπακούουσιν αὐτῷ ;·** ‖ νεώτ. **καθ' ὅτι** διότι, ἐφ' ὅσον : **συμφωνῶ καθ' ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὀρθή·** **8)** ἐνίοτε ἐκ τῆς εἰδ. κ. ἐν συμπερ. σημ. ἀντὶ ὥστε, οὕτως ὥστε : Ὀδ.Ε 340 **τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων . . ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει ;**, Ἰλ.Ζ 125, αὐτ.Δ 30, Σχόλ.Θεόκρ.9,25 **μέγας δὲ ἦν ὁ στρόμβος . . , ὅτι τὸ κρέας . . διέκοψα εἰς πέντε μερίδας.** (Ἡ τελευτ. συλλαβὴ π.Ἀττ. δὲν ἐκθλίβεται, πιθ. πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως μτ. τοῦ **ὅτε** (π.Ὁμ. **ὅτ' ἢ' ὁ τ'** πάντοτε ἀντὶ **ὅτε ἢ ὁ τε·** οὐδὲν παράδειγμα τοῦ τ. **ὅττ'** ὑπάρχει)· χασμῳδία μετὰ τὸ ὅτι ἀπαντᾷ π. κωμ. : Ἀριστφ.Λυσ.611 **ὅτι οὐχί**, αὐτ.Ἀχ.516.)

ὀτιαφόροι (οἱ) ΑΒ 287 «**οἱ τὰς ὀτίδας φέροντες** ἐργάται· ὀτὶς δὲ εἶδος ὄρνιθος».

ὁτιή κ. **ὅτι ἤ** σύνδ. συνήθ. π. κωμ. ἀντὶ ὅτι βλ.λ.7), διότι, ἐπειδή : Εὐρ.Κύκλ.643, Ἀριστφ.Ἱππ.34 **ὁτιὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ'·** ‖ ἐπὶ ἐρωτ. μτ. τοῦ τί διατί : αὐτ.Νεφ.784 **ὁτιὴ τί ;** ὁμ. αὐτ.Νεφ.755 **ὁτιὴ τί δή ;** ἀπόκρ. **ὁτιὴ κατὰ μῆνα . . δανείζεται·** (ὁ τονισμὸς **ὅτι ἤ** κτ. Ἀπολλ.Δύσκ.256,2 «πρὸς πάντων συμφώνως ἀνεγνώσθη ἐν ὀξείᾳ τάσει τὸ ο»· ὁ δὲ τον. **ὅτιή** ἐν κώδ.· ὁμ. Εὐστ.118,86 «οἱ Ἀττικοὶ ὀξυτόνως λέγουσι τιὴ καὶ ὀτιή»· **2)** σπανιώτ. εἰδ. ὅτι : Ἀριστφ.Νεφ.331 **οἶσθ' ὁτιὴ πλείστους αὗται βόσκουσι σοφιστάς.**

ὁτιοῦν ἐπιτετ. τ. τοῦ οὐδ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὅτιπερ ὅτι βλ.λ.7).

ὅτις, ὅτινα, ὅτινας ἐπ. τ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀτίς-ίδος (ἡ) κ. **οὐτίς** κ. **ὠτίς** εἶδος ὄρνιθος· πρβλ. ὀτιαφόροι : Γαλ.Διαίτ.3 **μεταξὺ δὲ πως τῶν γερανῶν τε καὶ τῶν χηνῶν ἡ σὰρξ τῶν καλουμένων οὐτίδων ἢ ὠτίδων ἐστίν** (κτ. διόρθ. ὀτίδων).

ὀτλεύω μτγν. ὀτλέω βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 2,1008 **καπνῷ κάματον βαρὺν ὀτλεύουσι** (σχόλ. «ὑπομένουσι»), Βάβρ.37,3 **μόχθον οἷον ὀτλεύεις.**

ὀτλέω μτγν. μτ. αἰτ. ὑποφέρω, κακοπαθῶ, πονῶ : Καλλίμ.ἀπ.274 **κενεὸν πόνον ὀτλήσαντες**, Ἀπολλ.Ρ 3,769, Λυκόφρ.819 **πεῖραν ὀτλῆσαι κακῶν.**

ὄτλημα-ατος (τό) Ἡσ. «κακοπάθημα», Θεόγνωστ.Καν.13,23 «κακοπραγία».

ὀτλήμων-ον Ἡσ. «ἄθλιος».

ὄτλος (ὁ) πάθημα, συμφορά· Ἡσ. κ. Σουΐδ. «μόχθος, κακοπάθεια» : Αἰσχ.Ἑπτ.18 **ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον**, Σοφ.Τρ.7 **νυμφείων ὄτλον ἄλγιστον ἔσχον** (διόρθ. κτ. τὸν σχολ. ἀντὶ ὄκνον).

ὄτοβος (ὁ) ἰσχυρὸς θόρυβος, κτύπος, κρότος, ταραχή : Ἡσίοδ.Θ 709 **ὄτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει σμερδαλέης ἔριδος**, Αἰσχ.Ἑπτ.151 **ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω**, Σοφ.ΟΚ 1479 **ἰδοὺ . ἀμφίσταται διαπρύσιος ὄτοβος** (ἐπὶ τῆς βροντῆς)· ‖ ὁ ἦχος ἐν γένει : Σοφ.ΑΙ.1202 **γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον**, Ἀντίμ.Ἐλεγ.ἀπ.17 **κροτάλων θηλυμανεῖς ὄτοβοι** (ἡ συνήθ. ἐν χειρογρ. γρ. ὄττοβος ἐσφ.).

ὀτοβῶ-έω ἠχῶ ὑποκώφως : Αἰσχ.Πρ.574 **κηρόπακτος ὀτοβεῖ δόναξ .. ὑπνοδόταν νόμον·** ‖ Ἡσ. «ὀτοβεῖ· θορυβεῖ».

ὀτόστυλλος (ὁ) ἢ **-ον** (τό) φυτόν τι : Ἐπίχ.161.

ὀτοτοῖ ἐπιφ. κ. **ὀττοτοῖ** μ. π. τραγ. κ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις, ἐπὶ ἄλγους, θλίψεως, ὤχ !, ἄχ ! : Αἰσχ.Πέρσ. 918 **ὀτοτοῖ, βασιλεῦ, στρατιᾶς . . κόσμου τ' ἀνδρῶν**, Εὐρ.Ὀρ.1389, αὐτ.Ἀνδρ.1197 (διπλοῦν)· ‖ ὁμ. ἐκτεταμ. : Αἰσχ.Πέρσ.268 **ὀτοτοτοῖ**, αὐτ.Ἀγ.1072 **ὀτοτοτοτοῖ**, Εὐρ.Τρ.1294 **ὀττοτοτοτοτοτοῖ**, αὐτ.Ἴων 789 **ὀττοτοττοτοῖ.**

ὀτοτύζω, μέλλ. ὀτοτύξομαι κράζω, ξεφωνίζω ὀτοτοῖ, θρηνῶ μεγαλοφώνως, ὀλοφύρομαι : Ἀριστφ.Εἰρ.1011 **τὸν δ' ὀτοτύζειν, εἶτα μονῳδεῖν ἐκ Μηδείας**, αὐτ.Λυσ.520 **ὀτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλήν** παθ. θρηνοῦμαι, μὲ θρηνοῦν : Αἰσχ.Χο. 327 **ὀτοτύζεται δ' ὁ θνῄσκων.**

Ὀτοτύξιοι (οἱ) κωμ. κύρ. ὄν. π. Ἀριστφ., οἱ ἄνθρωποι τῶν θρήνων, θρηνῳδοί, κλαφιάρηδες, μτ. λογοπαιγν. ἐπὶ τοῦ ἐθν. ὄν. **Ὀλοφύξιοι** (κάτ. τῆς **Ὀλοφύξου** πόλ. παρὰ τὸν Ἄθω) : Ἀριστ.Ὄρν. 1043 **καθάπερ Ὀλοφύξιοι.- Σὺ δέ γ' οἷσίπερ Ὀτοτύξιοι χρήσει τάχα** (ὁ.γρ. ὠτοτύξιοι).

ὅτου οὗτινος, γενικ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὄτρα Ἡσ. «ἡ τοῦ ἀλέκτορος οὐρά».

ὀτραλέος-η-ον μτγν. ὀτρηρὸς βλ.λ. Ὀππ.Ἀλ. 2,273 **ὀτραλέη μύραινα**, Κόϊντ.11,107 **ὀτραλέαι δὲ ποσὶ μόρον εἰσὶ κέλευθοι.**

ὀτραλέως ταχέως, ἐσπευσμένως· Ἡσ. «ὀξέως, δραστικῶς, ἐνεργῶς» : Ἰλ.Γ 260 **ἐκέλευσε.., τοὶ δ' ὀτραλέως ἐπίθοντο,** Ὀδ.Τ 100, Ἡσίοδ.Α 410 **οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν,** Σαπφ.Συμπλήρ.20a,II, Ἀπολλ.Ρ I,1210· πρβλ. ὀτρύνω.

ὄτρεα Ἡσ «ἡμίονος» (πιθ. οὐρέα, αἰτ. τοῦ **οὐρεὺς** ὀρεὺς βλ.λ.)· πρβλ. ὀτρεύς.

ὀτρεύς (ὁ) Θεόγνωστ.Καν.13 **«ὁ ἡμίονος».**

ὀτρηρός-ά-όν ταχύς, εὐκίνητος, σβέλτος : Ἰλ.Α 321 **τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε,** Ἀριστφ.Ὀρν.909 **Μουσάων θεράπων ὀτρηρός,** Μάτρ.Δεῖπν.92 **μάζῃ ὀτρηρῇ·** **2)** ὀξύς, κοπτερός, αἰχμηρός, ὀδυνηρός : Ὀππ.Ἀλ.2,529 **ὀτρηρῇσιν ἐπισπέρχων ὀδύνῃσιν.**

ὀτρηρῶς ὀτραλέως βλ.λ. : Ὀδ.Δ 735 **ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα.**

ὄτριχες πληθ. τοῦ ὄθριξ βλ.λ.

ὀτρύγη Ἡσ. «χόρτος, καλάμη».

ὀτρυγηφάγος-ον ὁ τρώγων χόρτον, καλάμην· συγγ. τρυγηφάγος βλ.λ. : Ἀρχίλ.97.

ὀτρυντήρ Ἡσ. «κήρυξ, κελευστής, σαλπιγκτήρ».

ὀτρυντικός-ή-όν μόν. ὁ παροτρύνων, παρορμῶν : Εὐστ.831,26 **ὀτρυντικὸν ἢ ἐπισπευστικόν.**

ὀτρυντύς-ύος (ἡ) παρότρυνσις, παρακίνησις, προτροπή· Ἡσ. «ὁ ἐκ τοῦ παροτρύνειν γινόμενος ἐρεθισμός» : Ἰλ.Τ 234 **μηδέ τις ἄλλην λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω,** Ἀντίμ.91.

ὀτρύνω ποι. ἐνίοτε κ. π. τραγ. (ἐν τριμ. κ. λυρ.) κ. π. μτγν. πεζ., π. Ἀττ. πεζ. σύνθ. **ἐποτρύνω** ὅπερ ὁ. σύνηθ. κ. π. ἐπ. κ. τραγ., ἐπ. ἀπαρφ. **ὀτρυνέμεν,** παρατ. **ὤτρυνον** κ. **ὀτρύνεσκον** (π.Ὁμ.ἀμφότ.), μέλλ. **ὀτρυνέω,** ἐπ. ἀόρ. **ὄτρυνα·** μέσ. κ. παθ. μ. ἐνεστ. κ. παρατ., παροτρύνω, παρακινῶ, παραθαρρύνω εἴς τι ἔργον ἀπαιτοῦν τόλμην (ὡς εἰς μάχην κττ.) : Ἰλ.Ε 482 **ἀλλὰ καὶ ὣς Λυκίους ὀτρύνω,** αὐτ. Ε 470 **ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου,** Αἰσχ. Ἑπτ.726 **παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει,** Ἀριστλ. Κοσ.399Β· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. παρακινῶ τινα νά : Ὀδ.Ρ 430 **ὀπτῆρας.. ὄτρυνα νέεσθαι,** αὐτ.Β 244 **ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν,** Εὐρ.Ἀλκ.755 **ὤτρυνεν φέρειν·** ἐνίοτε τὸ ἀπαρφ. παραλείπ.: Ἰλ.Κ 38 **ἦ τιν' ἑταίρων ὀτρυνέεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον** (ἐνν. ἰέναι), Εὐρ.Ρῆσ.558 **ὃν ναῶν Ἕκτωρ ὤτρυνε κατόπταν·** || σπαν. μτ. τελ. προτ. διὰ τοῦ **ὡς** ὅπως, νά : Ὀδ.Ρ 362 **ὡς, Ὀδυσῆα ὀτρυν' ὡς ἂν πύρνα.. ἀγείροι·** || σπαν. μτ. δοτ. προσ. κ. ἀπαρφ. : Πίνδ.Π 4,41 **ὤτρυνον... θεραπόντεσσιν φυλάξαι·** || μτ. προθ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Ὀδ.Α 85 **Ἑρμείαν.. νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν,** Ἰλ.Ω 289 **σέ γε θυμὸς.. ὀτρύνει ἐπὶ νῆας,** αὐτ.Ο 40 **τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω,** αὐτ.Ρ 75 **ὀτρύνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,** Ἰλ.Β 589 **ὀτρύνων πόλεμόνδε,** Πίνδ.Ν 10,23 **δᾶμον ὀτρύνει ποτὶ βουθυσίαν Ἥρας·** **2)** ὡς μέσ. προθυμοῦμαι, σπεύδω : Ὀδ.Κ 425 **αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθαι ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,** αὐτ.Ρ 183 **ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι.., ὡς κ' ἐμὲ.. ἐπιβήσετε πάτρης·** τὸ ἐνεργ. ἐπὶ τῆς σημ. ταύτης μ. ἐν Ἰλ.Η 420 **ὠτρύνοντο νέκυς τ' ἀγέμεν·** **3)** σπανιώτ. ἐπὶ ζῴων, παρορμῶ, κεντῶ : Ἰλ.Ψ III **οὐρῆας τ' ὤτρυνε·** **4)** ἐπὶ πραγμ., ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω, κάμνω νὰ γίνῃ τι ταχέως : Ὀδ.Η 151 **πομπὴν ὀτρύνετε,** αὐτ. Β 253 **ὀτρυνέει.. ὁδόν,** αὐτ. Π 355 **ἀγγελίην ὀτρύνομεν,** Ἰλ.Μ 277 **μάχην ὤτρυνον Ἀχαιῶν.**

ὅττα ἀττ. ἀντὶ ὅσσα βλ.λ.

ὀττάβα νεώτ. διεθν. ναυτ. ὁρ. σύστημα σημαντήρων φωτοβόλων λειτουργούντων δι' ἀσετυλίνης ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς τῇ ἐπιδράσει τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἐπὶ ἀποθηκευμένου ἐν τῷ σημαντῆρι ἀνθρακασβεστίου· **2)** μουσ. ὁ. ὀκτάβα βλ.λ.

ὀτταβίνο ἰταλ. συνήθης ὀνομ. τοῦ μικροῦ πλαγιαύλου ὁ. πίκκολο.

ὄτταβος (ὁ) δ.τ. τοῦ κότταβος βλ.λ. : ΕΜ 616,5/ «παρὰ τὸν ὄτταβον ὃ σημαίνει τὸν τάραχον· οὕτω δὲ λέγουσιν Ἴωνες».

ὀττεία (ἡ) μτγν. ἡ ἐκ δυσοιώνων ἤχων μαντεία : Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,45 **σὺν οἰωνοῖς τε καὶ ὀττείαις·** **2)** προαίσθησις κακοῦ καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς τρόμος : αὐτ.I,38 **ἵνα τὸ τῆς ὀττείας.. παραμένον ἐξαιρεθῇ.**

ὀττεντοτισμός (ὁ) νεώτ. διεθν. ὅρος εἶδος λαλιᾶς δυσαρθρίας ἢ τραυλισμοῦ κληθὲν οὕτως ἐκ τῆς χαρακτηριστικῆς προφορᾶς τῶν Ὀττεντότων βλ.λ., προφερόντων νὰ φραζόμενα μετά τινος πλαταγισμοῦ κατὰ τὴν εἰσπνοήν.

ὅττεο, ὅττευ ἐπ. γεν. τοῦ ὅστις βλ.λ.

ὀττεύομαι, ἀττ. ἀντὶ ὀσσεύομαι (ὅπερ δὲν ἀπαντᾷ) μαντεύομαι ἐκ προφητικοῦ τινος ἤχου, ἐκ φωνῆς τινος (πρβλ. ὄσσα) : Ἀριστφ.Λυσ.597 **οὐδεὶς ἐθέλει γῆμαι αὐτήν, ὀττευομένη δὲ κάθηται** (ἐπὶ ἐρώσης γυναικός), Πλούτ.Ἠθ.356Ε **ὀττεύεσθαι ταῖς τούτων κληδόσι,** Αἰλ.ΖΙ I,48 **ὀττεύεσθαι πρὸς** (κόρακος) **βοήν·** || γεν. προαισθάνομαι, προμαντεύω τι : Πολύβ.27,16,5 **τὸ μέλλον ὀττευσάμενοι,** αὐτ.I,II,5 **ὀττευσάμενος περὶ τῶν ὅλων πραγμάτων·** || ὁμ. μτ. ἀπορφ. προαισθάνομαι ὅτι, προβλέπω, προλέγω ὅτι : Πορφ.Νυμφ.33 **τὸ σκοτεινὸν τῶν κινδύνων μεταβάλλειν ὀττευόμενοι,** Λουκ.Λεξιφ.19 **ὀττεύομαι γοῦν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν·** **2)** θεωρῶ τι ὡς δυσοίωνον, σὰν κακοσημαδιά : Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,23 **τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀποφράδα τίθεται.. τὴν τότε συμβᾶσαν αὐτῇ τύχην ὀττευομένη·** || δθ. ἀποστρέφομαί τι, βδελύσσομαι ὡς δυσοίωνον : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,19 **πάντα ὀττεύεται τῦφον, ᾧ μὴ πρόσεστι τὸ εὐπρεπές·** **3)** τὸ ἐνεργ. ὀττεύουσι μ. ἐν ΑΙλ.ΖΙ 2,19 (πιθ. ἐσφ. γρ.)· ἰσοδύν. (κτ. Μοῖρ.279Ρ) τῷ κληδονίζομαι.

ὅττι ἐπ. ἀντὶ ὅτι βλ.λ.

ὅ ττι ἐπ. ἀντὶ ὅ τι βλ.λ.

ὄττις (ἡ) μτγν. Ἡσ. «ὄφις» : Ἀρετ.Χροτ.Νούσ.2,13.

ὀττοτοῖ ἐσφ. γρ. τοῦ ὀτοτοῖ βλ.λ.

ὅτῳ ἀττ. τ. ἀντὶ ᾧτινι δοτ. τοῦ ὅστις βλ.λ.

-ου κατάληξις δοτ. ἀντὶ -ῳ ἐν Ἐπιγρ. Θεσσ. **τοῦ δένδρου** (ἀντὶ τῷ δένδρῳ).

ου δίφθογγος τῆς ἑλλ.γλώσσης προελθοῦσα ἐκ τῶν φων. **ο κ. υ** ἢ κτ. ἀναπληρ. ἐκτ. (λέοντ-σι, λέουσι) ἢ ἐκ συναιρ. (δηλό-ομεν δηλοῦμεν) ἢ ἐξ ἀντιγρ. τοῦ λατιν. **v** (Οὐάρρων), κανον. μακρὰ κ. μ. ἐν τῇ αἰολ. διαλ. βραχεῖα (Πρισκιαν.I,6).

οὐ κ. μσν. κ. νεώτ. (σπαν.) ἀρνητ. μόριον, ἐν χρ. πρὸ συμφώνων (συμπεριλ. καὶ τοῦ δίγαμμα), ἀλλὰ πρὸ φωνήεντ. ψιλουμένου **οὐκ** κ. δασυνομ. **οὐχ** (Ἰων. **οὐκ** ἐν γένει), ἐν τέλει προτ. κ. **οὔ** (βλ.9) ἐπ. κ. Ἰων. κ. **οὐκί** π.Ὁμ. ἰδ. ἐν τῷ τέλει προτάσεως ἢ στίχου (Ἰλ.Β 238), ἀττ. κ. **οὐχί** χάριν ἐμφάσεως ἢ χάριν τοῦ μέτρου (πρβλ. ναίχι)· ἐν μτγν. Ἐπιγρ. (Δ' π.Χ.αἰ.) κ. **οκ** (δηλ. γραφομένης τῆς ἀνέκαθεν γνησίας διφθ. ου διὰ βραχ. ο· πρβλ. Σουΐδ. ἐν λ. Φιλοξένου γραμμάτιον)· ἐκφράζει ἄρνησιν γεγονότος ἢ ἀρνητ. σχέσιν ἐν γένει κατόπιν κρίσεως, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **μή** ἐκφράζον ἀρνητ. βούλησιν· γεν. ἀρνεῖται τι, εἶναι ἀπόλυτον, ἀντικειμενικόν, ἐν ᾧ τὸ **μή** ἀπορρίπτει, εἶναι σχετικόν, ὑποκειμενικόν (τὴν αὐτὴν διαφ. ἔχουσι καὶ τὰ ἑκατέρωθεν σύνθ. οὐδείς, μηδεὶς κττ.)· συνάπτεται μτ. μεμονωμένων ἁπλῶν λ. (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ μὴ μ. ἐν προτάσεσιν ἔχον θέσιν), μεθ' ὧν ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, ὡς μτ. ρ.: Ἰλ.Ω 296 **οὐ δίδωμι** (κατακρατῶ), αὐτ.Β 132 **οὐκ εἰῶ** (κωλύω), αὐτ.I,112 **οὐκ ἐθέλω** (ἀποκρούω ἀρνοῦμαι), αὐτ.Η 393 **οὔ φημι** (ἀρνοῦμαι), Ἀριστφ. Σφ.341 **οὐ βούλομαι,** ΚΔ Ρωμ.I.13 **οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν·** || ἐνίοτε ἀντικαθ. ὑπὸ τοῦ μὴ ἐν τῇ περιπτ. ταύτῃ, ἐπειδὴ ἀπαιτεῖ τὸ εἶδος τῆς προτ. τοῦτο : Λυκοῦργ.34 **εἰ μή φησι ταῦτα ἀληθῆ εἶναι· ἀλλὰ**

κ. ἀντιθ. ἐνίοτε παραμένει καίπερ ἀπαιτουμένου μή : Ἰλ.Γ 289 εἰ δ' ἂν . . οὐκ ἐθέλωσιν· || μτ. μτχ. : Ἰλ.Δ 224 οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι· || μτ. ἐπιθ. : Ἰλ.Ε 366 τῶ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην, Θουκ. 6,7 τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλήν· || μτ. ἐπιρρ. : Θουκ.1,68 οὐχ ἥκιστα, Ἀριστφ.Ὄρν.24 οὐ ταὐτὰ κρώζει, αὐτ.Σφ.461 οὐ ῥᾳδίως, ΚΔ Ματθ.6,30 οὐ πολλῷ μᾶλλον, Πρόδρ.2,19 ἐγὼ δ' οὐχ οὕτως γράφω· || σπαν. μτ. ρημ. ὀνομάτων : Θουκ.3, 95 ἡ οὐ περιτείχισις, Ξεν.Λακ.5,4 τὰς οὐκ ἀναγκαίας πόσεις· **2**) ἐν κυρ. προτ. μτ. ὁριστ. ἐπὶ θετικῆς διαβεβαιώσεως : Ἰλ.Α 29 τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, Πινδ.Π 1,94 οὐ φθίνει Κροίσου.. ἀρετά, ΚΔ Ἰω.1,8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, Πρόδρ.2,41 οὐ φέρειν ὅλως δύναμαι τὰς προσταγὰς ἐκείνων· ·μτ. ὁριστ. μτ. τοῦ ἂν : Ἰλ.Θ 369 οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε, Πινδ.Ν 7,25 οὐ κεν . . ἔπαξε· || μτ. δυνητ. εὐκτ. : Ἰλ.Α 271 κείνοισι δ' ἂν οὔ τις . . μαχέοιτο, Ἡρ.6,63 οὐκ ἂν ἐμός εἴη (ὁ παῖς ἐνν.), Αἰσχ.Πρ.979 εἴης φορητὸς οὐκ ἄν, εἰ πράσσοις καλῶς, Εὐρ.Ἑκ.1250 οὐκ ἂν δυναίμην, Ἀριστφ.Ἀχ.403 οὐ γὰρ ἂν ἀπέλθοιμ' ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν, Λουκ.Νεκρ.Δ 22 οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· || μτ. εὐκτ. (ἄνευ τοῦ ἄν, κεν) ἐν τῇ σημ. μέλλ. : Ἰλ.Ε 303 ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν· || μτ. ὑποτ. ἐν τῇ σημ. μέλλοντος, μ. ἐπ. : Ἰλ.Η 197 οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται, αὐτ.Γ 54 οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις· || μτγν. μτ. ὁριστ. μέλλ. ἐπὶ συμβουλῆς, παρακλήσεως, εὐχῆς (ἀντὶ τοῦ κανον. π. δοκ. μή) : ΚΔ Ματθ.5,21 οὐ φονεύσεις. Ὃς δ' ἂν φονεύσῃ ἔνοχος ἔσται (ἀλλ' ἐπὶ ἐντόνου ἀπαγορεύσεως, μή : αὐτ.Ματθ.10,19)· || μσν. κ. ἀντὶ οὐ μή : Πρόδρ.1,286 οὐ διαβῇ εἰς λάρυγγά σου· || μσν. κ. μτ. ὑποτ. κ. τοῦ ἂν (ἀντὶ δυν. εὐκτ.) : αὐτ.2,448 μυρίας γὰρ εἰ λέγει τις . . ἀληθείας, οὐκ ἂν μαλάξῃ πώποτε τὸν νοῦν τοῦ ἡγουμένου· **3**) κτ. παράλ. τοῦ ρ. καὶ μεμονωμένον : Εὐρ.Ἑκ.399 οὐκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις (ἀναφ. εἰς τὸ προηγ. τῆσδ' ἕξομαι, δηλ. ἐνν. οὐχ ἕξῃ), Πλάτ.Φαιδ.89Β οὐκ (ἐνν. ἀποκερῇ), ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ, ΚΔ Ἰω.1,21 ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, οὔ· ὁμ. αὐτ.Ματθ.5,37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· || ἐνίοτε καθιστᾷ ἄρνητ. τὴν προηγ. πρότ. : Ἀριστφ.Εἰρ.850 οὐκ ἂν . . δοίην τῶν θεῶν τριώβολον, εἰ πορνοβοσκοῦσι· ἀπόκρ. οὐκ, ἀλλὰ κἀκεῖ ζῶσιν ἀπὸ τούτων τινές (δηλ. οὐ πορνοβοσκοῦσι)· || συνήθ. μτ. τοῦ μὰ βλ.λ. κ. αἰτ. ἐπὶ ἐνόρκου ἀρνήσεως, ὄχι τ' ὁρκίζομαι στόν . ., ὄχι μὰ τόν . . : Λουκ.Νεκρ.Δ 20,4 οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ κενοδοξία· ἐνίοτε ἡγουμένου τοῦ μὰ : Ἀριστφ.Σφ.665 μὰ Δί' οὐ μέντοι· ἐνίοτε καὶ ἄνευ τοῦ μὰ : Σοφ.ΟΤ 660 οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον Ἅλιον· **4**) ἐν ἐξηρτ. προτ. (κτ. κανόνα, κρίσεως· ἐν ᾧ τὸ μή, ἐπιθυμίας), κατόπιν ρ. λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ δείξεως, μτ. τῶν εἰδ. συνδ. ὅτι, ὡς καὶ ὁριστ., ὅτι δέν : Ὀδ.Δ 377 ἐκ μέν τοι ἐρέω . ., ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν κατερύκομαι, Σοφ.Ἠλ.561 ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας, ἀλλά σ' ἔσπασεν πειθώ, Δημ.2,20 δειξάτω, ὡς οὐκ ἀληθῆ . . λέγω ἢ ὡς οἱ . . Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο· ὁμ. μτ. ὁριστ. καὶ τοῦ ἂν : Ξεν.Ἑλλ.5,4,22 ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἄν ποτε οὕτω μωροὶ ἦσαν, Πλάτ.Πολ.330Α, ΚΔ Ματθ.12,7 εἰ δ' ἐγνώκειτε . . οὐκ ἂν κατεδικάσατε· ὁμ. μτ. δυνητ. εὐκτ. : Θουκ.1,40 ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή, Ξεν.ΚΠ 1,1,3 ὅτι οὐδ' ἂν ἴδοιεν, Δημ.2,20· μτ. εὐκτ. πλαγ. λόγ. ἀντὶ τῆς ἐν εὐθ. λόγ. ὁριστ. : Αἰσχ.Πέρσ.358 ἔλεξε παιδὶ σῷ . . ὡς . . Ἕλληνες οὐ μενοῖεν, Σοφ.Φιλ.346 ὡς οὐ θέμις γίγνοιτ', Θουκ.1,38 λέγοντες ὡς οὐκ . . ἀποπεμφθεῖεν, Ξεν.Ἑλλ.6,1,1 ἔλεγον ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο, Πλάτ.Ἀπολ.22Β ἔγνων οὖν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν . . τοῦτο, ὅτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν ἃ ποιοῖεν· || ἐν πάσῃ αἰτιολ. προτ. : Ἰλ.Ι 534 χωσαμένη, ὅ οἱ οὔ τι θαλύσια . . ῥέξ', Ἡρ.3,80 ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται, Λυσ.17,3 διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι, Πλάτ. Πρωτ.335C νῦν δ' ἐπειδὴ οὐκ ἐθέλεις . ., εἶμι, ΠΔ Ψαλμ.93,14 ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ· || ἐν χρον. προτ. ἀναφερ. εἰς ὡρισμ. χρον. σημεῖον ἢ γεγονός : Θουκ.1,102 ἐπειδὴ τὸ χωρίον οὐχ ἡλίσκετο· || ἐν ἀναφ. προτ. : Ἰλ. Β 338 νηπιάχοις οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα, ΚΔ Λουκ.12,2 οὐδὲν συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· || εἰδ. ἐν τῇ φρ. οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ καὶ ταῖς ὁμ. (πρβλ. ὅστις 8)) οὐδείς, κανεὶς δέν, δθ. πάντες : Εὐρ.Ἑκ.298 οὐκ ἔστιν . . ἀνθρώπου φύσις, ἥτις . . οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ, αὐτ.Τρ.1051 οὐκ ἔστ' ἐραστὴς ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ· ὁμ. Σοφ.Αἶ.725 οὔτις ἔσθ' ὃς οὔ, Ἰσοκρ.15, 180 οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐ πάντες· || ἐν ἀναφ. αἰτιολ. προτ. : Πλάτ.Κρίτ.46Α οἵτινές σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οἱ ὁποῖοι δέν... διότι δέν· || ἐν συμπερασμ. προτ. μτ. τοῦ ὥστε καὶ ὁριστ. : Ἀριστφ.Σφ.384 ὥστ' οὐ δυνατὸν σ' εἴργειν ἔσται, Σοφ Αἶ.98 ὥστε οὔποτ' Αἴανθ' οἵδ' ἀτιμάσουσ' ἔτι· ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. ἢ δυν. ὁριστ. : Ἰσοκρ.8,45 οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν . . ὥστε . . οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν, Δημ.18,30 οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτὸν ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ ἂν ἀμφότερα εἶχε· || ὁμ. μτ. τοῦ ὥστε κ. ἀπαρφ., σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ πλαγ. λόγου : Λυσ.18,6 ὥστε οὐκ ἂν ποθ' ἑτέρας ἐπιθυμῆσαι πολιτείας, Ἰσαῖ.11,27, Δημ.19,308 ὥστ' οὐκ αἰσχύνεσθαι (ἀντὶ τοῦ ἐν εὐθ. λόγ. οὐκ αἰσχύνονται)· σπανιώτ. ἐν εὐθ. λ. : Εὐρ.Φοίν.1358 ὥστ' οὐχ ἅπαντά σ' εἰδέναι τὰ δρώμενα, αὐτ.Ἑλ.108, Δημ.53,2 οὐδ' αὖ οὕτως ἄπορος ἦν . . ὥστ' οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράφοντα· || ἐν ὑποθ. προτ. κτ. ἐξαίρεσιν (ἀντὶ τοῦ κανον. μή), ὅταν ἀποτελῇ μτ. τινος λ. μίαν ἔννοιαν ἢ ἀναφέρ. εἴς τι μέρος τῆς προτ. (ὄχι εἰς ὁλόκλ. ταύτην) : Ἰλ.Δ 55 εἴ περ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι (συνδ. μτ. τοῦ εἰῶ), αὐτ.Ο 178, αὐτ.Υ 129, αὐτ.Ω 296, Ὀδ.Β 276, αὐτ. Μ 382, αὐτ.Ν 144· ὁμ. Ἰλ.Ο 162 εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται (ἀναφ. μ. εἰς τὸ ἐπέεσσι δηλ. ὄχι μὲ λόγια μόνον)· || ὁμ κτ. ἐξαίρ. ἐν ὑποθ. προτ. μτ. ὁριστ., ὅταν ἡ ὑπόθ. εἶναι τυπική, πράγματι δὲ ἡ πρότ. αἰτιολ. ὡς μτ. ρ. ψυχ. πάθους : Ἡρ.7,46 κατοικτῖραι . . εἰ . . οὐδεὶς ἐς ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται, Ἰσοκρ.1,44 μὴ θαυμάσῃς, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει σοι· πρβλ.Σοφ.Αἶ. 1242, ΚΔ Λουκ.14,26 εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ· || ὁμ. κ. μτ. ὁριστ. μ., μετὰ τὰ δεινόν ἐστιν, αἰσχρόν ἐστι κτλ. : Ἡρ.7,9 δεινὸν γὰρ ἂν εἴη πρᾶγμα, εἰ Σάκας μὲν καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δ' οὐ τιμωρησόμεθα, Ἀνδοκ.1,102, Δημ.8,55· ὁμ. Δημ. 15,23 οὐκ αἰσχρόν, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων πλῆθος οὐκ ἐφοβήθη, Ἡρ.5,97, Λυσ.22,13· || ὁμ. ἐν ὑποθ. προτ. ὅταν ἐν αὐτῇ περιέχωνται λόγοι τινὸς αὐτολεξεί : Εὐρ.Ἴων 374 εἰ δ' οὐκέτ' ἐστί (ἐνν. ὥσπερ λέγεις), τίνι τρόπῳ διεφθάρη;, Δημ.54,29 εἰ, ὡς νῦν φήσει, οὐ παρεσκευάσατο· || μσν. ἐν ὑποθ. προτ. μτ. ὑποτ. : Πρόδ.2,519 καὶ ἂν οὐ τὸ πάρῃ, ἐξάφες τον, αὐτ.1,264 ἂν γὰρ οὐκ ἔχω τί φαγεῖν· || ἐν πλαγ. λόγῳ μτ. ἀπαρφ. κειμένου ἀντὶ τῆς ἐν εὐθ. λόγῳ ὁριστ., μτ. λεκτ. ρ. : Ὀδ.Δ 664 φαμὲν δὲ οἱ οὐ τελέεσθαι, Σοφ.Φιλ.1389 φημὶ δ' οὔ σε μανθάνειν, Θουκ.1,67 λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι· ὁμ. μτ. ρ. δοξαστ. : Θουκ.1,39 ἡγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, Πλάτ.Πολ.369Β

(περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ἐνίοτε τοῦ οὐ ὑπὸ τοῦ μή βλ. μή)· ἐνίοτε εἰς συνεχεῖς προτ οὐ κ. μή : Σοφ Φιλ.1058 **οἶμαι σοῦ κάκιον οὐδὲν ἂν τούτων κρατύνειν μηδ' ἐπιθύνειν χερί,** Πλάτ.Πρωτ.319Β **αὐτὸ ἡγοῦμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδὲ . . παρασκευαστόν·** || μτ. μτχ. ὅταν οὕτη ἀναλύηται εἰς πρότ. δεχομένην τὸ οὐ ὡς μτ. τὰ αἰσθήσ., γνώσ., δεἰξ. δηλώσ. κττ. ρ. (κατηγ.μτχ.) : Εὐρ.'Εκ. 316 **τὸν κατθανόνθ' ὁρῶντες οὐ τιμώμενον,** Θουκ.2,3 **κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας,** 'Αντιφ.2,4,8 **ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος·** || μτ. μτχ. αἰτιολ. : 'Ηρ.8,89 **τῶν βαρβάρων οἱ πολλοὶ . . διεφθάρησαν νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι,** Θουκ.4,130 **τὴν Μένδην πόλιν ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ἀνοιχθεῖσαν διήρπασαν·** || μτ. μτχ. ἐναντιωμ. : Εὐρ.'Αλκ.352 **δόξω γυναῖκα καίπερ οὐκ ἔχων ἔχειν·** πρβλ. Σοφ.Φοίν.377· || μτ. μτχ. μέλλ. συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ ὡς (τελικῆς), ὡσὰν νὰ μὴ πρόκειται νά : Σοφ.'Ηλ.1025 **ὡς οὐχὶ συνδράσουσα νουθετεῖς τάδε,** Λυσ.12,73 **ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες ταῦτα·** ὁμ. μτ. μτχ. συνοδ. ὑπὸ τοῦ **ὥσπερ** : Λυκοῦργ.90 **ὥσπερ οὐ πάντας τούτῳ τῷ τεκμηρίῳ χρωμένους·** πρβλ. Θουκ.8,1, 'Ισοκρ.4,11· περὶ τῶν ἐξαιρέσ. ἐν τῇ περιπτ. ταύτῃ βλ. μή· || μτ. μτχ. ἐνάρθρου κτ. ἐξαίρ. ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ **μή,** ὅταν ὑπάρχῃ φανερὰ ἀναφορὰ εἰς γεγονός : 'Αντιφ.6,26 **οἱ οὐκ ἐθέλοντες,** Θουκ.1,74 **ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τῆς οὐκ οὔσης ἔτι (πόλεως) ὁρμώμενοι,** 'Ανδοκ.1,9 **τῶν οὐ βουλομένων,** Λυσ.12,82 **τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν,** Πλάτ.Πολ.427Ε **τὸ οὐχ εὑρημένον,** Λυκοῦργ.43 **τὸν οὐδὲ συμπενθῆσαι τὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς τολμήσαντα** (προηγουμένου τοῦ τὸν μή τε ὅπλα θέμενον ὑπὲρ τῆς πατρίδος μή τε τὸ σῶμα παρασχόντα)· || μτ. ἐνάρθρ. ἐπιθ. καὶ ἀφηρ. οὐσ. ἐνίοτε κτ. ἐξαίρ. ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ **μή** : Θουκ.1,137 **τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν** (τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν διελύθησαν αἱ γέφυραι), αὐτ.5,35 **ἡ τῶν χωρίων οὐκ ἀπόδοσις,** Ξεν. Λακ.54 **τὰς οὐκ ἀναγκαίας πόσεις,** Εὐρ.ΙΑ 371 **τοὺς οὐδένας,** αὐτ.Φοίν.598 **τὸν οὐδέν** (κανον. ὁ μηδείς, τὸ μηδέν)· || ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ ἄρθρου : Εὐρ.Βάκχ.1287 **ἐν οὐ καιρῷ,** αὐτ.Βάκχ.455 **οὐ πάλης ὕπο·** || ἐπὶ ἐρωτ. ἀρνητ. εἰς ἃς προσδοκᾶται θετικὴ ἀπόκρ., δέν . . ; : 'Ιλ.Κ 165 **οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι . . ;,** 'Οδ.Ρ 545 **οὐχ ὁρᾷς . . ;** (δὲν βλέπεις ;), Αἰσχ.Πρ.956 **οὐκ . . ᾐσθόμην ;·** || κ. ἄνευ ἐρωτηματικοῦ, ὁπότε ἡ φρ. ἔχει θετικὴν ἔννοιαν : ΚΔ Πράξ.2,34 **οὐ γὰρ Δαυῒδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός** (ὁ Δ. ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς . .)· || ἐπὶ ἐρωτ. ἐπεχουσῶν θέσιν προσταγῆς ἢ ἀνυπομόνου προσδοκίας, μτ. ὁριστ. μέλλ. δὲν θά . . ; : Εὐρ.'Εκ.1282 **οὐχ ἕλξετ' αὐτὸν . . βίᾳ ;,** Σοφ.'Αντ.885, 'Αριστφ.'Αχ.484 **οὐκ εἶ καταπιὼν Εὐριπίδην ;,** αὐτ.'Αχ.283 **βάλλε, βάλλε, βάλλε . . οὐ βαλεῖς; οὐ βαλεῖς;,** Δεἰν.1,18 **οὐκ ἀποκτενεῖτε τὸν μιαρὸν τοῦτον ἄνθρωπον;·** || ὁμ. ἐπὶ ἐρωτ. ἐχουσῶν θέσιν παρακλήσεως, μτ. δυν. εὐκτ. : 'Ιλ.Ε 456 **οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο ;** (δηλ. ἔρυσαι), Σοφ.Φοίν.1222 **οὐκ ἂν φράσειας ;·** || ἐπὶ ἐρωτ. εἰσαγομ. διὰ τοῦ **οὐ δή, οὐ δή που, οὔ που, οὔ τί που** αἵτινες ἐκφράζουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ λεγομένου, ἀλήθεια, δέν . . ; τάχα . . δέν ; : Πίνδ.Π 4,87 **οὔ τί που οὗτος 'Απόλλων ;,** Σοφ.Φιλ.1233 **οὔ τί που δοῦναι νοεῖς ;,** Εὐρ.'Ηλ.1202 **οὐ δή ποθ' ἡμῖν ξυγγενὴς ἥκεις ποθέν;** (ἀλήθεια, δὲν ἦρθες συγγενής μας ἀπὸ κάπου ;), 'Αριστφ.Βάτρ.522 **οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ, ὁτιὴ σε παίζων 'Ηρακλέα 'νεσκεύασα ;·** || ἐνίοτε παραλείπ. ἐννοούμ ἐκ τῆς ἑπομ. προτ. ἰδ. π. ποι. : 'Ηρ.1,215 **σιδήρῳ οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν,** 'Αριστφ.'Ορν.694 **γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ οὐδ' οὐρανὸς ἦν,** 'Επιγρ. ῥοδιακὴ **οὖς οὐδὲ πυθμένα οὐκ ἔχουσα·** **5)** κτ. πλεον. τὸ οὐ τίθεται κατόπιν ρ. λεκτ. δηλούντων ἄρνησιν, ἀντίρρησιν, ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ εἰδ. προτ. (ὡς ἐὰν ἦτο ἀνεξάρτητος), ἵνα δείξῃ τὸν ἀρν. χαρακτῆρα αὐτῆς (ἀντιθ. πρὸς τὸ νεώτ. ἀρνοῦμαι, ὅτι . .) : Θουκ.1,77 **οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον ὡς οὐ χρεών,** Ξεν.'Ελλ.2,3,16 **ἀντέλεγον ὅτι οὐκ ἐκχωροίη τοῖς . . βουλομένοις,** 'Ισοκρ.6,48 **οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντειπεῖν ὡς οὐ . . τὴν ἐμπειρίαν . . ἔχομεν,** Δημ.8,31 **ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν οὐκ ἔχετ' ἀντιλέγειν,** Ξεν.'Αθ.2,17 **ἀρνεῖσθαι ὅτι οὐ παρῆν,** Δημ.34, 49 **οὐδ' αὐτὸς . . ἔξαρνος ἐγένετο ὡς οὐκ εἴη εἰρηκώς·** || ὁμ. κτ. πλεονασμ. ἐν τῷ δευτέρῳ ὅρῳ ἀρνητικῶς ἐκφερομ. συγκρίσεως : 'Ηρ.4,118 **ἥκει ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας,** Θουκ.2,62 **οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ . . ὀλιγωρῆσαι·** || ὁμ. μτ. τὸ **πλήν** : Ξεν.Λακ.15,6, Δημ.18, 45 **πλὴν οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς ἑκάστων οἰομένων τὸ δεινὸν ἥξειν·** **6)** ἐν ἐπακολουθούσῃ ἑτέρᾳ ἀρνήσει τὸ **οὐ** ἐπαναλαμβάνεται συντιθέμενον μτ. ἀντων., ἐπιρρ. ἢ συνδ. εἰς οὐδείς, **οὐδέ, οὐδαμῶς** (ὡς καὶ τὸ μὴ εἰς μηδείς, μηδέ, μηδαμῶς) ὄχι . . οὔτε ἢ δὲν . . οὔτε : 'Ιλ.Ρ 641 **οὐδὲ πεπύσθαι λυγρῆς ἀγγελίης,** Εὐρ.'Ανδρ.986 **οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον οἰκείου φίλου·** || ὁμ. ἐν ᾗ περιπτ. εἶναι σύνθ. κ. ἡ προηγ. ἀρν. : Πλάτ.Νόμ.808Β **καθεύδων οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος,** αὐτ.Παρμ.166Α **οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει·** || ὁμ.προηγ. ἀρνητ. ἐπιθ.: Εὐρ.'Ανδρ.746 **ἀδύνατος οὐδὲν ἄλλο πλὴν λέγειν μάτην·** || ἀντιστρόφως, ὅταν ἕπηται τῆς συνθ. ἀρν. ἐν ἑτέρᾳ προτ., ἡ σημ. μένει ἀμετάβλ. καὶ τῶν δύο ἀρν., οὔτε . . δέν : Ξεν.ΚΠ 2,1,8 **οὐδ' εἰ πάντες ἔλθοιεν Πέρσαι πλήθει γε οὐχ ὑπερβαλοίμεθ' ἂν τοὺς πολεμίους,** Πλάτ.Πολ.426Β **οὐδ' ἂν ἡ πόλις ἄρα** (ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν) **ὅλη τοιοῦτον ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσῃ·** || ἀλλ' ὅταν, προηγουμ. τῆς συνθ. ἀρν., ἕπηται μετὰ τοῦ ρ. ἐν τῇ αὐτῇ προτ., αἱ δύο ἀρν. ἀποτελοῦν ἰσχυροτ. κατάφασιν : Χρησμ.π.'Ηρ.5,56 **οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτείσει** (δηλ. πάντες ἀποτείσουσι), Σοφ.ἀπ.935 **γλώσσης κρυφαῖον οὐδὲν οὐ διέρχεται** (δηλ. πάντα διέρχεται), Ξεν.Συμπ.1,9 **οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ τι** (πιθ. ἡ αὐτὴ περίπτωσις τοῦ οὐδεὶς ὅστις οὐ· πρβλ. ὅστις 8))· || ἐπανάλ. τοῦ οὐ ἁπλοῦ ἐν ἑτέρᾳ προτ. ἢ ἀποδιδομένου εἴς τινα μ. λ. δὲν ἀποτελεῖ κατάφασιν : Λυσ.6,34 **ὥσπερ οὐ διὰ πρᾳότητα καὶ ἀσχολίαν ὑμετέραν οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην,** αὐτ.13,52 **ἐγὼ δ' οὐκ οἴμαι . . οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι** (δὲν νομίζω ὅτι δὲν πρέπει)· || ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ προτ. ἐπανάλ. τοῦ **οὐ** (ἁπλοῦ) ἀποτελεῖ ἰσχυροτ. κστάφασιν : Δημ. 229 **οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξελέγξειν ἐνόμιζεν, [αὐτὸν] οὐκ ἂν ἐγράφατο** (δηλ. οὐκ . . ἐμὲ . . οὐκ ἂν ἐγράφατο, ὃ ἐγράφατο ἄν με, εἴπερ . . ἐνόμιζεν· ἁ. ἀποδίδουσιν εἰς τὰ ἀντιθετ. μὲν . . δὲ τὴν ἀντίθ. τῶν ἀρν. κακῶς)· || ἐνίοτε ἐπαναλ. μτ. ἐμφάσεως, ὅταν βεβαιωτ. τι μόριον συνοδεύῃ τὸ προηγ. **οὐ** ἢ **οὐδέ** : 'Ιλ.Τ 295 **οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες,** Πλάτ.Πρωτ.331Ε **οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μοι δοκεῖς οἴεσθαι·** || π. 'Αττ. ἐνίοτε ἐπαναλ. παρενθετικῶς χάριν ἐμφάσεως : Σοφ.ΟΚ 587 **οὐ σμικρός, οὔκ, ἀγὼν ὅδε,** αὐτ.ΑΪ.970 **θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ,** 'Αριστφ.Βάτρ.1308 **αὕτη ποθ' ἡ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν, οὔ·** **7)** περὶ τοῦ **οὐ μή** βλ. μή οὐ· **8)** κανονικῶς τὸ οὐ τίθ. πρὸ τῆς λέξεως εἰς ἣν πίπτει ἡ ἀρν. : Ξεν.ΚΠ 3,1, 41 **οὐκ ἐκεῖνον ἐθεώμην· ἀλλὰ τίνα μήν; ἔφη ὁ Τιγράνης,** Μέν.639 **οὐχ αἱ τρίχες ποιοῦσιν αἱ λευ-**

καὶ φρονεῖν, ΚΔ Κορ.2,7,3 οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· || -π. ποιηταῖς ὑπάρχει ἐλευθερία τις ὡς πρὸς τοῦτο : Πίνδ.Ο 4,19 οὐ ψεύδεϊ τέγξω λόγον, αὐτ.Ο 8,79 κατακρύπτει δ' οὐ κόνις· ὁμ. π. μτγν. : ΚΔ Ἰω.7,42 οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι, αὐτ.Ματθ.6,26 οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν ; || εἰς τὸ τέλος τῆς προτ. τίθ. χάριν ἐμφάσεως, ὁπότε τονίζεται καὶ δὲν γίνεται οὐκ πρὸ φωνήεντος : Πίνδ.Ο 7,48 καὶ τοὶ γὰρ αἰθοίσας ἔχοντες σπέρμ' ἀνέβαν φλογὸς οὔ, Σοφ.ΑΙ.545 ταρβήσει γὰρ οὔ, Ξεν.ΚΠ 2,38 ἄλκιμον εἶναι οὐ τῷ μὲν προσῆκον, τῷδ' οὔ, ἀλλὰ πᾶσι· || ὁμ. εἰς τὸ τέλος τίθεται ἐπὶ προτ. ἀντιθετικῆς συνδεσμ. διὰ τῶν μέν, δέ : Θουκ.6,38 βούλονται μέν, δύνανται δ' οὔ, Ξεν. Ἀν.4,4,3 καλὸς μέν, μέγας δ' οὔ, Πλάτ.Ἀπολ.21C ἔδοξέ μοι ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφός . . εἶναι δ' οὔ ὁμ.Ἡρ.Ι,139 Πέρσας μὲν λέληθε, ἡμέας μέντοι οὔ· ὁμ. μτ. τῶν ὁ μέν, ὁ δέ : Πλάτ.Κρίτ. 47Α οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μέν, τὰς δ' οὔ· || ἐπὶ ἀντιθετ. προτ. ἐνίοτε μ. ἐν τῇ πρώτῃ μτ. τοῦ μέν : Ξεν.Ἀν.6,4,20 οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐξῆγον μὲν οὔ, συνεκάλεσαν δέ, αὐτ.ΚΠ Ι,4,10, Πλάτ.Φαίδ.73Β· κ. μ. ἐν μιᾷ προτ. μτ. τοῦ μέν : Ἡρ.7,208 κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον (π. ποιηταῖς, ὅταν πρὸ τοῦ οὐ ὑπάρχῃ φωνῆεν γίνεται συνίζ. ἀποτελούντων μίαν συλλ. ἀμφοτ. : Ἰλ.Ε 349 ἦ οὐ· π. Ἀττ. κ. μὴ οὐ, ἐγὼ οὐ)· 9) μτ. ἄ. μορίων διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἀρν. σημ. αὐτοῦ, ἀλλὰ μτ. δ. ἀποχρώσεων, ὡς οὐ γὰρ ἐν εὐθεῖ λόγῳ ἐκφρ. ἀρνητ. αἰτιολογίαν, διότι δέν : Ἰλ.Χ 438 οὐ γάρ . . ἄγγελος ἐλθὼν ἤγγειλ' .., ἀλλ' ἥ γ' ἱστὸν ὕφαινε· κ. οὐ μὲν γάρ : αὐτ.Ε 402, ΚΔ Ματθ.9,24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει, Πρόδρ.2,633 οὐ γὰρ ὑπέρογκα ζητῶ || ὁμ. ἐν ἐπινεύσει εἰς ἀρνητ. ἐρώτ., ὄχι βέβαια : Πλάτ.Θεαίτ.150Α· || ἐπὶ βεβαιώσεως γινομ. ἐρωτηματικῶς, κτ. ἔλλειψιν, διατὶ ὄχι ;, καὶ δέν . . ; : Ἀριστφ.Εἰρ.970 τούτους ἀγαθοὺς ἐνόμισας ;—οὐ γάρ, οἵτινες . . ; (καὶ δὲν εἶναι ἀγαθοί, αὐτοὶ πού..)· || ἐπὶ ἐρωτήσ. εἰς ἃς ἀναμένεται καταφ. ἀπάντ., μήπως δέν : Ἀριστφ. Ἱππ.1389 οὐ γὰρ ὁ Παφλαγὼν ἀπέκρυπτε ταύτας ;· || ὅθ. κ. μ. οὐ γάρ ; μήπως ὄχι . . ; δὲν εἶν' ἔτσι ; : Πλάτ.Πολ.504C· 10) οὐ γὰρ ἀλλὰ ἐλλειπτ. φρ. π. Ἀττ. πρὸς ἐκφρ. ἠγανακτημένης ἢ ἐμπαθοῦς βεβαιώσεως, ὄχι (αὐτό) . ., ἀλλὰ (πράγματι) : Εὐρ. Βάκχ.785 οὐ γὰρ ἀλλ' ὑπερβάλλει τάδε, Ἀριστφ Βάτρ.58 μὴ σκῶπτέ μ', ὦδέλφ', οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς· || ὁμ. πρὸς ἐκφρ. ἔτι ἰσχυροτέρας βεβαιώσεως, ὄχι (αὐτὸ μόνον) . . ἀλλὰ καί : Ἀριστφ. Λυσ.55 ἄρ' οὐ παρεῖναι τὰς γυναῖκας δῆτ' ἐχρῆν ; ἀπόκρ. οὐ γάρ, μὰ Δί', ἀλλὰ πετομένας ἥκειν πάλαι (ὄχι δὲν ἔπρεπε . . ἀλλὰ κι ἔπρεπε νὰ ἔχουν πετῶντας ἔλθει)· || ὁμ. ἐν τῇ σημ. τοῦ καὶ γὰρ (αἰτιολ.) : Ἀριστφ.Νεφ.232 οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος, Εὐρ.ΙΤ 1005 οὐ μήν τι φεύγω . . σῶσαί τά σ' · οὐ γὰρ ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἐκ δόμων θανὼν ποθεινός, τὰ δὲ γυναικὸς ἀσθενῆ, Καλλ.Ἰαμβ.1,92· 11) οὐ γὰρ δὴ διότι βέβαια δέν, γιατὶ ἀληθινὰ δέν : Σοφ ΟΤ 576 οὐ γὰρ δὴ φονεὺς ἁλώσομαι· || ὁμ. οὐ γὰρ δή..γε : Δημ.29,14· οὐ γὰρ δήπου : Πλάτ.Πρωτ. 309C· οὐ γὰρ δήπου γε : αὐτ.Πολ.509Α· 12) οὐ γὰρ οὖν ἐπὶ ἐπινεύσεως εἰς προηγ. ἀρνητ. πρότ., ὄχι βέβαια : Πλάτ.Παρμ.134Β αὐτά γε τὰ εἴδη, ὡς ὁμολογεῖς, οὔτε ἔχομεν, οὔτε . .. ἀπόκρ. οὐ γὰρ οὖν, αὐτ Θεαίτ.203 σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον . . . ἀπόκρ. οὐ γὰρ οὖν (ἐνν. προδοτέον)· 13) οὐ γάρ που . . γε βλ. γάρ 15;· 14) οὐ γάρ τοι βλ. γάρ 15)· || οὐ γάρ τοι ἀλλά . . γε οὐ γὰρ ἀλλὰ βλ.ΙΙ) : Πλάτ.Εὐθ.286Β· 15) οὐ δὴ βλ. δή 3)· || π.Ὁμ. κ. πρὸς ἐπίτασιν ἀρν ἐρωτήσ. : Ὀδ.Η 239 οὐ δὴ φῂς ἐπὶ πόντου ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι ; (δὲν συμφωνεῖς βεβαίως ὅτι . . ;)· || οὐ δή που ἢ οὐ δήπου πρὸς ἐκφρ. ἀρνήσ. μετά τινος ἀβεβαιότητος, πιθανὸν ὄχι, ἴσως δέν : Αἰσχ.Πρ.1064 οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας ἔπος· || οὐ δῆτα ὄχι βεβαίως, ἀληθινὰ ὄχι : Αἰσχ.Πρ.370 οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆσδ' ἀποστροφὴ τύχης ;, ἀπάντ. οὐ δῆτ', πλὴν ἔγωγε . . λυθείς· 16) οὔ θην ποι. σύνηθ. π.Ὁμ. ὄχι βεβαίως, βλ. θην· || κ. οὔ θην δή : Ὀδ.Γ 352· || ὁμ. ἐπὶ ἀρν. λοιπὸν δέν ; τάχα δέν ; : αὐτ.Λ 553 οὐκ ἄρ' ἔμελλες οὐδὲ θανὼν λύσεσθαι . . χόλου ;· προλ. οὐκοῦν 2)· 17) οὐκ ἄρα ἐν ἐκφρ. συμπερασμ. ἢ ἀνακεφαλαιωτικῇ, λοιπὸν δέν, βεβαίως δέν : Ἰλ.Π 33 οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς· 18) οὐκέτι, οὔκουν, οὐκοῦν, οὔπω βλ.λς· 19) νεώτ. μ. ἐν ταῖς λογίαις φρ. οὐχ ἧττον, οὐχ ἧττον ὅμως, οὐ μόνον . .·, ἀλλὰ καί, οὐ μὴν ἀλλά, οὐκ ὀλίγοι, οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι (δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη λύσις, ἐπὶ πραγμ. συμβαινόντων κατ' ἀνάγκην), ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ (ἐκ τῶν πλέον ἀπαραιτήτων), ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός (ἀναρίθμητα, ἄπειρα), οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον (δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτον, ἐπὶ κακοῦ) κ. ἄ.

οὔ δημ. ἐπιφών. σχετλιαστ. : οὔ, νὰ μοῦ χαθῇς !, οὔ, πῶς κατάντησες !· 2) βεβαιωτ. μτ. ἐμφάσεως : ἦτανε κόσμος ; ἀπάντησις οὔ, πολλοί, ἢ κ. μ. οὔ !

οὔ ἑλλ. ὀν. τοῦ λατιν. γράμμ. u : Ἰουλ.Λόγ.2,72Α.

οὔ ὀν. τοῦ γράμμ. ο (ὄμικρον) βλ.λ.

οὗ γενικ. τῆς ἀναφ. κ. κτητ. ἀντων. ὅς βλ.λ.· || ὡς ἐπίρρ. ὅπου, βλ. ὅς.

οὗ, οἷ, ἕ αἱ ἐν χρ. πλάγ. πτ. τῆς προσωπ. ἀντων. τοῦ τρίτου προσ. συμπληρούμ. κτ. τὰς ἐλλειπούσας πτώσεις ὑπὸ τῆς δεικτ. αὐτός κ. ἐν τῷ πληθ. ὑπὸ τῆς σφεῖς, σφῶν κτλ.,γενικ. ἐπ. ἕο (Ἰλ.Ε 343) κ. ἐγκλιτ. εο (Ὀδ.Ξ 461) κ. εὗ κ. ἐγκλιτ. εὑ (Ἡρ.3,135) κ. εἷο (Ἰλ.Δ 400) κ. ἑοῦ (Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.77,10), δ. ἐπ. τ. ἕθεν (Ἰλ.Γ 128, Αἰσχ.Ἰκ.66), Fέθεν (Ἀλκ.11) κ. ὁμοῦ οὗ ἕθεν (Ἀπολλ.Ρ 1,362), εἷο ἐμοῦ (αὐτ.2, 635), Ἀττ. οὗ ἀλλὰ σπάν., λοκρ. Ἐπιγρ. Fέος (ἀμφ.), βοιωτ. ἑοῦς (Κόριννα.2), δωρ. Fίο (κῶδ. γίο)· μτγν. ἐπ. ἑοῖο (Ἀπολλ.Ρ 1,1032, ἔνθα δ. γρ. ἑεῖο)· δοτ. ἐπ. οἱ κ. ὡς ἐγκλιτ. (τὸ ἐγκλιτ. οἱ πιθ. ὡς γενικ.), Δελφ. Fοι, ἀττ. οἷ κ. ἐγκλιτ. οἱ (Αἰσχ.Ἀγ.1147), π. Ὁμ. κ. ἑοῖ, ἐν χρ. ὡς ἀντων. πρώτου προσ. ἑοῖ αὐτῇ (Ἀπολλ.Ρ 3,99)· περὶ τοῦ τ. Fίν, ἵν βλ. ἵ· βοιωτ. ἑὶν (Κόριννα.36)· αἰτ. ἐπ. ἕ κ. ἐγκλιτ. ἑ (οὐδέπ. π. τραγ., κωμ. Ἡρ., Θουκ., Ξεν., ἀλλὰ π. Πλάτ.Συμπ.175Α ἁ.), π. Ὁμ. κ. ἑέ· ὡς αἰτ. πληθ. θηλ. ἑ (Ὕμν.Ἀφρ.267)· Fhέ ἀμφ. ἐν Ἐπιγρ. Παμφυλίας· περὶ τῶν τ. σφε, μιν, νιν, ἵ, σφωέ, σφεῖς βλ.λς, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν : Ἰλ.Ο 165 ἐπεὶ ἑό φημι βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι, αὐτ.Ι 376-7 ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος ἐρρέτω· ἐκ γάρ ὧν φρένας εἵλετο . . Ζεύς, Ἀρχίλ.29 ἡ δέ οἱ κόμη ὤμους κατεσκίαζε· || π.πεζ. ἡ χρ. τῆς ἐγκλ. γενικ. οἱ οὐδέποτε, ἐξαιρ. τῶν διαλέκτων : Ἡρ.3,15 ἀπέλαβε τὴν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε ἀρχὴν (ὁ πατὴρ αὐτοῦ), Ἐπιγρ. Ἄργους, βοιωτ., Κυρήνης· 2) ὡς τὸ ἐμέ (Ἰλ.Κ 387 αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι) ὁμ. τὸ οὗ (οἷ, ἕ) κ. ἐπὶ αὐτοπαθείας, ἑαυτοῦ, τοῦ ἑαυτοῦ του : Ἰλ.Β 239 Ἀχιλῆα, ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα ἠτίμησεν, Ὀδ.Λ 433 ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω· || π. Ἀττ. ἡ χρ. αὕτη ἀπαντᾷ μ. ὅταν ἡ ἀντων. εὑρίσκεται ἐν ἐξηρτ. προτ. ἢ συντάξεσιν (ἰδ. μτ. ἀπαρφ.) κ. ἀναφέρεται εἰς τὸ ρ. τῆς κυρ. προτ. : Θουκ.2,13 προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις . . ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη . . καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι· 3) ἐν συνδυασμῷ μτ. τῆς δεικτ. ἀντων. αὐτοῦ αὐτόν κτλ. σχημ. τὴν αὐ-

ιοπαθῆ ἑαυτοῦ, ἑαυτῷ, - όν κτλ. (π.'Ομ. κεχωρ. ὡς δύο λέξεις), ἐν τῇ χρήσει τῆς ὁποίας δὲν ὑφίσταται ὁ προηγ. περιορισμός : Ἰλ.Τ 384 **πειρήθη δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς**, αὐτ.Ε 64· || περὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντων. **ἑαυτοῦ** (ὡς μιᾶς λ.) βλ.λ. (ἐν Ἰλ.Ω 154 **ὅς 'F' ἄξει** δηλ.μτ. ἐκθλ. τοῦ **'Fε** δέον ν' ἀναγνωσθῇ κ. γραφῇ ἀντὶ **ὅς ἄξει**· ὁμ.αὐτ.Ω 183 ἀντὶ **ὅς σ' ἄξει** κ. πιθ. αὐτ.Α 195, αὐτ.Δ 315 **ὣς 'F**, αὐτ.Π 545 **μὴ 'F'**, Ὀδ.Ε 135 **ἠδέ 'F'**· ὁμ. Ἰλ.Ζ 289 **ἔνθα 'F(οἱ) ἔσαν** πιθ. ἀντὶ **ἔνθ' ἔσαν οἱ**· πρβλ.Ὀδ. Ο 556 **ἐνθ' οἱ ἔσαν υἷες**· ὁμ. Ἰλ.Ε 310 **ἀμφὶ δέ 'Fοι ἔσαν ὄσσε**· ἡ ἐξ ἐκθλ. αἰτ. F' πιθ. ὑπάρχει κ. ἐν Ἐπιγρ. **δός δέ F' ἰν ἀνθρώποις δόξαν ἔχεν ἀγαθ(ά)ν** (ἀντὶ Fιν).

οὖα κ. αὔα ἀ. ὅα βλ.λ.

οὐά ἢ οὐᾶ ἐπιφών. θαυμασμοῦ ἢ ἐκπλήξεως (λατ. vah) : Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,22,34 **οὐᾶ, βασιλεύς**, Δίων Κ 63, 20 **Ὀλυμπιανῖκα, οὐᾶ, Πυθιονῖκα, οὐᾶ**· εἰρωνείας : ΚΔ Μᾶρκ.15,29 **οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν.**

οὐαγάτεια (ἡ) νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἑλλοβοκάρπων, οὗ γνωστότ. εἶδος **οὐαγάτεια ἡ σταχυρά.**

οὔαδας οὖδας βλ.λ. : Χρησμ. ἐν Ἐπιγρ.

οὐάδιον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τοῦ μαγγανίου ἀπαντῶν ἐπὶ ἄλλων τοιούτων ὑπὸ μορφὴν ἐπιγενῶν μαζῶν.

οὐαί μτγν. ἐπιφών. ὀδύνης κ. ἀγανακτήσεως (λατ. vae) ἀλίμονον, ὀϊμέ, ἄχ !, μτ. ὀνομαστ. : ΠΔ Ἀμ.5,18 **οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου**· μτ. κλητ. αὐτ.Βασ.3,13,30 **οὐαὶ ἀδελφέ**· μτ. δοτ. : αὐτ.Ἀριθ.21,29 **οὐαί σοι Μωάβ, ἀπώλου λαὸς Χαμώς**, Ἀρρ.Ἐπικτ.3,19,1· μτ.αἰτ.: ΚΔ Ἀποκ.8,13 **οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς**· || ἀπειλῆς : Ματθ.23,14 **οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς**· **2)** ὡς οὐσ. ἡ αὐαὶ τὸ ἀλίμονον, τὸ ἄχ (δηλ. ἡ συμφορὰ ἡ προκαλοῦσα τοῦτο) : ΚΔ Ἀποκ.9,12 **ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα**, αὐτ.Ἀποκ.11,14.

οὐαί Ἡσ. «φυλαί. Κύπριοι».

οὐάραι Ἡσ. «ἡμεῖς. Κύπριοι».

οὐαρθώνιος πόρος νεώτ. ἀνατ. **ὁ ἐκφορητικὸς πόρος τοῦ ὑπογναθίου ἀδένος.**

οὔαρον Ἡσ. «ἔλαιον. Κύπριοι».

οὖας ποι. ἀντὶ οὖς βλ.λ.

οὐαστής Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,47 «θρίαμβος».

οὔατα, οὔατος, οὔασι ποι. πτ. τοῦ οὖς βλ.λ.

οὐάτιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ οὖς, αὐτάκι.

οὐατόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων μακρὰ ὦτα: Καλλ.Αἴτ.2079,31 **οὐατόεις θὴρ** (Εὐστ.Ἰλ.870,6 «θὴρ οὐατόεις παρὰ Καλλιμάχῳ **ὁ ὄνος**»)· Μελέαγρ.ΑΠ 7,207 **οὐατόεις λαγώς**· **2)** μτφ. πᾶν τὸ ἔχον δύο λαβὰς ἐν εἴδει ὤτων : Σιμων.246 **οὐατόεις σκύφος**, Ἀντίμ.π.Σχόλ.Ἰλ.Ψ 845 **ἐν χείρεσσι καλαύροπας οὐατοέσσας εἷλον**· πρβλ. ὠτώεις.

οὐατοκοίτης-ου (ὁ) μτγν. ὁ ἐνωτοκοίτης βλ.λ. : Νόνν.Δ.26,94 **ἀνέρες οὐατοκοῖται**, αὐτ.26,99 **στρατὸν οὐατοκοίτην.**

οὐγγία ἢ οὐγκία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **οὐγκιά** ἢ οὐγγιά (προφ. δισύλλ.) ἡ λατιν. uncia, δ. γρ. **ὀγκία** (Ἐπίχ.203, Σωφρ.151) τὸ δωδεκατημόριον τοῦ ἀσσαρίου ἢ ἐν γέν. ὅλου τινός, λ. παραληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Σικελίας : Ἀριστλ.ἀπ.510, Γαλ.13, 789, Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ.210,7, Μηναῖ.11,14 Μαρκιανοῦ σιτίον δ' **ἦν αὐτῷ ἑκάστῃ ἑσπέρᾳ, τρεῖς οὐγκίαι ἄρτου**· **2)** νεώτ. δημ. μονὰς βάρους ἐν πολλαῖς χώραις κ. ἰδ. Ἀγγλίᾳ κ. Ἀφρικῇ, παρ' ἡμῖν δὲ ἐν χρ. ἐπὶ ὡρισμένων ἰδ. φαρμ.

οὐγκιαῖος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ βάρους μιᾶς οὐγγίας βλ.λ.

οὐγκιασμός (ὁ) μσν. ἡ διὰ τῆς οὐγκίας μέτρησις : Ἰουστιν.Νεαρ.107,1 (κτ. πληθ.).

οὐγγρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ κράτος ἢ ἔθνος Οὐγγαρίαν ἢ τοὺς Οὐγγρους· || ὁ τῶν ἢ ὑπὸ τῶν Οὐγγρων : **οὐγγρικὴ ἐπιδρομή.**

οὐγγροφινικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὁμοεθνίαν τῶν **Οὐγγροφίνων.**

οὔγια (ἡ) δημ., διαλ. κ. γούΐα (Φθιώτ.) παρυφή, ἄκρα, προφύλλι πανίου : παροιμ. **δὲς οὔγια, πάρε πανί· δὲς μάννα, πάρε παιδί.**

οὐγία Ἐπιγρ. βοιωτ. τ. τοῦ ὑγεία βλ.λ.

οὐγκ (τὸ) νεώτ. ὄν. τηλεγραφ. μηχανήματος **ἐκ** τοῦ ὄν. τοῦ ἐφευρέτου αὐτοῦ.

οὐγκιστής νεώτ. τηλεγραφητὴς χειριζόμενος τὸ τηλεγρ. μηχάνημα οὐγκ ἢ χιούζ.

οὐγώ ἀττ. κρᾶσ. ἀντὶ **ὁ ἐγώ** : Ἀριστφ.Ἀχ.41.

οὐδαῖος-α-ον κ. ος-ον ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, γήϊνος : Ὀρφ.Ἀργ.394 **ἐπ' οὐδαίοιο χαμεύνης κεῖτο μέγας Κένταυρος**, Νόνν.Εὐαγγ.11,141 **χάσματος οὐδαίοιο δυσήνεμος ἔρχεται ὀδμή**· **2)** χθόνιος, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὁ τοῦ κάτω κόσμου, ἐπὶ τῆς Περσεφόνης : Λυκόφρ.49,698 **οὐδαίαν θεόν**· ἐπὶ τοῦ Διός : Μητρόδ.ΑΠ 14,123 **οὐδαίῳ Ζανί**, Διον.Περ. 789 **οὐδαῖος Κρονίδης.**

οὐδάλλος μτγν. οὐδέτερος : Θεόκρ.6,46 **νίκη μὰν οὐδάλλος, ἀνήσσατοι δ' ἐγένοντο.**

οὐδαμά ἐπίρρ. καθόλου, διόλου : Ἀρχίλ.Συμπλ. 3,6, Θέογν.1363, Σαπφ.77 (οὐδ-), Ἀνακρ.π.Ἡφαιστ. 69,6 **οὐ γὰρ ἂν ἄλλη λύσις ἐκ πόνων γένοιτ' οὐδαμὰ τῶνδε**, Αἰσχ.Ἱκ.884, Σοφ.Ἀντ.830 **καί νιν ὄμβροι .. χιών τ' οὐ λείπει**, Ἡρ.1,5 **οὐδαμὰ ἐν τὠυτῷ μένουσαν**, Ἐμπ.148 **οὐδαμὰ λήγει**, Ψλουκ. Ἀστρολ.19 **μῦθον οὐδαμὰ πιστόν.**

οὐδαμῇ ἐπίρρ. τοπ. δ. γρ. ἐν πάπ. **οὐδαμῖ** ἐπὶ οὐδενὸς μέρους, εἰς οὐδὲν μέρος : Ἡσίοδ.Α 218 **οὐδαμῇ ἐστήρικτο**, Αἰσχ.Πέρσ.385 **κρυφαῖον ἔκπλουν οὐδαμῇ καθίστατο**, Τελεκλ.21, Ἡρ.2,116 **οὐδαμῇ ἄλλῃ**, Εὐρ.ἀπ.34 **οὐδαμῇ βίου**· || κατ' οὐδένα τρόπον, μὲ κανένα τρόπον : Ἡρ.1,24 **οὐδαμῇ μετιέντα**, αὐτ.1,34.

οὐδαμινός-ή-όν μτγν. (κτ. τὸν Ἡρωδιαν.2,26 προπαροξ. **μηδάμινος-η-ον**) Ἡσ. «οὐδενὸς λόγου ἄξιος, βραχύς, εὐτελής», τιποτένιος : Ἰώσ.ΑΙ 17,2,4, Ἡφαιστ.Ἀστρ.3,2· κ. συγκριτ. : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.7 **πολὺ οὐδαμινέστερος.**

οὐδαμινότης-ητος (ἡ) Εὐστ.201,28 ἡ μηδαμινότης βλ.λ.

οὐδαμόθεν ἐπιρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, ἐξ οὐδενὸς μέρους, ἀπὸ πουθενά : Ξεν.Ἀν.2,4,23 **καὶ οὔτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν**, Ἀνδοκ.4,34 **οὐδαμόθεν προσήκει**, Πλάτ.Πρωτ.319D **οὐδαμόθεν μαθών**, αὐτ.Φαίδ.70D **οὐδαμόθεν ἄλλοθεν.**

οὐδαμόθι ἰων. τ. τοῦ οὐδαμοῦ βλ.λ. : Ἡρ.3,113 **οὐδαμόθι ἑτέρωθι**· || μτ. γενικ. : αὐτ.7,126 **οὐδαμόθι πάσης τῆς Εὐρώπης.**

οὐδαμοῖ ἐπίρρ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, εἰς οὐδὲν μέρος, πρὸς οὐδὲν μέρος : Ἀριστφ.Σφ.1188 **τεθεώρηκα πώποτ' οὐδαμοῖ πλὴν εἰς Πάρον**, Ξεν.Ἀν. 6,3,16 **ἡμεῖς γὰρ ἀποδραίημεν ἂν οὐδαμοῖ ἐνθένδε**, αὐτ. Ἑλλ.5,2,8 (εἰς ἅπαντ. διόρθ. ἀντὶ οὐδαμοῦ), Δημ.675 **οὐ γὰρ ἤλθομεν οὐδαμοῖ εἰς Θρᾴκης**, Ἡρωδιαν.1,502.

οὐδαμός-ή-όν (οὐδὲ ἀμός-ή-όν) οὐδείς, κονείς, κανένας· Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.52,7· **ἐν** χρ. μ. **ἐν** τῷ πληθ. κ. μ. π. Ἰωσὶ συγγρ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀττ. οὐδένες βλ.λ. : Ἡρ.7,145 **πρήγματα .. οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω** (δηλ. πολὺ μεγαλυτέρα πάσης ἑλλην. δυνάμεως)· σπαν. κτ. θηλ. : αὐτ.4,114 **οὐδαμὰς ἄλλας**· πρβλ. μηδαμός.

οὐδαμόσε ἐπίρρ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, οὐδαμοῖ βλ.λ. : Θουκ.5,49 **ὅπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν**, Πλάτ.Φαίδ.108Α **οὐ γάρ πού τις ἂν διαμάρτοι οὐδαμόσε μιᾶς ὁδοῦ οὔσης**, Δημ.1076 **τὴν θυγατέρ' ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω.**

οὐδαμοῦ ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, ἰων. τ. οὐδαμόθι βλ.λ., ἐν οὐδενὶ τόπῳ, εἰς οὐδὲν μέρος, πουθενὰ (ἀντιστ. εἰς τὴν ἐρώτ. ποῦ;) : Αἰσχ. Ἱκ.329 **πόνου δ' ἴδοις ἂν οὐδαμοῦ ταὐτὸν πτερόν**, Ἡρ.2,150 **τοῦ ὀρύγματος τούτου οὐκ ὥρεον τὸν χοῦν οὐδαμοῦ ἐόντα**, Θουκ.1,3· κ.μτ.γενικ.: Ἡρ. 7,166 **οὐδαμοῦ γῆς**, Εὐρ.Ἱππ.1012 **οὐδαμοῦ μὴν οὖν φρενῶν** (συνήθ. ἀπαντᾷ ἐν κώδ. ὡς ἐσφ. γρ. ἀντὶ οὐδαμοῖ βλ.λ.)· **2**) τροπ. κατ' οὐδένα τρόπον : Πλάτ.Συμπ.184E **ἄλλοθι οὐδαμοῦ**, αὐτ.Πρωτ.324E· **3**) μτ. δ. ρ. σχηματίζει εἰδ· φρ., ὡς **οὐδαμοῦ λέγω τινὰ** δὲν ὑπολογίζω, θεωρῶ τινα ὡς μηδαμινόν : Σοφ.Ἀντ.183· ‖ **οὐδαμοῦ νομίζω** οὐδόλως πιστεύω, παραδέχομαι : Αἰσχ.Πέρσ.498 **θεοὺς .. νομίζων οὐδαμοῦ**· ‖ **οὐδαμοῦ εἰμι**, φαίνομαι εἶμαι ἀνύπαρκτος, δὲν λαμβάνομαι ὑπ' ὄψιν διόλου : Εὐρ.ΙΤ 115 **δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ**, Πλάτ.Φαίδ.70A, αὐτ.72C **οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο**, Δημ.18,310 **ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς**.

οὐδαμῶς ἐπίρρ. τροπ. κ. νεώτ. ἐκ τοῦ οὐδαμός, δ. γρ. **οὐθαμῶς** (Θεόφρ.Μεταφ.7) κατ' οὐδένα τρόπον, μὲ κανένα τρόπο, καθόλου, διόλου : Ἡρ.2,148 **δεικνύναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον**, αὐτ.1,123 **ἄλλως οὐδαμῶς** (κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον), Πλάτ.Φαίδ.78D **οὐδέποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται**, Πολύβ.29B, ΚΔ Ματθ.2,6 **Βηθλεὲμ .. οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα**· συνήθ. ὡς ἀπάντ. ἐν ἐρωτ.: Αἰσχ.Πέρσ.240 **πότερα γὰρ .. πρέπει ;** ἀπόκρ. **οὐδαμῶς**· ὁμ. κ. μτ. ἄ. μορίων : Ἀριστφ.Νεφ.688 **οὐδαμῶς γ'**· πρβλ. μηδαμῶς.

οὖδας (τό) ποι.,γενικ. **οὔδεος**, δοτ. **οὔδει** (σπανιώτ. **οὔδεϊ**), ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, τὸ ἔδαφος : Ἰλ.Μ 192 **οὔδει ἐρείσθη**, Ὀδ.13,395 **ἄσπετον οὖδας**, αὐτ.Ι 135 **πῖαρ .. οὖδας** (εὔφορος γῆ), Ἰλ.Λ 749 **ὀδὰξ ἕλον οὖδας** (σχόλ. «τοῖς ὀδοῦσι τὴν γῆν ἔδακνον θνῄσκοντες»), αὐτ.Μ 448 **ἀπ' οὔδεος**, αὐτ. Ρ 457 **οὔδασδε**· ὁμ. π. τραγ. : Αἰσχ.Ἀγ.503 **πατρῷον οὖδας Ἀργείας χθονός**, Σοφ.Ἠλ.752 **φορούμενος πρὸς οὖδας ἄλλοτ' οὐρανῷ σκέλη προβαίνων**, Εὐρ.Ἑκ.405 **πρὸς οὖδας πεσεῖν**, Ἑρμ. 115,10 **χθονὸς οὖδας**, Ὀρφ.Λιθ.377 **ἐκ χειρῶν οὔδασδε βαλών**· **2**) τὸ δάπεδον, τὸ πάτωμα οἰκίας, δωματίου : Ἰλ.Ω 527 **ἐν Διὸς οὔδει** (εἰς τὸ δάπεδον τῆς κατοικίας τοῦ Διός), αὐτ.Ε 734 **πατρὸς ἐπ' οὔδει**, Ὀδ.Ψ 46 **κραταίπεδον οὖδας**, παροιμ. ἐν Ὕμν.Ἑρμ.284 **ἐπ οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι** (νὰ τὸν βάλῃς νὰ καθίσῃ στὸ πάτωμα, ἀφοῦ τοῦ πάρῃς τὰ ὑπάρχοντά του, δηλ. νὰ τὸν γδύσῃς, νὰ τὸν ρημάξῃς).

οὐδέ (οὐ δέ) ἀρν. μόριον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν χρ.· ὡς σύνδ. κ. ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ προτ. κρίσεως ὡς τὸ οὐ (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **μηδέ**, ὅπερ, ὡς τὸ **μή**, εἶναι ἐν χρ. ἐπὶ προτ. ἐπιθυμίας)· συνήθ. ὡς σύνδ. ἀντιτίθεται πρὸς προηγ. **μὲν** (θ. κ. ἐνίοτε γρ. **οὐ δέ**) οὐχὶ δέ, καὶ ὄχι, καὶ δέν : Ἰλ.Ε 138 **ὅν ῥά τε ποιμὴν .. χραύσῃ .. οὐδὲ δαμάσσῃ**· ‖ ὁμ. ἐνίοτε καὶ ἐπαναλαμβανόμενον : αὐτ.Ω 25 **ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ, οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ**· ‖ κ. ἄνευ προηγ. **μέν** : αὐτ.Ε 21 **Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν .. δίφρον, οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο**· **2**) προηγουμένης ἁπλῆς ἀρνήσεως ἐν τῇ αὐτῇ προτ., ὡς ἐπανάλ. ταύτης (οὐ .. **οὐδέ**)· πρβλ. οὐ 7), δὲν .. οὐδέ : Ὀδ.Κ 379 **βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος**, αὐτ.Χ 226 **οὐκέτι σοὶ .. μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή**, Σοφ.Φιλ.692 **οὐκ ἔχων βάσιν, οὐδέ τιν' ἐγχώρων**· ‖ ἐνίοτε ἐν τῇ σημ. ταύτῃ προηγεῖται ἀντὶ οὐ ἕτερον **οὐδὲ** καὶ **δὲν** .. οὔτε : Ὀδ.Χ 222 **οὐδέ τοι υἷας ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας, οὐδ' ἄλοχον** .. πολεύειν (διότι τὸ πρῶτον **οὐδὲ** ἀναφ. εἰς τὸ τῆς ἑτέρας προτ. **οὐδ' ἄλοχον**· πρβλ. 3)· ‖ ὁμ. κ. παραλειπομ. τῆς ἁπλῆς ἀρν.· πρβλ. οὐ 4) : Ἡρ.1,215 **σιδήρῳ δ' οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν** (οὔτε σίδηρον μεταχειρίζονται, οὔτε ἄργυρον), Θουκ.6,55 **Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς**, Δημ.22,4 **ἁπλοῦν μὲν οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι**· ‖ προηγ. ἀρν. λ. συνθέτου μτ. τοῦ στερ ἀ· ἐν σημ. παραπλησίᾳ τῆς τοῦ οὐ .. **οὐδέ** : Ἰλ.Α 95 **ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων, οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα** (δηλ. ὃν οὐκ ἐτίμησε .. οὐδέ), Αἰσχ.Πρ.716 **ἀνήμεροι γὰρ οὐδὲ πρόσπαλτοι ξένοις**, Σοφ.Φιλ.2 **ἄστιπτος οὐδ' οἰκουμένη**· ‖ ὁμ. ἐν ταῖς φρ. **οὐ γὰρ οὐδέ** βεβαίως οὐδέ : Σοφ.Ἠλ.595 **ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲ νουθετεῖν ἔξεστί σοι**· ὁμ. **οὐ μὰν οὐδέ**, Ἰλ.Ψ 441· **3**) συνήθ. ἐν ἀρχῇ διαδοχ. προτ. συνάπτει ταύτας ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **οὔτε** .. **οὔτε** συνδέον μέρη προτ., καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς σημ. τῶν **δέ** (διασταλτικοῦ) κ. **τε** (συμπλεκτ. ἢ συνδετ.), ὁπότε ἡ τῆς πρώτης προτ. ἀρν. ἔχει ἐπιρρ. σημ., ἡ δὲ τῆς δευτέρας εἶναι ἰσχυροτέρα : Θουκ.1,142 **καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις οὐδὲν τὸ ναυτικὸν ἄξιον φοβηθῆναι**· ‖ μσν. δημ. ὡς **οὔτε** .. **οὔτε** : Ἐρωτόκρ.1,174 **οὐδὲ λογιάζει το ποτέ, οὐδ' ἔτοιες ἔγνοιες ἔχει**· μτ. τὸ **οὔτε** ἐνίοτε ἀκολουθεῖ τὸ **οὐδὲ** (ὡς **τε** .. , **δέ**), ἀλλ' οὐδέποτε ἀντιστρόφως (**οὐδέ** .. **οὔτε**), πλὴν ἐὰν μετὰ τὸ οὔτε ἕπεται τὸ καὶ (οὐδὲ .. οὔτε καὶ) τῆς ἐκφρ. ἐχούσης οὕτως ἐπιτατικὴν σημ.· **4**) ὁμ. ἐπαναλαμβ. ἐπὶ προτ. ἀναφ. κ. ἀντιστ. δεικτ., ὅπως δέν, ἔτσι καὶ δέν : Πλάτ.Ἀλκ.2,141A **ὥσπερ οὐδ' ηὔχετο** (ἐνν. οὕτως) **οὐδ' ᾤετο**, Ξεν.ΚΠ 1,6,18 **ὥσπερ οὐδὲ γεωργοῦ οὐδὲν ὄφελος, οὕτως οὐδὲ στρατηγοῦ οὐδὲν ὄφελος εἶναι**· **5**) ὁμ. ἐν ταῖς φρ. **οὐδὲ γὰρ οὐδέ** : Ἰλ.Ε 22, αὐτ.Ζ 130· **οὐδὲ μὲν οὐδέ** : αὐτ.Β 703· **6**) ἐνίοτε μὴ προηγ. ἑτέρας ἀρν. ἢ ἀρνητ. λ., καὶ ὄχι, καὶ μή : Ὀδ.Κ 375 **Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ χεῖρας ἰάλλοντα**, Αἰσχ.Πρ.326 **τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος**, Σοφ.Φιλ.756 **δεινὸν γάρ, οὐδὲ ῥητόν**· **7**) ὡς ἐπίρρ. π. Ὁμ. συνήθ. μτ. ἐπιθ. οὔτε καί : Ἰλ.Β 386 **οὐδ' ἠβαιόν** (οὔτε καὶ μικρόν), αὐτ.Α 354 **οὐδὲ τυτθόν**, αὐτ.Υ 27 **οὐδὲ μίνυνθα**· ὁμ. κ. αὐτ Ξ 141 **ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί** (διότι δὲν ἔχει μυαλό, οὔτε καὶ λίγο)· συχν. π. Ἀττ. : Πλάτ Πολ.329A **τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δ' οὐδὲ ζῶντες**, Λυσ.3,31 **τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο**, Δημ. 18,70 **οὐδ' εἰ γέγονεν, οἶδα**· ‖ ὁμ.κ. μτ. μορίων : Ξεν.ΚΠ 3,3,50 **οὐδὲ μήν**, Πλάτ.Φαίδ.97A **οὐδέ γ'**, αὐτ.Πολ.499A **οὐδέ γ' αὖ**· ‖ π. Ἀττ. κ. μτ. τοῦ εἷς (συνήθ. γρ. κ. οὐδεὶς βλ.λ.) : Ἀριστφ.Πλ. 137 **οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν**, Θουκ.2,87 **οὐδὲ καθ' ἕν**, Ξεν.ΚΠ 2,3,10 **οὐδὲ παρ' ἑνός**· συνήθ. κ. ἄνευ ἐκθλίψεως : αὐτ.Πλ.1182 **οὐδὲ εἷς**, πρβλ. Ἡρ.1,45, αὐτ.Πλ.138 **οὐκ ἀλλ' οὐδὲ ἕν**· ‖ μτ. τοῦ καὶ καὶ ὄχι, μετά τινος ἐμφάσεως : Θουκ.7,56 **καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον, ἀλλὰ καί**· πρβλ.Ξεν.Ἀν. 3,2,4· ‖ **ἀλλ' οὐδέ** κ. συνήθ. ἐν τῇ φρ. **ἀλλ' οὐδ' ὡς** μὰ οὔτε κι ἔτσι : Ἰλ.Η 261, αὐτ.Ι 351· **8**) μτ. προσθ. σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς προηγ. ἀρν., οὔτε καί, ὁμοίως οὔτε (οὔτε καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ) : Πλάτ.Πολ.349B **ὁ δίκαιος τοῦ δικαίου δοκεῖ τί σοι ἂν ἐθέλειν πλέον ἔχειν;** ἀπόκρ. **οὐδαμῶς**. ἐρώτ. **τί δέ; τῆς δικαίας πράξεως ;** ἀπόκρ. **οὐδὲ τῆς δικαίας**· **9**) νεώτ. κ. δημ. ὡς ἐπιδοτ. : δὲν θέλω **οὐδὲ νὰ** τὸν ἀκούσω.

οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν ἀόρ. ἀντων. κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. **οὐδενός**, **οὐδεμιᾶς**, **οὐδενός**, κτ. τὸ εἷς, μία ἕν, πληθ. **οὐδένες**, **οὐδένων** (πρβλ. μηδείς), οὐδέποτε οἱ τ. τοῦ θηλ. **οὐδεμίη-ίην**, ἀλλὰ μ. **οὐδεμιῇ** (πιθ. ἐν Καλλ.Αἴτ.2080,56), σπαν. **οὐδ' ἴα** (Σαπφ.69, Μόσχ 4,40) π. Ὁμ., Ἡσιόδ. κ. Πινδ.

(οἵτινες προτιμ. τὸ οὔτις), μ. κτ. οὐδ. οὐδὲν (ὄν. κ. αἰτ.), ἐξαιρ. τῆς φρ. τὸ δ' ὂν μένος **οὐδενὶ εἴκων** : Ἰλ.Χ 459, Ὀδ.Λ 515· ὁ τ. οὐδείς ἀπαντᾷ ἐν Βακχ.ἀπ.28, οὐδὲ εἷς, οὔτε ἕνας, κανείς, κανένας : Πίνδ.Π 4,286 **οὐδὲ μακύνων τέλος οὐδέν,** Αἰσχ.Πρ.234 **καὶ τοῖσιν οὐδεὶς ἀντέβαινε πλὴν ἐμοῦ,** Ἡρ.1,32 οὐδὲν ὁμοῖον προσάγει πρῆγμα, Σοφ.Φιλ.301 **ναυβάτης οὐδείς,** ΚΔ Ματθ.6,24 **οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν,** αὐτ. Λουκ.4,24 **οὐδεὶς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ,** Πάπ. **αἰτία οὐδεμία ἄλλη, - τὸν κατεδίκασαν ἄνευ οὐδενὸς οἴκτου·** ‖ ἐν τῇ κυρ. σημ. οὔτε ἕνας, οὐδέποτε πάσχει ἔκθλιψιν κ. π. Ἀττ. ποι. ἔτι : Ἀριστφ.Βάτρ.927 **σαφὲς δ' ἂν εἶπεν οὐδὲ ἕν,** αὐτ.Λυσ.1044· ‖ οὕτω συνήθ. παρεντίθ. μόρια, βλ. οὐδέ· ‖ κτ. πληθ. σπανιώτ. (ὡς ἀντικαθ. ἰδ. ἐν Ἰων. ὑπὸ τοῦ οὐδαμοί βλ.λ.) ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., κανεὶς ἀπό : Ἀνδοκ.1,23 **οὐδένας .. εἰπόντας εἶδα** (ἰδ.γρ. οὐδένα εἰπόντα), Ξεν.Λακ.3,1, Δημ.18,23 **πρὸς οὐδένας τῶν Ἑλλήνων,** αὐτ.2,17 **οὐδένων εἰσὶ βελτίους** (δηλ. οὔ τινων ἄλλων, ἐνν. ἀνθρώπων), Παυσ.3,24,3· περὶ τῆς ἑτέρας σημ. τοῦ πληθ. βλ.λ.2)· ‖ φρ. **οὐδεὶς ὅστις οὐ, οὐδὲν ὅτι οὐ** βλ. ὅστις 8) : Ἡρ.5,97· ἡ φρ. αὕτη ἀπέβη σχεδὸν μία λ., δι' ὃ καὶ εἰς τὰς πτ. τοῦ ὅστις ἀκολουθοῦσιν αἱ τοῦ οὐδείς : Πλάτ. Φαίδ.117D **οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε** (ἀντὶ οὐδεὶς ὄντινα), αὐτ.Πρωτ.317C **οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν .. πατὴρ εἴην,** αὐτ.Μέν.70C **οὐδενὶ ὅτῳ·** ‖ π. μτγν. κ. ἄνευ τοῦ οὐ οὐδέν, τίποτε : Ἀγαθ.Προοίμ.137D **οὐδὲν ὅ τι παρήσω·** ‖ μτγν. φρ. **ὅστις οὐδεὶς** οὔτε ἕνος, κανένας : Ἀγαθ.5,20 **ἐτεθνήκεσαν δὲ αὐτῶν μὲν ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους, Ῥωμαίων δὲ ὅστις οὐδείς·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. μτ. γενικ. διαιρ. (ὡς τὰ **πᾶν** εἰς τοσοῦτον κτλ.), συνηθέστ. οὐδὲν μέρος, τίποτε : Θουκ.8,22 **οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας·** ὁμ. ἐνν. τῆς λ. πρᾶγμα, κανένα πρᾶγμα, τίποτα : Εὐρ.Ἑκ.596 **ὁ μὲν πονηρὸς οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακός** (τίποτα πέρα ἀπὸ κακός), φρ. **ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα,** ΚΔ Ματθ.26,62 **οὐδὲν ἀποκρίνει;, - οὐδὲν θὰ παραλείψω διὰ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος·** ὁμ. μτ. συγκριτ. ἐπιθ. ἐν ὑπερθ. σημ. : **οὐδὲν προσφιλέστερον τῆς ἐλευθερίας·** ‖ τὸ οὐδ' οὐδέν ἀπολύτως τίποτε : Πλάτ.Θεαίτ.180A· **2)** οὐτιδανός, ἀνάξιος λόγου, τιποτένιος : Πίνδ.Ν 6,3 **τὸ μὲν** (γένος ἀνδρῶν) **οὐδέν,** Ἀριστφ.Ἱππ.158 **ὦ νῦν μὲν οὐδεὶς αὔριον δ' ὑπέρμεγας·** κ. κτ. πληθ. : Ἡρ. 9,58 **οὐδένες ἐόντες ἐν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι,** Σοφ.Αἴ.1114 **οὐ γὰρ ἠξίου τοὺς μηδένας,** αὐτ.Ἴων 594, Εὐρ.Ἀνδρ.700· συνήθ. ἐν τῷ οὐδ. τιποτένια (πράγματα) : Ἀριστφ.Ὄρν.19 **οὐκ ἄρ' ᾔστην οὐδὲν ἄλλο πλὴν δάκνειν,** Θέογν.141 **οὐδὲν εἰδώς·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. κατηγ. τοῦ ὑποκ. τῆς προτ. τίποτε, ἀνάξιος λόγου : Σοφ.Φιλ.951 **οὐδέν εἰμι,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.144 **οὐδὲν εἶ,** Εὐρ.Ἑκ.626 **τὰ δ' οὐδὲν** (ἐνν. ἐστι), ΚΔ Πράξ.21,24 **ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστι·** ‖ μτ. προθ.: Σοφ.ΟΤ 983 **παρ' οὐδὲν εἶναι** (εἶναι ἀνάξιον λόγου), αὐτ.Ἀντ.35 **παρ' οὐδὲν ἄγειν,** Εὐρ.ΙΤ 732 **παρ' οὐδὲν θέσθαι·** ὁμ. Σοφ.ΟΚ 584 **δι' οὐδενὸς ποιεῖσθαι** (οὐδόλως ὑπολογίζειν, ἐκτιμᾶν), Δημ.2,18 **ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει** (ἐν τῇ αὐτῇ σημ.), ΚΔ Πράξ.19,27 **τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι** (νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνάξιον λόγου)· ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἀφηρ. οὐσ. τὸ τίποτε, ἡ μηδαμινότης : Εὐρ.ἀπ.532,2 **τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει,** Πλάτ. Θεαίτ.175Ε **ᾧ ἀνεμέσητον .. οὐδενὶ εἶναι·** ‖ **οὐδὲν λέγω** δὲν λέγω τι σπουδαῖον ἢ δὲν λέγω τίποτε ἔχον ὑπόστασιν, φεύδομαι : Ἀριστλ.Θεσμ. 625, αὐτ.Ὄρν.66, Πλάτ.Ἀπολ 30B· **3)** **τὰ οὐδὲν ὡς οὐσ.** τὸ **ἐν τῇ** ἀριθμητικῇ μηδέν, τὸ μηδενικό : Νικόμ.Ἀριθμ 2,6· ‖ π. Δημοκρ. ἐν χρ. ὡς ὄν. τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ ἀπείρου : Ἀριστλ.ἀπ.208· **4)** **οὐδὲν** ὡς ἐπίρρ. οὐδόλως, οὐδαμῶς, καθόλου, διόλου : Ἰλ.Α 402 **ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν,** Ἡρ.5,34, Θουκ.8,22, Ἀριστφ.Νεφ.1293 **κᾆτα πῶς αὕτη .. οὐδὲν γίγνεται .. πλείων,** ΚΔ Ματθ.27,24 **ἰδὼν ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ,** αὐτ.Γαλ.2,6 **ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει,** Πάπ. **νομίζω δὲ ὅτι οὐδὲν τούτῳ με λυπήσεις·** ὁμ. **οὐδέν τι** : Ξεν.Ἀπομν.1,2,42· **οὐδέν τι πάντως** : Ἡρ.5,65· ‖ κ. ὡς μονολεκτ. ἀπόκρ. ἀποφατική, διόλου, καθόλου : Εὐρ.Μήδ.64 **μὴ φθόνει φράσαι.** ἀπόκρ. **οὐδέν,** Ἀριστφ.Νεφ.694, αὐτ.Νεφ.733 **οὐδὲν πάνυ,** αὐτ.Ὄρν.1360 **οὐδέν γε** (καθόλου βέβαια)· ‖ μτ. συγκρ. ἐπιρρ. : **οὐδὲν μᾶλλον,** βλ. μάλα· **οὐδὲν ἧττον,** βλ. ἥσσων· ὁμ. **οὐδὲν ὕστερον,** βλ. ὕστερος· **οὐδὲν ἄλλο ἤ,** βλ. ἄλλος· **5)** δθ. τὸ ἐπίρρ. διά τινος μτβ. σημ. ὡς ἐν Πάπ. **οὐδέν σοι ἐνκαλῶ περὶ οὐδενὸς ἁπλῶς** οὐδόλως ἢ δέν· ‖ π. μσν. ἀπέβη καθαρὰ ἄρνησις, δέν : Πρόδρ.1,137· **καὶ οὐδὲν τρέχουν τὰ σάλια μου ὡς τρέχει τὸ ποτάμιν,** αὐτ.2,454 **πάτερ, πετζὶν οὐδὲν ἔχω, ν' ἀνήβω ν' ἀγοράσω** (περὶ τοῦ μτγν. τ. οὐθείς βλ.λ.).

οὐδέκοτε ἰων. τ. τοῦ οὐδέποτε βλ.λ. : Ἡρ.8,111.

οὐδενάκι ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τοῦ οὐδέν, οὐδ' **ἅπαξ,** οὔτε μιὰ φορά : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.19Ρ.

οὐδένεια (ἡ) κ. **οὐδενία** ἡ μηδαμινότης, τὸ νὰ εἶναι κανεὶς τιποτένιος· Ἡσ. «οὐδενείας· εὐτελείας» : Πλάτ.Φαῖδρ.235Α **ἐμέ γε ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς οὐδενίας,** Ἔφορ.137J, Πολύβ.34,14,3 **ἡ τῶν βασιλέων οὐδένεια,** Φίλ.1,447 **οὐδένειαν** (ἰδ.γρ. κωδ. οὐδενίαν, οὐθένειαν), Αἰλ.ΖΙ 15,13 **ὡς καταγνῶναι νοθείαν .. καὶ οὐδένειαν.**

οὐδενίζω (οὐδέν) μτγν. ἐξουθενῶ, ἐκμηδενίζω: ΑΠ 5,139 **οὐδενίσας Δαναῶν δεκέτη πόνον.**

οὐδενόσωρος-ον (ὦρα) ἀνάξιος φροντίδος, προσοχῆς, λόγου, ἀξιοκαταφρόνητος : Ἰλ.Θ 177 **τείχεα .. ἀβλήχρ' οὐδενόσωρα,** Ὀππ.Ἁλ.2,478 **καδδὲ λέλειπται ὀστέον οὐδενόσωρον.**

οὐδενῶ-όω οὐδενίζω βλ.λ. : ΕΜ 350,25.

οὐδένωσις-εως (ἡ) μτγν. ἐκμηδενισμός, ἐξουθένωσις : Θεοδοτ.ΠΔ Ἡσ.34,11.

οὐδενωτής-οῦ (ὁ) μτγν. ὁ ἐκμηδενίζων, ὁ ἀφανίζων : Φιλόδ.Κακ.42J.

οὐδέπη ἢ **οὐδέ πῃ** ἐπίρρ. κατ' οὐδένα τρόπον : Ὀδ.Μ 433 **οὐδέ πῃ εἶχον οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ' ἐπιβῆναι·** ‖ **οὐδέ πῃ ἔστι** μτ. ἀπαρφ. κατ' οὐδένα τρόπον εἶναι δυνατὸν νά : Ἰλ.Ζ 267 **οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφεῖ Κρονίωνι .. εὐχετάασθαι,** Ὕμν.Διόν.58 **οὐδέ πῃ ἔστι .. κοσμῆσαι ἀοιδήν.**

οὐδέποτε ἐπίρρ. κ. νεώτ., ἰων. πεζ. **οὐδέκοτε,** δωρ. **οὐδέποκα,** π. Ὁμ. κεχωρ. **οὐδέ ποτε** κ. συνήθ. μτ. παρῳχ. χρόν. οὐδὲ μίαν φοράν, ποτέ : Ἰλ.Α 155 **οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ .. καρπὸν ἐδηλήσαντ'·** ἀλλὰ κ. μτ. ἐνεστ. : Ὀδ.Κ 464 **οὐδέ ποθ' ὕμιν θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ,** Ἡσίοδ.Θ 759· κ. μτ. μέλλ. : Ὀδ.Β 203 **οὐδέ ποτ' ἶσα ἔσσεται,** Ἡσίοδ.Ἔργ.176· π. Ὁμ. ἐνίοτε παρεντίθ. κ.ἄ.λ. : Ἰλ.Ζ 99 **οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν·** π. Ἀττ. συνήθ. μτ. ἐνεστ. κ. μέλλ. (ἢ ἰσοδυν. ἐγκλ. : Ἐπιγρ. **οὐδέποτε μὴ λειφθῇ),** ἐνῷ μτ. παρῳχ. χρ. τὸ **οὐδεπώποτε,** δθ. ὁ κανὼν τοῦ Φρυν.Σοφ.Παρ.91Β «οὐδέποτε ἐπὶ μέλλοντος .., ἐπὶ δὲ παρῳχημένου τὸ οὐδεπώποτε» ἀλλ' ἀπαντᾷ κ. π. δοκ. μτ. παρῳχ. χρ. : Κωμ.Ἀδέσπ.23, Ξεν.Ἀν.2,6,13, αὐτ.Ἀγησ.11,7, αὐτ. Οἰκ.20,22, Αἰσχίν.3,151, Μέν.653, ΚΔ Ματθ.7,23 **οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς,** Πρόδρ.2,215 **γεύσεως γὰρ οὐδέποτε μετέλαβον ἐκείνων.**

οὐδέ πω ἐπίρρ. κ. σύνδ. **πάντοτε** ἐπὶ τοῦ παρελθ. κυρ. καὶ οὐδὲ ἀκόμη, καὶ οὔτε ἀκόμη : Ὀδ.

Λ 481 **οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον** Ἀχαιΐδος, **οὐδέ πω ἀμῆς γῆς ἀπέβην**· δθ. ὄχι ἀκόμη, μέχρι τώρα ὄχι : Αἰσχ.Πρ.320 **σὺ δ' οὐδέπω ταπεινός**, Πλάτ. Συμπ.172C **οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν**, Δημ.873 **οὐδέπω καὶ τήμερον**, ΚΔ Λουκ.23,53 **ἐν μνήματι . . , οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος**· π.Ὁμ. συνήθ. παρεμβαλλομένης λ. τινος **οὐδέ τί πω, οὐδ' ἄν πω** κτλ.· || π. ἀττ. κ. μτγν. κ. μτ. ἐνεστ. : Πλάτ.Φαίδ.106Β, Λουκ.Μισθ.Συν.21 **σὺ δὲ οὐδέπω ὁρᾷς**, Πάπ. **τοῦ δεῖνα οὐδέπω ὄντος τῶν ἐτῶν**· || μτγν. κ. μτ. μέλλ. : Ζώσ.21 **ὅσον οὐδέπω συμβήσεσθαι**.

οὐδεπώποτε ἐπίρρ. κ. σύνδ. πάντοτε ἐπὶ τοῦ παρελθ. οὐδέποτε ἀκόμη, ποτὲ (ἕως τώρα) ἀκόμη : Σοφ.Φιλ.250 **ὃν γ' εἶδον οὐδεπώποτε**, Ἀνδοκ.1,22 **ὡς οὐδεπώποτε ἔλθοι**, Πλάτ.Πρωτ.313C· **2)** π. μτγν. τὸ **πω** ἀπώλεσε τὴν παρωχ. σημ. αὐτοῦ, δθ. **οὐδεπώποτε** κ. μτ. μέλλ., οὐδέποτε : Θεμίστ.Λόγ.26,330Α **οὐδεπώποτε ἀπολαύσομεν**· πρβλ. μηδεπώποτε, οὐδέποτε.

οὐδετεροκτητικὰ ῥήματα (τὰ) γραμμ.ΑΒ 2,302,15 «ὅσα πρὸ ἑαυτῶν ὀνομαστικὴν ἀπαιτοῦσι καὶ μεθ' αὐτὰ γενικήν, οἷον χρήζω **βιβλίων**, ἀντὶ τοῦ χρείαν ἔχω».

οὐδέτερος-α-ον ἀντων. ἀόρ. κ. νεώτ. οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο, κανένας ἀπὸ τοὺς δυό : Ἡρ.1,51, Ἀριστφ Βάτρ.1412 **οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι**· || κτ. πληθ. ὅταν ἀμφότ. τὰ μέρη εἶναι πολλά, οὔτε οἱ μέν, οὔτε οἱ δὲ (ἐκ τῶν δύο μερῶν) : Ἡσ.Θ 638 **οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις .. οὐδετέροις** (δηλ. τοῖς Τιτᾶσι καὶ τοῖς τέκνοις τοῦ Κρόνου), αὐτ.Α 171, Ἡρ.1,76 **οὐδέτερος** (τῶν ἀντιπάλων) **ἐπεκράτησε**· π. τοῦ κεχωρ. τ. **οὐδ' ἕτερος** βλ. ἕτερος· **2)** ὁ μὴ ἀνήκων εἰς οὐδετέραν ἐκ δύο τάξεων, κατηγοριῶν, ἰδιοτήτων, ὁμάδων ἀντιτιθεμένων πρὸς ἀλλήλας : Ἀριστλ.ΗΝικ.1175b,26 **διαφερουσῶν δὲ τῶν ἐνεργειῶν . . τῶν μὲν αἱρετῶν οὐσῶν, τῶν δὲ φευκτῶν, τῶν δ' οὐδετέρων** (δηλ. οὔτε αἱρετῶν, οὔτε φευκτῶν)· ὁμ. ἐν τῇ ἰατρ. ὁ μήτε ὑγιὴς μήτε ὡς ἀσθενὴς δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ : Ἡρόφ. π.Γαλ.6,338, Γαλ.1,307 **οὐδέτερον σῶμα**· || γραμμ. κ. νεώτ. τὸ οὔτε ἄρσεν. οὔτε θηλ. ὄνομα : Διον.Ἀλ.Ἀμμ.2,10 **ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων**, Ἀπολλ.Δυσκ.Ἀντων.6,19 **τὸ οὐδέτερον** (ἐνν. **γένος**), - **τὸ α τῶν οὐδετέρων εἶναι πάντοτε βραχὺ** (ἐνν. ὀνομάτων οὐσ. ἢ ἐπιθ.)· ὁμ. ἐπὶ ρ. : Σχόλ.Διον.Θρ.2464 **οὐδετέρα διάθεσις**, - **οὐδέτερον ῥῆμα** (οὗ ἡ διάθεσις οὔτε ἐνέργειαν, οὔτε πάθος, οὔτε μεσότητα, ἀλλὰ κατάστασιν, ἄ. **ρ. οὐδετέρας διαθέσεως**)· || νεώτ. ζῳολ. ὁ μήτε εἰς τὰ ἄρρενα μήτε εἰς τὰ θήλεα ἀνήκων : **αἱ ἐργάτιδες τῶν μελισσῶν εἶναι οὐδέτεραι**· || νεώτ. χημ. **οὐδετέρα ἕνωσις** ἡ μὴ σχηματίζουσα ἅλας ἑνώσεις οὔτε μετ' ὀξέων, οὔτε μετὰ βάσεων· δθ. **οὐδέτερον ἅλας** τὸ προκύπτον κατόπιν τελείας ἐξουδετερώσεως ὀξέος τινὸς ὑπὸ τινος βάσεως, ἢ ἀντιστρόφως βάσεως ὑπό τινος ὀξέος· πρβλ. ὁριακός· **3)** δθ. νεώτ. ὁ ὑπὲρ οὐδενὸς τασσόμενος μεταξὺ διαμαχομένων, ὁ ἀδιάφορος, ὁ ἀπέχων: **ἡ στάσις μου ἦτο οὐδετέρα, - ἔμεινα οὐδέτερος**· || διεθν. δίκ. ὁ μὴ μετέχων οὐδενὸς τῶν ἐμπολέμων μερῶν καὶ ἐν γένει τοῦ πολέμου : **ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔμεινεν οὐδετέρα κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον**· || **οὐδετέρα ζώνη** τμῆμα ἐδάφους δυνάμει (διεθνοῦς) συμβάσεως μὴ χρησιμοποιούμενον παρ' οὐδενὸς τῶν ἀντιπάλων δι' ἐπιχειρήσεις ἢ κατασκευὴν ὀχυρωμάτων, ἄ. **οὐδέτερον ἔδαφος**· **4)** **οὐδέτερα** ὡς ἐπίρρ., οὐδετέρως βλ.λ.: Πλάτ.Θεαίτ.184Α **δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ . .**

οὐδετερότης-τητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα οὐδέτερον βλ.λ.3) : **ἡ οὐδετερότης τοῦ Βελγίου παραβιάσθη κατὰ τὸν Μέγαν πόλεμον, - ἀπεφασίσθη ἡ οὐδετερότης ζώνης τινός**· || διεθν. δίκ. ἡ κατάστασις κράτους τινὸς μὴ μετέχοντος πολέμου διεξαγομένου μεταξὺ ἄλλων τοιούτων, διεθνῶς σεβαστὴ καὶ διεπομένη ὑπὸ εἰδικῶν διεθνῶν νόμων (δίκαιον τῆς οὐδετερότητος) τεθέντων κυρ. ὑπὸ τῆς ἐν Χάγῃ δευτέρας συνδιασκέψεως τῆς εἰρήνης (1907)· || **οὐδετερότης ἔνοπλος** καθ' ἣν τὸ οὐδ. κράτος διατηρεῖ ἐνόπλους δυνάμεις ὑπὸ τὰς σημαίας· || **οὐδετερότης προσωρινὴ** ἡ ἐν ὡρισμένῳ τινὶ πολέμῳ ἢ δι' ὡρισμένον χρόνον· || **οὐδετερότης διαρκὴς** ἡ μόνιμος· **2)** νεώτ. χημ. τὸ γνώρισμα ἑνώσεώς τινος μὴ δυναμένης νὰ σχηματίσῃ ἅλατα μετ' ὀξέων ἢ βάσεων ἢ διαλύματός τινος ἀδιαφόρου ἔναντι τῶν δεικτῶν.

οὐδετερόφιλος-ον νεώτ. ὁ φιλῶν, ἀγαπῶν τὴν οὐδετερότητα· **2)** βιολ. **οὐδετερόφιλα λευκοκύτταρα** τὰ ἔχοντα τὴν ἰδιότητα νὰ χρωματίζωνται διὰ μείγματος ὀξίνων καὶ βασικῶν χρωστικῶν οὐσιῶν, ἄ. **φιλουδέτερα**.

οὐδετερῶ-όω νεώτ. καθιστῶ **τι** οὐδέτερον βλ.λ.2)· πρβλ. ἐξουδετερῶ.

οὐδετέρωθεν κ. κεχωρ. **οὐδ' ἑτέρωθεν** ἐπίρρ. τοπ. ἐξ οὐδετέρου μέρους, ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ δύο μέρη : Λυσ.17,4 **οὐδετέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε** (δ.γρ. οὐδ' ἑτέρωθεν), Γαλ.16,157.

οὐδετέρωθι ἐπίρρ. τοπ. μτγν. εἰς οὐδέτερον μέρος, σὲ κανένα ἀπὸ τὰ δύο μέρη : Σιμπλίκ.Οὐρ. 4,1 **οὐδετέρωθι περὶ κόσμου φασὶν εἰρηκέναι**.

οὐδετέρως ἐπίρρ. τροπ. κατ' οὐδένα ἐκ τῶν δύο τρόπων, οὔτε ἔτσι, οὔτε ἀλλιῶς : Πλάτ.Νόμ. 902C **οὐδετέρως τοῖς κεκτημένοις . . ἀμελεῖν**· **2)** κατὰ τρόπον οὐδέτερον βλ.λ.2), οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀνήκῃ τι εἰς οὐδὲν τῶν ἀντιτιθεμένων : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.199,20 (κατ' οὐδέτερον γένος), Γαλ.9,458, Ἀθήν.15,701Α **λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν** Ἡρόδοτος.

οὐδετέρωσε ἐπίρρ. τοπ. πρὸς οὐδὲν ἐκ τῶν δύο μερῶν : Ἰλ.Ξ 18 **οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε**, Θέογν.945 **οὐδετέρωσε κλινόμενος**, Στράβ.2,1,11 **οὐδετέρωσε ῥέπει**.

οὐδετέρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ οὐδετεροῦν, ἡ ἐξουδετέρωσις.

οὔδετις βλ. τις.

οὐδήδονιν μτγν. πτηνόν τι τῆς Ἀφρικῆς, ὁ σιδερίτης : Διοσκ.4,33.

οὐδήεις-εντος-εσσα-εν (οὖδας) ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ἐπίγειος : Ὀδ.Ε 334 **πρὶν μὲν ἔην βροτὸς οὐδήεσσα**, αὐτ.Κ 136 **Κίρκη . . δεινὴ θεὸς οὐδήεσσα** (ἐν ἀμφ. τοῖς χωρ. δ.γρ. αὐδήεσσα).

οὐδῆς ἐπιγρ. λακ. τ. ἀντὶ οὐδείς.

οὐδόλως κ. νεώτ. μτγν. γρ. τοῦ οὐδ' ὅλως, καθόλου, διόλου : Εὐστ.Πον.88, Μηναῖ.ΙΙ,9 Ὠδ.4 **ἀπατῆσαι οὐδόλως ἴσχυσαν, - οὐδόλως ἐκτιμᾶται τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἐποχήν μας**.

οὐδοπότερος δ.γρ. ἀντὶ οὐδ' ὁπότερος βλ.λ.

οὐδοποτέρωσε δ.γρ. ἀντὶ οὐδ' ὁποτέρωσε βλ.λ.

οὐδοπωσοῦν, οὐδοπωστιοῦν βλ. ὁπωσοῦν.

οὐδός, δωρ. **ὠδός**, ἀττ. **ὁδός** (ἀλλὰ κ. ὁ ποι. τ. **οὐδός** π. πεζ..: Ἀριστλ.Μεταφ.1042b,19 κ.ἀ.) γενικ. πληθ. **ὀδέων** (Ἐπιγρ.), τὸ κατώφλιον κ. ἰδ. τὸ κατώφλιον ναοῦ ἢ οἰκίας : Ἰλ.Ι 404 **λάϊνος οὐδὸς . . Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ**, Ὀδ.Η 83 **χάλκεος οὐδός**, αὐτ.Ρ 449 **μέλινος οὐδός**, αὐτ. Φ 43 **δρύϊνος οὐδός**, Ἡσίοδ.Θ 749 **μέγας οὐδός**· || π. μτγν. ὡς γλῶσσ. τοῦ βηλὸς βλ.λ. : ΑΒ 224· **2)** τὸ κατώφλιον δι' οὗ εἰσέρχεταί τις, ἡ εἴσοδος ἐν γένει εἴς τινα κλειστὸν χῶρον : Ὀδ.Α 104 **ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος, οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου**· || τὸ κατώφλιον τῆς εἰσόδου τοῦ Ἅδου : Ἰλ.Θ 15 **ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον, ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός**, Σοφ.ΟΚ 57 **χαλκόπους ὁ-**

δός· || κτ. πληθ. πιθ. τὸ ἀνώφλιον : Θεόκρ.23,50 (ἀμφ.γρ., κώδ. ὀόδων· κτ. διόρθ. μέσων εἰσόδων)· **3)** μτφ. **γήραος οὐδός** τὸ κατώφλιον, ἡ ἔναρξις τοῦ γήρατος ἢ πιθ. ἡ ἀπὸ τοῦ γήρατος εἰς τὸν θάνατον μετάβασις (πρβλ. **οὐδὸς βιότου** τὸ τέλος τῆς ζωῆς : Κόϊντ.10,426) : 'Ιλ.Χ 60, 'Οδ.Ο 348, αὐτ.Ψ 212 **γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι**, 'Ησίοδ.Ἔργ.331, 'Ηρ.3,14, Λυκοῦργ.40 **ἐπὶ γήραος ὁδῷ**, Μέν.671, ΨΦωκυλ.230 **μέχρι γήραος οὐδοῦ**· **4)** νεώτ. ἀνατ. **οὐδὸς ρινὰς** μηνοειδὴς προεξοχή, δι' ἧς ἑκατέρα ρινικὴ κοιλότης διαιρεῖται εἰς τὸν πρόδομον τῆς ρινὸς καὶ τὴν κυρίως τοιαύτην· || νεώτ. ψυχ. **οὐδὸς τῆς συνειδήσεως** τὸ ἄ. κατώφλιον βλ.λ. τῆς συνειδήσεως.

οὐδός (ἡ) ἰων. τ. ἀντὶ **ὁδός** δρόμος μ. ἐν 'Οδ.Ρ 196 **δός δέ μοι . . ρόπαλον . . σκηρίπτεσθαι, ἐπεὶ ἦ φάτ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.**

οὐδοστισοῦν, οὐδοτιοῦν, βλ. ὅστις 5).

οὐδραία 'Ησ. «ὑδρία, μέτρον τι, 'Αττικοῦ μετρητοῦ ἥμισυ» (δ.γρ. **οὐδρία,** κῶδ. **οὐδρεία**).

οὐδραίνει 'Ησ. «περικαθαίρει, Λάκωνες».

οὐδύεται 'Ησ. «ἐρίζει».

οὐδών-ῶνος (ὁ) μτγν. εἶδός τι ἐμβάδων : Πολυδ. 10,50 **ἐπὶ τῶν ὀνομαζομένων οὐδώνων πίλους τριμίτους ἔξεστιν εἰπεῖν.**

οὐδωνάριον μτγν. ὑποκορ. τοῦ οὐδών, οὐδώνιον, οὐδών βλ.λ. : Χαρίσ.1,552Κ.

οὐδώνιον (τὸ) 'Επιγρ. ὑποκορ. τοῦ οὐδὼν βλ.λ. : Διοκλητ.Ἔδικτ. ἐν 'Επιγρ.

οὐελλιγκτωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν κωνοφόρων περιλαμβάνον δασικὰ δένδρα μεγάλου ἀναστήματος, ὧν τὸ ὑψηλότερον **οὐελλιγκτωνία ἡ γιγάντειος** εἶναι τὸ ὑψηλότερον τῶν γνωστῶν δένδρων, ἰθαγενὲς τῆς Καλιφορνίας.

οὐενετιανός-ή-όν 'Επιγρ. βενετιανὸς βλ.λ.

οὐενέτιος-ον μτγν. ὁ οὐένετος, βένετος βλ.λ. : Δίων Κ 61,6 **οὐενέτιος στολή.**

οὐένετος-η-ον 'Επιγρ. βένετος βλ.λ.

οὐζέ 'Επιγρ. 'Ολυμπίας ἀντὶ οὐδὲ βλ.λ.

οὖζο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. οἰνοπνευματῶδες ἑλληνικὸν ποτὸν παρασκευαζόμενον παλαιότερον μὲν ἐκ διπλῆς ἀποστάξεως τοῦ στεμφυλοπνεύματος (σούμας) τῇ προσθήκῃ ἀρωματικῶν ὑλῶν, νῦν δὲ βιομηχανικῶς ἐκ καθαροῦ οἰνοπνεύματος προερχομένου ἐκ σταφίδος ἢ ἄ. προϊόντων, ὕδατος καὶ ἀνηθόλης τῇ προσθήκῃ μικρῶν ποσοτήτων ἀρωματικῶν αἰθερίων ἐλαίων, ἄ. ρακί.

οὐζοποσία (ἡ) νεώτ. τὸ πίνειν κ. ἰδ. καθ' ὑπερβολὴν οὖζον βλ.λ.

οὐζοπότης-ου (ὁ) νεώτ. ὁ πίνων καὶ ἰδ. ὁ ἰδιαιτέρως ἀγαπῶν τὴν πόσιν οὔζου βλ.λ.

οὐζοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα πωλήσεως κατ' ἐξοχὴν οὔζου.

οὐζοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλῶν κυρ. οὖζον, ὁ ἰδιοκτήτης οὐζοπωλείου.

οὖθα 'Ησ. «σποδός, ὁδός».

οὐθαμεῖ 'Επιγρ. 'Επιδαύρου δωρ. ἀντὶ οὐδαμῇ.

οὖθαρ-ατος (τὸ) κυρ. ἐπὶ ζώου, ὁ μαστός, τὸ μαστάρι : 'Οδ.Ι 440 **οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο,** 'Ηρ. 4,2 **τὰς φλέβας τε πιμπλᾶσθαι . . τῆς ἵππου καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι,** 'Αριστλ.ΖΙ 523a,1 καθιέναι τὸ οὖθαρ, Θεόκρ.8,42 **γάλακτος οὔθατα πιδῶσιν**· || μτγν. κτ. ἀντιδ. ἀπὸ τοῦ **μαστοί,** πιθ. ἡ ρώγα τοῦ μαστοῦ : Πλούτ.'Ηθ.496C· || μεθομ. κ. ἐπὶ γυναικῶν, τὸ στῆθος μετὰ τῶν μαστῶν, τὰ βυζιά : Αἰσχ.Χο.532 **πῶς ἄτρωτον οὖθαρ ἦν ὑπὸ στύγους ;,** Τελεκλ.31 **ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ**· **2)** μτφ. **οὖθαρ ἀρούρης** ἡ γονιμωτάτη, πλουσιωτάτη γῆ : 'Ιλ.Ι 141 **εἰ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' . . οὖθαρ ἀρούρης,** 'Υμν.Δήμ.450 **φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης τὸ πρίν,** Κρατῖν.220, 'Αριστφ.ἀπ.110 **οὖθαρ ἀγαθῆς χθονός**· || ποι. μτχ. **ἐπὶ τῆς ἀμπέλου** : Μακεδ.ΑΠ 9,645 ὀπώρη **οὔθατος ἐκ βοτρύων ξανθὸν ἄμελξε γάνος.**

οὔθαρα 'Ησ. «ἐπὶ ἀσκοῦ ὁ κατὰ τὸ οὖθαρ τόπος, οἱ δέ, περὶ ὃν στρέφεται ὁ χορός, ἢ ὁ τροχός».

οὐθάτιος-α-ον μτγν. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ οὖθαρ βλ.λ.) : Κριναγ.ΑΠ 9,430 **μαστοῦ οὐθατίου.**

οὐθατόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. οὐθάτιος βλ.λ. : Νίκ.'Αλεξ.90 **οὐθατόεντα μαζόν,** 'Oππ.Κυν.1,508 **πόρτιας οὐθατοέσσας**· **2)** μτφ. γόνιμος, καρποφόρος, παραγωγικός : 'Ορφ.Λιθ.696 **χθόνα πάντων τροφὸν οὐθατόεσσαν.**

οὐθείς-ενός, οὐθέν μτγν.τ.τοῦ **οὐδείς, οὐδὲν** ὅπαντ. ἐν ἀττ.'Επιγρ. τοῦ 378 π.Χ. παραλλ. πρὸς τὸ **οὐδείς**· ὑπερισχύει μεταξὺ 325 κ. 100 π.Χ. κ. ἰδ. ἐν πτολ. πάπ. μέχρι τοῦ 130 π.Χ., ὅτε τὸ **οὐδείς** ἐγένετο κοινὸν καὶ ἐπεκράτησεν ἀπὸ τοῦ 1 μ.Χ. τελείως· ὁμ. κ. ἐν μὴ ἀττ. ἐπιγρ.· ἀλλ' ἐν κώδ.Θουκ., 'Αντιφ., 'Ανδοκ.,Λυσ.,'Ηρ. οὐδέποτε **οὐδείς, ὃ** ἀπαντᾷ (συνήθ. ὡς δ.γρ.) ἐν κώδ.Ξεν.,'Ισοκρ.,Πλάτ.,'Υπερ.,'Αριστλ., Δημ., Θεόφρ. κ. μτγν. συγγρ. Τελέσ.,Πολύβ. κ. ἄ.· εἰς τὴν στρογγυλογράμμ.γρ. τῆς ΠΔ **δ κ. θ** ποικίλλει ἀναλ. τῆς χρονολ.

οὐθένεια μτγν. τ. τοῦ οὐδένεια: Εὐστ.Πον.283,65.

οὐθενής-οῦς-ές μσν. ἀνάξιος λόγου, τιποτένιος : Στουδ.Θεόδ.406C.

οὐθέτερος-α-ον μτγν. οὐδέτερος βλ.λ. : **Σέξτ.** 'Εμπ.Μαθ.11,186, 'Ιάμβλ.Προτρ.21,26.

οὐϊβουρνον νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν βιβοῦρνον.

οὔϊγγον (τὸ) κ. **οὔϊπον** κ. **οὔϊτον** τὸ φυτὸν κολοκασία βλ.λ. ἡ ἀρχαία : Θεόφρ.ΦΙ 1,1,7, αὐτ.1,6.9· πρβλ. 'Ησ. «**οὔϊτόν**· τὸ ὑπ' ἐνίων σιτόν».

οὐϊγουρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τουρκικῆς καταγωγῆς λαὸν Οὐϊγούρους : **οὐϊγουρικὴ γλῶσσα.**

οὐΐσκυ (τὸ) (ἀγγλ.) ποτὸν οἰνοπνευματῶδες πλούσιον εἰς ἀλκοόλην παρασκευαζόμενον δι' ἀποστάξεως ἀλκοολούχου ὑγροῦ προερχομένου ἐκ ζυμώσεως σακχαροποιηθέντων δημητριακῶν καρπῶν, ὡς κριθῆς, ἀραβοσίτου κ. ἄ.

οὐΐτουλος (ὁ) (λατ.) μόσχος, βιδέλο : 'Ελλάν.111J.

οὐκ τὸ οὐ βλ.λ. ἑπομένης λ.ἀρχομ.ἀπὸ φιλ.φωνήεντ.

οὐκ ἀττ. κρᾶσ. **ὁ ἐκ** : 'Αριστλ.ἀπ.675,9.

οὐκάζιον (τὸ) νεώτ. αὐτοκρατορικὸν διάταγμα τῶν τσάρων τῆς Ρωσίας ἔχον ἰσχὺν νόμου καὶ διὰ νέου τοιούτου μ. καταργούμενον.

οὐκέτι ἢ **οὐκ ἔτι** ἐπίρρ. σύνηθ. π. 'Ομ.,'Ησίοδ., 'Ηρ. κ. 'Αττ. ὄχι περαιτέρω, ὄχι τοῦ λοιποῦ, ὄχι εἰς τὸ ἑξῆς (κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ **οὔπω** ὄχι ἀκόμη), ὄχι πλέον, ὄχι πιά : 'Ιλ.Ν 701 **οὐκέτι πάμπαν,** αὐτ.Τ 343 **οὐκέτι πάγχυ**· κ. μτ. παρεμβαλλ. λ. : αὐτ.Ν 7 **οὐ πάμπαν ἔτι,** αὐτ.Β 13 **οὐ γὰρ ἔτι**· || ἐνίοτε καὶ ὀνεστραμμ. : Σοφ.Τρ.161 **ἔτ' οὐκ,** αὐτ.Φιλ.1217 **ἔτ' οὐδέν,** 'Αριστφ.Πλ.1177 **ἔτ' οὐδείς.**

οὐκί ἰων. τ. ἀντὶ οὐχί, οὐ βλ.λ.

οὔκουν (οὐκ οὖν) ἐπίρρ. ἐπὶ διαρρήδην ἀρν. συνήθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐπακολουθοῦσαν λ., βεβαίως δέν, ἀσφαλῶς δὲν (μτ. ἐμφάσ.) : Σοφ. Φιλ.872 **οὔκουν 'Ατρεῖδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐφόρως οὕτως ἐνεγκεῖν,** 'Αριστφ.'Ιππ.465 **οὔκουν μ' ἐν Ἄργει γ' οἷα πράττεις λανθάνει**· ὁμ. **οὔκουν . . γε** δηλ. τὸ ἀρνητ. τοῦ **γοῦν** : Αἰσχ.Πρ.324 **οὔκουν ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ,** Σοφ.'Αντ.321 **οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ,** Ξεν.'Ελλ.4, 2,10 **μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι ; οὔκουν ἔγωγε, ἔφη,** Πλάτ.Φαῖδρ.258C **οὔκουν εἰκός γε ἐξ ὧν σὺ λέγεις,** αὐτ.Φαίδ.70Β **οὔκουν γ' ἂν οἶμαι εἰπεῖν τινα**· || ἐνίοτε τὸ **οὖν** ἔχει ἀνακεφαλ. σημ. ἀναφερ. εἰς τὰ προηγ. : κατὰ ταῦτα δέν, κατόπιν τούτων δέν : Θουκ.1,10 **οὔκουν ἀπιστεῖν εἰκὸς** (ἀναφερόμ. εἰς τὸ προηγ. οὐκ ἄν τις ἀπιστοίη)· || ὁμ.ἐν ἀποδ. ὑποθ.λόγ.:αὐτ.1,9 **οὐκ ἂν οὖν νήσων**

ἐκράτει .. εἰ μὴ ναυτικὸν εἶχε (ἐὰν δὲν εἶχε ναυτ. ὑπὸ τὴν προϋποθ. αὐτήν, δὲν θά . .), Ξεν.ΚΠ 4,1,23 **οὔκουν ἀπολείψομαί γέ σου . . εἰ τοῦτο λέγεις·** || μτ. συμπερ. δυν. ἐν τῷ **οὖν** ἄρα, συνεπῶς, ὅθεν δὲν (ὄχι) : Ἀριστλ.Φυσ.213a,3) **οὔκουν τοῦτο δεῖ δεικνύναι ὅτι . ., ἀλλ' ὅτι,** Ἀριστφ.Βάτρ.1065 **οὔκουν ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδείς,** Πλάτ.Κρατ.384Β **οὔκουν οἶδα·** **2)** ἐπὶ ἐμπαθῶν ἐρωτ. ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν σημ. πρὸς τὸ **οὐ,** λοιπὸν δὲν ;, ἔ, λοιπὸν δέν ; : Αἰσχ.Πρ.379 **οὔκουν, Προμηθεῦ, τοῦτο γιγνώσκεις, ὅτι,** Σοφ.ΟΤ 973 **οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι ;,** Λυσ.10,12 **οὐκ οὖν δεινόν, εἰ . . ;** Ἰσαῖ.5,34, Αἰσχίν.1,85 (ἐνίοτε κεχωρ. **οὐκ οὖν** κ. πιθ. **οὐκοῦν**)· ὁμ. παρεμβαλλ. ἄλλ. λ. : Ἀριστφ.Ἱππ.875 **οὐ δεινὸν οὖν δῆτ' . . ;'** || ἐπὶ ἐρωτ. ἰσοδ. πρὸς ἀνυπόμονον προσταγὴν μτ. μέλλ. β' ἐν. προσ., λοιπὸν δὲν θά . . ; : Αἰσχ. Πρ.52 **οὔκουν ἐπείξῃ τῷδε δεσμὰ περιβαλεῖν ;,** Σοφ.ΟΤ 676 **οὔκουν μ' ἐάσεις κἀκτὸς εἶ,** Πλάτ. Συμπ.175Α· ὁμ. μτ. μέλλ. γ' ἐν. προσ. κ. του τις : Σοφ.ΟΚ 897 **οὔκουν τις ὡς τάχιστα . . ἀναγκάσει·** ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. : Σοφ.Αἶ.1051 **οὔκουν ἂν εἴποις . . ;'** ὁμ. ἐπαναλ. τῆς ἀρν. : Σοφ.Ἠλ.630 **οὔκουν ἐάσεις οὐδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς θῦσαί με ;'** **3)** ἐν ἀποκρ. καθ' ἃς δράττεται ὁ ἀποκρινόμενος ἐπιχειρήματός τινος ἐκ τῆς προηγ. προτ., καὶ ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ δὲν . . ; : Σοφ.Ἀντ.512 **οὔκουν ὅμαιμος χὠ καταντίον θανών ;,** Ἀριστφ.Πλ.257 **σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν.** ἀπόκρ. **οὔκουν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως ;'** **4)** ἐν Ἰων. πεζ. **ὦν** παρεντιθέμ. μεταξὺ τοῦ **οὐκ** κ. τοῦ ρ., ὁπωσδήποτε δέν : Ἡρ.3,137 **ταῦτα λέγοντες, τοὺς Κροτωνιήτας οὐκ ὦν ἔπειθον.**

οὐκοῦν (οὐκ οὖν) ἐπίρρ. διαφέρον τοῦ **οὔκουν** κτ. τὸν τον. κ. τὴν σημ. (Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.257) **ἐπὶ ἐρωτ.** ἐπαγουσῶν κατάνευσιν εἰς συμπέρασμά τι ἢ προσθήκην εἰς ὅ τι ἔχει ἤδη γίνει παραδεκτόν, λοιπὸν δὲν . . ; : Ξεν.ΚΠ 2,4,15 **οὐκοῦν δοκεῖ σοι . . συμφέρον εἶναι . . ;,** Πλάτ.Πρωτ.332Β **οὐκοῦν σωφροσύνῃ σωφρονοῦσιν ;,** ἀπόκρ. **ἀνάγκη,** ΚΔ Ἰω.18,37 **οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ ;, ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς..'** || μτ. ὑποτ. ἐπὶ προτροπῆς : αὐτ.Γοργ. 449Β **οὐκοῦν καὶ ἄλλους σε φῶμεν δυνατὸν εἶναι ποιεῖν** (ἐνν. ῥήτορας ἀγαθούς)· **2)** ἑπομ. τοῦ **οὐ,** ὅταν ἀναμένεται ἀρν. ἀπάντησις, λοιπόν : Πλάτ. Φίληβ.43D **οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ μὴ λυπεῖσθαι ποτε ταὐτὸν τῷ χαίρειν ;,** Δημ.16,4 **οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ;'** **3)** ἐν βεβαιωτ. προτ. ἀσφαλῶς ὄχι : Πλάτ.Φαίδ.67Β **οὐκοῦν, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι·** **4)** μτ. ὑποτ. ἢ προστ. ὁμ. ἐπὶ βεβαιωτ. προτ., λοιπὸν ἄς.. : Πλάτ.Λάχ.195Α **οὐκοῦν διδάσκωμεν αὐτόν, ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν,** αὐτ.Φαῖδρ.274Β **οὐκοῦν . . ἱκανῶς ἐχέτω** (λοιπὸν ἂς ἀρκέσῃ τοῦτο), Λουκ.Νεκρ.Δ 23,3 **οὐκοῦν . . σὺ . . καὶ τοῦτο ἴασαι καὶ τὸν Ἑρμῆν κέλευσον·** || ὁμ. μτ. δυν. εὐκτ. : Ἀριστφ.Εἰρ.43 **οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν τις λέγοι·** || ὁμ. ἐπὶ ἀπαγορεύσεως μτ. ὑποτ. : Αἰσχίν.1,159 **οὐκοῦν μὴ.. αὐτομολήσῃς,** Δημ.8, 59 **οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν** (ἡ δουλεία, λοιπόν, εἶναι ἡ μόνη διέξοδος)· **5)** ἐν ἀποκρίσεσι, μάλιστα, πολὺ καλά : Σοφ.Φιλ.639 **ἴωμεν . .,** ἀπόκρ. **οὐκοῦν ἐπειδὰν πνεῦμα τοὐκ πρῴρας ἀνῇ, τότε στελοῦμεν,** αὐτ.Ἀντ.91 **ἀμηχάνων ἐρᾷς.** ἀπόκρ. **οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω πεπαύσομαι,** Ἀριστφ. Εἰρ.364 **ἀπόλωλας, ὦ κακόδαιμον.** ἀπόκρ. **οὐκοῦν ἢν λάχω,** Πλάτ.Πολιτ.289D **ἴθι δὴ σκεψώμεθα.** ἀπόκρ. **οὐκοῦν χρή·** || ἀσφαλῶς, βεβαίως: Σοφ.Ἀντ.817 **οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'.. ἀπέρχῃ,** Ἀριστφ.Πλ.1087 **οὐκοῦν τρύγοιπος ταῦτα πάντ' ἰάσεται.**

οὔκω Ἰων. ἀντὶ οὔπω βλ.λ.

οὔκων κ. **οὐκῶν** δωρ. τ. ἀντὶ οὔκουν κ. οὐκοῦν βλ.λς.

οὔκως Ἰων. τ. ἀντὶ οὔπως βλ.λ.

οὐλαδώνυμος-ον δ.γρ. οὐλαμώνυμος βλ.λ.

οὐλαί (αἱ), ἀττ. **ὀλαί** χονδροκομμένη, χονδραλεσμένη κριθὴ δι' ἧς ἐπάσσετο πρὸ τῆς θυσίας ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος : Ὀδ.Γ 441 **ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς ἐν κανέῳ,** Ἡρ.1,160 **οὐλὰς κριθέων,** αὐτ.1, 132, Ἀριστφ.Ἱππ.1167 **μαζίσκην ἐπὶ τῶν ὀλῶν . μεμαγμένην,** Θεόφρ.Χαρ.10,13.

οὐλαμαγός (ὁ) νεώτ. στρατ. ὁ διοικητὴς οὐλαμοῦ βλ.λ.3), ἀνθυπολοχαγὸς ἢ ὑπολοχαγός.

οὐλαμηγός (ὁ) νεώτ. ναυτ. ἀρχηγὸς οὐλαμοῦ βλ.λ.4)· || ὡς θηλ., πλοῖον οὗ ἐπιβαίνει ὁ ἀρχηγὸς οὐλαμοῦ, ἅ. οὐλαμηγὸν πλοῖον.

οὐλαμηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων οὐλαμόν, στρατόν, πολεμικός : Λυκόφρ.32.

οὐλαμοεργός (ὁ) ἐπίθ. τοῦ πλανήτου Ἄρεως, πολεμικός· πρβλ. οὐλαμηφόρος: Κατ.Ἀστρλ.Κ 1.173.

οὐλαμός (ὁ) κ. νεώτ. πλῆθος, στῖφος πολεμιστῶν ἰδ. μαχομένων : Ἰλ.Δ 251 **κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν,** αὐτ.Δ 273 (οὐδέπ. ἐν Ὀδ.)· || μτφ. ἐπὶ σμήνους μελισσῶν : Νίκ.Θηρ.611 **μελισσαῖος οὐλαμός·** **2)** μτγν. ὡς τεχν. ὅρ. ἴλη ἱππικοῦ ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἱππέων ἀποτελουμένη : Πολύβ.6, 28,3 **γίνεται γὰρ τὸ ὅλον σχῆμα . . τετράγωνον,** Πλούτ.Λυκοῦργ.23· || νεώτ. στρατ. ὀργανικὸν τμῆμα ἴλης ἱππικοῦ ἀποτελούμενον ἐκ δύο ὁμάδων μάχης, ἢ πυροβολαρχίας ἀποτελ. ἐκ δύο στοιχείων· **3)** νεώτ. ναυτ. τακτικὸς σχηματισμὸς ἐκ τριῶν πλοίων ἐν σχήματι τριγώνου οὗ τὴν κορυφὴν κατέχει τὸ οὐλαμηγὸν πλοῖον.

οὐλαμώνυμος-ον (οὐλαμός, ὄνομα) μτγν. ὁ ὀνομασθείς, ὁ λαβὼν τὸ ὄνομά του ἐκ τοῦ οὐλαμοῦ βλ.λ.1), ἐπίθ. τοῦ Νεοπτολέμου : Λυκόφρ.183 **προγεννήτειραν οὐλαμωνύμου** (δ. γρ. οὐλαδωνύμου, ὃ ὁ σχολ. ἐξηγεῖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Πάριδος οὗ τὸ ὄν. παρήγ. ἐκ τοῦ πήρα δηλ. οὐλὰς βλ.λ.2).

οὐλάνος (ὁ) νεώτ. ὄνομ: τῶν ἱππέων ἐν τῷ γερμανικῷ, αὐστριακῷ κ. ρωσικῷ στρατῷ, ἱππεὺς λογχοφόρος.

οὐλαπισμός (ὁ) Ζωναρ. «οὐρανίσκος».

οὐλάς-άδος (ἡ) μτγν. ἀνώμ. θηλ. τοῦ οὖλος βλ.λ., οὔλη, σγουρή, κατσαρή, ἐπὶ τῶν φύλλων δρυός : Νίκ.Ἀλεξ.260 **χαίτη δρυός·** **2)** ὡς οὐσ. πήρα, θύλακος· Ἡσ. «οὐλάδες πῆραι, θύλακοι» : Καλλ.ἀπ.360 **πτωχῶν οὐλὰς ἀεὶ κενεή·** πρβλ. Ἡσ. ἐν λ. θυλίδες, θυλλίς, οὐλάδες.

οὐλαφηφορεῖ Ἡσ. «νεκροφορεῖ».

οὐλαφηφόρος (ὁ) μτγν. ὁ φέρων νεκρόν, ὁ νεκροφόρος : Καλλ.Καμβ.1,234.

οὔλαφος Ἡσ. «νεκρός».

οὐλβοειδῆ (τὰ) νεώτ. φυτολ. οἰκογένεια θαλασσίων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀλγῶν· γέν. **οὔλβη** (φύκη τῶν θαλ. πυθμένων).

οὐλε οὔλω βλ.λ.

οὐλεμάς (ὁ) (ἀραβ.) ὁ κάτοχος ἐπιστημονικῆς μορφώσεως, σοφός, ἰδ. ἀπόφοιτος ἱερονομικῆς σχολῆς καὶ διοριζόμενος συνήθ. ἱεροδικαστής.

οὐλερύθημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. δερματικὴ νόσος σπανία χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἐρυθρῶν ἐπηρμένων βλατίδων ἐπὶ τῶν παρειῶν, τοῦ ἐξωτερικοῦ ὠτὸς καὶ τῆς κεφαλῆς προκαλοῦσα ἀτροφίαν τοῦ δέρματος.

οὐλέω οὔλω βλ.λ.

οὐλή (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ. τὸ ἐπὶ τῆς ἐπουλωμένης πληγῆς σημεῖον, ἴχνος ταύτης, τὸ σημάδι λαβωματιᾶς : Ὀδ.Τ 393 **ἔγνω οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε** (οὐδέπ.ἐν Ἰλ.), Εὐρ.Ἠλ.573 **οὐλὴν παρ' ὀφρὺν ἥν ποτ' . . ᾑμάχθη πεσών,** Ἱππ.Νοῦσ.1,21, Ξεν.Ἀπομν.3,4,1 **τὰς οὐλὰς τῶν τραυμάτων,** Πλάτ. Γοργ.524C **ἴχνη τῶν πληγῶν οὐλὰς ἐν τῷ σώμα-**

τι, Δημ.53,8 ἕλκη.. ὧν ἔτι τὰς οὐλὰς ἔχει, 'Αριστλ. Πρ.877a,2 μὴ ἐν ταῖς οὐλαῖς φύεσθαι τρίχας· || μτφ.:Πλούτ.'Ηθ.65D ἡ οὐλὴ τῆς διαβολῆς, Μηναῖ.Ι,17 'Ωδ.8 τῆς ἁμαρτίας τὰς οὐλὰς ἐξάλειψον.

οὔλημα (τὸ) γλωσσ. αἱ οὐλαὶ βλ.λ.

οὐλιαζόεις ἀτμοὶ (οἱ) (οὔλιος, ζωή) ἀτμοὶ θανατηφόροι : Αἰσχ.ἀπ.205,2 (εἰκ.).

οὔλιγξ μτγν., αἰτ. πληθ. **οὔλιγγας** δ. γρ. τοῦ ὤλιγγας (ἕλιγγας, ὤριγγας) : Πολυδ.2,67.

οὔλιμος 'Ησ. «ὀλέθριος».

οὔλιος-α-ον (οὖλος) ὀλοός, ὀλέθριος, θανατηφόρος : 'Ιλ.Λ 62 **οὔλιος ἀστήρ** (ὁ ἀστὴρ Κύων), 'Ησ.Α 192 **ἐναρφόρος οὔλιος 'Αρης**, Πίνδ.Ο 9, 76, αὐτ.Ο 13,23 **οὐλίῳ νιν ἐν 'Αρει παραγορεῖτο**, αὐτ.Π 12,8 **οὔλιος θρῆνος**' || π. τραγ. μ. ἅπαξ: Σοφ.Αἶ.932 **οὐλίῳ σὺν πάθει**' **2)** ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Απόλλωνος καὶ τῆς 'Αρτέμιδος : Φερεκ.149J, 'Επιγρ. (Λίνδου) **'Απόλλων Οὔλιος**, 'Επιγρ. (Μιλήτου, Δήλου) **'Απόλλων Οὔλιος**' πρβλ.Στράβ. «Οὔλιον δ' 'Απόλλωνα καλοῦσί τινα καὶ Μιλήσιοι καὶ Δήλιοι οἷον ὑγιαστικὸν καὶ Παιωνικόν· τὸ γὰρ οὔλειν ὑγιαίνειν»· πιθ. ὅμως καὶ ὧδε ἐν τῇ σημ. ὀλοός βλ.λ.

οὐλίριος-ον πάπ. τριχωτός, μαλλιαρός (ἀμφ ἀνάγν.).

οὐλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα φλεγμονὴ τῶν οὔλων ἐκ μηχανικῶν ἢ χημικῶν αἰτίων ἢ ἐξ ἐγκαταστάσεως μικροργανισμῶν εἰς τὰ οὖλα.

οὐλοβάται 'Ησ. «οἱ κολοβοί».

οὐλοβόρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀλέθριον, θανατηφόρον δῆγμα : Νίκ.Θηρ.826 **εἰ δ' ἔτυμον σὺν οὐλοβόροις ἐχίεσσι θόρνυσθαι** (δ.γρ. ἰοβόρος).

οὐλοδέτης-ου (ὁ) Εὐστ.1162,33 δέμα ἐκ σταχύων κριθῆς, δεμάτι ἀπὸ κριθάρι.

οὐλόδετον (τὸ) Εὐστ.1162,30 **δεμάτιον δεδεμένον** διὰ σταχύων κριθῆς.

οὐλοέθειρος (ὁ,ἡ) οὐλόθριξ: Τζέτζ.Μεθ' 'Ομ.662.

οὐλόθριξ-τριχος (ὁ, ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἔχων οὔλας τρίχας, σγουρομάλλης, ἀντίθ. εὐθύθριξ : 'Ηρ.2,104 **μελάγχροές εἰσι καὶ οὐλότριχες**, 'Αριστλ ΖΓ 782b, 18 **Αἰθίοπες δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς θερμοῖς οὐλότριχες**, Στράβ.2,2,3 **διόπερ οὐλότριχας.. γεννᾶσθαι**, 'Αλεξ.'Αφρ.Πρ.1,2 **οἱ οὐλότριχες, ὡς ξηροκέφαλοι, θᾶττον φαλακροῦνται**' **2)** νεώτ. φυτολ. τὸ ἀρσ. **οὐλόθριξ** ὡς οὐσ. γένος θαλασσίων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **οὐλοτριχιδῶν**.

οὐλοθυσία (ἡ) λεξ. πλήρης, τελεία θυσία· 'Ησ.

οὐλοθυτῶ-έω Σουΐδ. «οὐλοθυτεῖν, κριθὰς ἐπιχέειν τοῖς θύμασι».

οὐλοκάρηνος-ον οὐλόθριξ βλ.λ. : 'Οδ.Τ 246 **γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος**' **2)** οὐλόποδ', **οὐλοκάρηνα** ἀντὶ **ὅλους πόδας, ὅλα κόρηνα** : 'Υμν.'Ερμ.137.

οὐλόκερως-ω-ων (οὖλος (2), κέρας), μτγν. ὁ ἔχων καμπύλα ἢ στρεπτά, ἑλικοειδῆ κέρατα : Στράβ.2,2,3 **οὐλότριχας καὶ οὐλόκερως καὶ προχείλους . . γεννᾶσθαι**.

οὐλοκέφαλος-ον (οὖλος (2), κεφαλή) ἀ. οὐλοκάρηνος βλ.λ.(1) : Φερεκρ.223,Πτολ.Τετράβ.143.

οὐλοκίκιννα (τὰ) ποι. ἀντὶ οὖλοι κίκιννοι, τὰ συνεστραμμένα, κατσαρὰ τσουλούφια : Τελέσ.π. Πολυδ.2,23· πρβλ. οὐλοκάρηνος 2).

οὐλοκόμης (ὁ) μτγν. ἀ. οὐλοκόμος βλ.λ. : Πλούτ. 'Αρατ.20 **οὐλοκόμην καὶ μελάγχρουν**, 'Αριστείδ. Λόγ.50 (26),40.

οὐλόκομος-ον (οὖλος 2), κόμη) ὁ ἔχων οὔλην κόμην, σγουρά, κατσαρὰ μαλλιά, ὁ οὐλόθριξ : 'Αλεξ.324, 'Ηφαιστ.'Αστρ.2,2.

οὐλοκομῶ-άω (οὐλοκόμης) ἀρχ. λεξ. εἶμαι οὐλοκόμης, οὐλόθριξ, ἔχω σγουρά, κατσαρὰ μαλλιά· 'Ησ. ἐν λ. ατραβαλοκομᾶν.

οὐλόκρανος-ον μτγν. οὐλοκάρηνος βλ.λ.(1) : 'Αρρ.'Ινδ.6,9.

οὐλομελής-οῦς-ές (οὖλος (1), μέλος) ὁ ἔχων σῶα, ὑγιῆ καὶ ἀκέραια ὅλα τὰ μέλη αὐτοῦ, ὁ ἀρτιμελής : Παρμ.8,4 (πιθ. ἐσφ.γρ.).

οὐλομελίη (ἡ) ἰων. τ. ἀντὶ ὁλομέλειο βλ.λ., ἡ ἰδιότης τοῦ οὐλομελοῦς βλ.λ., ἡ ὁλότης, ἡ ἐντέλεια τῶν μελῶν, ὅθ. ἡ καθόλου φύσις πράγματός τινος : 'Ιππ.'Αρθρ.11 **περὶ ἀδένων οὐλομελίης**, αὐτ. 'Αδ.1, 'Αριστλ.Μετσφ.1093b,4 **ἧς ὁ ἀριθμὸς ἴσος τῇ οὐλομελείᾳ τοῦ οὐρανοῦ** (κῶδ. ἀντὶ ὁλομελείᾳ, εἰς τὸ ὅλον οὐράνιον σύστημα), Γαλ.Χρ.Μορ. 1,8· || ὁμ. ἐν φρ. **κατὰ οὐλομελίην** ἀντίθ. κατὰ μέρος : 'Ιππ.Τροφ.23· **2)** κτ. δοτ. **οὐλομελίῃ** ὡς ἐπίρρ. 'Ησ. «καθόλου, συλλήβδην».

οὐλόμενον (τὸ) μτγν. ἀ. ὄν. τοῦ φυτοῦ κωνείου βλ.λ.(1) : ΨΔιοσκ.4,78.

οὐλόμενος-η-ον ποι. ἀντὶ ὀλόμενος, μτχ. μέσ. ἀορ. τοῦ ὄλλυμι βλ.λ., ἐν χρ. μ. ὡς ἐπίθ. μτ. ἐνεργ. σημ., κυρ. ὁ καθ' οὗ ἐκφέρει τις τὴν ἀράν, ὁ κατηραμένος, ὁ φέρων θάνατον καὶ φθοράν, ὁ φθοροποιός, ὁ ὀλέθριος, ὁ θανατηφόρος, ὁ καταστρεπτικός, ἐπὶ προσ. κ. πραγμ. : 'Ιλ.Α 2 **μῆνιν .. οὐλομένην**, αὐτ.Τ 92 **'Ατη . . οὐλομένη**, 'Οδ.Δ 92 **δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο**, αὐτ.Κ 394 **φάρμακον οὐλόμενον**, 'Ησίοδ.Θ 225 **γῆρας τ' οὐλόμενον**, Θέαγν.390 **οὐλομένας τ' ἔριδας**, αὐτ.1174 **ὕβριος οὐλομένης**, Πίνδ.Π 4,293 **οὐλομέναν νοῦσον**, Αἰσχ. Πρ.398 **στένω σε τᾶς οὐλομένας τύχας**, Σοφ.ἀπ. 185 **οὐλόμενε παίδων, ποῖον εἴρηκας λόγον**, Εὐρ. Φοίν.1529, 'Εμπ.17,19 **οὐλόμενον Νεῖκος**, Θεόκρ. 24,29 **φάρμακα λυγρὰ τέτυκται οὐλομένοις ὄφιεσσιν**, 'Απολλ.Ρ 2,153 **οὐλομένην ἄτην**' **2)** ὁ ἀπολωλώς, ὁ κατεστραμμένος, ὁ χαμένος : Εὐρ.αὐτ. ΙΤ 1109 (δ.γρ.), αὐτ.ΙΑ 792 **τίς ἄρα μ' . . πατρίδος οὐλομένας ἀπολωτιεῖ** (δ.γρ. ἀντὶ ὀλλυμένας)· || ὅθ. ὁ κακοδαίμων, ὁ δυστυχής : 'Οδ.Σ 273 **στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει οὐλομένης ἐμέθεν**.

οὐλομέτριον (τὸ) 'Επιγρ. μέτρον οὐλῶν βλ.λ.

οὖλον (τὸ) κ. νεώτ., συνήθ. κτ. πληθ. **οὖλα**, ἡ περὶ τὰ φατνία τῶν ὀδόντων σάρξ, τὸ περὶ τοὺς ὀδόντας σαρκῶδες μέρος τῆς σιαγόνος, τὰ γούλια· || ὁρισμ. ἀνατ. τὸ ἐπικαλύπτον τὰς φατνιώδεις ἀποφύσεις τῶν γνάθων καὶ τοὺς αὐχένας τῶν ὀδόντων τμῆμα τοῦ βλεννογόνου τοῦ στόματος : 'Ιππ.'Επιδ.7,113, αὐτ.'Αφορ.3,25, αὐτ.Νοῦσ.2,11, Αἰσχ. Χο.898 **πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα**, Πλάτ.Φαῖδρ.251C **κνῆσίς τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὖλα**, 'Αριστλ. ΖΙ 493a,1 **τὸ μὲν διφυὲς τοῦ στόματος παρίσθμιον, τὸ δὲ πολυφυές, οὖλον· σάρκινα δὲ ταῦτα· ἐντὸς δ' ὀδόντες**, Νίκ.Θηρ.306, 'Αλέξ.'Αφρ. Πρ.1,46 **ἐν τοῖς οὔλοις ὀδόντες**· **2)** κτ. πληθ. **οὖλα** οἴδημα τῶν οὔλων : 'Ιππ.464,28.

οὐλοξανθόκομος-ον (οὖλος, ξανθός, κόμη) μσν. ὁ ἔχων οὔλην καὶ ξανθὴν κόμην : Πασχ.Χρον.1,577.

οὐλοός-όν ἐπ. ἀντὶ ὀλοὸς βλ.λ., ὁ ὀλέθριος : 'Ορφ.Λιθ.676, Μαν.6,464 **οὐλοὸν ἄλμην**, 'Απολλ.Ρ 2,85 **οὐλοὸν ἄσθμα**, αὐτ.3,1042, Νίκ.Θηρ.352 **οὐλοὸν θῆρα**, αὐτ.565 **Κάστορος οὐλοὸν ὄρχιν** (κτ. σχόλ. «ὀλέθριον ἑαυτῷ, ἢ ὁλόκληρον»).

οὐλοόφρων-ονος-ον σχόλ. ἀντὶ ὀλοόφρων βλ.λ. : Σχόλ.'Ομ.783 (ἐκδ. Bachmann).

οὐλοποίησις-εως (ἡ) (οὖλος (2), ποιῶ) μτγν. τὸ ποιεῖν τι οὖλον, σγουρό, κατσαρό, τὸ σγούρωμα, τὸ κατσάρωμα : Γαλ.12,445 **οὐλοποίησις τριχῶν**.

οὐλοποιός-όν (οὖλος (2), ποιῶ) μτγν. κ. μσν., κτ. πληθ. οὐδ. **οὐλοποιά** αἱ προπαρασκευαί, αἱ ἑτοιμασίαι πρὸς οὐλοποίησιν βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.3,2.

οὐλόπους-ποδος, κτ. αἰτ. πληθ. τοῦ οὐδ. **οὐλόποδα** ἀντὶ ὅλους πόδας : 'Υμν.'Ερμ.137 **οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα**· πρβλ. οὐλοκάρηνος 2).

οὐλοπρόσωπος-ον ὁ ἔχων οὐλὰς ἐπὶ τοῦ προσώπου : 'Ανατόλ. ἐν Κατ.'Αστρλ.Κ 8(3),188,6.

ούλοπώγων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων οὖλον πώγωνα, σγουρά, κατσαρὰ γένια· Πολυδ.4,145.
ούλορραγία (ἡ) (οὖλον) νεώτ. ἰατρ. ἡ τάσις τῶν οὔλων πρὸς αἱμορραγίαν ἢ καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ αἱμορραγία τῶν οὔλων.
οὖλος-η-ον (1) ἀρχ. ἐπ. κ. Ιων. τ. τοῦ ὅλος βλ.λ. : 'Οδ.Ρ 343 **ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν . . καὶ κρέας.**
οὖλος-η-ον (2) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐριοῦχος, ὁ μάλλινος, ἢ ὁ παχύς, ὁ πυκνός : 'Ιλ.Π 224 **χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων οὔλων τε ταπήτων** (σχόλ. «δασέων καὶ ἐχόντων οὐλότητα»), αὐτ.Κ 134 **οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη** (πυκνὸν ἦτο τὸ μαλλὶ ἐπάνω της), 'Οδ.Δ 50 **ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας** (σχόλ. «ἁπαλάς, κεκροκισμένας ἢ τριχωτάς», αὐτ. «καινουργίδας»), 'Ερμιππ.47,1 **χλανίδες δ' οὖλαι καταβέβληνται,** 'Αριστφ.Βάτρ. 1067 **χιτῶνά γ' ἔχων οὔλων ἐρίων,** Θεόκρ.24,25 **οὔλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν,** 'Επιγρ. εἱμάτιον γυναικεῖον **οὖλον·** 2) κ. νεώτ. ἐπὶ τριχῶν, ὁ ἑλικοειδῶς συνεστραμμένος, ὁ σγουρός, ὁ κατσαρός : 'Οδ.Ζ 231 **κὰδ δὲ κάρητος οὔλας ἧκε κόμας,** αὐτ.Ψ 158, 'Ηρ.7,70 **οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων,** Μᾶρκ.'Αργ.ΑΠ 6,201,2 **βόστρυχον ὡραίων οὖλον ἀπὸ πλοκάμων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ προσ. : Καλλ. Δῆλ.302 **οὖλος ἐθείραις Ἕσπερος,** Φιλόδ.ΑΠ 5,120 **σελίνων οὐλότερη** (ἐπὶ κόρης), Διόδ.Σ 3,8 **ταῖς . . ἰδέαις σιμοί, τοῖς δὲ τριχώμασιν οὖλοι·** ὁμ. ἐπὶ προβάτων : 'Αριστλ.ΖΙ 596b,6 **εἰσὶ δ' εὐχειμερώτεραι αἱ πλατύκεροι ὄϊες τῶν μακροκέρκων, καὶ αἱ κολεραὶ τῶν δασέων· δυσχείμεροι δὲ καὶ αἱ οὖλαι·** 3) ἐπὶ φυτῶν, ὁ συνεστραμμένος, ὁ περιπεπλεγμένος, ὁ περιτυλιγμένος, ὁ βοστρυχώδης : Στησίχ.29 **ἴων κορωνίδες οὖλαι** (στέφανοι πυκνῶς πλεχθέντες ἐκ τῶν ἴων), Σιμων.183,2 **οὔλης . . σκολιὸν πλέγμα . . ἕλικος** (ἐπὶ τῆς ἀμπέλου), 'Ιππ.Γυν.2,181 **οὖλον σέλινον,** Θεόφρ.ΦΙ 9,4,3 **οὖλον φύλλον,** Φιλόδ.ΑΠ 9,412 **οὖλαι θρίδακες·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὖλα** ὡς ἐπίρρ. ἐπὶ καπνοῦ, ἑλικοειδῶς, βοστρυχοειδῶς : Καλλ.ἀπ.1,41Ρ **οὖλα κυλινδόμενον·** 4) γεν. ὁ συνεστραμμένος, ὁ σκολιός, ὁ στρεβλός : Κωμ.'Αδέσπ.208 **ὥσπερ σέλινον οὖλα τὰ σκέλη φορεῖν·** 5) ἐπὶ ξύλων, ὁ συμπαγής, ὁ στερεός, ὁ σκληρός : Θεόφρ.ΦΙ 3,11,1 **οὖλαι ῥίζαι,** αὐτ.4,2,7, αὐτ.5,5,1 **ξύλα οὖλας ἔχοντα συστροφάς,** αὐτ.3,9,6 **οὐλότερον τὸ δένδρον,** Φίλ.Μηχ.Βελοπ.66,5), Βάβρ.115,10 **οὖλον ὄστρακον·** 6) μτφ. ἐπὶ λόγου, ὁ συμπαγής, ὁ σύντομος, ὁ περιεκτικός : Πλούτ.'Ηθ.510Ε **οὖλα καὶ πυκνὰ καὶ συνεστραμμένα φθεγγομένους·** 7) ἐπὶ ὀρχήσεως, ὁ μετ' ἐντέχνου ἐπικάμψεως καὶ περιπλοκῆς τῶν ποδῶν τελούμενος, ὁ ταχύς, ὁ γοργός : Καλλ.'Αρτ.247 **αἱ δὲ πόδεσσιν οὖλα κατεκροτάλιζον,** αὐτ.Δία 52 **οὖλα δὲ Κούρητές σε περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο** (σχόλ. «ὑγιεινῶς, κατὰ κλῆρον»)· ‖ ὁμ. ἐπὶ κωπηλασίας: Καλλ.'Επιγρ.5,5 **οὖλος ἐρέσσων ποσσὶ νιν.**
οὖλος-η-ον (3) (ὀλοFός, ὄλλυμι) ποι. ὁ ὀλοός βλ.λ., ὁ ὀλέθριος, φθοροποιός, καταστρεπτικός, ἐξολοθρευτής· 'Ησ. «ὀλετήρ, δεινός», αὐτ. «ταραχώδης»· π. 'Ομ. ἐν 'Ιλ. δὶς ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως καὶ ἅπαξ τοῦ 'Αχιλλέως : 'Ιλ.Ε 461 **Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε,** αὐτ.717 **εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα,** αὐτ.Φ 536 **δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ εἰς τεῖχος ἅληται** (σχόλ. δ. ἑρμ. κραταιός)· ‖ ὁμ. π. μτγν. ποι. ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος (προσωπ.) τῆς θυέλλης κ. ἄ. ἐπαγομένων φθοράν : Βίων 15,14 **οὖλον χεῖμα,** 'Απολλ.Ρ 3,297 **οὖλος Ἔρως** (ὁ σκληρός), αὐτ.1078, Νίκ.Θηρ.233 **οὖλον στόμιον** (ἐπὶ στόματος ἰοβόλου ζῴου)· 2) δὶς ἐν 'Ομ.'Ιλ. ὡς ἐπίθ. τοῦ 'Ονείρου (προσωπ.), **ὁ διὰ πλάνης,** διὰ δόλου ἐπιφέρων βλάβην, φθοράν (κτ. διαφ. παραγ. κ. ἑρμ. Εὐστ. ἐκ τοῦ εἴλω) στρεβλός, σκολιός, δθ. ἀπατηλός, δολερός : 'Ιλ. Β 6, αὐτ.8 **βάσκ' ἴθι, οὖλε Ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας 'Αχαιῶν·** ‖ μτγν. ὁμ. ὁ σκολιός, περίστρεπτος, στρεπτός : 'Επιγρ. ἐν ΑΠ 7,543 **οὖλον ἀνηρίθμιον ..νέφος γεράνων,** Γρηγ.Ναζ.27a,(1),233 (ἔκδ. Drouk) **οὖλος ὄφις·** 3) αυνεκδ. ὁ θλιβερός, ὁ ἐλεεινός : Νίκ.Θηρ.671 **κνυζηθμὸν κυνὸς οὖλον·** ‖ τὸ οὐδ. **οὖλον** ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ὡς ἐπίρρ. ἅπαξ κ. π. 'Ομ. : 'Ιλ.Ρ 756 **ὥς τε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν, οὖλον κεκλήγοντες,** 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,27 **οὖλον ἀείδειν.**
οὖλος (ὁ) (4) μτγν. ὁ ἴουλος βλ.λ.2)· 'Ησ., Σχόλ. 'Απολλ.Ρ 1,972 «ἡ ἐκ τῶν δραγμάτων συναγομένη δέσμη καὶ Οὐλὼ ἡ Δημήτηρ» : Σῆμ.π.'Αθήν.14,618D **συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους·** 2) ᾠδή, ὕμνος πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος : Σῆμ.19 **τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι,** Δίδ. 'Αλ.π.Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,972.
οὖλος-η-ο μσν. κ. δημ. ἀντὶ ὅλος βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.4,806 **εἶδεν τον ὁ Ρωτόκριτος, κι ἀναγαλλιάσεν οὖλος,** φρ. **γυναίκα μὲ τὰ ρούχα της** (πλήρης, ἐντελής, ποὺ δὲν τῆς λείπει τίποτε).
ούλόσφαιρα (ἡ) 'Επιγρ. εἶδος τροχίσκου, καταποτίου, παστίλλια.
ούλότης-ητος (ἡ) (οὖλος (2)) ἡ ἰδιότης τοῦ οὔλου (2) βλ.λ.2), τὸ νὰ εἶναί τι οὖλον, σγουρόν, κατσαρό, τὸ βοστρυχῶδες : 'Αριστλ.ΖΓ 782a,3 **εἰσὶ δὲ διαφοραὶ τῶν τριχῶν κατά τε σκληρότητα καὶ μαλακότητα . . καὶ εὐθύτητα καὶ οὐλότητα,** αὐτ.782b,28 **συντρέχει ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πυρὸς καομένη ἡ θρὶξ· ὡς οὔσης τῆς οὐλότητος,** συσπάσεως δι' ἔνδειαν ὑγροῦ, αὐτ.Πρ.909a,30, Φιλόστρ. Εἰκ.2,6 **οὐλότης τῶν σελίνων·** ‖ τὸ κοκκῶδες, τὸ σπυρωτό : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,11,8 **τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων,** αὐτ.ΦΙ 5,2,3, Σουΐδ. ἐν λ. Αἰγίς ἡ **ἐν ταῖς πεύκαις οὐλότης.**
ούλότριχος-ον κ. μαν. ἀντὶ οὐλόθριξ βλ.λ.· Φώτ. «οὐλόθριξ, οὐχὶ οὐλότριχος» : 'Αριστλ.ΖΙ 629b,34 **γένη δ' ἔστι λεόντων δύο· τούτων δὲ τὸ μὲν στρογγυλώτερον καὶ οὐλοτριχώτερον . . τὸ δὲ καὶ εὐθύτριχον,** Γεωπ.16,1,9 (δ.γρ.).
ούλοτριχῶ-έω (οὐλότριχος) μτγν. εἶμαι οὐλόθριξ, ἔχω οὔλην κόμην, σγουρά, κατσαρὰ μαλλιά : Στράβ.15,1,24 **τοὺς Ἰνδοὺς μὴ οὐλοτριχεῖν.**
ούλοφάγος (ὁ) μσν. Δημήτρ.Πεπ.'Ιερακ.11 «ἐὰν ἔστιν οὐλοφάγος, ἤγουν ἔχῃ ὡς κεγχρίου κόκκους μελαίνας».
ούλοφόνον (τὸ) μτγν. τὸ ποῶδες φυτὸν χαμαιλέων ὁ μέλας : Διοσκ.3,9.
ούλοφόνος-ον μτγν. ὁ λίαν ὀλέθριος, καταστρεπτικός : Νίκ.'Αλεξ.280 **ἴξιόεν . . παρὰ χείλεσι πῶμα οὐλοφόνον** (δ.γρ.).
ούλοφόρος-ον (οὖλος (4), φέρω) μτγν. ὁ φέρων οὔλους, δέματα σταχύων, ὁ ἀμαλλοφόρος : Σέρβ. Βιργιλ.Αἰν.11,858 (διόρθ. ἀμαλλοφόρος).
ούλόφρων-ονος-ον ὁ ὀλοόφρων βλ.λ. : Αἰσχ.'Ικ. 750 **οὐλόφρονες δὲ καὶ δολιομήτιδες** (διόρθ. ἀντὶ δουλόφρονες).
ούλοφυής-οῦς-ές (οὖλος (1), φύω) ὁ ὅλως ἐν φυσικῇ καταστάσει διατελῶν, ὁ ἔχων τραχεῖαν φυήν, ὁ τραχύς, ὁ ἀκατέργαστος : 'Εμπ.62,4 **οὐλοφυεῖς μὲν πρῶτα τύποι χθονὸς ἐξανέτελλον.**
ούλόφυλλος-ον (οὖλος (2), φύλλον) ὁ ἔχων οὖλα, συνεστραμμένα, κατσαρὰ φύλλα, ἀντίθ. λειόφυλλος : Θεόφρ.ΦΙ 7,4,4 **οὐλόφυλλος ῥάφανος.**
ούλοχοεῖον (τὸ) ἢ **οὐλοχόϊον** (οὐλαί, χέω) τὸ κανοῦν· 'Ησ. «ἀγγεῖον εἰς ὃ αἱ οὐλαὶ ἐμβάλλονται πρὸς ἀπαρχὰς τῶν θεῶν».
ούλόχυτα (τὰ) ἄ. οὐλοχύται βλ.λ.· 'Ησ. «τὰ κατάργματα».

οὐλοχύται (αἱ) (οὐλαί, χέω) τὸ κάνιστρον ἢ τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἐτίθεντο αἱ οὐλαὶ βλ.λ.· Ἡσ. «οὐλοχύτας· ὁτὲ μὲν τὰ κανᾶ, ἐν οἷς τὰς οὐλάς, αἵ εἰσι κριθαί, τῶν ἱερείων κατέχεον· φαίνεται δὲ ἀγγεῖα δηλοῦσθαι ἢ κριθὰς πεφρυγμένας»· **2)** οὐλαί, χονδροαλεσμέναι κριθαὶ πασσόμεναι **ἐπὶ** τοῦ θύματος καὶ τοῦ βωμοῦ πρὸ τῆς θυσίας: Ἰλ.Α 449 **καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο,** αὐτ.458, Ὀδ.Δ 761 **ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ** (κτ. Εὐσ. «κριθαὶ μετὰ ἁλῶν, ἃς ἐπέχεον τοῖς βωμοῖς πρὸ τῆς ἱερουργίας»), αὐτ.Γ 445 **χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο** (ἐπὶ τῆς τελετῆς τοῦ ἐπιπάσσειν τὰς οὐλὰς πρὸ τῆς θυσίας), Ἀπολλ.Ρ 1,409 **χέρνιβά τ' οὐλοχύτας παρέσχεθον.**

οὐλοχῦτοῦμαι-έομαι (οὐλοχύται) ἐπιπάσσω τὰς οὐλὰς ἐπὶ τῶν θυμάτων κατὰ τὴν θυσίαν, τελῶ τὴν ἱεροπραξίαν τῆς ἐπιπάσεως τῶν οὐλῶν βλ.λ. πρὸ τῆς θυσίας: Θεόφρ.π.Πορφ.Ἀποχ.2,6 ταύταις (ταῖς κριθαῖς) **ἀπ' ἀρχῆς μὲν οὐλοχυτεῖτο κατὰ τὰς πρώτας θυσίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.**

οὐλτιμᾶτον (τὸ) (λατ.) νεώτ. τὸ τελεσίγραφον βλ.λ.

οὔλτιμο (τὸ) (ἰταλ.) δημ. τὸ ἔσχατον, τὸ τελευταῖον.

οὐλτρα- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον ὑπάρχει ἢ γίνεται καθ' ὑπερβολήν: **οὐλτραμοντέρνος** (ὁ καθ' ὑπερβολὴν νεωτεριστής), - **οὐλτραμικροσκόπιον** (τὸ ὑπερμικροσκόπιον).

οὐλτραμαρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἢ **οὐλτραμαρῖνον** (τὸ) κυανοῦν χρῶμα ἐν χρήσει ὡς ὑδατόχρωμα διὰ τοίχους ὡς καὶ διὰ τὴν λεύκανσιν σακχάρου ἢ ὑποκιτρίνου χάρτου ἐπίσης δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔκπλυσιν λευκῶν ὑφασμάτων, τὸ λουλάκι.

οὐλυμπόθεν ἐπίρρ. ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον: Πίνδ.Π 4,214 **πότνια δ' ὠκυτάτων βελέων ποικίλαν ἴυγγα τετράκναμον Οὐλυμπόθεν ἐν ἀλύτῳ ζεύξαισα κύκλῳ.**

οὐλυμπόνδε ἐπίρρ. εἰς τὸν Ὄλυμπον: Ἰλ.Α 221 ἡ δ' **Οὔλυμπόνδε βεβήκειν,** Πίνδ.Ο 3,36 **τοῖς γὰρ ἐπέτραπεν Οὐλυμπόνδ' ἰὼν θαητὸν ἀγῶνα νέμειν.**

οὔλω (οὖλος) εἶμαι ὅλος, ὁλόκληρος, ἀκέραιος, σῶος, ὑγιής, ἀβλαβής, εἶμαι καλά· Στράβ.14,1,6 «τὸ γὰρ οὔλειν ὑγιαίνειν» ‖ ἐν χρ. π. Ὀμ. κτ. προστ. **οὖλε** χαῖρε, ὑγίαινε, γειά σου: Ὀδ.Ω 402 **οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε** (ὑγίαινε καὶ εὐτύχει), Ὑμν. Ἀπόλλ.466 **οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε.**

οὐλῶ-έω λεξ. ἀντὶ οὔλω· Ἡσ. «οὐλεῖοιεν· **ἐν ὑγείᾳ** φυλάσσειν», Γρηγορ.Καρ.4918.

οὐλῶ-όω (οὐλή) κ. μσν. κ. νεώτ. σχηματίζω οὐλήν, ἐπουλῶ, ἐπιφέρω ἐπούλωσιν: Θεσσαλ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(3),145,1· πρβλ. Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ. 1,447· κ. παθ. ἐπουλοῦμαι, καλύπτομαι ὑπὸ δέρματος: Ἀριστλ.Πρ.893a,27, Εὐστ.Πον.173,30 **τὸ τραῦμα οὐλοῦται καὶ εἰς ὁλότητα τὸ σῶμα καθίσταται·** **2)** ρηματ. π. οὔλωμα, οὔλωσις.

Οὐλὼ (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἢ **Ἰουλώ,** ἐπίθ. τῆς Δήμητρος, ὡς θεᾶς τῶν ἰούλων βλ.λ.2)· Διδ.Ἀλ.π.Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 1,972 «ἡ ἐκ τῶν δραγμάτων συναγομένη δέσμη καὶ Οὐλὼ ἢ Δημήτηρ»· πρβλ.Σημ.19.

οὐλώδης-ους-ες (οὐλή) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ πλήρης, ὁ ἀνάπλεως οὐλῶν, ὁ ἔχων πολλὰς οὐλάς· **2)** νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐλήν.

οὔλωμα-ατος (τὸ) (οὐλῶ) λεξ. ἡ οὔλωσις, οὐλή: Σουΐδ. ἐν λ. ἐνσκειρωθεὶς **ἀπὸ τραύματος ἀπολιθωθὲν περίττωμα καὶ οὔλωμα.**

οὔλως ἐπίρρ. δωρ. ἀντὶ ὅλως βλ.λ.: Πέμπελ.π. Στοβ.4,25,52.

οὔλωσις-εως (ἡ) (οὐλῶ) μτγν. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ οὐλῶ, ἡ ἐπούλωσις, ἡ θεραπεία: Γαλ.18(2),598, Εὐστ.1199,46.

οὐ μά κ. οὐ μὰ γὰρ βλ.λ. μά 2).

οὔμαί Ἡσ. «ὑμέτεραι. Λάκωνες».

οὐ μάν δωρ. κ. αἰολ. ἀντὶ τοῦ ἰων. κ. ἀττ. οὐ μήν, βεβαίως, τῷ ὄντι ὄχι, αὔξησις τῆς ἀρνήσεως ἐν τῷ ὅρκῳ, ἐν χρ. κ. π. Ὀμ., ὅστις συνάπτει πρὸς τούτοις καὶ **τὸ οὐ μὰν οὐδὲ** κ. οὐ μήν: Ἰλ.Δ 512 **οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεὺς .. μάρναται.**

οὐμανισμός (ὁ) (λατ.) νεώτ. ὁ. ἀνθρωπισμὸς βλ.λ.3).

οὐμανιστής (ὁ) (λατ.) νεώτ. ὁ.ἀνθρωπιστὴς βλ.λ.1).

οὐ μὲν μὴ ἑπομένου τοῦ δέ, οὐχὶ ἀληθῶς, βέβαια ὄχι, παντάπασιν, ἐπίτασις τῆς ἀρνήσεως: Ὀδ.Γ 14 **οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς, οὐδ' ἠβαιόν.**

οὐ μὲν δὴ βεβαίως οὐχί, βέβαια ὄχι, ἐπὶ ὅρκου: Ξεν.ΚΠ 2,2,22 **μὰ Δί' ἔφη, οὐ μὲν δὴ ἀλλὰ τοῦτό γε ψευδόμενος ἑάλωκα,** αὐτ.5,5,18.

οὐ μὲν οὖν ἢ οὐμενοῦν κ. μσν. τοὐναντίον οὐχί, βεβαίως ὄχι, λοιπὸν ὄχι· Ἡσ. «οὐ μὲν οὖν οὐδαμῶς» εἰσάγον ἀρνητικὴν ἔκφρασιν πρὸς ἀντιλογίαν ἢ διόρθωσιν προλεχθείσης φράσεως ἢ εἰσηγήσεως: Ἀριστφ.Βάτρ.556 **οὐ μὲν οὖν με προσεδόκας,.. ἂν γνῶναί σ' ἔτι** (δὲν ἤλπιζες λοιπὸν ὅτι θέλω πάλιν σὲ γνωρίσει), αὐτ.1188, αὐτ.Πλ 870 **μὰ Δί', οὐ μὲν οὖν ἔσθ' ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,** Πλάτ.Εὐθ.305Α **οὐδενὸς μὲν οὖν ἄξιον,** Δημ.330 **τὰς τῶν προτέρων εὐεργεσίας οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν οὖν εἴποι τις ἂν ἡλίκας,** Σουΐδ. Θεόδ.55Δ **μὴ βραδεῖαν καὶ οὐκ ἀποχρῶσαν τὴν ἴασιν ἐκομίσατο, οὐμενουν ἀλλὰ καὶ ταχυτέραν τῶν ἄλλων·** ‖ ὁμ. κ. ἐν ἀποκρ.: Πλάτ. Συμπ.201C ἐγώ,.. **σοὶ οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν,.. οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ .. δύνασαι ἀντιλέγειν** (οὐχὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀλήθειαν βεβαίως δὲν δύνασαι νὰ ἀντιλέγῃς), Δημ.274 **ἆρ' οὖν οὐδ' ἔλεγεν,.. ἡνίκ' ἐργάσασθαί τι δέοι κακόν; οὐ μὲν οὖν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ,** Λουκ.Τίμ.54 **ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς, ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος.**

οὐμενοῦν .. γε ὅμως ὄχι λοιπόν, ὅμως ὄχι τοὐλάχιστον: Παυσ.1,20,1 **ἔφασκεν οἴχεσθαι Πραξιτέλει τὸ πολὺ τῶν ἔργων πυρὸς ἐσπεσόντος ἐς τὸ οἴκημα, οὐ μὲν οὖν πάντα γε ἀφανισθῆναι.**

οὐ μέν πως κατ' οὐδένα τρόπον: Ἰλ.Β 203 **οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί.**

οὐ μέντοι κ. μσν. βεβαίως οὐχί, ἀληθινὰ ὄχι: Ἰλ.Θ 294 **τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι,** αὐτ.Φ 370 **οὐ μέντοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι, ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες·** **2)** ὁμ. ἑπομένων ἄ. μορίων, οἷον **οὐ μέντοι .. γε** οὐχὶ ἐν τούτοις, ὁπωσδήποτε οὐχί: Ἡρ.1,104 **οὐ μέντοι οἵ γε Σκύθαι ταύτῃ ἐσέβαλον,** Ἀριστφ.Σφ.231 **μὰ τὸν Δί', οὐ μέντοι πρό τοῦ γ', ἀλλ' ἦσθ' ἱμὰς κύνειος,** Θουκ.1,3 **οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἐδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι,** Πλάτ.Φαίδ.62Β **οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον** (ὄχι δὲν εἶναι ἄλογον, ἀλλ' ἴσως . .), αὐτ.Συμπ.173Β **οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτη γε ἔνια ἤδη ἀνηρόμην ὧν ἐκείνου ἤκουσα,** Ἀχμ.Ὀνειροκρ.126,87 **ἐὰν δὲ μόνον ἴδῃ ὅτι ἐφίλησεν ἢ συνωμίλησεν, οὐ μέντοι δὲ συνουσίασεν·** **3)** ὁμ. ἐπὶ ἐρωτήσεως **οὐ μέντοι** μήπως ὄχι, δὲν ἔχει οὕτω;: Πλάτ.Φαῖδρ. 229Β **εἰπέ μοι,.. οὐκ ἐνθένδε μέντοι ποθὲν** (προσδοκωμένης καταφατικῆς ἀπαντήσεως), αὐτ. Πρωτ.300Α, αὐτ.Πολ.339Β.

οὐμές, οὐμίων βοιωτ. τ. ἀντὶ ὑμεῖς, ὑμῶν βλ.λ.: Κόρινν,6,22.

οὐ μὴ ἐπιτατ. τῆς ἀρνήσεως ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν παρέχον συνήθως αὐταῖς ἐμπαθῆ τινα ἔκφρασιν, προελθὸν δὲ ἐξ ὑπονοουμ. λ. φόβου σημαντικῆς μτ. ὑποτ. ἀορ.: Ἡρ.1,199 **οὐ γὰρ μὴ ἀπώσηται,** Αἰσχ.Ἑπτ.38 **οὔ τι μὴ ληφθῶ δόλῳ** (οὐ δέδια μὴ ληφθῶ δόλῳ, βεβαίως δὲν θ' ἀπατηθῶ), αὐτ.199, αὐτ.Χο.895 **θανόντα δ' οὔτι μὴ προδῷς ποτε,** Σοφ.ΑΙ.560 **οὔτοι σ' Ἀχαιῶν,.. μή τις ὑβρίσῃ,** αὐτ.ΟΤ 771 **κοὐ μὴ στερηθῇς γ' ἐς**

τοσοῦτον ἐλπίδων, Εὐρ.'Εκ.1039, 'Αριστφ.'Αχ.662 κοὐ μή ποθ' ἁλῶ, Θουκ.4,95 οὐ μή ποτε.. ἐς τὴν χώραν.. ἐσβάλωσιν, Ξεν.ΚΠ 5,1,17, Πλάτ. Φαίδ.105D οὐ μή ποτε δέξηται, αὐτ.Γοργ.494D, Δημ.53 οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων, ΠΔ Δευτ.31,8, ΚΔ 'Εβρ.13,5 οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω, αὐτ.Λουκ.10,19 καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ, Λουκ.'Αλ.18 οὐδὲν μὴ γένηται ἄδικον, 'Ηλιόδ.Αἰθ.5,2 οὐ μὴ μανῶ' ‖ σπαν. μεθ' ὑποτ. ἐνεστ. καὶ τοῦτο συνήθ. μτ. ρημάτων σημαινόντων δύναμιν ἢ ἱκανότητα : Σοφ.ΟΚ 1023 οὐ μή ποτε.. φυγόντες.. ἐπεύχωνται θεοῖς (ὅ.γρ. ἐπεύξωνται), Ξεν.ΚΠ 8,1,5 οὐ μὴ δύνηται Κῦρος (ὅ.γρ. ἀντὶ δυνήσεται), αὐτ.'Ιέρ.11,15 οὐ μή σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι, Πλάτ.Πολ.341Β οὐ μὴ οἷός τ' ᾖς, αὐτ.Φίλ.48D οὐ γὰρ μὴ δυνατὸς ὦ, 'Ησαΐ.8,24 οὐ μὴ εἰσίῃς (διόρθ.Bekk. οὐ μὴ εἴσει εἰς..)' ‖ ὁμ. προστιθεμένων ρητῶς καὶ τῶν φόβου σημαντικῶν λ. : 'Ηρ.1,84 οὐ γὰρ ἦν δεινὸν.. μὴ ἁλῷ κοτέ, αὐτ.7,235, 'Αριστφ.'Εκκλ. 650 οὐχὶ δέος μή σε φιλήσῃ, Ξεν.'Απομν.2,1,25 οὐ φόβος μή σε ἀγάγω, Πλάτ.'Απολ.28Β οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν ἐμοὶ στῇ, αὐτ.Φαίδ.84Β, αὐτ. Γοργ.520D, αὐτ.Πολ.465Β' ‖ ἐν τισι χωρίοις δὲν ὑπάρχει ποσῶς ἡ ἔννοια τοῦ φόβου ἢ τῆς ὑποψίας : Σοφ.Φιλ.103 οὐ μὴ πίθηται, Εὐρ.ΙΤ 18 οὐ μὴ ναῦς ἀφορμήσῃ χθονός, πρὶν ἂν κόρην σὴν.. 'Αρτεμις λάβῃ σφαγεῖσαν' ‖ ὁμ. μετὰ τὸν σύνδεσμον ὅτι : Θουκ.5,69 ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ.. τήν τε ἀρχὴν.. μείζω ἕξουσι, καὶ οὐ μή ποτέ τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ, Ξεν.'Ελλ.4,2,3 ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, Πλάτ.Πολ.499Β' ‖ ὁμ. μτ. τὸ ὡς, ἐπειδή, ἀφ' οὗ : 'Αριστφ.'Ορν. 461 ὡς τὰς σπονδὰς οὐ μὴ πρότερον παραβῶμεν' ‖ ὁμ. μτ. τὸ ὥστε : Πλάτ.Φαῖδρ.277D ὥστ'.. οὐ μή σου ἀπολειφθῶ' ‖ ὁμ. μτ. μέλλ. ὁριστ. : Σοφ.'Ηλ.1052 οὔ σοι μὴ μεθέψομαί ποτε (ὅ.γρ. οἱ), 'Αριστφ.Βάτρ.508 οὐ μή σ' ἐγὼ περιόψομ' ἀπελθόντ', Ξεν.ΚΠ 3,2,8 οὐ μὴ δέξονται τοὺς πολεμίους (ὅ.γρ. δέξωνται), ΚΔ 'Ιω.20,25 ἐὰν μὴ.. βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω' ‖ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθεται εὐκτ. : Σοφ.Φιλ.611 ἐθέσπισεν.. ὡς οὐ μή ποτε πέρσοιεν, Δίων Κ 66,2 ἤχθετο.. οὐχ ὅτι ὑβρίσειεν αὐτόν, ἀλλὰ οὐ μὴ μεγάλως ἀγήλειεν αὐτόν' ‖ ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Εὐρ.Φοίν.1590 εἶπε.. οὐ μή ποτε.. εὖ πράξειν πόλιν, Εὐστ.π.Tafel.Θεσσαλ.403Β ἄξιον ἐμαυτὸν οὐ μὴ βλέπειν τὴν σὴν βασιλείαν' **2**) ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, τὸ οὐ μή, χρ. ἐρωτηματ. μτ. μέλλ. ὁριστ. (κυρ. τοῦ β' προσ.) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀπαγορεύσεως : Σοφ.Τρ.978 οὐ μὴ 'ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον ; (μὴ ἐξέγειρε), Εὐρ.'Ικ.1066 οὐ μὴ μῦθον εἰς πολλοὺς ἐρεῖς ;, αὐτ.'Ιππ.213, 'Αριστφ. 'Αχ.166 οὐ μὴ πρόσει τούτοισιν ἐσκοροδισμένοις ;, αὐτ.Νεφ.367' ὅταν τὰ χειρόγραφα ἔχωσιν ὑποτ. ἀορ. ἐν τοιαύταις φρ. (οἷον : αὐτ.Νεφ.296 οὐ μὴ σκώψῃς μηδὲ ποιήσῃς..), ἔχουσι γενικῶς μεταβληθῇ ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν εἰς μέλλ. ὁριστ.' ‖ ὁμ. ἡ ἀπαγόρευσις ἐξακολουθεῖ διὰ τοῦ καὶ ἢ διὰ τοῦ μηδέ : Σοφ.Τρ.978 οὐ μὴ 'ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον κἀκκινήσεις κἀναστήσεις..; Εὐρ.'Ιππ. 606, 'Αριστφ.Βάτρ.298 οὐ μὴ καλεῖς μ', ὤνθρωφ', .. μηδὲ κατερεῖς τοὔνομα' ‖ ὁμ. μετατρεπομένης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς ἄμεσον προσταγὴν διὰ τοῦ ἀλλὰ ἢ δέ : Εὐρ.Βάκχ.792 οὐ μὴ φρενώσεις μ', ἀλλὰ δέσμιος φυγὼν σώσει τόδ' ;, αὐτ. 343 οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, βακχεύσεις δ' ἰών;, αὐτ.'Ηλ.383, 'Αριστφ.Νεφ.505 οὐ μὴ λαλήσεις, ἀλλ' ἀκολουθήσεις ἐμοί.., αὐτ.Βάτρ.202' **3**) μτγν. ἐν ΠΔ Βασ.2,24,14 ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου,.. εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω (δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ.., θὰ ἐμποδίσω..)' **4**) ὁμ. ἐπὶ ἐρωτήσεως, πῶς ὄχι, πῶς δέν, δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι : ΚΔ Λουκ.18,7 ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ..;' **5**) τὸ οὐ κ. μή σπαν. ἀπαντῶσιν ἑκάτερον μετὰ τοῦ ἰδίου ρήματος ἢ τοῦ ἰσοδυνάμου· οἱ ἐκδόται διαφωνοῦσι πρός τε ἀλλήλους καὶ πρὸς ἑαυτοὺς θεωροῦντες τὴν ἐρώτησιν ὡς περιλαμβάνουσαν ὁτὲ μὲν τὴν ὅλην πρότασιν ὁτὲ δὲ οὐχί : Αἰσχ.'Επτ. 250 οὐ σῖγα μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ πτόλιν; ἰσῖγα, ἀντὶ σιγήσει)' ‖ ἀλλαχοῦ τὸ οὐ τίθεται ἐν τῇ μιᾷ προτάσει, τὸ δὲ μή ἐν τῇ ἑτέρᾳ, κατὰ τὴν ἰδ. χρ. ἑκάτ. : Σοφ.Αἴ.75 οὐ σῖγ' ἀνέξει μηδὲ δειλίαν ἀρεῖ ;, αὐτ.ΟΤ 637, Εὐρ.'Ελ.437 οὐκ ἀπαλλάξει δόμων καὶ μὴ.. ὄχλον παρέξεις δεσπόταις.

οὐ μήν κ. μσν., δωρ. κ. αἰολ. οὐ μάν, ἀλλ' ὅμως οὐχί, ὁπωσδήποτε ὄχι, ἐν τούτοις ὄχι : 'Ιλ.Ο 16 οὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακορραφίης.. πρώτη ἐπαύρηαι καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω, Αἰσχ.'Αγ.1068 οὐ μὴν πλέω ρίψασ' ἀτιμασθήσομαι, Σοφ.Φιλ.811 οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, Ξεν.'Αν.7,6,38, Δημ.547 οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκεν τὸ πρᾶγμ', Θεόκρ.8,74 οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκρίθην ἄπο πικρὸν ἐν' αὐτᾷ, Λυκόφρ.1412 οὐ μὰν ὑπείξει γ' ἡ 'πιμηθέως τοκάς, Αἰσχ.Ζ) 15,1 οὐ μὴν οὐ δύνανται τοὺς ἐπινηχομένους λαθεῖν ἰχθύας, Διον.Περ.839 οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνέσσεαι, Μάξ.'Ομολ.2, 67C οὐ μὴν γέ τοι καθ' οἷον δήποτε τρόπον' ‖ οὐ μήν.. γε ἡγουμένης ἀρνήσεως, οὔτε βεβαίως : 'Αριστφ.Εἰρ.41 'Αφροδίτης μὲν γὰρ οὔ μοι φαίνεται.. οὐ μὴν Χαρίτων γε· ὁμ. κ. ἄνευ ἡγουμένης ἀρνήσεως : αὐτ.Νεφ.53 οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν (ἀδυνατῶ ἀληθῶς νὰ εἴπω..).

οὐ μὴν ἀλλά κ. μσν κ. νεώτ. οὐχ ἧττον ὅμως, μ' ὅλον ὅτι, προσέτι, πρὸς τούτοις : Ξεν.ΚΠ 1,4,8 οὐ μὴν ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος.. καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη, Δημ.51 οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδὲ' ἀκούειν, Πολύβ.1,23,5 οὐ μὴν ἀλλὰ τελέως κατεγνωκότες τῶν ἐναντίων ἐνέβαλον οἱ πρῶτοι πλέοντες τετολμηκότως, αὐτ.3,16,7' ‖ ὁμ. οὐ μὴν ἀλλὰ.. γε : Πλάτ.Γοργ.449Β οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαί γε ὡς διὰ βραχυτάτων, αὐτ.Πολιτ.263Β' ‖ οὐ μὴν ἀλλὰ καί προσέτι, πρὸς τούτοις : Δημ. 973 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τούτου δῆλόν ἐστιν, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.5,99, Μαλάλ.Ι 249,15 πολέμων κινηθέντων ἐν τῇ ἀνατολῇ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῆς.. πόλεως.. ληφθείσης.

οὐμοριστής (ὁ) (ἀγγλ.) νεώτ. ἄ. χιουμοριστὴς βλ.λ.

οὐμός-ή-όν αἰολ. τ. ἀντὶ ὑμός· 'Ησ. «οὐμαί· ὑμέτεραι».

οὑμός-ή-όν κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἐμός βλ.λ. : 'Ιλ.Θ 360 πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται, Εὐρ.Τρῳ. 1240 οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσι πλὴν οὑμοὶ πόνοι.

-ουν 'Επιγρ. θεσσαλ. κατάληξις γενικ. πληθ. ἀντὶ -ων : 'Επιγρ. πλειόνουν τοῦν κατοικεισόντουν, ἄλλουν 'Ελλάνουν.

οὑν κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ οἱ ἐν : Εὐρ.Μήδ.819 περισσοὶ πάντες οὑν μέσῳ λόγοι' **2**) ὁμ. κτ. συναίρ. τοῦ ὁ ἐν : 'Αριστφ.Θεσμ.1165 ὅδ' ἐστίν, οὑν τῇ σανίδι, κηδεστὴς ἐμός.

οὖν κ. μαν., ἰων. κ. δωρ. ὦν, μόριον οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ προτάσεως τιθέμενον, ἐπιβεβαιοῦν τι, συνήθως ἐν ἀντιθέσει πρός τι μὴ ἐπιβεβαιούμενον, π. 'Ομ. μ. μτ. ἄλλων μορίων, οἷον τοῦ γε, γάρ, οὔτε ἢ μήτε, ὡς, ἐπεί, μέν, κ. ἄ., ἀληθῶς, βεβαίως, τῷ ὄντι, πράγματι : 'Ιλ.Β 350 φημὶ γὰρ οὖν καταινεῦσαι.. Κρονίωνα, αὐτ.Λ 754 τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα.. ὄφρ' (.. μέχρις αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ σημείου), 'Οδ.Β 123, 'Ηρ.3,80 ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι 'Ελλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν (ἀλλὰ πράγματι ἐλέχθησαν), Αἰσχ.'Αγ.676 εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ.. ζῶντα, αὐτ.34, Θουκ.2,5 Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι.. Πλα-

ταιῆς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι . . ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν (ὁπωσδήποτε ὑπέστρεψαν ἐκ τῆς ..), Πλάτ.Νόμ.699B σωτηρίαν . . λεπτὴν μὲν . . μόνην δ' οὖν, αὐτ.Πρωτ.309B τί οὖν τὰ νῦν; ἦ παρ' ἐκείνου φαίνει;, Θεόκρ.14,29 ἤδη δ' ὦν πόσιος τοὶ τέσσαρες ἐν βάθει ἦμες, 'Απολλ.Ρ 4,1441 ἤλυθε δ' οὖν κἀκεῖνος· ὁμ. τὸ δ' οὖν μτ. παρένθεσιν : 'Ηρ.6,76, Πλάτ.'Απολ 34D εἰ δή τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, - οὐκ ἀξιῶ μὲν γὰρ ἔγωγε· εἰ δ' οὖν.. (ἀλλ' ἐὰν τῷ ὄντι ἔχῃ οὑτωσί)· || ὁμ. ἀλλ' οὖν.. γε ἀλλὰ ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει : Σοφ.'Αντ.84 ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ τοὔργον, αὐτ.Αἶ.535, αὐτ.Φιλ.1305· ὁμ. κ. ἀλλ' οὖν γε : Διόδ.Σ 1,90 ἀλλ' οὖν γε τὰ μάλιστα θαυμαζόμενα τῶν παρ' Αἰγυπτίοις νόμιμα διευκρινήκαμεν, Δίων Χρ.1,390 ἀλλ' οὖν γε τῆς εὐωχίας οὐδεὶς ἐκείνοις φθόνος· || ὁμ. ποι. μτ. τοῦ ἔμπης, ἐν τούτοις, οὐχ ἧττον, τοὐλάχιστον : 'Οδ.Λ 351 ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον· || ὁμ. ὡς παραχώρησις, ἔστω, ἂς εἶναι, ἂς δεχθοῦμε ὅτι : Σοφ.Φιλ.305 τάχ' οὖν τις ἄκων ἔσχε· πολλὰ γὰρ τάδε ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ· || ὁμ. ἐν ἀποδόσει μετὰ τὸ εἰ ἢ ἐάν : 'Ηρ.3,140 εἰ καὶ σμικρά, ἀλλ' ὦν ἴση γε ἡ χάρις, Εὐρ.Φοίν. 498 εἰ καὶ μὴ καθ' 'Ελλήνων χθόνα τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετά μοι δοκεῖς λέγειν, Πλάτ.Φαίδ. 91B εἰ δὲ μηδέν ἐστι τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτόν γε τὸν χρόνον . . ἀηδὴς ἔσομαι ὀδυρόμενος· || ὁμ. μτ. τοῦ ἐπεί κ. ὡς πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἐννοίας τῆς διὰ τοῦ ἐπεὶ ἢ τοῦ ὡς εἰσαγομένης προτάσεως, ὅταν λοιπόν, ἐν ᾧ λοιπόν : 'Ιλ.Δ 244 νεβροί, αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον . . θέουσαι, ἑστᾶσ', αὐτ.Γ 21 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν, 'Οδ.Σ 467 ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, 'Ησίοδ.Θ 853 ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, 'Απολλ.Ρ 3,896 ἐπεὶ οὖν ἱκόμεσθα· || ὁμ. πρὸς δήλωσιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν προειρημένων, ἀφ' οὗ ἅπαξ : 'Ιλ.Α 57 ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν 'Αχιλλεύς . . οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, 'Οδ.Ρ 226· || ὁμ. οὔτ' οὖν.., οὔτε, ἢ οὔτε . ., οὔτ' οὖν οὔτε βέβαια . . οὔτε, ἐν χρ. ὅπως ἐξενεχθῇ μετ' ἐμφάσεως ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα πρότασις : 'Ιλ.Ρ 20, 'Οδ.Α 414 οὔτ' οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, . ., οὔτε (Εὐστ. «τὸ δὲ οὔτ' οὖν, ταυτόν ἐστι τῷ οὔτε δή· οὐ γὰρ ἀεὶ αἰτιολογεῖ ὁ οὖν σύνδεσμος, ἀλλ' ἐν μυρίοις καὶ παραπληροῖ»), 'Ηρ.9,26 οὔτ' ὦν καινὰ οὔτε παλαιά, Σοφ.ΟΤ 90 οὔτε γὰρ θρασὺς οὔτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ . . λόγῳ· || ὁμ. μήτ' οὖν . . μήτε, μήτε βέβαια . . μήτε : 'Ιλ.Θ 7 μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς . . μήτε . . ἄρσην, 'Οδ.Ρ 401, Σοφ ΟΤ 271 μήτ' ἄροτρον . . μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας· || ὁμ. εἰ . ., εἴτ' οὖν ἢ εἴτ' οὖν . . εἴτε ἐν ὑποθετικαῖς καὶ ταῖς σχετικαῖς σὺταῖς προτάσεσι πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ πραγματικοῦ τῆς ἐν αὐταῖς ἐκφραζομένης ἰδέας, ἐάν . . , ἢ ἐὰν τῷ ὄντι, εἴτε τῇ ἀληθείᾳ, εἴτε : Πίνδ.Π 4,78 ξεῖνος αἴτ' ὦν ἀστός (=αἴτε ξεῖνος αἴτ' ὦν ἀστός), Αἰσχ.'Αγ.491 εἴτ' οὖν ἀληθεῖς εἴτ' ὀνειράτων δίκην, Σοφ.'Ηλ.560 εἴτ' οὖν δικαίως εἴτε μή;, Εὐρ.'Αλκ.140, αὐτ.'Ηρακλ.149 εἴτ' οὖν εἴτε μὴ γενήσεται (εἴτε θὰ γίνῃ ὄντως, εἴτε ὄχι)· ὁμ. ἐπαναλαμβανόμενον, εἴτ' οὖν . . εἴτ' οὖν : Αἰσχ.Χο.683, Πλάτ.'Απολ.34E εἴτ' οὖν ἀληθὲς εἴτ' οὖν ψεῦδος· || ὁμ. κ. ἐν παρενθετικαῖς ἀναφ. προτάσεσιν : Αἰσχ.Χο.96 ἢ σῖγ' ἀτίμως, ὥσπερ οὖν ἀπώλετο πατήρ (ὅπως ἀκριβῶς . .), Εὐρ.'Ιππ.1307 (δ.γρ.), Πλάτ.'Απολ.21D οὗτος μὲν οἴεταί τι εἰδέναι οὐκ εἰδώς, ἐγὼ δέ, ὥσπερ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι, αὐτ.Φαῖδρ. 242E εἰ δ' ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἔστι, θεός (ἐὰν εἶναι, ὅπως πραγματικὰ εἶναι, θεός)· || ὁμ. ἡγουμένου τοῦ γὰρ βλ.λ.(5) πρὸς βεβαίωσιν ἢ ἐξήγησιν, διότι βεβαίως, διότι πράγματι ἢ κ. ἁπλῶς, λοιπόν, ἀληθινά : 'Οδ.Β 123 τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε . . ἔδονται, Αἰσχ.'Αγ.674, Σοφ.'Αντ.741 σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι, Ξεν.Οἰκ.17,1 ὁρᾷς, . . , ὡς ἀμφοτέροις . . ταὐτὰ δοκεῖ. Δοκεῖ γὰρ οὖν, 'Απολλ.Ρ 2,471 εὖτε γὰρ οὖν ὡς πλεῖστα κάμοι· || ὁμ. μτ. τοῦ μέν, βεβαίως, ἀληθῶς, τῷ ὄντι : 'Ιλ. Ι 550 ὄφρα μὲν οὖν . . πολεμίζεν, 'Αριστφ.Θεσμ. 536, 'Απολλ.Ρ 4,1472 ὁ μὲν οὖν . . ἔδη· ὁμ. κ. μὲν . . οὖν : Σοφ.ΟΚ 1539 τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν· **2**) προστιθέμενον εἰς ἀορίστους ἀντων. κ. ἐπιρρ. ἐπιτείνει τὴν σημασίαν αὐτῶν, οἷον ὅστις - ὁστισοῦν (ὁστισδήποτε), κ. ἄλλος ὁστισοῦν (ἄλλος, ὁποιος καὶ ἂν εἶναι), ὅπως - ὁπωσοῦν (ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. ἔν τινι μέτρῳ, κάπως)· ὁμ. ὁποιοσοῦν, ὁποιοστισοῦν, ὁποσοσοῦν, ὁπωσδηποτοῦν, ὁπητιοῦν, ὁποθενοῦν κττ. βλ.λς' πρβλ.Λοβέκ.Φρύν.373· **3**) κ. μσν. ἐν χρ. πρὸς συνέχισιν λόγου, διηγήσεως, οἷα τὰ νεώτ. κ. δημ. τότε λοιπόν, ἔπειτα, ὕστερα λοιπόν, τὸ λοιπόν : 'Οδ.Ν 122 καὶ τὰ μὲν οὖν . . θῆκαν, Σοφ.'Ηλ.38 ὅτ' οὖν τοιόνδε χρησμὸν εἰσηκούσαμεν, Ξεν.ΚΠ 4,1,22 εὐθὺς οὖν ὁ Κῦρος εἶπεν, Πλάτ.Φαῖδρ.251C, Μαλάλ.Ι 29,19 οἱ οὖν Σύριοι ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου· ὁμ. δ' οὖν : Αἰσχ.'Αγ.34, Σοφ.Αἶ.114· || ὁμ. τὸ οὖν ἐν χρ. κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς διηγήσεως μετὰ παρεμπίπτουσαν παρένθεσιν ἢ μακρὰν ἀπόδοσιν : 'Ηρ.1,69 ὦ Λακεδαιμόνιοι, χρήσαντος τοῦ θεοῦ . . , ὑμέας γὰρ πυνθάνομαι προεστάναι . ., ὑμέας ὦν . . προσκαλέομαι φίλος, Θουκ.2,16, Πλάτ.Συμπ.201D· || ὁμ. π.'Ηρ. τὸ ὦν κ. μετὰ βραχεῖαν ἀπόδοσιν : 'Ηρ.1, 144· || ὁμ. τὸ οὖν (ἰων. ὦν) συχνάκις παρεισάγεται μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ ῥήματος αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ διηγήσεως μτ. ἀόρ. : 'Ηρ.2, 87 ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ' ὦν ἔδωκαν, αὐτ.88, 'Ιππ.Νούσ.1,14 δι' οὖν ἐφθάρησαν (δ.γρ.), 'Επίχ.124,3 ἐπ' ὦν ἐπίομες οἶνον, 'Αριστφ.Βάτρ. 1047 ὥστε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν, Δωριεὺς π.'Αθήν.10,413Α πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν, Στράτ.ΑΠ 12,226,3 ἤ με κατ' οὖν ἐδάμασσεν· ὁμ. μτ. μτχ. : 'Ηρ.2,39 οἱ δὲ φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν ἀπ' ὦν ἔδοντο, αὐτ.40, αὐτ.172· **4**) ὡς συλλογιστικὸς ἢ συμπερασματικὸς σύνδεσμος, ὅθεν, λοιπόν, ἄρα, ἤτοι, μὴ ἀπαντῶν ἐν τοιαύτῃ σημ. π.'Ομ., σπαν.π.Αἰσχ. κ.ἰδ. ἐν ἐρωτήσεσι, λίαν κοινὸν δὲ ἀπὸ τοῦ 'Ηρ. καὶ ἐφεξῆς : Αἰσχ. Εὐμ.219 εἰ τοῖσιν οὖν κτείνουσιν ἀλλήλους χαλᾷς τὸ μὴ 'ντρέπεσθαι, Ξεν.ΚΠ 4,1,20 καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι, αὐτ.'Αν.1,9,8, Πλάτ.Συμπ.191C ἔστι δὴ οὖν, αὐτ.Πολιτ.340E· || κ. ἐπὶ ἐρωτήσεων : Αἰσχ.Πρ.771 τίς οὖν ὁ λύσων ἐστίν . . ;, Σοφ.Αἶ.873, 'Αριστφ.Πλ.906 πῶς οὖν διέζῃς ἢ πόθεν μηδὲν ποιῶν;, Πλάτ.Φαίδ. 57Α τί οὖν δή ἐστιν . . ;, αὐτ.Θεαίτ.146Α· || σπαν. τὸ μετὰ τοῦ οὖν συμπέρασμα προηγεῖται : Σοφ. ΟΚ 980 οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι, σοῦ γ' εἰς τόδ' ἐξελθόντος ἀνόσιον στόμα.

οὖναι 'Ησ. «δεῦρο· δράμε. 'Αρκάδες».

οὕνεκα κ. πρὸ φωνήεντ. οὕνεκεν σύνδεσμ. ἀναφορικὸς ἀντὶ οὗ ἕνεκα, ἕνεκα τούτου, δι' ὅ, ὅθεν, διὰ τοῦτο : 'Ιλ.Ι 505 ἡ δ' ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας . . ὑπεκπροθέει, 'Οδ. Γ 61, Πίνδ.Π 9,93 οὕνεκεν . . τὸ πεπονημένον εὖ μὴ . . κρυπτέτω· **2**) ὡς ἀνταπόδοσις εἰς τὸ τοὔνεκα, ἐπειδή, διότι, μτ. τὸ τοῦδ' ἕνεκα : 'Ιλ.Α 111 τοῦδ' ἕνεκά σφιν . . ἄλγεα τεύχει, οὕνεκ' ἐγώ· ὁμ.μτ. τὸ τῷ: 'Οδ.Ν 332 τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν . . οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι· ὁμ. συνήθ. τίθεται καθ' ἑαυτὸ χωρὶς νὰ προηγῆται δεικτικόν : 'Ιλ.Α 11 οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασεν, αὐτ.Η 140 οὕνεκ' ἄρα, αὐτ.Γ 403 οὕνεκα δή, Πίνδ.Ν 9,36 οὕνεκεν ἐν πολέμῳ, Αἰσχ.'Ικ.639 οὕνεκ' ᾤκτισαν ἡ-

μᾶς, Σοφ.Φιλ.586, 'Ηρώνδ.2,21 **οὕνεκεν πλεῖ τὴν θάλασσαν**, 'Επιγρ. **οὕνεκα πιστὸς ἔφυς·** **3)** ὅτι, μτ. τὰ ρήματα εἰδέναι, νοεῖν, νεμεσσᾶν, γνῶναι, ἐννοεῖν, μαθεῖν, αἰσθάνεσθαι, ἐρέειν, λέγειν : 'Οδ.Ε 216 **οἶδα . . πάντα . . , οὕνεκα σεῖο . . εἶδος . . εἰσάντα ἰδέσθαι**, αὐτ.Η 300 **οὐκ ἐνόησεν . οὕνεκα**, αὐτ.Π 379 **ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς οὕνεκα..**, αὐτ.Ψ 214 **μηδὲ νεμέσσα, οὕνεκα..**, Σοφ. Φιλ.232 ἴσθι.. οὕνεκα "Ελληνές ἐσμεν, αὐτ.'Αντ.63, αὐτ.ΟΤ 708 **μάθ' οὕνεκ' ἐστί σοι**, αὐτ.'Ηλ.1478,Εὐρ. ΙΑ 102 **συμπλεῖν τ' 'Αχαιοῖς οὕνεκ' οὐ θέλοι λέγων·** **4)** **οὕνεκα** κ. σπαν. **οὕνεκεν** ('Ηρώνδ.1, 84) ὡς πρόθ. καταχρ. συντασσομένη πρὸς γενικ. ἧς ἐπιτάσσεται, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ **ἕνεκα, εἵνεκα** βλ.λ.1)· 'Ησ. «οὕνεκα· διότι», αὐτ. «οὕνεκα· οὐ χάριν» : Σόλ.37,5, Αἰσχ Πρ.347, Σοφ.Φιλ.774 **θάρσει προνοίας οὕνεκα** (δ.γρ. εἵνεκα), αὐτ.'Ηλ.387 **ἀλλ' ἐξίκοιτο τοὐδέ γ' οὕνεκ' ἐν τάχει** (δ.γρ. ἀντὶ εἵνεκ'), Θουκ.6,56 **ἀσφαλείας οὕνεκα** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ἕνεκα), Δημ.1358 **δυοῖν δ' οὕνεκα ἦλθεν** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ ἕνεκα), 'Ηρώνδ.1,84 **ὧν οὕνεκεν·** ὁμ. ἀντὶ τοῦ οὕνεκα, τὸ εἵνεκα κ. ἕνεκα βλ.λ.7) : 'Υμν.'Αφρ.199, 'Απολλ.Ρ 4,1523.

οὔνεσθε ἐπ. β' πληθ. ἐνεστ. τοῦ ὄνομαι βλ.λ. : Ἰλ.Ω 241 **ἦ οὔνεσθ'** (δ.γρ. ὀνόσασθ').

'οὔνης 'Ησ. «κλέπτης, κλεπτῶν συνηφαρεία (sic)».

οὐνία (ἡ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν οὐνιτῶν βλ.λ.· **2)** ἡ ἑλληνόρρυθμος λατινικὴ ἐκκλησία, τὸ ἐκκλησιαστικὸν σύστημα τῶν οὐνιτῶν.

οὔνιος 'Ησ. «εὖνις, δρομεύς, κλέπτης».

οὐνῖται (οἱ) (λατ.) νεώτ. ἢ **οὐνιᾶται** χριστιανοὶ καθολικοὶ ἀνήκοντες πρότερον εἰς τὴν 'Ορθόδοξον 'Ανατολικὴν 'Εκκλησίαν καὶ διατηροῦντες ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους ταύτης, ἀλλὰ παραδεχόμενοι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ δόγμα τῆς Δυτικῆς Καθολικῆς 'Εκκλησίας καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸν Πάπαν ὡς ἀρχηγὸν τῆς ὅλης 'Εκκλησίας· εἶδ. οἱ "Ελληνες οὐνῖται διατηροῦσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ ὡς καὶ τὸ σχῆμα τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν.

οὐνιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς οὐνίτας βλ.λ., ὁ τῶν οὐνιτῶν : **οὐνιτικὴ ἐκκλησία** (ἡ πρεσβεύουσα πάντα ὅσα καὶ ἡ καθολική, ἀλλὰ διατηροῦσα τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τοῦ κλήρου ὡς καὶ τὴν γλῶσσαν τῆς θείας λατρείας, ἣν εἶχε πρὸ τῆς προσελεύσεως αὐτῆς εἰς τὸν παπισμόν).

οὐνιτισμός (ὁ) νεώτ. ἢ **οὐνιατισμὸς** τὸ ἐκκλησιαστικὸν σύστημα τῶν οὐνιτῶν, ἄ. οὐνία.

οὐννάρχης (ὁ) μσν. ὁ ἀρχηγὸς τῶν Οὔννων βλ.λ. : Νικ.Χων.133,18 (ἔκδ.Β.).

οὐνναρχία (ἡ) μσν. τὸ ἀξίωμα, ἡ δικαιοδοσία τοῦ οὐννάρχου βλ.λ.: Νικ.Χων.221 ἐν σημ.6,9 (ἔκδ.Β.).

Οὖννοι (οἱ) νεώτ. ἀρχαῖος μογγολικὸς νομαδικὸς λαὸς διαβόητος διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθείσας θηριωδίας κατὰ τὴν ἐναντίον τῆς Εὐρώπης ἐπιδρομὴν αὐτοῦ (5ον, 6ον αἱ. μ.Χ.).

οὔνομα-ατος (τὸ) ἐπ. κ. Ἰων. τ. τοῦ ὄνομα βλ.λ. : 'Οδ.Ζ 194 **ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.**

οὐνομάζω ἰων. τ. τοῦ ὀνομάζω βλ.λ. : 'Ηρ.2,155 **ὡς καὶ πρότερον οὐνόμασταί μοι.**

οὐνομαίνω ἰων. τ. τοῦ ὀνομαίνω βλ.λ. : 'Ηρ.4,47 **τούτους οὐνομανέω.**

οὐνομαστός-ή-όν Ἰων. τ. τοῦ ὀνομαστὸς βλ.λ. : 'Ηρ.4,47 **ὅσοι δὲ οὐνομαστοί τέ εἰσι αὐτῶν.**

οὖνον 'Ησ. «ὑγιές. Κύπριοι δρόμον».

οὔ νυ ἐπ. σχεδὸν ὡς τὸ οὐ δή ἐπιτεῖνον τὴν ἄρνησιν διὸ συμπεράσματος νοουμένου ἐκ τῶν ἡγουμένων βεβαίως οὐχί, ὄχι βέβαια· ὁμ. ἐν χρ. κ. πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀρνήσεως ἐν ἐρωτήσει : 'Ιλ.Δ 242 **'Αργεῖοι . ., οὔ νυ σέβεσθε ;**

οὔξ κτ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἐξ βλ.λ.

οὖον (τὸ) δ. τ. τοῦ ὄον βλ.λ. : Γαλ.12,87 «ὄη τὸ δένδρον, ἧς ὁ καρπὸς ὄα καλεῖται, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν οὖα» : 'Ιππ.Δι.2,55, Θεόφρ.ΦΙ 3,2,1.

οὔπα δωρ. ἀντὶ οὔ πη : 'Αριστφ.Λυσ.1157 **οὔπα γυναῖκ' ὄπωπα χαϊωτέραν.**

οὐπαρχώσῃ βοιωτ. μτχ. ἀντὶ ὑπαρχούσῃ : 'Επιγρ.· ‖ κτ. Herwerden ἐν λ. **οὐπάρχωσῃ** βοιωτ. ἀντὶ ὑπάρχουσαι.

οὔ περ ἢ **οὔπερ** ἐπιτατ. ἀντὶ οὐ βλ.λ., οὐδόλως, οὐδαμῶς : 'Ιλ.Ξ 416 **τὸν δ' οὔ περ ἔχει θράσος.**

οὗπερ ἐπίρρ. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ποῦ, ὅπου ἀκριβῶς : Σοφ.ΟΚ 77 **αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης**, 'Αριστφ.Πλ.1192 **ἱδρυσόμεθ' οὖν . . τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος**, Διογ.Λ 9,105 **οὗπερ ἂν ἔλθῃ**, 'Αγαθ.4,9,226 **τὴν . . πεῖραν, οὗπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέρει.**

οὐπέρ πρόθ. βοιωτ. ἀντὶ ὑπὲρ βλ.λ. : 'Επιγρ.

οὐπεραμερίη βοιωτ. ὀνομαστ. πληθ. ἀντὶ ὑπερημερίαι βλ.λ. : 'Επιγρ.

οὐπερδικιόνθω βοιωτ. προστ. ἀντὶ ὑπερδικούντων : 'Επιγρ.

οὔ πῃ οὐδαμοῦ, κατ' οὐδένα τρόπον : 'Ιλ.Ν 191 **ἀλλ' οὔ πῃ χρῶς εἴσατο**, 'Οδ.Ε 410.

οὐπί ἀττ. κρᾶσις ἀντὶ ὁ ἐπί : 'Αριστφ.Νεφ.218 **φέρε τίς γὰρ οὗτος οὐπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ ;**

οὔπιγγος (ὁ) μτγν. ἱκετήριος ᾠδὴ ἐν εἴδει δεήσεως ᾀδομένη πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς 'Αρτέμιδος κατὰ τοὺς τοκετούς· πρβλ. οὖπις : Πολυδ.1,38 **ἰδίᾳ δὲ 'Αρτέμιδος ὕμνος οὔπιγγος**, 'Αθήν.14,619Β **οὔπιγγοι δὲ αἱ εἰς "Αρτεμιν·** ‖ κ. ἐν Τροιζῆνι κτ. Δίδ.'Αλ.π.Σχολ.'Απολλ.Ρ 1,972 «παρὰ Τροιζηνίοις εἰς "Αρτεμιν ὕμνος».

οὖπις-ιος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐπίθ. τῆς 'Αρτέμιδος ὡς ὠκυτόκου, προστάτιδος τῶν ἐπιτόκων (κτ. σχόλ. «παρὰ τὸ ὀπίζεσθαι αὐτὴν τὰς τικτούσας»· πρβλ. οὔπιγγος· Καλλ."Αρτ.204 **Οὖπι ἄνασσ' εὐῶπι**, αὐτ.240, Νόνν.Δ 48,332, Τζέτζ.Λυκόφρ.936 **Οὖπις παρὰ Θρᾳξὶν** (ἐπίθετον 'Αρτέμιδος)· **2)** ἐπὶ τῆς Νεμέσεως ὡς ταχέως τιμωρούσης τοὺς ἐν ἐπιγνώσει ἀδίκους θνητούς : 'Επιγρ.

οὔ ποθι ἐπίρρ. οὐδαμοῦ, πουθενά : 'Ιλ.Ν 309 **ἐπεὶ οὔ ποθι ἔλπομαι οὕτως δευέσθαι πολέμοιο**, 'Απολλ.Ρ 4,1443 **τὸ μὲν οὔ ποθι μέλλει ἰδέσθαι.**

οὔ ποκα δωρ. ἀντὶ οὔποτε βλ.λ. : 'Επίχ.170.

οὐπόλυπα βοιωτ. ἀντὶ ὑπόλοιπα : 'Επιγρ.

οὔ ποτε ἢ **οὔποτε** ἐπίρρ., δωρ. **οὔποκα** οὐδέποτε, ποτέ, καμιὰ φορά, συνήθ. π. 'Ομ. συντασσόμενον μτ. ἐνεστ., μέλλ. κ. παρῳχημ. χρόνων : 'Ιλ.Α 234 **τὸ μὲν οὔ ποτε φύλλα καὶ ὄζους φύσει**, αὐτ.Κ 164 **σὺ μὲν πόνου οὔ ποτε λήγεις**, αὐτ.Χ 458,'Οδ.Δ 693 **κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει**, Πίνδ.Π 10,27 **ὁ χάλκεος οὐρανὸς οὔ ποτ' ἀμβατὸς αὐτῷ**, Αἰσχ.Πρ.174 **στερεάς τ' οὔποτ' ἀπειλὰς πτήξας τόδ' ἐγὼ καταμηνύσω**, Σοφ.ΟΤ 505 **οὔποτ' ἔγωγ' ἄν, . . μεμφομένων ἂν καταφαίην**, 'Επίχ.170, 'Αριστφ.'Ιππ.1289 **οὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου**, Ξεν.'Αν.3,1,3 **οὓς οὔποτ' ἐνόμιζον ἔτι ὄψεσθαι**, Πλάτ.Φαῖδρ.245C **μόνον δὴ τὸ αὑτὸ κινοῦν , . . , οὔ ποτε λήγει κινούμενον**, Καλλ.Λουτρ.Παλ.5 **οὔποκ' 'Αθαναία μεγάλως ἀπενίψατο πάχεις**, 'Απολλ.Ρ 2,740 **σιγὴ δ' οὔποτε τήν γε . . ἔχει·** ὁμ..π. 'Ομ. μτ. μιᾶς ἢ πλειόνων λ. παρεμβαλλομένων μεταξὺ τοῦ οὐ κ. τοῦ ποτέ : 'Ιλ.Α 163 **οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας**, αὐτ.Δ 48.

οὔπου . . ; μήπως τάχα, μήπως ἀληθῶς . . ; :Εὐρ. 'Ελ.135 **οὔ πού νιν 'Ελένης . . ὤλεσεν κλέος ;**

οὔποψ κτ. ἀττ. κρᾶσιν ἀντὶ ὁ ἔποψ βλ.λ., ὁ τσαλαπετεινός : 'Αριστφ."Ορν.226 **οὔποψ μελῳδεῖν αὖ παρασκευάζεται.**

οὔπω ἢ **οὔ πω** ἐπίρρ. κ. νεώτ., Ἰων. **οὔκω** ὄχι ἀκόμη, ἀκόμη δέν, ἀντίθ. οὐκέτι, συνήθ. μτ. ἐνεστ. ἢ

παρῳχημ. χρ. (κ. ἰδ. παρακ. ἢ ἀορ. ἐν σημ. ὑπερσυντ.) : Ἰλ.Β 799 οὔ πω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα, Ὀδ.Ν 335, Ἡσίοδ.Ἔργ.521, Πίνδ.Ο 13,31 ἀντεβόλησεν τῶν ἀνὴρ θνατὸς οὔπω τις πρότερον, Αἰσχ.Πρ.982 καὶ μὴν σύ γ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίστασαι, Εὐρ.Ἱππ.908, Πλάτ.Πρωτ.322Β πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον, Μέν.Ἐπιτρ.98, ΚΔ Ματθ.24,6 οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος, αὐτ.Ἰω.2,4 οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου· νεώτ. μ. ἐν ταῖς φρ. οὔπω καιρὸς (δὲν εἶναι ἀκόμη καιρός), κ. ὅσον οὔπω (ἐντὸς ὀλίγου)· ὁμ. συνήθ. μετὰ παρεμβαλλομένης ἄλλης λέξεως : Ἰλ.Α 262 οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, Ἡρ.6,110 ὁ δὲ δεκόμενος οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο, Αἰσχ.Πρ.27 ὁ λωφήσων γὰρ οὐ πέφυκέ πω, Σοφ.Ἠλ.513 οὔ τί πω ἔλιπεν ἐκ τοῦδ' οἴκου .. αἰκία, Πλάτ.Πολ.370D οὐκ ἂν πω πάνυ γε μέγα τι εἴη· **2)** ἐνίοτε τίθεται ἁπλῶς ὡς ἰσχυρότερος τύπος ἀρνήσεως, οὐδόλως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον, διόλου, ὁπότε συντάσσεται μετ' ἐνεστ. ἢ μέλλ. : Ἰλ.Γ 306 οὔπω τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι, αὐτ.Ξ 143 σοὶ δ' οὔπω .. θεοὶ .. κοτέουσιν, Ὀδ.Β 118, Σοφ.ΟΤ 594 οὔπω τοσοῦτον ἠπατημένος κυρῶ, Ὀππ.Κυν.3,391 ὑστρίγγων δ' οὔπω τι πέλει .. ῥίγιον εἰσιδέειν· ὁμ. μτ. ἀορ. : Αἰσχ.ἀπ.241, Σοφ.ΟΤ 105 οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω.

οὐπώποκα δωρ. ἀντὶ οὐπώποτε βλ.λ. : Ἐπίχ.170,1.

οὔ πώποτε ἢ οὐπώποτε κ. μσν., δωρ. οὐπώποκα οὐδέποτε ἀκόμη, καμιὰ φορὰ ἕως τώρα, συνήθ. μτ. παρῳχημ. χρόνων : Ἰλ.Α 106 μάντι κακῶν, οὐ πώ ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας, Ὀδ.Φ 123 πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει, Αἰσχ.Εὐμ.616 οὐ πώποτ' εἶπον, Ἀριστφ.Θεσμ.497, Ξεν.ΚΠ 1,6,4 οὐπώποτε ἀμελήσας αὐτῶν;· ὁμ. κ. μτ. τοῦ γὰρ παρεμβαλλομένου : Ἰλ.Α 154 οὐ γὰρ πώ ποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, αὐτ.Δ 158· ὁμ. μτ. ἐνεστ. μ. ἐν Ὀδ.Μ 98 τῇ δ' οὐ πώποτε .. ἀκήριοι εὐχετόωνται παρφυγέειν· ὁμ. μτ. μέλλ. π. μτγν. κ. μσν. : Λιβάν.Ἐπιστ.1113,530Α οὐ πώποτε ποιήσεσθαι, Μέν.Πρ.94D.

οὔπως ἢ οὔ πως, ἐπίρρ., ἰων. οὔκως οὐδαμῶς, οὐδόλως, κατ' οὐδένα τρόπον, διόλου, καθόλου, ἐπιτεινομένης λίαν τῆς ἀρνήσεως : Ἰλ.Δ 320 ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν, Ὀδ.Ρ 12 οὔ πως ἔστιν ἅπαντας .. ἀνέχεσθαι, Ἡρ.1,33 ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὔ κως ἐχαρίζετο· ὁμ. κ. μετὰ παρεμπιπτούσης ἄλλης λέξεως : Ἰλ.Δ 158 οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον.

οὐρά (ἡ) (συγγ. τῷ ὄρρος) κ. νεώτ., ἰων. οὐρή, δημ. κ. νουρά κ. ὀρά τὸ ὀπίσθιον ἄκρον τοῦ κορμοῦ τῶν ζῴων, ἀποτελοῦν προέκτασιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης παρὰ τοῖς σπονδυλωτοῖς, ἡ κέρκος : Ἰλ.Υ 170 οὐρῇ δὲ πλευράς .. μαστίεται (ἐπὶ λέοντος), Ὀδ.Ρ 302 οὐρῇ μέν ῥ' ὅ γ' ἔσηνε καὶ οὔατα κάββαλεν (ἐπὶ κυνός), αὐτ.Κ 215 (ἐπὶ λύκων κ. λεόντων), Ἡσίοδ.Θ 771 σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν, Ἡρ 2,38 κατορᾷ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐρῆς, Εὐρ.Ῥῆσ.784 θείνοντε δ' οὐρᾷ πωλικῆς ῥινοῦ τρίχα, Ξεν.Κυν.6,15 ταῖς οὐραῖς διασείουσαι καὶ ἐπικρίνουσαι τὰ ὦτα, Ἀριστλ.ΖΜ 689b,31 τὴν καλουμένην οὐρὰν καὶ κέρκον αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἡ φύσις· οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τῶν πτηνῶν : αὐτ. ΖΙ 504a,31 καὶ οὐρὰν μὲν οὐκ ἔχουσιν ὀρροπύγιον δέ, ΚΔ Ἀπ.9,19 ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν, Βιζυην.Ποιήμ.Νυχτερίδα 2 ποντικὸς μὲ τὴν οὐρά, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 61,10 οἱ Τρίτωνες μὲ τὴν φαρήσια οὐρά, - ἡ οὐρὰ τοῦ ἀλόγου - τοῦ φαριοῦ· || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : ἡ οὐρὰ τῆς ὄρνιθος - τοῦ παγωνιοῦ· **2)** κτ. εὐφημ. τὸ αἰδοῖον, ὡς ὁμ. κ. κέρκος· Φώτ. «οὐράν, αἰδοῖον, Σοφοκλῆς» : Σοφ.ἀπ.1078· **3)** νεώτ. κ. δημ. πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει πρὸς οὐρὰν ἢ ἀποτελεῖ τὸ ἀκροτελεύτιον ἄκρον πράγματός τινος : οὐρὰ κόμης - ἐσθῆτος - χαρταετοῦ - μάστιγος, - οὐρὰ τοῦ ψηφίου 9 - τοῦ γράμματος ρ, - οὐρὰ τοῦ ἀεροπλάνου (τὸ ὀπίσθιον τμῆμα αὐτοῦ τὸ φέρον τὰ πηδάλια βάθους καὶ κατευθύνσεως), - οὐρὰ τοῦ κομήτου - τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου - τοῦ Δράκοντος, - οὐρὰ τοῦ Δελφῖνος· || δημ. φρ. κάνω οὐρά (τίθεμαι ὄπισθεν ἄλλων ἀναμένων τὴν σειράν μου), - μοῦ ἔγινε οὐρά (μὲ ἀκολουθεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε), - ψέματα μὲ οὐρά (τερατώδη ψεύδη), - λίρα ἢ παρὰς μὲ οὐρά (ἄφθονα χρήματα), - ἔχει ψεῖρα μὲ τὴν οὐρά (πλῆθος φθειρῶν), - κουνάει τὴν οὐρά της (ἐπὶ γυναικός, ῥέπει εἰς τὰ ἐρωτικά), - χώνει παντοῦ τὴν οὐρά του (ἀναμειγνύεται παντοῦ καὶ ἰδίως εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων), ἔχει κομμένη τὴν οὐρά του (ἀπέβαλε τὴν ἰσχὺν ἢ ἔχασε τὸ θράσος ἢ τὴν ἀλαζονείαν αὐτοῦ)· παροιμ. πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά (τὰ ἀποτελέσματα ἢ αἱ δυσχέρειαι θὰ φανῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι)· **4)** κ. νεώτ. ἐπὶ στρατοῦ ἐν πορείᾳ, ὀπισθοφυλακή, οὐραγία : Εὐστ.1185 «οὐρὰ στρατοῦ, τὸ ὄπισθεν» : Ξεν.Ἀν.3,4,38 καλεῖ Ξενοφῶντα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς, αὐτ.6,5,5 τὴν οὐρὰν τοῦ κέρατος ποιησάμενοι (τὸ ὀπίσω μέρος τοῦ κέρατος), αὐτ. ΚΠ 2,3,21 τὸν δεύτερον τούτου κατ' οὐρὰν ἐκέλευσεν ἕπεσθαι (ν' ἀκολουθῇ κατόπιν αὐτοῦ, ἐξόπισθεν), αὐτ.5,3,45 τῷ κατ' οὐρὰν παρεγγυάτω ἕπεσθαι (τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ὀπισθοφυλακήν), αὐτ.Ἑλλ.4,3,4 τοὺς ἡμίσεις δ' ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἱππέων (εἰς τὴν ὀπισθοφυλακήν), αὐτ.Ἀγησ.2,2 παραπέμπει ἐπ' οὐράν (πρὸς τὰ ὀπίσω), Πολύβ.2,67,2 κατ' οὐρὰν προσπίπτοντες (ἐπιπίπτοντες ἐξόπισθεν), Αἰλ.ΖΙ 16,33 εἰς οὐράν· || ὁμ. νεώτ. ναυτ. τὸ σύνολον τῶν τελευταίων πλοίων τῆς οὐραγίας, ἰδ. τῆς κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς στολοδρομούσης ναυτικῆς δυνάμεως· || νεώτ.γεν. τὸ τελευταῖον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἔν τινι σειρᾷ : ἡ οὐρὰ τῆς φάλαγγος· **5)** ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς φάλαγγος, ἀντίθ. κεφαλή : Αἰλ.Τακτ.7,3, Ἀρρ.Τακτ.8,3· || γεν. πᾶν τὸ θεωρούμενον ὡς ἀντίθετον πρὸς κεφαλήν, κορυφήν τινα : Πάπ.ἑπτὰ κλῶνας ἐλαίας ἄρας, τὰς μὲν ἓξ δῆσον οὐρὰν καὶ κεφαλὴν ἓν καθ' ἓν (μαζὶ τὰ δύο ἄκρα ἑκάστου κλώνου χωριστά)· **6)** ῥήματος οὐρή ἡ ἠχὼ τοῦ λόγου : ΑΠλ.4,155 ἠχὼ μιμολόγον, φωνῆς τρύγα, ῥήματος οὐρήν· **7)** νεώτ. χημ. τὸ κατὰ τὴν κλασματικὴν ἀπόσταξιν λαμβανόμενον τελευταῖον κλάσμα, ἐν ᾧ περιέχονται τὸ ὀλιγώτερον πτητικὰ συστατικά· **8)** δημ. ὀνομασίαι διαφόρων φυτῶν, οἷον οὐρὰ ἀπ' τ' ἄλογο τὸ ποῶδες φυτὸν ἵππουρις ἡ μείζων· οὐρὰ ἀπ' τὴν ἀλεποὺ τὸ φυτὸν ἔβενος ἡ κρητική· οὐρὰ τῆς ἀλεποῦς τὸ ποῶδες φυτὸν ὄρχις ὁ μακροσκελής· οὐρὰ τοῦ λαγοῦ τὸ ποῶδες φυτὸν ὄρχις ὁ γραπτός.

οὐράγημα-ατος (τὸ) μσν. ἡ οὐραγία βλ.λ. : Εὐστ.Παν.176,96 οὐ ταῖς προμάχοις ῥᾳδιουργίαις, ἀλλ' ὡς ἂν τις εἴποι τῷ οὐραγήματι.

οὐραγία (ἡ) (οὐραγός) μτγν. κ. νεώτ. ἡ οὐρὰ τῆς φάλαγγος, τοῦ στρατεύματος ἐν πορείᾳ, ἡ ὀπισθοφυλακή· Ἡσ. «οὐραγία· στρατηγίας οὐρά, τουτέστι τὸ τέλος τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς τάξεως» : ΠΔ Δευτ.25,18 ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν, Πολύβ.1,19,14 τῆς οὐραγίας τῆς τῶν περὶ τὸν Ἀννίβαν .. καθαψάμενοι, αὐτ.6,40,6 τῶν ἐπὶ τῆς οὐραγίας τεταγμένων, Διόδ.Σ 14,80 προσπίπτοντες ἀτάκτως τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξήπτοντο, Πλούτ.Ἀντ.42 ᾔτησεν .. πλείονας φίλους ἐπ' οὐρὰν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππέων τινάς· || νεώτ. ναυτ. ἡ ὀπισθοφυλακὴ ναυτικῆς δυνάμεως καὶ ἰδίᾳ τῆς στολοδρομούσης κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς.

οὐράγιον (τὸ) Ἡσ. «ἔσχατον».

οὐραγκάν (ὁ) (ἰσπαν. ἐκ τοῦ καραϊβικοῦ) νεώτ. εἶδ. ὁρμητική ἐκ κυκλῶνος θύελλα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν· **2**) κτ. ἐπέκτ. θύελλα ἢ καταιγίς, καθ' ἣν ὁ ἄνεμος πνέει μετ' ἐξαιρετικῆς βιαιότητος, ραγάνι.

οὐραγκο(υ)τάγκος (ὁ) δημ. ἀντὶ ὀραγγουτάγκος βλ.λ.

οὐραγός (ὁ) (οὐρά, ἄγω) κ. νεώτ. **ὁ** ἄγων τὴν οὐρὰν βλ.λ.4), ὁ ἀρχηγὸς τῆς οὐραγίας, τῆς ὀπισθοφυλακῆς· Ἡσ. «οὐραγός· τῆς οὐρᾶς ὁ ἔσχατος ἡγεμών. καὶ τοῦ εὐωνύμου κέρατος φύλαξ. ὁ δὲ τοῦ δεξιοῦ δεξιοφύλαξ» : Ξεν.Ἀν.4,3,26 **οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ**, αὐτ. ΚΠ 2,3,22, Πολύβ.6,24,2 **προσεκλέγονται δ' οὗτοι.. τοὺς ἴσους οὐραγούς**, Πολυδ.1,127· ‖ νεώτ. στρατ. ὑπαξιωματικὸς τασσόμενος ὄπισθεν ὁμάδος τινὸς ἐν πορείᾳ· **2**) ὁ τελευταῖος στρατιώτης τοῦ λόχου : Ἀσκληπιόδ.2,2, Αἰλ.Τακτ.5,1, Ἀρρ. Τακτ.5,4· ‖ ὁμ. ἐν τῷ ἱππικῷ, ὁ τελευταῖος ἱππεὺς τοῦ ῥόμβου βλ.λ. : Ἀσκληπιόδ.7,2· ‖ νεώτ. ναυτ. τὸ τελευταῖον πλοῖον τῆς οὐραγίας, ὡς καὶ τῆς κατὰ γραμμὴν παραγωγῆς στολοδρομούσης ναυτικῆς δυνάμεως, ἀντίθ. πρωτόπλους· **3**) εἷς τῶν ἐκτάκτων τῶν προσκεκολλημένων εἰς μίαν τάξιν βλ.λ. : Ἀσκληπιόδ.2,9, Αἰλ.Τακτ.9,4, Ἀρρ. Τακτ.10,4· ‖ ὁμ. εἰς μίαν ἑκατονταρχίαν τῶν φιλῶν : Ἀσκληπιόδ.6,3· **4**) νεώτ. ἀνατ. **οὐραγός** ἀντὶ οὐραχὸς βλ.λ.

οὐραγῶ-έω (οὐραγός) μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι οὐραγὸς βλ.λ., ἄγω τὴν οὐρὰν βλ.λ.4), ὁδηγῶ, διευθύνω τὴν ὀπισθοφυλακὴν στρατεύματος ἐν πορείᾳ· Σουΐδ. «οὐραγεῖ, τὸ τέλος ἄγει τοῦ στρατοῦ» : Ἀππ.Ἰβηρ.86· ‖ γεν. εἶμαι ἐν τῇ οὐρᾷ, τοῖς ὄπισθεν στρατεύματός τινος, ἕπομαι, ἀκολουθῶ κατόπιν : ΠΔ Ἰησ.6,8 **οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ**, Πολύβ.4,11,6 **τῶν δ' ἱππέων οὐραγούντων διὰ τοῦ πεδίου**, Διόδ.Σ 13, 18 **τοὺς δὲ δυναμένους μάχεσθαι προηγεῖσθαι καὶ οὐραγεῖν τάξαντες**, Ἀππ Ἰβηρ.48· **2**) τὸ οὐραγοῦν ζυγὸν οἱ δύο στρατιῶται οὐραγοὶ βλ.λ.2) : Ἀσκληπιόδ.10,14· **3**) μτφ. ὑστερῶ, καθυστερῶ, βραδύνω· Ἡσ. «οὐραγεῖ, ὑστερίζει» : ΠΔ Σοφ.Σειρ.35,11 **ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει**· **4**) ρηματ. π. οὐράγημα.

οὐρᾰγωγός-όν (οὖρον (1), ἄγω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ προκαλῶν, ὁ διευκολύνων τὴν οὔρησιν, ὁ συντελῶν εἰς τὴν ἀφθονωτέραν ἔκκρισιν οὔρων, ὁ διουρητικός : Σωρ.1,71 **οὐραγωγὸν πότισμα**, - **οὐραγωγὰ φάρμακα**.

οὐραδίζω νεώτ. ἐλαύνω λέμβον δι' οὐραδίου βλ.λ.2), λάμνω μὲ γουργούλα βλ.λ.

οὐράδιον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ οὐρὰ βλ.λ.1)· Δουκάγγ. «κέρκος καὶ τὸ οὐράδιον» : Γεωπ. 20,27 **χωρὶς τῶν οὐραδίων**· **2**) νεώτ. ναυτ. κώπη ἑλικοειδῶς ἑκατέρωθεν ἐλαυνομένη ἐκ τῆς πρύμνης λέμβου ἢ πάκτωνος πρὸς προώθησιν αὐτοῦ, ἡ γουργούλα.

οὐραία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ οὐρὰ βλ.λ.1) : Βάβρ. 110,3 **κέρκον οὐραίης** (πιθ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ οὐραίων), Ἀρετ.Χρον.Νούσ.2,13 **τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς οὐραίης**, Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείψ.1,531, Εὐστ.Ὀδ.1758,56.

οὐραιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δηλητηρίασις τοῦ αἵματος διὰ τῶν τοξινῶν τῶν οὔρων, ὀφειλομένη εἰς ἀνεπάρκειαν τῆς λειτουργίας τῶν νεφρῶν.

οὐραιμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐραιμίαν βλ.λ., ὁ τῆς οὐραιμίας· **2**) ὁ πάσχων ἐξ οὐραιμίας.

οὐραῖος-α-ον (οὐρά) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐράν, ὁ τῆς οὐρᾶς, ὁ κείμενος πρὸς τὸ μέρος τῆς οὐρᾶς : Ἰλ.Ψ 520 **τρίχες ἄκραι οὐραῖαι**, Ἀπολλ.Ρ 2,571 **ἄκρα δ' ἔκοψαν οὐραῖα πτερὰ ταί γε πελειάδος** (τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς), Λουκ.Ὄνειρ.28 **τὸ οὐραῖον πτερόν**, Ὀρειβ.8,6,15, Εὐστ.Πον.176,87 **ἄκρῳ τῷ οὐραίῳ ἐγκαθήμενον φέρει τὸ θανάσιμον**, - **τὸ οὐραῖον πτερύγιον τῶν ἰχθύων**· ‖ **τὰ οὐραῖα** τὸ κατὰ τὴν οὐρὰν τμῆμα τοῦ σώματος τῶν ἰχθύων : Ἱππ.Δι.3,79· **2**) τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. ἡ οὐρὰ βλ.λ.1) : Ἀχαι.27,3, Εὐρ.Ἴων 1154 **ἄρκτος στρέφουσ' οὐραῖα**, Μέν.Κόλ.ἀπ.7 **οὐραῖον κυνός**· ‖ μσν. ὁμ. τὸ ἀρσ. **οὐραῖος** ὡς οὐσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : ΨΚωδ.304,14 (ἔκδ. Perg.)· **3**) ὁμ. τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. ἐπὶ ἰχθύος, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς, τὸ κατὰ τὴν οὐρὰν πτερύγιον : Σοφ. ἀπ.762 **χορὸς . . ἰχθύων ἐπερρόθει, σαίνοντες οὐραίοισι**; ἈριστΛ.ΖΙ 490a,4 **ὁ κόρδυλος τοῖς ποσὶ καὶ τῷ οὐραίῳ** (νεῖ), Ἄρατ.363 (ἀμφ.γρ.)· **4**) ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ πέρας τοῦ ὀστέου, τοῦ κόκκυγος : Γαλ.15,863· **5**) γεν. ὁ ὀπίσθιος, ὁ τελευταῖος : Θεόκρ.25,269 **πόδας . . ἐπίεζον οὐραίους** (τοὺς ὀπισθίους πόδας), Ἄρατ.352 **ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι**· **6**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐραῖα** ὡς οὐσ. τὸ ὄπισθεν μέρος, τὸ ἔσχατον : Φίλ.2,109, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,35 **τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν**, αὐτ.2,1 ἀρξάμενοι . . **ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν**· **7**) ὁμ. νεώτ. τὸ οὐδ. **οὐραῖον** ὡς οὐσ. μέρος τοῦ κλείστρου τῶν ὀπισθογεμῶν τυφεκίων, ἄ. κινητὸν οὐραῖον.

οὐραῖος (ὁ) (αἰγυπτ.) μτγν. εἶδος δηλητηριώδους ὄφεως, ἄ. βασιλίσκος βλ.λ.2) : Ὡραπ.1,1.

οὐρακίλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ κυκλικὴ ἕνωσις.

οὐρακός (ὁ) Πολυδ.1,90 ἐσφ. γρ. ἀντὶ οὐρίαχος.

οὐράλιος-ον κ. -α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Οὐράλια ὄρη.

οὐραλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπανία παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἀμφιβολίτου, προερχομένη ἐκ μετασωματώσεως κρυστάλλων αὐγίτου πρὸς κρυστάλλους κεροστίλβης.

οὐραλοαλταϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ Οὐράλια καὶ τὰ Ἀλταΐα ὄρη : **οὐραλοαλταϊκοὶ λαοὶ** (οἱ κατοικοῦντες τὴν περὶ τὰ Οὐράλια καὶ Ἀλταΐα ὄρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας περιοχήν, ἄ. τουρανικοί, φιννοταταρικοί, σκυθικοί), - **οὐραλοαλταϊκὴ γλωσσικὴ ὁμοεθνία** (μεγάλη γλωσσικὴ ὁμὰς περιλαμβάνουσα τὰς φιννοουγγρικὰς καὶ τὰς μαντζουϊκὰς γλώσσας).

οὐράνη (ἡ) (οὖρον) ἀμίς, οὐροδοχεῖον, κατουροκάνατο : Αἰσχ.ἀπ.180,2, Σοφ.ἀπ.565 **ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην ἔρριψεν οὐδ' ἥμαρτε**· **2**) οὐρητὴρ βλ.λ.· Πολυδ.2,223 «οἱ δὲ παραπέμποντες ἐξ ἑκατέρων τῶν νεφρῶν τὸ οὖρον **τόποι**, οὐράναι τε καὶ οὐρητῆρες καλοῦνται».

οὐρᾰνία (ἡ) κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. Οὐρανίη, βοιωτ. **Ὡρανία** (Ἐπιγρ.) ἡ ἐξ οὐρανοῦ, ὀνομασία μιᾶς ἐκ τῶν ἐννέα Μουσῶν, προστάτιδος τοῦ ἀστρονομικοῦ ἔπους καὶ τῆς διδακτικῆς ποιήσεως : Ἡσίοδ.Θ 78 **Πολύμνιά τ' Οὐρανίη τε**· ‖ μτγν. ἰδ. ὡς Μοῦσα τῆς Ἀστρονομίας : Κικ. Div.1,11,17· **2**) ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης, ὡς θεᾶς ἰσχυρᾶς καὶ δημιουργικῆς, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν Πάνδημον Ἀφροδίτην : Πίνδ.ἀπ.122,4 **πολλάκι ματέρ' ἐρώτων οὐρανίαν πτάμεναι νόημα ποττὰν Ἀφροδίταν**, Ἡρ.1,105 **ἐσύλησαν τῆς οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱρόν**, αὐτ.4,59, Ξεν.Συμπ.8,9 **εἰ μὲν οὖν μία ἐστὶν Ἀφροδίτη ἢ διτταί, Οὐρανία τε καὶ Πάνδημος, οὐκ οἶδα**, Πλάτ.Συμπ.181C, Παυσ. 1,14,7 **ἱερὸν . . Ἀφροδίτης Οὐρανίας**· ‖ νεώτ. σύνηθες ὄνομα γυναικός· **3**) οἱ Ἄραβες **ἐκάλουν** τὴν σελήνην Ἀλιλάτ, ἤτοι Οὐρανίαν : Ἡρ.3,8 **ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον Ὀροτάλτ, τὴν δὲ Οὐρανίην Ἀλιλάτ**· **4**) εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν εἷς τῶν παικτῶν ἔρριπτε πρὸς τὰ ἄνω σφαῖραν, οἱ δὲ λοιποὶ προσεπάθουν νὰ συλλάβωσι ταύτην, πρὶν ἢ πέσῃ ἐπὶ τοῦ **ἐδάφους**· Πολυδ.

9,106, 'Ησ. «ὅταν τὴν σφαῖραν ἀναβάλλωσιν· καὶ τὴν τοιαύτην δὲ καθόλου παιδιὰν οὐρανίαν καλοῦσιν καὶ οὐρανίζειν»· **5)** τὸ φυτὸν Ἴρις βλ.λ.6): ΨΔιοσκ.Ι,Ι· **6)** αἰολ. ἡ δωρ. **ὠρανίᾱφι** πιθ. κλητ.: 'Αλκμ.59 **Μῶσα Διὸς θύγατερ ὠρανίαφι λίγ' ἀείσομαι** [ὦ Μοῦσα, κόρη τοῦ Διός ..].

οὐρᾰνιάζω ἀρχ. λεξ. ρίπτω ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα τὴν σφαῖραν, παίζω τὴν παιδιὰν οὐρανίαν βλ.λ.4)· 'Ησ. ἐν λ. οὐρανίαν.

οὐρᾰνιάς-άδος [ἡ] 'Επιγρ. ἡ τέλεσις ἀγώνων πρὸς τιμὴν τῆς Οὐρανίας· πρβλ. 'Ολυμπιάς.

οὐρᾰνίδης [ὁ], δωρ -ας-α ὁ υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ: 'Ησίοδ.Θ 486 **Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι**, Πίνδ.Π 3,4 **Οὐρανίδα γόνον εὐρυμέδοντα Κρόνου**· ‖ ὁμ. Οὐρανίδαι οἱ Τιτᾶνες: 'Ησίοδ.Θ 502 **λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν Οὐρανίδας**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν θεῶν: Πίνδ.Π 4,194 **πατέρ' Οὐρανιδᾶν .. Ζῆνα**, Εὐρ.Φοίν.823 '**Αρμονίας δέ ποτ' εἰς ὑμεναίους ἤλυθον Οὐρανίδαι**, Θεόκρ. 17,22 **σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει Οὐρανίδῃσι**, Καλλ. Δία 3 **δικασπόλον Οὐρανίδῃσι**· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. ὁ οὐράνιος: Εὐρ.'Εκ.148 **κήρυσσε θεοὺς τούς τ' οὐρανίδας τούς θ' ὑπὸ γαῖαν**.

οὐρᾰνίζω ἢ οὐρανίζομαι φθάνω μέχρις οὐρανοῦ· Φώτ. «οὐρανιζέτω, πρὸς τὸν οὐρανὸν διικνείσθω, Αἰσχύλος»: Αἰσχ.ἀπ.436.

οὐρανικός-ή-όν νεώτ. γραμμ. ἐπὶ τῶν συμφώνων ἄ. οὐρανισκόφωνος βλ.λ.: **τὰ σύμφωνα κ, γ, χ εἶναι οὐρανικά**· **2)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ στοιχεῖον οὐράνιον: **οὐρανικὸν ὀξύ**.

οὐρανιτίτης [ὁ] νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν οὐρανικὸν ἅλας τοῦ μολύβδου.

οὐράνιον [τὸ] νεώτ. χημ. ἀργυρόστιλπνον χημικὸν στοιχεῖον **ἐκ** τῶν μετάλλων.

οὐράνιος-α-ον κ. **οὐράνιος-ον** κ. μσν. νεώτ., κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ὤν, εὑρισκόμενος ἢ κατοικῶν: 'Υμν.Δήμ.55 **τίς θεῶν οὐρανίων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων**, Πίνδ.ἀπ.30,Ι **Θέμις οὐρανία**, 'Ηρ.6,56 **Διὸς οὐρανίου**, Αἰσχ.Πρ.165 **δάμναται οὐρανίαν γένναν**, Σοφ.'Ηλ.1064, Εὐρ.'Ιππ.59 **τὰν Διὸς οὐρανίαν Ἄρτεμιν**, αὐτ.'Ηρ.758 **ἄφρονα λόγον οὐρανίων μακάρων κατέβαλ'**, 'Αριστφ. Νεφ.305 **οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα**, Πλάτ. Νόμ.828C **τῶν χθονίων καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον**, Καλλ.Δία 55 **οὐράνιε Ζεῦ**, 'Επιγρ. **αἱ οὐράνιαι θεοί** [ἡ Δημήτηρ καὶ Κόρη], ΚΔ Ματθ.6,32 **οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος**, αὐτ.Λουκ.2,13, Μηναῖ.11,8 'Απολ. **τῶν οὐρανίων στρατιῶν ἀρχιστράτηγοι**, 'Ακολ.Μεγ.Σαββάτου 'Εγκώμ.Στάσις 3 **οὐράνιαι δυνάμεις ἐξέστησαν τῷ φόβῳ νεκρόν σε καθορῶσαι**· ‖ τὸ ἀρσ. κτ. πληθ. **οὐράνιοι** ὡς οὐσ. οἱ θεοί· 'Ησ. «**οἱ** τὸν οὐρανὸν κατοικοῦντες», ἄ. ἐπουράνιοι: 'Επιγρ.· ὁμ. κ. τὸ θηλ. **οὐράνιαι** αἱ θεαί: Πίνδ.Π 2,38 **εἶδος γὰρ ὑπεροχωτάτᾳ πρέπειν οὐρανιᾶν θυγατέρι Κρόνου** [δ.γρ. ἀντὶ οὐρανιδᾶν]· **2)** γεν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ: Πίνδ.Π 3,75 **ἀστέρος οὐρανίου**, αὐτ.Ο 11(10),2 **οὐρανίων ὑδάτων ὀμβρίων**, Αἰσχ.Πρ.429 **γᾶν οὐράνιόν τε πόλον**, Σοφ.'Αντ.418 **οὐράνιον ἄχος** [ἐπὶ θυέλλης, κτ. Φώτ. «τὸν κονιορτόν, Σοφοκλῆς»], αὐτ.ΟΚ 1466 **οὐρανία .. ἀστραπή**, Εὐρ.'Ιων 715 **οὐράνιον .. ἕδραν**, 'Αριστφ.Νεφ.316 **οὐράνιαι Νεφέλαι**, Ξεν.ΚΠ 1,6,2 **δῆλον .. ἐν οὐρανίοις σημείοις**, Πλάτ.Τίμ.90Α **φυτὸν οὐκ ἔγγειον ἀλλὰ οὐράνιον**, Μαν.4,24 **οὐρανίου κορυφῆς**, Γεωπ. 2,6,10, Κάλβ.'Ωδ.11,10, Πορφύρ.Σκ.98,5 **ἀνοίξανε γιὰ σᾶς οἱ οὐράνιοι θόλοι**, - **οὐράνιος σφαῖρα** [νοητὴ σφαῖρα ἔχουσα ἀκτῖνα ἄπειρον καὶ κέντρον ταυτιζόμενον πρὸς τὴν θέσιν τοῦ παρατηρητοῦ ἢ πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς λαμβανομένης ὡς σημείου], - **οὐράνιον τόξον** [ἡ ἶρις βλ.λ.2)], - **οὐράνιον σῶμα**, - **οὐράνια φαινόμενα** [τὰ φαινόμενα, ἅτινα παρατηροῦμεν ἐξελισσόμενα ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ], - **οὐράνιος μηχανική** [ἡ ἐξετάζουσα τὰ οὐράνια σώματα τῇ βοηθείᾳ τῆς μαθηματικῆς ἀναλύσεως]· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. τὰ οὐράνια φαινόμενα, τὰ μετέωρα: Σοφ.ΟΤ 301 **οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ**, Ξεν. 'Απομν.1,1,11, Θεόφρ.Μεταφ.320,6 **ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς οὐρανίοις τὴν φορὰν ζητητέον**· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. αἱ βροχαί. Θεόφρ.ΦΙ 4,14,8 **γίνονται δὲ νόσοι καὶ τῶν καρπῶν· ἐὰν μὴ κατὰ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ οὐράνια γένηται**· **3)** δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** ὡς οὐσ. ὁ οὐρανός, τὰ ἐπουράνια: Βιζυην.Ποιήμ.117,8 **βουρκωθῆκαν τὰ βουνά' | εἶναι βουβὰ τ' ἀηδόνια μας καὶ τὰ οὐράνια σκοτεινά**· **4)** μτγν. κ. μσν. ὁ θεῖος: 'Ακολουθ.Θεί.Μεταλήψεως 'Ωδ.8 **τῶν οὐρανίων καὶ φρικτῶν καὶ ἁγίων σου, Χριστέ, .. Μυστηρίων**· ‖ νεώτ. κ.δημ. ὁ θεῖος, ὁ ἐξαίσιος, ὁ θαυμάσιος, ὁ θεσπέσιος, ὁ ὑπέροχος, ὁ ἰδανικός: Ψυχάρ.Ταξ.145 **ἡ οὐρανία, ἡ χαριτωμένη σου φωνή**, - **οὐρανία γαλήνη**, - **οὐράνιον κάλλος**· **5)** ὁ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, φθάνων, ὁ ὑψηλὸς μέχρις οὐρανοῦ· 'Ησ. «δηλοῖ δὲ καὶ τὸ μέγα καὶ ὑψηλόν»: Πίνδ.Π 1,19 **κίων δ' οὐρανία συνέχει** [ἐπὶ τῆς Αἴτνης], Εὐρ. Βάκχ.1064 **ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον**, αὐτ. 'Ηλ.860 **οὐράνιον πήδημα**, 'Αριστφ.Σφ.1492 **σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων** [διὰ λακτίσματος τινάσσων ὑψηλά], αὐτ.1530· ὁμ. ἐπὶ ἤχου: Αἰσχ.'Ικ. **ἵυζε δ' ὀμφὰν οὐρανίαν**, Εὐρ.Τρῳ.519 **ἵππον οὐράνια βρέμοντα** [ὡς ἐπίρρ. σφοδρῶς, δυνατά]· ‖ ὁμ. μτφ. ὁ οὐρανομήκης, ὁ καθ' ὑπερβολὴν μέγας, ὁ κολοσσιαῖος, ὁ τεράστιος, ὁ πελώριος, ὁ φοβερός, ὁ μανιώδης: Αἰσχ.Πέρσ.573 **βαρὺ δ' ἀμβόασον οὐράνι' ἄχη**, 'Αριστφ.Βάτρ.1135 **ἡμάρτηκεν οὐράνιον ὅσον** [θαυμάσιον ὅσον], αὐτ.781· **6)** ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, ὁ οὐρανής: Φιλόστρ.'Απολλ.1,25 **λίθος κυανωτάτη καὶ οὐρανία ἰδεῖν**· **7)** μτγν. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **οὐράνια** πιθ. ὁ οὐρανός, ὁ οὐρανίσκος: Λουκ.ΑΠ 6,17,4 **ἀπὸ μὲν πυγῆς Εὐφρῶ τάδε· ταῦτα δὲ Κλειώ, ὡς θέμις· ἡ τριτάτη δ' 'Ατθὶς ἀπ' οὐρανίων. ἀνθ' ὧν τῇ μὲν πέμπε τὰ παιδικά· .., κέρδη, τῇ δὲ τὰ θηλείης**· πρβλ. οὐρανισμός, αἰδοιολειξία· **8)** μτγν. τὸ οὐδ. **οὐράνιον** ὡς οὐσ. ὀνομασία κολλυρίου τινός: 'Ορειβ.π.'Αέτ.7,106· **9)** ὡς οὐσ. κ. ὡς κύρ. ὄν. **τὸ θηλ.** οὐρανία βλ.λ.· **10)** νεώτ. τὸ οὐδ. **οὐράνιον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

οὐρᾰνίς-ίδος [ἡ] μτγν. ἀνώμαλον θηλ. τοῦ οὐράνιος βλ.λ.2): ΑΠ 15,5 **οὐρανὶς τελετά**.

οὐρανισκοπλασ(τ)ία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. **ἄ.** οὐρανοπλαστία βλ.λ.

οὐρανισκορραφία [ἡ] νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ ραφῶν ἕνωσις τῆς διῃρημένης ὑπερῴας, ραφὴ τῆς ὑπερῴας πρὸς ἕνωσιν ὑπάρχοντος χάσματος.

οὐρᾰνίσκος [ὁ] κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ὑποκορ. τοῦ οὐρανὸς βλ.λ., ἐθ. θολοειδὴς ὀροφὴ δωματίου κ. ἰδ. σκηνῆς, σκιὰς θρόνου, στέγασμα: Καλλίξ.2 **ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ**, Φύλαρχ. 31 J **οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι .. ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον**, Πλούτ.'Αλέξ.37 **καθίσαντος αὐτοῦ .. ὑπὸ τὸν χρυσοῦν οὐρανίσκον ἐν τῷ βασιλικῷ θρόνῳ**, αὐτ.Φωκ.33· **2)** κ. νεώτ. ἀνατ. τὸ ἄνω τοίχωμα τῆς κοιλότητος τοῦ στόματος, ἄ. οὐρανός, ὑπερῴα: 'Αριστλ.Πρ.963a,2 (δ.γρ.), Γαλ.Χρ.Μορ.11,10, Σωρ.2,62, 'Αθήν.7,315D **αἱ γνάθοι καὶ οὐρανίσκοι**, 'Ερωτόκρ.3,940 **κάτω στὸν οὐρανίσκον του ἐσύρθηκ' ἡ φωνή του**, αὐτ.5,918

καὶ μίαν πληγὴ τοῦ βρίσκω, | δαμάκιν ἀποκατωθιό ἀπού τὸν οὐρανίσκο· 3) ἀστερισμός τις ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ, ἅ. νότιος στέφανος : Σχόλ.'Αρατ.400 **ἄλλοι .. οὓς τῶν νεωτέρων τινὲς οὐρανίσκον καλοῦσιν, οἱ δὲ νότιον στέφανον.**
οὐρανισκόφωνος-ον νεώτ. γραμμ. ὁ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ οὐρανίσκου βλ.λ.2) ἐκφωνούμενος, προφερόμενος : **οὐρανισκόφωνα γράμματα** (τὰ σύμφωνα κ, γ, χ, ἅ. οὐρανικά), - **οὐ- φθόγγοι.**
οὐράνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. βυζαντ. μουσ. ἓν ἐκ τῶν τεσσαράκοντα ἀφώνων σημείων τοῦ ἀρχαίου στενογραφικοῦ συστήματος τῆς βυζ. μουσικῆς.
οὐρανισμός (ὁ) νεώτ. εἶδος ὁμοφυλοφιλίας ἀπαντώσης συχνότερον παρὰ τῷ ἄρρενι καὶ ἰδ. ὑπὸ παθητικὴν μορφήν.
οὐρανιστής (ὁ) νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ οὐρανισμοῦ.
οὐρανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτὸν ἐνύδρου φωσφορικοῦ ἀσβεστίου μετὰ οὐρανίου.
οὐρανίων-ωνος, ἰδ. κτ. πληθ. **οὐρανίωνες** οἱ κατοικοῦντες τὸν οὐρανόν, οἱ οὐράνιοι, οἱ ἐπουράνιοι, οἱ ἄνω θεοί· κτ. 'Ησ. «οὐρανίωνας· τοὺς ὑπὸ τὴν οὐρανοῦ ἀρχὴν τεταγμένους» : 'Ιλ.Α 570 **θεοὶ οὐρανίωνες**, 'Οδ.Η 242, Θεόκρ.12,22 **θεοὶ οὐρανίωνες**· ὁμ. τὸ θηλ. : 'Επιγρ. **θεαὶ οὐρανιῶναι**· ὁμ. κ. ἁπλῶς Οὐρανίωνες : 'Ιλ.Ε 373 **τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων**, 'Ησίοδ. Θ 461 **ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχοι βασιληΐδα τιμήν**, αὐτ.919· **2)** ὁμ. κ. οἱ Τιτᾶνες, ὡς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταγόμενοι, ἅ. Οὐρανίδαι : 'Ιλ.Ε 898 **καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος οὐρανιώνων.**
οὐρανίως ἐπίρρ. μτγν. ἀπὸ οὐρανίας ἀπόψεως, ἀντίθ. γηΐνως : Πρόκλ.'Ιερ.148Β· **2)** θεόθεν, ἐκ θεοῦ : Διον.'Αρεοπ.129.
οὐρανοβάμων-ονος (ὁ,ἡ) (βαίνω) λεξ., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ βαίνων, πορευόμενος, ὁ διὰ τοῦ οὐρανοῦ ὁδεύων· Σουΐδ. «οὐρανοβάμονος, οὐρανοφοίτου»· **2)** νεώτ. μτφ. ὁ οἱονεὶ ἐν τῷ οὐρανῷ βαίνων, ὁ αἰθεροβάμων, ὁ ὑψιπέτης· || νεώτ. ὁμ. μτφ. ὁ φαντασιοκόπος· **3)** μσν. ὁ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, ἐκτεινόμενος : Εὐστ. Πον.6,90 **τῆς οὐρανοβάμονος κλίμακος.**
οὐρανοβάτης (ὁ) νεώτ., τὸ θηλ. **-βάτις-ιδος** ὁ οὐρανοβάμων βλ.λ.2), ἅ. ἀεροβάτης.
οὐρᾰνοβᾰτῶ-έω (οὐρανός, βαίνω) μτγν. κ. νεώτ. περιπατῶ, βαδίζω ἢ κινοῦμαι ἐν τῷ οὐρανῷ : Βέττ. Βάλ.241,14, 'Ιω.Χρυσ.5,528, 'Ισίδ.Πηλ.197· **2)** νεώτ. μτφ. φαντασιοκοπῶ, ἅ. ἀεροβατῶ.
οὐρανοβαφής-οῦς-ές (οὐρανός, βάπτω) μσν. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ : Νικήτ.Παφλ.3.
οὐρανοβλέπτης (ὁ) (οὐρανός, βλέπω) μτγν. ὁ τὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ οὐράνια βλέπων : Χρύσ.'Ιεροσολ.Cod.Par.513, fol.103 V°.
οὐρανόβρυτος-ον μσν. ὁ οὐρανόθεν, ὁ ἐξ οὐρανοῦ βρύων : Φιλῆς I,155, σημ.9 (ἔκδ. Mil.).
οὐρανογνώμων-ονος-ον (οὐρανός, γνώμη) μτγν. κ. μσν. ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν γνῶσιν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἐπιστάμενος, ὁ γνωρίζων τὰ τοῦ οὐρανοῦ : 'Ικαρ.5 **ὑφαγάραι τινὲς καὶ οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες .. μοι κατεφάνησαν,** Εὐστ.'Ιλ.1337,18.
οὐρανογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις καὶ ἔρευνα τοῦ οὐρανοῦ, ἅ. ἀστρονομία.
οὐρανόγραπτος-ον (οὐρανός, γράφω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ γραφείς, ὁ ἐν οὐρανοῖς γεγραμμένος, τεθεσπισμένος : Graec.orthod.Quirin.I,254.
οὐρᾰνογρᾰφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., ἰων. **οὐρανογραφίη** ἡ περιγραφὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὡς τίτλος συγγράμματος τοῦ Δημοκρίτου : Διογ.Λ 9,48· **2)** νεώτ. καταρτισμὸς χάρτου τοῦ οὐρανοῦ.
οὐρανογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανογραφίαν βλ.λ.1), ὁ τῆς οὐρανογραφίας : **οὐρανογραφικὸς χάρτης, - οὐρανογραφικαὶ μελέται, - οὐρανογραφικαὶ συντεταγμέναι** (σύστημα σφαιρικῶν συντεταγμένων, ἐν ᾧ λαμβάνεται ὡς ἐπίπεδον ὁ ἰσημερινὸς καὶ ὡς πρῶτος κάθετος κύκλος ὁ κόλουρος τῶν ἰσημερινῶν ὁ διερχόμενος διὰ τῶν ἰσημερινῶν σημείων).
οὐρᾰνόδεικτος-ον (οὐρανός, δείκνυμι) ὁ δεικνύων ἑαυτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ φαινόμενος, ἐμφανιζόμενος : 'Ομ.'Υμν.32,3 **οὐρανόδεικτος αἴγλη μήνης.**
οὐρᾰνοδρόμος-ον (οὐρανός, τρέχω) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τρέχων ἀνὰ τὸν οὐρανόν, ὁ διατρέχων τὸν οὐρανόν : 'Επιγρ., 'Ιω.'Ιεροσολ.ΒΙ.'Ιω.Δαμασκ.232 (ἔκδ. Major Boiss.), Μηναῖ.I,25 Μέγ.'Εσπ. **οὐρανοδρόμῳ τε ἐπιβὰς τεθρίππῳ,** Κάλβ.'Ωδ.10,16 **κυλίουσα [τὴν ἅμαξαν .. οὐρανοδρόμον.**
οὐρανοδρομῶ-έω (οὐρανοδρόμος) μτγν. κ. μσν. τρέχω ἀνὰ τὸν οὐρανόν, διατρέχω τὸν οὐρανόν : Κλήμ.'Αλ.289 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ οὐριοδρομῶ), Πασχ. Χρον.271,1, Στουδ.Θεόδ.617 **οὐρανοδρομεῖν.**
οὐρᾰνόδροσος-ον μσν. ὁ οὐρανίαν δρόσον ἔχων : Φιλῆς I,155,174 (ἔκδ.Mil.).
οὐρᾰνοδύναμος-ον μσν. ἐπὶ τοῦ 'Ιησοῦ, ὁ ἔχων οὐρανίαν, ἤτοι θείαν δύναμιν : 'Ανών. ἐν Cod.Par.985, fol.299V°.
οὐρᾰνοειδής-οῦς-ές (οὐρανός) ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς τὸν οὐρανὸν κατὰ τὸ χρῶμα ἢ τὸ σχῆμα· 'Ησ. **ἐν λ.** κυανόν,-**οὐρανοειδὲς εἶδος χρώματος.**
οὐρᾰνόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ τοῦ οὐρανοῦ : Μαν.4,273 **οὐρανόεσσαν ἀτραπόν**· **2)** **οὐρανόεσσα ὑπήνη** ὁ οὐρανίσκος : Νίκ.'Αλεξ.16 **οὐρανόεσσαν ὑπήνην** (σχόλ. «ἡ τὸ ἐπάνω τοῦ χείλους τρίχωμα ἢ τὴν ὑπερῴαν, ἤτοι τὸν οὐρανίσκον καταχρηστικῶς»).
οὐρανοθαλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ἔνυδρον ἀνθρακικὸν ἅλας τοῦ ἀσβεστίου καὶ οὐρανίου.
οὐρανοθέμελα (τὰ) δημ. οἱονεὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ, κτ. ποι. μτφ. ὁ ὁρίζων.
οὐρανόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ἐξ οὐρανοῦ, ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἄνωθεν : 'Ιλ.Α 208 **ἦλθον ἐγὼ .. οὐρανόθεν**, 'Οδ.Ε 294, 'Ησίοδ.Θ 761 **οὐρανόθεν καταβαίνων**, ΠΔ Μακκ.4,4,10 **οὐρανόθεν ἔφιπποι προσεφάνησαν ἄγγελοι**, ΚΔ Πράξ.14,17 **οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδούς**, αὐτ.26,13 **εἶδον .. οὐρανόθεν .. περιλάμψαν με φῶς**, Μηναῖ.I,3, 'Ορθρ.'Ωδ.I **φωτοφόρον μοι χάριν, οὐρανόθεν παράσχου**, 'Ακολουθ.'Ακαθ.'Υμν.Οἶκος I **ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη**· || κυρ.παλαιὰ γενικ. τοῦ οὐρανός, διὸ καὶ συνάπτεται ἐνίοτε μτ. προθ. (ἀπό, ἐξ, κατά) : 'Ιλ.Φ 199 **ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ**, αὐτ.Θ 19 **σειρὴν .. ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες**, 'Ησίοδ.Α 384 **κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν**, 'Ορφ.Λιθ.601.
οὐρᾰνοθεσία (ἡ) σχόλ. ἡ θέσις τῶν ἀστερισμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, χάρτης τοῦ οὐρανοῦ, ἀντίθ σφαιρογραφία : Σχόλ.'Αρατ.248.
οὐρᾰνόθι ἐπίρρ. τόπου, ἐν τῷ οὐρανῷ : 'Ιλ.Γ 3 **οὐρανόθι πρὸ** (ὑπὸ τὸν οὐρανόν, μπροστὰ στὸν οὐρανόν· κτ. σχόλ. «ἐν τῷ ὑπὸ τὰ νέφη τόπῳ»· πρβλ. τὸ 'Ιλιόθι πρὸ ἢ ἠῶθι πρό).
οὐρανοκατέβατος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ ἀπροσδοκήτως ἐρχόμενος ἢ συμβαίνων, ὁ οὐρανόπεμπτος, ὁ ἀνέλπιστος : Βαλαωρ.Παράφρ.'Ωδ.Laprade 15 **σὰν οὐρανοκατέβατη κι ἀνέλπιστη μιὰ ἀχτίδα, - οὐρανοκατέβατη κληρονομιά,-μᾶς παρουσιάσθηκε σὰν οὐρανοκατέβατος**· || ὁμ. συνεκδ. ὁ ἐξαίρετος, ὁ θαυμάσιος, ὁ σπάνιος : **οὐρανοκατέβατη τύχη.**
οὐρᾰνοκάτοικος-ον γλωσσ. ὁ κατοικῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ ἐπουράνιος.

οὐρᾰνοκευθμωνοδίαιτος-ον πάπ. ὁ διαιτώμενος, ὁ διάγων ἐν τοῖς κευθμῶσι τοῦ οὐρανοῦ.
οὐρᾰνοκλῖμαξ-ᾶκος (ἡ) (οὐρανός, κλῖμαξ) μτγν. κ. μσν. κλῖμαξ διήκουσα, ἐκτεινομένη μέχρις οὐρανοῦ : Φίλ.1,620 (δ.γρ.), ΨΧρυσ.7,299.
οὐρᾰνόκτητος-ον (οὐρανός, κτῶμαι) μσν. ὁ ἔχων κτῆμα τὸν οὐρανὸν ἢ ἀνήκων ὡς κτῆμα εἰς τὸν οὐρανόν : Στουδ.Θεόδ.617,115,5 **βίον φαεινὸν οὐρανοκτήτου κλέους.**
οὐρανολάτραι (οἱ) νεώτ. ὀπαδοὶ Ἰουδαΐζούσης τινὸς αἱρέσεως τιμῶντες τὸν ὕψιστον Θεὸν καὶ ἔχοντες σχέσιν τινὰ πρὸς τοὺς ὑψισταρίους.
οὐρᾰνολέσχης (ὁ) ΕΜ 623,11 ὁ περὶ οὐρανίων πραγμάτων ὁμιλῶν, φλυαρῶν, πολυλογῶν.
οὐρανόλιθος (ὁ) νεώτ. ἃ. ἀερόλιθος βλ.λ.
οὐρανολογία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ οὐρανοῦ πραγματεία, ἤτοι περιγραφὴ τῶν ἀστερισμῶν, τῶν οὐρανίων σωμάτων ὡς καὶ γενικῶς τῶν οὐρανίων φαινομένων· **2)** ἐπιστήμη ἐρευνῶσα τὴν βαθυτέραν ἐξήγησιν καὶ αἰτιολογίαν τῶν νόμων τῆς μεταβολῆς τῶν ἀντικειμένων ἐν σχέσει πρὸς τὰ μαθηματικά, κατὰ τὸν Ἀμπέρ.
οὐρανολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανολογίαν βλ.λ.
οὐρᾰνομέτρης (ὁ) (οὐρανός, μετρῶ) μτγν. ὁ μετρῶν τὸν οὐρανὸν : Ἐπιφάν.1,829.
οὐρανομετρία (ἡ) νεώτ. ὀνομασία παλαιοτέρων καταλόγων τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ.
οὐρανομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρανομετρίαν βλ.λ.
οὐρᾰνομήκης-ους-ες (οὐρανός, μῆκος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ οἱονεὶ μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, ἐκτεινόμενος κατὰ τὸ μῆκος, οὗ τὸ ὕψος φθάνει μέχρις οὐρανοῦ : Ὀδ.Ε 239 **ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,** Ἡρ.2,138 **δένδρεα οὐρανομήκεα,** Αἰσχ.Ἀγ. 92 **οὐρανομήκης λαμπὰς ἀνίσχει,** Ξέρξ.Ἐπιστ.π. Πλούτ.Ἠθ.455D **Ἄθω οὐρανομήκη,** Τρυφιόδ.562 **οὐρανόμηκες ἀναστήσασα κάρηνον,** ΕΜ 623,11 **ὄρει ἀγχινεφεῖ καὶ οὐρανομήκει ὄντι,** Μηνσῖ.1,4 Ὄρθρ.Ὠδ.5 Θεοτ. **πύλη . . οὐρανομήκης,** Εὐστ. Πον.234,70 **οὐρανομήκεις στῦλοι,** Κάλβ.Ὠδ.13,36 **καπνοὺς καὶ φλόγας οὐρανομήκεις· 2)** μτφ. ὁ λίαν ὑψηλός, μέγας : Ἀριστφ.Νεφ.357 **οὐρανομήκη ῥήξατε κἀμοὶ φωνήν,** αὐτ.459 **κλέος οὐρανόμηκες ἐν βροτοῖσιν ἕξεις,** Ἰσοκρ.15,134 **τὸ δὲ κατορθωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν** (θὰ τὸ ἐξάρουν μέχρις οὐρανοῦ), Ἀριστλ.Ρητ.1408b,13 **οὐρανόμηκες κακόν,** Ἐπίκ.ἀπ.183 **οὐρανομήκη σημεῖα τῆς εὐνοίας,** Φιλόδ.Ρητ.2,272S **οὐρανομήκης διαφορά,** Εὐνάπ.Ἱστ.ἀπ.251D **οὐρανομήκεις ἐλπίδες, · οὐρανομήκης κραυγή.**
οὐρᾰνομίμητος-ον (οὐρανός, μιμοῦμαι) μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ μίμησιν τοῦ οὐρανοῦ κατεσκευασμένος, ὁ ἀπομιμούμενος τὸν οὐρανόν : Φίλ. ἀπ.15Η **οὐρανομίμητος πολιτεία,** Εὐστ.Πον.219,14 **οὐρανομιμήτου πολιτείας,** ASS Μαρτίου 2,703C **τὸ οὐρανομίμητον μοναστήριον.**
οὐρᾰνόνῑκος-ον (οὐρανός, νίκη) ὁ νικῶν, ὁ ὑπερτερῶν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.Ἱκ.165 **κοννῶ δ' ἄταν γαμετᾶς οὐρανόνικον.**
οὐρανοξύστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ διὰ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ξέων τὸν οὐρανόν, πανύψηλον καὶ πολυώροφον οἰκοδόμημα.
οὐρᾰνόπαις-παιδος (ὁ) παῖς, τέκνον τοῦ Οὐρανοῦ : Ὀρφ.Ὕμν.79,1 **Οὐρανόπαιδ' ἁγνήν.**
οὐρᾰνόπεμπτος-ον (οὐρανός, πέμπω), μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ οὐρανοῦ πεμφθείς, ὁ θεόπεμπτος : Γερμ. ἐν Cod.Coisl.278, fol.293, Μωραΐτ.1,184 **ὡς οὐρανόπεμπτος ἐφάνη εἰς τὸν Γέροντα, - οὐρανόπεμπτον δῶρημα.**
οὐρᾰνοπετής-οῦς-ές (οὐρανός, πίπτω) μτγν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ πεσών, καταπεσών : Πλούτ.Ἠθ.830F θεήλατοι καὶ οὐρανοπετεῖς . . δαίμονες, αὐτ.870C **ὁ δὲ κέλης οὗτος ἦν . . οὐρανοπετής.**
οὐρᾰνόπλαγκτος-ον (οὐρανός, πλάζομαι) ὁ ἀνὰ τὸν οὐρανὸν πλανώμενος, περιπλανώμενος : Ὀρφ.Ὕμν.21,1 **ἀέριοι νεφέλαι . . οὐρανόπλαγκτοι,** Μαν.4,623 **μερόπων γενεὴ καματηδὸν ἀλᾶτοι ἢ βίον ἢ θάνατον διζημένη οὐρανόπλαγκτον.**
οὐρανοπλασ(τ)ία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλαστικὴ ἐγχείρησις πρὸς διόρθωσιν λυκοστόματος τοῦ οὐρανίσκου βλ.λ.2), ἃ. οὐρανισκοπλαστία.
οὐρᾰνόπλαστος(-η)-ο(ν) (οὐρανός, πλάσσω) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ πλασθείς: Λίβ.Ροδ.1513 (ἔκδ. Wr.) **οὐρανόπλοστος κόσμος·** ‖ νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ὁ οἱονεὶ ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ πλασθείς, ὁ οὐράνιος, ὁ θεῖος, ὁ τέλειος, ὁ ἰδεώδης.
οὐρᾰνόπλοκος-ον (οὐρανός, πλέκω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ πλεχθείς : Ψελλ.ἐν Σάθ.5,317.
οὐρᾰνοποιία (ἡ) (οὐρανός, ποιῶ) μτγν. ἡ ποίησις, ἡ δημιουργία οὐρανοῦ : Διογ.Λ 3,77.
οὐρᾰνόπολις-εως (ἡ) (οὐρανός, πόλις) μτγν. κ. μσν. ἡ οὐρανία, ἡ θεία πόλις, ἐπὶ τῆς Ῥώμης : Ἀθήν.1,20C **τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις·** ὁμ. ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλήμ : Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.242 **τὰς δώδεκα τῆς οὐρανοπόλεως πύλας,** Εὐστ.Πον.187,90, αὐτ.207,4· ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως : ΚΜανασσ. 5493 **τῆς Βυζαντίου πόλεως, ἣν οὐρανόπολιν εἰπὼν οὐκ ἂν τις διαμάρτοι.**
οὐρᾰνοπολίτευτος-ον μσν. ὁ ἔχων οὐρανίαν πολιτείαν : Στουδ.Θεόδ. ἐν Cod.Par.891, fol.261.
οὐρᾰνοπολίτης (ὁ) μτγν. κ. μσν., τὸ θηλ. **οὐρανοπολῖτις-ιδος,** ὁ πολίτης τοῦ οὐρανοῦ, ὁ κατοικῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀποδιδόμενον εἰς Πλάτ. ὑπὸ τοῦ Ἀνων.Proll.Plat.10 (Πλάτ.6,206Η), Ἰω.Χρυσ.6, 978,25 **οὐρανοπολῖτις,** Μάξ.Ὁμολ.1,394, Εὐστ. Πον.21,11,Ἔφραιμ ἐν ΚοτελΙ.3,65C **τί πόλεως ἐλαύνεις τὸν οὐρανοπολίτην.**
οὐρᾰνοπολῶ-έω (οὐρανός, πέλομαι) μτγν. κ. μσν. περιπολῶ τὸν οὐρανόν, οὐρανοδρομῶ, οὐρανοβατῶ : Ἰω.Χρυσ.1,786,28,Πασχ.Χρον.275,3 **ὁ.. ὡς πνεῦμα μετ' ἀγγέλων οὐρανοπολῶν.**
οὐρᾰνοπορ(ε)ία (ἡ) μτγν. (οὐρανοπόρος) **ἡ ἐν τῷ οὐρανῷ πορεία** : Διον Ἀρεοπ.679B.
οὐρᾰνοπόρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορευόμενος : Μεθόδ. Συμπ.113D Boiss., ΚοτελΙ.2,341A **διήγησιν τῆς οὐρανοπόρου ῥοδωνιᾶς φέρειν.**
οὐρᾰνοπορῶ-έω μσν. πορεύομαι διὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἐν τοῖς οὐρανοῖς : Κοσμ.Ἱερ.Γρηγ.Ναζ.6.
οὐρᾰνοπράτης (ὁ) (οὐρανός, πιπράσκω) μσν. ὁ τὸν οὐρανὸν πιπράσκων, μτφ. ἤτοι ὁ καπηλευόμενος τὰ θεῖα : Πισίδ.Γ 402.
οὐρᾰνοπρόβλητος-ον μσν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ ἤτοι ἐκ τοῦ θεοῦ προβεβλημένος : Gretser.Opp.2,143B.
οὐρᾰνόπτης (ὁ) μτγν. ὁ τὸν οὐρανὸν ὁρῶν : Καισάρ.1073 **οὐρανόπτης ὁ ἄνθρωπος.**
οὐρανόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. μηχανικὴ συσκευή, δι' ἧς προβάλλονται πανοραματικῶς ἐπὶ ἡμισφαιρικοῦ θόλου τὰ κυριώτερα τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἀναπαριστῶνται αἱ κινήσεις αὐτῶν.
οὐρᾰνόροφος-ον (οὐρανός, ὀροφή) μτγν. ὁ ἔχων θολοειδῆ ὀροφήν : Ἀθήν.1,48F **σκηνὴν οὐρανόροφον** (πιθ. εἰκ. ἀντὶ οὐρανοφόρον).
οὐρᾰνός (ὁ) (κτ. Ἀριστλ.Κόσ.400a,7 ἐκ τοῦ ὅρος, ἄνω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., βοιωτ. **ὠρανός** (Ἀλκμ. 23,161, αἰολ. **ὄρανος** (Ἀλκ.34, ἀλλὰ ἐν Σαπφ.1,11) **ὠράνω** τὸ ἄνωθεν ἡμῶν ἄπειρον διάστημα, ἐν ᾧ κινοῦνται τὰ οὐράνια σώματα, τὸ ἀπὸ τοῦ ζενὶθ μέχρι τοῦ ὁρίζοντος ἐκτεινόμενον οὐράνιον στερέωμα, θεωρούμενον ὡς κοῖλον ἡμισφαίριον ἐρειδόμενον ὑπὲρ τὴν γῆν ἐπὶ στηλῶν : Ἰλ.Ζ 108 **ἐξ οὐ-**

ρανοῦ ἀστερόεντος, αὐτ.Σ 485 ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται (οἱ ἀστέρες ἦσαν προσηλωμένοι ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐκινοῦντο μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὑπετίθετο πάντοτε περιστρεφόμενος), αὐτ.Ρ 425 χάλκεον οὐρανόν, Ὀδ.Ο 329 σιδήρεον οὐρανόν, αὐτ.Α 54 ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν (ἐπὶ τοῦ Ἄτλαντος), αὐτ.Υ 357 ἠέλιος δὲ οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε (ἐπὶ ἐκλείψεως), Ἡσίοδ.Θ 127 Γαῖα δέ τοι .. ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ Οὐρανὸν ἀστερόενθ' ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι, Πίνδ.Π 10,27, Σοφ.Αἴ.845 ὦ τὸν αἰπὺν οὐρανὸν διφρηλατῶν ἥλιε, Εὐρ.Φοίν.1, Πλούτ.Ἀρέσκ.Φιλ.2,11,2 στερέμνιον εἶναι τὸν οὐρανόν, ΚΔ Ματθ.24,31 ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν, αὐτ.Μᾶρκ.13,25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, Λουκ.Φιλόπ.13 γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ οὐδ' οὐρανὸς ἦν, Λογγῖν.9,4 τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,1 πολὺ σκοτίδιασε ὁ οὐρανός, Κρυστ.Ἀγροτ.Νεραϊδόπ.10 τ' ἀστέρια τοὐρανοῦ, Πορφύρ.Σκ.12,2· ‖ φρ. εὑρίσκεται εἰς τὸν ἕβδομον οὐρανόν (εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς μακαριότητος, τῆς εὐδαιμονίας), παροιμ. καθάριος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται (αἱ συκοφαντίαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θίξωσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀθῴου)· **2)** ὁ οὐράνιος θόλος ὡς ἕδρα τῶν θεῶν ἐκτὸς ἢ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος : Ἰλ.Α 497 ἀνέβη .. οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε, αὐτ.Ζ 108, αὐτ.Ε 749 πύλαι .. οὐρανοῦ (πυκνὸν νέφος ὃ αἱ ὧραι ἀνέκλινον ἢ ἐπέθετον), αὐτ.Θ 549, Ὀδ.Α 67 ἱρὰ θεοῖσιν .. ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, Αἰσχ.Πρ.897 μηδὲ πλαθείην γαμέτᾳ τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ (τῶν οὐρανίων θεῶν), Σοφ.Ἠλ.174 μέγας οὐρανῷ Ζεύς, Ἀριστφ.Πλ.267 νὴ τὸν οὐρανόν, αὐτ.366, Πλάτ.Πολ.508Α τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν· ‖ μτγν. ἐκκλ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἄπειρον διάστημα ὡς κατοικία τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀγγέλων, τῶν δικαίων ψυχῶν μετὰ θάνατον καὶ ὡς ἕδρα τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ τῆς αἰωνίου μακαριότητος : ΚΔ Ματθ.6,9 Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, αὐτ.10 ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτ.Λουκ.6,23, αὐτ.Μᾶρκ.12,25, αὐτ.Ματθ.3,2 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ), Ἐρωτόκρ.3,1498 ἤνοιξε τὸν Παράδεισο, καὶ τσ' οὐρανούς μοῦ δίδει, Σολωμ.Πρὸς Δὲ Ρώσση 4 μιὰ στιγμὴ πρὶν φύγῃ | τ' οὐρανοῦ κατὰ τὰ μέρη (ἡ ψυχή)· **3)** γεν. πᾶς ὁ ὑπὲρ τὴν γῆν αἰθήρ, ὁ ἀήρ, ἡ ἀτμόσφαιρα π.Ὅμ. συνήθ. μτ. κοσμητ. ἐπιθ. : Ἰλ.Ρ 425 ὀρυμαγδὸς χάλκεον .. οὐρανὸν ἷκε, αὐτ.Α 317, αὐτ.192 κλέος οὐρανὸν ἵκει, Ὀδ.Ξ 302 οὐδέ τις ἄλλη φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα, αὐτ.Ο 329 ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει (φθάνει μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, εἰς ὕψιστον βαθμόν), Σοφ.ΟΚ 381 πρὸς οὐρανὸν βιβῶν (ἀναβιβάσας μέχρις οὐρανοῦ), Εὐρ.Μήδ.57 γῇ τε κοὐρανῷ λέξαι .. τύχας, Ξεν.ΚΠ 1,4,11 αἱ μὲν ἔλαφοι .. ἥλλοντο πρὸς τὸν οὐρανόν (ἐπήδων ὑψηλά), αὐτ.Οἰκ.19,9 πρὸς τὸν οὐρανὸν βλέπον, Πλάτ.Τίμ.23C, ΚΔ Ματθ.6,26 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, αὐτ.8,20, Συνέσ.79,224 ἀράσσει τῇ κεφαλῇ τὸν οὐρανόν· **4)** εἰδ. φιλοσ. τὸ σύμπαν, ὁ κόσμος : Πλάτ.Πολιτ.269D ὃν δὲ οὐρανὸν καὶ κόσμον ἐπωνομάκαμεν, αὐτ.Τίμ.32Β, Ἀριστλ.Οὐρ.278b,21, αὐτ.Μεταφ.990a,20· ὁμ. κ. κτ. πληθ. οὐρανοί : ΠΔ Ψαλμ.96(97),6, αὐτ.18,2 οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ· **5)** νεώτ. εἰδικώτ. ὁ κατὰ τόπους οὐράνιος θόλος : ὁ ἀττικὸς οὐρανός, ἑλληνικὸς οὐρανός, ὁ ἀείποτε κυανοῦς οὐρανὸς τῆς Ἰωνίας· **6)** οἱ κλιματολογικοὶ ὅροι, τὸ κλῖμα : Ἡρ.1,142 τοῦ μὲν οὐρανοῦ καὶ τῶν ὡρέων, ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας· **7)** π. Πυθαγορείοις, ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ δέκα, τῆς δεκάδος : Θεολ.Ἀριθμ.59D· **8)** κ. νεώτ. πᾶν ὅ,τι ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ οὐρανίου θόλου, οἷον θολοειδὴς ὀροφὴ ἢ στέγη, θολοειδὲς ἐπικάλυμμα ἢ ἐπιστέγασμα χώρου ἢ ἐπίπλου· Ἡσ. «οὐρανός, ὁ κατηστερισμένος τόπος Πέρσαι δὲ τὰς βασιλείους σκηνὰς καὶ αὐλάς, ὧν τὰ καλύμματα κυκλοτερῆ, οὐρανός» : οὐρανὸς κλίνης - θρόνου - ἑστίας· ‖ σκηνή, σκιάς : Θεμίστ.Λόγ.13,166Β χρυσῆν πλάτανον περιφέρεται καὶ χρυσοῦν οὐρανόν· ‖ μσν. κινητὴ σκιάς, φερομένη ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς καθημένων ἢ βαδιζόντων : Σγουρ.Ἱστ.Συνόδ.Φλωρεντ.4,18(90Β) οὐρανὸν ὕπερθεν τοῦ βασιλέως αἰωρούμενον, - οὐρανὸς ἐπιταφίου· **9)** ἡ ὑπερῴα, ὁ οὐρανίσκος βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ΖΙ 492a,20 εἰς μὲν τὸν ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει πόρον, εἰς δὲ τὸν τοῦ στόματος οὐρανόν, αὐτ.ΖΜ 660a,14 ὑπὸ δὲ τὸν οὐρανὸν ἐν τῷ στόματι ἡ γλῶττα τοῖς ζῴοις ἐστί, Ἀθήν.8,344Β θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, Μᾶρκ.Ἀργ.ΑΠ 5,104 ἡ γὰρ ὁ ταύτης οὐρανὸς ἐντὸς ἔχει καὶ κύνα καὶ διδύμους· **10)** ἐπίθεμα, στέγασμα : Μάτρ.Δεῖπν.12 τῷ δὲ μάγειροι μὲν φόρεον πλῆσάν τε τραπέζας, οἷς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων· **11)** ὡς κύρ. ὄνομα Οὐρανός υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Γαίας, ὅστις λαβὼν ὡς σύζυγον τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐγέννησε τὸν Κρόνον καὶ τοὺς Τιτᾶνας : Ὁμ.Ὕμν.30,17, Ἡσίοδ.Θ 127 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ οὐρανόν, αὐτ.147, Πίνδ.Ο 7,38 οὐρανὸς δ' ἔφριξέ νιν καὶ Γαῖα μήτηρ, Αἰσχ.Πρ.205, Εὐρ.Ἡρ.844, Πλάτ.Συμπ.180D Οὐρανοῦ θυγάτηρ· **12)** νεώτ. ἀστρον. ὡς κύρ. ὄνομα Οὐρανός ὁ ἕβδομος κατὰ σειρὰν ἀποστάσεως ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πλανήτης, εἷς ἐκ τῶν μεγάλων τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος.

οὐρᾰνοσκόπος-ον (οὐρανός, σκοπῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ σκοπῶν, ὁ παρατηρῶν τὸν οὐρανόν· ‖ τὸ ἀρσ. οὐρανοσκόπος ὡς οὐσ. ὁ ἰχθὺς οὐρανοσκόπος ὁ σκάθηρος, ὁ λύχνος, ἄ. καλλιώνυμος βλ.λ.1) : Δίφιλ.Σ.π.Ἀθήν.8356Α οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἄγνος καλούμενος ἢ καὶ καλλιώνυμος, Πλίν.ΦΙ 32,69, Γαλ.Χρ.Μορ.3,3· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων τραχινιδῶν ἰχθύων.

οὐρᾰνοστεγὴς ἆθλος (ὁ) ὁ ἆθλος τοῦ φέρειν ἢ ὑποβαστάζειν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.ἀπ.312.

οὐρανοστεοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πλαστικὴ ἐγχείρησις πρὸς διόρθωσιν λυκοστόματος διὰ τῆς χρήσεως καὶ ὀστῶν τῆς ὀστεΐνης ὑπερῴας πρὸς σύγκλεισιν τοῦ ὑπερῴου θόλου.

οὐρανοσφαιρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἔνυδρον ὀρυκτὸν οὐρανικὸν ἅλας τοῦ βισμουθίου.

οὐρᾰνοτίμητος-ον (οὐρανός, τιμῶ) μσν. ὁ ἐξ οὐρανοῦ τιμηθείς : Στουδ.Θεόδ.453D.

οὐρᾰνουσία (ἡ) πάπ. ἡ οὐσία τοῦ οὐρανοῦ : τὴν οὐρανουσίαν δι' ἧς τὰ πάντα στρέφουσιν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ὑμᾶς .. ὅσοι ἐστὲ ἄγγελοι.

οὐρᾰνοῦχος-ον (οὐρανός, ἔχω) ὁ ἔχων, ὁ κρατῶν τὸν οὐρανόν : Αἰσχ.Χο.960 ἄξια δ' οὐρανοῦχον ἀρχὰν σέβειν (τὴν κυβερνῶσαν τὸν οὐρανόν).

οὐρᾰνοφανής-οῦς-ές (οὐρανός, φαίνομαι) μτγν. ὁ ἐμφανίζων ἑαυτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐμφανιζόμενος : Ἀθανάσ.2,1116Α.

οὐρᾰνοφάντης (ὁ) μσν. ἄ. οὐρανοφάντωρ βλ.λ.: Βαλσ.45,36 (Horna, Wien. Stud. XXV, II).

οὐρανοφάντωρ-ορος (ὁ,ἡ) λεξ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ φανείς, ὁ λάμπων μέχρις οὐρανοῦ ἢ ὁ ἀποκαλύπτων τὰ οὐράνια· Σουΐδ. «οὗ ἡ λαμπρότης εἰς ὕψος φαίνεται», ὡς ἐπίθ. τοῦ Μεγ. Βασιλείου : Βί.Βασ.168D, Νικηφ.Πατρ.1064C.

οὐρᾰνοφεγγής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φέγγων. : Ἀνδρ.Κρ.113.

οὐρᾰνόφι(ν) ἐπίρρ. ἐν τῷ οὐρανῷ : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.163,29.

οὐρᾰνοφοίτης (ὁ) (οὐρανός, φοιτῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ περιπατῶν ἐν τῷ οὐρανῷ : Ὕμν.Μαγ.2,(2),14), Γρηγ.Ναζ.6,6,220 (ἔκδ. Dronk.) οὐρανοφοίτην, Σουΐδ.ἐν λ. οὐρανοβάμονος, Εὐστ.Πον.21,12 τοὺς οὐρανοφοίτας ἀποστόλους.

οὐρᾰνόφοιτος-ον μτγν. ὁ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορευόμενος, ὁ πετῶν, ὁ ὑψούμενος μέχρις οὐρανοῦ : Φὶλ.2,515 (δ.γρ. ἀντὶ ἀνώφοιτος), Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.4,23,175 τὸ τοῦ πυρὸς οὐρανόφοιτον.

οὐρᾰνοφοιτᾶν Ἡσ. «ἐν τῷ οὐρανῷ διατρίβειν».

οὐρᾰνοφόρος-ον (οὐρανός, φέρω) μτγν. κ.γλωσσ. ὁ φέρων, ὁ βαστάζων τὸν οὐρανόν· πρβλ. οὐρανόροφος· **2**) ὁ φέρων, ὁ ὁδηγῶν εἰς τὸν οὐρανόν : Βασ.4,357Β **οὐρανοφόρος κλῖμαξ.**

οὐρανοφράντωρ-ορος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ οὐράνιος ρήτωρ ἢ ὁ διηγούμενος περὶ οὐρανοῦ, ἐν τῇ Ἑξαημέρῳ, ἐπίθ. τοῦ Μεγ.Βασ. : Index Bill. Vatic. ex cod. Colbert 99 **ἐξήγησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς** Βασιλείου **τοῦ μεγάλου καὶ οὐρανοφράντορος εἰς τοὺς ψαλμοὺς** (διόρθ. οὐρανοφάντωρ).

οὐρανόφρων-ονος-ον (οὐρανός, φρήν) μσν. ὁ ἔχων οὐράνια, θεῖα φρονήματα, ὁ εὐσεβής : Κοτελ.2,22Α **ἡ οὐρανόφρων διαγωγή.**

οὐρᾰνοχάλκευτος-ον (οὐρανός, χαλκεύω) μσν. ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ χαλκευθείς : Γερμ.ἐν Cod.Coisl.278, fol.24 r° **οὐρανοχάλκευτος στήλη μετανοίας ὁ** Δαβίδ, Ζιγαβ.ἐν Mi.Pa.Gr.130,24 **οὐ- πανοπλία.**

οὐρᾰνόχρους-σος-ουν-οον (οὐρανός, χροιά) κ. νεώτ. ὁ ἔχων γαλανὸν τὸ χρῶμα ἢ τὴν φωτεινότητα τοῦ οὐρανοῦ : Θεόφρ.ἐν Ideler Φυσ.2,334,17 **ὦ οὐρανόχρουν κάλλος ἐκλάμπον σέλας.**

οὐρᾰνοχρώματος-ον (οὐρανός, χρῶμα) μτγν. ὁ οὐρανόχρους βλ.λ. : Ἀθήν.3,90Ε **οἱ δὲ θήλεις οὐρανοχρώματοί τέ εἰσι** (δ.γρ. ἀντὶ μονοχρώματοι).

οὐρανόχρωμος-η-ο δημ. ὁ οὐρανόχρους, ὁ οὐρανύς : Παλαμ.Τάφ.45 **καὶ μὲ τὸ οὐρανόχρωμον —ὦ ἐσύ—φορεματάκι καὶ μὲ τὰ παιγνίδια σου.**

οὐρανύς-ιά-νύ δημ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, οὐρανόχρους, γαλανός.

οὐρᾰνῶ-όω (οὐρανός) μσν. μετάγω, μεταθέτω τι εἰς τὸν οὐρανόν, θεοποιῶ : Εὐστ.π.Tafel.de Thess.403C **τὸ ἐν ἐμοὶ χθόνιον οἷον οὐράνωσας·** κ. παθ. : Ἀνδρ.Κρ.19,129,136 **οὐρανοῦμαι,** Εὐστ.Ἰλ. 17,34 **δι' ἀρετὴν ὥσπερ οὐρανώθησαν,** αὐτ.Πον. 29,21 **παραχώρησον οὐρανωθῆναι τὰ ὑπὸ σέ·** **2**) ρηματ.π. οὐράνωσις.

οὐράνωσις-εως (ἡ) (οὐρανῶ) μσν. ἡ εἰς τὸν οὐρανὸν μεταγωγή, μετάθεσις, ἡ ἀποθέωσις, ἡ θεοποίησις : Εὐστ.Ἰλ.Β2,3 **τὸ δὲ οὐρανόθεν τοῦτο τὸ παρ' Ὁμήρῳ, . . ἀφορμὴ γέγονε τοῖς Πλατωνικοῖς τῆς κεφαλικῆς οὐρανώσεως.**

οὖραξ-αγος (ἡ) ἀττ. τὸ πτηνὸν τέτριξ βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 559a,12 **ἡ δὲ τέτριξ, ἣν καλοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι οὔραγα.**

οὔραυλος (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπίσθιος αὐλός, ἡ οὐρὰ τοῦ πολεμικοῦ πυραύλου βλ.λ.

οὐρᾰχοειδής-οῦς-ές (οὐραχός) μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐραχὸν βλ.λ.1) : Σωρ.1,73 **οὐ- ἔντερον.**

οὐρᾰχός (ὁ) (οὖρον) κ. νεώτ. ἰνώδης σύνδεσμος μεταξὺ ὀμφαλοῦ καὶ οὐροδόχου κύστεως παρὰ ταῖς ἐμβρύοις, ὁ ἀγωγὸς τῶν οὔρων τοῦ ἐμβρύου : Γαλ.Χρ.Μορ.15,5, αὐτ.4,657, αὐτ.2,907, Σωρ.1,57, αὐτ.80· || νεώτ. ἀνατ. σωληνοειδὴς μίσχος ἐν τῇ ἀρχικῇ διαπλάσει τοῦ ἐμβρύου, οὗ ἡ κάτω μοῖρα ἀνευρυνομένη διαπλάσσεται εἰς οὐροδόχον κύστιν· **2**) ἡ κορυφὴ τῆς καρδίας : Ἱππ.Καρδ.4 **οὐδὲ τῆς καρδίης νέμεται τὴν ἐσχατιήν, ἀλλ' ἐγκαταλείπει τὸν οὐραχόν,** πρβλ.Ἀρετ. Ὀξ.Παθ.1,8· **3**) **οὐραχοὶ τῶν ὀφρύων** τὸ ἐξωτερικὸ ἄκρα τῶν ὀφρύων : Πάπ.· **4**) κορμός, στέλεχος : Αἰλ.ΖΙ 6,43 **τοὺς καλουμένους οὐραχοὺς τῶν καρπίμων·** πρβλ. Διοσκ.4,177· **5**) ἡ αἰχμὴ τοῦ τρυπάνου : Ἀπολλδ.Δομ.Πολιορκ.148,8.

οὐρβανός στρατηγός (ὁ) Ἐπιγρ. τὸ λατ. praetor urbanus, ὁ ἀστυδίκης.

οὐργάτης ἀττ. κρᾶσις ἀντὶ ὁ ἐργάτης : Σοφ. Ἀντ.252 **ἄσημος οὑργάτης τις ἦν.**

οὖρδα (ἡ) δημ. ἡ μυζήθρα βλ.λ.

οὔρεα (τὰ) ποι. ὀνομαστ. κ. αἰτ. πληθ. τοῦ ὄρος.

οὐρεάζη (ἡ) νεώτ. κ. οὐρεάση κ. οὐριάση εἶδος ἐνζύμου μετατρέποντος τὴν οὐρίαν εἰς ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ἀμμωνίαν.

οὐρεδοσπόρια (τὰ) νεώτ. εἰδικὰ σπόρια τῶν μυκήτων, ἀναπτυσσόμενα ἐντὸς φλυκταινῶν.

οὐρεθᾶναι (αἱ) νεώτ. χημ. ἐστέρες τοῦ καρβαμιδικοῦ ὀξέος παρασκευαζόμενοι δι' ἐπιδράσεως ἀμμωνίας ἐπὶ ἐστέρων τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

οὐρεῖον (τὸ) (οὖρος (2)) Ἐπιγρ. φρούριον· πρβλ. ὡρεῖα, οὐρεύς, οὐρεύω.

οὔρειος-η-ον (I) ποι. ἀντὶ ὄρειος βλ.λ. : Πίνδ.Ν 2,11 **ὀρειᾶν γε Πελειάδων.**

οὔρειος-α-ον (2) (οὖρον (1)) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα, ὁ τῶν οὔρων, **ὁ διὰ τὰ οὖρα** : Ἀντισθ.π.Φώτ. **οὔρειος βῖκος** (Ἡσ. «οὔριομ' βῖκον, τὴν ἀμίδα ἢ οὐροδόχην»).

οὐρεοφοιτάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. ἐπιθ. οὐρεόφοιτος : ΛουκΙλλ.ΑΠ 11,194,1 **πανὶ φιλοσπήλυγγι καὶ** οὐρεοφοιτάσι Νύμφαις.

οὐρεόφοιτος-ον ποι. ἀντὶ ὀρεόφοιτος βλ.λ., ὁ ἀνὰ τὰ ὄρη φοιτῶν, ὁ διὰ τῶν ὀρέων πορευόμενος, περιφερόμενος : Ἰακώφ.εἰς ΑΠ 82.

οὐρεσιβώτης (ὁ) ποι. ἀντὶ ὀρεσιβώτης ὁ βόσκων, τρεφόμενος ἐπὶ τῶν ὀρέων : Σοφ.Φιλ.1148 **θηρῶν, οὓς ὅδ' ἔχει χῶρος οὐρεσιβώτας.**

οὐρεσίδρομος-ον δ. τ. τοῦ ὀρεσίδρομος βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.986 (διόρθ. ὀρειδρόμων).

οὐρεσίοικος-ον μτγν. ποι. τοῦ ὀρεσίοικος βλ.λ.: Ἀρχί.ΑΠ 6,181 **τρίζυγες, οὐρεσίοικε, κασίγνητοι.**

οὐρεσιφοίτης (ὁ) μτγν., θηλ.-φοῖτις -ιτιδος, ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι φοιτῶν, ὁ οὐρεόφοιτος : Ἀρχί.ΑΠ 9,524 (κῶδ.)· κ. θηλ. : Ὀρφ.Ὕμν.1,8.

οὐρεσίφοιτος-ον μτγν. ποι. τ. τοῦ ὀρεσίφοιτος βλ.λ. : Μελέαγρ.ΑΠ 5,143 **θάλλει δ' οὐρεσίφοιτα κρίνα,** Ὀππ.Ἁλ.5,404 **οὐρεσίφοιτον . . χέλυν,** Νόνν.Δ 9,76, Χριστόδ.Ἔκφρ.306 **φοίβου οὐρεσίφοιτος ὁμόγνιος ἵστατο κούρη.**

οὐρεύς-ῆος (ὁ) ἰων. τοῦ ὀρεύς βλ.λ. : Ἰλ.Α 50 **οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργούς·** || **ἐν Ἰλ.Κ 84 ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος ἤ τιν' ἑταίρων** λαμβάνεται ὡς οὖρος, φύλαξ· πιθ.κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἡμίονος (π. σχολ. ἀμφότεραι αἱ σημασίαι).

οὐρεύω Ἐπιγρ. ἐκτελῶ καθήκοντα οὔρου, φύλακος, φρουροῦ· πρβλ. ὀρεύειν, ὠρεύειν.

οὐρῆας ἐπ. αἰτ. τοῦ ὀρεύς βλ.λ.

οὐρηβόρος-ον μτγν. ὁ τρώγων τὴν οὐράν του, δ. οὐροβόρος : Ἰω.Λυδ.Μην.8,4 **Αἰγύπτιοι καθ' ἱερὸν λόγον δράκοντα οὐρηβόρον ταῖς πυραμίσιν ἐγγλύφουσιν** (δ. γρ. οὐρηβόλον).

οὐρηδόχος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ οὐροδόχος βλ.λ. : Γαλ.4,886, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,108 **διὰ τί τοῖς ὀρνέοις οὐρηδόχον κύστιν καὶ νεφροὺς ἡ φύσις οὐκ ἐδωρήσατο ;,** Γρηγορ.Ν.Ἱστ.Βυζ.9,285Α **τοῦ οὐρηδόχου οἰκίσκου.**

οὐρήθρα (ἡ) (οὐρέω) κ. νεώτ., ἰων. -θρη ὁ σωληνοειδὴς πόρος, δι' οὗ ἐξέρχονται τὰ οὖρα ἐκ τῆς οὐροδόχου κύστεως : Ἱππ.Ἀφορ.4,82 **ἐν τῇ οὐρήθρῃ φύματα φύεται,** Ἀριστλ.ΖΙ 493b,4 **οὐρήθρα ἔξω τῶν ὑστερῶν, δίοδος τῷ σπέρματι τοῦ ἄρρενος·** **2**) Ἐπιγρ. δεξαμενὴ ἀκαθαρσιῶν, ὑπόνομος.

οὐρηθραῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν οὐρήθραν βλ.λ. : **οὐρηθραῖος δακτύλιος - πρόδομος,-οὐρηθραῖοι ἀδένες - κόλποι, - οὐρηθραῖα ἀ-**

κρολοφία· . || οὐρηθραία αὖλαξ σχηματιζομένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ φαλλοῦ ἢ γεννητικοῦ φύματος.
οὐρηθραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πόνος ἢ νευραλγία τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθρεκτομία (ἡ) νεώτ. κ. -ομή ἀφαίρεσις τμήματος τῆς οὐρήθρας δι' ἐγχειρήσεως.
οὐρηθρέμφραξις (ἡ) νεώτ. κ. -φραξία ἡ ἔμφραξις τοῦ αὐλοῦ τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρήθραν : οὐρηθρικὸν **ἕλκος**, - οὐρηθρικὴ **βλέννα**.
οὐρηθρισμός (ὁ) νεώτ. ἐρεθισμὸς ἢ σπασμὸς τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθρῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας ὀξεῖα ἢ χρονία.
οὐρηθροκήλη (ἡ) νεώτ. τὸ ἀνεύρυσμα τοῦ ὑγιοῦς κάτω τοιχώματος τῆς οὐρήθρας· || κυρ. πρόπτωσις τῆς γυναικείας οὐρήθρας διὰ τοῦ κολπικοῦ τοιχώματος.
οὐρηθροκολεϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρήθραν καὶ τὸν κολεόν : οὐρηθροκολεϊκὸς **μῦς**.
οὐρηθροκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ αὐχένος τῆς κύστεως καὶ τῆς ὀπισθίας οὐρήθρας.
οὐρηθροπλασία (ἡ) νεώτ. κ. **οὐρηθροπλαστική** ἀναπλήρωσις ἐλλείποντος τμήματος τῆς οὐρήθρας δι' ἐγχειρήσεως.
οὐρηθρορραγία (ἡ) νεώτ. αἱμορραγία τῆς οὐρήθρας ἕνεκεν βλάβης ἢ λοιμώξεως.
οὐρηθρορραφία (ἡ) νεώτ. κ.-**ρραφή** ραφὴ τῆς οὐρήθρας ἐπὶ τραυμάτων ἢ ἐγχειρήσεων γενομένων κατ' αὐτήν.
οὐρηθρόρροια (ἡ) νεώτ. βλεννώδης ἢ πυώδης ρύσις ἀπὸ τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθροσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. -**σκοπία** ἐξέτασις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οὐρήθρας δι' εἰδικοῦ ὀργάνου, τοῦ οὐρηθροσκοπίου.
οὐρηθροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρηθροσκοπίαν ἢ εἰς τὸ οὐρηθροσκόπιον βλ.λς : οὐρηθροσκοπικὴ **ἐξέτασις**.
οὐρηθροσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ἐξετάζεται τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθροστένωσις-εως (ἡ) νεώτ. στένωσις ἢ στένωμα τῆς οὐρήθρας.
οὐρηθροτομία (ἡ) νεώτ. διατομὴ τῆς οὐρήθρας πρὸς θεραπείαν τῶν στενωμάτων αὐτῆς.
οὐρηθροτόμον (τὸ) νεώτ. κ. -**όμος** (ὁ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἐνεργοῦνται τομαὶ ἐν τῇ οὐρήθρᾳ πρὸς θεραπείαν τῶν στενωμάτων αὐτῆς.
οὔρημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ οὖρον τὸ ἐξελθὸν τῆς οὐρήθρας : Ἱππ.Φύσ.Ἀνθρ.231,2 **ὁκόσοισι δὲ αἱματώδεα μὲν τὰ οὐρήματα, τουτέστιν αἱ φλέβες** πεπονήκασι.
οὐρηρός-ά-όν ὁ πρὸς οὔρησιν : Φιλούμ.Δηλ.14,5 **οὐρηρὸν ἄγγος** (οὐροδόχον ἀγγεῖον, κατουροκάνατο)· πρβλ.Ἀέτ.6,3, Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.803 «ἀμὶς οὐρητρίς, οὐρηρὸν ἀγγεῖον».
οὐρησείω γλωσσ. ἐπιθυμῶ, θέλω νὰ οὐρήσω.
οὔρησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. πληθ. **οὐρήσιες**, τὸ οὐρεῖν, κατούρημα : Ἱππ.Ἀέρ.9 **δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς τὸ αἴτιον ἐνταῦθα εἶναι τῆς οὐρήσιος**, αὐτ. Κωακ.582, Ἀριστλ.Μετ.366b,19, Ἐπικ.ἀπ.177, Μνησίθ.Ἀθ.π.Ἀθήν.3,121D **οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν**.
οὐρητήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. . ἡ οὐρήθρα βλ.λ. : Ἱππ.Ἀέρ.9 **ὁ γὰρ οὐρητὴρ βραχύς ἐστιν ὁ τῆς κύστιος καὶ εὐρύς**.., Ἀριστλ.ΖΙ 519b,17 **οὐδ' ἡ κύστις συμφύεται, ἀλλ' ἡ παρ' αὐτὴν ἀρχὴν τοῦ οὐρητῆρος**· **2**) π. μτγν. κ. νεωτ. **οὐρητῆρες** δύο σωληνοειδεῖς πόροι, ἀγωγοὶ μεταφέροντες τὰ οὖρα ἐκ τῶν νεφρῶν εἰς τὴν κύστιν : Γαλ.19,363.
οὐρητηραλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν οὐρητήρων.
οὐρητηρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν οὐρητῆρα : **οὐρητηρικὴ** κάλυξ μικρὸν κόλπωμα τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος, ὅπερ ἐπιμηκυνόμενον σχηματίζει τὸν οὐρητῆρα.
οὐρητήριον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μέρος καταλλήλως διεσκευασμένον πρὸς οὔρησιν (ἰδ. ἐν δημοσίῳ χώρῳ).
οὐρητηρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ οὐρητῆρος ἐκ τραυματικῆς αἰτίας ἢ μολύνσεως αὐτοῦ.
οὐρητηροκυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἴς τε τὸν οὐρητῆρα καὶ τὴν κύστιν.
οὐρητηρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐμφάνισις τιτανωδῶν συγκριμάτων ἢ λίθου ἐν τῷ οὐρητῆρι.
οὐρητηρορραφία (ἡ) νεώτ. συρραφὴ ἀνοίγματός τινος τοῦ οὐρητῆρος δι' ἐγχειρήσεως.
οὐρητηροτομία (ἡ) νεώτ. χειρουργικὴ τομὴ τοῦ οὐρητῆρος πρὸς ἀφαίρεσιν λίθου.
οὐρητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τάσιν εἰς τὸ συχνῶς ἢ πολὺ οὐρεῖν : Ἱππ.Διαίτ.52 **οὕτω γὰρ ἂν οὐρητικώτατος εἴη καὶ ἰσχύοι μάλιστα**, Ἀριστλ. ΖΜ 670b,9 **οἱ λίαν οὐρητικοί**· **2**) ὁ κινῶν τὴν ἔκκρισιν οὔρων, διουρητικός : Ἱππ.Διαίτ.53 (ἐσφ.ἀνάγν., διόρθ. διουρητικόν) : Ἀριστλ.Πρ.865a, 19, Ἀθήν.1,32C **τῶν οἴνων .. ὁ μὲν λευκὸς .. οὐρητικὸς** θερμὸς **πεπτικός τε**· κ. συγκρ. : Δίφιλ.π. Ἀθήν.9,371B **εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώτερον**, Διοσκ.3,137· || ὁ ὅμοιος πρὸς οὖρα : Ἀριστλ.Πρ.908b,2 **οὐρητικὴ ὀσμή**· **3**) ἀγγεῖον ἢ πόρος οὐρητικὸς ἡ οὐρήθρα βλ.λ.: Σωρ.1,57, Γαλ.Χρ.Μορ.5,16· **4**) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα ἢ οὔρησιν : **οὐρητικὴ ἀνωμαλία**, - **οὐρητικὰ ὄργανα**.
οὐρητιάω ἐφετ. τοῦ οὐρῶ βλ.λ. : Ἀριστφ.Σφ. 807 **ἀμὶς μέν, ἣν οὐρητιάσῃς**, Ἀριστλ.Πρ.878b,33· πρβλ. οὐρησείω.
οὐρητός-ή-όν μτγν. ἐν τῷ πληθ. διουρητικὰ (φάρμακα) : Ὀρειβ.Εὐπόρ.1,9.
οὐρητρίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἀμίς, οὐροδοχεῖον : Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.803, Σουίδ. ἐν λ. ἀμίδα.
οὐρί (τὸ) ἄκλιτ. ἐν τῇ μωαμεθανικῇ θρησκείᾳ ὡραῖαι γυναῖκες τοῦ παραδείσου προωρισμέναι διὰ τοὺς καλοὺς Μουσουλμάνους.
οὐρία (ἡ) κ. νεώτ. ὑδρόβιόν τι πτηνὸν παρεμφερὲς πρὸς νῆσσαν : Ἀθήν.9,395E **ἡ δὲ λεγομένη οὐρία οὐ πολὺ λείπεται νήττης, χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμός ἐστι, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει**· || νεώτ. ζωολ. γένος **νηκτικῶν** ἀλκιδῶν πτηνῶν· **2**) θηλ. τοῦ ἐπιθ. οὔριος βλ.λ.3): Πλάτ.Πρωτ.338A **Πρωταγόραν .. οὐρίᾳ ἐφέντα φεύγειν εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων** (μτφ.)· **3**) νεώτ. χημ. ἐν τῶν συστατικῶν τῶν οὔρων.
οὐρίαχος (ὁ) (οὐρά) ὁ σαυρωτήρ, ἡ κατωτάτη σιδηρᾶ ἄκρα τοῦ δόρατος, ἀντίθ. αἰχμή : Ἰλ. Ν 443 **ἔνθα οἱ ἀσπαίρουσα καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν**, Ἀπολλ.Ρ3,1253, Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 6,111 **πλήξας ῥομβωτῷ δούρατος οὐριάχῳ**, Ἡλιόδ.Αἰθ.9,15 **τὸν οὐρίαχον δὲ βρόχῳ πρὸς τοῖς ἱππείοις μηροῖς ἐξήρτηται**· || ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βέλους, τὸ μέρος τὸ στερεούμενον εἰς τὴν ἄτρακτον : Παῦλ. Αἰγ.6,88 ἰδ. ἀνάγν.)· || πιθ. τὸ στέλεχος κηροστάτου : Καλλ.ἀπ.50· || ὁμ. τὸ μέσον τῆς κώπης : Πολυδ.1,90 (ἰδ. ἀνάγν. οὐρακός).
οὐριβάτας (ὁ) ποι. τ. τοῦ ὀρειβάτης βλ.λ., ὁ βαίνων, ἀναβαίνων εἰς τὰ ὄρη· πρβλ. οὐρεσφοίτος : Εὐρ.ἀπ.773,27 **σύριγγας δ' οὐριβάται κινοῦσιν ποίμνας ἐλάται**, αὐτ. Ἠλ.170 (εἰκ.).
οὐρίζω ἰων. τ. τοῦ ὁρίζω βλ.λ.
οὐρίζω (οὖρος (ΙΙ) ἀττ., μέλλ.-**ιῶ**, φέρω δι' οὐρίου ἀνέμου, διαπορθμεύω, πέμπω, ἐπὶ λόγων καὶ εὐχῶν : Αἰσχ.Χο.317 **τύχοιμ' ἂν ἕκαθεν οὐρίσας ἔνθα σ' ἔχουσιν εὐναί**, || ὁδηγῶ τι αἰσίως : Σοφ.

ΟΤ 695 σαλεύουσαν κατ' ὀρθὸν οὔρισας· || ἐν Αἰσχ.Πέρσ.602 κτ. τινας ὑπονοεῖται ἡ αἰτ. αὐτούς, κτ. σχόλ. λαμβάνεται ἀμτβ. ὡς οὐριοδρομῶ.

οὐρίθρεπτος-η-ον ποι. τ. τοῦ ὀρίθρεπτος βλ.λ., ὁ ἐπὶ τῶν ὀρέων τραφείς : Εὐρ.'Εκ.205 **σκύμνον γάρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν.**

οὐρικόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐν τοῖς οὔροις οὐρικοῦ ὀξέος.

οὐρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα : **οὐρικὴ ἀρθρῖτις** (ἐκδήλωσις ὀρθριτισμοῦ ὀφειλομένη εἰς περίσσειαν οὐρικοῦ ὀξέος ἐν τῷ αἵματι)· || ὁ ἀπαντῶν εἰς τὰ οὖρα : **οὐρικὸν ὀξύ.**

οὐριοδρομία (ἡ) νεώτ. ἱστιοδρομία, καθ' ἣν πνέει οὔριος ἄνεμος, ἱστιοδρομία ἐξ οὐρίας, ἀρμένισμα στὰ πρύμα.

οὐριοδρόμος-ον μσν. ὁ τρέχων ἢ πλέων μὲ οὔριον, εὐνοϊκὸν ἄνεμον : Τιμαρίων ἐν Notices 9,195 **κατὰ τὰς οὐριοδρόμους ναῦς.**

οὐριοδρομῶ-έω μτγν. κ. μσν. τρέχω, πλέω μὲ οὔριον, εὐνοϊκὸν ἄνεμον, ἀρμενίζω πρύμα:Διόδ.Σ 3,34 **πολλοὶ τῶν πλοϊζομένων οὐριοδρομούσαις ναυσὶ φορτίσιν,** Φίλ.2,57), Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.10,56, 'Αντυλλ. π.'Ορειβ.6,23,3, Διογ.Λ 1,116 **καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδών, εἶπεν ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.5,17 **τῆς νεὸς οὐριοδρομούσης,** Εὐστ.Πον.198,80 **οὐριοδρομοῦντες.**

οὐριομετρία (ἡ) νεώτ. μέτρησις τῆς ἐν τοῖς οὔροις ἢ τῷ αἵματι ἐνεχομένης οὐρίας βλ.λ.

οὐριόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς οὐρίας τῶν οὔρων καὶ τοῦ αἵματος.

οὔριον (τὸ) (οὖρος) 'Ησ. «φυλακή, σημεῖον».

οὔριος-ον κ.-α-ον (οὖρος) κ.μσν. κ.νεώτ., δημ. οὔριος κ. οὐδ. οὔριο ὁ ἔχων καλόν, εὐνοϊκὸν ἄνεμον : Σοφ.Φιλ.780 **γένοιτο δὲ πλοῦς οὔριός τε κεὐσταλής,** Εὐρ.ΙΑ 1596 **πλοῦν οὔριον δίδωσιν ἡμῖν,** αὐτ.352 **στρατὸς οὐρίας πομπῆς σπανίζων**· || ἐπὶ πλοίου : Σοφ.Φιλ.355 **κἀγὼ 'π' ἄκρον Σίγειον οὐρίῳ πλάτῃ κατηγόμην,** Εὐρ.'Ελ.406 **οὔριον εἰσῆλθε λαῖφος,** 'Αριστφ.'Ιππ.433 **ἀφήσω κατὰ κῦμ' ἐμαυτὸν οὔριον**· || τὸ οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρρ.: αὐτ.Λυσ.550 **ἔτι γὰρ νῦν οὔρια θεῖτε** (τρέχετε μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον)· || μτφ. εὐτυχής, ἐπιτυχής : Αἰσχ.Χο.814 **πρᾶξιν οὐρίαν θέλων** (δ.γρ. οὐρίσαι), Εὐρ.'Ηρακλ.822 **οὔριον φόνον,** 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,164 **σόν, δδῖται, οὔριον ἰθύνοι πάντα τύχη βίοτον**· τὸ οὐδ. πληθ. **οὔρια** ὡς ἐπίρρ. : Εὐρ.'Ελ.1588 (ἐν κώδ. πιθ. ἀμφ. **οὔριαι**)· **2)** ὁ εὐνοῶν, ἐπιτυχής, καλός : αὐτ.'Εκ.900 **οὐ γὰρ ἵησ' οὐρίας πνοὰς θεός,** Ξεν.'Ελλ.1,6,37 **ἦν δὲ τὸ πνεῦμα οὔριον,** Θουκ.7,53 **ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς 'Αθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος**· || κωμ. ἐπὶ τῶν φυσῶν, τῶν φυσητήρων τοῦ χαλκέως : 'Αριστφ.'Αχ.669 **ἐρεθιζόμενος οὐρίᾳ ῥιπίδι**· **3)** οὐρία (πνοή) (ἡ) οὖρος, εὐνοϊκὸς ἄνεμος : 'Αρχίλ. ἐν Πάπ., Πλάτ.Πρωτ.338Α, 'Αριστλ.Μηχ.851b,6 **ἐξ αὐρίας διαδραμεῖν,** Πολύβ.1,47,2 **ἐξ οὐρίας πλέουσι,** Λουκ.Λεξιφ.15 **ὁλκάδα τριάρμενον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν,** Λιβάν.'Επιστ.178 **πάντα ἐξ οὐρίων θεῖ**· κ. νεώτ. ὡς ἐπιθ. τοῦ ἀνέμου, ὁ ἐκ τῆς πρύμνης πνέων, πρύμος : **οὔριος ἄνεμος**· **4)** Ζεὺς οὔριος ὁ πέμπων εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἢ ὁδηγῶν εἰς αἴσιον τέρμα : Αἰσχ.'Ικ.594 **τὸ πᾶν μῆχαρ οὔριος Ζεύς,** Μελέαγρ.ΑΠ 12,53,7 **αὐτίκα καὶ Ζεὺς οὔριος ὑμετέρας πνεύσεται ἐς ὀθόνας**· || κ. γενικ. : Γαιτουλ.ΑΠ 5,16 **οὔριος ἀλλ' ἐπίλαμψον ἐμῷ καὶ ἔρωτι καὶ ἱστῷ . . Κύπρι**· **5)** οὔριον ᾠόν, δημ. οὔριο αὐγό τὸ εἰς κλώσσημα ἀνεπιτήδειον, ἀκατάλληλον, ἄγονον ᾠόν, ὅ. ὑπηνέμιον : 'Αριστλ.ΖΓ 753a,22, Θεοδώρ.2,375 **τὸ ᾠὸν συνέτριψε καὶ οὔριον ἔδειξε, τουτέστιν ἀσθενῆ τὴν ἐπιβουλήν**· πρβλ.'Αριστλ.ΖΙ 560a,5 **κυνόσουρα καὶ οὔρια γίγνεται τοῦ θέρους μᾶλλον. Ζεφύρια δὲ καλεῖται τὰ ὑπηνέμια ὑπό τινων** (ἐσφ.ἀνάγν. οὔρινα)· **6)** δημ. οὔριος-ιο μτφ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ κενὸς τὸν νοῦν, ἀπερίσκεπτος, ἐλαφρόμυαλος : **οὔριος εἶναι τοῦ λόγου του, - οὔριο κεφάλι**· **7)** ὁμ. δημ. τὸ οὐδ. οὔριο ὡς οὐσ. ὁ βεζοαρδικὸς λίθος, οὐσία σχηματιζομένη ὡς ἐντερόλιθος ἐν τῷ ἥπατι βοός.

οὔριος-α-ον (οὖρον) λεξ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὖρα βλ.λ.· πρβλ. οὔρειος· 'Ησ. **οὐρίου βῖκον.**

οὐριοστάτης (ὁ) (ἵστημι) ὁ εὐτυχῶς ἱστάμενος, σταθερὸς καὶ εὐτυχής : Αἰσχ.Χο.821 **θῆλυν οὐριοστάταν** (ἀμφ.).

οὐριότης-ητος (ἡ) (οὔριος) σχόλ. ὁ εὐτυχὴς δρόμος, ἐπιτυχία : Σχόλ.Πίνδ.Ν 6,48 **τὴν οὐριότητα τῶν ποιημάτων.**

οὐρὶς-ίδος (ἡ) ἡ ἀμὶς βλ.λ. : ΕΜ 642,40.

οὐρισεδίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. φάρμακον διουρητικὸν καὶ διαλυτικὸν τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος.

οὔρισμα-ατος (τὸ) ἰων. τ. τοῦ ὅρισμα βλ.λ., ὅριον, μεθόριος, σύνορον : 'Ηρ.2,17 **οὔρισμα δὲ 'Ασίη καὶ Λιβύη οἴδαμεν.**

οὐριῶ-όω μτγν. παραδίδω εἰς τὸν ἄνεμον, ἀφήνω νὰ ἀνεμίζεται, ἐπὶ τῆς κόμης : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9,777,4 **διηνεμωμένας κορυφῆς ἐθείρας οὐρίωκεν εἰς δρόμον.**

οὐρλιάζω δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὠρύομαι, φωνάζω· || μτφ. περιφρον. ἐπὶ ἀνθρ. ἐν ὀργῇ, ἐξάφει διατελοῦντος, κραυγάζω ὀξέως.

οὔρλιασμα-ατος (τὸ) δημ κ. **οὐρλιαχτό** ἡ ὠρυγὴ ἢ φωνὴ τοῦ οὐρλιάσματος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 124 **μὴν ἡ ὡραιότης φύγῃ ἀπὸ τὰ δάση . . καὶ ξεθαρρέψῃ τὸ οὔρλιασμα ἐκεῖ τῶν τσακαλιῶν.**

οὐρμπανισμός (ὁ) (γαλλ.) νεώτ. ὁ πολισμός, ἡ πολεοδομία· **2)** ἡ ἀστυφιλία βλ.λ.

οὖρνις κτ. ἀττ. κρᾶσ. ὁ ὄρνις βλ.λ. : 'Αριστφ. 'Όρν.284 **Καλλίας ἄρ' οὗτος οὖρνις ἐστίν.**

οὐροβακτηρία (ἡ) νεώτ. κ. -ιον κ. -ίδιον (τὸ) ἕκαστον τῶν μικροβίων τῶν προκαλούντων τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν οὔρων.

οὐροβόρος-ον (οὐρά) πάπ. ὁ τὴν οὐρὰν δάκνων : **οὐροβόρος δράκων**· πρβλ. οὐρηβόρος.

οὐρόγαλον (τὸ) (οὖρον) μτγν. τὸ οὖρον τῆς γαλῆς : Ζώσ.'Αλχ.226Β.

οὐρογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐκ τῶν οὔρων προερχόμενος, γεννώμενος : **οὐρογενὴς δηλητηρίασις.**

οὐρογεννητικός-ή-όν νεώτ. κ. **οὐρογόνος** ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὔρησιν καὶ τὴν γέννησιν : **οὐρογεννητικὰ ὄργανα** (ὄργανα χρησιμεύοντα διὰ τὴν οὔρησιν ἅμα καὶ τὴν γέννησιν), - **οὐρογεννητικὸς κόλπος.**

οὐρόδεσμος (ὁ) νεώτ. δεσμὸς δι' οὗ καθάπτομεν τρόχιλον ἢ αὔσπαστον πρὸς ἱστὸν ἢ κεραίαν ἢ ἐξάρτιον διὰ τῆς οὐρᾶς περιστρεφομένης ἑλικοειδῶς.

οὐροδέτησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ οὐροδετεῖν διὰ κατασκευῆς οὐροδέσμου.

οὐροδετῶ-έω νεώτ. ἐξαρτῶ τρόχιλον διὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ.

οὐροδόκη (ἡ) λεξ. ἡ οὐροδόχη βλ.λ. : Ξεν.π.Φώτ.

οὐροδοχεῖον (τὸ) γλωσσ. κ.νεώτ.κ.-όχιον δοχεῖον πρὸς οὔρησιν, κατουρακάνατο, ἀγγεῖο, καθοίκι.

οὐροδόχη (ἡ) 'Ησ. τὸ οὐροδοχεῖον βλ.λ.

οὐροδόχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περιέχων ἢ δεχόμενος οὖρα : Γαλ.8373, Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.82, - **οὐροδόχος κύστις.**

οὐροειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς οὐράν : 'Αγαθήμ.2.

οὐρόκοκκοι (οἱ) νεώτ. μικρόκοκκοι δι' ὧν μετατρέπεται ἡ οὐρία εἰς ἀνθρακικὸν ἀμμώνιον.

οὐροκρισία (ἡ) νεώτ. ἡ κρίσις, διάγνωσις περὶ τῆς καταστάσεως ἀσθενοῦς ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν οὔρων αὐτοῦ.

οὐροκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τῆς οὐροδόχου κύστεως.

οὐρόλεπτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **γαδιδῶν.**
οὐρολιθίασις-εως (ἡ) νεώτ. σχηματισμὸς λίθων ἐν τῷ οὔρῳ ἢ ἐν τοῖς οὐροποιητικοῖς ὀργάνοις.
οὐρόλιθος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐν τῷ νεφρῷ ἢ τῇ οὐροδόχῳ κύστει σχηματιζόμενος λίθος.
οὐρολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς πραγματευόμενος εἰδικῶς περὶ τῆς λειτουργίας καὶ περὶ τῶν νόσων τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος.
οὐρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν οὐρολογίαν βλ.λ. : **οὐρολογικὸν** σύγγραμμα.
οὐρολόγος (ὁ) νεώτ. εἰδικὸς ἰατρὸς τῆς οὐρολογίας.
οὐρομελής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σκέλη ἀπολήγοντα εἰς ἕνα μόνον πόδα : **οὐρομελῆ τέρατα.**
οὐρόμετρον (τὸ) νεώτ. ἀραιόμετρον πρὸς ποσοδιορισμὸν τοῦ εἰδικοῦ βάρους τῶν οὔρων.
οὖρον (τὸ) (1) κ. νεώτ. ὑγρὸν ὅπερ ἐκκρινόμενον ὑπὸ τῶν νεφρῶν περιέχει ἐν διαλύσει πολυαρίθμους ὀργανικὰς καὶ ἀνοργάνους οὐσίας, κάτουρο : Ἡρ.2,111 **ἀναβλέψει γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμούς·** κυρ. κτ. πληθ. : Ἱππ.Ἀφορ. 4,69, Θεόφρ.Ὀσμ.60(62).
οὖρον (τὸ) (2) τὸ διάστημα εἰς ὃ κίνησίς τις ἐκτείνεται, ὅριον, τέρμα : Ἰλ.Ψ 431 **ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,** αὐτ.Κ 351 **ὅσσον τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον** (τ. ἔ. ὅσον μακρὰν φθάνουν ζεύγη ἡμιόνων, διότι αἱ ἡμίονοι εἶναι καταλληλότεραι τῶν βοῶν νὰ ἑλκύουν τὸ ἄροτρον)· κ. κτ. ἑν. : Ὀδ.Θ 124 **ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιιν τόσσον ὑπεκπροθέων·** || ἐν τῷ πληθ. ἁπλ. τὰ ὅρια : Ἀπολλ.Ρ 2,795· **2)** **οὖρα μυὸς** τὸ φυτὸν μολόχη βλ.λ. : Διοσκ.332, αὐτ.π.Ἀπουλ. Βοταν.1 **οὖρα ἰχνεύμονος** τὸ φυτὸν ἀρνόγλωσσον βλ.λ.
οὐροποίησις-εως (ἡ) νεώτ. σχηματισμὸς οὔρων.
οὐροποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ παράγων οὖρα : **οὐροποιητικὰ ὄργανα.**
οὐροποιογεννητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ οὐροποιητικὰ καὶ τὰ γεννητικὰ ὁμοῦ ὄργανα.
οὐροπύγιος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐρὸν ὁμοῦ καὶ τὸν πρωκτόν· || τὸ οὐδ. **οὐροπύγιον** ὡς οὐσ. ἡ ὀπισθία ραχιαία ἄκρα τοῦ σώματος τῶν πτηνῶν, ἐφ' ἧς φύονται τὰ πηδαλιώδη πτερά.
οὐροπυγῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. φλεγμονὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ οὐροπυγίου ἀδένος τῶν πτηνῶν καὶ διαπύησις αὐτοῦ, σπυρί.
οὖρος (ὁ) (1) οὔριος, εὐνοϊκὸς ἄνεμος, ἐπίφορος : Ἰλ.Α 479 **τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων,** Ὀδ.Δ 357, Πίνδ.Π 1,34 **ἐς πλόον ἀρχομένοις πομπὸν ἐλθεῖν οὖρον,** Εὐρ.Τρῳ.20 **μένουσι δὲ πρύμνηθεν οὖρον, ὡς δεκασπόρῳ χρόνῳ,** Θεόκρ.13,52 πλευστικὸς **οὖρος**· ὡς παρεχόμενος ὑπὸ τῶν θεῶν : Ὀδ.Ε 176, αὐτ.Δ 520 **ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν** (οἱ θεοὶ μετέτρεψαν πάλιν τὸν ἄνεμον εἰς οὔριον)· κ. κτ. πληθ. : αὐτ.360 **οὐδέ ποτ' οὖροι πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες·** || σπαν. ἐπὶ ἰσχυροῦ ἀνέμου ἢ θυέλλης : Ἰλ.Ξ 19 **πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον,** φρ. ἀποπέμπειν **κατ' οὖρον** (πέμπειν μετὰ τοῦ ἀνέμου, ἐπισπεύδειν) : Χρησμ.π.Ἡρ.4,163· || ἐν φρ. κ. μτφ. : Αἰσχ.Ἑπτ.690 **ἴτω κατ' οὖρον . . πᾶν τὸ Λαΐου γένος** (ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸν ἄνεμον, ἄς καταστραφῇ . .), Σοφ.Τρ.468 **ταῦτα μὲν ῥείτω κατ' οὖρον** (ἄς παρασύρωνται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ ρεύματος), αὐτ.8,15 **οὖρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἐρπούσῃ** (οὔριος ἄνεμος ἄς ἐπισπεύσῃ αὐτὴν μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου, τ. ἔ. ἄς ἀπέλθῃ · ὅ τι τάχιστα)· ὁμ. ἐν φρ. π. αὐτ. Φιλ.855 **οὖρός τοι, τέκνον, οὖρος** (ἐστὶ) (εἶναι καιρὸς κατάλληλος), Εὐρ.Ἴων 1509 **γένοιτό τις οὖρος ἐκ κακῶν** (κῶδ. ἐγένετο)· κ. π. Πίνδ. μτφ. ἐπὶ τῶν ἐπῶν : αὐτ.Ο 9,47 **ἔγειρ' ἐπέων σφιν οὖρον λιγύν** (δ.γρ. οἶμον), αὐτ.Ν 6,32 **εὔθυν' ἐπὶ τοῦτον ἐπέων, ὦ Μοῖσ', ἄγ' οὖρον εὐκλεᾶ·** || σπαν. π. πεζ. : Ξεν.Ἑλλ.2,3,31 **ἕως ἂν εἰς οὖρον καταστῶσιν,** Λουκ.Τόξ.7 **κατ' οὖρον ὁ πλοῦς εἴη.**
οὖρος (ὁ) (2) φύλαξ, φρουρός, ἐπόπτης : Ἰλ.Θ 80 **Νέστωρ οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,** Ὀδ.Ο 89 **οὐ γὰρ ὄπισθεν οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν,** Πίνδ.Ι 8(7),60 **μανύων Ἀχιλεύς, οὖρος Αἰακιδᾶν** (ὑπερασπιστής), Ἀπολλ. Ρ 4,1643 **οὖρος νήσου,** Ὀππ.Κυν.1,375 **οὖρος βουκολίων·** πρβλ. ἐπίουρος, οὐρεύς· || ὡς ἐπίθ. **τῶν κυνῶν,** συγγ. τοῦ ἐρύω κ. ὅρομαι βλ.λς· **2)** μτγν.μτ. τοῦ βοῦς βοῦς πρωτογενής, ἄγριος : Ἀδρ.ΑΠ 6,332,2 **βοὸς οὔρου ἀσκητὸν χρυσῷ παμφανόωντι κέρας·** **3)** Ἰων τ. τοῦ ὄρος βλ λ.
οὐρός (ὁ) ταφροειδὲς ὄρυγμα δι' οὗ ἀνεῖλκον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τἀνάπαλιν καθεῖλκον εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πλοῖα : Ἰλ.Β 153 **οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον·** πρβλ. Πολυβ.10,149.
οὐροσθενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων τὸ οὐραῖον ἄκρον λίαν ἀνεπτυγμένον.
οὐροσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς διάγνωσιν ἐξέτασις τῶν οὔρων ἀπὸ πάσης ἐπόψεως.
οὐροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν τὴν οὐροσκοπίαν βλ.λ.· || ἐπίρρ. **-ῶς.**
οὐρόσπερμα (τὸ) νεώτ. **-ον** γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν συνθέτων.
οὐροσωλήν-ῆνος (ὁ) νεώτ. ὁ δοκιμαστικὸς σωλὴν πρὸς ἐξέτασιν τῶν οὔρων.
οὐροσωληνάρια (τὰ) νεώτ. σωληνάρια τοῦ νεφρικοῦ παρεγχύματος, ἐν οἷς γίνεται ἡ ἀπέκκρισις τοῦ οὔρου, ἁ. οὐροφόρα σωληνάρια.
οὐροτομῶ-έω **ἵππον** λεξ. τέμνω οὐρὰν ἵππου : Σουΐδ. **οὐροτομήσαντες πεντήκοντα ἵππους.**
οὐροτοξία (ἡ) νεώτ. ἡ ποσότης οὔρου ἥτις ἐνιεμένη εἰς σῶμα ζῴου φονεύει 1 χιλιόγραμμον τοῦ βάρους τοῦ σώματος αὐτοῦ.
οὐροτοξικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν τοξικότητα τῶν οὔρων : **οὐ- συντελεστής.**
οὐροτροπίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἑξαμεθυλενοτετραμίνη χρησιμοποιουμένη ἐν τῇ θεραπευτικῇ ὡς φάρμακον διουρητικὸν καὶ ἀντισηπτικὸν τῶν οὐρητικῶν ὀργάνων.
οὐροφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, διοχετεύων **τὸ** οὖρον : **οὐροφόρος ἀγωγός, - οὐ- σωληνάριον.**
οὐροφύλαξ (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ὀροφύλαξ βλ.λ.
οὐροχημεία (ἡ) νεώτ. αἱ χημικαὶ μέθοδοι αἱ χρησιμοποιούμεναι διὰ τὴν ἀνάλυσιν τῶν οὔρων.
οὐροχημικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐροχημείαν βλ.λ. : **οὐ- ἀντιδράσεις·** || ὁ χημικός, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν οὐροχημείαν βλ.λ.
οὐροχολίνη (ἡ) νεώτ. κιτρίνη χρωστικὴ οὐσία τοῦ οὔρου σχηματιζομένη ἐκ τῆς χολοχρωστικῆς.
οὐρόχρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. χρωστικὴ ὕλη ἥτις δίδει τὴν κιτρίνην χροιὰν εἰς τὰ φυσιολογικὰ οὖρα.
οὐρτική (ἡ) νεώτ. ἡ κνίδη βλ.λ.
οὐρτίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα πυριγενές.
οὐρῶ-έω (1) (οὖρον) κ. νεώτ., παρατ. **ἐούρουν** (προσ-), Ἰων. **οὔρεον** ἢ **οὔρεσκον,** μέλλ. **οὐρήσω,** ἀττ. -ήσομαι, ἀόρ. **ἐούρησα** (ἐν-), Ἰων. **οὔρησα,** παρακ. **ἐούρηκα,** Ἰων. παρακ. **οὐρήκειν,** παθ. Ἰων. ἀόρ. **οὐρήθην,** ἀποβάλλω τὸ οὖρον διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ, κατουρῶ : Ἡσίοδ.Ἔργ.729 **μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς,** Ἡρ. 1,133 **οὐκὶ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου·** || μτ. αἰτ. πράγμ. ἐκβάλλω μετὰ τῶν οὔρων : Ἱππ.Ἀφορ.4.80 **οὐρεῖν αἷμα,** Ἀντωνῖν.Λιβ.41 **ὁ Μίνως οὔρεσκεν**

ὄφεις καὶ σκορπίους· **2)** παθ. προκαλῶ τὴν ἔκκρισιν οὔρων, εἶμαι διουρητικός : Ἱππ.Δι.2,46 **οὐρέεται μᾶλλον** (ὡς μᾶλλον διουρητικόν), Ἀρετ. Χρον.Νούσ.Ι,4 **οἶνος οὐρεόμενος** (διουρητικὸς οἶνος), Ἀθήν.Ι,32F, Ὀρειβ.4,28· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ οὐρούμενον** τὸ οὔρημα βλ.λ.· ‖ ὁμ. τὸ ἐνεργ. ἐνεργῶ ὡς διουρητικόν : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.Ι,10.

οὐρῶ-έω (2) (οὖρος) σχόλ. ἀγρυπνῶ, φυλάττω : Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,1614, EM 54,31.

οὐρώδης-ους-ες (οὐρά) ὁ ἀνήκων εἰς τὴν οὐρὰν ἢ τὸν πρωκτόν : Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.) 37 **τῶν τενόντων τῶν οὐρωδέων** (κῶδ. ὀρρωδέων).

-ους ἐν Ἐπιγρ. κατάληξ. γενικ. πτώσεως τριτοκλίτων ἀσυναιρέτων κυρ. ὀνομάτων ἀντὶ **-ος** : **Δάμωνους** (Δάμωνος) - **Νίκωνους** (Νίκωνος).

οὖς (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., γενικ. **ὠτός**, δοτ. **ὠτί**, ὀνομαστ. πληθ. **ὦτα**, γενικ. **ὤτων**, δοτ. **ὠτί** (**ὠτοις**, ἀδόκ. κτ. : Φρύνιχ.186), π. Ὁμ. μ. αἰτ. ἑν. κ. δοτ. πληθ.· αἱ λοιπαὶ πτώσεις ὡς ἐξ ὀνομαστ. **οὖας**, γενικ. **οὔατος**, ὀνομαστ. πληθ. κ. αἰτ. **οὔατα**, δοτ. **οὔασι**, ἑλληνιστική ὀνομαστ. ἑν. **ὦς** κ. δωρ. **ὦς**, πληθ. **ὦϜαθ'**, πιθ. ἀντὶ **ὦτά θ'** ἐν Ἀλκμ. 14, τὸ μέλος τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς ὄργανον τῆς ἀκοῆς κ. ἰδ. τὸ ἐξωτερικὸν πτερύγιον τούτου, τὸ ἀφτί : Ἰλ.Λ 109 **Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει**, αὐτ.Σ 272 **αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο** (ὤ, εἴθε ποτὲ νὰ μὴ ἀκούσω περὶ τοιούτου πράγματος), Ὀδ.Μ 200 **ὃν σφιν ἐπ' ὤσιν ἄλειφ'**, Ἡρ.4,129 **ὀρθὰ ἱστάντες τὰ ὦτα** (ἐπὶ ἵππων), ΚΔ Λουκ.22,50 **καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν·** πρβλ. Σοφ.Ἠλ.27· τὸ ὅλον οὖς, ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν : Ἡρ.7,39 **ἐν τοῖσι ὠσὶ . . οἰκέει ὁ θυμός**, Αἰσχ.Πέρσ.605 **βοᾷ ἐν ὠσὶ κέλαδος** (ἠχεῖ ἐντὸς τῶν ὤτων), Σοφ. Ἀντ.1188 **φθόγγος βάλλει δι' ὤτων·** κ. γεν. μτ. προθ. : αὐτ.Ἠλ.1437 **δι' ὠτὸς παῦρα ἐννέπειν πρός τινα**, αὐτ.ΑΪ.149 **λόγους ψιθύρους εἰς ὦτα φέρει**, Εὐρ.Μήδ.1139 **δι' ὤτων ἦν λόγος**, αὐτ. Ἀνδρ.1091 **εἰς οὖς ἑκάστῳ . . ηὔδα λόγους**, Πλάτ.Εὐθ.275Ε **προσκύψας μοι μικρὸν πρὸς τὸ οὖς**, Θεόκρ.14,27 **ἁμῖν τοῦτο δι' ὠτὸς ἔγεντο·** ‖ συνεκδ. ἡ ἀκοὴ συχν. μτ. ρ. ἐν φρ. : Πλάτ. Κρατ.396D **παρεῖχον τὰ ὦτα** (προσεῖχον), αὐτ. Συμπ.216Α **εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα**, αὐτ.Πολ. 531Α **παραβάλλοντες τὰ ὦτα**, Πλούτ.Ἠθ.232F **ὦτα χορηγεῖν**, αὐτ.1113C **οἱ ὦτα ἔχοντες** (οἱ ἀκούοντες), ΚΔ Ματθ.13,43 **ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω**, αὐτ.Ἀπ.2,7 **ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω**, **- κλείω τὰ ὦτα** (κωφεύω), **- τείνει οὖς εὐήκοον** (εἶναι πρόθυμος νὰ εἰσακούσῃ)· ‖ μτφ. ἐπὶ κατασκόπων τῶν βασιλέων ἐν Περσίᾳ : Ξεν.ΚΠ 8,2,10 **τὰ βασιλέως ὦτα**, Ἀριστλ.Πολιτ.1287b,30· κ. γεν. : Πλούτ.Ἠθ.522F **τὸ τῶν λεγομένων ὤτων καὶ προσαγωγέων γένος·** κ. π. Πλάτ.Παλ.613C ἐν φρ. **τὰ ὦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντες** ἐπὶ ἀνθρώπ. ἀπερχομένων ἐν καταισχύνῃ· πρβλ. παροιμ. ἐν λ. λύκος κ. φρ. δημ. μὲ κατεβασμένα ἀφτιά· κ. ἐπὶ τῶν ἀθλητῶν (ἐχόντων τὰ ὦτα τεθλασμένα καὶ ἐξῳδηκότα) : Θεόκρ.22,45 **τεθλασμένος οὔατα πυγμαῖς** (πρβλ. ὠτοκάταξις)· **2)** ἐξ ὁμοιότητος πρὸς τὸ οὖς, κτ. πληθ. λαβαὶ κυρ. ἀμφορέων, χερούλια στάμνας : Ἰλ.Λ 633 **οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν**, Βίων π.Πλούτ.Ἠθ.536Α **ἀμφορεῦσιν ὑπὸ τῶν ὤτων ῥᾳδίως μεταφερομένοις**, Ἥρων Πνευμ.2,23· κ. ἐπὶ ποτηρίων : Ἀλεξ. 270,3 (ποτήριον) **ὦτα συντεθλασμένον·** ‖ ἐν τῇ ἀρχιτ. ἡ παρωτὶς βλ.λ.4) : Ἐπιγρ.· ‖ **οὖς Ἀφροδίτης** εἶδος ὀστρακοδέρμου : Ἀντίγ.Καρ.π.Ἀθήν. 3,88Α **τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης·** κ. **θαλάττιον οὖς** ἡ ἀγρία λεπάς : Ἀριστλ.ΖΙ 529b,16 **τῇ δ' ἀγρίᾳ λεπάδι, ἥν τινες καλοῦσι θαλάττιον οὖς, ὑποκάτω τοῦ ὀστράκου ἐξέρχεται ἡ περίττωσις·** ‖ **τὰ ὦτα τῆς καρδίας** τὰ ὅμοια τοῖς ὠσὶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς καρδίας λοβία : Ἱππ.Καρδ.8,Γαλ.Χρ.Μορ.6,15· ‖ μέρος ἰατρ. ἐπιδέσμου : Ἡρακλῆς π.Ὀρειβ.48,15

οὖς Ἐπιγρ. ὡς βλ.λ.

οὐσία (ἡ) (ἐκ μτχ. τοῦ εἰμί) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **οὐσίη**, δωρ. **ἐσσία**, **ὠσία** ὅ τι ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἴς τινα, ἰδιοκτησία, περιουσία, βιός : Ἡρ.Ι,92 **τὰ δὲ ἄλλα ἀναθήματα ἐξ ἀνδρὸς ἐγένετο οὐσίης ἐχθροῦ**, Εὐρ.Ἡρ.337, Ἀριστφ.Ἐκκλ.729 **προχειριοῦμαι κἀξετάσω τὴν οὐσίαν**, Λυσ.18,17 **ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν οὐσίαν**, αὐτ.24,11 **εἰ γὰρ ἐκεκτήμην οὐσίαν** (ἐὰν εἶχον περιουσίαν, ἐὰν ἤμην πλούσιος), Δίφιλ.32,7 **ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανᾶν**, Ἀνάξιππ.Ι,32 **πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίειν**, Ἀνδοκ.Ι,118 **τὴν μὲν οὖν φανερὰν οὐσίαν κατέλιπε** (τὴν πραγματικὴν περιουσίαν), Πάπ. **καλῶς.. ἐπεμελήθη τῶν οὐσιῶν ὑπὲρ τοῦ δημάρχου**, ΚΔ Λουκ.15,12 **πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας**, Χρον.Μορ.1022 **πρὸς τὴν οὐσίαν.. τοῦ καθενός·** ‖ συχν. ἐν πάπ. ἐπὶ κτημάτων ἐν Αἰγύπτῳ· **2)** π. Σοφ.Τρ.911 **ἔκλαιεν . . τὰς ἄπαιδας εἰς τὸ λοιπὸν οὐσίας** πιθ. (π. Σχολ.) ἡ κοίτη, συνουσία· **3)** ἐν τῇ φιλοσ. ὡς τὸ Ἰων. φύσις, τὸ σταθερὸν ὄν, ἡ ἀμετάβλητος πραγματικότης, τὸ ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς ὑπάρχον (ἀντίθ. γένεσις) : Πλάτ.Τίμ.29C **ὅτι περ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια**, αὐτ.Νόμ. 966Ε **ὧν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον οὐσίαν ἐπόρισεν**, Ἀριστλ.ΖΜ 641b,32 **γένεσις μὲν τὸ σπέρμα, οὐσία δὲ τὸ τέλος**, αὐτ.Μεταφ. 1003b,7· ὅθ. ἐν ἀφῃρημένῃ ἐνν. ἡ ὕπαρξις, ἀντίθ. τὸ μὴ εἶναι : Πλάτ.Θεαίτ.185C **οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα·** ‖ ὁμ. κτ. ἀντίθ. πρὸς τὰ πάθη : Πλάτ.Εὐθφρ.11Α **τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν**, Ἀριστλ.Μεταφ.1003b,7 **πάθη οὐσίας·** ἀντίθ. συμβεβηκότα : αὐτ.Α'Ὑστ.83a,24, αὐτ.Ψυχ.402a,8 **ἡ φύσις** (τῆς ψυχῆς) **καὶ ἡ οὐσία, εἶθ' ὅσα συμβέβηκε περὶ αὐτήν·** ‖ ἡ πραγματική, ἀληθὴς φύσις, ἐπὶ ἐκείνου ὅπερ εἶναι μέλος εἴδους τινός, ὁριζόμενον ἐν Πλάτ.Φαίδ.65D ὡς «**ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν**»· ὁμ. ὡς «**τό τι ἐστι**» ἐν Ἀριστλ.Α'Ὑστ.90b,30· ‖ ὁμ. κ. ὁ ἀληθὴς ὁρισμὸς πράγματός τινος : Πλάτ.Φαῖδρ.245Ε **ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον** (ἡ φύσις καὶ ὁ ὁρισμὸς αὐτῆς), Ἀριστλ.Μεταφ.1017b,22 **τὸ τί ἦν εἶναι οὗ ὁ λόγος ὁρισμός, καὶ τοῦτο οὐσία λέγεται·** ‖ τὸ ἔχειν οὐσίαν, ἡ ὕπαρξις τῆς οὐσίας, ἡ οὐσιότης βλ.λ. : Πλάτ. Πολ.509Β **ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ . . ὑπερέχοντος·** ‖ συγκεκριμένως τὸ στοιχεῖον, τὸ ὑπόστρωμα, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς ὅλας τὰς μεταβολὰς τῆς φύσεως· οὕτω π. Πλάτ.Σοφ.246Α **ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι**, αὐτ. **νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἴδη . . τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν·** ὑπὸ τοῦ Ἀριστλ. ἐφαρμοζόμενον ἐν ἀναφ. πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν ἀτόμων τοῦ Δημοκρ. : Ἀριστλ.Οὐρ.298b,3 **πᾶσαι αἱ φυσικαὶ οὐσίαι ἢ σώματα ἢ μετὰ σωμάτων γίγνονται··** ‖ νεώτ. φιλοσ. ὁ σταθερὸς φορεὺς τῶν ἐναλλασσομένων ἰδιοτήτων τῶν ὄντων μὲ διαφόρους ἐν ταῖς λεπτομερείαις παραλλαγάς· ‖ ὁμ. νεώτ. τὸ εἶναι, ἡ πραγματικὴ ὑπόστασις πράγματός τινος : **ἡ οὐσία τῶν ὄντων εἶναι ὁ θεός·** **4)** ἐν τῇ λογ. ἡ οὐσία ὡς πρώτη κατηγορία : Ἀριστλ.Κατ.1b,26, Μεταφ. 1037a,5· ὅθ. π. αὐτ.Κατ.2b,5 **αἱ πρῶται οὐσίαι** (τὰ ἄτομα) **αἱ δεύτεραι οὐσίαι** (τὰ εἴδη καὶ γένη), αὐτ. Μεταφ.1037a,5 **ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία ἡ πρώτη, τὸ δὲ σῶμα ὕλη**, αὐτ.Ψυχ.412a,19 **ἡ ψυχὴ οὐσία τοῦ ἐμψύχου·** ‖ ἐπὶ ἀφῃρημένων ἐννοιῶν τῶν μαθηματικῶν : αὐτ.Α'Ὑστ.87a,36 **μονὰς οὐσία ἄθετος, στιγμὴ δὲ**

οὐσία θετός˙ **5**) μετὰ τοὺς ᾿Αριστλ. κ. Πλάτ. ἐν διαφόροις χρ. οἷον π.Ζήν.Στωϊκ.άπ.Ι,24 **ἄποιος οὐσία** (ἡ ὕλη)˙ κ. γεν. : Πολυστρ 12W **κατὰ οὐσίαν**˙ ἀντίθ. κατὰ δύναμιν ἢ ἐνέργειαν : Πρόκλ.Στοιχ. Φυσ.171 **πᾶς νοῦς ἀμέριστός ἐστιν οὐσία**˙ πρβλ. Πτολ.2,4,5˙ || π.Πυθαγ. ὀνομ. τῆς μονάδος : Θεολ. ᾿Αριθμ.6˙ **6**) **αἱ οὐσίαι** αἱ ἀνθιστάμεναι εἰς τὸ πῦρ οὐσίαι : Ζωσ.᾿Αλχ.168Β˙ ἐπὶ τῶν τεσσάρων σωμάτων (χαλκοῦ, κασσιτέρου, μολύβδου, σιδήρου) : ΨΔημοκρ.π.αὐτ.167Β˙ **7**) ἐν τῇ μαγείᾳ, ὑλικὸν ἀντικείμενον δι' οὗ γίνεται συνάφεια μεταξὺ τοῦ ὑπερφυσικοῦ μέσου καὶ τοῦ προσώπου ἐφ' οὗ ἐπιζητεῖται νὰ ἐνεργήσῃ τὸ μέσον τοῦτο, οἷον θρίξ : Πάπ. **λαβὼν βελόνην διείρων τὴν οὐσίαν εἰς αὐτήν**˙ || ὁμ. σαπρία ἐκ τάφου : Πάπ.˙ || ὁμ. πάπ. **κυνοκεφάλου οὐσία, - κυνὸς οὐσία** ἡ κόπρος˙ **8**) ἔμπλαστρόν τι : ᾿Αέτ. 15,15˙ **9**) **οὐσίαι** πλοῖα βυζαντινὰ βοηθητικὰ ὡς τὰ χελάνδια καὶ οἱ πάμφυλοι : ΚΠορφ. ῎Εκθ.664-5˙ **10**) νεώτ. ὕλη, σῶμα φυσικόν : **οὐσία συμπαγής - ρευστή, - ἐκρηκτικαὶ οὐσίαι**˙ **11**) νεώτ. μτφ. ἡ βαθυτέρα ἔννοια, ἡ κεφαλαιώδης σημασία : **ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος - τῆς ὑποθέσεως**˙ || ὁμ. τὸ καθουτὸ περιεχόμενον ἐννοίας τινὸς ἢ πράγματος, σπουδαιότης, σοβαρότης : λόγοι **ἄνευ οὐσίας, - λόγια χωρὶς οὐσία**˙ || κ. ἐν φρ. **κατ' οὐσίαν** κατὰ βάθος, πράγματι, καθ' αὑτό˙ **12**) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιάζουσα γεῦσις, τὸ εὔγευστον, ἡ νοστιμάδα : **χόρτα χωρὶς λάδι δὲν ἔχουν οὐσία**˙ **13**) νεώτ. εἰδ. ἀνατομ. **οὐσίαι μετακυττάριοι** οὐσίαι ρευσταὶ ἢ συμπαγεῖς παρεμβαλλόμεναι μεταξὺ τῶν κυττάρων τῶν ἱστῶν.

οὐσιάζω πάπ. καθιστῶ μαγικῶς ἀποτελεσματικόν, ἐπιτυγχάνω τι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μαγικῆς οὐσίας βλ.λ.7).

οὐσιᾰκός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων εἰς περιουσίαν, εἰς κτῆμα : **οὐσιακὴ μίσθωσις, - οὐ- μισθωταί.**

οὐσιάρχης (ὁ) μτγν. ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως, ὁ δημιουργὸς τῆς οὐσίας : ᾿Απουλ.᾿Ασκληπ.19.

οὐσιαρχία (ἡ) μτγν. ἡ πηγή, αἰτία τῆς ὑπάρξεως : Διον.᾿Αρεοπ.5,431.

οὐσιαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οὐσίαν, ὁ ἔχων οὐσίαν : **οὐσιαστικὴ ἔννοια - ἐκδούλευσις**˙ || **τὸ** σὐδ. **οὐσιαστικόν** πᾶσα λέξις ἢ ὄνομα, ὅπερ σημαίνει ὄν τι, πρόσωπον, ζῷον ἢ πρᾶγμα ἢ καὶ ἀφῃρημένην ἔννοιαν, οἷον ἀνήρ, ζῷον, φυτόν, εὐσέβεια : **τὸ ἐπίθετον προσδιορίζει τὸ οὐσιαστικόν**˙ ἐπίρρ. οὐσιαστικῶς κ. δημ. -ά κατ' οὐσίαν, πραγματικά.

οὐσίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ οὐσία βλ.λ.11 : Νικομ.π.᾿Αθήν.2,58Α **οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος τοῦ πατρός,** ᾿Αρρ.᾿Επικτ.2,2,10.

οὐσιομετρία (ἡ) ἐσφ. ἀνάγν. π. ῾Ερμ.Τρισμ. π. Στοβ.1,49,69.

οὐσίον (τὸ) μον. εἶδος ὑφάσματος : ᾿Αχμ.᾿Ονειροκρ.220.

οὐσιοπάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ πατὴρ τῆς ὑπάρξεως, ἐπὶ τοῦ δευτέρου θεοῦ κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν νεοπλατωνικῶν : ᾿Ιάμβλ.Μυστ.8,2.

οὐσιοποιός-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ποιῶν, δημιουργῶν οὐσίαν : ῾Ερμεί.᾿Αλ.Φαῖδρ.153Α, Πρόκλ.Στοιχ. Φυσ.157, Δαμάσκ.᾿Αρχ.83, Σιμπλίκ.Κατ.325,20.

οὐσιοποιῶ-έω μσν. ποιῶ, δημιουργῶ οὐσίαν : Στουδ.Θεόδ.521.

οὐσιότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ ἰδιότης τῆς ὑπάρξεως : Δαμάσκ.᾿Αρχ.58, ᾿Ηλί.Κατ.221,1˙ || τὸ ἔχειν οὐσίαν : ᾿Επιγρ., ῾Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,41,4.

οὐσιῶ-όω (οὐσία) δίδω οὐσίαν, φέρω εἰς ὕπαρξιν, δημιουργῶ : Πλωτῖν.6,1,10, Σιμπλ. εἰς Πρόκλ.Παρμ.1003S, Δαμάσκ.᾿Αρχ.80, Φιλόπ.᾿Ιω. ῾Υπομν.ΖΓ 7,26˙ || παθ. εἶμαι ἐν τῇ ὑπάρξει ἢ **ἔχω οὐσίαν** : Πορφ.Κατ.99,7, αὐτ.π.Στοβ.᾿Ανθολ. 1,414 **τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν, ὡς ἐν τούτῳ ἡμῶν οὐσιωμένην,** Πρόκλ.Κρατ.57Ρ, Συριαν.Μεταφ.7,24, Δαμάσκ.᾿Αρχ.83, Σιμπλίκ.᾿Επίκτ.129D, Εὐστ.Πον.141, 41 **φωνὴ οὐδεμία οὐσίωται, εὐτυχεῖν δὲ καὶ δυστυχεῖν οὐσίαις τισὶν ἐπιλέγεται.**

οὐσιώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης οὐσίας, πραγματικός, ἀληθινός : ᾿Επίκ.Φύσ.14,) **οὐσιώδης σύγκρισις,** Πλούτ.᾿Ηθ.1085D, ᾿Απολλ.Δύσκ. 83,11, ᾿Αρετ.Χρον.Παθ.2,12, Πλωτῖν.2,8 **τὴν οὐσίαν δύναμιν εἶναι, ἧς οὔτε νοερώτερον οὔτε οὐσιωδέστερον,** αὐτ.5,3,5 **οὐσιώδης νόησις**˙ || νεώτ. ὁ ἀποτελῶν τὴν οὐσίαν, ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν οὐσίαν, κύριος, σημαντικός, ἀπαραίτητος : **οὐσιώδης διαφορά, - οὐσιώδης ὅρος.**

οὐσιωδῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οὐσιώδη βλ.λ. : ῞Ηρων ῞Ορ.136,2, Συριαν. Μεταφ.147,31, Εὐστ.Πον.141,28 **εἴ περ οὐσιωδῶς εὐτυχία τις ἀποκεκλήρωται.**

οὐσιωνυμία (ἡ) μτγν. ἡ ὀνομασία τῆς οὐσίας ὄντος τινός : Διον.᾿Αρεοπ.5,431Β **μετιτέον δὲ νῦν ἐπὶ τὴν ὄντως οὖσαν τοῦ ὄντως ὄντος θεολογικὴν οὐσιωνυμίαν.**

οὐσιωνυμῶ-έω μσν. ὀνομάζω τὴν οὐσίαν ὄντος τινός : Θεοφάν.23 **ὅτι δὲ καὶ αὕτη** (ἡ θεία ὑπερουσιότης) **οὐσιωνυμεῖται καὶ κυρίως αὕτη, τοῦ μεγάλου ἄκουσον Διονυσίου.**

οὐσίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ δημιουργία οὐσίας τινός : Κύριλλ. εἰς ᾿Ιωάνν.4,36 **τροπῆς ἁπάσης καὶ ἀλλοιώσεως τῆς κατὰ τὸν τῆς οὐσιώσεως λόγον,** Δαμάσκ.᾿Αρχ.83, Σιμπλίκ.Φυσ.433,17.

οὐσιώτερα μτγν. πιθ. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ οὐσιωδέστερα συγκρ. τοῦ οὐσιώδης βλ.λ.

οὐσιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ δημιουργῶν οὐσίαν, οὐσιοποιός : Δαμάσκ.᾿Αρχ.83.

οὐσιωτός-ή-όν μτγν. ὁ δυνάμενος νὰ γίνῃ οὐσία βλ.λ.2) : Δαμάσκ.᾿Αρχ.83.

οὖσκη (ἡ) μτγν. πῶμα κακκάβου : Ζώσ.᾿Αλχ.222Β (γλώσσ. ἐν περιθωρίῳ).

ουσον (τὸ) μτγν. σχοινίον πλοίου, ἄρμενα : Λυκόφρ.20 **οἱ δ' οὖσα . . ναῦται λίαζον,** ᾿Αλέξ. Αἰτ.3,21 **διὰ μὲν καλὸν ἥρικεν οὖσον** (π.᾿Αντιμ. Coll.Alex.6 ἀμφ. πιθ. οἶσον).

οὐσσάρος (ὁ) (οὐγγρ.) νεώτ. στρατιώτης ἐλαφροῦ ἱππικοῦ : **τὰ τάγμα τῶν οὐσσάρων.**

οὐστερομεινία (ἡ) ᾿Επιγρ. τὸ ὕστερον, **τὸ** τελευταῖον μέρος τοῦ μηνός.

οὔστερος-ον ᾿Επιγρ. ὕστερος βλ.λ.

οὒτ νεώτ. φθογγόσημον μουσικὸν συνών. τοῦ ντό.

οὖτα ᾿Επιγρ. ταῦτα πληθ. οὐδ. τοῦ οὗτος βλ.λ.

οὐτάζω ἐπ. ἐν χρ. κ. π. τραγ. ἐνεργ. κ. παθ., μέλλ. **οὐτάσω,** ἀόρ. **οὔτᾰσα,** παθ. παρακ. **οὔτασται,** μτχ. **οὐτασμένος,** πλήττω, κτυπῶ, πληγώνω δι' ὅπλου, τιτρώσκω, τραυματίζω˙ πρβλ. οὐτάω : ᾿Ιλ. Μ 427 **πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέι χαλκῷ**˙ || κυρ. κτυπῶ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τραυματίζω, ἐκφερόμενον πληρέστερον διὰ τοῦ σχεδόν : αὐτ.Ε 458 **Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,** αὐτ.Η 273 **αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο**˙ || συχν. μτ. αἰτ. προσ. ἢ τοῦ τρωθέντος μέρους, μτ. διπλ. αἰτ. : αὐτ.Ε 458 **Κύπριδα . . οὔτασε χεῖρα**˙ || συχν. μτ. αἰτ. πράγμ. : αὐτ.Η 258 **σάκος οὔτασε δουρὶ** (διετρύπησε τὴν ἀσπίδα)˙ μτ. συστοίχ. αἰτ. : αὐτ.Ε 361 **ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ** (Θ. Γαζῆς «πάνυ πιέζομαι ὑπὸ τοῦ τραύτος, ὅ με ἔτρωσεν ἀνὴρ θνητός»)˙ || γεν. τιτρώσκω, πληγώνω (ὡς τὸ βάλλω) διὰ κεραυνοῦ : Εὐρ. ῾Ιππ.684 **πρόρριζον ἐκτρίψειεν οὐτάσας πυρί**˙ διὰ βελῶν : αὐτ.῾Ηρ.199 **τυφλοῖς ὁρῶντας οὐτάσας τοξεύμασι**˙ πρβλ. ᾿Οππ.᾿Αλ.2,37Α.

οὔ τᾶν ἀττ. κρᾶσ. τοῦ οὔτοι ἄν : Σοφ.ΟΚ 1351.

οὔ τᾶρα ἀττ. κρᾶσ. τοῦ οὔτοι ἄρα : Εὐρ.᾿Ελ. 85 **οὔ τᾶρα σ' ῾Ελένην εἰ στυγεῖς θαυμαστέον.**

οὐτάω κ. δ. τ. οὔτημι, γ' ἑν. οὐτᾷ, ἐπ. προστ. οὔτᾰε, μέλλ. οὐτήσω, ἀόρ. οὔτησα, ἰων. οὐτήσασκε, παθ. μτχ. ἀορ. οὐτηθείς· ὁμ. (ὡς ἐκ τοῦ οὔτημι) γ' ἑν. ἐπ. ἀορ. οὖτα, ἀπαρφ. οὐτάμεναι κ. οὐτάμεν, μτχ. (ἐν παθ. ἐνν.) οὐτάμενος, ἰων. θαμιστ. ἀορ. οὔτασκε, οὐτάζω βλ.λ. : Ἰλ.Δ 525 οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν, αὐτ.Φ 402 τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ· ‖ κτυπῶ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τραυματίζω : αὐτ.Λ 659 ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε· μτ. αἰτ. προσ. ἢ τοῦ τρωθέντος μέρους, μτ. διπλ. αἰτ. : Ὀδ.Χ 294 Λειώκριτον οὖτα δουρὶ μέσον κενεῶνα· ‖ κ. ἐπὶ πληγῆς : Ἰλ.Ξ 518 ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν ἔσσυτ' (διὰ τοῦ διὰ τῆς τρώσεως γενομένου τραύματος)· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ τιτρώσκοντος ξίφους : Αἰσχ.Χο.640 ξίφος διανταίαν .. οὐτᾷ.

οὔτε (οὐ, τε) ἐπίρρ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συνδετικὸν ἀρνητικῶν προτάσεων (ὡς τὸ τε θετικῶν), σπαν. ἐν τῇ ἁπλῇ σημ. καὶ οὐχί : Ἰλ.Χ 265 οὔτε τι νῶϊν ὅρκια ἔσσονται, Ἡρ.1,13 οὔτε γὰρ ἐκείνους διδόναι (διόρθ. οὐδέ), Ἀριστλ.Φυσ.208a,8 οὔτε γὰρ ἵνα ἡ γένεσις μὴ ἐπιλείπῃ, Λουκ.Παράσ.27 οὔτε γὰρ τὴν ῥητορικὴν ἕν τι καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν· **2)** ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπαναλαμβάνεται οὔτε .. οὔτε· συχν. συνάπτεται ἕτερον μόριον μετὰ τοῦ πρώτου ἢ τοῦ δευτέρου οὔτε : Ἰλ.Ε 89 τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι .. οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει, Ὀδ.Α 202 οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς, Ξεν.ΚΠ 4,3,12 οὔτε μὴν ἀκοντίζειν .. ἀλλ' οὐδὲ μήν· ‖ κ. γεν. νεώτ. κ. δημ. παροιμ. οὔτε στὸ σακκὶ οὔτε στὸ σακκούλι (ἐπὶ ἀνθρώπου μὴ εὐχαριστουμένου ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει), - οὔτε γάτα οὔτε ζημιά· ‖ συχνότ. ἐν χρ. ὅπως διαιρεθῇ γενικὴ ἄρνησις εἰς μερικωτέρας προτάσεις, δύο ἢ πλείονας : Ἰλ.Χ 200 ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν, οὔτ' ἄρ ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὁ διώκειν· κ. μτ. προηγουμένης ἀρνήσεως : Ἰλ.Ζ 450, Θουκ.4,4 οὐκ ἔπειθεν οὔτε τοὺς στρατηγοὺς οὔτε τοὺς στρατιώτας· κ. ἄνευ προηγ. ἀρνήσεως : Ἰλ.Α 490 οὔτε ποτ' ἐς ἀγορὴν πωλέσκετο· ‖ ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν δύο προτάσεων τῶν διὰ τοῦ οὔτε ἀπ' ἀλλήλων διακρινομένων δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἀρνητικὴ πρότασις μερικωτέρα διὰ τοῦ οὐδέ : Θέογν. 537 οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται οὐδ' ὑάκινθος (κῶδ. οὔθ'), οὐδέ ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον, Δημ.829 οὔτε .. ἀπέφηνεν οὐδὲ παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν .. ἐπανέφερεν· ‖ ἐνίοτε μτ. πολλὰς προτάσεις ἐκφερομένας διὰ τοῦ οὔτε ἡ τελευταία ἐκφέρεται ἐμφατικῶς διὰ τοῦ οὐδέ : Πλάτ.Πολ.426Β οὔτε φάρμακα οὔτε καύσεις οὔτε τομαὶ οὐδ' αὖ ἐπῳδαὶ (οὔτε κἂν ..)· ‖ ὁμ. τὸ οὐδὲ (μηδὲ) δύναται ν' ἀκολουθήσῃ εἰς ἁπλοῦν οὔτε (μήτε) : Ὀδ.Θ 563 οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὐδ' ἀπολέσθαι, Πίνδ.Π 8,83 τοῖς οὔτε νόστος ὁμῶς ἔπαλπνος ἐν Πυθιάδι κρίθη, οὐδὲ μολόντων .., Σοφ.ΟΚ 1139 οὔτ' εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον .. οὔτ' εἰ πρὸ τοὐμοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ' ἔπη, Πλάτ. Ἀπολλ.19D οὔτε γὰρ τούτων οὐδέν ἐστιν, οὐδέ γ' εἴ τινος ἀκηκόατε .. οὐδὲ τοῦτο ἀληθές (ἐν πολλοῖς χωρίοις αἱ γραφαὶ ποικίλλουσι, πολλάκις δὲ μετέβαλλον οἱ ἐκδόται τὸ οὐδὲ εἰς οὔτε)· ‖ ἐνίοτε μετὰ τὸ οὔτε ἕπεται οὐδὲ μὲν ἢ οὐδὲ μήν : Ὀδ.Ν 207 νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ καλλείψω, Ξεν.ΚΠ 4,5,27 οὔτε ἔρημον κατελίπομεν .. οὐδὲ μὴν ἀποχωροῦντές γέ σε οἰόμεθα ἐν κινδύνῳ· ‖ μετὰ τὸ οὔτε ἀκολουθεῖ ἐνίοτε καταφατικὴ πρότασις διὰ τοῦ τε : Ἰλ.Ω 156 οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους .. ἐρύξει (καὶ δὲν θὰ φονεύσῃ καὶ θ' ἀμυνθῇ), Ἡρ.5,49 οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον.. ἀνήκετε, Αἰσχ.Πρ.246 οὔτ' ἂν εἰσιδεῖν τάδε ἔχρῃζον, εἰσιδοῦσά τ' ἠλγύνθην κέαρ· ‖ ἐνίοτε ἡ ἄρνησις τίθεται μετὰ τὸ τε : Πίνδ.Ν 11,40 οὔτ' ὦν μέλαιναι καρπὸν ἔδωκαν ἄρουραι, δένδρεά τ' οὐκ ἐθέλει, Σοφ.Ἀντ.763 οὔθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ τοὐμὸν προσόψει· ‖ κ. πρὸ κ. μετὰ τὸ οὔτε : Ἡρ.2,37 κυάμους δὲ οὔτε τι μάλα σπείρουσι, τούς τε γενομένους οὔτε τρώγουσι οὔτε ἕψοντες πατέονται· ‖ ἀμφ. ἡ σύνδεσις διὰ τοῦ οὔτε .. καὶ π. Εὐρ.ΙΤ 591 οὔτε δυσγενὴς καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα· ἀσφαλὴς π.μτγν., οἷον : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 2,4 οὔτε πάντα ἡ Λεσβία .., ἐψεύσατο καὶ σὺ τἀληθῆ ἀπήγγελκας· ‖ συχν. κτ. σχῆμα ἀνακόλουθον ἀκολουθεῖται οὐχὶ ὑπὸ δευτέρου οὔτε ἀλλ' ὑπὸ ἄλλου τινὸς μορίου, οἷον ὑπὸ τοῦ οὐδὲ κ. ὑπὸ μ. τοῦ δέ : Ἰλ.Ω 368 οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσί, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ, Ἡρ.1,108 οὔτε ἄλλοτέ κω παρεῖδες ἀνδρὶ τῷδε ἄχαρι οὐδέν, φυλασσόμεθα δὲ ἐς σέ, Ξεν.Ἀν 6,3,16 οὔτε πλοῖά ἐστιν οἷς ἀποπλευσούμεθα, μένουσι δὲ αὐτοῦ, Πλάτ.Πολ.388Ε οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου κρατουμένους .., πολὺ δὲ ἧττον· ‖ π. ποι. ἐνίοτε τὸ οὐ ἀκολουθεῖ ἄνευ συνδετικοῦ τινος μορίου : Ἡρ.1,138 οὔτε ἐνουρέουσι οὔτε ἐμπτύουσι, οὐ χεῖρας ἐναπονίζονται, οὐδὲ .., Αἰσχ.Πρ.479 οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδὲν οὔτε βρώσιμον οὐ χριστόν, οὔτε πιστόν, Σοφ.ΟΚ 972 οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός, οὐ μητρὸς εἶχον, Θεόκρ. 15,139 οὔτ' Ἀγαμέμνων τοῦτ' ἔπαθ' οὔτ' Αἴας .. οὐ Πατροκλῆς· ‖ π. ποι. ἐνίοτε τὸ οὔτε ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ οὐ κ. οὐκέτι : Ὀδ.Δ 566 οὐ, οὐ νιφετὸς οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς οὔτε ποτ' ὄμβρος, Θέογν.125 οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον οὔτε γυναικός, Αἰσχ.Πέρσ.588 οὐκέτι δασμοφοροῦσιν δεσποσύναισιν ἀνάγκαις οὐδ' ἐς γᾶν προπίτνοντες ἄρξονται· ‖ ἐνίοτε παραλείπεται τὸ πρῶτον οὔτε : Πίνδ.Π 10,29 ναυσὶ δ' οὔτε πεζὸς ἰὼν ἂν εὕροις, Αἰσχ.Ἀγ.532 Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις· πρβλ. μήτε· ‖ ὅταν τὰ οὔτε κ. μήτε ἀνταποκρίνωνται πρὸς ἄλληλα, ἑκάτερον διατηρεῖ τὴν οἰκείαν αὐτῷ ἔννοιαν : Δημ. 106 ἀναιδὴς οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην (οὔτε εἶμαι ἀναιδής, μήτε νὰ γίνω)· πρβλ. Αἰσχίν.3,128· ‖ νεώτ. κ. δημ. μόριον ἀρνητικὸν ὡς ἐπιδοτικόν : δὲν θέλω οὔτε νὰ τὸν ξέρω, - δὲν ἦρθε οὔτε στὴ γιορτή μου· κ. παροιμ. φρς οὔτε φύλλος στὸν κόρφο του (ἐπὶ περιελθόντος εἰς δεινὴν θέσιν), - δὲ δίνει οὔτε τὴ θέρμη του (ἐπὶ λίαν φιλαργύρου) κ. ἄ.

οὔτερος ἰων. τ. τοῦ ὁ ἕτερος βλ.λ. : Ἡρ.1,34 τῶν οὔτερος μὲν διέφθαρτο· οὐδ. τοὔτερον : αὐτ.32 τοὔτερον τῶν ἐτέων μηνὶ μακρότερον γίνεσθαι.

οὔτημι δ. τ. τοῦ οὐτάω βλ.λ.

οὐτήσασκε θαμιστ. ἀόρ. τοῦ οὐτάω βλ.λ.

οὔτησις-εως (ἡ) (οὐτάω) λεξ. ἡ τρῶσις· Ζωναρ.

οὐτήτειρα (ἡ) μτγν. ἡ οὐτάζουσα, ἡ τιτρώσκουσα, πληγώνουσα : Ἀντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,172 οὐτήτειρα διψὰς ἔχιδνα.

οὔτι οὐδ. τοῦ οὔτις βλ.λ.

οὐτῐδᾰνός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ οὐδενὸς λόγου ἄξιος, μηδαμινός, πρόστυχος, τιποτένιος, ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Α 293 ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην, Ὀδ.Θ 209, Ὀππ.Ἁλ.2,144 οὐτιδανὸς δὲ βίην καί οἱ δέμας ἄμμορον ἀλκῆς, Εὐστ.Πον.107,3· **2)** ἀδιαφορῶν, ἀπρόσεκτος : Αἰσχ.Ἑπτ.361 γᾶς δόσις οὐτιδανοῖς ἐν ῥοθίοις φορεῖται (σχολ. «τροπικῶς δὲ ῥόθια εἶπε τὰ συνεχῆ κινήματα τῶν πολεμίων»).

οὐτιδανότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ οὐτιδανοῦ, ποταπότης, φαυλότης.

οὔτι πη (ἢ πῃ), δωρ. οὔτι πα (ἢ πᾳ) κατ' οὐδένα τρόπον : Ἡσίοδ.Ἔργ.105 οὕτως οὔτι πῃ ἔστι Διὸς

νόον ἐξαλέασθαι, Θεόκρ.Ι,63 **οὔτι πᾳ εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.**

οὔτι που ὑποθέτω ὄχι, ὄχι βέβαια, συνήθ. χρ. ἐν ἀσυμπληρώτῳ ἐρωτημ. προτάσει : Πίνδ.Π 4,87 **οὔτι που οὗτος Ἀπόλλων,** Σοφ.Φιλ.1233 **οὔ τί που δοῦναι νοεῖς;,** Ἀριστφ.Βάτρ.522 **οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ** (ὑποθέτω, βέβαια, ὅτι δὲν ὁμιλεῖς σοβαρῶς) (ἐν κώδ. ὡς μία λ. οὔτιπου).

οὔτι πω, ἰων. **οὔτι κω** οὐδόλως ἀκόμη : Ἡρ.6,110 **οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο,** Αἰσχ.Πέρσ.179 **οὔτι πω τοιόνδ' ἐναργὲς εἰδόμην.**

οὔτις (οὐ, τις), οὐδ. οὔτι (κλινόμενον ὡς τὸ τις), οὐδείς, κανείς, κανένας, οὐδ. οὐδέν, κανένα (κοινὸν π. ἅπασι τοῖς ποι., π. Ὅμ. κ. Πίνδ. ἀντὶ τοῦ οὐδεὶς ἐν τῷ ἀρσ. κ. θηλ., ὅπερ προτιμᾶται π. Ἀττ. ποι.' π. πεζ. ἐν χρ. μ. τὸ οὐδείς, πλὴν τοῦ οὐδ.) : Ἰλ.Α 88 **οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,** Αἰσχ.Ἀγ.396 **λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν·** || συχν. συμφωνεῖ μτ. τοῦ οὐσ. : Σοφ.Ἠλ.188 **ἅς φίλος οὔτις ἀνὴρ ὑπερίσταται·** πρβλ. Αἰσχ.Πρ.445· || π. Ὅμ. κ. Ἡσίοδ. ἄ. λ. παρεντίθεται : Ἰλ.Ζ 487 **οὐ γάρ τις .. ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει,** Ὀδ.Θ 552 **οὐ μὲν γάρ τις . . ἀνώνυμος ἔστ' ἀνθρώπων·** || σπαν. ἐν τῷ πληθ. : αὐτ.Ζ 279 **ἐπεὶ οὔτινες ἐγγύθεν εἰσίν,** Αἰσχ. Ἀγ.1099 **προφήτας δ' οὔτινας ματεύομεν·** **2**) τὸ οὐδ. οὔτι ἐν χρ. ὡς ἐπίρρ. οὐδόλως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον : Ἰλ.Α 153 **δεῦρο μαχησόμενος, ἐπεὶ οὔ τί μοι αἴτιοί εἰσιν,** Ἡρ.Ι,148 **πεπόνθασι δὲ οὔτι μοῦναι αἱ Ἰώνων ὁρταὶ τοῦτο,** Σοφ. Ἠλ.817 **ἀλλ' οὔ τι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου,** Πλάτ.Πολ.331Α **οὔτι παντὶ ἀνδρί·** ἐπιτεταμένον : αὐτ.Φαίδ.81D· || κ. κεχωρισμένον : Ἰλ.Υ 467 **οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν,** αὐτ.Θ 39 **οὔ νύ τι θυμῷ,** Σοφ.Αἴ.1111 **οὐ γάρ τι τῆς σῆς εἵνεκ' ἐστρατεύσατο ;·** || τὸ οὔτι μηδέν, τίποτε : Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.1,15· κ. πληθ. : αὐτ.17 **τῶν οὐτινῶν·** **3**) ὡς κύρ. ὄν. μτ. διαφόρου τονισμοῦ **Οὖτις** (ὁ), αἰτ. **Οὖτιν** Οὐδείς, Κανείς, ψευδὲς ὄν. ὅπερ ἔλαβεν ὁ Ὀδυσσεύς, ὅπως ἀπατήσῃ τὸν Πολύφημον : Ὀδ.Ι 366 **Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσιν,** Εὐρ.Κύκλ.549 **Οὖτιν·** || ὄν. σοφίσματός τινος· **περὶ οὔτιδος** τίτλ. ἔργου τοῦ Χρυσίππου : Διογ.Λ 7,198.

οὐτίς-ίδος (ἡ) ἡ ὠτίς, ὀτὶς βλ.λ. : Ἀλκμ.146Β, Γαλ.6,703.

οὔτοι ἐπίρρ. ὄντως οὐχί, βεβαίως, ἀληθῶς ὄχι : Ἰλ.Α 298 **χερσὶ μὲν οὔτοι ἐγώ γε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης,** Ἡσίοδ.Ἔργ.759 **τὸ γὰρ οὔτοι λώϊόν ἐστιν·** || π. Ἀττ. συχν. πρὸ διαμαρτυρίας : Ἀριστφ.Πλ.64 **οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι,** αὐτ.Θεσμ.34 **μὰ τὸν Δί' οὔτοι γε,** Σοφ.Ἠλ.137 **ἀλλ' οὔτοι τόν γ' ἐξ Ἀΐδα,** Πλάτ.Κρίτ.43D **οὔτοι δὴ ἀφῖκται, ἀλλὰ δοκεῖ μέν μοι ἥξειν τήμερον·** || μτ. τοῦ πότε ὄντως οὐδέποτε : Σοφ.Ἀντ.522 **οὔτοι ποθ' οὐχθρούς, οὐδ' ὅταν θάνῃ·** πρβλ. **οὔ τἄν, οὔ τἄρα** (συχν. τὸ **οὔτοι** συγχέεται πρὸς τὸ **οὔτι**).

οὐτοπία (ἡ) (οὐ τόπος) νεώτ. ἡ λ. ἐν χρ. διεθν. θεωρία, ἰδέα, ἐπιδίωξις ἀνεπίδεκτος πραγματοποιήσεως· σύστημα, σχέδιον, ἰδεολογία ἔξω τῆς πραγματικότητος, φαντασιολογία· ἡ λ. προῆλθεν ἐν χρ. ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄγγλου Θωμᾶ Μοὺρ γραφέντος καὶ ἐκδοθέντος (1518) συγγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλον de insula Utopia, ἐν ᾧ ὑπὸ τύπον μυθιστορικὸν διατυπώνει μὴ ὑφιστάμενον, ἀλλὰ καὶ ἀνεφάρμοστον κοινωνικοπολιτικὸν σύστημα : **τὸ νὰ ἐπιδιώκηται διὰ νόμων ἡ ἀπόλυτος εὐτυχία εἶναι καθαρὰ οὐτοπία·** κ. κτ. πληθ. : **αἱ οὐτοπίαι τῶν διεθνιστῶν.**

οὐτοπικός-ή-όν (οὐτοπία) νεώτ. ὁ ἔχων τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἰδιότητα οὐτοπίας βλ.λ., ὁ μὴ δεκτικὸς πραγματοποιήσεως : **οὐτοπικὸς σοσιαλισμός, - οὐτοπικαὶ κοσμοκρατορικαὶ βλέψεις.**

οὐτοπιστής (ὁ) (οὐτοπία) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ίστρια,** ὁ πλάττων ἢ ἀποδεχόμενος θεωρίας, ἐπιδιώξεις, γνώμας μεταρρυθμίσεων, ἰδ. κοινωνικὰς ἢ πολιτικάς, μὴ δεκτικὰς ἐφαρμογῆς, πραγματοποιήσεως : **οὐτοπισταὶ πολιτειολόγοι.**

οὐτοπιστικός-ή-όν ὁ ἰδιάζων εἰς οὐτοπιστὰς βλ.λ. ἢ εἰς οὐτοπικὴν βλ.λ. θεωρίαν, ἐνέργειαν.

οὗτος, αὕτη, τοῦτο κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. **τούτου, ταύτης, τούτου,** τὸ δυϊκ. θηλ. οὐδέποτε π. Ἀττ.' πιθ. παρήχθη ἐξ ἀναδιπλασιασμοῦ τῆς δεικτ.ἀντων. **ὁ,ἡ, τό** μτ. παρεμβολῆς τοῦ **-υ-,** δωρ.γενικ. ἐν. θηλ. **τούτας,** ὀνομαστ. πληθ. **τοῦτοι, ταῦται** (τὸ α' ἀπαντᾷ καὶ τὸ β' ἀμφίβολον π.Σώφρ. βέβαιον π. τινι Ἐπιγρ.Δελφ.), εἰς βοιωτ. διάλεκτον πάντες οἱ τ. ἀρχίζουν ἀπὸ οὐτ-, ὡς γενικ. ἐν. οὐδ. **οὔτω,** αἰτ. θηλ. ἐν. **οὕταν,** αἰτ. πληθ. οὐδ. **οὗτα,** γενικ. θηλ. πληθ. ἀττ. **τούτων,** κρητ. **ταυτᾶν,** οὐδ. **ταύτων,** π. Ἴωσι **τοότην, ταότα·** π. Ἀττ. **οὗτος** συχν. ἐπετείνετο διὰ τοῦ δεικτικοῦ προσχηματισμοῦ **-ί, οὑτοσί, αὑτηί, τουτί,** γενικ. **τουτουί,** δοτ. **τουτῳί,** αἰτ. **τουτονί,** ὀνομαστ. πληθ. **οὑτοιί,** οὐδ. **ταυτί** (τοῦτος ἐδῶ)· συνήθ. μόριόν τι παρεμβάλλεται μεταξὺ τῆς ἀντων. κ. τοῦ -ί, οἷον **αὑτηγί,** ἀντὶ **αὑτηί γε, τουτογί** ἀντὶ **τουτί γε, ταυταγί** ἀντὶ **ταυτί γε, τουτοδί** ἀντὶ **τουτὶ δέ, τουτουμενί** ἀντὶ **τουταυὶ μέν'** π.κώδ. ἐνίοτε προστίθεται ν ἐφελκυστικὸν εἰς τοὺς τύπους **οὑτοσίν, οὑτωσίν** (τὸ ι μακρόν· μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγος πρὸ αὐτοῦ θεωροῦνται βραχέα, οἷον **αὑτηί, τουτῳί, οὑτοιί**), ἀντων. δηλοῦσα ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα νοεῖται ὅπως εἶναι καὶ εὑρίσκεται ἐν τῇ οὐσίᾳ του· κυρ. ἐν χρ. ὡς ἀντωνυμικὸν οὐσιαστικόν, οὗτος ἐδῶ, τοῦτος· ὅθ. **τὸ** οὐδ. συντάσσεται μτ. γενικ. : Ἡρ.Ι,84 **κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος τῇ οὐδεὶς ἐτέτακτο φύλακος,** Δημ.50 **ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν,** Πλάτ.Εὐθ.278Β **ταῦτα δὴ τῶν μαθημάτων παιδιά ἐστι·** || συχν. ὡς ἐπίθ. ὅτε τὸ προσδιοριζόμενον οὐσ. λαμβάνει συνήθ. τὸ ἄρθρον: **οὗτος ὁ ἀνὴρ** ἢ ὁ ἀνὴρ **οὗτος, - αὕτη ἡ γυνή, - τοῦτο τὸ παιδίον·** || ἰδ. ποι. π. τραγ. κ. ἐν Ἐπιγρ. κ. μσν. οὐδόλως ἐν χρ. τὸ ἄρθρον : Ἰλ.Ξ 471 **ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος,** Ὀδ.Α 406 **ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ,** Αἰσχ.Πέρσ.122 **τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων,** Ἐπιγρ. **τοπεῖα· τούτων τὰ ἡμίσεα τοπείων,** Πρόδρ. Notices 8,82 **ἱερὸν Αὐτοματίας, ἀλλοκότου ταύτης θεᾶς, ἱδρυσάμενος·** || ὁμ. ἄνευ ἄρθρ. ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν εἶναι οὕτως ὡρισμένον, ὥστε δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐκφώνησις τούτου : Ἡρ. 4,8, Θουκ.Ι,85 **ταύτας ἃς οἱ πατέρες παρέδοσαν μελέτας,** Σοφ.Ἠλ.530 **πατὴρ σὸς οὗτος, ὃν θρηνεῖς ἀεί·** πρβλ. Πλάτ.Πολ.449D· || ὁμ. ὅταν τὸ οὗτος ἔχῃ τοπικὴν ἔννοιαν, οὗτος ἐδῶ, ἐνταῦθα : Ξεν.Ἀν.3,5,9 **πολλὰ ὁρῶ ταῦτα πρόβατα·** || ὁμ. ὅταν τὸ ὄν., πρὸς ὃ τὸ οὗτος συμφωνεῖ, τίθηται ὡς κατηγορούμενον : Σοφ Φιλ.1034, Πλάτ.Ἀπολ.18Α **δικαστοῦ αὕτη ἀρετὴ** (ἐστι)· κ.ὅταν τὸ κατηγορούμενον δὲν διακρίνεται σαφῶς τοῦ ὑποκειμένου : Θουκ.Ι,66 **αἰτίαι μὲν αὗται προυγεγένηντο** (αὗται ἦσαν αἱ αἰτίαι, αἵτινες προσέτι ἠγέρθησαν), Πλάτ.Φίλ.16C· συχν. μτ. ὑπερθ. : Θουκ.Ι,Ι **κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο** (αὕτη ἦτο φανερῶς ἡ μεγίστη κίνησις ἥτις . .)' μτ. τοῦ **πρῶτος** : αὐτ.Ι,55 **αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο,** ΚΔΛουκ.2,2· || κ.πρὸς ἐκφρ. περιφρονήσεως : Πλάτ.Γοργ.489Β **οὑτοσὶ ἀνὴρ οὐ παύσεται φλυαρῶν·** || ἰδ. ἐν χρ. μτ. ἐμφάσεως, ἢ καταφρονητικῶς, ἐνῷ τὸ **ἐκεῖνος** δηλοῖ ἔπαινον καὶ δόξαν : Σοφ.Ἠλ.301 **ὁ πάντ' ἄναλκις οὗτος** (τ. ἔ. ὁ Αἴγισθος), Ξεν.Ἀν.Ι,5,8 **τούτους τοὺς**

πολυτελεῖς χιτῶνας (τ. ἐ. τῶν Περσῶν), Πλάτ. Φαίδ.69C, Θεόφρ.Φι 3,7,3 **τὸ θυλακῶδες τοῦτο**, ΔίωνΧρ.31,154· ‖ ὁμ.κ. τὸ ούδ. ἐν χρ.ἐπὶ προσ. εἰς ἔκφρ. περιφρονήσεως : Ἀριστφ.Ἱππ.854 **μελιτοπῶλαι καὶ τυροπῶλαι· τοῦτο δ' εἷς ἐν ἐστι συγκεκυφός·** **2)** κτ. ούδ. γένος, συνήθ.μὴ συμφωνοῦν πρὸς τὸ ὄνομα τὸ ἐν τῇ φρ. ὃν ὡς κατηγορούμεμενον : Εὐρ.Βάκχ.305 **μανία δὲ τοῦτ' ἐστί**, Δημ.367· κ. κτ. πληθ. : Αἰσχίν.3,13, αὐτ.2,166 **ταῦτ' ἐστὶν ὁ προδότης**· κ. μτ. ἐπεξηγητικῆς προτάσεως : Δημ. 1309 **τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσασθαι μὲν πάντα ἐξελέγξαι δὲ μηδέν**· ‖ ὁμ. μτ. ούσ. ἐπεξηγημ. : Ὀδ.Α 159 **τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή**, Πλάτ.Ἀπ.36Ε **τούτου τιμῶμαι, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως**· ‖ τὸ ούδ. συχν. προσδιορίζει ἀρσ. ἢ θηλ. ὄν. : Ἡρ.4, 23 **καρπὸν φορέει κυάμῳ ἴσον· τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον**, Ξεν.Ἀν.1,5,10 **ἐπὶ τούτων διέβαινον καὶ ἐλάμβανον τὰ ἐπιτήδεια· 3)** μτ. ἀντωνυμ. προσωπικῶν : Σοφ.ΟΤ 532 **οὗτος σύ**· ἢ ἐρωτηματικῶν : αὐτ.Φιλ.1173 **τί τοῦτ' ἔλεξας ;** (τί εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶπες ;), αὐτ.ΟΚ 388 **ποίοισι τούτοις ;** (ἀντὶ ποῖά ἐστι ταῦτα οἷς ἔχεις ἐλπίδα;)· ὁμ. κ. ἀναφορικῶν : Ἰλ.Λ 612 **Νέστορ' ἔρειο ὃν τινα τοῦτον ἄγει**· κ. μτ. τοῦ οἷος : Ὀδ.Υ 377 **οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην**· κτητικῶν : Σοφ.Ἠλ.530 πατὴρ σός **οὗτος** (οὗτος ὁ ἰδικός σου πατήρ)· δεικτικῶν : Ἡρ.1,32 **οὗτος ἐκεῖνος, τὸν σὺ ζητέεις** (ἔνθα τὸ κατηγ. εἶναι **ἐκεῖνος**)· μτ. τοῦ **αὐτός** : Σοφ.Φιλ.128 **τοῦτον τὸν αὐτὸν ἄνδρα** (αὐτὸν τοῦτον, τὸν ἴδιον ἄνθρωπον)· πλὴν κτ. ἐξαίρεσιν ἐν Ἐπιγρ. **Διφίλου οὗτος ὅδ' ἐστὶ τύπος**· κ. π.Ὀδ.Υ 380 **ἄλλος τις οὗτος ἀνέστη** (ἄλλος αὐτὸς ἐδῶ)· **4)** μτ. ἀριθμ. : Λυσ.7,10 **τέθνηκε ταῦτα τρία ἔτη** (πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν), Χρον. Πασχ.716,20 **πρὸ πλείστων τούτων ἡμερῶν**· **5) οὗτος** συνήθ. δεικνύει τὸ πλησιέστερον κτ. ἀντιθ. πρὸς τὸ **ἐκεῖνος** ὅπερ δεικνύει τὸ ἀπώτερον· ὅθ. τὸ **ταῦτα** ὡς τὸ **ἐνταῦθα**, τὰ περὶ ἡμᾶς πράγματα, τὰ γήϊνα : Πλάτ.Φαίδ.75Ε **περὶ ταῦτα ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας**· πρβλ. ὅδε· πολλάκις δὲ οὐχὶ τὸ πράγματι πλησιέστατον, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότατον : Δημ.90 **δεῖ . . τὸ βέλτιστον ἀεί, μὴ τὸ ῥᾷστον λέγειν· ἐπὶ ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δέ . .**· πρβλ.αὐτ.29· κ. ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὸ **ἐκεῖνος** : **ποιὸ θέλεις· τοῦτο ἢ ἐκεῖνο;**· ‖ ὁμ. ὅταν ἐκ δύο πραγμ. τὸ μὲν προηγῆται, τὸ δὲ ἕπηται, τὸ **ὅδε** συνήθ. ἀναφέρεται εἰς τὸ ἑπόμενον, τὸ δὲ **οὗτος** εἰς τὸ προηγούμενον : Σοφ.ΟΚ 787 **οὐκ ἔστι σοι ταῦτ' ἀλλὰ σοι τάδ' ἔστ' . .**· πρβλ. ὅδε 3Ι· συχν. ἐν τούτοις, ὅταν δὲν ὑπάρχουν δύο πράγματα, τὸ **οὗτος** ἀναφέρεται εἰς τὰ ἑπόμενα : Ἰλ.Ν 377 **καί κε τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν**, Ὀδ.Β 306, Αἰσχ.Πρ.379· ‖ π.Ἀττ. ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ τὸ **οὗτος** συνήθ. ἐπὶ τοῦ ἀντιδίκου, εἴτε κατηγόρου : Αἰσχίν.2,130 **ἀλλ' ἔμοιγε νὴ τοὺς θεοὺς οὑτοσὶ δοκεῖ μόνον λογίζεσθαι**· εἴτε κατηγορουμένου : αὐτ.1,1 **τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους**· ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς λόγοις τοῦ Δημ. **οὗτοι** συχν. οἱ ἀντίδικοι : αὐτ.40 **πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν**· κ. ἐν τοῖς δικανικοῖς λόγοις αὐτοῦ οἱ δικασταί, τὸ δικαστήριον : αὐτ.958 **ἃ διὰ τῆς τούτων φιλανθρωπίας ἀπολαύσας εὕρετο**· ‖ συχν. ὡς ἐπίρρ. ἐν τοπικῇ σημ. : Ἰλ.Κ 82 **τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι ;** (τίς εἶσαι σὺ ἐδῶ ὅστις ἔρχεσαι ;)· μτ. ὀντων. β' προσ. ὅπερ ὑπονοεῖ συνήθ. ἀγανάκτησιν ἢ περιφρόνησιν:Σοφ.ΟΤ 532 **οὗτος σύ, πῶς δεῦρ' ἦλθες;** (ἔ, σύ! σύ, αὐτοῦ..!)· κ. μ. τὸ **οὗτος** ὡς κλητική : Αἰσχ.Ἱκ.911 **οὗτος, τί ποιεῖς ;**, μτ. κυρ. όν. : Σοφ.ΑΙ.98 **ὦ οὗτος, Αἴας· δεύτερόν σε προσκαλῶ**· μτ. κλητ. : Θεόκρ.5,76 **βένῃσθ' οὗτος, ἐγὼ . . πάντ' ἀγορεύω**· **6)** ἁπλ. ὡς δεικτικὸν τοῦ ὅς : Ὀδ.Β 40 **ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ**, Σοφ. ΟΤ 1180· κ. ἑπομένης ἀναφ. προτ. : αὐτ.Φιλ.1247 **ἃ γ' ἔλαβες βουλαῖς ἐμαῖς, πάλιν μεθεῖναι ταῦτα ;**· αὐτ.Ἀντ.183, Πλάτ. Γοργ.469C· **7)** τοιοῦτος, τέτοιος : Πίνδ.Ο 4,26 **οὗτος ἐγὼ ταχυτᾶτι**, Δημ.319 **σὺ τοίνυν οὗτος εὑρέθης**· **8)** μτ. παρένθεσιν τὸ ὑποκ. χάριν ἐμφάσεως ἐπαναλαμβάνεται ἐκ νέου διὰ τοῦ **οὗτος** : Ἡρ.4,16 **οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης . . , οὐδὲ οὗτος προσωτέρω . . ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων ἔφησε ἀπικέσθαι**, Πλάτ. Φαίδ. 107D· **9) καὶ οὗτος, - οὐδὲ οὗτος** προστίθενται πρὸς ἐνίσχυσιν προηγηθείσης λ. : Θουκ.4,55 **ξυνεστῶτες παρὰ τὴν . . ἰδέαν τῆς παρασκευῆς ναυτικῷ ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους ;** Αἰσχίν.2,100 **ἑνὸς ἀνδρός, οὐδὲ τούτου λίαν εὐπόρου**· πρβλ.Ἡρ.1,147· **10)** συνήθ. ἐπαναλαμβάνεται κ. εἰς χωρία ἔνθα ἠδύνατο νὰ τεθῇ **αὐτὸς** ἢ **αὐτό** : Ἀριστφ.Βάτρ.1526 **τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες**· πρβλ.Πλάτ.Λάχ.200D· **11) ταῦτα** ἐν χρ. ἐν διαφ. φρς, οἷον π.Ἀριστφ. Σφ.142 **ταῦτ', ὦ δέσποτα** (τ. ἐ. ἔστι ταῦτα, ταῦτα δράσω, μάλιστα, κύριε)· κ. μτ. μορίου : αὐτ.Ἀχ.815 **ταῦτα δή**, αὐτ.Σφ.142 **ταὐτὰ νυν** (πρβλ.Ἱππ.111), Εὐρ.Φοιν.417 **ἦν ταῦτα** (μάλιστα, ἀληθῶς, βεβαίως), Πλάτ.Φαίδ.78Α,αὐτ.Συμπ.220Ι:**καὶταῦτα μὲνδὴταῦτα** (φρ. παροιμιώδης)· κ. νεώτ. **μετὰ ταῦτα** κατόπιν· ‖ **ταῦτα** κ. ἐν τέλει τῶν λ. ἐν ἐπιταφίοις, πιθ. ἀντὶ τῆς φρ. **ταῦτα οὕτως ἔχει** ἢ **ὁ βίος ταῦτά ἐστιν** : Ἐπιγρ. **οὐδὶς** (=εἷς) **ἀθάνατος· ταῦτα**, αὐτ. **Προκόπι ταῦτα**, αὐτ. **χαίρεται** (=τε), **ταῦτα**· ὁμ. κ. ἐν τέλει ἐπιστολῶν : Πάπ. **ἄμ μὴ πέμψῃς, οὐ μὴ φάγω, οὐ μὴ πείνω. ταῦτα**· ‖ νεώτ. τελικὴ φρ. ἐπιστολῶν : **ταῦτα καὶ μένω**· **12)** ἐν ἐπιρρ. χρ. **ταῦτα** ἀπολ. διό, ὅθεν, διὰ τοῦτο : Ἰλ.Λ 694 **ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες**· μτ. συνδ. ἢ μορ. : Ἀριστφ.Ἀχ.90 **ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σύ**, Αἰσχ.Πέρσ.159 **ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἱκάνω**, Σοφ.Τρ.550· κ. μτ. τοῦ **αὐτά** : Πλάτ.Πρωτ.310Ε **ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ**· ‖ σπαν. τὸ **τοῦτο** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Σοφ.ΟΤ 1005, Πλάτ.Συμπ.201Α **αὐτὸ γὰρ τοῦτο** (ἀκριβῶς δι' αὐτό)· κ. μσν. κ. νεώτ. **πρὸς τοῦτο** : Παχυμ.π. Ἀνδρ.1,2,6Β **οἱ δέ γε πρὸς τοῦτο παρακινοῦντες . . ᾤκεσαν**· ‖ **πρὸς ταῦτα** διὰ ταῦτα : Αἰσχ.Πρ.992 **πρὸς ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθαλοῦσσα φλόξ**· ‖ **καὶ ταῦτα** ἐν χρ. πρὸς ἐπίτ. τῶν προειρημένων : Αἰσχ.Εὐμ.627 **ἄνδρα γενναῖον θανεῖν, καὶ ταῦτα πρὸς γυναικός**· κυρ. μτ. μτχ. : Σοφ.ΟΤ 37 **ὅς γ' ἐξέλυσας ἄστυ . . καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδὼς πλέον ἢ τῆς** μτχ. ἀφαιρουμένης : Σοφ.Ἠλ.614 **καὶ ταῦτα τηλικοῦτος ; ἆρά σοι δοκεῖ**, Πλάτ.Ἐρυξ.400Β· κ. νεώτ. : **καὶ ταῦτα ἐνῶ ὁ ἐχθρὸς ἦτο ἐπὶ θύραις**· ‖ ὁμ. **καὶ ταῦτα** ἐν τῇ σημ. ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅ τι καὶ νὰ συμβαίνῃ (ἢ συνέβη) : αὐτ.Πολ.341C **νῦν γοῦν, ἔφη, ἐπεχείρησας, οὐδὲν ὢν καὶ ταῦτα** (τ.ἐ. προσπαθεῖτε ὅταν δύνασθε)· ‖ νεώτ. **κατὰ ταῦτα** συμφώνως πρὸς τὰ λεχθέντα, ὥστε· ‖ **τοῦτο μὲν . . τοῦτο δὲ τὸ μὲν . . τὸ δὲ . .**, ἐν μέρει μὲν . . ἐν μέρει δὲ . ., συχν.π.Ἡρ. οἷον : 1,161 **καὶ τοῦτο μὲν Πριηνέας ἐξηνδραποδίσατο, τοῦτο δὲ Μαιάνδρου πεδίον πᾶν ἐπέδραμε· τοῦτο μὲν ἐνίοτε** ἀκολουθεῖται ὑπὸ μ. τοῦ **δέ** : αὐτ.4,76 **τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις . . πλώων δὲ δι' Ἑλλησπόντου προσίσχει**, Σοφ.ΑΙ.670· ὑπὸ τοῦ **δὲ αὖ, ἔπειτα δέ** : Ἡρ.7,176 **τοῦτο μὲν . . ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηϊκίου . . ἡ δὲ αὖ διὰ Τρηχῖνος ἔσοδος**, Σοφ.Ἀντ.61 **τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι ἔφυ**·

μεν, . . ἔπειτα δ' οὕνεκα ἀρχόμεσθ'· όμ. ἀκολουθεῖται ὑπὸ τοῦ εἶτα, ἀλλά : αὐτ.Φιλ.1345 τοῦτο μὲν . . ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, εἶτα τὴν πολύστονον Τροίαν ἑλόντα· κ. νεώτ. τούτου ἕνεκα· || δοτ. θηλ. ταύτῃ ἐπὶ τοῦ τόπου τούτου, ἐνταῦθα : αὐτ. Φιλ.1331 ταύτῃ μὲν αἴρῃ, τῇδε δ' αὖ δύνῃ πάλιν, Ἀριστφ.Ἱππ.843· όμ. διὰ τοῦτο, κατὰ τοῦτο : αὐτ.Πλ.572 μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς, Ξεν.Ἱέρ. 7,12· || όμ. ταύτῃ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, οὕτως : Αἰσχ.Πρ.191 ἔσται ποθ', ὅταν ταύτῃ ῥαισθῇ, αὐτ.Πρ.511· || ὡς δεικτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ὥσπερ κ. ὅπῃ κ. οὕτω : Ξεν.ΚΠ 8,3,2 ὅπῃ γὰρ ἂν κάλλιστον . ., ταύτῃ ἕκαστα δεῖ καταστήσασθαι· ταύτῃ ὡς τὸ οὕτω καί: Σχόλ.Πλάτ.Συμπ.215Β· || ἐκ τούτου ἢ τούτων μετὰ ταῦτα : Ξεν.Ἑλλ.3, 1,6 ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο· πρβλ. νεώτ. ὡς ἐκ τούτου (κατ' ἀκολουθίαν, ἕνεκα)· || ἐν τούτῳ ὡς τόσον : Πλάτ.Πολ.4,40C οὐκ ἐν τούτῳ ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει· κ. ἐν τῷ μεταξύ, ἐν τούτοις : Ἡρ.1,126, Θουκ.3,72 ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, Ξεν.Ἀπομν.2,1,27· || κ. νεώτ. ἐν τῷ μεταξὺ ταύτῳ κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον· || νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τούτῳ ἐπίτηδες· || πρὸς τούτοις (-οισι) κ. νεώτ. προσέτι, ἀκόμη : Ἡρ.2,51 ταῦτα μέν νυν καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι, Ξεν. Ἀπομν.2,4,4 ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλούς, Πλάτ.Πρωτ.326Α, - δὲν τὸ ἔκαμα ἐπὶ τούτῳ· || νεώτ. κ. δημ. ἐν τούτοις ἢ μ' ὅλα ταῦτα ὡς ἀπόδοσις τοῦ εἰ καὶ ἢ μ' ὅλον ὅτι.

οὑτοσί ἡ διὰ τοῦ ι ἐπαύξ. τῆς ἀντων. οὗτος βλ.λ.

οὕτως (οὗτος) ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. πρὸ συμφώνου οὕτω (ὡς κ. τὸ οὕτως πρὸ συμφώνου, ἐνῷ τὸ οὕτω οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος εἰμὴ π. ἐπ. ποι. κ. Ἰωσι πεζ.), π.Ἀττ.ἐπιτείνεται διὰ προσσχηματισμοῦ οὑτωσί(ν) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τοιουτοτρόπως, ἔτσι (κυρ. τὸ δεικτικὸν τοῦ ὡς) : Ἰλ.Δ 168 αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων, Ὀδ.Δ 148, Ξεν.ΚΠ 1,4,21 οὕτω καὶ ὁ Κῦρος ἐφέρετο, ΚΔ Ματθ.7,12 οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· || συχν. παραλείπεται μετὰ τὸ ὡς : Θουκ.8,1 ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα· || π. πεζ. συχν. ἀκολουθεῖ ἡ ἀναφ. ἀντων. ἀντὶ τοῦ ὥστε : Δημ.100 οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὅς· || ὅταν δύο τρόποι ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους, συχν. ἐκφέρονται διὰ τῶν ἐπιρρ. οὕτω κ. ἐκείνως : Ἰσοκρ.12,172, οὐ κἂν .. ἡγήσαιτο τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ' οὕτω διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν· || ὅταν τὸ οὕτω ἢ οὕτως ἀναφέρηται εἰς τὸ ἑπόμενον, σημαίνει ὡς ἑξῆς : Ξεν.Ἀν.2,2,2 οὕτω χρὴ ποιεῖν· ἐὰν μὲν ἥκωμεν, ὥσπερ λέγετε, ΚΔ Ματθ.1,18 τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· κ. νεώτ. τὰ πράγματα ἐν τέλει διερρυθμίσθησαν οὕτω· || φρ. συνήθ. νεωτ. ἐν χρ. πρὸς συγκεφαλαίωσιν τῶν προειρημένων τούτων οὕτως ἐχόντων· όμ. καὶ οὕτως καὶ ἐπὶ τοιαύτῃ ὑποθέσει : Θουκ.1,10 φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεεστέρα· || κ. ἐπιτατ.: Ἰλ.Β 158 οὕτω δὴ οἶκόνδε, αὐτ.116 οὕτω που (οὕτω στοχάζομαι)· κ. νεώτ. οὕτως ἐτελείωσεν ἡ συζήτησις· || ἐν φρ. π.Ὀδ.Λ 348 τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος (οὕτω θὰ γίνῃ)· || π.πεζ.ἀπλ. οὕτως ἐπὶ ἀποκρίσεων, ἀκριβῶς οὕτω : Ξεν.Οἰκ.1,9· ἢ οὐχ οὕτως ; οὕτω μὲν οὖν : ΚΔ Κορινθ.1,14,21 καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει Κύριος· || κ. νεώτ. ἐν φρ. οὕτως ἢ ἄλλως πάντως, ὁπωσδήποτε, ἔτσι κι ἀλλιῶς· οὕτως εἰπεῖν τρόπον τινά· || ἐμφαντικὸν μτ. προστ. ἀκριβῶς, χωρὶς οὐδὲν ἐπὶ πλέον, τίποτα παραπάνω : Ἰλ.Χ 498 ἔρρ' οὕτως, Ὀδ.Ε 146 οὕτω νῦν ἀπόπεμπε (ἀκριβῶς ὅπως λέγεις)· ἐπὶ εὐχῶν ἢ προσευχῶν, οὕτω γένοιτο, ἔται νά : Ἡρώνδ.3,1 οὕτω τί σοι δοίησαν αἱ Μοῦσαι . . τοῦτον . . δεῖρον· || όμ. ἐπὶ διαμαρτυρίας, τ. ἔ. ὅταν τὸ λεγόμενον εἶναι ἀληθές : Ἀριστφ.Θεσμ.469 οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων, μισῶ τὸν ἄνδρ' (ἔτσι νὰ χαρῶ τὰ παιδιά μου)· || κ.ἑπομέν. ὡς : Ἀριστφ.Νεφ.520 οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγὼ καὶ νομιζοίμην σοφός, ὡς ὑμᾶς ..ἠξίωσ'· || ἐν φρ. κτ. τὴν ἔναρξιν διηγήσεως, ποτὲ ἔτσι . . : αὐτ.Σφ.1182 οὕτω ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ (ἔτσι μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρό), Πλάτ.Φαῖδρ.237Β ἦν οὕτω δὴ παῖς (ὑπῆρχε ποτέ . .)· οὕτω μτ. γενικ. : Αἰσχ.Ἀγ.950 τούτων μὲν οὕτω (τόσον διὰ ταῦτα), Ἀριστλ.Πολ.1253b,27 οὕτω καὶ τῶν οἰκονομικῶν· || κ. ἐπὶ τοπικῆς ἐννοίας : Δημ.681 ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χερσονήσου κεῖται . . πόλις· || κ. νεώτ. ὁ οὕτω καλούμενος ἢ λεγόμενος ἐμφατικὸν ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ὁ καλούμενος ἢ ὁ λεγόμενος· || συχν. τίθεται τὸ οὕτω ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἀναφερομένην ὀνομασίαν : Ἑρμογ.Ἰδ.2,11 τοῦ καὶ ὀνομασθέντος οὕτω ῥήτορος, Αἰλ.ΖΙ 11,1 τῶν Ῥιπαίων οὕτω καλουμένων· νεώτ. κ. καταφρονητικῶς : ὁ οὕτως αὐτοκαλούμενος συγγραφεύς - πολιτικός - λογοτέχνης· || οὕτω ἢ οὕτω δὴ συχν. εἰσάγει τὴν κυρίαν πρότασιν μετὰ τὴν προσδιορίζουσαν : Ἡρ.7,15Β ἐπειδὴ περιελήλυθε ὁ πόλεμος , . οὕτω δὴ Γέλωνας μνῆστις γέγονε, Θουκ. 1,131 ἐπειδὴ τῇ .. νηὶ . . ἐκπλεύσας . . τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν . . οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον· || ἰδ. κατόπιν μτχ. : Ἡρ.2,92 ἐν κλιβάνῳ πνίξαντες, οὕτω τρώγουσι (τ. ἔ. ἐπειδὰν πνίξωσιν, οὕτω . .)· || κ. μτ. γενικ. ἀπολ. : Θουκ.7,15 ὡς ἂν τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε, Ξεν.ΚΠ 1,6,11· **2**) ἐνίοτε ἐπὶ συμπερασματικῆς ὄντως ἐνν., ὅθεν, διὰ τοῦτο: Πλάτ. Φαίδ.61Β οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα· **3**) μτ. ἐπιθ. ἢ ἐπιρρ. τόσον, τόσον πολύ, τόσον καθ' ὑπερβολὴν : Ἰλ.Γ 169 καλὸς οὕτω, Ἀριστφ.Ὄρν.63 οὕτως τι δεινὸν οὐδὲ κάλλιον λέγειν, ΚΔ Γαλ.3,3 οὕτως ἀνόητοί ἐστε ; ἐνίοτε ἀκολουθεῖ κ. ὡς ἢ ὥστε : Ξεν.Ἀν.7,4,3 ἦν δὲ . . ψῦχος οὕτως ὥστε τὸ ὕδωρ ἐπήγνυτο· ἐν τῇ χρ. ταύτῃ ἐνίοτε τὸ ἀναφορικὸν ὅς ἀντὶ τοῦ ὥστε : Ἡρ.4,52 κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή, ἣ .. κιρνᾷ (τ. ἔ. ὥστε κιρνᾶν), Σοφ.Ἀντ.220 οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος ὃς θανεῖν ἐρᾷ· || ὡς κ.τὸ ἔνθα : Ἡρ. 4,28 δυσχείμερος αὕτη ἡ .. χώρη οὕτω δή τί ἐστι, ἔνθα (τ. ἔ. ὥστε ἐνταῦθα) τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμός· || ἐνίοτε οὐδὲν συνδετικὸν μόρ. τίθεται : αὐτ.3,12 αἱ μὲν . . κεφαλαὶ . . οὕτω δή τι ἰσχυραί, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαράξειας (τόσον ἰσχυραί, ὥστε μόλις διὰ λίθου θὰ ἠδύνασο νά . .)· **4**) ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ αὕτως ἐν μειωτικῇ σημ. ἁπλῶς μόνον, ἁπλῶς : Ἰλ.Β 120 μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν, Πλάτ.Συμπ.176Ε μὴ διὰ μέθης . . ἀλλ' οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονήν· || μτ. μορ. : Πλάτ. Θεαίτ.142D οὕτω γε ἀπὸ στόματος, Δημ.14 ὑμεῖς δὲ οὕτω . . λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς· κ. μτ. τοῦ ἁπλῶς : Πλάτ.Νόμ.633C· || όμ. ἐκ τοῦ προχείρου, ἀμέσως : Πλάτ.Γοργ.464Β μίαν μὲν οὕτως ὀνομάσαι οὐκ ἔχω σοι· || ἄνευ αἰτίας, ἄνευ λόγου : Σοφ.Φιλ.1067 ἀλλ' οὕτως ἄπει ; (χωρὶς νὰ εἴπῃς τι περισσότερον)· || κ. ἐν φρ. π. Πλάτ.Εὐθφρ.3Β ὡς οὕτω γ' ἀκοῦσαι (ἐκ πρώτης ἀκοῆς)· || όμ. π.Εὐρ.Ἀλκ.680 οὐ .. οὕτως ἄπει (ἀτιμωρητί)· **5**) ὡς ἑβραϊσμὸς οὕτως τοιοῦτος, τέτοιος ἄνθρωπος (ἢ πρᾶγμα) : ΚΔ Μᾶρκ.2,12 δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν

οὑτωσί(ν) ἐπίτασις τοῦ ἐπιρρ. οὕτως βλ.λ.

οὑτωτρόπως ἐπίρρ. μτγν. τούτῳ τῷ τρόπῳ, τοιουτρόπως : Παλλάδ.Ἰατρ.Ἱππ.2,98D.

οὔφ νεώτ. κ. δημ. ἐπιφών. ἐκφράζον δυσαρέσκειαν· **2)** ὁμ. ἐκφράζον ἀνακούφισιν.
οὐφέλλαν Ἡσ. «γῆν τὴν εἰς τὰ ἱμάτια».
οὐφίδρωμα Ἡσ. «τοῦ σάγματος ἡ πρὸς τῇ πλευρᾷ διφθέρα».
οὖφις ἀττ. κρᾶσ. τοῦ ὁ ὄφις βλ.λ. : Αἰσχ.Χο.544 **οὖφις τε, παῖς ὥς, σπαργάνοις ὡπλίζετο.**
οὐχί ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐ βλ.λ.
οὐχῖνος ἀττ. κρασ. τοῦ ὁ ἐχῖνος βλ.λ. : Ἀριστφ. Σφ.1437 **οὐχῖνος οὖν ἔχων τιν' ἐπεμαρτύρατο.**
οὐχ ὅπως, οὐχ ὅτι τὸ οὐ δασυνόμενον μτ. τοῦ ὅπως, ὅτι βλ.λς.
οὐῶτερ-πόλο (τὸ) (ἀγγλ.) δημ. ποδοσφαίρισις διεξαγομένη ἐν τῷ ὕδατι.
ὄφ μσν. ἐπιφών. πόνου ἢ φόβου : Εὐστ.900,27 «ὁ ἐτυμολογήσας τὸν ὄφιν οὐκ ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὄφω ὦφα, συνήθως, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄφ ἐπιφωνήματος, ὃ κατὰ πνεύματος ἀθρόαν εἴσπνοὴν ἐγγίνεται τοῖς ἢ ἀλγοῦσιν ἢ φόβον παθοῦσι».
ὄφατα Ἡσ. «δεσμοὶ ἀρότρων».
ὀφαταί Ζωναρ. «ἱερὰ στολή».
ὀφείδιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. **δ.** γρ. τοῦ ὀφίδιον βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 607a,30 (κῶδ., διόρθ. ὀφίδιδιον), Εὐστ.Πον.143,69 **ὀφείδιον ἱερόν·** ‖ εἶδος ἰχθύος : Πλίν.32,53.
ὀφείλεια (ἡ) πάπ. ἡ ὀφειλή, τὸ χρέος.
ὀφειλέσιον (τὸ) μσν. μικρὰ ὀφειλή, χρέος μικρόν : Εὐστ.1751,12.
ὀφειλέτης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. **-έτις-ιδος** ὁ χρεώστης, ὁ χρεωστῶν τι : Πλάτ.Νόμ.736D **κεκτημένων δὲ καὶ ὀφειλέτας αὐτοῖς πολλούς,** ΚΔ Ματθ. 6,12 **ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·** ἐν φρ. **ὀφειλέτης εἰμὶ** μτ. ἀπαρφ. εἶμαι ὑπόχρεως νά . . : Σοφ.Αἶ.590 **ὡς οὐδὲν ἀρκεῖν εἴμ' ὀφειλέτης ἔτι ;,** ΚΔ Ρωμ.8,12 **ὀφειλέται ἐσμέν .. τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν·** ‖ π. νεωτ. (δ: ὁ χρεωστῶν χρήματα, ἀντιθ. δανειστής, ἢ ἀπαιτητής : **οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου - τῆς κληρονομίας, - εὐεργετικαὶ διατάξεις ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν·** ‖ τὸ θηλ. ὀφειλέτις ἡ χρεώστις : Εὐρ.Ῥῆσ.965 **ὀφειλέτις δέ μοι τοῦ Ὀρφέως τιμῶσα φαίνεσθαι φίλους.**
ὀφειλετικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὀφειλέτην βλ.λ. : Εὐστ.Πον.197,8 **κατά τινα καὶ αὐτοδεξίωσιν ὀφειλετικὴν καὶ ὁσίωσιν πρέπουσαν·** ‖ νεώτ. **ὀφειλετικὸν ὑπόλοιπον** τὸ χρεωστικόν.
ὀφειλετικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὀφειλετικὸν βλ.λ. : Εὐστ.Πον.86,9 **διδασκαλίαν πυκνήν, ἧς ἕνεκεν ὀφειλετικῶς ἐνταῦθα συνηνέχθημεν.**
ὀφειλέω μτγν. τ. τοῦ ὀφείλω βλ.λ., ἐν τῷ παθ. ὀφείλομαι, χρεωστοῦμαι : Εὐσέβ.Μύνδ.31 (ἀμφ. ἀνάγν.)· **2)** ἐνεργ. μτ. ἀπαρφ. εἶμαι **ὑποχρεωμένος** : αὐτ.48 (πιθ. ἐσφ.ἀνάγν.).
ὀφειλή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὅ,τι ὀφείλει τις, χρέος, δάνειον : Ξεν.Προσ. (π.ΕΜ 644,31, Πάπ. **μενεῖ δὲ ἡ ὀφειλὴ ἀκίνδυνος παντὸς κινδύνου,** ΚΔ Ματθ. 18,32 **δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι,** Εὐστ.Πον.266,52 **τὴν τῆς ὀφειλῆς ἔκτισιν·** **2)** γεν. καθῆκον, ὑποχρέωσις : ΚΔ Ρωμ. 13,7 **ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς.**
ὀφείλημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ὀφειλὴ βλ.λ., τὸ ὀφειλόμενον, χρέος : Θουκ.2,40 **ἀλλ' ὡς ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων,** Πλάτ.Νόμ.717B **ἀποτίνειν τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφειλήματα,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1165a,3 **ἀποδοτέον ὀφείλημα·** πρβλ. Ἡρωδιαν.471 «ὄφλημα καὶ ὀφείλημα διαφέρει· ὄφλημα γὰρ τὸ ἐκ καταδίκης λέγεται, ὀφείλημα δὲ ὃ ἐδανείσατό τις»· **2)** μτφ. ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῇ, ἁμαρτία : **καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν·** πρβλ. κ. ὀφήλωμα.
ὀφείλησις-εως (ἡ) πάπ. τὸ ὀφείλημα βλ.λ. : **ὀφείλησις οἴνου.**

ὀφειλομένως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ χρέος, προσηκόντως : Ἐπιφάν.1,972, Στουδ. Θεόδ.377C.
ὀφειλόντως ἐπίρρ. ἐκ μτχ. τοῦ ὀφείλω, ὡς χρέος, ἐπαξίως, δεόντως· Ἡσ. ἐν λ. προσηκόντως.
ὀφείλω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. **ὀφέλλω,** παρατ. **ὤφειλον** κ. **ὤφελλον** ἢ **ὄφελλον** (πλειστ. κ. προσ-) (ἀττ. κ. ἰων. ὀφείλετ', ὄφειλον, πιθ. ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀντιγραφεῖς), μέλλ. ὀφειλήσω κ. ὀφειλέσω, ἀόρ. α' ὠφείλησα, παρακ. **ὠφείληκα** (κ. ὤφληκα), ὑπερσ. **-ήκειν,** ἀόρ. β' **ὤφελον** (κ. ὦφλον), παθ. **-είλομαι** (κ. προσ-, ἐν-, προ-), παρατ. **-όμην** (κ. προ-), μτχ. ἀορ. ὀφειληθείς, κρητ. **ὀφήλω,** (γρ. ὀπέλο ἐν Νόμ.Γόρτ.), ἀρκ. **ὀφέλλω** κ. ὀφήλω, ἐν ἀττ. Ἐπιγρ. ἀμφότεραι αἱ γρ. **ὀφελ-** κ. **ὀφειλ-,** εἶμαι ὀφειλέτης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποδώσω τι ἔναντι ἄλλου τινὸς ληφθέντος, χρεωστῶ : Ἰλ.Λ 688 **πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον,** Ὀδ.Θ 332, Ἀριστφ.Νεφ.21 **τί ὀφείλω ;** (τί χρεωστῶ ;), Πλάτ.Πολ.331B **μηδ' αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῷ θυσίας τινὰς ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα,** ΚΔ Ματθ.18,28 **ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια·** μτ. μ. δοτ. εἶμαι χρεώστης εἴς τινα : Ἀριστφ.Νεφ. 1135 **οἷς ὀφείλων τυγχάνω,** Φιλήμ.163 **τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί·** ἀπολ. εἶμαι ὑποχρεωμένος : Ἀριστφ.Νεφ.485 **ἐὰν δ' ὀφείλω σχέτλιος, ἐπιλήσμων πάνυ·** ‖ **οἱ ὀφείλοντες** οἱ χρεῶσται : Ἀριστλ.ΗΝικ.1167b,21, Πλούτ.Ἠθ.832Α **οἱ δὲ ὀφείλοντες ἀπαιτούμενοι, δασμολογούμενοι, δουλεύοντες, ἀνέχονται, καρτεροῦσι·** ‖ παθ. χρεωστοῦμαι, μένω ὡς χρέος : Ὀδ.Γ 367 **ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται** (ἐσφ. ἀνάγν. ὀφείλεται), Ξεν.Ἀν.1,2,11 **μισθὸς τοῖς στρατιώταις ὠφείλετο·** **τὸ ὀφειλόμενον** τὸ χρέος, ἡ ὀφειλή: Ξεν.Ἀν.7,7,34 **εἰ τούτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθείη,** ΚΔ Ματθ. 18,34 **παρέδωσαν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ,** Σιμων.π.Πλάτ. Πολ.331Ε· **2)** μτφ. ἀναγνωρίζω ὡς πρώτην ἀρχήν, ὡς κύριον αἴτιον, ἀναγνωρίζω, χρεωστῶ προσγινομένην εὐεργεσίαν : Πίνδ.Ο 10(11),3 **γλυκὺ γὰρ αὐτῷ μέλος ὀφείλων ἐπιλέλαθ',** Εὐρ.Ἡρ.287 **ὀφείλομεν γὰρ πολλὰ δώμασιν καλά,** Ξεν.ΚΠ 7,2,28 **δοκῶ χαριστήρια ὀφειλήσειν,** Α(λ.Π) 10,5 **τὴν ψυχὴν πᾶσιν ὀφείλειν, - ὀφείλει τὴν θέσιν του εἰς τὴν τύχην·** κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.315 **ὀφείλεταί τινι ἐκ θεῶν κλέος·** ‖ κ. νεώτ. χρεωστῶ ἀνταπόδοσιν, εὐεργεσίαν, εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀνταποδώσω γενομένην πρός με εὐεργεσίαν : φρς **ὀφείλω χάριτας - εὐγνωμοσύνην·** πρβλ. χάρις I)· ‖ κ. παθ. : Θουκ.1,137 **καί μοι εὐεργεσία ὀφείλεται,** Ξεν.ΚΠ 4,5,32 **ἀντὶ χαρίτων ἔχθραι ὀφείλονται,** Πλάτ.Πολ.335Ε **τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβην ὀφείλεσθαι παρὰ τοῦ δικαίου ἀνδρός, τοῖς δὲ φίλοις ὠφέλειαν· τοὐφειλόμενον** ὅ,τι ὀφείλεται, ἡ ὀφειλή : Αἰσχ.Χο.310 **τοὐφειλόμενον πράσσουσα Δίκη·** ‖ ὡς δικανικὸς ὅρος, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δώσω : Ἀνδοκ.1,73 **ὁπόσοι εὐθύνας ὦφλον ἄρξαντες ἀρχάς·** δθ. ὡς τὸ ὀφλισκάνω, ὑφίσταμαι τιμωρίαν κ.εἰδ. πληρώνω πρόστιμον : Λυσ.9,10 **ὁ δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν ὀφείλειν·** κ. ἐν φρ. **ὀφείλω διπλῆν τὴν βλάβην** χρεωστῶ νὰ πληρώσω διπλῆν τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν : αὐτ.909Α· ὑφίσταμαι ποινήν : Πλάτ.Νόμ.909Α **ὀφείλη δ' αὖθις τὴν τοιαύτην δίκην·** ἐν τῷ παθ. ἐπὶ προσ., ὀφείλομαι ἢ εἶμαι προωρισμένος διά τι : Σιμων. 122 **θανάτῳ πάντες ὀφειλόμεθα,** ΠΔ Σοφ.Σαλ. 12,20 **καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμώρησας προσοχῆς·** κ. μτ. δοτ. ὀργ. : Κριναγ. ΑΠ 9,283 **τοιαύταις χερσὶν ὀφειλόμεθα** (εἶναι ὁ προορισμός σου, γραμμένο νὰ πεθάνῃς διὰ τοιούτων χειρῶν)· **3)** μτ. ἀπαρφ. ὀφείλω, εἶμαι ὑποχρεωμένος, ἔχω καθῆκον νὰ πράξω τι : Ἰλ.Τ 200

ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι, Ἡρ.1,41 **ὀφείλεις.. χρηστά ἐς σὲ χρησταῖσί τε ἀμείβεσθαι,** Εὐρ.Ἀλκ.682 ὀφείλω **δ' οὐχ ὑπερθνῄσκειν σέθεν·** κ. ἐπὶ πραγμ. πρέπει νά..: Ἀριστλ.ΗΝικ.1104a,2 **ὁ λόγος οὐκ ἀκριβῶς ὀφείλειν λέγεσθαι,** ΚΔ Ἰω.19,7 **καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν·** νεώτ. ἀναλελυμ. ὀφείλομεν **νὰ ὑπακούωμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους·** κ. παθ.: Αἰσχ.ἀπ.456 **δράσαντι γάρ τοι καὶ παθεῖν ὀφείλεται,** Σοφ.Φιλ.1421 **σοὶ τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,** Εὐρ.Ἀλκ.419 **ὡς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται·** πρβλ.Λυσ.25,11· ‖ ἐπὶ ταύτης τῆς ἐνν. ὁ ἐπ. παρατ. **ὤφελλον ἢ ὄφελλον** κ. ἀόρ. **ὤφελον ἢ ὄφελον** ἐν χρ. ἐπὶ πραγμ., ἅπερ δὲν ἔχει πράξει τις, ἀλλ' ἅπερ ἔπρεπε νὰ εἶχον πραχθῇ: Ἰλ.Ψ 546 **ὤφελεν ἀθανάτοισιν εὔχεσθαι·** πρβλ.αὐτ.Κ 117, Ὀδ.Δ 472· ‖ οἱ χρόνοι οὗτοι ἐν χρ. κ. ὅταν ἀκολουθῇ ἀπαρφ. ἐνεστ. ἢ ἀορ. πρὸς δήλωσιν ἐπιθυμίας ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ: Ἰλ.Ζ 350 **ἀνδρὸς.. ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις** (ἔπρεπε νὰ ἤμην.., εἴθε νὰ ἤμην), αὐτ.Α 353 **τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,** Ὀδ.Δ 97· ‖ συχν. προτάσσεται τὸ **εἴθε** (ἐπ. αἴθε). ὡς, ὡς δή, ἅτινα ἐκφέρουσι τὴν εὐχὴν ἰσχυρότερον: Ἰλ.Γ 40 **αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι** (εἴθε νὰ εἶχες μείνει..), Ὀδ.Σ 401 **αἴθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,** Σοφ.Ἠλ.1021 **εἴθ' ὤφελες τοιάδε τὴν γνώμην πατρός,** Ἀριστφ.Νεφ.41 **εἴθ' ὤφελ' ἡ προμνήστρι' ἀπολέσθαι κακῶς·** κ.μτ.τοῦ ὡς: Ἰλ.Λ 380 **ὡς ὄφελόν τοι νείατον.. ἑλέσθαι,** Ὀδ.Β 184 **ὡς.. ὤφελες,** Ἀριστφ.Βάτρ.955 **ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὤφειλες·** κ. μτ. τοῦ **ὡς δή** ἐπιτατ.: Ὀδ.Λ 217 **ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον..·** κ. μτ. ἀρνήσ.: Ἰλ.Ι 693 **μηδ' ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,** Ὀδ.Θ 312 **τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον,** αὐτ.Λ 548, Σοφ.Φιλ.969 **μή ποτ' ὤφελον λιπεῖν τὴν Σκῦρον,** Εὐρ.Ἴων 286, Δημ.539 **ὡς μηδὲ νῦν ὤφελον,** Κόϊντ.5,194 **ὡς μὴ ὤφειλες ἱκέσθαι·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. μ. ἐν τῇ παρενθετ. φρ. **ὡς μὴ ὤφελε** εἴθε νὰ μὴ ἐγίνετο;· ‖ ἄνευ αὐξήσ.π.Ἡρ.1,111) **εἶδον.. τὸ μὴ ἰδεῖν ὀφείλον·** ‖ ὁμ. κ. μτ. ὁριστ.: Καλλ.Ἐπιγρ.19,1 **ὤφελε μηδ' ἐγένοντο θοαὶ νέες·** ‖ **ὄφελον** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ.: Ὀρφ.Ἀργ.1159 **ὤμοι ἐγών,** ὄφελόν με.. ὀλέ[illegible] κ.μτ.ρ. β' προσ.: ΠΔ [illegible] ἐν **ἅδῃ** [illegible] ἐφύλαξας, ΚΔ Κορ.1.4,8 καὶ ὄφελόν **γε ἐβασιλεύσατε,** Ἀθήν.4,156A **ἀλλ' ὡς ὤφελον.. τὴν θρᾴκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρης·** ὁμ. μτ. γ' προσ.: Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,18,15, Δίων Χρ.38,47· κ. μτ. α' πληθ. προσ.: ΠΔ Ἐξ.16,3 **ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,** Πάπ. **ὤφελον εἰ ἐδυνάμεθα πέτασθαι·** κ. μτ.ἀπαρφ.: Ἐπιγρ. **ὄφελομ μὲν ἡ θεός.. στερῆσαι·** **4)** ἀπροσ. ὀφείλει δεῖ, εἶναι ἀναγκαῖον· μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ.. Πίνδ.Ν 2,6 **ὀφείλει δ' ἔτι, πατρίαν.. δρέπεσθαι,** Ἀπολλ.Ρ 3,678 **ὀφελλέ με μήτε.. εἰσοράαν·** ‖ ὁμ. κ. προσ. ἀπολ.: Πάπ **αἱ ὀφείλουσαι ἱερουργίαι τῶν θεῶν** (αἱ ὀφειλόμεναι), Σωρ.1,79 **κατὰ τὸν ὀφείλοντα καιρόν** (κατὰ τὸν πρέποντα καιρόν, ἐν καιρῷ).

ὀφελής-οῦς-ές Πάπ. ἐπωφελής, πλεονεκτικός.

ὀφέλιμος-ον μτγν. ὁ ἐπωφελής, ὁ παρέχων ὠφέλειαν: Μάξιμ 135 **οὐ γὰρ κεν γάμος εἴη ὀφέλλιμος ἤμασι τούτοις.**

ὀφέλλιον γλωσσ. ψωμίον.

ὀφέλλω (1) αἰολ.,ἀόρ. ὁριστ. **ὤφελλε** κ. **ὀφελλε(ν),** γ' πληθ. ἀορ. ὑποτ. ὀφέλλωσιν, ἀόρ. εὐκτ. **ὀφέλλειεν,** αὐξάνω, μεγαλώνω, προάγω, ὑψώνω, ἐνισχύω, ἐπιτείνω: Ἰλ.Δ 445 **ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν,** αὐτ.Ο 383 **ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει** (καθιστᾷ μεγάλα τὰ κύματα), Ὀδ.Β 334 **οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν,** Ἡσίοδ.Ἔργ.213 **σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε,** Διον.Περ.133 **οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει.. πόρος·** κ. παθ.: Ἰλ.Ψ 524 **ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ ἵππου,** Αἰσχ.Ἑπτ.249 **ἀραγμὸς ἐν πύλαις ὀφέλλεται** (αὐξάνεταί, γίνεται ἰσχυρότερος), Θεόκρ.17,78 **λήϊον.. ὀφελλόμενον Διὸς ὄμβρῳ·** ‖ προάγω, δίδω τιμήν, τιμῶ: Ἰλ.Α 510 **ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ,** Πίνδ.Π 4,260 **πεδίον σὺν θεῶν ὀφέλλειν·** ‖ προάγω εἰς εὐδαιμονίαν: Ὀδ.Ο 21) **κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν·** κ. παθ.: αὐτ.Ξ 233 **αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο** (προήγετο εἰς εὐτυχίαν).

ὀφέλλω (2) σαρώνω: Ἱππῶν.51 **ὀφ- τὴν στέγην.**

ὀφέλλω (3) ἐπ. αἰολ. κ. ἀρκ. τ. τοῦ ὀφείλω βλ.λ.

ὄφελμα-ατος (τό) (ὀφέλλω) αὔξημα, μεγάλυνσις: Σοφ.ἀπ.1079.

ὄφελμα-ατος (τό) (ὀφέλλω) κ. μσν. τὸ σάρωθρον, ἡ σκοῦπα: Ἱππῶν.51, Εὐστ.1887 «ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ῥηθὲν σάρον, ἤτοι σάρωτρον, καὶ ὄφελμα ἐκαλεῖτο κατὰ τοὺς παλαιούς».

ὀφελμός (ὁ) Ἐπιγρ. τὸ ὄφελμα βλ.λ.1).

ὄφελος (τό) (ὀφέλλω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. **ἐν** χρ. μ. κτ. ὀνομαστ. κ. αἰτ. ἐν. ὠφέλεια, κέρδος, βοήθεια: Ἰλ.Ν 236 **αἴ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε** («εἴ ποτέ τις ὠφέλεια γενοίμεθα», Γοζ.Θ), αὐτ.Χ 513 **οὐδὲν σοί γ' ὄφελος** (οὐδὲν καλόν), Ὑμν.Ἑρμ.34 **ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,** Θέογν.102 **τί δ' ἔστ' ὄφελος δειλὸς ἀνήρ;,** Σοφ.Φιλ.1384 **λέγεις Ἀτρείδαις ὄφελος ἢ 'π' ἐμοὶ τόδε;,** Ἀριστφ.Πλ. 1152 **τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν;** (εἰς τί ἠδύνασο νὰ μᾶς χρησιμεύσῃς;), Ἐρωτόκρ.1,518 **κι οὐδένα σὲ κεῖνα ποὺ 'ρχισεν, ὄφελος δὲν ἐδόθη,-κι ἂν πάω, κανένα ὄφελος δὲν ἔχω·** πρβλ. Πλάτ.Πολ.505A· π. Αἰσχίν.2,24 **τὸ μέγα ὄφελος τῆς πόλεως** (εἰρωνικῶς ἀντὶ μεγίστη ζημία)· μτ. ἀπαρφ.: Πλάτ.Γοργ.504E **τί γὰρ ὄφελος σώματί γε κάμνοντι.. σιτία πολλὰ διδόναι;,** Φιλήμ.104 **τί ζῆν ὄφελος ᾧ μὴ 'στι τὸ ζῆν εἰδέναι;·** ‖ ὁμ.μτ. γενικ.: Αἰσχ.Ἱκ.737 **φυγᾶς ὄφελος εἴ τί μοι,** Εὐρ.ἀπ.548 **τί τῆς εὐμορφίας ὄφελος·** κ.μτ.τοῦ **οὐδέν**: Ἡρ.8,68,γ' **τῶν ὄφελός ἐστι οὐδέν,** Ἱππ.Δι.3,69 **οἷσι.. οὐδὲν ὄφελός ἐστιν οὔτε χρημάτων οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς ἄτερ τῆς ὑγιείης,** Ἀνδοκ.4,17 **ἐλευθερίας οὐδὲν ὄφελος,** Ξεν.ΚΠ 1,6,18 **γεωργοῦ ἀργοῦ οὐδὲν ὄφελος·** κ. γεν.: Πλάτ.Πολ.530C **ἐάν τι ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφελος ᾖ,** Δημ.784 **οὔτε γὰρ μαγείρῳ μαχαίρας οὐδὲν ἔστ' ὄφελος δήπουθεν ἥτις μὴ τέμνει,** Μέν.821 **τί δ' ὄφελος εὖ λαλοῦντος, ἂν κακῶς φρονῇ;·** ‖ τὸ καλόν, τὸ ὠφέλιμον, συμφέρον: Ἀριστφ.Ἐκκλ.53 **ὅτι περ ἔστ' ὄφελος ἐν τῇ πόλει** (πᾶν ὅ,τι εἶναι καλόν, συμφέρον διὰ τὴν πόλιν), Λουκ.Ἡρ.8 **ὅ τι περ ὄφελος ἐξ ἑκάστης πόλεως·** κ.μτ.γενικ.: Ξεν.Ἑλλ.5,3,6 **ὅτι περ ὄφελος τοῦ στρατεύματος** (τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ χρήσιμον μέρος τοῦ στρατεύματος), Λουκ.Τίμ.55 **ὅτι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος** (ὁ πάντων ἀπληστότατος)· μτ. γενικ. ἀντικειμ., βοήθεια ἐναντίον πράγματός τινος: Νίκ.Θηρ.518 **τὴν ἤτοι ἔχιος καὶ.. ἐχίδνης ἀγρεύσεις ὄφελος.**

ὀφελός (ὁ) ὡς ἔτυμ. τοῦ ὀβελὸς βλ.λ.: Ἀριστφ. ἀπ.580· πρβλ. Πολυδ.9,77.

ὀφέλσιμος-ον μτγν. ποι. τ. τοῦ ὠφέλιμος βλ.λ.: Καλλ.Ἀπόλλ.94 **οὐδὲ πόλει τόσ' ἔνειμεν ὀφέλσιμα,** Ὀρφ.Ἀργ.469, Ὀππ.Ἁλ.3,429.

ὀφελτρεύω (ὄφελτρον) μτγν. καλλύνω, καθαρίζω, σκουπίζω: Λυκόφρ.1165 «ὀφελτρεύουσι, κοσμοῦσι, καλλύνουσι».

ὄφελτρον (τό) λεξ. τὸ κάλλυντρον· Ἡσ.

ὀφεοδαίμων (ὁ) μτγν. ὁ ἐν μορφῇ ὄφεως δαίμων: ΨΓρηγ.Θεολ.1157B.

ὀφεόδηκτος-ον μσν., δ.γρ. -ώδηκτος ὁ ὑπὸ ὄφεως δηχθείς : Εὐστ.330,12, Τζέτζ.Χιλ.8,170.

ὀφεόμαχος-ον δ.γρ. τοῦ ὀφιομάχος βλ.λ.

ὀφεοπρόσωπος-ον πάπ. ὁ ἔχων πρόσωπον, μορφὴν ὄφεως.

ὀφεώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν : Πλάτ. Πολ.590B **τὸ λεοντῶδές τε καὶ ὀφεῶδες αὔξηται.**

ὀφεωδῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ὀφεώδη βλ.λ., σὰν φίδι : Εὐστ. εἰς Διον.Περ.16 **τῶν ποταμῶν ὀφεωδῶς πως ἑλισσομένων.**

ὀφεωπλόκᾰμος-ον μτγν. κ. μσν., δ.γρ. **ὀφεοπλόκαμος** ὁ ἔχων τοὺς πλοκάμους ὀφιώδεις : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.10 (ἀμφ.ἀνάγν.), Εὐστ.716,56 **τὴν Γοργόνα, οἱ δὲ καὶ ὀφεωπλόκαμον.**

ὀφεωσταφύλη (ἡ) μτγν. κυρ. σταφυλὴ ὄφεως· πιθ. ἡ κάππαρις, ἄ. κυνόσβατος : Πλίν.13,23.

ὀφήλωμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. Κρήτ. ἀντὶ ὀφείλημα.

ὀφθαλμαλγία (ἡ) νεώτ. ἄλγος τῶν ὀφθαλμῶν, πονόμματος.

ὀφθαλμαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ἀντίδρασις προκαλουμένη ἀπὸ τοῦ ἐπιπεφυκότος τοῦ ὀφθαλμοῦ, δι' εἰσαγωγῆς ἐν αὐτῷ ὑγρᾶς ἢ στερεᾶς τινος οὐσίας χάριν διαγνωστικοῦ σκοποῦ.

ὀφθαλμαπάτη (ἡ) νεώτ. ἀπάτη τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ νὰ νομίζῃ τις ὅτι βλέπει ἄλλο παρὰ τὸ πραγματικὸν ἢ τὸ νὰ βλέπῃ πράγματα ἀνύπαρκτα.

ὀφθαλμεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀφαίρεσις τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμηδόν ἐπίρρ. γλωσσ. ἐν εἴδει ὀφθαλμοῦ ἢ ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμοειδῶς.

ὀφθάλμια (τὰ) μτγν. ἡ περιοχὴ τῶν ὀφθαλμῶν: Γαλ.19,429· **2**) Ἐπιγρ. ἐπὶ μαρμάρου ἢ ξύλου ἢ μετάλλου παράστασις ὀφθαλμῶν ὡς ἀνάθημα.

ὀφθαλμία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **ὀφθαλμίη** νόσος τῶν ὀφθαλμῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται καὶ ἔκκρισις ὑγρῶν : Ἱππ.Ἀέρ.10 **ὀφθαλμίαι ξηραί,** αὐτ.3 **ὀφθαλμίαι ὑγραί,** αὐτ.Ἐπιδ.1,5, Ἀριστφ.Πλ.115 **ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας,** Ξεν.Ἀπομν.3, 8,3, Πλάτ.Φαῖδ.255D **ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολελαυκώς**· ‖ νεώτ. νόσημα οἱουδήποτε χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ· **2**) μτφ. ὁ φθόνος : Φιλόδ. Κακ.21J **ὀφθαλμία τίς ἐστιν ψυχῆς.**

ὀφθαλμιαῖος-α-ον μσν. ὀφθαλμικὸς βλ.λ. : Σωφρόν.3661A.

ὀφθαλμίας (ὁ) μτγν. ὀξυδερκής, ὡς ὄνομα εἴδους τινὸς ἀετοῦ : Λυκόφρ.148 **ἀετὸς ὀφθαλμίας**· **2**) εἶδός τι ἰχθύος : Πλαῦτ.850.

ὀφθαλμίασις-εως (ἡ) μτγν., λεξ. κ. νεώτ. Ἡσ. ὀφθαλμία βλ.λ.· ‖ γλώσσ. τοῦ ὀπτιλίασις: Πλούτ.ἀπ.149.

ὀφθαλμιατρεῖον (τὸ) νεώτ. εἰδικὸν ἵδρυμα, ὅπου θεραπεύονται τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα : **ὀφθαλμιατρεῖον τοῦ πανεπιστημίου.**

ὀφθαλμιατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἰατρικὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ἄ. ὀφθαλμολογικός : **ὀφθ- κλινική**· **2**) **ὀφθαλμιατρική** (ἡ) ὡς οὐσ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης. ἀσχολούμενος εἰς τὴν σπουδὴν καὶ θεραπείαν τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων, ἄ. ὀφθαλμολογία.

ὀφθαλμίατρος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς ἰατρὸς τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων.

ὀφθαλμίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὀφθαλμὸς βλ.λ.· **2**) νεώτ. ζωολ. τὸ ἐν εἴδει ὀφθαλμοῦ στίγμα, ὅπερ παρατηρεῖται κατὰ τὴν κεφαλὴν τῶν ἐντόμων· ‖ στρατ. τεχνολ. ὀπὴ ἐλαχίστης διαμέτρου ἐπὶ μεταλλικοῦ ἐλάσματος χρησιμεύουσα διὰ τὴν διόπτευσιν κατὰ τὴν σκόπευσιν.

ὀφθαλμίζομαι παθ. ἐνοφθαλμίζομαι, ἐμβολιάζομαι, ἐπὶ δένδρων : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,14,4· πρβλ. ἐνοφθαλμίζω· **2**) στολίζομαι διὰ πολυτίμων λίθων· Σουΐδ. «ὠφθαλμισμένους ἄνθραξι καὶ ἠλέκτροις εἶχον τοὺς πόδας οἱ κλῖναι τῶν ἀρχαίων»· **3**) πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.633D.

ὀφθαλμικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ τῶν ὀφθαλμῶν : Διοσκ 1,11 **πρὸς τὰς ὀφθαλμικὰς φλεγμονὰς ἁρμόζει ἀναξεσθὲν ἐν οἴνῳ καὶ λεῖον ἐπιχριόμενον,** - **ὀφθαλμικὰ φάρμακα**· ‖ **ὁ ὀφθαλμικὸς** ὀφθαλμίατρος : Γαλ.12,786 **ὁ ὀφθαλμικὸς στόλου βρεττανικοῦ**· πρβλ. Χρ.Μορ.10,11.

ὀφθάλμιον (τὸ) μτγν. μ. ἐν τῷ πληθ. ὀφθάλμια.

ὀφθαλμῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς θεᾶς τῆς σελήνης : Παυσ.3,18,1· **2**) νεώτ. πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμία.

ὀφθαλμιῶ-ιάω κ. νεώτ. πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας, ἔχω ὀφθαλμίαν βλ.λ. : Ἡρ.7,229 **καὶ κατεκέατο ἐν Ἀλπηνοῖσι ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ ἔσχατον,** Ἱππ. Ἀφορ.6,17, Ἀριστφ.Βάτρ.192 **οὐ γὰρ ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν,** Ξεν.Ἑλλ.2,1,3 **ἐντυχὼν τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου,** Πλάτ. Ἀλκ.2,139E· **2**) μτφ. ἐπὶ τοῦ πόνου ὃν αἰσθάνεται ὁ φθονερὸς βλέπων τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου, βλέπω μετὰ φθόνου ἢ ἔχω ἐπιθυμητικῶς· πρβλ. ἐποφθαλμιῶ : Ὑπερείδ.ἀπ.258· ‖ **ὀφθαλμιῶ ἐπί τινι** : Ἀνών.π.Σουΐδ. **ὀφθαλμιῶντας ἐπὶ τοῖς χρήμασι**· πρβλ.Πλούτ.Ἠθ.705D· ‖ **ὀφθαλμιῶ περί τι** αἰσθάνομαι φθόνον, ζηλοτυπίαν πρός τι ἢ διά τι: Πολύβ.1,7,2 **περὶ τὸ κάλλος τῆς πόλεως ὀφθαλμιάσαντες,** αὐτ.2,17,3· ‖ μτ. αἰτ. προσβλέπω μετὰ φθόνου, ζηλοτύπως : Πολύβ.31,21,1 **τὸ πλῆθος τῶν προσόδων ὀφθαλμιῶν.**

ὀφθαλμοαντίδρασις-εως (ἡ) νεώτ. ὀφθαλμαντίδρασις βλ.λ.

ὀφθαλμοβολή (ἡ) νεώτ. ἡ οἱονεὶ βολὴ τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ ρίξιμο τῶν ματιῶν, ἡ ματιά.

ὀφθαλμοβόλος-ον μτγν. ὁ βάλλων, ρίπτων τὰ βλέμματά του ἐπί τινος : Βέττ.Βάλ.117,18.

ὀφθαλμοβολῶ-έω σχόλ. κ. μσν. ρίπτω εἴς τι τὰ ὄμματά μου, βάνω στὸ μάτι : Σχολ.Ἰλ.Γ 443, Σχόλ.Λυκόφρ.93 **τὴν Ἑλένην ὀφθαλμοβολήσας**· ‖ κ. παθ. ἐπιτηροῦμαι : Νικ.Χων.Χρον.4,2 **ὀφθαλμοβολούμενος καὶ ὕποπτος.**

ὀφθαλμοβόρος-ον ὁ ἐξορύσσων καὶ κατατρώγων τὸ ὄμματα, ἐπὶ τοῦ πτηνοῦ ἐρωδιός : Ἀριστλ. ΖΙ 617a,9 **ὀφθαλμοβόρος τῶν ὀρνίθων.**

ὀφθαλμογραφία (ἡ) νεώτ. ἀνατομικὴ περιγραφὴ το· ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμοδουλεία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔκφρασις δουλικῆς προθυμίας, ὅθ. ἡ ἐπίπλαστος ὑπακοή, προθυμία : ΚΔ Ἐφεσ.6,6 **μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ,** αὐτ.Κολ.3,22 (δ.γρ. -ία).

ὀφθαλμόδουλος-ον μτγν. ὁ χρώμενος ὀφθαλμοδουλείᾳ : Ἀποστ.Διατ.1,299A **μὴ ὡς ὀφθαλμόδουλος, ἀλλ' ὡς φιλοδέσποτος.**

ὀφθαλμοδυναμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ μετρεῖται ἡ πίεσις τῶν ἀρτηριῶν τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς.

ὀφθαλμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ πρὸς ὀφθαλμὸν ὅμοιος : Διοσκ.3,156 **βούφθαλμον ἀνίησι . . ἄνθη ὀφθαλμοειδῆ, ὅθεν καὶ ὠνόμασται**· **2**) κατάδηλος, φανερός, καταφανής : Ἀριστόξ.Ἁρμον. 40M **χαριζόμενοι δὲ τοῖς ἰδιώταις καὶ πειρώμενοι ἀποδιδόναι ὀφθαλμοειδές τι ἔργον.**

ὀφθαλμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ ὀφθαλμοειδῆ τρόπον, ἐν σχήματι ὀφθαλμοῦ : ΨΔιοσκ.4,58.

ὀφθαλμόζωον (τὸ) νεώτ. ὀνομασία διαφόρων παρασιτικῶν ζωαρίων, ἅτινα προσβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφόρων ζώων, **δ.** ὀφθαλμοζωάρια.

ὀφθαλμοκήλη (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὰ ἔξω μετατόπισις, πτῶσις τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν.

ὀφθαλμοκλέπτης (ὁ) μσν. ὁ τῶν ὀφθαλμῶν κλέπτης, ἐπὶ τοῦ Περσέως **ὅστις ἔκλεφε τὸν ἕνα** καὶ μόνον ὀφθαλμὸν τῶν **τριῶν** Γραιῶν : Τζέτζ Λυκόφρ.843.

ὀφθαλμόλιθοι (οἱ) νεώτ. τὰ ἐξ ἁλάτων ἀσβεστίου καὶ φωσφόρου ἀποτελούμενα σώματα, τὰ σχηματιζόμενα καὶ ἐναποτιθέμενα ἐντὸς τῶν διαφ. χιτώνων τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν παθολογίαν καὶ θεραπείαν τῶν ὀφθαλμῶν.

ὀφθαλμολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμολογίαν βλ.λ. : **ὀφθαλμολογικὴ μελέτη - κλινική.**

ὀφθαλμολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. εἰδ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ἅ. ὀφθαλμίατρος.

ὀφθαλμομαλακία (ἡ) νεώτ. μαλάκυνσις καὶ ἀτροφία τοῦ ὀφθαλμικοῦ βολβοῦ.

ὀφθαλμομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' εἰδικῶν ὀργάνων καταμέτρησις τῆς κυρτότητος τῶν μεσημβρινῶν τοῦ κερατοειδοῦς.

ὀφθαλμομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμομετρίαν βλ.λ.

ὀφθαλμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὀπτικὸν ὄργανον δι' οὗ καθορίζονται οἱ κύριοι μεσημβρινοὶ τοῦ κερατοειδοῦς καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἀστιγμίας αὐτοῦ.

ὀφθαλμοπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γεν. ὀνομασία πάσης ὀφθαλμικῆς παθήσεως.

ὀφθαλμοπλανία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν ὀφθαλμῶν πλάνη, ἀπάτη : Νεῖλ.'Επιστ.81,97,20 **ταῖς ἄλλαις μυρίαις ὀφθαλμοπλανίαις.**

ὀφθαλμοπληγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐξ ἐκνευρίσεων παράλυσις τῶν ὀφθαλμικῶν μυῶν.

ὀφθαλμοπληγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμοπληγίαν βλ.λ. : **ὀφθαλμοπληγικὴ ἡμικρανία.**

ὀφθαλμοπόνος (ὁ) μτγν. ἄλγος, πόνος ἐξ ὀφθαλμίας : Βέττ.Βάλ.ΙΙΙ,2.

ὀφθαλμοπονῶ-έω μτγν. πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας, ἀπὸ πονόματον : 'Ανών.ἐν Ρήτ.2),21.

ὀφθαλμοπορνεία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μτφ. ἡ διὰ τῶν βλεμμάτων ἐκδηλουμένη ἐρωτικὴ ἐπιθυμία, τὸ προσβλέπειν ἀναιδῶς τὰς γυναῖκας.

ὀφθαλμοπόρνος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσκῶν ὀφθαλμοπορνείαν βλ.λ.

ὀφθαλμορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αἱμορραγία τῶν ὀφθαλμῶν, προκαλουμένη κατ' ἀκολουθίαν ῥήξεως τῶν ἀγγείων τῶν ἐξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν χιτώνων αὐτῶν.

ὀφθαλμόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐκροὴ βλέννης ἢ πύου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν.

ὀφθαλμορρύκτης (ὁ) μσν. ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσων : Κ Μανασσ.Χρον.4461.

ὀφθαλμός (ὁ) (ὀφ) κ. νεώτ. τὸ δι' οὗ ὁρῶμεν, τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως, τὸ ὀμμάτιον, τὸ μάτι· ἐν χρ. π. "Ομ. κ. 'Ησίοδ., κυρ. ἐν τῷ πληθ. : 'Οδ.Τ 211 **ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἕστασαν . . ἀτρέμας ἐν βλεφάρεσι·** ὁμ. κ. ἐν τῷ ἑν. : 'Ηρ.9,22 **παίειν μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν,** ΠΔ 'Εξ.21,24 **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ** (κακὸν ἀντὶ κακοῦ)· ὁ πληθ. ἦτο συνηθέστατος, ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ ὁ δυϊκ. : 'Αριστφ. Νεφ.362 **καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις·** ὁ πληθ. εἶναι ἐν χρ. ἐν πολλαῖς φράσεσι : 'Ιλ.Ω 204 **ἐλθέμεν ἐς ὀφθαλμοὺς τινος** (ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τινος), αὐτ.463 **οὐδ' 'Αχιλῆος ὀφθαλμοὺς εἴσειμι,** 'Οδ.Δ 47 ὁρώμενοι **ὀφθαλμοῖσιν·** || **ἐν ὀφθαλμοῖσιν νοῶ,** ὁρῶ ἀντιλαμβάνομαι, βλέπω ἐνώπιόν μου : 'Ιλ.Ω 312 **ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,** 'Οδ.Θ 459 **θαύμαζεν δ' 'Οδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα·** ὁμ **ἔχω ἐν ὀφθαλμοῖς** ἔχω ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου : Ξεν.'Αν.4,5,29· ὁμ. **τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς** (τινος) (ὅ,τι εἶναι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τινος), τὸ προφανῶς γελοῖον : Πλάτ.Θεαίτ.174C **περὶ τῶν παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι,** αὐτ.Πολ.452D **τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γελοῖον,** αὐτ.Συμπ.213Α **ἐπίπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα,** Αἰσχίν.?,143 **πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεσθαι,** Λουκ.Τόξ.20· || **γίνεσθαί τινι ἐξ ὀφθαλμῶν** ἀπέρχεσθαι ἀπ' ἔμπροσθέν τινος : 'Ηρ.5,106, αὐτ.1,120 **ἐξ ὀφθαλμῶν ἀποπέμφασθαι,** 'Αλκίφρ.3,20 **ἐξ ὀφθαλμῶν ποιεῖν·** || **κατ' ὀφθαλμοὺς λέγειν τινί** λέγω κατὰ πρόσωπον, μετὰ θάρρους, ἀντίθ τῷ **εἰς οὖς,** πρβλ. δημ. κατάματα : 'Αριστφ.Βάτρ.626 **ἵνα σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ,** Ξεν.'Ιέρ.1,14 **τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν** (κατηγορεῖν κατὰ πρόσωπον, στὰ φανερά)· || κ. νεώτ. εἰς φρ. **ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου** (ἐμπρός μου)· **ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν** (ὑπ' ὄψιν)· **ἀποστρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς** (στρέφω τὸ βλέμμα μου ἀπό τινος)· **ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ** (στὴ στιγμή)· **κλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς** (κάνω πὼς δὲν βλέπω, ἀνέχομαί τι)· ὁμ. **διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ** (ἄνευ διόπτρων, χωρὶς γυαλιά)· κ. καθ' ἑν. ἐν φρ. ἐν Πάπ. **πρὸς ὀφθαλμὸν ἐπιχεῖν, μίσγειν·** || **ὀφθαλμοὶ** ἐζωγραφοῦντο εἰς τὰς πρῴρας τῶν πλοίων : Φιλόστρ.Εἰκ.1,19 **βλοσυροῖς κατὰ πρῷραν ὀφθαλμοῖς** οἷον **βλέπει,** Πολυδ.1,86· δθ. σκωπτ. ἐν 'Αριστφ.'Αχ 97 **ἄσκωμ' ἔχεις που περὶ τὸν ὀφθαλμὸν κάτω·** || νεώτ. ναυτ. ἑκάστη τῶν ὀπῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν πλοίου, δι' ὧν διέρχεται ἅλυσις, τὸ ὄκιο· **2)** στέρησις ὀφθαλμῶν παροδικὴ στέρησις τῆς ὁράσεως : Γαλ.17(1),400· **3)** κτ. ἑν. ἐπὶ τοῦ κυριαρχοῦντος ἢ κυβερνῶντος ἢ ἐπὶ τοῦ δεσπότου : 'Ησίοδ.'Εργ.267 **πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,** Ξεν.Οἰκ. 12,20 **δεσπότου ὀφθαλμός,** Μέν.Μον.179 **Δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ,** Σεκοῦνδ.3 **ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς** (ἐπὶ τοῦ θεοῦ)· ὁμ. ἐπὶ βασιλέως : Αἰσχ. Χο.934 **ὀφθαλμὸν οἴκων,** αὐτ.Πέρσ.169· || ὀφθαλμὸς **βασιλέως** οἱ ἔμπιστοι κατάσκοποι τοῦ βασιλέως, διὰ τῶν ὁποίων ἔβλεπε καὶ παρηκολούθει τὰ γινόμενα ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἧς ἦρχεν : 'Ηρ.1,114 **τὸν δέ κού τινα αὐτῶν ὀφθαλμὸν βασιλέως εἶναι** (δ. γρ. -ος), 'Αριστφ.'Αχ.92 **Ψευδαρτάβαν τὸν βασιλέως ὀφθαλμόν,** Ξεν.ΚΠ 8,2,10 **τοὺς βασιλέως καλουμένους ὀφθαλμούς,** 'Αριστλ. Πολιτ.1287b,29, Φίλ.1,642· **4)** ἐπὶ τῆς σελήνης : Πίνδ.Ο 3,20 **ἑσπέρας ὀφθαλμὸν ἀντέφλεξε Μήνα,** Αἰσχ.'Επτ.390 **νυκτὸς ὀφθαλμός·** ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Σεκοῦνδ.5 **οὐράνιος ὀφθαλμός·** **5)** τὸ πλέον ἀγαπητὸν καὶ ἄριστον πρᾶγμα, καθὼς ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι τὸ πολυτιμότατον μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· δθ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Πίνδ.Ο 2, 11 **Σικελίας . . ὀφθαλμός,** αὐτ.6,16 **ποθέω στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμᾶς·** ὁμ. φῶς, χαρά, παρηγορία : Σοφ.ΟΤ 987 **μέγας γ' ὀφθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι,** Εὐρ.'Ανδ.406· **6)** κ. νεώτ. βοταν. φῦμα μικρὸν τοῦ φυτικοῦ βλαστοῦ, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται εἰς νέον βλαστὸν ἢ ἄνθος, μπουμπούκι, μάτι : 'Αλκμ.43, 'Ιων Χ.1,6, 'Ιππ.Φύσ.Παιδ.26,Ξεν. Οἰκ.19,10 **πλείονες ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ γῆς εἶεν,** Θεόφρ.ΦΙ 4,14,16 **ἔνια δὲ καὶ ῥιγώσαντα νοσεῖ, καθάπερ ἡ ἄμπελος· ἀμβλοῦνται γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πρωτοτόμου, - ὀφθαλμὸς φυλλοφόρος - ἀνθοφόρος·** **7)** χειρουργικός τις ἐπίδεσμος καλύπτων τὸν ἕνα ἢ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς : 'Ιππ.Κατ'Ιητρ.7, 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ. 48,29,30· **8)** 'Επιγρ. ἐν τῷ δυϊκ. ἑκάτερον τῶν μικρῶν σφαιρωμάτων εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγουσιν αἱ δύο ἕλικες τοῦ ἰωνικοῦ κιονοκράνου· || κ.νεώτ. ἀρχιτεκτ. ἐπὶ κιόνων **ὀφθαλμός-οί·** **9)** νεώτ. τυπογρ. τὸ ἐπὶ τοῦ τυπογραφικοῦ στοιχείου ἀνάγλυφον γράμμα· || μετεωρολ. **ὀφθαλμὸς θυέλλης** ἡ κεντρικὴ ἥσυχος περιοχὴ ἑνὸς τροπικοῦ κυκλῶνος : Μετεωρολ. Λεξ. ἐν λ.

ὀφθαλμοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξέτασις τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμοσκοπία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ὀφθαλμιατρικῆς ἐπιστήμης πραγματευόμενος περὶ τῆς διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξετάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς δι' αὐτοῦ διαγνώσεως τῶν διαφόρων ὀφθαλμικῶν νόσων.

ὀφθαλμοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀφθαλμοσκοπίαν, εἰς τὴν διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ: ὀφθαλμοσκοπικὴ **ἐξέτασις - μελέτη.**

ὀφθαλμοσκοπικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς τὴν ὀφθαλμοσκοπίαν βλ.λ.

ὀφθαλμοσκόπιον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὀπτικὸν ὄργανον, δι' οὗ ὁ ἰατρὸς ἐξετάζει τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμόσοφος-ον μτγν. ὁ εἰς τὰ τῶν ὀφθαλμῶν σοφός, τῶν ὀφθαλμῶν ἰατρός, ὀφθαλμίατρος : Λουκ.Λεξιφ.4 **Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου.**

ὀφθαλμοστασία (ἡ) ἀκινητοποίησις τοῦ βολβοῦ διὰ τοῦ ὀφθαλμοστάτου βλ.λ.

ὀφθαλμοστᾰτήρ-ῆρος (ὁ) Ἐπιγρ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον.

ὀφθαλμοστάτης (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ κρατοῦνται ἀνεῳγμένα τὰ βλέφαρα καὶ ἀκίνητος ὁ βολβὸς προκειμένης ἐγχειρήσεως.

ὀφθαλμότεγκτος-ον ὁ βρέχων τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ ἀναβρύων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν : Εὐρ.Ἀλκ. 184 **ὀφθαλμοτέγκτῳ δεύεται πλημμυρίδι.**

ὀφθαλμοτομία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τομῆς παρακέντησις ἢ ἐξόρυξις τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμοτονόμετρον (τό) νεώτ. ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου προσδιορίζεται ὁ βαθμὸς τῆς ἐσωτερικῆς τάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀφθαλμοτρόπιον (τό) νεώτ. ἰατρ. ὄργανον δι' οὗ μελετῶνται αἱ κινήσεις τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν.

ὀφθαλμοφάνεια (ἡ) μσν. ὀφθαλμοπλανία βλ.λ., ὀπτικὴ ἀπάτη, οἵα ἡ ὑπὸ τῶν θαυματοποιῶν παραγομένη : Εὐστ.Πον.157,79 **ὑπὸ φωτὶ αἰθριάζοντι καὶ ὀφθαλμοφανείᾳ.**

ὀφθαλμοφᾰνής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς φανερός, ὁ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν γινόμενος ἀντιληπτός, ὁρατός : Ἀριστλ.ἀπ.208, Πάπ. ἀργύριον **ὀφθαλμοφανὲς ἐναντίον** . . μαρτύρων· **2)** προφανής, καταφανής : Ἀριστόξ.Ἁρμον.41 **παντὸς ὀφθαλμοφανοῦς ἔργου πέρας ἐστὶν ἡ ξύνεσις,** Στράβ.2,1,18 **ὀφθαλμοφανῆ γὰρ πάντα ταῦτα (καὶ) ἰδιώτῃ καὶ οὐ δεόμενα** μαθηματικῆς **σημειώσεως.**

ὀφθαλμοφανία (ἡ) μσν. ὀφθαλμοφάνεια βλ.λ.: Βί.Ἀγ.Συμεὼν.Σαλοῦ χειρ.π.Στεφ.Βυζ. ἐν λ. **καὶ ἔλεγεν ὅτι ὥσπερ ὁ φηφᾶς ποιεῖ ὀφθαλμοφανίαν, οὕτως καὶ οὗτος** ποιεῖ, Κορ.Ἄτ.4Β,701 ἐν λ.φηφᾶς.

ὀφθαλμοφανῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ ὀφθαλμοφανῆ τρόπον : ΠΔ Ἐσθ.8,13 **τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ,** Φίλ.1,614,Σέξτ. Ἐμπ.558 **τὰ** ὀφθαλμοφανῶς· **φθειρόμενα,** Εὐστ.Πον.51,47 ὀφθαλμοφανῶς **ἐκφαίνοιντο.**

ὀφθαλμωδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀδύνη, πόνος ἢ νευραλγία τοῦ ὀφθαλμοῦ· πρβλ. ὀφθαλμαλγία.

ὀφθαλμωρύχος-ον (ὀρύσσω) ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύσσων : Αἰσχ Εὐμ.186 **ἀλλ' οὗ καρανιστῆρες ὀφθαλμωρύχοι δίκαι.**

ὀφθαλμωρῠχῶ-έω μτγν. ἐξορύσσω ὀφθαλμούς, βγάζω μάτια : Φιλόδ.Ὀμ.59Ο.

ὀφθῆναι ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. **α'** τοῦ ρ. ὁρῶ.

ὀφιάκανθα (ἡ) νεώτ. γένος ἐχινοδέρμων.

ὀφιᾰκός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄφιν, ὁ τοῦ ὄφεως· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ ὀφιακά** σύγγραμμα τοῦ Νικάνδρου περὶ ὄφεων : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.377.

ὀφίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ὀφιοειδὴς τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς γύμνωσις : Γαλ.12,381, οὐτ. 10,1004· ‖ νεώτ. δερματικὴ πάθησις, καθ' ἣν ἀποπίπτουσι κατὰ τόπους αἱ τρίχες τῆς κόμης ἢ τοῦ σώματος, ὁ δὲ πάσχων φέρει κηλῖδας παρεμφερεῖς πρὸς τὰς τοῦ δέρματος τῶν ὄφεων· **2)** εἶδος λέπρας, καθ' ὃ ὁ ἀσθενὴς ἀποβάλλει τὸ δέρμα ὡς ὁ ὄφις· Γαλ.386 **«ὀφίασιν λέγουσι τὴν ἐκδέρουσαν τοὺς ἁλόντας ὡς ὄφεις».**

ὀφίαυλος (ὁ) νεώτ. πνευστὸν μουσικὸν ὄργανον τῆς κατηγορίας τῶν κερατίων, ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὸ 1590 ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ ἐξ Ὠσέρρης.

ὀφιγοί (οἱ) Ἡσ. «ὀπτικοί».

ὀφιδεύειν Ἡσ. «σχολάζειν, διατρίβειν, ὀκνεῖν».

ὀφιδιαστερίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐχινοζῴων τῆς τάξ. τῶν **ἀστεροειδῶν.**

ὀφίδιον (τό) κ. Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ ὄφις βλ.λ., μικρὸς ὄφις : Θεόφρ.Φ19,15,2, Ἀπολλ. Παραδ.Θαυμ.12, (γρ. **ὀφείδιον** ἐν κώδ. Ἀριστλ.Ζ1 607a,30, Στράβ.15,1,45)· ‖ νεώτ. γεν. ὄφις, **φίδι**· **2)** εἶδος ἰχθύος : Πλίν.Φ1 32,149, πρβλ. **ὄφις**· Ἡσ. «ποιὸς ἰχθύς»· ‖ κ. νεώτ. ζῳολ. γένος τι ἰχθύων. (Πιθ. **ὀφίδιον,** συνηρ. τοῦ ὀφῑ-ΐδιον.)

ὀφιεικελος-ον μτγν. ὁ μὲ ὄφιν ὅμοιος : Ἐπιφάν.1,348.

ὀφιηβοσίη (ἡ) Ἐπιγρ. τροφὴ ὄφεων, ἐπὶ τῆς πυθικῆς δάφνης καὶ τοῦ σελίνου τῶν νεμείων : Ἐπιγρ. **ὀφιηβοσίης αὐλοῖσιν Ἀρίστων.**

ὀφιῆτις-ήτιδος (ἡ) θηλ. τοῦ ὀφίτης βλ.λ., ὁ πρὸς ὀφίτην ὅμοιος· ‖ **ὀφιῆτις πέτρη** ὀφίτης : Ὀρφ. Λιθ.341, Διον.Περ.1013.

ὀφικλεΐς-ΐδος (ἡ) νεώτ. κ. **ὀφικλεΐς** χάλκινον πνευστὸν ὄργανον τῆς οἰκογ. τῶν **κλειδοκεράτων.**

ὀφιοβόρος-ον μτγν. ὁ βιβρώσκων, τρώγων τοὺς ὄφεις : Χρησμ.π.Πλούτ.Ἠθ.406Ε.

ὀφιογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐξ ὄφεως γεννηθείς· ‖ οἱ Ὀφιογενεῖς ὄνομα ἀσιατικῶν τινων φυλῶν : Κράτ.Γραμμ.π.Πλιν.Φ17,13, Στράβ.13,1,14 **τοὺς Ὀφιογενεῖς συγγένειάν τινα ἔχειν πρὸς τοὺς ὄφεις,** Βάρρ.π.Πρισκιαν.διάτ.10,32, Αἰλ.Ζ1 12,39.

ὀφιογένειον (τό) μτγν. ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,69.

ὀφιογλωσσοειδῆ (τά) νεώτ. βοταν. κ. **ὀφιογλωσσίδαι** (οἱ) οἰκογ. κρυπτογαμικῶν **φυτῶν** τοῦ ἀθροίσματος τῶν πτερίδων.

ὀφιογνώμων-ονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔμπειρος περὶ τοὺς ὄφεις,ποὺ ξέρει ἀπὸ φίδια:Στουδ.Θεόδ.196Α.

ὀφιόδειρος-ον ὁ ἔχων δειρήν, λαιμὸν **ὄφεως** : Χρησμ.π.Ἀριστλ.Θαυμ.832a,21.

ὀφιόδερμα-ατος (τό) νεώτ. ζῳολ. ὀφιουρὰ βλ.λ.

ὀφιόδηκτος-ον μτγν., μσν. κ. σχόλ. ὁ δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως : ΠΔ Σοφ.Σειρ.12,13 **τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον,** Γαλ.14,300, Ἱππιατρ.86.

ὀφιοδιώκτης (ὁ) γλωσσ. κυνηγὸς ὄφεων, δηλ. γόης, ὁ σαγηνεύων αὐτούς.

ὀφιοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν : Διοσκ.2,166· ‖ νεώτ. ἐπὶ γραμμῶν, ὁδῶν, ποταμῶν κ. ἄ., ὁ ἑλισσόμενος σπειροειδῶς, ποὺ σχηματίζει κορδέλλες, ζίγκ-ζάγκ.

ὀφιοειδῶς ἐπίρρ., νεώτ. κατὰ τρόπον ὀφιοειδῆ, μὲ κορδέλλες.

ὀφιόεις-εντος-εσσα-εν (ὄφις) ὁ ἀφθονῶν εἰς ὄφεις, ὁ ἔχων ὄφεις ἀφθόνους : Ἀντίμ.78 (οὕτως ἔχει τὸ ο μακρόν, βλ. ὄφις)· πρβλ. ὀφιοῦσσα.

ὀφιόθριξ-τρῐχος (ὁ,ἡ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τρίχας, κόμην ἐξ ὄφεων : Τζέτζ.εἰς Ἡσίοδ.Α 235· **2)** νεώτ. ζῳολ. γένος **ἀστεροειδῶν** ἐχινοδέρμων.

ὀφιοκέφᾰλος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων κεφαλὴν ὄφεως : Ἀθανάσ.2,9· **2)** εἶδος ἱέρακος : Δημήτρ.Πεπ.Ἱερακ.1,2 «δεῖ τὸν ἐπιλεγόμενον ἱέρακα ἐν πρώτοις τὸν νεανίσκον ἐπιζητεῖν, ἔπειτα

τὸν λεγόμενον ὀφιοκέφαλον· εἰσὶ γὰρ οἱ μακρὰς τὰς κεφαλὰς ἔχοντες καὶ ὁμοίας ὄφεων» **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **ὀφιοκεφαλιδῶν**, οὗ ἀξιολογώτερον εἶδος εἶναι **ὀφ- ὁ στικτός.**
ὀφιοκτόνη (ἡ) μτγν. ἡ κτείνουσα, φονεύουσα τοὺς ὄφεις, εἶδος σκολοπένδρας : Διοσκ.Θηρ.5.
ὀφιοκτόνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κτείνων, φονεύων τοὺς ὄφεις : Εὐστ.183,12· **2)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ὀφιοκτόνον** (τὸ) τὸ ἐλαφόβοσκον βλ.λ. : Ψ Διοσκ.3,69.
ὀφιολατρεία (ἡ) νεώτ. τὸ λατρεύειν τοὺς ὄφεις ἢ τὰ ἑρπετὰ ἐν γένει.
ὀφιολάτρης (ὁ) νεώτ. ὁ λατρεύων τοὺς ὄφεις.
ὀφιολάτρις-ιδος (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ ὀφιολάτρης.
ὀφιόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀφίτης βλ.λ.
ὀφιομάχης (ὁ) μτγν. ὀφιομάχος βλ.λ.2) : ΠΔ Λευϊτ.11,22 **ὀφιομάχην καὶ τὰ ὅμοια**, Φίλ.1,39.
ὀφιομάχος-ον μτγν. λεξ. ὁ πρὸς ὄφεις μαχόμενος : Φίλ.1,86 **ὀφιομάχος γνώμη**· **2)** ὡς οὐσ. εἶδος ἀκρίδος· Ἡσ. «ὀφιομάχος· ἰχνεύμων, ἀκρίδων γένος μὴ ἔχον πτερά».
ὀφιόμορφος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ** ἔχων μορφὴν ὄφεως : Ἐπιφάν.1,648Α.
ὄφιον (τὸ) γλῶσσ. «ὄφιον καὶ σηπίας ὄστρακόν ἐστιν ἄσβεστος φῶν».
ὀφιόνεος-η-ον (ὄφις) μτγν. ὁ ὡς ὁ τοῦ ὄφεως, ὀφιοειδής : Ὀππ.Κυν.3,436 **οὐρὴ οἱ δολιχὴ γὰρ ὀφιονέη τε τέτυκται** (ὅπου -ῐ-).
ὀφιονῖκοι (οἱ) μτγν. τίτλος βιβλίου περιέχοντος κωμικὰς ἱστορίας ὑπὸ Κόγχλαντος : Γαλ.11,798.
ὀφιόξυλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀποκυανοειδῶν.**
ὀφιοπαίκτης (ὁ) γλωσσ. γόης, σαγηνευτὴς τῶν ὄφεων, πιθ. (κτ. εἰκ. ἀντὶ ὄφιο-).
ὀφιοπλόκᾰμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πλοκάμους ὀφιοειδεῖς : Ὀρφ.Ὕμν.69,12.
ὀφϊόπους-οδος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἔχων ὀφιοειδεῖς πόδας ἢ ὁ ἀντὶ ποδῶν ἔχων ὡς σκέλη ὄφεις : Λουκ.Φιλοφ.22 **καὶ τὰ μὲν ἔνερθεν ὀφιόπους ἦν**· ‖ Σουΐδ. «ὀφιόπους γυνή, ἕρπουσα».
ὀφιοπώγων-ονος (ὁ) νεώτ. γένος **αἱμοδωροειδῶν φυτῶν.**
ὄφιος (ὁ) δημ. ὁ ὄφις, τὸ φίδι βλ.λ. : Βιζυην. 44,29 **μὲ τὸν ὄφιο ποιὸ πουλὶ πολεμᾷ;**
ὀφιοσκόρδον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὀφιοσκόροδον βλ.λ. : Διοσκ.2,152, Γεωπ.12,307· **2)** κάππαρις : Διοσκ.2,173.
ὀφιοσκόροδον (τὸ) μτγν. ἄγριον σκόροδον, ἄ. σκοροδόπρασον : Γαλ.12,126.
ὀφιόσπαρτος-ον (σπείρω), ποι. **ὀφιόσπρατος** ὁ ἐσπαρμένος ὑπὸ ὄφεων, γονιμοποιηθεὶς ἢ γεννηθεὶς ὑπ' αὐτῶν : ΕΜ 237,13.
ὀφιοστᾰφύλη (ἡ) μτγν. ὀφιοστάφυλον βλ.λ. : Πλίν.Φ1 13,127, αὐτ.23,21.
ὀφιοστᾰφυλον (τὸ) μτγν. ἄμπελος λευκὴ βλ.λ.: Διοσκ.4,182· **2)** κάππαρις : Διοσκ.2,173.
ὀφιότροπος-ον μσν. ὁ ἔχων τρόπους, ἤθη ὄφεως, ἐχίδνης : ΚΜανασσ.Χρον.4210 **ὀφιότροποι θεομισεῖς Ἑβραῖοι.**
ὀφιοτρόφος-ον μσν. ὁ τρέφων ὄφεις, ἐχίδνας : Στουδ.Θεόδ.499Β.
ὀφιουρά (ἡ) νεώτ. κ. ὀφίουρος (ὁ) γένος **ὀφιουροειδῶν** ἐχινοδέρμων.
ὀφίουρος-ον (οὐρά) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων οὐρὰν ὄφεως, ἐπὶ Αἰθιοπικοῦ τινος πτηνοῦ : Ἡσ.· **2)** νεώτ. ζῳολ. ὀφιουρὰ βλ.λ.
ὀφιοῦσσα (ἡ) συνηρ.τ. ἀντὶ **ὀφιόεσσα** (ἐνν. νῆσος) ἡ πλήρης ὄφεων νῆσος, ὄνομα τῆς Κύθνου: Ἀριστλ. ἀπ.522· ‖ ὀμ. ἐπὶ τῆς Ῥόδου· Ἡσ. «ἡ Ῥόδος διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὄφεων»· ‖ ὀμ. ἐπὶ διαφ. νήσων : Στράβ.3,5,1,Στέφ.Βυζ.ἐν λ. Βέσβικος· **2)** μαγικόν τι φυτόν : Πλίν.Φ1 24,163.
ὀφϊούχεος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ὀφιοῦχον βλ.λ.1) : Ἄρατ.522· **2)** δαίμων τις ἐμποδίζων τοὺς ἀλχημιστάς : Ὀλυμπ.Ἀλχ.86Β.
ὀφϊοῦχος (ὁ) (ἔχω) μτγν. κ. νεώτ. **ὁ** ἔχων, κρατῶν ὄφιν, ὄνομα ἀστερισμοῦ : Εὔδοξ.π.Ἱππαρχ.1, 2,7, Ἄρατ.76, Πτολ.Τετράβ.26· **2)** νεώτ. ἄστρον. ἀστερισμὸς κείμενος νοτίως τοῦ Ἡρακλέους καὶ βορείως τοῦ Σκορπίου.
ὀφιοφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν ὄφεις.
ὀφϊοφάγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρώγων ὄφεις, ὁ χρησιμοποιῶν αὐτοὺς ὡς τροφήν· ‖ **οἱ Ὀφιοφάγοι** ὄνομα λαοῦ τινος : Πλίν.Φ1 6,169.
ὀφιοφόρος-ον Ἐπιγρ. ὁ φέρων ἢ ἔχων ὄφεις.
ὀφιόφωνος-ον μσν.. ὁ ἔχων φωνὴν ὄφεως : Στουδ.Θεόδ.279Α.
ὄφις-εως (ὁ) κ. νεώτ., γενικ. ποι. κ. **ὄφεος,** δωρ. κ. Ἰων. **ὄφιος**, ἑρπετὸν ἐπίμηκες καὶ ἄπουν, φίδι, δημ. κ. ὄφιος (προφ. δισύλλ.) : Ἰλ.Μ 208 **αἰόλον ὄφιν**, Πίνδ.Π 4,249 **γλαυκῶπα ποικιλόνωτον ὄφιν,** Αἰσχ.Χο.544, Ἡρ.8,41, Θεόκρ.15,58 **τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω,** Μωραΐτ.1,167 **μάτια, ὡς τοῦ ἀστρίτου τοῦ ὄφεως παίζοντα,** - **Ἰοβόλος ὄφις**· ‖ ἰσοδύναμον τῷ δράκων βλ.λ. : Ἡσίοδ.Θ 322 **ἡ δ' ὄφιος, κρατεροῖο δράκοντος,** αὐτ.825 **ἑκατὸν κέφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος**· **2)** μτφ. ἐπὶ βέλους : Αἰσχ.Εὐμ.181 **λαβοῦσα πτηνὸν ἀργηστὴν ὄφιν**· ‖ ὀμ. κ. νεώτ. μτφ. ἄνθρωπος ὕπουλος : **ἐθέρμανα ὄφιν εἰς τοὺς κόλπους** μου (περιέθαλψα, εὐηργέτησα ἄνθρωπον δόλιον καὶ ἀχάριστον)· **3)** κ. ἐπὶ ὁμοιωμάτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὄφεως, ὡς τὸ δράκων βλ.λ., φέλιον ὀφιοειδές : Νικόστρ.33, Μέν 387, Φιλόστρ. Ἐπιστ.22· Μοῖρ. «ὄφεις Ἀττικοί, τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησι φέλια»· ‖ **τρικάρηνος ὄφις ὁ χάλκεος** ὁ ἀφιερωμένος εἰς τοὺς Δελφοὺς : Ἡρ.9,81· **4)** κ. νεώτ. ἄστρον. Ἰσημερινὸς ἀστερισμὸς θεωρούμενος ὑπὸ τινων ὡς τμῆμα τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὀφιούχου, ὑπὸ τινων δὲ ὡς ἰδισίτερος ἀστερισμός, ἀποτελούμενος ἐκ δύο τμημάτων, τοῦ ἑνὸς πρὸς δυσμὰς τοῦ Ὀφιούχου φέροντος τὸ ὄνομα **κεφαλὴ ὄφεως,** τοῦ δ' ἑτέρου πρὸς ἀνατολὰς καὶ καλουμένου **οὐρὰ ὄφεως** : Εὔδοξ.π. Ἱππάρχ.1,2,18, Ἄρατ.82· **5)** φυτόν τι ἀναρριχητικόν : Ἱππ Γυν.2,114· **6)** εἶδος ἰχθύος, βλ. ὀφίδιον 2)· **7)** εἶδος σκώληκος (ἄλλαχοῦ δρακόντιον): Ῥοῦφ.Ἐρωτήμ.65· **8)** ὀφίασις βλ.λ.1) : Κέλσ.Ἰατρ. 6,4, Πολυδ.4,192. (Ἡ πρώτη συλλαβὴ ἐνίοτε εἶναι μακρὰ εἰς παλαιοτ. ποιητάς, οἷον : Ἰλ.Μ 208 **αἰόλον ὄφιν**· πρβλ.Ἱππῶν.49,6, ὁπότε καὶ προεφέρετο (ἴσως καὶ ἐγράφετο) ὄπφις· πρβλ.Εὐστ. Ἰλ Μ 208.)
ὀφίτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ὄφιν· ὅθ. **ὀφίτης λίθος**· Διοσκ.5,162 «λίθος ὀφίτης, ὁ μέν τίς ἐστι βαρὺς καὶ μέλας· ὁ δὲ σποδοειδὴς τὴν χρόαν καὶ κατεστιγμένος· ὁ δέ τις γραμμὰς ἔχων λευκάς» : Ὀρφ.Λιθ.463· ‖ νεώτ.ὀρυκτολ. ἔνυδρον ὀρυκτὸν πυριτικὸν μαγνήσιον χρώματος συνήθως πρασίνου ἢ ἐνίοτε κιτρινοφαίου ἕως ὑπομαύρου.
ὀφιώδης-ους-ες κ. μσν. ὀφιοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 696b,23 **οἷον ἔγχελυς καὶ ὅσα ὀφιώδη,** αὐτ.ΖΠ 707b,30 (συγκρ.), Φίλ.1,81 **ὀφιῶδες πάθος,** αὐτ.82 **ὀφιώδης ἡδονή**, Ἱππιατρ.10 **τὴν λεγομένην ὀφιώδη φλέβα**· **2)** ὀφιόεις βλ.λ., ὁ πλήρης ὄφεων : Πίνδ.Ο 13,63 **τᾶς ὀφιώδεος υἱὸν ποτε** Γοργόνος, Στράβ.16.4,6 **ὀφιώδης νῆσος.**
ὀφίων-ονος μτγν. ὄνομα ἀγρίου ἀμνοῦ τῆς Σαρδηνίας : Πλίν.Φ1 28,151, αὐτ.30,146.
ὀφίωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. γένος σαυριδῶν ἑρπετῶν.
ὄφκαιρος-η-ο(ν) μσν., δημ. εὔκαιρος ἤτοι κενός, ἄδειος, μάταιος : Ἐρωτόκρ.3,164 **ὅποιος διατάσσει καὶ μιλεῖ, ὄφκαιρον κόπον ἔχει** ‖ ἐπὶ πλήγματος καταφερομένου κατά τινος, ὁ ἀποτυχών : αὐτ.2,1881 **ὄφκαιρη πῆγ' ἡ κοπανιά.**

ὀφλάνειν Ἡσ. «ὀφλισκάνειν· ὀφείλειν».

ὀφλάριον (τὸ) γλῶσσα τεμάχιον ἄρτου.

ὀφλεῖν δ. τ. τοῦ ὀφλισκάνω βλ. λ.· Ἡσ. «ὀφείλειν ἐκ καταδίκης».

ὄφλεμα-ατος (τὸ) ὄφλημα βλ.λ.· Ἐπιγρ. (πιθ.).

ὄφλημα-ατος (τὸ) (ὀφλεῖν) πρόστιμον ἐπιβληθὲν κατὰ τὴν δίκην, τὸ ποσὸν ὃ καταδικάζεταί τις νὰ πληρώσῃ : Ἰσαῖ.11,43 ὀφλήματα εἰσπράττειν, Δημ.546 οὐ γάρ ἐστιν ὄφλημ' ὅ τι χρὴ καταθέντ' ἐπίτιμον γενέσθαι τουτονί, Ἀριστλ.Ἀθ.63,3 ἐκτεῖσαι ὄφλημα, Δημ.998, Διόδ.Σ 16,23· ‖ γεν. χρέος· Ἡσ. «χρεώστημα» : Λουκ.Ἑρμότ.80 ὑπερήμερον εἶναι καὶ ἐκπρόθεσμον τὸ ὄφλημα, Ἡρωδιαν.5,1,6 ὥσπερ ὄφλημα κληρονομίας.

ὄφλησις-εως (ἡ) μτγν. ποινή, τιμωρία, ὄφλημα· Ἡσ. «χρεώστησις» : ΠΔ Βαρ.3,8 καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ .. τὰς ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, Φώτ.,Σουΐδ.

ὀφλητής (ὁ) γλωσσ. ὁ χρεώστης βλ.λ.

ὀφλισκάνω, παρατ. ὠφλίσκανον, μέλλ. ὀφλήσω, ἀόρ. ὤφλησα, παρακ. ὦφληκα, ἀρχ. μτχ. δοτ. πληθ. Fοφληκόσι (Ἐπιγρ.), π. δοκίμοις συγγραφεῦσιν ὁ ἀόρ. εἶναι ὦφλον, ἀπαρφ. ὀφλεῖν κ. μτχ. ὀφλών· ἐνίοτε γράφονται ἐσφαλμένως ὄφλειν, ὄφλων ὡς ἐὰν ἦσαν ἐξ ἀττ. ἐνεστ. ὄφλω· ἀλλ' ὁ ἐνεστ. οὗτος, καίπερ ἀναφερόμενος ὑπὸ Ἡρωδιαν.1,148, ἀπαντᾷ μόνον π. μτγν. συγγρ., οἷον Δίωνι Χρ.31,143· ὁ τ. ὀφλῶ-έω εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀμφίβολος, διότι π. Ἡσ. τὸ ὀφλεῖ δέον νὰ γραφῇ ὄφλει· τὸ ὤφλεε π. Ἡρ.8,26 εἶναι ἐσφ. ἀντὶ ὦφλε (τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ εἴς τινα κώδικας)· ὁ ἐνεστ. ὀφλίσκω ἀναφέρεται ὑπὸ Σουΐδ., ὁ δ' ἕτερος ὀφλάνω ὑπὸ τοῦ Φώτ. κ. Ἡσ., τούτου δὲ τὸ γ' ἑν. πρόσ. τοῦ μέλλ. ὀφλανεῖ ὑπὸ τοῦ Σόλ. π. τῷ Σχόλ.Ἰλ.Φ 282, καθίσταμαι, γίνομαι ὀφειλέτης, χρεωστῶ, ὀφείλω, κυρ. ἐπὶ ἀνθρώπου καταδικασθέντος εἰς πληρωμὴν προστίμου, ὑποχρεοῦμαι νὰ πληρώσω τι : Εὐρ.Μήδ 581 πλείστην ζημίαν ὀφλισκάνει, Ἀριστφ.Εἰρ.172 πέντε τάλαντα .. ὀφλήσει, Λυσ.20,14 ὦφλε χρήματα, Ξεν.Ἀν.5,8,1 ὦφλε .. τὸ μείωμα εἴκοσι μνᾶς, Πλάτ.Ἀπολ.36Α ὦφλε χιλίας δραχμάς, Ἰσοκρ.18,12 τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσει· **2**) φρ. δίκην ὀφλισκάνω καταδικάζομαι εἴς τινα δίκην, χάνω τὴ δίκη : Ἀριστφ.Νεφ.34 δίκας ὦφληκα, αὐτ.Ἐκκλ.655 ἢν τις ὄφλῃ παρὰ τοῖς ἄρχουσι δίκην .., Ἀντιφ.5,13 ἐρήμην ὀφ[illegible] .. τὴν δίκην, Ἀνδοκ.1,73 ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς ὦφλον, Ἰσαῖ.12,12 ὀφλεῖν δίαιταν (χάνω κατὰ τὴν κατὰ διαιτησίαν δίκην), Δημ.862 ὦφλε τὴν δίαιταν, Αἰσχίν.3,10 κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς· **3**) ἀπολ καταδικάζομαι, χάνω : Ἀριστφ.Νεφ.777 μέλλων ὀφλήσειν, αὐτ.Ἀχ 689 κᾆτ' ὀφλὼν ἀπέρχεται, Θουκ.3,70, Πλάτ.Νόμ.745Α· ‖ φρ. ὀφλεῖν τῷ δημοσίῳ ἐπί τινι διά τι σφάλμα : Δημ.998· **4**) μτ. γενικ. τοῦ ἐγκλήματος : Αἰσχ.Ἀγ.534 ὀφλὼν γὰρ ἁρπαγῆς τε καὶ κλοπῆς δίκην· συχν. ἄνευ τοῦ δίκην : Ἀνδοκ.1,74 κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν, Πλάτ.Νόμ.874Β τὸν καὶ ὠφληκότι φόνου μὴ ἐπιβαίνειν ἱερῶν, αὐτ.877C καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας, Δημ.732 κἂν ἀστρατείας τις ὄφλῃ, αὐτ.790 ὀφλοῦσαν ἀποστασίου· ‖ ὁμ. μτ. γενικ. τῆς ποινῆς : Πλάτ.Ἀπολ.39Β θανάτου δίκην ὄφλων, αὐτ.Νόμ.856D· ‖ μτ. ἀπαρφ. ἐν φρ. ὁριζούσῃ τὴν ποινὴν ἢ τὸ χρέος : Ἐπιγρ. ὦφλεν δύο τριήρεις καινὰς ἀποδοῦναι· ‖ μτ. μτχ. ἐν φρ. ὁριζούσῃ τὸ ἔγκλημα : Πλάτ.Νόμ.845Ε ἂν τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶ βλάπτων· **5**) γεν. μτ. αἰτ. δηλούσης κατηγορίαν, μομφήν, ἐχθρικὴν διάθεσιν, λοιδωρίαν κττ. : Εὐρ.Ἑλ.67 αἰσχύνην ὄφλῃ, αὐτ.Ἀνδρ.188 ὄφλω βλάβην, αὐτ.Μήδ.404 γέλωτα ὀφλεῖν (καταγελῶμαι), Ἀριστφ.Νεφ.1035 μὴ γέλωτ' ὀφλήσεις· ‖ φρ. δειλίαν ὀφλισκάνω ἐπισύρω κατ' ἐμαυτοῦ κατηγορίαν δειλίας, ἔχω χαρακτῆρα δειλοῦ : Ἡρ.26 δειλίην ὦφλε πρὸς βασιλέος (δ.γρ. ὤφλεε) (ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ τὴν μομφὴν δειλίας παρὰ τοῦ βασιλέως)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἀ. φεκτῶν : Σοφ.Ἀντ.470 σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω, αὐτ.1028 αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει, αὐτ.ΟΤ 511, Εὐρ.Ἑκ.327 ἀμαθίαν ὀφλήσομεν, αὐτ.Ἴων 443, Πλάτ.Ἀπολ.39Β ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίαν καὶ ἀδικίαν, Δημ.16 ἄνοιαν ὀφλισκάνων, αὐτ.18 αἰσχύνην ὠφλήκατε· ‖ ὅθ κ. μτ. αἰτ. κ. δοτ., ταύτης δηλούσης τὸ πρόσ. εἰς ὃ ἡ ὀφειλὴ ἢ ἐξ οὗ ἡ κατηγορία κλπ. : Εὐρ.Βάκχ.854 γέλωτα Θηβαίοις ὀφλεῖν· ‖ ὁμ. ἐμπροθέτως παρά τινι πρός τινα : Πλάτ.Φαίδ.117Α γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἐμαυτῷ, αὐτ.Ἱππ.Μ 282Α γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς.

ὀφλοί Ἡσ. «ὀφειλέται, ὀφειλαί».

ὀφνίς Ἡσ. «ὕννις, ἄροτρον».

ὄφρα ἐν χρ. ὡς τελικὸς καὶ χρονικὸς σύνδεσμος, συσχετ. τοῦ τόφρα, π. Ἴωσ. κ. Δωρ. ποιηταῖς καὶ τρὶς ἐν λυρ. χωρίοις τῶν τραγικῶν (Αἰσχ.Χο.360, αὐτ.Εὐμ.338, Σοφ.Ἠλ.225)· ὡς τελικὸς σύνδεσμος ἵνα, ὅπως, ὡς, διὰ νὰ .., μεθ' ὑποτ. κατόπιν ἀρκτικῶν χρόνων καὶ προστ. : Ἰλ.Α 524 ὄφρα πεποίθῃς, αὐτ.Δ 205 ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον, Ἀρήιον Ἀτρέος υἱόν· ‖ ἐν συνεκφ. τοῦ κε ἢ ἂν : Ἰλ.Χ 382 ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον, αὐτ.Β 440 ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα (ἴομεν κ. ἐγείρομεν ἐπ. τ. τῆς ὑποτ. ἀντὶ ἴωμεν, ἐγείρωμεν), αὐτ.Ζ 308 ὄφρα . . ἱερεύσομεν (ἀντὶ -ωμεν), Ὀδ.Ρ 10 ὄφρα ἂν ἐκεῖθι δαῖτα πτωχεύῃ, αὐτ.Σ 364, Πίνδ.Ο 7,15 ὄφρα . . αἰνέσω, αὐτ.Π 11,9, αὐτ.Ο 6,23 ὄφρα . . βάσομεν . . ἵκωμαί τε (ἔνθα τὸ βάσομεν εἶναι ὑποτ. ἀορ.), Βακχ.17,42 ὄφρα μήσεται· κ. ἀρνητ. : Ἰλ.Α 118 ὄφρα μὴ οἶος Ἀργείων ἀγέραστος· ‖ π. Ὁμ. τρὶς γίνεται χρῆσις τοῦ μέλλ. τῆς ὁριστ. : Ἰλ.Π 242 ὄφρα καὶ Ἕκτωρ εἴσεται, Ὀδ.Δ 163 ὄφρα .. ἔπος ὑποθήσεαι, αὐτ.Ρ 6 ὄφρα με μήτηρ ὄψεται· ‖ ὁμ. κ. κατόπιν ἱστορικῶν χρόνων : Ἰλ.Α 158 ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς, αὐτ.444, Ὀδ.Γ 15 καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι, αὐτ.Ζ 173, Πίνδ.Π 4,92 ὄφρα τις .. ἔραται, Ἀπολλ.Ρ 1,16, αὐτ.3,1307· ‖ κ. μτ. εὐκτ. κατόπιν ἱστορικῶν χρόνων : Ἰλ.Δ 300 ἐς μέσον ἔλασσεν, ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι, Ὀδ.Α 261 ὄφρα οἱ εἴη ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ‖ σπαν. ὄφρα κε ἢ ὄφρ' ἂν μτ. εὐκτ. : Ἰλ.Μ 26 ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη, Ὀδ.Ρ 298 ὄφρ' ἂν ἄγοιεν· ‖ ἐνίοτε κ. ἄνευ τοῦ ἄν, κε(ν) : Ἰλ.Δ 346 ὄφρ' ἐθέλητον, Ὀδ.Ο 81 ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι· ἐν Ἰλ.Ω 554 τὸ κεῖται εἶναι ὑποτακτική (κώδ.γρ. κῆται)· **2**) χρον. σύνδ. ἐφ' ὅσον, καθ' ὃν χρόνον, συνήθ. μτ. παρατ. : Ἰλ.Β 769 ἀνδρῶν . . ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας, ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· πρβλ.Ὀδ.Υ 136· τὸ συσχετ. τόφρα ἢ τόφρα δέ.. συνήθ. ἕπεται ἐν τῇ ἀποδόσει ὡς ἐν Ὀδ.Ι 56 ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ, τόφρα δὲ . .· πρβλ. Ἰλ.Δ 220, αὐτ.Ι 550· ‖ ὁμ. χρον. μεθ' ὑποτ. κ. συνήθ. μετὰ τοῦ ἄν, κε(ν) : Ἰλ.Ζ 113 ὄφρ' ἂν ἐγὼ βήω, Ὀδ.Β 124 ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅν τινα οἱ νῦν· ‖ ὁμ. κτ. πλεονασμὸν μτ. τοῦ τόφρα ἐν τῇ ἀποδόσει : Ἰλ.Λ 202 ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν . . τόφρ' ὑπόεικε μάχης, πρβλ Ὀδ.Ε 361, αὐτ.Ζ 259· τὸ τόφρα προηγεῖται ἐν Ἰλ.Α 509 τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, Ὀδ.Β 124· **3**) ἐπὶ διαρκείας χρόνου, ἕως ὅτου, μέχρις, μεθ' ὁριστ. ἀορ. ἐπὶ γεγονότος ἀναφερομένου εἰς τὸ παρελθόν : Ἰλ.Ε 557 ὄφρα καὶ αὐτὼ .. κατέκταθεν (ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὶ ἐφονεύθησαν), αὐτ.Κ 488 ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν,

'Οδ.Ε 57 **ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο**· κ. ἡγουμένου τοῦ τόφρα : 'Οδ.Δ 289 **τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη**· || ὁμ. μεθ' ὑποτ. ἀορ. ἐπὶ γεγονότος ἀναφερομένου εἰς τὸ μέλλον : 'Ιλ.Α 82 **ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ** (κρατεῖ, φυλάττει τὴν ὀργήν, μέχρις ὅτου τὴν ἱκανοποιήσῃ), αὐτ.Ξ 87· **4)** τοπικῶς, μέχρι : 'Απολλ. Ρ 2,805 **ὄφρ' αὐτοῖο ποτὶ στόμα Θερμώδοντος**· || μτ. εὐκτ. ἐπὶ μελλοντικοῦ χρόνου ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρελθόν : 'Οδ.Μ 437 **νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν**· πρβλ. 'Ιλ.Κ 571, 'Οδ.Γ285· || ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ τόφρα ἢ τέως ἐπί τινα καιρόν, πρὸς καιρόν, μόνον ἐν 'Ιλ.Ο 547 **ὁ δ' ὄφρα . . εἰλίποδας βοῦς βόσκ' ἐν Περκώτῃ**, || 'Ησ. «ὄφρα· ἵνα, ὅπως. ἕως, μέχρις. ἐάν».

ὄφρυα 'Ησ. «τὰ ὑψηλὰ καὶ ὑπερκείμενα χωρία. τινὲς αἱμασιάς».

ὀφρύα (ἡ) ὀφρύη βλ.λ.

ὀφρυάζω (ὀφρῦς) κ. λεξ. κ. νεώτ. σημαίνω, δηλῶ, ἐκφράζω ὁτιδήποτε διὰ τῶν ὀφρύων, νεύω δι' αὐτῶν· 'Ησ. «ὀφρυάζει· ταῖς ὀφρύσι νεύει» : 'Αμειψ.36· **2)** φαίνομαι ὑπερήφανος, ἀλαζών, ὑπερόπτης : Φρύν.Σοφ.Παρ.93Β «ὀφρυάζειν τὸ τὰς ὀφρῦς ἐπαίρειν καὶ ἀποσεμνύνεσθαι», Φώτ. «ὀφρυάζειν· τὸ συνάγειν τὰς ὀφρῦς» (συνέλκω τὰς ὀφρῦς, τὰ φρύδια, προσλαμβάνων οὕτως ἔκφρασιν ὑπερηφανείας), 'Αρκάδ.16, Προκ.Γοτθ.4,11,28.

ὀφρυἀνασπἀσίδης (ὁ) (ἀνασπῶ) μτγν. λ. κωμ. ὁ τὰς ὀφρῦς ἀνασπῶν καὶ ἐπαίρων περιφρονητικῶς : 'Ηγήσ.π.'Αθήν.4,162Α **ὀφρυανασπασίδαι, ῥινεγκαταπηξιγένειοι**.

ὀφρυγνᾷ βοιωτ. λ. 'Ησ. «ὀφρυάζει».

ὀφρύδι(ο)ν (τὸ) μον. ὑποκορ. τοῦ ὀφρὺς βλ.λ.· 'Ησ. ἐν λ. ἐπισκύνιον, Θεόγνωστ.Καν.125, Νικ.Χων. εἰς 'Ισαάκ.κ.'Αλέξ.3 **τὰ ὀφρύδια ἔχειν δασέα καὶ ἡνωμένα, ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρεμάμενα**, Διγεν.'Ακρ.1510 **πρόσωπον ἄσπρον ροδινόν, κατάμαυρον ὀφρύδιν**.

ὀφρύη ἰων., δωρ. **ὀφρύα** ('Επιγρ.) δ.τ. τοῦ ὀφρὺς βλ λ.3)· 'Ησ.«ὀφρύη· χῶμα, λόφος, αἱμασιά» : 'Ηρ. **4,181 ὀφρύη ψάμμου κατήκει**, αὐτ.182, Εὐρ.'Ηρακλ.394 **λεπαίαν δ' ὀφρύην καθήμενος**· || π. πάπ. αἰτ. ἑν. **ὀφρύγην** πρόχωμα, ὄχθη.

ὀφρύκνηστον 'Ησ. «ἐρυθριῶντα, οἱ γὰρ ἐρυθριῶντες κνῶνται τὰς ὀφρῦς» (πρβλ. τὸ λατ. homo fronte perfricta = ἄνθρωπος τρίψας τὸ μέτωπόν του τοσάκις, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχηται πλέον ἐρύθημα).

ὀφρυόεις-εντος-εσσα-εν ὁ ἐπὶ τῆς ὀφρύος ἢ τοῦ χείλους κρημνοῦ, ὁ προέχων, ἐπικρεμάμενος, ἀπόκρημνος : 'Ιλ.Χ 411 **"Ιλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ 'Ακροκορίνθου : Χρησμ.π.'Ηρ.5,92,2 **ὀφρυόεντα Κόρινθον**, Νόνν.Δ 15,106 **ὀφρυόεν μέτωπον**· πρβλ. ὀφρυῶ· **2)** μτφ. μεγαλοπρεπής, ἐπίσημος, σεμνός, σεμνοπρεπής : 'Αντίπ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 7,39 **ὀφρυόεσσα ἀοιδή** (ἐπὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Αἰσχύλου).

ὄφρυον (τὸ) νεώτ. ἀνθρωπολ. κεφαλομετρικὸν σημεῖον νοητόν, ὀλίγον ὕπερθεν τοῦ κλασσικοῦ μεσοφρύου, εὑρισκόμενον κατὰ τὴν διασταύρωσιν γραμμῆς ἑνούσης τὰ ἀνώτατα σημεῖα τῶν δύο ὀφρύων μετὰ τῆς γραμμῆς τοῦ μέσου ὀβελιαίου ἐπιπέδου τῆς κεφαλῆς.

ὀφρυόσκιος-ον ὁ ὑπὸ τῶν ὀφρύων σκιαζόμενος : Πλάτ.Κωμ. π.'Αριστλ.Τοπ.140a,4 **ὀφρυόσκιον τὸν ὀφθαλμόν** (ἐνν. εἶπεν).

ὀφρυοῦμαι-όομαι παθ. ἀνασπῶ τὰς ὀφρῦς ὑψηλά, ἐπαίρω τὰς ὀφρῦς, ὅθ. συνεκδ. φέρομαι ὑπερηφάνως : Τίμων Φλ.ἀπ.13 **ὠφρυωμένοι γραμματικοί**, Λουκ.'Ερωτ.2 **ἀγροικίαν ὠφρυωμένος** (πλήρης ὑπεροπτικῆς ἀγροικίας), Σέξτ.'Εμπ. Πυρρ.3,278, 'Αλκίφρ.3,4 (**ὠφρυωμένος** εἶναι τετρασύλλ. ἐν Τίμωνι Φλ.ἀπ.13).

ὀφρῦς-ύος (ἡ) κ. νεώτ., αἰτ. ἑν. **ὀφρῦν** κ. π. μτγν. ποι. **ὀφρύα** ('Οππ.Κυν.4,405), αἰτ. πληθ. **ὀφρύας** ἀλλὰ κ. **ὀφρῦς**, ὁμ. κ. π. 'Αττικοῖς (ῦ ἐν τῇ ὀνομαστ. κ. αἰτ. τονουμένας **ὀφρῦς, ὀφρῦν**, ὑπὸ 'Ηρωδιαν.2,937· ὁ τονισμὸς **ὀφρύς, ὀφρύν** ἀπαντᾷ π. μτγν. συγγραφεῦσι· ἐν συνθέσει δὲ ἔχει τὸ ῠ, οἷον εὔοφρυς, λεύκοφρυς), τὸ ἄνωθεν τῆς ὀφθαλμικῆς κόγχης ἔπαρμα καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ τοξοειδῶς κείμενον τριχωτὸν δέρμα, τὸ φρύδι : 'Ιλ.Ξ 493 **τὸν . . ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα**, 'Αριστλ.ΖΜ 671b,32 **τὴν ὀφρὺν τὴν δεξιὰν αἴρουσι μᾶλλον**, Πρ.878b,28· κυρ. ἐν τῷ πληθ. : 'Ιλ.Ν 88 **ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον**, 'Ησίοδ.Θ 827 **ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε**· || συχν. μτ. τοῦ νεύω περὶ σημείων, ἐκφραζόντων συναίσθημά τι ἢ συναίνεσιν ἢ περὶ γενομένων πρὸς συνεννόησιν νευμάτων : 'Ιλ.Α 528 **ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσιν νεῦσε Κρονίων** (δηλ. ἐπένευσεν ὀφρύσι, κατένευσε), 'Οδ.Π 164 **ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε** (ἔνευσε, ἔκαμε νεῦμα εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τι), αὐτ.Ι 468 **ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ** (ἔκαμε νεῦμα νὰ μὴ . .), αὐτ.Μ 194 **ὀφρύσι νευστάζων**· || ὁμ. εἰς φρς ἐκφραζούσας συγκίνησιν : **τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν** εἰς ἔνδειξιν θλίψεως, στενοχωρίας : 'Αριστφ. 'Αχ.1069 **τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακὼς ὥσπερ τι δεινὸν ἀγγελῶν**, Μέν.556,3 **ἀνασπάσας τις τὰς ὀφρῦς οἴμοι λαλεῖ**· || κ. ἐν ἀναφ. πρὸς ὑπερηφανίαν, ἀλαζονείαν κττ.: Κρατῖν.355 **ἀνελκταῖς ὀφρύσι σεμνός**, 'Αριστφ.Βάτρ.925 **ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους**, Εὐρ.ἀπ.1040 **ὀφρῦν ἐπαίρειν**, "Αλεξ.16,6 **τὰς ὀφρῦς ἔχειν ἐπάνω τῆς κορυφῆς**, Δημ.442 **τὰς ὀφρῦς ἀνέσπακε**, Μέν.39 **οἱ τὰς ὀφρῦς αἴροντες**, Λουκ. 'Ερωτ.54 **καὶ ὅσοι τὴν φιλοσοφίας ὀφρὺν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς κροτάφους ὑπερήρκασι**, ΑΠ 7,440,6 **ὀφρῦν ἐφέλκεσθαι**, 'Αγαθ.αὐτ.5,215 **ὅσσον ἐρύσσσι ὀφρύας**· || τοὐναντίον ἐν φρ. **τὰς ὀφρῦς συνάγειν** συνοφρυοῦσθαι : 'Αριστφ. Νεφ.582 **τὰς ὀφρῦς συνήγομεν κάποιοῦμεν δεινά**, αὐτ.Πλ.756, 'Αντιφάν.307 **τὰς ὀφρῦς συνέλκειν**, Λουκ.Β Πρ.7 **καὶ συνέσπακε τὰς ὀφρῦς**, 'Αλκίφρ. 3,3 **τὰς ὀφρῦς κατεσπακώς**· || κ. ἀντιθ. **καταβαλεῖν, λῦσαι, μεθεῖναι τὰς ὀφρῦς** ἢ **τὴν ὀφρὺν** χαλαρώνω ἢ ἀφήνω νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν θέσιν των αἱ ὀφρύες, πραΰνομαι ἢ καθίσταμαι εὔχαρις : Εὐρ.Κύκλ.167 **ἅπαξ μεθυσθεὶς καταβαλὼν τε τὰς ὀφρῦς**, αὐτ.'Ιππ.290 **στυγνὴν ὀφρῦν λύσασα**, αὐτ. ΙΑ 648, Πλάτ.Κωμ.32 **σχάζεσθαι τὰς ὀφρῦς**, Ζήν.Τ 1,58 **ὀφρὺς μὴ καθειμένη**, Πλούτ.'Ηθ.10627 **καθέσθαι τὰς ὀφρῦς**· || ὅθ. **ὀφρῦς** ἐν χρ. πρὸς ἐκδήλωσιν σοβαρότητος : Εὐρ.'Ιππ.172 **στυγνὸν δ' ὀφρύων νέφος αὐξάνεται**, Ξεν.Συμπ.8,3 **σπουδαῖαι μὲν αὐτοῦ αἱ ὀφρύες**· || ὁμ. πρὸς ἐκδήλωσιν χαρᾶς, γέλωτος κττ. : Πίνδ.Π 9,38 **ἀγανᾷ χλαρὸν γελάσσαις ὀφρύϊ**, 'Υμν.Δημ.358· || κ. συνεκδ. **ὀφρῦς** καταφρόνησις, ὑπεροψία, ὑπερηφάνεια, οἴησις, ἔπαρσις· 'Ησ. «ἔπαρσις, ὑπερηφανία»· πρβλ. ὀφρύωμα : ΑΠ 7,409, αὐτ.9,43, αὐτ.10,122· || περὶ τοῦ φυσιογνωμικοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν βλ. 'Αριστλ.ΖΙ 491b,14, αὐτ.Φυσιογν. 812b,26· **2)** κ. νεώτ. συνεκδ. ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ σχήματος ἡ ὀφρὺς ὄρους, λόφου, ὀρεινὴ σειρὰ μετὰ πλευρᾶς ἀποκρήμνου, ἀπόκρημνος βράχος κ. καθόλου κράσπεδον οἱουδήποτε ὑψώματος : 'Ιλ.Υ 151 **οἱ δ' ἑτέρωσε καθῖζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης**, Πίνδ.Ο 13,106 **τὰ δ' ὑπ' ὀφρύϊ Παρνασίᾳ**· **3)** ὁμ. κρηπίδωμα, ἀνάχωμα : Πολύβ.36,8,3 **ὀφρὺς ἀπότομος**· || ὁμ. ἡ ἐπικρεμαμένη καὶ ἐξέχουσα ἀπότομος ὄχθη τοῦ ποταμοῦ: αὐτ.2,33,7, Πάπ. **ἐπ' ὀφρύων ποταμοῦ**· || τοπογρ. ἡ χαρακτηριστικὴ γραμμὴ ὑψώματός τινος ἥτις διαχωρίζει τὴν ἀνωτέραν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ (πλάκα) ἀπὸ τὴν μέσην (κορμόν)· || στρατ.

ὁ γεωμετρικὸς τόπος τῶν σημείων ἐκείνων τῶν κλιτύων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν θέαν τοῦ παρατηρητοῦ ὅλον τὸ ἔμπροσθεν ἔδαφος μέχρι τῶν ὑπωρειῶν· || κ. νεώτ. ἐπὶ τάφρου : Στράβ.5,3,7 **ἐξέτειναν ὅσον ἐξαστάδιον χῶμα ἐπὶ τῇ ἐντὸς ὀφρύι τῆς τάφρου·** || ἐπὶ τοῦ χείλους κοιλοτήτων : Γαλ.Χρ.Μορ.1,15· || ὁμ. συνεκδ. ἡ παραλία : 'Απολλ.Ρ 1,178 **ἐπ' ὀφρύσιν αἰγιαλοῖο·** || ἐπὶ ξυλίνου πήγματος **περιβάλλοντος** τὸ στόμιον πολεμικῆς μηχανῆς : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.57,7· || ἐπιστύλιον : Προκ.Γαζ.157Β· **4)** φυτόν τι : Πλίν.Φ.Ι 26,164· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ὀρχεοειδῶν,** οὗ γνωστότερα εἴδη παρ' ἡμῖν εἶναι **ὀφρῦς ἡ μέλισσα,** σερνικοβότανο, **ὀφρῦς ὁ οἶστρος,** πουλάκι τῆς Λαμπρῆς (Κεφαλληνία), καὶ **ὀφρῦς ἡ τενθρηδών** κόρη κ. μέλισσα (Κύπρος)· **5)** νεώτ. δερματολ. μυοδερματικὴ προεξοχὴ τοῦ ὑπερκογχίου χείλους τοῦ μετώπου ἄνωθεν ἑκατέρου τῶν ὀφθαλμῶν καὶ καλυπτομένη ὑπὸ πυκνῶν τριχῶν· **6)** νεώτ. ναυτ. **ὀφρῦς,** δημ. **φρῦδι** βαθυτεφρόχρουν νέφος ἐμφανιζόμενον ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ἐν καιρῷ προμηνύοντι λαίλαπα (μπόραν), δημ. κ. (σ)καθούρι· || ὠκεαν. ἡ γραμμὴ καθ' ἣν περατοῦται πρὸς τὰ ἄνω ἡ χαίτη ἑκάστου κύματος καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ.

ὀφρυῶ-άω μτγν. ἔχω ὀροσειρὰς ἢ λόφους· **ἐν** χρ. ὡς παροιμιώδης ἔκφρασις : Στράβ.8,6,23 **Κόρινθος ὀφρυᾷ τε καὶ κοιλαίνεται·** πρβλ.ὀφρυόεις.

ὀφρυώδης-ους-ες μτγν. ὁ σχηματίζων, ἔχων προεξοχὰς ἐν εἴδει ὀφρύος : Γαλ.Χρ.Μορ.13,2 **ὀφρυώδεις κοιλότητες** (αἱ σχηματίζουσαι χείλη), αὐτ.2,776, 'Ηλιόδ.Χειρ.π.'Ορειβ.46,15,2.

ὀφρύωμα-ατος (τὸ) μσν. μτφ. ὀφρύωσις βλ.λ.2), κόμπος, ὑπεροφία : 'Ανδρ.Κρ.173 **ὀφρύωμα τῶν ἐχθρῶν.**

ὀφρύωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ χεῖλος τῆς κοτύλης τοῦ μηριαίου ὀστοῦ : Παῦλ.Αἰγ.6,224,31 **ὑψηλοτέραις ὀφρυώσεσι κατωχύρωται·** **2)** συνεκδ. ὑπεροψία, ὑπερηφανία : 'Ωριγ.2,404Β.

ὀφφικιάλιος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ὀφφικιάλης** κ. **ὀφφικιοῦχος** (λατ. officialis) π. Βυζαντ. ἀξιωματικός, ὁ δι' ὀφφικίου τετιμημένος ἄρχων, ὁ ἔχων ὀφφίκιον βλ.λ., ἄσκησιν κρατικῆς τινος ἀνωτέρας ὑπηρεσίας : Βασ.4,713Α, Κ Πορφ."Εκθ.10,6, αὐτ.460,16, Χρον.Μορ.7976 **νὰ εἶναι πιστοὶ .. εἰς ἐσένα . . ὡς ὀφφικιάλου τοῦ ρηγός.**

ὀφφίκιον (τὸ) (λατ.) μσν. κ. νεώτ. π. Βυζαντινοῖς ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ἔφερον οἱ διάφοροι ἐκκλησιαστικοί, αὐλικοί, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες τῆς αὐτοκρατορίας : Χρον.Μορ.144 **τὸ ὀφφίκιον ἐπαράλαβε, μὲ προθυμίαν τὸ ἐπῆρε.**

ὀχ μσν. δημ. κ. δημ. πρόθεσις ἰδιωματικὴ προελθοῦσα ἐκ τῆς **ἐκ** κατὰ νεωτέραν διαλεκτικὴν ἐξέλιξιν (**ἐκ-όκ-όχ**) ἀπό : 'Ερωτόκρ.1,48 **κι ὁ Ρήγας ὀχ τὸ λογισμὸ καὶ βάρος ἐλυτρώθη,** αὐτ.111 **νὰ φεύγῃ ὀχ τὸ παλάτι,** Σολωμ. 'Η Φαρμακωμένη 6,2 **ὀχ τὸ στόμα σου τ' ἤθελε βγῆ.**

ὄχα ἐπίρρ. ἐπ. ἐν χρ. π. 'Ομ. μ. ὡς ἐπιτατικὸν πρὸ τοῦ ὑπερθ. ἄριστος, τὰ μάλιστα : 'Ιλ.Α 69 **ὄχ' ἄριστος** (ἐξόχως ἄριστος)· πρβλ. ἔξοχα.

ὀχάνη (ἡ) μτγν. ὄχανον βλ.λ. : Πλούτ.Κλεομ.11 **καὶ τὴν ἀσπίδα φορεῖν δι' ὀχάνης.**

ὄχανον (τὸ) (ἔχω) ἡ λαβὴ ἀσπίδος, ἥτις ἦτο ταινία σκυτίνη ἢ καὶ ἐκ μετάλλου, καθηλωμένη κατὰ τὰς δύο ἄκρας εἰς τὸ **ἐσωτερικὸν** μέρος αὐτῆς, ὥστε ὁ ἀσπιδοφόρος νὰ δύναται **νὰ** ἐμβάλλῃ τὴν χεῖρα εἰς αὐτὴν καὶ **νὰ** κινῇ ταύτην εὐκόλως καὶ κατὰ βούλησιν : 'Ανακρ.91, 'Ηρ.2,141 **πρὸς δὲ τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα,** αὐτ.1,171 **καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι πρῶτοι** (οἱ Κᾶρες), Αἰν.Τακτ.29,12.

ὀχεά (ἡ) μτγν., ἰων. **ὀχεή,** συνηρ. γενικ. **ὀχῆς** ("Αρατ.956) χειά βλ.λ., ὀπή, σπήλαιον : "Αρατ.1026 **δύνων ἐς κοίλας ὀχεάς,** Νίκ.Θηρ 139 **ὁπότε σκαρθμοὺς ἐλάφων ὀχεῇσιν ἀλύξῃς ἀνδρὸς ἐνισκήψῃ χολόων θυμοφθόρον ἰόν,** 'Ορφ.'Αργ.79.

ὀχέεσκον ἰων. παρατ. τοῦ ὀχῶ βλ.λ.

ὀχεία (ἡ) (ὀχεύω) κ. νεώτ. ἡ σαρκικὴ μεῖξις, συνουσία, τὸ βάτευμα, ἐπὶ τοῦ ἄρρενος ζῴου : Ξεν. 'Ιππ.5,8 **οὐχ ὁμοίως ὑπομένουσι τοὺς ὄνους ἐπὶ τῇ ὀχείᾳ·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ θήλεος : 'Αριστφ.ΖΓ 748a,21 **ὀχείαν δέχεσθαι·** || ἐπὶ ἀμφοτέρων : 'Αριστλ.ΖΙ 540a,2 ὀχείαν ποιεῖσθαι, Θεόφρ.'Οσμ.61 περὶ **τὰς ὀχείας** (κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὀχείας)· **2)** πάπ.ἡ γονιμοποίησις ἐπὶ φυτῶν (διόρθ.ἀντὶ ὠχ-)· **3)** (ὀχῶ) **ὀχεία ποντία** ἡ κατέχουσα τὸ πλοῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ, (δηλ. **ἄγκυρα**)· πρβλ. ὀχεῖον **5)** : Τραγ.'Αδέσπ.251 (π.'Ησ.).

ὀχεῖον (τὸ) ἄρρεν ζῷον φυλαττόμενον, τρεφόμενον ὅπως βατεύῃ τὰ θήλεα, ἐπιβήτωρ, βατευτής : 'Αριστλ.ΖΙ 1572a,14 **οὐκ ἐξαιροῦσι τὰ ὀχεῖα ἐκ τῶν θηλειῶν,** αὐτ.ΖΓ 748a,27, Στράβ.16,2,10 **ὀχεῖα δὲ τούτων τριακόσια,** Πλούτ.Λυκ.15 **καὶ ἵππους ὑπὸ τοῖς κρατίστοις τῶν ὀχείων βιβάζουσι χάριτι·** **2)** ἀλεκτρυών, ἀλέκτωρ, κόκκορας : 'Αριστλ. ΖΓ 730a,11· **3)** π. 'Αρποκρ. τόπος, «ἐν ᾧ ὀχεῖαι γίνονται κτηνῶν ἢ ὀχήματα μισθοῦνται», πιθ. ἑρμηνεία τοῦ π.Λυκοῦργ.ἀπ.26 **γείτονας τοῦ ὀχείου·** **4)** ὄχημα βλ.λ.2), ὀχος : Δείν.ἀπ.64,2· **5)** ἄγκυρα βλ.λ. : Τραγ.'Αδέσπ.251 (π.Θεογνώστ.Καν.128).

ὀχεῖος-α-ον ὁ ἐπιτήδειος, κατάλληλος, ἀνήκων εἰς τὴν ὀχείαν βλ.λ.1), εἰς τὸ βατεύειν : Δείν.ἀπ.64,2 **ὀχεῖος ἵππος** (ἐπιβήτωρ).

ὄχεντρα (ἡ) δημ. ἔχιδνα ἢ ἀμμοδύτης βλ.λ. : Κρυστ.'Αγροτ. Τὸ μαγεμένο μαντήλι (2) **γυναίκα ἀνάποδη καὶ ὄχεντρα ὠργισμένη,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. 81,17 **μερώνουν κι οἱ ὄχεντρες σὰν ἀγαποῦνε.**

ὄχερη (ἡ) δημ. κ. **ἔχερη** ἐξάρτημα τοῦ ἀρότρου, ξύλον οὗ ἔχεται ὁ ἀρότης κατευθύνων **τὸ ἄροτρον,** ἐχέτλη, ἀλετρόχερο.

ὀχεσφι(ν) ἐπ. δοτ. πληθ. τοῦ ὄχος βλ.λ.

ὀχεταγωγία, ὀχεταγωγός, ὀχεταγωγῶ δ. τ. τοῦ ὀχετηγωγία,-γός,-γῶ βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.844Α **πλὴν αὐτῆς τῆς ὀχεταγωγίας,** Πολυβ.1,224, αὐτ.1,221.

ὀχετάριος (ὁ) γλωσσ. ὑδρογνώμων βλ.λ.

ὀχετεία (ἡ) τὸ διοχετεύειν ὕδωρ δι' ἀγωγοῦ, τὸ ἄγειν εἰς αὐλάκιον, τάφρον, ὑδραγωγία, ἄρδευσις : 'Αριστλ.ΖΜ 668a,27 **καθάπερ οὖν ἐν ταῖς ὀχετείαις αἱ μέγισται τῶν τάφρων διαμένουσιν·** || κ.μτφ.: Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,7,6 **ὀχετεία τῆς τροφῆς.**

ὀχέτευμα-ατος (τὸ) ὀχετὸς βλ.λ., ὁ σωλὴν τοῦ μυκτῆρος : 'Αριστλ ΖΙ 492d,16 **μέρος δ' αὐτοῦ τὸ μὲν διάφραγμα χόνδρος, τὸ δ' ὀχέτωμα κενόν.**

ὀχετεύω μετοβιβάζω ὕδωρ δι' ὀχετοῦ ἢ διώρυγος ἢ τάφρου : 'Ηρ.2,99 **τὸν δὲ ποταμὸν ὀχετεῦσαι τὸ μέσον τῶν οὐρέων ῥέειν,** Πάπ.κ. μτφ.: 'Εμπ.4,2 **ἐκ στομάτων καθαρὴν ὀχετεύσατε πηγήν,** 'Αριστλ.ΖΜ 668a,20 **ἡ φύσις τὸ αἷμα διὰ παντὸς ὠχέτευκε τοῦ σώματος·** κ. παθ. : 'Ηρ 3,60 **ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων·** μτφ. : Αἰσχ. 'Αγ.867 **πρὸς οἶκον ὠχετεύετο φάτις·** || ὁμ. κ. μέσ. : ΑΠ 9,162 **ῥοῦν ὀχετευσάμενος·** **2)** κατασκευάζω τι ὡς ὀχετόν : 'Ερμητ.5,6 **τίς ὁ ὀχετεύσας τὰς φλέβας ;**

ὀχετηγία (ἡ) μτγν. λεξ. ἡ διὰ τάφρων, αὐλάκων ἄρδευσις : Προκ.Γοτθ.4,12 **διελεῖν τὴν ὀχετηγίαν** (δ. γρ. ὀχεταγωγίαν), Σουΐδ.

ὀχετηγός-όν (ἄγω) 'Ησ. «ὁ τὸ ὕδωρ ἄγων, ὑδραγωγός, κηπουρὸς ἢ ὁ ἄρδων», ὁ διοχετεύων ὕδωρ δι' αὔλακος ἢ ὀχετοῦ : 'Ιλ.Φ 257 **ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου ἂμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύῃ·** κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ αὐλοῦ : ΑΠ 9,505,6 **πνεῦμα ὀχετηγόν·** || ὁμ.

ἐπὶ τοῦ 'Αλφειοῦ : ΑΠ 362,5 **ἐῶν ὀχετηγὸς ἐρώτων,** Μακεδ.ΑΠ 228 **ἔρως ὀχετηγὸς** ἀνίης.

ὀχετηγῶ-έω μσν. ἄγω, φέρω, διοχετεύω ὕδωρ διὰ τάφρων ἢ ὀχετοῦ : Εὐστ.1379,49 **ὠχετήγησε μισαγκείας τινὸς δίκην.**

ὀχέτιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ ὀχετὸς βλ.λ. : Διογ.Λ 7,17, ΚΜανασσ.'Ερωτ.9,49 **ἂν γὰρ** χαρᾶς **ὀχέτιον, ἂν ἡδονῆς** ῥανίδες .. **ἄρδωσι τὴν καρδίαν.**

ὀχετίσκος (ὁ) νεώτ. μικρὸς ὀχετός.

ὄχετλον (τὸ) λεξ. ὄχημα βλ.λ. 'Ησ. (ἐν πληθ.), Φώτ.

ὀχετογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. μικρὸς ὑδατοφράκτης ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, δι' οὗ ρυθμίζεται ἡ ἐκροὴ τοῦ ὕδατος ἐκ τῶν δεξαμενῶν ὡς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν αὐλάκων καὶ ὀχετῶν.

ὀχετοκράνιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ὀχετόκρανον βλ.λ. : ΕΜ 644,48, ΑΒ 287 (ὅπου ἑρμηνεύεται διὰ τοῦ κηλώνειον).

ὀχετόκρᾶνον (τὸ) κ. λεξ. τὸ τέλος ἢ ἡ ἔξοδος ὅθεν ἐκχέεται τὸ ὕδωρ : 'Υπερείδ.άπ.132, Φώτ. «ὀχετόκρανα, τὰς λεγομένας ἐκχύσεις τῶν μηχανημάτων· εἰσὶ δὲ αὗται ξύλιναι ἢ κεράτιναι· οἱ δέ φασι τοὺς ὑπονόμους καὶ τοὺς ὑπὸ γῆν ὀχετούς».

ὀχετός (ὁ) (ὄχος, ὀχῶ) κ. νεώτ. μέσον πρὸς μεταφοράν, διοχέτευσιν ὕδατος, σωλὴν διοχετεύσεως, κατεσκευασμένος ἐκ δέρματος : 'Ηρ.3,9 **ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων ὀχετὸν** μήκει **ἐξικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτου τὸ ὕδωρ·** ὅταν εὑρίσκεται ὑπογείως εἶναι πεποιημένος ἐξ ξύλου : 'Επιγρ.· ὁμ. λίθινος : 'Επιγρ. **ὀχετὸς λίθινος κρυπτός·** καὶ ἄνευ ὀνομασίας τῆς ὕλης ἐξ ἧς εἶναι κατεσκευασμένος : Θουκ.6,100 **οἱ δὲ 'Αθηναῖοι τούς τε ὀχετοὺς αὐτῶν .. διέφθειραν,** Πλάτ.Φαίδ. 112C **ῥεῖ διὰ τῶν** ὀχετῶν **καὶ διὰ τῆς γῆς,** 'Επιγρ. **τοὺς προϋπάρχοντας ὀχετοὺς** κρυπτοὺς **ποιεῖν·** ‖ κ. νεώτ. κατασκευὴ προωρισμένη νὰ καθοδηγήσῃ τὰ ὕδατα ἀπὸ ἑνὸς σημείου εἰς ἕτερον, αὖλαξ ἢ ὑπόγειος σῆραγξ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατεσκευασμένη : 'Αριστλ.Πολιτ.1303b,13 **αἱ διαβάσεις τῶν ὀχετῶν·** ‖ ὀχετοὶ **μετέωροι** ἀνοικτοὶ ὀχετοί, αὔλακες ἀρδεύσεως : 'Αριστλ.'Αθ. 50,2· ‖ ἀφεδρῶν βλ.λ. : ΚΔ Μάρκ.7,19 **καὶ εἰς τὸν ὀχετὸν ἐκπορεύεται καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα** (γρ.ἐν κώδ.)· ‖ καθ' 'Ησ.«ὀχετός, σωλήν, ἀγωγός, ῥύαξ, ὕδωρ, ὑδραγωγεῖον»· **2)** ἀνατομ. τραχεῖα ἀρτηρία, ἀγωγοὶ τῆς τραχείας ἄγοντες **εἰς** τοὺς πνεύμονας : Πλάτ.Τίμ.70D **τῆς ἀρτηρίας ὀχετοὺς ἐπὶ τὸν πνεύμονα ἔτεμον,** Πολυδ.' 2,217 **οἱ τοῦ αἵματος ὀχετοί·** ‖ ἐπὶ τῶν οὐρητικῶν καὶ σπλαγχνικῶν ἀγωγῶν : 'Ιππ.Τέχν.48,50, Ξεν. 'Απομν.1,4,6 **ἀποστρέφαι τοὺς τούτων ὀχετούς·** **3)** ἐν τῷ πληθ. ῥύακες, χείμαρροι : Πίνδ.Ο 5,12 **καὶ σεμνοὺς** ὀχετούς, Εὐρ.'Ορ.809 **παρὰ Σιμουντίοις ὀχετοῖς,** αὐτ.ΙΑ 767· ‖ κ. μτφ. : Πίνδ.Ο 10(11),37 **πλαγαῖς τε σιδάρου βαθὺν εἰς ὀχετὸν ἄτας,** Εὐρ.'Ικ.1111 **παρεκτρέποντες ὀχετὸν ὥστε μὴ θανεῖν** (παρασκευάζοντες πλάγιον τρόπον, μέσον ἐκφυγῆς), Φερεκρ.130,7 **ὀχετοὶ βοτρύων·** πρβλ. Τελεκλ.1,9, Δομάσκ.'Αρχ.127 **ἐν τοῖς μεριστοῖς ὀχετοῖς** (ἐν τοῖς ῥεύμασι), αὐτ.130· **4)** ἀττ. τ. ἀντὶ βόρβορος κτ. τὸν 'Ελλάδ.π.Φώτ.535Α,9 **τὸν δὲ βόρβορον ὀχετὸν** (ἐκάλουν 'Αθηναῖοι).

ὄχευμα-ατος (τὸ) ἡ πρᾶξις, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὀχείας βλ.λ., τὸ σπέρμα, τὸ ἔμβρυον : 'Αριστλ.ΖΙ 577a,26 **ὁ μὲν οὖν ὄνος ἐπαναβὰς διαφθείρει τὸ τοῦ ἵππου ὄχευμα,** αὐτ.Φυσ.2,506 (πιθ. εἰκ.).

ὀχεύς-έως (ὁ) (ἔχω) κ. νεώτ., ἐπ. γενικ. -ῆος πᾶν ὅ, τι χρησιμεύει εἰς τὸ συγκρατεῖν ἢ στερεώνειν τι· ταινίο, ἱμὰς χρησιμεύων πρὸς δέσιν τῆς περικεφαλαίας ὑπὸ τὸν πώγωνα· 'Ησ. «ὀχῆες· οἱ συνέχοντες τὴν θωρακοζώνην κρίκοι καὶ οἱ μοχλοί, ἀπὸ τοῦ συνέχειν» : 'Ιλ.Γ 372 **ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης·** **2)** ἐν τῷ πληθ. αἱ συγκρατοῦσαι τὸν ζωστῆρα πόρπαι : 'Ιλ.Δ 132 **ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον,** αὐτ.Υ 414· **3)** μοχλός, μάνδαλος, σύρτης ἐπὶ τοῦ ἔσωθεν μέρους τῆς θύρας· 'Ησ. «ὀχεῖς· κλῆθρα Κερκυραῖοι» : 'Ιλ.Μ 121 **ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα,** 'Οδ.Φ 47 **θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας,** Παρμ.1,16, Θεόκρ.24,49, Φιλόδ.Ρητ.1,208S **ὀχεὺς θύρας·** **4)** κοχλίαι συγκρατοῦντες τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τόπου ἐν πολεμικῇ μηχανῇ : Φίλ Μηχ.Βελοπ.72,31· **5)** οἱ οἴακες τῶν πλοίων : 'Οππ.Κυν.4,59 **νεῶν .. ὀχῆας·** **6)** ὀχῆες **τῆς ὑστέρης** ὄχοι βλ.λ.4) : 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,11 (δ.ἀνάγν. ὀσχίες, ὀχίες)· **7)** ὄχανον βλ.λ. : Πολύβ.18,18,4 ὀχεῖς **σκύτινοι·** **8)**-άξων τροχοῦ : 'Ορφ.άπ.247,25 **σφαίρης ἢ τ' ἀμφὶς ὀχῆος ἀεὶ περιτέλλει.**

ὄχευσις-εως (ἡ) μτγν. ὀχεία βλ.λ. : 'Ιώσ.ΑΙ 4, 8,9 **ὄχευσις κυνός·** πρβλ. Πλούτ.άπ.13,7.

ὀχευτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ἐπιβήτωρ, βατευτής, ὀχεῖον βλ.λ. : Διοσκ.2,79 **ὀχευτὴς ἵππου,** Γαλ.**6**,533, 'Ιππιατρ.14, 'Ησ. ἐν λ. κήλων· ‖ κ. μτφ. ἄνθρωπος ἀκόλαστος, ἀσελγής, λάγνος : ΑΠ 11,318,5 **καὶ γὰρ ὀχευτὴς καὶ μωρός, μαλακός τ' ἐστὶ καὶ ὀψοφάγος,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε 27 **λάγνον δὲ καὶ ὀχευτὴν** (ἐνν. τὸν Πᾶνα).

ὀχευτικός-ή-όν ἐπὶ ζῴων, ὁ εἰς τὸν ὀχευτὴν ἀνήκων· **2)** ὁ ἔχων τάσιν ἢ ὁ ἐπιτήδειος πρὸς ὀχείαν· ‖ ὁ λάγνος, ἐπὶ ζῴων : 'Αριστλ.Μακροβ.466b,7· ὁμ. ἐπὶ πτηνῶν : αὐτ.ΖΙ 564b,11 **οἱ μὲν μᾶλλον ὀχευτικοὶ καὶ ἀεὶ μᾶλλον ἐπιδήλως·** ‖ κ. ἐπὶ ἀνθρώπ. : Πτολ.Τετράβ.64· κ. συγκρ. ὀχευτικώτερος-α-ον : 'Αθήν.9,391Ε **τοὺς ἀγρίους φησὶν ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων.**

ὀχευτικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα, ἰδιάζοντα εἰς ὀχευτὴν βλ.λ. 'Ησ. ἐν λ. ὀχῶν.

ὀχευτός-ή-όν (ὀχεύω) μτγν. ἐπὶ θηλ. ζῴων, ὁ ὀχευθείς, ὀθ. ὁ ἔγκυος, ἐγγαστρωμένος : Διοσκ.2, 97 **τὸ δὲ τῶν ὀχευτῶν** ἵππων σηπτικοῖς **μείγνυται.**

ὀχεύτρια (ἡ) 'Ησ. ἡ φόα βλ.λ.

ὀχεύω κ. νεώτ. ἐπὶ ἀρρένων ζῴων, σπαν. δὲ κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἰδ. ὑποτιμητικῶς (Πλάτ.Πολ. 586Α), ἐπιβαίνω τῆς θηλείας πρὸς σαρκικὴν μεῖξιν, βατεύω, πλακώνω : 'Ηρ.3,85 **τὸν Δαρείου ἵππον .. περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ .. τέλος δὲ ἐπῆκε ὀχεῦσαι τὸν ἵππον,** Πλάτ.Πολ.454D **τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν γένος .. διαφέρειν, τὸ μὲν θῆλυ τίκτειν, τὸ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν,** αὐτ.586Α **εἰς τραπέζας βόσκονται,** χορταζόμενοι **καὶ ὀχεύοντες** (ἐπὶ ἀνθρ. ὑποτιμητικῶς)· κ. μτ. αἰτ. : αὐτ.Εὐθ. 298Ε **εἶδον αὐτὸν** (τὸν κύνα) **ὀχεύειν τὴν κύνα·** ‖ τὸ παθ. **ὀχεύομαι** ἐπὶ θηλ. ζῴων, βατεύομαι : 'Αριστλ.ΖΙ 575a,22 **ὀχεύει δὲ τὰ ἄρρενα καὶ ὀχεύεται τὰ θήλεα ἐνιαύσια ὄντα πρῶτον, ὥστε καὶ γεννᾶν** (ἐπὶ βοῶν), αὐτ.ΖΓ 748a,33 **ἐὰν μὲν ἵππος ἀναβῇ ἐπὶ ὠχευμένην ὑπὸ τοῦ ὄνου, οὐ διαφθείρει τὴν τοῦ ὄνου ὀχείαν·** ‖ ἐν χρ. κ. ὡς μέσ. ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, συνουσιάζομαι : 'Ηρ.2,64 **ὀρνίθων γένεα ὀχευόμενα·** πρβλ.Θεόφρ. Σημ.25· **2)** ἐπὶ ἱπποκόμου, ἱπποτρόφου, ἄγω τὸν ἵππον παρὰ τὴν φορβάδα, ὅπως ἐπιβῇ αὐτῆς, βάλλω τὸν ἵππον νὰ βατεύσῃ τὴν θήλειαν : 'Αριστλ. ΖΓ 748a,19.

ὀχή (ἡ) (ἔχω) μτγν. 'Ησ. «ὀχή· (τρώγλη, τροφὴ καὶ ὄρος Εὐβοίας καὶ τροχός»· ‖ ποι. κ. ὀκχή στήριγμα, ὑποστήριξις : Λυκόφρ.482 **φηγίνων πύργων ὀχήν,** Γαλ.άπ.ἀνων.48· **2)** τὸ διὰ τροφῆς στηρίζειν, ἐνισχύειν, συντηρεῖν, ἡ τροφή· 'Ησ. **ἐν** λ., 'Αθήν.8,363Β **τὰς εὐωχίας ἐκάλουν οὐχ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἣ ἐστὶ τροφή·** **3)** ἡ ὀχεία βλ.λ.: 'Αρατ.1069· **4)** ὀχῆς συνηρ. γενικ. τοῦ ὀχεὰ βλ.λ.· **5)** ὡς κύρ. ὄν. ὄρος π τῆς Εὐβοίας.

ὄχημα (τὸ) (ὀχῶ, ὀχοῦμαι) κ. νεώτ. τὸ φέρον, βαστάζον, ὑποστηρίζον τι, ἐν χρ. ἐπὶ πραγμ., ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐπὶ προσ. : Εὐρ.Τρῳ.884 **ὦ γῆς ὄχημα κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν** (περὶ τοῦ Διός)· **2)** κυρ. κ. νεώτ. πρᾶγμα, κατασκεύασμα εὔχερῶς ἰδ. ἐπὶ τροχῶν κινούμενον ἐν τῇ ξηρᾷ δι' ἕλξεως αὐτοῦ ὑπὸ ζῴου ἢ ζῴων, νεώτ. δὲ καὶ ὑπὸ κινητηρίου μηχανῆς, χρησιμεῦον δὲ πρὸς μεταφορὰν προσώπων ἢ ζῴων ἢ πραγμ. ἀπό τινος τόπου εἰς ἄ., οἷον ἅμαξα, ἅρμα, ἑλκηθρον, σιδηροδρομικὸν βαγόνιον, αὐτοκίνητον κτλ. : 'Ηρ.5,21 **εἵπετο . . ὀχήματα καὶ θεράποντες καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή, - ὄχημα ἀποσκευῶν - τροφῶν'** ‖ εἰδ. ἅμαξα, ἰδ. ἡ συρομένη ὑπὸ ἡμιόνων (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ ἅρμα, συρόμενον ὑπὸ ἵππων) : Πίνδ.π. 'Αθήν.1,28Β **Σικελίας ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν,** Σοφ.'Ηλ.740 **ἱππικῶν ὀχημάτων,** Εὐρ.'Ικ.662 **ἁρμάτων δ' ὀχήματα,** αὐτ.'Αλκ.67 **ἵππειον ὄχημα,** αὐτ. Ῥῆσ.621 **ὄχημα πωλικόν,** 'Επιγρ. **ἔπαρχος ὀχημάτων** (λατ. praefectus vehiculorum)· κ. μτφ. ποι. : Τραγ.'Αδέσπ.565 **αὔρα, θεῶν ὄχημα'** **3)** ἐπὶ πλοίων, συνήθ. μτ. ἐξηγητ. ἐπιθ. : Αἰσχ.Πρ.468 **λινόπτερ' ηὗρε ναυτίλων ὀχήματα,** Σοφ.Τρ.656 **ὄχημα ναός,** Εὐρ.ΙΤ 410 **νάϊον ὄχημα,** Πλάτ.'Ιππ.Μ 295D **τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ·** πρβλ.αὐτ.Φαίδ.113D· **4)** ἐπὶ ζῴων, ἐφ' ὧν ὀχεῖταί τις : 'Αριστφ.Εἰρ.866 **ὄχημα κανθάρου 'πιβάς** (κάνθαρος πρὸς Ιππασίαν,γιὰ καβαλλίκευμα, τρόπον τινὰ ἵππος)· ‖ ἐπὶ τοῦ δελφῖνος τοῦ 'Αρίωνος : ΑΠ Παράρτ.1,3· ‖ κ. μτφ. : Πίνδ.άπ. 124,1 **ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν** (ὡς ὁ Πίνδ. καλεῖ μίαν τῶν ᾠδῶν του ἣν πέμπει πρὸς φίλον), Πλάτ.Φαίδ. 85D **ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι'** ‖ μτφ. ὁμ. ἐπὶ ὑγροῦ : 'Ιππ.Τροφ.55 **ὄχημα τροφῆς,** Πλούτ.'Ηθ.698D **τὸ σιτίον οἷον ὀχήματι τῷ ὑγρῷ χρώμενον'** ‖ κ. ἐπὶ τῆς κοίλης φλεβός : 'Ιππ.π.Γαλ.Χρ.Μορ.4,5· ‖ ὁμ. ἐπὶ μέλιτος, ὡς μέσου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς καταπόσεως τῶν φαρμάκων : Γαλ.10,300, Χρησμ. π. 'Ιεροκλ.Πλ.Χρ.'Επ.26,478Μ **σῶμα . . ψυχῆς λεπτὸν ὄχημα'** **5)** εἰδ. μτφ. ἐπὶ τοῦ ὑποτιθεμένου ὀχήματος, τοῦ ἀποτελουμένου ἐκ λεπτῆς καὶ ἀφθάρτου ὕλης σχηματιζομένης ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ἤτοι ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ σώματος αὐτῆς : Πρόκλ.Στοιχ. Θεολ.205,'Ιάμβλ.Μυστ.5,12, Δαμάσκ.'Αρχ.102· ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ τοῦ κάλλους : Πρόκλ.'Αλκ.33C **ἀχράντῳ ὀχήματι χρώμενοι τῷ . . κάλλει.**

ὀχηματίζω μσν. κάθημαι ὡς ἐπὶ ὀχήματος : 'Ιωσ.Γενέσ.11,12 (ἐκδ.Β) **ὀχηματίζω τῷ . . θρόνῳ.**

ὀχημᾰτῐκός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄχημα, μεταφορικός : 'Ασκληπιόδ. 1,3 **ὀχηματικὴ δύναμις** (ἡ ἔφιππος δύναμις)· ‖ **τὸ ὀχηματικὸν** ἐπὶ ἱππέων, ἁμαξαγωγῶν καὶ ὁδηγῶν ἐλεφάντων : 'Ασκληπιόδ.11.

ὀχημάτιον (τὸ) γλῶσσ. ὑποκορ. τοῦ ὄχημα βλ.λ.

ὄχησις-εως (ἡ) τὸ φέρειν, μεταφέρειν, μεταβιβάζειν, τὸ ἐλαύνειν ἐφ' ἁμάξης : Πλάτ.Τίμ.89Α **καὶ ὅπῃ περ ἂν ὀχήσεις ἄκοπαι γίγνωνται,** αὐτ.Πολ. 452C **ἵππων ὀχήσεις** (Ιππασίας), 'Αριστλ.Φυσ 243a, 17, Φιλόδ.Ρητ.2,197S, Στράβ.1,3,12 **τὴν ὄχησιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιεῖσθαι** (ὀχεῖσθαι)· ‖ ἐπὶ χωλῶν : 'Ιππ.'Αρθρ.52 **ἡ ὄχησις πλείστη ἐπὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεος** (τὸ βάρος τοῦ σώματος ρίπτεται εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος κατὰ τὸ βάδισμα).

ὀχθάσθαι 'Ησ. «ἀπὸ τοῦ ὄχθη, οἱ γὰρ στένοντες ἑαυτοὺς μετεωρίζουσιν».

ὄχθη (ἡ) κ. νεώτ., ἀρχ. τ. τοῦ ὄχθος βλ.λ., πᾶν ὕψωμα γῆς τεχνικὸν ἢ φυσικόν, λόφος, πρόχωμα, σώρευμα ἀνεσκαμμένης γῆς, συνήθ. τὸ χεῖλος τῶν πλευρῶν τῶν ποταμίων κοιτῶν, γεν. τὸ ἐγγὺς τοῦ ὕδατος λίμνης ἢ ποταμοῦ μέρος τῆς ξηρᾶς. ὁ ὄχτος : 'Ιλ.Φ 171 **ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,** αὐτ.172· ὁμ. ἐν τῷ ἐν. : Πλούτ.Ποπλ.16 **καὶ προσέμιξε τῇ πέραν ὄχθῃ δόρατι Τυρρηνικῷ,** 'Αρρ.'Αν. 1,14,4 **ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὄχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν,** Ζερβ.Μῦθ.Ζ 120 **ἐνῷ γοργὰ ἐπηγαίνομε πρὸς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης'** ‖ συνήθ. μτ. τῆς λ. ποταμός ἐν τῷ πληθ. ὑψηλαὶ ὄχθαι ποταμοῦ : 'Ιλ.Δ 487 **ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας,** αὐτ.Σ 533, 'Οδ.Ζ 97 **παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,** Πίνδ.Π 4,46 **Καφισοῦ παρ' ὄχθαις'** πρβλ. Αἰσχ.Πρ. 810,αὐτ.'Επτ.392· ‖ ἐπὶ τάφρου : 'Ιλ.Ο 356 **ὄχθας καπέτοιο** (τὰ ἑκατέρωθεν ὑψηλὰ χείλη τῆς τάφρου)· ‖ ὁμ. ὑψώματα, λόφοι ψαμμώδεις παρὰ τὴν θάλασσαν ἢ παρὰ ποταμόν : 'Οδ.1 132 **ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας,** Πίνδ.Π 1,18 **ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι,** Ξεν.'Αν.4,3,3 **πεζοὺς δ' ἐπὶ ταῖς ὄχθαις παρατεταγμένους·** ‖ ὁ τ. **ὄχθη** (ἡ) διακρίνεται ὡς ἀναφερομένη μ. εἰς τὰ παρὰ ποταμὸν ὑψώματα, ὁ δὲ τ. **ὄχθος** (ὁ) ἐν χρ. πάντοτε ἐπὶ λόφου· πρβλ. Σοφ.Φιλ.726 **Σπερχειοῦ τε παρ' ὄχθας,** αὐτ.729 **Οἴτας ὑπὲρ ὄχθων'** ἡ διάκρισις αὕτη δὲν τηρεῖται π. Πίνδ.1,64 **ὄχθαις ὕπο Ταϋγέτου ναίοντες αἰεί,** ὁμ.Σοφ.'Αντ.1132 **Νυσαίων ὀρέων . . ὄχθαι'** κ. ἀντιθ. π.Σαπφ.44 (Lobel) : **ὄχθους 'Αχέροντος,** Αἰσχ.'Αγ.1161 **'Αχερουσίους ὄχθους,** Εὐρ.'Ικ.655 **'Ισμήνιον πρὸς ὄχθον'** ‖ κ. π. μτγν. πεζ. ἀντὶ τοῦ παραλία, ἀκτή : **τὴν ὄχθαν** (sic) **τῆς θαλάσσης** : 'Αέτ.2,203.

ὀχθηρός-ά-όν μτγν. λοφώδης, ὑψηλός, πλήρης λόφων : Εὐφορ.120, Διον.'Αλ.Ρωμ.11,26 **εἰς χωρίον ὀχθηρὸν καὶ στενόπορον,** ΑΠλ.4,256.

ὄχθησις-εως (ἡ) 'Ησ. «θόρυβος, τάραχος».

ὀχθίζω μτγν. τ. τοῦ ὀχθῶ βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.5,179, αὐτ.540· πρβλ. προσοχθίζω.

ὄχθοιβος (ὁ) κ. 'Επιγρ. πορφυρᾶ γραμμή, ἀλουργὲς πρόσραμμα ἔμπροσθεν καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ χιτῶνος : Φερεκρ.100, 'Αριστφ.ἀπ.320,2· **2)** περιλαίμιον : 'Επιγρ. **ὄχθοιβοι χρυσία ἔχοντες,** αὐτ. **ὄχθοιβος ὃν . . ἔχει ἐπὶ τῷ τραχήλῳ.**

ὄχθος (ὁ) κ. νεώτ. ὕψωμα γῆς, μικρὸς λόφος, ἀ. ὄχτος· τὸ πρῶτον ἐν 'Υμν.'Απόλλ.17, Πίνδ.Ο 9,3 **ἄρκεσε Κρόνιον παρ' ὄχθον ἁγεμονεῦσαι'** ‖ συχν. π.'Ηρ.,Αἰσχ.κ.Εὐρ. ἐπὶ τοῦ 'Αρείου Πάγου: 'Ηρ.Β,52 **ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς 'Ακροπόλιος ὄχθον, τὸν 'Αθηναῖοι καλέουσι 'Αρήϊον πάγον,** Εὐρ. ΙΤ 961 **ὡς δ' εἰς 'Αρειον ὄχθον ἧκον'** ‖ κ. γεν. ἐπὶ λόφου ἢ ὑψώματος : Αἰσχ.Πέρσ.647 **φίλος ὄχθος,** αὐτ.Χο.4 **τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω'** ‖ σπαν.ὡς τὸ ὄχθη, ἐπὶ τῆς ὄχθης βλ.λ. ποταμοῦ (ἐν Αἰσχ.Χο.954, δοτ. **ὄχθει** ὡς ἐξ ὀνομαστ. ὄχθος-ους, εἶναι παρεφθαρμένη)· **2)** ἐπὶ λέπρας, σαρκώδες ἔκφυμα ἐπὶ τοῦ σώματος : 'Αρετ.Χρον.Παθ. 2,13, Ῥοῦφ.π.'Ορειβ.45,28,3· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν, φῦμα, οἴδημα : 'Αρχιμ. π. Γαλ.12,263,Μαν.1,54.

ὀχθοφόρος-ον μτγν. ὀχθοφόρος βλ.λ. : Μαν.4,251.

ὀχθοφύλαξ-ᾰκος (ὁ) γλωσσ. ὁ φρουρῶν, φυλάττων τὴν ὄχθην ποταμοῦ.

ὀχθρεύγω μσν. κρητ. κ. μέσ. **ὀχθρεύγομαι** ἐχθρεύομαι ἢ γίνομαι ἐχθρός : 'Ερωτόκρ.3,121 **οἱ καιροὶ ·λιὰ ὀχθρεύγουν ὀγιὰ σένα,** αὐτ.2,1850 **ὠχθρεύγετο κι ἐζήλευγε τὸ κάθε .παλληκάρι.**

ὄχθριτα (ἡ) μσν. δημ. ἔχθρα : 'Ερωτόκρ.1,5 **τῶν ἁρμάτω οἱ ταραχές, ὄχθριτες καὶ τὰ βάρη.**

ὀχθρός-ή-ό μσν. δημ. ἐχθρός : 'Ερωτόκρ.1,355 **δυό σου ὀχθροὶ μεγάλοι,** αὐτ.4,570 **ὡσὰν ὀχθροὶ εἰς τὸ παιδὶ ἐκάνα.**

ὀχθῶ-έω (ὁ ἐνεστ. μ. ἐν συνθέσει προσοχθῶ βλ.λ.), μέλλ. **ὀχθήσω** (Κόϊντ.3,451) ἐπ. ρ. ἐν χρ. π.'Ομ. μ. κτ. ἀόρ., ὑπερλυποῦμαι, ἄχθομαι, βαρύνομαι, δυσαρεστοῦμαι, δοκιμάζω ψυχικὸν βάρος : 'Ιλ.Α 570 **ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες,** αὐτ.Ο 101· ἀλλαχοῦ μ. κτ. μτχ. : 'Ιλ.Α 517 **τὴν**

δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, αὐτ.Δ 30, αὐτ.Λ 403 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε, 'Οδ.Ψ 182 **ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν.**

ὀχθώδης-ους-ες (ὄχθος) μτγν. ὀχθηρός, ὅμοιος πρὸς λόφον, λοφώδης, πλήρης λόφων : Διον.'Αλ. Ρωμ.6,33 **ὀχθώδη χωρία,** 'Ονήσανδρ.18 **ὀχθώδεις τόποι·** **2)** φυματώδης, ὁ ἔχων προεξοχὴν : Διοσκ. I,112 **ὀχθώδης ἐπίφυσις·** πρβλ Ρούφ.π.'Ορειβ.8,24, 30, Γαλ.19,132, αὐτ.12,313 **τὸ τοῦ δέρματος ὀχθῶδες** (φυματώδης λέπραι, 'Ιεροκλ.Στ.35Α **ὀχθώδεις ἐπαυξήσεις σαρκῶν.**

ὄχι 'Επιγρ., μσν., δημ., νεώτ. κ. δημ. ἀρνητ. μόρ. οὐχί, ὄχι, ἀντίθ. τὸ ναί· ἀναφέρεται πάντοτε εἰς ὀνόμ. ἢ ἐπιρρ., εἰς δὲ τὸ ῥῆμα μόνον ὡς ἀπάντησις ἀρνητική : 'Ερωτόκρ.I,2197 **τ' ἀνάβλεμμα τῆς 'Αρετῆς εἶναι στὸ ναὶ κι εἰς τ' ὄχι** (μεταξὺ καταφάσεως καὶ ἀρνήσεως, ἐπὶ δισταγμοῦ εἰς τὴν ἔκφρασιν γνώμης), Γρυπ.Σκ.Τερρ.74,7 **στὸ ναὶ καὶ στ' ὄχι στέκεται | ἡ δίβουλή τους - γνώμη, - παίζεις χαρτιά; ὄχι** (δὲν παίζω), **- μπορεῖς νὰ μοῦ τραγουδήσῃς; ὄχι** (δὲν μπορῶ),**-ὄχι σήμερον ἀλλὰ αὔριον·** || **ὄχι αὐτά, - ὄχι ἔτσι, ἀλλιῶς.**

ὀχί μτγν. ἀντὶ οὐχί, ὄχι βλ.λ. : Διογ.Οἰν.8.

ὀχιά (ἡ) δημ. ἔχιδνα βλ.λ. : Βαλαωρ.Φροσ.304 **καθὼς τὰ τέκνα τῆς ὀχιᾶς ξεσχίζουνε καὶ τρώγουν,** Γρυπ.Σκ.Τερρ.9,9 **κι ὅπως νεροκαμένη ὀχιά, μεσημερνή, τὴ γλῶσσα . . πετᾷ.**

ὀχλαγωγεύς-έως (ὁ) γλωσσ. ὀχλαγωγὸς βλ.λ.

ὀχλαγωγία (ἡ) μτγν. γλωσσ. κ. νεώτ. σύναξις, συνάθροισις λαοῦ ἢ ὄχλου : Πλούτ.Πύρρ.29 **ταῦτα μὲν ἐστι πυλαϊκῆς ὀχλαγωγίας καὶ ἀσοφίαν ἔχοντα πολλήν·** **2)** γλωσσ. συνέλευσις, θορυβώδης συζήτησις· || νεώτ. θορυβώδης καὶ στασιαστικὴ συνάθροισις ὄχλου· || ὁμ. νεώτ. κτ. ἐπέκτ. θόρυβος φωνῶν, ταραχή.

ὀχλαγωγικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄγων, παρασύρων, προσελκύων τὸν ὄχλον πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ὅθεν ἀγυρτικός : Γαλ.14,305· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀχλαγωγίαν, ὁ τῆς ὀχλαγωγίας, δημαγωγικός, στασιαστικός, θορυβώδης : **ὀχλαγωγικὸν κόμμα - ἀντιπολίτευσις.**

ὀχλαγωγικῶς ἐπίρρ., νεώτ. κατὰ τρόπον ὀχλαγωγικὸν βλ.λ.2) : **ὀχλαγωγικῶς διεκδικεῖ τὴν ἀρχὴν ἡ ἀντιπολίτευσις.**

ὀχλαγώγιον (τὸ) γλωσσ. συνέλευσις, συνάθροισις, ἄτακτος συρροὴ λαοῦ· πρβλ. ὀχλαγωγία.

ὀχλαγωγός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄγων, συναθροίζων πρὸς ἑαυτὸν τὸν ὄχλον, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀχλαγωγίας : 'Ιώσ.'Απ.2,I **ὑπ' ἀνθρώπου καὶ παρὰ τὸν βίον ὀχλαγωγοῦ γεγονότος,** Γαλ.14,180, Βέττ. Βάλ.74,18· **2)** ὁ συναθροίζων τὸν ὄχλον πρὸς ἐπανάστασιν ἢ ἀνατροπήν.

ὀχλαγωγ-έω μτγν. κ. νεώτ. περιποιοῦμαι τὸν ὄχλον, ἵνα καταστῶ ἡγέτης αὐτοῦ, δι' ἐπαγωγῶν τρόπων προσεταιρίζομαι τὸν ὄχλον : Πολύβ.24,7,2· || συνάγω, προσελκύω τὸ πλῆθος : Στράβ.14,2,5 **ἐφθέγγοντο γὰρ πρὸς τὴν γραφὴν οἱ πέρδικες καὶ ὠχλαγώγουν·** || 'Ησ. «ὀχλαγωγῆσαι, θορυβῆσαι, ἢ συναγαγεῖν ὄχλον, ἢ ταράξαι».

ὀχλάζω μτγν. εἶμαι, εὑρίσκομαι ἐν θορύβῳ, θορυβῶ, ὀχλῶ : 'Ακύλ.ΠΔ'Ιερ.4,19.

ὀχλαρχικός-ή-όν μσν. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανὸς νὰ ἄρχῃ τοῦ ὄχλου : Νικ.Χων.36IC.

ὀχλεύς-έως (ὁ) λεξ. κ. νεώτ. 'Ησ. «μόχλος»· || νεώτ. σιδηρᾶ ῥάβδος ἐν χρ. πρὸς μετακίνησιν βαρῶν ἢ ἀπόσπασιν λίθων ἐκ λιθοστρώτου.

ὀχλεύω ὀχλῶ βλ.λ.· || 'Ησ. «ὀχλεύονται· κινοῦνται».

ὀχληδόν ἐπίρρ. μτγν. σωρηδὸν βλ.λ. : Φίλ.162 **ὀχληδὸν συναχθεὶς ὁ λαός.**

ὄχλημα-ατος (τὸ) μτγν. ἐνόχλησις : Σέξτ.'Εμπ. Μαθ.II,158.

ὀχληρία (ἡ) μτγν. ὀχληρότης βλ.λ., φορτικότης, δυσαρέσκεια : ΠΔ'Εκκλ.7,26 **καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ ὀχληρίαν καὶ περιφοράν.**

ὀχληρός-ά-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων ἐνόχλησιν, ἐνοχλητικός, δυσάρεστος, βαρετός, ἐπὶ προσώπων : Εὐρ.'Ελ.452 **ὀχληρὸς ἴσθ' ὤν,** αὐτ. 'Αλκ.540, 'Αριστφ.'Αχ.460 **ἴσθι δ' ὀχληρὸς ὢν δόμοις,** Πλάτ.'Ιππ.Μ 295ὶ1 **οὐκ ὀχληρὸς ἔσομαί σοι,** Αἰσχίν.I,135 **ὀχληρὸς ὢν καὶ πλείστων ἐραστὴς γεγονώς,** Παπαδ.Χριστ.Διηγ.23 **νὰ παραλάβῃ ὀχληρὸν συμπλωτῆρα,-ό- ἄνθρωπος·** **2)** ἐπὶ συγγραφέως, ὑβριστικός, προσβλητικός:Διον.'Αλ.Θουκ. 30· **3)** ἐπὶ λόγου κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ προξενῶν ἀνίαν, ὀχληρός : 'Ηρ.I,186 **ὀχληρὸν τοῦτο,** 'Ισοκρ.5,15I **τὸν δὲ λόγον τὸν ἐμὸν ἥκιστ' ἂν ὀχληρὸν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσιν·** **4)** θορυβώδης, ταραχώδης : Πλάτ.Πολ.569Α **μετὰ ὀχληρῶν ξυμποτῶν ἐξελαύνων.**

ὀχληρότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις ὀχληρός, ἐνοχλητικότης.

ὀχληρώδης-ους-ες μτγν. ὀχληρὸς τὸ εἶδος, ὀχληρὸς βλ.λ. : Λουκίλλ.π.Γελλ.I8,8.

ὀχληρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀχληρὸν βλ.λ. : Διον.'Αλ.Δημ.15· κ. συγκρ. **ὀχληροτέρως** : 'Ιππ.'Επιδ.I,19, Φιλόδ.Μουσ.63Κ.

ὄχλησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., μσν. **-η** διατάραξις, ἐνόχλησις, βάρυνσις, ἀηδία : Δημόκρ.212, 'Επίκ. Φύσ.I3IC, Πολύβ.15,36,2 **μετά τινος ὀχλήσεως ἐπιτελεῖσθαι τὴν ἐνάργειαν τῶν τοιούτων,** 'Ανδρόν. Ρ 570Μ, Διον.'Αλ.Συνθ.12, Πλούτ.'Ηθ.II27D, Βέττ. Βάλ.167,20 **ὄχλησις σωματική,** 'Επιγρ.· || συνήθ. κτ. πληθ. : 'Επίκ.Δόξ.8, Φιλόδ.Μουσ.63Κ **ἡδοναὶ καὶ ὀχλήσεις,** Φιλόπ.'Υπομν.εἰς'Αριστλ.ΑΠρ.276 **αἱ ἐκ τῶν παθῶν ὀχλήσεις,** Εὐστ.Πον.247,42 **πραγματικαῖς ὀχλήσεσι·** || ὁμ. ἐπὶ ἀσθενείας : Κορνοῦτ. Φύσ. Θε. 33, 'Ιππιατρ.38 **ὄχλησις πνεύματος·** **2)** μσν. ἀντὶ ὀχλαγωγία : Χρον.Μορ.874 **ὄχλησῃ ἐγίνη, ταραχή, τὸ τί κρίσιν νὰ πάθῃ·** **3)** νεώτ. νομ. ἡ κατὰ δικονομικὸν τύπον ὑπόμνησις, πρόσκλησις πρός τινα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ὡς ἐν τῷ ἀττ. δικ. ἡ λ. ὄχλος (Μοῖρ.289Ρ).

ὀχλητικός-ή-όν μτγν. ὀχλικὸς βλ.λ. : Πρόκλ. Τετράβ.218 **πράγματα ὀχλητικὰ καὶ πολιτικά.**

ὀχλίζω κινῶ διὰ μοχλοῦ, ἀνυψῶ, μετακινῶ· Σουίδ. «ὀχλίζειν, μοχλεύειν, κινεῖν» : 'Ιλ.Μ 448 **τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω ῥηιδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν** (λᾶαν), 'Οδ.I 242 **οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι . . ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν** (θυρεόν), Καλλ.Δῆλ.43 **ἐκ νεάτων ὤχλισσε** (νήσους), 'Απολλ.Ρ 4,962 **ὀχλίζουσαι νῆα διὲκ πέτρας·** **2)** ἐν φρ. **ὀχλίζω τὸ στόμα** ἀνοίγω τὸ στόμα βιαίως, ὅθ. συνεκδ. ἄρχομαι νὰ ὁμιλῶ μετὰ σφοδρότητος : Νίκ.'Αλεξ.225· **3)** 'Ησ. «ὀχλιζομένων· συναγομένων».

ὀχλικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ εἰς τὸν ὄχλον ἀνήκων, ὁ πρὸς τὸν ὄχλον κλίνων, ὁ τοῦ ὄχλου, ὁ λαϊκός : Ποσειδών.9J **ὑποδοχὰς ποιούμενος ὀχλικάς,** Διον.'Αλ.Ρωμ.2,60 **ὀχλικὴ ἑστίασις,** Φίλ.2,537 **ἄνθρωπος ὀχλικός, δημοκόπος,** Πλούτ.Σύγκρ Λυκ. Νομ.2 **ὀχλικὴ καὶ θεραπευτικὴ τοῦ πλήθους διάταξις,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.3,6 **μή τι πρὸς τῆς ὀχλικῆς ἀηδίας ἐπιτέτριπται συνεπίσκεψαι,** Εὐστ.Πον.277,75 **τοὺς ὀχλικοὺς καὶ ξύγκλυδας.**

ὀχλικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ὀχλικόν : Πλούτ.'Ηθ.484Β.

ὀχλοάρεσκος (ὁ) μτγν. ὁ προσπαθῶν ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν ὄχλον, ὁ κολακεύω τὸν ὄχλον : Τίμων Φλ.34,3.

ὀχλοβοή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκ τοῦ ὄχλου προερχομένη βοή· || πολύς, μέγας ἐξ ὁμάδος ἀνθρώπων προερχόμενος θόρυβος : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 31 **καὶ ἡ φωνή του ἐπνίγηκε μέσα εἰς τὴν ὀχλοβοή.**

ὀχλοισίαν Ἡσ. «ἱκεσίαν, ἐκκλησίαν».
ὀχλοκοπικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς ὀχλοκόπον· || ἡ **ὀχλοκοπική** ἡ τέχνη τοῦ κολακεύειν τὸν ὄχλον : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.2,50.
ὀχλοκόπος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κόλαξ τοῦ ὄχλου, ὁ διὰ παντοίων μάλιστα κακῶν μέσων σπουδάζων ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ ὄχλου· πρβλ. δημοκόπος : Πολύβ.3,80,3 **τὸν δὲ Φλαμίνιον ὀχλοκόπον μὲν καὶ δημαγωγὸν εἶναι τέλειον,** Πτολ.Τετράβ.159· || κ. ὡς ἐπίθ. : Εὐστ.Πον.111,26 **τὰς τοιαύτας ὀχλοκόπους προόδους.**
ὀχλοκοπῶ-έω μτγν. σπουδάζω ν' ἀποκτήσω κολακευτικῶς τοῦ ὄχλου τὴν εὔνοιαν διὰ παντοίων μέσων, μάλιστα δὲ κακῶν : Πλούτ.Ἠθ.746Ε **ὀχλοκοποῦντας, ἢ πανηγυρίζοντας,** Εὐστ.Πον.74,69 **μὴ καὶ εἰς οὐδὲν δέον ὀχλοκοπῶμεν.**
ὀχλοκρᾱσία (ἡ) μτγν. ἡ κρᾶσις, μεῖξις, ἀνάμειξις μετὰ τοῦ ὄχλου : Λοβέκ. εἰς Φρύν.526.
ὀχλοκρᾰτία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ πολιτικὴ κατάστασις κυβερνήσεως, καθ' ἣν ὁ ὄχλος ἐπικρατεῖ εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας : Πολύβ.6,4,6 **λέγω δὲ μοναρχίαν, ὀλιγαρχίαν, ὀχλοκρατίαν,** αὐτ.6,57,9 **τὸ χείριστον, τὴν ὀχλοκρατίαν,** Πλούτ.Ἠθ.826F, Μάξ.Τύρ.33 (δ. γρ. ὀχλοκρασία).
ὀχλοκρατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀχλοκρατίαν : **ὀχλοκρατικὴ διοίκησις**· || κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**
ὀχλοκρατοῦμαι-έομαι λεξ. κ. νεώτ. κυβερνῶμαι ὀχλοκρατικῶς : **ὀχλοκρατουμένη πόλις.**
ὀχλόλογος Ἡσ. «κατάλογος λαοῦ».
ὀχλολοίδορος-ον μτγν. ὁ τὸν ὄχλον λοιδορῶν, προπηλακίζων : Τίμων Φλ.43.
ὀχλομᾰνῶ-έω μτγν. καθ' ὑπερβολήν, μανιωδῶς ἐπιθυμῶ τοῦ ὄχλου τὴν κοινωνίαν ἢ τὸν ἔπαινον, μετὰ μανίας ἐπιδιώκω τὴν εὔνοιαν, τὸν προσεταιρισμὸν τοῦ ὄχλου : Πλούτ.Ἠθ.603C.
ὀχλοποίησις-εως (ἡ) (ὀχλοποιῶ) ἡ διέγερσις τοῦ ὄχλου· Ἡσ. ἐν λ. δημαγωγίας.
ὀχλοποιῶ-έω διεγείρω εἰς ταραχὴν τὸν ὄχλον : ΚΔ Πράξ.17,5 **ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν**· **2**) ρηματ. π. ὀχλοποίησις.
ὀχλοπολῑτεία (ἡ) μτγν. ἡ ὀχλοκρατία : Ὀλυμπ. Γοργ.251J.
ὄχλος (ὁ) κ. μσν., **νεώτ.** κ. δημ. πληθὺς ἀνθρώπων ἀτάκτως συνηγμένων καὶ συναγκωνιζομένων : Πίνδ.Π 4,85 **ἐν ἀγορᾷ πλήθοντος ὄχλου,** Εὐρ.Ὀρ.108 **ἐς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν,** Θουκ.4,126 **οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις ἄπωθεν ἐν ἀπειλαῖς τὸ ἀνδρεῖον μελλήσει ἐπικομποῦσιν**· || γεν. πλῆθος ἀνθρώπων οὐχὶ συντεταγμένων : Αἰσχ.Περσ.42 **ἁβροδιαίτων δ' ἕπεται Λυδῶν ὄχλος**· || κ. ἐπὶ στρατεύματος μὴ πειθαρχοῦντος : Ξεν.Ἀν.6,1,26 **ὁ ὄχλος τῶν στρατιωτῶν,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.6,7,1, **ἀλλ' ὄχλος μᾶλλον ἢ στρατὸς ὑπάρχων**· || ἐπὶ τῶν ἀκολουθούντων τῷ στρατοπέδῳ μὴ στρατιωτῶν : Ξεν.Ἀν.3,4,26 **ὥστε παντάπασι ταύτην τὴν ἡμέραν ἄχρηστοι ἦσαν ἐν τῷ ὄχλῳ ὄντες**· **2**) ἐπὶ πολιτικῆς σημ., τὸ πλῆθος τῆς κατωτάτης τάξεως τοῦ λαοῦ, ὁ χύδην λαός, ἡ λαϊκὴ μᾶζα, ὁ συρφετός : Θουκ.7,8 **τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν,** Ξεν.ΚΠ 2,2,21 **οἱ ὁμότιμοι ὤκνουν τὴν τοῦ ὄχλου ἰσομοιρίαν,** Πλάτ.Ἀξ.368D **πρὸς ὄχλον ζῶν,** αὐτ.Γοργ.455Α **δικαστήριον καὶ ἄλλων ὄχλων** (περιφρονητικῶς, καὶ ἄλλων τοῦ λαοῦ συνάξεων), ΠΔ Σοφ.Σαλ.6,2 **ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν,** Ψυχάρ.Ταξ.25 **πήγαινα μέσα στὸν ὄχλο ποὺ μὲ σκουντοῦσε**· || ἐν παροιμ. : Διον.Ἀλ.Λυσ.10 **δι' ὄχλου ἤδη τοῦτό γε** (τοῦτο **εἶναι** καὶ εἰς τὸν πολὺν λαὸν γνωστόν)· || κ. ἐπὶ ζῴων : Εὐρ.ΙΑ 191 **ἵππων τ' ὄχλον ἰδέσθαι**· **3**) κ. ἐπὶ λόγων κ. γεν. ἐπὶ πραγμ., μέγας ἀριθμός, πλῆθος, ὄγκος πολύς : Αἰσχ.Πρ.827 **ὄχλον μὲν οὖν τὸν πλεῖστον ἐκλείψω λόγων** (τὸ πλῆθος τῶν λόγων, τὴν πολυλογίαν θ' ἀφήσω κατὰ μέρος), Πλάτ.Τίμ.75Ε **τὸν τῶν σαρκῶν ὄχλον** (ὄγκον), Ἰσοκρ.12,192 **τὸν πλεῖστον ὄχλον τῶν πραχθέντων**· || κ. κτ. πληθ. : Ἀριστλ.Ρητ.1395b,28 **πιθανώτεροι οἱ ἀπαίδευτοι ἐν τοῖς ὄχλοις,** Δίφιλ.24,4 **καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους**· **4**) ὁ θόρυβος καὶ ἡ βοὴ πλήθους ἀνθρώπων, ἡ ταραχή, δθ. ἐνόχλησις· Σουΐδ. «ταραχή, ἀγανάκτησις»: Ἡρ. 186 **λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων,** Εὐρ.Ἴων 635 **τὴν φιλτάτην μὲν πρῶτον ἀνθρώποις σχολὴν ὄχλον τε μέτριον,** Ἀριστφ.Ἐκκλ. 888 **κεἰ γὰρ δι' ὄχλου τοῦτ' ἐστὶ τοῖς θεωμένοις,** Θουκ.1,73, Πλάτ.Ἀλκ.1,103Α, Δημ.299 **μάταιον ὄχλον τοὺς λόγους νομίσητε,** αὐτ.348.
ὀχλοτερπής-οῦς-ές μτγν. ὁ τέρπων τὸν ὄχλον : Πολυδ.4,31 **λόγοι ὀχλοτερπεῖς,** αὐτ.4,96.
ὀχλοχᾰρής-οῦς-ές μτγν. ὁ εὐφραίνων τὸν ὄχλον, ὁ φίλος τοῦ ὄχλου : Μαν.4,277, Μᾶρκ.Αὐρ.1, 16 **μήτε περὶ ἀνθρώπους δημοκοπικόν, ἢ ἀρεσκευτικόν, ἢ ὀχλοχαρές.**
ὀχλῶ-έω (ὄχλος) κ. μσν. κ. νεώτ. κινῶ, διαταράττω, κυλίω· κ. μέσ.· Ἡσ. «ὀχλεῦνται· ἠρέμα κινοῦνται» : Ἰλ.Φ 261 **ψηφῖδες ἅπασαι ὀχλεῦνται** (κυλίονται πρὸς τὰ ἔμπροσθεν)· **2**) μτ. αἰτ. ὀχληρῶς κωλύω, ἐμποδίζω, ἐνοχλῶ : Ἡσ. «ὀχλεῖ· κωλύει μετὰ τοῦ ὄχλου» : Ἡρ.5,41 **οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκήιοι πυθόμενοι ὤχλεον,** Αἰσχ.Πρ.1001 **ὀχλεῖς μάτην με**· || κ. παθ. ἐνοχλοῦμαι, ταράττομαι : Ἀριστ.ΗΝικ.1167a,10, Ἱππιατρ.38· || ἀπολ. **ὀχλῶ** εἶμαι ὀχληρός : Ἱππ.Ἐπιδ. 2,1,3, Σοφ.ΟΤ 446 **ὡς παρὼν σύ γ' ἐμποδὼν ὀχλεῖς**· **3**) παθ. ἐπὶ τόπου, πληροῦμαι ὄχλου, συρφετοῦ : Κέβ.15 **ὁδὸς . . ἥτις οὐ πολὺ ὀχλεῖται.**
ὀχλώδης-ους-ες ὁ θορυβώδης, ταραχώδης, δυσάρεστος, ὀχληρός : Πλάτ.Πολ.590Β **ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ**· **2**) ἐπὶ ἑλκῶν, ἐνοχλητικός : Ἱππ. Ἀγμ.11 **χρόνια καὶ ὀχλώδεα**· || **τὸ ὀχλῶδες** ὡς οὐσ. ἡ ὀχληρότης : Θουκ.6,24 **οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς**· **3**) ὁ ἐκ τοῦ ὄχλου προερχόμενος, ὁ κοινός, ὁ χυδαῖος : Πλούτ.Κάτ. Πρεσβ.18 **συνημμένος ἐκ τῆς ὀχλώδους καὶ θυραίου δόξης ἐπεισόδιός ἐστιν,** αὐτ.Λούκ.37 **ὀχλώδη θρίαμβον,** Τζέτζ.Χιλ.8,312 **ὀχλώδη περιβόλαια.**
ὄχμα-ατος (τὸ) (ἔχω) Ἡσ. «πόρπημα».
ὀχμάζω κατέχω, κρατῶ τι στερεῶς· Ἡσ. «ὀχμάζει· βαστάζει. ἐρείδει. θάλπει. συνέχει. κατέχει. πιέζει»: Αἰσχ.Πρ.5 **τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι . . ἐν ἀρρήκτοις πέδαις** (σχόλ. «δῆσαι, συνδῆσαι, προσπῆξαι», Εὐρ.Κύκλ.484 **τίς δ' ἐπὶ πρώτῳ ταχθεὶς δαλοῦ κώπην ὀχμάσας,** αὐτ.Ὀρ.265, Λυκόφρ.41 **πατρὸς παλαιστοῦ χερσὶν ὀχμάσας δέμας**· πρβλ. ἐχμάζω· || ἐπὶ ἵππου, δαμάζω, ζεύγνυμι : Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 1,743 «τὸν ἵππον ὑπὸ χαλινὸν ἀγαγεῖν, ἢ ὑπὸ ὄχημα» : Εὐρ.Ἠλ.817 **ἵππους τ' ὀχμάζει**· **2**) φέρω, βαστάζω : Ἀπολλ.Ρ 1,743 **Ἄρεος ὀχμάζουσα** (σχόλ. «κατέχουσα, βαστάζουσα»· **3**) ἀνέχω, σηκώνω, κρατῶ ἐπάνω : Ὀππ.Ἁλ.3.374 **φελλοὶ δ' ὀχμάζουσιν ἄνω δόλον.**
ὀχμή (ἡ) σχόλ. τὸ ὄχανον, ὁ πόρπαξ, ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος· Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.618 «ὀχμὴ λέγεται τὸ μέσον ἐχόμενον ἢ παρὰ τὸ ἔχειν ἔχημα καὶ ἔχμα κατὰ συγκοπήν».
ὄχμος (ὁ) ὁ ὄγμος· Ἡσ. «ὄχμοι σταχύων· φυτεῖαι» : ποι. π. Κυρ. **ἀσταχύων ὄχμοις φρίττουσιν ἄρουραι**· **2**) (ἔχω) πύργος, ὀχυρὸς τόπος : Λυκόφρ.443 **αἰπὺς ἁλιβρὼς ὄχμος.**
ὄχνη (ἡ) μτγν. τ. τοῦ ὄγχνη βλ.

όχομένιον (τὸ) πάπ. τὸ ἐχομένιον, κορίανδρον.

ὄχος (ὁ) (ἔχω) κ. νεώτ. ἐν χρ. π. Ὁμ. ἐν έτεροκλ. οὐδ. πληθ. ὄχεα, ποι. δοτ. ὄχεσφι κ. ὀχέεσι, ὄχημα, ἅρμα: Ἰλ.Δ 419 ἦ ῥα καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε, αὐτ.Ε 28, Ὑμν.Δημ.19, Αἰσχ. Πρ.710 οἳ πλεκτὰς στέγας πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις, Εὐρ.Ἱκ.676 κ.κτ.ἐν.: Πίνδ.Ο 6,24, Ἡρ.8,124 ἐδωρήσαντό τε μιν ὄχῳ, Αἰσχ.Ἀγ.1070 τὸν δ' ἐρημώσασ' ὄχον· || κ. ἐν περιφρ. ἁρμάτων ὄχος τὸ ὄχημα: Εὐρ.Ἱππ.1166 οἰκεῖος αὐτὸν ὤλεσ' ἁρμάτων ὄχος, αὐτ.ΙΤ 370, αὐτ.Φοίν.1190· || ἐπὶ πλοίου: Αἰσχ.Ἱκ.32 ξὺν ὄχῳ ταχυήρει πέμψατε πόντονδε· **2**) κτ. πληθ. οἱ τροχοί: Εὐρ.ΙΑ 146 τροχαλοὶ ὄχοι ἀπήνης· **3**) ἐν φρ. λιμένες νηῶν ὄχος λιμένες προστατεύοντες τὰ πλοῖα: Ὀδ. Ε 404 οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, Ὀρφ. Ἀργ.1198· **4**) ἰατρ.: Ἱππ.Γυν.2,204 νεῦρα τῆς ὑστέρης τὰ καλεόμενα ὄχοι (δ.γρ.ὀσχοί)· πρβλ. ὀχεύς· **5**) ὁ ὀχετός: Ἐπιγρ. μισθωτοῖς τοὺς ὄχους ἀνακαθάρασι τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ· **6**) Σουΐδ. «τοῦ ὕδατος ἡ ὁρμή».

ὀχός-ή-όν (ἔχω) μτγν. ὁ κρατῶν, ὁ φέρων, ὁ βαστάζων σφιγκτά: Φίλ.Βυζ.Θαυμ 1,5 ἡ ῥίζα.., ῥεμβομένη καταγείας ταῖς δι' ἀλλήλων ἐμπλοκαῖς ὀχὸν καὶ βεβηκυῖαν ἀσφαλῶς τὴν φυὴν τῶν δένδρων συμφυλάσσει.

ὄχου δημ. ἐπιφ. ὤχ βλ.λ.

ὀχρός Ἡσ. «ὀχούμενος, φερόμενος».

ὄχτος (ὁ) δημ. μικρὸν ὕφωμα γῆς, ὄχθος: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.120,18 ἀπὸ τὶς ἄκρες δῶσέ του κι ἀπ' τοὺς παλιοὺς τοὺς ὄχτους.

ὀχτρός (ὁ) δημ. προφ. τοῦ ἐχθρὸς ἐν τῇ σημ. τοῦ ἰδιώτου, τοῦ προσωπικῶς ἐχθροῦ, ἀντίθ. φίλος: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 43,16 θησαυρὸ ποὺ θὰ μοῦ φτάνῃ νὰ θρέφω.. φίλους κι ὀχτρούς.

ὀχτώ δημ. προφ. ἀντὶ ὀκτὼ βλ.λ.

ὀχυρίαι σχόλ. «αἱ ἀσφάλειαι καὶ οἷον ὀχυρότητες».

ὀχυροποιῶ-έω μτγν. καθιστῶ τι στερεόν, ἀσφαλίζω, στερεώνω: Σχόλ.Φιλοστρ.Εἰκ.1,4· || κ. μέσ.: Πολύβ.1,18,4 ὀχυροποιησάμενοι τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων ἐν διαστάσει.

ὀχῠρός-ά-όν (ἔχω) ἐπὶ ξύλου, ὁ ἐχυρός, ὁ στερεός, διαρκής, δυνατός: Αἰσχ.Πέρσ,89 ὀχυροῖς ἕρκεσιν (κῶδ. ἐχυροῖς)· κ. ὑπερθ.: Ἡσίοδ.Ἔργ.429 ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν· || ἐπὶ ἀνδρῶν: Αἰσχ.Ἀγ.44 δισκήπτρου τιμῆς ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδᾶιν· **2**) ἰσχυρός, ἀσφαλής: Εὐρ. ΙΑ 738 ὀχυροῖσι παρθενῶσι φρουροῦνται· || κ. νεώτ. ἰδ. ἐπὶ τόπων στρατιωτικῶς, ὁ φύσει ὢν δύσβατος, ἀπόκρημνος, ἢ διὰ τέχνης γενόμενος δυσπροσπέλαστος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ: Ξεν.Ἀν.1,2,22 ὄρος δ' αὐτὸ περιεῖχεν ὀχυρόν, Ἰσοκρ.9,10 (δ. γρ.)· κ. ὑπερθ.: Πολύβ.7,15,2 συμβαίνει τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ὡς ἐπὶ τῷ πολὺ ῥᾷστα γίγνεσθαι τοῖς πολεμίοις ὑποχειρίους· || τὸ οὐδ. πληθ. ὀχυρὰ ὡς οὐσ.: Ξεν.ΚΠ 6,1,15 τῶν μὲν ἐκείνων ὀχυρῶν ἡμᾶς ὡς πλεῖστα παραιρεῖν.

ὀχυρότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἐπὶ τόπου, ἡ ἰδιότης τοῦ ὀχυροῦ βλ.λ.2): Αἰν.Τακτ.22,2 ὀχυρότητος μετέχειν, Πολύβ.5,62,6 ταῖς ὀχυρότησι τῶν τόπων ὑπέμενον, αὐτ.7,15,2, Ἰώσ.ΑΙ 3,14,2, Ἰω.Κατακ.Ἱστ.219C τὰς δυσχωρίας παραιτουμένους καὶ τὰς ὀχυρότητας τὰς ἐκ τῶν τόπων.

ὀχυρῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὀχυρώνω καθιστῶ τινα τόπον τεχνικῶς ἰσχυρὸν εἰς ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ εἰς ἀπώθησιν ἐχθροῦ ἢ εἰς ἀφόρμησιν, ἐπίθεσιν: Πολύβ.14,9,9 τὴν πόλιν ὀχυροῦν, ΠΔ Ἱερ.28(51),53 ἐὰν ὀχυρώσῃ τὰ τείχη ἰσχύϊ αὐτῆς, Ἰώσ.ΑΙ 12,7,7, Ἰω.Κατακ.227Β καὶ ὠχύρου τὴν πόλιν· || κ. μτφ.: ΠΔ Μακκ.4,13,7 ἡ ἑπτάπυργος τῶν νεανίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα· || τὸ μέσ. ὡς ἐνεργ.: Ξεν.ΚΠ 5,4,39 τὰ τείχη σὺν Κύρῳ ὠχυρώσατο, Πολύβ.1,18,3 τὰ δὲ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους τῆς πόλεως ὠχυρώσαντο· || κ. παθ. ἐξασφαλίζομαι ἀπὸ ἐπιθέσεως, ἀπὸ προσβολῆς: Πλάτ.Ἀξ.371Β τὰ πρόπυλα κλείθροις ὀχυροῦνται, Ἀριστλ.Κόσ. 398a,18 πρόθυρα τείχεσι.., ὠχύρωτο· **2**) νεώτ. μτφ. μέσ. χρησιμοποιῶ τι ὡς μέσον, ὡς ἐπιχείρημα, ὡς πρόσχημα: ἡ κυβέρνησις ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν ὀχυρουμένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ δεῖνα νόμου· **3**) πολιορκοῦμαι: ΠΔ Ἰησ. 6,1 καὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη· **4**) μτφ. βεβαιῶ: Φιλόδ.Ρητ.2,985 ὀχυροῦν τὸ λεγόμενον· **5**) ρηματ.π. ὀχύρωμα, ὀχύρωσις, ὀχυρωτικός, ὀχυρωτέον.

ὀχύρωμα-ατος (τὸ) (ὀχυρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ. φρούριον, θέσις ὠχυρωμένη· Ἡσ. «ὀχύρωμα· τεῖχος ἀσφαλές. ὀχυρόν. κάστρον. φρούριον»: Ξεν. Ἑλλ.3,2,3 διασπάσαντες τὸ αὐτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς, ΠΔ Γεν.39,20 ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, Πολύβ.4,6,3 κατέσχον τὸ καλούμενον ὀχύρωμα Κλάριον, ΚΔ Κορινθ.2,10,4 πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, Ζαλοκ.61,19 (ἔκδ. Φέξη) πλὴν ν' ἀνακύφουν ἔκτοτε οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐτόλμων | ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων.

ὀχυρωματικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀχύρωσιν ἢ ὁ χρησιμεύων πρὸς ὀχύρωσιν: τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα τῶν βορείων συνόρων.

ὀχῠρωμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὀχύρωμα βλ.λ., μικρὸν φρούριον, καστρί: ΠΔ Μακκ.1,16,15 καὶ ὑπεδέξατο αὐτοὺς ὁ τοῦ Ἀβούβου εἰς τὸ ὀχυρωμάτιον καλούμενον Δώκ.

ὀχυρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀχυρόν, ἰσχυρῶς, ἀσφαλῶς: Εὐρ.Μήδ.124 ἐμοὶ γοῦν, εἰ μὴ μεγάλως, ὀχυρῶς γ' εἴη καταγηράσκειν, Χαρίτ.7,2.

ὀχῠρωσις-εως (ἡ) (ὀχυρῶ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀχυρῶ βλ.λ.: ΠΔ Μακκ.1,10,11 οἰκοδομεῖν τὰ τείχη καὶ τὸ ὄρος Σιὼν κυκλόθεν ἐκ λίθων τετραγώνων εἰς ὀχύρωσιν, Ἰώσ.ΠΙ 7,6,2· || νεώτ. κ.δημ. εἰδ. τὸ σύνολον τῶν τεχνικῶν ἔργων δι' ὧν ὀχυροῦται θέσις τις: συνετελέσθη - ἀπεπερατώθη ἡ ὀχύρωσις τοῦ στομίου τοῦ λιμένος.

ὀχῠρωτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ συντελῶν, ὁ χρησιμεύων πρὸς ὀχύρωσιν, στερεοποίησιν: Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.7,23 ὀχυρωτικὸν εἶναι τῆς διανοίας τὸν διαλεκτικὸν τόπον· || νεώτ. ἐπίρρ. -ῶς· **2**) νεώτ. στρατ. ἡ ὀχυρωτικὴ ὡς οὐσ. ὁ κλάδος τῆς στρατιωτικῆς τέχνης ὁ ἐξετάζων τὸ σύνολον τῶν πρὸς ὀχύρωσιν ἔργων καὶ τὸν τρόπον τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν.

ὀχῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. ὀγχέω ἢ ὀκχέω (π. Πίνδ.), παρατ. ὤχουν κ. ἰων. ὀχέεσκον (Ὀδ.Λ 619), μέλλ. ὀχήσω (Αἰσχ.Πρ.143) κ. μέσ. μέλλ. ὀχήσομαι (Ἰλ.Ω 731), ἀόρ. ὤχησα (Καλλ.Δία 23) κ. ἐπ. μέσ. ἀόρ. ὀχήσατο (Ὀδ.Ε 54) κ. παθ. ἐν ἀπαρφ. ὀχηθῆναι (Ἱππ.Ἄρθρ.58, Λουκ.Λεξιφ.2), αἰολ. μτχ. παρακ. ὀχήμενος (Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.5)) π. Ἀττ. πεζ. ἐν χρ. μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ., φέρω, ὑποφέρω, βαστάζω, πάσχω: Ὀδ.Η 211 ὀχέοντας ὀϊζύν, αὐτ.Λ 619 κακὸν μόρον.., ὅνπερ ἐγὼν ὀχέεσκον, Πίνδ. Ο 2,67 ἀπροσόρατον ὀκχέοντι πόνον, Δημόκρ. 173 ἐπὴν τἀγαθὰ μὴ ἐπιστῆται.. ὀχεῖν εὐπόρως (φέρειν τὴν εὐτυχίαν οὐχὶ μετὰ μετριότητος)· **2**) πράττω τι συνεχῶς ἐν φρ. νηπιάας ὀχέω κάμνω παιδικὰ πράγματα, παιγνίδια: Ὀδ.Α 297 οὐδέ τί σε χρὴ νηπιάας ὀχέειν· **3**) φυλάττω: Αἰσχ. Πρ.143 φρουρὰν ἄζηλον ὀχήσω (σχόλ. «οἴκησιν κακήν, ἣν οὐδεὶς ζηλώσει, φυλάξω»)· **4**) φέρω, κρατῶ: Θέογν.534 χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ

λύρην ὀχέων, Εὐρ.'Ορ.802 ὡς ἐγὼ δι' ἄστεως σε σμικρὰ φροντίζων ὄχλου οὐδὲν αἰσχυνθεὶς ὀχήσω, Ξεν.ΚΠ Ι,3,8 διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις ὀχοῦντες τὴν φιάλην· || ἐπὶ τῶν ποδῶν, φέρω τὸ σῶμα, βαστάζω : 'Ιππ.'Αρθρ.52· || κ. μτφ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς : Πλάτ.Κρατ.400Α τί σοι δοκεῖ ἔχειν τε καὶ ὀχεῖν ἄλλο ἢ ψυχή ;· 5) κρατῶ, κατέχω στερεῶς, ὑποστηρίζω : Εὐρ.'Ελ.277 ἄγκυρα δ' ἥ μου τὰς τύχας ὤχει μόνη· 6) ἱππεύω, ἀντίθ. πεζοπορῶ : Ξεν.'Ιππαρχ.4,Ι μέτριον, μὲν ὀχοῦντα, μέτριον δὲ πεζοποροῦντα· κ. μτβ. : 'Αριστφ.Βάτρ.23 αὐτὸς βαδίζω . . , τοῦτον δ' ὀχῶ [τοῦτον δὲ τὸν ἔχω καὶ κάθηται ἐπὶ τοῦ ὄνου]· || κ. νεώτ. συνήθ. ἐν τῷ μέσ. φέρομαι ὑπὸ ἵππου ἢ ἐφ' ἁμάξης : 'Υμν.'Αφρ.218 ἵπποισιν ὀχεῖτο, 'Ηρ. Ι,131 ἐφ' ἁμάξης ὀχεῖσθαι, Ξεν.ΚΠ 4,5,58 τὰ ξυστὰ ἔχοντας ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι, Πλάτ. Λύσ.208Α ὁ· ἐπί τινος τῶν τοῦ πατρὸς ἁρμάτων, Λουκ.Λεξιφ.2 ἐπ' ἀστράβης ὀχηθείς· || κ. γεν φέρομαι ἐν κινήσει ἐπί τινος, ἐποχοῦμαι : 'Ιλ.Ω 731 νηυσὶν ὀχήσονται, 'Οδ.Ε 54 ὀχήσατο κύμασιν 'Ερμῆς [σχόλ. «ἐπωχήσατο, ἐπέδραμεν»], Πλούτ. 'Ηθ.967C ἐπὶ θατέρου σκέλους ὀχοῦνται τὸ σῶμα, 'Οππ.'Αλ.5,449 δελφῖνος περὶ νώτῳ· || κ. μτφ. χωρῶ ἐν συναφείᾳ, προχωρῶ ἐν συναρτήσει μετ' ἄλλου τινός, συμπορεύομαί τινι φερόμενος : Πλωτῖν.6,3,22 ὁ χρόνος . . συνθεῖ [τῇ κινήσει] ὡς ἐπὶ φερομένης ὀχούμενος· || ὁμ. μτφ. ἰατρ. ἐπὶ ὀστοῦ ἐξηρθρωμένου, ἐπιβαίνω ἄλλου ὀστοῦ : 'Ιππ 'Αρθρ.5Ι· 7) ἐν αναφ. πρὸς πλοῖον, μετάγομαι, ταξιδεύω, διαπλέω ἐπὶ . : Πλάτ.Φαίδ.85D ἐπὶ τούτου ὀχούμενον ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας· || ποι. ἐν μτφ. φρ. ὀχοῦμαι ἐπὶ ῥοπῆς φέρομαι, βαίνω, χωρῶ ἐπὶ κλίσεως, ἐπὶ κατωφερείας : Εὐρ.'Ορ.69 ὡς τά γ' ἄλλ' ἐπ' ἀσθενοῦς ῥοπῆς ὀχούμεθ'· 8) μτφ. ὀχοῦμαι ἐπὶ ἐλπίδος συγκρατῶ τὸ θάρρος μου στηριζόμενος εἰς ἐλπίδα : 'Αριστφ.'Ιππ. 1244, αὐτ.ἀπ.150 ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα, Πλούτ.'Ηθ.1103Ε νεὼς ἐκπεσὼν . . ἐπ' ἐλπίδος ὀχεῖταί τινος· 9) ἐπιπλέω, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑγροῦ εἰμὶ ἢ κινοῦμαι, ἐν χρ. κ. μτφ. : Χρησμ. (ἐν Διον.'Αλ.Ρωμ.Ι,19) οὗ νᾶσος ὀχεῖται (ἐπὶ τῆς Δήλου), Πλωτῖν.Ι,6,8 εἰδώλου καλοῦ ἐφ' ὕδατος ὀχουμένου· || τὰ ὀχούμενα (τὰ ἐπιπλέοντα σώματα) τίτλος ἔργου τοῦ 'Αρχιμήδους : Στράβ.Ι,3,ΙΙ· πρβλ. αὐτ.15,1,38· 10) ὀχεύομαι, συνουσιάζομαι : 'Αρατ.1070 ὁππότε . . τὰ . . ἄρσενα πάντα δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται· 11) ρηματ. π. ὄχημα, ὄχησις.

ὀχῶν 'Ησ. «ὀχευτικῶς ἔχων. ἢ τροχῶν ἁρμάτων»

ὄψ - ὀπός (ἡ) (Ι) (ἔπος) ποι. ἐν χρ. μ. ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι, ὀπός, ὀπί, ὄπα, ἡ φωνὴ τοῦ λαλοῦντος, ᾄδοντος, κράζοντος : 'Ιλ.Α 604 ἀειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ, αὐτ.Π 76 'Ατρείδεω ὀπὸς ἔκλυον, 'Οδ.Κ 221 Κίρκης . . ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ, 'Ησίοδ.Θ 41 θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ, Πίνδ.Ν 7,84 γαρυέμεν ἁμέρᾳ ὀπί, Αἰσχ.'Ικ.60 δοξάσει τις ἀκούειν ὄπα τᾶς Τηρείας μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου· || ἐπὶ τῆς φωνῆς τοῦ τέττιγος, τὸ τερέτισμα : 'Ιλ.Γ 152 ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι· || ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν ἀμνῶν, τὸ βέλασμα : 'Ιλ.Δ 435 ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν· || ἐπὶ τῶν αὐλῶν : Θέογν.532 αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα· 2) ἔκφρασις, λόγος : 'Ιλ.Η 53 ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν, αὐτ.Λ 137 προσαυδήτην βασιλῆα . .· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν, Σοφ.'Ηλ.1068 κατά μοι βόασον οἰκτρὰν ὄπα τοῖς ἔνερθ' 'Ατρείδαις.

ὄψ - ὀπός (ἡ) (2) (ὄψομαι) ἡ ὄψις, ὁ ὀφθαλμός, ἡ ὅρασις : 'Εμπ.88 μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ, 'Αντίμ.63 Δήμητρός τοι 'Ελευσίνης ἱερὴ ὄψ.

ὀψάγονος-ον 'Επιγρ. ἀ. ὀψίγονος βλ.λ.

ὀψαλίδαι 'Ησ. «οἱ ἀρχηγέται τῶν Αἰτωλῶν».

ὀψᾱμάτης (ὁ) (ὀψέ, ἀμαω) δωρ. ἀντὶ ὀψαμήτης, ὁ θερίζων μέχρι τῆς νυκτός, ἀργά (σχόλ. «ὁ μέχρις ὀψίας θερίζων καὶ κακοπαθῶν») : Θεόκρ.10,7 Μίλων ὀψαμᾶτα.

ὄψᾰνον (τὸ) (ὄψομαι) ἡ ὄψις : Αἰσχ.Χο.534 οὔτοι μάταιον . . ὄψανον πέλει.

ὀψαρᾶς-ᾶ (ὁ) μσν. ὁ ἁλιεύς, ὁ φαράς : Κεδρ. Γεώργ.2,621,5.

ὀψάρευμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἁλιεία, τὸ φάρεμα : Παπαδ.Χριστ:Διηγ.42 ἐπήγαινε καθημερινῶς μὲ τὶς βάρκες, εἰς τοὺς ναύλους καὶ τὸ ὀψάρευμα.

ὀψᾰρίδιον (τὸ) πάπ. κ. μσν., ὑποκορ. τοῦ ὀψάριον, μικρὸ φάρι, φαράκι : Γεωπ.30,46,Ι.

ὀψάρι(ο)ν (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ ὄψον βλ.λ.· ΑΒ 53,5 «ὀψάριον· τὸ ὄψον, οὐχὶ τοὺς ἰχθῦς. οἱ δὲ νῦν τοὺς ἰχθῦς λέγουσιν» : Πλάτ.Κωμ.95 ὀψάριον ἔκαμες καὶ προσέστη τουτό σοι, Φερεκρ 27 τοὐψάριον τουτὶ παρέθηκέ τις ἡμῖν, Φιλήμ.32· 2) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἰχθύς, τὸ φάρι : Μέν. π.'Αθήν.9,385Ε ἐπιθυμιάσας τῷ βορέᾳ λιβανίδιον ὀψάριον οὐδὲν ἔλαβον, ΚΔ 'Ιω.6,9 ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον, Μόσχ.Ι 185 λαβοῦσα τὸ ὀψάριον ἤρξατο αὐτὸ καθαίρειν, Πασχ.Χρον.715,20 μεγάλα ὀψάρια, Πρόδρ.Ι,232 πότε δὲ τὴν ἀνθρακιὰν τὴν φοβερὰν ἐκείνην κειμένην βλέπω, βασιλεῦ, μετὰ τῶν ὀψαρίων, 'Αραβ.Μυθ.Χαλ.Ι,66 καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν τὰ ὀψάρια εἶναι ἕτοιμα.

ὀψαριοπωλεῖον (τὸ) 'Επιγρ. τὸ ἰχθυοπωλεῖον, τὸ φαράδικο : τὰς ἐν τῷ ὀψαριοπωλείῳ μαρμαρίνας τραπέζας.

ὀψᾰριοπώλης (ὁ) 'Επιγρ. ὁ ἰχθυοπώλης, ὁ φαράς.

ὀψᾰρότης (ὁ) (ὀψέ, ἀρῶ) ὁ ἀροτριῶν τὸν ἀγρὸν ὀψέ, ἀργά, οὐχὶ ἐν καιρῷ : 'Ησίοδ.'Εργ.490 οὕτω κ' ὀψαρότης πρωτηρότῃ ἰσοφαρίζοι.

ὀψάρτῡμα-ατος (τὸ) (ὀψαρτύω) μσν. τὸ ἀρτυμένον, τροφὴ παρεσκευασμένη διὰ καρυκεύματος : Νικ.Χων.95Α.

ὀψαρτῡσία (ἡ) κ. μσν. τεχνικὴ προπαρασκευασία φαγητοῦ, μαγειρικὴ τέχνη : Πλάτ.Κωμ.173,4 Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία, Εὐστ.428 'Ηλίου τράπεζαν, οὐχ οἵαν ἡ τῆς ἱστορίας ὀψαρτυσία παρατίθησιν· 2) τὸ μεμαγειρευμένον κατά τινα ὡρισμένον τρόπον, τὸ μαγείρευμα, ἡ μαγειρειά : Λόγγ.4.16 ἥδετο γευόμενος ἀστυκῆς ὀψαρτυσίας.

ὀψαρτῡτής (ὁ) (ὀψαρτύω) ὁ μάγειρος· Πολυδ. 6,7 «ὁ τὰ ὄψα ἀρτύνων» : 'Υπερείδ.ἀπ.259, Φιλόδ. Μουσ.86Κ ὀψαρτυταὶ καὶ μυροποιοί· || ἐν χρ. ἐμπαικτικῶς : Τίμ.'Ιστ.70.

ὀψαρτῡτικός ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς μάγειρον ἢ τὴν μαγειρικήν· || ἡ ὀψαρτυτικὴ ὡς οὐσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Τιμοκλ.37, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ. 6,33, Φιλόδ.Μουσ.45Κ ὀψαρτυτικὴ καὶ μυρεψική· || τὸ ὀψαρτυτικὸν ὡς οὐσ. βιβλίον π περὶ μαγειρικῆς τέχνης : 'Αθήν.3,105C ὡς δ' ὁ 'Ηρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, αὐτ.9,387C· || κ. ὡς ἐπίθ. : 'Αθήν.9,387D 'Αρτεμίδωρος δὲ ὁ 'Αριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις.

ὀψαρτύω (ὄψα, ἀρτύω), μσν. ὀψοαρτύω (Τζέτζ. Χιλ.10,819) παρασκευάζω, καρυκεύω ἐδέσματα, ἰδ. ὄψον καὶ κρέας, ἐν χρ. κ. μτφ. : 'Αθήν.Ι,18Α οὐδ' αἰσχύνην ὀψαρτύοντας αὐτούς, Τίμ.'Ιστ. π. Πολύβ.12,24,2 τὸν δ' 'Αριστοτέλην, ὀψαρτύοντα πλεονάκις ἐν τοῖς συγγράμμασι, ὀψοφάγον εἶναι καὶ λίχνον· 2) ρηματ.π. ὀψάρτυμα, ὀψαρτυτής, ὀψαρτυτικός.

ὀψέ ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., αἰολ. ὄψι μετὰ μακρὸν χρόνον, πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα, βραδέως, κατόπι : 'Ιλ.Δ 161 ἔκ δὲ καὶ ὀψὲ τελεῖ, 'Οδ. Ι 534 ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, Σοφ.ΟΚ 1264 ἀγὼ πανώλης ὄψ' ἄγαν' ἐκμανθάνω, Εὐρ.'Ορ.99 ὀψέ γε φρονεῖς εὖ· || ὁμ. μγ. τοῦ δῆ(λ)γοῦν, πέρ : 'Ιλ.Η

399 ὀφὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Πίνδ.Ν 3,30 ὀφέ περ, Αἰσχ.'Αγ.1425 γνώσει διδαχθεὶς ὀφὲ γοῦν τὸ σωφρονεῖν, Θουκ.1,14 ὀφέ τε ἀφ' οὗ 'Αθηναίους Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινήταις πολεμοῦντας· **2)** ἀργά, πρὸς τὴν ἑσπέραν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ πρωΐ : 'Ιλ.Φ 232 εἰς ὅ κεν ἔλθῃ δείελος ὀφὲ δύων, 'Οδ.Ε 272, 'Ησίοδ. 'Εργ.485 εἰ δέ κεν ὀφ' ἀρόσῃς, Θουκ.4,106 καὶ αἱ νῆες ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀφὲ κατέπλεον ἐς τὴν 'Ηιόνα, Ξεν.'Αν.2,2,6 ἤδη δὲ καὶ ὀφὲ ἦν (ἦτο ἡ ὥρα περασμένη, ἐβράδιαζε), αὐτ.3,4,36 ὀφὲ ἐγίγνετο, Δημ.1303 καὶ εἰς ὀφὲ ψηφίζεσθαι (ἐξακολουθεῖν τὴν ψηφοφορίαν μέχρις ἑσπέρας)· ‖ κ. μτ. γενικ. : Θουκ.4,93 ἤδη γὰρ τῆς ἡμέρας ὀφὲ ἦν, Δημ.451 τῆς δ' ὥρας ἐγίγνετο ὀφέ, Λουκ. Δημ.'Εγκώμ.14 ὀφὲ τῆς ἡλικίας (εἰς περασμένην ἡλικίαν), ΚΠορφ.'Εκθ.403· **3)** ὡς πρόθ. μτ.γενικ. κατόπιν, μετὰ ταῦτα : Φιλόστρ.'Απολλ.6,10, ΚΔ Ματθ.28,1 ὀφὲ δὲ σαββάτων· **4)** 'Ησ. «ὀφέ ποτε· μόλις ποτέ».

ὀφείω ἐφετικὸν τοῦ ὁρῶ, παρατ. ὤφεον (Σώφρ. 81), μτ. γενικ. ἐπιθυμῶ, θέλω νὰ ἴδω· 'Ησ. «ὀφείοντες· ἰδεῖν θέλοντες, ὀπτικῶς ἔχοντες, παρακολουθοῦντες τοῖς γινομένοις, κατοπτεῦσαι βουλόμενοι» : 'Ιλ.Ξ 37 οἵ γ' ὀφείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο κίον ἀθρόοι, Σώφρ.81 ἐγὼν δέ τοι καὶ πάλαι ὤφεον.

ὀφεκουέντα (ἡ) (λατ.) μτγν. ἐπὶ τῆς τύχης, ἡ πειθήνιος, μειλίχιος : Πλούτ.'Ηθ.322F.

ὀφές μσν. κ. δημ. κ. φές χθές : 'Ερωτόκρ.2,1842 ὅ τι γίνῃ ὀφὲς μὲ τὸ Σπιδόλιοντα, αὐτ.4,1333· ‖ ὁμ. ὀφὲς ἀργά(ς) χθὲς τὸ βράδυ : 'Ερωτόκρ. 3,1036 κι ὀφὲς ἀργὰς τὴν προξενειὰ τὴ νύχτα μᾶς ἐφέρα, δ.τραγ. κι ὀφὲς ἀργὰ 'το στὸ χορὸ κι ἐχόρευγε στὸν κάβο.

ὄφημα-ατος (τό) τὸ ὄφον, τὸ προσφάγιον : Πλάτ.Πολ.372C (κῶδ. ἐφήματα), Στράβ.7,4,6 ἱππείῳ καὶ τυρῷ καὶ γάλακτι καὶ ὀξυγάλακτι· τοῦτο δὲ καὶ ὄφημά ἐστιν αὐτοῖς κατασκευασθέν πως, Πλούτ.'Ηθ.664A τοῖς καλοῖς καὶ γενναίοις ἐκείνοις πολίταις παρατιθεὶς βολβούς, . . τυρόν, ὀφήματα παντοδαπά, Λόγγ.3,5 ἐμπλήσας τὴν πήραν ὀφημάτων μεμελιτωμένων.

ὀφημέρα (ἡ) (ὀφέ) γλωσσ. ἡ ὀφία, ἡ ἑσπέρα.

ὀφητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. πιθ. ὁ ἐφητὴρ βλ.λ. : Θεοδωρίδ.π.'Αθήν.6,229D τηγάνῳ εὖ ἥφησεν ἐν ὀφητῆρι κόλυμβον (διόρθ. ἐφητῆρι).

ὀφι αἰολ. τ. ἀντὶ ὀφὲ βλ.λ. : Λυρ.'Αλ.'Αδέσπ.57.

ὀφία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη, θηλ. τοῦ ὄφιος, ἐνίοτε μτ. τοῦ δείλη, τὸ πρὸς τὴν ἑσπέραν μέρος τῆς ἡμέρας, ἡ ἑσπέρα, τὸ βράδυ, ἀντίθ. ὄρθρος : 'Ηρ.7,167 ἐμάχοντο ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης ὀφίης, Θουκ.8,26 περὶ δείλην ἤδη ὀφίαν, Δημ.1301 ἠρξάμεθα δὲ τοῦ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀφίας, ΚΔ 'Ιω.6,16 ὡς δὲ ὀφία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, Συνέσ.'Επιστ.51 δείλης ὀφίας τῷ κατ' 'Ερυθρὰν κόλπῳ προσέχομεν.

ὀφιαίτατος-η-ον ἀττ. ὑπερθ. τοῦ ὄφιος βλ.λ.

ὀφιαίτερος-α-ον ἀττ. συγκρ. τοῦ ὄφιος βλ.λ.

ὀφιανθής-οῦς-ές (ὀφέ) ὁ ἀνθῶν βραδέως, ὀψίμως, ἀργά, ἀντίθ. πρωϊανθής : Θεόφρ.ΦΙ 6,4,4, αὐτ.6,6,10.

ὀφιανθῶ-έω ἀνθῶ ὀφέ, ἀργά : Θεόφρ.ΦΙ 6,2,6.

ὀφιᾶνός λίθος (ὁ) μέλας τις λίθος, παραχθεὶς ἐξ ἡφαιστείου : 'Ορφ.Λιθ.282 λίθου μένος ὀφιανοῖο, 'Αρρ.Εὐξ.145 ἐν βάθει κεχωσμένος . . ὁ ὀφιανὸς λίθος ἐν ἐκείνῃ μόνῃ τοπικῶς γεννώμενος.

ὀφιβλαστής-οῦς-ές (βλαστάνω) ὁ βλαστάνων ὀψίμως, ἀργά, ἀντίθ. πρωϊβλαστής : Θεόφρ.ΦΙ 1,14,3 διὰ τί δὲ τὰ μὲν πρωϊβλαστῆ, τὰ δὲ ὀφιβλαστῆ, ταύτας ἂν τις ἀποδοίη τὰς αἰτίας.

ὀφίβλαστος-ον ὁ ὀφιβλαστὴς βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 3,4,2· συγκρ. : αὐτ.ΦΑἰτ.1,10,2 τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀφιβλαστότερα καὶ ὀφικαρπότερα.

ὀφιβλαστῶ-έω βλαστάνω βραδέως, ἀργά : Θεόφρ.ΦΙ 1,9,6 ὀφιβλαστεῖ μέν, οὐδὲν δὲ ὑστερεῖ τῶν ἄλλων (ἐν τῷ φυλλοβολεῖν).

ὀφιγαμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀργὰ γινόμενος γάμος, ὁ ὄψιμος : Κατ.'Αστρολ.Κ 8(4),143, Σουΐδ. ἐν λ. ὑπεργαμία.

ὀφιγαμίου γραφὴ (ἡ) ἄ. ὀφιγαμίου δίκη δικαστικὴ καταδίωξις ἐπὶ ἀναβολῇ τοῦ γάμου πέρα τοῦ νενομισμένου ὁρίου ἡλικίας : 'Αρίστων Χ 1,89, Πλούτ.Λύσ.30 ἐν Σπάρτῃ καὶ ἀγαμίου δίκη καὶ ὀφιγαμίου καὶ κακογαμίου.

ὀφίγᾰμος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ συνάψας γάμον, ὁ νυμφευθεὶς ἐν προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ : Πλούτ. 'Ηθ.493E (ἐσφ.γρ.), Βέττ.Βάλ.118,23.

ὀφιγᾰμῶ-έω μτγν. συνάπτω γάμον ἐν προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ : Βέττ.Βάλ.119,3.

ὀφιγένεθλος-ον μσν. ὁ ἀργὰ γεννηθείς, ὁ ὀφιγενής : Πρόδρ. ἐν Notit.MSS 8,2,207 'Ρώμη ὀφιγένεθλε, Ρώμη Κωνσταντινιάς.

ὀφιγενής-οῦς-ές λεξ. ὁ ὀφὲ γεννώμενος· Φώτ. «ὀφιγενής· βραδέως γεννηθείς»· **2)** νεώτ. ἐπὶ τέκνων, τὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς γεννηθέν· **3)** ὀφιγενεῖς κληρονόμοι οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἐπιγενόμενοι οἰκεῖοι ἢ οἱ μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης ἄλλως ἢ γεννήσει ὑπεξούσιοι· **4)** ὁ μετὰ τὸν πρέποντα χρόνον ἐκδηλούμενος : δεικνύει ἤδη ὀφιγενὲς ἐνδιαφέρον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.

ὀφιγέννητος-ον λεξ. κ. νεώτ. ὁ ὀφιγενής· 'Ησ. «ὀφιγέννητα· βραδέως γεννηθέντα».

ὀφιγονία (ἡ) γλωσσ. ἡ πολὺ ὕστερα γενεά.

ὀφίγονος-ον κ. νεώτ. ὁ μετέπειτα γεννηθείς, ὁ μεταγενέστερος : 'Ιλ.Π 31 τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀφίγονός περ; ‖ συνήθ. κτ. πληθ. οἱ μεταγενέστεροι· Φώτ. «ὀφιγόνων· τῶν ὀφὲ καὶ μετὰ πολὺν χρόνον ἐσομένων» : 'Ιλ.Γ 353 ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀφιγόνων ἀνθρώπων ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, 'Οδ.Α 32 ἵνα τίς σε καὶ ὀφιγόνων εὖ εἴπῃ· **2)** ἐπὶ τέκνου, ὁ ἐν τῷ γήρατι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεννηθείς : 'Υμν.Δήμ.165, 'Αρρ.'Ινδ.9,2· **3)** ὁ κατόπιν γεννηθείς, ὁ νεώτερος : 'Ηρ.7,3, ὁ δὲ βασιλεύοντι ὀφίγονος ἐπιγένηται, Αἰσχ.'Ικ.361 σὺ δὲ παρ' ὀφιγόνου μάθε γεραρὰ φρονῶν· ‖ ὁ νέος : Θεόκρ.24,31 τὼ δ' αὖτε σπείρασιν ἑλισσέσθην περὶ παῖδα ὀφίγονον· **4)** ἐπὶ τοῦ ἰχθύος βελόνης, ὁ τελευταῖος κατὰ τὴν ᾠοτοκίαν : 'Αριστλ.ΖΙ 571a,2 ὀφιγόνον δέ ἐστι καὶ ἡ καλουμένη βελόνη· **5)** μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, οἱ σωφρονιστῆρες ὡς φυόμενοι ἐν προκεχωρηκυίᾳ ἡλικίᾳ : Πολυδ.2,92.

ὀφιδιανός (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα ἡφαιστειογενές, ὀξινον τελείως, ὑαλῶδους ὑφῆς.

ὀφιέστερος-α-ον συγκρ. τοῦ ὄφιος βλ.λ.

ὀφίζω (ὀφέ) πράττω τι ἀργά, βραδέως : Ξεν. 'Αν.4,5,5 καὶ τὸ πῦρ καίοντες οὐ προσίεσαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀφίζοντας, αὐτ.'Ελλ.6,5,21 καίπερ μάλα ὀφίζων, Πλούτ.Λυκ.12 ὁπότε θύσας τις ἢ κυνηγῶν ὀφίσειε, Εὐστ.'Ιλ.249 ὀφίζοντος εἰς βοήθειαν· κ. παθ. : Λυσ.ἀπ.18 ὀφίζομαι ἐν ταῖς ὁδοῖς (εὑρίσκομαι ἀκόμη τὴν ἑσπέραν εἰς τοὺς δρόμους), Ξεν.Λακ.6,4 ὑπὸ θήρας ὀφισθέντες (καταληφθέντες ὑπὸ τῆς νυκτός), 'Ηλιόδ.ΑΙθ.5,22 ὠφίσθημεν τῆς ἀναγωγῆς, Στουδ.Θεόδ.396D ὠφίσθημεν ἐπιστεῖλαί σοι· **2)** ρηματ. π. ὀφισμός.

ὀφικαρπία (ἡ) ἡ ὄψιμος καρποφορία : Θεόφρ.ΦΙ 3,2,1 ἴδια δὲ πρὸς τὰ ἥμερα τῶν ἀγρίων ὀφικαρπία τε . . καὶ πολυκαρπία τῷ προφαίνειν.

ὀφίκαρπος-ον ὁ ἀργὰ καρποφορῶν, ὁ φέρων καρπὸν ὄψιμον : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,4,6· κ. συγκρ. :

αὐτ.ΦΑΙτ.Ι,10,7 **τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀξυβλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα.**

ὀψικαρπῶ-έω καρποφορῶ ὀψίμως, ἀργά : Θεόφρ.ΦΑΙτ.Ι,17,9.

ὀψικάτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὁ ἀκολουθῶν τινα τιμῆς ἕνεκεν ἢ καὶ λόγῳ ἀσφαλείας· πρβλ. ὀφίκιον· Πρόδρ.2,329 **διαβαίνουσιν τὴν πόλιν, καὶ μὲ τοὺς ὀψικάτορας καὶ μὲ πολὺν ὀφίκιν.**

ὀψίκαυστοι ἁλιεῖς (οἱ) μσν. οἱ τὴν ὄψιν ἔχοντες ἡλιοκαῆ : Στουδ.Θεόδ.775.

ὀψικέλευθος-ον μτγν. ὁ ἐρχόμενος, πορευόμενος βραδέως, ἀργά : Νόνν.Εὐαγγ.᾿Ιω.11,17 **ὀψικέλευθος ὁδίτης.**

ὀψικεύω μσν. π. Βυζ. συνοδεύω τινὰ ἐν πομπῇ· ‖ κ. παθ. συνοδεύομαι ὑπὸ πομπῆς τινος, χάριν τιμῆς ἢ καὶ ἀσφαλείας.

ὀψίκιον (τὸ) μσν. κ. ὀψίκιν, δημ. φίκι, π. Βυζ. πᾶσα συνοδεία ἀκολουθοῦσά τινα τιμῆς ἕνεκεν ἢ καὶ λόγῳ ἀσφαλείας· πρβλ. ὀψικεύω, ὀψικάτωρ: Πρόδρ.2,359 **αὐτοὶ καβαλλικεύουσιν, διαβαίνουσιν τὴν πόλιν καὶ μὲ τοὺς ὀψικάτορας καὶ μὲ πολὺν ὀψίκιν·** **2)** μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, περιλαμβάνουσα τὰς πόλεις Νίκαιαν, Προῦσαν κ. ἄ.

ὀψίκλωψ-κλωπος (ὁ) μτγν. ὁ κλέπτων ἐν καιρῷ νυκτός : Πολ.Φυσ.2,5 (ἐσφ. γρ.).

ὀψίκοιτος-ον ὁ ὀψὲ εἰς τὴν κλίνην ἀπερχόμενος, ὁ ἀργὰ κοιμώμενος : Αἰσχ.᾿Αγ.889 **ἐν ὀψικοίτοις δ᾿ ὄμμασιν βλάβας ἔχω.**

ὀψιμάδα (ἡ) δημ. κ. φιμάδα θῆλυ ἐρίφιον ἢ ἀρνίον γεννηθὲν βραδύτερον τοῦ συνήθους, φιμάδι, φιμάρι.

ὀψιμάθεια (ἡ) ἄ. ὀψιμαθία βλ.λ.

ὀψιμαθής-οῦς-ές (μανθάνω) κ. νεώτ. ὁ ἀργὰ μανθάνων, ὁ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς ἡλικίας μαθών : Πλάτ.Σοφ.251Β **τῶν γερόντων τοῖς ὀψιμαθέσι,** ᾿Ισοκρ.10,2 **νῦν δὲ τίς οὕτως ὀψιμαθής ἐστιν ὅστις οἶδε·** ‖ ὁμ. μτ. γενικ. : Ξεν.ΚΠ Ι,6,35 **ὡς τοίνυν ὀψιμαθῆ ὄντα ἐμὲ τούτων τῶν πλεονεξιῶν,** Πλάτ.Πολ.409Β **ὀψιμαθῆ γεγονότα τῆς ἀδικίας,** ᾿Ισοκρ.12,96 **τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενημένους·** ‖ κ. ἐπικριτικῶς, ὁ ἐξ ὀψίμου μαθήσεως κομπαστικός, ὁ παρὰ τὴν προκεχωρηκυῖαν ἡλικίαν εἰς μαθήσεις ἀναρμόστους αὑτῷ ἐπιδιδόμενος : Θεόφρ.Χαρ.27 **ὁ δὲ ὀψιμαθὴς τοιοῦτός τις, οἷος ῥήσεις μανθάνειν ἑξήκοντα ἔτη γεγονώς,** Λουκ.᾿Ορχ.33 **καὶ ὀψιμαθῆ καὶ ἐμαυτῷ ἄκαιρον οἴομαι εἶναι·** ‖ ὁ κακῶς ἐφαρμόζων τὰ μεμαθημένα : Τίμ.᾿Ιστ.70.

ὀψῐμᾰθία (ἡ) κ. νεώτ., δ. γρ. ὀψιμάθεια, μάθησις ὀψὲ κτηθεῖσα : Θεόφρ.Χαρ.37 **ἡ δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία περὶ παιδείαν δόξειεν ἂν εἶναι ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν,** Πολύβ.12,4c,1, Πλούτ.᾿Ηθ.334C, αὐτ.634D, ᾿Ιάμβλ.Πυθ.31,209.

ὀψῐμᾰθῶ-έω μτγν. μανθάνω μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς ἡλικίας, ἀργά : Λουκ. Μισθ.Συν.23 **ὀψιμαθήσας δὲ καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος.**

ὀψιμαθῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὀψιμαθῆ βλ.λ.· ‖ κ. συγκρ. : Εὐστ.Πον.287,49 **ἤδη κατέγνω καὶ ὁ βασιλεὺς ὀψιμαθέστερον.**

ὀψιμιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀψίμου· ‖ κτ. πληθ. οἱ ὄψιμοι καρποί.

ὀψῖμοθος-ον μτγν. ὁ ἀργὰ εἰς μάχην ἐρχόμενος : Νόνν.Δ 28,92 **ὀψιμόθου Κλυτίοιο.**

ὀψίμορος-ον μτγν. ὁ ἀποθνήσκων βραδέως, ἀργά : ᾿Οππ.᾿Αλ.1,142, Νόνν.Εὐαγγ.᾿Ιω.19,165.

ὄψιμος(-η)-ο(ν) (ὀψέ) ποι. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὕστερος ἢ μετὰ τὸν πρέποντα ἢ διωρισμένον καιρὸν γινόμενος, ὁ ὄψιος, ὁ βραδυχρόνιος, ὁ βραδύς· ῾Ησ. **«ὄψιμον, ὀψιτέλεστον· ὀψὲ γεννώμενον ἢ ὀψὲ ἀρξάμενον καὶ ὀψὲ τελεσθησόμενον»,** αὐτ. **«ὄψιμος· χρόνιος. βραδύς»** : ᾿Ιλ.Β 325 **ἡμῖν μὲν τόδ᾿ ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεύς, ὄψιμον ὀψιτέλεστον,** Διόδ.Ι,10 **ἐν τοῖς ὀψίμοις τῶν ὑδάτων φανερῶς ὁρᾶσθαι γεννωμένας φύσεις ἐμψύχων,** ΚΔ᾿Ιακ.5,7 **μακροθυμῶν ἐπ᾿ αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον·** κ. συγκρ. : Ποπ. **καιρὸς ὀψιμώτερος·** κ. ὑπερθ. : Ξεν.Οἰκ.17,4 **περὶ τοῦ σπόρου, πότερον ὁ πρώιμος κράτιστος.. ἢ ὁ ὀψιμώτατος·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ καθυστερήσας, ὁ μετὰ τὸν πρέποντα χρόνον ἐκδηλούμενος : **ὄψιμες ἀγάπες·** **2)** ἐπὶ τῆς ποιητικῆς, ὁ πρόσφατος, ὁ νέος : Πλούτ.᾿Ηθ.675F **τήν τε ποιητικὴν ἀπεφαίνομεν οὐκ ὄψιμον οὐδὲ νεαρὰν ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας ἀφιγμένην·** ‖ εἰδ. ἐπὶ φυτῶν κ. καρπῶν : Θεόφρ.ΦΙ Ι,9,7 **καθάπερ αἱ ὄψιμοι συκαῖ καὶ ἀχράδες·** ἐπὶ καρπῶν, ὁ ὀψὲ ὡριμάζων : **ὄψιμοι καρποί·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. τὰ ὀψὲ σπειρόμενα, ἡ ὀψιμιά.

ὀψιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ὀψίμου.

ὀψίμως μτγν. κ. νεώτ. βραδέως, ἀργά : Πρόκλ. ῾Ησίοδ.483, Πάπ. **γῆ ὀψίμως ἀποκαλυφθεῖσα.**

ὀψῖνός-ή-όν μτγν. ὁ ὄψιος : Περίπλ.᾿Ερ.Θαλ.32, Πτολ.Μαθ.8,4, ᾿Απολλ.Δύσκ.Συντ.ΙΙΙ,5, Δοσίθ.397Κ.

ὀψῖνους-οος-ουν-οον, ποι. ὀψίνοος, ἐπίθ. τοῦ ᾿Επιμηθέως, ὁ ἀργὰ σκεπτόμενος ἢ ἐννοῶν τι, ὁ ἀμελής· ῾Ησ. **«ὁ ὀψὲ φρονῶν εὖ»** : Πίνδ.Π 5,28 **᾿Επιμαθέος ὀψινόου·** ‖ κ. γεν. : Νόνν.Εὐαγγ.᾿Ιω.3,121 **ὀψίνοος μετάνοια.**

ὀψιομετρία (ἡ) νεώτ. μέθοδος ἐξετάσεως τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς διαθλάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀψιόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς διαθλάσεως τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ὀψίον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ ὄψον βλ.λ. : Θεμίστ. Λόγ.13,173Α **οὐκ ὀψία ἀποτέμνοντες καὶ οἶνου ἐπιχέοντες.**

ὀψιοπαίκτης (ὁ) ἀντὶ ὀφιοπαίκτης βλ.λ.

ὄψιος-α-ον (ὀψέ) κ.νεώτ., συγκρ. **ὀψιαίτερος** (᾿Αριστλ.Μετ.362a,24) κ. **ὀψιέστερος** (Θεόφρ. ΦΑΙτ.4,8,3 δ.γρ.) κ. **ὀψίτερος** (Πίνδ.Παιάν.6,82, Πλούτ.᾿Ηθ.119C), ὑπερθ. **ὀψιαίτατος** (Ξεν.᾿Ελλ.5,4,3) κ. **ὀψίτατος** (Πολυδ.1,69), ὁ συμβαίνων ἢ γινόμενος εἰς περασμένην ὥραν, ὁ ὄψιμος, ὁ ἀργός· ῾Ησ. **«ὄψιοι· δειλινοί, ὕστεροι»** : Πίνδ.Ι 4(3),53 **τὰν ὀψίᾳ ἐν νυκτὶ ταμὼν περὶ Ϝῶ φασγάνῳ μομφὰν ἔχεν παίδεσσιν ῾Ελλάνων,** ᾿Αριστλ.ΖΙ 553b,20 **ὅταν ἔαρ ὄψιον γένηται,** αὐτ.543a,10 **ᾠὰ τὰ μὲν πρώϊα τὰ δ᾿ ὄψιμα,** Θεόφρ.ΦΙ 2,8,1 **ὄψια σῦκα,** αὐτ.6,5,3 **τὸ δὲ σπέρμα τοῦ μὲν πρωΐου σησαμῶδες· τοῦ δὲ ὀψίου στρογγύλον, ἐπίμελαν ἐν λοβῷ·** κ. συγκρ. : Πίνδ.Παι.6,82 **ὀψιτέρα ἅλωσις,** ᾿Αριστλ. Μετ.362a,24, Θεόφρ.ΦΑΙτ.4,8,2 **πυροὶ δὲ κριθῶν ὀψιέστεροι,** Πλούτ.᾿Ηθ.119C **ὀψίτερον μετήλλαξας τὸν βίον·** κ. ὑπερθ. : Ξεν.᾿Ελλ.5,4,3 **ἐξ ἀγροῦ ἀπιόντες ἡνίκαπερ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀψιαίτατοι·** πρβλ. Πολυδ.1,69 **«τὸ γὰρ πρωιαίτατον καὶ ὀψιαίτατον οὐκ ἐπὶ ἡμέρας μέρους, ἀλλ᾿ ἐπὶ χρόνου λέγεται οἷον.. πρωὶ τῆς ἡλικίας καὶ πρωίτατον, καὶ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, ὀψιαίτερον, ὀψιαίτατον, ὀψίτατον»·** **2)** τὸ θηλ. **ὀψία** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ὀψῐότης-ότητος (ἡ) ἡ βραδύτης, ἡ ἀργοπορία, ἀντίθ. πρωϊότης : Θεόφρ.ΦΑΙτ.4,11,9 **ἐν τῇ πρωϊότητι καὶ ὀψιότητι.**

ὀψιπέδων-ωνος (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ πολὺ διατελέσας ἐν δεσμοῖς, ὁ πολὺν χρόνον δεδεμένος εἰς ἁλύσεις· ῾Ησ. **«ὀψιπέδωνος· τοὺς ἕως ζῶσιν ἄξοντας πέδας βράδιον»,** Φώτ. **«ὀψιπέδων, ὁ μέχρι πολλοῦ ἐν πέδαις γεγονώς· σύνηθες Μενάνδρῳ τὸ ὄνομα»** : Μέν.1049· ‖ Φώτ. **«ὀψιπέδων· οὐχὶ πεπεδημένος, ἀλλὰ ὀψὲ λελυμένος».**

ὀψίπλουτος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ γενόμενος ἀργὰ πλούσιος, ὁ νεόπλουτος : Βασ.π.Θησ. Στεφ.

ἐν λ.· || κ. κτ. ἐπέκτ. ἐπικριτικῶς· ὁ ἐκ τούτου γελοίως ἀλαζονευόμενος.

ὄψις-εως (ἡ) (ὁρῶ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ὄφη, Ἰων γενικ. ὄψιος, τὸ φαινόμενον μέρος προσώπου ἢ πράγματος, τὸ ἐξωτερικὸν μέρος : Ἰλ.Ζ 468 πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς, αὐτ.Ω 632 εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων, Σοφ.ΟΚ 577 δῶρον, οὐ σπουδαῖον εἰς ὄψιν, Θουκ.6,46 πλείω τὴν ὄψιν παρείχετο, Ξεν.Ἀν.5,9,9 ὥστε ὄψιν καλὴν φαίνεσθαι, Πάπ. ἡ ὁρωμένη ἡμῶν γυμνὴ ὄψις, - τά χειρόγραφα διά τὸ τυπογραφεῖον πρέπει νὰ γράφωνται μόνον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τοῦ χάρτου, - ἡ ὄψις τοῦ ὑφάσματος (ἡ κυρία, ἡ ἐπιδεικνυομένη ἐπιφάνεια)· || ὁμ. ἡ αἰτ. ἀπολ. : Πίνδ.Ν 10,15 τῷ ὄψιν ἐειδόμενος, Ἕρμιππ.4 στρογγύλος τὴν ὄψιν, Πλάτ.Παρμ.127Β καλὸς τε κἀγαθὸς τὴν ὄψιν· || ὁμ. μτ. προθ. : Ἀντιφάν.33,2 ἀπὸ τῆς ὄψεως Ἑλληνικὸς (ἐάν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του)· || νεώτ. κτ. ἐπέκτ. ἑκάστη τῶν μορφῶν ὑφ' ἅς παρουσιάζεται ἀφῃρημένη τις ἔννοια ἢ θέμα, ὁ τρόπος τῆς ἐμφανίσεως, ἡ ἄποψις : αἱ διάφοροι ὄψεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, - μετεβλήθη ἡ ὄψις τοῦ κόσμου· **2)** τὸ πρόσωπον, ἡ ἔκφρασις : Εὐρ.Μήδ.905 ὄψιν τέρειναν τήνδ' ἔπλησα δακρύων, Θουκ.6,58 ἀδήλως τῇ ὄψει πλασάμενος, Λυσ.16,19 οὐκ ἄξιος ἀπ' ὄψεως οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, Πλάτ. Φαῖδρ.240D ὁρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ, Μέν.541,2 τίνι δεδήλωταί ποτε ; ὄφει, Ἐρωτόκρ.1,163 καὶ μὲ βαρὺν ἀνάβλεμμα καὶ μ' ὄψιν ἀλλαγμένη στρέφεται στὸ Ρωτόκριτο, - Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,25 μὰ σὰν ἡ ἀγάπη ἐφώτισε τὴν ὄφη σου, - καθὼς μὲ εἶδε, χάλασε ἡ ὄφη του κ. κτ. πληθ. : Ἄλεξ.98,6, Ἀναξανδρ.41,33· **3)** ἡ ἐντύπωσις ἔκ τινος πράγματος : Πλάτ.Θεαίτ.193C ὥσπερ οἱ ἔμπαλιν ὑποδούμενοι παραλλάξας προσβάλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον· **4)** θέαμα : Αἰσχ.Πέρσ.48 φοβερὰν ὄψιν προσιδέσθαι, Εὐρ.Ὀρ.727 εἰσορῶ γὰρ τόνδε φίλτατον βροτῶν Πυλάδην δρόμῳ στείχοντα Φωκέων ἄπο, ἡδεῖαν ὄψιν, Ἀντιφάν.33,2 τὰ δὲ χρήματα . . ἔστιν ὄψις (ἐξωτερικὴ ἐπίδειξις)· || κ. ἐπὶ σκηνικῶν παραστάσεων : Ἀριστλ.Ποι.1453b,1 ἔστιν μὲν οὖν τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκ τῆς ὄψεως γίγνεσθαι· **5)** ὅραμα, φάντασμα : Ἡρ.1,39 ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην, αὐτ.3,30 ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ, αὐτ.8,54, Αἰσχ.Πρ 645 ὄψεις ἔννυχοι, Σοφ.Ἠλ.413 εἴ μοι λέγοις τὴν ὄψιν, εἴποιμ' ἂν τότε· **6)** ἡ δύναμις τοῦ βλέπειν, ἡ ὅρασις : Ἰλ.Υ 205 ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς, Ὀδ.Ψ 94 ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν, Ἡρ.9,93 τῆς ὄψεως στερηθῆναι, Θουκ.3,112 οὐ καθορωμένους τῇ ὄψει νυκτὸς οὔσης· **7)** ἡ ἐνέργεια τοῦ βλέπειν : Πλάτ.Κρατ.396Β ἡ εἰς τὸ ἄνω ὄψις· || δημ. τὸ βλέμμα, τὸ κοίταγμα : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν. 1,3 σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη ποὺ μὲ βία μετράει τὴ γῆ· || κ. ἐν φρ. ἐκ πρώτης ὄψεως μὲ τὸ πρῶτον βλέμμα· **8)** ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως : Ἀριστλ.Ψυχ.428a,6, αὐτ.Μετ.369b,9· || ἐπὶ τῶν ἡδονῶν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1118a,3· **9)** κτ. πληθ. οἱ ὀφθαλμοί· Ἡσ. «ὄψεις· τὰ ὄμματα, ὀφθαλμοί» : Σοφ.ΟΤ 1328 πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς ὄψεις μαρᾶναι, Ξεν.Συμπ.1,9 τὸ κάλλος πάντων εἷλκε τὰς ὄψεις ἐπ' αὐτόν, - διαπράττονται ἐγκλήματα ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν ἀστυνομικῶν· || κ. ἐν φρ. λαμβάνω ὑπ' ὄψιν ἢ ἔχω ὑπ' ὄψιν ἔχω τὸν νοῦν μου ἐπί τινος, δὲν λησμονῶ· || κ. σπαν. κτ. ἑν. : Πολύβ.3,59,12 ἐστερήθη τῆς μιᾶς ὄψεως· || ὁμ. κτ. ἑν. ἐπὶ περιληπτικῆς ἐννοίας, οἱ ὀφθαλμοί : Ἀριστλ.ΖΙ 602a,11 λευκὴν ἔχοντες τὴν ὄψιν (ἰχθύες), αὐτ.ΖΜ 656b,29· **10)** ἀνατ. τὸ κυκλοτερὲς πρόσθιον τμῆμα τοῦ ἀγγειώδους χιτῶνος τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ ἶρις : Ἱππ.Προρρ.2,19· **11)** ἀνατ. τὸ στρογγύλον ἄνοιγμα τῆς ἴριδος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ κόρη : Ῥοῦφ.Ὀνομ.23· **12)** ἐπὶ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων, ὡς ἐκπορευομένων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν : Πλάτ.Τίμ.45C ὅταν οὖν μεθημερινὸν ᾖ φῶς περὶ τὸ τῆς ὄψεως ῥεῦμα, αὐτ.46Β, Ἀριστλ.Μετ.343a,13 (ὁ Ἀριστλ. ἀλλαχοῦ ἠμφεσβήτησε τὴν θεωρίαν τούτην : Ἀριστλ.Αἰσθ.437b,14)· **13)** ἡ θέα : Ἡρ.1,136 οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ (ἐνώπιον τοῦ πατρός), Αἰσχ.Χο.215 εἰς ὄψιν ἥκεις ὧνπερ ἐξηύχου πάλαι, Θουκ.2,37 λυπηρὰς τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι, Πλούτ.Τ Γράκχ.12 ἐν ὄψει τοῦ δήμου· **14)** πάπ. ἀξίωμα, θέσις : Πάπ. κατὰ τὴν ἐμὴν ὄψιν καὶ ὑπόλημφιν (sic), αὐτ. ἡ τῶν γονέων ἡμῶν προτεραία ὄψις.

ὀψισμός (ὁ) (ὀψίζω) μτγν. ἡ καθυστέρησις : Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,46 τὸν ὀψισμὸν αὐτοῦ διαβαλών.

ὀψίσπορος-ον ὁ ἀργὰ σπαρεὶς ἢ ὁ πρέπων νὰ σπείρηται ἀργὰ ἢ ὄψιμα : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,12,4.

ὀψισπορῶ-έω σπείρω ἀργά, ὄψιμα : Θεόφρ.ΦΙ 8,1,7 περὶ τοῦ πρωϊσπορεῖν ἕκαστα καὶ ὀψισπορεῖν αἱ χῶραι διαφέρουσι.

ὀψίτεκνος-ον μτγν. ὁ γεννῶν ἀργά, ὄψιμα παιδία : Λυκόφρ.1272 ἐν ὀψιτέκνοις ὀλβίαν.

ὀψιτέλεστος-ον ὁ μετὰ πολὺν χρόνον ἐκτελούμενος· Φώτ. «ὀψιτέλευτον· βραδέως τελούμενον» : Ἰλ.Β 325 ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται (σχόλ. «ὀψὲ τελεσθησόμενον»).

ὀψιτέλευτος-ον μτγν. κ. σχολ. ὁ ὀψιτέλεστος βλ.λ. : Νόνν.Δ 5,206 (δ.γρ.), Σχόλ.Ἰλ.Φ 232 (δ.γρ.).

ὀψίτερος-α-ον συγκρ. τοῦ ὄψιος βλ.λ.

ὀψίτευκτος-ον σχόλ. δ.γρ. τοῦ ὀψιτέλευτος.

ὀψιτοκία (ἡ) μσν. τὸ ἀργά, βραδέως τεκεῖν, γεννᾶν : Πρόδρ.Ἐπ.28.

ὀψιτόκος (ἡ) μτγν. ἡ ὀψέ, ἀργὰ τεκοῦσα : Γρηγ.Ναζ.3,1003Α.

ὀψίτομος-ον ἐπὶ ἀμπέλου, ὁ ἀργὰ κοπτόμενος, ἀργοκλαδευμένος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,2,3 καὶ τὰ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον, τάς τε πρωτοτόμους καὶ τὰς ὀψιτόμους.

ὀψίτῠχος-ον μτγν. ὁ ὀψέ, ἀργὰ κτηθείς : Μαν. 5,71 ὀψίτυχος πίστις, Ἡρωδιαν.2,932, Παῦλ.Ἀλ.3.

ὀψῐφᾰνής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὀψὲ φανείς, ἀνατέλλων, ὁ ἀρτιφανής : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,14.

ὀψῐφόρος-ον ἐπὶ δένδρων, ὁ καρποφορῶν ἀργά : Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,17,9 τὰ ὀψιφόρα, καθάπερ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον, ὃ ἑκατοστῷ ἔτει μυθολογοῦσι φέρειν καρπόν.

ὀψίφῠγος-ον μτγν. ὁ φεύγων ὀψέ, ἀργά, οὐχὶ ἐν καιρῷ : Ἡρωδιαν.1,234.

ὀψίχα Ἡσ. «ὀφίχα· ὀψέ, Βυζάντιοι».

ὀψοαρτύω μσν. ἄ. ὀψαρτύω βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.10, 819 καὶ τὴν ὀψοαρτύουσαν ἐξηκρίβωκει τέχνην.

ὀψόβαφον (τὸ) λεξ. συνήθ. κτ. πληθ. ἀγγεῖον, λεκάνη πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ὀψωνίων, ἡ ὀφοδόκη· Πολυδ.6,85 «ἀγγεῖα ἡδυσμάτων ἢ βρωμάτων», Σουΐδ. ἐν λ. ἁρμονία «διὸ καὶ ὀψόβαφα εἰώθασιν ἐκ διαφόρου κατασκευάζειν ὕλης, ἵνα τῇ διαφορᾷ τῶν ἀπηχήσεων τὴν ἁρμονίαν ἀποτελέσωσιν»· πρβλ. ὀξύβαφον.

ὀψοδαιδᾰλος-ον (ὄψον) μτγν. ἐπίθ. τοῦ Ἀρχεστράτου, ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν παρασκευὴν ἐδεσμάτων, ὁ ἐπιτήδειος μάγειρος : Ἀθήν.3,101Β Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις καὶ τὸ μύροις χρήσασθαί φησιν· πρβλ. λογοδαίδαλος.

ὀψοδεία (ἡ) (δέω) Σουΐδ. «ἡ ἔνδεια τῶν ὄψων».

ὀψοδόκη (ἡ) λεξ. ἡ ὀψοθήκη βλ.λ.· Φώτ. ἐν λ. κέραμον «λέγεται ἐπὶ τῶν λεκανίδων· αὗται δὲ εἰσιν αἱ λεκανίδες κεραμεαῖ, παραπλήσιαι .. κρατῆρι, ἃς νῦν ὀψοδόκας αἱ γυναῖκες καλοῦσιν».

ὀφόδουλος (ὁ) μσν. ὁ δοῦλος τῶν ὄφων, ὁ κοιλιόδουλος : Εὐστ.Πον.310,38 **εἴ τις ὀφόδουλος καὶ εἰς γαστέρα μαργαίνων.**

ὀφοδόχος-ον μσν. ὁ τὰ ὄφα δεχόμενος : Κοτελ.3,505C **τά τῆς .. τραπέζης ὀφοδόχα τρύβλια.**

ὀφοθήκη (ἡ) λεξ. νεώτ. μέρος ἔνθα φυλάττονται ὄφα, τὸ ὀφοφυλάκιον· Σουΐδ. ἐν λ. γυλιάς.

ὀφοκομιστής (ὁ) νεώτ. ἀχθοφόρος μεταφέρων ὀψώνια ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὰς οἰκίας.

ὀφολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. πραγματεία ἢ περιγραφὴ περὶ ὄφων, φαγητῶν : Ἀθήν.7,284Ε **ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀφολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς ζητείτω.**

ὀφολόγιον (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. πιθ. δεῖγμα εἰσαγομένων τροφίμων· **2)** νεώτ. κατάλογος ἐδεσμάτων γεύματος, ἢ ἑστιατορίου, τὸ ἐδεσματολόγιον, λίστα, μενού.

ὀφολόγος-ον μτγν. ὁ πραγματευόμενος περὶ ἐδεσμάτων, φαγητῶν : Ἀθήν.8,337Β **ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀφολόγος Δωρίων.**

ὄφομαι μέσ. μέλλ. μτ. ἐνεργ. σημ. τοῦ ὁρῶ βλ.λ.

ὀφομανής-οῦς-ές ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀγαπῶν τὰ ὄφα, τὰ ποικίλα ἐδέσματα : Χρύσ.Στωϊκ.3,167 **καὶ γὰρ ὁ φίλοφος . . οἷον ὀφομανής ἐστι.**

ὀφομανία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ μανιώδης ἀγάπη τῶν ὄφων, τῶν ἐδεσμάτων : Εὐστ.Διον.Θρ.374.

ὄφον (τὸ) (ἕφω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἔδεσμα, τροφὴ κ. ἐν τῷ ἡρωϊκῷ αἰῶνι συνήθ. τὸ κρέας, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν ἄρτον **καὶ** τὰς ἄλλας τροφάς· Ἡσ. «ὄφα· προσφάγια. μαγειρεύματα» : Ἰλ.Ι 489 **πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσσας ὄφου τ' ἄσαιμι προταμὼν καὶ οἶνον ἐπισχών,** Ὀδ.Γ 480 **ἐν δὲ . . σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν, ὄφα τε,** αὐτ. Ε 267, Ἀριστφ.Ἱππ.1106 **ὄφον ὀπτόν,** Θουκ.1,138 **ἄρτον, . . οἶνον . . , ὄφον,** Ξεν.Ἀπομν.3,14,2 **ἐσθίουσι ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄφον,** Πλάτ.Πολ.372C **ὄφον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι καὶ ἐλάας καὶ τυρὸν καὶ βολβοὺς καὶ λάχανα,** Πλούτ.Ἠθ.99D **τοὺς παῖδας διδάσκομεν . . τῇ δεξιᾷ λαμβάνειν τοῦ ὄφου τῇ δ' ἀριστερᾷ κρατεῖν τὸν ἄρτον·** ‖ κ. μτφ. : Πίνδ.Ν 8,21 **ὄφον δὲ λόγοι φθονεροῖσι·** **2)** πᾶν τὸ ἐσθιόμενον μετὰ τοῦ ἄρτου ἢ τῆς τροφῆς ὡς προσφάγιον ἢ ὅπως προκαλέσῃ τὴν πόσιν οἴνου: Ἰλ.Λ 630 **κρόμμυον ποτῷ ὄφον·** **3)** τὸ καρύκευμα : Ἀριστφ.Εἰρ.123 **κολλύραν . . καὶ κόνδυλον ὄφον ἐπ' αὐτῇ** (σχόλ. «ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ λεγόμενον, εἰ δ' οἶνον αἰτεῖ κόνδυλον αὐτῷ δός, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζειν τοὺς παῖδας μηδὲν περιττὸν ζητεῖν»), Πλάτ.Θεαίτ.175· ‖ κ. μτφ. : Ξεν.ΚΠ 1,5,12 **λιμῷ δὲ ὅσαπερ ὄφῳ διαχρῆσθε,** αὐτ.7,5,80 **οἱ πόνοι ὄφον τοῖς ἀγαθοῖς,** αὐτ.Ἀπομν.1,3,5· **4)** γεν. πολυτελῆ ἐδέσματα : Ξεν.Ἀπομν.1,5,2 **τῷ ὄφῳ τε καὶ τῷ οἴνῳ χαίροντα,** Πλάτ.Πολ.372Ε **ὄφα καὶ μύρα, ὄφα καὶ τραγήματα·** **5)** ἐν Ἀθήναις, ὁ ἰχθύς, τὸ κύριον προσφάγιον τῶν Ἀθηναίων : Ἱππ.606,10 **ὄφοισι θαλασσίοισι μᾶλλον ἢ κρέασι χρῆσθαι,** Εὐρ.π.Ἀθήν.14,640Β **πλήρης μὲν ὄφων ποντίων** (τράπεζα), Πλούτ.Ἠθ.667Ε **πολλῶν ὄντων ὄφων ἐκνενίκηκεν ὁ ἰχθὺς μόνος ἢ μάλιστά γε ὄφον καλεῖσθαι·** **6)** ὁ τόπος ἔνθα ἐπωλοῦντο τὸ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα φαγητά, κ. ἰδ. οἱ ἰχθύες, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, ἡ φαραγορά· Πολυδ.6,7 «ὄφον καὶ τόπος Ἀθήνησιν, ἀφ' οὗ φασιν, ἀπῆλθον εἰς τοὔφον» : Ἀριστφ.ἀπ.247 **τραπόμενον εἰς τοὔφον λαβεῖν ὀσμύλια,** Στράβ.14,2,21 **καταλιπόντας ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸ ὄφον.**

ὀφονόμος (ὁ) (νέμω) κ. μσν. ὁ ἐπιστατῶν εἰς τὴν διατίμησιν τῶν ἰχθύων καὶ γεν. τῶν τροφίμων, ὁ ἀγορανόμος : Σόφιλ.2 **ὀφονόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς,** Γρηγορ.Ν ἐν Μουστ.4 **ἡμῖν ἔργα ταῦτ' ἐπιχώρια, καθάπερ ἁλιεῦσι σαγῆναι καὶ ὀφονόμοις τὰ δεῖπνα.**

ὀφονομῶ-έω εἶμαι ὀφονόμος βλ.λ. : Κριτί.60D.

ὀφοπλύνια Ἡσ. «σκάφαι».

ὀφοποιεῖον (τὸ) ὀπτανεῖον, φοῦρνος πρὸς ὄπτησιν ὄφων· Ἡσ. ἐν λ. πύρδαλον.

ὀφοποίημα-ατος (τὸ) (ὀφοποιῶ) μτγν. κ. μσν. τὸ ἐντέχνως παρεσκευασμένον ἔδεσμα, ἡ τροφή : ΠΔ'Ἰουδ.12,1 **καὶ αὐτοῦ συνέταξε καταστρῶσαι αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀφοποιημάτων αὐτοῦ,** Γεωπ.20,18 **Πτολάτος τοὔνομα, ὀφοποίημα ἐν θαλάσσῃ, ὥστε ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν ἐν αὐτῇ τοὺς ἰχθύας.**

ὀφοποιητικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔντεχνον μαγειρικήν : Πολυδ.6,70 **ἐκ τῶν ὀφοποιητικῶν συγγραμμάτων,** αὐτ 6,71 **ὀφοποιητικῆς πραγματείας·** ‖ **ἡ ὀφοποιητική** ὡς οὐσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Ἀριστλ.Μεταφ.1027a,4 **ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὀφοποιητικήν.**

ὀφοποιΐα (ἡ) ἡ ἔντεχνος μαγειρική : Ξεν.Ἀπομν.3,14,5 **ὀφοποιΐα πολυτελής,** Πλάτ.Γοργ.462D **ὀφοποιΐα ἥτις μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι·** ‖ βιβλίον πραγματευόμενον περὶ τῆς ἐντέχνου μαγειρικῆς : Ἀθήν.3,112D **καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀφοποιΐαν συγγεγραφὼς τὴν σικελικήν.**

ὀφοποιικός-ή-όν ἀ. ὀφοποιητικὸς βλ.λ.· Θωμ. Μ 668 «ὀφοποιικὸς καὶ ὀφοποιικὴ κάλλιον ἢ ὀφοποιητικὸς καὶ ὀφοποιητική» : Ξεν.Οἰκ.9,7 **ὀφοποιϊκὰ ὄργανα·** ‖ **ἡ ὀφοποιική** ὡς οὐσ. ἡ μαγειρικὴ τέχνη : Πλάτ.Γοργ.463Β **καὶ ἡ ὀφοποιικὴ δοκεῖ μὲν εἶναι τέχνη,** Ἀριστλ.Πολιτ.1255b,26 (δ.γρ.).

ὀφοποιός (ὁ) κ. μσν. ὁ παρασκευάζων ὄφα, ἐδέσματα, ὁ μάγειρος : Ἡρ.9,82 **κελεῦσαι τούς τε ἀρτοκόπους καὶ τοὺς ὀφοποιούς,** Ξεν.Ἑλλ.7,1,38 **ἀρτοκόπους μὲν καὶ ὀφοποιοὺς καὶ οἰνοχόους,** Πλάτ.Γοργ.517Ε **σιτοποιὸν ἢ ὀφοποιόν,** αὐτ. Πολ.373C **δεήσει ὀφοποιῶν τε καὶ μαγείρων,** Ἄλεξ.149,6 **τὸν ὀφοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον δεῖ τοὔφον,** Διον.Κωμ.2,9 **οὐκέτι μάγειρος ὀφοποιός δ' ἐστί που,** Πλούτ.Ἠθ.616Α **τοῖς μὲν ὀφοποιοῖς . . σφόδρα μέλειν τί πρῶτον,** Λουκ.Β Πρ.12 **πεμμάτων ἐπιστήμων,** Εὐστ.Πον.150,72· ‖ κ. μτφ. : Χορίκ.Βρουμ.14,18 **λόγων ὀφοποιός.**

ὀφοποιΐς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ ὀφοποιός.

ὀφοποιῶ-έω παρασκευάζω, μαγειρεύω κρέας, ἰχθῦς, ἀρτύω : Ἄλεξ.24,1 **ὀφοποιεῖν εὐφυῶς,** Πλούτ. Ἠθ.663C· **2)** ἐσθίω ὄφον μετ' ἄρτου : Ξεν.Ἀπομν.3,14,5 **ἣν ὀφοποιεῖται ὁ . . ἅμα παντοδαπὰ ἡδύσματα εἰς τὸ σῶμα λαμβάνων,** αὐτ.Ἑλλ.7,2,22 **κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίους.. ὀφοποιουμένους,** Δημ.1257 **ὀφοποιουμένους τοὺς παῖδας·** **3)** μτφ. παρασκευάζω, ἑτοιμάζω ἔντεχνον λόγον : Πλούτ.Ἠθ.55Α **λόγον ἐφ' ἡδονῇ καὶ πρὸς ἡδονὴν ὀφοποιεῖν καὶ καρυκεύειν·** **4)** ρηματ.π. ὀφοποίημα, ὀφοποιητικός.

ὀφοπόνος-ον μτγν. ὁ μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρασκευάζων τὴν τροφήν, ὁ ἔμπειρος μάγειρος· Σουΐδ. «ὁ περὶ τὰ ὄφα ἀσχολούμενος, ὁ μάγειρος» : Ἀρίστων ΑΠ 6,306,9 **οὑφοπόνος Σπίνθηρ Ἑρμῇ τάδε σύμβολα τέχνας θήκατο.**

ὀφοπωλεῖον (τὸ) δ.γρ. ὀφοπώλιον βλ.λ.

ὀφοπώλης (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ., θηλ. **ὀφόπωλις,** ὁ πωλῶν ὄφα, τρόφιμα, ἰδίᾳ ἰχθῦς, ὅθ. ὁ ἰχθυοπώλης, ὁ φαράς : Μωραΐτ.1,187 **ὑποχρεωμένος ἐκεῖ ν' ἀπαριθμῇ τοὺς ὀφοπώλας.**

ὀφοπωλία (ἡ) μτγν. ἡ πώλησις ὄφων, τροφῶν κ. ἰχθύων, ἡ ἰχθυοπωλία : Στράβ.14,2,21 **ὡς δ' ὁ κώδων ὁ κατὰ τὴν ὀφοπωλίαν ἐψόφησε,** Ἀθήν.1,6Α **εὑρὼν τὴν ὀφοπωλίαν κενήν,**

ὀφοπώλιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. μέρος ἔνθα πωλοῦνται ὄφα παρεσκευασμένα κ. ἰδίως ἰχθύες, ἡ φαραγορά, τὸ φαροπάζαρο, μαρκάς : Στράβ.17,2,4, Ἰω.Λυδ.Μήν.4,138, Σουΐδ.ἐν λ.Αὔγουστος **τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐχόρευον ἐν τῷ Αὐγουστείῳ οἷον ἐν ὀφοπωλίῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου.**

ὀψόπωλις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ ὀψοπώλιον, ἡ ψαραγορά : Πλούτ.Τιμ.14 **ἐν Κορίνθῳ διατρίβοντα περὶ τὴν ὀψόπωλιν· 2)** μσν. ἡ σύζυγος τοῦ ἰχθυοπώλου ἢ πωλήτρια ἰχθύων : Πρόδρ. ἐν Notices 8,83 **καπηλίδος υἱὸς ἢ .. ὀψοπώλιδος.**

ὄψος (ὁ) Σουΐδ. «μοχθηρός».

ὄψος-ους (τὸ) μτγν. τὸ ὄψον : ΠΔ'Αρ.11,22 **ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς;**

ὀψοτράγος (ὁ) μτγν. ὁ ὀψοφάγος:Κερκ.6,13 (ἀμφ.).

ὀψοφαγία (ἡ) τὸ ἐσθίειν παντοδαπὰ ὄψα καὶ ἐμβάμματα : Θεόπομπ.Κωμ.179, Αἰσχίν.1,42 **ὀψοφαγίαις καὶ πολυτελείαις δείπνων,** 'Αθήν.8,338Β **ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος· 2)** δίαιτα δι' ἰχθύων, ψαροφαγία : Ζήν.Κ 1,66.

ὀψοφάγος (ὁ), ὑπερθ. **ὀψοφαγίστατος,** ὁ ἐσθίων ἄνευ ἄρτου ἐδέσματα μετ' ἄρτου ἐσθιόμενα, ὁ ἀγαπῶν ἐμμανῶς τὰ καλὰ φαγητὰ καὶ ἰδ. τοὺς ἰχθῦς, ὁ λαίμαργος, ὁ λιχούδης : 'Αριστφ.Εἰρ.810 **ἄμφω Γοργόνες ὀψοφάγοι,** Κηφισόδ.9, Εὔβουλ.88, Σόφιλ.7 **ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοιχός,** 'Αριστλ. ΗΝικ.1118a,32, Πλούτ.'Ηθ.667F, 'Αθήν.1,21Β, Εὐστ. 'Ιλ.867,61· κ. ὑπερθ. : Ξεν.'Απομν.3,14,2, Πολυδ.6,37 **ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἄνθρωπος ὀψοφάγος καλεῖται· 2)** ὄνομα ἰχθύος τινός : 'Οππ.'Αλ.1,141.

ὀψοφαγῶ-έω ἐσθίω ἄνευ ἄρτου ἐδέσματα μετ' ἄρτου ἐσθιόμενα, εἶμαι λαίμαργος, λιχούδης : 'Αριστφ.Νεφ.983 **οὐδ' ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν,** Πλούτ.'Ηθ.439Ε **παιδὸς ὀψοφαγοῦντος ὁ Διογένης τῷ παιδαγωγῷ κόνδυλον ἔδωκεν,** Εὐστ.'Ιλ. 867,59· **2)** τρώγω μαγειρευμένην τροφήν : 'Αριστλ.ΖΙ 625b,21 **ἡ μέλισσα .. οὐδ' ὀψοφαγεῖ.**

ὀψοφιλία (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ φιλοψία βλ.λ.

ὀψοφόρος-ον ὁ φέρων, ὁ βαστάζων ὄψα, τροφήν : Μάτρ.Δεῖπν.47 **σείων ὀψοφόρους πίνακας κατὰ δεξιὸν ὦμον,** Πολυδ.10,91.

ὀψοφυλάκιον (τὸ) νεώτ. τὸ μέρος ἔνθα φυλάσσονται τὰ ὄψα, τὰ ἐδέσματα.

ὀψών-ῶνος (ὁ) καλάθιον πρὸς ἐναπόθεσιν ὄψων· 'Ησ. «ὀψῶνα· τὴν πρὸς τὸ ὀψωνεῖν σπυρίδα».

ὀψωνάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ ἀγοράζων ὄψα, τρόφιμα, ὁ ὀψώνης, ψωνιστής : 'Αθήν.4,171Α «ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δ' ὀψωνάτορα»· πρβλ.ΑΒ 339,14.

ὀψώνης (ὁ) (ὄψον) ὁ ἀγοράζων ὄψα, τρόφιμα, καὶ ἰδ. ἰχθῦς, ὁ ψωνιστής : 'Αριστφ.ἀπ.503 **ὡς οὑψώνης διατρίβειν ἡμῶν τἄριστον ἔοικεν.**

ὀψωνητής (ὁ) (ὀψωνῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ ὀψώνης βλ.λ. : 'Αρρ.'Επικτ.3,26,21, Τζέτζ.Χιλ.5,534.

ὀψωνητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀγορὰν ὄψων, ἰδ. ἰχθύων: 'Αθήν.6,228C.

ὀψωνήτρια (ἡ) νεώτ. ναυτ. εἶδ. μικρὰ λέμβος δι' ἧς γίνεται ἡ μεταφορὰ τῶν ἀγοραζομένων τροφίμων εἰς τὸ πλοῖον, ψωνίστρα.

ὀψωνία (ἡ) ἀγορὰ τῶν ὄψων, τῶν τροφίμων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἰχθύων, τὸ ψώνισμα : Κριτί.60D, 'Αλεξ. 186,2 **ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν,** Πλούτ.Λυκ.12, 'Αθήν.4,141C **ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν περὶ δέκα..ὀβολούς.**

ὀψωνιάζω μτγν. ἐφοδιάζω διὰ ζωοτροφιῶν, προμηθεύω : Πολύβ.15,25,11, Διόδ.Σ 33,22 **ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὀψωνιάσας τὴν δύναμιν·** κ. παθ. : Πολύβ.23,8,4 **τὸ γὰρ ὀψωνιάζεσθαι τὴν βουλὴν ὑπ' Εὐμένους καθ' ἕκαστον ἔτος,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.4,19 **ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ὀψωνιαζομένους χρημάτων,** Στράβ.14,2,5 (ἀμφ.γρ.), Διόδ.Σ 16,22· **2)** ρηματ.π. ὀψωνιασμός, ὀψωνιαστής.

ὀψωνιασμός (ὁ) (ὀψωνιάζω) μτγν. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὀψωνιάζω, ἡ προμήθεια τροφῆς : Μέν.1050· **2)** αἱ ζωοτροφίαι καὶ ὁ μισθὸς τοῦ στρατεύματος : Πολύβ.1,66,8 **ὡς θᾶττον ἐσομένης τῆς ἐπανόδου πρὸς τοὺς ὀψωνιασμούς,** αὐτ.1,69,7 **διότι μετὰ τὸν ὀψωνιασμὸν χωρισθέντων τῶν ἄλλων γενῶν εἰς τὰς πατρίδας ἀπερείσονται,** Διον.'Αλ.Ρωμ.8,68.

ὀψωνιαστής (ὁ) πάπ. ὁ ἐφοδιάζων διὰ ζωοτροφιῶν, τροφοδότης, ψωνιστής.

ὀψωνιάτωρ-ωρος (ὁ) μτγν. ἄ. ὀψωνάτωρ βλ.λ. : ΑΒ 339,14.

ὀψωνίζω μτγν. κ. μσν. ἐφοδιάζω διὰ ζωοτροφιῶν, προμηθεύω, ἄ. ὀψωνιάζω : Τιμαρ.ἐν Notitt.Mss. 9,205 **ἔζων γὰρ ἡδέως ἐξ αὐτῶν ὀψωνίζων·** κ. παθ. : Κατ.'ΑστρλΚ 8(4),137 **ὀψωνιζομένους παρὰ βασιλέων· 2)** ρηματ.π. ὀψωνισμός.

ὀψωνιοδόκος-ον μτγν. ἐπὶ σπυρίδος, ὁ χρησιμοποιούμενος πρὸς ἐναπόθεσιν ὀψωνίων : Πολυδ. 10,92 **σπυρίδα ὀψωνιοδόκον** (ζεμπίλι διὰ ψώνια).

ὀψώνιον (τὸ) (ὄψον, ὠνοῦμαι) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ψώνι βλ.λ., ἡ δι' ἀγορᾶς, ἡ προμήθεια τροφίμων, τὰ ψώνια : Μέν.1051, Θουκ.2 **ᾔτησεν εἰς ὀψώνιον τριώβολον,** Πάπ. **δὸς τῷ δεῖνα ὑπὲρ ὀψωνίων ἀρτάβας δύο· 2)** μτγν. μισθὸς παρεχόμενος εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ ἀξιωματικοὺς χάριν προμηθείας τῶν ἀναγκαίων τροφῶν· Φώτ. «ὀψώνιον τὴν ὀψωνίαν· τὸ δὲ παρ' ἡμῖν ὀψώνιον μισθὸν λέγουσι καὶ σιτηρέσιον» : Πολύβ.6,39,12 **ὀψώνιον δ' οἱ μὲν πεζοὶ λαμβάνουσι τῆς ἡμέρας δύο ὀβολούς,** Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,36 **τό τ' ὀψώνιον τῇ στρατιᾷ καὶ τὸ ἀντὶ τοῦ σίτου συγχωρηθὲν·** κ.κτ.πληθ.:Πολύβ.3,25,4 **τὰ δὲ ὀψώνια τοῖς αὐτῶν ἑκάτεροι,** ΠΔ Μακκ.1,3,28 **ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ·** ‖ πάπ. μισθός, ἀμοιβὴ ἀστυνομικοῦ, φύλακος κττ. : Πάπ. **ὀψώνιον φυλακιτῶν,** αὐτ. **ὀψώνιον μαγδωλοφυλάκων,** αὐτ. **ὀψώνιον φύλακος ἀμπελώνων·** ‖ ὁμ. ἀμοιβὴ διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, ἀντιμισθία : Πάπ. **τὰ σώματα** (οἱ μισθοφόροι) **ἐνοχλεῖ ἡμᾶς τὰ ὀψώνια ἀπαιτοῦντα·** ‖ καταβολὴ εἰς χρῆμα, πληρωμή : Πάπ. **τό τε ὀψώνιον καὶ σιτομετρίαν καὶ τὸ ἔλαιον,** αὐτ. **ἵνα ἡμῖν ὀψώνιον προστεθῇ καὶ σιτάριον·** ‖ κ. μτφ. ἡ ἀνταμοιβή : ΚΔ Ρωμ.6,23 **τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· 3)** 'Ησ., Φώτ. «ὀψώνια· κέρδη, χαρίσματα» ἐν ταῖς σημ. ταύταις ἐν χρ. ἰδ. ἐν πάπ., δόσις χρηματική, δώρημα, ἐπίδομα εἰς τέκνον ἢ δοῦλον ἢ μουσικὸν ἢ ἀθλητὴν (ἔπαθλον) κττ.· ‖ πάπ. χρηματικὸν φιλοδώρημα, μπαξίσι· ‖ ὁμ. ὀφειλομένου ὑπολοίπου ἄφεσις εἰς ἐκμισθωτὰς φόρου.

ὀψωνιοπώλης (ὁ) γλωσσ. ὁ πωλῶν ὀψώνια.

ὀψωνισμός (ὁ) (ὀψωνίζω) μτγν. κ. μσν. ὁ ὀψωνιασμὸς βλ.λ. : Πολυδ.6,38, Σκυλίτζ.'Ιω.π.Θησ. Στεφ.ἐν λ. **τοῦ ὀψωνισμοῦ ἐνδεήσαντες.**

ὀψωνῶ-έω μτ. ἐμπροθ. διορ. (**ἐπί τινι**) ἀγοράζω τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα προσφάγια καὶ ἰδίως ἰχθῦς : 'Αριστφ.Σφ.495 **ὀψωνεῖν ἔοιχ' ἄνθρωπος ἐπὶ τυραννίδι·** ‖ κ. μτ. αἰτ. : Εὔπ.154 **τριχίδας ὀψωνεῖ,** 'Αριστφ.Σφ.1506 **νὴ Δί' ὠψώνηκ' ἄρα. Μὰ τὸν Δί' οὐδὲν γ' ἄλλο πλήν γε καρκίνου,** 'Αντιφάν.192,1 **ὀψ- ὑπογάστρια·** ‖ κ. ἄνευ προσδιορ. γεν. ἀγοράζω τρόφιμα, ψωνίζω : Ξεν.'Απομν.3,14,1 **ἐπαύοντο πολλοῦ ὀψωνοῦντες,** Παροιμ.π.Πλούτ.'Ηθ.709Α **Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας·** πρβλ.Εὐστ.'Ιλ.867,59.

ὀψώρων 'Ησ. «γυναικῶν»· πρβλ. **δαρ.**

Π

Π, π, πεῖ ἢ πῖ τὸ δέκατον ἕκτον γράμμα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, ἄκλιτον, προελθὸν ἐκ τοῦ σημιτικοῦ *πέ*, ὅπερ σημαίνει στόμα· ἀντίστοιχον πρὸς τὸ τῆς Ἰνδικῆς καὶ Λατινικῆς p, προφερόμενον ἔν τε τῇ ἀρχαίᾳ καὶ μέσῃ καὶ νέᾳ Ἑλληνικῇ κατὰ κανόνα ὡς διχειλικὸς κλειστὸς ἀκαριαῖος φθόγγος, ἔχον δὲ ἀντίστοιχα τὸ μέσον **β** καὶ τὸ δασὺ **φ**· ‖ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, μέσῃ καὶ νέᾳ Ἑλληνικῇ ὁ φθόγγος **π** μετὰ τοὺς ἐρρίνους φθόγγους **μ, ν** ἐν μέσῳ λέξεως ἢ καὶ ἐν τῇ συνεκφωνήσει δύο λέξεων προφέρεται ὡς τὸ λατινικὸν b, οἷον ἔμπορος (ἔμ-bορος)· ἐν δημ. οἱ δύο φθόγγοι μ ἢ ν καὶ π προφέρονται ὡς **b** οἷον ἀμπέλι (abeli), τὸν Πειραιᾶ (tobirea)· ‖ δθ. διὰ τοῦ συμπλέγματος μπ ἀποδίδεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὁ φθόγγος **b** τῶν ξένων λέξεων, οἷον μπαλτὰς (τουρκ. **baità**), μπακαρὰς (**baccarat**), μπαμπὰς (**beba**) κττ.· **2**) τὸ π προέρχεται ἐξ ἀρχαίας ἰαπετικῆς κληρονομίας ὡς ἐν ταῖς λ. πατήρ, λατ. **peter**, σανσκρ. **pitâ**, πόσις, **λατ. potis, potens**, σανσκρ. **patis**· ‖ ὁμ. ἀντιστοιχεῖ καὶ πρὸς τὸ ἰαπετικὸν **ph**, οἷον πόσις, **potis**, γοτθ. **faths**· πρό, λατ. **pro**, σανσκρ. **pra**, γοτθ. **fru-ma** (πρῶτος)· ‖ ὁμ. τὸ π προέρχεται ἐκ τοῦ ἰαπετικοῦ ὑπερωϊκοῦ **φθόγγου qu** εὑρισκομένου πρὸ τοῦ **α**, ο ἢ πρὸ συμφώνου, ἐν τῇ αἰολικῇ δὲ καὶ πρὸ τοῦ **ε** καὶ **ι**, ἐνῷ εἰς τὰς λοιπὰς διαλέκτους πρὸ τῶν τελευταίων φωνηέντων τούτων ὁ φθόγγος **qu** τρέπεται εἰς τ, οἷον ἕπομαι, λατ. **sequor**, ὄμμα - ὄπ-μα, λατ. **oculus**, πόσος, λατ. **quot** (ἀλλὰ τίς - **quid**)· ‖ ἐν τῇ αἰολ. ὅμως καὶ δωρ. ἔχομεν π καὶ πρὸ τῶν λεπτοτέρων φωνηέντων **ε, η, ι**, οἷον πέτορες, λατ. **quattuor**, πέμπε (πέντε), λατ. **quinque**· ‖ ὁμ. πολλάκις προέρχεται ἐκ τοῦ δασέος φθόγγου **φ** κατ' ἀνομοίωσιν πρὸς ἕτερον δασύ, οἷον φεφρόντικα-πεφρόντικα, ἀμφέχω - ἀμπέχω· ‖ ὁμ. κ. ἐκ τοῦ δασέος **φ** κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς ἑπόμενον φιλόν, οἷον γράφ-ω - γραπ-τός· ‖ ὁμ. κ. ἐκ τοῦ μέσου **β** κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς ἑπόμενον φιλόν, οἷον τρίβ-ω - τέτριπ-ται· ‖ ὁμ. προέρχεται ἐκ τοῦ **β** ἑπομένου τοῦ ἀήχου **σ**, οἷον θλίβ-ω - ἔθλιπ-σα - ἔθλιψα· **3**) τὸ π ὑφίσταται ποικίλας τροπάς, ἤτοι τρέπεται εἰς **φ**, οἷον λίπ-ος - ἀλείφ-ω, βλέπ-ω - βλέφ-αρον· ‖ ὁμ. τὸ π ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ τρέπεται εἰς **φ** ἐν τῷ συμπλέγματι πτ, οἷον πτωχός - φτωχός, γραπτόν - γραφτό, πτύω, πτύσιμον - φτυῶ, φτύσιμο· ‖ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ τὸ π διατηρεῖται ἀμετάβλητον καὶ ἐν τῷ συμπλέγματι πτ ἔν τισιν ἐκ τῆς λογίας παραδόσεως εἰλημμέναις λέξεσιν, οἷον πτῶμα (ἐν χρ. κ. φτῶμα), περίπτωση, σύμπτωση κττ.· ‖ ὁμ. τὸ π τρέπεται ἐν τῇ δημ. γλώσσῃ εἰς φ ἐν ταῖς λέξεσι **κόρφος** (κόλπος), **γκόλφι** (ἐγκόλπιον) κατ' ἐπίδρασιν ἴσως τῶν ὑγρῶν **λ ἢ ρ**· ‖ ὁμ. τὸ π κ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τρέπεται εἰς **φ** πολλάκις παρὰ τῷ σ ἐν τῷ συμπλέγματι **σπ**, οἷον ἀσπάραγος - ἀσφάραγος, λίσπος - λίσφος, σπόγγος - σφόγγος, σπόνδυλος - σφόνδυλος· κατὰ ταῦτα καὶ τὰ δημ. **σφονδύλι, σφουγγάρι** κττ.· ‖ εἰς ξένας λέξεις εἰσαχθείσας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλην. γλώσσῃ τὸ **π** ἐναλλάσσεται πρὸς τὰ χειλικὰ **β** καὶ **φ**, οἷον Νιόπη-Νιόβη, πρύτανις,-βρύτανις, κυπάρισσος - κυφόρισσος, Ἀμπρακία - Ἀμβρακία· ‖ ἐν τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ τὸ π τρέπεται εἰς **κ** ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς καὶ ἐρωτηματικαῖς λέξεσιν, οἷον κῶς-πῶς, ὅκως-ὅπως, κοῖος - ποῖος, ὁκοῖος-ὁποῖος, κόσος - πόσος, ὁκόσος - ὁπόσος· ‖ ὁμ. πρὸ τοῦ **δ** τὸ π τρέπεται εἰς **β**, οἷον ῥάβδος (ῥάπ-ισμα), κλέβδην (κλέπ-δην)· ‖ ὁμ. πρὸ τοῦ **θ** τρέπεται εἰς τὸ δασὺ **φ**, οἷον ἐλείφθην (λείπ-ω)· ‖ ὁμ. τὸ **π** ἐν τῇ αἰολικῇ διαλέκτῳ ἐναλλάσσεται πρὸς τὸ **μ**, οἷον ὄππα - ὄμμα, πεδά - μετά, μάτημι - ποτέω· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. τὸ π ἐναλλάσσεται πρὸς τὸ διχειλικὸν **μ**, οἷον πατινάδα - ματινάδα, Πεντέλη - Μεντέλη· ‖ ὁμ. τὸ π ἐναλλάσσεται ἐνίοτε μετὰ τοῦ γ, οἷον λαπαρός - λαγαρός, λαπάρα - λαγών, λαγὸς - **lepus**· **4**) τὸ π ἐν συνδυασμῷ πρὸς διαφ. φθόγγους ὑπέστη ἀλλοιώσεις· οὕτω συγχωνευθὲν μετὰ τοῦ **σ** ἀπετέλεσε **ψ**, οἷον σκόλαψ (σκόλοπ-ς), ἔλειψα (ἔλειπ-σα)· ‖ ὁμ. μετὰ τοῦ **j** ἀποτελεῖ τὸ σύμπλεγμα **πτ ἐν** ταῖς ῥηματικαῖς καταλήξεσιν, οἷον κόπ-j-ω - κόπτω· ‖ ὁμ. τὸ **π** μετὰ τοῦ **μ** ἀφομοιοῦται εἰς μ, οἷον λέλειμμαι - λέλειπ-μαι, ὄμμα-ὄπ-μα, βλέμμα - βλέπ-μα· ‖ ὁμ. ἔν τισι διαλέκτοις ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ **τ**, οἷον κρητ. ἔγρατται (ἀντὶ γέγραπται), ἑττὰ (ἀντὶ ἑπτά), ττολίαρχος (θεσσαλ.) ἀντὶ πτολίαρχος, ἀπ(ὸ) τᾶς - ἀττᾶς, ἐπ(ὶ) τοῖ - ἐττοῖ· ‖ π. Ὁμ. τὸ π ἀφομοιοῦται καὶ πρὸς τὸ β, οἷον ὑπ(ο)-βάλλω - ὑββάλλω· **5**) τὸ π ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὸ ἔρρινον **ν**, ὥστε τοῦτο τρέπεται πρὸ τοῦ π εἰς τὸ διχειλικὸν μ, οἷον ἐν-ποιῶ - ἐμποιῶ, ἔν-πειρος - ἔμπειρος κττ.· **6**) τὸ π ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ καὶ π. ἐπ. πολλάκις διπλασιάζεται ἐν ταῖς ἀναφορ. λέξεσιν, οἷον ὀπποῖος κττ.· **7**) πολλάκις π. ποι. μετὰ τὸ π ἀναπτύσσεται **τ**, οἷον πτόλις - πόλις, πτόλεμος - πόλεμος· **8**) ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν (π') ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν 80, τὸ τακτικὸν ὀγδοηκοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρημα ὀγδοηκοντάκις, ὀξυτονούμενον δὲ κάτωθεν (͵π) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας, τὸ τακτικὸν ὀγδοηκοντάκις χιλιοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρ. ὀγδοηκοντάκις χιλιάκις· ‖ ὁμ. τὸ **Π** ἐν τῷ ἀττικῷ ἀριθμητικῷ συστήματι καὶ ἀλλαχοῦ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν πέντε, τιθέμενον δὲ ἄνωθεν τῶν γραμμάτων Δ (δέκα), Η (100), Χ (1000), Μ (10,000) δηλοῖ τὸ πενταπλάσιον τούτων· ‖ ὡς μαθηματικὸν σύμβολον τὸ μικρὸν π δηλοῖ τὴν σταθερὰν σχέσιν τῆς περιφερείας κύκλου πρὸς τὴν διάμετρον αὐτοῦ, ἤτοι τὸν ἀσύμμετρον ἀριθμὸν 3,14· **9**) ὁμ. τὸ π χρησιμοποιεῖται ἐν ποικίλαις συντομογραφίαις, οἷον π.χ. = παραδείγματος χάριν, π.Χ. = πρὸ Χριστοῦ, π.μ. = πρὸ μεσημβρίας· ‖ τὸ Π ἢ π εἰς ἑλληνικοὺς ὑδρογραφικοὺς χάρτας ἢ ναυτικὰ ἡμερολόγια δηλοῖ συντομογραφικῶς πηλὸς ὡς εἶδος τοῦ βυθοῦ· **10**) ἐν τῇ βυζαντινῇ μουσικῇ τὸ π δηλοῖ τὸν φθόγγον πα· ‖ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ μουσικῇ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἰταλ. **p** καὶ δηλοῖ **piano** (ἐλαφρά), τὰ δὲ ππ δηλοῦσι **pianissimo** (ἐλαφρότατα, πολὺ ἀδύνατα).

πᾷ δωρ. τ. τοῦ πῇ, πῶς : Ἀριστφ.Ἀχ.785, αὐτ. Λυσ.171· ‖ δωρ. τ. τοῦ ὅπα βλ.λ. : Ἐπιγρ.· ‖ ὁμ. δωρ. τ. τοῦ ὅπου βλ.λ. : Ἀρχιμ.π.Σιμπλίκ. Φυσ.1110,5· ‖ ὡς ἐγκλιτ. **πα** δωρ. τ.τοῦ **πη** ὁπουδήποτε, ὁπωσδήποτε : Ἀριστφ.Λυσ.155.

πα *ἀποκοπ. τῆς προθ. παρά : Ἐπιγρ. πα Δάματρα, αὐτ. πα Δάματρι.*

πά μσν. κ. νεώτ., εἰδ. μουσ. ὁ πρῶτος φθόγγος τῆς κλίμακος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀντίστοιχος πρὸς τὸν **λα** τῆς εὐρωπ. μουσικῆς.

πᾶά λακων. τ. τοῦ πᾶσα : Ἀριστφ.Λυσ.995 **ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶά καὶ τοὶ σύμμαχοι ἅπαντες ἐστύκαντι**, Ἡρωδιαν.2,301.

παβιόνι (τὸ) μσν. κ.δημ. σκηνή, τασαντήρι : Ἐρωτόκρ.4,1941 **εἰς τὸ παβιόνι πᾶσι**, Ἐρωφίλ.2,288 **ἐκ τὰ παβιόνια . . μοῦ μήνυσες ὁ βασιλιάς.**

πάγα (ἡ) (Ἰταλ.) δημ. μισθός, πληρωμή, χρηματικὸν ἐπιχορήγημα : **παίρνει κάθε μῆνα τὴν πάγα του κι εἶναι ἥσυχος.**

παγά (ἡ) δωρ. τ. τοῦ πηγή βλ.λ.

παγαίη Ἡσ. «κύων Σκυθιστί».

παγαίνω δημ. κ. πηγαίνω ὑπάγω καὶ ὑπαγαίνω βλ.λ. : Πορφυρ.Σκ.65 **ἐγὼ δὲν ξέρω, ἐβγαίνανε κι ἐσμίγαν κι ἐπαγαῖναν.**

πάγανα Ἡσ. «σφύραι».

παγάνα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **παγανιά** τρόπος θήρας συνιστάμενος εἰς τὴν ἀπὸ διαφόρων σημείων ἀνίχνευσιν καὶ καταδίωξιν τῶν θηραμάτων ὑπὸ πολλῶν ἀτόμων πρὸς τοὺς κυρίους κυνηγούς : **ἐσεῖς θὰ βγῆτε στὴν παγάνα καὶ μεῖς θὰ περιμένουμε στὸ ρέμα γιὰ νὰ σκοτώνουμε τὸ κυνήγι·** ‖ μτφ. ἀναφορικῶς πρὸς πρόσωπα, ἡ καταδίωξις : **ἐβγήκανε παγάνα νὰ τὸν πιάσουν**, Ζερβ.Μῦθ.266 **πῶς θὰ βγῇ | γιὰ παγάνα ἐπὰ στὴ γῆ | τῶν Μοιρῶν ὁ κύρης·** **2)** ἡ ὁμὰς τῶν ἀτόμων τῶν ἐκτελούντων τὴν ἀνίχνευσιν καὶ καταδίωξις ἐν τῇ θήρᾳ : **ἐσὺ θὰ πᾷς μὲ τὴν** παγάνα.

παγαναία (ἡ) μσν. τὸ μέρος εἰς ὃ ἐστήθη ὁμαδικὴ ἐνέδρα, παγάνα, πρὸς θήραν : Διγεν.Ἀκρ. 1447 **ἔλαφος ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῆς παγαναίας.**

παγανάλια (τὰ) ἑορτὴ τῶν Ρωμαίων ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ (Paganalia) : Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,15.

παγανίζω δημ. κυνηγῶ διὰ τῆς μεθόδου τῆς παγάνας βλ.λ., **ἐκδιώκω ὁμαδικῶς θηράματα, κάμνω παγάνα.**

πᾰγᾱνικός-ή-όν (πάγος, pagus) πάπ. ὁ ἀνήκων εἰς πάγον, ἤτοι κώμην, ὅθ. πολίτης, πολιτικός, ἀντίθ. στρατιωτικός· **2)** πάπ. λαϊκός, ἀντίθ. μοναχός· **3)** ἰδιώτης, ἀνεπίσημος.

παγανισμός (ὁ) (λατ.) νεώτ. ἡ εἰδωλολατρεία : **πολλάκις καὶ σήμερον εὑρίσκομεν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκδηλώσεις παγανισμοῦ·** ‖ γεν. εἰδωλολατρικὴ διάθεσις : **ὁ παγανισμὸς τῆς τέχνης τῆς Ἀναγεννήσεως.**

παγανιστής (ὁ) (παγάνα) δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὁμάδα τῶν παγανιζόντων ἤτοι τῶν διὰ φωνῶν καὶ θορύβου ἐλαυνόντων τὰ θηράματα πρὸς τοὺς κυρίως κυνηγούς.

παγανό (τὸ) δημ., ἰδ. πληθ., ὁ καλλικάντζαρος βλ.λ. : **τὰ δωδεκάημερα βγαίνουν τὰ παγανά.**

πᾰγᾱνός (ὁ) (πάγος, pagus) μτγν., μσν. κ. δημ. πολίτης, πολιτικός, ἀντίθ. στρατιωτικός· ‖ μσν. ὅθ. ὁ ἀστράτευτος· Σουΐδ. «παγανός· ἀστράτευτος»· **2)** Ἡσ. «ἰδιώτης, ἄφρων» : Πάπ.· **3)** Ἐπιγρ. Ἐδέσσ. **εἶδος ξιφομάχου·** **4)** δημ. ἄ. παγανός βλ.λ.

παγάομαι (παγά, πηγή) Ἐπιγρ. λούομαι εἰς πηγήν.

παγάρχης (ὁ) μτγν. π. πάπ. ὁ ἄρχων πάγου, κώμης : Ἰουστιν.Ἔδικτ.13,25, Πάπ.

παγαρχία (ἡ) πάπ. ἡ ὑπὸ τὸν παγάρχην περιφέρεια, διοικητικὸν διαμέρισμα : Ἰουστιν.Ἔδικτ.13,25· **2)** ἡ ἐξουσία, τὸ ἀξίωμα τοῦ παγάρχου : Πάπ.

πάγαρχος (ὁ) πάπ. παγάρχης βλ.λ.

παγαρχῶ-έω πάπ. εἰμὶ παγάρχης, ἀσκῶ τὸ ἀξίωμα τοῦ παγάρχου : Ἐπιγρ.,Ἰουστιν.Ἔδικτ.13,25· **2)** τὸ παθ. **παγαρχοῦμαι** εἰμὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν, δικαιοδοσίαν παγάρχου : Ἰουστιν.Ἔδικτ.13,25,Πάπ.

παγάς Ἡσ. «παγάς· γῆ τις ὑπὸ τῶν γεωργῶν».

πάγασα Ἡσ. «θύρα, καὶ πσγασαί».

παγάσασθαι Ἐπιγρ. τὸ ἐν τῇ ἱερᾷ κρήνῃ νίπτεσθαι : Ἐπιγρ.Δωδώνης.

παγασήιος-ον ὁ τῶν Παγασῶν : Ἀπολλ.Ρ 1,524 **λιμὴν Παγασήιος.**

παγασηΐς-ΐδος (ἡ) ἡ τῶν Παγασῶν : Ἀπολλ.Ρ 1,318 **ἀκτὴ Παγασηΐς.**

παγασιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῶν Παγασῶν.

παγγάληνος-ον μσν. ὁ πλήρης γαλήνης, ὁ παντελῶς γαληνός : Ἀναστ.Συν.1193Α.

παγγάς Ἡσ. «πλάνος».

παγγέλαστος-ον μτγν. ὁ καταγέλαστος : Ἐπιφάν.Ἁγιοπ.1,460D **παγγελάστου χλεύης.**

παγγέλοιος-ον ὁ καθ' ὁλοκληρίαν γελοῖος, ὁ ὅλως διόλου γελοῖος : Πλάτ.Φαῖδρ.260C **παγγέλοιόν γ' ἂν ἤδη εἴη**, αὐτ.Πολ.7,522D **παγγέλοιον στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἀποφαίνει**, Εὔβουλ.53,6 **παγγέλοιός τ' ἐστ' ἰδεῖν.**

παγγενεί ἐπίρρ.κ.παγγενῆ (ΕΜ) μετὰ παντὸς τοῦ γένους, ἢ μετὰ πάντων τῶν γενῶν : Ξανθ.10 **παγγενεί τε καὶ πανδημεί**, Ἐπιγρ. **ἐκριζωθήσεται παγγενεί**, Πολυδ.9,143.

παγγενεσία (ἡ) νεώτ. κ. **παγγένεσις** βιολογικὴ θεωρία ἀφορῶσα εἰς τὸν τρόπον κληρονομίας ἐπικτήτων ἰδιοτήτων.

παγγενέτης (ὁ) μτγν., θηλ. **παγγενέτειρα**, ὁ πάντων γενέτης : Ὀρφ.Ὕμν.20,5 **Ζεὺς παγγενέτης**, Χρησμ.Σιβ.3,550,Ἀντιφ.ἐν ΑΠ 12,97 **φύσις παγγενέτειρα**, Προκλ.Ὕμν.1,34 **παγγενέταο θεοῦ.**

παγγενέτωρ-ορος (ὁ) παγγενέτης βλ.λ. : Ὀρφ. ἀπ.236 **Ἥλιος παγγενέτωρ.**

παγγενής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ παντὸς γένους, παντοειδής : Μαν.ἐν Ἀν.Κρ.1,43 **τὸ ἀρχὴν ἑαυτῷ παγγενῆ θησαυρίσαι·** **2)** ἡ αἰτ. ὡς ἐπίρρ. παγγενεί βλ.λ.· ΕΜ 647 «παγγενῆ· ἐπίρρημα μεσότητος μετεβλήθη δὲ ἐξ αἰτιατικῆς πτώσεως εἰς ἐπίρρημα».

παγγενῶς ἐπίρρ. μσν. μετὰ παντὸς τοῦ γένους, ἄ. παγγενεί βλ.λ. : Νικήτ.Εὐγ.8,66.

πάγγεος-ον ὁ σύμπασαν τὴν γῆν κρατῶν : Ὀρφ. Ὕμν.59,8 **πάγγεον ἅρμα διώκει δόξα·** **2)** ἐπὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ δήμου, ὁ κρατῶν, ὁ ἐξουσιάζων σύμπασαν τὴν γῆν : Ἐπιγρ. **δῆμος πάγγεος.**

παγγέραστος-ον μσν. ὁ ὑπὸ πάντων γεραιρόμενος, τιμώμενος : ASS Σεπτεμβρ.5,283,1 **Εὐφημία παγγέραστε.**

παγγερμανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ τάσις ἀποσκοποῦσα τὴν εἰς ἑνιαῖον κράτος ἕνωσιν τῶν πληθυσμῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν γερμανικὴν φυλήν.

παγγερμανιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ παγγερμανισμοῦ βλ.λ.

παγγερμανιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παγγερμανισμόν : **παγγερμανιστικὴ προπαγάνδα.**

παγγέωργος-ον μτγν. μτφ. ὁ πάντων ὡς γεωργὸς ἐπιμελούμενος : ΠΔ Μακκ.4,1,29 **ὁ παγγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων.**

παγγήρως-ων κ. μσν. ὁ ὑπέργηρος : Τζέτζ.Λυκόφρ.826 **παγγήρων γραῦν**, αὐτ.Ἐξήγ.Ἰλ.14,6 **ὁ παγγήρως χρόνος.**

παγγλυκερός-ά-όν ὁ καθ' ὑπερβολὴν γλυκερός, γλυκύς, ποθεινός : Ἀριστφ.Λυσ.970 **μὰ Δί', ἀλλὰ φίλη καὶ παγγλυκερά.**

παγγλωσσία (ἡ) ἀπεραντολογία, φλυαρία : Πίνδ. Ο 5,87 **λάβρος παγγλωσσίᾳ.**

πάγγλωσσος-ον κ. μσν. κ. **πάγγλωττος** ὁ πάσας γλώσσας λαλῶν : Ἐπιγρ. **πάγγλωσσον γένος·**

|| ἐπὶ τόπου, ὁ ἐν ᾧ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι λαλοῦνται: Θεόδ.'Υρτακ. ἐν 'Αν.Βοασσ.3,65 **πάγγλωττος ἦν ὁ παράδεισος.**
παγγόνατον (τὸ) μτγν. βήχιον βλ.λ.}} : ΨΔιοσκ.3,112.
πάγγονος 'Επιγρ. ὁ τοῖς πᾶσι παρέχων ζωήν: 'Επιγρ. **'Ηλίωι . . παγγόνωι.**
πάγγυμνος-ον μσν. ὁλόγυμνος : Εὐστ.1398,59 **παγγύμνους νύκτωρ καθεύδειν.**
παγγυναικὶ ἐπίρ. μτγν. μεθ' ὅλων τῶν γυναικῶν: Δίων Κ 41,9 **παμπαιδὶ καὶ παγγυναικὶ παρῆσαν.**
παγγώνιος (ὁ) μτγν. κ. **πάγγωνος**· πολύτιμός τις λίθος : Πλιν.Φl 37,178.
παγεὶς-εῖσα-έν μτχ. παθ. ἀορ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.
παγελὸς 'Ησ. «ἀστράγαλος βλ.λ.
πάγεμα (τὸ) δημ. παγεμὸς βλ.λ.
παγεμὸς (ὁ) δημ. πηγεμὸς βλ.λ.
πάγεν γ' πληθ. ἐπ. ἀόρ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.
παγερὸς-ά(-ή)-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ.δημ. παγετώδης, ψυχρὸς ὡς πάγος : Δίων Χρ.30,11 **ψυχρόν τε καὶ παγερόν, - παγερὸς ἄνεμος**· || μτφ. ἐπὶ ὕφους, χαρακτῆρος κτλ., ψυχρός, στερούμενος θέρμης, ἐγκαρδιότητος : **παγερὸ ὕφος, - παγερὰ χειραψία, - παγερὸ χαμόγελο**· **2)** ὁ ἐπιτήδειος πρὸς πῆξιν, ὁ πηγνύμενος : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.22 **αἷμα μελάντερον καὶ παγερώτερον** (κώδ. παγετώτερον)· || εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς αὐσ. **τὸ παγερὸν** ἡ ἰδιότης, ἡ ἱκανότης τοῦ πήγνυσθαι : 'Αρετ. 'Οξ.Νούσ.2,2 **ξὺν γὰρ τῷ λείῳ καὶ τὸ παγερὸν ἴσχει**· **3)** νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **παγερὸς** εἶδος ἀγρίας μικροσώμου γαλῆς.
παγερότης (ἡ) νεώτ. **ἡ** ἰδιότης τοῦ παγεροῦ: **ἡ παγερότης τοῦ ἀέρος**· || ὁμ. μτφ.: **ἡ παγερότης τοῦ ὕφους.**
παγετὸς (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **πάγετος** μέγα ψῦχος, ὥστε νὰ μεταβάλλεται τὸ ὕδωρ εἰς πάγον κ. γεν. ὑπερβολικὸν ψῦχος, παγωνιά: Πίνδ.Παιᾶν.9,17, 'Ιππ.'Αέρ.7, Ξεν.Κυν.5,1 **ὅταν πάχνη ᾖ καὶ παγετός,** Φρύνιχ.ἐν ΑΒ 61,9 **πάγος καὶ πάγετος ἑκατέρῳ χρῶ,** Διόδ.Σ 3,34, Πρόδρ.1,260.
παγετώδης-ους-ες κ. νεώτ. παγερός, ψυχρὸς ὡς πάγος : Σοφ.Φιλ.1082 **πέτρας γύαλον θερμὸν καὶ παγετῶδες**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ὕδατος : 'Ιππ. 'Αέρ.7, Γαλ.6,187,4 **ἔστω δὲ μήτε χλιαρὸν τὸ ὕδωρ, μή τε ἀτέραμνον καὶ παγετῶδες**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἀέρος : 'Αριστλ.Κόσ.392b,6 **ἀὴρ ὑποκέχυται ζοφώδης ὢν καὶ παγετώδης τὴν φύσιν,** 'Αγαθιν.π.'Ορειβ.10,7,22 **λουτρὰ παγετώδη**· **2)** ὁ ἐπιφέρων παγετόν, ὁ μετὰ παγετοῦ : Πολύαιν.4,6,11 **παγετώδους νυκτὸς γενομένης, - παγετώδης ἀήρ.**
παγετών-ῶνος (ὁ) νεώτ. παγὼν βλ.λ.
παγεὺς-έως (ὁ) μτγν. βάθρον : 'Ηρων Διοπτρ.3.
πάγη (ἡ) πᾶν ὅ τι πηγνύει καὶ συγκρατεῖ· ὅθ. βρόχος, παγίς : 'Ηρ.2,121, ε' **ὅτε τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ θησαυρῷ τοῦ βασιλέως ὑπὸ πάγης ἁλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλήν,** Πλάτ.Νόμ.824Α **ἄρκυσί τε καὶ πάγαις**· || εἰδ. τὸ κυνηγετικὸν δίκτυον, θηρευτικὴ παγίς· Φώτ. «πάγη· θηρευτικὸν ὄργανον· καὶ ἔστι τετράγωνος»: Ξεν.ΚΠ 1,6,39 **καὶ πρὶν κινεῖσθαι τὰς ὄρνιθας ἐπεποίηντό σοι ἐπὶ τούτῳ αἱ πάγαι αὐταῖς,** Θεοφύλ.'Επ.65 **αἱ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ πάλαι τοὺς λαγωοὺς ἀπελαύνουσι, δι' ὧν καὶ ἁλίσκονται**· **2)** μτφ δόλος, πανουργία, παγίς : Αἰσχ.'Αγ.822 **πάγας ἐπραξάμεσθα** (δ. ἀνάγν ἐκραξά-), Φίλ.1 **ἅτε σαγηνευθεὶς πάγαις πολυειδέσι**· || **ὑπόπυρος πάγη** μτφ. ἐπὶ τῶν φάρων τοῦ Ναυπλίου : Σοφ.ἀπ.435 **ἐν** 'Αριστείδ.1,259 **ποίας Ναυπλίου πάγας ὑποπύρους ὡς ἔφη Σοφοκλῆς ἄξιον τῇ πυρκαϊᾷ ταύτῃ παραβάλλειν.**
πάγην ἐπ. ἀόρ. β' τοῦ πήγνυμι βλ.λ.
παγηνὸς 'Ησ. «**τὸ ἐξ ὁδοιπορίας** καὶ διωγμῶν κονιορτός».

παγίδα (ἡ) δημ. παγὶς βλ.λ.
παγίδε(υ)μα (τὸ) μτγν. κ. μσν. παγίς, ἐμπόδιον: Κλήμ.'Αλ.'Επ.'Ιακ.7, Εὐστ.Πον.109,18.
παγίδευσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ παγιδεύειν, ἡ ἐνέδρα.
παγιδευτήριον (τὸ) μσν. παγίδευμα βλ.λ. : Βl. Βακχ.73,5.
παγιδευτικὸς-ή-όν μσν. ὁ παγιδεύων, ὁ ἐμβάλλων τινὰ εἰς παγίδα, ὅθ. ὁ δελεαστικός. ΨΧρυσ. 8,259 **τί μοι καρπὸν παγιδευτικὸν προσήγαγες;**
παγιδεύω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐμβάλλω τινὰ εἰς παγίδα, στήνω παγίδα εἴς τινα, συλλαμβάνω τινὰ ἐν παγίδι, κ. μτφ. δελεάζω, ἐξαπατῶ : ΠΔ Βασ. 1,28,9, ΚΔ Ματθ.22,15 **τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ,** 'Επιφάν.2,214C· || εἰδ. τὸ παθ. **παγιδεύομαι** καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἔρωτος : Κλήμ. 'Αποστ.διδ.1,3, **τῇ ἐπὶ σὲ πεπαγιδευμένῃ.**
παγίδι (τὸ) δημ. παῖδι βλ.λ.
παγίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκ. τοῦ παγὶς βλ.λ. : Βέττ. Βάλ.284,26.
παγίδωμα (τὸ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ παγίδευμα βλ.λ.
πάγιος-α-ον κ. -ος-ον (πήγνυμι) κ. μσν. κ. νεώτ. στερεός : Λουκ.'Αλέξ.21 **κηρὸς . . σιδήρου παγιώτερος**· **2)** σταθερός, ἀμετάβλητος : Δίων Κ 65,1 **οὐδὲν πάγιόν ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων,** Φίλ.1,248,26 **οὐδὲν βέβαιον ἢ πάγιον, - πάγιον χρέος, - παγία πρόσοδος**· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. παγίως, σταθερῶς : Λιβάν.Λόγ.64,47 **πάγιον ἕστηκε**· || ἐπὶ προσ., σταθερός, ἀκίνητος : Δίων Κ 76,12 **δραμεῖν ὀξύτατος καὶ συστῆναι παγιώτατος**· || ὁμ. ἐπὶ προσ., μτφ. σταθερός, μετὰ σταθεροῦ καὶ ἀμεταβλήτου φρονήματος : 'Ανδρ.Κρ.155C **ἵν' ἀμφοτέρωθεν ἐκ πράξεως δῆ, λεγέτω καὶ θεωρίας, ἄρτιος εἴη καὶ πάγιος**· || **πάγιος λόγος** βέβαιος, ἀκριβής, σωστὸς λόγος : Πλάτ.'Επιν.984D **πάγιον ἐχέτω τοῦτον τὸν λόγον.**
παγιότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ παγίου, σταθερότης, εὐστάθεια βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ. 1,3913 **ἐν ἀμεταθέτῳ τῇ παγιότητι, - παγιότης τῶν προσόδων - τῆς πολιτικῆς καταστάσεως.**
παγὶς-ίδος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν κατασκεύασμα χρησιμεῦον πρὸς ἄγραν ζῴου, πρὸς παγίδευσιν, πάγη βλ.λ. : Βατραχομ.115 **ξύλινον δόλον ἐξευρόντες ἣν παγίδα καλέουσιν,** Καλλ.ἀπ.458, 'Αντιπ.ΑΠ 6,109, ΚΔ Λουκ.21,35 **ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους,** Ζερβ. Μῦθ.Ζ 66 **πῆρε ξόβεργες πολλὲς | καὶ στὰ λάκκια, στὶς ἐρμιὲς | ἔστησε παγίδες, - παγίδες γιὰ ποντίκια, - τὰ λιοντάρια τὰ πιάνουν μὲ παγίδες σκαμμένες στὴ γῆ**· || φρ. **παγίδας ἱστάναι** στήνω παγίδας : 'Αριστφ.'Ορν.527 **πᾶς τις ἐφ' ὑμῖν ὀρνιθευτὴς ἵστησι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους**· || **δουρατέα παγὶς** ὁ δούρειος ἵππος : 'Αγαθ. ΑΠ 9,152· **2)** μτφ. δόλος, μέσον πρὸς ἐξαπάτησιν ἢ πρὸς δελεασμόν : 'Αλεξ.66 **τοῖς ἀρτίοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας,** 'Επιγρ. **παγίδας προὔφυγον ἀμπλακίης,** ΚΔ Τιμ.2,2,26 **καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος,** Διοσκ.ΑΠ 5,56 **γλῆναι . . σπλάγχνων ἡμετέρων δίκτυα καὶ παγίδες**· || ὁμ. ἐπὶ γυναικῶν : 'Αμφις 28, Μέν.689, Λουκ.'Εταιρ.11 **τὴν ἑταίραν, ἣν παγίδα ἐπικαλοῦσιν,** Εὐμάθ.9,400 **δέλεαρ ἐρωτικὸν καὶ παγίδα ἔρωτος ἄφυκτον** (ἐνν. τὴν κόρην), ΑΒ 18,21 **τοὺς κόσμους καὶ τὰς ἐσθῆτας, αἷς χρῶνται αἱ γυναῖκες καλλωπιζόμεναι, παγίδας εἶπεν 'Αριστοτέλης**· **3)** ἡ ἄγκυρα τῶν πλοίων : Φίλιπ.Θεσσ.ΑΠ 6,5 **ἄγκυρα νεῶν πλαζομένων παγίδα**· **4)** μον. ἡ πλευρά, τὸ παΐδι : Θεοφ.πρωτοσπ.π.Στεφ. **παγίδες πλευρῶν.**
παγιῶ-όω μτγν. κ. μσν., νεώτ. κ. παγιώνω καθιστῶ τι πάγιον, ἑδραῖον, σταθερόν, κυρ. κ. μτφ. : 'Ηλ. ἐν Πορφ.118,31, ΕΜ 646,45. 'Ησ. **βεβήκει . .**

πεπαγίωτο, - ἐπαγίωσε τὴν θέσιν του· || δθ. κ. μτγν. καθορίζω, ἀποφασίζω : Μεν.Πρ.23D ἐπαγιώθη τὸν ἄρχοντα διατιθέναι τὸ πλημμεληθὲν (καθωρίσθη, ἀπεφασίσθη νά . .).
παγίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. σταθερῶς, στερεῶς : 'Αριστλ.Οὐρ.289b,30 **παγίως εἶναι** (ἀντίθ. ρεῖν), Δαμάσκ.'Αρχ.266 **παγίως ἑστάναι·** **2)** θετικῶς, ἀνεπιφυλάκτως : Πλάτ.Πολ.434D **παγίως λέγειν,** αὐτ.479C **παγίως νοῆσαι,** αὐτ.Τίμ.49D **παγίως διισχυρίζεσθαι,** 'Αριστλ.Ρητ.1389b,19.
παγίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. στερέωσις, σταθεροποίησις : 'Ολυμπ.Φαίδ.66Ν.
παγκαίνιστος-ον κ. μσν. ὁ ἀείποτε ἀνακαινιζόμενος, ὁ πάντοτε καινός, νέος : Αἰσχ.'Αγ.760 **πορφύρας κηκῖδα παγκαίνιστον.**
παγκάκιστος-ον μσν. κ. δημ. ἰδ. ἐν Συνξ. ὡς ἐπίθ. τοῦ διαβόλου καί τινων αὐτοκρατόρων ἢ ἄ. ἀρχόντων διωκτῶν τῶν χριστιανῶν.
πάγκακος-ον ἐπὶ προσώπων, ὁ καθ' ὁλοκληρίαν κακός, ὁ καθ' ὑπερβολὴν κακός, μοχθηρός: Θέογν.149 **χρήματα μὲν ὁ δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,** Πλάτ.Νόμ.928Ε **ἐν παγκάκων ἤθεσιν ἀνθρώπων,**'Αριστλ.ΗΝικ.1099b,5 **πάγκακοι παῖδες·** κ. ὑπερθ. : Σοφ.'Αντ.742 **ὦ παγκάκιστε διὰ δίκης ἰὼν πατρί·** || γεν. ἐπὶ πραγμ., ὁ καθ' ὑπερβολήν, ὅλως διόλου κακός : 'Ησίοδ.'Εργ.813 **πάγκακον ἦμαρ** (ἀτυχεστάτη ἡμέρα), Πλάτ.'Επιστ.354Ε **δουλεία δὲ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα πάγκακον, ἔμμετρος δὲ οὖσα πανάγαθον·** || ὁ λίαν βλαβερός : Πλάτ.Πρωτ.334B **τὸ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασιν ἐστὶ πάγκακον.**
παγκάκουργος-ον ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, ὁ εντελῶς κακοῦργος· 'Ησ. ἐν λ. παναίγυλος.
παγκάκως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον λίαν κακόν, ἀθλιέστατον : Αἰσχ.'Επτ.552 **ἦ τἂν πανώλεις παγκάκως τ' ὀλοίατο,** αὐτ.Χο.740 **δόμοις δὲ τοῖσδε** παγκάκως **ἔχει,** Εὐρ.Μήδ.1,135 **εἰ τεθνᾶσι παγκάκως,** Πύθωνι 1,6 **παγκάκως διακείμενοι.**
παγκάλλιστος-ον 'Επιγρ. ὡραιότατος : 'Επιγρ. παγκάλλιστος **στέφανος τοῦ ἰδίου γένους.**
παγκαλοεύμορφος-η-ον μσν. ὁ τὴν μορφὴν πάγκαλος, λίαν εὔμορφος : Διγεν.'Ακρ.4705 **ὦ ἥλιε παγκαλοεύμορφε.**
πάγκαλος-ον κ. -η-ον νεώτ. ὡραιότατος, κάλλιστος : 'Αριστφ.Πλουτ.1018 **καὶ τὰς χεῖρας παγκάλους ἔχειν μ' ἔφη,** Πλάτ.Συμπ.204C **διὰ ταῦτά σοι, οἶμαι, πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως,** αὐτ. Φαῖδρ.276Ε **παγκάλην λέγεις παρὰ φαύλην παιδιάν,** Θεόπομπ.Κωμ.9, - **πάγκαλος νεᾶνις.**
παγκάλως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ὡραιότατα : 'Ιππ. Ἄρθρ.833 **παγκάλως μὲν τοῖσι δεσμοῖσιν ἐσκευάσθαι,** Εὐρ.ἀπ.285,7, Πλάτ.Φαῖδρ.230C **παγκάλως ἔχειν,** αὐτ.'Απολ.31D **καὶ παγκάλως γέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι,** αὐτ.Κρατ 396Α, Εὐθφρ.7Α, αὐτ. Εὐθ.303Β **παγκάλως ἐθορύβουν .. οἱ τοῦ Εὐθυδήμου ἐρασταί,** Συνέσ.120C **παγκάλως εἰρῆσθαι.**
παγκάρι(ον) (τὸ) (λατ.) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκκλησιαστικὸν ἔπιπλον, εὑρισκόμενον συνήθως δεξιὰ τῆς δυτικῆς εἰσόδου τῶν ἑλληνικῶν ναῶν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἵστανται οἱ ἐπίτροποι τοῦ ναοῦ.
παγκαρπία (ἡ) ἢ -άρπεια μεῖγμα παντοειδῶν καρπῶν προσφερόμενον π. ἀρχ. συνήθως ὡς θυσία ἄπυρος, ὡς νῦν τὰ πολυσπόρια : Σοφ.ἀπ. 398 **ἐνῆν δὲ συμμιγὴς ὀλαῖς παγκαρπία,** Εὐρ.ἀπ. 912 **θυσίαν ἄπυρον παγκαρπίας δέξαι** (κῶδ παγκαρπείας)· || **παγκαρπίο μελιτοῦττα** μεῖγμα παντοειδῶν καρπῶν μετὰ μέλιτος : Θεόφρ.Φ| 9,8,7 **εἴ τι καὶ ἄλλο προστιθέασιν, οἷον ὅταν τὸ πάνακες τὸ 'Ασκληπίειον καλούμενον· ἀντεμβάλλειν γὰρ τῇ γῇ παγκαρπίαν μελιτοῦτταν·** || μτγν. γεν. παντοειδεῖς καρποί : Γρηγ.Νύσσ.1,614C **βρύειν εἰς τοῦ κοίλου τὴν παγκαρπίαν** (περὶ τοῦ κέρατος τῆς 'Αμαλθείας)· || δθ. ὁμ. μτφ. : Εὐστ. Πον.166,12 **καρποὶ ψυχοτρόφοι, ἀρετῶν παγκαρπίαι·** **2)** εἰδ. ἐν 'Αλεξανδρείᾳ εἶδος πλακοῦντος : 'Αρποκρ.π.'Αθήν.14,648Β.
παγκάρπιον (τὸ) νεώτ. ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα παριστάνον στεφάνους ἢ ἡμιστεφάνους ἐξ ἀνθέων καὶ καρπῶν.
πάγκαρπος-ον ὁ ἐκ παντὸς εἴδους καρπῶν συγκείμενος : Σοφ.'Ηλ.635 **ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ', ἡ παροῦσά μοι, πάγκαρπ' ἄνακτι τῷδε·** **2)** πλούσιος εἰς παντοειδεῖς καρπούς: Πίνδ.Π 9,58 **πάγκαρπα φυτά,** αὐτ.Ι 4(3),41 πάγκαρπος **χθών·** || γονὴ **πάγκαρπος** παραγωγὴ παντὸς εἴδους καρπῶν : Πλάτ.'Αξ.371C **ἔνθα ἄφθονοι μὲν ὧραι παγκάρπου γονῆς·** **3)** μτφ. πλήρης πνευματικῶν ἢ διανοητικῶν καρπῶν : ΑΠ 4,1,1 **πάγκαρπος ἀοιδά·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ πάγκαρπον** τίτλος βιβλίου : Γελλ.Προοίμ.8· **4)** πλήρης καρποῦ, κατάφορτος καρποῦ, πολυκαρπημένος : Σοφ. ΟΤ 83 **οὐ γὰρ ἂν κάρα πολυστεφὴς ὧδ' εἷρπε** παγκάρπου **δάφνης·** **5)** τὸ ἀρσ. **πάγκαρπος** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν **χαμαιλέων μέλας,** ΨΔιοσκ.3,9.
παγκαταγέλαστος-ον μσν. ὁ τὰ μάλιστα καταγέλαστος, δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ παγκαταγελάστου : Νικ.Χων.Χρον.188Α **τὸ ἐκείνων παγκαταγέλαστον.**
παγκατάμικτος-ον μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους μεμιγμένος : Φιλόξ.3,13 (πιθ.γρ.).
παγκαταπύγων-ονος (ὁ,ἡ), οὐδ. -άπυγον ὁ τὰ μάλιστα καταπύγων, αἰσχρότατος : 'Αριστφ.Λυσ. 137 **ὦ παγκατάπυγον θἠμέτερον ἅπαν γένος.**
παγκατάρατος-ον ὁ ὅλως κατάρατος : 'Αριστφ.Λυσ.588.
παγκευθής-οῦς-ές ὁ τὰ πάντα κρύπτων : Σοφ. ΟΚ 1563 **τὰν παγκευθῆ κάτω νεκρῶν πλάκα.**
παγκιέρης (ὁ) δημ. ἄ. μπαγκ(ι)έρης βλ.λ.
παγκ(λ)άδια (τὰ) (κλάδος) ἑορτὴ εἰς Ρόδον κατὰ τὸ κλάδευμα τῆς ἀμπέλου· 'Ησ. «ἑορτὴ παρὰ Ροδίοις, ὅταν ἡ ἄμπελος τμηθῇ».
παγκλαστῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ οὐσία ἐκ μείγματος νιτροβενζολίου καὶ τετροξειδίου τοῦ ὀζώτου.
πάγκλαυτος-ον κ. πάγκλαυστος ὁ κατὰ πάντα ἀξιοθρήνητος : Αἰσχ.'Επτ.368 **παγκλαύτων ἀλγέων,** αὐτ. Πέρσ.822· **πάγκλαυτον ἐξαμᾷ θέρος,** Σοφ.'Ηλ.1058 **πάγκλαυτον αἰῶνα κοινὸν εἷλον** **2)** ἐνεργ. ὁ ὅλως δακρύων, ὁ πάντοτε, καθ' ὁλοκληρίαν δακρύων : Σοφ.Τρ.652, αὐτ.'Αντ.831 **ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις.**
παγκλέϊστος-ον μσν. ὁ πάντα κλέη ἔχων, ὁ λίαν ἔνδοξος, πανένδοξος, δθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **παγκλέϊστον** ἡ ἰδιότης τοῦ παγκλεΐστου : Νικ. Χων.358C **τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ παγκλέϊστον τῆς τῶν 'Ρωμαίων βασιλείας.**
πάγκλειτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα περίφημος, ξακουστός : Καστορίων 2 **πάγκλειτ' ἔπη,** Χριστ.Πασχ.597.
παγκλέπτης (ὁ) μσν. ὁ τὰ πάντα κλέπτων, ὁ καθ' ὅλα κλέπτης, κλεφταράς, κλέφταρος : Τζέτζ. Χιλ.13,371 **ἐλθὲ καὶ σύ, ὦ πάγκλεπτε.**
παγκληρία (ἡ) πλήρης κληρονομία, ἅπασα ἡ ἐκ κληρονομίας περιουσία : Αἰσχ.Χο.486, Σοφ.ἀπ.915 **αἶα Θεσσαλῶν παγκληρία,** Εὐρ.'Ιων 814 **σὴν παραλαβὼν παγκληρίαν,** αὐτ.'Ικ.14, Λυκόφρ.592 **Δαυνίων παγκληρίαν.**
πάγκληρος-ον ὁ κατεχόμενος ὑπό τινος ὁλόκληρος ὡς κληρονομία : Εὐρ.'Ιων 1542 **οὐκ ἂν ποτ' ἔσχες . . παγκλήρους δόμους.**
παγκλήρως ἐπίρρ. κατὰ πλήρη κλῆρον, πλήρως : Οἰκουμεν.'Αποκαλ.387,19.
πάγκοινος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῖς πᾶσιν, εἰς ὅλους κοινός : 'Ιππ.'Αέρ.2 **πάγκοινα νοσήμα-**

τα, Πίνδ.Ο 6,63 **πάγκοινος** χώρα (ἐπὶ τῆς 'Ολυμπίας), Αἰσχ.'Επτ.608 **πληγεὶς Θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ** (ἐπὶ τοῦ θανάτου), Σοφ.'Ηλ.138 **ἐξ Ἀίδου παγκοίνου λίμνας**, Εὐρ.Τρῳ.425 **ἐν ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς** (ἀπέχθημα κοινὸν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις), **-ὁ πάγκοινος θάνατος**· ‖ κ. νεώτ. ὁ κοινότατος, ὁ τοῖς πᾶσι γνωστός, φανερός : Σοφ.'Ηλ.1049 **ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέξεις** (σχόλ. «πᾶσιν κοινὸν καὶ φανερόν»), **- πάγκοινον ᾆσμα, - πάγκοινος ἰδέα**· ‖ εἰς ὃν πάντες μετέχουσι, κοινωνοῦσιν : 'Ιππ.291,14 **ἂν μὴ ἀνάγκη καταλάβῃ παγκοίνου στρατείας**, Αἰσχ.Χο.458.

παγκοίνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κοινότατα, εἰς ὅλους : Μαν.4,506, **-ἐγένετο παγκοίνως γνωστόν.**

παγκοίρανος-ον μτγν. ὁ πάντων κοίρανος, κύριος : 'Οππ.Κυν.4,21 **θεὰ παγκοίρανε θήρης.**

παγκοίτης-ου (ὁ) ὁ ἐν ᾧ πάντες θὰ κοιτασθῶσιν, ὁ πάντας κοιτάζων, ὁ τοῖς πᾶσιν ὡς κοίτη χρησιμεύων, ἐπὶ τοῦ 'Αδου ἢ τοῦ τάφου : Σοφ. 'Αντ.804 **τὸν παγκοίταν θάλαμον** (τὸν τάφον), αὐτ.811 **ὁ παγκοίτας Ἅδας.**

παγκόνιτος-ον ὁ πανταχόθεν κεκαλυμμένος διὰ κόνεως, ὁ κατασκονισμένος : Σοφ.Τρ.505 **τίνες πάμπληκτα παγκόνιτά τ' ἐξῆλθον ἄεθλ' ἀγώνων** (τίνες ἐξῆλθον εἰς τοὺς μεστοὺς πληγῶν καὶ κόνεως ἄθλους τῶν ἀγώνων).

πάγκος (ὁ) δημ. μπάγκος βλ.λ.

παγκοσμία (ἡ) νεώτ. φιλοσοφικὴ θεωρία καθ' ἣν τὸ σύμπαν ἀποτελεῖ ἀτελεύτητον σειρὰν κόσμων, ἧς ἐκτὸς οὐδὲν ὑπάρχει.

παγκόσμιος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον : 'Ορφ. 'Υμν.34,20 **παγκόσμιος μοῖρα, - παγκόσμιος ἕλξις, -παγκόσμιοι νόμοι**· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπασαν τὴν γῆν ἢ εἰς πάντα τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς : ΨΧρυσ.Λόγ.5,7,237 **παγκόσμιος κατακλυσμός**, Μεθόδ.418, 'Ανδρ. Κρ.12,58, ΚΜανασσ.Χρον.5, **- παγκόσμιος ἔκθεσις, - παγκόσμιος ἱστορία, - παγκόσμιος γεωγραφία, - παγκόσμιος πόλεμος**· **3)** μσν. ὁ ἐξαιρέτως, ἐκπρεπῶς κόσμιος, σεμνός, εὐπρεπής : Μηναῖ.12,1 **'Ωδὴ σοὶ τῷ παντουργῷ ἐν τῇ καμίνῳ παῖδες παγκόσμιον πλέξαντες χορείαν ἔμελπον.**

πάγκοσμος (ὁ) μτγν. ὁλόκληρος κόσμος : Δαμάσκ.'Αρχ.279 **βουληθεὶς ὁ νοῦς ἕκαστος πάγκοσμος εἶναι.**

παγκράδη 'Ησ. «ἀπὸ τῆς κράδης τῶν σύκων».

πάγκρανον (τὸ) θαφία βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,153.

παγκράτεια μσν. ἡ παντοκράτειρα : Βρυέν.Ν 40Β **γήμας τὴν παγκράτειαν τοῦ 'Ιβήρων κατάρχοντος θυγατέρα Μαρίαν** (διορθ. παγκράτειρα).

παγκρατευτής (ὁ) παγκρατιαστὴς βλ.λ. : Ψ Καλλισθ.1,18 **μᾶλλον παλαιστὴς ἢ παγκρατευτής.**

παγκρατής-οῦς-ές (κράτος) κυρίως ὡς ἐπίθ. θεοτήτων, παντοδύναμος, πανίσχυρος : Αἰσχ.'Επτ.255 **ὦ παγκρατὲς Ζεῦ, τρέψον εἰς ἐχθροὺς βέλος**, αὐτ.Εὐμ.918 **καὶ Ζεὺς ὁ παγκρατής**, Εὐρ.άπ. 431,4, αὐτ.Ρῆσ.231 **ὦ παγκρατές, ὦ Τροίας τείχη παλαιὰ δείμας**, 'Αριστφ.Θεσμ.317 **καὶ σὺ παγκρατὴς κόρα**, ΠΔ Μακκ.2,3,22 **ὁ παγκρατὴς κύριος**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς μοίρας : Βακχ.16,24· ‖ ὁμ. γεν. ἐπὶ προσώπων, πανίσχυρος, παντοδύναμος : Αἰσχ.'Αγ.1648 **ὅπως .. ἀμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς**· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμάτων : Πίνδ. Ν 4,62 **παγκρατὲς πῦρ**, αὐτ.Διθύρ.2,15 **παγκρατὴς κεραυνός**, Βακχ.άπ.10 **ἀρετὰν σοφίαν τε παγκρατὴς ἐλέγχει ἀλάθεια**, Σοφ.Φιλ.986, Σοφ.Αἴ. 675 **ἐν δ' ὁ παγκρατὴς ὕπνος λύει πεδήσας**, Κλήμ. 'Αλ.Στρωμ.5,1,6 **δύναμις παγκρατής**, Πισίδ.Γ 1050 **παγκρατὲς κράτος**· ‖ **παγκρατεῖς ἕδραι** ὁ παντοδύναμος βασιλικὸς θρόνος τοῦ Διός : Αἰσχ. Πρ.391 **τῷ νέον θακοῦντι παγκρατεῖς ἕδρας.**

παγκρατησία (ἡ) μτγν. ἡ πλήρης κυριότης, ἡ πλήρης ἐξουσία : Φίλ.2,129 **πρὸς δὲ τῇ εἰρήνῃ καὶ παγκρατησίαν ἱερωσύνης αὐτῷ** (ἔδωκεν).

παγκρατιάζω κ. νεώτ. ἀγωνίζομαι, διαγωνίζομαι τὸ παγκράτιον βλ.λ. : 'Ισοκρ.15,252 **ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἷόν τ' ἄριστα παιδευθέντες τῶν μὲν ἀγώνων ἀμελοῖεν**, Πλάτ. Γοργ.456D, αὐτ.Χαρμ.159 **τί δέ; πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν οὐχ ὡσαύτως;**, Παυσ.5,2,9 **τὸν μὲν παγκρατιάσαντα ἐν παισί**· ‖ κ. μτ. αἰτ. : 'Επιγρ. **πάντας ἐπαγκρατίασε τοὺς κλήρους**· **2)** μτφ. κινῶ τοὺς βραχίονας βιαίως ὡσεὶ γυμναζόμενος εἰς τὸ παγκράτιον, δθ. χειρονομῶ βιαίως : Αἰσχίν.1,26 **παγκρατιάζειν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.**

παγκρατιαστής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ διαγωνιζόμενος τὸ παγκράτιον· 'Ησ. «παγκρατιασταί· ἀθληταὶ πύκται», Σουΐδ. «παγκρατιασταῖς· τοῖς χερσὶ καὶ ποσί, πυκτομαχοῦσι» : Πλάτ.Πολ.338C **Πολυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρατιαστής**, αὐτ.Εὐθ. 271C, 'Επιγρ. **ἀνὴρ παγκρατιαστής**, Πλούτ.'Ηθ. 486Β **πύκται δὲ παγκρατιασταῖς φίλιοι, καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς εὐμενεῖς εἰσι.**

παγκρατιαστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ παγκράτιον βλ.λ. : Πλάτ.Εὐθ.272Α **παγκρατιαστικὴ τέχνη**· **2)** ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ παγκράτιον, ὁ ἱκανὸς παγκρατιαστής : 'Αριστλ. Ρητ.1361b,26 **ὁ θλίβειν καὶ κατέχειν δυνάμενος, παλαιστικός· ὁ δ' ὦσαι τῇ πληγῇ, πυκτικός· ὁ δ' ἀμφοτέρους τούτους, παγκρατιαστικός**, Γαλ. 6,158 **εἴτ' ὀρχηστικὸς ἦν ὁ ἄνθρωπος, εἴθ' ὁπλομαχικός, εἴτε παγκρατιαστικός, εἴτε παλαιστικός.**

παγκρατιαστικῶς ἐπίρρ. διὰ τῆς παγκρατιαστικῆς τέχνης : Πολυδ.3,150, Σχόλ.Πίνδ.Ν 3,27.

παγκράτιον (τὸ) κ. νεώτ. ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἀγώνισμα περιλαμβάνον πάλην καὶ πυγμήν· Σχόλ. Πλάτ.397 «παγκράτιον ἀγών τις ἐξ ἀτελοῦς πάλης καὶ ἀτελοῦς πυγμῆς συγκείμενος» : Ξενοφ.2,5, Πίνδ. Ν 5,52, 'Ηρ.9,105 **ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας**, 'Επιγρ.· ‖ ὁμ. μτ. τῶν ρ. νικᾶν, μάχεσθαι, ἀσκεῖσθαι, οἷον **παγκράτιον νικᾶν - μάχεσθαι - ἀσκῆσθαι** νικῶ εἰς τὸ παγκράτιον, ἀγωνίζομαι παγκράτιον, ἀσκοῦμαι εἰς τὸ παγκράτιον : 'Αριστφ. Σφ.1191, Θουκ.5,49 **οἷς 'Ανδροσθένης 'Αρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα**, Πλάτ.Νόμ.795Β **παγκράτιον ἠσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην**, Πλούτ.'Ηθ. 189Β **πυγμὴν δὲ καὶ παγκράτιον ἀγωνίζεσθαι ἐκώλυσεν** (ὁ Λυκοῦργος)· ‖ ὁμ. μτφ. : Εὐνάπ. 'Ιστ.άπ.89,21 **τὸ παγκράτιον τῶν λόγων**· **2)** κ. νεώτ. τὸ φυτὸν scilla maritima : Διοσκ.2,203, Πλίν.Φ1 27,92· ‖ νεώτ. φυτολ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀμαρυλλιδοειδῶν**· **3)** στοιχὰς βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,26· **4)** πάγκρανον βλ.λ.

παγκράτιστος-η-ον μσν.πανάριστος:ΠσΰΛ.Σιλ.22

παγκρατορικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παγκράτορα βλ.λ. : Διον.'Αρεοπ. 243Α **τὴν παγκρατορικὴν ἀσφάλειαν καὶ ὑπεροχὴν τῆς θείας δυνάμεως.**

παγκράτωρ-ορος (ὁ) κ. μσν. παντοκράτωρ, παντοδύναμος : 'Επιγρ., Χριστ.Πάσχ.1346.

πάγκρεας-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ἀδενῶδες ὄργανον τῆς κοιλίας προσηρτημένον εἰς τὸν πεπτικὸν σωλῆνα· 'Αριστλ.Ζ1 514b,11 «ἡ παρὰ τὴν πρώτην τοῦ ἐντέρου ἔκφυσιν κειμένη σὰρξ διαπίμελος καὶ ἀδενώδης πάγκρεας»:Ῥοῦφ.'Ονομ.175, Γαλ.Χρ.Μορ. 5,2 **τὸ πάγκρεας, ὅπερ ἔνιοι καλλίκρεας ὀνομάζουσιν**· **2)** σκωπτικὸν ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τοῦ Τίμωνος **εἰς τὸν Πύρρωνα** : Τίμ.31 (πιθ. ἀνάγν. πᾶν κρέας).

παγκρεατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πάγκρεας:**παγκρεατικὸν ὑγρόν.**

παγκρεατίνη (ἡ) νεώτ. ὑδατῶδες ἐκχύλισμα νωποῦ παγκρέατος προβάτου, χοίρου ἢ βοός.

παγκρεατῖτις-ιτιδος (ἡ) νεώτ. ὀξεῖα ἢ χρονία φλεγμονὴ τοῦ παγκρέατος.
παγκρεατοσπληνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πάγκρεας καὶ τὸν σπλῆνα· δθ. **παγκρεατικὸς σύνδεσμος** ὁ σύνδεσμος ἡ πτυχὴ τοῦ περιτοναίου, ἥτις συνδέει καὶ στηρίζει τὴν οὐρὰν τοῦ παγκρέατος εἰς τὰς πύλας τοῦ σπληνός.
παγκρότως ἐπίρρ. μετὰ μεγάλου κρότου ἢ ἐν ρυθμῷ συνήθ. μτ. τοῦ ἐρέσσειν· **παγκρότως ἐρέσσειν** κωπηλατῶ ἐρρύθμως, ἐν ρυθμῷ : Αἰσχ.'Ικ.723 **διείλασα λαῖφος παγκρότως ἐρέσσεται.**
πάγκρυφος-ον μτγν. ὁ ὅλως κεκρυμμένος : 'Ιουστ.35C **῎Αμμωνα δὲ ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγοις πάγκρυφον τὸν θεὸν ὀνομάζοντος.**
παγκτήμων-ονος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα κεκτημένος : Κλήμ.'Αλ.Παιδ.3,275,28 **πῶς οὗτος οὐ πολυκτήμων καὶ παγκτήμων.**
παγκτησία (ἡ) μτγν. ἡ παντελής, τελεία κατοχή : 'Επιγρ., Φιλ.2,392, Πολυδ.10,12 **κάλλιον δὲ τὴν ἐνδομενίαν παγκτησίαν ἢ παμπησίαν ὀνομάσας.**
παγκύνιον (τὸ) μτγν. εἶδος φύκους τῆς θαλάσσης, ἔχον μέγεθος μυρίκης καὶ φέρον καρπὸν ὅμοιον πρὸς τὸν καρπὸν τῆς μήκωνος : Αἰλ.Ζ 14,24.
πάγκυφος-ον ὁ ἐντελῶς κυφός, καμπουριασμένος· ‖ δθ. **πάγκυφος ἐλαία** ἡ ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως ἱερὰ ἐλαία, ὀνομαζομένη οὕτως ἐκ τοῦ συνεστραμμένου σχήματος καὶ τῆς κυφότητος αὐτῆς· Πολυδ.6,163 «ἐλαίας εἶδός τι κατακεκυφὸς καὶ ταπεινὸν **ἐν τῇ ἀκροπόλει**» : 'Αριστφ.ἀπ.727.
πάγνιον (τὸ) μτγν. ἀντὶ παιγίδιον βλ.λ.
παγνύναι δωρ. τ. τοῦ ἀπαρφ. **πηγνύναι** : Βακχ. 10,87 **φάσγανον ἄμφακες ἐν στέρνοισι πᾶξαι.**
πάγξενος-ον ὁ πᾶσι τοῖς ξένοις κοινός, ὁ λίαν φιλόξενος : Σοφ.ἀπ.378.
παγοβούνι (τὸ) δημ. τὸ παγόβουνον βλ.λ.
παγόβουνο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μέγας ὄγκος πάγου ἐκ πολικοῦ παγετῶνος ἀπεσπασμένος, ἐπιπλέων ἐν θαλάσσῃ καὶ συνήθως ὑπὸ ρευμάτων βιαίως φερόμενος : **εἰς τὰ διαπλέοντα τὰς ἀρκτικὰς θαλάσσας πλοῖα μέγας κίνδυνος εἶναι τὰ παγόβουνα**· πρβλ. χιονοστιβάς.
παγόδα (ἡ) (περσ.) νεώτ. κ. δημ. κτ. κυριολεξ. εἰδώλου (but) ναὸς (Kedeh), εἶδος οἰκοδομῆς περιπτέρου, ἐστεγασμένης διὰ πυραμιδοειδοῦς πολυέδρου στέγης, καταφόρτου συνήθως ἰδιορρύθμων ἀρχιτεκτονικῶν κοσμημάτων, ἀφιερωμένης δὲ εἴς τινα θεότητα, ἧς τὸ εἴδωλον (ἴδ. Βούδδας) εἶναι ἱδρυμένον ἐν τῷ περικλείστῳ κεντρικῷ διαμερίσματι, μόνον μίαν θύραν ἔχοντι· περὶ τὸν ἱερὸν τοῦτον χῶρον ὑπάρχουσι προθάλαμοι στηριζόμενοι ἐπὶ ὑποστυλωμάτων καὶ περὶ τούτους περιβολότοιχος ἔχων τέσσαρας πυλῶνας πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Παγόδαι εἰσὶ πολυπληθεῖς ἐν Κίνᾳ, ἐν 'Ινδίαις, ἐν Σιὰμ κ. ἀλλαχοῦ τῆς ἄπω 'Ανατολῆς, ἀφιερωμέναι ἴδ. εἰς λατρείαν τοῦ Βούδδα· **2)** συνεκδ. μικρὸν εἴδωλον ἐκ πορσελλάνης ἢ ἐκ μετάλλου, ἔχον κεφαλὴν χωριστήν, κινουμένην ἐπὶ τῶν ὤμων· **3)** ἐν 'Ινδίαις ἐν χρ. ὡς ὀνομ. χρυσοῦ τινος νομίσματος· **4)** ὡς ὀνομ. εἴδους γωνιωδῶν εἰς τὰ ἄκρα γυναικείων ξυλοπεδίλων· ‖ ὀμ. ὡς ὄνομα εἴδους χειρίδος στενῆς μέχρι τοῦ ἀγκῶνος καὶ εἶτα πρὸς τὰ κάτω πλατυνομένης.
παγοδρομία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ὀλισθαίνειν, τρέχειν ἐπὶ τοῦ πάγου δι' εἰδικῶν πεδίλων.
παγοδρομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παγοδρομίαν : **π. ἀγῶνες.**
παγοδρόμιον (τὸ) νεώτ. τόπος πρὸς παγοδρομίαν.
παγοδρόμος (ὁ) νεώτ. ὁ παγοδρομῶν βλ.λ.
παγοδρομῶ-έω νεώτ. τρέχω, ὀλισθαίνω ἐπὶ **τοῦ πάγου διὰ παγοπεδίλων.**
παγοθραύστης (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς θραῦσιν τῶν πάγων· ‖ εἰδ. πλοῖον κατάλληλον ὅπως διανοίγῃ δίοδον διὰ μέσου πεπηγότων ὑδάτων, ἄ. παγοθραυστικόν.
παγοθραυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς θραῦσιν τῶν πάγων : **παγοθραυστικὸν πλοῖον**· ‖ τὸ οὐδ. παγοθραυστικὸν ὡς οὐσ. κτ.παράλ. τοῦ πλοῖον, πλοῖον εἰδικὸν ὅπως θραῦον τοὺς πάγους διανοίγῃ δίοδον.
παγοκρύσταλλος (ὁ) νεώτ. κρύσταλλος **ἐκ** πάγου· ‖ συνήθ. κτ. πληθ. **παγοκρύσταλλοι** κρύσταλλοι ἐκ πάγου σχηματιζόμενοι ἐπὶ ψυχροῦ καὶ αἰθρίου καιροῦ.
παγολίθαξ (ὁ) νεώτ. λιθὼν βλ.λ.
παγόλυτος ὁ ἐκ διαλυομένου πάγου προερχόμενος, εἰδ. ἐπὶ τοῦ ὕδατος : 'Ηρόδ.'Ιατρ.π. 'Ορειβ.5,30,18 **παγόλυτον ὕδωρ.**
παγοπέδιλον (τὸ) νεώτ. πέδιλον ἐκ μετάλλου, τὸ ὁποῖον φορεῖ ὁ παγοδρόμος ὀλισθαίνων ἐπὶ τοῦ πάγου.
παγόπληκτος-ον νεώτ. ὁ πληγείς, ὁ ὑποστὰς βλάβην ἐκ τοῦ πάγου.
παγοπληξία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ πάγου ἢ γενικῶς τοῦ ψύχους προκαλουμένη παράλυσις ἢ γενικῶς νοσηρὰ κατάστασις : 'Ιππιατρ.125 **χειμῶνος ὥρᾳ πάγοι λυποῦσι περὶ τὰς ὁδοιπορίας ἵππους τε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὑποζυγίων .. τὸ πάθος ἐκάλεσαν παγοπληξίαν.**
παγόπλοιον (τὸ) νεώτ. ἕλκηθρον ἐν εἴδει μικρᾶς λέμβου μετ' ὀλισθητήρων ἀντὶ τρόπιδος, κινούμενον ἐπὶ τοῦ πάγου δι' ἱστίων.
παγοποιεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐργοστάσιον ἐν ᾧ κατασκευάζεται τεχνητὸς πάγος.
πάγος (ὁ) (λατ. pagus) διοικητικὸν διαμέρισμα, περιοχή : Πλούτ.Νομ.16.
πάγος (ὁ) (πήγνυμι) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. γενικῶς πᾶν τὸ πεπηγός, ἐμπεπηγμένον, στερεῶς τεθειμένον ἀκίνητον πρᾶγμα· δθ. κορυφὴ ὄρους: 'Οδ. Ε 405 **σπιλάδες τε πάγοι τε**, αὐτ.411 **ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες**· ‖ γεν ἀπόκρημνος βράχος : 'Ησίοδ.Α 439 **πάγος δὲ οἱ ἀντεβόλησεν ὑψηλός**, Πίνδ.10(11),49 **πάγον Κρόνου**, αὐτ.I 2,33 **οὐ γὰρ πάγος οὐδὲ προσάντης κέλευθος**, Σοφ.'Ιχν.215 **χλοερὸς ὑλώδης πάγος**, Λυκόφρ.1348 **αἰπὺν πάγον**, Αἰλ.Ζ13,26 **ἐν τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς**· ‖ εἰδ. **῎Αρε(ι)ος Πάγος** ὁ ἐν 'Αθήναις βράχος τοῦ ῎Αρεως, ἔνθα τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἡ τοῦ 'Αρείου Πάγου βουλή : 'Ηρ.8,52 **ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθου, τὸν . . καλέουσι 'Αρήιον πάγον**, Αἰσχ.Εὐμ.685 **῎Αρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος πέτρα πάγος τ' ῎Αρειος**, Σοφ.ΟΚ 947· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. : Εὐρ.ΙΤ 1470 **ἐν 'Αρείοις πάγοις**· ‖ ὁμ. **οἱ 'Αθηναίων πάγοι** : Σοφ.ἀπ.323 **ἐν κλεινοῖς 'Αθηναίων πάγοις**· ‖ **μαντεῖος πάγος** εἰδ. ἐπὶ τῶν Δελφῶν . Παιὰν Δελφ 7,16 **μαντεῖος, ἀκρονιφὴς πάγος**· **2)** κ. νεώτ. τὸ ἐκ τοῦ ψύχους στερεοποιηθὲν ὕδωρ : Πλούτ.'Ηθ.953F **πάντα ταῦτα παντάπασιν ὑπὸ τῆς ψυχρότητος παγῆναι, διὸ καὶ πάγοι καλοῦνται**, αὐτ.969A **ἀλώπεκα ποιοῦντας γνώμονα τῆς τοῦ πάγου στερρότητος ἡσυχῇ γὰρ ὑπάγουσα παραβάλλει τὸ οὖς**, Λεων. ἐν ΑΠ 6,221 **πάγος κρυόεις**, Παλαμ.Τάφ.28,4 **σὸν ὀλάσπρο ἀντίφεγγο | τ' ἀνήλιαγου τοῦ πάγου**, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 36 **κι ἄλλες | λουλούδια πρώϊμα ποὺ τὰ μαραίνει ὁ πάγος**· ‖ κ. ἑτερόκλιτ. δοτ. πάγει (Διόδ. Σ 3,34), δοτ. πληθ. **πάγεσι** παγετός : Σοφ.Φιλ.293 **πάγου χυθέντος, οἷα χείματι**, αὐτ.ἀπ.149,3 **πάγου φανέντος αἰθρίου**, Πλάτ.Συμπ.220B **ὄντος πάγου οἵου δεινοτάτου**· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. : Αἰσχ.'Αγ.335 **τῶν ὑπαιθρίων πάγων δρόσων τ' ἀπαλλαγέντες**, Σοφ.'Αντ.357, 'Αριστλ.Ζ1 523a,20, αὐτ.ΖΓ 735a,35· **3)** εἰδ. ὁ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γάλακτος σχημα-

τιζόμενος μετὰ τὴν ψῦξιν ἀφρός, τσίπα, καϊμάκι : Σχόλ.Νίκ.'Αλ.91 **γραῦς ὁ ἐπὶ τοῦ γάλακτος γιγνόμενος πάγος** . **4**| ὁμ. εἰδ. τὸ ἅλας ὡς σχηματιζόμενον δι' ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος : Λυκόφρ.135 **Αἰγαιῶνος ἁγνίτην πάγον** **5**) ὁμ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ αἵματος, ἡ πῆξις τοῦ αἵματος : 'Αρετ.'Οξ.Παθ.2,2.

πάγος ἄκριτον (τὸ) ἡ ἄμορφος καὶ συγκεχυμένη περιβάλλουσα τὸν κόσμον μᾶζα : Γαλ.Λεξ.'Ιππ. 420 «ἄκριτον πάγος τὸ οἷον ἀδιάκριτον· εἴρηται δὲ ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος ἐπὶ τοῦ μετὰ τὸν κόσμον ἤτοι ἀπείρου ἢ οἷον ἀδιατυπώτου κενοῦ» : 'Ιππ.'Εβδ.6.

παγός δ. τ. πηγός βλ.λ.

παγούαιρ 'Ησ. «μάρμαρος ἢ μικακύς».

πάγουρας (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ καρκίνος βλ.λ., ἄ. κάβουρας : παροιμ. **ὁ πάγουρας στὴν τρύπα του εἶναι μεγάλος ρήγας**· || ὁμ. **ἐδῶ σὲ θέλω πάγουρα (ἢ κάβουρα) νὰ πηδᾷς τὰ κάρβουνα**· || νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων.

παγούριον (τὸ) μσν., δημ. παγούρι φορητὸν ὑδροδοχεῖον ἐν χρήσει κυρίως π. τοῖς στρατιώταις : Κωνστ.Πωγων.247,6, Πρόδρ.2,342 **εἰ μὴ φωμίτζιν καὶ κρασίν, σάκκους καὶ ὥρια παγούρια, -οἱ στρατιῶται γέμισαν τὰ παγούρια τους νερό.**

παγουρομάννα (ἡ) δημ. κ. **καβουρομάννα** πάγουρος μεγάλων διαστάσεων.

πάγουρος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **πάγουρας** κ. **κάβουρας** κ. **παγοῦρι** κ. **καβοῦρι** εἶδος καρκίνου : 'Αριστφ.'Ιππ.606 **ἤσθιον δὲ τοὺς παγούρους**, Ξεναρχ.8,2, Σπεύσ. π. 'Αθήν.3,105Β, 'Αριστλ. Ζ1 525b,5,Γεωπον.2,18,3 **καρκίνους ποταμίους, τουτέστι παγούρους, εἰς ὕδωρ βαλὼν** εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκ. τῶν **παγουριδῶν** || μτφ. ἐπὶ τοῦ γηραιοῦ Φοίνικος : Λυκόφρ.419 **κουροτρόφον πάγουρον**, Εὐστ.762 **καὶ ὅρα τό, γῆρας ἀποξῦσαι, προσφυῶς ῥηθὲν τῇ τοῦ γεροντικοῦ δέρματος τραχύτητι δι' ἣν καὶ πάγουρον αὐτὸν ἡ Κασάνδρα που καλεῖ.**

πάγρος (ὁ) κ. νεώτ. φάγρος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν.Ι, 203· || εἰδ. νεώτ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκ. τῶν **σπαριδῶν**.

παγχάλεπος-ον ἐπὶ προσ. καὶ πραγμάτων, ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαλεπός, δύσκολος καθ' ὅλα : 'Αντιφ.2,2,3 **καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν παγχάλεπόν φασιν ἐλέγχεσθαι εἶναι**, Πλάτ.Φαιδ.856, αὐτ.Κρατ. 409D **ἢ τοῦτό τι παγχάλεπον εἶναι**, αὐτ.Νόμ. 708D, Ξεν.'Αν.5,2,20 **ἄλλως δὲ παγχάλεπον ἐδόκει εἶναι ἀπελθεῖν**· || ὁμ. μτ. ἀπαρφ. : Πλάτ. Σοφ.236D **ἀλλ' οὕτως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ κατιδεῖν παγχάλεπος**, αὐτ.Πολιτ.291C, αὐτ.Φιλ.16C.

παγχαλέπως ἐπίρρ. λίαν δυσκόλως, συνήθ. ἐν τῇ φρ. **παγχαλέπως ἔχω** διάκειμαι λίαν δυσμενῶς, ὀργίλως : Ξεν.'Αν.7,5,16 **πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἵ τε στρατιῶται παγχαλέπως εἶχον.**

παγχάλκεος-ον ὁ ὁλόκληρος ἐκ χαλκοῦ, ὁλόχαλκος : 'Οδ.Θ 403 **δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον**, αὐτ.Λ 575 **τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσιν χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον**· || ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπων : 'Ιλ.Υ 102 **οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι**, 'Απόλλ.Ρ 4,1655 **οὐθ' εἰ παγχάλκεοι εἶεν.**

παγχάλκειος-ον μσν. παγχάλκεος βλ.λ. : 'Απολλινάρ.Ψαλμ.17,75.

παγχαλκεύς-έως (ὁ) 'Ησ. «πολύτεχνος» (κῶδ. πασχαλκεύς).

πάγχαλκος-ον παγχάλκεος βλ.λ. : 'Οδ.Ρ.378 **αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε καὶ κυνέη πάγχαλκος**, Αἰσχ.'Επτ.591 **ἀσπίδ' εὔκυκλον νέμων πάγχαλκον**, Σοφ.'Ηλ.195, Εὐρ.'Ηρακλ.276 **πάγχαλκος αἰχμή**· || **πάγχαλκα τέλη** ἐπὶ ὅπλων μελλόντων ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς τὸν Δία : αὐτ.'Αντ.143 **Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη.**

παγχαρής-οῦς-ές ὁ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα χαροποιῶν, εὐφραίνων : 'Ερμοπίων π. 'Αμμιαν. Μαρκ.17,4,22 **βασιλεὺς παγχαρὴς 'Ηλίου παῖς**· **2**) παθ. ὁ πλήρης χαρᾶς, ὁ καθ' ὑπερβολὴν χαίρων, εὐφραινόμενος : 'Αστράμψ.'Ονειρ.5 **κλαίων καθ' ὕπνους παγχαρὴς πάντως ἔσῃ.**

πάγχορτος-ον ὁ περιέχων πᾶν τὸ πρὸς χορτασμὸν ἀπαιτούμενον : Σοφ.ἀπ.666 **σίτοισι παγχόρτοισιν ἐξενίζομεν.**

παγχρησίμως ἐπίρρ. μσν. πάνυ, καθ' ὑπερβολὴν χρησίμως : Εὐσ. ἐν Maii Coll. nov. Vat.I,3.

πάγχρηστος-ον κ. μσν. χρήσιμος πρὸς πᾶν, ἢ πρὸς πάντα : 'Αριστφ.'Αχ.936 **πάγχρηστον ἄγγος ἔσται**, Ξεν.'Απ.2,4,5 **ἢ ποῖον ἄλλο κτῆμα οὕτω πάγχρηστον**;· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. πάγχρηστον ὄνομα ποικίλων φαρμάκων : Γαλ.12, 756,13,101, 'Ορειβ.ἀπ.97· || μσν. ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. πάγχρηστος : Θεοφάν.Νόνν.Ι,102 **τὸν διὰ σπερμάτων τροχίσκον ἢ τὸν πάγχρηστον**, αὐτ. 332 **διάχριε δὲ καὶ . . τὸν πάγχρηστον.**

πάγχριστος-ον (χρίω) ὁ παντελῶς κεχρισμένος : Σοφ.Τρ.661 **ὅθεν μόλοι πανάμερος τᾶς πειθοῦς παγχρίστῳ συγκραθεὶς** (ἄνευ οὐσ.· ὁ Σχολ. γράφει «λείπει τῷ πέπλῳ» λέγεται ἐπὶ τοῦ μαγικοῦ χιτῶνος τοῦ κεχρισμένου διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Νέσσου· τὸ χωρίον νοσεῖ).

παγχρόνιος-ον μτγν. ὁ διαρκῶν δι' ὅλου τοῦ χρόνου : Δομ. π. Σιμπ. εἰς Φίλ.776,23.

πάγχρους-οος-ουν-οον ὁ δι' ὅλων τῶν χρωμάτων κεχρωσμένος, ὁ εἰς χρωματισμὸν πλουσίως ἔχων : Πλίν.Φ1 37,178, Συνέσ.16 Α **ἀπετελέσθη τε θέαμα .. πάγχρουν ὥσπερ οἱ ταῶ.**

παγχρύσεος-ον ὁ ὅλως χρυσοῦς, ὁλόχρυσος : 'Ιλ.Β 448 **τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο**, 'Ομ.'Υμν.27,5, 'Ησιοδ.Θ 335 **παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.**

παγχρύσιος-ον παγχρύσεος βλ.λ. : 'Αλκμ.23,67.

πάγχρυσος-ον ὁ ὅλος χρυσοῦς, ὁλόχρυσος : Πίνδ.Ο 7,4,αὐτ.Π 4,68 **πάγχρυσον νάκος**, Σοφ.'Ηλ. 510 **πάγχρυσοι δίφροι**, Εὐρ.Μήδ.5 **πάγχρυσον δέρας**, 'Αγαθ.ἐν ΑΠ 9,153 **πάγχρυσος ἐφεστρίς.**

πάγχρωμα-ατος (τὸ) γλωσσ. τὸ φυτὸν βερβένα.

παγχρώματον (τὸ) γλωσσ. τὸ φυτὸν δρακόντιον.

πάγχρωμος (ὁ) νεώτ. ὁ πάγχρους βλ.λ.

πάγχρως-ων μτγν. πάγχρους βλ.λ. : Συνέσ.114Β **οὕτως ἐν ἐλαχίστῳ πάγχρως ἐγένετο.**

πάγχυ (πᾶς, πάν) ἐπίρρ. ἐκκλ. κ. Ιων. κ. αἰολ. τ. τοῦ πάνυ παντελῶς, ὁλοκλήρως : 'Ιλ.Ξ 143 **σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν**, 'Οδ.Δ 825 **μηδέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι**, Σαπφ.Συμπλ.5,5 **πάγχυ δ' εὐμαρὲς σύνετον πόησαι πάντι τοῦτο**, 'Ηρ.Ι,31 **δοκέειν πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι**, Πίνδ.Π 2,82, 'Επίχ.99,3· || σπαν. π. τραγ. : Αἰσχ.'Επτ.641 **θεοὺς γενεθλίους καλεῖ . . ἐποπτῆρας λιτῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βία**, 'Αριστφ.Βατρ.1531 **πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως**· || ὁμ. σπαν. εἰς μτγν. : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.2,2 **πάγχυ δ' ἐλπίσας αἱρεθήσεσθαι.**

παγχυρισμός 'Ησ. «πολυσύγκριτος».

πά(γ)ω νεώτ., δημ. κ. πάου ὑπάγω, πηγαίνω βλ.λ.

παγῶ-όω μτγν. παγώνω βλ.λ. : 'Ιω.Χρυσ.4,57,6.

παγώδης-ους-ες κ. μσν. παγετώδης βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,4,12 **πεῖρα καὶ μὴ παγώδης γῆ**, Γεωπ.Ι,12,50 **τὸ θέρος καυματῶδες, τὸ φθινόπωρον παγῶδες.**

πάγωμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παγώνω βλ.λ. : **τὸ πάγωμα τῶν νερῶν - τοῦ βουτύρου - τῶν χεριῶν.**

παγωμένος-η-ον μτχ. παθ. παρακ. τοῦ παγώνω.

παγών-ῶνος (ὁ) νεώτ. μεγάλη ἔκτασις πάγου ἐπὶ τῶν πολικῶν **χωρῶν.**

παγώνι (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ πτηνὸν ταῶς : Διγεν.'Ακρ.102 **ἀργυροκατασκεύαστα παγώνια καὶ περδίκια**, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.151,4 **πῶς δὲν ἔκανα φτερὰ σὰν τοῦ παγωνιοῦ χρυσά**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.21,2 **φτερὰ κρατῶντας παγωνιοῦ.**

παγωνιά (ἡ) δημ. , παγετός, δριμὺ ψῦχος : Παλαμ.Τάφ.39 **ἡ παγωνιὰ | τοῦ . . θανάτου.**

παγωνιέρα (ἡ) δημ. συσκευὴ δι' ἧς ψύχομεν, παγώνομεν διάφορα ὑγρὰ ἢ ἄλλα εἴδη.

παγώνω μσν., νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. παγωμένος, διὰ τοῦ ψύχους ἐπιφέρω ψῦξιν ὑγρῶν, μετατρέπω ὑγρόν τι εἰς στερεὸν διὰ τῆς ψύξεως : **ὁ βοριὰς πάγωσε τὴ λίμνη**· || ὁμ. ἀμτβ. : Πρόδρ.2,229 **εἰ δὲ παγώσει κόλλυται, καὶ ἀπέκει οὐκ ἀποσπᾶται, - ἐπάγωσεν ὁ Δούναβις**· || ὁμ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **παγωμένος** μτ. ἐπιθ. χρ. : **παγωμένη λίμνη, - βόρειος παγωμένος ὠκεανός**· || ἡ μτχ. παγωμένος ὁ κεκαλυμμένος διὰ πάγων : Ζερβ.Μῦθ.Ζ 43 **ὅταν φεύγοντας μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἀνήλιαγους λόγκους καὶ τὰ παγωμένα βουνά**· **2)** ψύχω, καταψύχω : **παγώνω τὸ νερό - τὰ φροῦτα**· || κ. ἐπὶ ἀνθρ., γεν. ἐπὶ ζώντων ὀργανισμῶν, ψύχω, καταψύχω : Ζαλοκ. 324,4 (ἐκδ. Φέξη) **ὁ βοριὰς ποὺ τ' ἀρνάκια παγώνει, - αὐτὸ τὸ ξεροβόρι μᾶς ἐπάγωσε**· || κ. ἀμτβ. ψύχομαι, καταψύχομαι : **πάγωσαν τὰ νερὰ - τὰ φροῦτα**· || ἡ μτχ. τοῦ παρακ. κ. μτβ. κ. ἀμτβ. **παγωμένο νερό**· || ὁμ. ἐπὶ ἀνθρ. αἰσθάνομαι δριμὺ ψῦχος, καταψύχομαι : Ζαμπ.612 **ὁ νοῦς του σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώνουν, - παγώσαμε χωρὶς θέρμανση**· || ὁμ. ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. : Κάλβ.18 **ἥσυχα, παγωμένα | τὰ μεγάλα πτερὰ τῆς βαθείας νύκτος**· **3)** μτφ. προκαλῶ ψυχρότητα, δυσθυμίαν, δυσαρέσκειαν, ἀπογοήτευσιν : **μᾶς πάγωσες μὲ τὰ λόγια σου - μὲ τὰ καλαμπούρια σου - μὲ τὶς σαχλαμάρες σου κττ.**· || ὁμ. ἀμτβ. : **ἐπαγώσαμε ὅλοι ἀπὸ τὸν τρόπο του**· || ἡ μτχ. τοῦ παθ. παρακ. **παγωμένος** μτφ. ὁ προκαλῶν δυσθυμίαν ἢ νέκραν, ὁ ψυχρός : Πορφύρ.Σκ.33 **μιὰ παγωμένη σιωπή, σὰν τὸ χιόνι στὰ χιόνια, - παγωμένο γέλιο**· **4)** ἐκπλήσσω, τρομάζω, καταπλήσσω : Παλαμ.Τάφ.48 **βόγγος ἀπαλώτατος | καὶ κλάμα ποὺ παγώνει**· || ὁμ. ἀμτβ. μένω κατάπληκτος, τρομάζω:Παλαμ.Τάφ.12 **καραβοσυντρίμματα | ξανοίγω καὶ παγώνω**· || φρ.**παγώνω τὸ αἷμα** τρομάζω, καταπλήσσω· κ. ἀμτβ. **παγώνει τὸ αἷμά μου** καταπλήσσομαι, καταλαμβάνομαι ὑπὸ φόβου, καταπλήξεως κττ. : Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.94 **ἠκούετο παγώνουσα τὸ αἷμα καὶ τοῦ πλέον τολμητίου.**

παγωτό(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. γλύκισμα παρασκευαζόμενον διὰ τεχνητῆς πήξεως κατεργασθέντων μειγμάτων ἐκ γάλακτος, σακχάρεως, ᾠῶν, φυτικῶν ὀπῶν, ἀρωμάτων κ.ἄ.

παδάλιον (τὸ) δωρ. τ. τοῦ πηδάλιον βλ.λ. : 'Αρχύτ.π.Στοβ.'Ανθ.1,196.

παδάω δωρ. τ. τοῦ πηδάω, γ' ἑν. πρόσ. **παδῇ**, προστ. **πάδη** (=πήδα) : Σώφρ.20, 'Αριστφ.Λυσ.1317.

παδησχέαι 'Ησ. «σχίζαι».

παδίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **φυκιδῶν.**

πάδινος-η-ον μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ δένδρον πάδος ἢ ὁ ἐκ τοῦ ξύλου τοῦ δένδρου τούτου πεποιημένος : 'Απολλδ.'Αρχ.Μαθ.46.

παδόεις-εντος-εσσα-εν 'Επιγρ. ὁ πλήρης πάδων.

πάδος (ἡ) εἶδος δένδρου, πιθ. ἡ πῆδος ἐν εἰδ. σημ. : Θεόφρ.Φl 4,1,3.

πάει (τὸ) δημ. τὸ ὑπάγειν, ὁ πηγεμὸς βλ.λ.· πρβλ. τὸ ἔλα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 72 **κι εἶναι τὸ πάει μου σὰ φευγάλα, - στὸ πάει καὶ στὸ ἔλα.**

παζάρε(υ)μα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παζαρεύω βλ.λ. : **ἄφησε τὸ παζάρεμε, - δὲν πουλῶ μὲ παζαρέματα.**

παζαρευτής (ὁ) δημ. ὁ παζαρεύων, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ παζάρευμα : **πᾶρέ τον μαζί σου στὴν ἀγορὰ κι εἶναι παζαρευτὴς αὐτός.**

παζαρεύω δημ. διαπραγματεύομαι τὴν τιμὴν ἐμπορεύματός τινος προσπαθῶν νὰ ἐπιτύχω τὴν μᾶλλον συμφέρουσαν : **ἐδῶ δὲν παζαρεύουνε, ἔχουμε ὡρισμένες τιμές, - δὲν μ' ἀρέσει ἐμένα νὰ παζαρεύω**· **2)** ὁμ. κ. μτφ. διαπραγματεύομαι ἵνα ἐπιτύχω τὰ μᾶλλον συμφέροντα ἀνταλλάγματα προκειμένου νὰ πράξω τι : **παζαρεύει τὴν ψῆφό του, - τὴν προσχώρησή του στὸ κόμμα.**

παζαρήσιος-α-ον δημ., δ.γρ. παζαρίσιος ὁ πωλούμενος εἰς τὸ παζάρι, εἰς τὴν ἀγοράν· ἀντίθ. σπιτήσιος· Κορ.'Ατ.4Α,379 «παζαρίαιον· πρατικόν» : **δὲν μ' ἀρέσει τὸ παζαρήσιο ψωμί.**

παζάρι (τὸ) (τουρκ.) μσν. κ. δημ. ἡ καθ' ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος συνάθροισις πωλητῶν πρὸς ὁμαδικωτέραν πώλησιν τῶν προϊόντων αὐτῶν : **κάθε Κυριακὴ γίνεται παζάρι**· || εἰδ. ἡ καθ' ὡρισμένην ἡμέραν τοῦ ἔτους λαϊκὴ ἀγορὰ εἰς διάφορα μέρη τῆς ὑπαίθρου, ἄ. ἐμποροπανήγυρις : **φέτος δὲν ἔγινε παζάρι τσ' Ἅγια - Μαῦρας**· **2)** ὁ τόπος ἔνθα γίνονται αἱ ἀγοραπωλησίαι, ἡ ἀγορά : **πάω νὰ κάμω καμιὰ βόλτα στὸ παζάρι**, παροιμ. **τί θέλει ἡ ἀλεποὺ στὸ παζάρι** (λέγεται ἐπὶ τῶν ἀναμειγνυομένων εἰς συζητήσεις ὑπερβαινούσας τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἢ ἀρεσκομένων νὰ εὑρίσκωνται εἰς περιβάλλον ἀνωτέρου κύκλου πρὸς ὃ δὲν δύνανται νὰ προσαρμοσθῶσιν)· **3)** ἡ πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς μᾶλλον συμφερούσης τιμῆς διαπραγμάτευσις, τὸ παζάρευμα : **δὲν μ' ἀρέσουν τὰ παζάρια· πές μου μιὰ καὶ καλὴ τὴν τιμή**· || φρ. **κάνω παζάρια** παζαρεύω.

παζαριάζω δημ. παζαρεύω βλ.λ. : δ.τραγ. **μὴ μὲ πουλᾷς, κυρούλα μου, καὶ μὴ μὲ παζαριάζῃς.**

παζαριάτικος-η-ο δημ. παζαρήσιος βλ.λ.

παζαρίτης (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰς τὸ παζάρι ἔμπορος.

παζαρλίκι (τουρκ.) δημ. τὸ παζάρευμα βλ.λ.

πάζιον (τὸ) τοπάζιον· 'Ησ., Λεξ.Κυρ.

παθαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **ἔπαθον**, δημ. **ἔπαθα**, μέσ. κ. παθ. **παθαίνομαι**, κινῶ εἰς πάθος, εἰς συγκίνησιν : Κορν.Ρητ.388, Διον.'Αλ.Δημ. 18, αὐτ.Θουκ.23· || τὸ μέσ. αἰσθάνομαι πάθος, συγκίνησιν, ἐξάπτομαι, συγκινοῦμαι καθ' ὑπερβολήν : Μέν.'Επιτ.587 **σύ μοι χολὴν κινεῖς παθαινομένη**, Διον.'Αλ.Ρωμ.3,73 **κεκραγότες καὶ παθαινόμενοι τὸν ἄγριον τρόπον**, Δίων Κ 51,12 **ὁ Καῖσαρ συνίει αὐτῆς παθαινομένης,-διὰ κάθε ἰδέαν τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει παθαίνεται ὁλόκληρος**· || εἰδ. ἐπὶ ῥητόρων, ὁμιλῶ μτ. ποθητικῶν κινήσεων, χειρονομιῶν, παριστῶ τι μετὰ πάθους καὶ συγκινήσεως : Διον.'Αλ.Λυσ.9, Πλούτ.'Ηθ.447F **τοὺς ῥήτορας ἐν ταῖς ἀριστοκρατίαις οἱ ἄρχοντες οὐκ ἐῶσι παθαίνεσθαι**, Λουκ.'Ερωτ.29 **σχεδὸν γὰρ ὡς ἐν 'Αρείῳ Πάγῳ περὶ φόνου καὶ φαρμάκων ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ φωνῆς ἐπαθήνατο**· || ὁμ. ἐπὶ χορευτοῦ : Αὐτομ.ἐν ΑΠ 5,128 **ὀρχηστρίδα, τὴν κακοτέχνοις σχήμασιν ἐξ ἀπαλῶν κινυμένην ὀνύχων, αἰνέω, οὐχ ὅτι πάντα παθαίνεται**· || ὁμ. ἐπὶ μουσικοῦ : Πλούτ.'Ηθ.713Α· || τὸ παθ. ὑπόκειμαι εἰς πάθος, ἢ καταλαμβάνομαι ὑπὸ συγκινήσεως : Πορφ.'Αποχ.1,42 **παθαίνομαι κατὰ τὴν αἴσθησιν**, αὐτ.Γνῶμ.29, Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.209· **2)** τὸ παθ. ὑπόκειμαι εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις : 'Ολυμπ.Μετ.9,28, Σιμπλίκ.Κατ.316,12· **3)** μσν. κ. νεώτ. πάσχω, ὑποφέρω, ὑφίσταμαι κακά : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.68,4 **τί εἶν' τὸ κακὸ ποὺ πάθαμε οἱ μαῦροι οἱ Λαζαῖοι, - ἔπαθα πολλὰ κακά-συμφορές**, φρ. **τὴν παθαίνω** (ἀστοχῶ, ἀποτυγχάνω) : **τὴν ἔπαθα τώρα! εἶπα μιὰ μεγάλη ἀνοησία**, φρ. **τὴν ἔπαθε σὰν ἀγράμματος.**

παθέειν ἐπ. ἀπαρφ. ἀόρ. τοῦ πάσχω βλλ.

παθεινός-ή-όν κ.-ινός μτγν. ὁ πάσχων, ὁ θρηνώδης, πενθήμων : ΠΔ'Ἰὼβ 29,25 **ὃν τρόπον παθεινὸς παρακαλῶν·** 2) ἀσθενικός, ἀρρωστιάρης : Πάπ.

παθεμπειρισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν πᾶσαι αἱ ἔννοιαι δέον νὰ θεωρηθῶσι προερχόμεναι ἐκ στοιχείων ἐνυπαρχόντων ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ, ἀναγόμεναι δὲ οὕτως εἰς συναισθήματα.

παθερός-ή-ό δημ. ὁ ὑποκείμενος εὐκόλως εἰς νόσους, ἀσθενικός, ἀρρωστιάρης· ‖ κ.ἐπὶ φυτῶν, ὁ εὐπρόσβλητος οἷον ὑπὸ καύματος ἢ ψύχους.

πάθη (ἡ) ἡ παθητικὴ κατάστασις : Πλάτ.Τίμ.80Β· ‖ δθ. τὸ συμβάν, τὸ συμβεβηκός, ἡ περιπέτεια εἴς τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἀντίθ. πρᾶξις : Ἡρ.1,122 **κατ' ὁδὸν δὲ πυθέσθαι πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην,** Σοφ.Αἶ.295 **καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔχω λέγειν πάθας,** Πλάτ.Νόμ.903Β, αὐτ.Ἐπιν.983D· 2) ἡ συμφορά, τὸ πάθημα : Ἡρ.3,40 **ἦν τε μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῇσι πάθῃσι προσπίπτωσι,** Πίνδ.Π 3,42,97 **ὀξείαισι πάθαις,** Σοφ. ΟΚ 7 **στέργειν γὰρ αἱ πάθαι με χὠ χρόνος ξυνὼν μακρὸς διδάσκει,** Ἀππ. Μιθριδ.77 **μνῆμα τῆς ἐκείνου πάθης,** Διον.Ρητ.14 **τὰς ἐν τῇ νεότητι πάθας·** ‖ ὁμ. κτ. πληθ. αἱ ἀσθένειαι ἢ γεν. αἱ παθήσεις : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.13 **τὰς πάθας τὰς ἐν τῷ ὀστέῳ γινομένας·** ‖ δθ. **ἡ πάθη τῶν ὀφθαλμῶν** ἡ τύφλωσις : Ἡρ.2,111 **ἀναθήματα δὲ ἀποφυγὼν τὴν πάθην τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλα τε . . ἀνέθηκε·** ‖ **ἡ τοῦ πνίγους πάθη** ἡ ἀσφυξία : Πλάτ. Φίλ.32Α **ἡ παρὰ φύσιν τοῦ πνίγους πάθη.**

πάθημα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δοτ. πληθ. κ. **παθημάτοις** ὅ,τι πάσχει, παθαίνει τις, τὸ συμβάν, ἡ παθητικὴ κατάστασις ἢ ἐντύπωσις· ἀντίθ. ἔργον ἢ ποίημα : Ξεν.ΚΠ 3,1,17 **πάθημα τῆς ψυχῆς εἶναι τὴν σωφροσύνην, οὐ μάθημα,** Πλάτ. Φαίδ.79D **καὶ τοῦτο αὐτῆς** (ἐνν. τῆς ψυχῆς) **τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται,** αὐτ.Σοφ.248Β, Πλωτ. 4,9,2 **τὸ τῆς ἑτέρας χειρὸς πάθημα·** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. παθήματα αἱ παθητικαὶ καταστάσεις, ἐντυπώσεις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ποιήματα : Πλάτ. Πολ.437Β, αὐτ.Φίλ.33D **τὰ περὶ τὸ σῶμα παθήματα,** αὐτ.Θεαίτ.186C **ὅσα διὰ τοῦ σώματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει,** αὐτ.Πολ.511D **παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα·** 2) ὁμ. συνήθ. κτ. πληθ. αἱ περιπέτειαι, τὰ συμβάντα, τὰ συμβεβηκότα : Πλάτ.Πολ.393Β **τὰ ἐν . . Ὀδυσσείᾳ παθήματα,** αὐτ.Νόμ.681D **πάντα εἴδη καὶ παθήματα πολιτειῶν,** - **τὰ παθήματα τοῦ Ὀδυσσέως·** 3) αἱ μεταβολαί, αἱ μεταπτώσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων, τὰ φυσικὰ φαινόμενα, αἱ σχέσεις τῶν ὑλικῶν σωμάτων : Πλάτ.Ἴων 531C **καὶ περὶ τῶν οὐρανίων παθημάτων,** αὐτ.Φαίδ.98Α, Ἀριστλ.Μεταφ.982b,16 **οἷον περί τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον·** ‖ ὁμ. κτ. πληθ. ἐν τῇ λογικῇ καθόλου αἱ μεταβολαί, τροπαὶ τῶν ἐννοιῶν, ποιοτήτων, μεγεθῶν κττ. : Πλάτ.Φαῖδρ.271Β, αὐτ. Παρμ.141D, αὐτ.157Β, Ἀριστλ.Ποιητ.76b,3, αὐτ.Οὐρ. 310a,20· ‖ νεώτ. ὁμ. ἐν τῇ γραμμ. αἱ τροπαί, αἱ μεταβολαί : **τὰ παθήματα τῶν φθόγγων·** ‖ τὰ παθήματα **τὰ αἰσθητὰ** αἱ ἰδιότητες : Ἀριστλ. Αἰσθ.445b,4 **καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά, οἷον χρῶμα καὶ χυμός, καὶ ὀσμὴ καὶ ψόφος καὶ βάρος καὶ ψυχρὸν καὶ θερμὸν καὶ κοῦφον καὶ σκληρὸν καὶ μαλακόν·** 4) εἰδ. ἰατρ. ἡ νόσος : Γαλ.10,32 **διοίσει δ' οὐδὲν ἢ νόσον ἢ νόσημα λέγειν, ὥσπερ οὐδὲ πάθος ἢ πάθημα·** ‖ κτ. πληθ. : Πλάτ.Πολ.439D **παθήματα καὶ νοσήματα·** ‖ ὁμ. κτ. πληθ. τὰ συμπτώματα τῆς νόσου : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.2 **ἢν δὴ τῶν κυναγχικῶν τὰ παθήματα τάδε,** αὐτ.Ἐπιδ.2,2,24· 5) κτ. πληθ. τὰ πάθη, ἀντίθ. πρὸς τὰ ἤθη, ἕξεις : Ἀριστλ.Πολιτ. 1254b,24 **παθήμασιν ὑπηρετεῖν** (ὑπείκειν εἰς τὰ πάθη)· 6) πᾶν ὅ τι πάσχει τις λυπηρόν, ἀτύχημα, δυστύχημα, συμφορά· κ. γεν. λυπηρὸν συμβεβηκός : Σοφ.Τρ.142, αὐτ.Φιλ.338 **τὸ σὸν πάθημ' ἐλέγχω πρῶτον,** Θουκ.4,48 **ἐπεγένετο γὰρ νὺξ τῷ παθήματι·** ‖ συνήθ. κτ. πληθ. **τὰ παθήματα** αἱ συμφοραί, αἱ δυστυχίαι, αἱ ἀτυχίαι, κ. γενικῶς τὰ λυπηρὰ συμβεβηκότα : Ἡρ 1,207 **τὰ δέ μοι παθήματα ἐόντα ἀχάριτα, παθήματα γέγονε,** Σοφ. ΟΚ 361 **τὰ μὲν παθήμαθ' ἅπαθον,** Ἀριστφ.Θεσμ. 199 **τὰς συμφορὰς γὰρ οὐχὶ τοῖς τεχνάσμασιν φέρειν δίκαιον, ἀλλὰ τοῖς μαθήμασιν,** Πλάτ. Συμπ.222Β **ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων παθημάτων γνόντα εὐλαβηθῆναι,** Πλούτ.Ἠθ.535C **δεινὸν γὰρ ἂν ἀληθῶς φανείη τούτους μὲν ἐν νοσήμασι καὶ παθήμασιν ἀκάμπτους διαμένειν καὶ ἐχυροὺς καὶ δυσμεταθέτους,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.8,33 **τἀμὰ παθήματα παιδεύματα γενήσεται τοῖς ἄλλοις,** - **τὰ παθήματα μοῦ ἔγιναν μαθήματα·** ‖ **ἀκούσια παθήματα,** ἀντίθ. ἑκούσια καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήματα : Ἀντιφ.1,27· ‖ ἐπὶ θεῶν, τὸ πάθος : Ὀρφ.ἀπ.327 **χαῖρε παθὼν τὸ πάθος,** ΚΔΚορινθ.2,1,5 **περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς** (τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ).

παθηματικός-ή-όν ὁ ὑποκείμενος εἰς παθήματα, ὁ δεκτικὸς ἐντυπώσεων, ὁ παθαινόμενος : Ἰουλ. Λόγ.6,199C **τὸ παθηματικὸν τῆς ψυχῆς μόριον.**

παθηματικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παθηματικόν, δεκτικὸν ἐντυπώσεως : Σέξτ.Ἐμπ.2,10 **ἀπὸ τῶν παθηματικῶς ὑποπιπτόντων** («τὰ κατὰ φαντασίαν παθητικὴν ὑποπίπτοντα»).

πάθησις (ἡ) κ. νεώτ. τὸ πάσχειν, ἡ παθητικὴ κατάστασις· ἀντίθ. ποίησις : Ἀριστλ.Φυσ.202a,23, αὐτ.Ψυχ.426a,9 **ἡ ποίησις καὶ ἡ πάθησις ἐν τῷ πάσχοντι ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ ποιοῦντι,** Πλωτῖν.6,1,20· ‖ νεώτ. γραμμ. τὸ πάθημα, ἡ μεταβολή : **πάθησις φθόγγων,** - **πάθησις φωνηέντων·** 2) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ νόσος, ἡ ἀσθένεια, ἡ ὀργανικὴ βλάβη : Ἀντίγ.Καρ.171 **ὄφεων παθήσεις,** - **πάθησις τοῦ στομάχου,** - **πάθησις τῶν νεφρῶν·** ‖ μσν. μτφ. ἐπὶ τοῦ ἔρωτος : Εὐμάθ.137 **ἔρωτα, τὴν πικρὰν ταύτην καὶ γλυκυτάτην μοι πάθησιν.**

παθητικά ἐπίρρ. δημ. παθητικῶς βλλ., κατὰ τρόπον παθητικόν, ἀντίθ. ἐνεργητικά : **ὑπομένει παθητικὰ τὴ μοῖρά του·** 2) μετὰ πάθους : **ἀναστέναξε παθητικά·** 3) μὲ πάθος, χολήν, κακίαν : **μίλησε παθητικὰ γιὰ νὰ σὲ πειράξῃ.**

παθητικός-ή-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθησιν, ὁ δεκτικὸς παθημάτων· δθ. εὐαίσθητος : Τίμ.Λοκρ.102Β **δύναμις παθητική,** Πορφ.Ἀποχ.2,39, Ἰουλ.Λόγ.6,183D· ‖ μτ. γενικ. πράγμ. ὁ δυνάμενος νὰ αἰσθάνεταί τι : Ἀριστλ.Η Νικ.1105b,24· 2) ὁ πλήρης πάθους, συγκινήσεως : Ἀριστλ.Ποιητ.1459b 9 **παθητικὴ ἐποποιία,** αὐτ.Ρητ.1408a,10 **παθητικὴ λέξις,** - **παθητικὰ τραγούδι,** - **παθητικὸ βλέμμα,** - **παθητικὸ παίξιμο·** ‖ φρ. **ἐκ τῶν παθητικῶν λέγειν** λέγειν παθητικά, συγκινητικὰ πράγματα : Ἀριστλ.Ρητ.1417a,36· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ παθητικὸν** ὡς οὐσ. ὁ συγκινητικὸς τρόπος τοῦ λέγειν, γράφειν, τὸ συγκινητικὸν ὕφος : Κικ.Ρητ.37· 3) δημ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ διατηρῶν ἐν τῇ ψυχῇ πάθος, ἤτοι χόλον, κακίαν, μνησικακίαν : **αἱμοβόρος καὶ παθητικὸς ἄνθρωπος·** 4) ὁ πάσχων, ὁ δεχόμενος ἐνέργειαν ὑπὸ ἄλλου ἐπιφερομένην, ἀντίθ. ποιητικός, ἐνεργητικός : Ἀριστλ. ΖΙ 324a,7 **διό, καθάπερ εἴρηται, τὰ μὲν τῶν ποιητικῶν ἀπαθῆ, τὰ δὲ παθητικὰ ὥσπερ ἐπὶ κινήσεως,** αὐτ.Μεταφ.1021a,15 **τὰ δὲ ποιητικὰ καὶ παθητικὰ κατὰ δύναμιν ποιητικὴν καὶ παθητικὴν καὶ ἐνεργείας τὰς τῶν δυνάμεων,** - **παθητικὴ ἀντίστασις,** - **παθητικὴ κατάστασις,** - **ἐτήρει στάσιν παθητικήν·** ‖ **τὸ παθητικὸν μόριον τῆς ψυχῆς** τὸ μέρος τῆς ψυχῆς τὸ δεχόμενον ἐντολάς,

ἐντυπώσεις· δθ. τὸ ἄλογον : 'Αριστλ.Πολιτ.1254b,8, αὐτ.Φυσ.202a,23 **ἀναγκαῖον γὰρ ἴσως εἶναί τινα ἐνέργειαν ἄλλην τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ,** Ζήν.Στωϊκ.1,56 **τῆς ψυχῆς τὸ φανταστικὸν καὶ τὸ παθητικόν·** || εἰδ. γραμμ. ἐπὶ τῶν ρ. καὶ τῶν παρεπομένων αὐτῶν, ὁ δηλῶν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει : Διον.'Αλ.'Αμμ.2,2, 'Απολλ.Δύσκ. Συντ.150,10 **παθητικὸν ρῆμα, - παθητικὴ διάθεσις, - παθητικὴ φωνή·** || νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ παθητικό(ν)** τὸ σύνολον τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων προσώπου τινὸς ἢ ὀργανώσεως, ἀντίθ. ἐνεργητικό(ν) : **τὰ χρέη ἐγράφησαν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς ἑταιρείας, - ὁ ἰσολογισμὸς ἔκλεισε μὲ μεγάλο παθητικό·** || ὁμ. τὸ οὐδ. **τὸ παθητικό(ν)** ὡς οὐσ. μτφ. τὰ μειονεκτήματά τινος : **ἔχει κι αὐτὸς πολλὰ στὸ παθητικό του·** **5)** ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθη βλ.λ.:Θεόφρ.ΦΑἰτ.1,21,3 **ζῷα παθητικά·** **6)** **παθητικαὶ ποιότητες** αἱ προκαλοῦσαι πάθος, συγκίνησιν ποιότητες : 'Αριστλ. Κατ.9a,28 **τῷ δὲ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἑκάστην τῶν εἰρημένων ποιοτήτων πάθους εἶναι ποιητικὴν παθητικαὶ ποιότητες λέγονται·** **7)** εἰδ. ἀστρολ. **παθητικὸν ζῴδιον** παθικὸν βλ.λ. : Βέττ. Βάλ.113,24· **8)** εἰδ. ἰατρ. **παθητικὴ στέγνωσις** σύσφιγξις τῶν πόρων : Σωρ.1,29· || ὁμ. εἰδ. ἰατρ. **παθητικὸν νεῦρον** τὸ νεῦρον τῆς τετάρτης ἐγκεφαλικῆς συζυγίας, **τὸ λεπτότατον τῶν ἐγκεφαλικῶν νεύρων.**

παθητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ παθητικοῦ· || χημ. ἡ ἰδιότης μετάλλων τινῶν νὰ καλύπτωνται διὰ λεπτοῦ στρώματος ὀξιδίου ἐκ τοῦ ἰδίου μετάλλου, καθιστάμενα οὕτως ἀπρόσβλητα ὑπὸ τῶν ὀξέων.

παθητικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ πάθους, μετὰ συγκινήσεως : 'Αριστλ.Ρητ.1408a,24 **παθητικῶς λέγειν, - περιέγραφε τὴν σκηνὴν παθητικῶς·** **2)** ἄνευ ἐνεργείας ἢ προσπαθείας, ἐν κινήσει ὑπὸ ἐξωτερικῶν αἰτίων : Πλούτ.'Ηθ.1111E **σώματα παθητικῶς κινούμενα,** 'Ιάμβλ.Μυστ.1,18 **παθητικῶς χωρεῖν, - ἀνθίστατο παθητικῶς·** || εἰδ. γραμμ. εἰς παθητικὴν φωνήν, ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ : 'Απολλ. Δύσκ.Συντ.276,20, **- τὰ ρήματα ταῦτα ἀπαντοῦν μόνον παθητικῶς.**

παθητολάτρης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ λατρεύων τὸν 'Ιησοῦν Χριστὸν ὡς παθητὸν βλ.λ.: Εὐσ.π.Θησ. Στεφ. **καὶ ὁ φθαρτολάτρας ἐνυβρίζων τοὺς ὀρθοδόξους λέληθεν αὑτὸν δι' ὧν λέγει παθητολάτρης ἀληθῶς ἐπελεγχόμενος,** Φώτ.'Αντ.14.

παθητός-ή-όν ὁ παθών : Μέν.Μον.457 **παθητός ἐστι πᾶς τις εὐπροσήγορος·** **2)** ὁ ὑποκείμενος εἰς πάθος, ὁ ὑφιστάμενος πάθος, πάθησιν· π. ἀττ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ παθητόν** : Πλούτ.Πελ.16 **τὸ θνητὸν καὶ παθητὸν ἀποβαλόντας·** || μτγν. ἐπὶ τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ : ΚΔ Πράξ.26,23 **εἰ παθητὸς ὁ Χριστός,** Φώτ.Βιβλ.106,15 **παρατίθησι πάλιν φωνὰς πατρικὰς καὶ παρίστησι παθητὸν καὶ θνητὸν καὶ κατὰ τοῦτο φθαρτὸν τὸ κυριακὸν σῶμα ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐνδόξου ἀναστάσεως·** **3)** ὁ ὑποκείμενος εἰς ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις, μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις, μεταβλητός, ἀντίθ. ἀπαθής : 'Αριστλ.Κόσ.392a,33, Πλωτῖν.6,4,8 **παθητὸν καὶ μεριστόν,** 'Ολυμπ.Φαίδ.101 **νοῦς ἐστὶ παθητὸς καὶ μεριστός,** Δαμάσκ.'Αρχ.416 **ὁ νοῦς ἀπαθὴς ἡ δὲ γένεσις παθητή,** Φίλ.1,76· **4)** παθητικὸς βλ.λ., ἀντίθ. δραστήριος : Φίλ.1,2· **5)** πάπ. εἰδ. ἰατρ. ὁ ὑπὸ πάθους, ὑπὸ νοσήματος προσβεβλημένος : Πάπ. **στεφάνη παθητή.**

παθιάζω δημ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ πάθους, ὑπερβολικῆς λύπης : **ἐπάθιασα σ' αὐτὸ τὸ ἄθολο σπίτι·** **2)** καταλαμβάνομαι ὑπὸ σοβαροῦ καὶ χρονίου νοσήματος : **ἐπάθιασε ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τὶς πίκρες·** || κ. παθ. μτχ. **παθιασμένος** ταλαιπωρημένος, κακοτυχισμένος· εἰδ. ὁ πάσχων ἐκ χρονίου νοσήματος, ἰδ. ἐκ φυματιάσεως.

παθιακός-ή-ό δημ. παθιάρης βλ.λ.

παθιάρης (ὁ) δημ. ὁ ἐπισφαλοῦς ὑγείας, ὁ εἰς νόσους δεκτικός· πρβλ. χτικιάρης.

παθιασμένος-η-ο μτχ.παθ.παρακ. τοῦ παθιάζω.

παθικεύομαι παρέχω ἐμαυτὸν εἰς ἀσέλγειαν, εἰμὶ παθικὸς βλ.λ. : Νικαρχ.ΑΠ 11,73 **κολλᾶται (γραῖα) κνίζει παθικεύεται.**

παθικός-ή-όν ὁ παθικευόμενος, ὁ παρέχων ἑαυτὸν εἰς ἀσέλγειαν, δηλ. ὁ πάσχων γυναικεῖα : 'Ιουβεν.2,99.

πάθιλον (τὸ) μσν. εἶδος τροχίσκου ἐξ ἀρωμάτων : 'Ιερακοσ.99.

παθινός-ή-όν ἀ. παθεινὸς βλ.λ.

παθιώταρ 'Ησ. «συγγενοῦς, τελευταίου».

πάθνη (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ φάτνη : Γεωπ.15,4,1 **τὰ στόμια τῶν παθνῶν,** Εὐστ.1259,38.

παθογένεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς παθολογίας μελετῶν τὸν τρόπον καθ' ὃν τὰ παθογόνα αἴτια προκαλοῦσι τὰς νοσηρὰς ἐκδηλώσεις.

παθογνωμικός-ή-όν μτγν. ὁ παθογνωμονικὸς βλ.λ. : Γαλ.19,351,16 **παθογνωμικὸν δὲ τὸ περὶ τὴν διάγνωσιν τοῦ παρὰ φύσιν ὄν.**

παθογνωμονικός-ή-όν (πάθος, γνώμων) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος περὶ τὴν κρίσιν συμπτωμάτων ἢ νόσων, ὁ τὴν ἀσθένειαν καλῶς γνωρίζων· Γαλ. «παθογνωμονικόν ἐστι τῶν τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς σημείωσις» αὐτ. «τὸ τῆς τοῦ πάθους ἰδέας δηλωτικόν» : Γαλ.17(2),390 **παθογνωμονικὰ συμπτώματα,** αὐτ.18(2),663 **παθογνωμονικαὶ τηρήσεις** || νεώτ. ἰατρ. ὁ εἰδικῶς χαρακτηρίζων νόσον τινὰ καὶ ἐπιτρέπων συνεπῶς τὴν διάγνωσιν ταύτης.

παθογόνος-ον νεώτ. ὁ ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ πάθησίν τινα, νοσογόνος : παθογόνα **μικρόβια, - παθογόνος δρᾶσις τῶν μικροβίων.**

παθοίσας αἰολ. μτχ. ἀορ. β' τοῦ πάσχω ἀντὶ παθούσας : 'Αλκ.ἀπ.42.

παθοκράτεια (ἡ) μτγν. ἡ ὑπόταξις τῶν παθῶν, ἡ ἐγκράτεια : ΠΔ Μακκ.4,13,5 **πῶς οὖν οὐκ ἔστιν τούτοις τὴν τῆς εὐλογιστίας παθοκράτειαν ὁμολογεῖν** (δ.γρ. παθοκρατορίαν).

παθοκρατορία (ἡ) μτγν. δ.γρ. τοῦ παθοκράτεια βλ.λ. : ΠΔ Μακκ.4,13,5.

παθοκρατορικός-ή-όν μτγν. ὁ κυριεύων τὰ πάθη : 'Αθανάσ.2,1256A.

παθοκρατοῦμαι-έομαι μτγν. ἔχω τὸ κράτος τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς, κυβερνῶμαι ὑπὸ τῶν παθῶν : ΠΔ Μακκ.4,7,20 **οὐδὲν οὖν ἐναντιοῦται τὸ φαίνεσθαί τινας παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμόν.**

παθοκτονία (ἡ) μσν τὸ κτείνειν, καταβάλλειν τὰ πάθη : Γερμ.ἐν Cod.Coisl.278.

παθοκτόνος-ον μσν. ὁ κτείνων, ὁ καταβάλλων τὰ πάθη : 'Αποφθέγμ.Πατέρων 368A, Εὐστ.635 **Βελλεροφόντης ἠθικῶς . . ἀνὴρ ὁ τὴν τοιαύτην Χίμαιραν κτείνων καὶ ὡς εἰπεῖν παθοκτόνος,** Γερμ.255D **παθοκτόνος γάρ ἐστιν ὁ ζωοποιός.**

παθολογία (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ὁμολογία, πραγματεία περὶ παθῶν· **2)** νεώτ. ἰατρ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ θεραπείαν τῶν νόσων καὶ ἰδ. τῶν ἐσωτερικῶν ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν χειρουργικήν.

παθολογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ πάθη, ὁ πραγματευόμενος περὶ παθῶν : 'Επίκ.Φυσ.143C **παθολογικὸς τρόπος,** Γαλ.14,689 **τὸ παθολογικὸν μέρος,** Στοβ.2,7,2 **παθολογικὸς τόπος·** || ἡ παθολογικὴ ὡς οὐσ. ἡ περὶ νόσων ἐπιστήμη : αὐτ.2,280A· **2)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παθολογίαν ἢ τὸν παθολόγον : **παθολογικὴ μελέτη·** || **παθολογικὴ ἀνατομία** νέος καὶ σπουδαιότατος κλάδος

τῆς ἰατρικῆς, ἐξετάζων τὰς διαφόρους ἀνατομικὰς καὶ μορφικὰς ἀλλοιώσεις τῶν κυττάρων, ἱστῶν καὶ ὀργάνων τοῦ σώματος κατὰ τὰς διαφόρους νόσους ἐν σχέσει πρὸς τὰ προκαλοῦντα ταύτας αἴτια· || κ. ἐπίρρ. -ῶς.

παθολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ἰατρὸς ἀσχολούμενος εἰδικῶς εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ θεραπείαν, ἰδ. τῶν ἐσωτερικῶν νοσημάτων.

παθολογῶ-έω μτγν. λέγω, ὁμιλῶ περὶ παθῶν: Μᾶρκ.Αὐρ.Β,13 ἐπὶ πάσης, . . φαντασίας φυσιολογεῖν, παθολογεῖν· κ.παθ.: Ἀναστ.Σιν.Ὁδ.222,16 παθολογεῖται ὁ θεός· **2)** ὁμιλῶ περὶ σωματικοῦ πάθους, περὶ ἐκδηλώσεων νόσου: Γαλ.14,691 τὸ δὲ αἰτιολογεῖν καὶ παθολογεῖν καὶ αὐτὰ ἀναγκαῖα.

παθοποιία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν παθῶν διέγερσις· Ρουφινιαν.36 «σχῆμα δι' οὗ τὸ μῖσος ἢ τὴν ὀργὴν ἢ τὸ ἔλεος κινοῦμεν».

παθοποιός-όν μτγν. ὁ προκαλῶν τὰ πάθη, τὰς νόσους: Γαλ.12,251· **2)** ὁ παθητικὸς βλ.λ.7): Κατ. Ἀστρλ.Κ I,147 παθοποιὰ ζῴδια.

παθοπράτης (ὁ) μσν. ὁ κατὰ τὰ πάθη αὐτοῦ δρῶν, ὁ ὑποχείριος τῶν παθῶν: Στουδ.Θεόδ.1493 παθοπράται καὶ φιλεγκλήμονες.

πάθος (τὸ) (πάσχω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὅ,τι τις ἢ τι πάσχει, ὑποφέρει, ὅθ. ὅ,τι εἴς τινα ἢ εἴς τι συμβαίνει: Πλάτ.Θεαίτ.193C τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, αὐτ.Πολ.162A νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ εἴδη· || τυχαῖον, ἀπροσδόκητον πάθημα, σύμβαμα εἴς τινα: Ἡρ 5, 4 ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπήϊα πάντα πάθεα, Σοφ. ΟΤ 732, Ἀντιφ.3,4,10 μεμνημένοι τοῦ πάθους ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα ἐγένετο· **2)** ὅ,τι ἔχει πάθει τις, καλὸν ἢ κακόν, πάθημα: Αἰσχ.Ἀγ.177 τὸν πάθει μάθος θέντα κυρίως ἔχειν, Πλάτ.Φαῖδ.96A ἐγὼ οὖν σοι δίειμι περὶ αὐτῶν, ἐὰν βούλῃ, τά γ' ἐμὰ πάθη· || ὁμ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ δρᾶμα, ποίημα, πρᾶξις, ἔργον: Αἰσχ.Ἀγ.533 τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον, Πλάτ. Φαῖδρ.245C δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἰδόντα πάθη τε καὶ ἔργα τἀληθὲς νοῆσαι, αὐτ.Νόμ.876D, Ἀριστλ.Ποι. 1447a,28 ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις· **3)** ἐπὶ κακῆς σημ., δυστύχημα, ἀτύχημα, συμφορά: Ἡρ.I,91 ὅκως ἂν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ Σαρδίων πάθος, Αἰσχ.Πρ.703 οἷα χρὴ πάθη τλῆναι πρὸς Ἥρας τήνδε τὴν νεάνιδα, Σοφ.Αἴ. 932 οὐλίῳ σὺν πάθει, Πλάτ.Πολ.380A τὰ τῆς Νιόβης πάθη· || μεγάλη ἧττα, καταστροφή: Ἡρ I, 137 πάθος μέγα Πέρσας πεπονθότας· || ἀνεπανόρθωτος βλάβη, θάνατος: Ἡρ.I,137 μηδὲ τῶν ἑωυτοῦ οἰκετέων ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν, αὐτ.2,133 μετὰ τὸ τῆς θυγατρὸς πάθος· **4)** πάθησις, σωματική, νόσος, ἀσθένεια, ἀρρωστια: Ἀριστλ.ΖΓ 738a,16 καὶ γίνεται τὸ πάθος οἷον αἱμορροΐς, αὐτ.750a,30 τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ πάθος, ὑπερβολὴ περιττώματος ἐκκρίσεως, Γαλ.10,91 || δημ. εἰδ. κτ. πληθ. νόσημα ἀφροδίσιον: εἶναι γεμάτος πάθη· **5)** μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. συνήθ. κτ. πληθ. παθήματα, περιπέτειαι, βαρεῖαι σωματικαὶ ταλαιπωρίαι, ψυχικαὶ ὀδύναι: Ἰουστίν I,32, Ἰγνάτ.Διάκ.640A, Μηναῖ.12,2 Σταυροθ. οἴμοι ὦ παμφίλτατε! πῶς ἐνέγκω τὸ πάθος; (πῶς θὰ βαστάξω τὸν καημό σου), Κρυστ.Τραγούδι τῆς ξενιτειᾶς 5 ν' ἀρχίσω νὰ συλλογισθῶ τῆς ξενιτειᾶς τὰ πάθη, παροιμ. φρ. τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη (ἀνεκδιήγητα βάσανα)· || εἰδ. ἐπὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰ. Χριστοῦ: τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος, - ἡ ἑβδομὰς τῶν Παθῶν (ἡ Μεγ.Ἑβδομάς) **6)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἰσχυρὰ συναισθηματικὴ κίνησις τοῦ θυμικοῦ, οἷον ἡ ὀργή, τὸ μῖσος, ὁ φθόνος, ὁ ἔρως κττ.· Ἀριστλ.ΗΝικ.1105b,21 «λέγω δὲ πάθη . . ὅλως οἷς ἕπεται ἡδονὴ ἢ λύπη»: Δημόκρ. 31 σοφίη ψυχὴν παθῶν ἀφαιρεῖται, Θουκ.3,84 μάλιστα δ' ἂν διὰ πάθους ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν, Πλάτ.Φαῖδρ.265B οὐκ οἶδ' ὅπῃ τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, Ἀριστλ.Πολιτ. 1287b,3 ὡς οὐ δυνάμενοι κρίνειν τὸ ἀληθὲς διὰ τὸ κρίνειν περὶ τε οἰκείων καὶ ἐν πάθει ὄντες, ΚΔ Θεσσ.I,4,5 μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν, Δίων Κ 60,3 ἔξω τῶν παθῶν γίγνεσθαι· || νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐχθρικὴ διάθεσις, ἡ δυσμένεια, ἡ ἐμπάθεια βλ.λ.2): ὁ προϊστάμενός μου ἔχει πάθος ἐναντίον μου, - τὸ πάθος τυφλώνει τὴν κρίσιν· **7)** νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔντονος καὶ ἐπίμονος ροπὴ τῆς βουλήσεως, ἡ ἀκατανίκητος ἐπιθυμία πρός τι: τὸ πάθος τῆς χαρτοπαιξίας· **8)** κ. νεώτ. θέρμη τοῦ λόγου προκαλοῦσα συγκίνησιν εἰς τοὺς ἀκροατάς, παθητικὴ ἔκφρασις: Ἀριστλ.Ρητ.1418a,12 πάθος ποιεῖν, Πλούτ.Ἠθ.711E πράγματα πάθος ἔχοντα, Λογγῖν. Ὕψ.8,1 τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος· || δημ. θερμὴ συναισθηματικὴ ἐκδήλωσις: τραγουδάει μὲ πάθος· **9)** π. Ἐπίκ. ἡ αἴσθησις: Ἐπίκ.Ἐπιστ.I,130 ἀκουστικὸν πάθος· **10)** διάθεσις, θέσις, κατάστασις: Πλάτ.Σοφ.228E τὸ τῆς παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος, αὐτ.248D, Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.12,17· **11)** φυσικὸν φαινόμενον: Πλάτ.Φαῖδ. 96C τὰ περὶ τὸν οὐρανόν τε καὶ τὴν γῆν πάθη, αὐτ.Ἱππ.Μ 285C, Ἀριστλ Μεταφ.186a,5 τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη, αὐτ.Κόσ.395b,36 πάθος τοῦτο, ὃ καλοῦμεν σεισμόν· **12)** εἰδ. ἐν τῇ λογικῇ, τὰ συμβεβηκότα, αἱ ἰδιότητες τῶν πραγμάτων: Πλάτ.Εὐθύφρ.11A πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὅτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον· **13)** ἐν τῇ φυσικῇ, ἡ ἰδιότης τῆς ἀλλοιώσεως τῶν σωμάτων· Ἀριστλ.Μεταφ.1022b,15 «πάθος λέγεται . . ποιότης καθ' ἣν ἀλλοιοῦσθαι ἐνδέχεται, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρόν, καὶ βαρύτης καὶ κουφότης»· ὁμ. ἐν τῇ ἀριθμητικῇ κ. γεν. τοῖς μαθηματικοῖς, αἱ ἰδιότητες τοῦ μετασχηματισμοῦ, τῆς μετατροπῆς: Ἀριστλ.Μεταφ.985b,29 τὰ τῶν ἀριθμῶν πάθος, αὐτ.Ρητ.1355b,31 γεωμετρία περὶ τὰ συμβεβηκότα πάθη τοῖς μεγέθεσι, Ἰάμβλ.Μαθ. Ἐπιστ.23 ἀριθμοῖς καὶ γραμμαῖς καὶ τοῖς τούτων πάθεσι· || ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν φυτῶν: Θεόφρ. ΦΙ I,1,1 τῶν φυτῶν τὰ μέρη καὶ τὰ πάθη· **14)** κ. νεώτ. γραμμ. μεταβολὴ φθόγγου, καταλήξεως, θέματός τινος: Ἀριστλ.Ρητ.1460b,12· πρβλ. Ἀπολλ. Δύσκ.Ἀντων.38,24· || εἰδ. ἐν τῇ συντ., ἡ μεταβεβλημένη, τροποποιημένη σύνταξις: Ἀπολλ.Δύσκ. Συντ.6,15· **15)** εἰδ. ἐν τῇ γραφῇ, σημεῖα διάφορα τοῦ τόνου, οἷον ἀπόστροφος, ὑφέν, ὑποδιαστολή: Διον.Θρ.I,707U.

παθὸς (ὁ) δημ. ὁ παθών, ὁ ἐξ ἰδίου παθήματος γιγνώσκων τι: παροιμ. ὁ παθὸς μαθὸς (πρέπει νὰ πάθῃ τις πρῶτον, ἵνα οὕτω συνετισθῇ)· || ὁμ. παροιμ. ἀνάλογος ὁ παθὸς γιατρός.

παθωμένος-η-ο μτχ. παθ. παρακ. πάσχω, πάσκω βλ.λς: Ἐρωτόκρ.2,154 δέτε καὶ λυπηθῆτέ με εἰς τὰ 'χω παθωμένα.

παι Ἐπιγρ. δεικτικὸν μόριον τῆς κυπρ. διαλέκτου.

παιάν-ᾶνος (ὁ) κ. νεώτ., ἐπ. παιήων, ἀττ. κ. ἰων. παιών, αἰολ. πάων, ὡς κύρ. ὄν. ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν: Ἰλ.Ε 401 τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατ', Ὀδ.Δ 232 ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης· πρβλ. Πίνδ.Π 4,270· || ὅθ. κ. ἐπών. τοῦ Ἀσκληπιοῦ: Ἀριστφ.Πλ.636 Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών· || κ. γεν. προσηγ. ὁ ἰατρός: Αἰσχ.Ἀγ.99 παιών γενοῦ τῆσδε μερίμνης, Σοφ.Φιλ.168 παιῶνα κακῶν· || ἐπών. τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς ἐπικούρου καὶ σῴζοντος θεοῦ: Αἰσχ.Ἀγ.146 ἰήιον δὴ καλέω Παιᾶνα, Σοφ.Τρ.221 ἰὼ Παιάν, Ἀριστφ.Ἀχ.1212 ἰὼ ἰὼ Παιὰν Παιάν, Πλάτ.Κριτί.108C τὸν Παιῶνά τε καὶ τὰς Μούσας

ἐπικαλούμενος, Πάπ. ὦ βασιλεῦ Παιάν.. Ἀπολλον' || ἐπών. τοῦ Διός, π.Ροδίοις· Ἡσ. «Παιὰν Ζεύς»· || ἐπών. τοῦ Διονύσου : Ὀρφ.Ὕμν. 52,11, Φιλόδαμ.5· || ἐπώνυμ. τοῦ Ἡλίου : Ὀρφ. Ὕμν.8,12 || ἐπών. τοῦ Πανός : Ὀρφ.Ὕμν.12,11· **2)** γεν. σωτήρ, λυτρωτής, **ἐλευθερωτής** ἀπὸ κακοῦ τινος : Αἰσχ.ἀπ.255,1 **ὦ θάνατε Παιάν,** Εὐρ. Ἱππ.1373 **καί μοι Θάνατος Παιὰν ἔλθοι·** **3)** οὕτω χορικὸν ᾆσμα, ᾠδή τις ἢ ὕμνος παρρησιαστικός, πολύφωνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἴδ. ἵνα ἐξιλεωθῇ πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ τινος ἢ λοιμοῦ, ὑπ' αὐτοῦ σταλέντος· Πρόκλ.π.Φώτ.Βιβλ.320Β «εἶδός τι ᾠδῆς εἰς πάντας νῦν γραφόμενον θεούς, τὸ δὲ παλαιὸν ἰδίως τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἀρτέμιδι ἐπὶ κατοπαύσει λοιμῶν καὶ νόσων ᾀδόμενος» : Ἰλ.Α 473 **μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο, καλὸν ἀείδοντες παιήονα,** Ὕμν.Ἀπόλλ.518 Κρητῶν **παιήονες** (οἱ ψάλται τοιούτων ὕμνων), Αἰσχ.ἀπ.350,4 **παιᾶν' ἐπευφήμησεν·** || ὁμ. ἐν ὀντιθ. πρὸς τὰς λ. θρῆνοι, στενάγματα κτπ. : Αἰσχ.Χο.343 **ἀντὶ δὲ θρήνων ἐπιτυμβιδίων παιὰν μελάθροις ἐν βασιλείοις,** Σοφ.ΟΤ 5 **πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων·** || ὁμ. ὕμνος εἰς ἄλλους θεούς, οἷον εἰς τὸν Ποσειδῶνα μετὰ σεισμόν : Ξεν.Ἑλλ.4,7,4 **οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀρξαμένων τῶν ἀπὸ δαμοσίας πάντες ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶ παιᾶνα·** **4)** ᾆσμα θριάμβου μετὰ νίκην ἀποτεινόμενον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, εὐχαριστία : Ἰλ.Χ 391 **νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα, κοῦρον Ἀχαιῶν,** Αἰσχ.Ἑπτ.635 **ἁλώσιμον παιᾶν' ἐπεξιακχάσας,** Πλούτ.Ρωμ.16 **ἐπινικίου παιᾶνος ἐξάρχων·** **5)** ᾆσμα ᾀδόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν μάχην, πολεμικὸν ἐμβατήριον : Αἰσχ.Πέρσ.393 **οὐ γὰρ ὡς φυγῇ παιᾶν' ἐφύμνουν σεμνὸν Ἕλληνες τότε,** Ξεν.ΚΠ 4,1,6 **σπονδὰς τοῖς θεοῖς ποιεῖσθε καὶ παιᾶνα ἐξάρχεσθε·** πρβλ. Σχόλ.Θουκ.1,50 «δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ Ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι»· **6)** ᾆσμα ἢ μέλος ᾀδόμενον ἴδ. ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ἐπιχειρήσεώς τινος ὡς οἰωνὸς ἐπιτυχίας : Ὕμν.Ἀπόλλ.517, Ἀριστφ.Θεσμ.1035 **γαμηλίῳ μὲν οὐ ξὺν παιῶνι,** Θουκ.7,75 **ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον·** || ᾆσμα ᾀδόμενον ἐν συμποσίοις : Φερεκρ.131,5 **ἔγχει κἄπιβόα τρίτον παιῶνα,** Ξεν.Συμπ.2,1· || κ. κτ. ὀξύμωρον : Αἰσχ.Ἀγ 645 **τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένον πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων,** αὐτ.Χο.151, Εὐρ.Τρῳ. 126 **αὐλῶν παιᾶνι στυγνῷ** (ἐπὶ θρήνου), αὐτ.577 **τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις,** αὐτ.Ἄλκ.424· **7)** ἐν τῇ προσῳδίᾳ, ἴδιος μετρικὸς πούς συνιστάμενος ἐκ τριῶν βραχειῶν συλλαβῶν καὶ μιᾶς μακρᾶς, ἤτοι -υυυ ἢ υ-υυ ἢ υυ-υ ἢ υυυ- : Ἀριστλ.Ρητ.1409a,2.

παιανίας (ὁ) Ἐπιγρ. κτ. πληθ. λειτουργοί τινες ἐν ἱεροτελεστίαις· πρβλ. παιανιστής· δ. ἑρμην. ὁ ᾄδων παιᾶνα.

παιανίζω κ. νεώτ. ᾄδω τὸν παιᾶνα, ὕμνον δοξολογίας πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ γεν. ἐπινίκιον ᾠδήν, καὶ πολεμικὸν ᾆσμα· Σουΐδ. «παιανίσαι· τὸν παιᾶνα ἐπικαλεῖσθαι»· πρβλ. παιωνίζω : Αἰσχ.Ἑπτ. 268 **ἔπειτα σὺ ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιάνισον** (δ.γρ.), Πλάτ.Ἀξ.365Β **οὐχὶ παιανίζοντας εἰς τὸ χρεὼν ἀπιέναι;,** Πολύβ.3,43,8 **τῶν δὲ κατὰ πρόσωπον βαρβάρων παιανιζόντων,** Ἰώσ.Π) 6,8,5 **μετὰ κρότου καὶ χαρᾶς ἐπαιάνιζον ἐπὶ τῇ νίκῃ·** || κ. μέσ. : Δίων Κ 43,37 **οὔτε ἐπαιανίζετό τις αὐτῶν οὔτε ἔστενεν·** **2)** νεώτ. μουσ. ἐπὶ ὀρχήστρας πνευστῶν ἢ ἐγχόρδων ὀργάνων, παίζω μουσικὸν τεμάχιον : **ἡ ὀρχήστρα ἐπαιάνισε τὸν ἐθνικὸν ὕμνον, - εἰς τὴν πλατεῖαν θὰ παιανίζῃ καθ' ἑκάστην ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς·** **3)** ρηματ.π. παιανισμός, παιανιστής.

παιᾶνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παιᾶνα : Ἀθήν.15,696Ε **παιανικὸν ἰδίωμα,** Εὐστ.137,39 **παιανικὴ ᾠδὴ** (ᾆσμα κατὰ τρόπον παιᾶνος ᾀδόμενον).

παιᾶνίς-ίδος (ἡ) ἡ ἀνήκουσα εἰς παιᾶνα ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς παιᾶνα : Πίνδ.ἀπ.139 **παιάνιδες ἀοιδαί.**

παιανισμός (ὁ) (παιανίζω) μτγν. τὸ ἀναβάλλεσθαι καὶ ψάλλειν παιᾶνα, ὁ παιωνισμός· Σουΐδ. «ᾠδὴ ἐπὶ ἀπαλλαγῇ κακῶν»: Διον.Ἀλ Ρωμ.2,41 **ἐπικελεύσει τε καὶ παιανισμῷ πολλὴν ἐποίουν τὴν εἰς τὸ εὔψυχον ἐπίδοσιν,** Στράβ.9,3,12.

παιᾶνισταί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ τὸν παιᾶνα ᾄδοντες, ἱερά τις ἑταιρεία ἐν Ῥώμῃ : **οἱ παιανισταὶ τοῦ Μουνιχίου Ἀσκληπιοῦ.**

παιανῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. κ. παιανίτης (ὁ) λίθος τις τῶν πολυτίμων : Πλίν.ΦΙ 37,180 (δ.γρ.), Ἰσίδ.Σεβ.Ἐτυμ.14;4,13.

παιᾶνογράφος-ον μτγν. ὁ γράφων, ὁ ποιῶν παιᾶνα : Ἀπολλ.Παραδ.40.

παιανόκροτα φθέγματα (τὰ) μσν. τὰ μετὰ κρότου παιάνων : Φιλῆς 1,15.

παῖγμα-ατος (τὸ) (παίζω) παίγνιον, σκῶμμα, διασκέδασις : Εὐρ.Βάκχ.161 **λωτὸς ὅταν.. παίγματα βρέμῃ,** Λυρ.Ἀλ.Ἀδέσπ.37,15 **Λύδια παίγματα λύρας·** **2)** ἀστεϊσμός : Πολύστρ.28W **τὸ τοιοῦτον παῖγμα τῶν λόγων.**

παιγμονή (ἡ) μσν. ἐμπαιγμός, σκῶμμα : Πανάρ. Χρον.Τραπεζ.364,42.

παιγμός (ὁ) (παίζω) σχόλ. ἡ παιδιά, τὸ σκῶμμα, ὁ ἐμπαιγμός : Σχόλ.Ἰλ.Φ 575.

παιγμοσύνη (ἡ) ποι. ὁ παιγμὸς βλ.λ., τὸ σκῶμμα : Στησίχ.50 **παιγμοσύνας φιλεῖ μολπάς τ' Ἀπόλλων·** πρβλ. φιλοπαιγμοσύνη.

παιγνήμων-ονος-ον μτγν κ. μσν. ὁ παιγνιήμων βλ.λ., ὁ παιγνιώδης : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.106, Εὐστ. Πον.95,89· κ. ἐπίρρ. **-όνως** : Εὐστ.772,38.

παιγνία (ἡ), ἰων. **-ίη,** ἡ παιδιά, τὸ παιγνίδιον : Ἡρ. 1,94 **τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεώσας ἑωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι,** αὐτ. 2,173, ΠΔ Κριτ.16,27 **ἐπὶ τὸ δῶμα ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνίαις,** Φιλόδ.Ρητ.2,50S· **2)** ἡ ἑορτή : Ἀριστφ. Λυσ.700 **ὥστε κἀχθὲς θἠκάτῃ ποιοῦσα παιγνίαν.. τὴν ἑταίραν ἐκάλεσ' ἐκ τῶν γειτόνων.**

παιγνιᾶγράφος (ὁ) μτγν. ὁ γράφων παιγνιώδη, ἴδ. ποιήματα : Ἀθήν.14,638D **παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης.**

παιγνιάζω λεξ. παίζω, σκώπτω : Ἀν.Βοασσ.5,99 **τοὺς παῖδας συναθροίζεσθαι καὶ παιγνιάζειν.**

παιγνιδᾶτα ἐπίρρ. μσν. δημ. ἐρωτοτρόπως : Ἐρωτόκρ.1,1191 **ὅταν τοῦ μίλειε σπλαχνικὰ κι ἐθώρειε παιγνιδᾶτα.**

παιγνιδάω δημ. παιγνιωδῶς ἐνεργῶ, φέρομαι, παιγνιδιστὰ κάμνω κάτι, παιγνιδίζω· || εἰδ. ἐπὶ φυσικῶν φαινομένων : **παιγνιδάει τὸ κῦμα στ' ἀκρογιάλι - τ' ὀγεράκι ἀνάμεσα στὰ κλαδιά.**

παιγνίδι (τὸ) δημ., δ. προφ. **παιχνίδι** ἡ παιδιά, τὸ παίγνιον, ἴδ. ἡ ὑπὸ παίδων σωματικὴ πρὸς τέρψιν ἄσκησις, ἡ ἔχουσα συνήθως χροιάν τινα συμπράξεως ἢ ἁμίλλης πολλῶν καὶ διενεργουμένη κατὰ προδιαγεγραμμένον κανόνα ἢ συμφωνίαν : **τὸ παιγνίδι τῆς τυφλόμυγας, - ἀθλητικὰ - σχολικὰ παιγνίδια·** || κ. ἐπὶ παιγνίων, ἀσκήσεων γεν., ἀδιακρίτως ἡλικίας τῶν μετεχόντων : **τὸ παιχνίδι τοῦ γκόλφ - τοῦ τέννυς·** || ὁμ. γεν. ἐπὶ παιγνιωδῶν πρὸς τέρψιν ἀσκήσεων ἢ ἐνασχολήσεων : **τὸ παιγνίδι τῆς τριόδας - τοῦ σκακιοῦ - τοῦ μπιλλιάρδου - τῆς μπερλίνας·** **2)** μτφ. ὡς κατηγ. ἐπὶ ἐργασίας ἢ ἀσχολίας, ἄκοπος, εὐχερής : **ἡ ἀποστήθιση τῆς ἱστορίας τοῦ εἶναι παιγνίδι, - αὐτὴ ἡ δουλειά μου εἶναι παιγνίδι·** **3)** τὸ ἐπὶ χρήμασι κυβεύειν ἢ χαρτοπαίζειν κττ. : **τὸ παιγνίδι**

τὸν κατέστρεφε, - τυχηρὰ παιγνίδια· || ὁμ. κ. ἐπὶ χρηματιστηριακῶν περιδόσεων : **τὸ παιγνίδι στὸ χρηματιστήριο ἀφάνισε πολλούς·** 4) ἐν ἧ σημ. κ. τὸ μσν. κ. νεώτ. παιγνίδιον βλ.λ.3)· 5) τέχνασμα, πλεκτάνη πρὸς ἐξαπάτησιν ἢ πρὸς ἀστεϊσμὸν ἢ διακωμῴδησιν : **τοῦ σκάρωσαν ἕνα ἄσχημο παιγνίδι·** 6) μτφ. ἕρμαιον ἄλλου : **ἔχει γίνει παιγνίδι τῆς γυναίκας του·** 7) κτ. πληθ. **παιγνίδια** τὰ ἐν λαϊκῇ χρ. ἰδ. πρὸς χορούς μουσικὰ ὄργανα κ. συνεκδ. οἱ παίζοντες αὐτά, ἄ. λαλούμενα βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.249,7 **γιὰ χαμηλῶστε, φλάμπουρα, πάφετε σεῖς, παιγνίδια·** 8) ἐν ἧ σημ. κ. τὸ νεώτ. παιγνίδιον βλ.λ.4).

παιγνιδιάρης-α, θηλ. κ. -ισσα, πληθ. -**άριδες**, θηλ. -άρες κ. -άρισσες ὁ ἀρεσκόμενος, ὁ ἐπιδιδόμενος συνήθως εἰς παιγνιώδεις κινήσεις, ἐνεργείας, ὁ ἔχων δεξιότητα εἰς παιγνιώδεις ἀσκήσεις, ἰδ. ἐπὶ ζῴων : σκύλος **παιγνιδιάρης, - γάτα παιγνιδιάρα, - ὀλές οἱ μαϊμοῦδες εἶναι παιγνιδιάρες·** 2) συνεκδ. τὸ θηλ. ἐπὶ νέας γυναικός, ἡ ἀρεσκομένη εἰς τὸ παιγνιωδῶς πρὸς ἔρωτα προκαλεῖν.

παιγνιδιάρικος-η-ο (παιγνιδιάρης) δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς παιγνιδιάρην βλ.λ. : **παιγνιδιάρικα καμώματα - νάζια·** 2) τὸ οὐδ. ἐν χρ. κ. ὡς οὐδ. τοῦ παιγνιδιάρης : **παιγνιδιάρικο γατὶ - παιδί·** || κ. ἐπίρρ. **παιγνιδιάρικα** κατὰ τρόπον παιγνιώδη.

παιγνιδιάτορας (ὁ) (παιγνίδια=μουσικὰ ὄργανα) δημ. ὁ κατ'ἐπάγγελμα παίζων μουσικόν τι ὄργανον ἐκ τῶν ἐν χρ. εἰς λαϊκὰς συναθροίσεις καὶ εἰς λαϊκοὺς χορούς· συνήθ. κτ. πληθ. -**ες** ἡ ὁμάς, τὸ συγκρότημα λαϊκῶν ὀργανοπαικτῶν : **μήνυσε κι ἦρθαν παιγνιδιάτορες κι ἄρχισε ἔτσι ὁ χορός.**

παιγνιδίζω (παιγνίδι(ον)) δημ. κ. **παιγνιδίζω** εὐθύμως παίζω, μετὰ παιγνιώδους διαθέσεως κινοῦμαι, φέρομαι, κάνω παιγνίδια : Παλαμ.Α' Λόγος Παραδείσων 143 **εἶναι πουλιὰ ποὺ ἀλαφρὰ καὶ τρελλὰ παιγνιδίζουν καὶ πλάνα·** || μτφ. κ. ἐπὶ ἀψύχων, συνηθέστ. παιγνιδάω : **τὸ κῦμα παιγνιδίζει στὴν ἀκρογιαλιά,-παιγνιδίζουν οἱ αὖρες στὰ μαλλιά μας·** 2) ἀντὶ τοῦ παιδιαρίζω βλ.λ. : φέρομαι ἢ ὁμιλῶ ὡς παιδίον : **ἄσε τὶς κουταμάρες καὶ μὴ παιγνιδίζῃς.**

παιγνίδι(ο)ν (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **παιγνίδι** βλ.λ., ὑποκορ. τοῦ παίγνιον, ἡ πρὸς εὔθυμον τέρψιν γινομένη κωμικὴ παράστασις, κωμικὸν παίγνιον : Λέων Γραμμ.531,360,14, Μαλάλ.131416· || μσν. γενικώτ. ἡ πρὸς τέρψιν, πρὸς ψυχαγωγίαν παιδιά : Διγεν.'Ακρ.255 **παιγνίδια ἀγάπα καὶ χοροὺς διὰ νὰ παίζῃ πάντα·** 2) μσν. εἰδ. ἐρωτοτροπία, ἐρωτικὴ ἐκδήλωσις, ἔκφρασις : αὐτ.139 **ἀπὸ τὰ γοργοκινήματα ὁποῦ 'χει εἰς τὰ παιγνίδια τὸν ἔρωτα ἐδήλωσαν·** || σπαν. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. νεώτ. : Κάλβ.Ψαρὰ 15,4 **οὔτ' ἔρωτος παιγνίδια τὸν νοῦν συγχύζουν·** 3) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ παίζειν ἐπὶ χρήμασι, οἷον ἐν χαρτοπαιξίᾳ ἢ ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν ἐν χρηματιστηρίῳ ἀξιῶν ἤτοι κτ. νομ. ἔκφρ. τὸ παίγνιον καὶ ἡ περίδοσις : **ἀπαγορεύονται τὰ τυχηρὰ παιγνίδια, - μεικτὰ παιγνίδια** (τὰ ἐν οἷς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κέρδους συμβάλλει ἰδίως καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ παίκτου)· πρβλ. πλὴν τῆς τύχης συμπαίγνιον, παιγνίδι, παιγνιώδης, παιγνιδιάρης, παιγνιδιάτορας.

παιγνίδισμα (τὸ) δημ. κ. **παιχνίδισμα** τὸ εὐθύμως παίζειν, ἡ μετὰ παιγνιώδους διαθέσεως κίνησις ἢ ἔκφρασις : Παλαμ.Τάφ.41 **τὰ φιλάκια ἀσώτευες, | τὰ παιγνιδίσματά σου·** κ. μτφ. ἐπὶ ἀψύχων : **τὸ παιγνίδισμα τῆς αὔρας-τοῦ κύματος-τοῦ φωτός** (ἡ γοργή, ταχεῖα κύμανσις).

παιγνιημόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον παιγνιήμονα, παιγνιώδη : Εὐστ.772,38 ᾧ (τῷ Πηλῷ) **δοκεῖ παρωνομάσθαι παιγνιημόνως ὁ Πηλεύς.**

παιγνιήμων-ονος-ον κ. μσν. *ὁ ἀγαπῶν τὰ σκώμματα*, ὁ παιγνιώδης, ἄ. παιγνήμων, ὁ φιλοπαίγμων : 'Ηρ.2,173 **κατέσκωπτε τοὺς συμπότας καὶ ἦν μάτσιός τε καὶ παιγνιήμων**, Νουμήν.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.14,5 **τὸ κομψὸν καὶ παιγνιῆμον** (τοῦ Σωκράτους), Εὐστ.Πον.202,17 **μηδὲ εἰς παιγνιήμονα θετέον τὴν οὕτω σεμνοτάτην ἀρχήν.**

παιγνικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὰ παίγνια, ὁ παιγνιήμων : Γρηγ.Ναζ.14.

παιγνικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον παιγνικόν, παιγνιώδη : ASS 'Ιουλίου 1,152,12.

παίγνιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. παιγνίδι, πρβλ. παιδιά, πρᾶξις ἁπλῶς πρὸς ψυχαγωγίαν γινομένη, παιχνίδι : Πλάτ.Νόμ.796Β **Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, - τὸ ποδόσφαιρον χαρακτηρίζεται ὡς παίγνιον·** || οὕτω κ. ἐπὶ εὐχερῶς ἐκτελουμένης ἐργασίας : Εὐφρ.1,35· 2) ἐν εἰδ. ἐνν. τερπνή, κωμικὴ παράστασις : Πλάτ.Νόμ.816F **ὅσα μὲν οὖν περὶ γέλωτά ἐστι παίγνια, ἃ δὴ κωμῳδίαν πάντες λέγομεν**, "Εφιππ.7· || ὁμ. τερπνόν, διασκεδαστικὸν ποίημα : Λεωνίδ.Ταρ. ἐν ΑΠ 6,322 **δίστιχον εὐθίκτου παίγνιον εὐεπίης**, Πολύβ.16,21,12· || ὁμ. τὸ τερπνόν, διασκεδαστικὸν ᾆσμα, ὡς τὸ τοῦ τέττιγος : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 7,196,6· 3) ἀντικείμενον, μέσον χρησιμεῦον πρὸς τέρψιν, ψυχαγωγίαν, διασκέδασιν, ἄθυρμα, παιχνίδι· οὕτω κ. μτφ. τὸ εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσίν τινος εὑρισκόμενον : Πλάτ.Νόμ.803C **ἄνθρωπον δὲ . . θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανευμένον**, Μηναῖ.12,4 'Ωδὴ 'Αγίας Βαρβάρας ὁ γῆν **καταλήψεσθαι καὶ ἐξαλείφειν τὴν θάλασσαν τύραννος εἰκαίως φρυαττόμενος, ὡς παίγνιον πρόκειται Βαρβάρας κόρης ποσί·** || οὕτω κ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ. ἐφ' ὧν ἀκαταβλήτως, καταθλιπτικῶς ἐπιδρᾷ φυσική τις δύναμις : Σεκοῦνδ.Δόξ.7 **τύχης παίγνιον**, αὐτ.17 **πλοῖον ἀνέμων παίγνιον·** πρβλ. δημ. **παιχνίδι τῆς Μοίρας·** 4) ἀναφορ. πρὸς ἐρωμένον, μεθ' οὗ παίζει τις, πρόσωπον : 'Αριστφ.'Εκκλ.922 **ἀλλ' οὐκ ἂν ποθ' ὑφαρπάσαιο τἀμὰ παίγνια·** 5) ἐν εἰδ. σημ. ἀναφορ. πρὸς ἀνθρώπους ἐν φρ. **κακὰ παίγνια** κακότροποι, κακόβουλοι, κατεργαρέοι : Θεόκρ.15,50 **οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον, ἀλλάλοις ὁμαλοί, κακὰ παίγνια, πάντες ἐριναί** (κατὰ διάφ. ἀντίληψιν ὡς ἀντικείμ. τοῦ **ἔπαισδον**)· 6) νεώτ.εἰδ. τὸ ἐπὶ χρήμασι παίζειν, ἡ χαρτοπαιξία, ἢ τὸ χαρτοπαίγνιον : **τυχηρὰ παίγνια, - ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου τὸ παίγνιον καὶ ἡ περίδοσις.**

παίγνιος-ον μτγν. ὁ παιγνιώδης, ὁ ἀστεῖος, ὁ χρησιμεύων εἰς παιδιάν : Στράτ.ΑΠ 12,212 **καρύων παίγνιος εὐστοχίη** (τὸ διὰ καρύων παιγνίδιον).

παιγνιόχαρτον (τὸ) νεώτ. τεμάχιον ἐκ χονδροῦ χάρτου, σχήματος ὀρθογωνίου, φέρον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως ἔγχρωμον παράστασιν δηλοῦσαν συμβολικὴν ἀξίαν ἐν χρ. εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, χαρτὶ τῆς τράπουλας.

παιγνιώδης-ους-ες (παιγνία, -ώδης) κ. νεώτ. ὁ πλήρης παιγνίων, ὁ φιλοπαίγμων, ὁ ἀστεῖος, ὁ παιχνιδιάρης : Πλούτ.'Αγησ.2 **ἡ δὲ ἱλαρότης καὶ τὸ εὔθυμον ἐν ἅπαντι καιρῷ καὶ παιγνιῶδες·** || **τὸ παιγνιῶδες** ὡς οὐσ. ἡ παιγνιώδης διάθεσις, ὁ ἀστεῖος χαρακτήρ : Ξεν.'Ελλ.2,3,56 **μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς·** κ. συγκρ. : Πλούτ.Συμπ.2,26 **ὑπὸ τοῦ οἴνου ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα·** || νεώτ. κ. ἐπίρρ. -**ῶς**.

παιγνιωτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὑποκριτής, μῖμος : 'Αποστ.Διατ.8,32· κ. πληθ. : 'Ανών. ἐν Bandini Imp. Or.1,32B : **οἱ παιγνιωταὶ τοῦ 'Ιπποδρόμου.**

παΐδα (ἡ) μσν. κ. δημ. βάσανος, στενοχωρία, ταλαιπωρία, παιδεμός : 'Ερωτόκρ.1,105 **ἐπάσκισ' ὅσο μπόρεσε τὴν παΐδα ν' ἀλαφρώσῃ**, αὐτ.345, 'Ερωφ.

Ἰντερμ.3,46, παροιμ. **τὰ παιδιὰ εἶναι παίδα** (ἡ ἀνατροφὴ τῶν παίδων εἶναι πλήρης κόπων καὶ ταλαιπωριῶν), - **τὴν παίδα ποὺ μοῦ κάνει ὁ ἀφέντης μου δὲ λέγεται.**

παῖδα (ἡ) δημ. κ. **παγίδα** μεγεθ. τοῦ παγίδι βλ.λ.

παιδαγρέται (οἱ) Ἡσ. «ἀρχή τις ἐπὶ ἱππέων» (διόρθ. ἱππαγρέται).

παιδἀγωγεῖον (τὸ) κ. νεώτ. αἴθουσα ἐν σχολείῳ, ἐν ᾗ οἱ παιδαγωγοὶ περιέμενον τοὺς οἰκείους παῖδας : Δημ.313 **τὸ μέλαν τρίβων καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν·** **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἵδρυμα, ἐν ᾧ παιδαγωγοῦνται παῖδες, σχολεῖον : Πλούτ.Πομπ.6 **ὅτι δημαγωγὸς αὐτοῖς ἐκ παιδαγωγείου παραπεπήδηκεν ὁ Πομπήϊος,** Θεμίστ.Λόγ.21,258B.

παιδαγώγημα-ατος (τὸ) (παιδαγωγῶ) μτγν. τρόπος παιδαγωγοῦ τινος, τρόπος, σχέδιον παιδαγωγήσεως : Μάξ.Τύρ.37,5· || κ. νεώτ. παιδαγωγικὸν ἀντικείμενον, διδασκαλία : Κλήμ.Ἀλ.Παίδ.1,145 **τούτῳ τῷ παιδαγωγήματι διὰ Δαβὶδ κέχρηται.**

παιδαγώγησις-εως (ἡ) (παιδαγωγῶ) ἡ τοῦ παιδὸς ὁδηγία, ἡ διδασκαλία : Κλήμ.Ἀλ.Παίδ.2,198 **αἱ τῶν ὀλισθηρῶν ὀφθαλμῶν παιδαγωγήσεις.**

παιδαγωγία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παιδαγωγοῦ : Πλάτ.Τίμ.89D **καὶ πρότερον παρασκευαστέον εἰς δύναμιν ὅ τι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς τὴν παιδαγωγίαν εἶναι·** || ἡ ὁδηγία καὶ ἀνατροφὴ τῶν παίδων, ἡ ἐκπαίδευσις· Ἡσ. «παιδεία, διδασκαλία» : Πλάτ.Πολ.491E **τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφυεστάτας κακῆς παιδαγωγίας τυχούσας διαφερόντως κακὰς γίγνεσθαι·** **2)** μτφ. ἡ περιποίησις δένδρων : Πλούτ. Ἠθ.2E **τυχόντα δὲ ὀρθῆς παιδαγωγίας ἔγκαρπα γίνεται καὶ τελεσφόρα;·** **3)** γεν. ἡ περιποίησις, ἡ θεραπεία ἀσθενῶν, ἡ νοσηλεία : Εὐρ.Ὀρ.883 **νόσημα κηδεύοντα παιδαγωγίᾳ.**

παιδαγωγικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παιδαγωγὸν ἢ τὴν παιδαγωγίαν : Μάρκ.Αὐρ.11,6 **παιδαγωγικὴν παρρησίαν ἔχουσα, - παιδαγωγικαὶ ἀσκήσεις·** || τὸ ἀρσ. παιδαγωγικός ὡς οὐσ. πραγματεία περὶ ἀνατροφῆς τῶν παίδων : Διογ.Λ 6,75 **φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ . . Παιδαγωγικῷ·** || νεώτ. τὸ θηλ. **παιδαγωγική** ὡς οὐσ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν ἀγωγήν, τὴν ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν τῶν παίδων· **2)** μτφ. ἡ τῶν νόσων θεραπευτική, ἡ ἰατρική : Πλάτ.Πολ. 406A **τῇ παιδαγωγικῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νῦν ἰατρικῇ πρὸ τοῦ Ἀσκληπιάδαι οὐκ ἐχρῶντο.**

παιδαγωγικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδαγωγικὸν βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.73A **μὴ φιλικῶς ἀλλὰ παιδαγωγικῶς προσφέρηται τοῖς συνήθεσιν·** κ. ὑπερθ. : Κλήμ.Ἀλ.131.

παιδἀγωγός (ὁ,ἡ) (παῖς, ἄγω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐν Ἀθήναις ὁ ὁδηγῶν τοὺς παῖδας ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας εἰς τὸ σχολεῖον ἢ γυμναστήριον καὶ ἐπαναφέρων εἰς τὴν οἰκίαν, ὁδηγὸς τῶν παίδων : Ἡρ.8,75 **οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων,** Εὐρ.Ἴων725 **ὦ πρέσβυ παιδαγώγ' Ἐρεχθέως πατρὸς τοὐμοῦ ποτ' ὄντος,** Λυσ.32,28 **δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν·** || γεν. ὁ ἐπιμελούμενος τῆς ἀγωγῆς τῶν παίδων, ὁ διδάσκαλος : Πλάτ.Πολ.490E **οὐδὲ τὸν τοῦ . Ἀχιλλέως παιδαγωγὸν Φοίνικα ἐπαινετέον·** || μτ. τῶν λ. τίτθη, τροφός : Πλάτ.Πολ.373C **ἢ οὐ δοκεῖ δεήσειν παιδαγωγῶν, τιτθῶν, τροφῶν·** || κ. μτ. τοῦ ἡγεμών : Πλάτ.Πολ.467D **καὶ ἡλικίᾳ ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι·** || κ. μτ. τοῦ διδάσκαλος : Ξεν.Λακ.3,1 **ὅταν γε μὴν ἐκ παίδων εἰς τὸ μειρακιοῦσθαι ἐκβαίνωσι, τηνικαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι παύουσι μὲν ἀπὸ παιδαγωγῶν, παύουσι δὲ καὶ ἀπὸ διδασκάλων·** **2)** νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰδικῶς περὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν παίδων, ὁ περὶ τὴν παιδαγωγικὴν ἐπιστήμην ἐντριβής· **3)** μτγν. σκωπτικῶς ἐπὶ τοῦ Φαβίου Μαξίμου, ὡς παρακολουθοῦντος πανταχοῦ τὸν Ἀννίβαν : Πλούτ. Φάβ.5 **οἱ τὸν μὲν Φάβιον σκώπτοντες καὶ καταφρονοῦντες Ἀννίβου παιδαγωγὸν ἀπεκάλουν·** **4)** μτφ. ὁ καθοδηγῶν τινα εἰς τὴν πίστιν : ΚΔ Γαλ. 3,24 **ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν·** **5)** γεν. ὁ ἀρχηγός : Πλούτ.Ἄρατ.48 **ἀλλὰ καὶ βασιλείας ἀγαθὸς εἶναι παιδαγωγός,** αὐτ.Γάλβ.17 **παιδαγωγὸν τῆς τυραννίδος.**

παιδἀγωγῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ., παρακ. πεπαιδαγώγηκα (Λουκ.Τίμ.13) κ. παθ. πεπαιδαγώγημαι (Πλούτ.Ἀντ.10), μέσ. μέλλ. ἐν παθ. σημ. παιδαγωγήσομαι (Πλάτ.Ἀλκ.1,135D), παθ. ἀόρ. ἐπαιδαγωγήθην (Πλάτ.Νόμ.641B), συνοδεύω ὡς παιδαγωγός, ὁθ.ἀνατρέφω καὶ διδάσκω, ἐκπαιδεύω : Πλάτ. Θεαίτ.167C **οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι,** Πλούτ.Ἠθ.439F **Λάκων ἐρωτηθεὶς τί παρέχει παιδαγωγῶν, τὰ καλά, ἔφη, τοῖς παισὶν ἡδέα ποιῶν·** **2)** ὁδηγῶ, περιποιοῦμαί τινα ὡς παιδίον : Σοφ.ἀπ.695 **γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγώ,** Εὐρ.Ἡρακλ.729 **ἡ παιδαγωγεῖν γὰρ τὸν ὁπλίτην χρεών;** κ. παθ. ἐπὶ παιδίου : Ἱππ. Ἄρθρ.52 **3)** περιστέλλω, μετριάζω : Μουσών.ἀπ. 7,29H π- **τὰς ἐπιθυμίας,** Λουκ.Ὀρχ.72 **καὶ ὅλως τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν·** || καθοδηγῶ : Μηναῖ.12,5 Ὠδ.4 **νόμῳ Θεοῦ παιδαγωγήσας·** κ. παθ. : Πλάτ.Νόμ.752C **τὴν παιδαγωγηθεῖσαν οὕτω πόλιν,** Πλούτ.Ἠθ.443D **ἂν ὑπὸ τοῦ λόγου παιδαγωγηθῇ τὸ πάθος·** **4)** διευθύνω, παθ. : Πλάτ.Νόμ.641B **συμποσίου ὀρθῶς παιδαγωγηθέντος·** **5)** ὁδηγῶ τινα ἢ κατὰ πόδας ἀκολουθῶ : Πλάτ.Πολ.600E **αὐτοὶ ἂν ἐπαιδαγώγουν ὅπῃ ᾖεσαν,** αὐτ.Ἀλκ.1,135D· **6)** ἄγω καὶ φέρω τινὰ διὰ κολακειῶν ἢ ἄ., τὸν κάνω ὅπως θέλω· κ. παθ. : Ὑπερείδ.Ἀθ.3 **ὑπὸ Ἀντιγόνας τὸν τρόπον τοῦτον παιδαγωγηθῆναι·** **7)** ρηματ.π. παιδαγωγητέον, παιδαγώγημα, παιδαγώγησις.

παιδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παγίδι βλ.λ.

παιδάκι(ον) (τὸ) λεξ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, παιδάριον· Ἡσ. «παιδάκια· μειράκια».

παιδαλήθριον Ἡσ. «παιδισκάριον».

παιδάρειον (τὸ) Ἐπιγρ. δ.γρ. ἀντὶ παιδάριον βλ.λ. : **σῶμα ἄνδρεῖον παιδαρείου.**

παιδαρέλι (τὸ) δημ. ὑποκ. περιφρ. παιδάριον.

παιδαρίδιον (τὸ) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ παιδάριον.

παιδἀριεύομαι μτγν. ἀποθ. φέρομαι παιδαριωδῶς : Ἀριστόξ.π.Στοβ.4,1,49, Ἡσ. ἐν λ. βλαττοῖ.

παιδαριήματα Ἡσ. «παιδάρια».

παιδαρικός-ή-όν μτγν. ὁ παιδικός : Ἐπιφάν.1,442C· **2)** πάπ. ἐπὶ κέρδους ἢ ἀμοιβῆς, ὁ προωρισμένος διὰ τοὺς δούλους : **ἐκ τοῦ γλεύκους ἀπολαμβάνειν ὑπὲρ παιδαρικῶν κάδους Χ.**

παιδἀριογέρων-οντος (ὁ) μτγν. παιδίον ἔχον φρόνησιν γέροντος : Σωζόμ.Ἐκκλ.Ἱστ.3,14 **ἔτι νέος ὢν διέπρεπεν, ὡς παιδαριογέροντα παρὰ τῶν μοναχῶν ὀνομάζεσθαι.**

παιδάριο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸν παιδίον : Ἀριστφ.Ὄρν.494 **ἐς δεκάτης γάρ ποτε παιδαρίου κληθεὶς ὑπέπινον ἐν ἄστει,** αὐτ.Πλ.536, αὐτ.Νέφ.821 **παιδάριον εἶ καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά,** Πλάτ.Συμπ.207D **ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται** (ἐκ μικρᾶς, παιδικῆς ἡλικίας), Δημ.1252 **τὸν μὲν γὰρ Κέρδωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο,** ΚΔ Ἰω.6,9 **ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε·** || μικρὸν κοράσιον : Ἀριστφ.Θεσμ.1203 **σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε, παιδάριον, τουτὶ λαβών,** Μέν.428· || κ. κτ. πληθ. μικρὰ παιδία : Ἀριστφ.Σφ.568 **τὰ παιδάρι' εὐθὺς ἀνέλκει,** Ἀνδοκ.1,130 **παρὰ τοῖς παιδα-**

ρίοις τοῖς μικροτάτοις· 2) νεώτ. συνεκδ. ἄνθρωπος ἀνόητος, κουτός· 3) ὁ νεαρὸς δοῦλος : Ἀριστφ.Πλ.823 ἕπου μετ' ἐμοῦ, παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸν θεὸν ἴωμεν, Ξεν.Ἀγησ.1,21.

παιδαριοτρόφος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ προσλαμβάνων παιδάρια, νεαροὺς δούλους.

παιδᾰρίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸς παῖς, παιδάριον : Ἡλιόδ.Αἰθ.5,14 παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα.

παιδαριώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδάριον, ὁ ἐστερημένος σοβαρότητος, ὁ παιδιακήσιος, παιδιάστικος : Πλάτ.Φίλ.14D παιδαριώδη καὶ ῥᾴδια καὶ σφόδρα τοῖς λόγοις ἐμπόδια ὑπολαμβανόντων γίγνεσθαι, Ἀριστλ.Πολ.1270b,28 παιδαριώδης γάρ ἐστι λίαν, αὐτ.Μεταφ.995a,5, -παιδαριώδης ἀπάντησις· κ. ὑπερθ. : Πολύβ.12,4b,1 πρᾶγμα πάντων παιδαριωδέστατον· ‖ τὸ παιδαριωδέστατον λίαν-παιδαριῶδες ὕφος : Λογγῖν.Ὕφ. 4,1 ὑπὸ δὲ ἔρωτος τοῦ ξένας νοήσεις ἀεὶ κινεῖν πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ παιδαριωδέστατον.

παιδαριωδία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ παιδαριώδους, πρᾶξις ἢ λόγος παιδαριώδης.

παιδαριωδῶς ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδαριώδη βλ.λ. : Πολύβ.27,2,10 παιδαριωδῶς πτοηθὲν κατελύθη καὶ διεσκορπίσθη κατὰ πόλεις, Φιλόδ.Μουσ.91Κ, Γαλ.14,224,11 παιδαριωδῶς τῇ ἀνάγκῃ τοῦ δόγματος δουλεύων.

παιδάρτησις-εως (ἡ) (παιδαρτῶ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ πεδάρτησις βλ.λ.

παιδαρτῶ-άω ἐσφ.γρ. ἀντὶ πεδαρτῶ βλ.λ.

παιδᾰρύλλιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδάριον· πρβλ. παιδαρέλι : Κύριλλ.68Α.

παιδασία (ἡ) πάπ. πιθ. πανδαισία ὑπὸ τὴν σημ. παροχῆς τροφίμων εἰδῶν : δώσω κατ' ἔτος μισθωτικοῦ δραχμὰς τέσσαρας καὶ παιδασίας τῷ μὲν ἐνεστῶτι (ἔτει), πυροῦ (ἀρτάβης) ἥμισυ, τῷ δ' εἰσιόντι ἔτει κριθῆς (ἀρτάβης) ἥμισυ.

παιδδωᾶν λακων. γενικ. πληθ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ παίζω βλ.λ. ἀντὶ παιζουσῶν : Ἀριστφ.Λυσ.1313.

παιδεία (ἡ) (παιδεύω) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀνατροφὴ παιδίου : Αἰσχ.Ἑπτ.18 ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον· 2) ἡ ἀνατροφὴ καὶ διδασκαλία, ἡ ἐκπαίδευσις : Ἀριστφ.Νεφ.961 λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς διέκειτο, Θουκ.2,39 καὶ ἐν ταῖς παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθὺς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται, Πλάτ. Φίλ.55D τὸ δὲ περὶ παιδείαν καὶ τροφήν· 3) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, ἡ μόρφωσις : Δημόκρ.180 ἡ παιδεία εὐτυχοῦσι κόσμος, ἀτυχοῦσι καταφύγιον, Πλάτ. Πρωτ.327D οἷς μὴ παιδεία ἐστὶ μήτε δικαστήρια, αὐτ.Πολ.376E, Ἀριστλ.Πολ.1338a,30 ὅτι μὲν τοίνυν ἔστι παιδεία τις ἣν οὐχ ὡς χρησίμην παιδευτέον τοὺς υἱεῖς οὐδ' ὡς ἀναγκαίαν ἀλλ' ὡς ἐλευθέριον· πρβλ.Πλάτ.Νόμ.653C παιδείαν δὴ λέγω τὴν παραγιγνομένην πρῶτον παισὶν ἀρετήν, - ἀνὴρ ἐξαιρέτου παιδείας· ‖ κ. κτ. πληθ. σύστημα ἐκπαιδεύσεως : Πλάτ.Νόμ.804D ἐῶντα τὰς παιδείας, - ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (τὸ ἐπιμελούμενον τῆς μορφώσεως τῶν πολιτῶν)· 4) ἡ περιποίησις τῶν δένδρων, ἡ δενδροκομική : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,7,4· 5) ἐν φρ. : Εὐρ.Τρῳ.128 πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν (ἱστία ἐκ βύβλου γενόμενα, πανία ἐκ παπύρου)· 6) ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη : Ἐπιγρ. παιδεία ἱερή (ἡ ἰατρική)· 7) ἡ τιμωρία : ΠΔ Παροιμ.22,15 ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ, ΚΔ Ἑβρ.12,5 υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου· 8) ἡ νεότης, ἡ παιδικὴ ἡλικία : Θέογν.1305 παιδείης πολυήρατον ἄνθος, Λυσ.20,11 ἐκ παιδείας φίλος· πρβλ. παιδία· 9) ὀθ. κ. περιληπτ. ὅμιλος νέων, ἡ νεολαία : Λουκ.Ἔρωτ.6 παιδείας λιπαρὴς ὄχλος.

παιδεινής-οῦς (ὁ) ΑΒ 1408 «γαληνής, σαφηνής, παιδεινὴς παιδεινοῦς ὁ παιδικός».

παίδειος-ον (παῖς) κ. παιδεῖος (Ἡρωδιαν.1,135) ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδία, ὁ παιδικός : Πίνδ.Ι 2,3 ῥίμφα παιδείους ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους, Αἰσχ.Ἀγ.1242 τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν ξυνῆκα καὶ πέφρικα, Σοφ.Ἀντ. 918 παίδειος τροφὴ (ἡ φροντὶς τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων), Πλάτ.Νόμ.643D τὸν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδομημάτων παίζειν χρή, αὐτ.747B· ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ τῶν παίδων, τῶν τέκνων : Πλάτ.Νόμ.810A ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἄτιμος τῶν παιδείων ἔστω τιμῶν (ἃς ἀποδίδουσι τὰ τέκνα)· 2) Ἐπιγρ. τὸ οὐδ. παιδεῖον ὡς οὐσ. πιθ. παιδικὸν φόρεμα.

παιδεμός (ὁ) (παιδεύω) μσν. κ. δημ. ἡ πρᾶξις κ. ἰδ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παιδεύω ἐν τῇ σημ. τιμωρῶ, ἐπιβάλλω ποινήν τινα ἀπ' εὐθείας : ὁ παιδεμὸς χρειάζεται πότε πότε στὰ παιδιά· 2) κυρ. ταλαιπωρία, κακοπάθεια : ὡς νὰ περάσουμε τὸ βουνὸ εἴχαμε πολὺ παιδεμό.

παιδεραστεύω μτγν. ἅ. παιδεραστῶ βλ.λ. : Ῥητόρ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 8(4),169.

παιδεραστής (ὁ) κ. νεώτ. ἐπὶ κακῆς σημ. ὁ ἐραστὴς τῶν παίδων, ὁ ὁμοφυλόφιλος : Ἀριστφ. Ἀχ 265 μοιχέ, παιδεραστά, Πλάτ.Συμπ.192B πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδεραστής τε καὶ φιλεραστὴς γίγνεται, Εὔβουλ.130.

παιδεραστία (ἡ) κ. νεώτ. ὁ πρὸς παῖδας ἔρως, ὁ παρὰ φύσιν ἔρως ἀνδρὸς πρὸς ἄρρενα παῖδα: Πλάτ.Συμπ.181C ἐν αὐτῇ τῇ παιδεραστίᾳ τοὺς εἰλικρινῶς ὑπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένους· ‖ νεώτ. γενικώτ. ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις τοῦ συνουσιάζεσθαι μετ' ἀρρένων.

παιδεραστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παιδεραστίαν : Λουκ.Οἰκ.4 οὐκ ᾐσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους συνεισομένας τὰ παιδεραστικά.

παιδεράστρια (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ παιδεραστής, ἡ ἐρῶσα παιδία : Ἀθήν.1,601B διὸ καὶ παιδεράστριάν τινες καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν.

παιδεραστῶ-έω εἶμαι παιδεραστής, σφοδρῶς ἀγαπῶ τοὺς παῖδας : Πλάτ.Συμπ.192B παιδεραστοῦσι καὶ πρὸς τοὺς γάμους καὶ παιδοποιΐας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει· ‖ ἐπὶ τῆς Ῥέας : Λουκ.Θε.Δ 12,1 μητέρα τοσούτων θεῶν οὖσαν ἀνέπεισας παιδεραστεῖν καὶ τὸ Φρύγιον μειράκιον ποθεῖν.

παιδέρως-ωτος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ παιδεραστής : Πολυδ.3,70 ὁ μέντοι παιδέρως Ζεὺς παρὰ τῷ Τηλεκλείδῃ πέπαικται· 2) εἶδος φυτοῦ, οὗ τὰ ἄνθη πρὸς στεφάνους ἐχρησίμευον : Παυσ.2,10,6 ἔνεστι δὲ ἁ παιδέρως ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ περιβόλου πόα· πρβλ.Νίκ.άπ.74,55 παιδὸς ἔρωτες· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν γρομφαδιοειδῶν· 3) ὁ ἀνθρίσκος βλ.λ., τὸ σκαντζίκι : Πλίν.ΦΙ 19, 170· 4) πολύτιμός τις λίθος, εἶδος ὀπαλλίου : Πλίν.ΦΙ 37,84· πρβλ.Ὀρφ.Λιθ.282 ὀπάλλιον .. ἀγλαόν, ἱμερτοῦ τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα· 5) ἐρυθρόν τι χρῶμα πρὸς ἔντριψιν, φιμύθιον: Ἄλεξ.98,18 λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται, Ἀθήν.12,542C παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, Ἀλκίφρ.1,33 εἰς φῦκός με καὶ τὸν παιδέρωτα ἔσκωπτεν· 6) πάπ. φυτικὸν χρῶμα ἐρυθρᾶς ἀποχρώσεως· 7) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἐκ τῶν σταφυλινιδῶν.

παιδερώτινον (τὸ) πάπ. ὁ παιδέρως βλ.λ.5).

παίδευμα-ατος (τὸ) (παιδεύω) ἐπὶ προσ., ὁ ἐκπαιδευόμενος, ὁ μαθητής, ὁ τρόφιμος : Εὐρ.Ἠλ. 887 ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου παίδευμα, Πλάτ.Τίμ. 24D γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντες (ὑμεῖς)· κ. κτ. πληθ. ἐπὶ ἑνὸς μόνον προσώπου :

Εὐρ.Ἱππ.11 Ἱππόλυτος, ἁγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα· || κτ πληθ. ἐπὶ ζῴων, θρέμματα : Εὐρ. Ἀνδρ.1100 μῆλα, φυλλάδος Παρνασίας παιδεύματα· || κ. ἐπὶ ἰχθύων : Εὐρ.ἀπ.27,5 πόντου παιδεύματα· **2)** μάθημα, διδασκαλία, ἐπιστήμη : Σοφ.ἀπ.1120,3 χωρῶμεν ἤδη, παῖδες, εἰς τὰ τῶν σοφῶν διδασκαλεῖα, μουσικῆς παιδεύματα, Ξεν.Οἰκ.7,6 ὅπερ μέγιστον ἔμοιγε δοκεῖ παίδευμα εἶναι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί, Πλάτ.Νόμ.747C καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ προσήκοντα γίγνοιτ' ἄν, Ἀριστλ.Πολιτ.1338a,11 ταῦτα μὲν τὰ παιδεύματα καὶ ταύτας τὰς μαθήσεις ἑαυτῶν εἶναι χάριν· **3)** μέσα παιδεύσεως, διδασκαλίας : Εὐρ.ἀπ.54 κακόν τι παίδευμα ἦν ἄρ'.. ὁ πλοῦτος.

παίδευσις-εως (ἡ) (παιδεύω) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ παιδεύω, ἡ ἐκπαίδευσις, ἀγωγή· Πλάτ.Ὅρ. 416B «παιδείας παράδοσις» : Ἡρ.4,78 πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος τῆς ἐπεπαίδευτο, Ἀριστφ.Νεφ.986 ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡ μὴ παίδευσις ἔθρεψεν, Ξεν.Ἀπομν.2,1,34 διώκει τὴν ὑπ' ἀρετῆς Ἡρακλέους παίδευσιν, Πλάτ.Κριτί.110C τροφὴ καὶ παίδευσις, αὐτ.Ἱππ.Μ 284C ξενικὴν παίδευσιν παιδεύειν, Ἰσοκρ.4,50 Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας μετέχοντας· κ. πληθ. : Πλάτ.Νόμ.926E μετὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἑκάστοις εἴρηνται τροφαὶ καὶ παιδεύσεις· || ἐπὶ τῆς ρητορικῆς, ἡ διδασκαλία : Ἰσοκρ.11,49 μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παίδευσιν διαβαλεῖς· **2)** τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκπαιδεύσεως, αἱ γνώσεις, ἡ παιδεία, ἡ μόρφωσις : Ἀριστφ.Θεσμ.175 οὐ ζηλῶ σε τῆς παιδεύσεως, Πλάτ.Πρωτ.349A σεαυτὸν ἀπέφηνας παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον, Ἀριστλ.Ρητ.1399a,13· **3)** τὸ ἐκπαιδευτήριον, τὸ σχολεῖον : Θουκ.2,41 τὴν ἡμετέραν πόλιν Ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι.

παιδευτήριον (τὸ) (παιδεύω) μτγν. τὸ ἐκπαιδευτήριον, τὸ σχολεῖον : Διόδ.13,27 δότε τὸν ἔλεον τοῖς τὴν πατρίδα κοινὸν παιδευτήριον παρεχομένοις πᾶσιν ἀνθρώποις, Στράβ.4,1,5 ὥσθ' ἡ πόλις μικρὸν μὲν πρότερον τοῖς βαρβάροις ἀνεῖτο παιδευτήριον, Ἰουλ.Λόγ.6,182B.

παιδευτής (ὁ) (παιδεύω) κ. δημ. ὁ διδάσκαλος, ὁ παιδαγωγός : Πλάτ.Πολ.493C τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς Δία οὐκ ἄτοπος ἄν σοι δοκεῖ εἶναι παιδευτής, Πάπ. παιδευτὴς ἑλληνικῶν λόγων, Μηναῖ.12,11 Ἑσπερ. ἐγκρατείας παιδευτήν· **2)** μτγν. κ. δημ. ὁ τιμωρῶν τινα : ΚΔ Ἑβρ.12,9 τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· πρβλ. παιδεμός 1).

παιδευτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς παίδευσιν : Τίμ.Λοκρ.103E παιδευτικαὶ.. δυνάμεις τᾶν ψυχᾶν, Στράβ.14,5,4 τὸν παιδευτικὸν βίον ἑλόμενος· || ἡ παιδευτικὴ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ ἐκπαιδεύειν, ἡ παιδαγωγική : Πλάτ.Σοφ.231B τῆς δὲ παιδευτικῆς ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἔλεγχος· || τὸ οὐδ. παιδευτικὸν ὡς οὐσ. : Πλούτ.Λυκ.4 ἀκρασίαν διατριβῆς τὸ πολιτικὸν καὶ παιδευτικὸν οὐκ ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἀναμεμιγμένον· **2)** ὁ ἔμπειρος εἰς τὸ διδάσκειν : Φίλ.1,438.

παιδευτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον παιδευτικὸν βλ.λ. : Φίλ.1,169 δογματικῶς ἅμα καὶ παιδευτικῶς, Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.2,35· || κ. ὑπερθ. : Φίλ.1,319 παιδευτικώτατα οὖν εἴρηται.

παιδευτός-ή-όν (παιδεύω) ὁ ὃν δύναταί τις νὰ παιδεύσῃ, νὰ μάθῃ διὰ διδασκαλίας : Πλάτ.Πρωτ. 344C παιδευτὴν εἶναι ἀρετήν.

παιδεύτρια (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ παιδευτής, ἡ παιδαγωγός, ἡ διδάσκαλος, ἡ τροφός : Πεισ.606.

παιδεύω (παῖς, παιδός) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐν ἀναφ. πρὸς παῖδα, παρέχων τροφὴν συντηρῶ, ἀναπτύσσω, ἐκτρέφω, μεγαλώνω τινά, ἀναστοίνω : Σοφ.ἀπ.648 λευκὸν αὐτὴν ἐπαίδευσε γάλα· || κ. παθ. ἀνατρέφομαι, μεγαλώνω που ἢ κατά τινα τρόπον : αὐτ.ΟΚ 562 ὃς οἶδα καὐτὸς ὡς ἐπαιδεύθην ξένος, Εὐρ.Ἴων 953 Ἅιδου δ' ἐν δόμοις παιδεύεται (ἐπὶ τεθνεῶτος παιδίου, μεγαλώνει, ἡλικιοῦται ἐν τῷ Ἅδῃ)· **2)** κτ. συνεκδ. κ. ἐν συνηθέστ. χρ., πνευματικῶς ἀναπτύσσω διδάσκων, παιδαγωγῶ, ἐκπαιδεύω : Σοφ.Τρ.451, Εὐρ.Ἰκ.917 οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε, Πλάτ.Ἀπολ.24E οἶδε τοὺς νέους παιδεύειν οἷοί τε εἰσὶ καὶ βελτίους ποιοῦσι;· || περιληπτ. ἐπὶ λαοῦ, ἔθνους, πόλεως, διαμορφῶ τὸν πολιτισμόν, τὴν πνευματικότητα : αὐτ.Πολ.606E τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν ὁ ποιητής· || κ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. μτ. αἰτ. ἀντικειμ. ἐκπαιδεύω τινὰ εἴς τι, διδάσκω : Εὐρ.ἀπ.1068 οὐ γάρ τις οὕτω παῖδας εὖ παιδεύσεται, Πλάτ.Μέν. 93D ἃ ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπαιδεύσατο· **3)** μτ. αἰτ. πράγμ. διδάσκω τι εἴς τινα, μαθαίνω σὲ κάποιον κάτι : Ἀριστλ.Πολιτ.1337b,23 ἔστι δὲ τέτταρα σχεδὸν ἃ παιδεύειν εἰώθασι· || κ. παθ. διδάσκομαι ὑπό τινος εἴς τι: Πλάτ.Νόμ.695A τὴν πατρῴαν οὐ παιδευομένους τέχνην, Μηναῖ.12,3 Συνξ. τὰ ἱερὰ δὲ γράμματα παιδευθείς· || κ. μτ. διπλ. αἰτ. διδάσκω τινά τι : Ἀντιφ.3,2,3 ἐδόκουν μὲν οὖν ἔγωγε ταῦτα παιδεύων τὸν υἱόν, Πλάτ.Πολ. 414D· κ. συστοιχως : Αἰσχίν.3,148 ἀείμνηστον παιδείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε· || ὁμ. μτ. αἰτ. κ. δοτ. διδάσκω τι εἴς τινα, ἐκπαιδεύω ὡς πρός τι : Πλάτ.Πολ.430A ὅτε.. ἐπαιδεύομεν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ, αὐτ.522A· κ.παθ. : αὐτ.Νόμ.741A πολίτας παρεμβάλλειν νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους· || κ. μτ. δοτ. ἐμπροθ. παιδεύω ἔν τινι ἐκπαιδεύω εἴς τι : αὐτ.Κριτ.50D οἱ.. νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν· κ. παθ. : Θουκ.1,84 ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται· || κ.μτ. αἰτ. ἐμπροθ. : Πλάτ.Γοργ.519E τῶν φασκόντων παιδεύειν ἀνθρώπους εἰς ἀρετήν, Ξεν.Ἀπολ.29 οὐκ ἔφην χρῆναι τὸν υἱὸν περὶ βύρσας παιδεύειν· κ. παθ. : Πλάτ.Πολ.492E, Ξεν.Ἀπομν.1,2,1 ἔτι δὲ πρὸς τὸ μετρίων δεῖσθαι πεπαιδευμένος οὕτως..· || μτ. αἰτ. κ. ἀπαρφ. διδάσκω, μαθαίνω νά.. : Ἡρ.1,155 πρόειπε δ' αὐτοῖσι κιθαρίζειν τε καὶ ψάλλειν καὶ καπηλεύειν παιδεύειν τοὺς παῖδας· κ. κτ. παράλ. τοῦ ἀπαρφ. : Σοφ.ΟΚ 919 καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν (ἐνν. εἶναι), Εὐρ. Ἀνδρ.601 εἰ μὴ γυναῖκας σώφρονας παιδεύετε; (εἶναι)· κ. παθ. : Ξεν.Ἀπομν.2,1,3 τῷ παιδευομένῳ ἄρχειν· **4)** ἡ μτχ. πεπαιδευμένος-η-ον ἀπολ. ὁ τυχὼν διδασκαλίας, μαθήσεως : Πλάτ.Νόμ.654A· ἰδίως ὁ ἀνωτέρας μορφώσεως, πνευματικῆς καλλιεργείας : αὐτ.875D ἃ καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικασταὶ δύναιντο κατιδεῖν, Ξεν.ΚΠ 5,2,17 Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων· || κτ. ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ δημιουργός : Πλάτ. Ἀντ. 135D· **5)** διορθῶ, σωφρονίζω : Σοφ.Αἴ. 595 εἰ τοὐμὸν ἦθος ἄρτι παιδεύειν νοεῖς, Ξεν. Ἀπομν.1,3,5 Διαίτῃ δὲ τὴν τε ψυχὴν ἐπαίδευσε καὶ τὸ σῶμα· || θθ. κ. : Ἀριστλ.Ρητ.1389b,11 ἡ γὰρ εὐτραπελία πεπαιδευμένη ὕβρις ἐστί· **6)** τιμωρῶ, κολάζω : ΠΔ Ὠσ.7,12 παιδεύω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν, ΚΔ Λουκ. 23,16 παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω· || δημ. κ. ἀναφορ. πρὸς ἀνθρωπίνας πράξεις ἀξίας μομφῆς, τιμωρίας : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.267,2 περκαλῶ σε, Παναγιά, | νὰ παιδέψῃς τὴν κλεφτιά· **7)** βασανίζω, ταλαιπωρῶ, τυραννῶ : φρ. ἐκκλ. ὃν ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, Ἐρωτόκρ.2,2257 πάλ' ἃ θελήσ' ἡ μοῖρα μου, ποὺ πάντα μὲ παιδεύγει, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 44,15 κι ὅλο παιδεύει ὁ Χάροντας τὶς νύφες τῆς ἀγάπης· || ἐπιμόνως, ὀχληρῶς ἀπασχολῶ :

'Ερωτόκρ.1,888 **κι ὁ λογισμὸς ὁπού βαλε δίκια τόνε παιδεύγει·** κ. παθ. : αὐτ.Δ 76 **κι ὡς τὴν αὐγὴ παιδεύγεται μὲ τ' ὄνειρου τὴ ζάλη.**

παιδήιος-η-ον Ιων. τ. ἀντὶ παίδειος βλ.λ. : Εὐσ. 'Εκκλ.'Ιστ.203D, Νόνν.Δ 9,185, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.9,108 **παιδήιον ἥβην·** **2)** 'Επιγρ. **τὰ παιδήια** ὡς οὐσ. ἑορτὴ φατρίας ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ παιδός.

παιδί (τό) δημ. τὸ παιδίον βλ.λ.

παΐδι (τὸ) δημ. κ. **παγίδι**, ὑποκορ. **παϊδάκι** τὸ πλευρὸν τοῦ σκελετοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων.

παιδία (ἡ), Ιων. -ίη ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἡ νεότης, ἡ παιδεία : 'Ιππ.Προρρ.2,42 **ἐν παιδίῃ καὶ νεότητι,** Πλάτ.Νόμ.808E **παιδίας καὶ νηπιότητος χάριν,** Πάπ. **ἐκ παιδίας·** **2)** τὸ παιδαριῶδες τοῦ τρόπου : Πλάτ.Νόμ.864D **ἢ γήρᾳ ὑπερμέτρῳ ξυνεχόμενος ἢ παιδίᾳ χρώμενος.**

παιδιά (ἡ) (παίζω) κ. μσν. κ. νεώτ. παιδαριῶδες παιγνίδιον, ἰδ. τὸ ὁμαδικὸν καὶ καταλλήλως ὠργανωμένον, οἷον παρ' ἡμῖν τὰ σκλαβάκια, τὸ κρυφτό, ἡ τυφλόμυγα· EM 657,50 **«τὸ γὰρ σημαῖνον τὸ παίγνιον διὰ τοῦ ι γράφεται· καὶ παρ' ἡμῖν μὲν ὀξύνεται, οἷον παιδιά, παρὰ δὲ τοῖς 'Αθηναίοις βαρύνεται, οἷον παιδία»** : 'Αριστφ.Πλ.1056, Ξεν. Συμπ.1,1 **τὰ μετὰ σπουδῆς καὶ τὰ ἐν ταῖς παιδιαῖς,** Πλάτ.Νόμ.798C **τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας,** 'Αριστλ.Ρητ.1370b,35 **παιδιαὶ μαχητικαί, αὐλητικαί, ἐριστικαί·** **2)** σκῶμμα, χαριεντισμός, ἀστειότης : Πλάτ.Κριτ.46D **ἦν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς,** αὐτ.Πρωτ.347, αὐτ. Φαῖδρ.265C **παιδιᾷ πεπαῖσθαι,** Πλούτ.'Ηθ.59B **τὸν ἐν γέλωτι καὶ ἀκράτῳ καὶ σκώμμασι καὶ παιδιαῖς ἔλεγχον,** αὐτ.456E· ‖ κ. μτφ. : Αἰσχ. Πρ.316 **ὥστε σοι τὸν νῦν χόλον .. παιδιὰν εἶναι δοκεῖν,** 'Αριστλ.Πολιτ.1339a,16 **παιδιᾶς ἕνεκα καὶ ἀναπαύσεως,** αὐτ.ΗΝικ.1127b,34 **διαγωγὴ μετὰ παιδιᾶς·** **3)** 'Επιγρ. κτ. πληθ. σχολικαὶ διακοπαί.

παιδιακήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδίον, ὁ παιδαριώδης : **παιδιακήσια καμώματα·** **2)** ὁ παιδικός : **ἀκούω φωνὲς παιδιακήσιες.**

παιδιακίζω δημ. ἀ. παιδιαρίζω βλ.λ.

παιδιακός-ή-όν 'Επιγρ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς τὸ παιδίον** : **παιδιακὴ ἐπίκρισις,** Βιζυην.Αὐτάρκεια 7 **πού μοιάζουν παιδιακὲς γραμμὲς πὰ στοῦ γιαλοῦ τὸν ἄμμο;,** Κρυστ.ἡ Φλογέρα 73 **κι ἐκείνη ἡ ἀγάπη ἡ παιδιακή, πού 'χα γι' αὐτήν, ἡ ἄθῳα.**

παιδιαρίζω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ἐνηλίκων, πράττω, φέρομαι ὡς παιδίον, κάνω σὰν παιδί, παιδιακίζω· **2)** ρηματ.π. παιδιάρισμα.

παιδιάρισμα (τὸ) (παιδιαρίζω) δημ. συνήθ. κτ. πληθ. πρᾶξις, λόγος παιδαριώδης.

παιδιαροκαμώματα (τὰ) δημ. πράξεις ἐπιπολαίως, ἀκρίτως γινόμεναι ὑπὸ παιδίου· ‖ συνεκδ. πρᾶξις παιδαριώδης, εἰς παῖδα ἁρμόζουσα.

παιδιάστικος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ εἰς παῖδας ἴδιος, παιδαριώδης, παιδιαρίστικος : **παιδιάστικα ἀστεῖα - καμώματα·** ‖ τὸ οὐδ. ἐνόρθ. κ. ὡς οὐσ. : **εἴκοσι χρονῶ κορίτσι κι ἔχει ἀκόμη τὸ παιδιάστικο, - ἄφησε τὰ παιδιάστικα** (τὰς παιδαριωδίας)· **2)** ἀντὶ παιδιάτικος βλ.λ.

παιδιάτικος-η-ο δημ. ὁ ἰδιάζων, ὁ ἁρμόζων εἰς παιδία, παιδικός : Παλαμ.Τάφ.34,11 **σὰν ψευδὰ παιδιάτικα λογάκια πού μεθᾶνε,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 37,1 **χαρὲς παιδιάτικες, χλομές, σὰ λουλούδια ὅ τι ἀνοίγουν, - παιδιάτικο χαμόγελο, - παιδιάτικη ἀφέλεια - ἀγνωσιά.**

παιδιατρική (ἡ) νεώτ. Ιατρ. κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης ἀσχολούμενος περὶ τὰ νοσήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν.

παιδίατρος (ὁ) νεώτ. Ιατρὸς τῶν παιδικῶν νόσων.

παιδικέωρ 'Ησ. «ὁ ἐν γυμνασίῳ ὑπηρέτης» πρβλ. παιδισκιωρός.

παιδικισμός (ὁ) νεώτ. Ιατρ. ἐπὶ ἐνηλίκων ἀτόμων, ἡ διατήρησις χαρακτήρων τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀπό τε φυσικῆς καὶ ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀπόψεως, ὁ παιδομορφισμός.

παιδικός-ή-ό(ν) (παῖς) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παιδίον, ὁ παιδιάστικος : 'Αριστφ.Λυσ.415 **νέος ἔχοντ' οὐ παιδικόν,** Λυσ.21,4 **παιδικὸς χορός,** Πλάτ.Πολ. 608A **εὐλαβούμενοι πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικόν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα,** 'Αριστλ.Η Νικ.1123a,15 **παιδικὸν δῶρον** (δῶρον εἰς παῖδα), αὐτ.1119a,34 **παιδικαὶ ἁμαρτίαι,** Πολύβ.9,21,4 **τούτου δ' ἐστὶν αἴτιον ὅτι τῶν ἐν τοῖς παιδικοῖς μαθήμασι παραδιδομένων ἡμῖν διὰ τῆς γεωμετρίας οὐ μνημονεύομεν,** Στράβ.2,4,2 **ἐκ τῆς παιδικῆς μετρήσεως,** Πάπ. παιδικὸς χιτών, Μηναῖ. 12,6 Συνξ. **καὶ πρὸ τῆς παιδικῆς τιθηνούμενος ἡλικίας,** Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.22 **καὶ μὲ παιδικὴν χάριν,** Παλαμ.Τάφ.21,6 **καὶ σταυρῶστέ του μ' αὐτοὺς τὰ παιδικὰ χεράκια·** ‖ νεώτ. νομ. **παιδικὰ δικαστήρια** δικαστήρια εἰς ὧν τὴν δικαιοδοσίαν ὑπάγονται τὰ ἐγκλήματα τῶν ἀνηλίκων· **2)** ὁ παιδαριώδης· Φώτ.369,22 **«λέγεται δὲ** παιδικὸν καὶ τὸ παιδαριῶδες, οἷον τὸ ἁρμόζον παιδί» : Πλάτ.Φίλ.49Α **εἰ μέλλομεν τὸν παιδικὸν ἰδόντες φθόνον,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1176b,33 ἠλίθιον καὶ **λίαν παιδικόν·** **3)** ὁ παιγνιώδης, ὁ διασκεδαστικός : Ξεν.'Αγησ.8,2 **καὶ μὴν μετεῖχε μὲν ἥδιστα παιδικῶν λόγων,** Πλάτ.Κρατ.406C **τὸν δὲ παιδικὸν οὐδὲν κωλύει διελθεῖν·** **4)** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἀγαπητὸν παῖδα, ὁ ἐρωτικός : Βάκχ.ἀπ.3,12 **παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται,** Ξεν.ΚΠ 1,4,27 **εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου ἐπιμνησθῆναι·** ‖ **τὰ παιδικὰ** ἐνν. μέλη, οἷον τὸ 29 εἰδύλλιον τοῦ Θεοκρίτου· **5)** **τὸ παιδικὸν** ὡς οὐσ. ὁ ἐρώμενος : Πάπ. **μηδὲ παλλακὴν μηδὲ παιδικὸν ἔχειν·** ‖ ὁμ. πληθ. **τὰ παιδικὰ** ὡς οὐσ. ἀείποτε ἐπὶ ἑνὸς προσώπου κ. συνήθ. ἀναφορ πρὸς παῖδα ἄρρενα, ὁ ἐρώμενος, τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον : Σοφ.ἀπ.153 **τὰ παιδίχ', ὡς ὁρᾷς, ἀπώλεσας,** Θουκ.1,132 **παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ,** Πλάτ.Συμπ.178E **στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν·** ‖ σπαν. ἐπὶ κορασίου : Κρατῖν.258, Εὐπ.327· ‖ κ. γεν. : Φιλόστρ.'Ηρ.2,7 **ἐπῳδὰς καὶ τέχνας, αἷς τὰ παιδικὰ θέλξουσι** (σχόλ. «ταῦτα ἐπὶ τῶν ἀρρένων· ἐνταῦθα δὲ παρεχρήσατο τῇ λέξει»)· ‖ μσν. ὁμ. κτ. πληθ. τὸ ἔργον, ᾧ προσέχων τις χαίρει : Πλάτ.Γοργ.482A **τὴν φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδικά** (τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἐμὴν ἐρωμένην)· πρβλ. Λιβάν.Λόγ.59,133.

παιδικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ὁ χαρακτὴρ τοῦ παιδικοῦ, ἡ ἀφέλεια.

παιδικυνηγεσία (ἡ) πάπ. ἀ. τὸ παιδικυνηγέσια, ἡ καταδίωξις, τὸ κυνήγημα τῶν παίδων.

παιδικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον παιδικὸν βλ.λ. : Πλάτ.Λύσ.211A **παιδικῶς καὶ φιλικῶς .. ἔφη,** Πολύβ.3,11,7 **ἀσμένως κατανεύσαντος καί τι καὶ προσαξιώσαντος παιδικῶς,** Πλούτ.Θησ.8.

παιδῖνορ 'Ησ. «παιδίσκη».

παιδιογέρων-οντος (ὁ) μτγν. κ. μσν. γέρων ἔχων φρένας παιδίου : Παλλάδ.Λαυσ.53, Νικ.Χων. 282A (κώδ. παιδαριογέρων).

παιδιόθεν ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἀπὸ μικρὸ παιδί : ΚΔ Μᾶρκ.9,21 **πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ ; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν,** Παχυμ.Γ Μιχ.Παλαιολ.82D **κατ᾽ ἀρετὴν παιδιόθεν συνήθης.**

παιδιομετρία (ἡ) νεώτ. ἀ. παιδομετρία.

παιδίον (τὸ) κ. μσν. κ. **παιδίν**, νεώτ. δημ. **παιδί**, ὑποκορ. **παιδάκι**, μεγεθ. **παίδαρος**, ὑποκορ. τοῦ **παῖς**, μικρὸς παῖς : 'Ηρ.1,110 **κελεύει σε 'Αστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο λαβόντα θεῖναι ἐς τὸ ἐρη-**

μότατον τῶν ὀρέων, Ἀριστφ.Εἰρ.50 ἐγὼ δὲ τὸν λόγον γε τοῖσι παιδίοις καὶ τοῖσιν ἀνδρίοισι.. φράσω, Πλάτ.Λύσ.212Ε τὰ νεωστὶ γεγονότα παιδία.. ὅταν κολάζηται ὑπὸ τῆς μητρός, ΚΔ Ματθ. 19,14 ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με, αὐτ.Λουκ.1,80, Διγεν.Ἀκρ.1458 ἅπας γὰρ νοῦς ἀνθρώπινος ἐκπλήττει τὸ τοιοῦτον | πῶς ἔφθασε τὴν ἔλαφον παιδὶ χωρὶς τοῦ ἵππου, Σολωμ.Λάμπρ.5,) κι ὅταν ἀκούω ξένο παιδὶ κοντά μου | μάννα νὰ λέῃ, Κάλβ.Τὸ Φάσμα 7,2, Παλαμ.Τάφ.38,9 βάλθηκε μὲ τῶν παιδιῶν | τὴ σάρκα νὰ χορτάσῃ, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 51,15 μὰ τὸ στοιχειὸ τοῦ πηγαδιοῦ |.. τὸν ἥσκιο ἁπλώνει ἑνὸς παιδιοῦ | πεντάμορφου μέσ' στὰ νερά του, - ὅμορφο - συμπαθητικὸ - ἔξυπνο παιδί, - παιδὶ τοῦ δρόμου (ἀγυιόπαις, ἀλητάκι)· ‖ φρ. ἐκ παιδίου ἐκ μικρᾶς, παιδικῆς ἡλικίας, παιδιόθεν : Ξεν.ΚΠ 1, 6,20 σύ τε γάρ με.. ἐκ παιδίου ἐπαίδευες· **2)** μτ. γενικ. ὑποκειμ. τὸ παιδίον τινὸς τὸ τέκνον, ὁ γόνος, τὸ παιδί του : Ἡρ.2,119 λαβὼν γὰρ δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων ἔντομά σφεα ἐποίησε, ΚΔ Ἰω.4,49 Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου, Πρόδρ.1,119 εὐθὺς τὸ βράσσειν τὸ θερμόν, λέγει πρὸς τὸ παιδίν του, Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.250,25 ἔρχονται οἱ μάννες γιὰ νερό, γνωρίζουν τὰ παιδιά τους, Λασκαρ.Μυστ.30 μιὰ οἰκογένεια ποὺ θέλει.. νὰ δώσῃ καλὴν ἀνατροφὴν εἰς τὰ παιδιά της, Βιζυην.60,24 (ἐκδ.Φέξη) κι ἡ δόλια μου ματιὰ θολή· | παιδί μου, ὥρα σου καλή· ‖ παροιμ. φρ. τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὅμοια πρὸς τὸν πατέρα ποιούντων : Κωμ. Ἀδέσπ.672· ὁμ. : Στράβ.10,3,15 τῆς μητρὸς τὸ παιδίον· κ. δημ. αὐτὸς εἶναι παιδὶ τῆς μάννας του - τοῦ μπαμπᾶ του· ‖ κ. ὡς τρυφερὰ προσφώνησις πρὸς ἀγαπώμενον ἢ ἐρώμενον πρόσωπον : πρόσεξε, παιδί μου,-ἔλα κοντά μου, παιδί μου, Βιζυην. 151,12 (ἐκδ.Φέξη) ἔλα καὶ σὺ δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου | καὶ κοιμήσου· **3)** κτ. συνεκδ. πᾶς νέος ἄνθρωπος, ἔφηβος, νεαρός : ἤμουν παιδὶ ἀκόμα ὅταν πρωτόγραφα - ὅταν ἄνοιξα τὸ μαγαζί· κ. ὡς προσφώνησις : καλῶς τὰ παιδιά, - γειά σου, παιδί· **4)** εἰδ. νεαρός, μικρὸς δοῦλος, ὑπηρέτης : Ἀριστφ.Βάτρ.37 παιδίον, παῖ ἠμί, παῖ, αὐτ.Νεφ.132 ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν ; παῖ, παιδίον, - ἔστειλα τὸ παιδὶ νὰ μοῦ φωνίσῃ· **5)** δημ. ἄνθρωπος ἁπλοῦς, ἀφελὴς τὰ αἰσθήματα, εὔπιστος, μὲ παιδικὴν ψυχή : μὴ γίνεσαι παιδί, καημένε !, Παλαμ.Μεγάλος Εἶσαι 4 κι ἂν περιμένῃς | τὸ μῖσος ποὺ ἕρπει γυρεύοντάς σε βάγια νὰ στρώσῃ γιὰ νὰ διαβαίνῃς, (παιδὶ ποὺ θά 'σαι ! · **6)** ἐν εἰδ. ἐνν. τὸ παιδίον παιδικὴ νόσος, πιθ. οἱ σπασμοί : Ἱππ.Ἀέρ.3 (ἀμφ.ἀνάγν. ἀντὶ παιδικόν).

παιδίος (ὁ) μτγν. βαρβαρισμὸς ἀντὶ παιδίον : Πλούτ.Ἀλέξ.27 ἔνιοι δέ φασι τὸν μὲν προφήτην ἑλληνιστὶ βουλόμενον προσειπεῖν μετά τινος φιλοφροσύνης.. εἰπεῖν, ὦ παιδίος, ἀντὶ τοῦ νῦ τῷ σῖγμα χρησάμενον.

παιδιότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ παιδικὴ ἡλικία : Ἀκύλ.ΠΔ Ψαλμ.109(110),3, Ἐπιφάν.1,610.

παιδιοτροφῶ-έω μτγν. δ.γρ. τοῦ παιδοτροφῶ βλ.λ. : Μᾶρκ.Αὐρ.4,32.

παιδιόφραστος διήγησις τῶν τετραπόδων ζῴων (ἡ) μσν. δημῶδες ἑλληνικὸν στιχούργημα ποιηθὲν πιθανῶς κατὰ τὸν 14ον αἰ. καὶ περιγράφον συνέλευσιν πάντων τῶν τετραπόδων, σαρκοφάγων καὶ φυτοφάγων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ λέοντος : Carm.Gr.Medii aevi., ed. Wagner, Lips. 1874.

παιδισκάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδίσκη : Μέν.Μισ.3 παιδισκάριόν με καταδεδούλωκ' εὐτελές, ὃν πώποτ' οὐδεὶς τῶν πολεμίων, Φιλ.2,451 εὔμορφα παιδισκάρια.. ὄφεως κάλλει καὶ τῇ περὶ λόγους χάριτι πορθοῦντα τοὺς κεκτημένους, Λουκ.Νεκρ.Δ 27,7 ὑπὸ δὲ τοῦ τυχόντος παιδισκαρίου καὶ δακρύων ἐπιπλάστων καὶ στεναγμῶν ἑάλως ὁ γενναῖος, Ἡλιόδ.Αἰθ.1,11 Θίσβη παιδισκάριον ἦν αὐτῇ.

παιδισκεῖος-α-ον μτγν. πάπ. ὁ ἁρμόζων εἰς παιδίον : Πάπ. παιδισκεῖον χλανίσκιον· **2)** τὸ παιδισκεῖον ὡς οὐσ. οἴκημα παιδισκῶν, πορνεῖον, μπορδέλο : Ἀθήν.10,437F πορευόμενος μετά τινων γνωρίμων ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον.

παιδίσκη (ἡ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ παῖς, νεαρὰ κόρη, κοράσιον· Φρύν.239 «παιδίσκη· τοῦτο ἐπὶ τῆς θεραπαίνης οἱ νῦν τιθέασιν· οἱ δ' ἀρχαῖοι ἐπὶ τῆς νεάνιδος, οἷς ἀκολουθητέον» : Ξεν.Ἀν.4,3,11 καὶ παιδίσκας ὥσπερ μαρσίπους ἱματίων κατατιθεμένους ἐν πέτρᾳ ἀντρώδει, Ἀναξίλ.22,26, Μέν.102· ‖ παιδίσκη νέα ἐπὶ γυναικὸς ἐγγάμου : Πλούτ.Κικ.41 ἐρχομένῃ δὲ τῇ θυγατρί, παιδίσκῃ νέᾳ· **2)** νεαρὰ δούλη, σκλάβα : Λυσ. 1,12 ἵνα σύγε,.. πειρᾷς ἐνταῦθα τὴν παιδίσκην, αὐτ.13,67 ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξαγαγὼν ἁλίσκεται, ΚΔ Γαλ.4,22 Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας· ‖ γεν. δούλη, ὑπηρέτρια : ΚΔ Μᾶρκ.14,66 ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, αὐτ.Λουκ.12,45 τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.23 συχνὰ συχνὰ συνέβαινε νὰ ξεχάσῃ ἡ μικρὰ παιδίσκη,.. τὸ εἶδος, τὸ ὁποῖον ἐστάλη ν' ἀγοράσῃ· **3)** ἡ πόρνη, ἡ πουτάνα : Ἡρ.1,93 καὶ αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι, Ἰσαῖ.6,19, Πλούτ Περ.24 παιδίσκας ἑταιρούσας τρέφουσαν, Ἀθήν. 10,437Ε αἱ δημόσιαι παιδίσκαι.

παιδίσκιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παιδίσκη βλ.λ.: Ἀριστφ.Βυζ. ἐν Μύλλ.429.

παιδισκίωρος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων τὴν ἐπιμέλειαν τῶν παιδισκῶν βλ.λ.

παιδίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ παῖς, μικρὸν παιδίον, μικρὸς υἱός· Ἡσ. «οἱ ἐκ παίδων εἰς ἄνδρας μεταβαίνοντες» : Ἀριστφ.Ἐκκλ.1146 ἐλευθέρως καλεῖν γέροντα, μειράκιον, παιδίσκον, Ξεν.Ἑλλ.5,4, 32 ὅστις μέντοι παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος, Πολύβ. 31,4,9 τὸν φιλομήτορα βασιλέα, παιδίσκον ὄντα, Δίων Κ 54,9 Μιθριδάτῃ τινὶ τὴν Κομμαγηνὴν.. παιδίσκῳ ἔτ' ὄντι ἐπέτρεψε, Πάπ. Ἑρμείνου παιδίσκου καὶ αὐτοῦ κληρονόμου.

παιδισμός (ὁ) νεώτ. ἄ. παιδικισμὸς βλ.λ.

παιδιστί ἐπίρρ. μτγν. ὡς παιδίον : Ὠριγ.3,265Α οὐ γὰρ ἐπιστάμενος παιδιστί, ἵν' οὕτως εἴπω, λαλεῖν, βιάζομαι.

παιδιώδης-ους-ες (παιδιά) κ. μσν. ὁ πλήρης παιγνιδίων, ὁ παιγνιώδης, ὁ ἀστεῖος : Ἴων.Χ'Ἰστ.1 παιδιώδη παρ' οἶνον· ‖ ὁ ἀγαπῶν τὰς παιδιάς, τὰς διασκεδάσεις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1150b,16 δοκεῖ δὲ καὶ ὁ παιδιώδης, ἀκόλαστος εἶναι· ‖ ὁμ. τὸ παιδιῶδες ὡς οὐσ. : Πλούτ.Ἠθ.68Α οὔτε τέρπει τὸ βωμολόχον καὶ παιδιῶδες· **2)** (παιδίον) ὁ παιδαριώδης : Διον.Ἁλ.Πομπ.6 τούτων δὲ τὸ μὲν ἴσον καὶ τὸ ὅμοιον, παιδιῶδες, Τζέτζ.Ἐξήγ. Ἰλ.125,21 παιδιώδεις ἀπορίας ἐπέλυσαν.

παιδνός-ή-όν (συντετμ. τ. τοῦ παιδινός) κ. -ός -όν (Εὐρ.ΙΖ 1271), ὁ παιδαριώδης, ὁ παιδικός : Αἰσχ. Ἀγ.479 τίς ὧδε παιδνὸς ἢ φρενῶν κεκομμένος, Διόδ.Ταρ.ΑΠ 7,632 παιδνὰς αὐτίκ' ἔτεινε χέρας, Εὐστ.Πον.115,52 τὸ κατ' ἀγροικίαν παιδνόν τε καὶ ἀφελές· **2)** τὸ ἀρσ. παιδνὸς ὡς οὐσ.παῖς, παιδίον: Ὀδ.Φ 21 πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς παιδνὸς ἐών, αὐτ.Ω 338, Καλλ.Δία 57 ἀλλ' ἔτι παιδνὸς ἐὼν ἐφράσσαο πάντα τέλεια, Τζέτζ.Λυκόφρ.178 παιδνῷ δ' οὔνομα θῆκε Πυρίσσοον· ‖ τὸ θηλ. παιδνὴ ὡς οὐσ. ἡ παιδίσκη, τὸ κοράσιον : Χριστόδ. Ἔκφρ.413 Μοιρὼ.. ἣν ἔτι παιδνὴν ἔτρεφον εὐεπίης ἡρωίδος Ἴδμονα Μοῦσαι.

παιδοβάτιον Ἡσ. «εἶδος ἀμπέλου».

παιδοβόλι (τὸ) δημ. πλῆθος, συρροὴ παιδίων, παιδομάζωμα, παιδοθέμι.
παιδοβόρος-ον (βορά) ὁ τρώγων παῖδας: Αἰσχ. Χο.1068 **παιδοβόροι** μόχθοι Θυέστου· προλ.Νόνν. Δ 21,120 **παιδοβόροις γενύεσσι.**
παιδοβοσκός-όν μτγν. ὁ βόσκων, φυλάττων παῖδας, ὁ παιδαγωγός: Λουκ.Λεξιφ.13 **ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἄρξαίμην κατά σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.**
παιδοβρὼς-ῶτος (ὁ,ἡ) μσν. ἐπίθ. τοῦ Κρόνου, ὁ καταβροχθίζων παῖδας: Εὐστ.86,13 **τὸν παιδοβρῶτα πατέρα Κρόνον.**
παιδοβρωσία (ἡ) μτγν. μσν. τὸ καταβροχθίζειν παῖδας: Δαμάσκ.'Αρχ.377.
παιδόβρωτος θοίνη (ἡ) μτγν. ἡ καθ' ἣν ἐγένετο βρῶσις παιδός, εὐωχία: Λυκόφρ.1199 **τὰς παιδοβρώτους ἐκφυγοῦσ' ὁμευνέτου θοίνας ἀσέπτους** (ἐπὶ τοῦ Ταντάλου).
παιδογαμία (ἡ) νεώτ. βιολ. περίπτωσις ἑνώσεως δύο γαμετῶν, προελθόντων διὰ κυτταροτομίας ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μητρικοῦ κυττάρου.
παιδόγγονα (τὰ) μσν. κ. δημ. παιδιὰ καὶ ἐγγόνια, οἱ ἀπόγονοι: 'Ερωτόκρ.5,1515 **ἐκάμασι παιδόγγονα, κι ὅλα γενῆκαν πλούσα,** Στάθ.3,520· || ἐπὶ εὐχῆς: **νὰ χαίρεσαι τὰ παιδόγγονά σου.**
παιδογγονῶ μσν. ἔχω παιδιὰ καὶ ἐγγόνια, παιδόγγονα: Γύπ.5,326.
παιδογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. εἰδικὴ περίπτωσις παρθενογενέσεως, παρουσιαζομένη εἴς τινα ἔντομα, ἀ. παιδογονία.
παιδογεννῶ δημ. γεννῶ παιδία: Βλαστ.Συνμ.58.
παιδογόνια (τὰ) μτγν. (ἐνν. ἱερά), ἑορτὴ ἐπὶ τῇ γεννήσει παιδίου: Διόδ.Σ 33,13.
παιδογονία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ γέννησις παίδων: Πλάτ.Συμπ.208E **διὰ παιδογονίας ἀθανασίαν καὶ εὐδαιμονίαν,** 'Ηλιόδ.ΑΙθ.10,40 **συνεῖναι θεσμῷ παιδογονίας ἐφίημι·** || ἐπὶ μητρός: 'Αθήν.'Ιατρ.π. 'Ορειβ.7,3· **2)** νεώτ. ἡ παιδογένεσις βλ.λ.
παιδογόνος-ον (γονή) ὁ γεννῶν τέκνα: Εὐρ.'Ικ. 629 **τᾶς παλαιομάτορος παιδογόνε πόριος 'Ινάχου·** || ὁ παρέχων γέννησιν εἰς τὰ παιδία: Διοσκ. 'Επιγρ.ΑΠ 5,53 **παιδογόνῳ.. Κύπριδι τερπόμενος·** **2)** ὁ δίδων γεννητικὴν δύναμιν: Θεόκρ.'Επιγρ.4,4 **π- φάλης·** || ἐπὶ πηγῆς, ἡ ἔχουσα ἰδιότητας ἐπιτρεπούσας τὴν τῶν ἀφροδισίων λειτουργίαν: Θεόφρ.Φ) 9,18,10 **ἐνιαχοῦ μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ παιδογόνον φασὶν εἶναι γυναιξίν, ὥσπερ ἐν Θεσπιαῖς,** 'Αθήν.2,41F **ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησιν ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνον.**
παιδογονῶ δημ. γεννῶ παιδία: Βλαστ.Συνμ.157.
παιδογραφία (ἡ) μσν. ἡ γραφή, σημείωσις τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παιδίον ἐγεννήθη: Βασιλικὰ 38,1,3 **διὰ τῶν παιδογραφιῶν καὶ δι' ἑτέρων ἀποδείξεων** (σχόλ. **«ὡς** ὅταν οἱ πατέρες ἀπογράφωνται κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐγεννήθη τὰ τέκνα»).
παιδοδιδασκαλία (ἡ) μσν. ἡ διδασκαλία τῶν παίδων: Μιχ.'Ακομ.10.
παιδοδιδάσκαλος (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. ὁ διδάσκαλος παίδων: Σχόλ.Εὐρ.'Ορ.1492.
παιδόεις-εντος-εσσα-εν ἀ. παιδοῦς βλ.λ.
παιδοθέμι (τὸ) δημ. ἡ συρροὴ πλήθους παιδίων, τὸ παιδοβόλι: Βλαστ.Συνμ.157.
παιδόθεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἀ. παιδιόθεν· 'Ησ. «παιδόθεν· ἀρχῆθεν, ἐκ ῥίζης, ἀπὸ γενέσεως, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας»: 'Ιβυκ.1,10, Λουκ.Φιλόπ.19 **ὁρῶ δὲ Κράτωνα τὸν πολιτικόν, παιδόθεν φίλον ὄντα καὶ συμποτικόν,** Θεμίστ.Λόγ.25,310D.
παιδοθετῶ-έω μσν. υἱοθετῶ: Κ Μανασσ.Χρον. 6140 **τὸν Μιχαὴλ . τῇ γαμετῇ παιδοθετεῖ.**
παιδοκομία (ἡ) λεξ. κ. νεώτ. τέχνη τῆς ἀνατροφῆς **καὶ περιποιήσεως** μικρῶν παιδίων, ἰδ. ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως· 'Ησ. «παιδοτροφία».
παιδοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παιδοκομίαν βλ.λ.
παιδοκόμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐπιμελούμενος καὶ ἀνατρέφων παιδία· 'Ησ. «παιδοτρόφος»: Κύριλλ.49,680 **παιδοκόμοι ὥσπερ τοῖς ἐξ ἐθνῶν γεγόνασιν οἱ μακάριοι μαθηταί,** Νόνν.Δ 5,378.
παιδοκομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **παιδοκομάω,** τρέφω, περιποιοῦμαι, ἀνατρέφω παιδία· Σουΐδ. «παιδοκομοῦντα· παῖδα τρέφοντα»: Αἰμίλ.ΑΠ 7, 623 **τὰ μητρὸς φίλτρα καὶ εἰν 'Αΐδῃ παιδοκομεῖν ἔμαθεν,** Κύριλλ.2,46 **παιδοκομεῖ μὲν ὁ νόμος, τέλειοῖ δὲ λοιπὸν τὸ τοῦ Χριστοῦ μυστήριον·** || ὁμ. μέσ. κ. μτφ.: Κύριλλ.322 **διὰ τοῦ Μωσέως παιδοκομεῖσθαι τὸν 'Ισραήλ·** **2)** δημ. ἰδ. ἐν Μάνῃ, ἐπὶ γυναικός, γεννῶ τέκνα: **εἶναι πενήντα χρονῶν καὶ παιδοκομάει ἀκόμα.**
παιδοκόραξ-ακος (ὁ) μτγν. ἐπὶ παιδεραστοῦ, ὁ δίκην κόρακος κυνηγῶν τὰ παιδία, ὁ ἀπλήστως ἐφιέμενος τῶν παίδων: Διοσκ.'Επιγρ.ΑΠ 12,42 **βλέφον ἐς 'Ερμογένην πλήρει χερί, καὶ τάχα πρήξεις παιδοκόραξ ὧν σοι θυμὸς ὀνειροπολῇ.**
παιδοκόρης (ὁ) 'Ησ. «'Ερμῆς τιμᾶται ἐν Μεταποντίοις».
παιδοκράτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ ἄρχων ἐν τοῖς παισίν, ὁ φύλαξ· 'Ησ. «κουράτωρ, τροφεὺς παίδων».
παιδοκτίζω μτγν. ἀδόκ. τ. ἀντὶ παιδοποιῶ· 'Ερωτιαν.282 «οὐ παιδοκτίσει· οὐ παιδοποιήσει, κτίσαι γὰρ τὸ ποιῆσαι».
παιδοκτονία (ἡ) μτγν., μσν κ. νεώτ. ὁ φόνος παιδίου, τέκνου, κ. ἰδ. βρέφους, βρεφοκτονία: Φίλ.2,27, Γρηγ.Νύσσ.2,872C, Θεοφύλ.Σ 'Επιστ.30,49· κ. κτ. πληθ.: Προκ.Μυστ.46 **παιδοκτονίαι πολλαὶ ἐθελουσίων ἀμβλώσεων.**
παιδοκτόνος-ον (κτείνω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ παιδίων, τέκνων: Σοφ.'Αντ. 1305 **σοὶ .. τῷ παιδοκτόνῳ,** Εὐρ.'Ηρ.835 **παιδοκτόνους φρενῶν ταραγμούς,** αὐτ.1381 **ἡμᾶς ἔχεις παιδοκτόνους σούς,** Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠλ.137,5 **ἔρρε καὶ ἐν κηρῷ, παιδοκτόνε·** || γεν. ὁ φονεύων μικρὰ παιδία: 'Οππ.'Αλ.5,586.
παιδοκτονῶ-έω φονεύω παῖδας, τέκνα: Εὐρ. 'Ηρ.1280 **παιδοκτονήσας δῶμα θριγκῶσαι κακοῖς,** Γρηγ.Νύσσ.2,907Α **'Αβραὰμ παιδοκτονοῦντα,** 'Ιω.Χρυσ.1,797,Β· κ. παθ.: ΨΧρυσ.6,649D.
παιδολετὴρ-ῆρος (ὁ) λεξ., θηλ. **παιδολέτειρα** κ. **παιδολέτρια** κ. **παιδολέτις,** ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ παίδων, τέκνων, ὁ παιδολέτωρ· || Σουΐδ.
παιδολέτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ παιδολετὴρ βλ.λ.: Μηδ.849 **πόλις ἢ φίλων πόμπιμόν σε χώρα τὰν παιδολέτειραν ἕξει ;,** ΑΠλ.4,138.
παιδολέτις-ιδος (ἡ) ἐπίγρ. κ. **-έτρια** ('Ησ.) θηλ. τοῦ παιδολετὴρ βλ.λ.: ΑΠ 3,3 **ἦγε δ' ἐς ὀφθαλμοὺς λαμπάδα παιδολέτιν.**
παιδολέτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ φονεὺς τῶν ἑαυτοῦ τέκνων, ὁ παιδοφόνος: Αἰσχ.'Επτ.726 **παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει,** Εὐρ.Μηδ.1393 **φεῦ, φεῦ, μυσαρὰ καὶ παιδολέτορ.**
παιδολό(γ)ι (τὸ) δημ. περιληπτ. **πολλοὶ παῖδες,** πλῆθος παίδων, οἱ ἔν τινι συνοικίᾳ ἢ τμήματι συνοικίας παῖδες: **τὸ παιδολόϊ τῆς γειτονιᾶς μου - τοῦ δρόμου ποὺ εἶναι τὰ σπίτι μου, - στὸ χορὸ ἦταν πολὺ παιδολόγι.**
παιδολογία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐκλογὴ παίδων· **2)** νεώτ.κλάδος τῆς παιδαγωγικῆς, περιλαμβάνων τὰ τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν παίδων.
παιδόλογο (τὸ) δημ. ἐν χρ. κτ. πληθ. **-α** λόγοι εἰς παῖδας ἀνήκοντες, ἰδιάζοντες, παιδαριώδεις: **ἄς λείψουν τὰ παιδόλογα.**
παιδολυμάς-άδος (ἡ) (λύμη) ὁ καταστρέφων, ἀπολλὺς τοὺς παῖδας: Αἰσχ.Χο.605 **ἁ παιδολυμὰς τάλαινα Θεστιάς.**

παιδομάζωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ ἐπὶ τουρκοκρατίας γενομένη ἁρπαγὴ μικρῶν χριστιανοπαίδων, οἵτινες ἐκτουρκιζόμενοι κατετάσσοντο μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των εἰς τὸ τάγμα τῶν γενιτσάρων· **2)** συρροὴ πολλῶν παιδίων, παιδολόγι, παιδοθέμι.

παιδομαθής-οῦς-ές (μανθάνω) ὁ μαθὼν ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, ὁ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας διδαχθεὶς καὶ μαθών τι : Ἱππ.Νόμ.2 **παιδομαθέα γενόμενον ἐν τρόπῳ ὁκοῖος εὐφυὴς πρὸς μάθησιν ἔσται·** ‖ ὁ προώρως ἐπιδοὺς εἴς τι : Ἀντιδ.2,5 **καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν**, Πολύβ.3,71,6 **ὁρμῆς δὲ πλήρη καὶ παιδομαθῆ περὶ τὰ πολεμικά**, Λογγῖν.Ὕφ.44,3 **παιδομαθεῖς εἶναι δουλείας δικαίας.**

παιδομάθια (ἡ), ἰων. -ίη ἡ ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ μάθησις, ἀντίθ. ὀψιμαθία : Ἱππ.Νόμ.2,3.

παιδομανής-οῦς-ές (μαίνομαι) μτγν. ὁ ἐμμανῶς τοὺς παῖδας ἀγαπῶν : Ἀλέξ.Αἰτ.5,5 **παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πόθην ἴσον**, Μελέαγρ.ΑΠ 5,207 **οὔ μοι παιδομανὴς κραδία·** ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ παιδεραστής : Πλούτ.Ἠθ.88F **οὐκοῦν μηδὲ μοιχὸν λοιδωρήσῃς, αὐτὸς ὢν παιδομανης**, Ρουφῖν. Ἐπιγο.ΑΠ 5,18 **οὐκέτι παιδομανής, ὡς πρίν ποτε, νῦν δὲ καλοῦμαι θηλυμανής.**

παιδομάνι (τὸ) δημ. ἐπιτατ. περιληπτ. τὸ πολύ, τὸ ὑπερβολικὸν πλῆθος παίδων.

παιδομανία (ἡ) μτγν. ὁ περὶ τὰ παιδία μανικὸς ἔρως : Πλούτ.Ἠθ.769Β.

παιδομετρία (ἡ) νεώτ. πρακτικὸς κλάδος τῆς πειραματικῆς παιδαγωγικῆς καὶ παιδολογίας, ἀσχολούμενος περὶ τὴν μέτρησιν τῶν σωματικῶν ὀργάνων καὶ τῶν ψυχικῶν ἱκανοτήτων τοῦ παιδός.

παιδομετρική (ἡ) νεώτ. ἡ παιδομετρία βλ.λ.

παιδομήτωρ-ορος (ἡ) μσν. ἡ μήτηρ παίδων : Κ.Μανασσ.Χρον.6228 **τεκνουργὸς παιδομήτωρ.**

παιδομιξία (ἡ) μσν. μῖξις σαρκικὴ μετὰ ἄρρενος παιδός, ἀρσενοκοιτία: Ἐξομολογ.119Β **ἐφθάρης εἰς κτηνοβάτειαν ἢ παιδομιξίαν.**

παιδομορφισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς σωματικῆς διαπλάσεως χαρακτηριζομένη διὰ τῆς παραμονῆς, ἐπὶ ἀτόμου ὑπερβάντος τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, μορφολογικῶν χαρακτήρων ἀνηκόντων εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἄ. παιδικισμός.

παιδονομία (ἡ) ἡ ἀνατροφή, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν παίδων : Ἀριστλ.Πολ.1335b,4 **ἐπιστήσασι μὲν μᾶλλον λεκτέον ἐν τοῖς περὶ τῆς παιδονομίας· 2)** τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ἀξίωμα τοῦ παιδονόμου : Ἀριστλ. 1322b,39 **γυναικονομία νομοφυλακία, παιδονομία.**

παιδονομικός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παιδονόμον βλ.λ. : Ἐπιγρ. **παιδονομικοὶ νόμοι.**

παιδονόμος (ὁ) (νέμω) κ. νεώτ. «ἐν ταῖς δωρικαῖς πόλεσι, ἐπόπτης τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων, ἔφορος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως : Ξεν. Λακ.2,2, Ἀριστλ.Πολ.1300a,4 **παιδονόμος δὲ καὶ γυναικονόμος .. ἀριστοκρατικόν, δημοκρατικὸν δ' οὔ . . , οὐδ' ὀλιγαρχικόν**, Στράβ.10,4,20 **καθ' ἕκαστον δὲ ἀνδρεῖον ἐφέστηκε παιδονόμος·** **2)** νεώτ. ὁ ἐκ διορισμοῦ ἐπιμελούμενος τῆς εὐταξίας τῶν παίδων ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τῷ σχολείῳ, ὁ ἐπιστάτης : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.38 **πότε ὡς παιδονόμος τοῦ σχολείου.**

παιδονομῶ-έω μτγν. εἶμαι παιδονόμος βλ.λ.) : Ἀρτεμίδ.Δαλδ.2,30.

παιδόπαις-παιδος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ τοῦ παιδὸς παῖς, ὁ ἔγγονος.

παιδοπίπης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατοπτεύων, κρυφοκοιτάζων τοὺς παῖδας, ὁ παιδεραστής : Ἀθήν.13,563C **παιδοπῖπαι ὄντες καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα**, Θεοδωρ.Θεραπ.103,11 **λαγνιστάτους καὶ παιδοπίπας.**

παιδοπνίκτρια (ἡ) μσν. ἡ τοὺς παῖδας πνίγουσα, ἡ παιδοκτόνος : Ἀνών.Διήγ.ἐν Σάθ.5,575.

παιδοποιήσιμος-ον σχόλ. ἐπὶ γυναικός, ἡ πρὸς παιδοποιίαν ἱκανὴ ἢ προωρισμένη : Σχόλ.Σοφ. Ἀντ.569.

παιδοποίησις εως (ἡ) (παιδοποιῶ) κ. νεώτ. ἡ παιδοποιία : Πλάτ.Νόμ.947D **καὶ κόρας ἑπομένως ἐξόπισθεν ὅσαι τ' ἂν γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπηλλαγμέναι τυγχάνωσι.**

παιδοποιητής (ὁ) (παιδοποιῶ) λεξ. ὁ παιδοποιός.

παιδοποιία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ γέννησις παίδων, τέκνων : Πλάτ.Πολ.423Ε **τήν τε τῶν γυναικῶν κτῆσιν καὶ γάμων καὶ παιδοποιίας**, Ὀκελλ.4,4, Πορφ.Μαρκ.) κ. κτ. πληθ. : Πλάτ.Συμπ.192Β **παιδοποιίας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει· 2)** ἡ υἱοθεσία : Ἀριστλ.Πολιτ.1274b,3 **νομοθέτης δ' αὐτοῖς ἐγένετο φιλόλαος περί τ' ἄλλων τινῶν καὶ περὶ τὰς παιδοποιίας.**

παιδοποιϊκός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδοποιίαν : Ψελλ.Ἑρμ.144,13.

παιδοποιός-όν ὁ γεννῶν παιδία : Εὐρ.Ἀνδρ.4 **δάμαρ δοθεῖσα παιδοποιὸς Ἕκτορι**, αὐτ. Φοίν.338· πρβλ.Ἰώσ. ΑΙ 4,8,23· **2)** ἐπὶ τοῦ σπέρματος, ὁ γόνιμος, ὁ γεννητικός· Ἡρ.6,68 **ὡς Ἀρίστωνα σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῆν.**

παιδοποιῶ-έω κ. νεώτ. ἐπὶ ἀνδρός, γεννῶ παιδία ἔκ τινος, τεκνοποιῶ : Εὐρ.Ἡρακλ.524 **τίς γὰρ κόρην ἔρημον ἢ δάμαρτ' ἔχειν ἢ παιδοποιεῖν ἐξ ἐμοῦ βουλήσεται ;**, Λουκ.Θε.Δ 22,1 **ὃς τοιαῦτα γεννᾷς καὶ παιδοποιεῖς·** κ. παθ. : Δημ. 794 **ἐξ ἧσπερ ὁ βάσκανος οὗτος πεπαιδοποίηται** (ἔχει γεννηθῆ)· ‖ κ. μέσ. : Εὐρ.Ὀρ.1080 **σὺ δ' ἄλλο λέκτρον παιδοποίησαι λαβών**, Ἀνδοκ.4,23 **ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικός**, Πλάτ.Πολ.449D **πῶς παιδοποιήσονται**, Αἰσχίν.2,177 **παιδοποιούμενοι δὲ ἐξ ἑταίρων· 2)** ἐπὶ γυναικός, τίκτω παιδία : Σοφ.Ἠλ.589 **καὶ παιδοποιεῖς, τοὺς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς κἀξ εὐσεβῶν βλαστόντας ἐκβαλοῦσ' ἔχεις**, Ἀριστφ.Ἐκκλ.615 **καὶ παιδοποιεῖν τῷ βουλομένῳ**, Σωρ.1,29· **3)** υἱοθετῶ : Πλούτ.Ἠθ.1000D (διόρθ. παῖδα ποιεῖσθαι)· **4)** ρηματ. π. παιδοποίησις, παιδοποιητής, παιδοποιητέον, παιδοποιήσιμος.

παιδοπόρος-ον (πόρος) μτγν. ὁ δι' οὗ διέρχεται παιδίον, οἷον ἡ μήτρα : Φίλιππ.Θεσσ.ΑΠ 9, 311 **παιδοπόρος γένεσις.**

παιδοπούλα (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ παιδόπουλο βλ.λ. : Λιβ.Ροδ.1849 **ἐβγαίνει ἐκ τὸ κελλίν της ἐκείνη καὶ οἱ καλόφωνες οἱ δύο παιδοποῦλες.**

παιδόπουλο (τὸ) μσν. κ. δημ. ὁ παῖς, ὁ ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ : Λίβ.Ροδ.1174 **ἦλθεν . . πτερωτὸν παιδόπουλον εἰς αὐτήν**, Πολίτ.Ἐκλ.250,18 **τὰ τρυφερὰ παιδόπουλα στὴ σέλλα ἀραδιασμένα.**

παιδοσπορία (ἡ) μτγν. ἡ γέννησις παίδων : Εὐσ. 2,1241Β **γάμοι παιδοσπορίαι τε.**

παιδοσπόρος-ον ὁ σπείρων, ὁ γεννῶν παῖδας, τέκνα : Ἀριστφ.ἀπ.328 **ἄνδρας ἀπεχρήσαντο τοὺς παιδοσπόρους**, Δαμάσκ.π.Φώτ. Βιβλ.166,31.

παιδοσπορῶ-έω σπείρω, γεννῶ παιδία : Πλάτ. Φαῖδρ.205Ε **τετράποδος νόμον βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν**, Φίλ.2,20.

παιδοσύνη (ἡ) μτγν. ποι. ἀντὶ παιδεία : Μαν. 4,378 **γονέων . . παιδοσύνησιν ὀθνείων.**

παιδοσφαγία (ἡ) μτγν. σφαγὴ παίδων: Καισάρ.1005.

παιδοτοκία (ἡ) μσν. ἡ γέννησις παιδός, τόκος : Γρηγορ. Ν 1,2),24 **ὥραν παιδοτοκίας.**

παιδοτόκος-ον κ. μσν. ὁ γεννῶν παιδία, τέκνα : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.2,4 **παιδοτόκου γάμος ἔσκε βίου . . ἀρχή**, Μηναῖ.12,9 Συνξ. **παιδοτόκον μητέρα ἐργάζεται· 2)** ὁ εὐνοῶν τὴν παιδοτοκίαν, ὁ βοηθῶν κατὰ τὸν τοκετόν : Χρησμ.π.Φλέγ.37J.

παιδοτοκῶ-έω λεξ. ἐπὶ γυναικός, τίκτω παῖδα.

παιδοτρῐβεῖον (τὸ) μτγν. ὁ τόπος, ἔνθα ὁ παιδοτρίβης γυμνάζει τοὺς παῖδας: 'Ισίδ.Πηλ.95Α.
παιδοτρῐβή (ἡ) μσν. ἡ ἀνατροφὴ παίδων, ἡ διδασκαλία: Δουκ.54Β **τῆς μετὰ τοῦ 'Ιωάννου παιδοτριβῆς.**
παιδοτρῐβης (ὁ) (τρίβω) ὁ διδάσκων τοὺς παῖδας τὴν πάλην καὶ ἄλλας γυμναστικὰς ἀσκήσεις, ὁ γυμναστής: 'Αριστφ.Νεφ.973 **ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντος τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι τοὺς παῖδας,** Πλάτ.Πρωτ.312Β **οἷα παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου,** αὐτ.Γοργ.504Α **παιδοτρίβαι τε καὶ ἰατροί,** 'Επιγρ. **ὁ διὰ βίου παιδοτρίβης τῶν ἐφήβων·** || κ. μτφ.: 'Ιουλ.Λόγ.2,58C **ὁ παιδοτρίβης τοῦ τυράννου.**
παιδοτρῐβία (ἡ), Ιων. -ίη, ἡ διδασκαλία, ἡ τέχνη τοῦ παιδοτρίβου: 'Ιππ.Δι.1,24, 'Αρχιππ.51.
παιδοτρῐβικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς παιδοτρίβην· || **ἡ παιδοτριβική** (ἐνν. τέχνη) ἡ παλαιστική: 'Ισοκρ.15,181 **περὶ μὲν τὰ σώματα τὴν παιδοτριβικήν,** 'Αριστλ.Πολιτ.1338b,7 **δῆλον ἐκ τούτων ὅτι παραδοτέον τοὺς παῖδας γυμναστικῇ καὶ παιδοτριβικῇ.**
παιδοτρῐβικῶς ὡς παιδοτρίβης: 'Αριστφ.'Ιππ. 492 **ἀλλ' εὖ λέγεις καὶ παιδοτριβικῶς ταυταγί.**
παιδότριβον (τὸ) μτγν. τὸ γυμναστήριον: 'Ιω. Χρυσ.Ι,364Ε **ἐν παιδοτρίβῳ .. καὶ παλαίστρᾳ.**
παιδοτρῐβῶ-έω εἶμαι παιδοτρίβης, διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς: 'Επιγρ.· **2)** παιδεύω, γυμνάζω τοὺς παῖδας εἰς τὴν πάλην: Δημ.771 **δέδοικα μὴ δόξητέ τισιν τὸν ἀεὶ βουλόμενον εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν,** Πλούτ. 'Ηθ.795Ε **ὁ παιδοτριβῶν νέον ἐν πράγμασι κοινοῖς·** || κ. μτφ. μτ. αἰτ. πράγμ.: Πλούτ.Σύγκρ. Κικ.κ.Δημ.4 **ὡς μείζονα καὶ βαρυτέραν πεπαιδοτριβηκότι τυραννίδα τῆς ὑφ' αὐτοῦ καταλυθείσης·** κ. παθ.: Φίλ.2,265 **ψυχῆς πορνείαν ἀκολασίᾳ συντρόφῳ .. πεπαιδοτριβημένης,** 'Ιουλ. Καίσ.324D· **3)** παιδεραστῶ: Στράττ.ΑΠ 12,222 **παιδοτρίβης, λεῖον προδιδάσκων, εἰς τὸ γόνυ κάμψας, μέσσον ἐπαιδοτρίβει,** Αὐτομ.ΑΠ 12,34 **παίζων δὲ πρὸς αὐτὸν** (τὸν παιδοτρίβην) **φημί, Σὺ καὶ νύκτωρ, φίλτατε, παιδοτριβεῖς.**
παιδότριψ-ῖβος (ὁ) μτγν. ὁ παιδοτρίβης, ὁ γυμναστής: Λουκ.Τίμ.14 (δ.γρ.).
παιδοτροφία (ἡ) τὸ τρέφειν παῖδας καὶ ἡ ἀνατροφὴ αὐτῶν: Ξεν.Οἰκ.7,21 **στεγνῶν δὲ δεῖται καὶ ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία,** Πλάτ. Πολ.465C **ὅσας ἐν παιδοτροφίᾳ καὶ χρηματισμοῖς διὰ τροφὴν οἰκετῶν ἀναγκαίαν ἴσχουσι,** Δημ.613 **διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖ' ἀναλώματα καὶ λῃτουργίας ἑτέρας ἐλλελοιπότες εἰσφοράν,** Μέν.'Επιτρ.37, 'Ιώσ.ΑΙ 2,6,2· || κ. ἐπὶ ζῴων: 'Oππ.Κυν.3,161.
παιδοτρόφιον (τὸ) πάπ. πιθ. τὸ θήλαστρον βλ.λ.
παιδοτρόφος-ον ὁ τρέφων, ἀνατρέφων παῖδας, παιδοκόμος: Σιμων.124 **ἱερὰν παιδοτρόφον ποικίλας ἀλκυόνος,** Σοφ.ΟΚ 701 **γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας·** πρβλ. 'Ησ. ἐν λ. στέφανον «ἔθος ἦν, ὁπότε παιδίον ἄρρεν γένοιτο παρ' 'Αττικοῖς, στέφανον ἐλαίας τιθέναι πρὸ τῶν θυρῶν»· **2)** τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ μήτηρ: Εὐρ.'Ηρ.902 **πατέρα τάν τε παιδοτρόφον·** **3)** ἐπιθ. τῆς 'Αρτέμιδος ἐν Κορώνῃ: Παυσ.4,34,6.
παιδοτροφῶ-έω κ. μσν. τρέφω, ἀνατρέφω παιδία: 'Αριστφ.Λυσ.956 **πῶς ταυτηνὶ παιδοτροφήσω ;,** Λουκ.'Εταιρ.Δ 2,1 **μετὰ μικρὸν παιδοτροφεῖν δεήσει,** 'Ιουλ.'Επιστ.95,14 **τὴν πόλιν ὑμῶν, ὥσπερ γνησίαν θυγατέρα, παιδοτροφήσαντες·** κ. παθ.: Γεωπ.4,3.
παιδότρωτος-ον (τιτρώσκω) ὁ ὑπὸ παίδων τρωθείς: Αἰσχ.Εὐμ.496 **πολλὰ δ' ἔτυμα παιδότρωτα πάθεα προσμένει τοκεῦσιν μεταῦθις ἐν χρόνῳ.**

παιδοῦλα (ἡ) δημ. ἡ μικρὰ τὴν ἡλικίαν κόρη, κοριτσάκι: Σολωμ.Θάνατ.'Ορφ.Ι' **πές μου, θυμᾶσαι, ἀγάπη μου, ἐκείνη τὴν παιδούλα,** Παλαμ.Τάφ. 71,1 **τῆς ἀλησμόνητης νιότης κορῶνες χλωρές, ὦ παιδοῦλες·** πρβλ. παιδοπούλα.
παιδουργία (ἡ) κ. μσν. ἡ γέννησις παίδων, ἡ παιδοποιία: Πλάτ.Νόμ.775C **δεῖ μὴ τῶν σωμάτων διοκεχυμένων ὑπὸ μέθης γίγνεσθαι τὴν παιδουργίαν·** **2)** ἡ παιδοποιὸς γυνή, ἡ μητέρα: Σοφ. ΟΤ 1248 **τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι τοῖς οἷσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν.**
παιδουργός-όν (ἔρδω) μσν. ὁ γεννῶν παῖδας: Θεοφύλ.Σ 'Ιστ.185Β **τὰ παιδουργὰ μόρια.**
παιδουργῶ-έω κ. μσν. γεννῶ παιδία, παιδοποιῶ: Εὐρ.'Ιων 175 **χωρῶν δίνας τὰς 'Αλφειοῦ παιδούργει ἢ νάπος 'Ισθμιον.**
παιδοῦς-οῦντος-οῦσσα-οῦν ἀντὶ τοῦ παιδόεις -όεσσα-όεν ὁ ἔχων ἄφθονίαν τέκνων, ὁ πλούσιος εἰς παῖδας: Καλλ.ἀπ.431, Τζέτζ.Λυκόφρ.843 **τῆς γαλῆς τῆς παιδούσης καὶ παῖδας τικτούσης ἐκ τοῦ τραχήλου·** **2)** **ἡ παιδοῦσα** ὡς οὐσ. ἡ ἔγκυος: 'Ιππ.Γυν.Φύσ.99 **εἰ ἔστι παιδοῦσα** (ἡ γυνή).
παιδοφαγία (ἡ) μτγν. τὸ καταβιβρώσκειν, τρώγειν παῖδας: 'Ιω.Χρυσ.2,472,42.
παιδοφάγος-ον ὁ καταβροχθίζων παῖδας: Πίνδ.ἀπ.306 **παιδοφάγος ἰχθύς.**
παιδοφθορία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ φθορά, ἡ ἀποπλάνησις παίδων: Κλήμ.'Αλ.85,223, Θεόφιλ.Πρωτ. εἰς Αὐτολ.75 **μοιχείας καὶ παιδοφθορίας.**
παιδοφθόρος-ον μτγν. ὁ φθείρων, ὁ ἀποπλανῶν παῖδας: 'Επιφάν.2,108.
παιδοφθορῶ-έω μτγν. φθείρω, ἀποπλανῶ εἰς ἀσέλγειαν παῖδας: Κλήμ.'Αλ.85,223 **οὐ μοιχεύσεις, οὐ παιδοφθορήσεις.**
παιδοφίλης (ὁ) ὁ παιδεραστής: Θέογν.1357 **αἰεὶ παιδοφίλῃσιν ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι κεῖται δύσμορον,** Τελεκλ.49.
παιδόφῐλος-ον ὁ ἀγαπῶν τοὺς παῖδας· || **ἡ παιδοφίλη** ἐπιθ. τῆς Δήμητρος: 'Ορφ.'Υμν.40,13· || κ. συγκρ. ἐν παροιμ.: Σαπφ.47 **Γέλλως παιδοφιλωτέρα** (Ζηνόβ. «ἐπὶ τῶν ἀώρως τελευτησάντων, ἤτοι ἐπὶ τῶν φιλοτέκνων μέν, τρυφῇ δὲ διαφθειρόντων αὐτά»).
παιδοφῐλῶ-έω ἀγαπῶ τοὺς παῖδας, παιδεραστῶ: Θέογν.1318 **σὲ δὲ μή .. παιδοφιλεῖν ἐθέλοι,** αὐτ.1345 **παιδοφιλεῖν δέ τι τερπνόν,** Σόλ.25, Καλλ.ἀπ.107· || κ. παθ. ἐπὶ τοῦ παιδός: Πλάτ. Κωμ.247· πρβλ. Κόντ.Γλωσσ.Παρατ.98.
παιδοφονεύς-έως (ὁ) μτγν. ἐπ., αἰτ. -ῆα ὁ φονεὺς τῶν παίδων: Κόϊντ.2,32 **ἀνηλέα παιδοφονῆα.**
παιδοφονία (ἡ) μτγν. ὁ φόνος παιδίων: Πλούτ. 'Ηθ.727D.
παιδοφόνος-ον ὁ φονεύων παιδία: 'Ιλ.Ω 506 **ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι,** 'Ηρ.7,190 **ἦν γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα παιδοφόνος** (ἡ συμφορὰ ὅτι ἐφόνευσε τὸν ἑαυτοῦ παῖδα), Εὐρ.Μήδ.1407 **οἷά τε πάσχομεν ἐκ τῆς μυσαρᾶς καὶ παιδοφόνου τῆσδε λεαίνης,** Πορφ.'Αποχ.259,3 **παιδοφόνους καὶ πατροκτόνους·** πρβλ.Εὐρ.'Ηρ.1201 **παιδοφόνον αἷμα** (ὁ φόνος τῶν παίδων).
παιδοφόντης (ὁ) μτγν. ὁ φονεὺς παίδων, ὁ παιδοφονεύς: Φίλ.2,581.
παιδοφορῶ-έω μτγν. φέρω, ὁδηγῶ παιδία: Μελέαγρ.ΑΠ 12,52 **τετράκι δ' εὐδαίμων παιδοφορῶν ἄνεμος.**
παιδοφύλαξ-ᾰκος (ὁ) 'Επιγρ. κ. νεώτ. ὁ φύλαξ τῶν παίδων, ἄρχων δημόσιος παρὰ Στρατονικεῦσι: **μετὰ τῶν δημοσίων παιδοφυλάκων·** || νεώτ. ὁ ἐπιμελούμενος τῆς εὐταξίας τῶν παίδων.
παιδύλλιον (τὸ) μσν. μικρὸν παιδίον, παιδούλι, παιδάκι: Μιχ.'Ακομ.2,44,23.

παιδωμή (ἡ) μσν., δημ. κ. -ωμός παίδα, ταλαιπωρία, βάσανος, παιδεμός βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.1,490 **κι ὁ λογισμός της βρίσκετο σὲ παιδωμὴ μεγάλη.**

παιδώνακτας Ἡσ. «οἱ προϊστάμενοι τῆς τῶν παίδων εὐκοσμίας».

παιδῶνας Ἡσ. «τοὺς μισθοῦ ἐκ τῆς ἀγορᾶς κομίζοντάς τι».

παίδωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ υἱοθέτησις, υἱοθεσία : Ἰώσ.ΑΙ 17,2 **παρέξοντος αὐτῷ γάμου τε ἰσχὺν καὶ παιδώσεως τέκνων γνησίων.**

παιζογελῶ δημ. κ. -άω παίζω καὶ γελῶ, εἶμαι εὔθυμος, χαρούμενος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.143,1 **παιζογελώντα ἀνέβαινε, κλαίοντας κατέβαινε·** 2) ὡς μτφ. ἐμπαίζω, κατειρωνεύομαί τινα, ἀπατῶ : **τὸν παιζογελοῦν καὶ τὰ πιστεύει.**

παιζογλεντῶ δημ. κ. -ίζω παιζογελῶ βλ.λ.

παίζω (παῖς) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. παίσδω, λοκ. θηλ. γεν. πληθ. μτχ. ἐνεστ. **παιδδωᾶν**, παρατ. **ἔπαιζον**, μέλ. **παίξομαι** κ. **παίξω** κ. **παιξοῦμαι**, ἀόρ. α' **ἔπαισα** κ. **ἔπαιξα**, παρακ. **πέπαικα** κ. **πέπαιχα**, παθ. παρακ. **πέπαισμαι** (Ἡρ. 1,77, δ. ἀνάγν. πέπλασται), προστ. **πεπαίσθω**, παθ. ἀόρ. **ἐπαίχθην**, παρακ. **πέπαιγμαι**, ἀπαρφ. **πεπαῖχθαι**, προστ. **πεπαίχθω** (π. Ὀμ. ἐν χρ. μ. κτ. παρατ. κ. ἀόρ. προστ. **παίσατε**, π. τραγ. μ. κτ. ἐνεστ.), κυρ. παίζω ὡς τὰ παιδία, διασκεδάζω, ψυχαγωγοῦμαι : Ὀδ.Ζ 106 **τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι . . ἀγρονόμοι παίζουσι,** Ἡρ.1,114 **ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ,** Παλαμ.Τάφ.35,2 **κρύψε, μάνα, τὸ παιδί | ποὺ στὸ πλευρό σου παίζει·** κ. μτφ. : Ἡράκλειτ.52 **αἰὼν παῖς ἐστι παίζων·** || ἰδ. ὀρχοῦμαι, χορεύω : Ὀδ.Θ 251 **ὅσσοι ἄριστοι, παίσατε . .,** αὐτ.Ψ 147 **ποσσὶν ἀνδρῶν παιζόντων,** Πίνδ.Ο 13,86 **ἐνόπλια χαλκωθεὶς ἔπαιζεν,** Ἀριστφ. Βάτρ.409 **ἀζημίους παίζειν τε καὶ χορεύειν·** κ. παθ. ἐπὶ τοῦ χοροῦ : αὐτ.Θεσμ.1227 **ἀλλὰ πέπαισται μετρίως ἡμῖν·** || ἐπιδίδομαι εἰς τεχνικὸν ἢ τυχηρὸν παίγνιον χάριν τέρψεως, παίζω (παιδιάν, παιγνίδιον) : Ὀδ.Ζ 100 **σφαίρῃ ταὶ δ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,** Ἐμπ.100,9 **κλεψύδρῃ παίζειν,** Φερεκρ.43 **ἀντ' ἀστραγάλων κονδύλοισι παίζειν,** Κτησ.ἀπ.29,59 **κύβοις ἐπὶ συνθήκαις παίζειν,** Πλάτ. Κωμ.46,1 **παίζειν πρὸς κότταβον,** Ἐρωτόκρ.1,274 **ἔχει τ' ὁλόγδυμνο παιδί, ποὺ παίζει τὸ δοξάρι,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.43,16 **πηδᾶνε, παίζουν καὶ γλεντοῦν καὶ ρίχνουν στὸ σημάδι, - παίζω τάβλι - μπιλιάρδο·** μτ. τοῦ μετά τινων παίζειν μετ' ἄλλων : Ἡρ.1,114 **ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων·** κ. μτ. συστοίχ. αἰτ. : Ἀνακρ.53 **κότταβον ἀγκύλῃ παίζειν,** Κρατῖν.56 **κύνα καὶ πόλιν παίζειν** (ἐπὶ παιγνιδίου ὁμοίου τῷ ζατρικίῳ ἢ τῇ ντάμᾳ), Πλούτ.Ἀλέξ.73 **σφαῖραν αὐτοῦ παίζοντος·** κ. μτ. τοῦ παιδιάν : Ἀριστφ.Πλ.1055 **βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι . . παιδιάν τινα;·** κ. μτ. ἐπιρρ. : Ἀντιφάν.283 **φανίνδα παίζειν·** πρβλ. Κράτ.23· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐπιδίδομαι εἰς κερδοσκοπικὰ παιγνίδια : **παίζει στὶς κοῦρσες - στὰ χαρτιά·** || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. χαρτοπαικτῶ : **οὔτε πίνει, οὔτε παίζει·** || παίζω ἐπιδεξίως μουσικὸν ὄργανον : Ὕμν.Ἀπόλλ.206, **- παίζει βιολὶ - πιάνο·** κ. μτ. αἰτ. : Ἀριστφ.Βάτρ.230 **καὶ κεροβάτας Πάν, ὁ καλαμόφθογγα παίζων·** || κ. νεώτ. εἰδ. ἐκτελῶ μουσικόν τι τεμάχιον : **ἔπαιξαν τὸν ἐθνικὸν ὕμνον·** || ὁμ. χορεύω καὶ ᾄδω : Πίνδ.Ο 1,16 **οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν·** || διασκεδάζω θηρεύων, ἐξέρχομαι εἰς κυνήγιον : Σοφ. Ἠλ.567 **θεᾶς παίζων κατ' ἄλσος ἐξεκίνησεν ποδοῖν·** 2) ἐρωτοτροπῶ, παίζω ἐρωτικῶς : Ξεν.Συμπ.9,2 **εἴσεισι πρὸς αὐτήν, ἔπειτα παιξοῦνται πρὸς ἀλλήλους,** ΠΔ Γεν.26,8 **εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ρεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ·** ἐπὶ θηλειῶν ἵππων : Ἀριστλ.ΖΙ 572a,30 **καὶ πρὸς αὐτὰς παίζουσι·** κ. δημ. ἐν φρ. **τὰ παίζει μὲ τὴν Α** ἐρωτοτροπεῖ· κ. λ. τραγ. **μὲ ἄλλον παίζεις καὶ γελᾶς καὶ μένανε μὲ παρατᾷς·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ θιάσου, παριστῶ ἐπὶ σκηνῆς ἔργον τι : **αὔριο θὰ παίξουν ἄλλο ἔργο·** κ. ἐπὶ ἠθοποιῶν, ὑποδύομαι πρόσωπον θεατρικοῦ τινος ἔργου : **ἕνας κωμικὸς παίζει τὸν ρόλον τοῦ ὑπηρέτου·** 4) μτφ. νεώτ. κ. δημ ἐπὶ ἀψύχων, κινοῦμαι ταχέως τῇδε κἀκεῖσε, ταλαντεύομαι, πάλλομαι : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59,3 **παίζει τ' ἀγέρι στὴ ροδιά | κι ἡ φυλλουριά της σειέται, - παίζει ὁ μπερντές - τὸ πόδι μου μέσα στὸ παπούτσι, - παίζει τὸ μάτι μου** πάλλεται, ἅλλεται ὁ ὀφθαλμός μου· πρόληψις, καθ' ἣν πιστεύεται ὅτι φίλος τις ἀναφέρει τὸ ὄνομά μου)· κ. ἐν φρ. **παίζουν τὰ φύλλα** (φρίσσουν, σείονται)· **παίζει ἡ σημαία** (κυματίζει)· || ἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἐν φρ. **τὸν παίζω στὰ δάχτυλα** (τὸν μεταχειρίζομαι κατὰ βούλησιν)· **τοῦ τὴν ἔπαιξε** (τὸν ἐξηπάτησε) **ἢ μᾶς παίζει τὸν παπά** (προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃ)· **ξέρεις ὅτι ἐγὼ δὲν παίζω** (δὲν ἀστεΐζομαι, σοβαρολογῶ)· **δὲν εἶναι παῖξε γέλασε** (ἐπὶ δυσκόλων ἔργων)· **τοῦ τὶς ἔπαιξε** (τὸν ἔδειρε)· **τοῦ 'παιξα μιὰ μὲ τὸ πιστόλι** (ἰδ. ἐν Κρήτῃ, τὸν ἐπυροβόλησα)· || φρ. **ὄχι παίζουμε** ἣν ἐπιλέγει τις πρὸς τὸν οἱονεὶ ἐκπληττόμενον ἢ δυσπιστοῦντα· κ. παροιμ. **παίζει ὁ λύκος μὲ τ' ἀρνί** (ἐπὶ ἀνίσου πάλης)· 5) περιπαίζω, ἀστεΐζομαι, λέγω τι χάριν παιδιᾶς, ἀστεῖα, χωρατεύω : Ἡρ.2,28 **οὗτος δ' ἔμοιγε παίζειν ἐδόκεε φάμενος εἰδέναι ἀτρεκέως,** Ξεν. Ἀπομν.4,1,1 **καὶ γὰρ παίζων οὐδὲν ἧττον ἢ σπουδάζων ἐλυσιτέλει,** Εὐρ.Ἡρ.952 **παίζει πρὸς ἡμᾶς δεσπότης ἢ μαίνεται;,** Ἀριστφ.Βάτρ.376 **καὶ παίζων καὶ χλευάζων,** Πλάτ.Εὐθ.283Β **παίζετε ταῦτα λέγοντες,** αὐτ.Φαιδ.89Β **παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας,** Ἀντιφάν.218,4 **παίζειν καὶ γελᾶν,** Ἄμφις 8 **πῖνε, παῖζε·** μτ. δοτ. ἐπιθ. ἀντων. : Ξεν.ΚΠ 6,1,6 **τοιαῦτα ἔπαιζον σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους·** || ἡ μτχ. **παίζων** συχν. ἀπολ. ἀστειευόμενος : Πλάτ. Θεαίτ.145Β **ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων ἔλεγεν·** πρβλ. Νόμ.636C· κ. παθ. : Ἡρ.4,77 **ὁ λόγος πέπαισται** (ἔχει λεχθῆ ἀστείως, χάριν ἀστεϊσμοῦ), Πλάτ. Εὐθ.278D **ταῦτα πεπαίσθω ὑμῖν** (ἀρκετὰ ἐλέχθησαν ἀστεῖα), Τίμαρχ.π.Ἀθήν.11,501F **πεπαῖχθαι τὴν λέξιν·** τὸ οὐδ. τῆς μτχ. τὸ παιζόμενον τὸ ἀστείως λεγόμενον : Πλούτ.Ἠθ.1090F **τοῦτο τὸ παιζόμενον·** κ. τὸ **πεπαιγμένον** (τὸ ἀστείως λεχθέν) : αὐτ.81E **τῷ Μενεδήμῳ πεπαιγμένον·** τὸ ἐν Ἑλλ.Ἐπιγράμμ. **οἷα πέπαιγμαι** ἐν ἐνεργ. σημ.· || π. γραμμ. ἐπὶ λ. ἐφ' ὧν γίνονται ἀστεϊσμοί, ἢ αἵτινες ἐσχηματίσθησαν χάριν λογοπαιγνίου : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.42 **οἱ κωμῳδοὶ παίζειν εἰώθασι τὰ τοιαῦτα·** 6) μτ. αἰτ. παίζω μέ τι, ἐμπαίζω, περιπαίζω, σκώπτω : Λουκ.Νιγρ.20 **παίζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα,** Ἀγαθ.ΑΠ 10,64.

παιηόνιος-α-ον μτγν. ὁ ἰώμενος, θεραπεύων : Μάγν.Ἐπιγρ.ΑΠλ.4,270 **παιηονίη χείρ·** πρβλ. παιώνιος· || θηλ. **παιηονὶς-ίδος** δ.ἀνάγν. τοῦ παιωνιάς βλ.λ. : Ἀγαθ.ΑΠ 11,382,6 **παιηονίδος σοφίης.**

παιηοσύνη (ἡ) ἡ θεραπευτικὴ τέχνη, ἰατρεία· Ἡσ.

παιήων-ονος (ὁ) ἐπ. τ. τοῦ παιάν βλ.λ., ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ὕμν.Ἀπόλλ.517 **Ἰὴ Παιήον' ἄειδον.**

παίκτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **παίχτης**, θηλ. **παίκτειρα** (Ὀρφ.Ὕμν.3,9) κ. νεώτ. **παίκτρια** ὁ ὀρχούμενος, χορεύων ἢ παίζων : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 7,422 **παίκτας ἦσθά τις . . ψηφάκων παίκτας,** Ἡφαιστ.Ἀστρ.2,2 **δειλοὶ καὶ παῖκται καὶ αἰσχρολόγοι·** || νεώτ. εἰδ. ὁ γινώσκων νὰ παίζῃ τυχηρὰ ἢ ἄλλα παιγνίδια καὶ ὁ μετὰ πάθους ἐπιδιδόμενος εἰς αὐτά : **εἶναι δεινὸς παίκτης.**

παικτικός ἡ όν μτγν. ὁ ἀγαπῶν τὰ παιγνίδια, φιλοπαίγμων : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.27 **τὸ παικτικόν,**

παικτικῶς ἐπίρρ. μσν. ἀστείως, χάριν ἀστεϊσμοῦ, ἐμπαικτικῶς : Εὐστ.Πον.111,44, αὐτ.1082 ἀγνεὼν ἐκαλεῖτο παικτικῶς.
παικτός-ή-όν μτγν. κ. μσν. παιγνιώδης, σκωπτικός, ἀστεῖος : Ἰω.Χρυσ.1,290C τίνος ἕνεκα παίζει ἐν οὐ παικτοῖς; (φρ. παροιμ.), Φώτ.Ἐπιστ.330,40 ἴσως γὰρ οὐδὲ δεῖ σπουδάζειν ἐν παικτοῖς.
παίκτωρ-ορος (ὁ) σχόλ. ὁ παίκτης βλ.λ. : Σχόλ. Θεόκρ.6,18 νικῆσαι τὸν ὅμοιον παίκτορα.
παῖμα-ατος (τὸ) κρητ. κοπὴ νομίσματος, κόμμα βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Ἐπιγρ. Γόρτυνος τὸ παῖμα.
παινάδι (τὸ) δημ. κ. -έδι ἰδιότης ἀξία ἐπαίνου, ἀρετή· ἀντίθ. φεγάδι.
παίνεμα (τὸ) μσν., δημ. κ. παινεμός κ. παινεσιά, παινεφιά ἡ πρᾶξις τοῦ ἐπαινεῖν καὶ οἱ λόγοι δι' ὧν τις ἐπαινεῖ τινα, ἔπαινος : Ἐρωτόκρ.4,961 κι ὅλ' οἱ στρατιῶτες τῆς Βλαχιᾶς παινέματα τοῦ κάνουν, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.122,6 ἐκεῖ ἔφερε κι ὁ Μαυριανὸς παίνεμα τσ' ἀδερφῆς του, Κρυστ. Ἀγροτ.τὸ Νεραϊδόπαιδο 40 ἀκούει τὰ παινέματα, τὰ λόγια τῆς Νεράϊδας.
παινεσιά (ἡ) δημ. κ. παινεφιά τὸ παίνεμα βλ.λ.
παινεσιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἐπαινῶν, ἐγκωμιάζων ἑαυτόν, καυχηματίας, καυχησιάρης.
παίνεται κωμ. βαρβαρισμ. τοῦ φαίνεται βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.1114.
παινετικός-ή-ό δημ. ὁ λέγων, ἐξυμνῶν ἐπαίνους : Κρυστ.Τραγ.139,40 καὶ λέγουν καὶ τοῦ τσέλιγγα παινετικὸ τραγούδι.
παινετός-ή-ό δημ. ὁ ἐπαινεθείς, ἀξιωθεὶς ἐπαίνου· ‖ ὁμ. ὁ ἄξιος ἐπαίνου.
παινεύω δημ. κ. παινῶ-άω ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω : πολὺ παινεύουν τὸ γαμβρό· ‖ δοξάζω, ἴδ. ἐν μτχ. παθ. παρακ. : δ.τραγ. Ἀρβανίτες παινεμένοι, ποὺ 'ν' ὁ Ἀλῆ πασᾶς καημένοι· ‖ μέσ. παινεύομαι, καυχησιολογῶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.248,6 ἡ Εὐγενούλα ἡ μοσκονιὰ κι ἡ μικροπαντρεμένη | ἐβγῆκε κι ἐπαινεύτηκε πὼς Χάρο δὲ φοβᾶται, Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.80 καὶ παινεύονται, θαρρώντας | πὼς ἐχτύπησαν ἐχθρό, Βιζυην.95,16 νά 'μ στὰ μοῦτρα, μασκαρά, | ποὺ θὰ παινεθῇς σὲ μένα.
παίνια (ἡ) δημ. κ. παίνιο (τὸ), ἴδ. κτ. πληθ. παίνια ὁ ἀπονεμόμενος ἔπαινος, τὸ ἐγκώμιον, τὸ παίνεμα.
παινῶ μσν. κ. δημ. κ. -άω, μέσ. παινοῦμαι κ. -ιέμαι, ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω : Πρόδρ.1,206 ἀλλὰ καὶ τί, καλέ, παινῶ τοὺς χειροτεχναρίους;, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.33,2 ἄλλοι παινᾶνε τὸν πασᾶ καὶ ἄλλοι τὸ βιζίρη, | μὰ γὼ παινάω τὸ σπαθὶ τὸ τουρκοματωμένο· ‖ κ. μέσ. : Ἐρωτόκρ.1,955 φρόνιμη, ἄξα καὶ παινεμένη, δ.τραγ. ἐγὼ εἶμαι ἡ βλάχα ἡ ὄμορφη, ἡ βλάχα ἡ παινεμένη.
παίξιμο (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ παίζειν βλ.λ. : Παλαμ.Δωδ.Γύφτου 147 μὰ σὰν ἀκούσουν ἀπὸ μένα | στ' ὄργανο τὸ προφητικὸ | τὰ νέα παιξίματ' ἀνθισμένα, - τὸ παίξιμο τῶν παιδιῶν - τοῦ ματιοῦ· ‖ ὁ τρόπος τοῦ παίζειν : τὸ παίξιμό του ἦταν ἀτζαμίστικο.
παῖον Ἡσ. «ἀσφαλές, βέβαιον».
παιονίη ἐπ. τ. τοῦ παιωνία βλ.λ. : Ὀρφ.Ἀργ.918.
παιονικός-ή-όν ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς Παίονας : Θουκ.3,96 καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικά· ‖ ἀνώμ.θηλ. Παιονίς-ίδος : Ἡρ.4,33 τὰς Θρηϊκίας καὶ τὰς Παιονίδας γυναῖκας.
παιονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ συνθετικὴ χρωστικὴ οὐσία λαμβανομένη δι' ἐπιδράσεως ἀμμωνίας ἐπὶ χρωστίνης.
παιόνιος-η-ον ἐπ. τ. τοῦ παιώνιος : βλ.λ. : ΑΠ 14, 55 παιονίη χείρ.
παιπακέη πάπ. ἡ φωνὴ τοῦ πτηνοῦ κίσσης.
παιπάλη (ἡ) κ. νεώτ. (κτ. ἀναδιπλασ. ἐκ τοῦ πάλη) τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ ἄχνη : Ἀριστφ.Νεφ.262 καταπαττόμενος γὰρ παιπάλη γενήσομαι, Ἀπολλ. Κιτ.π.Γολ.12,502 παιπάλη ἀλφίτων (ἐσφ.ἀνάγν. π. Διοσκ.3,39)· ‖ κ. μτφ. ἐν φρ. : Ἀριστφ.Νεφ.260 λέγειν γενήσει τρῖμμα, κρόταλον, παιπάλη (ἐπὶ ἀνθρώπου πραγματευόμενον περὶ λεπτῶν πραγμάτων)· πρβλ. παιπάλημα καὶ πασπάλη.
παιπάλημα-ατος (τὸ) πρᾶγμα λεπτότατον, τρῖμμα, ἄχνη· ‖ κυρ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρ., πανοῦργος : Ἀριστφ. Ὄρν.431 σόφισμα, κύρμα, τρῖμμα, παιπάλημ' ὅλον, Αἰσχρ.8,8 λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα, Αἰσχίν.2,40 ὅ τι μὲν οὖν ἦν ποθ' ὁ κέρκωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα, Λουκ.Ψευδολ. 32 ὦ παιπάλημα καὶ κίναδος.
παιπάλιμος-ον μσν. ὁ πανοῦργος, ἐπίτριπτος, δόλιος· Θεόγνωστ.Καν.10,31 «τὸ παίω ῥῆμα.. παρ' ὃ καὶ παῦμα καὶ παιπάλιμος ὁ ποικίλος καὶ ἐντρεχὴς ἐπὶ κακίᾳ»· μ. ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ : Σχόλ.Διον.Ὀδ.Κ 97.
παιπάλλω Ἡσ. «σείω».
παιπαλόεις-εντος-εσσα-εν ἐπ. λ. ὁ τραχύς, ἀπότομος, ἀπόκρημνος : Ἰλ.Ν 17 ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος, Ὀδ.Κ 97 ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών, Ἡσίοδ.Θ 860 οὔρεος ἐν βήσσῃσιν Αἴτνης παιπαλοέσσης· ‖ ἐπὶ ὀρεινῶν ὁδῶν ἢ ἀτραπῶν, ὁ ἔχων πολλὰς στροφάς, ἀνώμαλος : Ἰλ.Μ 168 ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ, αὐτ. Ρ 743 ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπόν· ‖ ἐπὶ τῶν βραχωδῶν νήσων : Ἰλ.Ν 33 μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης, Ὑμν.Ἀπόλλ. 172, Ἀπολλ.Ρ 4,1635.
παίπαλον (τὸ) μτγν. ἀπότομον, δύσβατον μέρος· πρβλ. Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.260 «παίπαλα καλοῦμεν τὰ τῶν χωρίων δύσβατα» : Καλλ.Ἀρτ.194 παίπαλά τε κρημνούς τε.
παιπαλῶ-άω εἶμαι εἰς τὰς πανουργίας λεπτὸς ὡς ἡ παιπάλη βλ.λ., εἶμαι πανοῦργος· Ἡσ., Σουΐδ.
παιπαλώδης-ους-ες ὁ λίαν πανοῦργος : ΕΜ 515,7 «γυναῖκας παιπαλώδεις», Σουΐδ.
παίρνω μσν. κ. δημ. λαμβάνω τι διὰ τῶν χειρῶν, σηκώνω καὶ μεταφέρω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.14, 26 πάρτε, μαννάδες, τὰ παιδιά, παπάδες τοὺς ἁγίους· ‖ παροιμ. πᾶρ' τὸν ἕνα, χτύπα τὸν ἄλλον ἐπὶ δύο ἢ περισσοτέρων ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς κακῆς ποιότητος· ‖ ἄγω μετ' ἐμαυτοῦ, ἀπάγω : Διγεν.Ἀκρ.310 καὶ παίρνοντας τοὺς νέους του ἦλθεν εἰς Ρωμανίαν, - τὸν πῆρα καὶ φύγαμε ἀπὸ ἐκεῖ· ‖ φρ. τὸν πῆραν μέσα τὸν ἐφυλάκισαν· ὁμ. τὸν πῆρε ὁ χάρος - ὁ θεὸς ἀπέθανε· ὁμ. τὸν πῆρε τὸ ποτάμι τὸν παρέσυρε καὶ τὸν ἔπνιξε, κ. ἐν μτφ. σημ. κατεστράφη οἰκονομικῶς· ὁμ. μὲ πῆρε σβάρνα μὲ παρέσυρε, καὶ συνεκδ. παίρνω σβάρνα διέρχομαι ἐν τάχει καὶ διαδοχικῶς, ἐπισκέπτομαι ἐν τάχει τι τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο· ὁμ. νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος ἀρὰ ὅπως τις ἀπαλλαγῇ ἐνοχλητικοῦ ἀνθρώπου· κ. μτφ. μὲ πῆρε ὁ διάβολος κατεστράφην· ‖ ὁμ. προσλαμβάνω : ἔλα νὰ σὲ πάρω μαζί μου· ‖ φρ. πῆρε τὰ μάτια του ἢ τῶν ὀ- ἢ ἐμματιῶν του ἔφυγεν, ἐγκατέλειψεν ὁριστικῶς τόπον τινά· ὁμ. πῆρα κουράγιο ἐνεθαρρύνθην· ὁμ. παίρνω φωτιὰ ἀνάπτω, καίομαι, κ.μτφ. ἐξάπτομαι· παροιμ. πᾶρ' τον στὸ γάμο σου νὰ σοῦ πῇ καὶ τοῦ χρόνου (ἐπὶ δυσαρέστου καὶ ἀνεπικαίρου λόγου)· ‖ φρ. τὸν πῆρε τὸ μάτι μου τὸν ἀντελήφθην, τὸν διέκρινα αἰφνιδίως· κ. τὸν πῆρε τ' αὐτί μου τὸν ἄκουσα μίαν στιγμήν· τὸν πῆρα στὸ λαιμό μου ἔγινα αἴτιος ζημίας ἢ καταστροφῆς ἄλλου· **2)** ὑποσπῶ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἀφαιρῶ, ἁρπάζω : μᾶς πῆρε ὁ ἀέρας τὸν τσίγκο, - τὸ ποτάμι ξεχείλισε καὶ μᾶς πῆρε τὰ ξύλα· ‖ συνεπαίρνω, ἁρπάζω : Διγεν.Ἀκρ. 145 ἐπῆρε καὶ τὸν λογισμὸν καὶ αὐτὴν τὴν αἴσθησίν της· ‖ ὑπεξαιρῶ, κλέπτω : δ.τραγ. μπῆκαν κλέφτες στὸ μαντρί, πήρανε τὸ λάγι' ἀρνί' πῆραν

τὴν καρδάρα μου· ‖ κυριεύω, ἐκπορθῶ: δ.τραγ. **πῆραν τὰ κάστρα, πῆράν τα, πῆραν καὶ τὰ ντερβένια**· ‖ όμ. μτβ. καταλαμβάνω, προφτάνω, κυρ. ἐν φρ. **μᾶς πῆρε ἡ νύχτα - ἡ μέρα - τὸ μεσημέρι** ἐπῆλθε νὺξ-ἡμέρα - μεσημβρία πρὶν ἢ συντελέσωμεν τὸ πραττόμενον· ‖ ἐν τῷ παθ. καταλαμβάνομαι, κυριεύομαι, ἐπὶ ἀνθρ. ἐν φρ. μτφ. **μὲ πῆρε τὸ παράπονο** κατελήφθην ὑπὸ λύπης ἢ παραπόνου, ἔκλαιον παραπονετικά· όμ. **μὲ πῆραν τὰ αἵματα** ἐκαλύφθην ὑπὸ αἱμάτων κατόπιν πλήγματος· **3**) νυμφεύομαι, ὑπανδρεύομαι : **πῆρε μιὰ γριὰ πλούσια, - τὴν ἀγαπᾷ καὶ δὲν τὴν παίρνει**· **4**) δέχομαί τι παρ' ἄλλου, παραλαμβάνω, γίνομαι κάτοχός τινος : **πῆρε γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μὲ ἐπιταγή, - πῆρε τὸ δίπλωμά του**· φρ. **παίρνω στὰ σοβαρά** σοβαρεύομαι· ‖ όμ. δέχομαί τι πρὸς βρῶσιν ἢ πόσιν : **πᾶρτε ἕνα μεζέ, - δὲν παίρνει τὸ γιατρικό του**· **5**) ἀκολουθῶ : Σολωμ.Ἔθν. Ὕμν.10 **μοναχὴ τὸν δρόμο ἐπῆρες | ἐξανάλθες μοναχή**, Ζερβ.ΚΚ 14,14 **κι ἄλλοτε σὰν τέτοιαν ὥρα | παίρναμε τὴ ρεμστιά**· ἐν φρ. **πῆρε τὸν καλὰ ἢ τὸν κακὸ δρόμο** ἀκολουθεῖ, βαίνει τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς κακίας· **παίρνω ἀπὸ κοντὰ ἢ ἀπὸ πίσω ἢ στὸ κατόπι** ἀκολουθῶ, καταδιώκω τινὰ ἐκ τοῦ σύνεγγυς· φρ. **πῆρε τὰ βουνὰ** [μτφ.] παραφρονήσας ἢ ἐξ ἀπογνώσεως ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς κοινωνίας, οἱονεὶ τρέχει ἀσκόπως ἐπὶ τῶν ὀρέων· όμ. **παίρνει πολλὰ μίλια** διανύει πολλὰ μίλια· όμ. **πῆρα τὸν κατήφορο ἢ τὴν κάτω βόλτα** κατέρχομαι, κ. ἐν μτφ. σημ. καταστρέφομαι οἰκονομικῶς ἢ ἀπὸ ἀπόψεως ὑγείας· **6**) πληρώνομαι, ἀμείβομαι, μισθοδοτοῦμαι : **πόσα παίρνει τὸ μῆνα;** **7**) ἀγοράζω ἢ μισθῶ τι : **πῆρα τὸ κοστούμι μου μὲ δόσεις - ὑπηρέτρια - γραμματικό**· **8**) προσλαμβάνω, ἀποκτῶ τι : **τὸ φάρι πῆρε μιὰ μυρωδιὰ ἄσχημη**· ‖ ἐπὶ νόσων, μολύνομαι, προσβάλλομαι : **πῆρε τῦφο - πλευρίτη**· **9**) ἐπιτυγχάνω, εὑρίσκω : **τὸν πῆρε ἡ ρόδα καὶ τοῦ 'σπασε τὰ πλευρά**· **10**) κερδίζω, νικῶ εἰς παιδιάν, ἰδ. εἰς χαρτοπαίγνιον, τάβλι κττ. : **τοὺς ἐπῆρα ὅλους**· **11**) ἐκλαμβάνω : **πῆρα τὸ Δημήτρη γιὰ τὸν Κώστα, γιατὶ φοροῦν ἴδια παλτά, - γιὰ ἄλλον μὲ πῆρες**· ἐν φρ. **τὸν πῆρα γιὰ ἀγροῖκο - φεύτη** τὸν ἐξέλαβον· **τὸ παίρνω ἀνάποδα** παρεξηγῶ· ‖ όμ. ἐν φρ. **τὸ πῆρε στὰ μπόσικα** τὸ ἠμέλησεν· όμ. ἐν ναυτ. φρασιολ. **παίρνω τὰ μπόσικα** συνάγω σχοινίον χαλαρόν· **12**) ἀναλαμβάνω, δέχομαι νὰ κάμνω τι ἀντ' ἄλλου : **πῆρε ὁ ἄλλος τὰ πράγματα πρὸς μεταφοράν**· ἰδ. ἐν φρ. **πῆρα ἀπάνω μου τὴ δουλειὰ** τὴν ἀνέλαβον· όμ. φρ. **πῆρα ἀπάνω μου τὰ βάρη τῆς οἰκογενείας** τὰ ἀνέλαβον· όμ. **παίρνω τὸ μέρος του** τάσσομαι ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸν ὑπερασπίζομαι· ‖ όμ. ἀπλ. **πῆρα ἀπάνω μου** ἀνέρρωσα, συνῆλθον, κ. μτφ. ἀνέρρωσα οἰκονομικῶς· **13**) ἐπὶ ἀγγείων, κιβωτίων καὶ κλειστῶν ἐν γένει χώρων, χωρῶ, περιλαμβάνω, δέχομαι, πιάνω : **τὸ μπουκάλι παίρνει μία καὶ ἑκατό,-δὲν μᾶς παίρνει τὸ δωμάτιο - τὸ αὐτοκίνητο**· **14**) μέσ. ἀντιλαμβάνομαι, μανθάνω ταχέως, ἀποστηθίζω : Ἐρωτόκρ.1,479 **ἤπαιρνε τὰ τραγούδια του, συχνὰ τὰ ξαναλέγει, - τὰ παιδιά του δὲν τὰ παίρνουν τὰ γράμματα**· ‖ όμ. ἀντιλαμβάνομαι, πληροφοροῦμαι· ἐν φρ. **τὸ πῆρε εἴδηση - μυρωδιὰ - χαμπάρι** τὸ ἐπληροφορήθη, τὸ ἀντελήφθη· **15**) όμ. τὸ μέσ. ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι, καυχῶμαι : Ἐρωτόκρ.2,1275 **ἐτοῦτ' οἱ τρεῖς ἐπαίρνουνταν τσ' ἄλλους νὰ πολεμήσου**· κ. ἐνεργ. ἐν φρ. **τὸ πῆρε πολὺ ἀπάνω του** ἀλαζονεύεται, ἐπαίρεται παρ' ἀξίαν· ‖ όμ. ἐν φρ. **παίρνω ἀέρα** καθίσταμαι αὐθάδης, ἀποθρασύνομαι· **πῆραν τὰ μυαλά του ἀέρα** κατελήφθη ὑπὸ μεγαλομανίας, ἐξετράπη τῆς ὁδοῦ τῆς φρονήσεως· **16**) εἰδ. ἐπὶ φωτογραφικῆς μηχανῆς, περιλαμβάνω ἐντὸς τῆς εἰκόνος κατά τινα τρόπον : **δὲν μᾶς πῆρε καλὰ ἡ μηχανή**· **17**) ὡς ἀμτβ. συντασσόμ. μτ. τοῦ μορ. **νὰ** ἢ τοῦ **καὶ** ἀρχίζω : **παίρνω νὰ συνέρχωμαι, - πῆρε καὶ ξινίζει τὸ κρασί**· κ. ἀπροσ. **παίρνει νὰ ξημερώσῃ - νὰ βραδιάζῃ**· κ. ἐν φρ. **πῆρε ἀέρας - βοριὰς - βροχὴ** ἤρχισε νὰ πνέῃ ἀέρας - βοριὰς - νὰ πίπτῃ βροχή· ‖ κ. τριτοπροσώπως, ἐξαρκεῖ, φθάνει : **δὲν μᾶς παίρνει ὁ καιρός**· κ. ἐν φρ. **ὅσο παίρνει τὸ μάτι** ἕως ὅπου ἐξικνεῖται, φθάνει τὸ βλέμμα· όμ. ἐν φρ. **εἶναι καλὸς - ἔξυπνος ὅσο παίρνει** εἰς τὸ ἔπακρον, μέχρι τοῦ ὑπερτάτου σημείου· ‖ κ. ἐν τῇ ναυτ. φρασιολ. **'μὲ** [σὲ ἢ τὸν] **παίρνει** ἐπιτρέπει ὁ ἄνεμος, ὥστε πλέων τις τὴν ἐγγυτάτην νὰ διέλθῃ ἀσφαλῶς στενὸν ἢ ἐγγὺς βράχου ἢ ὑφάλου ἢ νὰ παραλλάξῃ ἀκρωτήριον· **18**) χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι ὡς μεταφορικὸν μέσον, ἐπιβιβάζομαι : **πῆρα τὸ βαπόρι - τὸ τραῖνο - τὸ τράμ**· **19**) τὸ παθ. **παίρνομαι** πάσχω ἐξ ἡμιπληγίας, πιάνομαι : **πάρθηκε ὁλόκληρος,-εἶναι παρμένος** βλ.λ.· **20**) ἐπὶ ἀποπομπῆς ἐν φρ. **πᾶρε τὴ βόλτα σου** στρέφον καὶ φύγε μακράν· όμ. ἐν τῇ ναυτ. γλῶσσ. **παίρνω (τὴ) βόλτα** στρέφω· **21**) ἐν φρ. **τὸν πῆρε (ἀπὸ) κάτω** τὸν ὑπεσκέλισε· κ. ναυτ. **παίρνω κάτω** ὑποστέλλω ἱστίον ἢ σῆμα, καθαιρῶ ἱστίον καὶ κεραίαν· **22**) ἐν φρ. **πᾶρε δῶσε** δοῦναι λαβεῖν, φιλία, σχέσις συχνὴ καὶ ὕποπτος· όμ. φρ. **παίρνει καὶ δίνει** ἔχει μεγάλην ἰσχύν· ‖ όμ. **παίρνω λόγια** προκαλῶ ἐπιτηδείως ἐκμυστηρεύσεις, ἵνα τὰς μεταδώσω εἰς ἄλλους· όμ. **παίρνω μὲ καλὸ ἢ μὲ κακὸ μάτι** συμπαθῶ ἢ ἀντιπαθῶ τινα ἄνευ προφανοῦς αἰτίας· ‖ όμ. **πῆρα τὰ μέτρα μου** μετεχειρίσθην τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν· **23**) ἐν τῇ ναυτ. γλῶσσ. φρ. **παίρνω μέσα** εἰσέλκω δοράτιον, ἐνθέτω λέμβον, ἀποθέτω τὰς κώπας : **παίρνω τινὸς τὸ σοβράνο** πλέω ἢ διέρχομαι ἐκ τοῦ προσηνέμου ἐν σχέσει πρὸς ἄλλο πλοῖον· **παίρνω τὸ πέλαγος** μετεωρίζομαι· **παίρνω σόπρα** προλαμβάνω [τὸν ἄνεμον, ἐπὶ ἱστίου καὶ πλοίου, ἕνεκα κακοῦ οἰακισμοῦ].

παῖς-παιδός (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **παιδί**, ἐν Ἐπιγρ. **παῦς**, γενικ. πληθ. **παίδων** κ. δωρ. **παιδῶν**, δοτ. πληθ. **παισί** κ. ἐπ. **παίδεσσι**, π. παλαιοῖς ἐπ. ἡ ὀνομαστ. συχν. δισύλλ. **πάϊς** [ὅπερ κ. ἀναγκαῖον, ὁσάκις ἡ λ. ἀνήκει εἰς δύο διαφόρους πόδας] ὡς κ. πιθ. εἰς τὸν ε' πόδα ἢ πρὸ τῆς βουκολικῆς διαιρέσεως, γεν. **παϊδός** δοτ. **παϊδί** αἰτ. **πάϊν** κλητ. **πάϊ**· πρβλ. **πῆς**, ἐν σχέσει καταγωγῆς, τὸ τέκνον, ὁ γόνος, τὸ παιδί : Πλάτ.Νόμ.788Α **γενομένων δὲ παίδων ἀρρένων καὶ θηλειῶν**, Μηναῖ.12,6 Συνξ.Ἁγ.Νικολάου **ποριζόμενον ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν παίδων ποιεῖσθαι τροφήν**, Πρόδρ.2,386 **καὶ παίζουσιν τὸ λέγουσιν οἱ παῖδες**· ‖ εἰδ. ὁ υἱός : Ἰλ.Β 205 **εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς . . σκῆπτρόν τ'** [εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν πατέρα], Θουκ.1,4 **τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας**, Πάπ. **παῖς** [ἀντίθ. κόρα], ΚΔ Λουκ. 1,69 **Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ**· ‖ τὸ θηλ. ἡ θυγάτηρ : Ἰλ. Α 20 **παῖδα δ' ἐμοὶ λύσαιτε φίλην**, ΚΔ Λουκ.8,54 **ἡ παῖς ἐγείρου**· ‖ τὸ ἀρσ. ὁ θετὸς υἱός : Ἰλ.Ι 494 **σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, ποιεύμην**, Πίνδ.Ν 7,100· ‖ συχν.π.ρητ. ἐπὶ νομίμου καταγωγῆς : Ἰσοκρ.19,9 **τούτοις μόνους παῖδας γνησίους καταλιπών**, Ἰσαῖ.7,31· ἐπὶ ζῴων : Αἰσχ.Ἀγ.50 **οἵτ' ἐκπατίοις ἄλγεσι παίδων ὕπατοι**· ‖ μτφ. **ἀμπέλου παῖς** ὁ οἶνος : Πίνδ.Ν 9,52· ‖ κ. ἐπὶ ἄλλων φυτῶν : Χαιρήμ.5 **χορῶν ἐραστὴς κισσός, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς**· ἐπὶ τῆς Ἠχοῦς : Εὐρ.Ἑκ.1110 **πέτρας ὀρείας παῖς λέλακ' ἀνὰ στρατόν**· ἐπὶ τῆς ποινῆς τῆς ἐπιορκίας : Χρησμ. π. Ἡρ 6,

86, γ' **όρκου πάϊς ἐστὶν ἀνώνυμος**· ἐπὶ ἰχθύων : Αἰσχ.Πέρσ.578 **πρὸς ἀναύδων, ἠή, παίδων τᾶς ἀδιάντου, ὀᾶ**· || περιφραστ. : Ἡρ.1,27 ἐπὶ Λυδῶν **παῖδας** (εἰς τοὺς Λυδούς), Αἰσχ.Πέρσ.402 **παῖδες Ἑλλήνων** (οἱ Ἕλληνες)· ὡς περιγραφὴ ἐπαγγέλματός τινος κατὰ κληρονομίαν ἀπὸ τοῦ πατρός : Πλάτ.Πολ.407E **οἱ παῖδες αὐτοῦ** (τοῦ Ἀσκληπιοῦ) (οἱ ἰατροί), αὐτ.Νόμ.769B **οἱ ζωγράφων παῖδες** (οἱ ζωγράφοι), Λουκ.Ἀνάχ.19 **ῥητόρων παῖδες** (οἱ ῥήτορες)· πρβλ.αὐτ.Διφ.5· **2**) ἐν σχέσει ἡλικίας, νέος, νεανίας ἢ κοράσιον : Ἰλ.Β 289 **ὥς τε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναῖκες**, Ὀδ.Δ 665 **ἐκ τοσῶνδ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως**, Σαπφ. 34 **σμίκρα παῖς**, Αἰσχ.Χο.755 **οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις**, Πλάτ.Πρωτ.342E **παιδὸς μηδὲν βελτίων**· μτ. ἄ. οὐσιαστ. : Ἰλ.Φ 282 **ὡς παῖδα συφορβὸν** (νεαρὸν χοιροβοσκόν), Πίνδ.Ν 3, 72 **ἐν παισὶ νέοισι παῖς**, Ἀριστφ.Λυσ.595 **παῖδα κόρην γαμεῖν**· (περὶ διαφορᾶς λ. παῖς, παιδίον, μειράκιον· πρβλ.Ἱππ.Ἑβδ.5, Ξεν.Συμπ.4,17)· || **ἐκ παιδὸς ἢ ἐκ παίδων** ἐκ παιδικῆς ἡλικίας : Πλάτ. Πολ.374C **ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων**, Ξεν.Ἑλλ.5,4,25 **ἡλικίαν τε ἔχων τὴν ἄρτι ἐκ παίδων**, Αἰσχίν.1,180 **ἐκ παιδὸς εἰς γῆρας**, Ἀριστλ.Πολιτ.1336a,14 **συνεθίζειν ἐκ μικρῶν παίδων**, Δημ.564 **εὐθὺς ἐκ παίδων ἐξελθών**· || **ἐν παισὶ** ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ : Δίων Κ 56,36 (Ἡρακλῆς) **ἐν παισὶν ὄφεις ἀπέκτεινεν**, Ἡρωδιαν.Ἱστ.6,8,1 **πρότερον μὲν ἐν παισὶ ποιμαίνων**· || παροιμ. π. Πλάτ.Εὐθ.279D **τοῦτο κ' ἂν παῖς γνοίη**, αὐτ.Φαίδ.77E **ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς** (ὡς ἐκ τοῦ δεισιδαίμονος φόβου τῶν παιδίων), Λουκ.Περεγρ.11 **ἐν βραχεῖ παῖδας αὐτοὺς ἀπέφηνε προφήτης**· || μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήλικος ἄνθρωπος, ὁ μικρός : ΚΔ Ματθ.2,16 **τότε Ἡρώδης . . ἐθυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας ἐν Βηθλεέμ**· **3**) ἀπὸ ἀπόψεως καταστάσεως, δοῦλος, ἀνὴρ ἢ γυνή : Αἰσχ.Χο.653 **τίς ἔνδον, ὦ παῖ, παῖ, μάλ' αὖθις, ἐν δόμοις ;**, Ἀριστφ.Νεφ.132 **ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παιδίον**· κ. ἐπὶ τοῦ πληρώματος πλοίου :Δημ. 894 **ὠνὴν ποιοῦμαι τῆς νεὼς καὶ τῶν παίδων.**

παισά Ἀθήν.14,646 «πλακούντια παρὰ Κῴοις».

παίσαις αἰολ. αἰτ. τοῦ παῖσα, πᾶσα θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ. : Ἐπιγρ. **παίσαις ταὶς δωρέαις** (πάσας τὰς δωρεάς).

παισαρεύματα Ἡσ. «περικόμματα».

παισαρεύς Ἡσ. «παιρέτης» (κῶδ. παιρεύς).

παισδω δωρ. τ. τοῦ παίζω βλ.λ.

παισία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **πτερίδων τῆς οἰκογ. τῶν πολυποδιοειδῶν.**

παῖσμα Σχόλ.Ἰλ.Ε 98 «ἡ τῶν ποδῶν βάσις».

παίστης (ὁ) πάπ. ὁ ἐκτελεστὴς μουσικοῦ ἔργου, ὁ ποίζων μουσικὸν ἔργον : **ὁμολογῶ λειτουργῆσαί σοι σὺν ἄλλοις παισταῖς τρισί.**

παιστικός-ή-όν ὁ ἀστεῖος : Κλέαρχ.63 **γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν.**

παίστρα (ἡ) μτγν., ἰων. **-τρη** τόπος ἔνθα παίζουσι τυχηρὰ παιγνίδια, χαρτοπαικτεῖον : Ἡρώνδ.3,11,94

παίστρια (ἡ) μσν. ἡ παίκτρια, ὀρχηστρίς, χορεύτρια : Κ Μανασσ.Χρον.2028 **ἔχαιρε δὲ κιθαρῳδοῖς καὶ γυναιξὶ παιστρίαις.**

παιφάσσω ὁρμητικῶς κινοῦμαι, φέρομαι, ἐφορμῶ : Ἰλ.Β 450 **παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν**, Ἀπολλ.Ρ 4,1442 **παίφασσε δὲ τόνδ' ἀνὰ χῶρον ὕδωρ ἐξερέων**, Πρόκλ.Ἀλκ.136· || κινοῦμαι, σείομαι : Ὀππ.Κυν.2,250 **λείψανα παιφάσσοντα καὶ ἀσπαίροντα φόνοισι**· || μτβ. κινῶ, σείω βιαίως : Ἰω.Γαζ.Ἔκφρ.525 **λαμπάδα παιφάσσουσα**· πρβλ. διαφάσσειν.

παιχνίδι (τὸ) δημ. δ. προφ. παιγνίδι βλ.λ.

παιχνιδιάρης-διάτορας-δίζω δ. προφ. τοῦ παιγνιδιάρης-διάτορας-δίζω βλ.λς.

παίχνιον (τὸ) μτγν. ἰων. τοῦ παίγνιον βλ.λ. : Καλλ. Ἰαμβ.ἀπ.9,390P.

παίω κ. μσν., βοιωτ. **πήω**, β' ἑν. ἀττ. προστ. **παῖ**, παρατ. **ἔπαιον**, μέλλ. **παίσω** κ. **παιήσω**, ἀόρ. **ἔπαισα**, παρακ. **(ὑπερ)πέπαικα**, μέσ. παρατ. **ἐπαιόμην** κ. ἀόρ. **ἐπαισάμην**, παθ. ἀόρ. **ἐπαίσθην**, παρακ. **(ἐμ)πέπαισμαι**· οἱ παθ. χρόν. κυρ. ἐκ τοῦ **πλήσσω** (Σοφ.Ἀντ.171 **παίσαντές τε καὶ πληγέντες**)· ὁ ἀόρ. τοῦ πατάσσω **ἐπάταξα** ἐν χρ. γεν. ὡς ἀόρ. τοῦ παίω, ποι ρ. (σπον. π. ἀττ. πεζ.) τύπτω, κτυπῶ εἴτε διὰ τῆς χειρὸς εἴτε διὰ ῥάβδου εἴτε δι' ὅπλου : Ἡρ.3,137 **τοῖσι σκυτάλοισι ἔπαιον τοὺς Πέρσας**, αὐτ.9,107, Σοφ.Αἴ.242 **τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω κίονι δήσας . . παίει λιγυρᾷ μάστιγι διπλῇ**, Εὐρ.Ὀρ.1063, Ἀριστφ.Νεφ.549 **ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' εἰς τὴν γαστέρα**, Ξεν.ΚΠ 4,6,4 **εἰς τὰ στέρνα παίσας τὸν μόνον μοι καὶ φίλον παῖδα**, Ἀλκίφρ.3,43 **παίειν τὸν νῶτόν τινος**· συχν. παραλειπ. τῆς αἰτ. : Αἰσχ.Ἑπτ.957 **παισθεὶς ἔπαισας**, Εὐρ.Ῥῆσ.685 **πέλας ἴθι, παῖε πᾶς**, Ξεν.Κυν.6, 18 **παισάτω πᾶς** (κῶδ. ποῖς), **παῖ δή**, παῖ **δή**· μτ. διπλ. αἰτ. : Ἀριστφ.Ὄρν.497 **λωποδύτης παίει ῥοπάλῳ με τὸ νῶτον**· μτ. συστοιχ. αἰτ. : Σοφ.Ἀντ. 1309 **τί μ' οὐκ ἀνταίαν ἔπαισέν τις** (πληγήν), Ξεν. Ἀν.5,8,12 **ὀλίγας παίσειεν** (πληγάς)· || ὁμ. μέσ.: Ξεν.ΚΠ 7,3,6 **ταῦτα ἀκούσας ὁ Κῦρος ἐπαίσατο ἄρα τὸν μηρὸν** (ἔπληξε τὸν μηρόν του)· πρβλ. Πλούτ.Πομπ.24· κ. παθ. : Θουκ.4,47 **παιομένους καὶ κεντουμένους ὑπὸ τῶν παρατεταγμένων**, Λυσ.4,6 **ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πὺξ παιόμενος**, Μηναῖ.6,14 Συνξ.Θύρσου **πὺξ παίεται καὶ τὰ σφυρὰ συνθλᾶται**· πρβλ. Αἰσχ.Πέρσ.416, Ἀντιφ.2,4,4· || ἐπὶ κωπηλατῶν, πλήττω διὰ τῆς κώπης : Αἰσχ.Πέρσ.397 **ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύματος**· || μτφ. κτυπῶ, πληγώνω διὰ τοῦ λόγου : Ἀριστφ.Ἀχ.686 **ἐς τάχος παίει ξυνάπτων στρογγύλοις τοῖς ῥήμασι**· **2**) σπαν. ὡς τὸ βάλλω, ἐπὶ βελῶν, ἀκοντίων ἢ βλημάτων οἵων δήποτε : Ξεν.ΚΠ 6,4,18 **τοὺς πολεμίους παίοντες ἀμηχανεῖν**· κ. παθ. : Πλούτ.Ἠθ.665D **τὰ παιόμενα τοῖς κεραυνοῖς**· || κ. ἐπὶ ἀτόμων : αὐτ.1111E **παίονται καὶ παίουσι τὸν ἅπαντα χρόνον**· **3**) μτ. αἰτ. ὀργαν. κτυπῶ, κρούω τι κατά τινος : Αἰσχ.Πέρσ.409 **εὐθὺς δὲ ναῦς ἐν νηῒ χαλκήρη στόλον ἔπαισεν**, Εὐρ.Ὀρ.1472, Πλούτ.Πύρρ.15 **χαλεπὴ θάλασσα παίουσα πρὸς χωρία δύσορμα**· || κ. μτφ. : Σοφ.Ἀντ.1274 **ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ θεὸς . . μέγα βάρος ἔπαισεν**· **4**) ἀποδιώκω, διώχνω : Ἀριστφ. Σφ.456 **παῖε, παῖ, . . τοὺς σφῆκας ἀπὸ τῆς οἰκίας**· **5**) ἐπὶ σαρκικῆς μίξεως : αὐτ.Εἰρ.874 **αὕτη Θεωρία 'στίν, ἣν ἡμεῖς ποτε ἐπαίομεν**· **6**) μτφ. σβέννυμι, καταπαύω, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς δίψαν : Εὔβουλ.138 **διψῶντα . . ὄξει παίειν**· πρβλ. πατάσσω 2)· **7**) ἀμτβ. κρούω, κτυπῶ ἐπί τινος, συγκρούομαι : Αἰσχ.Πρ.885 **θολεροὶ λόγοι παίουσ' εἰκῇ στυγνῆς πρὸς κύμασιν ἄτης** (δ.γρ. πταίουσ'), Ξεν.Ἀν.4,2,3 **πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο**· || μτ. αἰτ. : Αἰσχ.Ἀγ.1007 **ἔπαισεν ἄφαντον ἕρμα**, (Σοφ.Ἠλ.745 **λανθάνει στήλην ἄκραν παίσας** (ἐπὶ ἁρματηλάτου)· **8**) καταβιβρώσκω, κατατρώγω : Ἀριστφ.Ἀχ.835 **παίειν ἐφ' ἁλὶ τὰν μάδδαν**, Ἐπιχ.35,12 (πιθ.).

παιών-ῶνος (ὁ) ἰων. τ. τοῦ παιάν βλ.λ.

παιωνεῖον (τὸ) δ.γρ. τοῦ παιώνιον βλ.λ.· **Φώτ.** 370,22 «παιωνεῖον· ἰατρεῖον, θεραπευτήριον».

παιώνειος-ον μτγν. ὁ παιώνιος βλ.λ.1) : Λογγῖν. Ὕψ.16,2 **παιώνειόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καθιεὶς λόγον**, Μαρῖν. Πρόκλ.32 **σύμβολος θεῖος καὶ ὄντως παιώνειος.**

παιωνία (ἡ) (Παιών) κ. νεώτ., ἐπ. παιονίη εἶδος φυτοῦ ἔχοντος ἀντισπασμωδικὰς ἰδιότητας, ἄ. γλυκυσίδη : Θεόφρ.ΦΙ 9,8,6· || π. ΨΔιοσκ.3,140

παιωνία ἄρρην τὸ φυτὸν παιωνία ἡ κοραλλιόχρους, κ. παιωνία θήλεια ἡ παιωνία ἡ φαρμακευτική· || ὁμ. τὸ φυτὸν χελιδόνιον τὸ μέγα : Ψ Διοσκ.2,180· || νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν βατραχιειδῶν· 2) ἀντίδοτόν τι (φάρμακον) : Ὀρειβ.ἀπ.82.

παιωνιάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ παιώνιος βλ.λ.

παιωνίζω παιανίζω, ᾄδω παιᾶνα ἢ ἐπινίκιον ὕμνον: Ἡρ.5,1 ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκότες, Ἀριστφ. Ἱππ.1318 ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον, Θουκ.1,50· || μτ. συστοιχ. αἰτ. ᾄδω ἐν θριάμβῳ : Αἰσχ.Ἑπτ.268 ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ παιώνισον (ἐσφ. ἀνάγν. παιάνισον)· 2) τιμῶ τινα διὰ παιάνων : Φιλόστρ. Ἀπολλ.5,4 τὸν θάνατον μόνοι ἀνθρώπων παιωνίζονται· || κ. παθ. : Αἰσχ.ἀπ.161,3 οὐ βωμός ἐστιν (θανάτου) οὐδὲ παιωνίζεται.

παιωνικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἰατρικὴν τέχνην, ἰατρευτικός, θεραπευτικός : Γαλ.19,169, Πρόκλ.Κρατ.100Ρ· 2) (παιάν) ὁ ὡς παιάν, ὁ ἐκ παιωνικῶν ποδῶν συνιστάμενος : Δημήτρ.41 οὐ γὰρ ἐκ παιώνων ἀκριβῶς, ἀλλὰ παιωνικόν τί ἐστι, Πλούτ.Ἠθ.1143D παιωνικαὶ ῥυθμοποιίαι, Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.303 τὸ πρῶτον κῶλον παιωνικὸν δίρρυθμον, - παιωνικὸν μέτρον.

παιώνιος-α-ον, ἀνώμ. θηλ. παιωνιάς κ. παιωνίς, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν παιῶνο, ἰατρικός, θεραπευτικός, ἰσματικός : Αἰσχ.Ἱκ.1066 χειρὶ παιωνίᾳ, αὐτ.Ἀγ.848 δεῖ φαρμάκων παιωνίων, Σοφ.Φιλ.1345 παιωνίας ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, Ἰουλ.Λόγ.8,240Β κοινὸν εὑρίσκεσθαι χρὴ τῶν παρόντων παιωνικὸν ἄκος· μτ. γενικ.: Ἀντιπ.Σιδ.ΑΠ 9,420 χρυσὸς ἔρωτος ἀεὶ παιώνιος· || θηλ. παιωνιὰς σοφίη κ. παιωνίς (ἐνν. τέχνη) ἡ ἰατρικὴ τέχνη, ἡ θεραπευτική : Ἀγαθ.ΑΠ 11,332,6, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,51· πρβλ. παιόνιος· 2) ὡς οὐσ. παιώνιος (ὁ) ὁ θεραπεύων, ἰώμενος, ἀνακουφίζων : Σοφ.Τρ.1208 οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' ὢν ἔχω παιώνιον.. ἰατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν· || καταπότιόν τι, τροχίσκος : Γαλ.13,242· || τὸ θηλ. παιωνία ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Παυσ.1,2,5 ἐνταῦθά ἐστιν Ἀθηνᾶς ἄγαλμα Παιωνίας· || τὸ οὐδ. παιώνιον (τὸ) θεραπευτήριον, νοσοκομεῖον : Κράτ. 14· πρβλ. παιωνεῖον· || κτ. πληθ. παιώνια (τὰ) ἑορτή τις τοῦ Παιῶνος : Ἀριστφ.Ἀχ.1213 ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ τήμερον Παιώνια· 3) κέλαδος παιώνιος ἐπινίκιος ὕμνος : Αἰσχ.Περσ.605 βοᾷ δ' ἐν ὠσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος.

παιωνίς (ἡ) μτγν. ἀνώμαλ. θηλ. τοῦ παιώνιος βλ.λ.

παιωνισμός (ὁ), μτγν. κ. παιανισμός τὸ ᾄδειν τὸν παιᾶνα : Θουκ.7,44 μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψε καὶ ὁ παιωνισμός.

πακετάρισμα (τό) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πακετάρω βλ.λ., ἡ συσκευὴ δέματος : τὸ πακετάρισμα τῶν κλινοσκεπασμάτων.

πακετάρω δημ., ἀόρ. -άρισα, μτχ. παθ. παρακ. πακεταρισμένος, συσκευάζω εἰς δέμα, εἰς πακέτο.

πακέτο (τὸ) (Ἰταλ.) δημ. δέμα διαφόρων πραγμάτων περιτετυλιγμένων διὰ χάρτου· || κυτίον κάπνου ἢ σιγάρων : μικρὸ - μεγάλο πακέτο.

πακιάλιον (τὸ) πάπ. φακιάλιον, μανδήλιον κεφαλῆς· πρβλ. φακιόλιον.

πακοτή Ἡσ. «ἀποσκότ(..)».

πακούω μσν. δημ. κτ. συγκ. ὑπακούω βλ.λ., συμμορφοῦμαι εἰς ἐπιταγήν τινα : Ἐρωτόκρ.5,223 γιατὶ δὲν ἤθελε στὰ θέλα νὰ πακούσῃ.

πακτά δωρ. τ. τοῦ πηκτή βλ.λ.

πακτάριος (ὁ) πάπ. ἀγνώστ. ἐνν., πιθ. ὑπάλληλος μισθοδοσίας : Ἰωάννης.. πακτάριος τοῦ ὀξέος δρόμου τοῦ ἐνδόξου ὑμῶν οἴκου καὶ τοῦ βαδιστικοῦ στάβλου.

πακτεύω (λατ.) μτγν. ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν, συμφωνῶ : Πέτρ.Πατρίκ.431D.

πακτίς (ἡ) ἡ πηκτίς βλ.λ. : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.560,5 Μοῦσα δὲ καὶ σοφίαν καὶ πακτίδα τὰν φιλέραστον συμφωνίαν ἐρατοῖς μειξαμένα μέλεσιν.

πάκτο(ν) (τὸ) (λατ.) κ. μσν. κ.δημ. συνθήκη, συμφωνία, σύμβασις, συμβόλαιον : Πάπ. ἄρουραι, ἃς ἔχεις ἐπὶ πάκτῳ παρὰ τοῦ δεῖνα· 2) κ. μσν. κ. δημ. μίσθωμα, μίσθωσις, εἶδ. ἐδαφονόμιον βλ.λ. : Πάπ. διδόναι τῷ μοναστηρίῳ λόγῳ ἐνιαυσίου καὶ αἰωνίου πάκτου νομισμάτιον ἕν.

πακτοποιός (ὁ) πάπ. ὁ πακτωνοποιός βλ.λ. : γναφεῖς καὶ χαλκεῖς καὶ τέκτονες καὶ πακτοποιοί.

πακτός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηκτὸς βλ.λ.

πακτοχάρτι (τὸ) δημ. συμβόλαιον πάκτου βλ.λ.2), μισθωτήριον.

πακτῶ-όω (πακτός) κ. νεώτ. κλείω ἀσφαλῶς, στερεώνω, ἀσφαλίζω : Ἀρχίλ.187, Σοφ.ΑΙ.579 τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου καὶ δῶμα πάκτου (καὶ κλεῖσέ τον ἀσφαλῶς εἰς τὴν οἰκίαν), Ἀριστφ Λυσ.265 κλῄθροις δὲ καὶ μοχλοῖσιν τὰ προπύλαια πακτοῦν· || κλείω, φράττω, στουπώνω : αὐτ.Σφ. 128 ἡμεῖς δ' ὅσ' ἦν τετρημένα ἀνεβύσαμεν ῥακίοισι κἀπακτώσαμεν· || κ.νεώτ.ἐμπηγνύω ἢ ἐντειχίζω τι στερεῶς : δοκὸς πεπακτωμένη (δοκὸς ἧς μέρη τινὰ εἶναι ἐντετειχισμένα ἔν τινι κτιρίῳ)· 2) δένω ἀσφαλῶς : Αὐτομ.ΑΠ 10,23 ἀλλ' ὅταν ἐμπνεύσῃ, κατὰ θ' ἱστία πάντα φέρηται, λαίφεα πακτώσας, μέσσα θέει πελάγη· 3) νεώτ. (πάκτον) ἐσφ. ἀντὶ πακτώνω βλ.λ.

πάκτωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. προφ. πάχτωμα ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πακτῶ βλ.λ.1), ἡ στερέωσις, εἶδ. ναυτ. ἐπὶ πλοίων, τὸ καλαφάτισμα, ἤδη (ἀντ' αὐτοῦ) διάναξις· 2) ἡ μίσθωσις, ἰδ. ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ κυρ. ἐπὶ παροχῇ εἰς τὸν μισθωτὴν ποσοστοῦ ἐκ τῶν προϊόντων, ἡ μορτή· || κ. γενικώτ. ἡ μίσθωσις.

πάκτων-ωνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἐλαφρὸν ἀκάτιον ἐκ δοκίδων ἰτέας, ὅπερ δύναταί τις νὰ διαλύσῃ εἰς τεμάχια καὶ νὰ συναρμόσῃ αὐτὸ πάλιν κατὰ βούλησιν (ἐν χρ. συνήθ. ἐν τῷ Νείλῳ) : Στράβ. 17,1,50 διέβημεν δὲ εἰς τὴν νῆσον ἐπὶ πάκτωνος· ὁ δὲ πάκτων διὰ σκυταλίδων πεπηγός ἐστι σκάφιον ὥστ' ἐοικέναι διαπλοκίνῳ, Πάπ. Ἥρων ἐξάγων ἐν πάκτωνι ἀρσενικῷ ἐρίων σάκκαν.

πακτωνάριον πάπ. λέμβος.

πακτωνίτης (ὁ) πάπ. ὁ κατασκευαστὴς πάκτωνος βλ.λ., ναυπηγός.

πακτωνοποιός (ὁ) πάπ. ὁ πακτωνίτης βλ.λ.

πακτώνω μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. μισθῶ κτῆμα ἰδ. ἀγροτικόν.

πάκτωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ σύμπηξις, σύνδεσις, στερέωσις : Πολυβ.1,84· 2) νεώτ. ἡ μίσθωσις ἀκινήτου ἢ κινητοῦ, δι' ἧς παρέχεται ἐκτὸς τῆς χρήσεως καὶ ἡ κάρπωσις.

πακτωτής (ὁ) ὁ πακτωνίτης βλ.λ. : Πάπ. ὁ δεῖνα τῷ δεῖνα πακτωτῇ.

πάλα (ἡ) (1) μτγν. βῶλος χρυσοῦ : Στράβ.3,2,8 ἡμιλιτριαίας βώλους ἃς καλοῦσι πάλας· 2) Ἡσ. «πάλα· ζώνη».

πάλα (ἡ) (2) (τουρκ.) δημ. σπάθη πλατεῖα καὶ κυρτή : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.75,3 πόχουν τ' ἀσήμια τὰ πολλά, τὶς ἀσημένιες πάλες. Μαλακ.Συντρίμμ. 97,9 τοῦ καπετὰν πασᾶ φόραε τὴν πάλα | καὶ τὸ χαρμπὶ τοῦ Μπότσαρη.

παλαβάδα (ἡ) δημ. ἡ παλαβωμάρα βλ.λ.

παλαβομάρα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ παλαβωμάρα.

παλαβός-ή-ό δημ. ὁ βεβλαμμένος τὸν νοῦν, ἄφρων, ἀσύνετος, ἀνισόρροπος, τρελλός : παροιμ. σκότωνε παλαβούς, πλήρωνε τζερεμέδες· || παράτολμος, ριψοκίνδυνος· ἐπίρρ. -ά.

παλάβρα (ἡ) (ἰσπαν.) δημ. κενολόγημα, μεγαλαυχία, καυχησιολογία, κομπορρημοσύνη· 2) κτ. παρετυμολ. παλαβωμάρα βλ.λ.

παλάθρας (ὁ) δημ. ὁ κενολόγος, μεγάλαυχος, κομπορρήμων· 2) παλαβὸς βλ.λ.
παλαβωμάρα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλαβοῦ, τρελλοῦ, τρέλλα, ἀσυνεσία: τὸν ἔχει πιάσει παλαβωμάρα· 2) ἡ πρᾶξις ἢ ὁ λόγος τοῦ παλαβοῦ, ἀνοησία: ὅλο παλαβωμάρες κάνει.
παλαβώνω δημ. κάμνω τινὰ νὰ παλαβώσῃ, τρελλαθῇ, καθιστῶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ, τρελλαίνω, ξετρελλαίνω: τὸν παλάβωσε ἡ φτώχεια - ἡ ἀγάπη· 2) ἀμτβ. γίνομαι τρελλός, παλαβός, τρελλαίνομαι: παλάβωσε καὶ τὸν ἔκλεισαν στὸ νοσοκομεῖο· κ. παθ. ἀόρ. -ηκα: δ.τραγ. (π.Ζαμπ.Σπ.621) καὶ τώρα παλαβώθηκε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίει.
παλάγκο (τὸ) δημ. ἐν τῷ ναυτ. σύσπαστον, σύστημα τροχαλιῶν ἐν χρ. ἐν τοῖς ἱστιοφόροις: παλάνκο μὲ οὐρά (ἔνουρον σύσπαστον), - πολάγκο μὲ γάντζο (κορακωτόν), - παλάγκο μὲ ποδάρι (ἐπαγόμενον σύσπαστον), - παλάγκο τοῦ καπονιοῦ (ἐπωτίδιον σύσπαστον), - παλάγκο τῆς ράντας (κερκόπους), - παλάγκο τοῦ πεσκαδούρου (μασχαλιατήρ)· ‖ φρ. σόττο παλάγκο ὅρος ἐν ναυλοσυμφώνοις καθ' ὃν ὁ παραλήπτης τοῦ φορτίου ὑποχρεοῦται εἰδοποιούμενος νὰ παραλάβῃ ἐγκαίρως τὸ ἐμπόρευμα ἐκφορτωνόμενον εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου διὰ τῶν βαρούλκων.
παλαγκονίτης (ὁ) νεώτ.πετρογρ. πέτρωμα ἡφαιστειογενές.
παλαγμός (ὁ) ραντισμός, ράντισμα, πιτσίλισμα: Αἰσχ.ἀπ.329 πρὶν ἂν παλαγμοῖς αἵματος χοιροκτόνου αὐτός σε χράνῃ Ζεὺς καταστάξας χεροῖν.
παλαδῖνος (ὁ) (λατ.) νεώτ. εὐγενής, ἱππότης, ἥρως ἐρωτικῶν ἢ ἄλλων τυχοδιωκτικῶν περιπετειῶν.
παλάθη (ἡ) ὁρμαθός, ἀρμάθα ξηρῶν καρπῶν, κ. ἰδ. σύκων: Ἡρ.4,23 ἀπὸ τῆς παχύτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς παλάθας συντιθέασι καὶ ταύτας σιτέονται, Θεόφρ.Φl 4,2,10, ΠΔ Βασ.I,25,18 ἔλαβε διακοσίους ἄρτους.. καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνους, Ἀμύντ.π.Ἀθήν.11,500D παλάθης συριακῆς, Λουκ.Ἀλ.41 παλάθην ἰσχάδων οὗτός γε προσεπιλήψεται.
παλάθιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παλάθη βλ.λ., μικρὸς ὁρμαθός: Πολ.π.Ἀθήν.11,478C παλάθιον, μέλι, ἔλαιον· πρβλ. παλάσιον.
παλαθίς-ίδος (ἡ) μτγν. τὸ παλάθιον βλ.λ.: Φίλ. Μηχ.Βελοπ.89,28 τὰ σῦκα μετὰ τῶν γιγάρτων τῆς σταφίδος, κοπέντα καὶ εἰς παλαθίδα διαμερισθέντα, Στράβ.2,3,4 οἴνου καὶ παλαθίδων.
παλαθώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς παλάθην βλ.λ.: Διοσκ.1,80 ἀδρόβωλον παλαθῶδες.
πάλαι ἐπίρρ. κ. νεώτ. πρὸ πολλοῦ, κατὰ τὸν παλαιὸν καιρόν, χρόνον: Ἰλ.I 527 μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔ τι νέον γε, Σοφ.Ἠλ.1049 πάλαι δέδοκται ταῦτα κοὐ νεωστί μοι, Πλάτ. Ἀπολ.18B πάλαι πολλὰ ἤδη ἔτη καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες, Μηναῖ.6,1 Ὄρθρ.Θεοτοκ. ὁ πάλαι ἐξ οὐδενός, ποιήσας τὰ σύμπαντα· ‖ μτ. τοῦ ποτέ κάποτε, μιὰ φορὰ κι ἕνα καιρό: Ἀριστφ. Πλ.1002 πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, Πλάτ. Κριτί.110A τῶν ἐν τοῖς πρόσθεν καὶ πάλαι ποτὲ γεγονότων ἠμέλουν· ἀντιθ.ἄρτι: Πλάτ.Θεαίτ.142A ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ; ‖ συχν.ἐν χρ. μτ.ἐνεστ.ἐπὶ τῆς σημ.παρακ.: Σοφ.Αἴ.5 ὁρῶ.. πάλαι κυνηγετοῦντα καὶ μετρούμενον (ἀπὸ πολλοῦ ἔχω ἰδῇ), Πλάτ.Μέν.91A πάλαι λέγει πρός με· κ. μτ. τοῦ πότε: Ἀριστφ.Σφ.1060 πάλαι ποτ' ὄντες ὑμεῖς ἄλκιμοι (σεῖς οἱ πρὸ πολλοῦ ὑπάρξαντες)· σπαν. κ. μτ. παρακ.: Σοφ.Φιλ.1030 τέθνηχ' ὑμῖν πάλαι· μτ. παρατ. ἐπὶ σημ. ὑπερσ.: Ἰλ.Ψ 871 ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι (εἶχε πρὸ πολλοῦ)· πρβλ. Εὐπ.II· κ. μτ. ἄρθρ.: Ἡρ.1,5 τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν· πρβλ.Θουκ.1,5· 2) ὡς ἐπιθ. μτ. τοῦ ἄρθρ. κ. οὐσιαστ. ὁ παλαιός: Πίνδ.1 2,1 οἱ μὲν πάλαι, ὦ Θρασύβουλε, φῶτες (οἱ παλαιοὶ.. ἄνθρωποι), Σοφ.ΟΤ 1 Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή, αὐτ.916 τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται, Ἀριστλ. Μεταφ.1069a,29 οἱ πάλαι (οἱ παλαιοί, ἐν ἀντιθ. πρὸς τοὺς νῦν), Δημ.429 οὐ τοίνυν τὰ πάλαι ἂν τις ἔχοι μόνον εἰπεῖν (δ.ἀνάγν. παλαί'), ΚΔΠέτρ.2,1,9 λήθην.. τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν· 3) πρότερον, πρωτύτερα, ἐπὶ χρόνου μόλις παρελθόντος,κατὰ τὸ παρελθόν: Ἰλ.Ι 105 ἠμὲν πάλαι ἠδ' ἔτι καὶ νῦν, Σοφ.Ἀντ.181 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ· ‖ ἀθ. ἄρτι, οὐχὶ πρὸ πολλοῦ, πρὸ μικροῦ, τώρα μόλις: Αἰσχ.Πρ.845 ἐς ταυτὸν ἐλθὼν τῶν πάλαι λόγων ἴχνος, Ξεν.Οἰκ. 19,17 πάλαι σοι ἔλεγον, Ἀριστλ.Πολιτ.1282a,15 διά τε τὸν πάλαι λόγον, ΚΔ Μάρκ.15,44 ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε.
παλαιά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, τὸ πάλαι.
παλαίβιος-ον μσν. ὁ μακρόβιος:Πρόδρ.Ἐπιγρ.36.
παλαιβίωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πάλαι, προτέρα βίωσις: ΨΧρυσ.7,325 δὸς τοῦ παιδὸς τὴν παλαιβίωσιν, καὶ κινῶ τὴν γλῶτταν πρὸς ὀμβροδοσίαν.
παλαιβω δημ. κ. παλεύω παλαίω βλ.λ.
παλαιγενής-οῦς-ές ὁ πάλαι, πρὸ πολλῶν ἐτῶν γεννηθείς, παλαιός, ὑπέργηρως: Ἰλ.Ρ 561 ἄττα γεραιὲ παλαιγενές, Ὀδ.Χ 395 γρῆυ παλαιγενές, Ὑμν.Δήμ.113 ἄνθρωποι παλαιγενεῖς, Αἰσχ.Πρ.222 κευθμὼν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ Κρόνον, αὐτ. Ἐπτ.742 παλαιγενὴς παρβασία,Εὐρ.Μήδ.421 μοῦσαι δὲ παλαιγενέων λήξουσ' ἀοιδᾶν, Ἀντιφάν.237,1 Βάκχος παλαιγενής (παλαιὸς οἶνος), Ἀλεξ.119,2 νέκταρ παλαιγενές· ‖ ὁ πολὺ παλαιός, παμπάλαιος: Αἰσχ.Ἀγ.1637 ἐχθρὸς ἢ παλαιγενής.
παλαιγονία (ἡ) ἡ ἀρχαιότης, οἱ παλαιοὶ χρόνοι: Ὀρφ.Λιθ.182.
παλαίγονος-ον ὁ παλαιγενὴς βλ.λ.: Πίνδ.Ο 13,50 μῆτιν τε γαρύων παλαιγόνων.
παλαιένδοξος-ον μτγν. ὁ ἐκ παλαιῶν χρόνων ἔνδοξος, ὁ παλαιὰν ἔχων φήμην: Φίλ.2,437 παλαιοπλούτων καὶ παλαιενδόξων.
παλαιετής-οῦς-ές ὁ παλαιὸς κατὰ τὰ ἔτη, γέρων· Ἡσ. (κῶδ. -δέτης).
παλαιζωϊκὸς αἰών (ὁ) νεώτ. δ. τ. τοῦ παλαιοζωϊκὸς αἰὼν βλ.λ.
παλαίθεος (ἡ) ἡ παλαιὰ θεός· Ἡσ., Φώτ. «παλαιθέου, παλαιᾶς θεοῦ».
παλαίθετος-ον ὁ ἐκ μακροῦ χρόνου ἀποτεθειμένος, ἀποθηκευμένος: Καλλ.ἀπ.66C παλαίθετα κᾶλα· ‖ κ. γεν. ὁ ἀρχαῖος, παλαιός: Ἴων Χ Τραγ.22 παλαίθετος ὕμνος.
παλαιϊκός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν ἐποχήν: παλαιϊκοὶ ἄνθρωποι (οἱ ἐχόμενοι τῶν παλαιῶν ἠθῶν καὶ τῆς παλαιᾶς νοοτροπίας)· ‖ ἐπίρρ. -ά ἀπὸ παλαιᾶς ἐποχῆς.
παλαίμαχος-ον νεώτ. παλαιὸς πολεμιστής, ὁ ἐν τοῖς πολέμοις ἐγγηράσας μαχητής· ‖ κ. μτφ. ὁ ἐπιδέξιος τεχνίτης, ὁ ἔχων μακρὰν ἄσκησιν, ὁ λίαν πεπειρασμένος ἔν τινι ἐργασίᾳ.
πάλαιμι αἰολ. παλαίω βλ.λ.: Ἡρωδιαν.2,930,4.
παλαιμόνια (τὰ) γλωσσ. ἑορτὴ τοῦ Παλαίμονος.
παλαιμονέω παλαίω, μάχομαι: Πίνδ.Π 2,61 χαύνᾳ πραπίδι παλαιμονεῖ κενεά.
παλαιμοσύνη μτγν. ἡ παλαισμοσύνη βλ.λ.: Ἀρίσταρχ.π.Εὐστ.1543,22 «ἡ παλαισμοσύνη παλαιμοσύνη γραφομένη εὑρίσκεται παρὰ τοῖςπαλαιοῖς».
παλαιο- α' συνθετ. πολλῶν λ. δηλοῦν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθετ. σημαινόμενον ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ παλαιοῦ ἢ ἀναφέρεται εἰς παλαιὰ πράγματα ἢ παλαιοὺς χρόνους, οἷον παλαιογενής - παλαιοπώλης - παλαιογράφος - παλαιογραφῶ κ.ἄ.
παλαιοανθρωπογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοβιογεωγραφίας μελετῶν τὸν προϊστορι-

κὸν ἄνθρωπον ἐν σχέσει πρὸς τὸ γεωγραφικὸν του περιβάλλον.
παλαιοανθρωπολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας πραγματευόμενος εἰδ. τὰ πρωτογενῆ εἴδη τοῦ ἀνθρώπου.
παλαιοαρχαιολογία (ἡ) νεώτ. ἀρχαιολογία ἀναφερομένη εἰς τὰ ἔργα τέχνης τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου.
παλαιοαρχαιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοαρχαιολογίαν.
παλαιοβιβλιοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. ἐμπορικὸν κατάστημα πωλήσεως παλαιῶν κ. ἰδ. μεταχειρισμένων βιβλίων.
παλαιοβιβλιοπώλης (ὁ) νεώτ., θηλ. -ῶλις-ιδος βιβλιοπώλης ἐμπορευόμενος παλαιὰ κ. ἰδ. μεταχειρισμένα βιβλία.
παλαιοβιογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοβιολογίας ἐρευνῶν τοὺς προϊστορικοὺς ὀργανισμοὺς ἐν σχέσει μὲ τὸ γεωγραφικόν των περιβάλλον.
παλαιοβιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς βιολογίας ἀσχολούμενος μὲ τοὺς εἰς ἀπολιθώματα ἀνευρισκομένους ὀργανισμοὺς καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.
παλαιοβιολογικός (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοβιολογίαν βλ.λ.
παλαιοβοτανική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς βοτανικῆς ἀσχολούμενος μὲ τὸν προϊστορικὸν κόσμον τῶν παρελθουσῶν γεωλογικῶν περιόδων καὶ ἐποχῶν.
πᾰλαιογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ παλαιγενὴς βλ.λ. : Ἀριστφ.Νεφ.358 **χαῖρ', ὦ πρεσβῦτα παλαιογενές, θηρατὰ λόγων φιλομούσων'** ‖ **νεώτ.** παλαιογενὴς **ὑποδιάπλασις** ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν δύο ὑποδιαπλάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσματος στρωμάτων τῆς γῆς· ὅμ. **παλαιογενὴς ὑποπερίοδος** ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν δύο ὑποπεριόδων, εἰς τὰς ὁποίας ὑποδιαιρεῖται ἡ τριτογενὴς διάπλασις τοῦ καινοζωϊκοῦ ἀθροίσματος καθ' ἣν **ἐσχηματίσθη** ἡ παλαιογενὴς ὑποδιάπλασις τοῦ φλοιοῦ **τῆς γῆς.**
παλαιογεωγραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς γεωγραφίας σπουδάζων τὴν μορφὴν καὶ τὰς ἀλλοιώσεις τοῦ γηΐνου φλοιοῦ ἀπὸ τῆς τελειωτικῆς στερεοποιήσεως αὐτοῦ.
παλαιογεωγραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιογεωγραφίαν βλ.λ.
παλαιογόνος-ον ὁ παλαίγονος βλ.λ. : Πλάτ. Κωμ.90, ΑΠλ.4,295.
παλαιογραφία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀρχ. κωδίκων καὶ τὸν καθορισμὸν χρονολογίας καὶ γνησιότητος αὐτῶν.
παλαιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιογραφίαν βλ.λ.
παλαιογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων κωδίκων.
παλαιόδουλος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ παλαιοῦ, ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου, ἐκ κληρονομίας δοῦλος : Φίλ.2,446.
παλαιοεθνολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἐθνολογίας μελετῶν τὰ προϊστορικὰ ἔθνη.
παλαιοεθνολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοεθνολογίαν.
παλαιοεθνολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος περὶ τὴν παλαιοεθνολογίαν βλ.λ.
παλαιοζωϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον τῆς γῆς καθ' ἣν ἀνευρίσκονται τὰ παλαιότερα ἴχνη τῆς ζωῆς· ‖ **παλαιοζωϊκὸς αἰὼν** ἡ τετάρτη κατὰ σειρὰν μεγάλη ἐποχὴ τοῦ γεωλογικοῦ παρελθόντος τῆς γῆς.
παλαιοζῳολογία (ἡ) νεωτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν ἐκλιπόντων ζῴων.
παλαιοζῳολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοζῳολογίαν βλ.λ.
παλαιοζῳολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν παλαιοζῳολογίαν βλ.λ.
παλαιοημερολογίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ῖτισσα,** ὁ ὀπαδὸς τοῦ παλαιοῦ (Ἰουλιανοῦ) ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου.
παλαιοηώκαινος-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν ἠώκαινον περίοδον τῆς γῆς.
παλαιόθεν ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **παλαιοῦθε** ἐκ παλαιοῦ, ἐκ μακροῦ χρόνου, ἔκπαλαι.
παλαιόθερμος-ον μσν. ὁ παλαιὸς καὶ ἐπιφέρων θέρμην, ζέστην, ὁ παλιὸς καὶ ζεστερός : ΚΜανασσ.Ἐρωτ.5,27 **παλαιόθερμος οἶνος.**
παλαιοθέτης Ἡσ. «παλαιοπράγμων (πιθ. διόρθ. πολυπράγμων), δραστήριος».
παλαιοθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος περισσοδακτύλων ζῴων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **ἱππιδῶν** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.
παλαιοκαθολικισμός (ὁ) νεώτ. ἡ αἵρεσις τῶν παλαιοκαθολικῶν βλ.λ.
παλαιοκαθολικός-ή-όν νεώτ. ὁ καθολικὸς ὁ μὴ δεχόμενος τὸ ἀλάθητον τοῦ πάπα.
παλαιόκαινος-ον νεώτ. δ. γρ. τοῦ παλαιοηώκαινος βλ.λ.
παλαιοκρητιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν κρητιδικὴν περίοδον : **παλαιοκρητιδικὴ ὑποδιάπλασις.**
παλαιόκτητος-ον γλωσσ. ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου κτηθείς, οὗ ἡ κτῆσις παλαιόθεν.
παλαιολιθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, καθ' ἣν κατεσκεύαζεν ὅπλα καὶ ἐργαλεῖα ἐξ ἀκατεργάστου λίθου.
παλαιολογῶ-έω μτγν. λέγω, ὁμιλῶ περὶ ἀρχαίων πραγμάτων : Ἀππ.Ἰβηρ.2.
παλαιομάγᾰδις (ἡ) μτγν. ὁ μάγαδις βλ.λ.2) : Ἀθήν.4,182D **ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος** (ἰδ.ἀνάγν. πλαγιομάγαδις).
παλαιομαστόδους-όδοντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς ὁμοιογενείας τῶν **ἐλεφαντιδῶν,** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.
παλαιομάτωρ-ορος (ἡ) ἡ εἰς παλαιοὺς χρόνους ὑπάρξασα μήτηρ : Εὐρ.Ἰκ.628 **ἰὼ Ζεῦ, τᾶς παλαιομάτορος παιδογόνε πόριος Ἰνάχου.**
παλαιομώλωψ-ωπος (ὁ) (μώλωψ) γλωσσ. ὁ παλαιόθεν πανοῦργος, δόλιος, ἀπατεὼν (veterator)· πρβλ. δημ. παλιοκατεργάρης, παλιοπαλιάνθρωπος.
παλαιοντολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ πραγματευομένη περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ζωϊκοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ κόσμου, τῶν ἐκλιπόντων ἤδη κατὰ τὸ τελευταῖον (τὸ καὶ νῦν) τμῆμα τῆς ἀλλουβίου τεταρτογενοῦς περιόδου καὶ ἀπαντώντων μόνον ἐν ἀπολιθώσει.
παλαιοντολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιοντολογίαν : **παλαιοντολογικὸν μουσεῖον.**
παλαιοντολόγος (ὁ,ἡ) ὁ κατ' ἐπιστήμην εἰδικῶς ἀσχολούμενος εἰς τὴν παλαιοντολογίαν βλ.λ. : **αἱ εἰκασίαι παλαιοντολόγων τινῶν περὶ ὑποστάσεως πιθηκανθρώπου εἶναι ὅλως ἀστήρικτοι.**
παλαιόπληγος-ον μσν. ὁ ἐκ παλαιῶν πληγῶν, ἐκ δαρμοῦ ἢ ἄ. ταλαιπωριῶν κακοπαθήσας : Πρόδρ.2,479 **γαδοῦριν παλαιόπληγον, ὀρνίθιν κορυντζάριν'** πρβλ. κοντριάρικος.
παλαιόπολις (ἡ) κ. νεώτ. ἡ παλαιὰ πόλις, Ἡσ.' ‖ νεώτ. ὡς τοπωνυμ.
παλαιόπλουτος-ον ὁ ἐκ παλαιοῦ χρόνου πλούσιος, ἀρχαιόπλουτος : Θουκ.8,28 **παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον,** Ἀριστλ.Ἀθ.6,2 ***τοὺς ὕστερον δοκοῦντας εἶναι παλαιοπλούτους.***

παλαιοπράγμων-ονος-ον γλῶσσ. τοῦ παλαιοθέτης βλ.λ.· Ἠσ.
παλαιοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος, ἔνθα πωλοῦνται παλαιὰ ἀντικείμενα, τὸ κατάστημα τοῦ παλαιοπώλου.
παλαιοπώλης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-ῶλις-ιδος**, ἔμπορος παλαιῶν κ. ἰδ. μεταχειρισμένων ἀντικειμένων.
παλαιοπωλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ παλαιοπώλου βλ.λ.
παλαιόρ (ὁ) ἀνόητος, βλάξ : Ἀριστφ.Λυσ.988 **παλαιόρ γα ναὶ τὸν Κάστορα·** πρβλ.Ἠσ.«μωρός».
παλαιοράφιον (τὸ) γλωσσ. τὸ κατάστημα τοῦ παλαιοράφου βλ.λ., τοῦ ἐπιδιορθωτοῦ ὑποδημάτων.
παλαιοράφος-ον γλωσσ. ὁ παλαιὰ ῥάπτων, ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων, μπαλωματής.
παλαιόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ψιττακῶν, τῆς ὁμοιογενείας τῶν **πλατυκερκιδῶν.**
παλαιορογραφία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιογεωγραφίας, ἀσχολούμενος μὲ τὴν διαδρομὴν τῶν ἀρχαίων ὀροσειρῶν καὶ τὸν χρόνον τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀροσειρῶν τούτων.
πᾰλαιός-ά-όν κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **παλιός-ιά-ιό,** αἰολ. **πάλαος,** βοιωτ. **παληός,** λακ. **παλεός,** ὁμαλὸν συγκρ. κ. ὑπερθ. **παλαιότερος, παλαιότατος,** συχν. **παλαίτερος, παλαίτατος** (ἐκ τοῦ πάλαι) (ἡ παραλήγουσα π. ποι. ὑπάρχει μ. ὅταν εἶναι βραχεῖα· ἔν τισι χωρίοις **παλεός**), ὁ παλαιὸς κατὰ τὰ ἔτη, ἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ προκεχωρημένος τὴν ἡλικίαν, ἡλικιωμένος, γηραιός, γέρος : Ἰλ.Ξ 108 **ἢ νέος ἠὲ παλαιός,** Ὀδ.Α 395 **νέοι ἠδὲ παλαιοί,** αὐτ.Ν 432, Πίνδ.Ν 3,73 **ἐν ἀνδράσιν ἀνήρ, τρίτος ἐν παλαιτέροισι,** Εὐρ.Μήδ.68 **ἔνθα δὴ παλαίτατοι θάσσουσι, - παλιὸς ἔμπορος·** δημ. παροιμ. (ὡς ἐπὶ ζῴων) **παλιὸς γάτος τρυφερὰ ποντίκια ὀνειρεύεται** (ἐπὶ ἐρωτομανῶν γερόντων ὀρεγομένων ἀνηλίκων κορασίων)· **ὁμ.ἡ παλιὰ κότα ἔχει τὸ ζουμί** (ἐπὶ ὡρίμων γυναικῶν αἵτινες εἶναι ἡδονικώτεραι εἰς τὸν ἔρωτα)· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ὑπάρχων : Ὀδ.Β 340 **ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο,** αὐτ.293 **νῆες.. νέαι ἠδὲ παλαιαί,** Ἀριστφ.Πλ.1086 **τρὺξ παλαιὰ καὶ σαπρά,** Λυσ.28,4 **τριήρεις παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν,** Πλάτ.Μέν.91D **τὰ ὑποδήματα ἐργαζόμενοι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ἱμάτια,** Θεόφρ.ΦΙ 7,1,6 **παλαιὰ σπέρματα,** ΚΔ Λουκ.5,39 **οἶνον.. οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον·** π. μτγν. μ. **παλαιὰ** ἡ παλαιὰ διαθήκη βλ.λ.· ‖ γεν. νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸ πολλοῦ ὑπάρξας : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 33,24 **κι ἐφάνη μου ποὺ ἀντίκρυσα κάποια παλιά μου γνώρα·** ‖ κ.ὁ ἐκ μακρᾶς χρήσεως φθαρείς, ὁ ἄχρηστος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.187,3 **παλιὰ στράτα δὲ χάνεται, καινούρια δὲν πατιέται, οὐδὲ παλιὰ ἀγαπητικιὰ δὲν ἀπολησμονιέται·** κ. ἐν παροιμ. φρ. **τὸν γράφω στὰ παλιά μου τὰ παπούτσια** (οὐδεμίαν σημασίαν τοῦ δίνω, τὸν περιφρονῶ)· κ. παροιμ. φρ. **τὸ παλιὸ σακκὶ δὲ γίνεται καινούργιο** (ἐπὶ τῶν ἀνεπανορθώτως κατεστραμμένων ἀντικειμένων ἢ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἐχομένων τῶν παλαιῶν των ἕξεων)· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ προηγούμενος : **στὸ παλιὸ σπίτι ἀφήσαμε ὅλα τὰ λουλούδια·** **2)** ὁ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἀνήκων, ὑπάρξας, ἀρχαῖος, ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Ζ 215 **ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώιός ἐσσι παλαιός,** αὐτ.Λ 166 **παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,** Ὀδ.Β 118 **κέρδεα.. οἵ' οὔ πώ τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,** Θουκ. 1,4 **Μίνως παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν,** Πλάτ.Κρατ. 411B **οἱ πάνυ παλαιοὶ ἄνθρωποι·** κ. ἀπλ. **οἱ παλαιοὶ** οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι κ. εἰδ. οἱ πρόγονοι : Θουκ.1,3 **δηλοῖ δέ μοι τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα·** ‖ νεώτ. εἰδ. ὁ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου πρεσβεύων τι : **παλαιὸς βασιλόφρων·** ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πεπειραμένος : **παλιὸς καραβοκύρης·** ‖ ὁμ. ὁ ἐφαρμόζων παλαιὰς μεθόδους : **παλαιὸς γιατρός, - παλαιὰ μοδίστρα·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄλλοτε διατελέσας ἐν ἐνεργείᾳ εἴς τι ὑπούργημα, ἐπάγγελμα, ἀσχολίαν κτλ. : **ὁ παλαιὸς δήμαρχος - πρόεδρος·** ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀρχαῖος : Ὀδ.Ψ 296 **ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο,** αὐτ.Η 157 **παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,** Ἡρ.9,26 **καινὰ καὶ παλαιὰ ἔργα,** Σολωμ.Λόρδ Μπάϋρ.83 **ἐδῶ στὴν παλαιά σου | κατοικία,** Κάλβ.18,8 **εἰς τοῦτον τὸν ναὸν | τῶν πρώτων χριστιανῶν, | παλαιότατον κτίριον, πῶς ἦλθον;, - παλαιὰ ἀνάκτορα, - ἡ Ἠλέκτρα παίζεται στὸ παλιὸ θέατρο·** **3)** ὁ οὗ δὲν γίνεται πλέον χρῆσις : Αἰσχ.Εὐμ.778 **παλαιοὺς νόμους καθιππάσασθε,** Λυσ.6,51 **κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ τὸ ἀρχαῖον,** Πλάτ.Γοργ.499C **κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, - παλαιὰ φράσις - ἔκφρασις·** ‖ ἐπὶ τόπων, ὁ κτ. παλαιὰν ἐποχὴν ἐκ ἀκμῇ ὑπάρξας : Αἰσχ.Πέρσ.17 **τὸ παλαιὸν Κίσσιον,** Σοφ.Ἠλ.4 **τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος, - παλαιὰ Κόρινθος·** ἐν Πάπ. **καιροὶ παλαιοί·** κ. δημ. **τὰ παλιὰ χρόνια** οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι· ‖ **τὸ παλαιὸν** ὡς ἐπίρρ. τὸ πάλαι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ἄλλοτε : Ἡρ.1, 171 **τὸ γὰρ παλαιὸν.. Μίνω τε κατήκοοι.. εἶχον τὰς νήσους,** Αἰσχ.Πέρσ.102 **Μοῖρ' ἐκράτησεν τὸ παλαιόν,** Πλάτ.Κρατ.401C **τὸ παλαιὸν ἐσσίαν καλεῖν τὴν οὐσίαν·** ‖ ὁμ. **ἐκ παλαιοῦ** ἐκ τῶν παλαιῶν ἢ **ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ** ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου : Ἡρ.1,57 **μαντήϊον ἐκ παλαιοῦ ἱδρυμένον,** Ἀντιφ. 2,1,5 **ἐκ παλαιοῦ ἐχθρὸς ὢν αὐτοῦ,** Θουκ.1,2 **εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ,** Ἡρῳδ.2,102 **ἐκ τῶν παλαιῶν·** κ. συγκρ. κ. ὑπερθ. ἀπὸ παλαιοτέρου ἢ παλαιοτάτου χρόνου : Ἡρ.1,60 **ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν,** Θουκ.1,18 **στασιάσασα ὅμως ἐκ παλαιτάτου καὶ ηὐνομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν·** **4)** ἐπὶ πραγμ. ἐν καλῇ σημ., ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατηρούμενος· δθ. ὁ σεβαστός, σεβάσμιος, τίμιος διὰ τὴν ἀρχαιότητα : Ἀντιφ.6,4 **εἴργεσθαι θυσιῶν, ἀγώνων, ἅπερ μέγιστα καὶ παλαιότατα τοῖς ἀνθρώποις·** ‖ κ. ἀντιθ. ἐν κακῇ σημ. ἀπηρχαιωμένος, ἄχρηστος διὰ τὴν παλαιότητα γενόμενος : Σοφ.ΟΤ 290 **καὶ μὴν τά γ' ἄλλα κωφὰ καὶ παλαί' ἔπη·** ‖ ἐν Ἐπιγρ. **παλαιὸν δρᾶμα** τὸ προηγουμένως ἀναδιδασθὲν εἰς τὴν σκηνήν, παρασταθέν.
παλαιόσπιτον (τὸ) μσν., δημ. **παλιόσπιτο** ἡ παλαιά, ἡ πρὸ πολλοῦ κτισθεῖσα οἰκία, τὸ παλιὸ σπίτι : Πρόδρ.1,370 **τὸ σπίτι τὸ παλαιόσπιτον, τὸ καινουργιοχαλασμένον.**
παλαιοτεταρτογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλαιὰν τεταρτογενῆ περίοδον τῆς γῆς.
πᾰλαιότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλαιοῦ, ἀρχαιότης, ἀπηρχαιωμένος χαρακτὴρ : Εὐρ.Ἑλ.1056 **παλαιότης γὰρ τῷ λόγῳ γ' ἔνεστί τις,** Πλάτ.Πολ.609E **εἴτε παλαιότης εἴτε σαπρότης εἴτε ἡτισοῦν οὖσα,** ΚΔ Ρωμ.7,6 **δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος·** ‖ ἡ ἰδιότης τοῦ πρὸ πολλοῦ ὑπάρχοντος, τὸ πόλιωμα, μπαγιάτιασμα:Δίων Κ.72,8 **παλαιότης ἄρτου·** **2)** ἡ γεροντική, μεγάλη ἡλικία : Αἰσχίν.2,42 **ὑπερβολὴν τινα ἑαυτοῦ παλαιότητος καὶ πλήθους ἐτῶν εἰπόντος·** ‖ κ. ἐπὶ σπόρων φυτῶν : Θεόφρ.ΦΙ 7,1,6.
πᾰλαιοτόκος-ον μτγν. κυρ. ἐπὶ γυναικός, ἡ πρὸ πολλοῦ τεκοῦσα : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,3.
παλαιοτροπία (ἡ) μσν. τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὁ παλαιὸς τρόπος : Εὐστ.531,40 **οὕτω δέ γε παλαιοτροπίαν τινὰ ἔχουσιν.**
παλαιοτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς τροπικὰς χώρας τοῦ παλαιοῦ κόσμου : **παλαιοτροπικὰ φυτὰ - ἀπολιθώματα**

παλαιότροπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατὰ παλαιὸν τρόπον ὢν ἢ πεποιημένος, ὁ ἀρχαίων τρόπων, παλαιοῦ ἔθους : Ἰάμβλ.Πυθ.23,103 **παλαιότροπος χαρακτήρ**· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : Νικόμ.Γερ. Ἀριθμ.2,16 **παλαιότροποι βωμοί**, - **παλαιότροπος οἰκοδομή - ἀμφίεσις**.

παλαιότυπος-ον νεώτ. ὁ ἀρχέτυπος βλ.λ.

πᾰλαιουργός (ὁ) μτγν. ὁ ἐπιρράπτων παλαιὰ ὑποδήματα, ὁ ἐμβαλωματής· Πολυδ.7,82 «**οἱ δὲ** παλαιὰ ἐπιρράπτοντες παλαιουργοί».

παλαιοφᾰνής-οῦς-ές μσν. ὁ φαινόμενος παλαιός, ὁ ὃν νομίζει τις παλαιόν : Γεωπ.7,24,1 **παλαιοφανεῖς οἶνοι**.

πᾰλαιόφρων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων φρένας γέροντος, ἐκεῖνος ποὺ σκέπτεται σὰν γέρος : Αἰσχ. Εὐμ.839 **ἐμὲ παλαιόφρονα κατά τε γᾶς οἰκεῖν**.

παλαιοφυτολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς παλαιοντολογίας ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν ἐκλιπόντων φυτικῶν ὀργανισμῶν.

παλαιοφυτολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς καὶ κατ' ἐπιστήμην ἀσχολούμενος περὶ τὴν παλαιοφυτολογίαν βλ.λ.

παλαιοχᾰρακτος-ον ὁ ἐκ παλαιοῦ χρόνου ἐλθὼν εἰς κυκλοφορίαν : Πάπ. **παλαιοχάρακτον νομισμάτιον**.

παλαιοχριστιανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους : **παλαιοχριστιανικὴ τέχνη - παράδοσις**.

παλαιόχρονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ πολλῶν ἐτῶν, μακραίων, πολυχρονίτης : ΚΜανασσ.Χρον.6047 **παλαιόχρονος πέμπελος ὢν τριγέρων**.

παλαιοχωρίον (τὸ) μσν. τὸ παλαιόν, ἀρχαῖον χωρίον : Ἄννα Κομν.442 **περὶ παλαιοχωρίων δέ τι γενομένῳ**.

πᾰλαιπλούσιος-ον μτγν. ὁ παλαιόπλουτος βλ.λ. : Φίλ.1,233 **οὐκ ἐκ παλαιπλουσίων, ἀλλ' ἐκ φιλαρέτων φύντες**.

παλαίπλουτος-ον πάπ. ὁ παλαιπλούσιος βλ.λ.

παλαίπολις-εως (ἡ) κ. μσν. ὡς προσηγ. ἡ πάλαι, ἡ παλαιὰ πόλις: Εὐστ.Πον.237,92 **ἡ ἐμὴ παλαίπολις**· **2**) εἰδ. Ἡσ. «**τὸ πάλαι Ἄργος**».

πᾰλαισις-εως (ἡ) μτγν. ἀγών, πάλη : Πτολ. Ἀρμ.1,1.

πάλαισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ τέχνασμα τοῦ παλαιστοῦ ἐν τῇ πάλῃ, ἵνα προκαλέσῃ τὴν πτῶσιν τοῦ ἄλλου, κόλπο παλαιστικό : Ἡρ.9,33 **παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν**, Αἰσχ.Εὐμ.589 **ἓν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων**· ‖ γεν. πᾶς δόλος ἢ τέχνασμα : Αἰσχίν.3,205 **πάλαισμα τοῦτ' ἐστὶ δικαστηρίου** (δικαστικὸν τέχνασμα), Διον.Ἁλ. Ρωμ.8,12 **σόφισμα . . καὶ πάλαισμα τῶν ἀκουόντων**, Ἀθήν.7,307Β **ὦ Θετταλὸν πάλαισμα** (λεγόμενον πρός τινα)· ‖ δθ. μτφ. ὑπεκφυγή : Ἀριστφ. Βάτρ.689 **κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι Φρυνίχου παλαίσμασιν**· **2**) ἐν τῷ πληθ. παλαιστικὰ κατορθώματα : Πίνδ.Ο 9,13 **ἀνδρὸς ἀμφὶ παλαίσμασιν φόρμιγγ' ἐλελίζων**· ‖ ἐπὶ παντὸς ἀγῶνος, ἀγών : Αἰσχ.Ἀγ.63 **πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ**· ‖ κ. κτ. ἐν. : ΟΤ 880 **πόλει πάλαισμα μήποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι**· πρβλ.Εὐρ.Μήδ.1214· **3**) συνεκδ. ὁ πόλεμος : Ἰουλ.Λόγ.2,66C· **4**) ἐν τῷ πληθ. ἐπὶ εἰκαστικῶν συνθέσεων, συμπλέγματα παλαιστῶν : Φιλόστρ.Εἰκ.2,32.

παλαισμός (ὁ) μτγν. τὸ πάλαισμα βλ.λ. : Γρηγ. Ναζ.Ὠδ.2,45,107.

παλαισμοσύνη (ἡ) ποι. τ. τοῦ πάλη βλ.λ. : Ἰλ.Ψ 701 **παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς**, Ὀδ.Θ 103 **πύξ τε παλαισμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασιν**, Σιμων.149.

παλαίστα (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ παλαστὴ βλ.λ. : Ἀλκ. ἀπ.33,6 **παλαίσταν ἀπολείποντα μόναν ἴαν παχέων ἀπὸ πέμπων**.

πᾰλαιστᾰγής-οῦς μτγν. ἐν φρ. **παλαισταγὴς οἶνος** (ὁ) οἶνος ὅστις ἐκ τῆς παλαιότητος κατέστη πηκτός : Νίκ.Θηρ.591 **παλαισταγέος οἴνοιο**.

παλαιστή (ἡ) μτγν., αἰολ. **παλαίστα** παλαστὴ βλ.λ. : Ἱππ.Γυν.Φύσ.33, Ἀριστλ.ΖΙ 606a,14.

παλαιστής (ὁ) (παλαίω) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. νεώτ. κ. δημ. **παλαίστρια**, ὁ παλαίων, ὁ ἀσκῶν τὸ ἀγώνισμα τῆς πάλης ὡς ἀθλητὴς ἢ ὡς φίλαθλος : Ὀδ. Θ 246 **οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί**, Ἡρ.3,137 **παλαιστέω Μίλωνος**, Ἀριστφ. Λυσ.1083 **ὥσπερ παλαιστὰς ἄνδρας ἀπὸ τῶν γαστέρων**, Πλάτ.Νόμ.819Β **πυκτῶν καὶ παλαιστῶν ἐφεδρείας**, ΠΔ Ἔξ.25,23 **καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ**· **2**) γεν. ἀντίπαλος, ἐχθρός : Αἰσχ.Πρ.920 **τοῖον παλαιστὴν νῦν παρασκευάζεται ἐπ' αὐτὸς αὑτῷ**, Σοφ.Φιλ.431 **σοφὸς παλαιστὴς κεῖνος** (ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως)· ‖ κ. ἐπὶ στρατιώτου : Σοφ.ἀπ.859· ὁμ. κ. ἐπὶ στρατιωτικῆς ὁμάδος, ἐπὶ σώματος στρατιωτῶν : Εὐρ.Ἰκ. 704 **λόχος . . ἐξηνδρωμένος δεινὸς παλαιστὴς ἦν**· **3**) ἀγωνιστής, συναγωνιστής : Αἰσχ.Ἀγ.1206 **ἀλλ' ἦν παλαιστὴς κάρτ' ἐμοὶ πνέων χάριν**· **4**) μτγν. ἀντὶ τοῦ παλαστὴ (ἡ) βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,7,24 **καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής**.

πᾰλαιστιαῖος-α-ον κ. μσν. δ. τ. τοῦ παλαστιαῖος βλ.λ. : Θεόφρ.Φl 2,7,7, Πολύβ.6,23,3 **ὁ δὲ μείζων ἐστὶ καὶ παλαιστιαῖος**, Ἰώσ.Α1 8,3,5, Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.9,300, Ψελλ.Πον.132,10.

πᾰλαιστικός-ή-όν (παλαίω) κ. νεώτ. ὁ ἔμπειρος, ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἀγώνισμα τῆς πάλης : Ἀριστλ.Ρητ.1361b,24, Λουκ.Θε.Δ 20,14 **γυμνὰς τὰ πολλὰ καὶ παλαιστική**· ‖ **ἡ παλαιστικὴ** (τέχνη) ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ παλαιστοῦ : Παυσ.1,39,3 **παλαιστικὴν γὰρ τέχνην εὗρε Θησεὺς πρῶτος**· **2**) ὁ προσγενόμενος ἐκ τῆς περὶ τὴν πάλην ἀσκήσεως : Πλούτ.Ἠθ.130Β **πρὸς ἰσχύν, οὐ παλαιστικὴν οὐδὲ σαρκοῦσαν καὶ πυκνοῦσαν**· ‖ ὁ εἰς παλαιστὴν ἰδιάζων, ὁ διὰ πάλην προσφυής : Φιλόστρ.Γυμν.35 **στέρνα παλαιστικώτερα**.

παλαιστικῶς ἐπίρρ. μτγν., συγκρ. -**ώτερον** κατὰ τρόπον παλαιστικὸν βλ.λ., ὡς παρὰ παλαισταῖς : Πολυδ.3,149, Φιλόστρ.Γυμν.35.

παλαιστίνειος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Παλαιστίνην : **παλαιστίνειος ἑταιρεία**.

παλαιστόριον (τὸ) λεξ. τόπος ἔνθα διεξάγεται παλαιστικὸς ἀγών : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

πᾰλαιστός (ὁ) Ἐπιγρ. ἡ παλαιστὴ βλ.λ.

πᾰλαίστρα (ἡ) (παλαίω) κ. νεώτ. τόπος ἔνθα οἱ παλαισταὶ γυμνάζονται, ἀσκοῦνται, σχολὴ πάλης, γυμναστήριον : Ἡρ.6,126 **δρόμον καὶ παλαίστρην ποιησάμενος**, Ἱππ.Ἄρθρ.4, Εὐρ.Ἠλ.528 **ὁ μὲν παλαίστραις ἀνδρὸς εὐγενοῦς τραφείς**, Ἀρισφ.Βάτρ.729 **τραφέντας ἐν παλαίστραις καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ**, Ξεν.Λακ.2,1 **πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ**, Πλάτ.Γοργ.456C **εἰς παλαίστραν φοιτήσας**· ‖ νεώτ. κ. μτφ. τὸ πνευματικὸν ἢ πολιτικὸν πεδίον, ἔνθα τις παλαίων πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγωνίζεται περὶ ἐπικρατήσεως : **οἱ πρωταθληταὶ τῆς πολιτικῆς παλαίστρας**· **2**) εἰδ. τὸ μέρος ἔνθα ὁ Κερκύων ἔσφαζε τὰ θύματά του: Βακχ.17,26 **Κερκύονος παλαίστρα**, Παυσ. 1,39,3 **καὶ ὁ τόπος οὗτος παλαίστρα καὶ εἰς ἐμὲ ἐκαλεῖτο Κερκύονος**· **3**) μτφ. πᾶσα σχολή : Πλούτ.Δημήτρ.5 **ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου παλαίστρας**, Λογγῖν.4,4 **ἡ Σωκράτους παλαίστρα**.

πᾰλαιστρᾰτιώτης (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ παλαίμαχος βλ.λ.

παλαιστριαῖος-α-ον ὁ ἁρμόδιος, κατάλληλος διὰ τὴν παλαίστραν βλ.λ.Ι) : Θεόφρ.Χαρ.5,9 **παλαιστριαίαν κόνιν ἔχον καὶ σφαιριστήριον** (δ. ἀνάγν. παλαιστρίδιον).

παλαιστρίδιον (τό) πάπ. ὑποκορ. τοῦ παλαίστρα βλ.λ.· πρβλ. παλαιστριοῖος.
παλαιστρικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὴν παλαίστραν βλ.λ.): Ἀλεξ.325, Ἀριστλ.Κατ.10b,4 **παλαιστρικὴ ἐπιστήμη**· **2)** μτγν. ἀντὶ παλαιστικὸς βλ.λ.1): Πλούτ.Ἠθ.639F, Σωρ.Ἐπιδ.51, Γαλ.6,158, Ἱεροκλ.Πλ.Χρ.Ἔπ.16,456Μ.
παλαιστρικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τὸν τρόπον τῆς παλαίστρας, ὅπως γίνεται εἰς τὴν παλαίστραν βλ.λ.1): Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.1206.
παλαιστρίτης (ὁ) ὁ ὅμοιος πρὸς παλαιστήν,ἀθλητικός: Καλλ.ἀπ.191,Πλούτ.Ἠθ.274D **εὐτράπελοι καὶ παλαιστρῖται καὶ καλοὶ λέγεσθαι**· ‖ Ἐπιγρ. **οἱ παλαιστρῖται** οἱ ἐν τῇ παλαίστρᾳ γυμναζόμενοι· **2)** ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τῆς παλαίστρας, τῆς πάλης: Βάθρ 48,5 **παλαιστρίτης θεός**· κ. ἐν Ἐπιγρ. ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ· **3)** ἐν τῇ ἰατρ.**παλαιστρίτης τρόπος** τρόπος θεραπείας ἐξαρθρώσεως διὰ μαλάξεως ὡς ἐν ταῖς παλαίστραις: Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.4,9,1,1.
παλαιστροφύλαξ-ακος (ὁ) φύλαξ ἢ ἐπιμελητὴς τῆς παλαίστρας βλ.λ.1), ὁ ἐπιστάτης αὐτῆς: Ἱππ. Ἐπιδ.6,8,30, Ἐπιγρ.ΑΙλ.ΠΙ 8,14, Πάπ. **παλαιστροφύλαξ τοῦ μεγάλου γυμνασίου**.
πάλαισμα-ατος (τό) μτγν. ἡ παλαιστὴ βλ.λ.: Ἀκύλ.ΠΔ Βασ.3,7,9(46).
παλαίτερος-αίτατος παραθ. τοῦ παλαιός.
παλαιφαγος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ παλαίφατος βλ.λ.2)· Ἡσ. «παλαιφάγου, πάλαι ἐσθιομένης».
παλαιφάμενος-η-ον μτγν. ὁ παλαίφατος βλ.λ.1): Καλλ.ἀπ.102 **παλαιφάμενος ἄγνος**.
παλαίφατος-ον (φημί) ποι. κ. νεώτ. ἐπίθ. ὁ πρὸ πολλοῦ χρόνου λαληθείς, λεχθείς, προφητευθείς: Ὀδ.Ι 507 **ἢ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ᾽ ἱκάνει**, Αἰσχ.Ἀγ.750 **παλαίφατος δ᾽ ἐν βροτοῖς γέρων λόγος**, Σοφ.ΟΚ 454 **παλαίφαθ᾽ ἁμοὶ Φοῖβος ἤνυσέν ποτε**· **2)** κ. νεώτ. ὁ περὶ οὗ ἀρχαία φήμη ὑπάρχει, ὁ πάλαι φημιζόμενος, μυθώδης: Ὀδ.Τ 163 **οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης** (δ.ἀνάγν. παλαιφάγου, παλαιφύτου)· **3)** γεν. ἀρχέγονος, παλαιός, πάνυ ἀρχαῖος, παμπάλαιος: Πίνδ.Ν 6,31 **παλαίφατος γενεά**, Αἰσχ.Ἱκ.532 **παλαίφατον ἁμέτερον γένος**, Σοφ.Τρ.823 **τᾶς παλαιφάτου προνοίας**· ‖ κ. ὁ ἔχων τι ἐκ παλαιοῦ χρόνου: Πίνδ.Ν 2,16 **Ἀχάρναι δὲ παλαίφατον εὐάνορες** (εἶχον γενναίους ἄνδρας ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου).
παλαίφυτος-ον δ. ἀνάγν. τοῦ παλαίφατος βλ.λ.2).
παλαίχθων-ονος (ὁ,ἡ) ὁ διαμείνας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔν τινι χώρᾳ, παλαιὸς κάτοικος, παλαιόθεν ἐντόπιος: Αἰσχ.Ἑπτ.104 **παλαίχθων Ἄρης**, Ἐπίγρ.π. Αἰσχίν.3,190 **παλαίχθων δῆμος Ἀθηναίων**.
παλαίχρονος-ον μσν. ὁ παλαιόχρονος: Τζέτζ. Ὁμ.385 **γυῖα ὑποτρομέοντα παλαίχρονα**.
παλαίω (πάλη) κ. νεώτ., δημ. **παλαίβω** κ. **παλεύω**, αἰολ. **πάλαιμι**, βοιωτ. **παλήω**, παρατ. **ἐπάλαιον** (κ. προσ-), μέλλ. **παλαίσω**, ἀόρ. **ἐπάλαισα**, ἀγωνίζομαι μετά τινος σῶμα πρὸς σῶμα προσπαθῶν νὰ ρίψω αὐτὸν κατὰ γῆς: Ἰλ.Ψ 621 **οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι οὐδὲ παλαίσεις**, Σοφ.ἀπ.941,13 **παλαίουσ᾽ ἐς τρίς**, Πλάτ.Πρωτ.350F **οἱ ἐπιστάμενοι παλαίειν δυνατώτεροί εἰσι τῶν μὴ ἐπισταμένων παλαίειν**, αὐτ.Μέν.94C **οὗτοι δὲ ἐδόκουν τῶν τότε κάλλιστα παλαίειν**· ἡ μτχ. παλαίσας ὁ παλαιστής: Δημ.537 **τὸν παλαίσαντά ποτ᾽ ἐκεῖνον** (τόν ποτε περίφημον ἐκεῖνον ὡς παλαιστήν)· ‖ μτ. δοτ. **παλαίω τινί** ἀγωνίζομαι μετά τινος: Ὀδ.Δ 343 **ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς**, Πίνδ. Π 9,27 **ὀμβρίμῳ μούναν παλαίοισαν**· ‖ κ. μτφ. ἀγωνίζομαι πρὸς δυστύχημά τι: Ἡσίοδ.Ἔργ.413 **αἰεὶ δ᾽ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει**, Πίνδ.Ν 8,27 **Αἴας στερηθεὶς ὅπλων φόνῳ πάλαισεν**, Εὐρ. Ῥῆσ.509 **κακῷ δὲ μερμέρῳ παλαίομεν**, Ξεν.Οἰκ. 17,2 **πολλαῖς ζημίαις παλαίσαντες**· ‖ νεώτ. κ. δημ. κτ. ἐπέκτ. διεκδικῶ τὴν νίκην, μάχομαι: **ἡ φρουρὰ ἐπάλαισεν ἐπὶ μακρὸν κατὰ τῶν ξένων ἐπιδρομέων**, - **παλεύει ὁλημερὶς γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα**· ‖ φρ. **παλαίει μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου** (ἐπὶ βαρέως ἀσθενούντων, χοροπαλεύει)· **2)** μτ. αἰτ. νικῶ: Ἀν.Ὀξ.3,216 **λόγον λόγῳ παλαιστέον**· ‖ κ. παθ. ἡττῶμαι, καταβάλλομαι: Εὐρ.Ἠλ.686 **ὡς εἰ παλαισθεὶς πτῶμα θανάσιμον πεσεῖ**, αὐτ.Κύκλ.678 **οἶνος.. παλαίεσθαι βαρύς**· **3)** μτ. ἀπορφ. πειρῶμαι, προσπαθῶ: Ἀχιλλ.Τάτ. 107 **ἐπαλαίομεν τὴν ναῦν εἰς τὸ ἀντίρροπον καθελεῖν**· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναλελυμ. πειρῶμαι, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τι: **παλεύω ὅλη μέρα νὰ τελειώσω τὸ φόρεμα**.
παλαιῶ-όω (παλαιός) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. παλαιώνω, δημ. παλιώνω (ἐσφ.γρ. **παληώνω**) βλ.λ., ἀόρ. ἐπαλαίωσα, παρακ. πεπαλαίωκα, καθιστῶ τι παλαιόν, παλιώνω: ΠΔ Ἰὼβ 9,5 **ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν, ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ**· **2)** κυρ. κ. νεώτ. παθ. **παλαιοῦμαι** γίνομαι παλαιός, κατατρίβομαι, φθείρομαι ἐκ τοῦ χρόνου ἢ τῆς πολλῆς χρήσεως: Ἀριστλ.Μετ.390a,22 **οἱ παλαιούμενοι νεκροί**, αὐτ.Ζ) 557b,6 **ἐν κηρίῳ δὲ γίγνεται παλαιουμένῳ** (εἰς πολυκαιρισμένον κηρόν), ΚΔ Λουκ.12,33 **ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα**, - **ἐπαλαιώθη τὸ κτίριον**· ‖ δθ. γηράσκω: Πλάτ. Συμπ.208B **τῷ τὸ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν**· ‖ **τὸ πεπαλαιωμένον** ἢ παλαιωθὲν τὸ παλαιόν, τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγηρακὼς ἢ ἐφθαρμένον: Ἱππ.Ἄρθρ.7 **πεπαλαιωμένον ἔκπτωμα βραχίονος**, Διον.Ἁλ.Ρωμ.3,10 **γένος παλαιωθὲν ὑπὸ χρόνου**, ΠΔ Σωσάννα 52 **πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν**, - **πεπαλαιωμένη ἐσθής**· **3)** νεώτ. κτ. μτφ. ἐπὶ ἀντιλήψεων, δοξασιῶν, ὁ οὐχὶ σύγχρονος, ὁ ἐν τῷ παρελθόντι ἰσχύσας: **ἰδέαι πεπαλαιωμέναι**· **4)** ἐν τῷ παθ. γίνομαι ἐκ παλαιότητος ἄχρηστος· ἐπὶ οἴνου, εἶμαι ξεθυμασμένος: Θεόφρ.Φ) 6,7,5, Γαλ.14,14 **οἶνος παλαιούμενος**, Ἀθήν.1,33Α **ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος καὶ κεχρονικὼς φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως**· ‖ κ. γεν.: Γεωπ.2,30,4 **παλαιούμεναι κριθαί**· **5)** μτγν. καταργῶ, ἀκυρῶ νόμον: ΚΔ Ἑβρ.8,13 **ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκε τὴν πρώτην** (διαθήκην).
παλαίωμα-ατος (τό) μτγν. τὸ γενόμενον παλαιόν: ΠΔ Ἰὼβ 36,28 **ῥυήσονται παλαιώματα**.
παλαίωσις-εως (ἡ) (παλαιοῦμαι) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ διατήρησις ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἰδ. ἐπὶ οἴνου: Στράβ.5,4,3 **νεωστὶ πειρασθεὶς ὅτι παλαίωσιν δέχεται**, Ξενοκρ.π.Ὀρειβ.2,58,140, Πλούτ.Ἠθ.656Β, Ἀθήν.1,33Β **χαριέστατος δ᾽ οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ κερκυραῖος**, Γεωπ.5,9,3 **παλαίωσις τῶν οἴνων**· ‖ ὁμ. κ. μτφ.: ΠΔ Να.1,15 (2,1) **διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν**, Ἀνδρόν.Ρ 572Μ **μῆνις ὀργὴ εἰς παλαίωσιν ἀποτιθεμένη**· **2)** ἐπὶ φαρμακευτικῶν βοτανῶν, ἡ ὡρίμανσις: Ἱππ.Εὐσχ.10· **3)** ἐν Πάπ. ἡ κατάστασις τῆς ἐρημώσεως, ἐπὶ οἰκίας· **4)** μσν. κ. νεώτ. τὸ παλαιοῦσθαι, φθείρεσθαι ἐκ τοῦ χρόνου, τὸ παλαίωμα: Ἀχμ.Ὀνειροκρ.132,13 **ἡ παλαίωσις τῶν ἱματίων**.
παλαμάκια (τὰ) δημ. ἡ ἐπονειλημμένη κρότησις τῶν παλαμῶν εἰς ἔνδειξιν ἐπιδοκιμασίας, ἁ. χειροκροτῶ: λαϊκ.τραγ. **παλαμάκια ποιξετε, ὁ μπαμπάς του ἔρχεται**.
παλαμάρι (τό) δημ. χονδρὸν σχοινίον ἐν χρ. ἰδ. ὡς πρυμνήσιον εἰς τὰ πλοῖα, ἁ. κάλως, καραβόσκοινο, πρυμάτσα.
παλαμαράς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων παλαμάρια βλ.λ.
παλάμη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀπαλάμη**, ἐπ. γενικ. κ. δοτ. **παλάμηφι(ν)** ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια

τῆς χειρός· δθ. ἡ χείρ, ἐν χρ. εἰς τὸ ἔχειν ἢ κρατεῖν τι : Ἰλ.Γ 338 **ἔγχος ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει**, Ὀδ.Α 104 **παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος**, Πίνδ. Π 1,44 **παλάμᾳ δονέων**, Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.127 **βάλε, φῶς μου, τὴν παλάμη | εἰς τὰ στήθια τοῦ πατρός**, Μαλακ.Συντρίμ.105 **τὸν εἶδαν στὴν παλάμη της τὸν καβαλλάρη τὸν ξανθὸ | καὶ θὰ τὸν πάρῃ ἐφέτο**· || ἡ χείρ ἐν χρ. εἰς ἔργα βίας : Ἰλ.Γ 128 **ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων** (ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ἄρεως), Εὐρ.Ἰκ.865 **παθῶν ὀλόμεναι παλάμαις**· || δθ. ἔργον βίας, βιαία πρᾶξις : Σοφ.Φιλ.1206 **ὡς τίνα δὴ ῥέξῃς παλάμαν ποτέ;**· || ἡ χείρ ἐν χρ. εἰς ἔργα τέχνης : Ἰλ.Ο 411 **τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος**, Ἡσίοδ.Θ 580 **ἀσκήσας παλάμῃσι**, Ἐπιγρ. **ἐργατίναις παλάμῃσιν**· **2)** μτφ. εὐφυΐα, τέχνη, ἐπινόημα, σχέδιον, τέχνασμα, ἐν καλῇ κ. κακῇ σημ. : Θέογν.624 **παλάμη βιότου** (ἐπινόημα πρὸς συντήρησιν ἢ διατροφήν), Ἀριστφ.Σφ.645 **παντοίας πλέκειν παλάμας**· πρβλ. Ἡρ.8,19· ἰδ. ἐπὶ τῶν θεῶν : Πίνδ.Ο 10(11),21 **θεοῦ σὺν παλάμᾳ** (τέχνασμα τοῦ θεοῦ), Σοφ.Φιλ.177 **ὦ παλάμαι θεῶν**· ἐπὶ τοῦ Σισύφου : Πίνδ.Ο 13,52 **πυκνότατος παλάμαις**· πρβλ. Αἰσχ.Πρ.167· **3)** ἔργον τῆς χειρός, ἔργον τέχνης κ. αὐτὴ ἡ τέχνη· Ἡσ. «παλάμαι αἱ χεῖρες, καὶ αἱ τέχναι, ἐπεὶ δι' αὐτῶν πολλὰ μαιόμεθα»· || **πυριγενὴς παλάμη** τὸ ξίφος : Εὐρ.Ὀρ.820 **τοκέων πυριγενεῖ τεμεῖν παλάμᾳ χρόα**· **4)** νεώτ. μέτρον μήκους, τὸ δέκατον τοῦ βασιλικοῦ πήχεως· **5)** νεώτ. ἐργαλεῖον τοῦ ἱστιορράφου ἐν χρ. ὡς δακτυλήθρα· **6)** νεώτ. μεῖγμα ἐκ στέατος, πίσσης καὶ θείου, δι' οὗ ἐπαλείφονται τὰ πλοῖα ἐξωτερικῶς.

παλαμήδεια (ἡ) νεώτ. γένος μεγάλων νηκτικῶν πτηνῶν τῆς ὁμοιογενείας τῶν **παλαμηδειδῶν**.

πᾰλᾰμήδειος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Παλαμήδην, ὁ χαρακτηρίζων τὸν Παλαμήδην, ὁ εὐφυής, ὁ εὐμήχανος : Ἀλκίφρ.3,4 **παλαμήδειον βούλευμα**, ΕΜ 666,21 **παλαμήδειον ἀβάκιον**, Ἄνν. Κομν. **παλαμήδειον μηχάνημα**.

πᾰλᾰμηδικός-ή-όν ὁ παλαμήδειος βλ.λ. : Εὔπ. 351,6 **παλαμηδικὸν τοὐξεύρημα**.

πᾰλάμημα-ατος (τὸ) μτγν. ἐπινόημα, σχέδιον, τέχνασμα : Κωμ.Ἀδέσπ.706, Αἰλ.ΖΙ 1,32 **ἔστι γὰρ δεινὴ** (ἡ μύραινα) **συνιδεῖν τὸ παλάμημα**.

παλαμηφορῶ-έω μσν. φέρω ἐν τῇ παλάμῃ : Ἀκροπ.Κ εἰς Δαμασκ.1 ASS Μαΐου 2,741,45 **ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς παλαμηφορεῖ**.

παλαμιά (ἡ) δημ. κτύπημα διὰ τῆς παλάμης τῆς χειρός.

παλαμιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλάμην : **παλαμιαῖαι φλέβες**· **2)** ὁ ἔχων μῆκος ἢ διαστάσεις μιᾶς παλάμης.

παλαμίδα (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ ἀπ' εὐθείας ῥάπισμα· ἀντίθ. ἀνάστροφη, ξανάστροφη· **2)** ἐσφ. γρ. ἀντὶ παλαμύδα, ὁ ἰχθὺς πηλαμὺς βλ.λ. : Πρόδρ. 2,223 **ἢ παλαμίδαν ἢ σκουμπρίν, θύνναν βρωμιαρέαν**.

παλαμίδι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὄνωνὶς βλ.λ.

παλαμίζω δημ. δράττομαι διὰ τῆς παλάμης, ἐπιθέτω, βάζω που τὴν παλάμην τῆς χειρός μου : **παλαμίζει τὸ Εὐαγγέλιο**· **2)** ἐν τῷ ναυτ. ἐπικαίω τὴν περὶ τὴν τρόπιν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σκάφους· || ὁμ. ἐπαλείφω πλοῖον διὰ παλάμης βλ.λ.6).

παλαμικός-ή-όν νεώτ. ὁ παλαμιαῖος βλ.λ. : **βραχὺς - μακρὸς παλαμικὸς μῦς**.

παλαμίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὁ ἀσπάλαξ βλ.λ. : Ἀλέξ. Τραλλ.ΙΙ,652 **ἀσφάλακος τοῦ ζῴου, ὃ τινες παλαμίδα καλοῦσι**· **2)** πηλαμὺς βλ.λ. : Κυραν.22· **3)** Ἡσ. «παλαμίς· τεχνίτης παρὰ τοῖς Σαλαμινίοις».

παλάμισμα-ατος (τὸ) δημ. ἐν τῷ ναυτ. ἡ ἐπίκαυσις βλ.λ.1).

πᾰλαμναῖος (ὁ) (παλάμη) ὁ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ παλάμης, χειρὸς ἀνελών, φονεύων τινά· δθ. ὁ φονεύς, δολοφόνος : Σοφ.Τρ.1207 **φονέα γενέσθαι καὶ παλαμναῖον σέθεν**· **2)** ὁ μεμολυσμένος ἕνεκα φόνου, ἔνοχος φόνου, ἱκέτης μήπω ἐξαγνισθείς : Αἰσχ.Εὐμ.448 **ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος**, Σοφ.Ἠλ.587 **ἥτις ξυνεύδεις τῷ παλαμναίῳ**, Ὑπερείδ.ἀπ.85, Βάβρ.82,6 **ὦ παλαμναίη** (ὦ κατηραμένη, ἐπὶ τῆς ἀλώπεκος)· **3)** ὡς ἐπίθ. ὁ βδελυρός, ἀχρεῖος, ὀλέθριος : Φρύν.Κωμ. 58 **τῷ παλαμναίῳ ξένῳ**, Ἀπολλ.Ρ 4,709 **παλαμναῖαι ἱκεσίαι** (αἱ ὑπὲρ φόνου γιγνόμεναι), Ὀρφ. Λιθ.512 **παλαμναία ἀσπίς**, Ἐπιγρ. **παλαμναῖον μόρον ἕξει** (θὰ ἔχῃ ἀχρεῖον θάνατον)· **4)** ἀλάστωρ, ἐκδικητικός, ἐκδικητὴς αἵματος : Εὐρ.ΙΤ 1218 **μὴ παλαμναῖον λάβω;**, Ξεν.ΚΠ 8,7,18 **παλαμναίους τοῖς ἀνοσίοις ἐπιπέμπουσι**· || ἐν τῇ σημ. ταύτῃ κ. ὡς ἐπίθ. : Τίμ.Λοκρ.105 **δαίμοσι παλαμναίοις χθονίοις τε**, Ἀριστλ.Κόσ.401a,23 **Ζεὺς παλαμναῖος**, Πλούτ.Ὄθ.1 **παλαμναίου δαίμονος**· πρβλ.Πολύβ.ἀπ.98, Πολυδ.5,131, ΕΜ 647,43.

παλαμοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς παλάμην, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα παλάμης : **παλαμοειδὲς φύλλον, - παλαμοειδὲς ἔλασμα**.

παλαμομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρόχειρος διὰ τῆς παλάμης μέτρησις μήκους τινός.

παλαμόνευρος-ον νεώτ. ἐπὶ φύλλων, οὗ αἱ νευρώσεις ἀποκλίνουσιν ἀπό τινος σημείου τοῦ μίσχου δίκην δακτύλων ἀνθρωπίνης παλάμης.

παλαμοσκόποι (οἱ) μσν. οἱ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῆς χειρὸς προλέγοντες τὰ μέλλοντα, οἱ χειρομάντεις : Βαλσ.Καν.61 τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου.

παλαμοσχιδής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ φύλλων, ὁ κεχωρισμένος εἰς λοβοὺς δίκην δακτύλων, ὁ παλαμόνευρος.

παλαμύδα (ἡ) δημ. ἐσφ. γρ. **παλαμίδα** ὁ ἰχθὺς πηλαμύς : παροιμ. **παλαμύδα σοῦ μυρίζει, ντεῖμεντὲ νὰ φᾷς κολιό** (ἐπὶ ἔχοντος ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις)· φρ. **παλαμύδα τοῦ μυρίζει** (εἶναι ἄξιος ξυλοκοπήματος).

παλαμῶμαι-άομαι (παλάμη), μέλλ. **παλαμήσομαι** κ. αἰολ. **παλαμάσομαι** (Ἀλκ.72), ἐργάζομαι διὰ τῶν χειρῶν, ἀπεργάζομαι, ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ, κατορθῶ : Ξεν.ΚΠ 4,3,17 **ταῖς δὲ χερσὶ τὸ δέον παλαμᾶσθαι**· **2)** μτφ. ἐπιχειρῶ τι μετ' ἐπιτηδειότητος, μηχανῶμαι, τεχνάζω, ἐπινοῶ, τεκταίνομαι· Εὐρ.ἀπ.910 **πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρὴ καὶ παλαμάσθω.. καὶ τεκταινέσθω**, Ἀριστφ.Ἀχ.659 **πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάσθω**, αὐτ.Εἰρ.94 **τόλμημα νέον παλαμησάμενος** (ἐπιχειρήσας μετ' ἐπιτηδειότητος τολμηρόν τι ἔργον), Φιλόστρ.Ἀπολλ.2,33 **μηχανὰς παλαμᾶσθαι**· || -ὁμ. τὸ ἐνεργ. μ.ἐν μτχ. ἀορ. **παλαμήσας** Ἡσ. «τεχνάσας».

παλαμωνίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἀστράγαλος βλ.λ.· **2)** τὸ φρυγανῶδες καὶ ζιζάνιον **φυτὸν** ὀνωνὶς ἡ ἀρχαία.

παλάντζα (ἡ) δημ. ἀ. μπολάντζα βλ.λ.

πάλαξις-εως (ἡ) (παλάσσω) τὸ μιαίνειν, τὸ μολύνειν, ἡ μόλυνσις : Πορφ.Μαρκ.19 (ἔκδ. Mai.)· **2)** Ἐπιγρ. ἡ δι' ἐλαιοχρώματος πρώτη ἐπάλειψις ἀχρωματίστου ἐπιφανείας, τὸ ἀστάρι βλ.λ.2).

πᾰλάσιον (τὸ) ἀντὶ παλάθιον βλ.λ.· Φώτ.371,20 «παλάσια, τὰ συγκεκρομμένα σῦκα . . εἰσὶ δὲ ἐξ ἰσχάδων ἢ σύκων κεκομμένοι βῶλοι πλινθοειδεῖς» : Ἀριστφ.Εἰρ.574 **τῶν τε παλασίων ἐκείνων τῶν τε σύκων, τῶν τε μύρτων**.

παλάσκα (ἡ) (οὐγγρ.) δημ. ἡ **μπαλάσκα** μικρὰ δερματίνη θήκη φυσιγγίων φερομένη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.65 **καὶ παλλάσκες, καὶ σπαθία, | μὲ ὁλοσκόρπιστα μυαλά**· **2)** δερματινὸς κυνηγετικὸς σάκκος, ἀσκοπήρα κυνηγοῦ.

πᾰλάσσω έπ., μέλλ. παλάξω, παθ. παρακ. **πεπάλαγμαι,** ραίνω, ραντίζω, μιαίνω, μολύνω, καθιστῶ τι μιαρόν, ρυπαρόν, ἀκάθαρτον· Ἡσ. «παλάξαι βρέξαι.. παλάσσειν (sic), ταράσσειν, βρέχειν, μολύνειν» : Ὀδ.N 395 **αἵματι τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν.. οὖδας·** συνήθ. ἐν παθ. : Ἰλ.E 100 **παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ,** Ὀδ.X 402, αὐτ.406, Ἡσίοδ.Ἔργ.733 **αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος,**Καλλ. Λουτρ.Παλ.7 **λύθρωι πεπαλαγμένα πάντα φέροισα τεύχεα,** Κόϊντ.12,410 **νιφετῷ παλάσσεται ὕδωρ·** ‖ ὁμ. τὸ μέσ. **παλάσσομαι** ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ἰλ. Λ 169 **λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας** (ἐμόλυνε)· **2)** τὸ παθ. ἐπὶ πραγμάτων, διασπείρομαι, διασκορπίζομαι μακράν : Ἰλ.Λ 98 **ἐγκέφαλος δὲ ἔνδον ἅπας πεπάλακτο,** αὐτ.M 186· **3)** ὁμ. παθ. σχίζομαι πλήττομαι : Καλλ.Δῆλ.78 **Ἀσωπὸς βαρύγουνος, ἐπεὶ πεπάλακτο κεραυνῶι** (ἀντὶ ἐπεπλήκτο)· **4)** ἐν μέσ. παρακ. κινῶ, σείω, εἰδ. πάλλω τοὺς λαχνούς, ἐπὶ προσ. ἐξαγόντων κλήρους, οὓς ἔπαλλον ἐντὸς περικεφαλαίας : Ἰλ.H 171 **κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερές** (ὁρίσατε διὰ κλήρου τὴν τύχην σας), Ὀδ.I 331 **τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάσθαι ἄνωγον,** Ἀπολλ.P 1,358 **πεπάλαχθε κατὰ κληῖδας ἐρετμά·** πρβλ. πάλλω· **5)** ρηματ.π.παλαξις.

πᾰλαστή (ἡ) ἀττ. κ. νεώτ. τ. τοῦ παλαιστή, ἡ παλάμη **τῆς** χειρός, δθ. κ. ὡς μέτρον μήκους, ἰσοδυναμοῦν πρὸς τέσσαρας δακτύλους (77-78 χιλιοστόμετρα) : Κρατῖν.133, Ἐπιγρ., Φρύν.264, Πάπ.

παλαστιαῖος-α-ον (παλαστή) κ. παλαιστιαῖος -α-ον ὁ ἔχων τὸ μῆκος παλαστῆς : Ἡρ.I,50 **ὕφος δὲ παλαιστιαῖα,** Ἐπιγρ. παλαστιαῖος.

παλατιανός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀνακτόρων, ὁ ἄνθρωπος τοῦ παλατιοῦ, ὁ ἀνακτορικός, ὁ αὐλικός : Πρόδρ.ἐν Κορ.Ἀτ.I,233 **ἐκεῖνος ἔνι Παλατιανός, καὶ σὺ εἶσαι Λεβατάρης.**

πᾰλᾰτῖνος-η-ον μτγν. κ.μσν., νεώτ. κ. παλατινός -ή-όν **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ Παλάτιον, **ἕνα τῶν ἑπτὰ** λόφων τῆς Ρώμης : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,70 **Παλατίνη βιβλιοθήκη** (ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου ἱδρυθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἐν Ρώμῃ Παλατίνου **λόφου**)· ‖ **τὸ ἀρσ. Παλατῖνος** ὡς οὐσ. κύρ. ὄνομα, **ὁ** λόφος τοῦ Παλατίου ἐν Ρώμῃ· **2)** μσν. **ὁ** ἀνήκων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ παλατίου, τῶν ἀνακτόρων, **ὁ** αὐλικός, ὁ εὐγενής, ἁ. παλατιανός, παλαδῖνος : Πρόδρ.2,71 **ἐκεῖνος Παλατῖνος ἦν, σὺ δὲ σκυβαλοφύλαξ·** ‖ ὁ ἐκ τοῦ παλατίου, **ἐκ** τῶν ἀνακτόρων προερχόμενος ἢ διὰ τὸ παλάτιον προωρισμένος : ΨΚωδιν.139,7 (ἔκδ. Preg.) **παλατῖνοι ἄρτοι·** **3)** νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὸ Παλατινᾶτον τῆς Γερμανίας : Παλατίνη ἀνθολογία (ὁ ἐν Ἀϊδελβέργῃ εὑρεθεὶς κῶδιξ τῆς Ἑλλ. ἀνθολογίας τοῦ Κωνστ.Κεφαλᾶ).

παλάτιον (τό) μτγν., μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. -**άτι(ν)** εἷς **ἐκ** τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ρώμης, ἐφ' οὗ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Αὐγούστου καί, μετ' αὐτόν, ἄλλων αὐτοκρατόρων : Πλούτ.Γάλβ.I **ἡ δὲ τῶν Καισάρων ἑστία, τὸ Παλάτιον, ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ τέσσαρας αὐτοκράτορας ὑπεδέξατο·** **2)** δθ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὡς προσηγορ. ἀνάκτορον αὐτοκράτορος, βασιλέως ἢ ἡγεμόνος· Δίων K 53,16 **«καλεῖται δὲ τὰ βασίλεια παλάτιον.. ὅτι ἔν τε Παλατίῳ ὁ Καῖσαρ ᾤκει καὶ ἐκεῖ τὸ στρατήγιον εἶχε.. καὶ διὰ τοῦτο κἂν ἄλλοθι ὁ αὐτοκράτωρ καταλύῃ** τὴν τοῦ παλατίου **ἐπίκλησιν ἡ καταγωγὴ** αὐτοῦ **ἴσχει»·** Θωμ.M 145 **«βασίλεια κρεῖττον** ἢ ἀνάκτορα· τὸ **δὲ** παλάτια **ἀδόκιμον»** : Πάπ. **ὁ δεῖνα πραιτωριανὸς τοῦ θείου παλατίου,** Πρόδρ.2,74 **ἐκεῖνος πάντ' εἰσέβαινεν σειστὸς εἰς τὸ παλάτιν,** ΨΚωδιν.139,7 (ἔκδ. Preg.) **παλατῖνοι ἄρτοι ὡς ἐκ** τοῦ Παλατίου **χορηγούμενοι,** Ἀραβ. Μυθ.Χαλ.I,102 ὁ βασιλεὺς Καλίφης στοχαζόμενος **τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ παλατίου,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.280,I κιόνιν πορφυρόν, ποὺ στέκει στὸ παλάτιν, | ὁποὺ κουμπίζει ὁ βασιλεὺς καὶ κρίνει ὁ **λογοθέτης,** Κρυστ.Ἀγροτ.Τραγουδιστρ.Βασιλ.32 τοῦ παλατιοῦ βασίλισσα, κυρά μου νὰ σὲ κάμω, Ζερβ.Τραγ.KK 22,15 ὁπὄχει τὸ ἀκουστὸ παλάτι ὁ Στοχασμὸς ὁ βασιλιάς, - παλάτιον τὸ μέγα ἢ ἱερὸν καὶ θεοφύλακτον παλάτιον (κατ' ἐξοχὴν τὸ ἀνάκτορον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθα διέμενον οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου)· **2)** κτ. **ἐπέκτ.** μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, πολυτελὴς οἶκος, μέγαρον : Διγεν.Ἀκρ.56 **σὺ δὲ παλάτια θαυμαστὰ κτίσε διὰ τ' ἐκείνην,** αὐτ.3993, - **τὸ σπίτι του εἶναι παλάτι·** **3)** δημ. τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνακτόρων ὡς καὶ τῶν περιβαλλόντων τὸν ἡγεμόνα προσώπων, ἡ αὐλή· **4)** δημ. αὐτὸς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἢ ἡγεμών : **τὸ παλάτι διώρισε ἰδικόν του ὑπουργὸν τῆς Παιδείας·** ‖ μαν. κ. νεώτ. ὅλη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια : Εὐχὴ Ἐκκλ. **ὑπὲρ τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοῦ.**

πᾰλατίτζιον (τό) μσν. ὑποκορ. τοῦ παλάτιον βλ.λ.) : ΨΚωδιν.265,5 (ἔκδ.Preg.).

πᾰλᾰχή (ἡ) (παλάσσω) μτγν. πᾶν ὅ,τι ἔλαχέ τινι, τὸ διὰ κλήρου πεσόν τινι, ὁ κλῆρος· Ἡσ. «ἀρχή, λῆξις, μοῖρα, γενεά» : Νίκ.Θηρ.449 **ἐκ παλαχῆς ἀέξεται** (ἐξ ἀρχῆς).

πᾰλαχῆθεν Ἡσ. «ἐκ γενεᾶς, ἐκ παλαιοῦ».

πάλε ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἀντὶ πάλιν βλ.λ. : Πρόδρ.2,248 **μακάρι νὰ τὲς εὕρισκα ! καὶ πάλε καὶ 'τρωγά 'τες,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.59,9 **δέκα χωριὰ ν ἐχάλασα τὰ ξαναφκειάνω πάλε.**

πάλεμα (τό) δημ. ἢ πάλαιμα ἡ ἐνέργεια τοῦ παλαίειν, ἡ πάλη.

πᾰλεομίσημα-ατος (τό) (παλεός=παλαιός)παλιοιόν μίσημο, ἀντικείμενον μίσους : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.60.

πᾰλεονυμφάγονος-ον (παλεός, νυμφάγονος) ὁ ἐκ παλαιοῦ γεννῶν νύμφας, ὁ ἐν ᾧ ἐκ παλαιοῦ ἐγεννήθησαν αἱ νύμφαι : Τιμόθ.Μιλ.Πέρσ.120 κ(ὕρ)εγ **γὰρ χερὶ πα[λ]ε(ο)νυμφάγονον (ἄβατ)ον ἄντρον** (πάπ. παλεονυμφαιογόνον).

παλεόρ λακων. ἀντὶ παλαιὸς βλ.λ.· Ἡσ. «παλεόρ (κῶδ. παλαίωρ)· μωρός».

παλέτσα (ἡ) (Ιταλ.) μσν., δημ. κ. **παλέτσι** (τό) εἶδος χονδροῦ ὑφάσματος ἐξ οὗ κατασκευάζονται οἱ σάκκοι, τὰ σακκιά, λινάτσα : Ἐρωτόκρ.4,58) **μὲ τὴν παλέτσα τὴ χοντρὴ καὶ μ' ἄχερα τσὶ κάνει | στρῶμα.**

παλέ(τ)τα (ἡ) δημ. τὸ πυξίον, ἡ χρωματοπυξὶς βλ.λ.· **2)** συνεκδ. ἡ χρωματικὴ κλῖμαξ, ἣν μετοχειρίζεται ὁ καλλιτέχνης : **πλουσία παλέτα, - ἁπλῆ - αὐστηρὰ παλέτα.**

πάλευμα-ατος (τό) (παλεύω) μσν. δέλεαρ, θέλγητρον, δόλωμα : Ἀνών.π.Bast.εἰς Γρηγ.Κορ.1017S.

πᾰλευτά Φώτ. «τὰ λίνα οἷς τὰ θηρία ἁλίσκεται».

πᾰλευτής (ὁ) (παλεύω) λεξ., θηλ. **παλεύτρια,** ὁ ἐξαπατῶν, δελεάζων, δθ. ὡς οὐσ. πτηνὸν τι κεκλεισμένον ἐντὸς κλωβίου καὶ χρησιμεῦον πρὸς προσέλκυσιν εἰς παγίδα ἄλλων πτηνῶν· Ἡσ.· **2)** Ἡσ. «παλευταί· οἱ τὰ λίνα ἱστῶντες, οἷς τὰ θηρία παλεύεται».

παλευτικός-ή-όν Ἡσ. «παλευτικόν· θηρευτικόν» (κῶδ. πατευτικόν).

παλεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ παλευτής βλ.λ.|| κτ. AB 59,6 **ἡ ἐξαποτῶσα.** Τίθεται ἐπὶ τῶν ὀρνίθων τῶν **ἐξαπατώντων** τὰ ἄλλα ὄρνεα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν περιστερῶν» : Ἀριστλ.ZI 613a,23 **αἱ τρυγόνες δὲ καὶ αἱ περιστεραὶ ζῶσι καὶ ὀκτὼ ἔτη αἱ τετυφλωμέναι ὑπὸ τῶν παλευτρίας τρεφόντων αὐτάς·** **2)** ὁμ. ὡς ἐπίθ. : Αἰλ.ZI 13,17 **παλεύτριαι πελειάδες·** ‖ μτφ ἐπὶ τῶν ἑταιρῶν : Εὐβ.84,I **τὰς φιλῳδοὺς κερμάτων παλευτρίας.**

παλευτρίς-ίδος (ἡ) ἡ παλεύτρια βλ.λ.· Φώτ.327,2 «παλευτρίδες αἱ περιστεραί».

παλεύω ἐνεργῶ ὡς παλευτής, θηρευτικὸν πτηνόν, ἀγρεύω, δελεάζω, προσελκύω : Ἀριστφ.Ὄρν. 1083 **τὰς περιστερὰς . . συλλαβὼν εἵρξας ἔχει, κἀπαναγκάζει παλεύειν δεδεμένας ἐν δικτύῳ·** ‖ κ. παθ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν, δελεάζομαι, προσελκύομαι : Φιλόστρ.Εἰκ.2,33· **2)** μτφ. δελεάζω, ἀποπλανῶ, ἐξαπατῶ, σαγηνεύω, παγιδεύω τινά· Φώτ.372 «παλεῦσαι, ἐξαπατῆσαι, ὑπαγαγέσθαι· ἀπὸ τῆς πάλης ἢ τοῦ παλαίειν» : Πλούτ.Ἠθ.52B **ὁ δὲ κόλαξ αὐτὸς ἑτέρους ἐπάγεται καὶ παλεύει**, αὐτ.Σύλλ.2², Φιλόστρ.Ἀπολλ.4,25 **παλεύειν τινὰ τοῖς ἀφροδισίοις·** κ. ἀπολ. : Φίλ.1,654· **3)** ρηματ. π. πάλευμα, παλευτής.

παλεύω (πάλη) δημ. κ. παλαίβω; ἀόρ. (ἐ)πάλεφα, παλαίω βλ.λ.) : Legr.Ch.Pop.89 **ἔλα, Χάρ', ἃς παλεύωμεν στὸ χάλκινον τ' ἀλώνι**, Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.112,6 **γιὰ νὰ 'βγῃ νὰ παλέφουμε στὸ μαρμαρένιο ἀλῶνι**, Κρυστ.Ἀγροτ.Φλογέρα 43 **πόσες φορὲς στά χόρτα | μ' ἔρριχνε σὰν παλαίβαμεν·** **2)** μτφ. διεξάγω ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα, μάχομαι, πολεμῶ, ἀγωνίζομαι ἀπεγνωσμένως κατ' ἀντιπάλων, ἀντιξόων περιστάσεων κτπ. : Σολωμ.Ὄνειρ. Μαρίας 3 **μὲ τὸ κῦμα, μὲ τσ' ἀνέμους, παλεύω μοναχή, - παλαίβει ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ φωμὶ τῶν παιδιῶν του·** ‖ φρ. **παλαίβει μὲ τὸ Χάρο** πνέει τὰ λοίσθια· ‖ κτ. ἐπέκτ. ἀποπειρῶμαι, προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τι, καταβάλλω μεγάλας προσπαθείας πρός τι : Πορφύρ. Σκ.28 **σὰ φῶς ἑσπέρας | παντοτεινῆς, ποὺ ἐπάλευε νὰ λείφῃ, - δύο χρόνια παλαίβει νὰ διορισθῇ στὸ ταχυδρομεῖο·** **3)** ρηματ. π. πάλεμα.

παλέω φθείρομαι, διαφθείρομαι, ἀφανίζομαι, καταστρέφομαι· Ἡσ. «παλήσειε· διαφθαρείη· ἐπάλησεν· ἐφθάρη. πεπαληκέναι· ἐκπεσεῖν. πεπαλημέναι· βεβλαμμέναι» ὁμ. ἐν συντετμ. τ. π. Ἡσ. κ. Φώτ. «πεπαλμένος· βεβλαμμένος», Φώτ. «πεπαλκέναι λέγεται τὸ ἐκπίπτειν τὰ πλοια» : Ἡρ.8,21 **εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατός.**

πάλη (ἡ) (1) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ παλαίειν, τὸ πάλευμα, ἀγώνισμα σῶμα πρὸς σῶμα μεταξὺ δύο ἀτόμων προσπαθούντων ἀμοιβαίως νὰ καταρρίψωσιν ὁ εἷς τὸν ἕτερον : Ἰλ.Ψ 635 **πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα . . Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ**, Ὀδ.Θ 206, Πινδ.Ο 8,20 **κρατέων πάλᾳ**, Ἱππ.Διαίτ.(Νόθ.)62 **γυμναζέσθω καὶ ἀφιδρούτω· γυμνασίου δὲ τρῖψις, πάλη ἀπὸ ὀρθοῦ**, Εὐρ.Ἄλκ. 1031 **νικῶσι πυγμὴν καὶ πάλην**, Ἀριστφ.Ἱππ.1238 **ἐν παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλην ἐμάνθανες ;**, Θουκ.1,6 **πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται**, Πλάτ. Νόμ.795B **τελέως παγκράτιον ἠσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην**, Πλούτ.Ἠθ.638D **τεχνικώτατον καὶ πανουργότατον τῶν ἀθλημάτων τὴν πάλην οὖσαν, ἅμα καὶ πρεσβύτατον εἶναι**, Λουκ.Τίμ.50 **νενίκηκε δὲ πὺξ καὶ πάλην καὶ δρόμον**, Ἐπιγρ. **παίδων, ἐφήβων νεωτέρων, μέσων, πρεσβυτέρων, ἀνδρῶν πάλη**, Πάπ. **παλαισταὶ κρίσεως .. πάλης**, - **ἑλληνορρωμαϊκὴ πάλη·** **2)** γεν. ἀγών, μάχη, συμπλοκή : Αἰσχ.Χο.866 **τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος δισσοῖς μέλλει . . ἅψειν**, Εὐρ.Ἡρσκλ.159 **εἰς πάλην καθίσταται δορὸς τὸ πρᾶγμα**, - **ἡ πάλη ἁρμάτων μάχης - τῶν θωρηκτῶν·** ‖ μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἀγὼν ἐπικρατήσεως, προσπάθεια ὑπερνικήσεως ἀντιθέτων δυνάμεων ἢ ἐμποδίων : ΚΔ Ἐφεσ.6,12 **οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς**, Μηναῖ. 12,14 Ὄρθρ.Ὠδ.3 **πρὸς πάλην μάρτυς τοῦ ἐχθροῦ θαρσαλέως ἐξῆλθες, οὐκ ἀσπίδα, οὐ δόρυ, ἀλλὰ πίστιν . . ἐνθέως θωρακισθείς**, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ. 11 **δὲν σ' ἔμελε . . διὰ τὴν σκληρὰν πάλην τῆς ζωῆς**, - **ἡ πάλη τῶν στοιχείων τῆς φύσεως**, - **πάλη τῶν τάξεων** (ἡ μεταξὺ **τῶν διαφόρων** κοινωνικῶν τάξεων ἀντίθεσις συμφερόντων **καὶ ὁ** ἐξ αὐτῆς προερχόμενος ἀγὼν κατισχύσεως **τῆς** μιᾶς **ἐξ** αὐτῶν εἰς βάρος τῶν ἄλλων), - **πολιτικὴ πάλη.**

πάλη (ἡ) (2) ἡ **παλή** (κτ. Σχολ.Ἰλ.Κ 7 πρὸς διαστολὴν ἐκ τοῦ πάλη (1)), τὸ λεπτότατον κεκοσκινισμένον ἄλευρον, τὸ ἄνθος τοῦ ἀλεύρου, ἡ παιπάλη· Εὐστ.898,7 «πάλη κυρίως κατὰ Αἴλιον Διονύσιον λεπτότατον ἄλευρον καὶ τέφρα» : Ἱππ.Γυν.1,64 **πάλη ἀλφίτου**, Λύκ.π.Ὀρειβ.9,51,1 **πάλη πυρίνη**, Ζώπυρ.π.Ὀρειβ.14,61,1 **νάρθηκος πάλαι**, Ἀρχιγ.π.Γαλ. 12,791· **2)** πᾶσα λεπτὴ κόνις, σποδός, τέφρα, κονιορτός : Φερεκρ.60 **ἀνέπλησα τὠφθαλμὼ πάλης φυσῶν τὸ πῦρ.**

πάλημα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ πάλη (2), τὸ λεπτότατον ἄλευρον : Νίκ.Ἀλεξ.551 **ὀρόβοιο παλήματι.**

παλημάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ πάλημα βλ.λ.· Ἡσ. «τὸ λεπτὸν ἄλευρον» : Ἀριστφ.ἀπ.682.

παλῆν (ὁ) Ἐπιγρ. λυκ. ἀντὶ βαλὴν βλ.λ.(1).

πάλθοις Ἡσ. «τόξοις. σφενδόναις».

παληός βοιωτ. κ.δημ. ἀντὶ παλαιὸς βλ.λ.· ΕΜ 35,7· ‖ δημ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ παλιὸς βλ.λ.

πάλι ἐπίρρ. μτγν. ποι. κ. δημ. τ. τοῦ πάλιν βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.3,10 **καὶ πάλι φεύγεις**, Καλλ.Ἐπιγρ.10 **ὄφρα πύθηαι ἤ τι περὶ ψυχῆς ἢ πάλι πῶς ἔσεαι**, Μελέαγρ.ΑΠ 5,181,1 **πάλι δεύτερον αὐτῇ καὶ τρίτον ἄγγειλον**, Φιλόδ.Μουσ.17,40Κ, Ἀνών.Lond.6,36, Πάπ.

παλιάλογο (τὸ) δημ. γηραιὸς καὶ ἄχρηστος ἵππος· **2)** δυσήνιος ἵππος.

παλιανθρωπιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλιανθρώπου, ἀχρειότης, φαυλότης : Ἀρτ.Βατοπ.1,5 **περγελοῦσα μοναχός μου | τὴν παλιανθρωπιὰ τοῦ κόσμου·** ‖ πρᾶξις ἰδιάζουσα εἰς παλιάνθρωπον: **αὐτὸ ποὺ ἔκαμες λέγεται παλιανθρωπιά.**

παλιάνθρωπος (ὁ) δημ. κακοήθης, ἀχρεῖος, φαῦλος, ποταπός, οὐτιδανὸς ἄνθρωπος.

παλιάρισμα (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ διὰ πτύων φόρτωσις ἅλατος, ἢ δημητριακῶν κτπ. χύδην καὶ ἡ ἰσοπέδωσις τοῦ φορτίου.

παλιατζίδικο (τὸ) δημ. κατάστημα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως παλαιῶν ἀντικειμένων καὶ ἰδ. ἐνδυμάτων, παλαιοπωλεῖον.

παλιάτσα (ἡ) λίαν παλαιὸν καὶ ἐφθαρμένον ἀντικείμενον : **φοράει κάτι παλιάτσες.**

παλιάτσος (ὁ) (ἰταλ.) δημ. κωμικὸν πρόσωπον εἰς λαϊκὰ θεάματα, οἷον ἱπποδρόμια, ὑπαιθρίους παραστάσεις, πανηγύρεις κτπ. διὰ τῶν λόγων, τῶν τρόπων, τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ προκαλοῦν τὸν γέλωτα, γελωτοποιός, μῖμος : Ζερβ.Λυρ.Σάτ.Πρόλ. 3 **κι ἴδια παλιάτσους ἐνιώθα νὰ προσπερνᾶνε 'μπρός μου | πλούτια καὶ δόξες κι ἡδονές·** ‖ μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ γελοῖος καὶ εὐτελής.

πᾰλίβλαστος ἀντὶ παλίμβλαστος βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 7,2,4 **παλιβλάστους καυλοὺς** (ἰδ.γρ. ἀντὶ παλιμβλαστεῖς).

πᾰλίβολος Ἡσ. ἀντὶ παλίμβολος βλ.λ.

πᾰλιγγέλως-ωτος (ὁ) (γέλως) μτγν. τὸ ἀμοιβαῖον περιγέλασμα : Φίλ.1,528 **παλιγγέλωτος καὶ κωμικῆς χλεύης** (πιθ.γρ.).

πᾰλιγγενεσία (ἡ) (γένεσις) μτγν. κ. νεώτ. ἡ οἱονεὶ ἐκ δευτέρου γένεσις, ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ζωὴν μετὰ θάνατον, ἡ ἀρχὴ νέας ζωῆς, ἀναγέννησις· Ἡσ. «τὸ ἐκ δευτέρου ἀναγεννηθῆναι, ἢ ἀνακαινισθῆναι» : Φίλ.2,144 **παλιγγενεσίας ἡγεμόνες** (ἐπὶ τοῦ Νῶε καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ), Ἰώσ.ΑΙ 11, 3,9 **ἡ ἀνάκτησις καὶ παλιγγενεσία τῆς πατρίδος**, Λουκ.Μυῖ.Ἐγκ.7 **ἀποθανοῦσα . . μυῖα τέφρας ἐπιχυθείσης ἀνίσταται καὶ παλιγγενεσία τις αὐτῇ καὶ βίος ἄλλος .. γίνεται**, Ἰσίδ.Πηλ.4,17,420, -**ἡ ἑλληνικὴ παλιγγενεσία** (ἡ ἀπὸ τῶν Τούρκων ἀπελευθέρωσις τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821)· ‖ ἡ ἀνανέωσις τοῦ γένους, τῆς **ράτσας :**

Ἑρμητ.3,3· || δθ. ἡ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἀποκατάστασις : Κικ.Ἀττ.6,6,4· || ἡ μετανάστευσις, μετοίκησις τῶν ψυχῶν, ἡ μετεμψύχωσις : Πλούτ.Ἠθ. 998C, Κλήμ.Ἀλ.539· **2)** ἐν τῇ στωϊκ. φιλοσ. ἡ ἐκ νέου γένεσις τοῦ κόσμου, ἡ περιοδικὴ καὶ αἰωνία ἐπάνοδος τῶν αὐτῶν γεγονότων : Χρύσ.Στωϊκ.2,191, αὐτ.187, Βόηθ.Σιδ.3,265, Μᾶρκ.Αὐρ.11,1 **τὴν περιοδικὴν παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων,** Πρόκλ.Τίμ.3,241D· **3)** εἰδ. ἰατρ. ὑποτροπή, ὑποτροπίασις : Γαλ.13,83· || **ἡ ἐκ νέου ἐξοίδησις** : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.45,2,7· **4)** εἰδ. ἐν ΚΔ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καὶ ἡ ἀλλαγὴ τῶν ζώντων : ΚΔ Ματθ.19,28 **ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ·** **5)** ἡ διὰ τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος ἀναγέννησις : ΚΔ Τίτ.3,5 **διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου·** **6)** εἰδ. ἐν τῷ ρωμ. δικαίῳ, ἡ ἀποκατάστασις τοῦ γένους (restitutio nataliam) : Ἰουστιν.Νεαρ.18,11.

παλιγγενέσιος-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλιγγενεσίαν, ὁ τῆς παλιγγενεσίας : Κλήμ.Ἀλ.219 **τῆς παλιγγενεσίου οἰκονομίας.**

παλιγγενής-οῦς-ές (γένος) μτγν. ὁ αὖθις, ὁ ἐκ νέου γεννηθείς : Νόνν.Δ 2,650 **παλιγγενέος φύσις ὕλης,** Πάπ. **παλιγγενὴς αἰών.**

παλίγγλωσσος-ον (γλῶσσα) κ. παλιγλ- (Ἡσ.) ὁ ἀντιφατικός, ὁ ψευδής : Πίνδ.Ν 1,28 **παλίγγλωσσον.. ἀγγέλων ῥῆσιν θέσαν·** **2)** ὁ καμπτόμενος, ὁ δυσωπούμενος : Πίνδ.Παρθ.2,63 **ἔρις οὐ παλίγγλωσσος·** **3)** ὁ λαλῶν, ὁ ἔχων ξένην γλῶσσαν, ὁ ξενόγλωσσος : Πίνδ.Ι 5(6),24 **οὐδ᾽ ἔστιν οὕτω βάρβαρος οὔτε παλίγγλωσσος πόλις·** **4)** ὁ δύσφημος : Κωμ.Ἀδέσπ.1098· **5)** Ἡσ. «παλιγλώσσῳ· βλασφήμῳ».

παλίγγναμπτος-ον (γνάπτω) μτγν. ἢ παλίγγναπτος ὁ κεκαμμένος, ὁ γυρισμένος πρὸς τὰ ὀπίσω : Ὀππ.Κυν.2,305 **παλιγνάμπτοισιν ἀκωκαῖς,** Τρυφιόδ.523 **παλιγγνάπτοισι κελεύθοις.**

παλίγγνωστος-ον ὁ ἐκ νέου γνωσθείς, ὁ ὃν ἐκ νέου ἔμαθέ τις· Ἡσ. γλῶσσ. τοῦ παλινδαές.

παλιγγραφία (ἡ) (γραφή) μτγν. ἀναθεώρησις δίκης : Ἰουλ.Λαοδ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 5(1),191.

παλιγκαπηλεύω (καπηλεύω) εἶμαι παλιγκάπηλος βλ.λ., πωλῶ τι ἐκ νέου, πωλῶ κατὰ μικρὰς ποσότητας, λιανικῶς μεταπωλῶ : Δημ.1285 **παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου.**

παλιγκάπηλος (ὁ) (κάπηλος) κ. μσν. ὁ ἀγοράζων ἐμπορεύματα καὶ μεταπωλῶν ταῦτα κατὰ μικρὰς ποσότητας, μεταπράτης, μεταπωλητής· Ἡσ. «παλιγκάπηλος· ὁ μετάβολος. ὁ τὸ αὐτὸ ἀεὶ ἀγοράζων καὶ πωλῶν» : Ἀριστφ.Πλ.1156 **τί οὖν Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν·** || μτφ.: Δημ.784 **εἰ δὲ κάπηλός ἐστιν πονηρίας καὶ παλιγκάπηλος καὶ μεταβολεύς,** Θεοφύλ.Σ 116,15 (ἔκδ. Ηopp.) **βασιλέα παλιγκάπηλον.**

παλιγκινής-οῦς-ές (κινῶ) σχόλ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω κινούμενος, ἐρχόμενος, ὑπάγων· Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 4,1315 (δ.γρ. ἀντὶ παλιγκλινής).

παλίγκλαστος-ον (κλῶ) ὁ ὀπίσω κεκλασμένος, γυρισμένος, λυγισμένος, κυρτός· Ἡσ. «παλίγκλαστον· σκολιόν, αὐστηρόν, δύστροπον».

παλιγκλινής-οῦς-ές (κλίνω) σχόλ. ὁ κλίνων πρὸς τὰ ὀπίσω, γλῶσσ. ἐπὶ τοῦ παλιμπετές· Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 4,1315 «παλιμπετές· παλιγκλινές, εἰς τοὐπίσω παλικαμπές».

παλιγκοταίνω, μέλλ. **παλιγκοταινήσω,** ἀ. παλιγκοτῶ βλ.λ. : Ἱππ.Ἀγμ.11, αὐτ.Γυν.2,171.

παλιγκότησις-εως (ἡ) (παλιγκοτῶ) ἡ ἐκ νέου φλόγωσις ἕλκους, ἐμπύησις πληγῆς : Ἱππ.Ἀγμ.11,31 **τὰς παλιγκοτήσιας τῶν τρωμάτων.**

παλιγκοτία (ἡ) ἡ παλιγκότησις βλ.λ. : Ἱππ.Ἄρθρ. 67 **ὑπὸ πάντων τὰς παλιγκοτίας παρέχει.**

παλίγκοτος-ον (κότος) ὁ ἐπιστρέφων πάλιν εἰς τὸν παλαιὸν κότον, ὁ αὖθις κοτέων, θυμούμενος, ὁ μοχθηρός, ὁ ἐπίμονος, ὁ πεισματώδης, ὁ πείσμων, ὁ μνησίκακος, ὁ ὀργίλος· Σουίδ. «ὀργίλος, στυγνός, φοβερός, ἐναντίος» : Σαπφ.72 **ἀλλὰ τις οὐκ ἔμμι παλιγκότων ὄργαν,** Πίνδ.Ο 2,22 **πῆμα θνάσκει παλίγκοτον,** Αἰσχ.Ἀγ.863 **κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους** (ἐπιβλαβεῖς, δυσαρέστους φήμας), αὐτ.571 **τὸν ζῶντα δ᾽ ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου** (Βερναρδ.Γρ. «ὁ ζῶν πρέπει νὰ λυπῆται διὰ τὴν αἰωνίως (κυρ. πάλιν πάντοτε) ἐχθρικὴν τύχην»), Ἀντιφ.Σοφ.49 **τὰ παλίγκοτα λέγειν,** Μόσχ 4,92 **δειμαίνω δὲ παλίγκοτον ὄφιν ἰδοῦσα·** || ἐπὶ προσ., ὁ δυσμενής, ὁ ἐχθρικός, ὁ κακεντρεχής, μτ. δοτ. : Εὐπ.51,12, Ἀριστφ.Εἰρ.390 **μὴ γένῃ παλίγκοτος ἀντιβολοῦσιν ἡμῖν** (σχόλ «ἀντὶ τοῦ ἐναντίος· μὴ ἐξ ὑποστροφῆς ὀργισθῇς πάλιν καὶ μετανοήσῃς ἐφ᾽ οἷς ἡμᾶς εὐεργετῆσαι προθυμῇ τε καὶ διανοῇ»)· || ὁμ. ἔμπροθ. (πρός τινα) : Θεόκρ. 22,58 **ἄγριος εἶ, πρὸς πάντα παλίγκοτος ἠδ᾽ ὑπερόπτης·** || ἀπολ. **οἱ παλίγκοτοι** οἱ ἐναντίοι : Πίνδ.Ν 4,96 **τραχὺς δὲ παλιγκότοις ἔφεδρος,** Αἰσχ. Ἱκ.376 **ἄγος μὲν εἴη τοῖς ἐμοῖς παλιγκότοις** (ἂς πέσῃ τὸ ἄγος εἰς τοὺς ἐχθρούς μου)· **2)** μτφ. ἐπὶ πληγῶν, ἑλκῶν, ὁ καθιστάμενος ἐκ νέου κακοήθης, ὁ διανοούμενος ἐκ νέου : Ἱππ.Ἄρθρ. 27 **παλιγκοτώτατος·** **3)** ὁ ἀπότομος, ὁ κρημνώδης, ὁ τραχύς, ὁ ἀνώμαλος : Ἀρχίλ.87 **πάγος τρηχύς τε καὶ παλίγκοτος.**

παλιγκοτῶ-έω (παλίγκοτος) ἐπὶ ἑλκῶν, πληγῶν, καθίσταμαι ἐκ νέου κακοήθης, διαπυοῦμαι πάλιν, ὑποτροπιάζω, ξαναθυμώνω : Ἱππ.Ἀγμ.11,25· **2)** ρηματ.π. παλιγκότησις.

παλιγκότως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παλίγκοτον, μνησικάκως, ἐχθρικῶς : Ἡρ.4.156 **αὐτῷ . συνεφέρετο παλιγκότως** (εἰς αὐτὸν . . ἡ συμφορὰ των ἐπανήρχετο πάλιν ὡς ἔκ τινος μνησικακίας), Εὐρ. ἀπ.576,2 **φέρειν τὰ συμπίπτοντα μὴ παλιγκότως** (ὑποφέρειν τὰς συμφορὰς οὐχὶ μνησικάκως).

παλίγκραιπνος-ον (κραιπνός) μτγν. ὁ λίαν κραιπνός, ὁ σφόδρα ταχύς, γοργός : ΑΠ 15,27 **παλίγκραιπνος ποσί.**

παλιγκρισία (ἡ) (κρίσις) μτγν. ἀναθεώρησις δικαστικῆς ἀποφάσεως, αὖθις ἐκδίκασις : Ἰουλ. Λαοδ. ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 5(1),191 (πιθ.γρ.).

παλίγκτησις-εως (ἡ) (κτῆσις) μτγν. κ. μσν. ἡ ἀνάκτησις τῆς κατοχῆς, ἡ ἀνάληψις τῆς κτήσεως : Ρητόρ.ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 7,196 **παλιγκτήσεις.**

παλίγκτιστος-ον (κτίζω) γλωσσ. ὁ αὖθις κτισθείς, ὁ ἐκ νέου οἰκοδομηθείς, ὁ ἀνακαινισθείς.

παλίγκυρτος (ὁ) (κύρτος) μτγν. εἶδος ἁλιευτικοῦ καλάθου· Σουίδ. «ἁλιευτικὸν ἀγγεῖον» : Πολύβ.ἀπ.65 **τῶν γὰρ πολεμίων αὐτομάτως καθάπερ εἰς παλίγκυρτον αὐτοὺς καθεικότων.**

παλίγλωσσος-ον Ἡσ. ἀντὶ παλίγγλωσσος βλ.λ.5).

παλίγναπτος-ον μτγν. ἀ. παλίγγναπτος βλ.λ. : Ὀππ.Ἀλ.1,54 **παλιγνάπτοιό τε χαλκοῦ.**

παλίδα κτ. Κεδρ.Γεώργ.1,220,17 (ἔκδ.Β) «παλίδα τὴν φαλίδα ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι».

παλιδερκής-οῦς-ές (δέρκομαι) ὁ εἰς τὰ ὀπίσω δερκόμενος, βλέπων : Ὀρφ.Ὕμν.61,1 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ πανδερκής).

παλίδορκος-ον (δέρκομαι) ὁ εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων : Ἀλκμ.145 (εἰκ.).

παλίζεσθαι Ἡσ. «σφαιρίζειν» (ἀντὶ παλλίζεσθαι).

παλικαμπής-οῦς-ές (καμπή) σχόλ. ὁ καμπύλος, κυρτὸς πρὸς τὰ ὀπίσω, γλῶσσ. τοῦ παλιμπετής βλ.λ. : Σχόλ.Παρ.Ἀπολλ.Ρ 4,1315.

παλική (ἡ) νεώτ. μία ἐκ τῶν ἰνδικῶν γλωσσῶν, αἵτινες ἀνεπτύχθησαν καὶ διεμορφώθησαν μετὰ τὴν περίοδον τῆς σανσκριτικῆς, εἰς ἣν συνετάχθησαν τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Ἰνδῶν βουδδιστῶν.

παλιλλαλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν ὁ πάσχων ὁμιλῶν ἐπαναλαμβάνει αὐτομάτως τὰς αὐτὰς λέξεις ἢ φράσεις.
παλιλλαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ παλιλλαλίας βλ.λ.
παλιλλεξίαι (αἱ) μσν. αἱ τῶν αὐτῶν λόγων ἐπαναλήψεις, παλιλλογίαι : Κοσμ.'Ιερ.344 (ἐκδ. Mi.).
πᾰλίλληπτος-ον 'Ησ. γλῶσσ. ἐπὶ τοῦ παλινάγρετος βλ.λ., ὁ πάλιν ληφθεὶς ἢ ληπτός.
πᾰλιλλογία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ εἰπόντος ἐπανάληψις τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων· || ἀνακεφαλαίωσις : 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1433b,29, αὐτ. 1428a,8 **παλιλλογίαι**· **2**) ἄρνησις τῶν λεχθέντων, παλινῳδία, ἀμφιλογία : Θεόφρ.Χαρ.1,7 **τοιαύτας φωνὰς καὶ πλοκὰς καὶ παλιλλογίας εὑρεῖν ἐστι τοῦ εἴρωνος**, Γρηγ.Νύσσ.1,700D **παλιλλογίας ὄχλον**, Πράξ.Συνόδ.3,817,29 **τὴν περιττὴν ἀδολεσχίαν καὶ παλιλλογίαν**.
πᾰλίλλογος-ον (λέγω) κ. νεώτ. ὁ ἐξ ὑπαρχῆς, ἐκ νέου συναγόμενος, συναθροιζόμενος : 'Ιλ.Α 126 λαοὺς **δ' οὐκ ἐπέοικε** παλίλλογα **ταῦτ' ἐπαγείρειν**· **2**) νεώτ. ὁ ἐπαναλαμβάνων τοὺς ἤδη ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντας λόγους.
πᾰλιλλογῶ-έω (παλίλογος) κ. νεώτ. λέγω **ἐκ** νέου **τὰ** ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα, ἐπαναλαμβάνω, εἰδ. ἀνακεφαλαιῶ : 'Ηρ.1,118 **τὸ πρῆγμα . . ὡς οἱ ἐπαλιλλόγητο**, αὐτ.90, 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1433b,31, Φιλόδ. Ποιημ.5,26, 'Ιώσ.ΑΙ 17,5,5, 'Αππ.Μιθριδ.14, 'Ωριγ. Κέλσ.1,502Ε **ἵνα μὴ παλιλλογῶμεν**, Σιμπλίκ.Φυσ. 1159,4· κ. παθ. : 'Ωριγ.Κέλσ.1,440Β **τὸ ἑξῆς παλιλλογούμενον ὑπὸ τοῦ Κέλσου**.
πᾰλίλλῠτος-ον (λύω) ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου λυθείς : Νόνν.Δ 35,250, αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.11,177 **μιγάδος ῥήξαντο παλίλλυτα δεσμὰ κορείης**.
πᾰλιμβακχειᾰκός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παλιμβάκχειον βλ.λ. : 'Ηφαιστ.13,1, Τζέτζ. ἐν 'Αν.Κρ.3,314,13.
πᾰλιμβάκχειος (ὁ) (βακχεῖος) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀντίστροφος τοῦ βακχείου βλ.λ.4), μετρικὸς πούς ἀποτελούμενος ἐκ δύο μακρῶν καὶ μιᾶς βραχείας (— —υ), ἢ ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν (υ— —)· 'Ηφαιστ.3,2, 'Αριστείδ.Κ 1,22, Εὐστ.1551,54 «**ἔστι δὲ** παλιμβακχεῖος ἢ προπαροξυτόνως παλιμβάκχειος, πεντάχρονος πούς ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας».
πᾰλιμβακχοβακχεῖος (ὁ) μσν. ὁ παλιμβάκχειος βλ.λ. : Τζέτζ.ἐν'Αν.Κρ.3,304.
πᾰλιμβᾰλής-οῦς-ές (βάλλω) μτγν. ὁ ὕπτιος, ὁ πλαγιασμένος, ὁ πεσμένος ἀνάσκελα· Φώτ. «ὁ ἀνάταυρα πεσών» : Καλλ.ἀπ.52.
πᾰλίμβᾰμος-ον (βαίνω) ὁ εἰς τοὐπίσω βαίνων, ὁ πηγαίνων ὀπίσω καὶ ἐμπρός, ὁ ἀναστρεφόμενος : Πίνδ.Π 9,18 **ἁ μὲν οὔθ' ἱστῶν παλιμβάμους ἐφίλησεν ὁδούς** (ἐπὶ γυναικῶν ὑφαινουσῶν κτ. Σχολ. «αἱ γὰρ ὀρθαὶ ὑφαίνουσαι προπορεύονται καὶ πάλιν (εἰς;) τὸν αὐτὸν πορεύονται τόπον καὶ ὑποστρέφουσιν»· πρβλ. 'Ομ.(Α 31) «ἱστὸν ἐποιχομένην»).
πᾰλίμβῐος-ον (βίος) 'Επιγρ. κ. λεξ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου ζῶν, ὁ ἀναβιῶν· 'Ησ., Φώτ.,Σουΐδ. «ὡς ἐξ ἀναβιώσεως» : 'Επιγρ.
πᾰλιμβλαστής-οῦς-ές (βλαστάνω) ὁ πάλιν, **ἐκ** νέου βλαστάνων ἢ φυόμενος : Εὐρ.'Ηρ.1274 **τήν τ' ἀμφίκρανον καὶ παλιμβλαστῆ κύνα** (περὶ τῆς 'Υδρας), Θεόφρ.ΦΙ 7,2,4 **καυλοὶ παλιμβλαστεῖς**, αὐτ.ΦΑίτ.4,8,5 **στάχυες καὶ μικροὶ καὶ ἀτελεῖς, ἅτε παλιμβλαστεῖς ὄντες**,
πᾰλιμβληθείς-έντος-εῖσα-έν (βάλλω) μτγν. ὁ ἐκ νέου βληθείς, ἐκπεμφθείς, ἐπὶ βέλους : Ρούφ. 'Ιατρ.'Ερωτ.60 **βέλος παλιμβληθέν**.
παλιμβολία (ἡ) (παλίμβολος) μτγν. κ. μσν. τὸ εὐμετάβλητον, ἡ ἀστασία τῆς γνώμης, ἀστάθεια, ἀβεβαιότης, μεταμέλεια· Σουΐδ. «εὐμετάβλητος γνώμη» : 'Αγαθ.2,6, αὐτ.ΑΠ 5,301,12 **ἡ δὲ σαοφρονέουσα** μόλις φιλότητι μιγεῖσα **δέχνυται ἀστόργου κέντρα** παλιμβολίης **καὶ στυγέει τὸ τελεσθέν**, Παχυμ.Γ'Ανδρ.184Β.
πᾰλίμβολος-ον (πάλιν, βάλλω) ὁ ἀντίστροφος, ὁ ἀντίθετος : Σχόλ.'Αριστφ.Νεφ.298· || ὁθ. ὁ μὴ ἐπὶ γνώμῃ μένων, ὁ ἄστατος, ὁ εὐμετάβλητος, ὁ ἄπιστος, ὁ δόλιος, ὁ ὕπουλος· 'Ησ. «παλίμβολος· ἀκατάλληλος, ἀνάρμοστος . . ὁ πολλάκις ἐπὶ μεταβολῇ ἀπημπολημένος, κοῦφός τε καὶ οὐ βέβαιος, . . ἀπ' **ἄλλου εἰς ἄλλο μεταβαίνων**», αὐτ. «ἀδόκιμος, ἀνελεύθερος» : Πλάτ.Νόμ.705Α **ἤθη παλίμβολα καὶ ἄπιστα**, Πλούτ.Κράσσ.21 **δολερὸς καὶ παλίμβολος ἀνήρ**· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ παλιμβολία βλ.λ. : Αἰσχίν.2,40 **τὸ καλούμενον** παιπάλημα **ἢ τὸ παλίμβολον**, Δίων Χρ.31,321Α **μηδὲν παλίμβολον ἔχοντας μηδὲ δυσχερές, ἀλλὰ πλεῖστον ἀπάτης καὶ πονηρίας ἀπηλλαγμένους**· **2**) ἐπὶ δούλου, ὁ παλίμπρατος : Μέν.ἀπ.445· **3**) φρ. **πέδιλα παλίμβολα** γυρισμένα ἀπὸ τὴν ἄλλην ὄψιν, ἀνάποδα : Νίκ.ἀπ.85 **ἡ μὲν ἔοικε πέλμασιν, οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν**;· || ὁ ἀποσυντεθεὶς καὶ ἀνασυσταθείς : 'Ἀρισταίν.1,28 **παλίμβολος ἱστὸς Πηνελόπης** (τὸ ὕφασμα, ὅπερ διέλυε καθ' ἑκάστην νύκτα καὶ πάλιν ὕφαινε τὴν ἡμέραν).
πᾰλιμβόλως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον παλίμβολον, μετὰ παλιμβολίας, ἀσταθῶς : Πολυδ. 3,132, 'Επιφάν.1,592Α.
πᾰλιμβορέας (ὁ) (βορέας) ἄνεμος πνέων ἀντιθέτως πρὸς τὸν ἐπικρατοῦντα βόρειον ἄνεμον : Θεόφρ.'Αν.28 **καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἐτησίας ἀντίπνοιαι γίνονται τῷ βορέᾳ διὰ τὴν περίκλασιν . . οὓς δὴ καλοῦσι παλιμβορέας**.
πᾰλιμβουλία (ἡ) (παλίμβουλος) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀλλαγὴ καὶ ἀστασία τῆς βουλῆς, τῆς γνώμης, τῆς θελήσεως : 'Αδαμ.2,24 **δειλίας καὶ παλιμβουλίας σημεῖον** (ἑσφ.γρ. ἀντὶ παλιμβολία).
πᾰλίμβουλος-ον (βουλή) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ δευτέρου σχηματίζων γνώμην, ὁ μεταβάλλων βουλήν, γνώμην, ὁ ἄστατος : 'Αδαμ.1,15 (ἑσφ.γρ. ἀντὶ παλίμβολος), Θεοδώρ.1,397 **Σαοὺλ ὁ παλίμβουλος καὶ παμπόνηρος**, Σχόλ.Θουκ.3,37 **ἐὰν ὦμεν παλίμβουλοι**, Εὐστ.375,1 **ποικίλος καὶ παλίμβουλος**· || μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ παλιμβουλία βλ.λ. : 'Ανν.Κομν.312C **τὸ παλίμβουλον τῆς Λατίνων γνώμης**.
πᾰλιμμᾰχῶ-έω (μάχομαι) μτγν. μάχομαι ἐκ νέου, ἀνανεώνω τὴν μάχην : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.3,55.
πᾰλιμμεταβολή (ἡ) (μεταβολή) μτγν. ἡ συχνή, ἡ ἐπανειλημμένη μεταβολή : Πλούτ.'Ηθ.998D.
πᾰλιμμήκης-ους-ες (μῆκος) ὁ διπλάσιος τὸ μῆκος : Αἰσχ.'Αγ.196 **παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι**.
πᾰλίμπαις-αιδος (ὁ,ἡ) (παῖς) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν, ὁ ἐκ νέου παῖς, ὁ οἱονεὶ γινόμενος ἐκ νέου παιδίον, ἐπὶ γέροντος ὑποστάντος λόγῳ τῆς ἡλικίας του ἐξασθένησιν τῆς νοήσεως, ὁ ξαναμωραμμένος : Λουκ.Κρόν.9 **οὕτω γὰρ ἂν τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, ἥ φησι παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι**.
πᾰλίμπαστος-ον (πάσσω) μτγν. ἐπίθ. τοῦ πελάγους, ὁ πάλιν ραίνων : Διον.Βυζ.53 (ἀμφ. γρ.).
πᾰλίμπεμπτος-ον (πέμπω) μσν. ὁ πάλιν, ὁ ὀπίσω πεμφθείς, ὁ ἐπιστραφείς : Πρόδρ.ἐν Notices des Mss.8,147.
πᾰλιμπέτεια (ἡ) μτγν. ἡ παλινδρομία, ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἐπάνοδος : Θεολ.'Αριθμ.58.
πᾰλιμπετής-οῦς-ές (πίπτω) κ. μσν. ὁ εἰς τοὐπίσω πίπτων, πεπτωκώς· 'Ησ. «παλιμπετής· ὀπισθόρμητος, ἢ ἐναντιοπετής» : Νόνν.Δ 3,30, αὐτ. Εὐαγγ.'Ιω.7,128 **καὶ με παλιμπετέες μαστεύσατε**, ΚΜανασσ.Χρον.3420 παλιμπετῆ **παλίνστροφον ἐπιβιβάζει κτήνους**· || τὸ **οὐδ. παλιμπετές** ὡς ἐπίρρ. πάλιν, ὀπίσω, ὀπίσω πάλιν : 'Ιλ.Π 395 **ἀψ**

ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετές, Ὀδ.Ε 27 ὡς . . ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται (σχόλ. «ἐξ ὑποστροφῆς, εἰς τὰ ὀπίσω»), Καλλ.Δῆλ.294 οὐδ' οἵ γε παλιμπετὲς οἴκαδ' ἵκοντο, Ἀπολλ.Ρ 2,1250 αἰετὸν ἤπατι φέρβε παλιμπετὲς ἀΐσσοντα· **2)** ὁ παλίνδρομος, ὁ περιοδικός : Θεολ.Ἀριθμ.57· κ. ἐπίρρ. -τῶς : Σχόλ.Ἰλ.Π 395.

πᾰλίμπηγα (τά) (πήγνυμι) τὰ ἐπερρομμένα ὑποδήματα, τὰ μπαλωμένα παπούτσια· Πολυδ.6,164 «παλίμπηγα δὲ οἱ κωμικοὶ τὰ παλαιὰ καττύματα» : Κωμ.Ἀδέσπ.1099.

πᾰλίμπηξις-εως (ἡ) ἡ ἐπιδιόρθωσις, τὸ μπάλωμα τῶν ὑποδημάτων : Θεόφρ.Χαρ.22,11 τὰ ὑποδήματα παλιμπήξει κεκαττυμένα φορεῖν.

πᾰλίμπισσα (ἡ) (πίσσα) μτγν. ἡ ἐκ νέου ἑψηθεῖσα πίσσα, ξηρὰ πίσσα· Ἡσ. «παλίμπιττα· ἑφθὴ πίττα» : Διοσκ.1,72· πρβλ. παλίνπιττα.

πᾰλίμπλαγκτος-ον (πλάζω) ὁ φέρων ἢ ὁ πλανώμενος εἰς τὰ ὀπίσω ἢ ὁ ἐπιστρέφων ὀπίσω : Αἰσχ.Πρ.838 ἀφ' οὗ παλιμπλάγκτοισι χειμάζει δρόμοις (κτ.Ἡσ. «ὀπισθορμήτοις» κτ. Βερναρδ.Γρ. «ἀπὸ τοῦ ὁποίου (κόλπου) στρέφεις πρὸς τὰ ὀπίσω ἐν πολλῇ ταλαιπωρίᾳ»), Ὀρφεὺς π.Κλήμ.Ἀλ.64 μὴ . ., βροτὲ ποικιλόμητι, βράδυνε, ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας θεὸν ἱλάσκοιο.

πᾰλιμπλάζομαι (πλάζομαι), παθ. μ. ἐν μτχ. ἀορ. παλιμπλαχθείς περιπλανῶμαι κατὰ τὴν ἐπιστροφήν : Ἰλ.Α 59 νῦν ἄμμε παλιμπλαχθέντας ὀίω ἂψ ἀπονοστήσειν (δ.γρ. πάλιν πλαχθέντας), Ὀδ.Ν 5.

πᾰλιμπλᾰνής-οῦς-ές (πλανῶ) μτγν. ὁ τῇδε κἀκεῖσε πλανώμενος : Ἀντιπ.ΑΠ 6,287,4 λοξὰ . . Μαιάνδρου ῥεῖθρα παλιμπλανέος, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.491,5 παλιμπλανέος βιότοιο.

πᾰλιμπλεκής-οῦς-ές (πλέκω) μτγν. ὁ πεπλεγμένος πρὸς τὰ ὀπίσω πάλιν : Ὀππ.Ἀλ.4,47 κύρτοισι παλιμπλεκέεσσιν.

πᾰλίμπλους-οος-ουν-οον (πλέω) μτγν. ὁ πλέων ὀπίσω : Αἰλ.ΖΙ 3,14.

πᾰλίμπλῠτος-ον (πλύνω) μτγν. ὁ ἐκ νέου πλυθείς, καθαρθείς, μτφ. ἐπὶ λογοκλόπου ἐπεξεργαζομένου ἢ τροποποιοῦντος τὰ ἔργα τῶν ἄλλων καὶ ἐκδίδοντος αὐτὰ ὡς ἴδια ἑαυτοῦ : Διοσκ.ΑΠ 7,708 κηφὴν παλίμπλυτος.

πᾰλίμπλωτος-ον ἰων. τ. τοῦ παλίμπλους βλ.λ. : Λυκόφρ.1431 φυγῆς παλιμπλώτοιο.

πᾰλιμπνόη (ἡ) (πνοή), ποι. παλιμπνοίη ἡ ἐναντία πνοή, ὁ ἐναντίος ἄνεμος : Θεόφρ.Ἀν.26 ἡ γὰρ τροπὴ καθάπερ παλιμπνόη τίς ἐστι πνεύματος (διόρθ. ἀντὶ πάλιν πνοή).

πᾰλιμπνοίη (ἡ) ποι. κ. παλίμπνοια μσν. τ. τοῦ παλιμπνόη βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1,586 ἀνέμοιο παλιμπνοίῃσιν (δ.γρ. παλιμπνοιῇσιν)· || μτφ. : Νικ.Χων. Χρον.317Β τῇ παλιμπνοίᾳ τῶν πράξεων.

πᾰλίμπνους-οος-ουν-οον (πνέω) μτγν. ὁ ἐκ νέου πνέων, ἀναπνέων : Νόνν.Δ 37,295 διχθαδίῳ μυκτῆρι παλίμπνοον ἄσθμα τιταίνων.

πᾰλίμπνοιος-η-ον ποι. ὁ δινούμενος, ὁ περιστρεφόμενος : Ὀππ.Ἀλ.1,771 παλίμπνοιαι δῖναι (εἰκ.).

πᾰλίμποινος-ον (ποινή) μτγν. ὁ ἀνταποδίδων, ὁ φιλέκδικος, ὁ ἐκδικητικός : Μάξιμ.17 παλιμποίνησι δίκῃσι· **2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. παλίμποινα ὡς οὐσ. ἀνταπόδοσις, ἀνταμοιβή, πληρωμή, ἐκδίκησις : Αἰσχ.Χο.793 δίδυμα καὶ τριπλᾶ παλίμποινα θέλων ἀμείψει (Βερναρδ.Γρ. «πρόθυμος θὰ ἀποδώσῃ διπλῆν καὶ τριπλῆν ἀνταμοιβήν»).

παλιμπόρευτος-ον κ. μσν. ὁ. παλίμπορος βλ.λ. : Τιμόθ.Μηλ.Πέρσ.186 παλινπόρευτος (sic) ὡς ἐσεῖδε βασιλεὺς εἰς φυγὴν ὁρμῶντα παμμιγῆ στρατόν, Λυκόφρ.180, αὐτ.628, Σχόλ.Πίνδ.Π 9,33, Ἄνν. Κομν.382Α, ΚΜανασσ. Χρον.4060.

πᾰλίμπορος-ον (πόρος) ὁ ὀπίσω πορευόμενος, ἐπιστρέφων : Τιμόθ.Μηλ.Πέρσ.174 ἐπεὶ παλίμπορον φυγὴν ἔθεντο ταχύπορον, Νόνν.Δ 2,247· || ὁ εἰς ὑπάντησιν πορευόμενος : Ὀππ.Ἀλ.4,529.

πᾰλιμπότης (ὁ) Ἐπιγρ. ἢ παλίμποτον (τὸ) εἶδος διπλοῦ ποτηρίου ἀποτελουμένου ἐκ δύο κατὰ τὰς βάσεις ἡνωμένων ποτηρίων, οὕτως ὥστε νὰ δέχεται ὑγρὸν ἑκατέρωθεν.

πᾰλίμποτον (τὸ) εἶδος ποτηρίου ἄνωθεν καὶ κάτωθεν κοίλου : Ἐπιγρ. παλιμπότων . . προτομῶν.

πᾰλίμπους-ποδος (ὁ,ἡ) (πούς) μτγν. κ. μσν. ὁ εἰς τὰ ὀπίσω πορευόμενος, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἀναποδίζων : Λυκόφρ.126 παλίμπουν εἰς πάτραν, Μελέαγρ.ΑΠ 5,162 παλίμπους στεῖχε, Ἰωσ.ΠΙ 4,1,6 παλίμπους ἡ τύχη περιΐσταται, Παχυμ.Γ.Ἀνδρόν. 461) παλίμπους δίκη.

πᾰλιμπράτης (ὁ) (πιπράσκω) ὁ παλιγκάπηλος, ὁ μεταπράτης : Σωκρ.Ἐπιστ.1,1 Σωκράτην φαίνῃ ὑπονοεῖν παλιμπράτην τινὰ εἶναι παιδείας.

πᾰλίμπρᾱτος-ον (πιπράσκω) μτγν. ὁ ἐκ νέου ἢ εἰς μικρὰς ποσότητας πωλούμενος, ὁ ἐκ μεταπωλήσεως προερχόμενος, ἰδ. ἐπὶ δούλων οὐτιδανῶν, ἀχρείων μεταβιβαζομένων ἀπὸ αὐθέντου εἰς αὐθέντην διὰ συχνῆς πωλήσεως· Πολυδ.3,125 «ὁ δὲ πολλάκις πραθείς, ὃν εἴποι τις ἂν παλίμπρατον, παλίμβολος ἂν λέγοιτο»· || γεν. ὁ ἀχρεῖος, ὁ οὐτιδανός, ὁ μηδενὸς ἄξιος, ὁ παλίμβολος : Φίλ. 2,523, Πολυδ.4,36· ὁμ. ἐπὶ πραγμάτων : Δίων.Χρ.31, 37, Πολυδ.7,12 καὶ τὸ δεύτερον πιπρασκόμενα, . . ἀναπιπρασκόμενα, παλίμπρατα, παλίμβολα.

πᾰλιμπρᾰτῶ-έω εἶμαι μεταπράτης, μεταπωλητής, μεταπωλῶ : Πάπ. οἱ παλιμπρατοῦντες (οἱ μεταπράται, μεταπωληταί).

πᾰλιμπροδοσία (ἡ) (προδοσία) μτγν. ἡ διπλῆ προδοσία, καὶ πρὸς τὰ δύο μέρη προδοσία, προδοσία ἀντὶ προδοσίας : Πολύβ.5,96,4 ἐγένετο δὲ καὶ περὶ Φανοτεῖς παλιμπροδοσία τοιάνδε τινὰ τρόπον, Διον.Ἀλ.Ῥωμ.8,32, Διόδ.Σ15,91, Πλούτ.Ἀλκ.25.

πᾰλιμπροδότης (ὁ) ὁ διπλοῦς προδότης, ὁ προδίδων ἐναλλὰξ καὶ τὰ δύο μέρη ἢ καὶ τὸν προδώσαντα αὐτῷ τι : Δείν.ἀπ.89,26, Ἀππ.Ἐμφ.Πολ. 5,96 ὢν φύσει παλιμπροδότης.

πᾰλιμπρυμνηδόν (πρύμνα) ἐπίρρ. ἐπὶ πλοίου, μὲ τὴν πρύμναν πρὸς τὰ ἐμπρός, πισόκωλα : Εὐρ. ΙΤ 1395 δεινὸς γὰρ ἐλθὼν ἄνεμος ἐξαίφνης νεὼς ὠθεῖ παλιμπρυμνηδὸν (διόρθ. ἐκ τοῦ Ἡσ. ἑρμηνεύοντος, «οἷον παλίμπρυμνον χώρησιν»).

πᾰλίμπρυμνος-ον (πρύμνα) ἀρχ. λεξ. ὁ ἀνακρουόμενος πρύμναν, ὁ ἀναποδίζων, ὁ ὀπισθοχωρῶν, ὁ ἐπιστρέφων : Ἡσ. ἐν λ. παλιμπρυμνηδὸν οἷον παλίμπρυμνον χώρησιν.

πᾰλιμπῡγηδόν (πυγή) ἐπίρρ. μὲ τὴν πυγὴν πρὸς τὰ ἐμπρός, πισόκωλα· Ἡσ. «παλιμπυγηδόν· τὸ εἰς τοὐπίσω ἀναποδίζειν» : Ἀριστλ.ΖΜ 659,a,20 ὑποχωροῦντας παλιμπυγηδόν.

πᾰλιμπώλης (ὁ) (πωλῶ) μτγν. ὁ ἀγοράζων πραγμ. ὅπως μεταπωλήσῃ αὐτά, μεταπράτης, παλιμπράτης· Πολυδ.7,12 «τὰ δεύτερον πιπρασκόμενα . . παλίμπρατα, παλίμπωλα, καὶ ὁ τοῦτο ποιῶν παλιμπώλης».

πᾰλίμπωλος-ον (πωλῶ) ὁ παλίμπρατος βλ.λ.: Πολυδ.7,12 «τὰ δεύτερον πιπρασκόμενα ἀναπωλούμενα καὶ παλίμπωλα»· || εἰδ. ἐπὶ ἔργων μὴ συμπληρωθέντων ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐργολάβου καὶ παραχωρηθέντων εἰς ἄλλον : Ἐπιγρ. ἄχρι ἂν ὁ ἐπαναπριάμενος τὰ παλίμπωλα τοὺς ἐγγύους ἀξιοχρέους καταστήσῃ.

πᾰλίμφημος-ον (φήμη) κ. μσν., δωρ. παλίμφαμος ὁ ἀναιρῶν τὸν ἑαυτοῦ λόγον, ὁ ἔξαρνος τῶν ἰδίων λόγων, ὁ ἀνακαλῶν τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ὁ ἀντιλέγων, ὁ ἀντιφάσκων, ὁ παλινῳδῶν : Εὐρ. Ἴων 1096 παλίμφαμος ἀοιδὰ καὶ μοῦσ' εἰς ἄνδρας ἴτω δυσκέλαδος ἀμφὶ λέκτρων (ἡ παλινῳδία, κτ.Βερναρδ.Γρ. «προκειμένου περὶ λέκτρων ἡ ᾠδὴ παλινῳδοῦσα καὶ ἡ μοῦσα κακολογοῦσα ἂς

ἔλθῃ εἰς τοὺς ἄνδρας (ἄς προσβάλῃ τοὺς ἄνδρας)»]· **2)** μτγν. κ. μσν. ὁ κακόφημος, ὁ δύσφημος : Φίλ.2,30) **παλίμφημοι εὐχαί,** αὐτ.55, Τρυφιόδ.423 **παλίμφημοι λαβροσύναι,** Φώτ.372,17.

παλίμφοιτος-ον (φοιτῶ) μτγν. ὁ πάλιν φοιτῶν, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος : Μάξιμ.332.

παλίμφρων-ονος (ὁ,ἡ) (φρήν) μτγν. ὁ μεταβάλλων φρόνημα, ὁ ἀλλάσσων γνώμην : Λυκόφρ.1349.

παλιμφυής-οῦς-ές (φύω) μτγν. ♥ ἐπὶ τῆς Λερναίας Ὕδρας, ὁ πάλιν, ἐκ νέου φυόμενος, ὁ ἀναβλαστάνων, ὁ ἀναγεννώμενος : Λουκ.Ἔρωτ.2 **κάρηνα Λερναῖα τῆς παλιμφυοῦς Ὕδρας πολυπλοκώτερα,** Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.7,148 **παλιμφυὲς ἔμπεδον** (ἔνθεον) **ὕδωρ.**

παλίμψηκτρον (ψήχω) γλωσσ. τὸ ἐξεσμένον· πρβλ. παλίμψηστος.

παλίμψηστος-ον (ψῶ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ δευτέρου ἐξεσμένος, ἐπὶ χειρογράφων, παπύρων ἢ περγαμηνῶν, ὧν τὸ ἀρχικὸν κείμενον ἀπεξέσθη πρὸς γραφὴν νέου κειμένου : Πλούτ.Ἠθ.779C· ‖ τὸ οὐδ. **παλίμψηστον** ὡς οὐσ. τὸ χειρόγραφον ἀφ' οὗ ἀπεσβέσθησαν τὰ γεγραμμένα καὶ ἐγράφησαν ἀντ' αὐτῶν ἄλλα : Κικ.Οἰκ.7,18,2, Πλούτ.Ἠθ.504D : **οἱ δὲ ἀποκναίουσι δήπου τὰ ὦτα ταῖς ταυτολογίαις, ὥσπερ παλίμψηστα διαμολύνοντες.**

πάλι(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **πάλε** ἐπὶ τόπου, ὀπίσω, πρὸς τὰ ὀπίσω, ἰδ. ἐπ. συνήθ. μτ. ρημάτων κινήσεως σημαντικῶν· Σχολ.Ἰλ.3,276 «τὸ δὲ πάλιν εἰς τοὐπίσω, τὸ δὲ αὖτις χρονικόν, ἐξ ὑστέρου» : Ἰλ.Α 380 **χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο,** αὐτ.116 **δόμεναι πάλιν** (δίδω ὀπίσω, ἐπιστρέφω), Ἡρ.5,72 **πάλιν χώρει μηδ' ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν,** Αἰσχ.Πρ.854, αὐτ.Ἀγ.1021 **τίς ἂν πάλιν ἀγκαλέσαιτ' ἐπαείδων** (τίς ἤθελε καλέσει ὀπίσω, ἀνακαλέσει), Σοφ ΟΚ 601, Εὐρ.Μήδ.4,1), Ἀνδοκ.2,23 **πάλιν ἀπόδοτε,** Ξεν.Ἑλλ.7,3,10, **νῦν δὲ ὅτε πάλιν ἦλθεν** (ἐπέστρεψε), Πλάτ.Κρατ.438Α **ἐπανέλθωμεν δὴ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν,** δ. τραγ. **πάλι δικά μας θά 'ναι** σπαν. μτ. γενικ. : Ἰλ.Σ 138 **πάλιν τράπεθ' υἷος ἑῆος** (ἐστράφη ὀπίσω ἀπὸ τοῦ υἱοῦ της), αὐτ.Υ 439· ὁμ. κ. μτ. ἄλλου ἐπιρρ.· Φώτ. «πάλιν καὶ αὖθις καὶ αὖτις· ταῦτα τὰ τρία ταυτὸν σημαίνει· ὥστε καὶ ἐκ παραλλήλου χρῶνται ἀμφοῖν, αὖτις πάλιν, πάλιν αὖτις λέγοντες» : Ἰλ.Ρ 553, αὐτ. Σ 280 **ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας,** Ὀδ.Ν 125 **αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον,** Ἡσίοδ.Θ 181 **πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι ἐξοπίσω,** Πίνδ.Ο 1,67, Σοφ.Ἠλ. 53 **εἶτ' ἄψορρον ἥξομεν πάλιν,** Ἀριστφ.Λυσ 792 **κοὐκέτι κατῆλθε πάλιν οἴκαδε ὑπὸ μίσους,** αὐτ. Βάτρ.1486, Πλάτ.Πρωτ.318Ε **τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας·** **2)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀντιρρητικαῖς ἐκφράσεσι, τοὐναντίον, ἐξ ἐναντίας, ἀντιθέτως, τἀνάπαλιν ἀφ' ἑτέρου, ἐξ ἄλλου : Ἰλ.Ι 56 **οὔ τίς τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται . . οὐδὲ πάλιν ἐρέει** (σχόλ. «οὐδὲ τὰ ἐναντία σου ἐρεῖ»), αὐτ. Δ 357 **πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον** (ἀνεκάλεσε ὅσα εἶπε), Αἰσχ.Ἑπτ.1040 **μηδὲ τῳ δόξῃ πάλιν** (ἄς μὴ νομίσῃ κανεὶς τὸ ἐναντίον), Πλάτ.Γοργ.482D, αὐτ. Ἀπολ.27D **θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φάναι ἐμὲ θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν,-ἄλλοι θέλουν τὸν δήμαρχο, κι ἄλλοι πάλι δὲν τὸν θέλουν·** ὁμ. μτ. γενικ.: Πίνδ.Ο 10(11),87 **νεώτατος τὸ πάλιν ἤδη** (τοὐναντίον τῆς νεότητος), Εὐρ.Ἡρ.777 **χρόνου . . τὸ πάλιν** (ἡ μεταβολὴ τοῦ χρόνου)· **3)** κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χρόνου, αὖθις, ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου, ἔτι ἅπαξ, ἄλλην μίαν φοράν, ξανά, σπαν. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ π. Ὅμ. : Ἰλ Β 276 **οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς . . νεικείειν βασιλῆας,** Ὀδ.Π 456, Σοφ. ΟΤ 1166 **εἴ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν,** Ξεν.Ἀπομν.Ι, 6,11 **πάλιν δέ ποτε . . διαλεγόμενος . ὦ Σώκρατες, ἐγώ τοί σε δίκαιον μὲν νομίζω,** Πλάτ.Πρωτ. 322Β, Ἀριστλ.Πολιτ.1289b,29 **πρῶτον μὲν . ., ἔπειτα πάλιν,** ΚΔ Ματθ.21,36 **πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους,** αὐτ.Μάρκ.3,1 **καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,1 **πολὺ σκοτίδιασε ὁ οὐρανός, πάλι νὰ βρέξῃ θέλει·** ‖ μτ. ἐπιρρ. κ. φρ. ταυτοσήμων : Σοφ.Φιλ.342 **τὸ σὸν φράσον αὖθις πάλιν μοι πρᾶγμα,** αὐτ.Τρ.1088 **δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν,** Ἀριστφ.Πλ.622· ‖ κ. διπλοῦν ἐπιτατ. : Μελέαγρ.ΑΠ 5,135 **ἔγχει καὶ πάλιν εἰπέ, πάλιν, πάλιν, Ἡλιοδώρας,** Στράβ.17,1,3 **ἀνάγκη δὴ ἀναμετρεῖσθαι πάλιν καὶ πάλιν,** Πλούτ. Ἠθ.565D, Αἰλ.Π Ι 1,4, Εὐστ.Πον.118,8, Νικ.Χων.Χρον. 271Α **πάλιν καὶ πάλιν ἐπανεστάτησαν·** **4)** κατὰ σειράν, μὲ τὴν σειράν, ἀμοιβαίως : Σοφ.Ἠλ.371 **εἰ σὺ μὲν μάθοις τοῖς τῆσδε χρῆσθαι, τοῖς δὲ σοῖς αὕτη πάλιν,** Ἀριστφ.Ἀχ.342, Ξεν.Ἀν.1,6,7 **πάλιν δὲ Κῦρος ἠρώτα,** Πλάτ.Πολ.612D, Καλλ. Ἄρτ.87 **αἶψα δ' ἐπὶ σκύλακας πάλιν ᾔεις.**

παλινάγγελος-ον λεξ. Ἡσ. «ὁ ἐξ ὑποστροφῆς ἄγγελος, ὅταν ἀπαγγείλας τινί, ἀπὸ τούτου ἑτέραν φάσιν ἐπιφέρῃ», Φώτ. κ. Σουΐδ. «παλινάγγελος· ὀπίσω ἐπανελθὼν ἄγγελος».

παλινάγρετος-ον (ἀγρέω) ὁ ὀπίσω λαμβανόμενος, ὁ ἀνακαλούμενος, ὁ ἀνακλητός : Εὐστ.144,16 «ὁ ἐκ μεταμέλου ἀνάπαλιν ἀγειρόμενος» : Ἰλ.Α 526 (ἔπος) **παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν** (ἀμετάκλητος, ἀνέκκλητος λόγος, κτ. σχόλ. «παλισύλλεκτον, εἰς τοὐπίσω ληπτόν, ἐξ οὗ ψευδὲς ἢ μεταμελητόν» κτ.Φώτ.372,19 «πάλιν καὶ αὖτις ὑστερόληπτον»), Ἡσίοδ.Α 93 **ἦν ἄτην ἀχέων· ἡ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν,** Θεόκρ.29,28 **νεότατα δ' ἔχειν παλινάγρετον οὐκ ἔστι,** Νόνν.Δ 3,255 **παλινάγρετος αἰών,** αὐτ.6,175 **παλινάγρετος ἀρχή·** ‖ ὃν δύναταί τις ν' ἀνακτήσῃ, ὁ ἀνακτητός, ἐπὶ στοιχείου : Νουμήν.Ἀπ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.15,17 **στοιχεῖα . . καὶ γεννητὰ καὶ παλινάγρετα·** **2)** ὁ ἀναιρῶν, ὁ ἀνακαλῶν τοὺς ἑαυτοῦ λόγους, ὁ παλινῳδῶν, ἐπὶ τοῦ φιλοσόφου Ἀρκεσιλάου : Νουμήν. Ἀπ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.14,5 **παλινάγρετος καὶ δύσκριτος καὶ παλίμβολός τε ἅμα.**

παλιναίρετος-ον (αἱρῶ) ὁ παυθεὶς καὶ ἐκ νέου αἱρεθείς, ἐπὶ δημοσίων ἀρχόντων, ὁ ἀποχειροτονηθεὶς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐκ δευτέρου χειροτονηθείς : Εὐπ.89, Ἄρχιππ.14 **ἦν αὖν ποιῶμεν ταῦτα, κίνδυνος λαθεῖν ἀπαξάπαντας γενομένους παλιναιρέτους,** Νικόστρ.34 **ῥήτορες ἐξωρμενικότες δυσχερεῖς παλιναίρετοι·** **2)** ἐπὶ οἰκοδομῶν, ὁ καθαιρεθείς, κρημνισθεὶς καὶ οἰκοδομηθεὶς ἐκ νέου, ὁ ἐπισκευασθείς· Ἁρποκρ. «παλιναίρετα τὰ ἐκ καταλύσεως οἰκοδομίας παλαιᾶς εἰς ἑτέραν πρόσφατον οἰκοδόμησιν ἐμβαλλόμενα», Ἡσ. «παλιναίρετον, ἐπεσκευασμένον καὶ οἷον ἐκ παλαιοῦ κεκαινοποιημένον», Σουΐδ. : Πίνδ.ἀπ.84, Ἐπιγρ. σιδήρου **παλιναιρέτου·** **3)** ἐν Πλάτ.Τίμ.82Ε **παλιναίρετα . . γεγονότα καὶ διεφθαρμένα** (κτ. Τίμ. Λεξ. «φευκτά, ἔκβλητα, τὸ ἐναντίον . . αὐτῇ τῇ αἱρέσει πάθος ἐμποιοῦντα»).

παλιναυξής-οῦς-ές (αὔξω) μτγν. ὁ πάλιν αὐξάνων, ὁ ἐκ νέου αὐξανόμενος : Θεαίτ.ΑΠλ.4,221 **παλιναυξέος ἐκ περιωπῆς,** Νόνν.Δ 25,542 **ἔμπνουν ἐψύχωσε δέμας παλιναυξὲς νεκρῷ.**

παλιναυτόμολος (ὁ) (αὐτόμολος) ὁ αὐτομολήσας πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐπανελθὼν ἐκ νέου εἰς τοὺς οἰκείους : Ξεν.Ἑλλ.7,3,10 **ποῦ ἔχων Ἕλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἢ προδόταις ἢ παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις ;**

παλινδαής-οῦς-ές (δαῆναι) Ἡσ. **ὁ ἐκ νέου γνωσθείς,** ὁ παλίγγνωστος.

παλινδαμαλίς-ίδος (ἡ)· νεώτ. ἰατρ. ὀρὸς πρὸς ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς νόσου εὐλογίας παραχθεὶς ἐπὶ μόσχου ἐμβολιασθέντος δι' ἐνανθρωπισθείσης δαμαλείου ὕλης, πρβλ δαμαλίς.

πᾰλινδῐκία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐπανάληψις ἐξ ἀρχῆς γενομένης δίκης, ἡ ἐκ δευτέρου ἐκδίκασις ὑποθέσεώς τινος, ἡ ἀναψηλάφησις· Ἡσ. «ἡ ἐξ ἀρχῆς δίκη» : Πλούτ.Δημ.6 **τοῖς ἐπιτρόποις ἤρξατο δικάζεσθαι . . πολλὰς διαδύσεις καὶ παλινδικίας εὑρίσκοντας,** Ἡρωδιον.Ἱστ.7,6,4, Ἡρακλεωτ.Πίν.1,157 **μὴ εἶναι μήτε ἄρνησιν μήτε παλινδικίαν,** Βί.Ἰω.Χρυσ.8,353,21 **οὐδεμίαν παλινδικίας εὕρισκον ἀφορμήν.**

πᾰλίνδῐκος-ον (δίκη) ὁ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν κρινόμενος ἢ ὁ παλλάκις, ὁ κατ' ἐπανάληψιν εἰς δίκας ἐρχόμενος, ὁ φιλόδικος : Κράτ.51· **2)** ὁ ἐνεργῶν ἐναντίον τοῦ νόμου, ὁ παράνομος, ὁ βίαιος : Δημ.π.Πολυδ.8,26.

πᾰλινδῐκῶ-έω (παλίνδικος) πάπ. κ. ἀρχ. λεξ. προσφεύγω ἐκ νέου εἰς τὸ δικαστήριον, κινῶ νέαν δίκην· Ἡσ. «παλινδικεῖ· ἐπισυνάπτει δίκην».

πᾰλινδίνητος-ον (δινῶ) μτγν. ὁ κατ' ἐπανάληψιν δινούμενος, συστρεφόμενος, πού στριφογυρίζει ἐδῶ κι ἐκεῖ : Ἀντίφιλ.ΑΠ 9,73 **παλινδίνητος θάλασσα,** Κλαυδιαν.αὐτ.1,19,2, αὐτ.9,505,14 **ἀστρῴην ἐδίδαξα παλινδίνητον ἀνάγκην** (τὸν νόμον τῆς κινήσεως τοῦ οὐρανοῦ), Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.1 ,28 **παλινδίνητον ὑφιμέλαθρον ἐλεύσομαι·** ‖ κτ. Ἡσ. «παλινδίνητον· **συνεχές».**

πᾰλινδῖνία (ἡ) ἀρχ. λεξ. ἡ δίνη, ὁ στρόβιλος τοῦ ὕδατος· Ἡσ. «ἡ ἐξ ὑποστροφῆς ὑδάτων».

πᾰλινδίωκτος-ον (διώκω) Ἡσ. ὁ ὀπίσω ἢ πάλιν δεδιωγμένος.

πᾰλινδίωξις-εως (ἡ) (δίωξις) μτγν. κ. μσν. παλίωξις βλ.λ. : Ἀππ.Λιβ.46 **ἐλπίσας ἐργάσασθαί τινα παλινδίωξιν,** Δίων Κ 74,6, Ἀγαθ.61,22.

πᾰλινδορία (ἡ) κατειργασμένον δέρμα, σκύτος διὰ πέλματα ὑποδημάτων, πετσὶ γιὰ σόλες : Πλάτ. Κωμ.164 **σὲ μὲν . . παλινδορίαν παίσας αὐτοῦ καταθήσω·** πρβλ.Πολυδ.6,164.

πᾰλινδρομή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ παλινδρομία βλ.λ., ἐπιστροφή, ὑποτροπή : Ἱππ.1136D **πολλαὶ παλινδρομαὶ ἐγένοντο,** Γαλ.9,182 **ἐκ τῆς εἴσω παλινδρομῆς τῆς φλεγμονῆς,** Δημήτρ.Πεπ.80 **παλινδρομαὶ καὶ ἐπιβολαὶ τοῦ νοσήματος.**

πᾰλινδρομής-οῦς-ές μτγν. ὁ παλίνδρομος, ὁ ὑφιστάμενος ἐκ νέου τὴν προσβολὴν νόσου τινός : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.29 **ἐς ταὐτὰ παλινδρομέες.**

πᾰλινδρόμησις-εως (ἡ) (παλινδρομῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **παλινδρομία** ἡ ἐνέργεια τοῦ παλινδρομεῖν : Εὐστ.244,28, - **παλινδρόμησις κυμάτων,** Νικ.Χων.Χρον.298D **μετακύβευσις καὶ παλινδρόμησις,** - **παλινδρομήσεως νόμος** (βιολογικὴ κατάστασις, καθ' ἣν ἐπέρχεται ἐπαναστροφὴ ἢ μεταβολὴ κατ' ἀντίστροφον σειρὰν ὀργάνου τινὸς ἢ συνόλου ὀργάνων ἢ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ὀργανισμοῦ)· ‖ νεώτ. μηχανολ. ἡ ἐν ὡρισμένῳ διαστήματι κίνησις τμήματός τινος μηχανῆς καὶ ἡ κατ' ἀντίθετον φορὰν ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς.

πᾰλινδρομία (ἡ) (παλινδρομῶ) κ. νεώτ., ἰων. **παλινδρομίη** τὸ παλινδρομεῖν, τὸ τρέχειν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἡ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν πορεία, ὑποστροφή : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,3 **τῆς φύσιος ἡ παλινδρομία** (ἀποκατάστασις, ἀνάρρωσις), Διογ.Λ 7,152 **παλινδρομία τοῦ ἡλίου,** Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.76Ρ **τὴν ἀνάκρουσιν τῆς παλινδρομίας,** Φανί.ΑΠ 6,307 **ὤλετο δ' ἄν που λιμώσσων, εἰ μὴ στέρξε παλινδρομίαν·** ‖ τὸ ὀπισθοχωρεῖν ἢ πρὸς τὰ ἔσω χωρεῖν ἄνευ ὡριμάνσεως, ἐπὶ ἀποστήματος ἢ ἐξανθήματος : Ἱππ.Προρρ.2,7· ‖ κτ. πληθ. **παλινδρομίαι** ὑποτροπαὶ νόσων : αὐτ.Ἐπιδ.4,42.

πᾰλινδρομικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινδρομίαν, ὁ διὰ παλινδρομήσεως γινόμενος, ὁ παλινδρομῶν : Στράβ. 1,3,8 **θάλατταν .. παλινδρομικήν τινα κινουμένην κίνησιν,** - ***παλινδρομικὴ*** **κίνησις** (κίνησις τμήματος μηχανῆς, γινομένη ἐναλλὰξ κατὰ τὰς δύο ἀντιθέτους φοράς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς τροχιᾶς)· ἐπίρρ. νεώτ. **-ικῶς.**

πᾰλίνδρομος-ον (δρόμος) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πάλιν πρὸς τὸ ὀπίσω τρέχων, ὁ εἰς τὰ ὀπίσω στρεφόμενος, ὁ ἐπανερχόμενος· Σουΐδ. «ὀπισθόρμητος» : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.233,7 **παλίνδρομον ἔλλαβε πένθος** (συνεχῶς ἐπανερχόμενον), Σεκοῦνδ.6 **σελήνη παλίνδρομος ἀνάμνησις,** Λουκ.Τίμ.37 **παλίνδρομος . . ἄπιθι,** Διογ.Λ 2,65 **μνᾶς . . παλινδρόμους ἀπολαβεῖν** (ὀπίσω πάλιν), Πισίδ.Γ 1230, - **παλίνδρομος κίνησις·** ‖ μτφ. ὁ διστακτικός, ὁ ἀβέβαιος : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,203· **2)** νεώτ. ἀνατ. **παλίνδρομον νεῦρον** κλάδος τοῦ πνευμονογαστρικοῦ νεύρου τὴν ἐννεύρωσιν τοῦ λάρυγγος καὶ τμήματος τοῦ οἰσοφάγου.

πᾰλινδρομῶ-έω (παλίνδρομος) κ. μσν. κ. νεώτ. τρέχω πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσω, πηγαίνω πρὸς τὰ ὀπίσω, πηγαίνω πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἦλθον, ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, ἐμπροθ. (ἐπί τινα, ἔς τι)· Ἡσ. «παλινδρομεῖ, ἀνατρέχει, ὑποστρέφει» : Ἰώσ. ΠΙ 3,2,3 **παλινδρομεῖν ἐπὶ τόπον,** Ἀρετ.Χρον. Παθ.1,6 **παλινδρομεῖν ἐς ταὐτά·** κ. ἀπολ. : Μαν. π.Ἰωσ.Ἀπ.1,26· ὁμ. ἐπὶ πλοίου : Ψ'Ηρ.Βί.Ὁμ.19, Διόδ.Σ 20,74 **τῶν δὲ πλοίων . . τὰ μὲν . . διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν Γάζαν,** Πλούτ. Κικ.32 **ἀντιπνεύσαντος πελαγίου . . ἐπαλινδρόμησεν·** ὁμ. παροιμ. ἐν Λουκ.Ὄν.18 **παλινδρομῆσαι μᾶλλον ἢ κακῶς δραμεῖν·** **2)** εἰδ. ἰατρ. ὀπισθοχωρῶ ἄνευ ὡριμάνσεως, κατακάθημαι, ἐπὶ ἀποστήματος : Ἱππ.Προγν.18 (ἀμφ.γρ.), αὐτ.23 **μὴ παλινδρομῇ τὸ ἐρυσίπελας ἔσω·** ‖ ἐπανέρχομαι, ὑποστρέφω, ὑποτροπιάζω : Ἱππ.Ἐπιδ.2,3,18, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,7, Λουκ.Ἀποκ.32 **φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα παλινδρομεῖν·** ‖ **παλινδρομῶν σφυγμός** ὁ παλίνδρομος, ὁ περιοδικός : Γαλ.9,510, Μαρκελλῖν.Ἰατρ.400(27,25) **ὁ παλινδρομῶν σφυγμός ἐστιν ὁ πλείονα χρόνον ἐν τῇ συστολῇ μένων . . , εἶτα πάλιν ἐπανιστάμενος καὶ πλήσσων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν παλινδρόμων νεύρων : Γαλ.8,53, αὐτ.Χρ.Μορ.16,4· **3)** μτφ. πίπτω πάλιν ἐπί τινος, ἀναπίπτω, ἐπαναπίπτω : Πολύβ.7,3,8 **παλινδρομήσαντα πρὸς τὰς Καρχηδονίων ἐλπίδας,** Πλούτ.Ἠθ.718F **γεωμετρία ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ παλινδρομοῦσα,** Φώτ.Ἐπιστ.296 **πρὸς τὰ τῆς δυσσεβείας . . ἐπαλινδρόμησε·** ‖ **βλασφημία παλινδρομοῦσα** ὕβρις ἐπιστρέφουσα, ἐπανερχομένη εἰς τὸν ἐκστομοῦντα αὐτήν : Πλούτ. Ἠθ.89D **οὐδὲν γὰρ αἴσχιόν ἐστι βλασφημίας παλινδρομούσης·** **4)** ρημοτ.π. παλινδρόμησις, παλινδρομία.

πᾰλινδρόμως ἐπίρρ. μσν ἐπὶ πορείας, πρὸς τὰ ὀπίσω : Πρόδρ.218 **τὰ δ' ὅπλα ῥῖψαι καὶ δραμεῖν παλινδρόμως.**

πᾰλινδωμήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νέου οἰκοδομῶν, ὁ ἀνοικοδομῶν : Ποῦλ.Σιλ.Ἔκφρ.Ἁγ. Σοφ.218 **πόνους . . παλινδωμήτορας οἴκου.**

πᾰλίνεδρος ὁ ἐπανερχόμενος εἰς τὰς ἰδίας ἕδρας πρὸς ἀνάπαυσιν : Πάπ. **πτηνῶν . . παντοῖα γένη παλινέδρων.**

πᾰλινεκχῠμενίτας (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ νέου σπαταλῶν, ἀσωτεύων : Κερκ.4,12.

πᾰλινέμπορος (ὁ) ὁ παλιγκάπηλος, ὁ μεταπράτης, ὁ μεταπωλητής· Φώτ.373,17 «παλιγκάπηλος, ὁ τὸ αὐτὸ ἀγοράζων καὶ πωλῶν. Λέγουσι δὲ καὶ παλινέμπορος».

πᾰλινζωΐα (ἡ) (παλίνζωος) μτγν. κ. μσν. ἡ νέα, ἡ δευτέρα ζωή, ἀναβίωσις : Ἰσίδ.Πηλ.Ἐπιστ.1,54,17 **τεθνεῶτας πρὸς παλινζωΐαν ἐκάλεσε,** Οἰκουμ. Ἀποκ.186,26 (ἔκδ. Grainer) **τῆς . . αἰωνίου παλινζωΐας,** Μακάρ.Χρυσ.2,153C (rets) **εἰς πρόσκαιρον παλινζωΐαν.**

πᾰλίνζωος-ον (ζωή) μτγν. ὁ πάλιν ζωός, ὁ ἐκ νέου ζῶν, ὁ ἀναβιῶν· γλωσσ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω. 2,105 **παλινζώῳ τινὶ πότμῳ** (ἀντὶ ζώῳ).

παλίνη (ἡ) ἀρχ. λεξ. ἡ πάλη (2), ἡ πασπάλη· ΕΜ 650,3 «**παρὰ τὴν πάλην ἢ παλίνην, ἣν οἱ Ἀττικοὶ** πασπάλην λέγουσι».

πᾰλῑνηνεμία (ἡ) (νηνεμία) μτγν. ἡ ἐπανερχομένη νηνεμία : Βάσσος ΑΠ 10,102 **οὐδὲ γαλήνης ἀργῆς ἠσπασάμην τὴν παλινηνεμίαν** (δ.γρ. πολυνηνεμίην).

παλινθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου θέρμανσις, τὸ ξαναζέσταμα : **παλινθέρμανσις ἀτμοῦ.**

πᾰλινιδρῦσις-εως (ἡ) (ἵδρυσις) ἡ ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου ἵδρυσις, ἀντίθ. μετεωρισμός : 'Ιππ.Χυμ.2.

παλινλιθηγία (ἡ) Ἐπιγρ. ἐπαναφορὰ ἀπορριφθέντων λίθων εἰς λατομεῖον.

πᾰλίννοσος-ον (νόσος) μσν. **ὁ** ἐκ νέου νοσῶν, ὁ περιπίπτων ἐκ νέου εἰς νόσον, ὁ ἀσθενῶν πάλιν : Ἀχμ.'Ονειροκρ.56,3 **παλίννοσος καὶ ὀλιγόζωος.**

πᾰλιννόστησις-εως (ἡ) (παλιννοστῶ) μσν. κ. νεώτ. ἀντὶ παλινόστησις βλ.λ. : Βρυένν.Ν 78C.

πᾰλίννοστος-ον μτγν. παλίνοστος βλ.λ. : Νόνν.Δ 6,62 **παλιννόστοιο μετήλυδα κύκλον ἀριθμοῦ.**

πᾰλιννοστῶ-έω (νοστῶ) μσν. κ. νεώτ. ἀντὶ παλινοστῶ βλ.λ. : Ἄνν.Κομν 400C **εἰς τὴν οἰκείαν παλιννοστῆσαι παρεμβολήν,** Εὐστ.Πον.135,80.

πᾰλῑνοδία (ἡ) (ὁδός) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀνατρέχειν τινὰ ὁδόν, τὸ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐπανέρχεσθαι, ἡ ἐπιστροφή· Σουΐδ. «ἐναντία ὁδός»· ὅθ. παλινδρομία, ἀναδρομὴ ἐπὶ ἀριθμῶν : Θεολ.'Αριθμ. 59 **κατὰ παλινοδίαν ἐπ' αὐτόν πως ἀνακυκλεῖται,** αὐτ.57 **ἐκ τῶν λεγομένων παλινοδιῶν.**

πᾰλῑνοδῶ-έω (ὁδός) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀνατρέχω τινὰ ὁδόν, ὁδεύω τὴν αὐτὴν ὁδὸν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὑποστρέφω, ἐπανέρχομαι : Στέφ.Διάκ.1104D **ὀπισθόρμητοι ἐπαλινοδοῦσαν οἴκαδε**· πρβλ. τριοδῶ· ‖ εἰδ. μαθημ. ἐν τῷ παθ. ἐπαναλαμβάνομαι, ἐπὶ ἀριθμῶν : Θεολ.'Αριθμ.22 **πάντες ἀριθμοὶ δευτεροδούμενοι καὶ ἐπ' ἄπειρον παλινοδούμενοι**· **2)** ρηματ.π. παλινοδία.

πᾰλῑνοιωνίαι Ἡσ. «**ἐκ** δευτέρου μαντεῖαι».

πᾰλίνοπτος-ον (ὀπτοῦμαι) 'Ιππ.π.Γαλ.19,127 «παλίνοπτα· τὰ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπεστραμμένα».

παλινορθῶ-όω (ὀρθῶ) νεώτ. ὀρθῶ ἐκ νέου καταπεσὸν ἢ καταργηθέν τι, ἀποκαθιστῶ ἐν τῇ προτέρᾳ θέσει· **2)** ρηματ. **π.** παλινόρθωσις.

παλινόρθωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ νέου ὀρθωσις καταπεσόντος ἢ καταργηθέντος τινός, ἡ ἀποκατάστασίς τινος ἐν τῇ προτέρᾳ αὐτοῦ θέσει : **ἡ παλινόρθωσις τῶν Βουρβώνων ἐν Γαλλίᾳ, - ἡ παλινόρθωσις τῆς βασιλείας ἐν Ἑλλάδι.**

πᾰλῑνόρμενος-η-ον (ὄρνυμι) ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ὁρμήσας ἢ ὁ ἐκ νέου προσβαλών, ἐπιτεθείς : 'Ιλ.Λ 326 **δὲ ἔκον Τρῶας παλινορμένω** (κρεῖττον ἐν διαστάσει πάλιν ὀρμένω).

πᾰλῑνόρμητος-ον (ὁρμῶ) σχόλ. κ. μσν. ὁ παλίνορσος βλ.λ. : Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.1178, Βί.'Ιω.Χρυσ. 8,361,1 **αὐτοὺς παλινορμήτους ἀπέπεμφε.**

πᾰλίνορσος-ον (ὄρνυμι) κ. μσν. ὁ φερόμενος, ὁ ὁρμῶν πρὸς τὰ ὀπίσω, ὁ εἰς τὰ ὀπίσω πηδῶν· ΕΜ 648,28 «παρὰ τὸ ὄρος γίνεται ῥηματικὸν ὄνομα ὀρτὸς καὶ παλίνορτος ἐχρῆν διὰ τοῦ τ γράφεσθαι, οὐχὶ διὰ τοῦ σ, ἵν' ᾖ ὁ πάλιν ὡρμημένος. Σημαίνει δὲ τὸ ὀπισθόρμητος ἐκ τοῦ πάλιν σημαίνοντος τὸ εἰς τοὐπίσω καὶ ὄρσω αἰολικοῦ μέλλοντος» : 'Ιλ.Γ 33 **ὡς δ' ὅ τε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη,** 'Ερμ.35,1, Ἀπολλ.Ρ 1,416 **ἄγε νῆα . . παλίνορσον ἐς Ἑλλάδα,** Ἀρετ.'Οξ. Παθ.2,5 **παλίνορσος φορή** (ἡ παλινδρομικὴ κίνησις), Θεοφύλ.Σ 90,15 (ἔκδ.Bonn.) **παλίνορσος οἷα ἐπανήκεν,** Ἄνν.Κομν.116Α **παλίνορσοι γεγόνασι** (ἐπὶ ἐχθρῶν τραπέντων εἰς φυγήν)· ‖ ὁ ἐπανερχόμενος, ὑποστρέφων, ὑποτροπιάζων : Ἀρετ.Χρον.Νοῦσ.1,5 **ἢν ἡ νοῦσος παλίνορσος ὀφθῇ**· **2)** τὸ οὐδ. **παλίνορσον** ὡς **ἐπίρρ.** πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσω : Εὐτόλμ.ΑΠ 7,608· ‖ ἀττ. **πᾰλίνορρον** μετὰ βιαίου τιναγμοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω : Ἀριστφ.'Αχ.1179 **καὶ τὸ σφυρὸν παλίνορρον ἐξεκόκκισεν.**

πᾰλίνορτος-ον (ὄρνυμι) ὁ πάλιν ὁρμώμενος, ὁ ἐκ νέου ἐξεγειρόμενος, ὁ ἐπανερχόμενος, ποὺ ξαναγυρίζει : Αἰσχ.'Αγ.155 **παλίνορτος . . μῆνις.**

πάλινος ἀντὶ πήλινος βλ.λ. : 'Επίχ.ἀπ.83 **παλίνων λεκίς.**

παλινόστησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. παλιννόστησις ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν τόπον ἐξ **οὗ** ἀνεχώρησέ τις, ἡ εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφή.

πᾰλινόστιμος-ον (νόστιμος) μτγν. **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινόστησιν, ὁ τῆς ἐπιστροφῆς, τῆς ἐπανόδου : 'Οππ.'Αλ.1,616 **παλινόστιμος ὁρμή** (ἐπιθυμία ἐπανόδου), Νόνν.Δ 11,413.

πᾰλίνοστος-ον (νόστος) μτγν. ἢ **παλίννοστος** ὁ ἐπανερχόμενος ὀπίσω, ὁ ὑποστρέφων, **ὁ** ἐπιστρέφων : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.1,214 **παλίνοστος πορεία** (τοκετός), αὐτ.3,24, 'Ιω.Γαζ.1,23 (ἔκδ. Cramer).

πᾰλῑνοστῶ-έω (νόστος, νοστῶ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. νοστῶ πάλιν, ἐπανέρχομαι ὀπίσω, ἐπιστρέφω κ. ἰδ. εἰς τὴν πατρίδα : Γαλ.16,89, 'Ολυμπ.Μετ.112,20, Θεοφύλ.Σ 71Β, Ἄνν.Κομν.400C, Εὐστ.Παν.80,10, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.15 **ὅλοι οἱ ἐντόπιοι, ὅσοι εἶχαν παλινοστήσει ἀπὸ τὸ Σουέζ**· **2)** ρηματ.π. παλινόστησις.

παλίνουρος-ον (οὖρον) μτγν. **ὁ ἐκ** νέου, **ἐκ** δευτέρου οὐρῶν, λογοπαίγνιον ἐπὶ τοῦ κυρ. ὀνόματος Παλίνουρος : Μαρτιάλ.3,78,2.

πᾰλίνπιττα Ἡσ. «ἑφθὴ πίττα».

πᾰλινρύμη (ἡ) μτγν. ἀ. παλιρρύμη **βλ.λ.** : Πολύβ. 15,17,1 **ἡ τῆς τύχης παλινρύμη.**

πᾰλινσάγης Ἡσ. «χήρα γυνή».

πᾰλίνσκῐος-ον (σκιά) ἢ **παλίσκιος**· **ὁ** ἐπισκιαζόμενος ἐκ νέου ἢ ὁ ἔχων πυκνὴν σκιάν, σύσκιος : Ἀριστλ.ΖΙ 556a,24 **ἐλαῖαι οὐ . . γίγνονται παλίνσκιοι,** Λουκ.'Ερωτ.12 **ἦν δὲ ὑπὸ ταῖς ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις ἱλαραὶ κλισίαι**· ‖ τὸ οὐδ. **παλίνσκιον** ὡς οὐσ. τόπος σκιαζόμενος, ὑπόστεγον : Ἀρχίλ.34 **ἐν παλινσκίῳ,** Θεόφρ.ΦΙ 1,12 **ἐν παλινσκίοις καὶ νηνέμοις καὶ ἐφύδροις,** Πλούτ.Νομ.10 **κολάζοντος . . καὶ γυμνὴν τὴν πλημμελήσασαν ὀθόνης ἐν παλινσκίῳ παρατεινομένης**· **2)** ὁ σκοτεινός, ὁ ζοφώδης· Ἡσ. «σύσκιος, σκοτεινός, ζοφώδης» : Σοφ.ἀπ.289 **χειμῶνι παλινσκίῳ** (κτ. Σουΐδ. «ζοφερῷ», κτ. Φώτ. «σκοτεινῷ»).

παλινσκοπιά (ἡ) (σκοπιά) τὸ βλέπειν πρὸς τὰ ὀπίσω, κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν : Εὐρ.'Ορ. 1262 **δόχμιά νυν κόρας διάφερ' ὀμμάτων ἐκεῖθεν ἐνθάδ', εἶτα παλινσκοπιάν. ἔχομεν ὡς θροεῖς.**

πᾰλίνσοος-ον (σόος) μτγν. ὁ πάλιν σῶος, ὁ ἐκ νέου σωθείς : Νόνν.Δ 25,535 **ψυχραῖς γενύεσσι** παλίνσοον **ἄσθμα τιταίνων οἰγομένῳ κατὰ βαιὸν** ἐθήμονι **βόμβεε λαιμῷ,** ΑΠ 1,49 **παλίνσοον ἄσθμα.**

πᾰλινστᾰτῶ-έω (στάσις) μτγν. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω ἐκ στάσεως, ἐπὶ τῶν Ρωμαίων πληβείων : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.1,38 **παλινστατοῦντος** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ πάλιν ἀστατοῦντος).

πᾰλινστομῶ-έω (στόμα) δυσφημῶ, λέγω δυσοιώνους λόγους : Αἰσχ.'Επτ.258 **παλινστομεῖς αὖ θιγγάνουσ' ἀγαλμάτων.**

πᾰλινστρᾰφής-οῦς-ές (στρέφω) ὁ ἀντίστροφος, ὁ ἀντίθετος : Σοφ.'Ιχν.112 **παλινστραφῆ βήματα.**

παλίνστρεπτος-ον (στρέφω) μτγν. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένος : Νίκ.Θηρ.679 **ὑπεριονίδαο παλινστρέπτοιο** (δ.γρ. παλιστρέπτοιο), Μάξιμ.80 **ἐν κριοῖο παλινστρέπτοιο κελεύθῳ.**

πᾰλινστρόβητος-ον (στροβῶ) μτγν. ὁ περιστρεφόμενος, ὁ στροβιλιζόμενος, ὁ περιδινούμε-

νος : Λυκόφρ.739 παλινοστροβήτοις πημοναῖς ἀλώμενος (σχόλ. «ὀπισθορμήτοις, πολυπλάνοις»).
πᾰλίνστροφος-ον (στρέφω) μτγν. κ. μσν. ὁ παλίστρεπτος βλ.λ. : Ὀππ.Κυν.2,99 **κέρας παλίνστροφον ἠέρτηται**, Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.298 **γνώμην παλίνστροφον**, Κ Μανασσ.Χρον.3420, ΨΧρυσ.8,665D (ἐκδ. Par.) **παλινστρόφων πνευμάτων.**
πᾰλινστροφῶ-έω (στροφή) μσν. στρέφω πρὸς τὰ ὀπίσω : Στουδ.Θεόδ.806 **παλινστροφήσασα.**
πᾰλινσύλλεκτος-ον λεξ. ὁ ἐκ νέου συλλεχθείς, συναθροισθείς : Ἡσ., Φώτ. ἐν λ. παλίλλογα.
πᾰλίντῑτος-ον (τίνω) ὁ ἀνταποδιδόμενος, ὁ ὑποκείμενος εἰς ἀνταπόδοσιν· Ἡσ. «παλίντιτα, ὀπισθέκτιτα, ὅ ἐστιν ἐξ ὑποστροφῆς τιμωρίαν δώσοντα» : Ὀδ.Α 379 **αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι** [νὰ ἐπέλθῃ ἀνταπόδοσις διὰ τῆς ἐκ μέρους τῶν θεῶν τιμωρίας]· **2)** ἐνεργ. ὁ ἀνταποδίδων : Ἐμπ.ΙΙΙ,5 **παλίντιτα πνεύματα.**
πᾰλιντοκία (ἡ) (τόκος) μτγν. ἡ ἐκ δευτέρου ζήτησις πληρωθέντος, καταβληθέντος τόκου : Πλούτ.Ἠθ.295D **δόγμα θέμενοι, τοὺς τόκους ἀνεπράττοντο παρὰ τῶν δανειστῶν, οὓς δεδωκότες ἐτύγχανον, παλιντοκίαν τὸ γινόμενον προσαγορεύσαντες**· **2)** ἡ παλιγγενεσία βλ.λ.Ι : Ἰσίδ. Πηλ.228C **ἡ κατὰ Ἰησοῦν παλιντοκία.**
πᾰλίντοκος-ον (τίκτω) μσν. ὁ ὁ ἀνόμοιος τοῖς ἑαυτοῦ τοκεῦσι : ΚΜανασσ.Χρον.2231 **θαυμάζω τὸ παλίντοκον τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους, καὶ πῶς οὐκ ἐξεικάζονται οἱ παῖδες τοῖς πατράσι.**
πᾰλίντονος-ον (τείνω) κ. νεώτ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεινόμενος, καμπτόμενος, κυρτούμενος, ὁ ἐλαστικός, ἐπὶ τόξου τεταμένου : Ἰλ.Θ 266 **παλίντονα τόξα τιταίνων**, αὐτ.Ο 443 (σχόλ. «εἰς τοὐπίσω τεινόμενος, ἑλκόμενος»)· ὁμ. κ. ἐπὶ μὴ τεταμένου τόξου : Ἰλ.Κ 459 **ἕλοντο καὶ λυκέην καὶ τόξα παλίντονα**, Ὀδ.Φ ΙΙ **ἔνθα δὲ τόξον κεῖτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη**, Ἡρ.7,69. **Ἀράβιοι .. τόξα .. παλίντονα εἶχον πρὸς δεξιὰ** (κτ. Εὐστ.712,21 «παλίντονα δοκεῖ μὲν ἅπαντα εἶναι τὰ τόξα· Ἡρόδοτος δὲ .. ὑπέβαλε νοεῖν μὴ πᾶν τόξον εἶναι παλίντονον ἁπλῶς, ἀλλὰ κυρίως καὶ μάλιστα τὸ κατ' ἐπίτασιν ἔμπαλιν τεινόμενον, ὡς καὶ οὕτω κυκλοτερὲς γίνεσθαι, ἢ καὶ ἄλλως φράσαι, τὸ ἐπὶ θάτερα μέρη κλινόμενον, ὥς φασιν οἱ παλαιοί»), Αἰσχ. Χο.160 **Σκύθης θ' ἄτ' ἐν χεροῖν παλίντον' ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων**, Σοφ.Τρ.511 **παλίντονα .. τόξα**· ‖ ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω τεταμένος : Ἀριστφ. Ὀρν.1739 **Ἔρως .. ἡνίας εὔθυνε παλιντόνους**· **2)** ὁ ἐξ ἀντιθέτων τάσεων προερχόμενος : Ἡράκλ.Φιλ.51 **παλίντονος ἁρμονίη κόσμου ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου** (δ.γρ. παλίντροπος)· **3)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παλίντονα** ὡς οὐσ. στρατιωτικαὶ βλητικαὶ μηχαναί, λειτουργοῦσαι διὰ τῆς τάσεως δεσμίδος χορδῶν καὶ ἐξακοντίζουσαι λίθους, ἀλλ' οὐχὶ αἰχμηρὰ βλήματα, λιθοβόλα : Ἥρων Βελοπ.74, αὐτ.104, Φίλ.Μηχ.Βελοπ.91,36.
πᾰλιντρᾰπελία (ἡ) ἀρχ. λεξ. ἡ παλιντροπία βλ.λ. : Πολυδ.3,132.
πᾰλιντρᾰπελος-ον ὁ παλίντροπος βλ.λ.2) : Πίνδ. Ο 2,41 **πῆμ' ἄγει παλιντράπελον ἄλλῳ χρόνῳ** (σχόλ. «ἀντεστραμμένον», Σουίδ. «ἀντίστροφον, ἐναντίον, ἀντεστραμμένον»)· ἐπίρρ. μτγν. -ως : Φιλοστόργ.Ἐκκλ.Ἱστ.2,7,481 **ἐπὶ τὸ ὁμοούσιον παλιντραπέλως ἐπανέστρεφεν.**
πᾰλιντρῑβής-οῦς-ές (τρίβω) ὁ κατ' ἐπανάληψιν, ὁ συνεχῶς τριβόμενος, ἐπὶ τοῦ ὄνου, ὁ δι' ἐπανειλημμένων ῥαβδισμῶν γενόμενος ἀμβλὺς καὶ ξηροτράχηλος, ὁ ἐπίμονος, ὁ ὑπομένων ὅλα τὰ κτυπήματα : Σιμων.Ἀμ.7,43· **2)** ὁ πανοῦργος, ὁ δόλιος, ὁ κακοήθης· Ἡσ. «παλιντριβῆ· κακεντρεχῆ» : Σοφ.Φιλ.448 **πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ.**
πᾰλίντριψ-ῖβος (ὁ,ἡ) γλωσσ. ὁ παλιντριβής βλ.λ.

πᾰλιντροπής-οῦς-ές μτγν. ὁ παλίντροπος βλ.λ.: Νίκ.Θηρ.402 **φύξῃ δὲ παλιντροπέες φορέονται.**
παλιντροπία (ἡ) μτγν. τὸ περιστρέφεσθαι, περιστροφή· ‖ μτφ.κτ. πληθ. μεταβολαὶ γνώμης, παλιμβολίαι : Ἀπολλ.Ρ 3,1157 **ἡ δὲ παλιντροπίῃσιν ἀμήχανος** (σχόλ. «ἤτοι ταῖς περιστροφαῖς· ἢ διὰ τὸ ἔμπαλιν τετράφθαι αὐτῆς τὴν ψυχήν. ἢ δὲ τῇ ὑποστροφῇ ἐν ἀπόρῳ καταστᾶσα»)· ‖ ὁμ. κτ. πληθ. μεταβολαὶ τῆς τύχης : Πολύβ.Ἐκλ.Βατ.375.
πᾰλίντροπος-ον (τρέπω) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐστραμμένος ἢ στρεφόμενος πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὁ ἀπεστραμμένος : Αἰσχ. Ἀγ.776 **τὰ χρυσόπαστα δ' ἔδεθλα σὺν πίνῳ χερῶν παλιντρόποις ὄμμασι** λιποῦσ', αὐτ.Ἱκ.173 **νῦν ἔχων παλίντροπον ὄψιν ἐν λιταῖσιν**· **2)** ὁ στρέφων πρὸς τὰ ὀπίσω, ὁ ἐπιστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος : Σοφ.Φιλ.1222 **παλίντροπος κέλευθον ἕρπεις**, Εὐρ.Ἡρ.1069 **παλίντροπος .. στρέφεται**, Παρμ.6,9 **παλίντροπος κέλευθος**, ΑΠ 9,61 **παλίντροπος ἐκ πολέμοιο**· **3)** ὁ ῥέπων, ὁ κλίνων πρὸς τὸ ἕτερον μέρος, ὁ ἐναντίος, ὁ ἀντίθετος : Σοφ.ἀπ.576,5 **παλίντροπος πλάστιγξ τοῦ βίου**, Πολύβ.14,6,6 **παλιντρόπου τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἀποβαινούσης πρὸς τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐπιβολὰς** (εἰς τοὐναντίον καθισταμένης), αὐτ.5,16,9 **παλίντροπον λαμβάνουσα τὴν προκοπὴν ταῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν ἐλπίσιν** (ὅλως ἐναντίαν πρὸς τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐλπίδας αὐτῶν), Διόδ.Σ 15,85 **παλίντροπον ποιῆσαι τὴν μάχην**, Ὀνήσανδρ.27 **παλίντροπον ποιήσασθαι τὴν δίωξιν** (δ.γρ. παλίστροφον), Ἀππ.Μιθριδ.88, Ψ Χρυσ.9,963Β (ἐκδ. Par.)· ‖ μτφ. ὁ εὐκόλως μεταβάλλων γνώμην, ὁ παλίμβουλος, ὁ ἄστατος : Πολυδ.4,36, Ὀνήσανδρ.35,4 **τὸ παλίντροπον τοῦ δαιμονίου** (τὸ εὐμετάβολον)· **4)** ἐνεργ. ὁ στρέφων, ὁ τρέπων εἰς παραφοράν : Βακχ.10,54 **ταῖσιν δὲ χολωσάμενα στήθεσσι παλίντροπον ἔμβαλεν νόημα** (νοῦν πλάνητα. δηλ. παράνοιαν)· **5)** δ.γρ. ἀντὶ παλίντονος βλ.λ.2).
πᾰλιντροπῶμαι-άομαι (παλίντροπος) μτγν. εἰς τοὐπίσω τρέπομαι, ἐπιστρέφω, ἐπανέρχομαι· Εὐστ. 719,57 «δῆλον δὲ ὡς ἐκ τοῦ πάλιν τρέπειν ὁ παλίντροπος σύγκειται καὶ τὸ παλιντροπάασθαι» : Ἀπολλ.Ρ 4,165 **ἐπὶ νῆα παλιντροπάασθαι**, αὐτ.643.
πᾰλιντῠπής-οῦς-ές (τύπτω) ὁ εἰς τοὐπίσω ἢ πάλιν κτυπηθείς· τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. : Ἀπολλ Ρ 3,1254 **ἄλτο δ' ἀκωκὴ .. ἄκμονος ὥστε παλιντυπές.**
πᾰλιντῠχής-οῦς-ές (τύχη) ὁ ἔχων ἐναντίαν, κακὴν τύχην, ὁ δυστυχής : Αἰσχ.Ἀγ.464 **π- τριβᾷ βίου.**
πᾰλινῳδία (ἡ) (ᾠδή) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀναίρεσις τοῦ περιεχομένου ᾠδῆς τινος δι' ἄλλης· Ἡσ. «παλινῳδίαν· ᾠδὴν τῇ προτέρᾳ ἐναντίαν», Σουίδ. «ἐναντία ᾠδή, ἢ τὸ τὰ ἐναντία εἰπεῖν τοῖς προτέροις», ὀνομασία ᾠδῆς τινος τοῦ Στησιχόρου, δι' ἧς ἀνεκάλει τὰς προηγουμένας αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἑλένης βλασφημίας : Πλάτ.Φαῖδρ.243Β **ποιήσας δὴ πᾶσαν τὴν καλουμένην παλινῳδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν**, αὐτ.Ἐπιστ.319Ε, Ἰσοκρ.10,64 **τὴν καλουμένην παλινῳδίαν ἐποίησε**· ‖ κ. νεώτ. ἡ ἀναίρεσις, ἡ ἀνάκλησις τῶν πρότερον λεχθέντων· Ἡσ. « . . ἡ δόγμα τῷ πρώην ἐναντίον» : Πλάτ. Φαῖδρ.257Α **ἀρίστη δέδοται .. παλινῳδία**, Κικ. Ἀττ.4,5,1, Φίλ.1,260, Πλούτ.Ἀλέξ.54 **τὸν ἄνδρα πρὸς τὴν παλινῳδίαν τραπόμενον**, Λουκ.Ἀλ.35 **παλινῳδία τῶν λόγων πρὸς τὸ ἐναντίον**· **2)** μτγν. ἡ ἐπανάληψις ᾠδῆς τινος ἢ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ᾄδειν : Κλήμ.Ἀλ.289· **3)** μσν. ἡ ἐξ ἀντιθέτου μεταβολὴ στάσεως εἴς τι : Μηναῖ.12,6 Συνξ. **παλινῳδίαν τοῖς προτοῦ βασιλεῦσιν ᾖδε, καθαιρεῖσθαι μὲν τοὺς τῶν εἰδώλων ναοὺς κελεύων.**
πᾰλινῳδικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλινῳδίαν, ἐπὶ ᾀσμάτων· κτ. Ἡφαιστ. Ποιημ.4 «παλινῳδικὰ δὲ ἐν οἷς τὰ μὲν περιέχοντα

ἀλλήλοις ἐστὶν ὅμοια, ἀνόμοια δὲ τοῖς περιεχομένοις· τὰ δὲ περιεχόμενα ἀλλήλοις μὲν ὅμοιά ἐστιν, ἀνόμοια δὲ τοῖς περιέχουσιν» : Κρατῖν.6D **παλινῳδικοὶ ὕμνοι.**

πᾰλινῳδῶ-έω (ᾠδή) κ. νεώτ., μέλλ. **παλινῳδήσω,** ᾄδω ᾠδὴν ἐναντίαν τῇ προτέρᾳ, δθ. γεν. ἀναιρῶ τὸ ὅσα πρότερον εἶπον, ἀνακαλῶ : Πλάτ.'Αλκ.2, 142D **ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες ἐνίοτε παλινῳδοῦσιν, ἀνευχόμενοι ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὔξωνται,** αὐτ. 148B, Λουκ.'Απολ.1 **παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον,** αὐτ.'Αλέξ.28 **χρησμὸς ἄλλος.. παλινῳδῶν· 2)** ἐπαναλαμβάνω ᾠδήν τινα· κ. γεν. ἐπαναλαμβάνω : Φίλ.1,506, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,202.

παλινώριον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον δι' οὗ εὑρίσκετο τὸ ἄζιμοὺθ τοῦ ἡλίου, συναρτήσει τῆς ὥρας, τῆς κλίσεως τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πλάτους.

πᾰλίνωρος-ον (ὥρα) μτγν. ὁ ἐναλλάττων καὶ ἐπιστρέφων μετὰ τῶν ἐποχῶν, ἐπὶ ἀστέρος : "Αρατ.452· **2)** 'Ησ. «παλινώρους· ἄκοντας» (παλίνωρον ἐσφ.γρ. ἀντὶ παλίνορρον 'Ησ.).

παλιο- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς δημοτικῆς γλώσσης, προσδίδον τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι παλαιόν, ἐφθαρμένον καὶ ἄχρηστον ἢ ἀνάξιον λόγου, οἷον παλιοσίδερο, παλιοκάλυβο, παλιοκάϊκο, παλιοκάραβο, παλιόρουχα· || ὁμ. ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον εἶναι φαῦλον, ἀχρεῖον, οἷον παλιογυναίκα, παλιάνθρωπος, παλιόπαιδο, παλιόμουτρο.

παλιόβλαχος (ὁ) δημ. ὑβριστ. ὁ ἀγροῖκος τοὺς τρόπους, ὁ ἄξεστος καὶ χυδαῖος.

παλιοβρώμα (ἡ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ φαῦλος, κακοήθης, αἰσχρά, ἃ. παλιογυναίκα.

παλιογυναίκα (ἡ) δημ. ἢ **παλιογύναικο** (τὸ), κακότροπος, δύστροπος, κακεντρεχὴς γυνή· **2)** γυνὴ ἐλευθερίων ἠθῶν, ἑταίρα, πόρνη.

παλιοζαγάρι (τὸ) δημ. ὑβριστ.. συγγ. τοῦ παλιόσκυλ(λ)ο βλ.λ.2) : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.12,10 **τί λέτε, μωρ' παλιότουρκοι καὶ σεῖς παλιοζαγάρια ;.**

παλιοκόριτσο (τὸ) δημ. κόρη κακῆς ἀνατροφῆς ἢ διαγωγῆς, ἐπιληψίμων ἠθῶν· || κτ. κλητ. κ. ἄνευ μέμψεως, ἁπλῶς ἐπιτιμητικόν.

παλιόκορμο (τὸ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ προσ., ὁ φαῦλος, ὁ αἰσχρός, ὁ κακοήθης, ὁ οὐτιδανός, ὁ παλιάνθρωπος ἢ ἡ παλιογυναίκα βλ.λ.

πᾰλιόλιν πάπ. τὸ παλλιόλιον, ὁ μικρός, ἐπενδύτης, τὸ ἐπανωφοράκι.

πάλιον (τὸ) (λατ.) πάπ. ρωμαϊκὸν ἔνδυμα.

παλιόπαιδο (τὸ) δημ. παῖς κακῆς ἀνατροφῆς ἢ διαγωγῆς, ἀγυιόπαις· || κτ. κλητ. κ. ἄνευ μέμψεως, ἁπλῶς ἐπιτιμητικόν.

παλιοπαλιάνθρωπος (ὁ) δημ. ἐπιτατ. τοῦ παλιάνθρωπος βλ.λ.

παλιός-ά-ό δημ. τ. τοῦ παλαιὸς βλ.λ.

παλιοσκρόφα (ἡ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ γυναικῶν, φαύλη, κακοήθης, πόρνη.

παλιόσκυλ(λ)ο (τὸ) δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὁ οὐχὶ ἐκλεκτοῦ εἴδους, ράτσας, ἃ βρωμόσκυλλο· || κτ. ἐπέκτ. ὁ ἀδέσποτος κύων· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ φαῦλος, ὁ αἰσχρός, ὁ ἀχρεῖος, ὁ κακοήθης.

παλιόσπιτο (τὸ) δημ. παλαιά, ἐφθαρμένη ἢ μικρᾶς ἀξίας οἰκία : Ψυχάρ.Ταξ.75 **ἕνα ξύλινο σπίτι, ἕνα παλιόσπιτο, τὸ μόνο μας καταφύγιο.**

παλιοτόμαρο (τὸ) δημ. ὑβριστ. ἐπὶ προσ. ὁ αἰσχρός, ὁ κακοήθης, ὁ οὐτιδανός, ὁ πρόστυχος· πρβλ. παλιόκορμο, παλιόμουτρο.

παλιότουρκος (τὸ δημ. ὑβριστ. ὁ φαῦλος, ὁ ἀχρεῖος Τοῦρκος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.7,7 **ἄς ἔρτουν οἱ παλιότουρκοι, τίποτε δὲ μᾶς κάνουν.**

παλιούρα (ἡ) δημ κ. **πάλιουρας** (ὁ) ἃ. παλιούρι βλ.λ. · Κρυστ.Ποιήμ 163,24 (ἔκδ.Φέξη) **τὴν ἀγαπάω, ὅσο ἀγαπάει τὸν πάλιουρα τὸ γίδι.**

παλιούρι (τὸ) δημ. τὸ ἀκανθαβόλον θαμνῶδες φυτὸν πάλιουρος ὁ ἀκανθώδης.

πᾰλιούρῖνος-η-ον μτγν. ὁ ἐκ παλιούρου βλ.λ.: Στράβ.16,4,17 **ῥάβδοις παλιουρίναις.**

πᾰλῐουρίς γλωσσ. ἡ ρυτή, τὸ πήγανον.

πᾰλίουρος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. τὸ θαμνῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν παλίουρος ὁ ἀκανθώδης, τὸ παλιούρι· 'Ησ. «.. καὶ τὸ θαμνῶδες δένδρον» : Εὐρ. Κύκλ.394 **παλιούρου κλάδῳ,** Θεόπομπ.'Ιστ.129, Θεόκρ.24,89 **κάγκανα δ' ἀσπαλάθου ξύλ' ἑτοιμάσατ' ἢ παλιούρου,** Διοσκ.1,92· || νεώτ. βοταν. γένος ῥαμνοειδῶν θαμνωδῶν φυτῶν· **2)** τὸ δένδρον ζίζυφος ἡ κεντροφόρος : Θεόφρ.Φ1 4,3,3, 'Αγαθρχ.34 **ὁ πάλιουρος,** Πλίν.Φ1 13,111· **3)** 'Ησ. «παλίουρος· κάδος. ἀντλητήρ».

πᾰλιουροφόρος θρῖναξ (ὁ) μτγν. τρίκρανον λικμητήριον ἐκ παλιούρου βλ.λ.1): 'Αντίφιλ.ΑΠ 6,95 **παλιουροφόρον.. τρίνακα καὶ τρητοὺς ποδεῶνας ὁ γατόμος ἄνθετο Δηοῖ.**

παλιοχαρβαλωμένος-η-ον μσν. ὁ παλαιὸς καὶ ἐσχισμένος : Πρόδρ.1,361 **κάπα μου, πάλιν κάπα μου, παλιοχαρβαλωμένη.**

πᾰλίρρευσις-εως (ἡ) μσν. ἡ παλίρροια : Τζέτζ. Λυκόφρ.757.

πᾰλιρρόθιος-η-ον (ῥόθος) ἐπὶ κύματος, ὁ μετὰ κρότου πρὸς τὰ ὀπίσω φερόμενος, ὁ ἀναρρέων : 'Οδ.Ε 430 **κῦμα.. παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις πλῆξεν,** αὐτ.1 485 **τὴν δ' αἶψ' ἠπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα,** Λουκ.'Επιγρ.2,12 **πενίης κῦμα παλιρρόθιον·** || γεν. ὁ παλίρρους : "Αρατ.347 (ναῦς) **παλιρροθίη.. καθάπτεται ἠπείροιο** (σχόλ. «κωπηλασίᾳ καθορμίζεται τῇ ἠπείρῳ»)· || τὸ οὐδ. πληθ. **παλιρρόθια** ὡς οὐσ. παλίρροια : 'Απολλ.Ρ 1,1170.

πᾰλίρροθος-ον ἀντὶ παλίρροχθος βλ.λ.

παλίρροια (ἡ) (παλίρρους) κ. νεώτ. κ. **παλιρροίᾱ** (Σοφ.ἀπ.832), ἰων. **παλιρροίη** ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω ροὴ τοῦ ὕδατος : 'Ηρ.2,28 **δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλιρροίην·** || κ. νεώτ. τὸ φαινόμενον τῆς περιοδικῆς καθ' ἑκάστην ἀνυψώσεως καὶ καταπτώσεως τῆς μέσης ἐπιφανείας τοῦ θαλασσίου ὕδατος : Σοφ.ἀπ.832 **στενωπὸς "Αρδου καὶ παλιρροία βυθοῦ,** Καλλ.Δῆλ.193 **παλιρροίῃσι ἐπινήχεται** (ἐπὶ τῆς Δήλου), Πολύβ.34, 9,5 **ἣν ταῖς παλιρροίαις τῆς θαλάττης ἀντιπαθεῖν,** 'Αγαθήμ.5,22 **παλίρροιαι·** πρβλ. πλημμυρίς, ἄμπωτις· **2)** γεν. ἀνάρροια, ἀνάρρους : 'Αριστλ.ΖΜ 670b,8 **διὰ τὴν.. παλίρροιαν τῆς ὑγρότητος.. αἱ κοιλίαι σκληραὶ γίνονται σπληνιῶσιν,** αὐτ.'Ενυπν.461a,6 **παλίρροια τοῦ θερμοῦ,** 'Αρετ. 'Οξ.Νούσ.1,7 **ἐς παλίρροιαν ἰέναι· 3)** μτφ. τὸ κυμαίνεσθαι, τὸ ταλαντεύεσθαι, ἡ ἀστασία : Πολύβ.1,82,3 **παράδοξος περὶ αὐτοὺς παλίρροια τῶν πραγμάτων** (τῆς τύχης), Διόδ.Σ 18,59 **καταπλαγείη τὴν ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς τύχης παλίρροιαν·** ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀναμνήσεως : Φίλ.1,593.

πᾰλίρροιβδος-ον (ῥοιβδῶ) μτγν. ὁ ὁρμῶν πρὸς τὰ ὀπίσω μετὰ ῥοίβδου, μεγάλης βοῆς : 'Οππ.'Αλ. 5,220 (δ.γρ. παλίρροιζος).

παλίρροιζος-ον μτγν. δ.γρ. ἀντὶ παλίρροιβδος.

παλιρροϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παλίρροιαν βλ.λ.1), ὁ τῆς παλιρροίας : **παλιρροϊκὴ κίνησις τῆς θαλάσσης, - παλιρροϊκὸν κῦμα** (τὸ ἐπὶ τῶν θαλασσῶν παραγόμενον ὑπὸ τῶν ἕλξεων τοῦ 'Ηλίου καὶ τῆς Σελήνης),**-παλιρροϊκὸν ρεῦμα** (τὸ παρατηρούμενον εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης καὶ ὀφειλόμενον εἰς τὸ φαινόμενον τῆς παλιρροίας).

παλιρροιογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον καταγράφον αὐτομάτως τὰς μεταβολὰς τῆς θαλασσίας στάθμης **τὰς** ὀφειλομένας κυρίως μὲν εἰς **τὴν** παλίρροιαν, ἐν μέρει δὲ **καὶ εἰς** τὸν ἄνεμον **καὶ τὰς μεταβολὰς τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως.**

παλιρροιόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον τοποθετούμενον εἰς τὰς ἀκτὰς πρὸς μέτρησιν τῶν ἐκ τῆς παλιρροίας, τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βορομετρικῆς πιέσεως μεταβολῶν τῆς θαλασσίας στάθμης.

πᾰλίρροιος-ον μτγν. παλίρρους βλ.λ., ἐπὶ κυμάτων : Λυκόφρ.380 **παλίρροιοι δῖναι,** 'Οππ.'Αλ.1,778.

πᾰλίρροπος-ος (ῥέπω) ὁ πάλιν ῥέπων, ὁ εἰς τοὔπίσω κλίνων ἢ κεκαμμένος : Εὐρ.'Ηλ.492 **παλίρροπον γόνυ** (τὸ ἐκ τοῦ βάρους τοῦ σώματος καμπτόμενον, κλονούμενον).

πᾰλίρρους-οος-ουν-οον (ῥοῦς) ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ῥέων, ὁ ἀναρρέων : Εὐρ.ΙΤ 1397 **εἰς δὲ γῆν πάλιν κλύδων παλίρρους ἦγε ναῦν·** ‖ ὁ πλημμυρῶν καὶ ἀποσυρόμενος, μτφ. ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς : 'Οππ. 'Αλ.2,398 **παλίρροος ἀήρ,** Τρυφιόδ.76 **παλίρροον ἄσθμα·** **2)** μτφ. ὁ παλινδρομῶν, ὁ ὑποστρέφων, ὁ ἐπανερχόμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς τινος : Εὐρ.'Ηρ.739 **ἰὼ δίκα καὶ θεῶν παλίρρους πότμος.**

πᾰλίρροχθος-ον (ῥοχθῶ) ὁ ἀντηχῶν ἐκ τοῦ ῥόχθου τῶν παλιρροιῶν : Αἰσχ.'Αγ.191 **παλιρρόχθοις ἐν Αὐλίδος τόποις** (διόρθ. χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ παλιρρόθοις).

πᾰλιρροῶ-έω (παλίρρους) πλημμυρῶ καὶ ἀποσύρομαι, ῥέω κατά τινα διεύθυνσιν καὶ ἀποσύρομαι κατὰ τὴν αὐτήν, ἐπαναχωρῶ : Θεόφρ.'Αν.10 **καθάπερ παλιρροοῦντος τοῦ ἀέρος,** Στράβ.1,3,8, αὐτ.3,3,3 **παλιρροεῖν γὰρ φάναι τὴν θάλατταν·** **2)** ἀνακόπτομαι, ἐπὶ ἐφιδρώσεως: Διοκλ.Καρ.ἀπ.147.

παλιρρύμη (ἡ) μτγν. ἡ **παλινρύμη** εἰς τὰ ὀπίσω κίνησις, φορά, ὑποχώρησις : Πλούτ.Φλαμ.10 παλιρρύμην **τοῦ σάλου.. λαμβάνοντος,** Διόδ. Σ 3,51 ὑπὸ **τῆς πάλιν ῥύμης·** ‖ **παλιρρύμη τῆς τύχης** ἡ μεταστροφὴ τῆς τύχης : Πολύβ.15,7,1 **εἰ; τὴν τῆς τύχης ἐμπεπτωκέναι παλιρρύμην** (συνήθ. κ. πιθ. ὀρθῇ ἡ κεχωρ. γρ. πάλιν ῥύμη).

παλίρρυτος-ον παλίρροος βλ.λ. : Σοφ.'Ηλ.1420 παλίρρυτον **γὰρ αἷμ' ὑπεξαιροῦσι τῶν κτανόντων οἱ πάλαι θανόντες** (διόρθ. ἀντὶ πολύρρυτον)· ὁμ. ἐπὶ μέλιτος : Φιλόξ.3,8 **παλίρρυτοι παγαὶ** (δ.γρ. μελιρρύτοισι).

παλισ(σ)άνδρη (ἡ) νεώτ., δημ. **παλισ(σ)άνδρο** (τὸ) **εἶδος ἐκλεκτοῦ ξύλου** πρὸς κατασκευὴν πολυτελῶν ἐπίπλων.

παλίσκιος δ.τ. τῶν παλίνσκιος βλ.λ. : 'Υμν.'Ερμ.6.

παλίσσυρτος-ον (σύρω) 'Ερμητ. ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω συρόμενος.

παλίσσυτος-ον (σεύω, ἔσσυμαι) ὁ ταχέως καὶ ὁρμητικῶς ὑποστρέφων, ὀπισθοχωρῶν, ὑποχωρῶν : Σοφ.ΟΤ 193 **παλίσσυτον δρόμημα** (κατεσπευσμένη φυγή), Εὐρ.'Ικ.338 **παλίσσυτον στεῖχε,** Λυκόφρ.1461 **παλίσσυτος ποσὶν ἔβαινεν εἱρκτῆς ἐντός,** 'Απολλ.Ρ 1,1206 **παλίσσυτος ὦρτο νέεσθαι,** Πολύβ.15,12,2 **παλίσσυτα ὥρμησε τὰ θηρία,** 'Αρετ. Χρον.Παθ.1,15 **παλίσσυτος χολή,** αὐτ.'Οξ.Νούσ.2,3 παλίσσυτος **φύσις.**

παλισσυτῶ-έω μτγν. φέρομαι ὁρμητικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω : Διόδ.Σ 3,22 **κλύδων φερόμενος μὲν εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸν τῆς πλημμυρίδος καιρὸν.. παλισσυτῶν δὲ κατὰ τὴν ἄμπωτιν,** αὐτ.1,23.

παλίστρεπτος, παλίστροφος δ. τ. τῶν παλίνστρεπτος, παλίνστροφος βλ.λς.

παλίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἀσφυξιογόνον ἀέριον ἐν ὑγρᾷ καταστάσει ὑπὸ τὴν συνήθη θερμοκρασίαν ἐκτοξευόμενον ἐντὸς ὀβίδων.

παλιτραχηλίζω πάπ. εἶμαι σκληροτράχηλος.

πάλιωμα (τὸ) δημ. ἀφηρ. οὐσ. ἡ παλαίωσις βλ.λ.: **τὰ ρουχά του κιτρινίζουν ἀπ' τὸ πάλιωμα.**

παλιώνω δημ. παλαιῶ βλ.λ., καθιστῶ τι παλαιόν δθ. συνεκδ. ἐφθαρμένον· **2)** ἀμτβ. καθίσταμαι παλαιός : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.187,4 **σὰν εἶν' ἡ ἀγάπη μυστική, παλιώνει μὰ δὲ λειώνει·** ‖ ἐπὶ πραγμ., φθείρομαι, λειώνω : **πάλιωσαν τὰ παπούτσια μου.**

παλίωξις-εως (ἡ) (πάλιν, ἰωκή) ἡ ὑπὸ τῶν διωκομένων στροφὴ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ δίωξις τῶν διωκόντων· Φώτ.374,13 «ὅταν οἱ φεύγοντες μεταβαλλόμενοι διώκωσιν» : 'Ιλ.Μ 71 **παλίωξις δὲ γένηται ἐκ νεῶν,** 'Ησίοδ.Α 154 (ἀντίθ. προΐωξις), Θεοφύλ.Σ 50,22 **οἱ δὲ Πέρσαι τῇ παλιώξει χρησάμενοι·** πρβλ. πολινδίωξις.

πάλκος 'Ησ. «πηλός».

πάλλα (ἡ) 'Ησ. «σφαῖρα ἐκ ποικίλων ναμάτων (πιθ. νημάτων) πεποιημένη» κτ. Διονυσιόδ. ἡ λ. σημ. τὸ αὐτὸ μτ. τοῦ ἐν 'Οδ.Ζ 115 σφαῖρα (Εὐστ.1554«Διονυσιόδωρος λέγεται γράφαι, πάλλαν ἔπειτ' ἔρριφεν, ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν σφαῖραν καὶ πάλλαν ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι»).

πάλλαγμα ἐσφ.λ.ἐν Αἰσχ.'Ικ.296 ἐμπάλαγμα βλ.λ.

παλλάδιον (τὸ) (Παλλάς) ξόανον, ὁμοίωμα θεοῦ κ. ἰδ. τῆς Παλλάδος 'Αθηνᾶς : 'Ηρ.4,189 **ἐκ Λιβύης ἥκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων,** 'Αριστφ.'Αχ. 547 **Παλλαδίων χρυσουμένων** (σχόλ. «ἐν ταῖς πρῴραις τῶν τριήρων ἦν ἀγάλματα ξύλινα τῆς 'Αθηνᾶς»)· **2)** Φερεκ.179J «ἐκάλουν τὰ βαλλόμενα εἰς γῆν ἐκ τοὐρανοῦ ἀγάλματα», ἄ. διιπετὲς ἄγαλμα· **3)** ὁ τόπος ἔνθα συνήρχοντο οἱ ἐφέται (πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐπὶ φόνῳ δικῶν) ἐν 'Αθήναις : 'Αριστφ.ἀπ.585 **ἐπὶ Παλλαδίῳ δώσεις δίκην,** 'Αριστλ.'Αθ.57,3 **κἂν οἰκέτην ἀποκτείνῃ τις ἢ μέτοικον ἢ ξένον, οἱ ἐπὶ Παλλαδίῳ** (ἐνν. δικάζουσι), Παυσ.1,28,8 **ἄλλα καὶ ἐπὶ Παλλαδίῳ** (ἐνν. δικαστήρια) **καλοῦσι·** **4)** νεώτ. χημ. μέταλλον στιλπνὸν καὶ λευκὸν τῆς οἰκογενείας τοῦ λευκοχρύσου συνοδεῦον τοῦτο εἰς **τὸ ὀρυκτὰ αὐτοῦ.**

παλλαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ὑφ' ἅπαντος τοῦ λαοῦ γινόμενος, ὁ εἰς ὃν μετέχει σύμπας ὁ λαός : **παλλαϊκὸς συναγερμός, - παλλαϊκὸν συλλαλητήριον, - παλλαϊκὴ συνδρομή** (ἄ. πάνδημος).

παλλαισθησία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. κ. ψυχολ. ἡ αἴσθησις τρομωδῶν κινήσεων ἐπί τινος ἱστοῦ καὶ δὴ καὶ ὀστοῦ τοῦ ἀνθρ. σώματος ἐφαπτομένου πρὸς δονούμενον διαπασῶν, ἄ. δονητικὴ αἰσθητικότης.

παλλακεία ἡ παλλακία (ἡ) ἡ ἄνευ γάμου καὶ πρὸς συνευνασμὸν συμβίωσις μετὰ παλλακίδος βλ.λ. : 'Ισαΐ.3,39 **ἐπὶ παλλακίᾳ δοῦναι** (κῶδ. παλλακίδι), Δημ.59,1386 **τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας** (δ.γρ. θεραπείας τοῦ σώματος). Στράβ.17, 1,46 **μετὰ τὸν τῆς παλλακείας καιρόν.**

παλλακεύω ἀμτβ. εἰδ. δι' ἱεροτελεστικοὺς λόγους εἶμαι παλλακὶς βλ.λ. : Στράβ.17,1,46 **αὕτη δὲ παλλακεύει καὶ σύνεστιν οἷς βούλεται** (περὶ τῆς ἱερείας τοῦ Διός)· ‖ γενικῶς, εἶμαι παλλακίς τινος : Στράβ.13,4,3 **ἦν καὶ παλλακεῦσαι τῷ βασιλεῖ Μιθριδάτῃ φασίν·** ‖ συνηθέστ. μέσ. ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Πλούτ.Θεμ.26 **οὐ μόνον τὰς γαμετὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ἀργυρωνήτους καὶ παλλακευομένας·** κ. μτ. δοτ. προσ. : αὐτ.Φάβ.21 **τῷ Φαβίῳ παλλακεύεται,** Συνέσ.ἐπ.3 **ἐπαλλακεύετο ναυκλήρῳ δεσπότῃ·** **2)** ὡς μέσ. ἐπὶ ἀνδρῶν, διατηρῶ τινα ὡς παλλακίδα : 'Ηρ.4,155 **Φρονίμην παραλαβὼν.. ἐπαλλακεύετο** ('Ησ. «παλλακῇ ἐχρῆτο»).

παλλακή (ἡ) παλλακὶς βλ.λ. : 'Ηρ.1,135 **πολλὰς κουριδίας γυναῖκας πολλῷ δὲ πλεῦνας παλλακάς,** 'Αριστφ.Σφ.1353 **ἐγώ σ'.. λυσάμενος ἕξω παλλακήν,** 'Αντιφ.1,14 **ἦν αὐτῷ παλλακή, ἣν ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστῆσαι,** Νόμ.π. Δημ.23,637 **ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ,** Λυσ.1,31 **καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε,** Πλάτ. 'Ιων 538C **ἡ Νέστορος παλλακή,** Δημ.59,1386, ΠΔ. Κριτ.19,1 **καὶ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα παλλακήν.** Πάπ **μηδὲ παλλακὴν μηδὲ παιδικὸν ἔχειν·** **2)** πιθ. νεᾶνις, κοπέλλα : ΑΠ.Δ ἀπ.172.

παλλακία (ἡ) ἄ. παλλακεία βλ.λ.

παλλακίδιον (τό) μτγν. ὑποκορ. τοῦ παλλακίς μικρὰ παλλακίς : Πλούτ.'Ηθ.789Β παλλακίδιον ἀντὶ γαμετῆς ἐπισπάσασθαι.
παλλακῖνος (ὁ) ὁ ἐκ παλλακίδος υἱός· ΕΜ 793, 50 «ὁ ἀπὸ παλλακῆς» : Σώφρ.124.
παλλάκιον (τό) ὑποκορ. τοῦ πάλλαξ βλ.λ.· 'Ησ. «μειράκιον» : 'Αλκμ.92 (ἀμφ. ἀνάγν.), Πλάτ.Κωμ. 206, Αἰλ.Δ.ἀπ.172 (ὁ ὁποῖος ἀπορρίπτει τὸν τ. παλλήκιον)· **2)** γλωσσ. «παλλακεία».
παλλακίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν ἄκοιτιν, δηλ. τὴν νόμιμον σύζυγον, συζῶσα μετά τινος ὡς ἐρωμένη αὐτοῦ, μαντινούδα, μαντενούτα, μαιτρέσσα, μορόζα, (συνήθ.π.ἀρχ. **ἐξ ὠνητῶν δούλων**) : 'Ιλ.Ι 449 **παλλακίδος.. τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν**, 'Οδ.Ξ 203 **ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ παλλακίς**, 'Ηρόφ. π.Σωρ.2,53 (ἀμφ.γρ.), 'Επιγρ.Κυζίκου ΑΠ 3,3 **παλλακίδος δούλης**, ΠΔ'Ιὼβ 19,17 **προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου**· || ὁμ.ἐπὶ παλλακευομένων δι' ἱεροτελεστικοὺς λόγους· πρβλ. παλλακεύω : 'Επιγρ. **ἐκ προγόνων παλλακίδων**.
παλλακισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. παλλακεία βλ.λ. : Φώτ.Νομ.13,5.
παλλακός (ὁ) 'Ησ. «ἐρώμενος», Φώτ.374,22«παλλακόν, τὸν παλλακευόμενον».
παλλαντιάς κόρη μτγν. Παλλὰς βλ.λ. : Φίλιππ. Θεσσ.ΑΠ 6,247 **Φιλέριθε κόρη Παλλαντιάς**.
παλλάντιος λόφος μτγν. ὁ ἐν Ρώμῃ Παλατῖνος λόφος : Αἰλ.ΠΙ 12,11· πρβλ. Διον.'Αλ.Ρωμ.1,31, **ὄνομα δὲ τῷ πολίσματι τούτῳ τίθενται Παλλάντιον, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν 'Αρκαδίᾳ σφῶν μητροπόλεως**, Παυσ.8,43,1 **'Αντωνῖνος ὁ πρότερος πόλιν.. ἀντὶ κώμης ἐποίησε Παλλάντιον**.
πάλλαξ-ακος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ μόλις πρὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας παῖς : Αἰλ.ἀπ.172· θηλ.νεᾶνις:Γέλλ.4,3.
πάλλας-αντος (ὁ) νέος : Φιλιστίδ.1J.
παλλάς-άδος (ἡ) πιθ. κοράσιον, κοριτσάκι, κοπέλλα, πρβλ. πάλλαξ (κτ. ἄ. ἐκ τοῦ πάλλω, ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς ὡς παλλούσης τὸ δόρυ ἢ ἀναπηδησάσης ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός) : 'Ιλ.Α 200 **Παλλὰς 'Αθηναίη**· || βραδύτ. κ. ἄνευ τοῦ **'Αθηνᾶ** : Βακχ.5,92, 'Ηρ.5,77 **τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν**, 'Αριστφ.Πλ.772 **ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον**· **2)** νόμισμα φέρον τὴν κεφαλὴν τῆς Παλλάδος : Εὔβουλ.6 **παλλάδες**· || 'Ησ. «Παλλάδος πρόσωπον· στατήρ, ἐπὶ μὲν ἑνὸς μέρους 'Αθηνᾶς πρόσωπον, ἐπὶ δὲ θατέρου τὴν γλαῦκα»· **3)** μτγν. παρθένος ἱέρεια : Στράβ. 17,1,46 **τῷ Διὶ.. παρθένος ἱερᾶται, ἃς καλοῦσιν οἱ "Ελληνες παλλάδας**, Εὐστ.1742,37· **4)** π. Πυθαγ. ὀνομ. τοῦ ἀριθμοῦ πέντε : Θεολ.'Αριθμ.32.
παλλάχανον 'Ησ. «κρόμμυον» ἐν 'Ασκάλωνι.
πάλλευκος-ον νεώτ. καθ' ὁλοκληρίαν λευκός, ὁλόλευκος, κατάλευκος, κάτασπρος : **πάλλευκος χιών, - πάλλευκα ἱστία**.
παλληκαράκι (τό) δημ. ὑποκορ. τοῦ παλληκάρι(ον) βλ.λ.
παλληκαρᾶς (ὁ) δημ. μεγεθ. τοῦ παλληκάρι(ον), ἀνὴρ τολμηρός, ἀπτόητος, γενναῖος : Σολωμ.'Εθν.'Ύμν.77 **ἀλλ' οἱ ἀνδρεῖοι παλληκαράδες δὲν ψηφοῦν τὸν ἀριθμό**, 'Αρτ.Βατοπ.4,14 **σκύβει τὸ κεφάλι μπρὸς σὲ ληστὲς παλληκαράδες**.
παλληκαρεύω δημ., ἰδ. μέσ. παλληκαρεύομαι ὑποδύομαι, κάνω τὸ παλληκάρι, συνήθ. χωρὶς νὰ εἶμαι, ἐπιδεικνύω ἀνδρείαν : Βλαστ.Συνμ. 30 ἐν λ. ἀντριεύουμαι **μὴν παλληκαρεύεσαι καὶ σὲ ξέρομε**· || μέσ. ἐπὶ γερόντων, προσπαθῶ νὰ ἐπιδεικνύω παράστημα καὶ χάριν παλληκαριοῦ, νέου εὐσταλοῦς, καμαρώνω : Βλαστ.Συνμ.96 ἐν λ. καμαρώνω, - **ἂν καὶ γέρος, παλληκαρεύεται**.
παλληκαρήσια ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς παλληκάρι, εὐτόλμως, μετὰ παρρησίας, ἀντρίκια : **τοῦ ἀπάντησε παλληκαρίσια**· || εὐσταλῶς : **περπατεῖ παλληκαρήσια**.
παλληκαρήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἁρμόζων εἰς παλληκάρι, εὐθαρσής, γενναῖος : **παλληκαρήσιο φέρσιμο - καρδιά**· || ὁ εὐσταλής, ὑπερήφανος, λεβέντικος : **παλληκαρήσια περπατησιά**.
παλληκάρι (τό) παλληκάριον βλ.λ.
παλληκαριά (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παλληκαριοῦ, ἀνδρεία, γενναιότης : Κρυστ.'Αγροτ. Φλογ.53 **ἐγὼ 'παιρνα παλληκαριὰ κι αὐτὴ ὀμορφιὰ καὶ μάγια, - ἡ παλληκαριὰ δὲν ἔχει τόση πέραση στὸν καιρό μας**· πρβλ.παλληκαρωσύνη· **2)** πρᾶξις γενναία, ἀνδραγάθημα, κατόρθωμα : 'Ερωτόκρ.2,2026 **τὴ γνώση, τσὶ παλληκαριές, τσὶ χάρες του δηγοῦνται**· || κτ. πληθ. οἱ **παλληκαριές** πράξεις πρὸς ἐπίδειξιν ἀνδρείας, ἄ. παλληκαρισμοί : **σὲ μένα δὲν περνοῦν παλληκαριές, - ἄσε τὶς παλληκαριές**.
παλληκαριάτικος-η-ο νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παλληκάρι βλ.λ.· **2)** τὸ οὐδ. **παλληκαριάτικο** ὡς οὐσ. προγαμιαία δωρεὰ χήρας πρὸς νέον τὴν ἡλικίαν μνηστῆρα· πρβλ. ἀγριλίκι.
παλληκάριον (τό) κ. πάπ., μσν. κ. παλλικ- κ. δημ. παλ(λ)ηκάρι ὀπαδός, ἀκόλουθος : Πάπ. **παλληκάριον τοῦ συμβούλου**· || π. Βυζ. εἰδ. πεζὸς ἀκόλουθος ἐφίππου πολεμιστοῦ· || εἰδ. ἐπὶ κλεφτῶν κ. ἁρματολῶν, οἱ ὀπαδοί, οἱ ὑπὸ τὴν διοίκησιν ὁπλαρχηγοῦ τινος πολεμισταί : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.78,5 **ποῦ 'σαι, Τσαούση, γλήγορα μάσε τὰ παλληκάρια, - τὰ παλληκάρια τοῦ Κατσαντώνη**· || βραδύτ. κ. ἐπὶ μελῶν ληστρικῆς συμμορίας : **τὰ παλληκάρια τοῦ Νταβέλη**· πρβλ. πρωτοπαλλήκαρο· **2)** ἀνδρεῖος, ἰσχυρὸς κ. ἱκανὸς μαχητής, καλὸς πολεμιστής : 'Ερωτόκρ.3,73 **μὰ θέλω νά 'ναι ὄμορφος, νά 'ναι καὶ παλληκάρι**, Σολωμ.'Εθν.'Ύμν.141 **παλληκάρια μου ! οἱ πολέμοι γιὰ σᾶς ὅλοι εἶναι χαρά**, Κάλβ.15,6 **μακρὰν καὶ σκοτεινὴν ζωὴν τὰ παλληκάρια μισοῦν**· || ἥρως : Βλαχογ.Παληκ.Τίτλ. **τὰ παληκάρια τὰ παλιὰ** (οἱ κατὰ τὸν 'Αγῶνα δράσαντες καὶ ἡρωοποιηθέντες μαχηταί)· || ἐν γένει τολμηρός, ὑπερήφανος, ἀξιοπρεπής : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 6,7 **τὰ παλληκάρια τοῦ Μωριᾶ κι οἱ ὄμορφες τῆς Πάτρας, - στάθηκε παλληκάρι** (κράτησε τὸ λόγο του)· . || παροιμ. **τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι ξέρει κι ἄλλο μονοπάτι** ἐπὶ τῶν ὑπερνικώντων μετὰ δεξιότητος καὶ τέχνης τὰ ἐμπόδια· || φρ. **παλληκάρι τῆς φακῆς** εἰρων. ὁ θρασύδειλος, ὁ ἐπιδεικνύων ἀνύπαρκτον γενναιότητα καὶ γελοιοποιούμενος· **3)** ὁ σφριγῶν καὶ εὐσταλὴς νέος μεταξὺ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας: Διγεν. 'Ακρ.265 **τὰ καλὰ τὰ παλληκάρια νὰ διαλέγῃ ὡσὰν πετράδια**, 'Ερωτόκρ.2,159 **Δημοφάνης ἐκράζετο τ' ἀγένειο παλληκάρι**, Παλαμ.Τάφ.25 **κι ὅπως εἶσαι ἀνάλαφρο.. κι ἅρματα δὲ σοῦ βροντᾶν παλληκαριοῦ στὴ ζώνη** (δηλ. ὡρίμου διὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν), - **πέθανε εἴκοσι χρονῶν παλληκάρι, - δὲν εἶναι μικρὸς πιά, ἔγινε κοτζὰμ παλληκάρι**· || κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ κορίτσι, ἄρρεν τέκνον : **ἔχει ἕνα παλληκάρι καὶ δυὸ κορίτσια**· **4)** κτ. ἐπέκτ. ἄγαμος, ἀνύπαντρος : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.174,7 **γιὰ τὸ σκάσιμο τἀντρῶνε, πεῖσμα τῶν παλληκαριῶνε, - εἶναι παλληκάρι ἀκόμα· δὲν παντρεύτηκε**· πρβλ. γεροντοπαλλήκαρο.
παλληκαρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἐπίδειξις ἀνδρείας, παλληκαριᾶς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς· || ἰδ. κτ. πληθ. ἄ. παλληκαριές : **δὲν ἀφήνεις τοὺς παλληκαρισμούς;**
παλληκαρίστικα ἐπίρρ. δημ. μὲ παλληκαρίστικον τρόπο, παλληκαρήσια βλ.λ. : **τὰ πῆρε μὲ τὸ χέρι του, παλληκαρίστικα**.
παλληκαρίστικος-η-ο δημ. παλληκαρήσιος

παλλήκαρος (ὁ) δημ. μεγεθ. τοῦ παλληκάρι, εὔσωμος καὶ στιβαρὸς νέος : Βλαστ.Συνμ. ἐν λ. γενναῖος,-**ἦταν ἕνας παλλήκαρος ὡς ἐκεῖ ἀπάνω.**
παλληκαρωσύνη (ἡ) παλληκαριὰ βλ.λ. ὡς ἰδιότης, γενναιότης.
παλλήκιον (τὸ) παλλάκιον βλ.λ.
Παλληνίς-ίδος (ἡ) θηλ. τοῦ Παλληνεύς-έως, ἡ κάτοικος τῆς Παλλήνης, δήμου τῆς Ἀττικῆς, ὡς ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Ἡρ.I,62 **ἀπικνέονται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱερόν.**
παλληνίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν προσωπανθῶν, οὗ γνωστότατον εἶδος ἐν Ἑλλάδι παλληνὶς ἡ ἀκανθώδης, **ὅ.** καρφόχορτο ἢ καρφοχόρταρο.
πάλληξ-ηκος (ὁ) πάλλαξ βλ.λ. : Ἀριστφ.ΒυΖ.37V, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.20 **ἀφ' οὗ καὶ πάλληκες καὶ παλλακαὶ προσαγορεύονται· σκιρτητικὸν δὲ καὶ παλλόμενον τὸ νέον·** ‖ Ἡσ. «πάλληξ· βούπαις».
παλλία (ἡ) Ἡσ. ὄν. ἀγωνίσματός τινος.
παλλιάτα (ἡ) νεώτ. λατ. τὸ ἕτερον τῶν εἰδῶν τῆς λατιν. κωμῳδίας τὸ ἔχον ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν **ἐν** ἀντιθ. πρὸς τὴν τογκάταν ρωμαϊκῆς ὑποθέσεως.
παλλικάριον (τὸ) πάπ. παλληκάριον βλ.λ.
πάλλικες (οἱ) μσν. οἱ ὑπ' ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ Βυζαντ. στρατοῦ προσλαμβανόμενοι καὶ συντηρούμενοι ὡς ὑπηρέται νεανίαι, οἱ (εἶτα) καλούμενοι παλληκάρια, παῖδες, ζάγδαροι.
παλλίολον (τὸ) πάπ. λατ. ὑποκορ. τοῦ πάλλιον βλ.λ.
πάλλιον (τὸ) (λατ.) πάπ. κ. νεώτ. τετράπλευρον ἢ ὀρθογώνιον τεμάχιον ὑφάσματος π. Ρωμαίοις· ‖ ρωμαϊκὸν ἔνδυμα κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ἑλλην. ἱματίου· **2)** τεμάχιον λευκοῦ μαλλίνου ὑφάσματος φέρον ἐνυφασμένους **ἓξ** μέλανας μεταξίνους σταυροὺς καὶ παρεχόμενον εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα ἀρχιερατικὴν δικαιοδοσίαν ἐπίσκοπον ὡς σύμβολον ταύτης, π. τῇ δυτ. ἐκκλησίᾳ.
παλλιχίαρ Ἡσ. «πεμμάτιόν τι παρὰ Λάκωσι».
παλλυριν Ἐπιγρ. (αἰτ. ἐν., πιθ. ἀντὶ -ύριον πιθ. ὀνομ. νόσου τινός (ὅ. γρ. παλυρριν : Ἐπιγρ.).
παλλύτας-ου (ὁ) Ἡσ. «ὄργανον βασανιστήριον».
πάλλω κ. νεώτ., παρατ. **ἔπαλλον,** ἐπ. **πάλλον,** ἀόρ. **ἔπηλα,** ἐπ. **πῆλα,** ἐπ. μτχ. ἀορ. β' μ. σύνθ. **ἀμπεπαλών** π.Ὁμ., μέσ.ἀόρ. **πήλασθαι** (Καλλ.Δία 64) (οἱ τ. **πεπάλασθε, πεπαλάσθαι** (παλάσσω βλ.λ.) ἀποδίδονται εἰς τὸ **πάλλω,** ἀλλὰ πιθανώτ. εἰκάζ. ὡς τ. αὐτοῦ οἱ **πεπάλεσθε, πεπαλέσθαι**), παθ. ἀόρ. β' **ἐπάλην** (ἀν-: Στράβ.8,6,21), ἐπ. ἀόρ. **πάλτο** (ἀλλ' ἐν Ἰλ.Ν 643 κ. Φ 140 **ἔπαλτο** τοῦ **ἐφάλλομαι**), μτβ. σείω, κινῶ, κουνάω (ὅ. δόρυ, ἀκόντιον κττ., κραδαίνω πρὶν ρίψω αὐτὸ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ : Ἰλ. Π 142 **τὸ μὲν** (ἔγχος) **οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς,** αὐτ.Χ 320 **αἰχμὴν . . πάλλεν,** αὐτ.Γ 19 **δοῦρε δύο . . πάλλων,** Πίνδ.Ν 3,45 **βραχυσίδαρον ἄκοντα πάλλων,** Εὐρ.ΙΤ 824 **λόγχην πατρὸς .. χερσὶ πάλλων·** ‖ ὁμ.ἀναφ. πρὸς λίθον, κεραυνὸν κττ.: Ἰλ. Ε 304 **χερμάδιον . . ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν . . ὁ δέ μιν ρέα πάλλε,** Ἀριστφ.Ὄρν.1714 **πάλλων κεραυνόν, πτεροφόρον Διὸς βέλος·** ‖ κ. ἀναφ. πρὸς ἄλλα ὅπλα μὴ ριπτόμενα, κινῶ, ταλαντεύω : Ἡσίοδ.Α 321 **τὸ μὲν** (ἐνν. σάκος) **Διὸς ἄλκιμος υἱὸς πάλλεν ἐπικρατέως,** Εὐρ.Ἴων 210 **γοργῶπιν πάλλουσαν ἴτυν,** αὐτ.Βάκχ.783 **πέλτας θ' ὅσοι πάλλουσι·** ‖ ἀναπάλλω, χορεύω στὰ χέρια, ἀναφ. πρὸς παῖδα : Ἰλ.Ζ 474 **πῆλε χερσὶν** (ὁ Ἕκτωρ τὸν Ἀστυάνακτα), Εὐρ.Ἑκ.1158 **τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον·** ‖ κινῶ τι ἰσχυρῶς, τραντάζω : Εὐρ. Ἴων 1151 **Νὺξ ὄχημ' ἔπαλλεν·** **2) πάλλω κλήρους** σείω, κουνῶ τοὺς κλήρους ἕως ὅτου ἐκτιναχθῇ τις ἐξ αὐτῶν : Ἰλ.Γ 316 **κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλον·** ‖ ὁμ. κ. μ. **πάλλω** (ἄνευ ἀντικ.) : Ἰλ.Η 181 **πάλλεν .. Νέστωρ, ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης,** αὐτ.Γ 324· ‖ **πάλλω τινὰ κλήρῳ** κληρῶ τι περί τινος, κληρώνω (ἀποφασίζω μὲ κλῆρο) κάτι γιὰ κάποιον : Σοφ.Ἠλ.710 **στάντες δ', ὅθ' αὐτοὺς οἱ . . βραβῆς κλήροις ἔπηλαν·** ‖ μέσ. **πάλλομαι** ρίχνω κλῆρο γιὰ κάτι : Ἰλ.Ο 191 **ἔλαχον πολιὴν ἅλα παλλομένων,** αὐτ.Ω 400 **παλλόμενος κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι,** Ἡρ.3,128 **κελεύων πάλλεσθαι· παλλομένων δὲ λαγχάνει . .** Βαγαῖος· κ. παθ. : Σοφ.Ἀντ.396 **κλῆρος . . οὐκ ἐπάλλετο** (δὲν ἐγίνετο κλήρωσις)· **3)** ἀμτβ. ἀσπαίρω, ἀνατινάσσομαι, ἀναπηδῶ, χοροπηδῶ : Εὐρ.Ἠλ. 435 **ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφίς,** Ἀριστφ.Λυσ. 1304 **ὦ εἶα κοῦφα πάλλων·** κ. μέσ. : Ἡρ.9,120 **οἱ τάριχοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες νεάλωτοι·** ‖ τρέμω, φρικιῶ : Σοφ.ΟΤ 153 **ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα δείματι πάλλων·** ‖ ἐπὶ ἵππων, ὁρμῶ, ρίπτομαι : Εὐρ.Ἠλ.477 **τετραβάμονες ἵπποι ἔπαλλον·** **4)** νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ χορδῆς, μεμβράνης κτλ., κινοῦμαι παλμικῶς, δονοῦμαι, τρέμω : **ὅσον ταχύτερον πάλλει χορδή τις, τόσον ὁ ἦχος γίνεται ὀξύτερος· 5)** νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ τῆς καρδίας, κινοῦμαι ρυθμικῶς, κάμνω παλμικὰς κινήσεις, χτυπῶ· ‖ φρ. **πάλλει ἡ καρδιά μου** συγκινοῦμαι· **6)** ὡς μέσ. αὐτοπαθὲς κινῶ, σείω, ταλαντεύω ἐμαυτόν : Ἰλ.Ο 645 **στρεφθεὶς . . μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο** (μπλέχτηκε στὴ στεφάνη τῆς ἀσπ., πεδικλώθηκε)· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς καρδίας κινοῦμαι παλμικῶς : Ἰλ.Χ 452 **ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ στήθεσι πάλλεται ἦτορ,** Αἰσχ.Χο.410 **πέπαλται μοι φίλον κέαρ·** πρβ.5)· ‖ ἐπὶ τοῦ σώματος, τρέμω : Ξεν.Ἐφ.1,9 **ἐπάλλετο δ' αὐτοῖς τὰ σώματα καὶ ἐκραδαίνοντο αὐτοῖς αἱ ψυχαί·** ‖ ὁμ. **πάλλομαι καρδίαν** πάλλει ἡ καρδιά μου, καρδιοχτυπῶ, ἔχω καρδιοχτύπι, τρέμω, φοβοῦμαι : Ἰλ.Χ 461 **μεγάροιο διέσσυτο . . παλλομένη κραδίην·** ‖ κ. μ. **πάλλομαι** ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Ὕμν.Δήμ.293 **δείματι παλλόμεναι** (τρέμοντας ἀπὸ φόβο), Χρησμ.π.Ἡρ.7,140 **δείματι παλλόμενοι·** ‖ ἐπὶ ποδῶν, τρέμω : Ἀριστφ.Βάτρ. 345 **γόνυ πάλλεται γερόντων·** ‖ ἐπὶ χορδῶν, παλμικῶς δονοῦμαι : Πλάτ.Φαίδ.94C **μήποτ' ἂν αὐτὴν . . ἐναντία ᾄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο καὶ χαλῷτο καὶ πάλλοιτο·** ‖ ἐπὶ πτηνῶν, κινῶ τὰς πτέρυγας, πετῶ : Πίνδ.Ν 5,21 **καὶ πέραν πόντοιο πάλλοντ' αἰετοί.**
παλλώδητος-ον πανλώδητος βλ.λ.
πάλμα (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἐργαλεῖον πρὸς μέτρησιν τοῦ πάχους τοῦ ἱστοῦ ἐν τῇ ναυπηγικῇ ξυλουργίᾳ· **2)** λατ. μετρικὴ μονὰς ἴση πρὸς τέσσαρας δακτύλους· πρβλ. ἑλλην. παλάμη.
πάλμα (τὸ) νεώτ. ὁ παλμὸς βλ.λ.
παλμάρισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ναυτ. ἡ ἐν τῇ ναυπηγικῇ ξυλουργίᾳ ἐκλέπτυνσις, τὸ ξεχόνδρισμα τοῦ ἱστοῦ καὶ ἡ συνεχὴς διαρκούσης τῆς ἐργασίας ταύτης μέτρησις τοῦ πάχους αὐτοῦ διὰ τῆς πάλμας βλ.λ.
παλματίας-ου (ὁ) (πάλλω) ὁ ὑπὸ παλμῶν, παλμικῶν δονήσεων χαρακτηριζόμενος : Ἀριστλ.Κόσ. 396a,10 **παλματίας σεισμός.**
παλματικός-ή-όν μσν. παλμικὸς βλ.λ. : Εὔδοκ. Ἰωνιὰ 41,72.
παλμέττα (ἡ) (Ἰταλ.) νεώτ. κ. δημ. διακοσμητικὸν σχέδιον ὁμοιάζον πρὸς φύλλον φοίνικος (λατ. palma), ἀντίστοιχον τοῦ ἑλληνικοῦ ἀνθεμίου βλ.λ.
πάλμη (ἡ) πάπ. κ. Ἡσ. μικρὰ ἀσπίς· Ἡσ. «γέρρον»· **2)** φοινικοβάλανος : Πάπ.
παλμικός-ή-όν Σουΐδ. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παλμόν : **παλμικὸν οἰώνισμα** (τὸ διὰ τῶν παλμῶν, τῶν σφυγμῶν γινόμενον) τίτλ. ἔργου : Σουΐδ. ἐν λ. οἰώνισμα **παλμικὸν δὲ τὸ διὰ τῆς πάλσεως τοῦ σώματος γνωριζόμενον οἷον εἰ**

ἐπάλθη δ . . ὀφθαλμός ἢ ὦμος ἢ μηρός· || ὁ μετὰ παλμῶν γινόμενος, ὑπὸ παλμῶν χαρακτηριζόμενος : **παλμικαὶ κινήσεις - δονήσεις**· ἐπίρρ. νεώτ. **παλμικῶς** διὰ παλμῶν, μετὰ παλμῶν.

παλμογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. φυσ. ἡ λαμβανομένη διὰ τοῦ παλμογράφου καμπύλη τῆς ἐντάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· **2)** φυσιολ. τὸ ἄ. καρδιογράφημα βλ.λ.

παλμογράφος (ὁ) νεώτ. φυσ. ὄργανον ἐν τῇ ἠλεκτροτεχνίᾳ δι' οὗ καταγράφονται αἱ μεταβολαὶ εἰς ἔντασιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· **2)** φυσιολ. ὁ ἄ. καρδιογράφος βλ.λ.

παλμός (ὁ) κ. νεώτ. παλινδρομική, τρομώδης κίνησις, κραδασμός, τρέμουλο : Ἀλκίφρ.1,39 **παλμὸς τῆς πηγῆς**· || ἰδ. ἐπὶ πλαστικῶν ἢ τεταμένων σωμάτων : **παλμοὶ χορδῆς,-ἐλάσματος**· πρβλ. δόνησις· **2)** εἰδ. ἐπὶ τῆς καρδίας κ. τῶν ἀρτηριῶν, ἑκάστη τῶν συστολῶν αὐτῆς, ὁ κτύπος, ἄ. σφυγμός : Ἱππ.Διαίτ.37 παλμὸς **φλεβῶν**, αὐτ.Ἐπιδ.1,26Β **παλμὸς ὑποχονδρίου**, Νίκ.Ἀλεξ.27 **παλμοὶ ὑπὸ κροτάφοισι**, Γαλ.8,87 **Αἰγιμίου τὸ περὶ παλμῶν βιβλίον, ὃ νῦν ἡμεῖς καλοῦμεν σφυγμόν**· || ἀπολ. **παλμός** ἀσθένειά τις τῆς καρδίας : Ἀριστλ.Ἀναπν.479b,21 **ἐν τῇ νόσῳ τῇ καλουμένῃ παλμῷ**· || νεώτ. ἰατρ. **παλμοὶ** ἡ εἰς νευρικὸς ἢ ψυχικὰς ἀφορμὰς ἢ νόσον τῆς καρδίας ὀφειλομένη ἔντασις καὶ ἐπιτάχυνσις τῶν καρδιακῶν συστολῶν ἢ προκαλοῦσα χαρακτηριστικὸν ὀχληρὸν αἴσθημα· || φρ. **ἔχω παλμούς** πάσχω ἐκ τοιούτου καρδιακοῦ νοσήματος· || ὁμ. **οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας** ἡ ἐρωτικὴ συγκίνησις, τὸ χτυποκάρδι γιὰ κάποιον : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.13 **δὲν εἶχεν αἰσθανθῇ ἕως τώρα τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της**· **3)** ἐπὶ φυσ. φαινομένων, κραδασμός, ταχεῖα κίνησις : Διόδ.Σ 3,51 **ταῖς.. αὔραις ὀχεῖσθαι μετεωριζόμενον, καὶ παλμοὺς ποιοῦντα** (τὸν ἄνεμον), Νόνν.Δ 2,193 **κυβιστητῆρι δὲ παλμῷ . . ἀστεροπὴ σκίρτησεν**· || ἐπὶ μετεώρων : Πλούτ. Λύσ.12 (κῶδ.)· **4)** μτγν. ἐπὶ βολῆς, ἡ ρύμη, ἡ ὁρμή : Ἀθήν.Μηχ.37,8· || νεώτ. ἐπὶ ρίψεως ἀκοντίου, σφαίρας κττ. ἡ φορά, φόρα : **ἡ ρῖψις δὲν ἀπαιτεῖ τόσον δύναμιν ὅσον παλμὸν κατάλληλον**· || ὁμ. ἐπὶ ἅλματος, ἡ προπαρασκευαστικὴ συσπείρωσις καὶ ἔντασις τοῦ σώματος : **πηδάει μὲ ὡραῖο παλμό**· **5)** π. Ἐπίκ. ἡ ἐσωτερικὴ δόνησις τῶν σωμάτων : Ἐπίκ.Ἐπιστ.1,80.

παλμουλάριος (ὁ) μτγν. λατ. ὁ φέρων μικρὰν ἀσπίδα, πάλμην, πελταστής : Μᾶρκ.Αὐρ.1,5 **μήτε παλμουλάριος ἢ σκουτάριος γενέσθαι.**

πάλμυς-υδος (ὁ) λυδ. βασιλεύς : Ἱππῶν.1,15· ὡς ἐπίθ. τοῦ βασιλέως τῶν θεῶν, τοῦ Διός : Λυκόφρ. 691, Αἰσχ.ἀπ.437 **πάλμυδος** (διόρθ. ἀντὶ παλάμυδος), Τζέτζ.Χιλ.5,456 **τοῖς δὲ Λυδοῖς καὶ Ἴωσι τοῖς ἐν Ἐφέσου τόποις πρὶν πάλμυς βασιλεὺς ὁ σύμπας ἐκαλεῖτο.**

παλμώδης-ους-ες ὁ ὅμοιος πρὸς παλμόν : Ἱππ. Προρρ.1,30, Διόδ.Σ 3,50 **αἱ κατὰ τὸν ἀέρα συστάσεις . . περιχέονται τοῖς σώμασι ψυχραὶ καὶ παλμώδεις**· || ὁ ὑπὸ παλμῶν χαρακτηριζόμενος : Φίλ.1,116 **παλμώδης νόσος**, αὐτ.1,212 **ὅταν παλμῶδες ἐν ψυχῇ πάθος ὠμὸν γένηται**· || **παλμώδεις κινήσεις** κατ' ἀντιδ. πρὸς τὰς σφυγμώδεις : Γαλ 8,722.

πάλος (ὁ) (πάλλω) κλῆρος ἐκπηδῶν ἐκ τῆς σειομένης περικεφαλαίας : Αἰσχ.Ἑπτ.458 **πάλος ἐξ ὑπτίου πήδησεν εὐχάλκου κράνους**· πρβλ. πάλλω 2)· || γεν. π. λυρ. ἰων. κ. τραγ. κλῆρος : Σαπφ.9 **τόνδε τὸν πάλον λαχόην**, Αἰσχ.Πέρσ.779 **κἀγὼ πάλου τ' ἔκυρσα τοῦπερ ἤθελον**, αὐτ.Ἑπτ.126, Ἡρ.3,80 **πάλῳ ἀρχὰς ἄρχειν**, Εὐρ.Ἴων 416 **οὓς ἐκλήρωσεν πάλους**· || ψῆφος : Αἰσχ.Εὐμ.753 **ἀρίθμημα τῶν πάλων.**

πᾶλος (ὁ) (λατ.) κ. μσν. πάσσαλος, παλούκι : Αἰσωπ.402 **τοῖχος σπαραττόμενος ὑπὸ πάλου βιαίως**, Διοκλητ.Ἔδικτ.14,1, Ζώσ.2,35, Πάπ. **πᾶλος ξύλινος**, Παπαδ.Χρ.Τεμπ.78 **εἶχεν ἐμπήξει ἕνα πᾶλον εἰς τὴν γῆν**· **2)** ὁμάς ἢ ζεῦγος ξιφομάχων : Ἐπιγρ.

παλός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηλὸς βλ.λ. : Σώφρ.32.

παλουδαμέντα (τὰ) (λατ.) μτγν. αἱ χλαμύδες ἃς περιεβάλλοντο οἱ Ρωμαῖοι στρατηγοὶ ὑπὲρ τὴν πανοπλίαν : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.4.

παλούδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ πᾶλος βλ.λ., μικρὸς πᾶλος, παλουκάκι.

παλοῦκι (τὸ) (πᾶλος, παλούδιον) μσν. κ. δημ. πάσσαλος : **ὁ φράχτης εἶναι μὲ παλούκια**· || ὁ πρὸς ἀνάρτησιν διαφόρων ἀντικειμένων ἐπὶ τοῦ τοίχου πάσσαλος, καρφί : Διγεν.Ἀκρ.2949 **καὶ τὴν θαμπούραν μου λαβὼν ἐγὼ ἐκ τὸ παλούκι**· || μτφ. φρ. **αὐτὸ εἶναι τὸ παλούκι** αὐτὴ εἶναι ἡ δυσκολία ἡ ἀνυπέρβλητος· || **ἄνθρωπος τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ** ἐξώλης καὶ προώλης· || παροιμ. **ὅποιος πηδάει πολλὰ παλούκια σὲ κάποιο θὰ καθίσῃ** ἐπὶ τῶν παρατόλμως ριψοκινδυνευόντων κατ' ἐπανάληψιν.

παλουκιά (ἡ) δημ. κτύπημα μὲ παλούκι· πρβλ. ξυλιά, σπαθιά, ματσουκιὰ κττ.

παλουκοδέτης-η (ὁ) δημ. παλούκι εἰς τὸ ὁποῖον δένουσι τὰ ζῷα : δημ.τραγ. **μαζὶ δένουν τοὺς μαύρους των σ' ἕναν παλουκοδέτη.**

παλουκοκαύτης-η (ὁ) δημ. ὁ καίων τὰ παλούκια, ἐπίθ. τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ διὰ τοῦ ἀπροόπτου ψύχους του ἐξαναγκάζοντος τοὺς ἀνθρώπους νὰ καίωσι τὰ παλούκια τῶν φρακτῶν, διότι ἐξήντλησαν κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ καυσόξυλα : φρ. **Μάρτης γδάρτης καὶ παλουκοκαύτης.**

παλούκωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ παλουκώνω βλ.λ., ἀνασκολοπισμός, σούβλισμα· **2)** μτφ. ἐν αἰσχρ. σημ.

παλουκώνω δημ. διαπερῶ διὰ πασσάλου τὸ σῶμά τινος, ἀνασκολοπίζω, σουβλίζω : δημ.τραγ. π.Ζαμπ.Ἰω.620 **ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω γὼ καὶ νὰ σᾶς παλουκώσω**· **2)** μτφ. ἐν αἰσχ. σημ.

παλούρα (ἡ) δημ.κ. παλούρι (τὸ) τὸ φυτὸν παλίουρος βλ.λ. ὁ ἀκανθώδης.

παλπάρης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος νευροπτέρων ἐντόμων ἐκ τῶν μεγαλοπτέρων.

πάλσαμον (τὸ) διαλεκτ. τ. ἀντὶ βάλσαμον : Παυσ. 9,28,3 **μέγεθος μὲν κατὰ μυρσίνης θάμνου τὰ πάλσαμά ἐστι.**

πάλσις-εως (ἡ) μτγν. τὸ πάλλειν, κινεῖν, σείειν· ΕΜ 394,56 «ἀπὸ τῆς τῶν δοράτων πάλσεως»· **2)** κραδασμός, ἀστραπιαία κίνησις : Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,11 **Ἀπόλλωνα προσεῖπον ἀπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ πάλσεως**· **3)** π. Ἐπίκ. ἐσωτερικὴ δόνησις, ἄ.παλμὸς βλ.λ.5):Ἐπίκ.Ἐπ.1,127.

παλτάζω Ἡσ.κτ.ἀόρ. «ἐπάλταξα, παλτῷ ἔβαλον».

παλτάρια Φώτ., Σουΐδ. «σεμίδαλις» πρβλ. πολτάρια.

παλτεύω πάπ. ἀμφ. σημ., πιθ. κοπανίζω λίνον.

πάλτο ἐπ. τ. ἀόρ. τοῦ πάλλω βλ.λ.

παλτό (τὸ) (γαλλ.) νεώτ. ἐπανωφόριον, πανωφόρι.

παλτός-ή-όν ὁ παλλόμενος, ὁ ἐκτοξευόμενος : Σοφ.Ἀντ.131 **παλτῷ ῥιπτεῖ πυρί**· **2)** ὡς οὐσ. τὸ παλτὸν βλῆμα, βέλος : Αἰσχ.ἀπ.16 **καὶ παλτὰ κάγκυλητὰ καὶ χλῆδον βαλών**· || βλῆμα ριπτόμενον διὰ καταπέλτου : Ἀρρ.Τακτ.43,1· **3)** ἐλαφρὸν δόρυ ἐν χρ. π. Πέρσαις ἱππεῦσι· Πολυδ. 1,138 «παλτὸν Μηδικόν, τὸ ἀκόντιον» : Ξεν.ΚΠ 6,2,16 **παλτὸν δὲ ἐν ἰσχυρὸν ἕκαστος λαβών**, αὐτ.Ἑλλ. 3,4,14 **κρανέϊνα παλτὰ ἔχοντες.**

παλύνω μτ. αἰτ. τοῦ πράγματος ἐπιπάσσω, πασπαλίζω μὲ κάτι· Πλούτ.Ἠθ.638 «τὸ συμπάσαι τῶν ποιητῶν καὶ καταπάσαι παλῦναι λεγόντων» :

'Ιλ.Σ 560 λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον (μὲ πολλὰ λευκὰ ἄλφιτα, σχόλ. «πάλυνον, ἐνέμισγον, ἔμασσον»), αὐτ.'Οδ.Κ 520· ὁμ. παλύνω τι ἐπί τινι : Σοφ.'Αντ.247 διψίαν κόνιν παλύνας· || κ. μτ. δοτ. τοῦ πράγμ. παλύνω τί τινι πάσσω τι διά τινος : 'Οδ.Ξ 429 παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ· παθ. : Θεόκρ.4,28 ἁ σῦριγξ εὐρῶτι παλύνεται· ὁμ. ἐπὶ ὑγρῶν, ραντίζω τι διά τινος : Διον.Περ.1049 κάρην ἱδρῶτι παλῦναι· || ἐπὶ τῆς χιόνος, πασπαλίζω, καλύπτω : 'Ιλ.Κ 7 χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας· κ.παθ. : 'Απολλ.Ρ 3,69 νιφετῷ δ' ἐπαλύνετο πάντα· 2) μτ. δοτ. ἀλείφω, χρίω : Σάτυρ.'Επιγρ.ΑΠ 10,11 ἔξω παλύνειν· κ. μέσ. ἀλείφομαι : 'Απολλ.Ρ 3,1256 καὶ δ' αὐτὸς μετέπειτα παλύνετο.

πᾶμα-ατος (τὸ) κ. πάμμα κτῆμα· Σχόλ.'Ιλ.Δ 433 «πάμματα παρὰ Δωριεῦσι τὰ κτήματα ἀπὸ τοῦ πῶ τὸ κτῶμαι» : Θεόκρ.Σῦρ.12 (δ.γρ. πῆμα), Βησαντ.5, 'Επιγρ. πατρῷα καὶ ματρῷα πάματα· || ὁμ. ἐπὶ ζῴων· πρβλ. δημ. χτῆμα : 'Επιγρ.

παματοφαγῶ-έω (πᾶμα, φαγεῖν) 'Επιγρ. δημεύω.

παμβαβυλωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ θεωρία περὶ τῶν ἀρχαίων πολιτισμῶν καθ' ἣν οὗτοι καὶ δὴ καὶ ἡ μυθολογία καὶ θρησκεία αὐτῶν δέον νὰ ἑρμηνεύωνται διὰ τῆς βαβυλωνιακῆς κοσμοθεωρίας.

παμβακίς-ίδος (ἡ) μτγν. τὸ βαμβάκιον, τὸ βαμπάκι : Μυρῖν.ΑΠ 6,254 κοιτίδα παμβακίδων.

παμβαλκανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου κράτη ἢ ἔθνη : παμβαλκανικὴ συνεννόησις - σύμπραξις.

παμβασίλεια (ἡ) ἡ τῶν πάντων βασίλισσα, πανίσχυρος βασίλισσα : 'Αριστφ.Νεφ.1150 παμβασίλει' 'Απαιόλη, 'Απολλ.Ρ 4,382 παμβασίλεια Διὸς ἄκοιτις, 'Επιγρ. σύ, παμβασίλεια θεά, πολυώνυμε Κούρα (ἐνν. τὴν Περσεφόνην).

παμβασιλεία (ἡ) ἡ τῶν πάντων βασιλεία, ἀπεριόριστος ἐξουσία, ἀπόλυτος μοναρχία : 'Αριστλ. Πολιτ.1287a,8 περὶ δὲ τῆς παμβασιλείας καλουμένης, αὕτη ἐστὶ καθ' ἣν ἄρχει πάντων κατὰ τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ὁ βασιλεύς.

παμβασιλεύς-έως (ὁ) κ. μσν. ὁ τῶν πάντων βασιλεύς, ἀπόλυτος μονάρχης : 'Αλκ.5, 'Αγαθ.ΑΠλ. 4,41 Θωμᾶν, παμβασιλῆος ἀμεμφέα κηδεμονῆα, 'Επιγρ. 'Αδριανὸν παμβασιλέα· || ἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ : ΠΔ Σοφ.Σειρ.50,15 ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ, Πρόδρ.2,374 'Εμμανουὴλ παμβασιλεῦ παρὰ σαρανταπέντε (δηλ. Μανουήλ, ὅστις μὲ μόνην τὴν ἔλλειψιν τῶν γραμμ. ΕΜ δηλ. τοῦ με, τοῦ σαρανταπέντε, εἶσαι κατὰ τὰ ἄλλα ὁ οὐράνιος παμβασιλεύς, ὁ 'Εμμανουήλ, ὁ Χριστός).

παμβδελυρός-ά-όν ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, παντάπασι, ἐντελῶς βδελυρός : 'Αριστφ.Λυσ.969 ἢ παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά.

παμβέβηλος-ον μσν. ὁ παντόπασιν, ἐντελῶς βέβηλος : 'Ανών.π.Σουΐδ. ἐν λ. Κωνσταντῖνος.

παμβίας-ου (ὁ) ὁ τὰ πάντα κατανικῶν, καταδυναστεύων : Πίνδ.Ν 9,24 παμβίᾳ κεραυνῷ.

παμβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, ἐντελῶς βεβλαμμένος : Μαν.4,31 παμβλαβέας ῥέζει καὶ ἀκτεάνους.

παμβοιώτιος-α-ον μτγν. ὁ εἰς ἅπαντας τοὺς Βοιωτοὺς ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος· || ὡς οὐσ. παμβοιώτιος (ἐνν. μήν) ὄνομα μηνός τινος ἐν Βοιωτίᾳ : 'Επιγρ.· || ὁμ. ὡς οὐσ. τὰ παμβοιώτια (ἐνν. ἱερά) ἑορτὴ τῶν ἡνωμένων Βοιωτῶν : Πολύβ. 4,3,5 τὴν τῶν Παμβοιωτίων πανήγυριν, Στράβ. 9,2,29 ἐνταῦθα δὲ (δηλ. ἐν Κορωνείᾳ) καὶ τὰ Παμβοιώτια συνετέλουν.

παμβοιωτοί (οἱ) 'Επιγρ. οἱ Βοιωτοὶ ἐν τῷ συνόλῳ των (πρβλ. Παναχαιοὶ κτλ.) : τὸ κοινὸν Παμβοιωτῶν συνέδριον.

πάμβορος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα καταβιβρώσκων, καταβροχθίζων, παμφάγος : 'Ιώσ.ΑΙ 5,8,6, Αἰλ.Φ(1,27· κ. ὑπερθ. : Σουΐδ. παμβορώτατος.

παμβόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς ὁμοιογενείας τῶν καραβιδῶν.

παμβότανον (τὸ) μτγν. πᾶσαι ὁμοῦ αἱ βοτάναι, τὰ κάθε λογῆς χορτάρια : ΠΔ 'Ιὼβ 5,25 τὰ δὲ τέκνα σου .. ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ.

πάμβοτος-ον ὁ τοὺς πάντας τρέφων : Αἰσχ.'Ικ. 558 Δῖον πάμβοτον ἄλσος.

πάμβουλος-ον μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἐπὶ παντὸς συμβουλεύων : 'Ορφ..24,4 (δ.γρ. ἀντὶ πολύ-).

παμβώτωρ-ορος (ὁ,ἡ) πάμβοτος βλ.λ. : Κύπρ.1,4· θηλ. παμβῶτις-ιδος : Σοφ.Φιλ.391 παμβῶτι Γᾶ.

πάμμα (τὸ) δ. γρ. τοῦ πᾶμα βλ.λ.

παμμάκαρ-αρος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα μάκαρ, πανευδαίμων, πανευτυχής : 'Ορφ. 'Υμν.19,3, Μηναῖ.12,5 'Εξαπ. παμμάκαρ, ὦ 'Ιωάννη.

παμμακάριος-α-ον μσν. παμμάκαρ βλ.λ. : Εὐστ. 'Εγκώμ.Κωνστ 6.

παμμακάριστος-ον 'Επιγρ. κ. μσν. παμμάκαρ βλ.λ.· 'Ησ. ἐν λ. πανόλβιος, Μηναῖ.12,4 'Εσπ. 'Ιουλιανὴ ἡ παμμακάριστος.

παμμάκαρος-ον μσν. παμμάκαρ βλ.λ. : Στέφ. Διάκ 1168Β.

παμμαστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ καθολικὴ τοῦ μαστοῦ περιλαμβάνουσα καὶ τὸν κυρίως μαζικὸν ἀδένα καὶ τὸν λιπώδη ἱστόν.

παμμάταιος-α-ον ὁ παντόπασιν, ὅλως, τελείως μάταιος : Αἰσχ.'Αγ.388 ἄκος δὲ παμμάταιον (δ.γρ. πᾶν μάταιον)· || κενός, κενόδοξος : Πρόδρ.Ροδ. 126 ὦ παμμάταιος καὶ παράφρων καρδία.

παμμαχί ἐπίρρ. μτγν. ἐν γενικῇ μάχῃ, ἐν παμμαχίᾳ, διὰ παμμαχίας βλ.λ. : 'Απολλ.Δύσκ.Σύνδ.234,9.

παμμαχία (ἡ) ἀγῶνες παντὸς εἴδους : Βακχ.12,76.

παμμάχιον (τὸ) Φώτ., Σουΐδ. «παγκράτιον».

πάμμαχος ἢ παμμάχος-ον ὁ ἕτοιμος ἢ ἱκανὸς πρὸς παντὸς εἴδους μάχην, ὁ δυνάμενος ν' ἀντεπεξέλθῃ εἰς πᾶσαν μάχην : Αἰσχ.'Αγ.169 παμμάχῳ θράσει βρύων· ὡς ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς : 'Αριστφ. Λυσ.1321 τὰν χαλκίοικον ὕμνει τὰν πάμμαχον· || εἰδ. παγκρατιαστὴς ἀγωνιζόμενος εἰς πᾶν εἶδος ἀγῶνος : Πλάτ.Εὐθ.271C τούτω γὰρ ἐστὸν κομιδῇ παμμάχω, οὐ κατὰ τὼ .. παγκρατιαστὰ ἀδελφώ, Θεόκρ.24 πάμμαχοι ἐξεύροντο σοφίσματα σύμφορα τέχνᾳ, Δίων Χρ.8,19, 'Αντιπ.Σιδ. (ἢ Φίλιππ.Θεσσ.), ΑΠ 7,692 ὁ παμμάχων κεραυνός· || μτφ. ὁ πᾶν μέσον χρησιμοποιῶν χάριν τῆς νίκης : Πλούτ.'Ηθ.804Β οὐ φαῦλος ἀλλὰ παμμάχος ἀγὼν ὁ τῆς πολιτείας· || ὁμ.παμμάχος ἀτυχία ἡ εἰς πᾶν μέσον προστρέχουσα (δ.ἑρμ. ἡ παντελῶς καταβάλλουσα ἢ πανίσχυρος) : 'Ιππ.Παραγγ. 13· 2) ὡς οὐσ. : Πάπ. εἰς τὸ πάμμαχον εἰς τὸν δι' ὅλων τῶν μέσων ἀγῶνα· || τὸ οὐδ.πληθ.ὡς ἐπίρρ. πάμμαχα δι' ὅλων τῶν μέσων : Πάπ. τοὺς πέντε προεκαλεσάμην πάμμαχα· || παμμάχως ἐπίρρ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : 'Ιουστ.2,132,14, Κλήμ.'Αλ.Παιδ. 3,2,9 παμμάχως σῴζειν.

πάμμεγας-άλη-α ὁ παρὰ πολὺ μέγας, ὑπερμεγέθης, πελώριος : Πλάτ.Φαῖδρ.273Α δοκεῖ τοῦτο πάμμεγα εἶναι, Λουκ.'Ικαρ.15 φῶς πάμμεγα· || ὑπερθ. μτγν. παμμέγιστος : Αἰλ.ΠΙ 10,2· ὁμ. μσν. παμμεγίστατος : 'Αλέξ.Μον.4069Β.

παμμεγέθης-ους-ες πάμμεγος βλ.λ. : Πλάτ.Παρμ. 164D ἀντὶ σμικροτάτου παμμέγεθες, Ξεν.'Απομν. 3,6,13 λέγεις .. παμμέγεθες πρᾶγμα, Τιμοκλ.8,14, Δημ.241 παμμέγεθες σημεῖόν ἐστι τῶν πεπρεσβευμένων, 'Αριστλ.ΖΓ 745a,34, Μέν.'Ηρ.2, Πολύβ.7,8,8 παμμέγεθες σημεῖον βίου σώφρονος· || τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. λίαν μεγάλως : Αἰσχίν.2,106 παμμέγεθες ἀναβοᾶν· πρβλ.Μέν.Σαμ.149· || ὑπερθ. παμμεγεθέστατος : Σουΐδ. ἐν λ. Γολιάθης.

παμμεδέων-ουσα-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα κυβερνῶν, παντοκράτωρ : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,102 **παμμεδέοντι υἱεῖ**, οὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.12,71 παμμεδέουσα μορφή.
παμμείλιχος-ον μτγν. ὁ καθ' ὑπερβολὴν μειλίχιος, πρᾶος : 'Ιω.Γαζ."Εκφρ.1,75.
παμμέλας-αινα-αν ὁλόμαυρος, κατάμαυρος : 'Οδ.Γ 6 ταύρους παμμέλανας, αὐτ.Λ 33 **ὄϊν ἱερευσέμεν**.. παμμέλαν', Λουκ.Προμ.4 **κάμηλον Βακτριανὴν παμμέλαιναν**, Αἰλ.Ζ 15,14 **βόες παμμέλανες**, Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.168C **οἴνου παμμέλανος**, 'Επιγρ. παμμέλας **τράγος**.
παμμελεὶ ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης μελῳδίας, μελῳδικώτατα : Πορφ.Χριστ.94.
παμμελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐνέχων πᾶν εἶδος μελῳδίας, μελῳδικώτατος : ΠΔ Μακκ.3,7,16 **ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ** ['Ησ. «ἐμμελέσι, γλυκεροῖς»]· **2)** ὁ ἔχων (ἀκέραια) ἅπαντα τὰ μέλη του, ἀρτιμελής, ἀκέραιος : Πολυβ.1,29 **παμμελῆ ἱερεῖα**.
πάμμεστος-ον κατάμεστος, πλήρης : Θεόφρ. Φ Ι 3,15,3 **ὄρος πάμμεστον τερμίνθων**.
πάμμετρος βίβλος (ἡ) μτγν. βιβλίον περιέχον στίχους μὲ παντὸς εἴδους μέτρα : Διογ.Λ 7,31 **εἴπομεν.. ἐν τῇ παμμέτρῳ** (ἐνν. βίβλῳ ἢ ποιήσει).
παμμήκης-ους-ες ὁ λίαν μακρός, εἰς πᾶν μῆκος ἐξικνούμενος, ἀτέλειωτος : Σοφ.ΟΚ 1609 **οὐδ' ἀνίεσαν στέρνων ἀραγμοὺς οὐδὲ παμμήκεις γόους**, Πλάτ.Φαῖδρ.268C **περὶ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις ποιεῖν**, 'Αριστλ.Μετ.351b,10 **ἐν χρόνοις παμμήκεσι**, Γαλ.19,63 **λόγου.. παμμήκους**· ‖ μτγν. τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. εἰς μέγα μῆκος, ὑπερβολικῶς, παρὰ πολύ : Μάξ.Τύρ.7,7 **πάμμηκες διαφέρει ἔπαινος ἡδονῆς**.
πάμμηνις νὺξ (ἡ) μτγν. ἡ ὑπὸ τῆς πανσελήνου φωτιζομένη : 'Αρατ.189 **νυκτὶ παμμήνιδι**.
πάμμηνος-ον ὁ καθ' ὅλους τοὺς μῆνας, καθ' ὅλον τὸ ἔτος διαρκῶν : Σοφ.'Ηλ.851 **πανδύρτῳ παμμήνῳ πολλῶν στιγνῶν τ' ἀχέων αἰῶνι**.
παμμήστωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ πάντων ἐφευρέτης, πάντων τεχνίτης : Λυκόφρ.490 παμμήστωρ **μοῖρα βροτῶν**, Τραγ.'Αδέσπ.129,9 **παμμήστωρ 'Αρης**, 'Ορφ. ἀπ.47 **παμμήστωρ Μοῖρα**.
παμμήτειρα (ἡ) παμμήτωρ βλ.λ. : 'Υμν.'Ομ.30,1, **γαῖαν** παμμήτειραν, Μελεαγρ.ΑΠ 5,164 **παμμήτειρα θεῶν.. φίλη Νύξ**, 'Ορφ.ἀπ.168,27 [ἰδ.γρ.].
παμμῆτις-ιδος (ὁ,ἡ) ὁ τὰ πάντα γινώσκων ἢ ἐφευρίσκων : Σιμων.61 **παμμῆτις θεός**.
παμμήτωρ-ορος (ἡ) ἡ τῶν πάντων μήτηρ : Αἰσχ. Πρ.90 **παμμῆτορ τε γῆ**, Φίλ.1,32· πρβλ. 'Ορφ.ἀπ. 168,27, Κλήμ.'Αλ.Παιδ.2,10,85 τῆς **παμμήτορος καὶ γενεσιουργοῦ φύσεως**, Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.314D **τὴν παμμήτορα τῶν ὅλων φύσιν**, Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,100 **παμμήτορα κόσμου ζωήν**, 'Επίγρ. **θεᾷ παμμήτορι Ῥείῃ**· **2)** ἀληθής, πραγματική, καθ' ὅλα ὅσα μήτηρ· Σοφ.'Αντ.1282 **γυνὴ τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ** [σχόλ. «ἡ κατὰ πάντα μήτηρ»].
παμμηχανία (ἡ) μσν. ἡ εἰς μέγαν βαθμόν, ὑπερβολικὴ πανουργία : 'Ιω.Κλίμ.204.
παμμήχανος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα μηχανώμενος πολυμήχανος : Νεῖλ.330.
παμμίαρος-ον κ. νεώτ. ὁ ὅλως μιαρός, μιαρώτατος : 'Αριστφ.Εἰρ.183 **καὶ μιαρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιαρώτατε**, Κάλβ.6,23 τὴν ὀργὴν παμμίαρον **τῶν ἐχθρῶν** της· ‖ μτγν. ὑπερθ. παμμιαρώτατος ὁ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν μιαρός : ΠΔ Μακκ.4,10,17 **ὁ αἱμοβόρος καὶ φονώδης καὶ παμμιαρώτατος 'Αντίοχος**.
παμμιγής-οῦς-ές ὁ ἐκ πάντων, ἐκ παντὸς εἴδους μεμιγμένος : Αἰσχ.Πέρσ.269 **παμμιγῆ βέλεα**, Τιμόθ. Πέρσ.118 **παμμιγὴς στρατός**, Λυκόφρ.5 **παμμιγὴς βοή**, ΠΔ Μακκ.2,12,13 **παμμιγῆ ἔθνη**, Διόδ.Σ 29,19 **συμμάχοις παμμιγέσιν**.
πάμμικρος-ον ὁ ὅλως, ἐντελῶς μικρός, μικρότατος : 'Αριστφ.ΖΜ 665b,1 **φαίνεται.. στιγμῆς ἔχοντα μέγεθος, πάμμικρα δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐκβολίμοις τῶν ἐμβρύων** (ἐνν. τὰ σπλάγχνα), Γαλ.18,753.
πάμμικτος κ. **πάμμεικτος**-ον παμμιγὴς βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.53 **πάμμικτον ὄχλον πέμπει σύρδην**, 'Ακύλ.Ψαλμ.77(78),45, Βέττ.Βάλ.15,15.
παμμιξία (ἡ) νεώτ. βιολ. ὅρ. πρὸς καθορισμὸν τῆς ἄνευ ἐπιλογῆς συζεύξεως τῶν ὄντων.
παμμίσητος-ον μσν. εἰς ἄκρον μισητός : Εὐστ.Πον.160,53.
πάμμορος-ον ὁ εἰς τὸ ἔπακρον δυστυχής, δυστυχέστατος : Σοφ.ΟΚ 161 **ξένε πάμμορ'**.
παμμορφισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἡ θεωρία καθ' ἣν πᾶν τὸ προσπίπτον εἰς τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἔχει μορφήν.
πάμμορφος-ον μτγν. ὁ ἔχων πᾶσαν μορφήν : Θεολ.'Αριθμ.7 (**περὶ τοῦ Πρωτέως**),Δαμάσκ.'Αρχ.311 **πάμμορφοι ἰδέαι**.
πάμμουσος-ον μτγν. ὁ λίαν εὔμουσος : Φίλ.1,625 **πάμμουσος ἁρμονία**, αὐτ.1,526 **πάμμουσος χορεία**, Χρησμ.Σιβ.5,573 **παμμούσῳ φθόγγῳ μελιηδέας ὕμνους θεατροκοπῶν**.
παμμόχθηρος-ον μσν. ὁ λίαν μοχθηρός : Μηναῖ. 12,6 'Ωδ.1 **τὴν παμμόχθηρον ἁμαρτίαν ἐξήλειφε**.
παμμυῖα (ἡ) μτγν. κυνόμυια βλ.λ. : ΠΔ 'Ακύλ.'Εξ. 8,21, αὐτ.Ψαλμ.77,45.
παμμύριος-ον μτγν. ὁ τελείως ἀναρίθμητος : Φίλ.1,329 **οὐ τὰ ἐν μέρει φυτά, ἀλλὰ παμμύρια**, 'Ανν.Κομν.14,445C **ὅλαις ἁμάξαις παμμυρίαις**.
παμμυσαρός-ά-όν παμμίαρος βλ.λ. : 'Αριστφ Λυσ.969 **παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά**.
πάμνηστος-ον ὁ πάνυ μνήμων, ὑπερβολικῶς ἐνθυμούμενος : Μαιίστ.46.
παμοῦχος ἀχρ. τ. δθ. τὸ δωρ. παμῶχος βλ.λ.
πάμπα (ἡ) νεώτ. μεγάλη ἄδενδρος ἔκτασις κεκαλυμμένη ὑπὸ στεππoειδῶν χορτολειμώνων καὶ σποραδικῶν φυλλοβόλων δασῶν, ἀπαντῶσα πολλαχοῦ τῆς Ν. 'Αμερικῆς.
παμπαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα πάσχων:Πλωτῖν.1,8,3, 'Ιάμβλ.Μυστ.3,29 **παμπαθὴς ὕλη**· **2)** ἐν αἰσχρ. σημ., παθικὸς βλ.λ. : Μαν.4,311· **3)** ὀν. ἐμπλάστρου τινός : 'Αέτ.15,15.
παμπαιδὶ ἐπίρρ. μτγν. μεθ' ὅλων τῶν παίδων : Δίων Κ 41,9 **παμπαιδὶ καὶ παγγυναικί**.
παμπάλαιος-ον κ. νεώτ. παλαιότατος εἰς ἄκρον παλαιός : Πλάτ.Θεαίτ.181Β **παμπαλαίους.. καὶ πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότας**, 'Αριστλ.Μεταφ.1074b,1 **τοὺς παμπαλαίους καὶ.. πρώτους θεολογήσαντας**· κτ. ἀντίθ. πρὸς τὸ καινός : Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.1 **ἔλεγε καινὸς εἶναι πρὸς ἀρχήν.., ἔργοις δὲ προγόνων καὶ ἀρεταῖς παμπάλαιος**, Συνέσ.'Επ.133 **ἐπιστολὴν παμπάλαιον**.
πάμπαλιν ἐπίρρ. ἀκριβῶς τοὐναντίον, τελείως ἀντιθέτως : Κράτ.15.
παμπάμων-ονος-ον 'Ησ. ὁ τὰ πάντα κεκτημένος, ὁ κάτοχος πάντων.
πάμπαν ἐπίρρ. ἐξ ὁλοκλήρου, παντελῶς, μτ. ρ.: 'Ιλ.Α 422 **πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν**, 'Οδ.Β 49, 'Ησιοδ."Εργ.275 **βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν**, Σαπφ. 51,4, Πίνδ.Ο 2,69,'Εμπ.140· μτ. ἐπιθ. : 'Οδ.Υ 140 **πάμπαν ὀϊζυρός**, Εὐρ.Μήδ.1091 (ἀνάπ.), Καλλ.Δία 60· μτ. ἐπιρρ. 'Ιλ.Ν 111 **πάμπαν ἐτήτυμον αἰτιός ἐστιν**, 'Ηρ.2,45 **πάμπαν ἀπείρως ἔχειν**· π. μτγν. πεζ. γεν. σπάν. : Ξεν.'Αγησ.11,4,'Αριστλ.Οὐρ.286a,6, Αἰν. Τακτ.16,2· ‖ μτ. τοῦ ἄρθρου τὸ πάμπαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. : Εὐρ.Ῥῆσ.855 **οὐδ' ἀφιγμένον τὸ πάμπαν ἦσαν**, Πλάτ.Πολιτ.270Ε **κομιδῇ τὸ πάμπαν ἐξηφανίζετο**· ‖ ἠγουμένης ἀρνήσεως **οὐδὲ τι** πάμπαν οὐδόλως, κατ' οὐδένα τρόπον : 'Ιλ.Ι 435.
πάμπανυ ἐπίρρ. μτγν. ἐπιτετ. τ. τοῦ πάνυ : Δίων Κ 56,30 (ἀμφ.).

παμπειθής-οῦς-ές ὁ πάντας πείθων, παρασύρων: Πίνδ.Π 4,184 τὸν δὲ παμπειθῆ .. πόθον.
παμπελοποννησιακός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς σύμπασαν τὴν Πελοπόννησον ἢ ἅπαντας τοὺς Πελοποννησίους ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος.
παμπήδην ἐπίρρ. καθ' ὁλοκληρίαν: Θέογν.615, Αἰσχ.Πέρσ.729 **παμπήδην .. λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί**, Σοφ.Αἴ.916 **φάρει καλύψω .. παμπήδην.**
παμπηδόν, παμπηδονίς ἐπίρρ. μτγν. μσν. παμπήδην βλ.λ.: Θεόγνωστ.Καν.163.
παμπησία (ἡ) (πέπαμαι) ὁλοσχερὴς κτῆσις, πλήρης ἰδιοκτησία: Αἰσχ.'Επτ.817 **διέλαχον .. κτημάτων παμπησίαν**, Εὐρ.'Ιων 1305, 'Αριστφ.'Εκκλ.868.
πάμπιστος-ον μσν. δημ. ὁ τελείως, ἀπολύτως πιστός· ὑπερθ. **παμπιστότατος** ὁ εἰς τὸ ἔπακρον ἀφωσιωμένος: Διήγ.'Αχιλλ.1099 **στρατιῶται ἀνδρειωμένοι μου καὶ** παμπιστότατοί **μου** 2) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ πάμπιστον** πλήρης ἀπόδειξις: Διγεν.'Ακρ.3335 **οὐκ εἴληφας τὸ πάμπιστον ἡμῶν** (δ.γρ. **ἡμῖν**) **τῆς εὐτολμίας.**
πάμπλειστος-πλείστη-πλεῖστον μτγν. ὁ εἰς μεγίστην ποσότητα ἢ ἀριθμόν, ὑπερβολικῶς πολύς, ἄφθονος: 'Ηρωδιαν.5,6,5 **πάμπλειστα χρήματα**, Δίων Κ 7,16 **πάμπλειστα δαπανήσας**, Αἰλ.ΖΙ 10,50 **πάμπλειστος ἄργυρος.**
παμπλείων-ονος (ὁ,ἡ) πολλῷ πλείων κατὰ πολὺ μεγαλύτερος: 'Αριστλ.'Ακουστ.804a,15 **παμπλείων ὄγκος τῆς φωνῆς.**
παμπλήγδην ἐπίρρ. Σουΐδ. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἐμπλήγδην βλ.λ.
παμπληθεί ἐπίρρ. μτγν. ἅπαν ὁμοῦ τὸ πλῆθος: ΚΔ Λουκ.23,18 **ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες**, Δίων Κ 75,9.
παμπληθής-οῦς-ές κ.νεώτ. ὁ ἐν ἅπαντι τῷ πλήθει, ἀθρόος: Ξεν.'Ελλ.6,5,26 **οἱ δὲ ἀνέβησαν παμπληθεῖς 'Αρκάδες**, - **παμπληθὴς συγκέντρωσις**· 2) ὁ κατὰ μέγα πλῆθος, πάμπολυς, πολυάριθμος: Πλάτ. Νόμ.782Β **παμπληθεῖς μεταβολαί**, 'Ισοκρ.15,154 **παμπληθῆ κεκτήμεθα τὴν οὐσίαν**, Δημ.19,145 **παμπληθεῖς γεωργίαι**, 'Αριστλ.Θαυμ.833a,20 **παμπληθὲς πῦρ**, Πάπ. **παμπληθεῖς κραυγαί**· || ἐπὶ χρόνου, μακρότατος: Διόδ.Σ 14,13 **παμπληθῆ χρόνον .. ὑπισχνούμενος οὐκ ἔπειθε**· || κτ. πληθ. μτ. γενικ. πλεῖστοι (ἔκ τινος), μέγα πλῆθος: 'Ισοκρ.12, 169 **παμπληθεῖς 'Αργείων**· || ὁμ. κτ. ἐν. μτ. περιληπτ. λ.: 'Αριστλ.ΖΙ 567b,2 **παμπληθὲς ἂν τὸ γένος ἦν** (ἐνν. τῶν ἰχθύων)· 3) τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. καθ' ὁλοκληρίαν, τελείως: Δημ.19,347 μνησθῆναι **παμπληθὲς** (δ.γρ. πάμπληθες) **ἀπέσχεν.**
παμπληθία (ἡ) ἅπαν τὸ πλῆθος: Σοφ.ἀπ.373,4 **παμπληθία οἰκετῶν.**
παμπληθύς 'Επιγρ., αἰτ. -ύν, παμπληθὴς βλ.λ.2): 'Επιγρ. **παμπληθὺν θρήνων γόον.**
παμπληθύω μτγν. εἶμαι ἐντελῶς πλήρης: 'Ακύλ.ΠΔ'Ιὼβ 36,31.
πάμπληκτος-ον ὁ μεστὸς πληγμάτων: Σοφ.Τρ. 505 **ἄεθλα πάμπληκτα** (ἀγῶνες καθ' οὓς πλεῖσται πληγαὶ λαμβάνονται καὶ δίδονται).
παμπλήρης-ους-ες ὁ ὅλως πλήρης, πληρέστατος: 'Αριστλ.Γεν.Φθορ.325a,29 (δ.γρ. παμπληθές).
παμπλούσιος-ον πάμπλουτος βλ.λ.: Πλάτ.Νόμ. 743C **οὐκ εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοὶ οὐκ εὐδαίμονες**, Δίων Κ 40,12.
πάμπλουτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς μέγιστον βαθμὸν πλούσιος, ζάπλουτος: Σοφ.ἀπ.646,5 **πάμπλουτος ὄλβος**, Γαλ.Ψυχ.Παθ.9, Διγεν.'Ακρ.1688 **αὐτὴ λοιπὸν πάμπλουτος, ὡραιοτάτη κόρη.**
παμπόθητος-ον μσν. ὁ λίαν ποθητός, περιπόθητος: Μόδεστ.3296Α.
παμποίκιλος-ον κ. μσν., δημ. κ. νεώτ. πολυποίκιλος, ὁ πλούσιος καὶ ποικίλης ἐργασίας: 'Οδ. Ο 105 **ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι· ἐπὶ ἱερῶν σκευῶν**: Πίνδ.Ν 10,36 **ἐν ἀγγέων ἕρκεσιν παμποικίλοις**, Εὐρ.'Ελ.1359 **νεβρῶν παμποίκιλοι στολίδες**· || μτφ.: Φίλ.1,651 παμποίκιλον **ὕφασμα ἐπὶ τῆς οἰκουμένης**· πρβλ.οὐτ.1,654· 2) ὁ πολλαπλοῦς, πολυειδής: Πλάτ.Τίμ.82Β **ἀλλοιότητας παμποικίλους** (δ γρ. παμποικίλας)· || μσν. δημ. ὁ παντὸς εἴδους, κάθε λογῆς: Διήγ.'Αχιλλ.1161 **στέφανον .. ἀπὸ .. ρόδου .. καὶ παμποικίλων καὶ τερπνῶν ἀθίτζια μυρισμένα** (ἑσφ. ἀντὶ ἀθίτζιων μυρισμένων)· 3) ἐπὶ προσ., πολυμήχανος, ἐφευρετικός: Βέττ.Βάλ.17,16 **ποικίλος περὶ πᾶσαν τέχνην.**
πάμπολις-εως (ὁ,ἡ) ὁ ἐν πάσῃ πόλει ἰσχυρός, ἐπικρατῶν, ὁ παγκόσμιος: Σοφ.'Αντ.614 **νόμος ὅδ', οὐδὲν ἕρπει θνατῶν βιότῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας** (διόρθ. πάμπολύ γ').
πάμπολυς-πόλλη-πολυ κ. νεώτ. παρὰ πολὺς κατ' ἀριθμὸν ἢ ποσότητα ἢ μέγεθος, μπόλικος: 'Αριστφ.'Ιππ.320 **κατάγελων πάμπολυν .. παρασχεθεῖν**, Πλάτ.Νόμ.677Ε **πάμπολυ γῆς πλῆθος**, αὐτ.Νόμ.640D **ἀγαθῇ τύχῃ· παμπόλλῃ μὲν οὖν**, Ξεν.'Αν.2,4,26 **πάμπολυ στράτευμα**, Πάπ. **ἀνήλωσα πάμπολλα ἀναλώματα**, Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.78 **πάμπολλαι ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι**· || θηλ. κ. **πάμπολλος**: 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.89,12, Λουκ.Κυν.1 **ὡς ἄσην πάμπολλον τουτὶ τὸ τριβώνιον φέρειν**, Αἰλ.ΠΙ 4,8· || τὸ οὐδ. πάμπολυ ὡς ἐπίρρ. παρὰ πολύ, ὑπερβολικῶς: Πλάτ.Σαφ.255D **εἴ γε τὸ ὂν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπολυ διαφερέτην.**
παμπολυτελής-ές ὁ λίαν πολυτελής: 'Ιώσ.ΑΙ 17,8,1.
παμπόνηρος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ἄκρον πονηρός, παγκάκιστος, τελείως ἐξαχρειωμένος: 'Αριστφ.'Αχ.854 **Παύσων ὁ παμπόνηρος**, Πλάτ.Πολ.489D **παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτὴν** (δηλ. τὴν φιλοσοφίαν), Δημ.18,267 **ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος καὶ θεοῖς ἐχθρός**, Φιλόδ.Ρητ.1,3445· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ παρὰ πολὺ ἄσχημος: 'Επίχ.87 **παμπόνηρον ὄψον**, Φιλόδ.'Οργ. 27W **παμπόνηρος διάθεσις**· 3) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ πράγματι κακός, ἀλλ' ὑποκρινόμενος εἰς μέγαν βαθμὸν ἀγαθότητα: Μηναῖ.12,4, 'Ωδ.2 **ὄφις ὁ παμπόνηρος** (δηλ. ὁ ἐξαπατήσας τὴν Εὔαν), Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 72 **σὰν τὸ τελώνιο τὸ παμπόνηρο τοῦ μύθου**· || φρ. παμπόνηρη **ἀλεπού ἄνθρωπος** ὕπουλος, κρυψίνους, ὑποκριτής.
παμπονήρως ἐπίρρ. μτγν. εἰς μέγαν βαθμὸν κακῶς, πολὺ ἄσχημα· κυρ. ἐν τῇ φρ. **παμπονήρως ἔχειν εἶναί τινα** ὑπερβολικῶς ἀσθενῆ: Λουκ.'Απoκ.14· πρβλ. 'Ιουλ.Λόγ.8,241Β.
παμπορθής-οῦς-ές ὁ τὸ πᾶν καταστρέφων, πιθ. κτ.αἰτ. ἐν Αἰσχ.'Αγ.714 ἀντὶ παμπρόσθη (ἐνν.Πάριν).
παμπόρνη (ἡ) μσν. ἡ κατὰ πάντα, ἡ ἐσχάτης ὑποστάθμης πόρνη: Βί.'Αγ.Θεοδώρας (χειρόγρ.) ἐν Cod.Reg.1454F,38 **παμπόρνη καὶ μοιχαλίς.**
παμπόρφυρος-ον ὁλοπόρφυρος, κατακόκκινος: Πίνδ.Ο 6,55 **ξανθαῖσι καὶ παμπορφύροις ἀκτῖσι βεβρεγμένος ἁβρὸν σῶμα.**
πάμποτε ἐπίρρ. μσν. πάντοτε: Κ Πορφ.''Εκθ.446,17.
παμπότνια (ἡ) μτγν. ἡ ἀπολύτως σεβασμία, πρβλ. πανσεβάσμιος: Λεων(δ.'Αλ.ΑΠ 6,281.
παμπρασία (ἡ) μτγν. ἡ πώλησις πάντων (τῶν ὑπαρχόντων), πάσης τῆς περιουσίας: Πολύβ.7,196.
πάμπρεπτος-ον ὁ ὅλως πρέπων, ἔξοχος, ξεχωριστός: Αἰσχ.'Αγ.117 **παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν.**
παμπρόσθη ἔφθαρμ. γρ. πιθ. ἀντὶ παμπορθῆ αἰτ. τοῦ παμπορθής βλ.λ.
παμπρόσωπος-ον μτγν. ὁ πᾶν πρόσωπον ἔχων, ποικιλόμορφος: Πλωτῖν.6,7,15.
παμπρύτανις-εως (ὁ) μτγν. ὁ τῶν πάντων κύριος, ἐξουσιαστής: Φίλ.1,642.
πάμπρωτος-η-ον ὁ πάντων πρῶτος ἢ ὅλως πρῶτος, ὁλόπρωτος: 'Ιλ.Η 324 **πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν Νέστωρ**· || τὸ οὐδ. **πάμπρωτον**

ὡς ἐπίρρ. πρωτίστως, πρῶτα-πρῶτα : 'Οδ.Δ 577 **νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,** Πίνδ.Π 4,111 **ἐπεὶ πάμπρωτον εἶδον φέγγος·** || ὁμ. **πάμπρωτα** ὡς ἐπίρρ.: 'Ιλ.Δ 97 **τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ φέροιο·** || μτγν. ὑπερθ. **παμπρώτιστα** ἀπολύτως πρώτιστα : 'Απολλ.Ρ 4,1693.

πάμπτωχος-ον νεώτ. ὁ τελείως πτωχός, ὅλως διόλου πτωχός : **ἐχρεοκόπησε καὶ ἔμεινε πάμπτωχος, - πάμπτωχος οἰκογένεια.**

πάμπυκνος-ον μσν. ὁ ὅλως πυκνός, πυκνότατος : Τζέτζ.'Ομ.'Αλλ.'Ιλ.20,54.

πάμπυος-ον ὁ πλήρης πύου : 'Ιππ.Κωακ.373 **πάμπυοι πτύσιες.**

πάμπυστος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ὅλων γνωστὸς ἢ ὅλως γνωστός· || τὸ οὐδ. πάμπυστα ὡς ἐπίρρ. ἐν πλήρει γνώσει ἢ πρὸς πλήρη γνῶσιν : Χρησμ. Σιβ.7,672 **οἳ τὸν θεὸν πάμπυστα διὰ φρενὸς ἱλάσκονται** (δ.γρ. πάμπιστα).

πάμπωρος-ον πάπ. ὁ λίαν ταλαίπωρος.

παμφαγής-οῦς-ές μσν. δημ. παμφάγος βλ.λ. : Πρόδρ.Τετράστ.60,10.

παμφάγος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. **ὁ τὰ πάντα καταβροχθίζων,** ἀδηφάγος : 'Αλκμ.33,4 **ὁ παμφάγος 'Αλκμάν,** Εὐρ.Μήδ.1187 **νᾶμα παμφάγου πυρός,** 'Ακολ.Μεγ.Σαββ.'Εγκώμ.Στάσις 1,21 **"Αδης ὁ παμφάγος ἐξήμεσεν ἐξ αἰῶνος οὓς κατέπιε νεκρούς·** **2)** ὁ πᾶσαν τροφὴν δυνάμενος νὰ τρώγῃ, ὡς **παμφάγα ζῷα** κτ. ἀντίθ. πρὸς τὰ ζῳοφάγα, καρποφάγα : 'Αριστλ.Πολιτ.1256a,25, 'Ιουλ.Λόγ.6,192D **τῶν παμφάγων, οἷς πάντα ἐσθίειν νόμος·** || νεώτ. ζῳολ. κατηγορία ζῴων ἀνηκόντων εἰς διάφορα ζῳολογικὰ ἀθροίσματα καὶ τρεφομένων τόσον διὰ φυτικῶν ὅσον καὶ διὰ ζωϊκῶν οὐσιῶν· || συγκρ. **παμφαγώτερος-α-ον** : 'Αριστλ.ΖΓ 786a,34 **τὰ παμφαγώτερα ποικιλώτερα·** ὑπερθ. **-ώτατος-η-ον** : Θεόφρ.Φ1 9,15,4 **παμφαγώτατον πάντων ὁ βοῦς.**

παμφαής-οῦς-ές ὁ ὅλως λάμπων, λαμπρότατος, φεγγοβολῶν: Σοφ.Φίλ.728 **θείῳ πυρὶ παμφαής,** Εὐρ. Τρ.548 **ἐν δόμοις δὲ παμφαὲς σέλας πυρός·** ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Εὐρ.Μήδ.1251 **ἰὼ Γᾶ τε καὶ παμφαὴς ἀκτὶς 'Αελίου·** πρβλ. 'Αριστφ.'Ορν.1709· || ἐπὶ μέλιτος, καθαρός, ξάστερος : Αἰσχ.Πέρσ.612 **τῆς τ' ἀνθεμουργοῦ στάγμα, παμφαὲς μέλι.**

παμφαίνω ἀναδεδιπλασμ. τ. τοῦ φαίνω μ. κτ. ἐνεστ. κ. παρατ., λάμπω, ἐκπέμπω ἀκτῖνας ὡς τὸ πεπυρακτωμένον μέταλλον, ἀκτινοβολῶ, γυαλίζω : 'Ιλ.Λ 30 **ἧλοι χρύσειοι πάμφαινον,** αὐτ.Ξ 11 **σάκος χαλκῷ παμφαῖνον,** αὐτ.Τ 398 **τεύχεσι παμφαίνων** (ἐνν. **ὁ 'Αχιλλεύς**)· ἐπὶ ἀστέρος : αὐτ.Ε 6 **ὅς τε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνησι** (ἐπ. τ. ἀντὶ παμφαίνει ἢ -ῃ), 'Ησίοδ.'Εργ.567 **πρῶτον παμφαίνων·** || λευκαυγάζω, ἀσπρογαλιάζω : 'Ιλ.Λ 100 **καὶ τοὺς μὲν λίπεν.. στήθεσι παμφαίνοντας,** 'Επικ. ἐν πάπ. **ὕπερθε κέρα πάμφαινεν ἰδέσθαι.**

παμφάλυα Σώφρ.152 «**τὴν πομφόλυγα**».

παμφαλύζω 'Ησ. «**τρέμω**».

παμφαλῶ-άω ἰων. μτ. ἀναδιπλ. ἰώς παιφάσσω· πρβλ. παπταλῶ-άω, παπταίνω| βλέπω κατάπληκτος, ἔμφοβος· 'Ησ. «**μετὰ π**[illegible]**οιήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιβλέπειν**» : 'Ιππῶν.131, 'Ανακρ.160, 'Ηρώνδ.4,77, 'Ερύκ.π.Σχολ.'Απολλ.Ρ 2,127 **πάντοσε παμφαλόωντες·** || 'Ησ. «**ἐπαμφάλησα· ἐθαύμασα**»· || ὁμ. σημ. κ. μέσ. : Λυκόφρ.1433 **ἄγχι παμφαλώμενος.**

παμφανής-οῦς-ές μτγν. λαμπρότατος : Μεθόδ. 361C· **2)** τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ.' Ψ Διοσκ.4,88 «**ἀείζων τὸ μέγα**».

παμφανόων-οντος (ὁ) -όωσα (ἡ) ἐπ. μτχ. ὡς ἐκ ρ. **παμφανάω** (πρβλ. 'Ησ. «**παμφανᾷ· λάμπει**») λάμπων, στίλβων, ἀπαστράπτων, ἰδ. ἐπὶ μετάλλων : 'Ιλ.Β 458 **παμφανόωσα αἴγλη** (χαλκοῦ), αὐτ.Ε 295 **παμφανόωντα τεύχεα·** ὁμ. 'Οδ.Ν 29 **παμφανόων ἠέλιος,** 'Εμπ.98,2 **παμφανόων αἰθήρ.**

παμφάρμακος-ον ὁ εἰς παντὸς εἴδους φάρμακα ἔμπειρος, ἐπὶ τῆς Μηδείας : Πίνδ.Π 4,415 **πῦρ δέ νιν οὐκ ἐόλει παμφαρμάκου ξείνας ἐφετμαῖς.**

πάμφαυλος-ον μτγν. ὁ ὅλως διόλου, τελείως φαῦλος : Νεῖλ.'Επ.344, αὐτ.408.

παμφεγγής-οῦς-ές παμφαὴς βλ.λ. : Σοφ.'Ηλ.105 **ἐς τ' ἂν παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπάς.**

παμφερής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα φέρων, τὰ πάντα περιέχων : Γαλ.19,469.

πάμφημος-ον Ζωναρ. ὁ τὰ πάντα λέγων.

πάμφθαρτος-ον ὁ τὰ πάντα φθείρων : Αἰσχ.Χο. 296 **κακῶς ταριχευθέντα παμφθάρτῳ μόρῳ.**

πάμφθερσις-εως (ἡ) ἡ καταστροφεὺς τῶν πάντων : Βακχ.άπ.20,2.

πάμφθογγος-ον 'Ησ. ὁ παντὸς ἢ ὁ μετὰ παντὸς ἤχου, πάμφωνος.

πάμφι ἐπίρρ. 'Ησ. «**παντάπασι**».

παμφίλειον (τὸ) μτγν. εἶδος ἐμπλάστρου:Γαλ.13,667.

παμφίλητος-ον μσν. ὁ πάμφιλος βλ.λ. : Εὐστ. Πον.158,70, αὐτ.226,40.

πάμφιλος-ον ὁ παρ' ὅλων φιλούμενος, ἀγαπώμενος, ἀγαπητός: Αἰσχ.Εὐμ.536 **ὁ πάμφιλος καὶ πολύευκτος ὄλβος** (πιθ.)· κ.ὑπερθ.**-έστατος-η-ον**:Πάπ.

πάμφλεκτος-ον (φλέγω) ὁ φλέγων, ὁ κατακαίων τὰ πάντα : Σοφ.'Ηλ.1139 **οὔτε παμφλέκτου πυρὸς ἀνειλόμην.., ἄθλιον βάρος,** 'Αξιόν.4,11.

παμφόβερος-α-ον 'Επιγρ. ὁ λίαν φοβερός, ὁ τρομακτικώτατος.

πάμφοιτος-ον 'Επιγρ. ὁ εἰς πάντα τὰ μέρη φοιτῶν, ὁ πανταχοῦ παρών, περὶ τῆς "Ηρας : 'Επιγρ. **πάμφοιτος ἄνασσα.**

πάμφορβος-η-ον (φορβή) μτγν. κ. μσν. ὁ πάντα τρέφων, πολύφορβος : Χριστόδ.ΑΠ 7,698 **παμφόρβη παλάμη,** 'Ελλ.'Επιγρ., Εὐστ.978,4.

παμφορία (ἡ) μσν. παραγωγή, εὐφορία παντὸς εἴδους καρπῶν : Μετοχ.Θ 738.

πάμφορος-ον (φέρω) ὁ τὰ πάντα φέρων, ὁ παντὸς εἴδους καρποὺς παράγων, ὁ γονιμώτατος : 'Ηρ.7,8, α' **χώρην τε τῆς νῦν ἐκτήμεθα οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ φαυλοτέρην, παμφορωτέρην δέ,** 'Ιππ. Κωακ.502, 'Ορφ.άπ.251, Αἰσχ.Πέρσ.618, Ξεν.'Απ.2, 4,7 **παμφορώτατον κτῆμα, ὃ καλεῖται φίλος,** Πλάτ.Νόμ.704C, Θεόφρ.Φ1 3,2,6· **2)** ὁ τὰ πάντα, ὁ ποικίλα πράγματα φέρων μεθ' ἑαυτοῦ συμμεμειγμένα : Πίνδ.Π 6,13 **οὔτ' ἄνεμος ἐς μυχοὺς ἁλὸς ἄξοισι παμφόρῳ χεράδῳ τυπτόμενον** (διόρθ. τοῦ χεράδι)· **3)** μτφ. : Παλλάδ.'Ιππ.2,114D.

πάμφρικτος-ον μτγν. ὁ εἰς μέγιστον βαθμὸν φρικώδης, φρικτότατος : ΨΧρυσ.'Ιω 11,9,11Α.

παμφρόνιμος-ον μσν. ὁ λίαν, ὁ κατὰ πάντα φρόνιμος : Τζέτζ.Χιλ 6,595 **οὗτος παμφρονιμώτατος ὢν γέρων ὁ Μαργίτης.**

παμφύγδην (φυγή) ἐπίρρ. μτγν. ἐν πλήρει φυγῇ, ἐν πλήρει κατατροπώσει : 'Οππ.'Αλ.2,548 (δ.ἀνάγν. παμφύρδην).

παμφυής-οῦς-ές 'Επιγρ. ὁ τὰ πάντα ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ συνδυάζων, περὶ τοῦ Πανός.

παμφυλία (ἡ) μτγν. ἄθροισμα, σύνολον, πλῆθος ἐκ πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν : Σύμμ.ΠΔ Γέν.14,1.

παμφυλιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Παμφυλίαν, ὁ τῆς Παμφυλίας : **παμφυλιακὴ γλῶσσα - διάλεκτος.**

παμφυλιάρχης (ὁ) 'Επιγρ. ἄρχων, προϊστάμενος τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου τῆς Παμφυλίας.

πάμφῦλος-ον (φυλή, φῦλον) ὁ ἀποτελούμενος ἐκ συμμεμειγμένων φυλῶν, ὁ ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν συγκείμενος : Πλάτ.Πολιτ 291Α **πάμφυλόν τι γένος αὐτῶν, ὥς γε ἄρτι σκοπουμένῳ φαίνεται,** Πολυδ. 9,21· || ὁ παντοειδής : 'Αριστφ.'Ορν.1063 **κτείνων παμφύλων γένναν θηρῶν·** **2)** **Πάμφυλοι** (οἱ), γενικ. **Παμφυλᾶν** ('Επιγρ.) κ.Παμφύλεων (αὐτ.), ὄνομα τῶν ἀνηκόντων εἰς μίαν ἐκ τῶν τριῶν δω-

ρικῶν φυλῶν : Ἡρ.5,68 **μετέπειτα.. μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας· 3)** **Πάμφυλος** (ὁ) ὁ κάτοικος τῆς Παμφυλίας : Ἡρ.1,28, Πλάτ.Πολ.614Β· **4)** μσν. μετωνυμ. **πάμφυλοι** (οἱ) κ. **πάμφιλοι** κ. **πάμφυλα** (τὸ) εἶδός τι πολεμικῶν πλοίων τοῦ Βυζαντίου : Λέων Σοφ. 19,38, ΚΠορφ.Ἐκθ.2,44.

παμφύρδην δ.γρ. τοῦ παμφύγδην βλ.λ.

πάμφυρτος-ον (φύρω) μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους μεμειγμένος, σύνθετος ἐκ ποικίλων πραγμάτων, παντοειδής : Φίλ.1,148 **πάμφυρτον γέννημα**, αὐτ.2,53, Ὀππ.Ἁλ.1,779· ‖ κ. μτφ. : Λογγῖν.Ὑφ. 9,7 **Ὅμηρος.. παραδιδοὺς τραύματα θεῶν.. πάθη πάμφυρτα· 2)** τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **πάμφυρτα** ὡς ἐπίρρ. συγκεχυμένως βλ.λ. : Σοφ.Ἰχν.232.

πάμφυτος-ον μτγν. ὁ ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνων πάντα τὰ τῶν φυτῶν εἴδη : Ἱππόλ.Αἱρ.172,14.

πάμφωνος-ον ποι. ὁ παράγων, ὁ ἐκπέμπων, ὁ ἀποδίδων πάσας τὰς φωνάς, πάντας τοὺς ἤχους ἢ τόνους : Πίνδ.Ο 7,12 **ἅμα μὲν φόρμιγγι παμφώνοισί τ' ἐν ἔντεσιν αὐλῶν**, αὐτ.Π 12,19, αὐτ.Ι 4(5), 27· **2)** ὁ διὰ πολλῶν φωνῶν, ζωηρῶν ᾀσμάτων ᾀδόμενος : αὐτ.Π 3,17 **οὐδὲ παμφώνων ἰαχὰν ὑμεναίων· 3)** μτγν. μτφ. ὁ ἐκφραστικός : Ἀντίπ. Σιδ.ΑΠλ.4,290 **πάμφωνοι χεῖρες· 4)** ἐνεργ. ὁ ποιῶν τινα φωνὰς ἐκβάλλειν, ὁ λύων τὴν γλῶσσαν καὶ προκαλῶν οὕτω θόρυβον ἢ φλυαρίαν : Φιλόξ. 16 **εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος**.

παμφώνως ἐπίρρ. μτγν. διὰ πασῶν τῶν φωνῶν, διὰ πάντων τῶν ἤχων : Συνέσ.287Β.

παμφώτιστος-ον μτγν. ὁ ὅλος φωτιζόμενος, ὁ πλήρως καταυγαζόμενος, ὁ ὑπέρλαμπρος : Ψ Χρυσ.Ἰω.7,499,20 **παμφώτιστος σταυρός**.

πάμφωτος-ον μσν. ὁ παμφώτιστος : Νικήτ. Παφλ.377, Ἀνν.Κομν.505.

πάμφεκτος-ον (φέγω) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ σφόδρα ἀξιόμεμπτος : Μαν.4,316.

παμφέκτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα φέγων : Μαν.4,58.

παμφηφεί, ἐπίρρ., δωρ. **παμψᾱφεί** (Πῶλ.π.Στοβ. 3,9,51), μεθ' ὅλων, δι' ὅλων τῶν ψήφων, διὰ παμψηφίας : Λουκίλλ.ΑΠ 11,239 **παμψηφεὶ νικῶν**, Σχόλ. Ἀριστφ.Ἱππ.525, -**ἐξελέγη πρόεδρος παμψηφεί**.

παμψηφία (ἡ) νεώτ. ἡ ῥῖψις, ἡ πρὸς ἐκλογὴν παροχὴ τοῦ συνόλου τῶν ψήφων ὑπέρ τινος προσώπου ἢ ζητήματος : **ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ διὰ παμψηφίας, - ἔγινε πρόεδρος διὰ παμψηφίας**.

πάμψογος-ον μτγν. ὁ παμψέκτωρ βλ.λ. : Πτολ. Τετράβ.160.

παμψυχιαρχία (ἡ) νεώτ.φιλοσ.κ. **παμψυχισμός** (ὁ) φιλοσοφικὴ θεωρία, καθ' ἣν τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει, ἤτοι πᾶσα ὕλη ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ καὶ ψυχικήν τινα οὐσίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου.

πάμψῡχος-ον (ψυχή) ποι. ὁ ὅλος ψυχή, ὁ πλήρης ζωῆς καὶ δυνάμεως, ἐπὶ τοῦ Ἀμφιάρεω : Σοφ.Ἠλ. 841 **πάμψυχος ἀνάσσει** (κτ. τὸν Σχόλ. ὅμως ἑρμηνεύεται «πασῶν ψυχῶν ἀνάσσει», πρβλ.Ὀδ.Λ 483, Αἰσχ.Χο.355).

πάμψυχρος-ον μσν. ὁ τελείως ψυχρός, ὁ κατάψυχρος : Ἰω.Φακ.Περιγρ.Παλαιστ.4.

πᾱμωχιῶν Ἡσ. «κεκτημένος».

παμῶχος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. παμοῦχος, ὁ κάτοχος, ὁ κύριος, ὁ ἰδιοκτήτης τινός· Ἡσ.

παμωχῶ-έω κατέχω τι : Ἡρακλεωτ. Πίν.1,168.

πάν-ανός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδός τι ἰχθύος : Πτολ.Χέν.π.Φώτ Βιβλ.153Β, Σουΐδ.ἐν λ.· **2)** νεώτ. ζωολ. γένος πιθήκων στενορρίνων ἐκ τῶν ἀνθρωπομορφιδῶν, δημ. χιμπατζής.

παν- κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **παμ-** ἢ **παγ-** (ἐκ τροπῆς τοῦ ν ἀναλόγως τοῦ ἑπομένου συμφώνου), α' συνθετικὸν πλείστων λ. αἵτινες ἔχουν τὴν ἔνν. ὅτι τὸ διὰ τοῦ β' συνθετ. δηλούμενον ὑπάρχει ἢ τελεῖται πλήρως, ὅλως ἢ εἰς ὑπέρτατον βαθμόν, οἷον πανάγιος, πάγκακος, πάμπλουτος, πανώριος· **2)** ὁμ. ὅτι τὸ β' συνθετικὸν ἀναφέρεται εἰς τὸ σύνολον τῶν πραγμάτων ἢ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, οἷον πανδιδακτήριον, παμβασιλεύς, πάγκοινος.

πάνα (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ πάννα βλ.λ.

πάναβρος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἢ λίαν ἁβρός, μαλακός, μαλθακός : Λουκ.Ρητ.Διδ.11 **πάναβρόν τινα Σαρδανάπαλλον.. ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα τὸν τῆς τραγῳδίας ἐπέραστον.. ποιητήν**.

παναγαθία (ἡ) ἡ τελεία ἀγαθότης : Θεογ.π. Στοβ.3,1,117.

πανάγαθος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., θηλ. κ. -η ὁ εἰς τὸν ἀνώτατον, ὑπέρτατον βαθμόν, ὁ ὅλως ἀγαθός, ὁ ἄριστος : Κρατῖν.434, Πλάτ.Ἐπιστ.354Ε **δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα πάγκακον, ἔμμετρος δ' οὖσα, πανάγαθον**, Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.76D· **2)** μσν. κ. νεώτ. ὡς προσωνυμ. τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν ἀγαθότητα περικλείων· ‖ ὁμ. κ. ὡς οὐσ. : **δόξα τῷ Παναγάθῳ, αἱ ἐργασίαι προοδεύουν**.

παναγάπητος-ον μτγν. ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός, ὁ ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος : Ἀθανάσ.1,922Α.

πανάγαστος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἄξιος παντὸς θαυμασμοῦ, ὁ ὑπὸ πάντων θαυμαζόμενος.

παναγέννητος-ον (πᾶν, ἀγέννητος) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ τελείως ἀγέννητος : Διον.Ἀρεοπ.912C.

παναγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἡγιασμένος, ὁ λίαν καθαρός, ὁ πάναγνος, ὁ ἱερώτατος : Καλλ. ἀπ.1,36Ρ, Πλούτ.Κάμ.20 **ἀμφοτέρους δὲ ταῖς παναγέσι μόναις παρθένοις ὁρατοὺς εἶναι**, Δίων Χρυσ.11,153 **παναγὴς κόρη** (ἡ Κασάνδρα), Πολυδ. 1,35, Ἐπιγρ. **παναγὴς ἱερεύς**, Ἰουλ.Λόγ.5,160Β· ‖ ἐπὶ τῶν Ρωμαίων δημάρχων, ὁ ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος: Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,89 **τὰ τῶν δημάρχων σώματα ἱερὰ εἶναι καὶ παναγῆ· 2)** ὁ ὑπὸ ἄγους τινὸς ὅλως βαρυνόμενος, ὁ παμμίαρος : Φιλωνίδ.5.

πανάγητος-ον μτγν. ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν σεβαστός, ὁ πανσεβάσμιος : Μαν.2,433.

παναγία (ἡ) (θηλ. τοῦ πανάγιος κ. ὡς κύρ.ὄν.) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **Παναγιά** κ. **Παναΐα** ἡ ἐπικρατεστέρα τῶν χαρακτηριστικῶν προσωνυμιῶν τῆς Μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς οὔσης πανάγνου καὶ παναμώμου : Ἐπιγρ., Μηναῖ.12,1 Ὠδ.9 Θεοτ. **τὸν σεπτὸν τόκον σου σέβοντες, Παναγία Μητροπάρθενε·** ‖ ὀθ. μσν. νεώτ. κ. δημ. ἀπολ. ὡς κύρ.ὄν. τῆς θεοτόκου Μαρίας : Σολωμ.Λάμπρ.25,74 **ποῖος εἶδε τὰ χέρια νὰ σηκώνῃ ἡ Παναγία;, δ.δίστ. Μαρία λὲν τὴν Παναγιά, Μαρία λὲν καὶ σένα·** ‖ ὀθ. δημ. τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς σεμνότητος, τῆς αἰδημοσύνης· ἐν χρ. κ. σκωπτ. **μᾶς κάνει τὴν Παναγία·** ‖ ὁμ. δημ. ἐν χρ. κ. πρὸς ὅρκον ἢ κ. βλασφήμως· **2)** μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰκὼν τῆς Θεοτόκου : **Παναγία ἡ Γαλακτοτροφοῦσα - ἡ Γλυκοφιλοῦσα· 3)** δημ. ναὸς τῆς Θεοτόκου : **Παναγία ἡ Βλαχερνίτισσα - ἡ Χρυσοσκαλίτισσα - ἡ Χρυσοκαστριώτισσα· 4)** δημ. **τῆς Παναγιᾶς τὸ χορτάρι ὅ.** παναγιόχορτο βλ.λ.

παναγιάριον (τὸ) μσν. τίτλος διαφόρων συλλογῶν περιλαμβανουσῶν ἀφηγήσεις θαυμάτων τῆς Θεοτόκου ἢ ἐγκώμια καὶ ὕμνους ἀφιερωμένους εἰς αὐτήν· **2)** μικρὰ ξυλίνη ἢ ἐκ μετάλλου εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἐν χρ. καὶ ὡς ἐγκόλπιον· ‖ δίσκος φέρων εἰκονιζομένην τὴν μορφὴν τῆς Θεοτόκου, ἐφ' οὗ ἀποτίθεται ὁ εὐλογημένος ἄρτος.

πανάγιος-α ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἅγιος, ὁ ὅλως ἅγιος, ὁ ἁγιώτατος : ΠΔ Μσκκ.4,7,4 **ὡς ὁ πανάγιος Ἐλεάζαρος τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρεβλαῖς πυρπολούμενος**, Μηναῖ.12,6 Λιτὴ **τοῦ παναγίου Πνεύματος μυροθήκη ὑπάρχων·** ‖ Πανάγιος τάφος ὁ τάφος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὀθ. κτ. ἐπέκτ,

κ. ὁ τόπος ἢ ὁ ναὸς ἐν ᾧ εὑρίσκεται ὁ τάφος· ‖ τὸ θηλ. **Παναγία** ὡς κύρ. ὄν. βλ.λ.)|· **2**) Ἡσ. «παναγία· ἱέρεια, ἥτις οὐ μίσγεται ἀνδρί»· **3**) πανάγιος νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων ἐκ τῶν **καραβιδῶν**.

παναγιότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τιμητικὸς τίτλος τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως: **ἡ Α. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.**

παναγιόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν τεύκριον βλ.λ. τὸ πόλιον, ἄ. τῆς Παναγιᾶς ἢ Κυρᾶς τὸ χορτάρι, ἀμάραντο, βοτάνι τῆς ἀγάπης.

παναγιστία Ἡσ. «ἐντελὴς ἁγιότης».

παναγίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ Παναγία, βλ.λ. Ι,2,3) : **βόηθα, Παναγίτσα μου· 2**) τὸ φυτὸν ἡρανθὲς βλ.λ. τὸ εὔοσμον, ἄ. δακράκι, πασχαλούδα.

παναγίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πανάγιον βλ.λ. : Ἱππόλ.Αἱρ.416,81.

παναγιώτατος-η-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑπερθ. τοῦ πανάγιος βλ.λ.· μ. τὸ ἀρσ. ὡς τιμητικὴ προσαγόρευσις τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως.

παναγλάϊστος-ον (ἀγλαΐζω) μσν. ὁ ὅλως ἠγλαϊσμένος : Στέφ.Διάκ.1076D.

πανάγνεια (ἡ) μσν. ἡ ἐν πᾶσιν, ἡ τελεία ἁγνότης : Δαμασκ.13,693B.

πάναγνος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ παναγής βλ.λ.1) : Καλλίστρ.10 **πάναγνον ὄμμα,** Σχόλ.Αἰσχίν. 1,20 **πάναγνοι κήρυκες,** Μηναῖ.12,1 Ὄρθρ.Ὠδ.1 **ὑπερευλογημένη Παρθένε πάναγνε.**

πανάγνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πάναγνον : ΨΔιον.Ἀρεοπ.436A.

παναγορία (ἡ) Ἐπιγρ. πανήγυρις βλ.λ.

παναγόρσιος (ὁ) Ἐπιγρ. πανηγύριος βλ.λ., **ὄνομα** μηνός τινος ἐν Τεγέᾳ.

πανάγορσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. παναγορία βλ.λ.

πανάγρετος-ον μτγν. ποι. ὁ συλλαμβάνων παντὸς εἴδους ἄγραν : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 6,75 **ὁσσάκι γὰρ τόξοιο πανάγρετος ἴαχε νευρά.**

παναγρεύς-έως (ὁ) μτγν. ποι. ὁ τὰ πάντα ἀγρεύων, ὁ συλλαμβάνων ὁτιδήποτε : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,218 **φυλάκων τε παναγρέα κανθὸν ἀλύξαι,** αὐτ.7,609.

πανάγριος-ον μτγν. ποι. ὁ τελείως, ὁ ὅλως διόλου ἄγριος, ἀγριώτατος : Ὀππ.Κυν.2,45, Φωκυλ. 202 (δ.γρ. πανάριστος).

παναγρίς-ίδος (ἡ) Ἐπιγρ. λεβητάριον βλ.λ. : Ἐπιγρ.Αἰγίνης παναγρὶς **χαλκὲ τετρεμένε μία.**

πάναγρον (τὸ) μτγν. δίκτυον ἁλιευτικὸν ἢ θηρευτικόν· πρβλ. Ἡσ. «πάναγρα· ἐν οἷς τὰ λεπτὰ καὶ ἀδρὰ θηρεύεται» : Ὀππ.Κυν.1,150, αὐτ.Ἁλ.3, 83· **2**) εὐρὺς κλωβὸς πρὸς σιτεῖον ὀρνίθων : Ἀθήν.1,22D **ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτοῦνται . . οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες.**

πάναγρος-ον (ἄγρα) ὁ παντὸς εἴδους ἄγραν συλλαμβάνων : Ἰλ.Ε 487 **ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου** (ἐπὶ μεγάλου δικτύου), Ἀθήν.1,25B **ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ·** ‖ κ. μτφ. : Τρυφιόδ.674 **λίνῳ θανάτοιο πανάγρῳ.**

πανάγρυπνος-ον μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἐγρηγορώς: Μελέαγρ.ΑΠ 7,195 **πανάγρυπνος μέριμνα.**

παναγυριάρχας (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πανηγυριάρχης.

παναγύριος δωρ. τ. τοῦ πανηγ· βλ.λ.

πανάγυρις (ἡ) δωρ. τ. τοῦ πανήγυρις βλ.λ.

πανάδα (ἡ) δημ. πρόχειρον ἔδεσμα παρασκευαζόμενον ἐκ τεμαχίων ἄρτου βραζομένων ἐντὸς ὕδατος μετ' ἐλαίου ἢ γάλακτος, ἄ. παππάρα· **2**) δ.γρ. τοῦ παννάδα βλ.λ.

πανάδηλος-ον μσν. ὁ ὅλως ἢ ὁ τοῖς πᾶσιν ἄδηλος : Ἀναστ.Σιν.93B.

πανάεθλος-ον πάπ. ὁ ὑποστὰς πάντα τὰ εἴδη τῶν μαρτυρικῶν ἄθλων.

παναεικής-οῦς-ές μτγν. ὁ πάνυ ἀεικής, ὁ λίαν σκληρός, ὁ ἀπηνέστατος : Ἑλλ.Ἐπιγρ.403,1 **παναεικεῖς μοῖραι,** Ἀντίοχ.Ἀστρ.ἐν Κατ.Ἀστρλ.Κ 1,112.

παναεργής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀκατέργαστος, ὁ ἀδιάπεπτος : Νίκ.Ἀλεξ.66 π- δόρπος.

πανάζωστος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἄοπλος : Ἐπιγρ.Κρήτης **ὤμοσαν ἀγελάοι πανάζωστοι.**

παναθάνατος-ον Ἐπιγρ. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἀθάνατος βλ.λ. : **παναθάνατος Ἰησοῦς Χριστός.**

παναθέμιτος-ον μσν. ὁ παντελῶς ἀθέμιτος : Νικ.Χων.Χρον.169B.

πανάθεος-ον μσν. ὁ ὅλως ἄθεος, ὁ ἀσεβέστατος : Νικ.Χων.Χρον.1,716,19.

παναθέσμιος-ον μτγν. διόρθ. τοῦ πανάθεσμος βλ.λ. ἐν Μαν.4,56.

πανάθεσμος-ον μτγν. ὁ τελείως ἄθεσμος, ὁ πάντῃ ἄνομος, ὁ παρανομώτατος : Ὀππ.Κυν.2,428.

παναθέσμως μσν. κατὰ τρόπον πανάθεσμον βλ.λ., ὅλως παρανόμως : Νικ.Χων.378,19 (ἔκδ. β').

πανάθεστος-ον ἀρχ. λεξ. ὁ ὅλως ἀδυσώπητος, ὁ ἀπηνέστατος· Ἡσ. (κῶδ. παναίθετος).

Παναθήναια (τὰ) (ἱερά) κ. νεώτ. ἡ μεγίστη καὶ ἐπιφανεστάτη τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κράτους τελουμένη **ἐν** Ἀθήναις πρὸς τιμὴν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· ἀπὸ τοῦ Πεισιστράτου διεκρίθη ἡ ἑορτὴ εἰς δύο, εἰς **τὰ μικρὰ Παναθήναια** ἅτινα ἤγοντο κατὰ μῆνα Ἑκατομβαιῶνα τοῦ α', β' κ. δ' ἔτους ἑκάστης Ὀλυμπιάδος καὶ **τὰ μεγάλα Παναθήναια** ἅτινα ἑωρτάζοντο πανηγυρικώτερον τὸν αὐτὸν μῆνα ἀνὰ πᾶν γ' ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος : Ἡρ.5,56 **ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων,** Ἀριστφ.Νεφ.988, Θουκ.5,47, Λυσ. 21,1, αὐτ.2, Ἰσοκρ.12,17· ‖ Ἐπιγρ. ἑορτὴ ἐν Ἰλίῳ τελουμένη πρὸς τιμὴν Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος.

Παναθηναϊκός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων ἢ τελούμενος κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων : Θουκ.1,20 **τῷ Ἱππάρχῳ περιτυχόντες. . τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι ἀπέκτειναν·** ‖ τὸ ἀρσ. Παναθηναϊκὸς ὡς οὐσ. τίτλος λόγου τοῦ Ἰσοκράτους· ‖ τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **Παναθηναϊκὰ** ὡς οὐσ. ὀνομασία δοχείων διδομένων ὡς ἐπάθλων κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων : Ποσειδών.25J· **2**) νεώτ. ἐπιτεταμένος τ. τοῦ ἀθηναϊκὸς βλ.λ. : **Παναθηναϊκὸν στάδιον·** ‖ ὁ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς Ἀθηναίους : **παναθηναϊκὸς συναγερμός.**

Παναθήναιος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄν. μηνός τινος ἐν Ἰλίῳ.

Παναθηναΐς-ΐδος (ἡ) Ἐπιγρ. τετραετὲς χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τινος ἑορτασμοῦ τῶν μεγάλων Παναθηναίων μέχρι τοῦ ἑπομένου· **2**) ὡς ἐπιθ. **Παναθηναῒς σκάφη** πλοῖον φερόμενον κατὰ τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ τῆς ὁποίας ἦτο **ἐξηρτημένος ὁ πέπλος,** δι' οὗ περιεβάλλετο τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει.

Παναθηναϊσταί (οἱ) Ἐπιγρ., δωρ. **παναθαναϊσταί** οἱ ἄγοντες, οἱ τελοῦντες, οἱ ἑορτάζοντες **τὰ** Παναθήναια ἐν Τέῳ καὶ **ἐν** Ῥόδῳ.

πανάθλιος-α-ον κ. νεώτ. κ. δημ. (θηλ. -άθλια) ὁ ὅλως ἄθλιος, ὁ λίαν δυστυχής, ἐλεεινός : Αἰσχ.Χο. 695 **φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν,** Σοφ.ΟΚ 1110, Εὐρ.Ἑκ.658, Φίλ.1,542· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ κάκιστος : **πανάθλιος κακοῦργος.**

παναιγλήεις-εντος-εσσα-εν μσν. ὁ καταλαμπόμενος, ὁ πλήρως φωτιζόμενος, ὁ φωτεινότατος : ΑΠ 9,806 **παναιγλήεις κῆπος.**

παναίδοιος-η-ον Ἐπιγρ. **ὁ** παντὸς σεβασμοῦ ἄξιος, ὁ πανσεβάσμιος.

πάναιθος-η-ον ἐπ. ὁ ὅλως λαμπρός, ὁ παμφαής, ὁ στιλπνότατος : Ἰλ.Ξ 372 **κεφαλὰς δὲ παναίθησιν κορύθεσσιν κρύψαντες.**

παναίολος-ον ποι. ὁ ὅλος λάμπων ἐκ διαφόρων χρωμάτων : Ἰλ.Δ 186 **ἀλλὰ πάροιθεν εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος,** αὐτ.215, αὐτ.Κ 77, αὐτ. Λ 374, αὐτ.Ν 552, Ἡσίοδ.Α 139· **2**) ὁ ἀστερόεις : Ὀρφ.Ὕμν.4,7 **παναίολος οὐρανός,** αὐτ.

άπ.238· **3)** μτφ. ὁ παλλαπλοῦς, ὁ πολυειδής : Αἰσχ.Πέρσ.634**(ἔντος τὰ παναίολ' αἰανῆ..βάγματα).**
παναισθησία (ἡ) μτγν. ἡ πλήρης εὐρωστία τῶν αἰσθήσεων : Διογ.Λ 10,65 **διὸ καὶ ἐνυπαρχούσης τῆς ψυχῆς παναισθησία** (διόρθ. τοῦ ἀναισθ-).
παναίσιος-α-ον μτγν. ὁ ἄγαν αἴσιος, ὁ λίαν εὐνοϊκός : Κύριλλ.'Ιεροσ.Κατηχ.554Β.
πανάϊστος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ τελείως ἄγνωστος : Χρησμ.Σιβ.3,393.
παναίσυλος-ον 'Ησ.«παγκάκουργος» (κῶδ. -αἰγ-).
παναίσχης-ους-ες ὁ ὅλως, ὁλοτελῶς δυσειδής, ὁ λίαν ἄσχημος : 'Αριστλ.ΗΝικ.1099b,4 **παναίσχης τὴν ἰδέαν,** Πολυδ.6,163.
παναισχίστως μσν. παντελῶς, ὅλως διόλου δυσειδῶς : 'Ιωὴλ Χρον.**ἐν Mi.**139, αὐτ.248.
παναισχραμορφία (ἡ) μσν. ἡ παντελής, ἀπόλυτος δυσμορφία, ἀσχημία : Τζέτζ.Χιλ.3,216.
πάναισχρος-ον μτγν., ὑπερθ. παναίσχιστος-η-ον ὁ παναίσχης βλ.λ. : Μελέαγρ.ΑΠ 6,163 **τίς τάδε μοι .. ἀνῆψεν σκῦλα, παναισχίστην τέρψιν 'Ενυαλίου,** Δίων Χρ.31,35, Πτολ.Τετράβ.172.
παναίσχρως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ὅλως αἰσχρῶς, αἰσχρότατα, λίαν ἀναισχύντως : Πολύβ.4,58,11 **τὸ.. συνδιασωθὲν .. μέρος ἐρριφὸς τὰ ὅπλα παναίσχρως,** Τζέτζ.Χιλ.6,44.
παναίτιος-ον (αἰτία) ὁ πάντων ὧν αἰτία, ὁ αἴτιος πάντων : Αἰσχ.'Αγ.1486 **ἰὴ ἰή, διαὶ Διὸς παναιτίου πανεργέτα,** Δαμάσκ.'Αρχ.37· **2)** ὁ μόνος αἴτιος πάντων, ὁ εἰς ὃν ἅπασα ἡ ἐνοχὴ ἀνήκει, ἀντιθ. μεταίτιος : Αἰσχ.Εὐμ.200 **ἀλλ' εἷς τὸ πᾶν ἔπραξας ὢν παναίτιος.**
παναιτωλικός-ή-όν 'Επιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς Αἰτωλούς· ὅθ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παναιτωλικὰ** ὡς οὐσ. **τὰ** Παναιτώλια βλ.λ. : 'Επιγρ.
παναιτώλιον (τὸ) μτγν., ἰδ. παναιτώλια (τὰ) κ. παναιτωλικά, συνέλευσις γενικὴ μεθ' ἑορτῶν καὶ ἀγώνων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Αἰτωλικὴν Συμπολιτείαν : Πολυδ.6,163, Λιβάν.31,29.
πανακαρπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἄκαρπος, ὁ παντελῶς ἄγονος : Νίκ.Θηρ.612.
πανάκεια (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανοκοῦς βλ.λ.1, ὅθ. φάρμακον πᾶσαν ἀσθένειαν θεραπεῦον : Φίλ.1.215, Γαλ.13,766· ‖ 'Ησ. «θεραπεία»· **2)** μτγν. κ. νεώτ. ἐν μτφ. ἐνν.: Λογγῖν.'Υφ.38,5 **παντὸς τολμήματος λεκτικοῦ λύσις καὶ πανάκειά τις τὰ ἐγγὺς ἐκστάσεως ἔργα καὶ πάθη,-τὸ πολιτικὸν του πρόγραμμα θεωρεῖται πανάκεια·** **3)** μτγν. ὄνομα ἰαματικῆς τινος βοτάνης ἢ τοῦ χυμοῦ αὐτῆς : Καλλ.'Απόλλ.40 **οὐ λίπος 'Απόλλωνος ἀποστάζουσιν αἴθειραι, ἀλλ' αὐτὴν πανάκειαν,** Γαλ. 14,156· **4)** τὸ φυτὸν ὀποπάναξ βλ.λ. ὁ ἀνατολικός, δημ. πολύκαρπο, ἀμπελῶνα : Θεόφρ.ΦΙ 9, 15,7· **5)** μτγν. τὸ φυτὸν λασαριόφυτον βλ.λ. τὸ γαργανικόν : ΨΔιοσκ.3,51· **6)** τὸ φυτὸν ἄρκιον βλ.λ. : αὐτ.4,106· **7)** ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ ἑξ **ἐν τῇ** Πυθαγορείῳ γλώσσῃ : Θεολ.'Αριθμ.38· **8)** ὄνομα μιᾶς **τῶν** θυγατέρων τοῦ 'Ασκληπιοῦ : 'Ιππ.'Ορκ., 'Αριστφ.Πλ.702, αὐτ.730.
πανάκειον (τὸ) μτγν. πανάκειαβλ.λ.2|:Νίκ.Θηρ.508.
πάνακες-ους (τὸ) τὸ φυτὸν νάρθηξ βλ.λ. ἡ ναρθηκία : 'Ιππ.Γυν.2,201, Θεόφρ.ΦΙ 9,7,2· **2)** πάνακες **'Ασκληπίειον** πιθ. τὸ φυτὸν νάρδος βλ.λ. ἡ φαρμακευτική : αὐτ.9,8,7, αὐτ.9,11,1· **3)** πάνακες **'Ηράκλειον** πανάκεια βλ.λ.3(: αὐτ.9,11,3, Διοσκ.3, 48· **4)** **πάνακες Κενταύρειον** εἶδός τι τοῦ φυτοῦ **κενταυρίου** βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 25,33, Σχόλ.Νίκ. Θηρ.564· **5)** **πάνακες λεπτόφυλλον** τὸ φυτὸν ἐρυθραία τὸ κενταύριον : Θεόφρ.ΦΙ 9,11,4· **6)** **πάνακες Χειρώνιον** τὸ φυτὸν κόνυζα βλ.λ. τὸ ἑλένιον· **7)** ὁμ. **πάνακες Χειρώνιον** τὸ φυτὸν ἀνδρόσαιμον βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.565, αὐτ.500,Διοσκ.3,50.

πανάκη (ἡ) μτγν. ποι. πανάκεια βλ.λ.3) : Κριναγ.ΑΠλ.4,273.
πανακηδής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** μὴ ἔχων οὐδεμίαν φροντίδα, ὁ τελείως ἀμέριμνος, ἐπὶ τῆς σαλαμάνδρας : Νίκ.'Αλεξ.538.
πανακήρατος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἀκήρατος, ὁ πανάμωμος, ὁ πάντῃ ἀμόλυντος, ἀμίαντος : 'Επιγρ.Συνέσ.'Υμν.8,41, Πάπ.· **2)** ὁ ὅλως μὴ βλαπτόμενος, ἄφθαρτος : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.6,200.
πανακής-οῦς-ές (ἄκος) μτγν. ὁ τὰ πάντα ἰώμενος : Στράβ.6,3,9 **ποτάμιον πανακὲς πρὸς τὰς τῶν θρεμμάτων νόσους·** ‖ κ. μτφ.: 'Επίκ.άπ.154 **λύπης πανακές,** Καλλ.'Επιγρ.47,4 **πανακὲς πάντων φάρμακον ἁ σοφία,** Φίλ.1,455.
πανακίς-ίδος (ἡ) σχόλ. ἡ ἀγρία ὀρίγανος βλ.λ. : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.627.
πανακίτης (οἶνος) (ὁ) μτγν. οἶνος παρεσκευασμένος μετὰ τοῦ φυτοῦ πάνακες βλ.λ. : Διοσκ.5,62.
πανάκτειος-ον μτγν. **ἐν** φρ. Νίκ.Θηρ.626 **πανάκτειος κονίλη·** Σχόλ. **«ἡ ἐπὶ πάσῃ ἀκτῇ φυομένη»** (δ.ἑρμ. ποι. τ. τοῦ πανάκειος)· πρβλ. πάνακτος.
πάνακτος 'Ησ. «ὀρίγανος».
παναλάστωρ-ορος (ὁ) μτγν. ποι. ἐπιτετ. τ. τοῦ ἀλάστωρ βλ.λ. : 'Αντίπ.Θεσσ.ΑΠ 9,269.
παναλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. περιωδυνία, ἄλγος καθ' ὅλον τὸ σῶμα ἐπὶ ρευματικῶν μυαλγιῶν ἢ πολλαπλῶν νευραλγιῶν ἢ πολυνευρίτιδος.
παναληθεύουσα διήγησις (ἡ) μσν. ἡ κατὰ πάντα ἀληθὴς διήγησις : Γερμ.Α 357 (ἐκδ. Mi.).
παναληθής-οῦς-ές κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα ἀληθεύων : Αἰσχ.'Επτ.722 **πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον θεὸν .., παναληθῆ κακόμαντιν** ('Ερινύν)· ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ τελείως ἀληθὴς ἢ ὁ πραγματικός : Πλάτ. Πολ.583Β **οὐδὲ παναληθής ἐστιν ἡ τῶν ἄλλων ἡδονή,** 'Ιάμβλ.Προτρ.4, Μηναῖ.12,2 'Ωδ.9 **παναληθεῖ κλήσει τὸν σεπτὸν τόκον σου σέβοντες.**
παναληθῶς ἐπίρρ. ποι. ὅλως διόλου ἀληθῶς, ἀληθέστατα : Αἰσχ.'Ικ.86 **εὐθείη Διὸς εὖ παναληθῶς.**
παναλήμων-ονος-ον μτγν. ὁ εἰς πάντα τὰ μέρη πλανώμενος : Πρόκλ.'Υμν.3,15 **παναλήμων ψυχή.**
παναλθής-οῦς-ές μτγν. **ὁ** τὰ πάντα θεραπεύων : Νίκ.Θηρ.939.
παναλκής-οῦς-ές (ἀλκή) ποι. πανίσχυρος, παντοδύναμος : Αἰσχ.'Επτ.166 **ἰὼ παναλκεῖς θεοί .. τέλειοι γᾶς .. τᾶσδε πυργοφύλακες** (δ. ἀνάγν. παναρκής)· **2)** μτφ. ἐπὶ ἐμπλάστρων, καταπλασμάτων: 'Αέτ.3,177· πρβλ. παναρκής.
παναλουργής-οῦς-ές ὁ τὸ χρῶμα ὅλως ἁλουργής, ὁλοπόρφυρος, κατακόκκινος : Ξενοφ.3,3.
πανάλωτος-ον (ἁλίσκω) ποι. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα συλλαμβάνων : Αἰσχ.'Αγ.361 **μέγα δουλείας γάγγαμον ἄτης παναλώτου.**
παναμάρεια (τὰ) 'Επιγρ. ἑορτὴ ἐν Καρίᾳ τελουμένη πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς τοῦ Παναμάρου.
πανάμαρος (ὁ) 'Επιγρ., ἀττ. πανήμερος κ. πανημέριος προσωνυμία τοῦ Διὸς ἐν Καρίᾳ.
παναμάς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. λ. ληφθεῖσα ἐκ τῆς σκανδαλώδους ὑποθέσεως καταχρήσεων σχετικῶν πρὸς τὰ ἔργο τῆς τομῆς τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ καὶ οὖσα ἐν χρ. ἐν τῇ ἐνν. πάσης μεγάλης καταχρήσεως, εἰς ἣν εἶναι ἀναμεμειγμένα καὶ πολιτικὰ πρόσωπα· **2)** ἐλαφρὸς ψιάθινος πῖλος ἐκ φύλλων θάμνων τῆς Κεντρ. 'Αμερικῆς.
παναμείδητος-ον μτγν. ὁ πάντῃ, ὁ ὅλως διόλου ἀγέλαστος, ὁ λίαν σκυθρωπὸς καὶ ἄγριος : 'Οππ.Κυν.3,141 **παναμείδητα πρόσωπα.**
παναμείλικτος-ον ὁ ὅλως ἀμείλικτος, ὁ ὅλως διόλου ἀδυσώπητος, ἀμαλάκωτος : 'Οππ.Κυν.3,223 **παναμείλικτος δράκαινα.**
παναμείλιχος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἀνελεήμων : 'Οππ.Κυν.2,203 **παναμείλιχον ἦτορ.**

παναμερικανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὁλόκληρον τὴν ' ερικὴν ἢ πάντας τοὺς 'Αμερικανούς.
παναμερικανισμό; (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ κίνησις σκοποῦσα τὴν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν πάντων τῶν κρατῶν τῆς 'Αμερικῆς.
πανάμερος-ον δωρ. τ. τοῦ πανήμερος βλ.λ.
παναμέτρητος-ον λεξ. ὁ πάντη, ὁ ὅλως ἀμέτρητος.
πανάμμορος-ον μτγν. ποι. ὁ πάντη ἄμοιρος, ἀμέτοχος εἴς τι, ὁ παντελῶς μὴ μετέχων τινός: Μητρόδ.ΑΠ 14,125 **παναμμόρου ἠελίοιο.**
πανάμια (τὰ) 'Επιγρ. ἑορτὴ ἐν Θεσπιαῖς ἀγομένη τὸν μῆνα Πάναμον.
πάναμος (ὁ) 'Επιγρ., βοιωτ. **πάνεμος** (Πλούτ.Κάμ 19), κορινθ. **πάνημος** (Δημ.280, Καλλ.'Επιγρ.46), ὄνομα μηνός τινος ἐν "Αργει, 'Επιδαύρῳ, Μεγάροις, Θεσπιαῖς καὶ Κορίνθῳ, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν βοηδρομιῶνα τῶν 'Αθηνῶν.
παναμώμητος-ον μσν. ὁ ὅλως ἀμώμητος: Μαν.Φιλ.1,215, Μηναῖ.12,1'Εσπερ. **ὁρῶσα τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα, Παναμώμητε, κρεμάμενον.**
παναμωμήτως ἐπίρρ. μσν. ὅλως ἀμωμήτως: Ψελλ.'Ασμ.Σαλ.6,7.
πανάμωμος-ον κ. μσν. ὁ ὅλως ἄμωμος, ὁ πάναγνος: Σιμων.5,7· ‖ μσν. μία τῶν τιμητικῶν προσωνυμιῶν τῆς Θεοτόκου: Μηναῖ.12,1'Ωδ.6 Θεοτ. **εὐλογημένη πανάμωμε.**
πανάνθρωπος-ον μτγν. ὁ πάντων τῶν ἀνθρώπων ὤν, ὁ πανανθρώπινος, ὁ κοινός: Καισάρ.Διάλ. 4,186 **ἡ ἐκ νεκρῶν πανάνθρωπος ἀνάστασις.**
πανάνυτος Φώτ. «παντοδύναμος», Σουΐδ. «πάντη δυνατός».
πάναξ-ακος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν πάνακες ἢ πανάκεια βλ.λ.2): Διοσκ.2,163, αὐτ.3,51, Ψ Διοσκ.3,48, Φιλάγρ.π.'Ορειβ.5,19,12.
πανάξιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα ἄξιος, ἀξιώτατος: 'Οππ.Κυν.3,408, Μηναῖ.12,5 'Ορθρ.Αἶν. **καθωράθης πανάξιος.**
πανἄοίδιμος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ πάντων ᾀδόμενος, ὁ παρὰ πάντων ἐπαινούμενος, περιφημότατος: ΑΠλ.4,71, Διόσκορος ἐν Πάπ., Μηναῖ. 12,3 'Ορθρ.'Ωδ.9 **τῶν σῶν προρρήσεων, παναοίδιμε, . . ὁρῶντες . . τὴν ἔκβασιν.**
πἄνάπἄλος-ον ὁ πάντη ἁπαλὸς ἢ τρυφερός: 'Οδ.Ν 223 **ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ . . , παναπάλῳ**, Φίλ.2,432 **πανάπαλοι γυναῖκες.**
πανάπαστος-ον μτγν. ὁ μηδόλως γευσάμενος, **ὁ ὅλως** διόλου νηστικός, ὁ τὰ μάλιστα πεινῶν: Νίκ.'Αλεξ.592.
παναπειθής-οῦς-ές ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ παναπευθὴς ἐν Παρμ.4,6.
παναπείριτος-ον μτγν. ὁ ὅλως διόλου μὴ ἔχων πέρας, ὅρια, ἀπέραντος, ἀμέτρητος, ἀχανής: 'Οππ.Κυν.2,517.
παναπείρων-ονος-ον ποι. ὁ πανἄπείριτος βλ.λ., ὅθ. ἐπὶ τοῦ Διός, οὗ ἡ ὑπόστασις, ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία ὅλως ἄπειρος, ὁ ἐν παντὶ ἄπειρος: Πίνδ. Παιᾶν.8,24 **ὦ πανάπειρον εὐρύοπα Κρονίων, τελεῖς . . πεπρωμέναν πάθαν.**
παναπενθής-οῦς-ές ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ ταλαπενθὴς βλ.λ.: ΑΠλ.4,265.
παναπευθής-οῦς-ές ὁ ὅλως ἀνεξιχνίαστος: Παρμ.4,6 **παναπευθῆ ἀταρπός.**
παναπήμων-ονος-ον ποι. ὁ πάντη ἀβλαβής: 'Ησίοδ."Εργ.811 **πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν**· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ 'Απόλλωνος, ὁ οὐδεμίαν προξενῶν βλάβην, ὅθ. ὁ εὔνους: ΑΠ 9,525.
παναπηρής-οῦς-ές μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἄβλαπτος, ὁ οὐδεμίαν ὑποστὰς ἀναπηρίαν, οὐδένα ἀκρωτηριασμόν, ὁ πάντη ἀκέραιος: Καλλ.Δήμ.125 **ὡς κεφαλὰς παναπηρέας ἕξομες αἰεί.**
πανάπιστος-ον μτγν. ὁ ὅλως, ὁ πάντη ἀπίστευτος: Φιλόδ.Ρητ.1,232S.
παναπόπληκτος-ον ὁ ἐντελῶς ἀπόπληκτος, ὁ πάντη ἔκθαμβος, ἐμβρόντητος: Σωκρ.'Επιστ.36.
πανάπορος-ον μτγν. ὁ πανήπορος βλ.λ.: 'Ασκληπ.Μεταφ.421,29, 'Ησ.
παναπόστροφος-ον μτγν. ἐπὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὁ τελείως ἀντίστροφος, ὁ ὅλως ἀντίθετος: Μαν.6,295 **παναπόστροφος οἶμος.**
πανάποτμος-ον ἐπ. ὁ ὅλως ἀτυχής, ὁ τελείως δυστυχής: 'Ιλ.Ω 255 **ὢ μοι ἐγὼ πανάποτμος.**
πανάπυστος-ον Φώτ.«ὅλως ἀνήκουστος», Σουΐδ.
παναραβισμός (ὁ) νεώτ. κίνησις πολιτικὴ πρὸς ἕνωσιν εἰς ἑνιαῖον κράτος μορφῆς ὁμοσπονδιακῆς πάντων τῶν ἀραβικῶν λαῶν.
παναραβιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ παναραβισμοῦ βλ.λ.
πανάργυρος-ον ποι. ὁ ὅλος ἐξ ἀργύρου: 'Οδ.1 203 **δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον**, αὐτ.Ω 275, Σοφ.ἀπ.378,3, 'Αντίμ.15.
παναρείων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ ὅλως ἀρείων, ὁ ἄγαν ἡρωϊκός, ὁ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἥρως, κ. κτ. πληθ.: Διόσκορος ἐν Πάπ.
πανάρεστος-ον μσν. ὁ πάνυ ἀρεστός: Κεδρ. Γεώργ.1,348,16 (ἔκδ. β').
πανάρετος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἐνάρετος, ὁ ἐναρετώτατος: Φιλόδ.Ρητ.2,203S, Φίλ.1451, Λουκ.Φιλοψ.6 **ὁρᾷς αἵους ἄνδρας σοί φημι πανσόφους καὶ παναρέτους**, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.9,152, 'Επιγρ.
παναρέτως ἐπίρρ. 'Επιγρ. ὅλως ἐναρέτως.
παναρίζηλος-ον μτγν. ὁ πάντη ζηλωτός, ὁ λίαν ἀξιοζήλευτος: Διόσκορος ἐν Πάπ. **παναρίζηλος 'Αριάδνη.**
πανάριον (τὸ) (λατ.) μτγν. ἀρτοφόριον βλ.λ.: Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.1,234.
πανάριστος-ον κ. μσν., θηλ. κ. **-αρίστη** ('Επιγρ.), ὁ πάντων ἄριστος: 'Ησίοδ."Εργ.293 **οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ**, Φωκυλίδ.202 **ταύρους ὑφιτένοντας, ἀτὰρ σκυλάκων πανάριστον** (δ. γρ. πανάγριον), Φιλόδ.Ρητ.2,198S, ΑΠ 11, 394, Λουκ.Δραπ.30, Πάπ. **τῆς παναρίστης αὐτῶν μητρός**, Μηναῖ.12,1'Ωδ.1 **μακαρίζομέν σε, πανάριστε**, Πρόδρ.2,596 **εἶδες πανάριστον ἰατρόν, εἶδες λαμπρὸν τεχνίτην;**
πανάρκεια (ἡ) μτγν. τὸ πλῆρες, ἡ ἐντέλεια, ἐπὶ τῆς πανακείας βλ.λ.7): Θεολ.'Αριθμ.38.
παναρκέτα νόσος (ἡ) ποι. ἡ ὅλως βαρεῖα: Αἰσχ.Χο.70 (ἀμφ.).
παναρκής-οῦς-ές ὁ πανταρκὴς βλ.λ.: Αἰσχ.'Επτ. 166 **παναρκεῖς θεοὶ . . τέλειοι . . γᾶς τᾶσδε πυργοφύλακες** (δ. γρ. παναλκεῖς)· ‖ ἐπὶ τοῦ 'Ηλίου, ὁ τοὺς πάντας φωτίζων ὁμοίως: Καλλ.ἀπ.48,1· ‖ κ. ἐπὶ καταπλασμάτων, ὁ ἔχων μεγίστην θεραπευτικὴν ἰδιότητα ἢ δύναμιν: Λύκ.π.'Ορειβ.9,26,1.
παναρμόνιος-ον κ. νεώτ. ὁ περιλαμβάνων ἐν ἑαυτῷ πάντας τοὺς μουσικοὺς τρόπους ἢ κλίμακας, ὁ πλήρης ἁρμονίας, ὅθ. τὸ οὐδ. **παναρμόνιον** ὡς οὐσ. ἐπὶ τοῦ ὕφους τῆς μουσικῆς: Πλάτ.Πολ. 399C **οὐκ ἄρα πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ τοῖς μέλεσι**, αὐτ.404D· ‖ κ. νεώτ. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. μουσικὸν ὄργανον ἐφ' οὗ πᾶσαι αἱ ἁρμονίαι δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι: αὐτ.399D **καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια αὐλοῦ τυγχάνει ὄντα μίμημα;**, "Αλεξ.298 **τὸ παναρμόνιον τὸ καινόν**, Δίων Κ74,3· ‖ κ. ἐπὶ κινύρας: Μηναῖ.12,4'Ορθρ.Καθίσμ. **κινύρα παναρμόνιος**· **2)** μτφ. ὁ σύνθετος ἐκ πλείστων μερῶν ἁρμονικώτατα πρὸς ἄλληλα ἡρμοσμένων, ὅθ. ὁ τέλειος, ὁ ἐντελής: Πλάτ.Φαῖδρ.277C **ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους**, 'Ιάμβλ.Μυστ.5.21· ‖ **ψυχαὶ παναρμόνιοι** (ἐπὶ τοῦ 'Ομήρου καὶ τοῦ Πλάτωνος:

'Ολυμπ.Πλάτ.4W **ψυχαὶ παναρμόνιοι, διὸ παντοδαπῶς ἔστιν ἀκούειν ἀμφοτέρων·** || κ. ἐπὶ τῆς ὀρχήσεως : Λουκ.'Ορχ.72 **παναρμόνιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις·** || ὁ ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ ὑπάρχων, ὁ ἁρμονικώτατος : Πυθ.ἐν Θεολ.'Αριθμ.54, Φίλ.242 **ἀστέρων στρατιὰ παναρμόνιος,** αὐτ.136 **παναρμόνιος συζυγία τῶν τεττάρων δυνάμεων,** αὐτ.166· **3)** **παναρμόνιοι ἐρωαὶ** ἐπὶ τοῦ ὀνείρου τῶν Μουσῶν : Χρησμ.π.Πορφ.Πλωτ.22· **4)** **παναρμόνιον τετράχορδον** ἐπὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ τῶν συντρόφων του : 'Ιουλ.Καίσ.315C· **5)** τὸ οὐδ. **παναρμόνιον** ὡς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον παναρμόνιον, ἁρμονικώτατα:Φιλόστρ.Εἰκ.2,1 **παναρμόνιον ᾄδειν.**

παναρρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως, ὁ τελείως ἀκίνητος : Διον.'Αρεοπ.28Α.

πανάρρητος-ον μτγν. ὁ πάντῃ ἄρρητος, ὁ ὅλως ἀνέκφραστος, μυστικός : Συνέσ.'Υμν.2,91.

παναρχαϊκός-ή-όν 'Επιγρ. ὁ λίαν ἀρχαῖος, ὁ ἀρχαιότατος : Χρον.Λίνδ.88 **παναρχαϊκὸς πίναξ.**

πανάρχαιος-α-ον νεώτ. ὁ παναρχαῖος βλ.λ.

παναρχαῖος-α-ον μτγν. ὁ παναρχαϊκὸς βλ.λ.: Πολυδ.5,150 **παναρχαῖα γράμματα.**

πάναρχος-ον ποι. ὁ ἐπὶ πάντων ἄρχων, ὁ πανίσχυρος, παντοκράτωρ : Σοφ.ΟΚ 1293 **τοῖς σοῖς πανάρχοις οὕνεκ' ἐνθακεῖν θρόνοις.**

πανάρχων-οντος (ὁ) μτγν. ὁ ἄρχων, ὁ ἐξουσιαστὴς τῶν πάντων : Φίλ.2,452.

πανασελγῶς ἐπίρρ. μσν. πάνυ ἀσελγῶς, ἀσελγέστατα : Μεθόδ. ἐν Μαΐ.3,252.

πανασιτία (ἡ) ἀρχ. λεξ. σπάνις σίτου, ἐσφ. γρ. τοῦ σπανοσιτία : Πολυδ.1,52.

πανασκηθής-οῦς-ές 'Ησ. ὁ κατὰ πάντα ἀσκηθής, ὁ οὐδεμίαν βλάβην ὑποστάς, σῶος.

πανασμένως ἐπίρρ. 'Επιγρ. λίαν ἀσμένως, προθυμότατα : 'Επιγρ.Βοιωτ.' || μσν. κ. τὸ ὑπερθ. **πανασμενέστατα** : Τζέτζ.Χιλ.9,10.

πανάστερος-ον μσν. ὁ πλήρης ἀστέρων, ἀστερόεις, κατάστερος : Τζέτζ.Μεθ' 'Ομ.58.

πανασφάλιος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ πᾶσαν ἀσφάλειαν παρέχων, ἐπίθ. τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Μυτιλήνῃ.

πανάσωτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ὅλως ἄσωτος . Βί. Νείλου Νεωτ.97D.

πανᾶτις-ιδος (ἡ) μτγν. ποι. δ. τ. τοῦ πηνῖτις βλ.λ.

πανατρεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀτρεκής, πάνυ ἀλάνθαστος, ἀληθέστατος : 'Επιγρ. **οἶσιν μεμηλόσιν φάτιν πανατρεκῆ βοήσω,** 'Ιουλ.ΑΠ 7, 594 **πανατρεκὲς μνῆμα·** **2)** τὸ οὐδ. **πανατρεκὲς** ὡς ἐπίρρ· ἀληθέστατα : 'Απολλ.Ρ 4,1382.

παναύγεια (ἡ) μτγν. πλήρης, γενικὴ λάμψις, δθ. πηγὴ τοῦ φωτός : Φίλ.1,8 **ὑπερουράνιος ἀστὴρ πηγὴ τῶν αἰσθητῶν ἀστέρων, ἣν . . καλέσειεν ἄν τις παναύγειαν.**

παναυγής-οῦς-ές ποι. ὁ παμφαής, ὁ πανταχόθεν λάμπων, ὁλοφώτεινος : 'Ορφ.'Υμν.10,3.

πανάϋπνος-ον μτγν. ὁ τελείως ἄϋπνος : 'Οππ. 'Αλ.2,659.

παναφανής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀφανής, ὁ τελείως ἀόρατος : 'Ερατοσθ.Κατ.23.

παναφῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) ἐπ. ὁ κεχωρισμένος πάντων τῶν. συμπαικτόρων, ὁ κωλυόμενος τῆς μετὰ τῶν συνηλικιωτῶν συναναστροφῆς, δθ. φρ. **παναφήλικα τίθημί τινα** ἀποστερῶ τινα πάντων τῶν συμπαικτόρων, τῶν συντρόφων αὐτοῦ : 'Ιλ.Χ 490 **ἦμαρ ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν.**

πανάφθιτος-ον μτγν. ποι. ὁ ὅλως ἄφθιτος, ὁ τελείως ἄφθαρτος, ὁ ἀΐδιος : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,14 **πανάφθιτον ἦμαρ.**

πανάφθονος-ον πάπ. ὁ παρέχων τὰ πάντα ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ, ἐπίθ. τῆς 'Ισιδος.

παναφραδής-οῦς-ές μσν. ὁ ὅλως ἀπερίσκεπτος, ἀσυλλόγιστος : Τζέτζ.Πρὸ 'Ομ.333.

πανάφυκτος-ον μτγν. ποι. ὁ πάντῃ ἄφευκτος, ὁ ὅλως διόλου ἀναπόφευκτος : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 9,396 **πανάφυκτος βρόχος,** 'Επιγρ.

πανάφυλλος-ον ποι. ὁ ὅλως ἄφυλλος, ὁ παντελῶς φύλλων στερούμενος : 'Υμν.Δήμ.452.

παναχαιά (ἡ) μτγν. ἐπίθ. τῆς Δήμητρος λατρευομένης ὑπὸ πάντων τῶν 'Αχαιῶν : Παυσ.7,24,3 **ἐφεξῆς δὲ τῷ 'Ομαγυρίῳ Διὶ Παναχαιᾶς ἐστὶ Δήμητρος·** || ὁμ. τῆς 'Αρτέμιδος : 'Επιγρ.Δελφ.

παναχαιὶς γῆ (ἡ) μτγν. ποι. ὅλη ἡ 'Αχαΐα : 'Απολλ.Ρ 1,243· **2)** Παναχαιΐς-ίδος (ἡ) ἐπίθ. τῆς 'Αθηνᾶς ὡς λατρευομένης ἐν πάσῃ τῇ 'Αχαΐᾳ: Παυσ. 7,20,2 **καὶ 'Αθηνᾶς ναὸς ἐπίκλησιν Παναχαιΐδος.**

παναχαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὅλους τοὺς 'Αχαιοὺς ἢ εἰς ὅλην τὴν 'Αχαΐαν : **παναχαϊκὸν συνέδριον.**

παναχαιοί (οἱ) ἐπ. σύμπαντες οἱ 'Αχαιοί:'Ιλ.Β 404.

πανάχραντος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἄχραντος, ἀμόλυντος, ἀκηλίδωτος, ἄμωμος, μία τῶν τιμητικῶν προσωνυμιῶν τῆς Θεοτόκου : Μόδεστ. 3288Β, Μόσχ.Ζ 3052Α, 'Αναστ.Σιν.272Α Μηνοϊ.12, 'Ορθρ.'Ωδ.7 Θεοτ. **πύλην ἀδιόδευτον ὁ Προφήτης βλέπει σε, Παρθένε πανάχραντε.**

πανάφογος-ον μσν. ὁ πάντῃ ἄψογος ἢ ὁ ὄντως ἄψογος : 'Ερμονιακ.'Ιλ.348,16 (ἔκδ. Μαυροφρ.).

πανάώριος-ον (ὥρα) ποι. ὁ παντελῶς ἄωρος, πρόωρος, ὁ προωρισμένος εἰς πρόωρον τέλος, ὁ ἀώρως ἀποθνῄσκων, ὁ ἄμοιρος : 'Ιλ.Ω 540 **ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον·** || ἐπὶ προγμ., ὁ λίαν προώρως ἐμφανιζόμενος : Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,263, 5 **καὶ γάρ που λαγόνεσσι ῥυτὶς παναώριος ἤδη.**

πανάωρος-ον 'Επιγρ. ὁ παναώριος βλ.λ.

πανδαής-οῦς-ές μσν. ὁ παντογνώστης, ὁ λίαν πεπαιδευμένος : Τζέτζ.Χιλ.4,529.

πανδαίδαλος-ον ποι. ὁ πλουσίως καὶ μετὰ λεπτῆς τέχνης ἐξειργασμένος, γεγλυμμένος, ὁ περιτέχνως κεκοσμημένος : Πίνδ.ἀπ.75,5.

πανδαιμόνιον (τὸ) νεώτ. ὁ τόπος ἐν ᾧ πάντες οἱ δαίμονες διαμένουσιν, δθ. ἡ πρωτεύουσα τοῦ φανταστικοῦ βασιλείου τῆς Κολάσεως, ἔνθα συνέρχονται εἰς συμβούλιον οἱ δαίμονες· **2)** μτφ. μέγας θόρυβος ἐκ παντοίων φωνῶν, κρότων κτλ. μετὰ πλήρους συγχύσεως καὶ ἀταξίας.

πανδαισία (ἡ) (δαίς) κ. νεώτ. πλούσιον συμπόσιον, τελεία εὐωχία, μεγαλοπρεπὲς γεῦμα ἐν ᾧ παρατίθενται παντοῖα φαγητὰ καὶ παρευρίσκονται πάντες : 'Ηρ.5,20 **οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ ἱστιῆσθαι,** 'Αριστφ.Εἰρ.565,'Ισαῖ.ἀπ.100,Πλούτ.'Ηθ.1102Α.

πανδαίσιον (τὸ) Φώτ. «πανδαισία», Σουΐδ.

πανδἄκέτης (ὁ) (δάκνω) μτγν. ὁ πάντας δάκνων, ὁ λίαν δηκτικός, περὶ τοῦ Κάτωνος : 'Επίγρ.π.Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.1 **πυρρόν, πανδακέτην . . Πόρκιον εἰς 'Αΐδην Φερσεφόνη δέχεται.**

πανδάκρῡτος-ον ποι. ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ μεγάλης ῥοῆς δακρύων : Σοφ.Τρ.50 **κατεῖδον** (σὲ) **ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα τὴν 'Ηράκλειον ἔξοδον γοωμένην·** **2)** ὁ λίαν ἀξιοδάκρυτος, ὁ πολὺ δυστυχισμένος : Αἰσχ.'Επτ.654, Σοφ.Φιλ.689, Εὐρ. 'Ορ.976 **πανδάκρυτ' ἐφαμέρων ἔθνη πολύπονα.**

πανδάλητος-ον (δηλοῦμαι-έομαι, δάλλει) μτγν. ποι. ὁ ἐπίτριπτος βλ.λ. : 'Ιππῶν.2.

πανδαμάτωρ-ορος (ὁ,ἡ) (δαμάω) κ. νεώτ., θηλ. πανδαμάτειρα ('Ορφ.'Υμν.10,26,'Επιγρ.), ὁ τὰ πάντα δαμάζων, ὑποτάσσων, ἐπὶ τοῦ ὕπνου : 'Ιλ.Ω 5 **οὐδέ μιν ὕπνος ᾕρει πανδαμάτωρ,** 'Οδ.ι 373· || κ. νεώτ. ἐπὶ τοῦ χρόνου : Σιμων.4,5, Βακχ.12, 205, 'Επιγρ., - **ὁ πανδαμάτωρ χρόνος·** || κ. ἐπὶ δαίμονος : Σοφ.Φιλ.1467 **γνώμη τε φίλων χὠ πανδαμάτωρ δαίμων·** || κ. ἐπὶ τῆς μοίρας : 'Αριστλ. Πέπλ.43 **πανδαμάτωρ μοῖρα·** **2)** μτγν., ἐπὶ κεραυνοῦ, ὁ τὰ πάντα καταστρέφων : Λουκ.Τίμ.2 **τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα.**

πανδᾶμεί ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ πανδημεὶ βλ.λ.
πάνδᾶμος-ον δωρ. τ. τοῦ πάνδημος βλ.λ.
πανδανικά (τὰ) νεώτ. βοταν. τάξις μονοκοτυληδόνων, περιλαμβάνουσα λιμνοβίους πόας ἢ δένδρα μὲ γραμμοειδῆ φύλλα καὶ γυμνά· οἰκογ. τούτων τὰ **πανδανοειδῆ**, ὧν γένος ὁ **πάνδανος**.
πάνδειλος-ον ὁ καθ' ὅλα δείλαιος, ὁ λίαν ἄθλιος, ἀξιολύπητος : Ἐμπ.141, Ὀππ.Κυν.3,230.
πανδείμαντος-ον (δειμαίνω) ὁ τοῖς πᾶσι φοβερός : Πίνδ.ἀπ.1189 (ἀμφ.), Λυρ.Ἀδέσπ.140.
πάνδεινος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ πάντα δεινός, ὁ λίαν φοβερός, ὁ ὑπερβαλλόντως τρομερός : Πλάτ.Πολ.610D **οὐκ ἄρα πάνδεινον φανεῖται ἡ ἀδικία**, αὐτ.605C, Μέν.Σαμ.212, Δημ.1267 **πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα**, Ῥοῦφ.ἀπ.69· ‖ μτγν., νεώτ. κ. δημ (δ. τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **πάνδεινα** ὡς οὐσ. μεγάλα δεινά, μεγάλαι συμφοραί, στερήσεις, θλίψεις, βάσανα : Λουκ.Προμ.8 **καὶ πάνδεινα ἡγήσεσθαι πεπονθέναι**· **2**) ἐν ἀπροσ. ἐκφρ. **πάνδεινόν** (ἐστι) μτ. ἀπαρφ. εἶναι λίαν προσβλητικόν, λίαν ὑβριστικόν : Δημ.646 **πάνδεινον γράφειν ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν**, Φιλόδ.Ὀργ.86W· **3**) ὁ εἰς πάντα εὐφυής, ὁ ἱκανώτατος, ὁ λίαν ἐπιδέξιος : Πλάτ.Πολιτ.290B **καὶ πόλλ' ἄττα ἕτερα περὶ τὰς ἀρχὰς διαπονεῖσθαι τινὲς ἕτεροι πάνδεινοι**· ‖ κ. εἰρων. : Δημ.378 **δῆλον ὅτι πάνδεινος εἶ τις**.
πανδέκτης (ὁ) μτγν. κ. μσν., θηλ. **πανδέκτειρα**, ὁ τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ δεχόμενος : Ἱππ.Ἐπιστ.23 **κοιλίη πανδέκτειρα**· **2**) κτ. πληθ. **πανδέκται** ὄνομα καθολικῶν ἢ ἐγκυκλοπαιδικῶν λεξικῶν, οἷα συνέταξαν ὁ Τύρων καὶ ὁ Δωρόθεος : Γέλλ.13,9· **3**) ὁμ. κτ. πληθ. συλλογὴ ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἀρχαίων ῥωμαϊκῶν νομικῶν συγγραμμάτων συνταχθεῖσα ἐντολῇ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανοῦ : Κῶδ.Ἰουστιν.1,17,1,12· κ. ἑν. **πανδέκτης** : αὐτ.Εἰσ.1· **4**) λέξις τῶν Στωϊκῶν ἐν χρ. ἀντὶ τῆς λ. ἐπίρρημα βλ.λ.3) : Χαρίσ.190K· **5**) μσν. εἰδός τι πλοίου : ΚΠορφ.Ἔκθ.468,1.
πανδελέτειος-ον κωμ. λ. ὁ πανοῦργος καὶ μοχθηρὸς ὡς ὁ Πανδέλετος : Ἀριστφ.924, Σχόλ.αὐτ.
πανδέξιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ ἢ ἐν πᾶσι δεξιός, ἐπιτήδειος : Συνέσ.132B, Μετοχ.Θ 3,52.
πανδερκέτης (ὁ) ποι. ὁ πανδερκὴς βλ.λ.2) : Εὐρ. Ἠλ.1177 **Ζεῦ πανδερκέτα βροτῶν**.
πανδερκής-οῦς-ές ὁ πανταχόθεν ὁρώμενος : Βοκχ.16,70· **2**) κ. ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας βλέπων : ΑΠ 9,525,17, Κόϊντ.2,443.
πανδέτης (ὁ) πάπ. ὁ ἀσφαλῶς δέων, συνδέων, πιθ. ὀνομασία κόμβου τινός.
πανδεχής-οῦς-ές ὁ τὰ πάντα δεχόμενος, περιλαμβάνων : Πλάτ.Τίμ.51A **ἀλλ' ἀνόρατον εἶδός τι καὶ ἄμορφον, πανδεχές**, Φίλ.1,386, Πλούτ.Ἠθ. 1014D, Ὀρφ.ἀπ.315,3 **μήτηρ ἁπάντων πανδεχής**.
πανδημ(ε)ί ἐπίρρ. κ. μσν., δωρ. πανδαμ(ε)ί (Αἰσχ. Ἑπτ.296, αὐτ.Εὐμ.1038) μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ, τοῦ ὄχλου, πάντες ὁμοῦ, ἐν σώματι, ἀθρόως : Ἡρ. 6,63, αὐτ.7,120 **ὃς συνεβούλευσε Ἀβδηρίτῃσι πανδημεὶ αὐτοὺς ἐλθόντας ἐς . . τὰ ἱρά**, Θουκ. 1,126, Ἀνδοκ.3,18, Λυσ.2,49, Πλάτ.Νόμ.814A, Ἰσοκρ. 10,27, Ῥουφῖν.ΑΠ 5,43, Μηναῖ 12,6 Συνξ.Ἁγ.Νικολάου **καὶ πανδημεὶ συναθροισθέντες**· ‖ φρ. **πανδημεὶ στρατεύω** ἐκστρατεύω πανστρατιᾷ : Θουκ.5,33 **Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν**.
πανδημία (ἡ) κ. νεώτ. σύμπας ὁ δῆμος, ὁλόκληρος ὁ λαὸς πόλεώς τινος : Πλάτ.Νόμ.829B **ὅταν ὡς πανδημίαν ἐξάγειν δόξῃ τοῖς ἄρχουσιν**, Ἀριστλ.ἀπ.384, Πλούτ.Θησ.25 κήρυγμα Θησέως **γενέσθαι φασὶ πανδημίαν τινὰ καθιστάντος**· **2**) νεώτ. ἐπιδημία ἐξαπλουμένη καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἢ εἰς μεγάλην περιοχὴν αὐτῆς· **3**) ἡ δοτ. **πανδημίᾳ** ὡς ἐπίρρ. πανδημεὶ βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.607 **πανδημίᾳ γὰρ χερσὶ δεξιωνύμοις ἔφριξεν αἰθὴρ τόνδε . . λόγον**.
πανδημικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὸν χαρακτῆρα ἢ τὴν μορφὴν πανδημίας βλ.λ.2).
πανδήμιος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς σύμπαντα τὸν λαόν, ὁ κοινός, ὁ δημόσιος : Ὀδ. Σ 1 **ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ πτωχεύεσκ' Ἰθάκης** (ἐπαιτῶν παρὰ πάντων)· ‖ **πανδήμιος πόλις** ἡ πόλις μετὰ πάντων τῶν κατοίκων αὐτῆς : Σοφ.Ἀντ.1141 **ὡς βιαίας ἔχεται πανδάμιος πόλις ἐπὶ νόσου** (δ.γρ. πάνδαμος)· ‖ **πανδήμιος ἄγρη** ἄγρα παντὸς εἴδους ἰχθύων : ΑΠ 9,383,2· ‖ **πανδήμιον ἦμαρ** ἡμέρα καθ' ἣν ἅπας ὁ δῆμος, σύμπας ὁ λαὸς πανηγυρίζει : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.10,22.
πάνδημος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **πάνδᾶμος** ὁ πανδήμιος βλ.λ. : Σοφ.Αἴ.175, Εὐρ.Ἀλκ.1026 **ἀγῶνα γὰρ πάνδημον εὑρίσκω τινὰς τιθέντας**, αὐτ. Βάκχ.227, Ἐπιγρ. **πάνδημον δεῖπνον**, Πάπ. **πάνδημος ἀρχή**, Καισάρ.Δ ἐν Σάθ.3,182 **ὡς ἐπί τι πάνδημον συρρέοντες θέατρον**· ‖ νεώτ. ὁ τῇ συμμετοχῇ σύμπαντος τοῦ λαοῦ ἐπιτελούμενος ἢ ἐκδηλούμενος : **πάνδημος ἑορτασμὸς τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου**· ‖ **πάνδημος πόλις** ἅπαν τὸ πλῆθος, ἅπας ὁ λαὸς τῆς πόλεως : Σοφ.Ἀντ.7 **φασὶ πανδήμῳ πόλει κήρυγμα θεῖναι**· ‖ **πάνδημος στρατός** σύμπασα ἡ στρατιωτικὴ δύναμις : αὐτ.Αἴ.844 **μὴ φείδεσθε πανδήμου στρατοῦ**· **2**) ὁ καθολικός, ὁ γενικός : Ἀλκιδ. π. Ἀριστλ.Ρητ.1406a,26 **πάνδημος χάρις**· ‖ κ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Ἀθήναις : Ἐπιγρ.· **3**) ἐπὶ νόσων, ὁ πανδημικός : Γαλ.17(1),2· **4**) ὁ κοινός, ὁ συνήθης, ὁ λαϊκός : Ἀριστόξ.ἀπ.Ἱστ.90 **πάνδημος μουσική**, Φιλόδ. Ρητ.1,165S **ἡ πάνδημος λέξις** (ἡ κοινή, ἡ χυδαία, ἡ ὑπὸ τοῦ ὄχλου μεταχειριζομένη)· **5**) **πάνδημος ἔρως** ὁ κοινός, ὁ χυδαῖος, ὁ σαρκικός, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν οὐράνιον : Πλάτ.Συμπ.180E **ἀναγκαῖον δὴ τὸν Ἔρωτα τὸν μὲν . . πάνδημον . . καλεῖσθαι, τὸν δὲ οὐράνιον**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης : **αὐτ.181A ὁ μὲν οὖν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης**, Παυσ.1,22,3· ‖ τὸ θηλ. κ. ὡς οὐσ. ἡ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν οὐρανίαν : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 7,1 **θῦσαι μὲν τῇ πανδήμῳ δεήσει λευκὴν μηκάδα**· ‖ **πάνδημοι ἐρασταὶ** οἱ ὄντες ἐρασταὶ πολλῶν, οἱ κοινοί, οἱ δημόσιοι : Πλάτ.Συμπ.181E **χρῆν δὲ καὶ τούτους πανδήμους ἐραστὰς προσαναγκάζειν**.
πανδήμως Ἐπιγρ. κ. νεώτ. πανδημεὶ βλ.λ. : Ἐπιγρ. Μαντινείας **τοὺς ἀνθρώπους εὐώχησε πανδήμως**.
πάνδῖα (τὰ) ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμὴν τοῦ Διός· Λεξ.Ρητ.292,10 «Πάνδια· ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἤτοι ἀπὸ Πανδίας τῆς Σελήνης» : Δημ.517 **ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια**.
πανδίκαιος-ον (οἱ) μσν. δίκαιος καθ' ὅλα, δικαιότατος : Στουδ.Θεόδ.729 **πανδίκαιοι νόμοι**.
πάνδῖκος-ον (δίκη) ὁ καθ' ὅλα δίκαιος, ὁ δικαιότατος : Αἰσχ.Ἱκ.776 **πάνδικον σέβας**, Σοφ. Τρ.294 **πανδίκῳ φρενί**.
πανδίκως ἐπίρρ. μετὰ παντὸς τοῦ δικαίου, δικαιότατα : Αἰσχ.Ἑπτ.172 **κλύεται πανδίκως χειροτόνους λιτάς**, αὐτ.Χο.241, Σοφ.ΟΚ 1306 **θάνοιμι πανδίκως**, Εὐρ.Ρῆσ.720.
πανδῖονίς-ίδος (ἡ) ἡ τοῦ Πανδίονος θυγάτηρ : Ἡσίοδ.Ἔργ.568 **τὸν δὲ μετ' ὀρθογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν ἐς φάος ἀνθρώποις**· **2**) μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς ἀρχαίας Ἀττικῆς· Ἁρποκρ. «μία τῶν δέκα φυλῶν παρ' Ἀθηναίοις ἐστί, κληθεῖσα ἀπὸ Πανδίονος τοῦ Ἐριχθονίου» : Αἰσχίν.2,169 **Τεμενίδου τὸν τῆς Πανδιονίδος ταξίαρχου**.
πανδῖος-ον μτγν, θηλ. κ. **πανδία** ὁ ἐντελῶς θεῖος, ὁ θειότατος : ΨΔιοσκ 2,18 **πανδίος ῥίζα** (τὸ φυτὸν χελιδόνιον μέγα)· ‖ ἐπίθ. τῆς σελή-

νης : Μάξ.Τύρ.146 **δεικήλῳ δ' ἐνὶ τῷδε φάοι πανδῖα Σελήνη,** αὐτ.123.

πανδόκεια (ἡ) μτγν. κ. **πανδόκια** ('Επιγρ.) ἡ πανδοκεύτρια, ἡ ξενοδόχος : 'Ηρωδιαν.1,248, Χοιροβ. ἐν 'Αν.'Οξ.2,190,10 «βασιλεὺς βασίλεια, πανδοκεὺς πανδόκεια, λέγεται δὲ καὶ πανδοκεύτρια».

πανδοκεία (ἡ) τὸ ἔργον τοῦ πανδοκέως, τοῦ ξενοδόχου : Πλάτ.Νόμ.918D **πάντα τὰ περὶ τὴν .. πανδοκείαν γένη διαβέβληταί τε καὶ ἐν αἰσχροῖς γέγονεν ὀνείδεσιν,** Πολυδ.7,16.

πανδοκεῖον (τὸ) κ. **πανδοκίον** ('Ησ.), μτγν. **πανδοχεῖον** Φρύν.307 «πανδοχεῖον, οἱ διὰ τοῦ χ λέγοντες ἁμαρτάνουσιν· διὰ γὰρ τοῦ κ χρὴ λέγειν πανδοκεῖον», οἰκία, ἐν ᾗ καταλύουσι παντὸς εἴδους ξένοι, ξενοδοχεῖον, χάνι· Φώτ.377,10 «πανδοκεῖον· καταγώγιον, τὸ διδόμενον μισθοῦ στεγανόμιον· λέγεται καὶ διὰ τοῦ χῖ διὰ τὴν τῶν στοιχείων συγγένειαν» : 'Αριστφ.Βάτρ.550 **ὅς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε ἑκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγ' ἡμῶν,** Δημ.390 **ἐν τῷ πανδοκείῳ τῷ πρὸ τοῦ Διοσκορείου .. ἐνταῦθα ἐγίγνοντο οἱ ὅρκοι,** Αἰσχίν.2,97, Πολύβ.2,15,5 **ποιοῦνται γὰρ τὰς καταλύσεις οἱ διοδεύοντες τὴν χώραν ἐν τοῖς πανδοκείοις.**

πανδοκεύς-έως (ὁ) κ. **πανδοχεύς** (ΚΔΛουκ.10,35) ὁ πάντας τοὺς ἐρχομένους δεχόμενος, ὁ ξενοδόχος : Πλάτ.Νόμ.918B **καὶ μισθωτὸς καὶ πανδοκεὺς καὶ ἄλλα,** Πολύβ.2,15,6 **ὡς μὲν οὖν ἐπὶ τὰ πολὺ παρίενται τοὺς καταλύτας οἱ πανδοκεῖς,** Πλούτ.'Ηθ.234E· ‖ κ. μτφ. : Πλάτ.Πολ.580A **πάσης κακίας πανδοκεῖ τε καὶ τροφεῖ,** Λυκόφρ.655 **πρόπαντας ῞Αδης πανδοκεὺς ἀγρεύσεται.**

πανδόκευσις-εως (ἡ) (πανδοκεύω) ἡ πανδοκεία βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.842D **ναυκληρικῶν μὲν γὰρ .. καὶ πανδοκεύσεων .. καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ πολλὰ ἀπήλλακται.**

πανδοκευτής (ὁ) (πανδοκεύω) πάπ., θηλ. **πανδοκεύτρια** ὁ πανδοκεύς, ὁ ξενοδόχος.

πανδοκεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ πανδοκευτής, ἡ ξενοδόχος : 'Αριστφ.Βάτρ.114 **τούτους φράσον μοι, λιμένας, .. πανδοκευτρίας, ὅπου κόρεις ὀλίγιστοι,** αὐτ.Πλ.426, Δίων Κ 46,6· **2)** μτφ. ἐπὶ τῆς φαλαίνης, ἡ ἑτοίμη νὰ καταβροχθίσῃ τὰ πάντα : 'Αριστφ.Σφ.35 **κἄπειτα τούτοις τοῖς προβάτοισι μούδόκει δημηγορεῖν φάλαινα πανδοκεύτρια.**

πανδοκεύω (πάνδοκος) δέχομαι καὶ περιποιοῦμαι ξένον, ξενίζω : 'Ηρ.4,95 **πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους καὶ εὐωχέοντα,** Πλάτ.Νόμ.918E **πανδοκεῦσαι τοὺς πανταχῇ ἀρίστους ἄνδρας ἐπί τινα χρόνον·** ‖ κ. ἀπολ. διατηρῶ πανδοκεῖον, ξενοδοχεῖον : Θεόφρ.Χαρ.6,5 **δεινὸς δὲ καὶ πανδοκεῦσαι .. καὶ μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμάσαι·** κ. παθ. : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,53 **ὅσα μέρη πανδοκεύεται** (ἔχουσι πανδοκεῖα καὶ κατοικοῦνται ἀκόμη)· **2)** ρηματ.π. πανδόκευσις, πανδοκευτής, πανδοκεύτρια.

πανδόκια (ἡ) 'Επιγρ. ἄ. πανδόκεια βλ.λ. : **Δεκομία Συρίσκα πανδόκια χρηστὰ χαῖρε.**

πανδόκισσα (ἡ) μσν. ἡ πανδοκεύτρια, ἡ ξενοδόχος : Στέφ.Βυζ. ἐν λ. Καππαδοκία.

πάνδοκος-ον (δέχομαι) κ. **πανδόκος** ἐπὶ τοῦ πορθμείου τοῦ Χάρωνος, ὁ τοὺς πάντας δεχόμενος, ὁ τοῖς πᾶσι κοινός : Αἰσχ.'Επτ.860 **θεωρίδα .. ἀνάλιον, πάνδοκον·** ‖ κ. ἐπὶ τῶν ἱερῶν τόπων τῆς 'Ηλιδας καὶ τῶν Δελφῶν : Πίνδ.Ο 3,17 **πανδόκῳ ἄλσει,** αὐτ.Ο 4,17, αὐτ.Π 8,61 **πάνδοκον ναὸν εὐκλέα διανέμων Πυθῶνος ἐν γυάλοις,** Σοφ.άπ 274 **πάνδοκος ξενόστασις·** ‖ κ.μτ. γενικ. : Αἰσχ.Χο.662 **ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων.**

πανδοκῶ-έω ἄ. πανδοκεύω βλ.λ., ξενίζω : Τιμοκρ.1,10 **'Ισθμοῖ δ' ἐπανδόκει γελοίως·** **2)** μτφ. λαμβάνω ἐπάνω μου, ἀναλαμβάνω : Αἰσχ.'Επτ.18 **ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον.**

πάνδοξ-δοχος (ὁ) 'Ησ. «ὁ ἐν πανδοχ(ε)ίῳ οἰκῶν».

πανδοξία (ἡ) ἡ πλήρης, ἐντελὴς δόξα : Πίνδ.Ν 1,11 **ἔστι δ' ἐν εὐτυχίᾳ πανδοξίας ἄκρον.**

πανδόξως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης δόξης, ἐν πάσῃ δόξῃ : Κύριλλ.1,383.

πανδορκία (ἡ) μσν. τὸ πάντα δέρκεσθαι, τὸ εἶναί τινα πανόπτην : Φιλῆς 1,391.

πανδοσία (ἡ) κ. μον. ἡ εἰς πάντας ἑαυτὴν παρέχουσα, ἡ πόρνη : 'Ανακρ.156, Κωμ.'Αδέσπ.1352, Εὐστ.862,45 **εἰ δὲ καὶ πανδοσία ἡ τοιαύτη ἐλέγετο πρὸς παίγνιον τῆς Πανδώρας .. ἄλλου τοῦτο λόγου,** αὐτ.1082,40.

πάνδουλος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα, ἐν πᾶσι δοῦλος : Ρουφῖν.'Επιγρ.ΑΠ 5,21 **ταῦρον ὑποζεύξας εἰς πόθον αὐτόμολον, αὐτοθελῆ, πάνδουλον,** Μαν.4,602 **πανδούλους .. ὁμόζυγα λατρεύοντας.**

πανδοῦρα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **πανδούρα** μουσικὸν ὄργανον, ἔχον τρεῖς χορδάς, ἄ. πανδουρίς, πάνδουρος· Πολυδ.4,60 «τρίχορδον δέ, ὅπερ 'Ασσύριοι πανδοῦραν ὠνόμαζον», 'Ησ. «πανδοῦρα ἢ πανδουρίς· ὄργανον μουσικόν» : 'Αθήν.4,184A **κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης.**

πανδουρᾶς (ὁ) νεώτ. κ.δημ. μουσ. ὄργανον πολύχορδον τῆς οἰκογ. τοῦ λαούτου· πρβλ. πανδοῦρα.

πανδουρίζω μσν. παίζω τὴν πανδοῦραν : Hist. Ang.Elag.32· **2)** ρηματ.π. πανδουριστής.

πανδούριον (τὸ) λεξ. ὑποκορ. τοῦ πανδοῦρα βλ.λ. : 'Ησ. ἐν λ. πηκτίς **σύριγγες ἐκ καλάμων πανδούρια·** **2)** (πᾶν δείρω, ἐκδέρω) Ζωναρ.1512 «πανδούριον· μάχαιρα σφακτική».

πανδουρίς-ίδος (ἡ) γλωσσ. κ. λεξ. ἄ. πανδοῦρα.

πανδουριστής (ἡ) (πανδουρίζω) μτγν. ὁ παίζων πανδοῦραν βλ.λ. : Εὔφορ.άπ.'Ιστ.8 **ναβλισταί, καὶ πανδουρισταί, καὶ σαμβυκισταί.**

πανδοῦροι (οἱ) νεώτ. ἄτακτοι ἔνοπλοι μισθοφόροι δρῶντες ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 18 αἰ.

πάνδουρος (ὁ) μτγν. κ. **φάνδουρος** ἡ πανδοῦρα βλ.λ. : Εὔφορ.π.'Αθήν.4,183F **τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου·** ‖ 'Ησ. «πάνδουρος· ὁ μεταχειριζόμενος αὐτὸ (πανδουρίδα)».

πανδοχεῖον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἄ. πανδοκεῖον, τὸ ξενοδοχεῖον, τὸ χάνι : Θεόφρ.Λίθ.53 (κῶδ.), Στράβ.5,3,9 **κάτεισιν ἐπὶ 'Αλγιδον πολίχνιον καὶ Πικτὰς πανδοχεῖα,** αὐτ.12,8,7, ΚΔ Λουκ.10,34 **ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.**

πανδοχεῖος-ον (δέχομαι) μσν. ὁ τοὺς πάντας δεχόμενος, ἄ. πάνδοκος : Διγεν.'Ακρ.4710 **πῶς ἄφνω σὲ κατέπιεν ὁ πανδοχεῖος ᾅδης·** ‖ τὸ οὐδ. πανδοχεῖον ὡς οὐσ. βλ.λ.

πανδοχεύς-έως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἄ. πανδοκεὺς βλ.λ., ὁ ξενοδόχος· 'Ησ. «πανδοχεύς, ἐπιδέξιος, ὁ πάντας δεχόμενος» : ΚΔ Λουκ.10,35 **ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ.**

πανδοχεύω μτγν. ἄ. πανδοκεύω βλ.λ. : Γρηγ. Νύσσ.1,689B **πανδοχεύει ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀχώρητον.**

πανδοχής-οῦς-ές μσν. ὁ πανδεχὴς βλ.λ. : Μιχ. 'Ακομ.1,77, Νικήτ.Εὐγ.8,205 **πανδοχὲς σφαίρωμα.**

πάνδοχος-ον μτγν. κ. **πανδόχος** ἄ. πάνδοκος βλ.λ. : Λυκόφρ.655 (δ.γρ.)· πρβλ.Λοβέκ.Φρύν.307.

πανδρεύω δημ. προφ. κ. **παντρεύω** ὑπανδρεύω βλ.λ. : Βιζυην.Μεταμορφ.5 **κι εὑρῆκε καὶ τὰ πάνδρεφε σ' ἀνθρώπους μὲ κεφάλι.**

πανδρολόγημα (τὸ) δημ. ἄ. παντρολόγημα βλ.λ.

πανδρολογῶ δημ. ἄ. παντρολογῶ βλ.λ.

πανδρόσειον (τὸ) 'Επιγρ. ὁ ναὸς τῆς Πανδρόσου θυγατρὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς 'Αγραύλου· πρβλ.Παυσ.1,27,2.

πανδύναμος-ον μτγν. ὁ παντοδύναμος : **Πρόκλ.** Πλάτ.Θεολ.4,27.

πανδυνάστειρα (ἡ) 'Επιγρ. ἡ δυναστεύουσα ἐπὶ πόντων : **πανδυνάστειρα ἄνασσα.**

πάνδυρτος-ον ποι. ἀντὶ πανόδυρτος, ὁ ὑπὸ πάντων ὀδυρόμενος, ὁ θρηνώδης : Αἰσχ.Πέρσ.940 **ἴετ' αἰανῆ πάνδυρτον δύσθροον αὐδάν,** Εὐρ.'Εκ.212 κλαίω πανδύρτοις θρήνοις' **2**) ἐπὶ τῆς ἀηδόνος, ἡ ἀπαύστως ὀδυρομένη : Σοφ.'Ηλ.1077 **ἁ πάνδυρτος ἀηδών.**

πανδυσία (ἡ) μτγν., ἰων. **-ίη,** ἐπὶ ἀστέρος, ἡ παντελὴς δύσις : Λεωνίδ.Ταρ.7,273 **δνοφερῆς κύματα πανδυσίης ἔβλαψ' 'Ωρίωνος.**

πανδώρα (ἡ) κ. νεώτ. ὄνομ. τῆς Γῆς, ἡ τὰ πάντα δωρουμένη, δίδουσα· 'Ησ. «πανδώρα ἡ γῆ, ὅτι τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντα δωρεῖται, ἀφ' οὗ καὶ ζείδωρος καὶ ἀνησιδώρα» : 'Αριστφ.'Ορν.971 **πρῶτον Πανδώρᾳ θῦσαι λευκότριχα κριόν,** Φίλ.Ι,32 **παμμήτορα, καὶ καρποφόρον, καὶ πανδώραν' 2**) παθ. ὡς κύρ. ὄν. ἡ πρώτη γυνή, πλασθεῖσα ὑπὸ τοῦ 'Ηφαίστου τῇ διαταγῇ τοῦ Διὸς καὶ λαβοῦσα δῶρα παρὰ πάντων τῶν θεῶν, ὅπως ἑλκύσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ 'Επιμηθέως : 'Ησίοδ.'Εργ.81 **ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα Πανδώρην, ὅτι πάντες 'Ολύμπια δώματ' ἔχοντες δῶρον ἐδώρησαν' 3**) νεώτ. εἶδος πανδουρᾶ, ἁ. μπαντούρα βλ.λ.

πάνδωρος-ον ἐπίθ. τῆς γῆς, ὁ τὰ πάντα δωρούμενος, παρέχων, ὁ γενναιόδωρος : Βακχ.ἀπ 20,4 **ἁ πάνδωρος αἶσα,** 'Οππ.Κυν.Ι,12 **πάνδωρος ἄρουρα'** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ Διός : Κλεάνθ.Ι,32 **πάνδωρος Ζεύς.**

πανδώτειρα (ἡ) ἐπίθ. τῆς γῆς κ. τῆς φύσεως, ἡ τὰ πάντα διδοῦσα : 'Ορφ.'Υμν.10,16 **πανδώτειρα φύσις,** αὐτ.40,3 **πανδώτειρα Δημήτηρ.**

πανεγγύησις-εως (ἡ) μτγν. ἐγγύησις ὑπὲρ πάντων ἢ διὰ πάντα : Οἰνόμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.223Β **πανεγγύησις θεία.**

πανεγωϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία, καθ' ἣν πᾶσαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἀτόμου πρέπει νὰ πηγάζωσιν **ἐκ** τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ἐγωϊσμοῦ.

πανεθνεὶ ἐπίρρ. μτγν. κ. **πανεθνί** (ΠΔ Σοφ.Σαλ. 19,8) μετὰ παντὸς τοῦ ἔθνους, μεθ' ὅλου τοῦ λαοῦ : Στράβ.5,Ι,6 **πολεμοῦντες πρὸς Δάκας, ἕως ἀπώλοντο πανεθνεί.**

πανεθνί ἐπίρρ. μτγν. ἁ. πανεθνεὶ βλ.λ. : ΠΔ Σαλ. 19,8 **δι' οὗ πανεθνὶ διῆλθον.**

πάνεια (ἡ) 'Ησ. «κεχαρτασμένη».

πανειδάτος-ον μτγν. ὁ συνιστάμενος **ἐκ** παντὸς εἴδους ἐδεσμάτων : Κόϊντ.Ι,88.

πανείδεος-ον μτγν. ὁ πανειδὴς βλ.λ. : Ζώσ.'Αλχ. 205Β, Διον.'Αρεοπ.729 **ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν πάνσχημον καὶ ἄμορφον, καὶ πανείδεον καὶ ἀκαλλῆ.**

πανειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ πᾶσαν μορφὴν λαμβάνων ἢ ἔχων, **ὁ ἐξ** ὅλων τῶν εἰδῶν συνιστάμενος : Θεολ.'Αριθμ.4,28 **μονὰς . . ἀρρήτῳ τινὶ φύσει πανειδὴς οὖσα.**

πανεικέλιος-ον (εἴκελος) μτγν. ἁ. πανείκελος βλ.λ. : Μαν.2,494.

πανείκελος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν ὅμοιός τινι : 'Οππ.Κυν.Ι,434 **τὸν μὲν γάρ τε κύνεσσι πανείκελον ὠπήσαιο μείζοσι ποιμενικοῖς'** ‖ κ. μτ. δοτ. : ΑΠ 9,699 **γάλακτι πανείκελα ῥεύματα πηγῆς'** ‖ κ. μτ. γενικ. : 'Ορφ.Λιθ.203 **ἰχὼρ πανείκελος γάλακτος'** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. **πανείκελον** ὡς ἐπίρρ. : Καλλ.Αἴτ. ἐν Πάπ.

πανεῖον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν σατύριον : 'Απουλ.15.

πάνειος-α-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Πᾶνα, ὁ πανικός : Αἰν.Τακτ.27,1 **τοὺς περὶ τὴν πόλιν ἢ στρατόπεδα ἐξαίφνης θορύβους καὶ φόβους γενομένους νυκτὸς ἢ μεθ' ἡμέραν, ἅπερ ὑπό τινων καλεῖται πάνεια, ἔστι δὲ τὸ ὄνομα Πελοποννήσιον, καὶ μάλιστα 'Αρκαδικόν' 2**) τὸ Πάνειον ὡς οὐσ. ναὸς τοῦ Πανός : Στράβ.9,Ι,21, αὐτ 17,Ι,10 **ἔστι δὲ καὶ Πάνειον, ὕψος τι χειροποίητον στροβιλοειδὲς ἐμφερὲς ὄχθῳ πετρώδει διὰ κοχλίου τὴν ἀνάβασιν ἔχον' 3**) 'Επιγρ. **τὰ Πάνεια** ὡς οὐσ. ἑορτὴ τοῦ Πανὸς ἐν Δήλῳ.

πανείπας 'Ησ. «ἀναιδής».

πανεκλελεγμένος-η-ον μσν. **ὁ** πάνυ ἐκλεκτός : 'Ιω.Διάκ.'Ανδριανοπ.200.

πανεκλελεγμένως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πάνυ ἐκλεκτόν : 'Ιω.Διάκ.'Αδριανοπ.201.

πανέκφρων-ονος-ον μσν. ὁ ὅλως, ἐντελῶς ἔκφρων : Στουδ.Θεόδ. ἐν Μi.5,52.

πανελεήμων-ονος-ον μτγν. ὁ πανοικτίρμων : 'Ιω.Χρυσ.3,553, Πάπ. **τοῦ πανελεήμονος Θεοῦ.**

πανελευθερία (ἡ) 'Επιγρ. ἐλευθερία ἐν πᾶσι, πλήρης ἐλευθερία.

πανελεύθερος-ον κ.μσν. ὁ ὅλως ἐλεύθερος : 'Ελλ. 'Επιγράμμ.640, ΑΠλ.5,338 **πανελεύθερος γενέθλη.**

πανέλληνες-ων (οἱ) κ. νεώτ. πάντες οἱ 'Ελληνες : 'Ιλ.8 530 **ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ 'Αχαιούς,** 'Ησίοδ.'Εργ.528 **βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει,** Εὐρ.'Ικ.526 **τὸν Πανελλήνων νόμον σῴζων,** Στράβ.8,6,6 **ὡς Πανελλήνων ὀϊζὺς ἐς Θάσον συνέδραμεν.**

πανελληνιάς-άδος (ἡ) 'Επιγρ. ἑορτασμὸς **τῶν** Πανελληνίων.

πανελλήνιος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς 'Ελληνας ἢ πᾶσαν τὴν 'Ελλάδα : 'Επιγρ. πανελλήνιος **ἀγών, - πανελλήνιος ἐξέγερσις κατὰ τῆς κυβερνήσεως'** ‖ κ. ἐπίρρ. **-ίως' 2**) τὸ ἀρσ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ ὑπέρτατος θεὸς συμπάντων τῶν 'Ελλήνων : Παυσ. Ι,18,9 **ναὸν 'Ηρας καὶ Διὸς Πανελληνίου καὶ θεοῖς τοῖς πᾶσιν ἱερὸν κοινόν,** αὐτ.2,29,8' **3**) **τὸ Πανελλήνιον** ὡς οὐσ. ἱερὸν τοῦ Διὸς ἐν Αἰγίνῃ ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ : Παυσ.2,30,4 **τὸ δὲ Πανελλήνιον, ὅτι μὴ τοῦ Διὸς τὸ ἱερόν, ἄλλο τὸ ὄρος ἀξιόλογον εἶχεν οὐδέν' 4**) σωματεῖον τῶν ἡνωμένων 'Ελλήνων, ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ 'Αδριανοῦ, οὗ τὰ μέλη ἐκαλοῦντο Πανέλληνες : 'Επιγρ. **τὸ κοινὸν τοῦ Πανελληνίου' 5**) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν 'Ελλήνων, ὅλη ἡ 'Ελλάς : **εἶναι εὐφήμως** γνωστὸς **ἀνὰ τὸ πανελλήνιον' 6**) 'Επιγρ. **τὰ Πανελλήνια** ὡς οὐσ. ἡ ἑορτὴ τῶν ἡνωμένων 'Ελλήνων ἱδρυθεῖσα ἐπὶ αὐτοκράτορος 'Αδριανοῦ : Φιλόστρ.'Απόλλ.2,Ι,5.

πανέλοψ-οπος (ὁ) δωρ. **κ.** αἰολ. ἀντὶ πηνέλοψ βλ.λ. : 'Αλκ.84, 'Ιβυκ.8.

πανέμνοστος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν νόστιμος, ὁ νοστιμώτατος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 136,2 **πανέμνοστα κορίτσια, βγῆκαν νὰ περπατήσουνε,** Μαλακ.Συντρ.27,2 **ἡ ῥήγισσα τρελλάθηκε μ' ἕνα πανέμνοστον ἀγόρι.**

πανεμφαής-οῦς-ές μτγν. ὁ πᾶσι φέγγων, φωτίζων, ὁ λαμπρότατος : 'Ιω.Γεωμ.3,59.

πανεμφερής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐντελῶς ὅμοιος : Τζέτζ.Χιλ.8,419, Πρόδρ.38.

πανέμφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς σοφός, ὁ σοφώτατος : 'Ηλιόδ.Μυστ.Ι,32.

πανέμφυτος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἔμφυτος, ὁ κατάφυτος : 'Επιφάν.2,162D.

πανένδικος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς δίκαιος, ὁ δικαιότατος : Γρηγ.Ναζ.2,207.

πανένδοξος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς ἔνδοξος, περίφημος : Μηναῖ.5,12 Θεοτ. **καλλιμάρτυς πανένδοξε,** Μάξ.'Ομολ.1252D, Νικήτ.Παφλ.573D, ASS Αὐγούστου 2,445,24, αὐτ.Σεπτεμβρίου 5,282,66 **χαίροις, Εὐφημία πανένδοξε.**

πανενθεϊσμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. δόγμα καθ' ὃ θεὸς καὶ κόσμος δὲν ταυτίζονται, ἀλλ' ὁ κόσμος περιέχεται ἐν τῷ θεῷ, χωρὶς ἡ θεία οὐσία νὰ ἐξαντλῆται ἐν τῷ κόσμῳ.

πανεντελής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς τέλειος : 'Αν.'Οξ.3,322, Τζέτζ. ἐν 'Αν.Κρ.3,222,19 **πόδας τετρασυλλάβους ἀνελλιπεῖς, πανεντελεῖς.**

πανέντιμος-ον μσν. ὁ πάνυ ἔντιμος : Εὐστ. Πον.336,77' **κ.** ὑπερθ. : 'Ανν.Κομν.84.

πανεξαίρετος-ον μσν. ὁ πάνυ ἐξαίρετος : Ἑρμονιακ.Ἰλ.217, Βέλθ.Χρυσ.373, Διήγ.Ἀχιλλ.405 **καὶ** ἀλλάγια πανεξαίρετα **δωρεῖ καὶ δίδει.**

πανέξαλλος-ον Ἡσ. «ἐν πᾶσιν ἀλλότριος».

πανέξοχος-ον ὁ πάνυ, ὁ λίαν ἔξοχος. Ὀρφ. Ἀργ.80 **εἰμὶ δ' ἐγὼ** Μινύῃσι πανέξοχον **αἷμα λελογχώς,** Μαν.2,30 **πανέξοχοι .. πάντων,** Ὀππ.Κυν.1, 477, Ἐπιγρ. **ἐν μούσαισι πανέξοχος.**

πανεξόχως ἐπίρρ. πάπ. κατὰ τρόπον πανέξοχον, ἐξοχώτατα : **τῆς πανεξόχως βελτίστου ὑπερφυοῦς ὑμῶν ἐξουσίας.**

πανεορτεύω Ἐπιγρ. πιθ. πανηγυρίζω πανίερον ἑορτήν.

πανέορτας-ον μτγν. ὁ πανταχοῦ, ὁ λίαν ἑορταζόμενος : Φίλ.2,477,2 **τὴν ἑβδόμην πανίερόν τινα καὶ πανέορτον νομίζοντες εἶναι,** ΨΧρυσ.12, 1053 **ἡμέρα πανηγυρικὴ καὶ πανέορτος,** Μηναῖ. 12,6 Ἑσπερ. **τὴν .. πανέορτον μνήμην σου.**

πανεπάρκιος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐπαρκὴς εἰς πάντα, κατὰ πάντα : Ἐπιγρ.π.Σουΐδ. ἐν λ. Παλαμήδης **εἴη μοι βίος πανεπάρκιος.**

πανεπαφροδισία (ἡ) μσν. ἡ ἐντελὴς ἐπαφροδισία, ἐρασμιότης : Εὐστ.1598,6 **πανεπαφροδισίας καὶ χάριτος μεστόν.**

πανεπέραστος-ον μσν. ὁ λίαν, ἐν πᾶσιν ἐραστός : Κεδρ.Γεώργ.1,381,16.

πανεπήκοος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἐπακούων τὰς παρακλήσεις πάντων : **πανεπήκοος θεός.**

πᾰνεπήρᾰτος-ον Ἐπιγρ. ὁ λίαν ἐράσμιος, ἀγαπητός : **Χαρίτων εἶδος πανεπηράτων.**

πᾰνεπήτρῖμος-ον μτγν. ὁ λίαν πυκνῶς ὑφασμένος· || μτφ. ἐπὶ χιόνος, ὁ πάνυ ἀθρόος, ὁ πυκνότατος : Ὀππ.Κυν.3,172 **ἑσπερίου ζεφύρου πανεπήτριμα χευαμένοιο.**

πᾰνεπίθῡμος-ον μτγν. ὁ πάνυ πλεονέκτης, ὁ τῶν πάντων ἐπιθυμῶν : Πολ.Φυσ.245.

πᾰνεπίκλοπος-ον μτγν. ὁ σφόδρα πανοῦργος, ὁ πάνυ δόλιος : Ὀππ.Κυν.2,28.

πανεπίσκοπος-ον μτγν. ὁ πάντα σκοπῶν, παρατηρῶν, ὁ παντόπτης : Γαιτ.ΑΠ 7,245, Μαν.4,95 **ἐπὴν .. γονίμην ὥρην πανεπίσκοπα φέγγεα βάλλῃ τοξότεω,** Κλήμ.Ἀλ.837.

πανεπιστημιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἢ τοὺς εἰς αὐτὸ διδάσκοντας ἢ φοιτῶντας : **πανεπιστημιακὰ ἐργαστήρια - σπουδαὶ-παραδόσεις·** || ἐπίρρ.-**ῶς.**

πανεπιστήμιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα, ἐν ᾧ εἰς συμπληρώσαντας τὴν ἐγκύκλιον παίδευσιν (τελειοφοίτους γυμνασίου) καὶ εἰς ἐπιστήμην ἐπιδιδομένους διδάσκονται κατὰ σχολὰς αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰδικώτερον οἱ κλάδοι τούτων οἱ ἐν τῇ κοινωνικῇ πράξει ἐφηρμοσμένοι· ἡ διδασκαλία αὕτη γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει κρατικῶς κεκυρωμένου προγράμματος, καθορίζοντος τὸ περιεχόμενον τῆς ὑφ' ἑκάστου εἰδικοῦ καθηγητοῦ διδασκαλίας, τὸν χρόνον φοιτήσεως τῶν διδασκομένων (φοιτητῶν) καὶ τὸν τρόπον ἐξετάσεως ἑκάστου τούτων πρὸς βεβαίωσιν τῆς καταρτίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ εἰδικῇ ἐπιστήμῃ, ἣν ἐσπούδασε καὶ ἀπονομὴν οὕτω πτυχίου παρέχοντος τὸ δικαίωμα τῆς ἐνασκήσεως τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἰδιωτικῶς ἢ ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ· **2)** συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων (καθηγητῶν καὶ μαθητῶν) ἐν τῷ πανεπιστημίῳ· **3)** ὁμ. τὸ κτίριον ἢ τὰ κτίρια ὅπου γίνεται ἡ πανεπιστημιακὴ ἐκπαίδευσις.

πανεπιστημοσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ εὐρεῖα, ἡ οἱονεὶ καθολικὴ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις εἰδημοσύνη, γνῶσις.

πανεπιστήμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα ἐπιστάμενος, ὁ τὰ πάντα ἐννοῶν, ὁ παντογνώστης : Γαλ.16,324, Σχόλ.Πλάτ.Φαῖδρ.261D· **2)** νεώτ. ὁ ἔχων πανεπιστημοσύνην βλ.λ.

πανεπιτήδειος ον μσν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὁ πάνυ ἐπιτήδειος : Βέλθ.Χρυσ.320.

πανεπίφρων-ονας-ον μτγν. ὁ ἐν πᾶσιν ἔχων ἐπιφροσύνην βλ.λ., προσοχήν, μέριμναν, ὁ τὰ πάντα παρατηρῶν· || τὸ οὐδ. κτ. πληθ. -α δόλια, πονηρὰ τεχνάσματα : Ὀππ.Κυν.1,328.

πᾰνεπόπτης (ὁ) μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐποπτεύων, ἐπισκοπῶν, ὁ πανεπίσκοπος : ΠΔ Μακκ.2,9,5 **ὁ πανεπόπτης κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀοράτῳ πληγῇ** (δ.γρ.), Χρησμ. Σιβ. ἐν Προοιμ.4.

πᾰνεπόρφνιος-ον (ἐπί, ὄρφνη) μτγν. ὁ δι' ὅλης τῆς νυκτός : Λεωνίδ.Ταρ.ΑΠ 5,205 **σὺν ᾧ πανεπόρφνιος ἠῶ ηὔγασ' ἐν αὐλείοις οὐ κοπιῶσα θύραις.**

πᾰνεπόψιος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐφορῶν, ὁ πανεπίσκοπος : Νόνν.Δ 9,133.

πανεπώπης (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πανεπόπτης βλ.λ. : **Ζηνὶ Θεῶν ὑπάτῳ πανεπώπῃ.**

πανεράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ πανέρι βλ.λ.

πανεράς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευαστὴς πανεριῶν.

πανεράσμιος-α-ον μσν. ὁ πάνυ ἐράσμιος, ἀγαπητός : Μιχ.Σύγκ. εἰς Διον.Ἀρεοπ.386,6.

πανέραστος (ὁ) μτγν. λίθος τις τῶν πολυτίμων, ἄ. πανέρως : Πλίν.ΦΙ 37,178.

πανεργέτης (ὁ) ἐπὶ τοῦ Διός, ὁ τὰ πάντα ἐργαζόμενος, διαπράττων : Αἰσχ.Ἀγ.1486 **διαὶ Διὸς παναιτίου πανεργέτα.**

πανερημία (ἡ) νεώτ. ἡ παντελὴς ἐρημία.

πᾰνέρημος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ χωρῶν, πόλεων, οἴκων, ὁ παντελῶς ἔρημος, ὁ ρημαγμένος : Στράβ.17,1,27 **νυνὶ μὲν οὖν ἐστι πανέρημος ἡ πόλις,** Λουκ.Νεκρ.Δ 27,2 **τὰ περὶ τὰς Ἐλευθερὰς χωρία πανέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων,** Πάπ. **πανερήμου οὔσης τῆς κώμης·** || νεώτ. ποι. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ ὅλως ἔρημος ἀπὸ πλοῖα : Κάλβ. Ὠδ.18,8 **πανέρημος, ξεσκέπαστη | ἀστράπτει τώρα ἡ πλάτη τῶν ὑδάτων.**

πανεριά (ἡ) δημ. τὸ περιεχόμενον ἑνὸς πανερίου, ὅσον δύναται νὰ χωρέσῃ ἕνα πανέρι.

πανέρι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κάλαθος ἰδ. εὐρὺς καὶ ὀβαθής, κάνιστρον, κοφίνι : Κρυστ.Γκόλφω 66 **χλόη μαλακή, βρύσες κρυερές,** πανέρια.

πανέρμος-η-ο δημ. ὁ πανέρημος βλ.λ. : Σολωμ.Ἐλ.Πολ.Σχεδ.3,4 **τὰ μάτια ταῦτα νὰ σ' ἰδοῦν μέσ' στὸ πανέρμο δάσος,** Κρυστ.ἡ Ἁρπαγὴ 99 **τέτοια ἐδιάλεξα ὁ δύστυχος | νύχτα σιγαλή, συγνεφιάρα, πανέρμην.**

πανέρως-ωτος (ὁ) μτγν. ἄ. πανέραστος βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 37,178.

πᾰνεσθλος-ον μσν. ὁ πάνυ ἐσθλός : ASS Σεπτεμβρίου 5,274C **ταῖς σαῖς θαρρήσας πανέσθλοις εὐχαῖς.**

πᾰνέσπερος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ δι' ὅλης ἑσπέρας διορκῶν : Μνασάλκ.ΑΠ 7,194 **πανέσπερον ὕμνον ἀείδειν.**

πανέστιος-ον (ἑστία) μτγν. ὁ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας μετοικιζόμενος : Πλούτ.Σόλ.24 **πανεστίοις Ἀθήναζε μετοικιζομένοις ἐπὶ τέχνῃ,** Ἰω. Χρυσ.1,99 **πανέστιον ὀνατρέφας.**

πᾰνέσχᾰτος-ον μτγν. ποι. κ. νεώτ. ὁ πάντων ἔσχατος : Ἀπολλ.Ρ 4,308.

πάνετες (ἔτος) ἐπίρρ. καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὁλόχρονα : Πίνδ.Π 1,20 **πάνετες χιόνος τιθήνα.**

πᾰνετήτῠμος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἀληθής, ὁ ἀληθέστατος, ὁ βεβαιότατος : Ὀρφ.Ἀργ.540, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.8,98 **ἦμαρ ἐλευθερίης πανετήτυμον.**

πᾰνετώσιος-ον ὁ λίαν μάταιος, ὁ ἄνευ ἀποτελέσματος, ὁ ἀνωφελής : Ὀρφ.Ἀργ.1228.

πᾰνευᾰγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἐντελῶς εὐαγής : Διον.Ἀρεοπ.363 **αἱ πανευαγεῖς ἐκκλησίαι.**

πανευαγῶς ἐπίρρ. μον. κατὰ τρόπον **λίαν** εὐαγῆ : Νικήτ.Παφλ.40.

πανευγενής-οῦς-ές μσν., ὑπερθ. πανευγενέστατος, ὁ πάνυ εὐγενής : Θεοφύλ.Βουλγ.2,657, Τζέτζ.Χιλ.Ι,198, Διήγ.'Αχιλλ.20 **ἦν τῶν 'Ελλήνων βασιλεύς, πανευγενὴς καὶ ἀνδρεῖος·** ‖ κ. ὑπερθ. ἰδ. ὡς τιμητικὴ προσηγορία ἄρχοντος : 'Ανν.Κομν. 93C, Θεοφύλ.Βουλγ.Ι,190, Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,200 **καὶ πανευγενεστάτῳ τῆς κραταιᾶς τῷ ἑρμηνεῖ .. βασιλείας·** πρβλ. πανοσιώτατος, παναγιώτατος.

πανεύγενος-ον μσν. ἄ. πανευγενὴς βλ.λ. : Διγεν. 'Ακρ.943 **καὶ αὖθις τὸν πανεύγενον καὶ πάγκαλον υἱόν μου,** Λίβ.Ροδ.Ι131 **νὰ περπατῇ ἡ πανεύγενος τὸ πύργωμαν τοῦ κάστρου.**

πανευδαίμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ εἰς** τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν εὐδαίμων, ὁ εὐδαιμονέστατος : Πλούτ.'Ηθ.1063D, Λουκ.Χάρ.14 **Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον πανευδαίμονα ἡγούμενον εἶναι·** 2| 'Επιγρ. κ. πάπ. ὡς τιμητικὸς τίτλος : 'Επιγρ. **πανευδαίμων βασιλεία,** Πάπ.

πανεύδιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐντελῶς, ὁ λίαν εὔδιος, γαλήνιος : Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.815B **τῆς ἀληθείας ὄντως ἀληθείας ἐποπτεῦσαι τὸ πανεύδιον,** Εὐμάθ.'Υσμ.242 **ὦ Πόσειδον . . μὴ πρὸς πνεῦμα πανεύδιον ἀντιπνεύσαις Διός.**

πανεύδοξος-ον μσν ὁ πάνυ εὔδοξος : Θεοφύλ.Πράξ.28,18.

πανευειδής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐειδής, ὁ εὐειδέστατος : Ψελλ.ΠΔ'Ἀσμ.2,14, Διήγ.'Αχιλλ.32 **νέους τε καὶ πανευειδεῖς, πανευτυχεῖς, πλουσίους.**

πανευεργέτης (ὁ) μτγν. ὁ μέγας εὐεργέτης, ὁ εὐεργετικώτατος : Εὐσ.'Εκκλ.'Ιστ.10,4.

πανευέφοδος-ον μτγν. ὁ λίαν εὐπρόσβλητος, εὐπρόσιτος, εὐκολοπέραστος : Πολύβ.4,56,6 **ἔστι δ' ἐπίπεδον καὶ πανευέφοδον ἐπὶ τὴν πόλιν.**

πανευθαλής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐθαλής : Διγεν.'Ακρ.32 **πέφυκαν οὗτοι καὶ γονεῖς ἀρσενικῶν παιδίων, εὐστόργων τε, πανευθαλῶν.**

πανεύκηλος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἥσυχος, ὁ ἡσυχαίτατος : 'ΑπολλP 3,1196.

πανευκλεής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ εὐκλεέστατος, ὁ ἐνδοξότατος : Μηναῖ.3,6 'Ορθρ. **οἱ τεσσαράκοντα δύο πανευκλεεῖς.. μάρτυρες,** Παχυμ. Γ'Ανδρόν.429A **τοῦ πανευκλεοῦς Κωνσταντίνου.**

πανευλαβής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ λίαν εὐλαβής, ὁ εὐσεβέστατος· κ. ὑπερθ. : Καισάρ. Δαπ.ἐν Σάθ.3,140 **οἱ πανευλαβέστατοι ἱερεῖς.**

πανευλαβῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον πανευλαβῆ, λίαν εὐλαβῶς : 'Ανών.Βί.Χρυσ.8, 356,21,Νικήφ.Παφλ.Ι,375C.

πανευμαρής-οῦς-ές ὁ προχειρότατος, ἀνετώτατος, εὐκολώτατος : Εὑρ.ἀπ.π.'Αν.'Ορ.47.

πανευμήχανος-ον μσν. ὁ πάνυ εὐμήχανος, ὁ ἐπιτηδειότατος, εὐφυέστατος : Τζέτζ.Χιλ.9,530.

πανεύμνοστος-ον μσν. ὁ λίαν ὡραῖος, εὔμορφος, ὁ παραπολὺ νόστιμος : Διγεν.'Ακρ.3839 **εἰς χρόνους πλείστους καὶ καλούς, πανεύμνοστέ μου κύρκα·** πρβλ. πανέμνοστος.

πανεύμορφος-ον ὁ πάνυ εὔμορφος, ὁ εὐμορφότατος· κ. ὑπερθ. : Τζέτζ.Χιλ.2,17 **Κλεοπάτρα πανευμορφοτάτη,** Διγεν.'Ακρ.63 **ἐβλάστησεν ἡ κόρη πανεύμορφος καὶ εὐθαλής,** Διηγ.'Αχιλλ.724 **τὸν κῆπον κατεβαίνει ἀπὸ φουσκίνας πάντερπνου καὶ πλήρης, πανευμόρφου.**

πανεύνους-οος-ουν-οον ὁ πάνυ εὔνους, ὁ εὐνοϊκώτατος : Ρήτ.9,229 **φίλοι πάνευνοι.**

πανεύπορον (τὸ) μσν. τὸ πάνυ εὔπορον : Σωφρόν.3,77.

πανευπρεπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ εὐπρεπής, ὁ εὐπρεπέστατος : Δίων Χρ.11,53 **πανευπρεπῆ κόρην** (ἰδ.γρ.πάνυ εὐπρεπῆ), Μαλάλ.Ι 232,19· κ. ὑπερθ.: Τζέτζ.Χιλ.8,518 **πανευπρεπέστατος ὄρνις.**

πανεύρυθμος (ὁ) 'Επιγρ. πιθ. ὁ λίαν εὔρυθμος, ὁ ἁρμονικός : **πανεύρυθμοι ἔφηβοι.**

πανευσεβής-οῦς-ές πάπ. κ. μσν. ὁ λίαν εὐσεβής, ὁ εὐσεβέστατος : Πάπ. **τὸ πανευσεβὲς ὑμῶν κράτος,** Πρόδρ.85· κ. ὑπερθ. : Κύριλλ.248.

πανευσεβῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον λίαν εὐσεβῆ : Δαμασκ.Ι 1421A.

πανεύσημος-ον μσν. ὁ λίαν ἐπίσημος, διακεκριμένος : Νικ.Χων.Χρον.27C **ἐπιστάσης τῆς πανευσήμου ἡμέρας τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως.**

πανευσθενής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐσθενής, ὁ σθεναρώτατος, ὁ ἰσχυρότατος : Τζέτζ.Χιλ.2,569 **πανευσθενὴς πυγμάχος.**

πανευστόχως μσν. λίαν εὐστόχως : Πρόδρ. ἐν'Αν.Βοασσ.374.

πανευτελής-οῦς-ές μσν. ὁ λίαν εὐτελής, μηδαμινός, ἀχρεῖος, ποταπός : Σουΐδ.ἐν λ. ἀγοραῖος νοῦς, Κωνσταντίν.Γ 120,15 **ὁ ἀνάξιος καὶ πανευτελὴς δοῦλος.**

πανεύτονος-ον μτγν. ὁ πάνυ εὔτονος, ὁ λίαν τεταμένος : 'Αντίπ.Σιδ.ΑΠ 7,425 **τόξα μὲν αὐδᾶσει με πανέντονον·** ‖ δθ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν ἐνεργητικός, δραστήριος, ἐπιμελής.

πανευτυχής-οῦς-ές μσν. κ.νεώτ. ὁ λίαν εὐτυχής, ὁ εὐτυχέστατος : 'Ανν.Κομν.94B, Διήγ. 'Αχιλλ.21 **πλούσιος καὶ πανευτυχής, ἐν χώρᾳ Μυρμιδόνων,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σαθ.3,20 **λίαν τετιμημένον ἐς ἔτη μαθρυσάλια, πανευτυχῆ τε ἅμα,** Βιζυην.82,10 **μ' ἁγνὰ ἐπῆγε νὰ ζήσῃ πλήθη, εἰς ἄλλον κόσμο πανευτυχῆ.**

πανευτυχία (ἡ) ἐπίγρ., ἰων. -ίη ἡ πλήρης, ἡ ἐν πᾶσιν εὐτυχία : 'Ελλ.'Επιγράμμ.443.

πανεύφημος-ον 'Επιγρ., πάπ. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα εὔφημος ἢ εὐφημίας ἄξιος : Μηναῖ.12,5 **χαρμονικῶς ἡ μνήμη σου ἐκτελεῖται, πανεύφημε,** Καισάρ.Δαπ.ἐν Σαθ.3,78 **πανευφήμου εὐφημίας.**

πανευφημοῦμαι-έομαι πάπ. ἐπευφημοῦμαι, ἐπαινοῦμαι παντοῦ : **τὸ ἐν πᾶσι πανευφημούμενον ὑμῶν ὕψος.**

πανεύφορος-ον λεξ. κ. νεώτ. ὁ λίαν εὔφορος.

πανεύφρων-ονος-ον (εὐφρόνη) ὁ πάννυχος βλ.λ., ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Κρατῖν.435.

πανευφυής-οῦς-ές μσν. ὁ ἔχων ἐν πᾶσι καλὴν φυήν, καλὸ φυσικό· κ. ὑπερθ. : Τζέτζ.Χιλ.4,854· ‖ ἐπίρρ. -ῶς : Εὐμάθ.'Υσμ.2,6.

πανεύω (Πάν) μτγν. ὑποκρίνομαι τὸν Πᾶνα· ‖ ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα, μεταχειρίζομαι αὐτὴν ὡς ὁ Πάν, συγκοιμῶμαι γυναικί, συνουσιάζομαι : 'Ηρακλ.Παραδ.25 **καὶ νῦν δὲ ἔτι τὰς εἰς πλῆθος γυναῖκας λέγομεν ὅτι ἐπανεύομεν αὐτάς.**

πανευώδης-ους-ες μσν. ὁ λίαν εὐώδης : Μιχ. Συγκ.εἰς Διον.'Αρεοπ.383.

πανευώνυμος-ον ὁ λίαν, ὅλως εὐώνυμος βλ.λ. : Πασχ.Χρον.Ι,294,2 **λαλιὰν ἔχουσιν ἡδυτάτην καὶ πανευώνυμον.**

πανευώχητος-ον σχόλ. ὁ πλήρης παντὸς εἴδους ἐδεσμάτων : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.2,221.

πανεφθος-ον ὁ πάνυ ἐφθός· ‖ ἐπὶ μετάλλων, ὁ κεκαθαρμένος τελείως, ὁ κεχωνευμένος : 'Ησίοδ.Α 208 **πανέφθου κασσιτέροιο.**

πανέφορος-ον μτγν., μσν. ὁ πάντων ἔφορος : 'Ανών.Βί.Χρυσ.8,358,34.

πανεχθής-οῦς-ές ὁ ὅλως μισητός : 'Ορφ.'Υμν. 61,11 **παύουσα πανεχθεῖς γνώμας, οὐχ ὁσίας·** ‖ κ. ὑπερθ. πανέχθιστος : Λυκόφρ.1057 **φάος γοηρὸν καὶ πανέχθιστον φανέν.**

πανέχινος (ὁ) μτγν. ἢ **πανέχινον** (τὸ) ἀμφ. σημ. : ΠΔ'Ἰὼβ 15,26 **ἐν πανεχίνῳ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ** (ἰδ.γρ. πάχει νώτῳ).

πάνζοφος-ον μτγν. ὁ ὅλως, λίαν ζοφερός, ὁ σκοτεινότατος : Γρηγ.Ναζ.Χριστ.Πάσχων 1515 **'Αΐδαο πανζόφου στέγη.**

πανζωοτία (ἡ) νεώτ. ἐπιζωοτία ἐπεκταθεῖσα εἰς πάντα τὰ ζῷα, γενική.

πανηβηδόν ἐπίρρ. μσν. πᾶσα ὁμοῦ ἡ νεολαία, ὅλοι οἱ ἔφηβοι : Τζέτζ.Χιλ.7,996 **κεφαλὰς ἐκείραντο πανηβηδὸν οἱ πάντες.**

πανηγεμών-όνος[ὁ] μτγν. ὁ ἡγεμὼν πάντων : Φἱλ.Ι,227 **τῆς ἀπὸ τοῦ πανηγεμόνος ἐξόδου,** Εὐσ. Βί.Κωνστ.Ι,39 **τῷ πανηγεμόνι καὶ τῆς νίκης αἰτίῳ.**

πανηγυράζω 'Επιγρ. δ.γρ. πανηγυριάζω, πανηγυρίζω βλ.λ.Ι).

πανηγυρήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἰδιάζων, ἁρμόζων εἰς ἑορταστικὴν πανήγυριν, ὁ ἐκ ἢ μετὰ πανηγύρεως : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31 **κι ἡ γνώμη σου πανηγυρήσια σκόλη'** ‖ φρ. πανηγυρήσιος μᾶς ἦρθε ἐν κραιπάλῃ, οἰνοβαρής.

πανηγύρι [τὸ] δημ. πανήγυρις, κ. ἰδ. ἡ πρὸς ἑορτασμὸν θρησκευτικῆς τινος ἐπετείου ἐν ἀκολουθίᾳ ἱεροτελεστίας ἐν ναῷ : **τὸ πανηγύρι τοῦ ἁγίου Δημητρίου - τῆς 'Αγίας Ζώνης'** ‖ συνεκδ. ἑορτὴ ἁγίου ἢ ἑορτασμὸς γεγονότος καθιερωμένου ἐν τῷ ἑορτολογίῳ : 'Αρτ.Βατοπ.Ι **τ' ἅη Λιᾶ τὸ πανηγύρι'** **2)** γενικώτ. ὁμαδικὸς ἑορτασμός, οἷον δι' εὐωχίας, ᾀσμάτων, χοροῦ κτλ. : **στ' ἀρραβωνιάσματα κάμανε μεγάλο πανηγύρι,- ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μόνο πανηγύρι'** ‖ διασκέδασις πολλῶν ὁμοῦ, ξεφάντωση, ξεφάντωμα, γλέντι : Σολωμ.Λὸρδ Μπάϋρ.70,3 **ὡσὰν νά 'τουν πανηγύρι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 4,20 **πανηγύρι τῆς ἡδονῆς νὰ γίνῃ,** Πορφ.Σκ.113 **ἥλιος..σπέρνει τὴ χαρὰ τρελλοῦ πανηγυριοῦ'** **3)** κτ. συνεκδ. εἴρων. ἔρις δύο ἢ πλειόνων, διένεξις, συμπλοκὴ θορυβώδης ἐνέχουσά τι τὸ κωμικόν : **ἐδιώξαν τὸν ἀρραβωνιαστικὸ χθὲς κι ἔγινε μεγάλο πανηγύρι,- σὰν πάῃ σπίτι του μεθυσμένος, τοῦ ρίχνονται ὅλοι κι ἀρχίζει τὸ πανηγύρι'** **4)** ἡ ἔν τινι τόπῳ συνήθως ἅπαξ τοῦ ἔτους ἐν τακτῇ ἡμερομηνίᾳ τελουμένη ἐμπορικὴ πανήγυρις ἤτοι συρροὴ πολλαχόθεν πολλῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀγοραπωλησίαν ποικίλων προϊόντων ἐγχωρίων ἢ ἀλλαχόθεν προσκομιζομένων : **τὸ πανηγύρι τῆς Χαλκίδας - τοῦ Αἰγίου'** ‖ φρ. **εἶναι γιὰ τὰ πανηγύρια** ὡς χαρακτηρισμὸς πράγματος ἀθλίας ποιότητος· ὁμ. ἡ αὐτὴ φρ. ἐπὶ ἀνθρ. παραδόξως παραλογιζομένου ἢ ἀνοήτως ἰδιορρύθμου· πρβλ. πανήγυρις.

πᾰνηγῠριάρχης [ὁ] μτγν. δωρ. κ. αἰολ. **παναγυριάρχας** ὁ ἀρχηγὸς πανηγύρεως, ὁ ἐπιτετραμμένος τὸ συνάγειν καὶ συντελεῖν πανήγυρίν τινα : Πλούτ.'Ηθ.679Β **ἀμίκτων γὰρ αὕτη καὶ ἀφίλων δείπνων ἡ παρασκευὴ καὶ πανηγυριάρχου μᾶλλον ἢ συμποσιάρχου δεομένων,** 'Επιγρ. **Ἱερέα Διὸς .. πρῶτον ἄρχοντα καὶ πανηγυριάρχην.**

πᾰνηγῠριαρχῶ-έω 'Επιγρ. εἶμαι ἀρχηγός, προστάτης πανηγύρεως : **πανηγυριαρχήσας τῶν μεγάλων Παναθηναίων.**

πᾰνηγῠρίζω [πανήγυρις] κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. ἄγω πανήγυριν, μετέχω πανηγύρεως, ὁμαδικῆς ἑορτῆς, ἑορτάζω : 'Ηρ.2,59 **πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύριας δὲ συχνάς,** Πλούτ.'Ηθ.873Ε, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.1,9,2 **ὡς ἐς βασιλίδα πόλιν πανηγυρίζουσαν,** Πάπ. **τὴν τῶν ἐπινικίων ἡμέραν πανηγυρίζειν,** 'Ακολ.'Ακαθ. 'Υμν.'Ωδὴ Ι **καὶ ὀφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυρίζων,** Μηναῖ.12,9 Συνέ. **ταύτην γοῦν τὴν ἡμέραν πανηγυρίζομεν, ὡς ἀνάμνησιν ἔχουσαν τῶν ὑπ' 'Αγγέλου δοθέντων χρησμῶν'** **2)** νεώτ. κ. δημ. ἑορτάζω πλουσίως καὶ ἐπιδεικτικῶς : **θὰ πανηγυρίσωμεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τοῦ υἱοῦ μου'** κ. παθ. : **ἐπανηγυρίσθη τὸ γεγονός'** **3)** γεν. εὐφραίνομαι, τέρπομαι, διασκεδάζω : 'Αλεξ.219,17, Αἰλ.ΠΙ 13,1 **καὶ παρῆν τῇ τε ἄλλῃ πανηγυρίζειν, καὶ κατὰ τὴν εὐωδίαν ἑστιᾶσθαι'** **4)** φοιτῶ, συχνάζω εἰς ἀγοράς : 'Αππ.Λιβ.116 **πανηγυρίζουσιν ὑπὸ τῶν κερδῶν, οὐ πολιορκοῦσιν ἐοίκατε'** **5)** ἐκφωνῶ λόγον πανηγυρικὸν εἴς τινα τοῦ λαοῦ συνάθροισιν· Πολυβ.4,31 «πανηγυρίσαι· τὸ πανηγυρικοὺς λόγους ἐξενεγκεῖν, πανδήμους λόγους εἰπεῖν» : 'Ισοκρ.5,13 **τοὺς μὲν ἄλλους ἐὰν πανηγυρίζειν,** Πλούτ.'Ηθ.802Ε· **6)** παθ. ἐπὶ αὐλῶν, ἠχῶ ἑορταστικῶς : 'Ηράκλειτ.'Αλληγ.9 **οὐδ' ἂν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴ διὰ τοῦ βαρβαρικοῦ στρατεύματος ἐπανηγυρίζετο'** **7)** ρηματ.π. πανηγυρισμός, πανηγύρισμα, πανηγυριστής.

πᾰνηγῠρικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πανήγυριν, συνέλευσιν : 'Ισοκρ.12,263 **λοιδορουμένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς πανηγυρικοῖς,** Πλούτ. 'Ηθ.608F **οὐδὲ ἦν παρασκευὴ πολυτελείας, πανηγυρικῆς περὶ τὴν ταφήν'** **2)** γεν. ὁ δημοσίως ἐστολισμένος, καλλωπισμένος, ὁ ἑορταστικός, ὁ κατάκοσμος, ἰδ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἐκφωνούμενος πρὸς ἔπαινον, ὁ ἐγκωμιαστικός : 'Ισοκρ.5,9 **ἅπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ τυγχάνω συμβεβουλευκώς,** αὐτ.5,94, 'Αριστλ.Ρητ.1408b,15 **'Ισοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ** [λόγῳ], Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,192 **αὐτὸς ἐσύνθεσε διάφορα λογύδρια πανηγυρικὰ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν'** ‖ κ. συγκρ. : Διον. 'Αλκ.Κρίσ.5,2· ‖ νεώτ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἐκφωνούμενος ἐξ ἀφορμῆς ἀναμνηστικῆς ἑορτῆς ἢ ἐπισήμου τελετῆς : **τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας θὰ ἐκφωνήσῃ ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας'** **3)** ὁ κολακευτικός, ὁ ψευδής : Πλούτ.'Ηθ.6Α **τῶν δὲ πανηγυρικῶν λήρων ὡς πορρωτάτω τοὺς υἱεῖς ἀπάγειν'** **4)** ἐπὶ ὕφους, ὁ ἐπιδεικτικός, ἀντίθ. ἀληθινός : Διον.'Αλ.Δημ.8· ‖ νεώτ. γεν. λαμπρός, πομπώδης : **πανηγυρικὴ ὑποδοχή'** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ πομπώδης, ὁ σοβαρός : Πλούτ.Λούκ.6 **γυναικὶ σοβαρᾷ καὶ πανηγυρικῇ'** **5)** νεώτ. μτφ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὑπερβολικὸς ἔπαινος, ἐγκώμιον' ‖ κ. ἀντιθ. εἰρων. σφοδρὰ προσωπικὴ ἐπίθεσις : **ἤκουσε τὸν πανηγυρικό(ν) του.**

πανηγυρικῶς ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ., δημ. -ά κατὰ τρόπον πανηγυρικόν, πομπωδῶς : Πλούτ.Κάμ. 16 **κατεσκευασμένας .. καὶ πρὸς δίαιταν πανηγυρικῶς'** ‖ κ. συγκρ. **-ώτερον** : Πολύβ.5,34,3 **πανηγυρικώτερον διῆγε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν'** ‖ νεώτ. κ. δημ. περιφανῶς, οἱονεὶ ἐπισήμως : **ἠθώωθη πανηγυρικῶς.**

πᾰνήγῠρις-εως [ἡ] [πᾶς, ἄγυρις, ἀγορά] κ. νεώτ., δωρ. **πανάγυρις,** δημ. **πανηγύρι** ἐθνικὴ καὶ δὴ καὶ ἑορταστικὴ συνέλευσις εἰς τιμὴν θεοῦ τινος, οἷον ἐν 'Ολυμπίᾳ, ἐν Νεμέᾳ, ἐν Δελφοῖς, ἐν Κορίνθῳ, συνήθως τελουμένη διὰ λιτανειῶν, πομπῶν, χορῶν, εὐωχιῶν καὶ ἀγώνων : Πίνδ.Ο 9 **Ζηνὸς ἀμφὶ πανήγυριν,** 'Ηρ.2,58 **πανηγύριας δὲ .. πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι·** ἐν χρ. μτ. τῶν ρ. ἀνάγειν [ἄγειν], ποιεῖσθαι, συνάγειν, διαλύειν κ. συστοιχ. πανήγυριν πανηγυρίζειν : αὐτ.2, 59 **πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύριας δὲ συχνάς,** 'Ισοκρ.4,1 **πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόντων,** Ξεν.ΚΠ 6,1,10 **διαλύειν τήνδε τὴν πανήγυριν·** κ. ἐμπροθ. [ἐν, ἐς] μτ. τῶν ρ. βουλεύεσθαι, θεωρεῖν, ἐπονέναι : Αἰσχ.'Αγ.845 **ἐν πανηγύρει βουλευσόμεσθα,** 'Αριστφ.Εἰρ.342 **ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν, ἑστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,** Πλάτ.'Ιππ.Ε 363C **'Ολυμπίαζε ἐς τῶν 'Ελλήνων πανηγύρεις ἐπανιών'** ‖ νεώτ. ὁμ. συνέλευσις, συρροὴ πλήθους πρὸς ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆς ναοῦ, συναφῶς δὲ καὶ ἡ πρὸς τέρψιν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ναοῦ [πόλει, κώμῃ, νήσῳ] διαμονὴ τῶν συνελθόντων ἐπὶ βραχύν τινα χρόνον : **ἡ πανήγυρις τοῦ Παντοκράτορος ἐν Κερκύρᾳ, - ἡ πανήγυρις τῆς Τήνου - τῆς 'Εκατομπυλιονῆς** [Κατωπολιανῆς]· πρβλ. δημ. πανηγύρι· **2)** κ. νεώτ. προσωρινή, συνήθ. ὀλιγοήμερος σύστασις μεγάλης ἐμπορικῆς ἀγορᾶς ἔν τινι τόπῳ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν

συγχρονισμῷ πρὸς θρησκευτικὴν πανήγυριν διεξαγομένη, νεώτ. συνηθέστ. ἐν χρ. ἡ λ. ἐμποροπανήγυρις : Στράβ.10,5,4 **ἥ τε πανήγυρις ἐμπορικόν τι πρᾶγμά ἐστι·** **3)** συνέλευσις θεῶν Ἰδ., ἀλλὰ **κ.** γενικώτ. οἱαδήποτε ἀνθρώπων πρός τινα κοινὸν σκοπὸν συνέλευσις καὶ σύσκεψις : Αἰσχ.Ἑπτ.220 **θεῶν ἅδε πανήγυρις,** Εὐρ.Ἡρ.1283 **εἰς ποῖον ἱερὸν ἢ πανήγυριν φίλων εἶμ᾽ ;·** ‖ τὸ σύνολον **τῶν** συνελθόντων : Θουκ.5,50 **τῇ πανηγύρει δέος ἐγένετο μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι·** **4)** συνεκδ. τέρψις, ἀπόλαυσις, Ἰδ. ἐν φρ. πανήγυρις **ὀφθαλμῶν** : Αἰλ.Π1 3,1.

πᾰνηγύρισμα-ατος (τὸ) (πανηγυρίζω) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ πανηγυρισμὸς βλ.λ. : ΨΧρυσ.8,963 **κοσμικὸν πανηγύρισμα·** ‖ εἰδ. μσν. κ. δημ. ἐκκλ. ἔν τινι περιοχῇ ἐπίσημος ἑορτασμὸς ἁγίου : **τὸ πανηγύρισμα τοῦ ἁγίου Δημητρίου τελεῖται ἐν Θεσσαλονίκῃ.**

πανηγυρισμός (ὁ) (πανηγυρίζω) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ πανηγυρίζειν, ὁ ἑορτασμός, τὸ ἑορταστικῶς ἄγειν : ΠΔ Σοφ.Σαλ.15,12 **ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.7,71 **κατά τε πανηγυρισμοὺς καὶ ξένων ὑποδοχάς, - ὁ ἐπὶ τῇ ἁλώσει τῶν Ἰωαννίνων πανηγυρισμός·** **2)** ἡ ἐπίδειξις : Πλούτ.Ἠθ.791Β **καὶ ταῖς πράξεσιν ἀπηλλαγμένης πανηγυρισμοῦ καὶ δοξοκοπίας.**

πᾰνηγυριστήριον (τὸ) Ἐπιγρ. τόπος ἔνθα τελοῦνται πανηγύρεις, ἐθνικαὶ ἑορταστικαὶ συγκεντρώσεις θρησκευτικὴν ἀφετηρίαν ἔχουσαι : Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρ. **ἐν τοῖς κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πανηγυριστηρίοις, Ὀλυμπίασι καὶ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ.**

πανηγυριστής (ὁ) (πανηγυρίζω) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-ίστρια,** δημ. πληθ. **-άδες, ὁ** πανηγυρίζων, ὁ μετέχων πανηγύρεως, ἑορταστικῆς συγκεντρώσεως, ὁ πανηγυριώτης : Στράβ.17,1,17 **ἀντὶ πάντων δ᾽ ἐστὶν ὁ τῶν πανηγυριστῶν ὄχλος,** Λουκ.Ἡρ.2 **ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πανηγυριστῶν,** Γρηγ.Ναζ.2,107 **εἰ καὶ ὀρχήσασθαι δεῖ σε ὡς πανηγυριστὴν καὶ φιλέορτον, - πολλοὶ τῶν πανηγυριστῶν καταυλίζονται εἰς τὴν ὕπαιθρον.**

πανηγυρίστρια (ἡ) (πανηγυρίζω) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ πανηγυριστής, ἡ πανηγυρίζουσα, ἡ εἰς θρησκευτ. πανήγυριν προσελθοῦσα, παρισταμένη : Πρόδρ.ἐν Notic.et extr.des manuscr.6, 562, **- πλῆθος πανηγυριστριῶν προσέρχονται εἰς τὸν ναΐσκον κατὰ τὴν ἑορτήν.**

πανηγυριώτης (ὁ) (πανήγυρις) δημ., θηλ.-ώτισσα, ὁ προσελθὼν εἰς θρησκευτ. πανήγυριν καὶ μετέχων τῶν συναφῶν ταύτῃ ἑορτασμῶν : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.112,7 **κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε ἀπ᾽ τοὺς πανηγυριῶτες.**

πανηγυριώτικος-η-ο (πανηγυριώτης) δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς πανηγυριώτην βλ.λ. ἢ εἰς θρησκ. πανηγυρισμόν : **πανηγυριώτικος στολισμός, - πανηγυριώτικη διασκέδασις.**

πᾰνήκοος-ον μσν. ὁ πάντα τὰ λεγόμενα ἀκούων : Γρηγορ.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.3,198 **ἔγωγε ἐμαυτὸν ἄγλωττον μέν, πανήκοον δέ σοι καθίστημι.**

πανήλιος-ον μτγν. ὁ ὅλως προσήλιος ‖ ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ὁ εὔδιος : Αἰλ.ἀπ.67 **πανήλιος ἡμέρα.**

πᾰνημᾰδόν (ἦμαρ) μτγν. καθ᾽ ὅλας τὰς ἡμέρας Ἡσ.«διὰ βίου» : Μάξ.Τύρ.182 **τηκόμενος διερρῆσι πανημαδὸν ἐλπωρῇσιν,** Χρησμ.Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.214Α **δρεπόμενος πανημαδόν.**

πᾰνῆμαρ ἐπίρρ. ἐπ. δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας, καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν : Ὀδ.Ν 31 **ᾧ τε πανῆμαρ νειὸν ἀν᾽ ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον.**

πανημάτιος-η-ον μτγν. ποι. ὁ πανημέριος βλ.λ. : Εὐστ.1110,59 «πανημάτιον οὐ λέγει Ὅμηρος, ἀλλὰ πανημέριον» : Ὀππ.Ἀλ.1,696 **παῖδα δ᾽ ἐν ἀγκοίνῃσι πανηματίη φορέουσα.**

πανήμερα (ἥμερος) ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πανήμερον, ἐντελῶς ἥσυχον, πρᾶον: Διήγ.Ἀχιλλ.1237 **ὅμως σταθεὶς πανήμερα λέγει τὸν στρατιώτην.**

πᾰνημερεύω κ. νεώτ. διάγω ὅλην τὴν ἡμέραν πράττων τι ἢ ἔν τινι τόπῳ : Εὐρ.Ῥῆσ.361 **ἆρά ποτ᾽ αὖθις ἁ παλαιὰ Τροία τοὺς προπότας πανημερεύσει θιάσους ἐρώτων.**

πανημερία (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ ὑπὸ ὁμάδος ἐκτέλεσις εἰκοσιτετραώρου ὑπηρεσίας ἐπὶ πλοίου.

πᾰνημέριος-α-ον, δωρ. πᾰνᾱμέριος ὁ διαρκῶν ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας πράττων τι : Ἰλ.Α 472 **οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,** Ὀδ.Μ 24 **πίνετε οἶνον αὖθι πανημέριοι,** Ἡσιόδ.Α 396 **πανημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδήν,** Θέογν.1336 **οἴκαδε δ᾽ ἐλθὼν εὕδει σὺν καλῷ παιδὶ πανημέριος,** Εὐρ.Ἴων 122 **σαίρω δάπεδον .. πανημέριον·** πρβλ.Ὀδ.Δ 356· ‖ τὸ οὐδ. πανημέριον ὡς ἐπίρρ. πανῆμαρ, δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας : Ἰλ.Λ 279 **οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν·** **2)** ὁ ἀποτελούμενος ἐκ τῆς ὅλης ἡμέρας : Εὐρ.Ἱππ.369 **τίς σε παναμέριος ὅδε χρόνος μένει** (ὁλόκληρος ἡμέρα).

πανημερόν (πανήμερος) ἐπίρρ. καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν : Ἡρ.7,183 **πανημερὸν δὲ πλώοντες οἱ βάρβαροι ἐξανύουσι τῆς Μαγνησίης χώρης.**

πανήμερος-ον, δωρ. πανᾱ́μερος ὁ πανημέριος βλ.λ., ἐπὶ τοῦ γυπὸς τοῦ Προμηθέως : Αἰσχ.Πρ.1024 **ἄκλητος ἕρπων δαιταλεὺς πανήμερος·** ‖ δωρ. ἐπίθ.τοῦ Διός : Ἐπιγρ. **Ζεὺς πανάμερος·** **2)** μτγν. μσν. ἐκκλ. (ἥμερος) ὁ τελείως ἥσυχος, πρᾶος.

πάνημος (ὁ) ἄ. πάναμος βλ.λ. : Δημ.280.

πᾰνήπορος-ον Ἡσ. «πανάπορος, ἐνδεής».

πᾰνήρης-ους-ες Ἡσ.«πανήρεα·πᾶσιν ἀρέσκοντα».

πάνηστος-ον (ἥδομαι) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ λίαν εὐάρεστος : Χρησμ.Σιβ.14,145 **ὃν πάντες πίνουσι πάνηστον Ἀρμένιοι κρύσταλλον ἄγαν ῥέοντος Ἀράξεω** (ἴδ.γρ. πάνιστον).

πανθᾰλής-οῦς-ές ὁ πάνυ εὐθαλής, ἢ ὁ ἀειθαλής : Βακχ.12,69 **πανθαλέων ἀνθέων,** αὐτ.12,229.

πανθαμαρτωλός-όν μτγν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὁ λίαν ἁμαρτωλός : Κλήμ. πρὸς Κορινθ.2,18.

πανθάνω μσν. πάσχω : Στουδ.Θεόδ.1228Α.

πανθαρσής-οῦς-ές μτγν ὁ λίαν, ὁ ἐν πᾶσιν εὐθαρσής : Μαν.2,171.

πανθαυμάσιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πανθαύμαστος βλ.λ. : Ἀέτ.15,15 **πανθαυμάσιον φάρμακον.**

πανθαύμαστος-ον μσν. ὁ λίαν θαυμαστός : Σουΐδ., Παχυμ.ΓΜιχ.Παλ.351Β, Βί.Νείλου Νεωτ 59,25 **τὰ πανθαύμαστα κάλλη.**

πανθέατος-ον λεξ. ὁ ὑπὸ πάντων βλεπόμενος· Σουΐδ. ἐν λ. Πάνθους.

πανθεΐα (ἡ) νεώτ. φιλοσ. ὁ πανθεϊσμὸς βλ.λ.

πάνθειον (τὸ) κ. Ἐπιγρ. ναός, τόπος καθιερωμένος εἰς πάντας τοὺς θεούς : Ἀριστλ.Θαυμ.834α,12· ‖ ὁμ. ἐν Ῥώμῃ : Δίων Κ.53,27· ‖ κ. μτφ. : Ἀριστλ. ἀπ.18 **τὸ τῶν πλανητῶν πάνθειον·** πρβλ.Φιλ.1,483.

πάνθειος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς θεούς, ὁ κοινὸς εἰς ὅλους τοὺς θεούς : Ὀρφ.Ὕμν.54,7 **πάνθειος τελετή·** **2)** Ἐπιγρ. ὁ Πάνθειος ὁ τὰ πάντα περιλαμβάνων θεός· **3)** ὁμ. πάνθειος (ἐνν. μήν) ὄνομ. μηνὸς ἐν Λέσβῳ· **4)** τὸ θηλ. πανθεία ὡς οὐσ. εἶδός τι ἐμπλάστρου : Ὀρειβ.ἀπ.46· **5)** τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **πάνθειον** βλ.λ.· **6)** νεώτ. ὁ πάνυ θεῖος, θειότατος.

πανθεϊσμός (ὁ) νεώτ. (διεθν. ὅρος) ἡ φιλοσοφικὴ θεωρία ἢ διδάσκουσα ὅτι ἡ δημιουργὸς δύναμις (ὁ θεός) εἶναι ἐν αὐτῷ τῷ ἐνεργῷ σύμπαντι (τῷ κόσμῳ) ἀποτελοῦσα μετ᾽ αὐτοῦ ἀδιαιρέτως ἕν τι ἀΐδιον· τοῦτο δὲ τὸ ἄπειρον τινὲς μὲν τῶν πανθεϊστῶν φιλοσόφων δέχονται ὅτι ἔχει τελολογικὴν ἐνέργειαν πρὸς θετικὴν συνολικῶς προϊοῦσαν ἐξέλιξιν (ἤτοι ἐνιαῖον ὂν συνειδὸς καὶ πάνσοφον ἐν τῇ

ὁλότητι αὐτοῦ), ἕτεροι δὲ θεωροῦσιν ὡς ἁπλῶς καὶ μόνον δυνάμει σταθερῶς ὄν, τῶν πολλαπλῶν κατ' αἴσθησιν ὄντων στερουμένων πραγματικότητος. Καὶ κατὰ μὲν τὴν τελολογικὴν δοξασίαν διαρθροῦνται **ὁ γενετικὸς πανθεϊσμός,** καθ' ὃν ὁ θεὸς συνεξελίσσεται μετὰ τοῦ κόσμου, **ὁ πνευματικὸς πανθεϊσμός** (νοητικὸς ἢ λογικὸς ἢ βουλητικός) καὶ **ὁ ἐνίζων πανθεϊσμός** (ἐν τῇ νεωτ. ἐκδοχῇ αὐτοῦ), κατὰ δὲ τὸν ἀτελολογικὸν συναρμόζονται κυρίως μὲν καὶ ἀμέσως **ὁ φυσιοκρατικὸς ἢ ὑλικὸς πανθεϊσμός,** ποριστικῶς δὲ ὁ τῶν Ἐλεατῶν, τῶν Στωϊκῶν καὶ τῶν ὑλοζωϊστῶν καὶ κατὰ συναμφοτέρους (ἐνδοκοσμίως ἅμα καὶ ὑπερβατικῶς) ὁ τῶν νεοπλατωνικῶν.

πανθεϊστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ πανθεϊσμοῦ.

πανθεϊστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν πανθεϊσμὸν βλ.λ. ἢ τὸν πανθεϊστήν· ‖ κ. ἐπίρρ. **-ῶς.**

πανθελγής-οῦς-ές μτγν. ὁ τοὺς πάντας θέλγων: Νόνν.Δ 31,271 **πανθελγέα μίτρην,** αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω. 1,114 **πανθελγὴς φωνή.**

πανθεληματισμός (ὁ) νεώτ. ἄ. πανθελισμὸς βλ.λ.

πανθελισμός (ὁ) νεώτ. σπαν. ἀντὶ τοῦ φιλοσ. ὅρου βουλησιαρχία ἢ βουλησιοκρατία βλ.λ.

πανθέλκτειρα (ἡ) ἡ πάντας καταθέλγουσα : Σιμων.183,1 **πανθέλκτειρα ἡμερίς.**

πάνθεο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ναὸς ἢ τόπος ἀφιερωμένος εἰς πάντας τοὺς θεούς, ἄ. πάνθειον· **2)** μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα ἀφιερωμένον εἰς τὴν μνήμην μεγάλων ἀνδρῶν, ἡρῴον : **τὸ πάνθεον τοῦ Ἀγρίππα ἐν Ρώμῃ·** **3)** τὸ σύνολον τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἔθνους ἢ ἐποχῆς τινος ἢ πασῶν τῶν ἐποχῶν τῆς Ἱστορίας : **τὸ ὄνομά του ἀνεγράφη εἰς τὸ πάνθεον τῆς Ἱστορίας·** ‖ εἰρων. τὸ σύνολον ἐγκληματιῶν, κακοποιῶν : **τὸ ἀστυνομικὸν πάνθεον** (αἱ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ τηρούμεναι φωτογραφίαι τῶν κακοποιῶν).

πάνθεος (ὁ) γλωσσ. ὁ θεὸς πάντων.

πανθερός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πενθερός.

πανθέφης (ὁ) (ἕφω) γλωσσ. σκεῦός τι μαγειρικόν· πρβλ. αὐθέφης.

πανθεών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὀνομασία μηνὸς ἐν Νεαπόλει.

πανθέωρος-ον μσν. ὁ πάντα θεωρῶν : Νικήτ. Παφλ.1,375Β.

πανθηής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ πανθέατος βλ.λ. : **πανθηὴς βωμός.**

πάνθηκτος-ον μσν. ἐπὶ ξίφους, ὁ λίαν ὀξύς, ὁ πολὺ ἠκονημένος : Πρόδρ.Ἔρωτ.5.

πανθηλής-οῦς-ές (θάλλω), δωρ. **-θαλής** ὁ παντοειδεῖς θαλλοὺς ἔχων· ‖ ἐπὶ τόπου, ὁ κατάφυτος ἐκ παντοειδῶν δένδρων : Βακχ.12,69, Ἀντίπ. Θεσσ.ΑΠ 9,282 **πανθηλὴς ὕλη.**

πάνθηλυς-εος (ὁ) λεξ. ἐπὶ τοῦ Διονύσου, ὁ ἐντελῶς ἐκτεθηλυμμένος : ΕΜ 277,3 **Διονῦς ὁ γυναικίας καὶ πάνθηλυς.**

πάνθηρ-ηρος (ὁ) κ. νεώτ. ζῳολ. εἶδος ἀγρίου ἁρπακτικοῦ ζῴου, οὗ τὸ δέρμα εἶναι κατεστιγμένον καὶ ποικιλόχρουν, ἡ λεοπάρδαλις : Ἡρ.4,192 **θῶες καὶ πάνθηρες καὶ βόρυες,** Ξεν.Κυν.11,1 **λέοντες δέ, . . πάνθηρες, ἄρκτοι, καὶ τἆλλα ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία,** Ἀριστλ.ΖΙ 580a,25 **ὁ πάνθηρ δὲ τίκτει τυφλά, ὥσπερ λύκος,** Στράβ.16,4,16 **λέοντος μὲν πρόσωπον ἔχοντες τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα πάνθηρος,** Αἰλ.ΖΙ 15,14, Ὀππ.Κυν.2,572.

πανθήρα (ἡ) μτγν. σύμπασα ἡ λεία : Οὐλπ. **ἐν** Πανδ.19,1,11,18· **2)** μέγα δίκτυον : ΑΠ 9,24.

πανθήριον (τό) γλωσσ. ὁ λὺγξ βλ.λ.

πανθηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ πάνθηρ βλ.λ. : Βάρρ.5,20.

πανθηρίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. μικρὸς πάνθηρ, σκύμνος πάνθηρος : Ἥρων Αὐτομ.4,1.

πάνθηρος-ον μτγν. ἐπὶ τόπου, ὁ τρέφων πάντα τὰ θηρία : Ἰω.Λυδ.Μην.4,38 **καὶ πάνθηρον δὲ παρ' αὐτοῦ τοὔνομα ποιοῦσιν ἀποδεχόμενοι, οἱονεὶ τὴν πάνθηρον γῆν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνουσαν τὴν ζῳοποιὸν καὶ εὐφραντικὴν τροφήν.**

πανθιωνάριος-ον πάπ. ὁ ἔχων τὴν μορφὴν πανθέου : **πανθιωνάριος μυροθήκη.**

πανθοινεί ἐπίρρ. μτγν. κ. **πανθοινεί** ἐν μεγάλῃ πανδαισίᾳ, ἐν πλουσίῳ συμποσίῳ, δείπνῳ : Ἀπολλ. Δύσκ.Συνδ.234,9, Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.255.

πανθοινία (ἡ) μτγν. κ. σχόλ. μεγάλη, τελεία εὐωχία, πλουσιοπάροχον δεῖπνον· Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ. 999 **«πανθοινίαν ἔλεγον, . . ὁπότε εἰς κοινὸν κατατιθέντες τὰ κομισθέντα δεῖπνα πάντες ἀπέλαυον»** : Αἰλ.ΖΙ 2,57, αὐτ.5,54, Κέλσ.π.Συριγ.1,760Α **τί δεινὸν κοινωνῆσαι τῆς πανθοινίας.**

πάνθοινος-ον κ.-η-ον (θοίνη) μτγν. ὁ πλήρης παντὸς εἴδους ἐδεσμάτων : Ὀππ.Ἁλ.2,221 **πανθοίνοισι τραπέζαις·** πρβλ.Βάβρ.95,90 **δαῖτα πανθοίνην** (ἡ πανθοινία, ἡ πανδαισία).

πανθοινῶ-έω μτγν. κατευωχοῦμαι· Φαβωρ. λ. πανθοινεί **«καὶ πανθοινεῖν τὸ κατευωχεῖσθαι».**

πάνθρους-οος-ουν-οον ὁ τολμηρῶς πάνυ καὶ αὐθαδῶς ὁμιλῶν καὶ δημοσιεύων πάντα· Ἡσ. **«πανθρόῳ δήμῳ· παρρησίαν ἄγοντι δήμῳ, πάντα θροοῦντι, ὥστε μηδὲν ὑποστέλλεσθαι».**

πανθυμαδόν ἐπίρρ. μσν. ὁλοψύχως καὶ μετὰ θυμοῦ, ὀργῆς· Ἡσ. **«πάσῃ τῇ ψυχῇ, ἢ παντὶ τῷ θυμῷ»** : Ὀδ.Σ 33 **οὐδοῦ ἐπὶ ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο·** **2)** μσν. πάντες συμφώνως : Ἰώσ Γενέσ.18D **πανθυμαδὸν ἀναπλέουσι.**

πάνθυος-ον Ἐπιγρ. ὁ θυσιμικὸς βλ.λ. **: πάνθυον ἔτος.**

πανθυπακουστης (ὁ) πάπ. ὁ τὰ πάντα ὑπακούων.

πάνθυτος-ον (θύω) ὁ ἑορταζόμενος διὰ παντὸς εἴδους θυσιῶν, ὁ παρὰ πᾶσι σεβόμενος : Σοφ.Αἰ.712 **θεῶν δ' αὖ πάνθυτα θέσμι' ἐξήνυσ'.**

πανί (τὸ) μσν. κ. δημ., δ.γρ. παννί ὕφασμα λεπτὸν λινὸν ἢ βαμβακερὸν ἀλεύκαντον, ὀθόνη : Ἐρωτόκρ.1,1846 **νὰ κανακίσῃ στὸ πανὶ μὲ σπλάχνος τὴ κεράν του,** δ.τραγ. **πανὶ χοντρό, πανὶ γερό, πανὶ καλὰ φασμένο·** ‖ δημ. εἰδ. μικρὸν τεμάχιον ὑφάσματος οἱονδήποτε : **δῶσ' μου ἕνα πανὶ νὰ ξεσκονίσω - νὰ σφουγγίσω τὸ τραπέζι·** ‖ ὁμ. ἰδ. κτ. πληθ. αἱ πρὸς περιτύλιξιν βρέφους ὀθόναι : **μωρουδίστικα πανιά·** **2)** συνεκδ. **πανί** τὸ ἱστίον πλοίου **καὶ πανιά** τὸ σύνολον τῶν ἱστίων πλοίου : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.183,6 **οὐδὲ μαζώνει τὰ πανιὰ οὔτε κι ἐμπρὸς τραυάει·** φρ. **κάνω πανιά** ἐκπεταννύω τὰ ἱστία πρὸς ἀπόπλουν· ὁμ. **σηκώνομαι στὰ πανιά** εἶμαι εἰς τάξιν ἀπάρσεως, ἕτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν (ἐν χρ. κ. μτφ. ἐπὶ προσ. ἑτοίμου ν' ἀπέλθῃ ἢ ν' ἀποχωρήσῃ)· ὁμ. **βάζω πανιά,** **φορτσάρω (τὰ) πανιὰ** προσθέτω ἱστία· ὁμ. **βαρκάδα μὲ πανί** ἱστιοπλοΐα· ‖ ὁμ. συνεκδ. ἰδ. κτ. πληθ. αὐτὸ τὸ ἱστιοφόρον πλοῖον : **φάνηκαν πέντε πανιά·** **3)** μτφ. ἐν φρ. **γίνηκε πανί** ἔγινε κάτωχρος· ‖ ὁμ. **ἕνα πανὶ εἶναι ὅλοι τους** (ἐπικριτικῶς) εἶναι ὅλοι ὅμοιοι, τοῦ αὐτοῦ φυράματος· ‖ ὁμ. **ἔμεινε πανὶ μὲ πανί** μὲ ὅλως κενὸν βαλάντιον, ὅλως ἄνευ χρημάτων.

πάνια (τὰ) τὸ πλήσμια βλ.λ. : Δεινόλ.π.Ἀθήν.3,111C.

πανία (ἡ) ἡ πλησμονή : Δεινόλ.π.Ἀθήν.3,111C.

πανιάζω δημ. ἄ. παννιάζω βλ.λ.

πᾰνιάς-άδος (ἡ) μτγν. ποι. ἀνώμ. θηλ. τοῦ πανικὸς βλ.λ. : Νόνν.Δ 7,49 **πανιὰς σύριγξ.**

πανιασταί (οἱ) Ἐπιγρ. οἱ τὸν Πᾶνα λατρεύοντες, ἱερὸς σύλλογος ἐν Ρόδῳ καὶ ἐν Περγάμῳ.

πανιβηρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τάσις τῶν λατινικῶν πολιτειῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ὅπως συγκροτηθῶσι διοικητικῶς ἐν ἐκπολιτιστικῇ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς τὴν ἰβηρικὴν μητρόπολιν.

πᾰνίερος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ.δημ. ὁ πάνυ ἱερός : Φίλ.1,483 **τῶν πανιέρων τεμενῶν,** αὐτ.2,472 **τὴν ἑβδόμην πανίερον καὶ πανέορτον,** Παλαμ. Τάφ.49,6 **κι εἰσ' ἐσὺ ποὺ βάφτισαν σὲ μιὰ πανίερη φρίκη·** **2)** ὑπερθ. πανιερώτατος βλ.λ.

πανιερότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανιέρου· **2)** μσν. κ. νεώτ. τίτλος μητροπολίτου ἢ ἐπισκόπου : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,79. **περὶ τῆς συμβοηθείας ἐν τῷ χρέει τῆς αὐτοῦ Πανιερότητος παραίνεσιν ἐποιήσαμεν.**

πανιερώτατος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὑπερθ. τοῦ πανίερος, τίτλος προσφωνητικὸς ἀπονεμόμενος εἰς τοὺς μητροπολίτας τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἁ. σεβασμιώτατος : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,78 **κατὰ τὴν σὴν πρὸς ἡμᾶς περὶ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Γαβριὴλ τοῦ Χαλκηδόνος παραίνεσιν.**

πανίζω δημ. ἁ. παννίζω βλ.λ.

πανικά (τὰ) δημ. ἁ. παννικὰ βλ.λ.

πᾱνικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ., τὸ ἀρσ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Πᾶνα : Λουκ.Διον.6 **οἱ ἄνδρες δὲ τῆς Πανικῆς** (πηγῆς)· **2)** ἐπὶ φόβου, ὁ ἐκ τοῦ Πανὸς προερχόμενος : Διόδ.Σ 14,32 **θόρυβος ὁ καλούμενος πανικός,** Ἰώσ.Π 5,2,5 **πανικὸν δεῖμα,** Πλούτ.Καῖσ.43 **πανικὸν τάραχον ἤσθοντο γιγνόμενον παρὰ τοῖς πολεμίοις·** πρβλ. Πολύαιν.1,2, Σχόλ.Εὐρ.Ρῆσ.36· ‖ ὁμ. **τὸ πανικὸν** ὡς οὐσ. μέγας φόβος παραλύων τὰς ἀνωτέρας ψυχικὰς λειτουργίας καὶ ἐμφανιζόμενος συνήθως εἰς ὁλοκλήρους ὁμάδας πρὸ μεγάλων κινδύνων : Πολύβ.5,96,3 **πανικῷ περιπεσόντες,** αὐτ.20,6,12 **πανικοῦ δ' ἐμπεσόντος αὐτοῖς καὶ φήμης ὅτι πάρεστι Φιλοποίμην τοὺς Ἀχαιοὺς ἔχων·** κ. κτ. πληθ. : Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,16· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. **ὁ πανικός** ὡς οὐσ. : **ἄτακτος ὑποχώρησις τοῦ στρατοῦ προκληθεῖσα ἐκ πανικοῦ, - πανικὸς εἰς τὸ χρηματιστήριον** (ραγδαία ὑποτίμησις τῶν ἀξιῶν).

πᾰνιλαδὸν ἐπίρρ. μσν. κατὰ στίφη ὁλόκληρα, μὲ ὅλους τοὺς λόχους : Τζέτζ.Ὁμ.432 **οἱ δ' ἄλλοι ἐχέοντο πανιλαδὸν ἔξω τείχους.**

πᾰνίλᾰος-ον μτγν. ὁ πλήρης ἐλέους καὶ χάριτος : Ὀππ.Ἁλ.2,40 **πανίλαον ἦτορ,** Νόνν.Εὐαγγ. Ἰω.6,40 **πανίλαον ὄμμα τιταίνων.**

πανίλαρος-ον μτγν. ὁ πάνυ, ἐντελῶς ἱλαρός : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.6,160 **πανίλαρον ὄμμα.**

πανίλεος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἵλεως, ἤπιος, πρᾶος : Ὀππ.Ἁλ.2,40.

πᾰνίμερος-ον (ἵμερος) ὁ πάνυ ἀξιέραστος, ἀγαπητός : Μαν.5,78 ἰδ.γρ.ι, Χριστόδ.Ἔκφρ.ΑΠ 2,169 **κόσμον . . πανίμερον·** **2)** ὁ φλεγόμενος ὑπὸ ἐπιθυμίας, ὁ σφόδρα ἐπιθυμῶν: Σοφ.Τρ.660 ἰδ.γρ.ι.

πάνινος-η-ο δημ. ἁ. πάννινος βλ.λ.

πάνιον (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ σπήλαιον τοῦ Πανός· **2)** κτ. πληθ. **τὰ πάνια** βλ.λ.

πᾰνίον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. δωρ. τ. ἀντὶ πηνίον βλ.λ.· **2)** μσν. κ. νεώτ. ὕφασμα λινὸν ἢ βαμβακερόν, τὸ πανί : Μοσχ.1107 **καλῶς περικαθαρίσας τὸ τραῦμα καὶ δήσας τὸν πόδα πανίῳ ἀπέλυσεν,** Ὀρνεοσόφ.31· πρβλ. πανί.

πᾱ́νιος-α-ον ὁ τοῦ Πανός, ὁ πανικός : Αἰσχ.ἀπ.98 **πανίας βήσσας·** **2)** Ἡσ. «πανίῳ δαίμονι· μανιώδει δαίμονι».

πανίουρος (ὁ) πάπ. πιθ. παλίουρος βλ.λ.

πανίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἁ. πανίσκη, τὸ σύνολον τῶν ζωϊκῶν εἰδῶν γεωγραφικῆς τινος περιοχῆς ἢ χώρας ἢ γεωλογικοῦ τινος αἰῶνος ἢ περιόδου· πρβλ. χλωρίς.

πανίσδομαι δωρ. ἀντὶ πηνίζομαι βλ.λ. : Θεόκρ. 18,32 **ἐν ταλάρῳ πανίσδεται ἔργα τοιαῦτα.**

πανίσκη (ἡ) νεώτ. ὁ. πανίς βλ.λ.

πᾱνίσκος (ὁ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ Πάν, ἐν χρ. ἰδ. ὑποτιμητικῶς : Κικ.Φύσ.Θε.3,17,43, Κλήμ.Ἀλ.Προτρ. 4,61 **πανίσκοι τινὲς καὶ γυμναὶ κόραι.**

πανισλαμισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὸν σύστημα ἐπιδιῶκον τὴν γενικὴν διάδοσιν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ ἢ τὴν ἕνωσιν καὶ συνεργασίαν σύμπαντος τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου.

πανιώνια (τὰ) ἑορτὴ τῶν Ἰώνων πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος εἰς τὸ ἐν Μυκάλῃ ἱερὸν αὐτοῦ ἄλσος : Ἡρ.1,148 **ἐς τὴν συλλεγόμενοι ἀπὸ τῶν πολίων Ἴωνες ἄγεσκον ὁρτήν, τῇ . . οὔνομα Πανιώνια.**

πᾰνισμός (ὁ) μτγν. ὁ ὑπὸ τοῦ Πανὸς ἐμπνεόμενος ἐνθουσιασμὸς ἢ φόβος : Πλούτ.Ἠθ.1152D **πρὸς πανισμὸν ἔνθεον** (πιθ.διορθ. παιανισμός).

πᾰ́νιστος-ον μτγν. πιθ. ὁ πανευφρόσυνος βλ.λ.: Χρησμ.Σιβ.14,150 (ἰδ.γρ. πάνηστος).

πᾰνίσχῡρος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἰσχυρότατος, ὁ στερεώτατος : Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.255.

πανίτζιν (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ πανίον, πηνίον βλ.λς : Πρόδρ.2,460 **πανίτζιν ἔδωκα προχθὲς εἰς τὸν βαφέαν.**

πᾰνίχνιον (τὸ) μτγν. κτ. πληθ. ἅπαν τὸ ἴχνος, ἀχνάρι θηρίου : Ὀππ.Κυν.1,454 **μυξωτῆρσι κύνες δὲ πανίχνια σημήναντο.**

πανίωνες-ων (οἱ) μσν. πάντες **οἱ Ἴωνες ὁμοῦ** : Εὐστ.1414,36.

πᾰνιώνιον (τὸ) ἄλσος ἱερὸν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μυκάλης ἐν Ἰωνίᾳ καὶ ναὸς τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος, ἔνθα συνήρχετο τὸ συνέδριον τῶν πληρεξουσίων τῶν δώδεκα Ἰωνικῶν πόλεων : Ἡρ.1,141 **συνελέγοντο ἐς Πανιώνιον οἱ ἄλλοι πλὴν Μιλησίων·** **2)** κτ.πληθ. **πανιώνια** (ἐνν. ἱερά) ἑορτὴ τῶν Πανιώνων : Ἡρ.1,148.

πανιώνιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς ἐν Ἰωνίᾳ Ἕλληνας : **πανιώνιοι ἀγῶνες, - Πανιώνιος Γυμναστικὸς Σύλλογος·** **2)** Ἐπιγρ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος· **3)** Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ· **4)** ὁμ. εἶδος ἀμφορίσκου : Ἐπιγρ.

πανκακώσιμος-ον πάπ. ὁ τοὺς πάντας ὑβρίζων, προσβάλλων.

πάνκαλος-ον πάπ. ὁ πάγκαλος, ὁ πολὺ εὔμορφος, ὡραιότατος : **Ἶσις πάνκαλος.**

πανκρείτων (ὁ) ὁ τὰ πάντα δυνάμενος νὰ πράξῃ, ὁ παντοδύναμος : Πάπ. **ὁ πανκρείτων δεσπότης τῶν ὅλων θεὸς παντοκράτωρ.**

πανλόγιον Ἐπιγρ. τὸ σύνολον, ἡ ὅλη συνάθροισις.

πανλῡσιτελής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ λίαν, ἐξαιρετικῶς λυσιτελής.

πανλώβητος-ον μτγν. ὁ πάνυ λελωβημένος, ὁ λίαν δύσμορφος, δυσειδέστατος, ἄσχημος : Λουκ. Τόξ.24 **πανλώβητόν τι καὶ ἀπρόσιτον μορμολύκειον** (διόρθ. παλλώβητον).

πάννα (ἡ) δημ. μέγα τεμάχιον ὑφάσματος· ‖ εἰδ. τεμάχιον ὀθόνης δι' οὗ περιτυλίσσονται τὰ βρέφη, σπάργανον· **2)** τεμάχιον ὑφάσματος χονδροῦ, δι' οὗ γίνεται ὁ καθαρισμὸς τοῦ κλιβάνου, ἁ. φουρνόπαννο· **3)** ἱστὸς τῆς ἀράχνης· **4)** εὐρὼς, μούχλα σχηματιζομένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐδωδίμων οὐσιῶν· **4)** ἡ νόσος τῶν ὀφθαλμῶν καταρράκτης.

παννάδα (ἡ) δημ. κ. **παννίδα** κιτρινίζουσα κηλὶς ἐπὶ τοῦ δέρματος, ἐφηλίς, ἁ. φακίδα, πιτσυλάδα· **2)** σπαν. εἶδος τι ἐμπλάστρου, κατάπλασμα.

παννάς (ὁ) δημ. ὁ πσννιστὴς βλ.λ.

παννέφελος-ον ὁ ὅλως κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφελῶν, ὁ ἐντελῶς συννεφιασμένος : Ὀρφ.Ὕμν.19,4.

παννεωτερικῶς ἐπίρρ. σχόλ. ὅλως νεωτερικῶς, προσφάτως : Σχόλ.Bemb.Ter.Adelph.765 (ἀπὸ τ. paneotericos).

παννί (τὸ) δημ. ἁ. πανὶ βλ.λ.

παννιάζω δημ. κ. **πανιάζω,** μτχ. παθ. παρακ. **παννιασμένος,** γίνομαι λευκὸς ὡς πανίον, ὑποκίτρινος, ὠχριῶ, κιτρινίζω, χάνω τὸ χρῶμά μου

πάν(ν)ιασε ἀπὸ τὸ φόβο του· κ. παθ. : χείλη παν(ν)ιασμένα· || ἔχω ἐπὶ τοῦ δέρματος πανάδα βλ.λ.1)· **2)** ἐπὶ ἐδωδίμων, σχηματίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας πάννα βλ.λ.4), εὐρωτιῶ, μουχλιάζω.
παννιάρα (ἡ) δημ. ὁ παννιστής βλ.λ.
παν(ν)ίζω δημ. καθαρίζω διὰ πανίου, τοῦ φουρνόπαννου, τὸ δάπεδον τοῦ κλιβάνου ἀπὸ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς πυρᾶς, συνήθ. πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πρὸς ὄπτησιν ἄρτων.
παννικά (τὰ) δημ. κ. πανικά τὰ λεπτὰ κ. ἰδ. ἄχρωμα βαμβακερὰ ὑφάσματα ἐν γένει.
πάννικος-ον ὁ τῶν πάντων νικητής : Βακχ.10,21 παννίκοιο πάλας.
πάν(ν)ινος-η-ο δημ. ὁ ἐκ παν(ν)ίου κατεσκευασμένος.
πάν(ν)ισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παννίζω βλ.λ., ὁ καθαρισμὸς τοῦ κλιβάνου : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.60 μετὰ τὸ κόλλημα ἢ τὸ διὰ κλάδων ἄναμμα, ἐπήρχετο τὸ πάνισμα.
παννιστής (ὁ) δημ. ὁ καθαρίζων τὸν κλίβανον διὰ πάννας βλ.λ.
παννόας Ἡσ. «ὁ ἀπόπληκτος καὶ ἀδολέσχης».
παννόητος-ον μτγν. ὁ πάνυ νοητός, ὁ καθόλου ἐννοούμενος ὁ τοῖς πᾶσι νοητός : Διον.Ἀρεοπ.2,262.
πάννος (ὁ) κ. νεώτ. ράκος, πανί : Δίων Κ 49,36· **2)** νεώτ. ἰατρ. νεόπλαστος ἱστὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κερατοειδοῦς, ἄ. παννώδης κερατῖτις.
πάννυκτος-ον μσν. ὁ παννύχιος βλ.λ. : Εὐστ. Ἀντιοχ.640C.
παννυξία (ἡ) μτγν. ὁλονυκτία, ξενυχτιά, ξενύχτισμα : Ἐπιφάν.2,268.
παννυχεύω μσν. τελῶ ἐν τῷ ναῷ παννυχίδα, ἀγρυπνίαν, ὁλονυκτίαν : Θεοφάν.Κοπρών.26 τοὺς σταυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἀφεῖλεν καὶ παννυχεύειν ἐκώλυσεν.
παννυχί ἐπίρρ. μσν. καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐν παννυχίδι : Ἰω.Κλίμ.116,2.
παννυχίζω (παννυχίς) ἑορτάζω ἀφ' ἑσπέρας ἑορτήν, ἀγρυπνῶ δι' ἑορτὴν καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ξενυχτῶ σὲ γιορτή : Σαπφ.Σιμπλ.17,3, Ἀριστφ.Βάτρ. 448 οὗ παννυχίζουσιν θεᾷ, φέγγος ἱερὸν οἴσων, Τίμ.Ἱστ.127 παννυχίζειν περὶ τὰ ἀγάλματα, Ἡρωδιαν.Ἱστ.17,6 ποίαν μέλλομεν παννυχίζειν ἑορτήν· || κ. μέσ. : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 14,1 ὁ δὲ τῶν νυκτῶν φιλεῖται καὶ μόνος ἔνδον ἐστὶ καὶ παννυχίζεται· **2)** γεν. πράττω τι καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνῶ δι' ὅλης τῆς νυκτός, ξενυχτῶ : Πινδ.Ι 4(3), 65 φλὸξ συνεχὲς παννυχίζουσα, Ἀριστφ.ἀπ.695 παννυχίζων (δι' ὅλης τῆς νυκτός)· || κ. μτ. συστ. αἰτ. : αὐτ.Νεφ.1069 οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τὴν νύκτα παννυχίζειν.
παννυχικός-ή-όν μτγν. ὁ ἁρμόζων, κατάλληλος εἰς παννυχίδα βλ.λ.1)· || κωμ. ἐπὶ γαστριμάργου δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐσθίοντος καὶ πίνοντος : Ποσειδ.π.Ἀθήν.10,414D Φυρόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν, οἷα κορώνην παννυχικήν.
παννύχιος-η-ον κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶν, ὁλονύκτιος : Ἰλ.Β 2 ἀνέρες .. εὗδον παννύχιοι, Ὀδ.Β 434 παννυχίη μέν ῥ' ἥ γε (ἡ νηῦς) καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον, Ἡσίοδ.Α 46 παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι, Ἡρ.2, 62 ἔπεστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον, καὶ τοῦτο καίεται παννύχιον· || ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα γινόμενος, τελούμενος : Ἰλ.Ψ 217 παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἀμυδὶς φλόγ' ἔβαλλον, Σοφ.Ἀντ.153 χοροῖς παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· πρβλ. Εὐρ.Βάκχ. 862· || τὸ οὐδ. παννύχιον κ. ὡς ἐπίρρ. : Ἰλ.Β 24 οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα, Πορφ.Χριστ.55.
παννυχίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἑορτὴ ἢ ἄλλη τις δρᾶσις διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνία : Ἀριστφ.Βάτρ.371 καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἳ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ, Ἡρ.4,76 θύσειν τε .. καὶ παννυχίδα στήσειν ;, Κριτί.1,8D παννυχίδα ἀμφιέπειν, Εὐρ.Ἑλ.1365 παννυχίδες θεᾶς, Πλάτ.Πολ.328Α καὶ πρός γε παννυχίδα ποιήσουσιν, Ἡρωδιαν.Ἱστ.3,8,10· || νεώτ. ἐκκλ. ἀκολουθία διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τὴν παραμονὴν ἑορτῆς ἢ κατόπιν θεομηνίας κτт., ὁλονυκτία· || γεν. τὸ διανυκτερεύειν ἐν φυλακῇ : Σοφ.Ἠλ.92 τὰ δὲ παννυχίδων ἤδη στυγεραὶ ξυνίσασ' εὐναὶ μογερῶν οἴκων.
παννύχισμα-ατος (τὸ) μτγν. ὁ παννυχισμὸς βλ.λ.: Σεκοῦνδ.15 γῆ σελήνης παννύχισμα, αὐτ.6 σελήνη πλεόντων παννύχισμα.
παννυχισμός (ὁ) γλωσσ. τὸ ἀγρυπνεῖν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὁλονυκτία.
παννυχιστής (ὁ) γλωσσ. ὁ ἀγρυπνῶν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὁ τελῶν παννυχίδα.
παννυχίως ἐπίρρ. δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : ΕΜ 650,48.
πάννυχος-ον κ. μσν. ὁ ἐνεργῶν ἢ πάσχων τι καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ὀδ.Ξ 458 ὗε δ' ἄρα Ζεὺς πάννυχος, Ἡρ.2,130 νύκτα δὲ ἑκάστην πάννυχος λύχνος παρακαίεται, Αἰσχ.Πέρσ.382 πάννυχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν ναῶν ἄνακτες· πρβλ. Σοφ. Ἀντ.1152· || ὁ διαρκῶν καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ἰλ.Κ 159 τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς ;, Ἐπιγρ. πάννυχα ὄργια, Μηναῖ.6,13 Συνξ.Ἀρσενίου τὰς παννύχους στάσεις καὶ τὰς τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐφόδους· || κ. ὁ παραμένων καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Εὐρ.Ἀλκ.451 παννύχου σελάνας· || τὸ οὐδ. πληθ. πάννυχα ὡς ἐπίρρ. δι' ὅλης τῆς νυκτός : Σοφ.Αἶ.929 τοιά μοι πάννυχα καὶ φαέθοντ' ἀνεστέναζες, Ἐπιγρ.
παννύχως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ὅλην τὴν νύκτα : Ἐπιφάν.1,215D ἄϋπνον παννύχως διατετελεκότα, Νικήτ.Εὐγ.2,296.
πανόδυρτος-ον μτγν. ὁ πάνυ ὀδυρτός, λίαν ἀξιοθρήνητος : Μελέαγρ.ΑΠ 7,476,9, Ἑλλ.Ἐπιγράμμ. 230, ΠΔ Μακκ.3,4,2 ἀνήκεστον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοή· πρβλ. αὐτ.6,32.
πάνοιζυς-υος-υ ὁ ὅλως δυστυχής, πανάθλιος : Αἰσχ.Χο.49 ἰὼ πάνοιζυς ἑστία.
πανοικεὶ ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. -κί πανοικεσίᾳ βλ.λ.: Πλάτ.Ἐρυξ.392C ἕως τις αὐτοὺς ἐπιθέμενος πανοικὶ ἐξέλῃ, Στράβ.16,4,13 ἀναβαίνουσι πανοικὶ μετὰ παιανισμοῦ (ἰδ.γρ. πανοίκιοι), ΠΔ Ἐξ.1,1 ἕκαστος πανοικὶ αὐτῶν εἰσήλθοσαν, ΚΔ Πράξ.16,34 καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ (μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ).
πανοικεσίᾳ ἐπίρρ. κ. -ησίᾳ σὺν πάσῃ τῇ οἰκογενείᾳ, οἰκογενειακῶς : Θουκ.2,16 πανοικεσίᾳ τὰς ἀναστάσεις ἐποιοῦντο, Ἀντιφ.Σοφ.108, Διον.Ἀλ. Ρωμ.7,18 οἱ ἐπαναστάντες πανοικεσίᾳ, Πάπ. εὔχομαί σε ὑγιαίνειν πανοικεσίᾳ.
πανοικής-οῦς-ές μσν. ὁ μεθ' ὅλης τῆς ἑαυτοῦ οἰκογενείας ὢν : Μιχ.Ἀκομ.2,301,12 ἔχουσι γάρ σε Ἀθῆναι πανοικέα.
πανοικησία (ἡ) δ.γρ. τοῦ πανοικεσίᾳ βλ.λ.: Θουκ. 3,57 (ἰδ.ἀνάγν. -εσίαι), Μάξ.Τύρ.19,1, Πάπ., Δίων Κ 41,7 πανοικησίᾳ ἀνιστάμενοι.
πανοικία (ἡ) μτγν. ἡ ὅλη οἰκογένεια : ΠΔ Γέν. 50,8 πᾶσα ἡ πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· **2)** ἰδ. κτ. δοτ. πανοικίᾳ κ. ἰων. -ίῃ ὡς ἐπίρρ. μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας : Ἡρ.7,39 τὸν χρῆν πανοικίῃ αὐτῇ γυναικὶ συνέπεσθαι, Φιλήμ.50, Πάπ. ἔρρωσθε πανοικίᾳ.
πανοίκιος-ον ὁ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας : Διον. Ἀλ.Ρωμ.1,71, Διόδ.Σ 5,20 δυνήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς .. ἀπᾶραι πανοικίους εἰς ἀγνοουμένην, Στράβ.4,4,2 πανοικίων ἐξαιρόντων, Φἰλ.2,9, Ἐπιστ.Νέρων.ἐν Ἐπιγρ. περὶ τῶν θυσιῶν .. ἃς ἐνετείλασθε ..

ὑπὲρ τῆς πανοικίου μου ὑγείας.. ἐπιτελέσαι· ‖ τὸ οὐδ. ἐν. ὡς ἐπίρρ. μεθ' ὅλων τῶν οἰκ. : Δημήτρ.Λάκ.ἐν Ἡρακλεωτ.Πίν.1055,23 (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν.).
πανοικτίρμων-ονος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ οἰκτίρμων πρὸς πάντας, ὁ πολυεύσπλαχνος, προσωνυμία τοῦ Θεοῦ : Ἀνδρ.Κρήτ.335.
πᾰνοικτιστής (ὁ) πάπ. κ. -κτίστης ὁ πανοικτίρμων βλ.λ. : **πάντων τῶν ἀπεριστάτων ἔστε πανοικτίσται, οὐτ. πανοικτίστης θεός.**
πανοίκτιστος-ον μσν. ὁ πάνυ ἄξιος οἴκτου, ἀξιολύπητος : Νικήτ.Εὐγ.6,327.
πᾰνοίμοι ἐπιφών. ὦ μεγάλη δυστυχία ! : Αἰσχ.Χο. 875 **οἴμοι, πανοίμοι.**
πανόλβιος-ον ὁ πάνυ ὄλβιος, εὐδαίμων, παμμακάριστος, εὐτυχής : Ὕμν.Διόν.54 **καί μιν ἔθηκε πανόλβιον,** Θέογν.441 **οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος,** Μηναῖ.12,3 Ὄρθρ.Ὠδ.8 **τῷ τρισηλίῳ ἠξιώθης, πανόλβιε·** ‖ ὁ εὐλογημένος : Εὐνάπ.Ἱστ. ἀπ.267D **πανόλβιον χρῆμα.**
πανολβίως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον πανόλβιον βλ.λ. : Διον.Ἀρεοπ.16,54.
πάνολβος-ον ὁ πανόλβιος βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.582 **δι' αἰῶνος μακροῦ πάνολβον·** ‖ ὑπερθ. πανόλβιστος : Χρησμ.Σιβύλλ.3,40.
πανολέθριος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ πάνυ ὀλέθριος : Κλήμ.Ἐπιστ.Πέτρ.5,76, Σχόλ.Σοφ.Αἴ.839.
πανόλεθρος (ὁ) ἐσφ γρ. τοῦ πανώλεθρος βλ.λ. : Λοβέκ.Φρύν.705.
πανομβρία (ἡ) μσν. ὁ πολὺς ὄμβρος, ἡ μεγάλη βροχή : Σωφρόν. ἐν Spicil.Pom.3,384.
πᾰνομιλεί ἐπίρρ. κ. -ιλί σὺν παντὶ ὁμίλῳ, μεθ' ὅλου τοῦ πλήθους : Αἰσχ.Ἑπτ.296 **πανδαμὶ πανομιλὶ στείχουσιν.**
πανόμματος-ον μτγν. ὁ πάντα προσβλέπων : Ἐπίγρ.ΑΠ 1,117 **Χριστός.. ἡ πανόμματος χάρις.**
πανόμοιος-ον μτγν. κ. νεώτ., ἐπ. -ομοῖος ὁ ὅλως διόλου ὅμοιος, ὁ ὁμοιάζων καταπληκτικῶς **πρὸς ἄλλον,** ὁ καθ' ὅλα ὅμοιος : Φιλόδ.Ρητ.1,179S, Νόνν.Δ 16,161, Ἀγαθ.ΑΠ 9,482,19.
πανομοιότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανομοίου βλ.λ., ἡ καθ' ὅλα ὁμοιότης.
πανομοιότυπον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἀκριβὴς ἀπομίμησις ἢ ἀντιγραφὴ πρωτοτύπου τινός : **πανομοιότυπον σχεδίου-εἰκόνος·** ‖ συνεκδ. πᾶν ὅ,τι ὁμοιάζει καταπληκτικῶς πρὸς ἄλλο τι : **εἶναι τὸ πανομοιότυπον τοῦ πάππου του.**
πανομοίως ἐπίρρ. ὅλως ὁμοίως : Ἱππ.Ἰητρ.10.
πᾰνομφαῖος-αία-αῖον ὁ πέμπων ὀμφάς, ἤτοι φωνὰς προοιωνιζούσας τι, ὁ ἀποστέλλων μαντείας, συνήθ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Διὸς κ. ἄ. θεῶν : Ἰλ.Θ 250 **ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί,** Σιμων. 144, Ὀρφ.Ἀργ.660, Κόϊντ.5,626 **πανομφαῖος Ἠέλιος,** ΕΜ 768,53 **Ἥρα πανομφαία.**
πᾰνομφής-οῦς-ές μτγν. ὁ πανομφαῖος βλ.λ. : Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.5,8 **πανομφέας ὥσπερ ὀνείρους.**
•**πᾰνοπλία** (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ὁ πλήρης, ὁλόκληρος ὁπλισμὸς τοῦ ὁπλίτου, ἅπαντα τὰ ὅπλα τοῦ ὁπλίτου τὰ προοριζόμενα διά τε τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν ἄμυναν, ἡ ἀμυντικὴ περιβολὴ αὐτοῦ (τ.ἔ. ἀσπίς, περικεφαλαία, θώραξ, κνημῖδες, ξίφος καὶ δόρυ) : Ἡρ.1,60 **τὴν γυναῖκα σκευάσαντες πανοπλίῃ.., ἤλαυνον εἰς τὸ ἄστυ,** αὐτ.4,180, Ἀριστφ. Ὄρν.830 **πανοπλίαν ἕστηκ' ἔχουσα,** Θουκ.3,114 **τριακόσιαι πανοπλίαι,** Πλάτ.Νόμ.796C **πανοπλίᾳ δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα . διαπεραίνειν,** Ὀνήσανδρ.1,20 **πανοπλίαι ἐπάργυροι καὶ κατάχρυσοι,** ΚΔ Λουκ.11,22 **ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος.. νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει·** ‖ ὁμ. κ. μτφ.: αὐτ.Ἐφεσ.6,11 **ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ.**
πανοπλίτης (ὁ) κ. μσν. ὁ φέρων, φορῶν πανοπλίαν βλ.λ. : Τυρτ.11,38 (πιθ. ἐσφ. ἀγν. ἀντὶ πάνοπλος), Πρόδρ. ἐν Ἀν.Βοασσ.374.
πάνοπλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πλήρη τὸν ὁπλισμόν, ὁ πλήρως καὶ βαρέως ὡπλισμένος, ὁ ὡπλισμένος μὲ ὅλα του τὰ ὅπλα : Αἰσχ.Ἑπτ.59 **πάνοπλος Ἀργείων στρατός,** Εὐρ.Φοίν.149 **ὄχλος .. πάνοπλος ἀμφέπει·** ‖ ἐπὶ τελείου ὁπλισμοῦ : αὐτ.779 **ἐκφέρετε τεύχη πάνοπλά τ' ἀμφιβλήματα,** Πάπ. **νικᾶν πάνοπλον** (νικᾶν εἰς ἀγῶνα, ἐν ᾧ κατέρχονται ἐν πλήρει ὁπλισμῷ).
πᾰνοπλότατος-η-ον μτγν. ὁ νεώτατος, πολὺ νέος : Ἀπολλ.Ρ 3,244 **εἴδυῖαν.. Τηθύος ὠκεανοῦ τε πανοπλοτάτην γεγαυῖαν.**
πανόπλως ἐπίρρ. μσν. μὲ πᾶσαν τὴν πανοπλίαν : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.Μ 34.
πανοπτήρ-ῆρος (ὁ) (ὄφομαι) μσν. ὁ πανόπτης βλ.λ. : Ψελλ. ἐν Σάθ.1,42.
πανόπτης (ὁ) (ὄφομαι) ὁ τὰ πάνθ' ὁρῶν, ἐποπτεύων, ἐπίθ. τοῦ Ἡλίου : Αἰσχ.Πρ.91 **καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ·** πρβλ. Πορφ.Ἀποχ. 2,26· ὁμ. τοῦ Διός : αὐτ.Εὐμ.1045 **Ζεὺς ὁ πανόπτας,** Ὀρφ.ἀπ.170· κ. ἐπὶ τοῦ βουκόλου Ἄργου : αὐτ. Ἱκ.304 **ποῖον πανόπτην οἰοβουκόλον λέγεις;** κ. μ. πανόπτης : Εὐρ.Φοίν.1115 **στικτοῖς πανόπτην ὄμμασιν δεδορκότα·** ‖ **οἱ πανόπται** τίτλοι κωμῳδιῶν τοῦ Κρατίνου κ. Εὐβούλου.
πάνοπτος-ον (ὄφομαι) Ἡσ. ὁ πανταχόθεν φαινόμενος, ὑπὸ πάντων βλεπόμενος.
πανόπτρια (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ πανόπτης βλ.λ. : Πρόδρ.Ἐρωτ.153 **τὸ τῆς δίκης γὰρ ὄμμα τῆς πανοπτρίας,** ΚΜανασσ.Χρον.4103 **τὰς κόρας.. θεοῦ τὰς πανοπτρίας.**
πανόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μεγάλη εἰκὼν τοποθετημένη συνήθ.κατὰ μῆκος τοίχου κυκλοτεροῦς κτιρίου φωτιζομένου τεχνηέντως, **ὥστε ὁ** θεατὴς εὑρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον νὰ βλέπῃ τὰ παριστάμενα ἐν αὐτῇ ἀντικείμενα ὡς πραγματικὰ εἰς ἀνοικτὸν ὁρίζοντα· **2)** τὸ κτίριον ἐν ᾧ εἶναι τοποθετημένη εἰκών τις· ‖ κατασκεύασμα ἐν εἴδει κιβωτίου μετὰ φακοῦ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς, δι' οὗ βλέπει τις ὑπὸ μεγέθυνσιν διαφόρους ἐναλλασσομένας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ κιβωτίου εἰκόνας· **3)** θέα πρὸς ἐκτεταμένον ὁρίζοντα· ‖ ἡ συνολικὴ ἄποψις ἐκτεταμένου ὡραίου τοπίου : **τὸ πανόραμα τοῦ Εὐβοϊκοῦ.**
πανοραματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς πανόραμα, ὁ ὁρώμενος ὡς ἐν πανοράματι : **πανοραματικὴ θέα.**
πανοραματικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **-ά ἐν εἴδει** πανοράματος.
πανόργιλος-ον μτγν. ὁ πάνυ ὀργίλος βλ.λ. : Νεῖλ.Ἐπιστ.155 **ἀπηγριωμένους καὶ πανοργίλους.**
πανορκία (ἡ) μτγν. τὸ ἐπὶ παντὸς ὁρκίζεσθαι, ἡ ἑτοιμότης πρὸς πάντα ὅρκον : Γρηγ.Ναζ.2,228D.
πανορμῆθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Πανόρμου : Θεοφάν.Κερ.989.
πανορμίη Ἡσ. «ἐπίθετον Ἀπόλλωνος» (πιθ. πάνοπτος).
πᾰνορμος-ον κ. νεώτ. εὐρὺς λιμήν, ὅρμος, εἰς ὃν πᾶν πλοῖον καὶ ἐν παντὶ ἀνέμῳ ὁρμίζεται : Ὀδ.Ν 195 **ἀτραπιτοί τε διηνεκέες λιμένες τε πάνορμοι·** **2) πάνορμος** (ὁ) ὄν. διαφόρων παραθαλασσίων πόλεων μετὰ λιμένων, ὧν ἐπισημοτάτη ἡ νῦν καλουμένη Παλέρμον : Θουκ.6,2 **Σολόεντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων.**
πανόρπη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων νευροπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **πανορπιδῶν.**
πανός (ὁ) Ἀθήν.3,111C «πανός, ἄρτος. Μεσσάπιοι».
πᾶνός (ὁ) ὁ φανὸς βλ.λ.
πανόσιος-ία-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ πάνυ ὅσιος, κατὰ πάντα ὅσιος, ὁσιώτατος· ‖ συνήθ. τὸ ὑπερθ. πανοσιώτατος τιμητικὸς τίτλος τῶν ἀγάμων κληρικῶν καὶ ἱερομονάχων : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,140 **πανοσιώτατοι ἡγούμενοι.**

πανοσιότης ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανοσίου βλ.λ. τίτλ. ἐκκλησιαστικὸς ὡς τὸ πανοσιώτατος ἡ **ὑμετέρα πανοσιότης.**

πᾰνόσμεος (ὁ) μτγν. κ. **-μιος** ὁ πάνυ εὔοσμος : Νικ.ἀπ.π.'Αθην.15,684C **σύν δὲ καὶ ὑφῆέν τε πανόσμεον ὅσσα τε τύμβοι.**

πανοσπρία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ μεῖξις παντὸς εἴδους ὀσπρίων : Πολυδ.1,248, 'Ισίδ.Πηλ.'Επιστ.559 **πανοσπρίαν, τὸ τοῦ λόγου ποιεῖν, Φώτ.**

πανούκλα (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ νόσος πανώλης βλ.λ. : Καισαρ.Δαπ.3,192 **τὴν ἁγίαν κάραν, τὴν ὁποίαν στέλλουσι, καὶ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πανούκλαν·** **2)** μτφ. γυνὴ δύσμορφος, μοχθηρά.

πανουκλιάζω δημ. προσβάλλομαι ὑπὸ πανώλους, παθαίνω πανούκλα· ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. **πανουκλιασμένος-η-ο** κ. μτφ. χαρακτηρισμὸς ἀνθρώπου εἰς πάντα ἀναμιγνυομένου : **αὐτὸς ὁ πανουκλιασμένος τὰ κάνει ὅλα.**

πανουκλιάρης-α-ικο δημ. ὁ προσβεβλημένος ὑπὸ τῆς νόσου πανώλους· ‖ **μτφ.** δύσμορφος καὶ μοχθηρός.

πανουκλίζω μτγν. πηνίζω βλ.λ. : 'Ορειβ.ἀπ.137.

πανουλεύς 'Ησ. «ἐξώλης» (δ.γρ. πανούλης).

πᾰνούργευμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ πανούργημα βλ.λ. : Σχόλ.'Αριστφ.'Ιππ.800 (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν.), ΠΔ Σοφ.Σειρ.1,6 **καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω;·** ‖ ἐν τῷ πληθ. ἐπὶ καλῆς σημ. θαυμαστὰ κατορθώματα : αὐτ.'Ιουδ.11,8 **ἠκούσαμεν γὰρ . . τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου.**

πανουργεύομαι μτγν. κ. μσν. πανουργῶ βλ.λ.: ΠΔ Βασ.1,23,22 **μή ποτε πανουργεύσηται·** **2)** παθ. νοθεύομαι, παραποιοῦμαι : Γαλ.15,105, Εὐστ.Πον. 163,1 (ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ πανουργοῦμαι π.αὐτ.6,269).

πανούργημα-ατος (τὸ) κ. μσν. πανοῦργον ἔργον, τέχνασμα, ἀπάτη : Σοφ.'Ηλ.1387 **μετάδρομοι κακῶν πανουργημάτων ἄφυκτοι κύνες,** ΠΔ Σοφ. Σειρ.1,6 (ἐσφ.ἀνάγν· πρβλ. πανούργευμα), Φίλ.2,203 **τὸ μέντοι πανούργημα φθάνει καὶ πρὸς ἀσέβειαν,** Θεοφύλ.Σ 85· ‖ σοφιστεία, σόφισμα : Γαλ.5,251.

πανουργία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. δόλος, ἀπάτη, κακοήθεια, τέχνασμα : Αἰσχ.'Επτ.603 **ναύταισι θερμοῖς ἐν πανουργίᾳ τινί,** Σοφ.Φιλ.927 **πανουργίας δεινῆς τέχνημ᾽ ἔχθιστον,** Λυσ.22,16 **περὶ τῆς τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν,** Πλάτ.Νόμ.747C **τὴν καλουμένην πανουργίαν ἀντὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι,** 'Αριστλ.ΗΝίκ.1144a,27, ΚΔ Λουκ.20,23 **κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτούς,** Μηναῖ.6,10 Συνξ.Θωμᾶ **οὐκ ἔφερεν ἐπὶ πολὺ ὁ καινουργὸς τῆς κακίας ὁρᾶν τὰς πανουργίας αὐτοῦ,** Λίβ.Ροδ.2500 **μετὰ μηχανήματος καὶ μετὰ πανουργίας τὴν κόρην ἐβουλήθηκε νὰ ἐπάρῃ νὰ μισεύσῃ,** Πρόδρ.2,538 **πράσχες ποιμένος, Δέσποτα, δευτέραν πανουργίαν·** ‖ ἐπὶ ρήτ.σοφιστία : Σέξτ. 'Εμπ.304,1 **διὰ τὴν τοῦ ῥήτορος πανουργίαν·** ‖ ἐν τῷ πληθ. ὁμ. κακοῦργοι πράξεις, δόλοι, κακουργήματα : Σοφ.'Αντ.300 **πανουργίας δ᾽ ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν·** ‖ ἐπὶ ζῴων : 'Αριστλ.ΖΙ 588a,23 **φόβοι καὶ θάρρη, καὶ θυμοὶ καὶ πανουργίαι·** **2)** νόθευσις φαρμάκων ἢ μέλιτος : Γαλ.14,27.

πανουργικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων εἰς πανοῦργον, δόλιος : 'Ιω.Χρυσ.'Ομ.5,646, Θεοφύλ.Σ 150,11 **πανουργικωτάτῳ σοφίσματι·** **2)** ἐν Πάπ. **πανουργικὸν ξύλον** ἡ ἀγχόνη (πιθ.ἐσφ.ἀνάγν. τοῦ πανιούρινον παλιούρινον)· πρβλ. πανίουρος **3)** ΨΚαλλισθ 2,16 **πανουργικὰ ὅπλα** (ἀμφ.ἐνν.).

πανουργικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τρόπον πανοῦργον, δόλιον, δολίως : Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.1064.

πανουργιππαρχίδης (ὁ) ὁ πανοῦργος 'Ιππαρχίδης : 'Αριστφ.'Αχ.603 **Τισαμενοφαινίππους, πανουργιππαρχίδας·** πρβλ. δημ. κατεργαροσπύρος, κατεργαροκώστας κττ.

πανοῦργος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. **-ότερος, -έστερος,** ὑπερθ. **-ότατος,** ὁ ἱκανὸς νὰ πράξῃ πᾶν ἔργον δόλιον, πονηρός, μοχθηρός, δόλιος, ἀπατεών, μασκαράς : Αἰσχ.Χο.384 **βροτῶν τλάμονι καὶ πανούργῳ χειρί,** Εὐρ.'Αλκ.766 **πανοῦργον κλῶπα καὶ λῃστήν τινα,** 'Αριστφ.'Ιππ.250 **οὗτος ἦν πανοῦργος πολλάκις τῆς ἡμέρας,** αὐτ.45 **Παφλαγόνα, πανουργότατον καὶ διαβολώτατόν τινα,** Λυσ.3,44 **τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων,** ΠΔ Παροιμ.21,11 **ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος·** ‖ ὡς οὐσ. ἄνθρωπος δόλιος, ἀπατεών, πονηρός, διαβολεμένος : Εὐρ.'Ιππ.1400 **Κύπρις γὰρ ἡ πανοῦργος ὧδ᾽ ἐμήσατο,** αὐτ.'Εκ.1257 **χαίρεις.., ὦ πανοῦργε σύ,** 'Αριστφ.'Ιππ.249 **καὶ πανοῦργον καὶ πανοῦργον,** ΚΔ Κορ.2,12,16 **ἀλλ᾽ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον,** Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ 3,40 **ὡς πανοῦργος ἐγέλασε τοὺς Βενετζιάνους καὶ ἦλθε πάλιν εἰς τὴν βασιλείαν,** Κάλβ.Λύρ.16 13 **βλέπει ὁ θεὸς καὶ ἀστράπτει διὰ τοὺς πανούργους·** ‖ **τὰ πανοῦργα** οἱ πανοῦργοι, οἱ πονηροὶ κατὰ τὸ εἶδος : Σοφ.Φιλ.448 **τὰ μὲν πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ χαίρουσ᾽ ἀναστρέφοντες ἐξ 'Αιδου·** ‖ **τὸ πανοῦργον** ἡ πανουργία βλ.λ.: αὐτ.'Ηλ.1507 **τὸ γὰρ πανοῦργον οὐκ ἂν ἦν πολύ** ‖ κ. ἐπὶ ζῴων, τὸ πονηρόν : 'Αριστλ.ΖΙ 488b,20 **τὰ μὲν πανοῦργα καὶ κακοῦργα, οἷον ἀλώπηξ** **2)** ἐν διφορουμένως κακῇ σημ. εὐφυής, ἐξυπνος, ἐπιτήδειος, ἐφευρετικός, τετραπέρατος : Πλάτ. Πολ.409C **πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι,** 'Αριστλ.ΗΝικ.1144a,28, Δημ.10 **μὴ πανοῦργος ὢν . . πράγμασι χρῆσθαι,** Πολύβ.5,75,2 **πάντων τῶν ζῴων . . ἄνθρωπος . . δοκοῦν εἶναι πανουργότατον,** Πλούτ.'Ηθ.28Α **κομψὸν ἡγεῖσθαι καὶ πανοῦργον ὁ νέος ἐθιζέσθω·** **3)** νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων ἐκ τῶν μελισσιδῶν.

πανουργῶ-έω, παρακ. **πεπανούργηκα,** εἶμαι πανοῦργος, ἀπατεών, εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ κάμω ὅλα τὰ πρὸς ἀπάτην : Εὐρ.Μήδ.583 **τολμᾷ πανουργεῖν,** 'Αριστφ.'Αχ.658 **οὐδὲ πανουργῶν, οὐδὲ κατάρδων,** 'Αντιφ.5,65 **οἱ μὲν γὰρ πανουργοῦντες ἅμα τε πανουργοῦσι καὶ πρόφασιν εὑρίσκουσι τοῦ ἀδικήματος·** μτ. αἰτ. συστοίχ. : 'Αριστφ.'Ιππ.803 **ἃ πανουργεῖς μὴ καθορᾷ σου,** Σοφ. 'Αντ.74 **ὅσια πανουργήσασ᾽** (τολμήσασα ἕνα δίκαιον ἔγκλημα)· κ. μτ. τῆς **περὶ** : Δημ.942 **πανουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά·** **2)** παθ. νοθεύομαι : Γαλ.6,269.

πανούργως ἐπίρρ., ὑπερθ. **-ότατα,** κατὰ τρόπον πανοῦργον, δόλιον, δολίως, μὲ ἀπάτη : 'Αριστφ.'Ιππ.317 **ἐπώλεις δέρμα . . τοῖς ἀγροίκοισιν πανούργως, ὥστε φαίνεσθαι παχύ,** Πλάτ.Σοφ. 239C **μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τόπον καταδέδυκεν·** **2)** μετὰ ἐπιτηδειότητος, πονηρίας : 'Αθήν.9,407Α **πανούργως καὶ ὑποκριτικῶς λέγειν τὰ ἔπη·** **3)** μετὰ μείξεως, μετὰ ἢ διὰ νοθείας, νοθευτικῶς : Γαλ.14,54 **πέπερι πανούργως κατασκευαζόμενον.**

πᾰνούριος-ον (οὖρος) 'Ησ. συνήθ. ἐπὶ ἀνέμων ὁ πάνυ οὔριος, πολὺ εὐνοϊκός.

πανούσιος-ον μτγν. ὁ **ἀποτελῶν** καθολικὴν οὐσίαν, τὴν οὐσίαν τοῦ παντός : Δαμάσκ.'Αρχ.13.

πανοῦχος φλόξ (ἡ) μτγν. ἡ φλὸξ τοῦ φανοῦ : Τραγ.'Αδέσπ.160· πρβλ. πανός, φανός.

πανοφθαλμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαπυητικὴ φλεγμονὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ καταλήγουσα εἰς ὁλικὴν διαπύησιν τοῦ βολβοῦ.

πάνοψ-οπος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ **τὰ πάντα ὁρῶν, βλέπων·** ἐπίθ. τοῦ 'Ερμοῦ· πρβλ. πανόπτης.

πανόφια (τὰ) δ.γρ. τοῦ πυανέφια βλ.λ.

πᾰνόφιος-ον (ὄφις) ὁ ὑπὸ πάντων ὁρώμενος, ὁ τοῖς πᾶσιν ὁρατός : 'Ιλ.Φ 397 **αὐτὴ δὲ πανόφιον**

ἔγχος ἑλοῦσα [ἐσφ.ἀνάγν. ὑπονόσφιον]˙ **2)** ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, βλέπων : Νόνν.Δ 14,169 **πάντοθι δινεύουσα πανόφιον ὄμμα προσώπου.**

πάνπλειστος-η-ον μσν. ὁ παρὰ πολύς, παμπληθής, πολυάριθμος : Πρόδρ.2,624 **δι' ἃς ἐξεῖπον πρότερον πανπλείστους τὰς αἰτίας.**

πάνριζος-ον Ἐπιγρ. ὁ μὲ ὅλας τὰς ρίζας του : **πάνριζον γένος.**

πανρύπαρος-ον μσν. ὁ ὅλως ρυπαρός, βρώμικος : Φιλῆς 2,300 [ἔκδ.Mil.].

πάνρῦτος-ον [ρέω] ὁ ἐντελῶς ρευστός˙ ἐπίθ. τῆς φύσεως : Ὀρφ.Ὕμν.10,23.

πανρώμαιοι [τό] μσν. πάντες ἐν συνόλῳ οἱ Ρωμαῖοι : Νικ.Χων.Χιλ.5Α.

πάνσα [ἡ] ἡ πᾶσα, θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

πανσαγία [ἡ] ἡ πανοπλία βλ.λ. : Σοφ.Ἀντ.107 **τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν ἐκ φῶτα βάντα πανσαγίᾳ** [ἐν ὅλῃ τῇ πανοπλίᾳ].

πάνσαν Ἐπιγρ. πᾶσαν, αἰτ. θηλ. τοῦ πᾶς βλ.λ. : **Ἀγησίδαμνος Ἀγησιστράτω ἱερὴς** [ἱερεὺς] **γενόμενος τὰν πόλιν πάνσαν προξένος καὶ εὐεργέτας.**

πανσεβάσμιος-ον μτγν. ὁ πᾶσι σεβάσμιος, σεβασμιώτατος : Ἀκολ.Κυρ.Πάσχα Ὄρθρ.Ὠδ.9 Κατ. **Πάσχα μυστικόν, Πάσχα πανσεβάσμιον,** Μηναῖ.6.3 Ἑσπερ. **ὁ τὴν ἀκτῖνα τῆς θεαρχικωτάτης αἴγλης εἰσδεξάμενος . ., πανσεβάσμιε.**

πανσέβαστος-ον μσν. ὁ πανσεβάσμιος βλ.λ. : Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.142,5, Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,77 **τοῦ βασιλοπρεποῦς καὶ πανσεβάστου γράμματος κατόχους γενέσθαι καταξιώσαντες.**

πανσεβαστοϋπέρτατος-ον μσν. τοῖς πᾶσιν εὐσεβὴς κ. ὑπέρτατος : Νικ.Χων.Θησ.Ὀρθοδ.236.

πανσεβής-οῦς-ές μσν. ὁ πανσέβαστος βλ.λ. : Πρόδρ.Ἐπιστ.84.

πανσεληνιάζω μτγν. ἐπὶ τῆς σελήνης, εἶμαι πανσέληνος : Πτολ.Τετράβ.237 **σελήνη πανσεληνιάζουσα.**

πανσεληνιακός-ή-όν μτγν. ὁ τῆς πανσελήνου ἢ κατὰ τὴν πανσέληνον : Πτολ.Τετράβ.92 **πανσεληνιακὴ συζυγία˙** πρβλ. Βέττ.Βάλ.21,22.

πανσέληνος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κ. **πασσέ**ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ πεφωτισμένη ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὁλοφεγγής, τὸ ὁλόγιομο φεγγάρι : Θουκ. 7,50 **ἡ σελήνη ἐτύγχανε οὖσα πανσέληνος,** Ἀριστλ.ΖΙ 622b,27 **ἐργάζονται γὰρ καὶ τὰς νύκτας τὰς πανσελήνους,** Δίων Κ 40,25 **προδοθεὶς ὑπὸ τῆς σελήνης πανσελήνου οὔσης˙** κ. π.Εὐρ.Ἴων 1155 **κύκλος πανσέληνος** [ὁ πλήρης κύκλος τῆς σελήνης]˙ **2) ἡ πανσέληνος** [ὥρα] ὁ χρόνος τῆς πανσελήνου : Ἡρ.2,47 **τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ,** Ἀριστφ.Ἀχ. 84 **τῇ πανσελήνῳ,** Σοφ.ΟΤ 1090 **τὰν αὔριον πανσέληνον** [κατὰ τὴν προσεχῆ πανσέληνον]˙ κ. ἄνευ ἄρθρ. : Αἰσχ.Ἑπτ.389 **λαμπρὰ δὲ πανσέληνος ἐν μέσῳ σάκει˙** ‖ **ταῖς πανσελήνοις ἢ ἐν ταῖς πανσελήνοις ἢ πανσέληνον** [τό] ὅτε εἶναι πανσέληνος : Ἀριστλ.ΖΙ 544a,20 **ταῖς πανσελήνοις καὶ ταῖς ἀλεειναῖς ἡμέραις,** Ἀπολλωνίδ.Θαυμ.36˙ πρβλ.Στωϊκ.ἀπ.1,34˙ **3)** στρογγύλος ὡς ἡ πανσέληνος : Ἕρμιππ.37 **χρυσίδ' οἴνου πανσέληνον ἐκπιὼν ὑφείλετο.**

πάνσεμνος-ον μτγν. ὁ πάνυ σεμνός, λίαν σεβάσμιος, μεγαλοπρεπής : Λουκ.ΒΠρ.26 **πάνσεμνα φῂς καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα,** Μηναῖ.6,4 Ἑσπερ.Ἀπολυτ. **τὰς παγίδας συνέτριψε.. βοηθείᾳ καὶ ὅπλῳ τοῦ Σταυροῦ ἡ πάνσεμνος.**

πανσεμνοστομῶ-έω μσν. λίαν σεμνῶς, μετὰ πάσης σοβαρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ὁμιλῶ : Τζέτζ.Χιλ.6.48 **Δημοσθένους πανσεμνοστομοῦντος.**

πάνσεπτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὅλως ἱερός, ἱερώτατος : Ἀμφιλ.39 **τὸ πάνσεπτον μνημόσυνον,** Μηναῖ.6,11 Ὄρθρ.Κάθισμα **ἐν συλλόγῳ πανσέπτῳ φιλοσοφῶν,** Μιχ.Ἐφ.ΜΦυσ.62,3.

πανσέπτως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον πάνσεπτον, ἱερόν : Συμ.Βί.Σαμψ.ASS'Ιουν.5,270,38 **πανσέπτως ἐγκατατίθεται.**

πανσές [ό] δημ. τὸ φυτὸν καὶ τὸ ἄνθος τοῦ ἴου τοῦ τρίχρου βλ.λ.

πανσθεναρός [ό] μσν. ὁ πανσθενὴς βλ.λ. : Βαλσ.37,7.

πανσθενεί ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. παντὶ σθένει, πάσῃ δυνάμει, μετὰ πάσης δυνάμεως : Γρηγ.Ναζ. 3,408Α, Πράξ.Ἀγ.Θεοδότης 250.

πανσθενής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος, πανίσχυρος, παντοδύναμος : Κύριλλ.Ἠσ.52,730 **πανσθενεστάτην ἔχει τὴν δεξιάν,** Πρόδρ.Γαλ.91, Βιζυην.144,9 [ἔκδ.Φέξη] **κι ἐλαύνει τὸν νοῦν πανσθενοῦς ἡγεμόνος.**

πανσθενουργός-όν μσν. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος νὰ ποιήσῃ : Ἰωσ.Γεν.εἰς Ρητ.[Walz]3,474,10 **τῆς πανσθενουργοῦ καὶ σοφῆς πανταιτίας.**

πανσθενουργόφωτον [τό] μτγν. τὸ μετὰ πανσθενοῦς, μεγάλης ἐνεργείας φωτίζον : Δαμασκ. Ι.[ἐν Mi.] 96,833.

πανσθενῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κατὰ τρόπον πανσθενῆ βλ.λ., πανισχύρως: Δαμασκ.Ι.Ὕμν.Θεογ.7, Μακάρ.Χρυσ.153 **πανσθενῶς αὐτουργηθεῖσα.**

πανσίδηρος-ον μσν. ὁ ὅλως ἐκ σιδήρου : Νικ.Χων.203,21 **τὸ πανσίδηρον καὶ πάγχαλκον τῶν στρατευμάτων.**

πανσιόν [ἡ] [γαλλ.] δημ. τὸ ἀντίτιμον τῆς κατοικίας μετὰ τροφῆς˙ **2)** κατάστημα παρέχον ἔναντι πληρωμῆς κατοικίαν μετὰ τροφῆς.

πανσκάφια [ἡ] μσν. κ. **-εια** τὸ σκάπτειν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πρὸς φυτείαν ἔκτασιν : Γεωπ.5,9,11 **καλλίων ἡ διὰ πανσκαφίας φυτεία τῆς διὰ παττάλου φυτείας.**

πάνσκιος-ον μσν. ὁ πανταχόθεν σκιαζόμενος, ὁ ὅλος σκιά, κατάσκιος : Γεωπ.3,11,8 **πάνσκιος γῆ.**

πάνσκοπος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα βλέπων : Παῦλ.Αἰγ.ΑΠ 7,480 **πάνσκοπον ὄμμα Δίκης.**

πανσλαυικός-ή-όν νεώτ. κ. **-σλαβικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς πάντας τοὺς σλαυϊκοὺς λαούς˙ **2)** ὁ τοῦ πανσλαυϊσμοῦ.

πανσλαυϊσμός [ό] νεώτ. κ. **-σλαβισμός** κίνησις τῶν σλαυϊκῶν λαῶν ἐπιδιώκουσα τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σλαυϊκῶν λαῶν καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἕνωσιν εἰς ἓν ἑνιαῖον κράτος.

πανσλαυϊστής [ό] νεώτ. κ. **-σλαβιστής** ὁ ὀπαδὸς τῆς πολιτικῆς κινήσεως τοῦ πανσλαυϊσμοῦ.

πανσλαυϊστικός-ή-όν νεώτ. κ. **πανσλαβιστικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς πανσλαυϊστὰς βλ.λ. ἢ τὸν πανσλαυϊσμὸν βλ.λ. : **ὁ πανσλαυιστικὸς κίνδυνος ἐν τοῖς Βαλκανίοις.**

πάνσμῑκρος-ον ὁ πάνυ σμικρός, σμικρότατος : Πλάτ.Νόμ.903C **μόριον εἰς τὸ πᾶν ξυντείνει βλέπον ἀεί, καίπερ πάνσμικρον ὄν.**

πανσόβητος-ον μτγν. ὁ εὐκόλως ὠθούμενος πανταχόσε, ὁ ἀπὸ παντοῦ σπρωχνόμενος : Ἰω.Λυδ. Μην.2,6 **πανσόβητος ἡ ὕλη καὶ ἄστατος.**

πανσοφία [ἡ] νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ πανσόφου, ἡ κατοχὴ πάσης γνώσεως.

πάνσοφος-ον κ. νεώτ., π. Πλάτ. **πάσσοφος** ὁ πάνυ, ὁ πάρα πολὺ σοφός, ὁ κατέχων πᾶν τὸ ἐπιστητόν : Αἰσχ.Ἱκ.320 **τὸ πάνσοφον νῦν ὄνομα τοῦτό μοι φράσον,** Σοφ.ἀπ.913 **πάνσοφον κρότημα** [ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως], Εὐρ.Ἡρ.188 **τὸ πάνσοφον δ' εὕρημα, τοξήρη σάγην,** Πλάτ.Πρωτ.315E **πάσσοφος γὰρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ εἶναι καὶ θεῖος,** Μηναῖ.6,4 Ἑσπερ.Ἀπολυτ.Ἰωάννου **δεῦτε εὐφημήσωμεν, Ἰωάννην τὸν πάνσοφον.**

πανσόφως ἐπίρρ. κ. μσν. μετὰ πάσης, μεγάλης σοφίας : Πλάτ.Κωμ.269, Μηναῖ.6,13 Ὄρθρ.Θεοτοκ. **ἐκύησας πανάχραντε, τὸν Θεοῦ θεὸν Λόγον.. ἐκτελοῦντα πανσόφως οἰκονομίαν ἀρίστην.**

πανσπερμηδόν ἐπίρρ. μτγν. μετὰ σπερμάτων παντὸς εἴδους : Νικ.ἀπ.π.'Αθήν.2,372F **ὄσπρια πανσπερμηδὸν ἐπεγχεύῃσιν ἀλετρίς.**

πανσπερμία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ μεῖξις παντὸς εἴδους σπερμάτων, τὸ ἀνακάτωμα τῶν σπερμάτων : 'Αριστλ.ΖΓ 769a,29, Λουκ.'Ερμότ.61 **ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις,** 'Αλκίφρ.3,14, Γεωπ.5,8,2· ‖ κ. μτφ. μεγάλη ποικιλία : Πλούτ.'Ηθ. 348A **πανσπερμία μύθων·** **2)** ἡ μεῖξις τῶν στοιχείων εἰς τὰ συστήματα τοῦ 'Αναξαγόρα καὶ τῶν ἀτομιστῶν : 'Αριστλ.Οὐρ.303a,16 **ὡς οὖσαν τὴν φύσιν οἷον πανσπερμίαν πάντων τῶν στοιχείων·** πρβλ. αὐτ.Φυσ.203a,21· ‖ κ.γεν. ἡ μεῖξις τῶν στοιχείων διὰ τὴν γένεσιν τῆς ζωῆς : Πλάτ.Τίμ.73C **πανσπερμίαν παντὶ θνητῷ γένει μηχανώμενος,** Πλούτ. 'Ηθ.463A **παθῶν πανσπερμία τις ὁ θυμός·** **3)** νεώτ. πλῆθος ἀνθρώπων διαφόρων ἐθνικοτήτων.

πανσπερμισμός (ὁ) νεώτ. ἡ περὶ πανσπερμίας φιλοσοφικὴ θεωρία.

πανσπερμιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ πανσπερμισμοῦ βλ.λ.

πάνσπερμος-ον μτγν. ὁ ἐκ παντὸς εἴδους σπερμάτων συνιστάμενος : Διόδ.Ζων.ΑΠ 6,98 **μοῖραν ἀλοιήσας στάχυος πάνσπερμά τε ταῦτα.**

πανστρᾱτί ἐπίρρ. πανστρατιᾷ βλ.λ.· Σουΐδ.

πανστρατιά (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ὅλον στράτευμα, ἡ σύναξις τοῦ ὅλου στρατεύματος, ἐπιστράτευσις ὅλων τῶν δυνάμεων : Θουκ.4,94 **πανστρατιᾶς ξένων καὶ ἀστῶν γενομένης,** Μηνοῖ.6,4 'Ορθρ. 'Ωδ.1 **ἐν βυθῷ κατέστρωσε ποτὲ . . πανστρατιὰν ἡ ὑπέροπλος δύναμις·** ‖ συνήθ. ἡ δοτ. -ᾷ, Ιων. -ιῇ μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος : 'Ηρ.1,62 **καὶ οὗτοι πανστρατιῇ ἦσαν ἐπὶ τοὺς κατιόντας,** Θουκ.2,5 **οἱ δ' ἄλλοι . . οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι πανστρατιᾷ.**

πανσυδί (σεύομαι) ἐπίρρ. κ. **-δεί** κ. **πασσυδί** μετὰ πάσης δυνάμεως· δθ. πανστρατιᾷ βλ.λ. : Θουκ.8,1 **πανσυδὶ διεφθάρθαι,** Ξεν.ΚΠ 1,4,18 **ὁρῶν ἐκβοηθοῦντας καὶ τοὺς ἄλλους πασσυδί, ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτός,** Φερεκρ.31, Διον.'Αλ.Ρωμ.5,46,'Ονησανδρ.42,12· ‖ π.Φώτ.401,14 «πασσυδί· παντελῶς».

πανσυδίᾳ (σεύομαι) ἐπίρρ., ἐπ. -ίῃ δ.γρ. πασσ- μετὰ πάσης σπουδῆς, προθυμίας : 'Ιλ.Β 12 **θωρῆξαί ἑ κέλευε κάρη κομόωντας 'Αχαιοὺς πανσυδίῃ,** Εὐρ.Τρῳ.797 **τίνος ἐνδέομεν μὴ οὐ πανσυδίᾳ·** **2)** πανστρατιᾷ : Ξεν.'Ελλ.4,4,9 **ἧκον οἱ 'Αργεῖοι πασσυδίᾳ βοηθοῦντες,** Αἰν.Τακτ.15,9, Κόϊντ.7,432.

πανσυδίην ἐπίρρ., δ.γρ. **πασσυδίην** πανσυδίᾳ βλ.λ.1) : ΕΜ 650,55 «πανσυδίη ἐπίρρημά ἐστιν ἀθροίσεως παμπληθεί» (ἐσφ.ἀνάγν. π.Σουΐδ.), 'Ησ. ἐν λ. πασσύριον.

πανσύνετος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα συνετός, ἢ πάνυ, πολὺ συνετός : Κύριλλ.'Αλ.ἐν Mai. Biblioth.Patr.2,107, Πρόδ.Cod.Par.2831.

πανσυρεί δ.γρ. τοῦ πασσυρεί βλ.λ.

πάνσυρτος-ον (σύρω) ὁ τὰ πάντα σύρων, ἕλκων : Σοφ.'Ηλ.851 **πανσύρτῳ πανδρήνῳ πολλῶν στυγνῶν τ' ἀχέων αἰῶνι** (δ.ἀνάγν. πανδύρτῳ).

πάνσχημος-ον μτγν. ὁ πανσχήμων βλ.λ. : Διον. 'Αρεοπ.Ρωμ.5,8.

πανσχήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων οἱανδήποτε ἢ ἀπροσδιόριστον μορφήν, ὁ πάσης μορφῆς : Θεολ.'Αριθμ.8 **δύο ἀριθμῶν σχέσις πανσχήμων ἐστίν·** πρβλ.'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.57P.

πάνσωμος-ον μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ὑπάρχων εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ὁ ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα : Νικ.Χων.Χρον. 340 **ἐπενεγκόντες πληγὰς πανσώμους·** ‖ ἐπίρρ. **πανσώμως** μεθ' ὅλου τοῦ σώματος : Διον.'Αρεοπ. 'Εκκλ.'Ιεραρχ.217 **τὸν ἄνδρα χρῖσαι πανσώμως παραδούς.**

πανσώτειρα (ἡ) 'Επιγρ. θηλ. τοῦ μ. μσν.ἀρσ. **πανσώτηρ,** ἡ τοὺς πάντας σώζουσα, ἐπὶ τῆς 'Ισιδος.

πανσώτηρ-ηρος (ὁ,ἡ) ἐκκλ. ὁ τοὺς πάντας σώζων, διαφυλάττων, ἐπὶ τῆς παρθένου Μαρίας· πρβλ. πανσώτειρα : Montefalc Bibl.Coisl.41,49 **λιταῖς τῆς πανσώτηρος κοσμοσώστου.**

πανσωτήριον (τὸ) μσν. τὸ πάντας σῷζον : Βί. 'Αγ.Γρηγορ.ἐπισκ.Ripsim.153.

πάντα ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. πάντοτε, διαρκῶς, ὁλοένα : Διγεν.'Ακρ.191 **νὰ εἶναι πάντα τρίδουλος, δοῦλός του δουλωμένος,** Πρόδρ.2,517 **πάντα τὸν δεῖναν μερτικὸν μικρότερον τὸν δίδει,** 'Ερωτόκρ. 1,1271 **πάντα σὲ θέλει τυραννᾷ χειμῶνα καλοκαίρι·** ‖ ἐν πάσῃ περιπτώσει, πάντως, ὁπωσδήποτε : **πῆς δὲν πῆς, ἐγὼ πάντα θὰ 'ρθω·** ‖ κ. φρ. **γιὰ πάντα** διὰ παντός, δι' ὅλον τὸν ἐπίλοιπον χρόνον· κ. **μιὰ γιὰ πάντα** ἅπαξ διὰ παντός, πρώτην καὶ τελευταῖον φοράν.

παντᾷ ἐπίρρ. δωρ. τοῦ πάντῃ βλ.λ.

παντάγᾰθος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα ἀγαθός, καλός, πανάγαθος : 'Επιγρ.· ‖ τὸ οὐδ. **παντάγαθον** τὸ καλὸν δι' ὅλα, ὠφέλιμον, ἐπὶ ἐμπλάστρου : Γαλ.13,649.

πανταγέωργος (ὁ) μτγν. ὁ πάντα γεωργῶν, ἐργαζόμενος τὴν γῆν· μτφ. ὁ πάντα ἐργαζόμενος : 'Ιώσ.Μᾶρκ.15 **πανταγέωργος λογισμός.**

πανταγήρως-ω-ων ὁ οὐδέποτε γηράσκων, ὁ ἀμετάβλητος : Σοφ.'Αντ.606 (δ.ἀνάγν.).

παντάδῐκος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἄδικος : Φίλ.2,362.

παντάδουσα (ἡ) τὸ φυτὸν κενταύριον τὸ ἀστρωτόν : Θεόφρ.Φl 6,5,1.

πανταεθνής-οῦς-ές μτγν. ὁ παντὸς ἔθνους : 'Απ.'Εμφ.Πολ.4,34 (ἀμφ.).

παντάθλιος-α-ον ὁ κατὰ πάντα, καθ'ὅλα ἄθλιος, ἐλεεινός, πανάθλιος : Πάπ. **ἡ πανταθλία κώμη 'Αφροδίτη,** αὐτ. **ἡ πανταθλία ἡμῶν πόλις.**

πάνταθλος-ον ὁ ἐν πᾶσι τοῖς ἄθλοις ἐξησκημένος : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

πανταίολος-ον ὁ ὅλως ἀκτινοβολῶν, λίαν ἀκτινοβόλος : 'Ορφ.ἀπ.236 **πανταίολος "Ηλιος.**

πανταιτία (ἡ) μτγν. ἡ δημιουργὸς αἰτία πάντων τῶν πραγμάτων : 'Ιώσ. ἐν Welz.Ρητ.3,10 **τῆς πανσθενουργοῦ καὶ σοφῆς πανταιτίας.**

πανταίτιος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ παναίτιος βλ.λ. : Πρoκ.ἐν Mai.Auct.Class.6,348, Μιχ.Συγκ.355 **πανταίτιος Τριάς.**

παντακύριος-ον πάπ. ὁ πάντων κύριος, ἀφέντης : **παντακύριε βασιλεῦ.**

παντάλᾱς-αινα-αν ὁ ὅλως δυστυχής, πανάθλιος, δυστυχέστατος : Αἰσχ.Πέρσ.638 **παντάλαν' ἄχη διαβοάσω,** Εὐρ.'Ανδρ.140 **παντάλαινα νύμφα.**

παντᾰληθής-οῦς-ές 'Επιγρ. ἐπὶ χρησμοῦ, ὁ κατὰ πάντα ἀληθής, ἀληθέστατος.

πανταλόνι (τὸ) δημ. κ. **παντελόνι** ἡ περισκελίς βλ.λ.· ὁ πληθ.ἄνευ πληθ. ἐνν. : **μακριὰ παντελόνια·** ‖ συνεκδ. τὸ **ἐσώβρακον·** ‖ ὁμ. γυναικεῖον ἐσώρρουχον, καλύπτον τὰ σκέλη.

παντᾰμάρτητος-ον μτγν. τ. τοῦ παναμάρτητος βλ.λ., ὁ ὅλως ἁμαρτωλός : 'Επιστ.Βαρνάβ.68,15 (ἐκδ. Men.), **πενήτων . . κριταὶ πανταμάρτητοι.**

παντανάθεμα (τὸ) μσν. πλῆρες ἀνάθεμα, κατάρα : Στουδ.Θεόδ.1816C **ἀνάθεμα αὐτοῖς καὶ κατανάθεμα καὶ παντανάθεμα ὑπὸ πατρός, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος.**

παντάναξ-ακτος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., θηλ. -άνασσα, ὁ τῶν πάντων βασιλεύς, ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου, παντάρχης : Μηνοῖ.6,11 'Εσπερ.Σταυροθεοτ. **πάθος σου τὸ σεπτὸν ἡ σεμνὴ . . Μήτηρ, Μακρόθυμε παντάναξ, ἑωρακυῖα,** 'Ακολουθ.Μ. Παρασκευῆς **Υἱὲ θεοῦ παντάναξ·** ‖ τὸ θηλ. ὡς προσηγ. τῆς Θεοτόκου : Μηναῖ.6,6 Θεοτοκ. **ἡ παντάνασσα Μητροπάρθενος·** κ. ἐπὶ τῶν ἐπὶ γῆς βασιλέων : Πρόδρ.2,620 **ἀλλ' ὦ πορφύρας βλάστημα, παντάναξ τροπαιοῦχε.**

παντάπαν ἐπίρρ. μσν. παντάπασι βλ.λ.: 'Εφροῖμ Καισάρ.10219 **προφάσεις παντάπαν ἄνευ λόγου.**
παντάπᾶσι(ν) ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐν πᾶσιν ὅλως, ἐξ ὁλοκλήρου, ὁλοσχερῶς, ὅλως διόλου : 'Ηρ.7,152 **πείθεσθαί γε μὴν οὐ παντάπασιν ὀφείλω,** Θουκ. 6,71 **ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται,** Ξεν. ΚΠ I,3,17 **τὰ δίκαια παντάπασιν ἀκριβῶ,** Πλάτ. Φαίδ.88Α **ἔν τινι τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι·** ‖ μτ. ἐπιθ. ὅλως διόλου : Ξεν.ΚΠ,I,4 I2 παντάπασι **βλάξ** (ἐντελῶς βλάξ), Πλάτ.Πολ.293 Α **παντάπασιν ὀλίγους δεῖν ζητεῖν,** Δημ.540 **παντάπασιν ἔρημος·** ‖ κ. μτ. ἐπιρρ. : Θουκ.5,104 **οὐ παντάπασιν οὕτω ἀλόγως θρασυνόμεθα** (ὄχι ὅλως διόλου ἄνευ λόγου), 'Ισοκρ.12,232 **λίαν πικρῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως·** ‖ ὁμ.μτ. ἄρθρ. : Θουκ.3,87 **ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον τὸ παντάπασιν·** ‖ κ. μτ. ἀρνητ. : 'Αναξ.12 **παντάπασιν οὐδέν,** 'Αριστλ.Γεν.Φθορ.316a,27· ‖ ἐν ἀποκρίσεσι, μάλιστα, βεβαίως, ἀναμφιβόλως, βεβαιότατα : Ξεν.'Απομν.4,5,3 **παντάπασί γ', ἔφη,** Πλάτ. Φαῖδρ.278Β **παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ εὔχομαι ἃ λέγεις.**
παντάπρωτος-η-ον ὁ πάντοτε, οἱονεὶ πρῶτος, τιμητ. τίτλ. ἐν Σπάρτῃ : 'Επιγρ. **παντaπρώτη γυνή.**
παντaπώλεια (ἡ) μσν. ἡ παντελής, ὁλοσχερὴς ἀπώλεια : 'Αναστ.Σιν.120D.
παντaπώλης (ὁ) 'Επιγρ. μεταπράτης· πρβλ. παντοπώλης : **ἰατρὸς παντaπώλης.**
παντάρβη (ἡ) κ.μσν. πολύτιμός τις λίθος,πιθ.ὁ πορφυροῦς ἀδάμας, τὸ ρουμπίνι : Κτησ.ἀπ.57,2, Φιλόστρ.'Απολλ.3,46, 'Ηλιόδ.Αἰθ.8,11 **παντάρβην φορέουσα πυρὸς μὴ τάρβει ἐρωήν,** Εὐστ.Πον.212,40.
πανταρβής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα φοβούμενος : Μαν.2,168, Ρητόρ. **εἰς** Κατ.'Αστρλ.Κ I,45.
παντάρετος-η-ον ὁ ἔχων πάσας τὰς ἀρετάς : 'Επιγρ. **παντaρέτην γυναῖκα** (ἀμφ.).
παντάριστος-η-ον 'Επιγρ. ὁ πάντων ἄριστος, **ὁ** καλύτερος, τιμητικὸς **τίτλος ἐν** Σπάρτῃ.
πανταρκής-οῦς-ές ὁ πᾶσιν ἀρκῶν, αὐταρκῶν, πανίσχυρος : Αἰσχ.Πέρσ.855 **πανταρκὴς ἀκάκας ἄμαχος βασιλεύς.**
παντάρχας-α (ὁ) δωρ. τ. τοῦ παντάρχης βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ορν.1059 **ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ πάντες.**
παντάρχης (ὁ) μτγν. ὁ τῶν πάντων ἄρχων : 'Αποστ.Διατ.6,11 **παντάρχην, παντεξούσιον.**
πανταρχία (ἡ) Σουΐδ. γλῶσσ. τοῦ παντοκρατορία.
πανταρχικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ παντάρχου βλ.λ. : Μιχ.'Ατταλ 73,12.
πάνταρχος-ον ὁ ἐπὶ πάντων ἄρχων, παντοκράτωρ, παντόναξ : Σοφ.ΟΚ 1085 **ἰὼ Ζεῦ, πάνταρχε θεῶν,** Φίλ.I,242 **ὁ πάνταρχος** (ὁ ὕψιστος, ὁ θεός)· ‖ ἐν πάπ. **ἡ πάνταρχος** ἡ θεὰ 'Ισις.
πανταρχῶ-έω 'Επιγρ. εἶμαι ἄρχων, κύριος, ἐξουσιαστής : **πανταρχεῖν τῆς 'Ομβειτῶν πόλεως.**
παντάρχων-οντος (ὁ) ὁ ὑπηρετήσας εἰς ὅλας τὰς ἀρχάς, **ὁ** λαβὼν ὅλας τὰς ἐξουσίας : 'Επιγρ. **βουλευτὴς παντάρχων.**
παντάσκιος-ον 'Ησ. ὁ πανταχόθεν σκιὰν ἔχων, σκιαζόμενος.
παντάσπορος-ον πάπ. ὁ τελείως ἄσπορος.
παντατίφ (τό) (γαλλ.) δημ. κόσμημα κρεμάμενον συνήθ. διὰ λεπτῆς ἁλύσεως ἐκ τοῦ λαιμοῦ.
πανταυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, βλέπων : Μαν.I,287 **ὄμμα βάλῃ πανταυγὲς ἐν ἡμερινῇσι λοχείαις.**
πανταχῆ ἐπίρρ. τόπου, ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη : Θουκ.I,49 **πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος . . ἦν,** Ξεν.'Αν.2,5,7 **πανταχῇ γὰρ . . πάντων ἴσον οἱ θεοὶ κρατοῦσι** (ἐσφ. ἀνάγν. τοῦ πάντῃ), Πλάτ.Φαίδ.109Β **εἶναι γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα·** ‖ μτ.γενικ. τόπου, εἰς πᾶν μέρος τοῦ . . : 'Ηρ.7,106 **κατέστασαν γὰρ τοῦ 'Ελλησπόντου πανταχῇ,** Εὐρ.'Ιων 1107 **πανταχῇ γὰρ ἄστεως ζητῶν νιν ἐξέπλησα·** ‖ ὁμ. εἰς πᾶσαν πλευράν : 'Ηρ.2,124 **τῆς** (πυραμίδος) **ἐστὶ πανταχῇ μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα,** Θουκ.7,79 **προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ,** σύτ.3,68 **διακοσίων ποδῶν πανταχῇ·** ‖ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, πανταχοῦ : Σοφ ΟΚ 122 **λεῦσσέ νιν, προσπεύθου πανταχῇ,** 'Αριστφ.Θεσμ.660 **διασκοπεῖν πανταχῇ·** πρβλ. 'Ορν.165· **2)** μτφ. κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως, καθ' ὅλας τὰς σχέσεις : 'Ηρ.5,78 **δηλοῖ δὲ οὐ κατ' ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ,** Σοφ.'Αντ 634 **πανταχῇ δρῶντες φίλοι** (κατὰ πάντα τρόπον ἐνεργοῦντες), Εὐρ.Μήδ 364 **κακῶς πέπρακται πανταχῇ,** Πλάτ.Νόμ.918Ε **οἱ πανταχῇ ἄριστοι ἄνδρες·** **3)** ἐν πάσῃ περιπτώσει : Σοφ. Αἴ.1369 **πανταχῇ χρηστός γ' ἔσει.**
πανταχόθεν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ παντοῦ : 'Ηρ.7,25 **ἐκ τῆς 'Ασίης πανταχόθεν,** 'Αριστφ.Λυσ. 1007 **τοῦτο τὸ πρᾶγμα πανταχόθεν ξυνομώμοται ὑπὸ τῶν γυναικῶν,** Πλάτ.Συμπ.190Ε **συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν γαστέρα,** ΚΔΜᾶρκ. I,45 **καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν,** Σάθ.3,27 **ἕως ὅπου ἐσυνάχθησαν πανταχόθεν τὰ στρατεύματα·** ‖ μσν. κ. ἀντὶ πανταχόθι, εἰς ὅλα τὰ μέρη : Μηναῖ 6,7 Συνξ.Παύλου Μοναχοῦ **καὶ τῆς φήμης πανταχόθεν διαδοθείσης·** **2)** ἐκ πάντων τῶν μερῶν τ. ἔ. κατὰ πάντα τρόπον : Θουκ.I,17 **πανταχόθεν ἡ 'Ελλὰς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο,** Ξεν.'Απομν.2,1,25 **πανταχόθεν γὰρ ὠφελεῖσθαι . . παρέχω,** Δημ.307 **πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον.**
πανταχόθι ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἐν παντὶ τόπῳ, πανταχοῦ βλ.λ. : Γαλ.14,81· μτ. γενικ. : Λουκ.Θε.Δ 9,1 **πανταχόθι τοῦ σώματος,** Φώτ.379,7.
πανταχοῖ ἐπίρρ. κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, πρὸς οἱονδήποτε μέρος : 'Αριστφ.Σφ.1004 **ἄγων μετ' ἐμαυτοῦ πανταχοῖ** (ἰδ. ἀνάγν. πανταχοῦ), Δημ.46 **πρὸς 'Αρτάβαζον καὶ πανταχοῖ μᾶλλον οἴχεται.**
πανταχόσε ἐπίρρ. πανταχοῖ βλ.λ. : Θουκ.7,42 **τήν τε τῶν 'Αθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην,** Πλάτ.Πολ.540Α **ἑλκόμενοι πανταχόσε·** ‖ ἀνωμάλως ἀντὶ τοῦ πανταχοῦ βλ.λ. : Πλούτ.'Αγ.14 **τοῖς πανταχόσε δήμοις.**
πανταχοῦ ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ : 'Ηρ.3,117 **ἄρδεσκε διαλελαμμένος πανταχοῦ τούτων τῶν εἰρημένων,** Σοφ. Αἴ.1252 **οἱ φρονοῦντες εὖ κρατοῦσι πανταχοῦ,** Εὐρ.ΙΤ 568, Πλάτ.Χαρμ.160Α **καὶ ἐν γραμματιστοῦ . . καὶ ἄλλοθι πανταχοῦ,** ΚΔ Λουκ.9,6 **διήρχοντο . . θεραπεύοντες πανταχοῦ,** Μηναῖ,6,6 'Εσπερ. **πανταχοῦ γὰρ καλούμενος, ὀξέως προφθάνεις·** μτ. γενικ. : αὐτ.Φαίδ.111Α **πανταχοῦ τῆς γῆς** (ἐσφ. ἀνάγν. ἀλλαχοῦ)· ‖ πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν : Εὐρ.ΙΤ 68 **σκοποῦμαι δ' ὄμμα πανταχοῦ στρέφων,** 'Αριστφ.Λυσ.1230 **μεθύοντες ἀεὶ πανταχοῦ πρεσβεύομεν·** **2)** ὅλως, ἀείποτε, ὁλοσχερῶς : Πλάτ.Πολ.504Α **τὸν δὲ πανταχοῦ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα,** αὐτ.Παρμ.128Β **οὐ πανταχοῦ ᾔσθησαι.**
πανταχοῦσα (ἡ) δημ. δ.τ. τοῦ ἀπανταχοῦσα βλ.λ.
πανταχραντος-ον μσν. ὁ πανάχραντος βλ.λ. : 'Αμφιλ.44.
παντάχρηστος-ον μσν. ὁ εἰς πάντα χρήσιμος· Δωρόθ.Μον.786D **θυμελικὴ παντάχρηστος.**
πανταχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ πάντα τρόπον, ὅλως : Πλάτ.Παρμ.143C **οὕτω πανταχῶς ἐφ' ἑκάστου ἄμφω λέγω,** 'Ισοκρ.15,94 **πρὸς γὰρ τὸ παρὸν πανταχῶς ἕξει μοι καλῶς.**
παντεδιπᾶσιν 'Επιγρ. (ἀμφ.), πάντ' ἐπὶ πᾶσιν.
παντειδήμων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ γνώστης πάντων, ὁ τὰ πάντα γνωρίζων : Φιλόδ.Κακ.32Ι.

παντεκνεί ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάντων τῶν τέκνων : Διδ.'Αλ.593 (ἔκδ.Mi.).

παντέλαφρος-ον μσν. ὁ ὅλως διόλου ἐλαφρός, ἐλαφρότατος : Στουδ.Θεόδ.1796 (ἔκδ.Mi.) παντέλαφρον φορτίον.

παντέλεια (ἡ) μτγν. ἡ ἄκρα τελειότης, ὁ μέγιστος βαθμός, τὸ κορύφωμα : Πολύβ.1,4,8,9 **τοιαύτην συνέβη γενέσθαι τὴν παντέλειαν τῆς καταφθορᾶς, ὥστε καὶ τὰς βάσεις τῶν πύργων .. ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀχρειωθῆναι**, Φιλόδ.Ρητ.2,34S **εἰς παντέλειαν διδαχθῆναι** (ἀντιθ. εἰς τύπωσιν)· ‖ ἐπὶ τῆς μυήσεως εἰς τὰ μυστήρια : Πλούτ.'Ηθ.1061F **εἰς ἀσφαλῆ τινα καὶ βεβαίαν παντέλειαν τῶν ἀγαθῶν ἐξικόμενον**· ‖ κ. ἐπὶ τῶν μεγάλων μυστηρίων : αὐτ.671D **τριετηρικὴ παντέλεια**· **2)** π. πυθαγ. ὁ ἀριθμὸς δέκα : Θεολ.'Αριθμ.63 **καλεῖται δὲ κράτος καὶ παντέλεια ἐπεὶ πάντα περαίνει τὸν ἀριθμὸν περιέχουσα πᾶσαν φύσιν ἐντὸς ἑαυτῆς ἀρτίου τε καὶ περισσοῦ, κινουμένου τε καὶ ἀκινήτου, ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ.**

παντέλειος-ον κ. μσν. ὁ παντελής, ὁ κατὰ πάντα τέλειος : Θεόφρ.ἀπ.53 **παντέλειος νοῦς**, Πορφ.Γνῶμ.22, 'Ιεροκλ.Χρ.'Επ.1,419Μ, Πρόκλ.Στοιχ.Φυσ.64 ἀπὸ **τῶν παντελείων τὰ τέλεια**, Θεοφύλ.Βουλγ.293D **τῷ παντελείῳ πατρί**· ‖ **παντέλειος ἀριθμός** ὁ ἀριθμὸς δέκα : Φίλ.ἀπ.72Η· ‖ **τὰ παντέλεια** ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν Θεσμοφορίων ἐν Συρακούσαις : 'Ηρακλ.Ταρ.π.'Αθήν.14,647Α **τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι .. μυλλούς**, Εὐστ.Πον.208,60 **τοῖς** παντελείοις **τῶν Θεσμοφορίων.**

παντελειῶ-όω μτγν. καθιστῶ, κάμνω τινὰ τέλειον καθ' ὅλα : Ζώσ.'Αλχ.245Β.

παντελείως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον παντέλειον βλ.λ. : 'Ερωτιαν. ἐν λ. ἄπαρτι.

παντελεύθερος-α-ον μτγν. κ. μσν., δημ. -ος-η-ο ὁ πανελεύθερος, ὁ κατὰ πάντα, τελείως ἐλεύθερος : Δαμασκ.Ι 2,256C, Στουδ.Θεόδ.848 (ἔκδ. Mi.), Λασκαρ.Ποιήμ.25,17 **παντελευθέρους θὲ νὰ σᾶς ἀφήσω | νὰν τόνε βάλ' τε ὀμπρόθε ἢ ἀποπίσω.**

παντελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ καθ' ὅλα τέλειος, πλήρης : Αἰσχ.'Ικ.60) **δήμου παντελῆ ψηφίσματα**, Σοφ.'Αντ.930 **ἐκείνου γ' οὖσα παντελὴς δάμαρ** (ἡ πληρέστατα κεκτημένη δικαιώματα συζύγου)· ‖ ὁ ἐντελής, τέλειος ὁλόκληρος : Αἰσχ.Χο.560 **παντελῆ σάγην ἔχων**, Σοφ.'Αντ.1163 **λαβὼν τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν**, αὐτ.1016 **ἐσχάραι τε παντελεῖς** (ὁλόκληρος ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τὰς θυσίας ἐσχαρῶν, πᾶσαι), Πλάτ.Νόμ.796C **πανοπλίᾳ δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα**· ‖ μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐντελής, ὁλοσχερής : Δίων Χρ.38,17 **παντελὴς μανία**, Σέργ.Μοκρ. ἐν Σάθ.3,251 **ἠπείλει κίνδυνον καὶ παντελῆ ἀφανισμὸν ἡ ἐκεῖ ἐκκλησία**, **- παντελὴς καταστροφή-ἄγνοια**· **2)** π. Φιλολ. ἐν Στοβ.Προοίμ.3 **παντελὴς δύναμις ἁ τᾶς δεκάδος** ὁ πλήρης ἀριθμὸς δέκα· πρβλ. Δαμάσκ.'Αρχ. 195· **3)** μτγν. **τὸ παντελὲς ἢ κατὰ** (ἢ εἰς) **τὸ παντελὲς** ὡς ἐπίρρ. παντελῶς βλ.λ. : Φίλ.2,567, αὐτ. 1,90, ΚΔΛουκ.13,11 **καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν .. συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές**, ΑΙλ.ΖΙ 17,27, Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.7,30· ‖ ὁμ. **εἰς τὸ παντελές** διὰ παντός, γιὰ πάντα : 'Ιουλ.Λόγ.2,61C.

παντελίη (ἡ) 'Επιγρ. ἡ θεὰ Δημήτηρ : **Παντελίῃ Βάκχῳ τε καὶ αὐτῇ Περσεφόνῃ.**

παντελικός-ή-όν μτγν. ὁ καθολικός, ὁ γενικός : Μεθόδ.307 **παντελικὴ πρόνοια**, 'Επιφάν.1,551 **παντελικὴ ἀναίρεσις.**

παντελόνι (τὸ) δημ. δ. τ. τοῦ πανταλόνι βλ.λ.

παντελῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. **-έως** ὅλως τελείως, ὁλοκλήρως, ὁλοσχερῶς, ἐντελῶς, συνήθ.μτ. ρ. : 'Ηρ.7,37 **ἡ διῶρυξ παντελέως πεποιημένη ἠγγέλλετο**, αὐτ.4,95 **παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα** (ἦτο ἐντελῶς τελειωμένον), Αἰσχ.Πρ.440 **τίς ἄλλος ἢ 'γὼ παντελῶς διώρισεν**;, Σοφ.ΟΤ669 **χρή με παντελῶς θανεῖν** (ὁλοσχερῶς), 'Επικρ.4 **ἐκμεμάθηκα ταῦτα παντελῶς**, 'Αραβ.Μῦθ.Χαλ.1,8) **δὲν τῆς ὡμίλησε παντελῶς ἀφ' οὗ ἐγὼ τὸν ἐπλήγωσα**· ‖ μτ. ἐπιθ. : Ξεν.'Ελλ.2,4,34 **συνταξάμενος παντελῶς βαθεῖαν φάλαγγα ἦγεν ἐπὶ τοὺς 'Αθηναίους**, Φιλιππδ.12 **ἄχρηστα παντελῶς**, 'Επικ.4 **ἐκμεμάθηκα ταῦτα παντελῶς**· ‖ μτ.ἀρν. **οὐ παντελῶς** οὐδόλως, οὐδαμῶς : Μέν.694· ‖ ὁμ. ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους : 'Αριστλ.Πολιτ.1298a,16 **βαδίζουσι πάντες κατὰ μέρος ἐκ τῶν φυλῶν καὶ τῶν μορίων τῶν ἐλαχίστων παντελῶς**· **2)** ἐπὶ ἀπαντήσεων, βεβαιότατα, μάλιστα : Πλάτ.Πολ.379C **παντελῶς γ', ἔφη**, αὐτ.Παρμ.155C **πάνυ μὲν οὖν.**

παντενέργητος-ον μτγν. ὁ κατὰ πάντα ἐνεργός, πηγὴ πάσης ἐνεργείας : Πορφ.Γνῶμ.36 **τὸ ἓν παντενέργητον.**

παντεξάλειπτος-ον μσν. ὁ παντελῶς ἐξαληλιμμένος, ἠφανισμένος : Τιμόθ.'Ιεροσ.237Β.

παντεξουσία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν πάντων ἐξουσία, ἀρχή : Γρηγ.Ναζ.3,1161Α.

παντεξούσιος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἐξουσιάζων, παντοδύναμος, πανίσχυρος : Κλήμ.'Αλ.2,768Β.

παντεπαίνετος-ον μσν. ὁ ἐν πᾶσιν, ὑπὸ πάντων ἐπαινετός : Στουδ.Θεόδ.1573(ἔκδ.Mi.).

παντεπήκοος-ον μτγν. ὁ πάντα ἐπακούων : Διδ.'Αλ.449Α.

παντεπίθυμος-ον μτγν. ὁ παντορέκτης βλ.λ.2) : Πολ.Φυσ.30.

παντεπίσκοπος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐφορῶν, ἐπιβλέπων, ἐποπτεύων : ΠΔ Σοφ.Σολ.7,23 **φιλάνθρωπον .. καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων νοερῶν** (ἐσφ. ἀνάγν.πανεπ-), Φώτ.π. Wolf 'Αν.'Ελλ.2,105 **ἐνώπιον τοῦ παντεφόρου καὶ παντεπισκόπου τῆς Δίκης ὀφθαλμοῦ.**

παντεπόπτης (ὁ) μτγν., ἐν 'Επιγρ. **-εφόπτης** ὁ τὰ πάντα ἐπιβλέπων, ἐφορῶν : Βέττ.Βάλ.1,4, Πρόκλ. Παρμ.820S, Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.434 **καὶ ὁ Ζεὺς δὲ παντεπόπτης λέγεται**· ‖ μτγν. κ. νεώτ. προσωνυμ. τοῦ Θεοῦ : Μηναῖ.3,4 'Εσπερ. **τῷ παντεπόπτῃ κατηκολούθησας.**

παντεποπτικός-ή-όν μσν. ὁ παντεπόπτης βλ.λ.: Γερμ.Α' 256D **ὄμμασι παντεποπτικοῖς.**

παντεργέτης (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **παντεργάτης** ὁ πανεργέτης βλ.λ. : Ρήτορ. (ἐν Walz.) 3,474, Σχόλ. 'Αριστφ.'Αχ.435, 'Επιγρ. **θεὸς παντεργάτης**, Ψελλ. 'Ασμ.1,6 **ἐπλάσθημεν ἐκ θεοῦ παντεργάτου.**

παντέρημος-η-ο μσν. κ. δημ., συνήθ. **παντέρμος** ὁ ἔρημος ἢ ἐγκαταλελειμμένος, ὁ ἄνευ συντρόφων, μόνος : 'Ερωτόκρ.1,842 **νὰ χάσω τὶς ἐλπίδες μου, παντέρμο νὰ μ' ἀφήσῃ, - ἔχασε τὰ παιδιά της κι ἔμεινε παντέρημη**· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. : αὐτ. 4,1971 **καὶ τὰ παντέρμα ντ' ἄρματα, ὡς ἦσα ματωμένα, | εἰς τ' ἄλογό του τά 'χανε.**

παντερόλι (τὸ) (ἰταλ.) δημ. μικρὸς ἐπισείων, ἀνεμούριον.

παντερπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ τοὺς πάντας τέρπων : Πλούτ.'Ηθ.1104Ε **ἰαχὰς παντερπέος αὐλῶν**, Λυρ.'Αδέσπ.96, 'Οππ.Κυν.3,149 **γαμίης παντερπέος εὐνῆς**, Τζέτζ.'Ομ.208 **παντερπέα κεστόν.**

πάντερπνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ τερπνός, πάρα πολὺ εὐχάριστος, εὐφρόσυνος : Μηναῖ.6,7 Συνξ.Παύλου Μοναχοῦ **εἰς παράδεισον ποικίλον καὶ πάντερπνον**, Διη.'Ακρ.'Αλλ.40 **ἠθέλησεν νὰ χωρισθῇ τὴν πάντερπνον κόρην.**

πάντεσι 'Επιγρ. πᾶσι δοτ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

παντεσπάνι (τὸ) (ἰταλ.) εἶδος πλακοῦντος, πίττας ἐξ ἀλεύρου, φῶν καὶ σακχάρεως.

παντετοίμως ἐπίρρ. μτγν. ὅλως ἑτοίμως, παραχρῆμα, ἀμέσως : 'Ηρώδ.5,4,5).

παντευεργέτης (ὁ) μτγν. ὁ εὐεργέτης πάντων, ὁ πάντας εὐεργετῶν, ἐκεῖνος ποὺ κάνει σὲ ὅλους καλό : Γρηγ.Νάζ.2,256.
παντευλόγητος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατὰ πάντα εὐλογητός, εὐλογημένος : Μεθόδ.375C, ASS Ἰουνίου 3,96 **παντευλόγητε κόρη.**
παντεύμορφος-ον μσν. ὁ καθ' ὅλα εὔμορφος, ὡραιότατος : Τζέτζ.Χιλ.5,949.
παντευχαρίστως ἐπίρρ. μτγν. μετὰ πάσης εὐχαριστήσεως, πολὺ εὐχαρίστως : Βαλσ.7,3.
παντευχία (ἡ) ἡ πανοπλία, ὁ πλήρης, τέλειος ὁπλισμός : Φερεκ.158J, Εὐρ.Ἡρακλ.787 **παντευχίαν ἔχοντα πολεμίων σέθεν,** αὐτ.Ἰκ.1192 **εἰς τὴνδ' ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν** (ἐχθροὺς ἐν πλήρει πανοπλίᾳ), Ἀριστοφ.5 **παντευχίαν δὲ θεοῦ . . λαβεῖν** (τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ)· ‖ δοτ. μτ. **ξὺν ἢ ἐν π-** μὲ πλήρη ὁπλισμόν : Αἰσχ.Ἑπτ.31 **σοῦσθε σὺν πανοπλίᾳ·** κ. κτ. πληθ. : Φιλόδ.Ὀμ.580.
πάντευχος-ον μτγν. ὁ πάνοπλος, ὁ ὡπλισμένος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν : Χρησμ.Χαλδ.π. Δαμασκ.Ἀρχ.196 **πάντευχον ἀκμὴν φωτός.**
παντέφορος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐφορεύων, ἐρευνῶν : Ἀθανασ.1,599, Εὐστ.Πον.142,40.
παντεχνήμων-ονος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ τῶν πάντων τεχνίτης, δημιουργός, ὁ τὰ πάντα δημιουργήσας : Δαμάσκ.I.2,843B **ὁ παντεχνήμων λόγος.**
παντεχνής-οῦς-ές μσν. ὁ παντεχνήμων : Εὐστ. Πον.272,20 **ἦν γὰρ . . ἀληθῶς παντεχνής.**
παντεχνίτης (ὁ) μτγν. μσν. ὁ πάσας τὰς τέχνας μετερχόμενος, πολυτεχνίτης : Νομοκάνων Cotel.475 **ῥάπτου ἢ παντεχνίτου.**
πάντεχνος-ον ὁ πρὸς πάσας τὰς τέχνας χρήσιμος, ὁ πάσας τὰς τέχνας γινώσκων : Αἰσχ.Πρ.7 **παντέχνου πυρὸς σέλας.**
παντέχω δημ. ἀπαντέχω βλ.λ. : Παλαμ.Τάφ.69,9 **σύντροφο κι ἄγγελο ἐσὲ καὶ παιδί μου παντέχω.**
παντζάρι (τό) δημ. τὸ φυτὸν τεῦτλον τὸ ἐρυθρόφυλλον, ἅ. κοκκινογούλι.
παντζούρι (τὸ) (περσ.) δημ. ἐξωτερικὸν παραθυρόφυλλον, ἀποτελούμενον ἐκ λεπτῶν τεμαχίων σανίδων, προσηρμοσμένων ἐντὸς πλαισίου, καὶ ἀνοιγόμενον πρὸς τὰ ἔξω.
πάντη ἐπίρρ. κ. νεώτ., δωρ. **παντᾷ** κ. ἐν πάπ. **παντεῖ,** αἰολ. **πάντᾳ** κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ· συνήθ. ἑπομέν.ἢ προηγ.προθέσ. : Ἰλ.Ψ 34 **πάντῃ ἀμφὶ νέκυν,** Ἡσίοδ.Ἔργ. 125 **πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,** Ἡρ.1,126 **ὀκτωκαίδεκα σταδίους ἢ εἴκοσι πάντῃ·** κ. γεν. : Ὀδ. Μ 233 **πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην,** Ἀριστφ.Σφ.246 **τῷ λύχνῳ πάντῃ διασκοπῶμεν·** ‖ **ἐκ παντὸς μέρους** : Ἡρ.1,181 **ἱρὸν δύο σταδίων πάντῃ,** Ξεν.Ἀν.3,1,2 **κύκλῳ δὲ αὐτοῖς πάντῃ πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις πολέμιαι ἦσαν·** **2)** κατὰ πάντα τρόπον, ὅλως, καθ' ὁλοκληρίαν, ὁλοσχερῶς : Ἐμπ.22,8 **πάντῃ συγγίνεσθαι ἀήθεα,** Τραγ.Ἀδέσπ.26 **οὐδὲν ἦν πάντῃ καλόν·** κ. μτ. ἐπιρρ. : Πλάτ.Τίμ.29C **μὴ δυνατοὶ γιγνώμεθα πάντῃ πάντως,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1100b,20, ΚΔ Πράξ.24,3 **πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα·** ‖ κ. μτ. ἀρνήσ. οὐχὶ ἐντελῶς : Λουκ.Τίμ.2 **οὐ πάντῃ ἀπίθανος ὤν·** **3)** νεώτ. ναυτ. κέλευσμα, ὅπως τὰ ἀγόμενα ἀφεθῶσι παντελῶς ἀπὸ τῶν κρατουσῶν αὐτὰ χειρῶν (ἅ. μπάντου ἢ ἀμπάντα).
παντήκοος-ον μτγν. ὁ τὰ πάντα ἀκούων.
πάντης μσν. κ. δημ. σύνδ. ἅ. πάντησμ' βλ.λ. : Legr.Rec.3,109 **πάντης εἶμαι χρυσοχὸς** (μήπως εἶμαι χρυσοχός), δ.τραγ. **πάντης δὲν ἔχ' ἀφέντης μας τόπους νὰ μᾶσε πάῃ.**
πάντησμ' μσν.δημ. σύνδ. διστακτικὸς ἐρωτηματικός, μή, μήπως : Ἐρωτόκρ.5,615 **καὶ πάντησμ' ὄντε τὸ κακὸ γενῇ, κι οἱ πονεμένοι | ἀργήσου νὰ τὸ μάθουσι, λιγώτερο πομένει ;**
πάντημως δημ. σύνδ. ἀντὶ πάντησμ' βλ.λ.:Βλαστ. Παύλ.Γαμ.119 **πάντημως καὶ μοῦ φταῖτε.**
παντήχνω μσν. δημ. ἀπαντήχνω βλ.λ., ἀπαντέχω : Ἐρωτόκρ.2,642 **συχνιὰ συχνιὰ παντήχνασι μ' αὐτὸν τὸν υἱὸν ὁμάδι.**
παντίβολος-ον Ἐπιγρ. οὗ ἀνεφύησαν ἅπαντες οἱ ὀδόντες, ποὺ ἔχει ὅλα του τὰ δόντια : **ἵππος παντιβόλος·** πρβλ. ἄβολος.
παντιδερκής-οῦς-ές ἀντὶ παντοδερκής βλ.λ.
παντιέρα (ἡ) δημ. ἅ. μπαντιέρα βλ.λ.
παντιμάξιος-α-ον πάπ. ὁ πάσης τιμῆς ἄξιος : **τῷ δεσπό(τῃ) μ(ο)υ . . περιβλ(έπτῳ) πα(ν)τιμ(αξί)ῳ ἀξιω(τάτῳ) . . κυρίῳ.**
πάντιμος-ον (τιμή) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πάνυ ἔντιμος, πολύτιμος, ὁ λίαν τιμητικός : Σοφ.Ἠλ.687 **νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας,** Ὀρφ.Ὕμν.14,5, Διόδ.Σ 38/9,17 **πάντιμος ἱερεύς** (ὁ pontifex maximus, ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς παρὰ Ῥωμαίοις), Εὐστ. Ἐκκλ.Ἱστ.160D **πάντιμον προσηγορίαν,** Πάπ. **τὸ πάντιμον ὕψος ὑμῶν** (ἐπὶ ἡγεμόνος), Θλειτουργ. Εὐχὴ Ἱερέως **δοξάζειν καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ. Ὕμν.Ὠδ.6 **τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον τελοῦντες ἑορτὴν οἱ θεόφρονες τῆς Θεομήτορος.**
παντλήμων-ονος-ον, δωρ. **παντλάμων,** ὁ παντάλας βλ.λ. : Σοφ.ΟΤ 1379 **τῶν ὁ παντλήμων ἐγὼ . . εἷς,** αὐτ.Ἠλ.150 **ἰὼ παντλάμων Νιόβα,** Εὐρ.Ἑκ. 197 **ὦ δεινὰ παθοῦσα, ὦ παντλάμων.**
παντοβαρής-οῦς-ές (βάρος) Ἐπιγρ. ὁ τοῖς πᾶσι βαρύς, ὁ τοὺς πάντας καταθλίβων, καταπιέζων, καταδυναστεύων : **παντοβαρὴς Ἀΐδης.**
παντοβίης (ὁ) (βία) μτγν. ὁ τοὺς πάντας βιάζων, δαμάζων, καταβάλλων, νικῶν : Θεοδωρίδ. ΑΠ 7,732 **παντοβίης Ἀχέρων.**
παντογένεθλος-ον (γενέθλη) ὁ τοὺς πάντας γεννῶν, παράγων, ὁ πάντων πατήρ : Ὀρφ.Ὕμν.15,7 **παντογένεθλος Ζεύς·** **2)** ὁ παντὸς εἴδους, ὁ παντοειδής : Ὀρφ.Ὕμν.58,6 **π- πνεύματα.**
παντογενής-οῦς-ές μτγν. ὁ παντογένεθλος βλ.λ1): Σωτ.15,1 **παντογενὴς Αἰών.**
παντογήρως-ω-ων (γῆρας) ὁ τὰ πάντα γηραιὰ ποιῶν, φέρων εἰς γῆρας, ἤτοι ὁ τοὺς πάντας καταβάλλων : Σοφ.Ἀντ.606 **τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως** (δ.γρ. πανταγήρως, ὁ μηδέποτε γηράσκων, ὁ ἀμετάβλητος, ἀλλὰ πιθ. ἀμφότεραι ἐσφ.γρ. ἀντὶ ὁ πάντ' ἀγρῶν).
παντογνώστης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ πάντα γιγνώσκων, ὁ κατέχων πᾶσαν γνῶσιν, ὁ πάνσοφος : **ὁ Παντογνώστης Θεός.**
παντογόνος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τοὺς πάντας γεννῶν, παράγων : Χρησμ.π.Φλεγ.37 **παντογόνοις Μοίραις** (π. Ζωσ.2,6 ποντογόνοι), Ἰω.Γεωμ.Ὕμν.3,50 **μήτηρ παντογόνου, θρέπτρια παντοτρόφου.**
παντογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρήσιμον πρὸς μηχανικὴν ἀντιγραφὴν εἰκόνος ἢ σχεδίου ὑπὸ τὴν αὐτὴν εἴτε ὑπὸ διάφορον κλίμακα.
παντοδαής-οῦς-ές μτγν. ὁ τὰ πάντα εἰδώς, γινώσκων, ὁ παντογνώστης : Ἐπίγραμμ.π.Διογ.Λ 9,43.
παντοδαπάνητος-ον (δαπανῶ) μσν. ὁ ὑπὸ πάντων δαπανώμενος : Εὐστ.Πον.71,20.
παντοδαπῇ ἐπίρρ. πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν : Ἀριστλ.ΕΜ 660a,24 **συστέλλειν γὰρ καὶ προβάλλειν παντοδαπῇ . . μάλιστ' ἂν δύναιτο** (ἡ γλῶττα).
παντοδαπής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. τ. τοῦ παντοδαπὸς βλ.λ. : Ἐπίκ. ἐν Πάπ.Ἡρακλ.1413,4, Πρόκλ. Παρμ.605S, ΕΜ 204,23 **παντοδαπῆ κόπρον,** αὐτ. 711,48 **περὶ παντοδαποῦς ὕλης,** Ἰωσ.Γενέσ.57D **παντοδαπεῖ ξίφει.**
παντοδαπία (ἡ) μτγν. ἀφθονία παντὸς εἴδους : Ἀκύλ.ΠΔ Ἡσ.66,11.
παντοδαπός-ή-όν (πᾶς, πρβλ. ἀλλοδαπός) κ. μσν. κ. νεώτ., συγκρ. παντοδαπώτερος, ὑπερθετ. παν-

τοδαπώτατος, ὁ παντὸς γένους ἢ εἴδους, ὁ παντοειδής, ὁ παντοῖος, ὁ ποικίλος : Ὕμν.Δήμ.402 παντοδαπὰ ἄνθεα, Σαπφ.20 παντοδαπαὶ χρόϊαι, Ἡρ.9,84 πολλοὺς δέ τινας .. καὶ παντοδαποὺς ἤκουσα θάψαι Μαρδόνιον, αὐτ.7,22, Ἱππ.Ἀέρ.9 ὕδατα πίνουσι παντοδαπώτατα, Αἰσχ.Ἑπτ.357 παντοδαπὸς δὲ καρπός, Εὐρ.Ἑλ.525 παντοδαπᾶς ἐπὶ γᾶς πόδα χριμπτόμενος, Ἰσοκρ.15,295 γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπώτατα παρέχουσαν, Ἀριστλ.ΖΙ 525b,3 τῶν δὲ καρκίνων παντοδαπώτερον τὸ γένος, Φιλόδ.Ρητ.Ι,198S, Διογ.Λ 5,5 παντοδαπὴ ἱστορία (ἡ ποικίλη), Ἰουλ.Λόγ.111Β θέατρα παντοδαπά, Πάπ. λάχανα παντοδαπά, Μηναῖ.12,11 Συνξ.3 παντοδαπὰς ἰάσεις ἐπιτελοῦσα, Καισάρ. Δαπ. ἐν Σάθ.3,100 μύροις δὲ παντοδαποῖς καὶ βαλσάμοις· || ἐπὶ ἀνθρ. περιφρονητικῶς : Ἀνδοκ.2,23 δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις καὶ παντοδαποῖς πολιτείαν .. διδόντας· || κ. ἐπὶ ἰδιοτήτων προσ. : Πλάτ.Σοφ.228Ε τὸ δὲ πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος· **2)** ὁ ἐκ πάσης χώρας, ἐκ παντὸς τόπου : Λουκ.ΒΠρ.8 ποδαπὸς εἶ; παντοδαπός· **3)** φρ. παντοδαπὸς γίγνεται γίνεται παντοῖος, λαμβάνει παντοῖα σχήματα : Ἀριστφ.Βάτρ.289 θηρίον .. δεινόν· παντοδαπὸν γοῦν γίγνεται, Πλάτ.Πολ.398Α παντοδαπὸν γίγνεσθαι καὶ μιμεῖσθαι πάντα χρήματα, αὐτ.Ἴων 541Ε.

παντοδαπῶς ἐπίρρ. κατὰ πάντα τρόπον : Πλάτ.Παρμ.130Α ἀπορίαν ἐν τοῖς αὐτοῖς εἴδεσι παντοδαπῶς πλεκομένην, Ποιητ.π.Ἀριστλ.ΗΝικ. 1106b,35 ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί, αὐτ.1100a,27 παντοδαπῶς ἔχειν, Συνέσ.43,33 ὁ παντοδαπῶς ἔχων τοῦ λόγου.

παντοδερκής-οῦς-ές (δέρκομαι) μσν. ὁ τὰ πάντα δερκόμενος, ὁρῶν, βλέπων : Κ Μανασσ.Ἐραστ.2,74 οὐ τὰς θεοῦ παντοδερκεῖς καὶ πανοπτρίας κόρας (ἀνάγν. παντιδερκεῖς).

παντοδεχής-οῦς-ές (δέχομαι) μσν. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας δεχόμενος : ΚΜανασσ.Ἐραστ.4,6 παντοδεχὲς φρούριον (ὁ Ἅδης).

παντοδήλητος-ον (δηλῶ) μσν. ὁ πανδήλητος βλ.λ. : Νικ.Χων.Χρον.8,7.

παντοδίαιτος-ον (δίαιτα) ὁ τὰ πάντα τρώγων, παμφάγος : Ὀρφ.Ὕμν.66,5 παμφάγε, πανδαμάτωρ .., παντοδίαιτε.

παντοδίδακτος-ον (διδάσκω) μτγν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα διδαχθείς, μαθών : Χρησμ.π.Φλέγ.36J σεμνὴν Πλουτωνίδα παντοδίδακτον.

παντοδότειρα (ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ πανδώτειρα βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.59,18.

παντοδότης (ὁ) (δότης) μτγν. κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ τὰ πάντα διδούς, ὁ τῶν πάντων δοτήρ : Δίδ.Ἀλ.589 (ἔκδ.Mi.).

παντοδόχος-ον (δέχομαι) μσν. ὁ παντοδεχὴς βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.4398 γῇ τῇ παντοδόχῳ.

παντοδυναμία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ παντοδυνάμου, τὸ νὰ εἶναι τις παντοδύναμος : Σολωμ.Θάνατ.ΑἰμιλΡοδόσταμο 2 στὴ θύρα τὴν ὁλόχρυση τῆς Παντοδυναμίας (ἀντὶ τοῦ Παντοδυνάμου), - ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ.

παντοδύναμος(-η)-ο(ν) (δύναμις) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ τὰ πάντα δυνάμενος, ὁ πανίσχυρος : ΠΔ Σοφ.Σαλ.7,23 πνεῦμα .. παντοδύναμον, πανεπίσκοπον, Πλωτῖν.5,9,9 φύσις νοερὰ καὶ παντοδύναμος, Ἡλ.Πορφ.17,18, Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.166, Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ.Ὠδ.3 ὁ .. ἑδράσας ἐν τοῖς ὕδασι τὴν γῆν παντοδύναμε, Κ Μανασσ.Χρον.1025· || νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. Παντοδύναμος ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ Θεός.

παντοδυνάστης ὁ τῶν πάντων δυνάστης, ὁ παντοδύναμος, ὁ πανίσχυρος : Ὀρφ.Ὕμν.12,4.

παντοδύνατος-ον μσν. ὁ παντοδύναμος, ὁ πανίσχυρος : Ἰω.Ἱεροσ.460Β.

παντοδωροδότης θεὸς (ὁ) μσν. ὁ τὰ πάντα δωρούμενος : ASS Σεπτεμβρ.8,366Ε.

παντοεθνής-οῦς-ές (ἔθνος) λεξ. κ. νεώτ. ὁ ἐκ παντὸς ἔθνους καταγόμενος ἢ ὁ εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀνήκων : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

παντοειδής-οῦς-ές (εἶδος) μσν. κ. νεώτ. ὁ παντὸς εἴδους, ὁ παντοδαπός, ὁ παντοῖος, ὁ ποικίλος : Οἰκουμ. εἰς Ἀποκ.240,8 (ἔκδ. Cramer) ποικίλην δὲ καὶ παντοειδῆ φαντασίαν, Σέργ.Μακρ. ἐν Σάθ.3,255 μερίμνας καὶ παντοειδεῖς φροντίδας· ἐπίρρ. νεώτ. -δῶς.

παντοεπής-οῦς-ές (ἔπος) μτγν. ὁ τὰ πάντα λέγων, φλυαρῶν : Ἀδαμ.2,41.

παντοεργός-όν κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ἐργαζόμενος, πράττων, κατορθῶν : Φιλόλ.π.Στοβ Ι,Προοίμ.3 παντοεργὸς δύναμις, ΚΜανασσ.Χρον.232 ἔπλασε .. τὸν ἄνθρωπον παντοεργοῖς παλάμαις.

παντοέρκτης (ὁ) μτγν. ὁ παντορέκτης, ὁ πανοῦργος, ἀχρεῖος κατεργάρης : Ἡρώνδ.5,42 τὸ ῥύγχος τοῦ παντοέρκτεω τούτου.

παντοθαλής-οῦς-ές ὁ ποιῶν τὰ πάντα θάλλειν : Ὀρφ.Ὕμν.32,16, Ἐπιγρ. παντοθαλὴς ὥρη· **2)** ὁ πάντοθεν, ὁ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν θάλλων : Ἐπιγρ.

πάντοθε(ν) (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἐκ παντὸς μέρους, ἀπὸ παντοῦ, πανταχόθεν : Ἰλ.Ο 623 λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν, Ἡρ.2,138 ἐὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ πόλι τὸ ἱρὸν κατορᾶται πάντοθεν περιιόντι, αὐτ.7,225, Αἰσχ. Ἀγ.1370 ταύτην ἐπαινεῖν πάντοθεν πληθύνομαι, Σοφ.ΟΚ 1240, Πλάτ.Κριτί.117Ε ὁ .. λιμὴν ἔγεμε πλοίων καὶ ἐμπόρων ἀφικνουμένων πάντοθεν, Ἀριστλ.ΖΜ 656b,29 ἀκούει .., οὐ μόνον κατ' εὐθυωρίαν ἀλλὰ πάντοθεν, αὐτ.ΗΝικ.1121b,32 πάντοθεν λαμβάνειν, Μέν.ἀπ.625 μὴ πάντοθεν κέρδαινε, Θεόκρ.17,97 ἐς ἀφνεὸν ἔρχεται οἶκον πάντοθε, ΚΔ Λουκ.19,43 οἱ ἐχθροί σου .. περικυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν, αὐτ.Ἑβρ. 9,4 τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ΛουκίλλΑΠ 11,85 πάντοθε, Πάπ. πάντοθεν .. τὸν σὸν χαλκὸν ἔγλαδε, Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ.Ὠδ.3 Τριαδικ. διατηροῦσά με πάντοθεν καὶ ἀεὶ ἄτρωτον ἐκ θλίψεως· ὁμ. συνήθ. ἐμπροθ. (ἔκ τινος, περί τι) : Ἰλ.Ν 28 ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, Ὀδ.Ξ 270 περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη· ὁμ. κ. μτ. γενικ.: Ἄρατ. 455 πάντοθεν εἰδώλων.

παντόθες ἐπίρρ. μσν. δημ. πανταχοῦ, παντοῦ : Ἐρωτόκρ.1,59 ἐγίνηκε τῆς ἡλικιᾶς, παντόθες ἐγρικήθη, (πῶς γιὰ νὰ τὸ 'χου θάμασμα, στὸν κόσμον ἐγεννήθη, αὐτ.2,596, αὐτ.4,871.

πάντοθι ἐπίρρ. μτγν. πανταχοῦ, παντοῦ : Ἄρατ. 743 ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται, Μελέαγρ.ΑΠ 4,1,48 κλῶνα, τὸν ἐξ ἀρετῆς πάντοθι λαμπόμενον, Νόνν.Δ 14,169.

παντοθρέμμων-ονος-ον μσν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα τρέφων : Λάσκ.Θεόδ.770 (ἔκδ.Mi.).

παντοθρέπτειρα (ἡ) μσν. ἡ τὰ πάντα τρέφουσα, ἡ τῶν πάντων τροφός : ΚΜανασσ.Χρον.30.

παντόθυρος-ον (θύρα) μτγν. ὁ πάντοθεν διὰ θυρῶν ἠσφαλισμένος : Ἐπιφάν.2,270C παντόθυρα δεσμωτήρια.

παντοιάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ πολυειδές, τὸ πολλαπλοῦν σύμπαν : Χρησμ.Χαλδ.π.Δαμασκ.Ἀρχ.70.

παντοῖος-α-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ παντὸς γένους ἢ εἴδους, ὁ παντοδαπός, ὁ παντοειδής, ὁ ποικίλος, λογῆς - λογῆς : Ἰλ.Γ 202 εἰδὼς παντοίους .. δόλους, αὐτ.Β 397 κύματα λείπει παντοίων ἀνέμων, αὐτ.Χ 268 παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο, Ὀδ. Ζ 234 τέχνην παντοίην, αὐτ.Ο 246 παντοίην φιλότητα, Πίνδ.Ν 8,71 παντοῖαι χρεῖαι, Ἡρ.3,126 ἄλλα τε ἐξύβρισε παντοῖα, αὐτ.9,90, Σοφ.Αἶ.752 παντοίᾳ τέχνῃ, αὐτ.ΟΤ 915 λύπαισι παντοίαισι, Εὐρ.

Ἐκ.840 **παντοίοις λόγοις,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1100ε,5 **παντοῖαι τύχαι,** Πάπ. **δημόσια παντοῖα σιτικά τε καὶ ἀργυρικά,** Μηναῖ.12,2 Ἑσπ.Θεοτ. **καὶ παντοίας δυσμενείας τε καὶ βλάβης τοῦ πονηροῦ ἐλευθέρωσον,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ.Ὕμνου Κοντάκιον **ἐκ παντοίων μὲ κινδύνων ἐλευθέρωσον,** Ἀραβ. Μῦθ.Χαλ.1,113 **ἐμεταχειρίσθηκα παντοίῳ τρόπῳ διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσω·** **2)** π. πεζογρ. ἐπὶ προσ., ἐν φρ. **παντοῖος γίνεται** λαμβάνει διαφόρους, παντοειδεῖς μορφάς, δηλ. μεταχειρίζεται πᾶν μέσον, ἐπὶ προσ. διατελούντων ἐν κινδύνῳ ἢ δυσκολίᾳ : Ἡρ 9,109 **Ξέρξης δὲ παντοῖος ἐγίνετο οὐ βουλόμενος δοῦναι·** ὁμ. μτ. μτχ. : αὐτ.7,10,3 **παντοῖοι ἐγένοντο . . δεόμενοι . . λῦσαι τὸν πόρον** (μετῆλθον, ἐμηχανεύθησαν τὰ πάντα), αὐτ.3,124, Πλούτ. Μάρ.30 **παντοῖος γενόμενος ὑπὲρ τοῦ σῶσαι τοὺς ἄνδρας,** Λουκ.Θε.Δ 21,2 **παντοῖος ἦν δεδιώς·** ‖ ὁμ.σπαν. ἐπὶ χαρᾶς : αὐτ.Δημῶν.6 **παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γενομένους,** αὐτ.Προσ.Πταισμ.1 **παντοῖοι ἦν ὑπὸ τῆς ἀπορίας·** **3)** ὁ οἱουδήποτε εἴδους, ὁποιοσδήποτε : Νεῖλ.580C **μὴ ὑποδεδεμένους παντοῖον ὑπόδημα** (οὐδέν).

παντοιότροπος-ον (παντοῖος, τρόπος) Ἐπιγρ. ὁ (ἐκ) παντὸς εἴδους.

παντοιοτρόπως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. παντοίῳ τρόπῳ, καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, μὲ ὅλα τὰ μέσα : Βί.Νείλ.Νεωτ.73Β **ἠγωνίζετο παντοιοτρόπως,** Ἱερακοσ.98, - **θὰ προσπαθήσω παντοιοτρόπως νὰ τὸν φέρω.**

πάντοις Ἐπιγρ. ἀντὶ πᾶσι, δοτ.πληθ. τοῦ πᾶς βλ.λ.

παντοίως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, ποικιλοτρόπως . Ἡρ.7,211 **κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες,** Πλάτ.Πολ. 559D **παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίως ἐχούσας δυναμένοις σκευάζειν,** Γαλ.4,87,9 **χώρα παντοίως ἀσφαλής ἐστιν,** αὐτ.680,3 **διαφέρουσα παντοίως,** Θεόφ.Πρωτ.1723 (Ermerins) **παντοίως ὑπαλλαττομένων.**

παντοκατάλληλος-ον (κατάλληλος) μσν. ὁ καθ' ὅλα κατάλληλος : Νικήτ.Εὐγ.6,47 **τὴν παντοκατάλληλον ἐναρμοστίαν.**

παντοκράντειραι Ἡσ. «Μοῖραι» (κῶδ. παντομάντειραι).

παντοκράτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ παντοκράτωρ βλ.λ. : Ὀρφ.Ὕμν.10,4, Πάπ.

παντοκρατής-οῦς-ές μτγν. κ. παντοκράτητος-ον ὁ παντοκράτωρ : Ἀνών.Ὕμν.Παρθ.17.

παντοκρατορία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ.. ἡ ἰδιότης τοῦ παντοκράτορος, ἡ ἐπὶ πάντων κυριαρχία, ἡ παντοδυναμία : ΠΔ Σοφ.Σειρ.19,21 **ποίησις νόμου καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ,** ΨΧρυσ.10,876D (ἔκδ. Par.), Πράξ.Συνόδ.3,1113,28 **τῆς αὐτοῦ παντοκρατορίας συνεργούσης.**

παντοκρατορικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντοκράτορα ἢ τὴν παντοκρατορίαν : Κλήμ.Ἀλ.203,51 (Sylb.), Εὐστ. Πον.322,87 (πιθ.γρ.).

παντοκρατῶ-έω (κρατῶ) μτγν. εἶμαι παντοκράτωρ, παντοδύναμος : ΠΔ Ζαχ.8,2 **τάδε λέγει κύριος παντοκρατῶν** (δ.γρ. ἀντὶ παντοκράτωρ).

παντοκράτωρ-ορος (ὁ) (κρατῶ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **παντοκράτορας** ὁ τῶν πάντων κρατῶν, ὁ κύριος, ὁ ἐξουσιαστὴς τοῦ παντός, ὁ παντοδύναμος, ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.815· ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ· Ἡσ. «παντοκράτωρ, ὁ θεός, πάντων κρατῶν» : ΠΔ Βασ.2,5,10 **κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ,** Ἀριστέ.1 125 **παντοκράτωρ θεός,** ΚΔ Κορινθ.2,6,18 **λέγει Κύριος παντοκράτωρ,** Σύμβολον Πίστεως 1 **πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα,** Γρηγ Νύσσ.2,467· ‖ κ. ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ Παντοδύναμος, ὁ Θεός : ΚΔ Ἀποκ 1,8 **ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ,** Μηναῖ.12,2 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **τὴν ἀκοὴν ἐνηχηθεὶς τοῦ Παντοκράτορος εὐλαβῶς ἐφοβήθης·** ‖ εἰδικώτερον ἡ ἐπὶ τοῦ τρούλλου τῶν χριστιανικῶν ναῶν ζωγραφουμένη πελωρία εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἐξουσιαστοῦ τῶν πάντων.

παντοκτίστης (ὁ) (κτίστης) μτγν. κ. μσν. ὁ τῶν πάντων κτίστης : Ἰουστ.Ἐπιστ.237Α, Ἀνδρ.Κρ.4,145.

παντοκτίστωρ-ορος (ὁ) μσν. ὅ. παντοκτίστης βλ.λ. : ΚΜανασσ.27 (Boiss.).

παντολάβος (ὁ) μτγν. ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ τὰ πάντα ἢ παρὰ πάντων λαμβάνων καὶ σφετεριζόμενος : Ὀράτ.Σάτ.1,8,11.

παντόλεθρος-ον (ὄλεθρος) μσν. ὁ πανώλεθρος βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.278 **παντολέθρου φθόρου.**

παντολέτειρα (ἡ) ἡ τὰ πάντα φθείρουσα, καταστρέφουσα : Ὀρφ.Ὕμν.26,2.

παντολέτης (ὁ) μτγν. ὁ τὰ πάντα φθείρων, καταστρέφων : Γρηγ.Ναζ.Ὕμν.14,88.

παντολέτωρ-ορος ἐσφ.γρ. ἀντὶ πατρολέτωρ βλ.λ.

παντολιγοχρόνιος-ον (ὀλιγοχρόνιος) μτγν. ὁ πάντῃ ὀλίγον χρόνον διαρκῶν, ὁ παντελῶς, ὁ πάνυ ὀλιγοχρόνιος : Διοσκ.ΑΠ 7,167.

παντόλμης (ὁ) (τόλμη) μσν. ὁ τὰ πάντα τολμῶν : ΚΜανασσ.Χρον.3550 **τύραννε παντόλμα δολοπλόκε** (δ.γρ. πάντολμε).

παντολμία (ἡ) ἡ μεγάλη τόλμη ἢ τόλμη εἰς τὸ ἐπιχειρῆσαι τὰ πάντα : Γεώργ.Ἀλ.Βί.Χρυσ.8,212,44 **ἡ παντολμία καὶ τυραννία.**

παντολμίας (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ πάντολμος βλ.λ. : Ἀδαμ.1,10,351, Οἰκουμ.Ἀποκ.307,25 (ἔκδ. Cramer) **τὸν παντολμίαν ἀστέρα.**

παντόλμιος (ὁ) (τροχίσκος) μτγν. κ. μσν. εἶδος τροχίσκου, καταποτίου : Παῦλ.Αἰγ.4,43, αὐτ.7,12.

πάντολμος-ον (τόλμη) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα τολμῶν, ὁ τολμηρότατος, ὁ αὐθάδης, ὁ ἀναιδής, ὁ ἀναίσχυντος : Αἰσχ.Ἑπτ.671 **ξυνοῦσα φωτὶ παντόλμῳ φρένας,** αὐτ.Χο.597, Εὐρ.ΙΑ 913 **τὰ δ' Ἀγαμέμνονος κλύεις ὠμὰ καὶ πάντολμα,** Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,28 **πάντολμοι χεῖρες,** Παῦλ.Σιλ.ΑΠ 5,248 **ὦ παλάμη πάντολμε,** Γρηγορ.Ν 7,5,145Ε,F.

παντολόγος-ον (λέγω) μτγν. ὁ πρόθυμος εἰς τὸ λέγειν τὸ πᾶν, ὁτιδήποτε, ὁ πρόθυμος εἰς τὸ φλυαρεῖν, ὁ φλύαρος : Πολ.Φυσ.30.

παντομάντειραι Ἡσ. «Μοῖραι» (κῶδ., διόρθ. παντοκράντειραι).

παντομεταβόλος-ον (μεταβάλλω) γλωσσ. ὁ τὰ πάντα ἀνταλλάσσων, πωλῶν, ὁ παντοπώλης.

παντόμετρον (τὸ) νεώτ. τοπογραφικὸν ὄργανον, δι' οὗ ἐκτελοῦνται μετρήσεις ὁριζοντίων γωνιῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἄγονται κάθετοι γραμμαί.

παντομήτωρ (ἡ) (μήτηρ) μσν. ἡ μήτηρ πάντων, ἐπὶ τῆς Εὔας : ΚΜανασσ.282 **Εὔας τῆς παντομήτορος** (δ.γρ. πρωτομήτορος).

παντομιγής-οῦς-ές (μείγνυμι) μτγν. ὁ ἐκ πάντων μεμειγμένος, ὁ ἀνάμεικτος : Συνέσ.Ὕμν.7,4· ‖ δθ. ὁ πλούσιος εἰς ποικιλίαν προϊόντων : Εὐνάπ.Ἱστ. ἀπ.254D **παντομιγὲς χωρίον·** κ. ἐπὶ προσ. : αὐτ.Β Σοφ 457Β **παντομιγὲς πρὸς ἅπασαν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ οὗτος χρῆμά τι γέγονεν.**

παντομίμα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θεατρικὸν εἶδος, εἰς ὃ ἡ δρᾶσις ἐκφράζεται οὐχὶ διὰ λόγου, ἀλλὰ διὰ τῆς μιμικῆς, τῆς ὀρχήσεως καὶ γενικῶς διὰ τεχνικῶν κινήσεων τοῦ σώματος καὶ χειρονομιῶν· φρ. **παίζει παντομίμα** (ἐπὶ τοῦ προσπαθοῦντος νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς διὰ χειρονομιῶν χωρὶς νὰ ὁμιλῇ).

παντομιμικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντόμιμον ἢ ὁ τὰ πάντα μιμούμενος : Sen.Ep.29,11(12)· ‖ νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παντομίμαν.

παντόμιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα μιμούμενος, ὁ παντομιμικός: Ἰουλ.Μισ 351D **παντόμιμος ὀρχηστής,** Σουΐδ. ἐν λ. **παντό-**

μιμος ὄρχησις (μιμική, δραματική ἢ κωμική παράστασις συνοδευομένη ὑπὸ χορικῆς ὀρχήσεως)· || τὸ ἀρσ. παντόμιμος ὡς οὐσ. ὑποκριτὴς παριστάνων διὰ τῆς μιμικῆς, τῆς ὀρχήσεως, παντοίων τεχνικῶν κινήσεων τοῦ σώματος καὶ χειρονομιῶν χωρὶς νὰ ὁμιλῇ, ὁ ὑποκριτὴς τῆς παντομίμας· Λουκ.'Ορχ.67 «οἱ 'Ιταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν».

παντομῑσής-οῦς-ές (μῖσος) κ. μσν. ὁ λίαν ὁ πᾶσι μισητός : Αἰσχ.Εὐμ.644 **παντομισῆ κνώδαλα,** 'Ιωσ.Γενέσ.41Α **τῆς παντομισοῦς ἀποστάσεως.**

παντόμορφος-ον (μορφή) ὁ πάμμορφος βλ.λ. : 'Ιππ.'Επιστ.23 **παντόμορφα σπλάγχνων γένη** (κῶδ. παντάμορφα), Σοφ.ἀπ.618 **παντομόρφῳ Θέτιδι**· ὁμ. ἐπὶ τοῦ σύμπαντος : Λυκόφρ.1393 **τῆς παντομόρφου βασσάρας,** 'Ερμητ.11,16 **παντόμορφος ὁ κόσμος**· **2)** ὁθ. τὸ ἀρσ. **παντόμορφος** ὡς οὐσ. τὸ Σύμπαν : Ψ'Απουλ.'Ασκληπ.19· || ὁμ. γλυπτὴ μορφὴ ὡς ἀκροστόλιον πλοίου, πιθ. ὁ Πρωτεύς : Πάπ. **πλοῖον, οὗ παράσημον παντόμορφος.**

παντόμωρος-ον μτγν. ὁ πάντῃ μωρός : Πολ. Φυσ.33 (ἔσφ. ἀντὶ πάνυ βορός, λαίμαργος).

παντονίκης (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς πάντας νικῶν, καταβάλλων : Δίων Κ 63,10.

παντοπάθεια (ἡ) μσν. νόσος τις, ἐξ ἧς εἴμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς πάντα τὰ πάθη : Οἰκουμ.'Αποκ. 305,30 (ἔκδ. Cramer).

παντοπᾰθής-οῦς-ές (πάθος) μτγν. ὁ τὰ πάντα πάσχων, ἐν αἰσχρ. σημ. : Μαν.5,283 **μοιχοὺς καὶ λάγνους καὶ παντοπαθεῖς ἐποίησεν,** Στατύλλ.ΑΠ 5,4 **εἰς ἐπιόρκου παντοπαθῆ κούρης αἴσχεα δερκόμενος**· **2)** ὁ εἰς πάντα τὰ πάθη ὑποκείμενος.

παντοπλᾰνής-οῦς-ές (πλάνη) γλωσσ. ὁ παντοῦ, πανταχοῦ πλανώμενος.

παντοποιός-όν (ποιῶ) κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ποιῶν, ὁ ἱκανὸς πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν, ὁ ριψοκίνδυνος, ὁ ἱκανὸς γιὰ ὅλα· πρβλ. πανοῦργος : Θεόφρ. Χαρ.6,2 **τῷ ἤθει ἀγοραῖός τις καὶ ἀνασεσυρμένος καὶ παντοποιός,** Πτολ.Τετράβ.160, Πισίδ.Γ 279 **παντοποιὸς ἐξουσία**· **2)** ὁ δημιουργῶν γενικότητας : Δαμασκ.'Αρχ.33· **3)** ὁ παντοδύναμος : 'Επιγρ. **(θε)ῷ πανθο(ποι)ῷ** (πιθ.γρ.).

παντόπομπος-ον (πέμπω) μσν. ὁ παντοῦ, πανταχοῦ πεμπόμενος : Θεοδόσ.Διάκ.'Ακρ.1,34 **τὰς παντοπόμπους καὶ σοφὰς στρατηγίας.**

παντοπόρος-ον ὁ τὰ πάντα ἐξευρίσκων, ὁ πάνυ ἐφευρετικός, ὁ ἐπινοητικός, ὁ πολυμήχανος, ἀντίθ. ἄπορος : Σοφ.'Αντ.360 **παντοπόρος ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον.**

παντοπράκτης (ὁ) (πράττω) μτγν. ὁ τὰ πάντα πράττων, ὁ παντοποιός : Πτολ.Τετράβ.166,22.

παντοπροσκυνεῖσθαι μσν. τὸ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ πάντων : Βαλσ.14,2· πρβλ. κοσμοπροσκύνητος.

παντόπτης (ὁ) (ὁρῶ), δωρ. παντόπτας ὁ πανόπτης, ὁ τὸ πάντα βλέπων : Αἰσχ.'Ικ.139 **τελευτὰς δ' ἐν χρόνῳ πατὴρ ὁ παντόπτας,** Σοφ.ΟΚ 1086 **Ζεῦ . . παντόπτα,** 'Αριστφ.'Ορν.1058 **τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ . . θύσουσ' εὐκταίαις εὐχαῖς.**

παντοπωλεῖο(ν) (τὸ) κ. μσν. ,νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ παντοπώλιον βλ.λ. : Αἰν.Τακτ.30,1, Πολυδ.7,16, Εὐαγρ. 'Ιστ.2,13 **λύχνον πρὸς παντοπωλεῖον ἐνεγκεῖν,** 'Ιω. Χρυσ.9,91Β (ἔκδ. Paris) **ἀπὸ τῶν παντοπωλείων, ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐργαστηρίων**· || νεώτ. κ. δημ. κατάστημα ἔνθα πωλοῦνται παντὸς εἴδους πράγματα καὶ ἰδ. ἐδώδιμα, ἐδωδιμοπωλεῖον, μπακάλικο.

παντοπώλης (ὁ) (πωλῶ) μτγν., νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. **παντόπωλις-ιδος,** νεώτ. παντοπῶλις, ὁ πωλῶν παντὸς εἴδους πράγματα καὶ ἰδ. τρόφιμα, ὁ μεταπράτης· Πολυδ.7,16 «οἱ τὰ πάντα πωλοῦντες, παντοπῶλαι» : 'Ανάξιππ.1,10 **οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν ἐχρᾶτο, πάντ' ἀφεῖλον εἶναί θ' ὑπέβαλον τὸν τοῖς τοιούτοις παντοπώλην χρώμενον,** 'Επιγρ., 'Ιω.Χρυσ.4,155,42 **παντοπώλιδος καὶ λαχανοπώλιδος καὶ δημιουργοῦ ταῦτα**· || νεώτ. ἐδωδιμοπώλης, μπακάλης.

παντοπωλία (ἡ) τὸ πωλεῖν παντὸς εἴδους πράγματα, ἄ. παμπρασία : 'Αρχιππ.31.

παντοπωλικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν παντοπώλην, ὁ τοῦ παντοπώλου : παντοπωλικὸν **ἐργαστήριον.**

παντοπώλιον (τὸ) κ. **παντοπωλεῖον** τόπος ἔνθα πωλοῦνται παντὸς εἴδους πράγματα· κ. γεν. ἀγορά, παζάρι : Πλάτ.Πολ.557D **ὃς ἂν αὐτὸν ἀρέσκῃ τρόπος, τοῦτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπώλιον ἀφικομένῳ πολιτειῶν,** Πλούτ.Δίων 53 **τὴν μὲν ἄκρατον δημοκρατίαν, ὡς οὐ πολιτείαν, ἀλλὰ παντοπώλιον οὖσαν πολιτειῶν,** 'Επιγρ., Πάπ.

παντόπωλις-ιδος (ἡ) μτγν., νεώτ. **παντοπῶλις,** θηλ. τοῦ παντοπώλης βλ.λ. : 'Ιω.Χρυσ.4,155,42.

παντοπωλῶ-έω μτγν. πωλῶ παντὸς εἴδους πράγματα, εἶμαι παντοπώλης, μετοπράτης: Μέν.Περικ.93.

παντορέκτης (ὁ) (ρέζω) μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα πράττων, ὁ πανοῦργος : Πορφ.'Αποχ.1,42 **τοῦτο καὶ τῶν κυνικῶν τινας παντορέκτας ἐποίησε,** 'Ιουλ.Λόγ.6,197Β, 'Ανακρεόντ.10,11 **οὐ θέλω συνοικεῖν 'Ερωτι παντορέκτᾳ**· **2)** (ὀρέγομαι) ὁ τὰ πάντα ὀρεγόμενος, ἐπιθυμῶν, ὁ ἄπληστος : 'Αδαμ.1,16, αὐτ.2,4).

παντόρευστος γλωσσ. «ἐστὶν αἰθάλη ἡ ἀπὸ πάντων ῥέουσα, τουτέστι τὸ ὕδωρ τὸ ἄθικτον».

παντορροϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ δι' οὗ τὰ πάντα ρέουσι : **παντορροϊκὸν** σύστημα (τὸ τῆς δι' ὑπονόμων ἀποχετεύσεως τῶν περιττωματικῶν οὐσιῶν καὶ ἄλλων ὑγρῶν πόλεώς τινος).

παντόρφανος-ον μσν. κ. νεώτ. κ. **παντάρφανος** ὁ πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς ὀρφανός, ὁ πεντάρφανος : Κορ.'Ατ.4Α,383 ἐν λ.

πάντοσε ἐπίρρ. πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν, εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ : 'Ιλ.Ε 508 **πάντοσ' ἐποιχόμενος,** αὐτ.Ν 649 **πάντοσε παπταίνων,** αὐτ.Μ 266 **ἀμφοτέρω . . πάντοσε φοιτήτην,** Ξεν.'Αν.7,2,23, αὐτ.'Ελλ.7,4,4 **πέμψαντες . . φρουροὺς . . πάντοσε,** 'Αριστλ.Ψυχ.413a,29· ὁμ. μτ. γενικ. : Μαριαν.ΑΠ 668,10 **ἐρισταφύλων πάντοσε θειλοπέδων.**

παντόσεμνος-ον (σεμνός) ὁ πάνσεμνος βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ.637 **ἀνδρὸς . . μόρος τοῦ παντοσέμνου.**

παντόσοφος-ον (σοφός) ὁ πάνσοφος βλ.λ. : Πλάτ.Κωμ.90 **θεατῶν ξύλλογε παντοσόφων.**

παντοστεγής-οῦς-ές (στέγη) μσν. ὁ τὰ πάντα ἢ τοὺς πάντας στέγων, στεγάζων, καλύπτων : ΚΜανασσ.Χρον.40 **παντοστεγῆ δημιουργήσας στέγην.**

παντόστικτος-ον (στίγμα) μσν. ὁ ἔχων στίγματα πανταχοῦ, ὁ κατάστικτος : ΚΜανασσ.Χρον.253 παντόστικτοι παρδάλεις.

παντοσώμᾰτος-ον (σῶμα) μτγν. ὁ ἐν πᾶσι τοῖς σώμασιν ἐνσαρκούμενος : 'Ερμητ.5,10.

παντοτάρβητος-ον (ταρβῶ) μσν. ὁ τοῖς πᾶσι φοβερός : Νικήτ.Εὐγ.5,353 (ἔκδ. Διδότ.) **ὡς μὴ . . τὸ σὸν κινηθῇ παντοτάρβητον κράτος.**

πάντοτε ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **πάντοτες** κ. **πάντα** ἀεί, ἐσαεί, ἀείποτε, ἐν παντὶ χρόνῳ, διὰ παντός, διηνεκῶς, συνεχῶς, διαρκῶς, ἀδιαλείπτως, ἀκαταπαύστως, ἀενάως : Φιλήμ.187, 'Αριστλ. ΗΝικ.1166a,28, Μέν.Μον.324, αὐτ.720, ΠΔ Σοφ.Σαλ. 11,22 **τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν πάρεστίν σοι πάντοτε,** Μοῖρ.319Ρ, ΚΔ Ματθ.26,11 **τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν,** αὐτ.'Ιω.6,34 **πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον,** Δίων Χρ.32,37, Φρύν. Β2, Ζωναρ.1526, Θεμ.Μ 678, 'Εκκλ. εὐχὴ **πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί,** Κάλβ.'Ωδ.1,3 **σὲ ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου | πάντοτες εἶχον,** Σολωμ.Μοναχὴν 55 **'Ερως καὶ Χάρος πάντοτε | δουλεύουν ἐδῶ κάτου, - θὰ σᾶς εἶμαι πάντοτε ὑπόχρεως**·

‖ νεώτ. κ. δημ. ἔτι καὶ νῦν, ἐν πάσῃ περιπτώσει : ὅσα καὶ ἂν χάσῃ, πάντοτε κάτι θὰ τοῦ μείνῃ, - ὅσο καὶ νὰ τὸν διώχνῃ, αὐτὸς πάντα τὴν ἀγαπᾷ.
παντότεκνος (ἡ) (τέκνον) ἡ τῶν πάντων μήτηρ, ἡ ἔχουσα τέκνα πάντας τοὺς θεούς, ἐπίθ. τῆς Κυβέλης : Ἐπιγρ. **μήτηρ παντότεκνος.**
παντοτέκτων-ονος (ὁ) (τέκτων) μσν. ὁ τέκτων, ὁ τεχνίτης πάντων : Κ Μανασσ.Χρον.50 **τεχνίτης** παντοτέκτων.
παντοτελής-οῦς-ές (τέλος) ὁ παντελής, ὁ ὁλοτελής.
παντοτεχνής-οῦς-ές (τέχνη) ὁ πάντεχνος : Ὀρφ. Ὕμν.10,20 **παντοτεχνές, πλάστειρα, πολύκτιτε.**
παντότης-ητος (ἡ) (πᾶς) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ παντός, τὸ πᾶν, δηλ. ἡ ἀκεραιότης, ἀντίθ. ὁλότης : Πρόκλ.Τίμ.I,426 **ἡ παντότης ἡ νοητή,** Σιμπλίκ.Φυσ. 785,8, Δαμάσκ.Ἀρχ.158 **ὅρος γάρ τις ἡ παντότης καὶ ἤδη περίληψις.**
παντοτινά ἐπίρρ. μσν. δημ. ἐσαεί, πάντοτε, διαρκῶς, αἰωνίως : Ἐρωτόκρ,2,1160 **καὶ μπήχνει τ' ὅλο τὸ σπαθὶ εἰς τὸ λαιμὸ ἀποκάτω, | ὕπνο τὸν ἀποκοίμισε, παντοτινὰ κοιμᾶτο,** αὐτ.4,1615 **νὰ χρωστῇ παντοτινά . . χαράτσι,** Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,26 **καὶ τοῦτο δὲν ἔλειπε νὰ τὸ κάμνῃ παντοτινά,** Ἀραβ.Μῦθ.Χαλ.I,106 **τούτη εἶναι μία χάρις διὰ τὴν ὁποίαν θέλω μείνει ὑπόχρεως παντοτινά,** Βιζυην.Παιήμ.27,30 (ἔκδ.Φέξη) **καὶ μὲ χαμόγελο ἀποκοιμιέτ' ἐκείνη | γιὰ παντοτινά.**
παντοτινάκτης (ὁ) (τινάσσω) ὁ τὰ πάντα τινάσσων, σείων : Ὀρφ.Ὕμν.15,8 **παντοτινάκτης Ζεύς.**
παντοτινός-ή-ό(ν) (πάντοτε) μσν. κ. δημ., ἐσφ.γρ. παντοτεινός ὁ πάντοτε ὑφιστάμενος, ὑπάρχων, ὁ αἰώνιος, ὁ ἀΐδιος, ὁ μόνιμος, ὁ διαρκής : Ἐρωτόκρ.5,20 **καὶ μιὰ πληγὴ παντοτινὴ στὰ σωθικά μου 'φῆκες,** Κάλβ.Ὠδ.3,17 **ἐδῶ ἡμεῖς οἱ νεκροὶ | παντοτινὴν εἰρήνην | ἀπολαύσαμεν,** Πορφύρ. Σκ.117,14 **ἐκεῖ στὴν ἄφωνη παντοτινὴ γαλήνη.**
παντοτινῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἅ. παντοτινά βλ.λ. : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.65 **τοῦ ἄλλου θυροφύλλου, τοῦ ἀκεραίως καὶ παντοτινῶς κλειστοῦ.**
παντοτόκος (ἡ) (τόκος) γλωσσ. ἡ τὰ πάντα τίκτουσα, γεννῶσα· πρβλ. παμμήτωρ.
παντότολμος-ον (τόλμη) ὁ πάντολμος βλ.λ.: Αἰσχ. Ἀγ.221 **τόθεν τὸ παντότολμον φρονεῖν μετέγνω,** αὐτ.1237 **ὡς δ' ἀπωλολύξατο ἡ παντότολμος, ὥσπερ ἐν μάχης τροπῇ.**
παντοτολμοψευδομηχανορράφος (ὁ) μσν. ὁ τολμῶν νὰ μηχανορραφῇ πάντα τὰ ψεύδη : Κ Ῥόδ.Παιήμ.Matr.An.Gr.2,624.
παντοτρόφος-ον (τροφή) ὁ παντρόφος βλ.λ.: Αἰσχ.ἀπ.192,4 **Λίμναν παντοτρόφον Αἰθιόπων,** ΠΔ Σοφ.Σαλ.16,25 **τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρετεῖ,** Χρησμ.Σιβ.Προοίμ.5.
παντοῦ ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. ἐν παντὶ τόπῳ, εἰς ὅλα τὰ μέρη, πανταχοῦ : Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.70 **παντοῦ κλάψα, παντοῦ ἀντάρα | καὶ παντοῦ ξεψυχισμοί,** - θὰ σᾶς θυμᾶμαι παντοῦ καὶ πάντοτε· ‖ φρ. **παντοῦ τὰ πάντα** (ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνουσι πανταχοῦ τὰ αὐτά).
παντουρανισμός (ὁ) νεώτ. πολιτικὴ κίνησις σκοποῦσα τὸν συνασπισμὸν πάντων τῶν τουρανικῶν λαῶν εἰς ἑνιαῖον κράτος εἴτε εἰς ὁμοσπονδίαν.
παντουργέτης (ὁ) μσν. ὁ παντουργός βλ.λ. : Φλώρ.κ.Πλατζιαφλώρ.1823 (ἔκδ. Μαυρ.).
παντουργία (ἡ) μσν. ἡ δημιουργικὴ δύναμις τῶν παίδων, ἡ πανουργία : Πισίδ.Γ 46, αὐτ.1880.
παντουργικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα ποιῶν, πράττων, δημιουργῶν : Μηναῖ.12,6 Ὄρθρ. Ὠδ.4 Τριαδικὸν **τὴν πάντων παντουργικήν, ἑνιαίαν ἄτμητον . . βασιλείαν,** ASS Αὐγούστ.2,447, 28 **τῇ παντουργικῇ Τριάδι·** ‖ μτγν. τὸ οὐδ. **παντουργικὸν** ὡς οὐσ. ἡ δύναμις τοῦ τὰ πάντα ποιεῖν : Κύριλλ.2,17Α **ἔχει . . Ἰησοῦς . . ἀπὸ θείας φύσεως τὸ παντουργικὸν ὡς θεός,** αὐτ.6,788Β.
παντουργός-όν (ἔργον) κ.μσν. ὁ πᾶν ἔργον πράττων, ἐπιτελῶν, ὁ πανοῦργος· Εὐστ.524,37 «τὸ πανοῦργος καὶ παντουργός, εἰ καὶ ἡ λέξις ἡ αὐτὴ ἀμφοῖν ἔγκειται, τὸ ἔργον δηλαδή, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν παρὰ τοῖς ὕστερον, εἰ καὶ Σοφοκλῆς.. εἰς ταὐτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα» : Σοφ.Αἶ.445 **νῦν δ' αὖτ' Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντουργῷ φρένας ἔπραξαν** (σχόλ. «πάντα πράττοντι καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ, πανούργῳ καὶ ἀναιδεῖ»)· **2)** ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων : Δαμάσκ.Ἀρχ.57, Εὐστ.29,31· ‖ τὸ ἀρσ. **παντουργός** ὡς οὐσ. ὁ δημιουργός, ὁ θεός : Μηναῖ.12,1 Ὄρθρ.Ὠδ.8 **σοὶ τῷ παντουργῷ ἐν τῇ καμίνῳ Παῖδες παγκόσμιον πλέξαντες χορείαν ἔμελπον,** Ἰωσ. ἐν Ῥήτ.3,520,16 **θάλασσα, τὸ μέγα κτίσμα τοῦ παντουργοῦ.**
παντούρωμα-ατος (τὸ) μσν. ἡ συναρμογὴ καὶ ἡ σύνδεσις σανίδων διὰ περονῶν : ΨΚωδ.259(Β) **κέρκους καὶ παντουρώματα μετὰ ξύλων ποιήσαντες τεθείκασι τὸ θεμέλιον.**
παντούρωσις-εως (ἡ) μσν. ἅ. παντούρωμα βλ.λ. : ΨΚωδ.259,5 (ἔκδ. Preg.) **παντούρωσις ξύλων** (δ.γρ. παντούρωμα ἢ πανδούρωσις).
παντούφλα (ἡ) (γαλλ.) δημ. κ. **παντόφλα** ἡ ἐμβάς βλ.λ.2).
παντοῦχος-ον (ἔχω) μτγν. ὁ τὰ πάντα περιέχων ἢ περιβάλλων : Δαμάσκ.Ἀρχ.66 **παντοῦχος συναίρεσις,** αὐτ.117 **ἐνέργεια παντοῦχος τοῦ ἑνός.**
παντοφαγία (ἡ) (τρώγω) μτγν. κ. μσν. τὸ ἐσθίειν πᾶν φαγητὸν ἀδιακρίτως : ΠΔ Μακκ.4,1,27 **παντοφαγία, καὶ λαιμαργία, καὶ μονοφαγία,** Ἀντών. Μέλ.110,30 **τὸ ἔκλυτον τῆς παντοφαγίας.**
παντοφάγος-ον (τρώγω) μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ πάντα κατατρώγων, καταβιβρώσκων, ὁ παμφάγος : Γρηγ.Ναζ.ΑΠ 8,213 **δέμας . . πυρὶ δάψατε παντοφάγῳ,** ΚΜανασσ.Χρον.3659 **φάρυγξ ἡ παντοφάγος,** αὐτ.6023 **Ἅδης ὁ παντοφάγος.**
παντοφανής-οῦς-ές (φαίνω) μσν. ὁ ὅλως, ὁ εἰς ἄκρον λάμπων, ὁ φωτεινότατος : ΚΜανασσ. Χρον.4483 **παντοφανὴς ὁ λύχνος.**
παντοφάρυγξ-υγγος (ὁ) (φάρυγξ) μτγν. μσν. ὁ γαστρίμαργος, ὁ λαίμαργος, ὁ ἀδηφάγος : Εὐστ. 1837,39 (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ποντοφάρυγξ).
παντόφθαλμος-ον (ὀφθαλμός) ὁ οἱονεὶ ἔχων πανταχοῦ ὀφθαλμούς, ποὺ εἶναι γεμάτος μάτια : Ἀριστοφ.ἀπ.628 **ἴκτινα π- ἅρπαγα τρέφων.**
παντοφίλητος-ον (φιλῶ) μσν. ὁ ὑπὸ πάντων φιλούμενος, ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητός : Στουδ.Θεόδ. ἐν Mi.99,1197, ΚΠορφ.Ἔκθ.376 (ἔκδ.B.).
παντόφλα (ἡ) δημ., παντοφλάδικο (τό), **παντοφλᾶς** (ὁ) δ.γρ. τῶν παντούφλα, -άδικο, -φλᾶς βλ.λς.
παντοφόβος-ον (φόβος) μτγν. ὁ τὰ πάντα φοβούμενος : Καἰλ.Αὐρ.Ὀξ.3,12.
παντοφόρος-ον (φέρω) πάμφορος βλ.λ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1326b,28 **τοιαύτην δ' ἀναγκαῖον εἶναι τὴν παντοφόρον** (χώραν).
παντοφυής-οῦς-ές (φύω) ὁ τὰ πάντα φύων, παράγων : Ὀρφ.Ὕμν.11,10 **παντοφυής, γενέτωρ πάντων, πολυώνυμε δαῖμον,** Τίμων Φλ.37.
παντοφύλαξ ὁ θεός μσν. ὁ τὰ πάντα φυλάσσων : Λάσκ.Θεόδ.770 (ἔκδ. Mi.).
παντόφυρτος-ον (φύρω) ὁ ὅλος πεφυρμένος, μεμιγμένος· πρβλ. πάμφυρτος : Αἰσχ.Εὐμ.554 **ἄγοντα πολλὰ παντόφυρτ'.**
παντοχάρυβδις-εως (ἡ) (χάρυβδις) ἡ τὰ πάντα καταβροχθίζουσα, καταπίνουσα ἄβυσσος ἢ δίνη : Ἱππῶν.85,1 (κτ. Bgk. ἀντὶ ποντοχάρυβδις)· πρβλ. μεθυσοχάρυβδις.
παντοχή (ἡ) δημ. ἀντὶ ἀπαντοχή βλ.λ., ἡ καταφυγή : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.233,1 **νὰ 'χω κι ἐγὼ μιὰ παντοχή, νὰ 'χω καὶ τὴν ἐλπίδα.**

παντόχρους-οος-ουν-οον (χροιά) κ. μσν. ὁ ἔχων παντὸς εἴδους χροιάν, παντοῖα χρώματα : Ὀρφ. Ὕμν.43,4, Κ Μανασσ.Χρον.122 **ὁ πέπλος οὐρανοῦ παντόχρους ἑωρᾶτο.**

παντοχρωμία (ἡ) νεώτ. φωτογραφικὴ μέθοδος, καθ' ἣν, διὰ τῆς χρήσεως πλακῶν εὐπαθῶν πρὸς ὅλα τὰ χρώματα, ἐπιτυγχάνεται ἡ ὁποτύπωσις τῶν διαφόρων χρωμάτων τοῦ φάσματος ἐν τῇ πραγματικῇ αὐτῶν ἀξίᾳ· || ἡ διὰ τῆς παντοχρωμίας παραγομένη φωτογραφία.

παντόχυτος-ον (χέω) μσν. ὁ πανταχόσε, ὁ εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκχεόμενος : Κ Μανασσ.Χρον.43 **τὴν παντόχυτον φύσιν τὴν ὑδατίαν.**

παντρ(ε)ιά (ἡ) μσν. κ. δημ. ὑπανδρία, γάμος, νόμιμος σύζευξις ἀνδρὸς καὶ γυναικός : Ἐρωτόκρ. 3,750 **οὐδέποτε γιὰ παντρειὰν ἤφηνε νὰ τοῦ ποῦσι,** αὐτ.Ε 496, λαϊκ.τραγ. **τί καμώματα εἶναι τοῦτα, μὲ τὸ ζόρι παντρειά, - ἔχει κόρη τῆς παντρειᾶς** (ὥριμον πρὸς γάμον).

παντρευαρραβωνιάζω δημ. ἀρραβωνίζω καὶ ὑπανδρεύω τινὰ συγχρόνως, τελῶ ταυτοχρόνως τὸν ἀρραβῶνα καὶ τὸν γάμον τινός : Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.1075 **μὲ κάποιον ἄλλον τὴν βλογοῦν κι ἐκείνη δὲν τὸν θέλει, | παντρευαρραβωνιάζουν την κι ἐμένα μ' ἀστοχοῦνε.**

παντρεύ(γ)ω μσν. κ.δημ., ἀόρ. (ἐ)πάντρεψα, παθ. ἀόρ. (ἐ)παντρεύτη(κα), μτχ. παθ.παρακ. **παντρεμένος**, ὑπανδρεύω : Δουκάγγ.,Ἐρωτόκρ.3,1367 **ὁ κύρις σου γλήγορα σὲ παντρεύγει,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 156,3 **τὴν ἐπαντρέψανε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα,** δ. τραγ. **καλὲ μάνα, πάντρεψέ με, σπιτονοικοκύρεψέ με·** || τὸ μέσ. **παντρεύομαι** ἔρχομαι εἰς γάμου κοινωνίαν, λαμβάνω σύζυγον : Ἐρωτόκρ.1,33 **ἀπὸ μικρὸς παντρεύτηκε καὶ συντροφιάστη ὁμάδι | μὲ ταῖρι,** αὐτ.1374, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.171,17 **τὸ φιλί.. τῆς παντρεμένης τέσσαρα, | τῆς χήρας δεκατέσσερα.**

παντροβλογοῦμαι δημ. στέφομαι, στεφανώνομαι, γίνεται ὁ γάμος μου.

πάντρητος-ον μτγν. ὁ ὅλως τετρημένος, τρυπημένος : Πλούτ.Ἠθ.853Ε **αὐλοῦ πάντρητον** (τὸ μέρος τοῦ αὐλοῦ ἔνθα αἱ ὀπαί).

παντρολόγημα (τὸ) δημ. κ. ἰδ. κτ. πληθ. **παντρολογήματα** αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς σύναψιν γάμου, τὰ προξενειά, τὰ προξενέματα.

παντρολογήστρα (ἡ) δημ. ἡ μεσίτρια συνοικεσίων, ἡ προξενήτρα.

παντρολογῶ-έω δημ. κ. **παντρολογάω,** ἀόρ. **(ἐ)παντρολόγησα,** διαπραγματεύομαι τὴν σύναψιν τοῦ γάμου τινός, ἐπιδιώκω ὅπως ὑπανδρεύσω τινά, ἢ ἁπλῶς ὁμιλῶ περὶ προσεχοῦς γάμου τινός, προξενεύω : **τὸν παντρολογοῦν ἀπὸ παιδάκι·** || ὁμ. τὸ μέσ. **παντρολογιοῦμαι** κ. **παντρολογιέμαι** εὑρίσκομαι εἰς διαπραγματεύσεις γάμου, ἐπιδιώκω νὰ ὑπανδρευθῶ : **ὅλο καὶ παντρολογιέται, μὰ πάντα λεύτερος μένει·** **2)** ρηματ. π. παντρολόγημα, παντρολογήστρα.

πάντρομος-ον (τρόμος) ὁ ὅλως τρέμων, ὁ δειλός : Αἰσχ.Ἑπτ.294 **πάντρομος πελειάς.**

πάντροπος-ον (τρέπω) ὁ ὅλως τραπεὶς εἰς φυγήν, ὁ παντελῶς τετραμμένος, ὁ ταραχώδης, ὁ τεταραγμένος : Αἰσχ.Ἑπτ.955 **τετραμμένου παντρόπῳ φυγᾷ γένους·** **2)** ὁ λαμβάνων, ἀναδεχόμενος πάντας τοὺς τρόπους τῆς ὑπάρξεως : Δαμάσκ.Ἀρχ.13.

παντρόφος-ον (τρέφω) μτγν. ὁ τοὺς πάντας ἢ τὰ πάντα τρέφων : Μελέαγρ.ΑΠ 7,476,9 **π- Γᾶ.**

παντυχία (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ πάνυ, ἡ καθόλου καλὴ τύχη, ἡ γενικὴ εὐτυχία.

παντώνια Ἡσ. «παντοδαπά».

παντωνία (ἡ) μτγν. ἡ ὤνησις, ἡ ἀγορὰ πάντων τῶν πραγμάτων : Ζώσ.2,38,2.

παντώνυμος-ον (ὄνομα) ἐπίγρ. ὁ πᾶσιν ὀνομαστός, ξακουστός : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.415.

πάντως (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ πάντα τρόπον, πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐντελῶς, ὅλως διόλου, καθ' ὁλοκληρίαν, π.Ὁμ. πάντοτε ἑπομένου τοῦ οὐ, κατ'οὐδένα τρόπον, παντάπασιν οὐ, οὐδόλως, οὐδαμῶς, διόλου δὲν : Ἰλ.Θ 450 **πάντως, .. , οὐκ ἄν με τρέψειαν,** Ὀδ.Υ 180 **πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω,** Αἰσχ.Πρ.333 **πάντως γὰρ οὐ πείσεις νιν,** Πλάτ.Γοργ.497Β **πάντως οὐ σὴ αὕτη ἡ τιμή·** ὁμ. ἡγουμένου τοῦ οὐ : ΚΔ Ρωμ.3,9 **τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως,** αὐτ.Κορινθ.1,5, 10· ὁμ. κ. ἄνευ τοῦ οὐ : Παρμ.2,3 **σκιδνάμενον πάντῃ πάντως,** Ἡρ.1,31 **ἔδεε πάντως τὴν μητέρα.. κομισθῆναι** (ἔπρεπεν ὁπωσδήποτε, ἐξ ἅπαντος, ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον), αὐτ.7,10,9, αὐτ.2,42 **θελῆσαι πάντως ἰδέσθαι τὸν Δία** (ἐπιθυμῶν κατὰ πάντα τρόπον), αὐτ.6,9, **οἱ δὲ πάντως διὰ μάχης ἐλεύσονται** (ἐὰν ἐξ ἅπαντος θὰ ἔλθωσι), αὐτ.7,157 **τὸν .. ἐπιόντα .. πάντως κου πυνθάνεται** (ἀναμφιβόλως), Αἰσχ.Πέρσ.689 **ἄλλως τε πάντως χοἱ κατὰ χθονὸς θεοὶ** (ἐξαιρέτως), αὐτ.Εὐμ.726, Πλάτ. Ἀπολ.35D **ἄλλως τε .. πάντως καὶ ἀσεβείας φεύγοντα,** Πάπ. **θεῶν δὲ βουλομένων πάντως σε ἀσπάσομαι·** ὁμ. μτ. ἐπιθ. : Ἀλεξ.233 **πάντως ἀναρίστητος·** συνήθ. μτ. τοῦ πᾶς ἢ ἄλλου παραγώγου αὐτοῦ : Θουκ.7,87 **κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες,** Πλάτ.Κριτί.107D **τῷ μὴ πάσας πάντως τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόντι·** **2)** ἐπὶ ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως, ἐξ ἅπαντος, ἐν πάσει περιπτώσει, ἀναμφιβόλως, χωρὶς ἄλλο, ὁπωσδήποτε : Ἡρ.5,111 **ἑτοῖμος .. εἰμι ποιέειν καὶ ἀμφότερα .. καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσῃς σύ,** Αἰσχ.Πρ.16 **πάντως δ' ἀνάγκη τῶνδέ μοι τόλμαν σχεθεῖν,** Ἀριστοφ.Ἱππ. 232 **πάντως γε μὴν γνωσθήσεται,** αὐτ.Θεσμ.805, αὐτ.984, Πλάτ.Ἀπολ.33D **πάντως δὲ πάρεισιν αὐτῶν πολλοὶ ἐνταυθοῖ,** Ἡρώνδ.7,89 **τάχ' οὖν .. μᾶλλον δὲ πάντως** (ἀναμφιβόλως), ΚΔ Λουκ.4,23, αὐτ.Πράξ.18,21 **δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν .. ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα,** αὐτ.21,22, αὐτ.Κορινθ.1,9,22, Ἰουλ.Λόγ.7,222Α (ἀντὶ τοῦ ἴσως), Δαμάσκ.Ἀρχ.96 **πάντως ὅτι ..** (διότι σαφῶς ..), Πάπ. **παρήγγειλά σοι ὅτι μὴ ἀπέλθῃς .. , καὶ ἀπῆλθες πάντως** (καὶ σὺ ἀπῆλθες), Πρόδρ.2,407 **πάντως πεινῶν ἀγανακτῶ, κινοῦμαι εἰς τὸ ἁγιοζούμιν, - ἠμπορεῖ νὰ ἀργήσω λίγο, ἀλλὰ πάντως θὰ ἔλθω·** || ὁμ. μτ. προστ. ἐπὶ διαταγῆς ἢ παρακλήσεως : Ἡρ.1,156 **αὐτὸν δὲ .. πάντως ζῶντα ἀγαγεῖν,** Εὐπ.357 **ἀλλ' ἐμοὶ πείθεσθε πάντως** (μόνον πείθεσθε εἰς ἐμέ), Πλάτ.Συμπ.175Β **πάντως παρατίθετε ὅ,τι ἂν βούλησθε** (μόνον βάλλετε ἐπὶ τῆς τραπέζης), Πάπ. **καὶ τὸ ἱερεῖον δὲ πάντως ἡμῖν ἀπόστειλον** (βεβαίως, ἐξάπαντος)· **3)** ἐν ἀποκρίσεσι, διὰ παντὸς μέσου, βεβαίως, μάλιστα, ἐξ ἅπαντος, ἀναμφιβόλως : Ἀριστοφ.Πλ.273 **καὶ ταὐτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος; πάντως γάρ,** Ἀνδοκ.1, 102 **οὐ σωθήσομαι; πάντως δήπου,** Πλάτ.Πολ. 574Β **ἐπιχειροῖ ἄν .. ἀπατᾶν τοὺς γονέας;. Πάντως,** αὐτ.Φαιδ.75Ε **ἢ οὐ τοῦτο .. λέγομεν .. ἐπιστήμης ἀποβολήν;. Πάντως δήπου.**

πάνυ (πᾶς) ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. εἰς μέγαν βαθμόν, ὅλως διόλου, σφόδρα, λίαν, πολύ, ἐπιτατ. τῶν ρημάτων : Αἰσχ.Χο.861 **πάνυ θήσειν .. οἴκων ὄλεθρον** (νὰ ἐξολοθρεύσωσι παντελῶς .. τὸν οἶκον), Ἀριστοφ.Βάτρ.65 **πάνυ γὰρ μανθάνω** (τελείως), Ξεν.Ἀν.6,1,31 **ὡς πάνυ εἰδῆτε,** Πλάτ.Κρατ.386C **ταῦτά γε .. σοὶ πάνυ δοκεῖ,** αὐτ.Εὐθ.272D **πάνυ καὶ προσεῖχον καὶ μέμνημαι,** Πάπ. **θαυμάζω πάνυ, ὅτι,** Πάπ. **πάνυ γὰρ αὐτοῦ χρήζει·** ὁμ. μτ. ἐπιθ. σφόδρα, λίαν, πάρα πολύ : Αἰσχ.Ἀγ.1456 **πάνυ πολλὰς ψυχάς,** αὐτ.Πέρσ.926 **πάνυ ταρφύς,** Λυσ. 19,15 **τινῶν .. πάνυ πλουσίων,** Πλάτ.Ἀπολ.25Β

πάνυ ὀλίγοι, Ἀριστλ.ΖΙ.542a,5 *πάνυ μικρῶν ὄντων*· ὁμ. συνήθ. ἐν ἀντιθετικαῖς προτάσεσι : Δημ. 541 **οὐ πονηρός, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός**· ὁμ. τιθέμενον μτ. τὸ ἐπίθ. : Ξεν.Ἀν.1,9,27 **χιλὸς σπάνιος πάνυ,** Πλάτ.Κρατ.402A **γελοῖον μὲν πάνυ εἰπεῖν**· ὁμ. κ. κεχωρισμένον ἀπ' αὐτοῦ : Πλάτ.Πολ.605C, Πάπ. **πάνυ ἀνὴρ σοφός**· ὁμ. μτ. ὀνομάτων, ἐν ἐπιθ. σημ. : Πλάτ.Ἀπολ.26E **πάνυ εἶναι ὑβριστής**· κ. μτ. ὑπερθετ. : Ἀθήν.1,22D **ὁ πάνυ . . προσφιλέστατος,** Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.1363 **πάνυ φαυλότατος,** Διήγ.Ἀχιλλ.28W **ἐκ γένους τε λαμπροῦ, πάνυ πλουσιωτάτου**· ὁμ. μτ. ἐπιρρ. : Εὐπ.311 **πάνυ ταχύ,** Ἀριστφ.Πλ.25 **πάνυ σφόδρα,** Θεόπομπ.Κωμ. 14 **εὖ πάνυ,** Εὔβουλ.30 **μόλις πάνυ,** Ξεν.ΚΠ 6,1,41 **πάνυ πολὺ** (παρὰ πολύ), Πλάτ.Ἀπολ.25A **πάνυ σφόδρα ταῦτα λέγω,** αὐτ.21B **μόγις πάνυ,** Αἰσχίν. 2,36 **σφόδρα πάνυ σκυθρωπάσας,** Μηναῖ.12,6 Συνξ. **πάνυ σφόδρα τὴν καρδίαν ἐδάκνετο**· ὁμ. μτ. ἐπιρρηματικῶν φράσεων : Ἀριστφ.Πλ.377 **ἀπὸ μικροῦ πάνυ,** Θουκ.8,50 **πάνυ, ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ὤν,** Πλάτ.Ἀπολ.40A **πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιουμένη,** αὐτ.Εὐθ.305C **πάνυ παρὰ πολλοῖς,** αὐτ.E **πάνυ ἐξ εἰκότος λόγου,** αὐτ.Ἱππ.Μ 282E **ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ,** Δημ.488 **πάνυ . . σπουδῇ τις ἀπήγγελλέν μοι**· ὁμ. κ. μτ. μτχ. : Θουκ.3,44 **ἦν . . ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτούς**· ‖ ὁμ. ἐπιτετ. **καὶ πάνυ,** Θουκ.1,3 **δοκεῖ δέ μοι, . . καὶ πάνυ οὐδὲ εἶναι ἡ ἐπίκλησις αὕτη** (Βερναρδ.Γρ. «μοὶ φαίνεται ὅτι ὅλως διόλου δὲν ὑπῆρχεν ἡ ὀνομασία αὕτη»), αὐτ.2,11, Ξεν.Ἀπομν.1,3,13, Πλάτ.Ἀπολ. 17C **καὶ μέντοι καὶ πάνυ,** αὐτ.Κρατ.400C, αὐτ.Εὐθ. 276D· **2)** **οὐ πάνυ** παντάπασιν οὔ, οὐδόλως, οὐδαμῶς : Ἱππ.Ἄρθρ.46 **ταῦτα νεκρῷ μὲν οἷόν τε ποιεῖν, ζῶντι δὲ οὐ πάνυ** (οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον), αὐτ.77 **εὐφόρως δὲ οὐ πάνυ ἔχει** (δὲν εἶναι πολὺ εὔκολον), Σοφ.ΟΚ 144 **οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης,** Ξεν.Ἀπομν.2,8,5 **οὐ πάνυ προσίεμαι,** αὐτ.Ἀν.6,1,26, Πλάτ.Εὐθ.286E **οὐ πάνυ τι μανθάνω,** Δημ.1347 **ἡ . . οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1099b,3 **οὐ πάνυ εὐδαιμονικός . . , ἔτι δ' ἴσως ἧττον**· **3)** ἐν ἀποκρίσεσι, ἐν χρ. ὡς ἰσχυρὸν βεβαιωτικόν, ναὶ μάλιστα, βεβαιότατα, ἀναμφιβόλως, ἐξ ἅπαντος : Ἀριστλ.Πλ.393 **καὶ ποῦ ἐστιν· . . παρὰ σοί; πάνυ**· ὁμ. συνηθέστ. μτ. μορίου τινός : Ἀριστφ. Πλ.97 **ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; πάνυ μὲν οὖν,** αὐτ.Βάτρ.512 **πάνυ καλῶς,** Πλάτ.Ἀλκ.1,107E **καὶ τότε ὁπότε βέλτιον; πάνυ γε,** αὐτ.Χαρμ.154E **καὶ πάνυ γε, ἔφη**· **4)** κ. νεώτ. μτ. τοῦ ἄρθρου **ὁ πάνυ** ὁ μέγας, ὁ πολύς, ὁ ἔξοχος, ὁ ἔνδοξος, **ὁ περίφημος,** ὁ ξακουστός· Σουΐδ. «τοῦ πάνυ, τοῦ πανυμνήτου» : Θουκ.8,1 **ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν** (καὶ εἰς τοὺς πλέον γνωστοὺς αὐτῶν στρατιώτας), Ξεν.Ἀπομν.3,5,1 **τῷ τοῦ πάνυ Περικλέους υἱῷ,** Λουκ.Ἰκαρ.2 **παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πάνυ Διὸς ἥκω,** Ἀθήν.12,537D **περὶ . . τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς,** Ἐπιγρ. **τῶν πάνυ ἐπ' ἀξιώματος**· ‖ ὁμ. μ. **οἱ πάνυ** : Θουκ. 8,89 **ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ** (στρατηγῶν), Λουκ.ΒΠρ.22 **Ἠλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν πάνυ.**

πάνυγρος-ον (ὑγρός) μτγν. ὁ ὅλως, ὁ ἐντελῶς ὑγρός, ὁ κάθυγρος : Μαν.1,87 **πανύγροισι τόποισι παρήμενοι** (δ.γρ. ἀντὶ παρύγροισι), Πλούτ. Ἠθ.355F, Ἀέτ.15,33 **τὸ πάνυγρον Γαληνοῦ.**

πανύμνητος-ον (ὑμνῶ) μτγν. κ. μσν. ὁ πάνυ ἢ ὑπὸ πάντων ὑμνούμενος : Μεθόδ.400C **τὴν πανύμνητον πορείαν,** Ἀμφιλ.3A **τὴν πανύμνητον ἑορτασάντων πανήγυριν,** Ἰω.Ἱεροσ.Βί.Ἰω.Δαμασκ.264, (ἔκδ. Maj.), Μηναῖ.12,1 Ὄρθρ.Ὠδ.4 **Μαρία . . ὡς Βασιλέα τοῦ παντὸς τεκοῦσα μόνη πανύμνητε,** Ἀκολουθ.Ἀκαθ.Ὕμνου 24 **ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν . . ἁγιώτατον Λόγον.**

πανυπείροχος-ον (ὑπείροχος) ὁ ὑπερέχων πάντων, ὁ ὑπὲρ πάντας ὑπέροχος, ὁ ὕφιστος· Ἡσ. «πανυπείροχον, πάντων μέγιστον»: Ἐπιγρ. **πανυπείροχοι θεοί,** Ὀππ.Κυν.1,311, ΑΠ 9,656, αὐτ.741· ‖ τὸ οὐδ. πανυπείροχον ὡς ἐπίρρ. : Ὀππ.Κυν.2,63.

πανυπέραγνος-ον (ὑπέραγνος) μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας ἁγνός, ὁ ὑπερέχων πάντας κατὰ τὴν ἁγνότητα, ὁ ἁγνότατος, ἐπίθ. τῆς Παρθένου Μαρίας : Μηναῖ.12,11, Ἐσπ.Σταυροθεοτ. **ἡ σεμνὴ καὶ πανυπέραγνός σου Μήτηρ,**·Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.2,67, αὐτ.5,239· ἐπίρρ. μσν. **-άγνως** : Χοῦμν.Ν αὐτ.1,295.

πανυπεραμώμητος-ον (ὑπέρ, ἀμώμητος) μσν. ὁ ἐν παντὶ ὑπὲρ πάντας ἀμώμητος : Γερμ.685 (ἔκδ.Mi.).

πανυπεράμωμος-ον (ὑπέρ, ἄμωμος) μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας πάνυ ἄμωμος, ὁ καθ' ὅλα λίαν ἄμωμος : Γερμ.In.cruc.122B (Grets) **τῆς πανυπεραμώμου δεσποίνης.**

πανυπερένδοξος-ον (ὑπέρ, ἔνδοξος) μσν. ὁ πάνυ ὑπερένδοξος : Ἰσίδ.Θεσσαλ.72 (ἔκδ.Mi.).

πανυπερκάθαρος-ον (ὑπέρ, καθαρός) μσν. ὁ ὑπὲρ πάντα καθαρός : Γερμ.736 (ἔκδ.Mi.).

πανυπέρλαμπρος-ον (ὑπέρλαμπρος) μσν. ὁ ὑπὲρ πάντας πάνυ λαμπρός, ὁ λαμπρότατος : Θεοφύλ.Βουλγ.2,677, Διήγ.Ἀχιλλ.339 **εἶχεν ἡ τραχηλέα του καὶ τὰ μανίκια γῦρον | λιθάρια πανυπέρλαμπρα μετὰ λιθομαργάρων**· ἐπίρρ. μσν. **-άμπρως**: Χοῦμν.Ν ἐν Ἀν.Βοασσ.2,30.

πανυπερούσιος-ον μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. ἐπιτατ. τοῦ ὑπερούσιος βλ.λ., ἐπίθ. τῆς Ἁγ.Τριάδος τοῦ Ἁγ.Πνεύματος (Λόγου) : Ἰσαὰκ Ἀρμεν.ἐν Mi.132, 772 **πανυπερούσιος Τριάς,** Ἰωσὴφ 1075 (ἔκδ.Mi.).

πανυπερσεβαστικὸν ἀξίωμα (τὸ) μσν. τὸ ἀξίωμα τοῦ πανυπερσεβάστου βλ.λ. : Παχυμ.Γ 2,9, 20 (ἔκδ.Bonn.).

πανυπερσέβαστος-ον μσν. τίτλος ἀξιώματος ἀπονεμηθεὶς τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ εἰς συγγενῆ του, ἰσοδύναμος δὲ τῷ τίτλῳ Καῖσαρ, παρεχόμενος μόνον εἰς μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἐν Βυζαντίῳ : Θεαφύλ.Βουλγ.3,677.

πανυπέρτατος-η-ον ὁ ὑπέρτατος, ὁ ὕφιστος, ὁ ἀνώτατος πάντων : Ἀριστλ.Κόσ.397a,15 **μεγέθει πανυπέρτατος,** Ἀπολλ.Ρ 1,1122 **πανυπέρτατα ἐρρίζωνται** (ἐπὶ δένδρων, ἅτινα εἶναι ἐρριζωμένα πανύψηλα ἐπὶ τῶν ὀρέων)· ‖ 3θ. ὁ παντελῶς, ὅλως διόλου τελευταῖος, ὁ εἰς **τὰ ἔσχατα κείμενος** : Ὀδ.1 25 **χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται**· **2)** ὁ ὕφιστος, ὁ ὑπέρτατος : Ὀρφ.Ὕμν. 19,2 **στεροπῆς πανυπέρτατον αἴγλην,** Καλλ.Δία 91 **χαῖρε μέγα Κρονίδη πανυπέρτατε.**

πανυπέρτιμος-ον (ὑπέρτιμος) μσν. ὁ πάνυ ὑπέρτιμος, συνήθ. τίτλος ἀξιώματος π.Βυζ. : Μιχ. Ἀκομ.119,4 (ἔκδ. Λ.).

πανυπέρφρων-φρονος-ον (ὑπέρ, φρήν) ὁ πάνυ ἀλαζών, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ὑπεροπτικός : Ὀρφ. Ὕμν.61,12 **γνώμας οὐχ ὁσίας, πανυπέρφρονας.**

πανυπέρφωτος-ον (ὑπέρφωτος) μσν. ὁ πάνυ, ὁ εἰς ἄκρον ὑπέρφωτος : Γερμ.704 (ἔκδ.Mi.).

πανυποτάττω (ὑποτάττω) ὑποτάσσω ἐντελῶς, καθυποτάσσω : Vis.Constant.426A (Grets) **τοὺς δὲ λοιποὺς πανυποτάξας.**

πάνυσσα (ἡ) Ἡσ. «στρόφος, ἀνάδεσμη. **οἱ δὲ** κειρίαν, ἢ τὰς τρίχας ἀναλαμβάνουσι»· πρβλ. **πῆνος,** δωρ. πᾶνος.

πανυστάτιος-α-ον μτγν. τ. τοῦ πανύστατος βλ.λ. : Καλλ.Λουτρ.Παλ.54 **τὤργος ἐσσεῖται τοῦτο πανυστάτιον,** Ἐπιγρ.ΑΠ Παραρτ.339.

πανύστατος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐντελῶς ὕστατος, ὁ ἔσχατος πάντων, ὁ ὅλως διόλου τελευταῖος, ὁ στερνὸς-στερνός : Ἰλ.Ψ 532 **πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,** αὐτ.547, Ὀδ.Ι 452 **πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις . . νῦν αὖτε πανύστατος,** Σοφ.Τρ.874 **βέβηκε . . τὴν πανυστάτην ὁδῶν**

ἁπασῶν, Εὐρ.Μήδ.1041 **προσγελᾶτε τὸν πανύστατον γέλων·** ‖ τὸ οὐδ. κτ. ἐν. κ. πληθ. ὡς ἐπίρρ. δι' ὑστάτην, τελευταίαν φοράν : Σοφ.Αἴ.858 **τὸν . . ἥλιον προσεννέπω, πανύστατον δὴ κοὔποτ' αὖθις ὕστερον,** Εὐρ.'Αλκ.164 **πανύστατόν σε προσπίτνουσ' αἰτήσομαι·** ὁμ. κ. κτ. πληθ. : αὐτ.'Ηρ.457 **οὓς πανύστατ' ὄμμασιν προσδέρκομαι.**

πανυφύλακες (οἱ) πάπ. πιθ. οἱ ἡμέρας καὶ νυκτὸς φυλάσσοντες.

πανύψηλος (-η)-ο(ν) (ὑψηλός) μσν. κ. δημ. ὁ πάνυ ὑψηλός, ὁ ὑπερύψηλος, ὁ ὑψηλότατος : 'Εφραὶμ 10130 **τῷ πανυψήλῳ θρόνῳ, - πανύψηλα δέντρα - βουνά.**

πανύψιστος-ον κ. μσν. ὁ εἰς ἄκρον ὕψιστος, ὁ ὕψιστος πάντων, ὁ πανυπέρτατος : Νεῖλ.256C, αὐτ.504A, Πάπ. **τῷ πανυψίστῳ θεῷ,** ASS Μαΐου 3,52,23 **ὁ πανύψιστος καὶ λίαν ὑπερμεγέθης.**

πάνω δημ. τ. τοῦ ἐπάνω βλ.λ.

πανώγραμμα (τὸ) δημ. τὸ ἐπανώγραμμα βλ.λ.

πανῳδός-όν (ᾠδή) ὁ πάνυ εὔηχος, ὁ λίαν μελῳδικός : 'Επιγρ. **πανῳδὸς ἀχώ.**

πανώδυνος-ον (ὀδύνη) μτγν. κ. μσν. ὁ λίαν ὀδυνηρός, ὁ πλήρης ὀδύνης, ὁ ὀδυνηρότατος : 'Απη.'Εμφ.Πολ.5,67 **λιμὸς πανώδυνος,** 'Επιφάν.2, 268,2 **τῆς πανωδύνου ἐκείνης παννυχίας.**

πανώδυρος-ον 'Επιγρ. ὁ πάνυ ἀτυχής, δυστυχής.

πανωλεθρία (ἡ) (ὄλεθρος) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. παντελὴς ὄλεθρος, πλήρης ἀφανισμός, ὁλοσχερὴς καταστροφή, τελεία ἐξόντωσις, ἐξολόθρευσις, συνήθ. ἐν χρ. κτ. δοτ. : 'Ηρ.2,120 **πανωλεθρίῃ ἀπολόμενοι,** Θουκ.7,87 **πανωλεθρίᾳ δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅ,τι οὐκ ἀπώλετο·** ὁμ. κ. ἐν ἄ. πτώσεσι : Πλούτ.'Ηθ.1049B **πανωλεθρίας,** Δίων K 56,4 **τὴν αἰτίαν τῆς πανωλεθρίας,** Μηναῖ.12,1 'Ορθρ.'Ωδ.4 **καταφηφίζεται δεινὴν πανωλεθρίαν λαοῦ δυσμενοῦς,** 'Ιωσ.Γενέσ.29C, **- ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη πανωλεθρίαν·** ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. κτ. ἐπέκτ. πλήρης ἀποτυχία.

πανωλέθριος-ον μτγν. ὁ πανώλεθρος, ὁ λίαν καταστρεπτικός : Κλημέντια 524C.

πανώλεθρος-ον (ὄλεθρος) κ. μσν. ὁ παντελῶς ἐξωλοθρευμένος, ὁ ἐντελῶς κατεστραμμένος, ὁ τελείως ἠφανισμένος : 'Ηρ.6,37 **πίτυς . . πανώλεθρος ἐξαπόλλυται** (δ.γρ. πανωλέθρως), Αἰσχ. Χο.934 **ὀφθαλμὸν οἴκων μὴ πανώλεθρον πεσεῖν,** αὐτ.'Επτ.71 **μὴ . . πόλιν γε . . πανώλεθρον ἐκθαμνίσητε,** Σοφ.Αἴ.839 **κακοὺς κάκιστα καὶ πανωλέθρους ξυναρπάσειαν,** αὐτ.'Ηλ.1009 **πανωλέθρους τὸ πᾶν ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι,** 'Αριστφ.'Ορν.1239 **μή σου γένος πανώλεθρον . . ἀνατρέψῃ,** Πολύβ. 15,20,8· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ λίαν διεφθαρμένος ἠθικῶς, ὁ ἐξωλέστατος, ὁ φαυλότατος, ὁ μιαρώτατος, ὁ ἐπάρατος : Σοφ.Φιλ.322 **τοῖς πανωλέθροις . . 'Ατρείδαις,** Εὐρ.'Ηλ.86 **πανώλεθρος μήτηρ,** 'Αριστφ.Λυσ.1039 **οὔτε σὺν πανωλέθροισιν οὔτ' ἄνευ πανωλέθρων·** **3)** ἐνεργ. ὁ λίαν ὀλέθριος, ὁ εἰς ἄκρον φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικώτατος : 'Ηρ.6,85 **μὴ . . πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβάλωσι,** Αἰσχ.Πέρσ.562 **νᾶες δ' ἀπώλεσαν . πανωλέθροισιν ἐμβολαῖς,** αὐτ.'Ικ.414 **πανώλεθρον θεόν,** Λυκόφρ.165 **πανώλεθρον κηλῖδα θωῦξας γένει,** Θεοφύλ.Σ 192,22 (ἔκδ.Bonn.) **πανώλεθρον θάνατον.**

πανώλεια (ἡ) ἡ παντελὴς φθορά, ἡ πανωλεθρία : ΕΓουδ.71,12, 'Επιγρ.

πανώλης-ους-ες (ὄλλυμι) κ. νεώτ. ὁ πανώλεθρος βλ.λ.1) : Αἰσχ.Πέρσ.732 **Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος,** αὐτ.'Επτ.552 **ἦ τἂν πανώλεις . . τ' ὀλοίατο,** 'Επιγρ. **ἤτω ἐξώλης τε καὶ πανώλης** (τύπος ἀρᾶς)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ παντελῶς διεφθαρμένος ἠθικῶς, ὁ ἐξωλέστατος, ὁ φαυλότατος, ὁ κάκιστος, ὁ μιαρώτατος· 'Ησ. «πανώλης, πανώλεθρος, ἐξώλης, ἀπολλύμενος» : Σοφ.'Ηλ 544 **τῷ πανώλει πατρί,** αὐτ.ΟΚ 1264, Εὐρ.'Ηλ.60 **ἡ γὰρ πανώλης . . μήτηρ·** **3)** ἐνεργ. ὁ σφόδρα ὀλέθριος, ὁ λίαν φθοροποιός, ὁ καταστρεπτικώτατος : Σοφ.ΟΚ 1015 **αἱ δὲ συμφοραὶ αὐτοῦ πανώλεις·** **4)** νεώτ. ἰατρ. τὸ θηλ. **πανώλης** ὡς οὐσ. ὀξεῖα λοιμώδης νόσος συνήθως θανατηφόρος ἐνδημοῦσα ἐν τῇ ἄπω 'Ανατολῇ, ἡ πανούκλα.

πανωλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν νόσον πανώλη, ὁ τῆς πανώλους βλ.λ.4).

πανωλόβλητος-ον νεώτ. ὁ ὑπὸ τῆς νόσου πανώλους προσβληθείς, πανουκλιασμένος.

πανωνία (ἡ) μτγν. πώλησις ἢ ἀγορὰ παντὸς εἴδους πραγμάτων : Ζώσ.2,38 **τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι πανωνίαν προτιθεῖσι.**

πανώνιος-ον (πᾶν, ὠνοῦμαι) ὁ πλήρης παντοειδῶν ἐμπορευσίμων προϊόντων : 'Επιγρ. **τὸν χῶρον πάντα ἔχειν πανώνιον ϝαῖς ζᾶν ἀτελῆν·** κ.ἐπίρρ. -ίως : 'Επιγρ. **κὰς τὰ τέρχνιja τὰ ἐπιόντα πάντα ἔχην πανωνίως ϝαῖς ζᾶν.**

πανώνυμος-ον (ὄνομα) μτγν ὁ ἔχων πάντα τὰ ὀνόματα, ἐπίθ. τοῦ θεοῦ : Γρηγ.Ναζ.2,252C **πανώνυμε, πῶς σὲ καλέσσω;**

πανωπήεις-εντος-εσσα-εν ὁ τοῖς πᾶσιν ὁρατός, ὁ πανόψιος : Εὐην.ΑΠλ.4,106 **Πραξιτέλης Κνιδίοις δὲ πανωπήεσσαν ἔθηκε.**

πανώραιος-ον (ὡραῖος) μσν., ὑπερθ. πανωραιότατος, ὁ πάνυ ὡραῖος, ὁ καθ' ὑπερβολὴν εὐειδής, ὁ ὑπερβολικὰ εὔμορφος : Νικήτ.Παρφ.30, Διγεν.'Ακρ.902 **θλίβω τὴν καρδίαν σου, ὦ πανωραιοτάτη,** αὐτ.1978, Διήγ.'Αχιλλ.768 **εἶχεν γὰρ ἡ ἐξαίρετος καὶ κράββατον πανώραιον·** ἐπίρρ.μτγν. πανωραίως : 'Αμφιλ.100 **τῶν ἐν τῇ ἀσκήσει πανωραίως διαπρεφάντων φαιδρότατα.**

πανώριος-ια-ιο δημ., ἐσφ.γρ. πανώρηος ὁ ὑπερβολικὰ εὔμορφος : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.119 **κόρη πανώρια κι ὄμορφη,** Κρυστ.Μαρμαρ.Βασιλ.2 **πανώριο βασιλόπουλο·** κ. ἐπίρρ. πανώρια : δ. τραγ. **γιατὶ διαβαίνεις πάρωρα καὶ τραγουδᾷς πανώρια.**

πάνωρος-ον (ὥρα) ὁ κατὰ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους γινόμενος, παραγόμενος : Αἰσχ.'Ικ.690 **ἐπικραινέτω φέρματι γᾶν πανώρῳ.**

πανωστιάζω θέτω, τοποθετῶ τι ἐπ' ἄλλου εἰς ὕψος, τὸ παθ. : 'Αρτ.Βατοπ.2,14 **κι ἴδια σκουπιδιῶν σωρὸς | ἀφημένος νὰ σαπίσῃ πανωστιάζοντ' οἱ χρόνοι.**

πανωτοίχι (τὸ) δημ. τὸ ἄνω μέρος τοῦ τοίχου: Ζερβ.Λυρ.Σάτ.1,77 **καὶ κόρες λιτανεύουσες γύρω στὸ πανωτοίχι.**

πανωφελής-οῦς-ές (ὠφελῶ) μτγν. ὁ πάνυ ὠφέλιμος : 'Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,44 (πιθ. γρ.).

πανωφόρι (τὸ) δημ. τὸ ἐπανωφόριον βλ.λ.

πάνωψ-ωπος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ τὰ πάντα ὁρῶν, ὁ πανόπτης, ἐπίθ. τοῦ 'Αργου.

πάξ ἐπιφ. παρακελευσματικόν, ἀρκεῖ, φθάνει πλέον, σώνει : Δίφιλ.96 **δειπνεῖ τε καταδὺς πῶς δακεῖς λακωνικῶς, ὄξους δὲ κοτύλην. πάξ. τί πάξ;,** Μέν.'Επιτρ.517, 'Ηρώνδ.7,114 **φέρ' ὧδε τὸν ποδίσκον, εἰς ἴχνος θέ(ωμεν)· πάξ· μήτε προσθῇς μήτ' ἀπ' οὖν ἕλῃς μηδέν·** **2)** 'Ησ. «πάξ· ὑπόδημα εὐυπόδητον. ἢ τέλος ἔχειν».

πάξαιτο δωρ. μέσ. ἀόρ. εὐκτ. τοῦ πήγνυμι βλ.λ.

παξαμάδιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ παξαμᾶς βλ.λ., τὸ ποξιμάδι : Γαλ.14,554 **ἄρτῳ καὶ παξαμαδίῳ,** Παλλάδ.Λαυσ.1082B, Τζέτζ.Χιλ.2,574.

παξαμᾶς (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ δίπυρος ἄρτος, τὸ παξιμάδι (πιθ. ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ γράψαντος ὀψαρτυτικὰ Παξάμου) : Γαλ.14,537 **παξαμάδων καθαρτικά,** Παλλάδ.Λαυσ.1081D, Μόσχ.1 3056C, Λέων Σοφ.13,11, Σουΐδ.

παξαμάτης (ὁ) μσν. δ. παξαμᾶς βλ.λ., ὁ δίπυρος ἄρτος : 'Αποφθ.Πατέρ.241A.

παξαμάτιον (τὸ) γλωσσ. ἀ. μσν. ἡ παξαμάδιον βλ.λ. : Κασσιαν.Ι,169,Β, αὐτ.539Β.

παξαμίς-ίδος (ἡ) ἀ. παξαμάδιον βλ.λ. : Παλλάδ. Λαυσ.1258Β.

παξαμίτης (ὁ) μσν. (ἐνν.ἄρτος), ὁ παξαμᾶς βλ.λ.: Σωφρόν.3481Α κ.Β.

παξίλλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος βασιδιομυκήτων ἀγορικοειδῶν μυκήτων.

παξιμάδα (ἡ) δημ. μέγα παξιμάδι βλ.λ.· **2**) συνήθ. γυνὴ ἐλευθερίων ἠθῶν· πρβλ. παξιμαδοκλέφτρα.

παξιμάδι (τὸ) μσν. κ. δημ. ὁ δίπυρος ἄρτος, ὁ διπυρίτης : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,55 **τέσσερα μαγαζία γεμάτα φορέματα, παξιμάδια,** παροιμ. **θέλει τὸ παξιμάδι βρεμένο** (βλ.λ.βρέχω 2)· **2**) εἶδ. μηχαν. περικόχλιον κοχλιούμενον διὰ κλειδὸς περὶ κινητὸν κοχλίαν.

παξιμαδιάζω δημ. μτβ. μεταβάλλω δι' ὀπτήσεως ἄρτον εἰς παξιμάδι βλ.λ.)· **2**) ἀμτβ. γίνομαι, καθίσταμαι σκληρὸς ὡς τὸ παξιμάδι βλ.λ.)· ‖ μτφ. ἐπὶ προσ., ἀπισχναίνομαι· **3**) ρηματ. π. παξιμάδιασμα.

παξιμάδιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ παξιμαδιάζω, ἡ μεταβολὴ εἰς παξιμάδι.

παξιμαδοκλέφτης (ὁ) δημ., τὸ θηλ. **παξιμαδοκλέφτρα,** ὁ κλέπτων τὰ παξιμάδια βλ.λ.), φρ. **Ἅης Νικόλας παξιμαδοκλέφτης** (ἐπὶ παρατεινομένης νηνεμίας, ἡ ὁποία ἀκινητεῖ τὸ πλοῖον, ἐξαντλουμένων οὕτω τῶν ἐφοδίων τῶν ναυτιλλομένων), ὁμ. φρ. **Ἅγιος Θόδωρος παξιμαδοκλέφτης** (ἐπὶ ὑποκριτῶν καὶ ὑπούλων)· **2**) τὸ θηλ. **παξιμαδοκλέφτρα** ἡ παξιμάδα βλ.λ.2), κοκκότα.

πάός (ὁ) δωρ. τ. τοῦ πηός βλ.λ. : Θεόκρ.16,25 **πολλοὺς δ' εὖ ἔρξας παῶν** (ἀντὶ πηῶν).

παπαγαλ(λ)άκι (τὸ) δημ. τὸ ἀναρριχητικὸν πτηνὸν μελοψίττακος βλ.λ.

παπαγαλ(λ)ίζω δημ. ὁμιλῶ ὡς παπαγάλος,· ἐπαναλαμβάνω μηχανικῶς ἢ ἀνοήτως λόγους ἄλλων, ἀπομνημονεύω τι ἄνευ κατανοήσεως αὐτοῦ, φιττακίζω : **παίρνει ἄριστα, γιατὶ παπαγαλίζει πάντα τὸ μάθημά του.**

παπαγαλ(λ)ισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ παπαγαλίζειν, ὁ φιττακισμὸς βλ.λ.

παπαγαλ(λ)ιστί ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τοῦ παπαγάλου, τοῦ φιττακίζοντος : **μαθαίνει τὰ μαθήματά του παπαγαλιστὶ** (ἀπομνημονεύει αὐτὰ μηχανικῶς ἄνευ κατανοήσεως).

παπαγάλ(λ)ος (ὁ) δημ. τὸ ἀναρριχητικὸν πτηνὸν φιττακὸς βλ.λ. : **τὰ λέει σὰν παπαγάλος**· **2**) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ φιττακίζων, ἐκεῖνος ποὺ παπαγαλίζει.

παπαδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς βλ.λ., μικρόσωμος ἢ νεωστὶ χειροτονηθεὶς ἱερεύς· **2**) εἶδος ἑλληνικῆς δαντέλλας βλ.λ.

παπαδία (ἡ) μσν., δημ. **παπαδιά** ἡ σύζυγος τοῦ ἱερέως, ἡ πρεσβυτέρα : Νηστ.Ι 1921D, Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.53,10 **πού 'φερνε σκλάβες παπαδιὲς μὲ τὶς παπαδοποῦλες,** δ. δίστ. **νά 'τανε νὰ γινόντανε οἱ παπαδιὲς φοράδες,** φρ. **τὴν ἔχει σὰν παπαδιὰ** (ἐπὶ ἀνδρὸς ὑπεραγαπῶντος τὴν σύζυγον αὐτοῦ)· **2**) εἶδος παιδιᾶς· **3**) ράβδος ἢ μαστίγιον πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀτακτούντων παίδων· **4**) εἶδ. ναυτ. ὁ ἄβαξ τῆς πρύμνης λέμβου· **5**) ναυτ. οἴαξ, δοιάκι, λαγουδέρα.

παπαδίζω δημ. ναυτ. σμήχω δ' ἱππουραίου, σφουγγίζω, καθαρίζω μὲ τὸ παπάζι βλ.λ.3).

παπαδική (ἡ) δημ. τὸ ἔργον, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παπᾶ, ἡ ἱερωσύνη.

παπαδικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς παπάν, ὁ τοῦ παπᾶ· ‖ εἰδ. βυζ. μουσ. **παπαδικὸν μέλος** ἓν τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν διαφόρων μελῶν τῆς ἱερᾶς φαλμῳδίας· **2**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. **παπαδικά** ὡς οὐσ. ἡ ἱερατικὴ στολή, τὰ ράσα τοῦ παπᾶ, τὰ παπαδίστικα : Πρόδρ.238 **ἔκβαλε τὰ παπαδικὰ καὶ γίνου προχεράρης**· **3**) δημ. τὸ θηλ. παπαδική ὡς οὐσ. βλ.λ

παπαδίσκιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς βλ.λ. Βί.Ἡλιοῦ 199,15 (Combet.).

παπαδίστικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς παπάν, ὁ τοῦ παπᾶ, ὁ ἱερατικός : **παπαδίστικη φορεσιά**· **2**) τὸ οὐδ. κτ. πληθ. παπαδίστικα (ἐνν. ροῦχα), ἡ ἱερατικὴ στολή, τὰ ράσα τοῦ παπᾶ.

παπαδίτζης (ὁ) μσν. ὑποκορ. τοῦ παπᾶς, τὸ παπαδάκι : Νηστ.Ι 1909Β.

παπαδίτσα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ἠρύγγιον τὸ τρισακιδωτόν· **2**) τὸ ξηροβατικὸν πτηνὸν αἰγίθαλος βλ.λ.· **3**) ὀνομ. τῶν ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **κοκκινελιδῶν.**

παπαδοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ καταθλιπτικὴ κυριαρχία τοῦ κλήρου ἐπὶ τοῦ λαοῦ.

παπαδοκρατοῦμαι-έομαι νεώτ. τελῶ, διατελῶ, εὑρίσκομαι ὑπὸ παπαδοκρατίαν βλ.λ.

παπαδοκυνήγι (τὸ) δημ. ἡ καταδίωξις, ὁ διωγμὸς τῶν ἱερέων.

παπαδολό(γ)ι (τὸ) δημ. κ. **παπαδολάσι** ἢ **παπαδομάνι** πλῆθος παπάδων, ἱερέων· **2**) ὁ κλῆρος, τὸ ἱερατεῖον.

παπαδοπαίδι (τὸ) δημ. τέκνον ἱερέως,παιδὶ παπᾶ.

παπαδοπούλα (ἡ) δημ. θυγάτηρ ἱερέως, κόρη παπᾶ : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.53 **παπαδιὲς μὲ τὶς παπαδοποῦλες**· **2**) τὸ φυτὸν λεοντόδους ὁ δασύς.

παπαδόσπιτο (τὸ) δημ. οἰκία ἱερέως, τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.16 **ἕνα παπαδόσπιτο εἶχεν ἐμπετασθῆ μὲ κοκκίνας σημαίας.**

παπαδούλα (ἡ) δημ. ἀ. παπαδοπούλα βλ.λ.2).

παπαδουριά (ἡ) δημ. κ. **-ριό** (τὸ) σκωπτ. πλῆθος ἱερέων, πολλοὶ παπάδες ὁμοῦ, ἀ. παπαδολόγι.

παπάζι (τὸ) δημ. τὸ πλέγμα τὸ συνδέον τὴν φούνταν πρὸς τὸ φέσι, γεν.' ἡ φούντα τοῦ φεσιοῦ κ. ἰδ. τῶν ναυτικῶν· **2**) συνεκδ. τὸ φέσι κ. ἰδ. τῶν γυναικῶν : Μαλακ.Τρίστιχο **μὲ χάρη καὶ στραβὰ στ' ἀφτὶ τὸ κρεμεζὶ παπάζι**· **3**) εἰδ. ναυτ. τὸ ἱππούραιον βλ.λ.2).

παπαῖ (οὐχὶ παπαί κτ. Ἡρωδιαν.Τεχν.Λείφ.2,9,33) ἐπιφ. ἐπὶ μεγάλης θλίψεως κ. ὀδύνης ἢ φόνου : Αἰσχ.Πέρσ.1031 **παπαῖ παπαῖ. καὶ πλέον ἢ παπαῖ μὲν οὖν,** αὐτ.Ἀγ.1114, Σοφ.Φιλ.792 **φεῦ, παπαῖ, παπαῖ μάλ' αὖθις,** Εὐρ.Ἡρ.1120 **παπαῖ, τόδ' ὡς ὕποπτον ἠνίξω πάλιν,** Ἀριστφ.Ἀχ.1214· **2**) ἐπὶ θαυμασμοῦ κ. ἐκπλήξεως : Ἡρ.8,26 **παπαῖ, . . . , κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχεσομένους ἡμέας,** Πλάτ.Νόμ.704C **παπαῖ, οἷον λέγεις !**· ὁμ. μτ. γενικ. : Λουκ.Χαρ.23 **παπαῖ τῶν ἐπαίνων**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀποστροφῆς, περιφρονήσεως : Σοφ.ἀπ.153.

πάπαιάξ ἐπιφ. κωμ. τ. ἀντὶ παπαῖ βλ.λ.) : Ἀριστφ.Σφ.235 **ἀππαπαῖ παπαιάξ**· πρβλ.Λουκ.Δραπ. 33 **φεῦ τῶν κακῶν ὀττοτοῖ, παπαιπαιάξ**· **2**) ἐπιφ. χαρᾶς μετ' ἐκπλήξεως : Εὐρ.Κύκλ.153 **παπαιάξ, ὡς καλὴν ὀσμὴν ἔχει,** Ἀριστφ.Λυσ.924 παπαιάξ. **ἧκέ νυν ταχέως πάνυ.**

παπαίδην ἐπίρρ. Ἡσ. παντελῶς, κτ. παραφθορὰν ἐκ τοῦ παμπήδην.

παπαῖος (ὁ) ἐπιθ. τοῦ Διὸς παρὰ Σκύθαις : Ἡρ. 4,59 **Ζεὺς . . καλεόμενος Παπαῖος.**

παπάκης (ὁ) δημ. θωπ. τ. τοῦ πατήρ.

παπάκι (τὸ) δημ. νησσάριον βλ.λ.

παπαλήθρα (ἡ) μσν. θύσανος τριχῶν εἰς σχῆμα στεφάνης ἐναπομένων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς μετὰ τὴν κουρὰν τῶν ἱερωμένων : Κορ. Ἀτ.4Α,383 ἐν λ.

παπάρα (ἡ) δημ. ἄρτος ἐμβαπτισθεὶς ἐντὸς ὕδατος· **2**) εἶδος ἐδέσματος ἐκ θρυμμάτων ἄρτου βεβρασμένου μετ' οἴνου ἢ μετὰ βουτύρου ἢ ἐλαίου· **3**) μτφ. δριμεῖα ἐπίπληξις, προσβολή, κατσάδιασμα : **ἔφαγε παπάρα ἀπὸ τὸν προϊ-**

στάμενό του (ὑπέστη δριμεῖαν ἐπίπληξιν), - τοῦ ἔδωσε μιὰ παπάρα' || παροιμ. **ποιὸς διαλέγει τὴ λαγάρα, παίρνει τὴν παπάρα** (οἱ δύσκολοι περὶ τὴν ἐκλογὴν ἀποτυγχάνουσι).

παπαρδέλα (ἡ) δημ. κ. συνηθέστ. κτ. πληθ. παπαρδέλες λῆρος, φληνάφημα, μωρὸς λόγος.

παπαρδέλας (ὁ) δημ., τὸ θηλ. παπαρδέλα, ὁ λέγων παπαρδέλες βλ.λ., ὁ φλήναφος, ὁ μωρολόγος.

παπαρούνα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες ζιζάνιον φυτὸν μήκων ἡ ροιάς, ἄ. λαλές, κουτσουνάδα : Κρυστ.Γκόλφω στὴ στάνη 58 **μὰ ἡ παπαρούνα, ὁ κίσσερας, πῶσκασα τὴν αὐγοῦλα | μὲ τὴ δεξὰ παλάμη μου δὲ μοῦ τὸ μαρτυρῆσαν**, Παπαδ. Χριστ.Τεμπ.10 **οἱ παπαροῦνες .. ἔβαψαν μὲ αἷμα ὅλους τοὺς κάμπους**.

πάπας (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. πάππας τιμητικὸς τίτλος διδόμενος κατ' ἀρχὰς εἰς θεούς· πρβλ.Εὐστ.Παν.38,58 «πάπας δέ.., ὡς οἱ ἐξ ἀρχῆς νομοθέται τῶν ὀνομάτων βούλονται, θεία κλῆσις ἔλαχεν εἶναι, διὸ καὶ θεῷ ἐπίκειται τοὔνομα» : αὐτ.565,4 **Βιθυνοὶ ἐκάλουν** (κατ' Ἀρριανὸν) **Πάπαν τὸν Δία'** || κ. προσωνυμία τοῦ Ἄττιος : Διόδ.Σ 3,57 **νεανίσκον τὸν προσαγορευόμενον μὲν Ἄττιν, ὕστερον δὲ κληθέντα Πάπαν**· 2) τιμητικὸς ἐκκλησιαστικὸς τίτλος τοῦ ἱερέως καὶ ἀπὸ τοῦ 3ου αἰῶνος τοῦ ἐπισκόπου, ἰδίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, βραδύτερον δὲ καὶ τινων ἐπισκόπων τῆς Δύσεως, ἀπὸ τοῦ μεσαίωνος περιοριζόμενος εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Γρηγορίου τοῦ Ζ' (1081) ὡς κατ' ἐξοχὴν χαρακτηριστικὸς τίτλος τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ καὶ μεγίστου ποντίφικος καλουμένου : Νεῖλ.Δοξαπατρ.Τάξ.Πατριαρχ.Θρόνων **ἔχει ἐξ ἔθους παλαιοῦ ὁ μὲν Ῥώμης ἰδικῶς καλεῖσθαι πάπας, ὁμοίως καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας'** 3) δημ. μτφ. ἐν φρ. **οὔτε ὁ γρὰν - πάπας νὰ τὸ πῇ** (δὲν τὸ κάνω) ἐπὶ διαρρήδην ἀρνήσεως, ἐπὶ ἀναποτρέπτου ἀποφάσεως' || ὁμ. **κρατάει τὸν πάπα ἀπὸ τὰ γένεια** ἐπὶ ἐπαιρομένου παρ' ἀξίαν· 4) κ. μσν. δ.γρ. τοῦ πάππας βλ.λ.).

παπάς (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. παπαδιά, ἱερεύς, πρεσβύτερος βλ.λ. : Σύνοδος Χαλκηδόνος 1009Β, Μαλάλ.1361,8, αὐτ.862,5, Στέφ.Διάκ.1148C, Πρόδρ.1,276, αὐτ.301 **ἔδ' ὁ παπὰς ὁπού 'φαγεν τὸ θαυμαστὸν ἀπάκιν**, Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,46 **οἱ παπάδες δὲν ἔδιδαν χαράτζι**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.4,4 **κάθε καμπάνα καὶ παπάς κάθε παπὰς καὶ διάκος**, Σολωμ.Λάμπρ.26,1, Βιζυην.67,51, Κρυστ.Ἡ ἀρπαγὴ 116 **τὸ μικρὸ καὶ ξανθό σου κεφάλι μὲ στεφάνι ὁ παπὰς θὰ στολίσῃ**, Γρυπ.Σκ.Τερρ.19,3· || δημ. φρ. **μὴν τὸ πῇς οὔτε τοῦ παπᾶ** ἐπὶ τοῦ ἀνελπίστως λυτρωθέντος ἐκ δυσκόλου καὶ δεινῆς περιστάσεως· ὁμ. **ἦρθε στὸ κουτάλι τοῦ παπᾶ** διέτρεξε τὸν ἔσχατον κίνδυνον· || κ. ἐπὶ ἀρᾶς : **νὰ σοῦ πῇ ὁ παπὰς στ' αὐτὶ κι ὁ διάκος στὸ κεφάλι** ἵνα ἀποθάνῃς!· || παροιμ. **ἀλλοῦ ὁ παπὰς κι ἀλλοῦ τὰ ράσα του** ἐπὶ μεγίστης ἀκαταστασίας· || **ἡ παπὰς παπὰς ἡ ζευγὰς ζευγὰς** ἀνάγκη νὰ μὴν περισπᾶταί τις εἰς πολλὰ καὶ διάφορα ἔργα, διότι οὐδὲν ἀρτίως πράττει· ὁμ. **παπὰς παπᾶ καλὸ δὲν θέλει** ἐπὶ ἀντιζηλίας ὁμοτέχνων, πρβλ. κεραμεὺς κεραμεῖ ἀεὶ κοτέει· 2) δημ. ὄνομα ἑνὸς τῶν παιγνιοχάρτων, τῆς λ. ἐν χρ. ἀντὶ τοῦ ρήγας βλ.λ., κτ. ἐπέκτ. δὲ πᾶσα φιγούρα· 3) λωποδυτικόν τι εἶδος παιγνίου διὰ τριῶν παιγνιοχάρτων γινόμενον, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἀπαραιτήτως ρήγας : **τὸν ἔκλεψαν διὰ τῆς μεθόδου τοῦ παπᾶ**· || φρ. **μᾶς παίζει τὸν παπά** (μᾶς δολιεύεται ὑποκρινόμενος)· 4) δημ. ὀνομ. τοῦ πτηνοῦ ἔποψ βλ.λ.· 5) δημ. μία τῶν ὀνομ. τοῦ Γαλαξίου.

παπατρέχας (ὁ) δημ. ἱερεὺς ἀναγινώσκων ταχέως ἀκολουθίαν τινά· || γεν. χαρακτηρισμὸς παντὸς ἀναγιγνώσκοντος ἢ πράττοντός τι ἐν σπουδῇ καὶ ἄνευ τῆς δεούσης προσοχῆς.

πα(πα)φιγκ(ι)έρος (ὁ) δημ. κ. **πα(πσ)φιγγιέρος** ὁ φωσωνίτης ναύτης.

παπαφίγ(γ)ος (ὁ) δημ. κ. παπαφίγκος τὸ ἱστίον φώσων βλ.λ.· || **πλωριὸς παπαφίγγος** τὸ φωσώνιον βλ.λ.· || **κόντρα παπαφίγγος** ὁ σίπαρος καὶ τὸ σιπάριον· || παροιμ. **ηὗρες ναύτη γιὰ τὸν παπαφίγγο** εἰρων. πρὸς ἐπιδιώκοντα νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλος τις βαρεῖαν ἐργασίαν ἀντ' αὐτοῦ.

παπάω φηλαφῶ βλ.λ. : ΕΜ 651,1 **τὸν ἀπαλῇ χειρὶ παπήσαντα**.

παπήσιος-ια-ο. δημ. ὁ τῆς πάπιας, ὁ τῆς νήσσης : **αὐγὰ παπήσιο**.

παπὶ (τὸ) δημ. νεογνὸν νήσσης, μικρὰ νῆσσα : δημ.τραγ. **παπάκι, ποῦ πᾷς, μωρὲ παπί**· || φρ. **γίνομαι παπὶ** (καταβρέχομαι, μουσκεύομαι).

πάπια (ἡ) νῆσσα βλ.λ.· || **πάπια τῆς Αἰγύπτου** τὸ πτηνὸν χηναλώπηξ βλ.λ. ἡ Αἰγυπτιακή· 2) μτφ. χαρακτηρισμὸς νεάνιδος μικροῦ ἀναστήματος καὶ εὐτραφοῦς βαδιζούσης δίκην νήσσης : δ τραγ. **πάπια τοῦ γιαλοῦ, μὴν ἀγαπᾷς ἀλλοῦ** 3) φρ. **κάνει τὴν πάπια** ἐπὶ προσποιουμένου ὅτι δὲν ἐννοεῖ ἢ ὅτι δὲν γνωρίζει τι, ἐπὶ ὑποκρινομένου τὸν εὐήθη, τὸν βλάκα· || παροιμ. **μὲ 'ν ἀπάθεια βράζ' ἡ πάπια** διὰ τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς ὑπομονῆς κατανικῶνται πάντα τὰ ἐμπόδια· 4) εἶδος μεταλλίνου οὐροδοχείου πλατέος, πεπιεσμένου, ἐν χρ. διὰ κλινήρεις ἀσθενεῖς, ἄ. παπίτσα.

παπίαινα μεγάλη (ἡ) μσν. ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου παπίου βλ.λ. : Acta patriarch.ed.Micl.et Mül.I,105-106.

παπίας (ὁ) μσν. στρατιωτικὸς βαθμὸς ἐν Βυζαντίῳ, ὁ φύλαξ τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων : ΚΜανασσ.Χρον.4697, Τζέτζ.Χιλ.3,839.

παπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν πάπαν, ὁ τοῦ πάπα, ἄ. ποντιφικός : **παπικὸν κράτος** (ὀνομασία τῆς ἀπὸ τοῦ 754 ἀρξαμένης κοσμικῆς κυριαρχίας τοῦ πάπα ἐπὶ τῆς πόλεως Ρώμης καὶ τῆς περὶ αὐτὴν χώρας).

παπισμός (ὁ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν δογμάτων τῶν ἀναπτυσσομένων ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς περὶ τοῦ πάπα ὡς μόνου ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ περὶ τοῦ ἀλαθήτου αὐτοῦ· 2) ὁθ. συνεκδ. ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία· 3) ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τοῦ πάπα.

πάπισσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. τοῦ πάπας, γυνὴ ἀνελθοῦσα εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ὡς πάπας : **ἡ πάπισσα Ἰωάννα τοῦ Ροΐδη** (τίτλος νεοελληνικοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ἐμμ. Ροΐδη).

παπιστής (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ ὀπαδὸς τοῦ παπισμοῦ βλ.λ., ὁ παραδεχόμενος τὸν πάπαν ὡς μόνον καὶ γνήσιον ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς ὄντα πεπροικισμένον διὰ τοῦ ἀλαθήτου, ὁ καθολικὸς τὸ θρήσκευμα : Σεργ. Μακρ. ἐν Σάθ.3,233 **ἐδιώκοντο οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν παπιστῶν**.

παπίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ πάπια (βλ.λ.1) 2) πάπια βλ.λ.3).

πάπλωμα (τὸ) δημ. τὸ ἐφάπλωμα βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.220,15 **εἶχε τὰ θύκια πάπλωμα καὶ τοὺς ἀφροὺς σεντόνι**· || παροιμ. φρ. **ὁ καβγὰς γιὰ τὸ πάπλωμα**.

παπλωματάδικο (τὸ) δημ. ἐφαπλωματοποιεῖον.

παπλωματᾶς (ὁ) δημ., θηλ. παπλωματοῦ, ὁ ἐφαπλωματοποιός βλ.λ.

παποράκι (τὸ) δημ. δ.προφ. τοῦ βαποράκι βλ.λ.

παπόρι (τὸ) δημ. δ. προφ. τοῦ βαπόρι βλ.λ.

πάπος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. δημ. ἠπλοποιημένος τ. τοῦ πάππος βλ.λ.· 2) δημ. ἡ ἄρρην νῆσσα βλ.λ.

παπούδια (τὸ) δημ. δ.προφ. τοῦ παπούλια βλ.λ.2).
παπούλια (τὰ) δημ. κ. **παπούδια** ὄσπριόν τι παρόμοιον τοῦ ὤχρου βλ.λ.: Κορ.᾿Ατ.4Α,384· **2)** ὄσπρια βεβρασμένα, ἅτινα ἀφ' οὗ ἀποστραγγισθῶσι καὶ ἁλατισθῶσιν εἶναι βρώσιμα.
παπουτσῆς (ὁ) δημ. ὑποδηματοποιὸς βλ.λ.
παποῦτσι (τὸ) (τουρκ.) δημ., μσν. **παποῦτζιν** κ. παπούκιν ὑπόδημα βλ.λ.: ᾿Αραβ.Μῦθ.Χαλ.Ι,12Ι **ἀλησμόνησα ἐκεῖ μέσα τὸ τζεκούριον καὶ τὰ** παπούτζιά μου,Λασκαρ.Ποιήμ.45,22 **μοῦ ἁρπάξαν τὸ παπούτσι ὀχ τὸ ποδάρι·** **2)** μτφ. ἐν παροιμ. παπούτσι **ἀπὸ τὸν τόπο σου κι ἂς εἶν' καὶ μπαλωμένο** ὁ γάμος μετὰ γνωστῆς καὶ συμπατριώτιδος ἔστω καὶ πτωχῆς εἶναι προτιμότερος τῆς μετὰ ξένης καὶ πλουσίας· ‖ φρ. **ἔβγαλε γλῶσσα παπούτσι** ἐπὶ τῶν προπετῶν καὶ αὐθαδιαζόντων· ‖ ὁμ. **τὸν ἔχω γραμμένο στὰ παλιά μου τὰ παπούτσια** οὐδεμίαν σημασίαν δίδω εἰς αὐτόν, οὐδόλως ὑπολογίζω αὐτόν, ὅθ. τὸν περιφρονῶ· ‖ ὁμ. **τοῦ ῾δωκα ἢ τοῦ ῾δωσα τὰ παπούτσια στὸ χέρι** τὸν ἐξεδίωξα.
παπουτσίδικο (τὸ) δημ. κ. **παπουτσάδικο** ὑποδηματοποιεῖον ἢ ὑποδηματοπωλεῖον βλ.λς.
παπουτσώνω (παπούτσι) δημ., ἀόρ. **(ἐ)παπούτσωσα,** μέσ. κ. παθ. παπουτσώνομαι, ἀόρ. **(ἐ)παπουτσώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **παπουτσωμένος,** ὑποδύω τινά, ἐφοδιάζω αὐτὸν δι' ὑποδημάτων· ‖ μέσ. κ. παθ. ἐφοδιάζομαι δι' ὑποδημάτων, ποδένομαι : παπουτσωμένος γάτος.
παππάζω (πάππος) φωνῶ, προσαγορεύω τὸν πατέρα πάππαν, ἐπὶ τῶν παιδίων, ἅτινα θωπευτικῶς καὶ κολακευτικῶς φωνοῦσιν οὕτω τὸν ἕτερον τῶν γονέων : ᾿Ιλ.Ε 408 **οὐδέ τέ μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν·** **2)** μτγν. ἀπολ. ἐπὶ βρέφους, λέγω πάππα, ψελλίζω : Κόϊντ.3,474 **σὺ δ' ἐμοῖσι περὶ στέρνοισι γεγηθὼς πολλάκι παππάζεσκες,** Νόνν.Δ 9,110, αὐτ.10,72· **3)** κ. ἐπὶ τῶν νησσῶν καὶ χηνῶν κράζω πά-πά-πά : Πολυδ.5,90.
παππάξ κωμ. λ. κ. **πāπāπαππάξ** ἦχοι κατ' ἀπομίμησιν τῶν κρότων τῆς πορδῆς : ᾿Αριστφ.Νεφ.390.
πάπ(π)ας (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. λ. θωπευτικὴ τῶν παιδίων φωνούντων οὕτω τὸν ἑαυτῶν πατέρα, ὁ μπαμπάς· πρβλ.ΕΜ 657,5 «παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ **πᾶς** καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν **πάπας** καὶ πλεονασμῷ τοῦ π πάππας» : ᾿Οδ.Ζ 57 **πάππα φίλ' οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην;,** ᾿Αριστφ. Εἰρ 120, αὐτ.᾿Εκκλ.645, Φιλήμ.42 **χαῖρε πάππα φίλτατε,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.25, ᾿Επιγρ., Πάπ., Εὐστ. 565,17· **2)** δ.γρ. τοῦ πάπας βλ.λ.2).
παππάς (ὁ) δημ. δ.γρ. τοῦ παπὰς βλ.λ.
παππασμός (ὁ) Σουΐδ. «προσφώνησις παρὰ παιδὸς εἰς πατέρα γινομένη».
παππεπίπαππος (ὁ) ποι. ὁ τοῦ πάππου πάππος : Νικοφ.22 (=Φιλωνίδ.15) **νυνὶ δὲ Κρόνου καὶ** Τιθωνοῦ **παππεπίπαππος νενόμισται.**
παππίας (ὁ) ποι. ὑποκορ. τοῦ πάππας βλ.λ. ἐν θωπευτ. ἐνν.: ᾿Αριστφ.Σφ.297, αὐτ.Εἰρ.128, ῞Εφιππ.21.
παππίδιον (τὸ) ποι. παππίας βλ.λ. : ᾿Αριστφ.᾿Ιππ. 1215, αὐτ.Σφ 655, ᾿Ιουλ.Καῖσ.309D, αὐτ.331Β.
παππίζω ποι. κωμ. παππάζω βλ.λ., καλῶ τὸν πατέρα κολακευτικῶς πoππίαν, παππάκι· Εὐστ. «παππίζειν τὸ πάππαν καλεῖν καὶ παππίαν»:᾿Αριστφ. Σφ.609 **καὶ παππίζουσ' ἅμα τῇ γλώττῃ τὸ τριώβολον ἐκκαλαμᾶται,** Εὐστ.565,32.
παππικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, ὁ ἁρμόζων εἰς πάππον, ὁ τοῦ πάππου, ὁ παππῷος.
παππικῶς ἐπίρρ. μσν. ὡς ἁρμόζει εἰς πάππον : Παχυμ.ΓΜιχ.Παλ.37Β **πρὸς τὸν βασιλέα συγγενῶς ἔχειν καὶ παππικῶς.**
παππόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπὸ τοῦ πάππου, **ἐκ** πάππου : Πρόδρ.᾿Επιστ.38.

παπποκτόνος-ον μτγν. ποι. ὁ τοῦ πάππου φονεύς : Λυκόφρ.1034.
παπποπατρικός-ή-όν μσν. ὁ παππικὸς ἅμα καὶ πατρικός, ὁ προγονικός : ΚΜανασσ.Χρον.5030 **παπποπατρικῆς ἀρχῆς.**
παπποπατρόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπὸ πατρός τε καὶ πάππου : ΚΜανασσ.4509.
παππόπατρος-ον μσν. κ. **παπποπατρῷος** (ΚΜανασσ.5575) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν πατέρα ἅμα καὶ τὸν πάππον, ὁ προγονικός : αὐτ. 5915 **παππόπατρον βασιλείαν.**
πάππος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **παππούς** ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς ὡς πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν : ῾Ηρ.3,55 **διότι ταφῆναί οἱ τὸν πάππον δημοσίῃ ὑπὸ** Σαμίων, ᾿Αριστφ.᾿Ιππ.447, αὐτ. Νεφ.65, ᾿Ανδοκ.3,6, Πλάτ.Νόμ.856D **πάππος ὁ πρὸς μητρὸς καὶ πατρός,** Πολυδ.3,16, Γρυπ.Σκ. Τερρ.75,6 **ἡ ἀρχαία μας γενεά, πάπποι, προσπάπποι·** φρ. δημ. **πάππου πρὸς πάππου** (ἐκ παραδόσεως διηκούσης ἀπὸ πάππου πρὸς πάππον, ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως, κατὰ τρόπον πατροπαράδοτον)· ‖ κτ. πληθ. οἱ γονεῖς τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός, ὁ πάππος ἅμα καὶ ἡ μάμμη τινός : ᾿Επιγρ.· **2)** γεν. οἱ πρόγονοι : Πλάτ.Θεαίτ.174Ε **ὡς γενναῖός τις ἑπτὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι,** Διον.᾿Αλ.Ρωμ.4,47· **3)** μτγν. σατυρικὸς τύπος ἐν κωμικῷ δράματι : Πολυδ.4,143, αὐτ.148 **ὁ μὲν πάππος μόνος τῶν θεραπόντων πολιός ἐστι καὶ δηλοῖ ἀπελεύθερον·** **4)** ἐξάνθησις λεπτοφυὴς χνοώδης καὶ ὁμοία πρὸς πτίλον ἐπὶ τῶν καρπῶν φυτῶν τινων, ἥτις ξηραινομένη ἐκριπίζεται ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἢ τὸ γήρειον τῆς λευκῆς ἀκάνθης· ῾Ησ. «ἄκανθα ἐπὰν γηράσῃ καὶ ἀποξηρανθῇ, ὑπὸ ἀνέμων ἐκριπίζεται καὶ τόπον ἐκ τόπου μεταβάλλει» : Σοφ.ἀπ.868 **γραίας ἀκάνθης πάππος ὣς φυσώμενος,** Εὔβουλ.107,19, Θεόφρ. Σημ.37, ῎Αρατ.921, Διοσκ.4,96· ‖ νεώτ. βοταν. θύσανος τριχῶν ἀντιπροσωπεύων τὸν κάλυκα τῶν ἀνθέων μετὰ τὴν ἀπάνθησιν εἰς τὰ σύνθετα, τὰ βαλεριανοειδῆ κά.· **5)** τὸ φυτὸν ἀκανθίς βλ.λ.2) : ᾿Αλεξ.33, Πλίν.Φl 25,168· **6)** μτγν. ὁ πρῶτος χνοῦς τοῦ πώγωνος κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν· ἀντίθ. μύσταξ : Ροῦφ.᾿Ονομ.49, Πολυδ.2,80, Εὐστ.1353,57, Σουΐδ.· **7)** ὁμ. μτγν. τὸ μικρὸν πτηνὸν ὑπολαῒς βλ.λ., ἐν τῇ φωλεᾷ τῆς ὁποίας ἐναποθέτει ὁ κόκκυξ τὰ ᾠά του : Αἰλ.Ζ1 3,30, Σχόλ.᾿Αριστφ.῎Ορν.766.
παπποσπέρματα (τὰ) σπέρματα ἔχοντα πάππον βλ.λ.4), χνοώδη, μαλλωτὰ σπέρματα : Θεόφρ. Φl 7,3,2, αὐτ.6,4,11.
παπποτερόθεν ἐπίρρ. μσν. ἀπὸ πάππου, ἤτοι ἀπὸ προγονικῆς κληρονομίας : Πρόδρ.Ι,380 **ὦ βασιλέων βασιλεῦ . . καὶ κράτος τὸ τρισκράτιστον ἀπὸ παπποτερόθεν.**
παππουδικός-ή-ό δημ. ὁ ἐκ πάππου, ὁ προγονικός : **μοιράσαμε τὰ παππουδικά** (κτήματα προερχόμενα ἐκ κληρονομίας προγονικῆς)· **2)** ὁ πατροπαράδοτος.
παππουλάκος (ὁ) δημ. ὑποκορ. τοῦ παππούλης βλ.λ., ἐν χρ. ὡς θωπευτ. ἢ ὡς προσωνυμ.
παππούλης (ὁ) δημ. κ. **παππουλῆς** ὑποκορ. τοῦ παππούς βλ.λ. ἐν θωπευτ. ἐνν. : Βιζυην.45,19 **παππούλη, ἔλα νὰ χαρῇς! . . ἀρχίνα,** Γρυπ.Σκ.Τερρ. 82,3· ‖ κτ.πληθ. **παππούληδες** κ. **παππουλῆδες** οἱ πρόγονοι : **τὸν καιρὸ τῶν παππουλήδων μας** (εἰς παλαιὰν ἐποχήν)· **2)** ὁ παππούς βλ.λ.2)· ‖ **κ. ἐν** εἰδ. χρ. ὁ γέρων ἱερεύς.
παππούς (ὁ) δημ. πάππος βλ.λ.· παροιμ. **νὰ σοῦ δείξω, παππού, τ' ἀμπελοχώραφά** σου ἐπὶ ἐπιχειρούντων νὰ διδάξουν τοὺς εἰδήμονας : Βιζυην.45,9 **γιὰ πές μας το, παππού,** τὸ παραμύθι· **2)** κτ. ἐπέκτ. ὁ πολὺ γέρων : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,14 **γιατὶ δένετε, καλές** μου, **τὸν παππού** τὸ Σιληνό;

παπποφόνος-ον μτγν. ποι. ὁ παπποκτόνος βλ.λ. : Θεόκρ.Σῦρ.10.

παπποφόρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἐκ τῶν ἀγρωστοειδῶν.

παππυλιάζω δ.ἀνάγν. τοῦ παππυλιάζω βλ.λ.

παππώδης-ους-ες ὁ χνοώδης,· ὁ μαλλωτός : Θεόφρ.ΦΙ 6,4,11, αὐτ.6,6,6.

παππωνυμικῶς ἐπίρρ. ἀρχ. λεξ. κατὰ τὸ τοῦ πάππου ὄνομα· Σουΐδ. ἐν λ. Ἀλκείδης, πρβλ. πατρωνυμικῶς.

παππωνυμῶ-έω μσν. ἔχω, φέρω τὸ τοῦ πάππου ὄνομα : Παχυμ Γ Ι,35,23 (ἔκδ. β').

παππῷος-α-ον ὁ παππικὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Ὄρν. 1452 **παππῷος ὁ βίος συκοφαντεῖν ἐστί μοι,** Πλάτ.Λάχ.179Α **παππῷον ὄνομα**· || **ἔρανος παππῷος** συνεισφορὰ ὑπὸ τῶν πάππων, τῶν προγόνων ὁρισθεῖσα : Ἀριστφ.Λυσ.653 **τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν.**

πάπραξ ακος εἶδός τι ἰχθύων ἐν λίμναις τῆς Παιωνίας διαιτωμένων : Ἡρ.5,16 **τοὺς** (ἰχθῦς) **καλέουσι πάπρακάς τε καὶ τίλωνας.**

παπταίνω ποι. ἐν χρ. σπαν. κ. π. μτγν. πεζ., μέλλ. παπτανῶ, ἀόρ. (ἐ)πάπτηνα, δωρ. ἀόρ. α' μτχ. **παπτάναις** (Πίνδ.Π 4,95), περιβλέπω, περισκοπῶ, βλέπω, κοιτάζω πέριξ μὲ ὀξὺ καὶ ἐρευνητικὸν βλέμμα, στρέφω μετὰ προσοχῆς ὁλόγυρα τὰ βλέμματά μου : Ἰλ.Ρ 674 **πάντοσε παπταίνων, ὥς τ' αἰετός,** Ὀδ.Λ 608, αὐτ.Χ 380· || φρ. **παπταίνω πόρσιον** βλέπω μακρότερον, κοιτάζω πιὸ μακριά, ἀποβλέπω εἰς πλειότερα : Πίνδ.Ο Ι,114 **μηκέτι πάπταινε πόρσιον**· || προσέχω, ἔχω τὸν νοῦν μου : Αἰσχ.Πρ.1034 **σὺ δὲ πάπταινε καὶ φρόντιζε**· || μεθ' ἑπομένης ἐξηρτημένης προτ. : Ἰλ.Ν 649 **πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ,** αὐτ.Π 283, Ὀδ.Χ 381, Αἰσχ.Πρ.336· || κ. μτ. ἐμπροθ. διαρ. : Ἰλ.Δ 497 **ἀμφὶ ἓ παπτήνας,** αὐτ.Ο 574, αὐτ. Ψ 464, αὐτ.Λ 546, αὐτ.Ρ 84, Ὀδ.Μ 233, αὐτ.Χ 24, Ἡσίοδ.Ἔργ.444 **μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας** (μὴ βλέπων πλέον μετὰ πόθου πρὸς τοὺς ὁμήλικας, πρὸς τοὺς συμπαίκτορας), Παρμ.15, Σοφ.Αἴ. || **εἴσω τῆσδε παπταίνων πύλης,** Διόδ.Ταρ.ΑΠ 7,700, Ὀνήσανδρ.3,2, Πλούτ.Πομπ.71, αὐτ.Ἀντ.37 **παπταίνοντα πρὸς ἐκείνην ἀεὶ καὶ πρὸς τὸ τάχιόν ἐπανελθεῖν**· **2)** μτ. αἰτ. βλέπω, παρατηρῶ πέριξ ἀναζητῶν τι(να), δθ. ζητῶ τι(να) : Ἰλ.Δ 200 **παπταίνων ἥρωα Μαχάονα,** αὐτ.Ρ 115, Πίνδ.Π 3,22, αὐτ.Ι 6(7),44· || προσηλῶ τὰ βλέμματα εἴς τι : αὐτ.Π 4,95 **παπτάναις ἀρίγνωτον πέδιλον**· || προσβλέπω : Σοφ.Ἀντ.1231 **τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπταίνων.**

παπταλῶμαι-άομαι μτγν. ποι. παπταίνω βλ.λ.: Λυκόφρ.1162 **λαθραῖα κἀκκέλευθα παπταλώμεναι.**

πάπυλιών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. παπυλεών (Προκ. Πέρσ.2,21), γενικ. κ. **παπυλαιῶνος** (Σουΐδ.), σκηνή, τέντα : Διοκλητ.Ἔδικτ.19,4.

πάπυρεών-ῶνος μτγν. παπυρὼν βλ.λ. : Ἀκύλ. ΠΔ Ἔξ.2,3,5.

παπυρικός-ή-όν πάπ. ὁ τοῦ παπύρου : **π- ἕλος.**

παπύρ νος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ παπύρου : Ἐπιγρ.Δήλου **παπυρίνη κιβωτός,** Πλούτ.Ἠθ.358Α **οὐκ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν παπυρίνοις σκάφεσι πλέοντας ὑπὸ τῶν κροκοδείλων,** Πάπ. **παπυρίνη σκάφη,** αὐτ. **πάπυρινα σόλια**· || Πάπ. «πλοῖον παπύρινον, ὃ καλεῖται Αἰγυπτιστὶ ῥώψ».

παπύρι(ον) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ πάπυρος : Διοσκ.Εὐπ.Ι,183, Γεωπ.4,7,Ι **παπυρίῳ ὑγρῷ παριδήσαντες.**

παπυρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη, ἡ δεξιότης τοῦ γράφειν ἐπὶ παπύρου.

παπυρογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παπυρογραφίαν.

παπυροειδής-οῦς-ές Ἐπιγρ. ὁ πρὸς πάπυρον ὅμοιος : **παπυροειδὲς σκῆπτρον, ὃ εἰώθασιν αἱ** (Αἰγύπτιαι) **θεαὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσίν.**

παπυρολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη ἐρευνῶσα τὰ ἐπὶ παπύρων γεγραμμένα.

πάπυρος (ὁ,ἡ) κ. μσν., νεώτ., δημ. **παπύρι** τὸ παρυδάτιον φυτὸν κύπειρος βλ.λ. ὁ πάπυρος, φυόμενον ἀφθόνως ἐν Συρίᾳ κ. ἰδ. ἐν Αἰγύπτῳ, οὗ ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς τοῦ τριγωνικοῦ καλαμοειδοῦς στελέχους ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς γραφικὴ ὕλη, συγκολλωμένων ἐγκαρσίως λωρίδων αὐτοῦ, ἄ. βύβλος βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 4,8,2, Διοσκ.Ι,86, Πορφ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.3,7· || ἐν χρ. κ. ὡς τροφή, ἰδ. αἱ ῥίζαι αὐτοῦ : Πάπ.· **2)** πᾶν τὸ ἐκ παπύρου κατασκευαζόμενον, οἷον ὑφάσματα, σχοινία κἄ. : Ἀντίπ.Θεσσ.ΑΠ 6,249 **σχοίνῳ καὶ λεπτῇ σφιγγομένην παπύρῳ,** Ἀνακρεόντ.30,5 **ὁ δ' Ἔρως χιτῶνα δήσας ὑπὲρ αὐχένος παπύρῳ μέθυ μοι διακονείτω,** Πλίν.ΦΙ 13,72, Νεῖλ.Ὀμ.Ἐπιστ.253,4 **ἐκ παπύρου καὶ κόλλης χάρτης κατασκευασθείς**· || νεώτ. ἡ ἐκ παπύρου γραφικὴ ὕλη· **3)** ὁμ. νεώτ. πᾶν κείμενον ἐπὶ παπύρου γεγραμμένον.

παπυροφάγος-ον σχόλ. ὁ τρώγων ῥίζας παπύρου βλ.λ.), ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων : Σχόλ.Αἰσχ.Ἱκ.761 **ἐπεὶ παπυροφάγοι οἱ Αἰγύπτιοι.**

παπυρώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ παπυροειδὴς βλ.λ. : Γαλ.19,152, Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.147 **λεπτόν τινα κάλαμον παπυρώδη**· || νεώτ. ἀνατομ. λεπτὸν τετράπλευρον πέταλον ἀποτελοῦν τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τοῦ λαβυρίνθου τοῦ ἠθμοειδοῦς ὀστοῦ, ἀπεργαζόμενον δὲ τὸ ἔσω τοίχωμα τῆς ὀφθαλμικῆς κόγχης.

παπυρών-ῶνος (ὁ) τόπος κατάφυτος ἐκ τοῦ φυτοῦ πάπυρος : Ἐπιγρ. **ὁ καύσας τὸν παπυρῶνα τοῦ Ὀσείρεως.**

πάρ πρόθ. ἐν χρ. π. ἤλει. ἀντὶ τῆς περὶ βλ.λ. : Ἐπιγρ.Ὀλυμπίας **συνεϊάν κ' ἀλλάλοις τά τ' ἄλ(λ)α καὶ πὰρ πολέμω**· **2)** ἐπ. τ. τῆς προθ. παρά.

παρά πρόθ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., κτ. ἀναστρ. **πάρα,** ἐπ. κ. λυρ. **παραί,** Ὀμ.,λυρ., σπαν. π. τραγ. κ. μ. ἐν λυρ. χωρίοις κ. ἐν διαλέκτοις, ἐκτὸς τῆς ἀττ., συντετμ. τ. **πάρ,** κ. **παρ'** πρὸ φωνήεντος, δημ. κ. **πάρι** δισύλλαβος κυρία πρόθεσις σημαίνουσα τὸ ἐγγύς, ἐγγύτατα, ἰδ. μτ. δοτ. τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, μτ. γενικ. τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, κ. μτ. αἰτ. τὴν εἰς τόπον κίνησιν· δθ. ἐπὶ τόπου μτ. γενικ. κ. ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν σημαίνει ἔκ τινος τόπου, ἀπό τινος σημείου : Ἰλ.Ν 744 **ἢ κεν ἔπειτα πὰρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες,** αὐτ.Μ 225, αὐτ.Θ 533, αὐτ.Τ 194, αὐτ.Α 190, αὐτ.Π 473, Ὀδ.Χ 197 **παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων . . ἐπερχομένη,** Σοφ.Ἀντ.966, αὐτ.1123, Εὐρ.Βάκχ.118 **ἀφ' ἱστῶν παρὰ κερκίδων τ' οἰστρηθεὶς Διονύσῳ** (Βερναρδ.Γρ. «οἰστρηλατηθεὶς ὑπὸ τοῦ Διονύσου [ὥστε ν' ἀπομακρυνθῇ] ἀπὸ τῶν ἱστῶν καὶ ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὰς κερκίδας»)· || κ. μτ. τοῦ ἐκφαίνομαι : Ἰλ.Δ 468 **πλευρά, τὰ οἱ κύφαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη** (Βερναρδ.Γρ. «τὰ ὁποῖα, ὅταν ἔσκυψε, τοῦ ἐβγῆκαν εἰς τὸ φανερὸν ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὴν ἀσπίδα»)· **2)** κ. νεώτ. συχνότ. ἐπὶ προσ. μτ. ῥ. σημαινόντων ἔρχεσθαι, ὑπάγειν, πορεύεσθαι, φέρειν κ. δ. : Ἰλ. Β 787, αὐτ.Ι Ι **ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο ὤρνυτο** (ἠγείρετο, ἐσηκώνετο ἐκ τοῦ πλευροῦ, ἀπὸ τὸ πλάϊ τοῦ Τιθωνοῦ), Ὀδ.Μ 70, Ἡρ.7, 182 **ταῦτα οἱ Ἕλληνες πυνθάνονται παρὰ πυρσῶν** (παρὰ τῶν πυρσευόντων), αὐτ.8,140α, Ἀντιφ. Ι,6 **ἐν οἷς αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι παρὰ τῆς βασάνου** (ἡ βάσανος λαμβάνεται ἐν προσωποποιήσει), Ξεν.Ἀν.Ι,7,13 **αὐτομολήσαντες παρὰ βασιλέως,** Πλάτ.Πολ.461Ε **δεῖ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου** (παρὰ τῶν λεγόντων), Δημ.552 **ἐξεληλυθὼς τῇ προτεραίᾳ παρ'**

Ἀριστάρχου, - ἦλθον ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Ξέρξου· || ὁ παρά τινος ἥκων ὁ ἄγγελος, ὁ ἀγγελιαφόρος τινός : Ξεν.ΚΠ 4,5,53 **νείματε δὲ πάντων τὸ μέρος καὶ τῷ παρὰ** Κυοξάρου **ἥκοντι·** || ὁμ. **οἱ παρά τινος** οἱ ἀπεσταλμένοι, οἱ ἀποσταλέντες ἀντιπρόσωποί τινος : Θουκ.7,10 **ἥκοντες εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ παρὰ Νικίου,** Ξεν. Ἀν.1,1,5 **ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτόν·** || **φέρω παρά τινος** φέρω ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τινός : Ἰλ.Σ 137 **τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο·** || **ἀπαγγέλλω τι παρά τινος** ἀναγγέλλω, καθιστῶ γνωστόν τι ἐκ μέρους τινός : Ξεν.Ἀν.2,1,20 **παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε·** κ. **λέγω παρά τινος** : Λουκ.Νεκρ.Δ 1,2 **σὺ δὲ οἰμώζειν παρ' ἐμοῦ λέγε·** **3)** κ. νεώτ. ὁμ. σημ. τὸ ὁπόθεν, τὴν προέλευσίν τινος : Ἡρ.8,55 **τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας,** - **ἔλαβον παρὰ τοῦ δεῖνος ἑκατὸν δραχμὰς ὡς συνδρομήν·** || φρ. γίγνομαι παρά τινος γεννῶμαι ἔκ τινος : Πλάτ.Συμπ.179Β **τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρῶσι παρέχει γιγνόμενον παρ' αὐτοῦ·** || σπανιώτ. μτ. ποθ. ρ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀπὸ μέρους τινός, ἐν σαφεστάτῃ διακρίσει τῆς ὑπὸ μτ. γενικ. ὡς ἐκφράσεως τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου: Ἰλ.Ο 122 **πὰρ Διὸς . . μῆτις ἐτύχθη,** Ξεν.ΚΠ 1,6,2 **ἕτερα λέγοντες ἢ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα,** αὐτ.6,1,42, Πλάτ.Φαῖδρ.245C **παρὰ θεῶν ἡ τοιαύτη μανία δίδοται,** Πλάτ.Συμπ.175Ε, Ἰσοκρ. 4,26 **τὰ παρὰ τῆς τύχης δωρηθέντα** (τὰ δῶρα τῆς τύχης), ΚΔ Πράξ.22,30 **τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων,** - **ἐδανείσθη παρὰ τοῦ δεῖνα,** - **ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ τάδε,** - **ἡ ἐνέργειά του ἐπεδοκιμάσθη παρὰ πάντων·** || συχν. μτ. γενικ. οὐσ. ἄνευ ρ., δυναμένου νὰ ἐννοηθῇ, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ἁπλῆς γενικ. : Ξεν.Ἀπολ.2, 2,12 **ἡ παρά τινος εὔνοια** (ἡ ἐκ μέρους τινὸς εὔνοια, ἤτοι ἡ εὔνοιά τινος), αὐτ.ΚΠ 5,5,13 **τὸ παρ' ἐμοῦ ἀδίκημα** (τὸ ἀδίκημα τὸ παρ' ἐμοῦ πραχθέν), Πλάτ.Φαῖδρ.232Α **δόξα ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων·** || **τὰ παρά τινος** πᾶν ὅ,τι προέρχεται ἔκ τινος, οἷον προσταγή, ἀπόφασις, παραγγελία : Ξεν.Ἀν.2,3,4 **τά τε παρὰ βασιλέως τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγεῖλαι καὶ τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ·** || ὁμ. ἐπὶ ὑποσχέσεως ἢ δώρου : αὐτ. Ἀπομν.3,11,13 **χαρίζοιο δ' ἂν μάλιστα, εἰ δεομένοις δωροῖο, τὰ παρὰ σεαυτῆς·** || **παρ' ἐμαυτοῦ δίδωμι** δίδω ἐκ τῶν ἰδίων, ἐκ τῆς περιουσίας μου : Ἡρ.2,129 **τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης παρ' ἑωυτοῦ διδόντα ἄλλα,** Ξεν.Ἑλλ.6,1,3· || **τὰ παρ' ἐμοῦ** αἱ γνῶμαί μου, αἱ ἰδέαι μου : Πλάτ.Συμπ.219Α **τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ, ἔφη, ταῦτ' ἐστιν·** || **ὁ παρ' αὐτοῦ** ὁ προσήκων, ὁ συγγενὴς αὐτοῦ : ΚΔ Μάρκ. 3,21 **καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν·** || **νόμον τίθημι παρά τινος** νομοθετῶ τῇ συμβουλῇ τινος : Πλάτ.Πρωτ.322D **καὶ νόμον γε θὲς παρ' ἐμοῦ·** **4)** μτ. ρ. σημαινόντων ἀποδοχήν, ἐπίτευξιν κ. δ. : Ὀδ.Ζ 290 **ὄφρα . . καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο,** αὐτ.Ο 153, αὐτ.Ξ 452, Ἡσίοδ.Θ 914, Πίνδ.Π 1,76 **ἀρέομαι πὰρ μὲν Σαλαμῖνος Ἀθηναίων χάριν,** Σοφ.Ἠλ.870, Θουκ.1,20, Ξεν.Οἰκ.9,11, αὐτ.Ἑλλ.3,1,4, Ἰσοκρ.9,14 **τάχιστ' ἂν εὑρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν κακῶν . . ἀπαλλαγήν,** Πλάτ.Πολ.406D, αὐτ.Μενξ. 236Β· || ὁ μ. κ. ἄνευ ρ. : Ἐπιγρ. **ὁ καρπὸς ὁ παρὰ τῶν δημάρχων·** || ὁμ. κ. μτ. ρ. μαθήσεως σημαντικῶν : Ἡρ.2,104 **ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι·** **5)** σπαν. εὕρηται ἐν χρ. ἀντὶ τῆς παρὰ μτ. δοτ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐγγύς, πλησίον, κοντά : Πίνδ.Π 10,62 **τυχὼν κεν ἁρπαλέαν σχέθοι φροντίδα τὰν πὰρ ποδός,** αὐτ.3,60, Σοφ. Ἀντ.966 **παρὰ δὲ Κυανέων πελαγέων** (Βερναρδ. Γρ. «ὄχι μακρὰν (κυρ. ὕστερα ἀπὸ τοὺς Κυανοῦς βράχους κἑ.) τῶν Κυανῶν (βράχων) τῶν ἐν τῷ πελάγει εὑρισκομένων»), Ἐπιγρ. **τὸν Ρειτὸν τὸν παρὰ τοῦ Ἄστεως·** , || **παρ' ἀμφοτέρων** ἀμφοτέρωθεν : Διόδ.Σ 19,42 **πολλοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον·** **6)** μτ. δοτ. τοπικῆς ἡ **παρὰ** συντασσομένη σημαίνει τὸ ἐγγύς, πλησίον τινὸς προσώπου ἢ πράγμ., κοντὰ σὲ κάτι, μτ. ρ. στάσεως σημαντικῶν, οἷον τὸ εἰμί, ἵστημι, ἧμαι κ. δ.· ὅθ. ἐπὶ πραγμ. ἐν χρ. ὡς ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα ποῦ; : Ἰλ.Θ 565 **ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν,** αὐτ.Ξ 411, αὐτ.Η 346, αὐτ.Β 773, αὐτ.Δ 475, Ὀδ.Η 154, αὐτ.Ι 319, αὐτ. Ν 408, αὐτ.Ζ 97 **δεῖπνον . . εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν, ποταμοῖο,** Σοφ.ΟΤ 972 **κεῖται παρ' Ἅιδῃ Πόλυβος·** || **παρ' οἴνῳ** παρὰ πότον, κατὰ τὴν οἰνοποσίαν, πάνω στὸ κρασί : αὐτ.780 **καλεῖ παρ' οἴνῳ πλαστὸς ὡς εἴην πατρί·** **7)** ἐπὶ προσ., πλησίον τινός, παρὰ τὸ πλευρόν τινος, εἰς τὸ μέρος ὅπου διαμένει, εὑρίσκεται πρόσωπόν τι : Ἰλ.Ι 556, αὐτ.Ζ 246, Ὀδ.Ο 285 **πὰρ δὲ οἱ αὐτῷ εἷσε Θεοκλύμενον,** αὐτ.Ε 119, αὐτ.Θ 243· || συχν. εἰς τὸ μέρος ὅπου κατοικεῖ ἢ ἐργάζεταί τις, ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν τῷ οἴκῳ, πλησίον τινός : Ἰλ.Ι 427, αὐτ.Ν 176 **ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ,** αὐτ.627, Ὀδ.Λ 490 **θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ,** Ξεν.ΚΠ 1,2,15, αὐτ.Ἀν.1,5,16 **πολεμιώτεροι ἡμῖν ἔσονται τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων·** || **παρ' ἑαυτοῖς** ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν οἰκίᾳ, στὸ σπίτι τους : Ἡρ.1,105 **καὶ ὁρᾶν παρ' ἑωυτοῖσι τοὺς ἀπικνεομένους ἐς τὴν Σκυθικὴν . . ὡς διακέαται·** || **οἱ παρ' ἐμοὶ** οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, οἱ οἰκεῖοί μου : Ξεν.Ἀπολ.2,7,4· || **τὰ παρ' ἐμοὶ** αἱ ὑποθέσεις μου : αὐτ.Ἀν.1,7,4· || **οἱ παρ' ἡμῖν ἄνθρωποι** ὁ λαός μας : Πλάτ.Φαιδ.64Β· || ὁμ. **ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος** τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχῦον δημοκρατικὸν πολίτευμα : Δημ.196 **εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ἡμῖν δῆμον ἐάσουσιν·** || ὁμ. **ἡ παρ' ἡμῖν πολιτεία** τὸ πολίτευμά μας : αὐτ.· || **ὁ παρ' ἐμαυτῷ βίοτος** ὁ ἐμὸς βίος, ἡ ζωή μου, ὁ τρόπος τῆς διαβιώσεώς μου : Σοφ.ΟΤ 612 **φίλον γὰρ ἐσθλὸν ἐκβαλεῖν ἴσον λέγω καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίοτον·** || ὅθ. **τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα** τὸ ἐμὸν σῶμα : Πλάτ.Φίλ.29F· || **τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ** τὸ πῦρ ὅπερ διατηροῦμεν, ἡ φωτιά μας : αὐτ.· || **ὁ παρ' ἡμῖν φθόνος** ὁ φθόνος, ὃν τρέφομεν : Σοφ.ΟΤ 382· || τὸ εἶναί τι ἐμπεπιστευμένον παρά τινι, τὸ εἶναι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν, ἐν τῇ διαχειρίσει τινός : **τὰ παρὰ τοῖς Ἑλληνοταμίαις ὄντα·** || νεώτ. σημαίνει σχέσιν ἢ ἕξιν: **τὰ παρ' ἡμῖν,-εἴθισται παρὰ τοῖς ὀρεσιβίοις·** || **παρ' ἐμοί ἐστι** ἢ **κεῖται** μτ. ἀπαρφ. ἐξ ἐμοῦ ἐξαρτᾶται, εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, εἶναι στὸ χέρι μου : Μέν.Ἐπικ.98 **οὔπω παρ' ἐμοὶ τότ' ἦν λέγειν·** || νεώτ. μεταξύ, ἐν κύκλῳ τινὶ ἀνθρώπων ἢ πραγμάτων : **ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου εἶναι ἄγνωστος παρὰ τοῖς ἀγρίοις,** - **ὁ πολιτικὸς γάμος δὲν κρατεῖ παρ' ἡμῖν·** **8)** πρό, ἐνώπιόν τινος : Ὀδ.Α 154 **Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν,** Ἡρ.3,160 **Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην . . ὑπερεβάλλετο παρὰ Δαρείῳ κριτῇ,** αὐτ.4,65, Ἐπιγρ. **δίκας γίγνεσθαι παρὰ τῷ πολεμάρχῳ,** Θουκ.1,73, Δημ.229 **τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ἡμῖν·** || ὅθ. **παρ' ἐμοὶ** κ. **παρ' ἡμῖν** κατὰ τὴν γνώμην μου (μας), κατὰ τὴν κρίσιν μου (μας) : Ἡρ.1,32 **οὗτος παρ' ἐμοὶ τὸ οὔνομα τοῦτο . . δίκαιός ἐστι φέρεσθαι,** Σοφ.Τρ.589 **παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς,** Εὐρ.Ἡρακλ. 881· || **παρὰ τινι** μετά τινος, μαζί του : Πλάτ. Γοργ.510Ε **παρὰ τούτῳ μέγα δυνήσεται·** || **τιμῶμαι παρὰ τινι** ἐν τιμῇ εἰμὶ παρά τινι, τιμῶμαι ἐκ μέρους τινός : αὐτ.Πρωτ.337Β· **9)** μτγν. κ. νεώτ. γινομένης μνείας συγγραφέως, μεταξὺ τῶν ἔργων, ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ : Πολύβ.9,2,4 Διον.Ἁλ. Συνθ.9,18 **παρ' Ἐφόρῳ,** - **παρ' Αἰσχίνῃ,** - **παρὰ**

Θουκυδίδη, - **ἡ φράσις εὕρηται συχνάκις παρ' Ὁμήρῳ·** **10)** κ. ἐν σημ. χρονικῇ, κατὰ τὴν διάρκειάν τινος, ἐν καιρῷ, κατὰ τὴν ἐποχήν τινος : Πίνδ.Π 2,87 **ἐν πάντα δὲ νόμον εὐθύγλωσσος ἀνὴρ προφέρει, παρὰ τυραννίδι,** Πλούτ.῎Οθ.14 **παρὰ τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις θνήσκειν·** **11)** ἐν τῇ ἀρκαδ. διαλ. ἐν χρ. ἀντὶ τῆς παρὰ μτ. γενικ., ἔκ τινος, παρά τινος : Ἐπιγρ.Μεγαλοπόλεως **καθὰ εἶχον τὰς ἐντολὰς παρὰ τῇ ἰδίᾳ πόλι·** **12)** μτ. αἰτ. σημαίνει τὴν πρός τι ἢ παραλλήλως πρός τι κίνησιν, ἰδ. πρὸς πρόσωπον, κ. εἶναι ἐν χρ. ὡς κ. ἡ μτ. δοτ., πλὴν ὅτι διὰ τῆς τελευταίας ταύτης συντάξεως ἐκφέρεται ἁπλῶς στάσις πλησίον τινός, ἐν ᾧ κτ. τὴν μτ. αἰτ. σύνταξιν ὑπάρχει πάντοτε ἔννοιά τις ἐκτάσεως· δθ. ἐπὶ τόπου μτ. ρ. δηλούντων τὸ ἰέναι, ἔρχεσθαι, πορεύεσθαι, ὑπάγειν : Ἰλ.Α 347 **τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν,** αὐτ.Θ 220, αὐτ.Α 34· ‖ δθ. ἐγγύς, πλησίον τινός, κοντὰ σὲ κάτι : αὐτ.Π 206 **οἵ ῥ' ἔτι παρ' ποταμὸν πεφοβήατο,** αὐτ.Φ 337 **σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας δένδρεα καῖ',** αὐτ.Γ 187, Ξεν.Ἀν.1,2,13 **ἐνταῦθα ἦν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη·** ‖ κ.ἐπὶ προσ. : Ἰλ.Σ 143 **εἶμι παρ' Ἥφαιστον** (εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἡφαίστου), Ὀδ.Α 285, Ἡρ.1,86, αὐτ.1,141, Θουκ. 1,58, αὐτ.2,5) **ἐσιόντες παρὰ τοὺς φίλους,** Πλούτ. Φαίδ.59D **φοιτᾶν παρὰ τὸν Σωκράτη·** **13)** κ. μτ. ρ. στάσεως, πλησίον, κοντά, σιμά, δίπλα, συχν. ἐν ἀναφ. πρὸς κίνησιν παρελθοῦσαν, τερματισθεῖσαν (ἡ χρ. αὕτη προῆλθεν ἐκ φρ. οἷα ἡ ἑξῆς : Ἰλ. Γ 406 **ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα**) : αὐτ.Δ 487 **κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας,** αὐτ.Λ 314 **παρ' ἔμ' ἵστασο** (ἐλθὲ καὶ στάσου πλησίον μου), αὐτ.Υ 49, Ὀδ.Δ 51, αὐτ.Ν 372, αὐτ.122 **παρὰ πυθμέν' ἐλαίης θῆκαν,** Πλάτ.Εὐθ.271Β **ὁ παρ' ἐμὲ καθήμενος,** αὐτ.Λύσ. 211Α, αὐτ.Φαίδ.116C, Θεόφρ.Χαρ.21,2, ΠΔ Γέν.19,1, ΚΔ Μᾶρκ.10,46 **ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν,** - **εὑρέθη ἡμιθανὴς παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός,** - **ὁ πρωθυπουργὸς ἵστατο παρὰ τῷ ἀρχιστρατήγῳ·** ‖ νεώτ. **παρὰ πόδα ἀρμ!** στρατιωτικὸν παράγγελμα, δι' οὗ οἱ στρατιῶται λαμβάνουσι τὴν στάσιν τῆς προσοχῆς μὲ τὸ ὅπλον στηριζόμενον διὰ τοῦ ὑποκοπάνου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πλησίον τοῦ δεξιοῦ ποδός· ‖ **παρά τινα** ἔν τινι : Ἀριστφ.ἀπ.451, Ξεν.ΚΠ 1,4,18 **εἶπεν αὐτῷ μένειν παρ' ἑαυτόν,** αὐτ.Ἀν.1,9,31, Ἰσαῖ.8,16, Ἄλεξ.248, Δημήτρ.Κωμ.Ν 1,5, Ἐπιγρ., Πολύβ.3,26,1 **καὶ τηρουμένων τῶν συνθηκῶν παρὰ τὸν Δία τὸν Καπιτώλιον** (ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Διός)· **14)** ὁμ. σημαίνει γειτνιασμόν : Σοφ.Ἠλ.184, αὐτ.Τρ.636 **οἵ τε μέσσαν Μηλίδα πὰρ λίμναν χρυσαλακάτου τ' ἀκτὰν κόρας,** Θουκ.2,99 **ἡ παρὰ θάλασσαν Μακεδονία,** Λυσ.23,3 **τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς,** Ἀνδοκ.1,62, Ἰσαῖ.6,20, αὐτ.8,35, Αἰσχίν.1,182, αὐτ.3.88, Λυκοῦργ.112, Ἐπιγρ. **τᾶς παστάδος τᾶς παρ' Ἀπόλλωνος·** **15)** πρό τινος, ἐνώπιόν τινος : Εὐρ. Ἰκ.484 **ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,** Φιλόδ.Ὀργ.78W **παρὰ πόδας·** **16)** ἐν ταῖς δωρ., βοιωτ. κ. θεσσ. διαλέκτοις εὕρηται ἐν τῇ σημ. ἐγγύς τινος, ἐν τῷ οἴκῳ τινός : Ἀριστφ.Ἀχ.759 **παρ' ἀμὲ πολυτίματος** (ὁ σῖτος), Ἐπιγρ.Ὀρχομ.Βοιωτίας, αὐτ.Λαρίσης **τοῖς κατοικέντεσσι παρ' ἐμμέ,** αὐτ. **τοῖ παρ' ἀμμὲ πολιτεύματος,** αὐτ. **πεπολιτευκὼρ παρ' ἀμέ·** ‖ φρ. **τίθεμαι παρά τινα** καταθέτω εἰς χεῖράς τινος, ἐμπιστεύομαι εἴς τινα : Πλάτ. Πολ.465C **τὰ δὲ .. θέμενοι παρὰ γυναῖκάς τε καὶ οἰκέτας·** **17)** μτ. ρ. σημαινόντων πλήττειν, βάλλειν κττ. κεῖται πρὸς δήλωσιν τοῦ περί τι, εἴς τι σημεῖον ἐγγύς τινος : Ἰλ.Δ 480 **βάλε στῆθος παρὰ μαζόν,** αὐτ.Ε 146 **τὸν δ' ἕτερον .. κληῗδα παρ' ὦμον πλῆξε,** αὐτ.Φ 117, αὐτ.Ε 293, αὐτ.Ρ 290 **δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρόν·** **18)** μτ. ρ. σημαινόντων τοποθετεῖν, ἐξετάζειν, παραβάλλειν πρὸς δήλωσιν παραλληλισμοῦ : Πλάτ.Γοργ.475Ε **ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον παραβαλλόμενος,** αὐτ.Ἱππ.Ε 269C, αὐτ.Συμπ.214C, αὐτ.Πολ.348Α, Δημ. 315 **ἐξέτασον τοίνυν παρ' ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιωμένα,** Ἀριστλ.Μετ.375a,24· **19)** ἐν εἰδ. γεωμ. ἐνν. φρ. **παραβάλλω παρά τι** θέτω, ἐπιθέτω ἐπιφάνειάν τινα, ἐπὶ καὶ κατὰ μῆκος πεπερασμένης γραμμῆς : Εὐκλ.1,44, Ἀρχιμ.Ἰσορρ.2,1· ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. **παρατείνω παρά τι** : Πλάτ.Μέν.87Α **παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῦ γραμμὴν παρατείναντα·** ‖ κ. **δύναμαι παρά τι** : Ἀπολλ.Περγ.Κων.1, 11 **ἡ** (εὐθεῖα) **παρ' ἣν δυνανται αἱ καταγόμεναι τεταγμένως** (ἡ εὐθεῖα εἰς ἣν τάσσονται τὰ τετράγωνα τῶν τεταγμένων)· **20)** ἐν ἀριθμ. ἐνν. ἀντὶ τῆς διὰ βλ.λ. ἐν φρ. **παραβάλλω τι παρά τι** διαιρῶ τι διά τινος : Διόφ.5,10· κ. **μερίζω τι παρά τι** : αὐτ.4,33· ‖ πάπ. **ἐπὶ γ' παρὰ ι'** (πολλαπλασιάζω ἐπὶ 3 καὶ διαιρῶ διὰ 10)· **21)** γεωμ. παραλλήλως πρός : Δημόκρ.155, Ἀριστλ.Τοπ.158b,31, Ἀρχιμ.Σφαίρ.Κυλ.1,12· ‖ μτφ. ἐν γραμμ. ἐν. ὡς, ὡς παρῳδία τινός : Σχόλ.Ἀριστφ.Ὀρν.1240 **παρὰ τὸ Σοφόκλειον,** αὐτ.Νεφ.584 **παρὰ τὸ ἐν Τεύκρῳ Σοφοκλέους·** **22)** γραμμ. ἐπὶ λ. οἱ ὁποῖοι ἔχουν διαφοράν τινα ἐν παραβολῇ πρὸς ἄλλας λς : Πλάτ.Κράτ.398D **παρὰ τὸ τοῦ Ἔρωτος ὄνομα σμικρὸν παρηγμένον ἐστίν** (τὸ ἥρως)· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. γραμμ. κ. ἐπὶ παραγωγῆς ἔκ τινος, ἀπό τινος : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.31,16 **παρὰ τὸ ἔδαφος δάπεδον,** Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 2,624 **παρὰ τὸ δρῶ δρᾶμα,** Φρύν.Σοφ.Παρ.24Β **σύγκειται** (τὸ αὐθέντης) **παρὰ τὸ εἶναι καὶ παρὰ τὸ αὐτός·** **23)** γεν. ἐπὶ παραβολῶν, παρά τι, ἐν παραβολῇ πρός τι, συχν. ἐνυπαρχούσης ἐνν. ὑπεροχῆς : Ἡρ.2,160 **δοκέοντες παρὰ ταῦτα οὐδ' ἂν τοὺς σοφωτάτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους οὐδὲν ἐπεξευρεῖν,** Θουκ.1,23 **ἡλίου ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν,** αὐτ.1,41, Ξεν.Ἀπ.1,4,14 **παρὰ τὰ ἄλλα ζῷα ὥσπερ θεοὶ ἄνθρωποι βιοτεύουσι,** Πλάτ.Πολ.584Α **φαίνεται παρὰ τὸ ἀλγεινὸν ἡδὺ καὶ παρὰ τὸ ἡδὺ ἀλγεινὸν ἡ ἡσυχία,** αὐτ.Φαῖδρ.236D, αὐτ.Λάχ.183C, Πάπ. **εὐδαίμων μᾶλλον παρὰ πάντας·** **24)** συχν. κ. ἐπὶ κατωτερότητος ἢ ἐλαττωμάτων : ΠΔ Ψαλμ.8,6 **ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους,** Γέμιν.8,19 **μιᾷ ἡμέρᾳ ὑστεροῦσι παρὰ τὸν ἥλιον·** ‖ δθ. φρ. **παρ' αὐτὸν** πρὸ αὐτοῦ, πρὶν νὰ τὸν φθάσῃ, ἀντιθ. **ὑπὲρ αὐτὸν** μετ' αὐτόν, ὑπερβὰς αὐτόν : Ἀντιφάν. 234· **25)** ἐπὶ δ. σχέσεων ἀντιστοιχιῶν : Ἀριστφ. Βάτρ.643 **πληγὴν παρὰ πληγὴν ἑκάτερον,** Πάπ. **ὀφείλειν στατῆρα παρὰ στατῆρα** (ὀφείλειν ἕνα στατῆρα ἀντὶ ληφθέντος 1 στατῆρος)· **26)** κ. ἐν χρον. ἐνν. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, διαρκοῦντος : Ἡρ.7,46 **ἕτερα τούτου παρὰ τὴν ζόην πεπόνθαμεν οἰκτρότερα,** Πλάτ.Νόμ.735Α **παρὰ τὸν βίον ἅπαντα,** Δημ.228 **ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθ'·** ‖ κ. χαλαρώτερον, κατὰ τὸ διάστημα : Ἡρ.2,121,δ' **παρὰ τὴν πόσιν** (κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πότου, ἐν ᾧ ἔπινον), Αἰσχίν. 2,156, Πλάτ.Ἀντ.24 **παρὰ τὴν κύλικα,** αὐτ.Ἠθ.737Δ **παρὰ δεῖπνον,** αὐτ.674F· **27)** κ. ἐπιμεριστικῶς, ἐπὶ χρόνου : Ἡρ.1,32 **παρὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα** (ἑκάστην πλήρη περίοδον 70 ἐτῶν), Ἡρακλεωτ. Πίν.1,101, Βακχυλ.ἀπ.7 **παρ' ἆμάρ τε καὶ νύκτα** (ἡμέρας τε καὶ νυκτός), Πλάτ.Νόμ.705Α, Ἀριστλ. ΖΙ 571a,21 **παρ' ἡμέραν αἱ ἀμίαι πολὺ ἐπιδήλως αὐξάνονται,** αὐτ.Πρ.881b,26· ‖ **παρ' ἆμαρ** σήμερον : Πίνδ.Π 11,63· ‖ **παρ' ἦμαρ** αὔριον : Σοφ. ΟΚ 1455· ‖ φρ. **ἡμέρα παρ' ἡμέραν δύναται, ἔχει** μτ. ἀπαρφ. πᾶσα παρερχομένη ἡμέρα δύναται νὰ . . : Σοφ.Αἴ.475 **τί γὰρ παρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει . .;,** Ἀντιφ.5,72 **μέγα τοι ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη γνώμην ἐξ ὀργῆς μεταστῆ-**

σαι· || κ. νεώτ. ἡμέραν παρ' ἡμέραν, δημ.
μέρα παρά μέρα ἀνὰ ἑκάστην τρίτην ἡμέραν,
μιὰ ναί, μιὰ ὄχι : Δημ.1360 συνεῖναι δ' ἑκα-
τέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ΚΔ Ρωμ.14,5 ὃς μὲν
κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν
ἡμέραν, Πάπ. τοῦ καθημερινοῦ ἢ μίαν παρὰ μίαν
[ἡμέραν] πυρετοῦ [τοῦ καθ' ἑκάστην ἢ ἀνὰ τρίτην
ἡμέραν περιοδικῶς ἐμφανιζομένου]· || δθ. κ. ἁ-
πλῶς ἄνευ διπλασιασμοῦ παρ' ἡμέραν ἑκάστην
τρίτην ἡμέραν, ἀντίθ. καθ' ἡμέραν καθημερινῶς :
Ἱππ.Ἀφορ.1,12, Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,18,13· || παρὰ μίαν
ἐλλιπούσης μιᾶς : Πολύβ.3,110,4 διὰ τὸ παρὰ μίαν
ἐκ τῶν ἐθισμῶν μεταλαμβάνειν τὴν ἀρχὴν τοὺς
ὑπάτους· || παρ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον δεύτερον
ἔτος, ἀνὰ τριετίαν : Πλούτ.Κλεομ.15, Παυσ.8,15,2·
κ. παρ' ἔτος : Ἀριστλ.ΖΓ 757a,7· || παρὰ μῆνα
τρίτον ἀνὰ τριμηνίαν : αὐτ.ΖΙ 582b,4 παρὰ μῆνα
δὲ τρίτον ταῖς πλείσταις (τὰ καταμήνια φοιτᾷ),
Πλούτ.Ἠθ.942Ε· || παρὰ τρία ἔτεα (ἀνὰ τετραε-
τίαν, ἤτοι παρεμβαλλομένων δύο ἐνιαυτῶν): Ἐπιγρ.,
Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,18,13· || ἕνα παρ' ἕνα παραλειπτέον
ἕκαστον δεύτερον ἔτος, ἀνὰ δύο ἔτη : Νικόμ.Ἀ-
ριθμ.1,18· || ἕνα παρὰ δύο ἢ τρεῖς ἀνὰ τρία ἢ
τέσσαρα : αὐτ.· **28**) κ. ἐπὶ ἐναλλαγῆς, ἐπὶ περι-
τροπῆς : Ὑμν.Ἑρμ.53, Εὐρ.Ἡρακλ.611 παρὰ δ' ἄλ-
λαν, ἄλλα μοῖρα διώκει (ὁτὲ μὲν ἡ μία, ὁτὲ δὲ
ἡ ἄλλη), Θουκ.4,26, Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.28 ὁ ἀνὰ μέ-
ρος παρ' ἓξ μῆνας ὑπὲρ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν γι-
νόμενος Ἄδωνις, Πάπ. ποιεῖσθαι ἁγνείας καὶ θυ-
σίας δύο παρὰ δύο· **29**) καθ' ἣν στιγμήν, ἀ-
κριβῶς ἐπάνω εἰς . . , τῆς ἐννοίας τῆς διαρκείας
ἐξαφανιζομένης : Δημ.229 ταῖς τῶν νόμων τιμω-
ρίαις παρ' αὐτὰ τἀδικήματα χρῆσθαι, αὐτ.523,
Ἐπιγρ. ἀποδώσω παρὰ τὸν εὔθυνον τὸ καθῆκον·
|| παρὰ τὴν πρώτην γένεσιν αὐτὴν τὴν στιγμὴν
τῆς πρώτης γενέσεως : Ἰουλ.Λόγ.1,10Β· || παρὰ
τὴν πρώτην (ἐπίθεσιν) κατὰ τὴν πρώτην ἐπίθεσιν :
Ἡλιόδ.Αἰθ.9,2· || κ. παρὰ τὴν πρώτην ὁρμήν :
Αἰλ.ΖΙ 14,10· || παρὰ πόδας εὐθὺς ἅμα, εὐθὺς
ἀμέσως : Πολύβ.1,7,5 παρὰ πόδας εὗρον μιμητὰς
τῆς πράξεως, αὐτ.1,8,2· **30**) κατὰ μῆκος, διὰ
μήκους : Ἰλ.Λ 558 ὄνος παρ' ἄρουραν ἰών, αὐτ.
Μ 352, Ὀδ.Λ 21 παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο ἤομεν, Ἡρ.
7,193 ἔπλεον παρὰ τὴν ἤπειρον, Εὐρ.Ἄλκ.835 ὀρ-
θὴν παρ' οἶμον . . τύμβον κατόψει, Πολύβ.10,30,3
παρ' ὅλην τὴν φάραγγα· **31**) αὐστηρῶς, συμ-
φώνως πρός τι, ἄνευ οὐδεμιᾶς παρεκκλίσεως ἀπό
τινος, λίαν ἀκριβῶς, ἀπολύτως ἀκριβῶς : Θέογν.
945 εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδόν, Αἰσχ.Ἀγ.1045
ὠμοί τε δούλοις πάντα καὶ παρὰ στάθμην,
Σοφ.ἀπ.474,5, Δημ.824 παρὰ τὸν λόγον, ὃν ἀπο-
φέρουσιν . . ἐπιδείξω (θὰ σᾶς ἀποδείξω ἀκριβῶς
ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τῶν παρεχομένων . .)·
32) πέρα, ἐπέκεινα : Ἰλ.Χ 145 παρὰ σκοπιὴν καὶ
ἐρινεὸν ἠνεμόεντα . . ἐσσεύοντο, Ὀδ.Γ 172, αὐτ.
Ω 12, Ὑμν.Ἀπολλ.30 βῆ δὲ παρὰ κρουνούς, Ξεν.
ΚΠ 5,2,29 παρὰ τὴν Βαβυλῶνα πάρειμι (παρέρχο-
μαι, περνῶ τὴν Βαβυλῶνα καὶ προχωρῶ)· **33**) κ.
νεώτ. πέρα τοῦ τιθεμένου σημείου, κατὰ παράβα-
σιν, καθ' ὑπέρβασιν, δθ. κατ' ἀντίθεσιν ἢ ἐναντιό-
τητα : Ὀδ.Ξ 509 οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος
νηκερδὲς ἔειπες, Ἀλκ.Συμπλ.14,10 παρὰ μοῖραν
Διός, Πίνδ.Π 8,13, αὐτ.Ο 2,16 παρὰ δίκαν ἀποίη-
τον οὐδ' ἂν χρόνος . . δύναιτο θέμεν ἔργων τέ-
λος, Θουκ.6,17, Πλάτ.Νόμ.747Β, - παρὰ τὰς ὑπο-
σχέσεις οὐδεμίαν ἐκδούλευσιν προσέφερεν εἰς
τὴν πατρίδα του, - παρὰ τὸν νόμον - τὸ δίκαιον
- τὴν ἠθικήν· || παρὰ καιρὸν παρακαίρως, ἀ-
καίρως : Πίνδ.Ο 8,24 ὀρθᾷ διακρίνειν φρενὶ μὴ
παρὰ καιρόν· || παρὰ γνώμην ἀντιθέτως πρὸς
τὴν γνώμην τινός : Αἰσχ.Ἱκ.454 γένοιτο δ' εὖ παρὰ
γνώμην ἐμήν· || παρὰ δόξαν ἀντιθέτως πρὸς
ὅ,τι ἐνομίζετο : Θουκ.3,93 ἔπειτα μέντοι παρὰ δό-
ξαν αὐτοῖς ἀπέβη· || κ. παρὰ τὸ δοκοῦν :
αὐτ.1,84· || κ. νεώτ. παρ' ἐλπίδα ἀνελπίστως :
Αἰσχ.Ἀγ.899 γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα·
|| κ. νεώτ. παρ' ἀξίαν ἢ παρὰ τὴν ἀξίαν πέρα
τῆς ἀξίας τινός, ἀναξίως : Θουκ.7,77 μήτε ταῖς
ξυμφοραῖς μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακο-
παθίαις, - ἐγένετο καθηγητὴς παρ' ἀξίαν· || κ.
νεώτ. παρὰ τὸ εἰωθὸς ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνη-
θίζεται : αὐτ.4,17 τοὺς δὲ λόγους μακροτέρους οὐ
παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν· || πὰρ μέλος πα-
ραφώνως : Πίνδ.Ν 7,69 πὰρ μέλος ἔρχομαι ψάγι-
ον ὄαρον ἐννέπων· || νεώτ. παρὰ πᾶσαν
προσδοκίαν ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι πάντες προσεδό-
κων ἢ ὑπέθετον· || ὁμ. νεώτ. παρὰ φύσιν ἐναν-
τίον τῶν φυσιολογικῶν κανόνων : κατεδικάσθη ἐπὶ
παρὰ φύσιν ἀσελγείᾳ· || ὁμ. νεώτ. παρὰ ταῦτα
ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐκ τῶν προαναφερθέντων δε-
δομένα ἢ συναγόμενα· **34**) πέρα τούτου, ἐκ-
τός, πλήν : Ἀριστφ.Νεφ.698 οὐκ ἔστι παρὰ ταῦ-
τα ἄλλο, Πλάτ.Φαίδ.74Α παρὰ ταῦτα πάντα ἕτε-
ρόν τι, αὐτ.Πολ.337D, Δημ.274 μὴ γράφειν παρὰ
ταῦθ' ἕτερα· || παρὰ τοσαῦτον ἦλθε κινδύ-
νου παρῆλθε τοσοῦτον κινδύνου, διῆλθε τόσον
πολὺ μέρος ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ κινδύνου, δηλ.
διέτρεξε τόσον μέγαν κίνδυνον· ἐν τῇ φρ. ταύτῃ ἡ
αἰτ. ἐθεωρήθη ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς παρά, ἥτις
οὕτως ἔφθασε νὰ σημαίνῃ τὴν ἔκτασιν· δθ. παρὰ
πολὺ εἰς μεγάλην ἔκτασιν, εἰς μέγαν βαθμόν,
καθ' ὑπερβολήν : Ἀριστφ.Πλοῦτ.445 δεινότατον
παρὰ πολύ, Θουκ.1,29 ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι
παρὰ πολύ, αὐτ.2,89, Πλάτ.Ἀπολ.36Α, - εἶναι
παρὰ πολὺ καλός - ἄξιος - τίμιος· || παρὰ το-
σοῦτον μικροῦ δεῖν, ὀλίγον ἔλειψε μόνον νά . . :
Θουκ.8,29, αὐτ.33 παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ
μὴ περιπεσεῖν· || κ. νεώτ. κ. δημ. παρ' ὀλίγον,
δημ. παρὰ λίγο ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Εὐρ.ΙΤ 870 παρὰ
δ' ὀλίγον ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον, Θουκ.7,71
παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον ἢ ἀπώλλυντο, - παρ'
ὀλίγον νὰ συνέβαινε δυστύχημα, - παρὰ λίγο
θὰ τὰ τίναζε· || ὁμ. κ. παρὰ μικρόν· Ἀριστλ.
Φαιν.197a,29 «τὸ παρὰ μικρόν, ὥσπερ οὐδὲν ἀπέ-
χειν δοκεῖ» : Ἰσοκρ.19,22 παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀ-
ποθανεῖν, αὐτ.4,59, Πολύβ.1,43,7, Πλούτ.Καῖσ.39·
|| ὁμ. κ. παρ' ἐλάχιστον παρὰ τρίχα : Αἰσχίν.3,
258 παρ' ἐλάχιστον ἦλθε . . ἀφελέσθαι, Πλούτ.
Πύρρ.14, αὐτ.Ἀλέξ.62· **35**) κ. νεώτ. κ. δημ. δθ.
εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ μεῖον, πλήν : Θουκ.4,106
τὴν Ἠϊόνα παρὰ νύκτα ἐγένετο (αὐτῷ) λαβεῖν,
Ὑπερείδ.Εὐξ.28 παρὰ δύο ψήφους ἀπέφυγε, Ἰσαῖ.
3,37 παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλε-
ως, Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.20 πάντες παρ' ἕνα, Ἡ-
φαιστ.4,2 δύναται παρὰ δύο συλλαβὰς εἶναι τὸ
καταληκτόν, Πάπ. τὰ ὁλοκόττινα ηὑρέθησαν
παρὰ ἑπτὰ κεράτια, Ἐπιγρ. ἔτη δύο παρ' ἡμέ-
ρας δύο, - ἀπέτυχε παρὰ μίαν ψῆφον, - μοῦ κο-
στίζει ἕνα ἑκατοστάρικο παρὰ πέντε δραχμές, -
ὀκτὼ παρὰ τρία κάνουνε πέντε· || νεώτ. κ.
δημ. φρ. παρὰ τρίχα ἢ παρὰ μάτι μετ' ἐλαχιστο-
τάτης διαφορᾶς : γλύτωσε παρὰ τρίχα, - παρὰ
μάτι νὰ μ' εὕρῃ ἡ πέτρα στὸ κεφάλι· || παρ'
ἓν πλήν, μεῖον ἑνός : Ἡρ.9,33 παρὰ ἓν πάλαισμα
ἔδραμε νικᾶν Ὀλυμπιάδα (παρὰ ἓν μόνον ἀγώ-
νισμα, δηλ. τὴν πάλην, εἰς ἣν ἡττήθη, θὰ ἐκέρδι-
ζε τὸ βραβεῖον τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων), Πλούτ.
Ποπλ.9 παρ' ἕνα τοσοῦτοι, Λουκ.Κατ.4 σύ μοι
παρ' ἕνα ἥκεις ἄγων, Ἀμμιαν.ΑΠ 11,231 θηρίον εἶ
παρὰ γράμμα (ἐπί τινος Μάρκου, εἶναι θηρίον
[ἄρκος] παρὰ ἓν γράμμα)· || κ. νεώτ. κ. δημ.
παρὰ μίαν τεσσαράκοντα ἤτοι 39 : ΚΔ Κορ.2,11,24
πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον· δθ.
ἐν παροιμ. φρ. ἔφαγε - θὰ φάῃ παρὰ μίαν τεσ-

σαράκοντα **ἐδάρη - θὰ δαρῇ** ἀνηλεῶς, ἀλύπητα· ‖ **παρά τι** παρ **ἐλάχιστον** : Βέττ.Βάλ.228,6 **ὡς παρά τι καὶ τὰς ὄψεις ἀφανίσαι·** ‖ τίθεμαι **παρ' ουδὲν** οὐδόλως ἐκτιμῶ, δὲν λογοριάζω καθόλου : Εὐρ.ΙΤ 732 **ταρβῶ μὴ . . θῆται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς·** ‖ κ. **παρ' οὐδὲν** ἄγω τὸ **πρᾶγμα** εἰς οὐδὲν λογίζομαι, ὡς μηδὲν θεωρῶ : Σοφ.'Αντ.35 **ὡς παρ' οὐδὲν ἄγειν τὸ πρᾶγμα·** ‖ ὁμ. **παρὰ μικρὸν ἡγοῦμαι** : 'Ισοκρ.5,79· ‖ κ. **παρὰ μικρὸν ποιοῦμαι** : Δημ.1416· ‖ κ. **παρ' ὀλίγον ποιοῦμαι** : Ξεν.'Αν.6,6,11· ‖ κ. **παρ' οὐδέν ἐστι** οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει τι, οὐδόλως ὑπολογίζεται : Σοφ.ΟΤ 983, αὐτ.'Αντ.466, Εὐρ.'Ορ.569 **παρ' οὐδὲν αὐταῖς ἦν ὀλλύναι πόσεις·** ‖ πάπ. **τὸ παρὰ τοῦτο** τὸ ὑπόλοιπον ἢ ἡ διαφορά· ‖ ὅθ. γεν. ἐπὶ πάσης διαφορᾶς κ. ἐπὶ τὸ πλέον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαττον : Στράβ.6,1,3 **οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιούμενοι τοὺς . . Λευκανούς τε καὶ τοὺς . . Σαυνίτας,** αὐτ.14,5,11, Πλούτ.'Ηθ.24C· **36)** κ. νεώτ. σημαίνει προσθήκην, ὅθ. περισσότερον, πλέον : 'Ιλ.Ν 787 **πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν,** Θουκ.1,70, 'Υπερείδ.Λυκ.16, Ξεν. 'Απολ.4,4,1, αὐτ.'Αγ.5,3 **ἑκὼν ἐπόνει παρὰ τοὺς ἄλλους,** Πλάτ.'Ιων 539Ε **ἃ τῷ ῥαψῳδῷ προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους,** 'Αριστλ.Ρητ.'Αλ.1423b,29, αὐτ. Ποιητ.1451b,38, - **παρὰ τὴν θετικὴν ταύτην ζημίαν πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ τοῦ διαφυγόντος κέρδους·** **37)** κ. ἐπὶ τῆς ἀποστάσεως καθ' ἣν αὐξάνει ἢ ἐλαττοῦταί τι, ὅθ. κατὰ βλ.λ. : Πολύκλειτ.6 **τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεται,** 'Αριστλ.Ζ1 486b,5 **διαφέρει παρὰ τὰς τῶν παθημάτων ἐναντιώσεις,** Γέμιν.5,29 **μεταπίπτει παρὰ τὰ κλίματα·** **38)** γενικώτ. ἐπὶ τῆς ἀποστάσεως καθ' ἣν συμβαίνει τι ἤτοι ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας αἰτίας ἢ λόγου, ὅθ. ἕνεκα, διά· πρβλ.'Αριστλ. ΑΠρότ.65b,6 «**τὸ μὴ παρὰ τοῦτο γίνεσθαι τότε λέγομεν, ὅταν ἀναιρεθέντος τούτου μηδὲν ἧττον περαίνηται ὁ συλλογισμός**» : Πινδ.2,71 **οὐδὲ πόντιον ὕδωρ κεινὰν παρὰ δίαιταν** (χάριν τῆς ἑαυτοῦ διαίτης), Θουκ.1,141 **ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν,** 'Ισοκρ.6,52, αὐτ.3,48, 'Αντιφ.3,4,5 **σαφῶς δηλοῦται παρὰ τὴν αὐτοῦ ἁμαρτίαν περισσοτέροις παθήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περιπεσών,** Δημ.9,2 **πολλὰ . . ἐστιν αἴτια τούτων καὶ παρ ἓν οὐδὲ δύ' εἰς τοῦτο τὰ πράγματ' ἀφῖκται,** Πολύβ.3,603,3, αὐτ.18,28,6, 'Αριστέ. 224 **οὐδεὶς παρ' ἑαυτόν ἐστι βασιλεὺς** (οὐδεὶς ἐξ ἑαυτοῦ, χάρις εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις εἶναι βασιλεύς), 'Αρρ.'Επίκτ.3,24,2, Φιλόδ.Ρητ.2,168, 'Ιεροκλ. Χρ.'Επ.25,477Μ **παρ' ἡμᾶς ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀπόστασις·** ‖ ἐν ἐξαρτήσει, ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν ταύτην : Πλάτ.Νόμ.715D **εἶναι παρὰ τοῦτο σωτηρίαν τε πόλει καὶ τοὐναντίον,** Ξεν.'Ιππ.1,5, Δίων Κ ἀπ.36,5· ‖ ἀκριβῶς διότι : 'Επιγρ. **παρὰ τὸ 'Ελληνὰ με εἶναι** (ἀκριβῶς διότι εἶμαι 'Ελλην), ΠΔ Γεν.29,20 **παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτήν,** αὐτ.'Εξ. 14,11· **39)** ἐπὶ ὁρίου δυνατότητος : Δημ.307 **εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς παρόντας καιρούς,** 'Αρρ.'Επικτ.2,2,20 **πεῖσαι τό γε παρ' αὐτόν·** **40)** νεώτ.κ.δημ.σημαίνει ἐξαίρεσιν ἢ περιορισμόν, εἰμή, ἐκτὸς ἀπό, ἐκτός, συνήθ. εἰς προτάσεις ἀρνητικὰς κατόπιν τοῦ ἐπιθέτου **ἄλλος**, ἐκφερομένου μόνου του ἢ μετ' ἀορίστου ἀντωνυμίας ἀρνητικῆς : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.120,2 **ἄλλο τι δὲν ἐζήλεψα . . παρὰ τὸ γλήγορο ἄλογο, - δὲν ζητῶ παρὰ τὴν εὐμένειάν σας, - δὲ θὰ φάω παρὰ μιὰ σούπα·** **41)** νεώτ. κ. δημ. ὡς σύνδεσμος σημαίνει παραβολὴν ἢ σύγκρισιν, κατόπιν συγκριτικῶν, ἐπὶ συγκρίσεων ἀντιθέσεως : αὐτ.97,8 **καλλιὰ 'λαμπε τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι, - προτιμῶ νὰ φύγω παρὰ νὰ μείνω, - εἶναι μεγαλύτερο τὸ σπίτι μου παρὰ τὸ δικό σου·** ‖ μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καθόλου ὑπεροχῆς : 'Ερωτόκρ.2,2459 **τὸ Ρωτόκριτο παρ' ἄθρωπο παινοῦσι, - ἔντιμος παρὰ πάντα ἄλλον** (ὑπὲρ πάντα ἄλλον)· ‖ **παρὰ ποτε** ὅσον ποτὲ ἄλλοτε : **τὸν εὕρομεν εὐδιάθετον παρὰ ποτε·** ‖ κ. μσν. δημ. (πλιά) **παρὰ ποτὲ** εἴπέρ ποτε : αὐτ. 1,1356, αὐτ.2,1707 **τὴν δύναμίν του μάζωξε, παρὰ ποτὲ τὴ θέλει·** ‖ παροιμ. **κάλλιο πέντε καὶ στὸ χέρι παρὰ δέκα καὶ καρτέρει** (ἐπὶ προκρίνοντος τὰ ὀλίγα καὶ ἀσφαλῆ τῶν πολλῶν καὶ ἀβεβαίων),- **κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτὲ** (ἡ πραγμάτωσίς τινος ἔστω καὶ βραδύνουσα εἶναι εὐκταία τῆς μὴ ἐπιτεύξεως τούτου)· **42)** δημ.ἐν-χρ.ἀντὶ τοῦ ἀντιθετ. συνδ. **ἀλλὰ** πρὸς ἔκφρασιν ἰσχυρᾶς ἀντιθέσεως : αὐτ.64,12 **τ' ἅρματα δὲν τὰ δίνομε, ραγιάδες νὰ γενοῦμε, παρὰ θὰ γίνῃ πόλεμος·** ‖ ἀντὶ ἀρνητ. προτ. δύναται νὰ προηγῆται πρότ. ἐρωτημ. ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀρνητικήν : **σὲ ποιὸν ἄλλο παρὰ σὲ σένα ἐφαρμόζεται αὐτό;** (εἰς οὐδένα ἄλλον, ἀλλὰ εἰς ἐσέ . .)· **43)** δημ. ἀντὶ : Θούριον Ρήγα **καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.12,8 **παρὰ νὰ ξεχωρίσουμε, πάρε καὶ τὸ δικό μου·** **44)** ὁμ. δημ. καὶ ὄχι : **ἦταν ἀπὸ φόβο παρὰ ἀπὸ ντροπή·** **45)** ἡ παρὰ τίθεται συνήθ. πρὸ τῶν λ. μεθ' ὧν συνάπτεται, δυναμένη νὰ ἐπακολουθῇ μιᾶς τῶν τριῶν πλαγίων πτ., ὁπότε κατ' ἀναστροφὴν γίνεται **πάρα** κ. **πάρ** πρὸ φων. : 'Ιλ.Σ 400, αὐτ.Ω 429 **ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα,** αὐτ.Σ 191 **'Ηφαίστοιο πάρ'·** **46)** ἡ **πάρα** κατά τινα παράλειψιν συχν. κεῖται ἀντὶ τοῦ **πάρεστι** βλ.λ. : αὐτ.Β 603, αὐτ.Τ 148 **παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικές, ἢ τ' ἐχέμεν, πάρα σοί,** 'Οδ.Π 45, 'Ησίοδ.'Εργ.454, 'Ηρ.1,42, Αἰσχ.Πέρ.163, αὐτ. Εὐμ. 385 **θαῦμα δ' ὄμμασιν πάρα,** Σοφ.'Ηλ.1188 **οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα·** ‖ κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ **πάρεισι** : 'Οδ.Ε 559· ‖ κ. μτ. ἀπαρφ. : Σοφ.'Ηλ.278 **τοιαῦτα χαίρειν καὶ δακρύεσθαι πάρα·** **47)** ἡ **παρὰ** ὡς ἐπίρρ. πλησίον, ὁμοῦ, εὐθὺς : 'Ιλ.Α 611 **ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος 'Ηρη,** Εὐρ.1Α 201· **48)** ἐν συνθέσει ἡ **παρὰ** διατηρεῖ τὴν αὐτὴν χρ. κ.σημ. ἤτοι τοῦ **ἐγγύς, πλησίον** ἢ **παραπλεύρως** καὶ **παραλλήλως**, οἷον **παραθαλάσσιος, παραλία, παράκειμαι, παρίστημι, παράλληλος, παρέζομαι, πάρειμι** (εἰμί), **παραφυάς, παρωνυχίς, παραστέκω, παραφυλάω, παρακλάδι, παραστιά, παραγώνι·** ‖ κ. ἐπὶ κινήσεως, οἷον **παραπλέω, πάρειμι·** **49)** ὁμ. ἐν συνθ. εὕρηται ἐν τῇ σημ. τοῦ **πρὸς τὸ μέρος τινός, πρός τινα,** οἷον **παραδίδωμι, παρέχω·** ‖ ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ **ἐγγύς, πλησίον μέρους τινός, πλησίον καὶ πέρα,** οἷον **παρέχομαι, παροίχομαι, παραπέμπω, παρακμάζω, παρατρέχω·** **50)** κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. σημ. **ἐναντιότητα, παράβασιν, ὑπέρβασιν,** οἷον **παραβαίνω, παράγω, παρορῶ, παρόμνυμι, παρακούω, παραγιγνώσκω, παράνομος, παράλογος, παραφωνία, παράδοξος, παραλογιάζω, παράτοιρος·** **51)** ὁμ. εὕρηται κ. ἐπὶ **συγκρίσεως ἢ παραβολῆς**, οἷον **παραβάλλω, παρατίθημι·** **52)** κ. ἐπὶ **ἀλλοιώσεως ἢ μεταβολῆς,** οἷον **παραλλάσσω, παραπείθω, παραπλάσσω, παρατεκταίνω, παραυδῶ, παράφημι·** **53)** ὁμ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ **τυχαίως ἢ ἀδίκως γίγνεσθαι,** οἷον **παραπόλλυμι·** **54)** δημ. ἐν τῇ σημ. τῆς **ἐπιτάσεως, ὑπερβολῆς,** οἷον **παραφορτώνω, παραβράζω, παρακοιμᾶμαι, παραπάνω, παρακάτω·** **55)** ὁμ. δημ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ὑποκαθιστᾶν, ἐπέχουσα θέσιν τῆς προθ. **ἀντί**, οἷον **παραμάννα, παρακόρη, παρανόμι, παραπόρτι.**

παραβάζω δημ. κ. **παραβάνω**, ἀόρ. (ἐ)**παράβαλα** κ. (ἐ)**παράβανα**, μτχ. παθ. παρακ. **παραβαλμένος**, εἰσάγω, ἐντίθημι, βάζω τι πέρα ἢ πλέον

τοῦ δέοντος ; **ἐπαράβαλες ἁλάτι στὸ φαΐ, - παραβάζεις παρομοιώσεις στὰ γραφόμενά σου.**

παραβαίνω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰτ. πληθ. μτχ. ἐνεστ. παρβεῶντας (πάπ.) (ἐκ τοῦ μὴ ἀπαντῶντος τ. παραβάω), παρατ. **παρέβαινον,** γ' ἑν. ἐπ. παρέβασκε ('Ιλ.Λ 104), μέλλ. **παραβήσομαι,** ἀόρ. β' παρέβην, παρακ. **παραβέβηκα,** μτχ. **παραβεβώς,** ἐπ. παρ(α)βεβαώς ('Ιλ.Λ 522), ὑπερσ. γ' ἑν. **παρεβεβήκεε** ('Ηρ.7,40), παθ. **παραβαίνομαι** (Θουκ.3, 45), παθ. ἀόρ. **παρεβάθην** (αὐτ.3,67), παρακ. **παραβέβασμαι,** δθ. ἀπαρφ. παραβεβάσθαι (αὐτ.1, 123), μτχ. **παραβεβασμένος** (Δημ.214), βαίνω, πορεύομαι παραπλεύρως τινός, ἵσταμαι πλησίον, ἐγγύς, εἶμαι παραβάτης βλ.λ.1), ἐπὶ πολεμιστῶν μαχομένων ἀπὸ ὁρμάτων : 'Ιλ.Λ 522, αὐτ.Ν 708 **ὡς τὼ παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιν,**αὐτ.Γ 262 **πὰρ δέ οἱ 'Αντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον,** αὐτ.Λ 104 **"Αντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός,** 'Ηρ.7,40 **παρεβεβήκεε δέ οἱ ἡνίοχος τῷ οὔνομα ἦν Πατιράμφης·** **2)** βαίνω, προχωρῶ πέρα τινός, ὑπερβαίνω τι, ξεπερνῶ κάτι : Πάπ. **τὸν ὅρον ὑπερβαίνειν·** **3)** βαίνω, παρά τι ἢ πέρα αὐτοῦ, συχνότ. ἐν μτφ. σημ. μτβ. ἀθετῶ, ἀναιρῶ, παραβιάζω : 'Ηρ.1,65 **ἐφύλαξε ταῦτα μὴ παραβαίνειν,** Αἰσχ.'Αγ.789, Εὐρ."Ιων 231 **θεοῦ δὲ νόμον οὐ παραβαίνομεν,** 'Αριστφ."Ορν.331, αὐτ.332, αὐτ.461 **ὡς τὰς σπονδὰς οὐ μὴ πρότερον παραβῶμεν,** 'Αντιφ.5,87 **τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν,** Λυσ.9,15, Αἰσχίν.3,204 **οὐ τοὺς νόμους μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρρήσεως καὶ τὸν τόπον παραβαίνειν,** - **παραβαίνεις τὴν ὑπόσχεσιν,** ΚΔΜατθ.15,2 **διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων;,** αὐτ.3, Πάπ. **τὸν λόγον μου οὐ παρέβαινον,-παρέβησαν τὸν νόμον - τὰς συνθήκας·** ‖ κ. ἀπολ. : Πάπ. **τὸν παραβαίνοντα ἐνέχεσθαι τῷ ὡρισμένῳ προστίμῳ·** ‖ ἡ μτχ. τοῦ ἀρσ. κτ. πληθ. **παραβάντες** οἱ παραβάται : Αἰσχ.'Αγ.59 **ὑστερόποινον πέμπει παραβᾶσιν 'Ερινύν·** κ. ἐν τῷ παθ. : Θουκ.1,123 **σπονδὰς . . , ἅς γε ὁ θεὸς . . νομίζει παραβεβάσθαι,** αὐτ.3,67, αὐτ.4,23, Δημ.214 **ἐν μὲν τοῖς παραβεβασμένοις ὅρκοις ἐμμένειν . . διακελεύονται,** Πάπ. **οὐκ ἔξεστιν παραβῆναί τι τῶν ἐγγεγραμμένων·** ‖ **τὰ παραβαινόμενα** αἱ παραβάσεις : Θουκ.3,45 **παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ** (Βερναρδ.Γρ. «ἐπειδὴ μὲ τὸν καιρὸν γίνονται παραβάσεις»)· **4)** μτ. αἰτ. προσ. ἐν φρ. **παραβαίνω τινὰ δαιμόνων** σφάλλω, ἁμαρτάνω ἐναντίον θεοῦ τινος : 'Ηρ.6,12 **τίνα δαιμόνων παραβάντες τάδε ἀναπίμπλαμεν;,** Διον.'Αλ.Ρωμ.1, 23· **5)** μτ. γενικ. ἐξέρχομαι ἔκ τινος, πορεύομαι, βαίνω ἔξω τινός : 'Αριστλ.Οὐρ.271b,8 **παραβαίνειν τῆς ἀληθείας,** ΚΔΠράξ.1,25 **ἐξ ἧς παρέβη 'Ιούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον·** **6)** ἐν σιγῇ παρέρχομαι, παρασιωπῶ, παραλείπω : Σοφ.Τρ.499 **καὶ τὰ μὲν θεῶν παρέβαν,** Δημ.298 **ἔστιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβην,** 'Αριστέ.297· **7)** ἀφήνω τι νὰ παρέλθῃ, παρορῶ, παραμελῶ : Δείν.1,36 **οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρόν·** **8)** διαφεύγω τὴν προσοχήν τινος, διαφεύγω τι : Εὐρ.'Εκ.704 **οὔ με παρέβα φάσμα·** **9)** προχωρῶ ἐμπρός, προβαίνω : Πολύβ.38,12,3· **10)** εἰδ. ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, ἐκτελῶ τὴν παράβασιν βλ.λ.9), ἔρχομαι πρὸς τὰ ἐμπρός, δθ. παραβαίνω πρὸς τὸ θέατρον, προχωρῶ πρὸς τὸ προσκήνιον ἵνα ὁμιλήσω εἰς τοὺς θεατάς, ἐπὶ τοῦ χοροῦ ὁμιλοῦντος ἐν ὀνόματι τοῦ ποιητοῦ : 'Αριστφ.'Αχ.625, αὐτ.'Ιππ.508, αὐτ.Εἰρ.735 **αὐτὸν ἐπῄνει πρὸς τὸ θέατρον παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις·** ‖ μτγν. κ. μτφ. : Πρόκλ.Παρμ.523S **δοκεῖν παραβεβηκέναι τῇ πρώτῃ σκηνῇ·** **11)** ἐν τῷ μέσ. τ. μτ. αἰτ. προσ. διαπράττω προσβολὴν ἐναντίον τινός, προσβάλλω τινά : Χορίκ.68Β· **12)** ρηματ. π. παράβασις, παραβάτης, παραβατός, παραβατέον.

παραβαίνωριν 'Επιγρ. αἰολ. γ' πληθ. ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ παραβαίνω βλ.λ. ἀντὶ παραβαίνωσιν : 'Επιγρ. 'Ερετρίας.

παράβακτρος-ον (βάκτρον) ποι. ὁ παρὰ βακτηρίαν, ὁ μετὰ βακτηρίας ὤν, ἐπιστηριζόμενος εἰς αὐτήν· δθ. **θεραπεύματα παράβακτρα** θεραπεύματα ὅμοια πρὸς τὰ παρεχόμενα διὰ τῶν βάκτρων : Εὐρ.Φοίν.1548 **παραβάκτροις ἃ πόδα σὸν τυφλόπουν θεραπεύμασιν αἰὲν ἐμόχθει.**

παράβακχος-ον μτγν. ὁ παρὰ τὸν Βάκχον ἢ τὴν βακχικὴν μανίαν ὤν, ὁ ὅμοιος βακχεύοντι, θεατρικός : Πλούτ.Δημ.9 **φησὶν αὐτὸν ἐν τοῖς λόγοις πολλαχοῦ γεγονέναι παράβακχον,** Εὐνάπ. ΒΣοφ.499Β **παράβακχος θειασμός.**

παραβαλλέταιρος (ὁ) (παραβάλλω 2!) μσν. **ὁ ἐκθέτων τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, τὸν σύντροφόν του εἰς κίνδυνον,** δθ. **ὁ προδίδων τὸν ἑταῖρον,** τὸν σύντροφον : Εὐστ.1406,24.